ALEGATY

DO

SPRAWOZDAŃ STENOGRAFICZNYCH

pierwszej sesyi dziewiątego peryodu

SEJMU KRAJOWEGO

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

z roku 1908

przytem

INDEKS TYCH ALEGATÓW

od 1 do 456.

Peryod IX.
Sesya I.
1908.
I.
1-33

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS

418423
III
—

Skrócenia:

Spraw. . .	czytaj	sprawozdanie
Wydz. . .	„	Wydziału
kraj. . .	„	krajowego
p. . .	„	posła
kom. . .	„	komisyi
w przedm. . .	„	w przedmiocie

100228
III
III a

INDEKS ALEGATÓW.

Treść alegatów do stenogramów z 1. sesyi IX. peryodu.

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
1.	Spraw. Wydz. kraj. z czynności urzędowych za czas od 1. września 1906 do końca marca 1908	36
2.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. odnowienia król. zamku na Wawelu	37
3.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. powiększenia etatu urzędników oddziału rachunkowego i o petycyi aplikantów Wydziału krajowego	37
4.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. utworzenia w etacie technicznym \\ ydz. kraj. posady inżyniera architekty i posady inżyniera mechanika	37
5.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. ustanowienia w etacie konceptowym urzędników urzędników Wydz. kraj. posady wicesekretarza dla spraw rolniczych z równoczesnem zwinięciem posady adjunkta .	37
6.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zrównania płac adjunktów krajowych Archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie z płacami urzędników konceptowych Wydz. kraj. . .	37
7.	Spraw. Wydz. kraj. o przekazanych mu przez Wys. Sejm petycyach	37
8.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zmiany §. 39. ustawy gminnej z 13. marca 1889. dz. u. kr. Nr. 24. i §. 38. ustawy gminnej z 3. lipca 1896. dz. u. kr. Nr. 51	37
9.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 30. września 1906 do 1. marca 1908	37
10.	Sprawozd. Wydz. kraj. w przedm. galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie	37
11.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. przyłączenia sąsiednich gmin i obszarów dworskich do m. Krakowa	37
12.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. wyłączenia przysiółka Bielowice ze związku gminy Dąbrówka niemiecka i przydzielenia do gminy Dąbrówka polska	38
13.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. utworzenia z przysiółka Gody, należącego do związku gminy Kamionki małe powiatu kołomyjskiego, tudzież z rozparcelowanej części posiadłości dóbr tabularnych „Gody“ samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Gody	38
14.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. utworzenia z rozparcelowanych obszarów dworskich w Koniowie i Towarni samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Jagienka	38

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
15.	Spraw. Wydz. kraj. z projektem ustawy o utworzeniu z części gminy Krynica i części obszaru dworskiego Krynicy nowej gminy administracyjnej pod nazwą „Krynica zdrój“	38
16.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. utworzenia z gminy Laszki murowane dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą „Laszki murowane miasteczko“ i „Laszki murowane wieś“ . . .	38
17.	Spraw. Wydz. kraj. z projektem ustawy o wcieleniu gminy Podmajerz do gminy Stary Sącz	38
18.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie utworzenia z gminy Tyniowice-Chorzów dwóch odrębnych gmin administracyjnych . . .	38
19.	Sprawozd. Wydz. kraj. w przedm. utworzenia z rozparcelowanego obszaru dworskiego w Zagórzu samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Medynia kańczucka“	38
20.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiat. w Białej na zaciągnięśie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 318.400 K na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala w Białej	38
21.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Bochni na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 150.000 K na budowę dróg i mostów	38
22.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na udzielenie imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 300.000 K. zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę oszczędności w Tarnobrzegu	38
23.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. czasowego uwolnienia nowych domów w m. Buczaczu od dodatków gminnych i powiatowych .	38
24.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. prośby gminy Rozwadów o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Karola Szypuły w Rzeszowie w czasie od 22. lutego 1895 do 30. kwietnia 1905 w kwocie 2.933 K 60 h	38
25.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie prośby gminy Lubienie o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Pawła Dumy w zakładzie dla nieuleczalnych we Lwowie w kwocie 414 K. 20 h . . .	39
26.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zmiany ustawy kraj. z 1. grudnia 1889 Nr. 71. Dz. u. kr. względnie z 22. czerwca 1899 Nr. 81. Dz. u. kr. o wynagrodzeniu za udzielanie nauki religii w szkołach ludowych	39
27.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. petycyi nauczycieli i nauczycielek tudzież wdów po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury i przyznanie emerytury, pensyi wdowiej, dodatków pięcioletnich itp.	39
28.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. petycyi gmin o uwolnienie, względnie obniżenie lub odpisanie zaległych przestacyj nauczycielskich	39
29.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie subwencyi na częściowe pokrycie kosztów budowy „Domu Akademickiego“ we Lwowie . . .	39
30.	Spraw. Wydz. kraj. o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za r. 1905	39
31.	Spraw. Wydz. kraj. o budżecie krajowym na r. 1908 . . .	39
32.	Spraw. Wydz. kraj. o budżecie krajowym na r. 1909 . . .	39
33.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zamknięcia rachunków funduszu krajowego za r. 1906	39

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
34.	Spraw. Wydz. kraj. o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za r. 1907	39
35.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. krajowych zbiorników publicznych na ropę w Popielach pod Borysławiem	39
36.	Spraw. Wydz. kraj. z czynności w zakresie przemysłu krajowego	39
37.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. poboru opłaty konsumcyjnej od piwa	40
38.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. spraw górniczych	40
39.	Spraw Wydz. kraj. o krajowej sprzedaży soli	40
40.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zmiany postępowania sądowego w sprawach rolniczych	40
41.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowych zakładach naukowych rolniczych w Dublanach tudzież o krajowych stacyach doświadczalnych rolniczych w Dublanach i we Lwowie	40
42.	Spraw. Wydz. kraj. o kraj. średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za r. 1906/7 i 1907/8	40
43.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowych niższych szkołach rolniczych w Bereźnicy, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach i Miłocinie	40
44.	Spraw. Wydz. kraj. o kraj. zimowych szkołach rolniczych i o działalności nauczycieli wędrownych	40
45.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie za rok szkolny 1906/7	40
46.	Spraw. Wydz. kraj. o kraj. szkole ogrodniczej w Tarnowie za rok szkolny 1906/7 i 1907/8	40
47.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleleszczykach, o popieraniu sadownictwa w kraju i objęciu w zarząd kraju niższej szkoły ogrodniczej na Wulce kapitańskiej	40
48.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego i domowego	40
49.	Spraw. Wydz. kraj. z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w roku 1906 i 1907	40
50.	Sprawozd. Wydz. kraj. w przedm. podniesienia chowu koni	40
51.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. podniesienia hodowli drobiu	40
52.	Spraw. Wydz. kraj. z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa w kraju	40
53.	Spraw. Wydz. kraj. o zarządzie krajowym składem publicznym, połączonym ze składem wolnym w Krakowie	40
54.	Spraw. Wydz. kraj. o klęskach elementarnych w r. 1908	41
55.	Spraw. Wydz. kraj. o włościach rentowych	41
56.	Spraw. Wydz. kraj. o Banku krajowym	41
57.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie zmiany statutu Banku krajowego	41
58.	Spraw. Wydz. kraj. o wykonywaniu Patronatu nad spółkami oszczędności i pożyczek i innemi spółkami rolniczemi	41
59.	Spraw. Wydz. kraj. o melioracyach	41
60.	Spraw. Wydz. kraj. o regulacyi rzek kanałowych	41
61.	Spraw. Wydz. kraj. o budowie dróg wodnych	41
62.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie zmiany §. 87. krajowej ustawy wodnej	41
63.	Spraw. Wydz. kraj. o udzielaniu pożyczek bezprocentowych na osuszanie i drenowanie gruntów	41

Liczba załegatu		Stronica sten. sprawozdania
64.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. operacyi agrarnych	42
65.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie przyznania daru z łaski Zofii Schultzowej, wdowie po dozorcy melioracyjnym	42
66.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich	42
67.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. dalszego wyposażenia krajowego drogowego funduszu pożyczkowego	42
68.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. powiększenia etatu Oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego	42
69.	Spraw. Wydz. kraj. o uregulowaniu poborów krajowych konduktorów drogowych	42
70.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie podwyższenia rocznej dotacyi na cele popierania budowy kolei niższorzędnych z 750.000 K. na 900.000 K	42
71.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie udzielenia kolei lokalnej Piła-Jaworzno pożyczki 70.000 K	42
72.	Spraw. Wydz kraj. z projektem ustawy, normującej stosunki prawne sezonowych robotników rolnych i leśnych	42
73.	Spraw. Wydz. kraj. z czynności w zakresie publicznego pośrednictwa pracy za rok 1907	42
74.	Spraw. Wydz. kraj. z projektem ustawy zmieniającej organizacyę publicznego pośrednictwa pracy	43
75.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. preliminarza kosztów utrzymania Urzędów pośrednictwa pracy w r. 1909	43
76.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. podwyższenia poborów dyrektorów obu szpitali krajowych. we Lwowie i Krakowie	43
77.	Spraw. Wydz. kraj. o potrzebie zmiany etatu posad i płac lekarzy i urzędników kraj. zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	43
78.	Spraw. Wydz kraj. w przedm. powiększenia etatu i podwyższenia poborów urzędników administracyjnych szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie	43
79.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. przyznania służbie niższej krajowych szpitali we Lwowie i Krakowie zaopatrzeń na wypadek nieudolności do dalszej pracy	43
80.	Spraw. Wydz. kraj. o budowie zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie	43
81.	Spraw. Wydz. kraj. z przedłożeniem projektu ustawy krajowej normującej płace emerytalne lekarzy okręgowych tudzież zaopatrzenie wdów i sierot po nich pozostałych	43
82.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie objęcia na własność kraju szpitala dla ubogich dzieci pod nazwą św. Zofii we Lwowie . . .	43
83.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Czortkowie charakteru szpitala powszechnego i publicznego	44
84.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie nadania szpitalowi w Kosowie charakteru szpitala powszechnego i publicznego	44
85.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie rozszerzenia i ulepszeń szpitala w Stanisławowie	44
86.	Spraw. Wydz. kraj. o zamknięciach rachunkowych galicyjskich funduszów propinacyjnych za rok 1907 i o preliminarzach tychże funduszów na rok 1909	44

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
87.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie wydzielenia gminy Bełejowy wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiat. w Bolechowie a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiat. w Dolinie .	44
88.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie wydzielenia gminy Demeszkowce wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiat. w Bursztynie a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bołszowcach	44
89.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie wydzielenia gminy Dryszczowa pow. Podhajce wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatow. w Podhajcach a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu pow. w Bołszowcach	44
90.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie wydzielenia gminy Krasna z powiatu Brzeżańskiego i okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kozowie a przydzielenia jej do powiatu politycznego i do okręgu sądowego w Zborowie	44
91.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna	44
92.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna	44
93.	Spraw. Wydz. kraj. z przedłożeniem sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego za r. szkolny 1906/7	45
94.	Spraw. Wydz. kraj. z projektem zmiany §. 47. krajowej ustawy wodnej	45
95.	Wniosek p. Lewickiego w sprawie wykładowego języka w szkołach średnich	172
96.	Wniosek p. Oleśnickiego o założenie w Stryju gimnazyum im. Cesarza Franciszka Józefa I. z ruskim językiem wykładowym .	178
97.	Wniosek p. Skarbka w sprawie skrócenia okresu budowy przy regulacyi Strwiąża i Dniestru	180
98.	Wniosek p. Kiweluka o założenie w Samborze gimnazyum z ruskim językiem wykładowym	181
99.	Wniosek p. Starucha Tymoteusza o założenie w Brzeżanach gimnazyum z ruskim językiem wykładowym	182
100.	Wniosek p. Oleśnickiego w sprawie regulacyi rzeki Tyśmienicy w pow. drohobyckim	184
101.	Wniosek p. Starucha Tymoteusza o odszkodowanie dla gmin za funkcye poruczonego zakresu działania	185
102.	Wniosek p. Dumki w sprawie zaopatrzenia gmin w drzewo budulcowe i opałowe z lasów państwowych	187
103.	Wniosek p. Kurowca o pomoc dla ludności w wypasie i hodowli bydła rogatego	183
104.	Wniosek p. Skwarki w sprawie zaprowadzenia instytucyi ubezpieczenia bydła	191
105.	Wniosek p. Kiweluka i tow. w sprawie zmiany niektórych postanowień kraj. ustawy z 15. listopada 1874 Nr. 65. normującej sprawę szupaśnictwa	208
106.	Wniosek p. Sodomory i tow. w sprawie zaprowadzenia przy	

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
	pociągach osobowych IV. klasy i różnych udogodnień na kolejach państwowych	209
107.	Wniosek p. Sandulaka i tow. o uwolnienie od podatku konsumcyjnego mięsa z bydła dorżniętego w koniecznych wypadkach .	211
108.	Wniosek p. Oleśnickiego i tow. o zmianę niektórych postanowień kraj. ustawy o rybołostwie z 31. września 1887. Nr. 37. Dz. u. kr.	211
109.	Wniosek p. Adama i tow. z projektem zmiany §§. 19. i 37. statutu krajowego (Rozszerzenie zakresu działania Sejmu). . .	215
110.	Wniosek p. Oleśnickiego i tow. o zmianę statutu krajowego i sejmowej ordynacyi wyborczej na zasadzie powszechnego prawa głosowania	21[illegible]
111.	Wniosek p. Korola i tow. o zmianę statutu krajowego i sejmowej ordynacyi wyborczej na zasadzie powszechnego prawa głosowania	222
112.	Wniosek p. Tertila i tow. o uchwalenie projektu ustawy o toku instancyi administracyjnych w Galicyi i o krajowym Trybunale administracyjnym	225
113.	Wniosek p. Makucha i tow. o zmianę systemu dwutypowych szkół ludowych	229
114.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. petycyi gminy m. Rzeszowa co do urządzenia wodociągu miejskiego	249
115.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia Reprezetacyi powiatowej w Bóbrce na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 100.000 K. na pokrycie kosztów wykończenia i urządzenia szpitala w Bóbrce	249
116.	Spraw. Wydz. kraj. o przedłużeniu ustawy z dnia 23. grudnia 1903 Dz. u. kr. Nr. 146 dozwalającej poboru na rzecz funduszu krajowego 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego .	249
117.	Wniosek p Sali i tow. z projektem ustawy zmieniającej postanowienia §. 16. i 18. statutu krajowego	254
118.	Wniosek p. Schatzla i tow. z projektem ustawy zmieniającej postanowienia §. 8, 17 i 22 statutu krajowego	255
119.	Wniosek p. Dolińskiego i tow. o przekształcenie gimnazyum III. z językiem wykładowym polskim w Przemyślu na gimnazyum realne reformowane	257
120.	Wniosek pp. Tertila i Battaglii i tow. o przekształcenie c. k. wyższej szkoły realnej w Tarnowie w gimnazyum realne nowego typu	257
121.	Wniosek p. Kurowca i tow. w sprawie udzielenia surowicy solnej gminom powiatu kałuskiego	25[illegible]
122.	Wniosek p. Kurowca i tow. w sprawie budowy mostów na rzece Łomnicy w Dobrowlanach i Podmichalu powiatu kałuskiego . .	2[illegible]
123.	Wniosek p. Szweda i tow w sprawie wydatniejszej, bezzwrotnej zapomogi dlo mieszkańców powiatu żywieckiego, dotniętych klęską elementarną	2[illegible]
124.	Wniosek p. Maryewskiego i tow. w sprawie założenia w Wieliczce gimnazyum nowego typu	2
125.	Wniosek p. Stefczyka i tow. w sprawie zmiany przepisów Banku krajowego ułatwiających korzystanie z długoterminowego	

Liczba elegatu		Stronica sten. sprawozdania
	kredytu właścicielom gospodarstw włościańskich, za pośrednictwem Spółek oszczędności i pożyczek	261
126.	Wniosek p. Krynickiego i tow. w sprawie ubezpieczenia brzegów rzeki Bystrzycy sołotwińskiej i jej dopływów	264
27.	Wniosek p. Tadeusza Cieńskiego i tow. w sprawie przyspieszenia wejścia w życie ustawy o epidemiach	265
128.	Wniosek p. Bednarskiego i tow. w sprawie budowy kolei z Nowego Targu przez Krościenko do Nowego Sącza	266
129.	Wniosek p. Kurowca i tow. o przyspieszenie regulacyi rzek górskich: Łomnicy, Siwki, Bereźnicy i Łukwi w pow. Kałuskim .	268
130.	Wniosek p. Cieleckiego i tow. o założenie w Czortkowie szkoły średniej nowego typu	269
131.	Wniosek p. Kurowca i tow. o założenie niższej szkoły górniczej w Kałuszu	270
132.	Wniosek p. Kędziora i tow. o uchwalenie noweli do ustawy z 24. kwietnia 1894 Dz. u. kr. Nr. 49 zmieniającej postanowienia art. 4. tejże ustawy o kosztach zakładania i utrzymywania szkół ludowych i o funduszach szkolnych	271
133.	Wniosek p. Kurowca i tow. o ukrajowienie drogi z Kałusza przez Kopanki, Dołhę wojniłowską do Żurawna	272
134.	Wniosek p. Senyka i tow. o budowę mostu na rzece Dniestrze między Demenką poddniestrzańską a Rozdołem w powiecie żydaczowskim	273
135.	Wniosek p. Hanczakowskiego i tow. o budowę mostu na rzece Stryju między Borynią a Jabłonowem w powiecie turczańskim	274
136.	Wniosek p. Hanczakowskiego i tow. o ukrajowienie drogi gminnej I. klasy prowadzącej przez Borynię, Komarniki, Mochnate do granicy pow. stryjskiego	274
137.	Wniosek p. Winniczuka i tow. o oddanie surowicy solnej między włościan powiatu stanisławowskiego	275
138.	Wniosek p. Witosa i tow. o ustalenie cen soli kuchennej i dostarczanie jej w dobrej jakości	275
139.	Wniosek p. Merunowicza i tow. w sprawie oddania salin galicyjskich w zarząd lub dzierżawę kraju	276
140.	Wniosek p. Merunowicza i tow. w sprawie objęcia w zarząd kraju ewentualnie zadzierżawienia dochodów galicyjskich dóbr państwowych i funduszowych przez kraj	278
141.	Wniosek p. Michałowskiego i tow. o przyspieszenie budowy gimnazyów z językiem wykładowym polskim i ruskim w Tarnopolu	280
142.	Wniosek p. Stapińskiego i tow. o zaprowadzenie przymusowego ubezpieczenia od ognia	295
143.	Wniosek p. Wasunga i tow. w sprawie projektu statutu dwuty powych seminaryów nauczycielskich	296
144.	Wniosek p. A Brunickiego i tow. w sprawie projektu ustawy, przekazującej całkowitą nadwyżkę z obrotu kas sierocych na cele wychowania dzieci bez opieki	298
145.	Wniosek p. Tracza i tow. o ukrajowienie dróg: Rożnów-Kossów-Żabie-Worochta, Kuty-Hryniawa-Jawornik-Żabie-Ilcze, oraz drogi Pistyń-Mykietyńce-Ispas	301

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
146.	Wniosek p. Ciuchcińskiego i tow. w sprawie założenia krajowego domu podrzutków we Lwowie	303
147.	Wniosek p. Tracza i tow. w sprawie przełożenia części drogi rządowej Kossów-Pistyń	304
148.	Wniosek p. Szweda i tow. o udzielenie Radzie powiat. w Żywcu subwencyi i bezprocentowej pożyczki na odbudowanie mostów i naprawę dróg, zniszczonych wylewami w r. 1908	304
149.	Wniosek p. Kędziora i tow. w sprawie ustanowienia wysokości zasiłków krajowych dla drenowania gruntów włościańskich na $33^1/_3\%$ sumy kosztorysowej	305
150.	Wniosek p. Hanczakowskiego i tow. w sprawie budowy mostu na rzece Stryj w Ilniku powiatu turczańskiego . . .	306
151.	Wniosek p. Kleskiego i tow. o założenie żeńskiego seminaryum nauczycielskiego w Kołomyi	306
152.	Wniosek p. Hanczakowskiego i tow. w sprawie założenia kraj. fabryki cementu	307
153.	Wniosek p. p. Halbana i Kolischera i tow. w sprawie utworzenia oddziału technicznego przy c. k. Starostwie w Drohobyczu	310
154.	Wniosek p. Kiweluka i tow. w sprawie uzupełnienia postanowień ustaw gminnych i o Reprezentacyi powiatowej . . .	310
155.	Spraw. kom. sanitarnej w sprawie nadania nowozbudowanemu szpitalowi w Czortkowie charakteru szpitala powszechnego i publicznego	311
156.	Wniosek p. Szweda i tow. w sprawie dostarczania ludności soli kuchennej w okruchach	332
157.	Wniosek p. Korola i tow. w sprawie zniesienia myt na drogach i mostach krajowych	332
158.	Wniosek p. Rittla i tow. w sprawie budowy kolei łączącej Brody na Załoźce z Tarnopolem	334
159.	Wniosek p. Oleśnickiego i tow. o utworzenie Sądu powiatowego w Strzeliskach nowych, powiatu bobreckiego . . .	335
160.	Wniosek p. Schatzla i tow. w sprawie dotacyi dla miast Brzeżany, Buczacz, Gorlice, Jaworów i Wadowice z chwilą zgaśnięcia prawa propinacyi	335
161.	Wniosek p. Makucha i tow. w sprawie bezpośredniego pobierania soli przez sklepiki wiejskie	337
162.	Wniosek p. Kiweluka i tow. o założenie stacyi ogierów rządowych w Husiatynie	338
163.	Wniosek p. Kiweluka i tow. o założenie szkół przemysłowych w Kopyczyńcach i Husiatynie	338
164.	Wniosek p. Tracza i tow. w sprawie zamykania szynków w niedziele i święta	338
165.	Wniosek pp. Krzysztofowicza i Moysy i tow. o utworzenie odrębnego biura regulacyi Czeremosza z siedzibą w Śniatynie i o wykonanie ubezpieczenia rzek Prutu, Rybnicy i Czeremosza .	340
166.	Dodatkowe spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie petycyj nauczycieli i nauczycielek, tudzież wdów po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, przyznanie pensyi wdowiej, dodatków pięcioletnich i t. p.	351
167.	Spraw. Wydz. kraj. z projektem zmiany §. 41. kraj. ustawy wodnej	354

Liczba ustępu		Strona sten. sprawozdania
68.	Wniosek p. Styły i tow. w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy budowlanej dla wsi	354
69.	Wniosek p. Sodomory i tow. w sprawie utworzenia c. k. Sądu powiatowego w Horożance, pow. podhajeckiego	356
70.	Wniosek p. Bojki i tow. w sprawie projektu reformy ustawy gminnej dla miejscowości nieobjętych ustawami z 13. marca 1889 i z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51. na zasadzie połączenia obszarów dworskich z gminami	356
71.	Wniosek p. Lewickiego i tow. o założenie gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Jaworowie	358
72.	Wniosek p. Andrzeja Lubomirskiego i tow. w sprawie rozdziału powiatu autonomicznego lańcuckiego na dwa powiaty i utworzenia samoistnej reprezentacyi powiatowej w Przeworsku . .	359
73.	Spraw. kom. administracyjnej w przedm. spraw. Wydz. krajow. o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 30-go września 1906 do 1. marca 1908 . .	360
74.	Spraw. kom. administracyjnej w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiat. w Tarnobrzegu na udzielenie imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 300.000 koron, zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę oszczędności w Tarnobrzegu . . .	361
75.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o spraw. Wydz. kraj. dotyczącem objęcia w zarząd kraju niższej szkoły ogrodniczej na Wulce kapitańskiej	362
76.	Spraw. kom. budżetowej o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za lata 1906 i 1907	363
77.	Wniosek p Krynickiego i tow. w sprawie udzielenia pomocy ludności powiatu bohorodczańskiego, dotkniętej klęskami elementarnemi	364
78.	Wniosek p. Winniczuka i tow. w sprawie udzielenia zapomogi ludności gminy Wołczyniec, pow. stanisławowskiego, dotkniętej klęskami elementarnemi	365
79.	Wniosek p. Lewakowskiego i tow. w sprawie budowy szkół ludowych	366
80.	Wniosek p. Żardeckiego i tow. w sprawie utworzenia c. k. Starostwa w Leżajsku	367
81.	Wniosek p. Kiweluka i tow. w przedmiocie podziału powiatu husiatyńskiego na dwa powiaty: husiatyński i kopyczyniecki, oraz w przedmiocie utworzenia c. k. Sądu powiatowego w Chorostkowie	367
82.	Wniosek p. Kiweluka i tow. w sprawie urządzenia kursu kucia koni po miasteczkach	368
83.	Wniosek p. Fruchtmana i tow. o założenie szkoły realnej z językiem wykładowym polskim w Stryju	369
84.	Wniosek p. Jampolskiego i tow. o założenie Sądu powiatowego w Narolu	370
85.	Wniosek p. Krężla i tow. w sprawie przestrzegania przepisów ustawy o wyrębie lasów	371
.	Wniosek p. Bisa i tow. w sprawie subwencyi dla Rady powiatowej w Nisku na budowę drogi z Wulki tanewskiej do Kurzyny	372
87.	Wniosek p. Cielucha i tow. o utworzenie gimnazyum w Grybowie	372
.	Wniosek p. Bisa i tow. o założenie szkoły przemysłowej w powiecie Niskim	373

Liczba alegatu		Stronica stan. sprawozdania
189.	Wniosek p. Bisa i tow. o założenie seminaryum nauczycielskiego męskiego w Nisku	374
190.	Spraw. Wydz. kraj. z projektem ustawy łowieckiej . . .	389
191.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. ustanowienia państwowych inspektorów piwnic winnych	389
192.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. wydzielenia gmin i obszarów dworskich Postołówka i Rakówkąt z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kopyczyńcach, a wcielenie ich do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Husiatynie	389
193.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. wyłączenia osady Okulice ze związku gminy Bartucice i utworzenia z tej osady samoistnej gminy administracyjnej	389
194.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. wyłączenia przysiółka Nowy Tyczyn ze związku gminy Zazdrość, powiatu trembowelskiego i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej	389
195.	Wniosek p. Weisera o zasiłek dla gmin powiatu złoczowskiego dotkniętych klęskami elementarnemi	390
196.	Wniosek p. Ptaka i tow. o zniesienie myt krajowych . . .	390
197.	Spraw. kom. gospodarstwa krajowego w przedm. sprawozdania Wydz. kraj. o krajowej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za lata 1906/7 i 1907/8	391
198.	Spraw. kom. bankowej o przedłożeniu Wydz. kraj. w sprawie Banku krajowego i o wniosku p. Stefczyka w sprawie hipotecznych pożyczek włościańskich	392
199.	Przedłożenie rządowe z ustawą o ochronie ptaków dla uprawy ziemi pożytecznych i innych ogólnie pożytecznych zwierząt . .	433
200.	Spraw. Wydz. kraj. o petycyi gminy m. Tarnowa w sprawie urządzenia miejskiego wodociągu	434
201.	Wniosek p. Skołyszewskiego i tow. z projektem ustawy łowieckiej	435
202.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Skałacie na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 80.000 K na budowę drogi Skałat-Iwanówka-Kaczanówka	487
203.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o wniosku p. Skarbka w przedm. przyspieszenia regulacyi i obwałowania Dniestru i Strwiąża . .	514
204.	Spraw. kom. gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydz. kraj. w sprawie praktycznego kursu dozorców drenarskich . . .	515
205.	Spraw. kom. administracyjnej w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna	516
206.	Spraw. kom. administracyjnej w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna	517
207.	Spraw. kom. administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedm. petycyi gminy m. Rzeszowa co do urządzenia wodociągu miejskiego	518
208.	Spraw. kom. gminnej o sprawozd. Wydz. kraj. w przedm. utworzenia z gminy Tyniowice-Chorzów dwóch odrębnych gmin administracyjnych	520

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
209.	Spraw. kom. gminnej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. utworzenia z rozparcelowanego obszaru dworskiego w Zagórzu samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Medynia Kańczucka“ .	520
210.	Spraw. kom. gminnej w przedm. utworzenia z rozparcelowanych obszarów dworskich w Koniowie i Towarni samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Jagienka“	521
211.	Spraw. kom. gminnej w przedm. utworzenia z gminy Laszki murowane dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą „Laszki murowane miasteczko“ i „Laszki murowane wieś“ . .	523
212.	Spraw. kom. prawniczej o sprawozd. Wydz. kraj. z czynności departamentu VI. za czas od 1. września 1906 do 30. kwietnia 1908	541
213.	Spraw. kom. prawniczej o sprawozd. Wydz. kraj. w przedm. wydzielenia gminy Demeszkowce wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bursztynie a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bołszowcach	591
214.	Spraw. kom. prawniczej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. wydzielenia gminy Dryszczowa wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podhajcach a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bołszowcach	591
215.	Spraw. kom. prawniczej o sprawozd. Wydz. kraj w przedm. wydzielenia gminy Krasna z powiatu brzeżańskiego i okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kozowie a przydzielenia jej do powiatu politycznego i do okręgu sądowego w Zborowie	592
216.	Spraw. kom. prawniczej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. wydzielenia gminy Bełejów wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bolechowie a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dolinie	592
217.	Wniosek p. Wrześniowskiego i tow. o utworzenie krajowej Dyrekcyi kolejowej z siedzibą we Lwowie, którejby podlegały wszystkie linie kolei galicyjskich	594
218.	Wniosek pp. Zamoyskiego i Sozańskiego i tow. o przyspieszenie regulacyi rzeki Bystrzycy i Czerchawki	597
219.	Wniosek p. Adama i tow. w sprawie zmiany artykułów IV., V., VI. i VII. ustawy o Radzie szkolnej krajowej z dnia 15. lutego 1905 Nr. 39. Dz. u. kr. , ...	597
220.	Wniosek p. Senyka i tow. w sprawie pragmatyki służbowej dla nauczycieli ludowych	602
221.	Wniosek p. Kędziora i tow. w spawie popierania włościańskich i małomieszczańskich spółek dla wyrobu dachówek i płyt cementowych, tudzież rur betonowych	604
222.	Wniosek p. Merunowicza i tow. w sprawie utworzenia c. k. starostwa w Szczercu	606
223.	Wniosek p. Krysowatego i tow. w sprawie udzielenia soli kamiennej gminom powiatu zbarazkiego	606
224.	Wniosek p. Kurowca i tow. w. sprawie uznania drogi powiatowej I. kl. Kałusz-Jasień za drogę krajową	607
225.	Wniosek p. Merunowicza i tow. o utworzenie c. k. sądu powiatowego w Jaryczowie nowym	608
226.	Wniosek p. Kurowca i tow. w sprawie kursów dla pisarzy gminnych	608
227.	Wniosek p. Skołyszewskiego i tow. w sprawie pomnożenia etatu urzędników kraj. biura melioracyjnego	608

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
228.	Wniosek p. Traczа i tow. w sprawie wyłączenia z pod egzekucyi majątku potrzebnego rolnikowi do egzystencyi i ograniczenia prawa zastawu na nieruchomości dla pretensyi ponad 50 K..	609
229.	Wniosek p. Hanczakowskiego i tow. w sprawie klęsk elementarnych w gminach powiatu turczańskiego	610
230.	Wniosek p. Skołyszewskiego i tow. w sprawie utworzenia dwóch posad instruktorów uprawy łozy koszykarskiej	611
231.	Wniosek p. Zamoyskiego i tow. w sprawie surowicy solnej dla ludności powiatu drohobyckiego	611
232.	Wniosek p. Skołyszewskiego i tow. co do stosowania przepisów ces. patentu z dnia 24. października 1852 Dz. u. p. Nr. 223 w sprawie posiadania i noszenia broni	612
233.	Wniosek p. Jedynaka i tow. w sprawie zamknięcia granicy przed wywozem paszy	612
234.	Wniosek p. Skołyszewskiego i tow. w sprawie pomnożenia etatu krajowej komisyi dla spraw agrarnych	612
235.	Wniosek p. Jedynaka i tow. w sprawie poruczonego zakresu działania gmin	613
236.	Wniosek p. Bisa i tow. o odbudowanie spalonego mostu na rzece San na drodze Nisko-Zarzecze	613
237.	Wniosek p. Skarbka i tow. o podwyższenie funduszu pożyczkowego, przeznaczonego na ułatwienie krycia dachów materyałem ogniotrwałym	614
238.	Wniosek p. Winniczuka i tow. w sprawie zmiany §. 20. p. 8. ustawy budowlanej	615
239.	Wniosek p. Kołpaczkiewicza i tow. o przyspieszenie regulacyi rzeki Raty	616
240.	Wniosek p. Jahla i tow. o założenie w Jarosławiu szkoły technicznej dla mechaniki i elektrotechniki	617
241.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu na przyjęcie poręki za powiatową kasę oszczędności w Tłumaczu, tudzież na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 50.000 K. na założenie tej kasy	629
242.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Nowym Targu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 170.000 koron za założenie szpitala powszechnego w Nowym Targu	629
243.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o sprawozdaniu Wydz. kraj. dotyczącem kraj. szkoły ogrodniczej w Tarnowie	633
244.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o sprawozdaniu Wydz. kraj. o krajowym zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach i o popieraniu sadownictwa w kraju	643
245.	Spraw. kom. gospodarstwa krajowego o petycyi gminy Tarnów w sprawie uregulowania rzeki Wątoku	645
246.	Spraw. kom. administracyjnej w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Bochni na zaciągnięcie pożyczki komunalnej w kwocie 150.000 koron na budowę dróg i mostów	645
247.	Spraw. kom kolejowej o sprawozdaniu Wydz. kraj. z czynności departamentu IV. w sprawach kolejowych za czas od 1. grudnia 1906 do 31. marca 1908	646

Liczba alegata		Strona sten. sprawozdania
248.	Spraw. kom podatkowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedm. czasowego uwolnienia nowych domów w Buczaczu od dodatków gminnych i powiatowych	672
249.	Spraw. kom. gminnej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. utworzenia nowej gminy administracyjnej „Gody“ w powiecie kołomyjskim	692
250.	Spraw. kom. gminnej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. wcielenia gminy Podmajerz do gminy miasta Starego Sącza .	694
251.	Spraw. kom. szkolnej o petycyach gmin w sprawie przeniesienia ich do wyższej klasy płac nauczycielskich	696
252.	Spraw. kom. kolejowej o spraw. Wydz. kraj. w przedm. udzielenia kolei lokalnej Piła-Jaworzno pożyczki 70.000 koron . . .	701
253.	Spraw. kom. budżetowej o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1905	702
254.	Sprawozd. kom. kolejowej o petycyi w przedm. sfinansowania kolei lokalnej Złoczów-Sassów-Usznia	703
255.	Spraw. kom. gminnej w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Bóbrce na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 100.000 koron na budowę szpitala	704
256.	Wniosek p. Kleskiego i tow. w sprawie regulacyi potoków Rydelówki, Czarnego i Kołomyjki	705
257.	Wniosek p. Stanisława Henryka dw. im. Badeniego i tow. w sprawie utworzenia c. k. Starostwa w Monasterzyskach . .	706
258.	Wniosok p. Makucha i tow. w sprawie budowy mostu na rzece Dniestr w miejscowości Dołhe	706
259.	Wniosek pp. Sękowskiego i Górskiego i tow. w sprawie budowy linii kolejowej, łączącej miasto Dąbrowę z Leżajskiem lub Rudnikiem	707
260.	Wniosek p. Kurowca i tow. w sprawie zaprowadzenia instytucyi lekarzy szkolnych w c. k. szkołach średnich	707
261.	Wniosek p. Tracza i tow. w sprawie zapomogi dla powiatu kossowskiego na poprawę dróg powiatowych i gminnych . .	708
262.	Wniosek p. Wasunga i tow. w sprawie utworzenia funduszu pożyczkowego na udzielanie zaliczek nauczycielom ludowym .	709
263.	Wniosek p. ks. Stojałowskiego i tow. w sprawie poprawy bytu służby kościelnej a w szczególności organistów i diaków .	710
264.	Wniosek p. Kiweluka i tow. o utworzenie sądu powiatowego w Uściu zielonem, powiatu buczackiego	714
265.	Wniosek p. Kiweluka i tow. w sprawie zaprowadzenia ruchu osobowego na linii kolejowej Tarnopol-Kopyczyńce . . .	714
266.	Wniosek p. Cipsera i tow. w sprawie budowy mostu w gminie Dzieduszyce wielkie pow. Stryjskiego na rzece Świcy . . .	715
267.	Wniosek p. Winniczuka i tow. o przyspieszenie regulacyi rzeki Gniłej Lipy w dolnym biegu w powiatach stanisławowskim i rohatyńskim	716
268.	Wniosek p. Sandulaka i tow. w sprawie urządzenia polowania w celu wyniszczenia drapieżnych zwierząt w lasach kameralnych w powiatach kosowskim i nadwórniańskim	716
269.	Wniosek p. Antoniego Starucha i tow. w sprawie budowy mostu na rzece San w gminie Procisne liskiego powiatu . . .	718

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
270.	Wniosek p. Kędziora i tow. w sprawie wykształcenia instruktorów rolnictwa	718
271.	Wniosek p. Skwarki i tow. o zapomogę dla gmin powiatu mościskiego z powodu klęsk elementarnych	721
272.	Spraw. kom. bankowej o spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie zmiany statutu Banku kraj.	737
273.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o spraw. Wydz. kraj. o krajowych niższych szkołach rolniczych	743
274.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. w przedm. spraw. Wydz. kraj. o kraj. zimowych szkołach rolniczych i o działalności nauczycieli wędrownych	763
275.	Spraw. kom. administracyjnej o wniosku p. Andrzeja Lubomirskiego w sprawie rozdziału pow. łańcuckiego na dwa powiaty i utworzenia samoistnej reprezentacyi powiat. w Przeworsku . .	766
276.	Spraw. kom. bankowej o działalności patronatu nad spółkami oszczędności i pożyczek i innemi spółkami rolniczemi . . .	792
277.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. petycyi emerytowanych nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych o polepszenie bytu, oraz petycyj wdów po nauczycielach o podwyższenie ich zaopatrzenia .	822
278.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. wcielenia gminy Posady sanockiej do gminy miasta Sanoka	822
279.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. wyłączenia przysiółka Berezów średni ze związku gminy Berezów wyżny i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej	822
280.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia gminie m. Łańcuta na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu, maliniaku, wiśniaku i poziomczaku	823
281.	Spraw. kom. kolejowej w przedm. petycyi Wydziału pow. w Żółkwi o poparcie budowy kolei lokalnej Żółkiew-Krystynopol . . .	842
282.	Spraw. kom. kolejowej o wniosku p. Rittla i tow. w sprawie budowy kolei łączącej Brody na Załoźce z Tarnopolem . . .	842
283.	Spraw. kom. budżetowej o przedłużenie ustawy z dnia 28-go grudnia 1903 Dz. u. kr. Nr. 146 dozwalającej poboru na rzecz funduszu krajow. 30% dodatku do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego . .	843
284.	Spraw. kom. drogowej z czynności deptu IV. Wydziału krajowego w sprawach drogowych za czas od 1. listopada 1906 do 31. marca 1908, oraz o wnioskach i petycyach w przedm. ukrajowienia dróg i o petycyach w sprawie zasiłków na drogi	844
285.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 68.400 koron na pokrycie jednej trzeciej części kosztów budowy dojazdów kolejowych w powiecie przemyślańskim do linii kolejowej Lwów-Podhajce	884
286.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. petycyi gminy m. Lwowa o zmianę §. 21. ustawy budowniczej dla miasta Lwowa z 21. kwietnia 1885 Dz. u. kr. Nr. 31	884
287.	Spraw. Wydz. kraj. o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1906 i 1907	884
288.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. w przedm. sprawozdania Wydz. kraj. o udzielaniu pożyczek bezprocentowych na osuszanie i drenowanie gruntów	894

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
289.	Spraw. kom. prawniczej w przedm. wniosku posła Merunowicza oraz petycyi Wydz. Rady powiatowej we Lwowie w sprawie ustanowienia c. k. Sądu powiatowego w Jaryczowie nowym . .	897
290.	Spraw. kom. prawniczej w sprawie wniosku p Adolfa Brunickiego i tow. o funduszach sierocych, tudzież w sprawie petycyi „Rady opiekuńczej“ w Krakowie o budowę krajowych zakładów sierocych i o zmianę ustaw co do kosztów utrzymania i wychowania dzieci	898
291.	Spraw. kom. gminnej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. petycyi gminy miasta Tarnowa co do urządzenia wodociągu .	916
292.	Wniosek pp. Skołyszewskiego Ptaka i tow. w sprawie uregulowania granic między powiatami Krakowskim i Wielickim	922
293.	Wniosek p. Skołyszewskiego i tow. w sprawie uregulowania emigracyi zarobkowej i osadniczej	922
294.	Wniosek p. Myjaka i tow. w sprawie przyspieszenia regulacyi potoku „Czarna woda“ w powiecie Nowy Sącz	927
295.	Wniosek p. Adolfa Brunickiego i tow. o zmianę §. 57. ustawy polowej z 17. lipca 1876 Nr. 28. Dz. u. kr.	928
296.	Wniosek p. Sodomory i tow. w sprawie budowy normalnotorowej kolei z Podhajec do stacyi Dubowce, na szlaku Stanisławów Lwów	929
297.	Wniosek p. Witosa i tow. w sprawie objęcia na fundusz krajowy kosztów leczenia i utrzymania ubogich, przynależnych do Galicyi	929
298.	Wniosek p. Tymoteusza Starucha i tow. o ustanowienie w miasteczku Kozowa, powiatu brzeżańskiego, stacyi ogierów rządowych	930
299.	Wniosek p. Makucha i tow. w sprawie rozdziału powiatu buczackiego na dwa powiaty	930
300.	Wniosek p. Szweda i tow. w sprawie zniżenia kosztów przewozu kainitu	931
301.	Wniosek p. Szweda i tow. w sprawie ponoszenia przez c. k. Rząd $^2/_3$ części kosztów budowy i utrzymania szkół ludowych i płacy nauczycieli	931
302.	Wniosek p. Battaglii i tow. z projektem ustawy o języku urzędowym władz państwowych	932
303.	Wniosek p. Antoniego Starucha i tow w sprawie ustanowienia w Baligrodzie stacyi ogierów rządowych	932
304.	Wniosek p. Skarbka i tow. z projektem statutu krajowego Zakładu ubezpieczenia bydła	932
305.	Wniosek p Antoniego Starucha i tow. o utworzenie c. k. Starostwa w Baligrodzie	933
306.	Wniosek p. Lea i tow. o reorganizacyę c. k. straży policyjnej w miastach galicyjskich	944
307.	Spraw. kom. budżetowej o przedłożeniu Wyd. kraj. w przedm. dalszego wyposażenia kraj. drogowego funduszu pożyczkowego .	947
308.	Spraw. kom. budżetowej w sprawie podwyższenia dotacyi rocznej na cele popierania budowy kolei niższorzędnych z 750.000 K na 900.000 K	948
309.	Spraw. kom. budżetowej o petycyi gminy król. stoł. miasta Lwowa w sprawie zaciągnięcia pożyczki w kwocie 4,000.000 K na pokrycie kosztów budowy miejskiej kolei elektrycznej i nowej elektrowni miejskiej	949

Liczba załącznika		Stronica sten. sprawozdania
310.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. w przedm. ustanowienia fachowych państwowych inspektorów piwnic winnych	950
311.	Spraw. kom. przemysłowej o wniosku posłów Halbana i Kolischera w sprawie utworzenia oddziału technicznego przy c. k. Starostwie w Drohobyczu	951
312.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o spraw. Wyz. kraj. o krajowej szkole gospodarstwa lasowego	951
313.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o sprawozdaniu Wydz. kraj. o melioracyach i wniosku p. Kędziora	952
314.	Spraw. kom. budżetowej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. objęcia na własność kraju szpitala dla ubogich dzieci pod nazwą św. Zofii we Lwowie	970
315.	Spraw. kom. prawniczej o wniosku p. Kiweluka i tow. w sprawie utworzenia Sądu powiatowego w Chorostkowie	971
316.	Spraw. kom. prawniczej o wniosku p. Oleśnickiego i tow. w sprawie założenia Sądu powiatowego w Strzeliskach nowych . .	971
317.	Spraw. kom. gminnej w przedm. wyłączenia osady Nowy Tyczyn ze związku gminy Zazdrość, powiatu trembowelskiego i utworzenia z niej samoistnej gminy administracyjnej	972
318.	Spraw. kom. gminnej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. wyłączenia przysiółka Bielowice ze związku gminy Dąbrówka niemiecka i przydzielenia do gminy Dąbrówka polska . . .	973
319.	Spraw. kom. gminnej o petycyi Reprezentacyi miejskiej w Uściu solnem (powiat Bochnia) o poddaniejej pod ustawę z 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51	973
320.	Spraw. kom. drogowej o wniosku posła Tracza i tow. w przedmiocie przełożenia części drogi państwowej Kossów-Pistyń . .	974
321.	Spraw. kom. drogowej w przedm. petycyi Wydz. powiatowego w Śniatynie o podwyższenie subwencyi krajowej na budowę drogi Tułuków-Stecowa	974
322.	Spraw. kom. drogowej w przedm. petycyi Wydziału Rady powiatowej Starosamborskiej o udzielenie subwencyi na budowę drogi Ławrów-Nanczółka wielka-Nanczółka mała-Tycha	974
323.	Spraw. kom. drogowej o petycyi Wydz. pow. w Grybowie w sprawie podwyższenia subwencyi krajowej na drogę Grybów-Krynica	975
324.	Spraw. kom. drogowej o petycyi Reprezentacyi powiatu lwowskiego w sprawie podwyższenia subwencyi krajowej na drogę Sichów-Siedliska i Barszczowice-Gaje	975
325.	Spraw. kom. górniczej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. spraw. górniczych	975
326.	Wniosek p. Lewickiego i tow. w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy gminnej i o ordynacyi wyborczej gminnej z 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 19	993
327.	Wniosek p. Lewickiego i tow. o utworzenie gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Rohatynie	999
328.	Wniosek p. Bernadzikowskiego i tow. w sprawie zbadania rentowności i użyteczności linii kolejowej łączącej stacyę kolejową Słotwina-Brzesko z N. Sączem, względnie Marcinkowcami . .	1000
329.	Wniosek p. Tymoteusza Starucha i tow. w sprawie dostarczenia soli bydlęcej mieszkańcom powiatu brzeżańskiego	1000

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
330.	Wniosek p. Makucha i tow. w sprawie zmiany art. 9. ustawy z 11. czerwca 1905 Nr. 73. Dz. u. kr. o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w szkołach ludowych	1000
331.	Wniosek p. Dumki i tow. w sprawie dostarczenia soli dla bydła mieszkańcom powiatu tarnopolskiego	1002
332.	Wniosek p. Kurowca i tow. w sprawie poszukiwania za sylwinem w kopalniach kałuskich, celem ewentualnej eksploatacyi . .	1002
333.	Wniosek p. Krynickiego i tow. w sprawie przyjęcia budowy drogi Słotwina-Nadwórna na fundusz krajowy	1004
334.	Wniosek p. Krynickiego i tow. w sprawie budowy mostu na rzece Maniawka w gminie Kryczka, powiatu bohorodczańskiego .	1004
335.	Wniosek p. Jampolskiego i tow. w sprawie częściowej zmiany ustawy z dnia 19. lipca 1905 Dz. u. kr. Nr. 73. o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych . . .	1004
336.	Wniosek p. Merunowicza i tow. w sprawie środków, zmierzających do ekonomicznego i kulturalnego podniesienia powiatów .	1006
337.	Wniosek p. Jedynaka i tow. w sprawie budowy mostu na rzece Wisłoce koło Dębicy	1006
338.	Wniosek p. Tertila i tow. w sprawie trwałego urzędowania komisyi sejmowej dla reformy wyborczej	1007
339.	Wniosek p. Antoniego Starucha i tow. w sprawie przyjęcia na kraj powiatowej drogi Ustrzyki dolne-Lutowiska do Cisny . .	1007
340.	Wniosek p. Bisa i tow. w sprawie udzielenia soli kamiennej gminom powiatu niskiego	1007
341.	Wniosek p. Szweda i tow. w sprawie rekonstrukcyi drogi gminnej, prowadzącej od Radziechów do granicy węgierskiej . . .	1007
342.	Wniosek p. Lewickiego i tow. w sprawie regulacyi rzeki Świrza w powiecie rohatyńskim	1007
343.	Wniosek p. Styły i tow. w sprawie powszechnego ubezpieczenia na starość i na wypadek niezdolności do pracy	1008
344.	Wniosek p. p. Kędziora, Sękowskiego i tow. o utworzenie Sądu powiatowego w Przecławiu powiatu mieleckiego . . .	1008
345.	Wniosek p. Winniczuka i tow. o zapomogę dla gminy Opryszowce na odbudowanie zniszczonej powodzią drogi . . .	1009
346.	Wniosek p. Cielucha i tow. w sprawie budowy drogi Jastrzębia-Bieśnik	1009
347.	Wniosek p. Jedynaka i tow. w sprawie utworzenia sądu powiatowego w Wielopolu skrzyńskiem powiatu ropczyckiego . . .	1009
348.	Wniosek p. Bisa i tow. w sprawie obwałowania rzeki Sanu w powiecie niskim	1010
349.	Wniosek p. Winniczuka i tow. o przyspieszenie regulacyi rzeki Bystrzycy nadwórniańskiej w powiecie stanisławowskim . .	1010
350.	Wniosek p. Kleskiego i tow. o zaliczenie miasta Kołomyi do 2. klasy dodatku aktywalnego dla urzędników państwowych .	1010
351.	Wniosek p. Senyka i tow. w sprawie zmiany formy topki soli .	1010
352.	Wniosek p. Skrzyńskiego i tow. o utworzenie c. k. Starostwa w Dynowie	1010
353.	Wniosek p. Myroniuka-Zajaczuka i tow. w sprawie regulacyi dopływów rzeki Prutu w pow. kołomyjskim i peczeniżyńskim	1011

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
354.	Wniosek p. Rutowskiego i tow. w sprawie utworzenia kraj. szpitala dla chorób zakaźnych we Lwowie	1011
355.	Wniosek p. Górskiego i tow. w sprawie obwałowania rzeczki Stradomki na przestrzeni gruntów miejskich w Łapanowie (powiat Bochnia)	1011
356.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o spraw. Wydz. kraj z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa	1020
357.	Spraw. kom. budżetowej o spraw. Wydz kraj. w przedm. odnowienia król. zamku na Wawelu	1032
358.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o spraw. Wydz. kraj. z czynności Deptu III. za czas od 1. listopada 1905 do 31. maja 1908 . .	1033
359.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie hodowli drobiu	1048
360.	Spraw. kom. administracyjnej w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Nowym Targu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 170.000 K na założenie szpitala powszechnego w Nowym Targu .	1048
361.	Spraw. kom. administracyjnej w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu na przyjęcie poręki za powiatową kasę oszczędności, tudzież na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 50.000 K na założenie tej kasy	1049
362.	Spraw. kom. dla reform agrarnych o spraw. Wydz. kraj. dotyczącem włości rentowych	1050
363.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. petycyi gm. m. Jasła o zezwolenie na pobór opłaty gminnej od czynszów najmu	1065
364.	Wniosek p. Długosza i tow. w sprawie zawarcia kontraktu z krajowym związkiem producentów ropy co do dzierżawy publicznych zbiorników dla magazynowania ropy	1065
365.	Spraw. kom. kolejowej w sprawie sfinansowania kolei lokalnej z Łodygowic do Buczkowic	1072
366.	Spraw. kom. administracyjnej o petycyi komitetu wykonawczego wiecu sekretarzy i urzędników kasowych i policyjnych miast. objętych ustawą z r. 1896 o unormowanie płac i stosunków służbow.	1073
367.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o wniosku p. Skołyszewskiego w sprawie utworzenia dwóch posad instruktorów uprawy łozy koszykarskiej	1077
368.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o spraw. Wydz. kraj. w sprawie podniesienia chowu koni	1078
369.	Spraw. kom. drogowej w przedm. wniosków pp. Korola i Ptaka o zniesienie myt na drogach i mostach krajowych	1083
370.	Spraw. kom. sanitarnej o spraw. Deptu V. Wydz. kraj. za czas od 1. grudnia 1906 do 15. maja 1908	1092
371.	Dodatkowe spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiat. w Białej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala w Białej .	1124
372.	Wniosek pp. Lea. Battaglii i Rutowskiego z projektem ustawy zmieniającej postanowienia §§. 3, 4, 6, 11 i 12 statutu kraj. i z projektem ordynacyi wyborczej sejmowej . . .	1124
373.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zmiany niektórych postanowień statutu król. stoł. m. Lwowa	1178
374.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. udzielenia gminie m. Buczacza koncesyi do pobierania opłat kopytkowych	1180

Liczba alegatu		Stronica stan. sprawozdania
375.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. udzielenia gminie m. Kołomyi koncesyi do pobierania opłat kopytkowych	1182
376.	Spraw. kom. administracyjnej z projektem ustawy łowieckiej .	1187
377.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o wniosku p. Oleśnickiego w sprawie regulacyi rzeki Tyśmienicy i zarządzeń ochronnych przeciw zanieczyszczeniu gruntów odpadkami naftowej produkcyi . .	1293
378.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o wniosku p. Skołyszewskiego w sprawie pomnożenia etatu krajowego biura melioracyjnego .	1300
379.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o wniosku p. Kurowca, dotyczącym regulacyi rzek Łomnicy, Siwki, Bereźniczki i Łukwi . .	1300
380.	Spraw. kom. gminnej o spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie wyłączenia Osady Okulice ze związku gminy Bratucice i utworzenia z tej osady samoistnej gminy administracyjnej	1301
381.	Spraw. kom. kolejowej w sprawie petycyi gminy Wiśnicz nowy o budowę normalnotorowej kolei żelaznej z Bochni przez Wiśnicz do Sowlin pod Limanową	1302
382.	Spraw. kom. kolejowej w przedm. petycyi Wydz. Rady powiat. w Brzesku w sprawie budowy lini kolejowej Słotwina-Okocim-Marcinkowice	1302
383.	Spraw. kom. kolej. w przedmiocie budowy kolei lokalnej „Sącz-Szczawnica-Nowy Targ“	1303
384.	Spraw. kom. budżetowej o budżecie kraj. na r. 1908 . . .	1312
385.	Spraw. kom. budżetowej o budżecie kraj. na r. 1909 . . .	1312
386.	Spraw. Wydz. kraj. o petycyi gminy m. Nowego Sącza w sprawie urządzenia wodociągu i budowy kanałów miejskich . . .	1361
387.	Spraw. Wydziału kraj. w sprawie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Bóbrce charakteru szpitala powszechnego i publicznego	1362
388.	Spraw. kom. sanitarnej w sprawie nadania szpitalowi w Kosowie charakteru szpitala powszechnego i publicznego	1363
389.	Spraw. kom. sanitarnej w sprawie rozszerzenia i ulepszeń szpitala w Stanisławowie	1364
390.	Spraw. kom. wodnej o wniosku pp. Zamoyskiego i Sozańskiego w sprawie przyspieszenia regulacyi rzeki Bystrzycy i potoku Czerhawy	1364
391.	Spraw. kom. administracyjnej o sprawozdaniach Wydz. krajow. w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiat. w Białej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala w Białej	1432
392.	Spraw. kom szkolnej w przedmiocie petycyi nauczycieli, nauczycielek, wdów i sierót po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, przyznanie emarytury, pensyi wdowiej, dodatków pięcioletnich i t. p.	1432
393.	Spraw. kom. szkolnej w przedmiocie petycyi nauczycieli, nauczycielek i wdów po nauczycielach o udzielenie zapomogi . . .	1433
394.	Spraw. kom. szkolnej o spraw. Wydz. kraj. z dnia 1. sierpnia 1908 l. 66.043 i z dnia 25. września 1908 l. 99.721 w przedmiocie petycyi nauczycieli i nauczycielek, tudzież wdów i sierót po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury i przyznania emerytury, pensyi wdowiej, dodatków pięcioletnich i t. p..	1433
395.	Spraw. kom. budżetowej o przedłożeniu Wydz. kraj. w sprawie	

Liczba alegatu		Stronica stenogr. sprawozdania
	zmiany etatu posad i płac lekarzy i urzędników kraj. Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	1467
396.	Spraw. kom. budżetowej o przedłożeniu Wydz. kraj. w sprawie powiększenia etatu i podwyższenia poborów urzędników administracyjnych szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie . . .	1469
397.	Spraw. kom. budżetowej o spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie podwyższenia poborów dyrektorów obu szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie	1469
398.	Spraw. kom. budżetowej o spraw. Wydz. kraj. w przedm. przyznania służbie niższej krajowych szpitali we Lwowie i Krakowie zaopatrzeń na wypadek nieudolności do dalszej pracy . . .	1470
399.	Spraw. kom. budżetowej z przedłożenia Wydz. kraj. i wniosków poselskich o klęskach elementarnych w r. 1908	1470
400.	Spraw. kom. przemysłowej w sprawie petycyi Ligi Pomocy przemysłowej o jednorazową subwencyę w kwocie 15.000 koron na fundusz budowy domu, tudzież na cel urządzenia i prowadzenia warsztatów studenckich	1497
401.	Spraw. kom. przemysłowej o petycyi Ligi pomocy przemysłowej we Lwowie w sprawie podwyższenia subwencyi na r. 1909 . .	1498
402.	Spraw. kom. przemysłowej w sprawie popierania przemysłu krajowego	1498
403.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiat. w Dolinie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 40.000 koron na adaptacyę i wewnętrzne urządzenie budynku szpitalnego w Dolinie	1518
404.	Spraw. kom. gminnej o spraw. Wydziału krajowego w przedm. wcielenia gminy Posady sanockiej do gminy m. Sanoka . .	1543
405.	Spraw. kom. gminnej w przedmiocie utworzenia z części gminy Krynica i z części obszaru dworskiego w Krynicy nowej gminy administracyjnej pod nazwą „Krynica zdrój“	1544
406.	Spraw. kom. szkolnej o wniosku p. Kędziora i tow. w przedmiocie zmiany art. 4. ustawy z 24. kwietnia 1894 dz. u. kr. Nr. 49 o kosztach zakładania i utrzymywania szkół ludowych i o funduszach szkolnych	1547
407.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. wyboru ośmiu członków Wydziału galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie	1551
408.	Spraw. kom. solnej o sprzedaży soli pod zarządem Wydziału krajowego, tudzież o wnioskach i petycyach odnoszących się do tego przedmiotu	1553
409.	Spraw. kom. gminnej o spraw. Wydziału kraj. w przedm. wyłączenia przysiółka Berezów średni ze związku gminy Berezów wyżny i utworzenia samoistnej gminy administracyjnej . . .	1599
410.	Spraw. kom. administracyjnej o wniosku p. Styły i tow. tudzież wniosku p. Winniczuka i tow. w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy budowlanej dla wsi i miasteczek . . .	1601
411.	Spraw. kom. gminnej o spraw. Wydz. kraj. w przedm. petycyi gminy miasta Lwowa o zmianę §. 21. ustawy budowlanej dla miasta Lwowa	1690
412.	Wniosek p Federowicza i tow. w przedm. zmiany §. 18. ustawy budowlanej dla miasta Krakowa	1782
413.	Spraw. kom. drogowej w przedm. petycyi Wydz. kraj. w Podhaj-	

cach o podwyższenie subwencyi na budowę drogi Podhajce-Wiśniowczyk 1985

414. Spraw. kom. kolejowej o wniosku pp. Sękowskiego i Górskiego w sprawie budowy linii kolejowej łączącej miasto Dąbrowę z Leżajskiem lub Rudnikiem 1985

415. Spraw. kom. kolejowej o petycyi centralnego Związku galic. przemysłu fabrycznego w sprawie finansowego poparcia kolei z Zakopanego po Świnicę 1985

416. Spraw. kom. drogowej w przedm. petycyi Wydz. pow. w Husiatynie o przyznanie 75% subwencyi na budowę dróg . . . 1986

417. Spraw. kom. drogowej w przedm. petycyi Wydz. pow. Brzozowskiego o przyznanie 65% subwencyi na budowę drogi Brzozów-Haczów 1987

418. Spraw. kom. budżetowej o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za lata 1906 i 1907 1987

419. Spraw. kom. gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydz. kraj. o Zakładach naukowych rolniczych w Dublanach, tudzież o krajowych stacyach doświadczalnych rolniczych w Dublanach i we Lwowie, jakoteż o petycyach wniesionych przez słuchaczy Akademii rolniczej w Dublanach 1987

420. Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o wniosku p. Kędziora dotyczącym wykształcenia instruktorów rolnictwa 1989

421. Spraw. kom. górniczej o spraw. Wydz. kraj. z dnia 27. lipca 1907 o budowie publicznych zbiorników na ropę w Popielach pod Borysławiem 1990

422. Propozycya Wydz. kraj. w sprawie wyboru 9 członków Rady nadzorczej Banku krajowego i 3 zastępców tejże Rady . . . 1995

423. Spraw. kom. szkolnej w przedm. zmiany ustaw krajowych z dnia 1. grudnia 1889 dz. u. kr. Nr. 71. względnie z dnia 22. czerwca 1899 dz. u. kr. Nr. 81. o wynagrodzeniu za udzielanie nauki religii w szkołach ludowych 1997

424. Spraw. kom. szkolnej w przedm. petycyi emerytowanych nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych o polepszenie ich bytu, oraz petycyi wdów po nauczycielach o podwyższenie ich zaopatrzenia. 2017

425. Trzecie czytanie ustawy łowieckiej 2051

426. Spraw. kom. drogowej o petycyach Wydziałów powiatowych w Wadowicach i Myślenicach w sprawie przyznania z funduszu krajowego subwencyi w wysokości 75% na budowę drogi Biertowice-Zembrzyce 2068

427. Spraw. kom. drogowej o petycyi Wydz. powiatowego w Skałacie w sprawie podwyższenia subwencyi krajowej na budowę drogi Zbaraż-Podwołoczyska 2068

428. Spraw. kom. drogowej o petycyi Wydz. powiatowego w Złoczowie w sprawie podwyższenia subwencyi krajowej na budowę drogi Olesko-Podhorce 2068

429. Spraw. kom. bankowej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. galicyjskiej Kasy oszczędności 2069

430. Spraw. kom. kolejowej o petycyi Rady powiatowej w Pilźnie i Jaśle jakoteż Reprezentacyi kilku miast o budowę kolei Jasło-Dębica . 2069

431. Spraw. kom. szkolnej o petycyi gminy Zaleszczyki w przedmiocie założenia szkoły wydziałowej 2077

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
432.	Spraw. kom gminnej o spraw. Wydz. kraj. w przedm. przyłączenia sąsiednich gmin i obszarów dworskich do miasta Krakowa	2077
433.	Spraw. kom. administracyjnej w przedm. zezwolenia Reprezentancyi powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 68.400 K na pokrycie jednej trzeciej części kosztów budowy dojazdów kolejowych w powiecie przemyślańskim do linii kolejowej Lwów Podhajce	2102
434.	Spraw. kom. administracyjnej o spraw. Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Skałacie na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 80.000 K na pokrycie kosztów budowy drogi gminnej I. klasy Skałat-Iwanówka-Kaczanówka	2102
435.	Spraw. kom. gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego i domowego	2103
436.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o sprawozdaniu Wydz. kraj. z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła . . .	2113
437.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o zarządzie krajowym składem publicznym, połączonym ze składem wolnym w Krakowie . .	2126
438.	Spraw. kom. gminnej o wniosku p. Lea i tow. w sprawie reorganizacyi c. k. straży policyjno-wojskowej w Krakowie, Przemyślu i Lwowie	2127
439.	Spraw. kom. budżetowej o zamknięciu rachunków galic. funduszu propinacyjnego za r. 1907, tudzież o preliminarzu tegoż funduszu na r. 1909	2128
440.	Spraw. kom. wodnej o sprawozdaniach Wydziału kraj. w przedm. zmiany §§. 41. i 87. kraj. ustawy wodnej	2138
441.	Spraw. kom. wodnej ze sprawozdania Wydz. kraj. o regulacyi rzek kanałowych	2151
442.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zaliczenia gminy m. Głogowa, powiatu rzeszowskiego do miejscowości podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51 Dz. u. kr.	2177
443.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. w przedm. wniosków i petycyi dotyczących sprawy domen państwowych	2178
444.	Spraw. kom. gminnej o przedłożeniu Wydz. kraj. w przedmiocie zmiany niektórych postanowień statutu król. stoł. miasta Lwowa	2188
445.	Spraw. kom. prawniczej w przedm. wniosku p. Kiweluka, tudzież petycyi Zwierzchności gminnej w Uściu zielonem o utworzenie Sądu powiatowego w Uściu zielonem	2193
446.	Spraw. kom. administracyjnej o wniosku p. Sali w sprawie zmiany §§. 16. i 18. statutu krajowego	2193
447.	Spraw. kom. gminnej o wniosku p. Federowicza w przedm uzupełnienia §. 18. ustawy budowlanej dla m. Krakowa . . .	2201
448.	Spraw. komisyi gminnej o spraw. Wydz. kraj. w przedm. petycyi gminy Nowego Sącza co do urządzenia wodociągów i budowy kanałów	2201
449.	Spraw. kom. administracyjnej o spraw. Wydz. kraj. z projektem ustawy krajowej, normującej płace emerytalne lekarzy okręgowych, tudzież zaopatrzenie wdów i sierót po nich pozostałych . .	2217
450.	Spraw. kom. dla reform agrarnych o wniosku p. Skwarki i tow. w sprawie ubezpieczenia bydła i o wniosku p. Skarbka i tow. w tej samej sprawie	2234

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
451.	Spraw. kom. szkolnej o spraw. c. k. Rady szkolnej kraj. o stanie wychowania publicznego w roku szkolnym 1906/7. (Budowa szkół)	2235
452.	Spraw. kom. szkolnej o stanie seminaryów nauczycielskich w kraju	2246
453.	Spraw. kom. szkolnej o stanie szkół średnich w r. szkolnym 1906/7	2254
454.	Spraw. kom. gminnej o spraw. Wydz. kraj. w przedm. petycyi gminy m. Jasła o zezwolenie na pobór opłaty gminnej od czynszów najmu	2275
455.	Spraw. kom. wodnej o petycyi gminy m. Krosna, tudzież petycyi gminy Głowienka w przedm. regulacyi i obwałowania potoku Lubatówka	2276
456.	Spraw. kom. szkolnej w sprawie petycyi obywateli miasta Horodenki o przekształcenie dwu szkół sześcioklasowych w dwie szkoły wydziałowe połączone z dwoma szkołami 4-klasowemi . . .	2306

LW. 50.033/1908. We Lwowie, dnia 15. maja 1908.

Alg. 1

SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

Z CZYNNOŚCI URZĘDOWYCH.

Wysoki Sejmie!

W myśl postanowienia §. 26. statutu krajowego przedkłada Wydział krajowy sprawozdanie z czynności swoich za czas od 1. września 1906 r. do końca marca 1908 r.

Marszałek krajowy:
St. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

BIURA PREZYDYALNEGO

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 1. września 1906 do końca marca 1908.

Biuro prezydyalne.

Kondolencye.

Z powodu zgonu Jego Cesarskiej Wysokości Najdostojniejszego Arcyksięcia Karola Ludwika złożył Wydział krajowy u stóp Najwyższego Tronu wyrazy najgłębszego współczucia.

Z powodu zgonu ś. p. Mieczysława Borkowskiego przesłał Wydział krajowy pozostałej wdowie telegram kondolencyjny i złożył u trumny wieniec z napisem: „Wydział krajowy wielce zasłużonemu wobec kraju Mieczysławowi Borkowskiemu“.

Z powodu zgonu ś. p. Floryana Stablewskiego, Arcybiskupa Gnieźnieńskiego, przesłał Wydział krajowy osieroconej kapitule na ręce Biskupa ks. Edwarda Likowskiego pismo kondolencyjne.

Z powodu zgonu ś. p. Michała Michalskiego złożył Wydział krajowy kondolencyę wdowie, a u zwłok wieniec z napisem: „Zasłużonemu Prezydentowi m. Lwowa i Posłowi Wydział krajowy“.

Z powodu zgonu ś. p. Michała Glidziuka złożył Wydział krajowy wieniec z napisem: „Koledze Michałowi Glidziukowi Wydział krajowy“ i *in corpore* wziął udział w obrzędzie pogrzebowym.

Z powodu zgonu ś. p. Dymitra Ostapczuka przesłał Wydział krajowy rodzinie telegram kondolencyjny.

Z powodu zgonu ś. p. Stanisława Wyspiańskiego przesłał Wydział krajowy wdowie pismo z wyrazami żalu i współczucia.

Z powodu zgonu ś. p. Juliana Dunajewskiego urządził Wydział krajowy pogrzeb kosztem kraju; w pogrzebie wzięła udział deputacya złożona z Zastępcy nieobecnego podówczas Marszałka kraju i dwóch Członków Wydziału krajowego. U trumny przemawiał imieniem kraju Zastępca Marszałka krajowego, rodzinie zmarłego przesłał Wydział krajowy telegram kondolencyjny, a u zwłok złożył wieniec z napisem: „ś. p. Julianowi Dunajewskiemu kraj“.

Zmiany w składzie Wysokiego Sejmu.

W dniu 16. października 1906 zmarł ś. p. Kazimierz Witosławski, poseł na Sejm krajowy z okręgu wyborczego m. Kołomyi; przy wyborze uzupełniającym przedsięwziętym 18. grudnia 1906 wybrany został w jego miejsce posłem z kuryi m. Kołomyi Jan Kleski.

Przy wyborze uzupełniającym odbytym d. 7. listopada 1906 wybrany został posłem z m. Białej, w miejsce Dra Łazarskiego, który mandat poselski złożył, Rudolf Lukas.

W dniu 6. listopada 1906 zmarł ś. p. Stanisław Agopsowicz, poseł z kuryi gmin wiejskich powiatu Starosamborskiego; przy wyborze uzupełniającym wybrany został w dniu 24. stycznia 1907 posłem z tej kuryi ks. Jan Jaworski.

W dniu 11. listopada 1906 zmarł ś. p. Mieczysław hr. Borkowski, poseł z kuryi gmin wiejskich powiatu borszczowskiego, — w jego miejsce przy wyborze uzupełniającym wybrany został w dniu 15. stycznia 1907 posłem z tej kuryi Tadeusz Czarkowski-Golejewski.

Dnia 7. listopada 1906 odbył się w Krakowie wybór uzupełniający posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego m. Krakowa w miej-

sce ś. p. Jana Rottera — przy wyborze tym wybrano posłem z m. Krakowa Dra Walentego Staniszewskiego.

W dniu 14. lutego 1907 zmarł Dr. Arnold Rapoport, poseł z Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, — w jego miejsce wybrany został w dniu 8. marca 1907 Józef Sare.

W dniu 20. maja 1907 zmarł Michał Glidziuk, poseł na Sejm krajowy z gmin wiejskiah powiatu Turczańskiego, — w jego miejsce wybrany został w dniu 3. września 1907 Dr. Józef Hanczakowski.

W dniu 25. czerwca 1907 zmarł Dymitr Ostapczuk, poseł z kuryi gmin wiejskich powiatu zbaraskiego, — w jego miejsce wybrany został posłem w tem ciele wyborczem Andrzej Szmigielski.

W miejsce ś. p. Michała Michalskiego, posła z miasta Lwowa, wybrany został w dniu 3. września 1907 posłem Stanisław Ciuchciński.

Pismem z dnia 16. lipca 1907 złożył mandat poselski Tadeusz Starzyński, poseł z kuryi większych posiadłości obwodu Żółkiewskiego; w jego miejsce wybrany został w dniu 3. września 1907 w tem ciele wyborczem posłem Dr. Stanisław Starzyński.

Pismem z dnia 1. września 1907 złożył mandat poselski Jerzy hr. Baworowski, poseł z gmin wiejskich powiatu Trembowelskiego, a pismem z dnia 7. września 1907 Stanisław Pawlikowski mandat poselski z kuryi gmin wiejskich powiatu Żydaczowskiego.

Zmiany w składzie Członków Wysokiego Sejmu.

W składzie Członków Wysokiego Sejmu, zasiadających na mocy §. 3. lit. a) i b) statutu krajowego, zaszły następujące zmiany:
Na rok szkolny 1907/8 wybrani zostali rektorami:
uniwersytetu Jagiellońskiego Profesor ks. Dr. Franciszek Gabryl;
uniwersytetu lwowskiego Prof. Dr. Bronisław Dembiński;
szkoły politechnicznej Profesor Wiktor Syniewski.

Zmiany w składzie Członków Wydziału krajowego, urlopy i urzędowanie zastępców.

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu dnia 18. marca 1907 wybrany został w miejsce p. Stefana Sękowskiego, który mandat zastępcy Członka Wydziału krajowego złożył, p. Mieczysław Urbański zastępcą Członka Wydziału krajowego z całego Sejmu.

Z powodu śmierci Członka Wydziału krajowego, ś. p. Michała Glidziuka, urzędował od 5. czerwca do 10. października 1907 r. jako zastępca p. Oktaw Sala.

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu dnia 10. października 1907 wybrany został Członkiem Wydziału krajowego w miejsce ś. p. Michała Glidziuka p. Ksenofont Ochrymowicz.

W czasie urlopu Członka Wydziału krajowego p. Mieczysława Onyszkiewicza urzędował w sierpniu 1907 jako zastępca p. Jan Trzecieski.

Nominacye i zmiany w składzie urzędników i sług Wydziału krajowego.

Uchwały Wysokiego Sejmu z d. 16. marca 1907 w przedmiocie zmiany poborów i stosunków służbowych urzędników i sług w Wydziale krajowym, oraz w przedmiocie świadczeń, które ci urzędnicy i słudzy uiszczać mają na cele etatowe, wprowadził Wydział krajowy w życie od dnia 1. lipca 1907 — wystawiając wszystkim urzędnikom i sługom nowe dekrety i wydając odpowiednie zarządzenia co do potrącań, przepisanych powyższą uchwałą sejmową wkładek jednorazowych i bieżących na cele etatowe.

Od ostatniego sprawozdania zaszły następujące zmiany w składzie urzędników i sług Wydziału krajowego:

I. Oddział konceptowy.

Uchwałą z dnia 11. grudnia 1906 do LW. 99.956 przeniesiono w stały stan spoczynku adjunkta konceptowego Mieczysława Thulliego, przy czem doliczono mu do lat służby na podstawie §. 11. ust. 1. statutu

emerytalnego 5 lat i wymierzono emeryturę za 15 lat służby w rocznej kwocie 1.400 koron.

Uchwałą z dnia 11. grudnia 1906 LW. 124.952 mianowano:

sekretarzem wicesekretarza Konstantyna Jędrzejowskiego;

wicesekretarzem adjunkta konceptowego Dra Janusza Przygodzkiego;

adjunktami koncepistów Dra Wincentego Samolewicza i Dra Antoniego Wereszczyńskiego;

koncepistami praktykantów Dra Stanisława Grocholskiego, Zdzisława Brezany'ego i Dra Juliusza Birkenmaiera;

praktykantem z adjutum wyższem praktykanta z adjutum niższem Kazimierza Ostrowskiego-Bełzę.

Uchwałą z 30. lipca 1907 LW. 8.113 mianowano praktykantami konceptowymi: Stanisława Kuzińskiego i Józefa Skoczyńskiego.

Uchwałą z 2. lipca 1907 LW. 65.742 mianowano praktykantem z adjutum wyższem praktykanta konceptowego z adjutum niższem Wiktora Bielskiego.

Uchwałą z 2. sierpnia 1907 LW. 67.822 przeniesiono w stały stan spoczynku sekretarza Wilhelma Stadnickiego, wymierzając mu pełną emeryturę.

Uchwałą z dnia 3. września 1907 przeniesiono Radców Eugeniusza Pierożyńskiego i Dra Józefa Ekielskiego w stały stan spoczynku, przyznając każdemu z nich pełną emeryturę.

Uchwałą z tego samego dnia mianowano do LW. 89.180 Radcami sekretarzy: Władysława Zeńczaka, Karola Kucharskiego, Józefa Abgarowicza i Dra Henryka Sawczyńskiego.

Sekretarzami wicesekretarzy: Adama Starzeckiego, Mikołaja Latoszyńskiego i Dra Feliksa Pisarskiego.

Wicesekretarzami adjunktów: Stefana Komornickiego dla spraw rolniczych, Wincentego Kirschnera i Konstantego Jasińskiego.

Adjunktem koncepistę Jana Bartosińskiego.

Koncepistami praktykantów: Kazimierza Ostrowskiego-Bełzę i Wiktora Bielskiego.

Praktykantami z adjutum wyższem praktykanta biura komisyi przemysłowej Maksymiliana Łomnickiego i praktykanta konceptowego z adjutum niższem Stanisława Kuzińskiego.

Praktykantem z adjutum niższem Wilhelma Rappe'go.

Uchwałą z d. 8. października 1907 LW. 89.850 mianowano praktykantem z adjutum niższem sekretarza magistratu w Jaśle Józefa Bochniewicza.

Z dniem 8. października 1907 zwolniono ze służby praktykanta Maksymiliana Łomnickiego na podstawie jego rezygnacyi.

Z dniem 31. października 1907 zrezygnował profesor Leon Syroczyński z posady referenta dla spraw górniczych.

Uchwałą z 3. stycznia 1908 do LW. 1.481 mianowano praktykantem z adjutum wyższem praktykanta konceptowego c. k. Namiestnictwa Romana Hausnera.

Uchwałą z d. 10. stycznia 1908 L. 130.043 mianowano praktykantem z adjutum niższem praktykanta konceptowego Dyrekcyi Skarbu Dra Stanisława Gruińskiego.

II. Biuro statystyczne.

Uchwałą z d. 16. sierpnia 1907 LW. 82.031 mianowano praktykanta konceptowego c. k. Namiestnictwa Dra Stanisława Kasznicę prowizorycznym koncepistą w biurze statystycznem.

III. Oddział techniczno-drogowy.

Uchwałą z 16. listopada 1906 LW. 104.895 mianowano praktykantami technicznymi ukończonych słuchaczów wydziału inżynieryi w c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie:

Artura Kozłowskiego i Ludwika Międzybrodzkiego;

dalej uchwałą z d. 25. stycznia 1907 LW. 5.319 Witolda Wysockiego, a z d. 23. kwietnia 1907 LW. 1.721 Kazimierza Polańskiego, również ukończonych słuchaczów wydziału inżynieryi w c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

Uchwałą z d. 22. lutego 1907 LW. 19.120 mianowano:

starszym inżynierem inżyniera I. kl. Kazimierza Engla;

inżynierem I. kl. inżyniera II. kl. Tadeusza Żebrowskiego;

inżynierami II. kl. inżynierów-adjunktów: Wiktora Tołoczkę i Adolfa Gawalewicza;

inżynierami-adjunktami praktykantów technicznych: Alaksandra Kienzlera i Jana Lineka.

Uchwałą z d. 15. października 1907 LW. 47.779 mianowano praktykantem Leona Nowotarskiego, ukończonego słuchacza szkoły politechnicznej we Wiedniu.

Z początkiem maja 1907 r. zmarł inżynier-adjunkt Alexander Kienzler.

Uchwałą z d. 8. października 1907 LW. 100.222 mianowano:

inżynierem II. kl inżyniera-adjunkta Władysława Piotrowskiego;

inżynierami-adjunktami praktykantów: Artura Kozłowskiego i Ludwika Międzybrodzkiego.

Pismem z d. 20. listopada 1907 zrezygnował Leon Nowotarski z posady praktykanta technicznego.

Uchwałą z 11. lutego 1908 LW. 5.275 mianowano praktykantem Tadeusza Sokołowskiego, ukończonego słuchacza wydziału inżynieryi w c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

IV. Krajowe Biuro melioracyjne.

Uchwałą z d. 1. lutego 1907 LW. 12.581m ianowano inżynieramiadjunktami:

praktykanta krajowego biura melioracyjnego Włodzimierza Bartosza i c. k. adjunkta budownictwa w Krakowie Izydora Stellę-Sawickiego.

Uchwałą z d. 19. kwietnia 1907 LW. 22.785 mianowano:

starszym inżynierem inżyniera I kl. Józefa Gryzieckiego;

inżynierami I. kl. inżynierów II. kl.: Adama Rożańskiego, Jana Łopuszańskiego i Sylwerego Strzelbickiego;

inżynierami II. kl. inżynierów-adjunktów: Władysława Kowalskiego i Franciszka Bernkopfa;

inżynierami-adjunktami c. k. adjunktów budownictwa Tytusa Pillera i Józefa Pliszewskiego.

Uchwałą z d. 26. marca 1907 LW. 25.183 mianowano inżynieramiadjunktami praktykantów technicznych: Franciszka Chudobę, Ignacego Wewiórskiego i Zygmunta Ursiniego.

Uchwałą z d. 25. czerwca 1907 LW. 52.121 mianowano Józefa Cyrankiewicza, ukończonego słuchacza wydziału inżynieryi w Szkole politechnicznej we Lwowie, a uchwałą z 5. lipca 1907 LW. 63.479 Karola Wolfa, asystenta katedry budowy dróg i kolei żelaznych w Szkole politechnicznej, praktykantami biura melioracyjnego; praktykant Wolf z nadanej mu posady następnie zrezygnował.

Uchwałą z d. 30. sierpnia 1907 LW. 86.961 mianowano:

inżynierem II. kl. inżyniera-adjunkta Henryka Dudka;

inżynierem-adjunktem praktykanta technicznego Kazimierza Maćkowskiego.

Uchwałą z d. 25. października 1907 LW. 97.821 przeniósł Wydział krajowy inżyniera I. kl. Ferdynanda Hillbrichta na jego własne żądanie w stały stan spoczynku, przyznając mu emeryturę za 32 lat służby w kwocie 4.899 kor. 84 hal.

Uchwałą z dnia 15. października 1907 LW. 102.061 mianowano Edmunda Czajkę, ukończonego słuchacza wydziału inżynieryi w Szkole politechnicznej we Lwowie, a uchwałą z d. 3. stycznia 1908 LW. 105.062 inżyniera Stanisława Szpaczyńskiego praktykantami technicznymi.

Uchwałą z d. 3. stycznia 1908 LW. 1.872 mianowano inżynierami-adjunktami:

praktykanta biura melioracyjnego Bronisława Drożdża,
Józefa Cyrankiewicza,
inżyniera-adjunkta c. k. kolei państwowych Stanisława Kleję
i inżyniera powiatowego w Złoczowie Karola Wolfa — który jednak z posady tej zrezygnował.

Uchwałą z 14. stycznia 1908 LW. 3.360 mianowano inżynierami II. kl. inżynierów-adjunktów: Tadeusza Baeckera, Teofila Wszelaczyńskiego, Gustawa Müldnera, Włodzimierza Rojeckiego, Kazimierza Sawickiego, Kazimierza Hubera i Karola Klimowicza.

Uchwałą z d. 28. lutego 1908 LW. 12.025 mianowano inżyniera Józefa Noworytkę, a uchwałą z d. 18. marca 1908 LW. 27.051 Stefana Posadzkiego praktykantami technicznymi.

V. Krajowe Biuro kolejowe.

Uchwałą z d. 31. grudnia 1906 LW. 221 mianowano wicesekretarzem adjunkta konceptowego w krajowem biurze kolejowem Bolesława Czołowskiego.

Uchwałą z d. 4. stycznia 1907 do LW. 1.641 mianowano inżynierem II. kl. inżyniera-adjunkta Karola Ruebenbauera, — a do LW. 123.681 prowizorycznie inżynierem-adjunktem asystenta przy katedrze budownictwa wodnego w Szkole politechnicznej Józefa Seremeta.

Na podstawie uchwały z d. 1. lutego 1907 LW. 2.961 powołano inżyniera Smolińskiego do pełnienia czynności prowizorycznego inżyniera adjunkta za wynagrodzeniem 210 koron miesięcznie i obopólnem czterotygodniowem wypowiedzeniem, — a na podstawie uchwały z d. 2. lipca 1907 LW. 30.263 w takim samym charakterze i za równem wynagrodzeniem a obopólnem 3-miesięcznem wypowiedzeniem, Pawła Kwaśniewskiego.

Uchwałą z d. 14. maja 1907 LW. 45.465 mianowano czasowego inżyniera-asystenta Dominika Gembarzewskiego, — a uchwałą z d. 25. czerwca 1907 LW. 63.462 dyetaryusza Ludwika Christelbauera inżynierami-adjunktami.

Na podstawie uchwały z d. 24. lipca 1907 LW. 74.131 przyjęto aspiranta c. k. Dyrekcyi kolei państwowych Aleksandra Biskupskiego w charakterze prowizorycznym za wynagrodzeniem 2.968 koron rocznie.

Uchwałą z d. 2. sierpnia 1907 LW. 75.459 mianowano inżynierem II. klasy inżyniera Dra Wacława Balickiego.

Uchwałą z d. 25. października 1907 LW. 106.841 mianowano radcą w etacie biura kolejowego sekretarza Józefa Skwarczyńskiego, — a uchwałą z d. 5. listopada 1907 LW. 110.321 prowizorycznego funkcyonaryusza Aleksandra Biskupskiego koncepistą.

Z końcem roku 1907 zrezygnował Tadeusz Filippi z posady adjunkta administracyjno-manipulacyjnego.

Na podstawie uchwały z d. 24. stycznia 1908 LW. 128.808 przyjęto Stefana Manasterskiego w charakterze prowizorycznego inżyniera-adjunkta za wynagrodzeniem miesięcznem 210 koron i obopólnem czterotygodniowem wypowiedzeniem.

Uchwałą z d. 4. lutego 1908 LW. 9.780 mianowano stale inżynierem-adjunktem prowizorycznego inżyniera-adjunkta Józefa Seremeta.

Na podstawie uchwały z d. 24. marca 1908 przyjęto Kazimierza Nowakowskiego, Mikołaja Walentiuka i Juliusza Horna w charakterze prowizorycznych inżynierów-adjunktów, za wynagrodzeniem po 210 K miesięcznie i obopólnem czterotygodniowem wypowiedzeniem.

VI. Oddział rachunkowy.

Uchwałą z d. 8. września 1906 LW. 90.422 uznał Wydział krajowy nieusprawiedliwioną trwałą absencyę aplikanta Jana Nowickiego za rezygnacyę z posady.

Uchwałą z d. 18. września 1906 LW. 94.520 mianowano aplikantami dyetaryuszy Franciszka Paciorkowskiego pod warunkiem, że do roku uzyska obywatelstwo austryackie, i Zdzisława Sabińskiego.

Uchwałą z d. 23. października 1906 LW. 106.596 mianowano:

asystentem praktykanta Kajetana Lisiewicza;

praktykantem aplikanta Fryderyka Dembca;

aplikantem dyetaryusza Jana Weissa.

Uchwałą z d. 11. marca 1907 mianowano do LW. 23.281 prowizorycznego praktykanta Marcelego Fischera stałym praktykantem, a do LW. 24.101 dyetaryusza Feliksa Partaczyńskiego aplikantem.

Uchwałą z d. 5. lipca 1907 LW. 66.661 przeniósł Wydział krajowy rewidenta Alojzego Paklerskiego na własne jego żądanie w stały stan spoczynku, przyznając mu emeryturę za 33 lat służby w kwocie 3.594 kor. 80 hal.

Uchwałą z d. 30. lipca 1907 LW. 76.781 mianowano:

rewidentem adjunkta Maryana Natallego;

adjunktem oficyała Adolfa hr. Łosia;

oficyałem asystenta Władysława Wójcickiego;

asystentem praktykanta Antoniego Cieślika;

praktykantem aplikanta Grzegorza Pełechatego;

aplikantem dyetaryusza Adama Piątka.

Z końcem listopada 1907 zrezygnował Feliks Partaczyński z posady aplikanta.

Uchwałą z d. 6. grudnia 1907 LW. 120.832 mianowano aplikantem dyetaryusza Józefa Pitalę.

Uchwałą z d. 4. lutego 1908 LW. 14.184 przeniósł Wydział krajowy adjunkta kasy krajowej Jana Zycha na etat oddziału rachunkowego.

Uchwałą z d. 11. lutego 1908 LW. 16.783 przeniesiono w stały stan spoczynku adjunkta Aleksandra Holukę, wymierzając mu emeryturę w kwocie 3.696 kor. rocznie.

Uchwałą z d. 15. lutego 1908 LW. 13.723 przeniesiono zastępcę dyrektora Władysława Marcinkowskiego na jego własne żądanie w stały stan spoczynku, przy czem wymierzono mu, doliczając 5 lat służby w charakterze dyetaryusza, emeryturę w kwocie 4.180 kor. 80 hal.

Uchwałą z 28. lutego 1908 LW. 23.301 mianowano:

zastępcą dyrektora rewidenta Józefa Schmidta;

rewidentami adjunktów Władysława Januszkiewicza i Karola Frydmana;

adjunktami oficyałów Gustawa Neussera i Antoniego Gorgoscha;

oficyałami asystentów Maryana Antonowicza i Aleksandra Lisiewicza;

asystentami praktykantów Aleksandra Policklego i Władysława Bielicha;

praktykantami aplikantów Józefa Dzieciniaka, Edwarda Iwanickiego i Stanisława Dąmbskiego;

aplikantami dyetaryuszów Józefa Hanulę, Józefa Cholendę i Jana Nędzowskiego.

VII. Kasa krajowa.

Uchwałą z d. 23. października 1906 LW. 106.597 mianowano praktykantem kasowym aplikanta rachunkowego Romana Mazurkiewicza.

Uchwałą z d. 25. stycznia 1907 LW. 1.203 przeniósł Wydział krajowy dyrektora kasy krajowej Władysława Silkiewicza na jego własne żądanie w stały stan spoczynku, przyznając mu z doliczeniem lat, spędzonych w charakterze dyetaryusza, pełną emeryturę 6.400 kor. rocznie.

Uchwałą z d. 29. stycznia 1907 LW. 11,008 mianowano:
dyrektorem zastępcę dyrektora Franciszka Kotiersa;
kasyererem extra statum adjunkta Ludwika Kubego;
adjunktem oficyała Jana Zycha;
oficyałem asystenta Zenona Kirchnera.

Uchwałą z d. 22. lutego 1907 LW. 19.119 mianowano nadetatowym praktykantem dyetaryusza rachunkowego Feliksa Mierzeńskiego.

Uchwałą z d. 25. czerwca 1907 LW. 63.461 mianowano asystentem praktykanta Zdzisława Popowicza, a do LW. 63.962 nadetatowego praktykanta Feliksa Mierzeńskiego etatowym praktykantem.

Uchwałą z d. 18. października 1907 LW. 104.118 usunął Wydział krajowy ze służby asystenta Zdzisława Popowicza, a to z powodu dłuższej a nieusprawiedliwionej jego absencyi.

Uchwałą z d. 21. stycznia 1908 LW. 5.061 przeniósł Wydział krajowy kontrolora Władysława Rudzkiego na jego własne żądanie w stały stan spoczynku i wymierzył mu przy policzeniu 5 lat spędzonych w charakterze dyetaryusza, emeryturę 2.777 kor. 60 hal.

Uchwałą z d. 4. lutego 1908 LW. 14.181 mianowano:
zastępcą dyrektora kasy kasyera Stanisława Sobolewskiego;
kontrolorem adjunkta rachunkowego Adama Jabłońskiego;
adjunktem oficyała Franciszka Domiszewskiego;
oficyałem asystenta Adama Niedzielskiego;
asystentami praktykantów: Romana Mazurkiewicza i Feliksa Mierzeńskiego;
praktykantami: praktykanta rachunkowego Grzegorza Pełechatego i dyeteryusza rachunkowego Emila Lochmana.

VIII. Oddział manipulacyjny.

Uchwałą z d. 18. września 1906 LW. 93.981 mianowano:
asystentem pisarza etatowego Teodozego Rożejowskiego;
pisarzem etatowym aplikanta Rudolfa Webera;
aplikantem dyetaryusza Ludwika Krasnodębskiego.

Uchwałą z 31. grudnia 1906 LW. 222 mianowano aplikantem dyetaryusza Jana Biliczkę.

IX. Biuro patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek.

Uchwałą z 25. stycznia 1907 LW. 130.931 poruczył Wydział krajowy praktykantowi rachunkowemu w biurze patronatu, Janowi Szwedowi, pełnienie czynności prowizorycznego lustratora, przyznając mu wynagrodzenie 2.400 koron rocznie, z zastrzeżeniem jednak, że zachowuje nadal swój dotychczasowy urzędowy charakter stałego praktykanta rachunkowego biura patronatu.

Z dniem 31. marca 1907 rozwiązał Wydział krajowy stosunek służbowy z Kazimierzem Powidzkim, pełniącym obowiązki prowizorycznego lustratora.

Do pełnienia czynności rachunkowych przyjął Wydział krajowy od 1. października 1907 w charakterze prowizorycznego funkcyonaryusza Mikołaja Hummla, kasyera spółki oszczędności i pożyczek w Czyszkach, za wynagrodzeniem 1.600 koron rocznie i trzymiesięcznem obopólnem wypowiedzeniem.

Do pełnienia obowiązków likwidatora i buchaltera zbiorowego

rachunku bieżącego powołał Wydział krajowy od d. 1. listopada 1907 praktykanta Banku krajowego Dra Franciszka Dubowskiego, za wynagrodzeniem 2.000 koron rocznie i trzymiesięcznem obopólnem wypowiedzeniem.

Dekretem z d. 25. października 1907 LW. 106.122 powołano okręgowego inspektora szkolnego, Izydora Piotrowskiego, a dekretem z d. 14. stycznia 1908 LW. 3.144 kierującego nauczyciela szkoły ludowej w Jabłonowie, Marcina Wojnarowicza, do pełnienia obowiązków prowizorycznego lustratora spółek, przyznając pierwszemu wynagrodzenie 3.000 K, a drugiemu 2.400 K rocznie z zastrzeżeniem, że stosunek służbowy może być za trzymiesięcznem wypowiedzeniem rozwiązany.

X. Służba stała.

Uchwałą z d. 4. czerwca 1907 LW. 38.002 mianowano prowizorycznego woźnego Franciszka Szweitzera, stale woźnym.

Załatwienie petycyi przekazanych Wydziałowi krajowemu

Uchwałami z dnia 18. marca i 10. października 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu szereg petycyi, a mianowicie petycye: Anny Załuckiej, Maryi Hanaczewskiej, Walentyny Bobrowskiej, Maryi Zajączkowskiej, Waleryi Bieńkowskiej, sierot po Kazimierzu Sałamaszyńskim, Edwarda Turczyńskiego, Franciszki Bojkowskiej, Seweryna Krogulskiego, Maryi Rudzkiej, Katarzyny Pogorzelskiej, Apolonii Sternalowej, Leontyny Sapałaczyńskiej, Anny Wojtyny, Maryi Bubesowej, Wandy Dziubińskiej, Franciszki Kratochwilowej, Maryi Baryckiej, Emilii Sternalowej, Marcyanny Zakrzewskiej, Matyldy Polińskiej, Malwiny Stroynowskiej i Edmunda Dąbrowskiego o przyznanie lub podwyższenie darów z łaski lub emeryturę; — stróżów gmachu sejmowego i gmachu żandarmeryi o uregulowanie poborów; — dyetaryuszy Wydziału krajowego o uregulowanie płac; — aplikantów Wydziału krajowego o podwyższenie adjutów i zmianę stanowiska służbowego — częścią do zbadania i załatwienia, częścią do zbadania i przedłożenia odpowiednich wniosków lub możliwego uwzględnienia przy preliminarzu budżetu na rok 1908.

O wszystkich tych petycyach przedkłada Wydział krajowy osobno szczegółowe sprawozdanie.

Budowa skrzydła gmachu sejmowego.

Budowa skrzydła gmachu sejmowego, podjęta na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. listopada 1905, została w listopadzie 1907 roku ukończoną i w grudniu przez przedsiębiorców budowy Karola Meissnera i Jana Noworytę do użytku oddaną.

Techniczna kolaudacya budowy przeprowadzona dnia 14. grudnia stwierdziła należyte wykonanie całej budowy.

Kolaudacya rachunkowa należytości przedsiębiorstwa jest obecnie w toku.

W maju b. r. ukończoną zostanie instalacya światła elektrycznego we wszystkich biurach, poczem nastąpi przeniesienie reszty biur.

Sutereny, przeznaczone na mieszkania dla służby, zajęte zostaną w jesieni r. b. po należytem osuszeniu lokali, zawilgoconych wskutek niekorzystnych warunków terenowych.

Sprawozdanie

z czynności

Departamentu I. Wydziału krajowego

za czas od 15. września 1906 do 1. kwietnia 1908.

Departament I.

Szef Departamentu Dr. Józef Wereszczyński, Członek Wydziału krajowego.

Departament I. ma przydzielone do załatwienia następujące sprawy:

1. Sprawy powiatowe i gminne, oraz sprawy policyi ogniowej.
2. Sprawy szkolne, teatralne, archiwa krajowe i pomniki historyczne.
3. Sprawy fundacyjne i stypendyjne.
4. Administracya funduszów pożyczkowych na budowę koszar dla wojska.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje działy spraw powiatowych i gminnych, policyi ogniowej, stypendyjnych i fundacyjnych, oraz szkolnych i teatralnych.

Sprawy funduszów koszarowych są przedmiotem osobnego sprawozdania.

A. Sprawy powiatowe, gminne i policyi ogniowej.

a) Ustawy i uchwały sankcyonowane.

Zmiana ustaw budowniczych z r. 1899 Dz. u. kr. Nr. 133, z r. 1889 Dz. u. kr. Nr. 31 i z r. 1882 Dz. u. kr. Nr. 77.

Najwyższem postanowieniem z dnia 15. maja 1907 uzyskały sankcyę uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. listopada 1905 projekty ustaw w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustaw budowniczych: z 13. października 1899 Dz. u. kr. Nr. 133, z 4. kwietnia 1889 Dz. u. kr. Nr. 31 w brzmieniu ustawy z 14. lipca 1898 Dz u. kr. Nr. 70 i z 28. kwietnia 1882 Dz. u. kr. Nr. 77.

Zmiana §§. 16. i 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej.

Najwyższem postanowieniem z 9. lipca 1907 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 19. marca 1907 projekt ustawy zmieniającej §. 16. ustawy o Reprezentacyi powiatowej co do zastępstwa członków Wydziału powiatowego.

Również otrzymał sankcyę Najwyższem postanowieniem z 15. maja 1907 uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. ljstopada 1905 projekt ustawy zmieniającej §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej w przedmiocie zaciągania pożyczek powiatowych.

Zaliczenie Zakopanego do gmin podlegających ustawie ogniowej z roku 1891 Dz. u. kr. Nr. 18.

Najwyższem postanowieniem z 15. maja 1907 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. listopada 1905 projekt ustawy o zaliczeniu gminy Zakopane do gmin podlegających ustawie ogniowej z 10. lutego 1891, Dz. u. kr. Nr. 18.

Zaliczenie Żabna do gmin podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51.

Najwyższem postanowieniem z 4. lutego 1908 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 10. października 1907 projekt ustawy o zaliczeniu gminy Żabno, powiatu dąbrowskiego, do miejscowości podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51.

Fundusz pożyczkowy 1,500.000 K na ułatwienie krycia dachów materyałem ogniotrwałym.

Najwyższem postanowieniem z 15. maja 1907 została zatwierdzona uchwała Wysokiego Sejmu z 16. listopada 1907 w przedmiocie zaciągnięcia pożyczki w kwocie 1,500.000 koron, celem utworzenia krajowego funduszu pożyczkowego dla Reprezentacyj powiatowych na ułatwienie pokrywania domów materyałem ogniotrwałym.

Pożyczka Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie w kwocie 30.000 K.

Najwyższem postanowieniem z 6. kwietnia 1907 otrzymał sankcyę uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z 7. lutego 1906 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 30.000 koron na rozszerzenie szpitala.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Husiatynie rozporządzeniem z 15 maja 1907 l. 47.636.

Język urzędowy władz autonomicznych.

Najwyższem postanowieniem z dnia 9. kwietnia 1907 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 14. marca 1907 projekt ustawy o języku urzędowym władz autonomicznych.

Pożyczka Reprezentacyi powiatowej w Śniatynie w kwocie 100.000 K.

Najwyższem postanowieniem z dnia 8. lipca 1907 otrzymał sankcyę uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z 2 marca 1907 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Śniatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 100.000 koron na budowę drogi powiatowej Tułuków-Stecowa.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Śniatynie rozporządzeniem z 6. sierpnia 1907 l. 78.315.

Pożyczka dla powiatu trembowelskiego w kwocie 120.000 K.

Najwyższem postanowieniem z 8. lutego 1908 uzyskał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 1. marca 1907 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Trembowli na zaciągnięcie w imieniu powiatu pożyczki w kwocie 120.000 koron na budowę szpitala.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Trembowli rozporządzeniem z 20. marca 1908 l. 23 609.

Pożyczka dla powiatu kałuskiego w kwocie 28.000 K, tudzież dla powiatu limanowskiego w kwocie 20.000 K.

Najwyższem postanowieniem z 8. lutego 1908 otrzymały sankcyę uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. lutego 1907 i 1. marca 1907 projekty ustaw o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Kałuszu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 28 000 koron, tudzież o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Limanowej na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 koron, na cele powiatowe.

O tem zawiadomiono odnośne Wydziały powiatowe rozporządzeniem z 13. marca 1908 l. 23.364.

Zezwolenie Reprezentacyi powiatowej w Starym Samborze na przyjęcie poręki dla powiatowej Kasy oszczędności.

Najwyższem postanowieniem z 8. listopada 1907 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. lutego 1907 projekt ustawy zezwalającej Reprezentacyi powiatowej w Starym Samborze na przyjęcie imieniem powiatu powiatu poręki za powiatową Kasę oszczędności w Starym Samborze, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Starym Samborze rozporządzeniem z 3. grudnia 1907 l. 119.468.

Zezwolenie Reprezentacyi powiatowej w Rudkach na przyjęcie poręki dla powiatowej Kasy oszczędności.

Najwyższem postanowieniem z 2. października 1907 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. lutego 1907 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Rudkach na przyjęcie imieniem powiatu poręki za powiatową Kasę oszczędności w Rudkach tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Rudkach rozporządzeniem z 20. listopada 1907 l. 110.338.

Dodatki powiatowe w Tłumaczu.

Najwyższem postanowieniem z 28. czerwca 1907 zatwierdzoną została uchwała Wysokiego Sejmu z 1. marca 1907, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 46% państwowych podatków bezpośrednich, obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Tłumaczu rozporządzeniem z 23. lipca 1907 l. 70.310.

Dodatki powiatowe w Dąbrowie.

Najwyższem postanowieniem z dnia 28. czerwca 1907 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 1. marca 1907, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Dąbrowie pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 44% państwowych podatków bezpośrednich, obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Dąbrowie rozporządzeniem z 23. lipca 1907 l. 70.311.

Dodatki powiatowe w Tarnobrzegu.

Najwyższem postanowieniem z 28. czerwca 1907 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 1. marca 1907, którą zezwolono reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 60% państwowych podatków bezpośrednich, obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Tarnobrzegu rozporządzeniem z 23. lipca 1907 l. 70.312.

Dodatki powiatowe w Starym Samborze.

Najwyższem postanowieniem z dnia 28. czerwca 1907 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 9. marca 1907, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Starym Samborze pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 51% państwowych podatków bezpośrednich, obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadamiono Wydział powiatowy w Starym Samborze rozporządzeniem z 23. lipca 1907 l. 70.313.

Dodatki powiatowe w Przemyślanach.

Najwyższem postanowieniem z 28. czerwca 1907 została zatwierdzona uchwała Wysokiego Sejmu z 1. marca 1907, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 69% państwowych podatków bezpośrednich obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Przemyślanach rozporządzeniem z 6. sierpnia 1907 l. 70.620.

Dodatki powiatowe w Wadowicach.

Najwyższem postanowieniem z 5. sierpnia 1907 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 2. marca 1907, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości

44% państwowych podatków bezpośrednich obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Wadowicach rozporządzeniem z 25. sierpnia 1907 l. 84.799.

Dodatki powiatowe w Kałuszu.

Najwyższem postanowieniem z dnia 30. sierpnia 1907 zatwierdzoną została uchwała Wysokiego Sejmu z 14. marca 1907, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Kałuszu pobierać w roku 1907 na cele powiatu dodatki powiatowe w wysokości 56% państwowych podatków bezpośrednich, obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Kałuszu rozporządzeniem z 8. października 1907 l. 96.377.

Dodatki powiatowe w Gródku Jagiellońskim, Przemyślanach, Turce, Łańcucie, Nisku, Wadowicach i Grybowie.

Najwyższem postanowieniem z 30. sierpnia 1907 zatwierdzone zostały uchwały Wysokiego Sejmu z 19. marca 1907, 16. lutego 1907 i 11. marca 1907, któremi zezwolono następującym reprezentacyom powiatowym pobierać dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego:

w Gródku Jagiellońskim w roku 1907 w wysokości . .	50%
w Przemyślanach w r. 1906	52%
w Turce w r. 1907	54%
w Łańcucie w r. 1907	65%
w Nisku w r. 1907.	70%
w Wadowicach w r. 1906.	44%
w Grybowie w r. 1907	48%

— a to obok 10% dodatku ustawowego na fundusz powiatowy dróg gminnych.

O tem zawiadomiono interesowane Wydziały powiatowe rozporządzeniem z 8. października 1907 l. 96.889.

Dodatki powiatowe w Turce.

Najwyższem postanowieniem z dnia 10. lutego 1908 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 4. października 1907, którą zezwolono Reprezentacyi powiatowej w Turce pobierać w roku 1908 na pokrycie wydatków powiatowych, dodatków do państwowych podatków bezpośrednich, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 58% tych podatków, a to obok 10% ustawowego dodatku na powiatowy fundusz dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Turce rozporządzeniem z 10. marca 1908 l. 23.365.

Dodatki powiatowe w Nisku.

Najwyższem postanowieniem z 11. stycznia 1908 została zatwierdzoną uchwała Wysokiego Sejmu z 28. września 1907, którą zezwolono reprezentacyi powiatowej w Nisku, celem pokrycia wydatków powiatowych w roku 1908, pobierać dodatki powiatowe do państwowych podatków bezpośrednich, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 61% tych podatków, obok 10% dodatku ustawowego na powiatowy fundusz dróg gminnych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Nisku rozporządzeniem z 10. marca 1908 l. 21.395.

Dodatki gminne w Bałuchowie, Jaworówce, Majdanie, Lisznie, Dymitrowie małym, Dzikowie i Ocicach.

Najwyższem postanowieniem z 30. sierpnia 1907 zatwierdzone zostały uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1. marca 1907, 16. lutego 1907 i 23. lutego 1907, któremi zezwolono pobierać na pokrycie wydatków gminnych w roku 1907 dodatki gminne do państwowych podatków bezpośrednich, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, gminom:

Bałuchów w wysokości	130%
Jaworówka	110%

Majdan 153%
Liszna 120%
Dymitrów mały 127%
Dzików 116%
Ocice 128%
— obok dodatków gminnych na cele szkolne.

O tem zawiadomiono odnośne Wydziały powiatowe rozporządzeniem z 8. października 1907 l. 96.889.

Dodatki gminne w Sokalu.

Najwyższem postanowieniem z 14. lutego 1908 zatwierdzoną została uchwała Wysokiego Sejmu z 30. września 1907, zezwalająca gminie miasta Sokal na pobór w roku 1906 dodatku gminnego w wysokości 113% podatków bezpośrednich.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Sokalu rozporządzeniem z 26. marca 1908 l. 31.041.

Opłaty gminne od napojów.

Najwyższem postanowieniem z dnia 10. sierpnia 1907 otrzymały sankcyę uchwalone na posiedzeniach Wysokiego Sejmu z 16 lutego 1907, 18 lutego 1907, 21. lutego 1907, 1. marca 1907, 23 lutego 1907, 18. lutego 1907, 16. lutego 1907 i z 18. lutego 1907 projekty ustaw o zezwoleniu gminom: Dynów, Bohorodczany, Nisko, Radomyśl, Kosów, Rudnik, Husiatyn i Zborów, na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu, zaś gminie Buczacz na pobór opłat gminnych od miodu i od wina naturalnego i sztucznego nie podlegającego państwowemu podatkowi spożywczemu, wreszcie projekt ustawy zmieniający taryfę opłat gminnych od napojów spirytusowych i miodu, pobieranych w gminie Tłumaczu na mocy ustawy z 1. września 1901 Nr. 87. dz. u. kr.

O tem zawiadomiono odnośne wydziały powiatowe rozporządzeniem z 2. października 1907 l. 96890.

Najwyższem postanowieniem z 13. sierpnia 1907 otrzymały sankcyę uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniach z 13. i 18. marca 1907 projekty ustaw o zezwoleniu gminie Leżajsk na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, maliniaku, wiśniaku, poziomczaku i miodu, a gminie Sokołów pow. Kolbuszowa, na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

O tem zawiadomiono Wydziały powiatowe w Łańcucie i Kolbuszowej rozporządzeniem z 24. września 1907 87638.

Najwyższem postanowieniem z 6. listopada 1907 otrzymały sankcyę uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 13 marca 1907 projekty ustaw o zezwoleniu gminie miasta Krosna tudzież gminie Mościska na pobór opłaty gminnej od piwa.

O tem zawiadomiono Wydziały powiatowe w Krośnie i Mościskach rozporządzeniem 20. grudnia 1907 124.537.

Najwyższem postanowieniem z d. 7. marca 1908 otrzymały sankcyę uchwalone przez Wysoki Sejm projekty ustaw o zezwoleniu gminie Gwoździec powiatu kołomyjskiego na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu, wiśniaku i maliniaku. oraz gminie Załoźce powiatu brodzkiego na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

O tem zawiadomiono Wydziały pow. w Kołomyi i Brodach rozporządzeniem z d. 10 kwietnia 1908. l. 36758.

Opłaty gminne w Buczaczu na rzecz funduszu ubogich.

Najwyższem postanowieniem z d. 9. sierpnia 1907 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu

z 18. lutego 1907 projekt ustawy o zezwoleniu gminie m Buczacza na pobór opłat policyjnych na rzecz funduszu ubogich miejscowych.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Buczaczu rozporządzeniem z 6. września 1907 l. 85593.

Opłaty gminne od psów w Posadzie Olchowskiej i Zabłociu.

Najwyższem postanowieniem z 4. lutego 1908 otrzymały sankcyę uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniach z 18. i 28. września 1907 projekty ustaw o zezwoleniu gminie Posada Olchowska powiatu Sanockiego i gminie Zabłocie pow. Żywieckiego na pobór opłaty gminnej od psów.

O tem zawiadomiono odnośne Wydziały powiatowe rozporządzeniem z 10. marca 1908 l. 22301.

b) Ustawy i uchwały jeszcze niesankcyonowane.

1. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 10. listopada 1904 projekt ustawy zmieniającej niektóre postanowienia ustawy z 18. grudnia 1881 dr. u. kr. Nr. 48 ex 1883 o zniesieniu prawa propinacyi i zaprowadzeniu miejskich opłat konsumcyjnych i policyjnych we Lwowie.

Wydział krajowy powołując się na ostatnie swe sprawozdanie, podaje do wiadomości, że pismem z 24. stycznia 1908 l. 5715 odniósł się do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, czy i o ile sprawa uzyskania Najwyższej sankcyi dla powyższego projektu ustawy postąpiła naprzód.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi w tej sprawie.

2. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 1. marca 1907 projekt ustawy o czasowem uwolnieniu nowych domów w mieście Buczaczu od dodatków gminnych i powiatowych.

Ponieważ według pisma c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 3. kwietnia 1908 L. 5.223/pr. c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zażądało pewnych zmian w projekcie ustawy, sprawa ta będzie ponownie przedłożona Wysokiemu Sejmowi.

3. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 14. marca 1907 projekt ustawy o utworzeniu z posiadłości pozostałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Dołha Wojniłowska, powiat Kałusz, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Ziemianka.

Pismem z 10. stycznia 1908 l. 20.844/pr. oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że projekt tej ustawy został przedłożony c. k. Ministrowi spraw wewnętrznych, celem wyjednania Najwyższej sankcyi.

4. Uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 5. marca 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Kruhel pełkiński, w powiecie jarosławskim, ze związku gminy administracyjnej Pełkinie i wcieleniu do gminy Kruhel pawłosiowski.

Pismem z 24. stycznia 1908 l. 907/pr. oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że pomieniony projekt ustawy został przedłożony c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych z wnioskiem na wyjednanie Najwyższej sankcyi.

5. Uchwaiony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 8. marca 1907 projekt ustawy w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Kamionce strumiłowej na przyjęcie gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Lwów — Stojanów.

6 Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 19. marca 1907 projekt ustawy w przedmiocie zezwolenia gminie

m. Lwowa na zaciągnięcie za poręką kraju pożyczki w sumie 14,000.000 K.

7. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 19. marca 1907 projekt ustawy w przedmiocie zezwolenia gminie m. Krakowa na zaciągnięcie za poręką kraju pożyczki w sumie 23,600.000 K.

8. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 16. lutego 1907 projekt ustawy zezwalającej Reprezentacyi powiatowej w Chrzanowie na przyjęcie w imieniu powiatu gwarancyi za wkładki i ich należyte oprocentowanie w założyć się mającej powiatowej kasie oszczędności w Chrzanowie.

Pismem z dnia 12. marca 1908 l 21954 odniósł się Wydział krajowy do c. k Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się obecnie sprawa wyjednania Najwyższej sankcyi dla tej ustawy, lecz do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał odpowiedzi.

9. Uchwała Wysokiego Sejmu z 1. marca 1907 zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Czortkowie na pobór w r. 1907 dodatków powiatowych w wysokości 46% do państwowych podatków bezpośrednich z wyłączeniem podatku osobisto-dochodowego, a to obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

Pismem z 30 września 1907 l. 90651, 12. grudnia 1907 l. 122954 i 27. stycznia 1908 l. 8396 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa, dotąd jednak nie otrzymał odpowiedzi.

10. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 8. października 1907 projekt ustawy w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy wodociągowej dla m. Krakowa z 12/8 1899 dz. u. kr. Nr. 94.

Pismem z 11. lutego 1908 l. 13766 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum ta sprawa się znajduje, jednak dotąd nie otrzymał odpowiedzi.

11. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Jamne ze związku gminy Nahorce małe, pow. Kamioneckiego i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Pismem z 12. marca 1908 l 26274 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa, lecz dotąd nie otrzymał odpowiedzi.

12. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Kalinówka ze związku gminy Oryszkowce i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Pismem z 12. marca 1908 l. 26267 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa, jednak dotychczas nie otrzymał odpowiedzi.

13. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 26. września 1907 projekt ustawy o utworzeniu z rozparcelowanej posiadłości tabularnej w Majdanie, powiat Nadwórna, nowej gminy administracyjnej pod nazwą „św. Józef".

Pismem z 12 marca 1908 l. 26272 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa, lecz dotąd nie otrzymał odpowiedzi.

14. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 9. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Podmanastyrek ze związku gminy Hrycowola, powiat Brody, i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Pismem z 12. marca 1908 l. 26278 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa. Dotąd niema odpowiedzi.

15. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 9. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Maziarnia wawrzkowa ze związku gminy Grabowa powiatu Kamioneckiego i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Maziarnia wawrzkowa.

Pismem z 12. marca 1908 l. 26268 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa, lecz dotąd nie otrzymał odpowiedzi.

16. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 9. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Berezów średni ze związku gminy Berezów wyżny i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Pismem z 12. marca 1908 l. 26269 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa. Również i w tej sprawie Wydział kraj. nie otrzymał odpowiedzi.

17. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Barczyce niemieckie ze związku gminy Barczyce, powiat Kałusz, i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą: Barcice dolne.

Pismem z 12. marca 1908 l. 26.270 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa, jednak dotąd nie ma odpowiedzi.

18. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1907 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Babin zarzeczny ze związku gminy Babin, powiat Kałusz, i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Pismem z 12 marca 1908 l. 26.273 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa. Dotąd brak odpowiedzi.

19. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. października 1907 l. 26.271 projekt ustawy o utworzeniu z posiadłości powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Wola Baraniecka, powiat Sambor, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Wolica polska,

Pismem z 12. marca 1908 l. 26.271 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa, lecz dotąd nie otrzymał odpowiedzi.

20. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 7. października 1907 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Horodence na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 120.000 koron, na budowę szpitala w Horodence.

21. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 16. lutego 1907 projekt ustawy zezwalającej Reprezentacyi powiatowej w Drohobyczu na przyjęcie imieniem powiatu poręki za powiatową kasę oszczędności w Drohobyczu, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Pismami z 22. października 1907 l. 102.460, 20. grudnia 1907 l. 126.636 i 28 lutego 1908 l. 20.247 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa, nie otrzymał jednak dotychczas odpowiedzi.

22. Uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 8. października 1907 projekty ustaw o zmianie:

1. §. 86. ustawy gminnej z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24.

2. §. 82 ustawy gminnej z 3. lipca 1896 Dz. u. kraj. Nr. 51.

3. §. 80. ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 19. w brzmieniu ustawy z 18. marca 1888 Dz. u. kraj. Nr. 36.

w przedmiocie nakładania wyższych dodatków gminnych.

Pismem z 13. marca 1908 l. 26.870 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa.

23. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. marca 1907 projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów w Bochni połączenia swoich domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat gminnych — a nadto projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów w gminie miasta Bochni wybudowania kanałów domowych, połączenia tych kanałów z kanałem miejskim, i zezwalającej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu.

24. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 21. listopada 1905 projekt ustawy o utworzeniu samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Gody w powiecie kołomyjskim.

Ponieważ podług pisma c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 18. stycznia 1908 l. 23.641/pr. c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zażądało pewnych zmian w projekcie ustawy, sprawa będzie ponownie przedłożoną Wysokiemu Sejmowi.

c) Wezwania do c. k. Rządu.

Koszary krajowe.

Na posiedzeniu z 25. lutego 1907 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od dnia 1. lipca 1905 do 30. września 1906 przyjmuje Sejm do wiadomości.

2. Sejm ponawia swe wezwanie z 19. września 1903, 3. listopada 1903, 31. października 1904, 18. listopada 1905 i wzywa c. k. Rząd, ażeby krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska zasilał ze skarbu państwowego.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wdrożoną przez c. k. organa podatkowe sprawę opodatkowania koszar i innych budynków przez kraj na umieszczenie c. i k. wojska dostarczonych, podatkiem domowo czynszowym zbadał i ewentualnie zaniechanie akcyi rozwiniętej w tym kierunku spowodował.

Pismem z 12. października 1907 l. 87.604 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, jaką decyzyę powziął c. k. Rząd w powyższych sprawach, — nie otrzymał jednak dotychczas odpowiedzi.

*

Utworzenie funduszu na zasiłki dla niektórych miast na roboty asanacyjne

Powołując się na ostatnie sprawozdanie z czynności, tudzież na rezolucyę Wysokiego Sejmu z 16. września 1907, podaje Wydział krajowy do wiadomości, że podług pisma c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 25. listopada 1907 l. 18.960/pr. co do kwestyi ewentualnego dotowania funduszu krajowego dla udzielania miastom subwencyi na cele asanacyi, c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem Skarbu oznajmiło reskryptem z dnia 28. września 1907 l. 14 676 co następuje:

„Od dotychczasowego zasadniczego stanowiska, że należy odmawiać zasiłków ze Skarbu Państwa dla celów, na które gminy lub inne miejscowe czynniki są obowiązane łożyć z własnych funduszów, nie można odstąpić i w wypadku niniejszym, gdyż takie odstąpienie od praktyki dotychczasowej pociągnęłoby za sobą nieobliczalne konsekwencye finansowe, a akcya państwa w tym kierunku nie ograniczyłaby się wyłącznie na Galicyę, lecz dałaby niewątpliwie impuls do bardzo dalekoidących naśladowań.

Jakkolwiek Rząd uznaje w zupełności intencye zawarte w powyższej uchwale sejmowej, to jednak z powyższych względów ku swemu szczeremu ubolewaniu nie może wziąć pod dalszą rozwagę poruszonej przez Sejm krajowy kwestyi przyczynienia się Skarbu Państwa do powyższego utworzyć się mającego funduszu krajowego.“

Rewizya przepisów o rejonach fortecznych.

Powołując się na zeszłoroczne sprawozdanie, tudzież na rezolucyę Wysokiego Sejmu z 16. września 1907, wzywającą c. k. Rząd, aby przyspieszył rewizyę przestarzałych przepisów o rewersach demolacyjnych w rejonach fortecznych, Wydział krajowy oznajmia, że pismem z 2. listopada 1907 l. 107.497 odniósł się do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, czy i ewentualnie jaka zapadła decyzya w powyższej sprawie, na co jednak do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał odpowiedzi.

Opłaty gminne od spadków w większych miastach w szczególności we Lwowie na rzecz ubogich.

Odwołując się do zeszłorocznego sprawozdania z czynności, zaznacza Wydział krajowy, że do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy wiadomości, czy i jakie c. k. Rząd powziął postanowienie, wskutek rezolucyi Wysokiego Sejmu z 15. listopada 1905 i rezolucyi z 16. września 1907, wzywającej c. k. Rząd, aby możliwie przyspieszył wydanie ustawy państwowej co do opłat od spadków, ażeby miasta większe, a w szczególności miasto Lwów, mogło z tej ustawy korzystając, postarać się w drodze ustawy krajowej o nadanie prawa poboru opłat spadkowych na cele zaopatrywania, względnie utrzymywania miejscowych ubogich.

Obecnie pismem z 1. kwietnia 1908 l. 32.255 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, w jakiem stadyum znajduje się ta sprawa.

Poruczony zakres działania gmin.

Powołując się na zeszłoroczne sprawozdanie, Wydział krajowy zaznacza, że nie otrzymał dalszej wiadomości, czyli i jakie postanowienie powziął c. k. Rząd na rezolucye Wysokiego Sejmu z 4. lipca 1902 i 19. października 1903 w sprawie przyznania gminom w drodze osobnej ustawy wynagrodzenia za sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania.

Sprawa utworzenia gminy „Krynica zdrój“ i zaliczenia tejże do miejscowości podlegających ust. gminnej z r. 1896.

W tej sprawie przedkłada Wydział krajowy osobne sprawozdanie z projektem ustawy.

d) Uchwały nie podlegające sankcyi.

Utworzenie z rozparcelowanych obszarów dworskich Koniów i Towarnia nowej gminy administracyjnej.

W załatwieniu sprawozdania komisyi gminnej o wniosku posła Skołyszewskiego o utworzenie nowej gminy administracyjnej z rozparcelowanych obszarów dworskich Koniów i Towarnia, Wysoki Sejm uchwałą z 14. marca 1907 odstąpił powyższy wniosek Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania. Wykonując to polecenie, przedkładamy Wys. Sejmowi osobne sprawozdanie w tym przedmiocie.

Petycya gminy Dynów o zaliczenie do gmin podlegających ust. gm. z 3/7. 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Na posiedzeniu z 18. marca 1907 powziął Wysoki Sejm następująca uchwałę:

„Petycyę gminy miasteczka Dynowa odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i do przedłożenia na wypadek, gdyby wyniki badań były dla gminy korzystne, Sejmowi odpowiedniego projektu ustawy.

Stosując się do tego polecenia, wezwał Wydział krajowy rozporządzeniem z 31. maja 1907 l. 42.812 Wydział powiat. w Brzozowie do przedłożenia potrzebnych dat i wykazów. Nadto rozporządzeniem z 30. listopada 1907 l. 117.739 zażądał Wydział krajowy przedłożenia opinii Rady powiatowej, jednak dotychczas nie otrzymał w tej sprawie relacyi, pomimo urgensu z 3. lutego 1908 l. 6.614.

Rozdzielenie gminy Podmichale na polską i ruską.

Uchwałą z 26. września 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania, petycyę mieszkańców rzymsko katolickiej gminy Podmichale o rozdzielenie tej gminy na dwie odrębne gminy administracyjne, jedną z ludnością polską, drugą z ludnością ruską.

Wskutek tego Wydział krajowy rozporządzeniem z 8. listopada 1907 l. 97.356 wezwał Wydział powiatowy w Kałuszu, aby sprawę wszechstronnie rozpatrzył, a w szczególności zbadał. czy żądany rozdział gminy ze względów terytoryalnych i administracyjnych byłby możliwy, przyczem zwrócono uwagę Wydziału pow., że obowiązkiem władz decydujących jest dążyć do wzmacniania istniejących gmin administracyjnych, a nie osłabiania ich przez umorzenie względnie dzielenie na osobne gminy.

Na powyższe rozporządzenie Wydział krajowy dotychczas nie otrzymał odpowiedzi, p mimo urgensu z 16. marca 1908 l. 26.076.

Utworzenie gminy administracyjnej z osad polskich w Hołoskowie, Bodnarówce i Strupkowie.

Uchwałą z 9. października 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania petycyę przysiółków w Hołoskowie. Bednarówce i Strupkowie, wchodzących w skład gminy Majdań średni i Mołodyłów, osobnej gminy administracyjnej.

Petycyę tę przesłał Wydział krajowy rozporządzeniem z 8. listopada 1907 l. 103.686 Wydziałowi powiatowemn w Nadwórnej do wszechstronnego rozpatrzenia i przedstawienia stosownych wniosków.

Relacyą z 14. lutego 1908 l. 248 doniósł Wydział powiatowy, że zażądał od petentów potrzebnych dat i wykazów, których jednak dotychczas Wydziałowi powiatowemu nie dostarczono.

Petycya przysiółków „Zielona“, „Dzembroń“ i „Bystrzec“ ad Żabie o utworzenie odrębnej gminy administracyjnej p. n. „Dzembroń“.

W dalszym ciągu ostatniego sprawozdania Wydział krajowy zaznacza, że Wydział powiatowy w Kosowie nie przedłożył dotychczas relacyi na tut. polecenie z 9. listopada 1905 l. 100.584, wobec czego Wydział krajowy rozporządzeniem z 1. kwietnia 1908 l. 32 256 przypomniał Wydziałowi powiatowemu tę sprawę.

Petycya przysiółka Stanowiska ad Kopytowa o utworzenie odrębnej gminy administracyjnej.

W dalszym ciągu ostatniego sprawozdania Wydział krajowy oznajmia, że Wydział powiatowy w Krośnie nie przedłożył dotychczas sprawozdania na tut. polecenie z 30. października 1905 l. 100.536, pomimo urgensu z 4. stycznia 1906 l. 117.878. Wobec tego Wydział krajowy rozporządzeniem z 1. kwietnia 1908 l. 32.257 przypomniał Wydziałowi powiatowemu powyższą sprawę.

Petycya osady Konopnica o utworzenie samoistnej gminy.

W dalszym ciągu ostatniego sprawozdania z czynności Wydział krajowy oznajmia, że Wydział powiatowy we Lwowie nie przedłożył dotychczas wniosków w tej sprawie, donosząc jedynie relacyą z 27. lipca 1906 l. 2.630, że dochodzenia są w toku.

Wobec tego Wydział krajowy rozporządzeniem z 1. kwietnia 1908 l. 32.270 zażądał przyspieszenia sprawy.

Petycya przysiółka Siółko o wyłączenie z Bożykowa i utworzenie samoistnej gminy.

W dalszym ciągu zeszłorocznego sprawozdania z czynności Wydział krajowy nadmienia, że Wydział powiatowy w Podhajcach nie przedłożył aktów i wyjaśnień żądanych tut. rozporządzeniem z 7 listopada 1905 l 102829 względnie następnem z 3. marca 1907 l. 18242.

Wobec tego Wydział krajowy obecnie rozporządzeniem z 3. kwietnia 1908 l. 32269 przypomniał Wydziałowi powiatowemu powyższą sprawę.

Petycya gminy Głogów o zaliczenie do gmin podlegających ust gm. z 3/7 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Uchwałą z 4. października 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziaowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku na najbliższej sesyi sejmowej, petycyę gminy Głogów o zaliczenie do miejscowości podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51

W sprawie tej zażądał Wydział krajowy rozporządzeniem z 8. listopada 1907 l. 102031 od Wydziału powiatowego w Rzeszowie przedłożenia potrzebnych dat i wykazów, tudzież opinii Rady powiatowej zaś następnie rozporządzeniem z 4. stycznia 1908 l. 4717 wezwał pomieniony Wydział powiatowy do nadesłania zamknięć rachunków i inwentarza za r. 1907, tudzież budżetu tej gminy na r. 1908.

Zaliczenie gminy Kopyczyńce powiatu Husiatyn do rzędu miejscowości podlegających ustawie z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

W tej sprawie przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi osobne sprawozdanie.

Petycya gminy m. Bochni o zezwolenie na pobór 180% dodatków gminnych celem zapewnienia spłaty pożyczki 2,000.000 koron, ewentualnie o porękę kraju za spłatę tej pożyczki.

Petycyę gminy m. Bochni przekazał Wysoki Sejm uchwałą z 8. października 1907 Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowania.

W tej sprawie przeprowadził Wydział krajowy korespondencyę z Dyrekcyą Banku krajowego, który pożyczkę 2,000.000 K. w obligacyach komunalnych na konwersyę poprzednich pożyczek, oraz na pokrycie kosztów zaprowadzenia wodociągów i kanalizacyi gminie Bochni przyznał, a wobec tego jej prośba stała się bezprzedmiotową.

Petycya gminy Leżajsk o subwencyę na odbudowanie rzeźni.

Wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z 18. marca 1907 przekazującej Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania petycyę gminy Leżajska o subwencyę na odbudowanie rzeźni, wdrożył Wydział krajowy stosowne badania i zażądał od Wydziału powiatowego w Łańcucie wyjaśnienia, czy gmina starała się i otrzymała podobną pomoc z funduszów państwowych, oraz doniesienia, czy i w jaki sposób Rada powiatowa zamierza przyjść gminie z pomocą.

Sprawa przyjęcia na fundusz krajowy kosztów utrzymania w zastępstwie gmin.

W myśl unhwały Wysokiego Sejmu z 8. marca 1907 przekazane zostały Wydziałowi krajowemu do załatwienia następujące petycye:

1. prośba gminy Szalowy o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Zofii Małopolskiej w miejskim domu dla nieuleczalnych w Krakowie w kwocie 1458 koron 60 h;

2. prośba gminy Zawadowa o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Jacka Hraba w miejskim zakładzie dla nieuleczalnych we Lwowie w kwocie 378 koron;

3. prośba gminy Krasiczyn o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Jana Wysockiego w zakładzie dla nieuleczalnych we Lwowie w kwocie 367 koron;

4. prośba gminy Alwerni o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Edwarda Wysockiego w miejskim domu dla kalek i nieuleczalnych w Krakowie w kwocie 174 koron 20 h;

5. prośba gminy Żabno o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Jana Krycińskiego we Wiedniu w kwocie 1769 koron 54 h;

6. prośba gminy Wronowice o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Maryi Sromek w zakładzie dla nieuleczalnych we Lwowie w kwocie 504 koron 80 h;

7. prośba gminy Rozwadów o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Karola Szypuły w Rzeszowie w kwocie 2933 koron 60 h;

8. prośba gminy Lubienie o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Pawła Dumy w zakładzie dla nieuleczalnych we Lwowie w kwocie 414 koron 20 h;

9. prośba gminy Bestwiny o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Maryi Wendowej w Krakowie w kwocie 609 koron 70 h;

10. prośba gminy Hoszowczyk o przyjęcie na fundusz kosztów utrzymania Anastazyi Iwanyk w Czerniowcach w kwocie 232 koron;

11. prośba gminy Sadzawy o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Weroniki Nadragi we Wiedniu w kwocie 547 koron 68 h;

12. prośba gmina Bereźnicy wyżnej o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Joanny Tymoczko w kwocie 111 koron 20 h;

13. prośba gminy Szebnik o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Józefy Warzołek w Budapeszcie w kwocie 542 koron 40 h;

14. prośba gminy Kuryłówki o przyjęcie na fundusz kraj. kosztów utrzymania Józefy i Reginy Sycz we Lwowie w kwocie 1288 koron 87 h.

Wykonując polecenie Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy:

I. uwzględnił w zupełności prośby wymienione wyżej pod 3, 4, 6 i 13, a to uchwałami z 29. marca 1907 L. 29601. z 8. października 1907 L. 85848, z 30. lipca 1907 L. 70677, i z 7. czerwca 1907 L. 47624 względnie z 15. listopada 1907 L. 111.658;

II. na prośbę pod 11. przyjął na fundusz krajowy $^3/_4$ części kosztów uchwałą z 21. lutego 1908 L. 11869.

III. przyjął na fundusz krajowy połowę kosztów:

na prośbę pod 1. uchwałą z 10. marca 1908 L. 19180, na prośbę pod 5. uchwałą z 30. lipca 1907 L. 72398 i na prośbę pod 9. uchwałą z 16. kwietnia 1907 L. 30528;

IV. nie uwzględnił a) prośby pod 10. uchwałą z 10. kwietnia 1907 L. 31701, ponieważ koszta narosły tylko z winy

gminy Hoszowczyk i b) prośby pod 12. uchwałą z 7. czerwca 1907 L. 47624, ponieważ gmina Bereźnica może zapłacić owe koszta z własnych funduszów;

V. przesłał prośbę pod 2. Wydziałowi powiatowemu we Lwowie, zaś prośbę pod 14. Wydziałowi powiatowemu w Łańcucie, celem zaopiniowania i uzupełnienia, co jednak dotąd nie nastąpiło. Sprawy te Wydział krajowy utrzymuje w ewidencyi i załatwi po wykonaniu poleceń przez Wydziały powiatowe, wreszcie

VI. w sprawie prośby pod 7. i 8. przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi równocześnie osobne sprawozdania z 11. października 1907 L. 78996 i z 11. października 1907 L. 80089.

e) Inne sprawy ważniejsze.

Nadzór nad majątkiem i działalnością Reprezentacyj gminnych tudzież Reprezentacyj powiatowych.

W okresie od 15. września 1906 do 31. marca 1908 dokonał Wydział krajowy lustracyi w następujących gminach:

a) Z miast objętych ustawą gminną z r. 1889 w Buczaczu. Nadto badał Wydział krajowy komisyonalnie sposób użycia zaciągniętych pożyczek, względnie potrzebę zaciągnięcia pożyczki w Rzeszowie, w Stryju i w Tarnopolu.

b) W gminach podlegających ustawie gminnej z r. 1896 w Dobromilu, w Sądowej Wiszni i w Turce. Prócz tego badał Wydział krajowy na miejscu potrzebę zaciągnięcia pożyczki przez gminę Żywiec i sposób prowadzenia budowy szkoły realnej pod względem technicznym i administracyjnym.

c) W gminach objętych ustawą gminną z r. 1866 w Gwoździcu pow. kołomyjskiego, w Krzywczycach pow. lwowskiego, w Ladzkiem pow. tłumackiego, w Łużku górnym pow. starosamborskiego, w Radomyślu pow. tarnobrzeskiego i w Ujściu zielonem pow. buczackiego. Nadto badał Wydział krajowy na miejscu potrzebę sprzedaży części drzewostanu z lasu gminnego w Schodnicy.

Na podstawie wyniku przeprowadzonych lustracyj i komisyjnych dochodzeń wydał Wydział kraj. stosowne zarządzenia.

W tym okresie nastąpiło rozwiązanie rad gminnych w gminach: Bursztyn, Busk, Halicz, Kałusz, Kozowa, Muszyna, Oświęcim; dalej w gminach podlegających ustawie gminnej z r. 1866 w Sokołówce pow. złoczowskiego, Tarnawie dolnej pow. liskiego, Zaszkowcach, pow. gródeckiego, Liszni, pow. drohobyckiego, Szczurowej pow. brzeskiego, Waniowicach pow. samborskiego, Rozhurczu pow. stryjskiego i w Warzycach pow. jasielskiego.

Wreszcie dokonał Wydział krajowy lustracyi gospodarki Reprezentacyj powiatowych w Brzozowie, Dąbrowej, Jaśle, Krakowie, Podhajcach, Rawie, Rzeszowie, Tłumaczu, Wieliczce i w Zaleszczykach. Nadto Radzie powiatowej w Łańcucie udzielił Wydział krajowy pomocy przy sprawdzeniu rachunków powiatowych.

Na zasadzie wyników tych lustracyj wydał Wydział krajowy stosowne zarządzenia.

Złożenie z urzędu naczelników gmin.

Od 15. września 1906 do końca marca 1908 złożyło c. k. Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego 55 naczelników gmin na podstawie wyników dyscyplinarnych, przeciw nim przeprowadzonych, przyczem w 25 wypadkach poleciło c. k. Namiestnictwo Starostwom, ażeby spowodowały wdrożenie śledztwa karno-sądowego z powodu zarzutu sprzeniewierzenia funduszów gminnych.

Sprawa zbadania stosunków dotyczących urzędników Rad powiatowych.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy na rozesłany z powodu uchwały sejmowej z 15. listopada 1905 kwestyonaryusz co do stosunków urzędników Reprezentacyi powiatowych odpowiedzi od Wydziałów powiatowych w Gorlicach, Jarosławiu, Mościskach i Przemyślu.

Nadesłane odpowiedzi leżą w aktach Wydziału krajowego dla użytku Wysokiego Sejmu.

Kurs pisarzy gmin wiejskich przy Wydziale krajowym.

W ostatniem sprawozdaniu w tym przedmiocie przedstawił Wydział krajowy wyniki dalszych dwóch kursów, odbytych w roku 1905 i 1906, to jest IX. i X. z rzędu; niniejszem zaś zdaje Wydział krajowy sprawę z następnych trzech kursów.

Jedenasty kurs, który się odbył w jesiennym terminie roku 1906, ukończyło 46 kandydatów, z których wszyscy otrzymali świadectwa kwalifikacyjne, a to:

13	z postępem	celującym
14	„	bardzo dobrym
9	„	dobrym
10	„	dostatecznym.

Dwunasty kurs odbył się w czasie od 3. kwietnia do 30. lipca 1907 z 47 kandydatami z następującym wynikiem:

7	uczniów	otrzymało	stopień celujący
9	„	„	„ bardzo dobry
17	„	„	„ dobry
13	„	„	„ dostateczny
1	„	„	„ ledwie dostateczny.

Trzynasty i ostatni kurs w okresie sprawozdawczym odbyto w czasie od 2. września 1907 do 21. grudnia 1907. Ukończyło go 43 kandydatów, którzy wszyscy otrzymali świadectwa kwalifikacyjne; z tych otrzymało:

4	ze stopniem	celującym
13	„	„ bardzo dobrym
15	„	„ dobrym
11	„	„ dostatecznym.

Ogółem wydały wszystkie kursy, dotąd przeprowadzone, 586 ukwalifikowanych pisarzy dla gmin wiejskich, z których usług korzystają także gminy miejskie, podlegające ustawie gminnej z roku 1896. Dość znaczny bowiem procent z ukwalifikowanych pisarzy gmin wiejskich poddaje się następnie egzaminowi kwalifikacyjnemu na sekretarzy i kontrolorów mniejszych gmin miejskich, z którego to egzaminu świadectwo uprawnia do objęcia posady w takich gminach.

Dodatki gminne do podatków bezpośrednich.

Z mocy §. 80. ustawy z 18. marca 1888 Dz. u. kr. Nr. 36, względnie §. 82 ustawy z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51 i §. 86. ustawy z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24, zezwolił Wydział krajowy, w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, na pobór dodatków gminnych do podatków bezpośrednich w wysokości ponad 50% następującym gminom:

Powiat Biała.

w roku 1907	. . . . .	28 gminom

Powiat Bobrka.

w roku 1907	. . . . .	10 gminom

Powiat Brody.

w roku 1907	. . . . .	2 gminom
„ 1908	. . . . .	1 gminie

Powiat Brzeżany.

w roku 1907 . . . . . 12 gminom

Powiat Brzozów.

w roku 1907 . . . . . 8 gminom

Powiat Cieszanów.

w roku 1907 . . . . . 18 gminom

Powiat Czortków.

w roku 1907 . . . . . 8 gminom

Powiat Dobromil.

w roku 1907 . . . . . 34 gminom

Powiat Dolina.

w roku 1907 . . . . . 51 gminom

Powiat Drohobycz.

w roku 1907 . . . . . 17 gminom

Powiat Husiatyn.

w roku 1907 . . . . . 14 gminom

Powiat Jasło.

w roku 1908 . . . . . 9 gminom

Powiat Kałusz.

w roku 1907 . . . . . 23 gminom

Powiat Kołomyja.

w roku 1907 . . . . . 4 gminom

Powiat Kosów.

w roku 1907 . . . . . 10 gminom

Powiat Kraków.

w roku 1907 . . . . . 23 gminom

Powiat Łańcut.

w roku 1907 . . . . . 12 gminom

Powiat Mielec.

w roku 1907 . . . . . 17 gminom
„ 1908 . . . . . 24 „

Powiat Myślenice.

w roku 1907 . . . . . 1 gminie
„ 1908 . . . . . 1 „

Powiat Nowy Sącz.

w roku 1907 . . . . . 35 gminom

Powiat Nowy Targ.

w roku 1907 . . . . . 11 gminom

Powiat Przemyśl.

w roku 1907 . . . . . 4 gminom

Powiat Przemyślany.

w roku 1907 . . . . . 1 gminie

Powiat Rawa ruska.

w roku 1907 . . . . . 8 gminom

Powiat Rohatyn.

w roku 1907 . . . . . 7 gminom

Powiat Sambor.

w roku 1907 . . . . . 4 gminom

Powiat Sanok.

w roku 1907 . . . . . 26 gminom

Powiat Skałat.

w roku 1907 . . . . . 1 gminie

Powiat Sokal.

w roku 1907 . . . . . 33 gminom

Powiat Stary Sambor.

w roku 1907 . . . . . 11 gminom

Powiat Stryj.

w roku 1907 . . . . . 35 gminom

Powiat Tarnobrzeg.

w roku 1907 . . . . . 42 gminom

Powiat Tarnów.

w roku 1907 . . . . . 9 gminom

Powiat Tłumacz.

w roku 1907 . . . . . 9 gminom

Powiat Trembowla.

w roku 1907 . . . . . 1 gminie

Powiat Wadowice.

w roku 1907 . . . . . 6 gminom

Powiat Wieliczka.

w roku 1907 . . . . . 28 gminom

Powiat Zaleszczyki.

w roku 1907 . . . . . 4 gminom

Powiat Zbaraż.

w roku 1908 . . . . . 2 gminom

Powiat Złoczów.

w roku 1907 . . . . . 1 gminie

Powiat Żydaczów.

w roku 1907 . . . . . 2 gminom

Opłaty gminne od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. d.

Na mocy postanowień §. 87. ustawy z 13. marca 1889 dz. u. kr. Nr. 24, względnie §. 83. ust. z 18. marca 1888 dz. u. kr. Nr. 36 zezwolił Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa, następującym gminom na dalszy pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p.

Bochnia do końca r. 1910.

Brzesko do końca r. 1910.

Delatyn do końca r. 1909.

Grybów do końca r. 1916 od napojów spirytusowych, miodu i t. d., zaś od piwa do końca r. 1909.

Jabłonów do końca r. 1910.

Jasło do końca r. 1910 od napojów spirytusowych, miodu, i t. d., zaś od piwa do końca r. 1909.

Sądowa Wisznia do końca r. 1912.

Strzyżów do końca r. 1912 od napojów spirytusowych, miodu i t. d., zaś od piwa do końca r. 1909.

Dodatki gminne od podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Z mocy §. 86. ustawy z 13. marca 1889 dz. u. kr. Nr. 24, względnie §. 82 ustawy z 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51 i §. 80. ust. z 18. marca 1888 dz. u. kr. Nr. 36 zezwolił Wydział kraj. w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem na pobór wyższych dodatków gminnych do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina następującym gminom:

Andrychów — 100% od wina na lat 3 od 1907.

Bóbrce — 100% od mięsa na lat 5 od r. 1907.

Czortków — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1908.

Drohobycz — 75% od mięsa i wina w r. 1907.

Jasło — 100% od wina na lat 5 od r. 1908

Jarosław — 100% od mięsa na lat 5 od 30. października 1907.

Kalwarya — 75% od mięsa i wina na lat 2 od r. 1907.

Kałusz — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1908.

Kołaczyce — 85% od wina na lat 5 począwszy od r. 1907.

Kołomyja — 100% od mięsa, wina i moszczu na lat 5 od 1908, tudzież samoistnej opłaty gminnej od wina naturalnego i sztucznego, niepodlegającego państwowemu podatkowi konsumcyjnemu, na dalszych lat 10 począwszy od r. 1908.

Kosów i Monastersko — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1908.
Kuty — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1908.
Leżajsk — 75% od mięsa na lat 5 od 1907.
Przemyśl — 100% od wina na lat 5 od r. 1908.
Sanok — 80% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1908.
Skole — 75% od mięsa na lat 5 od r. 1907.
Stanisławów — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1906.
Tarnopol — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1908.
Tarnów — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1907.
Trembowla — 100% od mięsa na lat 5 od r. 1908 i wreszcie Wadowice — 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1907.

Dodatki powiatowe do podatków bezpośrednich.

Z mocy postanowień §. 23. ustawy z 17. czerwca 1874 dz. u. kr. Nr. 51 zezwolił Wydział krajowy pobierać w r. 1907 następującym powiatom dodatki powiatowe ponad 20% podatków bezpośrednich, a mianowicie powiatowi:

1. Biała — 30%
2. Bochnia — 40%
3. Bohorodczany — 23%
4. Borszczów — 24%
5. Bóbrka — 28%
6. Brzesko — 40%
7. Brody — 33%
8. Brzeżany — 35%
9. Brzozów — 34%
10. Buczacz — 30%
11. Chrzanów — 36%
12. Cieszanów — 37%
13. Dobromil — 38%
14. Dolina — 27%
15. Drohobycz — 21%
16. Gorlice — 40%
17. Horodenka — 39%
18. Husiatyn — 29%
19. Jarosław — 38%
20. Jasło — 32%
21. Kamionka strum. — 28%
22. Kolbuszowa — 40%
23. Kołomyja — 37%
24. Kosów — 40%
25. Kraków — 30%
26. Krosno — 32%
27. Limanowa — 37%
28. Lwów — 29%
29. Mielec — 40%
30. Mościska — 32½
31. Myślenice — 25%
32. Nadwórna — 27%
33. Nowy Sącz — 23%
34. Nowy Targ — 40%
35. Pilzno — 30%
36. Podhajce — 40%
37. Rawa ruska — 37%
38. Ropczyce — 30%
39. Rzeszów — 32%
40. Rudki — 36%
41. Sanok — 31%
42. Skałat 37%
43. Śniatyn — 30%
44. Sokal — 40%
45. Stryj — 23%

(oprócz 10% na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych).

46. Tarnopol — 30%
47. Tarnów — 26½ %
48. Trembowla — 39%
49 Zbaraż — 33%
50. Złoczów — 37%
51. Żółkiew — 35%
52. Żydaczów — 40%
53. Żywiec — 34%

(oprócz 10% na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych).

Rachunki i preliminarze powiatów i gmin.

Stosując się do polecenia Wysokiego Sejmu z 16. września 1907, Wydział krajowy przedkłada zamknięcia rachunkowe gmin i powiatów, a mianowicie:

Aleg. A. 1. Zamknięcie rachunków za r. 1905 w dochodach funduszów powiatowych.

Aleg. B. 2. Zamknięcie rachunków za r. 1905 w wydatkach funduszów powiatowych.

Aleg. C. 3. Zamknięcie rachunków za rok 1905 w dochodach 30 miast.

Aleg. D. 4. Zamknięcie rachunków za rok 1905 w wydatkach 30 miast.

Aleg. E. 5. Wykaz dochodów i wydatków m. Lwowa i Krakowa wedle zamknięć rachunkowych za r. 1905.

Aleg. F. 6. Zamknięcie rachunków za r. 1904 w dochodach gmin małomiejskich i wiejskich.

Aleg. G. 7. Zamknięcie rachunków za r. 1904 w wydatkach gmin małomiejskich i wiejskich.

Nadto są złożone do przeglądu w Kancelaryi sejmowej wykazy wynikłości budżetów powiatowych, budżetów 30 miast i budżetów m. Lwowa i Krakowa na r. 1906, tudzież wykazy wynikłości budżetów gmin małomiejskich i wiejskich na r. 1905, a wreszcie wykaz stopy procentowej dodatków na cele gminne wedle budżetów na r. 1905.

Autonomiczne instytucye kredytowe w roku 1904.

Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wykazy autonomicznych instytucyi kredytowych podług stanu za r. 1904, a mianowicie:

Aleg. H. 1. Wykaz gminnych kas pożyczkowych.

Aleg. J. 2. Wykaz powiatowych kas pożyczkowych.

Aleg. K. 3. Wykaz powiatowych kas oszczędności.

Aleg. L. 4. Wykaz miejskich kas oszczędności.

Rekursy w sprawach zarządu majątkiem i dobrem gmin i ich zakładów.

W czasie od 15. września 1906 r. do 31. marca 1908 r. wpłynęło do Wydziału krajowego 590 rekursów w przedmiocie administracyi majątkiem i dobrem gmin i ich zakładów.

Z tych uwzględniono w całości lub częściowo 154, nie uwzględniono zaś 271, zwrócono do uzupełnienia 159.

Rekursy w sprawach budowniczych.

W czasie od 15. września 1906 r. do 31. marca 1908 r., wpłynęło do Wydziału krajowego 560 rekursów w sprawach budowniczo-policyjnych. Z tych uwzględniono 151, odrzucono 334, zwrócono do uzupełnienia 74.

Orzeczenia c. k. Trybunału administracyjnego.

C. k. Trybunał administracyjny odrzucił następujące zażalenia:

1. Barucha Stögera w Szczawnicy wyżnej od orzeczenia Wydziału krajowego z 9. grudnia 1905 L 99 823 w sprawie budowlanej,

2. gminy Słowity od orzeczenia Wydziału krajowego z 7. października 1905 r. L. 78.088 w sprawie użytkowania dobra gminnego,

3. Benjamina Bernsteina w Przemyślu od orzeczenia Wydziału krajowego z 2. marca 1906 L. 14.809 w sprawie postępowania rekursowego,

4. Józefa Hirscha Grossbarda w Łącku od orzeczenia Wydziału kraj. z 9. grudnia 1905 L. 112.862 w sprawie budowlanej,

5. Karola Jonasa w Białej od orzeczenia Wydziału krajowego z 10. lutego 1905 L. 10.534 i 10.535 w przedmiocie postępowania rekursowego w sprawie budowlanej,

6. Eliasza Schrekingera w Olszaniku od orzeczenia Wydziału krajowego z 9. grudnia 1905 L. 104.782 w przedmiocie postępowania rekursowego w sprawie budowlanej,

7. Gminy Berymowce od orzeczenia Wydziału krajowego z 29. grudnia 1905 L. 112.303 w sprawie dzierżawy gruntów gminnych,

8 Antoniego Strącickiego w Żeldcu od orzeczenia Wydziału krajowego z 30. marca 1906 L. 29.352 w sprawie budżetowej gminy,

9. Nuty Kaufmana w Kałuszu od orzeczenia Wydziału krajowego z 24. kwietnia 1906 L. 23.197 w sprawie budowlanej,

10 Ignacego Horyn i tow. w Kniesiole od orzeczenia Wydziału krajowego z 14. lutego 1906 L. 7.567 w sprawie postępowania rekursowego od uchwały rady gminnej,

11. Jakóba Fischlera w Bochni od orzeczenia Wydziału krajowego z 14. lutego 1906 L. 11.495 w sprawie budowlanej,

12. Pawła i Scheindli Lieberfreundów w Dąbiu od orzeczenia Wydziału krajowego z 6. listopada 1906 L. 106.733 i z 27. grudnia 1906 L. 125.211 w sprawie budowlanej,

13. Gminy Mistkowice od orzeczenia Wydziału krajowego z 26. czerwca 1906 L. 61.917 w przedmiocie postępowania rekursowego w sprawie użytkowania lasu gminnego,

14. gminy Oświęcim od orzeczenia Wydziału krajowego z 9. marca 1906 L. 19.671 w sprawie budżetowej gminy,

15. Towarzystwa „Ruskij narodnyj dim“ w Kałuszu od orzeczenia Wydziału krajowego z 24. sierpnia 1906 l. 6.234 w sprawie budowlanej,

16. gminy Białej od orzeczenia Wydziału krajowego z 28. listopada 1905 L. 91.290 w sprawie uwolnienia przez radę gminną niektórych domów od gminnego dodatku do podatku domowo-czynszowego,

17. Iwana Sabata i tow. w Sądowej Wiszni od orzeczenia Wydziału krajowego z 28. września 1906 L. 75.406 w sprawie użytkowania lasu gminnego,

18. Chany Rabinowicz w Krakowie od orzeczenia Wydziału krajowego z dnia 16. listopada 1906 L. 107.765 w sprawie budowlanej,

19. Onufrego Romaniuka w Mikulińcach od orzeczenia Wydziału krajowego z 18. sierpnia 1906 L. 79.546 w przedmiocie postępowania rekursowego od uchwały Wydziału powiatowego,

20. Schmarje i Chaji Künstler w Kałuszu od orzeczenia Wydziału krajowego z 12. października 1906 L 93.735 w sprawie budowlanej,

21. Michała Szczeciakowskiego w Kołomyi od orzeczenia Wydziału krajowego z 21. listopada 1905 L. 105.934 w przedmiocie postępowania rekursowego w sprawie budowlanej,

22. gminy Rajtarowice od orzeczenia Wydziału krajowego z 4. września 1906 L. 72.684 w sprawie podjęcia 1.400 koron z kapitału zakładowego gminnej kasy pożyczkowej.

Natomiast c. k. Trybunał administracyjny uchylił następujące orzeczenia Wydziału krajowego:

1. orzeczenie z 8. listopada 1905 L. 88.830 w sprawie wy-

mierzonej Wilmie Peiper w Krakowie należytości za wodę z wodociągu miejskiego,

2. orzeczenie z 9. października 1905 L. 80.980 w sprawie daru z łaski przyznanej przez radę gminną w Kałuszu Rebece Finkelsteinowej, wdowie po lekarzu gminnym,

3. orzeczenie z 23. maja 1905 L. 31.382 w sprawie budżetowej gminy administracyjnej i chrześcijańskiej w Buczaczu,

4. orzeczenie z 27. grudnia 1905 L. 108.552 w sprawie studni w Rozwadowie,

5. orzeczenie z 4. maja 1906 L. 33.157 w sprawie dodatków gminnych w Sokalu na 1906,

6. orzeczenie z 10. kwietnia 1906 L. 33.568 w sprawie podjęcia przez gminę Oświęcim pieniędzy z gminnego funduszu ubogich w przechowaniu Wydziału powiatowego,

7. orzeczenie z 15. września 1906 L. 90.516 w sprawie remuneracyi dla lekarza gminnego w Kałuszu,

8. orzeczenie z 22. maja 1906 L. 47.717 w sprawie pastwiska w Serdycy,

9. orzeczenie z 28. września 1906 L. 95.781 w sprawie budowlanej Julii Duciakowej w Drohobyczu,

10. orzeczenie z 1. września 1906 L. 68.411 w sprawie dzierżawy dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego od mięsa, oraz opłat z rzeźni i jatek, tudzież stajen spędowych w Majdanie pow. Kolbuszowa,

11. orzeczenie z 14. lutego 1906 L. 1.703 w sprawie usunięcia składów drzewa w realności Maryi Feniger w Bochni,

12. orzeczenie z 1. maja 1906 L. 4.140 w sprawie cegielni Willnera w Białej,

13. orzeczenie z 17. sierpnia 1906 L. 65.402 w sprawie budżetu gminy chrześcijańskiej w Sokołówce na r. 1906 i opłat z pastwisk gminnych,

14. orzeczenie Wydziału krajowego z 21. sierpnia 1906 L. 68.773 w sprawie użytkowania pastwiska gminnego w Krynicy pow. drohobyckiego,

15. orzeczenie z 13. listopada 1906 L. 109.377 w sprawie zwrotu Alterowi Grünschlagowi dodatków gminnych do podatku zarobkowego od młyna w Rozdole,

16. orzeczenie z 8. listopada 1905 L. 103.463 w sprawie dzierżawy prawa propinacyi w Kołomyi,

17. orzeczenie z 7 grudnia 1906 L. 114.025 w sprawie budowlanej Nuty Kaufmanna w Kałuszu,

18. orzeczenie z 8. lutego 1907 L. 10.345 w sprawie budowlanej Feiwla Bereka w Strzeliskach nowych.

Fundacya ś. p. Edwarda Lewińskiego.

W myśl §. 5. aktu fundacyjnego ś. p. Edwarda Lewińskiego w roku 1907, rozdzielił Wydział krajowy odsetki od majątku zakładowego tej fundacyi w kwocie 2.700 koron między 16 włościan w powiecie limanowskim.

W roku 1908 rozdzielono odsetki w kwocie 2.800 koron między 28 włościan powiatu buczackiego.

Od roku 1883, w którym fundacya weszła w życie, aż do roku 1909, otrzymały zapomogę następujące powiaty: Żydaczów, Mościska, Kraków, Żywiec, Stary Sambor, Bochnia, Turka, Chrzanów, Rohatyn, Wieliczka, Borszczów, Brzozów, Ropczyce, Przemyślany, Nowy Targ, Jaworów, Dąbrowa, Cieszanów, Tarnów, Dobromil, Wadowice, Podhajce, Grybów, Rawa ruska, Limanowa i Buczacz.

Sprawa galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

Na posiedzeniu z dnia 10. października 1907 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 19. lipca 1906 L. 68.009 i z dnia 13. sierpnia 1907 L. 73.698 o zamknięciach rachunków galicyjskiej Kasy Oszczędności we Lwowie za rok 1905 i 1906.

II. Sejm udziela zarządowi gal. Kasy Oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków tejże Kasy za rok 1905 i 1906.

III. Sejm wzywa Wydział krajowy o polecenie zarządowi galicyjskiej Kasy Oszczędności, aby pod rygorem odmówienia absolutoryum zaniechał stanowczo dalszego lokowania funduszów wkładkowych na rachunku tak zwanych interesów w likwidacyi

Uchwały powyżej przytoczone pod 2. i 3. zakomunikował Wydział krajowy zarządowi Kasy i wezwał Dyrekcyę pismem swem z dnia 2. listopada 1907 L. 103.683 do ścisłego zastosowania się do uchwały Wysokiego Sejmu pod 3.

Policya ogniowa.

Subwencya dla krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych.

Uchwaloną przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 18. marca 1907 subwencyę dla krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych w kwocie 10.000 koron (o 1.000 koron więcej niż w roku poprzednim), wypłacił Wydział kjajowy na ręce Rady zawiadowczej tego Związku w dwóch ratach półrocznych w kwietniu i lipcu 1907.

Nadto wskutek prośby Związku wyasygnował mu Wydział krajowy dnia 2. stycznia 1908 kwotę 5.000 koron na rachunek subwencyi za rok 1908.

Rozporządzenie o kwalifikacyi naczelników zawodowych (gminnych) straży pożarnych.

Na wniosek krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych ustanowił Wydział krajowy, w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, rozporządzeniem z dnia 2. lipca 1907 L. 46.067 Dz. u. kr. Nr. 102 kwalifikacyę naczelników zawodowych (gminnych) straży pożarnych w miastach i miasteczkach, objętych ustawami gminnemi z dnia 13. marca 1889 Nr. 24. Dz. u. kr. i z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51. Dz. u. kr., oraz wprowadził egzamina kwalifikacyjne na naczelników wymienionych straży pożarnych.

Rozporządzeniem z tej samej daty ustanowił Wydział krajowy kwalifikacyę także dla naczelników zawodowych straży pożarnych w miastach i miasteczkach objętych ustawą gminną z dnia 12. sierpnia 1866 Nr. 19. Dz. u. kr.

Według powyższych rozporządzeń naczelnicy zawodowych straży pożarnych w miastach objętych ustawą gminną z roku 1889, winni wykazać się świadectwem ukończonej niższej szkoły średniej lub wydziałowej. Od naczelników tych straży w innych miastach i miasteczkach wymaga się ukończonej z dobrym postępem czwartej klasy szkoły ludowej. Nadto każdy kandydat winien udowodnić, że odbył co najmniej 3-miesięczną praktykę w jednej z zawodowych straży pożarnych, oraz że złożył egzamin kwalifikacyjny.

Egzamin obejmuje część teoretyczną i praktyczną. Komisya egzaminacyjna składa się z delegata c. k. Namiestnictwa, z dwóch egzaminatorów części teoretycznej i praktycznej i z lekarza do egzaminu z nauki o pierwszej pomocy w nagłych wypadkach. Przewodniczącego komisyi i egzaminatorów mianuje Wydział krajowy.

Komisya egzaminacyjna urzędować będzie w miesiącach maju i październiku każdego roku.

Pierwsze egzamina na podstawie wspomnianych rozporządzeń odbędą się w maju 1908.

Krajowy kurs pożarnictwa.

Pismem z dnia 4. grudnia 1907 L. 3.052 zawiadomił krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych Wydział krajowy, że najbliższy krajowy kurs pożarnictwa odbędzie się w dniach od 3. do 17. maja 1908.

Wobec tego Wydział krajowy wezwał Wydziały powiatowe: 1. aby bezzwłocznie ogłosiły miastom i miasteczkom w swoich powiatach termin najbliższego kursu pożarnictwa; 2. zażądały podania nazwisk i kwalifikacyi instruktorów, którzy służbę tę rzeczywiście pełnią; 3. zniewoliły Zarządy miast i miasteczek, które ukwalifikowanych instruktorów nie posiadają, o postaranie się o odpowiedniego kandydata, któryby mógł wziąć udział w tym kursie; 4. wezwały gminy do wstawienia do budżetów odpowiednich kwot na podróż i utrzymanie kandydata, gdyby odnośne gminy dobrowolnie tego nie uczyniły.

Lustracye straży pożarnych.

Na podstawie sprawozdań krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych o wyniku lustracyi straży pożarnych, które Związek, podobnie jak w latach poprzednich, przeprowadzał, wydał Wydział krajowy cały szereg zarządzeń, zmierzających do usunięcia braków i usterek, jakie w organizacyi tych straży zostały stwierdzone.

Natomiast nie przychylił się Wydział krajowy do prośby Związku o zarządzenie kosztem funduszu krajowego lustracyi gminnych straży pożarnych i o zamianowanie lustratorem tych straży sekretarza Związku, p. Antoniego Szczerbowskiego.

Sprawa powoływania ukwalifikowanych znawców ogniowych do komisyi, sporządzających plany regulacyjne miast, miasteczek, miejscowości klimatycznych i t. p.

Po myśli ustaw z dnia 15. maja 1907 Nr. 55. (Art. I. §. 62.) i z dnia 15. maja 1907 Nr. 56. (Art. I. §. 19.) Wydział powiatowy jest obowiązany do dwóch lat od wejścia w życie powyższych ustaw przedłożyć Wydziałowi krajowemu plany regulacyjne tych gmin, do których odnoszą się wymienione postanowienia ustawowe Podobnie winien Wydział powiatowy sporządzić plany regulacyjne miejscowości wskazanych w §. 14. noweli z dnia 15. maja 1907 Nr. 57. Dz. u. kr. i §§. 13. i 15. ustawy z dnia 13. października 1899 Nr. 133. Dz. u. kr. Sporządzenie planu regulacyjnego winno poprzedzić komisyonalne dochodzenie na miejscu, przy współudziale także znawcy ogniowego.

Ze względu na potrzebę ułożenia planu regulacyjnego w ten sposób, aby niebezpieczeństwo pożaru było w jak najwyższym stopniu zmniejszone, ważną jest rzeczą, aby na znawców ogniowych powoływano jedynie osoby w dostatecznej mierze z zadaniami pożarnictwa należycie obznajomione i posiadające nietylko odpowiednie wiadomości teoretyczne, ale także szersze poglądy na sprawę.

Z tego powodu Wydział krajowy postanowił, że znawcami ogniowymi należy ustanawiać przedewszystkiem naczelników gminnych straży pożarnych, którzy złożyli egzamin kwalikacyjny w myśl rozporządzenia z dnia 2. lipca 1907 L. 46.067, lub też osoby, mogące wykazać się świadectwem z ukończonego z pomyślnym wynikiem krajowego kursu pożarnictwa, w braku zaś takich ludzi, znanych z doświadczenia i wykształcenia w pożarnictwie.

XII. Krajowy Zjazd strażacki.

W dniach 21. i 22. lipca 1907 odbył się we Lwowie XII. krajowy Zjazd strażacki, w którym jako delegat Wydziału krajowego wziął udział szef Departamentu I. Dr. Józef Wereszczyński.

Protokół obrad tego zjadu znajduje się w aktach Wydziału krajowego

Wprowadzenie w życie powszechnego obowiązku ogniotrwałego krycia budynków i pomoc kraju celem ułatwienia ubogiej ludności wypełnienia tego obowiązku.

Celem wprowadzenia w życie nowel do ustaw budowniczych z dnia 15. maja 1907 Nr. 55., Nr. 56. i 57. wydał Wydział krajowy okólnik do Wydziałów powiatowych z dnia 11. czerwca 1907 LW. 121.286/905, w którym wyjaśnił szczegółowo główne zmiany, jakie zostały wprowadzone nowemi ustawami budowniczemi. Celem zaś utrzymania należytej ewidencyi i kontroli nad wykonaniem tych ustaw wezwał Wydział krajowy Wydziały powiatowe, aby założyły i przedłożyły Wydziałowi krajowemu szczegółowe wykazy wydanych przez siebie do gmin i obszarów dworskich rozporządzeń, odnoszących się do kwestyi ogólnego obowiązku krycia dachów materyałem ogniotrwałym, a względnie uwolnienia od tego obowiązku na pewien czas.

Z nadsyłanych wykazów przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że Wydziały powiatowe, przyznając gminom ulgi od obowiązku ogniotrwałego krycia budynków, niejednokrotnie mylnie interpretują ustawę a szczególniej postanowienie §. 20. ustęp 2. noweli z 15 maja 1907 Nr. 57. Dz. u. kr.

Wskutek tego Wydział krajowy okólnikiem z 4. grudnia 1907 L. 95.482 pouczył Wydziały powiatowe w tej sprawie.

Do dnia 31. marca 1908 nadesłały wykazy gmin w sprawie krycia dachów ogniotrwałym materyałem następujące powiaty: Kraków, Tarnów, Sambor, Stryj, Trembowla, Rohatyn, Lisko, Żółkiew i Nowy Sącz, a nadto Sokal i Rzeszów wykazy gmin podlegających ustawom budowniczym z roku 1882 i 1889. Z wykazów tych okazuje się, że Wydziały powiatowe postępują ostrożnie przy przyznawaniu ulg od obowiązku ogniotrwałego krycia budynków i udzielają ich istotnie tylko w wypadkach wyjątkowych.

Inne powiaty mimo licznych urgensów dotąd wykazów nie przedłożyły.

Wymienionym wyżej okólnikiem z 11. czerwca 1907 LW. 121.286/905 zawiadomił zarazem Wydział krajowy Wydziały powiatowe, że Wysoki Sejm uchwałą z dnia 16. listopada 1905 ustanowił krajowy fundusz pożyczkowy w kwocie 1,500.000 K na zwrotne w 10 latach pożyczki dla Reprezentacyj powiatowych na ułatwienie krycia dachów materyałem ogniotrwałym.

Nadto Wydział krajowy zwrócił uwagę Wydziałów powiatowych, że nowelą do §. 24. ustawy o Repr. pow. Wydział krajowy upoważniony został bez względu na obciążenie powiatów do samoistnego zezwalania Reprezentacyom powiatowym na pożyczki przeznaczone na pomoc dla ludności powiatu dotkniętej klęską elementarną lub na ułatwienie krycia budynków ogniotrwałym materyałem.

Przed wprowadzeniem w życie funduszu pożyczkowego w sumie 1,500.000 K zażądał Wydział krajowy od Wydziałów powiatowych, celem unormowania rozdawnictwa pożyczek, szczegółowych odpowiedzi na pytania zawarte w dotyczącym kwestyonaryuszu.

Zasady udzielania pożyczek z krajowego funduszu pożyczkowego dla Reprezentacyi powiatowych na ułatwienie krycia budynków materyałem ogniotrwałym, ustalił Wydział krajowy w instrukcyi z dnia 11. grudnia 1907 LW. 115.918 i dodatkowem rozporządzeniu z dnia 4. lutego 1908 LW. 4.105.

Jakkolwiek Wydział krajowy postępuje w stosunkach z Wydziałami powiatowymi z całem zaufaniem, jakie im się słusznie należy, to jednak, wydając instrukcyę, która ma ogólnie obowiązywać, musiał się liczyć z faktem, niestety kilkakrotnie już stwierdzonym, że pożyczki zaciągnięte w funduszu krajowym były używane na cele z ich przeznaczeniem niezgodne.

Na podstawie tych przepisów do d. 31. marca 1908 otrzymały następujące powiaty promesy na pożyczki z powyższego funduszu:

1.	Rudki na utworzenie powiatowego funduszu pożyczkowego, na udzielanie pożyczek ubogiej ludności, na ogniotrwałe krycie budynków	20.000 Kor.
2.	Ropczyce j. w.	20.000 „
3.	Brzesko j. w.	20.000 „
4.	Brzozów j. w.	20.000 „
5.	Łańcut j. w.	20.000 „
6.	Krosno j. w.	20.000 „
7.	Kamionka strumiłowa j. w.	20.000 „
8.	Sokal j. w.	20.000 „
9.	Bochnia j. w.	20.000 „
10.	Kraków j. w.	20.000 „
11.	Żydaczów j. w.	20.000 „
12.	Dąbrowa j. w.	20 000 „
13.	Rohatyn j. w.	20.000 „
14.	Żółkiew j. w.	20.000 „
15.	Tarnów j. w.	20 000 „
16.	Brody j. w.	20.000 „
17.	Sambor j. w.	20.000 „
18.	Przemyśl j. w.	20.000 „
19.	Chrzanów j. w.	20.000 „
20.	Drohobycz j. w.	20.000 „
21.	Horodenka j. w	20 000 „
22.	Przemyślany j w.	20.000 „
23.	Rawa j. w.	20.000 „
24.	Bóbrka j. w.	20.000 „
25.	Trembowla j. w.	20.000 „
26.	Kolbuszowa j. w.	20.000 „
27.	Nowy Targ j. w.	20 000 „
28	Limanowa j. w.	11.000 „
29.	Czortków j. w.	20.000 „
30.	Tarnobrzeg j. w.	15.000 „
31.	Stryj j. w.	20.000 „
32.	Pilzno j. w.	20 000 „
33.	Buczacz j. w.	20.000 „
34.	Rzeszów j. w.	20.000 „
35.	Bohorodczany j. w	20.000 „
36	Stanisławów j. w.	20.000 „
37.	Tarnów na założenie powiatowego składu dachówek glinianych w Tuchowie	2.500 „
38.	Nisko na założenie powiatowych warstatów dachówek cementowych	6.000 „
39.	Horodenka na założenie powiat. składu dachówek w Horodence	10.000 „
40.	Sanok na rozszerzenie fabryki dachówek cementowych	5.000 „
41.	Rohatyn na założenie powiatowego składu dachówek	5.000 „
42.	Limanowa na składy	9.000 „
	razem wydano promes na	743.500 Kor.

Statystyka pożarów.

Podług przedłożonego przez krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych statystycznego zestawienia pożarów, w roku 1906 było w kraju 902 wypadków pożaru.

W szczególności spaliło się 1.833 domów mieszkalnych, 1.833 budynków gospodarczych, 27 zakładów przemysłowych i 1 kościół.

Szkodę materyalną obliczono na 4,603.500 K, z czego ubezpieczono szkody do wysokości 1,688.200 K.

Wypadków śmierci z powodu pożaru było 18.

Przyczyną pożarów było w 64 wypadkach podpalenie, w 169 wypadkach nieostrożne obchodzenie się z ogniem, w 32 wypadkach wadliwa budowa, w 49 wypadkach pożar wzniecił piorun, zaś co do reszty t. j. 588 wypadków, przyczyny pożarów nie dało się wykryć.

W roku 1907 było w kraju 697 wypadków pożaru.

W szczególności spaliło się 1.682 domów mieszkalnych, 2.407 budynków gospodarczych i 16 zakładów przemysłowych.

Szkodę materyalną obliczono na 5,071.900 K, z czego ubezpieczono szkody do wysokości zwyż 1,517.700 K, albowiem tę ostatnią kwotę wypłaciło w 1907 r. tytułem szkód ogniowych samo tylko Krakowskie Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń.

Wypadków śmierci z powodu pożaru było 15.

Przyczyną pożarów było w 26 wypadkach podpalenie, w 28 zachodziło podejrzenie podpalenia, w 109 nieostrożność, w 37 wadliwa budowa, w 28 wypadkach pożar wzniecił piorun, zaś co do reszty wypadków przyczyny pożaru nie dało się wykryć.

Sprawy szkolne.

Ustawa o Radzie szkolnej krajowej.

Jego Ces. i Król. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 9. maja 1907 udzielił sankcyi uchwalonej przez Wysoki Sejm ustawie o Radzie szkolnej krajowej.

Podwyższenie płac nauczycielskich.

Ustawa zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z 11. czerwca 1905 Nr. 73 Dz. u kr. (o płacach nauczycieli szkół ludowych) uzyskała sankcyę monarszą Najwyższem postanowieniem z 25. maja 1907.

Ustawa o seminaryach nauczycielskich.

Uchwalona przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 4. marca 1907 ustawa o kształceniu nauczycieli oraz o uzdolnieniu do nauczania w szkołach ludowych otrzymała sankcyę Najwyższem postanowieniem z dia 18. czerwca 1907.

Nadzór lekarski nad szkołami.

Rada szkolna krajowa zakomunikowała Wydziałowi krajowemu w styczniu 1907 r. okólnik c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty z 31. maja 1906 l. 22.071, poruszajacy sprawę uregulowania nadzoru lekarskiego nad szkołami wszelkiej kategoryi przez ustanowienie instytucyi lekarzy szkolnych.

Okólnik ten porusza kwestyę uregulowania nadzoru sanitarnego nad szkołami i młodzieżą szkolną przez zawodowych lekarzy szkolnych, jako zasadę ogólną, która powinna mieć zastosowanie we wszystkich kategoryach zakładów naukowych, a więc w szkołach średnich, seminaryach nauczycielskich, w szkołach przemysłowych i innych szkołach zawodowych, wreszcie w szkołach ludowych i to nietylko po miastach, ale i na prowincyi.

Ponieważ c. k. Ministerstwo, o ile rzecz tyczy się szkolnictwa ludowego, wyklucza w sposób stanowczy i zasadniczy możliwość obciążenia z tego tytułu jakimkolwiek wydatkiem funduszów państwowych, i stawia zasadę, że wydatek ten powinien być pokrywany tak, jak inne wydatki na utrzymanie szkół ludowych, przeto Rada szkolna krajowa zaprosiła Wydział krajowy do objawienia zdania co do dalszego traktowania całej sprawy.

Wydział krajowy w odpowiedzi swej z 17. kwietnia 1907 l. 6501 oświadczył, iż zaprowadzenie instytucyi lekarzy w szkołach ludowych uznaje wprawdzie ze wszech miar za pożądane i pożyteczne, ale wobec zasadniczego stanowiska, jakie c. k. Ministerstwo zajęło w sprawie kosztów, że mianowicie instytucya

ta nie może obciążyć jakimkolwiek wydatkiem funduszów państwa, Wydział krajowy wyraził zdanie, że niepodobna całego ciężaru tych wydatków przenosić na strony konkurencyjne. — O przyjęciu tego wydatku na fundusz szkolny krajowy w obecnej chwili również nie może być mowy, gdyż budżet funduszu szkolnego krajowego z każdym rokiem wzrasta w sposób nadmierny, a fundusz krajowy już teraz nie jest w stanie podołać koniecznym wydatkom w innych działach administracyi krajowej.

Szkoły polskie w Białej i w Leszczynach.

Na utrzymanie szkół polskich w Białej i Leszczynach przeznaczył Wysoki Sejm w budżecie na rok 1907 subwencyę 40.000 K.

Obie te szkoły założone i utrzymywane staraniem Zarządu głównego Towarzystwa szkoły ludowej w Krakowie mają ważne zadanie ochrony kresowej ludności polskiej od grożącej jej germanizacyi. Zadanie to spełniać będą tem skuteczniej, im większą liczbę dzieci szkolnych zdołają odciągnąć od uczęszczania do szkół niemieckich.

Według nadesłanego Wydziałowi krajowemu sprawozdania Dyrekcyi szkoły wydziałowej im Tadeusza Kościuszki w Białej, liczyła ta szkoła w pierwszem półroczu roku szkolnego 1907/8 564 uczniów (202 dziewcząt i 362 chłopców). W porównaniu z rokiem 1898, w którym szkołę otworzono, liczba dzieci zapisanych zwiększyła się o 208. Największa liczba zapisanych dzieci szkolnych pochodzi z Lipnika (242) i z Komorowic (150). Z Białej jest 79, z Bielska 20. Wskutek tak znacznego zwiększania się frekwencyi, budynek szkolny okazuje się za szczupły i już w tym roku z powodu braku sal szkolnych 4 klasy pobierają naukę tylko w godzinach popołudniowych. Sił nauczycielskich liczy szkoła 14, w tem 5 żeńskich, 9 męskich. Dyrektorem jest p. Józef Bobak.

W roku ubiegłym otwarty został przy szkole bialskiej obok kursu dla analfabetów kurs handlowo-przemysłowy dla majstrów i czeladników, na którym udziela się najpotrzebniejszych wiadomości z dziedziny buchalteryi, geografii handlowej, korespondencyi i t. p.

Do 4-klasowej szkoły polskiej w Leszczynach zapisało się na I. półrocze roku szkolnego 1907/8 167 dzieci (78 dziewcząt i 89 chłopców). Szkoła posiada 4 siły nauczycielskie, dwie żeńskie i dwie męskie. W roku ubiegłym został budynek szkolny rozszerzony przez dobudowanie dwóch sal szkolnych i pomieszkania dla nauczyciela kierującego.

Udzielanie nauki religii w języku polskim w prywatnej szkole niemieckiej w Lipniku.

W sprawie udzielania nauki religii w prywatnej szkole z językiem wykładowym niemieckim, utrzymywanej przez Towarzystwo „Deutscher Schulverein“ w Lipniku pod Białą — oznajmiła c. k. Rada szkolna krajowa pismem z 17. stycznia 1907 r. l. 55.781 Wydziałowi krajowemu, co następuje:

„Zarząd Główny wymienionego Towarzystwa po dłuższych pertraktacyach zgodził się na to, aby dzieci narodowości polskiej, uczęszczające do powyższej szkoły, pobierały naukę religii w języku polskim i używały przy tej nauce polskich podręczników.

Które dzieci pobierać mają naukę w języku polskim, o tem rozstrzygać będzie katecheta wspólnie z kierownikiem szkoły, a gdyby między nimi nie doszło w tej sprawie do porozumienia, mają być wezwani do Rady delegat duchowny Konsystorza do Rady szkolnej okręgowej, tudzież przewodniczący miejscowego Koła Towarzystwa „Deutscher Schulverein“.

Co się tyczy przekształcenia publicznej szkoły ludowej z językiem wykładowym polskim w Lipniku na 5 klasową, c. k. Rada szkolna krajowa ma zaszczyt oznajmić Wydziałowi krajowemu, że obecnie nie zachodzą jeszcze warunki do przeprowadzenia takiej organizacyi.

Szkoła została założona jako 1-klasowa, a w bieżącym roku c. k. Rada szkolna otworzyła przy niej klasę nadetatową, tak, że w najbliższej przyszłości będzie mogła być przekształconą na dwuklasową.

Gdy się frekwencya wzmoże do przepisanej liczby dzieci, nastąpi dalsze jej przekształcenie na więcej klasową, stosownie do wykazanej frekwencyi.

Szkoła SS. Augustyanek w Krakowie.

Zgromadzenie SS. Augustyanek w Krakowie, utrzymująca na Kazimierzu szkołę wydziałową żeńską, której przysługują uprawnienia szkoły publicznej, wniosło do Wysokiego Sejmu petycyę o subwencyę na budowę nowego budynku, którą to petycyę Wysoki Sejm przy uchwalaniu budżetu na rok 1907 przekazał Wypziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia przy układaniu budżetu na rok 1908.

Według relacyi władz szkolnych, uczęszcza do szkoły SS. Augustyanek blisko 300 dziewcząt, które nietylko nie wnoszą żadnej opłaty, ale jako dzieci najuboższej ludności dzielnicy Kazimierzowskiej, otrzymują od Zgromadzenia pożywienie i ubranie. Ze względu, że szkoła ta, będąca prawdziwem dobrodziejstwem dla ludności przedmiejskiej, nie może w starym budynku pomieścić wszystkich zgłaszających się uczenic, — c. k. Rada szkolna krajowa przemawia jak najgoręciej za udzieleniem subwencyi na pokrycie kosztów budowy nowego budynku szkolnego.

Wobec tego Wydział krajowy przedstawił Wysokiemu Sejmowi w preliminarzu na rok 1908 wniosek na przyznanie na cel powyższy subwencyi w kwocie 500 K.

Szkoła SS. Dominikanek w Bielinach.

W Bielinach (pow. Nisko) utrzymują SS. Dominikanki 2-klasową szkołę ludową z prawami szkół publicznych. Szkoła ta pobiera od szeregu lat z funduszu szkolnego krajowego subwencyę w kwocie 600 K. W roku 1907 wniosła kierowniczka tej szkoły prośbę o podwyższenie subwencyi, a to ze względu na znaczne podwyższenie płac nauczycieli publicznych szkół ludowych. Wydział krajowy pomimo poparcia petycyi ze strony Rady szkolnej krajowej nie mógł uwzględnić prośby, ponieważ w budżecie na rok 1907 nie uchwalono żadnego funduszu na ten cel.

Szkoła PP. Bazylianek w Jaworowie.

Konwent PP. Bazylianek w Jaworowie utrzymuje 5-klasową szkołę wydziałową żeńską tudzież prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie, które wobec tego, że państwowe seminarya nauczycielskie nie mogą pomieścić wszystkich kandydatek zgłaszających się o przyjęcie, bardzo jest pożyteczne.

Na budowę booznego skrzydła przy klasztorze dla pomieszczenia tego zakładu naukowego, zaciągnął konwent pożyczkę w kwocie 20.000 K a nie mając dostatecznych funduszów na jej spłacenie, wniósł petycyę o przyznanie subwencyi w kwocie 5.000 K. Petycyę tę odstąpiono Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewent. uwzględnienia; Rada szkolna krajowa poparła, a Wydział krajowy postanowił przedstawić Wys. Sejmowi w preliminarzu fund. szk. kraj. na rok 1908 wniosek na udzielenie na cel powyższy jednorazowej subwencyi w kwocie 2.000 koron.

Szkoła SS. Miłosierdzia w Krakowie.

Zgromadzenie SS. Miłosierdzia utrzymuje w Krakowie na Kleparzu 4 klasową szkołę ludową z prawami szkół publicznych. W r. 1907 uczęszczało do tej szkoły 272 dziewcząt, które znajdowały u Sióstr zakonnych nie tylko naukę, lecz również najtroskliwszą opiekę poza szkołą i pomoc materyalną.

Utrzymanie tej szkoły mianowicie płace nauczycielek, służby i najem lokalu wymaga znacznych nakładów, którym Zgromadzenie podołać obecnie nie może, skutkiem czego Wizytatorka Zgromadzenia powzięła myśl zwinięcia tej szkoły, jeżeliby na jej dalsze utrzymanie Zgromadzenie nie uzyskało stałej subwencyi z funduszów publicznych. W tym celu Zgromadzenie wniosło petycyę do W. Sejmu, którą przekazano Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewent. uwzględnienia przy układaniu budżetu na r. 1908. Na wniosek Rady szkolnej krajowej, która petycyę poparła, postanowił Wydział krajowy wstawić do preliminarza fund. szkolnego kraj. na r. 1908 na utrzymanie szkoły Sióstr Miłosierdzia na Kleparzu w Krakowie subwencyę w kwocie 1000 K.

Izrael. instytut teologiczny we Lwowie.

Uchwałą z 9. października 1907 postanowił Wys. Sejm założenie we Lwowie izrael. instytutu teologicznego jako zakładu krajowego a zarazem upoważnił Wydział krajowy, aby przystąpił do wprowadzenia w życie tego zakładu pod warunkiem, że gminy wyznaniowe i inne czynniki interesowane zabezpieczą deklaracyami w formie prawnej zeznanemi, pokrycie wszystkich wydatków rzeczowych tego instytutu. Wskutek tego Wydział krajowy zajął się przedewszystkiem zapewnieniem dla powstać mającego Zakładu dostatecznych funduszów potrzebnych w myśl powyższej uchwały do wprowadzenia go w życie. Jak to już w sprawozdaniu z 29. września 1907 l. 95.765 wspomniano, rozesłał Wydział krajowy do wszystkich gmin wyznaniowych izraelickich w kraju okólnik z wezwaniem do oświadczenia się, czyli i jaką kwotę przeznaczyć są gotowe na cel założenia i utrzymania Zakładu teologicznego a oraz z wezwaniem do zbierania składek na fundusz zakładowy instytutu. Ponieważ bardzo wiele gmin wyznaniowych ociągało się z odpowiedzią, ponowił Wydział krajowy w listopadzie 1907 swój okólnik, ale mimo to jeszcze prawie jedna trzecia część gmin zalega z odpowiedzią. Dotychczasowy wynik akcyi mającej na celu zebranie funduszów potrzebnych do wprowadzenia w życie instytutu jest następujący:

1. do kasy krajowej nadesłano:

w efektach . . . . . 2.100 K — h
w gotówce . . . . . 19.222 „ 70 „

które ulokowano na książeczce Banku krajowego.

2. zdeklarowano:

a) datki jednorazowe w sumie około . 56.000 „ — „
b) datki stałe roczne na utrzymanie zakładu w sumie około . . . . . 8 000 „ — „

Wydział krajowy nadmienia oraz, że celem powiększenia funduszu na założenie i utrzymanie instytutu teologicznego udawał się do kuratoryi fundacyi Barona Hirscha o stały roczny datek na ten cel otrzymał jednakże odpowiedź odmowną, motywowaną postanowieniami statutów i niedostatecznością funduszów.

Tymczasem zaczęły do Wydziału krajowego nadpływać petycye o zaniechanie założenia instytutu teologicznego W petycyach tych adresowanych po części do W. Sejmu po części do Wydziału krajowego a pochodzących przeważnie od rabinów

i przełożonych gmin wyznaniowych podniesiono zarzut, że przed powzięciem uchwały o założeniu instytutu teologicznego nie zasięgnięto opinii reprezentantów ortodoksyjnej ludności żydowskiej, stanowiącej ogromną większość w kraju, lecz polegano wyłącznie na jednostronnej opinii członków partyi reformowej. Tymczasem ludność ortodoksyjna nie tylko nie uznaje potrzeby założenia instytutu teologicznego, ale uważałaby go wprost za szkodliwy, gdyż mógłby rozniecić i spotęgować walkę wyznaniową między obu partyami ludności żydowskiej. Nadto podnoszą petenci, że gminy wyznaniowe nie zrzekną się ani nadzoru nad instytutem, przysługującego im w myśl ustawy z 21. marca 1890 Nr. 57, ani przysługującego im prawa kwalifikowania nauczycieli religii żydowskiej. Wreszcie, że konserwatywna ludność żydowska absolwentów tego instytutu nigdy za nauczycieli ani za rabinów nie uzna.

Równocześnie z tymi protestami otrzymał Wydział krajowy od szeregu gmin wyznaniowych zawiadomienie o cofnięciu kwot deklarowanych na rzecz instytutu teologicznego.

Nadmienia się w końcu, że rokowań z c. k. Rządem co do przyczynienia się Skarbu Państwa do kosztów założenia i utrzymania instytutu dotychczas jeszcze nie przeprowadzono. Nastąpi to dopiero po ostatecznem obliczeniu funduszów, jakimi Zakład dysponować będzie, co dotychczas było niemożliwem z powodu, że jeszcze znaczna część gmin nie złożyła deklaracyi — oraz po ostatecznem ustaleniu cyfry wydatków rzeczowych instytutu teologicznego.

Fundusz szkolny krajowy.

Zaległości czynne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręg.

Należytości czynne od byłych funduszów szkolnych okręgowych, przelanych do funduszu szkolnego krajowego, wynosiły z końcem roku 1905 wedle ostatniego sprawozdania ogółem 39.612 K 47 h

Na podstawie szczegółowych obrachunków dopisano: w roku 1906 . . 773 K 51 h
„ „ 1907 . . 116 „ 04 „ 889 „ 55 „
razem . . . 40.502 K 02 h

natomiast odpisano na podstawie obrachunków przeprowadzonych przez c. k. Radę szkolną krajową ze stronami konkurencyjnemi tudzież z powodu przeniesienia do rubryki „prestacye szkolne“ w ciągu roku:
1906 ogółem . . . 6.072 K 91 h
1907 „ . . . 1.320 „ 14 „ 7.393 „ 05 „
Ogólne należytości czynne z powyższego tytułu wynosiły . . . . . 33.108 K 97 h

Na poczet tych należytości spłacono:
w roku 1906 . . . 6.019 K 73 h
„ „ 1907 . . . 2.201 „ 56 „ 8.221 „ 29 „
pozostała zatem w zaległości z końcem roku 1907 kwota . . . . . 24.887 K 68 h

Oprócz tego miał fundusz szkolny krajowy do żądania od miejskiego funduszu szkolnego okręgowego krakowskiego tytułem zwrotu udzielonych z funduszu krajowego po koniec roku 1894 zaliczek wedle ostatniego sprawozdania ogółem 171.928 K 61 h

Na poczet tej zaległości zapłaciła gmina miasta Krakowa w roku 1907 2 raty po 7.536 K 70 h czyli razem . . . . . 15.073 „ 40 „
pozostała zatem zaległość z powyższego tytułu z końcem roku 1907 w kwocie . . 156.855 K 21 h

Orzeczeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 13. grudnia 1904 l. 38.505 (akt LW. 126.525/04) nałożono na gminę miasta Krakowa obowiązek dopłacenia funduszowi szkolnemu krajowemu z tytułu ustawowej 12% prestacyi szkolnej za rok 1895 kwoty . . . . . 59.448 K 62 h

Wniesiony przeciw temu orzeczeniu przez gminę miasta Krakowa rekurs jak akt LW. 51.577/05 nie został dotychczas przez c. k. Radę szkolną kraj. załatwiony).

Na poczet powyższej należytości zapłaciła gmina miasta Krakowa w r. 1907 . . 5.730 „ 46 „

pozostała zatem zaległość z tego tytułu z końcem roku 1907 w kwocie . . . 53.718 K 16 h

Prestacye szkolne.

a) Należytość zaległa z początkiem roku 1906 z tytułu dobrowolnych zobowiązań gmin, obszarów dworskich i innych stron tudzież z przewyżki dochodów majątków zarodowych miast i miasteczek oraz od gminy miasta Białej na płacę nauczycieli wynosiła kwotę . . . . . 617.069 K 55 h

Z tego odpisano w ciągu roku 1906 . 19.457 „ 47 „

pozostało . . 597.612 K 08 h

Należytość bieżąca za rok 1906 wedle zamknięcia rachunków wynosiła . . . 738.073 „ 89 „

razem . . . 1,335.685 K 97 h

Na to zapłacono w roku 1906 . . 773.397 „ 06 „

pozostała zaległość z końcem roku 1906 w kwocie . . . . . 562.288 K 91 h

Z tego odpisano w ciągu roku 1907 . 15.608 „ 64 „

pozostało . . 546.680 K 27 h

Należytość bieżąca za rok 1907 wedle zamknięcia rachunków za ten rok wynosiła 731.451 „ 37 „

razem . . . 1,278.131 K 64 h

Na to zapłacono w roku 1907 . . 745.450 „ 49 „

pozostała zaległość z końcem roku 1907 w kwocie . . . . . 532.681 K 15 h.

Powyższa zaległa należytość zostanie jeszcze zmniejszoną o sumę zaległości biernych, które wykaże c. k. Rada szkolna krajowa w przedłożyć się mającem zamknięciu rachunków obejmującem wydatki funduszu szkolnego krajowego za rok 1907.

Wedle zamknięcia rachunków za rok 1906 wynosiła suma zaległości biernych z końcem roku 1906 ogółem 66.361 K 58 h.

Celem spiesznego ściągnięcia zaległych prestacyi przesyła się co roku szczegółowe wykazy wszystkim c. k. Starostwom, a zarazem uprasza się Prezydyum c. k. Namiestnictwa o ponaglenie w tej sprawie. Ostatnie takie zarządzenie dotyczące stanu zaległości po koniec roku 1907 zostało już wydane do LW. 40.940/08.

b) Należytość zaległa z tytułu dodatków do podatków od gmin i obszarów dworskich, tudzież 3% dodatku okręgowego wynosiła z początkiem roku 1906 kwotę . 903.346 K 65 h

Należytość bieżąca za rok 1906 z tego samego tytułu wynosiła . . . . 2,255.987 „ 37 „

razem . . . 3,159.334 K 02 h

Na to zapłacono w roku 1906 . . 2,299.961 „ 39 „

pozostała zaległość z końcem roku 1906 w kwocie . . . . . 859.372 K 63 h.

Należytości bieżącej z roku 1907 i zaległości z końcem tego roku nie można jeszcze wykazać, gdyż nie wszystkie c. k. Urzędy podatkowe przedłożyły dotychczas wykazy przypisanych uiszczonych i zaległych dodatków szkolnych za rok 1907. Wedle budżetu miała wpłynąć z tego tytułu jako należytość bieżąca za rok 1907 kwota 2,400.000 K, a faktycznie wpłacono wedle zamknięcia rachunku kwotę 2,285.121 K 33 h.

Zaliczki na budynki szkolne.

Stan niespłaconych zaliczek na budynki szkolne z końcem roku 1905 wynosił wedle ostatniego sprawozdania ogólną kwotę . . . . . 1.919 K 32 h
Na to spłacono w roku 1906 . . 193 „ 93 „
pozostała zaległość z końcem roku 1906 1.725 K 39 h
Z tego odpisano z powodu nienależności w roku 1907 . . . . . 183 „ — „
pozostało . . 1.542 K 39 h
W roku 1907 spłacono . . . 199 „ 75 „
Stan niespłaconych zaliczek wynosi zatem z końcem roku 1907 jeszcze kwotę . 1.342 K 64 h

Od czasu utworzenia po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 22. września 1892 osobnego funduszu pożyczkowego na budowę szkół, nie udziela się już zaliczek z funduszu szkolnego krajowego, lecz tylko ściąga się raty dotychczas nie spłacone.

Taksy szkolne.

Zaległe należytości z tytułu taks spadkowych, przypadające na rzecz funduszu szkolnego krajowego, wynosiły z końcem roku 1905 wedle ostatniego sprawozdania kwotę . . . . . 196.608 K 72 h
Z tego odpisano w ciągu roku 1906 . 5.227 „ 26 „
pozostało . . 191.381 K 46 h
Należytość bieżąca za rok 1906 wedle zamknięcia rachunków wynosiła . . . 280.344 „ 71 „
razem . . . 471.726 K 17 h
Na to zapłacono w roku 1906 . . 233 892 „ 33 „
pozostała zaległość z końcem roku 1906 237.833 K 84 h
Z tego odpisano w ciągu roku 1907 . 6.806 „ 79 „
pozostało . . 231.027 K 05 h
Należytość bieżąca za rok 1907 wedle zamknięcia rachunków wynosiła . . 187.870 „ 34 „
razem . . . 418.897 K 39 h
Na to zapłacono w roku 1907 . . 235.353 „ 04 „
pozostała zaległość z końcem roku 1907 w kwocie . . . . . 183 544 K 35 h

Szczegółowe wykazy zaległych z końcem roku 1906 taks szkolnych przesłano z początkiem roku 1907 wszystkim c. k. Starostwom z prośbą o rychłe przymusowe ich ściągnięcie, a równocześnie proszono Prezydyum c. k. Namiestnictwa o przynaglenie Starostw do tej czynności.

Sporządzenie i rozesłanie wykazów zaległych taks szkolnych z końcem roku 1907 jest w toku. Oprócz tego prowadzi się w tej sprawie z c. k. Sądami, Starostwami, Urzędami podatkowymi, Dyrekcyami skarbowemi i Magistratem lwowskim bardzo liczne korespondencye.

Inne należytości funduszu szkolnego kraj.

Inne należytości czynne wynosiły z końcem roku 1905 wedle ostatniego sprawozdania:

*

Odsetki od kapitałów . .	764 K 07 h		
Dochody z dóbr, realności i innych praw . .	6.689 „ 13 „		
Daniny	240 „ 92 „		
Rozmaite wpływy . .	30.389 „ 73 „		
razem		38.083 K 85 h	
Z tego odpisano w ciągu roku 1906 kwotę		1.311 „ 19 „	
pozostało . .		36.772 K 66 h	
Należytości bieżące za rok 1906 wedle zamknięcia rachunków wynosiły:			
Odsetki od kapitałów . .	70 690 K 01 h		
Dochody z dóbr i realności .	43.500 „ 56 „		
Daniny	704 „ 20 „		
Zysk ze sprzedaży książek szkolnych . . .	5.670 „ — „		
Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	109.885 „ 92 „		
Rozmaite wpływy . .	187.594 „ 20 „	418.044 „ 89 „	
razem		454.817 K 55 h	
Na to zapłacono w ciągu roku 1906 .		414 300 „ 56 „	
pozostała zaległość z końcem roku 1906 w kwocie		40.516 K 99 h	
Należytości bieżące za rok 1907 wedle zamknięcia rachunków wynosiły:			
Odsetki od kapitałów . .	71.199 K 91 h		
Dochody z dóbr i realności	43.511 „ 73 „		
Daniny	704 „ 20 „		
Zysk ze sprzedaży książek	5.670 „ — „		
Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	109 885 „ 92 „		
Rozmaite wpływy . .	304.537 „ 25 „	535.509 „ 01 „	
razem		576.026 K — h	
Z tego odpisano w ciągu roku 1907 .		1.643 „ 42 „	
pozostało . .		574.382 K 58 h	
Na to zapłacono w ciągu roku 1907 .		521.276 „ 31 „	
pozostała zaległość z końcem r. 1907 .		53.106 K 27 h	

Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Majątek tego funduszu wynosił w efektach nominalnej wartości wedle zamknięć rachunkowych:

a) z końcem roku 1906 ogółem . .	204.300 K — h
b) „ „ „ 1907 . „ . .	204.371 „ 95 „

Odsetki od tych efektów przyniosły:

a) w roku 1906 ogółem .	8.148 K 19 h	
b) „ „ 1907 „ .	8.144 „ 05 „	16.292 „ 24 „

Z tego rozdzielono tytułem bezzwrotnych zasiłków na budowę szkół:

a) w roku 1906:

Gminom Bóbrka, Gnojnik, Lisie jamy, Majdan Kamionka wielka i Majdan graniczny po 800 K . . .	4 800 K — h
Do przeniesienia . .	4.800 K — h

Z przeniesienia . .	4.800 K — h	
Gminie Pieniaki . . .	400 „ — „	
Przełożonej Zgrom. SS. Służebniczek w Kętach . .	500 „ — „	
Gminom War, Tyniowice i Kosztowa po 600 K .	1.800 „ — „	
Gminie Stopnice królewskie.	100 „ — „	
Gminie Bierzanów . .	500 „ — „	8 100 K — h

b) w roku 1907:

Gminom Dzierżaniny, Piwoda, Wola pełkińska, Moderówka, Młynne, Przedrzymichy małe po 800 K . .	4.800 K — h	
Gminie Rozkochów . .	500 „ — „	
Gminie Skurowa i Zaczarnia po 700 K . . .	1.400 „ — „	
Gminie Przewozie . .	400 „ — „	
Gminie Pomorzany . .	600 „ — „	
Przełożonej Zgromadzenia SS. Felicyanek w Uhnowie .	400 „ — „	8.100 „ — „
Ogółem rozdano w latach 1906 i 1907 . .		16 200 K — h

Sprawy konserwatorskie.

Ochrona zabytków historycznych i artystycznych.

W skutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 15. grudnia 1906 l. 51.335 do c. k. Namiestnictwa we Lwowie, udzielonego Wydziałowi krajowemu do wiadomości pismem c. k. Namiestnictwa z d. 15. maja 1907 l. 20.489/VII b) wydał Wydział krajowy 9. sierpnia 1907 l. 51.197 do wszystkich Wydziałów powiatowych okólnik z przypomnieniem, że wszelkie artystyczne i historyczne zabytki budownictwa pozostają pod opieką c. k. Centralnej Komisyi konserwatorskiej we Wiedniu, względnie jej organów t. j. konserwatorów mianowanych dla poszczególnych okręgów, którzy w Galicyi celem skuteczniejszego wykonywania swych zadań, utworzyli dwa związki a mianowicie: Grono c. k. konserwatorów Galicyi wschodniej we Lwowie i Grono c. k. konserwatorów Galicyi zachodniej w Krakowie.

W interesie ochrony zabytków Wydział krajowy wezwał Wydziały powiatowe, aby w każdym wypadku grożącym zniszczeniem lub uszkodzeniem pomników budownictwa (kościołów, cerkwi, kaplic, zamków starych, charakterystycznych dworów i domów, tudzież nagrobków cmentarnych i figur przydrożnych) donosiły jednemu z wymienionych Gron konserwatorskich, zależnie od tego, czy zagrożony zabytek znajduje się we wschodniej czy też w zachodniej części kraju. Podobnie winien Wydział powiatowy postąpić wówczas, gdy poweźmie wiadomość o rozpoczęciu restauracyi, przebudowy lub rozszerzenia zabytków budownictwa bez zasięgnięcia poprzednio zdania i uzyskania zezwolenia ze strony właściwego c. k. konserwatora.

Przy tej sposobności zwrócił Wydział krajowy uwagę Wydziałów powiatowych, że takiej samej opiece konserwatorskiej, jak zabytki budownictwa podlegają także zabytki malarstwa i rzeźby, przedmioty przemysłu artystycznego, tkaniny i t. p. i o każdem zagrożeniu zabytku tego rodzaju lub zamierzonem wywiezieniu tegoż za granicę donieść bezzwłocznie Gronom c. k. konserwatorów. Podobnie należy zawiadomić powyższe Grona o wszelkiem niebezpieczeństwie, grożącem zabytkom archiwalnym.

Wkońcu przypomniano Wydziałom powiatowym okólnik z 30. maja 1899 l. 14.472 w sprawie czuwania nad zabytkami przedhistorycznemi, zwracając uwagę na potrzebę zapobiegania dyletanckim próbom poszukiwania i przeprowadzania wykopalisk ze strony osób niefachowych i nieukwalifikowanych.

Okólnik ten polecono podać do wiadomości Magistratów, Zwierzchności gminnych i Przełożeństw obszarów dworskich z wezwaniem do ścisłego przestrzegania jego postanowień.

Subwencya nadzwyczajna dla Muzeum narodowego w Krakowie.

Uchwałą z dnia 30. października 1903 przyznał W. Sejm na cel adaptacyi i rozszerzenia Muzeum narodowego w Krakowie subwencyę w kwocie 30.000 K płatną w 5 ratach rocznych począwszy od r. 1903.

Po upływie tego 5 lecia i wypłacie ostatniej raty powyższej subwencyi z budżetu r. 1907, wniósł Prezydent m. Krakowa do Wydziału krajowego podanie o ponowne wyjednanie takiego samego zasiłku u W. Sejmu, uzasadniając prośbę tem, że bezpieczeństwo i całość zbiorów umieszczonych w Muzeum wymagają jeszcze uzupełnienia dokonanych już adaptacyj i większych jednorazowych wkładów. Założone, dzięki prywatnej inicyatywie i ofiarności gminy m. Krakowa Muzeum narodowe, jedyna tego rodzaju instytucya w całym kraju, ze skromnych bardzo początków rozwinęła się w ostatnich latach w poważną instytucyę kulturalną. Przyczyniło się do tego poparcie Wys. Sejmu a także liczne zbiory podarowane przez osoby prywatne.

Okazała się potrzeba rozszerzenia dotychczasowego lokalu w Sukiennicach oraz zaprowadzenia nowoczesnych urządzeń, któreby zapewniły zbiorom bezpieczeństwo od ognia, włamania i t. p.

Przy pomocy wydatniejszych subwencyj uzyskanych na ten cel tak od Wys. Sejmu jak i od Rządu udało się gminie m. Krakowa zreorganizować Muzeum na sposób nowoczesny europejski. Pociągnęło to za sobą jednak bardzo znaczne koszta; sama reorganizacya spowodowała wydatek około 60.000 K, zaś urządzenie kaloryferów, hydrantów, zaprowadzenie światła elektrycznego kosztowało około 40.000 K.

Wszystko to jednak jest tylko częścią tego, co pozostaje do zrobienia, aby Muzeum narodowe mogło należycie spełniać swoje zadanie. Ponieważ lokal w Sukiennicach przeznaczony głównie na galeryę obrazów okazał się za szczupły na pomieszczenie wszystkich przedmiotów, zwłaszcza monet, medali, porcelany, miniatur i t. p., przeto gmina m. Krakowa zmuszoną była nabyć od hr. Czapskich realność przy ul. Wolskiej położoną zwłaszcza, że akt darowizny zbiorów hr. Czapskich nakładał na nią obowiązek nabycia tej realności.

W nowym lokalu utworzony został osobny dział Muzeum narodowego obejmujący przedmioty wysokiej wartości, jak bogatą kollekcyę monet, medali oraz cenną bibliotekę. Znalazły tam również pomieszczenie i inne zabytki, szkło, porcelana, miniatury przedstawiające niemałą wartość. W tym nowo otwartym dziale, jeżeli on ma być oddany na cele publiczne, muszą koniecznie być zaprowadzone nowożytne urządzenia muzealne i adaptacye zapewniające zbiorom bezpieczeństwo. Wydatek preliminowany na ten cel przenosi sumę 40.000 K.

Gmina m. Krakowa, która ma wobec kraju odpowiedzialność za całość i bezpieczeństwo tych zbiorów, nie mogąc sama podołać tym i dalszym jeszcze wydatkom na ten cel, zwraca się do kraju o pomoc.

Wobec znaczenia, jakie muzeum narodowe ma nie tylko dla gminy m. Krakowa ale dla całego kraju, mniema Wydział krajowy, że pomocy tej odmówić jej nie można. Ze względu

jednak na stan finansów krajowych uznał Wydział krajowy za konieczne ograniczyć się na przedstawieniu W. Sejmowi wniosku na przyznanie gminie m. Krakowa nadzwyczajnego zasiłku na rozszerzenie i adaptacye Muzeum narodowego w kwocie 15.000 K płatnego w 5-ciu ratach rocznych po 3.000 K począwszy od r. 1908. Pierwszą ratę tego zasiłku wstawił Wydział krajowy do preliminarza wydatków funduszu krajowego na rok 1908.

Inwentaryzacya drewnianych kościołów.

Wśród zabytków przeszłości naszego kraju drewniane kościoły należą do tych, które coraz bardziej znikają niszczone zębem czasu lub też ustępując miejsca nowym kościołom. Pragnąc chociaż częściowo uratować z tych zabytków to, co jest możliwie do uratowania, postanowiło Grono c. k. konserwatorów w Krakowie przeprowadzić inwentaryzacyę kościołów drewnianych. Według programu już zatwierdzonego corocznie odbywać się ma inwentaryzacya 10 kościołów a praca cała może być wykonaną w ciągu lat 5. Koszta inwentaryzacyi jednego kościoła obliczone są na 260 K, roczny wydatek przeto na 2.600 K. — a koszt całej inwentaryzacyi około 13.000 K. Z każdego kościoła ma być zrobionych 6 zdjęć fotograficznych, 5 rysunków architektonicznych, jeden plan i jeden widok ogólny. Komisya centralna konserwatorska uznała cały plan za dobrze obmyślany i przyrzekła mu poparcie w uzyskaniu funduszów u Ministerstwa oświaty, wskazała jednak potrzebę starania się także o odpowiednie subwencye z funduszów krajowych. Wydział krajowy uchwalił wobec tego przedstawić W. Sejmowi wniosek na udzielenie na cel powyższy subwencyi w kw. 6.500 K. płatnej w 7 ratach rocznych (6 rat po 1.000 K. ostatnia 500 K.) pod warunkiem jeżeli Skarb państwa udzieli subwencyi w równej wysokości i wstawić pierwszą ratę w kwocie 1.000 K. do preliminarza na r. 1908.

Kościół w Tyńcu.

Jego Emin. książę biskup krakowski kardynał Puzyna wniósł do Wydziału krajowego podanie o subwencyę na pokrycie dachówką kościoła w Tyńcu.

Ks. kardynał objąwszy w r. 1902 dobra Tynieckie, zabrał się do restauracyi budynków znajdujących się w bardzo opłakanym stanie; wyrestaurował już zupełnie tz. Opatówkę, czyli dawne mieszkanie Opata Benedyktyńskiego i przeznaczył na mieszkanie dla 30 kleryków, którzy tam pod okiem jednego z księży przełożonych spędzają wakacye. Szkołę mieszczącą się w budynku wprost niemożliwym i zabójczym dla zdrowia przeniesiono do jednego z budynków na folwarku, który poprzednio został odpowiednio wyrestaurowany, odnowiono także front kościoła. Tymczasem okazała się gwałtowna potrzeba pokrycia całego kościoła dachówką, by ochronić sklepienie i mury od zniszczenia, na co jednak zabrakło już funduszów.

Grono ich konserwatorów, któremu to podanie do zaopiniowania przesłano, oświadcza, że nowe pokrycie dachu na budynku kościelnym jest nieuniknioną koniecznością, gonty bowiem zbutwiały do tego stopnia, iż pokrycie dachu wygląda jak rzeszoto i potrzebuje jak najszybszej wymiany, aby kościół nie poszedł w całkowitą ruinę.

Grono c. k. konserwatorów podnosi przy tej sposobności konieczną potrzebę innych także robót konserwacyjnych około kościoła i ruin klasztoru, które oblicza razem na 24.500 K. Wobec stanu finansów krajowych nie może jednak Wydział krajowy proponować W. Sejmowi takiego wydatku i ogranicza się jedynie na wniosku przyznania subwencyi 5.000 K. na pokrycie dachu kościoła, którą wstawił do preliminarza na r. 1908.

Restauracya zabytków w Bieczu.

W budżecie na r. 1904 uchwalił W. Sejm subwencyę 1.000 K. na restauracyę starożytnej bramy i baszty a oraz ratusza i wieży w Bieczu. Sumę tę wyasygnowano do rąk Grona c. k. konserwatorów, które atoli oznajmiło Wydziałowi krajowemu, że sama restauracya starożytnej baszty wymaga wydatku przeszło 2.000 K. a przeto o użyciu powyższej subwencyi także na restauracyę ratusza mowy być nie może. Ze względu na wielką pamiątkową i historyczną wartość zabytków bieckich postanowił Wydział krajowy na wniosek Grona c. k. konserwatorów zapreliminować na r. 1908 na restauracyę starożytnej bramy i baszty kwotę 1.000 K. i takąż samą kwotę na restauracyę ratusza i wieży, tę ostatnią subwencyę wskutek petycyi gminy m. Biecza przekazanej uchwałą W. Sejmu z 18. marca 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

Restauracya kościoła św. Floryana w Krakowie.

C. k. Ministerstwo wyznań i oświaty reskryptem z 10. grudnia 1906 l. 32.027 przyznało na wewnętrzną restauracyę kościoła św. Floryana w Krakowie subwencyę państwową w kwocie 20.000 K., płatną w 5 równych rocznych ratach począwszy od r. 1908.

Na ten sam cel przyznał W. Sejm już od r. 1906 subwencyę w kwocie 20.000 K. płatną również w 5 ratach rocznych; trzecią ratę tej subwencyi w kwocie 4.000 K. wstawiono do preliminarza na rok 1908.

Stylowy ikonostas dla cerkwi w Kulikowie.

Komitet parafialny gr. kat. w Kulikowie wniósł do Wydziału kraj. prośbę o wyjednanie subwencyi na sprawienie stylowego ikonostasu dla cerkwi tamtejszej. Nowo zbudowana cerkiew Kulikowska posiada ołtarze, które pochodzą ze starej, drewnianej rozebranej już cerkiewki, do której dostały się z dawnego monastyru PP. Bazylianek.

Ołtarze owe w stylu przejściowym do rokoko, o formach szlachetnych, wykonane bardzo starannie, posiadają zdaniem c. k. konserwatorów wysoką wartość artystyczną i należą do najcenniejszych tego rodzaju zabytków sztuki w kraju. Projektowany nowy ikonostas, którego dotychczas cerkiew nie posiada, musi się łączyć harmonijnie z owymi ołtarzami, musi więc odbiegać od zwykłego szablonu a tem samem wymaga znaczniejszych kosztów. Projekt na ów ikonostas został wykonany według wskazówek Grona c. k. konserwatorów, które ze swej strony popiera petycyę komitetu i wnosi o udzielenie na ten cel subwencyi w kwocie 1.000 K.

Ikonostas w Zboiskach.

W cerkwi parafialnej w Zboiskach pod Lwowem znajduje się ikonostas bogato rzeźbiony i ozdobiony licznemi obrazami, z których jeden nosi datę 1733 r. Ikonostas ten według zdania Grona c. k. konserwatorów jest zajmującym pomnikiem sztuki miejscowej z połowy XVIII. wieku, z czasu, gdy rodzima sztuka ruska zatraca dawne swe tradycye i przyjmuje się w zupełności stylem na zachodzie panującym. Grono c. k. konserwatorów uznało więc petycyę o subwencyę na odnowienie tego zabytku za godną materyalnego poparcia i na jego wniosek postanowił Wydział krajowy przedstawić W. Sejmowi w preliminarzu na r. 1908 wniosek na udzielenie na ten cel subwencyi w kwocie 2 000 K.

Ikonostas w Jezierney.

W cerkwi drewnianej w miasteczku Jezierney w pow. Złoczowskim znajduje się ikonostas pochodzący z pierwszej połowy XVIII. wieku. Zarówno architektura tego ikonostasu w stylu rokoko misternie ornamentowana jak i obrazy na nim (z wyjątkiem dodatków z pierwszej połowy XIX. w.), wybitną war-

tość artystyczną posiadające, sprawiają, że ikonostas ten należy obok bohoradczańskiego i rohatyńskiego oraz ikonostasu z cerkwi św. Paraskewii we Lwowie, do najcenniejszych tego rodzaju zabytków sztuki cerkiewnej w kraju. Wspomniany ikonostas ma być przeniesiony do nowej murowanej cerkwi, zanim to jednak nastąpi, musi być gruntownie odnowiony, gdyż w przeciwnym razie grozi mu zniszczenie Ponieważ komitet parafialny nie ma możności wykonania tej restauracyi o własnych siłach, przeto odniósł się do Grona c. k. konserwatorów z prośbą o wyjednanie subwencyi krajowej na ten cel. Na wniosek tego Grona Wydział krajowy postanowił przedstawić W. Sejmowi wniosek na udzielenie subwencyi w kwocie 1.000 K. jednak dopiero w budżecie na rok 1909, ponieważ wniosek konserwatorów przedstawiony został Wydziałowi krajowemu już po zestawieniu preliminarza budżetu kraj. na r. 1908.

Kościół w Kulikowie.

Kościół Kulikowski zbudowany w r. 1538, w stylu gotyckim, utracił w ciągu wieków skutkiem licznych pożarów i przeróbek charakter pierwotnego stylu. Dziś świadczą o nim jeszcze tylko resztki łuków gotyckich a zwłaszcza charakterystyczny szczyt schodowy fasady i piękny portal głównego wejścia. Ze względu na ów szczyt kościół kulikowski należy do rzadkich zabytków tego rodzaju budownictwa w tej części kraju i otoczony jest troskliwą opieką konserwatorską. Przy restauracyi kościoła musi ze względów konserwatorskich być zabezpieczony od upadku ów szczyt fasady a nadto musi nastąpić staranne odczyszczenie i naprawa uszkodzonego, tynkiem zakrytego charakterystycznego gotyckiego portalu. Tego rodzaju konserwacya nie należy do obowiązków konkurencyi parafialnej, dlatego wskutek petycyi tejże, a na wniosek grona c. k. konserwatorów Wydział krajowy wstawił do preliminarza na r. 1908 subwencyę w kw. 2.000 K. na cel restauracyi kościoła w Kulikowie.

Mury fortyfikacyjne kościoła OO. Karmelitów w Trembowli.

Kościół i klasztor OO. Karmelitów w Trembowli, niegdyś obronny, opasany jest murem fortyfikacyjnym, który należy do bardzo cennych i charakterystycznych zabytków tego tak bogatego w pomniki historyczne grodu. Zarówno sam mur jak i cztery baszty narożne wymagają gruntownej restauracyi i zabezpieczenia przed dalszem zniszczeniem. Sprawą restauracyi murów karmelickich zajął się energicznie c. k. starosta w Trembowli p. Kruszyński i zebrał już na pokrycie kosztów konserwacyi drogą składek prywatnych i subwencyi z pow. Kasy Oszczędności 600 K. Gdy jednak kosztorys restauracyi obliczony jest na 4.000 K. a konwent tylko nieznacznym funduszem będzie mógł przyczynić się do pokrycia kosztów, okazuje się niezbędna subwencya z funduszów krajowych.

Na wniosek Grona c. k. konserwatorów postanowił przeto Wydział krajowy przedstawić W. Sejmowi wniosek na udzielenie subwencyi na cel powyższej restauracyi w kwocie 2.000 K i wstawił tę kwotę do preliminarza na r. 1908.

Obrazy historyczne w kościele Żółkiewskim.

Przy pomocy subwencyj, dwukrotnie (w r. 1901 i 1905) przez Wys. Sejm uchwalonych dokonano już odrestaurowania znajdujących się w kościele Żółkiewskim, portretów członków rodzin Żółkiewskich, Daniłowiczów i Sobieskich, portretu króla Augusta II. tudzież dwóch wielkich obrazów historycznych przedstawiających „Bitwę pod Kłuszynem“ i „Bitwę pod Chocimem“. Czeka jeszcze na restauracyę trzeci wielki obraz historyczny „Bitwa pod Wiedniem“, pędzla Altomontego, na którego restauracyę zabrakło funduszów.

Wobec tego Grono c. k. konserwatorów zwróciło się do Wydziału krajowego z wnioskiem o wyjednanie u W. Sejmu subwencyi na restauracyę tego pamiątkowego obrazu. Gdy zaś według przedłożonego kosztorysu koszta odnowienia tego olbrzymiego płótna mierzącego przeszło 76 metrów kwadratowych wyniosą około 2.000 K., przeto Wydział krajowy posłanowił wstawić kwotę 2 000 K. do preliminarza w tem przekonaniu, że W. Sejm uchwaleniem tej subwencyi umożliwi dokończenie dzieła, które Grono c. k. konserwatorów uważa za jedno z najważniejszych, jakie w ostatnich latach zostały dokonane.

Restauracya starożytnej cerkwi w Haliczu.

Uchwałą z 18. marca 1907 odstąpił Wys. Sejm petycyę gr. kat. komitetu parafialnego w Haliczu o subwencyę na restauracyę starożytnej cerkwi, Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

Na cele tej restauracyi uchwalił Wys. Sejm w r. 1901 subwencyę w kwocie 9000 K. płatną w trzech ratach, po 3000 K. Według sprawozdania c. k. konserwatora Talowskiego roboty wykonane zostały ściśle według wskazówek Grona c. k. konserwatorów kosztem 12.700 K, brakujące przeto 3.700 K wstawił Wydział krajowy na wniosek c. k. konserwatora do preliminarza na rok 1908, ponieważ komitet parafialny nie ma żadnych funduszów na pokrycie tego wydatku, a strony konkurencyjne nie są obowiązane do składania datków na cele zachowania pomników sztuki.

Cerkiew św. Trójcy w Drohobyczu.

Petycya komitetu cerkiewnego o subwencyę na restauracyę tej cerkwi, odstąpiona uchwałą sejmową z 18. marca 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania, nie została uwzględnioną, ponieważ nie wykazano, iżby cerkiew ta miała znaczenie zabytku historycznego albo artystycznego.

Petycya o subwencyę na budowę kościoła w Biskowicach.

Petycyi tej przekazanej Wydziałowi krajowemu uchwałą z 18 marca 1907 do zbadania i sprawozdania, Wydział krajowy ze względów zasadniczych popierać nie może, ponieważ pokrywanie wydatków na budowę i utrzymanie kościołów jest z ustawy obowiązkiem stron konkurencyjnych, a fundusz krajowy przyczynia się do ponoszenia wydatków tylko w takim razie, jeżeli budynek ma cechę zabytku historycznego lub artystycznego.

Ołtarze w kościele łać. w Żurowie.

Kościół rzymsko katolicki w Żurowie fundowany w roku 1621 przez Mikołaja Daniłowicza i zbudowany w dobrym stylu barokowym uległ w r 1895 klęsce pożaru, w którym spłonęły także dwa boczne ołtarze. Odbudowa tych ołtarzy wymaga znacznego wydatku ze względu że muszą one być dostrojone do stylowego charakteru całego kościoła i odznaczać się rzeczywistą wartością artystyczną. Ponieważ zaś wymagania takie pociągają za sobą konieczność wydatków przekraczających siły finansowe czynników miejscowych, Grono c. k. konserwatorów przedstawiło Wydziałowi krajowemu wniosek na udzielenie subwencyi na ten cel w kwocie 2000 K, którą Wydział krajowy, uznając słuszność tego wniosku, wstawił do preliminarza funduszu kraj. na r. 1908

Kościół na Kahlenbergu pod Wiedniem.

W kwietniu 1906 r. przyszedł do skutku układ, na mocy którego kościół św. Józefa na Kahlenbergu oddany został OO. Zmartwychwstańcom, którzy od lat kilku pełnią służbę w kościele polskim na Rennweg w Wiedniu. W ten sposób drogi ten pomnik sławy oręża polskiego, dom Boży, w którym król Jan III. przed walną bitwą odsieczy wiedeńskiej do mszy św.

służył i komunię św. przyjął, przeszedł w ręce polskie. Ale stan tego kościoła w chwili objęcia go przez OO. Zmartwychwstańców był taki, że groziła obawa zamknięcia go ze względów policyi budowniczej. OO. Zmartwychwstańcy zabrali się też bezzwłocznie do restauracyi murów popękanych i grożących zawaleniem, na co wydali 23.000 K zebranych z datków osób prywatnych i składek publicznych. Pozostały do wykonania roboty wewnątrz kościoła, których kosztorys wynosi około 60.000 K. Celem zebrania funduszu na pokrycie tego wydatku czynią OO. Zmartwychwstańcy usilne zabiegi i mają nadzieję uzyskania znaczniejszych datków z c. k. Skarbu państwa i od Sejmu dolno-austryackiego. Wnieśli też w r. 1907 także do Wys. Sejmu petycyę, którą uchwałą z 18. marca 1907 przekazano Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania.

Wydział krajowy po dokładnem zbadaniu stanu rzeczy postanowił przedstawić W. Sejmowi wniosek na udzielenie na cel restauracyi kościoła na Kahlenbergu subwencyi w kwocie 15.000 K, płatnej w trzech ratach od r. 1908 począwszy i wstawił pierwszą ratę w kwocie 5.000 K do preliminarza fund. kraj. na r. 1908.

Starożytna synagoga w Żółkwi.

Na restauracyę starożytnej synagogi w Żółkwi udzielił Wys. Sejm w r. 1905 subwencyi w kwocie 1000 K, która została użytą na częściową naprawę dachu. Ponowną petycyę gminy izraelickiej o udzielenie subwencyi na dalszą restauracyę tego zabytku przekazał Wys. Sejm uchwałą z 22. listopada 1905 Wydziałowi krajowemu do zbadania po wysłuchaniu Grona c. k. konserwatorów i sprawozdania.

Gdy Grono c. k. konserwatorów oświadczyło, że synagoga w Żółkwi należy do najcenniejszych tego rodzaju zabytków w kraju i wymaga znaczniejszej, umiejętnej restauracyi, i gdy wyraziło zdanie, że udzielenie dalszej subwencyi na ten cel w kwocie 1000 K byłoby zupełnie uzasadnionem i pożądanem, wstawił Wydział krajowy subwencyę w tej wysokości do preliminarza funduszu kraj. na r. 1908.

Sprawy teatralne.

Teatr miejski we Lwowie.

O stanie działalności teatru miejskiego we Lwowie w ciągu dwóch lat ostatnich mogą dać wyobrażenie następujące daty, wyjęte z zestawienia sporządzonego przez dyrekcyę teatru.

W czasie od 1. września 1906 do końca kwietnia 1908 dano w teatrze miejskim przedstawień:

a) dramatu, komedyi, farsy .	381
b) operetki	148
c) opery	188

Z ogólnej liczby 381 przedstawień w dziale dramatu i komedyi, 165 przypada na oryginalne utwory polskich autorów, tak dawniejszych jak i współczesnych, reszta zaś na utwory autorów obcych (169 dramatów i komedyj, 47 fars). Z pomiędzy utworów oryginalnych wystawionych w tym czasie, niezwykłe powodzenie u publiczności zyskały dwa, a to Zapolskiej „Moralność pani Dulskiej“ i Kaweckiego „Szkoła“. W repertuarze sztuk obcych utwory Szekspira, Szyllera, Moliera dość często pojawiały się na scenie (Szekspira wystawiono 38 razy), zaś Ibsena uczczono urządzeniem cyklu przedstawień jego dramatów.

*

Personal dramatyczny został w tym czasie uzupełniony zaangażowaniem kilku artystów wyższego rzędu, jak pp. Trapszo Irena, Fiszer, Żelazowski, Wostrowski i inni.

Frekwencya publiczności na przedstawienia dramatu znacznie się wzmogła i wzrasta ciągle. Według dat zebranych przez dyrekcyę teatru było na przedstawieniach dramatu i komedyi widzów:

w czasie od 1. września 1906 do 30. czerwca 1907.
(10 miesięcy) 186.920
zaś w czasie od 1. września 1907 do 30. kwietnia
1908 (8 miesięcy) 184.288

Liczba widzów w sezonie 1907/8 za 8 miesięcy dorównywa przeto prawie cyfrze widzów z 10-miesięcznego sezonu 1906/7.

W dziale opery wystawiono w tym okresie jedenaście oper dotychczas we Lwowie niegranych, między temi trzy opery polskich kompozytorów, a to: „Stara Baśń“ Żeleńskiego, „Pan Tadeusz“ Wydżgi i „Królewicz Jaszczur“ Raczyńskiego, zaś 8 obcych, a mianowicie: „Andrzej Chenier“ Giordana, „Ewangeliman“ Kienzla, „Mefistofeles“ Boity, „Eugeniusz Onegin“ Czajkowskiego, „Przyjaciel Fryc“ Mascagniego „Złoto Renu“ i „Zygfryd“ Wagnera, „Żyd polski“ Weissa.

Bardzo wielu znakomitych śpiewaczek i śpiewaków polskich i obcych gościło w tym czasie w operze lwowskiej, a ich występy oddziaływały zwykle dodatnio na całość wykonania. Z polskich artystów występowali Bandrowski (33 razy w ciągu dwóch sezonów) i Didur. Opera lwowska może wykazać się w tym czasie całym szeregiem przedstawień poprawnych a nawet wcale udatnych. Zdarzały się jednakże niekiedy także przedstawienia chybione z powodu niewłaściwej obsady głównych partyj lub niedostatecznego przygotowania, co spowodowało Wydział krajowy do zwrócenia uwagi dyrekcyi na obowiązek przestrzegania, aby wszystkie przedstawienia odpowiadały słusznym wymaganiom artystycznym.

Teatr miejski w Krakowie.

Sprawozdania komisyi teatralnej krakowskiej podnoszą zasługę obecnego dyrektora p. Solskiego w uszlachetnianiu repertuaru i tworzeniu harmonii w personalu „równozgranym, równo wyćwiczonym na jeden ton reżyserskiego wyrobienia“. W repertuarze sztuki oryginalne mają znaczną przewagę nad tłómaczonemi, personal jest liczny i doborowy, chociaż nie postarano się jeszcze o zapełnienie niektórych luk w personalu żeńskim. Powodzenie kasowe widowisk było niezwykłe; w ciągu czterech ostatnich miesięcy 1907 roku, teatr krakowski miał widzów 52.000, dochodu brutto 99000 K. Tej znacznej stosunkowo cyfrze dochodu odpowiadają jednak wzrastające z każdym rokiem wydatki na gaże i wystawę, które okecnie bez porównania są wyższe niż za poprzedniej dyrekcyi.

Subwencyę sejmową wypłacano półrocznie z dołu zawsze na podstawie przychylnych wniosków komisyi teatraluej.

Teatr ruski.

W czasie od 1. czerwca 1906 do 1. listopada 1907, po który sięgają sprawozdania wydziału „Besidy ruskiej“, teatr ruski zostawał pod dyrekcyą Jana Stadnika, przyczem jednak kierownictwo artystyczne Wydział Besidy zatrzymał w swoim ręku. Nowy dyrektor założył szkołę dramatyczną i szkołę teoryi muzyki i zaprowadził przedstawienia popołudniowe dla młodzieży szkolnej.

Siły operowe teatru zostały w tym czasie znacznie wzmocnione, co umożliwiło wystawianie większych nawet oper, jak Fausta i Halki. Na podstawie przychylnych wniosków komisyi artystycznej została subwencya sejmowa dla teatru ruskiego aż

po koniec r. 1907 na ręce Besidy ruskiej we Lwowie wyasygnowana.

Uchwałą z 18. marca 1907 przyznał Wys. Sejm Towarzystwu „Ruska Besida“ na cele skompletowania orkiestry teatru ruskiego subwencyę nadzwycz. 8.0 0 K, płatną w dwóch ratach po 4.000 K, w r. 1907 i 1908. Pierwszą ratę tej subwensyi wyasygnowano w maju 1907 i z tego funduszu zakupił Wydział Besidy za 1443 K instrumenta dla orkiestry, która dotąd własnych nie posiadała. Nadto zaangażowano 4 nowych członków orkiestry, która odtąd zamiast 8 liczy 12 muzykantów, a płace tych nowych członków orkiestry pokryto również z powyższej subwencyi. Dowiedziawszy się o tem ze sprawozdania złożonego w listopadzie 1907, Wydział krajowy zwrócił uwagę Besidy, że subwencya powyższa jako „nadzwyczajna“, nie jest przeznaczoną na pokrywanie stałych wydatków wynikających z pomnożenia liczby członków orkiestry.

Teatry ludowe we Lwowie i Krakowie.

Ze subwencyi uchwalonej dla teatrów ludowych we Lwowie i w Krakowie na r. 1907 (po 2.000 K) wypłacono teatrowi ludowemu w Krakowie, który istniał po 15. lipca 1907, część subwencyi w kwocie 1400 K. Teatr ludowy lwowski nie dawał w r. 1907 we Lwowie żadnych przedstawień, przeto też subwencyi mu nie wypłacono.

Konkurs dramatyczny.

Na konkurs dramatyczny rozpisany uchwałą Wydziału krajowego z 2. kwietnia 1906 z terminem po koniec grudnia 1906 nadesłano ogółem 79 utworów. Po upływie terminu rozdał Wydział krajowy nadesłane na konkurs prace członkom komisyi konkursowej do przeczytania i ocenienia a następnie zaprosił tę komisyę na plenarne posiedzenia które się rozpoczęły 23. kwietnia 1907. W posiedzeniach komisyi brali udział pp. Dr. German Ludomił, inspektor szkolny krajowy, Heller Ludwik, dyrektor teatru lwowskiego, Krechowiecki Adam, radca Dworu i redaktor „Gazety Lwowskiej“, Dr. Kallenbach Józef, profesor języka i literatury polskiej na Uniwersytecie lwowskim, Pawlikowski Tadeusz, b dyrektor teatrów krakowskiego i lwowskiego i Sosnowski-Solski Ludwik, dyrektor teatru miejskiego w Krakowie. Przewodniczył obradom członek Wydziału krajowego Dr. Wereszczyński Józef.

Komisya pracując w godzinach przedpołudniowych i wieczornych, odbyła w czasie od 23—26. kwietnia posiedzeń ośm.

Po złożeniu przez członków komisyi sprawozdania z utworów oddanych im do przeczytania przystąpiono do wspólnego czytania przeznaczonych do tego uchwałą komisyi 13 utworów. Po przeczytaniu i przeprowadzeniu szczegółowej dyskusyi — uchwalono wszystkimi głosami przeciw jednemu nie przyznać żadnej nagrody żadnemu z utworów, ponieważ żaden nie przedstawia wyższej wartości dla sceny. Uchwalono zarazem przedłożyć Wydziałowi krajowemu wniosek na rozpisanie ponownego konkursu z terminem po koniec grudnia 1907 r., który to konkurs Wydział krajowy uchwałą z 4. maja 1907 l. 12.319 rozpisał. Na ten ponowny konkurs nadesłano ogółem sztuk 50 (między temi dla teatrów włościańskich utworów 11); rozstrzygnięcie tego konkursu jednak aż do chwili ukończenia tego sprawozdania, jeszcze nie nastąpiło.

Petycya czytelni artystów teatru miejskiego w Krakowie o utworzenie funduszu emeryt.

W petycyi wniesionej do W. Sejmu w lutym 1907 uprasza Zarząd czytelni artystów teatru miejskiego w Krakowie, aby W. Sejm wyznaczył z funduszu krajowego wydatną stałą subwencyę roczną celem wprowadzenia w życie funduszu emerytalnego dla artystów tego teatru. Petenci podnoszą, że już od

1. września 1893 artyści i artystki teatru krakowskiego opłacają znaczne stosunkowo wkładki do funduszu emerytalnego, do którego w myśl kontraktu z gminą m. Krakowa zawartego przyczynia się także każdoczesny dzierżawca teatru. Fundusz ten rośnie wprawdzie nieustannie ale bardzo powoli, w chwili podania petycyi wynosił już przeszło 100.000 K, jednakże dochody tego funduszu zbyt są szczupłe i jeszcze wiele lat upłynie, zanim o wprowadzeniu w życie emerytury pomyśleć będzie można. Wielu z artystów, którzy od lat kilkunastu opłacają wkładki do funduszu emerytalnego, może nie doczeka się emerytury. Petenci podnoszą, że ten stan rzeczy, ten brak zabezpieczenia na starość fatalnie oddziaływa na stosunki artystyczne w teatrze krakowskim, trudno stworzyć i utrzymać stały, tak pożądany *ensemble*, artyści bowiem korzystają z każdej sposobności, aby się przenieść na inne sceny, gdzie mogą mieć zapewnioną emeryturę.

Wydział krajowy, któremu petycya powyższa uchwałą W. Sejmu z 18. marca 1907 odstąpioną została do zbadania i możliwego uwzględnienia, po zbadaniu petycyi ogranicza się na stwierdzeniu, że przedstawiony w niej stan rzeczy zgodny jest z prawdą.

Petycya Tow. wzaj. pomocy członków teatru miejskiego we Lwowie.

Towarzystwo to mające na celu dostarczanie swoim członkom taniego kredytu oraz finansowej pomocy w razie rzeczywistej i nagłej potrzeby, zawiązało się w jesieni 1906 r. i liczy obecnie przeszło 100 osób. Należy do niego oprócz aktorów i członków chóru i orkiestry także personal robotniczy. Towarzystwo nie mogąc własnemi funduszami zaspokoić licznych zgłoszeń swoich członków, wniosło w r. 1907 petycyę do Wys Sejmu o udzielenie zapomogi z funduszu krajowego którą to petycyę W. Sejm uchwałą z 18. marca 1907 odstąpił Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia. Wydział krajowy nie mając w budżecie przyznanego kredytu na cele tego rodzaju, nie mógł uwzględnić powyższej petycyi.

Rozmaite.

Ustawa o języku urzędowym władz autonomicznych.

Najw. postanowieniem z 9. kwietnia 1907 otrzymała sankcyę uchwalona przez W. Sejm ustawa o języku urzędowym władz autonomicznych.

Krajowe archiwa aktów grodzkich i ziemskich.

Dyrektor kraj. archiwum aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie Dr. Franciszek Piekosiński zmarł 27. listopada 1906. Kierownictwo archiwum poruczył Wydział krajowy pierwszemu adjunktowi Dr. Stanisławowi Kutrzebie. Gdy zaś ten mianowany został nadzwyczajnym profesorem Uniwersytetu Jagiellońskiego i z dniem 1. maja 1908 uzyskał uwolnienie ze służby archiwalnej, rozpisał Wydział krajowy konkurs na posadę Dyrektora archiwum z terminem po koniec marca b. r. a prócz tego konkurs na posadę I. adjunkta z terminem po koniec kwietnia b r.

Na przedstawienie Akademii Umiejętności nadał Wydział krajowy posadę dyrektora krakowskiego archiwum p. Dr. Stanisławowi Smolce, em. profesorowi Uniwersytetu Jagiellońskiego i członkowi Akademii Umiejętności.

W sprawie petycyi adjunktów archiwalnych o zrównanie ich płacy z poborami adjunktów konceptowych Wydziału kraj. przedkłada się osobne sprawozdanie.

Wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich.

W ciągu roku 1907 wyszedł z druku Tom XIX. tego wydawnictwa kosztem przeznaczonych na ten cel funduszów z zapisu ś. p. Alex. hr. Stadnickiego. Na tym tomie kończą się zapiski sądowe doprowadzone do r. 1506, a od tomu następnego

rozpocznie się w myśl uchwały komisyi wydawniczej druk laudów sejmikowych Wiszeńskich następnie zaś Halickich obliczony mniej więcej na 10 tomów.

Dochody fundacyi wynoszące *brutto* niespełna 2000 K, nie pozwalają na rażniejszy postęp wydawnictwa i wystarczają zaledwie na wydanie co trzy lata jednego tomu. Następny jednak tom XX. będzie mógł być wydany już z początkiem r. 1909 a to dzięki temu, że redaktor wydawnictwa Dr. Prochaska prosił o odroczenie wypłaty swego honoraryum, aby tylko przyspieszyć postęp wydawnictwa.

Subwencye rządowe na stypendya pedagogiczne.

Przy uchwalaniu budżetu funduszu szkolnego krajowego na r. 1907 powziął W. Sejm następującą uchwałę:

„Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd do podwyższenia subwencyi na stypendya dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych".

C. k. Rada szkolna krajowa zawiadomiła Wydział kraj. pismem z 25. marca 1907 l. 40.559, że w budżet państwowy wstawiono dla seminaryów galicyjskich kwotę 65.000 K zamiast przyznawanej dawniej kwoty 60.000 K.

Subwencye dla internatów.

Uchwałą z 18. marca 1907 upoważnił W. Sejm Wydział krajowy do ewentualnego podwyższenia w miarę potrzeby kredytu na subwencye dla istniejących już internatów tudzież na budowę domów dla internatów. Korzystając z tego upoważnienia, wstawił Wydział krajowy do preliminarza na r. 1908 subwencyę na utrzymanie istniejących już internatów w kwocie 25.000 K czyli o 3.000 K wyższej niż dotychczas, a to ze względu na znaczne podrożenie artykułów żywności i powstanie kilku nowych internatów. Natomiast nie uważa Wydział krajowy na teraz za konieczne preliminować wyższego kredytu na budowę domów dla internatów.

Budowa domów dla internatów.

Uchwalony w budżecie r. 1907 do rozporządzalności Wydziału krajowego ryczałt na budowę domów dla internatów rozdzielił Wydział krajowy w sposób następujący:

a) Internaty męskie:

1.	Internat im. Piramowicza w kwocie . .	12.000 kor.
2.	„ męski w Krakowie	6.000 „
3.	„ dla synów nauczycieli szkół ludowych w Krakowie	4.000 „
4.	Internat Gorayskiego w Krośnie . . .	4.000 „
5.	„ św. Józefa w Tarnowie . . .	2.000 „
6.	„ w Sokalu	1.000 „
7.	„ w Tarnopolu	2.000 „
8.	„ w Zaleszczykach	4.000 „

b) Internaty żeńskie:

9.	„ żeński we Lwowie	5.000 „
10.	„ SS. Felicyanek w Przemyślu . .	6.000 „
11.	„ PP. Benedyktynek w Przemyślu .	2.000 „
12.	„ SS. Bazylianek w Przemyślu . .	2.000 „
	Razem . .	50.000 kor.

Subwencya na utrzymanie internatów.

Ryczałt w kwocie 22.000 kor. uchwalony przez Wys. Sejm na rok 1907 i resztę w kwocie 200 kor. z zeszłorocznego ryczałtu, rozdzielił Wydział krajowy, jak następuje:

a) Internaty męskie:

1.	Internat	im. św. Józefata we Lwowie . .	1.000 kor.
2.	„	im. Piramowicza we Lwowie . .	1.200 „
3.	„	„ „ w Krakowie . .	1.700 „
4.	„	Gorayskiego w Krośnie . . .	1.000 „
5.	„	w Rzeszowie	1.200 „
6	„	św. Józefa w Tarnowie . . .	1.100 „
7.	„	św. Stanisława w Tarnowie . .	800 „
8.	„	w Samborze	1.300 „
9.	„	w Sokalu.	1.300 „
10.	„	w Stanisławowie	1.300 „
11.	„	w Tarnopolu	1.100 „
12.	„	w Zaleszczykach	1.200 „

b) Internaty żeńskie:

13.	„	Tow. opieki obywatelskiej we Lwowie	1.000 „
14.	„	H. Zawadzkiej we Lwowie . .	600 „
15.	„	rusk. Tow. pedag. we Lwowie . .	500 „
16.	„	Felicyanek we Lwowie . . .	800 „
17.	„	Bazylianek we Lwowie . . .	200 „
18.	„	Nazaretanek w Krakowie . . .	1.300 „
19.	„	Felicyanek w Przemyślu . . .	1.500 „
20.	„	Bazylianek w Przemyślu . .	1.000 „
21.	„	Benedyktynek w Przemyślu . .	1.100 „
		Razem . .	22.200 kor.

Petycya Towarzystwa przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie.

Podczas sesyi wiosennej 1907 roku wniosło Towarzystwo przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie petycyę o przedłużenie prawa poboru dotychczasowej subwencyi 2000 K. rocznie na okres kilku lat dalszych. Uchwałą z 18. marca 1907 przekazał Wysoki Sejm tę petycyę Wydziałowi krajowemu do zbadania i uwzględnienia przy budżecie na r. 1908.

Wskutek tej uchwały Wydział krajowy po bliższem zbadaniu sprawy i stanu finansowego Towarzystwa postanowił przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie Towarzystwu subwencyi 6000 K. płatnej w trzech ratach, której pierwszą w kwocie 2000 K. wstawił do preliminarza na rok 1908.

Towarzystwo zabaw ruchowych we Lwowie.

Od dwóch lat istnieje we Lwowie „Towarzystwo zabaw ruchowych“, którego celem według statutu „jest podniesienie poziomu fizycznego a tem samem moralnego i umysłowego szczególnie wśród młodzieży zapomocą zdrowotnych zabaw ruchowych“. W myśl swego programu uprawia Towarzystwo w grze zimowej pod gołem niebem odpowiednie do tej pory roku gry i zabawy sportowe, w porze przejściowej z jednego do drugiego sezonu urządza szereg konferencyj i odczytów z dziedziny wychowania fizycznego, hygieny i sportów, dalej urządza teoretyczne i praktyczne kursy dla kierowników gier i zabaw ruchowych, otwiera szkołę szermierki i pływania, organizuje turnieje i zawody w różnych gałęziach sportów; kieruje zabawami młodzieży szkolnej na swojem boisku i t. p. Nie ograniczając działalności swej na samym mieście Lwowie, urządza Towarzystwo wycieczki młodzieży do Krakowa i innych miast, rozbudzając wszędzie zamiłowanie do zabaw połączonych z ruchem na świeżem powietrzu.

Petycya tego pożytecznego i godnego poparcia Towarzystwa, przekazana przez Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, została uwzględnioną przy układaniu preliminarza na r. 1908, do którego wstawiono subwencyę w kwocie 1000 K.

Towarzystwo „Ochrona młodzieży“ we Lwowie.

Towarzystwo „Ochrona młodzieży“ istniejące od lat kilku we Lwowie ma na celu podniesienie poziomu moralności młodzieży polskiej a do osiągnięcia tego celu dąży przedewszystkiem zapomocą wykładów, zebrań rodzicielskich, czasopism i broszur. Towarzystwo urządziło już szereg wykładów i wydało dwie broszury. Brak środków nie pozwala jednak temu pożytecznemu Towarzystwu rozwinąć działalności na szerszą skalę, dlatego zwróciło się ono z petycyą do Wysokiego Sejmu o udzielenie subwencyi. Petycya ta została przez pomyłkę przekazaną na ryczałt przeznaczony dla ochronek, dlatego Wydział krajowy nie mając w budżecie na r. 1907 przyznanego na ten cel kredytu, nie mógł jej uwzględnić.

Petycya gminy Słotwiny w pow. Żywieckim.

Petycyę gminy Słotwiny o zapomogę na spłacenie długów pochodzących z budowy szkoły przekazał Wysoki Sejm uchwałą z 12. października 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i sprawozdania.

Według oznajmienia Rady szkolnej krajowej asygnowano tej gminie na cel powyższy z funduszu szkolnego krajowego w r. 1904 kwotę 1000 K. zaś w r. 1905 przyznano jej z fundacyi „fundusz szkół ludowych“ dalszy zasiłek w kwocie 800 K. Wobec petycyi postanowiła Rada szkolna krajowa przedstawić rzeczoną gminę Wydziałowi krajowemu do zasilenia ponownym datkiem z powyższej fundacyi w r. 1908.

Podręczniki do nauki języka francuskiego.

W przekazanej Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia petycyi prosi p. Cezaryna Amborska, wdowa po nauczycielu języka francuskiego, o subwencyę 1000 K. na wydanie ułożonych przez jej ś. p. męża podręczników do nauki języka francuskiego. Na poparcie swej prośby powołuje się na reskrypt c. k. Rady szkolnej krajowej stwierdzający, że podręczniki te, aprobowane do użytku w szkołach średnich, zasługiwałyby ze wszechmiar na subwencyonowanie.

Podręczniki te były już wydane nakładem Drukarni Ludowej i tak:

1. Książka do nauki języka francuskiego, część I. wydana w r. 1895.
2. Książka do nauki języka francuskiego, część II. w r. 1896.
3. Książka do nauki języka francuskiego, część III. wydana w r. 1895.
4. Wypisy francuskie wiek XVII. i XVIII., część I., wydane w r. 1896.
5. Wypisy francuskie, część II. wiek XIX. wydana 1897.

Ten wynik zbadania petycyi Wydział kraj. podaje do wiadomości Wysokiego Sejmu.

Petycya ks. P. Bażańskiego o subwencyę na wydawnictwo ruskich narodowych pieśni.

Uchwałą z dnia 18. marca 1907 odstąpił Wysoki Sejm tę petycyę Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy.

W wykonaniu tej uchwały odniósł się Wydział krajowy do petenta z wezwaniem do przedłożenia szczegółowego programu takich wydawnictw na przyszłość oraz cyfrowego wyjaśnienia, jaki był koszt nakładu oraz dochód z dotychczasowych wydawnictw.

Ze sprawozdania petenta wynika, że celem jego było zebrać ruskie ludowe melodye, o ile możności z odnośnym tekstem.

Dotychczas wydał czterysta melodyi kosztem 1000 Koron; ogółem wydanych ma być cztery tysiące melodyi, których koszt wydawnictwa oblicza petent na 7920 Koron.

Do preliminarza na rok 1908 nie wstawił Wydział krajowy na ten cel żadnej kwoty.

Towarzystwo miłośników przeszłości Lwowa.

Uchwałą z 18. marca 1907 odstąpił Wysoki Sejm petycyę Towarzystwa miłośników przeszłości Lwowa Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia przy przedłożeniu budżetu na r. 1908.

Towarzystwo to zawiązane przed rokiem a mające na celu budzenie poszanowania dla pamiątek i zabytków starego Lwowa i ratowania od zatraty zabytków przeszłości, nie może dla braku dostatecznych funduszów rozwinąć szerszej i skuteczniejszej działalności. Ze względu na pożyteczne i kulturalne cele Towarzystwa postanowił Wydział krajowy przedstawić Wysokiemu Sejmowi w preliminarzu na r. 1908 wniosek na przyznanie Towarzystwu subwencyi 500 K., to jest takiej samej kwoty, jaką dlań reprezentacya m. Lwowa przyznała.

Petycya Towarzystwa upiększenia miasta Krakowa i okolicy o subwencyę.

Uchwałą z dnia 18. marca 1907 przekazał Wysoki Sejm tę petycyę Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania, ewentualnie uwzględnienia przy przedłożeniu budżetu na r. 1908.

Petycyonujące Towarzystwo poświęciło swego czasu cały swój fundusz rezerwowy na dokończenie budowy pomnika ku czci T. Kościuszki w Krakowie. Obecnie pracują członkowie Towarzystwa nad zadrzewieniem pustych i w drzewa ubogich okolic m. Krakowa, które to jednak prace z powodu braku odpowiednich funduszów na ciągłe napotykają trudności. W ogóle celem Towarzystwa jest rozbudzenie u ludu w okolicach Krakowa zamiłowanie o pielęgnowaniu roślinności, kwiatów, drzew, oraz zapobieganie coraz bardziej dającemu się spostrzegać zanikowi charakterystycznych znamion wsi w okolicach Krakowa.

Gmina m. Krakowa subwencyonuje rzeczone Towarzystwo roczną kwotą 500 Koron.

Jakkolwiek więc Wydział krajowy uznaje pożyteczną działalność Towarzystwa, to jednak wobec wielu innych pilniejszych potrzeb i niepomyślnego stanu finansów krajowych nie przedstawia Wysokiemu Sejmowi żadnego wniosku co do udzielenia subwencyi temu Towarzystwu.

Koloniści galicyjscy w Brazylii.

Na podstawie szczegółowych sprawozdań c. i k. poselstwa austryacko-węgierskiego w Petropolis w Brazylii, c i k. poselstwa w Buenos Aires oraz relacyi c. i k. wicekonsula Okęckiego w Curitybie, poruszyło ck. Ministerstwo wyznań i owiaty reskryptem z 27. lipca 1907 l. 2006 ponownie sprawę niesienia pomocy emigrantom galicyjskim w Brazylii dla podtrzymania w nich uczucia przynależności do ojczystego kraju i ochrony młodzieży od wynarodowienia. W ślad za tem Prezydyum Rady szkolnej kraj. pismem z 29. października 1907 l. 258 zwróciło się do Wydziału krajowego o rozwinięcie w tym celu szerszej akcyi pomocniczej mianowicie na polu szkolnictwa. Wydział krajowy uznając potrzebę i pożyteczność takiej akcyi dla zaspokojenia kulturalnych potrzeb emigrantów i utrzymania ich łączności z krajem, postanowił na wniosek Rady szkolnej krajowej:

1. zgodzić się na udzielenie na lat trzy urlopu jedenastu nauczycielom a mianowicie siedmiu z polskim a czterem z ruskim językiem wykładowym i na pozostawienie im połowy płacy pobieranej z funduszu szkolnego krajowego a nadto na udzielenie każdemu z tych nauczycieli po 200 K. zasiłku na podróż do Brazylii;

2. przyznać ze swych funduszów rozporządzalnych subwencyę w kwocie 500 K. dla Macierzy szkolnej w Brazylii;

3. zamówić za pośrednictwem Rady szkolnej krajowej znaczniejszą ilość książek dla szkół ludowych a nadto udzielić kredytu na sprawienie mapy obu półkul ziemskich w 3 egzem. i dwóch globusów.

O tej swojej decyzyi zawiadomił Wydział krajowy także komitet dla kolonij galicyjskich w Brazylii z zachętą, aby ze swej strony zajął się zbieraniem i wysyłką pożytecznych książek dla czytelń, dla ludzi dorosłych, czasopism popularnych illustrowanych, obrazów historycznych, map dawnych ziem polskich, portretów zasłużonych w ojczyźnie mężów, kalendarzy polskich, a wreszcie środków pieniężnych na kulturalne cele emigrantów galicyjskich w Brazylii.

Macierz polska.

Skład członków zarządu fundacyi Macierzy Polskiej pozostał w r. 1907 niezmieniony.

W „Bibliotece“ Macierzy wyszło w r. 1907 sześć książek t. j. Lubicza Oko proroka, Szalayównej Spłacony dług, Geberta Księstwo warszawskie, Sandozównej Święty Jan z Dukli, Domańskiego Choroby zakaźne i Ciembroniewicza Kazimierz Brodziński.

W „Wydawnictwach“ wyszły 4 książki t. j. Pan Tadeusz (ze stereotypu), Rady dla utrzymujących buhaje rozpłodowe (wyd. 2. i 3.), Encyklopedya Macierzy Polskiej (zeszyt VII i VIII., wyd. 2) i Śniegockiego Drobne gospodarstwo wiejskie.

Pana Tadeusza wydała Macierz wraz z ostatniem odbiciem 12500 egzemplarzy (rok rocznie 5000 egz.). Wydawnictwo Encyklopedyi na zesz. VIII. ukończono.

Ogółem wybito w Macierzy Polskiej 47000 książek i zeszytów w r. 1907; rozeszło się 36184 egz., z czego bezpłatnych 1044 egz.

Stan majątku zarodowego wynosi 80296·32 Kor.

Suma wydatków w r. 1907 wynosiła 29507·26 Kor., zapas z końcem r. 1907: 8774·96 Kor.

Z dochodów fundacyi im. T. Kościuszki wydała Macierz Polska w r. 1907 zeszyty IV., V. i VI. dzieła p. t. „Polska, obrazy i opisy“, razem 16500 egz. Wydatek magazynu wynosił 18055 egz., w czem 128 egz. bezpłatnych.

Stan majątku zarodcwego wynosi 49331·80 Kor.

Suma wydatków w r. 1907 wynosiła 42371·20 Kor., zapas z końcem r. 1907: 5372·37 Kor.

Zakład narodowy im. Ossolińskich.

W myśl §. 41. i 58. ustawy fundacyjnej Zakładu narod. im. Ossolińskich kasa krajowa Wydziału krajcwego przechowuje majątek zarodowy zakładu w efektach, pobiera dochody działu bibliotecznego, z których na podstawie asygnat kuratora literackiego daje zasiłki w miarę potrzeby kasie podręcznej, będącej pod zarządem tegoż kuratora.

Kontrolę rachunkową wykonuje Wydział krajowy.

Rok 1905.

Obrót pieniężny w r. 1905 był następujący:

A. Stan ogólny majątku z końcem r. 1904 wynosił:

a) w papierach wartościowych	997.443 K 03 h
a po strąceniu wydzielonego kapitału w myśl statutu na rzecz fund. rezerwow. 77.160 K 59 h kaucyi dzierżawcy 8.000 „ — „	
Do przeniesienia 85.160 K 59 h	

Z przeniesienia	85.160 K 59 h	
depozytu tymczasowego kuratoryi ekonomicznej .	21.437 „ 63 „	
i fund. pensyjnego	52.715 „ 26 „	159.319 K 48 h
pozostaje jako majątek zakładowy		838.123 K 55 h
b) w kapitałach hipotekowanych zapisy:		
Neronowicza . .	1.050 „ — h	
Pawlikowskiego .	4.725 „ — „	5.775 „ — „
c) w funduszach bibliotecznych:		
1) dobra i realności	685.887 K 33 h	
2) zbiory	365.441 „ 80 „	
3) nakłady	14.763 „ 14 „	
4) sprzęty	11.723 „ 77 „	1,077.816 K 13 h
d) w gotówce i należytościach czynnych:		1.529 „ 31 „
Razem . . .		1,923.243 K 99 h
Po potrąceniu należytości biernych		90 „ 35 „
okazuje się stan majątku z końcem r. 1904 .		1,923.153 K 64 h
Tenże majątek wynosił z końcem r. 1905:		
a) w papierach wartościowych	1,055.925 K 62 h	
a po potrąceniu wydzielonego kapitału w myśl statutu na rzecz fuud rezerwow.	82.382 K 66 h	
kaucyi dzierżawcy	8.000 „ — „	
depozytu tymczasowego kuratoryi ekonomicznej .	22.090 „ 35 „	
i funduszu pensyjnego . . .	105.173 „ 26 „	217.646 „ 27 „
pozostaje jako majątek zakładowy		838.279 „ 35 „
b) w kapitałach hipotekowanych zapisy:		
Neronowicza . .	1.050 K — h	
Pawlikowskiego .	4.725 „ — „	5.775 „ — „
c) w funduszach bibliotecznych:		
1) dobra i realności .	685.887 K 33 h	
2) zbiory	374.242 „ 38 „	
3) nakłady	14.117 „ 38 „	
4) sprzęty	11.184 „ 59 „	1,085.431 „ 68 „
d) w gotówce i należytościach czynnych		2.019 „ 82 „
Razem . . .		1,931.505 K 85 h
Po potrąceniu należytości biernych		31 „ 59 „
okazuje się stan majątku z końcem roku 1905		1,931.474 K 26 h
Z porównania stanu majątku z końcem r. 1904 z takimże stanem z końcem roku 1905 okazuje się ogólny przyrost majątku o .		8.320 „ 62 „
Z porównania stanu poszczególnych rubryk tego funduszu z końcem lat 1904 i 1905 okazuje się przyrost lub ubytek, jak następuje:		
a) stan majątku zakładowego w efektach wynosił z końcem r. 1904	838.123 K 55 h	
z końcem zaś r. 1904 wynosił . .	838.279 „ 35 „	
okazuje się zatem przyrost o		155 K 80 h

b) stan kapitałów hipotekowanych wynosił z końcem r. 1903 . 5.775 K — h		
z końcem zaś r. 1904 wynosił 5.775 „ — „		
okazuje się zatem stan niezmieniony	— K — h	
c) stan fund. bibliotecznych:		
1) dobra i realności bez zmiany		
2) zbiory w r. 1904 365.441 K 89 h		
3) „ „ 1905 374.242 „ 38 h		
przyrost o	8.800 „ 49 „	
3) nakłady w roku 1904 . . 14.763 K 14 h		
nakłady w r. 1905 . . 14.117 „ 38 „		
ubytek o	645 „ 76 „	
4) sprzęty w roku 1904 . . 11.723 K 77 h		
sprzęty w r. 1905 . . 11.184 „ 59 „		
ubytek o	539 „ 18 „	
d) w gotówce i należytościach czynnych:		
w r. 1904 . . 1.529 K 31 h		
w r. 1905 2.019 „ 82 „		
przyrost o	490 „ 51 „	
e) w należytościach biernych:		
w r. 1904 . . 90 K 35 h		
w r. 1905 31 „ 59 „		
przyrost majątku o	58 „ 76 „	
Razem przyrosty w sumie . .	9.505 K 56 h	
od tego ubytki pod c) 3) 4) .	1.184 „ 94 „	
Okazuje się tedy ogólny przyrost jak wyżej .		8.320 K 62 h

B. Obroty netto w majątku obrotowym wynosiły w r. 1905.

A. Dochody:

a) Dochody w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Rata od kuratora ekonomicznego	12.600 K — h	
Czynsz z gmachu i rozmaite .	2.690 „ — „	
Dochód z dóbr Rakowca i z lasu	9.838 „ 11 „	
Odsetki od kapitałów	20.686 „ 74 „	
„ „ legatów	280 „ — „	
„ „ gotowizny lokowanej w Banku	426 „ — „	
Ze sprzedaży własnych wydawnictw	291 „ 16 „	
Stała roczna opłata od wydawnictwa książek szkolnych	25.000 „ — „	71.812 K 01 h

II. Przenośne:

Subwencya sejmowa na ochronę zabytków historycznych .	1.000 K — h	
Dotacya na nadzwyczajne wydatki zakładu od wydawnictwa książek szkoln.	6.000 „ — „	7.000 K — h
Suma . .		78.812 K 01 h
Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1904. .		675 „ 31 „
Razem . . .		79.487 K 32 h

b) Dochody w efektach:

Depozyt kuratoryi ekonomicznej	147 K — h	
Fundusz rezerwowy	5.216 „ 07 „	
„ zapasowy	8 „ 90 „	
Depozyt tymczasowy kuratora ekonomicznego	652 „ 72 „	
Fundusz pensyjny urzędników i sług	52.458 „ — „	58.482 K 69 h
Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1905 . .		997.443 „ 03 „
Razem		**1,055.925 K 72 h**

B. Wydatki:

a) Wydatki w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Zakupno książek i manuskryptów	6.195 K 18 h	
Prenumerata czasopism . . .	2.660 „ 77 „	
Oprawa książek, czasopism i manuskryptów	2.605 „ 31 „	
Drobne wydatki na bibliotekę .	416 „ 46 „	
Naprawy i ulepszenia w gmachu	8.479 „ 11 „	
Ekwiwalent i podatki od gmachu zakładowego	3.344 „ 02 „	
Asekuracya gmachu	101 „ 67 „	
Koszta administracyjne . . .	1.390 „ 84 „	
Opał i światło	4.940 „ 20 „	
Płace urzędników i sług łącznie z podatkiem od płac . . .	35.257 „ 54 „	
Remuneracye, zapomogi i emerytalne pensye	3.619 „ 82 „	
Koszta kancelaryjne	1.134 „ 43 „	
Płace stypendystów	5.050 „ — „	
Drobne muzealne wydatki . .	1.968 „ 89 „	
Za druk sprawozdań zakładu .	214 „ — „	
Za sprzęty kancelaryjne . . .	47 „ — „	77.425 K 24 h

II. Przenośne:

Zakupione przedmioty za subwencyę sejmową i zapłacone koszta podróży w sprawie zabytków historycznych	1.058 K 76 h	
Ulokowano w Banku krajowym	126 „ — „	1.184 K 76 h
Suma		78.610 K — h
Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1905. . .		877 „ 32 „
Razem jak wyżej		**79.487 K 32 h**

b) Wydatki w efektach:

Dobra Rakowce z lasem	— K 10 h
Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1905. .	1,055.925 „ 62 „
Zgodnie z dochodami . .	**1,055.925 K 72 h**

c) Zaległości czynne wynoszą:

Na rachunku bieżącym w Banku krajowym .	980 K — h
Zapis Neronowicza	52 „ 50 „
Razem . . .	1.032 K 50 h

D. Zaległości bierne:

Zaliczka sejmowa na ochronę zabytków historycznych	31 K 59 h
Nadwyżka należytości czynnych z końcem r. 1904.	**1.000 K 91 h**

Rok 1906.

Obrót pieniężny w r. 1906 był następujący:

A) Stan ogólny majątku z końcem r. 1905 wynosił:

a) w papierach wartościowych		1,055.625 K 62 h	
a po strąceniu wydzielonego kapitału w myśl statutu na rzecz fund. rezerw.	82.382 K 66 h		
kaucyi dzierżawcy	8.000 „ — „		
depozytu tymczasowego kuratoryi ekonomicznej . .	22.090 „ 35 „		
i fund. pensyjn.	105.173 „ 26 „	217.646 „ 27 „	
pozostaje jako majątek zakładowy			838.279 K 35 h
b) w kapitałach hipotekowanych zapisy:			
Neronowicza. .	1.050 K — h		
Pawlikowskiego	4.725 „ — „		5.775 „ — „
c) w funduszach bibliotecznych:			
1) dobra i realności .		685.887 K 33 h	
2) zbiory		374.242 „ 38 „	
3) nakłady		14.117 „ 38 „	
4) sprzęty		11.184 „ 59 „	1,085.431 K 68 h
d) w gotówce i należytościach czynnych:			2.019 „ 82 „
Razem . . .			1,931 505 K 85 h
Po potrąceniu należytości biernych			31 „ 59 h
okazuje się stan majątku z końcem r. 1905. .			1,931.474 K 26 h
Tenże majątek wynosił z końcem r. 1906:			
a) w papierach wartościowych		1,116.134 K 93 h	
a po potrąceniu wydzielonego kapitału w myśl statutu na rzecz fund. rezerw.	87.848 K 19 h		
kaucyi dzierżawcy	7.000 „ — „		
Do przeniesienia	94.848 K 19 h	1,116.134 K 93 h	

Z przeniesienia .	94.848 K 19 h	1,116.134 K 93 h
depozytu tymczasowego kuratoryi ekonomicznej .	22.743 „ 07 „	
funduszu pensyjnego	159.509 „ 89 „	277.101 „ 15 „
pozostaje jako majątek zakładowy		839.033 K 78 h
b) w kapitałach hipotekowanych zapisy:		
Neronowicza . .	1.050 K — h	
Pawlikowskiego	4.725 „ — „	5.775 „ — „
c) w funduszach bibliotecznych:		
1) dobra i realności .	685.887 K 33 h	
2) zbiory	381.652 „ 29 „	
3) nakłady	13.215 „ 80 „	
4) sprzęty	10 625 „ 36 „	1,091.380 „ 78 „
d) w gotówce i należytościach czynnych		2.152 „ 77 „
Razem . . .		1,938.342 K 33 h
Po potrąceniu należytości biernych		— „ — „
okazuje się stan majątku z końcem roku 1906		1,938.342 K 33 h
Z porównania stanu majątku z końcem r. 1905 z takimże stanem z końcem roku 1906 okazuje się ogólny przyrost majątku o		6.868 „ 07 „
Z porównania stanu poszczególnych rubryk tego funduszu z końcem lat 1905 i 1906 okazuje się przyrost lub ubytek, jak następuje:		
a) stan majątku zakładowego w efektach wynosił z końcem r. 1905	838.279 K 35 h	
z końcem zaś r. 1906 wynosił	839.033 „ 78 „	
okazuje się zatem przyrost o .		754 K 43 h
b) stan kapitałów hipotekowanych wynosił z końcem r. 1905 . .	5.775 K — h	
z końcem zaś r. 1906 wynosił	5.775 „ — „	
okazuje się stan niezmieniony		— „ — „
c) stan fund. bibliotecznych:		
1) dobra i realności bez zmiany.		
2) zbiory w r. 1905	374.242 K 38 h	
3) „ w r. 1906	381.652 „ 29 „	
przyrost o		7.409 „ 91 „
4) nakłady w roku 1905 . . .	14.117 K 38 h	
nakłady w r. 1906 . . .	13.215 „ 80 „	
ubytek o		901 „ 58 „
5) sprzęty w roku 1905 . . .	11.184 K 59 h	
sprzęty w r. 1906 . . .	10.625 „ 36 „	
ubytek o		559 „ 23 „
Do przeniesienia . . .		9.625 K 15 h

Z przeniesienia . . .	9.625 K 15 h	
d) w gotówce i należytościach czynnych:		
w r. 1905 . . 2.019 K 82 h		
w r. 1905 . . 2.152 „ 77 „		
przyrost o	132 „ 95 „	
e) w należytościach biernych:		
w r. 1905 . . 31 K 59 h		
w r. 1906 . . — „ — „		
przyrost majątku o	31 „ 59 „	
Razem przyrosty w sumie . .	8.328 K 88 h	
od tego ubytki pod c) 3) 4) .	1.460 „ 81 „	
Okazuje się tedy ogólny przyrost jak wyżej .		6.868 K 07 h.

B. Obroty netto w majątku obrotowym wynosiły w r. 1906

A. Dochody:

a) dochody w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Rata od kuratora ekonomicznego	12.600 K — h	
Czynsz z gmachu i rozmaite . .	2.870 „ — „	
Dochód z dóbr Rakowca i z lasu	9.296 „ — „	
Odsetki od kapitałów	21.326 „ — „	
„ „ legatów	390 „ — „	
„ „ gotówki lokowanej w Banku	458 „ — „	
Ze sprzedaży własnych wydawnictw	605 „ 02 „	
Stała roczna opłata od wydawnictwa książek szkolnych	25.000 „ — „	
Zwroty rozmaite	— „ — „	72.545 K 27 h

II. Przenośne:

Subwencya sejmowa na ochronę zabytków historycznych .	1.000 K — h	
Pobrano z gotówki ulokowanej na rachunek bieżący Banku krajowego	42 „ — „	
Dotacya na nadzwyczajne wydatki zakładu od Wydawnictwa książek szkolnych. . .	5.000 „ — „	
Za sprzedane dublety	3.030 „ 08 „	9.072 K 08 h
Suma . .		81.617 K 35 h
Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1906 . . .		987 „ 32 „
Razem . . .		82.604 K 67 h

b) Dochody w efektach:

Depozyt w kuratoryi ekonomicznej	65 K 90 h	
Fundusz rezerwowy	5.465 „ 53 „	
Do przeniesienia . . .	5.531 K 43 h	

Z przeniesienia . . .	5.531 K 43 h	
Fundusz Przeworski	655 „ 85 „	
„ Sanguszkowej księżny Izabeli	32 „ 68 „	
Depozyt tymczasowy kuratora ekonomicznego	652 „ 72 „	
Fundusz pensyjny urzędników i sług	54.336 „ 63 „	61.209 K 31 h
Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1906 . . .		1,055.925 „ 62 „
Razem		**1,117.134 K 93 h**

B. Wydatki:

a) Wydatki w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Zakupno książek i manuskryptów	5.172 K 88 h	
Prenumerata czasopism . . .	2.643 „ 29 „	
Oprawa książek, czasopism i manuskryptów	2.237 „ 03 „	
Drobne wydatki na bibliotekę .	980 „ 39 „	
Naprawy i ulepszenia w gmachu	10.454 „ 52 „	
Ekwiwalent i podatki od gmachu zakładowego . . .	3.328 „ 05 „	
Asekuracya gmachu	90 „ 59 „	
Koszta administracyjne . . .	1 701 „ 64 „	
Opał i światło	6 009 „ 60 „	
Płace urzędników i sług łącznie z podatkiem od płac . .	33.740 „ 58 „	
Remuneracye, zapomogi i emerytalne pensye	5.073 „ 91 „	
Koszta kancelaryjne	1.328 „ 16 „	
Płace stypendystów	5.400 „ — „	
Drobne muzealne wydatki . .	695 „ 24 „	
Za druk sprawozdań Zakładu .	153 „ — „	
Wypłacono stypendyum z fund. dr. Antoniego Małeckiego	600 „ — „	79.608 K 88 h

II. Przenośne:

Zakupione przedmioty za subwencyę sejmową i zapłacone koszta podróży w sprawie zabytków historycznych	1.054 K 40 h	
Ulokowano z odsetek fund. Przeworskiego na książeczkę Banku kraj.	639 „ 43 „	
Wydano depozyt fund. Neronowicza	110 „ — „	1.803 K 83 h
Suma		81.412 K 71 h
Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1906 . .		1.191 „ 96 „
Razem jak wyżej . . .		**82.604 K 67 h**

b) Wydatki w efektach:

Zwrot kaucyi M. Grünberga	1.000 K — h
Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1906 . .	1,116.134 „ 93 „
Zgodnie z dochodami . .	**1,117.134 K 93 h**

C. Zaległości czynne wynoszą:

Na rachunku bieżącym w Banku krajowym	938 K — h
Zakupna zrobione na rach. zaliczki sejmowej na ochronę zabytków historycznych z r. 1907	22 „ 81 h
Razem . . .	**960 K 81 h**

D. Zaległości bierne: . . — K — h

Sprawy fundacyjne, stypendyjne i religijne, towarzystw dobroczynności i ochronek.

Sprawa utworzenia i udotowania stacyi parafialnej obrz.-łać. w Dołhej wojniłowskiej.

Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 16. marca 1908 l. 32144/II a uregulowanie stanu tabularnego gruntów, darowanych na rzecz expozytury jest jeszcze w toku, a c. k. Namiestnictwo udzieliło równocześnie wszystkie akta Konsystorzowi metropolitalnemu obrz. łać. we Lwowie.

Sprawa expozytury w Skomielnej białej.

Odezwą z dnia 21. września 1907 l. 102948/II a oznajmiło c. k. Namiestnictwo, że równocześnie przedkłada c. k. Ministerstwu wyznań i oświaty z wnioskiem przychylnym prośbę gminy Skomielna biała o utworzenie tamże samoistnego probostwa obrz. łać.

Sprawozdanie o rozdziale kredytu 4.500 K. wyznaczonego w rubr. IV. p. 19 na zasiłki dla weteranów z r. 1831 i dla uczestników powstania z r. 1863.

Z kredytu tego przyznał Wydział krajowy Stowarzyszenia Przytulisko uczestników powstania z r. 1863/4 2000 K a Towarzystwu wzajemnej pomocy uczestników powstania z r. 1863/4 we Lwowie 2500 K. W obec obu tych instytucyi zastrzegł Wydział krajowy, że zasiłek ma być użyty tak dla pozostających pod ich opieką uczestników powstania z r. 1863/4, jak też dla weteranów z r. 1831, którymi się opiekowało rozwiązane z dniem 1. marca 1906 Towarzystwo opieki weteranów z r. 1831 w Krakowie a względnie jego lwowska komisya wykonawcza.

Sprawozdanie o rozdziale ryczałtu 10.000 K. wyznaczonego w rubr. IV. poz. 7 budżetu funduszu krajowego na r. 1907 na zasiłki dla ochronek tudzież reszty takiegoż kredytu na rok 1906 w kwocie 1300 K.

Z reszty kredytu na r. 1906 w kwocie 1300 K, przyznał Wydział krajowy kwotę 1100 K komitetowi ochronek w Krakowie, kwotę 200 K zaś ochronce w Dublanach.

Z kredytu na rok 1907 w kwocie 10.000 K przyznał Wydział krajowy następujące zasiłki: Towarzystwu ochronek chrześcijańskich małych dzieci we Lwowie 1200 K, Towarzystwu ruska zachoronka we Lwowie na przedmieściu żółkiewskiem 150 K, Zakładowi św. Heleny we Lwowie 250 K, Towarzystwu ruska zachoronka we Lwowie na przedmieściu gródeckiem 150 K, Ochronce Koła dublańskiego Towarzystwa szkoły ludowej 100 K, Komitetowi ochron dla małych dzieci w Krakowie 1100 K, Ochronce SS. Felicyanek w Krakowie na ulicy Smoleńskiej 200 K, ochronkom w Szynwaldzie, Skrzyszowie, Czchowie, Wołkach i św. Górze łącznie 400 K, ochronce PP. Ekonomek w Kołomyi 200 K, „Ruskiej Zachoronce“ S. S. Służebnic w Żuźlu 100 K, ochronce PP. Ekonomek w Brzeżanach 150 K, Ochronce im. ks. Mat. Grochowskiego w Samborze 200 K, Ochronce polskiej PP. Ekonomek w Tarnopolu 300 K, Ochronce SS. Służebniczek w Obertynie 100 K, komitetowi budowy ochronki w Jabłowniku 100 K, Ochronce i zakładowi sierót pod opieką św. Antoniego w Żywcu 300 K, Ochronce św. Wojciecha w Gorlicach 200 K, Ochronce Towarzystwa szkoły ludowej w Huczku 100 K, zakładowi sierót św. Józefa w Stryju 150 K, ochronce Bractwa św. Mikołaja przy katedralnej cerkwi w Przemyślu 100 K, ochronce Towarzystwa św. Wincentego à Paulo w Prze-

*

myślu na Zasaniu 150 K, Ochronce Towarzystwa dam dobroczynności w Żółkwi 100 K, Ochronce polskiej w Drohobyczu 400 K, „Ruskiej zachoronce“ w Drohobyczu 200 K, Ochronce dla małych dzieci w Dobczycach 100 K, Ochronce w Ławocznem 100 K, Towarzystwu ochrony dla małych dzieci w Podgórzu 400 K, Towarzystwu „Ochronka dla małych dzieci“ w Chrzanowie 150 K, Zarządowi ochronek w Stanisławowie 200 K, „Ruskiej zachoronce“ w Stanisławowie 200 K, Ochronce św. Stanisława w Tarnowie 200 K, Ochronce św. Stanisława Kostki w Nowym Targu 150 K, Ruskiej ochronce w Peczeniżynie 100 K, Ochronce im. Leona XIII. w Rzeszowie 300 K, Ochronce w Krośnie 200 K, zakładowi sierót SS. Miłosierdzia w Krakowie 100 K, Zakładowi sierót im. św. Kazimierza w Iwoniczu 200 K, Katolickiemu stowarzyszeniu „Ochronki“ w Andrychowie 100 K, ochronce SS. Serafitek w Żywcu 300 K, Ochronce w Dublanach 400 K.

Do dyspozycyi pozostała jeszcze kwota 400 K, którą przeniesiono na rok 1908.

Sprawozdanie o rozdziale ryczałtu 6000 K. wyznaczonego w rubryce XVI. p. 3 na misye katolickie.

Ryczałt ten rozdzielił Wydział krajowy, jak następuje:

Dla rz.-kat. archidyecezyi lwowskiej . . .	1500 K.
Dla rz.-kat. archidyecezyi krakowskiej . .	1000 „
Dla rz.-kat. dyecezyi przemyskiej . . .	600 „
Dla rz.-kat. dyecezyi tarnowskiej . . .	600 „
Dla gr.-kat. dyecezyi przemyskiej . . .	400 „
Dla gr.-kat. dyecezyi stanisławowskiej . .	550 „
Dla gr.-kat. archidyecezyi lwowskiej . .	1000 „
Na misye dla polskich robotników w Danii .	350 „

Petycya zakładu sierót SS. Miłosierdzia w Krakowie.

Petycyę tę, przekazaną Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907 do zbadania i ewentualnego sprawozdania załatwił Wydział krajowy przyznaniem zasiłku w kwocie 100 K. z ryczałtu dla ochronek wyznaczonego.

Petycya Zgromadzenia SS. Felicyanek w Iwoniczu o subwencyę dla zakładu sierót pod wezwaniem św. Kazimierza w Iwoniczu.

Petycyę tę, przekazazaną Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907 do zbadania i ewentualnego uwzględnienia przy układaniu budżetu na rok 1908 załatwił Wydział krajowy przyznaniem zasiłku w kwocie 200 K. z ryczałtu dla ochronek wyznaczonego.

Petycya przełożonej generalnej SS. Najśw. Rodziny z Nazaretu w Krakowie o subwencyę na buduj. się zakład w Wadowicach, przeznaczony na ochronkę dla biednych dzieci.

Petycyę tę, przekazaną Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907 do zbadania i ewentualnego sprawozdania, zwrócił Wydział krajowy bez skutku.

Petycya Towarzystwa przytuliska brata Alberta w Przemyślu o subwencyę na ukończenie i urządzenie gmachu przytuliska.

Petycyę tę przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 18. marca 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania.

W wykonaniu tej uchwały przesłał Wydział krajowy rzeczoną petycyę Magistratowi m. Przemyśla z zapytaniem, czy i w jakim stopniu miejscowe czynniki przyczyniły się do poparcia Towarzystwa przytuliska brata Alberta w Przemyślu oraz jakie zobowiązania ciążą jeszcze na tem Towarzystwie z powodu budowy własnego gmachu. Z relacyi Magistratu okazuje się, że budowa przytuliska obliczonego na 80 osób w dwóch oddziałach kosztowała 51.263 K. 11 h. a jej wykończenie i wykonanie żądanych przez Brata Alberta przeróbek i dobudów będzie kosztowało jeszcze 13.800 K. tak, iż cały koszt budowy, oprócz gruntu, który otrzymano w darze, wyniesie 65.063 K. 11 h. Na to wypłacono już z zebranych dotąd funduszów blisko

28.000 K., a dalszą kwotę 11.000 K. będzie można uiścić po ostatecznem dokonaniu sprzedaży realności, którą gmina darowała była na cele Towarzystwa, zezwalając na jej sprzedaż i obrócenie uzyskanej ceny kupna na budowę zakładu w innem miejscu, gdyż realność ta nie nadawała się na pomieszczenie zakładu. — Ostateczny niedobór wyniesie zatem przeszło 26.000 K.

Co do pytania, w jakiej mierze przyczyniły się czynniki lokalne do poparcia Towarzystwa, przedstawia się rzecz następująco:

Grunt, na którym gmach stoi, darował Dr Feliks Drużbacki, a przystępując do budowy, miało Towarzystwo do dyspozycyi 27.212 K 01 h. Na tę sumę złożyły się następujące pozycye:

1. datki zebrane przez Dra Aleksandra Dworskiego, jako byłego prezesa Towarzystwa, 6 064 K 69 h.; 2. przez ks. Federkiewicza 6.381 K 64 h;

2 cena kupna realności przez ś. p. Franciszka Małkowskiego darowanej (którą jako nienadającą się na umieszczenie zakładu, następnie sprzedano) 8.621 K 83 h;

3. odsetki od ulokowanych kapitałów 610 K 65 h;

4 dochód pobrany z realności ś. p. Małkowskiego przed dokonaniem jej sprzedaży 551 K 51 h;

5. subwencya kasy oszczędności w Przemyślu 2.000 K;

6. wkładki jednorazowe członków, datki dobrowolne i przygodne 2.981 K 69 h.

Razem jak wyżej 27.212 K 1 h.

Gmina miasta Przemyśla darowała realność, która, jak powyżej podano, sprzedaną być ma za 11.000 K.

Instytucya o tak wybitnem lokalnem znaczeniu powinnaby doznać wydatniejszego poparcia ze strony gminy m. Przemyśla i miejskiej kasy oszczędności.

Petycye Towarzystwa wzajemnej pomocy kapłanów obrz. łac. o subwencyę na cele Towarzystwa i o subwencyę na wydawnictwo tygodnika „Gazeta kościelna".

Obie te petycye przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 18 marca 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania, a względnie do przedstawienia wniosków.

Towarzystwo wzajemnej pomocy kapłanów, istniejące od roku 1891 a mające na celu wspieranie członków i pokrywanie kosztów ich pogrzebu, wspieranie i zakładanie instytucyj dobroczynnych, naukowych i religijnych i wydawanie i wspieranie czasopism religijno-społecznych, jako też dzieł literackich, rozwinęło bardzo żywą działalność, mimo że jest pozostawione własnym siłom i dotąd żadnego większego zapisu nie otrzymało. Wydało ono w tym czasie na stałe i jednorazowe zapomogi dla członków 11.136 K 9 h, wybudowało w roku 1901 w Worochcie schronisko dla członków, które kosztowało razem z wewnętrznem urządzeniem 26.711 K, zbudowało tamże, przeważnie z ofiarności duchowieństwa, kościół i postarało się, że tamże stale przebywa jeden kapłan obrządku łacińskiego, wydawało od roku 1901 „Gazetę kościelną", tygodnik poświęcony sprawom kościelnym i społecznym, które to wydawnictwo nie mając żadnych subwencyi i ograniczone wyłącznie na dochód z prenumeraty, cierpi ciągle na brak środków i w roku 1906 przyniosło 700 K niedoboru, a wreszcie wybudowało w roku 1906 dwupiętrowy dom we Lwowie przy ulicy Murarskiej l. 9, którego połowa przeznaczona jest dla księży emerytów i deficyentów. W skutek tej działalności jednak znalazło się Towarzystwo w trudnem położeniu, gdyż z długów zaciągniętych na budowę schroniska w Worochcie zalega jeszcze niespłacona reszta 5.400 K, a na budowę domu przy ulicy Murarskiej zaciągnięto pożyczkę hipoteczną 88.000 koron. Mając do spłacenia tak znaczne długi i pokrywając nadto niedobór z wydawnictwa „Gazety kościelnej", nie może Towarzystwo rozwinąć dostatecznie swej dobro

czynnej i poparcia godnej działalności, chociaż liczba członków potrzebujących pomocy z każdym rokiem wzrasta.

Petycya Komisyi Instytutu ubogich chrześcian we Lwowie o subwencyę 3.000 koron z funduszów krajowych na utrzymanie 20 ubogich, zamieszkałych przynajmniej od 10 lat we Lwowie, a nie przynależnych do gminy lwowskiej.

Petycyę tę przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 18. marca 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania.

Do miasta Lwowa napływa ze wszystkich stron kraju ludność pracująca, która z reguły pozostaje w niem stale, ale przynależności z powodu braku przepisanych wymogów uzyskać nie może. Ludzie ci popadają na starość, gdy ich siły opuszczą, w wielką nędzę i stają się ciężarem dobroczynności prywatnej. Takich nędzarzy jest w lwowskim domu ubogich znaczna część, ale z powodu szczupłości funduszów zajść może konieczność wydalenia ich z tego zakładu, aby można na ich miejsce przyjąć ubogich, przynależnych do gminy miasta Lwowa. Chodzi tu tylko o fundusze, gdyż miejsca w budynkach zakładowych jest dosyć. Dlatego prosi komisya o subwencyę 3.000 koron rocznie, na pokrycie samych tylko kosztów utrzymania dwudziestu takich nieprzynależnych do Lwowa ubogich.

Postępowanie komisyi instytutu ubogich chrześcian we Lwowie, która do miejskiego zakładu przyjmuje także takich do Lwowa nieprzynależnych nędzarzy, jest godne wszelkiego uznania i poparcia, albowiem zapobiega temu, iżby ciż nędzarze oddali się żebractwu albo stali się ciężarem gmin, do których przynależą.

Wysoki Sejm przeznacza od szeregu lat pewną i to już w miarę potrzeby podwyższoną kwotę na koszta utrzymania osób w zakładach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin. W rubr. IV. poz. 32 a) preliminarza na rok 1908 wstawiono na ten cel 25.000 K.

Masa spadkowa ś. p. Wiktora hr. Baworowskiego.

Masa ta jest niemal całkiem uporządkowana; do uregulowania pozostają jeszcze dwie sprawy, a mianowicie sprawa gruntu dla probostwa łoszniowskiego i sprawa gruntu darowanego przez ś. p. Wiktora hr. Baworowskiego na rozszerzenie cmentarza w Baworowie. Obie te sprawy są już oddawna w toku.

W celu uzyskania drogi dojazdowej do jednego z łanów dworskich w Baworowie postanowił Wydział krajowy na wniosek kuratora fundacyi nabyć od Jakóba Krupy kawałek gruntu o powierzchni około pół morga za cenę 800 koron. Rzecz ta jest obecnie w toku.

W zbudowanym kosztem fundacyi kościele w Myszkowicach odbywa się od wiosny 1907 co drugą niedzielę nabożeństwo parafialne. Dotacya dla expozyta jest już zapewnioną i opłacać ją będzie proboszcz z Mikuliniec z swojej dotacyi. Wydział krajowy postanowił w zasadzie dostarczyć expozytowi kosztem fundacyi pomieszkania i obecnie są już w toku rokowania w celu nabycia odpowiedniej realności w pobliżu kościoła. Również postanowił Wydział krajowy dostarczyć expozytowi sposobem wygodzenia — nie nadając expozyturze żadnego prawa rzeczowego, ogrodu w przestrzeni kilku morgów, którą to przestrzeń wyłączyłoby się z dzierżawy na podstawie kontraktu i przyznać odpowiedni zasiłek na uzupełnienie wewnętrznego urządzenia kościoła.

Dla kościoła w Baworowie przyznał Wydział krajowy 2500 K tytułem datku na koszta wewnętrznego urządzenia kościoła.

Na budowę „domu polskiego“ w Krowince przeznaczył Wydział krajowy jednorazowy zasiłek w kwocie 2000 K pod warunkiem, że mieszkańcy Krowinki złożą brakującą jeszcze do sumy kosztorysowej kwotę 1.662 K 32 h, albo też zobowiążą się formalną deklaracyą do bezpłatnego dostarczenia całej ro-

bocizny. Dom ten stanie na gruncie fundacyjnym i będzie własnością fundacyi. Po złożeniu deklaracyi zezwolił Wydział krajowy na wypłatę połowy powyższego zasiłku. Druga zostanie wypłacona, skoro budowa już znacznie postąpi.

W toku jest sprawa przeznaczenia starej karczmy w Łoszniowie na ochronkę. Karczma ta została obecnie rozebraną a wysortowane materyały, które do ewentualnej budowy przyszłej ochronki przydać się mogą, złożono tymczasem w bezpiecznem miejscu.

Biblioteka fundacyjna funkcyonuje codziennie od godziny 8—10 przed południem i od godziny 4—7 po południu Dla pracującej publiczności otwartą jest codziennie z wyjątkiem czwartków (nie, jak przedtem, z wyjątkiem sobót) od godziny 4—7 po południu. Godziny urzędowe dla bibliotekarza zmieniono uchwałą z d 21. września 1907 l. 91.940 w ten sposób, że ma on urzędować zrana od godziny 9—12, po południu zaś od 5—7. Stało się to na prośbę pełniącego obecnie te obowiązki p. Zygmunta S. Naganowskiego, aby mu umożliwić udzielanie nauki języka angielskiego w trzech szkołach średnich lwowskich.

Wskutek zaprowadzonej w r. 1906 zmiany godzin urzędowych w bibliotece zwiększyła się w ciągu tego roku frekwencya publiczności bardzo znacznie. W ciągu roku 1906 korzystało z druków i rękopisów osób 301, wydano im książek tomów 581, rękopisów 260, tek z rycinami 8. Zamiejscowym instytutom lub osobom wypożyczono książek tomów 9, rękopisów 32.

Zbiory muzealne, przystępne dla publiczności w godzinach przedpołudniowych zwiedziło osób 74, przeważnie zamiejscowych i zagranicznych

Biblioteka otrzymała w darze 318 dzieł drukowanych w 339 tomach, między innemi 220 dzieł w 238 tomach ze zbiorów śp. prof. M. Kawczyńskiego. Dalej otrzymała Biblioteka w darze 1 kodeks papierowy zawierający mowy, listy, akta i druki z r. 1767, oraz dwa dokumenty z końca XVIII. wieku, odnoszące się do rodziny Dulskich i Zabielskich. Biblioteka otrzymuje też rozmaite polskie i zagraniczne pisma peryodyczne bezpłatnie lub za połowę ceny.

Prace urzędników biblioteki postąpiły w ciągu roku 1906 bardzo znacznie. Umiejętny katalog druków został posunięty naprzód o 1.209 numerów do ogólnej liczby 5.412 dzieł czyli już prawie do połowy ogólnego zbioru. Inwentarz generalny druków został spisany od Nr. 2.701 do 2.922 i od Nr. 4,912 do 5.000. Tabele druków sporządzono dla czterech całych szaf, sporządzono również katalog czasopism. Bibliotekarz uporządkował i zinwentarzował i opatrzył sygnaturą 348 rękopisów t. j. więcej niż trzecią część całego zbioru. Katalog naukowy rękopisów doprowadził do Nr. 38. Ukończono również prace nad inwentarzem obrazów i przedmiotów muzealnych, a katalog obrazów doprowadzono do połowy całego zbioru Nr. 1—259.

W roku 1907 wzrosła znowu znacznie frekwencya publiczności. Ogółem korzystało ze zbiorów w ciągu r. 1907 osób 421, którym wydano książek 1.254, rękopisów 190, tak rycin 5, dyplomów 18. Zamiejscowym lub zagranicznym instytucyom wypożyczono tomów 32, rękopisów 18, dyplomów 6, które z końcem roku zwrócono wszystkie. Zbiory muzealne zwiedziło w godzinach przedpołudniowych osób 212, przeważnie zamiejscowych i zagranicznych.

Biblioteka otrzymała w darze dzieł drukowanych 37 w tomach 37, otrzymywała bezpłatnie 6 dzienników i 2 czasopisma, miała za pół ceny dwa krajowe dzienniki oraz 9 czasopism kra-

jowych i zagranicznych, opłacała w całości jedno czasopismo (Revue des deux mondes).

Szczegółowy inwentarz rękopisów został posunięty naprzód o 130 numerów, tak że obejmuje już przeszło połowę całego zbioru. Rozpoczęto też klasyfikacyę ogromnej masy luźnych papierów, mających bardzo wielką wartość w kierunku historyi polskich rodzin. Katalog kartkowy druków doprowadzono do $^3/_4$ części a mianowicie skatalogowano dzieła od Nr. 5.817 do 6.250. Główny inwentarz druków spisano w dalszym ciągu od Nr. 2.401 do 2.500 i od Nr. 5.421 do 6.116. Do poszczególnych tabel szafowych wpisano Nr. 5.554 do 5.222 i 5.266 do 5.523. Na wniosek p. o. bibliotekarza, poparty przez kuratora fundacyi zezwolił Wydział krajowy na zakupno i sprowadzenie dla biblioteki dzieła „A History of Freedom“ maksymalnym kosztem 300 K.

W etacie biblioteki zaszły następujące zmiany: płacę p. o. bibliotekarza podwyższono do rocznej kwoty 3.600 K, famulusowi biblioteki przyznano dodatek drożyźniany w kwocie 10 K miesięcznie, płacę stróża domu bibliotecznego podwyższono do kwoty 50 K miesięcznie i dodano mu pomieszkanie w suterenach domu.

Gospodarkę w dobrach fundacyjnych prowadził Wydział krajowy, jak dotąd, łącznie z kuratorem fundacyi, wedle zasad administracyi ułożonych w porozumieniu z nim a przyjętych w swoim czasie przez sąd pertrakcyjny. Dobra fundacyjne i młyny wydzierżawia się, we własnej administracyi są tylko lasy, zagospodarowane wedle planu, zatwierdzonego przez Wydział krajowy w r. 1898. W ciągu ostatnich miesięcy r. 1906 i w r. 1907 przyszło do skutku wydzierżawienie Łoszniowa z Józefówką i Łuki wielkiej pod warunkami znacznie korzystniejszymi od dotychczasowych. Mniej pomyślnie przedstawia się sprawa młynów. Młyn w Łoszniowie wydzierżawiono na dalsze dziesięciolecie od 24. czerwca 1907 do 23. czerwca 1916 za czynsz 3.000 K, o 700 K od dotychczasowego niższy. Względem dalszej dzierżawy młynów w Baworowie i Myszkowicach toczą się rokowania, z których dotychczasowego przebiegu wynika, że i tu nie będzie można uniknąć obniżenia czynszu.

Wobec wzrostu cen drzewa wydał Wydział krajowy uchwałą z d. 25. stycznia 1907 l. 8.321 nowy wyższy cennik drzewa na r. 1907, a uchwałą z d. 13. marca 1908 l. 11.027 nowy cennik na r. 1908, wyższy od cennika na r. 1907.

W październiku 1907 przeprowadzono szkontrum kasy fundacyjnej i znaleziono wszystko w porządku.

Kurator fundacyi przedstawił Wydziałowi krajowemu z końcem sierpnia 1906 wnioski względem zmiany etatu osób i płac zarządu dóbr fundacyjnych. Załatwienie tych wniosków nie nastąpiło jeszcze. W załatwieniu osobnego przez kuratora przedstawionego wniosku podwyższył Wydział krajowy pomocnikowi kancelaryjnemu w zarządzie dóbr dodawany mu w naturze opał z trzech sągów drzewa opałowego twardego na cztery takież sągi rocznie.

W dobrach fundacyjnych zarządzono w latach 1906 i 1907 następujące budowle i restauracye: w Baworowie wymurowanie nowego kamiennego mostu przy drodze dojazdowej do dworu, poprawienie pokrycia kilku budynków, uzupełnienie parkanów i rozmaite reperacye w budynku mieszkalnym. W Krowince rozmaite naprawy koło studni nowo wywierconej, która nie funkcyonuje całkiem prawidłowo, w Łoszniowie budowę mieszkania dla leśniczego i szopy przy leśniczówce. W Myszkowicach rozmaite pomniejsze reperacye budynku mieszkalnego, przerobienie starego budynku gorzelnianego na chatę dla parobków, restauracyę budynku gorzelnianego i naprawę aparatu, restauracyę

wołowni i stajni i postawienie w budynku mieszkalnym sześciu pieców kaflowych, naprawę muru otaczającego park i odgrodzenie gumna od gorzelni. W młynie w Krowince naprawę szluzy i grobli i wykonanie ścianki ochronnej obok szluzy przewałowej. W młynie w Łoszniowie naprawę szluzy i łotoków.

W realności bibliotecznej we Lwowie przy ul. Ujejskiego l. 2 zarządzono i wykonano roboty potrzebne z powodu rys, jakie się w niej okazały, naprawiono zachodnią terasę i postawiono dwa piece, zakratowano (ze względu na niebezpieczeństwo kradzieży) parterowe okna od ulicy i oszklone drzwi i wzmocniono zamknięcia, urządzono jedną izbę mieszkalną w suterenach (dla stróża), a ze względu na niebezpieczeństwo pożaru w archiwum dano nowe drzwi żelazne i okuto blachą drzwi kominowe.

Zamknięcie rachunkowe przedkładamy osobno, tu nadmieniamy tylko, że w roku 1906 wydano na inwestycye 23.814 K 12 h, na konserwacye i adaptacye 5.242 K 38 h, na podatki rządowe z dodatkami (z wyłączeniem podatków od gmachu bibliotecznego) 19.717 K 75 h, na pokrycie przypadających w tym roku dwóch półrocznych rat należytości rządowej 121.934 K 33 h, konkurencye i ciężary 17.393 K 19 h, wydatki na bibliotekę 11.633 K 23 h. Pozostałość kasowa wynosiła w gotówce 62.739 K 13 h, a w efektach 103.000 K, cała nadwyżka zatem wynosiła 165.739 K 13 h. Gotówka 62.739 K 13 h pozostała do dyspozycyi w majątku obrotowym.

Budżet na rok 1907 ustanowiony przez Wydział krajowy na wniosek kuratora, wykazuje dochody (bez wliczenia pozostałości z r. 1906 powyżej wymienionej) w sumie 367.543 K, wydatki w sumie 246.271 K 77 h. nadwyżkę dochodów w sumie 151.271 K 23 h. W dochodach wynoszą odsetki od kapitałów pozostających pod zarządem Wydziału krajowego 109.800 K, czynsze dzierżawne z dóbr 150.558 K, czynsze dzierżawne z młynów 41.311 K, czynsze dzierżawne z gruntów oddzielnie wydzierżawionych 4.550 K, czynsze dzierżawne z karczem i domów 267 K, czynsz z sadu 70 K, dochody z lasów 55.269 K.

W wydatkach wynoszą płace łącznie z honoraryum kuratora i syndyka a z wyłączeniem płac funkcyonaryuszów biblioteki 39.490 K, gracye 2.212 K, nowe budowle 3.219 K, konserwacye i przebudowy 32.130 K, podatki rządowe 25.400 K, spłata należytości rządowej 79.405 K, wydatek na lasy 5.573 K, wydatki na bibliotekę 13.336 K 77 h.

W końcu nadmieniamy, że Wydział krajowy przyznał dotychczasowemu zarządcy dóbr fundacyjnych, p. Franciszkowi Narajewskiemu, który z powodu słabości z posady tej zrezygnował, dożywotnią pensyę emerytalną w kwocie 1000 kor, dwom sierotom po ś. p. Adamie Szczepańskim, byłym gajowym fundacyi, zaopatrzenie po 10 kor. miesięcznie dla każdego, aż do ukończenia ośmnastego roku życia, Antoniemu Czarkowskiemu, byłemu owczarzowi w dobrach fundacyjnych, dożywotni zasiłek po 10 kor. miesięcznie, Onufremu Ostapów, długoletniemu słudze w dobrach fundacyjnych, dożywotni zasiłek w kwocie 10 kor. miesięcznie Janowi Szczepańskiemu, okaleczałemu wskutek wypadku przy rąbaniu drzewa w lesie fundacyjnym, wsparcie po 10 kor miesięcznie, na przeciąg trzech lat i jednorazowo 50 kor. Jakimowi Farynie, długoletniemu słudze w dobrach fundacyjnych, który już od r. 1897 pobierał szczupłą gracyę w kwocie 48 kor. rocznie, podwyższył Wydział krajowy tę gracyę do rocznej kwoty 180 kor. Podleśniczemu Józefowi Maczyńskiemu przyznał Wydział krajowy na kształcenie jego córki Klementyny w prywatnem seminaryum żeńskiem w Tarnopolu stypendyum po 200 K rocznie na przeciąg lat czterech, pod warunkiem iż tenże

będzie przez cały ten czas pełnił bez zarzutu służbę w dobrach fundacyjnych, a córka jego będzie czyniła zadość przepisanym dla stypendystów wymaganiom. Jednorazowo przyznał Wydział krajowy Janowi Barczakowi odprawę w kwocie 100 K., Teodorowi Łazucie odprawę w kwocie 300 kor. i przeznaczył kwotę 410 kor. na umorzenie długów zaciągniętych na kuracyę ś. p. Adama Szczepańskiego, b. gajowego fundacyi, którego sieroty otrzymały, jak powyżej podano, zaopatrzenie do ukończenia 18. roku życia.

Zapis ś. p Dra Władysława Florkiewicza na rzecz kraju w celu utworzenia w Zakopanem średniej szkoły sanatoryjnej.

Zapis ten jest już należycie zabezpieczony. Użycie go na cele przez fundatora wskazane nastąpi po zgonie dożywotniczki siostry fundatora Kassyldy Florkiewiczównej.

Fundacye stypendyjne i dobroczynne.

Ogólne sprawozdanie o funduszach stypendyjnych

Z początkiem roku szkolnego 1907/8 miał Wydział krajowy w swym zarządzie fundacyi stypendyjnych czynnych dwieście trzydzieści jeden (w r. 1905/6 219), z których wszelakoż dwie (fundacya Karola Ciszewskiego i Józefa Zawadzkiego, i fundacya włościańska obwodu tarnowskiego) są tylko warunkowo stypendyjnemi, a gdy warunek się nie ziścił są na razie czynne w inny sposób, jedna zaś (Horodeńskiej) stanie się stypendyjną dopiero po roku 1924, na razie zaś służy na inne cele. Właściwa zatem liczba czynnych w r. 1907/8 fundacyi stypendyjnych wynosi 228. Stosunek liczby stypendyów przystępnych bez zastrzeżeń dla młodzieży ubogiej i w naukach celującej, do liczby stypendyów, zastrzeżonych z woli fundatorów w pierwszym rzędzie dla krewnych, dla młodzieży pochodzenia szlacheckiego lub z pewnych miejscowości, albo z rodziców pewnego stanu pochodzącej zmienił się znowu na niekorzyść stypendyów nierezerwowanych, gdyż z 12 fundacyi aktywowanych w latach 1906/7 i 1907/8 należą tylko trzy do tej kategoryi, 6 należy do fundacyi w pierwszym rzędzie familijnych, trzy zaś mają charakter specyalny. — Ten stan rzeczy pociąga za sobą ten skutek, że w obec zakładania nowych szkół i wzrostu liczby kandydatów o stypendya, rozdawnictwo staje się coraz trudniejszem i mała tylko część zasługujących może być obdarzoną. Najdotkliwiej daje się odczuwać brak stypendyów przystępnych także dla młodzieży płci żeńskiej.

Sprawozdanie o rozdawnictwie stypendyów w r. 1906/7.

Uchwałą z dnia 12 lutego 1907 nadał Wydział krajowy wystawione z początkiem roku 1906/7 na konkurs stypendya z fundacyi swego rozdawnictwa. Posunięcie z niższego stypendyum na wyższe, czyli nadanie innego wyższego stypendyum w miejsce pobieranego dotąd stypendyum niższego uzykało 44 uczniów. Nadanie to nastąpiło w granicach kwalifikacyiswymaganych przez przepisy stypendyjne i akty fundacyjne w dwóch wypadkach z tytułu pokrewieństwa, w dwunastu z tytułu szlachectwa, w trzydziestu na podstawie ogólnych warunków.

Z obdarzonych było 41 obrz. łac. a 3 obrz gr. Co do stanu rodziców było między nimi: trzech synów oficerów (wszyscy trzej osieroceni), trzech synów rządowych urzędników konceptowych (wszyscy trzej osieroceni), jeden syn notaryusza (z tytułu pokrewieństwa), jeden syn urzędnika biblioteki uniw., jeden syn profesora gimnazyalnego, jeden syn inżyniera kolejowego, jeden sierota po lekarzu, dwaj synowie członków teatru, jeden syn członka orkiestry teatralnej, dwaj synowie urzędników prywatnych (obaj osieroceni), trzej synowie oficyalistów prywatnych (z tych dwaj osieroceni), czterech synów nauczycieli ludowych

(z tych jeden osierocony), jeden syn fotografa, jeden sierota po kupcu, jeden syn konduktora powiatowego, jeden sierota po sierżancie powiatowym, jeden sierota po kierowniku posterunku żandarmeryi, trzej synowie rzemieślników (z tych dwaj osieroceni), czterej synowie włościan (z tych trzej osieroceni), czterej synowie dozorców i woźnych (z tych jeden sierota), trzej synowie robotników. Co do dwóch uczniów nie podano w świadectwie ubóstwa teraźniejszego zawodu ich ojców, z których jeden jest byłym właścicielem dóbr, drugi byłym restauratorem.

Nowych nadań było ogółem 144, a to w 14 wypadkach z tytułu pokrewieństwa, w 25 wypadkach z tytułu szlachectwa, w 20 wypadkach z tytułu specyalnego, w 85 na podstawie ogólnych warunków. Między obdarzonymi było pięć uczenic, a mianowicie jedna uczenica filozofii i jedna uczenica medycyny (na podstawie ogólnych warunków) i trzy uczenice szkół ludowych pospolitych, lub wydziałowych, obdarzone z tytułu pokrewieństwa. Z ogólnej liczby obdarzonych (144) było 132 obrz. łac., 9 obrz. greck., 1 obrz. orm. i 2 wyznania mojżeszowego (obaj ze specyalnego tytułu). Co do stanu rodziców było między nimi: dwaj synowie literatów (z tych jeden osierocony), jeden sierota po właścicielu dóbr, dwaj synowie właścicieli realności (z tych jeden z tytułu pokrewieństwa), jeden sierota po adwokacie, dwaj synowie notaryuszów (obaj osieroceni), jedna córka emer. profesora uniwersytetu, jeden syn dyrektora sem. nauczycielskiego (z tytułu pokrewieństwa), trzej synowie profesorów gimnazyalnych (z tych dwaj osieroceni) ośmiu synów konceptowych urzędników rządowych (z tych czterej osieroceni) jedna córka i czterech synów inżynierów w służbie publicznej (z tych 1 osierocona) jeden syn inżyniera cywilnego, czterech synów lekarzy (z tych dwaj osieroceni), sześciu synów urzędników kolejowych (z tych dwaj osieroceni), 2 synów urzędników rachunkowych, 9 synów urzędników prywatnych, asekuracyjnych i bankowych (z tych 2 osieroceni), jeden syn urzędnika policyi, jeden syn urzędnika gminy, jeden syn urzędnika powiatu, jeden sierota po księdzu ruskim, jeden syn detaksatora bankowego, jeden syn urzędnika podatkowego (sierota), jeden syn ekspedyenta pocztowego, ośmiu synów nauczycieli ludowych (z tych dwaj osieroceni), pięciu synów dzierżawców (z tych dwaj osieroceni), dwudziestu synów prywatnych oficyalistów (z tych pięciu osieroconych) dwóch synów prywatnych przedsiębiorców, z tych jeden zupełny sierota), pięciu synów rzemieślników, dwudziestu jeden synów włościan (z tych czterej osieroceni) 1 syn małomieszczanina, jeden sierota po woźnym, jeden sierota po kupcu, 1 córka kramarza, jeden sierota po kramarzu, 1 sierota po kominiarzu, 1 sierota po fryzyerze, czterech synów niższych funkcyonaryuszów kolejowych, czterech synów dyurnistów, sześciu synów wyrobników, dwóch synów sług prywatnych, wreszcie pięciu, u których zawód ojca w świadectwie ubóstwa określony nie był (między temi jedna uczenica zupełnie osierocona, kompetująca z tytułu pokrewieństwa).

Sprawozdanie o rozdawnictwie stypendyów w r. 1907/8.

Uchwałą z d. 18. lutego 1908 nadał Wydział krajowy stypendya z fundacyi swego rozdawnictwa, wystawione na konkurs z początkiem roku szkolnego 1907/8.

Posunięcie z niższego stypendyum na wyższe, czyli nadanie innego wyższego styendyum w miejsce pobieranego dotąd stypendyum niższego uzyskało 53 uczniów. Nadanie to nastąpiło w granicach kwalifikacyi wymaganych przez przepisy stypendyjne i akty fundacyjne, a mianowicie w czterech wypadkach z tytułu pokrewieństwa, w czternastu na podstawie szla-

*

chectwa, w czterech na podstawie wykazanych szczególnych warunków aktem fundacyjnym zastrzeżonych, w trzydziestu jeden na podstawie ogólnych warunków. Z obdarzonych było 49 obrządku łacińskiego, a 4 obrządku greck. Co do stanu rodziców było między nimi: jeden syn właściciela dóbr (sierota), 1 syn literata, 1 syn notaryusza (sierota), 1 syn kandydata adwokackiego (sierota), 1 syn inżyniera, 2 synów urzędników politycznych, 2 synów urzędników sądowych (obaj osieroceni), jeden syn urzędnika skarbowego (sierota) 7 synów profesorów szkół średnich lub zawodowych (z tych 4 osieroceni), 1 syn lekarza (sierota), 2 synowie urzędników podatkowych, 1 syn urzędnika policyjnego, 1 syn urzędnika kolejowego, 2 synowie urzędników asekuracyjnych, 1 syn urzędnika kasy oszcz., 1 syn urzędnika manipulacyjnego (sierota), 3 synów nauczycieli ludowych, 1 syn pocztmistrza (sierota), 2 synów oficyalistów prywatnych (z tych 1 sierota), 1 syn fotografa, 3 synów dyurnistów, 1 syn konduktora pocztowego (sierota), 1 syn drogomistrza (sierota), 1 syn listonosza, 7 synów rzemieślników (z tych jeden sierota), 2 synów robotników, 2 synów włościan. U 2 uczniów osieroconych nie sprawdzono zawodu ojca, jeden uczeń, który otrzymał stypendyum familijne w myśl zastrzeżenia fundatora bez świadectwa ubóstwa, nie podał zawodu swego ojca.

Nowych nadań było ogółem 150 a to 20 z tytułu pokrewieństwa, 22 z tytułu szlachectwa, 11 na podstawie szczególnych warunków (z specyalnego tytułu), reszta t. j. 97 na podstawie ogólnych warunków. Między obdarzonymi było 5 uczenic, a mianowicie dwie uczenice medycyny, jedna uczenica seminaryum nauczycielskiego i dwie uczenice szkoły ludowej, te ostatnie otrzymały stypendya z tytułu pokrewieństwa. Z ogólnej liczby obdarzonych (150) było 138 obrz. łać. 10 obrz. gr., (z tych 2 z tytułu pokrewieństwa, 1 z specyalnego tytułu), 2 wyznania mojżeszowego. Co do stanu rodziców było między nimi 2 synów właścicieli dóbr (z tych 1 sierota), 1 syn prof. uniw. (z tytułu pokrewieństwa), 1 syn adwokata (sierota), 2 synów lekarzy (z tych jeden sierota), 1 syn literata (sierota), 1 syn księdza ruskiego (sierota), 1 syn inżyniera prywatnego, 2 synów oficerów, 1 syn urzędnika wojskowego (sierota), 8 synów urzędników sądowych (z tych 3 osieroconych), 1 syn urzędnika politycznego, 2 synów urzędników skarbowych, 5 synów profesorów szkół średnich i zawodowych (z tych 3 osieroconych), 9 synów urzędników autonomicznych (z tych 1 sierota), 5 synów urzędników kolejowych (z tych 2 osieroconych), 1 syn urzędnika asekuracyjnego, 4 synów urzędników bankowych (z tych 3 osieroconych), 1 syn urzędnika bez bliższego określenia (sierota), 6 synów urzędników i podurzędników pocztowych (z tych 1 osierocony), 1 syn konduktora drogowego, 3 synów sług publicznych (z tych 1 osierocony), 7 synów sług kolejowych (z tych 1 osierocony), 2 synów dzierżawców (z tych 1 osierocony), 6 synów nauczycieli ludowych (z tych 1 osierocony), 10 synów oficyalistów prywatnych (z tych 4 osieroconych), 3 synów dyurnistów (z tych 1 osierocony), 1 syn właściciela biura pracy, 4 synów kupców (wszyscy osieroceni), 2 synów subjektów, 4 synów właścicieli realności (z tych 2 osieroconych), 3 synów mieszczan (z tych 1 osierocony), 12 synów rzemieślników (z tych 4 osieroconych), 15 synów włościan (z tych 4 osieroconych), 1 syn górnika (sierota), 10 synów zarobników (z tych 2 osieroconych), 3 synów sług prywatnych (z tych 2 osieroconych). U 9 stan ojca nie był w dokumentach podany (5 z nich jest osieroconych).

Fundacye aktywowane z początkiem r. 1907/8.

Z początkiem r. 1907/8 wprowadziliśmy w życie następujące fundacye:

1. Fundacyę stypendyjną ś. p Dr. Jana Buszka, w której istnieje jedno stypendyum o rocznych 600 koronach. Stypendyum to otrzymać i pobierać mogą w pierwszym rzędzie ubodzy, dobrze się uczący uczniowie, należący do rodziny Buszków, uczęszczający w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem do jakiejkolwiek szkoły publicznej z wyłączeniem szkół początkowych, w drugim rzędzie nie należący do rodziny, ale posiadający resztę powyższych warunków — kandydaci pochodzący z Muszyny i wyznający religię katolicką, w trze im zaś rzędzie ubodzy uczniowie wydziału lekarskiego w uniwersytecie Jagiellońskim, pochodzący z Krakowa. Zarząd i rozdawnictwo tej fundacyi należy do Wydziału krajowego.

2. Fundacyę ś. p. Anny Olimpii Jankowskiej dla uczniów c. k. Akademii sztuk pięknych w Krakowie, w której istnieje jedna zapomoga w kwocie 400 kor., nadawana jednorazowo co roku. Zapomoga ta jest przeznaczona dla ubogich zwyczajnych uczniów c. k. Akademii sztuk pięknych w Krakowie, pochodzenia polskiego, wyznania rzymsko-katolickiego. Rozdawnictwo należy do Grona profesorów tejże Akademii, zarząd zaś do Wydziału krajowego.

3. Fundacyę ś. p. Anny Olimpii Jankowskiej dla uczniów wydziału filozoficznego w Krakowie. W fundacyi tej istnieją dwie zapomogi po 400 koron, nadawane jednorazowo co roku, a przeznaczone dla ubogich zwyczajnych uczniów wydziału filozoficznego w Uniwersytecie Jagiellońskim, pochodzenia polskiego wyznania rzymsko katolickiego. Rozdawnictwo służy (na podstawie propozycyi Grona profesorów rzeczonego wydziału, obejmującej po trzech kandydatów na każdą zapomogę). Wnej Włodzimierze z Krainskich Szołayskiej, a po jej zgonie każdoczesnemu właścicielowi realności pod l. 11 Dz I. w Krakowie, ewentualnie zaś Wydziałowi krajowemu. Zarząd należy do Wydziału krajowego.

4. Fundacyę ś. p. Wincentego Rucińskiego, w której istnieją trzy stypendya po 300 kor. przeznaczone dla ubogich dobrze się uczących uczniów szkół średnich w Krakowie lub Nowym Sączu, narodowości polskiej, religii katolickiej, synów niższych urzędników państwowych dwóch najniższych rang lub synów woźnych państwowych. Zarząd i rozdawnictwo należą do Wydziału krajowego.

5. Fundacyę ś. p. Franciszka Stachiewicza, w której istnieje jedno stypendyum o rocznych 600 kor. przeznaczone dla uczniów, którzy ukończywszy szkoły ludowe, do szkół gimnazyalnych, realnych lub technicznych uczęszczają, a mianowicie w pierwszym rzędzie dla kandydatów pochodzących z rodziny fundatora t. j od Leona i Maryi Stachiewiczów lub z rodziny Winiarskich, w drugim zaś rzędzie dla synów ubogich, moralnych i uczciwych a podupadłych prywatnych oficyalistów gospodarczych pod warunkiem jednak, że złożą dowody pilnego i wzorowego zachowania się w szkołach. Zarząd i rozdawnictwo tej fundacyi należą do Wydziału krajowego.

Fundacye ukonstytuowane w ciągu r. 1906/7.

W ciągu roku 1906/7 ukonstytuowaliśmy fundacye Anny Olimpii Jankowskiej dla uczniów c. k. Akademii sztuk pięknych w Krakowie i dla uczniów wydziału filozoficznego w Krakowie, tudzież fundacyę ś. p. Wincentego Rucińskiego. Wszystkie te fundacye weszły w życie z początkiem roku 1907/8.

Sprawozdanie o fundacyach dawniejszych, dotąd nieaktywowanych.

Nawiązując do dawniejszych swych sprawozdań za czas od 1. lipca 1890 do 15. września 1906, podajemy w dalszym ciągu, co następuje:

Fundacya ś. p. Dyonizego Bertolego.

Ukonstytuowanie tej fundacyi nastąpi, skoro jej majątek (książeczka gal. Banku krajowego na 1.522 K 51 h) urośnie przez kapitalizacyę do takiej wysokości, iżby z jego dochodów można wypłacić odpowiednie stypendyum dla młodzieży polskiej kształcącej się w muzyce. Zaraz po ukonstytuowaniu będzie można wprowadzić fundacyę w życie, gdyż należytość rządowa jest już zapłacona.

Fundacya ś. p. Edwarda Chrzanowskiego.

Ukonstytuowanie i aktywowanie tej już zrealizowanej fundacyi nastąpi po śmierci brata fundatora Władysława Chrzanowskiego, któremu służy prawo dożywotniego poboru odsetek od majątku fundacyjnego i obracania ich wedle swego uznania na cele dobroczynne i nabożne

Fundacya ś. p. Kazimierza Czarniakowskiego.

Majątek tej fundacyi jest już od dawna zabezpieczony, nie można jej jednak ukonstytuować i aktywować, gdyż majątek ten jest obciążony dożywociem na rzecz Dr. Adama Horwatha.

Fundacya ś. p. Izabeli Duszyńskiej.

C. k. Namiestnictwo przyjęło już bez zmiany ułożony przez Wydział krajowy projekt aktu tej fundacyi, a zatem jej ukonstytuowanie nastąpi w najbliższej przyszłości. Wprowadzenie w życie będzie musiało uledz znacznej zwłoce, gdyż wedle art VIII. nastąpi ono dopiero po zapłaceniu z bieżących dochodów fundacyi należytości rządowej, dotąd niewymierzonej i po doprowadzeniu dochodów przez kapitalizacyę do takiej wysokości, iżby wystarczały na wypłatę jednego stypendyum w kwocie 200 K rocznie. Dochody te wynoszą na teraz 120 K rocznie.

Fundacya ś. p. ks. Franciszka Foxa.

Wygotowanie aktu fundacyjnego wedle przyjętego już przez c. k. Namiestnictwo ostatecznego projektu jest w toku. Aktywowanie fundacyi nastąpi z początkiem r. 1908/9, gdyż fundusz na pokrycie należytości rządowej jest już przygotowany.

Fundacya ś. p. Michała Gątkiewicza.

Ponieważ pozostała po fundatorze wdowa Anna Gątkiewiczowa zmarła w d. 30. marca 1907, zarządziło c. k. Namiestnictwo wydanie majątku niniejszej fundacyi Wydziałowi krajowemu. Wydział krajowy ułożył projekt aktu fundacyjnego i przesłał go c. k. Namiestnictwu, jest zatem rzeczą prawdopodobną, że jej ukonstytuowanie przyjdzie do skutku jeszcze w bieżącym roku szkolnym 1907/8. W takim razie wejdzie ona w życie z początkiem roku 1908/9, gdyż należytość rządowa została już dawno w myśl ugody przez ś. p. Annę Gątkiewi zową zapłacona

Fundacya ś. p. Kornela Hoffmanna.

Majątek tej fundacyi, znajdującej się już od dawna w Wydziale krajowym, obciążony jest dożywociem na rzecz Amalii Kozakiewiczowej, która pozostaje jeszcze przy życiu.

Fundacya ś. p. Ludwika Jankowskiego.

Legat fundacyjny, płatny po zgonie żony fundatora jako dożywotniczki, został jeszcze w r. 1877 na dobrach Bożyków z przyległościami zaintabulowany. Dożywotniczka pozostaje przy życiu.

Fundacya ś. p. Anny Olimpii Jankowskiej.

Wszystkie trzy fundacye ś. p. Anny Olimpii Jankowskiej są należycie zabezpieczone, a dwie z nich weszły już w życie, jak powyżej doniesiono.

Trzecia, dla ubogich opuszczających szpital św. Łazarza nie została dotąd ukonstytuowaną, gdyż c k. Namiestnictwo nie wydało Wydziałowi krajowemu jej majątku i wskutek tego nie można wygotować aktu fundacyjnego mimo, że jego projekt od dawna jest ustalony.

Fundacya ś. p. Stanisława Karzykiewicza.

Realizacya majątku niniejszej fundacyi potrwa do końca roku 1911, w którym wpłynie reszta rozłożonej na raty ceny kupna spadkowej apteki i realności. Raty te wpływają do Wydziału krajowego. Ukonstytuowanie i aktywowanie fundacyi nastąpi po całkowitem zrealizowaniu jej majątku.

Fundacya ś. p. Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Aktywowanie tej fundacyi nastąpi w myśl art. 21. aktu fundacyjnego dopiero wtedy, gdy z dochodów jej można będzie po strąceniu 10% na pomnożenie majątku zakładowego wypłacać corocznie trzy posagi w kwotach 1000 K, 800 K i 600 K, Aż do tej chwili, która nadejdzie, gdy czysty stały dochód kwoty 2.666 K 66 h dosięgnie, będą dochody kapitalizowane. Na teraz wynoszą one 2.027 K 88 h.

Fundacya Jana i Leonildy Konopków.

Majątek tej fundacyi, obciążonej dożywociem na rzecz sióstr fundatora Leonildy Konopkównej i Maryi Zawadzkiej, jest już zrealizowany i zostanie prawdopodobnie w niedalekiej przyszłości wydany Wydziałowi krajowemu, gdyż dożywotniczka Leonilda Konopkówna zgodziła się na to wyraźnie. C. k. Namiestnictwo zażądało już w tym względzie wniosków c. k. Prokuratoryi Skarbu. Skoro to wydanie nastąpi, zamierza Wydział krajowy zająć się ukonstytuowaniem fundacyi, aby taż mogła wejść bez przeszkody w życie zaraz po śmierci dożywotniczek i spłaceniu należytości rządowej.

Fundacya kopca Unii lubelskiej.

Aktywowanie tej fundacyi nastąpi w myśl art. III. aktu fundacyjnego dopiero wtedy, gdy dochody wystarczą na wypłatę jednego stypendyum w rocznej kwocie 240 K. Obecnie wynoszą dochody 184 K. i są kapitalizowane.

Fundacya śp. Wojciecha Kucharskiego na szkołę P. P. Felicyanek w Dobranowicach.

Majątek tej fundacyi został już zupełnie zrealizowany i Wydział krajowy zajmie się w najbliższej przyszłości jej ukonstytuowaniem i wprowadzeniem w życie.

Fundacya im. Hillela Lechnera.

C. k. Namiestnictwo zgodziło się na wypracowany przez Wydział krajowy w porozumieniu z Kuratoryą fundacyi projekt aktu fundacyjnego. Wygotowany na tej podstawie akt fundacyjny jest w stadyum zatwierdzenia.

Ewentualna fundacya śp. Józefa Lityńskiego.

Fundacya ta jest już zabezpieczoną hipotecznie. Zabezpieczenie to doznało już prawdopodobnie zmiany, gdyż c. k Namiestnictwo zezwoliło na sprzedaż realności, w takim zaś razie fundacya zostanie zabezpieczona na złożonej w depozycie sądowym cenie kupna. O ewentualnem ziszczeniu się warunku (bezpotomnej śmierci córek fundatora) ma c. k. Starostwo w Stanisławowie zawiadomić c. k. Prokuratoryę Skarbu. To ziszczenie się nie jest jednak prawdopodobnem, gdyż jedna z córek fundatora Zofia Marya dw. im. z Lityńskich Pełecka ma już potomka.

Fundacya imienia Tadeusza Madeyskiego.

Akt fundacyjny, wygotowany na podstawie przyjętego przez c. k. Namiestnictwo projektu został już przesłany c. k. Namiestnictwu w celu zamieszczenia na nim klauzuli zatwierdzającej. Ukonstytuowanie fundacyi nastąpi zatem niewątpliwie jeszcze w bieżącym roku szkolnym, a z początkiem r. szk. 1908/9 będzie można wprowadzić ją w życie, gdyż należytość rządowa jest już zapłacona.

Fundacya śp. Dr. Kajetana Maramorosza.

Ukonstytuowanie i aktywowanie obu tych fundacyi, ubezpieczonych na teraz na znajdujących się w depozycie sądowym papierach wartościowych masy spadkowej, nastąpi dopiero po zgonie dożywotniczek i zapłaceniu należytości rządowej.

Fundacya śp. Ignacego Marynowskiego.

Ukonstytuowanie i aktywowanie tej fundacyi nastąpi w myśl woli fundatora dopiero po uporządkowaniu nabytego na jej rzecz majątku ziemskiego Kłodzienko i po umorzeniu znacznej części długu.

Fundacya śp. Michała Missbergera.

Zrealizowanie, ukonstytuowanie i aktywowanie tej już zabezpieczonej fundacyi nastąpi dopiero po zgonie wdowy po śp. fundatorze pozostałej, której służy dożywotnie użytkowanie całego majątku.

Fundacya familijna śp. Dra Adama Morawskiego.

W myśl §. 5. aktu fundacyjnego nastąpi reaktywowanie niniejszej fundacyi, skoro jej dochody wystarczą na wypłatę jednego stypendyum w rocznej kwocie 210 K. Gdy dochód ten wynosi już 226 K, zamierza Wydział krajowy reaktywować fundacyę z początkiem r. 1908/9.

Fundacya ś. p. Adama Jelity Neronowicza.

Na prośbę Wydziału krajowego zarządziło c. k. Namiestnictwo rozporządzeniem z d. 5. maja 1907 l. 44726/XV wydanie majątku niniejszej fundacyi Wydziałowi krajowemu, który odtąd będzie się zajmował kapitalizacyą odsetek Ukonstytuowanie i aktywowanie fundacyi nastąpi w myśl woli fundatora i zapadłej stosownie do niej decyzyi c. k. Namiestnictwa dopiero po śmierci żony fundatora, Anny z Gaszyńskich Neronowiczowej, w każdym zaś razie nie wcześniej, jak w r. 1916.

Fundacya śp. Władysława Niemekszy.

Majątek tej fundacyi jest już zrealizowany i wynosi przeszło 63.000 K. W najbliższej przyszłości przystąpi Wydział krajowy do ukonstytuowania fundacyi, poczem będzie mogło nastąpić jej aktywowanie prawdopodobnie już od wakacyi r. 1909, gdyż należytość rządowa jest już zapłacona.

Fundacya śp. Jana Oberca.

Realizacya majątku tej fundacyi, który wedle inwentarza przedstawiał czystą wartość 83.480 K., potrwać musi jeszcze dłuższy czas, gdyż składa się on przeważnie z wierzytelnoćci, spłacalnych ratami. Według ostatniej wiadomości (odezwa c. k. Namiestnictwa z d. 9. grudnia 1906 l. 124616) zrealizowano już 50170 K 51 h, która to suma ulokowana jest na razie na książeczkach gal. kasy oszczędności. Ukonstytuowanie i aktywowanie fundacyi nastąpi zaraz po ukończeniu realizacyi majątku, gdyż należytość rządowa jest już zapłacona.

Fundacya śp. Magdaleny Pasieczańskiej.

Z pomiądzy osób, którym fundatorka zastrzegła łączny pobór odsetek od zrealizowanego już majątku niniejszej fundacyi zmarły dwie, a mianowicie Marya Mokłowska i Joanna Nowak. Dwie t. j. Karolina Łukasiewicz i Malwina Kulczycka pozostają jeszcze przy życiu.

Fundacya śp. Oktawa Pietruskiego

Fundacya ta nie może być ukonstytuowaną, gdyż dotąd nie nastąpiło jeszcze bliższe określenie jej przeznaczenia ze strony dawców. Na razie kapitalizuje się dochody fundacyi.

Fundacya Marka i Amalii z Grzywińskich Przeorskich.

Fundacya ta jest już zrealizowana i ukonstytuowana. Aktywowanie jej nastąpi w myśl art. XI., gdy dochód jej wynoszący na teraz 80 K rocznie, urośnie przez kapitalizacyę do takiej wysokości, że wystarczy na wypłatę jednego stypendyum o rocznych 300 K.

Fundacye Karoliny Remerowej.

Realność fundacyjna pod l. 35. ul Karmelicka w Krakowie została już w dniu 22. grudnia 1906 oddana Wydziałowi krajowemu, który zarząd jej poruczył swemu nadinżynierowi p. Władysławowi Turskiemu, obecnie już emerytowanemu.

Zatwierdzenie obu aktów fundacyjnych nastąpi po ostatecznem ulokowaniu kapitałów obu fundacyi równocześnie z wydaniem tych kapitałów Wydziałowi krajowemu. Potem nastąpi wprowadzenie w życie fundacyi stypendyjnej od najbliższego roku szkolnego, o ileby potrzeba znaczniejszych inwestycyi w realności fundacyjnej nie stanęła temu na przeszkodzie. Fundacya szpitalna zaś ma wejść w życie, skoro jej dochody wystarczą na ufundowanie jednego łóżka klasy drugiej w szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Fundacya bursy im. ks. Leona Sapiehy.

Stosownie do decyzyi c. k. Namiestnictwa kapitalizuje się dochody aż do czasu, w którym majątek wystarczy na wybudowanie bursy i zapewnienie jej utrzymania.

Fundacya Dra Józefa Skąpskiego.

Wygotowany wedle przyjętego przez c. k. Namiestnictwo projektu akt fundacyi niniejszej przesłano już c. k. Namiestnictwu do zamieszczenia klauzuli zatwierdzającej. Aktywowanie fundacyi nastąpi w r. 1908/9, gdyż fundacya ma już odpowiedni fundusz na pokrycie należytości rządowej.

Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Czarnego Dunajca i dla Dębicy.

W myśl woli fundatora kapitalizuje się dochody obu tych fundacyi, dokąd ich majątki, wynoszące pierwotnie po 1000 K, nie urosną każdy do sumy 512.000 K., potem dopiero ma nastąpić ukonstytu owanie i aktywowanie tych fundacyi.

Fundacye Dra Józefa Szajny.

Obie fundacye mają wejść w życie po zgonie żony fundatora, Michaliny Szajnowej, której fundator zastrzegł dożywotni pobór dochodów. Majątki obu fundacyi są zrealizowane i znajdują się w depozycie sądowym, a należytość rządowa jest na nich zabezpieczona przez sądowe zajęcie.

Ewentualna fundacya Leopolda Szmoniewskiego.

Zabezpieczenia tej fundacyi nie można żądać, gdyż pozostała po fundatorze wdowa ma z tegoż woli nieograniczone prawo rozporządzania przeznaczonym na fundacyę majątkiem aktami między żyjącymi.

Fundacya imienia Wandy Smiałowskiej.

Realność spadkowa pozostaje w zarządzie Wydziału krajowego, administracyę jej sprawuje jeden z jego urzędników, Realność ta jest obciążona długiem 6.000 K.

Ukonstytuowanie i aktywowanie fundacyi nastąpi po jej ostatecznem uporządkowaniu.

Fundacya śp. Juliusza i Filomeny z Mamczyńskich małż. Weberów.

Fundacya ta, ubezpieczona hipotecznie jeszcze w r. 1899, zostanie ukonstytuowana i wprowadzona w życie dopiero po zgonie żony fundatora, której służy prawo dożywotniego użytkowania całego majątku.

Fundacya śp. Wojciecha Węgrzyńskiego.

Fundacya ta, której majątek obecnie 120 K wynosi, zostanie w myśl woli fundatorki ukonstytuowaną i aktywowaną dopiero wtedy, gdy jej dochody urosną przez kapitalizacyę do takiej wysokości, iż będzie z nich można wypłacać jedno stypendyum o rocznych 100 koronach.

Fundacya imienia Wandy Zagórskiej.

C. k. Namiestnictwo wydało już Wydziałowi krajowemu majątki obu tych fundacyi, a Wydział krajowy wygotował projekty ich aktów fundacyjnych, przesłał je c. k. Namiestnictwu do zbadania. Ukonstytuowanie obu fundacyi może zatem nastąpić jeszcze w ciągu bieżącego roku szkolnego, poczem będzie można wprowadzić je w życie, umorzywszy poprzednio z bieżących dochodów należytość rządową.

Fundacya śp. Dra Józefa Ostoi Zagórskiego.

Fundacya ta nie jest jeszcze ukonstytuowaną i zarząd jej sprawuje c. k. Namiestnictwo, a to od r. 1907 (wskutek zaszłej zmiany w przepisach kompetencyjnych) już nie c. k. Namiestnictwo dolnej Austryi tylko c. k. Namiestnictwo galicyjskie. Fundacya ta walczy z trudnościami finansowemi, ponieważ zapisane na nią realności są znacznymi długami obciążone. Rachunki za rok 1906 wykazują np. nadwyżkę dochodów tylko w kwocie 2018 K 60 h., gdyż spłacone raty długów wynosiły razem 34.958 K. Jaka zapadła ostateczna decyzya względem przedstawionego przez kuratora wniosku sprzedania dwóch realności we Wiedniu i doprowadzenia w ten sposób fundacyi do porządku, nie wiadomo dotąd.

Fundacya Jędrzeja i Maryi Zemłów.

C. k. Namiestnictwo zgodziło się na wygotowanie aktu niniejszej fundacyi wedle wypracowanego przez Wydział krajowy projektu, a zatem ukonstytuowanie fundacyi nastąpi jeszcze w bieżącym roku szkolnym, a z początkiem r. 1908/9 wejdzie fundacya w życie, gdyż należytość rządowa jest już zapłacona.

Ewentualna fundacya śp. Mikołaja Zubrzyckiego.

Ponieważ rozporządzenie ostatniej woli, które obejmowało legat na rzecz fundacyi stypendyjnej, było formalnie nieważne, zgodziła się c. k. Prokuratorya Skarbu na żądanie skargi, iżby to rozporządzenie uznano za nieważne. Wobec tego należy tę fundacyę uważać za nieistniejącą

Fundacye nowo przybyłe i nowo powstałe.

Fundacya ś. p. Antoniego Gozdowicza.

Ś. p. Antoni Gozdowicz postanowił w swym testamencie z daty Rakszawa 1872, że jeżeliby jego dziedzic zmarł bez potomka męskiego lub wcale się nie ożenił, ma z kapitałów spadkowych 10.000 zł. przeznaczyć na fundusz dobroczynny n. p. na stypendya dla uczącej się młodzieży albo na szkoły ludowe pod imieniem zakładu Gozdowicza.

Ponieważ po śmierci spadkodawcy okazało się, że w spadku pozostały tylko papiery wartościowe o nominalnej wartości 8.100 zł., a z treści testamentu i kodycylu wynikało, że legatu powyższego można żądać tylko w papierach wartościowych, przeto zezwolono na stosowną redukcyę legatu.

Gdy dziedzic fundatora zmarł bezpotomnie, a tem samem ziścił się warunek substytucyi na rzecz fundacyi, wydano na rzecz fundacyi jako zredukowany legat, po strąceniu należytości rządowej, kwotę 9.909 K, poczem c. k. Namiestnictwo pismem z d. 2. sierpnia 1907 l. 47.888/XV. ofiarowało Wydziałowi krajowemu zarząd i rozdawnictwo tej fundacyi.

Odezwą z dnia 24. sierpnia 1907 l. 83.669 oświadczył Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu, że zarząd i rozdawnictwo powyższej fundacyi przyjmuje i przesłał mu projekt aktu fundacyjnego, przedstawiając oraz wnioski względem definitywnej lokacyi majątku.

Fundacya ś. p. Izydora Sobańskiego.

Pismem z d. 4. lipca 1907 l. 2.557 przesłał c. i k. generalny konsulat w Odessie Wydziałowi krajowemu wyciąg z testamentu zmarłego w Odessie w r. 1906 rosyjskiego poddanego Izydora Sobańskiego, syna Aleksandra. Wedle tego testamentu rozporządził zmarły, iżby cały jego majątek spieniężono i ulokowano w rosyjskich papierach procentowych. Odsetki pobierać ma dożywotnio Hipolita Sobańska, córka Libora, po jej zgonie pobierać ma Kazimira Paszkowska, córka Jakóba, jedną trzecią część odsetek, dwie trzecie zaś ma się kapitalizować. Po zgonie

Kazimiry Paszkowskiej ma być cały kapitał oddany galicyjskiemu Wydziałowi krajowemu do dyspozycyi na fundacyę p. n. Stypendya Sobańskich, przeznaczoną na wspieranie trzech osób wyznania katolickiego, narodowości polskiej, bez różnicy poddaństwa, pobierających nauki w wyższych i średnich szkołach austryackich. Pierwszeństwo służy krewnym fundatora lub Hipolity Sobańskiej niezależnie od ich postępów w naukach, obcym mają być stypendya nadawane każdym razem tylko na przeciąg jednego roku.

Na prośbę Wydziału krajowego o zajęcie się zabezpieczeniem tej fundacyi oznajmiło c. k. Namiestnictwo, iż nie może wydać zwyczajnych w podobnych wypadkach zarządzeń celem zabezpieczenia i zrealizowania majątku fundacyi niniejszej, ponieważ c. k. galicyjska Prokuratorya Skarbu, powołana zresztą do zastępowania nieukonstytuowanych krajowych fundacyi, nie jest powołana do ich zastępowania przed sądami w Rosyi, a w niniejszym wypadku przed sądem okręgowym w Odessie. C. k. Namiestnictwo oświadczyło się wobec tego za poruczeniem tej sprawy jednemu z adwokatów w Odessie i tymczasowem pokryciem kosztów tego zastępstwa z funduszu krajowego.

Wydział krajowy poszedł za tą radą i prosił Namiestnictwo o wydanie odpowiedniego zarządzenia za pośrednictwem c. i k. austro węgierskiego konsulatu w Odessie. Wskutek tego objął zastępstwo fundacyi Wny Wacław Mickiewicz, adwokat w Odessie. Od tego otrzymał Wydział krajowy następujące bliższe wyjaśnienia:

Po spieniężeniu ruchomości spadek po ś. p. Izydorze Sobańskim w papierach procentowych, wekslach i gotówce wynosi rs. 46.260 kop. 63, przyczem wartość papierów obliczona jest według obecnego kursu. Z powyższej sumy potrąca się podatek rządowy, którego wysokość w danym wypadku jest jeszcze kwestyą sporną, 1000 rs. zapisane na pogotowie ratunkowe w Odessie, około 1.500 rs. na rzecz służby i 2.500 rs. w akcyach syndykatu rolniczego, które obecnie prawie żadnej wartości nie przedstawiają. Pierwsza dożywotniczka, Hipolita Sobańska nie żyje już, obecnie zatem pobiera z dochodów $^1/_3$ część Kazimira Paszkowska, reszta zaś będzie przyłączona do kapitału. Wykonawcami testamentu są hr. Ludgard Grocholski, hr. Zdzisław Grocholski, hr. Michał Ronikier, Hieronim i Michał Sobańscy. Z polecenia wszystkich wykonawców opiekuje się spadkiem hr. Ludgard Grocholski. Skoro tylko Wny Wacław Mickiewicz nadeśle odpowiedni wzór, wystawi mu Wydz. kraj. pełnomocnictwo i na tej podstawie będzie tenże mógł zostać prawnym opiekunem spadku i mieć nadzór nad ścisłem wykonywaniem woli fundatora co do podziału dochodów od sumy spadkowej, a w razie śmierci Kazimiry Paszkowskiej objąć spadek w imieniu Wydziału krajowego.

Fundacya ś. p. Adama Szołayskiego

Zmarły w Krakowie dnia 12. kwietnia 1906 ś. p. Adam Szołayski ustanowił w rozporządzeniu ostatniej woli z daty Kraków 30. maja 1905 następujący zapis: Realność moją pod l. k. 76 przy ul. Starowiślnej Dziel. VI. w Krakowie położoną lwh. 1165 objętą przeznaczam i zapisuję na utworzenie fundacyi pod nazwą fundacya rodziny Szołayskich dla niesienia pomocy byłym a zubożałym właścicielom (tak mężczyznom jak i kobietom) dóbr tabularnych w granicach dawnej Polski położonych religię rzymsko katolicką wyznającym, pochodzenia szlacheckiego z czasów Rzeczypospolitej Polskiej będącym, zwłaszcza i przedewszystkiem herbem Topór (Starza) i z tegoż dzielnicy się wywodzącym, tudzież herbem Jelita się pieczętującym. Fundacya ta miała być zorganizowaną i urządzoną wedle osobnego sta-

tutu, wszelakoż po śmierci spadkodawcy żadnego takiego statutu nie znaleziono. Realność tę, obejmującą trzypiętrową kamienicę z ogrodem kupił spadkodawca w r. 1900 za 132.000 K i obciążył ją pożyczką Banku krajowego, która wynosiła w chwili śmierci 51.670 K 60 h. Nadto przeznaczył ś. p. Adam Szołayski kwotę 100.000 K prawym dzieciom Adama Szołayskiego, syna brata spadkodawcy Tymoteusza w ten sposób, że połowę dochodu będzie pobierał Tymoteusz Szołayski a drugą połowę Adam Szołayski dożywotnio. Po śmierci Tymoteusza będzie Adam Szołayski pobierał dochód od całej sumy 100 000 K dożywotnio. Jeżeliby Adam Szołayski zmarł bezpotomnie, połowa tego kapitału przypadnie na pomnożenie funduszu rezerwowego niniejszej fundacyi.

Odezwą z d. 25. października 1907 l. 48.311 oświadczył Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu w odpowiedzi na otrzymane od niego w tym względzie zapytanie, że przyjmuje zarząd i rozdawnictwo niniejszej fundacyi. Zarząd i administracyę realności fundacyjnej oddano zgodnie z życzeniem Wydziału krajowego emer. nadinżynierowi Wydziału krajowego, Wnemu Władysławowi Turskiemu.

I. Stan majątku zarodowego funduszów stypendyjnych.

A. W efektach:

1. Zapas z dniem 15. listopada 1906 r. (z wyłączeniem fundacyi):

a) Adamskich Teofila i Pauliny,
b) ks. Michny Wojciecha
c) Stowarzyszenia urzędników i sług kolei Karola Ludwika,
d) Wystawy kraj. rolniczej i przemysłowej we Lwowie z roku 1877, należących do Dep. II.
e) Brześciańskiej Kunegundy,
f) Bodziocha Tomasza,
g) Bogdanowicza Dominika,
h) Jeleńskiego Napoleona dla szkoły rolniczej w Czernichowie
i) Jeleńskiego Napoleona dla szkoły w Łuczycach,
j) Krzeczunowicza Ignacego,
k) „ Waleryana,
l) Kucharskiego Jana, które znowu należą do dep. III.
m) Cesarza Franciszka Józefa I. jubileuszowej, należącej do Dep. VI., wynosił . . . . . 9,158.812 K 26 h

2. Zakupiono po dzień 1. stycznia 1908 .	223 374 „	69 „
3. Wpłynęło po dzień 1. stycznia 1908 efektami.	16.930 „	84 „
Razem . .	9,399,127 K	79 h
4. Spieniężono po dzień 1. stycznia 1908	112.544 „	46 „
Pozostaje . .	9,286.583 K	33 h

B. W realnościach i dobrach:

Winniki z przyległościami . .	302.618 K	— h
Godowa	79.944 „	— „
Realność w Strzyżowie . . .	54.040 „	12 „
Realność w Rzeszowie . . .	75.547 „	60 „
Gmach c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie	156.845 „	48 „
Do przeniesienia . .	668.995 K	20 h

Z przeniesienia . .		668.995 K	20 h	
Gmach na pomieszczenie koszar żandarmeryi w Rzeszowie		81.014 „	91 „	
Gmach internatu przy temże seminaryum w Rzeszowie .		118.408 „	20 „	
Parcela gruntowa l. k. 605/15 w Rzeszowie		2.704 „	50 „	
Kłodzienko		320.000 „	— „	
Jacowce		234.650 „	— „	
Szypowce		231.570 „	— „	
Realność w Tarnopolu . . .		138.544 „	— „	
Trzy realności we Lwowie	nie oszacowano	— „	— „	1,795.883 K 81 h
Kochanówka		— „	— „	
Kuźmina		— „	— „	
Urlów		— „	— „	
Ostrów		— „	— „	
Demaszkowce		— „	— „	

C. W należytościach czynnych:

Fundacya Lipińskich, wierzytelności do Konstant. Lipińskiego . . .	1.239 K	18 h	
Fundusz Ciszewskiego i Zawadzkiego kapitał hipotekowany na realności galic. Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie	14.328 „	27 „	
„ hr. Łosia kapitał hipotekowany na dobrach Werchrata .	12.727 „	29 „	
„ Głowińskiego kapitał hipotekowany na realności Popijarskiej:			
a) od funduszu obłąkanych	56.322 „	39 „	
b) od funduszu położnic	14.080 „	60 „	
„ Karzykiewicza, reszta ceny kupna apteki w Podhajcach w kwocie	47.999 „	93 „	
„ Dr. Jana Towarnickiego:			
1) cena kupna gmachu sprzedanego rządowi na pomieszczenie c. k. gimnazyum II-go w Rzeszowie	200.000 „	— „	
2) cena kupna majętności Miłocin, sprzedanej krajowi na założenie szkoły rolniczej	192.000 „	— „	538.697 K 66 h
Ogółem wynosi stan majątku zarodowego funduszów stypendyjnych po 1. stycznia 1908			11,621.164 K 80 h
Z dniem 16. listopada 1906 wynosił stan majątku zarodowego			11.423.489 „ 59 „

W porównaniu zatem z rokiem ubiegłym zwiększył się majątek zarodowy w czasie od 15. listopada 1906 do 1. stycznia 1908 r. o . . . . . 197.675 K 21 h

II. Stan majątku zarodowego funduszów naukowych, dobroczynnych i pomnikowych.

A. W efektach:

Fundusz „Macierzy polskiej		80.296 K	32 h
„ Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej		6.388 „	35 „
„ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych żebrać się wstydzących		10.077 „	14 „
„ Ludwiki Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi		18.400 „	94 „
„ Aleksandra hr. Stadnickiego . .		48.044 „	74 „
„ Pomnika Kościuszki w Krakowie .		31.714 „	95 „
„ Komarnickich		4 191 „	69 „
„ Jędrzejowiczowej		16.361 „	69 „
„ Russanowskiej		133.840 „	76 „
„ stanowy sierociński		97.819 „	58 „
„ Ludwika i Anny Helclów . . .		1,897.658 „	09 „
„ Siemianowskich III. (dla wdów po nauczycielach szkół ludowych) . .		47·012 „	10 „
„ Siemianowskich IV. (posagowa dla ubogich dziewcząt)		43.757 „	60 „
„ Bursy im ks. Leona Sapiehy „dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych“		51.630 „	87 „
„ Skrzyńskiego (dla panien szlacheckich)		55.558 „	72 „
„ Skrzyńskiego (dla dziewcząt wiejskich)		7.827 „	47 „
„ Koświtzky'ego Józefa II. dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie .		8.375 „	52 „
„ Niezabitowskiej Ludwiki: a) dla domu pracy pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie 5.810 K 30 h b) dla „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie . . . . . 21.749 „ 65 „		27.559 „	95 „
„ z legatu Józefa Ciemierzyńskiego: a) dla akademii rolniczej w Dublanach 1425 K 22 „ b) na cele oświaty ludowej . . . . 1425 „ 22 „		2.850 K	44 h
„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierżawce „		20·000 „	— „
„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn		20 000 „	— „
„ Wacława Tyzenhauza		7.021 „	65 „
Do przeniesienia . .		2;639.388 K	57 h

	Z przeniesienia . .	2,639.388 K 57 h
Fundusz Mariem Gewürtz dla ubogich izraelitów miasta Dębicy		2.687 „ 71 „
„ Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie dwunastu sierót w zakładzie św. Heleny“ we Lwowie		51.798 „ 15 „
„ Antoniego Schiffnera		5.081 „ 16 „
„ Franciszka Kochmana:		
a) dla literatów polskich . . .		62.938 „ 58 „
b) posagowa dla dziewcząt służących		51.694 „ 73 „
„ ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej:		
a) dla Czarnego Dunajca . . .		1.551 „ 02 „
b) dla Dębicy		1.551 „ 65 „
„ Maryi Feliksy Czarkowskiej dla rzemieślników pochodzenia polskiego .		576.430 „ 25 „
„ Wincentego Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych. . .		121.954 „ 95 „
„ Teofili z Łukowskich Wirt i Malwiny z Łukowskich dla osieroconych dziewcząt		18.470 „ 77 „
„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła.		7.878 „ 18 „
„ na zakupno książek do czytania dla uczniów szkół przemysłowych . .		2.614 „ 53 „
„ Dra Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego:		
Dział I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“ . . .		50.983 „ 84 „
„ II. „ku wspieraniu artystów i literatów“		45.430 „ 30 „
„ III. „ku popieraniu celów galicyjskiego Towarzystwa muzycznego“		43.070 „ 86 „
„ IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“ . . .		46.106 „ 15 „
„ V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“ . .		25.988 „ 57 „
„ VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.		38.105 „ 38 „
Fundusz Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów		790 „ 40 „
„ Pietruskich		14.532 „ 60 „
„ Eustachego Szumańskiego . . .		120.000 „ — „
„ Łukasiewicza		9.469 „ 16 „
„ Kowalewskiego Izydora		20.237 „ 09 „
„ Hoffmanowej de Sternhort dla sierót po wojskowych		7.254 „ 45 „
„ Hoffmanowej de Sternhort dla sierót po włościanach		8.044 „ 94 „
„ Potockiego hr. Jakóba		13.443 „ 34 „
„ pam. Tadeusza Kościuszki*) . . .		49.331 „ 80 „
„ Oktawa Pietruskiego		10.038 „ 68 „
„ Wojciecha Bursika.		3.336 „ 52 „
	Do przeniesienia . .	4,027.199 K 09 h

*) Kapitał powyższej fundacyi zmniejszył się o 20.000 K, gdyż w takiej wysokości spieniężono efekta majątku zakładowego na wydatki dla Komitetu administracyjnego.

Z przeniesienia . .	4,027.199 K 09 h
Fundusz Samuela Głowińskiego dla ubogich przy kościele w Winnikach . . .	145.166 „ 19 „
„ Tytusa Przesmyckiego	117.635 „ 40 „
Razem w efektach . .	4,290.001 K 09 h

B. W należytościach czynnych.

Fundusz Skrzyńskiego (dla panień szlacheckich) kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami . .	15.909 K 10 h	
Fundusz Skrzyńskiego (dla dziewcząt wiejskich) kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami . .	3.181 „ 82 „	
Fundusz Ludwiki Niezabitowskiej dla „domu pracy pod godłem Opatrzności“, pożyczka udzielona na budowę własnego domu	19.188 „ — „	
Fundusz pamiąt. im. Kościuszki, kapitał hipotekowany na realności szkoły ludowej w Białej	30.000 „ — „	
Razem w należytościach czynnych		68.278 K 92 h

C. W realnościach:

Fundusz Ludwika i Anny Helclów, kapitały włożone na budowę i urządzenie „domu ubogich“ w Krakowie	1,467.335 K 10 h
Ogółem wynosi majątek zarodowy funduszów naukowych, dobroczynnych i pomnikowych w efektach, należytościach czynnych i realnościach po dzień 1. stycznia 1908. .	5,825.615 K 11 h
Z dniem 15. listopada 1906 wynosił majątek zarodowy powyższych funduszów w efektach, należytościach czynnych i realnościach	5,821.976 „ 02 „
Z porównania tedy z rokiem poprzednim okazuje się zwiększenie tych funduszów o .	3.639 K 09 h
Do powyżej wykazanego stanu funduszów dobroczynnych, naukowych i pomnikowych .	5,825.615 K 11 h
Doliczywszy stan majątków zarodowych funduszów stypendyjnych	11,621.164 „ 80 „
okazuje się, że kapitały, efekta, wartości dóbr fundacyi, departamentowi I przydzielone, wynoszą ogółem	17,446.779 K 91 h
a gdy z dniem 15. listopada 1906 ogół tych majątków wynosił	17,245.465 „ 61 „
przeto w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się o	201.314 K 30 h
Doliczywszy do wykazanego powyżej stanu majątków zarodowych funduszów przydzielonych departamentowi I w sumie . .	17,446.779 K 91 h
stan majątków zarodowych po dzień 1. stycznia 1908 dwudziestu jeden funduszów	
Do przeniesienia . .	17,446.779 K 91 h

Z przeniesienia . . 17,446.779 K 91 h

dobroczynnych i stypendyjnych, przydzielonych innym departamentom*), a pozostających w zarządzie Wydziału krajowego w łącznej sumie . . . . . 1,016.058 „ 52 „

okazuje się ogólny stan majątku zarodowych funduszów stypendyjnych, dobroczynnych i pomnikowych w sumie . . . . . 18,462.838 K 43 h

---

*) Dep. II. fund. styp. Adamskich:

			a) zapas	64.901 K 48 h	
			b) należytość czynna . .	8.606 „ 40 „	73.507 K 88 h
„	„	fund. styp.	Michny		14.299 „ 84 „
„	„	„ „	Stowarzszenia Urzędników kolei Karola Ludwika		3.316 „ 53 „
„	„	„ „	Wystawy kraj. przemysłowej i rolniczej 1877		50.525 „ 52 „
„	„	„ dobr.	Edwarda Lewińskiego		68.678 „ 10 „
„	„	„ „	Piotra hr. Wodzickiego . . .		56.240 „ 14 „
„	„	„ „	Stanisława Piotrowskiego dla domu ubogich w Strzeliskach nowych .		18.917 „ 51 „
„	„	„ „	Sącz „dom roboczy“		97 399 „ 58 „
„	„	„ „	Straszewskiego dla ubogich robotników w Boguchwale		5.776 „ 42 „
„	III.	„ „	zbiorowych kas sierocych . . .		— „ — „
„	„	„ „	Wężyków		7.483 „ 28 „
„	„	„ styp.	Brześciańskiej Kunegundy . . .		10.701 „ 33 „
„	„	„ „	Bodziocha Tomasza		35.918 „ 48 „
„	„	„ „	Bohdanowicza Dominika . . .		25.207 „ — „
„	„	„ „	Jeleńskiego Napoleona dla szkoły rolniczej w Czernichowie		26.229 „ 92 „
„	„	„ „	Jeleńskiego Napoleona dla szkoły w Łuczycach		32.973 „ 54 „
„	„	„ „	Krzeczunowicza Ignacego . . .		33.567 „ 81 „
„	„	„ „	„ Walerego . . .		19.783 „ 24 „
„	„	„ „	Kucharskiego Jana		16.517 „ 55 „
„	V.	„ dobr.	Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców		5.578 „ 14 „
„	„	„ „	Weissenwolffowej na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą .		19.690 „ 45 „
„	„	„ „	Kośvitzky'ego dla ciemnych w Krakowie		3.282 „ 56 „
„	„	„ „	Morawieckiego Michała dla podrzutków		72.319 „ 20 „
„	VI.	„ „	galicyjskich inwalidów wojskowych		76.451 „ 04 „
„	„	„ „	niżankowicki „ „		6.410 „ 08 „
„	„	„ „	Kośvitzky'ego dla poprawionych złoczyńców		3.363 „ 85 „
„	„	„ styp.	Jub. ces. Franciszka Józefa I. .		231.920 „ 51 „
			Razem jak wyżej . .		1,016.058 K 52 h

Sumaryczne zestawienie

dochodów 74 Wydziałów powiatowych

podług zamknięć rachunkowych za rok 1905.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
							Wpływy nadzwyczajne					Dochody na cele komunikacyjne														
							ze sprzedaży					dodatki do podatków i dotacye na		subwencye na drogi		pożyczki i otrzymane zaliczki na drogi										
Liczba porządkowa	Nazwa powiatów	Czynsze z domów i gruntów i inne opłaty	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek i t. p.	Dodatki na cele administracyjne	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	gruntów i realności	papierów wartościowych	z zaciągniętych pożyczek	zaliczki otrzymane i zwrócone	Budowle i konserwacye wodne	fundusz dróg powiatowych	powiatowy fundusz dróg gminnych	powiatowe	gminne	powiatowe	gminne	myta drogowe, mostowe, przewozowe	wpłaty za nieodrobione i niezużyte prestacye w robociźnie i materyale	zwroty za utrzymanie publicznych dojazdów kolejowych	zwrócone zaliczki i dochody rozmaite drogowe	zapas kasowy z roku poprzedniego	Bonifikacya z funduszu propinacyjnego	Razem	Należytości czynne pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	% K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	2.028	50 14	35.677 75	240 37	913 49	. .	. .	12.000 .	1.653 12	. .	32.242 09	93.572 53	28.000	. .	. .	. .	992 50	2.731 17	25.615 97	23.182 49	293 85	2.845 .	262.038 47	4.393 90	
2	Bóbrka	.	427 11	15.766 70	200 .	70 .	. .	. .	28.000 .	100 .	. .	.	63.533 32	. .	26.666 56	. .	. .	377 20	4.867 96	8.581 31	101 08	1.558 .	150.249 74	.		
3	Bochnia	82 .	326 .	26.129 58	6.735 62	184 13	2.000 .	. .	6.693 08	16.011 13	. .	.	67.603 22	. .	8.113 .	22.031 01	. .	212 50	1.237 70	. .	59.770 35	2.582 01	1.176 .	220.887 33	23.024 47	
4	Bohorodczany	200 .	. .	18.521 52	700 51	2.426 33	9.000 .	4.686 73	. .	6.402 93	. .	.	20.564 17	. .	13.992 15	. .	10.000 .	. .	. .	2.066 50	596 68	744 .	89.901 42	23.052 47		
5	Borszczów	. .	. .	43.474 97	218 60	. .	. .	. .	. .	6.070 27	. .	31.594 58	35.201 24	. .	. .	. .	. .	2.703 48	72 .	1.098 38	917 15	3.082 77	1.120 .	125.553 44	29.632 46	
6	Brody	835 .	. .	108.520 54	4.987 95	1.617 35	. .	. .	3.000 .	9.860 21	. .	56.797 56	33.032 48	3.995 65	3.000 .	. .	. .	5.536 .	19.190 73	16.997 73	8.677 47	6.230 59	1.666 .	283.945 26	10.265 99	
7	Brzesko	349 88	120 65	31.640 .	489 91	53 28	. .	. .	. .	39.124 12	. .	33.698 .	58.353 31	10.000 .	24.900 .	. .	. .	. .	550 16	. .	5.371 41	500 47	1.320 .	206.471 39	24.592 99	
8	Brzeżany	2.667 79	. .	52.986 58	4.166 29	8 76	. .	. .	. .	14.796 34	. .	.	24.243 26	. .	49.990 23	. .	. .	. .	21.011 77	806 27	12.173 47	265 29	1.646 .	184.762 05	8.177 74	
9	Brzozów	107 .	8 .	16.588 79	2.026 82	184 73	. .	1.192 79	. .	1 173 11	. .	11.057 20	24.957 90	. .	23.347 82	. .	. .	8.993 26	. .	. .	2.463 31	9.270 92	802 .	102.173 25	4.713 47	
10	Buczacz	1.333 38	. .	100.311 60	1.561 18	15.307 27	. .	2.515 29	. .	25.942 89	. .	10.483 44	36.619 19	. .	33.000 .	. .	. .	5.710 .	222 .	2.763 23	3.880 31	12.292 31	3.242 .	305.184 39	27.910 50	
11	Chrzanów	1.249 78	25 .	20.221 28	1.200 .	552 54	. .	5.200 .	69.780 .	8.592 22	. .	50.553 16	53.923 85	13.733 89	15.492 50	25.662 60	28.102 73	332 .	2.466 60	. .	2.140 63	281 76	2.976 .	302.486 04	30.652 39	
12	Cieszanów	70 .	. 34	30.588 68	222 69	. .	. .	. .	. .	6.513 61	. .	20.391 94	20.391 96	8.204 98	. .	. .	. .	6.378 19	248 .	3.138 68	18.005 55	18.213 68	649 50	128.017 90	10.160 28	
13	Czortków	. .	197 50	26.622 02	1.552 65	1.726 02	. .	2.870 99	. .	6.792 74	. .	15.613 76	38.527 44	. .	13.997 91	. .	. .	. .	2.311 36	6 058 73	18.596 22	254 01	1.302 .	136.423 35	5.093 35	
14	Dąbrowa	240 .	336 .	26.464 97	3.889 55	. .	. .	. .	226 .	1.455 .	. .	.	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	6.369 44	. .	38.960 96	35.528 51	
15	Dobromil	139 39	. .	39.263 10	13.991 34	1.789 98	. .	. .	7.502 62	3.016 07	. .	. .	33.005 41	. .	48.416 39	. .	7.678 62	4.751 80	. .	14.685 30	11.854 37	865 85	1.310 .	188.270 74	14.461 37	
16	Dolina	5 .	. .	67.450 35	906 49	184 59	. .	24.983 10	. .	7.996 69	. .	. .	22.767 .	. .	. .	. .	14.804 .	. .	1.755 66	1.647 15	12.817 35	4.377 20	1.632 .	161.327 08	19.818 36	
17	Drohobycz	40 .	. .	37.575 93	2.453 40	1.171 14	. .	. .	. .	13.188 24	. .	87.094 38	66.660 15	. .	59.000 .	. .	. .	50.513 34	235 90	. .	24.515 15	868 28	1.522 .	344.832 91	43.154 56	
18	Gorlice	2.816 60	. .	69.227 05	7.823 80	415 73	. .	. .	15.000 .	915 78	. .	55.524 38	. .	13.100 .	. .	6.676 31	. .	. .	1.167 92	472 43	51.181 77	. .	2.200 .	226.521 77	9.082 01	
19	Gródek	1.200 .	. .	27.851 .	8.769 41	117 77	. .	. .	3.000 .	1.589 79	. .	7.865 .	50.444 66	. .	19.122 80	. .	. .	7.710 .	387 20	. .	. .	. .	. .	128.037 63	2.790 60	
20	Grybów	250 .	29 66	14.970 52	3.888 47	512 06	. .	400 .	1.740 .	3.165 .	. .	15.162 22	7.509 29	. .	12.139 95	10.000 .	. .	5.160 .	155 80	64 72	1.602 08	42 63	754 .	77.546 40	12.696 60	
21	Horodenka	166 .	597 .	57.303 55	153 63	210 .	. .	. .	45.000 .	7.626 38	. .	44.278 54	29.015 73	8.024 18	14.000 .	. .	. .	3.830 35	. .	. .	44.572 30	. .	1.568 .	256.315 66	41.441 37	
22	Husiatyn	3.746 80	100 .	38.034 31	93 .	1.506 24	. .	. .	17.350 .	660 .	. .	31.833 86	30.493 13	. .	2.000 .	. .	. .	8.608 05	6.094 40	4.949 48	1.934 94	3.525 36	1.236 .	152.165 57	1.010 .	
23	Jarosław	4.416 .	57.738 69	. .	38.312 43	18.449 64	. .	. .	1.440 56	8.570 17	. .	25.040 69	16 .909 12	. .	37.262 80	. .	. .	. .	782 .	279 34	11.181 72	7.296 60	. .	371.674 76	100.733 85	
24	Jasło	1.675 .	100 .	19.431 36	1.038 21	6.105 36	. .	14.000 .	250 .	. .	. .	16.381 47	42.770 .	. .	13.600 .	. .	. .	451 91	390 02	809 59	1.309 99	8.857 68	992 .	128.162 59	160 .	
25	Jaworów	128 .	. .	23.409 37	7.541 60	37 32	. .	. .	. .	2.320 96	400 .	. .	15.687 13	494 78	13.000 .	. .	. .	7.549 84	401 .	2.688 29	. .	4.019 14	924 .	78.581 43	3.443 80	
26	Kałusz	1.749 .	443 15	54.688 48	6.086 40	389 08	. .	19.039 72	17.000 .	23.781 62	. .	. .	31.801 94	. .	3.700 .	. .	. .	. .	225 20	3.344 91	1.466 09	. .	1.320 .	165.035 59	113.452 06	
27	Kamionka	187 .	. .	23.438 70	5.802 28	1.368 91	. .	. .	. .	3.659 53	. .	39.064 43	30.209 04	12.600 21	42.146 20	3.064 07	83.000 .	20.852 50	2.441 86	166 38	18.697 66	21.936 24	876 .	309.511 01	35 722 83	
28	Kolbuszowa	. .	. .	17 090 92	1.472 93	25 19	. .	. .	. .	503 .	. .	20.455 18	13.283 25	. .	. .	. .	. .	10.258 96	977 96	. .	4.311 60	5.232 40	786 .	74.397 39	16.006 81	
29	Kołomyja	. .	. .	89.993 12	3.903 10	1.750 04	. .	49.242 85	. .	10.696 64	. .	. .	93.595 04	. .	754 28	. .	. .	8.354 .	1.315 92	98 78	27.368 78	20.269 05	1.398 .	308.739 60	9.379 08	
30	Kossów	400 .	. .	18.056 60	2.198 39	978 70	. .	. .	. .	7.265 36	. .	43.154 49	16.775 24	7.283 09	12.000 .	. .	. .	. .	138 60	. .	114.742 84	2.829 41	1.796 .	227.618 72	6.471 79	
31	Kraków	217 93	23.756 50	24.676 57	18.665 31	16.229 92	. .	. .	. .	24.873 90	. .	.	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	2.906 .	111.326 13	111.251 21	
32	Krosno	6.190 .	. .	21.587 18	353 80	1.722 63	. .	. .	. .	10.736 .	. .	22.491 54	28.703 07	. .	. .	. .	. .	. .	115 40	1.146 80	4.844 90	2.967 67	682 .	101.540 99	4.030 47	
33	Limanowa	72 .	. .	33.491 24	448 94	4.536 60	. .	. .	. .	26.482 48	. .	15.400 .	18.179 58	2.000 .	26.234 .	. .	. .	1.300 50	552 70	836 04	12.480 .	6 84	1.374 .	143.344 92	7.823 64	
34	Lisko	. .	. .	13 828 63	335 .	. .	. .	. .	. .	839 .	. .	. .	29.239 38	8.641 28	15.953 23	. .	. .	10.948 50	814 98	. .	10.780 18	1.211 66	774 .	93.315 84	4.724 78	
35	Lwów	87.943 60	. .	90.004 31	1.253 86	1.720 21	. .	. .	. .	342 .	. .	. .	100.939 60	3.000 .	10.000 .	. .	. .	600 .	. .	800 .	2.712 85	4.454 82	2.360 .	306.131 25	2.555 12	
36	Łańcut	. .	. .	38.916 21	7.735 75	2.552 70	. .	. .	. .	8.485 53	. .	38.916 21	116.711 31	8.495 .	. .	. .	70.000 .	. .	86 .	1.041 11	1.986 40	3.519 86	1.970 .	300.416 08	87.252 06	
37	Mielec	46 .	50 78	31.210 70	750 45	5.759 65	. .	. .	. .	5.682 40	. .	14.142 15	55.403 19	. .	4.000 .	13.000 .	. .	7.501 86	. .	. .	1.423 39	95 54	1.160 .	140.226 11	84.847 97	
38	Mościska	. .	. —	30.910 19	2.764 75	. .	. .	. .	. .	1.529 18	. .	12.952 39	30.514 72	. .	8.567 68	. .	. .	14.020 .	672 10	. .	2.313 96	164 62	1.078 .	105.487 79	2.828 76	
39	Myślenice	500 .	. .	22 596 87	2.367 71	. .	. .	. .	. .	1.333 55	. .	. .	22.270 17	10.462 63	. .	. .	. .	4.249 .	62 88	4.839 15	43.722 27	1.515 47	1.188 .	115.107 70	987 72	
40	Nadwórna	176 .	. .	28.117 75	6.091 10	367 99	. .	. .	. .	. .	. .	. .	13.975 68	. .	. .	. .	. .	7.700 .	. .	. .	5.035 .	135 08	1.536 .	63.134 60	1.349 95	
41	Nisko	4.514 48	935 90	58.726 01	1.843 12	. .	38.723 81	6.000 .	23.677 71	. .	. .	. .	14.692 81	. .	45.759 20	. .	. .	2.309 12	10.752 70	7.339 52	17.461 93	. .	619 .	233.385 31	51.756 69	
42	Nowy Sącz	2.400 .	. .	49.436 77	625 61	24.930 26	. .	. .	. .	580 .	. .	. .	25 313 10	32.219 06	21.500 .	. .	. .	15.658 82	2.553 25	. .	9.417 48	35 97	1.702 .	186.371 92	8.794 58	
43	Nowy Targ	1.264 .	3.645 77	27.814 14	4.268 18	4.684 25	. .	. .	. .	2.300 .	. .	. .	20.039 69	. .	18.811 75	24.328 05	. .	2.558 .	410 40	1.848 40	640 94	3.200 88	941 .	116.958 45	4.109 20	
44	Pilzno	840 .	. .	13.049 74	94 .	152 41	. .	. .	796 .	. .	. .	10.083 92	12.456 60	. .	10.970 38	. .	. .	4.740 .	1.004 40	. .	2.182 14	11.908 46	540 .	68.818 05	495 .	
45	Podhajce	. .	114 10	61.291 .	. .	2.458 04	. .	. .	13.336 78	7.274 14	. .	46.588 86	. .	. .	51.018 22	. .	3.030 71	15.014 53	3.329 70	. .	6.897 61	. .	1.554 .	211.932 69	10.672 07	
46	Przemyśl	99 .	. .	36.902 31	5.382 41	1.342 42	. .	. .	. .	1.660 74	1.001 21	. .	53.391 89	26.952 29	25.988 14	. .	. .	2.600 .	3.366 64	2.086 55	12.123 17	952 40	1.140 .	174.984 20	5.249 09	
47	Przemyślany	. .	. .	20.668 42	63 18	. .	. .	. .	. .	1.327 13	. .	34.846 07	63.678 89	. .	. .	. .	200 .	. .	1.302 41	3.241 36	6.880 08	. .	1.570 .	133.777 54	50 .	
48	Rawa	2.103 .	. .	20.802 81	2.039 55	2.091 46	. .	. .	4 000 .	10.998 58	. .	23.966 40	38.808 01	17.000 .	35.000 .	. .	10.824 22	6.645 17	1.371 20	4.683 60	5.006 66	. .	1.020 .	186.360 66	118.081 61	
49	Rohatyn	107 .	. .	18.450 07	3.675 90	9.753 35	. .	. .	18.400 19	2.606 15	. .	. .	46.175 24	21.163 24	27.820 .	. .	11.000 .	103 33	645 63	47 10	148 40	8.263 59	1.240 .	169.599 49	19.458 57	
50	Ropczyce	. .	. .	11.388 32	1.904 87	. .	. .	. .	302 82	1.135 93	. .	8.540 83	. .	. .	64.517 09	. .	. .	. .	500 40	. .	1.487 81	5.693 52	. .	95.471 59	.	
51	Rudki	662 .	. .	17.889 30	12.597 55	6.023 79	. .	. .	. .	71 39	5.000 .	9.332 35	34.130 65	. .	2.865 32	. .	. .	1.645 .	1.505 10	9.188 14	575 69	. .	1.342 .	102.328 28	164 .	
52	Rzeszów	. .	. .	36.129 23	2.822 75	5.092 29	. .	. .	. .	1.311 .	. .	106.423 93	72 038 70	100.549 60	21.000 .	. .	. .	42.520 10	5.393 .	8 40	17.395 95	17.100 51	2.088 .	429.818 50	3.197 68	
53	Sambor	141 50	1.365 14	35.887 83	5.514 98	6.257 15	. .	2.000 .	2.889 75	3.373 40	. .	6.000 .	59 561 10	4.991 23	9.247 50	. .	. .	10.823 74	1.101 15	45 .	43.722 89	6.844 38	932 .	200.698 74	17.881 22	
54	Sanok	3.182 .	8 85	28.926 01	5.563 08	594 71	. .	. .	. .	241 21	. .	3.992 73	53.924 26	1.500 .	17.974 51	. .	15.000 .	747 60	1.176 90	647 16	2.992 26	1.429 76	962 .	138.868 04	2.316 90	
55	Skałat	. .	. .	39 420 50	57 60	769 57	. .	. .	. .	2.749 54	. .	. .	92.343 74	. .	10.000 .	. .	. .	8.782 .	2.751 70	134 74	1.076 76	10.063 04	1.670 .	169.819 19	3.473 33	
56	Śniatyn	1.436 32	. .	21.595 93	30.960 68	3.935 74	. .	91.963 84	60.950 10	3 425 98	. .	23.559 28	26.723 66	104.701 20	. .	4.496 84	2.942 95	12.750 .	985 78	. .	3.679 90	. .	. .	393.998 20	11.038 49	
57	Sokal	1.841 66	233 58	99.773 39	2.193 .	2.471 63	. .	. .	30.000 .	7.117 90	3.250 .	. .	49.056 05	141.439 56	3.590 50	. .	. .	11.718 62	1.267 20	12.920 41	650 75	4 05	1.476 .	369.004 30	57.914 56	
58	Stanisławów	. .	. .	49.204 56	4.665 11	1.200 .	. .	. .	. .	287 32	. .	. .	53.222 54	2.000 .	. .	. .	. .	6 423 .	. .	. .	3.872 72	4.459 95	1.156 .	126.491 20	2.083 85	
59	Stary Sambor	1.605 .	. .	23.478 86	237 91	2.555 15	. .	. .	15.000 .	4.457 50	. .	14.895 80	9.354 24	30.500 .	2.413 08	. .	. .	5.186 78	1.005 80	. .	46.886 49	44.635 10	740 .	203.451 71	2.176 61	
60	Stryj	71 .	420 62	28.274 78	10.781 72	1.488 82	. .	29.573 23	. .	1.618 .	. .	14.136 92	37.886 92	. .	100 .	. .	10.114 86	9.804 22	597 20	615 66	29.906 98	270 03	1.240 .	176.900 96	42.362 90	
61	Tarnobrzeg	. .	. 15	24.344 23	1.781 43	. .	. .	597 72	. .	15.141 66	. .	8.114 73	42.196 60	. .	2.600 .	. .	20.000 .	13.704 .	877 40	. .	7.351 06	294 29	1.572 .	138.575 12	13.40 82	
62	Tarnopol	801 80	780 .	52.443 56	1.039 24	. .	. .	. .	. .	20.953 80	. .	4.580 71	120.191 56	4.000 .	9.837 81	3.175 .	34.000 .	13.150 .	3.100 67	1.981 45	1.896 75	1.925 48	1.782 .	275.639 33	90.355 60	
63	Tarnów	900 .	. .	26.173 25	392 13	333 72	469 25	33.905 71	. .	4.420 90	. .	30.511 47	51.774 83	3.200 .	13.412 71	. .	. .	18.773 49	7.491 83	. .	111.595 65	2.630 89	342 .	309.327 88	6.481 37	
64	Tłumacz	558 .	5 46	45.118 66	2.270 96	4.013 53	. .	51 .	. .	2.845 69	. .	. .	62.701 32	. .	3.000 .	. .	11.500 .	. .	2.600 62	100 86	14.198 58	1.063 43	1.948 .	151.976 11	5.724 81	
65	Trembowla	190 .	. .	25.251 01	5.127 91	960 08	. .	. .	. .	7.231 80	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	500 .	39.260 80	10.252 72	
66	Turka	80 .	. .	54.851 31	1.998 48	646 65	. .	. .	. .	18.051 99	. .	9.185 59	. .	. .	963 81	. .	29.249 42	5.967 73	435 60	. .	3.572 70	4.465 28	1.452 .	130.900 51	26.388 33	
67	Wadowice	61 .	451 87	. .	1.057 20	29.974 52	. .	. .	. .	19.488 72	. .	12.846 20	19.269 35	. .	32.274 80	. .	51.000 .	4.373 14	617 20	. .	22.697 43	28.960 96	2.542 .	225.614 39	36.344 30	
68	Wieliczka	1.207 33	. .	66.249 87	5.605 80	20.586 71	. .	19.007 .	840.000 .	57.783 22	. .	777 99	50.662 66	. .	34.810 80	. .	. .	42.063 15	936 63	3.796 56	26.788 22	1.033 17	1.584 .	1,172.894 11	705.060 02	
69	Zaleszczyki	100 .	. .	38.931 24	1.928 86	2.904 86	. .	. .	10.000 .	4.490 .	. .	11.450 35	29.389 38	. .	5.090 .	. .	. .	272 .	. .	1.535 93	22.263 40	1.298 72	706 .	130.360 74	35.215 14	
70	Zbaraż	879 .	. .	18.057 59	4.121 60	. .	. .	. .	2.000 .	11.099 65	. .	. .	18.823 79	. .	59.014 96	. .	9.000 .	6.600 .	429 46	. .	4.683 85	. .	612 .	135.321 90	42.378 24	
71	Złoczów	5.521 .	. .	122.811 09	17.926 24	4.482 97	. .	3.280 .	. .	4.350 24	. .	. .	45.372 79	18.628 83	80.529 .	. .	. .	10.697 58	1.113 60	21.684 97	13.388 70	3.586 77	2.106 .	355.429 78	3.775 17	
72	Żółkiew	900 .	. .	18.700 64	11.468 08	186 32	. .	18 76 75	. .	1.919 80	150 .	47.791 43	. .	26.661 80	32.906 78	26.142 99	. .	8.660 08	1.504 15	5.463 50	387 50	5.239 58	1.000 .	190.961 40	7.817 47	
73	Żydaczów	800 .	250 .	33.981 69	2.026 02	824 70	. .	. .	20.000 .	6.876 40	. .	20.594 40	48.398 66	3.000 .	. .	. .	. .	7.955 41	2.600 12	. .	10.366 83	10.554 86	995 .	169.221 09	21.463 08	
74	Żywiec	2 .	36 80	15.206 94	422 97	4.367 68	. .	. .	. .	3.084 56	. .	16.411 06	58.620 01	. .	528 90	. .	. .	12.505 .	85 30	528 34	387 81	. .	1.024 .	113.161 37	14.601 21	
	Razem	153.494 24	92.549 61	2,727.850 05	325.771 88	236.168 13	9.469 25	347.060 53	1,251.657 90	573.645 81	9.801 21	1,216.819 68	2,945.085 74	676.542 50	1,247.432 96	138.576 87	421.447 51	509.999 75	131.955 38	177.091 07	1,031.164 25	325.440 48	94.521 50	14,643.544 30	2,358.211 87	

Sumaryczne zestawienie

wydatków 74 Wydziałów powiatowych

podług zamknięć rachunkowych za rok 1905.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
								Subwencye na cele					Nadzwyczajne wydatki				Wydatki na cele komunikacyjne										
													kupno					budowa i utrzymanie									
Liczba porządkowa	Nazwa powiatów	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Utrzymanie budynków, czynsze za najem biur	Podatki	Koszta komisyjne	oświaty, szkolne	sanitarne itp.	na budowle, konserwacye wodne itp.	Wydatki rozmaite	Zapas kasowy z końcem roku	gruntów, domów itp.	papierów wartościowych	spłata długów zasiłków itp.	zaliczki udzielone i spłacone	koszta administracyjne drogowe	dróg powiatowych	dróg gminnych	publicznych dojazdów kolejowych	spłata długów	zaliczki udzielone i zwrócone, wydatki rozmaite drogowe	zapas kasowy pozostały z końcem roku	Hodowla bydła	Razem	Długi i zaległości bierne, pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	13.659 90	. .	1.505 08	5.926 97	275 19	3.100 .	3.415 .	2.500 50	. .	3.474 36	489 47	. .	15.000 .	4.950 80	650 .	21.203 53	10.094 81	53.396 93	. .	52.284 77	66.391 13	259 43	460 50	262.038 47	104 503 57	
2	Bóbrka	7.000 .	1.500 .	642 15	800 .	. .	. .	300 .	2.432 76	. .	1.707 50	1.579 .	6.420 42	20.000 .	2.028 22	100 .	25.455 55	. .	46.907 96	7.899 38	. .	17.209 47	7.867 38	400 .	150.249 74	38.952 72	
3	Bochnia	9.630 .	2.984 .	957 43	2.237 56	. .	1.755 50	2.622 .	5.364 70	. .	2.489 06	1.227 35	. .	2.000 .	15.746 15	11.843 .	7.561 .	13.031 37	74.763 08	. .	. .	64.201 26	1.990 68	680 29	220.887 83	93.463 20	
4	Bohorodczany	5.555 93	. .	942 .	600 .	139 30	764 35	560 .	4.799 97	. .	2.291 14	2.945 61	8 519 90	9.223 .	1.433 42	3.952 40	5.925 47	. .	36.091 11	. .	1.600 .	3.587 52	15 30	955 .	89.901 42	27.795 49	
5	Borszczów	11.698 .	. .	1.323 23	2.685 66	. .	1.734 74	2.556 .	2.170 .	. .	3.147 14	4.794 59	. .	. .	18.930 38	1.782 61	15.385 .	10.730 87	13.969 27	1.075 31	5.781 14	11.270 28	16.507 43	61 49	125.553 44	64.843 23	
6	Brody	21.738 99	3.136 52	3.547 09	8.126 98	. .	2.463 24	. .	4.420 .	. .	7.138 85	3.477 30	. .	. .	10.846 18	2.000 .	12.118 12	127.035 05	39.920 30	16.282 30	12.103 20	2.769 30	6.181 72	643 32	283.945 26	84.836 09	
7	Brzesko	11.819 30	1.800 .	1.126 48	. .	616 92	639 45	1.310 .	5.383 .	. .	3.890 77	27.208 96	. .	. .	15.720 96	1.800 .	9.846 78	40.970 02	69.161 57	. .	13.400 .	8 20	1.766 98	200 .	206.471 39	46.666 .	
8	Brzeżany	11.480 .	3.635 52	1.400 .	320 23	199 60	1.729 80	1.948 40	4 116 64	1.500 .	5.127 28	348 72	. .	. .	10.964 33	2.088 94	9.096 35	. .	114 300 99	14.654 02	165 .	724 70	416 28	600 .	184.762 05	118.253 27	
9	Brzozów	6.862 50	1.900 .	600 .	1.248 .	. .	268 .	985 .	2.030 47	. .	1.378 87	1.641 36	. .	. .	2.220 .	2.400 .	7.594 41	16 503 13	41.987 44	. .	1.000 .	353 50	13.200 07	. .	102.173 25	3.405 53	
10	Buczacz	14.014 26	2.034 60	4.085 01	1.598 89	659 23	1.068 .	3.668 19	5.098 28	. .	1.452 86	41.025 53	10.694 50	1.131 90	6.774 42	6.705 06	22.043 .	17.013 24	132.637 45	2.763 23	7.579 90	10.000 41	10.933 55	2.202 38	305.184 39	28.197 63	
11	Chrzanów	13.262 81	2.624 50	969 95	771 73	. .	204 20	. .	4.965 .	. .	11.921 42	3.730 98	. .	5.000 .	56.603 20	9.743 03	16.266 05	46.943 41	81.390 62	. .	. .	479.956 07	133 07	. .	302.486 04	124.274 02	
12	Cieszanów	10.524 .	1.320 .	769 86	1.966 66	. .	1.715 47	360 .	3.475 18	. .	2.392 24	2.422 23	. .	34	3.728 84	9 195 09	2.600 .	23.189 10	16.114 29	2.439 40	8.201 39	13.306 38	24.119 02	174 91	128.017 90	43.316 78	
13	Czortków	8.280 .	2.328 80	795 71	800 .	143 75	138 40	360 .	4.000 .	. .	2.827 15	118 47	. .	7.848 14	10.386 45	2.737 05	6.280 .	6.362 25	40.953 95	5.881 06	. .	33.909 61	1.972 56	300 .	136.423 35	75.585 .	
14	Dąbrowa	7.480 .	1.500 .	1.384 01	1.089 43	. .	770 92	375 .	1.209 93	6.303 78	2.841 .	.	. .	. .	9.187 98	1.910 .	. .	. .	. .	317 42	. .	. .	4.396 49	195 .	38.960 96	210.806 65	
15	Dobromil	19.029 31	500 .	1.241 41	2.100 88	. .	1.059 40	433 97	6.694 .	. .	2.415 48	. .	. .	. .	30.040 15	3.192 66	85.881 63	. .	3.598 54	15.429 24	10.104 42	5.232 90	1.011 51	305 24	188.270 74	1.187 15	
16	Dolina	10.000 .	2.000 .	1.378 43	721 62	222 77	2.812 38	. .	24.262 .	. .	8.291 03	1.305 99	. .	32.000 .	2.000 .	1.360 .	9.660 14	. .	39.679 93	1.808 94	. .	21.506 36	322 49	2.000 .	161.327 08	108.400 36	
17	Drohobycz	18.759 92	2 310 72	2.099 77	2.530 73	. .	3.401 61	4.276 06	1.450 06	. .	8.158 09	330 25	. .	. .	5.978 10	5.985 .	23.247 76	69.295 61	116.245 27	. .	. .	68.462 75	11.635 81	670 40	344.382 91	77.221 45	
18	Gorlice	14.235 43	7.939 96	3.118 64	1.784 45	439 98	2.733 42	5.849 80	1.950 .	. .	11.721 89	679 84	. .	. .	47.245 55	. .	16.977 94	64.669 49	. .	800 .	. .	45.555 88	120 .	700 .	226.521 77	121.399 15	
19	Gródek	8.848 .	1.537 62	1.481 39	506 89	. .	1.934 37	. .	4.849 16	. .	3.660 45	66 73	. .	. .	10.841 86	1.309 30	10.732 93	12.111 .	39.759 30	11.859 77	. .	18.638 86	420 .	128.057 63	58.866 16		
20	Grybów	6.191 .	1.860 .	339 79	. .	. .	1.921 80	1.200 .	920 .	3.307 .	2.465 56	734 40	200 .	1.029 66	2.200 50	3.340 .	10.506 24	19.654 71	13.120 62	27 70	. .	6.932 61	1.594 81	. .	77.546 40	71.352 55	
21	Horodenka	8.438 16	800 .	1.690 35	1.367 42	2.861 20	555 14	2.808 77	12.670 29	120 .	3.327 68	1.495 24	. .	. .	19.595 77	28.047 11	12.163 29	25.951 49	39.102 08	23.647 43	16.441 54	33.935 98	21.126 72	200 .	256.845 66	120.635 06	
22	Husiatyn	11.394 .	252 10	1.912 50	3.159 74	. .	1.034 62	. .	2.600 .	1.856 98	6.955 56	789 96	. .	2.000 .	7.316 66	540 .	10.020 48	15.539 66	37.121 89	8.101 42	25.678 84	5.084 07	10.807 09	. .	152.165 57	62.986 11	
23	Jarosław	. .	1.000 .	21.054 79	2.791 10	. .	. .	4.962 90	4.744 01	. .	. .	19.824 10	. .	. .	74.545 59	. .	22.285 18	23.982 96	146.341 47	525 .	13.940 .	2.601 99	33 075 67	. .	371.674 76	129.013 02	
24	Jasło	9.340 .	3.000 .	754 19	1.584 39	. .	398 40	730 .	3.499 44	. .	5.304 15	3.282 78	. .	9.000 .	. .	240 .	15.329 40	8.876 99	48.621 80	695 70	2.386 33	4.806 44	9.712 58	600 .	128.162 59	454 .	
25	Jaworów	8.080 34	964 34	1.511 80	877 26	. .	. .	. .	2.516 70	847 01	5.591 05	955 73	. .	. .	10.496 02	1.312 .	5.398 .	30 66	33.233 38	249 .	1.000 .	4.171 14	987 .	360 .	78.581 43	68.694 77	
26	Kałusz	9.594 63	1.000 .	880 80	1.034 42	734 60	1.034 27	1.460 .	30.578 62	1.000 .	2.732 23	380 20	. .	33.166 47	10.272 95	18.044 91	18.664 .	. .	21.186 74	. .	. .	13.188 02	242 73	200 .	165.035 59	102.386 37	
27	Kamionka	12.690 .	300 .	1.198 16	496 12	. .	640 31	1.788 15	7.376 10	. .	2.577 .	439 34	. .	. .	4.560 90	2.857 62	21.142 09	50.505 42	54.784 51	. .	43.809 90	58.903 88	44.732 79	408 72	309.511 01	65.720 64	
28	Kolbuszowa	7.825 85	720 .	515 .	400 .	. .	718 12	886 .	2.480 .	. .	4.270 51	1.722 56	. .	. .	200 .	12.666 61	3.015 93	252 60	. .	. .	2.733 33	13.062 76	22.788 12	145 .	74.397 39	2.946 86	
29	Kołomyja	13.143 33	1.858 12	1.726 14	2 463 85	308 47	1.682 28	6.200 .	3.994 .	. .	19.722 33	8.792 .	. .	47.000 .	29.297 45	20.795 78	17.211 34	. .	78.453 .	1.043 66	. .	28.038 32	27.009 53	. .	308.739 60	446.212 42	
30	Kossów	9.215 .	2.084 .	592 10	5.529 82	. .	1.873 60	690 .	5.196 66	. .	851 48	184 93	100 .	. .	847 06	2.000 .	33.661 32	108.856 09	. .	. .	. .	52.609 54	1.793 72	1.530 40	227.618 72	14.942 91	
31	Kraków	15.699 46	2.000 .	1.774 57	2.700 .	. .	468 52	200 .	4.867 .	. .	21.126 30	5.980 76	. .	38.355 12	15.572 92	2.410 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	171 48	111.326 18	20.644 33	
32	Krosno	6.420 .	820 .	1.887 30	2.658 11	. .	199 90	4.426 .	3.565 65	. .	2.964 44	1.305 64	. .	. .	13.415 75	3.561 92	9.818 70	7.167 57	18.086 20	1.696 64	8.300 .	13.271 88	1.903 39	46 90	101.540 99	142.681 48	
33	Limanowa	6.900 .	912 80	777 14	1.830 93	. .	385 29	104 .	1.525 97	. .	1.783 88	1.516 61	. .	. .	1.875 72	24.915 09	7.302 36	27.978 34	54.237 03	1.110 11	1.558 54	3.497 54	5.133 27	. .	143.944 92	30.105 06	
34	Lisko	6.110 .	. .	555 98	844 .	. .	450 26	. .	3.430 .	. .	. .	785 25	2.962 06	. .	315 .	120 .	15.716 .	16.852 33	11.277 .	. .	10.814 50	22.121 38	858 .	204 08	93.315 84	3.849 78	
35	Lwów	18.621 46	1.000 .	. .	90.841 06	605 17	1.998 10	872 .	2.062 44	. .	7.515 28	388 47	. .	. .	. .	520 .	17.018 96	. .	97.776 25	4.739 29	16.255 96	40.035 23	4.681 58	1.200 .	306.131 25	126.351 85	
36	Łańcut	11.152 .	1 200 .	920 37	4.599 82	. .	1.916 78	674 36	4.564 02	. .	9.696 55	2.287 05	. .	. .	218 .	14.576 22	28.447 33	25.651 19	77.504 06	8.177 28	81.797 33	22.785 53	3.628 55	624 19	300.416 08	186.774 77	
37	Mielec	8 933 .	1.860 .	406 23	1.773 10	. .	. .	512 .	. .	. .	2.952 65	8.010 24	. .	3.500 .	15.622 76	1.190 .	8.500 .	11.655 60	23.555 63	1 960 .	21.603 77	16.031 04	12.260 09	500 .	140.226 11	84.118 39	
38	Mościska	9.496 .	2.604 .	1.360 97	1.771 77	. .	2.350 61	1.646 20	3.948 32	. .	1.789 68	628 48	. .	. .	8.381 09	1.810 .	5.790 27	18.462 84	24.977 15	. .	2.823 88	13.438 64	3.712 89	500 .	105.487 79	115.642 42	
39	Myślenice	8.712 55	750 .	1.159 47	358 52	101 35	741 70	440 .	5.995 99	. .	2.810 83	. .	. .	. .	6.000 .	685 72	7.998 49	2.265 64	29.013 72	4.611 79	. .	42.478 32	758 61	230 .	115.107 70	26.289 29	
40	Nadwórna	11.000 .	. .	920 37	800 .	938 68	3.251 46	1.160 .	4.499 84	. .	4.928 55	629 94	. .	7.000 .	. .	. .	6.353 .	. .	11.200 32	. .	. .	9.120 .	172 44	1.160 .	63 134 60	. .	
41	Nisko	7.758 .	752 .	1.838 77	2.891 23	. .	1.207 70	2.770 50	7.729 30	22.891 03	9.520 75	5.437 21	. .	16.768 75	16.099 05	4.492 45	2.040 .	. .	106.178 78	12.478 55	9.296 61	3.649 63	. .	90 .	283.385 31	112.219 51	
42	Nowy Sącz	12.320 .	. .	1.889 57	2.310 09	. .	616 78	. .	. .	. .	12.498 45	7.591 11	. .	. .	2.860 .	8.874 58	18.590 67	70.740 89	44.933 71	. .	. .	3.651 07	. .	. .	186.371 92	37.678 10	
43	Nowy Targ	12.354 20	. .	1.051 43	354 75	. .	1.193 51	7.618 22	1.100 .	. .	11.429 41	68 82	. .	. .	4.250 .	5 500 .	18.675 69	7.257 37	40.531 61	843 41	226 47	3.989 52	5.314 04	200 .	116.958 45	. .	
44	Pilzno	4.360 .	. .	421 65	1.238 43	. .	. .	. .	616 66	. .	1.075 65	1.170 98	. .	. .	6.218 70	. .	6.276 02	9.624 11	20.944 30	. .	8 238 87	2.924 17	5.340 43	370 08	68.818 05	39.646 40	
45	Podhajce	8.936 .	1.640 .	2.089 46	2.295 04	51 20	2.332 45	385 .	1.808 33	. .	3.074 52	. .	. .	. .	22.166 61	1.459 25	18.602 91	19.320 27	88.538 95	. .	23.036 33	16.196 37	. .	. .	211.982 69	40.915 64	
46	Przemyśl	15.213 33	2.000 .	2.519 86	. .	41 15	210 13	1.180 .	2.900 .	1.117 75	5.888 09	2.652 63	. .	. .	5.543 88	2.175 42	14.287 11	30.483 26	81.502 54	2.592 48	. .	1.825 64	2.839 93	11 .	174.984 20	1.102 .	
47	Przemyślany	6.446 58	. .	600 .	706 28	. .	1.315 33	2.781 66	3.791 68	. .	2.470 35	2.693 82	. .	. .	1.439 70	1.183 33	15 878 98	11.764 06	43.159 76	1.766 76	16.400 60	5.859 39	15.319 26	200 .	133.777 54	2.220 .	
48	Rawa	7.927 60	5.000 .	1.285 54	1.330 33	. .	1.377 88	. .	3.333 44	. .	4.452 06	1.570 36	. .	. .	15 465 41	1.812 78	32.147 59	10.843 54	69.008 84	6.205 21	12.376 51	4.658 99	8.074 58	. .	186.360 66	152.180 55	
49	Rohatyn	7.948 .	905 66	1.881 74	274 42	. .	2.761 19	1.941 57	3.891 34	480 .	5.485 08	. .	. .	. .	7.786 .	538 .	5.998 98	34.326 48	61.112 85	2.665 14	20.722 19	. .	6.822 17	4.558 68	169.598 49	32.100 19	
50	Ropczyce	7.312 48	1.371 .	1.791 97	. .	. .	. .	. .	1.200 .	. .	3.056 49	. .	. .	. .	185 30	17.827 03	21.720 24	2.587 22	. .	. .	2.800 .	25.415 33	. .	10.751 18	95.471 59	. .	
51	Rudki	. .	2.600 .	. .	8.506 40	474 87	1.185 20	789 90	440 .	13.660 75	14.562 42	31 25	. .	. .	1.024 .	200 .	6.196 22	9.828 76	27.035 96	3.915 12	8.000 .	1.723 75	2.037 44	111 24	102.323 28	10.407 76	
52	Rzeszów	15.884 23	1.285 80	68 .	2.937 28	176 .	260 80	2.900 .	2.725 12	1.760 35	4.411 62	6.991 25	. .	. .	4.127 94	780 .	47.618 10	140.523 15	42.387 79	88.876 23	10.468 40	39.594 86	15.966 66	74 92	429.813 50	70.113 39	
53	Sambor	16.327 04	4.670 .	1.557 22	1.175 96	. .	2.444 77	1.552 84	68 01	. .	3.492 09	1.093 88	. .	16.460 47	5.410 90	3.599 62	14.919 14	14.820 41	41.649 72	700 24	8 50	69.628 16	615 82	509 45	200.698 74	49.854 55	
54	Sanok	13.582 71	1.124 73	874 08	439 57	930 47	852 40	520 .	3.623 28	. .	1.657 42	168 46	. .	. .	6.442 71	3.766 88	13.456 64	3.785 .	29.808 35	794 51	7.559 10	48.273 24	974 80	283 69	138.863 04	83.835 59	
55	Skałat	13.266 64	400 .	1.040 .	. .	87 76	1.551 48	. .	16.622 82	. .	2.858 13	94 47	. .	. .	7.629 32	1.352 76	15.177 30	. .	103.987 57	275 33	. .	. .	5.780 61	200 .	169.819 19	126.908 29	
56	Śniatyn	8 616 .	240 .	990 17	1.983 99	. .	612 82	4.434 72	32.924 65	. .	3.060 90	. .	984 40	96.867 04	19.194 90	800 .	11.348 .	179.938 09	17.272 47	. .	11.297 68	1.586 65	1.345 72	1 000 .	393.998 20	232.656 41	
57	Sokal	16.036 38	1.650 .	3.014 90	1.999 64	700 53	1.339 .	1.000 .	2.299 95	11.940 .	4.849 52	900 99	. .	. .	40.162 28	12.780 .	59.509 50	143.535 31	44.518 80	12.760 98	. .	8.109 51	1.244 75	652 26	369.004 30	189.544 29	
58	Stanisławów	. .	. .	32.702 93	. .	. .	. .	. .	4.674 32	. .	11.148 91	1.796 93	. .	. .	4.189 90	. .	13.994 11	4.247 84	38.855 62	. .	. .	3.675 44	11.205 20	. .	126.491 20	32.565 85	
59	Stary Sambor	11.124 29	1.340 44	2.136 31	1.798 05	. .	1.162 12	300 .	2.717 38	. .	1.418 38	3.357 31	. .	. .	2.178 20	88.820 .	6.714 75	9.184 67	46.623 74	. .	6 816 85	2.512 .	14.088 35	1.208 86	203.451 71	6.173 52	
60	Stryj	17.206 84	1.609 36	2.785 73	652 36	. .	2.210 14	1.910 .	1.670 .	. .	5.024 94	1.400 .	360 24	2.200 .	770 72	1.585 96	19.557 71	19.402 78	49.098 36	1.662 .	25.879 02	2.825 63	626 71	18.442 46	176 900 96	18.349 42	
61	Tarnobrzeg	9.321 30	. .	998 67	540 85	. .	543 80	1.725 .	3.791 65	2.070 .	16.068 .	. .	. .	. .	5.615 86	3.772 92	7.727 69	13.721 16	24.593 24	17 61	8.800 .	39.611 70	1.726 14	. .	188.575 12	160.764 02	
62	Tarnopol	21.185 .	3.507 24	721 60	1.692 44	. .	5.070 12	2.312 15	5.685 .	. .	10.612 47	. .	. .	. .	18.437 70	4.971 12	20.026 54	22.661 80	86.466 49	2.636 78	46.288 39	4.529 .	16.398 43	417 06	275.639 33	138 137 23	
63	Tarnów	10.080 62	4.778 20	1.130 82	1.232 27	763 62	1.172 07	5.525 .	1.293 62	. .	2.087 11	6 38	4.000 .	30.258 70	26.005 93	16.281 .	32.620 68	47.160 60	. .	. .	124.093 65	706 62	135 99	309.327 88	38 526 94	
64	Tłumacz	11.636 .	. .	1.688 48	1.187 22	. .	1.746 70	7.485 62	2.665 44	394 85	9.014 67	7.705 29	1.170 .	51 .	9.961 03	2.795 .	16.956 92	. .	22.294 10	297 10	20.679 58	33.338 58	433 53	480 .	151.976 11	27.576 02	
65	Trembowla	9.703 01	2.333 34	1.503 09	224 40	44 82	651 58	550 .	6.650 .	. .	5 628 38	997 18	. .	9 .	5.257 57	4.678 70	. .	. .	. .	28 73	. .	. .	. .	1.000 .	39.260 80	49.454 12	
66	Turka	11.420 .	3.018 62	954 40	429 80	. .	3.192 81	2.060 20	6.864 12	. .	7.027 43	3.649 94	. .	239 29	7.879 36	709 46	12.229 19	20.881 58	1.000 .	18.866 .	. .	20.126 89	10.131 42	220 .	130.900 51	74.404 75	
67	Wadowice	8.729 72	. .	1.238 76	1.200 .	. .	2.437 44	1.975 .	7.695 18	525 .	2.928 59	134 57	. .	. .	9.248 40	4.781 92	17.444 02	3.786 81	80.931 45	. .	16.467 46	65.038 83	. .	1.101 30	225.614 39	144.285 42	
68	Wieliczka	11.867 .	2.948 .	2.869 81	801 73	. .	2.723 42	2.980 40	3.316 72	. .	4.218 44	2.913 55	. .	19.022 .	948.449 19	4.460 04	23.022 60	31.257 11	88.926 59	. .	. .	14.770 39	7.137 46	1.210 16	1.172.894 11	858.408 60	
69	Zaleszczyki	14.063 37	1.197 56	1.491 94	615 30	344 76	451 .	3.748 .	60 .	. .	4.718 60	33 18	. .	. .	17.701 38	2.385 .	8 333 72	12.678 95	22.044 57	1.877 .	10.991 43	26.886 .	290 46	450 52	130.360 74	113.015 16	
70	Zbaraż	7.060 .	800 .	546 97	1.600 .	. .	440 44	400 .	4.396 93	. .	2.840 82	2.264 77	. .	. .	12.515 02	2.356 12	6.090 04	. .	58.078 25	. .	19.252 22	14.632 85	832 .	1.214 97	135.321 90	77.842 76	
71	Złoczów	15.125 .	. .	4.299 94	1.350 31	1.012 98	1.508 87	. .	8.026 11	. .	15.629 56	19.702 30	. .	. .	19.356 52	1.200 .	80.010 91	25.716 42	112.344 88	16.391 96	. .	21.292 30	12.466 72	. .	355.429 78	188.940 13	
72	Żółkiew	18.116 12	600 .	934 55	637 11	. .	359 56	400 .	2.009 80	557 80	15.687 42	530 10	40 .	. .	3.440 .	960 .	. .	11.847 37	113.397 71	1.681 08	. .	15.321 50	3.509 95	931 33	190.961 40	30.823 54	
73	Żydaczów	12.255 .	1.900 .	2.523 70	1.006 59	. .	3.898 75	. .	3.475 05	. .	4.658 30	451 93	. .	. .	17.686 22	17.241 27	12.033 30	26.638 59	21.552 55	. .	. .	24.586 75	18.658 09	665 .	169.221 09	43.478 50	
74	Żywiec	5.840 .	. .	1.586 88	900 .	. .	798 38	5.626 .	1.500 03	. .	3.146 99	2.212 09	. .	. .	1.100 .	690 .	25.574 09	24.858 15	16.774 16	1.090 92	. .	2 874 18	18.457 50	132 .	113.161 37	. .	40
	Razem	791.807 59	111.704 55	121.681 46	239.612 88	12.874 37	97.532 55	125.851 08	352.024 68	70.332 30	411.299 50	233.110 12	32.489 46	415.150 88	1.786.000 20	428.176 05	1.197.586 40	1.773.176 60	3.473.430 21	316.209 81	649.968 95	1.490.388 41	497.564 .	65.622 25	14.643.544 80	6.387.305 88	

Wykaz dochodów

podług zamknięć rachunkowych za rok 1905.

30 miast (objętych ustawą z r. 1889).

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Czynsze i opłaty: z dóbr	z domów, rzeźni, budek itp.	z gruntów, kamieniołomów itp.	z lasów, wiklin itp.	z fabryk, cegielń, wapienników itp.	z koszar i kwaterunku wojska	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek itp.	Z dzierżawy praw i przywilejów: propinacya i opłaty komunalne	placowe, targowe, straganowe, sprzedaż śmiecia	miary i wagi, polowanie i rybołostwo	Taksy	Z dzierżawy dodatków krajowych konsumcyjnych	Dodatki na cele ściśle gminne: od podatków bezpośrednich	konsumcyjne: od mięsa	od wina	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne: ze sprzedaży gruntów i realności	papierów wartościowych	z pożyczek zaciągniętych	zaliczki otrzymane i zwrócone	Wpływy drogowe: myto drogowe, mostowe, przewozowe, kopytkowe	subwencye, ekwiwalent, zapas kasowy i inne drogowe	Na cele szkolne: dodatki i inne	Depozyta i kapitały obce	Razem	Należytości czynne, pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	% K. gr.	% K. gr.	% K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	. .	61.804 83	5.834 .	10.699 95	56.705 24	. .	3.474 56	111.126 93	1.013 91	8.114 98	4.311 11	. .	. .	. .	. .	100.732 82	9.890 21	. .	48.000 .	57.000 .	79.966 72	. .	. .	1.218 50	. .	559.388 26	102.875 56	
2	Bochnia	. .	10.205 02	9.939 49	60 .	. .	7.198 14	.	103.660 .	12.769 19	137 80	1.018 50	. .	. 10.210 53	. 18.416 .	. 1.160 75	14.092 70	.	. .	. .	. .	40.604 06	. .	. .	1.032 24	23.508 80	254.012 72	41.946 34	
3	Brody	. .	13.966 51	697 .	. .	. .	54.307 86	361 80	91.777 76	4.965 60	. .	644 .	. .	35 31.655 10	73½ 17.703 .	100 2.100 .	1.005 20	76 15	. .	. .	. .	13.204 01	. .	. .	1.233 .	. .	233.696 99	37.134 76	
4	Brzeżany	. .	37.574 53	. .	. .	. .	10.402 50	71 40	115.000 .	1.124 70	306 .	140 97	. .	. 482 89	. 17.900 .	. 1.664 45	2.728 85	12.071 57	. .	. .	. .	3.175 76	. .	. .	. 744 .	.	203.387 62	2.546 58	
5	Buczacz	. .	8.588 81	. .	. .	. .	.	40 .	10.000 .	. .	. .	. .	. .	35 14.706 90	100 14.150 .	100 921 26	1.450 90	2 175 40	. .	. .	800 .	5.142 53	151 64	. .	83.440 75	. .	91.568 19	1.000 .	
6	Drohobycz	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	
7	Gorlice	. .	28.208 48	. .	. .	330 .	. .	5.040 24	97.473 .	3.254 47	15 40	141 60	. .	. .	. .	. 900 .	1.345 59	4.151 87	. .	. .	12.000 .	1.189 36	. .	. .	300 .	. .	154.350 01	53.007 24	Zwrócone do przerobienia zamknięcie rachunkowe LW. 89.646/07 jeszcze nie nadeszły.
8	Gródek	. .	28.858 37	10.694 17	4.217 46	. .	17.789 59	3.607 10	73.500 .	6.886 22	400 .	475 30	. .	. 11.699 61	. .	. .	329 64	9.942 24	. .	. .	. .	8.791 68	. .	. .	516 27	. .	177.707 65	15.896 88	
9	Jarosław	. .	57.015 71	1.137 68	. .	. .	23.023 13	1.269 63	213.600 .	26.424 13	251 .	5.309 17	. .	. 28.465 10	100 60.236 36	100 4.500 .	22.625 55	7.001 42	. .	. .	. .	25.191 77	. .	. .	1.168 .	. .	477.518 65	383.829 04	
10	Jasło	. .	14.752 83	898 87	. .	27.764 14	. .	261 51	73.281 .	11.963 24	70 .	1.411 40	. .	50 25.901 10	100 11.520 .	100 1.052 05	3.564 81	4.376 99	. .	. .	. .	3.917 06	. .	. .	5.976 .	. .	186.711 .	21.093 56	
11	Jaworów	. .	6.832 62	2.913 86	23.981 02	5.781 56	6.178 35	11.079 10	46.000 .	1.911 89	497 10	1.585 84	27.090 .	. 15.109 16	. .	. 1.805 .	589 92	330 91	. .	. .	. .	6.657 08	. .	. .	2.193 82	. .	160.587 58	17.540 04	
12	Kołomyja	. .	64.908 60	12.027 90	. .	83.890 .	. .	48.253 08	229.633 09	18.509 07	58 .	486 .	. .	. 75.578 41	100 66.966 06	100 6.988 08	11.244 25	14.370 51	. .	133.887 15	. .	83.218 69	. .	. .	. .	. .	844.513 87	186.745 15	
13	Krosno	7.160 75	42.867 66	7.185 83	. .	. .	. .	5.295 95	74.733 99	6.387 60	320 03	1.045 28	. .	. 13.099 77	. 8.944 .	. .	66.328 20	777 45	11.636 60	95.696 37	7.700 .	12.927 93	. .	. .	2.000 .	. .	364.107 41	15.324 08	
14	Nowy Sącz	1.628 84	14.100 .	2.663 09	52.962 52	189 .	59.083 02	11.312 01	171.266 .	5.785 96	117 17	4.704 78	. .	. 28.311 55	45 21.650 .	50 1.320 .	3.106 .	2.928 84	. .	93.061 03	23.909 54	49.254 51	. .	66.125 30	1.847 10	. .	615.275 26	12 312 71	
15	Podgórze	. .	32.810 39	73.120 95	. .	40.671 83	83 06	3.387 13	125.200 .	9.559 70	186 90	40.952 11	. .	. .	. .	. 2.916 70	1.984 93	1.235 77	. .	. .	. .	4.807 35	. .	4.100 .	. .	. .	346.016 82	40.129 34	
16	Przemyśl	1.049 40	134.231 .	4.253 73	2.182 75	. .	57.989 85	1.260 59	534.733 66	3.641 54	. .	8.183 82	. .	. .	. .	. .	29.388 65	27.409 67	1.535 .	. .	279.351 35	13.123 40	. .	. .	. .	16.330 17	1,114.659 58	36.025 81	
17	Rzeszów	. .	58.201 74	480 28	. .	54.785 88	101.752 64	2.428 83	113.570 16	. .	150 .	1.702 .	. .	. 60.029 01	100 45.200 .	100 3.850 .	8.588 39	16.832 45	189 86	99.790 86	900.000 .	44.693 81	. .	. .	2.010 .	. .	1,514.255 91	75.613 33	
18	Sambor	. .	62.628 84	7.787 16	. .	. .	. .	5.677 87	108.600 .	5.001 80	. .	805 70	. .	. 54.352 02	40 11.607 94	20 319 26	7.731 48	6.263 98	. .	14.276 08	10.000 .	13.300 19	. .	. .	824 .	. .	309.175 82	49.896 71	
19	Sanok	4.509 .	14.710 47	2.410 44	1.661 40	104 .	25 102 53	1.187 65	78.872 59	5.232 55	110 20	1.629 82	9.033 83	. 19.002 19	. .	. .	1.949 91	32 05	. .	. .	. .	7.226 62	. .	. .	. .	. .	172.775 25	35.739 14	
20	Śniatyn	. .	14.355 40	12.436 85	. .	5.015 72	. .	300 69	54.574 52	5.601 69	242 78	4.818 34	. .	. 30.452 76	100 10.827 73	100 1.720 .	1.455 23	850 79	40 .	. .	. .	13.975 71	. .	. .	. .	. .	156.163 21	13.952 91	
21	Sokal	.	16.825 62	431 38	. .	. .	80 .	. .	49.000 .	781 84	150 62	111 50	. .	. 29.181 35	. 6.113 05	. 300 .	10.125 08	365 30	1.976 .	. .	14.000 .	2.928 47	. .	. .	. .	. .	132.370 21	6.144 82	
22	Stanisławów	. .	189.568 45	4.517 07	. .	150.256 90	117.081 75	23.514 78	81.568 45	792 80	156 08	26.675 16	. .	. .	. .	. 88.172 62	. 267.033 88	29.085 49	7.820 24	. .	108.409 38	. .	146.432 01	. .	. .	. .	. .	1,191.104 44	257.895 79	
23	Stryj	13.329 08	71.545 30	8.138 04	42.731 60	116 .	5.931 31	7.322 49	186.476 .	6.243 78	599 54	3.097 02	. .	. 27.798 82	. 23.500 .	. .	63.246 89	7 314 06	32.101 75	34.667 64	. .	20.204 12	. .	. .	. .	. .	554.368 44	51.755 09	
24	Tarnopol	1.587 60	52.172 34	. .	. .	. .	. .	1.519 78	220.500 .	. .	. .	22.993 63	. .	. 99.462 84	. 53.573 30	. 3.721 54	41.399 68	69.666 49	. .	227.701 35	6.500 .	10.453 69	. .	. .	. .	. .	811.252 24	18.079 85	
25	Tarnów	4.410 14	36.358 .	3.406 34	. .	190 .	53.987 61	818 96	356.900 .	6.876 78	490 82	1.980 50	. .	. 55.562 73	. 71.000 .	. 4.300 .	13.575 87	2.093 20	4.100 .	57.258 56	. .	52.160 56	. .	. .	. .	. .	725.465 07	27.002 88	
26	Trembowla	. .	11.337 16	24.689 97	50.393 36	. .	38.793 32	580 41	89.500 .	2.268 18	434 10	846 66	. .	. .	. 7.385 52	. 600 .	7.832 62	2.227 47	. .	25.000 .	. .	9.643 11	. .	11.585 49	. .	. .	233.117 37	8.197 81	
27	Wadowice	. .	8.818 06	2.970 32	4.024 57	331 70	. .	9.932 87	61.000 .	6.512 50	457 84	482 40	. .	. 28.349 17	. 17.003 15	. .	14.450 28	3 60	. .	27.754 81	. .	6.963 42	. .	. .	. .	. .	189.053 89	1.381 81	
28	Wieliczka	. .	9.654 78	16.253 21	. .	. .	. .	5.450 64	86.036 17	7.403 18	60 .	246 .	. .	. 21.674 63	. 7.400 .	. 583 30	13.120 50	11.978 17	. .	1.603 75	. .	2.892 98	. .	. .	. .	. .	184.357 26	4.708 28	
29	Złoczów	. .	13.248 08	157 70	. .	31.875 80	15.113 54	40 .	134.245 40	2.242 32	106 .	1.651 92	. .	. 10.948 36	. 12.753 61	. 12.753 61	4.749 24	962 70	. .	200 .	10.000 .	8.242 60	. .	. .	. .	. .	259.285 88	8.348 36	
30	Żółkiew	. .	21.692 89	10.476 25	. .	2.009 76	70.956 49	80 .	53.500 .	1.527 32	276 26	2.044 40	. .	. .	. 12.002 .	. 708 30	5.805 60	892 85	340 .	14.847 56	27.000 .	32.722 99	. .	. .	. .	. .	256.882 67	24.527 12	
	Razem	33.674 31	1,087.832 49	230.521 58	192.914 63	460.017 53	664.804 67	148.593 52	3,645.325 72	164.681 41	13.707 62	138.987 93	36.123 83	692.024 30	604.024 34	321.218 13	488.628 75	224.041 85	51.919 21	981.654 04	1,348.260 89	723.012 19	151 64	81.810 79	54.054 97	40.582 68	12,423.569 02	1,500.671 59	

Alegat D. do sprawozdania Wydziału kraj. z czynności Dep. I.

Wykaz wydatków
podług zamknięć rachunkowych za rok 1905.
30 miast (objętych ustawą z r. 1889).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32
						Czynsze za dzierżawę													Wydatki na cele			Wydatki nadzwyczajne									
																						kupno									
Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pobory funkcyonaryuszów	~~Emery~~tury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Administracya dóbr, utrzymanie budynków, realności itp.	prawa propinacyjnego	krajowych opłat konsumcyjnych	Podatki, ekwiwalenty, opłaty skarbowe	Cele dobroczynne, ubogich i inne	Policya miejscowa	Aresztanci i szupaśnicy	Straż pożarna itp.	Straż polowa i lasowa	Wydatki na cele sanitarne	Oświetlenie miasta	Przedsiębiorstwa gminne i wodociągi	Dyety i koszta podróży	Rekrutacya, kwaterunek i inne cele wojskowe	szkolne i oświaty	parafialne i wyznaniowe	drogowe	gruntów, domów, budowli itp.	papierów wartościowych	spłata długów	zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki rozmaite	Zapas kasowy z końcem roku	Depozyta i obce kapitały	Razem	Wszystkie długi i inne należytości bierne, pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	29.296	3.240 80	4.757 91	32.809 93	. .	. .	311 25	21.547 34	18.725 70	610 10	1.537 38	.	10.805 66	12.529 81	89.246 49	. .	761 74	62.241 55	204 .	8.502 17	59.111 .	. .	77.126 94	84.689 07	15.273 80	26.559 62	.	559.888 26	1,706.553 24	
2	Bochnia	36.525 80	8.333 40	1.409 19	1.486 85	15.600 .	. .	14.234 33	1.698 93	3.205 37	. .	600 .	274 20	2.625 96	3.765 30	7.243 53	206 72	6.884 52	38.795 30	227 76	7.052 24	. .	. .	38.111 16	11.553 99	29.617 11	27 97	24.532 79	254.012 72	575.944 82	
3	Brody	26.304 84	9.165 62	3.784 39	4.783 75	6.200 .	. .	14.829 88	5.366 .	21.658 76	3.417 11	4.289 89	. .	12.702 92	8.663 10	2.636 59	292 60	22.471 33	21.149 54	. .	. .	. .	. .	52.016 .	4.308 40	9.326 68	329 59	.	233.696 99	686.715 69	
4	Brzeżany	20.596 12	4.368 90	2.145 01	4.409 65	48.700 .	. .	8.851 07	1.244 99	8.215 63	85 28	7.187 68	. .	5.245 98	3.163 03	778 41	799 60	9.994 45	10.690 26	.	1.320 72	.	9.000 .	38.951 .	3.145 77	3.949 23	9.800 34	714 .	203.387 32	590.742 68	
5	Buczacz	13.228 29	450	2.065 46	2.529 74	. .	. .	. .	2.300	13 228 91	122 53	2.444 21	. .	3.670	4.218 73	1.131 32	1.125 68	. .	36.638 91	. .	. .	. .	. .	95 98	3.488 32	2.779 92	2.050 19	.	91.563 19	13.160 33	
6	Drohobycz	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	Zwrócone do przerobienia zamknięcie rachunkowe LW. 89.646/07 jeszcze nie nadeszły.
7	Gorlice	25.284	3.757	1.572 51	4.281 92	55.85 60	. .	9.621 67	1.070 32	1.612 71	171 72	2.101 40	. .	.	3.005 93	3.665 76	660 .	90 .	17.813 02	3.000 .	. .	. .	. .	15.236 91	969 07	4.119 79	456 78	. .	154.350 01	264.438 98	
8	Gródek	23.28 84	4.614 68	2.889 18	9.184 84	7.000 .	. .	27.524 53	3.610 23	4.685 26	181 34	5.345 30	. .	3.783 25	1.392 30	1.094 34	694 17	6.731 77	19.622 88	1.471 16	1.150 .	.	. .	33.998 38	744 .	5.775 97	12.963 23	.	177.707 65	372.010 49	
9	Jarosław	51.193 46	5.451 26	3.238 08	56.520 99	. .	. .	28.768 34	.	22.710 33	. .	26.018 45	. .	.	18.163 34	. .	487 75	25.518 81	30.006 96	35 56	. .	. .	. .	77.351 20	26.405 40	93.205 79	3.417 90	.	477.518 65	1,043.159 67	
10	Jasło	16.085 20	3.260 .	3.459 25	9.743 35	12.500 .	. .	. .	540 65	10.669 07	. .	2.974 49	. .	4.764 39	4.750 .	18.797 37	856 02	12.461 79	39.084 59	1.842 .	3.573 78	9 37	.	23.575 93	10.081 .	5.890 24	1.792 51	.	186.711 .	416.507 54	
11	Jaworów	16.527 85	5.844 44	897 82	5.632 12	46.000 .	. .	4.180 81	371 30	4.782 66	178 73	867 64	2.885 46	7.069 35	1.190 43	6.368 96	226 12	1.622 89	18.537 85	. .	. .	17.059 81	. .	11.178 65	6.728 68	1.828 89	608 07	.	160.537 53	147.258 32	
12	Kołomyja	57.335 07	8.833 57	6.417 77	16.278 27	. .	. .	23.457 71	10.642 46	45 817 62	842 18	14.440 76	. .	6.055 20	24.913 47	103.807 52	457 54	13.072 30	86.571 95	1.790 87	9.000 .	.	127.351 29	169.872 96	75 421 36	21.625 67	20.508 33	.	844.513 87	2,843.465 88	
13	Krosno	16.359 27	1.030 .	1.453 85	6.778 11	19.134 .	. .	18.745 51	658 .	4.894 21	1.717 50	4.042 81	. .	503 59	2.351 98	1.582 09	38 .	83 08	22.274 23	90 39	253 18	92.169 20	25.360 87	41.234 03	32.896 09	68.948 28	1.508 84	.	364.107 41	466.360 89	
14	Nowy Sącz	50.573 50	12.585 .	6.149 05	27.559 75	. .	. .	26.598 30	3.387 26	19.680 91	6.400 32	24.562 17	1.902 .	600 .	9.999 75	37.025 56	1.573 50	2.478 10	41.393 49	. .	67.217 12	103.499 85	33.667 82	79.466 82	46.914 09	9.661 87	2.379 03	.	615.275 26	1,494.849 96	
15	Podgórze	51.925 76	3.181 24	2.146 33	13.514 38	. .	. .	33.467 90	8.944 87	24.667 16	122 14	20.685 78	740 .	11.322 11	51.233 37	15.195 83	1.192 25	212 86	24.112 60	3.096 .	448 67	3.999 51	. .	68.040 04	3.666 .	3.819 87	252 15	.	346.016 82	1,181.167 92	
16	Przemyśl	99.716 10	9.123 57	10.728 56	29.278 42	87.966 .	. .	50.274 67	9.493 38	24.238 88	369 86	36.157 78	1.867 80	234.484 43	38.477 31	41.094 96	. .	73.320 14	57.350 72	3 00	15.758 39	44.794 62	. .	72.938 90	5.322 .	35.381 22	119.896 70	16.330 17	1,114.659 58	921.619 29	
17	Rzeszów	44.531 98	10.244 66	5.528 44	6.770 17	. .	. .	26.336 42	6.966 99	27.335 50	157 20	12.350 18	360 .	12.635 84	27.617 64	71.390 08	145 38	108.116 26	67.717 06	500 .	. .	877.017 15	. .	163.271 50	16.277 87	9.682 16	19.303 43	. .	1,514.255 91	2,382.177 77	
18	Sambor	43.139 09	7.256 71	3.868 50	27.839 83	. .	. .	17.024 62	2 305 .	14.129 01	143 68	14.587 24	. .	8.635 04	3.532 73	8.747 96	718 07	13.000 46	38.259 87	. .	. .	11.437 74	25.500 .	49 499 17	8.365 48	7.435 11	3 750 51	.	309.175 82	734.599 22	
19	Sanok	18.575 60	1.050 20	1.931 36	14.599 66	13.800 .	. .	14.730 42	.	11.361 18	83 63	3.385 72	. .	4.841 26	3.850 67	525 95	574 80	8.682 51	18.479 06	1.152 34	. .	.	. .	41.142 01	5.895 78	7.212 16	900 94	.	172.775 25	859.776 33	
20	Śniatyn	20.717 49	3.110 64	3.560 85	8.673 93	. .	. .	17.364 12	1.520 .	13.766 61	465 57	168 49	. .	4.491 29	1.063 20	4.707 97	111 52	33 .	19.846 44	464 .	1.628 42	11.696 28	3.000 .	22.881 16	5.973 47	4.515 59	6.400 17	.	156.168 21	241.864 05	
21	Sokal	13.537 48	2.233 92	1.980 82	5.091 12	. .	. .	11.721 15	4.820 .	7.546 43	203 75	2.752 44	483 .	6.387 81	4.184 47	20.812 38	1.282 96	214 50	14 699 10	378 .	461 06	14.612 92	.	15.372 25	398 66	3.019 23	176 76	.	132.370 21	321.883 43	
22	Stanisławów	87.966 46	16.112 01	11.592 76	45.341 42	97.043 82	. .	14.800 63	25.190 .	64.000 28	4.368 94	37.938 53	. .	44.185 44	34.500 .	163.218 74	. .	16.983 22	63.193 10	653 10	8.500 .	141.052 21	112.162 50	151.111 95	33.128 65	11.244 97	6.818 71	.	1,191.104 44	2,679.135 20	
23	Stryj	34.751 28	10.067 70	1.149 24	33.424 49	34.535 96	. .	4.313 87	31.941 77	30.900 25	802 76	23.622 82	.	17.516 96	7.081 67	2.030 52	24 40	7.875 61	99.118 01	461 .	16.877 03	76.803 05	41.188 09	38.460 47	20.986 04	8.150 03	12.280 42	.	554.363 44	736.082 12	
24	Tarnopol	70.672 75	10.361 92	5 770 63	77.706 47	. .	. .	22.380 44	25.700 .	37.411 77	670 58	37.418 28	1.024 .	11.922 64	14 543 20	16.632 36	. .	2.411 84	33.004 27	1.425 85	1.878 27	.	171.251 96	95.990 05	20.990 82	51.161 02	100.923 12	.	811.252 24	1,415.216 63	
25	Tarnów	42.618 91	14.016 93	4.859 81	23.492 93	. .	. .	56,399 66	14.846 04	47.716 32	575 10	15.728 54	.	18.699 34	30.108 01	91.299 61	603 20	6.011 96	39.236 42	.	1.711 49	121.521 47	4.100 .	165.378 29	7.536 02	18.414 08	561 44	.	725.465 07	2,283.140 13	
26	Trembowla	12.403 76	3.913 .	1.516 63	24.498 91	880 .	. .	21.609 73	2 100 .	5.392 39	249 53	6.335 82	392 .	6.567 73	2.240 54	3.132 65	696 05	6.912 10	23.766 10	639 28	12.909 10	2.527 41	25.000 .	60.302 26	5.267 44	3.019 36	845 58	.	238.117 37	798.978 35	
27	Wadowice	15.978 04	1.656 63	1.373 03	5.649 16	35.500 .	9.010 .	5.088 48	6.940 23	6.650 63	139 20	6.050 39	. .	4.805 25	3 979 38	5.413 79	270 .	. .	18.843 11	.	.	12.482 85	18.388 79	18.208 64	5.671 30	5.603 38	1.356 91	.	189.053 69	371.735 41	
28	Wieliczka	22.854 89	8.188 67	1.398 15	15.776 56	. .	. .	11.025 49	2.337 12	12.097 39	180 .	2.268 25	. .	2.281 07	2.181 90	3.857 82	78 84	61 50	18.604 28	33 .	1.659 .	1.603 75	. .	13.686 30	2.970 36	2.734 74	8.480 18	.	134.357 26	241.963 84	
29	Złoczów	32.988 98	4.844 .	7.191 74	36.393 20	. .	. .	17.559 21	12 850 32	17.651 81	445 19	1 572 50	.	5.130 05	2.412 51	26.645 70	1.199 49	2.146 47	19.481 37	1.624 66	15.632 09	11.299 .	.	31.500 77	5.421 65	5.061 88	238 29	.	259.285 88	524.117 74	
30	Żółkiew	23.401 12	4.378 64	1.883 15	3.973 36	7.000 .	. .	7.244 99	5.391 58	9.653 59	359 33	5.640 56	3.786 40	8.369 68	2.056 12	15.484 37	.	6.100 74	18.094 .	. .	.	500 .	14.845 88	65.923 24	44 423 .	8.167 44	205 98	.	256.882 67	942.788 87	
	Razem	1,018.864 93	180.675 11	106.718 97	554.018 28	487.718 38	9.010 .	508.464 70	218.784 78	534.386 84	23.063 27	323.070 50	18.714 86	460.105 24	327.169 89	763.563 63	14.312 66	354.285 48	1,027.626 04	19.388 97	175.538 03	1,603.196 69	610.816 70	1,731.898 26	499.635 68	456.655 48	364.789 19	41.606 96	12,423.569 02	27.257.414 79	

WYKAZ
wynikłości podług zamknięć za rok 1905
gminy miasta **Lwowa i Krakowa.**

Dochody.

Rubryka	Poszczególnienie	Lwów K.	Lwów gr.	Kraków K.	Kraków gr.
	A) Fundusz administracyjny.				
I.	Zarząd główny	15.277	97	58.576	80
II. *a)*	„ majątku miejskiego	959.520	53	742.995	53
II. *b)*	Dochód ze sprzedaży dobra i majątku gminnego	7.539	83	—	—
III.	Opodatkowanie i opłaty gminne	3,975.464	32	1,592.966	08
IV.	Zarząd długu miejskiego	31.320	33	60.675	76
V.	Bezpieczeństwo publiczne	—	—	5.619	44
VI.	Budowy i roboty publiczne	—	—	196.099	24
VII.	Upiększenie miasta	—	—	16.382	88
VIII.	Zarząd targowy	92.657	04	70.622	87
IX.	Zdrowotność miasta	—	—	168.360	81
X.	Dobroczynność	58.044	59	56.400	81
XI.	Sztuka i zabytki historyczne	—	—	126.731	31
XII.	Oświata	—	—	47.244	67
XIII.	Sprawy wojskowe	—	—	58.382	57
XIV.	Różne	337.849	92	3.670	46
XV.	Zwrot wydatków rzeczywistych	506.025	95	—	—
XVI.	Operacye kredytowe	363.204	96	—	—
XVII.	Przebieżne	2,284.576	94	212.737	61
XVIII.	Zapas kasowy z początkiem roku 1905: *a)* w gotówce 297.395 K. 90 gr.				
	b) w efektach 23.975 „ 05 „	321.370	95	—	—
	Razem	8,952.853	33	3,417.466	84

Wydatki.

Rubryka	Poszczególnienie	Lwów K.	Lwów gr.	Kraków K.	Kraków gr.
	A) Fundusz administracyjny.				
I.	Zarząd główny	1,081.847	96	722.537	87
II.	„ majątku miejskiego	78.486	86	97.422	57
III.	Opodatkowanie i opłaty gminne	33.678	41	598	22
IV.	Zarząd długu miejskiego	1,142.778	33	372.177	74
V.	Bezpieczeństwo publiczne	344.443	77	265.464	59
VI.	Budowy i roboty publiczne	473.917	74	311.843	29
VII.	Zarząd targowy	42.622	85	19.438	45
VIII.	Upiększenie miasta	64.832	73	49.892	77
IX.	Zdrowotność miasta	437.565	30	288.797	09
X.	Dobroczynność	367.037	52	179.399	46
XI.	Sztuka i zabytki historyczne	—	—	216.336	61
XII.	Oświata	1,248.317	83	522.760	73
XIII.	Sprawy wojskowe	44.158	08	80.022	06
XIV.	Różne	316.582	58	78.859	12
XV.	Zwroty przychodów rzeczywistych	12.659	37	—	—
XVI.	Wydatki pokryte z funduszu pożyczek inwestycyjnych, dotacye	215.177	21	—	—
XVII.	Operacye kredytowe	85.545	—	14.497	17
XVIII.	Przebieżne	2,413.693	38	196.002	76
XIX.	Zapas kasowy z końcem roku 1905: *a)* w gotówce 519.899 K. 17 gr.				
	b) w efektach 29.609 „ 24 „	549.508	41	*) 1.416	34
	Razem	8,952.853	33	3,417.466	84

*) Ponadto papierami reszta kasowa 98.037 K. 79 gr.

B) Stan majątku gminy król. stoł. miasta Lwowa
tudzież funduszów zostających pod jej zarządem.

I. Stan czynny.

1. Majątek gminy: *a)* ruchomy	911.301 K. 17 gr.
b) nieruchomy [1]	— „ — „
2. Fundusze samoistne (3 fundusze)	3,407.519 „ 07 „
3. Fundacye stypendyjne i dobroczynne pod zarządem gminy (48 fundacyj)	3,137 049 „ 06 „
4. Fundusz depozytów i legaty	2,585.480 „ 84 „
Suma stanu czynnego	9,681.350 K. 14 gr.

II. Stan bierny.

1. Majątek gminy: *a)* ruchomy	25,913.398 K. 74 gr.
b) nieruchomy	— „ — „
2. Fundusze samoistne (3 fundusze) [2]	1,548.404 „ 89 „
3. Fundusze depozytów i legaty	2,585.480 „ 84 „
Suma stanu biernego	30,047.284 K. 47 gr.

[1]) Nie wykazano. — [2]) Stan bierny pożyczki 20 milionów objęty jest stanem biernym pod 1 *a)*.

B) Stan majątku gminy król. stoł. miasta Krakowa
tudzież funduszów zostających pod jej zarządem.

I. Stan czynny.

1. Majątek gminy: *a)* ruchomy	2,210.455 K. 65 gr.
b) nieruchomy	30,026.956 „ — „
2. Fundusze samoistne (8 funduszów)	709.800 „ 68 „
3. Fundacye stypendyjne i dobroczynne (51 fundacyj)	1,507.300 „ 11 „
4. Fundusz depozytów	613.470 „ 28 „
Suma stanu czynnego	35,067.982 K. 72 gr.

II. Stan bierny.

1. Majątek gminy: *a)* ruchomy	14,289.244 K. 23 gr.
b) nieruchomy	— „ — „
2. Fundusze samoistne (8 funduszów)	471.127 „ 35 „
3. Fundusze depozytów	613.470 „ 28 „
Suma stanu biernego	15,373.841 K. 86 gr.

Wykaz dochodów

podług zamknięć rachunkowych za rok 1904.

gmin małomiejskich i wiejskich.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Czynsze i opłaty: z dóbr	z domów, rzeźni, budek itp.	z gruntów, kamieniołomów itp.	z lasów, wiklin itp.	z fabryk, cegieln, wapienników itp.	z koszar i kwaterunku wojska	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek itp.	Z dzierżawy praw i przywilejów: propinacya i opłaty komunalne	placowe, targowe, straganowe, sprzedaż śmiecia	miary i wagi, polowanie i rybołostwo	Taksy	Z dzierżawy dodatków krajowych konsumcyjnych	Dodatki na cele ściśle gminne: od podatków bezpośrednich	konsumcyjne: od mięsa	od wina	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne: ze sprzedaży gruntów i realności	ze sprzedaży papierów wartościowych	z pożyczek zaciągniętych	zaliczki otrzymane i zwrócone	Wpływy drogowe: myto drogowe, mostowe, przewozowe, kopytkowe	wartość zużytych prestacyj w robociźnie i materyale, w naturze	subwencye, ekwiwalent, zapas kasowy i inne drogowe	Na cele szkolne: dodatki i inne	Parafialne i wyznaniowe	Razem	Należytości czynne, pozostałe z końcem roku	Wysokość opłaconych w gminie podatków	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	10.522 64	22.578 55	26.433 68	21.165 77	4.187 78	917 31	19.846 72	10.886 .	11.871 14	3.746 07	4.841 90	701 81	99.512 46	7.642 66	1.489 36	27.859 16	26.485 70	1 046 20	94.928 26	6.414 59	26.337 14	21 10	45.361 92	18.477 49	5.317 48	. .	493.588 59	45.149 38	. .	
2	Bóbrka	9.894 84	3.747 65	11.424 21	986 48	80 .	. .	3.580 70	. .	6.903 57	2.550 54	.	5.850 68	32.760 90	5.709 14	.	21.471 45	12.268 42	2.207 52	3.141 96	10.915 21	1.269 91	.	20.238 40	19.807 82	1.997 97	. .	226.259 52	11.506 33	. .	
3	Bochnia	. .	35.415 13	45.099 55	1.289 92	. .	. .	14.690 91	104.562 .	19.649 58	6.188 52	7.249 10	2.316 .	64.206 82	25.773 .	1.773 75	23.217 38	16.218 18	574 90	28 .	32.976 42	128.209 57	600 .	37.849 82	48 03	43.587 74	. .	611.524 82	17.571 62	. .	
4	Bohorodczany	. .	6.790 89	6.367 25	117 09	. .	. .	1.636 66	. .	3.824 55	1.767 31	765 44	. .	32.469 94	7.059 59	. .	8.168 14	11.355 50	. .	. .	3.162 50	1.880 20	1.062 53	. .	18 52	5.342 91	. .	91.788 32	4.788 01	. .	
5	Borszczów	824 04	6.381 75	4.741 15	298 50	. .	. .	11.046 20	. .	4.003 70	726 90	4.816 18	. .	86.779 04	11.987 90	. .	5.155 19	10.916 92	509 .	. .	7.890 61	1.295 71	159 .	20.809 .	. .	24.145 86	. .	202.481 65	222.830 79	. .	
6	Brody	18.581 80	7.375 02	15.961 62	42.719 62	858 63	. .	7.809 53	257 76	3.918 82	3 010 49	2.288 94	. .	69.104 78	1.702 91	. .	88.345 64	19.133 72	10.088 44	3.519 36	3.404 54	4.969 52	. .	29.374 57	1.873 67	7.635 17	1.262 86	288.825 41	29.504 37	184.628 49	
7	Brzesko	. .	24.450 02	29.008 31	7.848 77	2.528 21	. .	49.718 03	2.500 .	17.398 17	4.366 03	10.656 07	. .	41.673 24	4.687 .	698 70	10.567 12	33.518 73	1.933 54	. .	78.295 08	5.955 53	. .	. .	. .	16.729 54	. .	342.502 09	44.401 75	. .	
8	Brzeżany	. .	6.288 95	4.886 78	1.070 70	. .	. .	3.485 11	. .	5.130 63	3.02 90	. .	. .	31.943 66	2.818 02	. .	6.703 75	13.711 64	. .	. .	4.768 38	507 90	. .	243 60	. .	300 47	. .	134.880 67	. .	. .	
9	Brzozów	. .	10.980 72	5.850 35	497 90	. .	. .	5.912 73	3.646 .	7.238 54	6.8 88	4.182 33	. .	31.385 09	2.418 89	1.100 .	2.910 17	21.400 08	4.558 .	2.485 71	1.813 57	1.910 36	. .	28.474 40	341 75	17.808 01	. .	155.557 98	34.775 35	99.519 31	
10	Buczacz	. .	4.345 12	27.028 34	1.422 90	. .	. .	3.476 .	. .	2.186 52	2.757 92	7.451 41	. .	68.979 02	9.474 .	300 .	5.639 69	15.619 42	2.363 80	5.781 70	36.840 31	4.742 10	. .	37.670 .	500 .	51.207 03	. .	287.783 38	26.546 27	. .	
11	Chrzanów	16.989 37	9.488 71	1.800 46	619 .	. .	. .	2.246 16	6.359 76	8.121 90	3.122 10	5.637 81	. .	96.039 16	23.935 96	1.284 .	11.340 96	20.810 76	1.898 92	. .	48.462 71	16.162 90	. .	39.025 54	41.511 79	61.992 25	. .	411.845 32	16.324 66	289.686 85	
12	Cieszanów	10.864 53	7.217 02	2.874 88	5.758 79	246 80	29 40	5.028 75	26.000 13	3.508 07	2.906 21	3.624 97	. .	38.293 93	3.958 68	405 .	8.140 74	20.594 58	802 60	. .	3.868 93	1.942 44	. .	. .	. .	738 74	. .	146.304 54	28.037 29	. .	
13	Czortków	. .	1.912 84	10.016 75	. . 80	. .	. .	5.552 80	. .	. . 59 60	591 50	1.684 96	. .	49.735 04	. .	. .	1.962 57	6.139 80	478 80	. .	13.863 39	349 72	. .	. .	. .	60 32	. .	92.408 39	3.704 74	. .	
14	Dąbrowa	. .	11.284 58	28.932 05	182 70	3.952 54	. .	3.672 62	. .	11.158 82	4.174 67	3.865 23	. .	43.248 92	5.910 60	274 71	10.404 27	18.065 19	1.136 26	. .	9.652 78	5.006 61	. .	23.702 .	8 20	6.587 39	. .	191.220 54	13.098 75	. .	
15	Dobromil	. .	13.588 16	5.282 70	1.809 78	. .	. .	8.654 20	30.399 92	3.949 21	. .	914 16	. .	41.828 38	3.849 27	104 .	2.018 35	14.509 67	10 .	. .	5.582 84	1.448 43	. .	. .	. .	148 36	. .	134.092 43	. .	. .	
16	Dolina	16.972 19	31.110 40	8.098 41	. .	. .	. .	43.573 56	. .	22.715 93	8.426 29	17.830 48	. .	154.311 69	12.696 45	16.000 .	67.159 28	16.285 73	. .	. .	65.031 36	8.966 38	. .	. .	. .	46.913 40	. .	536.091 55	. .	. .	
17	Drohobycz	33.264 08	1.385 .	26.741 11	9.408 31	17.716 40	. .	7.697 80	. .	440 25	1.493 91	6.389 44	. .	174.943 09	. .	10.013 39	21.085 33	23.618 42	3.611 44	5.000 .	1.971 92	380 .	. .	52.756 20	. .	. .	. .	397.911 04	. .	. .	
18	Gorlice	. .	1.056 54	2.043 49	249 22	. .	. .	3.070 71	. .	1.324 25	1.550 89	2.740 63	. .	65.418 58	. .	. .	2.947 61	22.185 04	1.720 17	. .	8.968 81	59 40	. .	26.223 50	. .	. .	. .	139.558 84	. .	. .	
19	Gródek	1 645 26	27.663 89	530 40	. .	. .	. .	4.939 31	1.348 .	675 08	2.004 96	632 54	. .	26.291 71	1.875 .	10 .	9.148 67	4.429 84	21.600 .	. .	10.200 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	112.991 66	530 28	. .	
20	Grybów	10.508 35	2.978 20	3.717 46	. .	. .	. .	3.683 24	20.025 .	5.973 55	967 64	54 50	. .	30.699 63	559 67	1.023 .	8.112 85	6.568 80	1.383 40	. .	4.324 19	4.947 89	. .	. .	. .	240 .	. .	105.767 37	69.495 65	. .	
21	Horodenka	13.375 92	11.786 56	. .	. .	. .	. .	4.119 36	. .	2.616 16	930 78	5.688 49	. .	69.435 87	11.426 .	. .	6.504 74	7.418 58	108 30	5.130 52	6.968 65	1.266 94	5.355 10	. .	. .	8.000 .	. .	160.131 97	. .	. .	
22	Husiatyn	10.856 43	8.203 93	112 80	764 .	. .	24 91	10.287 85	. .	7.693 56	1.403 04	8.519 08	2.619 80	44.670 81	13.169 96	. .	3.433 76	18.293 68	432 41	. .	12.115 97	3.993 54	. .	13.622 80	14.704 66	35.267 19	. .	210.129 18	19.978 74	. .	
23	Jarosław	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	Mimo licznych urgensów nie nadesłano.
24	Jasło	8.837 46	5.463 66	4.086 51	. .	. .	. .	7.999 47	. .	4.691 91	2.520 34	3.773 77	. .	59.214 53	2.495 62	2.000 .	2.238 60	8.548 20	280 .	789 49	4.080 38	790 89	. .	34.125 .	. .	29.175 20	2.756 31	183.820 34	. .	. .	
25	Jaworów	157 .	10.236 95	2.266 28	. .	. .	. .	4.310 .	. .	1.767 09	1.883 05	2.122 90	800 .	42.152 46	2.295 36	70 .	19.533 53	12.918 99	. .	. .	2.289 58	181 10	. .	13.620 .	1.668 13	9.832 23	. .	128.099 65	107.667 18	. .	
26	Kałusz	9.345 68	5.677 52	30.913 84	16.938 80	12.295 51	. .	4.545 23	13.270 45	1.073 65	1.525 25	3.642 56	. .	61.213 65	. .	. .	9.234 89	11.106 58	110 .	178 .	18.120 01	5.797 71	. .	. .	. .	10.437 88	. .	215.427 24	. .	. .	
27	Kamionka	. .	7.713 06	30.238 70	22.471 91	. .	. .	14.021 65	7.914 14	11.918 66	4.923 97	5.809 04	. .	91.662 81	7.878 17	. .	13.840 46	30.317 93	1.926 40	2.755 85	10.478 34	6.982 79	. .	. .	. .	10.296 69	. .	280.643 57	. .	. .	
28	Kołbuszowa	4.207 14	3.866 41	5.000 44	258 14	2.800 .	5.026 .	3.497 50	12.493 68	9.386 07	5.016 11	. .	31.732 23	9.035 59	230 36	3.568 92	10.987 48	1.129 38	39.844 88	17.025 50	. .	. .	. .	929 48	. .	160.027 76	8.898 61	. .	
29	Kołomyja	4.052 02	27.962 06	432 29	. .	. .	. .	937 77	4.514 86	4.591 90	1.332 82	2.918 18	. .	109.862 25	4.228 40	60 .	8.520 79	21.219 46	866 86	4.364 12	25.881 35	4.397 20	. .	. .	. .	3.271 96	. .	229.409 09	. .	. .	
30	Kossów	6.866 35	19.893 42	20.044 90	816 .	. .	. .	1.268 90	5.825 .	2.236 86	840 72	8.771 07	. .	53.176 85	14.139 66	1.515 77	9.134 85	12.915 61	1.046 80	2.114 97	80.847 98	3.041 06	. .	25.391 .	4.795 28	72.173 61	. .	346.186 14	38.208 38	. .	
31	Krakow	16.031 29	17.428 36	1.996 11	. .	. .	. .	3.316 65	3.1 16	2.049 41	1.063 24	. .	1.600 .	63.812 51	251.647 .	17 .	12.725 48	26.401 97	1.518 78	3.160 60	26.025 .	6.200 60	. .	. .	. .	49.803 93	. .	251.647 40	. .	. .	
32	Krosno	4.697 .	17.202 16	60 .	. .	. .	. .	6.875 64	. .	1.390 .	1.063 24	. .	. .	45.968 69	3.608 54	807 .	40.619 35	678 14	. .	. .	4.070 .	2.718 .	. .	31.646 40	22.273 54	. .	. .	185.279 70	. .	. .	
33	Limanowa	8.638 82	1.591 16	28.192 70	. .	50 97	. .	12.295 90	. .	7.944 32	2.250 71	3.431 82	40 .	29.679 99	. .	849 40	8.194 38	4.155 08	860 .	. .	868 69	317 60	. .	. .	. .	703 45	. .	100.059 99	. .	. .	
34	Lisko	12.337 .	257 .	77 .	. .	. .	. .	3.178 28	. .	9.042 .	314 .	924 .	. .	49.907 .	10.993 .	. .	1.650 .	53 .	1.600 .	. .	. .	2.902 .	. .	26.044 .	. .	. .	. .	119.303 28	. .	. .	
35	Lwów	28.842 27	13.035 44	49.627 30	8.703 40	. .	. .	11.153 05	14.676 .	9.276 42	6.99 06	. .	. .	119.484 32	10.040 45	93 62	18.724 09	32.056 56	4.889 .	223 30	61.349 19	4.609 70	. .	40.417 80	37.645 15	3.685 21	. .	465.572 33	106.081 72	. .	
36	Łańcut	30.168 03	30.338 76	2.407 48	3.437 34	2.243 22	22.509 56	760 .	13.668 89	5.911 31	12.567 56	8.000 .	90.204 93	21.989 03	544 32	7.093 49	29.159 55	520 10	. .	15.828 08	5.352 45	530 .	34.575 20	400 .	2.157 28	. .	335.009 13	18.470 78	. .	
37	Mielec	6.424 29	16.765 17	5.722 81	1.551 36	. .	9.661 14	4.130 .	6.021 20	3.480 92	3.818 67	. .	42.315 55	5.585 86	431 76	7.304 04	11.411 12	2.900 78	2.330 60	11.067 84	6.604 07	2.673 .	15.828 62	12.612 90	1.276 54	. .	180.215 74	18.000 .	. .	
38	Mościska	12.541 50	20.953 20	2.128 74	1.079 90	. .	12.659 10	10.520 .	8.789 21	1.748 92	3.685 48	. .	58.009 89	3.245 59	200 04	5.566 37	14.559 92	172 80	1.526 79	2.581 17	2.105 17	. .	17.114 70	8.515 46	. .	. .	187.698 95	48.941 68	. .	
39	Myślenice	20.374 85	2.064 67	17.485 96	. .	. .	14.359 56	48.863 30	9.853 88	2.271 33	3.450 16	2.970 .	52.597 23	381 25	203 50	12.322 55	11.448 14	. .	1.798 42	1.100 02	7.086 .	. .	33.671 .	. .	. .	. .	242.271 82	52.745 81	. .	
40	Nadwórna	10.754 49	19.640 88	4.558 08	9.554 49	. .	4.113 85	. .	5.091 57	3.728 69	3.402 38	. .	37.268 34	8.943 20	6.000 .	10.123 68	7.677 16	. .	4.288 33	19.781 32	3.318 62	. .	37.247 .	17.566 73	14.238 02	. .	227.264 88	29.353 77	. .	
41	Nisko	478 70	10.650 77	3.806 .	1.627 74	. .	2.385 57	. .	393 70	2.535 06	. .	. .	37.669 02	. .	. .	3.894 34	7.758 97	393 .	. .	4.695 06	5.352 45	. .	15.283 60	. .	. .	. .	. .	96.923 98	21.754 30	. .	
42	Nowy Sącz	491 58	18.184 94	9.263 38	56.500 27	6.243 06	. .	26.300 18	36.545 66	9.540 42	1.819 72	7.095 85	. .	47.178 41	2.471 06	225 75	4.790 52	25.114 07	7.578 85	98 20	1.293 69	10.464 14	. .	339 .	143 20	3.571 27	. .	274.034 37	. .	. .	
43	Nowy Targ	. .	26.678 26	8.594 36	33.607 30	41.580 46	. .	13.238 80	81.904 .	7.769 24	1.112 93	. .	50.890 10	11.000 .	2.119 93	6.608 71	13.728 72	. .	17.721 18	148.000 70	10.101 41	. .	. .	553 76	. .	. .	. .	482.972 50	. .	. .	
44	Pilzno	4.288 90	4.181 43	1.410 70	. .	. .	3.178 86	24.000 .	8.178 .	572 28	7.993 68	. .	14.199 89	1.676 25	1.676 25	8.194 16	7.057 59	. .	7.254 48	130 .	7.278 .	. .	12.353 80	13.297 04	10.240 86	. .	129.709 14	4.880 18	. .	
45	Podhajce	3.092 80	24.025 08	1.591 35	. .	. .	4.516 77	. .	2.868 68	3.171 19	98 30	. .	43.934 10	6.750 .	381 .	1.698 21	7.942 56	200 .	. .	17.361 35	66 50	25 84	24.862 60	. .	. .	. .	. .	152.982 73	. .	. .	
46	Przemyśl	7 887 60	42.038 62	4.128 63	1.200 .	. .	16.262 68	. .	1.524 97	6.243 71	1.197 70	1.918 56	4.200 .	43.958 81	1.753 36	. .	3.860 44	9.077 68	1.134 90	8.419 15	14.385 29	1.304 04	. .	3 .	. .	. .	. .	160.153 66	. .	. .	
47	Przemyślany	4.953 17	16.703 63	14.884 66	408 .	. .	3.126 03	. .	6.079 73	4.681 74	3.681 95	. .	64.891 45	4.847 .	. .	2.529 91	9.644 04	820 .	1.294 .	97.493 32	2.517 80	. .	14.944 20	16.149 51	798 57	. .	269.508 26	15.588 11	. .	
48	Rawa	20.164 53	12 332 55	54.876 47	4.502 05	2.081 33	15.054 18	. .	6.248 71	1.197 70	1.918 56	4.200 .	57 593 23	9.997 .	2.262 89	4.805 38	11.365 25	838 30	. .	12.787 35	4.044 66	. .	. .	7.074 60	32.507 70	. .	266.6-0 34	. .	. .	
49	Rohatyn	12.441 97	21.378 02	34.049 21	5.270 16	1.871 28	42 .	3.222 72	. .	56.490 53	3.069 91	7.487 77	363 .	35.244 77	1.943 84	100 94	23.146 36	26.786 78	7.000 58	2.823 30	3.838 81	2.469 08	280 .	37.120 80	71.733 45	22.267 15	. .	380.718 93	5.401 91	. .	
50	Ropczyce	28.953 44	7.411 90	. .	. .	. .	7.630 96	7.270 .	9.274 56	2.469 30	3.550 92	. .	58.801 51	330 73	551 .	4.692 35	11.363 68	. .	. .	7.293 46	940 93	. .	. .	. .	5 10	216 .	. .	145.587 81	229 34	. .	
51	Rudki	7.730 56	11.486 63	2.289 03	. .	. .	3.873 10	. .	8 535 .	1.213 39	13.610 .	. .	21.430 04	. .	. .	10.518 93	10.342 10	3.102 17	1.598 94	. .	. .	. .	. .	. .	. .	16.668 40	. .	112.393 28	. .	. .	
52	Rzeszów	53.688 43	16.171 97	3.088 77	88.967 10	98.796 55	9.298 74	112.852 27	13.110 86	3.619 64	7.049 85	. .	157.054 58	56.276 35	5.499 32	15.769 37	44.577 06	50 .	416 66	167.000 25	61.865 63	13.691 20	52.419 .	34.815 57	8.436 56	. .	1.019.413 73	. .	. .	
53	Sambor	2.117 83	41.863 50	8.700 40	. .	. .	8.343 95	. .	. .	3.019 88	. .	. .	39.504 97	. .	13.882 28	9.730 95	6.474 49	. .	4.263 40	5.379 25	. .	. .	. .	. .	. .	. .	143.080 40	24.976 46	. .	
54	Sanok	7.642 15	6.099 35	5.343 39	32.388 16	1.914 14	10.000 94	1.80 63	4.476 39	1.639 66	2.605 26	. .	47.250 25	2.417 21	765 02	19.088 89	10.277 70	. .	. .	14.934 83	. .	192 89	42.520 .	. .	6.445 79	. .	217.652 19	3.309 41	. .	
55	Skalat	4 384 71	48 342 42	. .	. .	. .	12.778 58	2.800 .	2.908 79	1.190 88	. .	. .	62.470 55	14.393 73	. .	8.088 15	15.962 13	790 .	. .	27.271 43	. .	. .	. .	. .	27.468 42	. .	189.049 96	. .	. .	
56	Śniatyn	26.426 74	40.594 76	4.731 15	277 74	. .	1.928 34	49.233 37	8.915 84	2.233 83	10.856 98	. .	65.266 18	11.845 73	2.063 24	12.184 41	22.816 86	1.274 94	521 70	20.219 27	8.486 48	. .	. .	. .	. .	. .	289.177 56	54.050 11	. .	
57	Sokal	18.920 48	23.429 11	10.922 81	110 .	. .	19.442 21	17.000 .	180 10	3.573 65	12.559 69	10.500 .	93.792 21	12.002 86	. .	21.747 01	21.435 .	522 .	19.448 48	4.281 26	393 88	435 .	. .	3.497 50	30.817 .	. .	. .	325.010 25	61.882 72	. .	
58	Stanisławów	12.761 79	66.953 76	11.225 51	719 .	. .	3.871 75	. .	1.314 08	4.873 02	6.120 97	. .	79.611 86	14.932 68	410 .	6.463 91	22.536 37	3.952 99	528 20	9.512 92	13.016 40	. .	. .	. .	319 19	. .	. .	259.124 40	. .	. .	
59	Stary Sambor	. .	1.276 73	190 30	6.787 50	. .	1.486 19	. .	246 .	581 40	. .	. .	25.481 22	1.094 52	60 78	6.670 36	3.762 03	. .	. .	400 .	200 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	48.237 33	. .	. .	
60	Stryj	4.397 38	18.018 49	1.019 85	84 .	. .	5.666 .	. .	4.721 72	4.378 01	1.973 80	. .	51.835 88	5.075 66	. .	4.318 08	1.558 42	. .	. .	30.050 69	100 .	. .	. .	. .	24.251 40	. .	157.44 88	. .	. .	
61	Tarnobrzeg	6.129 33	39.655 52	11.791 21	6.330 80	. .	2.801 07	. .	6.195 30	4.799 21	9.723 06	6.113 36	52.602 61	11.475 .	460 .	14.182 94	22.928 .	2.669 32	6.154 99	6.167 08	6.575 88	. .	. .	. .	2.105 22	. .	248.471 43	57.728 91	. .	
62	Tarnopol	3 875 35	19.477 37	. .	7.831 99	. .	12.889 52	. .	974 30	4.729 22	2.481 94	. .	73.769 31	3.066 82	. .	78.373 23	7.084 50	3.904 10	. .	10.971 .	706 80	. .	15.371 40	10.650 .	46 489 37	. .	300.644 32	69.206 67	. .	
63	Tarnów	34 90	11.854 32	6.302 50	1.684 95	. .	. .	4.273 89	371 .	2.842 78	2.982 74	. .	315 74	24.809 14	1.841 48	2.734 .	8.965 55	16.862 85	2.469 90	. .	4.762 89	123 96	. .	. .	750 .	10.429 93	. .	103.912 82	. .	. .	
64	Tłumacz	11.983 90	13.311 54	268 30	. .	. .	5.005 26	. .	4.073 40	1.242 96	. .	. .	89.078 87	14.545 03	5.220 79	5.595 .	33.273 77	2.882 17	. .	10.680 75	. .	. .	44.505 22	. .	2.135 15	. .	214.852 11	17.752 32	. .	
65	Trembowla	3.559 01	13.264 35	20 30	. .	. .	2.399 10	1.291 70	2.417 22	1.524 80	2.520 94	1.128 .	65.209 25	3.712 58	. .	4.097 51	18.052 66	795 .	. .	3.404 90	2.047 81	. .	12.351 20	9.111 61	5.306 42	. .	152.214 16	. .	. .	
66	Turka	1.484 80	3.098 39	7.649 11	. .	. .	1.848 82	7.000 .	1.400 10	331 10	1.589 01	. .	46.559 19	8.371 49	. .	2.041 98	6.133 31	. .	3.532 04	5.112 56	417 50	. .	23.920 .	7.991 62	221 98	120 .	128.803 60	. .	. .	
67	Wadowice	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	Mimo licznych urgensów nie nadesłano.
68	Wieliczka	16.664 23	13.274 65	4.277 43	. .	90 .	12.536 91	. .	903 09	4.547 08	317 .	. .	49.366 14	210 .	140 52	11.718 97	12.508 15	295 10	. .	5.287 70	9.590 98	130 .	37.112 28	6.338 31	59.651 67	. .	244.966 21	. .	. .	
69	Zaleszczyki	2 127 23	3.298 40	. .	. .	. .	10.974 84	233 78	2.698 69	1.521 47	2.065 63	. .	62.071 89	4.947 37	. .	19.536 58	20.728 52	135 .	35.981 84	16.555 81	35.773 75	. .	. .	. .	408 64	. .	219.058 94	5.153 05	. .	
70	Zbaraż	2.138 38	808 30	7.486 01	551 42	60 .	5.164 30	7.119 84	. .	821 71	707 22	. .	48.089 41	4.764 96	. .	7.282 12	12.200 58	419 .	. .	251 .	4.452 95	. .	14.038 30	19.725 70	. .	. .	136.072 95	. .	. .	
71	Złoczów	. .	452 97	8.689 34	1.504 85	71 75	4.805 67	. .	1.078 78	629 01	1.722 66	. .	31.143 64	1.493 64	. .	2.550 88	6.677 69	56 32	. .	5.795 21	2.906 69	. .	47 69	. .	21.764 49	1.050 08	92.391 36	. .	. .	
72	Żółkiew	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	Mimo licznych urgensów nie nadesłano.
73	Żydaczów	11.609 09	69.919 30	9.968 02	. .	. .	20.643 49	. .	4.660 52	4.942 19	5.203 72	. .	44.026 56	4.882 37	160 .	10.266 62	16.459 06	175 .	. .	21.217 94	3.895 46	. .	. .	. .	256 74	. .	227.286 08	24.251 70	. .	
74	Żywiec	36.735 35	3.308 02	19.770 94	24.634 30	. .	2.322 51	. .	15.633 42	4.000 39	3.941 53	. .	65.344 79	7.352 .	. .	5.118 18	14.501 09	. .	. .	6.033 03	3.253 06	. .	. .	. .	. .	. .	211.956 41	12.887 73	. .	
	Razem	143.426 18	795.635 06	1,241.512 23	550.394 39	248.610 65	107.024 72	620.217 98	672.092 .	457.930 17	189.657 24	288.719 35	47.518 34	4,282.189 42	482.210 01	93.344 39	823.129 12	1,073.556 14	130.864 37	254.413 54	1,378.679 25	495.709 12	25.155 16	1,054.376 06	406.800 98	872.657 70	5.189 25	16,741.012 82	1,390.054 68	. .	

Wykaz wydatków
podług zamknięć rachunkowych za rok 1904
gmin małomiejskich i wiejskich.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
						Czynsze za dzierżawę													Wydatki na cele					Wydatki nadzwyczajne								
																					drogowe			kapno								
Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Administracya dóbr, utrzymanie budynków, realności itp.	prawa propinacyjnego	krajowych opłat konsumcyjnych	Podatki, ekwiwalent, opłaty skarbowe	Cele dobroczynne, ubogich i inne	Policya miejscowa	Aresztanci i szupaśnicy	Straż pożarna itp.	Straż polowa i lasowa	Wydatki na cele sanitarne	Oświetlenie miasta	Przedsiębiorstwa gminne i wodociągi	Dyety i koszta podróży	Rekrutacya, kwaterunek i inne cele wojskowe	szkolne i oświaty	parafialne i wyznaniowe	gotówką	wartość wszelkich zużytych prestacyj	zapas kasowy drogowy z końcem roku	gruntów, domów, budowli itp.	papierów wartościowych	spłata długów	zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki rozmaite	Zapas kasowy z końcem roku	Razem	Wszystkie długi i inne należytości bierne, pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	44.143 86	1.249 10	7.078 18	19.611 61	. .	. .	15 247 34	17.105 07	20.319 38	757 19	4.846 53	2.584 46	8 810 91	5.192 31	85.218 13	. .	1.398 54	53.858 35	5.869 54	13.591 39	42.873 84	2.348 18	2.346 32	7.359 78	15.744 64	40.798 41	36.455 98	38.735 75	493.588 39	359.959 70	
2	Bóbrka	25.664 10	. .	2.679 29	3.688 72	. .	. .	14.844 51	577 86	8.091 59	398 18	2.871 68	2.198 60	10.225 94	1.581 91	. .	. .	889 08	32.239 24	9.257 36	682 31	38.341 60	1.154 62	14.776 97	. .	11.234 .	341 96	22.225 36	22.344 14	226.259 32	60.493 02	
3	Bochnia	72.205 97	8.536 23	11.922 95	42.386 99	. .	. .	36.050 03	7.251 80	3.491 61	589 26	4.469 84	. .	2.918 99	4.993 73	4.518 14	. .	5.814 93	74.419 43	7.593 45	11.350 96	37.849 32	6 .	. .	6.794 45	58.920 28	71.101 89	23.846 18	114.488 39	611.524 32	. .	
4	Bohorodczany	15.229 88	. .	3.104 94	5.563 91	. .	. .	4.608 40	272 75	6.402 97	104 88	3 014 41	1.607 .	6.571 43	1.781 51	. .	1.903 89	456 80	15.818 87	271 09	. .	148 96	. .	5.976 07	. .	5.734 57	1.206 72	5.251 69	6.757 58	91.788 32	35.363 35	
5	Borszczów	33.077 92	202 22	6.225 46	2.497 17	. .	. .	7.463 35	603 30	11.814 01	408 92	4.598 55	762 40	12.324 42	631 84	8.509 28	7.145 35	1.509 20	31.487 62	997 40	. .	20.780 .	. .	. .	. .	6.515 37	3.906 63	9.672 01	31.348 76	202.481 65	. .	
6	Brody	35.737 72	336 74	6.402 39	14.222 44	. .	. .	13.290 18	883 90	4 674 48	627 79	2.517 22	5 127 58	4.706 62	232 12	618 94	3.018 18	2.457 43	23.644 06	11.158 67	1.906 50	29.450 57	. .	4.934 11	17.765 37	30.268 04	4.486 70	56.911 99	13.445 67	288.825 41	. .	
7	Brzesko	40.408 19	. .	5.774 55	13.411 46	. .	. .	12.654 49	2.064 12	5.472 40	372 98	2.438 57	1.907 70	6 408 74	785 68	5.165 .	4.868 13	1.499 18	70.712 48	12.821 73	219 30	. .	. .	8.748 74	. .	109.198 70	2.507 33	13.907 73	21.154 69	342 502 09	. .	
8	Brzeżany	27.106 21	104 .	2.866 70	2.277 35	504 .	. .	6.787 92	304 87	1.354 .	67 71	2.708 20	811 80	11.075 67	400 .	. .	1.487 75	519 64	32.990 14	2 347 34	959 84	. .	. .	3 379 31	400 .	6.189 48	340 .	15.169 29	14.728 95	134.880 67	. .	
9	Brzozów	17.584 80	. .	1.918 91	4.049 81	. .	. .	6.172 47	284 40	6.181 90	145 95	1.240 46	554 94	8.645 82	875 28	. .	. .	1.560 97	26 006 98	. .	1.645 37	28.474 40	. .	2.608 38	5.501 06	8.147 32	71 31	13.165 80	20.720 25	155.557 98	34.775 56	
10	Buczacz	41.289 35	120 .	4.017 50	11.042 23	. .	. .	13.546 97	137 07	4.566 30	339 03	2.764 06	717 .	12.988 57	1.809 41	. .	5.066 20	558 78	63.655 10	2.489 55	1.648 62	37.670 .	. .	10.263 32	7.591 04	14 995 38	4.511 98	22.058 72	23.942 15	287.783 88	66.411 22	
11	Chrzanów	55 089 10	2.654 .	11.542 22	8.486 97	. .	. .	10.354 09	7.566 46	17.432 62	1.195 64	4.074 85	2.390 58	7.933 46	4.663 80	11.794 32	. .	5.888 15	61.992 25	3.222 50	41.511 79	39.025 64	. .	. .	1.718 12	58.698 .	12.206 47	12.633 59	29.476 50	411.845 32	102.548 95	
12	Cieszanów	28.706 50	. .	4.175 35	4.302 24	2.000 .	. .	11.678 51	1.036 62	4.185 26	441 39	1.305 55	1.729 07	4.818 76	648 68	207 10	. .	859 49	16.409 51	. .	6.249 14	. .	. .	7.000 54	1.892 10	10.080 10	3.959 30	19.138 39	15.480 74	146.304 64	104.156 03	
13	Czortków	14.196 51	. .	3.125 16	3.368 46	. .	. .	6.354 58	275 75	7.665 38	154 12	1.196 29	200 .	5.870 91	60 40	7.247 80	3.486 24	826 09	13.068 02	16 .	. .	. .	. .	1.521 22	. .	15.630 53	522 39	3.166 94	4 455 30	92.408 39	13.195 98	
14	Dąbrowa	20.479 74	84 .	4.009 57	1.309 79	. .	. .	14.981 55	920 56	5.049 29	537 98	9.452 90	515 50	9.581 50	620 04	9.579 42	. .	425 14	26.412 84	5.128 95	394 80	23.702 .	. .	. .	696 16	20.768 33	195 82	19.952 11	16.472 15	191.220 84	119.167 42	
15	Dobromil	27.111 08	. .	1.729 12	3.594 28	6.600 57	. .	13.667 68	2.109 84	4.052 32	270 85	3.570 40	2.304 39	4.380 05	640 86	. .	349 15	1.021 15	26.518 10	553 63	. .	. .	. .	598 80	. .	6.999 91	4.314 58	14 458 45	9.247 36	134.092 43	. .	
16	Dolina	46.126 68	4.610 98	8.003 92	11.471 09	. .	. .	29.438 62	4.482 97	23.788 82	360 67	6.662 15	5.409 09	19.181 15	6 622 76	. .	3.651 68	1.465 48	90.216 .	2.196 43	. .	. .	. .	. .	. .	191 197 41	28.214 19	30.136 87	22.554 59	536.091 55	. .	
17	Drohobycz	50.736 44	100 80	4.901 86	24.784 55	. .	. .	41.947 13	2.750 11	26.785 82	152 08	6.343 18	5.326 63	20.170 70	18.200 .	. .	5.710 05	1.098 90	21.168 64	10.228 94	15.550 .	52.218 96	. .	. .	10 400 .	9.476 62	200 .	37.727 82	31.981 82	397.911 04	. .	
18	Gorlice	16.706 72	. .	2.107 75	4.059 42	. .	. .	1.719 91	226 28	4.416 30	119 74	782 .	1.739 53	3.404 17	. .	. .	. .	631 16	33.006 97	1.360 27	. .	26.223 50	. .	4.829 40	2.079 39	7.580 71	. .	8.381 88	20.183 74	139.558 84	. .	
19	Gródek	21.967 49	. .	2.099 14	4.204 11	. .	. .	12.579 36	. .	1.533 72	17 74	207 .	240 .	. .	200 08	. .	2.308 54	324 69	1.242 49	. .	. .	. .	. .	31.816 55	. .	. .	. .	27.855 91	6.364 54	112.99 66	786 20	
20	Grybów	15.653 72	. .	4.142 80	4.438 80	. .	. .	7.690 23	682 51	7.474 02	394 .	1.426 49	1.131 .	5.537 84	1.278 21	951 81	1.372 68	607 18	16.252 82	2.245 86	586 03	. .	. .	3.048 40	1.830 20	6.992 76	2.452 55	14.170 15	5.437 81	105.767 87	111.068 17	
21	Horodenka	41.555 29	. .	8.798 65	4.109 15	. .	. .	8.369 77	2.481 94	448 24	175 86	2.693 77	. .	3.498 74	2.464 23	10.898 44	. .	687 11	40.284 15	431 56	. .	. .	. .	2.393 76	5.400 .	9.299 18	750 .	10.343 01	5.574 12	160.131 97	. .	
22	Husiatyn	26.887 12	76 65	6.639 96	3.295 69	. .	. .	4.277 33	349 .	8.813 43	167 15	14.073 09	40 .	34.568 84	2.384 98	. .	. .	919 35	38.239 09	249 16	14.266 51	13 622 80	438 15	63 40	. .	16.589 60	2.049 59	12.491 53	9.631 76	210.129 18	148.378 73	Mimo licznych urgensów nie nadesłano
23	Jarosław	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	
24	Jasło	28 831 51	. .	2.999 85	6.103 62	. .	. .	4.387 18	658 43	10.238 38	127 25	2.003 18	924 .	3.399 77	356 52	. .	. .	2.710 14	32.952 66	14.768 41	. .	34.125 .	. .	274 .	704 60	12.700 64	. .	12.154 98	13.399 92	183.820 84	. .	
25	Jaworów	16.602 18	. .	1.572 56	4.277 38	. .	. .	9.222 74	1.441 94	1.508 87	187 05	3.211 24	2.263 80	7.866 12	115 96	. .	. .	1.415 03	9.742 01	7.425 08	1.663 13	13.620 .	. .	2.284 02	. .	13.239 66	158 .	19.308 57	11.004 86	128.099 65	67.630 54	
26	Kałusz	25.526 58	116 20	4.089 77	8.389 97	. .	. .	19.272 74	527 55	11.619 45	19 21	4.796 83	2.910 02	12.184 03	. .	200 .	388 92	550 .	30 240 25	13.188 59	1.851 06	. .	. .	21.470 28	. .	16.813 78	5.985 05	21.780 82	13.561 14	215.427 24	. .	
27	Kamionka	38.282 63	192 .	4.917 48	8.464 73	. .	. .	18.216 22	2.093 97	8.357 88	115 01	4.982 60	2.799 26	11.689 51	. .	2.209 37	5.908 03	1.812 17	65.231 95	4.220 17	1.112 51	1.252 .	. .	40.293 45	4.294 14	19.544 43	3.161 93	12.694 13	19.348 .	280.648 57	. .	
28	Kolbuszowa	22.414 30	. .	5.180 68	3.354 80	. .	284 71	4.396 70	1.506 95	5.169 38	387 03	1.798 60	2.884 76	5.169 70	450 43	1.313 .	. .	685 19	18.541 59	3.237 02	. .	. .	. .	39.128 04	300 74	23.366 61	3.499 45	8.389 12	9.120 96	160 027 76	65.109 06	
29	Kołomyja	30.123 83	. .	5.440 75	5.928 01	. .	. .	12.911 55	2.442 52	12.991 43	41 16	3.635 87	1.097 74	3.287 18	115 56	. .	3.539 49	1.088 12	51.987 16	793 36	. .	. .	. .	14.084 34	7.568 20	22 786 10	3.015 51	19.341 79	27.194 42	229.409 09	. .	
30	Kossów	30.085 34	216 .	5.832 66	24.883 05	. .	. .	12.550 70	740 87	13.596 22	212 34	2.393 78	2.649 64	13.380 24	1.583 22	. .	. .	645 70	100.341 15	894 83	4.658 89	24.974 .	136 39	1.334 .	12.300 .	40.281 61	2.662 65	32.812 68	17.070 18	346.186 14	134.104 88	
31	Kraków	29 901 88	. .	5.365 25	4.208 38	. .	. .	9.980 22	2.216 81	7.381 55	950 12	2.827 63	2.507 84	21.611 49	1.336 75	. .	6.087 96	1.498 54	61.108 .	8.996 07	4.653 60	. .	. .	6.861 50	1.800 .	11.942 65	14.321 15	19.419 37	26.663 34	251.647 40	. .	
32	Krosno	12.985 59	. .	1.396 76	941 95	. .	. .	5.979 43	218 .	3.263 80	20 .	692 .	2.007 61	1.378 .	970 .	18.057 02	. .	820 54	17 583 16	5.668 58	22.278 54	31.646 40	. .	2.250 .	. .	2.600 .	2.586 32	41.741 01	10.247 99	185.279 70	. .	
33	Limanowa	15.047 72	526 37	2.551 78	1.328 48	. .	18 .	3.940 42	923 40	3.155 26	508 27	242 .	537 .	5.982 06	638 66	. .	3.547 65	467 09	18.176 47	3.576 44	1.352 22	. .	. .	995 74	23.056 .	3.393 33	158 76	8.015 10	1.976 77	106.059 99	. .	
34	Lisko	29.015 .	200 .	3.446 .	5.616 .	. .	. .	6.506 .	. .	968 .	296 .	754 .	3.378 .	8.414 .	600 .	1.080 .	. .	2.149 .	12.727 .	. .	. .	26.044 .	. .	. .	. .	8.945 .	2.560 .	4.822 28	1.783 .	119.303 28	. .	
35	Lwów	65.126 23	. .	7.931 34	24.978 09	5.375 .	. .	24.418 07	2.411 78	11.930 76	399 58	15.446 01	4.015 04	5.734 98	408 76	3.100 .	11.502 76	4.136 37	86.162 45	8.338 35	37.645 15	40.417 80	. .	24.761 55	4.620 .	25.870 78	5.349 83	17.270 08	33.171 59	465 522 33	152 034 62	
36	Łańcut	39.717 79	2.062 97	4.216 95	20.620 53	382 24	. .	24.234 97	4.414 21	19.390 39	696 45	7.786 93	1 752 78	18.049 15	3.868 64	420 .	. .	1.645 73	49.236 19	7.058 92	8.707 22	34.449 .	124 60	11.473 64	. .	26.629 41	1.059 52	17 172 63	29.888 32	335.009 13	177.590 92	
37	Mielec	25.804 07	. .	3.235 58	6 944 16	. .	. .	4.797 66	933 54	8.403 18	194 03	8.031 18	693 06	16 863 37	1.845 70	. .	. .	1.291 99	20.199 09	3.972 77	12.612 90	15.114 02	714 60	1 502 .	3.318 60	12.61 44	750 .	24.185 58	6.697 62	180.215 74	60.712 74	
38	Mościska	21.895 07	1.168 .	3.646 27	8.668 89	. .	. .	19.980 91	2.055 50	9.297 78	286 63	6.053 40	2.694 60	9.910 03	1.271 70	. .	3.063 27	1.422 66	31.189 89	4.745 08	7.240 76	17.114 70	1.274 70	3.628 90	. .	5.072 20	2.614 68	10.006 62	13.597 21	187.698 95	103.055 21	
39	Myślenice	23.519 04	696 .	2.415 92	23.931 24	18.000 .	. .	12.884 11	1.869 10	6.181 25	370 52	4.226 36	1.572 .	7.327 65	1.988 38	. .	. .	1.010 64	35.127 18	7.086 28	. .	33.671 .	. .	. .	. .	2.657 50	23 979 91	2.494 66	15.818 60	15.414 48	242 271 82	119.550 10	
40	Nadwórna	31.781 22	480 .	3.928 87	8 028 68	. .	. .	12.864 52	742 54	12.622 86	215 87	5.520 11	6.919 01	6.255 54	1.868 17	7.817 18	. .	166 80	14.283 02	4.792 51	17.566 73	37.227 .	. .	5.812 35	11.000 .	11.124 88	2.613 69	16.957 69	6.731 09	227.264 83	109.157 45	
41	Nisko	11.514 28	320 .	1.439 84	1.058 16	. .	. .	13.882 62	. .	1.445 90	169 35	. .	3.271 14	5.576 98	. .	2.085 02	3.380 45	478 42	14.459 53	1.250 88	. .	15.283 60	. .	. .	. .	2.010 78	1.824 43	9.621 97	7.870 68	96.923 98	15.226 99	
42	Nowy Sącz	36.169 06	1.845 74	6.309 16	27.999 40	240 01	. .	24.189 64	2.488 38	10.466 94	260 66	2.304 68	4.427 97	7.158 72	1.165 84	3.629 20	. .	1.088 53	33.071 31	2.733 02	10.174 .	339 .	. .	17.139 47	3.493 79	16.320 62	12.367 08	21.726 23	26.934 97	274.034 37	446 97	
43	Nowy Targ	46.964 63	330 .	5.845 57	11.794 38	. .	. .	34.157 35	1.352 94	3.494 08	660 .	5.930 03	3.921 72	30.046 95	1.729 65	102.267 27	3.652 56	1.755 90	41.233 06	7.353 76	14.750 24	. .	. .	11.186 96	. .	57.485 11	60.072 52	19.179 22	17.808 60	482.972 50	. .	
44	Pilzno	18.069 66	. .	1.067 62	4.091 07	. .	. .	6.258 31	2.236 57	6 095 41	187 79	1.354 21	40 .	894 84	893 52	3.112 .	. .	421 87	15.692 48	8.069 23	13.297 04	12.353 80	. .	. .	15.813 .	4.831 68	1.055 61	13.046 07	5.837 86	129.709 14	24.445 92	
45	Podhajce	34.536 10	680 .	4.186 84	4.141 91	. .	. .	17.160 53	600 .	3.116 99	28 02	4.286 48	1.330 85	3.688 .	458 62	610 48	. .	708 27	11.397 40	. .	407 20	21.058 45	. .	5.132 52	1.002 90	12 553 10	3.336 50	10.449 64	12.162 50	152.982 75	. .	
46	Przemyśl	25.268 86	. .	3.237 81	14.470 95	. .	. .	24.066 65	647 27	2.835 68	125 86	780 10	2.114 57	2.748 38	608 15	1.934 86	. .	682 48	14.439 18	2.000 32	263 62	. .	. .	2.987 76	2.906 17	14.746 98	30 .	32.074 19	11.184 57	160.153 66	. .	
47	Przemyślany	23.217 92	650 40	3.138 82	4.300 16	. .	. .	13.607 35	587 16	5.668 82	209 40	1.392 80	2.365 40	4.141 97	655 90	22.018 14	3.357 87	1.349 89	26.043 58	585 66	16.130 07	13.245 30	. .	14.473 84	51.274 38	40.239 73	1.389 18	7.847 11	11 617 51	269.508 26	19.827 73	
48	Rawa	32.646 82	. .	4.474 40	24.989 91	. .	. .	14.787 37	2.769 88	10.378 77	873 10	3 498 06	4.164 06	5.566 01	3.813 55	6.595 60	1.391 44	1.838 04	54.412 42	1.258 51	15.253 94	. .	65 78	16.741 96	. .	17.828 08	3.031 91	4.311 91	6.488 82	266.680 34	. .	
49	Rohatyn	41.757 86	1.840 91	5.327 48	4.810 48	1.904 02	29.000 .	17.352 16	2.108 88	1.492 42	413 26	4.196 70	549 49	8.769 03	1.922 .	11.605 96	3.912 14	1.904 66	27.356 76	1.211 90	68.333 57	34.186 40	11.561 63	7.071 46	11.805 26	14.584 12	11.830 67	39.937 25	19.022 48	380.718 93	161.011 43	
50	Ropczyce	25.952 59	. .	3.662 31	10.664 35	. .	. .	5.685 28	1.544 53	9.521 60	923 84	1.186 50	414 .	95 28	1.162 90	. .	. .	1.145 43	27.920 06	6.000 06	117 34	. .	. .	429 94	1.150 .	21.230 84	6.201 50	11.206 95	9.372 54	145.587 84	1.678 73	
51	Rudki	14.569 50	. .	2.049 10	12.553 90	. .	. .	8.295 81	. .	7.179 78	. .	806 72	2.328 .	3.146 80	672 44	. .	. .	1.008 .	23 072 24	2.063 43	. .	. .	. .	9.080 78	2.359 54	3.008 .	. .	10.967 62	9.281 62	112.393 28	. .	
52	Rzeszów	86.467 08	8.690 36	14.276 39	135.126 92	. .	. .	33.530 41	2.193 40	16.750 66	341 42	9.204 35	155 24	7.144 90	20.883 58	2.903 99	. .	38.565 08	107.068 95	16.458 90	32.181 02	47.082 41	12.172 82	43.639 93	106.070 96	208.380 24	9.299 90	10 632 38	50.192 44	1,019.413 73	. .	
53	Sambor	15.700 51	. .	1.956 .	15.480 50	. .	. .	31.758 16	2.298 50	4.030 86	186 50	303 .	. .	2.730 86	1.494 46	. .	. .	1.287 20	15.947 38	5.352 55	1.081 51	. .	. .	. .	4.042 45	9.586 46	6.211 83	14.213 11	6.212 72	143.080 40	21.301 86	
54	Sanok	23 118 82	. .	3.706 18	5.717 21	. .	. .	12.445 13	474 .	5.656 89	74 07	3.370 57	3.226 66	1.279 94	438 74	17.831 46	. .	2.950 69	20.756 57	2.590 58	. .	40.095 25	1.740 75	13.362 39	. .	25.955 03	. .	23.507 13	9.354 13	217.652 19	20.463 20	
55	Skałat	28.095 40	. .	9.775 80	1.440 20	. .	. .	6.040 82	. .	15.173 80	322 06	511 28	. .	11.553 59	3.465 61	. .	7.654 .	1.247 58	22.161 50	1.219 34	. .	. .	. .	30.343 42	. .	19.142 75	. .	19.611 63	11.291 68	189.049 96	. .	
56	Śniatyn	38.216 71	3.867 80	6.870 76	24.531 82	. .	. .	30.681 45	1.524 .	15.972 70	653 04	2.455 38	7.442 36	16.000 38	1.765 48	. .	3.128 26	324 .	55.690 24	688 90	3.116 27	. .	. .	4.303 62	1.341 07	29.254 01	4.408 45	18.218 32	19.272 54	289.177 56	306.305 32	
57	Sokal	42.723 93	1.442 15	5.114 23	24.249 54	. .	. .	30.379 20	1.562 69	5.771 95	637 79	1.613 12	2.904 16	10 098 36	853 13	. .	10.413 29	1.246 65	73.982 10	1.936 23	14.153 18	. .	. .	11.466 67	. .	35.384 79	. .	25.742 14	23.320 65	325.010 25	69.462 51	
58	Stanisławów	33.351 35	3.913 90	8.295 .	4.706 60	. .	. .	11.255 51	1.699 23	22.249 80	99 17	5.410 30	3.227 14	6.462 41	3.321 86	. .	. .	1.052 16	41.512 24	. .	. .	. .	. .	27.601 69	6.969 56	24.026 35	9.017 73	22.174 67	22.777 73	259.124 40	. .	
59	Stary Sambor	7.693 52	. .	1.463 08	8.413 80	. .	. .	4.130 13	16 56	2.078 75	26 55	450 56	1.525 50	259 12	765 22	762 .	213 20	988 87	10.567 89	1.378 88	. .	. .	. .	. .	. .	568 47	72 70	6.314 40	554 13	48 247 34	. .	
60	Stryj	20.700 22	. .	3.196 23	6.359 64	. .	. .	18.883 77	226 .	10.151 18	91 63	2.222 23	4.495 .	3.870 53	671 40	. .	. .	4.517 97	14.762 51	11.030 83	. .	. .	. .	1.088 .	. .	41.259 13	. .	10.207 38	3 711 23	157.444 88	40.099 49	
61	Tarnobrzeg	26.641 74	. .	4.289 27	15.606 85	. .	. .	24.609 69	1.416 15	13.737 05	89 78	5.302 51	3.300 79	16.111 71	79 59	3.279 81	. .	1.766 19	19.335 89	8.353 17	7.750 09	15.651 40	6.219 .	10.807 26	200 .	9.688 04	4.264 66	28.807 55	19 745 30	248.471 49	110.968 70	
62	Tarnopol	21.976 74	176 .	6.833 81	35.316 25	. .	. .	10 282 81	. .	10.022 62	66 03	8.307 12	1.032 22	15.017 19	785 70	6.954 42	. .	585 96	37.195 21	17.930 34	10.650 .	15.371 40	. .	4.080 52	300 .	14.726 70	1.346 42	72.473 78	9.213 01	300.644 32	34.951 09	
63	Tarnów	19.015 51	40 .	1.905 35	874 93	. .	14 .	5.351 73	813 02	4.165 68	106 48	2.237 37	188 .	2.082 65	422 40	118 65	2.615 22	408 02	17.586 90	9.426 98	. .	. .	. .	624 60	6.205 75	5.081 18	125 .	5.374 95	19.178 45	103 912 82	. .	
64	Tłumacz	30.733 33	. .	6.491 29	19.151 02	. .	. .	7.765 13	1.189 81	10.638 59	35 56	4.021 24	2.069 10	9.792 33	2.789 77	. .	. .	1.037 25	32.963 47	. .	. .	44.505 22	. .	. .	. .	19.574 73	. .	14.522 25	36.572 32	243.852 41	68.240 91	
65	Trembowla	18.846 71	. .	4.108 69	4.858 67	. .	. .	5.328 53	232 68	7.245 25	77 12	2.869 60	820 .	11.300 21	64 66	. .	. .	516 04	28.018 68	. .	7.338 65	12.951 20	1.264 06	2.049 48	6.548 02	5.045 14	2.902 03	15.806 37	14.112 37	152.214 16	. .	
66	Turka	14.395 93	291 .	3.773 46	3.550 59	. .	. .	4.968 81	1.815 73	7.878 18	77 78	1.394 90	2.156 39	6.439 88	671 98	. .	. .	814 .	12.836 69	7.918 94	7.991 62	23.920 .	. .	278 08	1.500 .	10.866 03	408 .	11.241 99	4.128 62	128.803 60	. .	
67	Wadowice	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	
68	Wieliczka	50.874 03	. .	5.422 86	2.618 98	. .	49 60	9.099 36	2.351 72	. .	305 93	1.358 10	7 .	601 21	2.435 11	903 50	. .	736 02	53.934 42	6.032 08	7.139 77	37.334 50	. .	5.483 37	. .	18.191 77	2.181 81	13.209 50	29.695 57	243.966 21	. .	Mimo licznych urgensów nie nadesłano.
69	Zaleszczyki	26.815 22	. .	4.505 68	3.784 30	. .	. .	6.865 11	101 72	10.530 50	206 97	2.189 70	. .	2.532 23	1.448 .	4.978 72	3.998 18	477 71	15.869 44	204 14	4.551 71	. .	. .	610 .	. .	15.124 88	75.029 85	18.229 91	21.508 97	219.058 94	40.592 78	
70	Zbaraż	17.484 68	573 04	2.774 25	4.059 70	. .	. .	4.031 43	4.110 54	5.385 10	92 70	3.928 37	268 .	5.369 15	846 .	. .	. .	898 53	18.735 96	1.694 11	19.725 70	13.285 30	758 50	293 50	. .	5.796 71	1.608 43	15.625 14	8.733 11	136.072 95	. .	
71	Złoczów	6.438 35	8.993 21	1.906 93	2.396 72	. .	. .	9.278 42	545 98	3.283 57	101 46	2.244 28	1.441 31	2.586 25	207 69	21 92	2.416 20	1.812 46	22.991 65	1.330 16	1.872 54	. .	. .	166 91	. .	3 692 83	344 78	13.686 49	5.189 75	92.391 36	. .	
72	Żółkiew	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	Mimo licznych urgensów nie nadesłano.
73	Żydaczów	34.961 85	1.200 .	4.777 80	19.654 70	. .	. .	32.820 09	189 .	5.454 29

Wykaz

gminnych kas pożyczkowych za rok 1904.

Liczba porz.	Powiat	Ilość gmin	Ilość kas pożyczkowych	Stan kasy z końcem roku 1904 K.	Stan kasy z końcem roku 1904 gr.	Uwaga
1	Biała	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
2	Bóbrka	—	75	311.924	59	
3	Bochnia	—	104	156.950	93	
4	Bohorodczany	—	16	95.379	88	
5	Borszczów	—	55	183.213	72	
6	Brody	—	103	235.818	47	
7	Brzesko	—	107	569.393	90	
8	Brzeżany	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
9	Brzozów	—	45	255.053	57	
10	Buczacz	—	85	337.616	44	
11	Chrzanów	—	1	6.606	56	
12	Cieszanów	—	6	33.760	90	
13	Czortków	—	44	358.254	20	
14	Dąbrowa	—	97	328.040	72	
15	Dobromil	—	12	22.963	27	
16	Dolina	—	56	204.160	—	
17	Drohobycz	—	42	287.465	32	
18	Gorlice	—	78	214.349	47	
19	Gródek	—	2	17.765	90	
20	Grybów	—	69	174.154	—	
21	Horodenka	—	46	398.003	10	
22	Husiatyn	—	53	497.889	97	
23	Jarosław	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
24	Jasło	—	146	352.652	20	
25	Jaworów	—	32	53.190	84	
26	Kałusz	—	69	347.818	78	
27	Kamionka	—	92	386.422	21	
28	Kolbuszowa	—	58	311.046	31	
29	Kołomyja	—	62	243.097	92	
30	Kossów	—	14	226.231	44	
31	Kraków	—	1	3.687	49	
32	Krosno	—	81	401.259	99	
33	Limanowa	—	91	209.208	49	
34	Lisko	—	4	12.288	47	
35	Łańcut	—	—	675.923	08	
36	Lwów	—	94	437.887	43	
37	Mielec	—	95	381.074	96	
38	Mościska	—	20	99.059	71	
39	Myślenice	—	9	33.208	85	
30	Nadwórna	—	15	44.986	85	
41	Nisko	—	42	180.652	58	
42	Nowy Sącz	—	56	223.418	44	
	Do przeniesienia	—	2.077	9,311.880	95	

Liczba porz.	Powiat	Ilość		Stan kasy z końcem roku 1904		Uwaga
		gmin	kas pożyczkowych	K.	gr.	
	Z przeniesienia .	—	2.077	9,311.880	95	
43	Nowy Targ .	—	11	41.806	05	
44	Pilzno . . .	—	40	137.022	91	
45	Podhajce . .	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
46	Przemyśl . .	—	84	256.734	93	
47	Przemyślany .	—	18	81.580	83	
48	Rawa . . .	—	29	218.176	60	
49	Rohatyn . .	—	28	274.836	47	
50	Ropczyce . .	—	53	92.470	97	
51	Rudki . . .	—	7	64.387	57	
52	Rzeszów . .	—	106	395.107	38	
53	Sambor . .	—	21	77.589	41	
54	Sanok . . .	—	71	188.881	13	
55	Skałat . . .	—	64	610.517	84	
56	Śniatyn . .	—	14	88.737	34	
57	Sokal . . .	—	76	331.029	79	
58	Stanisławów .	—	71	182.643	80	
59	Stary Sambor	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
60	Stryj . . .	—	41	228.488	51	
61	Tarnobrzeg .	—	64	370.417	89	
62	Tarnopol . .	—	83	725.529	48	
63	Tarnów . .	—	83	411.102	31	
64	Tłumacz . .	—	43	173.045	—	
65	Trembowla .	—	34	307.438	63	
66	Turka . . .	—	2	12.813	39	
67	Wadowice. .	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
68	Wieliczka . .	—	5	8.434	94	
69	Zaleszczyki .	—	42	191.886	64	
70	Zbaraż. . .	—	52	276.220	—	
71	Złoczów . .	—	107	393.233	43	
72	Żółkiew . .	—	16	85.664	86	
73	Żydaczów . .	—	67	433.025	39	
74	Żywiec. . .	—	1	131	28	
	Razem .	—	3.410	15,970.835	72	

Wykaz

powiatowych kas pożyczkowych za rok 1904.

Liczba porządkowa	Powiat	Stan kasy z końcem roku 1904		Uwaga
		K.	gr.	
1	Brzesko	42.313	57	
2	Dobromil	127.830	01	
3	Drohobycz	239.848	98	
4	Jaworów	29.928	39	
5	Kossów	144.539	43	
6	Nadwórna	88.462	63	
7	Pilzno	73.305	21	
8	Przemyśl	87.601	32	
9	Rzeszów	196.663	27	
10	Sambor	350.358	72	
11	Turka	47.034	82	
12	Złoczów	5.128	—	
13	Żydaczów.	3.338	61	
	Razem . .	1,436.352	96	

Wykaz

powiatowych kas oszczędności za rok 1904.

L. porz.	Powiatowa kasa oszczędności w	Wysokość wkładek oszczędności K.	gr.	Pożyczki komunalne K.	gr.	Pożyczki hipoteczne K.	gr.	Weksle K.	gr.	Zastaw papierów wartościowych K.	gr.	Fundusz rezerwowy K.	gr.	Stan z końcem roku 1904 K.	gr.	Uwaga
1	Bochni	2,124.302	57	52.477	67	1,445.856	04	426.154	—	3 608	—	105.830	13	71.050	42	
2	Bohorodczanach	301.053	93	3.446	91	139.656	09	142.813	—	550	—	12.379	76	12.155	62	
3	Brodach	1,203.409	32	6.201	52	911.226	89	239.520	24	48.516	94	28.842	99	20.495	26	
4	Buczaczu	1,015.091	01	48.404	10	699.781	98	278.667	23	7.480	—	14 586	66	21.973	28	
5	Dolinie	1,223.835	36	40.420	–	662.217	37	126.930	20	850	—	85.456	89	35.247	36	
6	Gorlicach	1,020.098	32	7.206	62	688.325	41	207.518	84	2.192	—	3.269	72	47.371	67	
7	Gródku	1,111.606	02	—	—	781.371	31	297 739	—	—	—	9.141	29	57.621	01	
8	Horodence	218.585	—	—	—	427.939	82	77.885	—	—	—	30.465	86	25.126	18	
9	Kolbuszowej	262.759	03	—	—	227.103	31	29.019	—	—	—	8.649	72	12.783	14	
10	Krakowie	17,707.816	12	—	—	11,919.851	76	1,796.387	25	8.940	—	137.272	—	210.579	14	
11	Mielcu	450.649	33	—	—	410.932	23	31.073	—	—	—	16.052	24	15.432	76	
12	Myślenicach	1,149.767	14	—	—	837.738	94	183.143	—	2.904	—	70.763	33	11.623	04	
13	Nowym Targu	1,073.726	55	—	—	679.393	80	395.694	15	2.423	—	21.014	72	16.279	14	
14	Ropczycach	1,724.778	88	—	—	961.604	76	121.966	77	—	-	64.147	03	18.744	67	
15	Samborze	379.710	57	16.668	80	220 150	55	79.537	87	—	—	26.340	03	34.807	75	
16	Śniatynie	768.128	53	—	—	827.355	17	311.466	81	—	—	46.081	38	15.793	99	
17	Tarnobrzegu	834.648	74	—	—	800.410	06	37.146	—	—	—	13.052	11	16.930	60	
18	Trembowli	733.582	61		—	344.035	31	269.411	77	4.092	—	46.291	57	19.360	68	
19	Zaleszczykach	498.689	30	3 917	54	341.318	56	124.188	30	30.325	06	19.206	37	6.337	43	
	Razem	33,802.838	33	178.743	16	23,326.269	36	5,176.061	43	111.881	—	738.843	80	669.713	14	

Wykaz

miejskich kas oszczędności za rok 1904.

L. porz.	Powiat	Wysokość wkładek oszczędności K.	gr.	Pożyczki hipoteczne K.	gr.	Pożyczki komunalne K.	gr	Weksle K.	gr.	Zastaw papierów wartościowych K.	gr.	Fundusz rezerwowy K.	gr.	Stan kasy z końcem roku 1904 K.	gr.	Uwaga
1	Biała	14,521.946	82	10,325.061	43	486.959	64	712.831	13	20.148	—	97.786	24	31.392	87	
2	Bochnia	2,724.087	10	1,857.040	57	—	—	662.084	65	26.504	—	241.187	49	14.849	67	
3	Dobromil	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
4	Drohobycz	1,667.535	29	1,154.552	82	—	—	353.884	—	2.470	—	195.578	04	25.219	11	
5	Jarosław	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
6	Jasło	3,195.517	18	1,885.936	89	6.921	32	756.964	10	60.275	—	57.177	28	20.605	37	
7	Kraków	34,189.477	05	20,271.242	30	2,212.897	38	865.190	58	373.152	—	3,090.653	13	295.422	56	
8	Nowy Sącz	4,341.444	59	3.253.465	83	133.709	02	394.428	39	66.247	—	26.811	99	51.847	61	
9	Rzeszów	3,463.175	56	2,456.485	48	160.620	10	840.433	—	8.114	—	17.902	32	38.886	12	
10	Sambor	5,273.780	39	3,570.493	38	569.943	91	379.386	—	37.090	49	509.970	62	53.469	25	
11	Śniatyn	174.165	71	115.984	24	—	—	74.912	—	400	—	8.549	28	6.962	91	
12	Sokal	855.585	84	653.476	08	—	—	158.601	—	—	—	40.039	11	29.177	40	
13	Stanisławów	7,334.543	89	5,079.599	89	305.093	54	752.531	91	17.296	—	521.015	70	45.024	46	
14	Stryj	2,001.795	53	1,048.490	14	32.897	58	659.963	77	6.140	—	116.280	87	37.705	79	
15	Tarnopol	6,674.293	74	3,315.924	34	179.204	38	2,215.870	62	112.553	—	590.979	—	30.112	36	
16	Tarnów	3,881.178	75	1,120.334	89	110.000	—	3.034.284	07	80.622	—	141.885	02	102.391	94	
17	Wieliczka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mimo urgensów nie nadesłano żądanych dat.
18	Żywiec	1,697.014	79	1,099.225	11	44.544	—	444.684	23	—	—	160.961	32	68.705	11	
	Razem	91,995.542	23	57,207.313	39	4,242.790	87	12,276.049	45	811.011	49	5,816.777	41	851.772	53	

q

LW. 59.761/08.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

DEPARTAMENTU II.

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 15. listopada 1906 do 30. kwietnia 1908.

(z 1 alegatem).

Z drukarni E. Winiarza.

Departament II.

Szef Departamentu: Dr. Władysław Jahl, Członek Wydziału krajowego.

Sprawy finansowe, sprawy przemysłowe, sprawy fundacyi stypendyjnych, przeznaczonych dla przemysłowców i rękodzielników, sprawy górnicze, sprawy krajowej sprzedaży soli, sprawy poboru krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

I. Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej Sankcyi.

Uchwała finansowa na r. 1907.

Najwyższem postanowieniem z dnia 10. czerwca 1907 sankcyonowaną została uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 19. marca 1907 o poborze dodatku kraj. do państwowych podatków na pokrycie niedoboru budżetu funduszu krajowego na r. 1907 tudzież o upoważnieniu Wydziału krajowego do zaciągnięcia pożyczki krótko terminowej na pokrycie reszty tego niedoboru budżetowego. W szczególności postanowieniem tem zatwierdzono:

a) pobór dodatku do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo-klasowego i pięcio-procentowego podatku od domów wolnych po 72 h. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) pobór dodatku do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego w wysokości 78 h od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków z tem, że opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków w ustępie ad a) wymienionych, w wysokości 64 h zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych, po 70 h od każdej korony całej należytości tych podatków:

c) upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 3,831.708 K

i przypadających odsetek za pół roku w kwocie . . . . . 76.634 K

a zatem w ogólnej kwocie . . . 3,908.342 K

Ustawa zmieniająca niektóre postanowienia ust. kraj. z 13. lutego 1903 Dz. u. kr. Nr. 24 o poborze opłaty konsumcyjnej od piwa.

Najwyższem postanowieniem z dnia 8. lipca 1907 zatwierdzony został, uchwalony przez Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 5. marca 1907, projekt ustawy zmieniającej postanowienia §§ 8, 9 i 11 ustawy z dnia 13. lutego 1903 Dz. ust. kr. Nr. 24 o poborze opłaty konsumcyjnej od piwa.

Uchwała upoważniająca do zaciągnięcia pożyczki komunalnej 35.000 K na zakupno realności w Glinianach dla kraj. szkoły tkackiej.

Najwyższem postanowieniem z dnia 5. sierpnia 1908 sankcyonowana została uchwała Wys. Sejmu z dnia 14. marca 1907, którą upoważniono Wydz. kraj. do zaciągnięcia w Banku kraj. pożyczki komunalnej w wysokości 35.000 koron imiennej wartości w 4% obligacyach IV. emisyi zwrotną w 34½ latach, a przeznaczoną na pokrycie kosztów kupna i adaptacyi realności w Glinianach dla kraj. szkoły tkackiej. Pożyczkę tę już podjęto, cenę kupna 28.000 koron zapłacono a resztę wydano na przeróbki i adaptacye.

Ustawa regulująca prawo wydobywania minerałów zawierających żywice ziemne.

Najwyższem postanowieniem z dnia 22. marca 1908 sankcyonowaną została uchwalona przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 20. września 1907 ustawa regulująca prawo wydobywania minerałów, które nadają się do użytku z powodu zawartości żywic ziemnych (nafta i wosk ziemny).

Prowizoryum budżetowe na r. 1908.

Najwyższem postanowieniem z dnia 21. stycznia 1908 została sankcyonowaną uchwała Wysokiego Sejmu z 8. października 1907, upoważniająca Wydział krajowy do pobierania w pierwszem półroczu 1908 dodatków do państwowych podatków bezpośrednich na rzecz funduszu krajowego w tej samej wysokości, w jakiej były pobierane w roku budżetowym 1907. tudzież została sankcyonowaną uchwała upoważniająca Wydział krajowy do zaciągnięcia na ewentualne pokrycie niedoboru budżetowego w r. 1908 krótkoterminowej pożyczki w maksymalnej wysokości 7,900.000 koron.

Upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki komunalnej 1½ miliona koron na budowę składów na ropę.

Postanowiając uchwałą z dnia 23. września 1907 założenie publicznych zbiorników na ropę o pojemności 10.000 cystern, upoważnił zarazem Wysoki Sejm Wydział krajowy do zaciągnięcia na ten cel w Banku kraj. pożyczki komunalnej w wysokości 1½ miliona koron.

Uchwała zawierająca powyższe upoważnienie nie uzyskała dotychczas Najwyższej sankcyi, skutkiem czego Wydział krajowy uprosił c. k. Namiestnictwo o wpłynięcie na przyspieszenie załatwienia tej sprawy.

O budowie zbiorników przedkłada Wydział kraj. Wys. Sejmowi osobne sprawozdanie.

Upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki komunalnej 60.000 koron na budowę stacyi keramicznej i naftowej.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 4. października 1907 upoważnił Wydział krajowy do przeprowadzenia budowy domu na umieszczenie stacyi keramicznej i naftowej we Lwowie pod warunkiem, że c. k. Rząd przyczyni się przynajmniej w połowie do kosztów budowy i urządzenia tej stacyi.

Zarazem upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do pokrycia połowy kosztów powyższej budowy i do zaciągnięcia na ten cel pożyczki komunalnej Banku kraj. w kwocie, któraby gotówką dała 60.000 koron.

Upoważnienie to do zaciągnięcia pożyczki nie uzyskało dotychczas Najwyższej sankcyi.

O podjętych z Rządem rokowaniach co do pokrycia drugiej połowy rzeczonych kosztów zdaje Wydział krajowy sprawę w sprawozdaniu o sprawach górniczych.

Upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki komunalnej 40.000 kor. na pokrycie kosztów budowy 2 domów mieszkalnych w Drohowyżu na użytek tamtejszej kraj. szkoły rzemiosł.

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 8. października 1907, którą upoważniono Wydział kraj. do zaciągnięcia pożyczki 40.000 koron w 4 proc. obligacyach komunalnych Banku kraj. na pokrycie połowy kosztów budowy 2 domów mieszkalnych w Drohowyżu na użytek tamtejszej krajowej szkoły rzemiosł, nie uzyskała dotychczas Najwyższej sankcyi.

Budowa tych domów jest już na ukończeniu, bliższe szczegoły tej sprawy znajdzie Wys. Sejm w sprawozdaniu o sprawach przemysłowych.

Koszta budowy pokrył Wydział kraj. tymczasem zaliczkowo z funduszu kraj., a c. k. Namiestnictwo upraszał o wpłynięcie na przyspieszenie zatwierdzenia tej pożyczki.

Ustawa o uwolnieniu od dodatków do podatku domowo-czynszowego nowych budowli powstających na gruntach pofortyfikacyjnych nabytych przez gminę m. Krakowa.

Uchwalony przez Wys. Sejm na posiedzeniu dnia 8. października 1907 projekt ustawy o czasowem uwolnieniu od dodatków do podatku domowo-czynszowego nowych budowli powstających na gruntach pofortyfikacyjnych nabytych przez gminę m. Krakowa od c. k. Skarbu państwa, nie uzyskał dotychczas Najwyższej sankcyi.

II. Inne sprawy Departamentu II.

Rezolucya w sprawie przekazania krajom koronnym nowych źródeł dochodu.

Przy powzięciu uchwały finansowej na r. 1907 uchwalił Wysoki Sejm zarazem rezolucyę, wzywającą Rząd, ażeby bez dalszej zwłoki przeprowadził w drodze ustawodawczej organiczną reformę skarbowości publicznej, a to przez przekazanie krajom koronnym takich źródeł dochodu podatkowego, któreby swoją wydajnością i elastycznością odpowiadały wzrastającym potrzebom skarbu krajowego.

Wskutek tej rezolucyi, niemniej wskutek podobnych rezolucyj, powziętych przez Sejmy innych krajów, postanowiło c. k. Ministerstwo skarbu w porozumieniu z c. k. Ministerstwem spraw wewnętrznych przystąpić do zbadania finansowego położenia wszystkich krajów, oraz do obmyślenia środków zaradczych. W tym celu przerobiono w Ministerstwie skarbu zamknięcia rachunkowe za r. 1905 na jednolitą modłę, rozesłano tak przerobione zamknięcia wszystkim Wydziałom krajowym i zaproszono je do wyznaczenia delegatów do ankiety, którą Ministerstwo na koniec września 1907 zwołać zamierzało.

Dla ankiety tej opracowano szczegółowy kwestyonaryusz, zawierający 47 pytań, rozdzielonych na 3 główne grupy, obejmujące omówienie: 1) finansowego położenia krajów, 2) pomocy ze skarbu państwa i 3) odnowienie ogólnego planu finansowego z rokiem 1909.

Do posiedzeń ankiety przyszło jednak dopiero dnia 7-go marca 1908 r. Z ramienia Wydziału krajowego brali w niej udział poseł dr. Milewski i członek Wydziału krajowego dr. Jahl. Ankieta trwała przez 6 dni od 7 do 13 marca 1908, brali w niej udział oprócz delegatów Wydziałów krajowych— także i powołani przez Ministerstwo Skarbu eksperci z pośród profesorów Uniwersytetów i ekonomistów; miała więc przebieg ze względu na rozmaitość poglądów i wniosków nader zajmujący—a czasami znów ze względu na sprzeczność interesów poszczególnych krajów—bardzo ożywiony. Ostatecznie przed zamknięciem obrad ankiety wnieśli reprezentanci 13 Wydziałów krajowych, a mianowicie: z Czech, Moraw, Śląska, Styryi,

Dalmacyi, Krainy, Bukowiny. Karyntyi, Tryestu, Salzburga, Vorarlbergu, Istryi i Austryi Wyższej—do rąk Ministra Skarbu, jako przewodniczącego ankiety pisemną deklaracyę, żądającą, aby c. k. Rząd w celu sanacyi finansów krajowych — połowy płac wszystkich nauczycieli ludowych i wydziałowych tak czynnych jak i emerytowanych przyjął na siebie do wypłaty z funduszów państwowych.

Żądaniu temu, jako ścieśniającemu autonomię szkolną krajów — sprzeciwili się reprezentanci Wydziałów krajowych Niższej Austryi i Galicyi, a natomiast Dr. Jahl z upoważnienia gal. Wydziału krajowego wyraził zapatrywanie, że kwestya sanacyi finansów krajowych da się w praktyce tylko wtedy ze skutkiem pomyślnym dla krajów załatwić — jeżeli

1) przedewszystkiem kraje będą zwolnione od tych ciężarów, jakie im przez państwo niewłaściwie narzucone zostały — jeżeli

2) w dziedzinie podatków obrotowych, w drodze ustawodawstwa krajowego i we własnym zakresie działania będzie mogła być wprowadzona powszechna krajowa opłata od przeniesień praw majątkowych, względnie dodatek krajowy do państwowej należytości przenośnej (poz. tar. 106 lit. a—f) i o co głównie się rozchodzi — jeżeli w tej mierze krajom rząd nie będzie stawiał żadnych trudności w uzyskaniu cesarskiej sankcyi dla wydać się mającej w tym celu ustawy — jeżeli

3) w drodze ustawodawstwa państwowego w dziedzinie podatków spożywczych a mianowicie a) podatek od wódki — jak długo krajom nie będzie wolno nakładać nań dodatków krajowych — o dalsze 30 kor. na hektolitrze podniesionym będzie i cała z podwyższenia tego wynikająca nadwyżka oprócz całych dziś już krajom przelewanych przekazów z tego źródła oraz z podatków osobistych — w całości krajom według klucza konsumcyi przekazywaną zostanie; wreszcie jeżeli

4) dzisiejsze ceny wszystkich sort tytoniu i tabaki o 20% podwyższone i również całe stąd wypływające nadwyżki dochodów — według tego samego klucza konsumcyi do skarbów krajowych przelewane będą.

Ostatecznie w odpowiedzi na wszystkie w czasie obrad poczynione wnioski oświadczył p. Minister skarbu, zamykając obrady, że rząd projektuje podwyższenie podatku konsumcyjnego od spirytusu o 40 K z hektolitra i przekazanie pewnej części dochodu stąd płynącego krajom, jednakowoż pod warunkiem, że kraje zrzekną się i po roku 1909 okładania dodatkami autonomicznemi podatku osobisto-dochodowego.

Jak jednak z późniejszego oświadczenia p. Ministra skarbu, złożonego na ankiecie, zwołanej z okazyi ustalenia kontyngentu spirytusowego, wiadomo, podwyższenie podatku od spirytusu ma wynosić 50 K z hektolitra, a tylko część tego dochodu ma być krajom przekazaną.

Wydział krajowy nie tai, że przy dzisiejszym systemie podatkowym w Austryi i przy dzisiejszym stanie finansów państwowych z góry już można było przewidzieć, że najwydatniejszem źródłem dochodów dla krajów będzie jedynie spirytus. Nie przypuszczał atoli, że ck. Rząd skorzysta z tej sposobności i częściowo ratując nadwerężone finanse krajowe, nie zapomni przytem o skarbie państwa, jak niemniej, że rozdział dochodu z podwyższenia podatku od spirytusu nastąpiłby mógł na innej zasadzie, jak na zasadzie konsumcyi. Tymczasem z głosów, które na ankiecie padły, przebijała niedwuznacznie chęć wymyślenia takiego klucza, któryby krajom, konsumującym spi-

rytus w znacznej mierze, a więc krajom najbiedniejszym zapewniał jak najmniejszy udział w dochodzie.

Do chwili zakończenia tego sprawozdania, rząd mimo solennej obietnicy, danej ankiecie, nie wniósł jeszcze do Rady państwa projektu ustawy w tej sprawie.

Polecenie zbadania sprawy dotychczasowego wysokiego obciążenia podatku domowo-czynszowego dodatkiem krajowym i przedłożenie wniosków w tym przedmiocie.

Równocześnie z powzięciem uchwały finansowej na rok 1907 Wysoki Sejm na posiedzeniu z 19. marca 1907 powziął też uchwałę, polecającą Wydziałowi kraj. zbadanie sprawy dotychczasowego wysokiego obciążenia podatku domowo-czynszowego dodatkiem krajowym i przedłożenie wniosków w tym przedmiocie. O tem zdaje Wydział kraj. sprawę w sprawozdaniu swojem z przedłożenia preliminarza budżetowego na rok 1908.

Polecenie zbadania przyczyn zubożenia ludności żydowskiej w kraju i przedłożenia w porozumieniu z c. k. Rządem wniosków, dążących do podniesienia zarobkowości tej ludności.

Przy uchwaleniu budżetu funduszu kraj. na rok 1907 powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 19. marca 1907 uchwałę polecającą Wydziałowi kraj. zbadanie przyczyn zubożenia ludności żydowskiej w kraju i przedłożenia w porozumieniu z c. k. Rządem wniosków, dążących do podniesienia zarobkowości tej ludności i do niesienia pomocy dotkniętym nędzą.

Dla zbadania tej sprawy zarządził Wydział kraj. zebranie odpowiednich materyałów, poczem przystąpi do zwołania ankiety. O wynikach obrad tej ankiety złoży Wydział kraj. Wysokiemu Sejmowi w swoim czasie sprawozdanie.

Przedmiotem badań tej ankiety będzie także przekazana Wydziałowi kraj. przez Wys. Sejm uchwałą z 18. marca 1907 sprawa zubożenia ludności rzemieślniczej w małych miastach.

Podwyższenie funduszu przemysłowego do wysokości 7,000.000 kor. i podniesienie w tym celu rocznej dotacyi z funduszu krajowego do 150.000 koron.

Uchwałą z 18 marca 1907 uznał Wys. Sejm konieczność podniesienia kraj. funduszu przemysłowego z 5,000.000 koron na 7,000.000 koron i w tym celu podniósł roczną dotacyę budżetową ze 100.000 kor. na 150.000 koron.

Zarazem upoważnił Wys. Sejm Bank kraj. do zaliczenia na poczet tej zwiększonej dotacyi funduszowi przemysłowemu 1 miliona koron. Na tej podstawie zawarł Wydział kraj. z Bankiem kraj. umowę, w myśl której Bank kraj. zobowiązał się obok zaliczek stypulowanych na zasilenie funduszu przemysłowego na podstawie poprzedniego podwyższenia dotacyi (uchwała Wys. Sejmu z 29. października 1904) wypłacić funduszowi przemysłowemu w r. 1907 sumę 500.000 kor. a w ciągu r. 1908 również taką sumę.

Tak tedy na podstawie upoważnienia Wys. Sejmu z dnia 29. października 1904 i z dnia 18. marca 1907 będzie dozwolony eskont przyszłych dotacyi wynosił z końcem r. 1908 3,000.000 koron.

W r. 1909 rozpocznie się w myśl umowy spłata zaliczonych przez Bank sum po 150.000 kor. rocznie.

Według umowy przyjęto oprocentowanie sum dłużnych z powyższego tytułu Bankowi kraj. według każdoczesnej stopy eskontowej dla Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Kraj. fundusz inwestycyjny

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. marca 1907 tworzenie się ustanowionego tą uchwałą funduszu inwestycyjnego 5,000.000 koron z nadwyżek bilansowych Banku kraj. miało nastąpić dopiero od chwili zestawienia bilansu bankowego za r. 1907. Gdy jednak Wysoki Sejm następną swą uchwałą a mianowicie z dnia 4. października 1907 przeznaczył na ten cel już część nadwyżki dochodów Banku kraj.

wykazanej bilansem za r. 1906 a mianowicie kwotę 71.827 K. 53 gr., przeto Wydział kraj. wyasygnował Bankowi kraj. tę kwotę na zawiązek tego funduszu.

Wkrótce po powzięciu przez Wys. Sejm uchwały o ustanowieniu funduszu inwestycyjnego przedłożył Bank kraj. projekt regulaminu dla zarządu tego funduszu. Projekt ten po zasięgnięciu opinii Kraj. Komisyi dla spraw przemysłowych został z pewnemi modyfikacyami, uchwalonemi na posiedzeniach Wydziału kraj. z 3. stycznia 1908 l. 121.162 i z 24. marca 1908 l. 13.286 przez Wydział kraj. przyjęty.

Aleg. 1

Regulamin ten przedkłada Wydział kraj. Wysokiemu Sejmowi w załączeniu z tem nadmienieniem, że w skład komitetu doradczego po myśli §. 9. powyższego regulaminu ustanowionego, powołał z pośród członków Krajowej Komisyi przemysłowej pp. Dr. Stesłowicza, Schayera i Wczelaka jako reprezentantów przemysłu i handlu zaś z pośród członków krajowej komisyi dla spraw rolniczych pp. Dr. Stanisława Dąmbskiego i Adolfa hr. Brunickiego jako reprezentantów rolnictwa, wreszcie z grona członków krajowej Rady górniczej inż. Franciszka hr. Zamoyskiego jako przedstawiciela górnictwa. Na przewodniczącego tego komitetu delegował Wydział krajowy szefa dep. II. Dr. Władysława Jahla.

Wezwanie do Rządu o zniesienie podatku domowo klasowego w 2-ch najniższych klasach tego podatku.

Na uchwaloną przez Wys. Sejm dnia 20. września 1907 rezolucyę do Rządu o zniesienie podatku domowo klasowego w dwóch najniższych klasach tego podatku, względnie o zastosowanie zniżonej w XVI. klasie taryfy podatku domowo klasowego do wszystkich domów mieszkalnych o jednej izbie, nie otrzymał Wydział kraj. żadnej odpowiedzi — wobec tego przypomniał tę sprawę c. k. Namiestnictwu.

Wezwanie do Rządu o utworzenie Sądu przemysłowego w Białej.

Na uchwaloną przez Wys. Sejm. dnia 8. października 1907 rezolucyę wzywającą Rząd do utworzenia Sądu przemysłowego w Białej, nie otrzymał Wydział kraj. żadnego zawiadomienia, wobec czego zapytał, w jakiem stadyum ta sprawa się znajduje.

Ustawa o kraj opłatach szynkarskich i o podwyższeniu opłaty od piwa.

Do ustawy tej, która otrzymała Najwyższą sankcyę dnia 20 grudnia 1905 i znajduje się w dzienniku ustaw krajowych z r. 1906 dotąd jeszcze nie wydało c. k. Namiestnictwo rozporządzenia wykonawczego. Wobec tego, że roboty przygotowawcze koło wprowadzenia w życie ustawy samej z dniem 1. stycznia 1911 wymagać będzie dużo czasu i pracy, a pożądanem by było, aby przynajmniej na rok przed owym terminem było ogłoszone i rozporządzenie wykonawcze, Wydział krajowy zwrócił się ponownie do Prezydum c. k. Namiestnictwa o przyspieszenie opracowania tego rozporządzenia.

Rozdział kwoty rocznej $2^1/_4$ miliona koron między miasta, posiadające do roku 1910 wyłączne prawo propinacyi, nie może być również Wys. Sejmowi jeszcze w bieżącej sesyi przedłożony, gdyż, jakto Wydział krajowy w zeszłorocznem sprawozpaniu zaznaczył, chciałby klucz rozdziałowy opracować po wysłuchaniu zdania interesowanych miast. Gdy zdania tego Związek miast mimo przypominania dotąd nie przedstawił, wezwał go Wydział krajowy ostatecznie, aby najpóźniej do końca roku kalendarzowego opinię tę przedstawił, gdyż w przeciwnym razie Wydział krajowy nie czekając już dłużej przedłoży Wys. Sejmowi na przyszłorocznej sesyi opracowaną na podstawie zebranych przez siebie materyałów ustawę, zawierającą klucz rozdziałowy.

Sprawa rozdawnictwa stypendyów i pożyczek z fundacyi śp. Felicyi Maryi z hr. Golejewskich Czarkowskiej.

W poprzedniem swem sprawozdaniu zawiadomił Wydział kraj. Wysoki Sejm, że c. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 27. października 1905 l. 145.392 (LW 102.769 05) załatwiło rekurs kuratora fundacyi przeciw praktykowanemu przez Wydział krajowy sposobowi układania propozycyi ternalnych i orzekło, że w myśl postanowień aktu fundacyjnego służy Wydziałowi krajowemu co do układania rzeczonych tern zupełna swoboda i że Wydział krajowy jest tem samem uprawniony umieszczać jednych i tych samych kandydatów w poszczególnych ternach w rozmaitych miejscach.

Od tego orzeczenia wniósł kurator dalsze odwołanie do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych. C. k. Ministerstwo reskryptem z dnia 25. grudnia 1907 l. 44.401 zadecydowało, że Wydział krajowy jest obowiązany, o ile na to liczba kwalifikowanych kandydatów wystarcza, układać propozycye ternalne w ten sposób, ażeby kurator co do każdego wakującego stypendyum miał możność uczynienia wyboru przynajmniej między dwoma kandydatami. Orzeczenie swoje motywuje ck. Ministerstwo tem, że gdy w myśl art. XIII i XVII aktu fundacyjnego przysługa kuratorowi prawo rozstrzygania, któremu z proponowanych kandydatów ma być przyznane stypendyum, to o takiem rozstrzyganiu może być tylko wówczas mowa, gdy zachodzi najmniej dwie ewentualności, między któremi można dokonać wyboru, czyli rozstrzygać

Natomiast uznało c. k. Ministerstwo za nieuzasadnione dalsze żądanie kuratora. ażeby w wypadkach gdy jest dostateczna liczba kandydatów, nie wolno było Wydziałowi kraj. tych samych kandydatów umieszczać równocześnie w kilku ternach, gdyż akt fundacyjny nie zawiera żadnych postanowień, któreby swobodę Wydziału kraj. w tym kierunku w jakikolwiek sposób ograniczało.

Uchwałą z dnia 18. lutego 1908 LW 12.365 przyjął Wydział kraj. tę decyzyę do wiadomości i postanowił zaniechać wnoszenia dalszych zażaleń w tej sprawie.

Od poszczególnych aktów nadania stypendyów i pożyczek jakoteż od zestawienia propozycyi ternalnych wniósł kurator w rozmaitych czasach rekursy, które są w toku załatwienia w c. k. Namiestnictwie lub w c. k. Ministerstwie spraw wewnętrznych.

W roku 1907 zostały nadane z tej fundacyi następujące stypendya i pożyczki:

a) stypendya

Kazimierzowi Czabakowi, elekro-mechanikowi na praktyczną naukę w Guben (w Niemczech) 900 kor.

Aleksandrowi Mołodeckiemu, ślusarzowi na praktyczn naukę we Wiedniu 900 kor.

Stanisławowi Wojciechowskiemu, ślusarzowi, na praktyczną naukę w Gracu 900 kor.

Stanisławowi Wolakowi, snycerzowi, na praktyczną nakę w Tyrolu 900 kor.

Maryanowi Boberowi, blacharzowi, na praktyczną naukę we Wiedniu 900 kor.

Józefowi Idecowi, ślusarzowi, na naukę praktyczną we Wiedniu 800 kor.

Stanisławowi Szarwarskiemu, rymarzowi, na praktyczną naukę we Wiedniu 800 kor.

Stanisławowi Netczukowi, ślusarzowi, na praktyczną naukę w Krakowie 600 kor.

Stefanowi Nawareckiemu, ślusarzowi na ukończenie szkoły rzemiosł u OO. Salezyanów w Oświęcimiu 600 kor.

Stanisławowi Czerniowskiemu, ślusarzowi, na praktyczną naukę w Nowym Sączu 600 kor.

Stanisławowi Wojnarowskiemu, snycerzowi, na ukończenie c. k. szkoły przemysłowej we Lwowie 600 kor.

Ludwikowi Czarneckiemu, ślusarzowi, na naukę w c. k. szkole ślusarskiej w Świątnikach 600 kor.

b) Pożyczki:

Janowi Wozaczyńskiemu, ślusarzowi, na warsztat we Lwowie 1.500 kor.

Bronisławowi Malinowskiemu, elekro-mechanikowi we Lwowie 1.500 kor.

Janowi Oremus, ślusarzowi, w Krakowie 1.500 kor.

Pawłowi Pisz, ślusarzowi, na warsztat w Dobczycach 1.200 kor.

Antoniemu Jaremie, blacharzowi w Mikołajowie, 1.200 K.

Tomaszowi Petryckiemu, koszykarzowi we Lwowie 1200 K.

Stanisławowi Greń, koszykarzowi, Lwów, 10.000 kor.

Fundacya ś. p. Teofila i Pauliny, małż. Adamskich.

W fundacyi tej przeznaczonej również na kształcenie młodzieży rękodzielniczej rozdano 2 wakujące z początkiem roku szkolnego 1907/8 stypendya po 250 koron następującym kandydatom:

Wilhelmowi Rogowskiemu, bronzownikowi, na ukończenie nauki terminatorskiej we Lwowie.

Stanisławowi Szoczko, mechanikowi, na ukończenie nauki terminatorskiej we Lwowie.

Fundacya stypendyjna Wystawy kraj. rolniczo-przemysł. z r. 1877.

Z dwóch systemizowanych obecnie w tej fundacyi stypendyów po 800 kor. korzystali w dalszym ciągu na podstawie dawniejszego nadania dotychczasowi stypendyści:

Tadeusz Kwaśniewski, złotnik, kształcący się w Paryżu i Bazyli Uhryn, rękawicznik i bandażysta, praktykujący w Niemczech (Berlin).

Fundacya stypendyjna ks. Wojciecha Michny.

W poprzedniem sprawozdaniu zawiadomił Wydział kraj. Wysoki Sejm, że w fundacyi stypendyjnej ks. Wojciecha Michny, przeznaczonej dla uczniów szkoły tkackiej w Krośnie pochodzących z Krościenka, zawakowały dwa stypendya o rocznych 200 kor., wobec czego Wydział krajowy upraszał Urząd parafialny obr. łac. w Krościenku wyżnem, spełniający w myśl postanowień aktu fundacyi funkcyę Kuratoryi tejże fundacyi, ażeby w myśl art. XI. listu fundacyjnego przedłożył swą decyzyę co do nadania tych stypendyów na rok szkolny 1906/7.

Z powodu braku kandydatów nie mogła Kuratorya ani w poprzednim ani w r. szk. 1907/8 rozdać wakujących stypendyów. Gdy zapytany w styczniu 1908 Zarząd szkoły w Krośnie oznajmił, że nie zapisał się do szkoły żaden uczeń pochodzący z Krościenka, postanowił Wydział krajowy nie ogłaszać konkursu, dopóki nie pojawi się w tej szkole ukwalifikowany w myśl aktu fundacyjnego kandydat.

Fundacya stypendyjna Fr. Steczkowskiego z Jasła.

Z fundacyi tej na podstawie poprzedniego nadania pobiera stypendyum o rocznych 200 kor. pomocnik krawiecki Jakób Bernacki z Jasła.

Fundacya stypendyjna Stowarzyszenia urzędników i sług b. kolei Karola Ludwika.

Na podstawie ogłoszonego konkursu zostało nadane wakujące z tej fundacyi stypendyum w rocznych 100 kor. Bronisławowi Skardzie, terminatorowi ślusarskiemu we Lwowie.

Losowanie premii z fundacyi ś. p. Wincentego Łodzia Ponińskiego.

Z fundacyi ś. p. Wincentego Łodzia Ponińskiego, mającej za zadanie dopomożenie ubogim czeladnikom wszystkich rzemiosł do otwarcia samoistnych pracowni, wyznaczył Wydział krajowy w r. 1907 cztery premie w kwotach 1530 K, 1275 K, 1020 K i 765 K.

W losowaniu odbytem dnia 19. lipca 1907 premie powyższe wylosowali następujący czeladnicy: Franciszek Zieliński, czeladnik krawiecki, Władysław Cieliński, czeladnik litograficzny, Karol Maerz, czeladnik introligatorski i Stanisław Greń, czeladnik koszykarski.

Wydawanie ograniczonych, ale łatwiejszych do uzyskania koncesyi na prowadzenie przemysłu budowniczego, ciesielskiego, kamieniarskiego, murarskiego i studniarskiego.

Jak w poprzedniem sprawozdaniu z czynności Dep. II. Wysokiemu Sejmowi zakomunikowanem zostało, przedstawił Wydział krajowy w czerwcu 1906 na podstawie §. 6. ustawy o przemysłach budowlanych z 26. grudnia 1893 Nr. 193 Dz. u. p. c. k. Namiestnictwu wniosek wydania rozporządzenia tą ustawą przewidzianego, by we wszystkich powiatach i miejscowościach naszego kraju z wyjątkiem miast Lwowa i Krakowa, tudzież gmin miejskich, wymienionych w krajowej ustawie budowniczej z 28. kwietnia 1882 Dz. u. kr. Nr. 77, udzielać ograniczonych, ale łatwiejszych do uzyskania koncesyi na prowadzenie przemysłu budowniczego, ciesielskiego, kamieniarskiego, murarskiego i studniarskiego.

Wniosek ten Wydziału krajowego udzieliło c. k. Namiestnictwo do zbadania swemu oddziałowi przemysłowo-technicznemu, którego zdaniem wniosek Wydziału krajowego udzielenia tych koncesyi w wszystkich powiatach idzie za daleko i niewątpliwie musiałby sprowadzić szkody dla przemysłu budowniczego. Oddział techniczny Namiestnictwa zaproponował tedy prócz innych zastrzeżeń wydawać ograniczone koncesye tylko w 48 powiatach, w których niema wcale koncesyonowanych przedsiębiorstw budowlanych, albo ich jest nie więcej, niż 4. Zwróconą przez Namiestnictwo w sierpniu 1907 sprawę udzielił następnie Wydział krajowy do zaopiniowania Krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, która Wydziałowi krajowemu jeszcze swej opinii nie przedłożyła.

Petycya dyrekcyi Sanatoryum dla piersiowych chorych w Zakopanem o uwolnienie na 15 lat od dodatków autonomicznych.

Uchwałą z dnia 16. marca 1907 odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycyę Dyrekcyi sanatoryum w Zakopanem o uwolnienie na 15 lat od dodatków autonomicznych do zbadania i przedłożenia odpowiedniego wniosku na najbliższej sesyi sejmowej.

W petycyi tej prosi Dyrekcya, aby kraj, otaczający swą opieką akcyjne fabryki i zakłady przemysłowe przez udzielanie im na mocy ustawy z 22. lipca 1906 uwolnienia na lat 15 od opłacania dodatków autonomicznych, zechciał rozciągnąć to uwolnienie także i na sanatoryum zakopańskie, spełniające sumiennie swe kulturalne i humanitarne zadanie.

Wspomniana ustawa stawia warunki, określające ściśle możność korzystania z ulg, które Wydział krajowy przyznać może. Warunków tych, a w szczególności najważniejszego to jest wytwórstwa, względnie produkcyi lub przetworu artykułów do konsumcyi przeznaczonych — sanatoryum, obsługujące tylko chorych, oczywista posiadać nie może a tem samem pod ustawę tę nie da się podporządkować.

Możliwem by było jedynie, aby Wysoki Sejm osobną ustawą przyznał tego rodzaju ulgi podatkowe sanatoryum zakopańskiemu. Nie ujmując wcale zasług i nie zapoznając potrzeb sanatoryum zakopańskiego, nie mógłby jednak Wydział krajowy przemawiać za wyjątkowem jego traktowaniem,

tem więcej, że cały szereg sanatoryów i domów zdrowia, założonych przez jednostki, prosperujących dzięki usilnej pracy i zapobiegliwości założyciela ulg tych nie doznaje.

Przekazanie do zbadania i zdania sprawy petycyi Towarzystwa dla wyrobów drucianych w Kańczudze.

Uchwałą z dnia 5. marca 1907 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby petycyę Towarzystwa dla wyrobów drucianych w Kańczudze L. s. 776/611 zbadał i stosownie do wyników badań obmyślił skuteczne środki zaradcze zmierzające do ochrony i podniesiena przemysłu druciarskiego w Kańczudze.

Wykonując to polecenie, Wydział kraj. przeprowadził na miejscu badania za pośrednictwem Komisyi przemysłowej a przekonawszy się na podstawie wyników tych badań, że Towarzystwo na wsparcie zasługuje, że jednak nie jest rzeczą wskazaną udzielić mu pomocy w formie pożyczki, gdyż Towarzystwo to dopiero powstałe, ma jeszcze bardzo mało kapitału własnego, postanowił Wydział krajowy przyznać Towarzystwu jednorazowy bezzwrotny zasiłek z funduszu kraj. w kwocie 3.000 kor. i ten zasiłek już wyasygnował.

O swem postanowieniu zawiadomił Wydział kraj. c. k. Namiestnictwo a to ze względu na uchwaloną równocześnie przez Wysoki Sejm rezolucyę wzywającą c. k. Rząd, ażeby z funduszów przeznaczonych ze Skarbu państwa na popieranie rękodzieł (Gewerbeförderungsdienst) zaopatrzył Towarzystwo dla wyrobów drucianych w Kańczudze w potrzebne maszyny i przybory.

Przy tej sposobności zapytał Wydział kraj., jaki skutek ta rezolucya odniosła, nie otrzymał jednakże dotychczas żadnej odpowiedzi.

Petycya Stowarzyszenia kobiet »Pomoc przemysłowa« we Lwowie.

Załatwiając przekazaną przez Wys. Sejm uchwałą z dnia 18. marca 1907 petycyę Stowarzyszenia kobiet „Pomoc przemysłowa“ we Lwowie o wydatniejszą subwencyę, Wydział kraj. po porozumieniu się z Komisyą przemysłową przyznał i wyasygnował temuż Stowarzyszeniu bezzwrotny zasiłek 500 koron.

Petycya Z. Antoniewiczowej o zapomogę na kształcenie córki w rysunkach.

W załatwieniu przekazanej uchwałą Wys. Sejmu z 18. marca 1907 petycyi Z. Antoniewiczowej o zapomogę na kształcenie córki w rysunkach, wyasygnował Wydział kraj. po porozumieniu się z Komisyą przemysłową na ten cel kwotę 75 koron do rąk Dyrekcyi c. k. Państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie.

Oddzielne sprawozdania Dep. II.

W oddzielnych przedłożeniach zdaje Wydział krajowy sprawę z czynności departamentu II:

1) o preliminarzu budżetu krajowego na rok 1908 i 1909.
2) o zamknięciu rachunków funduszu krajowego za rok 1905 i 1906.
3) w zakresie przemysłu krajowego łącznie ze sprawozdaniem kraj. komisyi dla spraw przemysłowych;
4) w sprawach górniczych;
5) w sprawach kraj. sprzedaży soli;
6) w sprawie poboru kraj. opłaty spożywczej od piwa;
7) w sprawie budowy kraj. zbiorników dla ropy.

Regulamin

dla zarządu przez Bank krajowy krajowego funduszu inwestycyjnego.

§. 1.

Bank krajowy obejmuje administracyę krajowego funduszu inwestycyjnego, utworzonego w sposób wskazany uchwałą sejmową z 11. marca 1907 i §. 102 statutu Banku krajowego.

Fundusz ten będzie stanowił własność kraju.

§. 2.

Działalność swoją rozpocznie krajowy fundusz inwestycyjny z dniem 1. stycznia 1908. tj. z chwilą, kiedy na rzecz tego funduszu wpłynie pierwsza dotacya z przeznaczonej na ten cel części zysku Banku krajowego za rok bilansowy 1907.

§. 3.

Wypłata każdorazowych dotacyi krajowego funduszu inwestycyjnego pochodzących z przeznaczonej na ten cel części zysków bilansowych Banku krajowego będzie się odbywała w ten sposób, że Bank krajowy uzna dotyczącą kwotą dotacyjną rachunek bieżący, który dla krajowego funduszu inwestycyjnego osobno w Banku krajowym prowadzony będzie z walutą 1. stycznia następującego po roku bilansowym, z którego dotycząca dotacya pochodzi.

Przez ten rachunek bieżący oprocentowany na równi z wkładkami oszczędności Banku mają przechodzić wszelkie obroty krajowego funduszu inwestycyjnego, a więc każdoczesne dotacye, wszelkie odsetki od pożyczek i wszelkie zyski z udziałów i tp. wpływy, a również przechodzić mają przez ten rachunek bieżący wszelkie wypłaty i wydatki w mowie będącego funduszu.

§. 4.

Skoro krajowy fundusz inwestycyjny ze samych dotacyi, bez przyrostu odsetek i zysków udziałowych i innych dochodów, osiągnie kwotę dwóch milionów koron, nastąpi przejęcie przez ten fundusz aktywów Banku krajowego, składających się z udziałów w przedsiębiorstwach przemysłowych, handlowych i innych w ten sposób, że Bank krajowy wydzieli ze swego bilansu wszelkie w jego aktywach znajdujące się udziały w przedsiębiorstwach przemysłowych, handlowych i innych wedle ich rzeczywistej wartości ustalonej przez Wydział krajowy w porozumieniu z Dyrekcyą Banku krajowego. Tą rzeczywistą wartością owych udziałów obciążony zostanie krajowy fundusz inwestycyjny w osobnym rachunku bieżącym.

Należytość przypadająca Bankowi krajowemu za odstąpienie owych udziałów przemysłowych będzie umarzał krajowy fundusz inwestycyjny corocznie połową rocznej swojej dotacyi pochodzącej z przeznaczonej na ten cel części zysku Banku krajowego.

Nabycie tych aktywów Banku krajowego przez krajowy fundusz inwestycyjny nastąpić może stosownie do porozumienia się Wydziału krajowego z Dyrekcyą Banku krajowego albo indywidualnie tj. poszczególnemi kategoryami udziałów albo też w procentowym stosunku do nabyć się mającej całości tych aktywów.

W pierwszym wypadku dochody od nabytych przez krajowy fundusz inwestycyjny udziałów pobierać będzie tenże fundusz, reszta zaś przypadnie Bankowi krajowemu, w drugim ogólna suma dochodów od udziałów rozdzieloną będzie między kraj. Fundusz inwestycyjny i Bank krajowy w takim stosunku, w jakim pierwotna należytość Banku krajowego za odstąpioną całość udziałów będzie się miała każdocześnie do części tej należytości przez krajowy fundusz inwestycyjny już zapłaconej, względnie umorzonej.

Pozatem jednak nie będzie miał Bank krajowy prawa do odsetek od reszty wierzytelnoćci swej z tytułu odstąpionych funduszowi inwestycyjnemu udziałów.

§. 5.

Zadaniem krajowego funduszu inwestycyjnego będzie popieranie gospodarczego rozwoju kraju na polu przemysłu, rolnictwa, górnictwa i handlu bądź przez dostarczanie zakładowego kredytu i kapitału dla przedsiębiorstw przemysłowych, bądź przez tworzenie i popieranie organizacyi kooperacyjnych, bądź też wogóle przez rozwijanie i popieranie wytwórczości gospodarczej kraju.

W wykonaniu powyższych zadań będzie kraj. fundusz inwestycyjny brał inicyatywę i udział w zawiązywaniu i rozszerzaniu przedewszystkiem większych przedsiębiorstw, które ze względu na interes kraju na poparcie zasługują i które mają zdrowe warunki rozwoju.

Działalność kraj. funduszu inwestycyjnego będzie polegała na tem, iż przy nowo powstających przedsiębiorstwach przemysłowych fundusz ten przez wpłacanie udziałów i akcyi zakładowych będzie dostarczał potrzebnego kapitału zakładowego, zaś w drugim rzędzie istniejącym przedsiębiorstwom będzie udzielał długoterminowych pożyczek na możliwie przystępnych warunkach.

§. 6.

Przedsiębiorstwa przemysłowe, które korzystają już z pomocy stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego, nie mogą znaleść pomocy w kraj. funduszu inwestycyjnym.

Wyjątek od tego stanowić może wypadek, w którym Wydział krajowy osobno się z Dyrekcyą Banku porozumi.

§. 7.

Uchwała Dyrekcyi Banku krajowego na wzięcie udziału w pewnem przedsiębiorstwie przemysłowem z kapitałem ponad 25.000 koron, albo na udzielenie pożyczki pewnemu przesiębiorstwu ponad 50.000 koron, wymagać będzie do swej ważności zatwierdzenia przez Radę nadzorczą Banku krajowego.

§. 8.

We wszystkich ważniejszych sprawach dotyczących działalności krajowego funduszu inwestycyjnego, a przedewszystkiem przed każdem zaangażowaniem tego funduszu w udział pewnego przedsiębiorstwa przemysłowego, a tak samo przed udzieleniem każdej pożyczki dla przedsiębiorstw przemysłowych, będzie Bank krajowy obowiązanym zasięgać fachowej opinii znawców dotyczącej gałęzi przemysłu.

W tym celu założy Bank krajowy listę znawców dla poszczególnych gałęzi przemysłu, rolnictwa, górnictwa i handlu, która to lista wedle uznania Dyrekcyi Banku krajowego może być zmienianą lub uzupełnianą. Z grona osób na tej liście zapisanych powoływać będzie Bank krajowy do wydania fachowej opinii w każdym poszczególnym wypadku jednego lub więcej znawców.

Tym znawcom może także Bank krajowy poruczyć peryodyczną lub stałą kontrolę nad przemysłami, w których krajowy fundusz inwestycyjny jest zaangażowany.

§. 9.

Oprócz znawców, o których mowa powyżej, może Bank krajowy wedle uznania powoływać peryodyczne ankiety ludzi fachowych celem ułożenia planu działalności krajowego funduszu inwestycyjnego na całem polu wytwórczości krajowej, której podniesienie jest naczelnem zadaniem krajowego funduszu inwestycyjnego.

Jako stały organ doradczy utworzony będzie z chwilą wejścia w życie funduszu inwestycyjnego komitet złożony z 6 członków mianowanych przez Wydział, krajowy na lat trzy z pośród:

a) członków krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, jako przedstawicieli przemysłu i handlu,

b) członków krajowej Komisyi dla spraw rolniczych, jako przedstawicieli rolnictwa i przemysłu rolniczego,

c) członków krajowej rady górniczej jako przedstawicieli górnictwa.

Komitetowi temu przewodniczyć ma delegowany stale przez Wydział krajowy członek Wydziału krajowego, który też ma posiedzenia na żądanie Banku krajowego zwoływać. Referat prowadzić będzie Dyrektor Banku krajowego. Dyrekcyi Banku krajowego wolno nie przedłożyć komitetowi tych podań, których chce a limine, lub po wysłuchaniu znawców jako nie kwalifikujące się do uwzględnienia odrzucić.

§. 10.

Przy udzielaniu pożyczek przedsiębiorstwom przemysłowym mają być w analogiczny sposób zastosowane przepisy wydane przez Wydział krajowy w reskrypcie z 10. czerwca 1904 l. 55.675 dla pożyczek gotówkowych udzielanych przez Bank krajowy osobom prywatnym na skrypta notaryalne za hipotecznem ubezpieczeniem z następującemi jednak zmianami:

a) pożyczki mogą być udzielane za bezpieczeństwem pupilarnem po myśli §. 1374. ust. cyw., to znaczy, że wysokość pożyczki sięgać może przy gruntach i rzeczach ruchomych do 2/3 części wartości, a przy budynkach do połowy wartości,

b) wartość hipoteki względnie zastawu ma być ustaloną na podstawie opinii znawców,

c) od pożyczek ma być pobierany stały procent po 4%,

d) okres umorzenia pożyczki ma być zastosowany do potrzeb i warunków danego przedsiębiorstwa,

e) w wyjątkowych wypadkach wolno będzie Bankowi krajowemu ułożyć plan umorzenia w ten sposób, że w pierwszych latach trwania stosunku pożyczkowego opłacać będzie dłużnik tylko procenta, a amortyzacya rozpocznie się dopiero później. To moratoryum amortyzacyjne jednak nie może być nigdy dłuższe jak 5 lat.

Wszakże wolno Dyrekcyi Banku w wyjątkowych okolicznościach i w uwzględnieniu szczególnych potrzeb danego przedsiębiorstwa także inne warunki oprocentowania i spłaty ułożyć z dłużnikiem funduszu inwestycyjnego.

§. 11.

Krajowy fundusz inwestycyjny ma posiadać własną rezerwę, która będzie na osobnem koncie prowadzoną.

§. 12.

Ta rezerwa powstawać będzie z własnych dochodów kraj. funduszu inwestycyjnego w ten sposób, że $^2/_3$ części każdorocznego czystego zysku funduszu przypadnie tej rezerwie, a tylko $^1/_3$ część czystego zysku włączoną zostanie do kapitału zakładowego funduszu.

Z chwilą, gdy utworzona w powyższy sposób rezerwa dorówna wysokości zobowiązań krajowego funduszu inwestycyjnego z tytułu poręki za udziały przyjęte przez fundusz w stowarzyszeniach opartych na ustawie z 9. kwietnia 1873 Nr. 70 Dz. pr. p. ustanie dalsze dotowanie owej rezerwy z rocznych zysków funduszu i podjętem zostanie dopiero wtedy i na tak długo, gdy powstaną dla funduszu nowe zobowiązania z tytułu odpowiedzialności za udziały w stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych.

§. 13.

Jeżeli przez wzięcie udziału w pewnem przedsiębiorstwie przemysłowem zastrzeżone zostanie, czy to w statucie danego przedsiębiorstwa, czy też w umowie zawartej z Bankiem krajowym, prawo nominowania pewnych funkcyonaryuszy zarządu, a także, o ile to prawo już jest obecnie dla Banku krajowego zastrzeżone, a następnie przez przewidziane w §. 4. objęcie odnośnych udziałów na krajowy fundusz inwestycyjny przejdzie, wykonywać będzie te prawa Bank kraj. w zastępstwie krajowego funduszu inwestycyjnego.

To samo odnosić się także będzie do kontroli nad pewnemi przedsiębiorstwami.

Koszta połączone z wykonywaniem pomienionych powyżej praw, o ile ich nie ponosi dane przedsiębiorstwo, pokrywane będą przez Bank krajowy na rachunek krajowego funduszu inwestycyjnego.

§. 14.

Za sprawowanie administracyi krajowego funduszu inwestycyjnego pobierać będzie Bank krajowy 1/8% półrocznie od obrotu rachunku bieżącego tego funduszu, a to od strony większej.

Natomiast wszelkie gotowe wydatki i koszta, spowodowane administracyą tego funduszu, wstawiać będzie Bank krajowy w jego rachunek.

§. 15.

Jeżeli w przyszłości celem skuteczniejszego rozwinięcia działalności krajowego funduszu inwestycyjnego zajdzie potrzeba wydawania obligacyi inwestycyjnych wydane zostaną osobne przepisy dla emisyi takich obligacyi.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

DEPARTAMENTU III.

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 1. listopada 1906 do 31. maja 1908

(z 1 alegatem).

Drukarnia Ludowa we Lwowie

Departament III.

Szef departamentu: Dr. Tadeusz Pilat, Członek Wydziału krajowego; jego zastępca: Stanisław Jędrzejowicz.

Sprawy kultury krajowej i melioracye. Szkoły rolnicze. Sprawy hodowli i mleczarstwa. Bank krajowy. Sprawy kredytu rolniczego i włościańskiego. Organizacya Spółek oszczędności i pożyczek i innych stowarzyszeń rolniczych. Sprawy agrarne. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Departament przedkłada osobne sprawozdania w następujących przedmiotach:

1. Sprawozdanie o krajowych zakładach naukowych rolniczych, gorzelni, folwarku w Dublanach, tudzież o krajowych doświadczalnych stacyach rolniczych w Dublanach i we Lwowie.
2. Sprawozdanie o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie.
3. Sprawozdanie o krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie.
4. Sprawozdanie o krajowych niższych szkołach rolniczych.
5. Sprawozdanie o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie.
6. Sprawozdanie o krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach i podniesieniu sadownictwa w kraju.
7. Sprawozdanie z czynności odnoszących się do podniesienia gospodarstwa nabiałowego i o szkole mleczarskiej w Rzeszowie.
8. Sprawozdanie o krajowych szkołach zimowych i o czynności nauczycieli wędrownych.
9. Sprawozdanie z czynności dotyczących podniesienia hodowli bydła.
10. Sprawozdanie w przedmiocie podniesienia chowu koni.
11. Sprawozdanie w przedmiocie podniesienia chowu drobiu.
12. Sprawozdanie o Banku krajowym.
13. Sprawozdanie o zmianie statutu Banku krajowego.
14. Sprawozdanie z czynności biura Patronatu Wydziału krajowego nad Spółkami oszczędności i pożyczek.
15. Sprawozdanie o krajowym publicznym Składzie w Krakowie.
16. Sprawozdanie w przedmiocie zmiany postępowania sądowego w sprawach rolniczych.
17. Sprawozdanie w przedmiocie wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego i domowego.
18. Sprawozdanie o włościach rentowych.
19. Sprawozdanie o melioracyach.
20. Sprawozdanie o regulacyi rzek kanałowych.
21. Sprawozdanie o budowie dróg wodnych.
22. Sprawozdanie o czynnościach agrarnych (komasacya gruntów).
23. Sprawozdanie o pożyczkach bezprocentowych na drenowanie.
24. Sprawozdanie o kraj. kursie praktycznym dozorców drenarskich.

Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej sankcyi.

Projekt ustawy łowieckiej.

Uchwalony na posiedzeniu z dnia 10. października 1907 projekt ustawy łowieckiej nie otrzymał dotąd Najwyższej sankcyi.

Sankcyonowanie ustawy o tępieniu myszy polnych.

Uchwalona przez Wysoki Sejm w roku 1904 ustawa o tępieniu myszy polnych otrzymała Najwyższą sankcyę. C. k. Ministerstwo rolnictwa zawiadamiając o tem Namiestnictwo reskryptem z dnia 18. listopada 1907 L. 40960/1278, zastrzegło się przytem, że §. 9. tejże ustawy, przewidujący potrzebę utworzenia funduszu na tępienie myszy polnych, nie ma być zrozmiany w ten sposób, iżby skarb państwa miał się stale przyczyniać i procentowym udziałem zasilać ten fundusz, gdyż mógłby tylko zobowiązać się do jednorazowej dotacyi tego funduszu lub co najwyżej w latach, w których wystąpi plaga myszy polnych w większych rozmiarach, rząd byłby gotów na cele tępienia myszy polnych przyznać odpowiedniej wysokości subwencyę, jak to już czynił w latach poprzednich.

Jednocześnie c. k. Namiestnictwo zawiadomiło nas, że sankcyonowana ustawa wejdzie w życie po wygotowaniu rozporządzenia wykonawczego.

Pożyczka na inwestycye w zakładach naukowych rolniczych w Dublanach.

Uchwała Wys. Sejmu z d. 5. marca 1907, upoważniająca Wydział krajowy do zaciągnięcia dalszej pożyczki w Banku krajowym w 4 proc. obligach komunalnych w nominalnej wysokości 105.000 K. na rozszerzenie internatu Akademii rolniczej w Dublanach, otrzymała sankcyę cesarską Najw. postanowieniem z 30. lipca 1907, intymowanem Wydziałowi krajowemu reskryptem p. Ministra spraw wewnętrznych z d. 3. sierpnia 1907 l. 26.709. O wykonaniu tej uchwały Wys. Sejmu zdaje Wydział krajowy sprawę w swem przedłożeniu o zakładach naukowych rolniczych w Dublanach.

Inne uchwały Wys. Sejmu, przekazane wnioski, tudzież ważniejsze sprawy z zakresu działania Departamentu.

Projekt krajowej ustawy lasowej.

Mimo kilkakrotnych urgensów c. k. Ministerstwo rolnictwa nie udzieliło Wydziałowi krajowemu dotychczas opinii o projekcie krajowej ustawy lasowej i dlatego sprawa ta nie może być przedłożoną Wys. Sejmowi na najbliższej sesyi.

W sprawie projektu ustawy parcelacyjnej.

Uchwałą z dnia 7. marca 1907 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbiższej sesyi sejmowej przedłożył projekt ustawy parcelacyjnej. Wobec tego, że — jak to Wydział krajowy już w poprzedniem sprawozdaniu z czynności podniósł — sprawa ustawodawczego uregulowania

parcelacyi wymaga dłuższych studyów, nie mógł Wydział krajowy na razie do powyższej uchwały się zastosować.

Projekt ustawy o ubezpieczeniu bydła rogatego.

Uchwałą z dnia 12. marca 1907 Wysoki Sejm:

1) wezwał c. k. Rząd, aby opracował zmiany dotychczasowych ustaw weterynaryjnych w tym kierunku, iżby zabezpieczono rolników przed szkodami wyrządzanemi przez zarazy temi ustawami objęte;

2) polecił Wydziałowi krajowemu, aby w możliwie najbliższym czasie a więc już w jesieni 1907 przedłożył Sejmowi projekt ustawy o ubezpieczeniu bydła rogatego, które opierać się ma na dobrowolnych lokalnych związkach pod patronatem zakładu krajowego.

Na pierwszą rezolucyę Rząd nie dał dotychczas żadnej odpowiedzi.

Sprawa ustawodawczego uregulowania ubezpieczenia bydła rogatego była już przedmiotem obrad krajowej komisyi dla spraw rolniczych a Wydział krajowy zbiera potrzebne w tym celu materyały. Na razie sprawa nie jest jeszcze dojrzałą do ustawodawczego traktowania i dlatego Wydział krajowy nie mógł przedłożyć Wys. Sejmowi projektu ustawy.

Sprawa objęcia w zarząd kraju, ewentualnie wydzierżawienia dochodów dóbr państwowych.

Uchwałą z dnia 18. września 1907 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby z zastrzeżeniem dochodzenia praw własności wdrożył natychmiast pertraktacye z c. k. Rządem celem bezzwłocznego objęcia w zarząd kraju, ewentualnie zadzierżawienia dochodów galicyjskich dóbr państwowych i funduszowych wraz z zakładem zdrojowym w Krynicy dla kraju. Zarazem upoważnił Wys. Sejm Wydział krajowy do zawarcia z c. k. Rządem odnośnej umowy imieniem kraju.

W wykonaniu powyższej uchwały Wydział krajowy odniósł się do Prezydyum Namiestnictwa z zapytaniem, czy Rząd skłonnym byłby wejść obecnie w pertraktacye w tej sprawie.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy, mimo urgensów, żadnej odpowiedzi.

Na rezolucye uchwalone przez Wysoki Sejm na tem samem posiedzeniu i w załatwieniu tego samego sprawozdania komisyi gospodarstwa krajowego, a wzywające Rząd do rozszerzenia zakresu działania Dyrekcyi lasów i dóbr skarbowych we Lwowie, do urządzenia po miastach składów drzewa, do zakupna nowych majątków leśnych w Galicyi i t. p. — nie dał Rząd również żadnej odpowiedzi.

Pomoc kraju z powodu klęski nieurodzaju w r. 1907.

Podczas ostatniej sesyi sejmowej postawione zostały wnioski przez posłów Oleśnickiego, Stapińskiego oraz innych, ażeby z funduszów krajowych przeznaczoną została pewna większa kwota na udzielenie pomocy ludności dotkniętej nieurodzajem i klęską pożaru w r. 1907. Prócz tego wpłynęły liczne petycye od gmin i z Wydziałów powiatowych, proszące o doraźną pomoc celem zaspokojenia najpilniejszych potrzeb ludności rolniczej w ciężkim i nieurodzajnym roku.

Załatwiając te wnioski i petycye Wys. Sejm uchwałą z dnia 30. września 1907 r. przeznaczył z funduszu krajowego do dyspozycyi Wydziału krajowego sumę 500.000 koron na udzielenie pomocy ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1907 z tem zastrzeżeniem, że wyznaczona kwota przedewszystkiem ma służyć na bezzwrotne zasiłki przy zakupnie zboża i paszy, tudzież na zapomogi dla pogorzelców, a wreszcie i na udzielanie powiatom subwencyi, z której byłyby wykonane pewne roboty publiczne dostarczające ludności zarobku.

Wykonawszy powyższe polecenie, Wydział krajowy przedkłada obecnie Wys. Sejmowi sprawozdanie z akcyi, jaką w tym kierunku wdrożył, i z funduszów, jakie na ten cel zużył.

Najsamprzód zaznaczyć musimy, że klęska nieurodzaju, jaką nawiedzony został nasz kraj w r. 1907, spowodowała przedewszystkiem ubytek w plonach zbóż ozimych, i to tak pod względem ilości ziarna jak i słomy.

Zwłaszcza zbiór żyta okazał się w całym kraju zły do tego stopnia, że tylko kilka powiatów znalazło się w tem szczęśliwem położeniu, że nie potrzebowało dokupywać ziarna tego na zasiew a nieliczne były miejscowości, które mogły wykazać co najwyżej 50 proc. normalnego zbioru. Gdy przytem i drugi plon ozimy, pszenica, w znacznej części kraju nie dopisała lub też wydała rezultaty ze zbiorów poniżej średnich, nic dziwnego, że zwłaszcza przy obsiewach jesiennych dał się odczuć w niektórych okolicach kraju brak ziarna na zasiew, a Wydziały powiatowe zmuszone były uboższym i bardziej potrzebującym rolnikom ułatwiać jego nabycie. Jakkolwiek zatem udzielenie pomocy w tym okresie byłoby wskazanem, jednakże Wydział krajowy wówczas nie miał jeszcze przyznanego przez Wys. Sejm kredytu, z chwilą zaś, skoro takim funduszem mógł dysponować, zasiewy ozime w znacznej mierze były już na ukończeniu.

Tylko powiatowi Rudeckiemu mogliśmy przy późniejszych zasiewach dostarczyć jeszcze pomocy w wysokości 3.000 koron, natomiast w innych powiatach, o ile zachodziła konieczna potrzeba takiej pomocy, dostarczono ziarna na zasiew bądź skutkiem przyczynienia się funduszów powiatowych bądź też z środków udzielonych w tym celu przez c. k. Namiestnictwo.

W każdym razie zasiewy ozime jakkolwiek w trudniejszych warunkach, wszędzie jednak dokonane zostały, jeżeli zaś w niektórych okolicach kraju mniejszy obszar obsiano oziminami, niż był przeznaczony pod tę kulturę, to raczej z powodu posuchy panującej w jesieni a nie dla braku ziarna.

Nie mogąc zaś w porze zasiewów jesiennych w odpowiedniej chwili udzielić powiatom funduszów na zakupno ziarna i uważając, że zbliżająca się pora zimowa nie jest odpowiednią do wykonywania robót publicznych, a zwłaszcza ziemnych przy drogach, dających najwięcej zarobku uboższej ludności, postanowił Wydział krajowy zużyć cały fundusz zapomogowy dopiero z początkiem wiosny i na przednowku, a zatem w czasie najkrytyczniejszym dla drobnych rolników, zwłaszcza po roku nieurodzajnym, skoro u wielu z nich resztki zapasów wyczerpane już zostały w ciągu zimy. Wprawdzie zboża jare obrodziły w r. 1907 znacznie lepiej od ozimych, w przeważnej liczbie powiatów nawet zbiór ich był wcale dobry, jednakże pomimo to należało się w niektórych okolicach kraju obawiać braku ziarna na zasiewy wiosenne, gdyż ludność zmuszoną była w tym roku, nie mając dostatecznej ilości żyta na chleb i skąpo paszy dla bydła, zużywać a miejscami nawet sprzedawać produkta jare, które lepiej obrodziły, aby brak lub niedostatek tamtych w ten sposób zastąpić.

Przystępując do rozdzielenia zasiłków z funduszu zapomogowego, Wydział krajowy znalazł się w dość trudnem położeniu, chcąc na podstawie tych materyałów, jakie zdołał zebrać o klęsce nieurodzaju z r. 1907, wspomódz powiaty w miarę istotnych potrzeb i w stosunku do rzeczywistych rozmiarów klęski. Nieurodzaj zeszłoroczny tem się właśnie odznaczał, że w mniejszym lub większym stopniu, ale przy niektórych ziemiopłodach wystąpił prawie w całym kraju, powodując obniżkę plonów poniżej stanu normalnego.

W tych warunkach właściwie nie było w kraju powiatu, dla którego nie przydałaby się pomoc w wysokości kilku tysięcy koron, i nie znalazło się w nim choć kilka gmin, dla których ten rok był ciężkim. Była jednak znaczna liczba powiatów, które stosunkowo znalazły się w o wiele gorszem położeniu i dlatego przy rozdziale zapomóg musiały być w pierwszym rzędzie uwzględnione.

Nie otrzymały żadnych zasiłków te powiaty, które według własnych sprawozdań miały wprawdzie zbiór ozimin średni, ale zato jarzyny dobre lub wcale dobre, ziemniaki u nich obrodziły, a paszy nie brakło.

Do tych powiatów zaliczyliśmy przedewszystkiem grupę powiatów nadwiślańskich: Tarnobrzeg, Mielec, Dąbrowa, Tarnów, Brzesko, Bochnia (gdzie nawet żyta jak na ten rok były miejscami d. dobre), dalej Kolbu-

szowa, Nisko, Jarosław, Łańcut, Wadowice, Biała i Żywiec. Z powiatów położonych we wschodniej części kraju uważaliśmy powiaty: Cieszanów, Rawa, Sokal, Lwów, Drohobycz, Dolina, Kossów, Stanisławów, Zaleszczyki, Buczacz i Zbaraż jako powiaty, które bez pomocy obejść się mogą, tem bardziej, że kilka z tych powiatów nie przedłożyło nawet sprawozdania o zbiorach, co z pewnością byłyby zawczasu uczyniły, gdyby potrzeba żądania pewnej pomocy przynagliła ich do tego.

Pozostałej reszcie, a zatem 50 powiatom przyznaliśmy z końcem lutego lub w pierwszej połowie marca b. r. zasiłki z funduszu zapomogowego w łącznej kwocie 358.000 koron.

Oznaczając wysokość tych zasiłków, staraliśmy się, o ile to tylko było możebnem, uwzględnić i rozmiary klęski i stan ekonomiczny ludności, biorąc przytem zarazem na uwagę obszar i ludność danego powiatu. W ten sposób udzieliliśmy zasiłki powiatom:

Rzeszów 12.000 kor.

Dobromil, Gródek, Kołomyja, Nadwórna, Sambor, Tarnopol i Żółkiew po 10.000 kor.

Borszczów, Brody, Czortków, Chrzanów, Gorlice, Grybów, Horodenka, Husiatyn, Jaworów, Kamionka str., Limanowa, Mościska, Myślenice, Nowy Targ, Podhajce, Przemyśl, Sanok, Skałat, Stary Sambor, Tłumacz, Turka, Trembowla po 8.000 kor.

Bohorodczany, Jasło, Krosno, Lisko, Pilzno, Ropczyce, Rudki, Stryj, Śniatyn, Wieliczka, Złoczów i Żydaczów po 5.000 kor,

Bóbrka, Brzeżany, Kraków, Przemyślany, Rohatyn po 4.000 kor.

Brzozów 2.000 kor.

Asygnując Wydziałom powiatowym powyższe zasiłki, pozostawiliśmy im do woli zużycie tego funduszu w sposób, jaki zdaniem ich byłby najwłaściwszy, aby w tej porze roku zaspokoić najpilniejsze potrzeby rolników; zastrzegliśmy tylko, ażeby plan całej akcyi ratunkowej w powiecie był uchwalony na kolegialnem posiedzeniu Wydziału powiatowego, a środki zastosowane przy tej akcyi aby odpowiadały intencyom Wys. Sejmu, zawartym w uchwale z dnia 30. września 1907.

Zarazem wszystkie Wydziały powiatowe obdarzone zasikami, otrzymały polecenie, ażeby zawiadomiły nas, na jakie cele zamierzają zużyć przyznaną im zapomogę a w końcu, skoro już tym fuuduszem rozporządzą, ażeby się z niego szczegółowo wyrachowały.

Przeważna część Wydziałów powiatowych przedłożyła nam już projekta zużycia tych zapomóg, nie chcąc jednakże w niniejszem sprawozdaniu przytaczać tych szczegółów, zaznaczymy tylko po krótce, że z małymi wyjątkami prawie wszystkie powiaty udzielone im zapomogi przeznaczyły na naprawę dróg gminnych przechodzących przez miejscowości, gdzie zeszłoroczny nieurodzaj najwidoczniejsze pozostawił ślady zubożenia ludności i wskazał potrzebę dostarczenia zarobku tym warstwom.

Poza tem udzieliliśmy jeszcze kilku powiatom drobniejsze zapomogi bądź na specyalne cele, bądz też celem wspomożenia gmin znajdujących się w wyjątkowo trudnem położeniu. Mianowicie przyznaliśmy:

Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce zasiłek w kwocie 800 koron na wykończenie budowy drogi gminnej ze Starego Sioła do drogi krajowej w Szołomyi. Rolnikom w gminie Lipowiec pow. cieszanowskiego udzieliliśmy 300 koron na zakupno ziarna na zasiewy wiosenne, zaś gm. Jankowice w pow. chrzanowskim zapłaciliśmy ratę bezprocentowej pożyczki z r. 1904 w kwocie 700 koron, gdyż wspomniana gmina nie mogła w tym roku zwrócić funduszowi krajowemu tej raty. Razem na powyższe cele wydaliśmy z funduszu zapomogowego 1.800 koron.

Ponieważ skutkiem zeszłorocznego nieurodzaju w niektórych okolicach kraju ujawniać się zaczął brak karmy dla bydła i ściółki a nawet z tego powodu zaczęto pozbywać się inwentarza, którego cena targowa nagle spadła, Wydział krajowy zmuszony był zwrócić baczniejszą uwagę na ten groźniejszy

symptom dla hodowli krajowej i dlatego z funduszów zapomogowych przeznaczył pewne kwoty dla tych organizacyi gospodarczych w kraju, które będąc w ściślejszym związku z liczniejszem gronem hodowców mogły łatwiej odczuć ich potrzeby i w najodpowiedniejszy sposób udzielić im pomocy przy zakupnie karmy.

Pod Patronatem krajowym dla spółek oszczędności i pożyczek było w r. 1907 ogółem 21 spółek mleczarskich, a 17 spółek rolniczych dla wspólnego sprowadzania artykułów rolniczych. Skoro zatem spółki te przynaglone potrzebą zaczęły się zgłaszać o udzielenie im pomocy przy zakupnie skoncentrowanej paszy dla obór ich członków, wówczas Wydział krajowy na wniosek Biura Patronatu przeznaczył z funduszu zapomogowego 25.000 koron, ażeby w miarę rzeczywistej potrzeby fundusz ten mógł służyć Patronatowi przy zakupnie paszy przez spółki i odsprzedawaniu jej hodowcom z opustem 15—20 proc. Z wyznaczonej na ten cel kwoty do chwili, w której zdajemy niniejsze sprawozdanie, Patronat zużył dopiero 10.000 koron.

Niemniej z tego samego powodu wyasygnowaliśmy na prośbę Komitetu c. k. Gal. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie i Towarzystwa rolniczego w Krakowie każdemu z tych Towarzystw po 6.000 koron. Pierwsze z nich wykazało 40 obór gminnych ze stanem przeszło 600 krów, dla których byłoby w pierwszym rzędzie wskazane zakupywać treściwą paszę i dostarczać jej z opustem 20 proc. Podobną akcyę ma przeprowadzić Towarzystwo rolnicze krakowskie przedewszystkiem na rzecz hodowców bydła zorganizowanych w Związkach hodowlanych. Również i z zużycia tych zasików zastrzegł sobie Wydział krajowy przedłożenie szczegółowego sprawozdania i dokładnych rachunków.

Skutkiem wypadków elementarnych, jakie zaszły już w ciągu bieżącego roku, Wydział krajowy ponadto był zmuszony z tego samego funduszu zaspokoić choć częściowo konieczne potrzeby dwóch powiatów. Z początkiem marca podczas ruszania lodów wystąpił San z brzegów, zalewając część miasta Sanoka, Mrzygłód i Posadę Olchowską. Woda wraz z krą ostała kilka dni na terenie zalewowym, uszkadzając w wysokim stopniu domy niżej położone. Wysłany przez nas na miejsce inżynier biura melioracyjnego zbadał rozmiary tej klęski i przedłożył Wydziałowi krajowemu sprawozdanie. Ze sprawozdania tego wynikało, że szkoda wyrządzona powodzią w samym Sanoku wynosiła przeszło 300.000 koron, zaś w Posadzie Olchowskiej 52.000 koron. Na tej podstawie postanowiliśmy udzielić Wydziałowi powiatowemu w Sanoku dla trzech gmin nawiedzonych powodzią zasiłek 5.000 koron, oraz tytułem bezprocentowej pożyczki spłacalnej w ośmiu latach 30.000 koron dla najbardziej poszkodowanych właścicieli realności. Z pożyczek tych korzystać będzie 29-ciu właścicieli, którzy poleceni nam zostali przez Wydział powiatowy i mogli dać odpowiednią gwarancyę hipoteczną na zaciągnięte pożyczki.

W maju b. r. wielka burza gradowa w połączeniu z ulewą zniszczyła część powiatu nowosandeckiego, uszkadzając nie tylko plony w kilkunastu gminach, ale zarazem przerywając komunikacyę na drogach gminnych i powiatowych. Doraźna pomoc była konieczną, dlatego opierając się na sprawozdaniu Wydziału powiatowego, udzieliliśmy mu zasiłku w kwocie 12.000 koron.

Z powyższego przedstawienia wynika, że Wydział krajowy z kredytu 500.000 K, jaki mu został wyznaczony uchwałą Wysokiego Sejmu, rozporządził do dnia 1. czerwca b. r. kwotą 461.100 kor. Pozostała reszta 39.000 kor. służyć mu będzie na dodatkowe zapomogi dla powiatów, jeżeli zachodzić będzie potrzeba udzielenia ich jeszcze w ciągu miesiąca czerwca, a nadto w razie nieprzewidzianych wypadków na doraźną pomoc w ciągu lata.

Oprócz pomocy udzielonej powiatom z funduszów krajowych i państwowych, przyznane zostały ludności rolniczej dotkniętej klęską nieuro-

dzaju i inne dogodności, które zdolne były również choć w części pomódz gospodarstwom rolnym do przetrwania ciężkiego roku. Mianowicie odpisywanie podatków gruntowych zgodnie z postanowieniami ustawy wszędzie tam zostało zarządzone, gdzie ludność się zgłosiła, a nieurodzaj został na miejscu dostatecznie stwierdzony. Przynajmniej pod tym względem nie nadchodziły do Wydziału krajowego żadne skargi, jakich dosyć otrzymywaliśmy w latach poprzednich klęsk elementarnych.

Ministerstwo rolnictwa przyznało ulgi taryfowe na kolejach dla przesyłek ściółki i paszy dla gmin nawiedzionych nieurodzajem w 51 powiatach, publikując odnośne rozporządzenie w Dzienniku rozporządzeń dla kolei żelaznych i żeglugi z dnia 25. lutego 1908 r. Nr. 22.

Również i sprawa bezpłatnego dostarczenia soli na poprawę paszy bydlęcej została pomyślnie załatwioną; wprawdzie c. k. Ministerstwo skarbu reskryptem z dnia 18. stycznia 1908 r. L. 93.173/07 oznajmiło, że bezpłatne udzielanie soli bydlęcej jest niedopuszczalne, gdyż cena sprzedaży tej soli jest ustawowo unormowaną, natomiast jednakże zezwoli na bezpłatne wydanie 15.000 ctm. odpadków soli kamiennej.

Sprawa poparcia produkcyi buraków cukrowych.

Uchwałą z dnia 7. marca 1907 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby ponownie wziął pod rozwagę sprawę poparcia i spotęgowania buraków cukrowych i przedłożył w tej mierze Wysokiemu Sejmowi wniosek.

Wskutek tej uchwały Wydział krajowy zaznacza przedewszystkiem, że już w sprawozdaniu swem z czynności departamentu III. za czas od 1. grudnia 1902 do 31. lipca 1904 skreślonem zostało w krótkości, co Wydział krajowy w porozumieniu z komitetami obu krajowych Towarzystw rolniczych zdziałał na polu poparcia produkcyi buraków cukrowych i jak się zapatruje na wymienione przez te Towarzystwa środki zmierzające do spotęgowania wspomnianej produkcyi. W szczególności omówiono tam postulaty w sprawie pomnożenia ekspozytur krajowego biura melioracyjnego w celu ułatwienia drenowania, w sprawie ułatwień przy udzielaniu kredytu na przeprowadzenie drenowania, wreszcie w sprawie popierania uprawy nasienia buraków cukrowych, oraz dalszego rozszerzenia tej akcyi przez zakładanie stacyj selekcyjnych lub reprodukcyjnych.

Niezależnie od opisanej wyżej akcyi Wydziału krajowego na tem polu wstawia Wydział krajowy, począwszy od r. 1907, corocznie do budżetu stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach subwencyę w kwocie 600 kor. na cele doświadczeń z uprawą buraków cukrowych.

Zarazem w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. listopada 1904, wzywającej Wydział krajowy, aby dążył do usunięcia taryf kolejowych mocno obciążających krajową produkcyę buraków, niemniej, aby starał się o pomnożenie zbyt szczupłego parku kolejowego, odniósł się Wydział krajowy w tej sprawie pismem z dnia 6. września 1905 LW. 43.683 do c. k. Ministerstwa kolei żelaznych, oraz do Dyrekcyi kolei państwowych w Krakowie, Lwowie i Stanisławowie.

Reskryptem z dnia 23. września 1905 L. 42614/20 (LW. 89.231/905) oznajmiło c. k. Ministerstwo kolei żelaznych, że starać się będzie wydać zarządzenia, które usuną skargi na brak wagonów towarowych przy transporcie buraków. Wspomniane zaś Dyrekcye kolei państwowych oznajmiły, że gotowe są wydać polecenia, aby funkcyonaryusze kolejowi interweniowali przy odważaniu buraków na wagach furmankowych (Strassenbrückenwagen).

Wreszcie oznajmiamy, że przyznano zniżkę przewoźnego dla buraków cukrowych, ich odpadków itp. tak na kampanię 1907/8 jak 1908/9.

Wobec takiego stanu tej sprawy, nie mniej wobec faktu, że produkcya buraków cukrowych w naszym kraju stale wzrasta, jak świadczą bowiem daty zawarte w publikacyi: „Statistisches Jahrbuch des k. k. Ackerbauministeriums“ wynosił:

w roku 1904 obszar zajęty pod uprawą						4.247	ha
„ 1905	„	„	„	„		5.429	„
„ 1906	„	„	„	„		6.660	„
zaś zbiór w roku 1904						836.664	q
„ „ 1905						1,223.335	„
„ „ 1906						1,432.947	„

postanowił Wydział krajowy, zgodnie z opinią sekcyi stałej krajowej komisyi dla spraw rolniczych, nie przedkładać Wys. Sejmowi w tym przedmiocie dalszych wniosków.

Sprawa subwencyonowania eksportowej targowicy dla bydła i trzody chlewnej w Krakowie.

Na podstawie przedłożonych przez Magistrat m. Krakowa kosztorysów i planów, przyznał Wydział krajowy w latach 1907 i 1908 gminie m. Krakowa subwencye przez Wys. Sejm uchwalone po 20.000 kor. rocznie, na dalsze roboty inwestycyjne w celu rozszerzenia eksportowej targowicy dla bydła i trzody chlewnej w Krakowie.

Na uchwałę Wys. Sejmu z dnia 21. listopada 1905, wzywającą Rząd, by dla transportów bydła i trzody przeznaczonych na targowicę w Krakowie, przyznał prawo reekspedycyi, aby dla tych transportów zaprowadził na galic. kolejach państwowych pociągi pospieszne, oraz aby pomnożył liczbę wozów, przeznaczonych do przewozu bydła, trzody i mięsa, nie dał Rząd dotychczas żadnej odpowiedzi.

Krajowa komisya dla spraw rolniczych.

W okresie czasu od ostatniego sprawozdania Sekcya stała krajowej komisyi dla spraw rolniczych odbyła posiedzenia w dniu 20. grudnia 1906 r., 4. lutego, 8. kwietnia, 15. listopada 1907 i 16. maja 1908 r.; pełna zaś komisya zebrała się w dniu 12. grudnia 1906 r. Ponieważ w tym roku upływa 6-cio letni okres działalności kraj. komisyi rolniczej w obecnym jej składzie, przeto Wydział krajowy jeszcze w ciągu bieżącego roku zarządzi, aby instytucye, które uprawnione są do wyboru delegatów, do tej komisyi wybrały nowych członków na następne sześciolecie 1908—1914.

Szkoła chmielarska w Starem Siole.

Komitet Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, uznawszy konieczność zreorganizowania i lepszego uposażenia szkoły chmielarskiej w Starem Siole, subwencyonowanej z funduszów państwa i kraju, zwrócił się do Wydziału krajowego pismem z dnia 7. stycznia 1907 z przedstawieniem, by Wydział krajowy wziął pod rozwagę kwestyę objęcia tej szkoły w bezpośredni zarząd kraju. Po zbadaniu na miejscu urządzeń szkoły chmielarskiej, doszedł Wydział krajowy do przekonania, że trudności, na jakie napotyka Komitet Tow. gospodarskiego w swych staraniach o lepsze zorganizowanie i uposażenie szkoły w jej dotychczasowej siedzibie, można uniknąć, przenosząc szkołę do innej okolicy o rozwiniętej uprawie chmielu.

W myśl wskazówek Wydziału krajowego nawiązał Komitet Towarz. gospodarskiego rokowania z p. W. Schmidtem, właścicielem dóbr Brody, w kwestyi założenia szkoły chmielarskiej w obrębie chmielników brodzkich. Po osiągnięciu zasadniczego w tej mierze porozumienia, uchwalił Komitet Towarzystwa gospod. na posiedzeniu w dniu 3. marca 1908 przenieść szkołę chmielarską z początkiem 1909 r. ze Starego Sioła do jednego z folwarków dóbr brodzkich. Pismem z dnia 24. marca 1908 uwiadomił nas Komitet Towarz. gospodarskiego, że po ostatecznem ułożeniu warunków przesiedlenia szkoły, przystąpi do opracowania szczegółowego planu organizacyi szkoły.

Towarzystwo uprawy tytoniu w Śniatynie.

Z subwencyi uchwalonej przez Wysoki Sejm w rubr. X. budżetu krajowego na rok 1906 w kwocie 6.000kor. na cele Towarzystwa dla podniesienia uprawy tytoniu w Śniatynie, wyasygnował Wydział krajowy w ciągu roku 1906 tylko 4.500 kor., ze względu na większą resztę kasową wykazaną w zamknięciu rachunków Towarzystwa za rok 1905. Resztę subwencyi krajowej w kwocie 1.500 kor. przeniesiono do rachunku 1907 r.

Zamknięcie rachunków Towarzystwa uprawy tytoniu za rok 1906 przedstawia się następująco:

A) Przychody:

Zapas kasowy z roku 1905	2.969 kor.	14	hal.
Subwencya z funduszów krajowych	4.500 „	—	„
Subwencya państwowa	2.796 „	40	„
Zwrot zaliczek	100 „	—	„
razem	10.365 kor.	54	hal.

B) Rozchody:

Płaca i ryczałt na objazdy instruktora	3.999 kor.	96	hal.
Stacya doświadczalna w Ilińcach	600 „	—	„
Na urządzenie kursu dla nauczycieli szkół ludowych w Trembowli	800 „	—	„
Zakupno przyborów i narzędzi do uprawy tytoniu, rozdanych zarządom szkół ludowych	1.420 „	—	„
Kancelarya i inne wydatki administracyjne	507 „	27	„
razem	7.327 kor.	23	hal.
w porównaniu z przychodami	10.365 kor.	54	hal.
pozostaje reszta kasowa	3.038 kor.	31	hal.

przeniesiona do rachunku Towarzystwa na rok 1907 jako pierwsza pozycya dochodów.

Także w roku 1907 wypłaciliśmy Towarzystwu uprawy tytoniu tylko część subwencyi krajowej, mianowicie 5.000 kor., odpowiednio do potrzeby, a niewyczerpane kwoty z lat 1906 i 1907 w sumie 2.500 kor. przeniesiono na rok 1908.

Poniżej podajemy zamknięcie rachunków Towarzystwa za r. 1907.

A) Przychody:

Zapas kasowy z roku 1906	3.038 kor.	31	hal.
Subwencya z funduszów krajowych	5.000 „	—	„
„ państwowa	2.800 „	—	„
razem	10.838 kor.	31	hal.

B) Rozchody:

Płaca i ryczałt na objazdy instruktora	3.999 kor.	96	hal.
Temuż zaliczka na zakupno zaprzęgu	700 „	—	„
Stacya doświadczalna w Ilińcach	600 „	—	„
Na urządzenie kursu uprawy tytoniu dla nauczycieli szkół ludowych w Trembowli	1 000 „	—	„
Budowa suszarni w Głuszkowie, zakupno przyborów do uprawy tytoniu dla małych plantatorów	1.624 „	—	„
Nakład popularnej broszury „o uprawie tytoniu“	500 „	—	„
Kancelarya i inne wydatki administracyjne	609 „	49	„
razem	9.033 kor.	45	hal.
w porównaniu z przychodami	10.838 kor.	31	hal
pozostaje zapas kasowy	1.804 kor.	86	hal.

przeniesiony do preliminarza budżetu Towarzystwa na rok 1908 jako pierwsza pozycya przychodów.

Towarzystwo uprawy tytoniu w Śniatynie nie nadesłało nam dotychczas sprawozdania za rok 1907, poprzestajemy zatem na zestawieniu dat z urzędowej publikacyi generalnej Dyrekcyi monopolu tytoniowego („Statistische Mitteilungen über das öster. Tabakmonopol"), które dają pewien pogląd na stan plantacyi tytoniu w Galicyi.

rok	ilość plantatorów	ilość gmin	obszar	zbiór	wypłacono plantatorom
1903	28.640	403	2.725 ha	49.362 q	2,225.359 K.
1904	38.227	440	3.762 „	41.838 „	1,767.251 „
1905	37.153	454	3.626 „	39.492 „	1,816.087 „
1906	34.444	456	3.222 „	50.231 „	2,462.861 „

W przeliczeniu na jednostkę przestrzeni otrzymujemy daty następujące:

rok	zbiór z ha	uzyskany przychód z ha	za 100 kg.
1903	18·11 q	805·49 kor.	„ 45.09 kor.
1904	11·12 „	462·15 „	„ 42·23 „
1905	10·88 „	500.85 „	„ 45·99 „
1906	15·59 „	764·39 „	„ 49·03 „

Według przytoczonych cyfr zarówno ilość plantatorów jako też obszar pod uprawę tytoniu zajęty podlegają wahaniom, zwiększa się natomiast stale ilość gmin z plantacyami tytoniu, wzrasta również cena wypłacana plantatorom przez urząd wykupna tytoniu za cetnar metryczny produktu.

Zdaniem Towarzystwa uprawy tytoniu w Śniatynie przychód brutto, osiągany przez producentów tytoniu w Galicyi z jednostki przestrzeni, nie odpowiada łożonym kosztom produkcyi. Towarzystwo zwróciło się więc do Wydziału krajowego z prośbą, by poczynił u Zarządu monopolu tytoniowego starania o ustanowienie wyższych cen wykupna tytoniu odpowiednio do zwiększających się z każdym rokiem kosztów produkcyi. Pismem z dnia 12. grudnia 1907 Wydział krajowy oznajmił Towarzystwu uprawy tytoniu, że gotów jest poprzeć jego w tej mierze żądania, skoro otrzyma bliższe wyjaśnienia, dowodzące, że cena wykupna tytoniu jest bezwzględnie za niską, że więc do podniesienia przychodu plantatorom nie tyle przez udoskonalenie techniki produkcyi jak w pierwszym rzędzie przez wyższe ceny wykupna zmierzać należy. Żądanych wyjaśnień Towarzystwo uprawy tytoniu jeszcze nam nie przedstawiło.

Fundacye stypendyjne dla uczniów krajowych szkół rolniczych.

Opróżnione w roku szkolnym 1906/7 i 1907/8 stypendya z rozmaitych fundacyj przydzielonych do Dep. III. otrzymali następujący uczniowie szkół rolniczych:

Z fundacyi śp. Tomasza Bodziocha uczniowie szkoły rolniczej w Czernichowie: Józef Grodecki (II kurs), Dymitr Medwid (I kurs), Jan Szymański (I kurs), Roman Stachiewicz (I kurs), Władysław Jarzyński (I kurs), Ryszard Gałczyński (II kurs), Czesław Rożański (II kurs); z fundacyi ś. p. Kunegundy Brześciańskiej: Karol Adam dw. im. Groblewski, słuchacz I. r. akademii rolniczej w Dublanach; z fundacyi Krzeczunowiczów, utworzonej przez ś. p. Ignacego Krzeczunowicza; Stanisław Łączyński (I rok), Benedykt Wygoda (III rok) i Władysław Lewandowski (I rok), uczniowie akademii rolniczej w Dublanach. Z fundacyi ś. p. Dominika Bohdanowicza uczniowie akademii rolniczej w Dublanach: Tadeusz Wasung (I rok), Gustaw Pryfke (I rok) i Tadeusz Teleżyński (I rok); z fundacyi ś. p. Napoleona Jeleń-

skiego uczeń szkoły rolniczej w Czernichowie Władysław Józef dw. im. Sklenarski (II kurs).

Stypendya i zasiłki na studya rolnicze.

Z funduszów uchwalonych przez Wysoki Sejm w rubr. X. poz. 30. budżetu krajowego (stypendya dla kandydatów na nauczycieli szkół rolniczych) tudzież w rubr. X. poz. 39. (zasiłki na popieranie rolnictwa i wiedzy rolniczej) otrzymali w okresie sprawozdawczym stypendya lub zasiłki naukowe następujący kandydaci:

Karol Różycki ukończył w r. 1906 akademię rolniczą w Dublanach, otrzymał we wrześniu tegoż roku stypendyum w kwocie 1.200 kor. na uzupełnienie studyów w zakresie hodowli zwierząt gospodarskich w zakładach naukowych w Dublanach. Studya te kontynuował p. Różycki do lipca 1907, pełniąc zarazem obowiązki asystenta przy katedrze hodowli w Akademii rolniczej w Dublanach, poczem udał się na praktykę gospodarską.

Bohdan Stefanowski, inżynier budowy maszyn, otrzymał zasiłek zwrotny w kwocie 2.000 K. na studya nad techniką wyprawy roślin włóknistych. Studya te odbył p. Stefanowski w czasie od października 1906 do października 1907 r w laboratoryum technologicznem politechniki w Dreźnie, tudzież w zakładach przemysłowych dla wyprawy lnu w Lichtenberg w Saksonii i Koima w Czechach, następnie zaś objął obowiązki asystenta w politechnice lwowskiej.

Władysław Kubik, dr. filozofii uniwersytetu we Lwowie, otrzymał stypendyum w kwocie 2.000 kor. na systematyczną naukę ogrodnictwa i sadownictwa w celniejszych zakładach zagranicznych. Z pomocą tego zasiłku ukończył dr. Kubik w czasie od 1. października 1906 do końca czerwca 1907 prawidłowy kurs sadownictwa w wyższej szkole fachowej w Lednicach (Eisgrub) na Morawach, następnie zaś odbył dłuższą podróż naukową celem zapoznania się z rozwojem ogrodnictwa i handlem owocowym nad Renem i w zachodnich prowincyach austryackich. W lutym 1908 poruczył Wydział krajowy dr. Kubikowi udzielanie nauki ogrodnictwa i sadownictwa w akademii i niższej szkole rolniczej w Dublanach, tudzież w szkole lasowej we Lwowie.

Tadeusz Szulc, ukończony uczeń akademii rolniczej w Dublanach, pobierał stypendyum w kwocie 1.200 kor. rocznie w czasie od 1. kwietnia 1907 do końca marca 1908 celem przygotowania się do zawodu nauczycielskiego w niższych szkołach rolniczych. W czasie tym odbył p. Szulc praktykę gospodarską na folwarku w Dublanach, tudzież nauczycielską w szkole rolniczej w Bereźnicy, poczem wstąpił na dalszą praktykę gospodarską do ordynackich dóbr w Łańcucie.

Kazimierz Rykowski uzyskał po ukończeniu akademii weterynaryjnej we Lwowie, stypendyum w rocznej kwocie 1.200 kor., licząc od 1. października 1907, na studyum hodowli zwierząt gospodarskich w akademii rolniczej w Dublanach, z obowiązkiem służenia pomocą profesorowi hodowli przy prowadzeniu pracowni i ćwiczeń z uczniami.

Janowi Rostafińskiemu, doktorowi filozofii i ukończonemu uczniowi studyum rolniczego w Krakowie, przyznał Wydział krajowy w październiku 1907 zasiłek w kwocie 1.500 kor. na studya w zakresie hodowli w akademii rolniczej w Bonn-Poppelsdorf.

Franciszek Wesoliński ukończył w roku 1904 akademię rolniczą w Dublanach i odbył trzyletnią praktykę gospodarską w dobrach w Przeworsku, Grabkach (w Kieleckiem) i Jodłowniku. Uzyskał we wrześniu 1907 stypendyum 1.200 kor. rocznie na odbycie praktyki nauczycielskiej w szkole rolniczej w Suchodole. Złożył w lutym 1908 egzamin nauczycielski i na tej podstawie podwyższył Wydział krajowy przyznane stypendyum do 1.800 kor. rocznie.

Zasiłki na studya mleczarskie wyszczególniamy w osobnem sprawozdaniu o akcyi Wydziału krajowego zwróconej ku podniesieniu przemysłu mleczarskiego w kraju.

Stypendya krajowe dla uczniów akademii weterynaryi we Lwowie.

Na rok szkolny 1906/7 nadał Wydział krajowy, podobnie jak w poprzednim roku, siedm stypendyów po 500 K. z funduszu krajowego uczniom Akademii weterynaryi we Lwowie, a mianowicie, przyznał ponownie stypendya czterem uczniom, którzy posiadali je w roku poprzednim, a to: Eustachemu Borodyjewiczowi i Janowi Gronczakiewiczowi z IV roku, Kazimierzowi Barskiemu i Kazimierzowi Widocie z III. roku, nadto Bronisławowi Wójcickiemu (III. r.), Marcinowi Olchawskiemu i Juliuszowi Skaliszowi z II roku.

Na rok szkolny 1907/8 nadał Wydział krajowy również siedm stypendyów, z tych cztery przyznał ponownie uczniom, którzy posiadali je w roku poprzednim, a mianowicie: Kazimierzowi Widocie i Bronisławowi Wójcickiemu z IV. roku, Marcinowi Olchawskiemu i Juliuszowi Skaliszowi z III. roku, — nadto Michałowi Prydatkiewiczowi z III. r., a Ludwikowi Röhrenschefowi i Stanisławowi Pietruszce z II. roku.

Nadto przyznał Wydział krajowy z funduszu krajowego zasiłek w kwocie 130 K. Józefowi Strękowi rygorozantowi powyższej Akademii na częściowe pokrycie taks rygorozalnych.

Zasiłki dla uczniów szkoły kucia koni przy akademii weterynaryi we Lwowie.

Podobnie jak w latach poprzednich zużytkował Wydział krajowy i w r. 1906/7 uchwaloną przez Wysoki Sejm corocznie kwotę 1.500 K. na „utrzymanie internatu dla podkuwaczy“ w ten sposób, że asygnował z niej zasiłki dla podkuwaczy wobec tego, że internatu takiego dotąd niema. Na 6-miesięczne kursy przyznał Wydział krajowy z uchwalonego na ten cel ryczałtu na r. 1907 zasiłki po 160 K.: Nestorowi Skowrońskiemu, Stefanowi Czabanowi, Michałowi Ciszce, Karolowi Kossowskiemu, Stanisławowi Buremu, Wojciechowi Krzysiakowi, Jakóbowi Hermanowi, Michałowi Kucharowi i Stanisławowi Rzeczkowskiemu.

Jarmarki na konie (remonty).

Jarmarki na konie dla c. k. obrony krajowej odbyły się r. 1907 dwa razy, a mianowicie w marcu w 16, a we wrześniu w 18 miejscowościach.

O terminach tych jarmarków zawiadomił Wydział krajowy podobnie jak lat poprzednich Wydziały powiatowe oraz wezwał je do podania tychże terminów do wiadomości kół interesowanych i zachęcenia hodowców koni do licznego wzięcia udziału w tych jarmarkach.

Premiowanie koni.

Wiosenne premiowanie koni odbyło się w maju 1907 r. w 6 miejscowościach Galicyi zachodniej i w Sanoku, jesienne zaś we wrześniu w 6 miejscowościach Galicyi wschodniej. Oba premiowania połączone były z subwencyonowaniem prywatnych ogierów licencyonowanych.

Na wiosenne i jesienne premiowanie przeznaczył Rząd po 23 nagród w łącznej kwocie 1460 koron.

Terminy powyższych premiowań podał Wydział krajowy do wiadomości odnośnych Wydziałów powiatowych, celem ogłoszenia w jak najszerszy sposób.

Krajowy nauczyciel weterynaryi.

Krajowy nauczyciel weterynaryi p. Teofil Sochaniewicz zajmował się w okresie sprawozdawczym jedynie szczepieniem tuberkuliną obór zarodowych.

Szczegółowy wykaz przeszczepionych obór, oraz wyniki tego szczepienia zamieszczone są w sprawozdaniu Wydziału krajowego o hodowli bydła.

Rozdawnictwo pożyczek z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego.

W okresie czasu objętym niniejszem sprawozdaniem, przedstawiał się stan funduszu dla przemysłu rolniczego, według zamknięcia za r. 1906 przedłożonego osobnem sprawozdaniem „o zamknięciu rachunków funduszu krajowego“, jak następuje:

I. Dochody wraz z pozostałością kasową, czyli zapasem ulokowanym z końcem r. 1905 w Banku krajowym wyniosły w r. 1906 224.887 K. 34 h.

II. Wydatki wyniosły według tegoż zamknięcia 145.206 K. 34 h.

Z porównania sumy dochodów 224.887 K. 34 h.
z sumą wydatków . 145.206 „ 34 „
wynika zapas gotówki . . 83.765 K. — h.
który z końcem roku 1906 ulokowany był w Banku krajowym.

Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek wynosiły z końcem r. 1906 528.634 K. 18 h.; suma ta więc wraz zapasem gotówki z końcem r. 1906 wykazanym stanowi stan czynny funduszu, który wynosi 612.399 K. 18 h.

Stan zaś funduszu tego z końcem r. 1907 przedstawia się następująco:

I. Dochody wraz z pozostałością kasową czyli zapasem gotówki ulokowanym z końcem r. 1906 186.851 K. 37 h.

II. Wydatki 116.925 K. 37 h.

Z porównania sumy dochodów 186.851 K. 37 h.
z sumą wydatków . . 116.925 „ 37 „
wynika zapas gotówki . . 69.926 K. — h.
który z końcem r. 1907 ulokowany był w Banku krajowym.

Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek wynosiły z końcem r. 1907 558.099 K. 16 h., suma ta więc wraz z zapasem gotówki z końcem r. 1907 wykazanym stanowi stan czynny funduszu, który wynosi 628.025 K 16 h.

O dnia 31. października 1906 roku, po który sięgało sprawozdanie przedłożone Wysokiemu Sejmowi w roku zeszłym, do dnia 31. marca 1908 wniesiono do Wydziału krajowego 36 podań o pożyczki z fuuduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego.

Żądania dotyczyły następujących celów:

I. Na założenie i rozszerzenie zakładu hodowli roślin warzywnych — wniesiono 1 podanie.

II. Na zakupno ogrodu w celu prowadzenia szkółki drzew i krzewów owocowych — wniesiono 2 podania.

III. Na rozszerzenie zakładu hodowli nasienia buraków cukrowych — wniesiono 2 podania.

IV. Na założenie plantacyi ogórków — wniesiono 1 podanie.

V. Na założenie względnie rozszerzenie młyna — wniesiono 12 podań.

VI. Na rozszerzenie gorzelni połączonej z drożdżarnią — wniesiono 1 podanie.

VII. Na rozszerzenie zakładu hodowli ryb — wniesiono 1 podanie.

VIII. Na rozszerzenie fabryki rurek drenowych i dachówek — wniesiono 4 podania.

IX. Na cele Związku gospodarczego dla podniesienia gospodarstw rolnych członków — wniesiono 1 podanie.

X. Na założenie, względnie rozszerzenie królikarni — wniesiono 3 podania.

XI. Na rozszerzenie fabryki maszyn rolniczych — wniesiono 1 podanie.

XII. Na rozszerzenie zakładu hodowli drobiu — wniesiono 1 podanie.

XIII. Na mleczarnie spółkowe — wniesiono 6 podań.

Z powyższych podań odrzucił Wydział 11 prośb, uwzględnił zaś 22, wreszcze załatwienie 3 podań jest w toku w chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania.

W załatwieniu podań uwzględnionych przyznano pożyczki:

I. Na założenie i rozszerzenie zakładu hodowli roślin warzywnych — przyznano pożyczkę w kwocie 6.000 K.

II. Na zakupno ogrodu w celu prowadzenia szkółki drzew i krzewów owocowych — przyznano pożyczkę w kwocie 12.000 K.

III. Na rozszerzenie zakładu selekcyi nasion buraków cukrowych — przyznano pożyczkę w kwocie 10.500 K.

IV. Na założenie względnie rozszerzenie młyna — przyznano 5 pożyczek w łącznej kwocie 46.000 K.

V. Na rozszerzenie gorzelni, połączonej z drożdżarnią — przyznano pożyczkę w kwocie 25.000 K.

VI. Na rozszerzenie fabryki rurek drenowych i dachówek — przyznano 3 pożyczki w łącznej kwocie 28.000 K.

VII. Na założenie, względnie rozszerzenie królikarni — przyznano 3 pożyczki w łącznej kwocie 3.400 K.

VIII. Na rozszerzenie zakładu hodowli drobiu — przyznano pożyczkę w kwocie 3.000 K.

IX. Na mleczarnie spółkowe — przyznano 6 pożyczek w łącznej kwocie 38.500 K.

Rozdawnictwo pożyczek z funduszu pożyczkowego dla kółek rolniczych.

Stan funduszu pożyczkowego, utworzonego przez Wysoki Sejm dla podniesienia handlowej działalności Kółek rolniczych, przedstawia się według zamknięć rachunkowych w sposób następujący:

Rok 1906.

Dochody:

Zwroty pożyczek . .	25.530 K. 91 h.
Odsetki od dłużników . .	12 „ — „
„ „ lokacyi w Banku kr.	363 „ 60 „
Suma	25.906 K. 51 h.
Pozostałość z r. 1905, ulokowana w Banku kr. .	10.838 K — h.
Ogółem dochody	36.744 K. 51 h.

Wydatki:

Pożyczki dla Kółek rolniczych . .	27.500 K. — h.
Koszta administracyi w Banku kr. . .	68 „ 51 „
Ogółem wydatki	27.568 K. 51 h.
czyli pozostałość na r. 1907 wynosi .	9.176 „ — „
Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1906	61.285 K. 52 h.
wraz z pozostałością ulokowaną w Banku krajowym	9.176 „ — „
Stan czynny z końcem r. 1906 . .	70.461 K. 52 h.

Rok 1907.

Dochody:

Zwroty pożyczek . .	23.715 K. 45 h.
Odsetki od dłużników .	24 „ — „
„ „ lokacyi w Banku kr.	305 „ 02 „
Suma	24.044 K. 47 h.
Pozostałość z r. 1906 ulokowana w Banku kr. . .	9.176 „ — „
Ogółem dochody	33.220 K. 47 h.

Wydatki:

Pożyczki dla Kółek rolniczych . .	26.200 K. — h.
Odsetki wypłacone Bankowi kr. . .	50 „ 29 „
Koszta administracyi w Banku kr. . .	60 „ 18 „
Ogółem wydatki	26.310 K. 47 h.
czyli pozostałość na r. 1908 wynosi .	6.910 „ — „
Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1907	63.770 K. 07 h.
wraz z pozostałością ulokowaną w Banku krajowym	6.910 „ — „
Stan czynny z końcem r. 1907 . .	70.680 K. 07 h.

W czasie od 31. lipca 1906 do 30. kwietnia 1908 wydał Wydział krajowy następujące promesy na pożyczki dla Kółek rolniczych:

Kółku rolniczemu	w	Sarnkach dolnych	na	pożyczkę	w kwocie	500 K
„ „	w	Monasterzyskach	„	„	„	1.000 „
„ „	w	Hucisku	„	„	„	300 „
„ „	w	Pruchniku	„	„	„	1.500 „
„ „	w	Dobryninie	„	„	„	300 „
„ „	w	Zaborowiu	„	„	„	400 „
„ „	w	Dziewinie	„	„	„	400 „
„ „	w	Sierszy	„	„	„	1.000 „
„ „	w	Bielińcach	„	„	„	600 „
„ „	w	Marcyporębie	„	„	„	600 „
„ „	w	Strzelcach wielkich	„	„	„	1.500 „
„ „	w	Grodku jagiellońskim, Czerlańskie przedmieście	„	„	„	500 „
„ „	w	Zbarowicach	„	„	„	600 „
„ „	w	Dynowie	„	„	„	3.000 „
„ „	w	Woli dalszej	„	„	„	200 „
„ „	w	Łysej górze	„	„	„	1.000 „
„ „	w	Chocimiu górnym	„	„	„	1.000 „
„ „	w	Ś-tym Józefie	„	„	„	3.000 „
„ „	w	Bieńkowej Wiszni	„	„	„	5.000 „
„ „	w	Zagórzu	„	„	„	1.000 „
„ „	w	Wysokiej	„	„	„	1.000 „
„ „	w	Dębowcu	„	„	„	2.500 „
„ „	w	Milczycach	„	„	„	1.500 „
„ „	w	Przybysławicach	„	„	„	600 „
„ „	w	Rumnie	„	„	„	1.000 „
„ „	w	Witkowie nowym	„	„	„	2.000 „

Czytelni „Proświty“	w	Rostokach	na	pożyczkę	w	kwocie	600 K
„	„	w Horodożicach	„	„	„	„	1.000 „
„	„	w Synowódzku górnem	„	„	„	„	2.000 „
„	„	w Wyszatycach	„	„	„	„	2.000 „
„	„	w Wróblewicach	„	„	„	„	1.000 „
„	„	w Olchówce	„	„	„	„	600 „

Razem 32 promes na ogólną sumę 39.200 K.

W czasie od 31. lipca 1906 do 30. kwietnia 1908 nie zaszła potrzeba odpisania jakiejkolwiek kwoty z funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych. Spłata pożyczek odbywa się regularnie, a egzekucye wogóle są bardzo rzadkie. Z końcem r. 1907 zalegały ze spłatą rat 3 Kółka i 1 czytelnia „Proświty“, które jednak wyrównały w całości zaległości w I. kwartale 1908 tak, że z chwilą zamknięcia niniejszego sprawozdania nie było żadnej egzekwowanej pozycyi.

Sprawy dotyczące działalności Towarzystwa kółek rolniczych.

Sprawozdanie za r. 1907 przedłoży Zarząd Towarzystwa w czerwcu lub lipcu 1908, a więc po wygotowaniu niniejszego sprawozdania.

Nie chcąc jednak ograniczać się na sprawozdaniu za r. 1906, otrzymaliśmy w krótkiej drodze daty odnoszące się do działalności Towarzystwa w roku ubiegłym tak, że przedstawiamy działalność Towarzystwa za lata 1906 i 1907.

Otóż przedewszystkiem zaznaczyć należy, że

Towarzystwo Kółek rolniczych obejmuje z roku na rok coraz większą liczbę gmin swą działalnością. Wykazują to następujące daty, odnoszące się do sprawozdań rocznych, które Kółka rolnicze zobowiązane są przedkładać Zarządowi głównemu Towarzystwa. Dopełniło tego obowiązku:

za	1900	rok	723	Kółek rolniczych	liczących	członków	34.296
„	1901	„	898	„	„	„	40.691
„	1902	„	952	„	„	„	41.116
„	1903	„	972	„	„	„	44.188
„	1904	„	1094	„	„	„	47.622
„	1905	„	1189	„	„	„	52.929
„	1906	„	1235	„	„	„	54.299
„	1907	„	1295	„	„	„	51.079.

Równocześnie umacnia się Towarzystwo wewnętrznie. Celem skonsolidowania Kółek rolniczych i ustalenia liczby ich członków Zarząd główny Towarzystwa postanowił, że od r. 1908 począwszy każdy członek Kółka rolniczego ma być zaopatrzony w legitymacyę, wystawioną przez Zarząd główny. Zarządy Kółek rolniczych otrzymały polecenie przedłożenia szczegółowego wykazu członków na dostarczonych formularzach, podania na nich wysokości wpisowego dla nowowstępujących członków i wysokości obowiązkowej wkładki rocznej członka a ponadto złożenia przez każdego członka opłaty w wysokości 10 hl. jako zwrotu za dostarczoną kartę legitymacyjną. Zarządzenie to wpłynąć musiało na umniejszenie się chwilowe liczby członków i dlatego to zestawienie za rok 1907 wykazuje ich mniej, niż w roku poprzednim, bo samo powiadomienie już, że od roku 1908 wymagane będą legitymacye, opłaty za nie i ścisłe uiszczanie wkładek rocznych do Kółka, spowodowało Zarządy Kółek do skreślenia z listy członków tych, którzy pozornie tylko do stowarzyszenia należeli. Na ogół Kółka rolnicze zastosowały się do wydanego polecenia a do 20. maja 1908 r. Zarząd główny wydał do 1.022 Kółek rolniczych legitymacye dla 33.112 członków. W sprawozdaniu rocznem Zarząd główny wyraża przekonanie, że do końca 1908 r. doprowadzi do 40.000 członków a po oswojeniu się Kółek rolniczych i ich członków z zaprowadzoną inowacyą niebawem dojdzie do dawnej liczby członków.

Ważną reformę w ustroju Towarzystwa, zaprowadzoną na ogólnej Radzie Towarzystwa Kółka rolniczego w Przemyślu w r. 1904, a to nałożenie obowiązku na Kółka rolnicze składania wkładek na rzecz Zarządu głównego, faktycznie już przeprowadzono. Gdy w roku 1904 złożyły Kółka rolnicze tytułem tych opłat do kasy Zarządu głównego 2.782 K, to w następnym roku 1905 wzrosły ich wpłaty do 4.759 K, a w roku 1906 do 6.135 K, podczas gdy za rok 1907 wynoszą już 6.449 K. Oprócz tych obowiązkowych opłat uiszczają jednak Kółka rolnicze z innych tytułów znaczne wpłaty do kasy Zarządu głównego, których szczegółowy wykaz zawierają podane w dalszym ciągu zamknięcia rachunkowe Towarzystwa za rok 1906 i 1907.

O ożywionej działalności Kółek świadczą następne zestawienia ze sprawozdań Kółek rolniczych:

Rok	**Kółka rolnicze** zakupiły dla swych członków				K. r. mają na wspólny użytek maszyn	Ilość Kółek, które wprowadziły				
	nawozów sztucznych	nasion	maszyn	drzewek owocowych		nowe odmiany zbóż	nawożenie łąk	uprawę roślin pastewnych	zmiany w uprawie roli	robotę w roli krowami
	za kwotę w sumie koron									
1906	392799	89007	44616	21448	295	321	231	456	524	215
1907	329652	314265	27247	18077	466	288	212	501	584	252

W działalności Kółek rolniczych podnieść należy, że wchodzą one obecnie w ściślejszą łączność z c. k. Towarzystwami: gospodarskim we Lwowie i rolniczym w Krakowie, zapisując się na członków Towarzystw rolniczych okręgowych na zachodzie, a Oddziałów Towarzystwa gospodarskiego na wschodzie. Sprawozdania Kółek rolniczych wykazują, że 124 Kółek jest członkami c. k. Towarzystwa gospodarskiego, a 129 c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego.

Kółka rolnicze wykazują też znaczną ofiarność na cele dobra publicznego. I tak w roku 1906 złożyły one na potrzeby kościołów i cerkwi 44.907 K., na inne cele ogólnego dobra 4.044 K, w r. 1907 zaś na pierwszy cel 20.472 K, na drugi 4.304 K, razem zatem w ciągu dwóch lat 73.727 K.

Odpowiednio do rozrostu i konsolidowania się Kółek rolniczych wzmaga się obszerna i wszechstronna działalność Zarządu głównego, pełna doniosłego znaczenia dla społeczno-gospodarczego postępu naszego kraju. Dotkniemy najważniejszych jej działów.

A. Rolniczy.

Działalność Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych w dziale rolniczym, obejmuje jak dawniej a) podniesienie względnie uzupełnienie wykształcenia rolniczego członków Kółek rolniczych, b) różne ułatwienia czynione celem podniesienia wydajności gospodarstw tychże członków.

Do uzyskania wytkniętych celów zdąża Zarząd Towarzystwa Kółek rolniczych przez:

a) wykłady inspektorów rolniczych miewane po Kółkach rolniczych, na zgromadzeniach powiatowych i okręgowych;

b) kursy rolnicze, hodowlano-weterynaryjne, sadownicze i pszczelnicze;

c) konkursy na opracowania przez włościan tematów z zakresu rolnictwa i pokrewnych działów;

*

d) wydawnictwo części rolniczej Przewodnika i wydawnictw książeczkowych;

e) urządzanie pól demonstracyjnych wykazujących plenność nowych odmian zbóż, odporność nowych odmian ziemniaków, działalność nawozów sztucznych na rolach, łąkach i pastwiskach, wpływ na roślinność nieznanych członkom Kółek nawozów sztucznych;

f) poprawę gnojarń, budowę wzorowych gnojarń i urządzanie obór wgłębionych;

g) zwiedzanie wspólne gospodarstw i urządzanie wystaw;

h) agitacyę i pomoc przy zakładaniu spółek mleczarskich, melioracyjnych i t. p.;

i) dostarczanie materyału zarodowego drobnego inwentarza, jak kóz, królików, drobiu rasowego;

k) pośrednictwo przy zakupnie nawozów sztucznych, drenów, maszyn i narzędzi rolniczych.

Ze sprawozdań z czynności przedłożonych przez Zarząd Towarzystwa Kółek rolniczych, stwierdzić należy znaczny rozwój w wymienionych środkach działania. Niepodobna pominąć milczeniem normalnego rozwoju wykładów, rozumie się w stosunku do sił fachowych, jakimi rozporządza Zarząd Towarzystwa Kółek rolniczych, osobliwie zaś rozwoju kursów, które coraz większe uznanie i wzięcie zyskują między członkami Kółek.

W roku 1906 odbyło się 11 kursów, w tem 5 czterodniowych w Dębicy, Przemyślanach, Rzeszowie, Tarnopolu i Tarnowie, oraz 3 trzydniowe w Brzesku, Strzelcach wielkich i Wadowicach, wszystkie z charakterem hodowlano-weterynaryjnym, z wyjątkiem Tarnowa, gdzie kurs miał charakter rolniczy. Nakoniec 3 kursy urządzone w Mościskach, Przemyślu i Samborze były kursami sadowniczymi.

Na kursy te uczęszczało stale 343 słuchaczy, co daje przeciętną 31 słuchaczy na jeden kurs.

W roku 1907 odbyło się również 11 kursów, w tem 1 czterodniowy hodowlano-weterynaryjny w Mościskach, 5 takichże trzydniowych kursów w Królówce, Kwaczale, Łańcucie, Myślenicach, Rybnej i 1 dwudniowy w Świrzu. Dalej 1 trzydniowy rolniczy w Mościskach, 1 dwudniowy sadowniczo-rolniczy w Lisiej górze (pow. tarnowski), 1 czterodniowy sadowniczy w Sporyszu (pow. żywiecki), 1 dwudniowy sadowniczy w Tyliczu (pow. nowosądecki). Na kursa te uczęszczało stale 410 słuchaczy, co daje przeciętną 37 słuchaczy na jeden kurs.

Liczba słuchaczy, którzy często z dosyć odległych miejscowości przybywają i sami się utrzymują podczas kursu a nieraz dość znaczne, stosownie do swej zamożności kwoty wydają na zakupno książek i przyborów, osobliwie weterynaryjnych, świadczy o odpowiedniem do potrzeb członków Kółek dostosowaniu.

W tym też kierunku wskazane jest poparcie usiłowań Zarządu Towarzystwa Kółek rolniczych.

W szeregu środków kształcących na szczególną wzmiankę zasługują opracowania konkursowe przez włościan pisywane, a oparte na ich własnem doświadczeniu i praktyce. Prace, które zasługują na wyróżnienie, drukowane są w Przewodniku Kółek rolniczych. W roku 1906 nadesłano 41 prac, z których 19 prac uznano jako dobre i bardzo dobre i nagrodzono kwotą 250 K. W roku 1907 nadesłano 67 prac, z których 17 prac uznano jako bardzo dobre i nagrodzono kwotą 270 K.

Przewodnik Kółek rolniczych w ostatnich dwóch ubiegłych latach nie tylko że utrzymał się na wysokości zadania swego doborem artykułów pouczających, ale zdobiąc te artykuły bardzo dobremi rycinami, zachęca czytelników do coraz częstszego i ochotniejszego sięgania po to dobre pismo. Wydawnictwa drobne, nakładem Zarządu Towarzystwa Kółek rolniczych w tychże latach wydane, dorównują zupełnie Przewodnikowi i mają zupełnie zasłużone wzięcie.

W zakresie pól demonstracyjnych działalność Zarządu Towarzystwa Kółek rolniczych nie osłabła, ale i nie zwiększyła się znacznie, krępowaną jest bowiem ograniczonymi funduszami.

Podana tabelka daje obraz czynności za lata 1906 i 1907.

W roku	Założono pól próbnych										
	z odmianami						z nawozami sztucznymi				
	jarych		ozimych								
	owsa	jęczmienia	jęczmienia	żyta	pszenicy	ziemniaków	pod ozimine	pod jare i okopowe	na łąkach	na pastwiskach	Razem
1906	111	110	76	50	50	122	77	53	97	81	827
1907	160	160	100	50	50	203	53	77	80	44	977

Powyższa tabelka wykazuje stały rozwój tego działu. W roku 1905 użyto w tym celu 939 kg. nasion różnych roślin pastewnych; sprawozdanie z czynności za rok 1906 wykazuje 1539 kg., zaś za rok 1907 aż 2082 kg., a mianowicie: 584 kg. nasienia buraków pastewnych półcukrowych Vilmorina, 60 kg. marchwi pastewnej, 820 kg. końskiego zębu, 43 kg. sorga cukrowego, 225 kg. lucerny, 350 kg. seradeli, które rozesłano bezpłatnie do 139 Kółek, 44 w zachodniej a 95 we wschodniej części kraju położonych, przeważnie takich, gdzie rośliny te były nieznane lub znane tylko ze słyszenia.

Odpowiednie wskazówki dotyczące uprawy, obowiązek złożenia sprawozdania z wyników uprawy, towarzyszą tej akcyi nader doniosłego znaczenia dla kultury krajowej.

Propagowanie użycia nawozów sztucznych i próby prowadzone w tym kierunku nie wykluczają bardzo gorącego zajęcia się ze strony Zarządu T. K. r. sprawą obchodzenia się, w gospodarstwach członków Kółek z obornikiem. Akcyą tą obejmuje Zarząd T. K. r. tylko po kilka powiatów co roku, licząc się z dyspozycyjnymi funduszami.

W roku 1906 za urządzenie 43 gnojowni w powiatach: dąbrowskim, gorlickim, jarosławskim, łańcuckim i tarnopolskim wydano 1240 koron na nagrody. W roku 1907 zaś nagrodzono 45 gnojowni kwotą 1500 koron, w powiatach bocheńskim, dąbrowskim, kamioneckim, mościskim, samborskim, tarnopolskim, wadowickim i żywieckim.

Wspólne zwiedzanie gospodarstw takich, jak n. p. gospodarstwo w Mikulicach (1906), w Rudnikach (1907) i t. p., wraz z powyżej omówioną działalnością Zarządu T. K. r. wyraźnie wpływa na podniesienie gospodarstw członków Kółek rolniczych. Przejawia się to osobliwie wydatnie na wystawach okręgowych, w których Kółka rolnicze i ich członkowie biorą liczny udział.

W roku 1907 w wystawie przemysłowo-rolniczej w Wadowicach wzięło udział 28 Kółek z 4 powiatów, a mianowicie: 3 z bialskiego, 3 z myślenickiego, 15 z wadowickiego, 7 z żywieckiego. Ilość okazów była znaczna, niektórzy członkowie odznaczyli się wystawieniem całych kolekcyi odmian zbóż i ziemniaków, również imponujących okazów lnu inflanckiego. Kółka i ich członkowie uzyskali też tam 1 medal bronzowy, 6 dyplomów uznania, 11 listów pochwalnych, 320 koron nagród pieniężnych, wiele nagród w książkach.

Wyniki agitacyi za zakładaniem spółek trudno ująć cyfrowo, ziarno rzucane często dłużej potrzebuje leżeć, zanim się skulczy i rosnąć pocznie.

I tu znać ślady pracy Zarządu T. K. r., choć nie obfite. Toż samo da się powiedzieć odnośnie do akcyi w sprawie melioracyi pastwisk, w której to akcyi zwolna ale postępuje się zawsze naprzód.

W dziale drobnego inwentarza, nie mając na to funduszów, pouczaniem i drobnostkową pomocą pieniężną przecie choć cośkolwiek rozpowszechnia chów kóz, królików (nawet na dość obszerną skalę) i kur.

W roku 1906 założono 5 stacyi kóz, 7 królikarni, 11 stacyi kur, 8 stacyi kaczek. W roku 1907 założono 1 stacyę kóz, wzmocniono 2, założono 13 królikarni, 15 stacyi kur, 3 stacye kaczek.

Nakoniec przechodząc do pośrednictwa w zakupnie różnych artykułów rolniczych przez Kółka rolnicze i ich członków, stwierdzić trzeba, że działalność w tym kierunku mimo niezbyt sprzyjających warunków nie ustaje, ale wciąż się rozwija wcale pomyślnie. I tak zakupiły Kółka:

	nawozów	nasion	maszyn
w r. 1906	37.450 cet. metr.	57.810 kg.	501 sztuk
za kwotę	255.309 K.	88.450 K.	82.466 K.
w r. 1907	24.150 cet. metr.	125.611 kg.	378 sztuk
za kwotę	176.280 K.	111.289 K.	55.268 K.

W dziale czynności mających na celu podniesienie wydajności małych gospodarstw niepoślednie miejsce zajmuje propaganda używania krów do pracy. Ważną w tej sprawie była kwestya uprzęży w jakiej krowy pracować mają. Wielki krok naprzód zrobiono w r. 1907, gdyż przy pomocy specyalnej subwencyi krajowej, a także i czerpiąc z własnych funduszów, Zarząd T. K. r. w tym roku rozdał bezpłatnie 14 par wzorowej uprzęży na krowy, a do nabycia dalszych 7 par dopomógł wydatną subwencyą. — Akcya ta, zwolna od kilka lat w Kółkach rozwijająca się wykazuje systematycznie wzrastającą ilość tych miejscowości, gdzie krowami pracują.

B. Działalność handlowa.

Kontrolę nad przedsiębiorstwami handlowemi Kółek rolniczych wykonuje Zarząd główny przez 4 lustratorów handlowych. Kółka rolnicze uznają potrzebę i pożytek tej kontroli, gdyż, jak sprawozdania Towarzystwa wykazują, coraz chętniej pokrywają same już to w całości już to w części koszta lustracyi. I tak wpłynęło do Kasy Zarządu głównego tytułem zwrotu tychże kosztów od Kółek rolniczych:

w r. 1901 — 1087·93 K.
„ „ 1902 — 1180·27 „
„ „ 1903 — 1325·61 „
„ „ 1904 — 2072·46 „
„ „ 1905 — 2572·89 „
„ „ 1906 — 3968·97 „
„ „ 1907 — 4077·53 „

Przedstawiliśmy daty z siedmiu ostatnich lat, bo stały i normalnie się zwiększający wpływ z tych zwrotów wykazuje dowodnie, iż Kółka rolnicze nie uważają lustracyi za ciężar narzucony, lecz za zarządzenia przynoszące im pożytek.

W r. 1906 Zarząd główny przeprowadził lustracye handlowe w 243 sklepach, prowadzonych we własnym zarządzie Kółek rolniczych. Lustracye te wykazały w powyższych sklepach roczny obrót kasowy w kwocie 5,905.400 K., wartość rocznych zakupów 2,901.400 K., gotówki w kasach 75.535·24 K., wartość towarów w dniu lustracyi 518.145·53 K., wartość inwentarza i własnych budynków 262.154·49 K., udziałów 196.616·06 K.

W roku 1907 przeprowadzone zostały lustracye handlowe w 269 sklepach Kółek rolniczych. Obrót ich kasowy wynosił 5,350.427 K., wartość

rocznych zakupów 2,634.918 K., gotówka w kasie 65.460·76 K., wartość towarów 448.633·80 K., wartość inwentarza i własnych budynków 303.499·16 K, udziały 191.270·23 K.

Zarząd główny podnosi w swych sprawozdaniach, że liczba lustratorów handlowych jest niewystarczającą i że potrzebaby było przynajmniej 8 zamiast czterech, aby można było odpowiedzieć potrzebom Kółek rolniczych i przeprowadzać przynajmniej 2 razy do roku lustracyę w każdem Kółku.

Sklepikarzy do przedsiębiorstw handlowych Kółek rolniczych dostarczają w pierwszym rzędzie „Praktyczne kursy handlowe“ w Czernichowie, na których praktyczna i teoretyczna nauka trwa przez 4 miesiące. Ponieważ szkoła czernichowska dostarczyć może przeciętnie rocznie tylko 20 absolwentów, przeto dla wytworzenia liczniejszego zastępu osób, nadających się do prowadzenia wiejskich sklepików, Zarząd główny urządził pięciotygodniowe wędrowne kursy handlowe w Czortkowie i w Szymbarku, z których pierwszy liczył 42 uczestników, drugi 8 uczestników i 20 uczestniczek. C. k. Rada szkolna krajowa, z której ramienia uczestniczył w końcowym egzaminie radca p. Bolesław Baranowski, pismem swem z 5. listopada 1907 r. L. 16.254 do Zarządu głównego Towarzystwa „z zadowoleniem stwierdziła poważnie wyniki pracy, włożonej przez kierowników i docentów obu kursów a prowadzonej w sposób celowy, zastosowany do zadań przyszłych sklepikarzy wiejskich i małomiejskich“.

C) Pośrednictwo w zakupnie towarów rolniczych przez Kółka.

W roku gospodarczym 1906/1907 Zarząd główny pośredniczył Kółkom rolniczym w zakupnie następujących artykułów rolniczych:

3,745.000	kg.	nawozów sztucznych .	za	255.309·— K
57.810	„	nasienia koniczyny .	„	88.450·13 „
17.735	„	nasion roślin pastewnych	„	9.169·80 „
14.789	„	„ zbóż do siewu .	„	3.181·66 „
4.694	„	ziemniaków nowych odmian	„	413·03 „
16.720	„	nasienia lnu . .	„	5.980·42 „
1.751	„	„ konopi . .	„	630·50 „
77.235	„	maszyn (501 sztuk) .	„	82.466·— „
1,103.400	„	pasz, zboża, ziemniaków	„	97.705·75 „
4,167.500	„	węgla . . .	„	52.021·25 „
		drzewek owocowych 11.679 sztuk .	„	7.375·75 „
		Razem . .		602.703·29 K,

doliczając do tego pośrednictwo Zarządu głównego podczas akcyi ratunkowej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi przy pomocy funduszów państwowych, przy którem dostarczono 2,019.550 kg. pasz, ziemniaków, zboża i t. d. za . . . 174.464·37 K

Pośrednictwo Zarządu głównego obejmuje razem 1.123 wagonów kg. za . . . . . 777.167·66 K

czyli, że obrót handlowy Kółek rolniczych w artykułach rolniczych dostarczonych przez Zarząd główny w ciągu jednego roku wynosił . . . 1,554.335·32 K.

Tak samo wysokie obroty wykazuje rok gospodarczy 1907/1908, podczas którego znów Zarząd główny na jesieni 1907 r. dostarczył przy pomocy subwencyi rządowej 14.570$^{3}/_{4}$ q. (centn. metr.) żyta za 291.471 K 42 h i 518$^{1}/_{2}$ q. pszenicy za 12.053 K, razem za 303.524 K 42 h (przy

czem udzielono opustu w kwocie 53.537 K 01 h), do siewu do miejscowości, gdzie zasiewy ozime wskutek ostrej zimy 1906/1907 przepadły. Podczas zimy zaś 1907/1908 i na wiosnę 1908 r. również przy pomocy zapomogi z funduszów państwowych dostarczał do miejscowości dotkniętych klęskami elementarnemi pasz treściwych, słomy, siana, ziemniaków i nasion zbóż jarych do siewu. Z pośredniczącej akcyi Zarządu głównego podnieść należy zbiorowe zakupna węgla, uskuteczniane dla małorolnej ludności przez Kółka rolnicze. Akcya ta rozpoczęła się w r. 1903 dostarczeniem 93 wagonów węgla, w r. 1904 wynosiły już zamówienia 173 wagonów, w 1905 r. 197, w 1906 r. 416 wagonów, a w 1907 r. zapotrzebowanie Kółek doszło do 787 wagonów.

D) Działalność oświatowa.

Uwydatniła się dostarczeniem do bibliotek Kółek rolniczych książek w r. 1906 za 4.552 K, w r. 1907 za 4.895 K, wydawnictwem „Przewodnika Kółek rolniczych“, broszur rolniczo-ekonomicznych i Kalendarza Kółek rolniczych, którego roczniki III. i IV. za r. 1907 i 1908 odznaczają się doborową treścią. Pomyślnym jest objawem, że liczba prenumeratorów „Przewodnika“ stale wzrasta. Gdy dochód z prenumeraty wynoszącej 2 K rocznie, przyniósł w 1902 r. 3.851 K, to w 1903 r. wynosił 4.140 K, w 1904 r. 5.007 K, w 1905 r. 5.404 K, w 1906 r. 6.351 K, a za 1907 r. podniósł się już do kwoty 7.507 K. Od r. 1907 zamieniony został „Przewodnik“ z dwutygodnika na pismo wydawane trzy razy w miesiącu i ilustrowane. Powiększyło to znacznie koszta wydawnictwa i dlatego od r. 1908 Zarząd główny zmuszony był podnieść dotychczasową zanadto niską prenumeratę od r. 1908 do kwoty 3 K rocznie.

E) Działalność na polu obrony pożarnej.

W porozumieniu z krajowym Związkiem ochotniczych straży pożarnych organizuje Zarząd główny ochotnicze straże pożarne przy Kółkach rolniczych, urządza kursy powiatowe dla instruktorów tychże straży i kontroluje działalność straży Kółek rolniczych oraz udziela im wskazówek i pouczeń przez swego instruktora. W r. 1906 istniało przy Kółkach rolniczych 189 straży pożarnych, w r. 1907 wzrosła ich liczba do 217. Akcyą tą przyczynia się Zarząd główny do umocnienia obrony pożarnej po gminach wiejskich.

F) Działalność na polu pszczelnictwa.

Dla podniesienia tej ważnej gałęzi gospodarstwa wiejskiego zamianował Zarząd główny instruktora pszczelnictwa, który prowadzi wędrowną naukę w połączeniu z badaniami stanu pasiek. Oprócz tego urządzono w r. 1906 kursa pszczelnictwa w Zubrzy, Siemianówce i Tarnopolu, w których brało udział 111 uczestników.

Obok tych normalnych prac, dotyczących różnych zakresów działania Towarzystwa, rozwinął Zarząd główny intenzywną akcyę nad wewnętrznem umocnieniem Towarzystwa. Już powyżej wspomnieliśmy o wprowadzeniu obowiązkowych kart legitymacyjnych dla członków Kółek rolniczych. Zarządzenie to wprowadza ład u podstaw Towarzystwa. Aby jednak te lokalne organizacye po zreformowaniu spełniać mogły skutecznie swe zadania, musi być dla nich po powiatach stworzona organizacya pośrednia. Wytworzeniem tej organizacyi zajął się Zarząd główny w ostatnim czasie bardzo wydatnie. Zwoływał zgromadzenia powiatowe i przeprowadzał na nich wybory Zarządów powiatowych, w innych znów mianował delegatów i przygotowywał w ten sposób grunt do przyszłej organizacyi, wydał „Zasadnicze normy regulaminu dla organizacyi powiatowych“ oraz „instrukcyę dla delegatów powiatowych“. Celem dostarczenia Zarządom powiatowym odpowiednich sił na lustratorów powiatowych urządził w czasie od 10. do 15. lutego 1908 r. sześciodniowy kurs dla organizatorów i instruktorów

Kółek rolniczych. Brało udział w kursie 58 uczestników. Wykładali na kursie Dr. Bronisław Dulęba, Dr. Stanisław Grabski, Prof. Dr. Miczyński, Dr. Adam Krażmowski, dyr. T. Adamski, inspektorowie rolniczy Towarzystwa pp. Popławski, Wasung, Bańkowski, lustratorowie handlowi pp. Sadowski i Przyborowski oraz sekretarz kraj. Związku ochotniczych straży pożarnych A. Szczerbowski. Prelegenci objęli w swych wykładach całokształt działalności Kółek rolniczych. Z uczestników kursu spełnia już obecnie 24-ch czynności jużto sekretarzy Zarządów powiatowych, jużto instruktorów powiatowych Kółek rolniczych, z pomocy innych korzysta Zarząd główny na razie tylko sporadycznie, ponieważ w odnośnych okręgach jeszcze nie przeprowadzono organizacyi powiatowych.

W ten więc sposób Zarząd główny zużytkował należycie subwencye przyznane mu przez Wysoki Sejm w łącznej kwocie 14.000 K. na instruktorów dla Zarządów powiatowych, na tworzenie nowych zarządów powiatowych oraz na specyalne kursy.

Zamknięcia rachunkowe za r. 1907 przedstawiają, się jak następuje :

Dochody.

I Subwencye:			
A) Krajowe.	1. Na cele ogólne, rolnicze. handlowe i organizacyjne . .	66.000 K	— gr.
	2. Na wydawnictwo przewodnika	3.000 „	— „
B) państwowe:	1. Przez c. k. Towarz. gospodarskie na lustracye roln. i sad. .	12 500 „	— „
	Przez c. k Towarz. gospodarskie na wzorowe gnojownie . .	1.300 „	— „
	Przez c. k. Towarz. gospodarskie na nowe odmiany ziemn. .	1.040 „	— „
	Przez c. k. Towarz gospodarskie na kurs hodowlany . .	300 „	— „
	2. Przez c. k. Towarz. rolnicze na ogólne cele rolnicze . .	3.500 „	— „
	3. Przez c. k. Minist. rolnictwa na koszta Zarz.. lustr. i przew. .	25.000 „	— „
	Przez c. k. Minist. rolnictwa na subwencye przy zakupnie maszyn rolniczych . . .	7.600 „	— „
C) Inne subw.:	1. Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na cele ogólne . .	600 „	— „
	Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na organiz. ochotn. straży	4.000 „	— „
	2. Związku handlowego Kółek rolniczych	1.000 „	— „
	3. Rad powiatowych na ogólne cele	370 „	— „
	Rad powiatowych na kurs hodowlany	200 „	— „
	Rad powiatowych na instruktora pożarniczego	80 „	— „
	4. Oddziału c. k. Towarz. gospod. na kurs	50 „	— „
		126.570 K	— gr.

II. Dochody własne Towarzystwa:

1. Wkładki członków wpierających	8.190 K	97 gr.
2. Władki członków założycieli	2.850 „	— „
3. Zwroty Kółek rolniczych za lustracye handlowe	4.077 „	53 „
4. Zwroty Kółek rolniczych za zboże do doświadczeń	1.822 „	98 „
5. Zwroty Kółek rolniczych za koszta manip. przy zakupnie	2.496 „	47 „
6. Zwroty Kółek rolniczych za drób i króliki subwencyonow.	548 „	06 „
7. Odsetki od chwilowej lokacyi kapitałów	1.001 „	49 „
8. Z prenumeraty i ogłoszeń Przewodnika	12.477 „	13 „
9. Ze sprzedaży i ogłoszeń kalendarza	8.681 „	92 „
10. Ze sprzedaży wydawnictw	927 „	60 „
11. „ „ książek	763 „	78 „
12. „ „ ksiąg handlowych	477 „	11 „
13. Zwroty Bazaru w Czernichowie za kierownictwo sklepem	600 „	— „
14. Składki na budowę domu	19.451 „	53 „
15. Zwroty kosztów podróży inspektorów rolniczych	130 „	— „
16. Zwroty składek za straże pożarne, wpłac. do Związku och. str.	200 „	— „
Subwencye na koszta IX. Ogólnej Rady we Lwowie	1.200 „	— „
Rachunek przechodowy z Kółkami rolniczemi	203.253 „	53 „
Pozostałość kasowa z r. 1906	211 „	51 „
	395.901 K	61 gr.

Rozchody:

1. Najem lokalu	3.670 K	— gr.
2. Opał i światło	1.046 „	20 „
3. Druki i litografie	3.064 „	20 „
4. Portorya, podatki, stemple i ogłoszenia	5.143 „	43 „
5. Przybory biurowe i sprzęty	2.421 „	91 „
6. Podróże delegatów	844 „	90 „
7. Koszta Ogólnej Rady	3.487 „	— „
8. Porada w sprawach prawnych i taryfowych	400 „	— „
9. Nadzwyczajne i nieprzewidziane	539 „	— „
10. Pensye urzędników biura i woźnych	17.050 „	68 „
11. Podróże inspektorów rolniczych i instruktorów sadownictwa w celu badania stos. roln. i in.	7.796 „	99 „
12. Zboże i ziemniaki do pól doświadczalnych	6.121 „	36 „
13. Doświadczenia nawozowe na polach i łąkach	1.190 „	14 „
14. Kursa weterynaryjno-hodowlane i t. d.	792 „	50 „
15. Nagrody za ulepszone obchodzenie się z obornikiem	1.185 „	— „
16. Subwencye na nasiona	1.822 „	83 „
17. „ na siewniki	530 „	— „
18. Nagrody za konkursowe opracowania rolnicze	1.160 „	26 „
19. Pensye inspektorów rolnictwa, instruktora sadownictwa i manipulantki	16.844 „	32 „
20. Subwencye przy zakupnie drzewek owocowych	258 „	02 „
21. Propaganda hodowlana drobiu i królików	1.050 „	31 „
22. Rachunek chomont	692 „	33 „
23. Koszta lustracyi handlowych	16.663 „	93 „
24. Kursa handlowe w Czernichowie i wędrowne	7.732 „	13 „
25. Pensye lustratorów handlowych	8.012 „	40 „

26.	Zakupno ksiąg handlowych	313 K 03 gr.
27.	Książki dla bibliotek Kółek rolniczych	4.895 „ 92 „
28.	Wydawnictwa	1.299 „ 12 „
29.	Przewodnik Kółek rolniczych	22.793 „ 83 „
30.	Kalendarz Kółek rolniczych	8.678 „ 52 „
31.	Rozbudzenie życia towarzyskiego w Kółkach rolniczych	825 „ 42 „
32.	Koszta organizacyi powiatowych	4.546 „ 06 „
33.	Koszta organizacyi straży pożarnych	3.772 „ 53 „
34.	Zaliczki urzędników do spłaty	342 „ — „
35.	Wkładki członków założycieli, przeniesione do funduszu żelaznego	2.850 „ — „
36.	40% wkładek członków przeniesione do funduszu żelaznego	3.276 „ 38 „
37.	Składki na budowę domu przeniesione do funduszu budowy domu	19.451 „ 53 „
38.	Rachunek przechodowy z Kółkami rolniczemi	203.253 „ 53 „
	Pozostałość kasowa na r. 1906	10.083 „ 90 „
	Razem	395.901 K 61 gr.

Jak z zamknięć rachunkowych za r. 1907 wynika, to dochody własne Towarzystwa, objęte pozycyami 1—16 zamknięć wynoszą razem 64.696·57 K. a więc dochodzą prawie do wysokości subwencyi krajowych, co w stosunku do lat poprzednich jest postępem bardzo znacznym. Wprawdzie uwzględnić należy, że poz 14. składki na budowę domu w wysokości 19.451·53 K jest poniekąd wpływem nadzwyczajnym, uzyskanym w roku jubileuszowym Towarzystwa, jednak i po potrąceniu tej kwoty własne dochody reprezentują bardzo poważną kwotę 45.245·04 K., wyższą ponad własny preliminarz, ustalony na kwotę 34.200 K., o 11.045·04 K.

W roku 1907 obchodziło Towarzystwo Kółek rolniczych dwudziestopięciolecie swego istnienia. Jubileuszową tę chwilę postanowiło uświetnić położeniem kamienia węgielnego pod własny dom Towarzystwa. Przystępując do wykonania tego dzieła, rozporządzało Towarzystwo funduszem, wynoszącym zaledwie 20.000 kor. Mimo tak szczupłych funduszów zakupiło grunt przy ul. Kopernika l. 11 i rozpoczęło budowę, której koszta wraz z gruntem wynosić mają 420.000 kor. Z dniem 20. maja 1908 r. rozporządzało Towarzystwo na cele budowy domu: 1) funduszem żelaznym, 2) funduszem ze składek.

Fundusz żelazny tworzą:

wkładki 64 członków założycieli, wynoszące	15.300·00 K.
10% wkładek członków wspierających z r. 1906	774·67 „
40% „ „ „ z r. 1907	3.276·38 „
nadwyżki z wydawnictw kalendarzy z r. 1905 i 1906	609·49 „
20-halerzowe wkładki członków Kółek z r. 1901	224·30 „
narosłe odsetki	858·84 „
razem	21.043·68 K.
składki zaś przyniosły po 30. kwietnia 1907	21.791·05 K.
Fundusz budowy zatem wynosił	42.834·73 K.

Rybactwo. W załatwieniu sprawozdania Komisyi gospodarstwa krajowego z dnia 2-go marca 1907 Ls. 1636/907 o sprawozdaniu z czynności departamentu III. Wydziału krajowego za czas od 1-go sierpnia 1905 do końca października 1906, obejmującego także sprawy dotyczące rozwoju gospodar-

*

stwa rybnego w kraju, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 7. marca 1907 między innemi następującą uchwałę:

„Sejm wzywa Wydział krajowy, aby przedłożył Sejmowi projekt zmiany ustawy o rybołostwie z dnia 31-go października 1887".

Komisya, motywując przedłożenie wniosku na powzięcie powyżej podanej uchwały, powołuje się w swem sprawozdaniu na motywa naprowadzone w załatwionem przez Wysoki Sejm sprawozdaniu komisyi z dnia 20. października 1903 Ls. 3337/903 — jako też w sprawozdaniu komisyi z dnia 16. listopada 1905 Ls. 4373/905, które nie przyszło już pod obrady Wysokiego Sejmu.

W sprawozdaniach tych zaznaczyła komisya potrzebę zorganizowania działu rybactwa w Wydziale krajowym, a w szczególności organizacyi nadzoru nad rewirami rybackimi, z czem wiąże się bezpośrednio potrzeba wprowadzenia pewnych zmian do postanowień obowiązującej dziś ustawy o rybołostwie.

Zmiana ustawy dotyczyć powinna zdaniem komisyi „nie tylko wprowadzenia przepisów, które w stosunkach naszych są konieczne ale także usunięcia z ustawy tych wszystkich postanowień, które w naszych stosunkach na zawsze martwą literą prawa pozostać muszą, jak n. p. postanowienia o rewirowych, wydziałach rybackich i t. p.

Komisya wyraziła następnie zapatrywanie, iż dążyćby należało do tego, aby pieczę nad sprawami rybactwa poruczono osobnej instytucyi, utworzonej na wzór istniejącego na Morawach inspektoratu rybactwa, z zakresem działania i atrybucyami przyznanemi temuż inspektoratowi, (§ 30. i 31. ustawy o rybołowstwie dla Moraw z dnia 6. czerwca 1895, dz. ust. kraj. nr. 62 ex 1896).

Wydział krajowy podziela w zupełności powyżej naprowadzone zapatrywania komisyi, tak co do potrzeby wprowadzenia do obowiązującej dziś ustawy o rybołowstwie pewnych zmian i uzupełnień, jak i co do kierunku, w jakim zmiany te prowadzićby należało.

Mimo to nie mógł Wydział krajowy uczynić dotąd zadość powołanemu powyżej wezwaniu Wysokiego Sejmu i nie przedkłada jeszcze odnośnego projektu zmiany ustawy o rybołowstwie, a to z następujących powodów.

Okólnikiem c. k. Namiestnictwa z dnia 29. grudnia 1906 L. IX 2335/31 i z dnia 27. kwietnia 1907 L. IX 1318/31 przekazało c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu zakres działania zmarłego przy końcu 1906 r. c. k. inspektora rybactwa. Dalej w roku 1907 ukończoną ostatecznie została akcya wprowadzenia w życie ustawy o rybołowstwie tak, że w tymże roku, a także i w roku 1908 wiele z utworzonych rewirów rybackich dopiero po raz pierwszy wydzierżawione zostały. Dalej w roku 1907 poruszoną została przez c. k. Ministerstwo rolnictwa sprawa zmiany postanowień §. 5. ustawy państwowej o rybołostwie z dnia 25. kwietnia 1885 (Dz. u. p. nr. 58), identycznego z §. 42. ustawy krajowej o rybołowstwie z dnia 31. października 1887, w której to sprawie nie powzięto jeszcze dotąd ostatecznej decyzyi.

Wkońcu już w roku 1908 poruszone zostały ze strony krajowego Towarzystwa rybackiego w Krakowie sprawy reaktywowania c. k. inspektoratu rybactwa i wprowadzenia w życie instytucyi rewirowych wydziałów rybackich (§§. 27. do 29. ustawy o rybołowstwie), w których to sprawach c. k. Rząd nie powziął jeszcze także swej decyzyi. Naprowadzone tu okoliczności wskazują dowodnie na to, że okres czasu sprawozdaniem tem objęty był dla całej dziedziny spraw rybactwa okresem pod wieloma względami przejściowym, w którym układały się i krystalizowały stosunki i zapatrywania, jakie muszą być wzięte pod rozwagę przy rozpatrywaniu sprawy projektowanej zmiany ustawy.

Również nie mogą pozostać bez wpływu na sprawę zmiany ustawy rybackiej rezultaty prac komisyi zbierającej się w dniu 7-go lipca 1908 w Nowym Sączu, dla rozpatrzenia i uregulowania stosunków rybołowstwa na granicznej przestrzeni rzek Białki, Dunajca i Popradu, w której to komisyi wezmą udział reprezentanci rządu węgierskiego, rządu austryackiego i Wydziału krajowego.

To wszystko skłoniło Wydział krajowy do odroczenia ostatecznego opracowania projektu zmiany ustawy aż do czasu, w którym z jednej strony nabyte doświadczenie z drugiej zapadłe decyzye c. k Rządu umożliwią przedłożenie Wysokiemu Sejmowi wniosku na taką zmianę ustawy, któraby nie tylko odpowiadała dzisiejszym potrzebom, ale i na przyszłość choć na lat kilkanaście ochroniła tę ustawę od potrzeby wprowadzania nowych zmian i uzupełnień

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907 Ls. 2060/907 odstąpiono Wydziałowi krajowemu petycyę Towarzystwa rybackiego w Gorlicach o udzielenie subwencyi na podniesienie gospodarstwa rybnego „do zbadania i uwzględnienia z funduszu rybactwa w kwocie co najmniej 300 kor. i ewentualnego uwzględnienia w następnym budżecie". Ponieważ przed powzięciem tej uchwały Wydział krajowy udzielił już temuż Towarzystwu z funduszu rybactwa subwencyi w kwocie 434 koron za dostarczoną temuż Towarzystwu na wiosnę 1907 r. ikrę pstrąga, przeto uchwałą z dnia 7. czerwca 1907 L. 33711 Wydział krajowy uznał subwencyę tę za dostateczną na rok 1907. W preliminarzu budżetu krajowego na rok 1908 nie wstawiono żadnej subwencyi dla tegoż Towarzystwa, gdyż pozostający do rozporządzenia Wydziału krajowego fundusz dla podniesienia rybactwa mógł i w tym roku udzielić temuż Towarzystwu odpowiedniej subwencyi. Kwestya ewentualnego uwzględnienia prośby Towarzystwa rybackiego w Gorlicach w r. 1909 będzie przedmiotem decyzyi Wydziału krajowego przy układaniu preliminarza budżetu krajowego na rok 1909.

Przy układaniu preliminarza na r. 1909 będzie musiał Wydział krajowy zastanowić się również nad kwestyą dalszego subwencyonowania Zakładu chowu ryb w Oparach, utrzymywanego i prowadzonego od roku 1899 przez galicyjskie Towarzystwo gospodarskie.

Z przyznanej bowiem temuż Zakładowi uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 26-go października 1903 na lat pięć subwencyi o rocznych 2450 koron ostatnia rata wypłaconą zostanie w październiku 1908 r. tak, że od roku 1909 począwszy wspomniany powyżej Zakład nie ma dotąd zapewnionej z funduszu krajowego żadnej subwencyi. — Zaznaczając, że od roku 1903 począwszy subwencyonuje c. k. Rząd Zakład w Oparach kwotą 4500 koron rocznie, musi Wydział krajowy podnieść, że Zakład chowu ryb w Oparach musiał w ciągu lat ostatnich dość znaczne robić wkłady na rozszerzenie i uzupełnienie. Obecnie uposażony we wszelkie potrzebne urządzenia, zdolnym jest do wyprodukowania tak już poważnej ilości narybku, potrzebnego bądź do zarybienia rzek, bądź do zagospodarowania mniejszych gospodarstw stawowych, że produkcya ta stać się już może bardzo ważnym czynnikiem rozwoju gospodarstwa rybnego w kraju. Aby to jednak było możliwem, musi mieć zakład zapewnioną subwencyami z funduszów publicznych egzystencyę, gdyż tylko wówczas będzie mógł zaniechać dającej dochód produkcyi ryb dwu i trzech letnich, a produkować tylko narybek, co wprawdzie dochodu zapewnić nie może, lecz stanowi główny cel zakładu. W roku 1909 odnowionym być musi kontrakt dzierżawy terenu, na którym założono zakład, na dalszych lat dziesięć, co możliwem będzie tylko wówczas, gdy przez subwencyę zapewnioną będzie dalsza egzystencya zakładu.

Jak powyżej wspomniano, akcya władz politycznych około wprowadzenia w życie ustawy o rybołowstwie w tym roku ukończoną zostanie. Podział rzek na rewiry rybackie i wydzierżawienie tych rewirów przedstawia następująca tabela:

Liczba porządkowa	Dorzecze	Liczba rewirów rybackich w dorzeczu		Razem utworzono w dorzeczu	Dotąd wydzierżawiono rewirów	Uzyskany w dorzeczu roczny czynsz dzierżawny z doliczeniem ocenionego dochodu z rewirów własnych		Roczny czynsz dzierżawny uzyskany w poprzedniem dziesięcioleciu		Uwaga
		rewirów własnych	rewirów dzierżawnych			kor.	gr.	kor.	gr.	
					**					
1	Bug	—	20	20	18	5033	10	4638	—	Dotąd nie wydzierżawiono 2 rewirów, za które czynsz wynosił 52 kor. rocznie
2	Bystrzyca	5	15	20	20	2067	—	—	—	
3	Czeremosz	—	16	16	15	310	—	—	—	1 rewir od roku 1903 nie wydzierżawiony
4	Dniestr	1	75	76	72	11226	47	—	—	
5	Dunajec	1	38	39	34	4874	20	2919	—	Niewydzierżawione (5) rewiry dawały poprzednio 650 koron czynszu.
6	Gniła Lipa	—	7	7	6	141	—	—	—	***
7	Łomnica	3	17	20	10	1446	70	—	—	10 rewirów od r. 1907 nie wydzierżawionych (Dolina).
8	Prut	2	16	18	18	2104	85	—	—	
9	Raba	—	19	19	18	958	50	476	50	***
10	San	—	78	78	74	6041	25	—	—	***
11	Seret	1	20	21	7	442	—	—	—	
12	Skawa	1	9	10	10	1596	25	703	29	
13	Soła	9	12	21	21	1581	20	—	—	
14	Stryj	—	17	17	17	1843	08	—	—	
15	Strypa	—	6	6	6	318	—	—	—	
16	Styr	—	7	7	7	842	—	—	—	
17	Świca	7	9	16	3	1650	—	—	—	13 rewirów od roku 1904 nie wydzierżawionych (Dolina).
18	Wisła	1	37	38	34	9416	80	3658	90	Niewydzierżawione 4 rewiry dawały 290 koron czynszu.
19	Wisłoka	—	19	19	19	407	05	—	—	
20	Zbrucz	—	17	17	12	128	—	—	—	
21	Złota Lipa	—	18	8	6	186	—	—	—	***
		31	462							
	Razem utworzono rewirów	—	—	493	—	—	—	—	—	
	Dotąd wydzierżawiono	—	—	—	427	—	—	—	—	
	Uzyskano z dzierżawy dochód	—	—	—	—	52623	45	—	—	
	15% taksy rewirowe wynoszą	—	—	—	—	7893	51	—	—	

**) Do liczby rewirów wydzierżawionych doliczono rewiry własne, dla których orzeczeniem Starostwa oznaczono wysokość taks rewirowych.

***) 1 rewir Gniłej Lipy, 1 Raby, 4 Sanu i 2 Złotej Lipy nie wydzierżawione z powodu braku oferentów.

Z zestawienia tego okazuje się, że dotąd nie wydzierżawiono jeszcze 66 rewirów, z tego ośm rewirów dla braku oferentów.

Na pięciu dorzeczach wydzierżawiono w latach 1906, 1907 i 1908 rewiry rybackie już po raz wtóry (na drugie dziesięciolecie). Czynsze dzierżawne, uzyskane przy powtórnem wydzierżawieniu rewirów, przenoszą bardzo znacznie czynsze uzyskane pierwotnie, co podnieść należy jako dowód przemawiający za pożytecznością obowiązującej dziś ustawy. Jako przykład, co można osiągnąć przy odpowiedniem prowadzeniu gospodarstwa rybnego na rewirach rybackich, służyć mogą rezultaty, otrzymane przez spółkę rybacką w Czernichowie, dzierżawiącą 8-my i 9-ty rewir rybacki Wisły za czynszem rocznym 839 koron. Spółka ta wypłaciła (oprócz czynszu) w ciągu roku 1906/7 rybakom tytułem robocizny przy łapaniu ryb 7.413·17 koron, a mimo to po opędzeniu kosztów administracyi w kwocie 956 koron wykazała w zamknięciu rachunkowem zysk czysty 546·79 kor., mimo iż celem Spółki nie jest osiągnięcie zysków, lecz podniesienie rybactwa.

Ten przykład, jak i wiele innych, które tu przytoczyćby można, udowadniają, jak owocnem mogłoby być należyte zagospodarowanie rewirów rybackich i racyonalna ich eksploatacya. Obowiązująca dziś ustawa nie daje jednak Wydziałowi krajowemu dostatecznych środków do otoczenia należytą opieką tej gałęzi gospodarstwa krajowego. Wydział krajowy uciekać się musi do stosowania środków pośrednich, aby przynajmniej najważniejsze pod względem gospodarczym przestrzenie wód rybnych w specyalną objąć opiekę. Do takich środków należy zaliczyć zainicyowane w okresie sprawozdawczym wydzierżawianie niektórych rewirów rybackich przez Wydział krajowy, a to w tym celu, by je następnie oddać w poddzierżawę pod pewnymi, już przez Wydział krajowy określonymi warunkami, zabezpieczającymi należyte prowadzenie gospodarstwa rybnego. Na razie wydzierżawił Wydział krajowy jedenaście rewirów rybackich Dunajca, obejmujących rzekę tę i jej dopływy od źródeł aż po Nowy Sącz (z wyłączeniem Popradu i rewiru 6-go (czorsztyńskiego), uznanego za rewir własny), a to dlatego, że ta przestrzeń Dunajca jest głównem tarliskiem łososi i pstrągów w dorzeczu Wisły i że na tej przestrzeni ustawiano do połowu łososi rok rocznie tak zwane „laski“, które gospodarstwu rybnemu ogromne przynosiły szkody a wszelkie usiłowania Wydziału krajowego, zdążające do usunięcia tych lasek okazały się bezskuteczne. Obecnie wskutek wydzierżawienia tych rewirów przez Wydział krajowy użycie lasek usuniętem zostało, na każdym rewirze ustanowioną jest zaprzysięgła straż rybacka, a gospodarstwo rybne w normalne zaczyna wchodzić tory.

Przeprowadzanie systematycznego zarybiania rzek przez Wydział krajowy (na rachunek funduszu dla podniesienia rybactwa) wchodzi również w zakres programu prac przedsiębranych dla podniesienia rybactwa, a w akcyi tej doznaje Wydział krajowy ofiarnej pomocy ze strony krajowego Towarzystwa rybackiego w Krakowie.

W sprawie ochrony rybactwa przed szkodliwymi wpływami, a w szczególności przed szkodliwem zanieczyszczaniem wód odpływami fabrycznymi, którato sprawa, ważna nie tylko dla rybactwa, ale wogóle dla wszystkich gałęzi gospodarstwa rolnego, poruszoną już] została uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 26. października 1903, nie może Wydział krajowy wykazać znaczniejszego postępu. Usiłowania Wydziału krajowego, mające na celu wyjednanie u c. k. Namiestnictwa, aby na podstawie postanowień §. 69. ustawy wodnej i §. 47. ustawy o rybołowstwie wydało zasadnicze rozporządzenie, któreby jasno określało, jakie odpływy i zanieczyszczenia uważane być mają „za szkodliwe“, względnie jakim warunkom odpowiadać mają odpływy, odprowadzane do wód bieżących, nie odniosły dotąd stanowczego rezultatu. Stwierdzić jedynie można, że od lat dwóch władze polityczne przy wydawaniu konsensów na zakładanie zakładów fabrycznych normują po przesłuchaniu znawców warunki, pod jakimi odprowadzać można do rzek odpływy fabryczne. Również w kilkunastu wypadkach zarządziły wła-

dze polityczne, by w istniejących zakładach fabrycznych wprowadzono urządzenia dla oczyszczania odpływów, nadto rozporządzeniem z dnia 3. czerwca 1908 L. III. 1.601/9/A. 38 (LW. 58.209/1908) zarządziło c. k. Namiestnictwo, aby zakłady fabryczne, odprowadzające odpływy swe do wód bieżących, a niemające na to wyraźnego pozwolenia władz politycznych, postarały się o odnośne pozwolenie w drodze wskazanej postanowieniami ustawy wodnej. To, co powyżej zaznaczono, uważać się musi w każdym razie za pewien postęp, lecz postęp mający dotąd więcej teoretyczne jak praktyczne znaczenie; dopokąd bowiem nie będzie ustanowionych organów dla kontroli, o ile zakłady fabryczne stosują się do nałożonego na nich obowiązku należytego oczyszczania odpływów, tak długo wydane przez władze polityczne zarządzenia nie odniosą należytego skutku.

Kończąc część sprawozdania poświęconą gospodarstwu rybnemu na rzekach, zaznaczyć jeszcze musi Wydział krajowy, że przy powtórnem wydzierżawieniu rewirów rybackich, o czem wspomniano już powyżej, dotkliwie odczuć się dał brak w ustawie postanowień, któreby umożliwiały przedłużenie kończącej się dzierżawy rewiru rybackiego, aż do chwili prawomocności ponownego wydzierżawienia. Zdarzały się bowiem wypadki, że przez opóźnienia rozpisania rozprawy ofertowej na dzierżawę rewirów lub wskutek wniesionych do wyższych instancyi rekursów przeciw przeprowadzonemu przez c. k. Starostwo wydzierżawieniu, upływał znaczny okres czasu między dniem końcowym pierwszego okresu dzierżawy a dniem rozpoczęcia dzierżawy następnego okresu, co nie tylko pozbawiało właścicieli rybołowstwa (gminy i obszary dworskie) czynszu dzierżawnego za ten czas przejściowy, ale, co ważniejsze, było powodem, że rewiry rybackie, pozbawione przez dłuższy czas wszelkiej opieki, narażone były na dzikie rybołowstwo, zdolne w przeciągu kilku miesięcy zniszczyć zupełnie skutki najtroskliwiej przez szereg lat prowadzonej gospodarki rybnej.

W dziedzinie popierania gospodarstwa rybnego na wodach stojących (gospodarstwa stawowego) trzymał się Wydział krajowy dotychczasowej praktyki udzielania bezpłatnej właścicielom gruntów pomocy fachowej przy opracowaniu projektów założenia stawów, przy wytyczaniu robót w tym celu podjętych i przy zagospodarowaniu stawów. Wykaz czynności urzędnika fachowego, podjętych w tej sprawie, podano w sprawozdaniu z czynności biura melioracyjnego, w którego skład urzędnik ten wchodzi; wobec tego ogranicza się Wydział krajowy na zaznaczeniu, że w ostatnich dwóch latach wpłynęły do Wydziału krajowego liczne podania drobnych właścicieli gruntowych, przeważnie włościan, o udzielenie porady dla zagospodarowania drobnych istniejących stawków, a także dla założenia stawów nowych. Jakkolwiek objekty, do których żądana porada ma się odnosić, obejmują zazwyczaj bardzo małe przestrzenie gruntów, mimo to Wydział krajowy nie tylko udzielenia porady nie odmawia, ale przez bezpłatne udzielanie narybku, potrzebnego do pierwszego zagospodarowania stawków włościańskich, stara się poprzeć usiłowania jednostek, mające na celu uzyskanie dochodu także i z gruntu wodą zalanego, w przeświadczeniu, że należyte zagospodarowanie wszystkich, choćby drobnych, lecz do zagospodarowania nadających się stawków gminnych i włościańskich stać się może w całości poważnem źródłem dochodu rolniczej ludności kraju.

Czynności krajowego biura statystycznego.

W okresie będącym przedmiotem sprawozdania opracowało i wydało krajowe biuro statystyczne „Mapy wyznaniowe i językowe Galicyi według gmin administracyjnych“ i Część I. VIII-go tomu „Podręcznika statystyki Galicyi“.

Nadto biuro opracowało:

1) przedstawienia cyfrowe stosunków rozsiedlenia ludności Galicyi według wyznania i narodowości;

2) skład reprezentacyi gmin miejskich w Galicyi według wyznania i zatrudnienia;

3) II. część VIII. tomu „Podręcznika statystyki Galicyi".

Wszystkie te trzy prace wyjdą z druku w ciągu lata bieżącego roku.

W ostatnich czasach przystąpiło biuro:

1) do opracowywania wyników wyborów sejmowych w Galicyi w roku 1908, odkładając wykończenie i opublikowanie tego przedmiotu do czasu zatwierdzenia wyborów przez Wys. Sejm;

2) do prac przygotowawczych, mających na celu wydanie statystyki dochodów i rozchodów gmin galicyjskich.

LW. 55.580/1908.

Sprawozdanie

z czynności

Departamentu IV. Wydziału krajowego

w zakresie dróg

za czas od 1. lipca 1906 do 31. marca 1908

(z 10 alegatami).

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie.

Departament IV.

Szef Departamentu: Dr. Stanisław Dąmbski, członek Wydziału krajowego.

Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej Sankcyi.

a) Ustawy i uchwały sankcyonowane.

Ustawa drogowa.

Najwyższem postanowieniem z dnia 10. grudnia 1907 udzielono Najwyższej sankcyi uchwalonemu dnia 11. marca 1907 przez Wysoki Sejm projektowi ustawy o budowie i utrzymaniu dróg publicznych niepaństwowych. Ustawa ta weszła w życie dnia 1. stycznia 1908.

Uzyskawszy zapewnienie ze strony c. k. Rządu, że powyższa ustawa będzie w ciągu grudnia 1907 sankcyonowana, Wydział krajowy okólnikiem z dnia 30. listopada 1907 l. 114767 polecił Reprezentacyom powiatowym, ażeby budżety drogowe na r. 1908 ułożyły już z uwzględnieniem nowej ustawy drogowej Okólnikiem zaś z dnia 4. grudnia 1907 l. 46535 Wydział krajowy zwrócił uwagę Wydziałów powiatowych na najważniejsze postanowienia nowej ustawy drogowej, a między innemi na postanowienia ustępu czwartego § 15. tej ustawy o zasiłkach ze skarbu krajowego na utrzymanie dróg powiatowych i gminnych I i II klasy oraz rozesłał instrukcyę załączoną jako Alegat I., którą określono szczegółowo warunki udzielania takich zasiłków, unormowano sprawę co do wnoszenia i udokumentowania podań o nie, tudzież zobowiązano Wydziały powiatowe do przedkładania Wydziałowi krajowemu udokumentowanych rachunków z użycia zaliczonych subwencyj krajowych na cel powyższy. Przez wydanie tej instrukcyi Wydział krajowy uczynił zadość uchwale Wysokiego Sejmu z 11. marca 1907, polecającej Wydziałowi krajowemu, aby dla przyznawać się mających snbwencyj na cele utrzymania dróg w powiatach ułożył odpowiednią instrukcyę.

Aleg. I.

Nadto okólnikiem z dnia 4. grudnia 1907 l. 50811 Wydział krajowy przesłał Wydziałom powiatowym nową instrukcyę rachunkowo-kasową dla miejscowych Zarządów drogowych i Wydziałów powiatowych wydaną przez Wydział krajowy na podstawie § 21. nowej ustawy drogowej.Nakładem funduszu krajowego wydano zbroszurowane odbitki nowej ustawy drogowej, które jak również nową instrukcyę rachunkowo-kasową Wydział krajowy odstępuje Wydziałom powiatowym w żądanych przez nie ilościach egzemplarzy po cenie własnego kosztu.

Zgodnie z zastrzeżeniami wyrażonemi w reskrypcie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 11. grudnia 1907 l. 43425 (LW. 126.491/07) przedłożono temu Ministerstwu do zatwierdzenia zarys rozporządzenia wykonawczego do nowej ustawy drogowej, obejmujący jedynie postanowienia odnoszące się do §. 2. ustęp trzeci, §. 4. ustęp czwarty i piąty i do §. 12.

Ustawa o policyi drogowej.

Najwyższem postanowieniem z dnia 5. października 1907 udzielono Najwyższej sankcyi uchwalonemu przez Wysoki Sejm projektowi ustawy o policyi drogowej na drogach publicznych.

Ustawa ta weszła w życie dnia 11. listopada 1907 z wyjątkiem postanowień o dzwonach u kół (§. 15.) i o oznaczeniu wozów tabliczką (§. 24.), które weszły w życie z dniem 11. maja 1908.

Okólnikiem z dnia 12. marca 1908 l. 104.325/07 Wydział krajowy zwrócił uwagę Wydziałów powiatowych na najważniejsze postanowienia tej ustawy.

Nakładem funduszu krajowego wydano zbroszurowane odbitki ustawy o policyi drogowej do użytku Wydziałów powiatowych za zwrotem własnego kosztu.

Ustawa o sadzeniu i ochronie drzew przydrożnych.

Najwyższem postanowieniem z dnia 20. marca 1907 udzielono Najwyższej Sankcyi uchwalonemu przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 2. listopada 1904 projektowi ustawy o sadzeniu i ochronie drzew przydrożnych.

Ustawa ta weszła w życie z dniem 1. stycznia 1908.

Uchwały o udzieleniu koncesyi na myta.

Najwyższemi postanowieniami z dnia 13. marca 1907 i 25. lipca 1907 zostały zatwierdzone uchwały Wysokiego Sejmu, któremi udzielono koncesyi na pobór myta:

Wydziałowi pow. w Tarnobrzegu na drodze gminnej II kl. Alfredówka — Buda stalowska;

Wydziałowi pow. w Sokalu od mostu na Bugu w Krystynopolu;

Radzie pow. w Brodach na drodze pow. Brody — Leszniów — Szczurowice;

Wydziałowi pow. w Rzeszowie od mostu na Wisłoku, zbudowanego na publicznym dojeździe kolejowym w Strzyżowie;

Radzie pow. w Chrzanowie od przewozu przez przekop Wisły pod Jankowicami i od przewozu przez stare koryto Wisły w Jankowicach pod Podjarkami;

Radzie pow. w Mielcu na drodze pow. Radomyśl — Lisia góra.

b) Ustawy i uchwały jeszcze nie sankcyonowane.

Ustawa o dojazdach kolejowych.

Dotychczas nie uzyskał sankcyi uchwalony przez Wys. Sejm. na posiedzeniu z dnia 9. października 1907 projekt ustawy zmieniającej niektóre postanowienia ustawy o publicznych dojazdach kolejowych.

Koncesya mytnicza od przewozu przez San pod Ulanowem.

Dotychczas nie otrzymała Najwyższego zatwierdzenia uchwała sejmowa z dnia 30. września 1907 o udzieleniu koncesyi Jakóbowi Pfefferowi i sp. na pobór opłat mytniczych od przewozu przez rzekę San pod Ulanowem.

B.

Uchwały sejmowe nie podlegające Najwyższej Sankcyi i sprawy Wydziałowi krajowemu przekazane i polecone.

Uchwała w sprawie ukrajowienia dróg.

Na posiedzeniu z dnia 11. marca 1907 Wysoki Sejm powziął między innemi następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z uwzględnieniem możności finansowej kraju opracował projekt ukrajowienia pewnej sieci dróg, czy to nowo zbudować się mających, czy też jako powiatowe lub gminne I klasy już zbudowanych i by przeprowadził z c. k. Rządem rokowania, któreby miały na celu uzyskanie wydatniejszej

niż dotychczas pomocy państwa na rzecz budowy i utrzymania autonomicznych dróg w kraju.“

W celu wykonania tej uchwały Wydział krajowy polecił wszystkim Wydziałom powiatowym, ażeby po przedstawieniu sprawy Radzie powiatowej i na podstawie jej uchwały przedłożyły Wydziałowi krajowemu wykazy dróg, które przez wzgląd na ich ważność ekonomiczną i znaczenie komunikacyjne, należałoby — zdaniem Reprezentacyi powiatowej — ukrajowić.

Na podstawie tych wykazów Wydział krajowy zaprojektuje sieć dróg wyżej wspomnianą i następnie podejmie rokowania z c. k. Rządem w kierunku przez Wysoki Sejm wskazanym.

Uchwała w sprawie projektu ustawy o budowie dróg konkurencyjnych.

W poprzedniem sprawozdaniu z czynności w zakresie dróg Wydział krajowy oznajmił, że w wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z 12. października 1903 odniósł się pismem z dnia 16. czerwca 1906 l. 4053 do c. k. Rządu w sprawie projektu ustawy o budowie dróg konkurencyjnych przy współudziale skarbu Państwa, skarbu krajowego i funduszów lokalnych.

Na powyższe pismo, pomimo przypomnienia sprawy pismem z 29. lutego 1908 l. 22459 — do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania nie nadeszła odpowiedź c. k. Rządu.

Uchwała o petycyi Wydz. pow. w Gródku o podwyższenie subwencyi krajowej na budowę drogi pow. Gródek-Kamienobród-Jaryna

Wskutek uchwały sejmowej z r. 1905 przyznającej 60% subwencyę na dalszą budowę tej drogi, rozpoczęto tamże roboty w czerwcu 1906 pod technicznym kierunkiem inżyniera krajowego, wykonywując je od Jaryny na przestrzeni 2 200 m. b., z czego w tymże roku oddano do użytku publicznego 1.540 m. oraz przygotowano roboty ziemne na dalszej partyi.

W r. 1907 wobec braku funduszów miejscowych ograniczono budowę do wykończenia rozpoczętej partyi i wykonania dojazdu do wodociągu miejskiego na dług. 140 m., co uskuteczniono pod nadzorem technicznych organów Wydziału powiatowego. Zarazem jednak przeprowadzono pertraktacye z Wydziałem powiatowym i magistratem lwowskim w kwestyi ustalenia kierunku pozostałej części oraz zwiększenia szerokości korony do 7-miu metrów a to w uznaniu znacznej frekwencyi a szczególniej licznych transportów materyałów opałowych i urządzeń mechanicznych do zakładu wodociągowego; przytem z powodu zwiększonych kosztów gmina miasta Lwowa przystąpiła z udziałem 8.000 K, prócz poprzednio zdeklarowanej i uiszczonej kwoty 13.400 K.

W następstwie powziętej uchwały sejmowej z d. 12. października 1907 podnoszącej udział krajowego funduszu do 75%, zastrzeżono nadto, że budowa tej drogi do zupełnego ukończenia przeprowadzoną zostanie pod kierunkiem technicznych organów krajowych, jakoteż że m. Lwów co do uiszczenia swego datku odstąpi od warunku ukrajowienia tej drogi.

Po złożeniu w r. 1908 żądanych oświadczeń, budowa pozostałej przestrzeni 5·2 kilom. została zarządzoną z wiosną r. b. pod kierunkiem inżyniera krajowego.

Uchwała w sprawie przyznania subwencyi krajowej na budowę drogi Wojsław-Biesiadka.

Uchwałą z dnia 11. marca 1907 Wys. Sejm przyznał na budowę drogi Wojsław-Biesiadka subwencyę od r. 1907 począwszy w wysokości 70% rzeczywistych kosztów budowy.

O tej uchwale zawiadomiono Wydział powiatowy w Mielcu rozporządzeniem z 19. kwietnia 1907 l. 30.037.

Uchwała w sprawie subwencyi na budowę drogi Kolbuszowa-Przecław.

Uchwałą z dnia 11. marca 1907 Wys. Sejm upoważnił Wydział krajowy do wypłacenia powiatowi kolbuszowskiemu subwencyi 50% od kwoty wydanej na wykonaną w czasie od r. 1899 do r. 1904 budowę części drogi powiatowej Kolbuszowa-Przecław. O tej uchwale Wydział krajowy rozporządzeniem z 24. czerwca 1907 l. 27.515 zawiadomił Wydział pow. w Kolbuszowie i zarazem wyasygnował przypadającą subwencyę krajową.

Uchwała w sprawie budowy mostu na Sole.

Uchwałą z 12. marca 1907 Wys. Sejm odstąpił Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia petycyę gmin Stary Żywiec i Zarzecze o budowę mostu na Sole.

O tej uchwale zawiadomiono c. k. Prezydyum Namiestnictwa, które następnie odezwą z 20. sierpnia 1907 l. 4596/pr. oznajmiło, że sprawę przedłożyło c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych.

Uchwała w sprawie budowy drogi pow. Krystynopol-Brody.

W wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z r. 1903 rozpoczęto w roku 1905 budowę drogi powiatowej Krystynopol-Brody, prowadząc ją w dalszym ciągu w latach 1906 i 1907.

Według szczegółowych obliczeń kosztować ma budowa 79 kilometrów tej drogi powiatowej 2,480.000 K, z czego przypadnie na fundusz krajowy udział w stosunku 75% całości kosztów t. j. w kwocie 1,860.000 K. Droga ta przechodzi przez trzy powiaty: w powiecie sokalskim leży 17 km., w powiecie kamioneckim 28·5 km., w powiecie brodzkim 33·5 km. Dotychczas wykonywano budowę tylko w powiecie sokalskim. W okresie sprawozdawczym ukończono dwa kilometry drogi i dokończono budowę mostu na Bugu 156 m. światła tak, że w jesieni r. 1907 oddaną została do użytku pierwsza, najtrudniejsza sekcya tej budowy pięć kilometrów długości. Dotychczasowy koszt budowy wynosi 370.700 K.

Z początkiem r. 1908 poczyniono przygotowania do budowy w r. bieżącym drugiej sekcyi tej drogi z Pozdzimierza do Korczyna długości 7 kilometrów.

Uchwała o budowie drogi gminnej I. kl. Hruszów-Niemirów-Magierów-Dobrosin.

Droga gminna I. kl. Hruszów-Niemirów-Magierów-Dobrosin przechodzi przez trzy powiaty: jaworowski na długości 4.356 m., rawski na dług. 34.119 m. i żółkiewski na dług. 955 m.

Na rzecz tej budowy przyznał c. k. Rząd ryczałtową subwencyę w kwocie 200.000 K, a Wydział krajowy 50% subwencyę w stosunku do ogólnych kosztów budowy ocenionych w kosztorysie na 648.400 koron.

Budowę rozpoczęto w r. 1905 i po koniec r. 1907 wykończono przestrzeń 13 km. w powiecie rawskim od Niemirowa w stronę Dobrosina

Uchwała w sprawie projektu drogi gminnej I. kl. ze Szczawnicy do Piwnicznej.

W ciągu 1907 r. wypracowano dalszą część szczegółowego projektu na budowę drogi gminnej I. kl. Piwniczna-Szczawnica na terytoryum powiatu nowotarskiego od działu wód na górze „Rohacz“ do złączenia z drogą krajową Krościenko Szczawnica w Szczawnicy na długości 14 km. wraz z kosztorysem obliczonym na 797.300 kor. Łączna zatem długość drogi z Piwnicznej do Szczawnicy wynosi 26,627 km., a ogólny koszt budowy przedstawia kwotę 1,295.460 kor. Tak wysoki koszt znajduje uzasadnienie w bardzo trudnych warunkach górskiego terenu przy utrzymaniu spadków projektowanej trasy w granicach 5% oraz zaprojektowaniu stałych mostów i trwałych żelaznych poręczy.

Projekt udzielono c. k. Namiestnictwu celem wyjednania 60% rzeczywistych kosztów budowy z funduszu państwowego, gdyż reszta 40% ma być pokryta z funduszu krajowego wraz z udziałami powiatów i datkami stron interesowanych.

Uchwała w sprawie mostu na rzece Stryju w Kruszelnicy.

Most na Stryju w Kruszelnicy będzie leżeć na kierunku drogi Synowódzko górne-Schodnica. Na budowę tego mostu, niezależnie od budowy wymienionej drogi, przyznał Wydział krajowy w r. 1907 (LW. 19.820/07) 50% subwencyę i zarządził w lecie 1907 r. szczegółowe studya techniczne dla wyboru miejsca i oceny kosztów tej budowy.

Wybór miejsca uskuteczniono niedaleko obecnego brodu na rzece Stryju naprzeciw folwarku ze zgodą stryjskiego Wydziału powiatowego, poczem obliczono, że najstosowniej będzie wykonać w tem miejscu most czteroprzęsłowy łącznej długości 126 m. na murowanych przyczółkach i filarach i drewnianej kratowej konstrukcyi niosącej systemu Rychtera.

Szczegółowy projekt tej konstrukcyi został przez biuro drogowe opracowany, natomiast przeszkody, jakie zaszły w jesieni 1907 r. przy wy-

konaniu sondowań pokładów gruntów, nie dozwoliły dokończyć projektu filarów mostowych, przez co nie może być jeszcze podanem, jakich kosztów budowa ta wymagać będzie.

Uchwała w sprawie petycyi konduktorów dróg krajowych o polepszenie ich bytu.

Uchwałą z dnia 8. marca 1907 Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu petycyę konduktorów dróg krajowych o polepszenie ich bytu do zbadania i przedstawienia wniosków.

W tym przedmiocie Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

C.

Drogi krajowe.

Utrzymanie dróg krajowych.

W latach 1906 i 1907 stan dróg krajowych był normalny — wskutek jednak nadzwyczajnych zawiei śnieżnych w zimie 1906/07 dla umożliwienia komunikacyi zarządzone rozkopywanie zasp spowodowało wydatki wynoszące przeszło 40.000 kor., w okresie zaś zimowym 1907/08, jakkolwiek zawieje nie objęły w tym stopniu wszystkich dróg krajowych, to jednak częste odwilże wpłynęły niekorzystnie na stan pokładu drogowego.

Wykazane w poprzedniem sprawozdaniu klęski elementarne na drogach krajowych w r. 1906 wymagają jeszcze w r. 1908 naprawy uszkodzonych dróg, gdyż w r. 1907 nie mogły być w całości przeprowadzone.

W latach 1906 i 1907 przy normalnej konserwacyi zamieniono na stałe (murowane, kryte płytami lub o żelaznych trawersach, sklepione względnie betonowe, albo o konstrukcyi żelazno-betonowej) pomniejszych mostów i przepustów drewnianych 156.

Rekonstrukcya dróg krajowych

W przedmiocie rekonstrukcyi dróg krajowych Wydział krajowy zdaje sprawę, jak następuje:

1. W celu zastąpienia projektowanej pierwotnie rekonstrukcyi części drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica między Zbyszycami a Dąbrową wypracowano — na podstawie zdjęć dokonanych na gruncie w r. 1906 — szczegółowy projekt ramp dojazdowych do mostu projektowanego na Dunajcu pod Zbyszycami na łącznej długości 1420 *m* wraz z kosztorysem obliczonym na 93.600 kor. Nadto opracowano projekt wstępny na budowę tego mostu o konstrukcyi żelazno-betonowej, obliczony na 297.000 kor. — jakoteż projekt na rekonstrukcyę przyległej części drogi krajowej Słotwina-Brzesko-Sącz między Starą wsią a Dąbrową na długości 6470 *m*, której koszt obliczono na 54.300 kor.

Łączny zatem koszt tego przełożenia przedstawia się w kwocie 444.900 kor.

Powyższe roboty zastąpić mają rekonstrukcyę drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica między Zbyszycami a Dąbrową, która ze względu na napotkane trudności i nadzwyczajne koszta została zaniechaną.

Pomienione projekty przedłożono c. k. Prezydyum Namiestnictwa celem wyjednania subwencyi państwowej, przyczem ponownie przedstawiono przyczyny zaniechania rekonstrukcyi drogi kraj. Zakliczyn-Sącz-Niedzica.

Na rzecz tej budowy wstawiono w budżecie krajowym na rok 1908 trzecią ratę w kwocie 100.000 kor.

2. Z powodu zabudowania potoku górskiego „Dąbrowa“, przełożono w r. 1907 drogę krajową Słotwina-Brzesko-Sącz w Dąbrowie na dług. 610 *m*; pozostała budowa dwóch stałych mostów o konstrukcyi żelazno-betonowej zostanie wykonana w r. b. Preliminowany koszt powyższych robót obliczono na 20.200 kor.

3. Wskutek przebudowania mostu nr. 15. w km. $7^{8}/_{100}$ na drodze krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica przeprowadzono tamże rekonstrukcyę drogi na długości 200 *m*.

4. Rozpoczętą w r. 1905 rekonstrukcyę drogi krajowej Rzeszów-Nadbrzezie w Sokołowie (w km. 25) ukończono w r. 1906 z wyjątkiem ułożenia krawężników na długości około 20 *m* w rynku z powodu trudności odszukania właścicieli gruntu potrzebnego do wykupna pod uregulowanie drogi.

5. Rekonstrukcya 6-go kilometra drogi krajowej Przeworsk-Dynów została ukończona w r. 1907 na całkowitej długości 1000 *m*.

6. Rekonstrukcya drogi krajowej Krasne-Busk w km. 6 na terytoryum miasta została wykonaną na długości 400 *m*.

7. W celu zmniejszenia silnych spadków na drodze krajowej Rohatyn-Tarnopol zarządzona rekonstrukcya końcowej przestrzeni w km. 83 i 84 na długości 850 *m* została ukończona w zupełności w r. 1907.

8. Wskutek budowy ścieków — względnie ścieków z krawężnikami jakoteż chodników, uregulowano drogi krajowe:

a) Kraków-Baran w km. 6 na długości 300 *m*,
b) Zator-Sucha w km. 33 i 34 na dł. 555 *m*,
c) Zakliczyn-Sącz-Niedzica w Zabrzeziu na dł. 157 *m*,
d) Przeworsk-Dynów w Przeworsku na dł. 300 *m*,
e) Jarosław-Bełzec w Cieszanowie na dł. 260 *m*,
f) Żółkiew-Krystynopol w Mostach wielkich na dł. 300 *m*,
g) Lwów-Stojanów w Kamionce strumiłowej na dł. 220 *m*,
h) Buczacz-Monasterzyska w Buczaczu na dł. 728 *m*.

Sprawa budowy mostu stałego na Dniestrze pod Haliczem na drodze krajowej Bursztyn-Stanisławów.

Odnośnie do sprawozdania w tym przedmiocie w roku 1906, Wydział krajowy oznajmia, że szczegółowe projekty konstrukcyi żelaznej i wyniki próbnego bicia pali żelazno-betonowych zostały przedłożone c. k. Ministerstwu za pośrednictwem c. k. Prezydyum Namiestnictwa.

C. k. Ministerstwo spraw wew. reskryptem z dnia 7. sierpnia 1907 r. L. 24544 zatwierdziło konstrukcyę żelazną systemu Gerbera, tudzież projekt na budowę filarów i przyczołków. Wobec czego w miesiącu październiku 1907 r. przystąpiono do budowy filarów i przyczołków.

Na rzecz tej budowy wstawiono do budżetu krajowego na rok 1908 czwartą ratę w kwocie 100.000 koron.

Sprawa budowy stałego mostu na Prucie pod Śniatynem na drodze krajowej Horodenka-Śniatyn-Załucze.

Krajowy most na Prucie pod Śniatynem długości 186 *m* stanowi jedyną a ważną komunikacyę między miastem Śniatynem a bardzo ożywioną stacyą kolejową Śniatyn-Załucze.

Wskutek bardzo złego stanu drewnianej konstrukcyi niosącej tego mostu, co już podniesionem zostało w ostatniem sprawozdaniu, wykonano w r. 1906 na tym moście nietylko niezbędne naprawy, ale musiano nawet podstęplować najgorsze dwa przęsła z ogólnej ilości sześciu otworów mostowych.

Równocześnie okazało się przy studyach nad budową nowej stałej żelaznej konstrukcyi mostowej, że przeprowadzona przez c. k. rząd częściowa regulacya rzeki Prutu pod tym mostem, zagraża stałości jednego filara mostowego, wobec czego należy linię regulacyjną rzeki odpowiednio poprawić. W tym przedmiocie odbyła się w lipcu 1907 r. komisya na miejscu z udziałem fachowych organów c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego, dotychczas jednak nie otrzymał Wydział krajowy żadnej w tej mierze rezolucyi.

Przed załatwieniem tej ważnej, a dotychczas spornej sprawy nie może być budowa nowej żelaznej konstrukcyi mostowej wdrożoną, ku czemu poczyniono zresztą potrzebne przygotowania, opracowawszy techniczny projekt nowego mostu i wstawiając na ten cel kwotę 190.000 kor. w budżet krajowy na r. 1907.

Sprawa dokończenia budowy drogi krajowej Lwów-Stojanów.

Na dokończenie drogi krajowej Lwów-Stojanów z miasteczka Stojanowa do granicy kraju długości 3090 *mb* wstawione zostały w budżeta krajowe na r. 1906 i 1907 dwie pierwsze raty po 20.000 K. i w granicach tych kwot wykonywaną była w tym czasie budowa tej drogi. W jesieni r. 1907 oddano do użytku 1800 *m* drogi i rozpoczęto roboty na dalszej części.

Budowa ta dokończoną zostanie w r. 1908, ku czemu poczyniono przygotowania, zwożąc w zimie potrzebne do budowy materyały.

Droga Stojanów granica z powodu zupełnego braku kamienia w tej stronie kraju, otrzymała tor jezdny z bruku ceglanego.

Koszt całej budowy preliminowano w kwocie 74.000 kor. Wydatki na dokupno gruntów potrzebnych do rozszerzenia i regulacyi dawnego szlaku drogowego w kwocie 3567 kor. poniósł Wydział powiatowy w Kamionce strumiłowej, stosownie do przyjętych zobowiązań.

Rezultat licytacyi wydzierżawienia stacyj mytniczych na drogach krajowych.

Z dniem 31. grudnia 1906 i 1907 upłynęły zwyczajne terminy dzierżawy dla 154 stacyj mytniczych na drogach krajowych.

Na dzierżawę tych myt rozpisał Wydział krajowy licytacye.

Ceny wywołania przyjęte do tych licytacyj w wysokości dotychczasowych czynszów wynosiły:

a) za r. 1907 łączną kwotę . .		341.569 K — h
b) „ „ 1908 „ „ . .		168.314 „ — „
Razem . .		509.883 K — h
Gdy rezultat częściowych licytacyi wykazał w r. 1907 łączną kwotę	348.683 K 81 h	
zaś w roku 1908 łączną kwotę	172.643 „ — „	521.326 „ 81 „
przeto w porównaniu z cenami wywołania wypadł korzystniej o		11.443 K 81 h
w szczególności		
a) w roku 1907 o . . .	7.114 K 81 h	
b) „ „ 1908 o . . .	4.329 „ — „	
Razem j. w. . .	11.443 K 81 h	

Z wyż wspomnianych 154 stacyj mytniczych wydzierżawiono:
74 wyżej ceny wywołania,
41 w wysokości pobieranego czynszu,
39 niżej ceny wywołania.

Rezultat ogólny administracyjny myt krajowych.

Dochody z myt na drogach krajowych preliminowane

a) na rok 1906 w kwocie	504.500 K — h	
b) „ „ 1907 „	513.000 „ — „	1,017.500 K — h
przyniosły w rzeczywistości według zamknięć rachunkowych z tych lat		
a) za rok 1906 kwotę	528.468 K 19 h	
b) „ „ 1907 „	527.059 „ 13 „	1,055.527 K 32 h
Gdy dochody z dzierżawy tych myt przyniosły		
w roku 1904 tylko	515.227 K 54 h	
zaś w roku 1905 tylko	517.834 „ 54 „	1,033.062 K 08 h
zatem w porównaniu z dochodami za lata 1904 i 1905 zwiększyły się o łączną kwotę		22.465 K 24 h
z której przypada:		
a) na rok 1906 . .	13.240 K 65 h	
b) „ „ 1907 . .	9.224 „ 59 „	
Razem j. w. . .	22.465 K 24 h	

Podług kontraktów dzierżawnych na rok 1908 ogólna cyfra dochodu z wydzierżawionych myt na drogach krajowych wynosi łączną kwotę . . . . . 531.503 K 41 h

Zaległości w dochodach mytniczych.

Zaległość czynszów mytniczych z końcem roku 1905 wynosiła . . . . . 37.183 K 74 h
z której odpisano . . . . 2.436 K 84 h
ściągnięto . . . . . 2.992 „ 43 „ 5.429 „ 27 „

pozostała zatem reszta zaległości w kwocie . . 31.754 K 47 h

Zaległość ta przedstawiała się, jak następuje:
a) ciężyła na zawodnych dzierżawcach myt, a mianowicie:

w Bagienicy	1.576 K 22 h	
„ Bohutynie i Rozhadowie .	9.260 „ 31 „	
„ Miechocinie	2.834 „ 96 „	
„ Pomorzanach i Rozhadowie .	1.196 „ 76 „	
„ Raszkowie i Serafińcach .	3.481 „ 40 „	
„ Repechowie i Szpilczynie .	2.768 „ 76 „	
„ Suchostawie vel Jabłonowie .	4.589 „ 70 „	
„ Winnikach pod Żółkwią .	956 „ 36 „	
„ Żydatyczach (Podliski małe) .	4.360 „ 90 „	31.025 K 37 h

b) pochodziła z dzierżawy myt na drodze krajowej Jarosław - Bełzec . . . . . 729 „ 10 „

Razem w. . . . 31.754 K 47 h

Zaległość czynszów mytniczych z końcem roku 1906 wynosiła . . . . . 31.882 K 87 h
z której odpisano . . . . 5.314 K 26 h
ściągnięto . . . . . 371 „ 44 „ 5.685 „ 70 h

pozostała zatem w rzeczywistości zaległość w kwocie 26.197 K 17 h

Zaległość ta przedstawia się szczegółowo w następujący sposób:
a) cięży na zawodnych dzierżawcach myta

w Bagienicy	1.576 K 22 h	
„ Bohutynie, Pomorzanach i Rozhadowie	10.457 „ 07 „	
„ Jabłonowie (Suchostaw) . .	2.756 „ 84 „	
„ Miechocinie	2.834 „ 96 „	
„ Repechowie i Szpilczynie .	2.768 „ 76 „	
„ Winnikach pod Żółkwią .	956 „ 36 „	
„ Żydatyczach (Podliski małe) .	4.360 „ 90 „	25.711 K 11 h

b) pochodzi z dzierżawy myt na drodze krajowej Jarosław - Bełzec . . . . . 486 „ 06 „

Razem j. w. . . . 26.197 K 17 h

Przeciw dzierżawcom ad a) wdrożono kroki sądowe, dzierżawcy zaś ad b) pozwolono na ratalną spłatę należytości.

Rewizya i regulacya myt krajowych.

W porozumieniu z c. k. Namiestnictwem zezwolił Wydział krajowy dzierżawcy myta w Mogile na przeniesienie rogatki o 40 m w stronę Krakowa.

Nadto przeniósł Wydział krajowy rogatki w Otynii jako zbyt blisko położoną od mostu.

Zniesiono stacye mytnicze w Niewistce i Nozdrzcu z łączną taryfą III. klasy, a natomiast ustanowiono nową stacyę w Warze z taryfą II. klasy.

Domki mytnicze.

Wybudowano domek mytniczy w Warze.

Uskuteczniono naprawę w 56 stacyach mytniczych, mianowicie w Annopolu (Padew kolonia), Babińcach, Bagienicy, Bieśniku, Busku, Czortkowie, Dębnie, Dobropolu, Gołkowicach niemieckich, Haliczu, Iwkowej, Jamnicy, Jarosławiu, Jasionce, Jaworniku polskim, Jezupolu, Jeżowej, Kluwińcach, Kozowej, Krystynopolu, Krzywczach dolnych, Krzywem, Krzyżu, Kurowie, Kutcach, Maszkowicach, Miechocinie, Monasterzyskach, Mostach wielkich, Niedzicy, Nowym dworze, Nowym Stawie, Pobereżu, Podkamieniu, Podzameczku, Pomianowej, Radwanie, Ropicy ruskiej, Rozwadowie, Siarach, Sielcu, Sielcu na Błotni, Słobódce leśnej, Sokołówie, Starem mieście, Staromieściu, Strusowie, Suchostawie, Szlachcińcach, Szpilczynie, Tyrawie wołoskiej, Wielowsi, Wojciechówce, Zalipiu, Załoźcach, Zydatyczach.

Aleg. 2.

Datki dobrowolne na budowę drogi Lwów-Stojanów.

Według załączonego ·/. jako alegat 2 wykazu datków dobrowolnych na budowę drogi krajowej Lwów-Stojanów pozostała z końcem r. 1907 do spłacenia należytość w kwocie 1.236 K.

Zmiany w etacie służby dróg krajowych.

1. Rozporządzeniem z dnia 7. lutego 1907 l. 126829/06 przeniósł Wydział krajowy starszego inżyniera Władysława Turskiego, pełniącego funkcye inżyniera okręgowego w Krakowie—na jego własne żądanie— w stały stan spoczynku z dniem 28. lutego 1907 i wyznaczył mu emeryturę za 35 lat służby krajowej w rocznej kwocie 4800 koron. Zarazem wyraził Wydział krajowy p. Turskiemu uznanie za gorliwe i umiejętne wykonywanie obowiązków.

W miejsce starszego inżyniera Turskiego poruczył Wydział krajowy prowadzenie technicznego zarządu dróg krajowych okręgu krakowskiego inżynierowi I. klasy biura oddziału techniczno-drogowego, Karolowi Zinkiewiczowi.

2 Rozporządzeniem z dnia 22. lutego 1907 l. 19537 mianował Wydział krajowy inżyniera I. klasy Kazimierza Engla, pełniącego obowiązki inżyniera okręgowego w Nowym Targu, starszym inżynierem w VII. randze urzędników Wydziału krajowego, przy pozostawieniu go na razie na dotychczasowej posadzie inżyniera okręgowego.

3. Rozporządzeniem z dnia 23. marca 1908 l. 26622 przeniósł Wydział krajowy ze względów służbowych następujących inżynierów:

a) inżyniera II. klasy Włodzimierza Dydyńskiego z posady inżyniera okręgowego w Zaleszczykach do czynności w biurze oddziału techniczno-drogowego w Wydziale krajowym;

b) inżyniera II. klasy Władysława Piotrowskiego z biura oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego na posadę inżyniera okręgu Borszczowskiego z siedzibą urzędową w Zaleszczykach.

Wiadomość o dalszych nominacyach w etacie techniczno-drogowym podaje sprawozdanie biura prezydyalnego.

4. Rozporządzeniem z dnia 13. grudnia 1906 l. 116961 uwolnił Wydział krajowy ze względów służbowych — na podstawie wyników śledztwa dyscyplinarnego — konduktora I. klasy Błażeja Barana z posady konduktora.

5. Rozporządzeniem z dnia 13. stycznia 1907 l. 130670/06 przyjął Wydział krajowy do wiadomości rezygnacyę prowizorycznego konduktora III. kl. Karola Duszyńskiego z zajmowanej posady.

6. Rozporządzeniem z dnia 14. maja 1907 l. 34567 przeniósł Wydział krajowy w stały stan spoczynku konduktora I. klasy Zygmunta Stronczaka — ze względu na zły stan zdrowia — i wymierzył mu emeryturę za 36 lat służby krajowej w kwocie rocznej 1564 koron.

*

7. W dniu 26. maja 1907 zmarł konduktor I. klasy Stanisław Gacki, wobec tego wyasygnował Wydział krajowy rozporządzeniem z dnia 31. maja 1907 l. 53321 pozostałej po nim wdowie kwartał pośmiertny w kwocie 425 kor., zaś rozporządzeniem z dnia 26. lipca 1907 l. 64830 przyznał jej począwszy od dnia 1. czerwca 1907 pensyę wdowią w rocznej kwocie 400 koron.

8. Dekretem z dnia 17. czerwca 1907 l. 36553 mianował Wydział krajowy konduktora Wydziału powiatowego w Nisku Władysława Kwiecińskiego prowizorycznym konduktorem III. klasy dróg krajowych, poruczając mu nadzór drogi krajowej Dębica Nadbrzezie.

9. Dekretem z dnia 15. października 1907 l. 102501 mianował Wydział krajowy konduktorów II klasy Juliana Olchowskiego w Mielnicy i Ferdynanda Pakuszewskiego w Załoźcach etatowymi konduktorami I. klasy, zaś konduktorów III. klasy Romana Wojtowicza w Bóbrce, Bazylego Łopatyńskiego w Tarnopolu i Ludwika Farbowskiego w Sanoku etatowymi konduktorami II. klasy.

10. Dekretem z dnia 15. października 1907 l. 96854 zamianował Wydział krajowy prowizorycznymi konduktorami III. klasy ukończonych uczniów szkoły konduktorów Ignacego Stachyrę, Alojzego Josta i Władysława Śpiewaka.

11. W dniu 15. stycznia 1908 zmarł konduktor I. klasy Ferdynand Pakuszewski, wobec tego wyasygnował Wydział krajowy rozporządzeniem 21. stycznia 1908 l. 6668 pozostałej po nim wdowie kwartał pośmiertny w kwocie 400 koron. Gdy zaś w dniu 12. lutego 1908 zmarła wdowa po ś. p. Pakuszewskim — nie pobrawszy kwartału pośmiertnego — wyasygnował Wydział krajowy kwartał ten rozporządzeniem z dnia 21. marca 1908 l. 19943 sierotom po ś. p. Pakuszewskim, zaś rozporządzeniem z dnia 18. marca 1908 l. 11218 córce ś. p. Pakuszewskiego, Helenie, pensyę sierocińską o rocznych 400 koronach.

12. Dekretem z dnia 4. lutego 1908 l. 13815 mianował Wydział krajowy Stanisława d'Hautrive'a, konduktora II. klasy w Przeworsku konduktorem etatowym I. klasy, zaś konduktora III. klasy Władysława Tomanka w Kamionce Strumiłowej etatowym konduktorem II. klasy.

13. W dniu 9. marca 1908 zmarł konduktor I. klasy Kazimierz Czajkowski, wobec tego wyasygnował Wydział krajowy pozostałej po nim wdowie rozporządzeniem z dnia 31. marca 1908 l. 32076 kwartał pośmiertny w kwocie 400 koron, zaś rozporządzeniem z dnia 24. kwietnia 1908 l. 33795 pensyę wdowią w kwocie 800 koron rocznie począwszy od dnia 1. kwietnia 1908.

14. Rozporządzeniem z dnia 22. kwietnia 1908 l. 33207 poruczył Wydział krajowy prowizorycznie pełnienie obowiązków konduktora przy utrzymaniu drogi krajowej Zator-Sucha, ukończonemu uczniowi szkoły konduktorów, Wincentemu Stankiewiczowi.

15. Rozporządzeniem z dnia 13. listopada 1906 l. 88733 stabilizował na posadzie konduktorskiej prowizorycznego konduktora III. klasy Apolinarego Dąbrowskiego w Mielcu.

D.

Drogi powiatowe i gminne.

O ogólnym stanie budowy dróg gminnych i powiatowych tudzież o pomocy technicznej, udzielanej powiatom, Wydział krajowy przedłoży Wysokiemu sejmowi osobne sprawozdanie.

Subwencye

asygnowane w roku 1906 z funduszu krajowego Rubr. VIII. lit. D. poz. 225 a) na budowę dróg powiatowych i gminnych.

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	Szczegółowo h.	Ogółem K	Ogółem h.
1	Biała	Na budowę drogi Jawiszowice-Wadowice.	—	—	25.000	—
2	Bóbrka	Na budowę drogi Chodorów-Strzeliska	—	—	1.695	25
3	Bochnia	„ „ „ Grodkowice-Kłaj .	7.500	—		
		„ „ „ Bochnia Szczurowa .	2.000	—	9.500	—
4	Bohorodczany	Koszta komisyjne.	107	60		
		Na budowę drogi Sołotwina-Dzwiniacz	9.000	—	9.107	60
5	Borszczów	„ „ „ Głęboczek-Oleksińce			18	—
6	Brody	„ „ „ Leszniów-Szczurowice.	10.000	—		
		Koszta komisyjne.	67	43	10.067	43
7	Brzeżany	Na budowę drogi Brzeżany-Horodyszcze koszta komisyjne	67	52		
		Na budowę drogi Bożyków-Potutory .	10.000	—	10.067	52
8	Brzozów	„ „ „ Brzozów Wara . .	14.000	—		
		Koszta komisyje	1.056	76	15.056	76
9	Buczacz	Na budowę drogi Buczacz-Nagórzanka	5 200	—		
		„ „ „ Buczacz-Porchowa, mapy	21	—		
		Na budowę drogi Buczacz-Niźniów-Jazłowiec.	30.000	—		
		Koszta komisyjne.	190	—		
		Ubezpieczenie robotników	377	76		
		Na budowę drogi Niźniów-Porchowa-Zubrzec, koszta komisyjne . . .	584	90		
		Ubezpieczenie robotników	351	93		
		Na budowę drogi Niźniów Żyznomierz	5 000	—		
		Koszta komisyjne.	749	46		
		Na budowę drogi Potok złoty-Łuka, koszta komisyjne	863	61	43.343	66
10	Cieszanów	Na budowę drogi Cieszanów-Dzików .			20.000	—
11	Dąbrowa	„ „ „ Przybysławice Jagodniki	10.849	84		
		Na budowę drogi Żabno-Ujście. . .	500	—	11.349	84
12	Dobromil	„ „ „ Hubicze-Bircza . .	22 000	—		
		„ „ „ Krościenko-Kuźmina	832	74	22.832	74
13	Drohobycz	„ „ „ Lisznia-Podbuż . .	6.571	93		
		„ „ „ Schodnica-Rybnik .	1.744	85	8.316	78
14	Gorlice	„ „ „ Biecz-Golanka . .	2.000	—		
		„ „ „ Gładyszów-Ujście rnskie	2.500	—		
		Most na Białej	6 000	—	10 500	—
		Do przeniesienia . .			196 855	58

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	h.	Ogółem K	h.
		Z przeniesienia . . .			196.855	58
15	Gródek	Na budowę drogi Gródek-Kamienio bród-Jaryna	20.000	—		
		Koszta komisyjne.	2.315	27		
		Mapy	24	36		
		Ubezpieczenie robotników	361	—	22.700	63
16	Grybów	Na budowę drogi Florynka-Krzyżówka	7.000	—		
		„ „ „ Krużlowa Wojnarowa	1.709	23	8.709	23
17	Horodenka	„ „ „ Horodenka Obertyn.	10.000	—		
		„ „ „ Niezwiska-Łuka Potok złoty.	3.000	—	13.000	—
18	Husiatyn	Na budowę drogi Probużna-Dębówka.			43	29
19	Jarosław	„ „ „ Sieniawa-Majdan .	28.262	80		
		„ „ „ Jarosław-Hucisko .	266	56		
		„ „ „ Radymno-Oleszyce .	806	94		
		„ „ „ Jarosław-Pruchnik .	5 700	—		
		Mapy	38	92		
		Koszta komisyjne.	177	96		
		„ „	783	69	36.036	87
20	Kamionka strum.	Na budowę drogi Radziechów-Kulików.	227	96		
		Na budowę drogi Żelechów-Podliski .	2.000	—	2.227	96
21	Kolbuszowa	„ „ „ Kolbuszowa-Mielec.	687	70		
		„ „ „ Kolbuszowa-Przecław	6.000	—		
		Na budowę drogi Kolbuszowa-Sokołów	3.000	—	9.687	70
22	Kołomyja	Na budowę drogi Bohorodyczyn-Korszów, mapy			4	76
23	Kossów	Na budowę drogi Kossów-Jasienów górny	71.010	—		
		Koszta komisyjne	2.382	08	73.392	08
24	Limanowa	Na budowę drogi Mszana górna, Witów-Lubomierz, mapy	51	59		
		Na budowę drogi Młynne-Ujanowice.	8.127	40	8 178	99
25	Lwów	„ „ „ Lwów-Brzuchowice	267	69		
		„ „ „ Dawidów-Winniki .	9.029	30		
		„ „ „ Barszczowice-Gaje .	29	80		
		„ „ „ Szczerzec-Polana .	43	80		
		„ „ „ Sichów-Siedliska .	34	80	9.405	39
26	Mościska	„ „ „ Pakość-Husaków-Radochońce	11.000	—		
		Koszta komisyjne	135	08		
		Na budowę drogi Sądowa Wisznia-Sambor	5.000	—		
		Koszta komisyjne	53	96	16.189	04
27	Myślenice	Na budowę drogi Jordanów-Spytkowice	2.964	59		
		Do przeniesienia . .	2.964	59	396.431	52

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	h.	Ogółem K	h.
		Z przeniesienia . . .	2.964	59	396.431	52
		Na budowę drogi Siepraw-Myślenice.	2.466	59		
		„ „ „ Chabówka - Sieniawa-Klikuszowa	659	44	6.090	62
28	Nisko	Na budowę drogi Bojanów-Sojkowa-Jeżowe	8.500	—		
		Na budowę drogi Nart-Cisów, las .	2.000	—		
		„ „ „ Nisko-Sojkowa . .	3.500	—		
		„ „ „ Krzeszów-Kopki .	8.000	—		
		Mapy	12	60		
		Na budowę drogi Majdan-Stany-Rozwadów	7.000	—		
		Naprawa mostu na Łęgu	8.600	—		
		Koszta komisyjne	262	34	37.874	94
29	Nowy Targ	Na budowę drogi Droga pienińska .	5.650	—		
		„ „ „ Drogi w Zakopanem, koszta komisyjne	415	80		
		Na budowę drogi Chabówka-Rabka .	5.000	—		
		Koszta komisyjne	16	40		
		Na budowę drogi Chabówka-Klikuszowa, koszta komisyjne . . .	22	—		
		Na budowę drogi Klikuszowa-Rabawyżna	4.000	—		
		Most na Białce	247	40		
		Na budowę drogi Zakopane-Dolina kościeliska.	30.000	—		
		Koszta komisyjne	1.590	29		
		Na budowę drogi Zakopane-Łysa Polana-Morskie Oko	447	40		
		Na budowę drogi Piwniczna-Szczawnica	45	36	47.434	65
30	Pilzno	Na budowę drogi Pilzno-Szynwałd .	9.000	—		
		„ „ „ Tuchów-Zawadka, mapy	26	95		
		Koszta komisyjne	2.470	49	11.497	44
31	Podhajce	Na budowę drogi Podhajce-Denysów.			2.000	—
32	Przemyśl	„ „ „ Chałupki medyckie-Stubno-Nienowice	5.000	—		
		Na budowę drogi Stroniowice Medyka	4.405	68	9.405	68
33	Przemyślany	„ „ „ Jaktorów-Uniów-Przemyślany, mapy	28	84		
		Koszta komisyjne	281	04		
		Na budowę drogi Przemyślany-Pomorzany, koszta komisyjne. . . .	41	86		
		Na budowę drogi Bohdanówka-Kurowice	2.074	79	2.426	53
34	Rawa	Na budowę drogi Rawa-Wulka mazowiecka	12.000	—		
		Koszta komisyjne.	66	80		
		Do przeniesienia . .	12.066	80	513.161	38

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	h.	Ogółem K	h.
		Z przeniesienia . . .	12.066	80	513.161	38
		Na budowę drogi Magierów-Niemirów-Hruszów, koszta komisyjne . . .	2 112	82		
		Zasiłek	50.000	—		
		Mapy	25	06		
		Ubezpieczenie robotników	68	20	64.272	88
35	Rohatyn	Na budowę drogi Bortniki-Łukowiec .	6.482	13		
		Koszta komisyjne.	24	58		
		Na budowę drogi Bołszowce Sarnki średnie	20 000	—		
		Koszta komisyjne.	1.654	80		
		Ubezpieczenie	8	18		
		Na budowę drogi Puków-Stratyn . .	5.814	51	33.984	20
36	Rudki	„ „ „ Komarno-Tuligłowy	3.860	73		
		Koszta komisyjne.	38	20		
		Na budowę drogi Ostrów-Czernichów, koszta komisyjne	42	20	3 941	13
37	Rzeszów	Na budowę drogi Tyczyn-Błażowa .	15.000	—		
		„ „ „ Bratkowice-Budy-Widełka	10.000	—		
		Na budowę drogi w śródmieściu . .	6.250	—		
		„ „ „ Sandomierskiej . .	5.000	—	36.250	—
38	Sambor	„ „ „ Sambor-Podbuż .	4 138	39		
		„ „ „ Przemyśl-Rudki .	2.654	94		
		„ „ „ Sądowa Wisznia-Sambor.	133	—	6.926	33
39	Nowy Sącz	Na budowę drogi Chełmiec-Naszacowice	4.251	46		
		„ „ „ Piwniczna-Szczawnica	3 973	94	8.225	40
40	Skałat	„ „ „ Skałat-Iwanówka-Tarnoruda			6.000	—
41	Śniatyn	Na budowę drogi Tułuków-Stecowa .	15.000	—		
		Koszta komisyjne.	1.964	54	16.964	54
42	Sokal	Na budowę drogi Krystynopol-Brody	55.000	—		
		Koszta komisyjne.	2.409	32		
		Na budowę drogi Bełz-Waręż . . .	19.622	—		
		„ „ mostu na Bugu . . .	61.227	91	138.259	23
43	Stary Sambor	„ „ drogi Ławrów-Mszaniec .	37.000	—		
		Ubezpieczenia	170	50		
		Koszta komisyjne.	2 261	20	39.431	70
44	Stryj	Na budowę drogi Tucholka-Smorze .			5.431	33
45	Tarnobrzeg	„ „ „ Radomyśl-Chwałowice			5.000	—
46	Tarnopol	„ „ „ Hłuboczek wielki-Tarnopol	829	39		
		Na budowę drogi Kozów-Pokropiwna-Jezierna	371	50		
		Na budowę drogi Denysów-Kopyczyńce-Podhajce	283	12		
		Na budowę drogi Tarnopol-Grzymałów	3.602	95	5.086	96
		Do przeniesienia . .			882.935	08

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	Szczegółowo h.	Ogółem K	Ogółem h.
		Z przeniesienia . . .			882.935	08
47	Tarnów	Na budowę drogi Tarnów-Ryglice . .			10.000	—
48	Tłumacz	„ „ „ Bohorodyczyn-Korszów			3.000	—
49	Trembowla	Na budowę drogi Semenów-Buczacz .	11.000	—		
		„ „ „ Dereniówka-Janów .	4.000	—	15.000	—
50	Turka	„ „ „ Turka-Czarna . .			26.000	—
51	Wadowice	„ „ „ Wadowice-Jawiszowice	10.000	—		
		Na budowę drogi Leśnica-Stronie-Zakrzów	3.229	39		
		Na budowę drogi Wadowice Osiek, koszta komisyjne	46	56	13 275	95
52	Wieliczka	Na budowę drogi Zabawa-Kokotów-Brzegi	3.723	94		
		Na budowę drogi Świątniki-Siepraw .	3.000	—		
		„ „ „ Gorzków-Dobczyce .	1.623	94	8.347	88
53	Zbaraż	„ „ „ Zbaraż-Berezowica .				
		„ „ „ Zbaraż Podwołoczyska			24 000	—
54	Złoczów	„ „ „ Przemyślany-Pomorzany	27.400	—		
		Koszta komisyjne.	1.325	66		
		Mapy	75	50		
		Ubezpieczenia	194	23		
		Na budowę drogi Złoczów-Dunajów .	6.944	31		
		„ „ „ Krasne-Poczapy .	3.097	58		
		„ „ „ Pomorzany-Zborów, koszta komisyjne	2.006	04	41.043	32
55	Żydaczów	Na budowę drogi Żurawno-Stryj . .			5.000	—
56	Żółkiew	„ „ „ Fujna-Dąbrowica .	2.097	55		
		„ „ „ Żółkiew-Kamionka .	504	89	2.602	44
		Razem . .			1,031.204	67
		Reszta kredytu przeniesiona na rok 1907			2.608	62
		Razem . .			1,033.813	29
		Od tego:				
		Reszta niezużytego kredytu z roku 1906	66.360	69		
		Zasiłki z c. k. Skarbu Państwa dla dróg:				
		a) Dobrosin-Magierów-Niemirów .	40.000	—		
		b) Przemyślany-Pomorzany . . .	7 400	—		
		C. k. Dyrekcya kolei Lwów, refakcya za rury dla drogi Przemyślany-Pomorzany.	52	50	113.813	19
		Pozostaje wydatek netto . .			920.000	10

Subwencye

asygnowane w roku 1907 z funduszu krajowego Rubr. VIII. lit. D. poz. 8a) na budowę dróg gminnych i powiatowych.

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	h.	Ogółem K	h.
1	Biała	Jawiszowice-Wadowice			76	80
2	Bóbrka	Bortniki-Mołodyńce-Łukowiec . .	18	15		
		Strzeliska-Chodorów	5.320	07		
		Koszta komisyjne	53	80	5.392	02
3	Bochnia	Bochnia-Szczurowa	2.827	97		
		Grodkowice-Kłaj	800	—	3.627	97
4	Bohorodczany	Sołotwina-Porohy	30.000	—		
		Koszta komisyjne	212	40		
		Rysownicy	82	80		
		Dźwiniacz-Sołotwina	3.266	25		
		Koszta komisyjne	76	36		
		Mapy	4	20	33.642	01
5	Borszczów	Głęboczek-Oleksińce			2.000	—
6	Brody	Brody-Leszniów-Szczurowice . .	13.353	60		
		Krystynopol-Brody	22	40	13.376	—
7	Brzesko	Brzesko-Berezowica, rysownicy .	3	90		
		Dębno-Melsztyn	9.000	—	9.003	90
8	Brzozów	Brzozów-Wara	29.295	55		
		Koszta komisyjne	2 684	78		
		Rysownicy	83	10	32 063	43
9	Buczacz	Niźniów-Jazłowiec	50.000	—		
		Rysownicy	138	32		
		Koszta komisyjne	2 365	79		
		Potok złoty-Łuka, rysownicy . .	19	20		
		Mapy	2	80		
		Buczacz-Nagórzanka	18	30	52.544	41
10	Dobromil	Hubicze-Bircza			6.000	—
11	Dolina	Most na Mizuniu			5	70
12	Drohobycz	Drohobycz-Schodnica-Rybnik (odbudowa mostu)	5 732	58		
		Drohobycz-Truskawiec (przełożenie) .	16.000	—		
		Koszta komisyjne	1.718	44		
		Dział-Opaka	8.460	02	31 911	04
13	Gorlice	Most na Białej pod Golanką . . .	3.556	67		
		Biecz Binarowa-Golanka	507	—		
		Gładyszów-Ujście ruskie	52	58	4.116	25
14	Gródek	Gródek-Kamienobród-Jaryna . . .	6.000	—		
		Koszta komisyjne	614	73		
		Rysownicy	495	52	7.110	25
15	Grybów	Florynka-Krzyżówka	5.000	—		
		Mapy	44	—		
		Do przeniesienia . . .	5.044	—	200.869	78

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	Szczegółowo h.	Ogółem K	Ogółem h.
		Z przeniesienia . . .	5.044	—	200.869	78
		Koszta komisyjne.	2.671	99		
		Rysownicy.	460	20	8.176	19
16	Horodenka	Horodenka - Obertyn	8.000	—		
		Niezwiska - Łuka - Potok złoty . . .	3.000	—	11.000	—
17	Husiatyn	Postołówka - Chorostków.	5.000	—		
		Mapy . . . . . » .	35	35		
		Rysownicy.	49	80		
		Koszta komisyjne.	980	15		
		Probużna - Dębówka	1.500	—		
		Koszta komisyjne	47	35	7.612	65
18	Jarosław	Jarosław - Pruchnik - Hucisko nienadowskie	12.000	—		
		Mapy	71	26		
		Rysownicy.	397	50		
		Koszta komisyjne.	1 545	96		
		Radymno - Oleszyce	2.400	—	16.414	72
19	Jaworów	Jaworów - Niemirów			2.243	12
20	Kałusz	Most nad Czeczwią w Tużyłowie, rysownicy	9	60		
		Koszta komisyjne.	140	10	149	70
21	Kamionka strum.	Żelechów wielki - Podliski małe . .	2.000	—		
		Kamionka str. - Tadanie - Streptów . .	12.000	—	14.000	—
22	Kolbuszowa	Kolbuszowa - Przecław			12 643	86
23	Kossów	Kossów - Jasienów górny.	10.000	—		
		Koszta komisyjne.	1.860	28		
		Rysownicy.	976	33	12.836	61
24	Kraków	Modlniczka - Brzezinka	13.409	25		
		Bronowice małe - Kopce	3.648	38		
		Baran - Niepołomice	1.380	80	18.438	43
25	Lwów	Krasów - Polana	6.500	—		
		Lwów - Brzuchowice	89	03	6 589	03
26	Mielec	Wojsław - Biesiadka			7.000	—
27	Mościska	Sądowa Wisznia - Sambor	4.000	—		
		Koszta komisyjne.	71	70		
		Rysownicy.	528	80		
		Pakość - Hussaków Radochońce. . .	16.000	—		
		Rysownicy.	31	65		
		Koszta komisyjne.	184	16		
		Dmytrowice - Orchowice - Rudki, mapy	36	54		
		Koszta komisyjne.	1.323	87		
		Rysownicy.	146	48	22.323	20
28	Myślenice	Jordanów - Spytkowice	5.921	29		
		Siepraw - Myślenice	3.226	78		
		Chabówka - Raba wyżna Klikuszowa .	2.826	81		
		Gorzków Dobczyce	3.389	95		
		Lubień - Mszana dolna, koszta komisyjne	70	—	15.434	83
		Do przeniesienia . .			355.732	12

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	h.	Ogółem K	h.
		Z przeniesienia . . .			355.732	12
29	Nisko	Most na Łęgu	160	63		
		Premia za ubezpieczenie robotników .	37	51		
		Nart-Cisów las	759	15		
		Nisko-Sojkowa-Maziarnia	2.867	29		
		Bojanów-Sojkowa-Jeżowe	4.000	—		
		Majdan-Stany-Rozwadów	914	91	8.739	49
30	Nowy Targ	Piwniczna-Szczawnica, rysownicy . .	1.964	18		
		Klikuszowa-Sieniawa-Chabówka . .	7.598	23		
		Most na Białce, koszta komisyjne . .	117	—		
		Czorsztyn-Sromowce, koszta komisyjne	47	—		
		Chabówka-Rabka	5.000	—		
		Droga Pienińska	400	—		
		Ubezpieczenie robotników	10	86		
		Zakopane-Łysa Polana, koszta komisyjne	49	—		
		Ulice i drogi w Zakopanem . . .	2.161	18		
		Koszta komisyjne	1.173	96		
		Zakopane-Kościeliska dolina . . .	40.000			
		Koszta komisyjne	1.706	90	60.228	31
31	Pilzno	Most na Wisłoce pod Przeczycą . .	823	50		
		Pilzno-Szynwałd	3.000	—		
		Tuchów-Zawadka, rysownicy . . .	1.755	78	5.579	28
32	Podhajce	Podhajce-Denysów			12.000	—
33	Przemyśl	Stubno-Nienowice			8.000	—
34	Przemyślany	Most na Gniłej Lipie (Przemyślany-Pomorzany)	8.000	—		
		Przemyślany-Jaktorów	8.000	—	16.000	—
35	Rawa	Rawa-Wulka mazowiecka	2.374	62		
		Koszta komisyjne	23	—		
		Rawa-Uhnów, koszta komisyjne . .	31	40		
		Rawa-Magierów, koszta komisyjne .	36	40		
		Rawa-Niemirów, rysownicy . . .	7	20		
		Dobrosin-Hruszów	35.000	—		
		Rysownicy	14	40		
		Koszta komisyjne	2.482	56	39.969	58
36	Rohatyn	Bortniki-Łukowiec	593	84		
		Koszta komisyjne	34	80		
		Bołszowce-Sarnki	11.000	—		
		Koszta komisyjne	516	04		
		Rysownicy	185	19		
		Bursztyn-Oskrzesińce, koszta komisyjne	60	30		
		Puków-Stratyn	3.277	81	15.667	98
37	Ropczyce	Sędziszów-Strzyżów	9 315	08		
		Iwierzyce-Nockowa	2.000	—	11 315	08
38	Rudki	Komarno-Tuligłowy	2.584	15		
		Koszta komisyjne	70	40	2.654	55
		Do przeniesienia . . .			535.886	39

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	h.	Ogółem K	h.
		Z przeniesienia . . .			535.886	39
39	Rzeszów	Droga dojazdowa do szkoły w Miłocinie	18.062	09		
		Koszta komisyjne	1.170	22		
		Nowa wieś-Łańcut	8.000	—		
		Tyczyn-Budziwój-Zarzecze	10.000	—		
		Ul. Sandomierska	10 000	—	47.232	31
40	Sambor	Sambor-Podbuż	899	79		
		Przemyśl-Rudki	1.530	60		
		Most na Strwiążu w Biskowicach i na Błażowie w Cerchawie . .	20.000	—		
		Koszta komisyjne	76	52	22.506	91
41	Nowy Sącz	Piwniczna-Szczawnica, mapy . . .	11	20		
		Rysownicy.	788	18		
		Most na Popradzie	511	75		
		Chełmiec Stadło-Naszacowice . . .	6 000	—	7 311	13
42	Skałat	Tarnopol Grzymałów	4.561	05		
		Skałat-Iwanówka-Orzechowa . . .	8.000	—	12.561	05
43	Śniatyn	Tułuków-Stecowa	10.000	—		
		Koszta komisyjne	1.890	72	11.890	72
44	Sokal	Krystynopol-Brody	105.961	—		
		Koszta komisyjne	2.197	76		
		Ubezpieczenie od wypadków . . .	—	82		
		Rysownicy	287	21		
		Most na Bugu	27.069	—		
		Bełz-Waręż	5.000	—	140.515	79
45	Stary Sambor	Ławrów-Mszaniec	10.000	—		
		Koszta komisyjne	545	60		
		Ubezpieczenie robotników	610	40	11.156	—
46	Stryj	Most na Stryju w Kruszelnicy (Synowódzko Kruszelnica)	603	40		
		Koszta komisyjne	250	—		
		Mapy	12	32		
		Rysownicy.	19	20	884	92
47	Tarnobrzeg	Chwałowice-Radomyśl	2.874	42		
		Mapy	29	82	2.904	24
48	Tarnopol	Hłuboczek-Kokutkowce	2.843	96		
		Kozłów-Pokropiwna-Jezierna . . .	2.381	94		
		Kupczyńce-Denysów-Podhajce . . .	7.349	21	12.575	11
49	Tłumacz	Tłumacz-Bohorodczany			5.000	—
50	Trembowla	Dereniówka-Janów	3.000	—		
		Semenów-Buczacz	6 000	—		
		Koszta komisyjne	55	12		
		Rysownicy.	20	10		
		Trembowla-Krowinki-Szuszczyn, koszta komisyjne	650	12		
		Rysownicy.	20	40	9.745	74
		Do przeniesienia . .			820.170	31

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	h.	Ogółem K	h.
		Z przeniesienia . . .			820.170	31
51	Turka	Turka-Czarna-Lutowiska	30.694	23		
		Sokolniki-Bobrce	7.000	—	37.694	23
52	Wadowice	Wadowice-Jawiszowice	20 000	—		
		Leśnica Stronie-Zakrzów . . .	2.133	78		
		Ryczów-Łączany	3.000	—	25 133	78
53	Wieliczka	Prokocim-Grabie	10.145	75		
		Koszta komisyjne	72	60		
		Gorzków-Dobczyce	1.615	07		
		Zabawa-Kokołów-Brzegi	271	32		
		Stadniki-Gdów	1.500	—		
		Świątniki-Siepraw	7.000	—		
		Podgórze-Brzegi-Grabie, koszta komisyjne	48	95	20.653	69
54	Zbaraż	Zbaraż-Podwołoczyska i Zbaraż Berezowica mała			18.500	—
55	Złoczów	Złoczów-Dunajów	14.000	—		
		Krasne-Pomorzany	8.870	04		
		Przemyślany-Pomorzany	5.000			
		Ubezpieczenie od wypadków . . .	37	17		
		Pomorzany-Zborów, mapy	68	88		
		Koszta komisyjne	238	48		
		Rysownicy.	693	56	28 908	13
56	Żółkiew	Fujna-Dąbrowica, ubezpieczenie od wypadków.		21		
		Zasiłek	1.770	79		
		Żółkiew-Kamionka, rysownicy. . .	9	60	1.780	60
57	Żywiec	Juraszów-Ujsoły-Granica węgierska, rysownicy	38	20		
		Lachowice-Jeleśna	2.467	37		
		Most na Koszarowej na drodze Polchorskiej	10.000	—	12.505	57
		Razem . .			965.346	31
		Od tego zwroty:				
		Reszta niezużytego kredytu z r. 1906.	2.608	62		
		Reszta udziałów stron interesowanych w sprawie budowy drogi Lwów-Brzuchowice	203	46		
		Nowy Targ zwrot reszty kredytów na budowę drogi Pienińskiej . .	820	94		
		Fundusz krajowy Rubr. VIII. wyd. D. poz. 8*a)* z r. 1908 na pokrycie nadwyżki zasiłków udzielonych w roku 1907	41.713	29	45 346	31
		Czysty wydatek . .			920.000	—

Subwencye

asygnowane w r. 1906 z funduszu krajowego Rubr. VIII. wydatków lit. D. poz. 225 b) na utrzymanie dróg gminnych i powiatowych.

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	Szczegółowo h.	Ogółem K	Ogółem h.
1	Biała	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			5.000	—
2	Bochnia	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
3	Brzesko	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			6.000	—
4	Brody	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
5	Brzozów	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
6	Chrzanów	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			2.000	—
7	Dobromil	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
8	Kraków	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			10.000	—
9	Limanowa	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
10	Mielec	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			8.000	—
11	Nowy Targ	Drogi zakopańskie	6.250	—		
		Objazd	878	—		
		Ubezpieczenie.	42	78		
		Regulacya Harklowej	4.000	—		
		Łysa Polana-Morskie Oko	3.000	—		
		Nadzór	1 910	—		
		Objazd	90	—		
		Ubezpieczenie.	28	60		
		Zakopane-Łysa Polana	15.380	—		
		Objazd	446	68		
		Ubezpieczenie.	251	62		
		Droga Pienińska	958	—		
		Objazd	44	32		
		Ubezpieczenie	1	68	33.281	68
12	Pilzno	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
13	Przemyślany	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
14	Ropczyce	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			2.000	—
15	Rudki	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
16	Rzeszów	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			7.000	—
17	Sanok	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
		Do przeniesienia . .			105.281	68

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	Szczegółowo h.	Ogółem K	Ogółem h.
		Z przeniesienia . . .			105.281	68
18	Śniatyn	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			7.000	—
19	Stryj	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
20	Turka	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			2.000	—
21	Złoczów	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
22	Żydaczów	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
		Razem . .			125.281	68
		Zwroty:				
		Datki na utrzymanie drogi Pienińskiej:				
		Nowy Targ, Wydział powiatowy. .	200	—		
		Szczawnica, Komisya klimatyczna .	200	—		
		Datki na utrzymanie drogi Zakopane-Łysa Polana-Nowy Targ, Wydział powiatowy.	545	—		
		Zakopane, Gmina	272	—		
		Zakopane, Komisya klimatyczna . .	818	—		
		Zamoyski hr. Władysław	400	—		
		Fundusz krajowy Rubr. VIII. wyd. poz. 8 *b)* (z r. 1907) na pokrycie nadwyżki zasiłków	2.846	68	5.281	68
		Czysty wydatek . .			120.000	—

Subwencye

asygnowane w r. 1907 z funduszu krajowego Rubr. VIII. wydatków poz. 8 b) na utrzymanie dróg gminnych i powiatowych.

1	Biała	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
2	Bochnia	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.	3.000	—		
		Na utrzymanie drogi Bochnia-Limanowa	2.000	—	5.000	—
3	Brody	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
4	Brzozów	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.	2.000	—		
		Na utrzymanie drogi Izdebki-Hłudno.	2.000	—		
		Na utrzymanie drogi Piątkowa-Harta.	2.000	—	6.000	—
		Do przeniesienia			18.000	—

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	Szczegółowo h.	Ogółem K	Ogółem h.
		Z przeniesienia . . .			18.000	—
5	Chrzanów	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			2.000	—
6	Dąbrowa	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			2.000	—
7	Gródek	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			2.000	—
8	Grybów	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			2.000	—
9	Kałusz	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
10	Kolbuszowa	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			1.000	—
11	Kraków	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			8.000	—
12	Limanowa	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
13	Lwów	Na utrzymanie drogi Kukizów-Jaryczów			6.000	—
14	Nisko	Na budowę kładki na Łęgu . . .			2.500	—
15	Nowy Targ	Drogi zakopańskie	6.395	—		
		Koszta komisyjne	265	—		
		Ubezpieczenia	1	39		
		Łysa Polana-Morskie Oko	4.300	—		
		Nadzór i koszta komisyjne . . .	2.046	92		
		Zakopane-Łysa Polana	18.720	—		
		Zakopane-Kościeliska dolina, koszta komisyjne	74	—		
		Droga Pienińska	708	—		
		Koszta komisyjne	94	48	32.604	79
16	Pilzno	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			2.000	—
17	Podhajce	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			2.000	—
18	Przemyślany	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4 000	—
19	Rawa	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			7.000	—
20	Ropczyce	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			2.000	—
21	Rzeszów	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4.000	—
22	Sanok	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
23	Stryj	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			4 000	—
24	Turka	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
25	Wieliczka	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			1.000	—
		Do przeniesienia . .			115.104	79

L. porz.	Powiat	Droga	Szczegółowo K	h.	Ogółem K	h.
		Z przeniesienia . . .			115.104	79
26	Żydaczów	Na zasilenie powiatowych funduszów drogowych.			3.000	—
		Fundusz krajowy Rubr. VIII. wyd. poz. 8 *b)* zwrot nadwyżki zasiłków udzielonych w roku 1906 . . .			2.846	68
		Razem . .			120.951	47
		Od tego zwroty:				
		Datki na konserwacyę drogi Pienińskiej:				
		Nowy Targ, Wydział powiatowy. .	200	—		
		Szczawnica, Komisya klimatyczna .	200	—		
		Datki na utrzymanie drogi Zakopane-Łysa Polana:				
		Nowy Targ, Wydział powiatowy. .	545	—		
		Zakopane, Zwierzchność gminna . .	272	—		
		Zakopane, Komisya klimatyczna . .	818	—		
		Zamoyski hr. Władysław	400	—	2 435	—
		Czysty wydatek . .			118 516	47

Zakładowy fundusz pożyczkowy na budowę dróg gminnych i powiatowych.

Zakładowy fundusz pożyczkowy na budowę dróg powiatowych i gminnych wynosił z dniem 31. grudnia 1905 r. . . . . 920.000 K — h

Dotacya z funduszu krajowego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 17. lutego 1898 z przyznanych 15-tu rat:

VIII. rata na rok 1906 . .	40 000 K — h	
IX. „ „ „ 1907 . .	40.000 „ — „	80 000 „ — „
Razem . .		1,000.000 K — h

Po koniec roku 1905 udzielono Wydziałom powiatowym pożyczek w sumie . . . . . 2,584.963 K 64 h

Udzielono pożyczek Wydziałom powiatowym w r. 1906, a to:

1. Brzozów . . .	10.000 K — h	
2 Drohobycz . .	40.000 „ — „	
3. Gródek Jagiel. .	10.000 „ — „	
4. Grybów . . .	3.500 „ — „	
5. Nowy Sącz . .	20.000 „ — „	
6. Rzeszów . . .	20.000 „ — „	
7. Ropczyce . . .	20.000 „ — „	
8. Sambor . . .	27.000 „ — „	
9. Śniatyn . . .	4.000 „ — „	
10. Stary Sambor . .	20.000 „ — „	
11. Turka . . .	16.134 „ — „	190.634 K — h

W r. 1907 a to:

1. Bóbrka . . .	25 000 K — h		
2. Buczacz . . .	30.000 „ — „		
3. Brzozów . . .	8.000 „ — „		
4. Drohobycz . .	20.000 „ — „		
5. Dąbrowa . . .	12.000 „ — „		
6. Kosów . . .	20.000 „ — „		
7. Rohatyn . . .	40.000 „ — „		
8. Sambor . . .	53 000 „ — „		
9. Sniatyn . . .	30.000 „ — „		
10 Stary Sambor . .	12.000 „ — „		
11. Turka . . .	15.000 „ — „		
12. Żywiec . . .	18.000 „ — „	283.000 K — h	473.634 K — h
	Razem . . .		3,058.597 K 64 h
Na rachunek powyższych pożyczek spłacono po koniec roku 1905 . .		1,729.793 K 42 h	
W roku 1906 .	157.420 K 79 h		
W roku 1907 .	136.143 „ 54 .	293.564 „ 33 „	
	Ogółem spłacono . . .		2,023.357 K 75 „

Po porównaniu z sumą udzielonych pożyczek j. w. pozostaje do zwrotu w latach następnych . . 1,035.239 K 89 „
jak to w zamknięciu tego funduszu za r. 1907 wykazano.

Od ulokowanej rozporządzalnej gotówki na 3% rachunku bieżącym uzyskano odsetki po koniec r. 1905		34.178 „ 29 „
za rok 1906	3.664 K 41 „	
za rok 1907	2.407 „ 94 „	6.072 „ 35 „
Razem uzyskano . .		40.250 K 64 h
Od Wydziałów powiatowych otrzymano z tytułu 6% odsetek zwłoki za niedotrzymanie terminu płatności rat pożyczkowych po koniec roku 1905 .		9.264 K 35 h
za rok 1906	1.206 K 83 h	
za rok 1907	635 „ 48 „	1.842 „ 31 „
Razem . .		11.106 K 66 h

Bilans z 31. grudnia 1907.

Należytości czynne:		
1. Od Wydziałów powiatowych:		
a) z tytułu zwrotu kapitału .	1,035.239 K 89 h	
b) „ „ 6% odsetek zwłoki	4 „ 25 „	1,035.244 K 14 h
2. na 3% rachunku bieżącym funduszu krajowego		14.252 „ 65 „
Suma należytości czynnych . .		1,049.496 K 79 h
Należytości bierne		— „ — „
Czysty stan czynny		1,049.496 K 79 h
Z końcem roku 1905 czysty stan czynny wynosił .		961.583 „ 25 „
zaś z 31. grudnia 1907 j. w. wykazano wynosi . .		1,049.496 „ 79 „
Z porównania okazuje się przyrost majątku za r. 1906 i 1907 o kwotę		87.913 K 54 h
Wedle zamknięć rachunkowych okazał się przyrost za rok 1906 w kwocie		44.933 „ 51 „
zaś w roku 1907 w kwocie		42 980 „ 03 „
Zatem razem j. w. . .		87.913 K 54 h

Alegaty 3, 4, 5, 6. Ewidencya miejscowych i powiatowych funduszów drogowych

W załączeniu jako alegaty 3, 4, 5, 6 przedkładamy wykazy dochodów i wydatków miejscowych funduszów dróg gminnych za r. 1905 i 1906 tudzież wykazy wynikłości zamknięć rachunkowych powiatowych funduszów drogowych za rok 1905 i 1906.

Sprawa projektu na budowę drogi gminnej I. kl. Tuchów-Zawadka z mostem na Wisłoce i z odnogą Jodłowa-Jaworze w powiecie pilzneńskim.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa oznajmiło, że ostateczna decyzya co do przyznania zasiłku państwowego na budowę drogi gminnej I. klasy Tuchów-Zawadka z odnogą Jodłowa-Jaworze nastąpi, gdy Wydział krajowy przedłoży projekt i kosztorys wypracowany przez techniczne organa Wydziału krajowego.

Wskutek tego zarządzono w ciągu r. 1906 przeprowadzenie zdjęć na gruncie, a w ciągu zimy 1906/7 opracowano odnośny projekt dla całkowitej długości 20 km., wraz kosztorysem obliczonym na 975.000 kor. Projekt ten obejmuje przestrzeń 14 300 m. od granicy powiatu tarnowskiego przez Jodłową z mostem na Wisłoce do Zawadki celem złączenia z drogą państwową Tarnów-Jasło i odnogę 5700 m. z Jodłowy do Jaworza dla złączenia z tą samą drogą państwową.

Projekt ten przedłożono c. k. Namiestnictwu dla wyjednania zasiłku państwowego.

Sprawa uznania dróg za drogi gminne I. kl.

Wydział krajowy na wniosek odnośnych Wydziałów powiatowych uznał za drogi gminne I. klasy:

W r. 1906:

W powiecie	Bobreckim	2	drogi	długości . .	21.007 km.
„ „	Bocheńskim	1	droga	długości . .	0.700 „
„ „	Buczackim	1	„	„ . .	0.534 „
„ „	Chrzanowskim	1	„	„ . .	16.300 „
„ „	Drohobyckim	1	„	„ . .	6.300 „
„ „	Grybowskim	1	„	„ . .	7.000 „
„ „	Horodeńskim	1	„	„ . .	8.000 „
„ „	Kolbuszowskim	1	„	„ . .	6.177 „
„ „	Kołomyjskim	1	„	„ . .	16.000 „
„ „	Mościskim	1	„	„ . .	12.000 „
„ „	Nowotarskim	1	„	„ . .	5.000 „
„ „	Samborskim	2	„	„ . .	14.000 „
„ „	Skałackim	1	„	„ . .	17.500 „
„ „	Turczańskim	2	„	„ . .	30.000 „
„ „	Wadowickim	1	„	„ . .	6.500 „
„ „	Złoczowskim	2	„	„ . .	22.114 „
				Razem . .	189.132 km.

W r. 1907:

W powiecie	Bialskim	2	drogi	długości . .	9.500 km.
„ „	Bocheńskim	1	droga	„ . .	3.500 „
„ „	Bohorodczańskim	1	„	„ . .	17.000 „
„ „	Brzozowskim	13	dróg	„ . .	98.925 „
„ „	Drohobyckim	1	droga	„ . .	9.000 „
„ „	Jasielskim	1	„	„ . .	7.000 „
„ „	Nowotarskim	1	„	„ . .	12.000 „
„ „	Rohatyńskim	1	„	„ . .	2.500 „
„ „	Wielickim	1	„	„ . .	3.372 „
				Razem . .	162.797 km.

E.

Publiczne dojazdy kolejowe.

W czasie od 1. lipca 1906 r. do dnia 31. marca 1908 r. przedstawiają się dalsze wyniki w urządzeniu publicznych dojazdów kolejowych, jak następuje:

1. W powiecie bobreckim.

Z powodu budowy linii kolejowej Lwów-Podhajce przeprowadzono z końcem października 1907 rozprawę konkurencyjną dla dojazdu kolejowego od stacyi Mikołajów do rynku miasteczka — długości około 1 km., przyczem na żądanie interesowanych gmin, zalecono rozpatrzenie alternatywy trasy. Odnośny projekt ma być przedmiotem ponownej rozprawy.

2. W powiecie borszczowskim.

Dojazd kolejowy do stacyi w Borszczowie zrekonstruowano kosztem 3.350 kor., dokonano kołaudacyi przeprowadzanych robót i zatwierdzono dotyczące rachunki.

3. W powiecie brzeskim.

Dojazd kolejowy do stacyi Biadoliny Szlacheckie wykonano na przestrzeni 2.200 m. b. Dalsza część w toku budowy.

4. W powiecie brzeżańskim.

1. C. k. Namiestnictwo orzeczeniem z dnia 17. grudnia 1907, l. 152.346 uznał potrzebę budowy dojazdu kolejowego mającego łączyć stacyę Brzeżany kolei lokalnej Lwów-Podhajce z gościńcem państwowym w Brzenach o długości 0.828.

2. W styczniu 1908 odniesiono się do c. k. Namiestnictwa o wydanie orzeczenia w sprawie budowy dojazdu kolejowego do stacyi w Hinowicach długości 1.121 km.

5. W powiecie chrzanowskim.

Dokonano kolaudacyi budowy dojazdu Jaworzno-Szczakowa, asygnowano resztę datku konkurencyjnego z funduszu krajowego i polecono uzupełnienie braków, skonstatowanych przy kolaudacyi.

6. W powiecie dąbrowskim.

Przeprowadzono budowę dojazdów do stacyi Dąbrowa i Żabno — pierwszy dług. 0·615 km., drugi dług. 1.130 km. i oddano je do publicznego użytku.

7. W powiecie dobromilskim.

a) Dojazd kolejowy w Starzawie:

C. k. Namiestnictwo orzeczeniem z dnia 28. września 1906 l. 126.086 uznało potrzebę budowy tego dojazdu, dotąd jednak budowa ta nie zosłata jeszcze uskutecznioną.

b) Dojazd w Dobromilu:

Orzeczeniem c. k. Namiestnictwa z dnia 19. czerwca 1906 l. 76.051 uznano potrzebę rekonstrucyi tego dojazdu i zwiększenia jego szerokości, dotychczas jednak rekonstrukcya ta nie została przeprowadzoną.

8. W powiecie drohobyckim.

Sprawa budowy dojazdów kolejowych do stacyi w Borysławiu i Dobrowlanach w chwili przeprowadzenia rozpraw konkurencyjnych na dniu 21., względnie 17. maja 1906 nie postąpiła naprzód.

9. W powiecie gródeckim.

Dojazd kolejowy do stacyi w Stawczanach wykonany został częściowo na przestrzeni 1510 mb. i zalecono Wydziałowi powiatowemu, aby w roku 1908 wykończył budowę na pozostałej przestrzeni 1.427 mb.

10. W powiecie horodeńskim.

Sprawa budowy dojazdu kolejowego do stacyi w Horodence mieście nie postąpiła naprzód, gdyż okazała się potrzeba wywłaszczenia przyległych gruntów.

11. W powiecie husiatyńskim.

Na dojeździe kolejowym od stacyi w Hadyńkowcach do miasteczka w Probużnej zbudowano most w miejsce śluzy i dokonano na dniu 7. listopada z. r. kolaudacyi tej budowy.

12. W powiecie kamioneckim.

Z powodu budowy kolei Lwów Stojanów odbyła się w roku 1907 komisya obchodowa przy udziale inżyniera Wydziału krajowego, przy której rozpatrywano budowy kilku dojazdów kolejowych.

13. W powiecie łańcuckim.

Do budowy dalszej części dojazdu kolejowego w Grodzisku wydelegowano w kwietniu 1908 inżyniera Wydziału krajowego.

14. W powiecie myślenickim.

Przy dojeździe kolejowym w Jordanowie dokonano rekonstrukcyi, a mianowicie ułożenia krawężników, wybrukowania ścieków i urządzenia chodnika na długości 150 mb.

15. W powiecie nadwórniańskim.

Sprawa budowy dojazdu kolejowego do stacyi w Nadwórnie natrafia na trudności wobec tego, iż zachodzi potrzeba lokalnej regulacyi potoku Strymby. C. k. Ministerstwo rolnictwa przyrzekło przyczynić się do kosztów tej regulacyi, zażądało jednak jeszcze dodatkowych wyjaśnień, o które odniesiono się do Wydziału powiatowego.

16. W powiecie podhajeckim.

W sprawie budowy dojazdu kolejowego do stacyi w Podhajcach, długości 59 mb., odbyła się rozprawa konkurencyjna dnia 4. grudnia 1907.

17. W powiecie przemyślańskim.

Z powodu budowy kolei lokalnej Lwów - Podhajce zachodzi potrzeba wybudowania dojazdów kolejowych do stacyi w Kurowicach, Przemyślanach, Wołkowie i Dunajowie.

W przedmiocie tej budowy odbyły się w dniach 26., 27. i 28. marca rozprawy konkurencyjne, na podstawie których odniesiono się do c. k. Namiestnictwa o wydanie orzeczeń co do potrzeby budowy tych dojazdów kolejowych.

18. W powiecie rawskim.

Dokonano rekonstrukcyi dojazdu kolejowego w Uhnowie z częściowem przełożeniem i skróceniem trasy i przeprowadzono kolaudacyę — jednak wynik jej oraz rachunki z tej budowy nie były jeszcze przedmiotem merytorycznego załatwienia, ponieważ dotąd brak orzeczenia c. k. Namiestnictwa co do potrzeby tej rekonstrukcyi.

19. W powiecie rohatyńskim.

C. k. Namiestnictwo uczyniło zależnem wydanie orzeczenia o potrzebie budowy dojazdu kolejowego w Psarach od powzięcia przez Radę powiatową uchwały o budowie drogi z Knihynicz do Psar jako drogi gminnej I. klasy.

20. W powiecie skałackim.

W sprawie budowy dojazdu kolejowego do stacyi Bogdanówka-Kamionki odniesiono się w marcu b. r. do c. k. Namiestnictwa o wydanie orzeczenia.

21. W powiecie sokalskim.

Rekonstrukcya dojazdu kolejowego do stacyi w Bełzie na przestrzeni 975 mb. została uskutecznioną kosztem 21.000 K.

22. W powiecie tarnobrzeskim.

Dojazd do stacyi kolejowej w Grębowie zbudowano na długości 1.500 mb. Dalsza część w toku budowy.

23. W powiecie tarnopolskim.

a) Dojazd kolejowy do stacyi Denysów-Kupczyńce.

Uzyskano orzeczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 12. kwietnia 1907 l. 43.366, poczem zarządzono budowę, która jest w toku.

b) Dojazd kolejowy do stacyi Szlachcińce.

Uzyskano orzeczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 18. lipca 1907 l. 86.335 — i zarządzono budowę.

c) Dojazd kolejowy do stacyi w Borkach wielkich.

Od przeprowadzenia rozprawy konkurencyjnej na dniu 18. czerwca 1906 sprawa nie postąpiła naprzód.

24. W powiecie tarnowskim.

Uzyskano orzeczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 7. maja 1907 l. 55.418 o potrzebie budowy dojazdu kolejowego do stacyi Łukowa kolei lokalnej Tarnów - Szczucin — długości 1.091 mb. i przystąpiono do budowy, która jest na ukończeniu.

25. W powiecie turczańskim.

a) Dojazd kolejowy do stacyi Jabłonka niżna wybudowano na przestrzeni 2.380 mb. i oddano do użytku publicznego. W dalszej części przeprowadzono roboty ziemne i budowlane na długości 3.600 mb., a wskutek przerobienia projektu c. k. Namiestnictwo wydało uzupełniające orzeczenie z dnia 24. marca 1908 do l. 28.147.

b) Uzyskano orzeczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 11. maja 1907 l. 57.606 o potrzebie budowy dojazdu kolejowego do stacyi w Siankach. Nadto w listopadzie 1907 objęto w zarząd Wydziału powiatowego i dokonano kolaudacyi części początkowej dojazdu na długości 1.450 mb, zbudowanej przez Zarząd kolejowy i przeprowadzono uzupełniającą rozprawę konkurencyjną co do zmiany kierunku końcowego, mającego być zbudowanym przez powiat.

26. W powiecie wadowickim.

W przedmiocie budowy dojazdu kolejowego do stacyi w Leńczach odbyła się rozprawa konkurencyjna dnia 27. stycznia b. r.

27. W powiecie wielickim.

a) Wygotowany przez Wydział powiatowy projekt budowy dojazdu do stacyi kolejowej w Radziszowie zwrócono Wydziałowi do uzu-

pełnienia i zarządzono zbadanie projektu na gruncie przez inżyniera krajowego.

b) Sprawa rozszerzenia dojazdu kolejowego do stacyi Podgórze-Bonarka, co do której c. k. Namiestnictwo wydało orzeczenie w roku 1905, nie postąpiła.

28. W powiecie zbarazkim.

Wykonano budowę dojazdu kolejowego do stacyi w Zbarażu, długości 140 mb. i przeprowadzono kolaudacyę.

29. W powiecie żółkiewkim.

Na dojeździe kolejowym do stacyi w Żółkwi wybudowano most konstrukcyi żelazno-betonowej kosztem przeszło 17.000 koron.

30. W powiecie złoczowskim.

W sprawie budowy dojazdu kolejowego Ożydów-Sokołówka wezwano Wydział powiatowy do wypracowania technicznego operatu.

31. W powiecie żywieckim.

W sprawie budowy dojazdu kolejowego do stacyi w Zwardoniu nie zapadło jeszcze orzeczenie c. k. Namiestnictwa, ponieważ Dyrekcya państwa żywieckiego przedłożyła samoistny projekt, odmienny od tego, który był podstawą rozprawy konkurencyjnej. Projekt ten udzieliło c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu celem wydania opinii.

F.

Inne ważniejsze sprawy.

Szkoła konduktorów drogowych.

O wynikach trzeciego roku nauki (1906/907) trzeciego trzechlecia szkoły praktycznej konduktorów drogowych przedkładamy następujące sprawozdanie:

Dnia 16. listopada 1906 po powrocie uczniów z praktyki letniej II. roku szkolnego zamknięto klasę II. i wpisano ich do klasy III ciej.

Naukę zimową klasy III ciej rozpoczęto dnia 16. listopada 1906 r. a zakończono dnia 15. kwietnia 1907 po egzaminach kursowych.

Na powyższym kursie udzielano następujących przedmiotów:

1. Projektowanie dróg z ćwiczeniami, utrzymanie dróg, roboty sztuczne z ćwiczeniami, rysunek techniczny i kaligrafia, przepisy administracyi drogowej, język polski i geografia Polski i Rusi, język ruski, w końcu dodatkowe szczegółowe objaśnienia i przepisy tyczące się praktyki.

Z 28 uczniów zwyczajnych, wpisanych do klasy III., wszyscy ukończyli naukę i złożyli z pomyślnym wynikiem egzamin kwalifikacyjny.

Po egzaminach kursowych wysłano powyższych uczniów na praktykę letnią klasy III. do robót drogowych, prowadzonych pod kierownictwem inżynierów krajowych i powiatowych, jak to uwidoczniono w zestawieniu załączonem jako Alegat 7. W dołączonym alegacie podano również wyniki egzaminu kursowego klasy III., oraz ogólny wynik praktyki letniej w roku 1906. W rubryce 5. powyższego alegatu uwidoczniono, gdzie każdy z uczniów odbywał praktykę letnią.

Alegat 7.

Nauka zimowa klasy III. obejmowała następujące przedmioty: *a)* Projektowanie dróg z ćwiczeniami; *b)* utrzymanie dróg; *c)* roboty sztuczne i mosty; *d)* zadania i rysunki do robót sztucznych; *e)* przepisy administracyi drogowej; *f)* język polski, geografia i statystyka Galicyi; *g)* język ruski.

Koszta utrzymania szkoły i stan funduszów na całe trzechlecie przedstawiają się następująco:

Wydatki

za czas od 16. listopada 1904 po koniec sierpnia 1907:

1. Dodatek za kierownictwo szkoły	1.850 K	— h
2. Wynagrodzenie za wykłady	12.488 „	— „
3. Stypendya uczniów . .	19.500 „	— „
4. Zapomogi uczniów . . .	90 „	— „
5. Koszta wyjazdu uczniów na praktykę	1.464 „	60 „
6. Wynagrodzenie uczniów w czasie udzielonych im urlopów .	245 „	50 „
7. Potrzeby szkolne i inne wydatki z tytułu administracyi . . .	3.309 „	69 „
8. Obsługa szkoły	300 „	— „
Wydatki razem . . .		39.247 K 79 h

Dochody

własne szkoły w III. trzechleciu, wraz ze zwrotami kosztów wyjazdu uczniów na praktyki letnie wynoszą	2.156 K 93 h
Z porównania okazuje się, czysty wydatek w III. trzechleciu pokryty z funduszu krajowego w kwocie	37.090 „ 86 „
Ponieważ było 28 uczniów, przeto koszt wykształcenia jednego ucznia wynosił	1.324 „ 67 „
czyli rocznie na jednego ucznia wydano	441 „ 56 „

Dnia 16. listopada 1907 rozpoczęto czwarte trzechlecie szkoły konduktorów drogowych. Wskutek rozpisanego konkursu na 35 miejsc w tej szkole zgłosiło się 166 kandydatów, z których przypuszczono do egzaminu wstępnego 106. Z 90 kandydatów, który zdali egzamin wstępny, przyjęto 41, t. j. 5 ponad liczbę wolnych miejsc, ze względu, iż w ciągu kursu odpada zazwyczaj pewna liczba uczniów.

Z funduszu krajowego nadano stypendya 32 przyjętym uczniom.

W pierwszem półroczu 1907/8 r. udzielano następujących przedmiotów: Nauka o drogach i materyałach budowlanych, rysunek techniczny i kaligrafia, wiadomości przyrodnicze i stosowane, miernictwo i geometrya wykreślna, rysunek z geometryi wykreślnej, arytmetyka i algebra, planimetrya i stereometrya, język polski, język ruski

Egzamin kursowy zdało 32 uczniów z wynikiem, który jest uwi-
Alegat 8. doczniony w zestawieniu, załącznem jako Alegat 8. W zestawieniu tem uwidoczniono również rozmieszczenie uczniów na praktyce letniej w r. 1908.

Krajowe warstaty dla wyrobów betonowych.

Ruch wyrobów betonowych w 6 krajowych warstatach, a mianowicie: w Rzeszowie, Jarosławiu, Żółkwi, Kamionce strum., Borszczowie i Brzeżanach w roku 1907 przedstawia się, jak następuje:

1. Na budynki i narzędzia wydano . . .	5.110 K 72 h
2. „ roboty betonowe	85.996 „ 17 „
Razem . . .	91.106 K 89 h

Wyrobiono:

a) rur	12.428 sztuk
b) krawężników, płyt i t. p. . . .	31.888 „
Razem . . .	44.316 sztuk

Co stanowi 1.998 metr. sześć. betonu.

Sprzedano:

(z pozostałych wyrobów betonowych z roku 1906 i wyprodukowanych w roku 1907).

a) rur	12.655 sztuk
b) krawężników, płyt i t. p. . . .	28.739 „
Razem . . .	41.394 sztuk
Co stanowi 2.062 metr. sześć. betonu.	
Ze sprzedaży uzyskano	93.463 K 53 h.

Koszta założenia warstatów, oraz koszta wyrobów betonowych od roku 1899, t. j. od założenia warstatów do końca roku 1907 przedstawiają się, jak następuje:

1. Na założenie warstatów wydano . . .	79.721 K 19 h
2. „ wyroby betonowe	625.153 „ 53 „
Razem . . .	704.874 K 72 h
Wyrobiono: rur, krawężników i t. p. 301.921 sztuk objętości	14.535 m^3
Sprzedano: 270.359 sztuk objętości . . .	13.476 m^3
Pozostało: 31.562 „ „ . . .	1.059 m^3

Ze sprzedaży uzyskano	656.810 K — h
Należytość czynna za wyroby wynosiła z końcem roku 1907	14.043 „ 55 „
Wartość pozostałych wyrobów, według cen z r. 1907	49.115 „ 60 „
Wartość pozostałych materyałów surowych .	3.217 „ 36 „
Razem . . .	723.186 K 51 h.

Nadwyżkę wartości pozostałych wyrobów i materyałów w kwocie 18.311 K 79 h przeznaczono na pokrycie administracyi, dalszej produkcyi i na zakupno nowych narzędzi. Zniżono przytem ceny wyrobów w krajowych warstatach w Brzeżanach i Borszczowie.

Sprawa uwolnienia krajowych i powiatowych warstatów do wytwarzania wyrobów betonowych od obowiązku stosowania się do przepisów ust. przemysłowej tudzież od podatku zarobkowego.

W sprawozdaniu z czynności w zakresie dróg za czas od 1. stycznia 1904 do 30. czerwca 1905 Wydział krajowy oznajmił, że na jego przedstawienie c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 26. maja 1905 l. 467/pr. zgodziło się, aby w krajowych warstatach dla wyrobów betonowych, nie będących zakładami przemysłowymi względnie przedsiębiorstwami w znaczeniu ustawy przemysłowej i służących wyłącznie celom publicznym tudzież w warstatach dla wyrobów betonowych, założonych i utrzymywanych przez powiaty wyłącznie dla celów drogowych, a więc służących również wyłącznie celom publicznym i jako takie wyjętych również z pod przepisów ustawy przemysłowej wyrabiano także rury betonowe do użytku przy budowie studzien i odstępywano je po cenie własnej produkcyi bez żadnego zysku gminom do budowy gminnych studzien publicznych, bez podciągania tych warstatów z tego powodu pod przepisy ustawy przemysłowej.

Nawiązując do powyższego sprawozdania, Wydział krajowy oznajmia, że c. k. krajowa Dyrekcya skarbu rozporządzeniem z dnia 28. maja 1907 l. 55.844, wydanem do c. k. administracyi podatków we Lwowie i w Krakowie oraz wszystkich c. k. Starostw, orzekła, iż utrzymywane przez Wydział krajowy względnie przez Wydziały powiatowe warsztaty do wytwarzania wyrobów z betonu, służących do budowy i utrzymania dróg publicznych i studzien gminnych i używanych przez pomienione organa na cele własne, bądź też odstępywanych innym organom autonomicznym a wyjątkowo i osobom prywatnym bez zysku, jedynie po cenie kosztów własnych, nie posiadają charakteru przedsiębiorstw zarobkowych

po myśli §§. 1 i 83 ustawy o bezpośrednich podatkach osobistych z dnia 25. października 1896 (Dz. u. p. Nr. 220) i że przeto dopóki w tym ich charakterze nie zajdzie żadna zmiana, nie należy pociągać ich do podatku zarobkowego wedle II. działu powołanej ustawy.

Alegat 9. Rachunki funduszu pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych.

Podług załączonego jako alegat 9. wykazu (od poz. 1. do 7. i 8.) funduszu pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych po koniec roku 1906 (rachunków z drogi powiatowej Grzymałów-Skałat Smykowce za rok 1906 dotychczas nie przedłożono, wpisano więc wynikłości za r. 1905) przedstawiają się wynikłości rachunków sześciu dróg w trzech powiatach, jak następuje:

Należytość od stron konkurencyjnych . .	93.573 K 87 h
Zapas gotówką i efektami	13 215 „ 20 „
Razem	106.789 K 07 h
Należytości bierne przypadające stronom konkurencyjnym do wypłaty za przerobne	186.529 „ 52 h
Okazuje się niedobór . . .	79.740 K 45 h
który od niedoboru wykazanego w sprawozdaniu za rok 1905 (względnie po koniec czerwca 1906) w kwocie	77.009 „ 02 „
zwiększył się o kwotę . . .	2.731 K 43 h.

Z przyczyn podniesionych w poprzednich sprawozdaniach (za lata 1897 po koniec roku 1905) mianowicie, że pierwotne przypisy w księgach likwidacyjnych były nie jasne i zbyt ogólnikowe, a tem samem płynność należytości konkurencyjnych należycie udowodnioną być nie mogła — odpisano z należytości czynnych w roku 1906 według powołanego powyżej wykazu datki konkurencyjne z funduszu pro praeterito budowy dróg krajowych:

a) Lwów-Rohatyn	3.395 K 19 h
b) Brzeżany-Podwołoczyska	46 „ 40 „
Razem	3.441 K 59 h.

Stan zebranych po koniec czerwca 1906 zapasów kasowych, ulokowanych na książeczki wkładkowe Banku krajowego — przechowanych tymczasowo w depozytach ogólnych funduszu krajowego — wynosił wedle sprawozdania za rok 1905, jak następuje:

a) na książeczce Nr. 8.229 kwotę	13.772 K 41 h		
b) „ „ „ 9.556 „	14.841 „ 56 „	28.613 K 97 h	

Doliczając do tego narosłe odsetki za czas od 1. lipca 1906 do d. 10. października 1907 od książeczki Nr.

ad a) 8.229 w kwocie (247·90 +252·36+142·58)	642 K 84 h	
ad b) 9.556 w kwocie (267·14 +271·94+153·66)	692 „ 74 „	
Razem . . .	1.335 K 58 h	

tudzież takież narosłe procenty (z powodu że Bank krajowy podniósł stopę procentową z 3·60% na 4%, rzeczone zapasy kasowe ulokowano na nowe książeczki tegoż Banku, mianowicie zapasy ad a) na numer 25.829 zaś zapasy ad b) na numer 25.830 wraz z narosłymi procentami) za czas od 11. października do 31. grudnia 1907 od pomienionych wyżej książeczek numer:

a) 25.829 w kwocie	126 K 40 g		
b) 25.830 „ „	136 „ 21 „	= 262 K 61 h	= 1.598 „ 19 „

Ogółem wynosił stan zebranych zapasów po koniec roku 1907 razem kwotę . . . . . 30.212 K 16 h

*

mianowicie na książeczce numer:

ad a) 25.829 kwotę . . .	14.541 K 65 h	
ad b) 25.830 „ . . .	15.670 „ 51 „	
razem j. w. . . .	30.212 K 16 h	

Z zapasów tych zakupiono — jak LW. 38.891/08 — 4% listy rentowe po kursie 95 K za sztukę na 100 K mianowicie:

a) Ser. B. Nr. 329 i 330 po 100 K	200 K — h	
b) Ser. E. Nr. 108 do włącznie 122 t. j. 15 sztuk po 2.000 K . .	30.000 „ — „	30.200 K — h

z kuponami od 1. kwietnia 1908 bieżącymi za łączną kwotę 28.690 K — plus za kupon czynny płatny dnia 1. października 1908 w kwocie 53 K 69 h, czyli razem za kwotę 28.743 K 69 h.

Wskutek tego stan zapasów pomienionego funduszu pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych wynosi z dniem 18. kwietnia 1908, jak następuje:

1. w powołanych wyżej dwu książeczkach wkładkowych Banku krajowego numer:

ad a) 25.829 kwotę . . .	41 K 65 h	
ad b) 25.830 „ . . .	1.426 „ 82 „	1.468 K 47 h
2. w 4% listach rentowych j. w. . . .		30.200 „ — „
Razem po dzień 18. kwietnia 1908 efektami .		31.668 K 47 h.

Doliczając do tego zapasy kasowe, przechowane wedle powołanego na wstępie wykazu — w c. k. kasach rządowych po koniec roku 1906 w kwocie . . . 13.215 „ 20 „

Ogółem wynosi stan zapasów tych na pokrycie niedoborów pomienionego funduszu pro praeterito kwotę 44.883 K 67 h

A po doliczeniu należytości (od stron konkurencyjnych) czynnych — o ile nie będą odpisywane sposobem dotychczasowym, a z tego powodu, jak wyżej nadmieniono i wpływy po największej części bardzo wątpliwe w kwocie j. w. . . . . 93.573 „ 87 „

wynosi suma stanu czynnego kwotę . . 138.457 K 54 h

przeto w porównaniu z należytościami biernemi w kwocie j. w. . . . . 186.529 „ 52 „

okazuje się jeszcze niedobór w kwocie . . . . 48.071 K 98 h.

Wydział krajowy odniósł się ponownie przy LW. 18.487 z dnia 11. maja 1908 do Namiestnictwa o zarządzenie jak najspieszniejszego ostatecznego zakończenia sprawy funduszów pro praeterito wszystkich dróg, powołując się nadto co do należytości biernych na pismo c. k. Namiestnictwa z dnia 18. czerwca 1903 l. 72 324 (LW. 57.303/03), w którem oznajmiono, „że pretensye stron za przerobne do funduszów pro praeterito budowy dróg krajowych“ — o czem wspomniano już w sprawozdaniu za rok 1903 — „nie są należycie udowodnione i nie opierają się na dokumentach wykazujących dowodnie ich płynność, skutkiem tego zaległości bierne w znacznej części nie przedstawiają dla kontrybuentów, którzy do budowy dróg konkurowali, realnej wartości i dlatego z tych samych przyczyn jak należytości czynne, będą mogły być odpisane“.

Zarazem proszono c. k. Namiestnictwo o spieszne udzielenie Wydziałowi krajowemu brakujących rachunków funduszu pro praeterito budowy drogi powiatowej Grzymałów-Skałat-Smykowce za rok 1906.

Ubezpieczenia robotników i drożników od wypadków.

Zgodnie z ustawą z dnia 28. grudnia 1887 Dz. p. p. z r. 1888 Nr. 1. ubezpieczono w latach 1906 i 1907 tych robotników i drożników na drogach krajowych i subwencyonowanych, którzy byli użyci przy robotach drogowych prowadzonych we własnym zarządzie.

Z tego zobowiązania wynikłe koszta poniesiono z funduszu krajowego.

1. Na roboty zwyczajne wykonane przy utrzymaniu dróg krajowych i przy robotach w warsztatach betonowych w kwocie:

	za rok 1906	1907
2. Na roboty nadzwyczajne (przy budowie mostów w kamieniołomach i cegielniach) a to za rok 1906	734 K 74 h	3.797 K 55 h
a) na drogach krajowych . .	331 K 39 h	
b) na drogach subwencyonowanych i dojazdach kolejow.	1.887 „ 15 „	2.218 „ 54 „
za rok 1907		
na drogach subwencyonowanych i dojazdach kolejowych . . .		698 „ 36 „
Razem w r. 1906	2.953 K 28 h	
Razem w r. 1907		4.495 K 91 h

W roku 1905 koszt ubezpieczeń wynosił . . . 3.184 K 11 h
zaś w r. 1906 kwotę j. w. . . . 2.953 „ 28 „
Okazuje się że koszt ubezpieczeń wynosił w roku 1906 mniej o kwotę . . . 230 K 83 h.

Porównując zaś rok 1906 i rok 1907, okazuje się wydatek większy w roku 1907 o kwotę 1.542 K 63 h.

Przedłużenie udzielonych koncesyi mytniczych.

Na podstawie §. 9. ust. drog. z 1897 r. względnie §. 7. ust. drog. z 1907 r. Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem przedłużył koncesye na dalsze pięć lat do pobierania opłat mytniczych a mianowicie:

Gminie m. Leżajsk od przewozu przez San pod Starem miastem;

Radzie pow. Cieszanów na drodze pow. Lubaczów-Hruszów;

Wydziałowi pow. w Sokalu od mostu na Bugu w Sokalu:

Radzie pow. w Nowym Sączu od mostu na Kamienicy w Łęgu ad Nawojowa;

Radzie pow. w Nadwórnie od mostu powiatowego na Prucie;

Radzie pow. w Mielcu na drodze powiatowej Mielec-Radomyśl;

Radzie pow. w Rzeszowie na drodze pow. Rzeszów-Strzyżów-Tułkowice;

Radzie pow. w Wieliczce na drodze pow. Dobczycko-Szczyżyckiej, od mostu pow. na rzece Rabie w Dobczycach, na drodze pow. Wielicko-Dobczyckiej, na drodze pow. Wielicko-Gdowskiej i od mostu na rzece Stradomce pod Zegartowicami na drodze gm. I. kl. Dąbie-Kępanów;

Wydziałowi pow. w Wieliczce na drodze gm. I. kl. Wieliczka-Świątniki;

Radzie pow. w Brzozowie na drodze pow. Brzozowsko-Rymanowskiej z odnogą do Krościenka;

Radzie pow. w Drohobyczu na drogach pow. Rychlice-Dobrowlany i Drohobycz-Stebnik-Truskawiec;

Radzie pow. w Brzozowie na drodze pow. Brzozowsko-Domaradzkiej i na drodze gm. I. kl. Brzozów-Wara:

Radzie pow. w Trembowli na drodze pow. Trembowelsko-Budzanowskiej;

Gminie Dobra Szlachecka od przewozu przez San;

Wydziałowi pow. w Mościskach na rzecz utrzymania dwóch mostów na Wiszni w Małnowie;

Radzie pow. w Mościskach na rzecz utrzymania dwóch mostów na Wiszni w Słomiance i w Podgaci;

Wydziałowi pow. w Mościskach na rzecz utrzymania dwóch mostów a mianowicie na rzece Wiszni i na jej dopływie w Sądowej Wiszni tudzież na rzecz utrzymania wybudowanej drogi od granicy powiatu Jaworowskiego w Ożomli przez Sądową Wisznię i Dmytrowice ku Samborowi;

Radzie pow. w Gródku na drodze pow. Gródecko-Kamieniobrodzkiej;

Obszarowi dworskiemu w Brzeźnicy Radwańskiej wspólnie z obszarem dworskim w Czernichowie od przewozu przez Wisłę w przysiółku Pasieka;

Radzie pow. w Grybowie na drogach pow. Zborowicko-Grybowskiej i z Grybowa do Krzyżówki oraz od mostu na rzece Białej między Wojnarową a Wilczyskami;

Wydziałowi pow. w Skałacie na drodze gm. I kl. Grzymałów-Touste;

Radzie pow. w Tarnopolu na drodze pow. Tarnopol-Brody i Wydziałowi pow. w Tarnopolu na drodze gm. II. kl. Tarnopol-Grzymałów;

Radzie pow. w Żywcu na drodze pow. Międzybrodzkiej;

Obszarowi dwor. w Krystynopolu od przewozu przez Bug w Krystynopolu;

Obszarowi dwor. w Wojniłowie od mostu na rzece Siwce w Wojniłowie;

Radzie pow. w Żydaczowie na drodze pow. Żydaczów-Żurawno;

Radzie pow. w Brodach na drodze pow. Brody-Załoźce-Tarnopol;

Wydziałowi powiatowemu w Brodach na drodze gm. I. kl. Podkamień-Pieniaki;

Obszarowi dwor. w Stanisławczyku od mostu na Styrze;

Radom pow. w Lisku i Turce na drodze pow. Ustrzyki-Lutowiska;

C. k. Skarbowi wojskowemu od mostu na rzece Wiarze w Krównikach.

Radzie pow. w Samborze od mostu na rzece Strwiążu w Biskowicach;

Wydziałowi pow. w Mielcu na drodze gm. I. kl. Tuszów-Brzyście-Sadkowa góra;

Radzie pow. w Krakowie od przewozu Wisłą między Mogiłą a Rybitwami;

Radzie pow. w Dolinie od mostu w Krechowicach;

Radzie pow. w Samborze na drodze pow. Sambor Mościska;

Wydziałowi pow. w Czortkowie od mostu na rzece Serecie i na drodze dojazdowej Czortków-Wygnanka;

Radzie pow. w Kolbuszowie na drodze pow. Kolbuszowa-Majdan i od mostu na tej drodze w Dubasie;

Obszarowi dworskiemu w Gawłuszowicach od przewozu na Wisłoce pod Gawłuszowicami;

Obszarowi dworskiemu w Rudkach od mostu na potoku Wiszence w Rudkach;

Wydziałowi pow. w Sokalu na drogach pow. Tartaków-Perespa i Sokal-Uhrynów;

Wydziałowi pow. w Skałacie na drodze gm. Grzymałów-Sorocko-Trembowla;

Wydziałowi pow. w Kołomyi na drodze pow. Kołomyja-Obertyn.

Przedłużenie koncesyi na pobór kopytkowego.

Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem przedłużył na dalsze trzy lata koncesyę do pobierania kopytkowego gminom miast: Jarosławia, Nowego Sącza, Rzeszowa i Tarnowa.

W toku załatwienia są prośby o przedłużenia koncesyi gminom miast Buczacza i Stanisławowa.

Kontrola nad miastami pobierającemi kopytkowe.

Tak jak w latach poprzednich wykonywał Wydział krajowy kontrolę nad miastami, które na mocy specyalnych ustaw uprawnione są do pobierania myta kopytkowego a w szczególności:

w Brodach, Brzeżanach, Jarosławiu, Kołomyi, Nowym Sączu, Przemyślu, Rzeszowie, Stanisławowie, Tarnowie, Tarnopolu, Żółkwi jakoteż nad Wydziałem powiatowym w Buczaczu, pobierającym powyższą opłatę w zastępstwie gminy miasta Buczacza.

Stan tej kontroli za czas od 1. lipca 1906 do 30. marca 1908 przedstawia się następująco:

I. Magistraty wszystkich tych miast z wyjątkiem Rzeszowa i Wydział powiatowy w Buczaczu przedłożyły preliminarze drogowe na r. 1906, które były na miejscu badane, a następnie były przedmiotem odpowiednich zarządzeń Wydziału krajowego.

W ten sam sposób załatwione zostały rachunki drogowe za r. 1905 wszystkich wymienionych miast z wyjątkiem miasta Rzeszowa, którego rachunków za rok 1905 dotychczas nie przedłożono.

II. Dotychczas załatwiono w sposób jak wyżej:

a) preliminarze na rok 1907 wymienionych miast z wyjątkiem Brzeżan, Kołomyi, Rzeszowa, Tarnowa i Tarnopola.

b) rachunki drogowe za rok 1906 również miast wymienionych z wyjątkiem miast Brzeżan, Jarosławia, Rzeszowa, Tarnowa i Tarnopola.

III. Preliminarze na rok 1908 przedłożyły dotychczas tylko miasta: Nowy Sącz, Stanisławów i Brzeżany. Natomiast rachunków drogowych za rok 1907 nie przedłożyło żadne z wyżej wskazanych miast jak również i Wydział powiatowy w Buczaczu.

Aleg. 10.

Subwencye państwowe na budowę i rekonstrukcyę dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

W załączeniu jako Alegat 10. przedkładamy Wysokiemu Sejmowi wykaz zezwolonych na rok 1907 kredytów ze Skarbu państwa na budowę i rekonstrukcyę dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

Orzeczenie c. k. Trybunału administracyjnego.

I. C. k. Trybunał administracyjny odrzucił:

1. zażalenie Wydziału powiatowego w Cieszanowie przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 14. września 1906 L. 70.412, którem zniesiono orzeczenie Wydziału powiatowego w Cieszanowie, nakładające na gminę Lubaczów obowiązek ponoszenia kosztów budowy dwóch mostów na drodze gminnej II-giej klasy Lubaczów Oleszyce.

2. zażalenie Mirli Engelberg, właścicielki realności w Tarnobrzegu, przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 4-go czerwca 1907 L. 29.207 w sprawie zaniechania drogi w Tarnobrzegu.

3. zażalenie Wydziału powiatowego w Dobromilu przeciw rezolucyi Wydziału krajowego z 12-go lipca 1907 L. 58.695, którą odmówiono zasiłku krajowego z §. 28. ust. drog. z 5. lipca 1897 Nr. 43. Dz. u. kr.

II. C. k. Trybunał administracyjny dotychczas nie załatwił:

1. zażalenie firmy „Aleksander br. Popper w Twardoszynie“ przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 18. kwietnia 1908 L. 23577 w sprawie nałożenia na pomienioną firmę osobnego datku w kwocie 30.556 Kor. za zużywanie w latach 1898—1905 w niezwykły sposób transportami drzewa nieomyconej drogi gminnej I. klasy od granicy Królestwa Węgier przez Ujsoły do dojazdu kolejowego w Rajczy.

2. zażalenie spadkobierców Maryi Ambroziewiczowej jako to: Onufrego Ambroziewicza, Dra Bogusława Ambroziewicza i Heleny Mączkowej przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 24-go maja 1907 L. 118560, wydanemu w sprawie spornej drogi w Karczmiskach ad Żbydniów.

3. zażalenie firmy „Singer i Kraus z Wiednia“ przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 9-go lipca 1907 L. 65942, którem nałożono na tę

firmę osobny datek w kwocie 680 K. za zużywanie w niezwykły sposób transportami drzewa w r. 1906 nieomyconej drogi gminnej I. kl. Ujsoły-Rajcza.

Akademia im. Maryi Teresy w Wiedniu.

Odezwą z dnia 29-go października 1906 r. L. 7992 zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy o opróżnieniu jednego miejsca funduszowego w Akademii im. Maryi Teresy w Wiedniu.

Po rozpisaniu konkursu przez Wydział krajowy z dnia 5-go listopada 1906 r. do L. 109476 uczyniono przedstawienie do Najwyższego Tronu. Najwyższem postanowieniem z dnia 1-go lutego 1907 r. nadał Najjaśniejszy Pan to miejsce funduszowe Zygmuntowi Kazimierzowi 2 im. Grabowskiemu. Następnie odezwą z dnia 20 go marca 1907 r. L 35481 zawiadomiło c k. Namiestnictwo Wydział krajowy o opróżnieniu trzech miejsc funduszowych w Akademii im. Maryi Teresy w Wiedniu.

Po rozpisaniu konkursu przez Wydział krajowy z dnia 2-go kwietnia 1907 do L. 30717 uczyniono przedstawienie do Najwyższego Tronu. Najwyższem postanowieniem z dnia 25-go lipca 1907 r. nadał Najjaśniejszy Pan te miejsca funduszowe:

Stanisławowi Dominikowi Maryanowi 3 im. hr. Olizarowi, Ludwikowi Stanisławowi Józefowi 3 im. br. Horochowi i Leonowi Zygmuntowi 2 im. Grodzickiemu. Wreszcie odezwą z dnia 10. października 1907 L. 125721 zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy o opróżnieniu jednego miejsca funduszowego w Akademii im. Maryi Teresy w Wiedniu. Po rozpisaniu konkursu przez Wydział krajowy z dnia 16-go października 1907 r. do L. 101796 uczyniono przedstawienie do Najwyższego Tronu.

Jego ces. i król. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 22-go stycznia 1908 r. nadał to miejsce funduszowe Janowi Witołdowi 2 im. hr. Komorowskiemu.

Sprawy szlachectwa i zmiany nazwisk.

W czasie od 1. lipca 1906 r. do końca marca 1908 r. załatwiono w dziale szlachectwa czterysta czterdzieści (440) exhibitów.

I. Co do staropolskiego szlachectwa:

1. przy trzynastu podaniach udzielono opinii na żądanie c. k. Namiestnictwa;

2. jedno podanie zwrócono proszącemu do uzupełnienia dowodami;

3. jeden dawniejszy wniosek Wydziału krajowego cofnięto, ponieważ sądownie stwierdzonem zostało, że przedłożone niektóre metryki chrztu i ślubu polegały na sfałszowanych wpisach metrykalnych.

Najwyższa decyzya nastąpiła w sześciu wypadkach bądź to pomyślnie, bądź też niepomyślnie dla petentów; w pięciu zaś wypadkach rozstrzygnęło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w ten sposób, iż uznało, względnie nie uznało uprawnienia do używania w obrębie królestw i krajów reprezentowanych w Radzie Państwa odziedziczonego staropolskiego szlachectwa w przymiocie zwykłego szlachectwa zagranicznego.

II. Certyfikatów szlachectwa wydano trzydzieści siedm, z tych dwa po poprzedniem zasięgnięciu upoważnienia ze strony c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, ponieważ legitymujący się pochodzili w trzecim, względnie w czwartym stopniu od osób zapisanych w metrykach szlacheckich galicyjskich.

III. Spraw szlachectwa ogólnej treści, a mianowicie co do różnych wyjaśnień, wypisów z metryk szlacheckich galicyjskich i innych żądań, załatwiono sto dziewięćdziesiąt i pięć, a w tych mieszczą się także dwa peryodyczne wykazy wpisów dokonanych w metrykach szlacheckich galicyjskich w ciągu roku 1906 i 1907, przedłożone c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych na ręce c. k. Namiestnictwa we Lwowie z początkiem roku 1907 i 1908.

IV. W sprawie zmiany nazwisk, oznajmiono c. k. Namiestnictwu we Lwowie — na żądanie tegoż — do stu ośmdziesięciu czterech podań, czy nadać się mające nazwiska przysługują lub nie przysługują rodom szlacheckim.

Instrukcya

Wydziału krajowego z dnia 4. grudnia 1907 LW. 46.535 w sprawie udzielania zasiłków z funduszu krajowego na utrzymanie dróg powiatowych i gminnych I. i II. klasy.

Wydział krajowy na podstawie §. 21. ustęp 1. nowej ustawy drogowej wydaje następujące przepisy:

§. 1.

Wydział krajowy przyzna powiatowi w miarę dotacyi przez Sejm uchwalonej (§. 20. ust. drog.) stosowny zasiłek na utrzymanie dróg powiatowych i gminnych I. i II. klasy, jeśli Wydział powiatowy w czasie oznaczonym tą instrukcyą i w sposób nią przepisany wykaże:

1. że powiatowe dodatki wyłącznie na utrzymanie dróg powiatowych i gminnych I. i II. klasy razem z ustawowym 18% dodatkiem przenoszą 28% podatków bezpośrednich i

2. że mimo to niezbędne potrzeby na utrzymanie tych dróg nie mogą być pokryte tymi dochodami oraz dochodami z innych źródeł, wskazanych w §. 11. ustawy drogowej.

§. 2.

Wyjątkowo bez względu na wysokość dodatków, w §. 1. wymienionych, może być udzielony zasiłek z funduszu krajowego na utrzymanie takich dróg powiatowych lub gminnych, które zostały zbudowane przy pomocy funduszu krajowego, a są ważne dla zakładów przez kraj utrzymywanych, dla zdrojowisk krajowych lub stacyj klimatycznych.

§. 3.

Pod „utrzymaniem“ drogi należy rozumieć przedsiębranie wszystkich robót, które są potrzebne czy jako zwyczajne i regularne czy też jako nadzwyczajne do stałego zabezpieczenia odpowiedniego stanu drogi, względnie jazdy po niej. Dlatego do utrzymania drogi należy zgartywanie błota i kurzu z toru jezdnego, wybieranie i czyszczenie rowów przydrożnych i odpływowych, regulacya i czyszczenie bankietów i szkarp przydrożnych, dostawa i rozsypanie szutru lub innych materyałów konserwacyjnych, walcowanie i nabycie do tego celu walca, zakupno narzędzi drogowych, utrzymanie i odbudowa mostów, przyczem nie traci charakteru roboty konserwacyjnej odbudowa mostu dokonana w ten sposób, że istniejący most prowizoryczny (drewniany) odbudowany zostaje jako stały (żelazny, kamienny, betonowy), ustawienie i naprawa poręczy, znaków drogowych, ubezpieczeń i innych urządzeń drogowych.

Do kosztów utrzymania drogi należy też sadzenie i utrzymanie drzew na burtach i gruntach drogi istniejącej (§. 5. ust. o sadzeniu i ochronie drzew przydrożnych).

Wreszcie do kosztów utrzymania dróg należy wydatek na utrzymanie służby drogowej.

§. 4.

Każdy powiat, który zamierza uzyskać zasiłek z funduszu krajowego na utrzymanie dróg w powiecie, winien wnieść do Wydziału krajowego najdalej

do końca grudnia przed nowym rokiem osobne podanie i dołączyć do niego:

1. budżet powiatowego funduszu drogowego na rok następny, ułożony w sposób przepisany §. 32. instrukcyi Wydziału krajowego z dnia 4. maja 1897 LW. 71.624/1896 i §. 12. instrukcyi Wydziału krajowego z dnia 4. grudnia 1907 roku LW. 50.811.

2. Odpis uchwały Rady powiatowej, którą budżet i dodatki powiatowe na drogi powiatowe i gminne zostały uchwalone i wreszcie

3. wykaz długości dróg powiatowych i gminnych I. i II. klasy ze specyalnem zestawieniem długości dróg uporządkowanych i nieuporządkowanych.

§. 5.

Prośby, wniesione według poprzedniego paragrafu, Wydział krajowy będzie badać i załatwiać komulatywnie z początkiem nowego roku. Dlatego prośby, które wpłyną do Wydziału krajowego po 31. grudnia, albo też nie będą uzasadnione ściśle w sposób powyżej przepisany, bezwarunkowo przez Wydział krajowy nie zostaną uwzględnione przy rozdziale zasiłków roku dotyczącego.

§. 6.

Wydział krajowy przy rozdziale zasiłków dla poszczególnych powiatów uważać będzie na długość sieci drogowej, przez powiaty utrzymywanej z szczególnem uwzględnieniem ilości dróg uporządkowanych, na koszt absolutny utrzymania jednego kilometra drogi (zależny od ceny materyałów i robocizny w danym powiecie), dalej na wysokość dodatków powiatowych na cele drogowe i osobno na wysokość dodatków przeznaczonych na utrzymanie dróg, na siłę podatkową powiatów i wreszcie na obciążenie ludności opłatami mytniczemi.

Powiaty, które mają do utrzymania stosunkowo większą sieć drogową i same więcej łożą na ich utrzymanie, a przy tem mają słabszą siłę podatkową, otrzymają przy równych zresztą innych warunkach stosunkowo większy zasiłek. Wszelako wysokość zasiłku dla powiatu nawet przy jego niezmienionych warunkach każdego roku może być różna.

§. 7.

Zasiłek z funduszu krajowego będzie przyznany powiatowi w regule dla pewnej drogi i to na cel ściśle oznaczony a więc na roboty lub dostawy szczegółowo wymienione.

§. 8.

Wydział krajowy przyznając zasiłek na utrzymanie drogi może na podstawie §. 21. punkt 3. ust. drog. także objąć jej administracyę we własny zarząd. W takim razie, w miarę potrzeby, oznaczy co roku procentowo lub ryczałtowo kwotę, która z powiatowego funduszu drogowego w czasie trwania tego zarządu ma być oddana do dyspozycyi Wydziału krajowego. W każdym razie specyalne dochody tej drogi wpływać będą na jej utrzymanie do funduszu krajowego.

§. 9.

Zasiłek z funduszu krajowego na utrzymanie dróg będzie przyznawany z zasadniczem zastrzeżeniem wykazania warunków ustawowych określonych w §. 1. niniejszej instrukcyi — zawsze jednak (z wyjątkiem dla dróg powołanych w §. 2. niniejszej instrukcyi) w formie zaliczki. Definitywne przyznanie powiatowi zasiłku a tem samem uznanie zaliczki za wyrachowaną nastąpi po przedłożeniu przez powiat zamknięcia rachunkowego powiatu za rok przedmiotowy.

Wydział krajowy ma prawo subwencyonowane roboty i dostawy na miejscu badać, kontrolować i kolaudować.

§. 10.

Każdy powiat, który otrzymał zaliczkę na rachunek zasiłku z funduszu krajowego na utrzymanie dróg, jest obowiązany po upływie roku przedłożyć Wy-

działowi krajowemu najdalej do końca marca roku następnego zamknięcie rachunków drogowych, przyjęte przez Radę powiatową i zestawione w tym porządku, w jakim był ułożony budżet i dołączyć do niego udokumentowane rachunki wszystkich wydatków wyłożonych na te roboty i dostawy, na które subwencya była udzielona.

§. 11.

Virement przez powiat wydatków preliminowanych na budowę i utrzymanie dróg jest niedopuszczalne.

Gdyby z zamknięć rachunkowych okazało się, że powiat nie stosował się do tego przepisu, albo że częściowo, wcale nie zużył preliminowanych wydatków na utrzymanie dróg, natenczas albo będzie obowiązany zwrócić funduszowi krajowemu całą zaliczkę, względnie stosowną jej część, albo też udzielona zaliczka będzie powiatowi policzona na rachunek zasiłku roku przyszłego.

§. 12.

Gdyby Wydział powiatowy po upływie roku w terminie przepisanym (§. 10. tej instr.) albo wcale nie wyrachował się z udzielonej mu zaliczki, albo wyrachował się nienależycie, natenczas aż do ostatecznej decyzyi Wydziału krajowego w tej sprawie zostanie powiatowi wstrzymana dalsza wypłata zaliczek na utrzymanie dróg.

Wykaz

datków dobrowolnych, deklarowanych na budowę drogi krajowej Lwów-Stojanów po koniec roku 1907.

Liczba porz.	Przedmiot	Należytość zaległa K	h	Należytość bieżąca K	h	Należytość razem K	h	Odpisano K	h	Pozostaje K	h	Uiszczenie K	h	Pozostała należytość z lat ubiegłych K	h	Pozostała należytość z roku bieżącego K	h	Pozostała należytość razem K	h	Uwaga
	Rok 1906.																			
1	Rada powiatowa w Kamionce strumiłowej .	2.000	—	—	—	2.000	—	—	—	2.000	—	1.000	—	1.000	—	—	—	1.000	—	
2	Gmina Kamionka strumiłowa	2.236	—	—	—	2.236	—	—	—	2.236	—	500	—	1.736	—	—	—	1.736	—	
	Razem .	4.236	—	—	—	4.236	—	—	—	4.236	—	1.500	—	2.736	—	—	—	2.736	—	
	Rok 1907.																			
1	Rada powiatowa w Kamionce strumiłowej .	1.000	—	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	
2	Gmina Kamionka strumiłowa	1.736	—	—	—	1.736	—	—	—	1.736	—	500	—	1.236	—	—	—	1.236	—	
	Razem .	2.736	—	—	—	2.736	—	—	—	2.736	—	1.500	—	1.236	—	—	—	1.236	—	

Wykaz wynikłości

dochodów i wydatków miejscowych funduszów dróg gminnych

za rok 1905.

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	Długość dróg gminnych *Km*	Ilość rodzin obowiązanych do prestacyi	Wartość prestacyi w gotówce		Dochody w gotówce: Dotacye z funduszu powiatowego i gminnego		Dochody w gotówce: Czynsze z myta		Dochody w gotówce: Inne dochody		Dochody w gotówce: Razem		Wartość zużytej prestacyi		Wydatki w gotówce		Pozostałość nieodrobionych prestacyi		Zapas kasowy w gotówce		Uwaga
				K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
1	Biała	468·516	10.982	31.874	60	11.282	86	—	—	1.849	24	13.132	10	29.086	34	13.132	10	2.788	26	—	—	
2	Bóbrka	731·427	12.691	20.305	60	15.661	42	—	—	3.880	22	19.541	64	20.043	40	18.282	97	262	20	1.258	67	
3	Bochnia	628·966	35.859	42 504	—	—	—	—	—	—	—	42.504	—	40.838	20	58 151	21	1.665	80	—	—	Niedobór 15.647 K 21 h.
4	Bohorodczany	183·200	11.717	25 467	20	—	—	—	—	—	—	2 700	—	18.744	—	2.700	—	6.723	20	—	—	
5	Borszczów	523·682	22.167	22.167	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21.942	—	—	—	225	—	—	—	
6	Brody	995·269	19.585	39.170	—	18.837	28	—	—	—	—	18.837	28	36.943	08	18 837	28	2.226	92	—	—	
7	Brzesko	720·559	15.592	31.184	—	20.504	14	4.342	—	654	15	25 500	29	30 331	—	25.352	09	853	—	148	20	
8	Brzeżany	588·887	12.518	20.028	80	19.054	27	—	—	—	—	19.054	27	19.301	20	19.054	27	727	60	—	—	
9	Brzozów	274·290	19.814	28.852	—	22.113	18	—	—	23.625	60	45.738	78	28.634	—	45.738	78	218	—	—	—	
10	Buczacz	—	—	40.120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37.350	—	—	—	2.770	—	—	—	
11	Chrzanów	477·700	13.579	40 718	—	27.352	70	—	—	27.229	66	54.582	36	38.179	25	54.535	12	2.538	75	47	24	
12	Cieszanów	770·376	12.642	25.284	—	24.714	64	—	—	—	—	24.714	64	12.182	50	24.714	64	13.101	50	—	—	
13	Czortków	459 000	13.073	18.302	20	5.073	—	—	—	—	—	5.073	—	16 196	30	5 073	—	2.105	90	—	—	
14	Dąbrowa	637·227	11.567	23.702	—	5.517	55	—	—	4.883	—	10.400	55	22.153	80	10.400	55	1.548	20	—	—	
15	Dobromil	392·883	11.230	30 856	—	3.598	54	—	—	4	—	3.602	54	28.941	—	3.602	54	1.915	—	—	—	
16	Dolina	549 703	17.306	58 383	—	33.001	59	—	—	—	—	33 001	59	27.829	10	33 001	59	30 553	90	—	—	
17	Drohobycz	592·000	24.114	62.047	50	—	—	—	—	6.252	16	6.252	16	59.451	92	6.252	16	2.595	58	—	—	
18	Gorlice	376·970	12.151	29.491	60	—	—	—	—	—	—	36 808	96	28.134	—	36.808	96	1.357	60	—	—	
19	Gródek	617·610	9 884	23.339	07	12 436	05	—	—	60	—	12.496	05	21.073	47	12.496	05	2.265	60	—	—	
20	Grybów	344·584	7.758	17.770	40	15.489	04	1.050	—	5.248	88	21.787	92	16.679	37	21.787	92	1.091	03	—	—	
21	Horodenka	544·167	16.749	28.084	80	5.388	25	—	—	3.809	51	9 197	76	20.895	20	7.551	38	7.189	60	1.646	38	
22	Husiatyn	478·516	16 802	20.162	40	4.801	15	—	—	11.750	87	16.552	02	14.429	15	15.730	93	5 733	25	821	09	
23	Jarosław	1.030·900	17.781	35.562	—	25.556	55	—	—	1.712	20	27.268	75	34.020	—	26.740	90	1.542	—	527	85	
24	Jasło	676·990	17.564	35.060	30	7.406	17	—	—	2.863	80	10 269	97	34.283	10	10.366	17	777	20	—	—	Niedobór 96 K 20 h.
25	Jaworów	727 141	11.629	13 982	40	14.937	66	—	—	—	—	14.937	66	13.671	—	14.937	66	311	40	—	—	
26	Kałusz	561·466	15.643	38.170	80	—	—	—	—	—	—	—	—	36.090	60	—	—	2.080	20	—	—	
27	Kamionka	774·250	18.271	18.271	—	3 866	99	—	—	1.634	81	5.501	80	15.454	—	5.150	01	2 817	—	351	79	
28	Kolbuszowa	476·488	12.106	15.530	40	4.537	60	1.253	65	38	59	5 829	84	12.429	60	5.716	80	3.100	80	113	04	Odpisano 372 K 70 h.
29	Kołomyja	421·000	20.197	25.021	50	—	—	—	—	—	—	—	—	21.080	30	—	—	3.941	20	—	—	
30	Kosów	—	15.051	30.102	—	2.766	—	—	—	164	01	2.930	01	30.102	—	2.899	31	—	—	30	70	
31	Kraków I. klasy.	106·739	2.832	8.491	50	36.382	02	—	—	5 404	95	41.786	97	5.964	75	41 786	97	2 526	75	—	—	
	„ II. klasy.	342·419	11.882	27.154	50	27.364	64	—	—	2.642	53	30.007	17	24.165	45	30.007	17	2.989	05	—	—	
32	Krosno	371·923	13.186	31.646	40	18.485	30	—	—	1.730	—	20 215	30	31.646	40	18.715	30	—	—	1.500	—	
33	Limanowa	569·945	12.590	25.180	—	—	—	—	—	—	—	58.720	31	24.150	50	56.745	05	1.029	50	1.975	26	
34	Lisko	690·610	13.456	26.912	—	—	—	—	—	—	—	5.180	87	26.912	—	5.180	87	—	—	—	—	
35	Lwów	1.082·300	23.232	54.114	—	33.532	37	—	—	7.698	56	41.230	93	42.029	75	36 354	79	12.084	25	4.876	14	
36	Łańcut	987·800	24.429	39.086	40	—	—	—	—	—	—	12.899	39	38.788	10	12.899	39	298	30	—	—	
37	Mielec	888·316	12.636	15.163	20	29.511	94	—	—	—	—	29.511	94	14 255	10	29 511	94	908	10	—	—	
38	Mościska	541·202	13.199	18.478	60	8 003	22	—	—	452	40	8.455	62	17.126	20	8.455	62	1 352	40	—	—	
39	Myślenice	463·300	14.918	34.680	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34.680	—	—	—	—	—	—	—	
40	Nadwórna	406·312	13.374	40.122	—	11.200	32	—	—	4.463	55	15.663	87	37.134	—	15.663	87	2.988	—	—	—	
41	Nisko	512·700	12.170	19.472	—	4.266	—	—	—	—	—	4.266	—	5.956	—	4.266	—	13.516	—	—	—	
42	Nowy Targ	571 400	14.487	60.684	80	38.208	23	—	—	—	—	38.208	23	56.069	83	38.208	23	4.614	97	—	—	
43	Pilzno	272·894	7.990	13.183	60	5.738	47	—	—	—	—	5.738	47	12.660	60	5.738	47	523	—	—	—	
44	Podhajce	—	—	25.347	20	—	—	—	—	—	—	—	—	19.127	73	—	—	6.219	47	—	—	
45	Przemyśl	—	16.207	48.621	—	7.500	—	—	—	68.180	89	75.680	89	45.861	75	75.520	89	2.759	25	160	—	
46	Przemyślany	661·673	12.604	15.124	20	7 916	33	—	—	285	60	8.201	93	12.833	50	8.201	93	2.290	70	—	—	
47	Rawa	—	14.252	19.952	80	—	—	—	—	—	—	—	—	18.201	—	—	—	1.751	80	—	—	
48	Rohatyn	737·000	17.985	37.420	80	60.683	51	406	—	80	41	61.169	92	31.459	80	61.169	92	5.961	—	—	—	
49	Ropczyce	592·033	13.663	16.395	60	37.842	82	—	—	—	—	37.842	82	15.378	60	37 842	82	1.017	—	—	—	
50	Rudki	591·273	12.369	19.790	40	23.938	39	—	—	—	—	23.938	39	17 584	60	23.938	39	2 205	80	—	—	
51	Rzeszów	885·400	26.084	52.165	—	29.697	66	—	—	—	—	29.697	66	36.661	—	29.697	66	15.507	—	—	—	
52	Sambor	494·558	14.653	46.889	60	36.649	72	—	—	—	—	36.649	72	44.150	40	36.649	72	2.739	20	—	—	
53	Sanok	508 741	14.913	44 739	—	—	—	—	—	—	—	27.151	58	42.875	03	27.116	51	1.863	97	35	07	
54	Sącz nowy	919·637	15.072	25 400	—	2 563	38	—	—	—	—	2.563	38	24.980	70	2.563	38	419	30	—	—	
55	Skałat	604·500	14.584	17.500	80	41 041	21	—	—	500	—	41.541	21	13.881	—	41.541	21	3.619	80	—	—	
56	Śniatyn	347·000	17.036	25.120	07	—	—	—	—	—	—	—	—	21.369	93	—	—	3.750	14	—	—	
57	Sokal	765·700	15.247	30.150	63	40 841	49	—	—	3.414	91	44.256	40	27.038	03	42.927	86	3.112	60	1.328	54	
58	Stanisławów	345·800	19.370	33.386	40	1.100	18	—	—	5.918	99	7.019	17	27.470	96	6.826	40	5.915	44	192	77	
59	Stary Sambor	280·190	9 398	22.555	20	4.244	70	—	—	—	—	4 244	70	20.514	80	4.244	70	2.040	40	—	—	
60	Stryj	478·400	7.525	30.100	—	11.769	75	—	—	—	—	11.769	75	26.426	—	11.769	75	3.674	—	—	—	
61	Tarnobrzeg	592·273	12.948	22.247	40	—	—	—	—	3.665	72	3.665	72	17.688	—	3.665	72	4 559	40	—	—	
62	Tarnopol	1.075·000	17.152	20.582	40	45.296	55	—	—	—	—	45.296	55	16.010	40	45.296	55	4.572	—	—	—	
63	Tarnów	691·908	11.964	23.828	—	8.024	34	—	—	—	—	8 024	34	17.085	—	8 024	34	6.743	—	—	—	
64	Tłumacz	579·515	19.521	52.244	40	45.474	20	—	—	1.908	98	47.383	18	47.812	80	47.287	88	4.431	60	95	30	
65	Trembowla	473·500	12.301	14 761	20	5.283	08	—	—	14.462	56	19.745	64	11.981	80	18.632	58	2.779	40	1.113	06	
66	Turka	489·500	12.362	24.724	—	9.273	07	—	—	—	—	9.273	07	23.700	—	9.273	07	1.024	—	—	—	
67	Wadowice	748·917	15.988	31.976	—	23 038	63	—	—	—	—	23.038	63	31 516	—	24.037	25	460	—	—	—	Niedobór 998 K 62 h.
68	Wieliczka	838·420	16.226	47.303	50	23.523	46	—	—	—	—	23.523	46	46.621	75	23.523	46	681	75	—	—	
69	Zaleszczyki	887·648	14.175	28.350	—	15.030	78	—	—	—	—	15.030	78	26.551	—	15 030	78	1.799	—	—	—	
70	Zbaraż	677·314	10.935	13.998	40	9.506	20	—	—	3	88	9.510	08	13.320	36	9.510	08	678	04	—	—	
71	Złoczów	1.430·490	25.841	51.842	—	131.580	01	3.609	99	12.410	85	147.600	85	49.773	—	140.498	37	2.069	—	7.102	48	
72	Żółkiew	692·500	14.577	14.577	—	10.568	23	—	—	—	—	10.568	23	12.200	—	10.568	23	2.377	—	—	—	
73	Żydaczów	483·700	12 149	24.298	—	21.100	92	—	—	—	—	21.100	92	23.341	—	21.100	92	957	—	—	—	
74	Żywiec	456·245	18.084	39.421	80	13.047	49	—	—	3.282	84	16.330	33	38.800	80	31.506	30	621	—	—	—	Niedobór 15.175 K 97 h.
	Razem	42.160·462	1,080.588	2,226.699	37	1,183.125	24	10.661	64	232.168	32	1,611.920	31	1,980.244	30	1,620.514	73	246.455	07	23.323	58	Niedobór 31.918 K. Odpisano 372·70 K.

Wykaz wynikłości

dochodów i wydatków miejscowych funduszów dróg gminnych

za rok 1906.

Liczba porządkowa	Nazwa powiatu	Długość dróg gminnych *Km*	Ilość rodzin obowiązanych do prestacyi	Wartość prestacyi w gotówce		Dochody w gotówce: Dotacye z funduszu powiatowego i gminnego		Dochody w gotówce: Czynsze z myta		Dochody w gotówce: Inne dochody		Dochody w gotówce: Razem		Wartość zużytej prestacyi		Wydatki w gotówce		Pozostałość nieodrobionych prestacyi		Zapas kasowy w gotówce		Uwaga
				K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
1	Biała	469·379	10.738	30.963	—	10 276	97	—	—	1.887	83	12.164	80	28.000	95	12.164	80	2.962	05	—	—	
2	Bóbrka	731·427	12.683	20.292	80	11.963	92	—	—	6.387	21	18.351	13	19.820	80	17.168	99	472	—	1.182	14	
3	Bochnia	628·966	—	39.169	22	—	—	—	—	—	—	39.169	22	38.597	22	47.496	88	572	—	—	—	Niedobór 8.327 K 66 h.
4	Bohorodczany	183·200	10.734	25.761	60	—	—	—	—	57	26	57	26	24.059	40	50	06	1.702	20	7	20	
5	Borszczów	523·682	21.839	52.413	60	—	—	—	—	—	—	—	—	52.349	—	—	—	64	60	—	—	
6	Brody	995·269	19.585	39.170	—	22.955	07	—	—	—	—	22.955	07	37.474	70	22.955	07	1.695	30	—	—	
7	Brzesko	720·659	15.427	30.854	—	16.954	73	4.660	40	582	57	22.197	70	30.047	50	22.021	88	806	50	175	82	
8	Brzeżany	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
9	Brzozów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
10	Buczacz	—	20.397	40.794	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38.545	—	—	—	2.249	—	—	—	
11	Chrzanów	479·700	13.485	40 455	—	25.149	21	—	—	35.735	17	60.884	38	36.992	75	60.616	13	3.462	25	268	25	
12	Cieszanów	760·376	12 531	25.062	—	22.892	44	—	—	—	—	22.892	44	22.438	50	22.892	44	2.623	50	—	—	
13	Czortków	457 000	13.150	18.410	—	3.395	65	—	—	—	—	3.395	65	16.031	40	3.395	65	2.378	60	—	—	
14	Dąbrowa	637·227	11.875	24.328	60	6.471	45	—	—	6.308	—	12.779	45	23.412	20	12.779	45	916	40	—	—	
15	Dobromil	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
16	Dolina	507·534	16 802	60 335	90	11.524	69	—	—	3 953	—	15.477	69	53.317	70	15.335	46	7.018	20	142	23	
17	Drohobycz	592 000	24.114	70.581	40	—	—	—	—	—	—	—	—	67.669	02	—	—	2.912	38	—	—	
18	Gorlice	376·970	12.151	29.491	60	38.321	96	—	—	—	—	38 321	96	28.129	60	38.321	96	1.362	—	—	—	
19	Gródek	617·610	9 628	22.206	—	29.054	27	—	—	655	—	29 709	27	20.898	43	29.593	—	1.307	57	116	27	
20	Grybów	344·584	7.758	17.770	40	2.698	03	1.350	—	26.230	61	30.278	64	17.081	60	30.208	60	688	80	70	04	
21	Horodenka	544·167	16.562	27.782	80	2.065	20	—	—	4.273	32	6.338	52	22.848	—	4.754	16	4.934	80	1.584	36	
22	Husiatyn	480·470	16.898	20.277	60	4.746	11	—	—	2.144	79	6.890	90	14.847	20	5.986	67	5.430	40	904	23	
23	Jarosław	1.030·900	17.729	35.458	—	34.048	75	—	—	1 060	—	35.108	75	34.069	—	33 851	46	1.389	—	1.257	29	
24	Jasło	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
25	Jaworów	—	11.702	14.042	40	—	—	—	—	—	—	21.652	35	13.751	60	21.361	55	290	80	290	80	
26	Kałusz	561·466	15.593	38.045	80	4.400	41	—	—	—	—	4.400	41	36.360	—	4.400	41	1.685	80	—	—	
27	Kamionka	—	17.987	17.987	—	4.028	83	—	—	2.132	35	6.161	18	15.568	—	5 924	50	2.419	—	236	68	
28	Kolbuszowa	476.488	12.164	15.610	20	5.552	73	—	—	—	—	5.552	73	14.284	75	5.552	73	1.159	85	—	—	Odpisano 165 K 60 h.
29	Kołomyja	491·000	20.297	25.329	—	—	—	—	—	—	—	23.460	20	23.460	20	23.460	20	1.868	80	—	—	
30	Kosów	—	14.898	29.796	—	1.188	40	—	—	1 766	98	2.955	38	29.495	—	2.933	58	301	—	21	80	
31	Kraków I. klasy	112 529	2.765	8.293	50	30.989	86	—	—	18.061	27	49.051	13	5.913	50	49 051	13	2.380	—	—	—	
	„ II. klasy	342·419	12.014	27.748	50	19.813	33	—	—	4.360	37	24.173	70	25.009	15	24.173	70	2 739	05	—	—	
32	Krosno	371·923	13.186	31.646	40	27.635	06	—	—	9.868	87	37.503	93	31.630	80	35.561	80	15	60	1.942	13	
33	Limanowa	569·945	12.568	25.136	—	13.391	65	2 579	16	16.060	59	32.031	40	24.298	—	30.749	47	838	—	1.281	93	
34	Lisko	697·160	13.459	26.918	—	13.101	78	—	—	—	—	13.101	78	26.918	—	13.101	78	—	—	—	—	
35	Lwów	1.082·300	22.011	50.193	—	31.530	91	—	—	12.810	68	44.341	59	41.780	—	34.288	34	8.413	—	10.053	25	
36	Łańcut	1.006·700	24.630	39.408	—	16.131	33	—	—	—	—	16 131	33	39.356	80	16.131	33	51	20	—	—	
37	Mielec	888 316	12.636	15.163	20	21.647	68	—	—	—	—	21.647	68	14 689	80	21.647	68	473	40	—	—	
38	Mościska	541·202	13.238	18.533	20	9.970	77	—	—	484	—	10 451	77	17.404	05	10.454	77	1.129	15	—	—	
39	Myślenice	463·300	14.918	34.680	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34.680	—	—	—	—	—	—	—	
40	Nadwórna	406·312	13.444	40.322	—	14.254	98	—	—	3.945	04	18.200	02	37.937	—	18.144	68	2.385	—	55	34	
41	Nisko	—	11.490	18.075	50	—	—	—	—	—	—	—	—	4.378	50	—	—	13.697	—	—	—	
42	Nowy Targ	571·400	14.487	60.684	80	54.271	53	—	—	—	—	54.271	53	55.197	60	57.211	53	5.487	20	—	—	Niedobór 2.940 K.
43	Pilzno	265·498	7.773	12.836	40	14 695	96	—	—	—	—	14.695	96	12.304	20	14.695	96	532	20	—	—	
44	Podhajce	—	13.286	25.864	—	—	—	—	—	—	—	1.749	14	21.147	54	1.848	98	4.716	46	—	—	Niedobór 99 K 84 h.
45	Przemyśl	670·758	16.267	48.801	—	3.000	—	—	—	94.071	80	97.071	80	46.606	52	96.317	49	2.194	48	754	31	
46	Przemyślany	662·083	12.692	15 229	60	9.211	92	—	—	66	80	9.278	72	13.663	80	9.278	72	1.565	80	—	—	
47	Rawa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
48	Rohatyn	736·800	18.100	37.423	20	51.741	96	100	—	55	44	51.897	40	31.966	24	50.858	56	5.456	96	1.038	84	
49	Ropczyce	592·033	13.663	16.395	60	45.788	40	—	—	—	—	45 788	40	15.159	40	45.788	40	1.236	20	—	—	
50	Rudki	591.275	12 369	24.738	—	48.364	02	360	—	—	—	48.724	02	22.892	—	53 749	02	1.846	—	—	—	Niedobór 5.025 K.
51	Rzeszów	875·900	25.982	51.964	—	29.010	08	—	—	356	—	29.366	08	47.483	—	29.366	08	4.481	—	—	—	
52	Sambor	494·558	14.786	47.315	20	24.704	76	—	—	—	—	24.704	76	45 632	—	24.704	76	1 683	20	—	—	
53	Sanok	508·641	14.998	78.622	67	54 715	95	—	—	—	—	54.715	95	76.519	15	54 715	95	2.103	52	—	—	
54	Sącz nowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
55	Skałat	604·500	14.040	16 907	—	15.165	26	—	—	—	—	15.165	26	12.822	60	15.165	26	4.084	40	—	—	
56	Śniatyn	347·800	17.152	25.851	30	—	—	—	—	—	—	—	—	24.263	87	—	—	1.587	43	—	—	
57	Sokal	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
58	Stanisławów	349·500	19.472	33.507	60	600	—	—	—	40	20	640	20	31.633	20	400	—	1.874	40	240	20	
59	Stary Sambor	264·650	9.637	23.128	80	10.240	—	—	—	—	—	10.240	—	21.897	60	10.240	—	1.231	20	—	—	
60	Stryj	873 900	15.274	61.139	20	28.361	24	—	—	—	—	28.361	24	57.608	—	28.361	24	3.531	20	—	—	
61	Tarnobrzeg	592·273	12.903	22.117	40	3.631	47	—	—	2.471	60	6.103	07	17.448	—	6.103	07	4.669	40	—	—	
62	Tarnopol	1.075·000	17.381	20.857	20	54.944	17	—	—	—	—	54.944	17	16.703	—	54.944	17	4.154	20	—	—	
63	Tarnów	691·908	12.117	24.234	—	8.023	17	—	—	—	—	8.023	17	16.234	—	8.023	17	8.000	—	—	—	
64	Tłumacz	579·515	19.095	48.517	06	80.740	42	—	—	75	28	80 815	70	44.066	66	80.786	59	4.450	40	29	11	
65	Trembowla	396·260	12.378	14 853	60	4.904	14	—	—	11.974	36	16.878	50	11 888	—	14.407	27	2.965	60	2 471	23	
66	Turka	489·550	12.401	29.416	—	42.275	22	—	—	—	—	42.275	22	28.496	50	42.275	22	919	50	—	—	
67	Wadowice	—	16.351	39.400	80	21.345	64	—	—	—	—	21.345	64	36.918	60	22.817	94	2.482	20	—	—	Niedobór 1.472 K 30 h.
68	Wieliczka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
69	Zaleszczyki	887·648	14.175	28.350	—	16.959	13	—	—	—	—	16.959	13	26.769	—	16.959	13	1.581	—	—	—	
70	Zbaraż	677·314	10.916	14.026	40	27.077	86	—	—	—	—	27.077	86	13.507	90	27.077	86	518	50	—	—	
71	Złoczów	1,430·490	25.844	51.848	—	112.363	92	3.776	63	24.629	53	140.770	08	50.142	50	135.295	66	1.705	50	5.474	42	
72	Żółkiew	692.500	14.726	14.726	—	15.643	12	—	—	—	—	15.643	12	12.861	25	15 643	12	1.864	75	—	—	
73	Żydaczów	483·700	12.216	24.432	—	38.614	14	—	—	—	—	38.614	14	23.947	—	38.614	14	485	—	—	—	
74	Żywiec	456·245	18.069	39.411	60	45.662	08	—	—	1.049	61	46.711	69	38.782	—	48.006	57	629	60	—	—	Niedobór 1.294 K 88 h.
	Razem	35.953·879	981.636	2,101.103	65	1,318.211	73	12.826	19	293.555	53	1,710.624	36	1,938 106	55	1,700.186	17	162.831	50	29.597	87	Odpisano 165 K 60 h. Niedobór 19.159 K 68 h.

Wykaz wynikłości

zamkniętych rachunkowych powiatowych funduszów drogowych za rok 1905.

Liczba porz.	Nazwa powiatu	Drogi gminne						Drogi powiatowe						Uwaga
		Dochody		Wydatki		Zapas kasowy		Dochody		Wydatki		Zapas kasowy		
		K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
1	Biała	117.020	20	116 978	55	41	65	89.610	40	89.392	62	217	78	
2	Bóbrka	85.194	41	80.812	81	4.381	60	—	—	—	—	—	—	
3	Bochnia	120.031	66	119.633	89	397	77	41.518	63	39.925	77	1.592	86	
4	Bohorodczany	47.219	40	47.204	10	15	30	—	—	—	—	—	—	
5	Borszczów	38.179	—	27.072	36	11.106	64	35.392	22	30.014	20	5.378	02	
6	Brody	48.138	68	45.011	60	3.127	08	—	—	—	—	—	—	
7	Brzesko	86.110	68	84 608	35	1.502	33	48.142	87	47.878	22	264	65	
8	Brzeżany	78.260	67	78 143	83	116	84	—	—	—	—	—	—	
9	Brzozów	54.139	07	45.025	44	9.113	63	26.499	48	22.413	04	4.086	44	
10	Buczacz	122.935	62	118.233	76	4.701	86	29.271	93	23.040	24	6.231	69	
11	Chrzanów	101.306	25	101.286	88	19	37	91.382	97	91.269	27	113	70	
12	Czortków	73.432	93	73.432	93	—	—	15.613	76	14.072	88	1.540	88	
13	Cieszanów	30.195	91	20 883	25	9.312	66	56.638	49	42.531	41	14.107	08	
14	Dąbrowa	69.803	33	63.135	27	6.668	06	38.842	72	37.848	67	994	05	
15	Dobromil	105.707	09	104.817	49	889	60	—	—	—	—	—	—	
16	Dolina	56.359	69	56.042	43	317	26	—	—	—	—	—	—	
17	Drohobycz	135.952	80	129.001	67	6.951	13	152.934	40	148.249	72	4 684	68	
18	Gorlice	128.122	81	128.122	81	—	—	—	—	—	—	—	—	
19	Gródek Jag.	72.254	66	72.254	66	—		13.275	—	13.275	—	—	—	
20	Grybów	21.947	07	21.936	92	10	15	29.824	90	28 277	26	1.547	64	
21	Horodenka	68.747	94	63.451	79	5.296	15	74.973	16	59.142	59	15 830	57	
22	Husiatyn	47.961	60	42.307	49	5.654	11	51.801	94	47.287	44	4.514	50	
23	Jarosław	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
24	Jasło	78.210	44	71.179	43	7.031	01	21.218	80	18.537	23	2.681	57	
25	Jaworów	43.325	09	42.766	52	558	57	—	—	—	—	—	—	
26	Kałusz	40.538	14	40.295	41	242	73	—	—	—	—	—	—	
27	Kamionka strum.	187.115	39	145.055	40	42.059	99	87.063	20	84.390	40	2.672	80	
28	Kolbuszowa	16.341	67	15.632	26	709	41	38.177	68	16.098	97	22 078	71	
29	Kołomyja	128.004	54	123 702	66	4.301	88	—	—	—	—	—	—	
30	Kossów	48.380	75	48.143	95	236	80	56.745	83	55.855	42	890	41	
31	Kraków	89.231	12	88.009	56	1.221	56	12.422	96	11.833	46	589	50	
32	Krosno	32.598	12	31.617	78	980	34	27.671	26	26.748	21	923	05	
33	Limanowa	56.981	87	51.867	58	5.114	29	19.121	75	19.106	23	15	52	
34	Lisko	57.723	75	57.135	75	588	—	19.815	46	19.645	46	170	—	
35	Lwów	122.507	27	117 825	69	4.681	58	—	—	—	—	—		
36	Łańcut	200.502	28	200.211	06	291	22	39.307	21	35.974	88	3.332	33	
37	Mielec	77.829	21	66 827	66	11.001	55	17.736	92	16.478	38	1.258	54	
38	Mościska	46 090	72	43.405	68	2.685	04	23.114	95	22.087	10	1.027	85	
39	Myślenice	78.549	30	78.549	30	—	—	3.733	12	3.206	87	526	25	
40	Nadwórna	26.845	76	26.673	32	172	44	—	—	—	—	—	—	
41	Nisko	90.975	76	90.975	76	—	—	—	—	—	—	—	—	
42	Nowy Targ	40.708	23	40 708	23			31.120	88	25 815	84	5 314	04	
43	Pilzno	38.569	35	33.228	92	5.340	43	14.776	55	14 776	55	—	—	
44	Podhajce	88.408	84	88 408	84			38.272	79	38.272	79	—	—	
45	Przemyśl	93.686	80	92.115	29	1.571	51	—	—			—		
46	Przemyślany	65.221	30	62.341	97	2.879	33	41.686	15	30.720	82	10.965	33	
47	Rawa	89 8 2	01	82 684	97	7.137	04	48.799	65	47.862	11	937	54	
48	Rohatyn	94.156	19	87.854	02	6.322	17	21 163	24	21.163	24	—	—	
49	Ropczyce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
50	Rudki	48.109	90	46 077	57	2.032	33	10.627	35	10.622	24	5	11	
51	Rzeszów	113.678	18	100 272	74	13.405	44	268 752	01	266.191	29	2.560	72	
52	Sambor	115.113	48	114.731	20	382	28	27.178	51	26.944	97	233	54	
53	Sanok	92.233	21	91.708	78	524	43	6 189	81	6.173	55	16	26	
54	Sącz nowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
55	Skałat	124.945	48	119.164	87	5.780	61	—	—	—	—	—	—	
56	Śniatyn	31.057	34	29.711	62	1.345	72	211.731	27	211.731	27	—	—	
57	Sokal	49.158	83	49 158	83	—	—	59.635	36	59.634	38	—	98	
58	Stanisławów	64.994	93	53 789	73	11.205	20	4.983	28	4.983	28	—	—	
59	Stary Sambor	16.929	50	11.244	75	5 684	75	66 547	79	58 719	04	7.828	75	
60	Stryj	76.533	81	75.907	12	626	69	25 236	97	25 236	96	—	01	
61	Tarnobrzeg	70.977	41	70.668	91	308	50	25.2[illegible]	06	23 802	42	1.417	64	
62	Tarnopol	173 678	76	157.281	22	16.397	54	25 328	67	25 [illegible]27	78	—	89	
63	Tarnów	90 [illegible]20	94	89 901	71	419	23	84.953	48	83.769	48	1.184	—	
64	Tłumacz	94.434	18	94 434	18	—		—		—		—		
65	Trembowla	85.047		81.448	83	3.598	17	61.545	52	61.466	41	79	11	
66	Turka	36.222	20	28 900	90	7.321	30	17.617	88	14.807	76	2 810	12	
67	Wadowice	155.359	36	155.359	36	—	—	18.309	21	18.309	21	—	—	
68	Wieliczka	119.363	55	112.226	09	7.137	46	41.506	63	41.506	63	—	—	
69	Zaleszczyki	57.215	90	57.121	96	93	94	12.547	95	12.360	36	187	59	
70	Zbaraż	98.885	86	98.053	86	832	—	—	—	—	—	—	—	
71	Złoczów	142.820	95	137.391	14	5.429	81	25.716	42	25.716	42	—	—	
72	Żółkiew	149.444	31	145.934	36	3.509	95	—	—	—	—	—	—	
73	Żydaczów	67.942	88	51 386	89	16.555	99	35.521	40	33.419	30	2.102	10	
74	Żywiec	59.409	02	40 984	13	18.424	89	29.129	06	29.096	45	32	61	
	Razem	5,775.222	35	5,479.456	04	295.766	31	2,415.958	90	2,283.011	49	132.947	41	

Wykaz wynikłości

zamknięć rachunkowych powiatowych funduszów drogowych za rok 1906.

Liczba porz.	Nazwa powiatu	Drogi gminne						Drogi powiatowe						Uwaga
		Dochody		Wydatki		Zapas kasowy		Dochody		Wydatki		Zapas kasowy		
		K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
1	Biała	119.272	85	112.369	84	6.903	01	76.899	44	75.166	38	1.733	06	
2	Bóbrka	75.480	27	73.914	74	1.565	53	—	—	—	—	—	—	
3	Bochnia	153.434	78	153.380	42	54	36	42.789	92	42.639	95	149	97	
4	Bohorodczany	37.315	55	37.304	83	10	72	—	—	—	—	—	—	
5	Borszczów „	48.723	29	41.350	54	7.372	75	36.995	13	31.265	97	5.729	16	
6	Brody „	62.397	77	57.315	94	5.081	83	—	—	—	—	—	—	
7	Brzesko	94.165	71	94.104	97	60	74	65.522	57	65.469	66	52	91	
8	Brzeżany	58.464	98	58.433	17	31	81	—	—	—	—	—	—	
9	Brzozów	78.975	29	68.391	14	10.584	15	33.843	70	33.692	68	151	02	
10	Buczacz	147.850	26	147.850	26	—	—	22.515	83	17.402	92	5.112	91	
11	Chrzanów	131.434	39	112.168	16	19.266	23	73.866	05	70.837	48	3.028	57	
12	Czortków	43.011	23	40.803	33	2.207	90	92.090	12	90.480	95	1.609	17	
13	Cieszanów	71.297	37	68.053	72	3.243	65	18.839	17	18.675	99	163	18	
14	Dąbrowa	98.514	19	98.157	91	356	28	46.803	90	46.211	21	592	69	
15	Dobromil	71.024	87	63.209	64	7.815	23	—	—	—	—	—	—	
16	Dolina	70.174	96	69.256	—	918	96	—	—	—	—	—	—	
17	Drohobycz	166.536	28	166.536	28	—	—	146.551	04	145.031	18	1.519	86	
18	Gorlice	97.407	55	97.407	55	—	—	—	—	—	—	—	—	
19	Gródek Jag.	97.781	31	97.781	31	—		45.571	50	45.571	50	—	—	
20	Grybów	30.278	64	30.208	60	70	04	38.190	54	37.651	36	539	18	
21	Horodenka	73.170	18	73.170	18	—	—	62.750	97	60.454	96	2.296	01	
22	Husiatyn	41.984	47	41.022	63	961	84	50.151	97	48.209	13	1.942	84	
23	Jarosław	218.077	04	217.733	60	343	44	41.852	14	40.563	18	1.288	96	
24	Jasło	102.206	81	86.316	93	15.889	88	23.927	90	20.713	22	3.214	68	
25	Jaworów	33.371	06	32.773	77	597	29	—	—	—	—	—	—	
26	Kałusz	82.526	87	82.504	07	22	80	—	—	—	—	—	—	
27	Kamionka strum.	124.573	83	105.939	13	18.634	70	68.262	34	64.913	70	3.348	64	
28	Kolbuszowa	19.149	09	19.127	61	21	48	65.201	95	60.459	58	4.742	37	
29	Kołomyja	108.427	55	107.502	55	925	—	—	—	—	—	—	—	
30	Kossów	23.466	85	23.459	49	7	36	47.852	18	47.762	58	89	60	
31	Kraków	94.752	14	94.433	09	319	05	14.274	77	11.913	95	2.360	82	
32	Krosno	55.476	14	52.223	80	3.252	34	20.432	61	20.074	39	358	22	
33	Limanowa	43.606	62	34.981	86	8.624	76	16.535	99	16.535	99	—	—	
34	Lisko	59.582	04	51.766	15	7.815	89	17.068	14	12.096	41	4.971	73	
35	Lwów	181.979	93	178.446	68	3.533	25	—	—	—		—		
36	Łańcut	339.387	53	337.774	15	1.613	38	99.262	29	94.135	79	5.126	50	
37	Mielec	74.726	31	74.725	32	—	99	19.193	89	19.193	85	—	04	
38	Mościska	70.280	72	67.967	20	2.313	52	23.759	40	23.759	40	—	—	
39	Myślenice	67.477	33	66.951	22	526	11	3.820	93	2.919	73	901	20	
40	Nadwórna	26.551	42	25.818	58	732	84	—	—	—	—	—	—	
41	Nisko	120.812	23	118.709	23	2.103	—	3.058	—	480	—	2.578		
42	Nowy Targ	57.211	53	57.211	53	—	—	30.825	74	30.417	87	407	87	
43	Pilzno	41.038	16	41.038	16	—	—	19.796	18	19.796	18	—	—	
44	Podhajce	92.755	27	92.755	27	—	—	31.250	10	30.044	17	1.205	93	
45	Przemyśl	97.071	80	96.317	59	754	21	—	—	—	—	—	—	
46	Przemyślany	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
47	Rawa	383.821	19	383.821	19	—	—	58.537	16	50.448	45	8.088	71	
48	Rohatyn	84.635	25	83.859	04	776	21	33.827	67	33.827	67	—	—	
49	Ropczyce	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
50	Rudki	43.935	22	43.935	22	—	—	17.036	55	17.036	55	—	—	
51	Rzeszów	124.030	35	123.418	67	611	68	237.990	90	230.229	29	7.761	61	
52	Sambor	117.173	64	116.605	49	568	15	51.746	91	49.584	05	2.162	86	
53	Sanok	94.332	67	94.331	76	—	91	6.382	61	6.381	28	1	33	
54	Sącz nowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nie przedłożono.
55	Skałat	112.068	28	104.506	45	7.561	83	—	—	—	—	—	—	
56	Śniatyn	46.246	81	46.246	81	—	—	117.157	39	117.157	39	—	—	
57	Sokal	55.699	23	55.699	23	—	—	81.907	76	81.907	76	—	—	
58	Stanisławów	77.268	06	49.211	86	28.056	20	—	—	—	—	—	—	
59	Stary Sambor	24.901	63	20.188	45	4.713	18	86.051	56	82.798	46	3.253	10	
60	Stryj	96.844	19	96.844	18	—	01	31.392	14	31.392	13	—	01	
61	Tarnobrzeg	57.123	28	55.343	95	1.779	33	30.701	96	28.231	93	2.470	03	
62	Tarnopol	168.128	86	168.041	70	87	16	29.523	89	22.684	23	6.839	66	
63	Tarnów	90.590	48	90.505	05	85	43	91.373	61	91.063	31	310	30	
64	Tłumacz	224.900	36	224.900	36	—	—	—	—	—	—	—	—	
65	Trembowla	80.234	—	80.224	50	9	50	39.579	85	39.207	33	372	52	
66	Turka	73.533	67	72.951	12	582	55	20.683	81	20.016	83	666	98	
67	Wadowice	150.562	63	150.562	63	—	—	21.396	58	21.396	58	—	—	
68	Wieliczka	135.595	22	130.358	65	5.236	57	43.342	59	43.322	83	19	76	
69	Zaleszczyki	62.750	22	62.375	02	375	20	14.244	01	13.500	81	743	20	
70	Zbaraż	102.524	56	101.849	21	675	35	—	—	—	—	—	—	
71	Złoczów	127.430	96	122.003	18	5.427	78	57.711	73	57.711	73	—	—	
72	Żółkiew	91.611	59	91.611	59	—	—	—	—	—	—	—	—	
73	Żydaczów	84.802	23	71.014	67	13.787	56	23.940	04	13.684	81	10.255	23	
74	Żywiec	74.832	41	74.582	91	249	50	30.897	11	23.991	11	6.906	—	
	Razem	3,788.781	45	3,583.661	03	205.120	42	1,525.182	23	1,420.115	84	105.066	39	

Zestawienie klasyfikacyjne

uczniów szkoły praktycznej konduktorów drogowych

za rok szkolny 1906/7.

Liczba lokacyi porządkowa	Nazwisko, imię i rok urodzenia ucznia	Rok szkolny 1906/7 (klasa III-cia)		Ogólny wynik praktyki w roku poprzednim 1906 (klasie II-giej)	Uwagi
		Nauka zimowa			
		Ogólny wynik egzaminów kursowych	Roboty drogowe, do których przydzielono ucznia na praktykę letnią w r. 1906	Postęp	
1	Jost Alojzy, styp. 1. listopad 1874	bardzo dobry	Przy Wydziale powiatowym w Mościskach	bardzo dobry	
2	Śpiewak Władysław, styp. 25. paźdz. 1879	bardzo dobry	Przy budowie drogi w Kulparkowie	bardzo dobry	
3	Lityński Dyonizy, styp. 10. lipiec 1886	dobry	Przy budowie drogi Ławrów-Mszaniec	dobry	
4	Janicki Leon, styp. 17. czerwiec 1880	dobry	W nowotarskim okręgu drogowym	dobry	
5	Staszkiewicz Wincenty, styp. 15. styczeń 1887	dobry	Przy budowie drogi Kossów-Jasionów Górny	dobry	
6	Damsé Józef, styp. 20. maj 1885	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Dąbrowie	bardzo dobry	
7	Szargut Eustachy, styp. 25. wrzesień 1887	dobry	Przy budowie drogi Kossów-Jasionów Górny	dobry	
8	Skórski Kazimierz, styp. 20. luty 1885	dobry	W warstacie betonowym w Brzeżanach	bardzo dobry	
9	Kleinzand Albin, styp. 28. paźdz. 1887	dobry	Przy trasie drogi Piwniczna-Szczawnica	dobry	
10	Mizgalewicz Franciszek, styp. 24. styczeń 1888	dobry	Przy budowie drogi Kamienobród-Jaryna	dobry	
11	Rysz Józef, styp. 14. marzec 1880	dobry	Przy budowie drogi Jarosław-Pruchnik i drogi do Buczacza	bardzo dobry	
12	Niton Ludwik, styp. 19. luty 1879	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Gorlicach	bardzo dobry	
13	Brzeziński Józef, styp. 12. marzec 1880	dobry	Przy budowie drogi Pomorzany-Nestiuki	dobry	
14	Palewicz-Golejewski Maryan, styp. 16. styczeń 1881	dobry	Przy budowie mostu w Żółkwi	bardzo dobry	
15	Juchnowicz Włodzimierz, styp. 16. paźdz. 1887	dobry	W jarosławskim okręgu drogowym	dobry	
16	Onyszczyszyn Aleksander, styp. 27. luty 1888	dobry	Przy warstacie betonowym w Żółkwi	dobry	
17	Mach Kazimierz, styp. 18. luty 1886	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Gródku	dobry	
18	Kiwała Zygmunt, 7. wrzesień 1882	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Rohatynie	dobry	
19	Jarosz Edward, styp. 7. luty 1880	dobry	Przy budowie drogi Krystynopol-Brody	dobry	
20	Jarominek Ludwik, styp. 3. kwiecień 1886	dobry	Przy trasie drogi Piwniczna-Szczawnica	dobry	
21	Misslik Adolf, styp. 7. listopad 1885	dobry	Przy budowie drogi Dąbrowica-Magierów	dostateczny	
22	Szwedzicki Tadeusz, styp. 15. lipiec 1879	dobry	Przy warstacie betonowym w Rzeszowie	bardzo dobry	
23	Bochyński Romuald, styp. 24. styczeń 1887	dobry	Przy warstacie betonowym w Borszczowie	dobry	
24	Nawrocki Stanisław, styp. 20. styczeń 1882	dobry	W nowosądeckim okręgu drogowym	dostateczny	
25	Jaworczak Paweł, styp. 25. czerwiec 1879	dobry	Przy trasie dróg subwencyonowanych w pow. buczackim	bardzo dobry	
26	Baster Józef, styp. 7. maj 1888	dobry	Przy budowie dojazdu kolejowego w Jabłonce	dobry	
27	Terlecki Kazimierz, 3. marzec 1886	dobry	W stanisławowskim okręgu drogowym	dobry	
28	Dyga Bolesław, styp. 16. styczeń 1884	dostateczny	W jarosławskim okręgu drogowym	dobry	

Czwarte trzylecie.

Zestawienie klasyfikacyi

uczniów szkoły konduktorów drogowych

za rok szkolny 1907/8.

Numer lokacyi egzam. kursów	Nazwisko, imię i rok urodzenia ucznia	Rok szkolny 1907/1908 — klasa I-sza		Uwaga
		Nauka zimowa Ogólny wynik egzaminów kursowych	Roboty drogowe, do których przydzielono ucznia na praktykę letnią	
1	Kaczor Karol (styp.) 1883	bardzo dobry	Do budowy drogi Kossów-Jasionów górny	
2	Sitarz Ludwik (styp.) 1883	bardzo dobry	W okręgu nowotarskim	
3	Świtkowski Lesław (styp.) 1890	dobry	Do budowy dojazdu kolejowego do stacyi Grodzisko	
4	Frank Eugeniusz (styp.) 1883	dobry	Do budowy dojazdu kolejowego w Jabłonce	
5	Kordyaczny Karol (styp.) 1882	dobry	Do budowy mostu na Dniestrze pod Haliczem	
6	Dziadyk Michał (styp.) 1886	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Dąbrowej	
7	Kaczor Adam (styp.) 1889	dobry	Do budowy drogi Gródek-Kamienobród-Jaryna	
8	Wójcik Józef (styp.) 1888	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Samborze	
9	Nowakowski Władysław (styp.) 1885	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Rzeszowie	
10	Burda Paweł (styp.) 1890	dobry	Do budowy drogi Porchowa-Żyznów	
11	Śliwiński Witold (styp.) 1888	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Pilźnie	
12	Machowski Karol (styp.) 1884	dobry	Do budowy drogi Dobrosin-Hruszów	
13	Miazga Tadeusz (styp.) 1886	dobry	W okręgu jarosławskim	
14	Wąsowicz Stanisław (styp.) 1890	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Dąbrowej	
15	Burczakiewicz Bronisław (styp.) 1889	dobry	W okręgu rzeszowskim	
16	Panek Franciszek (styp.) 1889	dobry	Do budowy drogi Jarosław-Pruchnik	
17	Ryba Stefan 1889	dobry	Do budowy mostu na Dniestrze pod Haliczem	
18	Solawa Stanisław (styp) 1889	dobry	W okręgu jarosławskim	
19	Chmaj Jan (styp.) 1888	dobry	Do budowy dróg w Zakopanem	
20	Bigoraj Edward (styp.) 1890	dobry	Do budowy drogi Krystynopol-Brody	
21	Damsé Stanisław (styp.) 1889	dobry	Do budowy drogi Kossów-Jasionów górny	
22	Gurba Stanisław (styp.) 1890	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Gorlicach	
23	Jarocki Maryan (styp.) 1885	dobry	W okręgu borszczowskim	
24	Jarosz Stefan (styp.) 1889	dobry	Do budowy drogi Krystynopol-Brody	
25	Pillarz Feliks (styp.) 1884	dobry	W okręgu buczackim	
26	Czarnecki Bolesław (styp.) 1887	dobry	Przy Wydziale powiatowym w Samborze	
27	Kuźniar Jan (styp.) 1889	dobry	Do budowy drogi Gródek-Kamienobród-Jaryna	
28	Rykała Józef (styp.) 1889	dobry	W okręgu stanisławowskim	
29	Adamowicz Stanisław (styp.) 1889	dostateczny	Do budowy drogi Dobrosin-Hruszów	
30	Fuczek Kazimierz 1891	dostateczny	Przy Wydziale powiatowym w Rohatynie	
31	Czyżyk Jan (styp.) 1886	dostateczny	Do warstatu beton. w Żółkwi i do robót na drodze kraj. Żółkiew-Krystynopol	
32	Szuber Józef 1885	dostateczny	Do budowy drogi Tułuków-Stecowa	

Alegat 9. do sprawozdania z czynności Dep. IV. Wydz. kraj. za czas od 1. lipca 1906 do 31. marca 1908.

WYKAZ

stanu funduszów pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych z końcem roku 1906.

Liczba porządk.	Fundusz pro praeterito budowy drogi	Administruje c. k. Starostwo w	Z należytości czynnych z końcem roku 1905				Wynikłości z końcem roku 1906										Uwagi
							Aktywa						Pasywa		Z porównania okazuje się		
			wykazanych w kwocie		odpisano w roku 1906 kwotę		Należytości czynne od stron konkurencyjnych		Zapas kasowy gotówką i efektami		Razem		Należytości bierne od stron konkurencyjnych		zwyżka		niedobór		
			K	g.	K	g.	K	g.	K	g.	K	g.	K	g.	K	g.	K	g.	
1	kraj.: Lwów-Rohatyn.	Bóbrce	9.899	37	3.395	19	6.504	18	4.196	59	10.700	77	10.571	71	129	06	—	—	LW. 17714/08
2	pow.: Tarnopol-Brody	Tarnopolu	10	—	—	—	—	—	12	47	12	47	19.626	17	—	—	19.613	70	
3	kraj.: Brzeżany - Podwołoczyska. .		20.076	10	46	40	20.109	70	2.588	59	22.698	29	40.635	53	—	—	17.937	24	
4	„ Brzeżany - Tarnopol		91	59	—	—	91	59	664	29	755	88	—	—	755	88	—	—	LW. 18487/08
5	„ Strussów - Buczacz		23.934	61	—	—	23.934	61	987	62	24.922	23	45.432	62	—	—	20.510	39	
6	„ Jarosław-Bełzec	Jarosławiu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.841	90	—	—	8.841	90	Jak w r. 1903
7	pow.: Grzymałów-Skałat-Smykowce .	Skałacie	42.901	94	—	—	42.901	94	4.765	64	47.667	58	61.421	59	—	—	13.754	01	Brak rachunków za r. 1906 wpisano wyniki za r. 1905
8	Drogi obwodowe byłego obwodu nówosądeckiego .	Limanowej	31	85	—	—	31	85	—	—	31	85	—	—	31	85	—	—	Jak w r. 1903
	Razem . .		96.945	46	3.441	59	93.573	87	13.215	20	106.789	07	186.529	52	916	79	80.657	24	
																	79.740	45	

Alegat 10. do sprawozdania z czynności Dep. IV. Wydz. kraj. za czas od 1. lipca 1906 do 31. marca 1908.

WYKAZ

kredytów ze skarbu państwa zezwolonych na rok 1906 i 1907 na budowę dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

Liczba porząd.	Nazwa drogi	Powiat przez który droga przechodzi	Długość drogi w kilometrach	Wysokość całego zasiłku z funduszów państwowych w koronach	Kredyty wstawione w preliminarzach państwowych w roku 1906 w koronach	Kredyty wstawione w preliminarzach państwowych w roku 1907 w koronach	Uwaga
	I. Budowy wykonywane przez c. k. Rząd:						
1	Iskań-Bircza	Dobromil, Przemyśl	16.683	100.800	20.000 (4 rata)	10.000 (5 rata)	Budowa została zarządzona.
2	Mikołajów-Krzywula	Żydaczów	16.040	242.000	—	—	Budowa w toku z kredytu dawniejszego.
	II. Zasiłki na budowę dróg krajowych, powiatowych i gminnych:						
3	Jarosław-Pruchnik-Nienadowa	Jarosław	—	80.000	20.000 (1 rata)	20.000 (2 rata)	
4	Pakość-Husaków-Radochońce	Mościska	—	30.000	10.000 (1 rata)	10.000 (2 rata)	
5	Florynka-Krzyżówka	Grybów, Nowy Sącz	—	60.000	20.000 (2 rata)	20.000 (3 rata)	
6	Hruszów-Niemirów-Magierów-Dobrosin	Żółkiew, Rawa r., Jaworów	—	200.000	25.000 (2 rata)	25.000 (3 rata)	
7	Przemyślany-Pomorzany	Przemyślany	—	24.000	6.000 (2 rata)	6.000 (3 rata)	
8	Krasne-Ostrowczyk polny-Poczapy	Złoczów	—	24.000	8.000 (3 rata)	—	
9	Wadowice-Jawiszowice	Wadowice, Biała	31.760	70.000	10.000 (4 rata)	15.000 (5 rata)	
10	Podliski małe-Jaryczów now.-Żelechów wiel.	Lwów, Kamionka str.	24.971	203.000	10.000 (5 rata)	20.000 (6 rata)	
11	Kopki-Krzeszów	Nisko	3.000	11.600	—	11.600 (1 rata)	
12	Most na białej pod Gromnikiem	Tarnów	—	3.000	—	3.000 (1 rata)	
13	Most na drodze krajowej na Dniestrze pod Haliczem.	Stanisławów	—	254.000	—	50.000 (1 rata)	
14	Biała-Skawica-Zawoja	Myślenice	—	20.000	—	10.000 (1 rata)	
		Razem		1,302.400	129.000	200.600	

LW. 38.191/08.

SPRAWOZDANIE

z czynności

Departamentu IV.

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

(w sprawach kolejowych)

za czas od 1. grudnia 1906. do 31. marca 1908.

Spis rzeczy:

I. Sprawy ogólne.

Strona

1. Stosunek kraju do kolei lokalnych gwarantowanych przez kraj 4
2. Odnowienie państwowej ustawy o kolejach niższorzędnych 5
3. Podwyższenie gwarancyi kraju za obligi kolejowe Banku krajowego 5

II. Koleje lokalne będące w ruchu.

4. Kapitały budowy 5
5. Zwolnienie ciał autonomicznych z gwarancyi oprocentowania i umorzenia części kapitału akcyjnego kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka 6
6. Upaństwowienie kolei lokalnych Trzebina-Skawce i Piła-Jaworzno 6
7. Uchwały sejmowe w sprawie kolei lokalnej Tarnów-Szczucin 6
8. Pożyczka inwestycyjna kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów 7
9. Wyniki eksploatacyjne za lata 1906 i 1907 z 4 tabelami 8

III. Koleje lokalne w budowie.

10. Kolej lokalna Lwów-Podhajce 16

IV. Projektowane koleje lokalne.

11. Kolej lokalna Lwów-Stojanów 16
12. „ „ Muszyna-Krynica i kolej elektryczna Grzybów-Krynica-Muszyna 17
13. Kolej lokalna Drohobycz-Truskawiec 19
14. „ „ Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna . . 21
15. „ „ Rzeszów-Kolbuszowa-Nisko 22
16. „ „ Złoczów-Sasów-Usznia 23
17. „ „ Jaworów-Bobrówka 23
18. „ „ Buczkowice-Łodygowice 23
19. Kolej państwowa Jasło-Konieczna 24
20. Kolej Dębica-Jasło 24
21. Połączenie kolejowe do Brzozowa 25
22. Kolej lokalna Lubaczów-Cieszanów 25
23. „ „ Rachin-Perehińsko 28

V. Krajowy fundusz kolejowy.

24. Pożyczki kolejowe 31
25. Obciążenie kraj. funduszu kolejowego 32
26. Zasoby 32
27 Stan rozporządzalny kr. fund. kolej. a) w gotówce . . 33
b) rocznej rencie . 33

VI. Zaprowadzenie na kolejach żel. rozmaitych udogodnień 33

VII. Wniosek Wydziału krajowego 36

I. Sprawy ogólne.

1. Stosunek kraju do kolei lokalnych gwarantowanych przez kraj.

W toku bieżących spraw kolei lokalnych przez kraj gwarantowanych wyłoniły się między Wydziałem krajowym a c. k. Rządem różnice zdań w kilku punktach odnoszących się do stosunku kraju, jakoteż państwa do tych kolei lokalnych. Dla uregulowania tej różnicy zdań zaprosiło c. k. Ministerstwo kolejowe w porozumieniu z c. k. Ministerstwem skarbu Wydział krajowy na konferencyę, która się odbyła 21. października 1907. Na tej konferencyi poruszono ze strony c k. Rządu szereg spraw, z których ważniejsze tu przytaczamy wraz ze sposobem ich uregulowania.

Według tekstu uchwał sejmowych o udzielaniu gwarancyi kraj gwarantuje „czysty dochód potrzebny do oprocentowania i prawidłowego umorzenia pożyczki pierwszeństwa i opłacania bankowego dodatku administracyjnego. Gwarancya ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei nie dosięgną gwarantowanej wysokości, brakująca reszta uzupełniona będzie z krajowego funduszu kolejowego“. W następnym ustępie uchwały ustanowiony jest porządek, w którym z dochodów kolei opłaca się wydatki:

„a) koszta ruchu i administracyi Towarzystwa;
b) roczne raty pożyczki pierwszeństwa“ i t. d.

Według powyższego tekstu uchwał Wysokiego Sejmu *gwarancya kraju jest więc gwarancyą czystego dochodu i z tego powodu obejmuje także i niedobory eksploatacyjne wraz z kosztami zarządu Towarzystwa akcyjnego.*

Stwierdzenia tej interpretacyi żądało c. k. Ministerstwo ze względu na podnoszone swego czasu wątpliwości co do granic gwarancyi kraju w tym kierunku, że gwarancya ta nie obejmuje niedoborów eksploatacyjnych i kosztów zarządu Towarzystwa, lecz tylko raty pożyczki pierwszeństwa.

Koleje lokalne Borki wielkie-Grzymałów, Trzebina-Skawce, Chabówka-Zakopane, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, Piła-Jaworzno i Przeworsk-Dynów obowiązane są zwracać funduszowi krajowemu dopłaty z tytułu gwarancyi dochodów dopiero z tą chwilą, gdy cały kapitał akcyjny z dochodów czystych oprocentowany jest po 4 od sta.

Przy kolei Tarnów-Szczucin na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. października 1904. zmieniono ten porządek rozdziału zysków w ten sposób, że zwrot dopłat gwarancyjnych ma poprzedzać dotacyę funduszu rezerwowego i dywidendę od akcyi; w ten sposób krajowi będą spłacone dopłaty gwarancyjne w terminie o wiele wcześniejszym, niż przy kolejach poprzednich. Rozdział ten zysków ustanowiony dla kolei Tarnów-Szczucin będzie też za porozumieniem z c. k. Rządem zastosowywany i do wszystkich przyszłych kolei lokalnych, dla których kraj udzieli swą gwarancyę.

Dla ochronienia funduszu krajowego przed niespodziewanemi dopłatami gwarancyjnemi będzie się dotować fundusze rezerwowe w re-

gule w stosunku 6 procentów zysku czystego; wyższa dotacya wymaga zatwierdzenia c. k. Rządu.

2. Odnowienie państwowej ustawy o kolejach niższorzędnych

Moc obowiązująca państwowej ustawy o kolejach niższorzędnych z 31. grudnia 1894. Dz. u. p. Nr. 2 z r. 1895., której ważność upłynęła z 31. grudniem 1904. odnowiona została ustawą z 24. listopada 1905. Dz. u p. Nr. 216 z terminem do 31. grudnia 1908.

C. k. Rząd wniósł w ostatniej ubiegłej kadencyi Rady państwa projekt nowej ustawy, który w porównaniu do ustawy z r. 1894. w niejednym kierunku był korzystniej zredagowany. Projekt ten przydzielony do komisyi kolejowej i przez sprawozdawcę gruntownie nie tylko pod względem merytorycznym ale i stylistycznym na korzyść przerobiony, nie przyszedł już pod obrady komisyi kolejowej z powodu zamknięcia sesyi parlamentarnej.

Podczas obecnej sesyi parlamentarnej wniósł poseł i członek niższo-austryackiego Wydziału krajowego Dr. R. Pattai, a były referent projektu tej ustawy w ubiegłej sesyi parlamentarnej, jako wniosek samoistny, nowy projekt z nieznacznemi zmianami w porównaniu do projektu referenta komisyi kolejowej z poprzedniej kadencyi.

3. Podwyższenie gwarancyi kraju a obligi kolejowe Banku krajowego

Uchwałą z dnia 11. marca 1907. podniósł Wysoki Sejm gwarancyę kraju za zobowiązania wypływające z wydania obligacyi kolejowych Banku krajowego z dotychczasowej wysokości 30,000.000 K do 50,000.000 koron.

Uchwała ta zyskała Najwyższe zatwierdzenie dnia 5. listopada 1907.

II. Koleje lokalne będące w ruchu.

4. Kapitały budowy

Z końcem roku 1907. zamknięto rachunki budowy kolei lokalnych Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, Piła-Jaworzno i Przeworsk Dynów z następującym wynikiem:

Koszta budowy kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka wynoszą ogółem . . . . . K 9,057.439·49
fundusz rezerwowy . . . . . „ 126.560·51
kapitał zakładowy . . . . . K 9,184·000·—

Koszta budowy kolei lokalnej Piła-Jaworzno wynoszą ogółem . . . . . K 2,249.586·45
fundusz rezerwowy . . . . . „ 29.413·55
kapitał zakładowy . . . . . K 2,279.000·—

Koszta budowy obejmują koszta wymiany 2 lekkich lokomotyw na lokomotywy silniejszego typu odpowiedne dla obecnego ruchu na tej kolei lokalnej. Powyższy fundusz rezerwowy będzie w zupełności wyczerpany wydatkami na zarządzone już rozszerzenie ogrzewalni i postawienie żurawia w stacyi Jaworzno, następnie na budowę dwóch torów ślepych na tejże stacyi, jakoteż wydatkami na inne pomniejsze inwestycye.

Ruch węglowy na kolei lokalnej Piła-Jaworzno wzmógł się w ostatnich czterech latach tak, że istniejące urządzenia zaledwie są wystarczające dla pokonania tego ruchu. Kopalnia węgla w Borach, będąca własnością Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu górniczego w Krakowie, została znacznie rozszerzona a eksploatacya tej kopalni węgla będzie w r. 1909. tak powiększona, że zajdzie potrzeba inwestycyi na kolei Piła-Jaworzno celem umożliwienia przewozu tych nowych transportów

węgla. Z tego powodu Rada zawiadowcza tej kolei zwróciła się do Wydziału krajowego z prośbą o przedstawienie Wysokiemu Sejmowi wniosku udzielenia z zapasów krajowego funduszu kolejowego pożyczki w sumie 70.000 koron. Sprawę tę przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobnem sprawozdaniem.

Koszta budowy kolei lokalnej Przeworsk-Dynów wynoszą ogółem . . . . . K 4,260.704·82
fundusz rezerwowy . . . . . „ 179.695·18
akcye zakładowe niewpłacone . . . . „ 8.000·00
kapitał zakładowy . . . . . K 4,448.400·00

Nadto posiada ta kolej fundusz na wymianę części murów w tunelu w kwocie K 2.500·—, potrącony z zarobku przedsiębiorstwa budowy na powyższy cel.

Fundusze rezerwowe powyższych kolei lokalnych złożone są na rachunku bieżącym Banku krajowego.

Obrachunek z przedsiębiorstwem budowy **kolei lokalnej Tarnów-Szczucin** dotychczas nie jest zakończony, gdyż przedsiębiorstwo to zgłosiło pretensye w ogólnej sumie 223.656 K 80 h. Wydział krajowy nie mógł uznać słuszności tych pretensyi, o czem uwiadomił przedsiębiorstwo pismem z dnia 18. lipca 1907. L. 42.996. Dalsze pertraktacye ustne nie doprowadziły dotychczas do żadnego rezultatu.

5. Zwolnienie ciał autonomicznych z gwarancyi oprocentowania i umorzenia części kapitału akcyjnego kolei lok. Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.

Akcya podjęta (patrz punkt 3. sprawozdania Wydziału krajowego z czynności: w sprawach kolejowych za czas od 1. lipca 1905 do 30. listopada 1906), w sprawie objęcia przez państwo połowy akcyi zakładowych kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka będących w posiadaniu interesentów miejscowych celem częściowego zwolnienia ciał autonomicznych z gwarancyi oprocentowania i umorzenia części kapitału akcyjnego tej kolei, osiągnęła ten korzystny wynik, że c. k. Rząd upoważniony został ustawą z 6. marca 1907. Dz. u. p. Nr. 74 do zakupna tych akcyi w imiennej wartości 787.600 koron. Na podstawie przeprowadzonej w tej mierze transakcyi zniżyły się rocznie raty gwarantów

a) powiatu kołomyjskiego z kwoty K 23.904·— na K 10.635·76
b) „ horodeńskiego „ „ 19.890·— „ „ 8.857·78
c) miasta Kołomyja „ „ 23.904·— „ „ 10.635·76
d) miasteczka Horodenka „ „ 3.186·— „ „ 1.409·56

6. Upaństwowienie kolei lok. Trzebina-Skawce i Piła-Jaworzno.

Sprawa upaństwowienia kolei lokalnej Trzebina-Skawce i Piła-Jaworzno, polecona uchwałą Wysokiego Sejmu z duia 20. listopada 1905. Wydziałowi krajowemu do rokowania z c. k. Rządem, nie postąpiła w okresie sprawozdawczym, gdyż c. k. Rząd nie odpowiedział dotychczas merytorycznie na przedstawione w tej sprawie wnioski.

7. Uchwały sejmowe w sprawie kolei lok. Tarnów-Szczucin.

Na posiedzeniu z 8. marca 1907. powziął Wysoki Sejm w sprawie kolei lokalnej Tarnów-Szczucin następujące uchwały:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby co rychlej odłączył ruch towarowy i osobowy na kolei Tarnów-Szczucin.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby co prędzej sprawił na tej kolei nowe wygodniejsze wagony.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby co prędzej usunął niedogodności wypływające z zalewu pól blisko toru tej kolei położonych".

Na posiedzeniu zaś z 12. marca 1907. powziął Wysoki Sejm w sprawie tej samej kolei następujące uchwały:

„1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby z całym naciskiem domagał się u c. k. Rządu, ażeby przyobiecany pociąg osobowy niezawodnie kursował od 1. maja b. r. i aby statut Towarzystwa akcyjnego kolei Tarnów-Szczucin jak najprędzej uzyskał zatwierdzenie c. k. Rządu i wszedł w życie.

2. Aby stosunki wodne przy współudziale i wedle opinii Biura melioracyjnego Wydziału krajowego zbadane i tak poprawione zostały, żeby na wypadek praktykowanych u nas tak często tzw. „Wód świętojańskich“ interesowani na szkodę wskutek możliwej zwłoki narażeni nie byli“.

Stosownie do powyższych poleceń Wysokiego Sejmu, już w letnim rozkładzie jazdy r. 1907. zorganizowano ruch pociągów na linii Tarnów-Szczucin w ten sposób, że obecnie kursują w każdym kierunku dwa pociągi osobowe i jeden mięszany.

Niedogodności w wagonach osobowych usunięto przez ich przeróbkę; nadto z terminem dostawy 15. czerwca 1908. zamówiono w fabryce wagonów w Sanoku 3 nowe wagony osobowe o wygodniejszym typie.

Ukonstytuowanie Towarzystwa akcyjnego dla kolei lokalnej Tarnów-Szczucin nie mogło dotychczas nastąpić, gdyż zachodziły między c. k. Rządem a Wydziałem krajowym różnice zdań co do pojedynczych postanowień statutowych; gdy jednak obecnie różnice te definitywnie zostały już wyrównane, należy spodziewać się, że ukonstytuowanie to z całą pewnością w ciągu roku 1908. nastąpi.

Stosunki wodne wzdłuż linii kolejowej z Tarnowa do Szczucina stanowiły przedmiot dokładnych badań Wydziału krajowego, na podstawie których wypracowano projekta sanacyjne w tych wszystkich wypadkach, w których istnienie korpusu kolejowego mogło wpłynąć niekorzystnie chociaż w sposób niezawiniony na szkodę gruntów sąsiednich.

Projekta te były przez c. k. powiatowe władze polityczne komisyonowane i następnie w zupełności zostały wykonane. Po za temi sanacyjnemi robotami zgłoszone były w Wydziale krajowym żądania dalszych odwodnień; tych żądań nie mógł jednak Wydział krajowy uwzględnić na koszt kapitału budowy kolei Tarnów-Szczucin, ponieważ dotyczyły stosunków wodnych, które istniały przed wybudowaniem linii kolejowej i nie zostały spowodowane w żadnym kierunku przez budowę kolei.

8. Pożyczka inwestycyjna kolei lok. Borki-wielkie-Grzymałów

Wysoki Sejm powziął na posiedzeniu z dnia 30. września 1907. następującą uchwałę w sprawie udzielenia kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów pożyczki bieżącej:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia z zapasów krajowego funduszu kolejowego Towarzystwu akcyjnemu kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów pożyczki gotówkowej po 4% oprocentowanej spłacalnej w półrocznych ratach do końca roku 1968. w sumie nie wyższej niż 100.000 koron pod warunkami, jakie ułoży Wydział krajowy a w szczególności z uwzględnieniem następujących postanowień:

1. Fundusze uzyskane z tej pożyczki użyte będą na inwestycye, urządzenia i cele, jakie uzna Wydział krajowy za wskazane i potrzebne; a następnie i pod bezpośrednią ingregencyą Wydziału krajowego.

2. Towarzystwo kolejowe zezna skrypt dłużny według wzoru udzielonego przez Wydział krajowy aktem notaryalnym z prawem egzekucyi z §. 3. ust. z 25. lipca 1871. dz. p. p. Nr. 75.

3. Na pokrycie rat oprocentowania i umorzenia pożyczki gotówkowej w kwocie 100.000 koron i ewentualnych zaległości z tego tytułu będzie użyty po myśli §. 49. ustęp 3. punkt 1. statutu Towarzystwa akcyjnego „kolej lokalna Borki wielkie-Grzymałów“, dochód pozostający do dyspozycyi po pokryciu z dochodów Towarzystwa rat oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa zaciągniętej po myśli §. 8. tego statutu w kwocie 1,200.000 K“.

Na zaciągnięcie tej pożyczki ze strony Towarzystwa akcyjnego

kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów zgodził się również c. k. Rząd, tak, że w bieżącym roku będą mogły być podjęte projektowane inwestycye.

9. Wyniki eksploatacyjne za lata 1906 i 1907.

Ostatnie sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego w sprawach kolejowych zamknięte z dniem 30. listopada 1906. zawierało wyniki eksploatacyjne za r. 1905. Obecnie przeto przedstawiamy te wyniki za dwa lata obrachunkowe 1906 i 1907.

Rok 1906. przyniósł wogóle podwyżkę w dochodach kolei lokalnych gwarantowanych przez kraj przy równoczesnem wzroście wydatków eksploatacyjnych. To samo odnosi się i do wyników roku 1907 z tym wyjątkiem, że na kolei Borki wielkie-Grzymałów dochody spadły o kwotę 11.761 K 13 h.

Ruch publiczny na kolei lokalnej Tarnów-Szczucin otwarto 15. października 1906.; z tego też powodu poniżej umieszczone daty statystyczne za r. 1906, nie obejmują tej kolei.

W r. 1906. było w ruchu 7 kolei lokalnych gwarantowanych przez kraj o łącznej długości 344·092 km, w r. 1907. zaś 8 kolei o łącznej długości 394·032 km.

Dochody brutto wynosiły przeciętnie na 1 klm

w r. 1905 . . .	6.865 K
w r. 1906 . . .	7.389 K
w r. 1907 . . .	7.511 K

Wydatki ogólne na 1 km:

w r. 1905 . . .	4.044 K
w r. 1906 . . .	4.253 K
w r. 1907 . . .	4.492 K

tak, że nadwyżka eksploatacyjna w przecięciu dosięgła na 1 km:

w r. 1905 . . .	2.821 K
w r. 1906 . . .	3.205 K
w r. 1907 . . .	3.019 K

Nadwyżka ta oprocentowuje w przecięciu kapitał inwestowany w budowę kolei lokalnych przez kraj gwarantowanych

w r. 1905 po . .	3·0%
w r. 1906 po . .	3·44%
w r. 1907 po . .	3·35%

Przeciętny **stosunek procentowy** ogólnych wydatków do dochodów wynosił

w roku 1905 . .	59·2%
w roku 1906 . .	57·5%
w roku 1907 . .	59·8%

Na podwyżzenie kosztów exploatacyi wpłynęła regulacya płac personalu c. k. kolei państwowych użytego na liniach kolei lokalnych, podrożenie materyałów, a w szczególności węgla, następnie zwiększone koszta usuwania śniegu w ciężkiej zimie 1907. roku.

Nominalne roczne zobowiązanie kraju z tytułu gwarancyi wynosiło w r. 1906. kwotę 783·082 K 22 h, z której dochody kolejowe pokryły kwotę 694.787 K 28 h tj. 88·4%, (w r. 1905. zaś 469.830 K 92 h tj. 60%). W r. 1907. wynosiło to nominalne zobowiązanie kraju 872·298 K 80 h (przybyła bowiem kolej lokalna Tarnów-Szczucin); z kwoty tej pokryły własne dochody kolejowe 773.927 K 91 h tj. 88·7%.

Bliższe szczegóły odnoszące się do wyników eksploatacyjnych przedstawione są w załączonych wykazach.

Tablica I.

ZESTAWIENIE

kapitałów budowy kolei lokalnych, popartych przez kraj na podstawie ustawy krajowej z dnia 17-go lipca 1893, Dz. u. kr. 42 i stosunku udziałów w kapitałach budowy.

Nazwa kolei lokalnej	Dzień otwarcia ruchu	Długość budowlana linii	Kapitał zakładowy	Kapitał zakładowy na 1 kilometer	Udział w kapitale budowy: kraju — pożyczka pierwszeństwa gwarantowana przez kraj	kraju — w akcyach pierwszeństwa	kraju — w akcyach zakład.	państwa — w akcyach pierwszeństwa	państwa — w akcyach zakładowych	interesentów miejscowych — w akcyach pierwszeństwa	interesentów miejscowych — w akcyach zakładowych	interesentów miejscowych — w funduszu bezzwrotnym	kraju	państwa	interesentów miejscowych.
		Km.	Koron		w Koronach								procentowo		
Borki wielkie-Grzymałów	12/8 1897	33·025	1,800.000	54.504	1.200.000	—	—	—	420.000	—	180.000	—	66·67%	23·33%	10·00%
Łupków-Cisna	22/1 1898	25·311	1,580.000	62.423	—	1,050.000	—	—	—	60.000	470.000	—	66·46%	—	33·54%
Trzebinia-Skawce	15/8 1899	59·263	6,928.800	116.916	a) 3,320.000 b) 720.000	266.000	—	—	1,148.800	634.000	840.000	—	62·14%	16·59%	21·27%
Chabówka-Zakopane	25/10 1899	43·092	5,800.000	134.595	2,260.000	—	—	470.000	2,600.000	470.000	—	—	39·00%	52·80%	8·20%
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	18/10 1899	112·622	9,184.000	81.547	a) 5,200.000 b) 900.000	—	—	—	2,002.400	—	1,081.600	—	66·42%	21·80%	11·78%
Piła-Jaworzno	27/10 1900	25·835	2,279.000	88.214	a) 928.000 b) 830.000 c) 370.000*	—	—	—	364.800	—	257.200	29.000	71·44%	16·01%	12·55%
Przeworsk-Dynów	8/9 1904	46·248	4,448.400	96.186	a) 2,266.000 b) 698.000	—	—	—	1,152.000	—	330.000	2.400	66·63%	25·90%	7·47%
Tarnów-Szczucin	15/10 1906	48·636*	3,400,000	69.829	2,000.000	—	—	—	900.000	—	500.000	—	58·83%	26·47%	14·70%
		394·032	35,420.200	89.880	20,192.000	1,316.000	—	470.000	8,588.000	1,164.000	3,658.800	31.400			
					21,508.000			9,058.000		4,854.200					

*) Pożyczka 370.000 K zaciągnięta w krajowym funduszu kolejowym na budowę przedłużenia linii, spłacalna z dochodów eksploatacyjnych w przeciągu lat 20 od dnia 1. stycznia 1904.

Ponadto przyczynił się kraj do budowy kolei państwowych Chodorów-Podwysokie i Przeworsk-Rozwadów bezzwrotnym datkiem w wysokości K 2,500.000·—
i objął akcye bądźto pierwszeństwa, bądź zakładowe następujących kolei lokalnych: 1) Kraków-Kocmyrzów wartości imiennej „ 200.000·—
2) Lwów-Jaworów „ „ „ 300.000·—
3) Tarnopol-Zbaraż „ „ „ 600.000·—
4) Lwów-Podhajce „ „ „ 2,100.000·—

Razem K 3,200.000·—

Tablica II. **Wyniki eks-**

kolei lokalnych popartych przez kraj na podstawie ustawy krajowej z dnia 17.

Nazwa kolei lokalnej	Rok	Długość eksploatacyjna w przecięciu rocznem	1	2	3	4	5	6	7
			Dochody z przewozu						Dochody różne
			osób cywilnych	osób wojskowych	pakunków	towarów pospiesznych	towarów zwykłych	Razem (rubr. 1-5)	
		Kilometry	K o r o n y						
Borki wielkie Grzymałów	1901	32·571	28.524·38	444·91	383·98	4.700·47	86.218·85	120.272·59	1.687·00
	1902		29.225·17	698·60	359·55	5.794·47	86 009·39	122 087·18	1.160·55
	1903		30.444·79	712·59	373·98	4.868·69	94.584·67	130.884·72	3.595·91
	1904		30.870·26	501·21	497·93	4.740·24	108.146·34	144.755·98	1.309·97
	1905		35.340·25	738·38	501·72	4.940·21	104.112·22	145.632·78	1.108·30
	1906		43.592·63	—	793·62	4.076·40	107.062·09	155.524·74	2.147·21
	1907		38.791·83	—	600·97	4.125·55	101.769·68	145.288·03	622·79
Łupków-Cisna	1901	24·941	4.713·62	15·97	108·85	255·67	71.945·09	77.039·20	184·88
	1902		5 215·17	4·26	159·30	381·27	84.667·11	90.427·11	761·10
	1903		6.324·29	22·64	190·18	588.69	104.291·41	111.417·21	757·38
	1904		6.437·01	2·00	137·40	665·37	96.923·97	104.165·75	824·28
	1905		5.194·23	5·41	74·43	522·41	94.753·74	100.550·22	1.033·67
	1906		8.138·93	—	200·08	671·44	100.855·84	109.866·29	748·10
	1907		10.837·63	—	152·26	833·82	98.637·65	110.461·36	1.944·90
Trzebina-Skawce	1901	59·783	34.730·62	777·54	347·16	1.073·29	290.322·10	327.250·71	6.572·79
	1902		34.788·73	906·52	381·03	2.037·99	302.584·13	340.698·40	32.855·59
	1903		34.620·37	782·25	326·28	2.644·91	520.206·47	558.580·28	35.344·35
	1904		36.959·79	1.230·62	443·35	3.745·94	646.350·18	688.729·88	21.794·96
	1905		38.565·92	709·66	518·91	3.812·46	681.655·88	725.262·83	17.185·48
	1906		45.451·68	79·00	486·18	3.886·32	714.491·53	764.394·71	21.904·43
	1907		50.208·30	—	587·57	3.134·82	745.345·70	799.276·39	20.429·78
Chabówka-Zakopane	1901	43·284	138.286·70	3.595·02	9.082·53	10.660·18	114.741·98	276.366·41	5.890·80
	1902		140.642·55	4.012·21	9.415·97	14.906·38	112.930·13	281.907·24	2.358·54
	1903		144.106·55	4.512·32	9.839·07	16.129·26	133.578·78	308.165·98	9.061·03
	1904		181.848·58	3.079·07	9.777·73	14 033·65	133.650·63	342.389·66	3.909·19
	1905		205.083·13	2.825·86	12.113·02	18.877·55	150.538·56	389.438·12	8.583·70
	1906		214.578·10	—	11.977·50	19.281·54	166.172·23	412.009·37	9.787·58
	1907		221.310·44	—	12.210·59	18.174·82	170 162·26	421.858·11	11.963·64
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	1901	111·977	108.053·97	10.538·40	1.936·48	13.617·12	252.723·71	386.870·18	25.549·50
	1902		115.009·02	14.840·79	1.906·53	17.570·06	272.187·89	421.514·29	10.403·32
	1903		122.702·18	9.312·98	1.954·59	15·847·55	363.991·74	513.809·04	3.994·15
	1904		131.904·15	11.937·81	2.451·32	17.964·86	319.857·54	484.115·68	7.415·82
	1905		149.939·65	13.337·17	2.912·46	19.112·90	397.862·49	583.164·67	2.336·82
	1906		177.291·78	—	3.385·95	19.546.00	443.874·71	644.098·44	3.884·34
	1907		185.099·95	—	3.468·84	19.767·45	467.105·76	675.442·00	8.168·51
Piła-Jaworzno	1901	21·287	2.913·14	25·94	7·34	63·81	22.358·80	25.369·03	37·06
	1902	21·287	2.498·38	28·90	11·21	157·69	32.188·97	34.885·15	8.157·70
	1903	23 097	6.062·26	47·83	38·58	285·19	80.238.84	86.672·70	7.528·64
	1904	25·721	10.457·63	223·24	69·54	724·06	211.196·90	222.671·37	5.802·82
	1905	25 721	11.598·93	323·46	84·20	625·97	263.313·19	275.945·75	4.443·97
	1906	25 721	13.972·72	—	63·29	725·94	290.314·10	305.076·05	6.565·60
	1907	25·721	17.497·47	—	129·35	949·46	368.936·74	387.513·02	5.860·34
Przeworsk-Dynów.	1904	14 395	9.079·09	31·68	170·92	756 38	18.345·80	28.383·87	180·14
	1905	45·815	38.967·62	526·44	731·49	7.331·36	62.285·38	109.842.29	456·75
	1906	45·815	49.107·91	—	882·76	5.157·36	74.684·04	129.832.07	633·25
	1907	45 815	56.023·60	—	711·89	6.012·56	78.542·40	141.290·45	1.743·55
Tarnów-Szczucin	1906	10·200	22.093·27	—	252·36	294·58	14.370·71	37.010·92	159·51
	1907	49·000	123.598·83	—	1.491·99	3.181·18	98.403·61	226.675·61	826·97

*) Do wydatków różnych należą wydatki, które według sposobu zaliczania c. k. Zarządu kolei chowane w stacyach złączenia przez zarząd sąsiednich kolei.

ploatacyjne

lipca 1893. Dz. u. kr. Nr. 42, których Zarząd jest w krajowem biurze kolejowem.

8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
	Wydatki							W porównaniu rubr. 8 i 15.	
Suma dochodów (rubr. 6 i 7)	Zarząd ogólny	Nadzór i konserwacya toru	Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	Obsługa parowozów i warsztaty	Razem (rubr. 9 i 12)	Wydatki różne*)	Suma wydatków (rubr. 13 i 14)	Nadwyżka	Niedobór
				Korony					
121.959·59	3.394·24	21.714·70	14.264·45	31.905·59	71.278·98	10.591·82	81.870·80	40.088·79	—
123.247·73	2.873·31	18.102·66	12.968·06	25.825·38	59.769·41	17.905·21	77.674.62	45.573·11	—
134.480·63	2.533·90	18.159·06	12.471·10	20.047·86	53.211·92	20.517·73	73.729·65	60.750·98	—
146.065·95	2.880·86	18.077·35	12.904·67	26.635·14	60.498·02	21.523·39	82.027·41	64.038·54	—
146.741·08	2.997·01	17.894·22	12.749·73	20.029·19	53.670·15	19.374·98	73.045·13	73.695·95	—
157.671·95	4.231·32	22.568·77	16.510·64	31.941·91	75.252·84	26.662·99	101.915·83	55.756·12	—
145.910·82	4.737·38	35.285·80	17.934·69	31.663·12	89.620·99	23.389·99	113.010·98	32.8. 9·84	—
77.224·08	2.403·23	20.535·26	13.060·74	14.468·59	50.467·82	5.738·39	56.206·21	21.017·87	—
91.188·21	2.123·14	15.4[illegible]3·16	14.181·14	12.788·69	44.586·13	5.571·83	50.157·96	41.030·25	—
112.174·59	1.865·55	15.931·04	6.392·02	14.987·92	39.176·53	15.858·64	55.035·17	57.139·42	—
104.990·03	2.006·27	16.855·97	6.394·35	16.875·04	42.131·63	15.230·87	57.362·50	47.627·53	—
101.583·89	2.308·21	17.940·13	6.320·76	13.046·26	39.615·36	13.905·70	53.521·06	48.062·83	—
110.614·39	2.574·53	16.042·49	9.432·27	16.351·26	44.400·55	14.319·77	58.720·32	51.894·07	—
112.406·26	2.937·30	17.017·19	8.353·77	25.619·38	53.927·64	13.514·12	67.441·76	44.964·50	—
333.823·50	8.896·62	53.690·76	63.653·70	60.588·15	186.8[illegible]9·23	46.562·07	233.391·30	100.432·20	—
373.553·99	8.183·16	52.434·10	52.703·15	58.5[illegible]6·12	171.846·53	40.462·53	212.309·06	161.244·93	—
593.924·63	10.059·12	82.322·92	50.056·15	68.803·50	211.241·69	77.080·44	288.322·13	305.602·50	—
710.524·84	11.381·18	90.884·67	46.870·47	89.868·55	239.004·87	94.557·16	333.562·03	376.962·81	—
742.448·31	19.771·83	92.315·51	43.472·97	68.669·82	224.230·13	103.513·85	327.743·98	414.704·33	—
786.299·14	21.494·16	97.565·50	52.514·29	77.498·14	249.072·09	128.645·44	377.717·53	408.581·61	—
819.706·17	25.082·59	86.687·81	70.792·06	99.988·05	28[illegible]1.550·51	146.022·59	428.573·10	391.133·07	—
282.257·21	7.143·85	54.750·53	39.030·95	49.095·66	150.0[illegible]0·99	22.251·60	172.272·59	109.984·62	—
284.265·78	5.767·49	35.894·84	34.636·20	44.819·01	121.117·54	19.512·52	140.630·06	143.635·72	—
317.227·01	6.960·61	63.572·23	35.352·23	40.287·39	146.172·46	45.678·17	191.850·63	125.376·38	—
346.298·85	7.932·62	72.908·50	39.777·14	45.966·77	166.585·03	47.092·33	213.677·36	132.621·40	—
398.021·82	10.788·27	103.778·62	43.673·06	53.661·97	211.901·92	46.218·68	258.120·60	139.901·22	—
421.796·95	11.375·53	107.252·68	43.514·17	62.666·04	224.808·42	41.449·62	266.258·04	155.538·91	—
433.821·75	12.481·88	106.069·21	54.646·72	75.3[illegible]4·9[illegible]	248.522·70	51.608·64	300.131·34	133.690·41	—
412.419·68	13.935·66	124.195·43	43.393·39	10[illegible].497·97	288.022·45	69.528·00	357.550·45	54.869·23	—
431.917·61	14.473·46	150.812·46	35.400·58	103.256·18	303.942·68	75.806·11	379.748·79	52.168·82	—
517.803·19	18.155·98	225.902·82	39.568·86	97.647·93	381.275·59	58.438·02	439.713·61	78.089·58	—
491.531·50	20.003·68	241.939·52	38.810·30	119.323·79	420.077·29	57.964·11	478.041·40	13.490·10	—
585.501·49	15.240·76	132.511·63	42.159·38	129.714·25	319.626·02	68.322·71	387.948·73	197.552·76	—
647.982·78	12.163·98	112.010·12	47.561·11	84.745·42	256.480.57	95.319·24	351.799·81	296.182·97	—
683.610·51	14.641·42	134.549·75	53.401·64	104.877·17	307.469·98	111.323·51	418.793·49	264.817·02	—
25.406·09	1.565·91	12.488·58	7.866·45	10.963·60	32.884·54	7.215·46	40.100·00	—	14.693·91
43.042·85	1.370·84	10.268·96	5.996·57	11.151·56	28.787·93	13.853·35	42.641·28	401·57	—
94.201·34	2.086·44	13.885·13	9.697·62	18.146·13	43.815·32	25.525·70	69.341·02	24.860·32	—
228.474·25	3.962·30	26.406·95	15.708·69	37.230·60	83.308·54	89.048·11	172.356·65	56.117·60	—
280.389·72	4.479·37	30.281·07	18.266·73	37.416·77	90.443·94	99.583·18	190.027·12	90.362·60	—
311.641·65	5.141·77	42.938·07	21.041·11	36.220·16	105.341·11	103.896·17	209.237·28	102.404·37	—
393.373·36	5.439·35	35.197·51	27.562·16	43.945·05	112.144·07	103.695·07	215.839·14	177.534·22	—
28.564·01	1.038·46	6.284·30	6.696·04	7.788·92	21.807·72	2.687·94	24.495·66	4.068·35	—
110.299·04	1.163·92	28.993·30	27.236·67	21.836·98	79.230·87	22.114·17	101.345·04	8.954·00	—
130.465·32	1.700·77	23.950·72	29.796·08	22.708·72	78.156·29	19.684·24	97.840·53	32.624·79	—
143.034.00	1.827·74	29.570·19	27.449·31	26.665·42	85.512·66	19.2[illegible]0·26	104.782·92	38.301·08	—
37.170·43	681·84	3.821·61	3.518·13	4.633·42	12.655·—	2.203·92	14.858·92	22.311·51	—
227.502·58	5.153·17	30.055·46	28.168·66	34.297·07	97.674·36	23.622·52	121.296·88	106.205·70	—

państwowych nie są wydatkami ruchu w ścisłem tego słowa znaczeniu, lub które zostały zara-

Tablica III.

DATY STA-

dotyczące ruchu i wyników eksploatacyjnych kolei

Nazwa kolei lokalnej		Borki wielkie-Grzymałów		Łupków-Cisna		Trzebinia-Skawce	
Długość eksploatacyjna		32·571		24·941		59·783	
	w roku	ogółem	na 1 km.	ogółem	na 1 km.	ogółem	na 1 km.
Przewieziono osób	1901	33.083	1015	6.758	271	51.542	862
	1902	31.319	949	7.539	302	51.791	866
	1903	37.393	1133	8.650	346	54.514	906
	1904	37.949	1150	8.101	324	45.776	763
	1905	44.022	1351	6.309	252	45.385	756
	1906	55.518	1703	10.424	417	46.241	771
	1907	53.218	1637	15.192	607	60.542	1.009
przewieziono towaru w tonnach	1901	26.419	810	21.822	875	296.705	4.962
	1902	28.652	869	28.583	1.143	184.713	3.078
	1903	31.386	951	32.357	1.294	326.098	5.435
	1904	35.682	1.081	31.255	1.252	419.959	6.999
	1905	36.576	1.124	29.336	1.178	518.764	8.677
	1906	36.508	1.120	32.055	1.282	434.712	7.246
	1907	35.741	1.099	32.815	1.312	479.579	7.993
Dochody na 1 klm. w koronach	1901		3.741		3.137		5.582
	1902		3.735		3.675		6.226
	1903		4.075		4.486		9.899
	1904		4.458		4.200		11.842
	1905		4.505		4.063		12.419
	1906		4.836		4.424		13.149
	1907		4.499		4.496		13.662
Wydatki na 1 klm. w koronach	1901		2.511		2.254		3.904
	1902		2.354		2.006		3.538
	1903		2.234		2.201		4.805
	1904		2.487		2.254		5.559
	1905		2.242		2.141		5.482
	1906		3.126		2.349		6.316
	1907		3.477		2.697		7.143
Stosunek procentowy wydatków i dochodów	1901	67·12%		71·82%		69·94%	
	1902	63·02%		55·00%		56·83%	
	1903	54·82%		49·06%		48·54%	
	1904	56·16%		54·64%		46·94%	
	1905	49·77%		52·60%		44·10%	
	1906	64·60%		53·10%		48·00%	
	1207	77·40%		59·90%		52·28%	

TYSTYCZNE

lokalnych, których zarząd jest w krajowem biurze kolejowem.

Chabówka-Zakopane		Delatyn-Kołomyja-Stefanówka		Piła-Jaworzno		Przeworsk-Dynów		Tarnów-Szczucin	
43·284		111·977		25·721		45·815		49·000	
ogółem	na 1 klm.	ogółem	na 1 klm.	ogółem	na 1 klm.	ogółem	na 1 klm.	ogółem	na 1 klm.
122.533	2.830	189.143	1.689	8.484	398				
131.137	3.030	120.978	1.081	7.098	332				
134.609	3.130	100.461	897	14.438	628				
123.779	2.879	133.837	1.195	21.477	826	6.848	476		
140.158	3.238	163.066	1.456	15.993	622	45.007	982		
225.330	5.204	164.368	1.468	17.515	681	62.221	1.358		
229.963	5.313	194.753	1.734	25.921	1.007	69.913	1.526	118.035	2.409
29.442	680	42.268	377	31.935	1.500				
37.435	871	55.557	496	74.094	3.528				
50.057	1.164	67.894	606	111.572	4.880				
44.868	1.043	67.839	606	210.059	8.079	8.802	611		
41.871	967	82.188	734	279.804	10.878	25.847	564		
52.575	1.214	98.866	883	334.088	12.999	29.516	644		
51.623	1.193	99.601	888	519.042	20.179	25.657	560	39.458	805
	6.518		3.682		1.193				
	6.611		3.856		2.050				
	7.377		4.623		4.096				
	8.053		4.389		8.787		1.984		
	9.195		5.227		10.900		2.407		
	9.741		5.786		12.126		2.848		
	10.022		6.103		15.294		3 122		4.643
	3.978		3.192		1.884				
	3.270		3.391		2.030				
	4.461		3.926		3.015				
	4.969		4.268		5.423		1.702		
	5.963		3.464		7.388		2.246		
	6.149		3.141		8.142		2.136		
	6.934		3.649		8.391		2.286		2.531
61·03%		86·70%		157·92%					
49·47%		87·92%		99·06%					
60·40%		84·91%		73·60%					
61·70%		97·25%		71·00%		80·26%			
64·80%		66·25%		67·00%		93·31%			
63·10%		54·29%		67·10%		75·00%			
69·10%		61·20%		54·80%		73·22%		50·45%	

Tablica IV.

Zesta-

użycia dochodów

popartych przez kraj na podstawie ustawy

Nazwa kolei lokalnej	Rok	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
		Dochody kolei lokalnych						Użycie				
		Pozostałość z roku poprzedniego	Nadwyżka eksploatacyjna (tabl. II. rub. 16)	Inne dochody (odsetki itp.)	Suma dochodów (rubr. 1, 2, 3)	w stosunku do		Pokrycie niedoborów z lat poprzednich	Raty pożyczek pierwszeństwa przez kraj gwarantowanych	Umorzenie akcyi pierwszeństwa	Oprocentowanie akcyi pierwszeństwa	
						całego kapitału zakład.	udziału kraju					
					k o r o n y							
Borki wielkie-Grzymałów	1901	—	40.088·79	447·58	40.536·37	2·25%	3·378%	—	40.536·37	—	—	—
	1902	—	45.573·11	1.195·54	46.768·65	2·60%	3·90%	—	46.768·65	—	—	—
	1903	—	60.750·98	1.014·95	61.795·93	3·43%	5·15%	—	50.665·93	—	—	—
	1904	—	64.038·54	1.032·98	65.071·52	3·61%	5·42%	—	50.680·36	—	—	—
	1905	97·89	73.695·95	—	73.793·84	4·10%	6·15%	—	50.684·99	—	—	—
	1906	769·85	55.756·12	282·01	56.807·93	3·16%	4·73%	—	50.689·82	—	—	—
	1907	—	32.899·84	158·55	33.058·39	1·83%	2·75%	—	33.058·39	—	—	—
Łupków-Cisna	1901	—	21.017·87	—	21.017·87	1·33%	2·00%	21.017·87	—	—	—	—
	1902	—	41.030·25	267·43	41.297·68	2·61%	3·93%	21.854·09	—	—	—	—
	1903	19.443·11	57.139·42	1.151·10	77.734·11	3·70%	5·57%	—	—	44.400·00	33.300·00	3%
	1904	33·11	47.627·53	2.142·30	49.803·94	3·15%	4·74%	—	—	44.400·00	—	—
	1905	5.40·94	48.062·83	1.191·12	54.657·89	3·46%	5·20%	—	—	44.400·00	—	—
	1906	9.164·75	51.894·07	1.393·36	62.452·18	3·95%	5·95%	—	—	44.400·00	—	—
	1907	5.561·74	44.964·50	1.501·14	52.027·38	3·29%	4·95%	—	—	44.400·00	—	—
Trzebina-Skawce	1901	—	1·0.432·20	1.270·37	101.702·57	1·47%	2·36%	—	101.7 2·57	—	—	—
	1902	—	161.244·93	171·18	161.416·11	2·33%	3·74%	15.621·62	140.668·71	—	—	—
	1903	—	305.602·50	80.830·44	386.432·94	5·58%	8·97%	136.580·10	140.660·52	—	36.000·00	4%
	1904	—	376.962·81	—	376.962·81	5·42%	8·7..%	178.710·23	140.692·82	—	36.000·00	4%
	1905	—	414.704·33	9.984·66	424.688·99	6·13%	9·86%	—	175.533·22	—	72.000·00	8%
	1906	3.098·87	408.581·61	39.208·12	450.888·60	6·57%	10·47%	—	171.789·69	—	81.000·00	9%
	1907	5.825·02	391.133·07	14.780·69	411.738·78	5·94%	9·56%	—	171.806·69	—	68.400·00	7·6%
Chabówka-Zakopane	19 1	—	109.9·4·62	—	109.984·62	1·88%	4·86%	—	96.097·47	—	—	—
	19 2	12.120·12	143.635·72	—	155.755·84	2·68%	6·89%	—	97.786·53	—	37.600·00	4%
	1903	5.132·29	125.376·38	819·03	131.327·70	2·26%	5·81%	—	95.499·90	—	34.075·00	3·625%
	1904	1.036·24	132.621·49	1.839·90	135.497·63	2·33%	5·99%	—	97.226·53	—	37.012·50	3·9375%
	1905	493·18	139.·01·22	1.282·76	141.677·16	2·44%	6·26%	—	96.906·53	—	37.600·00	4%
	1906	170·63	155.538·91	718·17	156.427·71	2·70%	6·92%	—	96.586·54	—	37.600·00	4%
	1907	4.241·17	133.690·41	1.571·22	139.502·80	2·41%	6·17%	—	96.266·53	—	37.600·00	4%
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	1901	—	54.869·23	—	54.869·23	0·59%	0·90%	54.869·23	—	—	—	—
	1902	—	52.168·82	484·42	52.653·24	0·57%	0·86%	52.168·82	484·42	—	—	—
	19 3	—	78.089·58	316·98	78.406·56	0·85%	1·29%	78.089·58	—	—	—	—
	1904	—	13.490·10	—	13.490·10	0·14%	0·22%	13.490·10	—	—	—	—
	1905	—	197.552·76	8.060·19	205.612·95	2·24%	3·37%	132.385·65	73.227·30	—	—	—
	1906	—	293.182·97	6 945·06	303.128·03	3·30%	4·97%	—	259.504·23	—	—	—
	1907	1.117·32	264.817·02	26.211·81	292.146·15	3·17%	4·78%	—	259.530·02	—	—	—
Piła-Jaworzno	1901	—	—	88·66	88·66	—	—	88·66	—	—	—	—
	1902	—	401·57	—	401·57	0·02%	0·03%	401·57	—	—	—	—
	1903	—	24.860·32	—	24.860·32	1·30%	1·98%	21.205·54	—	—	—	—
	1904	—	56.·17·60	1.504·91	57.622·51	3·01%	4·59%	—	39.683·20	—	—	—
	1905	—	90.362·60	6.759·69	97.122·29	4·26%	5·96%	—	55.649·62	—	—	—
	1906	4.933·91	102.404·37	8.163·94	115.502·22	5·07%	7·09%	—	53·931·50	—	—	—
	1907	—	177.534·22	5.592·76	183.126·98	8·04%	11.25%	—	53.936·96	—	—	—
Przeworsk-Dynów[2])	1904-1905	—	13.022·35	—	13.022·35	0·29%	0·45%	—	4.065·06	—	—	—
	1906	—	32.624·79	6.251·90	38.876·69	0·87%	1·31%	—	38.876·69	—	—	—
	1907	—	38.301·08	8.148·00	46.449·08	1·04%	1·57%	—	42.912·71	—	—	—
Tarnów-Szczucin[3])	1906-1907	—	125.933·54	32.687·80	158.621·34	4·08%	6·94%	—	127·094·45	*) —	—	—

*) Towarzystwo akcyjne nie jest jeszcze ukonstytuowane — rozdział czystego zysku nastąpi po tem ukonstytuowaniu.

wienie
kolei lokalnych

krajowej z 17. lipca 1893. Dz. u. kr. Nr. 42.

11	12		13	14	15	16	17	18	19	20
	nadwyżki dochodów									
Umorzenie akcyi zakładowych	Oprocentowanie akcyi zakładowych		Zwrot funduszowi kraj. zaliczek z tytułu gwarancyi	Tantyema Rady zawiadowczej	Inne przeznaczenie (odsetki i tp.) [1]	Wyposażenie funduszu rezerwowego	Przeniesienie na rachunek roku następnego	Z końcem roku niepokryty niedobór eksploatacyjny	Z końcem roku niezwrócone dopłaty gwarancyjne	Uwaga
	k	o	r	o	n	y				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	84.417·17	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.320·18	
—	—	—	—	—	—	11.090·00	—	—	93.620·18	
—	—	—	—	—	—	14.293·27	97·89	—	93.620·18	
12.000·00	2%	—	—	—	339·00	10.000·00	769·85	—	93.620·18	
—	—	—	—	—	—	6.118·16	—	—	93.620·18	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	111.256·64	
—	—	—	—	—	—	—	—	21.854·09	—	
—	—	—	—	—	—	—	19.443·11	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	34·11	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	5.403·94	—	—	
—	—	—	—	—	—	1.093·14	9.164·75	—	—	
—	—	—	—	—	—	13.490·44	5.561·74	—	—	
—	—	—	—	—	—	5.203·00	2.424·38	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	141.957·13	
—	—	—	—	—	—	5.125·78	—	—	180.911·95	
67.200·00	4%	—	—	—	—	27.262·09	—	—	86.580·10	
79.552·00	4%	45.630·22	—	—	71.798·34	3.289·43	—	—	50.000·00	
159.104·00	8%	4.369·78	5.600·00	—	—	4.983·12	3.098·87	—	4.369·78	
178.992·00	9%	—	7.700·00	—	—	5.581·98	5.825·02	—	—	
151.148·80	7·6%	—	5.225·43	—	—	14.046·42	1.111·44	—	—	
—	—	—	—	—	1.767·03	—	12.120·12	—	4.807·78	
—	—	—	—	—	14.364·94	872·08	5.132·29	—	4.807·78	
—	—	—	—	—	—	716·56	1.036·24	—	4.807·78	
—	—	—	—	—	—	765·42	493·18	—	4.807·78	
—	—	—	—	—	—	7.000·00	170·63	—	4.807·78	
13.000·00	0·5%	—	—	—	—	5.000·00	4.241·17	—	4.807·78	
—	—	—	—	—	—	5.636·27	—	—	4.807·78	
—	—	—	—	—	—	—	—	276.134·15	341.990·33	
—	—	—	—	—	—	—	—	223.965·33	522.322·02	
—	—	—	—	—	316·93	—	—	145.875·75	789.691·28	
—	—	—	—	—	—	—	—	132.385·65	1,028.636·93	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,456.188·22	
41.634·00	1·35%	—	—	—	—	872·48	1.117·32	—	1,456.188·22	
30.840·00	1%	—	—	—	—	1.776·13	—	—	1,456.188·22	
—	—	—	—	—	—	—	—	20.781·79	17.133·34	
—	—	—	—	—	825·32	—	—	21.205·54	17.133·34	
—	—	—	—	—	3.654·78	—	—	—	87.126·12	
—	—	—	—	—	17.939·22	—	—	—	128.241·64	
—	—	8.163·94	—	—	28.374·82	—	4.933·91	—	128.241·64	
24.880·00	4%	22.628·12	—	—	13.093·05	969·55	—	—	128.241·64	
24.880·00	4%	96.558·62	—	—	—	7.751.40	—	—	105.613·52	
—	—	—	—	—	8.957·29	—	—	—	183.206·02	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	271.500·16	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	352.234·59	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

[1]) Rubryka wydatków »Inne przeznaczenie« mieści w sobie odsetki bierne, przyczem się zaznacza, że czysty zysk kolei Trzebina-Skawce za r. 1904 i kolei Piła-Jaworzno za r. 1904 i za r. 1905 użyto na zwrot funduszowi budowy za zaliczkowo poniesione procenta od zaliczek z funduszu krajowego na tymczasowe pokrycie zwiększonych kosztów budowy.

[2]) Ruch otwarto $^{8}/_{9}$ 1904.

[3]) Ruch otwarto $^{15}/_{10}$ 1906.

Pierwszy rok obrachunkowy stanowi okres od $^{15}/_{10}$ 1906 do $^{31}/_{12}$ 1907.

III. Koleje lokalne w budowie.

10. Kolej lokalna Lwów-Podhajce.

Budowę gwarantowanej przez państwo a subwencyonowanej przez kraj kolei lokalnej Lwów-Podhajce przeprowadza c. k. Rząd; kolej ta będzie z końcem 1908. r. oddaną dla publicznego ruchu.

IV. Projektowane koleje lokalne.

11. Kolej lokalna Lwów-Stojanów.

Na posiedzeniu z dnia 8. marca 1907 r. powziął Wysoki Sejm następujące uchwały w sprawie budowy kolei lokalnej Lwów-Stojanów:

„I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla normalno-torowej kolei lokalnej ze Lwowa na Kamionkę strumiłową do Stojanowa na przeciąg 75 lat, licząc od dnia udzielenia koncesyi, gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania najwyżej po cztery od sta rocznie (4%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa, którą zaciągnie koncesyonaryusz tej kolei najwyżej w sumie imiennej 6,480.000 koron, słowami sześć milionów czterysta ośmdziesiąt tysięcy koron, celem pokrycia części kosztów budowy tej kolei.

II. Gwarancya ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei nie dosięgną gwarantowanej wysokości, brakująca reszta uzupełnioną będzie z krajowego funduszu kolejowego.

Wpłacone przez fundusz kolejowy zaliczki gwarancyjne stanowić będą bezprocentowy dług przedsiębiorstwa kolejowego.

III. Upoważnienie pod I. Wydziałowi krajowemu udzielone czyni się zależnem od następujących warunków:

1. Kapitał zakładowy normalno-torowej kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa ustanowiony będzie przez Wydział krajowy i nie będzie przekraczać imiennej sumy 11,300.000 koron.

2. Reszta kapitału zakładowego ponad pożyczkę pierwszeństwa w kwocie nie wyższej niż 6,480.000 K (jak uchwała I.) będzie wpłacona przez c. k. Skarb państwowy i przez interesentów miejscowych w zamian za akcye zakładowe, którym nie przysługują procenta interkalarne przez czas budowy.

3. Warunki udzielenia koncesyi ułożone będą w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego, który ma baczyć, by kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa przyznano przez c. k. Rząd w myśl ustawy państwowej z 31. grudnia 1894 r. Dz. u. p. Nr. 2. z r. 1895. takie ulgi, ułatwienia i uwolnienia, które według uznania Wydziału krajowego są potrzebne i wskazane.

4. Wydział krajowy zawrze z przyszłem Towarzystwem akcyjnem kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa umowę gwarancyjną, w której zastrzeżony będzie Wydziałowi krajowemu bezpośredni wpływ na rozdanie budowy, przeprowadzenie budowy, zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa, sprawy finansowe i wogóle zarząd kolei, względnie Towarzystwa kolejowego, jak również ułożenia taryf przewozowych, a to na cały czas trwania koncesyi.

5. Rozdział dochodów przyszłego Towarzystwa kolejowego ustanowiony będzie za zatwierdzeniem Wydziału krajowego; w szczególności z dochodów kolei mają być uiszczane wydatki w następującym porządku:

a) koszta ruchu i administracyi Towarzystwa;

b) roczne raty pożyczki pierwszeństwa (jak uchwała I.);

c) zwrot dopłat krajowego funduszu kolejowego z tytułu gwarancyi dochodów;
d) umorzenie akcyi zakładowych;
e) dywidenda od nieumorzonych akcyi zakładowych.

Termin, od którego rozpocznie się umarzanie akcyi zakładowych, jak również plan umorzenia dla tych akcyi ułożony będzie za zgodą Wydziału krajowego i za zatwierdzieniem c. k. Rządu.

6. Wydział krajowy przeprowadzi rokowania w sprawie warunków, pod którymi obejmie c. k. Zarząd kolei państwowych prowadzenie ruchu na kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa. Jeżeliby porozumienie w tym względzie między Wydziałem krajowym a c. k. Zarządem kolei państwowych nie przyszło do skutku, ustanowienie zarządu ruchu na tej kolei zależeć będzie od postanowienia Wydziału krajowego.

7. Statut przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa ułożony będzie za zgodą Wydziału krajowego tak, aby zapewnić dla kraju należyty wpływ w zarządzie Towarzystwa przez cały czas trwania koncesyi.

IV. O ileby według uznania Wydziału krajowego zachodziła potrzeba zamiast wpłaty na akcye zakładowe przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa, przyjąć gwarancyę interesowanych ciał autonomicznych oprocentowania i umorzenia pewnej części kapitału akcyjnego, Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia w ich miejsce odpowiedniej liczby akcyi zakładowych, wpłacenia na nie w pełnej imiennej wartości i pokrycia tego wydatku z zasobów krajowego funduszu kolejowego lub z funduszów uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki kolejowej. Dla zabezpieczenia funduszu krajowego od wszelkich strat z tego powodu, zawrze poprzód Wydział krajowy stosowne umowy z gwarantującemi ciałami autonomicznemi.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do uzyskania koncesyi na budowę i eksploatacyę normalnotorowej kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa".

Najwyższem postanowieniem z dnia 8. marca 1908. uzyskała powyższa uchwała Najwyższe zatwierdzenie, o ile dotyczy stałego obciążenia kraju.

Rokowania z c. k. Rządem w sprawie uzyskania koncesyi zostały przeprowadzone, a wszelkie formalności załatwione, tak że c. k. Ministerstwo kolejowe udzieliło koncesyę na budowę i eksploatacyę dokumentem koncesyjnym z 23. marca 1908 (Dz. u. p. Nr. 58).

Operat dla rozdania budowy w przedsiębiorstwo sporządziło kraj. biuro kolejowe; na podstawie tego operatu nastąpi przyznanie po przeprowadzeniu ogólnej rozprawy ofertowej; termin do wnoszenia ofert ustanowiony jest na 30. kwietnia 1908.

Termin ukończenia budowy przewidziany jest na 15. września 1910. r.

12. Kolej lokalna Muszyna-Krynica i kolej elektryczna Grybów-Krynica-Muszyna.

Celem zabezpieczenia finansowego budowy kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z 8. marca 1907. następujące uchwały:

„I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla normalnotorowej kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy na przeciąg 75 lat, licząc od dnia udzielenia koncesyi, gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania najwyżej po cztery od sta rocznie (4%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa, którą zaciągnie koncesyonaryusz tej kolei najwyżej w sumie 750.000 K, słowami siedmset pięćdziesiąt tysięcy koron, celem pokrycia części kosztów budowy tej kolei.

II. Gwarancya ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei

nie dosięgną gwarantowanej wysokości, brakująca reszta uzupełnioną będzie z krajowego funduszu kolejowego.

Wpłacone przez fundusz kolejowy zaliczki gwarancyjne stanowią bezprocentowy dług przedsiębiorstwa kolejowego.

III. Upoważnienie pod I. Wydziałowi krajowemu udzielone czyni się zależnem od następujących warunków:

a) kapitał zakładowy normalnotorowej kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy ustanowiony będzie w porozumieniu Wydziałem krajowym i nie będzie przekraczać imiennej sumy 1,400.000 K.

b) Reszta kapitału zakładowego ponad pożyczkę pierwszeństwa w kwocie nie wyżej niż 750.000 K (jak uchwała I.) będzie wpłacona przez c. k. Skarb państwowy i interesentów miejscowych.

W zamian za te udziały będą wydane w swoim czasie akcye zakładowe, którym nie przysługują procenta interkalarne przez czas budowy.

c) Warunki udzielenie koncesyi ułożone będą w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego, który ma baczyć, by kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy przyznane zostały przez c. k. Rząd w myśl ustawy z 31. grudnia 1894. Dz. u. p. Nr. 2. z r. 1895 takie ulgi, ułatwienia i uwolnienia, które według uznania Wydziału krajowego są potrzebne i wskazane.

d) Wydział krajowy zawrze z koncesyonaryuszem kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy umowę gwarancyjną, w której zastrzeżony będzie Wydziałowi krajowemu bezpośredni wpływ na rozdanie budowy, przeprowadzenie budowy, zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa, sprawy finansowe i wogóle zarząd kolei względnie Towarzystwa kolejowego, jak również ułożenie taryf przewozowych, a to na cały czas koncesyi.

e) Rozdział dochodów przyszłego Towarzystwa kolejowego ustanowiony będzie za zatwierdzeniem Wydziału krajowego; w szczególności z dochodów kolei mają być uiszczane wydatki w następującym porządku:

1. koszta ruchu i administracyi Towarzystwa,
2. raty roczne pożyczki pierwszeństwa (jak punkt I.),
3. zwrot dopłat krajowego funduszu kolejowego z tytułu gwarancyi dochodów,
4. umorzenie akcyi zakładowych,
5. dywidenda od nieumorzonych akcyi zakładowych.

Termin, od którego rozpocznie się umarzanie akcyi zakładowych, jak również plan umorzenia dla tych akcyi ułożony będzie za zgodą Wydziału krajowego i za zatwierdzeniem c. k. Rządu.

f) Wydział krajowy przeprowadzi rokowania w sprawie warunków, pod którymi obejmie c. k. Zarząd kolei państwowych prowadzenie ruchu na kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy. Jeżeliby porozumienie w tym względzie między Wydziałem krajowym a c. k. Zarządem kolei państwowych nie przyszło do skutku, ustanowienie zarządu ruchu na tej kolei zależeć będzie od postanowienia Wydziału krajowego.

g) Statut przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy ułożony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym tak, aby zapewnić dla kraju należyty wpływ w zarządzie Towarzystwa na cały czas trwania koncesyi.

IV. O ileby według uznania Wydziału krajowego zachodziła potrzeba zamiast wpłaty na akcye zakładowe przyszłego Towarzystwa kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy przyjąć gwarancyę interesowanych ciał autonomicznych, oprocentowania i umorzenia pewnej części kapitału zakładowego, Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia w ich miejsce odpowiedniej liczby akcyi zakładowych, wpłacenia na nie w pełnej imiennej wartości i pokrycia tego wydatku z zasobów krajowego funduszu kolejowego lub z funduszów uzyska-

nych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki. Dla zabezpieczenia funduszu krajowego od wszelkich strat z tego powodu zawrze poprzód Wydział krajowy stosowne umowy z gwarantującemi ciałami autonomicznemi.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do uzyskania koncesyi na budowę i eksploatacyę normalnotorowej kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy, o ileby to Wydział krajowy uznał za stosowne".

Na posiedzeniu zaś z dnia 19. marca 1907. odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycyę p. Karola Pietrzykowskiego w sprawie budowy kolei elektrycznej z Grybowa na Krynicę do Muszyny — do zadecydowania przy załatwieniu powyżej przytoczonej uchwały o budowie kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy.

P. Karol Pietrzykowski wniósł bowiem do Wysokiego Sejmu petycyę z prośbą o zajęcie wyczekującego stanowiska w sprawie zrealizowania projektu budowy kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy, gdyż projektuje budowę prywatnym kapitałem wąskotorowej kolei elektrycznej ze stacyi kolei państwowej w Grybowie na Krynicę do stacyi kolejowej w Muszynie. Korzyści tej kolei miałyby być: znaczne skrócenie drogi do Krynicy i wywóz surowców z jej obszaru ciążenia, jak drzewa, nafty, piasku, szutru i kamienia.

Przedłożony projekt tej kolei elektrycznej kr. biuro kolejowe zbadało, przyczem się okazało, że kolej ta projektowaną jest o tak wielkich wzniesieniach i o tak ostrych łukach, że zupełnie nie nadawałaby się do pokonania większych transportów towarowych. Gdy zaś rentowność tej kolei miała się w pierwszej linii opierać na dochodach z przewozu towarów, przeto zachodziły bardzo poważne wątpliwości, czy to przedsiębiorstwo kolejowe mogłoby być sfinansowane prywatnymi kapitałami, jak to projektant w swej petycyi podał.

Z tego powodu Wydział krajowy zawezwał p. Pietrzykowskiego, by dostarczył dowodów na okoliczność, jakie ma środki finansowania projektowanej przez siebie kolei elektrycznej z oznaczeniem czasu, w którym te fundusze są względnie będą do dyspozycyi.

Gdy dowodu tego p. Pietrzykowski do terminu wyznaczonego nie dostarczył, Wydział krajowy zarządził opracowanie projektu szczegółowego kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy o torze normalnym. Zdjęć terenowych dla tego projektu dokonało biuro kolejowe w lecie r. 1907., projekt zaś będzie c. k. Ministerstwu kolejowemu w połowie r. 1908. przedłożony celem zatwierdzenia i zarządzenia komisyi reambulacyjnej wraz z rozprawą wywłaszczenia gruntów.

Zebranie udziału interesentów w kapitale akcyjnym w sumie 100.000 koron jest zapewnione.

13. Kolej lokalna Drohobycz Truskawiec

W sprawie budowy projektowanej kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 8. marca 1907. następujące uchwały.

»*I. Sejm uchyla uchwały swe z dnia 4. lipca 1901, o ile odnoszą się do zapewnienia krajowej gwarancyi dochodów dla kolei lokalnej z Borysławia do Stebnika.*

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla normalnotorowej kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca na przeciąg lat 75, licząc od dnia udzielenia koncesyi gwarancyi czystego dochodu potrzebnego do oprocentowania najwyżej po cztery od sta rocznie (4%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia prawidłowego pożyczki pierwszeństwa, którą zaciągnie koncesyonaryusz tej kolei najwyżej w sumie imiennej 850.000 słowami: ośmset pięćdziesiąt tysięcy koron, celem pokrycia części kosztów budowy tej kolei.

III. Gwarancya ta obowiązuje kraj w ten sposób, że jeżeli dochody kolei nie dosięgną gwarantowanej wysokości, brakująca reszta uzupełniona będzie z krajowego funduszu kolejowego.

Wpłacone przez fundusz kolejowy zaliczki gwarancyjne stanowią bez procentowy dług przedsiębiorstwa kolejowego.

IV. Upoważnienie pod I. Wydziałowi krajowemu udzielone, czyni się zależnem od następujących warunków:

a) *Kapitał zakładowy normalnotorowej kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca ustanowiony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym i nie będzie przekraczać imiennej sumy 1,700.000 koron.*

b) *Reszta kapitału zakładowego ponad pożyczkę pierwszeństwa w kwocie nie wyższej niż 850.000 K (jak uchwała I.), będzie wpłacona przez c. k. Skarb państwowy i interesentów miejscowych.*

W zamian za te udziały będą wydane w swoim czasie akcye zakładowe, którym nie przysługują procenta interkalarne przez czas budowy.

c) *Warunki udzielenia koncesyi ułożone będą w porozumieniu i za współudziałem Wydziału krajowego, który ma baczyć, by kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca przyznane zostały przez c. k. Rząd w myśl ustawy państwowej z dnia 31. grudnia 1894. Dz. u. p. Nr. 2 z r. 1895. takie ulgi, ułatwienia i uwolnienia, które według uznania Wydziału krajowego są potrzebne i wskazane.*

d) *Wydział krajowy zawrze z koncesyonaryuszem kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca umowę gwarancyjną, w której zastrzeżony będzie Wydziałowi krajowemu bezpośredni wpływ na rozdanie budowy, przeprowadzenie budowy, zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa, sprawy finansowe i wogóle zarząd kolei, względnie Towarzystwa kolejowego, jak również ułożenie taryf przewozowych, a to na cały czas koncesyi.*

e) *Rozdział dochodów przyszłego Towarzystwa kolejowego ustanowiony będzie za zatwierdzeniem Wydziału krajowego; w szczególności z dochodów kolei mają być uiszczane wydatki w następującym porządku:*

1. koszta ruchu i administracyi Towarzystwa;
2. raty roczne pożyczki pierwszeństwa (jak punkt I.);
3. zwrot dopłat kolejowego funduszu kolejowego z tytułu gwarancyi dochodów;
4. umorzenie akcyi zakładowych;
5. dywidenda od nieumorzonych akcyi zakładowych.

Termin, od którego rozpocznie się umarzanie akcyi zakładowych, jak, również plan umorzenia dla tych akcyi ułożony będzie za zgodą Wydziału krajowego i za zatwierdzeniem c. k. Rządu.

f) *Wydział krajowy przeprowadzi rokowania w sprawie warunków pod którymi obejmie c. k. Zarząd kolei państwowych prowadzenie ruchu na kolei lokalnej z Drochobycza do Truskawca. Jeżeliby porozumienie w tym względzie między Wydziałem krajowym a c. k. Zarządem kolei państwowych nie przyszło do skutku, ustanowienie Zarządu ruchu na tej kolei zależeć będzie od postanowienia Wydziału krajowego.*

g) *Statut przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnych z Drohobycza do Truskawca ułożony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym tak, aby zapewnić dla kraju należyty wpływ w Zarządzie Towarzystwa na cały czas trwania koncesyi.*

V. O ileby według uznania Wydziału krajowego zachodziła potrzeba zamiast wpłaty na akcye zakładowe przyszłego towarzystwa kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca, przyjąć gwarancyę interesowanych ciał autonomicznych, oprocentowania i umorzenia pewnej części kapitału zakładowego, Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia w ich miejsce odpo-

wiedniej liczby akcyi zakładowych, wpłacenia na nie w pełnej imiennej wartości i pokrycia tego wydatku z zasobów krajowego funduszu kolejowego lub z funduszów uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki. Dla zabezpieczenia funduszu krajowego od wszelkich strat z tego powodu zawrze poprzód Wydział krajowy stosowne umowy z gwarantującemi ciałami autonomicznemi.

VI. Sejm upoważnia Wydział krajowy do uzyskania koncesyi na budowę i eksploatacyę normalnotorowej kolei lokalnej z Drohobycza do Truskawca, o ileby to Wydział krajowy uznał za stosowne«.

Projekt wstępny dla tej kolei lokalnej przedłożył Wydział krajowy w miesiącu maju 1907. do c. k. Ministerstwa kolejowego dla zarządzenia rewizyi trasy i komisyi stacyjnej; projekt ten był przedmiotem studyów w Ministerstwach interesowanych w zrealizowaniu kolei Drohobycz-Truskawiec. Komisya dla rewizyi trasy odbyć się ma w czerwcu 1908. r.

Udział interesentów w kosztach budowy w kwocie 100.000 koron w ten sposób będzie zebrany, że powiat Drohobycki gwarantuje oprocentowanie i umorzenie dla 30.000 koron, miasto Drohobycz zaś 20.000 koron. Resztę dostarczą prywatni interesenci. Według programu prac krajowego biura kolejowego zdjęcia terenowe dla projektu szczegółowego będą dokonane w ciągu letnich miesięcy 1908. roku, o ile do tego czasu Wydział krajowy będzie w posiadaniu rozstrzygnięcia c. k. Ministerstwa kolejowego co do trasy tej kolei lokalnej.

14. Kolej lokalna Wieliczka Myślenice Mszana dolna

W sprawie projektowanego połączenia kolejowego między Krakowem a stacyą kolei państwowych Mszaną dolną na Myślenice powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z 8. marca 1907. następujące uchwały:

»*1. Sejm uchyla swe uchwały z dnia 4. lipca 1901. r. i z dnia 29. października 1903. w sprawie zapewnienia budowy wąskotorowej kolei lokalnej z Podgórza na Myślenice do Lubnia.*

2. Sejm uznaje ze względu na ogólne interesa kraju za potrzebne i użyteczne połączenie kolejowe o torze normalnym między Krakowem a stacyą kolei państwowych Mszaną dolną na Myślenice z wyjściem bądź to ze stacyi kolei państwowej Swoszowice, bądź też ze stacyi kolei państwowej Wieliczka.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przeprowadził rokowania z c. k. Rządem celem zapewnienia budowy tej kolei jako lokalnej, gwarantowanej przez państwo przy odpowiednim udziale kraju i interesentów miejscowych i by zdał sprawę Sejmowi z tych rokowań na najbliższej sesyi.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy, by wypracował projekt generalny za zwrotem kosztów z funduszu budowy tej kolei lokalnej i by zaliczył koszta na ten projekt generalny z krajowego funduszu kolejowego«.

Uchwałę powyższą zakomunikował Wydział krajowy c. k. Ministerstwu kolejowemu pismem z 2. kwietnia 1907. L. 30.272 z przedstawieniem, by c. k. Rząd zechciał wziąć pod rozwagę zabezpieczenie budowy tej kolei lokalnej przez udzielenie ze strony państwa gwarancyi czystego dochodu. Żądanie to zresztą oparł Wydział krajowy na oświadczeniu J. E. p. Ministra kolei żelaznych wypowiedzianem 10. stycznia 1907. w komisyi kolejowej Izby poselskiej Rady państwa, że Rząd projektuje dla kolei normalnotorowej w powiecie myślenickim daleko idące finansowe poparcie. W piśmie tem oświadczył się dalej Wydział krajowy za prowadzeniem trasy z Wieliczki zamiast z Swoszowic. Trasa bowiem z Wieliczki na Dobczyce odsunięta jest więcej na wschód od linii kolei państwowej, zyskuje przeto samoistny i większy obszar ciążenia gęsto zaludniony z miasteczkiem Dobczyce. Obszar ten grawituje do Wieliczki i do Krakowa; nadto w okolicy Dobczyc znajdują się znaczne pokłady kamienia bardzo dobrej jakości, którego eksploatacya była dotychczas bardzo nieznaczna z powodu braku połączenia

kolejowego. Za prowadzeniem trasy z Wieliczki oświadczyła się nadto i c. k. Dyrekcya kolei państwowych w Krakowie, która na zlecenie c. k. Ministerstwa kolejowego wypracowała obliczenie rentowności dla trasy Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Pismem z 1. maja 1908. L. 45.043/2 z r. 1907. Ministerstwo kolejowe zawiadomiło Wydział krajowy, że nie podnosi żadnych zarzutów przeciw prowadzeniu trasy z Wieliczki. Równocześnie Ministerstwo kolejowe zastrzegło sobie ostateczną decyzyę co do udzielenia gwarancyi państwowej dla tej kolei aż do chwili, gdy będą mu wiadome koszta budowy i wysokość udziałów kraju i interesentów miejscowych.

Projekt generalny dla tej linii wypracowany przez kr. biuro kolejowe przedłożył Wydział krajowy wraz z kosztorysem c. k. Ministerstwu kolejowemu w miesiącu maju 1908.

Zainicyowana przez Wydział krajowy akcya celem zebrania odpowiedniego udziału interesentów miejscowych w kapitale budowy wydała pomyślny wynik, gdyż już obecnie można liczyć na udział w sumie około 500.000 koron.

Na podstawie powyższego projektu generalnego, kosztorysu i udziału czynników miejscowych w kapitale budowy będzie staraniem Wydziału krajowego uzyskać u Rządu rychłe przedłożenie ustawy zabezpieczającej gwarancyę dochodów czystych potrzebnych do oprocentowania i umorzenia odpowiedniego kapitału pierwszeństwa.

15. Kolej lokalna Rzeszów-Kolbuszowa-Nisko

Na posiedzeniu z dnia 8. marca 1907. powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

„*I. Sejm uznaje ze względu na ogólne interesa kraju za użyteczną i potrzebną budowę kolei lokalnej z Niska przez Bojanów, Majdan, Kolbuszowę do Rzeszowa wraz z ewentualną odnogą z Majdanu do Tarnobrzegu.*

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w chwili gdy stan sił technicznych krajowego biura kolejowego na to zezwoli, opracował projekt wstępny powyższych linii kolejowych, przyczem zaleca się, by przy projektowaniu tej normalnotorowej kolei lokalnej zastosowano typ możliwie najtańszy kolei gospodarczej, zużytkowując ile możności jako podtorze korpusy dróg istniejących.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w stosownej chwili wdrożył rokowania u Rządu co do wydatnej subwencyi państwowej na budowę powyższych kolei lokalnych oraz przeprowadził petraktacye z interesentami prywatnymi oraz miastami i powiatami co do ich udziału w kosztach budowy i przedstawił w swoim czasie wyniki powyższych petraktacyi i wnioski co do finansowego pokrycia kosztów budowy tej kolei.“

Nadto w sprawie tej samej kolei lokalnej powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 30. września 1907. następujące uchwały:

„*1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wypracował dla tej linii wstępny projekt i kosztorys a koszta stąd wynikłe pokrył z krajowego funduszu kolejowego z zastrzeżeniem zwrotu wydatków z kapitału budowy kolei.*

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem celem wyjednania wydatnej subwencyi na tę linię kolei budować się mającej“.

Według programu prac kr. biura kolejowego będą dokonane zdjęcia terenowe dla projektu wstępnego linii kolejowej z Rzeszowa na Kolbuszowę, Majdan do Niska w miesiącach letnich 1908. r., a projekt sam wypracuje się w zimie 1908/1909.

Według dotychczasowych rezultatów subskrypcyi udziałów interesentów miejscowych na kapitał zakładowy tej kolei spodziewane jest zebranie kwoty około 600.000 koron.

16. Kolej lokalna Złoczów Sasów-Usznia

Uchwałą z 11. listopada 1905. upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcyi pierwszeństwa projektowanej kolei lokalnej ze Złoczowa na Sasów do Uszni w sumie nieprzekraczającej kwoty 300.000 koron.

Komisya obchodowa wraz z rozprawą wywłaszczającą dla tej linii odbyła się w czasie od 22. do 28. kwietnia 1907. C. k. Ministerstwo kolejowe zaleciło starającemu się o koncesyę przestudyowanie zmian projektu w kilku miejscach trasy i przedłożenie wypracowanych projektów tych części linii do komisyonowania.

17. Kolej lokalna Jaworów Bobrówka.

Na posiedzeniu z dnia 8. marca 1907. powziął Wysoki Sejm w sprawie budowy przedłużenia linii kolejowej ze Lwowa do Jaworowa do stacyi Bobrówka kolei państwowej Jarosław-Sokal następujące uchwały:

„*I. Sejm uznaje kolej lokalną Jaworów-Bobrówka ze względu na ogólne interesa kraju za użyteczną i potrzebną.*

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia akcyi zakładowych istniejącego Towarzystwa akcyjnego kolei Lwów-Kleparów-Jaworów (w razie budowy przedłużenia Jaworów-Bobrówka) w sumie nie wyższej niż 350.000 K.

Reszta kapitału zakładowego tej kolei dostarczoną być ma częściowo przez interesentów miejscowych a częściowo przez uzyskawie zasobów pieniężnych na podstawie przyznać się mającej przez c. k. Rząd zwłoki dla należytości za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia kapitałów pierwszeństwa po myśli postanowień art. IX. ustawy z dnia 31. grudnia 1894. Dz. u. p. L. 2. z r. 1895.

III Upoważnia się Wydział krajowy do zawarcia z Towarzystwem kolei Lwów-Kleparów-Jaworów kontraktu spółkowego, w którym op ócz postanowień powyższych zastrzeżone być mają następujące postanowienia:

a) budowa kolei przysądzoną będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym na zasadzie ograniczonego lub publicznego rozpisania ofert.

b) zmiana statutu Towarzystwa akcyjnego ułożoną będzie w porozumieniu z Wydzialem krajowym, ażeby zapewnić dla kraju należyty wpływ w Radzie zawiadowczej Towarzystwa.

c) rozdział dochodów Towarzystwa ustanowiony będzie w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

IV. Objęcie przez kraj czyni się zależnem od warunku, że c. k. Rząd na rzecz tej kolei przyzna w myśl ustawy państwowej z 31. grudnia 1894. (Dz. u. p. l 2. z roku 1895) takie ulgi, ułatwienia i korzyści, jakie Wydział krajowy uzna za potrzebne.“

Uchwały te udzielił Wydział krajowy Towarzystwu akcyjnemu kolei lokalnej Lwów-Jaworów, które stara się o koncesyę na to przedłużenie i które zajmuje się zrealizowaniem tego projektu.

18. Kolej Buczkowice-Łodygowice

W sprawie poparcia budowy kolei lokalnej Buczkowice-Łodygowice powziął Wysoki Sejm następujące uchwały na posiedzeniu z dnia 1. października 1907:

„*1. Kolej lokalną z Łodygowic do Buczkowic uznaje się ze względu na ogólne interesa kraju za użyteczną i potrzebną.*

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcyi pierwszeństwa kolei lokalnej Łodygowice-Buczkowice w sumie nieprzekraczającej kwoty 100.000 K. słowami sto tysięcy koron, przez wpłatę za nie w pełnej imiennej wysokości z zasobów krajowego funduszu kolejowego, a to pod warunkami:

a) że reszta kapitału budowy tej kolei lokalnej dostarczona będzie przez objęcie akcyi zakładowych przez interesentów i przez uzyskanie zasobów pie-

nieżnych na podstawie przyznać się mającej przez c. k. Rząd zwłoki w uiszczaniu należytości za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa po myśli postanowień art. IX. ust. z 31. grudnia 1894. Dz. u. p. Nr. 2. z r. 1895, względnie na podstawie gwarancyi państwa oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa;

b) że wpłata na akcye pierwszeństwa, które kraj obejmie, nastąpi wtenczas, gdy interesenci uiszczą pełną wpłatę na akcye zakładowe;

c) że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego Towarzystwa akcyjnego ułożone będą w porozumieniu i przy współudziale Wydziału krajowego;

d) że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Łodygowice-Buczkowice i

e) że budowa tej kolei, jako też dostawy dla niej i t. p. będą rozdane o ile możności w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możności z uwzględnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności, że budowa kolei rozdana będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia oferty".

O uchwałach tych uwiadomił Wydział krajowy starających się o koncesyę, których też rzeczą jest uzyskać od Rządu zwłokę w uiszczaniu należytości za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa, a następnie na podstawie tej ulgi zaciągnąć pożyczkę pierwszeństwa.

19. Kolej państwowa Jasło-Konieczna

W załatwieniu sprawozdania komisyi kolejowej o wniosku nagłym p. Ks. Pastora uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 1. października 1907. w sprawie budowy kolei państwowej Jasło-Konieczna, co następuje:

„*Sejm upoważnia Wydział krajowy, by w chwili gdy budowa kolei z Jasła do Konicznej przez państwo będzie zapewniona, oddał na własność c. k. Rządu jako subwencyę kraju z tytułu budowy tej kolei akcye zakładowe jednej z istniejących kolei lokalnych będących w posiadaniu kraju w nominalnej wysokości nie wyższej jak 500.000 koron. Czas i warunki wypłaty ustanowi Wydział krajowy, bacząc, by przy budowie tej kolei uwzględnione zostały w pełni interesa kraju z tą budową w związku będące.*"

Uchwałę tę zakomunikował Wydział krajowy c. k. Ministerstwu kolejowemu pismem z dnia 15. października 1907. l. 99632.

20. Kolej Dębica-Jasło

Na posiedzeniu z dnia 12. marca 1907. powziął Wysoki Sejm następujące uchwały w sprawie projektowanej kolei z Dębicy do Jasła:

„*I. Sejm uznaje projektowaną kolej Dębica-Jasło ze względu na ogólne interesy kraju za potrzebną i użyteczną.*

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził z c. k. Rządem definitywne rokowania w sprawie budowy kolei z Dębicy do Jasła jako kolei państwowej i zdał sprawę z wyniku tych rokowań na następnej sesyi.

III. Sejm wzywa Rząd, aby wstawił w preliminarz państwowy na r. 1908. kwotę potrzebną na koszta wypracowania projektu kolei Dębica-Jało, oraz aby zarządził wypracowanie tego projektu przez organa rządowe o ile możności jeszcze w ciągu roku 1908.

Następnie na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 1. października 1907. zapadła w sprawie tej samej kolei następująca uchwała:

„*Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w myśl uchwały Wysokiego Sejmu na wiosennej sesyi powziętej dalsze przedłużenie linii kolejowej z Konieczny do Jasła aż do Dębicy zawsze miał na oku i popierał u c. k. Rządu*«.

W wykonaniu tych uchwał Wydział krajowy odniósł się do c. k.

Ministerstwa kolejowego pismem z 26. kwietnia 1907. L. 30701 z żądaniem, aby ze strony c. k. Rządu zarządzono wypracowanie projektu kolei z Jasła do Dębicy. Dotychczas mimo urgensu z dnia 15. października 1907. L. 99.632 nie otrzymał Wydział krajowy żadnej odpowiedzi.

21. Połączenie kolejowe do Brzozowa

W załatwieniu sprawozdania komisyi kolejowej o wniosku p. M. Urbańskiego w sprawie projektowanej kolei ze Strzyżowa przez Brzozów do Sanoka, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 8. marca 1907. następujące uchwały:

„I. Sejm uznaje ze względów na ogólne interesa kraju za potrzebne i użyteczne uzupełnienie sieci kolejowej w powiecie Brzozowkim w ten sposób, by miasto powiatowe Brzozów było w możliwie najkrótszym czasie połączone z istniejącą siecią kolejową.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by po zasięgnięciu opinii c. k. Rządu zbadał, które połączenie kolejowe interesom tych okolic najlepiej odpowie, biorąc pod uwagę następujące połączenia kolejowe:

a) z Przemyśla na Dynów-Krzemienną, Brzozów do Rymanowa,
b) z Przeworska na Dynów-Brzozów do Rymanowa,
c) z Sanoka na Brzozów do Strzyżowa i
d) z Rymanowa do Brzozowa
i zdał sprawę Sejmowi z tych studyów i rokowań.“

Wydział krajowy pismem z 18. maja 1907. L. 27906 odniósł się do c. k. Rządu o zdanie co do wyboru jednej z tych linii kolejowych, którąby miała być wybudowana w czworoboku utworzonym przez obecnie istniejące linie kolejowe Rzeszów-Przemyśl, Przemyśl-Sanok, Sanok-Jasło i Jasło-Rzeszów. Dotychczas Wydział krajowy nie otrzymał odpowiedzi.

22. Kolei lokalna Lubaczów-Cieszanów

Wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. października 1907., odstępującej petycyę Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie o budowę kolei lokalej z Cieszanowa do Lubaczowa — Wydziałowi krajowemu do bliższego rozpoznania i sprawozdania, polecił tenże swemu Biuru kolejowemu zbadanie projektu pod względem komercyalnym i rentowności. W rezultacie tych badań przedstawia się kwestya kolejowego połączenia dla Cieszanowa, jak następuje:

Miasto powiatowe Cieszanów, pominięte podczas budowy kolei żelaznej Jarosław-Sokal leży w odległości 13, względnie 10 kilometrów od najbliższych stacyi kolejowych Oleszyce (droga krajowa) względnie Lubaczów (droga powiatowa). Cały ruch osobowy i obrót handlowy tak miasta Cieszanowa jak i północnej części powiatu cieszanowskiego odbywa się więc furami, bądź przez Oleszyce, bądź przez Lubaczów — a nawet i przez Jarosław (n. p. trzodę chlewną z jarmarków w Cieszanowie i Narolu wożą handlarze nierogacizny wprost do Jarosławia).

Utrudniona, kosztowna a nie pewna komunikacya hamuje przemysłowy i handlowy rozwój Cieszanowa i jego okolicy rozciągającej się aż ku granicy Królestwa Polskiego. Zauważyć zaś należy, że jest to okolica posiadająca znaczne zasoby drzewa, wapna i kamienia i że eksploatacya zwłaszcza tych dwóch ostatnich produktów jest obecnie wprost nie możliwą. Brak kolejowego połączenia i skutki tegoż odczuwa szczególniej miasto Cieszanów.

Miasto to, de jure pierwsze w powiecie, de facto wobec Lubaczowa zajmuje obecnie drugorzędne stanowisko, co już z ilości mieszkańców da się ocenić. Lubaczów liczy 5.880 mieszkańców, Cieszanów zaś pomimo, że jest siedzibą władz powiatowych, ma zaledwie 3.232 mieszkańców. Prócz tego wisi ustawicznie nad Cieszanowem groźba przeniesienia c. k. Starostwa do Lubaczowa, właśnie dlatego że Cieszа-

nów nie ma kolei żelaznej a leżąc blisko granicy państwa szczególniej jest eksponowany.

Stworzenie komunikacyi kolejowej stanowi więc istotnie dla miasta Cieszanowa kwestyę bytu. Krótka linia kolejowa dochodząca z Lubaczowa tylko do Cieszanowa nie miałaby jednak takiego dla kraju znaczenia, jakiego wymaga ustawa krajowa o popieraniu kolei lokalnych. Prócz tego i rentowność takiej linii ze względu na stosunkowo wysokie koszta budowy i eksploatacyi a małe dochody z powodu konkurencyi osiowej — byłaby wprost nie dostateczną.

Wobec tego interesom miasta Cieszanowa i ogólnym interesom kraju mogłaby tylko odpowiedzieć linia kolejowa przedłużona bądź z Lubaczowa na południe, bądź z Cieszanowa ku północy. Do przedłużenia kolei lokalnej Cieszanów-Lubaczów w kierunku południowym nadawałby się najlepiej Jaworów, jednakie tylko w dwóch wypadkach, a mianowicie gdyby projektowana kolej lokalna Jaworów-Bobrówka nie nie przyszła do skutku i gdyby kolej lokalna Lwów-Janów-Jaworów przez przebudowanie i odpowiedne wyposażenie uzyskała sprawność niezbędną dla linii transitowej. Jak długo kolej lokalna Lwów-Janów-Jaworów pozostawać będzie w obecnym stanie, wszelkie przedłużenie jej nie odpowie zamierzonemu celowi i ofiar na ten cel wyłożonych nie pokryje.

Linia kolejowa Cieszanów-Lubaczów-Jaworów musi więc na razie wypaść z rachuby. Pozostaje zatem do uwzględnienia przedłużenie projektowanego szlaku kolejowego Lubaczów-Cieszanów — w kierunku północnym od Cieszanowa a więc ku granicy państwa. Koleje żelazne dochodzące do granicy państwa mają zwykle ruch ożywiony, alimentuje je bowiem handel graniczny.

Oczywiście że kolej taka, jeżeli się już nie łączy wprost z koleją zagraniczną, to przynajmniej musi dochodzić do wodnej lub bitej zagranicznej drogi — powszechnemu handlowi przystępnej. Takie, dla powszechnego ruchu osobowego i towarowego otwarte przejścia do Królestwa Polskiego znajdują się w pobliżu Cieszanowa tylko dwa, a mianowicie: Majdan Sieniawski i Bełzec. Majdan Sieniawski jest jednak zbyt na zachód wysunięty a transporty tamtejsze, o ile pod Sieniawą nie przechodzą na San (n. p. drzewo), mają prostą i najkrótszą drogę do Jarosławia. Linia kolejowa Majdan Sieniawski-Cieszanów-Lubaczów-Jarosław za nadto zbaczałaby od kierunku handlowego, aby mogła liczyć na zdobycie transportów zagranicznych. Jedynym więc punktem kwalifikującym się do przedłużenia projektowanej kolei lokalnej Lubaczów-Cieszanów jest „Bełzec“.

Ruch handlowy przechodzący granicę państwa pod Bełzcem jest tak silny i zdawien dawna utrwalony, że daje wszelką gwarancyę rentowności tej linii kolejowej, na którą ruch ów przejdzie.

Otóż siłą faktów kolej żelazna Lubaczów-Cieszanów-Bełzec musiałaby prawie całkowicie ruch ten owładnąć. Większość transportów z Królestwa Polskiego przechodzących przez Bełzec — transituje tylko Austryę i wychodzi do Niemiec. Kierunek handlu granicznego jest więc ze Wschodu na Zachód a kolej Lubaczów-Cieszanów-Bełzec byłaby właśnie najkrótszą rutą w tym handlowym kierunku. Obecna ruta kolejowa z Bełzca przez Rawę ruską do Jarosławia liczy 111 kilometrów, podczas gdy długość linii kolejowej Bełzec-Cieszanów-Lubaczów-Jarosław wynosiłaby tylko 81 kilometrów.

Wybudowanie kolei lokalnej Lubaczów-Cieszanów-Bełzec byłoby jednak w obecnych warunkach ciężkim i niepowetowanym ciosem dla kolei żelaznej Lwów-Bełzec, która straciłaby w takim razie ten właśnie ruch, z którego największe czerpie dochody.

Trzeba wyjść z tego założenia, że do prowadzenia obecnego ruchu

handlowego przechodzącego przez Bełzec wystarcza zupełnie jedna, istniejąca już linia kolejowa i że wobec tego wybudowanie drugiej linii do Bełzca miałoby w obecnych warunkach charakter agresywnej i nie zdrowej konkurencyi. Natomiast zmieni się zupełnie sytuacya z chwilą, gdy od dawna już przygotowywany a obecnie bardzo bliski urzeczywistnienia projekt budowy linii kolejowej Bełzec-Tomaszów-Lublin — przyjdzie istotnie do skutku. W takim razie stanie się Bełzec tak wybitną stacyą przejściową, że interes międzynarodowego handlu wprost wymagać będzie wybudowania od Bełzca drugiego szlaku kolejowego skracającego drogę handlową na Zachód. Wówczas cała Galicya Wschodnia będzie mieć najkrótsze połączenie z Królestwem Polskiem przez Lwów-Bełzec a cała Galicya środkowa takież połączenie przez Jarosław-Lubaczów-Cieszanów-Bełzec. Obie te ruty kolejowe, nie tworząc sobie wzajemnie konkurencyi, będą miały dosyć do czynienia.

Sytuacya jest więc tego rodzaju, że krótka linia kolejowa Lubaczów-Cieszanów miałaby zbyt małe dla kraju znaczenie, a dłuższa linia kolejowa Lubaczów-Cieszanów-Bełzec, znaczenie takie posiadająca bez kwestyi — na razie jest jeszcze przedwczesną. Z tej sytuacyi możnaby znaleść wyjście dogadzające całkowicie interesom nietylko miasta Cieszanowa ale i całego powiatu, a nie uwłaczające w przyszłości szerszym planom mającym na oku ogólniejsze interesy kraju.

Wyjściem takiem byłoby wybudowanie kolei lokalnej z Lubaczowa przez Cieszanów w kierunku od Bełzca, lecz kończącej się na razie w Płazowie pod Narolem t. j. w odległości 15tu kilometrów przed Bełzcem. Oczywiście, że przedłużenie w odpowiedniej chwili szlaku Lubaczów-Cieszanów-Płazów (Narol) do Bełzca musiałoby już w koncesyi na ten szlak być zastrzeżone. Za budową kolei lokalnej Lubaczów-Cieszanów-Płazów (Narol) przemawiają następujące względy:

Przytoczony już wyżej żywotny interes miasta powiatowego Cieszanowa. Ułatwienie eksploatacyi lasów właśnie w tej części powiatu najobfitszych. Umożliwienie eksploatacyi pokładów wybornego wapna i kamienia zwłaszcza na cele budowy i konserwacyi dróg z wielkim dla powiatu pożytkiem. Wreszcie takie zbliżenie drogi żelaznej do granicy państwa (pod Lublińcem względnie Hutą Różaniecką), że wywóz drzewa z olbrzymiego kompleksu lasów po tamtej stronie granicy (ordynacya hr. Zamojskiego) przez tę drogę żelazną byłby już teraz możliwy.

Długość kolei lokalnej Lubaczów-Cieszanów-Płazów (Narol) wynosiłaby około 22 kilometrów. Obszar ciążenia tej kolei lokalnej obejmowałby 44.625 hektarów i liczył 32.523 mieszkańców. Do powyższego obszaru ciążenia grawitowałoby jeszcze co najmniej 10.000 hektarów lasu z granicznego pasu Królestwa Polskiego. Przypuszczalne wyniki eksploatacyi tej kolei lokalnej przedstawiają się, jak następuje:

Ruch osobowy			Obrót towarowy			Dochód brutto		Koszta eksploatacyi		Dochód czysty	
Ilość przewiezionych osób	Osobo-kilometry	Dochód koron	Przewiezione tonny	Tonn-kilometry	Dochód koron	łączny koron	od 1 km. koron	łączne koron	od 1 km. koron	łączny koron	od 1 km. koron
65.000	715.000	30.000	45.000	806.400	82.000	112.000	5.091	66.000	3.000	46.000	2.091

Czysty dochód z eksploatacyi wystarczyłby więc przypuszczalnie na oprocentowanie i amortyzacyę kapitału pierwszeństwa w wysokości około 1 miliona koron. Dalszy kapitał akcyjny pozostałby prawdopodobnie bez fruktyfikacyi, aż do czasu przedłużenia szlaku kolejowego do Bełzca.

Elaborat rentowności wzaz z szczegółowem sprawozdaniem komercyalnem znajduje się w krajowem Biurze kolejowem.

23. Kolej lokalna Rahin-Perehińsko Nadwórna.

Na posiedzeniu z dnia 12. października 1907. r. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

»*Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zbadał projektowaną linię kolejową Rahin-Perehińsko-Nadwórna pod względem komercyalnym i technicznym i przedłożył Sejmowi odpowiednie wnioski*«.

W wykonaniu tej uchwały zarządził Wydział krajowy zbadanie projektowanej linii kolejowej ze stanowiska komercyalnego.

Na podstawie studyów komercyalnych i rentowności przeprowadzonych przez krajowe Biuro kolejowe przedstawia się sprawa, jak następuje:

Kolej lokalna Rahin-Perehińsko-Nadwórna tworzyłaby przekątnię łączącą dawną kolej Arcyksięcia Albrechta ze szlakiem Stanisławów-Woronienka. Długość ruty kolejowej Nadwórna-Stanisławów-Rahin wynosi 115 kilometrów, przekątnia zaś linia Nadwórna-Perehińsko-Rahin byłaby około 90 kilometrów długą.

Dzięki temu skróceniu istniejącej już drogi kolejowej, uzyskałaby kolej lokalna Rahin-Perehińsko-Nadwórna charakter linii transitowej, transporty bowiem pochodzące ze stacyi szlaku Nadwórna-Woronienka (względnie ze stacyi węgierskich via Woronienka) a na zachód od Doliny przeznaczone, oraz transporty w odwrotnym kierunku szłyby w przyszłości już nie przez Stanisławów ale przez Perehińsko. Okoliczność ta — dla rentowności projektowanej kolei bez kwestyi bardzo korzystna i pożądana — nie miałaby jednak dla kraju dalszego ekonomicznego znaczenia, bo skrócenie istniejącej już drogi kolejowej nie byłoby połączone z obniżeniem dotychczasowej taryfy, a to z powodu przerwy pr zerachowania taryfowego baremu przy przejściu transportu z kolei państwowej na lokalną, jako też i dlatego, że taryfa kolei lokalnej z reguły wyższą bywa od taryfy kolei państwowej.

Ekonomiczne znaczenie projektowanej kolei lokalnej Rahin-Perehińsko-Nadwórna leży więc wyłącznie w ułatwieniu i ożywieniu ruchu miejscowego we właściwym obszarze ciążenia.

Otóż z powyższej kolei lokalnej korzystałyby częściowo cztery powiaty, a mianowicie Doliński, Kałuski, Bohorodczański i Nadwórniański w stosunku, który wynika z następującego cyfrowego przedstawienia obszaru ciążenia:

w powiecie	Ilość projektowanych stacyi	Ilość gmin grawitujących do projektowanej kolei lokalnej	Obszar ciążenia			
			Zaludnienie mieszkańców	Przestrzeń	z tego przypada na	
					role	lasy
				hektarów		
Dolina	7	23	40.889	86.707	9.642	50.836
Kałusz . . .	2	12	15.077	41.402	5.400	21.687
Bohorodczany	4	21	32.290	55.675	9.466	22.348
Nadwórna . .	2	5	20.392	22.422	2.849	8.413
Razem . .	15	61	108.648	206.206	27.357	103.284

Gospodarczą podstawą bytu powyższego obszary ciążenia, który należy do najsłabiej zaludnionych (52 mieszkańców na 1 km²) i przemysłowo najmniej rozwiniętych okolic Galicyi, jest produkcya leśna, i tej to właśnie gałęzi krajowej produkcyi projektowana kolej żelazna oddałaby istotnie poważne usługi. Lasy leżące w dolinie Czeczwy i Bystrzycy Nadwórniańskiej są już wprawdzie połączone kolejkami dowozowymi ze stacyą kolejową Krechowice względnie Nadwórna jednakże wielkie kompleksy lasów nad Łomnicą i Bystrzycą Sołotwińską mają tylko do dyspozycyi albo uciążliwą i zbyt kosztowną drogę bitą albo nader niepewną drogę wodną.

Wskutek tego eksploatacya tych lasów ogranicza się wyłącznie na miękkim materyale budulcowym, inne zaś sorty drzewa, które mogłyby jeszcze znaleść zastosowanie w przemyśle (jak n. p. drzewo kopalniane, drzewo do fabrykacyi mebli giętych i t. p.) lub przynajmniej służyć do upału, gniją literalnie w lesie.

W czasie gdy materyał opałowy staje się u nas coraz droższym i rzadszym, umożliwienie trwałego dowozu znaczniejszych ilości drzewa opałowego rocznie na pobliskie rynki zbytu leżałoby bezsprzecznie w interesie tych okolic kraju.

Mniejsze znaczenie miałaby projektowana kolej lokalna dla produkcyi górniczej swego okręgu ciążenia.

Kolej ta bowiem ułatwiłaby wprawdzie wywóz soli z Dolińskiej saliny i torfu z Borów pod Strutyniem, jednakże do tego samego celu wystarczyłoby zupełnie wybudowanie kilku kilometrów kolejki dowozowej.

O wydajności zaś terenów woskowych i naftowych w powiecie Bohorodczańskim i Nadwórniańskim na razie sądzić nie można, a dotychczasowe wyniki wierceń przedstawiają się raczej ujemnie.

Projektowana kolej lokalna ułatwiłaby wreszcie dowóz artykułów spożywczych w górzyste okolice, gdzie plony gospodarstwa rolnego nie wystaczają na wyżywienie mieszkańców, oraz wywóz bydła i trzody z rozległych połonin.

Co się tyczy rentowności projektowanej kolei lokalnej, to ta opierać by się musiała w obecnych warunkach głównie na wywozie drzewa.

Pomimo tego szanse rentowności dosyć są pomyślne tak ze względu na istotnie wielkie zapasy drzewa, ja i na stosunki posiadania dające gwarancyę racyonalnej gospodarki leśnej a więc i trwałości preliminowanych transportów drzewa.

Z przestrzeni lasów wykazanej w obszarze ciążenia przypada na:

skarb państwa	41.258	hektarów
dobra kościelne	26.820	„
„ fundacyjne	1.593	„
wielką własność	22.131	„ (Br. Liebig)

Największe korzyści przyniosłaby kolej lokalna Rahin-Perehińsko-Nadwórna dla skarbu państwa, jako właściciela linii głównej, którą kolej lokalna będzie alimentować, względnie jako właściciela lasów, krórych wartość po wybudowaniu drogi żelaznej znacznie się podniesie. Po wybudowaniu w mowie będącej kolei lokalnej zyska kolej państwowa na całej długości swej galicyjskiej linii po Oświęcim względnie Mysłowice wszystkie transporty drzewa budulcowego, które dotąd spławiane Łomnicą a później Dniestrem, opuszczają granice państwa, nie dotykając wcale drogi żelaznej, zyska również znaczne transporta drzewa opałowego gnijącego obecnie po lasach.

O ile zaś przez wybudowanie drogi żelaznej podniesie się wartość lasów skarbowych, ocenić można z następującego zestawienia cen drzewa podług taryfy c. k. Dyrekcyi lasów i dóbr skarbowych we Lwowie:

W okręgu gospodarczym Pasieczna, z którego do stacyi kolejowej Nadwórna prowadzi leśna kolejka dowozowa, sprzedaje się 1 m^3 drzewa opałowego, gotowego po 4 K 55 gr., a 1 m^3 jodły na pniu po 8 K 32 gr., w okręgu zaś gospodarczym Jasień, który nie ma do dyspozycyi drogi żelaznej, wynosi cena taryfowa za 1 m^3 drzewa opałowego gotowego 1 K 32 gr. (prawie tyle co własne koszta wyrębu) a za 1 m^3 jodły na pniu 5 K 80 gr.

Po wybudowaniu kolei żelaznej obsługującej lasy Jasieńskie, ceny te muszą się zrównać. W tym samym stosunku podniesie się oczywiście wartość innych lasów państwowych, kościelnych i prywatnych, leżących w obszarze ciążenia projektowanej kolei żelaznej.

O odnodze Niebyłów-Jasień-Angelów, projektowanej równocześnie z główną linią Rahin-Perehińsko-Nadwórna, powiedzieć można tylko tyle, że odnoga ta nie posiada znamion publicznej użyteczności i może być traktowana tylko jako prywatna kolej dowozowa.

Z tego przedstawienia sprawy dadzą się wyciągnąć następujące konkluzye:

Dla obszaru ciążenia rozciągającego się na przestrzeni przeszło 2.000 kwadratowych kilometrów a nie posiadającego żadnego doskonałego środka komunikacyi każda kolej żelazna, jakiegokolwiekbądź charakteru lub typu, jest pożyteczną i potrzebną.

Z tej racyi projekt kolei żelaznej Rahin-Perehińsko-Nadwórna przedstawia dla dotyczącej okolicy istotną ekonomiczną wartość.

Ogólnym interesom kraju projektowana linia kolejowa tylko w pewnej mierze zadość czyni, pomija bowiem miasto powiatowe Bohorodczany, którego połączenie z główną siecią kolejową jest pożądane.

Natomiast niewątpliwe i największe znaczenie ma projektowana kolej żelazna dla skarbu państwa i kilku interesentów prywatnych, którzy mogą z niej ciągnąć bezpośrednie korzyści.

24. Pożyczki kolejowe:

V. Krajowy fundusz kolejowy.

	Suma imienna pożyczki	Raty półroczne pożyczki i stemple od kwitów na te raty
	Koron	Koron
I. Pożyczki kraju na pokrycie subwencyi bezzwrotnych:		
a) na rzecz kolei Chodorów-Podwysokie .	2,000.000	43.645·50
b) „ „ „ Przeworsk-Rozwadów .	500.000	10.950·—
Suma I. . .	2,500.000	54.595·50
II. Pożyczki kolejowe gwarantowane przez kraj.:		
c) na kolej Borki wielkie-Grzymałów . .	1,200.000	26.158·50
d) „ „ Trzebina-Skawce	3,320.000	72.616·78
e) „ „ Chabówka-Zakopane	2,260.000	49.362·38
f) „ „ Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	5,200.000	113.871·—
g) „ „ Piła-Jaworzno	928.000	20.481·94
h) „ „ Przeworsk-Dynów	2,266.000	50.082·22
i) dodatkowa na kolej Trzebina-Skawce .	720.000	16.032·70
k) dodatkowa na kolej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	900.000	20.040·86
l) dodatkowa na kolej Piła-Jaworzno . .	330.000	7.350·40
m) dodatkowa na kolej Przeworsk-Dynów	698.000	15.544·33
n) na kolej Tarnów-Szczucin	2,000.000	44.608·29
Suma II. . .	19,822.000	436.149·40
III Pożyczki kraju na pokrycie wpłat za objęte przez kraj:		
o) akcye pierwsz. kolei Łupków-Cisna .	930.000	20.296·22
p) akcye zakł. kolei Kraków-Kocmyrzów w sumie imiennej 200.000 koron, tudzież akcye pierwsz. kolei Trzebinia-Skawce w sumie imiennej 266.000 kor. i akcye pierwsz. kolei Łupków-Cisna w sumie imiennej 120.000 koron . .	600.000	13.176·—
Suma III. .	1,530.000	33.472·22
IV. Pożyczki kraju na pokrycie wpłat na akcye objęte na podstawie gwarancyi ciał autonomicznych:		
r) kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	702.200	15.719·43
s) kolei Lwów-Podhajce	830.000	17.962·26
Suma IV. . .	1,532.200	33.681·69
Suma ogólna.	25,384.200	557.898·81

Nadto z mocy uchwał Wysokiego Sejmu z 8. marca 1907. upoważniony jest Wydział krajowy udzielić gwarancyi krajowej dla następujących pożyczek kolejowych, które mają być zaciągnięte przez

a) kolej lokalną	Lwów-Stojanów	6,480.000·— K
b) „ „	Muszyna-Krynica	750.000·— „
c) „ „	Drohobycz-Truskawiec . . .	850.000·— „
	Razem .	8,080.000·— K

25. Obciążenie kraj. funduszu kolejowego

Z powyższych rat w rocznej sumie . . . . 1,115.797·62 K
pokrywają kontraktowo gwarantujące ciała autonomiczne
kwotę (jak wyżej suma IV.) . . . . . 67.363·38 „
Reszta przeto w kwocie . 1,048.434·24 K
stanowi roczne obciążenie krajowego funduszu kolejowego na czas po koniec roku 1968.

Obciążenie to po zrealizowaniu pożyczek pierwszestwa powyżej wymienionych trzech kolei lokalnych finansowo zabezpieczonych: Lwów-Stojanów, Muszyna-Krynica i Drohobycz-Truskawiec podniesie się o roczną kwotę około 363.600 koron.

26. Zasoby

Stan zasobów krajowego funduszu kolejowego był z dniem 31. grudnia 1907. następujący:

1. w zaległych ratach interesentów*) . . .	63.313·14 K
2. w bieżących płynnych zaliczkach zwrotnych udzielanych kolejom lokalnym	149.042·51 „
3. w zaliczonych kosztach wypracowania projektu wstępnego kolei lokalnej z Sącza do Szczawnicy bez doliczenia narosłych procentów	9.888·66 „
4. w nieumorzonej części 4%-wej pożyczki udzielonej kolei lokalnej Piła-Jaworzno na budowę przedłużenia linii	317.423·91 „
5. na lokacyi w Banku krajowym na rachunku bieżącym (do 30. czerwca 1907. 3%, od 1. lipca 1907. 4%.)	4,252.266·00 „
6. w 4% obligacyach kolejowych Banku krajowego imiennie 22.000 K, nabytych po kursie 97% , .	21.340·00 „
łącznie . . .	4,813.274·22 K.

Nadto stanowią majątek fnnduszu kolejowego kwoty wpłacone ze zasobów tego funduszu na akcye zakładowe kolei lokalnej:

a) Chabówka-Zakopane	370.000 K
b) Przeworsk-Dynów	195.800 „
c) Tarnów-Szczucin	392.800 „
łącznie . . .	958.600 K.

Ciała autonomiczne, które objęły gwarancyę oprocentowania i umorzenia tych kwot, wpłacają z tego tytułu półrocznie raty do krajowego funduszu kolejowego.

*) Raty gwarantujących interesentów płatne są każdego 30. czerwca i 31. grudnia i tem się tłumaczy chwilowa wysokość zaległości, z których znaczna część już w pierwszych tygodniach 1908. r. została wyrównana.

27. Stan rozporządzalny kr. funduszu kolejowego

Z powyżej wykazanych zasobów krajowego funduszu kolejowego . . . . . 4,813.274·22 K
wskutek swej lokacyi względnie przeznaczenia są uwięzione lub nie do rozporządzenia następujące sumy:

a) w gotówce

1. zaliczone koszta wypracowania projektu wstępnego kolei lokalnej z Sącza do Szczawnicy . 9.888·66 K
2. nie umorzona część 4%-wej pożyczki udzielonej kolei Piła-Jaworzno . 317.423·91 „
3. rezerwa stała . . . . 1,000.000·00 „
4. uchwalone przez Wysoki Sejm a nie wypłacone po 31/12 1907. subwencye krajowe na kolej lokalną:
   a) Lwów-Podhajce w resztującej kwocie . . . . . 1,400.000·00 „
   b) Złoczów-Sasów . . . 300.000·00 „
   c) Jaworów-Bobrówka . . . 350.000·00 „
   d) Łodygowice-Buczkowice . . 100.000·00 „
   e) Borki wielkie-Grzymałów (pożyczka gotówkowa) . . . . 100.000·00 „ 3,577.312·57 K

Pozostaje rozporządzalna gotówka . . 1,235.961·65 K.

b) w rocznej rencie

Nominalne roczne obciążenie krajowego funduszu kolejowego wynosi . . . . . 1,048.434·24 K
do tego należy doliczyć obciążenie wynikające z uchwalonych już przez Wysoki Sejm projektowanych kolei lokalnych Lwów-Stojanów, Muszyna-Krynica i Drohobycz-Truskawiec w rocznej kwocie około . . . . 363.600·00 „
łącznie okrągło . . . 1,412.000·00 K.

Na pokrycie tego rocznego obciążenia służą dochody krajowego funduszu kolejowego:

a) roczna dotacya do końca r. 1968. z funduszu krajowego . . . . . 750.000·00 K
b) 3% od stałej rezerwy funduszu kolejowego . . . . . 30.000·00 „
c) zwolnienia oznaczone uchwałą Wys. Sejmu z 13. października 1903. . . 300.000·00 „ 1.080.000·00 „

pozostaje rocznie niepokryta kwota . . . 332.000·00 K.

W sprawie pokrycia tej rocznej kwoty przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi odrębne sprawozdanie z wnioskiem podwyższenia rocznej dotacyi na cele popierania budowy kolei niższorzędnych z 750.000 K na 900.000 K i z wnioskiem oznaczenia zwolnień rocznych funduszu kolejowego na podstawie czystych dochodów kolei gwarantowanych przez kraj z kwoty 300.000 K na kwotę 500.000 K.

VI. Sprawy ogólne.

Zaprowadzenie na kolejach żelaznych rozmaitych udogodnień

Uchwałą z dnia 18. września 1907. r. wezwał Wysoki Sejm Wydział krajowy, aby zbadał następujące wnioski i zdał o nich sprawę Sejmowi. Wnioski te opiewają:

„*Wzywa się c. k. Rząd.*

1) aby część kolei północnej od Krakowa aż po Bogumin, tudzież od Bielska do Kalwaryi — od Bielska do Cieszyna i od Bielska do Żywca, jako przechodzącą prowincye przez ludność polską zamieszkałe, przydzielił do Dyrekcyi w Krakowie.

2) Aby przy pociągach pospiesznych między Lwowem a Krakowem, pomnożył wagony III-ej klasy do tej liczby, jaka bywa przy pociągach pospiesznych z Krakowa do Wiednia.

3) Aby połączenie Krakowa z Białą i Wadowicami, oraz Żywca z Krakowem ułatwił i ceny kolejowe zrównał.

4) Aby stacye w Spytkowicach, Oświęcimiu i Żywcu odpowiednio do potrzeb ruchu rozszerzył.

5) Ażeby przy wydzierżawianiu restauracyi kolejowych uwzględniał przedewszystkiem inwalidów kolejowych, którzy wskutek wypadków w służbie, do ciężkich robót nie są zdolni, tudzież wdowy po kolejarzach obarczone większą rodziną.

6) Ażeby w porozumieniu z Zarządem pocztowym na wszystkich stacyach większych, przedewszystkiem w Krakowie, urządził sprzedaż marek pocztowych i innych druków pocztowych.

Po zbadaniu powyższych materyi, przedkłada Wydział krajowy następujące sprawozdanie:

Do wniosku ad 1.

Przydzielenie galicyjskich szlaków c. k. kolei północnej pod administracyę galicyjskiej władzy kolejowej jest przedewszystkiem ekonomicznym postulatem kraju.

Świadczenia kolei północnej dla Kraju nie stały w odpowiednim stosunku do zysków, które to przedsiębiorstwo kolejowe czerpało z galicyjskiego ruchu osobowego i obrotu towarowego.

Dlatego Kraj żądał upaństwowienia kolei północnej, w nadziei że stosunki się polepszą. Tymczasem z przeprowadzonego już od 2 lat upaństwowienia kolei północnej nie miało się dotąd żadnych ekonomicznych korzyści, przeciwnie jeżeli nastąpiła jaka zmiana — to raczej na gorsze. (Ciągłe przerwy ruchu na tej kolei).

Przyczyna tego stanu rzeczy tkwi w tem, że po upaństwowieniu kolei północnej tylko tytuł przedsiębiorstwa kolejowego się zmienił, ale centralistyczna organizacya Zarządu pozostała ta sama. Upośledzenie interesów kraju ze strony centralnego Zarządu c. k. kolei północnej objawia się nie tylko w polityce taryfowej ale i w ułożeniu programu inwestycyjnego, w używaniu sił krajowych i krajowych materyałów przy eksploatacyi tej kolei żelaznej. Wystarczy nadmienić, że nawet do reperacyi zegara peronowego w Krakowie przyjeżdza zegarmistrz z Wiednia.

Sprawa reorganizacyi Zarządu c. k. austr. kolei państwowych (a więc i upaństwowionej kolei północnej) jest obecnie aktualną. Osobny departament w c. k. Ministerstwie kolejowem wypracowuje projekt nowej organizacyi a osobny Komitet państwowej Rady kolejowej ma projekt ten zbadać. W chwili gdy projekt ów stanie się przedmiotem dyskusyi będzie można w konkrentnej formie wypowiedzieć żądania kraju. Na razie poruszył Wydział krajowy kwestyę przyłączenia galicyjskich szlaków kolei północnej do okręgu krajowej władzy kolejowej w memoryale z dnia 12. marca b. r. l. 25152, wystosowanym do c. k. Ministerstwa kolejowego.

Do wniosku ad 2.

Ilość wagonów III. klasy dodawanych do pociągów pośpiesznych zależy od dopuszczalnego maksymalnego obciążenia pociągów (które na różnych szlakach bywa rozmaite) i od ciężaru specyalnych wagonów (sypialnych, restauracyjnych i t. p.), które wchodzą wskład takiego pociągu.

Ponieważ dopuszczalne obciążenie pociągu pośpiesznego jest na

szlaku Kraków-Wiedeń większe aniżeli na szlaku Lwów-Kraków, przeto i ilość wagonów III. klasy kursujących przy takich pociągach na pierwszym szlaku znaczniejszą być może.

Maksymalne obciążenie pociągu pośpiesznego na linii kolejowej Lwów-Kraków wynosi 230 tonn, normalny zaś garnitur takiego pociągu zawierający 1 wielki 4-ro osiowy wagon III. klasy (na 75 miejsc) waży około 200 tonn. Zważywszy, że wagon taki waży 34 tonn, możnaby co najwyżej dodać do normalnego garnituru jeszcze drugi wagon III. klasy.

Brak miejsca w III. klasie panuje najczęściej przy pociągu pośpiesznym Nr. 8. (nocny pociąg błyskawiczny do Wiednia) otóż po myśli informacyi uzyskanych w krótkiej drodze od c. k. Dyrekcyi kolejowej pociąg ten od 15. lipca b. r. będzie już przewoził 2 wagony III. klasy a nie jeden, jak dotąd.

Do wniosku ad 3.

Podług obecnego rozkładu jazdy ilość pociągów umożliwiających mniej lub więcej korzystne połączenie z Krakowem, jest następująca:

Z Białej do Krakowa 5 pociągów.
Z Krakowa do Białej 4 pociągi.
Z Wadowic do Krakowa i odwrotnie po 5 pociągów.
Z Żywca do Krakowa 9 pociągów.
Z Krakowa do Żywca 8 pociągów.
Prócz tego Biała może łatwo korzystać z połączeń Bielska.

Dalsze ułatwienie, względnie pomnożenie połączeń wymagałoby zaprowadzenia nowych pociągów lokalnych na szlaku Kraków-Dziedzice. Pociągi takie potrzebne są istotnie dla ożywienia ruchu osobowego między Krakowem a pobliską okolicą, jednakże zaprowadzić je będzie można, bez uszczerbku dla ruchu towarowego, dopiero wtenczas, gdy sprawności kolei północnej, przez odpowiednie inwestycye (zwłaszcza wybudowanie nowych mijalni) zostanie podniesiona. Co się tyczy cen biletów kolejowych, to do Żywca cena biletu tak przez Suchę jak i przez Dziedzice jest już teraz równą. Do Wadowic taniej się jedzie przez Suchę jak przez Dziedzice, dlatego że odległość jest krótsza. Do Białej wreszcie tańsza droga prowadzi przez Dziedzice, bo się omija długi szlak kolei lokalnej, na którym obowiązuje wyższa taryfa kolejowa. Żądanie zrównania cen jazdy bez względu na odległość i typ kolei, której się używa, nie wydaje się być dostatecznie uzasadnione.

Do wniosku ad 4.

Rozszerzenie stacyi kolejowej w Spytkowicach nie jest na razie rzeczą najpilniejszą, bo do obsługi właściwego ruchu lokalnego tak osobowego jak i towarowego dotychczasowe urządzenia tej stacyi wystarczają zupełnie. Rozszerzenie ułatwiłoby tylko ruch przejściowy (transito), którego rozmiary nie są jeszcze ustalone. Prócz tego zauważyć należy, że rozszerzenie tej stacyi musiałoby by pójść na koszt krajowej kolei lokalnej, której fundusz budowlany jest już wyczerpany.

Natomiast niezbędnem jest rozszerzenie stacyi byłej kolei północnej i to nie tylko w Oświęcimie i Żywcu, ale także w Krakowie, Trzebinii i Szczakowy. Dotyczące przedstawienie wniósł Wydział krajowy do c. k. Ministerstwa kolejowego do l. 25.152 z dnia 12. marca b. r.

Do wniosku ad 5.

Zarząd kolejowy powinien mieć na oku, że właściwym i ostatecznym celem restauracyi kolejowej jest służyć wygodzie i zdrowiu publiczności.

Tymczasem czynsze dzierżawne za restauracye kolejowe podniesiono do niebywałej wysokości, co odbija się na jakości i cenie potraw.

Należałoby więc przedewszystkiem obniżyć te czynsze a w takim razie osoby, z natury rzeczy mniej zamożne, o których wniosek wspomina, miałyby możność współubiegania się o dzierżawę. Oczywiście, że i w takim razie kandydaci z zawodu kolejowego musieliby wykazać fachowe uzdolnienie, kwalifikujące ich do prowadzenia restauracyi.

Do wniosku ad 6.

Urządzenie osobnych sklepików dla sprzedaży znaczków pocztowych na stacyach kolejowych byłoby rzeczą trudną do przeprowadzenia, tak dla braku miejsca jak i dla znacznych kosztów, których mała prowizya (1%) wypłacana przez Zarząd pocztowy nie mogłaby pokryć.

Dla przygodnej sprzedaży marek listowych wystarczyłoby więc zupełnie, aby c. k. Dyrekcye kolejowe zobowiązały przedsiębiorców utrzymujących na większych stacyach kolejowe czytelnie, do przechowywania odpowiedniego zapasu znaczków pocztowych dla drobnej sprzedaży. C. k. Dyrekcya poczt i telegrafów udzieliłaby bez trudności potrzebne ku temu celowi licencye.

VII. Wniosek Wydziału krajowego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu IV. za czas od 1. grudnia 1906. do 31. marca 1908“.

We Lwowie, dnia 7. czerwca 1908.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Stanisław Dąmbski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

DEPARTAMENTU V.

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 1. grudnia 1906 do 15. maja 1908.

(z 6 alegatami).

Departament V.

Szef Departamentu: Mieczysław Onyszkiewicz, Członek Wydziału krajowego.

Al. I. W r. 1905 wydał fundusz krajowy z Rubr. III na cele zdrowia publicznego 3,368.149. Kwota ta jest większą od kwoty preliminowanej budżetem o 142.799 K., od kwoty wydanej w r. 1904 większa o 21.867 K.

W szczególności wypłacił fundusz krajowy:

pod poz. 38 i 43 za koszta leczenia	2,884.774 K.
„ „ 47 za utrzymanie podrzutków w kraju i zagranicą	56.663 „
„ „ 50 i 51 za szczepienie ochronne	152.500 „
„ „ 48 na lekarzy okręgowych	96.177 „
„ „ 49 na leki podczas epidemii	12.087 „
„ „ 52 do 64 i 66 na zasiłki dla zakładów sanitarnych	32.758 „
„ „ 40 i 42 na dotacyę zakładom	133.190 K.
Razem .	3,368.149 K.

W ciągu roku wpłynęło do Rubryki II. dochodów:

pod poz. 6 Nadwyżka od szpitala w Krakowie	30.856 K.
„ „ 8 „ od zakładu kulparkowskiego . . .	58.981 „
„ „ 9 Zwroty od szpitali prowincyonalnych	59.821 „
„ „ 10 „ od gmin za dawniejsze koszta leczenia	175 „
„ „ 11 „ za sprawdzanie rachunków aptekarskich	730 „
Razem .	150.563 K.

Po strąceniu tej kwoty od wypłaconych 3 368.149 K, pozostaje czysty wydatek 3,217.586 K. W porównaniu z rokiem 1904 wypłacono pod poz. 38 i 43 o 79.008 K. więcej, pod poz. 47 o 22.367 K więcej, pod poz. 50 i 51 o 1344 K. więcej, pod poz. 48 o 1907 K. mniej, pod poz. 49 o 2.784 K. mniej, pod poz. 50 a) o 2.785 K. mniej, pod poz. 52—64 i 66 o 13.859 K więcej, pod poz. 40 i 42 o 89.110 K. mniej.

Al. II. Dni leczenia było 2,097.536 t. j. o 59.068 więcej aniżeli w roku 1904. Umarło 5.187, to jest o 142 mniej aniżeli w roku poprzednim. W szczególności odsetek śmiertelności wynosił w szpitalach krajowych wraz z klinikami 5·8, u położnic wraz z ginekologicznemi 0·9, u obłąkanych 11·9, u dzieci wraz z oseskami 21·1, w szpitalach prowincyonalnych 5·2, we wszystkich zaś zakładach leczniczych w kraju 9·0%. Średni pobyt chorego trwał w zakładach krajowych i klinikach 19·7 dni,

w zakładach położnic 15·2; w zakładach obłąkanych 148·8 dni; w szpitalach dla dzieci 32·6; w szpitalach prowincyonalnych 21·3; wogóle we wszystkich zakładach 47·5 dni. Przeciętna dzienna ilość chorych leczonych w szpitalach krajowych była 1.191 osób; w szpitalach prowincyonalnych 2.956, w zakładach położnic 172; w zakładach obłąkanych 1.208, w zakładzie dla chorych dzieci 215, wogóle zaś osób 5.742.

Wydatki wynosiły we wszystkich szpitalach razem 3,152.525 K. 75 gr., z tego przypada na szpitale krajowe 961.807 K. 94 gr., na szpitale prowincyonalne 1,278.135 K. 13 gr., na zakłady położnic 191.479 K. 9 gr., na zakłady obłąkanych 639.326 K. 49 gr. i na szpitale dla dzieci 81.777 K. 10 gr.

Cała kuracya chorego kosztowała w szpitalach krajowych wraz z klinikami 43 K. 69 gr., w szpitalach prowincyonalnych 25 K. 21 gr., w zakładach położnic 46 K. 32 gr., w zakładach obłąkanych 239 K. 63 gr., w szpitalach dla dzieci 29 K. 16 gr., we wszystkich zakładach wogóle 38 K. 29 gr.

Żywienie chorych kosztowało za 1 dzień: w szpitalach krajowych i klinikach 60·2 gr., w szpitalach prowincyonalnych 40·3 gr., w zakładach dla położnic 64·0 gr., w zakładach dla obłąkanych 57·0 gr.

W r. 1905 wydano na utrzymanie podrzutków i płace żywicielek:

a) z funduszu krajowego:

za dzieci we Lwowie	. .	82 K	— gr.
„ „ w Bobrku	. . .	18.047 „	41 „
„ „ w Wiedniu	. . .	37.857 „	38 „
„ „ w Pradze	. . .	359 „	24 „
„ „ w Gracu	. . .	317 „	04 „
	Razem .	56.663 K	07 gr.
b) z funduszu podrzutków w Krakowie		2.765 K	20 gr.
	Ogółem .	59.428 K	27 gr.

Zapomogi we Lwowie dla położnic udzielono 13.956 K., w Krakowie 6.048 K.

Al. III. Załączony ⅓ wykaz wydatków w trzech zakładach krajowych w roku 1905 zawiera te wydatki, które wpływają na koszta utrzymania chorego i dają dokładny obraz gospodarności zarządów.

Wydatki w rubr. III. budżetu krajowego na koszta leczenia ubogich, które wynosiły w r. 1872 — 495.028 K, a w roku 1875, gdy były przyjęte koszta leczenia ubogich w całości na fundusz krajowy, 585.780 K, w 33 latach urosły do kwoty 2,884.774 K.

Zaległości kosztów leczenia wynoszą w szpitalu lwowskim 401.359 K. 85 gr., w krakowskim 189.045 K 58 gr., w kulparkowskim 402.910 K. 91 gr., w zakładach prowincyonalnych 540.511 K. 82 gr., a razem 1,401.988 K. 43 gr.

Dla porównania jak w latach poprzednich, przedstawiamy tablicę kosztów leczenia ubogich w pięciu najludniejszych prowincyach Monarchii, według dat rządowych za 5 lat i drugą tablicę ułożoną w naszem biurze statystycznem dla porównania ilości zakładów dla chorych w różnych prowincyach Monarchii, ilości łóżek, ludności, kosztów leczenia i procentu śmiertelności.

Koszta leczenia chorych od roku 1899 do roku 1903 podług: Oesterreichische Statistik „Sanitätswesen".

Rodzaj szpitala	Galicya					Czechy					Austrya Dolna					Styrya					Tyrol				
	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień
Szpitale powszechne	29	57.311	1,252.782	766.469	0·61	77	88.062	1,989.890	1,974.261	0·99	28	83.372	1,986.201	2,443.544	1·23	15	32.414	781.038		0·89	24	16.229	533.042	484.585	0·91
Zakłady obłąkanych	2	2.031	311.766	205.049	0·78	5	6.394	1,564.044	1,275.705	0·78	5	4.556	993.322	1,118.156	1·06	2	1.732	465.238		0·65	2	920	205.387	174.105	0·87
Zakłady położnic	2	1.700	27.324	64.255	0·91	1	3.511	78.635	156.182	1·99	1	10.824	153.088	216.742	1·41	1	1.292	22.212		1·01	1	790	20.384	50.959	1·38
1899.	33	61.042	1,591.872	1,035.773		83	97.967	3.332.569	3,406.148		34	98.752	3,032.611	3,778.442		18	45.438	1,268.488	991.539		27	17.939	758.813	709.649	
Szpitale powszechne	29	59.876	1,294.746	1.623 215	1·25	76	90.350	2,078.927	4,173.072	2·00	29	82.494	2,009.766	5,808.115	2·89	15	41.767	784.735	1,433.006	1·83	24	16.780	546.292	1,017.423	1·86
Zakłady obłąkanych	2	2.032	334.160	410.100	1·23	5	6.686	1.552.800	2,776.987	1·77	5	5.004	1.062.723	2,311.721	2·08	2	1.794	481.422	742.437	1·34	2	989	215.041	379.025	1·78
Zakłady położnic	2	1.690	25.685	?	?	1	3.368	77.534	283.346	3·66	1	11.169	158.330	441.108	2·78	1	1.449	25.217	58.244	2·31	1	736	18.993	102.873	3·10
1900	33	63.598	1,654 591	?	?	82	100.404	3,709.261	7,233.405		35	98.667	3,230.819	8,560.944		18	35.010	1,291.374	2,233.687		27	18.505	780.326	1,499.321	
Szpitale powszechne	31	61.076	1,302.621	1.671.759	1·28	79	100.084	2.245.821	4 518.910	2·01	30	84.303	2,037.263	6,054.437	2·97	16	32.478	830.915	1,578.378	1·90	24	17.731	589.862	1,124.155	1·91
Zakłady obłąkanych	2	2.089	345.421	488.775	1·42	5	6.694	1,653.977	2,823.322	1·71	5	5.054	1,114.613	2,334.052	2·09	2	1.916	499.897	820.111	1·64	1	976	224.085	388.712	1·73
Zakłady położnic	2	1.705	26.511	76.274	2·88	1	3.239	71.041	266.760	3·76	1	10.905	154.472	452.360	2·93	1	1.519	24.689	54.708	2·22	1	775	19.422	103.234	2·99
1901	35	64.870	1,674.553	2,236.808	1·34	85	110.017	3,970.839	7,608.992	2·16	36	100.262	3.306.348	8,840.849	2·67	19	35.913	1,355.501	2.453.157	1·81	26	19.482	833.369	1,616.101	1·94
Szpitale powszechne	31	64.171	1,350.831	1,683.306	1·25	80	105.918	2,351.617	4,838.488	2·06	30	87.761	2,142.869	5 628.834	2·63	16	34.290	891.236	1,668.775	1·87	24	18.280	614.758	1,212.759	1·97
Zakłady obłąkanych	2	2.238	347.715	540.097	1·55	5	7.082	1,726.629	2,919.015	1·69	6	6.059	1,233.606	2,956.346	2·40	2	2.017	531.317	878.272	1·65	2	1.008	230.675	394.071	1·71
Zakłady położnic	2	1.466	28.893	110.827	2.61	1	3.181	75.381	294.024	3·90	1	10.456	159.658	457.681	2·86	1	1.507	27.385	58.867	2·15	1	744	19.933	110.310	3·20
1902	35	67.875	1,727.439	2,334.230	1·80	86	116.181	4,153.627	8,051.527	2·55	37	104.276	3,536.133	8,042.861	2·63	19	37.814	1,449.938	2,605.914	1·88	27	20.032	865.366	1,717.140	2·29
Szpitale powszechne	31	68.923	1.429.970	2 019.105	1·41	80	110.280	2,431.763	4.742.495	1·95	30	89.490	2.185.080	6,905.340	3·16	16	35.311	913.717	1,778.908	1·95	24	19.565	637.726	1,231.716	1·93
Zakłady obłąkanych	2	2.543	412.348	606.834	1·47	5	7.281	1,777.565	2,901.039	1·63	5	5·428	1.514.725	3,103.376	2·05	2	2.084	550.262	893.217	1·62	2	1.035	241.428	414.019	1·71
Zakłady położnic	2	1.735	27.279	114.364	2·70	1	3.121	66.317	266.743	4·02	1	11.333	158.979	455.837	2·87	1	1.701	27.889	60.750	2·18	1	906	22.175	116.654	2·96
1903	35	73.201	1,869.597	2,740.303	1·53	86	120.682	4,275.645	7,910.277	2·53	36	106.251	3,858.784	10,464.553	2·36	19	39.096	1,491.868	2,742.875	1·92	27	21.506	901.329	1,762 389	3·30

Ilość szpitali publicznych i prywatnych, łóżek, koszta leczenia i śmiertelność chorych w roku 1903.

Österreichische Statistik, Statistik des Sanitätswesens.

Kraj	Ilość zakładów dla chorych			Ilość łóżek			Ludność cywilna z końcem r. 1903 (data tymczasowa)	Jedno łóżko przypada na mieszkańców	Koszta leczenia w szpitalach publicznych	Procent śmiertelności
	Publiczne szpitale	Prywatne szpitale	**Razem**	Publiczne szpitale	Prywatne szpitale	**Razem**				
Dolna Austrya	30	40	70	6.974	2.426	9.400	3,216.955	342	6,905.340	8·9
Górna „	11	42	53	899	1.411	2.310	816.108	353	441.048	7·0
Salzburg . .	2	25	27	414	652	1.066	199.038	187	265.626	6·8
Styrya . . .	16	62	78	3.200	2.099	5.299	1,378.020	260	1,778.908	6·9
Karyntya . .	3	16	19	800	326	1.126	366.198	325	369.902	5·8
Kraina . .	2	13	15	506	562	1.068	510.682	478	340.667	5·4
Tryest . . .	2	4	6	1.607	324	1.931	185.320	96	1,165.883	8 9
Gorycya i Gradyska . . .	2	2	4	232	301	533	236.703	444	120.240	11·0
Istrya . . .	3	4	7	570	122	692	348.193	503	387.750	7·2
Tyrol . . .	24	23	47	3.015	883	3.898	863.951	222	1,231.716	6·7
Vorarlberg .	—	5	5	—	303	303	134.023	442	—	5·7
Czechy . . .	80	102	182	8.364	2.724	11.088	6,436.804	581	4,742.495	8·1
Morawa . .	17	55	72	2.506	1.316	3.822	2,483.261	650	1,734.031	6·4
Śląsk . . .	6	19	25	699	655	1.354	707.684	523	498.695	7·4
Galicya . .	31	58	89	4.167	1.777	5.944	7,506.220	1.263	2,019.105	6·4
Bukowina . .	5	2	7	684	70	754	750.731	996	44.754	4·7
Dalmacya . .	4	—	4	551	—	551	600.884	1.091	340.849	6·3
Razem .	238	472	710	35.188	15.951	51.139	26,740.775	523	22,787.009	7·5

Budowa zakładu położniczo-ginekologicznego w Krakowie.

Nawiązując do sprawozdania z czynności Dep. V. za czas do 30 listopada 1906, zaznacza się poniżej dalszy postęp tej sprawy.

Program budowy zakładu został ustalony na podstawie protokołów z 4 stycznia 1904 i 26 października 1906 komisyi mięszanej (z Reprezentantów c. k. rządu i kraju). Wydział krajowy oświadczył (LW. 119.256/906) c. k. Namiestnictwu, iż stanowczo sprzeciwia się wybudowaniu internatu dla akuszerek przy współudziale funduszu krajowego i że w swoim czasie przedłoży Wysokiemu Sejmowi wniosek o wyznaczenie udziału funduszu krajowego w kosztach budowy całego zakładu w stosunku do 2.400 koron od łóżka chorej t. j. przy 188 łóżkach projektowanych 451.000 K, od czego jednak musiałaby być potrąconą kwota 105.000 K jako połowa wartości gruntu szpitalnego, oszacowanego w r. 1904 na 210.000 K. Miejscem wybranem pod budowę był grunt przy ul. grzegorzeckiej, na południowo wschodnim krańcu posiadłości szpitalnej.

Oszacowanie planów poleciliśmy architekcie p. Kamienobrodzkiemu, który pracę tę wykonać miał w porozumieniu z c. k. profesorem położnictwa, drem Jordanem; zaszła jednak nieoczekiwana i smutna przeszkoda z powodu śmierci dra Jordana, skutkiem czego opracowanie planów musiało być odroczonem aż do chwili zamianowania jego następcy na katedrze położnictwa w osobie profesora dra Aleksandra Rosnera.

Tymczasem profesor dr. Rosner przedewszystkiem zakwestyonował trafność dokonanego wyboru miejsca pod budowę, t. j. wybór gruntu przy ul. Grzegorzeckiej a natomiast zaproponował usytuowanie zakładu w ogrodzie szpitalnym — na południe od pawilonu dla obłąkanych, w bliskości nowoprojektowanej ulicy, mającej wzdłuż wschodniej granicy posiadłości szpitalnej połączyć ulicę Kopernika z ulicą Grzegorzecką.

Sprawę tę rozpatrywała 1 kwietnia b. r. Komisya, złożona znowu z Reprezentantów c k. rządu i kraju (jak LW. 5.882/908 i 36.072/908) r. lecz bez powzięcia stanowczej decyzyi, bowiem okazała się potrzeba poprzedniego technicznego zbadania jakości gruntu między pawilonem obłąkanych a ulicą grzegorzecką; nadto Wydział krajowy zażądał od władz szpitalnych programu budów, które szpital będzie musiał wznieść w najbliższej przyszłości, gdyż od programu tego zależeć będzie decyzya, czy proponowany przez p. profesora dra Rosnera grunt będzie mógł być zajęty pod budowę zakładu, czy też musi być zachowany na inne cele szpitala.

W sprawie budowy c. k. kliniki psychiatrycznej w Krakowie.

Wysoki Sejm uchwałą z 11 listopada 1904 upoważnił Wydział krajowy do odstąpienia z gruntów szpitala św. Lazarza w Krakowie części, potrzebnej pod budowę c. k. kliniki psychiatrycznej; uchwałą zaś z 21. listopada 1905 upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do przedłożenia wniosku na ewentualne przyczynienie się funduszu krajowego do kosztów budowy powyższej kliniki w wysokości najwyżej 50.000 K, o ileby to miało wpłynąć na przyspieszenie tej budowy.

Stosując się do tej uchwały, zawiadomił Wydział krajowy (LW. 114.615/905) c. k. Namiestnictwo, iż byłby skłonny przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek udzielenia 50.000 K na cele budowy c. k. kliniki psychiatrycznej, jeżeli otrzymamy zapewnienie, że budowa rozpocznie się najpóźniej z wiosną r. 1907. Według odpowiedzi c. k. Namiestnictwa (LW. 14.070/907) sprawa budowy została już w początkach roku 1907 zadecydowaną przez c. k. Rząd a c. k. Namiestnictwo zażądało oddania gruntu, przeznaczonego pod budowę oraz wypłacenia zasiłku 50.000 koron. Tymczasem sprawa budowy poszła w odwłokę z następującego powodu:

Senat akademicki c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego, upatrzywszy jeden z gruntów, należących do gminy m. Krakowa, t. zw. plac Aryański, jako wiele odpowiedniejszy pod budowę c. k. kliniki psychiatrycznej, wszedł w rokowania z sekcyą ekonomiczną Rady miejskiej celem uzy-

skania części tego placu w zamian za grunt szpitalny, przeznaczony pod budowę rzeczonej kliniki — za ewentualnem zezwoleniem Wydziału krajowego. Ostateczny rezultat tych rokowań Senatu akademickiego z gminą i Wydziałem krajowym był taki, iż Wydział krajowy uchwalił odstąpić c. k. Rządowi na cele budowy owej kliniki przy wschodnio-południowej granicy gruntów szpitala św. Łazarza pas gruntu od ulicy Grzegorzeckiej aż ku wylotowi do ulicy Kopernika w obszarze 20.000 m. kwadratowych. Zarazem zezwolił Wydział krajowy, aby powyższy obszar gruntu szpitalnego oddany został przez c. k. Rząd na własność gminie m. Krakowa w zamian za połowę miejskiego gruntu t. zw. Aryańskiego pod budowę powyższej c. k. kliniki. Na tę zamianę zezwolił Wydział krajowy pod warunkiem, że gmina m. Krakowa zobowiąże się w ciągu trzech lat od czasu oddania jej gruntu szpitalnego na nowo utworzonej wchodnio-południowej granicy urządzić i utrzymywać swym kosztem ulicę, powstać mającą na wydzielić się mającym w tym celu 16 metrów szerokim pasie gruntu szpitalnego. Cała ta transakcya i następnie intabulacya gruntów nastąpi kosztem c. k. Skarbu państwa. Układy są już ukończone i niebawem powinna się rozpocząć budowa — w każdym razie w ciągu r. 1908. Wobec tego wstawił Wydział krajowy do preliminarza budżetu funduszu krajowego na r. 1908 kwotę 50.000 koron jako przewidziany przez Wysoki Sejm zasiłek na budowę krakowskiej c. k. kliniki psychiatrycznej. Stary mur graniczny na tej części gruntów, odstąpionej miastu, oraz stare drzewa, znajdujące się na darowanym gruncie, odkupi miasto za ryczałtową kwotę 2.000 K. Natomiast szpital będzie musiał otrzymać przy nowej granicy nowe ogrodzenie i w tym celu wstawił Wydział krajowy do preliminarza budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie 5.340 K do Rubr. XI. poz. 84 na postawienie parkanu.

Nadzwyczajne, znaczniejsze kredyty na rozmaite roboty w szpitalu św. Łazarza w Krakowie.

Preliminarz budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie na r. 1908 w porównaniu z r. 1907 wykazuje wynik niekorzystniejszy o kwotę 39.960 K głównie z powodu żądania znaczniejszych nadzwyczajnych kredytów, wstawionych do Rubr. XI. poz. 84. na rozmaite nadzwyczajne potrzeby a mianowicie:

1) Z powodu zaprowadzenia centralnego magazynu musiały być na ten cel użyte ubikacye, przeznaczone na mieszkania funkcyonaryuszów szpitala. W następstwie tego okazała się potrzeba przerobienia znaczniejszym kosztem starej suszni na mieszkania i na ten cel preliminuje Wydział krajowy kwotę 10.000 K.

2) Z powodu wydzielenia części gruntu szpitalnego ze wschodniej strony na cele c. k. kliniki psychiatrycznej musi być na nowej granicy ustawiony parkan kosztem 5.340 K, którą to kwotę wstawiono do preliminarza.

3) W starym gmachu szpitalnym muszą być wzmocnione fundamenta i trzeba dla ochrony przed szczurami wybetonować piwnice, które służą za magazyny; koszt robót preliminuje się w kwocie 4.000 K.

4) Z powodu zużycia się maszyny parowej musi być uskutecznioną jej naprawa kosztem preliminowanym na kwotę 4.162 koron.

Powyższe nadzwyczajne wydatki jakoteż inne pomniejsze, poszczególnione w preliminarzu, wstawione zostały po technicznem zbadaniu potrzeb i kosztorysów i one wpłynęły na niekorzystny wynik preliminarza.

Zaprowadzenie w szpitalu św. Łazarza w Krakowie oświetlenia elektrycznego.

Do Rubr. VII. poz. 67. 2. budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie na r. 1907 wstawił Wys. Sejm kredyt w kwocie 18.000 K na pokrycie wydatku zainstalowania światła elektrycznego na oddziałach szpitalnych oraz ewentualnie w trzech c. k. zakładach klinicznych, mieszczących się w gmachach szpitala i przez niego administrowanych, — jeśli c. k. Rząd zobowiąże się zwrócić wydatek instalowania światła w owych trzech c. k. zakładach.

Ponieważ c. k. Rząd w tej sprawie jeszcze się nie oświadczył, przeto zarządziliśmy instalowanie światła elektrycznego tylko na oddziałach szpitalnych; roboty te zostały już ukończone w obu oddziałach chorób wewnętrznych, w pawilonie administracyjnym i w budynku ekonomicznym i tam od 31 stycznia 1908 używane już jest światło elektryczne.

Roboty instalowania światła na innych oddziałach szpitalnych zostały wstrzymane, ponieważ projekt instalacyi okazał się w praktyce niedostatecznym i zachodzi potrzeba zaprowadzenia pewnych zmian, względnie powiększenia liczby palników.

Badania w tym względzie zarządzone, nie zostały jeszcze ukończone.

Sprawa uzdrowisk i zdrojowisk krajowych.

Uchwalona przez Wysoki Sejm nowela do ustawy urządzającej stosunki uzdrowisk i zdrojowisk krajowych nie uzyskała jeszcze dotąd Najwyższej sankcyi.

W sprawie budowy zakładu dla umysłowo chorych w zachodniej części kraju i w sprawie zamknięcia rachunków funduszu budowy zakładu dla umysłowo chorych w Kulparkowie.

Przedkładamy osobne sprawozdanie.

Nagroda dozorców w Kulparkowie.

Dnia 17 sierpnia 1907 r. udzielono uchwaloną przez Wysoki Sejm nagrodę po 10 dukatów w złocie dwom dozorcom (Piotrowi Śliwińskiemu, Józefowi Niżnikowi) i jednej dozorczyni (Agacie Stanis) za wysłużonych lat 10.

Okręgi sanitarne.

Z utworzonych na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 5 marca 1907 l. 1.502 okręgów sanitarnych w roku 1907 aktywowano okręgi:

w Bolesławiu (pow. Dąbrowa)
w Jagielnicy (pow. Czortków)
w Gródku jagiellońskim
w Bilczu złotem (pow. Borszczów)
w Łomnej (pow. Turka)
w Piwnicznej (pow. Nowy Sącz)
w Ślemieniu (pow. Żywiec).

Zarządzenia co do okręgów również tą seryą objętych a mianowicie w Bukowsku (pow. Sanok) i w Bukaczowcach (p. Rohatyn), w Suchej (pow. Żywiec), w Hussakowie (pow. Mościska) znajdują się jeszcze w stadyum korespondencyi.

Nadto w uwzględnieniu usilnych żądań ze strony interesowanych gmin, popartych ze strony Wydziałów powiatowych i zaopiniowanych przez c. k. Namiestnictwo i kraj. Radę zdrowia wprowadził Wydział krajowy w życie okręgi sanitarne:

w Jazłowcu (pow. Buczacz)
w Piwnicznej (pow. Nowy Sącz)
w Krzywczy (pow. Przemyśl).

W obec tego, tudzież w braku dalszych żądań o pomnożenie okręgów sanitarnych, Wydział krajowy nie przedkłada osobnego sprawozdania z wnioskami o pomnożenie liczby tych okręgów w r. 1908 i uprasza natomiast o przyjęcie do zatwierdzającej wiadomości aktywowanie wyżej wymienionych czterech okręgów.

Na wypadek zaś gdyby jeszcze w ciągu roku bieżącego zaszła uzasadniona potrzeba pomnożenia okręgów sanitarnych,—Wydział krajowy będzie mógł przystąpić do odnośnych zarządzeń zwłaszcza, gdy kredyt na ryczałty objazdowe i subwencye dla powiatów preliminowanym został na rok 1908 w kwocie o 10.000 kor. wyższej, aniżeli w roku 1907 i że z powodu wakowania kilkunastu okręgów kredyt ten wykazuje z reguły pewne zaoszczędzenia.

W wykonaniu zaś dalszych poleceń zawartych w uchwale wyżej przytoczonej, nadmieniamy, iż Wydział krajowy przedkłada równocześnie osobnemi sprawozdaniami projekt ustawy emerytalnej dla lekarzy okręgowych.

Budowa nowych klinik uniw. lwowskiego

Sprawa budowy nowych klinik uniwersytetu lwowskiego znajduje się jeszcze w stadyum przygotowawczem—a Wydział krajowy nie otrzymał dotąd od c. k. Rządu szczegółowych planów i kosztorysów, które w myśl układu zawartego opracowane być mają przez organa techniczne c. k. Namiestnictwa a następnie po zaopiniowaniu ze strony Wydziału krajowego, przedłożone c. k. Ministerstwu do ostatecznego zatwierdzenia.

Wydział krajowy poczuwa się do obowiązku zaznaczyć przy tej sposobności, iż ze strony fakultetu lekarskiego podjęte zostały usilne starania o dodatkowe nabycie jeszcze jednej parceli gruntu, stykającej się bezpośrednio z zakupionemi pod budowę realnościami i uzyskania na ten cel wydatnego udziału z c. k. Skarbu Państwa.

Jakkolwiek nabyte pod budowę klinik realności wedle szkiców sytuacyjnych są wystarczające na pomieszczenie wznieść się mających gmachów—to jednak nie można pominąć faktu, iż z powodu położenia proponowanej dodatkowo do zakupna realności wcinającej się z obu stron pomiędzy grunta już nabyte i pod budowę klinik przeznaczone—zachodziłaby konieczność urządzenia oddzielnej kosztownej komunikacyi — a nadto odpowiedniego odgraniczenia zabudowań klinicznych od położonej pośrodku między niemi własności prywatnej. Wreszcie zaprzeczyć się nie da, iż rozszerzenie o przeszło 1000 □ sążni gruntu pod budowę przyczyniłoby się wielce do odpowiedniejszego usytuowania zabudowań i zapewnienia pod każdym względem wymogów hygienicznych dla takich budowli obecnie stawianych.

Z tych powodów, tudzież ze względu na istotnie wskazaną potrzebę zaokrąglenia własności funduszu krajowego — Wydział krajowy skłonnym byłby do przedstawienia Wys. Sejmowi potrzeby dokupna wyżej wymienionej realności—pod warunkiem jednak, jeśli z c. k. Skarbu Państwa zapewnionym i przyznanym zostanie wydatny udział w kosztach nabycia tej realności, który po doliczeniu cyfry zaoszczędzonych wydatków preliminowanych na urządzenie komunikacyi i odgraniczenia zabudowań klinicznych, nie o wiele byłby niższym od żądanej ceny kupna (po 57 koron za sążeń □).

Pawilon dla chorych zakaźnych.

Objęta przedłożonym Wys. Sejmowi i zatwierdzonym uchwałą dn. 4 marca 1907 programem inwestycyjnym budowa pawilonu dla chorych zakaźnych nie mogła być jeszcze rozpoczętą z powodu projektów, jakie w międzyczasie się wyłoniły co do miejsca, na którem pawilon ten miałby być wzniesionym.

Magistrat m. Lwowa domagając się zaniechania tej budowy obok szpitala głównego na gruntach, będących własnością funduszu krajowego, proponował wprawdzie w toku podjętych rokowań odstąpienie innego na ten cel gruntu. Po fachowem zbadaniu okazało się jednak, że ewen-

tualna budowa na gruncie ofiarowanym ze względu na jego położenie przedstawiałaby wielkie trudności natury technicznej i potrzebę nader korzystnego urządzenia komunikacyi tak z powodu wzgórzystego położenia gruntu, jak niemniej znacznego oddalenia od zabudowań szpitala a w szczególności budynku administracyjnego, wobec czego aprowizacya i w ogóle prowadzenie ruchu w pawilonie zakaźnym byłoby niesłychanie kosztowne i utrudnione.

Nadto warunki stawiane ze strony magistratu miasta Lwowa w zamian za odstąpienie gruntu pod pawilon dla chorych zakaźnych a mianowicie połączenie z nim administracyi i obsługi kosztem funduszu krajowego gminnych baraków epidemicznych itp. uważa Wydział krajowy jako nienadające się do przyjęcia.

Gdy zaś c. k. Namiestnictwo domagając się rychłego przystąpienia do budowy powyższego pawilonu, udzieliło Wydziałowi krajowemu opinii, iż trudności wyżej naprowadzone możnaby uchylić przez wyszukanie innych odpowiedniejszych gruntów w bliskości szpitala położonych, przeto Wydział krajowy odniósł się w tym względzie do c. k. Namiestnictwa o bliższe wskazówki ewentualnie pośrednictwo w uzyskaniu takiego gruntu.

Petycya Janiny Zajączkowskiej, wdowy po sekundaryuszu szpitala lwowskiego o zaopatrzenie wdowie i sierocie.

Uchwałą d. 18 marca 1907 l. 2060 przekazał Wys. Sejm petycyę Janiny Zajączkowskiej, wdowy po sekundaryuszu szpitala lwowskiego o przyznanie zaopatrzenia wdowiego i sierocego Wydziałowi krajowemu do zbadania, sprawozdania i ewentualnego postawienia wniosku.

W wykonaniu powyższej uchwały Wydział krajowy przedewszystkiem zaznaczyć musi, iż w myśl postanowień statutu krajow. szpitala powszechnego we Lwowie posady sekundaryusza nadawane tylko na okres dwuletni— wyjątkowo przedłużany — nie uprawniają do żądania emerytury względnie zaopatrzenia wdowiego i sierocego.

Jakkolwiek tedy ś. p. Dr. Juliusz Zajączkowski wedle stwierdzenia Dyrektora szpitala spełniał bardzo gorliwie obowiązki lekarskie w okresie lat blisko 10-ciu a nadto prowadził kierownictwo pracowni chemicznej, Wydział krajowy w obec postanowień statutu szpitala nie może przedstawić Wys. Sejmowi wniosku o przyznanie stałego zaopatrzenia pozostałej wdowie i sierotom, który w danym razie stanowićby mógł w przyszłości precedens do nabycia nieprzewidzianych statutem uprawnień, wprowadzających niepraktykowane dotąd obciążenie funduszu krajowego.

W sprawie dezinfekcyi używanej odzieży.

C. k. Namiestnictwo nadesłało odpowiedź w sprawie kontroli nad handlem starą odzieżą na podstawie opinii krajowej Rady zdrowia, z następującymi wnioskami:

1. Ponieważ handel używaną odzieżą i pościelą na mocy ustawy z 15. marca 1883. Dz. p. p. L. 39. w myśl interpretacyi Ministerstwa spraw wewnętrznych z 6. lipca 1886. Dz. p. p. L. 112. należy do gałęzi przemysłu wymagających koncesyi, należy poddać rewizyi wszystkie istniejące handle starej odzieży i pościeli i te, które nie mają koncesyi, zamknąć. 2. Należy cofnąć koncesye tym handlom, które prowadzone są w warunkach, nie odpowiadających wymogom zdrowotnym, w szczególności tym, które nie posiadają osobnego lokalu do przechowywania i sprzedaży odzieży. 3. Aby używana odzież resp. pościel nie była sprzedawana za nową, należy osobom sprzedającym gotową odzież nową, odmawiać koncesyi na prowadzenie równocześnie handlu odzieżą resp. pościelą używaną oraz zarządzić, aby te ostatnie handle posiadały u wejścia wyraźny napis: „Sprzedaż starej używanej odzieży resp. pościeli“. 4. Dozwolić sprzedaży tylko takiej używanej odzieży względnie pościeli, która została przedtem odkażoną. a) W tym celu należy zarządzić, aby wszelkie przesyłki używanej odzieży z poza granic kraju zgłaszane były do odnośnej władzy sanitarnej w celu dezinfekcyi,

b) Przesyłki pochodzące z miejsc wewnątrz kraju położonych mogą być uwolnione od przymusu dezinfekcyi, jeżeli handlarz wykaże się, że posiadają wytłoczoną stampilię świadczącą o wykonaniu gdzieindziej w kraju dezinfekcyi. 5. Dezinfekcya powinna być wykonaną w sposób taki, aby odzież i pościel nie ulegała uszkodzeniu (najlepiej parą formalinową) za opłatą (n. p. 20 hl. od sztuki odzieży), która ma przypaść w połowie kasie urzędu odnośnego, tytułem zwrotu kosztów, w połowie funkcyonaryuszowi, który dezinfekcyę spełnił. 6. Na znak wykonania dezynfekcyi ma być na odzieży (w miejscu mało widocznem) odbita farbą stampilia odnośnego urzędu z datą dezynfekcyi (względnie włożona plomba ołowiana z wytłoczoną pieczęcią urzędu). 7. Handlarz kupujący używaną odzież i pościel w celu sprzedaży detailicznej, nie w drodze zakupów hurtownych, lecz także detailicznie od domokrążców w miejscu, gdzie ją sprzedaje, ma oprócz lokalu, gdzie przechowuje i sprzedaje odzież odkażoną, posiadać osobny lokal (komórkę) do przechowywania tylko co kupionej detailicznie odzieży. W lokalu takim nie powinno jednak znajdować się więcej nad 10 kompletów (garniturów) odzieży nieodkażonej. 8. W lokalu, gdzie się odbywa sprzedaż, ma być przechowywaną tylko odzież odkażona (opatrzona stampilią). 9. Wykonanie tych zarządzeń należy kontrolować za pomocą rewizyi dokonywanych przynajmniej raz w roku przez lekarza (powiatowego, okręgowego lub gminnego). Wykrycie w składzie sprzedażnym odzieży nieodkażonej (bez stampilii) powinno pociągnąć za sobą dezinfekcyę wszystkiej odzieży znalezionej na składzie, oraz dezinfekcyę izby a to całkowicie na koszt właścicieli składu, a ponowne przekroczenie wyżej wyszczególnionych zarządzeń zamknięcie składu oraz cofnięcie koncesyi. 10. Należy handel domokrążny używaną odzieżą i pościelą poddać przymusowi koncesyi i ograniczyć udzielanie ich. 11. Należy tym właścicielom domów (w miastach), którzy zgłoszą do władzy policyjnej zarządzenie wzbraniające wstępu do swych domów domokrążcom handlującym odzieżą, udzielać pomocy policyjnej do przeprowadzenia ich (przez udzielanie sankcyi urzędowej wystylizowanym w odpowiedniej formie drukowanym obwieszczeniom, oraz karania w drodze policyjnej domokrążców nie przestrzegających tych zarządzeń). 12. Należy zalecić (za pośrednictwem kraj. Rady szkolnej) nauczycielom szkół ludowych, aby pouczali ludność o niebezpieczeństwach dla zdrowia połączonych z nabywaniem odzieży używanej, a to według wskazówek fachowych, których udzieli biuro sanitarne Namiestnictwa.

Zakład Dzieciątka Jezus w Bobrku.

Na podstawie układu zawartego z J. O. Ks. Maryą Bogdan Ogińską z dnia 18 września 1901 jako właścicielką zakładu w Bobrku (koło Oświęcimia) odbiera ten zakład podrzutki przynależne do Galicyi a zrodzone w Wiedeńskim zakładzie położnic i podrzutków i utrzymuje je do 10-go roku życia za opłatą po 14 koron miesięcznie z funduszu krajowego. Pod tymi samymi warunkami utrzymywane są w zakładzie Dzieciątka Jezus w Bobrku również dzieci odsełane przez szpital św. Łazarza w Krakowie rozmieszczone poprzednio u żywicielek w gminach okolicznych na koszt funduszu podrzutków w Krakowie.

Liczba dzieci podrzutków przewiezionych z zakładu wiedeńskiego i utrzymywanych w Bobrku wynosi obecnie 87 osób.

Liczba zaś dzieci podrzutków przynależnych do Galicyi znajdujących się jeszcze w zakładzie Wiedeńskim wynosi 321, w Pradze tylko 6.

Liczba wreszcie dzieci utrzymywanych w Bobrku kosztem funduszu podrzutków w Krakowie wynosi obecnie 8 osób.

W myśl warunków umowy mają być stopniowo odbierane i umieszczane w Bobrku wszystkie podrzutki przynależne do Galicyi i utrzymywane kosztem funduszu krajowego w Wiedeńskim zakładzie — a to w miarę rozszerzenia zakładu Dzieciątka Jezus w Bobrku. Z powodu braku potrzebnych urządzeń — zakład w Bobrku nie odbiera jednak

na razie o s e s k ó w lecz tylko dzieci już odkarmione t. j. w 2-gim roku względnie 3-cim roku życia.

Dzieci (podrzutki) przewozi zakład w Bobrku z Wiednia własnym kosztem partyami po kilnanaście osób w okresie letniej pory roku.

Skutkiem zaszłych trudności administracyjnych — peryodyczny odbiór dzieci (podrzutków) z zakładu Wiedeńskiego doznał pewnej zwłoki — Wydział krajowy spodziewa się jednak, że w przyszłości odbiór ten odbywać się będzie stosownie do warunków umowy, tak iż z czasem wszystkie dzieci (podrzutki) przynależne do Galicyi i utrzymywane kosztem funduszu krajowego, przewiezione i umieszczone będą w zakładzie Dzieciątka Jezus w Bobrku.

Z uznaniem ofiarności i troskliwości podnieść to należy, iż J. O. Ks. Marya Bogdan Ogińska jako właścicielka zakładu Dzieciątka Jezus w Bobrku utrzymuje wyłącznie własnym kosztem pewną liczbę dzieci (podrzutków), które już przekroczyły wiek normalny lat 10-ciu a to celem przysposobienia ich do jakiegoś praktycznego zawodu tak, iżby nie stały się ciężarem dla społeczeństwa.

W ogólności dzieci pomieszczone w zakładzie w Bobrku doznają pod każdym względem troskliwej opieki, pobierają elementarną naukę szkolną i uczą się rozmaitych rzemiosł — a dla zabawy i rozrywki tworzą własną kapelę pod kierownictwem nauczyciela muzyki.

Prócz pomieszczonych na koszt funduszu krajowego podrzutków galicyjskich — utrzymywane są w zakładzie Dzieciątka Jezus w Bobrku i inne dzieci (sieroty), przyjmowane na zlecenie właścicielki zakładu i na Jej wyłączne koszta.

Sprawa leczenia matołków w gminach

Wydział krajowy zachęcony wynikiem doświadczeń z tyreoidyną jako środkiem leczniczym przeciw matołectwu (kretynizmowi), podjętych w Morawie przez Dra Adolfa Eysselta i ogłoszonych w piśmie *das österreichische Sanitätswesen*, uznał za wskazane poczynić i w kraju naszym próby z tym środkiem, ponieważ matołectwo w znaczny sposób szerzy się w kilku powiatach górskich i podgórskich w Galicyi a opiera się dotychczas stosowanym środkom leczniczym i wychowawczym. Za skutecznością tyreoidyny przemawiają liczne próby, głównie zaś prace prof. Wagnera w Wiedniu, który jest najlepszym znawcą tej metody leczniczej i gorliwie szerzeniu jej poświęca się. Metoda polega na tem, że tyreoidynę w pastylkach podaje się matołkom w gminie ich zamieszkania, w domu rodzinnym, pod kierunkiem zaufanej osoby z miejscowej inteligencyi, pod kontrolą lekarza okręgowego lub powiatowego. Leczenie trwa najmniej rok, po którym to czasie u osobników stosownie wybranych już objawia się znaczny postęp w rozwoju umysłowym, przybytek na wadze, wzrost siły mięśniowej i tp. Ponieważ rodziny matołków są zazwyczaj nader ubogie i nie mają dostatku środków odżywczych, przeto do akcyi należy także dostarczenie leczonym mleka, omasty i tp. w codziennych porcyach. Z całym tym projektem Wydział krajowy odniósł się do c. k. Namiestnictwa z zapytaniem o objawienie opinii co do wartości samego środka i czy c. k. Namiestnictwo byłoby chętne współdziałać w ułożeniu i wykonaniu planu oraz wyjednać na ten cel zasiłek ze skarbu państwa dla wspólnego z funduszem krajowym pokrycia kosztów tej próbnej akcyi zdrowotnej. C. k. Namiestnictwo przedłożyło tę odezwę c. k. Ministerstwu spraw wewnętrzych, z wnioskiem o udzielenie subwencyi na wspomniany cel, c. k. Ministerstwo zaś poleciło, aby program akcyi opracowany został w porozumieniu z Wydziałem krajowym i aby doniesiono, jaką kwotą Wydział krajowy przyczyni się do tej akcyi. Wynikiem dalszego porozumienia było dokładniejsze określenie terenu do pierwszych prób z tyreoidyną i na taki teren wybrał Wydział krajowy powiat nowotarski, jako najgęściej przez matołków zamieszkały i posiadający najlepsze rozmie-

szczenie siedzib lekarzy okręgowych — zaś c. k. Namiestnictwo ma zająć się ułożeniem szczegółowego programu działania i kosztów na tym już dokładnie określonym obszarze kraju.

Wydział lekarski lwowski w sprawie oddania obserwacyi umysłowo chorych klinice neurologiczno psychiatrycznej.

Wydział lekarski uniwersytetu lwowskiego wniesioną do Wys. Sejmu petycyą z dnia 23. lutego 1907 upraszał, aby Wysoki Sejm raczył uchwalić, iż obserwacya umysłowo chorych w szpitalu krajowym we Lwowie ustaje z chwilą otwarcia kliniki neurologiczno-psychiatrycznej, która obejmie funkcye oddziału obserwacyjnego szpitalnego. Ponieważ prośba ta wniesiona została z powodu wniosku Wydziału krajowego, o umieszczenie szpitalnego oddziału obserwacyjnego w obecnym, stosownie przysposobionym pawilonie dla zakaźnych — przeto rozumie się samo przez się, że Wydział lekarski domaga się zniesienia tego szpitalnego oddziału t. z. wewnętrznego III., który jest właśnie oddziałem obserwacyjnym dla umysłowo chorych — a żądanie to uzasadnia troską o zabezpieczenie klinice neurologiczno-psychiatrycznej dostatecznej ilości chorych, jako materyału naukowego. Wysoki Sejm zatwierdził wprawdzie całkowity program przez Wydział krajowy w sprawie przyistoczeń w szpitalu kraj.przedłożony, polecił jednak Wydziałowi krajowemu w przedmiocie petycyą podniesionym zdać sobie sprawę. Wydział krajowy z polecenia tego niniejszem w następujący sposób się wywiązuje:

Obawa wydziału lekarskiego lwowskiego o brak materyału naukowego dla kliniki psychiatrycznej, wypowiedziana 23 lutego 1907 a więc co najmniej dwa lata przed rozpoczęciem budowy kliniki jest przedwczesna a w istocie rzeczy płonna, bo już dotychczasowy, duży napływ umysłowo chorych i do szpitala krajowego i do zakładu w Kulparkowie obawę tę uspokaja. (Kulparków ma już o 300 chorych po nad stan normalny i przedstawia największy w Austryi ruch chorych, to jest stosunek przyjęć i wydaleń do ogólnej liczby pielęgnowanych). I dziać się inaczej nie może w takim kraju, jak Galicya, gdzie dla kilku tysięcy osób obłąkanych lub umysłowo niedołężnych nie ma pomieszczenia w publicznych zakładach. Z chwilą otwarcia kliniki psychiatrycznej a więc zakładu naukowego, wyposażonego w wyższą stopę urządzenia, komfortu i wygód, nie tylko, że napływ chorych umysłowo do Lwowa z Galicyi i krajów ościennych wzrośnie w ogóle, ale i z pomiędzy takich, którzy dotychczas nie mając wyboru, musieli się zgłaszać do szpitala i do Kulparkowa, wielka część przesunie się przez kliniczną izbę przyjęcia. Jeżeli zaś w dodatku na klinice — jak o tem pismo fakultetu lekarskiego zapewnia — bez względu na jej cele dydaktyczne znajdą umieszczenie i tacy chorzy, których studenci wcale widzieć nie będą, to niewątpliwie spory zastęp osób z klas lepszych, zwabionych tymi sanatoryalnymi warunkami, pomnoży materyał kliniki. Pozatem ma klinika jeszcze prawo zabezpieczyć sobie, by sąd karny, policya, magistrat i inne władze odstawiały do obserwacyi klinicznej wszelkie przypadki chorób umysłowych, jakie w ręce tych władz się dostają, co też może stanowić poważną cyfrę. W myśl umowy z roku 1892 zawartej pomiędzy c. k. Rządem a Wydziałem krajowym każdej z klinik a więc i psychiatrycznej, przysługuje prawo wybierania sobie materyału naukowego z pomiędzy chorych leczonych na koszt funduszu krajowego w oddziałach szpitala lwowskiego oraz odsyłania na oddziały chorych, do celów naukowych nieprzydatnych a leczenia potrzebujących. W tej umowie ma więc klinika jeszcze jedno więcej źródło naukowego materyału, które to źródło spotężnieć może przez objęcie umową i Kulparkowa, pamiętać zaś należy, że i u chorych, leczonych na innych lwowskich klinikach, występują zboczenia umysłowe, mające wielkie znaczenie dyktatyczne i że przypadki takie przenoszone będą do kliniki psychiatrycznej.

W przedmiocie oddziału obserwacyjnego powoływanie się na analogię klinik i szpitali wiedeńskich nie posiada praktycznego znaczenia,

bo stosunki wiedeńskie wyrosły na zupełnie innych podstawach historycznych i prawno-politycznych, z których miara do kraju naszego przykładana być nie może i daleko słuszniej należałoby poszukać analogii na gruncie własnym, w drugiem mieście uniwersyteckiem, w Krakowie. Tam buduje się także klinika neurologiczno-psychiatryczna, tych samych co lwowska rozmiarów, a jednak tamtejszy wydział lekarski w interesie tej kliniki wcale nie upomniał się o zniesienie obserwacyi w szpitalu krakowskim, choć tam oddział św. Ducha jest 4 razy większy, jak oddział III. wewnętrzny we Lwowie a inne warunki, zwłaszcza geograficzne, odnoszące się do napływu umysłowo chorych już dziś dla kliniki krakowskiej mniej korzystne, niż lwowskie, pogorszą się znacznie w niedalekiej przyszłości po otwarciu Kobierzyna.

Te rzeczowe na prawdziwym stanie sprawy oparte uwagi, mogą zupełnie uspokoić troskę o brak materyału naukowego dla kliniki psychiatrycznej lwowskiej, wypowiedzianą w piśmie wydziału lekarskiego i dają niewątpliwą pewność, że klinika rozwijać się będzie bez poświęcania na jej korzyść szpitalnego oddziału obserwacyjnego, który i w organizacyi opieki krajowej nad umysłowo chorymi i w ustroju samego szpitala lwowskiego jest niezbędną częścią składową, której ubytek — mimo pozorów oszczędności dla funduszu krajowego — ciężkie za sobą pociągnąćby musiał dla szpitalnictwa krajowego straty. (Uwidocznione to jest wyczerpująco w przedłożonem Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniu z inspekcyi szpitala lwowskiego).

Nowe szpitale powszechne: Dolina

C. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z d. 26. maja 1907 l. 9.973 zawiadomiło Wydział krajowy, iż w dniu 28. kwietnia 1907 udzieloną została Najwyższa sankcya projektowi ustawy, nadającej szpitalowi w Dolinie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Wskutek powyższego zawiadomienia, wydelegowaną została komisya, która w porozumieniu z Wydziałem powiatowym w Dolinie poczynić miała przedwstępne przygotowania do odbioru szpitala i wskazania braków tak w urządzeniach budowli szpitalnych, jak i w inwentarzach, które przed otwarciem szpitala uzupełnić wypadnie.

Z przeprowadzonego dochodzenia komisyi okazało się, że szpital nie może być otwartym przed wykonaniem licznych robót budowlanych, przed uzupełnieniem urządzeń mechanicznych i wewnętrznego urządzenia szpitala kosztem obliczonym w przybliżeniu na 60.000 K. Wydział powiatowy nie mając tak znacznego funduszu do dyspozycyi, zwrócił się z prośbą do Wydziału krajowego, aby we własnym zarządzie zechciał za powiat uskutecznić wszelkie adaptacye i na pokrycie kosztów udzielił stosownej zaliczki, którą po zeznaniu skryptu dłużnego, w terminie oznaczonym zwróci funduszowi krajowemu powiat w Dolinie. Na poczet kosztów adaptacyi złożył powiat 10.000 koron w gotówce.

Wydział krajowy uwzględniając prośbę powiatu, polecił wykonać wszelkie adaptacye w szpitalu i w wewnętrznem urządzeniu we własnym zarządzie, tak że w dniu 1 lipca 1908 szpital pod każdym względem uzupełniony, do użytku publicznego oddanym zostanie. Na udzieloną zaliczkę w kwocie 50.000 koron zeznał powiat skrypt dłużny, obowiązując się zwrócić 40.000 koron zaraz po uzyskaniu zezwolenia od Wys. Sejmu na zaciągnięcie dłuższoterminowej pożyczki w tej samej wysokości, resztę zaś w kwocie 10.000 K w pięciu równych ratach rocznych.

Nowy Sącz.

Po przeprowadzeniu robót wodociągowych i kanalizacyi sposobem biologicznym, tudzież po skompletowaniu wewnętrznego urządzenia nowy szpital w Nowym Sączu otwarty został dnia 5 kwietnia 1907.

Złoczów.

Nowy szpital powszechny w Złoczowie otwarty został dnia 1 stycznia 1907, a dla ogólnego ruchu chorych w dniu 15 stycznia 1907.

Nowe budowy i przeistoczenia szpitali prowincyonalnych.

Brzeżany.

Uchwałą z dnia 11 marca 1907 l. 34.281 Wys. Sejm uznał potrzebę budowy domu gospodarskiego, pawilonu izolacyjnego i trupiarni przy szpitalu powszechnym w Brzeżanach, upoważniając Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w takiej wysokości, jaka okaże się potrzebną do pokrycia połowy kosztów budowy i urządzenia wymienionych budowli oraz zapłacenia całkowitej ceny kupna budynków szpitalnych w sumie 30.000 koron.

Ogólne koszta budowy obliczone zostały na kwotę 80.600 koron a po rozpisanej licytacyi, budowa oddaną została spółce budowniczej „Józef Domirecki i Franciszek Petryków“, która z powierzonego zadania wywiązała się o tyle, że nowy budynek izolacyjny i ekonomiczny są zupełnie zmurowane i dachem pokryte, wewnętrzna zaś wyprawa jest w toku. Budowa trupiarni z powodu opozycyi sąsiadów szpitala, mogła być rozpoczętą dopiero z wiosną roku bieżącego po komisyonalnem zbadaniu zarzutów przez c. k. Starostwo w Brzeżanach. Po nadesłaniu przez Magistrat miasta Brzeżan oświadczenia fundatorów szpitala, iż zgadzają się, aby realność wraz z budynkami szpitalnymi sprzedaną została funduszowi szpitalnemu w Brzeżanach i po przedłożeniu kontraktu kupna i sprzedaży gminy m. Brzeżan, Wydział krajowy wypłacił umówioną cenę kupna 30.000 koron.

Husiatyn.

Rozpoczęta z wiosną 1907 r., w celu rozszerzenia szpitala, dobudowa nowego pawilonu postąpiła do tego stopnia, że w wystawionym już budynku wykonują się obecnie roboty stolarskie. W lecie roku bieżącego po skompletowaniu urządzenia wewnętrznego, nowy pawilon oddanym zostanie do użytku chorych.

Oprócz wykończenia nowego pawilonu są w toku następujące roboty zewolone przez Wys. Sejm uchwałą z dnia 24. października 1905 LW. 102.630 a mianowicie: adaptacye w starym budynku szpitalnym, adaptacye w budynku przywróconym według swego pierwotnego przeznaczenia na pawilon dla zakaźnie chorych i w budynku obecnie na ten cel używanym, dalej mury obwodowe okalające szpital, siatki na ogrodzenie i chodniki, wreszcie nowe wodociągi i instalacya łazienek i wychodków w nowym budynku, wreszcie rekonstrukcya w starych budynkach.

Sanok.

Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 21. lutego 1907 powziął następującą uchwałę:

1) Sejm uznaje potrzebę budowę pawilonu izolacyjnego, budynku gospodarskiego z lodownią i truparni, tudzież potrzebę zarządzenia odgrzybienia mieszkania sióstr Miłosierdzia przy szpitalu powszechnym w Sanoku.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże potrzebną do pokrycia połowy kosztów tych budowli i adaptacyi.

Komunikując powyższą uchwałę Wys. Sejmu Magistratowi miasta Sanoka, wezwaliśmy gminę, aby wcześnie wystarała się o potrzebne fundusze na pokrycie połowy kosztów, wymienionych w uchwale, robót budowlanych, obliczonych w przybliżeniu na kwotę 36.330 K i do czego w myśl §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 gmina tamtejsza jest obowiązaną. W odpowiedzi na to przedłożył Magistrat m. Sanoka przedstawienie przeciw powyższemu wezwaniu, uchylając się zupełnie od ponoszenia jakichkolwiek wydatków. Po zagrożeniu jednak, że szpital w tym stanie zniszczenia dalej istnieć nie może i że w razie odmowy funduszów ze strony gminy, szpital zostanie zamkniętym, zdecydował się Magistrat na dostarczenie funduszów, jednak tylko w kwocie 13.000 koron i zażądał, aby roboty odnoszące się do rozszerzenia szpitala a mające się wykonać wspólnym kosztem, ograniczone były na razie tylko do budowli najniezbędniejszych przez Magistrat wyliczonych. Wydział kra-

jowy przychylając się do tej prośby po obliczeniu kosztów tych najniezbędniejszych budów, które wskutek podrożenia cen materyałów i robocizny wzrosły przeszło o 10%, zażądał złożenia kwoty 18.690 K. Gdy mimo urgensów Magistrat udziału swego w oznaczonej cyfrze nie złożył, zapowiedział Wydział krajowy, że jeżeli gmina do końca czerwca b. r. nie oświadczy się stanowczo z gotowością pokrycia połowy kosztów postanowionych przez Wydział krajowy budowli, — szpital z dniem 1 lipca b. r. będzie zamkniętym.

Tarnów. Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 22. lutego 1907 powziął następującą uchwałę:

1) Sejm uznaje potrzebę rozszerzenia szpitala powszechnego w Tarnowie a to przez dobudowanie pawilonu chirurgicznego na 60 łóżek i rozszerzenie domu gospodarczego.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże konieczną na pokrycie połowy kosztów tego rozszerzenia i na pokrycie całkowitych kosztów projektowanych adaptacyi i niezbędnych ulepszeń tegoż szpitala.

3) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby ta budowa i adaptacye rozpoczęte zostały w r. 1907 o ile pertraktacye pomiędzy Wydziałem krajowym a gminą w sprawie finansowego przyczynienia się do budowy w międzyczasie ukończone zostaną.

Wykonując powyższe polecenie, Wydział krajowy po rozpisaniu licytacyi ofertowej, oddał budowę nowych budynków i adaptacye starych, przedsiębiorcy p. Janowi Lewińskiemu, architekcie we Lwowie, za cenę kosztorysową z dodatkiem 9½%, t. j. 213.525 koron. Roboty zaś instalacyjne wodociągów i innych urządzeń mechanicznych oddane zostały firmie „Zygmunt Rodakowski“ za kwotę ryczałtową 31.622 K 99 h. Cały koszt rozszerzenia szpitala w Tarnowie, wraz z uzupełnieniem wewnętrznego urządzenia szpitala, obliczony został na 289.755 koron. Gmina miasta Tarnowa w myśl postanowień §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 obowiązaną jest tylko do pokrycia części tych kosztów a mianowicie do pokrycia połowy kosztów rozszerzenia szpitala i wewnętrznego urządzenia dobudowanej części. Gdy wydatek ten wyniesie w przybliżeniu 182.340 K, przeto na gminę przypadnie do pokrycia połowa tej sumy.

Budowę rozpoczęto w lecie 1907 r., która podzielona na dwa okresy, trwać będzie trzy lata. W okresie I-ym postanowiono budowę pawilonu chirurgicznego, rekonstrukcyę pawilonu zakaźnego i budowę budynku gospodarczego dla prowizorycznego pomieszczenia pralni lub kuchni. W okresie II-gim ma nastąpić rekonstrukcya budynku szpitalnego i administracyjnego po ukończeniu i przeniesieniu chorych do nowego pawilonu.

Z końcem roku 1907 wykonano następujące budowle i instalacye: Pawilon chirurgiczny wyprowadzono pod dach i przykryto. W budynku administracyjnym zaadaptowano część kuchenną i wykonano przebudówkę tworzącą połączenie tego budynku z budynkiem szpitalnym i cały wewnątrz wykończono. Przy budynku szpitalnym wykonano dobudówkę na zakrystyę i sprowadzono drzwi i okna nowe.

Z robót instalacyjnych wykonano rurociągi dla wody zimnej, gorącej i pary w budynku administracyjnym. Wykonano kanał główny wraz z połączeniem do kuchni, pralni i do kotłowni w suterenach pawilonu chirurgicznego.

Rekonstrukcya pawilonu zakaźnego i trupiarni nie mogła być przeprowadzoną z powodu sprzeciwu c. k. Starostwa. Sprawa ta jednak wkrótce rozstrzygniętą zostanie.

Sprawa budowy pawilonu wenerycznego przy pow. szpitalu w Stryju.

W odpowiedzi na pismo w sprawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 11. marca 1907 co do budowy pawilonu dla chorych wenerycznych przy szpitalu powszechnym w Stryju, oznajmiło c. k. Namiestnictwo w dniu 22. września 1907, l. 4.532/pr., że gotowe jest przedstawić c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych wniosek, aby ze względu na znaczne rozszerzenie zarazy syfilitycznej w niektórych gminach powiatu stryjskiego, c. k. Rząd przyczynił się do kosztów budowy osobnego pawilonu dla takich chorych przy szpitalu powszechnym w Stryju. Ażeby jednak wniosek ten tem pewniej mógł być przychylnie załatwionym, zażądało c. k. Namiestnictwo sporządzenia szkicu zamierzonego pawilonu i kosztorysu tej budowy celem przedłożenia ich c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych.

Chcąc zadość uczynić powyższemu żądaniu, polecił Wydział krajowy swym siłom fachowym sporządzenie odpowiedniego szkicu uwydatniającego rozmiary i rozkład sal w pawilonie oraz ich przeznaczenie, przy uwzględnieniu wymagań hygieny szpitalnej. Zasada ogólna budowy przyjęta według modelu szpitala Virchowa zabezpiecza chorym obfitość powietrza i światła.

Pawilon obliczony na 60 łóżek dla chorych, to jest dla 30 mężczyzn i 30 kobiet, kosztować ma wraz z instalacyą wodociągów, centralnem ogrzewaniem i oświetleniem gazowem tudzież wewnętrznem urządzeniem sumę 218.920 koron czyli po 3.648 K 66 h. za jedno łóżko.

Dalszy przebieg sprawy jest w toku.

Porównanie

rzeczywistych wydatków na cele zdrowia publicznego w roku 1905 z takimiż wydatkami w roku 1904.

Rubryka	Pozycya	Zamknięcie rachunków — Wydatki	1905 Wydano K	1905 Preliminowano K	1905 Różnica K	1904 Wydano K	1904 Różnica K
III.	38	Koszta leczenia	2,872.774	2,740.000	+ 132.774	2,795.766	+ 77.008
	43	„ „ przyjęte na fund. kraj. w zastępstwie gmin	12.000	12.000	—	10.000	+ 2.000
	48—51	Publiczna służba zdrowia (lekarze okręgowi, szczepienie i t. p.).	260.764	266.700	— 5.936	265.021	— 4.257
	39	Zapomogi na koszta leczenia w sanatoryach dla tuberkulicznych	10.000	10.000	—	—	+ 10.000
	52	Zakład szczepienia wścieklizny Dr. Bujwida w Krakowie 2.060 K					
	53	Szpitale SS. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie 1.800 „					
	54	Szpital SS. Miłosierdzia w Nowosiółkach 600 „					
	55	Kolonia lecznicza w Iwoniczu 1.600 „					
	56	Szpital komisyi klimatycznej w Zakopanem 600 „					
	57	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie na dokończenie budowy szpitala 3.598 „					
	58	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych 1.000 „					
	59	Zakład św. Józefa we Lwowie dla nieuleczalnych 2.000 „					
	60	Lecznica powszechna we Lwowie 2.000 „					
	60a	Lecznica powszechna we Lwowie na rozszerzenie i wewnętrzne urządzenie 1.500 „					
	61	Kolonia lecznicza w Rymanowie 1.000 „					
	62	„ „ w Rabce na utrzymanie dzieci 600 „					
	63	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe we Lwowie 600 „					
	64	„ „ „ w Krakowie 600 „					
	66	Szpital SS. Miłosierdzia w Przeworsku 1.200 „	20.758	20.760	— 2	18.899	+ 1.859
	59a	„ izraelicki we Lwowie celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	2.000	2.000	—	—	+ 2.000
		Dotacye zakładów:					
	40	Szpital Lwow. oddz. chorych i położnic z klinikami	120.481	60.560	+ 59.921	196.023	— 75.542
	41	Kraj. zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	—	27.145	— 27.145	—	—
	42	Szpital św. Łazarza w Krakowie: oddział położnic	12.710	25.185	— 12.475	26.277	— 13.567
	47	Utrzymanie podrzutków w kraju i zagranicą	56.663	61.000	— 4.337	34.296	+ 22.367
					+ 192.695		+ 115.234
					— 49.895		— 93.366
		Razem	3,368.150	3,225.350	+ 142.800	3,346.282	+ 21.868

Rubryka	Pozycya	Dochody	Wpłynęło K	Preliminowano K	Różnica K	Wydano K	Różnica K
II.	6	Nadwyżka dochodów szpitala św. Łazarza w Krakowie: a) oddział chorych 11.256 K 32 g; b) „ syfilitycznych 6.250 „ 56 „; c) „ obłąkanych 13.349 „ 32 „	30.856	17.630	+ 13.226	13.863	+ 16.993
	7	Nadwyżka dochodów szpitala Lwowskiego, oddział chorych i położnic z klinikami	—	—	—	—	—
	8	Nadwyżka dochodów zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	58.981	—	+ 58.981	47.557	+ 11.424
	9	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rach. kwartalnych	59.821	58.000	+ 1.821	61.941	— 2.120
	10	„ od gmin za dawniejsze koszta leczenia	175	50	+ 125	161	+ 14
	11	„ od szpitali powsz. za sprawdzanie recept aptekarskich	730	1.020	— 290	1.118	— 388
					+ 74.153		+ 28.431
					— 290		— 2.508
		Razem	150.563	76.700	+ 73.863	124.640	+ 25.923
		Wydatek rzeczywisty	3,217.587	3,148.650	+ 68.937	3,221.642	— 4.055

Ruch chorych i koszta w naszych zakładach leczniczych w r. 1905.

Poszczególnienie	Ilość: łóżek dla chorych	Ilość: chorych	Ilość: zmarłych	Ilość: dni leczenia	Procent śmiertelności	Przeciętna dzienna ilość chorych	Średni czas leczenia	Wydatki na chorych		Koszta: całej kuracyi jednego chorego		Koszta: jednego dnia leczenia	Koszta: jednego dnia wiktu	Koszta: sanitarne leki i t. p.	Taksa od: dorosłych	Taksa od: dzieci
							dni	K	h.	K.	h.	h.	h.	h.	h.	h.
A) Szpitale powszechne krajowe																
we Lwowie oddział chorych . .	761	11.625	756	198.286	6·5	545	17·1	362.893	21	31	21	183·0	49·7	17·6	160	80
„ „ kliniki	199	1.857	75	46.017	4·0	126	24·8	208.160	27	112	09	452·4	125·0	116·3	160	160
w Krakowie oddział chorych . .	526	7.952	875	181.835	11·0	498	22·9	376.135	84	47	30	206·9	55·6	20·0	126	126
„ „ c. k. klinika dermotologiczna	65	580	10	7.931	1·7	22	13·7	14.618	62	25	20	184·3	64·7	36·7	160	160
Suma A) . .	1.551	22.014	1.716	434.069	5·8	1.191	19·7	961.807	94	43	69	221·5	60·2	29·4	—	—
B) Szpitale prowincyonalne																
gminny w Białej	105	1.169	92	34.504	7·8	94	29·5	43.852	10	37	51	127	50	11·3	125	65
„ „ Bochni	55	923	57	23.648	6·2	64	25·6	28.156	96	30	50·6	119·1	38·7	10·2	134	68
„ „ Brodach	70	1.112	73	19.303	6·6	55	17·4	25.989	12	23	37·2	134·7	39	15·5	120	60
„ „ Brzeżanach	86	1.695	86	36.933	5·0	101	21·8	41.132	25	24	26·7	111·4	41·7	14·0	118	60
„ „ Drohobyczu	120	3.105	112	53.721	3·6	147	17·3	54.204	37	17	45·7	101	35·2	12·5	106	53
powiatowy w Gorlicach	85	1.342	40	29.701	3·0	81	22·1	32.452	38	24	18·2	109·3	38·5	14·3	120	60
„ „ Husiatynie	70	1.830	55	41.904	3·0	114	22·9	48.959	27	26	75·3	116·8	43·1	19·0	120	60
„ „ Jarosławiu	100	1.530	91	48.077	6·0	131	31·4	46.128	48	30	14·9	0·96	41	10·3	120	60
gminny w Jaśle	100	792	65	19.965	8·2	54	25·2	22.084	84	27	88·5	110·6	41·7	9·5	134	68
„ „ Kołomyi	100	1.465	44	34.488	3·0	94	23·4	44.941	63	30	67·7	130·3	41·9	14·1	128	64
powiatowy w Krośnie	38	782	34	15.287	4·3	41	19·5	18.225	55	23	30·6	119·2	35·9	16·9	150	75
„ „ Lubaczowie . . .	50	1.096	36	22.092	3·3	60	20·2	22.499	43	20	52·9	101·8	35	12·3	120	60
gminny w Nowym Sączu . . .	60	926	76	21.189	8·2	58	22·9	27.930	39	30	16·2	131·8	45	12·9	134	68
powiatowy w Podhajcach . . .	85	2.210	123	42.997	5·6	118	19·4	47.199	74	21	57·3	110	39·7	14·8	120	60
gminny w Przemyślu	175	2.948	235	68.814	7·9	188	23·4	93.399	18	31	68·2	135·7	41·7	17·4	120	60
powiatowy w Przemyślanach . .	44	1.510	56	26.307	8·0	72	17·4	40.247	63	26	65·4	153·3	43·6	15·2	120	60
gminny w Rzeszowie	116	1.842	119	47.602	6·5	130	25·8	59.547	49	32	32·8	125·1	43·8	14·9	128	64
„ „ Samborze	100	1.335	62	33.876	4·6	93	25·4	40.089	67	30	03	118·3	37·8	15·4	130	65
„ „ Sanoku	80	1.101	54	27.459	4·9	75	24·9	32.083	23	29	14	116·8	38·8	11·1	130	64
„ „ Śniatynie	42	1.050	36	24.406	3·4	66	23·2	32.613	95	31	06·1	133·6	37·9	13·6	140	70
powiatowy w Sokalu	104	2.768	99	41.975	3·6	115	15·2	49.593	90	17	91·6	118·1	41·7	11·9	120	60
gminny w Stanisławowie . . .	120	3.268	124	68.740	3·8	188	21·0	75.892	25	23	22·1	110·4	44	11·3	120	60
„ „ Stryju	120	2.450	113	47.929	4·6	131	19·6	60.310	94	24	61·7	125·8	41·8	17·3	134	68
„ „ Tarnobrzegu	30	532	17	11.111	3·2	30	20·9	13.935	05	26	19·4	125·4	34	16·1	150	75
„ „ Tarnopolu	100	1.708	94	40.951	5·5	112	24·0	52.727	37	30	87·1	128·8	41·1	15·1	138	70
„ „ Tarnowie	140	2.590	213	50.207	8·2	137	19·4	58.991	56	22	77·7	117·5	42	12·6	124	62
„ „ Wadowicach	41	1.173	60	23.774	5·1	65	20·3	34.439	11	29	36	144·8	41·9	22·2	152	76
„ „ Zaleszczykach . . .	60	1.679	40	30.422	2·4	83	18·1	30.126	23	17	94·3	0·99	30·2	18·8	102	52
pewiatowy w Złoczowie (nie otw.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
gminny w Żółkwi	120	2.868	140	50.677	4·9	138	17·7	58.874	27	20	52·8	116·2	38·1	20·9	125	60
powiatowy w Żywcu	110	1.896	140	44.458	7·4	121	23·4	43.506	79	22	94·7	97·9	45·9	9·7	106	54
Suma B) . .	2.626	50.695	2.586	1,082.517	5·2	2.956	21·3	1,278.135 *)	13	25	21	118·1	40·3	14·4	— **)	—
C) Zakłady położnicze:																
kraj. we Lwowie oddział szpitalny	73	1.337	14	18.952	1·0	52	14·2	68.622	22	51	33	362·1	51·4	27·6	160	—
„ „ „ klinika poł. gin.	92	1.096	14	17.212	1·3	47	15·7	65.780	91	60	02	382·2	89	64·1	160	160
„ w Krakowie oddz. szpitalny	30	1.000	10	16.836	1·0	46	16·8	38.891	11	38	89	231·0	56·5	21·4	126	—
i klinika położ.-ginekologiczna.	30	701	3	9.991	0·4	27	14·3	18.184	85	25	94	182·0	59·1	39·0		—
Suma C) . .	225	4.134	41	62.991	0·9	172	15·2	191.479	09	46	32	303·9	64·0	37·8	—	—
D) Zakłady dla obłąkanych:																
krajowy w Kulparkowie	700	2.289	298	393.199	13·2	1.077	171·8	558.410	70	243	95	142·0	57·1	04·5	160	160
„ „ Krakowie	115	379	40	47.688	10·6	131	125·8	80.915	79	213	50	169·7	56·7	06·1	160	160
Suma D) . .	815	2.668	338	440.887	11·9	1.208	148·8	639.326	49	239	63	145·0	57·0	04·7	—	—
E) Szpital dla dzieci:																
Św. Zofii we Lwowie	110	1.610	238	33.615	14·8	92	20·9	33.500	—	20	81	99·7	—	—	—	80
„ Ludwika w Krakowie . . .	108	888	182	30.452	20·5	83	34·3	32.000	—	36	04	105·0	—	—	—	126
Oddział osesków z mamkami w Krakowie	32	306	86	13.005	28·1	36	42·5	16.277	10	53	19	125·2	—	—	126	126
Suma E) . .	250	2.804	506	77.072	21·1	215	32·6	81.777	10	29	16	106·1	—	—	—	—
Suma A) B) C) D) E) . .	5.467	82.315	5.187	2,097.536	9·0	5.742	47·5	3,152.525	75	38	29·8	150·3	—	—	—	—

*) Suma ta nie stanowi uiszczenia, lecz należytość bieżącą wydatków na chorych — i z tego powodu różni się od ogólnej sumy rzeczywistych wydatków podanych w zamknięciach rachunkowych.

**) Niekorzystne różnice taks wynikłe z obrachunków rocznych w szpitalach w Białej, Brodach, Kołomyi, Przemyślu i w Przemyślanach, zostały już w roku następnym przez podwyższenie taks odpowiednio uregulowane.

WYKAZ

wydatków w trzech szpitalach krajowych w r. 1905.

Liczba porz.	Poszczególnienie	Lwów — oddział szpitalny	Lwów — oddział kliniczny	Kraków	Kulparków	Lwów — Oddział szpitalny		Lwów — Oddział kliniczny		Kraków		Kulparków	
		Ilość dni leczenia w r. 1905.				Na dzień leczenia przypada							
		217.238	63.229	264.281	393.199								
		K	K	K	K	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.
1	Żywienie chorych (od żywienia do wina)	108.217	72.897	148.599	224.331	—	49·82	1	15·25	—	56·22	—	57·05
2	Bielizna (od zakupna do utrzymania szwaczek)	16.284	4.684	19.083	23.506	—	7·49	—	7·40	—	7·22	—	5·97
3	Pranie	10.093	4.180	11.892	13.743	—	4·64	—	6·61	—	4·87	—	3·49
4	Opał sal	16.693	21.177	14.781	21.032	—	7·68	—	33·49	—	5·59	—	5·34
5	Oświetlenie	8.764	19.997	10.149	6.626	—	4·03	—	31·62	—	4·21	—	1·68
6	Leki i apteka	18.226	33.602	20.032	1.401	—	8·38	—	53·14	—	7·57	—	0·35
7	Koszta sanitarne i instrumenta chirurgiczne	24.356	35.438	36.756	16.059	—	11·21	—	56·04	—	14·28	—	4·08
8	Sprzęty	5.100	3.203	6.302	6.092	—	2·34	—	5·06	—	2·42	—	1·54
9	Słoma do sienników	968	—	1.211	1.791	—	0·32	—	—	—	0·49	—	0·45
10	Utrzymanie kapelanów i kaplicy	2.268	1.932	3.276	4.104	—	1·04	—	3·05	—	1·24	—	1·09
11	„ koni	—	—	1.358	4.841	—	—	—	—	—	0·51	—	1·22
12	„ ogrodów, pól i folwarków	826	705	2.310	34.920	—	0·38	—	1·15	—	0·87	—	8·88
13	Koszta pogrzebowe (prosektoryum)	2.291	259	320	923	—	1·05	—	0·4	—	0·12	—	0·23
14	Utrzymanie budynków (asekuracya, drogi, kominiarze)	15.249	7.422	11.279	22.871	—	7·01	—	11·72	—	4·64	—	5·81
15	„ dyrektora, lekarzy, akuszerek, stypendya akuszerek, dyetaryusze, wikt dużurny	59.509	7.779	58.337	30.416	—	27·39	—	12·3	—	22·07	—	7·73
16	Koszta zarządu	14.316	11.089	23.266	19.810	—	6·59	—	10·7	—	8·8	—	5·03
17	Utrzymanie Sióstr Miłosierdzia	11.109	5.241	15.381	12.707	—	5·11	—	8·3	—	5·81	—	3·22
18	Służba wyższa i niższa	42.098	24.941	51.019	84.163	—	19·37	—	39·44	—	19·3	—	21·4
19	Czynsze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Koszta kancelaryjne	2.708	2.177	2.487	1.419	—	1·24	—	3·44	—	0·94	—	0·36
21	Wodociągi i maszyna parowa (maszynista)	13.625	10.965	3.961	4.254	—	6·22	—	15·76	—	1·49	—	1·07
22	Pensye i emerytury	25.674	—	16.020	10.958	—	11·81	—	—	—	6·61	—	2·78
23	Zaopatrzenia, dary z łaski i odprawy kwartałów pośmiertnych	1.572	—	3.351	842	—	0·72	—	—	—	1·26	—	0·21
24	Remuneracye i zapomogi	6.263	1.477	6.200	2.214	—	2·88	—	2·33	—	2·34	—	0·56
25	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	—	—	—	—	1·62	—	—	—	—	—	—
26	Zapisy	—	—	139	—	—	—	—	—	—	0·05	—	—
27	Podatki i daniny	197	167	2.218	76	—	0·09	—	0·27	—	0·84	—	0·02
28	Wydatki w sprawach patronatu	—	—	—	119	—	—	—	—	—	—	—	0·03
29	Dyety i koszta podróży	—	—	108	—	—	—	—	—	—	0·04	—	—
30	Rozmaite wydatki	2.528	3.843	5.151	8.856	—	1·16	—	6·07	—	1·94	—	2·25
	Razem	412.454	273.265	474.986	558.084	1	89·57	3	23·54	1	81·74	1	56·84
	Do tego:												
1	Zaliczki na płace (Rubr. I.)	3.000	—	2.000	1.757	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Utrzymanie dzieci, osesków i mamek	33.533	—	49.635	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Nadzwyczajne budowle, urządzenia mechaniczne	7.765	676	10.705	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Zapomogi dla położnic	13.957	—	6.048	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Spłata pożyczek	4.033	—	5.078	58.996	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Rozmaite przeprowadzenia rachunków	100.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Leki i sanitarne dla c. k. klinik uniwersyteckich	—	—	44.354	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	162.288	676	117.820	60.753	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ogólny wydatek	574.742	273.941	592.806	618.837	—	—	—	—	—	—	—	—

WYKAZ

dochodów rzeczywistych oraz stanu czynnego i biernego w szpitalach prowincyonalnych w r. 1905

według zatwierdzonych zamknięć rachunkowych.

Liczba porządkowa	Szpitale	Koszta leczenia od: galicyjskiego funduszu krajowego K	h.	obcych funduszów krajowych K	h.	samopłacących K	h.	Dochody własne i rozmaite wraz z zapasem kasowym K	h.	Ogólne dochody K	h.	Stan czynny z końcem roku 1905: Zaległe koszta leczenia K	h.	rozmaite należytości K	h.	Razem K	h.	Stan bierny z końcem roku 1905: Niespłacone należytości dostawców i t. d. K	h.	Zaliczki i pożyczki K	h.	Razem K	h.	Czysty stan: czynny K	h.	bierny K	h.
1	Biała	29.355	15	12.387	08	502	87	128	52	42.373	62	25.911	55	1.834	22	27.745	77	7.981	21	11.816	42	19.797	63	7.948	14	—	—
2	Bochnia	29.479	78	849	10	105	86	4.932	85	35.367	59	9.148	75	15.778	54	24.927	29	1.586	45	1.200	—	2.786	45	22.140	84	—	—
3	Brody	19.609	56	974	40	1.910	10	70	36	22.564	42	7.521	62	2.089	55	9.611	17	6.301	41	9.682	15	15.983	56	—	—	6.372	39
4	Brzeżany	38.301	12	1.623	54	1 068	12	3.647	39	44.640	17	22.278	91	11.760	78	34.039	69	993	09	—	—	993	09	33.046	60	—	—
5	Drohobycz	46.343	61	3.980	40	5.111	93	2.795	41	58.231	35	15.347	90	24.537	54	39.885	44	2.215	58	75.809	30	78.024	88	—	—	38.139	44
6	Gorlice	30.390	90	1.443	60	757	80	743	35	33.335	65	9.354	60	1.006	29	10.360	89	974	13	2.400	—	3.374	13	6.986	76	—	—
7	Husiatyn	42.905	40	1.688	60	3.709	20	1.033	68	49.336	88	18.372	60	1.229	73	19.602	33	—	—	5.200	—	5.200	—	14.402	33	—	—
8	Jarosław	49.306	80	—	—	3.309	20	1.101	97	53.717	97	19.637	40	746	99	20.384	39	390	—	—	—	390	—	19.994	39	—	—
9	Jasło	21.008	66	1.421	31	73	38	598	91	23.102	26	7.943	32	2.482	45	10.425	77	383	78	3.180	—	3.563	78	6.861	99	—	—
10	Kołomyja	35.264	56	2.883	45	1.272	87	4.483	48	43.904	36	21.054	16	2.590	62	23.644	78	13.058	94	111.165	29	124.224	23	—	—	100.579	45
11	Krosno	21.731	25	—	—	1.638	40	329	80	23.699	45	7.289	45	2.170	29	9.459	74	277	97	3.600	—	3.877	97	5.581	77	—	—
12	Lubaczów	25.477	20	315	40	580	80	966	03	27.339	43	7.351	80	7.453	95	14.805	75	500	—	—	—	500	—	14.305	75	—	—
13	Nowy Sącz	25.107	30	3.235	20	—	—	1.835	90	30.178	40	22.112	74	2.388	99	24.501	73	715	98	—	—	715	98	23.785	75	—	—
14	Podhajce	47.159	96	858	80	2.500	62	4.699	96	55.219	34	18.997	52	9.095	88	28.093	40	—	—	4.885	22	4.885	22	23.208	18	—	—
15	Przemyśl	72.843	86	8.288	86	2.351	08	1.486	11	84.969	90	35.808	04	10.399	54	46.207	58	20.294	98	223.736	62	244.031	60	—	—	197.824	02
16	Przemyślany	31.900	60	—	—	1.579	—	8.231	14	41.710	74	10.668	80	100	—	10.768	80	3.243	88	26.535	12	29.779	—	—	—	19.010	20
17	Rzeszów	54.172	50	2.696	08	748	16	295	40	57.912	14	25.413	08	1.610	94	27.024	02	4.302	72	14.600	—	18.902	72	8.121	30	—	—
18	Sambor	38.395	53	4.305	68	959	05	404	77	44.065	08	22.446	21	9.022	08	31.468	29	379	53	66.364	00	66.743	53	—	—	35.275	24
19	Sanok	30.731	14	4.362	08	204	70	109	52	35.407	44	13.581	10	3.721	82	17.302	92	3.250	04	10.397	50	13.647	54	3.655	38	—	—
20	Śniatyn	32.865	86	7.182	—	2.173	26	673	44	42.894	56	23.583	78	11.265	16	34.848	94	1.220	32	40.164	—	41.384	32	—	—	6.535	38
21	Sokal	46.061	10	674	60	2.012	—	4.139	12	52.886	82	15.574	56	3.827	02	19.401	58	54	29	49.745	44	49.799	73	—	—	30.398	15
22	Stanisławów	61.987	52	14.003	54	1.533	36	3.472	60	80.997	02	35.211	20	4.497	66	39.708	86	—	—	5.862	99	5.862	99	33.845	87	—	—
23	Stryj	51.325	23	9.701	76	2.692	50	5.194	24	68.913	73	31.960	84	11.392	26	43.353	10	1.555	91	13.600	—	15.155	91	28.197	19	—	—
24	Tarnobrzeg	8.753	25	760	50	1.655	25	1.200	27	12.369	27	5.087	25	5.346	41	10.433	66	1.743	76	2.054	99	3.798	75	6.634	91	—	—
25	Tarnopol	42.656	32	5.127	22	1.756	94	1.380	65	50.921	13	24.974	98	1.726	81	26.701	79	8.195	42	80.703	78	88.899	20	—	—	62.197	41
26	Tarnów	59.931	14	4.280	14	762	88	6.627	55	71.601	71	32.622	66	20.254	61	52.877	27	5.092	31	25.913	88	31.006	19	21.871	08	—	—
27	Wadowice	32.046	16	1.723	68	1.146	08	604	66	35.520	58	11.744	60	4.277	97	16.022	57	—	—	51.595	42	51.595	42	—	—	35.572	85
28	Zaleszczyki	26.363	26	3.322	86	900	14	1.062	68	31.648	94	9.696	60	3.768	83	13.465	43	1.446	36	47.752	75	49.199	11	—	—	35.733	68
29	Żółkiew	48.034	58	3.308	35	814	31	76	05	52.233	29	21.213	58	31	18	21.244	76	9.926	21	37.924	50	47.850	71	—	—	26.605	95
30	Żywiec	43.263	54	4.057	28	1.036	44	975	71	49.332	97	8.602	22	14.854	18	23.456	40	—	—	—	—	—	—	23.456	40	—	—
	Razem	1,142.772	89	105.455	51	44.866	30	63.301	52	1,356.396	22	540.511	82	191.262	29	731.774	11	96.084	27	925.889	37	1,021.973	64	304.044	63	594.244	16
																										* 290.199	53

* Suma ogólnego czystego stanu biernego przewyższa stan czynny o kwotę 290.199 K 53 h. najpierw z powodu, że w stanie czynnym nie wykazano wartości budynków i inwentarza, zamknięciami rachunkowemi nie objętych, a następnie że same tylko pożyczki na budowę szpitali zaciągnięte, wynosiły z końcem roku 1905 sumę 721.524 K 13 h.

Zamknięcie rachunków

z obrotów wydatków na chorych i potrzeb administracyjnych funduszów szpitali prowincyonalnych, zatwierdzone przez Wydział krajowy za rok 1905.

Poszczególnienie	Biała	Bochnia	Brody	Brzeżany	Drohobycz	Gorlice	Husiatyn	Jarosław	Jasło	Kołomyja	Krosno	Lubaczów	Nowy Sącz	Podhajce	Przemyśl	Przemyślany	Rzeszów	Sambor	Sanok	Śniatyn	Sokal	Stanisławów	Stryj	Tarnobrzeg	Tarnopol	Tarnów	Wadowice	Zaleszczyki	Złoczów	Żółkiew	Żywiec	
	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.	K. h.
Wydatki								777 04																							
a) Rzeczywiste:																															
Czynsz najmu	865 23	— —	— —	2.000 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	3.600 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	300 —	— —	— —	— —	
Bielenie i restauracya zwykła	922 87	910 30	726 59	472 26	627 76	562 71	604 16	— —	346 89	649 42	236 17	442 36	117 63	1.026 74	1.076 30	1.348 64	193 20	1.086 16	101 32	636 39	1.521 64	653 28	1.542 96	340 79	1.265 13	1.146 11	556 54	109 06		2.061 90	855 89	
Budowy nadzwyczajne	40 07	300 —	— —	— —	15.778 99	— —	1.038 —	— —	— —	3.261 50	— —	2.200 —	— —	2.165 69	1.087 87	2.053 67	— —	250 —	1.309 83	20.700 —	3.250 —	3.314 21	— —	307 —	392 —	1.342 96	186 90	6.689 06		1.752 92	2.406 68	
Podatki od budynków szpitalnych	1 69	41 80	— —	— —	6 35	13 87	— —	— —	— —	92 62	— —	— —	— —	6 85	14 21	2.112 68	— —	— —	— —	— —	— —	99 79	— —	— —	16 09	13 27	— 36	— —		16 34	26 13	
Asekuracya od ognia	67 27	48 28	67 31	— —	45 60	79 35	104 34	77 67	66 92	167 31	144 26	114 41	73 13	99 26	128 57	377 73	7 04	101 55	72 20	41 95	179 13	105 34	38 92	137 57	56 31	122 61	57 54	159 31		356 74	82 12	
Czyszczenie kominów	— —	19 52	134 16	15 60	56 —	80 —	100 —	100 —	15 —	34 —	71 64	30 —	50 —	100 —	60 —	84 —	20 —	50 —	152 64	50 —	151 10	141 92	120 —	70 —	100 —	183 44	71 20	45 80		— —	60 —	
Czyszczenie i desinfekcya kanałów i kloak	— —	84 —	220 —	105 —	98 —	24 —	6 —	573 38	16 60	250 —	26 50	20 —	56 50	312 20	130 80	84 —	131 —	213 60	97 40	84 —	1.443 98	— —	146 70	72 —	640 —	72 —	91 40	— —		113 88	25 40	
Żywność chorych, SS. Zakonnych i służby	22.987 16	10.738 42	8.703 02	17.851 95	20.814 86	13.603 74	22.072 25	24.482 73	10.224 80	12.860 34	8.558 48	9.903 56	11.336 15	19.261 —	27.912 86	14.692 08	22.899 97	15.613 04	13.378 09	11.904 61	22.236 96	34.988 83	22.812 21	4571 34	18.716 23	22.652 82	13.958 36	10.516 43		24.440 62	23.510 63	
Wino, piwo i wódka	1.205 02	229 96	6 40	211 42	487 68	255 58	482 75	1.110 64	180 94	333 82	95 88	242 72	451 70	212 95	1.511 10	179 55	1.073 34	1.036 53	364 88	251 19	493 21	499 10	940 40	154 40	793 19	442 79	700 19	177 76		328 92	939 85	
Lekarstwa	2.858 15	1.449 37	2.217 28	3.415 66	3.210 25	2.422 18	3.180 46	4.686 42	1 579 39	3.730 90	1.796 69	1.723 77	145 83	3.910 46	5.872 22	1.173 92	2.693 98	3.923 28	1.267 25	2.252 79	3.699 78	2.402 08	4.694 78	656 53	2.605 55	2.695 54	4.840 62	3.718 89		3.598 99	2.665 26	
Sanitarne	3.042 72	764 22	932 24	1 159 81	3.004 86	1.670 09	5.591 80	3.311 59	254 42	899 62	1.415 31	731 04	2.113 13	2.340 53	3.074 83	1.681 73	2.249 33	1.520 58	1.476 91	1.258 13	2.006 83	4.607 13	2.910 65	616 81	1.780 03	2.519 98	986 11	1.240 52		6.285 32	1.250 49	
Zakupno nowych i naprawa narzędzi chirurgicznych	141 70	201 11	74 14	594 40	478 98	392 37	640 33	1.206 17	68 42	143 17	638 97	568 —	480 72	103 86	221 20	573 55	800 —	90 50	484 67	455 36	288 08	775 16	662 42	38 16	318 12	762 72	1.202 20	230 22		1.260 74	403 02	
Koszta pogrzebowe (trumny i wywóz zmarłych)	940 40	114 80	575 60	452 10	520 70	140 60	135 —	588 55	120 25	201 —	163 20	90 14	420 70	335 50	1.307 20	293 50	385 50	325 10	255 50	130 42	525 —	456 20	588 —	58 80	888 40	470 45	368 40	190 60		353 10	630 10	
Koszta kapliczne	— —	100 —	— —	100 —	100 —	100 —	360 89	300 —	100 —	100 —	133 90	91 50	— —	109 85	100 —	100 56	100 —	100 —	100 —	102 —	200 —	151 40	118 16	50 —	100 —	100 —	94 56	100 —		— —	158 65	
Bielizna, pościel i odzież	1.957 81	1.095 39	1.925 61	2.041 84	2.062 19	2.018 49	3.710 22	2.536 48	349 45	1.360 19	444 54	1.215 59	1.590 39	1.747 96	5.809 60	2.033 77	4.000 —	1.429 12	1.557 12	1 670 81	2.471 01	4.088 85	4.126 70	153 17	3.137 56	2.889 87	1.912 51	875 59		2.527 13	1.453 12	
Pranie (mydło, soda, farbka)	493 34	122 87	151 88	230 30	300 01	246 58	452 18	317 94	112 64	216 45	196 42	227 80	246 40	452 97	536 89	440 22	493 65	252 —	280 78	157 90	435 82	442 22	404 56	130 30	393 69	382 86	245 95	83 94		576 80	257 22	
Sprzęty	1.063 71	235 31	80 46	676 83	4.718 60	382 64	888 84	975 20	112 58	360 22	171 23	849 92	573 65	843 94	1.994 —	561 29	1.259 20	891 73	750 54	751 67	874 87	786 07	673 64	215 54	410 28	581 18	442 77	238 84		990 77	1.241 09	
Opał	1.982 61	1.266 99	1.588 —	3.124 40	1.914 81	2.834 09	3.310 30	2.414 53	1.574 32	1.896 42	1.489 76	1.306 80	902 —	1.937 —	3.039 94	2.419 06	2.212 56	2.309 15	1.704 70	2.256 —	4.267 18	4.726 70	3.528 75	659 06	3.706 14	1.775 23	1.432 55	1.046 62		5.828 15	2.226 54	
Światło	829 60	179 80	413 08	455 04	574 87	591 88	230 86	688 36	80 63	120 83	327 83	229 32	301 19	603 41	689 04	594 38	501 83	416 38	335 52	582 18	411 31	1.539 35	344 36	221 69	660 31	387 —	368 —	113 50		971 61	608 74	
Słoma i siano do leży	210 —	60 20	34 14	132 30	222 —	200 26	117 35	114 48	121 50	107 —	25 38	156 94	197 —	106 88	245 25	292 —	108 60	129 89	221 62	28 80	367 51	265 57	346 —	21 60	72 90	223 44	196 75	72 50		453 74	197 —	
Potrzeby kancelaryjne	310 58	146 79	338 17	315 53	316 02	156 07	402 84	234 26	119 63	378 64	121 09	91 79	184 02	260 56	327 61	230 91	433 18	279 16	354 53	403 57	510 24	860 06	319 38	282 97	274 77	581 25	276 30	144 72		434 66	227 72	
Opłata telefonów	150 —	— —	— —	— —	185 —	80 70	— —	70 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	100 —	— —	190 —	— —	200 —	— —	— —	100 —	91 60	— —	150 —	— —	— —	— —		— —	14 52	
Utrzymanie koni z uprzężą	— —	— —	— —	— —	90 35	277 54	476 20	— —	— —	300 —	530 36	400 15	— —	— —	— —	522 59	— —	— —	— —	— —	— —	390 81	389 32	— —	— —	— —	— —	— —		496 75	— —	
Płaca dyrektora	2.000 —	1.600 —	1.686 52	1.600 —	2.300 —	1.600 —	1.600 —	1.600 —	1.840 —	1.050 —	1.633 24	1.600 —	1.780 —	2.070 —	2.760 —	1.639 96	2.070 —	2.090 30	1.600 —	1.840 —	2.077 —	2.200 —	2.300 —	1477 76	2.300 —	2.216 69	1.610 —	1.840 —		2.300 —	1.840 —	
„ sekundaryuszów	1.200 —	583 31	1.150 —	1.202 65	2.213 30	1.000 —	1.000 —	1.000 —	1.150 —	1.016 66	— —	1.012 50	1.350 —	2.150 —	3.580 —	1.000 —	2.225 —	1.142 30	1.075 —	1.200 —	1.380 —	2.663 33	2.380 —	600 —	1.200 —	2.400 —	1.000 —	1.000 —		2.380 —	1.116 65	
„ akuszerek i cyrulika	286 —	36 —	60 —	156 —	190 —	52 —	— —	— —	42 —	13 —	— —	12 —	396 90	47 —	480 —	75 —	195 60	— —	48 —	50 —	38 —	252 —	128 —	— —	177 —	288 —	84 —	56 —		78 —	60 —	
„ SS. Zakonnych	960 —	680 —	1.320 —	960 —	1.440 —	960 —	1.000 —	960 —	800 —	800 —	800 —	800 —	640 —	800 —	1.440 —	800 —	1.120 —	720 —	960 —	800 —	1.066 04	1.600 —	960 —	800 —	960 —	1.280 —	1.013 33	720 —		1.260 —	1.200 —	
„ pisarza	1.000 —	— —	480 —	1.000 —	— —	— —	— —	— —	— —	1.320 —	— —	— —	1.320 —	1.100 —	1.219 67	— —	— —	824 —	— —	1.100 —	— —	1.320 —	1.211 —	— —	1.100 —	— —	— —	1.100 —		1.520 —	— —	
„ dyurnistów	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	300 —	360 —	— —	— —	876 —	— —	— —	50 —	— —	— —	— —	— —	— —	720 —	— —	— —		— —	— —	
Wynagrodzenie za prowadzenie kasy i rachunków	300 —	250 —	200 —	200 —	200 —	300 —	200 —	500 —	240 —	300 —	— —	200 —	200 —	100 —	400 —	200 —	360 —	200 —	200 —	200 —	200 —	300 —	200 —	100 —	200 —	400 —	200 —	100 —		240 —	200 —	
Fiakrowe dla kapelanów	110 —	50 —	150 —	100 —	150 —	100 —	50 —	149 10	33 06	100 —	24 —	100 —	100 —	150 —	240 —	200 —	150 —	12 60	88 30	200 —	260 —	200 —	— —	— —	100 —	200 —	12 30	100 —		160 —	160 —	
Płaca służby szpitalnej niższej	1.248 —	1.464 —	984 —	1.312 —	1.278 —	1.386 35	1.344 —	1.800 —	730 —	1.958 40	948 —	1.110 —	1.148 —	1.146 —	2.904 —	1.224 —	2.072 —	1.392 —	1.154 —	1.066 —	2.302 —	2.570 —	2.294 —	607 —	1.477 13	2.140 —	1.082 05	879 —		2.328 —	1.573 —	
Za sprawdzenie rachunków aptekarskich	32 45	17 48	21 14	41 93	47 48	26 76	94 84	— —	18 76	41 70	22 15	16 97	1 76	61 52	105 85	23 86	43 02	42 51	17 14	28 29	38 04	27 90	40 80	— —	47 09	29 48	33 16	55 29		59 66	27 65	
Odprawy, prowizye i emerytury	333 33	2.506 40	— —	920 —	1.256 —	— —	— —	— —	1.056 —	8 —	— —	— —	1.399 02	1.120 —	1.800 —	— —	719 99	1.397 34	1.264 —	— —	660 —	2.289 —	2.615 —	— —	422 —	1.880 —	200 —	592 68		673 20	— —	
Remuneracye (zależne od Wydziału krajowego)	170 —	520 —	80 —	180 —	190 —	140 —	150 —	110 —	180 —	170 —	100 —	70 —	70 —	200 —	830 —	90 —	490 —	80 —	80 —	270 —	170 —	320 —	480 —	60 —	190 —	140 —	47 —	170 —		— —	120 —	
Relutum za mieszkanie, opał i wikt	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	200 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	200 —	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —	
Spłata długów a) w kapitale	— —	— —	— —	— —	976 08	— —	— —	— —	— —	1.583 67	— —	— —	— —	1.486 44	2.891 85	1.461 51	— —	763 22	1.441 88	— —	3.340 69	— —	— —	— —	1.207 96	— —	748 38	680 40		— —	— —	
b) w odsetkach	— —	— —	— —	13 57	3.094 12	— —	— —	— —	— —	4.741 53	— —	— —	— —	236 76	9.428 35	705 85	— —	2.836 78	467 68	— —	409 51	— —	— —	— —	3.161 44	— —	1.722 82	2.086 80		— —	— —	
Rozmaite drobne, jak miotły, szczotki i t. p.	204 64	596 64	70 70	95 94	21 67	154 60	263 54	581 44	76 21	1.359 47	79 70	122 79	583 65	94 10	210 82	487 44	383 26	551 86	101 01	231 08	712 67	471 76	1.348 06	300 80	350 —	705 78	700 36	813 82		3.736 10	376 —	
Suma wydatków rzeczywistych	47.914 35	26.406 96	24.340 39	41.136 78	69.370 53	31.752 45	49.607 15	51.260 98	21.560 41	42.125 88	20.194 64	25.680 07	28.529 41	47.065 43	83.530 03	39.757 75	54.057 20	42.071 62	33.022 31	50.753 14	58.016 23	75.618 56	58.956 37	12.698 29	49.319 32	51.745 47	36.442 61	36.197 35		67.584 04	45.913 47	1.322.629 14
b) Przenośne:																															
Zwrot zaliczek funduszowi krajowemu i t. d.	2.000 —	3.453 —	1.000 —	— —	— —	1.200 —	3.500 —	1.800 —	1.200 —	— —	1.600 —	— —	— —	2.300 —	— —	4.117 69	3.200 —	1.000 —	1.200 —	4.800 —	1.600 —	4.000 —	1.200 —	945 01	1.600 —	4.800 —	2.000 —	2.200 —		3.140 — (2.800 —)	— —	
Zaliczki do wyrachowania	3.400 —	1.700 —	40 —	2.400 —	1.800 —	4.800 —	3.853 64	2.600 —	802 58	3.700 —	1.800 —	1.000 —	4.720 —	100 —	6.400 —	— —	2.000 —	800 —	2.000 —	1.560 —	— —	12.000 —	1.100 —	1.400 —	3.815 42	900 —	2.500 —	— —		500 —	— —	
„ na płace	250 —	— —	50 —	240 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	16 80	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		330 —	— —	
Gotówka na zakupno efektów	— —	3.000 —	— —	1.312 36	9.000 —	20.092 41	— —	— —	2.000 —	7 02	— —	330 18	1.000 —	765 52	1.000 —	— —	— —	6.000 —	— —	418 67	63 —	— —	3.882 16	— —	— —	6.239 43	3.200 —	76 03		— —	4.965 38	
Zwrócone kaucye, depozyta	— —	20 —	— —	944 —	41 54	— —	— —	— —	1.300 —	179 67	— —	— —	324 25	— —	640 —	— —	— —	85 —	— —	123 70	— —	207 63	794 02	— —	426 96	100 —	— —	— —		— —	— —	
Przeprowadzenia rachunkowe	— —	— —	18 —	— —	3.258 39	42 —	— —	28 —	— —	5 07	— —	— —	— —	— —	126 60	— —	— —	— —	240 —	— —	— —	19 20	— —	205 51	35 13	— —	— —	— —		— —	— —	
Wydatki ogólne	53.564 35	34.579 96	25.448 39	46.033 09	83.470 46	57.886 86	56.960 79	55.688 98	26.862 99	46.017 64	23.594 64	27.010 25	34.573 66	50.230 95	91.696 63	43.875 44	59.257 20	49.956 62	36.462 31	57.672 31	59.679 23	91.845 39	65.732 55	15.248 81	55.196 83	63.784 90	44.142 61	38.473 38		74.354 04	50.878 85	1.520.180 11
Dochody ogólne	53.610 69	36.992 59	25.594 42	48.578 17	90.001 35	57.886 86	58.190 52	56.145 97	26.882 05	47.518 90	25.049 45	28.339 43	35.272 65	55.409 34	93.388 51	43.875 44	59.912 14	50.690 08	37.657 44	64.552 19	60.697 11	95.763 37	70.515 07	17.074 78	56.323 64	74.359 23	45.120 58	40.221 09		74.357 79	51.332 97	1.581.313 82
Od tego potrąciwszy **dochody przenośne**	11.237 07	1.625 —	3.030 —	3.938 —	31.770 —	24.551 21	8.853 64	2.428 —	3.779 79	3.614 54	1.350 —	1.000 —	5.094 25	190 —	8.418 60	2.164 70	2.000 —	6.625 —	2.250 —	21.657 63	7.810 29	14.766 35	1.601 34	4.705 51	5.402 51	2.757 52	9.600 —	8.572 15		22.124 50	2.000 —	224.917 60
Okazują się dochody rzeczywiste	42.373 62	35 367 59	22.564 42	44.640 17	58.231 35	33.335 65	49.336 88	53.717 97	23.102 26	43.904 36	23.699 45	27.339 43	30.178 40	55.219 34	84.969 91	41.710 74	57.912 14	44.065 08	35.407 44	42.894 56	52.886 82	80.997 02	68.913 73	12.369 27	50.921 13	71.601 71	35.520 58	31.648 94		52.233 29	49.332 97	1.356.396 22

BUDŻETY

szpitali prowincyonalnych zatwierdzone przez Wydział krajowy na rok 1907.

Poszczególnienie	Biała	Bochnia	Brody	Brzeżany	Dolina	Drohobycz	Gorlice	Husiatyn	Jarosław	Jasło	Kałusz	Kołomyja	Krosno	Lubaczów	Nowy Sącz	Podhajce	Przemyśl	Przemyślany	Rzeszów	Sambor	Sanok	Skałat	Śniatyn	Sokal	Stanisławów	Stryj	Tarnobrzeg	Tarnopol	Tarnów	Turka	Wadowice	Zaleszczyki	Złoczów	Żółkiew	Żywiec	Razem
	W a l u t a k o r o n o w a																					W a l u t a k o r o n o w a													
Dochody.																																			
Z własnych dochodów:																																			
Z dóbr, realności, gruntów, legatów i odsetek od efektów i t. d.	—	680	110	559		592	430	400	500	240	150	200	150	640	140	500	525	5.900	138	440	50	5.575	150	400	2.118	260	280	250	1.040	3.126	300	128	570	—	130	
Z kosztów leczenia:																																			
Od gal. funduszu, krajowego, samopłacących i obcych funduszów	42.000	28.000	26.600	41.300		58.000	33.600	48.000	51.000	24.000	24.000	47.600	21.800	26.000	30.800	51.600	95.000	33.600	60.200	42.700	35.000	16.100	35.700	50.400	80.400	65.600	20.200	53.600	63.000	19.800	35.000	33.600	40.000	63.400	46.100	
Rozmaite dochody	100	568	—	20		220	—	—	20	20	—	50	100	40	—	—	50	20	10	10	10	—	—	100	50	—	—	20	100	—	—	20	—	200	20	
Suma dochodów	42.100	29.248	26.710	41.879		58.812	34.030	48.400	51.520	24.260	24.150	47.850	22.050	26.680	30.940	52.100	95.575	39.520	60.348	43.150	35.060	21.675	35.850	50.900	82.568	65.860	20.480	53.870	64.140	22.926	35.300	33.748	40.570	63.600	46.250	1,472.119
Wydatki.																																			
Czynsz najmu i wodociągowy	780	—	—	2.000		—	—	—	—	—	500	—	—	—	—	—	—	—	3.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—	—	—	
Bielenie i restauracya zwykła	600	600	300	400		1.000	500	800	1.000	400	300	300	300	500	100	600	400	1.000	250	500	300	150	1.000	600	700	1.500	650	870	1.150	200	500	300	300	800	1.400	
Budowy nadzwyczajne	—	—	—	150		—	—	—	—	—	—	—	—	2.455	—	—	—	1.219	1.800	1.200	1.200	5.555	—	—	—	—	—	—	—	1.350	—	—	—	1.300	—	
Podatki	2	50	30	—		6	15	—	—	15	15	20	4	—	—	10	50	1.150	4	50	—	10	10	—	70	—	—	10	13	—	1	50	30	16	30	
Asekuracya od ognia	70	100	70	30		200	80	150	100	100	180	190	75	90	150	150	500	350	40	100	75	150	150	200	150	100	126	100	123	200	60	160	250	280	150	
Czyszczenie kominów	50	20	70	2		100	80	100	100	40	100	80	80	30	100	150	150	100	20	50	110	150	60	150	140	200	70	80	190	160	70	60	100	70	60	
Czyszczenie i desinfekcya kanałów i kloak	—	100	280	120		150	40	15	700	60	80	—	50	100	50	320	100	100	125	300	100	50	100	100	50	150	100	640	120	80	120	100	100	150	40	
Żywność chorych, SS. Zakonnych i służby	17.400	10.600	9.400	17.000		24.000	13.500	19.000	21.000	8.900	8.800	16.200	6.900	10.000	11.700	19.400	33.400	14.100	23.000	14.800	12.900	5.900	12.400	20.000	33.500	24.400	6.700	18.800	25.000	8.200	11.800	11.500	14.000	21.900	22.000	
Wino, piwo i wódka	750	200	40	250		600	300	500	700	130	300	300	100	300	500	300	1.200	250	700	500	400	125	300	500	500	800	230	600	500	400	400	240	300	500	1.000	
Lekarstwa	2.760	1.500	1.600	2.800		4.320	2.300	3.500	3.200	1.400	1.400	2.700	1.100	1.750	700	4.300	5.600	2.000	3.180	3.000	1.500	800	2.000	3.200	2.400	4.000	900	3.500	2.700	900	2.300	3.000	1.600	4.050	2.700	
Sanitarne	1.400	800	600	1.400		3.300	1.300	3.000	1.650	150	800	1.300	1.000	850	2.000	1.800	3.300	1.440	2.500	1.500	1.200	500	1.200	1.700	4.600	3.000	1.000	1.300	1.470	1.000	800	1.200	800	3.040	1.400	
Instrumenta chirurgiczne	450	400	200	400		600	650	1.000	1.000	100	200	300	400	300	300	600	600	470	600	500	600	150	1.000	600	800	1.200	500	300	500	150	500	200	150	500	400	
Koszta pogrzebowe (trumny i wywóz zmarłych)	900	160	600	450		550	150	150	600	250	200	250	150	100	400	400	1.400	300	400	350	300	100	130	500	400	600	150	930	470	200	400	250	400	400	650	
Utrzymanie kaplicy	100	100	—	100		100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	200	100	100	100	100	100	100	100	150	100	100	200	200	100	100	100	100	100	150	
Bielizna, pościel i odzież	400	1.100	1.900	2.000		2.500	1.200	2.500	3.150	600	1.900	3.500	1.400	1.000	1.600	1.500	5.000	2.000	2.500	1.800	1.600	200	1.200	2.000	4.590	3.000	1.300	3.000	3.000	1.000	2.000	1.400	500	5.070	2.100	
Pranie (mydło, soda i farbka)	50	150	150	250		300	300	450	400	200	300	250	200	200	300	500	600	450	500	250	350	200	300	400	500	450	300	500	500	200	300	120	300	500	280	
Sprzęty	400	300	500	1.000		1.500	1.200	600	420	150	900	1.000	300	500	500	1.200	1.000	800	1.350	200	500	100	800	1.600	1.390	2.000	1.200	1.000	3.000	1.000	500	260	200	700	500	
Opał	1.500	1.200	1.600	2.400		2.000	2.800	3.200	3.000	1.500	1.200	2.400	1.200	1.300	1.300	2.300	7.500	1.800	2.400	2.000	1.600	2.500	2.300	3.800	4.000	3.600	1.250	3.000	3.000	1.600	1.500	1.500	2.500	4.800	2.000	
Światło	830	200	360	400		700	500	250	700	200	400	800	300	250	450	600	1.500	700	500	400	450	250	400	450	1.600	500	300	600	550	300	370	200	450	1.000	600	
Słoma	300	100	100	150		200	200	150	300	75	200	150	50	200	300	150	400	300	150	150	200	50	80	350	400	400	60	100	240	150	200	100	400	450	200	
Potrzeby kancelaryjne	450	150	300	300		300	200	300	300	150	200	300	150	150	300	400	500	300	500	250	300	200	250	500	700	400	270	250	580	200	250	200	300	350	250	
Opłata telefonów	100	80	—	35		125	80	250	60	—	—	80	—	—	150	—	200	—	100	—	90	—	—	—	100	100	—	150	120	—	—	—	80	—	150	
Utrzymanie konia z uprzężą	—	—	—	—		500	300	—	—	—	500	400	500	400	—	—	—	500	—	—	—	—	—	—	400	400	—	—	—	450	—	250	400	450	—	
Płaca dyrektora	2.000	1.600	1.840	1.800		2.300	1.600	1.800	1.600	1.840	1.840	2.070	1.400	1.780	1.840	2.070	2.760	1.600	2.070	1.840	1.840	1.400	1.600	2.040	2.530	2.500	1.400	2.300	2.200	1.400	1.610	1.840	1.840	2.300	1.840	
„ sekundaryuszy	1.200	1.000	1.150	2.200		2.380	1.000	1.200	1.000	1.150	600	1.335	500	1.150	1.150	2.150	3.580	1.000	3.130	1.000	1.150	600	1.200	1.380	3.595	2.380	800	1.380	2.580	—	1.000	1.150	1.150	2.380	1.380	
„ akuszerki i cyrulika	300	50	60	150		200	60	25	200	60	50	40	50	20	450	100	480	100	200	—	100	—	50	60	250	250	20	150	400	50	100	80	120	100	60	
„ sióstr zakonnych	960	800	1.320	960		1.600	960	1.120	1.120	800	800	960	800	800	640	800	1.600	800	1.120	960	960	640	960	1.120	1.600	1.120	800	960	1.600	800	960	800	960	960	1.280	
„ pisarza	1.000	—	—	—		—	—	—	—	—	—	1.320	—	—	1.320	1.100	1.320	—	—	—	—	—	1.100	—	1.320	—	—	1.100	—	—	—	1.320	—	1.200	—	
„ dyurnistów	—	—	720	1.000		—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	360	—	—	1.022	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Wynagrodz. urzędników gminnych i powiat.	300	250	200	200		300	200	200	300	240	150	200	100	200	200	150	400	200	360	300	200	200	200	250	300	200	150	200	400	100	200	100	200	240	200	
Płaca kapelanów (fiakrowe)	160	100	100	100		100	100	100	100	50	200	200	70	100	100	200	400	200	100	160	110	100	200	200	200	—	50	150	200	100	50	100	200	160	200	
„ służby niższej	1.392	1.644	1.128	1.680		1.896	1.500	1.884	1.968	720	1.272	2.784	948	1.158	1.152	1.368	4.800	1.536	2.220	1.632	1.248	912	1.584	2.064	2.568	2.640	984	1.704	2.508	1.104	1.236	1.500	1.776	2.040	1.788	
Za sprawdzanie recept	35	30	20	40		50	25	50	50	25	20	45	13	20	30	70	120	20	50	40	40	10	40	35	40	40	20	50	50	20	15	60	20	60	30	
Odprawy, prowizye i emerytury	334	2.406	—	920		816	—	150	—	1.056	—	—	—	—	800	1.120	1.800	—	720	604	1.564	—	—	660	2.238	2.015	—	422	1.850	—	200	710	1.400	1.399	—	
Remuneracye	230	120	120	210		220	140	—	210	100	180	210	100	70	70	200	350	100	230	100	80	60	190	200	300	250	120	250	250	60	100	200	150	250	110	
Relutum za pomieszkanie, wikt, opał i dorożki	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	
Spłata długów w kapitale	2.800	—	1.000	—		1.064	1.400	2.000	—	1.200	—	2.526	2.000	—	—	1.628	12.320	2.346	3.200	3.644	2.690	—	3.364	4.153	1.350	5.585	—	3.323	4.800	800	3.220	1.341	1.936	4.800	—	
„ odsetek	—	—	—	9		3.006	—	—	—	—	—	4.599	—	—	—	95	—	539	—	2.755	—	—	—	397	—	—	—	3.047	—	—	1.651	1.976	6.329	—	—	
Rozmaite drobne	200	150	60	100		260	200	200	610	70	200	360	80	200	200	150	200	300	250	200	300	200	360	300	200	500	250	350	360	100	400	100	150	250	400	
Suma wydatków	40.203	26.060	25.818	41.024		57.243	32.980	44.744	45.638	21.831	23.887	47.469	20.420	26.073	29.152	46.341	94.430	38.270	59.191	41.236	34.157	21.362	34.628	49.609	73.631	63.980	19.800	51.326	60.624	22.374	33.113	33.067	39.491	62.565	43.348	1,405.085
Preliminowana zatem nadwyżka dochodów wynosi																																			67.034

Ruch chorych i koszta w naszych zakładach leczniczych w r. 1906.

Poszczególnienie	Ilość: łóżek dla chorych	Ilość: chorych	Ilość: zmarłych	Ilość: dni leczenia	Procent śmiertelności	Przeciętna dzienna ilość chorych	Średni czas leczenia: dni	Wydatki na chorych: K	Wydatki na chorych: h	Koszta całej kuracyi jednego chorego: K	Koszta całej kuracyi jednego chorego: h	Koszta jednego dnia leczenia: h	Koszta jednego dnia wiktu: h	Koszta sanitarne, leki i t. p: h	Taksa od: dorosłych h	Taksa od: dzieci h
a) Szpitale powszechne krajowe:																
we Lwowie oddział chorych	761	11.787	807	199.779	6·8	547	16·9	371.454	60	31	51	185·9	51·4	17·4	160	80
„ kliniki	199	1.756	71	46.010	4·0	126	26·2	233.497	48	132	97	507·4	149·0	120·9	160	160
w Krakowie oddział chorych	506	8.529	878	181.360	10·3	497	21·3	370.373	32	43	43	204·2	57·5	23·8	126	126
„ ck. klinika dermatologiczna i laryngologiczna	85	683	14	18.586	2·0	51	27·2	31.494	29	46	11	169·4	52·7	27·2	160	160
Suma a)	1551	22.755	1.770	445.735	7·8	1.221	19·6	1,006.819	69	44	25	226·0	64·0	31·1	—	—
b) Szpitale prowincyonalne																
gminny w Białej	105	1.101	89	25.671	8·	70	23·3	43.661	33	39	65·6	170·0	53·9	18·9	1·25	65
„ „ Bochni	79	879	46	21.917	5·2	60	24·9	28.168	64	32	04·6	128·5	43·4	12·9	1·34	68
„ „ Brodach	70	1.096	65	20.611	6·	57	19·3	27.671	89	25	24·8	134·3	37·8	13·8	1·20	60
„ „ Brzeżanach	82	1.594	83	34.367	5·2	94	21·6	38.906	77	24	40·8	113·2	38·5	15·9	1·18	60
„ „ Drohobyczu	120	3.590	136	60.313	3·8	165	16·8	54.762	19	15	25·4	90·8	35·2	14·9	1·06	53
powiatowy w Gorlicach	85	1.228	49	27.148	4·	74	22·1	33.604	21	27	36·5	123·8	44·3	13·1	1·20	60
„ „ Husiatynie	70	1.765	44	39.329	2·5	108	22·3	46.317	47	26	24·2	117·8	43·1	19·6	1·20	60
„ „ Jarosławiu	110	1.469	120	44.205	8·2	121	30·1	53.119	64	36	16	120·0	46·4	21·1	1·20	60
gminny w Jaśle	100	719	57	16.145	7·9	44	22·4	22.371	81	31	11·5	138·6	47·4	12·6	1·34	68
„ „ Kałuszu	40	871	25	19.085	2·9	52	21·9	23.425	42	26	89·5	122·7	41·1	12·3	1·34	68
„ „ Kołomyi	100	1.715	38	36.996	2·2	101	21·6	56.103	73	32	71·3	151·6	47·7	14·	1·40	70
powiatowy w Krośnie	51	907	27	17.106	3·0	47	18·9	19.848	78	21	88·4	116·0	36·4	15·7	1·50	75
„ „ Lubaczowie	50	931	27	17.234	2·9	47	18·5	22.984	82	24	68·8	133·4	42·1	14·9	1·20	60
gminny w Nowym Sączu	60	959	70	22.417	7·3	61	23·4	27.349	39	28	51·9	122·0	46·5	10·9	1·34	68
powiatowy w Podhajcach	85	2.334	123	41.869	5·3	115	17·9	47.869	72	20	51	114·3	41·7	16·8	1·20	60
gminny w Przemyślu	200	2.677	191	68.397	7·1	188	25·5	114.451	43	42	75·4	167·3	49·4	21·9	1·36	70
powiatowy w Przemyślanach	44	1.516	39	26.997	2·6	74	17·8	37.437	19	24	69·5	138·7	44·3	11·2	1·20	60
gminny w Rzeszowie	116	1.788	118	44.216	6·6	121	24·7	58.193	54	32	54·7	131·6	44·7	14·2	1·28	64
„ „ Samborze	100	1.376	71	28.014	5·1	77	20·3	39.630	43	28	80·	141·5	42·7	17·9	1·30	65
„ „ Sanoku	80	972	43	24.135	4·4	66	24·8	32.453	13	33	38·8	134·5	47·	9·3	1·30	64
„ „ Skałacie	40	720	26	12.312	3·6	34	17·1	15.921	53	22	11·3	129·3	36·8	14·3	1·20	60
„ „ Śniatynie	42	1.265	46	25.903	3·6	71	20·5	38.669	75	30	56·9	149·3	44·8	19·0	1·40	70
powiatowy w Sokalu	104	2.042	74	38.239	3·6	104	18·8	46.587	73	22	81·4	121·9	39·3	12·1	1·20	60
gminny w Stanisławowie	120	3.396	132	68.124	3·9	187	20·1	75.822	25	22	32·7	111·3	43·6	8·9	1·20	60
„ „ Stryju	120	2.240	103	42 155	4·6	115	18·8	57.787	39	25	79·8	137·0	42·	16·6	1·34	68
„ „ Tarnobrzegu	30	808	16	15.809	2·0	43	19·6	17.405	96	21	54·2	110·1	35·9	15·1	1·50	75
„ „ Tarnopolu	100	1.766	96	38.697	5·4	106	22·0	50.557	34	28	62·8	130·6	41·1	15·2	1·38	76
„ „ Tarnowie	140	2.511	196	47.652	7·8	131	19·0	55.664	37	22	16·8	116·8	42·0	12·1	1·24	62
„ „ Turce	67	1.002	23	16.939	2·3	46	17·	20.683	65	20	64·2	122·1	41·3	11·7	1·20	60
„ „ Wadowicach	41	1.022	48	24.129	4·7	66	23·6	31.635	19	30	95·4	131·1	41·8	14·8	1·52	76
„ „ Zaleszczykach	60	1.934	61	32.431	3·2	89	16·8	36.948	78	19	10·5	113·9	32·0	25·8	1·12	60
pow. w Złoczowie (otw. 1/1 1907)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
gminny w Zółkwi	120	3.082	132	54.770	4·3	150	17·8	63.904	70	20	73·5	116·7	40·4	14·7	1·25	62
powiatowy w Żywcu	110	1.544	93	36.188	6·0	99	23·4	40.722	11	26	37·4	112·5	48·6	10·5	1·06	54
Suma b)	2841	52.819	2.507	1,089.520	4·7	2985	20·6	1,380.642	*28	26	13·9	126·7	42·5	14·9	*** —	—
c) Zakłady położnicze:																
kraj. we Lwowie oddział szpitalny	79	1.375	23	19.501	1·7	53	14·2	55.505	63	40	37	284·6	51·7	36·5	160	—
„ „ „ klinika poł. ginek.	88	1.208	18	18.339	1·5	50	15·2	76.239	05	63	11	415·7	97·9	77·4	160	160
„ w Krakowie oddział szpit.	30	1.048	14	14.952	1·3	41	14·3	29.427	95	28	08	197·0	58·5	28·2	126	—
i klinika położn.-ginekologiczna	30	705	4	11.126	0·6	30	15·8	22.217	15	31	51	199·7	61·4	55·1	126	—
Suma c)	227	4.336	59	63.918	1·4	175	14·7	183.389	78	42	29	286·9	68·3	49·6	—	—
d) Zakłady dla obłąkanych:																
krajowy w Kulparkowie	800	2.388	346	415.553	14·5	1.138	174·0	603.151	28	252	57	145·1	57·4	03·3	160	160
„ w Krakowie	115	383	50	51.302	13·1	140	134·0	87.095	06	227	40	169·8	57·8	07·2	160	160
Suma d)	915	2.771	396	466.855	14·3	1.279	168·5	690.246	34	249	09	147·9	57·5	03·7	—	—
e) Szpitale dla dzieci:																
św. Zofii we Lwowie	110	1.689	198	34.946	11·7	96	20·7	38.500	—	22	79	110·1	—	—	—	80
św. Ludwika w Krakowie	108	1.161	185	31.682	15·9	87	27·3	36.000	—	31	01	113·6	—	—	—	126
Oddział osesków z mamkami w Krakowie	32	254	65	5.891	25·6	16	23·2	12.387	90	48	77	210·0	—	—	126	126
Suma e)	250	3.104	448	72.519	14·4	199	23·3	86.887	90	27	99	120·0	—	—	—	—
Suma (a, b, c, d, e)	5784	85.785	5.180	2,138.547	8·5	5.859	49·3	3,347.985	99	39	—	156·5	—	—	—	—

Suma ta nie stanowi uiszczenia, lecz należytość bieżącą wydatków na chorych, i z tego powodu różni się od ogólnej sumy rzeczywistych wydatków podanej w zamknięciach rachunkowych.

Niekorzystne różnice taks wynikłe z obrachunków rocznych w szpitalach: Biała, Brody, Gorlice, Kołomyja, Przemyśl, Przemyślany, Rzeszów, Skałat, Śniatyn, Sokal, Stryj i Turka, zostały już w roku następnym przez podwyższenie taks odpowiednio uregulowane.

WYKAZ

dochodów rzeczywistych, oraz stanu czynnego i biernego w szpitalach prowincyonalnych w r. 1906

według zatwierdzonych zamknięć rachunkowych.

Liczba porządkowa	Szpitale	Koszta leczenia od: galicyjsk. funduszu kraj. K	h	obcych funduszów krajowych K	h	samo-płacących K	h	Dochody własne i rozmaite wraz z zapasem kasowym K	h	Ogólne dochody rzeczywiste K	h	Stan czynny z końcem roku 1906-go: Zaległe koszta leczenia K	h	rozmaite należytości K	h	Razem K	h	Stan bierny z końcem roku 1906-go: Niespłacone należytości dostawców K	h	Zaliczki i pożyczki K	h	Razem K	h	Czysty stan: czynny K	h	bierny K	h
1	Biała	27.786	26	—	—	10.417	14	252	19	38.455	59	18.930	95	2.572	50	21.503	45	12.810	21	13.240	70	26.050	91	—	—	4.547	46
2	Bochnia	28.839	66	787	10	152	92	3.857	44	33.637	12	8.541	38	19.668	48	28.209	86	1.445	62	1.771	28	3.216	90	24.992	96	—	—
3	Brody	21.004	80	1.286	80	1.776	36	295	15	24.363	11	7.949	48	2.050	40	9.999	88	5.917	07	12.482	15	18.399	22	—	—	8.399	34
4	Brzeżany	35.308	48	1.753	38	494	52	3.136	96	40.693	34	24.164	51	11.528	09	35.692	60	547	06	1.719	27	2.266	33	33.426	27	—	—
5	Drohobycz	39.994	27	967	02	4.136	78	7.488	93	52.587	—	32.448	56	19.487	57	51.936	13	2.467	15	76.793	72	79.260	87	—	—	27.324	74
6	Gorlice	29.002	20	1.894	80	816	60	651	12	32.364	72	9.236	80	44	32	9.281	12	1.251	65	1.400	—	2.651	65	6.629	47	—	—
7	Husiatyn	42.912	60	1.671	20	3.349	27	1.808	71	49.741	78	17.125	33	4.171	35	21.296	68	–	—	4.996	74	4.996	74	16.299	94	—	—
8	Jarosław	46.221	—	255	60	3.465	60	1.241	18	51.183	38	21.819	20	785	42	22.604	62	2.355	90	320	—	2.675	90	19.928	72	—	—
9	Jasło	20.005	62	1.512	06	484	34	399	34	22.401	36	7.095	78	2.840	27	9.936	05	431	22	2.299	24	2.730	46	7.205	59	—	—
10	Kałusz	20.929	24	254	60	2.339	75	538	60	24.062	19	7 464	11	975	14	8.439	25	3.225	37	3.841	36	7.066	73	1.372	52	—	—
11	Kołomyja	45.555	34	2.580	76	2.031	14	1.750	89	51.918	13	21.939	84	1.289	79	23.229	63	10.065	12	116.812	32	126.877	44	—	—	103.647	81
12	Krosno	20.160	—	—	—	1.765	—	1.878	39	23.803	39	10.092	45	5.778	88	15.871	33	—	—	4.000	24	4.000	24	11.871	09	—	-
13	Lubaczów	20.626	20	766	40	649	06	2.284	04	24.325	70	5.451	80	6.633	07	12.084	87	—	—	1.123	03	1.123	03	10.961	84	—	—
14	Nowy Sącz	25.311	28	—	—	1.503	36	707	57	27.522	21	23.990	80	2.490	84	26.481	64	—	—	1.368	02	1.363	02	25.113	62	—	—
15	Podhajce	43.145	88	603	20	2.105	84	6.376	08	52.231	—	21.790	—	8.558	89	30.348	89	—	—	3.678	90	3.678	90	26.669	99	—	—
16	Przemyśl	75.399	41	6.255	89	2.738	06	5.930	26	90.323	62	43.957	60	8.902	—	52.859	60	30.804	15	241.937	84	272.741	99	—	—	219.882	39
17	Przemyślany	28.060	60	—	—	1.293	40	10.677	51	40.031	51	12.376	80	509	94	12.886	74	8.952	15	22.686	98	31.639	13	—	—	18.752	39
18	Rzeszów	52.855	68	1.854	90	1.158	18	916	12	56.784	88	24.195	28	965	86	25.161	14	5.721	24	11.400	—	17.121	24	8.039	90	—	—
19	Sambor	36.088	22	3.156	14	478	30	2.016	—	41.738	66	18 606	15	11.579	62	30.185	77	1.271	96	63.961	17	65.233	13	—	—	35.047	36
20	Sanok	27.538	84	4.081	78	18	20	1.878	03	33.516	85	12.311	10	2.352	14	14.663	24	1.454	38	9.738	31	11.192	69	3.470	55	—	—
21	Skalat	9.641	40	1.143	60	1.701	40	6.079	86	18.566	26	4.342	20	6.400	68	10.742	88	586	05	215	—	801	05	9.941	83	—	—
22	Śniatyn	27.652	78	5.124	72	2.853	34	7.368	08	42.998	92	23.487	94	11.324	25	34.812	19	822	68	52.710	74	53.533	42	—	—	18.721	23
23	Sokal	40.215	26	954	—	1.916	40	1.475	95	44.561	61	16.197	70	2.928	97	19.126	67	3.720	24	43.298	58	47.018	82	—	—	27.892	15
24	Stanisławów	63.714	24	1.713	82	13.472	99	5 961	38	84.862	43	35.318	35	5.958	49	41.276	84	158	40	1.827	99	1.986	39	39.290	45	—	—
25	Stryj	42.298	92	10.635	08	1.772	36	5.405	30	60.111	66	32.456	62	6.833	83	39.290	45	1 200	–	8.400	—	9.600	—	29.690	45	—	—
26	Tarnobrzeg	16.092	75	2.176	50	1.544	25	2.169	65	21.983	15	6.477	—	6.438	42	12.915	42	889	54	—	—	889	54	12.025	88	—	—
27	Tarnopol	46.342	74	4.390	58	2.133	10	1.433	81	54.300	23	25.434	38	1.412	41	26.846	79	6.055	10	76.649	40	82.704	50	—	—	55.857	71
28	Tarnów	42.994	48	6.369	12	970	64	12.029	21	62.363	45	40.492	90	9.889	03	50.381	93	1.446	—	19.916	26	21.362	26	29.019	67	—	—
29	Turka	10.517	40	—	—	7.272	40	203	18	18.052	98	5.734	80	523	55	6.258	35	4.326	13	4.305	—	8.631	13	—	—	2.372	78
30	Wadowice	28.533	44	1.361	46	1.661	96	2 134	63	33.691	49	15.237	70	1.771	36	17.009	06	37.312	18	15.542	68	52.854	86	—	—	35.845	80
31	Zaleszczyki	28.410	88	4.788	34	1.073	02	1.755	71	36.027	95	11.128	90	3.161	65	14.290	55	1.138	13	56.180	15	57.318	28	—	—	43.027	73
32	Żółkiew	57.708	25	2.454	83	1.151	51	68	75	61.383	34	25.961	19	36	98	25.998	17	12.457	12	32.124	50	44.581	62	—	—	18.583	45
33	Żywiec	33.567	12	3.607	74	1.196	60	1.279	27	39.650	73	7.275	54	15.050	71	22.326	25	2.242	03	—	—	2.242	03	20.084	22	—	—
	Razem . . .	1,134.435	24	74.401	42	79.893	79	101.509	29	1,390.239	74	599.033	14	184.914	90	783.948	04	161.073	85	906.741	57	1,067.815	42	336.034	96	619.902	34
																										*283.867	38

*) Suma ogólnego czystego stanu biernego przewyższa stan czynny o kwotę: 283.867 K 38 g. najpierw z powodu, że w stanie czynnym nie wykazano wartości budynków i inwentarza zamknięciami rachunkowemi nie objętych a następnie, że same tylko pożyczki na budowę szpitali zaciągnięte, wynosiły z końcem r. 1906 sumę: 667.052 K 70 g.

Zamknięcie rachunków

z obrotów wydatków na chorych i potrzeb administracyjnych funduszów szpitali prowincyonalnych zatwierdzone przez Wydział krajowy za rok 1906.

| Poszczególnienie | Biała | | Bochnia | | Brody | | Brzeżany | | Drohobycz | | Gorlice | | Husiatyn | | Jarosław | | Jasło | | Kałusz | | Kołomyja | | Krosno | | Łubaczów | | Nowy Sącz | | Podhajce | | Przemyśl | | Przemysłany | | Rzeszów | | Sambor | | Sanok | | Skałat | | Śniatyn | | Sokal | | Stanisławów | | Stryj | | Tarnobrzeg | | Tarnopol | | Tarnów | | Turka | | Wadowice | | Zaleszczyki | | Złoczów (otwarty d. 1/1 1907) | | Żółkiew | | Żywiec | |
|---|---|---

BUDŻETY

szpitali prowincyonalnych zatwierdzone przez Wydział krajowy na rok 1908.

Poszczególnienie	Biała	Bochnia	Brody	Brzeżany	Dolina *)	Drohobycz	Gorlice	Husiatyn	Jarosław	Jasło	Kałusz	Kołomyja	Krosno	Lubaczów	Nowy Sącz	Podhajce	Przemyśl	Przemyślany	Rzeszów	Sambor	Sanok	Skałat	Śniatyn	Sokal	Stanisławów	Stryj	Tarnobrzeg	Tarnopol	Tarnów	Turka	Wadowice	Zaleszczyki	Złoczów	Żółkiew	Żywiec	Razem
	w a l u t a k o r o n o w a																																		
Dochody																																			
Z własnych dochodów:																																			
Z dóbr, realności, gruntów, legatów i odsetek od efektów i t. d.	—	970	110	609		792	530	400	700	240	200	200	200	400	200	750	850	5.900	138	620	50	20	150	330	2.368	575	280	250	1.200	200	1.000	108	720	—	100	
Z kosztów leczenia:																																			
Od gal. funduszu krajowego, samopłacących i obcych funduszów	52.500	28.200	30.500	42.500		61.000	34.500	48.700	51.600	23.000	31.200	56.500	27.000	22.800	39.000	51.000	102.800	37.380	61.640	42.800	34.450	19.300	39.530	51.000	80.400	66.000	24.000	53.600	62.000	30.800	36.000	38.000	42.000	67.500	44.000	
Rozmaite dochody	100	568	—	20		20	—	—	30	20	—	50	100	35	—	—	100	30	50	50	30	—	720	20	50	—	—	20	100	100	10	620	200	65	20	
Suma dochodów	52.600	29.738	30.610	43.129		61.812	35.030	49.100	52.330	23.260	31.400	56.750	27.300	23.235	39.200	51.750	103.750	43.310	61.828	43.470	34.530	19.320	41.400	51.450	82.818	66.575	24.280	53.870	63.300	31.100	37.010	38.728	42.920	67.565	44.120	1.557.588
Wydatki																																			
Czynsz najmu i wodocia	780	—	—	—		—	—	—	—	—	700	—	—	—	—	—	—	—	3.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—	—	—	
Bielenie i restauracya zwykła	600	600	1.460	450		700	800	800	1.200	400	300	300	1.300	500	200	700	500	1.000	600	500	400	200	1.200	800	800	1.500	700	1.120	500	260	300	300	300	800	1.400	
Budowy nadzwyczajne	—	—	—	150		—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	250	1.960	—	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	200	300	—	—	1.200	—	
Podatki	2	50	30	—		6	30	—	—	15	15	20	4	—	—	10	50	2.200	4	50	—	10	10	—	70	—	—	10	13	4	1	50	30	16	40	
Asekuracya od ognia	75	80	70	50		200	80	115	100	100	180	200	70	102	100	100	500	350	40	100	90	150	150	200	150	161	140	100	110	205	60	150	183	300	200	
Czyszczenie kominów	72	20	70	25		100	80	100	100	60	100	150	50	40	100	150	150	100	20	50	110	150	70	150	140	200	70	120	190	160	70	80	100	70	80	
Czyszczenie i desinfekcya kanałów i kloak	—	120	280	120		150	40	15	500	60	50	—	100	100	50	320	100	100	130	300	150	50	100	150	50	1.500	100	700	150	80	120	75	200	150	50	
Żywność chorych, SS. Zakonnych i służby	15.500	10.600	10.420	17.500		25.200	14.400	19.500	22.000	9.000	9.950	20.500	8.700	9.400	13.000	20.450	35.000	13.520	23.460	15.800	13.300	6.700	14.280	20.206	34.400	22.400	7.700	19.100	26.500	10.250	12.300	13.450	15.700	24.700	21.350	
Wino, piwo i wódka	800	200	60	250		600	300	550	700	130	200	300	100	200	400	300	1.200	250	700	500	400	125	300	500	500	800	230	500	500	400	400	226	150	200	1.000	
Lekarstwa	2.400	1.500	1.600	2.900		4.700	2.300	4.000	3.450	1.400	1.400	3.000	1.400	1.520	1.900	4.250	5.500	1.400	3.180	3.000	1.500	1.050	2.000	3.260	2.400	3.500	1.000	3.500	3.000	1.600	2.400	3.400	2.000	4.320	2.500	
Sanitarne	1.400	800	600	1.400		3.300	1.000	3.000	1.725	150	800	1.500	1.200	760	950	1.700	2.750	1.100	2.500	1.500	1.200	520	1.200	1.640	4.600	2.710	1.000	1.300	2.000	800	800	1.560	1.600	3.200	1.300	
Instrumenta chirurgiczne	450	450	250	400		800	450	800	1.000	300	300	300	400	188	300	600	600	400	800	500	400	200	2.230	400	800	1.200	500	300	300	150	1.400	200	150	500	400	
Koszta pogrzebowe (trumny i wywóz zmarłych)	900	100	600	450		550	250	150	600	250	150	250	170	100	460	600	1.600	250	450	350	300	150	130	500	400	500	120	970	450	200	400	250	400	500	550	
Utrzymanie kaplicy	100	100	—	100		100	100	100	130	100	100	100	100	100	130	100	200	100	100	100	100	100	100	100	150	100	100	100	100	100	100	100	100	200	150	
Bielizna, pościel i odzież	1.400	2.287	2.586	2.900		2.500	1.500	2.560	2.700	600	1.235	3.880	1.700	1.005	500	1.500	5.000	2.000	2.500	3.000	1.500	850	1.400	2.000	4.700	3.000	1.600	2.500	3.000	1.350	2.000	900	1.000	5.336	2.200	
Pranie (mydło, soda i farbka)	400	130	100	250		400	300	400	400	200	300	300	200	200	200	600	600	250	500	250	350	200	300	400	500	350	250	330	500	200	320	130	260	500	280	
Sprzęty	300	300	500	720		1.500	500	1.100	1.210	150	1.100	1.200	300	300	400	1.200	600	700	800	300	500	100	580	1.700	1.500	2.000	1.200	1.000	1.500	1.050	750	260	200	1.088	500	
Opał	1.800	1.200	2.000	2.400		2.000	2.800	3.800	3.500	1.500	1.200	5.000	1.200	1.400	2.300	2.400	7.000	2.400	2.600	2.000	1.600	2.500	2.600	4.000	4.500	4.000	1.300	3.400	3.000	1.900	1.500	1.600	2.800	5.000	1.700	
Światło	830	200	360	400		700	500	400	700	200	400	1.200	300	300	600	700	2.000	500	500	400	450	200	400	450	1.600	600	300	500	600	300	400	200	450	800	600	
Słoma	300	100	150	150		200	200	150	300	75	200	200	100	200	300	150	400	200	150	150	200	100	80	350	400	400	80	100	240	150	200	120	150	300	240	
Potrzeby kancelaryjne	450	150	500	300		400	200	350	350	200	200	300	200	150	300	400	500	300	500	250	300	200	250	500	700	400	300	250	580	200	250	250	250	440	250	
Opłata telefonów	145	80	—	35		125	90	—	150	—	—	—	150	—	150	—	300	—	90	50	90	—	—	—	—	100	100	—	150	120	50	—	—	120	—	150	
Utrzymanie konia z uprz	—	—	—	—		600	400	300	—	—	600	400	500	500	—	—	—	500	900	—	—	—	—	—	—	450	500	—	—	—	350	—	250	400	350	—	
Płaca dyrektora	2000	1.600	2080	1.800		2600	1.739	1.800	1.938	2.080	1.988	2.070	1.505	1.780	1.840	2.340	2.400	1.600	2.340	2.080	1.840	1.400	1.600	2.340	2.530	2.500	1.400	2.600	2.585	1.600	1.820	2.080	1.840	2.600	2.080	
» sekundaryuszy	1.200	1.200	1.300	2.200		2560	1.450	1.380	2.200	1.300	1.200	1.380	1.000	1.150	1.300	2.300	4.360	1.000	3.510	1.000	1.150	600	1.245	1.560	3.940	2.200	1.000	1.380	2.580	—	1.000	1.150	1.000	2.560	1.380	
» akuszerki i cyrulika	300	100	70	150		400	60	25	200	60	50	60	50	20	400	100	480	100	200	—	100	—	50	60	250	250	50	150	400	50	100	60	150	150	50	
» sióstr zakonnych	960	800	1.440	960		1600	960	1.120	1.120	800	800	1.120	800	860	1.120	907	1.600	800	1.120	960	960	640	960	1.120	1.600	1.120	800	960	1.600	800	800	800	960	960	1.280	
» pisarza	1.225	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.100	1.320	—	—	—	—	—	1.200	—	1.320	—	—	1.200	—	—	300	1.440	—	1.200	—	
» dyurnistów	—	—	720	1.000		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—	—	1.025	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Wynagrodzenie urzędników gmin. i powiat.	300	250	200	200		300	200	260	300	240	150	250	100	200	200	150	400	200	360	300	200	200	200	250	300	200	150	200	400	100	200	100	200	300	200	
Płaca kapelanów (fiakrowe)	160	100	100	100		100	100	100	100	50	200	200	100	100	150	200	400	200	100	300	110	100	200	200	200	—	60	150	200	100	50	100	200	160	200	
» służby niższej	2016	1.956	1.128	1.680		1896	1.500	2124	1.968	720	1.272	2.832	1.080	1.158	2.052	1.464	5.520	1.560	2.220	1.584	1.440	912	1.728	2.208	2.736	3.480	984	2.064	2.508	1.296	1.236	1.500	2.052	2.280	1.896	
Za sprawdzanie recept	35	30	20	40		50	25	50	50	25	—	45	10	21	30	70	100	20	50	40	40	10	40	40	40	40	20	50	50	20	15	50	20	60	40	
Odprawy, prowizye i emerytury	334	2.406	—	920		816	—	—	—	720	—	—	—	—	—	1.381	1.120	2.620	—	720	604	1.564	—	—	660	2.238	865	—	422	1.850	—	200	710	1.400	1.399	—	
Remuneracye	230	120	120	210		220	140	150	220	100	180	180	100	70	120	210	350	100	230	90	80	60	190	220	310	250	120	270	250	70	100	300	120	250	110	
Relutum za pomieszkanie, opał. wikt i dorożki	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	
Spłata długów w kapitale	5.000	—	1.000	2.800		4.070	1.600	1.200	—	—	4.000	3.801	2.000	623	1.846	1.702	14.030	4.361	4.000	3.688	1.890	—	3.178	4.160	—	4.412	—	4.985	4.800	1.600	3.258	4.343	2.022	4.800	—	
» odsetek	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	4.524	—	—	5.690	19	3.290	519	—	2.712	—	—	548	390	—	1.271	—	1.385	—	—	1.613	—	6.228	—	—	
Rozmaite drobne	200	150	60	109		60	200	200	150	70	250	300	100	200	100	310	200	256	300	200	300	200	400	400	240	500	250	350	200	100	400	100	150	350	400	
Suma wydatków	42.664	27.829	29.674	43.119		59.503	33.894	46.539	49.381	21.055	29.570	55.862	25.089	23.182	39.139	48.342	102.670	40.290	60.309	42.708	33.214	17.727	38.919	50.914	74.614	63.009	21.524	52.216	60.773	25.695	35.363	36.684	42.885	67.039	42.576	1.483.971
Preliminowana zatem nadwyżka wynosi																																			73.617

*) jeszcze nie otwarty.

L. W. 52751/08.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

DEPARTAMENTU VI.

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 1. września 1906 do 30. kwietnia 1908.

(z 2 alegatami)

Departament VI.

Szef departamentu: Ksenofont Ochrymowicz., Członek Wydziału krajowego.

Urzędnicy: 1 sekretarz, 1 adjunkt konc. i 1 dyetaryusz konc.

Do zakresu czynności tego Departamentu przybył w roku bieżącym, na mocy uchwały Wys. Sejmu z 12. października 1907, zarząd i administracya galic. funduszu inwalidów, pochodzącego z lat 1813—1815.

Czynności tego Departamentu, wzmożone znacznie od r. 1905 administracyą krajowego funduszu sierocego, powiększą się jeszcze dalej przez budowę krajowej Osady poprawczej w Przedzielnicy, tudzież czynnościami około wprowadzenia w życie krajowej osady poprawczej dla nieletnich chłopców i dziewcząt, której urządzenie uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 12. października 1907, celem uczczenia 60-letniego jubileuszu panowania Najjaśniejszego Pana.

W czasie od 1. września 1906 po dzień 30. kwietnia 1908 wpłynęło do Departamentu VI. 12.823 exhibitów, z których jedynie 325 podań o przyjęcie ubogich sierót na krajowy fundusz sierocy — z powodu wyczerpania rozporządzalnych w tym funduszu środków — nie zostało merytorycznie załatwionych, względnie załatwienie tych podań, godnych zresztą uwzględnienia, wstrzymano.

Protokoły Departamentu VI. wykazują wpływy:

w r.	1904	.	5871 exhibitów
„	1905	.	7348 „
„	1906	.	8214 „
„	1907	.	7734 „

czyli w porównaniu z r. 1904 za ostatnie trzy lata większe wpływy przeciętnie o 1894 exhibitów rocznie.

Sprawy terytoryalne.

Sankcya ustawy.

Wedle zawiadomienia c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 22. lutego 1908 L. 23.494/07 pr. Jego ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z 2. grudnia 1907 udzielić

Najwyższej sankcyi uchwalonemu przez Sejm krajowy projektowi ustawy o zmianie obszarów reprezentacyi powiatowych w Pilźnie i Mielcu, mocą którego gmina i obszar dworski Dąbie mają być wydzielone z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Pilźnie a wcielone do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Mielcu.

Wedle zawiadomienia zaś c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 22. lutego 1908 L. 2466/pr. na mocy Najwyższego postanowienia z 1. lutego 1908 otrzymał najwyższą sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm projekt ustawy w przedmiocie zmiany obszarów Reprezentacyi powiatowych w Kosowie i Kołomyi, na mocy którego gminy Kosmacz i Utoropy wraz z obszarami dworskimi mają być przeniesione z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Kosowie do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Kołomyi.

Uchwała Sejmu kraj. z 14. marca 1907, dotycząca otwarcia nowych sądów obwodowych i powiatowych.

Na posiedzeniu z 14. marca 1907 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„I. Sejm ponawia uchwały swoje z dnia 2. lipca 1901, 19. października 1903, 27. października 1904 i z 14. listopada 1905, dotyczące otwarcia nowych sądów obwodowych i powiatowych i wzywa ponownie c. k. Rząd, aby:

a) zarządził bezzwłoczne otwarcie sądu obwodowego w Czortkowie;

b) poczynił jak najspieszniej przygotowania do utworzenia sądów obwodowych w Białej, Bochni, Nowym Targu, Mielcu, Jarosławiu i Żółkwi, tudzież sądów powiatowych w Baranowie, Majdanie, Rudnikach, Jagielnicy, Jezierzanach, Krasnej, Podkamieniu, Strzeliskach nowych, Uścierykach i Zawałowie;

c) aby zbadał stosunki miast Sokala i Rawy ruskiej, o ile nadają się do założenia w jednem z nich sądu obwodowego;

d) aby zbadał, czy zachodzi potrzeba utworzenia sądów powiatowych w miasteczkach Kozłowie i Magierowie.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby jak najrychlej przystąpił do podziału wielu przeludnionych powiatów politycznych w kraju, tworząc nowe urzędy starostw".

Co do tych spraw, to stan ich nie zmienił się od czasu przedstawienia go na tem miejscu w poprzedniem sprawozdaniu z czynności Departamentu VI. za czas do końca sierpnia 1906.

Tylko co do punktu I *c*) powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z 10. października 1907 następującą uchwałę:

„Wzywa się ponownie c. k. Rząd, aby bez względu na ponawianie petycyi miast Rawy ruskiej i Sokala i odnośnych Rad powiatowych i gmin wiejskich i bez względu na uchwałę sejmową z 9. marca 1907 przystąpił jak najrychlej do utworzenia sądu obwodowego w Żółkwi z przydzieleniem do niego sądów powiatowych w Bełzie, Kamionce strumiłowej, Kulikowie, Mostach wielkich, Niemirowie, Rawie ruskiej, Sokalu, Uhnowie i Żółkwi".

Uchwała ta została zakomunikowaną c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z 10. października 1907 Ls. 1.638.

Dalej co do punktu I. *b*) zawiadomiło c. k. Ministerstwo sprawiedliwości Wydział krajowy, że w Rudniku i Krasnej utworzonymi zostają rozporządzeniem tegoż Ministerstwa z 19. września 1907 c. k. sądy powiatowe. Równocześnie z aktywowaniem tychże sądów, co później postanowionem i ogłoszonem być ma, zostaną wyłączone z okręgu dotychczasowego c. k. sądu powiatowego w Nisku gminy i obszary dworskie Groble, Jeżowe, Kamień, Kończyce, Kopki, Koziarnia, Łętownia, Łę-

towska Wulka, Łowisko, Rudnik, Steinau (Sleniczny), Stroża i Tarnogóra i przydzielone do nowo powstać mającego sądu powiatowego w Rudniku, zaś z okręgu sądu powiatowego w Kałuszu gminy i obszary dworskie Grabówka, Jasień, Kamień, Krasna, Łdziary. Majdan, Niebyłów, Petranka, Przysłup, Równia, Słoboda niebyłowska, Słoboda równiańska, Śliwki i Topolsko wyłączone i przydzielone do nowo powstać mającego c. k. sądu powiatowego w Krasnej.

Petycya gminy Husaków.

Uchwałą z dnia 26. września 1907 Ls. 2324 Wysoki Sejm w załatwieniu sprawozdania Komisyi administracyjnej, odstąpił Wydziałowi krajowemu petycyę gminy miasteczka Husaków o kreowanie tamże sądu powiatowego i urzędu podatkowego do zbadania. W wykonaniu tego polecenia Wydział krajowy rozp. z 9. października 1907 LW. 97.386 zarządził odpowiednie dochodzenie przez Wydział powiatowy w Mościskach, lecz dotychczas sprawa ta przez Wydział powiatowy, pomimo ponaglenia, załatwioną nie została.

Petycya gminy Arłamowska Wola.

Gmina Arłamowska Wola wniosła 3. listopada 1905 wraz z obszarem dworskim petycyę o wydzielenie z okręgu sądu powiatowego i urzędu podatkowego w Sądowej Wiszni a przydzielenie do sądu powiatowego i urzędu podatkowego w Mościskach. Na skutek uchwały Wysokiego Sejmu z 8. października 1907 Ls. 2914. powziętej w tej sprawie i zakomunikowanej c. k. Prezydyum Namiestnictwa, zażądało toż c. k. Prezydyum udzielenia wszystkich aktów tej sprawy, czemu Wydział krajowy zadość uczynił odezwą z 9. grudnia 1907 do LW. 122.792/07.

Petycya gminy Łonie.

Gmina Łonie wniosła wraz z obszarem dworskim petycyę o wydzielenie ich z okręgu sądu powiatowego w Glinianach, a przydzielenie do okręgu c. k. sądu powiatowego w Przemyślanach. Na skutek uchwały Wysokiego Sejmu z 5. marca 1907 zakomunikowanej c. k. Prezydyum Namiestnictwa, zażądało toż c. k. Prezydyum odezwą z 7. czerwca 1907 L. 3911/pr. udzielenia wszystkich aktów tej sprawy, czemu Wydział krajowy zadość uczynił pismem z 11. czerwca 1907 LW. 57.293; lecz dotychczas żadnej dalszej odpowiedzi w tej sprawie nie otrzymał.

Petycya gminy Demeszkowce.

Gmina Demeszkowce powiatu rohatyńskiego wraz z obszarem dworskim wniosła petycyę do Wysokiego Sejmu o wydzielenie jej z okręgu sądu powiatowego w Bursztynie, a przyłączenie do okręgu sądu powiatowego w Bołszowcach. Na skutek uchwały Wysokiego Sejmu z 12. marca 1907, odstępującej tę petycyę Wydziałowi krajowemu do zbadania, przeprowadził Wydział krajowy potrzebne dochodzenia i przedkłada do LW. 108.882/07 osobne sprawozdanie Wysokiemu Sejmowi w tym przedmiocie.

Petycya gminy Dryszczów.

Gmina Dryszczów powiatu podhajeckiego wniosła do Wysokiego Sejmu petycyę o wydzielenie jej wraz w obszarem dworskim z okręgu c. k. sądu powiatowego w Podhajcach, a przydzielenie do okręgu c. k. sądu powiatowego w Bołszowcach.

Po przeprowadzeniu potrzebnych dochodzeń przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie do LW. 127.185/07 w tej sprawie.

Petycya gminy Moszczenica.

Gmina Moszczenica powiatu gorlickiego wniosła na dniu 17. października 1905 petycyę do Wysokiego Sejmu o wydzielenie jej z okręgu sądu powiatowego w Bieczu, a przydzielenie do okręgu sądu powiatowego w Gorlicach. Przeprowadzone przez Wydział krajowy dochodzenie wykazało, że wprawdzie Rada powiatowa w Gorlicach prośbę gminy popiera, że jednak Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego w Krakowie ze względu na nieznaczną różnicę odległości gm. Moszczenicy od Gorlic i od Biecza i łatwiejszej komunikacyi tejże gminy koleją (przystanek w Moszczenicy) z Bieczem, jak z Gorlicami i ze względu na przeciążenie sądu powiatowego w Gorlicach (54.000 ludności na 28.000 do Biecza) stanowczo sprzeciwiło się żądanemu wydzieleniu.

Wobec tego stanowiska władz sądowych i gdy nadto gmina Biecz wniosła prośbę o odmowne załatwienie prośby gminy Moszczenicy — Wydział krajowy uchwalił nie popierać tej petycyi.

Petycya gminy Machliniec.

Gmina Machliniec wniosła na dniu 10. października 1905 petycyę do Wysokiego Sejmu o wydzielenie jej z powiatu politycznego w Żydaczowie i sądowego w Żurawnie, a przydzielenie do starostwa i sądu powiatowego w Stryju, motywując swą prośbę wobec prawie równej odległości miast złą prywatną drogą do Żurawna i Żydaczowa, wobec wygodnego gościńca do Stryja i tem, że mieszkańcy Machlińca, zajmując się przeważnie wypasem i handlem bydła, do Stryja, jako głównego środowiska handlu bydłem na całem Podgórzu, inklinować muszą.

Na skutek tej petycyi zarządził Wydział krajowy dochodzenia przez Wydział powiatowy w Żydaczowie, które jednak wykazały, że odległość gminy Machliniec od Stryja wynosi 26 klm., natomiast od Żydaczowa 20 klm., a od Żurawna 18 klm. Dalej łączy tę gminę z Żurawnem doskonały gościniec, a z Żydaczowem rekonstruowana przez Wydział powiatowy droga, która komunikacyę czyni obecnie zupełnie łatwą i całkiem dobrą. Wobec tego Rada powiatowa na posiedzeniu z 4. lutego 1907 oświadczyła się przeciw żądanemu wydzieleniu, a Wydział krajowy dalszego dochodzenia przez sądy zaniechał.

Petycya gminy Zakopane.

Gmina Zakopana wniosła do Ls. 1760/07 petycyę do Wysokiego Sejmu o utworzenie tamże c. k. sądu powiatowego. Gmina ta już w r. 1892 o to samo petycyonowała, lecz Wysoki Sejm uchwałą z 8. maja 1893 przeszedł nad tą petycyą do porządku dziennego. Również wniosła ta gmina w r. 1904 taką samą petycyę, motywując swą prośbę rozwojem miejscowości. Wdrożone przez Wydział krajowy dochodzenia przez Wydział powiatowy w Nowym Targu dały ten rezultat, że sprawozdaniem z 27. grudnia 1907 L. 3.253 tenże Wydział powiatowy przedłożył uchwały Rad gminnych w Białym Dunajcu, Brzegach, Bukowinie, Gliczarowie, Kościeliskach, Poroninie i Zubsuchem, wedle których gminy te oświadczyły się za kreowaniem c. k. sądu powiatowego w Poroninie, jako miejscowości leżącej bardziej w środku tych gmin; Rada zaś powiatowa w Nowym Targu na posiedzeniu z dnia 21. grudnia 1906 nie powzięła w tej sprawie definitywnej uchwały, lecz tylko podnosząc, że na kreowanie nowego sądu czyto w Zakopanem czy Poroninie mogłaby się zgodzić w takim razie, gdyby w Nowym Targu równocześnie sąd obwodowy otwarto; wybrała ze swego grona trzech referentów, którzy mieli sprawę kreowania c. k. sądu po-

wiatowego w Zakopanem dokładnie zbadać i wnioski swe postawić. Referenci ci dotychczas nie wywiązali się z danego im polecenia. Wobec tego Wydział krajowy zwrócił Wydziałowi powiatowemu w Nowym Targu załączniki jego sprawozdania z 27. grudnia 1907 L. 3.253 i przesłał ostatnią petycyę gminy Zakopane z r. 1907 przy reskrypcie z 3. marca 1908 LW. 130.534/07 celem ponownego wszechstronnego zbadania sprawy i przedłożenia Radzie powiatowej do zaopiniowania.

Sprawy żandarmeryi.

Sprawa zabezpieczenia bielizny i pościeli dla c. k. żandarmeryi w Galicyi z powodu pomnożenia stanu żandarmeryi o 169 ludzi.

Nawiązując do przedstawienia tej sprawy w sprawozdaniu za r. 1906, Wydział krajowy zaznacza, że na pismo z 30. maja 1906 LW. 47.621, wystosowane do c. k. Ministerstwa obrony krajowej, otrzymał odpowiedź c. k. Namiestnictwa 13. listopada 1906 L. 85.022, wedle której toż Ministerstwo skłonne jest w zasadzie do zadośćuczynienia życzeniu Wydziału krajowego co do uwzględnienia przemysłu krajowego przy najbliższem zamówieniu bielizny i pościeli, potrzebnej dla żandarmeryi w Galicyi, o ile na to wzgląd na interes żandarmeryi pozwoli, że jednak zasadniczo poruczа dostarczanie bielizny i pościeli tylko producentom i że byłoby najodpowiedniej, gdyby w kole przemysłowców, którzy na takie dostarczanie reflektują, zawiązało się konsorcyum i wystąpiło jako ubiegające się o to zamówienie.

W tym przypadku c. k. Ministerstwo poleciłoby krajowej komendzie żandarmeryi Nr. 5, aby zniosła się z tem konsorcyum o dostarczenie próbnych egzemplarzy i przedsięwzięła wypróbowanie małej partyi wyrobów lnianych. Wskutek tego pisma odniósł się Wydział krajowy do Zarządu kraj. związku przemysłowego we Lwowie z wezwaniem, aby poczynił kroki w kole tutejszych przemysłowców względem zawiązania takiego konsorcyum. W odpowiedzi otrzymał pismo z 14. lutego 1908 LW. 17.654, wedle którego Dyrekcya tegoż Związku donosi, że po usilnych staraniach i szeregu konferencyi w tym celu odbytych z tutejszymi przemysłowcami, przyszła do przekonania, że sprawę dostaw gotowej konfekcyi bielizny dla krajowej żandarmeryi, oprzeć należy albo o istniejącą we Lwowie organizacyę „Pracy kobiet“, którą rozszerzyć i wzmocnićby należało, albo zawiązać nowe konsorcyum wyłącznie dla konfekcyonowania tych dostaw. Ponieważ na ten drugi projekt zgłosiło się do Związku dwu poważnych tutejszych przedsiębiorców, którzy zamierzają założyć we Lwowie wspólną pracownię konfekcyjną, przeto z definitywnem załatwieniem tej sprawy Związek wstrzymać się musi do czerwca b. r., jako ostatecznego terminu, danego tym przemysłowcom. Wobec tego zaś, że c. k. Ministerstwo obrony krajowej przedłużyło dotychczasowym swym dostawcom termin dostawy do końca grudnia 1909, zdaniem Związku ten przeciąg czasu wystarczy aż nadto do zebrania wszystkich danych i podjęcia robót przygotowawczych.

Sprawa zmiany ustawy o kwaterunkach c. k. żandarmeryi.

Na posiedzeniu z 14. marca 1907 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę: „4. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby wniósł na zmianę dotychczasowej ustawy o kwaterunkach c. k. żandarmeryi w tym duchu, aby koszta tego kwaterunku ponoszone były przez Skarb państwa“. W odpowiedzi na tę

uchwałę, zakomunikowaną przez c. k. Namiestnictwo c. k. Ministeryum obrony krajowej, otrzymał Wydział krajowy pismo c. k. Namiestnictwa z 3. stycznia 1908 L. 14.769/pr./07, wedle którego Minister obrony krajowej reskryptem z 12. lipca 1907 L. 2.790/XIX. polecił oznajmić Wydziałowi krajowemu, że na razie Rząd nie jest w stanie przystąpić do proponowania zmiany ustawy kwaterunkowej w tym duchu, by koszta tego kwaterunku ponoszone były przez Skarb państwa, a to ze względu na znaczne bardzo obciążenie etatu żandarmeryi przez podwyższenie poborów żandarmeryi.

Objęcie administracyi gmachu żandarmeryi we Lwowie we własny zarząd przez c. k. kraj. komendę żandarmeryi Nr. 5.

C. k. krajowa komenda żandarmeryi Nr. 5 we Lwowie pismem z dnia 2. października 1907 Nr. 7639 A (4214 R) zaproponowała, by jej oddać od r. 1908 administracyę i konserwacyę gmachu żandarmeryi we Lwowie, asygnując jej wstawioną na ten cel kwotę w budżecie, na r. 1907 kwotę 8712 kor. Jako motywy podaje komenda utrudnienia przy zarządzaniu koniecznych, niecierpiących zwłoki reperacyi, w szczególności wodociągów, gazowego oświetlenia, wychodków itp. Na pismo to Wydział krajowy oznajmił komendzie, że byłby skłonnym oddać jej żądany zarząd na razie na rok jeden, począwszy od 1. stycznia 1908, z tem jednak nadmienieniem, że gdy w preliminowanej na r. 1907 kwocie 8712 kor. mieści się wynagrodzenie roczne stróżów w kwocie 1200 kor., administratora w kwocie 480 kor., oraz ryczałt na konserwacyę koszar w Czortkowie i Skałacie; na koszta administracyi i konserwacyi gmachu we Lwowie i koszar w Czortkowie i Skałacie może być asygnowaną tylko kwota 7032 kor.

Gdy c. k. krajowa komenda żandarmeryi we Lwowie po pertraktacyach na powyższe warunki pismem z 24. grudnia 1907 Nr. 7639 A (4979 R) się zgodziła, oddano jej administracyę i asygnowano na ten cel reskryptem z 4. stycznia 1908 LW. 129.732/07 kwotę 7032 kor.

Sprawa nabycia realności przytykającej do koszar żandarmeryi we Lwowie od ul. Kopernika i Łąckiego l. kons. 71¼.

C. k. krajowa komenda żandarmeryi Nr. 5 we Lwowie pismem z 26. lipca 1907 Nr. 5717 A (3176 R) wystąpiła z projektem dokupienia realności pod l. kon. 71¼ we Lwowie, przytykającej do koszar żandarmeryi od ul. Kopernika i Łąckiego, motywując tem, że dotychczasowe koszary wkrótce nie wystarczą na pomieszczenie oficerów i żandarmów i że potrzeba będzie przystąpić do dobudowy nowego skrzydła, do czego realność ta najbardziejby się nadawała. Ponieważ realność wspomniana jest własnością fundacyi św. Łazarza, zostającej pod zarządem gminy m. Lwowa, przeto Wydział krajowy odniósł się do magistratu m. Lwowa z prośbą o informacye co do możności nabycia tej realności, jej obszaru i ceny.

Magistrat m. Lwowa pismem z dnia 16. grudnia 1907 L. 104.640 oznajmił, że rzeczywiście Rada miejska na posiedzeniu z 22. lutego 1907 uchwaliła w zasadzie, że realność pod l. kon. 71¼, lwh. 51/1, zwana „Sikorówką“, ma być sprzedana w całości lub parcelami, że jednak na razie udał się do c. k. Namiestnictwa o zezwolenie na jej sprzedaż i stosowne uregulowanie zapisów na niej ciążących. Wkońcu zaznaczył magistrat, że po uzyskaniu zezwolenia c. k. Namiestnictwa przedewszystkiem wziętą będzie pod rozwagę kwestya, czy całą tę realność lub część jej nie ma nabyć gmina m. Lwowa na własne potrzeby.

Wobec tego sprawa ta pozostała na razie w zawieszeniu.

Preliminarz żandarmeryi na r. 1908.

Przedłożony przez c. k. krajową komendę żandarmeryi na r. 1908 projekt preliminarza potrzeb kwaterunkowych żandarmeryi sprawdzony i sprostowany został w Wydziale krajowym na podstawie budżetu, uchwalonego na r. 1907, tudzież dat, przedłożonych przez c. k. komendę żandarmeryi i przedstawia się w Rubr. VII. wydatków „kwaterunkowe żandarmeryi“

w sumie	712.322 K
dochody zaś w kwocie	237.711 „
Kwaterunkowe żandarmeryi Rubr. VII. wydatków preliminowano na r. 1907 w kwocie . . .	699.134 K
dochody w r. 1907 w kwocie	235.738 „
przeto wydatki większe na r. 1908 w kwocie .	13.188 K
zaś dochody w kwocie	1.973 „
czyli, że preliminarz żandarmeryi na r. 1908 jest niekorzystniejszym od budżetu na r. 1907 o .	11.215 K

a to z powodu otwarcia nowych i zwiększenia dawnych posterunków, w ogólności z powodu powiększenia stanu żandarmeryi i podniesienia cen pomieszkań.

Stan żandarmeryi w Galicyi.

Wedle listy dyslokacyjnej c. k. żandarmeryi wynosi stan żandarmeryi w Galicyi z dniem 1. stycznia 1908:

1 pułkownik,
3 majorów,
65 oficerów,
3116 żandarmów,
28 komend oddziałowych,
79 „ powiatowych żandarmeryi,
710 posterunków.

Kupno realności od fundacyi ś. p. Dr. Jana Towarnickiego w Rzeszowie na koszary.

Kuratorya fundacyi ś. p. Dra Jana Towarnickiego w Rzeszowie wniosła podanie z propozycyą, aby Wydział krajowy nabył od niej na własność funduszu realność w Rzeszowie, przed rokiem umyślnie na pomieszczenie oddziałów żandarmeryi wybudowaną i obecnie na ten cel za czynszem 5.200 kor. wynajętą. Kuratorya oferuje tę realność za cenę własnych kosztów, t. j. kwotę 82.000 kor., którato cena kupna miałaby być płatną w 25 rocznych ratach po 3.280 kor., a nadto miałby płacić fundusz krajowy aż do zupełnej spłaty ceny kupna odsetki po $3^1/_2\%$ rocznie od całej ceny kupna, co stanowi kwotę 2870 K, czyli łącznie kwotę 6.150 kor. rocznie, wobec płaconego obecnie rocznie czynszu najmu w kwocie 5.200 kor. Wydział krajowy ze względu na trudność dostania mieszkań i znaczne podwyższenie czynszów najmu wogóle, a w szczególności co do realności fundacyi w Rzeszowie zapowiedziane przez nią absolutne podwyższenie tego czynszu po upływie wolnych od podatku lat, postanowił w zasadzie nabyć ofiarowaną realność; zarazem jednak zaproponował Kuratoryi wypłatę całej ceny kupna naraz, zamierzając pokryć ją z zaciągnąć się mającej w Banku krajowym pożyczki na tę realność. Bank krajowy bowiem udziela pożyczek kom. w $4^1/_2$ obl. kom., spłacalnych w 19 latach na 8%, przyczem rata wynosiłaby 6.560 K rocznie, a w 33 latach na 6%, przyczem rata wynosiłaby 4.920 K rocznie, zaś w 4% obl. kom. na lat 22 na 7%, przyczem rata roczna wynosiłaby 5.740 kor. — wobec czego ten sposób spłaty ceny kupna byłby korzystniejszym, jak proponowany przez Kuratoryę. Kuratorya pismem z 16. listopada 1907 l. 48 zgodziła się na proponowaną ryczałtową spłatę całej ceny kupna oraz zażądała zwrotu dodatkowych kosztów, poniesionych na inwestycye gruntu i bu-

dynku, jako to: zdrenowania, ogrodzenia, urządzenia zbiornika zlewowego itd., wynoszących łączną kwotą 1.600 kor. Co do tych ostatnich kosztów zażądał Wydział krajowy wykazania i udokumentowania, czy poniesione one były z kapitału, czy z uszczuplenia dochodów, na czem pertraktacye utknęły.

Sprawy propinacyjne.

Stan funduszu propinacyjnego miast.

Stan funduszu propinacyjnego 37 miast, zostającego pod zarządem Wydziału krajowego, wynosił po koniec roku 1906 w efektach . . . . . 8,599.068 K 13 h.
w porównaniu z takim stanem po koniec roku 1905 w kwocie . . . . 7,836.206 „ 66 „
zwiększył się przeto w ciągu r. 1906 o 762.861 K 47 h.

Fundusz ten ulokowany jest w następujących efektach:

1) w 4% pożyczce krajowej z roku 1893 w kwocie . . . . . 129.000 K — h.
2) w 4% listach zast. Tow. kred. ziemsk. w kwocie . . . . . 465.400 „ — „
3) w 4% listach zast. Banku krajowego w kwocie . . . . . 3,363.300 „ — „
4) w 4½% listach zastawnych Banku krajowego w kwocie . . . . 244.200 „ — „
5) w 4% obligacyach kolejowych Banku krajowego w kwocie . . . . 1,472.000 „ — „
6) w 4% pożyczce krajowej z roku 1904 w kwocie . . . . . 1,071.600 „ — „
7) w 4% pożyczce krajowej z roku 1905 w kwocie . . . . . 872.600 „ — „
8) w 3·6% książeczkach wkład. Banku krajowego w kwocie . . . . 980.968 „ 13 „

Razem jak wyżej . 8,599.068 K 13 h.

Pozostała reszta kasowa w gotówce z końcem r. 1906 wynosi kwotę . . 125.608 K 89 h.

Zamknięcia za rok 1906 i preliminarze na r. 1908.

Przedłożone sprawozdaniem c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego we Lwowie z 6. lipca 1907 L. 18.521 zamknięcia rachunkowe za rok 1906 i preliminarze na r. 1908 galic. funduszów propinacyjnych, przedłożył Wydział krajowy sprawozdaniem z 27. lipca 1907 LW. 69.805, które Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 30. września 1907 przyjął do wiadomości i zatwierdził.

Sprawy szupasowe.

Sprawa częściowego zastąpienia szupaśnictwa domami pracy.

Przy rozprawach nad Rubr. VII. budżetu krajowego na r. 1907 powziął Wysoki Sejm dnia 18. marca 1907 następującą uchwałę: „Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał skutki przeprowadzania szupaśnictwa w kraju i czy nie należałoby przy użyciu ponoszonych przez kraj i gminy kosztów na przeprowadzanie szupaśnictwa zastąpić je domami pracy“. Prawie równocześnie c. k. Namiestnictwo przy odezwie z 22. czerwca 1907 L. 7.343 udzieliło odpis reskryptu c. k. Ministerstwa spraw

wewnętrznych z 12. czerwca 1907 L. 3.960 w sprawie zamierzonej zmiany ustawy z 24. maja 1885 o zakładach przymusowej pracy i ustawy z 27. lipca 1871 Nr. 88 Dz. p. p. o szupaśnictwie z wezwaniem o objawienie zdania co do poruszonych w reskrypcie Ministerstwa kwestyi. Wskutek tej odezwy zebrał Wydział krajowy naprędce daty żądane przez c. k. Ministerstwo i udzielił je c. k. Namiestnictwu przy odezwie do LW. 68.122/07.

Ważniejsze z nich są:

1) Ogólny wydatek kraju za szupasowanie tutejszokrajowców w ostatnich 3 latach wynosi kwotę 143.614 kor.

2) Orzeczeń, wydanych przez tutejsze władze szupasowe na odszupasowanie tutejszokrajowców wydano w powyższym okresie czasu 11.076; z tej liczby z powodów w § 1. ust. z 27. lipca 1871 Nr. 88 Dz. p. p. wymienionych

pod lit.	*a*)	wydano	5.206
„ „	*b*)	„	2.708
„ „	*c*)	„	274
„ „	*d*)	„	2.888.

W powyższej liczbie orzeczeń zakazano w 4713 wypadkach powrotu do miejsca wyszupasowania.

3) Rozdzielenie orzeczeń szupasowych wedle poszczególnych powiatów uwidoczniono w przesłanym c. k. Namiestnictwu wykazie szczegółowym.

4) W 2548 wypadkach spostrzeżono w krótkich przeciągach czasu powrót odszupasowanych osób.

Nie może ulegać wątpliwości, że przetrzymywanie indywiduów szkodliwych lub niebezpiecznych dla bezpieczeństwa publicznego w domach przymusowej pracy lub koloniach poprawczych przyczyniłoby się do zapobieżenia włóczęgostwu a względnie ku poprawie stosunków szupasowych; niemniej jednak podnieść należy, że także uregulowanie przepisów o prawie swojszczyzny, o opiece nad ubogimi i należyta organizacya biur pośrednictwa pracy mogłyby pod tym względem oddać znakomite usługi i dlatego winny być łącznie z ewentualną organizacyą szupaśnictwa traktowane. Wobec wdrożonej przez Rząd w tym kierunku akcyi, należy, zdaniem Wydziału krajowego, wyczekiwać jej rezultatu.

Sprawa odszupasowywania dzieci niżej lat 14.

Styryjski Wydział krajowy odezwą z 1. czerwca 1908 L. 5.201 zawiadomił Wydział krajowy, że zgodził się na wniosek styryjskiego c. k. Namiestnictwa, aby dzieci niżej 14 lat odsyłać do gminy ich przynależności nie w drodze szupasu, tylko za pośrednictwem umyślnego, odpowiedniego konwojanta. Celem ujednostajnienia tego rodzaju odstawy odniósł się styryjski Wydział krajowy do wszystkich krajów koronnych z prośbą o zgodzenie się na to. Na skutek tej odezwy Wydział krajowy rozesłał do wszystkich Wydziałów powiatowych okólnik, ażeby w przyszłości odstawianie dzieci niżej lat 14, któreby opuszczone i bez opieki pozostawione, przydybane zostały, do ich gminy przynależności odbywało się nie w drodze szupasu, lecz przy pomocy umyślnego pewnego konwojanta. Zarządzenie to podyktowanem zostało względami humanitarnymi i obyczajności, gdyż możliwie niezupełnie jeszcze zepsute dzieci przez dłuższe obcowanie z szupasować się mającymi osobnikami, mogłyby zupełnemu uledz zepsuciu. Tylko w razie, gdy rodzice takich dzieci mieli być odszupasowanymi, musiałyby naturalnie i te ich dzieci razem iść z nimi w drodze szupasu.

Sprawy wojskowe.

Niezałatwione przez Wys. Sejm sprawozdanie Komisyi petycyjnej w sprawie petycyi rezerwistów wojskowych o udzielenie im na ćwiczenia wojskowe wolnych kart jazdy III. kl. tam i napowrót.

Sprawozdanie to komisyjne przesłał Wydział krajowy pismem z 28. lutego 1908 LW. 9304 c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą o wyjednanie u c. k. Rządu przychylnego załatwienia wniosku Komisyi.

Galic. fundacya inwalidów wojsk. z lat 1813—1815.

Odnośnie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. października 1907, upoważniającej Wydział krajowy do przyjęcia w przechowanie i zarząd kraju tej fundacyi i do zeznania aktu fundacyjnego. Wydział krajowy uchwałą z dnia 28. lutego 1908 do LW. 21478 zeznał i podpisał przedłożony mu przez c. k. Namiestnictwo we Lwowie akt fundacyjny i przesłał go tejże władzy do zatwierdzenia. Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z 8. lutego 1908 L. IV. 8400 K/43 (72 zostanie wkrótce wydany Wydziałowi krajowemu majątek tej fundacyi, wynoszący w efektach i gotówce około 223.978 K. 16 gr. i $^{10}/_{11}$ części 5%-wych losów państwowych z r. 1860 na 4200 K. z procentami i wygranemi lub wylosowanemi w $^{10}/_{11}$ częściach.

Galicyjski fundusz inwalidów wojskowych z r. 1866.

Z fundacyi tej pobiera roczne wsparcia dożywotnie 59 inwalidów wojskowych po 50 K., a 1 inwalida 60 K.

Fundusz ku wspieraniu okaleczonych w wojnie z r. 1866 żołnierzy, przynależnych do dawniejszego powiatu niżankowickiego.

Z fundacyi tej korzystają 3 inwalidzi wojskowi, pobierając roczne wsparcia dożywotnie po 72 K.

Fundacya jubileuszowa im. Najjaśniejszego Pana dla utrzymywania kształcących się w wyższych zakładach wojskowych.

Na rok szkolny 1907/8 było do obsadzenia z tej fundacyi 10 miejsc opróżnionych, o które wskutek rozpisanego przez Wydział krajowy konkursu ubiegało się 23 kandydatów; powołanych jednakże zostało Najwyższem postanowieniem z 27. lipca 1907 tylko 9-ciu, t. j. Maryan Dobosz, Grzegorz Dawyd, Władysław Namysłowski i Alfred Teitelbaum do technicznej akademii wojskowej, Stefan Strzelecki, Alfred Drüding, Eugeniusz Dąbrowski i Abraham Friedman do Terezyańskiej akademii wojskowej, zaś Aleksander Kowalski do akademii marynarskiej. Ten ostatni kandydat nie zgłosił się do przepisanego egzaminu wstępnego.

Z wyjątkiem Drüdinga i Kowalskiego, wszyscy inni kandydaci otrzymali z tej fundacyi — w myśl art. III aktu fundacyjnego — zasiłki na podróż po 80 K.

Galicyjskie państwowe miejsca funduszowe w c. i k. zakładach wojskowych wychowawczych i naukowych.

Na rok szkolny 1907/8 było do nadania wolnych 9 miejsc państwowych, o które wskutek rozpisanego konkursu ubiegało się 34 kandydatów. Z pomiędzy proponowanych na te miejsca przez Wydział krajowy powołani zostali Najwyższem postanowieniem z dnia 12. lipca 1907: Jan Durski na II rok, Jan Wysoczański-Pietrusiewicz, Eugeniusz Pepłowski i Krzysztof Eydziatowicz na I. rok, Karol Kozubowski na III. rok. Tytus Wesołowski i Artur Pollak na I. rok. Franciszek Lipeński i Tytus Nedbał na II. rok wojskowej niższej szkoły realnej w Fischau.

Przytem zezwolił Najjaśniejszy Pan na wypadek, jeśliby jeden albo kilku z wyżej wymienionych z jakiejkolwiek przyczyny nie mogli być przyjętymi, aby na to miejsce fundacyjne zostali

powołani: aspirant Karol Pistl, ewentualnie także aspiranci: Klaudyusz Reder, Tadeusz Pindelski, Bolesław Siwiec albo Stanisław Werner.

Podwody.

Aleg. 1.

Odnośnie do sprawozdania z czynności Departamentu VI. za czas od 1. lipca 1905 do końca sierpnia 1906, Wydział krajowy przedkłada w załączeniu ℓ. Wysokiemu Sejmowi odpis odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 17. września 1907 L. 11971/pr, otrzymanej w odpowiedzi na przedstawienie Wydziału krajowego z 24. stycznia 1906 LW. 57938,05 w sprawie sposobu dostarczania podwód dla wojska i podwyższenia wynagrodzenia za podwody dostarczane urzędnikom cywilnym.

Powyższą odpowiedź c. k. Rządu podał Wydział krajowy do wiadomości wszystkim Wydziałom powiatowym.

Fundacya ś. p. Józefa Kosvitzky'ego dla poprawionych złoczyńców wypuszczonych z domu karnego w Krakowie.

Jednorazowe wsparcie z tej fundacyi, wynoszące za rok 1907 kwotę 132 K., przeznaczył Wydział krajowy uchwałą z 4. lutego 1908 LW. 7368 w myśl aktu fundacyjnego i na wniosek Prezydyum c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie do rozdziału pomiędzy Stanisława Maślańca, Jana Zborucha i Jana Dziedzica.

Krajowy fundusz sierocy.

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 5. marca 1907, którą: 1) polecono Wydziałowi krajowemu, aby sprawę stworzenia po powiatach w kraju domów zaopatrzenia i wychowania ubogich sierót, dzieci zaniedbanych lub na zaniedbanie narażonych wziął pod rozwagę i zbadał, czyby z funduszów gmin pochodzących z grzywien karnych tego rodzaju instytucye powstać mogły; 2) którą wezwał Wys. Sejm c. k. Rząd, ażeby ze względu, że ustawa z dnia 3. czerwca 1901 dz. u. p. Nr. 62 przestaje obowiązywać z końcem roku 1910, przedłożył możliwie jak najrychlej Radzie państwa nowy projekt ustawy o przekazaniu krajom nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych po upływie roku 1910, a to w tym kierunku, iżby wszystkie z końcem roku 1910 urosłe nadwyżki z obrotu, po zatrzymaniu od-

Co do sprawy poruszonej w ustępie 1. niniejszej uchwały Wysokiego Sejmu, tyczącej się tworzenia po powiatach zakładów wychowawczych dla sierót, jako jeszcze przedwczesnej wobec zbyt szczupłego obecnego stanu krajowego funduszu sierocego postanowił Wydział krajowy nie rozpoczynać na teraz żadnej akcyi; zwłaszcza iż już teraz można stanowczo twierdzić, że powiaty nie zdołałyby własnemi siłami ufundować u siebie i utrzymać odpowiednich celowi tego rodzaju zakładów, wymagałyby więc na to subwencyj od kraju, których fundusz krajowy w obecnym niepomyślnym swym stanie nie mógłby powiatom udzielić.

Wzięcie tej sprawy pod rozwagę odłożone być musi zatem do czasu, gdy nowa ustawa o użyciu nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych przyzna krajowi o wiele wydatniejszy, niż dotąd udział w rzeczonych nadwyżkach.

Na rezolucyę Wysokiego Sejmu pod 2) przytoczoną c. k. Prezydyum Namiestnictwa wskutek reskryptu p. Ministra spraw wewnętrznych z 30. września 1907 L. 31915 oznajmiło Wydziałowi krajowemu odezwą z 12. listopada 1907 L. 19097/pr., „że Rząd obecnie nie może jeszcze oświadczyć się w sprawie użycia nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych w czasie po rok 1910, ponieważ w tym względzie nietylko trzeba wyczekiwać dalszych doświadczeń co do skutków dotychczasowego sposobu użycia tych nadwyżek, ale nadto dla uregulowania tej sprawy także

powiedniej rezerwy, a następnie coroczne nadwyżki przekraczające tę rezerwę były w całości przekazywane krajom.

rozwój ustawodawstwa na polu wychowywania sierót i opieki nad niemi będzie miarodajnym. W każdym razie c. k. Ministerstwo sprawiedliwości nie omieszka o ewentualnych dalszych zarządzeniach w sprawie nadwyżek z obrotu kas sierocych wcześnie zawiadomić reprezentacye krajowe".

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 26. września 1907, upoważniająca Wydział krajowy do udzielenia i wypłacenia z funduszu rezerwowego kraj. funduszu sierocego Towarzystwu „Powściągliwość i praca" 4%-wej pożyczki 30.000 K. dla zakładu wychowawczego w Miejscu piast. na zaprowadzenie nowych urządzeń przemysłowych.

Po zaintabulowaniu skryptu dłużnego w formie aktu notaryalnego, sporządzonego w przymiocie hipoteki łącznej na majątkach nieruchomych zakładów wychowawczych w Miejscu piast. i w Pawlikowicach walutę pożyczkową 30.000 K. wypłacił Wydział krajowy w miesiącu grudniu 1907 Towarzystwu „Powściągliwość i praca" na ręce przewodniczącego ks. Bronisława Markiewicza w Miejscu piast. Tytułem należytości zaś od intabulacyi prawa zastawu dla tej pożyczki w stanie biernym dóbr Pawlikowice i nieruchomego majątku w Miejscu piast. zapłacił Wydział krajowy w myśl warunków skryptu dłużnego kwotę 187 K. 50 gr. z kraj. funduszu sierocego.

Niezałatwione przez Wys. Sejm sprawozdanie Komisyi prawniczej w przedmiocie petycyi Rady opiekuńczej w Krakowie o budowę zakładów sierocych i o zmianę ustawy o swojszczyźnie.

Wniosek Komisyi prawniczej opiewał na odstąpienie tej petycyi Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy. Wydział krajowy też po zastanowieniu się nad tym przedmiotem ma zaszczyt oświadczyć Wysokiemu Sejmowi, co następuje:

Co się tyczy ustępu 1. petycyi, to — jak Wydział krajowy zaznaczył już w sprawozdaniu swojem z 21. listopada 1906 LW. 116501 — budowa krajowych zakładów sierocych jest obecnie — dla braku ku temu funduszów — niemożliwą. Fundusz rezerwy 250.000 K. krajowego funduszu sierocego musi być salwowany na zabezpieczenie utrzymania i wychowania sierót w ilości 477 po koniec r. 1910, względnie aż do wydania nowej ustawy o udziale krajów w nadwyżkach z obrotu kas sierocych zbiorowych. Dopiero po upływie roku 1910, gdy wydaną zostanie nowa ustawa państwowa, przyznająca krajom od r. 1911 znacznie wyższe — jak dotąd — udziały w rzeczonych nadwyżkach, a o co wszystkie interesowane w tem kraje monarchii poczyniły już w tym kierunku starania u c. k. Rządu, będzie można zastanowić się nad kwestyą założenia krajowych zakładów sierocych lub ukrajowienia i rozszerzenia istniejących prywatnych, celowi odpowiednich, lub wreszcie zastanowić się, czy w tej mierze nie byłaby raczej wskazaną decentralizacya zakładów sierocych po powiatach przy subwencyi z krajowego funduszu sierocego. Co się tyczy zaś ustępu 2, petycyi, ażeby gminy uwolnione zostały od obowiązku ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania ubogich niezaopatrzonych dzieci aż do 14. roku życia i ażeby obowiązek ten przeszedł na fundusz krajowy, dla którego źródło na ten cel miałyby stanowić w połowie przynajmniej wszelkie grzywny polityczne, sądowe i gminne, wpływające dotąd do funduszu ubogich gmin tudzież subwencya państwowa — to przedewszystkiem zauważa Wydział krajowy, że kwestya ta zbyt ważna, wkraczająca w reformę ustawodawstwa gminnego i innych ustaw państwowych, jako trudna zresztą do rozwiązania, nie może być dorywczo traktowaną.

Zmiana zaś ustawy o swojszczyźnie, jako ustawy państwowej, nie leży w kompetencyi władz autonomicznych, lecz c. k. Rządu, względnie Rady państwa.

Zresztą wszelka akcya w tej sprawie, która nadto miałaby się łączyć z bardzo znacznemi ofiarami ze strony funduszu krajowego, i tak znajdującego się w niepomyślnym stanie, nie jest wskazaną i byłaby przedwczesną, tem więcej, że c. k. Minister-

stwo sprawiedliwości w reskrypcie swoim z dnia 5. czerwca 1901 L. 11603 wydanym z okazyi wejścia w życie ustawy z 3. czerwca 1901 dz. u. p. Nr. 62 zaznaczyło, „że staranie i wychowywanie zaniedbanych dzieci wymaga ustawowego uregulowania wychowawczej opieki na koszt publiczny i dlatego wdrożono między interesowanemi ministerstwami pertraktacye celem wniesienia takiego projektu ustawy".

Z tych tedy powodów Wydział krajowy nie widział się spowodowanym zająć się merytorycznem załatwieniem niniejszej petycyi Rady opiekuńczej w Krakowie, ani też podejmować jakiejkolwiek akcyi w kierunkach w petycyi wskazanych, nie mając zresztą do tego żadnych wskazówek i poleceń ze strony Wysokiego Sejmu.

Administracya krajowym funduszem sierocym.

Od czasu wejścia w życie (r. 1905) krajowego funduszu sierocego po dzień niniejszego sprawozdania przyjął Wydział krajowy na utrzymanie i wychowanie kosztem krajowego funduszu sierocego ogółem 554 ubogich sierót.

Z pomiędzy tej liczby sierót zmarło			16
Wykreślono z ewidencyi krajowego funduszu sierocego bądźto z powodu zrzeczenia się tego dobrodziejstwa, bądź z powodu, że przyjęte dzieci znalazły w śródczasie zabezpieczoną opiekę prywatną, wreszcie z powodu ukończenia 18. roku życia			61
razem odpadło dzieci			77
pozostało zatem w dniu dzisiejszym na utrzymaniu i wychowaniu kosztem krajowego fuduszu sierocego dzieci w czem 276 chłopców a 201 dziewcząt.			477
Z tej liczby przyjętych dzieci pozostaje:			
w zakładach: chłopców 165, dziewcząt 134 razem .			299
w opiece pryw. „ 111, „ 67 „ .			178
Roczny koszt utrzymania i wychowania 299 dzieci w zakładach wynosi . . .	73.769 K	24 gr.	
czyli rocznie w przecięciu na głowę 246 K 72 gr.			
Zaś roczny koszt utrzymania i wychowania 178 dzieci u osób prywatnych (przy rodzinach) wynosi	36.000 „	— „	
czyli rocznie w przecięciu na głowę 202 K 24 gr.			
Ogółem więc roczny koszt utrzymania i wychowania tych 477 dzieci wynosi . .	109.769 K	24 gr.	
Na pokrycie tego rocznego kosztu służą stałe wpływy udziałów w nadwyżkach z obrotu kas sierocych zbiorowych, któreto wpływy przyjmujemy w corocznej kwocie minimalnej (za r. 1907 wyniosły te wpływy kwotę 72.714 K. 25 gr.), zatem pozostawałaby corocznie od r. 1908 do 1910 incl. do pokrycia	72.500 „	— „	
różnica w kwocie	37.269 K	43 gr.	
Różnica ta jednak znajdzie pokrycie:			
a) w pozostałości z roku 1907 spodziewanej w przybliżeniu w kwocie około 68.000 K, a rozłożonej na 3 lata w kwocie . .	22.666 „	— „	
b) w powiększających się ewentualnie udziałach w nadwyżkach z kas sierocych przeciętnie o kwotę	1.500 „	— „	

c) w procencie od kapitalizowanej sumy 250.000 K dozwolonym przez Wysoki Sejm uchwałą z 5. marca 1907 . . . 10.100 K — gr.
d) w odsetkach narosłych za dawne lata i bieżących od lokowanej gotówki około . . 6.000 „ — „

Pozostała do dyspozycyi reszta około 3.000 K służyć będzie na nieprzewidziane dziś wydatki jednorazowe dla przyjętych sierót, jak na wyprawki (odzież), koszta leczenia, koszta przewozu do zakładów, koszta pogrzebu itp.

Przytem zauważa Wydział krajowy, że w roku bieżącym z powodu ukończenia 18 lat życia a w myśl § 2. ustawy z dnia 2. lutego 1905 dz. u. kr. Nr. 26 wyjdzie z utrzymania krajowego funduszu sierocego jeszcze 9 sierót z rocznym kosztem łącznym 2.892 K.

W roku zaś 1909 przestanie z tego samego powodu korzystać z rzeczonego funduszu 17 sierót z rocznym kosztem 4.636 K, wreszcie w r. 1910 sierót 22 z rocznym kosztem 5 476 K 24 gr.

Wkońcu zaznacza Wydział krajowy, że z powodu zbyt stosunkowo obecnie ograniczonych środków w krajowym funduszu sierocym nie był i nie jest w możności uczynić zadość, chociaż uzasadnionym niewątpliwie dalszym licznym wnioskom i prośbom władz opiekuńczych o przyjęcie ubogich dzieci na utrzymanie i wychowanie kosztem krajowego funduszu sierocego, tak, iż dziś jeszcze około 340 ukwalifikowanych kandydatów oczekuje dobrodziejstwa korzystania z pomocy rzeczonego funduszu. Zaległe te podania mogą więc być obecnie tylko sukcesywnie załatwiane, w miarę wolnych miejsc, opróżnianych przez sieroty ustępujące z utrzymania krajowego funduszu sierocego.

Krajowa osada poprawcza dla nieletnich przestępców.

A) w Przedzielnicy odnośnie do uchwał Wys. Sejmu z dnia 25. lutego 1907.

Na skutek rekursu Wydziału krajowego przeciw należytości w kwocie 7.115 K 20 gr. wymierzonej do B. 133/07 przez c. k. Dyrekcyę okręgu skarbowego w Przemyślu od kontraktu kupna i sprzedaży majętności Przedzielnica na rzecz funduszu krajowego, c. k. krajowa Dyrekcya skarbu orzeczeniem z dnia 19. września 1907 L. 72440 zarządziła odpisanie powyższej należytości, ponieważ obu stronom kontraktującym przysługuje osobiste uwolnienie po myśli poz. tar. 75 a i b) ustawy z 9 lutego 1850 dz. u. p. Nr. 50.

Nabytą majętność Przedzielnicę objął Wydział krajowy. w fizyczne posiadanie w dniach 1. i 2. czerwca 1907, a w dniu 19. listopada 1907 wniósł do c. k. Sądu obwodowego w Przemyślu podanie o intabulacyę prawa własności tego majątku na rzecz funduszu krajowego. Po otrzymaniu tej uchwały intabulacyjnej będzie musiał Wydział krajowy przystąpić jeszcze do uregulowania tabuli Przedzielnicy, gdyż przy objęciu w fizyczne posiadanie tej majętności skonstatowano, że fundusz religijny faktycznie nie był w posiadaniu 5-ciu parcel, położonych w gminie kat. Bybło, a które mimo to zaintabulowane były na rzecz tego funduszu.

Co się tyczy administracyi nabytej majętności Przedzielnica, to folwark i grunta na mocy przyjętego przez Wydział krajowy

od c. k. Rządu kontraktu, dzierżawią nadal małż. Ferdynand i Helena Millerowie za opłatą czynszu rocznego w kwocie 5.200 K, któryto czynsz uiszczają regularnie w ratach kwartalnych z góry, a na zabezpieczenie warunków dzierżawy złożoną mają w kasie krajowej kaucyę w wysokości 2.600 K. Kontrakt dzierżawny z Millerami kończy się dniem 31. października 1909, a wypowiedzianym być może na 6 miesięcy przed końcem roku dzierżawnego. Fundusz krajowy opłaca z majętności Przedzielnica podatek gruntowy, domowy z dod. ewent. podatek osobisto dochodowy od czynszu dzierżawnego, ekwiwalent od majątku nieruchomego, wreszcie ciężary z patronatu wynikłe. Natomiast dzierżawcy opłacają wszelkie inne podatki, daniny i ciężary publiczne, także premię asekuracyjną za ubezpieczenie od ognia budynków.

Karczma funduszowa zaś w Przedzielnicy wraz z ogrodem, którą wynajmywał po koniec r. 1907 Naftali Helmreich, dzierżawca propinacyi z Niżankowic, za rocznym czynszem 80 K wynajętą została ponownie temu Helmreichowi na czas od 1. stycznia 1908 do 31. grudnia 1910 za opłatą czynszu rocznego, a to: za czas od 1. stycznia 1908 do czasu rozpoczęcia robót około budowy krajowego zakładu poprawczego w Przedzielnicy w kwocie 120 K. zaś od 1. dnia miesiąca następującego po rozpoczęciu rzeczonych wyżej robót aż do końca grudnia 1910 w kwocie 300 K. Wedle warunków kontraktu najmu z 28. stycznia 1908 ma najmobiorca złożyć kaucyę w kwocie 150 K., opłacać należytość asekuracyjną i ponosić inne ciężary, jak dzierżawcy Millerowie, termin zaś wypowiedzenia kontraktu zastrzegł sobie Wydział krajowy na 6 miesięcy naprzód w każdym czasie.

Zresztą oznajmia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi, że pismem z dnia 6. czerwca 1907 LW. 21491 przesłał c. k. Namiestnictwu nowo opracowane, a do nabytej majętności Przedzielnica zastosowane szkice planów i kosztorysy urządzić się mającej w Przedzielnicy krajowej Osady poprawczej dla nieletnich chłopców, wraz z projektem statutu i regulaminu dla tego zakładu, przyczem upraszał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwo:

1) o wyjednanie — po myśli § 2. ustawy z dnia 24. maja 1885 dz. u. p. Nr. 90 u c. k. Rządu zasiłku na pokrycie wykazanych w sumie 1,228 470 K. 20 gr. kosztów założenia projektowanej krajowej osady poprawczej dla nieletnich chłopców, a to: zasiłku w możliwie wysokim stosunku procentowym;

2) o wyjednanie, by zasiłek ów wstawiony został do preliminarza budżetu państwowego na r. 1908 i

3) o uzyskanie zatwierdzenia ze strony c. k. Ministerstwa statutu i regulaminu domowego dla projektowanego zakładu. Poza tem z uwagi, że sprawa założenia w kraju Osady poprawczej już od wielu lat oczekuje ostatecznego załatwienia, a prace przygotowawcze do niej, jak rozliczne badania, kilkakrotne wypracowywanie planów i kosztorysów, naraziły już fundusz krajowy — skutkiem ciągłej zwłoki w zrealizowaniu raz sprawy — na znaczne wydatki, Wydział krajowy upraszał zarazem c. k. Namiestnictwo, ażeby, przedkładając tę sprawę w jak najkrótszym czasie c. k. Ministerstwu, zechciało równocześnie ze swej strony dołączyć prośbę o jak najrychlejsze stanowcze jej załatwienie ze strony c. k. Rządu, tak, iżby Wydział krajowy był z jednej strony w możności odpowiedź c. k. Rządu i odnośne wnioski swe przedłożyć Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi, a z dru-

giej strony, by Wydział krajowy mógł przystąpić jak najrychlej do rozpoczęcia budowy.

Odezwą z dnia 2. grudnia 1907 L. 135658/VI a. zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział kraj., że przedłożyło równocześnie udzielony mu projekt budowlany dla omawianego zakładu wraz ze statutem i porządkiem domowym dla zakładu, tudzież innymi aktami przedmiotowymi c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych z wnioskiem na udzielenie krajowi na cel urządzenia zakładu wydatnej subwencyi ze skarbu państwa, tudzież na zatwierdzenie statutu i porządku domowego po myśli § 11. ustawy z 24. maja 1885 dz. u. p. Nr. 90. Pismem z dnia 7. marca 1908 LW. 24650 ponaglił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwo o załatwienie powyższej sprawy, a gdy oświadczenie c. k. Rządu nadejdzie, nie omieszka Wydział krajowy zdać oddzielnie i wyczerpująco sprawę Wysokiemu Sejmowi i przedłożyć odpowiednie dalsze wnioski w tym przedmiocie, w zastosowaniu się przytem do uchwały Wysokiego Sejmu z 25. lutego 1907.

B) Uchwała Wys. Sejmu z dnia 12. października 1907, którą Wysoki Sejm: 1) celem uczczenia 60-letniego jubileuszu panowania Najmiłościwszego Cesarza i Króla naszego Franciszka Józefa I. przeznaczył sumę $1^1/_2$ miliona koron na założenie kraj. osady poprawczej dla nieletnich chłopców i dziewcząt; i 2) polecił Wydziałowi krajowemu, by natychmiast poczynił wszelkie potrzebne kroki przygotowawcze celem wprowadzenia w życie krajowej osady poprawczej i przedłożył na najbliższej sesyi odpowiednie wnioski.

Akcyę w tej sprawie podejmie Wydział krajowy i dotyczące wnioski przedłoży Wysokiemu Sejmowi, gdy nadejdzie — jak wyżej wspomniano — decyzya c. k. Rządu co do krajowej osady poprawczej w Przedzielnicy.

Na razie wstawił Wydział krajowy w rubr. VII. pod poz. 13. wydatków preliminarza budżetu krajowego na rok 1908 kwotę 10.000 kor. na opłatę procentów (4%) za pół roku od pożyczki $^1/_2$ miliona koron na niniejszy cel ewentualnie zaciągnąć się mającej.

Zresztą nadmienia się, że wedle reskryptu p. Ministra spraw wewnętrzych z 13. grudnia 1907 L. 11.390 Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 19. grudnia 1907 L. 23.167 pr. zakomunikowanego, c. k. Ministerstwo skarbu przedłożyło Radzie państwa projekt ustawy, mającej przyznać uwolnienie od należytości skarbowych fundacyom i aktom dobroczynnym lub humanitarnym, dokonanym z okazyi 60-letniego jubileuszu panowania Najjaśniejszego Pana.

Sprawy pocztowe.

Aleg. 2.

Wniosek p. Oleśnickiego i tow. w sprawie zaprowadzenia w c. k. urzędach pocztowych w Galicyi wschodniej święcenia dwóch pierwszych dni świąt Bożego Narodzenia i Zmartwychwstania Pańskiego obrządku grecko-katolickiego.

Wniosek ten przez Wysoki Sejm niezałatwiony przesłał Wydział krajowy pismem swojem z dnia 4. lutego 1908 LW. 11.111 c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie pod rozwagę, a w odpowiedzi na to otrzymał odezwę tej władzy z dnia 2. marca 1908 L. 19316/X, którą załącza się w odpisie pod /.

Petycye gminy Trościaniec wielki pow. Brody, tudzież gmin Trzemeśna, Poręby i Zasanie w pow. myślenickim o utworzenie tam składnic pocztowych.

Petycye te niezałatwione przez Wysoki Sejm przesłał Wydział krajowy c. k. Dyrekcyi poczt we Lwowie do możliwego uwzględnienia, a to: pismami z dnia 21. stycznia i 3. lutego 1908 do LW. 7.310 i 6.170.

Rezolucya Wys. Sejmu z dnia 14. marca 1907, wzywająca ponownie c. k. Rząd, aby przystąpił do obniże-

Na tę rezolucyę Wysokiego Sejmu nie otrzymał dotąd Wydział krajowy żadnej odpowiedzi ze strony c. k. Rządu.

nia opłat za telegramy wysyłane do Rosyi i zrównaje z należytością opłacaną za telegramy wysyłane do Niemiec.

Krajowe opłaty konsumcyjne.

Sprawa zwrotu funduszowi krajowemu ubytku w dochodach z kraj. opłaty konsumcyjnej od piwa wyrobionego w czasie od 17. października 1902 do 31. marca 1903 w zamkniętych miastach Lwowie i w Krakowie, spowodowanego mylnem zarządzeniem c. k. kraj. Dyrekcyi skarbu z 15. września 1902 l. 76655, iż rzeczona opłata pobierana ma być tylko w wypadkach przekroczenia wolnej od podatku 5%-nadwyżki.

Co się tyczy tego wynagrodzenia — o czem była już mowa w poprzedniem sprawozdaniu z czynności Departamentu VI. — to co do miasta Lwowa, które w okresie miarodajnym dzierżawiło od Wydziału kraj. prawo poboru krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa w okręgu akcyzowym m. Lwowa, a której to gminie m. Lwowa jako dzierżawczyni przypadłby był żądany zwrot opłaty kraj., odstąpił Wydział kraj. uchwałą z 13. lutego 1907 LW. 13.503 od żądania od Władzy skarbowej tego ubytku, a to na skutek prośby Magistratu m. Lwowa z 3. lutego 1907 L. 11.166/II., umotywowanej następująco: Ubytek ten w kraj. opłacie konsumcyjnej wyrównać miało funduszowi krajowemu, a właściwie gminie m. Lwowa jako dzierżawczyni tej opłaty Lwowskie Towarzystwo akcyjne browarów. Sprawa ta stała się jednak bezprzedmiotową, gdyż Rada m. Lwowa, uwzględniając prośbę rzeczonego Towarzystwa uchwałą powziętą na posiedzeniach swych dnia 6. i 18. grudnia 1906, postanowiła od 1. stycznia 1907 począwszy nie pobierać miejskiej opłaty konsumcyjnej od wolnej od podatku państwowego t. z. 5% osuszki przy wyrobie piwa we Lwowie, tudzież zwolnić pomienione Towarzystwo od obowiązku uiszczenia gminie m. Lwowa jako ówczesnej dzierżawczyni prawa poboru krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa — tejże opłaty krajowej od t. z. 5% osuszki od piwa we Lwowie w czasie od 17. października 1902 do 31. marca 1903 wyrobionego. Co się tyczy zaś wynagrodzenia funduszowi krajowemu będącego w mowie ubytku w dochodzie z krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa wyrobionego w m. Krakowie — to wedle zawiadomienia c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu z dnia 18. września 1907 L. 102.116, wezwano Jana Götza i Hugona Johna, właścicieli browarów w Krakowie do zapłacenia kwot: 3.081 kor. 12 h. i 6.144 kor. 10 h. tytułem opłaty krajowej od nadwyżek przekraczających 5% oznajmionych ilości brzeczki piwnej, które w czasie do końca marca 1903 w powyżej wymienionych browarach wyrobiono, a od których przy sprawdzaniu warek opłaty krajowej do zapłaty nie przypisywano.

Kwoty powyższe w łącznej sumie 9.225 kor. 22 gr. zapłacili debenci w m. lipcu 1907 na rzecz funduszu krajowego i w ten sposób sprawa ta została w zupełności bez żadnych strat dla funduszu krajowego zakończoną.

30%-wy dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

Z dniem 31. grudnia 1909 gaśnie ustawa z dnia 23. grudnia 1903 dz. u. kr. Nr. 146 o poborze tego dodatku krajowego. Celem dalszego poboru tej opłaty na rzecz funduszu krajowego od roku 1910 przedłoży Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie z wnioskami, skoro tylko ukończone zostaną rokowania z c. k. Rządem, wdrożone w tym przedmiocie przez Wydział krajowy w dniu 15. lutego 1908 LW. 16.701 za pośrednictwem c. k. Prezydyum Namiestnictwa.

Zapomogi i subwencye.

Z rubr. IV. wydatków budżetu krajowego na r. 1907.

1) Udzielone przez Wysoki Sejm uchwałą z 18. marca 1907 subwencye na r. 1907:

a) Towarzystwu Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie w kwocie 2.400 kor.;

b) dla domu im. ks. Kazimierza Siemaszki dla biednych i opuszczonych chłopców w Krakowie w kwocie 1.600 kor i

c) Stowarzyszeniu opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie w kwocie 200 kor.

wypłacił Wydział krajowy powyższym zakładom w miesiącu kwietniu 1907 do LL. 31.714, 31.784 i 31.836.

2) W myśl tej samej uchwały Wysokiego Sejmu wypłacił Wydział krajowy rozporz. z 2. kwietnia 1907 LW. 31.838 gminie m. Brzeska kwotę 10.000 kor., uchwaloną dnia 21. listopada 1905 w rubr. IV. wydatków budżetu krajowego na rok 1906 tytułem zapomogi dla pogorzelców m. Brzeska, na częściowe odbudowanie spalonych budynków gminnych.

3) Z ryczałtu 10.000 kor. udzielonego uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907 do rozporządzalności Wydziału krajowego, rozdzielił Wydział krajowy stosownie do ilości poszkodowanych i rozmiarów klęsk, i wyasygnował rozporządzeniami z dnia 5. kwietnia 1907 LW. 31.673, z dnia 3. czerwca 1907 LW. 54.329 i z dnia 20. sierpnia 1907 LW. 80.518 wsparcia następującym pogorzelcom:

a)	w gminie	Hryniów w pow. Bóbrka Janowi Dudkowi, nauczycielowi . .		100 K
b)	„	Leżajsk w pow. łańcuckim . .		3.000 „
c)	„	Szczerzec w pow. lwowskim . .		200 „
d)	„	Dębno	w pow. Nowy targ	200 „
e)	„	Czarny Dunajec		500 „
f)	„	Podczerwone		500 „
g)	„	Wiśniowczyk w pow. podhajeckim .		1.000 „
		Razem . . .		5 500 K.

Pozostałą nierozdzieloną resztę z tego ryczałtu w kwocie 4.500 K zachował Wydział krajowy do swojej dyspozycyi na ewentualne wsparcia dla innych pogorzelców zgłaszających się o to bezpośrednio do Wydziału krajowego.

4) Z ryczałtu ½ miliona koron, uchwalonego przez Wys. Sejm dnia 30. września 1907 na zapomogi dla dotkniętych klęskami elementarnemi.

W myśl uchwał Wys. Sejmu z dnia 8., 9., 10. i 12. października 1907, przekazujących Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia z tego ryczałtu wnioski poselskie i petycye o zapomogi dla pogorzelców, Wydział krajowy stosownie do ilości poszkodowanych i rozmiarów klęsk — uchwałami z 8. października 1907 LW. 109442, z 15. października 1907 LW. 102961, z dnia 5. listopada 1907 LW 109363, z 3. grudnia 1907 LW. 119330 i z dnia 4. lutego 1908 LW. 5657 udzielił wsparć pogorzelcom następujących gmin:

1)	gminy	Wołoszczyzna pow. Bóbrka . .	1.200 K
2)	„	Germakówka pow. Borszczów . .	120 „

3)	gminy	Milno	pow. Brody.	940 K
4)	„	Suchowola		200 „
5)	„	Borzęcin pow. Brzesko		240 „
6)	„	Leśniki pow. Brzeżany		120 „
7)	„	Brzozów pow. Brzozów		1.00 „
8)	„	Nowe sioło pow. Cieszanów		220 „
9)	„	Romaszówka	pow. Czortków	340 „
10)	„	Skorodyńce		480 „
11)	„	Szmańkowczyki		180 „
12)	„	Janówka pow. Dolina		140 „
13)	„	Nieszowice	pow. Jarosław	320 „
14)	„	Zabłotce		160 „
15)	„	Jaworów pow. Jaworów		400 „
16)	„	Jaworzec pow. Lisko		280 „
17)	„	Ceperów	pow. Lwów	1.000 „
18)	„	Mikłaszów		280 „
19)	„	Czerkasy		220 „
20)	„	Grzybowice		240 „
21)	„	Schönanger pow. Mielec		240 „
22)	„	Borowa pow. Pilzno		400 „
23)	„	Hajworonka pow. Podhajce		300 „
24)	„	Skopów pow. Przemyśl (dla Iwana Maruszczaka)		20 „
25)	„	Świrz	pow. Przemyślany	500 „
26)	„	Alfredówka		520 „
27)	„	Wierzbicy	pow. Rawa	40 „
28)	„	Poddubce		40 „
29)	„	Hrehorów pow. Rohatyn		160 „
30)	„	Adryanów	pow. Rudki	100 „
31)	„	Nowosiółki		100 „
32)	„	Bogdanówka pow. Skałat		460 „
33)	„	Jastrzębce	pow. Sokal	900 „
34)	„	Potużyca		560 „
35)	„	Sielec	pow. Stanisławów	1.000 „
36)	„	Halicz		160 „
37)	„	Hizne	pow. Stryj	240 „
38)	„	Podhorodce		280 „
39)	„	Podhorce		120 „
40)	„	Chwałów pow. Tarnobrzeg		420 „
41)	„	Nastasów pow. Tarnopol		440 „
42)	„	Trembowla pow. Trembowla		60 „
43)	„	Łosiniec pow. Turka		40 „
44)	„	Bazarzyńce pow. Zbaraż		840 „
45)	„	Jasieniowce	pow. Złoczów	600 „
46)	„	Poczapy		160 „
47)	„	Strutyn		140 „
48)	„	Żółtańce	pow. Żółkiew	160 „
49)	„	Batiatycze		100 „
50)	„	Sporysz pow. Żywiec		120 „

Razem udzielił więc dotąd Wydział krajowy wsparć pogorzelcom ze wspomnianego ryczałtu pół milionowego w sumie . . . . . 17.300 K.

Przytem przesłał Wydział krajowy z poparciem c. k. Namiestnictwu przekazane mu do załatwienia przez Wys. Sejm wnioski:

a) posła Kozłowskiego wzywający c. k. Rząd, ażeby pogorzelcom gminy Nienowice w pow. jarosławskim przyszedł w pomoc z funduszów państwowych;

b) tego samego posła, wzywający c. k. Rząd, aby pogorzelcom w Zabłotcach w pow. jarosławskim przyszedł w pomoc i postarał się o rychłe odpisanie podatków;

c) p. Bujnowskiego, wzywający c. k. Rząd, aby pogorzelcom gminy Borowa w pow. Pilzno przyszedł w pomoc z funduszów państwowych.

Nakoniec wskutek wniesionych bezpośrednio do Wydziału krajowego prośb pogorzelców o wsparcia udzielił Wydział krajowy — bądź z oszczędności w rubr. IV-tej, bądź też z funduszu dyspozycyjnego — w czasie od ostatniego sprawozdania na tem miejscu złożonego po dzień dzisiejszy pogorzelcom:

1)	gminy	Bukawina w pow. Bóbrka		90 K
2)	„	Skała w pow. Borszczów		400 „
3)	„	Palikrowy	pow. Brody	180 „
4)	„	Strzemilcze	pow. Brody	30 „
5)	„	Borzęcin	pow. Brzesko	190 „
6)	„	Wola radł.	pow. Brzesko	40 „
7)	„	Brzozów	pow. Brzozów	220 „
8)	„	Ulucz	pow. Brzozów	80 „
9)	„	Jaworzno	pow. Chrzanów	350 „
10)	„	Myślachowice	pow. Chrzanów	200 „
11)	„	Koziejówka ad Ułazów pow. Cieszanów		100 „
12)	„	Brzeżawa pow. Dobromil		90 „
13)	„	Hruszów	pow. Drohobycz	690 „
14)	„	Nahujowice	pow. Drohobycz	180 „
15)	„	Stara wieś	pow. Drohobycz	60 „
16)	„	Rychcice	pow. Drohobycz	100 „
17)	„	Husiatyn	pow. Husiatyn	60 „
18)	„	Olchowczyk	pow. Husiatyn	360 „
19)	„	Jaworów	pow. Jaworów	190 „
20)	„	Krakowiec	pow. Jaworów	20 „
21)	„	Radziechów	pow. Kamionka strumiłowa	140 „
22)	„	Sapieżanka	pow. Kamionka strumiłowa	160 „
23)	„	Milatyn stary	pow. Kamionka strumiłowa	190 „
24)	„	Żelechów wielki	pow. Kamionka strumiłowa	
25)	„	Giedlarowa pow. Łańcut		240 „
26)	„	Leśniowice pow. Lwów		130 „
27)	„	Małnów pow. Mościska		70 „
28)	„	Nadwórna	pow. Nadwórna	500 „
29)	„	Hawryłów	pow. Nadwórna	120 „
30)	„	Hywryłówka	pow. Nadwórna	180 „
31)	„	Rudnik pow. Nisko		500 „
32)	„	Załuczne pow. Nowy targ		80 „
33)	„	Krówniki	pow. Przemyśl	260 „
34)	„	Nowosiółki	pow. Przemyśl	130 „
35)	„	Poździacz	pow. Przemyśl	150 „
36)	„	Popowice	pow. Przemyśl	60 „
37)	„	Medyka	pow. Przemyśl	50 „
38)	„	Chyrzyna	pow. Przemyśl	50 „
39)	„	Hanaczów	pow. Przemyślany	130 „
40)	„	Rozworzany	pow. Przemyślany	50 „

41)	gminy	Sarnki dolne	pow. Rohatyn	670 K
42)	„	Kunaszów		170 „
43)	„	Herbutów		180 „
44)	„	Ujazd		190 „
45)	„	Ruda		140 „
46)	„	Kleszczówna		110 „
47)	„	Dubaniowice	pow. Rudki	70 „
48)	„	Błażowa	pow. Rzeszów	500 „
49)	„	Żerebki szlach.	pow. Skałat	210 „
50)	„	Klusów	pow. Sokal	70 „
51)	„	Perniatycze		50 „
52)	„	Tartaków		100 „
53)	„	Kopytów		
54)	„	Tartakowiec		100 „
55)	„	Sielec	pow. Stanisławów	200 „
56)	„	Zawadka	pow. Turka	100 „
57)	„	Sassów	pow. Złoczów	200 „
58)	„	Hnizdyczów	pow. Żydaczów	170 „
59)	„	Touste	pow. Skałat	190 „

Sprawy tyczące się ustawodawstwa cywilnego lub karnego.

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 12. października 1907, wzywająca c. k. Rząd, aby zarządził, co należy, celem ścisłego przestrzegania przepisów ustawy z dnia 6. lutego 1869 Nr. 18 dz. p. p. o zawiadamianiu wierzycieli hipotecznych o wielkich wydzieleniach parcel, należących do majętności hipotecznie obciążonych.

Mimo przypomnienia z dnia 6. lutego 1908 do LW. 14.134 nie otrzymał dotąd Wydział krajowy zawiadomienia o decyzyi c. k. Rządu w tej sprawie.

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 12. października 1907, wzywająca c. k. Rząd, aby wziął pod rozwagę potrzebę wydania rozporządzenia wykonawczego do ustawy z 2. stycznia 1894 dz. u. kr. Nr. 16 w porozumieniu z Wydziałem krajowym celem przyspieszenia postępowania przy wcielaniu parcel rustykalnych do kompleksu tabularnego za równoczesnem lub poprzedzającem wydzieleniem z tegoż kompleksu gruntów równej wartości.

Mimo przypomnienia z 6. lutego 1908 do LW. 14.133 nie otrzymał dotąd Wydział krajowy zawiadomienia o decyzyi c. k. Rządu w tej sprawie.

Sprawy tyczące się podatków i należytości.

Uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. października 1907: 1) wzywa się c. k. Rząd,

Wydział krajowy przypomniał załatwienie tej sprawy c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z 20. lutego 1908 LW. 19.104; dotąd jednakże nie otrzymał żadnej odpowiedzi.

aby przy projektowanej reformie ustawy o poborze należytości stemplowych i prawnych uwolnił dokumenta prawne co do zakupna gruntów i budynków dalej dokumenta co do najmu takichże gruntów i budynków, wreszcie podania sądowe w kierunku uzyskania wpisów hipotecznych, a niemniej i same wpisy hipoteczne na rzecz szkół ludowych od opłaty całej należytości stemplowej względnie prawnej, a to nawet w tym wypadku, gdyby drugiej ze stron działających podobne uwolnienie nie przysługiwało; 2) ażeby przyspieszył przedłożenie ustawy reformującej pobór należytości stemplowych i bezpośrednich do ustawodawczego załatwienia.

Należytości prawne wedle poz. tar. 40 ustawy z 13. grudnia 1862 dz. u. p. Nr. 89 od posad służbowych urzędników i sług krajowych.

Wymiary należytości tych, dokonywane od roku 1889 bezpośrednio przez Wydział krajowy, wyniosły w dalszym ciągu:

1) za rok 1906 . . . . . 17.019 K 54 gr.
2) „ „ 1907 . . . . . 17.700 „ 64 „

Z kwot tych pokrył fundusz krajowy na mocy uchwał sejmowych z dnia 20. października 1882 i 15. października 1883 tytułem połowy tych należytości:

ad 1) kwotę . . . . . 7.590 K 37 gr.
ad 2) kwotę . . . . . 7.940 K 06 gr.

Pozostałe reszty ściągnięte zostały z poborów służbowych dotyczących urzędników i funkcyonaryuszów krajowych.

Wychodźtwo.

Uchwała Wys. Sejmu z dnia 11. listopada 1904, którą wezwano c. k. Rząd: 1) aby w jak najkrótszym czasie doprowadził do skutku ustawę zapewniającą emigrantom ochronę; nim zaś ustawa ta wejdzie w życie, tudzież, o ile ochrona i organizacya emigracyi nie da się przeprowadzić w drodze ustawy, aby zapobiegał nadużyciom w drodze systematycznej działalności administracyjnej; 2) aby wszystkimi środkami, którymi rozporządza państwo, ruch emigracyjny skierował na Tryest; 3) ażeby dla ochrony wychodźców z Galicyi od wyzysku w drodze, a zwłaszcza czasowej emigracyi zarobkowej do Niemiec, ustanowił w Mysłowicach

Tylko co do ustępu 3. niniejszej uchwały Wysokiego Sejmu otrzymał Wydział krajowy odpowiedź ze strony c. k. Rządu, a mianowicie c. k. Prezydyum Namiestnictwa wskutek reskryptu J. E. p. Ministra spraw wewnętrznych z 19. czerwca 1907 L. 24.382 oznajmiło Wydziałowi krajowemu odezwą z 20. sierpnia 1907 L. 15.298/pr., że — według zawiadomienia c. i k. Ministerstwa spraw zewnętrznych — do c. i k. Konsulatu austro-węgierskiego we Wrocławiu przydzielono urzędnika, władającego językiem polskim i ruskim.

albo we Wrocławiu agenta konsularnego rozumiejącego po polsku i rusku.

Udzielenie zasiłku w celu zbadania stanu i warunków emigracyi polskiej w Brazylii.

Centralne Towarzystwo rolnicze w Królestwie polskiem de dato Warszawa 16. października 1907 wystosowało do c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie i do Zarządu głównego Towarzystwa „Kółek rolniczych“ we Lwowie, pismo następującej treści:

„Według ostatnich informacyi z Brazylii rząd brazylijski rozpoczyna nową akcyę kolonizacyjną na wielką skalę, połączoną z bezpłatnym przewozem emigrantów. Rząd brazylijski prowadzi obecnie układy z towarzystwami przewozowemi. Z chwilą, kiedy układy te zostaną ukończone, ziemie polskie staną się znowu terenem szkodliwej akcyi agentów przewozowych, a lud nasz padnie znowu ofiarą przesadnych i niczem nieuzasadnionych obietnic. Słowem — grozi nowy wybuch znanej z przed kilkunastu laty gorączki brazylijskiej.

Gorączce tej można jedynie w pewnej mierze przeciwdziałać przez zebranie dokładnych danych faktycznych, dotyczących zamierzonej kolonizacyi. W celu zebrania rzeczonych danych, Komitet centralnego Towarzystwa rolniczego postanowił delegować do Brazylii znanego literata i publicystę warszawskiego p. Ludwika Włodka, zajmującego się sprawami emigracyjnemi, który przed rokiem jeździł do Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej w celu zbadania stanu tamtejszej emigracyi polskiej.

Centralne Towarzystwo rolnicze wkłada na p. Włodka obowiązek opracowania szczegółów dotyczących: 1) obszaru ziem, przeznaczonych dla kolonizacyi; 2) rodzaju gruntów w działkach kolonizacyjnych (stepy, czy lasy dziewicze); 3) warunków, na których rząd brazylijski kolonistów osadzać będzie; 4) stanu dróg i komunikacyi, łączących te działki z ośrodkami handlu i przemysłu; 5) stanu ekonomicznego obecnych kolonii polskich w Brazylii; 6) wyjaśnienia kwestyi, czy ilość emigrantów, którzy mają być sprowadzeni z Europy, odpowiada ściśle ilości rozporządzalnych działek kolonizacyjnych.

W przekonaniu, że sprawa emigracyi brazylijskiej w równej mierze obchodzi wszystkie dzielnice dawnej Polski i wszystkim zagraża, przedewszystkiem zaś obchodzi rolników, Komitet centralnego Towarzystwa rolniczego ma zaszczyt zwrócić się do Szanownych Panów z zapytaniem, czy Centralne Towarzystwo gospodarcze nie zechciałoby się przyczynić pewną ofiarą finansową do zainicyowanej przez nas podróży p. Włodka do Brazylii.

Ogólny kosztorys podróży obliczony został na 2.000 rb., z czego 1.000 rb. przypadłoby na rzecz organizacyi rolniczych, do których się zwracamy, Centralnego Towarzystwa gospodarczego we Lwowie, Towarzystwa Kółek rolniczych we Lwowie i Towarzystwa rolniczego w Krakowie.

W razie przychylnego przyjęcia naszej propozycyi, prosimy o przysłanie na nasze ręce: 1) wyznaczonego subsydyum pieniężnego; 2) legitymacyi, stwierdzającej, że p. Włodek jest także delegatem Towarzystwa gospodarczego; 3) instrukcyi, względnie kwestyonaryusza, na jaki Panowie będą pragnęli otrzymać odpowiedź. W zamian za otrzymane subsydyum p. Włodek obowiązuje się przedstawić Szanownym Panom obszerny memoryał, zawierający sprawozdanie z rezultatów jego badań i spostrzeżeń.

Na zakończenie pozwalamy sobie zwrócić uwagę, że sprawa jest pilna, delegat nasz bowiem wyrusza do Brazyli w początkach listopada r. b.

W oczekiwaniu łaskawej odpowiedzi, kreślimy się z wysokim szacunkiem

Komitet Centralnego Towarzystwa rolniczego".

Sprawę powyższą zakomunikowały wspomniane Towarzystwa Wydziałowi krajowemu z prośbą o udzielenie z funduszów krajowych pomocy w oznaczonym celu.

Wydział krajowy, uznając też w pełni praktyczną doniosłość podjętej akcyi również dla kraju naszego, uchwałą z dnia 29. października 1907 do LW. 107.019 wyasygnował z funduszu dyspozycyjnego na ręce c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie kwotę 500 kor. tytułem zasiłku dla zbadania stanu i warunków emigracyi polskiej do Brazylii, w przypuszczeniu, że także Towarzystwa gospodarskie przyczynią się jakimś stosownym datkiem na ten cel i że udzielą w swoim czasie Wydziałowi krajowemu do wiadomości sprawozdanie z rezultatów badań i spostrzeżeń osiągniętych w niniejszej sprawie.

Odpis

odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie z dnia 17. września 1907 l. 11971/pr. do Wydziału krajowego.

Na odezwę z dnia 24. stycznia 1906 LW. 57.938/05 w sprawie wykonania nowej ustawy o dostarczaniu podwód dla wojska oznajmiam Wydziałowi krajowemu wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa obrony krajowej z 31. maja 1907 Präs. Nr. 728/XVII, że tak toż Ministerstwo dla zakresu administracyi obrony krajowej, jak i państwowe Ministerstwo wojny dla zakresu administracyi armii wydało dla podległych organów stosowne wskazówki, aby przy zabezpieczaniu podwód w drodze najmu (Selbstmiete) traktowały z reguły bezpośrednio z dostawcami i nie posługiwały się wogóle zawodowymi pośrednikami, jeśliby zaś w pewnym konkretnym przypadku usługi osób pośredniczących okazały się niezbędne, aby się przytem zwracały do takich osób, które same są dostarczycielami podwód, a zarazem ze względu na swoje społeczne stanowisko albo z mocy specyalnej delegacyi przez dostarczycieli mogą być uważane jako ich mężowie zaufania. Zarządzono także, aby w takich przypadkach wypłata umówionego wynagrodzenia poszczególnym dostawcom podwód odbywała się w obecności męża zaufania przez sam oddział wojska, przez co ukrócenia dostawiających przez osobę pośredniczącą zdają się być możliwie wykluczone.

Ponieważ w dochodzeniach, w tej mierze przeprowadzonych, skonstatowano, że poszczególne oddziały wojska swoje zapotrzebowania podwód zaspakajają zwykle w sposób zadowalający w konsorcyach posiadaczy włościańskich gospodarstw, zaleciło c. k. Ministerstwo obrony krajowej zwrócić uwagę Wydziału krajowego na to już obecnie istniejące znoszenie się między poszczególnymi oddziałami wojska z jednej a związkami właścicieli gospodarstw z drugiej strony, a to celem użycia swego wpływu, aby sprawa asocyacyi w tym kierunku w kraju się rozwijała.

Zarazem poleciło Ministerstwo obrony krajowej oddziałom wojska, aby przy bezpośredniem najmowaniu podwód (Selbstmiete) uwzględniały tego rodzaju związki gospodarzy, o ile istnienie ich jest wiadome, a posługiwanie się nimi nie koliduje z interesami wojska.

Do wydania dalej idących zarządzeń nie widziało c. k. Ministerstwo obrony krajowej powodu, ponieważ zastrzeżone ustawą o podwodach uprawnienie bezpośredniego najmowania podwód (Selbstmiete) obejmuje w sobie także prawo zaspakajania

zapotrzebowania podwód w drodze prawno-prywatnej umowy z którąkolwiek osobą i za każdą zapłatę nieprzekraczającą miarę ustawowego wynagrodzenia.

Z tego też powodu nie można było także nakładać obowiązku używania pośrednictwa gmin, o ile to nie jest przepisane postanowieniami rozporządzenia wykonawczego do ustawy o podwodach.

Co do poruszonej przez Wydział krajowy zmiany norm o podwodach dla urzędników cywilnych, toczą się jeszcze rokowania między interesowanemi Ministerstwami.

Relacyę Wydziału powiatowego w Kołomyi z 30. września 1905 L. 4.343 zwraca się.

C. k. Namiestnik:

Potocki, w. r.

Odpis

odezwy c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie z dnia 2. marca 1908 l. 19316/X do Wydziału krajowego.

Odnośnie do udzielonego tu odezwą z dnia 4. lutego 1908 L. 11.111 wniosku posła p. Oleśnickiego w sprawie zaprowadzenia w c. k. urzędach pocztowych w Galicyi wschodniej święcenia dwóch pierwszych dni świąt Bożego Narodzenia i Zmartwychwstania Pańskiego obrządku grecko-katolickiego tak samo, jak święcone są te dnie świąteczne obrządku łacińskiego, t. j. ograniczenia godzin urzędowych, oznajmia Dyrekcya poczt i telegrafów, co następuje:

Wedle końcowego ustępu punktu III. rozporządzenia c. k. Ministerstwa handlu z 10. listopada 1898 L. 53.676 (dz. r. P. i T. Nr. 114 ex 1898) mogą Dyrekcye poczt i telegrafów wogóle święta, z uwzględnieniem stosunków miejscowych i zmniejszonego ruchu pocztowego zezwalać na pewne ulgi w służbie pocztowej.

Reskryptem zaś z dnia 25. lipca 1906 L. 2.427 ex 1906 pozostawiło c. k. Ministerstwo handlu c. k. Dyrekcyi poczt i telegrafów ocenę, jakie i w jakich rozmiarach ulgi w służbie pocztowej w powszechnych dniach świątecznych mogą być przyzwolone, z uwzględnieniem jednak stosunków miejscowych i ruchu pocztowego, oznajmiając równocześnie, że nie widzi się spowodowanem do wydania rozporządzeń przekraczających powyższe zasadnicze postanowienia.

Na podstawie powyższych rozporządzeń i wskazówek ogranicza c. k. Dyrekcya poczt i telegrafów służbę pocztową w dnie świąt Bożego Narodzenia i Wielkiejnocy obrządku łacińskiego do godzin urzędowych, przepisanych dla dni niedzielnych.

Podobne zarządzenie odnośnie do tychże świąt obrządku gr. kat. nie byłoby wskazane, gdyż, jak stwierdzono, ruch pocztowy w tych dniach mało się różni od ruchu normalnego. — Chcąc jednak umożliwić personalowi obrządku gr. kat. święcenie tych dni, poleciła Dyrekcya naczelnikom wszystkich urzędów pocztowych tak we wschodniej jak i zachodniej Galicyi, aby funkcyonaryuszy pocztowych obrządku gr. kat. zwalniali w miarę możności w wielkie święta tegoż obrządku od pełnienia służby.

Seferowicz, w. r.

LW. 40.400/08. We Lwowie, dnia 15. maja 1908.

Aleg. 2

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie odnowienia król. zamku na Wawelu.

Wysoki Sejmie!

Postępując w myśl uchwał Komitetu, powołanego dla odnowienia król. zamku na Wawelu, wykonało kierownictwo restauracyi zamku w czasie od 1. października 1906 do 1. kwietnia 1908 r. następujące roboty:

A) roboty techniczne:

1. Wszelkie badania architektoniczne odsłoniętych ścian z tynków, co było potrzebne do wykonania projektów restauracyi.

2) Ponieważ ściany i sklepienia piwnicy, (którą odkryło się w podworcu zamkowym przy południowem skrzydle krużganków, a jest ona resztą dawnego, dziś nie istniejącego zamku), która została przykrytą warstwą asfaltową, po wyschnięciu zaczęły się sypać i całemi płatami odpadać — wyrestaurowano dokładnie wszystkie słabe części, czego poprzednio w stanie zupełnego zawilgocenia piwnicy widzieć nie było można.

3. Wymieniono cały fundament pod narożnym południowym filarem krużganków południowego skrzydła i przemurowano tenże do wysokości sklepienia parteru.

4. Wymieniono ciosy cokołu w połowie tejże części krużganków, które były wygnite.

5. Zbadano na całej przestrzeni południowych krużganków ich fundamenta zapomocą studzien cembrowanych, wzmocniono je odpowiednio nowymi ciosami.

6. Ustawiono rusztowanie do ośmiu przęseł krużganków tegoż skrzydła i do całej ozdobnej attyki, nad niemi biegnącej.

7. Wykonano wszystkie buksztele na wzór dzisiejszych sklepień dla ponownego zasklepienia parteru i I-go piętra tychże krużganków.

8. Zaszalowano fresk na II-giem piętrze krużganków południowego skrzydła dla zabezpieczenia od uszkodzeń przy zdjęciu starego dachu i osłonięcia przed deszczami podczas odnowienia tej części krużganków.

9. Zrobiono odlewy gipsowe wszystkich rzeźbionych części przy krużgankach południowego skrzydła w dwóch egzemplarzach jako modele dla kamieniarzy.

10) Wykonano próbny model trzech przęseł stropu dla krużganków II-go piętra w dwóch waryantach z polichromią i powieszono go na suficie krużganków.

11) Odbito tynki na południowej ścianie dawnych kuchni królewskich i stajni dla zbadania tegoż muru.

B) roboty biurowe:

1. Wykonano model drewniany w skali 1 : 50 całego zamku według historycznego jego rozwoju na zasadzie szczegółowych projektów odnowienia, wykonanych przez biuro kierownictwa.

2. Wykonano wszystkie szczegółowe rysunki w naturalnej wielkości dla kamieniarskiej roboty do odnowienia krużganków południowego skrzydła.

3. Projekt stropu modrzewiowego krużganków II-go piętra i szczegółowe rysunki do tegoż.

4. Projekta przykrycia dachu kolorową dachówką i projektu posadzek do krużganków — oraz oszklenia okien.

5. Projekta dachu żelaznej i drewnianej konstrukcyi.

6. Projekta zakończenia podworca zamkowego, szkice na nową rezydencyę cesarską i szkice rozmieszczenia rezydencyi w starym zamku.

Ilość wykonanych w tym czasie rysunków odnoszących się do punktów 1—6 280 sztuk.

7. Wykonano uzupełnienie odlewów gipsowych części rzeźbionych krużganków południowego skrzydła jako modele dla kamieniarzy.

8. Wykonano modele na rzeźbione części do stropu nowego stropu nad krużgankami II-go piętra.

9. Przeprowadzono niwelacyę całego wzgórza Wawelu ze stokami w połączeniu z niwelacyą ulic, oraz wygotowano plan tejże niwelacyi.

10. Zamówiono dach żelaznej konstrukcyi w fabryce „Akcyjne Towarzystwo fabryki maszyn L. Zieleniewski w Krakowie“, strop modrzewiowy krużganków II-go piętra w parowej fabryce stolarskiej Roman Muranyi w Krakowie, roboty kamieniarskie u firmy Cekiera & Kozłowski w Krakowie, roboty rzeźbiarskie u Władysław Druciaka i Władysława Eljasza rzeźbiarzy w Krakowie.

Wszystkie powyższe prace biurowe zostały wykonane przez biuro restauracyi królewskiego zamku na Wawelu, którego skład w roku 1907 był następujący:

Kierownik restauracyi architekt Zygmund Hendel, architekt Kazimierz Wyczyński.

Inspicyent restauracyi i zarządca zamku budowniczy Aleksander Denker.

Rysownicy: Ludwik Szuch, Władysław Żyliński (pracował po dzień 1. czerwca 1907).

Czasowi urzędnicy techniczni: Wacław Pawlik (pracował po dzień 1. maja 1907), Franciszek Piszczek (pracował przez 6 miesięcy), Eugenia Nynkowska (pracowała przez 5 miesięcy).

Pomocnik manipulacyjny: Leon Nalborczyk.

Zygmunt Pałasiński (pracował do 1. stycznia 1907), zawodowy fotograf, wykonał odbitki z 285 klisz ze zdjęć ubikacyi i widoków zamkowych, które poprzednio wykonał.

Do obsługi biura i utrzymania porządku w gmachu zamku był woźny Stanisław Batuk i trzech stróżów: Wincenty Marchewka, Michał Przybyl i Stanisław Samek.

Program prac mających się wykonać do końca roku 1908.

1. Rozebranie dzisiejszych, pierwotnych arkard i ich omurowań, a natomiast postawienie nowych kolumn i części kamiennych w całych krużgankach południowego skrzydła, t. j. na ośmiu przęsłach, oraz postawienie z nowych ciosów attyki nad tymiż krużgankami.

2. Zmontowanie nowego dachu żelaznej konstrukcyi i przykrycie kolorową dachówką, oraz zmontowanie stropu kasetonowego modżewiowego na całem skrzydle.

3. Wykonanie polichromii stropu na przestrzeni trzech arkad krużgankowych, oraz odnowienie fresku pod tymże.

4. Przygotowanie projektów nowej rezydencyi Jego Cesarskiej Mości i projektu rozmieszczenia rezydencyi w starym zamku.

5. Przygotowawcze prace do dalszego odnowienia zamku.

Dla przedstawienia Wysokiemu Sejmowi dokładnego obrazu kosztów odnowienia król. zamku na Wawelu, podaje Wydział krajowy poniżej pod A) szczegółowy wykaz wydatków, poniesionych po dzień 30. marca 1908 r. z powodu ewakuacyi zamku Wawelskiego, jakoteż wykaz tych wydatków, które z tego tytułu ponieść jeszcze będzie musiał fundusz krajowy na rzecz skarbu wojskowego do 31. grudnia 1909 r., w którym to terminie reszta budynków i gruntów na Wawelu ma być przez wojsko opróżnioną i krajowi w posiadanie oddaną, a pod B) wykaz wydatków po dzień 30. marca 1908, spowodowanych samą restauracyą zamku.

L. p.	Poszczególnienie.	Szczegółowo		Razem	
		K	g	K	g
	A) Koszta ewakuacyi.				
1	Kupno realności w Krakowie l. k. 33 wraz z należytością od kontraktu . . .	52.428	26		
2	Kupno gruntu w Oleszy	195.050	—		
3	Dziewięć rat wypłaconych skarbowi wojskowemu na budowę koszar	2,325.000	—		
4	Na adaptacyę traktu skarbowi wojskowemu .	12.000	—		
5	Ryczałt jednorazowy skarbowi wojskowemu na czyszczenie kanałów	4.000	—		
6	Gminie miasta Krakowa na roboty około dróg, wodociągów i t. p.	125.000	—		
7	Gminie miasta Krakowa subwencya na budowę kanału do Wisły dla obsłużenia nowych koszar wojskowych	65.000	—		
8	Odsetki bierne od pożyczek na cele ewakuacyi	111.609	95		
9	Koszta podróży i komisye	1.936	08		
10	Za projekty kanałów	342	06		
11	Rzeczoznawcy sądowi	132	39		
12	Prokuratoryi skarbu — koszta spisania umowy	581	08		
13	Odbitki litograficzne, portorya, telegramy, książki i t.	159	99		
				2,893.219	81

L. p.	Poszczególnienie.	Szczegółowo K	g	Razem K	g
	Na powyższe cele wpłynęły następujące dochody:				
1	Subwencya krakowskiej Kasy oszczędności .	800.000	—		
2	Legat ś. p. Kazimierza Rysza (netto) . .	904	63		
3	„ „ ks. Krokowskiego	210	93		
4	„ „ Cypryana Jaworskiego . . .	1.000	—	802.115	56
	Czysty wydatek funduszu krajowego wynosi: . . . . . (z czego odsetki bierne zarachowane pod poz. 8. w kwocie 111.609 K 95 g pokryto z kredytów budżetowych r. 1905, 1906 i 1907).			2,091.104	25
	Dalsze wydatki, ponieść się mające na koszta ewakuacyi:				
1	Dziesiąta rata skarbowi wojskowemu płatna 1. maja 1908	250.000	—		
2	Jedenasta rata skarbowi wojskowemu płatna 1. maja 1909	250.000	—		
3	Dwunasta rata skarbowi wojskowemu płatna 1. października 1909	223.000	—	723.000	—
	Do tego wydatki dotyczczas poniesione j. w.			2,091.104	25
	Ogółem cały czysty wydatek funduszu krajowego z tytułu samej ewakuacyi Wawelu wynosić będzie w r. 1909 . **nie licząc** wydatku na dalsze odsetki od zaciągnąć się mającej pożyczki na pokrycie tego wydatku.			2,814.104	25

L. p.	Poszczególnienie.	Szczegółowo K	Szczegółowo g	Razem K	Razem g
	B) Koszta restauracyi.				
1	Adaptacya mieszkania dyrektora Hendla (brutto)	6.951	88		
2	„ „ inspicyenta Denkera .	1.305	69		
3	Roboty studniarskie i wodociągowe z materałem	1.730	42		
4	Roboty murarskie i kamieniarskie z materyałem	61.264	28		
5	Roboty ciesielskie z materyałem i naprawa dachu	30.611	84		
6	Roboty stolarskie z materyałem . . .	1.014	25		
7	„ ślusarskie „ „ . . .	2.752	19		
8	„ blacharkie	718	62		
9	„ malarskie i lakiernicze . . .	84	02		
10	„ szklarskie	538	48		
11	„ ziemne i brukarskie	2.088	35		
12	Sprzęty i narzędzia budowlane . . .	2.419	42		
13	Plany, kosztorysy, modele, odlewy i atélier fotograficzne	15.475	99		
14	Inwentarz (sprzęty, książki etc.). . . .	3.378	63		
15	Opał i światło	4.952	90		
16	Płace personalu i służby	54.278	17		
17	Zaliczka na płacę inspicyenta Denkera (zwrotna)	2.400	—		
18	Koszta komisyjne	1.475	16		
19	Koszta przesiedlenia do Krakowa pp. Hendla i Denkera	1.012	70		
20	Wydatki administracyjne	4.612	48		
21	„ kancelaryjne	2.760	96		
22	Rozmaite pomniejsze	1.124	15	202.950	58

L. p.	Poszczególnienie.	Szczegółowo K	Szczegółowo g	Razem K	Razem g
	Na pokrycie tych wydatków służą:				
1	Kredyt budżetowy fund. kraj. z r. 1906 (rubr. XIV. poz. 531 a)	100.000	—		
2	Kredyt budżetowy fund. kraj. z r. 1907 (rubr. VI. poz. 22)	100.000	—		
3	Dotacya Najwyższego Dworu (I. i II. rata) .	200.000	—		
4	Zwrot od dyrektora Hendla nadwyżki wydatków poniesionych na adaptacyę jego mieszkania	951	88		
5	Częściowy zwrot zaliczki na płacę inspicyenta Denkera	720	—		
6	Zwrot nadpłaty poborów	100	—		
7	Dochód z kart wstępu na zamek . . .	3.322	—		
8	Dochód ze sprzedaży starego materyału budowlanego, (cegły, żelaza, drzewa etc.) .	865	17		
9	Zwrot kosztów sporządzania planów . .	32	55		
10	Legat ś. p. Kudasiewicza na restauracyę Wawelu	372	11		
11	Rozmaite drobne dochody	169	30	406.533	01
	W porównaniu z wydatkami j. w. . . .			202.950	58
	Przewyżka dochodów . .			203.582	43
	przeniesiona do dalszej dyspozycyi na rok 1908 (L. W. 31913/908).				

Na rzecz odnowienia król. zamku na Wawelu istnieją następujące legaty:

Cypryana Jaworskiego 1000 K. Konstantego Mireckiego 50.000 rubli, Kazimierza Rysza 1000 K, ks. Dr. Józefa Krokowskiego 180 K, Józefa Kudasiewicza 400 K, Karola Berke'go 2000 K.

Legaty Kazimierza Rysza, Józefa Krokowskiego, Józefa Kudasiewicza zostały już zrealizowane, — zrealizowanie legatów Cypryana Jaworskiego i Karola Berke'go jest w toku; legat Konstantego Mireckiego z Radomia w Królestwie polskiem wskutek toczącego się jeszcze sporu o unieważnienie testamentu ś. p. Konstantego Mireckiego dotychczas nie mógł być zrealizowany.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie odnowienia król. zamku na Wawelu.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński** w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

L. W. 104.120/07. We Lwowie, dnia 12. listopada 1907.

Aleg. 3

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia etatu urzędników oddziału rachunkowego i o petycyi aplikantów Wydziału krajowego.

Wysoki Sejmie!

Stały wzrost czynności oddziału rachunkowego Wydziału krajowego skłania Wydział krajowy do przedstawienia Wysokiemu Sejmowi potrzeby powiększenia etatu osób w tym oddziale.

Ostatnia znaczniejsza organizacya etatu oddziału rachunkowego, dokonana uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 2. kwietnia 1892, a więc przeszło przed 15 laty, ustanawiała następujący etat: 1 dyrektor, 1 zastępca dyrektora, 7 rewidentów, 10 adjunktów, 1 archiwista, 1 protokolista, 8 oficyałów, 8 asystentów, 12 praktykantów, 3 aplikantów — razem 52 osób.

Po tej organizacyi zaszły wprawdzie pewne zmiany, były to jednak stosunkowo zmiany nieznaczne i tak: uchwałą z dnia 7. lutego 1894 utworzył Wysoki Sejm dla nadzoru nad gminami 1 posadę adjunkta i posadę asystenta, a uchwałą z dnia 30. czerwca 1902 również dla nadzoru nad gminami 1 posadę adjunkta, wreszcie uchwałą z 11. listopada 1904 2 posady rewidentów i 7 posad aplikantów z równoczesnem jednak zwinięciem 9 diurn, dzisiejszy przeto etat obejmuje: 1 dyrektora, 1 zastępcę dyrektora, 9 rewidentów, 12 adjunktów, 1 archiwistę, 1 protokolistę, 8 oficyałów, 9 asystentów, 12 praktykantów, 10 aplikantów — razem 64 osób.

W czasie od roku 1892 do końca roku 1906 wzrosły czynności oddziału rachunkowego w następującym stosunku:

1) Z końcem roku 1892 było 267 funduszów, z końcem 1906 roku 446, przybyło przeto 179 funduszów, czyli 67%.

2) W roku 1892 było w protokole rachunkowym 32.173 exhibitów, w roku 1906 54.815, przybyło więc 22.642, czyli 70%.

3) W roku 1892 było artykułów kasy krajowej 28.429, w 1906 roku 50.362, przybyło więc 21.933, czyli 77%.

W podobnym stosunku wzrosła ilość artykułów w dziennikach c. k. kas rządowych.

4) W roku 1892 wynosił obrót kasowy (dochody, wydatki, zapasy) 143,963.515 K, w 1906 roku 337,406.642 K, zwiększył się przeto o 193,443.127 K, czyli 134%.

Z powyższych dat okazuje się, że agendy oddziału rachunkowego w tym 14-letnim peryodzie wzrosły przeciętnie o 87%, natomiast personal zwiększył się w tym czasie tylko o 15%, gdyż w roku 1892 było urzędników i aplikantów 52, dyetaryuszy 37, razem 89 osób, zaś w roku 1906 urzędników i aplikantów 64, dyetaryuszy 39, razem 103 osób, więcej przeto o 14 osób, czyli 15%.

Cyfry te wskazują, jak szybkim i znacznym był w tych 14 latach wzrost czynności rachunkowych przy równoczesnem stosunkowo skromnem powiększeniu personalu, z którego nadto wydzielono w tym czasie 7 sił na utworzenie osobnego biura rachunkowego melioracyjnego, zastępując te siły dyetaryuszami.

Olbrzymi ten wzrost czynności wywołany został powstaniem w tym czasie całego szeregu nowych spraw. W szczególności przybyło w tym 14-letnim peryodzie: 1) biuro kolejowe i fundusz kolejowy, 2) biuro patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek, 3) biuro mleczarskie, 4) biuro pośrednictwa pracy, 5) biuro włości rentowych, 6) 125 nowych dojazdów kolejowych, 7) 6 nowych warsztatów betonowych, 8) fundusz sierocy (przeszło 500 kont osobowych), 9) pożyczka kanałowa i rzek karpackich (13,150.000) 10) kursa pisarzy gminnych, 11) karty myśliwskie, 12) rachunki z restauracyi zamku na Wawelu, 13) 12 nowych szpitali prowincyonalnych, 280 zagranicznych, 14) klinik szpitalnych 8, 15) okręgi sanitarne, 16) 19 nowych szkół rolniczych, 17) 68 nowych szkół i zakładów subwencyonowanych, 18) sprawy komisyi agrarnej, 19) sprawy licencyonowania bubajów.

Przytoczyliśmy tylko ważniejsze momenta, wykazujące dowodnie, iż czynności oddziału rachunkowego od czasu jego organizacyi w roku 1892 wzrosły tak znacznie, że organizacya ta dzisiejszym potrzebom zadosyć uczynić już nie może i że pozostawienie jej bez zmiany musiałoby koniecznie odbić się niekorzystnie na dokładności lub szybkości załatwiania spraw. Naturalnie następstwem tak szybko z roku na rok rozwijającej się czynności oddziału rachunkowego jest także coraz częstsza potrzeba komisyi rachunkowych we wszystkich działach, a jednak mimo uznania tej potrzeby coraz trudniej można oderwać siły, potrzebne koniecznie do pełnienia służby na miejscu.

Wobec tego stanu Wydział krajowy, odpowiedzialny za dokładność, sprężystość i szybkość administracyi, widzi się zmuszonym zaproponować Wysokiemu Sejmowi powiększenie etatu urzędników oddziału rachunkowego o 8 posad, a mianowicie: o 1 rewidenta, 2 oficyałów, 3 asystentów i 2 praktykantów — tak, iż według tej propozycyi składałby się oddział rachunkowy: z 1 dyrektora, 1 zastępcy dyrektora, 10 rewidentów, 12 adjunktów, 1 archiwisty, 1 protokolisty, 10 oficyałów, 12 asystentów, 14 praktykantów i 10 aplikantów.

W związku z proponowaną zmianą etatu urzędników oddziału rachunkowego pozostaje załatwienie przekazanej Wydziałowi krajowemu petycyi aplikantów rachunkowych Wydziału krajowego.

Na posiedzeniu z dnia 10. października 1907 powziął Wysoki Sejm między innemi następującą uchwałę: „Petycyę aplikantów Wydziału krajowego, wniesioną 16. września 1907 do L. 2.321, przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia przy układaniu projektu budżetu na rok 1908“.

Aplikanci rachunkowi w swej petycyi upraszają: 1) o zniesienie XII. rangi urzędników rachunkowych, t. j. praktykantów, 2) o zmianę tytułu „aplikantów“ na „praktykantów“ i 3) o podwyższenie adjutów.

Dla wyjaśnienia Wydział krajowy zaznacza, że w oddziale rachunkowym najniższą rangą urzędników stałych jest ranga XII., obejmująca praktykantów. Do rangi tej przywiązane są po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 16. marca 1907 następujące pobory: płaca 1200 kor., dodatek aktywalny 576 kor., prawo do dwóch dodatków 3 letnich po 200 kor. rocznie, a nadto 2 dodatki z tytułu starszeństwa, t. j. pierwszy po 12, a drugi po 15 latach służby na tej posadzie, każdy o 200 kor. rocznie. Aplikanci oddziału rachunkowego nie są s t a ł y m i urzędnikami, nie mają prawa do pięcioleci ani do emerytury, a zamiast przysięgi składają przyrzeczenie; stanowią oni niejako przejściowy stopień między dyetaryuszami a urzędnikami stałymi, adjutum ich wynosi 1000 kor., po 3 latach 1200 kor. a po 5 latach 1500 kor.

Chcąc uwzględnić życzenia ich w petycyi zawarte, należałoby znieść rangę XII., t. j. praktykantów i kategoryę aplikantów, a natomiast wprowadzić praktykantów z adjutami, w takim razie pierwszym stopniem urzędników stałych byliby asystenci w XI. randze z poborami: płaca 1600 kor., dodatek aktywalny 576 kor., z prawem do trzech dodatków 3 letnich po 200 kor. rocznie. Tego rodzaju zmiana byłaby niewątpliwie korzystną dla tych, którzy są w tej chwili aplikantami, nie byłaby jednak korzystną dla

nowo wstępujących do służby, nie zachęcałaby też do wstępowania do służby krajowej, a tem samem nie byłaby ze względów służbowych wskazaną.

Wydział krajowy przeto wobec tych dwóch żądań przychylnie nie może się oświadczyć.

Natomiast uwzględniając, że kwota 1000 kor. rocznie przy dzisiejszych stosunkach drożyźnianych, panujących we Lwowie, jest za szczupłą, dalej z uwagi, że kwota ta częstokroć jest niższą od rocznego wynagrodzenia dyetaryusza, a wreszcie wobec wyraźnego brzmienia uchwały Wysokiego Sejmu, polecającej Wydziałowi krajowemu możliwe uwzględnienie petycyi przy układaniu projektu budżetu na rok 1908, proponuje Wydział krajowy podwyższyć adjuta wszystkich aplikantów Wydziału krajowego, t. j. aplikantów oddziału rachunkowego, aplikantów manipulacyjnych i aplikanta w biurze pośrednictwa pracy w ten sposób, że adjutum to ma wynosić 1200 kor., po trzech latach służby 1400 kor., a po 5 latach służby 1600 kor. i wniosek ten Wysokiemu Sejmowi do uchwały przedstawia. Proponując zaś równocześnie Wysokiemu Sejmowi powiększenie etatu urzędników oddziału rachunkowego o posad 8, polepsza Wydział krajowy znacznie bardzo na przypadek przyjęcia tej propozycyi także ich stosunki awansowe, gdyż 8 aplikantów rachunkowych będzie mogło uzyskać stałe posady praktykantów w XII. randze.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje niniejsze sprawozdanie do wiadomości.

II. Sejm pomnaża etat urzędników oddziału rachunkowego o: 1 posadę rewidenta w VIII. randze, 2 posady oficyałów w X. randze, 3 posady asystentów w XI. randze, 2 posady praktykantów w XII. randze z poborami i prawami uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 16. marca 1907 dla tych rang unormowanymi.

III. Zmieniając częściowo uchwałę etatową z dnia 17. listopada 1905, Sejm postanawia: adjuta aplikantów oddziału rachunkowego, oddziału manipulacyjnego i aplikanta w biurze pośrednictwa pracy wynosić będą po 1200 kor. rocznie, po 3 latach służby po 1400 kor. rocznie, a po 5 latach służby na tej samej posadzie po 1600 kor. rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

LW 110737/07. We Lwowie, dnia 8. listopada 1907.

Alg. 4

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia w etacie technicznym Wydziału krajowego posady inżyniera architekty i posady inżyniera mechanika.

Wysoki Sejmie!

Sprawa utworzenia posady inżyniera dla spraw budowlanych w Wydziale krajowym była już kilkakrotnie przedmiotem obrad Wysokiego Sejmu.

Przedkładając w roku 1892 Wysokiemu Sejmowi wnioski w sprawie reorganizacyi oddziału techniczno-drogowego, proponował Wydział krajowy utworzenie prowizorycznego organu technicznego dla spraw w zakres budownictwa wchodzących i wyznaczenie na ten cel kredytu w kwocie 10.000 koron.

Wysoki Sejm uchwałą z 1. kwietnia 1892 przyjął z małemi zmianami projektowany etat służby techniczno-drogowej, co do utworzenia jednak fachowego organu dla budownictwa podzielił zapatrywanie komisyi drogowej, która nie uważając wówczas utworzenia tego organu za konieczne, a nadto licząc się z trudnem położeniem finansowem kraju, powstrzymała się z wnioskiem utworzenia tego organu.

Wydział krajowy, licząc się ze stanowiskiem, zajętem w tej sprawie przez Wysoki Sejm, wstrzymał się w następnych latach z ponowieniem swego dawnego wniosku, sprawa jednak wróciła pod obrady Wysokiego Sejmu z inicyatywy interesowanych kół fachowych, a mianowicie wskutek petycyi Towarzystwa politechnicznego we Lwowie, wniesionych w latach 1896 i 1897. Na skutek tych petycyi Wysoki Sejm uchwałami z 8. lutego 1896 i 12. lutego 1897 polecił Wydziałowi krajowemu przeprowadzić w tej sprawie badania i przedłożyć ewentualne wnioski.

Wydział krajowy podjął badania w kierunkach przez Towarzystwo politechniczne w petycyach wskazanych, a z przeprowadzonych badań nabrał przekonania, że przed zaprojektowaniem stałej organizacyi krajowej służby budowniczej należałoby wypróbować, czy i o ile wobec rozwiniętego w budownictwie specyalizmu stały organ fachowy tym różnorodnym potrzebom i wymaganiom, jakie nowoczesna technika stawia, sprosta i ostateczne załatwienie sprawy oprzeć na wynikach doświadczeniem nabytych.

Wychodząc z tego zapatrywania, przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi w r. 1900 wniosek o upoważnienie go do powierzenia prowizorycznie p. Adolfowi Kamienobrodzkiemu obowiązków architekty Wydziału krajowego i do zawarcia z nim odnośnej umowy. Wysoki Sejm sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości przyjął i uchwałą z dnia 8. lipca 1901 upoważnił go do zawarcia z p. Kamienobrodzkim umowy.

Na mocy tego upoważnienia zawarł Wydział krajowy z p. Kamieniobrodzkim, który faktycznie od r. 1899 obowiązki architekty Wydziału krajowego już pełnił, umowę, i na podstawie tej umowy p. Kamienobrodzki obowiązki architekty Wydziału krajowego do dzisiaj pełni.

Przy współudziale angażowanych w miarę potrzeby czasowo sił pomocniczych nał p. Kamienobrodzki od r. 1899 następujące ważniejsze roboty:

Dla Departamentu I: plany i budowa dworu w Rudzie, dozór i odbiór budowy dworu w Łoszniowie, dozór i odbiór budowy młyna w Czartoryi, plany i wykonanie budowy kościoła w Myszkowicach, odbiór budowy gorzelni w Baworowie, rekonstrukcye, adaptacye lub kolaudacye budynków w Kłodzienku, Kuźminie, Łuce, Szypowcach itd., lustracya budowli miejskich i powiatowych w Samborze, Turce, Nowym Sączu, Jaworowie i Żywcu.

Dla Departamentu II: projektowanie i budowa szkół przemysłowych w Stanisławowie, Kalwaryi, Sułkowicach, Grybowie i Rudkach, projekt stacyi naftowo-ceramicznej przy politechnice we Lwowie, projektowanie 2 domów mieszkalnych w Drohowyżu.

Dla Departamentu III: w Dublanach projektowanie i budowa internatu (rozszerzenie), dwóch domów mieszkalnych dla profesorów, projektowanie niższej szkoły rolniczej, domu folwarcznego, mleczarni, rekonstrukcya budynków folwarcznych i mieszkalnych;

w Czernichowie: rozszerzenie budynków zakładowych, rekonstrukcya budynków folwarcznych, nowy dom mieszkalny dla profesorów, rozszerzenie parku, konserwacya wszystkich budynków;

w Zaleszczykach: projektowanie i budowa zakładu sadowniczego, rozszerzenie fabryki przeróbek owoców;

w Suchodole: nkończenie budowy budynku szkolnego;

w Rzeszowie: budowa szkoły mleczarskiej.

Rekonstrukcya lub odbiór budynków szkolnych w Bereźnicy, Jagielnicy, Kobiernicach, Miłocinie.

Dla Departamentu V: projekt, budowa zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, projekt zakładu dla obłąkanych w Krystynopolu, projekta i budowa szpitali w Samborze, Kołomyi, Zaleszczykach, Złoczowie, N. Sączu, Białej, Kossowie, Nadwórnie, rozszerzenie lub budowa nowych budynków przy szpitalach w Stryju, Sanoku, Husiatynie, Tarnowie, Krośnie, Jaśle, Brzeżanach, Żywcu, Stanisławowie; liczne adaptacye w szpitalach krajowych we Lwowie i Krakowie i prowincyonalnych, projekt kliniki położniczej w Krakowie, kolaudacya budynków powiatowych w Tarnobrzegu, Bóbrce, Horodence, Dolinie, Śniatynie, Czortkowie.

Dla Departamentu VI: konserwacya gmachu sejmowego i żandarmeryi we Lwowie a wreszcie projekt i budowa nowego skrzydła gmachu sejmowego.

Wszystkie te roboty, jakkolwiek bardzo liczne, a do tego tak różnorodne i rozrzucone po całym kraju, wykonane zostały zupełnie dobrze i z korzyścią dla funduszu krajowego. W najbliższej zaś przyszłości projektowane są wielkie bardzo roboty, t. j. zakład dla obłąkanych w Kobierzynie, trzy kliniki we Lwowie, szpitale w Białej i Nadwórnie, dobudowa pawilonów przy szpitalach w Stryju i Stanisławowie, zakład dla nieletnich przestępców w Przedzielnicy.

To ośmioletnie doświadczenie ostatecznie przekonało, że wobec nawału prac w zakres budownictwa wchodzących utworzenie stałego fachowego organu dla spraw budowlanych jest wskazane i że p. Kamieniobrodzki wszystkim wymaganiom na stanowisku architekty Wydziału krajowego w pełnej mierze odpowiada. Skoro zaś posada inżyniera architekty jest potrzebną, przeto niema słusznego powodu odmawiania jej charakteru stałego i utrzymywania nadal w stanie prowizorycznego kontraktowego stosunku służbowego, tem więcej, że architekt Wydziału jako organ władzy powinien być częścią urzędu, a nie stać poza gronem urzędników i być pozbawionym powagi urzędowej, i że należy mu przez nadanie charakteru stałego urzędnika krajowego nadać potrzebną wobec stron powagę, a zarazem postawić w ściślejszej zawisłości od władzy, której jest organem.

Opierając się na powyższym wywodzie, Wydział krajowy przedstawia poniżej Wysokiemu Sejmowi wniosek na utworzenie posady inżyniera architekty z poborami i prawami inżyniera I. klasy w VIII. randze urzędników krajowych.

Ze sprawą utworzenia posady architekty stoi w związku sprawa utworzenia przy Wydziale krajowym posady inżyniera mechanika, przeważna bowiem część wymienionych wyżej zakładów posiada urządzenia mechaniczne, dla których utworzenie stałego organu fachowego uważa Wydział krajowy za konieczne.

I w tej sprawie kierował się Wydział krajowy zasadą, że przed powzięciem ostatecznej decyzyi należy wypróbować, czy i o ile wobec szybkich postępów nowoczesnej w tym kierunku techniki stały organ fachowy wymaganiom jej sprosta, a ostateczne wnioski oprzeć na wynikach doświadczenia.

W tym celu powierzył Wydział krajowy kierownictwo spraw, w dział mechaniki wchodzących, p. Kazimierzowi Kaczanowskiemu, czasowemu inżynierowi krajowego biura kolejowego, posiadającemu fachowe wykształcenie inżyniera mechanika, a który od roku 1898 zajętym był jako konstruktor urządzeń dla kolei lokalnych, dalej jako komisarz odbiorczy w fabrykach, dostarczających materyały nawierzchni, urządzenia mechaniczne i konstrukcye mostowe żelazne dla tych kolei, nadzorując wyrób i przeprowadzając próby dostarczonych materyałów, jako też montowanie konstrukcyi żelaznych. Ponieważ p. Kaczanowski z poruczonych mu czynności wywiązał się dobrze i ze znajomością fachową przedmiotu, poruczył mu Wydział krajowy w roku 1905 kierownictwo nad urządzeniem mechanicznem budujących się wówczas pawilonów zakładu kulparkowskiego. I na tem stanowisku potwierdził p. Kaczanowski, że wiedzą fachową i doświadczeniem zadaniom inżyniera mechanika w pełnej mierze sprostać potrafi.

Zadania te obejmują wybór systemu urządzenia, odpowiadającego najlepiej celowi, dla którego ma być zaprowadzonem, sporządzenie zdjęć i planów budynków, przeznaczonych dla tych urządzeń, wykonanie projektów i kosztorysów, rozpisanie ofert na dostawę, wydanie opinii o wniesionych ofertach pod względem technicznym i cyfrowym cen, sformułowanie kontraktu, kontrola nad wykonaniem i montowaniem urządzeń, przeprowadzenie prób tak poszczególnych maszyn, jak i całych urządzeń, odbiór od przedsiębiorców urządzeń i zarządzenie ich kolaudacyi, a wreszcie załatwianie wypłat i rachunków z przedsiębiorcami w myśl warunków kontraktu. Jak z powyższego widać, zadania są liczne i wymagają fachowej wiedzy i doświadczenia.

Argumenta przytoczone przez Wydział krajowy na uzasadnienie potrzeby utworzenia stałej posady architekty przemawiają w równej mierze za utworzeniem posady inżyniera mechanika, Wydział krajowy ponownie ich przeto nie powtarza, podnosi tylko z nasiskiem, że dział ten szczególnie wymaga prócz uzdolnienia i doświadczenia fachowego, nadto pełnego zaufania do osoby, której ma być powierzony, i poczucia od powiedzialności, jakiej można wymagać tylko od urzędnika ścisłym stosunkiem z władzą związanego.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje niniejsze sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości.

II. Sejm ustanawia w etacie technicznym Wydziału krajowego:

1) posadę inżyniera architekty w VIII. randze urzędników Wydziału krajowego z poborami i prawami określonymi uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 16. marca 1907;

2) posadę inżyniera mechanika w IX. randze urzędników Wydziału krajowego z poborami i prawami określonymi powyższą uchwałą.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński** w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

LW. 107.361/07. We Lwowie, dnia 12. listopada 1907.

Al g. 5

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie ustanowienia w etacie konceptowym urzędników Wydziału krajowego posady wicesekretarza dla spraw rolniczych z równoczesnem zwinięciem posady adjunkta.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 9. lipca 1901 ustanowił Wysoki Sejm w etacie konceptowym urzędników Wydziału krajowego posadę adjunkta dla spraw rolniczych z równoczesnem zniesieniem posady koncepisty, ustanowionej uchwałą sejmową z dnia 17. stycznia 1896.

Ponieważ posada adjunkta utworzoną została jeszcze w roku 1901, przeto dla utrzymania równomiernych stosunków awansowych urzędników konceptowych dla spraw rolniczych z urzędnikami głównego etatu konceptowego Wydziału krajowego, a nadto ze względów słuszności i w interesie samej służby Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek na odpowiednią zmianę w etacie posad fachowo rolniczych i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Zmieniając uchwałę z dnia 9. lipca 1901, Sejm ustanawia w etacie urzędników konceptowych Wydziału krajowego posadę wicesekretarza dla spraw rolniczych z poborami i prawami, określonymi uchwałą Sejmu z dnia 16. marca 1907 dla urzędników VIII. rangi, a równocześnie znosi posadę adjunkta dla spraw rolniczych, ustanowioną uchwałą z dnia 9. lipca 1901.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński** w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

L. W. 33281/07. We Lwowie, dnia 18. marca 1908.

Aleg. 6

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zrównania płac adjunktów krajowych Archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie z płacami urzędników konceptowych Wydziału krajowego.

Wysoki Sejmie!

Adjunkci kraj. Archiwów aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie wnieśli podczas sesyi sejmowej 1907 do Wysokiego Sejmu petycyę o zrównanie ich płac z płacami urzędników konceptowych Wydziału krajowego odpowiedniej rangi, a mianowicie płacy adjunktów archiwalnych I. klasy z płacą adjunktów konceptowych, płacy zaś adjunktów archiwalnych II. klasy z płacą koncepistów Wydziału krajowego.

Petycyę tę odstąpił Wysoki Sejm uchwałą z 18. marca 1907 Wydziałowi krajowemu do sprawozdania i przedstawienia wniosków na najbliższej sesyi sejmowej.

Sprawa zrównania płac adjunktów archiwalnych z płacami odpowiednich rang urzędników Wydziału krajowego była już w r. 1901 przedmiotem sprawozdania Wydziału krajowego, zakończonego wnioskiem uchwalenia nowego etatu płac funkcyonaryuszów archiwalnych, w którym adjunktom archiwalnym I. klasy wyznaczono pobory adjunktów konceptowych, adjunktom zaś II. klasy pobory koncepistów Wydziału krajowego. Sprawozdania tego Wysoki Sejm nie załatwił, uchwalił jednakże w budżecie na r. 1902 wstawione tam na podstawie wspomnianego sprawozdania wyższe pobory dla adjunktów i stróżów archiwalnych, które odtąd co roku w tych podwyższonych kwotach były przez Wydział krajowy do preliminarzy funduszu krajowego wstawiane, a przez Wysoki Sejm uchwalane. W ten sposób płace adjunktów archiwalnych zostały niejako prowizorycznie, budżetowo lecz nie etatowo zrównane z ówczesnymi poborami urzędników konceptowych Wydziału krajowego. Od tego czasu zaszły w etacie płac urzędników Wydziału krajowego znaczne zmiany. Celem wyrównania różnic między poborami urzędników rządowych a poborami urzędników krajowych ustanowił Wys. Sejm uchwałą z 17. listopada 1905, a następnie uchwałą z 16. marca 1907 nowy etat płac urzędników Wydziału krajowego, w którym dodatki aktywalne zostały podwyższone, a w czterech najniższych rangach zaprowadzono dodatki trzechletnie zamiast dotychczasowych pięcioletnich.

Przy tej regulacyi płac urzędnicy krajowych Archiwów aktów grodzkich i ziemskich zostali pominięci, pobory ich przeto, zrównane od r. 1902 faktycznie z ówczesnymi poborami odpowiedniej rangi urzędników konceptowych Wydziału krajowego, są obecnie niższe od unormowanych uchwałą sejmową z 16. marca 1907 poborów tych ostatnich. Różnica leży nie w płacach zasadniczych, ale w dodatkach aktywalnych i w uprawnieniu do uzyskania dodatków do płacy po upływie pewnej ilości lat służby spędzonych na tej samej posadzie. I tak adjunkt konceptowy Wydziału krajowego pobiera dodatek aktywalny w kwocie 960 K., zaś równy mu rangą adjunkt archiwalny I. klasy tylko 600 K., koncepista Wydziału krajowego pobiera dodatek aktywalny w kwocie 768 K., zaś odpowiadający mu rangą adjunkt archiwalny II. klasy tylko 480 K. Nadto tak adjunkci konceptowi jak koncepiści Wydziału krajowego nabywają obecnie prawo do dodatków do płacy po 3 latach służby spędzonych na tej samej posadzie; takich dodatków adjunkci konceptowi mogą uzyskać 4, koncepiści zaś 5, gdy tymczasem adjunkci archiwalni mają prawo tylko do trzech dodatków pięcioletnich.

Uchylenie tych różnic uważa Wydział krajowy tem bardziej za słuszne i wskazane, że zrównanie adjunktów archiwalnych I. klasy z adiunktami konceptowymi, zaś adjunktów archiwalnych II. klasy z koncepistami Wydziału krajowego zostało, jak to wyżej nadmieniono, już od r. 1902 faktycznie przeprowadzone drogą uchwał budżetowych Wys. Sejmu; obecnie więc chodzi już tylko niejako o ulegalizowanie faktycznego stanu rzeczy w drodze uchwalenia nowego etatu płac urzędników i funkcyonaryuszy archiwalnych według normy ustanowionej uchwałą Wys. Sejmu z 16. marca 1907 dla urzędników Wydziału krajowego.

Jeżeli jednak petycya adjunktów archiwalnych o zrównanie ich płac z płacami urzędników konceptowych Wydziału krajowego zasługuje na uwzględnienie tak z powodu wymaganych od tych pracowników wyższych kwalifikacyj naukowych, jak i ze względu na trudną i żmudną służbę, to żadne ważniejsze względy nie przemawiają za uwzględnieniem drugiego żądania petycyi, aby stróżów archiwalnych zrównać co do płacy z woźnymi Wydziału krajowego. Stróże archiwalni pobierają obecnie tytułem płacy 840 K., a nadto 100 K. dodatku aktywalnego i 100 K. dodatku na mundur; pobory te są wprawdzie o 460 K. niższe od poborów woźnych, Wydział krajowy uważa jednak, że różnica ta w poborach jest uzasadnioną w samym rodzaju służby, a nadto mniema, że posady woźnych Wydziału krajowego powinny i nadal pozostać najwyższemi i najlepiej uposażonemi w etacie sług krajowych.

Nadmieniając w końcu, że tak remuneracye Dyrektorów archiwów, jak i adjuta aplikantów pozostawia się w dotychczasowej wysokości — Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Etat płac funkcyonaryuszy krajowych archiwów aktów grodzkich i ziemskich, ustanowiony uchwałami Wys. Sejmu z 21. sierpnia 1877 i z 12. lutego 1897, uchyla się.

II. Ustanawia się natomiast następujący etat, ważny od 1. stycznia 1909 roku:

1) Dyrektor we Lwowie		2.400	K.
2) Dyrektor w Krakowie		2.400	„
3) Adjunkt I. klasy we Lwowie	a) płaca	2.800	„
	b) dodatek aktywalny	960	„
	c) 4 dodatki trzechletnie po	200	„
4) Adjunkt I. klasy w Krakowie	a) płaca	2.800	„
	b) dodatek aktywalny	960	„
	c) 4 dodatki trzechletnie po	200	„

5) Adjunkt II. klasy we Lwowie	a) płaca	2.200	K.
	b) dodatek aktywalny . .	768	„
	c) 3 dodatki trzechletnie po .	200	„
6) Adjunkt II. klasy w Krakowie	a) płaca	2.200	„
	b) dodatek aktywalny . .	768	„
	c) 3 dodatki trzechletnie po .	200	„
7) Stróż we Lwowie	a) płaca	840	„
	b) dodatek aktywalny	100	„
	c) dodatek na muudur	100	„
8) Stróż w Krakowie	a) płaca	840	„
	b) dodatek aktywalny	100	„
	c) dodatek na mundur	100	„
9) Aplikanci (2 we Lwowie, 1 w Krakowie)	adjuta po . .	600	„

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***S. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

L. W. 31547/07.

We Lwowie, dnia 12. listopada 1907.

Aleg. 7

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o przekazanych mu przez Wys. Sejm petycyach.

Wysoki Sejmie!

Uchwałami z 18. marca i z 10. października 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu szereg petycyi, a mianowicie:

a) petycye: L. 175 Anny Załuckiej, L. 178 Maryi Hanaczewskiej, wdów po stróżach gmachu sejmowego, L. 698 Walentyny Bobrowskiej, wdowy po inżynierze biura kolejowego, L. s. 512 Maryi Zajączkowskiej, wdowy po pisarzu etatowym, L. s. 1004 Waleryi Bieńkowskiej, wdowy po archiwiście, l. s. 1073 sierot po Kazimierzu Sałamaszyńskim, stróżu gmachu sejmowego, L. 1165 Edwarda Turczyńskiego, byłego stróża gmachu sejmowego, L. 1546 Franciszki Bojkowskiej, wdowy po portyerze — do zbadania;

b) L. s. 3519 Seweryna Krogulskiego, emerytowy kasyera — do sprawdzenia przytoczonych w petycyi okoliczności i przedstawienia odpowiednich wniosków;

c) L. s. 80 dyetaryuszy Wydziału krajowego — do załatwienia i przedłożenia odpowiednich wniosków;

d) L. s. 2318 Edmunda Dąbrowskiego, L. s. 524 i 2650 stróżów gmachu sejmowego, L. s. 2300 stróżów gmachu żandarmeryi, L. s. 2328 Anny Załuckiej, wdowy po stróżu gmachu sejmowego, L. s. 2416 Maryi Rudzkiej, wdowy po asystencie rachunkowym, L. s. 2435 Katarzyny Pogorzelskiej, wdowy po stróżu, L. s. 2441 Apolonii Sternalowej, wdowy po praktykancie rachunkowym, L. s. 2442 Leontyny Sapałaczyńskiej, siostry po rewidencie rachunkowym, L. s. 2448 Anny Wojtyny, L. s. 2449 Maryi Bubesowej, wdów po stróżach, L. s. 2519 Wandy Dziubińskiej, wdowy po praktykancie rachunkowym, L. s. 2539 Franciszki Kratochwilowej, L. s. 2530 Maryi Baryckiej,

wdów po dyetaryuszach, L. s. 2766 Emilii Sternalowej, wdowy po adjunkcie kasowym, L. s. 2785 Marcyanny Zakrzewskiej, wdowy po sekretarzu, L. s. 2990 Matyldy Polińskiej, wdowy po profesorze stenografii, L. s. 2983 Malwiny Stroynowskiej, wdowy po dyetaryuszu — „do zbadania i ewentualnego“ lub „możliwego uwzględnienia przy preliminarzu na r. 1908“.

Stosownie do polecenia, Wydział krajowy zbadał wszystkie przekazane mu petycye i przedkłada Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie następujących jednorazowych darów z łaski:

1) Annie Załuckiej 100 K; 2) Maryi Hanaczewskiej 100 K; 3) Józefie Maryi Bieńkowskiej 140 K; 4) Rozalii Sałamaszyńskiej 50 K; 5) Katarzynie Pogorzelskiej 200 K; 6) Apolonii Sternalowej 200 K; 7) Leontynie Sapałaczyńskiej 300 K; 8) Annie Wojtynie 200 K; 9) Wandzie Dziubińskiej 400 K; 10) Franciszce Kratochwilowej 200 K; 11) Maryi Baryckiej 200 K; 12) Marcyannie Zakrzewskiej 200 K i kwoty te wstawia do Rubr. XIV. preliminarza budżetu na r. 1908.

Petycyi Maryi Zajączkowskiej, Walentyny Bobrowskiej, Edwarda Turczyńskiego, Franciszki Bojkowskiej, Maryi Bubesowej, Emilii Sternalowej, Maryi Rudzkiej, Malwiny Stroynowskiej, Matyldy Polińskiej, Edmunda Dąbrowskiego i Seweryna Krogulskiego Wydział krajowy przy układaniu preliminarza na r. 1908 nie uwzględnił i ogranicza się do złożenia Wys. Sejmowi następującego o nich sprawozdania.

Marya Zajączkowska (petycya L. s. 512), wdowa po pisarzu etatowym, nie mając prawa do pensyi wdowiej, otrzymała jednorazową odprawę w kwocie 650 K, a nadto pobiera stały dar z łaski o rocznych 300 K, przyznany jej uchwałą Wys. Sejmu z dnia 24. marca 1899.

Walentyna Bobrowska (petycya L. s. 698), wdowa po inżynierze krajow. biura kolejowego, pobiera pensyę wdowią w kwocie 1400 K rocznie i dodatek na wychowanie córki w kwocie 280 K rocznie.

Edward Turczyński (petycya L. s. 1165), były stróż gmachu sejmowego, został ze służby w drodze dyscyplinarnej wydalony, przyczem Wydział krajowy przyznał mu tytułem odprawy trzymiesięczną płacę w kwocie 150 K.

Franciszka Bojkowska (petycya L. s. 1546), wdowa po portyerze, pobiera pensyę wdowią o rocznych 400 K i dodatek na wychowanie dwojga dzieci po 80 K rocznie dla każdego.

Marya Bubesowa (petycya L. s. 2449), wdowa po stróżu gmachu sejmowego, otrzymała uchwałą Wys. Sejmu z dnia 22. października 1903 stały dar z łaski o rocznych 400 K, a nadto na wychowanie dwojga dzieci po 160 K rocznie dla każdego; wypłata dodatków na wychowanie zamkniętą została dla syna z powodu jego śmierci z końcem kwietnia 1905, dla córki z powodu jej wyjścia za mąż z końcem października 1907.

Emilia Sternal (petycya L. s. 2766), wdowa po adjunkcie kasowym, pobiera pensyę wdowią o rocznych 700 K.

Marya Rudzka (petycya L. s. 2416), wdowa po asystencie rachunkowym, który w drodze dyscyplinarnej ze służby wydalony został, Malwina Stroynowska (petycya L. s. 2933), wdowa po dyetaryuszu, i Matylda Polińska (petycya L. s. 2790), wdowa po profesorze stenografii i długoletnim przedsiębiorcy sejmowego biura stenograficznego, nie pobierają zaopatrzeń, Wydział krajowy nie znajduje jednak w petycyach podstawy do ich uwzględnienia w preliminarzu budżetu na r. 1908.

Edmund Dąbrowski (petycya L. s. 2318) jako asystent rachunkowy został uchwałą Wydziału krajowego z dnia 3. stycznia 1905 przeniesiony w stały stan spoczynku, przyczem policzył mu Wydział krajowy do 12 lat służby, policzalnych do emerytury, 5 lat spędzonych w służbie w charakterze dyetaryusza i wymierzył mu emeryturę za 17 lat służby w kwocie 864 K rocznie.

Gdy następnie Wys. Sejm na posiedzeniu dnia 18. marca 1907 powziął uchwałę: „W załatwieniu petycyi E. Dąbrowskiego, em. asystenta rachunkowego, Sejm zezwala, aby mu od 1. kwietnia 1907 przy wymiarze emerytury policzono cały czas w służbie krajowej faktycznie spędzony i wstawił do budżetu na r. 1907 jako „uzupełnienie emerytury od 1. kwietnia do 31. grudnia 1907 kwotę 120 K“,

Wydział krajowy wykonał ściśle powyższą uchwałę, asygnując uzupełnienie emerytury o rocznych 160 K od dnia 1. kwietnia 1907. W petycyi wniesionej ponownie do Wys. Sejmu do L. s. 2318, a przez Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu przekazanej, uprasza petent o przyznanie mu uzupełnienia emerytury od dnia przeniesienia w stan spoczynku, t. j. od dnia 1. lutego 1905.

Seweryn Krogulski (petycya L. s. 3519) został jako kasyer kasy krajowej uchwałą Wydziału krajowego z 30. czerwca 1907 przeniesiony w stały stan spoczynku, przyczem policzono mu do 27 lat służby, policzalnej do emerytury, jeszcze 5 lat spędzonych w charakterze dyetaryusza i wymierzono emeryturę za 32 lat służby w kwocie 3276 K. W petycyi swej uprasza p. Krogulski o policzenie mu jeszcze 3 lat, motywując swą prośbę tem, że w służbie krajowej przedwcześnie zdrowie stracił. Wydział krajowy, nie mając podstawy do stwierdzenia, czy petent w istocie w służbie zdrowie utracił, może jedynie zaznaczyć, że p. Krogulski przeważnie zajęty był w oddziale rachunkowym, a od r. 1898 w kasie krajowej i że przy wymiarze emerytury policzono mu cały czas faktycznie w służbie krajowej spędzony.

Podczas t. r. wiosennej sesyi sejmowej wnieśli stróże gmachu sejmowego petycyę do L. s. 524 o unormowanie płacy. Wys. Sejm przy rozprawach nad Rubr. II. poz. 19 budżetu na r. 1907 powziął odnośnie do tej petycyi następującą uchwałę: „petycyę L. s. 524 stróżów gmachu sejmowego o unormowanie płacy z uwzględnieniem obecnej drożyzny przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem przedłożenia wniosków względem polepszenia wynagrodzenia petentów od 1. stycznia 1908“, a zarazem przeznaczył „na polepszenie poborów sług niestałych „nadzwyczajny wydatek w kwocie 2000 K.

W czasie tegorocznej jesiennej sesyi sejmowej wnieśli ci sami stróże ponownie petycyę do L. s. 2650 o uregulowanie poborów i ubezpieczenie ich i rodzin na starość, a stróże zajęci w gmachu żandarmeryi we Lwowie petycyę do L. s. 2300 o udzielenie zapomogi. Obie te petycye przekazał Wys. Sejm uchwałą z 10. października 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia przy układaniu projektu budżetu na r. 1908.

Kwotę 2000 K, przeznaczoną na polepszenie poborów, rozdzielił Wydział krajowy w ten sposób, że część stróżów mających w gmachu sejmowym mieszkanie otrzymała po 62 K 50 h, ci zaś, którzy mieszkania nie mają, po 100 K, płatnych w dwóch ratach, t. j. na wiosnę i w jesieni — a o przekazanych petycyach składa niniejszem następujące sprawozdanie:

Stróże gmachu sejmowego pobierają w regule zasługi po 600 K rocznie — trzech tylko pobiera nieco więcej a mianowicie jeden, który służy już 38 lat, pobiera 840 K, drugi, który służy lat 34, pobiera 730 K, a trzeci, który pełni obowiązki zastępcy woźnego 730 K. Część stróżów ma w gmachu sejmowym wolne mieszkanie — nie wszyscy, gdyż niema tyle mieszkań, ilu jest stróżów, młodsi więc latami służby mieszkań nie mają — otrzymują je dopiero w miarę opróżnienia mieszkań i według starszeństwa w służbie. Obecnie, gdy nowe skrzydło gmachu sejmowego już ukończono, przybędzie kilkanaście ubikacyi, które można będzie przeznaczyć na mieszkania dla stróżów tak, że wszyscy lub prawie wszyscy będą mieć wolne mieszkanie.

Nadto otrzymują oni dwa razy do roku datki świąteczne, t. j. na Boże Narodzenie po 30 K i na Wielką Noc po 25 K, a młodsi wynagrodzenie za pełnienie warty nocnej przeciętnie po 45 K rocznie.

Jakkolwiek już przez samo uzyskanie wolnych mieszkań w skrzydle gmachu sejmowego położenie petentów znacznie się polepszy, tu jednak Wydział krajowy, licząc się z panującą we Lwowie drożyzną, postanowił w myśl intencyi Wys. Sejmu, widocznej z powziętej uchwały, podwyższyć ich zasługi bez różnicy na wysokość pobieranych zasług każdemu o 100 K rocznie — tak, iż jeden pobierać będzie 940 K, jeden 830, jeden 820, a reszta po 700 K, a zasługi froterów z 552 K rocznie podwyższyć o 65 K rocznie i potrzebny na to wydatek wstawia Wydział krajowy do Rubr. II. preliminarza wydatków na r. 1908, t. j.:

w poz. 19 (która obejmuje podwyższone zasługi wszystkich dotychczasowych, a nadto dla 2 nowych stróży do nowego skrzydła) w kwocie . . 15.890 K

w poz. 26 c) (która w ryczałcie na froterowanie obejmuje zarazem podwyższone wynagrodzenie dotychczasowych 3 froterów i wynagrodzenie 2 nowych froterów dla nowego skrzydła) . . . . . 3.085 „

razem . . 18.975 K

czyli od odnośnych kredytów roku 1907, wynoszących w poz. 19 zwyczajne . . . . . 12.610 K

nadzwyczajne . . . . . 2.000 „

razem . . 14.610 K

i w poz. 26 *c*) . . . . 1.656 „ 16.266 „

więcej o kwotę . . 2.709 K.

W sprawie zabezpieczenia służby niestałej na starość Wydział krajowy nie przedstawia Wys. Sejmowi wniosków, lecz stwierdza, że chociaż w sprawie zabezpieczenia niema stałych przepisów i norm zasadniczo tę sprawę regulujących, to jednak Wydział krajowy w każdym poszczególnym wypadku, jeżeli stróż gmachu sejmowego czyto skutkiem starości czy chorobą spowodowanej niezdolności do pracy służby pełnić nie może, jeżeli tylko czas dłuższy w tej służbie zostawał, przedstawia Wys. Sejmu wniosek na przyznanie mu stałego daru z łaski czyli zaopatrzenia, a do chwili powzięcia przez Wys. Sejm uchwały asygnuje mu ten dar z łaski z funduszu dyspozycyjnego. W ten sam sposób przychodzi Wys. Sejm i Wydział krajowy z pomocą pozostałej po nim rodzinie.

Na posiedzeniu dnia 16. marca 1907 powziął Wys. Sejm następującą uchwałę: „Petycyę L. s. 80 dyetaryuszy Wydziału krajowego przekazuje Sejm do załatwienia Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby przedłożył odpowiednie wnioski w sprawie uregnlowania wynagrodzenia dyurnistów od 1. stycznia 1908 z uwzględnieniem obecnych stosunków drożyźnianych", a zarazem wstawił Wys. Sejm na podwyższenie wynagrodzenia dyurnistów jako nadzwyczajny wydatek ryczałt w kwocie 14.000 K. Powyższy ryczałt rozdzielił Wydział krajowy między poszczególne oddziały w ten sposób, że na dyetaryuszy oddziału konceptowego wypadło 2118 K, na oddział manipulacyjny 5779 K, a na oddział rachunkowy 6103 K, razem 14.000 K. Biorąc w rachunek powyższy ryczałt, pobierają dyetaryusze:

a) oddziału konceptowego:

5 dyetaryuszy po	2 K	70 h	dziennie
2 „ „	2 „	40 „	„

razem 7 osób, rocznie 6.697 K 80 h.

b) oddziału rachunkowego:

1 dyetaryusz po	4 K	— h	dziennie
2 „ „	3 „	60 „	„
18 „ „	2 „	80 „	„
20 „ „	2 „	70 „	„

razem 41 osób, rocznie 42.309 K 60 h

c) oddziału manipulacyjnego:

8 dyetaryuszy po	2 K	80 h	dziennie
1 „ „	2 „	70 „	„
5 „ „	2 „	60 „	„
4 „ „	2 „	40 „	„

3 dyetaryusze po . . . . . 2 K 30 h dziennie
25 „ „ . . . . . 2 „ 20 „ „
razem 46 osób, rocznie 40.113 K 60 h.

W petycyi, którą Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia przekazał, upraszają petenci o zrównanie ich wynagrodzeń z wynagrodzeniem dyetaryuszy władz rządowych i o uregulowanie ich stosunku przez zaopatrzenie w razie choroby lub niezdolności do pracy.

Odnośnie do pierwszej prośby petentów Wydział krajowy stwierdza, że wynagrodzenie pomocników kancelaryjnych władz rządowych we Lwowie wynosi bez względu na rodzaj zajęcia i czas służby dla wszystkich po 3 K 20 h dziennie.

Wydział krajowy, uwzględniając panującą we Lwowie drożyznę, a nadto kierując się intencyą Wys. Sejmu, pragnie polepszyć położenie materyalne swych dziennych pracowników przez podwyższenie ich dziennego wynagrodzenia, nie może jednak ściśle trzymać się normy przyjętej u władz rządowych i wprowadzać jednolitej miary wynagrodzenia dla wszystkich, gdyż musi uwzględniać różnice, zachodzące między dyetaryuszami nowo wstępującymi, ze służbą jeszcze nieobeznanymi, a tem samem mniej użytecznymi, a dyetaryuszami dłuższy czas pracującymi, a tem samem użyteczniejszymi, dalej między dyetaryuszami pełniącymi czynności mundantów a dyetaryuszami przydzielonymi do pomocy referentom i pracującymi pod ich kierunkiem więcej samodzielnie, wreszcie między dyetaryuszami pracującymi tylko czasowo, zazwyczaj podczas studyów uniwersyteckich, dla których pobierane wynagrodzenie nie jest jedynym środkiem do życia, ale raczej pomocą do ukończenia studyów, a dyetaryuszami stałymi, dla których to wynagrodzenie jest jedynym środkiem utrzymania dla nich i ich rodzin.

Ze względu na te różnice uważa Wydział krajowy za słuszne zatrzymać i nadal zasadę stopniowania wynagrodzenia, zmniejszyć natomiast ilość stopni i w myśl powyższej zasady ustanawia następujące kategorye tych wynagrodzeń:

a) w oddziale konceptowym jedną kategoryę dla wszystkich po 3 K dziennie;

b) w oddziale rachunkowym dwie kategorye, t. j. po 3 K i 3 K 20 h dziennie (z wyjątkiem co do trzech osób, które już długo służą i które wyższe nieco wynagrodzenie i nadal zatrzymać muszą);

c) w oddziale manipulacyjnym 3 kategorye, t. j. minimum 2 K 50 h, środkowe 2 K 80 h, maximum 3 K 20 h.

W granicach tych kategoryi wynagrodzenia wynosić będą:

a) w oddziale rachunkowym:

44% t. j. 18 osób po . . . . . 3 K 20 h
49% „ 20 „ „ . . . . . 3 „ — „
7% „ 3 „ „ . . jak dotychczas po 4 K, względnie po 3 K 60 h

b) w oddziale manipulacyjnym:

17% t. j. 8 osób po . . . . . 3 K 20 h
29% „ 13 „ „ . . . . . 2 „ 80 „
54% „ 25 „ „ . . . . . 2 „ 50 „

Skutkiem tego podwyższenia wynosić będzie zapotrzebowany na rok 1908 kredyt „na dyurna wogóle“ kwotę 116.933 K, t. j. więcej o 13.079 od uchwalonego na ten cel na rok 1907 kredytu zwyczajnego i nadzwyczajnego w łącznej kwocie 103.854 K, a więcej o 27.079 K od kredytu zwyczajnego na rok 1907 uchwalonego i powyższą kwotę 116.933 K wstawia Wydział krajowy w odnośnej pozycyi Rubr. II. preliminarza wydatków na rok 1908.

Odnośnie do drugiej prośby, t. j. o unormowanie sprawy zaopatrzenia na wypadek choroby lub niezdolności do pracy, Wydział krajowy nie widzi potrzeby przedstawiania Wysokiemu Sejmowi osobnych wniosków, gdyż sprawa ta skutkiem ustawy państwowej z dnia 16. grudnia 1906 Dz. p. p. Nr. 1 „o ubezpieczeniu pensyjnem funkcyonaryuszy w służbie prywatnej i niektórych funkcyonaryuszy w służbie publicznej“ bliską jest pomyślnego dla petentów załatwienia.

Ustawa ta ma wejść w życie w dniu 1. stycznia 1909 — a zestawienie listy osób, mających być po myśli powyższej ustawy ubezpieczonymi, sprawa utworzenia zakładu pensyjnego oraz jego biur krajowych jest właśnie przedmiotem korespondencyi pomiędzy c. k. Namiestnictwem a Wydziałem krajowym.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje niniejsze sprawozdanie do wiadomości.

II. Sejm przyznaje tytułem jednorazowych darów z łaski:

1) Annie Załuckiej 100 K, 2) Maryi Hanaczewskiej 100 K, 3) Józefie Maryi dw. im. Bieńkowskiej 140 K, 4) Rozalii Sałamaszyńskiej 50 K, 5) Katarzynie Pogorzelskiej 200 K, 6) Apolonii Sternalowej 200 K, 7) Leontynie Sapałaczyńskiej 300 K, 8) Annie Wojtynie 200 K, 9) Wandzie Dziubińskiej 400 K, 10) Franciszce Kratochwilowej 200 K, 11) Maryi Baryckiej 200 K, 12) Marcyannie Zakrzewskiej 200 K

Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński** w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

LW. 9.684/08.

We Lwowie, dnia 15. lutego 1908.

Alog. 8

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany §. 39. ustawy gminnej z 13. marca 1889 dz. u. kr. Nr. 24 i §. 38. ustawy gminnej z 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy sprawozdaniem z dnia 24. listopada 1906 l. 120.534 przedłożył Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy w przedmiocie zmiany §. 39. ustawy gminnej z 13. marca 1889 dz. u. kr. Nr. 24 i §. 38. ustawy gminnej z 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51, zawierających postanowienia o komplecie do uchwał Rady miejskiej, względnie Rady gminnej.

Projekt ten jednak podczas ubiegłej sesyi nie został przez Wysoki Sejm załatwiony.

Wydział krajowy przeto ponawia obecnie tę sprawę przed Wysokim Sejmem i powołując się na powyższe swoje sprawozdanie z 24. listopada 1906 l. 120.534, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydz. kraj.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca §. 39. ustawy gminnej z dnia 13. marca 1889, dz. u. kr. Nr. 24.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Dotychczasowe brzmienie §. 39. ustawy gminnej z 13. marca 1889, dz. u. kr. Nr. 24. uchyla się i paragraf ten ma opiewać, jak następuje:

Komplet do uchwał.

§. 39.

Rada miejska nie może powziąć uchwały, jeżeli więcej niż połowa radnych nie jest na posiedzeniu obecną.

Do uchwały ustanawiającej budżet, jakoteż do uchwały podlegającej wyższemu zatwierdzeniu, potrzebną jest obecność dwóch trzecich części radnych.

Jeżeli na posiedzeniu nie zbierze się ilość radnych, potrzebna do powzięcia uchwał, winien burmistrz najdalej do trzech dni zwołać Radę powtórnie i zarazem zawezwać zatępców.

Na każdego radnego i zastępcę, który nie stawi się na to drugie posiedzenie i nie usprawiedliwi swojej nieobecności, albo stawiwszy się, następnie jednak bez usprawiedliwienia się posiedzenie to opuści przed wyczerpaniem porządku dziennego lub przed zamknięciem posiedzenia przez przewodniczącego, winien burmistrz nałożyć karę pieniężną aż do wysokości 20 koron.

Grzywnę tę ściągnie burmistrz.

Radnego lub zastępcę, który bez usprawiedliwienia się na trzech po sobie następujących posiedzeniach bądź to się nie jawi, bądź też zjawiwszy się, następnie jednak którekolwiek z tych posiedzeń bez usprawiedliwienia się opuści przed zamknięciem posiedzenia przez przewodniczącego, może Rada na czas oznaczony lub też na cały w toku będący peryod wyborczy od udziału w obradach i uchwałach Rady wykluczyć.

Przeciw grzywnie jakoteż i przeciw uchwalonemu przez Radę wykluczeniu służy interesowanemu prawo wnieść rekurs do Wydziału powiatowego a to w sposób i w terminie, jak to postanawia ustawa gminna.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału kraj. **LW. 9684/08.**

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca §. 38. ustawy gminnej z 3. lipca 1896. dz. u. kr. Nr. 51.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Dotychczasowe brzmienie §. 38. ustawy gminnej z 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51 uchyla się i paragraf ten ma opiewać, jak następuje:

Komplet do uchwał.

§. 38.

Rada gminna nie może powziąć uchwały, jeżeli więcej niż połowa radnych nie jest na posiedzeniu obecną.

Do uchwały ustanawiającej budżet, jakoteż do uchwały podlegającej wyższemu zatwierdzeniu, potrzebną jest obecność dwóch trzecich części radnych.

Jeżeli na posiedzeniu nie zbierze się ilość radnych, potrzebna do powzięcia uchwał, winien naczelnik gminy najdalej do trzech dni zwołać Radę powtórnie i zarazem zawezwać zastępców.

Na każdego radnego i zastępcę, który nie stawi się na to drugie posiedzenie i nie usprawiedliwi swojej nieobecności, albo stawiwszy się, następnie jednak bez usprawiedliwienia się posiedzenie to opuści przed wyczerpaniem porządku dziennego lub przed zamknięciem posiedzenia przez przewodniczącego, winien naczelnik gminy nałożyć karę pieniężną aż do wysokości 20 koron.

Grzywnę tę ściągnie naczelnik gminy.

Radnego lub zastępcę, który bez usprawiedliwienia się na trzech po sobie następujących posiedzeniach bądź to się nie jawi, bądź też zjawiwszy się, następnie jednak którekolwiek z tych posiedzeń bez usprawiedliwienia się opuści przed zamknięciem posiedzenia przez przewodniczącego, może Rada na czas oznaczony lub też na cały w toku będący peryod wyborczy od udziału w obradach i uchwałach Rady wykluczyć.

Przeciw grzywnie jakoteż i przeciw uchwalonemu przez Radę wykluczeniu służy interesowanemu prawo wnieść rekurs do Wydziału powiatowego a to w sposób i w terminie, jak to postanawia ustawa gminna.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 26.619/1908. We Lwowie, dnia 13. marca 1908.

Alog. 9

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 30. września 1906 do 1. marca 1908.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu dnia 25. lutego 1907 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. lipca 1905 do 30. marca 1906 przyjmuje się do wiadomości.

2. Sejm ponawia swe wezwanie z 19. września 19 3, 3. listopada 1903, 31. października 1904, 18. listopada 1905 i wzywa c. k. Rząd, ażeby krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska zasilał ze skarbu państwowego.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wdrożoną przez c k. organy podatkowe sprawę opodatkowania koszar i innych budynków przez kraj na umieszczenie c. i k. wojska dostarczonych podatkiem domowo-czynszowym zbadał i ewentualnie zaniechanie akcyi rozwiniętej w tym kierunku spowodował.

Na tę rezolucyę, jak i na poprzednie nie otrzymał Wydział krajowy żadnej odpowiedzi od c. k. Rządu.

Zmiany, jakie zaszły w funduszach koszarowych w czasie od 30. września 1906 do 29. lutego 1908 włącznie, są następujące:

I. Krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska.

1.	Zapas funduszu z dniem 30. września 1906 r.	100.290 K 22 h	
2.	zwrot udzielonych pożyczek . .	374.953 „ 50 „	
3.	odsetki z lokacyi kapitału. . .	9.665 „ 91 „	
	razem dochody wynosiły.		484.909 K 63 h
Wypłacono w tymże czasie pożyczki:			
1.	Feiwlowi i Lei Rohatynom:		
	a) na koszary we Lwowie . . .	50.000 K — h	
	b) „ „ w Kołomyi. . .	96.000 „ — „	
2.	gminie m. Kołomyi	24.000 „ — „	
	razem wydatki wynosiły		170.000 „ — „
Zapas funduszu z dniem 29. lutego 1908 r. . . .			314.909 K 63 h

Należytość z tytułu zwrotu udzielonych pożyczek wynosiła z dniem 30. września 1906 r. (jak LW. 109.367/1906) .	2,851.527 K 08 h
Wypłacono pożyczki w czasie od 1. października 1906 do 29. lutego 1908 j. w..	170.000 „ — „
razem	3,021.527 K 08 „
A ponieważ w tymże czasie spłacono .	374.953 „ 50 „
zatem z dniem 29. lutego 1908 pozostaje na pożyczkach	2,646.573 „ 58 „
A po doliczeniu zapasu kasowego j. w. .	314.909 „ 63 „
okazuje się czysty stan czynny funduszu z dniem 29. lutego 1908 . . .	2,961.483 K 21 h
Gdy zaś dotacye wynosiły . . .	2,783.000 „ — „
okazuje się przyrost od utworzenia funduszu w kwocie	178.483 K 21 h

Z funduszu tego na poparcie c. k. Namiestnictwa i Ministerstwa przyrzeczono gminie m. Rzeszowa pożyczkę 150.000 K płatną we wrześniu w r. 1911, gdyż gmina m. Jarosławia zrezygnowała z pożyczki 180.000 K. Natomiast odmówiono prośbie gminy m. Przemyśla o pożyczkę 1,500.000 K.

II. Krajowy fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z r. 1859.

1. Zapas funduszu z dniem 30. września 1906 wynosił	85.916 K 20 h
2. dochody w czasie od 1. października 1906 do 29. lutego 1908 . . .	7.500 „ — „
Zapas funduszu z dniem 29. lutego 1908 wynosi	93.416 K 20 h

Promesę na pożyczkę 40.000 K płatną w każdej chwili wydano gminie m. Złoczowa (jak LW. 81.625/1904).

Należytość funduszu z dniem 30. września 1906 wynosiła	46.000 K — h
a zmniejszona j. w. o	7.500 „ — „
wynosi z dniem 29. lutego 1908 . .	38.500 K — h
A po doliczeniu zapasu kasowego j. w. .	93.416 „ 20 „
okazuje się czysty stan czynny funduszu z dniem 29. lutego 1908 w kwocie .	131.916 K 20 h
Stan ten w porównaniu z początkowym w kwocie	103.498 „ — „
okazuje się większym o	28.418 K 20 h

III. Fundusz na budowę koszar krajowych.

Dochody tego funduszu były następujące:

1. Zapas funduszu z dniem 30. września 1906 r.	41 582 K 39 h
2. wynagrodzenie za użytkowanie koszar w czasie od 1. października 1906 do 29. lutego 1908	245.849 „ 14 „
do przeniesienia . . .	287.431 K 53 h

	z przeniesienia . . .	287.431 K 53 h	
3.	dotacya z funduszu krajowego na zapłacenie odsetek od reszty długu .	68.620 „ — „	
4.	odsetki z lokacyi kapitału. . .	1.580 „ 09 „	
	razem		357.631 K 62 h
	Wydatki zaś były następujące:		
1.	Częściowa spłata pożyczki 3,000.000 K zaciągniętej na utworzenie funduszu w r. 1895	219.000 K — h	
2.	odsetki od tej pożyczki za czas od 1. lipca 1906 do 31. grudnia 1907 .	105.090 „ — „	
3.	asekuracya koszar	4.690 „ 96 „	
4.	konserwacya	21.465 „ — „	
5.	nadzwyczajne koszta konserwacyi i budowy	5.944 „ 82 „	
6.	rozmaite drobne	345 „ 85 „	
	razem		356.536 „ 63 „
	Zapas funduszu z dn. 29. lutego 1908 wynosi . . .		1.094 K 99 h
	Dług funduszu wynosił z dn. 30. września 1906	1,823.500 K — h	
	A ponieważ w czasie od 1. października 1906 do 29. lutego 1908 spłacono .	219.000 „ — „	
	Zatem z 3,000.000 K pożyczki pozostaje jeszcze z dn. 29. lutego 1908 do umorzenia dług w kwocie		1,604.500 K — h

Jak Wydział krajowy w poprzedniem sprawozdaniu zaznaczył, wdrożyły władze podatkowe przeciw krajowi akcyę w kierunku opodatkowania budynków koszarowych podatkiem domowo-czynszowym, a mianowicie zakatastrowały odnośne budynki celem ustalenia podstawy do wymiaru podatku domowo-czynszowego, a następnie wymierzyły ten podatek od koszar krajowych we Lwowie (na Wulce), Rawie ruskiej, Mostach wielkich, Zaleszczykach i Trembowli, a nadto od szpitala wojskowego w Zaleszczykach, a to począwszy od chwili oddania tych budynków wojskowości do 25-letniego użytku, t. j. od roku 1896 względnie 1897. Podobnie wymierzyły władze podatkowe podatek powyższy za lata 1907 i 1908.

Cały szereg rekursów, który Wydział krajowy wniósł w tej sprawie, nie został dotąd definitywnie załatwiony. Rekursy te znajdują się częścią w c. k. Ministerstwie Skarbu, częścią zaś nie zostały jeszcze rozstrzygnięte przez c. k. galicyjską krajową Dyrekcyę Skarbu.

Nadto nałożył Magistrat miasta Lwowa na fundusz krajowy obowiązek uiszczenia gminnego podatku czynszowego i gminnego podatku wodociągowego od krajowych koszar na Wulce we Lwowie. Przeciw wymiarowi tych podatków wniósł Wydział krajowy 2 rekursy do Rady m. Lwowa, wychodząc z założenia, że gminny podatek czynszowy nie może być prawnie nałożony na wspomniany budynek, jak długo nie zostanie rozstrzygniętą w ostatniej instancyi kwestya, czy budynek ten podlega państwowemu podatkowi domowo-czynszowemu; co się zaś tyczy gminnego podatku wodociągowego między innemi także z tego powodu, że krajowe koszary na Wulce wogóle nie mogą na razie podlegać ani podatkowi wodociągowemu, ani gminnej opłacie wodociągowej, ponieważ rury wodociągowe nie zostały dotąd bez-

pośrednio do kasarni doprowadzone, co po myśli §. 5. ust. z d. 25. listopada 1900 Nr. 16. Dz. u. kr. z r. 1901 — uwalnia ten budynek od wszelkich świadczeń na rzecz gminy z tytułu używania wodociągów.

W każdym razie po myśli odnośnych ustaw do opłacania gminnego podatku czynszowego i podatku wodociągowego względnie opłaty wodociągowej nie może być zobowiązanym kraj jako właściciel koszar, lecz wojskowość, która tych koszar używa.

Rekursy powyższe również nie zostały dotychczas załatwione.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 30. września 1906 do 1. marca 1908.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

L. W. 45249/08. We Lwowie, dnia 16. czerwca 1908.

Aleg. 10

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 10. października 1907 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 19. lipca 1906 L. 68.009 i z dnia 13. sierpnia 1907 L. 73.968 o zamknięciach rachunkowych galic. Kasy oszczędności we Lwowie za rok 1905 i 1906.

II. Sejm udziela Zarządowi galic. Kasy oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków tejże Kasy za rok 1905 i 1906.

III. Sejm wzywa Wydział krajowy o polecenie Zarządowi galic. Kasy oszczędności, aby pod rygorem odmówienia absolutoryum zaniechał stanowczo dalszego lokowania funduszów wkładkowych na rachunki tak zwanych interesów w likwidacyi.

Uchwałę powyżej przytoczoną pod III. zakomunikował Wydział krajowy Zarządowi Kasy i wezwał Dyrekcyę pismem swem z 2. listopada 1907 L. 103.683 do ścisłego zastosowania się do tej uchwały.

Sprawozdanie Dyrekcyi Kasy o obecnym stanie tak zwanych interesów w likwidacyi, nadesłane Wydziałowi krajowemu pod LW. 45.249/908, służy do dyspozycyi Komisyi bankowej i pp. Posłów.

W myśl § 38 statutu galic. Kasy oszczędności we Lwowie przedkłada Wydział krajowy sporządzone przez Dyrekcyę i sprawdzone przez Komisyę rewizyjną rachunki tej Kasy za rok 1907.

Powyższe rachunki, przyjęte przez Wydział Kasy uchwałą z dnia 11. kwietnia 1908, przyjęło także Walne zgromadzenie Towarzystwa Kasy uchwałą z dnia 25. kwietnia 1908, przyczem uchwaliło upraszać Wysoki Sejm o przyznanie Zarządowi Kasy absolutoryum ze wspomnianych rachunków za rok 1907.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie galic. Kasy oszczędności we Lwowie.

2) Sejm udziela Zarządowi galic. Kasy oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków tej kasy za rok 1907.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca

Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

GALICYJSKIEJ

KASY OSZCZĘDNOŚCI

WE LWOWIE

ZA ROK

1907,

a LXIV. istnienia Zakładu.

SPRAWOZDANIE WYDZIAŁU.

Szanowne Zgromadzenie!

W myśl §. 44. punkt 1. i §. 51. punkt 6. statutu galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie Wydział Kasy przedkłada Szanownemu Zgromadzeniu sporządzone przez Dyrekcyę, a sprawdzone w myśl §. 58. statutu przez Komisyę rewizyjną Wydziału rachunki galic. Kasy oszczędności we Lwowie za rok 1907 i uprasza:

Szanowne Zgromadzenie raczy uchwalić następujący wniosek do Wysokiego Sejmu:

Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie, przyjmując do wiadomości rachunki galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie za rok 1907., wnosi: Wysoki Sejm raczy w myśl §. 38. statutu udzielić Zarządowi galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków za rok 1907.

We Lwowie, dnia 11. kwietnia 1908.

Z Wydziału galic. Kasy oszczędności we Lwowie:

Zastępca przewodniczącego:
Dr. Józef Pająk

SPRAWOZDANIE DYREKCYI.

L. $\frac{3047}{I.}$ /08.

Szanowny Wydziale!

Rok 1907., z którego zamknięcie rachunków mamy zaszczyt przedłożyć Szanownemu Wydziałowi galicyjskiej Kasy oszczędności, był po kilku latach korzystniejszej konjunktury finansowej rokiem ciężkim dla wszystkich instytucyi finansowych a w szczególności dla Kas oszczędności.

W ciągu roku 1907. wydała Kasa 28.980 nowych książeczek i przyjęła wkładki:

poniżej koron 200 od stron	77.959	w kwocie	K	3,843.357·39
powyżej » 200 » »	33.837	»	»	36,788.232·35
			K	40,631.589·74

to jest 49·76% kapitału wkładek z dnia 1. stycznia 1907., umorzyła zaś 30.797 książeczek i wypłaciła łącznie z częściowymi zwrotami

128.730 stronom K. 43,938.832·23,

czyli 53·81% pierwotnego kapitału wkładkowego, a 108·14% wkładek złożonych w roku 1907.

Łączny ruch kasowy w dziale wkładkowym wynosił 103·56% kapitału z dnia 1. stycznia 1907.

W sprawozdaniu za rok 1906. jest wzmianka, że »pieniądz był nieprzerwanie drogi« a rata bankowa podwyższoną została dnia 28 września 1906. na 4½%. Pod tym względem pierwsze półrocze r. 1907. nie przyniosło żadnej ulgi— przeciwnie zapotrzebowanie gotówki występywało coraz silniej, a w dniu 28. czerwca 1907. austro-węgierski Bank podwyższył ratę bankową na 5%. Brak gotówki potęgował się z każdym dniem i w dniu 11. listopada 1907. podniósł austro-węgierski Bank po raz wtóry ratę bankową o cały procent z 5% na 6%, zaś od lombardów na 6½ i 7%.

Oczywiście, że instytucye, które wypłacają wkładki gotówką, nie narażając publiczności na stratę kursową — jak przy spieniężaniu walorów — w takich krytycznych chwilach są przedewszystkiem narażone na zwrot wkładek. Ażeby tedy zapobiedz zbyt szybkiemu i dotkliwemu ubytkowi wkładek przedłożyliśmy Szanownemu Wydziałowi wniosek podwyższenia stopy procentowej od wkładek z 3·6% na 4% z dniem 15. sierpnia 1907.

Prawie wszystkie instytucye finansowe wyprzedziły nas z podwyższeniem stopy procentowej od wkładek, li tylko Bank krajowy podniósł stopę procentową równocześnie z galicyjską Kasą oszczędności we Lwowie. Podwyższenie stopy procentowej z 3·6% na 4% od wkładek przedstawia wydatek większy o przeszło K 320.000 rocznie.

Podwyżka ta musiała się odbić na lokacyi hipotecznej stanowiącej 60% funduszu obrotowego. Dla utrzymania nadal przeciętnego napięcia podwyższyliśmy przy pożyczkach 4½% i 4¾% stopę o $^5/_{10}$%, gdyż część pożyczek na realności udzielonych była już dawniej po 5% od sta oprocentowaną. Skorzystaliśmy z tej sposobności, aby wrócić do elastycznej stopy procentowej, bez której przy długoterminowym okresie hipotecznym, jak doświadczenie zeszłoroczne poucza, obejść się nie można.

Ubytek we wkładkach wykazują w r. 1907. wszystkie Kasy w Austryi — w galicyjskiej Kasie oszczędności nadto w pierwszych dniach listopada 1907. odbierano przez dni kilka wkładki gorączkowo. Powodem tego była z pewnością restrykcya w udzielaniu kredytu we wszystkich instytucyach finansowych a tem samem istotne zapotrzebowanie gotówki, w części rozmyślna agitacya.

Wypłaty przewyższyły wkładki w roku 1907. o K 3,307.242·49.

W porównaniu z rokiem 1906. okazuje się przy wkładkach ruch większy o stron 2.021 i w kapitale o K 1,462.877·39, przy zwrotach ruch większy o stron 12.253 i w kapitale o K 4,128.802·19.

W ogóle załatwiono w r. 1907. stron 240 526 a obrót kapitału wkładkowego wynosił 84.570.421·97.

W porównaniu z rokiem 1906. ruch w roku 1907. był większy o 14.274 stron a obrót kapitału zwiększony o K 5,591.679 58.

W ciągu 301. dni urzędowania załatwiono przeciętnie

przy wkładkach stron 371
» zwrotach » 427

przeciętna wkładka jednej strony wynosiła K 363·44
przeciętny zwrot « « wynosił « 341.32

a na jeden dzień wypada przeciętnie K 134.988·67 wkładek
» 145.976·18 zwrotów.

Ilość stron zgłaszających się w poszczególnych dniach w r. 1907. różniła się znacznie i wahała się przy wkładkach w granicach:

od stron 170 w dniu 29. listopada
do » 886 » » 4. lutego

przy zwrotach:

od stron 235 w dniu 10. października
do » 944 » » 6. listopada

Również znaczne wahania wykazują pobrane i wypłacone w poszczególnych dniach kapitały:

dnia 22. sierpnia pobrano K 58.999·71 najniższą sumę
» 8. marca » » 317.091·13 najwyższą sumę

przy zwrotach wypłacono:

dnia 30. marca K 46 950 80 najniższą sumę
» 6. listopada » 777.790·21 najwyższą sumę.

W terminach dnia 30. czerwca i 31 grudnia r. 1907. dopisaliśmy do wkładek narosłe odsetki w kwocie K 2,851.119·01, a stan kapitału rozłożony na 93.703 książeczek wynosił K 81,206.225·14.

Kapitał wkładkowy zmniejszył się w ciągu roku 1907. o K 456.123·48 a ilość książeczek o 1.857.

Przeciętnie na jedną książeczkę wypada K 866.63 o K 11·71 więcej niż w roku poprzednim.

Stan pożyczek hipotecznych na dobra i realności, pożyczek komunalnych tudzież reszt cen kupna dóbr i realności odsprzedanych wynosił w końcem roku 1906. . . . . K 45,738.653·62

W ciągu roku 1907 zaliczono nowych pożyczek na dobra i realności i przybyło tytułem reszt cen kupna dóbr i realności odsprzedanych . . . K 5,331.600·—
a spłacono doraźnie i amortyzacyą . » 3,088.193·—
zaliczono przeto więcej o . . . . . K 2,243.407·—
zaczem stan tej lokacyi wynosił 31. grudnia 1907. . K 47,982.060·62

W sprawozdaniu za rok 1906. zaznaczyliśmy, że z powodu obniżki kursu listów zastawnych a zawsze jeszcze dość ożywionego ruchu budowlanego byliśmy zmuszeni w dniu 5. marca 1907. podwyższyć stopę procentową nowych pożyczek hipotecznych na realności we Lwowie na 5, na prowincyi na 5¼ od sta Jednakże podwyższenie nie wpłynęło tamująco na popyt za pożyczkami hipotecznemi. W drugiej połowie roku 1907 wszystkie niemal miejscowe instytucye emisyjne wstrzymały udzielanie pożyczek hipotecznych a skutkiem tego napływ ich w kasie wzmógł się jeszcze bardziej. Licząc się z zapotrzebowaniem, które mogło w razie odmówienia kredytu niejednego z budujących o ruinę majątkową przyprawić a z drugiej strony z przekroczeniem w Kasie dotacyi hipotecznej i koniecznością zasilania się obcym, podówczas drogim kapitałem, podnieśliśmy stopę procentową od nowych pożyczek hipotecznych w dniu 10. sierpnia 1907. chwilowo na 6 od sta. Cechuje dosadnie ówczesne przesilenie fakt, że mimo to lokacya wzrosła w ciągu roku 1907 — jak wykazano — o K 2,243.407·—.

Zaległe odsetki od pożyczek hipotecznych, komunalnych i reszt cen kupna, które wynosiły z końcem r. 1906. K 370 641 54, wynoszą w obecnem zamknięciu K 557.089·15, a więc wzrosły — w porównaniu z r. 1906. o K 186.447·61. Wzrost ten należy wziąć na karb ogólnego przesilenia w roku sprawozdawczym, które zniewalało do względności w stosunku do dłużników hipotecznych, a po części na karb podwyższenia stopy procentowej.

Stosunek procentowy zaległości od stanu kapitału z dniem 31. grudnia 1907. wynosi 0·48%.

Z trzema i więcej ratami zalegało w dniu 31. grudnia 1907. roku 14 pożyczek hipotecznych na dobra, a 139 pożyczek na realności.

Z końcem roku 1906. było 9 hipotek w egzekucyi. W ciągu roku 1907. dano do egzekucyi 19 hipotek; w czasie tym z powodu częściowego lub całko-

witego wyrównania zaległości ratalnych cofnięto 12 a przymusową sprzedażą załatwiono 2 ze spraw egzekucyjnych, pozostało więc z końcem r. 1907. w egzekucyi 14 hipotek.

Odsprzedaż nabytych na licytacyi nieruchomości postępuje pomyślnie. W ciągu r. 1907. odsprzedaliśmy 2 realności we Lwowie i 10 w Zamarstynowie a nie nabyliśmy żadnej. Z końcem r. 1907. pozostały naszą własnością 1 grunt budowlany we Lwowie, 4 kamieniczki w Zamarstynowie i 4 domy piątrowe we Lwowie.

Skutkiem dokonanych sprzedaży pozycya bilansu »dobra i realności nabyte« zmniejszyła się w r. 1907. w porównaniu z r. 1906. (K 893.926 70) o K 191.575·61 i wynosi z końcem r. 1907 K 702.351·09.

Dochody z realności nabytych figurują w rachunku strat i zysków z kwotą K 40.979·83.

Tak zwane »Interesa w likwidacyi« t. j. przedsiębiorstwa naftowe objęte po śp. Odrzywolskim i p. Wacławie Wolskim wynoszące w bilansie za rok 1906. . . . . K 10,500.000·—
obniżyły się o nadwyżkę wpływów ponad wydatki (K 369.140·31 — K 286.598·32) . . . . . » 82.541·99
i wynoszą z dniem 31. grudnia 1907. . . . . K 10,417.458·01

Uprzedzając uchwałę Wysokiego Sejmu z 10. października 1907. powziętą w załatwieniu sprawozdania Szanownego Wydziału za r. 1906., trzymaliśmy się tak samo, jak w r. 1906. w zarządzie tych przedsiębiorstw wytycznej, żeby z funduszów Kasy bezwarunkowo nic więcej nie dokładać.

Roboty wiertnicze ograniczyliśmy do kopalni w Kosmaczu, gdzie ich nie można było zaniechać ze względu na odnośne postanowienia kontraktowe i uwierciliśmy w ciągu r. 1907. w szybach Nr. VII. VIII. i IX. 851·37 metrów.

Licząc się z ciężkiem od dwóch lat położeniem targu ropnego i blizkim upływem stosunku kontraktowego z Towarzystwem akc. »Trzebinia«, który nam umożliwiał dotąd sprzedaż ropy borysławskiej po cenie zasadniczej 2 K za cetnar metr., zwinęliśmy w dniu 1. grudnia 1907. własny zarząd kopalni w Borysławiu i oddaliśmy ją w odpowiedzialną administracyę najkorzystniejsze warunki ofiarującemu.

Widoki na sprzedaż w całości kopalń są coraz słabsze. Likwidacya stopniowa postępuje powoli i opornie. Dotąd byliśmy w stanie pozbyć tylko nieznaczną część inwentarzy, zbędnych do dalszego, ograniczonego ruchu kopalń.

Suma aktywów zwiększyła się w roku 1907. o K 1,447.487·52, obrót ogólny wynosił K 430,887.687·75.

Rachunek zysków i strat wykazuje:

dochody:		K 4,203.402·80
wydatki:		
procenty i prowizye . . .	K 3,487.838·09	
płace i koszta ogólne . . .	» 360.991·11	
podatki	» 68 587·77	
koszta utrzymania gmachu . .	» 7.924·77	K 3,925.341·74
do przeniesienia okazuje się nadwyżka z obrotu		K 278.061 06

z przeniesienia . . .			K 278.061·06
z której użyliśmy na pokrycie strat:			
na zaliczkach na płace urzędników i woźnych		K 150·—	
na wekslach	K 27.107·98		
mniej odzyskanych w r 1907. „	7.670·15	» 19.437·83	
na stacyi elektrycznej		» 5.284·14	
na spadku kursu funduszu obrotowego .		» 210.197·67	K 235.069·64
a z reszty w kwocie			K 42.991·42

zapisujemy na dotacyę rezerwy na pokrycie dubiosów K 42.786·54 zaś K 204·88 na amortyzacyę dokupu ruchomości w r. 1907.

W roku 1907. z kapitału wkładkowego . . .			K 81,206.225·14
część w interesach w likwidacyi . . .		K 10,417.458·01	
gmach własny		» 1,950.000·—	» 12,367.458·01
			K 68,838.767·13
nie dały oprocentowania, a fruktyfikując uzyskaliśmy oprocentowanie od wkładek .		K 3,040.437·70	
nadwyżka obrotu		» 278.061·06	
razem . .		» 3,318.498·76	

czyli 4·820% (w roku 1906. 4·654%) od kapitału w obrocie, zwiększonego już o dopisane w obu półroczach odsetki i po pokryciu wszystkich kosztów.

Kwota K 210.197·67 pochodząca ze straty na kursie papierów naszego funduszu obrotowego jest li tylko stratą rachunkową, która w miarę podniesienia się kursów efektów wyrówna się sama.

Porównawcza tabela głównych lokacyi, zestawiona na zasadzie regulaminu, który postanawia, by kwoty użyte na poszczególne lokacye obliczać w stosunku do kapitału wkładkowego, zmniejszonego o wartość gmachu, wykazuje z końcem roku 1907. następujące cyfry procentowe:

I. pożyczki hipotecznej i komunalne, ich procenty zaległe, dobra i realności nabyte i kapitał stacyi elektrycznej	62·75%
II. weksle, pożyczki Towarzystw zarobkowych, spółek oszczędności i pożyczek	19·18%
III. papiery wartościowe funduszu obrotowego łącznie z wartością kuponów bieżących	18·24%
IV. zaliczki na zastaw papierów wartościowych, lokacye w bankach i kasach oszczędności . . .	1·79%
V. kasa, zaliczki różnych osób . . .	0·54%
VI. interesa w likwidacyi	13·14%

Szanownemu gronu cenzorów składamy za Ich skuteczną pracę i łaskawy udział w ocenie eskontowanych weksli wyrazy podziękowania.

We Lwowie, dnia 21. marca 1908.

Dyrekcya Galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

Dr. Edward Stroynowski włr. ***Dr. Ferdynand Kwiatkowski*** włr.

Dr. Władysław Abraham włr.

A.

FUNDUSZ OBROTOWY.

Spis załączników

do zamknięcia rachunków funduszu obrotowego z dniem 31. grudnia 1907.

1. Ruch kasy i ogólny obrót rachunków za rok 1907.
2. Wykaz efektów funduszu obrotowego.
3. Zestawienie ruchu za rok 1907. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz wykaz ich stanu z dniem 31. grudnia 1907.
4. Zamknięcie rachunku strat i zysków za rok 1907.
5. Bilans z dniem 31. grudnia 1907.

Ruch kasy i ogólny obrót rachunków za rok 1907.

POBORY				Wyszczególnienie	WYPŁATY			
kasowe i rachunkowe		kasowe			kasowe		kasowe i rachunkowe	
416.576	58	416.576	58	Zapas gotówki z dnia 1. stycznia 1907.	—	—	—	—
12.360	—	—	—	Czynsze z gmachu własnego	—	—	12.360	—
214.794	94	68.294	94	Dobra i realności nabyte	2.189	60	23.206	83
69.795	52	69.409	19	Dochody z dóbr i realności nabytych	17.889	33	69.083	04
867.587	10	336.975	—	Efekta funduszu obrotowego	243.750	—	245.726	50
3.623	95	1.890	—	Eskontowane obce	774	75	3.623	95
11,319.827	58	—	—	Giro-obligo z weksli reeskontowanych	62.836	96	10,485.118	55
391.635	90	177.757	57	Interesa w likwidacyi	279.513	81	309.093	91
14.108	35	22	—	Koszta utrzymania gmachu	13.885	50	15.276	27
442.710	37	8.864	—	Koszta utrzymania zakładu	420.088	46	470.324	12
16,228.467	24	—	—	Lombard efektów własnych	12,570.467	24	12,570.467	24
1,619.851	33	1,619.851	33	Pożyczki hipoteczne na dobra	1,019.000	—	1,019.000	—
1,351.712	66	1,351.712	46	Pożyczki hipoteczne na realności miejskie	4,166.200		4,166.277	23
4.981	74	4.981	74	Pożyczki hipoteczne na posiadłości wiejskie	—	—	—	—
77.775	61	77.775	61	Pożyczki komunalne	—	—	—	—
10.200	—	10.200	—	Pożyczki towarzystw zarobkowych i gospodarczych	—	—	—	—
79.200	—	79.200	—	Pożyczki spółek oszczędności i pożyczek	11.000	—	11.000	—
8,240.141	15	3,061.679	32	Procenta pobrane i wypłacone	18.147	76	8,618.665	33
370.641	54	—	—	Procenta zaległe	—		646.459	46
436.421	84	—	—	Procenta pobrane na rok przyszły	—	—	—	—
3,481.587	64	—	—	Procenta wkładek oszczędności	189.318	69	3,481.587	64
120.969	02	111.533	—	Prowizye pobrane i wypłacone	190	90	120.795	02
224.818	74	223.116	86	Rachunki bieżące pokryte efektami	182.729	64	192.523	74
42,036.933	77	26,568.904	77	Rachunki bieżące z bankami (lokacye i długi)	7,612.871	83	43,267.478	36
88,036.722	57	34,188.744	37	Do przeniesienia	26,810.854	47	85,728.067	19

POBORY				Wyszczególnienie	WYPŁATY			
kasowe i rachunkowe		kasowe			kasowe		kasowe i rachunkowe	
88,036.722	57	34,188.744	37	. . . . . Z przeniesienia . . .	26,810.854	47	85,728.067	19
7,668.315	34	7,199.878	40	Rachunki różne (dłużnicy i wierzyciele)	6,563.002	15	7,985.209	32
34.161	99	—		Rachunki przechodnie (stan czynny i bierny) . . .	—	—	7.670	99
33.948	89	33.948	89	Reszty cen kupna dóbr i realności odsprzedanych . .	—	—	146.400	—
42.786	54	—	—	Rezerwy specyalne	—	—	220.587	33
204	88	—		Ruchomości	—	—	204	88
51,966.157	36	39,206.190	44	Weksle w portfelu	43,749.626	36	50,680.275	68
10,486.118	55	—	—	Weksle w reeskoncie	—	—	11,320.827	58
319.542	48	219.845	42	Weksle w procesie	4.942	95	512.631	07
43,482.708	75	40,631.589	74	Wkładki oszczędności	43,938.832	23	43,938.832	23
8,886.546	05	8,281.289	10	Wkładki na rachunek bieżący	8,243.546	68	9,948.200	14
31.640	12	15.039	69	Wkładki w austryackich kasach oszczędności . . .	50.000	—	84.225	90
317.298	—	317.298	—	Zaliczki na zastaw terminowy efektów	487.680	—	487.680	—
4,468.650	25	—	—	Zyski i straty za rok 1907.	—	—	4,468.650	25
—	—	—	—	Pozostałość gotówki z dniem 31. grudnia 1907. . .	245.339	21	245.339	21
215,774.801	77	130,093.824	05		130,093.824	05	215,774.801	77

Pobory kasowe w roku 1907. . . .	129,677.247·47
Wypłaty kasowe w roku 1907. . . .	129,848.484·84
Obrót kasowy w roku 1907. . . .	259,525.732·31
Ogólny obrót rachunków w roku 1907. .	430,887.687·75

WYKAZ EFEKTÓW FUNDUSZU OBROTOWEGO.

Wyszczególnienie efektów	Pierwszy kupon płatny dnia	Wartość imienna wal. kor. kor.	h.	Wartość po kursie %	Wartość obiegowa w walucie koronowej kor.	h.	Wartość kuponu bieżącego do 31/12. 1907. kor.	h.
4% austryackie losy państwowe z r. 1860. (sztuki po fl. 500)	1 5. 1908.	21.000	—	149.00	31.290	—	163	89
4% austryackie losy państwowe z r. 1860. (sztuki po fl. 100)	1 5. 1908.	4.000	—	207.50	8.300	—		
4% austryacka jednolita renta papierowa	1 5. 1908.	1,105.000	—	96.95	1,071.297	50	7.243	89
4·2% austryacka jednolita renta papierowa	1 2. 1908.	201.100	—	98.60	198.284	60	3.495	78
4% austryacka jednolita renta srebrna	1 7. 1908.	542.000	—	96.85	524.927	—	—	—
4·2% austryacka jednolita renta srebrna	1 4. 1908.	20.200	—	98.80	19.957	60	209	74
4% austryacka renta koronowa	1 3. 1908.	1,000.000	—	96.90	969.000	—	13.222	22
3½% austryacka renta inwestycyjna	1 2. 1908.	300 000	—	87.40	263.200	—	4.345	83
3% pryorytety towarzystwa austryackich kolei lokalnych z roku 1894.	1 7. 1908.	50 000	—	80.50	40.250	—	—	—
4% obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1893.	1 5. 1908.	718.500		94.65	680.060	25	4.710	17
4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego	30 6. 1908.	845.600	—	98.00	828.688	—	—	—
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1896.	1 5. 1908.	1,108.000	—	91.75	1,016.590		7.263	55
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1900.	1 3. 1908	161.000	—	93.50	150.535	—	2.128	78
4% listy hipoteczne galicyjskiego banku hipotecznego	1 5. 1908.	2,364.800	—	94.80	2,241.830	40	15.502	58
4% listy zastawne galicyjskiego towarzystwa kredytowego ziemskiego 56-letnie	30 6. 1908.	2,505.400	—	94.50	2,367.603	—	—	—
4½% listy zastawne banku krajowego	30 6. 1908.	126.000	—	100.50	126.630	—	—	—
4% listy zastawne banku krajowego	30 6. 1908.	1,397.000	—	94.80	1,324.356	—	—	—
4½% obligacye komunalne banku krajowego III. emisyi	1 4. 1908	430.200	—	99.40	427.618	80	4.785	98
4% obligacye komunalne banku krajowego IV. emisyi	1 4. 1908.	445.000	—	94.00	418.30	—	4.400	56
4% obligacye kolejowe banku krajowego	1 4. 1908.	870.000	—	94.00	817.800	—	8.603	33
4% listy zastawne banku austryacko-węgierskiego 50-letnie	1 4. 1908.	750.000	—	97.40	730.500	—	7.416	67
4% obligacye banku związkowego czeskich kas oszczędności.	1 5. 1908.	50.000	—	100.00	50.000	—	327	78
akcye banku austryacko-węgierskiego (sztuk 40).	II. 1907.	56.000	—	1777.00*)	71.080	—	1.392	22
		15,070.800	—		14,377.998	15	85.212	97
Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do 31. grudnia 1907.					85.212	97		
efekta funduszu obrotowego z dniem 31. grudnia 1907. przedstawiają wartość					14.462.311	12		

ZESTAWIENIE

ruchu za rok 1907. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz wykaz ich stanu
z dniem 31. grudnia 1907.

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Stan czynny.				
I.	**Kasa:**				
	Pozostałość z dniem 31. grudnia 1907. (patrz ruch kasy str. 3.)	. . .		245.339	21
II.	**Gmach własny:**				
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. niezmieniony.	. . .		1,950.000	—
III.	**Pożyczki hipoteczne na dobra:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . sztuk 144	14,563 889	08		
	W ciągu roku 1907. zaliczono . „ 11	1,019.000	—		
	a jedną pożyczkę dawniejszą rozdzielono na dwie, skutkiem czego przybyła sztuka 1				
	łącznie . . sztuk 156	15,582.889	08		
	W ciągu roku 1907. spłacono „ 17	1,619.851	33		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. sztuk 139	. . .		13,963.037	75
IV.	**Pożyczki hipoteczne na realności miejskie:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . sztuk 1638	26,752.761	96		
	W ciągu roku 1907. zaliczono . „ 142	4,166.200	—		
	a trzy pożyczki dawniejsze rozłożono na siedm, skutkiem czego przybyło sztuk 4				
	łącznie . . sztuk 1784	30,918.961	96		
	W ciągu roku 1907 spłacono . „ 76	1,351.635	43		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. sztuk 1708	. . .		29,567.326	53
V.	**Pożyczki hipoteczne na posiadłości wiejskie:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907 . sztuk 83	414.008	94		
	W ciągu roku 1907. spłacono . „ —	4.981	74		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. sztuk 83	. . .		409.027	20
VI	**Reszty cen kupna dóbr i realności odsprzedanych**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . sztuk 29	1,229.269	33		
	Przy hipotece dóbr i realności, w ciągu roku 1907. odsprzedanych, pozostawiono „ 12	146 400	—		
	łącznie . sztuk 41	1,375.669	33		
	W ciągu roku 1907. spłacono . „ 1	33.948	89		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. sztuk 40	. . .		1,341.720	44
	Do przeniesienia . . .	. . .		47,476.451	13

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . .	. . .		47,476.451	13
VII.	**Pożyczki komunalne:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . sztuk 46	2,778.724	31		
	W ciągu roku 1907. spłacono „ —	77.775	61		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. sztuk 46	. . .		2,700.948	70
VIII.	**Pożyczki towarzystw zarobkowych i gosp.:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . sztuk 3	100.000	—		
	W ciągu roku 1907. spłacono . „ —	10.200	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. sztuk 3	. . .		89.800	—
IX.	**Pożyczki spółek oszczędności i pożyczek:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . sztuk 108	480.175	—		
	W ciągu roku 1907. zaliczono „ 2	11.000	—		
	łącznie . . sztuk 110	431.175	—		
	W ciągu tegoż roku spłacono „ 5	79.200	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 19 7. sztuk 105	. . .		351.975	—
X.	**Zaliczki na zastaw terminowy efektów:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . stron 329	41.908	—		
	i podkład w efektach wartości imiennej . 329.388·49				
	W ciągu roku 1907. zaliczono dla . . . . „ 375	487.680	—		
	i przyjęto efekta wartości imiennej . 702.504·38				
	łącznie . . 1,031.892·87 stron 704	729.588	—		
	W ciągu roku 1907. pobrano od . . . . „ 322	317.298	—		
	i wydano efekta wartości imiennej . 475.006·39				
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . . . stron 382	. . .		412.290	—
	i podkład w efektach wartości imiennej 556.886·48				
XI.	**Rachunki bieżące pokryte efektami:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . . rach. 12	149.912	—		
	i podkład w efektach wartości imiennej . . 601·940·—				
	W ciągu roku 1907. zaliczono	186.537	29		
	dopisano procentów	5.986	45		
	i przyjęto efekta wartości imiennej . . 125.500·—				
	łącznie . . . 727.440·— rach. 12	342.435	74		
	W ciągu roku 1907. pobrano na spłatę	224.818	74		
	zwinięto . . . . . „ 1				
	i wydano efekta wartości imiennej . . . 151.140·—				
	Do przeniesienia . 576.300·— rach. 11	117.617	—	51,031.464	83

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . .	. .		51,031.464	83
	Stan z dniem 31. grudnia 1907., jak z przeniesienia . . . . . rach. 11	117.617	—		
	w czem 10 stron winno	.		117.627	—
	zaś 1 strona ma do żądania	10	—		
	i podkład w efektach wartości imiennej, jak z przeniesienia 576.300·—				
XII	**Eskontowane obce:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . . .	—			
	W ciągu roku 1907. eskontowano efekta wylosowane i kupony w kwocie . .	3.623	95		
	W tymże czasie zrealizowano	3.623	95		
	Stan z dniem 31 grudnia 1907. . . .	. . .		—	—
XIII.	**Weksle:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . sztuk 6.371	12,649.376	43		
	W ciągu roku 1907. eskontowano „ 29.019	43,905.030	48		
	łącznie sztuk 35.390	56,554.406	91		
	W ciągu roku 1907. ubyło:				
	przez spłatę szt. 24.304 33,391.674·75				
	przez reeskont . . „ 4.501 11,320.827·58				
	przez przeniesienie na rk. weksli w procesie „ 147 478.409·83 „ 28.952	45,190.912	16		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907.:				
	w portfelu . . . sztuk 6.438	11,363.494	75		
	w reeskoncie . . . „ 631	2,880.147	85		
	łącznie . sztuk 7.069	. . .		14,243.642	60
XIV.	**Efekta funduszu obrotowego:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. nom. 15,262.000	14,998.958	75		
	W ciągu roku 1907.:				
	zakupiono . . . . . „ 250.000	243.750	—		
	zyskano:				
	na wylosowaniu . 220.40				
	na spieniężeniu . 625·—	845	40		
	łącznie . nom. 15,512.000	15,243.554	15		
	W ciągu roku 1907.:				
	spieniężono nom. 250.000 244.375·—				
	zrealizowano wylosowane nom . . 191.200 191.296·—				
	na zniżce kursu dnia 31. grudnia 1907. stracono . 430.785·— „ 441.200	866.456	—		
	Stan efektów z dniem 31. grudnia 1907. . . . . nom. 15,070.800	14,377.098	15		
	Z doliczeniem wartości kuponów bieżących				
	Do przeniesienia . .	14,377.098	15	65,392.734	43

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . .	14.377.098	15	65,392.734	43
	do dnia 31. grudnia 1907. . . .	85.212	97		
	wartość efektów wynosi łącznie, jak wykaz szczegółowy strona 4.	. . .		14,462.311	12
XV.	**Lokacye w bankach:**				
	Stan z dniem 31. grudnia 1907.: patrz pozycya XXVIII. strona 12. . .	. . .		106.889	60
XVI.	**Wkładki w austryackich kasach oszczędności:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . . .	725.039	69		
	W ciągu roku 1907. ulokowano w kasach .	50.000	—		
	z procentów dopisanych przybyło . .	34.225	90		
	łącznie . . .	809.265	59		
	W tymże czasie podjęto z kas . . .	31.640	12		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . . .	. . .		777.625	47
XVII.	**Procenta zaległe z dniem 31. grudnia 1907.:**				
	od pożyczek hipotecznych na dobra . .	189.360	45		
	od pożyczek hip. na realności miejskie .	335.072	52		
	od pożyczek hip. na posiadłości wiejskie .	15.707	85		
	od reszt cen kupna dóbr i realności odsprzedanych	12.804	03		
	od pożyczek komunalnych	4.144	30		
	od zastawów	4.15[illegible]	34		
	Stan zaległości procentowych z dniem 31. grudnia 1907.	. . .		561.246	49
XVIII.	**Dobra i realności nabyte:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907.	893.92[illegible]	70		
	W ciągu roku 1907.:				
	wydano w gotówce:				
	na spłatę obcej pretensyi . . . 4.540·12				
	na rekonstrukcyę jednej realności . . . 1·314·44				
	na koszta odsprzedaży realności . . . 447·50 6.302·06				
	osiągnięto na odsprzedaży dwunastu realności nabytych nad wyżkę*) 13.262.46	19.564	52		
	łącznie	913.491	22		
	W ciągu roku 1907. pobrano na rachunek odsprzedaży dwunastu realności:				
	wpłaty w gotówce . . . 64.752·63				
	pozostawione przy hipotekach odsprzedanych reszty cen kupna 146.400·–	211.152	63		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . . .	702.338	59		
	W tem saldzie mieści się lokacya w realnościach nabytych w kwocie . . .	. . .		702.351	09
	Do przeniesienia . .	. . .		82,003.158	20

*) z tego zarachowano: na częściowe pokrycie strat na wekslach t. z. kaucyjnych . 6.311.64
na pokrycie ewentualnego niedoboru przy odsprzedaży reszty realności zamarstynowskich oraz strat wekslowych poniesionych z powodu tych realności 6.950.82
łącznie, jak wyżej . . . . 13·262.46

Pozycya bilansu			W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . .		. . .		82,003.158	20
	zaś nadwyżka na rachunku jednej realności odsprzedanej, przeznaczona na pokrycie należytości obcej wynosi . . .		12	50		
XIX.	**Weksle w procesie:**					
	Stan z dnia 1. stycznia 1907.		148.174	—		
	W ciągu roku 1907.:					
	oddano do zaskarżenia 147 weksli na kwotę	478.409·83				
	wyłożono na koszta kwotę . .	19.567·41				
	rachunkom uregulowanym dopisano tytułem procentów kwotę	6.983·68	504.960	92		
	łącznie		653.134	92		
	W ciągu roku 1907. otrzymano pokrycie w spłatach dłużników . . .	284.764 35				
	odpisano pretensye nieściągalne przez rachunek strat i zysków za rok 1907. . .	27.107·98	311.872	33		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . . .		341.262	59		
	Na to saldo składają się dłużnicy z kwotą .		.	.	349.648	53
	zaś pozostałość na wekslach spłaconych, przeznaczona na pokrycie kosztów procesowych i należytości rozmaitych, wynosi		8.385	94		
XX.	**Interesa w likwidacyi:**					
	Stan z dnia 1. stycznia 1907.		10,500.000	—		
	W ciągu roku 1907. zaliczono:					
	na należytości skarbowe i inne od zabezpieczenia pretensyj do Stan. Szczepanowskiego, W. Wolskiego & K. Odrzywolskiego	12.809·98				
	na rachunek ruchu kopalń:					
	centralnemu zarządowi kopalń .	62.963·30				
	zarządowi kopalni w Schodnicy .	1.500 —				
	zarządowi kopalni w Kosmaczu .	69.524·24				
	na pokrycie rachunków i należytości od centralnego zarządu w kasie naszej do zapłaty prezentowanych . .	116.563·09				
	na koszta podróży	3.682·32				
	na koszta syndyka	2·076·13				
	na podatki . .	8.943·09	265.252·17			
	Do przeniesienia . .		278.062·15	10,500.000	—	82,352.806	73

Pozycya bilansu			W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia .	278 062·15	10,500.000	—	82,352.806	73
	na koszta licytacyi objektów kopalnianych W. Wolskiego & K. Odrzywolskiego .	8536.17	286.598	32		
	łącznie . . .		10,786.598	32		
	W ciągu roku 1907. pobrano na rachunek centralnego zarządu kopalń:					
	należytość za ropę sprzedaną	336.725·73				
	należytość za sprzedane rury z opuszczonych szybów w Schodnicy	16.250·—				
	czynsz dzierżawny za kopalnie w Borysławiu . . .	500·—				
	należytości inne	4.878·16				
	zwrot nadpłaconych należytości skarbowych	10.786·42	369.140	31		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . . .		. . .		10,417.458	01
XXI.	**Różni dłużnicy:**					
	gmina miasta Lwowa (zaliczki na dokończenie budowy muzeum przemysłowego,*) .		301.620	—		
	stacya elektryczna (kapitał zakładowy i obrotowy)		181.223	81		
	wadya licytacyjne		16	—		
	fundusz dyspozycyjny dyrekcyi . . .		4.509	70		
	zaliczki na płace urzędników i woźnych .		16.732	89		
	zaliczki do kasy podręcznej		80	88		
	protesty wekslowe		109	60		
	pobrania pocztowe		2.113	42		
	rachunki różnych osób		331.461	30		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . . .		. . .		837.867	60
XXII.	**Ruchomości:**					
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . . .		2.000	—		
	W ciągu roku 1907. dokupiono ruchomości za		204	88		
	łącznie		2.204	88		
	W zamknięciu rachunków za rok 1907. zamortyzowano		204	88		
	Stan z dniem 31 grudnia 1907. . . .		. . .		2.000	—
XXIII.	**Rachunki przechodnie:**					
	zaległe z dniem 31. grudnia 1907. należytości przypadające do zainkasowania w roku 1908. na rachunek roku 1907., a to:					
	dochody z dóbr i realności nabytych	303·70				
	należytości za przechowanie depozytów obcych . . .	235·20				
	odsetki należne od gminy miasta Lwowa za II. półrocze 1907.	6.786·45	7.325	35		
	Do przeniesienia . .		7.325	35	93,610.132	34

*) oprócz tego kor. 6.786·45, jak pod pozycyą XXIII.

Pozycya bilansu			W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . .		7.325	35	93,610.132	34
	wydatki na koszta utrzymania Zakładu za rok 1908., w roku 1907. naprzód zapłacone		345	64		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . . .		. . .		7.670	99
	Stan czynny bilansu z dn. 31. grudnia 1907.		. . .		93,617.803	33
	Stan bierny:					
XXIV.	**Wkładki oszczędności:**					
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. książecz.	95.520	81,662.348	62		
	W ciągu roku 1907.:					
	przyjęto wkładki od 111.796 stron . .		37,631.589	74		
	przeniesiono z rachunku bieżącego . .		3,000.000	—		
	i wydano nowych książeczek .	28.977				
	dopisano do kapitału niedebrane z dniem 30. czerwca i 31. grudnia 1907. procenta		2,851.119	01		
	łącznie . . książeczek	124.497	125,145.057	37		
	W tymże czasie:					
	zwrócono 128.730 stronom		43,938.832	23		
	i ściągnięto z obiegu książeczek .	30.794				
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. książeczek	93.703	. . .		81,206.225	14
	W ciągu roku 1907. załatwiono ogółem 240.526 stron.					
XXV.	**Wkładki na rachunek bieżący:**					
	Stan z dnia 1. stycznia 1907.		4,286.670	10		
	W ciągu roku 1907. pobrano	8,745.703·01				
	i dopisano procentów . .	140.769·02	8,886.472	03		
	łącznie . . .		13,173.142	13		
	W tymże czasie:					
	wypłacono	6,948.126·12				
	przeniesiono na rachunek wkładek oszczędności . .	3,000.000·—	9,948.126	12		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . . .		. . .		3,225.016	01
XXVI.	**Giro-obligo z weksli reeskontowanych:**					
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. sztuk	676	2,045.438	82		
	W ciągu roku 1907. reeskontowano „	4.501	11,320.827	58		
	Do przeniesienia . . sztuk	5.177	13,366.266	40	84,431.241	15

Pozycya bilansu				W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . .	sztuk	5.177	13,366.266	40	84,431.241	15
	Do dnia 31. grudnia 1907. wykupiono	„	4.546	10,486.118	55		
	Z dniem 31. grudnia 1907. pozostało w reeskoncie . .	sztuk	631	. . .		2,880.147	85
XXVII.	**Lombard efektów własnych:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1907.			804.000	—		
	W ciągu roku 1907. na lombard efektów własnych pobrano			16,113.000	—		
	łącznie . .			16,917.000	—		
	W tymże czasie spłacono			12,455.000	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . . .			. . .		4,462.000	—
XXVIII.	**Długi w bankach:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. na dobro banków			1,955.316	99		
	W ciągu roku 1907. podjęto z banków		41,977.110·59				
	i od długów w bankach zapłacono odsetki w kwocie .		59.823·18	42,036 933	77		
	łącznie . . .			43,992.250	76		
	W tymże czasie ulokowano w bankach . . .		43,265.398·97				
	i w procentach od lokacyi otrzymano		2.079·39	43,267.478	36		
	Z dniem 31. grudnia 1907. saldo na dobro banków wynosi			724.772	40		
	W tem saldzie mieści się dług banków w kwocie			106.889	60		
	zaś banki mają do żądania kwotę . . .			. . .		831.662	—
XXIX.	**Rezerwy specyalne:**						
	na pokrycie różnicy kursu efektów:						
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. .		220.587.33				
	Użyto na częściowe pokrycie straty rachunkowej na spadku kursu efektów z dnia 31. grudnia 1907. . . .		220.587·33				
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . . .			—	—		
	na pokrycie dubiosów:						
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. .		75.005·66				
	W zamknięciu rachunków za rok 1907. przelano do rezerwy niezużytą resztę nadwyżki obrotowej z r. 1907.		42.786·54				
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. (na pokrycie dalszych strat na wekslach t. z. kaucyjnych i na interesach w likwidacyi) .			117.792	20		
	Stan obu rezerw łącznie			. . .		117.792	20
	Do przeniesienia . .			. . .		92,722.843	20

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . .	. . .		92,722.843	20
XXX.	**Różni wierzyciele:**				
	rachunki bieżące hipoteczne	84.629	87		
	kaucye hipoteczne	167.227	—		
	oświadczenia asekuracyjne . . .	5.151	—		
	zaliczki na oszacowanie hipotek . .	806	20		
	należytości stemplowe od zastawów .	121	50		
	wierzyciele z rków bieżących pokrytych efektami, jak pod pozycyą XI. . .	10	—		
	kaucye wekslowe	8.971	66		
	pozostałość na rachunku weksli w procesie spłaconych, jak pod pozycyą XIX. . .	8.385	94		
	pozostałość na rachunku realności odsprzedanej, jak pod pozycyą XVIII. . .	12	50		
	rachunki różnych osób	149.060	63		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . . .	. . .		424.376	30
XXXI.	**Rachunki przechodnie**				
	przypadające do uregulowania w roku 1908. wydatki za rok 1907.:				
	na rachunek utrzymania Zakładu 3.162·17				
	na rachunek utrzymania gmachu 1.014·98				
	na rachunek realności nabytych 4·—	4.181	15		
	pobrane w roku 1907. należytości za przechowanie depozytów obcych. przypadające na rok 1908	4	—		
	rezerwa na pokrycie zapadłych do dnia 31. grudnia 1907. procentów:				
	od rków bieżących hipotecznych 5.773·17				
	od lombardu efektów własnych 24.203·67	29.976	84		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . . .	. . .		34.161	99
XXXII.	**Procenta pobrane na rok 1908.:**				
	od pożyczek hipotecznych na dobra . .	69.080	42		
	od pożyczek hipotecznych na realności miejskie	208.059	41		
	od pożyczek hipotecznych na posiadłości wiejskie	286	22		
	od reszt cen kupna dóbr i realności odsprzedanych	14.133	65		
	od pożyczek komunalnych	33.689	04		
	od pożyczek towarzystw zarobkowych i gospodarczych	493	25		
	od pożyczek spółek oszczędności i pożyczek	4.364	45		
	od zastawów	1.799	59		
	od weksli	104.515	81		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . . .	. . .		436.421	84
	Stan bierny bilansu z dn. 31. grudnia 1907.	. . .		93,617.803	33

Zamknięcie rachunku

za rok

Wydatki			W walucie koronowej kor.	h	kor.	h.
Procenta wypłacone i dopisane:						
od wkładek oszczędności:						
wypłacone w ciągu roku 1907.	189.318·69					
skapitalizowane dnia 30. czerwca i 31. grudnia 1907. . . .	2.851.119·01		3,040.437	70		
od wkładek na rachunek bieżący . . .			140.769	02		
od rachunków bieżących i kaucyj hipotecznych			13.072	04		
od weksli reeskontowanych			98.400	62		
od lombardu efektów własnych . . .			134.922	02		
od długów w bankach			59.823	18		
od rachunków różnych			286	07	3,487.710	65
Prowizye wypłacone			. . .		127	44
Koszta utrzymania zakładu:						
płace stałe i dodatki funkcyjne . . .			193.026	55		
koszta ogólne			167.964	56	360.991	11
Koszta utrzymania gmachu			. . .		7.924	77
Podatki i należytości rządowe:						
podatek rentowy			47.004	07		
podatki za funkcyonaryuszów . . .			10.922	12		
należytość ekwiwalentowa od majątku nieruchomego			4.500	—		
podatki od gmachu własnego			6.161	58	68.587	77
Straty i odpisy:						
straty:						
na zaliczkach na płace . . .	150 —					
na wekslach . . .	27.107·98					
za potrąceniem strat w roku 1907. odzyskanych	7.670·15	19.437·83				
na spadku kursu efektów funduszu obrotowego*)		210.197·67				
na stacyi elektrycznej . . .		5.284·14	235.069	64		
dotacya rezerwy na pokrycie dubiosów . .			42.786	54		
odpisy:						
amortyzacya dokupu ruchomości za rok 1907.			204	88	278.061	06
					4,203.402	80

*) reszta straty niepokryta rezerwą specyalną.

We Lwowie, dnia

Kasyer: *Wiktor Osiadacz.*

Likwidator: *Leopold Wilimowski.*

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Zygmunt Skowroński.*

Dr. Adolf Lilien.

strat i zysków
1907.

Dochody	W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
Procenta pobrane:				
od pożyczek hipotecznych na dobra	649.002	26		
od pożyczek hipotecznych na realności miejskie	1.409.852	22		
od pożyczek hipotecznych na posiadłości wiejskie	20.454	90		
od reszt cen kupna dóbr i realności odsprzedanych	57.568	52		
od pożyczek komunalnych	129.465	03		
od pożyczek towarzystw zarobkowych i gospodarczych	4.888	11		
od pożyczek spółek oszczędności i pożyczek	19.594	59		
od zastawów	16.958	32		
od rachunków bieżących pokrytych efektami	5.986	45		
od weksli	1,033.693	47		
od efektów funduszu obrotowego	610.472	94		
od lokacyi w bankach	2.079	39		
od wkładek w austryackich kasach oszczędności	34.225	90		
od zaliczek udzielonych gminie miasta Lwowa	13.423	55		
od stacyi elektrycznej	11.452	19		
od różnych rachunków	9.488	66	4,028.606	50
Prowizye pobrane:				
od wkładek niewypowiedzianych	39.538	67		
od rat hipotecznych i komunalnych za zwłokę	62.759	64		
różne	18.312	76	120.611	07
Czynsze z gmachu własnego			12.360	—
Dochody z dóbr i realności nabytych			40.979	83
Zysk zrealizowany na efektach funduszu obrotowego			845	40
			4,203.402	80

31. grudnia 1907.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

Dyrekcya Gal. Kasy Oszczędności:

Dr. Edward Stroynowski,
Dyrektor.

Dr. Ferdynand Kwiatkowski,
Dyrektor.

Dr. Władysław Abraham,
zastępca Dyrektora.

Bilans

z dniem 31.

Pozycya bilansu	Stan czynny		Koron	h.
I.	Kasa		245.339	21
II.	Gmach własny		1,950.000	—
III.	Pożyczki hipoteczne na dobra		13,963.037	75
IV.	Pożyczki hipoteczne na realności miejskie		29,567.326	53
V.	Pożyczki hipoteczne na posiadłości wiejskie		409.027	20
VI.	Reszty cen kupna dóbr i realności odsprzedanych		1,341.720	44
VII.	Pożyczki komunalne		2,700.948	70
VIII.	Pożyczki towarzystw zarobkowych i gospodarczych		89.800	—
IX.	Pożyczki spółek oszczędności i pożyczek		351.975	—
X.	Zaliczki na zastaw terminowy efektów		412.290	—
XI.	Rachunki bieżące pokryte efektami		117.627	—
XIII.	Weksle:			
	w portfelu	11,363.494·75		
	w reeskoncie	2,880.147·85	14,243.642	60
XIV.	Efekta funduszu obrotowego		14,462.311	12
XV.	Lokacye w bankach		106.889	60
XVI.	Wkładki w austryackich kasach oszczędności		777.625	47
XVII.	Procenta zaległe z dniem 31. grudnia 1907.		561.246	49
XVIII.	Dobra i realności nabyte		702.351	09
XIX.	Weksle w procesie		349.648	53
XX.	Interesa w likwidacyi		10,417.458	01
XXI.	Różni dłużnicy		837.867	60
XXII.	Ruchomości		2.000	—
XXIII.	Rachunki przechodnie		7.670	99
			93,617.803	33

Kasyer:
Wiktor Osiadacz.

Likwidator:
Leopold Wilimowski.

We Lwowie, dnia

KOMISYA REWIZYJNA WYDZIAŁU:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Zygmunt Skoworoński.*
Dr. Adolf Lilien.

Zakładu

grudnia 1907.

Pozycya bilansu	Stan bierny	Koron	h.
XXIV.	**Wkładki oszczędności**	81,206.225	14
XXV.	**Wkładki na rachunek bieżący**	3,225.016	01
XXVI.	**Giro-obligo z weksli reeskontowanych**	2,880.147	85
XXVII.	**Lombard efektów własnych**	4,462.000	—
XXVIII.	**Długi w bankach**	831.662	—
XXIX.	**Rezerwy specyalne:**		
	na pokrycie dubiosów	117.792	20
XXX.	**Różni wierzyciele**	424.376	30
XXXI.	**Rachunki przechodnie**	34.161	99
XXXII.	**Procenta pobrane na rok 1908**	436.421	84
		93,617.803	33

31. grudnia 1907.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

DYREKCYA GAL. KASY OSZCZĘDNOŚCI:

Dr. Edward Stroynowski,
Dyrektor.

Dr. Ferdynand Kwiatkowski.
Dyrektor.

Dr. Władysław Abraham,
zastępca Dyrektora.

B.

STACYA ELEKTRYCZNA.

Spis załączników

do zamknięcia rachunków stacyi elektrycznej z dniem 31. grudnia 1907.

1. Zestawienie ruchu w poszczególnych rachunkach bilansu oraz wykaz ich stanu z dniem 31. grudnia 1907.
2. Zamknięcie rachunku strat i zysków za rok 1907.
3. Bilans z dniem 31. grudnia 1907.

ZESTAWIENIE

ruchu w poszczególnych rachunkach bilansu oraz wykaz ich stanu

z dniem 31. grudnia 1907.

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Stan czynny.				
I.	**Urządzenia mechaniczne do centralnego ogrzewania gmachu:**				
	wartość z dnia 1. stycznia 1907.	39.270	—		
	$6^2/_3$% amortyzacya wartości pierwotnej za rok 1907.	3.570	—		
	wartość bilansowa dnia 31. grudnia 1907.			35.700	—
II.	**Urządzenia mechaniczne do światła elektrycznego:**				
	wartość z dnia 1. stycznia 1907.	129.429	31		
	w ciągu roku 1907. dokupiono za	4.121	90		
	łącznie	133.551	21		
	$6^2/_3$% amortyzacya wartości pierwotnej za rok 1907. (z wyłączeniem akumulatorów o wartości zabezpieczonej kor. 19.680)	10.005	88		
	wartość bilansowa dnia 31. grudnia 1907.			123.545	33
III.	**Budowle stacyjne:**				
	wartość z dnia 1. stycznia 1907.	17.406	69		
	w ciągu roku 1907. wydano na nowe urządzenia budowlane	314	27		
	łącznie	17.720	96		
	5% amortyzacya wartości pierwotnej za rok 1907.	1.088	45		
	wartość bilansowa dnia 31. grudnia 1907.			16.632	51
IV.	**Zaległe z dniem 31. grudnia 1907. należytości od konsumentów:**				
	zaległość z dnia 31. grudnia 1906. wynosiła	16.173	58		
	w roku 1907. przypisano konsumentom za światło elektryczne i za ogrzewanie	87.292	05		
	na rachunek łącznej należytości	103.465	63		
	w roku 1907. pobrano od konsumentów 88.888·84				
	i z należytości przypisanej odpisano jako nieściągalne 112·80	89.001	64		
	zaległość z dniem 31. grudnia 1907. wynosi			14.463	99
V.	**Niespłacone reszty zaliczek na płacę:**				
	w ciągu roku 1907. zaliczono palaczom	90	—		
	do dnia 31. grudnia 1907. spłacili	15	—		
	stan z dniem 31. grudnia 1907.			75	—
	Stan czynny bilansu z d. 31. grudnia 1907.			190·416	83

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Stan bierny				
VI.	**Kapitał zakładowy i obrotowy stacyi:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . . .	190.547	69		
	gotowe wydatki za rok 1907.:				
	na nowe urządzenia stacyi . 6.121·10				
	na koszta ruchu stacyi . . 67.200·81				
	na zaliczki na płace palaczów . 90·—	73.411	91		
	łącznie . . .	263.959	60		
	pobory na rachunek stacyi za rok 1907.:				
	zainkasowane należytości od konsumentów światła elektrycznego i centralnego ogrzewania 88.888·84				
	raty na spłatę zaliczek . 15·—	88.903	84		
	pozostałość	175.055	76		
	z doliczeniem należnego za rok 1907. oprocentowania	11.452	19		
	stanowi pretensyę funduszu obrotowego do stacyi z dniem 31. grudnia 1907. . .	186.507	95		
	którato pretensya skutkiem braku pokrycia dla niedoboru obrotowego stacyi za rok 1907. w kwocie	5.284	14		
	redukuje się z d. 31. grudnia 1907. do stanu . . .			181.223	81
VII.	**Należytości obce z dniem 31. grudnia 1907. niezapłacone:**				
	należytości obce z dnia 31. grudnia 1906. wynosiły	11.033	18		
	w r. 1907. zapadły do zapłaty należytości obce:				
	za nowe urządzenia stacyi . . 4.436·17				
	za koszta ruchu stacyi i podatki 67.045·58	71.481	75		
	na rachunek należytości łącznej . . .	82.514	93		
	zapłacono w roku 1907.	73.321	91		
	należytości obce z d. 31. grudnia 1907., a to:				
	za nowe urządzenia stacyi . . 4.219·07				
	za koszta ruchu stacyi . . 3.373·95				
	za podatki . . . . 1.600·—				
	wynoszą łącznie	. . .		9.193	02
VIII.	**Rezerwa specyalna stacyi:**				
	przeznaczona na pokrycie ewentualnych niedoborów obrotowych i strat stacyi:				
	stan z dnia 1. stycznia 1907. . . .	698	71		
	w zamknięciu rachunków za rok 1907. zużyto na częściowe pokrycie niedoboru obrotowego stacyi za rok 1907.	698	71		
	stan z dniem 31. grudnia 1907. . . .	. . .		—	—
	Stan bierny bilansu z d. 31. grudnia 1907.	. . .		190.416	83

Zamknięcie rachunku

za rok

Wydatki	W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
Koszta ruchu stacyi za rok 1907.:				
nadzór i służba	9.536	43		
paliwo	45.863	14		
konserwacya urządzeń mechanicznych i budowli	3.208	61		
przybory do mechanicznych urządzeń	1.909	62		
materyały	2.778	91		
przybory do oświetlenia i do przewodów	811	16		
uzupełnienie inwentarza	354	95		
prowizye	762	64		
rozmaite wydatki	310	51	5 .535	97
Amortyzacya urządzeń mechanicznych i budowli za rok 1907.			14.664	33
Oprocentowanie kapitału zakładowego i obrotowego za rok 1907.			11.452	19
Podatek zarobkowy od przedsiębiorstwa			1.509	61
Odpisane należytości za światło			112	80
			93.274	90

Bilans z dniem

Pozycya bilansu	Stan czynny	kor.	h.
I.	**Urządzenia do centralnego ogrzewania gmachu**	35.700	—
II.	**Urządzenia mechaniczne do światła elektrycznego**	123.545	33
III.	**Budowle stacyjne**	16.632	51
IV.	**Zaległe należytości od konsumentów**	14.463	99
V.	**Niespłacone reszty zaliczek na płacę**	75	—
		190.416	83

We Lwowie, dnia

Kasyer:
Wiktor Osiadacz.

Likwidator:
Leopold Wilimowski.

KOMISYA REWIZYJNA WYDZIAŁU:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Zygmunt Skowroński.*

Dr. Adolf Lilien.

strat i zysków stacyi

1907.

Dochody	W walucie koronowej			
	kor.	h.	kor.	h.
Należytości przypisane konsumentom za światło elektryczne i ogrzewanie centralne za rok 1907. . . .			87.292	05
Niedobór obrotowy za rok 1907.:				
umorzony rezerwą specyalną stacyi . . .	698	71		
odpisany z kapitału zakładowego i obrotowego stacyi	5.284	14	5.982	85
			93.274	90

31. grudnia 1907.

Pozycya bilansu	Stan bierny	kor.	h.
VI.	**Kapitał zakładowy i obrotowy stacyi** . . .	181.223	81
VII.	**Niezapłacone należytości obce**	9.193	02
VIII.	**Rezerwa specyalna stacyi**	—	—
		190.416	83

31. grudnia 1907.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

DYREKCYA GAL. KASY OSZCZĘDNOŚCI:

Dr. Edward Stroynowski,
Dyrektor.

Dr. Ferdynand Kwiatkowski,
Dyrektor.

Dr. Władysław Abraham,
zastępca Dyrektora.

C.

FUNDUSZ EMERYTURY.

Spis załączników

do zamknięcia rachunków funduszu emerytury z dniem 31. grudnia 1907.

1. Wykaz efektów funduszu emerytury.
2. Zestawienie ruchu za rok 1907. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz wykaz ich stanu z dniem 31. grudnia 1907.
3. Rachunek strat i zysków za rok 1907.
4. Bilans z dniem 31. grudnia 1907.

Wykaz efektów funduszu emerytury.

Wyszczególnienie efektów	Pierwszy kupon płatny dnia	Wartość imienna wal.	Wartość imienna kor.	h.	Wartość obiegowa po kursie %	Wartość obiegowa w walucie koronowej kor.	h.	Wartość kuponu bież. do 31/12. 1907. kor.	h.
4% austryackie losy państwowe z roku 1860.:									
a) sztuki po fl. 500·—	15. 1908.		2.000	—	149.00	2.980	—	38	02
b) sztuki po fl. 100·—	15. 1908.		3.800	—	207.50	7.885	—		
4% austryacka jednolita renta papierowa z roku 1868. . .	15. 1908.		14.000		96.95	13.573	—	91	78
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1896. . .	15 1908.		7.000	—	91.75	6.422	50	45	88
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1900. . .	1 3.1908.		29.200	—	93.50	27.302	—	386	09
4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego . .	30 6. 1908.		50.000	—	98.00	49.000	—	—	—
4% listy zastawne galic. Tow. kredytowego ziem. 56-letnie .	30 6. 1908.		437.000	—	94.50	412.965	—	—	—
4% listy zastawne Banku krajowego	30 6. 1908.		230.000	—	94.80	218.040	—	—	—
4½% obligacye komunalne Banku krajowego III. emisyi .	1 4. 1908.		45.000	—	99.40	44.730	—	500	62
4% listy hipoteczne galicyjskiego Banku hipotecznego . .	15. 1908.		200.200	—	94.80	189.789	60	1.312	42
			1,018.200	—		972.687	10	2.374	81
Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do 31. grudnia 1907. . .			. .	.	. .	2.374	81		
efekta z dniem 31. grudnia 1907. przedstawiają wartość . .			. .	.	. .	975.061	91		

ZESTAWIENIE

ruchu za rok 1907. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz wykaz ich stanu **z dniem 31. grudnia 1907.**

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Stan czynny.				
I.	**Kasa** w rachunku bieżącym u Zakładu:				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . . .	14.017	35		
	W ciągu roku 1907. wpłynęło do kasy:				
	od Zakładu wpłata . . . 9.465·58				
	od dyrektorów, urzędników i woźnych wpłaty . . . 7.077·20				
	za efekta wylosowane . . 21.392·—				
	za kupony od efektów . . 39.853·—				
	za procent od rachunku bieżącego 599.46	78.387	24		
	łącznie . . .	92.404	59		
	W tymże czasie wypłacono:				
	na pensye emerytów, wdów i sierót 29.240.60				
	na odprawy pośmiertne . . 1.350.—				
	na zakupno efektów . . . 52 587.23				
	na podatki i należytości rządowe 386.88	83.564	71		
	Pozostałość na rachunku bieżącym z dniem 31. grudnia 1907.	. . .		8.839	88
II.	**Efekta funduszu emerytury:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. nom. 984.400	973.444	50		
	W ciągu roku 1907. zakupiono . . . . „ 55.000	52.565	—		
	łącznie . . nom. 1,039.400	1,026.009	50		
	W tymże czasie:				
	zrealizowano wylosowane nom. 21·200 21.392·—				
	ze stratą . . 386·20				
	na zniżce kursu dn. 31 grudnia 1907.				
	stracono . . 31.544·20 „ 21.200	53.322	40		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. nom 1,018.200	972.687	10		
	Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do dnia 31. grudnia 1907. . . .	2.374	81		
	wartość efektów z dniem 31. grudnia 1907. wynosi łącznie, jak wykaz szczegółowy str. 27	. . .		975.061	91
	Stan czynny bilansu z d. 31. grudnia 1907.	. . .		983.901	79

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h
	Stan bierny.				
III.	**Fundusz emerytury:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1907. . . .	989.844	53		
	Ubytek, jak rachunek strat i zysków za rok 1907. str. 30	5.942	74		
	Stan z dniem 31. grudnia 1907. . .	. .	.	983.901	79
	Stan bierny bilansu z d. 31. grudnia 1907.	. .	.	983.901	79

RACHUNEK STRAT i ZYSKÓW FUNDUSZU EMERYTURY

za rok 1907.

WYDATKI		Wal. koron. kor.	h.	DOCHODY	Wal. koron. kor.	h.
Pensye emerytów, wdów i sierót		29.240	60	**Wpłata Zakładu**	9.465	58
Odprawy pośmiertne		1.350	—	**Wpłaty dyrektorów, urzędników i woźnych**	7.089	20
Podatki i należytości rządowe		386	88	**Kupony od efektów**	39.822	90
Straty:				**Procent od rachunku bieżącego**	599	46
na wpłatach dyrektorów, urzędników i woźnych	12.—			**Ubytek funduszu za rok 1907.**	5.942	74
na efektach funduszu emerytury	31.930·40	31.942	40			
		62.919	88		62.919	88

BILANS FUNDUSZU EMERYTURY

z dniem 31. grudnia 1907.

Pozycya bilansu	STAN CZYNNY	Wal. koron. kor.	h.	Pozycya bilansu	STAN BIERNY	Wal. kor kor.	h.
I.	**Kasa**	8.839	88	III.	**Fundusz emerytury**	983.901	79
II.	**Efekta funduszu emerytury**	975.061	91				
		983.901	79			983.901	79

We Lwowie, dnia 31. grudnia 1907.

Kasyer:
Wiktor Osiadacz.

Likwidator:
Leopold Wilimowski.

Dyrekcya galic. Kasy oszczędności:
Dr. Edw. Stroynowski, Dyrektor.
Dr. Ferd. Kwiatkowski, Dyrektor.
Dr. Władysław Abraham, zastępca Dyrektora.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

Komisya rewizyjna Wydziału:
Eug. Pierożyński.
Dr. Zygmunt Skowroński.
Dr. Adolf Lilien.

D.

FUNDUSZE ODRĘBNE

i

DEPOZYTA OBCE.

Spis załączników.

1. Fundusze odrębne, zostające pod zarządem Zakładu.
2. Depozyta obce.
3. Wykaz depozytów obcych według kategoryi efektów i rodzaju depozytu.

FUNDUSZE ODRĘBNE,

zostające pod zarządem Zakładu.

Oznaczenie funduszu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
1. Fundacya imienia F. K Laskowskiego na nagrody dla sług lwowskich:					
Stan z dnia 1. stycznia 1907.		20.861	11		
W ciągu roku 1907. przybyło:					
za kupony od efektów	851·—				
za procent od lokacyi na rku bieżącym .	17·62	868	62		
łącznie . . .		21.729	73		
W tymże czasie wydano:					
na nagrody dla sług za rok 1907.	960·—				
na plakatowanie obwieszczeń o premiowaniu sług i portorya .	18·93	978·93			
na zniżce kursu efektów dnia 31. grudnia 1907. stracono		616.70	1.595	63	
Stan fundacyi z dniem 31. grudnia 1907.:					
4½% listy hipoteczne galic. Banku hipotecznego z kuponami pr. 1. 1908. wart. im. kor. 600 po kursie 99·00% . .		594·—			
4% listy hipoteczne galic. Banku hipotecznego z kuponami pr. 1. 1908. wartości im. kor. 20.600 po kursie 94·80%. .		19.528·80			
gotówka na rku bieżącym u Zakładu . .		11·30	. .	.	20.134	10
2. Fundacya stypendyjna dla dzieci urzędników i sług Zakładu:					
Stan z dnia 1. stycznia 1907. na 3·6% książeczkach wkładkowych Zakładu Nr. 28856. i 100635. . .		20.293	40		
W ciągu roku 1907. przybyło z procentu od wkładki .		756	56		
łącznie . . .		21.049	96		
W tymże czasie wypłacono na stypendyum . . .		400	—		
Stan fundacyi z dniem 31. grudnia 1907. na 4% książeczkach wkładkowych Zakładu:					
Nr. 28856.	9.821·50				
Nr. 100635.	10.828·46	. .	.	20.649	96
Stan funduszów odrębnych z dniem 31. grudnia 1907.		. .	.	40.784	06

DEPOZYTA OBCE.

Rodzaj depozytu	Wartość imienna efektów	
1. Efekta przyjęte na zastaw	556.886	48
2. Efekta na pokrycie rachunków bieżących . . .	576.300	—
3. Depozyta w przechowaniu	2,037.218	05
4. Depozyta różne	436.525	59
Stan depozytów obcych z dniem 31. grudnia 1907. . .	3,606.930	12

We Lwowie, dnia 31. grudnia 1907.

Kasyer: *Wiktor Osiadacz.*

Likwidator: *Leopold Wilimowski.*

Naczelny buchalter: *Karol Czauderna.*

Dyrekcya Gal. Kasy Oszczędności:

Dr. Edward Stroynowski,
Dyrektor.

Dr. Ferdynand Kwiatkowski,
Dyrektor.

Dr. Władysław Abraham,
Zastępca Dyrektora.

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Zygmunt Skowroński.*
Dr. Adolf Lilien.

WYKAZ DEPOZYTÓW OBCYCH

według kategoryi efektów i rodzaju depozytu.

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	RODZAJ DEPOZYTU				Razem
		zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Akcye galicyjskiego banku hipotecznego	1/1. 1908.	. . .	1.600 —	55.200 —	800 —	57.600 —
Akcye banku anglo-austryackiego	1/1. 1908.	. . .	12 000 —	. . .	. . .	12.000 —
Akcye wiedeńskiego banku związkowego	1/1. 1908.	. . .	16·800 —	. . .	. . .	16 800 —
Akcye austryackiego Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu	1/1. 1908.	. . .	8.000 —	. . .	. . .	8.000 —
Akcye kolei lwowsko-czerniowieckiej	1/5. 1908.	. . .	. . .	10.000 —	1.200 —	11.200 —
Akcye kolei koszycko-bogumińskiej	1/1. 1908.	. . .	45.600 —	. . .	. . .	45.600 —
Akcye kolei Elbethal	1/1. 1908.	. . .	19.600 —	. . .	. . .	19.600 —
Akcye zachodnio-czeskiego Towarzystwa górniczego	1/1. 1908.	. . .	. . .	2.000 —	. . .	2.000 —
4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego nieokresowe	30/6. 1908.	. . .	40.000 —	. . .	. . .	40.000 —
4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego 41-letnie	30/6. 1908.	. . .	8.000 —	400 —	. . .	8.400 —
4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego 56 letnie	30/6. 1908.	88.000 —	262.200 —	578.000 —	41.000 —	969.200 —
4% listy zastawne banku krajowego	30/6. 1908.	5.300 —	35.400 —	132.000 —	. . .	172.700 —
Do przeniesienia	. .	93.300 —	449·200 —	777.600 —	43.000 —	1,363.100 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	RODZAJ DEPOZYTU				Razem
		zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Z przeniesienia . .	. .	93.300 —	449.200 —	777.600 —	43.000 —	1,363.100 —
4½% listy zastawne banku krajowego . . .	30/6. 1908.	4.500 —	2.200 —	15.400 —	. . .	22.100 —
4½% listy hipoteczne galicyjskiego banku hipotecznego	1/5. 1908.	. .	26.200 —	83.200 —	1.800 —	111 200 —
4% listy hipoteczne galicyjskiego banku hipotecznego	1/5. 1908.	14.000 —	6.000 —	207.000 —	. . .	227.000 —
4% listy zastawne banku austro - węgierskiego 50-letnie	1/4. 1908.	. . .	. . .	. .	2.000 —	2.000 —
4% austryackie losy państwowe z roku 1860. . .	1/5. 1908.	6.400 —	200 —	200 —	1.000 —	7.800 —
Austryackie losy państwowe z roku 1864. . . .	. .	1.800 —	. . .	300 —	200 —	2.300 —
Węgierskie losy państwowe z roku 1870. . . .	. .	1.400 —	. . .	1.000 —	. . .	2.400 —
Węgierskie losy „Basilika“ z roku 1886. . . .	. .	. . .	. . .	80 —	. . .	80 —
4% losy regulacyi Cisy z roku 1880. . . .	1/4. 1908.	2.800 —	400 —	1.200 —	200 —	4.600 —
Losy austryackiego czerwonego krzyża z roku 1882. .	. .	. . .	. . .	300 —	100 —	400 —
Losy węgierskiego czerwonego krzyża z roku 1882. .	. .	. .	. . .	80 —	. . .	80 —
5% losy regulacyi Dunaju z roku 1870. . . .	1/1. 1908.	. . .	. . .	400 —	. . .	400 —
Austryackie losy kredytowe z roku 1858. . . .	. .	1.400 —	600 —	400 —	. . .	2.400 —
Do przeniesienia . .	. .	125.600 —	484.800 —	1,087.160 —	48 300 —	1,745.860 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	RODZAJ DEPOZYTU				Razem
		zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Z przeniesienia . .	. .	125 600 —	484.800 —	1,087.160 —	48.300 —	1,745.860 —
3% losy austryackiego ogólnego zakładu kredytowego ziemskiego I. emisyi	1/6 1908.	24.200 —	4.400 —	3 000 —	800 —	32 400 —
3% losy ogólnego austryackiego zakładu kredytowego ziemskiego II. emisyi	1/2. 1908	40.000 —	9.400 —	2.200 —	600 —	52.200 —
4% losy węgierskiego banku hipotecznego z r. 1884. .	1/6. 1908.	11.000 —	. . .	2.600 —	200 —	13.800 —
Losy miasta Lublany z roku 1879.	. .	80 —	. . .	. . .	. . .	80 —
Losy miasta Krakowa z roku 1872.	. .	1.320 —	. . .	280 —	80 —	1.680 —
Losy miasta Wiednia z roku 1874.	.	1.400 —	. . .	200 —	. . .	1.600 —
Losy fundacyi Rudolfa	. .	. . .	. . .	20 —	. . .	20 —
Losy księcia Salm	. .	80 —	. . .	. . .	. . .	80 —
Losy księcia Clary	. .	. . .	. . .	. . .	80 —	80 —
2% serbskie losy państwowe z roku 1881. . .	1/1. 1908.	. . .	. . .	600 —	. . .	600 —
Losy tureckie z roku 1870.	. .	. . .	. . .	800 —	. . .	800 —
4% obligacyę galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1893.	1 5. 1908.	10.400 —	. . .	2.200 —	. . .	12.600 —
4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego .	30/6. 1908	2.000 —	2.600 —	13.000 —	200 —	17.800 —
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1900. .	1/3. 1908.	47.600 —	4.100 —	2.000 —	. . .	53.700 —
Do przeniesienia . .	. .	263.680 —	505.300 —	1,114.060 —	50.260 —	1,933.300 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	RODZAJ DEPOZYTU				Razem
		zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Z przeniesienia . .	. .	263.680 —	505.300 —	1,114.060 —	50.260 —	1,933.300 —
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1896. .	1/5. 1908.	93.000 —	50.400 —	7.200 —	200 —	150.800 —
4% obligacye indemnizacyjne węgierskie . . .	1/5. 1908.	. . .	. . .	3.000 —	. . .	3.000 —
5% obligacye pożyczki rosyjskiej z roku 1906. .	1/5. 1908.	. . .	. . .	. . .	1.896 —	1.896 —
4½% obligacye komunalne banku krajowego III. emisyi	1/4 1908.	20.000 —	1.400 —	1.600 —	. . .	23.000 —
4% obligacye komunalne banku krajowego IV. emisyi	1/4. 1908.	. . .	11.000 —	18.200 —	. . .	29.200 —
4% obligacye komunalne czeskiego banku krajowego .	1/5. 1908.	. . .	. . .	. . .	2.000 —	2.000 —
4% obligacye kolejowe banku krajowego . . .	1/4. 1908.	. . .	7.200 —	. . .	. . .	7.200 —
4% obligacye kolei Rudolfa z roku 1884 . . .	1/4. 1908.	. . .	. . .	800 —	. . .	800 —
4% obligacye kolei Rudolfa z roku 1893. . . .	1/1. 1908.	. . .	800 —	. . .	. . .	800 —
4% obligacye pożyczki komunikacyjnej miasta Wiednia	1/4. 1908.	. . .	. . .	. . .	2.000 —	2.000 —
4% priorytety kolei Karola Ludwika . . .	1/1. 1908.	. . .	. . .	400 —	. . .	400 —
4% priorytety kolei lwowsko-czerniowieckiej nieopodatkowane	1/5. 1908.	. . .	. . .	600 —	. . .	600 —
4% priorytety I. węgiersko-galicyjskiej kolei z r. 1887.	1/1. 1908.	. . .	. . .	800 —	. . .	800 —
4% priorytety kolei północnej Cesarza Ferdynanda z roku 1886.	1/3. 1908.	. . .	. . .	800 —	. . .	800 —
Do przeniesienia . .	. .	376.680 —	576.100 —	1,147.460 —	56.356 —	2,156.596 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	RODZAJ DEPOZYTU				Razem
		zastawy	podkładków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Z przeniesienia		376.680 —	576.100 —	1,147.460 —	56.356 —	2,156.596 —
4% priorytety kolei Pilsen-Priesen z roku 1894.	11. 1908.	. . .	. . .	300 —	. . .	300 —
4·2% austryacka jednolita renta papierowa.	12. 1908.	200 —	. . .	1.000 —	200 —	1.400 —
4% austryacka jednolita renta papierowa	15. 1908.	6.400 —	. . .	5.400 —	. . .	11 800 —
4% austryacka jednolita renta srebrna	11. 1908.	400 —	200 —	400 —	. . .	1.000 —
4% austryacka renta koronowa	13. 1908.	. . .	. . .	7.000 —	300 —	7.300 —
4% węgierska renta koronowa	16. 1908.	10.000 —	. . .	37.500 —	. . .	47.500 —
3½% węgierska renta koronowa	11. 1908.	1.000 —	. . .	. . .	. . .	1.000 —
Efekta nieobjęte cedułą giełdową wiedeńską	. .	. . .	. . .	1.725 —	44.050 —	45.775 —
Księżeczki udziałowe, wkładkowe i oszczędności	. .	162.2. 6 48	. . .	836.433 05	335.619 59	1,334.259 12
Razem		556.886 48	576.300 —	2,037.218 05	436.525 59	3,606.930 12

WYKAZ

ruchu wkładek, zysków i stanu funduszów:

rezerwowego i emerytury

od powstania Zakładu

po dzień 31. grudnia 1907. roku.

WY-

ruchu wkładek, zysków i stanu

od powstania Zakładu po

	Ruch wkła								Stan kapitału włożonego po zważeniu wkładek ze zwróceniami i po dopisaniu prowizyi narosłej			
	Wkładki				Zwrócenia							
		mon. konw.				mon. konw.				mon. konw.		
	stron	Zł.	kr.	dr.	stron	Zł.	kr.	dr.	stron	Zł.	kr.	dr.
W roku 1844	10.062	1,092.852	15	1	1.620	152.601	26	1	7.771	955.278	21	.
„ „ 1845	11.496	1,254.205	30	.	5.864	544.584	05	1	13.731	1,707.994	38	3
„ „ 1846	11.986	1,148.946	03	.	9.520	895.373	13	3	17.091	2,021.836	23	1
„ „ 1847	11.839	1,017.916	38	.	10.644	858 736	39	1	19.412	2,255.281	50	.
„ „ 1848	4.958	420.468	22	.	12.665	1,183.470	31	3	14.188	1,549.604	42	.
„ „ 1849	5.972	775.541	17	2	5.980	551.752	37	2	13.487	1,832.291	36	1
„ „ 1850	5.058	689.842	12	2	6.704	741.623	28	.	12.273	1,846.091	51	3
„ „ 1851	5.604	724.084	34	.	6.366	713.356	31	1	11.953	1.923.812	49	2
„ „ 1852	7.356	1,136.221	47	.	6.371	703.483	24	1	12.929	2.433.166	.	.
„ „ 1853	8.231	1,429.076	50	.	7.167	940.560	39	3	13.900	3,021.945	40	1
„ „ 1854	7.060	1,104.421	01	.	9.186	1,390.058	42	.	12.518	2,840.836	40	3
„ „ 1855	7.427	1,395.558	43	.	7.543	1,101.586	40	1	12.791	3,246.873	04	.
„ „ 1856	7.265	1,061.516	06	2	8.222	1,291.589	32	2	12.490	3,130.138	17	.
„ „ 1857	8.054	1,033.513	52	.	7.255	1,047.486	45	2	13.076	3.234.489	18	3
„ „ 1858	8.664	979.303	07	3	7.190	1,009.115	59	3	14.013	3.325.201	01	1
Do przeniesienia .	121.032	15,263.468	19	02	112.297	13,125.380	17	.				
czyli w austr. wal . . .		16,026.641	74	.		13,781.649	30	.				

KAZ

funduszów: rezerwowego i emerytury

dzień 31. grudnia 1907.

dek			Wykaz zysków			Stan funduszów	
Prowizya przez wkładających uzyskana			Straty	Zyski		rezerwowego	emerytury
skapitalizowana	wypłacona		funduszu rezerwowego		obrotowego		
mon. konw.	mon. konw.		mon. konw.	mon. konw.	mon. konw.	mon. konw.	mon. konw.
Zł. kr. dr.	Zł. kr. dr.		Zł. kr. dr.	Zł. kr. dr.	Zł. kr. dr.	Zł. kr. dr.	Zł. kr. dr
15.027 32 .	855 36 .		. . .	458 25 3	2.830 48 1	13.674 44 .	
43.094 53 .	3.754 13 3		. . .	551 . .	9.553 02 1	23.922 25 1	
60.268 55 1	5.544 53 .		. . .	966 27 3	6.633 14 3	31.522 07 3	
74.265 28 .	6.319 27 2		. . .	1.273 29 2	11.670 45 3	44.466 23 .	
57.325 01 3	9 562 11 2		. . .	1.796 27 .	16.078 31 .	62.341 21 .	
58.898 14 1	3.674 06 .		. . .	2.518 35 1	4.462 10 .	68.322 06 1	
65.581 31 .	4.675 51 .		. . .	2.760 12 3	7.117 21 2	78.199 40 2	
66.992 55 .	4.780 58 .		. . .	3.159 15 2	6.717 21 3	87.076 17 3	
76.614 47 3	4.059 23 2		. . .	3.767 03 .	8.679 09 1	99.522 30 .	
100.263 30 .	5.808 05 .		. . .	4.187 47 .	16.266 31 3	109.976 48 3	
104.528 41 2	8.079 01 1		. . .	4.333 16 .	18.166 52 2	132.476 57 1	
112.064 20 2	6.884 47 2		14.300 44 2	. . .	10.578 36 3	128.754 49 2	
113.338 39 .	8.197 41 .		3.482 30 .	. . .	15.361 09 2	140.633 29 .	
118.323 55 1	6.417 01 2		. . .	4.457 47 2	16.706 39 1	161.797 55 3	
120.524 34 2	6.139 23 2		. . .	6.870 51 1	12.943 12 2	181.611 59 2	
1,187.112 58 3	84.732 40 .		17.783 14 2	37.100 38 1	163.765 26 3		
1,246.468 63 .	88.969 30 .		18.672 40 .	38.955 67 .	171.953 71 .	190.692 59 .	

Powstał w roku 1860.

	Ruch wkła								
	Wkładki			Zwrócenia			Stan kapitału włożonego po zważeniu wkładek ze zwróceniami i po dopisaniu prowizyi narosłej		
		wal. austr.			wal. austr.			wal. austr.	
	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.
Z przeniesienia .	121.032	16,026.641	74	112.297	13,781.649	30	.	.	.
W roku 1859	7.992	987.339	50	7.969	1,164.611	95	14.190	3,487.058	73
„ „ 1860	8.991	1,159.301	98	7.885	1,055.347	59	15.284	3,672.835	01
„ „ 1861	8.492	931.673	57	8.681	1,203.193	54	15.606	3,532.409	36
„ „ 1862	8.752	1,018.777	54	9.184	1,182.619	86	15.705	3,496.834	85
„ „ 1863	7,850	780.714	10	8.393	1,042.541	70	15.191	3,360.739	24
„ „ 1864	8.352	825.809	24	8.029	1,016.178	56	15.194	3,292.705	65
„ „ 1865	7.111	545.066	49	8.932	1,050.624	38	14.038	2,898.895	73
„ „ 1866	10.496	1,348.005	79	9.314	1,168.208	85	14.801	3,216.425	66
„ „ 1867	14.745	1,826.213	15	9.736	1,192.401	06	17.916	4,023.550	15
„ „ 1868	13.798	1,630.026	87	11.890	1,408.179	21	19.359	4,435.684	82
„ „ 1869	16.035	2,196.056	15	12.270	1,624.708	66	21.722	5,230.285	12
„ „ 1870	17.638	2,283.201	40	16.952	2,282.174	30	22.868	5,478.627	86
„ „ 1871	20.719	2,831.039	59	19.115	2,383.131	88	24.463	6,200.115	43
„ „ 1872	22.181	2,877.938	27	21.460	2,821.081	73	25.495	6,551.062	29
„ „ 1873	22.897	3,291.711	75	22.925	3,208.314	23	25.885	6,937.945	11
„ „ 1874	27.554	3,884.572	28	22.454	3,318.084	41	28.445	7,841.120	44
„ „ 1875	29.054	4,612.705	37	25.057	3,823.148	63	30.651	9,018.306	92
„ „ 1876	28.921	5,176.495	90	29.376	5,148.521	52	31.185	9,457.521	05
„ „ 1877	28.145	4,380.405	27	28.519	4,326.987	20	32.097	9,958.015	75
„ „ 1878	29.924	4,721.115	90	28.770	4,480.746	90	33.284	10,677.273	.
„ „ 1879	31.034	4,066.762	29	28.552	3,792.507	84	35.363	11,474.927	33
„ „ 1880	28.093	2,229.725	55	26.466	2,451.878	23	36.377	11,804.417	24
„ „ 1881	27.614	3,193.956	02	26.586	3,077.889	72	37.278	12,396.418	43
„ „ 1882	30.961	4,767.383	11	29.629	4,169.220	58	38.980	13,487.801	40
„ „ 1883	30.885	4,481,798	51	33.955	4,932.936	89	38.974	13,539.957	01
„ „ 1884	35.372	5,880.902	20	38.695	5,800.712	12	40.629	14,135.761	78
„ „ 1885	36.942	5,715.256	72	39.389	5,642.114	38	42.354	14,744.971	89
„ „ 1886	39.214	6,493.447	54	41.008	5,688.051	98	44.731	16,135.396	56
„ „ 1887	40.027	7,267.282	46	41.577	7,133.569	90	46.290	16,874.447	83
„ „ 1888	41.764	8,059.701	29	42.905	6,754.388	07	49.086	18,837.432	96
„ „ 1889	45.339	7,986.053	99	46.724	7,367.520	99	52.351	20,188.872	24
Do przeniesienia .	847.924	123,477.081	53	824.694	115,493.256	16			

dalszy.)

dek		Wykaz zysków			Stan funduszów	
Prowizya przez wkładających uzyskana		Straty	Zyski		rezerwowego	emerytury
skapitalizowana	wypłacona	funduszu rezerwowego		obrotowego		
Zł. kr.	Zł. kr.	Zł. kr.	Zł. kr.	Zł. kr.	Zł. kr.	Zł. kr.
1,246.468 63	88.969 30	18.672 40	38.955 67	171.953 71		
122.870 11	8.043 27	3.790 11	. .	14.070 52 5	199.973 00 5	
131.821 89	6.936 49	. .	15.651 98 5	24 129 53	159.204 08	28.065 84
131.094 32	6.412 41	. .	4.511 20	20 139 6	179.216 47	35.980 06
128.267 81	7 866 97	. .	11.212 80	22.468 62 5	200.725 89 5	46.396 96
125.731 99	6.403 66	7 029 33 5	. .	18.47 7 94	201.409 50	58.225 48
122.335 73	6.335 45	. .	8.493 01	17.395 39 5	215.153 90 5	69.920 87
111.757 97	6.205 72	10.944 47 5	. .	16 178 02	215.938 61	79.311 66
137.732 99	9.138 43	. .	16 692 83	22.108 89	253 440 33	83.398 42
173.312 40	9.399 33	. .	19.633 21	18 74 39	285.047 93	76.620 10
190.287 1	11 395 11	. .	11 929 39	29 234 25	312.411 57	82.247 18
223.252 81	14.321 59	. .	23.585 [illegible]	27.328 81	361.040 60 5	88.334 66
247.315 64	18.912 75	. .	11.738 22 5	27.898 96	308.347 31	101.285 26
273.579 86	19.888 26	. .	20 888 20	32 474 53 5	416.322 07	108.494 86
294.090 32	22.557 58	. .	6.335 84	34.970 37	406.779 48	115.373 04
303.485 30	26.268 50	. .	13.610 83	5.534 52	408.408 16	120.625 77
336.687 46	26.399 58	. .	21 269 76	67.60[illegible] 12	432.998 63	132.610 83
387.629 74	31.493 99	. .	37.063 29	53.029 51 5	507.019 14	148.711 13
411.239 75	44.399 99	9 143 32	. .	8.409 06	528 008 72	156.108 07
447.076 63	34.154 70	. .	46.932 21	79.401 46	587.805 62	168.328 66
478.888 25	35.444 21	. .	38.983 15	66.491 .	669.333 44	181.665 91
523.399 88	27.196 94	. .	81 849 23	137 317 54	794.715 01	206.805 61
551.642 59	18.088 16	. .	56.647 44	127.885 44	892.910 02	218.567 26
475.934 89	21.359 23	. .	57.134 31	138.562 05	1.000.030 91	228.833 94
493.220 44	26.716 84	. .	16.078 52	76.875 92	1,119.391 57	234.985 25
503.293 99	32.415 18	. .	48.848 84	104.998 69	1.423.138.43	243.131 10
515.614 69	32.814 87	. .	86.696 17	69.041 31	1,535.494 13	266.875 67
536.067 77	35.015 63	. .	91.971 99	70.922 10	1.617.678 96	275 761 82
585.029 11	33.089 33	. .	61.818 19	83.388 52	1,656.585 30	284.231 54
605.338 71	44.502 66	6.945 54	. .	60.157 35	1,647.406 47	285 705 56
657.671 91	38.594 63	. .	146.825 25	131.139 25	1,840.496 36	300.927 56
732.906 28	44.003 93	. .	133.206 01	121.764 43	2,024.914 78	312.813 22
12,205.046 87	794.744 69	56.535 18	1,128.568 98·5	1,899.959 68·5		

(Ciąg

	Ruch wkła								
	Wkładki			Zwrócenia			Stan kapitału włożonego po zważeniu wkładek ze zwróceniami i po dopisaniu prowizyi narosłej		
		wal. austr.			wal. austr.			wal. austr.	
	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.
Z przeniesienia . . .	847.924	123,477.081	53	824 694	115,493.256	16	.	.	.
w roku 1890.	47.299	8,992.362	40	47.779	7,862.308	02	56.167	22,114.705	45
„ „ 1891.	48.871	8,738.568	47	50.777	8,355.093	19	59 206	23,358.637	53
„ „ 1892.	54.428	9,510.636	59	59.854	9,585.299	03	61.531	24.173.497	97
„ „ 1893.	61.276	10.551.460	33	62.090	10,008.532	59	65.356	25.658.149	36
„ „ 1894.	60.918	10,592.125	53	66.953	9,940 017	88	67.415	27.309.539	25
„ „ 1895.	64.170	11,447.473	31	72.049	11,694.436	71	69 510	28.081 738	61
„ „ 1896.	69.972	12,587.636	87	75.530	11.716.655	83	73.669	30.050.121	88
„ „ 1897.	73.976	13,452.663	67	81.872	12,650.056	26	76.675	32.022.248	45
„ „ 1898.	72.877	13,516.698	58	86.380	13,513.508	52	78.973	33,250.555	19
„ „ 1899.	68.863	18,290.015	41	87.725	21.196 195	92	73.789	31,446.338	84
		241,156.722	69		232,015,360	11			
w walucie koronowej		koron	h.		koron	h.		koron	h.
		482,313.445	38		464,030.720	22			
w roku 1900.	78.108	29,342.659	96	86.872	27.609.506	96	77.154	67 089.936	59
„ „ 1901.	88.265	32,354.893	52	96.555	33,036.260	61	81.755	68,932.488	41
„ „ 1902.	83.900	29,002.861	88	104.537	31,469.582	90	89.141	69,020.500	—
„ „ 1903.	90.789	34,115.024	77	101.620	30,710.273	21	92.940	75,104.394	77
„ „ 1904.	95.808	35,742.719	58	113.621	36,502.861	75	93.340	77,034.608	04
„ „ 1905.	102.738	37,267.176	71	114.536	37,396.254	29	93.952	79,563.055	65
„ „ 1906.	109.775	39,168.712	35	116.477	39,810.030	04	95.520	81,662.348	62
„ „ 1907.	111.796	40,631.589	74	128.730	43,938.832	23	93.703	81,206.225	14
	2,231.743	759,939.082	89	2,378.651	744,504.327	21			
Dodawszy do zwróceń wkładki				2,231.743	759,939.082	89	Dodawszy obie		
okazuje się 63-letni obrót				4,610.394	1.504,443.410	10	okazuje się zysk wkła-		

dalszy.)

d e k		Wykaz zysków i strat				Stan funduszów	
Prowizya przez wkładających uzyskana		Straty	Zyski	Straty	Zyski	rezerwowego	emerytury
skapitalizowana	wypłacona	funduszu rezerwowego		funduszu obrotowego			
Zł. kr.	Zł. kr.	Zł. kr	Zł. kr.	Zł. kr	Zł. kr.	Zł. kr.	Zł. kr.
12,205.046 87	794.744 69	56.535 18	1,128.568 98·5	.	1,899.959 68·5	. .	.
795 778 83	44.943 07	. .	127.972 60	.	120·352 82	2,162.069 41	323.760 80
860.456 80	49 923 69	. .	118.994 08	. .	135.133 18	2,339.059 88	330.141 82
889.522 88	53 435 73	. .	131.061 04	. .	115.102 76	2.478.110 08	339.376 91
941 723 65	59.480 66	. .	111.415 33	. .	104.521 61	2,584.051 65	348.728 68
990 282 24	53.212 14	. .	160.444 08	. .	150.713 01	2.73[illegible].282 12	355.643 59
1,028.162 76	74.339 64	. .	113.624 61	. .	138.841 58	2,853.395 39	363.508 27
1 097.402 23	64.328 97	. .	145 399 50	. .	158.048 .	3,004.577 79	373 575 82
1,169.519 16	68.932 42	. .	145.634 15	. .	169.931 13	3,150.211 94	383.845 32
1.225.116 68	72.465 83	. .	119.662 69	1.990.989 53	. .	4,106.063 40	391.047 18
1,101 964 16	128.908 33	. .	6.867 12 5	975.661 10·5	. .	2.121.940 99	391.653 93
22,304.976 25	1,464.715 17	56.535 18	2 309.644 19	2,966.650 63·5	2,992.603 77·5		
koron h.	koron h.	koron h.	koron h.	koron h.	koron h.	koron h.	koron h.
44,609.952 52	2,929.430 34	113.070 36	4,619.288 38	5,933 301 27	5,985 207 55		
2,464.105 91	129.086 18	7.138 84	. .	2.058 601 63	. .	2,285.420 94	803.120 33
2,523.918 91	124.869 64	. .	16.834 22	213.653 53	. .	213.653 53	827.852 80
2,554.732 61	133.940 78	. .	. .	. .	. .	. .	867.903 63
2,679.149 21	127.895 01	. .	. .	. .	. .	. .	920.664 10
2,690 355 44	157.070 28	. .	. .	. .	. .	. .	944.668 60
2,657.525 19	135.246 89	. .	. .	. .	. .	. .	968.522 84
2,740 610 66	153.594 01	. .	. .	. .	. .	. .	989.844 5
2,851.119 01	189.318 69	. .	. .	. .	. .	. .	983.901 79
65,771.469 46	4,080 361 82	120.209 20	4,636 122 60	8.235.556 43	5,985.207 55		
prowizye 65,771 469 46				od tego straty	8,235.556 43		
dające 69,851 831 28				strata funduszu obrotowego	2,250.348 83		
Do zysków funduszu rezerwowego doliczywszy dary i zwroty od kosztów utrzymania			154.816 83				
a od kwoty łącznej			4,790.93[illegible] 43				
odliczywszy straty funduszu rezerwowego			120 209 20				
okazuje się nadwyżka zysku . .			4,670.730 23				
Ze stratą funduszu obrotowego zestawiwszy zysk funduszu rezerwowego					4,670.730 23		
okazuje się nadwyżka zysków w ogóle					2,420.381 35		
Z tego użyto: na dary dobroczynne . . .				623.444·59			
do dyspozycyi Dyrekcyi na różne cele humanitarne . . .				721.548·56			
na wyposażenie różnych funduszów				385.427·38			
na umorzenie pożyczki ciężącej na gmachu własnym				689.960.82	2,420.381 35		
Zatem majątek własny Zakładu w funduszu rezerwowym z dniem 31. grudnia 1907. wynosi, jak wykaz					— —		

Zarząd i funkcyonaryusze

Galicyjskiej Kasy oszczędności

we Lwowie.

TOWARZYSTWO

Galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

(Po wyborach na Walnem Zgromadzeniu z dnia 25. kwietnia 1908).

Członkowie wybrani przez Towarzystwo:

*1. Dr. Władysław Abraham
2 Julian Abrysowski
3. Leopold Baczewski
4. J. E. Stanisław hr. Badeni
5. Dr. Oswald Balzer, R. Dworu
*6. Aleksander Barwiński
*7. Jakób Beiser
8. J. E. Dr. Leon Biliński
*9. Władysław Bliiński
*10. Antoni Bohdanowicz
*11. Jerzy hr. Borkowski
12. Leon Bratkowski
*13. Stanisław Ciuchciński
*14. Dr. Stanisław Dobiecki
*15. Dr. Władysław Dulęba
16. Edmund Duniewicz
17. Stanisław Dydyński
18. Dr. Jan Dylewski
*19. Dr. Józef Ekielski
*20. Dr. Karol Maryan Engel, R. Dworu
*21. Dr. Edward Festenburg
*22. Aleksander Getritz
23. Dr. Stanisław Głąbiński
*24 Wincenty Gnoiński
25. Roman br. Gostkowski
*26. Władysław Gubrynowicz
27. Jan Ihnatowicz
28. Dr. Władysław Jahl
*29. Zygmunt Kędzierski
30. Dr. Henryk Kolischer
31 Władysław Kraiński
32. Wiktor Krókowski
†33. Dr. Jarosław Kułaczkowski
34. Kazimierz Laskowski, R. Dworu
*35. Ks, Zygmunt Lenkiewicz
36. Jan Lerski
37. Dr. Adolf Lilien
38. J. O. Ks. Andrzej Lubomirski
*39. Jan Ludwig
40. Dr. Emanuel Machek
41. Dr. Godzimir Małachowski
42. Dr. Antoni Małecki
*43. Stanisław Markiewicz
44. Dr. Henryk Max
45. Józef Mysłowski
46. Julian Niedźwiecki
47. Stanisław Niezabitowski
48. Dr. Władysław Ochenkowski
*49. Ks. Ludwik Ollender
50 Zdzisław Onyszkiewicz
*51. Dr. Józef Pająk
*52. Eugeniusz Pierożyński
53. J. E. Dr. Leopold Piętak
*54. Dr. Tadeusz Pilat, R. Dworu
55 Władysław Piwocki
56. Stanisław Prokopowicz
57. Stanisław Przyłuski
58. Dr. Bronisław Radziszewski
59. Albin Rayski
*60. Edmund Riedl
61. Dr. Erazm Romanowski
*62. Andrzej Romaszkan
63. Franciszek Rozwadowski
64. Dr. Rudolf Różycki, R. Dworu
65. Jan Schulz
66. Stefan Sękowski
*67. Karol Sklepiński
68, Dr. Jan Skwarczyński
69. Gustaw Seyfarth
*70. Dr. Zygmunt Skowroński
71. Wacław Smakowski
72. Dr. Tadeusz Sołowij
*73. Leon Syroczyński
74. Albert Szkowron
75. Kazimierz Traczewski
76. Narcyz Ulmer
77. Józef Wczelak
*78 Ludwik Winiarz
*79. Korneli Winter
80. Ks. Feliks Zabłocki.

*) Oznaczeni gwiazdką byli obecni na Walnem Zgromadzeniu dnia 25. kwietnia 1908.

WYDZIAŁ j. w.

Przewodniczący: *Stanisław Niezabitowski*
Zastępca przewodniczącego: *Dr. Józef Pająk*

CZŁONKOWIE:

Dr. Władysław Abraham
Dr. Jarosław Kutaczkowski
Dr. Władysław Jahl
Dr. Adolf Lilien
Eugeniusz Pierożyński
Władysław Piwocki
Edmund Riedl
Karol Sklepiński
Dr. Zygmunt Skowroński
Ludwik Winiarz

DYREKCYA:

Dyrektorowie:

Dr. Edward Stroynowski
Dr. Ferdynand Kwiatkowski

Zastępca Dyrektora:

Dr. Władysław Abraham j. w.

Komisarz rządowy: *Jan Adam Czeżowski,* Radca Dworu
Zastępca komisarza rządowego: *Dr. Jan Waygart,* c. k. Starosta
Syndyk: *Dr. Paweł Dąbrowski,* Adwokat krajowy.

Komitet cenzorów dla działu wekslowego.

1. Julian Abrysowski
2. Leopold Baczewski
3. Ferdynand Stanisław Bardasz
4. Jakób Beiser
5. Sylwester Berski
6. Władysław Biliński
7. Antoni Bohdanowicz
8. Karol Buber
9. Bolesław Długoszewski
10. Michał Dydyński
11. Aleksander Getritz
12. Władysław Gubrynowicz
13. Dr. Marcin Horowitz
14. Jan Ihnatowicz
15. Maurycy Jonasz
16. Jerzy Klein
17. Leon Koffler
18. Jan Lerski
19. Dr. Adolf Lilien
20. Jan Ludwig
21. Stanisław Moraczewski
22. Filip Nathansohn
23. Stanisław Platowski
24. Józef Rapaport
25. Dr. Jan Rucker
26. Gustaw Seyfarth
27. Jakób Stroh
28. Narcyz Ulmer
29. Julian Wang
30. Józef Wczelak
31. Jakób Weinberg
32. Karol Winiarz
33. Ludwik Winiarz
34. Maksymilian Winkler

URZĘDNICY:

I. **Karol Czauderna,** Naczelny Buchalter
II. **Wiktor Osiadacz,** Kasyer
Leopold Wilimowski, Likwidator
Eugeniusz Grużewski, Starszy Rewident
Jan Kanty Pazirski, „ „
Zygmunt Szulakiewicz, „ „
Adam Bartkowski, Sekretarz
Franciszek Żmudziński, Starszy Rewident
Filibert Czaykowski, Referent hipoteczny
Walery Struszkiewicz, Starszy Rewident
III. **Dr. Henryk Grabiński,** Rewident
Piotr Tustanowski, „
Wincenty Zieniewski, „
IV. **Emil Müller,** Adjunkt I. klasy
Antoni Królikowski Adjunkt I. klasy
Kazimierz Pepłowski „ „ „
Dr. Stefan Bobowski „ „ „
Emil Sarnicki, „ „ „
V. **Edward Kienzler,** Adjunkt II. klasy
Michał Przestrzelski, Adjunkt II. klasy
Józef Piórkiewicz, „ „ „
VI. **Dr. Feliks Merunowicz,** Asystent I. klasy
Stanisław Czernicki, „ „ „
Antoni Liske, „ „ „
Józef Czarnecki, „ „ „
Witołd Linhardt, „ „ „
VII. **Józef Jägerman,** Asystent II. klasy
Jan Antoni 2 im. Prochenko, Asystent II klasy
Jan Kokurewicz, „ „ „
Aleksander Kauer, „ „ „
VIII. **Władysław Cezar 2 im. Kozłowski,** Asystent III. klasy
Bolesław Żołyński „ „ „
Ignacy Puzdrowski „ „ „
Maryan Władysław 2. im. Götz, „ „ „
Ludwik Lustig „ „ „

PRAKTYKANCI:

Maryan Jan 2. im. Krechowiecki
Józef Czaykowski
Józef Artur 2. im. Walz
Zygmunt Kiełb
Józef Turczański
Zdzisław Bratkowski
Kazimierz Kremer
Stanisław Oleński
Jan Feliks 2. im. Szczepanik
Witołd Gnatowski.

SŁUŻBA:

Teofil Liebich, Maszynista
Jan Czapla, woźny I. klasy
Andrzej Hanusek, „ II. „
Józef Falkiewicz, „ „ „
Jan Wilfart, „ „ „
Eliasz Panczyj, woźny III. klasy
Józef Komenda, „ „ „
Józef Wąsowicz „ „ „

LW. 90.189/08.

We Lwowie dnia 30. czerwca 1908.

Aleg 11

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przyłączenia sąsiednich gmin i obszarów dworskich do miasta Krakowa.

Wysoki Sejmie!

Kraków należy do miast stosunkowo terytoryalnie małych a z pośród miast nietylko w kraju, ale w całej Austryi najgęściej zabudowanych i zaludnionych.

Podług dat zawartych w urzędowej publikacyi centralnej Komisyi statystycznej, opracowanej na podstawie spisu ludności z r. 1900, zajmuje Kraków przestrzeń 6·88 kilometrów kwadratowych, gdy się zaś odliczy błonia miejskie, których z powodu położenia w rejonie fortyfikacyjnym zabudować nie było wolno, przestrzeń 5·77 kilometrów kwadratowych. Z cyfry zatem 91.323 ludności, jaką wykazała w Krakowie konskrypcya w r. 1900, wypada na jeden kilometr kwadratowy 13.273 względnie (bez błoń) 15.851 mieszkańców.

Tak gęstego zaludnienia nie ma nawet Wiedeń, który w r. 1900 na obszarze 178 kilometrów kwadratowych miał 1,674.957 mieszkańców, zatem na jednym kilometrze tylko 9.410.

Dla porównania wystarczy podnieść, że z miast galicyjskich najbardziej zaludnione miasto Lwów, na obszarze 32 kilometrów kwadratowych miało w 1900 roku 159.877 mieszkańców t. j. tylko 4.996 na jednym kilometrze kwadratowym.

Komisya statystyczna stwierdziła nadto, że Kraków wśród miast Austryi wykazuje największy procent (92·33%) domów piętrowych i uderzający brak will, jakoteż domów obliczonych na jedną rodzinę.

Jestto niekorzystnym wynikiem szczupłości terytoryum miasta. Wywołała ona drożyznę parcel budowlanych i czynszów, oraz spowodowała zakładanie stosunkowo wąskich, dzisiejszym wymogom sanitarnym i komunikacyjnym nieodpowiadających ulic. Dla braku gruntów budowlanych do nabycia, musiało miasto pod budowę niektórych gmachów publicznych poświęcić publiczne place, inne z uszczerbkiem miasta musiały być pobudowane poza Krakowem, pod budowę zaś potrzebnych szkół, na urządzenie koniecznych targowic i t. p. nie ma w Krakowie miejsca.

Szczupłość terytoryum i wytworzone skutkiem tego w mieście Krakowie anormalne stosunki są wreszcie powodem, że ludność jego stale emigruje do sąsiednich miejscowości, które wykazują też znacznie wyższą cyfrę przyrostu ludności i domów aniżeli Kraków, że załoga wojskowa z wielką materyalną szkodą miasta pomieszczoną została w znaczniejszej części poza Krakowem, dalej że prawie wszystkie fabryki krakowskie przeniosły się do sąsiednich gmin.

Te względy wykluczające niezawodnie możność dalszego prawidłowego rozwoju miasta skłoniły Radę miejską do poczynienia starań celem przyłączenia sąsiednich gmin i obszarów dworskich do miasta Krakowa.

Istnieją nadto jeszcze inne bardzo ważne przyczyny, które przyłączenie tych terytoryów najzupełniej usprawiedliwiają, a w szczególności:

Nie może być dla miasta Krakowa obojętnem, że w okolicznych miejscowościach, w najbliższem jego sąsiedztwie powstały ludne osady o cechach wielkomiejskich, które pod wieloma względami niekorzystnie oddziaływują na stosunki miasta Krakowa. Nietylko bowiem ludność tych osad, mając prawie wyłącznie źródło swoich dochodów w mieście Krakowie, żyje z tego miasta, a zarabiając tutaj, przebywa w niem przez cały dzień, kształci tutaj swoje dzieci i korzysta z wszelkich urządzeń i zakładów kulturnych miasta Krakowa, niczem się zaś nie przyczynia do kosztów utrzymania takich urządzeń i zakładów, ale nadto osady te wywierają nader szkodliwy wpływ na stosunki przemysłowe miasta, a co ważniejsza, na jego stosunki sanitarne.

Zakłady przemysłowe powstałe w takich osadach nie pozostają pod tak ścisłym dozorem policyjnym zwłaszcza policyjno-sanitarnym jak w mieście Krakowie, dano im zatem możność zasypywania miasta Krakowa towarami tańszymi ale też lichymi lub wprost zdrowiu szkodliwymi. W ten sposób wytworzona niezdrowa konkurencya podkopuje przemysł i handel miasta Krakowa.

Sąsiedztwo tych osad czyni dalej ujmę miastu z powodu niewykonywania lub niedostatecznego wykonywania tam policyi miejscowej, zwłaszcza budowlanej, sanitarnej tudzież policyi bezpieczeństwa publicznego. Stamtąd też najczęściej bywają zawlekane do Krakowa epidemiczne choroby zakaźne.

Sąsiadujące z Krakowem gminy i obszary dworskie podlegają ustawie budowlanej wydanej dla gmin wiejskich, a nadto i te przepisy nie bywają tam dość ściśle przestrzegane. Umożliwiło to zabudowanie terytoryów obok Krakowa położonych w sposób zagrażający z każdym rokiem coraz bardziej niebezpieczeństwem pożaru dla najbliższych dzielnic miasta.

Ze względu, iż z powodu zamierzonego rozszerzenia rejonu fortecznego i zwolnienia z tej przyczyny znacznych obszarów na terytoryum sześciu gmin sąsiednich od rewersów demolacyjnych, jak również z powodu przełożenia koryta Rudawy i uregulowania rzeki Wisły, przez co wytworzą się nowe grunta zdatne pod budowy, powstanie wkrótce w okolicznych gminach silny ruch budowlany, który o ile nie będzie kierowany racyonalnie, zwiększy jeszcze bardziej wspomniane powyżej nieporządki i niebezpieczeństwo pożaru. Nie może być zresztą dla miasta obojętnem, że powyższy ruch budowlany grozi Krakowowi dalszem wzmożonem przesiedleniem się ludności do gmin sąsiednich, tem więcej, że Kraków ścieśniony rejonem fortecznym i linią akcyzową nie może zapobiedz wzmagającej się drożyźnie.

Uznając potrzebę rozszerzenia terytoryum miasta Krakowa, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dn. 12. listopada 1904 następujące uchwały:

I. „Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w celu rozszerzenia terytoryum król. stoł. miasta Krakowa przeprowadził jak najspieszniej rokowania z gminą m. Krakowa oraz z temi w pobliżu Krakowa leżącemi gminami, których połączenie ze stoł król. m. Krakowem okaże się potrzebnem ze względu na przyszły rozwój m. Kakowa, ze względu na kulturalne i ekonomiczne interesa ludności te gminy zamieszkującej, a zwłaszcza ze względu na potrzebę takiego usytuowania głównego portu, by ten port położony był na terytoryum król. stoł. m. Krakowa i czynił najskuteczniej zadość interesom handlowym i przemysłowym tego miasta“.

II. „Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w powyższej sprawie przeprowadził jak najspieszniej rokowania z c. k. Rządem celem uregulowania łączącej się z nią kwestyi rozszerzenia rejonu akcyzowego i zmiany granic politycznych powiatów.

III. „Na podstawie przeprowadzonych rokowań przedłoży Wydział krajowy na najbliższej sesyi sejmowej projekt ustawy krajowej, regulującej sprawę połączenia wyż określonych gmin z król. stoł. m. Krakowem, względnie złoży Sejmowi sprawozdanie".

W wykonaniu polecenia Wysokiego Sejmu zawartego w pierwszym ustępie powyższej uchwały rozpoczął Wydział krajowy w marcu 1905 czynność swoją od zbadania stanu majątkowego miasta Krakowa tudzież wszystkich gmin okolicznych, następnie zaś wdrożył polecone rokowania z temi gminami.

Rokowania te i układy, celem zgodnego ułożenia warunków, pod którymi wcielenie gmin miałoby nastąpić, prowadził Wydział krajowy następnie w dalszym ciągu w roku 1906 i w styczniu 1907.

Na zasadnicze trudności natrafił Wydział krajowy tylko co do przyłączenia do Krakowa miasta Podgórza oraz gminy Płaszowa, a pierwotnie także co do gmin Krowodrza i Grzegórzki-Piaski. Wszystkie inne gminy, później zaś także Krowodrza i Grzegórzki-Piaski uznały, że skutkiem zamierzonego przyłączenia do Krakowa odniosą znaczne korzyści przez to, iż Kraków po inkorporacyi będzie musiał przystąpić do regulacyi i uporządkowania ulic i dróg, do urządzenia chodników, do oświetlenia ulic, do zorganizowania straży policyjnej i pożarnej, do budowy szkół, do doprowadzenia wodociągu i t. p., przez co warunki zdrowotności mieszkańców się polepszą — zgodziły się więc na przyłączenie i ułożyły się z miastem Krakowem co do bliższych warunków tego przyłączenia. Dalsze rokowania co do włączenia do Krakowa miasta Podgórza i gminy Płaszowa zostały zaniechane, rokowania zaś z gminami Prądnik biały i Prądnik czerwony ograniczył Wydział krajowy stosownie do potrzeby i do życzenia pomienionych dwóch gmin i miasta Krakowa, — do wyłączenia na rzecz miasta Krakowa tylko części tych gmin.

Ponieważ zaś oprócz gmin zachodziła konieczność przyłączenia także obszarów dworskich, gdyż z gminami tworzą terytoryalną całość, przeprowadził Wydział krajowy rokowania również z obszarami dworskimi Półwsie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Łobzów, Ludwinów, Zakrzówek, Kapelanka i Dębniki z Rybakami, które — z wyjątkiem Łobzowa — zawarły z gminą Kraków umowy co do warunków przyłączenia. Od przyłączenia obszaru dworskiego w Łobzowie odstąpiła na razie gmina miasta Ksakowa. Projekt zatem nie obejmuje przyłączenia tego obszaru dworskiego.

Z uwagi, że autonomiczne powiaty wielicki i krakowski wskutek wyłączenia z ich okręgów gmin i obszarów dworskich poniosą znaczne ubytki w dochodach z dodatków do podatków, które to ubytki stanowczo wpłynąć by mogły na możność ich administracyi i dalszą egzystencyę jako jednostki administracyjnej, Wydział krajowy — jakkolwiek Wysoki Sejm przeprowadzenia rokowań z powiatami uchwałą z 12. listopada 1904 Wydziałowi krajowemu nie polecił — przeprowadził rokowania także z powyższymi powiatami, a o wyniku zdaje sprawę we właściwem miejscu.

Poleconych w drugim ustępie uchwałą Wysokiego Sejmu rokowań z c. k. Rządem celem uregulowania kwestyi rozszerzenia rejonu akcyzowego, Wydział krajowy dotychczas nie przeprowadził, z umów bowiem zawartych między gminą Krakowem a gminami, które w części lub całości złączone mają być z miastem Krakowem jak również z umów zawartych z interesowanemi obszarami dworskimi wypływa, że ani miasto Kraków, ani też pomienione gminy i obszary dworskie nie żądają natychmiastowej zmiany okręgu akcyzowego, że mianowicie dla żadnej z tych stron zmiana okręgu akcyzowego nie jest warunkiem przyłączenia i przed faktycznem przyłączeniem nie jest konieczną. Zmiana zatem okręgu akcyzowego, którą oczywiście wypadnie wziąć pod rozwagę w najbliższej przyszłości, z samem wcieleniem terytoryów gminnych i obszarów dworskich do Krakowa nie stoi w bez-

pośrednim związku. Rokowania te więc — wymagające dłuższego czasu — przeprowadzi Wydział krajowy później.

Również nie przeprowadził Wydział krajowy jeszcze rokowań z c. k. Rządem co do zmiany granic powiatów politycznych, zamierza bowiem sprawę przedstawić c. k. Rządowi równocześnie z przedłożeniem do Najwyższej Sankcyi ewentualnie przez Wysoki Sejm uchwalić się mającej ustawy o przyłączeniu gmin i obszarów dworskich do miasta Krakowa.

Z wyniku tych wszystkich powyżej wspomnianych rokowań i układów przedłożył obecnie Magistrat kr. stoł. miasta Krakowa Wydziałowi krajowemu:

1. Zawarte z gminami: Półwsie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Czarna Wieś z Kawiorami, Nowa Wieś Narodowa, Łobzów, Krowodrza, Prądnik biały, Prądnik czerwony, Ludwinów, Zakrzówek z Kapelanką i Dębniki oraz z obszarami dworskimi: Półwsie Zwierzynieckie, Zwierzyniec, Ludwinów, Zakrzówek, Kapelanka i Dębniki z Rybakami umowy, które w załączeniu ./· podaje Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu:

Aleg. I.

2. Uchwałę Rady miasta Krakowa z 19. września 1907 zatwierdzającą wszystkie powyższe umowy;

3. Projekt ustawy, obejmującej postanowienia (§. 3. statutu m. Krakowa) o przyłączeniu powyższych gmin (względnie części gmin) i obszarów dworskich do miasta Krakowa, dalej postanowienia (§. 3. ustawy o Repr. pow.) o wydzieleniu tychże z okręgów Rad powiatowych wielickiej i krakowskiej, wreszcie uchwaloną przez Radę miasta 19. września 1907 zmianę postanowień statutu miasta Krakowa, zawierających ordynacyę wyborczą miejską. Zarazem Magistrat dołączył prośbę o przedłożenie rzeczonego projektu ustawy Wysokiemu Sejmowi.

Czyniąc tej prośbie zadość, Wydział krajowy przedłożony projekt ustawy zbadał, postanowieniami, jakie mu się wydały wskazanemi i koniecznemi, uzupełnił i przedstawia go poniżej Wysokiemu Sejmowi.

Przystępując do ostatecznego załatwienia sprawy, Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi, jaki wywrze wpływ proponowane powiększenie terytoryum miasta Krakowa na finansowe stosunki miasta.

Celem rozwiązania pytania, jak się przedstawiają dochody i wydatki z przyłączyć się mających do miasta Krakowa gmin i obszarów dworskich, obliczył Wydział krajowy dochody, jakich miasto Kraków spodziewać się może z powyższych terytoryów, a następnie obliczył wydatki, jakie z powodu przyłączenia gmin i obszarów dworskich ponieść wypadnie na zwiększoną administracyę itp.

Obliczenie to oparte jest na następujących materyałach:

1) Na zamknięciu rachunkowem miasta Krakowa z r. 1906;

2) na przypisie podatków bezpośrednich w roku 1906 w gminach i obszarach dworskich, które mają być do Krakowa przyłączone;

3) na dostarczonych przez Magistrat miasta Krakowa sprawdzonych datach co do majątku, długów, ilości ludności i domów w przyłączyć się mających do Krakowa gminach i obszarach dworskich — według stanu z roku 1906.

Obliczone według działów budżetu miasta Krakowa na podstawie powyższych materyałów dochody i wydatki, które przypadną miastu Kraków z przyłączyć się mających terytoryów, są następujące:

Dział	Nazwa działu	Dochody	Wydatki
		w koronach	
I.	Zarząd główny	5.102	78.555
II.	Zarząd majątku	32.159	13.999
III.	Podatki i opłaty	71.504	600
IV.	Zarząd długu	—	26.499
V.	Bezpieczeństwo publiczne .	5.919	120.493
VI.	Budowy i roboty publiczne	9.181	70.110
VII.	Upiększenie miasta . . .	—	250
VIII.	Zarząd targowy.	2.800	350
IX.	Zdrowotność miasta . . .	33.854	60.874
X.	Dobroczynność	12.493	25.213
XI.	Sztuka i zabytki historyczne	—	—
XII.	Oświata	19.925	26.752
XIII.	Sprawy wojskowe	2.500	5.600
XIV.	Różne	2.363	14.731
	Ogółem . . .	197.800	444.026

Zestawienie powyższe wykazuje niedobór w wysokości 246.226 K.

Jeżeli się zestawi obliczone powyżej dochody i wydatki, jakich się Kraków spodziewać może z przyłączyć się mających do niego terytoryów, z dochodami i wydatkami, jakie wykazuje zamknięcie rachunkowe miasta Krakowa z r. 1906:

Gmina	Dochody	Wydatki	Niedobór — lub nadwyżka +
	w koronach		
Kraków	3,436.118	3,357.279	+ 78.839
Przyłączyć się mające gminy i obsz. dwor.	197.800	444.026	— 246.226
Wielki Kraków	3,633.918	3,801.305	— 167.387

natenczas okaże się, że niedobór Wielkiego Krakowa redukuje się do sumy 167.387 koron.

W dalszym ciągu należy wziąć w rachubę inne jeszcze ciężary, jakie na miasto Kraków spadną z powodu przyłączenia do niego sąsiednich gmin i obszarów dworkich.

A mianowicie:

I. Miasto Kraków przyjęło wobec niektórych gmin zobowiązania, które wymagają wkładów, nie mogących znaleść pokrycia w bieżących dochodach tegoż miasta. Do zobowiązań takich należą:

1. Przyrzeczenie uczynione dla gminy Grzegórzki, że Kraków w ciągu pięciu lat, licząc od przyłączenia, uporządkuje drogi i chodniki tej gminy, założy potrzebne kanały i t. p. kosztem 100.000 K.

2. Urządzenie zaraz po przyłączeniu przewozów na Wiśle dla gmin Ludwinów i Dębniki, na co potrzeba kapitału 24.000 K.

3. Dla gminy Zakrzówek zobowiązało się miasto Kraków wybudować szkołę i dodać z własnych funduszów kwotę, jaka się okaże potrzebna ponad fundusze już na ten cel przez gminę Zakrzówek zebrane.

Według obliczeń Magistratu wyniesie kwota, którą się miasto Kraków do budowy powyższej szkoły przyczynić będzie musiało, 18.000 K.

II. Następnie obliczył Magistrat miasta Krakowa, iż w następstwie rozszerzenia jego granic będzie potrzeba bezzwłocznie:

1. Przebudować w dalszym ciągu gmach Magistratu kosztem	300.000 K
2. Urządzić nowe biura Magistratu kosztem	25.000 „
3. Oraz założyć kataster przynależnych do gminy kosztem .	10.000 „
4. Powiększyć straż pożarną kosztem	50.000 „

III. W końcu uznało miasto Kraków, iż na poprawę stosunków sanitarnych w przyłączonych gminach i obszarach dworskich, tudzież na konieczne podniesienie porządków w nowem terytoryum wypadnie zaraz w pierwszych latach po przyłączeniu sąsiednich gmin i obszarów dworskich poczynić dla nich następujące inwestycye:

1. Zaprowadzić oświetlenie dróg i ulic, na co potrzeba .	85.000 K
2. Uporządkować drogi, chodniki według obliczeń Magistratu kosztem	300.000 „
3. Założyć najpilniejsze kanały, co wymaga wydatku . .	260.000 „
4. Wybudować 12 szkół ludowych (w tem 2 wydziałowe) i rozszerzyć jedną istniejącą kosztem	1,000.000 „

5. Na pokrycie dalszych ewentualnych wydatków, mogących jeszcze wyniknąć wskutek przyłączenia gmin i obszarów dworskich, n. p. z układów z Radami powiatowemi, tudzież na wydatki nieprzewidziane uznaje miasto Kraków za potrzebne przygotować rezerwę w kwocie 800.000 K.

Suma tych nadzwyczajnych wydatków wynosi 2,972.000 K.

Na pokrycie powyższych wydatków zamierza miasto Kraków zaciągnąć pożyczkę w wysokości 3,000.000 K na $4^1/_2\%$ zwrotną w 50 latach.

Amortyzacya i oprocentowanie takiej pożyczki wymaga wydatku rocznego 142.500 K przez 50 lat.

Przyjąwszy ten wydatek, wyniesie spowodowany rozszerzeniem granic miasta Krakowa ogólny roczny niedobór sumę 310.387 K.

Uwzględnić jednak wypada, że wykazane powyżej inwestycye wykonane zostaną stopniowo, według wypracowanego przez Magistrat miasta Krakowa planu w ciągu 6 lat po przyłączeniu gmin i obszarów dworskich.

Zważywszy, że od roku 1911 otworzy się dla miasta Krakowa nowe źródło dochodów z opłat szynkarskich i podwyższonych opłat od piwa, które Kraków pobierać będzie po myśli artykułu I. ustawy krajowej z 20. grudnia 1905 roku Nr. 11 x 1906; —

zważywszy, że rozszerzenie okręgu akcyzowego w niedalekiej przyszłości zwiększy dochody miasta Krakowa o kwotę znaczną, którą Magistrat oblicza na 241.000 K;

zważywszy, że faktyczne przyłączenie gmin i obszarów dworskich nastąpi zapewne dopiero od 1. stycznia 1909; —

zważywszy wreszcie, że w niedługim czasie po przyłączeniu spodziewać się należy zwiększenia się siły podatkowej wcielonych do Krakowa terytoryów; —

okazuje się, że powyżej wykazany niedobór może w niezbyt dalekiej przyszłości znajdzie pokrycie,

Nadmienić wypada, że miasto Kraków od roku 1907 uzyskało nowe a wydatne źródło dochodu w podatku tramwajowym, w zamknięciu rachunkowem miasta za rok 1906 jeszcze nie wykazane, które przyniesie rocznie- jak to dotychczasowe wyniki wykazują — powyżej 75.000 K.

Z powyższego przedstawienia wynika, że zamierzone rozszerzenie granic miasta Krakowa nie przekracza jego możności finansowej, ani też nie zagraża normalnemu gospodarstwu finansowemu tego miasta, w przypuszczeniu, że Rada miasta Krakowa w gospodarce swej stosować się będzie ściśle i bezwzględnie do możności finansowej gminy i tylko powoli i stopniowo wykonywać będzie choćby najpożyteczniejsze inwestycye.

Przedłożony Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zawiera obok postanowień koniecznych z powodu przyłączenia gmin i obszarów dworskich do Krakowa, wyłączenia tychże z okręgów Rad powiatowych także zmianę ordynacyi wyborczej przez Radę miasta Krakowa uchwaloną, zapewniającą w myśl zawartych umów mieszkańców przyłączonych gmin i obszarów dworskich odpowiednią reprezentacyę w Radzie miejskiej.

Postanowienie co do obowiązku miasta Krakowa dotrzymania ścisłego umów zawartych z gminami i obszarami dworskimi zawiera artykuł VI.

Jakkolwiek nie ulega wątpliwości, że gmina miasta Krakowa zawartych umów jak najściślej dotrzyma, to jednak Wydział krajowy zamierzając gminom i obszarom dworskim zapewnić w drodze ustawodawczej dotrzymanie umów, wnosi w artykule VI. postanowienie upoważniające Wydział krajowy do czuwania nad dotrzymaniem umów, zarządzenia w tym celu na wypadek potrzeby stosownych środków zaradczych, gdyby zaś rada miasta Krakowa nie wstawiła we właściwym czasie w swój budżet kwoty potrzebnej na pokrycie wydatków połączonego z wypełnieniem wynikającego z umowy zobowiązania, do wstawienia takiej kwoty do budżetu miejskiego.

Uwzględniając odrębne stosunki w przyłączyć się mających gminach i obszarach dworskich i tychże życzenia, obowiązało się miasto Kraków w zawartych umowach nie stosować na przyłączonem terytoryum niektórych przepisów ustawy budowlanej, obowiązującej w mieście Krakowie.

Aż do ustawodawczego uregulowania tej sprawy wspomniana ustawa obowiązywać będzie także na przyłączonem terytoryum. Wobec tego Wydział krajowy sądzi, że zachodzi potrzeba upoważnić gminę miasta Krakowa w drodze ustawodawczej do niezastosowania niektórych przepisów ustawy krajowej z 18. lipca 1883 Nr. 63 dz. u kr.. proponuje zatem w artykule IX., oparłszy się ściśle na treści zawartych umów, odpowiednie upoważnienie.

Wyłączenie gmin i obszarów dworskich, które mają być włączone do Krakowa, z powiatu wielickiego i krakowsklego, będzie przyczyną znacznego obniżenia dochodów tych dwóch powiatów z nakładanych dodatków do podatków. Ubytek ten w dochodach stanie się przyczyną nader trudnego położenia obu powiatów: wielickiego z powodu zaciągniętych znacznych pożyczek i gwarancyi powiatu za zobowiązania powiatowej kasy oszczędności, — krakowskiego zaś z powodu wyłączenia ośmiu gmin w całości, dwóch gmin częściowo i dwóch obszarów dworskich, których łączna siła podatkowa wynosi 35% siły podatkowej całego powiatu.

Jakkolwiek niema ani prawnej, ani ustawowej podstawy do żądania od gminy m. Krakowa jakichkolwiek świadczeń na rzecz powiatów z powodu wyłączenia z ich okręgu gmin i obszarów dworskich, to jednak gmina m. Krakowa uznała, że tak trudne położenie obu wymienionych powiatów usprawiedliwia pewną pomoc ze strony miasta Krakowa i oświadczyła gotowość do świadczeń w celu złagodzenia względnie usunięcia utrudnień w administracyi powiatowej.

Zamierzając i pod tym względem doprowadzić do zupełnego porozumienia gminy m. Krakowa z powiatami, przeprowadził Wydział krajowy rokowania, które jednak — jak powyżej wspomniano — nie doprowadziły do skutku.

Wydziały powiatowe wprawdzie oświadczyły, że nie chciałyby miastu Krakowowi utrudniać zamierzonego rozszerzenia granic, stawiały jednak żądania, których Rada m. Krakowa nie przyjęła.

Stanowisko reprezentacyj powiatowych, zwłaszcza krakowskiej jest zrozumiałem. Powiat ten traci w razie przyłączenia 35% siły podatkowej, ubędzie mu tylko 8 gmin i dwa obszary dworskie, pozostanie atoli obowiązek spełnienia zadań reprezentacyi powiatowej w 65 gminach i w 63 obszarach dworskich.

Nie może być wątpliwem, że wobec powyższego stanu rzeczy wskutek wyłączenia tych kilku gmin i obszarów dworskich nie będzie można w kosztach administracyi wprowadzić żadnych oszczędności. Gminy i obszary dworskie, które mają być wyłączone z powiatu krakowskiego, były dotychczas powodem nader tylko nieznacznych wydatków na ich rzecz ze strony powiatu, w rubrykach zatem wydatków powiatowych, po dokonanem wyłączeniu, również nie ma mowy o znacznych oszczędnościach.

Okoliczność, że gminy, które będą wyłączone z krakowskiego powiatu, ponosiły dotychczas trzecią część wszystkich wydatków powiatu, nie będąc powodem znaczniejszych wydatków na ich rzecz, dostatecznie wprawdzie tłumaczy zgodę gmin na wyłączenie z powiatu i przyłączenie do m. Krakowa, łatwo bowiem musiały przyść do przekonania, że ciężarów, jakie dziś ponoszą, w tej wysokości nadal ponosić nie będą, — tłumaczy jednak również obawy Wydziału powiatowego krakowskiego o przyszłą finansową gospodarkę powiatu i usprawiedliwia dążenie powiatu do uzyskania finansowej pomocy.

Brak porozumienia między Radą m. Krakowa a powiatami co do wysokości świadczeń na rzecz powiatów nie może być ani powodem zaniechania myśli połączenia, ani też powodem odroczenia sprawy wcielenia pomienionych wyżej gmin i obszarów dworskich do Krakowa aż do chwili, w którejby porozumienie nastąpiło.

Rada miasta Krakowa zgadzała się i obecnie się zgadza, by w razie, gdyby porozumienie nie doszło do skutku, nastąpiło ostateczne załatwienie sprawy w drodze ustawodawstwa krajowego.

Wydział krajowy wyraził w zeszłorocznem swojem sprawozdaniu przekonanie, że pozostawienie rozstrzygnięcia sporu pomiędzy gminą Krakowem a powiatami w razie niedojścia do zgodnego porozumienia ustawodawstwu krajowemu, to jest Wysokiemu Sejmowi, jest nie tylko słusznem, ale jedynie wskazanem.

Przedłożony pomienionem sprawozdaniem Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy o przyłączeniu sąsiednich gmin i obszarów dworskich do miasta Krakowa nie przyszedł pod obrady Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy postanowił więc przed ponownem przedłożeniem sprawy Wysokiemu Sejmowi wdrożyć jeszcze raz rokowania z reprezentacyami powiatowemi krakowską i wielicką, lecz i te ponowne rokowania nie doprowadziły do pożądanego skutku. Jest to zrozumiałem, ponieważ obie strony nie mogąc podczas tych rokowań uzyskać zupełnego uznania dla zajętego przez się stanowiska, uważały za rzecz dogodniejszą pozostawić decyzyę Wysokiemu Sejmowi. Wydział krajowy po dokładnem zbadaniu żądań obu powiatów, przedstawia Wysokiemu Sejmowi w artykule VII. projektu ustawy wniosek, który rzeczone stosunki między miastem Krakowem a powiatami rozstrzyga w drodze ustawodawczej.

Wydziały powiatowe krakowski i wielicki swoje żądania uzasadniły w sposób odmienny. Powiat krakowski sformułował pierwotnie swoje żądania, jak następuje:

Wskutek zamierzonego wyłączenia 10 gmin podmiejskich z powiatu krakowskiego a przyłączenia ich do miasta Krakowa, nie mogą bezwarunkowo ci opodatkowani, którzy pozostaną w uszczuplonym powiecie, — ponosić wyższych dodatków powiatowych, niżby je ponosili, gdyby gminy odłączyć się mające pozostały przy powiecie.

Dlatego w razie tego odłączenia gmina miasta Krakowa byłaby obowiązaną uiszczać powiatowi krakowskiemu spowodowany przez to ubytek w dodatkach powiatowych, dopóki ubytek ten nie zostanie wyrównany wzrostem podatków i dodatków w uszczuplonym powiecie.

Ubytek ten byłby obliczony w następujący sposób:

Za podstawę wymiaru stopy dodatków powiatowych Reprezentacya powiatowa będzie brała przeciętną z dziesięciu ostatnich przed wydzieleniem lat wydatność 1 halerza dodatku powiatowego.

Z końcem każdego roku Wydział powiatowy przedłoży Magistratowi stoł. król. m. Krakowa potwierdzony przez c. k. gł. Urząd podatkowy w Krakowie wykaz pobranych w minionym roku dodatków powiatowych. O ile suma pobranych dodatków powiatowych będzie niższą od iloczynu, jaki wyniknie z oznaczonej wyżej przeciętnej z ostatnich 10 lat wydatności 1 halerza dodatku powiatowego, tudzież z cyfry oznaczającej uchwaloną na odnośny rok stopę dodatku powiatowego (odnośnie do roku 1906 iloczyn ten wynosiłby $2.792 \times 39 = 108.888$), różnicę tę pokryje gmina miasta Krakowa.

Ponieważ jednak w gminach, z powiatu wyłączyć się mających, wydatność 1 halerza dodatku powiatowego wzrastała przeciętnie w ostatnich 10 latach o pewną kwotę corocznie (22 K za lata 1896—1906), przeto oprócz tego byłaby gmina miasta Krakowa obowiązana płacić powiatowi krakowskiemu kwotę wynikłą z pomnożenia tego corocznego przeciętnego wzrostu przez cyfrę, oznaczającą stopę dodatku powiatowego na odnośny rok, a to jako dalszy ubytek w dochodach z dodatków powiatowych.

Na poczet tych ubytków w dochodach z dodatków powiatowych, które dopiero po skończeniu każdego roku obliczone być mogą, — płacić będzie gmina miasta Krakowa powiatowi krakowskiemu kwartalnie z góry — a to w pierwszych pięciu dniach kwietnia, lipca i października każdego roku zaliczki, wynoszące w pierwszym roku po oddzieleniu gmin 4-tą część ubytków dodatków powiatowych, obliczonego z przecięcia ostatnich lat 10, a w następnych latach czwartą część ubytku obliczonego za rok poprzedni. — W pierwszych 10 dniach stycznia każdego roku nastąpi obliczenie i zapłata reszty ubytku dochodu z dodatkow powiatowych za rok miniony.

Następnie określił powiat krakowski swoje pretensye w sposób następujący:

Uszczuplony powiat krakowski na pokrycie swych wydatków pobierać będzie od gminy miasta Krakowa albo od innych korporacyj:

a) przez pierwsze po wyłączeniu gmin lat dziesięć po 40.000 K rocznie;

b) przez następne 40 lat kwoty co rok o tysiąc K mniejsze tak, iż w roku pięćdziesiątym od wydzielenia, otrzyma tylko 1.000 K, a z upływem roku pięćdziesiątego ustanie pobór tego ekwiwalentu.

W każdym z powyższych 50 lat wypłata ekwiwalentu nastąpi w 4 równych ratach kwartalnych z dołu w pierwszych 5 dniach kwietnia, lipca, października i stycznia za kwitami nieostemplowanymi.

Przy rokowaniach tegorocznych przedłożył Wydział powiatowy krakowski uchwalony przez Radę powiatową na rok 1908 budżet powiatowy a w tym budżecie uwidocznił zmiany, jakie zdaniem tegoż Wydziału nastąpią od chwili odłączenia gmin i obszarów dworskich od powiatu.

Podług tego budżetu, znajdującego się w aktach sprawy, ogólny niedobór wszystkich funduszów powiatowych w roku 1908 znalazł pokrycie w nałożonych 49 % dodatkach do podatków bezpośrednich, których wydatność obliczyła Rada powiatowa na kwotę 2.790 K na podstawie przecięcia dochodu z 1 % dodatku powiatowego z lat 1904—1906.

Niedobór przyszłego budżetu po wyłączeniu gmin i obszarów dworskich, który musiałby być pokryty dodatkami, obliczył Wydział powiatowy na sumę 137.530 kor. a licząc wydatność jednego halerza dodatków tylko w kwocie 1.820 kor., usiłował wykazać, że z powyższego niedoboru pokrytą będzie dotychczas nakładanemi dodatkami w wysokości 49 % tylko część tegoż w kwocie 89.180 kor., resztę zaś niedoboru w kwocie 48.350 kor. miałoby pokrywać miasto Kraków.

Na tej zasadzie zażądał powiat krakowski, ażeby miasto Kraków po odłączeniu gmin i obszarów dworskich uiściło do kasy Wydziału powiatowego w pierwszym roku sumę 50.000 koron, w następnych zaś 49 latach tę sumę zawsze

o 1.000 kor. zmniejszoną, tj. 49.000, 48.000 itd. a to w uwzględnieniu, że w okresie pięćdziesięcioletnim wzrośnie siła podatkowa powiatu.

Jakkolwiek Wydział krajowy zasadniczo nie może uznać obowiązku miasta Krakowa do pokrywania całego niedoboru funduszu powiatowego, to jednak za podstawę obliczenia tej kwoty, którą miasto Kraków miałoby przyczyniać się w celu umożliwienia powiatowi prawidłowej administracyi, wziął Wydział krajowy powyższe żądanie i sposób obliczenia Wydziału powiatowego krakowskiego.

We wspomnianym przyszłym budżecie znalazł jednak Wydział krajowy takie pozycye wydatków, których pokrycia przez gminę miasta Krakowa nie możnaby się domagać. Po strąceniu tego rodzaju wydatków powiatu, które Wydział krajowy obliczył na 20.292 kor., z wykazanego niedoboru w kwocie 137.530 kor., redukuje się niedobór, któryby miał służyć za podstawę obliczenia, czem się miasto Kraków ma przyczyniać, na 117.238 kor.

Do obliczenia tej części niedoboru, którą powiat krakowski bez podwyższenia dotychczasowych 49 % dodatków mógłby pokrywać, przyjął Wydział powiatowy za podstawę wydatność jednego halerza dodatków z przecięcia ostatnich dziesięciu lat a to z uwzględnieniem ubytku w dodatkach, jakie opłacają wyłączyć się mające gminy i obszary dworskie.

Tej podstawy rachunku nie mógł Wydział krajowy uznać za słuszną a natomiast wziął za podstawę wydatność halerza w kwocie 1913 kor. obliczoną podług wynikłości dochodu z dodatków wykazanego zamknięciem rachunkowem za rok 1907, a umniejszonego o 40 % straty siły podatkowej (ponieważ w roku 1907 suma przypisanych podatków bezpośrednich w gminach i obszarach dworskich odłączyć się mających wynosiła 40 % ogólnej sumy podatków w powiecie).

Wreszcie nie może Wydział krajowy uznać za uzasadnione, ażeby gmina miasta Krakowa przez 50 lat była obowiązaną do przyczyniania się do pokrycia niedoborów powiatu i sądzi, że dwudziestoletni okres jest najwyższy, jaki przyjąć można.

Na podstawie takiego obliczenia doszedł Wydział krajowy do rezultatu, iż należałoby włożyć na miasto Kraków obowiązek uiszczania powiatowi krakowskiemu przez okres dwudziestoletni corocznie po 23.500 kor. Pomimo, że Wydział krajowy do tego wyniku doszedł za pomocą ocenienia poszczególnych pozycyi przyszłego budżetu przez powiat krakowski przedstawionego i na podstawie obliczenia wydatności dodatków, to jednak wyraźnie podnieść musi, że oparty na wyniku tym wniosek Wydziału krajowego nie ma cechy rozstrzygnięcia sporu rachunkowego ale ma cechę polubownego rozsądzenia sprawy.

Powiat wielicki zażądał od miasta Krakowa pierwotnie tylko w ogólności indemnizacyi, któraby oprócz procentowego uwzględnienia wysokości strat kasowych i reszty długów powiatu, zapewniała powiatowi przynajmniej dotychczasową wysokość wydatności jednego halerza dodatków do podatków, oraz wyrównywała straty, które powiat poniesie przez utratę myta mostowego i drogowego.

W toku rokowań podjętych w bieżącym roku określił wydział powiatowy wysokość indemnizacyi i umotywował swe żądanie w sposób następujący:

a.) Obliczywszy na podstawie zamknięcia rachunków powiatowych za rok 1906, że wyłączyć się mające z powiatu gminy i obszary dworskie przyczyniają się do wydatków powiatu w stosunku 6·88 %, wykazał, iż powiat poniesie rocznie straty w dochodach w wysokości 9.622 kor. a po strąceniu kosztów utrzymania dróg w gminach wyłączyć się mających (17 prc. dodatków) w kwocie 4.678 kor., obliczył ostatecznie ubytek w dochodach wynoszący 4.944 kor. Na tej podstawie zażądał, ażeby miasto Kraków przez skapitalizowanie tej sumy na 4 prc. dostarczyło powiatowi takiego kapitału, któryby na wieczne czasy pokrywał ten ubytek a w szczególności zażądał Wydział powiatowy wypłaty sumy 123.600 kor.

b.) Na zasadzie ustawy krajowej z 10. września 1892 Nr. 71, dz. u. kr. przysługuje powiatowi wielickiemu prawo poboru przez lat 20 myta drogowego w Kapelance na drodze powiatowej Dębniki-Kobierczyn i myta mostowego od mostu na Wiśle pomiędzy Zwierzyńcem a Dębnikami. Rzeczone myta wydzierża-

których pobór przejdzie na gminę m. Krakowa,

wione są aż do upływu koncesyi t. j. do końca roku 1912 za czynszem rocznym 8.990 koron, który to czynsz po zaspokojeniu wynoszących rocznie 6.480 kor. wydatków na utrzymanie dróg przynosi powiatowi wielickiemu nadwyżkę dochodu w kwocie 2.510 kor. Powiat więc domaga się pokrycia tego ubytku za czas od istotnego wydzielenia gmin Zakrzówek, Dębniki i Ludwinów z powiatu wielickiego aż do wygaśnięcia koncesyi mytniczej z końcem roku 1912. Gdy dalej ~~rzeczone myta~~ wskutek wyłączenia z powiatu gmin Zakrzówek, Dębniki i Ludwinów z omyconej drogi obejmującej 9·3 klm. długości, przejdzie w zarząd gminy miasta Krakowa 5·9 klm. a przy powiecie wielickim pozostanie obowiązek utrzymywania 3·4 klm. tej drogi, przeto Wydział powiatowy domaga się, ażeby gmina miasta Krakowa z dochodu z myta uiszczała powiatowi corocznie aż do końca roku 1912 kwotę 2.546 kor. rocznie.

Ogółem więc domaga się powiat wielicki *pro rata temporis* odszkodowania rocznego 5.056 kor. a prócz tego domaga się przyjęcia do służby miasta Krakowa dwóch drożników z płacą roczną po 360 kor., drożnicy ci bowiem pełnią służbę na części drogi, która przejdzie pod zarząd miasta Krakowa.

c.) Z tytułu ogólnych strat w powiatowej kasie oszczędności wynoszących po koniec roku 1906 854.279 kor. 85 hal. dotąd przez powiat nie pokrytych domaga się powiat wielicki od miasta Krakowa pokrycia części tych strat w stosunku 6·88 prc. czyli zapłacenia sumy 58.774 kor.

d.) Na pokrycie reszty długów powiatu, które po koniec roku 1906 wynosiły 139.293 kor. żąda pow. wielicki uiszczenia 6·88 prc. czyli sumy 9.583 kor.

Wydział krajowy uznając podstawę obliczenia ad a.) za słuszną, sądzi, że jedynie dwudziestoletni okres czasu, przez który miasto kraków miałoby powiatowi uiszczać rocznie po 4.944 kor., byłby usprawiedliwiony, ubytek bowiem w dochodach wyrówna się z czasem przez wzrost siły podatkowej powiatu. Licząc się z faktycznym stanem rzeczy, uznaje Wydział krajowy również, że żądanie powiatu wielickiego ad b.) jest uzasadnione, kwotę jednak, którą *pro rata temporis* miałaby gmina Kraków uiszczać do końca roku 1912 Wydział krajowy zmniejsza o 720 koron z powodu nie potrącenia w rachnku powiatowym płacy wspomnianych dwóch drożników. Dalej uznaje Wydział krajowy za uzasadnione żądanie powiatu ad c.) Powiat wielicki żądając ad d) pokrycia części innych swoich długów, pominął stan czynny swojego majątku a w szczególności wartość własnej realności, w której mieści się Rada powiatowa. Przyjąwszy wartość tej realności na 50.000 koron, Wydział krajowy potrącił tę kwotę od stanu wykazanych długów i w ten sposób obliczył, iż 6·88 prc. część na miasto Kraków przypadająca wynosiłaby tylko 6.143 kor. a z uwzględnieniem późniejszych spłat kapitału kwotę 6.000 kor.

Na jedną jeszcze okoliczność Wydział krajowy zwrócić musiał uwagę. W chwili połączenia wymienionych w Art. I projektu ustawy gmin i obszarów dworskich z Krakowem powiaty utracą dochody z powiatowych dodatków do podatków, w tych gminach i obszarach pobieranych, a jest możliwem, że w chwili tej ani przewidziana w Art. VII. projektu ustawy ugoda ani ustawodawcze uregulowanie stosunków pomiędzy miastem Krakowem a powiatami nie przyszły jeszcze do skutku, powiaty znalazłyby się więc naraz w bardzo trudnem położeniu. Dlatego Wydział krajowy w artykule XIV. proponuje postanowienie, że c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym oznaczy termin, w którym miasto Kraków obejmie zarząd nowego swojego terytoryum, nie wcześniej jednak, aż dojdzie do skutku ugoda z radami powiatowemi krakowską i wielicką.

Wydział krajowy wnosi:

Al. 2. Wysoki Sejm raczy uchwalić ·/. dołączony projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Ostateczne układy

reprezentantów miasta Krakowa z delegatami sąsiednich gmin i obszarów dworskich.

Uwaga: Celem uniknięcia powtarzania takich samych ustępów z protokołów, obejmujących układy z poszczególnemi gminami, przytacza się w całości protokół, dotyczący układów o przyłączenie gminy Półwsie Zwierzynieckie, z innych protokołów zaś, po wskazaniu wspólnych ustępów protokołu układów danej gminy z protokołem Półwsia Zwierzynieckiego lub innej gminy, wyszczególnione są tylko specyalne, tejże gminy dotyczące, warunki lub koncesye.

A) Gminy sąsiednie.

1. Półwsie Zwierzynieckie.

Uchwała Rady gminnej, wyrażająca zgodę na przyłączenie tejże gminy do miasta Krakowa z dnia 28. marca 1904.

Ostateczne układy z tą gminą obejmuje protokół z dnia 20. grudnia 1906 r. zatwierdzony uchwałą Rady gminnej w Półwsiu Zwierzynieckiem z 29. grudnia 1906 r.

Doszytą do niniejszego protokołu uchwałą z dnia 28. marca 1904 r. L. 454 zgodziła się Rada gminna Półwsia Zwierzynieckiego na przyłączenie tejże gminy do miasta Krakowa.

Co do warunków, od których wypełnienia Rada gminna w powyższej uchwale uczyniła zawisłem to przyłączenie, tudzież co do życzeń w tejże uchwale wyrażonych, oświadczają zastępcy gminy miasta Krakowa, z zastrzeżeniem zatwierdzenia ich oświadczenia ze strony Rady miasta — co następuje:

I. Gmina miasta Krakowa zgadza się na przyłączenie do majątku gminy miasta Krakowa, wszelkiego majątku i dobra gminnego gminy Półwsie Zwierzynieckie. Gmina miasta Krakowa przejmuje wszelkie prawa gminy Półwsie Zwierzynieckie i wstępuje bezwarunkowo w te zobowiązania, które do chwili przyjęcia niniejszego protokołu przez Radę gminną w Półwsiu Zwierzynieckiem gmina ta na podstawie ważnie powziętych uchwał zaciągnęła. Za zobowiązania, wynikłe z umów zawartych przez gminę Półwsie Zwierzynieckie na podstawie uchwał, powziętych w międzyczasie od przyjęcia niniejszego protokołu aż do rzeczywistego wcielenia gminy Półwsie Zwierzynieckie do miasta Krakowa, ta ostatnia gmina o tyle tylko będzie zobowiązaną, o ile te umowy przyjdą do skutku na podstawie pisemnego zezwolenia Prezydenta miasta Krakowa.

W dniach 14-stu po zatwierdzeniu niniejszego protokołu przez Radę miasta Krakowa gmina Półwsie Zwierzynieckie złoży gminie krakowskiej pisemną deklaracyę, na podstawie której w stanie czynnym nieruchomości, własnością gminy Półwsie Zwierzynieckie będących, zanotowanem zostanie ograniczenie, że aż do chwili nabycia mocy obowiązującej przez ustawę inkorporacyjną, pozbycie i obciążenie tych nieruchomości lub ich części tylko za zezwoleniem gminy miasta Krakowa nastąpić może. Gdyby w przedmiocie udzielenia zezwolenia na zawarcie umów, gminę Półwsie Zwierzynieckie obowiązujących, o którem powyżej mowa, między gminą Półwsie Zwierzynieckie a gminą miasta Krakowa, względnie jej Prezydentem powstało nieporozumienie, rozstrzygnie je stanowczo Wydział krajowy.

II. Gmina miasta Krakowa daje przyrzeczenie, że kapitały gminy Półwsie Zwierzynieckie, jakie istnieć będą w chwili przyłączenia jej do miasta Krakowa, użyte będą wyłącznie na lokalne cele wcielonego terytoryum tejże gminy.

III. Gmina m. Krakowa przyrzeka spełnić życzenie, aby prawo mieszkańców przyłączonej gminy Półwsie Zwierzynieckie do użytkowania z pastwiska (błonia) tejże gminy według dotychczasowego zwyczaju pozostało nienaruszone co najmniej na przeciąg lat 15 — o ile konieczna publiczna potrzeba nie wymagałaby wcześniejszego użycia odnośnych gruntów gminnych na inne cele.

IV. Gmina miasta Krakowa przyrzeka przyjąć wymienionych w uchwale funkcyonaryuszy gminnych: naczelnika gminy, lekarza gminnego, sekretarza gminnego, jedną manipulantkę, stróża nocnego, pachołka gminnego i stróża rzeźni do służby miasta Krakowa z odpowiedniem przydzieleniem i z prawami przysługującemi funkcyonaryuszom miejskim odpowiedniej kategoryi, oraz z policzeniem im lat służby przebytych w służbie gminy Półwsie Zwierzynieckie, przyznając im pobory co najmniej w tej wysokości, jakie mieli w swej gminie w dniu 1. stycznia 1906 roku. Lata służby policzone zostaną wspomnianym w uchwale funkcyonaryuszom za złożeniem odpowiednich wkładek emerytalnych za te lata.

V. Co do wyrażonych w uchwale Rady gminnej żądań i życzeń pod względem: zaprowadzenia oświetlenia gazowego ulic, budowy publicznych studzien wodociągowych, zaprowadzenia kanalizacyi, urządzenia bruków, chodników i ścieków oraz regulacyi ulic, miasto Kraków zobowiązuje się w miarę możności i środków — z uwzględnieniem rzeczywistej potrzeby zaraz po przyłączeniu gminy przystąpić do stopniowego spełnienia postulatów, pod tym względem w uchwale wyrażonych.

Uwaga: Zauważa się, że żądane oświetlenie gazowe w ulicy Kościuszki jest już wykonane i że chodnik betonowy do klasztoru już gmina Półwsia Zwierzynieckiego urządziła, zaciągnąwszy na ten cel pożyczkę, której spłata w myśl punktu 1-go protokołu przejdzie na miasto Kraków. Co do zasypania stawu klasztornego i urządzenia na tem miejscu targów, miasto Kraków wdroży stosowne rokowania względem nabycia stawu od klasztoru PP. Norbertanek, a co do urządzenia targów starać się będzie o zaspokojenie tego życzenia, o ile tego wymagać będą stosunki i potrzeby miejcowe.

VI. Gmina miasta Krakowa przyrzeka ustanowić w Półwsiu Zwierzynieckiem lub w pobliżu odpowiedni organ urzędowy gminny dla łatwiejszego znoszenia się mieszkańców Półwsia Zwierzynieckiego z władzami miejskiemi.

VII. Przez przyłączenie staną się przynależni względnie uczestnicy gminy Półwsia Zwierzynieckiego przynależnymi względnie uczestnikami gminy miasta Krakowa bez żadnej opłaty. Przepisy §. 9. i 10. statutu miasta Krakowa, określające prawa mieszkańców i członków gminy, będą w całej pełni stosowane także i do przyłączonych do miasta Krakowa mieszkańców i członków gminy Półwsia Zwierzynieckiego.

VIII. Celem zabezpieczenia gminie Półwsie Zwierzynieckie reprezentacyi w Radzie miasta Krakowa aż do chwili zaprowadzenia nowej ordynacyi wyborczej dla rozszerzonej gminy miasta Krakowa, Rada miejska oświadcza, iż zgadza się, ażeby do ustawy inkorporacyjnej wprowadzone były przejściowe postanowienia, oparte na następujących zasadach:

1) Mieszkańcy gminy Półwsie Zwierzynieckie otrzymają w granicach przepisów obowiązującej obecnie ordynacyi wyborczej m. Krakowa prawo wyboru jednego członka Rady miejskiej.

2) Mieszkańcy gminy Półwsie Zwierzynieckie, którzy po przyłączeniu nabędą w powyższy sposób czynne prawo wyborcze, wykonywać je będą wspólnie bez podziału na koła wyborcze.

IX. Gmina miasta Krakowa przyrzeka starać się o zniesienie rewersów demolacyjnych, leży to bowiem w ogólnym interesie miasta.

X. Gmina miasta Krakowa przyrzeka uwolnić właścicieli obecnie istniejących domów parterowych w gminie Półwsie Zwierzynieckie od obowiązku połączenia tych domów z wodociągiem miejskim na okres lat sześciu, od dnia inkorporacyi liczyć się mający i nie żądać od nich w tym okresie opłat wodociągowych od domów z wodociągiem nie połączonych. Właściciele domów parterowych istniejących w czasie wcielenia gminy Półwsie Zwierzynieckie do miasta Krakowa, o ile te zostaną w okresie przejściowym połączone z wodociągiem miejskim. Jakoteż właściciele wszystkich w tymże okresie powstałych domów nowych mają uiszczać opłaty wodociągowe według ustawy obowiązującej w mieście Krakowie.

XI. Gmina miasta Krakowa uznaje swój obowiązek do starania się o potrzeby publiczne przyłączonej gminy Półwsie Zwierzynieckie w myśl postanowień statutu miasta i obowiązujących ustaw.

XII. W granicach swojej kompetencyi gmina miasta Krakowa zezwoli tym mieszkańcom gminy Półwsie Zwierzynieckie, którzy się wykażą z posiadania gruntów, pod uprawę rolniczą używanych, na chów nierogacizny w obrębie terytoryum obecnej gminy Półwsie Zwierzynieckie. Konie i bydło wszystkim mieszkańcom obecnej gminy Półwsie Zwierzynieckie chować będzie wolno.

XIII. Dla budynków, już istniejących, gmina m. Krakowa przyznaje gminom przyłączyć się mającym piętnastoletni okres przejściowy do zmiany pokrycia dachów na ogniotrwałe. Co do urządzenia gnojowisk i dołów kloacznych względnie przerobienia istniejących wadliwych dołów kloacznych wydane zostaną po przyłączeniu gmin sąsiednich przejściowe przepisy policyjno-sanitarne z uwzględnieniem stosunków miejscowych.

XIV. Gmina miasta Krakowa nie ma zamiaru znosić istniejących w Półwsiu Zwierzynieckiem targów dziennych na nabiał i jarzyny; co do ogólnych targów zaś, odbywających się dwa razy w tygodniu, wyda gmina miasta Krakowa przejściowe przepisy z uwzględnieniem stosunków i potrzeb miejscowych, oraz dotychczasowego wykonywania.

XV. Starania o dojście do skutku połączenia gminy Półwsie Zwierzynieckie z Krakowem podejmie swoim kosztem m. Kraków.

C) Punkta dodatkowe:

Gmina miasta Krakowa przyrzeka, że:

a) Urządzenie komunikacyi w Półwsiu Zwierzynieckiem od stawu do parku Dra Jordana będzie objęte przyszłym planem regulacyjnym.

b) Połączenie ulicy Senatorskiej z ulicą Smoleńską będzie wziętem pod uwagę przy sporządzeniu rzeczonego planu regulacyjnego.

c) Z chwilą ukończenia budowy kolektora, gmina m. Krakowa przyrzeka przystąpić do skanalizowania ulic w Półwsiu Zwierzynieckiem, a w pierwszym rzędzie ulicy Senatorskiej, ulicy Borelowskiego i ulicy Włoczków.

d) Miasto Kraków dołoży starań o przedłużenie linii tramwajowej aż pod klasztor PP. Norbertanek.

2. Zwierzyniec.

Uchwała Rady gminnej, wyrażająca zgodę na przyłączenie tejże gminy do miasta Krakowa z 29. marca 1904. Ostateczne układy z tą gminą obejmuje protoków z dnia 21. grudnia 1906 r., zatwierdzony przez Radę gminą w Zwierzyńcu uchwałą z dnia 31. grudnia 1906 r.

A. Punkta protokołu identyczne zupełnie z odnośnymi punktami protokołu, obejmującego ostateczne układy z gminą Półwsie Zwierzynieckie.

Uwaga: Cyfry arabskie w nawiasie oznaczają odnośny punkt protokołu, dotyczącego układów z gminą Półwsie Zwierzynieckie.

Wstęp.

I. Przyjęcie majątku i dobra gminnego, praw i zobowiązań (1).

II. Użycie kapitałów (2).

VI. Chów nierogacizny, bydła i koni (12).

IX. Przyznanie okresu przejściowego na zmianę pokrycia dachów na ogniotrwałe i do przerobienia dołów kloacznych. Pozwolenie na utrzymywanie gnojowisk (13).

XIII. Zniesienie rewersów demolacyjnych (9).

XIV. Urządzenie komisaryatu (6).

XV. Nabycie prawa przynależności i prawa korzystania z urządzeń gminnych w Krakowie przez przynależnych względnie uczestników gminy Zwierzyniec (7).

XVI. Przyznanie dla gminy Zwierzyniec jednego reprezentanta w Radzie miejskiej w Krakowie (8).

XVIII. Uznanie obowiązku do starania się o potrzeby publiczne przyłączonej gminy Zwierzyniec (11).

XIX. Podjęcie przez miasto Kraków swoim kosztem starań o przyłączenie gminy Zwierzyniec (15).

B. Punkta układów odrębne:

III. Gmina m. Krakowa zobowiązuje się przestrzegać, aby fundusze, pozostające pod zarządem gminy Zwierzyńca, a przeznaczone na pewne oznaczone cele, nadal jedynie tym celom służyły.

IV. Miasto Kraków przyrzeka, że prawo mieszkańców gminy Zwierzyńca do użytkowania według dotychczasowego zwyczaju z pastwisk tejże gminy pozostanie nienaruszonem. Jeśliby zaś konieczne publiczne potrzeby zniewoliły Radę miasta do użycia dotyczących gruntów na inne cele, to w takim wypadku gmina m. Krakowa przeznaczy dla mieszkańców Zwierzyńca do paszenia bydła inny odpowiedni na ten cel grunt. Poza tem przyjmuje gmina m Krakowa wszelkie obecnej gminie Zwierzyniec względem pastwiska gminnego przysługujące prawa jnkoteż ciążące na niej pod tym względem obowiązki.

V. Gmina miasta Krakowa przyrzeka przyjąć wymienionych w uchwale funkcyouaryuszy gminnych: lekarza gminnego, pisarza gminnego, jednego policyanta i stróża nocnego do służby m. Krakowa z odpowiedniem przydzieleniem, i z prawami przysługującemi funkcyonaryuszom miejskim odpowiedniej kategoryi przyznając im pobory co najmniej w tej wysokości, jakie mieli w swej gminie według uchwalonego już budżetu na 1907 rok.

VII. O ile terytoryum gminy Zwierzyńca zostanie wcielone w okręg akcyzowy krakowski, gmina m. Krakowa poczyni starania u Rządu, aby mieszkańcom wcielonego terytoryum wolno było wprowadzać bydło i nierogaciznę na chów przeznaczone bez obowiązku składania kaucyi.

Dalej przyrzeka m. Kraków poczynić starania przy sposobności przesunięcia rejonu akcyzowego, ażeby wszelkie plony rolne, zwożone z pól po zbiorze w przejeździe przez rogatkę do własnych gospodarstw, były wolne od opłat akcyzowych.

Również przyrzeka gmina m. Krakowa uwolnić od opłat mytniczych bydło pędzone na pastwisko, do pławienia, pojenia, leczenia lub kucia, tudzież zaprzęgi przejeżdżające przez rogatkę dla gospodarstwa rolnego, a to do orania, bronowania, nawożenia, do wywiezienia ziarna na zasiew, sadzonek i narzędzi gospodarczych, wreszcie do zbierania i zwożenia płodów polnych, łąkowych i ogrodowych z gruntów własnych lub dzierżawionych. W celu przepuszczenia takiego bydła lub zaprzęgu przez rogatki wydawać będzie Magistrat za zgłoszeniem się bez opłaty certyfikaty, uwalniające od opłat rogatkowych.

Natomiast co do żądania, ażeby mieszkańców Zwierzyńca przed przesunięciem rogatek miejskich uwolnić przy wjeździe do obrębu miasta, leżącego wewnątrz rogatek, od opłaty kopytkowego, gmina miasta Krakowa oświadcza, iż zadośćuczynienie żądaniu temu już ze względów technicznych okazuje się niemożliwem.

VIII. Prawo utrzymywania psów łańcuchowych nie będzie ścieśnione zakazem i nie będzie obciążone opłatami, gdyż psy takie i w mieście Krakowie są wolne od opłaty.

X. Co do wyrażonych w uchwale Rady gminnej żądań i życzeń pod względem: zaprowadzenia oświetlenia gazowego ulic, budowy publicznych studzien wodociągowych, zaprowadzenia kanalizacyi, urządzenia bruków, chodników i ścieków oraz regulacyi ulic, miasto Kraków obowiązuje się w miarę możności i środków— z uwzględnieniem rzeczywistej potrzeby — zaraz po przyłączeniu gminy Zwierzyniec przystąpić do stopniowego spełnienia postulatów, pod tym względem w uchwale wyrażonych. W sprawie czyszczenia ulic i placów w gminach przyłączyć się mających, jakoteż na drogach od powiatu przyjętych, tudzież celem wywożenia z nich śniegu i błota, wydane zostaną dla terytoryum gmin inkorporowanych osobne przepisy, regulujące sprawy powyższe z wszelkiem uwzględnieniem lokalnych stosunków.

XI. Miasto Kraków przyrzeka dołożyć starania, aby tramwaj krakowski został przedłużony poza klasztor PP. Norbertanek, a z czasem i ku Woli Justowskiej z zachowaniem — o ile to możliwe — opłat w Krakowie obowiązujących.

XII. Sprawę urządzenia targów i jarmarków na Zwierzyńcu obiecuje Rada miasta Krakowa rozpatrzeć, przyczem względy na potrzeby mieszkańców Zwierzyńca będą wzięte pod życzliwą rozwagę.

XVII. Gmina m. Krakowa przyrzeka uwolnić właścicieli obecnie istniejących domów parterowych w gminie Zwierzyńcu od obowiązku połączenia tych domów z wodociągiem miejskim na okres lat dziesięciu, od dnia inkorporacyi liczyć się mający i nie żądać od nich w tym okresie opłat wodociągowych od domów z wodociągiem niepołączonych. Właściciele domów parterowych, istniejących w czasie wcielenia gminy Zwierzyńca do miasta Krakowa, o ile te zostaną w okresie przejściowym połączone z wodociągiem miejskim, jakoteż właściciele wszystkich, w tymże okresie powstałych domów nowych, mają uiszczać opłaty wodociągowe według ustawy obowiązującej w mieście Krakowie.

XX. Gmina miasta Krakowa obowiązuje się spełnić następujące życzenia:

a) Do oszacowania szkód polnych na terytoryum obecnej gminy Zwierzyniec mają być przybierani taksatorzy z pomiędzy mieszkańców tejże gminy.
b) Dla terytoryum gminy Zwierzyniec utrzymywaną będzie odpowiednia straż polowa i wydany będzie surowy zakaz robienia szkód w polach zwierzynieckich.
c) Terytoryum obecnej gminy Zwierzyniec korzystać będzie z organów bezpieczeństwa publicznego i straży ogniowej na równi z mieszkańcami miasta Krakowa.
d) Gmina Zwierzyniec tworzyć będzie część miasta pod nazwą Zwierzyniec.
e) Dwanaście egzemplarzy niniejszej ugody, obustronnie podpisanych i zaopatrzonych w pieczęcie gmin, oddanych będzie w przechowanie obywateli gminy Zwierzyniec, których Rada gminna w Zwierzyńcu wskaże.
f) Jak długo istnieć będzie w dzisiejszej gminie Zwierzyniec, istniejąca tamże obecnie bezpłatna wypożyczalnia książek i czytelnia Towarzystwa Szkoły ludowej, gmina miasta Krakowa dostarczać będzie dla niej bezpłatnego lokalu, przynajmniej z dwóch ubikacyi się składającego.

C. Punkta dodatkowe:

a) Dodatek do punktu IX.: Na terytoryum gminy Zwierzyniec wolno będzie stawiać domy parterowe przez lat 20. licząc od inkorporacyi.
b) Drogi polne, o ile są publicznemi, będą przez gminę miasta Krakowa utrzymywane po inkorporacyi w ten sam sposób, jak je dotychczas utrzymuje gmina Zwierzyniec.

3. Czarna Wieś z Kawiorami.

Uchwała Rady gminnej, wyrażająca zgodę na przyłączenie tejże gminy do miasta Krakowa, z 21. marca 1904 r.

Ostateczne układy objęte są protokołem z dnia 20. grudnia 1906, który został zatwierdzony uchwałą Rady gminnej w Czarnej Wsi z 7. stycznia 1907.

A. Punkta układów zupełnie równe odnośnym punktom protokołu, obejmującego układy z gminą Półwsie Zwierzynieckie.

Uwaga: Cyfry arabskie w nawiasie oznaczają identyczne punkta protokołu Półwsia Zwierzynieckiego.

Wstęp.
I. Przyjęcie majątku i dobra gminnego, praw i zobowiązań (1).
II. Użycie kapitałów (2).
III. Inwestycye drogowe, oświetlenie, kanalizacya, regulacya ulic (5).
V. Przyznanie prawa przynależności i prawa korzystania z urządzeń gminnych w Krakowie przynależnym i uczestnikom gminy Czarna Wieś (7).
VI. Uznanie obowiązku do starania się o potrzeby publiczne przyłączonej gminy Czarna Wieś (11).
VII. Chów nierogacizny, koni i bydła (12).
IX. Wdrożenie starań przez gminę Kraków swoim kosztem o przyłączenie gminy Czarna Wieś z Kawiorami (15).

Życzenia dodatkowe:

a) Okres przejściowy dla pokrycia dachów ogniotrwale: pozwolenie na utrzymywanie gnojowisk: ulgi co do przerobienia dołów kloacznych (13).
b) Przyznanie dla gminy Czarna wieś z Kawiorami jednego reprezentanta do Rady miasta Krakowa (8).

B) Punkta odrębne.

IV. Miasto Kraków przyjmuje na siebie obowiązek poczynienia odpowiednich zabiegów, ażeby przepisy obowiązujące dotychczas pod względem podatku domowo-czynszowego, w gminach przyłączyć się mających, wskutek wcielenia tych gmin do Krakowa nie uległy zmianie.

VIII. W sprawie życzenia wyrażonego, aby rogatki miejskie, o ile to będzie możebne, na granicę gminy Czarna Wieś przeniosione zostały — oświadczają reprezentanci m. Krakowa, iż zamierzone rozszerzenie rejonu akcyzowego żądaniu temu uczyni zadość.

4. Nowa Wieś Narodowa.

Uchwała Rady gminnej, zgadzająca się na przyłączenie tejże gminy do Krakowa, z 24. marca 1904.

Ostateczne układy obejmuje protokół z dnia 20. grudnia 1906 i dodatek do niego, obejmujący uchwałę Komisyi dla rozszerzenia granic Krakowa z 21. stycznia 1907. Protokół powyższy został zatwierdzony uchwałą Rady gminnej w Nowej Wsi Narodowej z dnia 4. stycznia 1907.

A. Punkta protokołu układów zupełnie równe punktom, objętym protokołem gminy Półwsie lub innej gminy.

Uwaga: Cyfry arabskie w nawiasie oznaczają identyczne punkta protokołu gminy Półwsie, a z dodatkiem nazwy innej gminy — identyczne punkta protokołu układów odnośnej gminy.

Wstęp.

I. Przyjęcie majątku i dobra gminnego, praw i zobowiązań (1).

II. Użycie kapitałów (2).

V. Inwestycye drogowe, kanalizacya, oświetlenie, regulacya ulic, publiczne studnie wodociągowe (5).

VI. Przyznanie prawa przynależności i uczestnictwa w Krakowie przynależnym i uczestnikom gminy Nowa Wieś Narodowa (7).

VII. Przyznanie dla gminy Nowa Wieś Narodowa jednego reprezentanta do Rady m. Krakowa (8).

VIII. Zastrzeżenie, aby przez przyłączenie do Krakowa podatek domowo-czynszowy w gminie Nowa Wieś Narodowa nie został podwyższony (Czarna Wieś 4).

IX. Uwolnienie od kopytkowego bydła, wypędzanego na pastwisko i zaprzęgów, wyjeżdżających na pola dla celów gospodarstwa (Zwierzyniec 7, ustęp 3).

X. Uznanie obowiązku do starania się o potrzeby publiczne przyłączonej gminy Nowa Wieś Narodowa (11).

XI. Chów bydła, koni i nierogacizny (12).

XII. Przyznanie okresu przejściowego do ogniotrwałego pokrycia dachów (13 ust. 1).

XIII. Podjęcie przez m. Kraków starań swoim kosztem o przyłączenie gminy Nowa Wieś Narodowa (15).

B. Punkta odrębne.

III. Gmina m. Krakowa przyrzeka przyjąć wymienionych w uchwale funkcyonaryuszy gminnych: naczelnika gminy i pachołka gminnego do służby m. Krakowa z odpowiedniem przydzieleniem i z prawami, przysługującemi funkcyonaryuszom miejskim odpowiedniej kategoryi, oraz z policzeniem im lat służby, przebytych w służbie gminy Nowej Wsi narodowej, przyznając im pobory co najmniej w tej wysokości, jakie mieli w swej gminie w dniu 1. stycznia 1906 r.

Funkcyonaryusze Nowej Wsi Narodowej, przyjęci do służby miasta Krakowa, będą mogli uzyskać przez uiszczenie odpowiednich wkładek do funduszu emerytalnego te prawa emerytalne, któreby nabyć mogli w stosunku do ilości lat przebytych w służbie swojej gminy.

C. Dodatek do punktu IX. protokołu:

a) Życzeniu wyrażonemu w pierwszej części punktu 9. uchwały, aby rogatki mytnicze miejskie w możliwie najkrótszym czasie, a najdalej do 3 lat po dokonaniu przyłączenia przeniesione zostały poza obręb terytoryum Nowej Wsi Narodowej — względnie na linię nowego wału fortecznego, uczyni zadość zamierzone rozszerzenie rejonu akcyzowego. — Ze względu zaś na to, że sprawa ta zawisłą jest od przyzwolenia Władz skarbowych, nie może gmina m. Krakowa ręczyć, że przesunięcie rogatek poza obręb Nowej Wsi Narodowej do trzech lat nastąpi. Gmina m. Krakowa przyrzeka jednak dołożyć starania, aby życzeniu gminy Nowa Wieś Narodowa w jak najkrótszym czasie stało się zadość.

b) Co do warunku wyrażonego w części 2 punktu 9. uchwały, aby z dniem przyłączenia tutejszej gminy do miasta Krakowa mieszkańcy Nowej Wsi Narodowej byli wolni przy wjeździe do miasta Krakowa od opłaty kopytkowego od zaprzęgów, reprezentanci gminy m. Krakowa oświadczają, iż żądaniu temu już ze względów technicznych zadość uczynić nie będzie można.

5. Łobzów.

Uchwała Rady gminnej, wyrażająca zgodę na przyłączenie tej gminy do miasta Krakowa, z dnia 26. marca 1904.

Ostateczne układy obejmuje protokół z dnia 20. grudnia 1906 oraz dodana do niego dodatkowa uchwała Komisyi dla rozszerzenia granic m. Krakowa z dnia 21. stycznia 1907. Protokół powyższy został zatwierdzony uchwałą Rady gminnej z dnia 29. grudnia 1906.

A. Punkta protokołu ostatecznych układów zupełnie równe odnośnym punktom protokołu gminy Półwsie Zwierzynieckie lub innej gminy sąsiedniej.

Wstęp.

I. Przyjęcie majątku i dobra gminy oraz praw i obowiązków (1).

II. Użycie kapitałów (2).

IV. Inwestycye drogowe, kanalizacya, oświetlenie, regulacya ulic (5).

VI. Przyznanie prawa przynależności i uczestnictwa w Krakowie przynależnym i uczestnikom gminy Łobzów (7).

VII. Przyznanie dla gminy Łobzów jednego reprezentanta do Rady miejskiej w Krakowie (8).

VIII. a) Uwolnienie od kopytkowego bydła pędzonego na pastwisko i zaprzęgów, wyjeżdżających na pola do celów gospodarczych (Zwierzyniec 7, część 3).

b) Przesunięcie rogatek na granice gminy. Uwolnienie zaprzęgów od kopytkowego przed przesunięciem rogatek (Nowa Wieś Narodowa — dodatek na końcu protokołu do punktu IX. a), b).

IX. Uznanie obowiązku do starania się o potrzeby publiczne gminy Łobzów (11).

X. Chów nierogacizny, bydła i koni (12).

XI. Okres przejściowy dla zmiany pokrycia dachów na ogniotrwałe (13).

XII. Zastrzeżenie co do starań o pozostawienie bez zmiany wymiary podatku domowo-czynszowego (Czarna Wieś 4).

XIII. Podjęcie przez gminę m. Krakowa swoim kosztem starań o przyłączenie gminy Łobzów (15).

B. Punkta protokołu odrębne.

III. Gmina m. Krakowa przyrzeka przyjąć wymienionego w uchwale funkcyonaryusza gminnego (1 policyanta) do służby m. Krakowa z odpowiedniem przydzieleniem i z prawami przysługującemi funkcyonaryuszom miejskim odpowiedniej kategoryi, przynając mu pobory co najmniej w tej wysokości, jakie miał w swej gminie w dniu 1. stycznia 1906 r.

V. Gmina m. Krakowa przyrzeka zabezpieczyć dzieciom mieszkańców Łobzowa możność pobierania nauki w szkołach publicznych, a przy decyzyi, gdzie ma być postawiony budynek szkolny, weźmie pod rozwagę życzenie, ażeby ten budynek powstał na terytoryum Łobzowa.

6. Krowodrza.

Uchwała Rady gminnej, wyrażająca zgodę na przyłączenie tej gminy do miasta Krakowa, z 27. czerwca 1906.

Ostateczne układy obejmuje protokół z dnia 19. grudnia 1906 r. wraz z dodatkiem, oraz protokół z dnia 19. stycznia 1907. Oba protokoły zostały zatwierdzone uchwałą Rady gminnej w Krowodrzy z dnia 19. stycznia 1907 r.

A. Punkta ostatecznych układów równe odnośnym punktom protokołu układów gminy Półwsia względnie innych gmin sąsiednich.

Wstęp.

II. Użycie kapitałów (2).

IV. Inwestycye drogowe, bruki, studnie publiczne, oświetlenie (5).

V. Przyznanie prawa uczestnictwa i przynależności w Krakowie przynależnym i uczestnikom gminy Krowodrzy (7).

IX. Przyznanie dla domów parterowych ulg wodociągowych (Zwierzyniec 17).

X. Uwolnienie bydła, na chów przeznaczonego, od kaucyi akcyzowej. Uwolnienie od kopytkowego bydła na pastwisko pędzonego i zaprzęgów, wyjeżdżających na pole dla celów gospodarstwa (Zwierzyniec 7).

XI. Uznanie obowiązku do starania się o potrzeby publiczne przyłączonej gminy Krowodrza (11).

XII. Chów nierogacizny, bydła i koni (12).

XIII. Okres przejściowy dla zmiany pokrycia dachów i przerobienia dołów kloacznych. Pozwolenie na utrzymywanie gnojowisk (13).

XVI. Utrzymymywanie dróg polnych (Zwierzyniec. Punkt dodatkowy b).

B. Punkta odrębne.

I. Następujące punkta uchwały Rady gminnej w Korowodrzy z 27. czerwca 1906:

1. Wszelki majątek gminy Krowodrza tak ruchomy jak i nieruchomy zostanie przyłączony do wspólnego majątku gminy miasta Krakowa.

Natomiast przyjmuje gmina miasta Krakowa wszystkie zobowiązania gminy Krowodrza.

27. Jak długo nie nastąpi ustawowe i faktyczne przyłączenie gminy Krowodrza do miasta Krakowa, gmina ta zastrzega sobie, że sama do tej chwili zarządzać będzie swoim majątkiem ruchomym i nieruchomym.

30. W końcu zastrzega gmina jako warunek, aby wszelkie uchwały zapadłe lub zapaść mogące w międzyczasie od dnia niniejszej uchwały aż do chwili faktycznego przez ciało ustawodawcze przyłączenia gminy Krowodrza i odebrania przez tę ostatnią majątku gminy Krowodrza na własność, o ile powyższe uchwały jeszcze nie zostały wykonane — gmina miasta Krakowa wykonała.

Gmina miasta Krakowa zgadza się przyjąć z tem zastrzeżeniem, że od przejęcia przez gminę miasta Krakowa wyłączone będą prawa i obowiązki, płynące z tych uchwał względnie umów Rady gminnej w Korowodrzy, które wymagają zatwierdzenia ze strony Władz przełożonych, a które tego zatwierdzenia aż do chwili prawnego przyłączenia gminy Krowodza do Krakowa nie uzyskały.

III. Miasto Kraków przyrzeka, że prawo mieszkańców Krowodrzy do użytkowania z pastwiska tejże gminy według dotychczasowego zwyczaju pozostanie nienaruszone, o ile konieczne publiczne potrzeby nie zniewolą Rady miasta do użycia dotyczących gruntów na inne cele. W tym razie gmina miasta Krakowa przeznaczy do pasania bydła inny odpowiedni na ten cel grunt, położony na terytoryum gminy Korowodrzy lub na granicy obecnego terytoryum tejże gminy.

VI. Celem zabezpieczenia gminie Korowodrzy reprezentacyi w Radzie miasta Krakowa aż do chwili zaprowadzenia nowej ordynacyi wyborczej dla rozszerzenej gminy miasta Krakowa, Rada miasta oświadcza, iż zgadza się, ażeby do ustawy inkorporacyjnej wprowadzone były przejściowe postanowienia, oparte na następujących zasadach:

a) Mieszkańcy gminy Krowodrzy otrzymają w granicach przepisów obowiązującej obecnie ordynacyi wyborczej miasta Krakowa prawo wyboru dwóch członków Rady miejskiej.

b) Mieszkańcy gminy Krowodrzy, którzy po połączeniu nabędą w powyższy sposób czynne prawo wyborcze, wykonywać je będą wspólnie bez podziału na koła wyborcze.

Przyznane sobie w tym punkcie protokołu uprawnienie wykonywać będą wyborcy gminy Krowodrza w 2 okręgach terytoryalnych, a mianowicie:

1. Wyborcy zamieszkali na części obecnej gminy Krowodrza, przed linią akcyzową, graniczącej z dzielnicą Piasek i Kleparz, będą wraz z wyborcami zamieszkałymi w Krowodrzy murowanej, jako w okręgu z przeważającą liczbą właścicieli domów czynszowych, wybierali jednego członka Rady miejskiej.

2. Wyborcy natomiast zamieszkali w Krowodrzy, poza linią akcyzową jako w okręgu o przeważającej liczbie właścicieli gospodarstw rolnych, będą wybierali drugiego członka Rady miejskiej.

VII. Gmina miasta Krakowa przyrzeka ustanowić na terytoryum gminy Krowodrza odpowiedni organ urzędowy miejski (komisaryat).

VIII. Miasto Kraków przyjmuje na siebie obowiązek poczynienia odpowiednich zabiegów, ażeby przepisy obowiązujące dotychczas pod względem podatku domowo-czynsowego, w gminach przyłączyć się mających, wskutek wcielenia tych gmin do Krakowa, nie uległy zmianie. Na żądanie, ażeby pobór tak zwanego grosza czynszowego na terytoryum gminy Krowodrza przez lat 15 nie obowiązywał, gmina miasta Krakowa zgodzić się nie nie może.

XV. Gmina miasta Krakowa obowiązuje się spełnić następujące życzenia Rady gminnej w Krowodrzy, a mianowicie objęte uchwałą z dnia 27. czerwca 1906 w punktach następujących:

15. Gmina Krowodrza zastrzega pozostawienie jej mieszkańcom swobodnego i wolnego dostępu, jaki dotąd posiadają, do młynówki rzeki Rudawy, w celu pławienia koni, bydła i trzody na tak długi czas, jak długo gospodarstwa rolne istnieć będą, a na wypadek gdyby wszelkie prawa służebności do młynówki rzeki Rudawy przywiązane, zostały kiedykolwiek przez gminę miasta Krakowa wykupione i koryto młynówki rzeki Rudawy miało być zasklepione, to gmina Krowodrza zattrzega sobie, aby gmina miasta Krakowa bezwarunkowo na cel powyższy pozostawiła w odpowiednim miejscu pewną przestrzeń koryta młynówki rzeki Rudawy niezasklepioną, z wolnym dostępem do tegoż lub zbudowała dla pławienia koni, bydła i trzody chlewnej odpowiedni basen.

19. Gmina Krowodrza zastrzega sobie, aby do strzeżenia pól, ustanowiony był osobny, tylko dla pól Krowoderskich przeznaczony, strażnik polowy, płatny z kasy miejskiej.

Gmina Krowodrza zastrzega sobie również, aby w czasie zbiorów drugi polowy był ustanowiony.

22. Istniejąca ochotnicza straż ogniowa z gminną sikawką zaprzęgową ma nadal pozostać w tym samym charakterze w dzielnicy Krowoderskiej.

23. Gmina Krowodrza zastrzega, aby Władze miejskie, uwzględniając miejscowe potrzeby rolne, nie pociągały gospodarzy do odpowiedzialności, do kar i grzywien, jeżeli ci w mimowolny i niechcący sposób, a przy gospodarstwie nieunikniony, bądź to przy wywożeniu nawozów z obór, słomy i t. p., oraz przy zwózce zbóż, siana i innych ziemiopłodów z pól zanieczyszcza poniekąd ulicę.

28. Gmina Krowodrza zastrzega sobie, aby po obopólnem porozumieniu się, po ustaleniu warunków i po doprowadzeniu do skutku ustawowego przyłączenia gminy Krowodrza do gminy miasta Krakowa odpisy obopólnej ugody przyłączenia względnie odpisy wszystkich warunków zostały w takiej ilości i kosztem gminy miasta Krakowa sporządzone (odbitki), aby każdy rolny gospodarz i każdy właściciel domu po jednym egzemplarzu otrzymać mogli.

29. Gmina Krowodrzą zastrzega sobie, aby po przyłączeniu całego obszaru krowoderskiego, cała wieś, jaki obszar dziś posiada, licząc od granic miasta Krakowa i granic sąsiednich gmin, zawsze miała nazwę przedmieście krowoderskie, czyli dzielnica miasta z nazwą Krowodrza, względnie dzielnica krowoderska po wieczne czasy.

XVII. Życzeniu, aby przez Krowodrzę przeprowadzony został tor kolei elektrycznej i to, o ile możliwe, jak najspieszniej, gmina miasta Krakowa starać się będzie zadość uczynić w miarę możności.

XVIII. Ponieważ obecnie w Krakowie po dzielnicach miasta zakładane bywają strażnice policyjne, przeto gmina miasta Krakowa dążyć będzie do tego, aby i na terytoryum lub w pobliżu gminy Krowodrza taka strażnica zaraz po przyłączeniu tej gminy do Krakowa utworzona została

XIX. Jak długo stosunki terytoryum gminy Krowodrza zachowają cechę rolniczą, tak długo zakaz używania jednokonnych i jednodyszlowych zaprzęgów, oraz nakaz zsiadania z tego rodzaju wozów, w mieście Krakowie obowiązujący, nie będzie tamże wykonywany, z wyłączeniem gruntów pofortyfikacyjnych.

XX. Gmina miasta Krakowa przyrzeka przyjąć wymienionych w uchwale funkcyonaryuszy gminnych t. j. pisarza i sługę gminnego do służby miasta Krakowa z odpowiedniem przydzieleniem i z prawami przysługującemi funkcyonaryuszom miejskim odpowiedniej kategoryi i z policzeniem im lat służby, przebytych w służbie gminy Krowodrzy, przyznając im płacę, jaką pobierają w tym charakterze przy Magistracie pozostający funkcyonaryusze t. j. pomocnicy kancelaryjni i woźni względnie pachołkowie.

C. Punkta układów dodatkowe.

a) Co do postulatu, dotyczącego zrównania po przyłączeniu gminy Krowodrza płac nauczycieli tejże gminy z płacami w mieście Krakowie istniejącemi, reprezentanci gminy m. Krakowa oświadczają, że ta sprawa należy do kompetencyi Sejmu.
b) Pozwolenie na bicie nierogacizny przez gospodarzy rolnych będzie udzielone przy zachowaniu jednak obowiązujących przepisów.
c) gmina miasta Krakowa zgadza się, aby w Krowodrzy utrzymywany był stróż nocny.

7. Część Prądnika Białego.

aż po potok Sudoł.

Uchwała Rady gminnej, zgadzająca się na przyłączenie części tejże gminy do miasta Krakowa z dnia 20. grudnia 1906. Ostateczne układy są objęte protokołem z dnia 21. grudnia 1906, a zatwierdzone uchwałą Rady gminnej z dnia 4. stycznia 1907.

I. Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się tytułem odszkodowania za utracone dochody z odłączonej części Prądnika białego płacić tejże gminie przez lat dziesięć, licząc od dnia inkorporacyi, ryczałtową kwotę dwieście pięćdziesiąt koron rocznie.

II. Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się dołożyć starania, aby Zarząd kolei państwowej poprawił wadliwość podjazdu kolejowego, na drodze prowadzącej od fortu Nr. 3, na końcu ulicy Długiej położonego, do Prądnika białego.

III. Następujące życzenia gminy Prądnika białego gmina miasta Krakowa obowiązuje się spełnić:

a) Koszta pomiaru i oznaczenia granic, oddzielających obie gminy, czy to za pomocą wkopanych w ziemię kamieni, czy przez wpuszczanie słupów w ziemi i sprawienie tablic z odpowiednimi napisami, poniesie sama gmina miasta Krakowa.
b) Gmina wyraża życzenie, aby gdy już pertraktacye ukończone, a warunki przyłączenia zatwierdzone i przyjęte zostaną, gmina miasta Krakowa dała warunki te w tylu egzemplarzach odbić lub wydrukować, aby właściciele przyłączonych gruntów po jednym egzemplarzu bezpłatnie otrzymać mogli.

IV. Gmina miasta Krakowa oświadcza, iż koncesye na budowę domów na gruntach, od gminy Prądnik biały odłączyć się mających, udzielać będzie aż do

chwili przyjęcia tego protokołu przez Radę gminną w Prądniku białym sama gmina Prądnik biały — od tej zaś chwili aż do faktycznego wcielenia części gminy Prądnik biały do Krakowa gmina Prądnik biały, po poprzedniem porozumieniu się z Prezydentem miasta Krakowa i po uzyskaniu od niego pisemnego pozwolenia. W razie nieporozumienia w tym względzie między Prezydentem miasta Krakowa a gminą Prądnik biały rozstrzygnie je stanowczo Wydział krajowy.

V. Następujące życzenia, wyrażone w uchwale Rady gminnej w Prądniku białym z dnia 20. grudnia 1906, obowiązuje się gmina miasta Krakowa spełnić w miarę możności:

2) Gmina Prądnik biały wyraża życzenie, aby gmina miasta Krakowa zbudowała po jednej stronie głównego gościńca chodnik brukowany, począwszy od rogatki Wrocławskiej aż do mostu nad potokiem Sudołówką zwanym, oraz, aby wszelkie drogi położone w obrębie przyłączyć się mających gruntów gmina miasta Krakowa do wolnego użytkowania pozostawiła na zawsze i drogi te własnym kosztem w dobrym stanie utrzymywała.

3) Gmina wyraża życzenie, aby w niedalekiej przyszłości przeprowadzoną została budowa toru tramwajowego od rogatki Wrocławskiej do mostu na Sudołówce.

5) Pasanie bydła po polach gminy Prądnik biały, przyłączonych do miasta Krakowa, ma być dozwolone i to na tak długo, dopóki grunta rzeczone nie zostaną zajęte pod budowę.

9) Gmina wyraża życzenie, aby Magistrat miasta Krakowa zaprowadził kilka latarń na słupach, w celu oświetlenia głównej ulicy, przyłączonej do gminy miasta Krakowa i oświecał je własnym kosztem.

10) Gmina wyraża życzenie, aby magistrat miasta Krakowa po przeprowadzeniu pomiarów i oznaczeniu granic udzielił gminie Prądnik biały kopii planu przyszłych ulic tj. kopii planu linii regulacyjnych dla ulic i placów, na których budynki w przyszłości stawiane będą.

8. Część Prądnika czerwonego

po rzekę Białuchę, a z przysiółka Olszy po wał fortyfikacyjny.

Uchwała Rady gminnej zgadzająca się na odłączenie części z tejże gminy z 2. lipca 1906, 1. sierpnia 1906, 19. grudnia 1906 i z 2. stycznia 1907.

Ostateczne układy obejmują protokoły z dnia 21. grudnia 1906 i z dnia 22. stycznia 1907 — zatwierdzone uchwałą Rady gminnej z dnia 22. stycznia 1907.

A. Punkta profokołu układów zupełnie równe punktom, objętym protokołem gminy Półwsie Zwierzynieckie lub innej gminy sąsiedniej.

I. Przyznanie dla części Prądnika czerwonego z Olszą osobnego reprezentanta w Radzie miejskiej w Krakowie (8).

II. 3. Żądanie, aby wymiar podatku domowo-czynszowego wskutek przyłączenia nie uległ zmianie (Czarna Wieś 4).

7. Przyznanie prawa przynależności i uczestnictwa w Krakowie przynależnym i uczestnikom gminy Prądnik czerwony (7).

8. Ulgi wodociągowe (Zwierzyniec 17.).

9. Chów nierogacizny, koni i bydła (12).

10. Podjęcie starań własnym kosztem przez miasto Kraków o przyłączenie części gminy Prądnik czerwony (15).

11. Wolność utrzymywania gnojowisk (13).

14. Starania o uwolnienie bydła na chów wprowadzanego od kaucyi, plo-

nów z pól zwożonych od akcyzy, a bydła na pastwisko pędzonego, tudzież zaprzęgów wyjeżdżających na pola dla celów gospodarstwa od kopytkowego (Zwierzyniec 7.)

B. Punkta odrębne.

II. 1. Gmina miasta Krakowa przyrzeka dołożyć wszelkich starań, aby tramwaj krakowski możliwie jak najbliżej do gminy Prądnik czerwony doprowadzony został.

2. Co do wyrażonych żądań i życzeń pod względem zaprowadzenia gazowego oświetlenia ulic, zaprowadzenia kanalizacyi, urządzenia bruków i chodników betonowych gmina miasta Krakowa obowiązuje się w miarę możności i środków — z uwzględnieniem przedewszystkiem najpilniejszych potrzeb, — zaraz po przyłączeniu części gminy Prądnik czerwony przystąpić do spełnienia postulatów powyżej wyrażonych.

W szczególności obowiązuje się gmina miasta Krakowa uporządkować dla celów asanacyi Morgensternówkę, oraz założyć chodnik aż do rzeki Białuchy najdalej w ciągu lat 5 od inkorporacyi części Prądnika czerwonego, zaś urządzić się mające oświetlenie drogi od rogatki Warszawskiej do mostu na Białusze obowiązuje się gmina miasta Krakowa na siebie przejąć.

W sprawie czyszczenia ulic i placów w gminach inkorporowanych, tudzież wywożenia z nich śniegu i błota, wydane zostaną osobne przepisy przejściowe uwzględniające we wszelkiej mierze lokalne stosunki tych gmin.

4. Życzenie, aby przez tamkiet drogi od Morgensternówki zrobić schodki komunikacyjne do mostu kolejowego, gmina miasta Krakowa obowiązuje się załatwić przychylnie.

5. Życzenie, aby na przyłączonej do Krakowa części gminy Prądnik czerwony zaprowadzić wodociągi oraz postawić budynki gospodarcze, jak komórki i t. p., gmina miasta Krakowa przyrzeka załatwić przychylnie z tym dodatkiem, że dla dogodności publiczności urządzone zostaną publiczne studnie wodociągowe.

6. Gmina miasta Krakowa zgadza się, aby cały majątek gminy Prądnika czerwonego, tak ruchomy jak i nieruchomy, pozostał wyłączną własnością gminy Prądnika czerwonego bez oddzielenia jakiejkolwiek części na rzecz Prądnika czerwonego i Olszy, odpadającej do miasta Krakowa.

12. Gmina miasta Krakowa zgadza się przejąć na siebie obowiązek konserwowania dróg gminnych i polnych — wogóle dróg publicznych (wraz z mostami) już istniejących lub powstać mogących o ile te znajdują się na przyłączonej do Krakowa części Prądnika czerwonego z Olszą.

13. Gmina miasta Krakowa przyrzeka dołożyć wszelkich starań, aby życzenia poniżej podane spełnione zostały — a mianowicie:

a) Gmina miasta Krakowa ma się wystarać, by prochownie znajdujące się w tutejszej gminie przy gościńcu Warszawskim i Mistrzejowskim przestały być składami prochu, amunicyi i innych materyałów wybuchowych, lecz przemienione zostały na inne składy, ponieważ zachodzi niebezpieczeństwo wybuchu, a oprócz tego prochownie te ścieśniają gminę rejonem ogniowym, zaś na wypadek przyłączenia części gminy po Białuchę pozostała część gminy mogłaby rozszerzać się jedynie w kierunku tych prochowni.

b) Gmina miasta Krakowa ma się wystarać, by rejon forteczny krępujący gminę ze strony północnej i wschodniej został w całości zniesiony, a co najmniej jak najdalej posunięty: również t. zw. „Pionier-Übungs-Platz“ ma być skasowany.

III. Gmina miasta Krakowa zobowiązuje się wypłacać gminie Prądnik czerwony przez lat trzy, licząc od faktycznej inkorporacyi, po dwa tysiące kor. rocznie za prawo uczęszczania dzieci z odłączonej części Prądnika czerwonego do szkoły ludowej w samodzielnej części gminy Prądnika czerwonego.

IV. Żądanie, co do wywłaszczenia dróg i chodników prywatnych w odłą-

czonej części Prądnika czerwonego, będzie życzliwie zbadane przez zarząd miasta Krakowa.

V. Żądanie, aby opłata myta na rogatce Warszawskiej i Rakowickiej została zniżona do połowy bez względu na jakość pojazdu i zawartości — uznaje się ze względów technicznych za niemożliwe do spełnienia.

VI. Żądanie, aby wszystkie psy wolne były od wszelkich opłat, uznaje za niemożliwe do uwzględnienia, jedynie od psów łańcuchowych opłata nie będzie pobieraną.

VII. W sprawie żądania, objętego punktem XIX uchwały Rady gminnej w Prądniku czerwonym, gmina miasta Krakowa zobowiązuje się przejąć na siebie połowę kosztów budowy nowego mostu, stawianego na rzece Białusze, tudzież na przyszłość połowę kosztów utrzymania tego mostu.

VIII. Żądaniu, objętemu punktem XXII. uchwały, aby straż pożarna krakowska udzielała pomocy bezpłatnej nieprzyłączonej części Prądnika czerwonego, gmina miasta Krakowa będzie się starała zadość uczynić w praktykowanej zwyczajnie wobec sąsiadów mierze.

IX. Konsensa gospodnio-szynkarskie, udzielone w przyłączonej części gminy Prądnik czerwony, gmina miasta Krakowa traktować będzie według przepisów ustawy przemysłowej i ustaw w Krakowie obowiązujących.

X. Życzeniu, aby jazda po żużle z warsztatów kolejowych na plac drzewny wolną była od opłaty mytniczej, gmina miasta Krakowa zadość uczynić nie może, przyrzeka jednak uwzględniać życzliwie poszczególne żądania, a zwłaszcza w sprawach publicznych.

C. Punkta dodatkowe.

Gmina miasta Krakowa przyrzeka zezwolić w miarę możności na to, aby dzieci z pozostałej części Prądnika czerwonego mogły korzystać z nauki w szkole wydziałowej męskiej, gdyby taka szkoła na przyłączonem terytoryum Prądnika czerwonego lub w pobliżu urządzoną została.

9. Grzegórzki-Piaski.

Uchwała Rady gminnej zgadzająca się na przyłączenie tej gminy do miasta Krakowa, z 4. sierpnia 1906 oraz z 7. i 14. stycznia 1907.

Ostateczne układy obejmują protokoły z dnia 22. grudnia 1906 i 22 stycznia 1907, zatwierdzone uchwałą Rady gminnej w Grzegórzkach-Piaskach z 22. stycznia 1907.

A. Punkta protokołów układów zupełnie równe punktom, objętym protokołem gminy Półwsie lub innej gminy sąsiedniej.

I. Przyjęcie majątku i dobra gminnego, praw i zobowiązań (1).

II. Użycie kapitałów gminnych (2).

III. Uznanie obowiązku do starania się o potrzeby publiczne przyłączonej gminy Grzegórzki-Piaski (11).

IV. Chów nierogacizny, koni i bydła (12).

V. Przyznanie okresu przejściowego dla zmiany pokrycia dachów na ogniotrwałe oraz dla przerobienia dołów kloacznych. Pozwolenie na utrzymywanie gnojowisk (13).

VI. Podjęcie przez gminę miasta Krakowa własnym kosztem starań o przyłączenie gminy Grzegórzki-Piaski (15).

IX. Przyznanie prawa przynależności i uczestnictwa w mieście Krakowie przynależnym i uczestnikom gminy Grzegórzki-Piaski (7).

X. Przyznánie gminie Grzegórzki jednego reprezentanta do Rady m. Krakowa (8).

XII. Dołożenie starania o uwolnienie od kaucyi bydła wprowadzonego dla chowu a następnie o uwolnienie od opłat akcyzowych plonów zwożonych z pól.

Uwolnienie od kopytkowego bydła pędzonego na pastwisko i zaprzęgów wyjeżdżających na pola dla celów gospodarstwa. (Zwierzyniec (7).

XIII. Obowiązek dołożenia starania, aby wymiar podatku domowo-czynszowego w gminach sąsiednich wskutek przyłączenia ich do Krakowa nie uległ zmianie (Czarna Wieś 4).

B. Punkta odrębne.

VII. Wszystkich wymienionych poniżej funkcyonaryuszy gminy Grzegórzki-Piaski obowiązuje obowiązuje się miasto Kraków przyjąć do służby miejskiej z odpowiedniem przydzieleniem i z przyznaniem im poborów co najmniej w tej wysokości, jakie mieli w dniu 1. stycznia 1907. Do funkcyonaryuszy tych należeć mają: Naczelnik gminy, zastępca naczelnika, pisarz gminny, pachołek gminny i stróż nocny.

VIII. Co do wyrażonych w uchwale Rady gminnej żądań i życzeń pod względem: zaprowadzenia oświetenia gazowego ulic, budowy publicznych studzien wodociągowych, zaprowadzenia kanalizacyi, urządzenia bruków, chodników i ścieków oraz regulacyi ulic, miasto Kraków zobowiązuje się w miarę możności i środków — z uwzględnieniem rzeczywistej potrzeby — zaraz po przyłączeniu gminy Grzegórzki-Piaski przystąpić do stopniowego spełnienia postulatów, pod tym względem w uchwale wyrażonych.

W załatwieniu żądania, aby dla wykonania inwestycyi, powyżej podanych, termina zostały wyznaczone, gmina miasta Krakowa ze względu na to, że wyznaczenie dokładnych terminów, bez badań szczegółowych i obliczenia kosztów jest niemożliwe — celem zabezpieczenia zobowiązań w tym względzie na siebie przyjętych, przyrzeka na cele inwestycyi, punktem VIII. niniejszego protokołu objętych, wyznaczyć dla gminy Grzegórzki-Piaski w ciągu 5 lat, od inkorporacyi liczyć się mających, kwotę 100.000 koron — po 20.000 koron rocznie, z tem zastrzeżeniem, że jako najpilniejsze inwestycye, według życzenia delegatów gminy Grzegórzki-Piaski mają być uważane: uporządkowanie ulicy Woźniakowskiego, dalej ulicy obok fabryki Muranyego, następnie ulicy Szkolnej, tudzież połączenie nową ulicą rogatki mogilskiej z rogatką grzegórzecką.

W dalszym ciągu do najpilniejszych inwestycyi mają być zaliczone: uregulowanie ulicy Woźniakowskiego aż do prochowni wojskowej, poprowadzenie korytem starej Wisły już istniejącej w rozmiarach umówionych dla innych ulic, — w końcu przoprowadzenie i uregulowanie już istniejącej ulicy od rzeźni miejskiej w Krakowie aż do budynku oprawcy, oraz oświetlenie latarniami gazowemi drogi prowadzącej od rogatki mogilskiej przez Piaski aż do Dąbia.

XI. Gmina miasta Krakowa, przyrzeka uwolnić właścicieli wszystkich, obecnie istniejących domów, w gminie Grzegórzki-Piaski od obowiązku połączenia tych domów z wodociągiem miejskim na okres lat dziesięciu, od dnia inkorporacyi liczyć się mający i nie żądać od nich w tym okresie opłat wodociągowych od domów z wodociągiem niepołączonych. Właściciele domów, istniejących w czasie wcielenia gminy Grzegórzki-Piaski do miasta Krakowa, o ile te zostaną w okresie przejściowym połączone z wodociągiem miejskim, jakoteż właściciele wsystkich w tymże okresie powstałych domów nowych mają uiszczać opłaty wodociągowe według ustawy obowiązującej w mieście Krakowie.

XIII. Do żądania, aby cały obszar gminy Grzegórzki-Piaski wolny był przez lat 25 od miejskiego podatku od czynszów, gmina miasta Krakowa przychylić się nie może.

XIV. W sprawie życzenia, aby na terytoryum gminy Grzegórzki zaprowadzoną była sieć tramwaju elekrycznego, łączącą gminę z centrum miasta, oraz biegnąca do rogatki i przystanku kolei żelaznej linii Kraków-Kocmyrzów,

gmina miasta Krakowa przyrzeka dołożyć wszelkich starań, aby życzeniu temu stało się zadość.

XV. Gmina miasta Krakowa przyrzeka dołożyć wszelkiego starania, aby w jak najkrótszym czasie nastąpiło obwałowanie lewego brzegu Wisły.

XVI. W sprawie życzenia, aby wszelkie budowle na terytoryum gminy nie mogły być bez zgody odnośnych właścicieli zmieniane, przebudowane lub burzone, bez względu na jakość materyału, z jakiego są budowane lub kryte — z wyjątkiem tych budowli, ktorych usunięcie lub przebudowanie nastąpić będzie musiało ze względu na regulacyę ulic — gmina miasta Krakowa obowiązuje się wydać przejściowe przepisy, przystosowane do warunków lokalnych tej gminy.

XVII. Gmina miasta Krakowa przyrzeka, że prawo mieszkańców gminy Grzegórzki-Piaski do paszenia bydła na pastwisku gminnem pozostaje nienaruszonem. Gdyby zaś potrzeba wymagała użycia części tych gruntów na cele publiczne, gmina miasta Krakowa zobowiązuje się albo dostarczyć dla mieszkańców gminy Grzegórzek-Piasków innych na ten cel odpowiednich gruntów, albo wypłacić uprawnionym odpowiednie odszkodowanie. Poza tem wszelkie prawa i obowiązki gminy Grzegórzki-Piaski wobec pastwiska gminnego przechodzą na gminę miasta Krakowa.

XVIII. Do życzenia, aby pozostawiona była wolność używania pastwisk będących własnością samych mieszkańców gminy tymże mieszkańcom, a podatek opłacany z tego gruntu, mógł być tylko podatkiem gruntowym, wymierzanym z tej klasy, do której pastwiska należą, gmina miasta Krakowa, o ile to od niej zależy, obowiązuje się przychylić.

XIX. Co do żądania, aby właściciele realności pod rzeźnią w Grzegórzkach uwolnieni byli od opłat za przechód przez parcelę l. 441/3, uiszczanych dotychczas na rzecz gminy miasta Krakowa, tudzież aby wyextabulowane zostały ciężary zaintabulowane na rzecz gminy miasta Krakowa na tych realnościach z tytułu używania tego przechodu, a wszelkie zaległości z tytułu niezapłaconego za ten przechód czynszu odpisane — wreszcie, aby dane skrawki gruntu, dotychczas własność gminy miasta Krakowa stanowiące — o ile nie zostaną użyte na rozszerzenie drogi, przypadły pod tytułem darmym interesowanym właścicielom przyległych realności — gmina miasta Krakowa oświadcza, iż przyrzeka zająć się uregulowaniem tych stosunków i uwzględnić słuszne w tym względzie żądania, natomiast nie przychyla się do żądania, aby zwolnić od zaległości z tytułu niezapłaconego czynszu za wymieniony w tym punkcie przechód, oraz, że nie może odstąpić darmo skrawków gruntu, o których na końcu tego ustępu mowa.

XX. Życzenie, aby utworzyć w Magistracie dla gmin, przyłączyć się mających, osobny departament, zostało przez delegatów gminy Grzegórzki-Piaski cofnięte.

XXI. Wobec zakładania strażnic policyjnych po dzielnicach miasta gmina miasta Krakowa starać się będzie, aby i w Grzegórzkach taka strażnica utworzoną została.

XXII. Gmina miasta Krakowa przyrzeka dołożyć starania, aby fort Nr. 17 i prochownie z obszaru gminy Grzegórzki-Piaski zostały usunięte i rewersy demolacyjne zniesione.

C. Punkta dodatkowe.

a) Życzenie, aby gmina Grzegórzki-Piaski samodzielnie bez poprzedniego zezwolenia ze strony Wysokiego Prezydyum Magistratu miasta Krakowa, podpisać mogła do ostatniego terminu t. j. do końca marca 1907, kontrakt sprzedaży $3^1/_2$ morgów pastwiska gminnego pod fabrykę gwoździ dla braci Bauminger, na co tytułem zadatku otrzymała kwotę 8.000 Koron, gmina miasta Krakowa przyjmuje, z tem zatrzeżeniem, aby reszta ceny kupna za grunt, sprzedany Baumingerom, która zostanie nieużyta, przeznaczona została przedewszystkiem na cele szkoły miejscowej, a gdyby w ciągu 1-go roku po inkorporacyi gminy Grzegórzek-Piasków do Krakowa nie okazała się potrzeba rozszerzenia względnie urządzenia szkoły miejscowej,

ma fundusz ten być użyty na inne inwestycye obok sumy 100.000 Koron, przyznanej na inwestycye w protokole z 22. grudnia 1906 roku.

b) W sprawie warunku z punktu X. uchwały gmina miasta Krakowa oświadcza, że mieszkańcy gminy Grzegórzek-Piasków korzystać będą ze studzien publicznych wodociągowych na równi z mieszkańcami Krakowa.

10. Dąbie.

Uchwała, zgadzająca się na przyłączenie tej gminy do miasta Krakowa, z dnia 25. lutego 1905 i z dnia 12. stycznia 1907.

Ostateczne układy objęte są protokołami z dnia 22. grudnia 1906 i z dnia 23. stycznia 1907, a zatwierdzone zostały uchwały Rady gminnej w Dąbiu z dnia 23. stycznia 1907.

A. Punkta protokołu układów zupełnie równe punktom protokołu gminy Półwsie Zwierzynieckie względnie innej gminy sąsiedniej.

Wstęp.

I. Przejęcie majątku i dobra gminnego, praw i zobowiązań (1).

II. Użycie kapitałów gminnych (2).

III. Użytkowauie z pastwiska gminnego (Zwierzyniec 4).

V. Przyznanie prawa przynależności i uczestnictwa w Krakowie przynależnym i uczestnikom gminy Dąbie z Beszczem i Głębinowem (7).

VI. Przyznanie dla gminy Dąbie jednego reprezentanta w Radzie miasta Krakowa (8).

VII. Poczynienie zabiegów, aby wymiar podatku domowo-czynszowego wskutek przyłączenia gminy Dąbie do Krakowa nie uległ zmianie (Czarna Wieś 4).

VIII. Uznanie obowiązku do starania się o potrzeby publiczne przyłączonej gminy Dąbie (11).

IX. Chów nierogacizny, bydła i koni (12).

X. Przyznanie okresu przejściowego dla zmiany pokrycia dachów na ogniotrwałe i do przerobienia dołów kloacznych. Pozwolenie na utrzymywanie gnojowisk (13).

XI. Podjęcie ze strony miasta Krakowa swoim kosztem starań o przyłączenie gminy Dąbie (15).

XII. Dołożenie starań, aby bydło na chów przeznaczone wolne było od kaucyi oraz aby plony z pól zwożone wolne były od akcyzy, tudzież aby bydło pędzone na pastwisko i zaprzęgi wyjeżdżające dla celów gospodarczych na pola wolne były od opłaty kopytkowego (Zwierzyniec 7).

B. Punkta odrębne.

IV. Gmina miasta Krakowa zgadza się dozwolić właścicielom gospodarstw rolnych w Dąbiu z Beszczem i Głębinowem, już obecnie pobudowanym na pastwisku gminnem, aby mogli dokupić dla arrondacyi gospodastw ilość gruntu, znajdującą się między ich obejściami, a wytyczyć się mającą linię regulacyjną — zaś co do realności położonych obok drogi głównej między ich obejściami a tą drogą, — a to po cenie 1 korona 50 hal. za sążeń gruntu.

Co do nabycia samoistnych parcel budowlanych z pastwiska gminnego, gmina miasta Krakowa oświadcza, iż kwestya ta ze sprawą inkorporacyi gminy Dąbia z Beszczem i Głębinowem do miasta Krakowa połączoną być nie może.

XIII. W sprawie życzenia, aby w Dąbiu nie urządzono domu rozpusty, gmina m. Krakowa przyrzeka się odnieść do c. k. Dyrekcyi Policyi.

XIV. Życzenia, następującymi punktami objęte, gmina m. Krakowa obowiązuje się spełnić:

1. Psy łańcuchowe będą wolne od opłaty.

2. Magistrat stoł. król. miasta Krakowa będzie się starał po przyłączeniu gminy Dąbie o zniesienie rewersów demolacyjnych.

3. Wierzytelny odpis tej uchwały (ugody), zaopatrzony podpisami JWP. Prezydenta i ustawą wymaganej ilości członków Rady miejskiej, będzie doręczony gminie Dąbie, a to jako gwarancya dotrzymania warunków w tej umowie zawartych.

XV. Warunek, aby po przyłączeniu gminy Dąbie tamtejsza szkoła 2 klasowa z dopełniającym kursem sadowniczo-ogrodniczym została przekształconą na 4 klasową, na razie przynajmniej mieszaną — gmina miasta Krakowa przyjmuje.

C. Punkta dodatkowe.

1. Życzenia, aby cegielnie wolne były od myt, jako znajdujące się w obrębie gminy Dąbie, a temsamem w obrębie przyszłego Wielkiego Krakowa, gmina miasta Krakowa uwzględnić nie może i żąda odstąpienia od niego, gdyż żadnej z gmin, inkorporować się mających, nie przyznano podobnej koncesyi.

2. Życzenie, poniżej wyrażone gmina miasta Krakowa przyrzeka spełnić: „Ze względu, że przez utworzenie Wielkiego Krakowa otworzy się bardzo wiele różnych posad przy Magistracie, przeto Rada gminna uprasza JWPana Prezydenta miasta Krakowa, aby raczył na razie prenotować, a po przyłączeniu gminy Dąbie z Beszczem i Głębinowem uwzględnić życzenia niżej przytoczonych członków Rady gminnej i nadał im przed innymi obcymi odpowiednie posady przy Magistracie Wielkiego Krakowa. Do członków Rady gminnej, ubiegających się o posadę, należą: Antoni Ostrożny, wójt; Jakób Michno, zastępca wójta; Jędrzej Oleksy asesor; Tomasz Antos, pisarz gminny; Wojciech Antos, Paweł Mastek i Ignacy Golonek, radni.

3. Co do życzenia, aby JW. Pan Prezydent raczył wysłać na miejsce do Dąbia geometrę miejskiego, a to na koszt miasta Krakowa, dla uregulowania spraw w punkcie IV. powyżej podanych, gmina miasta Krakowa oświadcza, iż zaraz po przyłączaniu gminy Dąbie, na koszt miasta Krakowa geometra wydelegowany zostanie.

11. Dębniki.

Uchwała Rady gminnej, zgadzająca się na przyłączenie tej gminy do miasta Krakowa, z dnia 17 marca 1904. Ostateczne układy obejmuje protokół z dnia 19. grudnia 1906, zatwierdzony uchwałą Rady gminnej w Dębnikach z dnia 29. grudnia 1906 roku.

A. Punkta protokołu układów zupełnie równe punktom protokołu gminy Półwsie Zwierzynieckie względnie innej gminy sąsiedniej.

Wstęp.

I. Przejęcie majątku i dobra gminnego, praw i zobowiązań (1).

II. Użycie kapitałów gminnych (2).

V. Inwestycye drogowe, oświetlenie, studnie wodociągowe, kanalizacya, regulacya ulic. (5).

VI. Przyznanie prawa przynależności i uczestnictwa w Krakowie przynależnym i uczestnikom gminy Dąbie (7).

VII. Przyznanie dla gminy Dębniki jednego reprezentanta do Rady miejskiej w Krakowie (8).

VIII. Poczynienie zabiegów, aby przez przyłączenie Dębnik do Krakowa wymiar podatku domowo-czynszowego nie uległ zmianie (Czarna Wieś 4).

IX. Uznanie obowiązku do starania się o potrzeby publiczne przyłączonej gminy Dębniki (11).

X. Podjęcie przez gminę miasta Krakowa swoim kosztem starań o przyłączenie gminy Dębniki.

B. Punkta odrębne.

III. Gmina miasta Krakowa przyrzeka przyjąć wymienionych w uchwale funkcyonaryuszy gminnych t. j. naczelnika gminy, sekretarza gminnego i dwóch pachołków gminy Dębniki do służby miasta Krakowa z odpowiedniem przydzieleniem i z prawami, przysługującemi funkcyonaryuszom miejskim odpowiedniej kategoryi oraz z policzeniem im lat służby, przebytych w służbie gminy Dębniki, przyznaje im pobory co najmniej w tej wysokości, jakie mieć będą w swej gminie w dniu 1. stycznia 1907 na zasadzie już uchwalonego budżetu na rok 1907.

IV. Gmina miasta Krakowa dokładać będzie starań, aby przy budowie nowych mostów na Wiśle uwzględniono o ile możności postulaty gminy Dębniki; do tego zaś czasu, a najpóźniej do końca roku 1908, urządzony zostanie na Wiśle przewóz łodzią, a jednak ze względów porządkowych za opłatą, której wysokość niema przenosić 2 hal. od osoby. — Gmina miasta Krakowa zastrzega sobie wybór odpowiedniego miejsca.

C. Punkta dodatkowe.

a) Świadczenia gminy Dębniki na rzecz konkurencyi kościelnej do Podgórza, o ile nie dotyczą majątku gminnego, obowiązywać mają tylko do końca roku 1907. — Miasto Kraków wyraźnie zastrzega sobie, że ciążącego na parafianach obowiązku uiszczania konkurencyi na budowę kościała parafialnego w Podgórzu na siebie nie przyjmuje lecz konkurencyę tę sami parafianie bez regresu do gminy miasta Krakowa ponieść mają.

b) Gmina miasta Krakowa przyrzeka dołożyć starania, aby przy roztrząsaniu sprawy kollektorów, uwzględniono także potrzebą budowę kollektora po prawym brzegu Wisły wzdłuż granic gminy Dębniki.

12. Zakrzówek z Kapelanką.

Uchwała Rady gminnej, zgadzająca się na przyłączenie tej gminy do miasta Krakowa z 20. kwietnia 1904 i z 11. stycznia 1907.

Ostateczne układy obejmują protokoły z dnia 21. grudnia 1906 r. i z dnia 21. stycznia 1907 roku, zatwierdzone uchwałą Rady gminnej w Zakrzówku z dnia 21. stycznia 1907.

A. Punkta protokołu układów zupełnie równe punktom protokołu Półwsia względnie innej gminy sąsiedniej.

Wstęp.

I. Przejęcie majątku i dobra gminnego, praw i zobowiązań (1).

II. Użycie kapitałów gminnych (2).

V. Inwestycye, oświetlenia drogowe, kanalizacya, publiczne studnie wodociągowe, regulacya ulic (5).

VII. Przyznanie prawa przynależności i uczestnictwa w Krakowie przynależnym i uczestnikom gminy Zakrzówek z Kapelanką (7).

VIII. Przyznanie dla gminy Zakrzówek z Kapelanką jednego reprezentanta do rady miejskiej (8).

IX. Chów nierogacizny, koni i bydła (12).

X. Podjęcie przez m. Kraków swoim kosztem starań o przyłączenie gminy Zakrzówek z Kapelanką. (15).

B. Punkta odrębne.

III. Gmina m. Krakowa zobowiązuje się nienaruszać prawa mieszkańców Zakrzówka i Kapelanki do użytkowania z pastwiska gminnego przez lat dwadzieścia.

IV. Gmina m. Krakowa obowiązuje się spełnić następujące życzenia:

1. Gmina m Krakowa poczyni starania, ażeby dla udogodnienia komunikacyi między Zakrzówkiem a Krakowem przy sposobności budowy kanału spławnego wykonano w czasie do 5 lat most na Wiśle w okolicy w przedłużenia ulicy Dietlowskiej.

2. Gmina miasta Krakowa postara się o przydzielenie przyłączonej gminy Zakrzówka z Kapelanką do najbliższego okręgu sądowego ewentualnie i do najbliższej parafii.

3. Gmina miasta Krakowa starać się ma o bezpieczeństwo publiczne w przyłączonej gminie Zakrzówek z Kapelanką.

4. Gmina m. Krakowa obowiązaną będzie wręczyć każdemu z członków Rady przyłączonej gminy Zakrzówek z Kapelanką wierzytelny odpis zawrzeć się mającej umowy.

VI. Gmina m. Krakowa przyrzeka uwolnić właścicieli wszystkich obecnie istniejących domów w gminie Zakrzówku z Kapelanką od obowiązku połączenia tych domów z wodociągiem miejskim na okres lat 10, od dnia inkorporacyi liczyć się mający, i nie żądać od nich w tym okresie opłat wodociągowych od domów z wodociągiem niepołączonych. Właściciele domów istniejących w czasie wcielenia gminy Zakrzówka z Kapelanką do miasta Krakowa, ile te zostaną w okresie przejściowym połączone z wodociągiem miejskim, jakoteż właściciele wszystkich w tymże okresie powstałych domów nowych mają uiszczać opłaty wodociągowe według ustawy zobowiązującej w mieście Krakowie, o ile w dotyczących ulicach rury wodociągowe będą założone.

XI. Reprezentanci miasta Krakowa przyrzekają, iż mieszkańcy Zakrzówka z Kapelanką z tytułu gwarancyi za zobowiązania powiatowej Kasy oszczędności wielickiej po przyłączeniu nie będą pociągani do żadnych specyalnych podatków względnie dodatków.

XII. Gmina m. Krakowa przyrzeka przyjąć wymienionych w uchwale gminnej funkcyonaryuszy, a to jednego policyanta i jednego stróża nocnego do służby miasta Krakowa z odpowiedniem przydzieleniem i z prawami przysługującemi funkcyonaryuszom miejskim odpowiedniej kategoryi, przyznając im pobory w tej wysokości, jakie mieli w swej gminie w dniu 1. stycznia 1906 roku.

C. Punkta dodatkowe.

1. Gmina m. Krakowa obowiązuje się wybudować w swoim zarządzie szkołę w gminie Zakrzówek z Kapelanką w ciągu 1907 r. i wykończyć ją w roku 1908, zastrzegając sobie, że gmina Zakrzówek z Kapelanką zobowiąże się na wypadek niedojścia do skutku inkorporacyi zwrócić gminie miasta Krakowa ewentualną całą nadwyżkę kosztów budowy. Dla celu powyższego przyjmuje gmina m. Krakowa wymienione w uchwale Rady gminnej z 11. stycznia 1907 fundusze, na budowę szkoły przeznaczone, a mianowicie fundusz zakładowy w kwocie 1.600 koron z pn., książeczkę powiatowej Kasy oszczędności w Wieliczce na 20.000 kor. z pn., resztę funduszu pożyczkowego znajdującego się w kasie gminnej, pozostałego po zakupnie gruntu pod szkołę w wysokości około 2.000 koron z pn., oraz kwotę uzyskać się mającą ze sprzedaży skrawków gruntu gminnego dla jego regulacyi.

Szkoła ma być wybudowaną na gruncie, już przez gminę Zakrzówek z Kapelanką zakupionym.

Miasto Kraków zastrzega sobie prawo czynienia za wiedzą reprezentacyi gminy Zakrzówka z Kapelanką zmian w planach na budowę szkoły.

2. W sprawie wdrożenia starań, aby gminę Zakrzówek z Kapelanką uwolnić od płacenia datku konkurencyjnego na budowę kościoła parafialnego w Podgórzu — reprezentanci miasta Krakowa oświadczają, iż do życzenia tego przychylić się nie mogą, bo sprawa ta leży poza ich kompetencyą.

13. Ludwinów.

Uchwały Rady gminnej, zgadzające się na przyłączenie tej gminy do Krakowa z 15. czerwca 1904, 13. czerwca 1906 i 14. stycznia 1907.

Ostateczne układy obejmują protokoły z 22. grudnia 1906 i 14. stycznia 1907 z dodatkiem uchwały Komisyi dla rozszerzenia granic miasta Krakowa z dnia 21. stycznia 1907. Protokoły powyższe zostały zatwierdzone uchwałą Rady gminnej w Ludwinowie z 14. stycznia 1907.

A. Punkta protokołu zupełnie równe punktom protokołu Półwsia Zwierzynieckiego lub innej gminy sąsiedniej.

Wstęp.

II. Użycie kapitałów gminnych (1).

IV. Przyznanie prawa przynależności i uczestnictwa w Krakowie przynależnym i uczestnikom gminy Ludwinów (7).

V. Uznanie obowiązku do starania się o publiczne potrzeby przyłączonej gminy Ludwinów (11).

VI. Podjęcie przez m. Kraków swoim kosztem starań o przyłączenie gminy Ludwinów (15).

VII. Podjęcie starań, aby przez przyłączenie do Krakowa wymiar podatku domowo-czynszowego w Ludwinowie nie uległ zmianie (Czarna wieś 4).

VIII. Ulgi wodociągowe (Zwierzyniec 17).

XI. Przyznanie dla gminy Ludwinów jednego reprezentanta do Rady miejskiej w Krakowie (8).

XII. Uwolnienie po przyłączeniu od gwarancyi za zobowiązania powiatowej Kasy oszczędności w Wieliczce (Zakrzówek 11).

B. Punkta odrębne.

I. Gmina m. Krakowa zgadza się na przyłączenie do majątku gm. m Krakowa wszelkiego majątku i dobra gminnego gminy Ludwinowa. Gmina m. Krakowa przejmuje wszelkie prawa gminy Ludwinowa i wstępuje bezwarunkowo w te zobowiązania, które do chwili przyjęcia niniejszego protokołu przez Radę gminną w Ludwinowie gmina ta na podstawie ważnie powziętych uchwał zaciągnęła. Za zobowiązania, wynikłe z umów zawartych przez gminę Ludwinów na podstawie uchwał, powziętych w międzyczasie, od przyjęcia niniejszego protokołu, aż do rzeczywistego wcielenia gminy Ludwinów do m. Krakowa, ta ostatnia gmina o tyle tylko będzie zobowiązaną, o ile te umowy przyjdą do skutku na podstawie pisemnego zezwolenia Prezydenta m. Krakowa.

W dniach 14 po zatwierdzeniu niniejszego protokołu przez Radę miasta Krakowa gmina Ludwinów złoży gminie krakowskiej pisemną deklaracyę, na podstawie której w stanie czynnym nieruchomości, własnością gminy Ludwinowa będących, zanotowanem zostanie ograniczenie, że od chwili nabycia mocy obowiązującej przez ustawę inkorporacyjną pozbycie i obciążenie tych nieruchomości lub ich części tylko za zezwoleniem gminy m. Krakowa nastąpić może.

III. Gmina m. Krakowa obowiązuje się dla dogodności mieszkańców Ludwinowa najdalej do końca roku 1908 urządzić przewóz przez Wisłę osób łodzią w położeniu ze strony Ludwinowa od prawego brzegu Wilgi do granicy Podgórskiej, zastrzegając sobie dla utrzymana porządku prawo poboru maksymalnej opłaty po 2 hal. od osoby.

IX. Co do wymienionych w uchwale Rady gminnej żądań i życzeń pod względem zaprowadzenia oświetlenia gazowego ulic, budowy publicznych studzien wodociągowych, zaprowadzenia kanalizacyi, urządzenia bruków, chodników i ścieków, oraz regulacyi ulic, miasto Kraków zobowiązuje się zaraz po przyłączeniu gminy Ludwinowa przystąpić do stopniowego spełnienia postulatów pod tym względem w uchwale wyrażonych.

X. Gmina m. Krakowa przyrzeka przyjąć wymienionych w uchwale funkcyonaryuszy gminnych, a to: naczelnika gminy, sekretarza gminy i dwóch policyantów do służby m. Krakowa z odpowiedniem ich przydzieleniem i z prawami przysługującemi funkcyonaryuszom miejskim odpowiedniej kategoryi, przyznając im pobory w tej wysokości, w jakiej je tejże kategoryi funkcyonaryusze w mieście Krakowie pobierają.

B. Obszary dworskie.

1. Obszary dworskie Konwentu PP. Norbertanek: Półwsie Zwierzynieckie i Zwierzyniec.

Układ o przyłączenie powyższego obszaru dworskiego do miasta Krakowa obejmuje protokół z dnia 18. stycznia 1907.

Pełnomocnik Konwentu PP. Norbertanek w Półwsiu Zwierzynieckiem ks. Prałat Dr. Czesław Wądolny oświadcza imieniem powyższego Konwentu, iż zgadza się na przyłączenie do miasta Krakowa obszaru dworskiego w Półwsiu Zwierzynieckiem i w Zwierzyńcu, własnością Konwentu PP. Norbertanek będącego, a to pod warunkiem, że Klasztorowi w obszarze dworskim przyznane zostaną wszystkie te koncesye, które przyznane zostały gminie Zwierzyniec, a nadto pod dalszymi, następującymi warunkami:

1. Konsensy przemysłowe, istniejące, zostają nadal w posiadaniu Konwentu PP. Norbertanek.

2. Drogi publiczne, istniejące na obszarze dworskim w Półwsiu Zwierzynieckiem i Zwierzyńcu, będą utrzymywane w dobrym stanie przez gminę miasta Krakowa.

3. Gmina miasta Krakowa zezwoli klasztorowi na rzeź bydła własnego i nierogacizny we własnej rzeźni, odpowiednio do wymagań sanitarnych urządzonej.

4. Gmina m. Krakowa uwolni wszystkie budynki folwarczne klasztoru Zwierzynieckiego bez rozróżnienia czy parterowe lub piątrowe, tudzież czy mieszkalne czy też wyłącznie gospodarskie od obowiązku połączenia ich z wodociągiem miejskim i od opłat wodociągowych od budynków, z wodociągiem niepołączonych, jak długo budynki te będą własnością klasztoru PP. Norbertanek i jak długo służyć będą celom rolniczym. Natomiast inne mieszkalne nie folwarczne, obecnie istniejące, parterowe budynki klasztorne korzystać będą z takiego samego uwolnienia tylko przez lat 20, licząc od dnia inkorporacyi.

Reprezentanci m. Krakowa oświadczają imieniem tejże gminy, iż warunki powyżej postawione przyjmują. Nadto przyjmują reprezentanci m. Krakowa dodatkowo objawione życzenie, by na folwarku Zwierzynieckim dozwoloną była budowa domów parterowych dla służby folwarcznej i klasztornej bez ograniczenia co do czasu. Ks. prałat przyjmuje do wiadomości oświadczenie Prezydenta m. Krakowa, że przy sposobności reformy taryfy akcyzowej m. Kraków żądać będzie uwolnienia od akcyzy materyałów opałowych oraz tych wszystkich artykułów codziennej żywności, o których jest wzmianka w reskrypcie ministeryalnym dotyczącym reformy taryfy akcyzowej krakowskiej z dnia 11. września 1901 L. 35.228.

2. Obszar dworski hr. Lasockich: Dębniki-Rybaki

Pismo oświadczające zgodę na przyłączenie tego obszaru dworskiego do m. Krakowa, z dnia 4. czerwca 1904.

Ostatnie układy obejmuje protokół z dnia 30. stycznia 1907.

Przedstawiciel współwłaścicieli obszaru dworskiego w Dębnikach i Rybakach, Bronisław hr. Lasocki oświadcza imieniem własnem i jako upełnomocniony ze strony reszty współwłaścicieli, iż zgadza się na przyłączenie obszaru dworskiego Dębniki-Rybaki do m. Krakowa, zastrzegając, aby wszystkie koncesye i warunki, pod którymi gmina Dębniki zostanie przyłączoną do m. Krakowa, miały także zastosowanie do obszaru dworskiego w Dębnikach-Rybakach. W szczególności zastrzega hr. Bronisław Lasocki, aby wśród inwestycyi, jakie w swoim czasie gmina m. Krakowa na obszarze dóbr Dębniki-Rybaki będzie czyniła, za najpilniejsze było uznane zaprowadzenie oświetlenia dróg.

Reprezentanci gminy m. Krakowa oświadczają, iż się na zastrzeżenia powyżej podane zgadzają.

Hr. Bronisław Lasocki zastrzega dalej, ażeby obszar dworski po przyłączeniu do Krakowa wolny był tak, jak i gminy z prawego brzegu Wisły położone, a objęte projektem przyłączenia, od specyalnych dodatków z tytułu gwarancyi za zobowiązania Wielickiej Kasy oszczędności.

Reprezentanci m. Krakowa na żądanie to się zgadzają.

Na podniesione żądanie, co do przyznania okresu przejściowego w przedmiocie przymusu wodociągowego, reprezentanci m. Krakowa oświadczają, iż przepisy przejściowe, wydane w powyższym względzie dla gmin z prawego brzegu Wisły, po ich przyłączeniu, będą zastosowane i do obszaru dworskiego Dębniki-Rybaki.

3. Obszar dworski p. Antoniego Jeżowskiego: Kapelanka przy Zakrzówku.

Pismo oświadczające zgodę na przyłączenie tego obszaru do m. Krakowa z 15. maja 1904 brzmi:

„Do Świetnego Magistratu w Krakowie!

Odebrałem od Świetnego Magistratu zawiadomienie, że przy utworzeniu wielkiego Krakowa obszar dworski Kapelanka ma być przyłączony do Krakowa.

Mam zaszczyt zawiadomić Świetny Magistrat, że nie mam nic przeciw przyłączeniu obszaru dw. Kapelanka do Krakowa.“

Antoni Jeżowski m. p.

Kraków, dnia 15. maja 1904.

Subkomitet Komisyi Rady miasta, wybrany dla rozszerzenia granic m. Krakowa na posiedzeniu w dniu 18. grudnia 1906 oświadczenie powyższe przyjął do wiadomości i uchwalił, że obszar dworski w Kapelance należy przyłączyć do Krakowa, a to pod warunkami i koncesyami jakie przyznane zostały dla gminy Zakrzówek z Kapelanką.

Komisya Rady miasta dla rozszerzenia granic Krakowa powyższą uchwałę subkomitetu na posiedzeniu w dniu 21. stycznia 1907 zatwierdziła.

4. Obszary dworskie pp. Batków i współwłaścicieli 1. w Ludwinowie 2. w Zakrzówku

Pismo, wyrażające zgodę na przyłączenie powyższych obszarów dworskich do miasta Krakowa, z dnia 6. lipca 1904 r.

Ostateczne układy obejmuje protokół z dnia 23. stycznia 1907.

Właściciele obszarów dworskich w Ludwinowie i Zakrzówku oświadczają po przeprowadzonych pertrakcyach z reprezentantami m. Krakowa, iż zgadzają się na przyłączenie do Krakowa obszarów dworskich w Ludwinowie i Zakrzówku pod tymi samymi warunkami, jakie przyznane zostały przez reprezentantów gminy m. Krakowa gminie Zakrzówek z Kapelanką, a które objęte są protokołami z dnia 21. grudnia 1906 i 21. stycznia 1907 r. — spisanymi w sprawie ostatecznych układów co do przyłączenia gminy Zakrzówka z Kapelanką do miasta Krakowa.

Osobno zastrzegają właściciele pomienionych obszarów dworskich, aby wśród inwestycyi, jakie dla obszarów dworskich w Ludwinowie i Zakrzówku gmina m. Krakowa po inkorporacyi tychże czynić zamierza, za najpilniejsze uznano zaprowadzenie oświetlenia i urządzenie chodników. Oprócz tego wyrażają właściciele powyższych obszarów dworskich życzenie, aby po inkoracyi w tamtych stronach bezzwłocznie zarządzono zaprowadzenie straży bezpieczeństwa.

Reprezentanci gminy m. Krakowa przyrzekają uczynić zadość życzeniom wyżej wyrażonym, oraz oświadczają swą zgodę na to, aby warunki i koncesye, pod którymi nastąpi przyłączenie gminy Zakrzówka do Krakowa, stały się także udziałem przyłączonych obszarów dworskich w Ludwinowie i Zakrzówku.

USTAWA

z dnia . . . . . w przedmiocie przyłączenia kilkunastu gmin i kilku obszarów dworskich do miasta Krakowa, wyłączenia tychże gmin i obszarów dworskich z okręgów Rad powiatowych krakowskiej i wielickiej, tudzież w przedmiocie zmiany ustawy z dnja 6. października 1901 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 108, nadającaj statut dla stoł. król. miasta Krakowa

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminy i obszary dworskie, w krakowskim autonomicznym powiecie położone, a mianowicie gminy: Półwsie Zwierzynieckie; Zwierzyniec; Czarna Wieś z Kawiorami; Nowa Wieś Narodowa; Łobzów-Krowodrza; Grzegórzki-Piaski; Dąbie z Beszczem i Głębinowem; część gminy Prądnik biały, położona po prawym brzegu potoku Sudoł, część gminy Prądnik czerwony, leżąca po prawym brzegu rzeki Białuchy, a z przysiółka Prądnika czerwonego — Olszy część aż po obecny wał fortyfikacyjny; oraz obszary dworskie: Półwsie Zwierzynieckie i Zwierzyniec — a następnie gminy i obszary dworskie, położone w autonomicznym powiecie wielickim, a mianowicie gminy: Ludwinów, Zakrzówek z Kapelanką i Dębniki — oraz obszary dworskie: Ludwinów, Zakrzówek, Kapelanka i Dębniki z Rybakami — zostają połączone z miastem Krakowem w jedną gminę miejscową pod wspólną nazwą stołeczne królewskie miasto Kraków.

Art. II.

Wskutek tego połączenia przestają w Artykule I. wymienione a w całości do Krakowa wcielone gminy i obszary dworskie istnieć jako samodzielne jednostki administracyjne, tamże zaś wyszczególnione części gmin Prądnik biały i Prądnik czerwony z Olszą zostają odłączone od dotyczących gmin.

Art. III.

Granica rozszerzonego miasta Krakowa od strony samodzielnej części gminy Prądnik biały biegnie środkiem koryta potoku Sudoł, a mianowicie środkiem parceli l. k. 553, aż do jej wschodniego końca, od tego punktu zaś północno-wschodnią granicą parceli l. k. 140/2, a następnie północną granicą parceli l. k. 513 i 532 aż do północnego końca wschodniej granicy odłączonej części gminy Prądnik biały; a od strony samodzielnej części gminy Prądnik czerwony biegnie nowa granica środkiem rzeki Białuchy, stanowiącej parcelę l. k. 1100.

Od strony obszaru dworskiego Olsza odcina granicę rozszerzonego miasta Krakowa wschodnia strona parceli l. k. 66/3 i południowa strona parceli l. k. 79 leżąca między parcelą l. k. 80/1, a wschodnią stroną parceli l. k. 66/3.

Art. IV.

Równocześnie z przyłączeniem do Krakowa zostają wymienione w Art. I. gminy i części gmin oraz obszary dworskie wyłączone z odnośnych okręgów Rad powiatowych krakowskiej i wielickiej.

Art. V.

Gmina miasta Krakowa przejmuje prawa i obowiązki gmin w całości przyłączonych, z wyjątkiem praw i obowiązków wypływających z takich umów, które potrzebują do ważności swej zatwierdzenia przez władze przełożone, a które zatwierdzenia tego do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy jeszcze nie uzyskały.

Co do stosunków gminy miasta Krakowa z gminami, z których tylko części odłączono celem ich przyłączenia do Krakowa, obowiązują umowy zawarte między temiż gminami a gminą miasta Krakowa.

Art. VI.

Gmina miasta Krakowa obowiązaną jest ściśle dopełnić zobowiązań przyjętych mocą zawartych z wymienionymi w artykule I. gminami i obszarami dworskimi umów, zatwierdzonych uchwałą Rady miasta z 19. września 1907.

Nad ścisłem dopełnieniem powyższych zobowiązań czuwać będzie Wydział krajowy, któremu w tym celu służy prawo zarządzić stosowne środki zaradcze.

Gdyby Rada miejska nie wstawiła we właściwym czasie w swój budżet kwoty, potrzebnej na pokrycie wydatków połączonych z wypełnieniem takiego zobowiązania, będzie miał Wydział krajowy prawo kwotę tę wstawić do budżetu miejskiego.

Art. VII.

W celu złagodzenia względnie usunięcia utrudnień w administracyi powiatowej, powstających z powodu wyłączenia z okręgu Rady powiatowej krakowskiej i wielickiej gmin i obszarów dworskich, w art. I. wymienionych, oraz w celu uregulowania stosunków, wynikłych z odpowiedzialności za zobowiązania wielickiej Kasy oszczędności gmin i obszarów dworskich, w wielickim powiecie autonomicznym położonych

a również w art. I. wymienionych, obowiązaną jest gmina miasta Krakowa uiścić:

a) Reprezentacyi powiatowej w Krakowie w pierwszych dwudziestu latach po przejściu wymienionych w art. I. tej ustawy gmin i obszarów dworskich, względnie części gmin, pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa (Art. XIV.) corocznie sumę 23.500 koron;

b) Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce w pierwszych dwudziestu latach po przejściu wymienionych w art. I. tej ustawy gmin i obszarów dworskich, względnie części gmin, pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa (Art. XIV.) corocznie sumę 4.944 koron, a prócz tego do końca roku 1912 corocznie sumę 4.336 koron, wreszcie w pierwszym roku po przejściu rzeczonych gmin i obszarów dworskich pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu król. stoł. miasta Krakowa jednorazowo sumę 64.774 koron,

Art. VIII.

Z dniem wcielenia do stoł. król. miasta Krakowa wymienionych w art. I. gmin i obszarów dworskich oraz części gmin (art. XIV.) przechodzi na gminę miasta Krakowa obowiązek utrzymywania znajdujących się na wcielonym do miasta Krakowa obszarze dróg gminnych i powiatowych, jako dróg gminnych.

Z dniem powyższym przechodzi na gminę miasta Krakowa prawo poboru myta przysługujące dotąd Radzie powiatowej w Wieliczce na mocy ustawy z dnia 10. września 1892 Nr. 71 dz. u. kr.

Art. IX.

Prawo propinacyjne na terytoryach gmin i obszarów dworskich, do miasta Krakowa przyłączonych, pozostaje niezmienione do końca roku 1910.

Po roku 1910 terytorya te podlegać będą przepisom, obowiązującym dla miasta Krakowa (Art. I. ustawy krajowej z 20. grudnia 1905 Dz. u. kr. Nr. 11. ex 1906).

Art. X.

Ustawy krajowe, obowiązujące w mieście Krakowie, mają obowiązywać także i w powstałem przez przyłączenie sąsiednich gmin i obszarów dworskich powiększonem terytoryum miasta Krakowa, o ile tą ustawą dla tego terytoryum osobne przepisy nie zostały wydane.

W sprawie przepisów budowlanych dla terytoryów przyłączonych do miasta Krakowa gmin i obszarów dworskich wydane zostaną w drodze ustawy krajowej osobne postanowienia z uwzględnieniem zawartych umów (Art. VI.) i stosunków miejscowych.

Do czasu ustawodawczego uregulowania powyższych stosunków obowiązywać będzie w przyłączonych terytoryach ustawa budownicza dla miasta Krakowa z dnia 18. lipca 1883 Nr. 63. Dz. u. kr. zmieniona częściowo ustawą z dnia 28. marca 1905. Nr. 57. Dz. u. kr., z następującymi wyjątkami:

1. Istniejące dotąd na całym obszarze do miasta Krakowa niniejszą ustawą przyłączonym nieogniotrwałe pokrycia dachów winny być w ciągu lat 15, licząc od dnia wejścia w życie tej ustawy, zamienione na ogniotrwałe.

2. Na przyłączonym do miasta Krakowa obszarze gminy Zwierzyniec wolno będzie przez lat 20 od dnia wejścia w życie tej ustawy stawiać domy parterowe. Również na folwarku Zwierzynieckim na terytoryum przyłączonego do Krakowa obszaru dworskiego Zwierzyniec, stawiać będzie wolno parterowe domy, jednak tylko dla służby folwarcznej i klasztornej.

3. Rada miasta Krakowa jest upoważnioną do wydania, z uwzględnieniem zawartych umów (Art. VI.) i miejscowych stosunków, przejściowych przepisów co do urządzenia względnie przerobienia dołów kloacznych i gnojowisk oraz co do przebudowy istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych.

Art. XI.

Postanowienia §. 18., §. 29., §. 30., §. 31., §. 32., §. 33. ustęp 1 i 2, §. 36. ustęp 2, 9 i 10, §. 41., §. 45., §. 53. ustęp 1 i 5 ustawy z dnia 6. października 1901 Dz. u. kr. Nr. 108, obejmującej statut gminy stoł. król. miasta Krakowa, znosi się w ich dotychczasowem brzmieniu, a natomiast opiewać mają, jak następuje:

§. 18.

Rada miejska składa się z 85 członków (radców miejskich).

Z powyższej ilości członków Rady miejskiej wybierają wyborcy zamieszkali na terytoryum Krakowa, jakie istniało przed obecnie dokonanem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, 72 radców, a wyborcy zamieszkali na terytoryach przyłączonych obecnie do Krakowa gmin i obszarów dworskich 13 radców. W szczególności zaś wybierają wyborcy, zamieszkali na terytoryum dotychczasowej gminy: Ludwinów 1 radcę, Zakrzówek z Kapelanką 1 radcę, Dębniki 1 radcę, Półwsie Zwierzynieckie 1 radcę, Zwierzyniec 1 radcę, Czarna Wieś z Kawiorami 1 radcę, Nowa Wieś Narodowa 1 radcę, Łobzów 1 radcę, Krowodrza 2 radców, Część Prądnika czerwonego i Olszy 1 radcę, Grzegórzki-Piaski 1 radcę i Dąbie z Beszczem i Głębinowem 1 radcę.

Wyborcy zamieszkali na przyłączonych do Krakowa obszarach dworskich będą wykonywali czynne prawo wyborcze razem z wyborcami tej gminy, z którą obszar dworski wspólną nosi nazwę.

Członków Rady miejskiej wybierają członkowie gminy, prawo głosowania mający. Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym a drugim wyborem przez śmierć, lub rezygnacyę lub utratę urzędów się zmniejszyła, wtedy Rada miejska do pełnienia obowiązków radców przyzwie tych, którzy przy odnośnym wyborze po wybranych w kole, oddziale lub okręgu wyborczym, do którego ubyły radca należał, największą liczbę głosów otrzymali. Radcy, przez Radę miejską przybrani, tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą (§. 45.).

§. 29.

Celem dopełnienia wyborów będą wyborcy, zamieszk na terytoryum miasta Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, podzieleni na trzy koła wyborcze:

W pierwszem mieścić się będą wyborcy, wymienieni w §. 19. pod literami a), b), c), d), e), f), g), h), i), k), l), m);

w drugiem właściciele lub dożywotnicy nieruchomości, o których mówi §. 19. pod lit. n);

w trzeciem wyborcy wymienieni w §. 19. pod literami o) i p).

Wyborcy, zamieszkali na terytoryach przyłączonych d Krakowa gmin i obszarów dworskich, będą wykonywal w wyznaczonych dla nich okręgach czynne prawo wyborcze ra zem, bez podziału na koła wyborcze.

§. 30.

Dla wyborców, zamieszkałych w granicach Krakowa, jakie istniały przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, ustanawia się następujące oddziały dla wyborców koła drugiego i trzeciego:

Koło drugie podzielone będzie na dwa oddziały, według wysokości podatku. W tym celu należy ułożyć spis wyborców w porządku wysokości wymierzonego im na rok ostatni podatku domowo-czynszowego, gruntowego i 5% podatku od budynków uwolnionych od podatku domowo-czynszowego, poczynając od najwyżej a kończąc na najniżej opodatkowanych.

Suma podatku tak uporządkowanego podzielona będzie na dwie połowy; wyborcy w pierwszej połowie ogólnej sumy podatkowej umieszczeni stanowić będą pierwszy oddział, zaś należący do drugiej połowy, drugi oddział drugiego koła.

Koło trzecie podzielone będzie na trzy oddziały.

Oddział pierwszy obejmować będzie wyborców, wymienionych w §. 19. pod lit. p), tudzież z wyborców wymienionych w §. 19. pod lit. o), te osoby, które przy ostatnim rozkładzie podatku zarobkowego powszechnego zaliczone zostały do I. i II. klasy opodatkowanych.

Oddział drugi obejmować będzie z wyborców, wymienionych w §. 19. pod lit. o) te osoby, które są rękodzielnikami, posiadającymi kartę przemysłową na samoistnie prowadzony przemysł rękodzielniczy, o ile nie należą do oddziału pierwszego trzeciego koła.

Oddział trzeci obejmować będzie resztę wyborców wymienionych w §. 19. pod lit. o), nie zaliczonych ani po pierwszego ani do drugiego oddziału tego koła.

Wyborcy zamieszkali na terytoryum dotychczasowej gminy Krowodrza, wybierać będą swoich członków Rady miejskiej w 2 terytoryalnych okręgach, a mianowicie wyborcy, zamieszkali na części dotychczasowej gminy Krowodrzy, graniczącej z dzielnicami Kleparz i Piasek aż po obecną linię akcyzową, wybierać będą wraz z wyborcami Krowodrzy murowanej 1 radcę, a wyborcy, zamieszkali w Krowodrzy poza obecną linią akcyzową, wybierać będą drugiego radcę.

Wyborcy wszystkich innych przyłączonych do Krakowa gmin sąsiednich, o ile im według §. 18. niniejszego statutu służy prawo wyboru własnego reprezentanta do Rady miejskiej, wybierać ich będą w okręgach, odpowiadających granicom, jakie gminy te posiadały w czasie przyłączenia ich do miasta Krakowa, powiększonym o terytorym obszaru dworskiego, posiadającego z gminą wspólną nazwę.

§. 31.

Liczba wybrać się mających radców miejskich z terytoryum Krakowa, jakie istniało przed przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, będzie podzielona pomiędzy trzy koła wyborcze w ten sposób, że na każde koło przypada po 24 radców.

W kole drugiem każdy oddział wybiera połowę radców, na toż koło do wyboru przypadających.

W kole trzeciem wybiera pierwszy oddział 10 radców, drugi oddział 4 radców, trzeci oddział 10 radców.

Liczbę radców wybierać się mających z terytoryów przyłączonych do Krakowa gmin i obszarów dworskich, tudzież okręgi, z których radcy ci mają być wybrani, podaje §. 18. i 30. tego statutu.

§. 32.

Spisy wyborców, zamieszkałych na tem terytoryum miasta Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, sporządzone będą według wyżej wymienionych kół wyborczych i to w kole pierwszem w porządku alfabetycznym, w kole drugiem i trzeciem zaś w porządku wysokości podatku.

Dla każdego oddziału wyborczego koła trzeciego ułożony będzie odrębny spis wyborców. Spisy obejmować będą imiona i nazwiska wyborców (§. 30.), tytuł, na którym się ich prawo głosowania opiera, a w szczególności w kole drugiem wymienienie realności, numeru, ulicy i dzielnicy miasta, zaś w kole trzeciem wymienienie rodzaju zatrudnienia lub przedsiębiorstwa zarobkowego; w kole drugiem i trzeciem ma być uwidoczniona obok każdego wyborcy cyfra podatkowa.

Dla każdego okręgu wyborczego na terytoryum Krakowa, powstałego przez przyłączenie sąsiednich gmin i obszarów dworskich, sporządzony będzie osobny spis wyborców. W spisie tym umieszczeni będą wyborcy, uprawnieni do głosowania według postanowień tego statutu w porządku alfabetycznym, z uwidocznieniem obok każdego z nich tytułu (§. 30.), na którym się ich prawo głosowania opiera.

§. 33.

Ustęp 1. Każdy wyborca ma tylko jeden głos i to w tem kole lub w tym ogręgu wyborczym, w którego spisie zamieszczony będzie.

Ustęp 2. Zasadą do zamieszczenia w kołach wyborczych jest główne zatrudnienie wyborcy.

§. 36.

Ustęp 2. Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ilu członków Rady miejskiej odnośne koło, oddział lub okręg wybiera.

Ustęp 9. Wybrany w dwóch lub więcej oddziałach albo okręgach wyborczych powinien oświadczyć w dniach trzech, w którym oddziale albo okręgu wyborczym wybór przyjmuje, a gdyby żadnego nie dał oświadczenia, uważanym będzie za przyjmującego wybór w tym oddziale lub okręgu wyborczym, w którym najpiew wybranym został, a gdyby wybory w tych oddziałach lub okręgach wyborczych odbyły się równocześnie, w tym oddziale lub okręgu wyborczym, który los wyciągnięty przez prezydenta miasta na pełnem posiedzeniu Rady miejskiej oznaczy.

Ustęp 10. W takim razie w innych oddziałach lub okręgach wyborczych za wybranych uważać należy tych, którzy po ostatnim wybranym najwięcej otrzymali głosów. W razie równości głosów zastosować należy analogiczne postanowienia ustępu 7. tegoż paragratu.

§. 41.

Dla uzupełnienia miejsc, opróżnionych wskutek nieważności lub nieprzyjęcia wyboru, poleci Rada miejska prezydentowi rozpisać bezzwłocznie na podstawie tych samych spisów nowy wybór w tem kole, oddziale lub okręgu wyborczym, w którym wybór był unieważniony lub nieprzyjęty.

§. 45.

Radcy miejscy z terytoryum m. Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, wybierani są na lat sześć. Co trzy lata połowa radców, z każdego koła i oddziału wyborczego wybranych, ustępuje a na ich miejsce wstępują do Rady nowowybrani z właściwych kół wyborczych, wybory przeto do Rady miejskiej odbywają się co trzy lata.

Ustępujący radcy miejscy pozostają na urzędzie aż do prawomocnego przeprowadzenia nowych wyborów. Po upływie 3 lat od pierwszego wyboru ustępuje wskazana losem połowa członków Rady. Losowanie radców ustępujących z końcem pierwszego trzechlecia, winno nastąpić w takim czasie, aby nowe wybory na sześć tygodni przed ukończeniem kadencyi nastąpić mogły. Losowania dokonywa prezydent miasta lub jeden z wiceprezydentów wobec zgromadzonej Rady.

Do mandatów opróżnić się mających z końcem pierwszego trzechlecia przez losowanie, tak samo do opróżnić się mających z końcem sześciolecia mandatów tych radców, którzy przez sześć lat swój urząd sprawowali, wliczyć należy mandaty tych radców, którzy w ciągu ostatniego trzechlecia ubyli z Rady przez śmierć, rezygnacyę lub z innych przyczyn, statutem przewidzianych, i w ten sposób co trzy lata dokonać wyboru na wszystkie opróżnione mandaty.

Członkowie Rady miasta z okręgów utworzonych na przyłączonem do Krakowa terytoryum sąsiednich gmin i obszarów dworskich wybierani są również na lat sześć. Przewidziane w tym paragrafie losowanie połowy członków Rady po upływie 3 lat od pierwszego wyboru nie ma zastosowania do członków Rady miasta, wybranych z okręgów, utwo-

rzonych na przyłączonem do Krakowa terytoryum sąsiednich gmin i obszarów dworskich.

§. 53.

Ustęp 1. W razie rozwiązania Rady miejskiej przez polityczną władzę krajową mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory 85 członków Rady.

Ustęp 5. Z radców, po rozwiązaniu Rady, wybranych z terytoryum Krakowa, jakie istniało przed przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, ustąpi po upływie pierwszego trzechlecia z każdego koła i oddziału połowa, którą los oznaczy. Losowania dokona prezydent na posiedzeniu Rady.

Losowanie powyższe nie dotyczy członków Rady miasta wybranych z okręgów położonych na terytoryach przyłączonych do Krakowa sąsiednich gmin i obszarów dworskich.

Art. XII.

Czas trwania mandatu członków Rady miasta, wybranych z terytoryum Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, nie doznaje zmiany przez obecne rozszerzenie granic miasta Krakowa.

Art. XIII.

Wybór członków rady miasta Krakowa z okręgów, utworzonych z powodu przyłączenia do miasta Krakowa gmin i obszarów dworskich, nastąpi po myśli przepisów tego statutu zaraz po faktycznem przejęciu tych gmin i obszarów dworskich pod zarząd gminy miasta Krakowa.

Wybrani z powyższych okręgów nowi członkowie Rady miasta pełnić będą swe funkcye aż do najbliższych wyborów do Rady miasta, poczem nastąpią tak na terytoryum miasta Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, jakoteż i na terytoryum Krakowa, powstałem przez przyłączenie tychże gmin i obszarów dworskich, nowe wybory po myśli przepisów zawartych w Art. XI. tejże ustawy i w odnośnych paragrafach obowiązującego w Krakowie statutu miejskiego.

Art. XIV.

Termin, w którym wymienione w art. I. tejże ustawy gminy i obszary dworskie, względnie części gmin przejdą pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa, wyznaczy c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Z dniem tym przestaną na przyłączonych do miasta Krakowa terytoryach obowiązywać ustawy krajowe, którym one jako gminy wiejskie względnie obszary dworskie i składowe części autonomicznych powiatów podlegały, a natomiast zaczną obowiązywać ustawy krajowe (artykuł X), którym podlega miasto Kraków.

Z dniem powyższym zostaną rozwiązane Rady gminne w gminnach przyłączonych w całości do miasta Krakowa.

Do terminu w niniejszym artykule oznaczonego pozostanie w terytoryach do miasta Krakowa przyłączonych nadal w mocy urzędowa działalność c. k. władz państwowych administracyjnych.

Art. XV.

Od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, zarządy gmin w całości przyłączonych nie mogą bez zgody Prezydenta m. Krakowa zaciągać nowych zobowiązań ani też zawierać umów, względnie przedsiębrać czynności, któreby pociągały za sobą zmiany w stanie posiadania, obciążenia lub używania majątku i dobra gminnego oraz nie mogą czynić wydatków budżetem gminnym nie przewidzianych. Budżety, uchwalone w powyższym czasie przejściowym na rok następny przez Rady powyższych gmin, muszą być zatwierdzone przez Prezydenta m. Krakowa.

Przeciw odmowie Prezydenta miasta Krakowa przysługuje jednak Reprezentacyom gminnym prawo wniesienia zażalenia do Wydziału krajowego, który rozstrzyga ostatecznie.

C. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy zarządzą, aby działalność urzędów państwowych i autonomicznych, o ile ona dotyczy przyłączonych gmin i obszarów dworskich jak najspieszniej przekazaną została gminie m. Krakowa w zakresie, statutem tejże gminy określonym.

C. k. Namiestnictwo zarządzi również, aby w miejsce c. k. władz państwowych, właściwych dotychczas dla gmin i obszarów dworskich do m. Krakowa przyłączonych, czynności odnośne objęły c. k władze państwowe właściwe dla miasta Krakowa.

Wydział krajowy wyda odpowiednie zarządzenie, aby majątek i dobro gminne przez gminy w całości do m. Krakowa przyłączone temuż miastu inwentarycznie oddane zostały.

Art. XVI.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. XVII.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 75.814/08. We Lwowie, dnia 7. sierpnia 1908.

Aleg. 12

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Bielowice ze związku gminy Dąbrówka niemiecka i przydzielenia do gminy Dąbrówka polska.

Wysoki Sejmie!

Przysiółek Bielowice, należący obecnie do związku gminy administracyjnej Dąbrówka niemiecka (pow. Nowy Sącz), obejmuje zwarte terytoryum, graniczące tylko w małej części z Dąbrówką niemiecką, natomiast przylega na bardzo znacznej przestrzeni do gminy Dąbrówki polskiej. Przysiółek ów posiada własne pastwisko o obszarze przeszło 30 morgów, a nadto jest wspólnie z Dąbrówką polską właścicielem kapitału 600 kor. lokowanego w efektach, zastrzeżonych na rzecz Dąbrówki polskiej i Bielowic. Mieszkańców przysiółka łączy nadto z mieszkańcami Dąbrówki polskiej wspólny kościół i cmentarz. Natomiast z gminą Dąbrówka, zamieszkałą prawie wyłącznie przez ludność niemiecką religii protestanckiej, nie mają Bielowiczanie żadnej łączności tem bardziej, że nie korzystają z majątku tej gminy, ani też odwrotnie Dąbrówka niemiecka nie rości sobie żadnych pretensyi do majątku przysiółka Bielowic.

Powyższe okoliczności skłoniły mieszkańców Bielowic do podjęcia starań celem połączenia tego przysiółka z gminą Dąbrówka polska. Projekt ten przyjęła Rada gminna w Dąbrówce polskiej uchwałą z 29. marca 1906 przychylnie; natomiast Rada gminna w Dąbrówce niemieckiej na posiedzeniu z 21. lipca 1906 sześcioma głosami przeciw pięciu oświadczyła się przeciw projektowanemu wyłączeniu, zaznaczając ogólnikowo, że żadne względy tak materyalne jak i geograficzne i komunikacyjne nie przemawiają za tem.

Wobec tego wyłączenie wspomnianego przysiółka ze związku gminy Dąbrówki niemieckiej i przyłączenie go do gminy administracyjnej Dąbrówki polskiej nastąpić może tylko w drodze ustawy krajowej.

Jak z powyższego przedstawienia sprawy wynika, żądanie przyłączenia przysiółka Bielowic do gminy Dąbrówki polskiej — jest uzasadnione. Pozostaje jedynie rozstrzygnięcie pytania, czy przez projektowane uszczuplenie gminy Dąbrówki niemieckiej, gmina ta nie zostanie narażoną na zbyt znaczne osłabienie siły podatkowej. Zaznaczyć wypada w tym względzie, że według urzędowych wykazów podatki bezpośrednie w tej gminie wynoszą przeciętnie 1290 kor., z czego na Bielowice przypada 207 kor. O znaczniejszem przeto osłabieniu siły podatkowej nie może być mowy, zwłaszcza, że jak się okazuje z budżetów za lata 1903—1907 dopiero w budżetach na rok 1906 i 1907 nałożono dodatki gminne do podatków bezpośrednich, a mianowicie w r. 1906 w wysokości 30% na cele gminne, zaś w r. 1907 48% na cele szkolne.

Sprawa przyszłego użytkowania własności obu gmin i przysiółka nie nastręczy żadnych kwestyi spornych. W myśl bowiem oświadczenia Rady gminnej w Dąbrówce

polskiej z 20. stycznia 1907 mieszkańcy Bielowic będą wyłącznie sami użytkowali swoje pastwisko, zaś do pastwiska gminy Dąbrówki polskiej nie mogą rościć sobie żadnych pretensyi. Również Rada gminna w Dąbrówce niemieckiej uchwałą z 26. stycznia 1907 oświadczyła imieniem gminy, że nie rości sobie żadnych praw do własności pastwiska na parcelach l. k. 1289, 1302/1 i 1303, intabulowanego na rzecz miejscowości Bielowice i naodwrót mieszkańcy Bielowic uznali, iż nie przysługują im żadne prawa do użytkowania pastwiska w Dąbrówce niemieckiej.

C. k. Starostwo pismem z 6. sierpnia 1906 L. 3217, tudzież c. k. Prezydyum Sądu obwodowego w Nowym Sączu pismem z 13. czerwca 1906 l. pr. 1399/3 6 złożyły w tej sprawie przychylne oświadczenie, zaś Rada powiatowa uchwałą z 6. września 1906 uznała projektowane przyłączenie Bielowic do Dąbrówki polskiej jako korzystne. Wreszcie c. k. Namiestnictwo we Lwowie oświadczyło pismem z dnia 15. lipca 1908 L. 68.162/I, że ze względów publicznych nie zachodzą w tej mierze żadne przeszkody.

Na podstawie zatem powyższego przedstawienia sprawy Wydział krajowy wnosi:

/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Ustawa

z dnia . . . . o wyłączeniu przysiółka Bielowice ze związku gminy administracyjnej Dąbrówka niemiecka (powiat Nowy Sącz) i przyłączeniu go do gminy administracyjnej Dąbrówka polska.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Bielowice wyłącza się ze związku gminy administracyjnej Dąbrówka niemiecka (powiat Nowy Sącz) i przyłącza się do gminy administracyjnej Dąbrówka polska.

Art. II.

Do dni sześćdziesięciu po wejściu w życie niniejszej ustawy rozpisać należy wybory do nowych Reprezentacyi gminnych w Dąbrówce niemieckiej i w Dąbrówce polskiej.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 70.570/08.

We Lwowie, dnia 14. sierpnia 1908.

Alog. 13

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z przysiółka Gody, należącego do związku gminy Kamionki małe powiatu kołomyjskiego, tudzież z rozparcelowanej części posiadłości dóbr tabularnych »Gody« samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Gody.

Wysoki Sejmie!

Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 21. listopada 1905 projekt ustawy „o utworzeniu z przysiółka Gody należącego do gminy Kamionki małe (powiat Kołomyja) tudzież z rozparcelowanej części posiadłości dóbr tabularnych w Kamionkach małych i Godach samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Gody“ — nie został przedłożony do Najwyższej sankcyi z powodu następujących usterek natury formalnej w tekście ustawy podniesionych w reskrypcie Ministerstwa spraw wewnętrznych z 20. grudnia 1907 L. 29.388, intymowanym Wydziałowi krajowemu pismem c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 18. stycznia 1908 L. 23.641/pr. z r. 1907:

1. Według art. II. ustawy ma ona wejść w życie dopiero z dniem ukonstytuowania się nowych reprezentacyi gminnych w Kamionkach małych i Godach a przeto brakowałoby ustawowej podstawy do przewidzianego w pierwszym ustępie tego artykułu przeprowadzenia wyborów gminnych w obydwu nowo powstać mających gminach samoistnych.

C. k. Ministerstwo proponuje więc zmianę artykułu II. wedle wzoru ustawy z d. 28. maja 1904 Dz. u. kr. Nr. 67 co do wyłączenia przysiółka Nowiny ze związku gminy Skowieszyn, a mianowicie w tym kierunku, że dzień ogłoszenia ustawy oznacza się jako termin wejścia ustawy w życie.

Nadto zwraca Ministerstwo uwagę, iż w projekcie ustawy jest pewna niejasność o tyle, iż wedle jego napisu do nowej gminy Gody mają być włączone, także rozparcelowane części dóbr tabularnych w Kamionkach małych i Godach w tekście zaś ustawy jest mowa wyłącznie tylko o parcelach obszaru dworskiego w Godach.

Ponieważ w niniejszym wypadku wchodzi w rachubę jeden tylko obszar dworski Gody, którego grunta należą częścią do gminy katastralnej Gody, częścią zaś do gminy katastralnej Kamionki małe, przeto wspomniana miejscowość zostanie usuniętą przez umieszczenie w napisie zamiast . . . „z rozparcelowanej części posiadłości dóbr tabularnych w Kamionkach małych i Godach“ — następujących słów: z rozparcelowanej części posiadłości dóbr tabularnych „Gody“.

Na podstawie powyższego przedstawienia rzeczy Wydział krajowy wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. sprostowany projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . o utworzeniu z przysiółka Gody, należącego do związku gminy Kamionki małe, powiatu kołomyjskiego, tudzież z rozparcelowanej części posiadłości dóbr tabularnych »Gody« samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Gody.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Gody wyłącza się ze związku gminy Kamionki małe powiatu kołomyjskiego i tworzy się dla przysiółka tego z rozparcelowanymi gruntami obszaru dworskiego „Gody“, w gminie katastralnej „Gody“ położonymi, a więc dla całej gminy katastralnej „Gody“ i dla rozparcelowanych z tegoż obszaru dworskiego parcel gruntowych l. kat. 450, 463/1, 463,2, 473 i 475/2, w gminie katastralnej „Kamionki małe“ położonych, samoistną gminę administracyjną pod nazwą „Gody“.

Art. II.

Do dni sześćdziesięciu po wejściu w życie niniejszej ustawy rozpisać należy wybory do nowych Reprezentacyi gminnych w Kamionkach małych i Godach.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 32.800/08 We Lwowie, dnia 5. maja 1908.

Alog. 14

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z rozparcelowanych obszarów dworskich w Koniowie i Towarni samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Jagienka.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 14. marca 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania wniosek posła Skołyszewskiego o utworzenie z rozparcelowanych gruntów obszarów dworskich Koniów i Towarnia w powiecie starosamborskim samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Jagienka.

Stosownie do powyższego polecenia przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Osada powstała wskutek rozparcelowania pomienionych obszarów dworskich, obejmuje 80 gospodarstw i 530 mieszkańców. Podług urzędowego wykazu przypisane podatki bezpośrednie wynoszą na obszarze dworskim:

w Koniowie	. . . . .	258 K 34 h
w Towarni	. . . . .	127 „ 25 „
	razem . .	385 K 59 h,

z czego przypada na podatek domowo-klasowy kwota 11 K, przypisany jedynie na obszarze dworskim w Koniowie, gdyż na obszarze dworskim w Towarni podatek domowo klasowy jeszcze dotychczas nie został przypisany, co gdy nastąpi, siła podatkowa znacznie się wzmoże.

Podług przybliżonego budżetu suma spodziewanych wydatków przyszłej gminy administracyjnej wynosi 136 K 75 h, a ponieważ osadnicy prócz 1 m. ogrodu żadnego innego wspólnego majątku nie posiadają, przeto preliminowane wydatki mogą znaleść pokrycie jedynie w dodatkach gminnych do podatków bezpośrednich, które należałoby nałożyć w wysokości 28%, prócz dodatków na pokrycie potrzeb założonej przez kolonistów szkoły.

Deklaracyą z 2. października 1907 zobowiązali się oni nadto pokryć wszelkie koszta i wydatki połączone z utworzeniem projektowanej gminy.

Reprezentacye gminne w Towarni i Koniowie oświadczyły, że przeciw projektowanemu utworzeniu nowej gminy nie podnoszą żadnego zarzutu.

C. k. Starostwo w Starym Samborze pismem z 3. października 1907 l. 18119 oznajmiło, że wobec zbytniej rozległości gmin Koniów i Towarnia, w obręb których mogłyby być wcielone pomienione obszary, ze względów administracyjnych bardziej odpowiedniem będzie utworzenie z nich nowej gminy, zwłaszcza, że przypuszczać należy, iż nowo utworzyć się mająca gmina podoła w zupełności obowiązkom wypływającym z poruczonego zakresu działania, a wobec tego zdaniem Starostwa nie zachodzi żadna przeszkoda do utworzenia nowej gminy administracyjnej Jagienka.

Także naczelnictwo c. k. Sądu powiatowego w Starej Soli pismem z 16. października 1907 l. 295 oznajmiło, iż z jego strony nie zachodzą żadne przeszkody w tym względzie, byleby przez to nie zostały naruszone księgi gruntowe Koniów i Towarnia, do którychto ksiąg rozparcelowane obszary dworskie zostały już wcielone.

Również przychylną opinię objawił w tej sprawie c. k. urząd podatkowy w Starej Soli i c. k. urząd ewidencyjny w Starym Samborze.

Wreszcie Rada powiatowa uchwałą z 28. stycznia 1908 oświadczyła się jednomyślnie za utworzeniem projektowanej gminy administracyjnej.

Wobec tego Wydział krajowy, uznając potrzebę utworzenia z rozparcelowanych obszarów dworskich w Koniowie i Towarni nowej gminy administracyjnej, wnosi:

./. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ./. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Maszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca

***Dr. Józef Wereszczyński** w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

Ustawa

z dnia . . . . o utworzeniu z posiadłości powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Koniów i Towarnia, powiat Stary Sambor, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Jagienka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Posiadłości, powstałe wskutek rozparcelowania majętności tabularnych Koniów i Towarnia, powiat Stary Sambor, a stanowiące zwarty obszar, tworzyć mają nową samoistną gminę administracyjną pod nazwą Jagienka.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 50273/08. We Lwowie, dnia 10. czerwca 1908.

Aleg. 15

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem ustawy o utworzeniu z części gminy Krynica i części obszaru dworskiego w Krynicy nowej gminy administracyjnej pod nazwą „Krynica zdrój“.

Wysoki Sejmie!

Istniejący na gruntach obszaru dworskiego zakład zdrojowy „Krynica“ graniczy z trzech stron z gminą wiejską Krynicą, a sąsiedztwo to oddziałało na stosunki tej gminy wiejskiej. Pozostający w administracyi c. k. rządu zakład zdrojowy rozwinął się w ostatnich latach tak dalece, że corocznie przeszło 6.000 gości tak z kraju, jak i z zagranicy zjeżdża do zdrojowiska dla poratowania zdrowia, bądź dla wypoczynku w górskiej okolicy. Gdy szczupły obszar dworski, obejmujący zresztą park, kościół, szkołę, łazienki, budynki administracyjne, teatr, dom zdrojowy i t. p., już od dawna nie jest w stanie pomieścić gości zdrojowych i zakładów przemysłowych, których znaczna liczba powstała dla umożliwienia i uprzyjemnienia gościom pobytu, zabudowanym został znaczny obszar sąsiednich gruntów na terytoryum gminy Krynicy willami, hotelami i domami najczęściej piętrowymi, służącymi bądź na mieszkania dla gości, bądź dla pomieszczenia licznych zakładów przemysłowych.

Zaledwie 10% gości zdrojowych mieszka w samym zakładzie zdrojowym na terytoryum obszaru dworskiego, reszta bowiem 90% gości mieszka we wsi. Tutaj ze względu, iż w Krynicy podlegającej ustawie gminnej z 12. sierpnia 1866 r. wymagania co do wykonywania policyi bezpieczeństwa publicznego, policyi budowlanej, ogniowej i sanitarnej są bardzo małe, wytworzyły się pod tym względem stosunki bardzo niepomyślne, zagrażające zarówno gościom zamieszkałym na wsi, jak i sąsiadującemu z nią zakładowi zdrojowemu. To było przyczyną, iż Wydział krajowy przedstawił Wysokiemu Sejmowi w r. 1902 (alegat 11. stenogr.) wniosek na zaliczenie gminy Krynicy do miejscowości, podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896, ustawa ta bowiem zapewnia naczelnikowi gminy i przełożonym władzom dostateczne środki do poprawy stosunków miejscowych, a nadto w §. 108. dopuszcza ustanowienie osobnego organu dla wykonywania policyi miejscowej.

Sejmowa komisya gminna, której rzeczone sprawozdanie Wydziału krajowego zostało do opracowania przydzielonem, uznała sprawę obmyślenia środków zaradczych dla zapewnienia pomyślnego rozwoju pierwszorzędnemu zdrojowisku w kraju za nader ważną i konieczną, a biorąc pod rozwagę także poruszony przez Wydział powiatowy w Nowym Sączu projekt podziału gminy Krynicy na dwie gminy administracyjne, wyraziła w sprawozdaniu swojem (alegat 352. stenogr. z r. 1903) zapatrywanie, że podział taki wytworzyłby dwie gminy administracyjnie słabe, a nadto rozdział majątku gminnego natrafiłby na znaczne trudności i mógłby sprawę całą odwlec, że „jednak rozwój zdrojowiska będzie naprawdę zapewniony dopiero wtenczas, jeżeli obszar dworski zostanie wcielony do gminy Krynicy, albowiem w tym wypadku wyjątek wydaje się uzasadniony, gdyż idzie tu o zdrojowisko, którego rozwój leży w interesie materyalnym tak gminy jak obszaru dworskiego i które stanowi główne źródło ich dochodów, oraz o uporządkowanie stosunków publicznych w miejscowości, która licznie zwiedzana przez gości także z poza granic kraju o administracyi naszej powinna dawać dodatnie świadectwo“.

W tej myśli komisya gminna zaleciła Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie z c. k. Rządem stosownych rokowań co do połączenia obszaru dworskiego z gminą, a Wysoki Sejm zgodnie z jej wnioskiem na posiedzeniu z dnia 30. września 1903 powziął następującą uchwałę:

„Sprawozdanie Wydziału krajowego L. 89.863/01 odsyła się na powrót Wydziałowi krajowemu z wezwaniem do przedłożenia w jak najkrótszym czasie projektu ustawy o zaliczenie całej wsi Krynicy do rzędu miejscowości podlegających ustawie gminnej z 3-go lipca 1896 Nr. 51 dz. u. kr. i o ewentualnem wcieleniu do tej gminy obszaru dworskiego“.

Uchwałę tę zakomunikował Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu z zapytaniem, czy c. k. Rząd w imieniu funduszu religijnego jako właściciela zakładu zdrojowego i obszaru dworskiego w Krynicy zgodziłby się na przyłączenie całego terytoryum obszaru dworskiego lub stosownej tegoż części, obejmującej zakład i przestrzeń zabudowaną domami oraz park zdojowy, do gminy Krynicy.

W odpowiedzi otrzymał Wydział krajowy od c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismo z 24. lipca 1904 L. 9387/pr. następującej treści:

„Wskutek uchwały Sejmu krajowego z 30. września 1903, wzywającej Wydział krajowy do przedłożenia projektu ustawy o zaliczenie całej wsi Krynicy do rzędu miejscowości, podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 dz. u. kr. l. 51 i o ewentualnem wcieleniu do tej gminy całego obszaru dworskiego, odniósł się Wydział krajowy odezwą z 1. grudnia 1903 L. 88669 do Namiestnictwa z zapytaniem, czy Rząd, jako właściciel zakładu zdrojowego i obszaru dworskiego w Krynicy, zgadza się na przyłączenie do gminy Krynicy całego teretoryum obszaru dworskiego lub stosownej tego części, obejmującej zakład i przestrzeń zabudowaną domami oraz park zdrojowy.

Zanim c. k. Namiestnictwo będzie mogło odpowiedni wniosek przedstawić władzom centralnym, to jest Ministerstwu rolnictwa jako zarządzającemu Krynicą i Ministerstwu wyznań i oświecenia, bo Krynica jest własnością funduszu religijnego, zachodzi potrzeba wyjaśnienia sprawy w tym kierunku, czy cała gmina Krynica ma być złączoną z obszarem dworskim, czyli też tylko pewna jej część.

Jak wiadomo, wieś Krynica ciągnie się kilka kilometrów długiem pasmem wdłuż rzeczki Kryniczanki, północną część tej wsi zamieszkują tak zwani osadnicy, właściciele will, przeznaczonych dla gości zdrojowych, drugą część, południową zamieszkują wieśniacy. Ponieważ osadnicy znaczne stosunkowo kapitały włożyli w różne budowle i przedsiębiorstwa i wskutek tego opłacają niemal $^{9}/_{10}$ części podatków całej gminy, przeto też posiadają przeważny wpływ w gminie.

Wskutek zupełnie odmiennych interesów zdrojowiska, a tem samem i osadników z jednej, a wieśniaków z drugiej strony, wyrobił się silny antagonizm między obiema stronami, podsycany nadto względami narodowościowymi, bo wieśniacy w Krynicy są Rusinami, osadnicy zaś Polakami. Wyrazem tego antagonizmu jest silna dążność do podziału gminy na dwie części, na Krynicę wieś i Krynicę zdrój, a w aktach dołączonych do odezwy Wydziału krajowego powyżej powołanej znajduje się taka prośba wieśniaków Krynicy (do L. Wydz. kraj. 64.805 ex 1902). W tej obszernie umotywowanej prośbie starają się wieśniacy wykazać, że jakkolwiek są co do liczby nierównie liczniejsi w gminie, w radzie gminnej są w mniejszości, że opłacają zbyt

wielkie podatki gminne (33%) i czują się pokrzywdzeni zbyt wielkiemi wymaganiami ustawy budowniczej, obowiązującej we wsi Krynicy jako zdrojowisku, że nadto wymagania policyi ogniowej i sanitarnej są dla nich uciążliwemi.

Że w tych żalach jest wiele słuszności, stwierdza także sprawozdanie Wydziału powiatowego z 17. września 1900 L. 1817, przedłożone Wydziałowi krajowemu, a tutaj do aktów dołączone. W sprawozdaniu tem Wydział powiatowy przemawia za rozdziałem gminy i wcieleniem obszaru dworskiego do jednej części gminy i utworzenie przez to gminy nowej pod nazwą „Krynica zdrój“, w którejby obowiązywała ustawa gminna z 3. lipca 1896 dz. u. kr. L. 51.

W ostatnich czasach sprzeczność interesów wieśniaków i osadników tak dalece się zaostrzyła, że niemal przez dwa lata rada gminna nie funkcyonowała.

Podczas bytności mojej w Krynicy w dniu 12. maja 1904 obie strony przez gromadne deputacye usilnie prosiły o rozdział gminy, a nadto w dniu tym odbyło się pod mojem przewodnictwem posiedzenie komisyi zdrojowej przy współudziale niemal wszystkich lekarzy w Krynicy praktykujących i kilku wybitniejszych reprezentantów gminy wiejskiej, na którem posiedzeniu pierwszym punktem obrad była sprawa podziału gminy.

Wśród obszernej dyskusyi nikt nie podniósł głosu przeciw rozdzieleniu gminy, przeciwnie obie strony domagały się takiego podziału. Reprezentanci wieśniaków powtórzyli swe żale powyżej wymienione, natomiast właściciele will podnosili, że jakkolwiek wieśniacy są w radzie gminnej w mniejszości, to jednak ich opozycya przeciw wszelkim inwestycyom, któreby wymagały podwyższenia podatków gminnych, jest dla rozwoju zdrojowiska wprost szkodliwą.

Zarówno reprezentanci właścicieli will jako też i wieśniaków zapewniali, że podział majątku gminnego nie będzie trudnym, bo las gminny jest niepodzielną własnością pewnych sądownie oznaczonych numerów domów, inny zaś majątek gminny będzie można podzielić w stosunku do opłacanych podatków.

Czy obszar dworski będzie połączony z gminą całą, czy tylko z jej pewną częścią, w obu razach jednakowe ciężary spadną na właściciela zdrojowiska w formie dodatków gminnych, których dotychczas nie opłacał, ale pominąwszy ten wzgląd, który podnoszą właściciele will, że po rozdzieleniu gminy usuwa się opozycyę przeciw wszelkim kosztowniejszym inwestycyom w gminie, a który to wzgląd jest dość ważny, jest jeszcze i drugi wzgląd przemawiający ze stanowiska właściciela za podziałem gminy, a mianowicie, że podatki gminne, tak te, które dotychczas opłacają osadnicy, jako też i te, które w przyszłości opłacałby właściciel zdrojowiska, byłyby obracane na zaspokojenie potrzeb na nierównie mniejszej przestrzeni nowej gminy „Krynicy zdrój“.

Widząc w połączeniu obszaru dworskiego w Krynicy z częścią tej gminy — mimo nowych ciężarów, jakie spadną na właściciela zdrojowiska — wielkie korzyści dla rozwoju zdrojowiska, a nawet jedyną możność rozwoju, jestem skłonnym przedstawić władzom centralnym odpowiedni wniosek. Korzyści te byłyby jeszcze większe, gdyby za wzorem ustawy czeskiej z dnia 27. października 1868 dz. u. i r. kr. 38 nowo utworzonej gminie „Krynica zdrój“ oddano w poruczonym zakresie działania zawiadywanie sprawami zdrojowemi i zarząd funduszu zdrojowego, rozumie się z zastrzeżeniem, że w gminie tej będzie obowiązywać ustawa gminna z 3. lipca 1896 dz. u. kr. L. 51. Do tej nowej gminy „Krynica zdrój“ należałoby jeszcze przydzielić część gminy i obszaru dworskiego „Słotwiny“ tak, ażeby park otaczający źródło słotwińskie mógł być wcielony do gminy „Krynica zdrój„.

W ten sposób powstałaby silna jednostka administracyjna, wśród której byłoby interesem wszystkich czynników, aby zdrojowisko się podnosiło, co tylko przez wspólnemi siłami podjętą akcyę asanacyjną można uzyskać.

Zanim jednak Namiestnictwo przedłoży odpowiednie wnioski władzom centralnym, pozwalam sobie zapytać Świetny Wydział krajowy:

1) czy Wydział krajowy byłby skłonny oświadczyć się za utworzeniem nowej gminy „Krynica zdrój“ z pewnych, później oznaczyć się mających części gmin Krynicy i Słotwiny, oraz z pewnych części obszarów dworskich obu tych gmin i aby w tej nowej gminie obowiązywała ustawa gminna z 3. lipca 1896 dz. u. kr. L. 51

2) czy Wydział krajowy byłby skłonnym za przekazaniem tej nowej gminie w poruczonym zakresie działania sprawowania spraw zdrojowych i zawiadywania funduszem zdrojowym;

3) czy Wydział krajowy zechce przeprowadzić w tym kierunku pertraktacye z czynnikami miejscowymi i przygotować od siebie wniosek do Sejmu, podczas gdy Namiestnictwo odniesie się do władz centralnych.

Gdyby zachodziła potrzeba bliższego omówienia powyżej poruszonych spraw, w takim razie pozwalam sobie dla przyspieszenia sprawy zaproponować konferencyę, któraby ewentualnie mogła się odbyć jeszcze w najbliższych dniach.

C. k. Namiestnik Potocki, w. r.“.

Po rozpatrzeniu całej sprawy Wydział krajowy oznajmił dnia 29. lipca 1904 L. 74948 c. k. Prezydyum Namiestnictwa:

1) że w zasadzie zgadza się na utworzenie nowej gminy „Krynica zdrój“ z pewnych później oznaczyć się mających części gmin Krynica i Słotwiny, oraz z pewnych części obszaru dworskiego i na zaliczenie tej nowej gminy do miejscowości podlegających ustawie gminnej z r. 1896;

2) że zgadza się również na ewentualne przekazanie tej nowej gminie w poruczonym zakresie działania spraw zdrojowych i zawiadywania funduszem zdrojowym: wreszcie

3) że Wydział krajowy jest skłonny potrzebne w tym kierunku rokowania z czynnikami miejscowymi przeprowadzić.

Wydział krajowy delegował więc do Krynicy komisyę, w której wzięli udział delegaci Reprezentacyi powiatowej, c. k. Namiestnictwa i Starostwa, Prokuratoryi skarbu oraz Rady gminnej i pełnomocnicy włościan i osadników w Krynicy.

W toku prowadzonych tam rokowań gmina Słotwiny nie zgodziła się na przyłączenie części swego terytoryum do projektowanej nowej gminy Krynicy zdrój, a po rozpatrzeniu stanu rzeczy okazało się, że nie jest to koniecznie potrzebnem, przyłączenie bowiem części gminy Słotwin zapewniałoby wprawdzie objęcie granicami nowej gminy także źródła „Słotwinka“, z którego woda bywa doprowadzaną do łazienek zdrojowych i używaną jest do picia w celach leczniczych, nie uzyskałoby się jednak przez to nowych przestrzeni dogodnych do budowy domów dla gości. Gdy dalszy cel, a to zapewnienie niezabudowania sąsiednich gruntów dla ochrony tego źródła osiągnięty być może przez zamierzone nabycie tych gruntów na rzecz funduszu religijnego, a wyłączenie ze Słotwin wąskiego pasa gruntów, sięgającego do środka tej gminy — jak to było projektowanem — z licznych względów dla gminy Słotwin przedstawiało niedogodność i spowodowaćby mogło znaczne utrudnienia w administracyi, przeto projekt ten został zaniechanym.

Natomiast wykazały badania, że podział gminy Krynicy na dwie gminy administracyjne jest wskazany, lecz tylko pod warunkiem, że znaczna część obszaru dworskiego (a to z wyłączeniem tylko odległych lasów) do nowej gminy Krynica zdrój zostanie przyłączoną.

Za zgodnem porozumieniem wszystkich biorących udział w czynności komisyjnej oznaczony został obszar gruntów z gminy Krynicy i z obszaru dworskiego dla nowej gminy wydzielić się mający w ten sposób, że do gminy Krynica zdrój wejdą wszystkie domy dla gości pobudowane i przestrzeń, wystarczająca co najmniej na kilkadziesiąt lat pod budowę dalszych takich domów, oraz cały zakład zdrojowy z parkiem i przyległymi gruntami zalesionymi. Miano przytem na względzie, ażeby gminy Krynicy wsi zbytnio nie osłabić co do siły podatkowej, a z drugiej strony zapewnić nowej gminie Krynicy zdrojowi finansową możność do prawidłowej administracyi.

Znaczną trudność przedstawiał podział majątku gminy Krynicy. Pod tym względem doszło do zupełnego porozumienia pomiędzy włościanami a właścicielami willi zawartą została dobrowolna ugoda, objęto uchwałą Rady gminnej w Krynicy z dnia 24. sierpnia 1904, którą następnie zatwierdziła Rada powiatowa w Nowym Sączu dnia 20. września 1903 do L. 1956. Umowę tę dołącza się pod

Aleg. 1. ·/.

Uznano wreszcie za rzecz pożądaną, ażeby w interesie zarówno zakładu zdrojowego, jak również gminy Krynicy zdroju dotychczasowe agendy Komisyi zdrojowej i zarząd funduszem zdrojowym poruczone zostały gminie Krynica zdrój, umożliwi

to bowiem prowadzenie celowej i w szerszym zakresie gospodarki gminnej zwłaszcza zaś zaprowadzenie urządzeń dla publicznego użytku, jak wodociągów, kanalizacyi, oświetlenia i t. p., zapewni jednolitość urzędowania w wykonywaniu policyi bezpieczeństwa, budowlanej, ogniowej i sanitarnej, zarówno na terytoryum gminy jak i włączonego do niej obszaru dworskiego i wpłynie na wyrobienie się w gminie słusznego przekonania, że pomyślność i rozwój zakładu zdrojowego leży w dobrze zrozumianym interesie samej gminy.

Na tej zasadzie odniosło się c. k. Prezydyum Namiestnictwa do c. k. Ministerstwa rolnictwa o przyzwolenie na wcielenie oznaczonej komisyonalnie przestrzeni obszaru dworskiego do nowo powstać mającej gminy i na oddanie zarządu funduszem zdrojowym reprezentacyi gminnej Krynica zdrój, a to w poruczonym zakresie działania, analogicznie do obowiązującej w Czechach ustawy krajowej z 27. października
Aleg. 2. 1868 r. (alegat 2). Po długich pertraktacyach c. k. Ministerstwo dało wreszcie swoje przyzwolenie, uczyniło jednak zawisłem wcielenie części obszaru dworskiego do gminy Krynica zdrój nietylko od warunku, aby w tej nowej gminie obowiązywała ustawa gminna z 3. lipca 1896 Nr. 51 dz. u. kr., ale nadto od tego, aby stosownie do wniosku komisyi zdrojowej preliminarz dochodów i wydatków gminnych na rok następny uchwalony był zawsze w ciągu września tak, aby ci członkowie Rady gminnej, którzy tylko część roku w Krynicy przebywają, mieli możność współdziałania przy uchwalaniu budżetu, dalej zażądało c. k. Ministerstwo rolnictwa, aby ze względu na interes galicyjskiego funduszu religijnego, jako właściciela zakładu zdrojowego w Krynicy, w skład rady gminnej wchodzili jako radni bez wyboru każdoczesny zarządca zdrojowy i dwaj lekarze zakładowi z równemi prawami, jak radni, wychodzący z wyboru
Aleg. 3. i 4. (aleg. 3 i 4).

Na podstawie ułożonego przez się, a przez dotyczące Ministerstwa przyjętego zarysu opracowało c. k. Namiestnictwo projekt ustawy o utworzeniu z części gminy Krynica i części obszaru dworskiego w Krynicy nowej gminy administracyjnej pod
Aleg. 5. nazwą „Krynica zdrój“ (alegat 5), który Wydział krajowy przedstawia niniejszem Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia.

W rzeczonym projekcie zamieszczone są w art. IV. postanowienia czyniące zadość pierwszemu żądaniu c. k. Ministerstwa rolnictwa. Co do drugiego żądania tegoż Ministerstwa rolnictwa, Namiestnictwo, wychodząc z zapatrywania, że korzystniej byłoby zamiast przyznać w ustawie samej głosy wirylne każdoczesnemu zarządcy zdrojowemu i obu lekarzom zakładowym, zastrzedz prawo mianowania trzech członków Rady gminnej i ich zastępców Namiestnictwu, wprowadziło stosowne postanowienia do projektu ustawy w ustępie 2. tegoż artykułu IV.

Zawarte w tym artykule postanowienia uznał Wydział krajowy za uzasadnione, a w szczególności postanowienia co do wprowadzenia do składu Rady gminnej radnych i zastępców przez Namiestnictwo mianować się mających za usprawiedliwione okolicznością, że odtąd na gminę przejdzie obowiązek wykonywania policyi miejscowej, budowlanej, sanitarnej i t. p., także na terytoryum zakładu zdrojowego, który przez to straci możność swobodnego decydowania o tych sprawach na terytoryum wcielonego obszaru dworskiego, że dalej na fundusz religijny, jako właściciela zakładu zdrojowego, z ogólnej sumy ulegających dodatkom gminnym podatków bezpośrednich z gminy Krynica zdrój obliczonych w kwocie 26.282 K. przypada 10.644 K, zatem ponosić on będzie około 40% wszystkich wydatków gminy pokrywanych dodatkami; że wreszcie agendy komisyi zdrojowej, w której decydujący wpływ miał dotąd zarząd zakładu zdrojowego, mają być poruczone reprezentacyi gminnej.

Słuszną jest więc rzeczą, ażeby w Radzie gminnej, w której rozstrzygane będą sprawy doniosłego znaczenia dla przyszłego rozwoju zakładu zdrojowego, zastąpione były interesa funduszu religijnego jako tegoż właściciela.

Artykuł III. zapewnia włościanom gminy Krynica rozdział majątku ściśle podług zawartej umowy.

Artykuł V. projektu ustawy jest powtórzeniem art. III. ustawy z 3. lipca 1896, zaprowadzającej ustawę gminną z r. 1896.

Postanowienia art. VII. wymagają wyjaśnienia w następującym kierunku:

Skutkiem przelania agend komisyi zdrojowej w Krynicy i zarządu funduszem

zdrojowym na reprezentacyę gminną, przestaną w gminie Krynica zdrój obowiązywać postanowienia ustawy zdrojowej z 4. listopada 1891 dz. u. kr. Nr. 80.

Natomiast tak co do załatwiania spraw, jakie dotąd należały z mocy ustawy zdrojowej do komisyi zdrojowej, jak i co do zarządu funduszem zdrojowym będą stosowane ogólne postanowienia ustawy gminnej.

Przeznaczenie jednak funduszu zdrojowego, pochodzącego głównie z taks przez gości uiszczanych, a w części z opłat od przedsiębiorstw, widowisk, zabaw, koncertów itp., nie może uledz zmianie, a przeto jest koniecznem, ażeby należyta administracya i użycie tego funduszu było stosownie zapewnione.

Również koniecznem jest zapewnienie, ażeby sprawy zdrojowe załatwiane dotychczas przez komisyę, były załatwiane nadal w duchu krajowej ustawy zdrojowej.

Z tej przyczyny zastrzeżonem zostało w art. VII. projektu ustawy, że sposób załatwiania tych spraw przez gminę określi regulamin wydany przez Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym, któryto regulamin obowiązywać będzie w miejsce dotychczasowego statutu dla zdrojowiska Krynicy wydanego na mocy ustawy zdrojowej przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym rozporządzeniem zdnia 7. marca 1908 L. 26.226.

Wydział krajowy wnosi tedy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony (alegat 5) projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Alegat 1.

Umowa zawarta co do podziału majątku gminy Krynica pomiędzy gminy Krynica wieś i Krynica zdrój.

Należący do gminy Krynicy majątek ma być w sposób poniżej w ustępach 1 do 12 określony rozdzielonym pomiędzy gminy Krynica zdrój i Krynica wieś, przyczem za podstawę wzajemnych obrachunków i spłat pomiędzy obu gminami przyjmuje się stosunek przypisanych w r. 1903 na terytoryum każdej z obu gmin dodatków gminnych, czyli stosunek podatków bezpośrednich, dodatkom gminnym ulegających, przypisanych w r. 1903 od przedmiotów opodatkowanych na terytoryum każdej gminy.

W szczególności:

1. Na wyłączną własność gminy Krynica zdrój przechodzą:

a) nabyte przez gminę Krynica za sumę 6.337 koron grunta, a mianowicie parcela budowlana 393 i parcele gruntowe 14191/2, 13465/2 i 13464/2;

b. kancelarya gminna, a to tak dom drewniany jak i skrzydło murowane wraz z gruntem, oszacowane na 10.653 koron;

c) rzeźnia gminna wraz z murowaną stajnią i gruntem, oszacowana na 20.000 koron;

d) szpitalik gminny drewniany z gruntem, oszacowany na 1.000 koron;

e) zbudowana na gruncie Jacka Cichonia szopa na przybory pożarne, oszacowana na 250 koron;

f) objęte inwentarzem majątku gminy Krynicy sprzęty i ruchomości (z wyjątkiem przedmiotów w ustępie 9 wymienionych), oszacowane na 1376 koron. Z wartości powyższych ad a do f wymienionych przedmiotów, ustanowionej na łączną kwotę 39.616 koron, obowiązaną jest gmina Krynica zdrój spłacić gminie Krynica wieś taką część, jaka z ogólnej kwoty podatków bezpośrednich w r. 1903 przypisanych przypada na gminę Krynica wieś.

2) Nowo zbudowany drugi publiczny cmentarz staje się wyłączną własnością gminy Krynica zdrój, która obowiązaną jest stosowną część kosztów nabycia i urządzenia cmentarza w kwocie 3.793 koron zwrócić gminie Krynica wieś, w stosunku do opłacanych w r. 1903 podatków obliczyć się mającą.

3) Kwota uzyskać się mająca ze sprzedaży zawinkulowanych na rzecz gminy Krynicy obligacyj długu państwa Nr. 28153 na 700 kor., Nr. 35722 na 600 kor. i Nr. 22006 na 200 kor., razem na 1500 koron opiewających, dalej ulokowane w Towarzystwie zaliczkowem w Krynicy na książeczkach Nr. 772, 1067, 777, 581, 1059 i 745 fudusze, a to: fundusz kanalizacyjny, obecnie wynoszący 4558 kor., fundusz jubileuszowy, wynoszący obecnie 2506 kor. 20 h., fundusz na zakupno gruntów, wynoszący obecnie 250 kor., fundusz drogowy, wynoszący obecnie 1 kor. 84 h, fundusz ubogich, wynoszący obecnie 610 kor. 74 h, fundusz cmentarny, wynoszący obecnie 532 kor. 15 h. i fundusz gminny, wynoszący obecnie 1 kor, następnie zapasy kasowe, jakie znajdować się będą w kasie gminy Krynicy w chwili faktycznego rozdziału tej gminy, wreszcie znajdujący się w przechowaniu Wydziału powiatowego w Nowym Sączu fundusz ubogich gminy Krynicy, mają być rozdzielone pomiędzy gminy Krynica zdrój i Krynica wieś w stosunku opłacanych przez nie w r. 1903 podatków, w sposób powyżej wskazany obliczyć się mających.

4. Znajdujące się na dzierżawionym od gr. kat. probostwa gruncie urządzenie targowicy wraz z kramikami i kancelaryą targową, przechodzi na wyłączną własność

gminy Krynica zdrój, bez obowiązku uiszczenia przez nią jakiegokolwiek odszkodowania na rzecz gminy Krynica wieś, z tem, że baryery do wiązania bydła służące mają być bezpłatnie wydane gminie Krynica wieś.

5. Przywilej na jarmarki wraz z prawem do poboru opłat jarmarcznych i targowych pozostają wyłączną własnością gminy Krynica wieś, a prawo poboru opłat za używanie rzeźni gminnej będzie wyłączną własnością gminy Krynica zdrój, przyczem żadna wzajemna spłata nie będzie miała miejsca.

6. Cały las gminny pozostawia się przy gminie Krynica wieś, bez obowiązku jakiejkolwiek spłaty na rzecz gminy Krynica zdrój, pod warunkami, że:

a) gmina Krynica wieś będzie przestrzegała zawsze i ściśle uchwały ad IV., tudzież, że

b) gmina Krynica wieś opłacać będzie wszelkie podatki i ekwiwalent od lasu gminnego, jako też koszta utrzymania i dozoru lasu wyłącznie z funduszu gminnego.

7. Wszystkie dalsze grunta gminne, znajdujące się na terytorym gminy Krynica wieś, zatrzymuje na własność ta gmina bez obowiązku spłaty części ich wartości na rzecz gminy Krynica zdrój.

8. Cały majątek kasy pożyczkowej w Krynicy, tak we wierzytelnościach jak i w gotówce, pozostaje przy gminie Krynica wieś, bez obowiązku spłaty jakiejkolwiek części tegoż majątku na rzecz gminy Krynica zdrój. Zastrzega się jednak tym gospodarzom gruntowym gminy Krynicy, którzy wskutek podziału gminy przedzieleni zostaną do gminy Krynica zdrój, prawo korzystania z rzeczonej kasy pożyczkowej na równi z resztą gospodarzy gruntowych przy gminie Krynica wieś pozostałych.

9. Ze sprzętów i ruchomości, objętych inwentarzem majątku gminy Krynicy, stara sikawka oszacowana na 70 kor., mapa katastralna z protokołem parcelowym, oszacowana na 140 kor. i skrzynia wraz ze znajdującą się w niej kasą żelazną, oszacowana na 32 kor., przechodzą na wyłączną własność gminy Krynica wieś, która z ogólnej wartości tych przedmiotów w kwocie 242 koron spłacić ma gminie Krynica zdrój stosowną część w stosunku przypisanych w r. 1903 podatków, w sposób powyżej określony obliczyć się mających.

10. Wszelkie zobowiązania przyjęte przez gminę Krynica aktem notaryalnym z daty Krynica 17. września 1903 do l. R. 6935 w celu ustanowienia rz. kat. ekspozytury kościelnej w Krynicy, przechodzą z gminy Krynica na gminę Krynica zdrój.

11. Prawo polowania zatrzymuje każda gmina na swojem terytoryum.

12. Na budowę szkoły ludowej w Zakładzie zdrojowym zaciągnęła gmina Krynica pożyczkę 6.000 koron w obligacyach komunalnych Banku krajowego i z tego tytułu dłużną jest Bankowi sumę 1050 koron. — Gdy pożyczka ta spłacaną jest z prywatnych funduszów właścicieli will Zakładu zdrojowego narodowości polskiej, przeto gmina Krynica zdrój obowiązaną jest za regresem do wspomnianych właścicieli will sama, bez współudziału gminy Krynica wieś, resztę pożyczki w zupełności Bankowi krajowemu spłacić.

Budynek szkolny w Krynicy wsi i ulokowana w Towarzystwie zaliczkowem w Krynicy na książeczce Nr. 472 suma 12.901 koron, przeznaczona na budowę nowej szkoły w Krynicy wsi, są własnością funduszu szkolnego miejscowego w Krynicy wsi, zaś budynek szkolny w Krynicy zdroju jest własnością funduszu szkolnego miejscowego w Krynicy zdroju i jako nienależące do majątku gminy, nie mogą być przedmiotem podziału majątkowego i pozostają nadal własnością dotyczących funduszów szkolnych.

Alegat 2.

Gesetz vom 27. October 1868, L. G. Bl. Nr. 38, womit die grundsätzlichen Bestimmungen zur Regelung des Curwesens in den Curorten Carlsbad, Marienbad, Franzensbad und Teplitz-Schönau vorgezeichnet werden.

Mit Zustimmung des Landtages Meines Königreiches Böhmen finde Ich zur Regelung des Curwesens in der Curorten Carlsbad, Marienbad, Franzensbad und Teplitz-Schönau die nachstehenden grundsätzlichen Bestimmungen vorzuzeichnen.

§. 1. Die in der Curorten Carlsbad, Marienbad, Franzesbad und Teplitz-Schönau dermalen bestehenden Curcommissionen werden aufgehoben.

§. 2. Die Kurangelegenheiten werden in diesen Curorten von den Gemeinden im übertragenen Wirkungskreise besorgt.

§. 3. Die genannten Gemeinden verwalten in diesem Wirkungskreise insbesondere den Curfond und den Musiktaxfond unter ihrer Haftung für die bezüglichen Vermögenschaften. Ihnen obliegt in dieser Beziehung:

a) Diese Fonde ausschliesslich für Curzwecke zu verwenden.

b) Die auf denselben haftenden Verbindlichkeiten zu erfüllen.

c) Insbesondere für die Erhaltung der aus diesen Fonden geschaffenen und für die Errichtung neuer Anstalten und Anlagen im Interesse des Curpublikums Sorge zu tragen, hiedurch bleiben jedoch die in Bezug auf die Erhaltung einzelner Objecte bestehenden besonderen Abkommen unberührt.

§. 5. Der Bürgermeister bemisst die Cur-, Handels-, Hausir-, und die Musiktaxe nach dem von der Staatsverwaltung bestimmten Gebürentarife. Über diesfällige Beschwerden entscheidet endgiltig die l. f. politische Bezirksbehörde.

Der Cur- nnd Musikfond ist in der Gemeinderechnung unter einer eigenen Empfangs- und Ausgabsrubrik und zwar abgesondert ersichtlich zu machen.

§. 7. Rücksichtlich der Verfassung und Feststellung des Voranschlages sowie rücksichtlich der Prüfung und Erledigung der Rechnung haben die Grundsätze der Gemeindeordnung in analoge Anwendung zu kommen.

Der festgesetzte Voranschlag und der Abschlus der erledigten Jahresrechnung sind im Wege der l. f. politischen Bezirksbehörde der Statthalterei vorzulegen.

Diese hat darüber zu wachen, dass die Mittel der gedachten Fonde lediglich zu Curzwecken verwendet werden, ohne auch die Art und Weise dieser Verwendung im Einzelnen zu beeinflussen.

§. 8. Die Stelle des l. f. Brunnen- und Badearztes wird aufgelassen.

Die Curgemeinden sind verpflichtet zur Handhabung der sanitätspolizeilichen Aufsicht überhaupt einen der im Orte domicilirenden Ärzte zu bestellen und insbesondere für die Behandlung armer Curgäste eine angemessene Vorsorge zu treffen.

§. 10. Dem Staate bleibt die sanitätspolizeiliche Oberaufsicht durch die von ihm überhaupt bestellten öffentlichen Sanitätsorgane vorbehalten.

§. 11. Den Sanitätsbericht erstattet die Gemeinde im Wege der l. f. Bezirksbehörde.

§. 12. Der Gemeinde bleibt es anheimgestellt, ob und unter welchen Modalitäten sie den Beirath der im Orte practicirenden Ärzte benützen will.

§. 13. Die Curliste wird von der Gemeinde selbständig ausgegeben.

§. 14. Der Bezirkshauptmann oder dessen Stellvertreter ist berechtigt den die gedachten Fonde betreffenden Sitzungen der Gemeindevertretung beizuwohnen und darin jederzeit das Wort zu ergreifen.

§. 15. Welche besondere Vertretung jene Interessenten in den bezüglichen Gemeindeorganen zu finden haben, die als Eigenthümer der Quellen und Badeanstalten bisher in der Curcommission vertreten waren, wird durch besondere Normen bestimmt.

§. 16. Den Gemeinden Teplitz-Schönau steht es frei, sich zur gemeinschaftlichen Besorgung der Curangelegenheiten zu vereinigen und zu diesem Zwecke ein besonderes Organ aufzustellen.

§. 17. Das Gesetz tritt in Wirksamkeit mit dem Tage der Verlautbarung.

§. 18. Mein Minister des Inneren ist mit der Durchführung dieses Gesetzes beauftragt.

Gödöllö, am 27. Oktober 1868.

Franz Jozef m. p.

Giskra m. p.

Alegat 3.

K. k. Ackerbauministerium ad 9169/187. Wien, am 9. März 1907. An das Präsidium der k. k. Statthalterei in Lemberg.

Über den Bericht vom 14. Dezember 1906 Zl. 8201 pr. und mit Bezugnahme auf das h. o. Telegramm vom 8. d. Mts. wird nach gepflogener Einvernahme mit den beteiligten Zentralstellen unter den nachfolgenden Bedingungen die Zustimmung erteilt, dass aus dem dem galizischen Religionsfonde gehörigen Gutsgebiete Krynica derjenige Komplex, welcher gegenwärtig der Badeverwaltung zugewiesen ist, der neu zu errichtenden Gemeide Krynica-zdrój im Sinne des §. 2. des galizischen Landesgesetzes vom 12. August 1866 L. G. Bl. Nr. 20 einverleibt, und dass nach dem Muster des böhm. Landesgesetzes vom 27. Oktober 1868 L. G. Bl. Nr. 38 die Krynicaer Kurkommission aufgelöst und die Besorgung der Kurangelegenheiten sowie die Verwaltung des Kurfondes der neuen Gemeinde im übertragenen Wirkungskreise überlassen wird. Diese prinzipielle Zustimmung wird jedoch davon abhängig gemacht, dass das Ausmass der dem Gutsgebiete aus dem Gemeindeverbande erwachsende Lasten in der bezüglichen Gesetzesvorlage selbst mit höchstens dreiunddreissig (33) Prozent der nach dem Durchschnitte der Jahre 1902 und 1904 zu berechnenden direkten Steuerleistung des Fonds von dem einbeziehenden Gutsteile limitiert wird und weiters, dass die neue Gemeinde den — entsprechend den Anträgen der Kurkommission rücksichtlich der Zusammensetzung der Gemeindevertretung und der Beschlussfassung über das Gemeindepräliminare — zu modefizieren, den Bestimmungen des galizischen Gemeindegesetzes vom 3. Juli 1896 L. G. Bl. Nr. 51 unterstellt wird.

Das Präsidium hat übrigens noch zu erwägen, ob nicht etwa auch sonstige Bestimmungen dieses Gesetzes im Interesse des Religionsfondes eine Änderung zu erfahren hätten, wobei insbesondere auf den §. 78, welcher die Bestreitung gewisser Auslagen in der Gemeinde ausschliesslich durch einzelne Parteien normiert, aufmerksam gemacht wird. Gegebenenfalls sind die bezüglichen Änderungen zur Bedingung der zu erteilenden Zustimmung zu machen.

Im Falle des Zustandekommens der geplanten Aktion wird das Gesztz vom 4. November 1891 L. G. Bl. Nr. 80 betreffend die Regelung der Verbältnisse der galizischen Kurorte für den Kurort Krynica wohl ausser Geltung treten und das auf Grund dieses Gesetzes mit der d. ä. Verordnung vom 12. Mai 1895 Zl. 38383 erlassene Statut für Krynica aufgehoben werden müssen.

Die Beilagen des eingangsbezogenen Berichtes folgen mit der Einladung zurück, den weiteren Verlauf dieser Angelegenheit dem Ackerbauministerium bekannt zu geben.

Der. k. k. Ackerbauminister:

(podpis)

Aiegat 4.

K. k. Ackerbauministerium. 31738/777 ex 1907. Wien, am 2. April 1908. Einverleibung des Fondsgutsgebietes Krynica in den Verband der neu zu bildenden Gemeinde Krynica-Zdrój. An das Präsidium der k. k. Statthalterei in Lemberg.

Über den Bericht vom 10. August 1907 Zl. 15512/pr. wird nach gepflogenem Einvernehmen mit den beteiligten Ministerien in teilweiser Abänderung des Erlasses vom 9. März 1907 Zl. 9169, von der Limitierung des Ausmasses der dem Gutsgebiete Krynica infolge seiner Einverleibung in die neuzubildende Gemeinde Krynica-Zdrój erwachsenden Gemeindelasten Umgang genommen und auch von der als eine weitere Bedingung der Zustimmung der Religionsfondsverwaltung zur beabsichtigten Einverleibung des erwähnten Fondsgutsgebietes aufgestellten Forderung, derzufolge in der Gemeindevertretung wenigstens drei Ärzte Sitz und Stimmen zu erhalten haben, abgesehen. Dagegen muss mit Rücksicht auf den vorstehenden Verzicht behufs einer entsprechenden Wahrnehmung der Interessen des galizischen Religionsfondes als Besitzer der Kuranstalten in Krynica bei der Gebarung mit den Gemeindeeinkünften darauf Gewicht gelegt werden, dass in der bezüglichen Gesetzvorlage die übrigen Anträge der Kurkommission und sohin auch das Verlangen volle Berücksichtigung findet, dass der jeweilige Brunnenverwalter sowie die jeweiligen zwei Anstaltsärzte als Stellvertreter des Fondes dem Gemeindeausschusse mit den gleichen Rechten, wie sie den durch die Wahl berufenen Auschussmitgliedern zukommen, anzugehören haben.

Das k. k. Präsidium wird daher eingeladen, den vorliegenden Gezetzentwurf im Sinne des vorstehenden Beschlusses, der übrigens mit dem d. ä. Standpunkte in dem Berichte vom 14. Dezember 1906 Zl. 8201 im Einklange sich befindet, zu ergänzen und seinerzeit über den weiteren Verlauf der Angelegenheit der Schaffung der neuen Gemeinde Krynica Zdrój zu berichten.

Die Berichtsbeilagen folgen zurück.

Für den k. k. Ackerbauminister:

(podpis)

Alegat 5.

Ustawa

z dnia . . . . . o utworzeniu z części gminy Krynica i części obszaru dworskiego w Krynicy w powiecie nowosądeckim nowej gminy administracyjnej pod nazwą „Krynica zdrój".

Zgodnie z uchwałą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Z gminy Krynica, powiatu nowosądeckiego, wydziela się część, która wraz z częścią obszaru dworskiego w Krynicy tworzyć będzie nową samoistną gminę administracyjną pod nazwą „Krynica zdrój".

Pozostała część gminy Krynicy nosić będzie nazwę „Krynica wieś".

Art. II.

Gminę „Krynica zdrój" będzie stanowił obszar objęty następującemi granicami:

Począwszy od drogi powiatowej, oznaczonej l. kat. 18144 linia idąca potokiem Hawrań przez parcele l. kat. 12430, 12572, 12573, 12578, 12587, 12592, 12651/1, 12651/2, 12656, 12729, 12738, 12768, 12776/1, 12833, 12845, 12849, 12955, dalej pomiędzy drogą oznaczoną l. kat. 18156 a parcelą l. kat. 12956, dalej w kierunku północno-zachodnim między drogą oznaczoną l. kat. 18157 a parcelami l. kat. 12962, 12961, 12960, 12973, 12980, 12985, 13021/1, 13035/1, 13035/2, 13119, 13130, 13190, 13206, 13276, 13275, 13294, 13360, 13373, 13450, 13488, 13490, 13491, 14112, dalej pomiędzy parcelami l. k. 14112 a 14113, 14178 a 14177, dalej między drogą oznaczoną l. kat. 18158 a parcelami l. kat. 14182, 14220, 14222, następnie pomiędzy parcelami l. kat. 14226 a 14227, 14226 a 14335, 14225 a 14336, dalej w kierunku północnym między drogą oznaczoną l. kat. 18159 a parcelami l. kat. 14367, 14366, 14364, 14352, 14386, 14466, 14471, 14484, 14558, 14569, 14579, 14558, 14577, 14652, 14654, 14662, 14667/1, 14765, 14840, 14848, 14849, 14967, 15003, 15010, 15166, 15167, 15168, 15151/2, 15209, 15213, 15355, 15357, 15452, 15451, 15446, 15512, 15507, 15503, 15610, 15607, 15703, 15701, 15771/1, 15771/2, 15772, 15858, 15859, 15856, 15855, 15958 i 15960, dalej od drogi powiatowej oznaczonej l. kat. 18144 w kierunku wschodnim potokiem Hawrań przez parcele l. kat. 12426 aż do ujścia tegoż potoku do potoku Kryniczanki, oznaczonego

l. kat. 18190, następnie pomiędzy potokiem Kryniczanka a parcelami l. kat. 3740, 3681, 3678, 3621, 3620, 3553, a stąd północną stroną drogi, oznaczonej l. kat. 18086, t. j. między tą drogą a parcelami gruntowemi l. kat. 3486/2, 3486/1, 3487, parcelą budowlaną l. kat. 62 parcelami gruntowemi l. kat. 3492 i 3493, następnie pomiędzy parcelami l. kat. 3493 a 3494, 3481 a 3480, 3411 a 3412, 3402 a 3401, 3336 a 3337, 3326 a 3325, 3260 a 3261, 3249 a 3248, 3185 a 3186, 3182 a 3181, 3122 a 3123, 3111 a 3110, 3030 a 3031, 3015/2 a 3014/2, 3015/1 a 3014/2, 2766 a 2767, stąd zaś w prostej linii przez parcele l. kat. 2759, 2757, 2758, 2742, 2739, 2738, 18081, 2652, 2655, 2663, 2667, 2676/2, 2677/1, 2679/1, 2677/2, 2679/1 do południowowschodniego rogu parku „Smereczyna“ oznaczonego l. kat. 30, następnie między parcelą l. kat. 30 a parcelami l. kat. 2363, 2362, 2356, 2354, 2352, 2341, 2226, 2225, 2222, 2221/2, 2200, 2199, 2166, 2165, 2144, 2100, 2099, 2092, 2091, 2076, 2074/2, 2074/1, 2067, 2064, 2038, 2037, 2031, 2030, 2018, 2017, 2000/2, 2000/1, 1552, 1550 1549 i 1537, stąd na wschód ku lasowi „Wojnaczka“ oznaczonemu l. kat. 1559, rozgraniczając parcele l. kat. 1536 i 1537, 1536 i 1538, 1535 i 1538, 1533 i 1539, 1532 i 1540, 1531 i 1510, dalej południową stroną lasu „Wojnaczka“ aż do drogi gminnej Krynica-Tylicz, oznaczonej l. kat. 18076, dalej północną granicą lasu „Zwadliwa“ oznaczonego l. kat. 1969/3, dalej rozgranicza parcele l. kat. 1588 i 1587, 1596 i 1597, 1604 i 1605, 1617 i 1621, 1620 i 1621, 1620 i 1627, 1619 i 1627, 1619 i 1628, 1619 i 1629, 1618 i 1629, 1614 i 1629, następnie przecinając parcelę l. kat. 1629 biegnie pomiędzy parcelami l. kat. 18075 a 1639, 1651 a 1650, 1660 a 1662, 1677 a 1675, 1686 a 1688, 1700 a 1699, 1711 a 1712, dalej między parcelami l. kat. 1711 a 1721, 1710 a 1721, 1710 a 1722, 1722 a 1723, 1725 a 1749, 1744 a 1749, 1752 a 1749, 1752 a 1776, 1774 a 1776, 1779 a 1776. W tem miejscu przecina linia graniczna gminy „Krynica zdrój“ parcelę l. kat. 1801 w kierunku granicy pomiędzy parcelami l. kat. 1774 i 1779 a 1776, następnie między parcelami l. kat. 1801 a 1802, 1802 a 1803, 1822 a 1821, 1824 a 1823, 1851 a 1852, 1373 a 1355, 1373 a 1356, 1371 a 1370, 1371 a 1366, 1371 a 1299, 1298 a 1299, 1293 a 1299, 1293 a 1292, 1260 a 1261, 1230 a 1229, 1230 a 1136, 1231 a 1136, 1135 a 1136, 1135 a 1138, 1135 a 1132, 1133 a 1131. W tem miejscu przechodzi granica przez potok Powlanki (Farbański), oznaczony l. kat. 18101, rozgranicza parcele l. kat. 1118 i 1098, przecina drogę oznaczoną l. kat. 18073 i biegnie między parcelami l. kat. 1102 a 1115, 1102 a 1116, 1108 a 1116, 1109 a 1116, 1110 a 1111, 1063 a 1111, 1063 a 1062, 1012 a 1013, 1012 a 1005, 1011 a 1005, 1005 a 965, 965 a 966, 962 a 969, 962 a 950, 959 a 950, 958 a 950, 953 a 950, 941 a 950, 938 a 928, 927 a 928, 760 a 789, 769 a 770, 774 a 773, 782 a 773, 782 a 753, 753 a 758, 754 a 757; stąd idzie granica pomiędzy drogą oznaczoną l. kat. 18071 a parcelami l. kat. 755, 749, 746, 740, 738, 737, 731, dalej między parcelami l. kat. 731 a 719, 731 a 581, 580 a 581, 571 a 581, 570 a 582, 563 a 562, 451 a 452, 436 a 437, 434 a 435, 423 a 422, 380 a 381, 380 a 372, 380 a 79, 376 a 79, 376 a 78, 376 a 72, 71 a 72, 71 a 74, 111 a 109, 150 a 122, 158/2 a 122, 158/2 a 159, 182 a 179, 213 a 179, 213 a 212, 222 a 223, 222 a 239, 244 a 258, 252 a 257, 252 a 253 i 252 a 254. Stąd zwraca się granica gminy „Krynica zdrój“ na zachód i biegnie wzdłuż granicy gminy „Słotwiny“.

Art. III.

Podział majątku dotychczasowej gminy Krynica pomiędzy gminy „Krynica zdrój“ i „Krynica wieś“ oznaczony jest uchwałą Rady gminnej w Krynicy z dnia 25. sierpnia 1904, a zatwierdzoną przez Radę powiatową w Nowym Sączu uchwałą z dnia 20. września 1904 L. 1956.

Art. IV.

Gmina Krynica wieś podlega i nadal przepisom ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 18.

Gmina Krynica zdrój podlega przepisom ustawy gminnej z 3. lipca 1896 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 51 z następującemi zmianami:

1. Budżet gminy i zakładów gminnych na następny rok administracyjny ma naczelnik gminy przedłożyć Radzie gminnej najpóźniej do końca lipca, a Rada gminna ma ten budżet wziąć pod obrady i uchwalić w ciągu miesiąca września.

2. W skład Rady gminnej wchodzą prócz radnych i zastępców, wybranych stosownie do postanowień ustawy gminnej z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51 i przepisów ordynacyi wyborczej gminnej, nadto mianowani przez c. k. Namiestnictwo trzej radni i trzej zastępcy. Natomiast nie przysługa funduszowi religijnemu prawo być członkiem Rady gminnej bez wyboru na zasadzie §. 12. wspomnianej ustawy gminnej z tytułu podatków bezpośrednich, opłacanych w gminie Krynica zdrój.

Tych trzech radnych i ich zastępców powołuje c. k. Namiestnictwo na każdorazowy sześcioletni okres wyborczy reprezentacyi gminnej, ma jednak prawo także podczas trwania okresu wyborczego odwołać mianowanego członka Rady gminnej.

Gdyby w czasie sześcioletniego okresu urzędowania ubył który z powołanych radnych lub ich zastępców, będzie w jego miejsce powołany inny radny względnie zastępca, którego mandat będzie jednak trwał tylko do końca bieżącego okresu urzędowania reprezentacyi gminnej.

Powołani radni i ich zastępcy urzędują w każdym razie tak długo, dopóki nowo wybrana reprezentacya gminna nie obejmie urzędowania.

Radnym i zastępcą nie może być osoba, która jest wyłączona lub wykluczona od obieralności do reprezentacyi gminnej.

Powołani radni i zastępcy mogą mieć stałe miejsce zamieszkania poza obrębem gminy Krynica zdrój.

Powołani radni i zastępcy posiadają wszelkie prawa i obowiązki na równi z wybranymi członkami Rady gminnej. Mianowani radni mogą też być wybrani członkami zwierzchności gminnej, o ile nie zachodzą okoliczności wyłączające ich od tego wyboru.

Powołany zastępca bierze udział w obradach i uchwałach Rady gminnej wówczas, jeżeli radny, dla którego on zastępcą ustanowiony został, nie jest obecny na posiedzeniu rady gminnej.

Art. V.

Ordynacya wyborcza dla gmin z 12. sierpnia 1868 Dz. u. i rozp. kr. Nr. 19 obowiązywać będzie także gminę „Krynica zdrój“ z tą zmianą, że obywatele honorowi tej gminy mają prawo wybierania w myśl §. 1. ust. 3 ordynacyi wyborczej dla gmin.

Art. VI.

Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zostanie rozwiązaną Rada gminna w Krynicy, a kierownictwo tak gminy „Krynica wieś“ jak i gminy „Krynica zdrój“ będzie oddane tymczasowym zarządom, których skład oznaczy Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Najdalej w sześć tygodni po objęciu urzędowania rozpiszą tymczasowe zarządy wybory do Rad gminnych.

Art. VII.

Gmina „Krynica zdrój“ stanowi zdrojowisko, a rejon zdrojowy obejmuje całą tę gminę.

Ustawa zdrojowa z dnia 4. listopada 1891 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 80 przestaje obowiązywać w gminie „Krynica zdrój“, a wszystkie sprawy zdrojowe w gminie „Krynica zdrój“ i zarząd funduszem taks zdrojowych załatwiać będzie reprezentacya tej gminy w poruczonym zakresie działania w sposób, który określi regulamin wydany przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym po wysłuchaniu Rady gminnej „Krynica zdrój“ przy analogicznem zastosowaniu zasadniczych postanowień obowiązującej krajowej ustawy zdrojowej.

Art. VIII.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w trzy miesiące po dniu ogłoszenia.

Art. IX.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spaw wewnętrznych, wyznań i oświaty oraz rolnictwa.

L. W. 30185/08.

We Lwowie, dnia 29. kwietnia 1908.

Alg. 16

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z gminy Laszki murowane dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą „Laszki murowane miasteczko“ i „Laszki murowane wieś“.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 21. października 1905 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania petycyę mieszkańców gminy Laszki murowane w powiecie starosamborskim o utworzenie z tej gminy dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą „Laszki murowane miasteczko“ i „Laszki murowane wieś“.

Stosując się do tego polecenia, przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Gmina Laszki murowane liczy około 150 numerów domów i około 900 mieszkańców.

Składa się ona z dwóch części oddzielonych potokiem zwanym „Malinowski“. Jedna część zamieszkała przez ludność wiejską, obrządku grecko-katolickiego, nosi nazwę „Laszki murowane wieś“ w przeciwstawieniu do drugiej, zwanej „Laszki murowane miasteczko“, która tak ze względu na mieszkańców, przeważnie narodowości polskiej, a trudniących się prawie wyłącznie rzemiosłem i handlem, jak i ze względu na wygląd domów przeważnie murowanych posiada wszelkie cechy miasteczka. Niegdyś nawet miała ona zaliczać się do miasteczek i dopiero około roku 1866 złączoną została z Laszkami murowanemi wsią w jedną gminę administracyjną. Przeciwieństwa jednak społeczne, a w ostatnich latach także i narodowościowe między jedną a drugą ludnością sprawiają, że gmina w tych warunkach nie może spełniać należycie obowiązków, ustawami na nią włożonych.

Kierując się tymi względami, Rada gminna uchwałą z 15. grudnia 1905 oświadczyła się za rozłączeniem obu części i utworzeniem z nich dwóch samoistnych gmin administracyjnych. Zarazem ułożono się co do podziału majątku gminnego, oznaczając ten podział w stosunku do ilości numerów domów, z których 77 przypada na Laszki murowane miasteczko, zaś 73 na Laszki murowane wieś.

Według inwentarza posiada gmina grunta w obszarze 47 morgów 1.380°□, obligacye i papiery wartościowe łącznie na kwotę 498 K, wreszcie kapitał serwitutowy w kwocie 6.226 K, rozpożyczony między członków gminy.

Siła podatkowa w gminie wynosi 1.104 K 10 h, z czego przypada na Laszki murowane miasteczko 508 K 50 h, zaś na Laszki murowane wieś 595 K 60 h.

Sporządzone przez Wydział powiatowy przybliżone budżety przyszłych gmin administracyjnych wykazują:

w budżecie Laszek murowanych miasteczka:

dochody własne	244 K 40 h
wydatki	160 „ — „
nadwyżka dochodów	84 K 40 h

w budżecie Laszek murowanych wsi:

dochody własne	494 K 40 h
wydatki	266 „ 50 h
nadwyżka dochodów	227 K 90 h

W latach poprzednich nakładano w gminie na pokrycie niedoboru budżetowego dodatki gminne do podatków bezpośrednich w wysokości około 40%.

Obecnie wskutek wydzierżawienia gruntów gminnych pod eksploatacyę nafty, własne dochody gminy znacznie się zwiększyły, tak iż na razie nie zachodzi potrzeba nakładania tychże.

Przeciw uchwale Rady gminnej z 15. grudnia 1905 wniosło kilkunastu członków gminy, zamieszkałych w Laszkach murowanych miasteczku, protest do Wydziału krajowego, w którym zarzucono, że do powzięcia tej uchwały brakowało przepisanego w §. 42. ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. l. 19 kompletu dwóch trzecich radnych, gdyż na 12 radnych brało w niej udział prócz 7 radnych dwóch zastępców, których powołano nielegalnie.

Pomijając już okoliczność, że protest ów wniesiony został z pominięciem właściwego toku instancyi, Wydział krajowy zaznacza, iż podług wyjaśnienia zwierzchności gminnej w protokole z 28. stycznia 1908 owi dwaj zastępcy powołani zostali w miejsce dwóch radnych, z których jeden zmarł w r. 1905, zaś drugi przeniósł się w tymże roku na stałe do innej miejscowości, wobec czego powołanie zastępców było uzasadnione.

Rada powiatowa uchwałami z 19. czerwca 1906 i 5. lutego 1907 oświadczyła się za projektowanem rozłączeniem Laszek murowanych.

Również przychylną opinię objawiły miejscowe i wyższe władze administracyjne i sądowe, a w szczególności c. k. Starostwo w Starym Samborze pismem z 16. października 1906 l. 16760, naczelnictwo c. k. sądu powiatowego w Starej Soli pismem z 12. października 1906 l. 319, c. k. urząd ewidencyjny pismem z 14. listopada 1906 (bez liczby), c. k. krajowa Dyrekcya skarbu pismem z 5. września 1907 l. 96010,

Prezydyum c. k. wyższego sądu krajowego we Lwowie pismem z 1. października 1907 l. 21820 pr., a wreszcie c. k. Namiestnictwo pismem z 4. października 1907 l. 123546.

Wydział krajowy, uznając potrzebę rozłączenia Laszek murowanych miasteczka i Laszek murowanych wsi i utworzenia z nich dwóch samoistnych gmin administracyjnych, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

Ustawa

z dnia . . . . . o rozdzieleniu gminy Laszki murowane, powiat Stary Sambor, i utworzeniu z niej dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminę Laszki murowane, w powiecie starosamborskim, rozdziela się i tworzy się z niej dwie samoistne gminy administracyjne, jedną pod nazwą Laszki murowane miasteczko, drugą zaś pod nazwą Laszki murowane wieś.

Art. II.

Granicę między gminami Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś ma tworzyć potok zwany „Malinowskim“.

Art. III.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w Laszkach murowanych, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej nowych gmin Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 77.418,08.

We Lwowie, dnia 4. września 1908.

Alog. 17

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wcielenia gminy Podmajerz do gminy m. Starego Sącza.

Wysoki Sejmie!

W r. 1900 odniosła się Reprezentacya gminy Podmajerz do Reprezentacyi gminy m. Starego Sącza z propozycyą połączenia Podmajerza ze Starym Sączem, podając jako motyw, że gmina Podmajerz powstała z osady niemieckiej Neudörfel, założonej za czasów Józefińskich na rozparcelowanych gruntach klasztornych, otoczonych ze wszech stron terytoryum m. Starego Sącza, że ta osada niemiecka już od 20 lat nie istnieje, gdyż po ustąpieniu kolonistów grunta jej przeszły w posiadanie mieszczan starosądeckich i że zatem w obecnych warunkach dalsze istnienie Podmajerza jako samoistnej gminy politycznej nie jest ze względów publicznych wskazane.

Rada gminna w Starym Sączu uznając słuszność powyższych motywów, uchwałami z 13. grudnia 1900 i 24. listopada 1905 zgodziła się na wcielenie Podmajerza z zastrzeżeniem, że koszta spowodowane tem wcieleniem poniosą mieszkańcy Podmajerza.

Następnie jednak uchwałą z 13. stycznia 1906 zastrzegła Rada gminna w Starym Sączu, że połączenie obu gmin ma nastąpić dopiero z dniem 1. kwietnia 1910, w którym to dniu kończy się sześcioletni okres urzędowania obecnej reprezentacyi gminnej w Starym Sączu.

Wobec tego oświadczenia Wydział powiatowy odniósł się do miejscowych władz administracyjnych i sądowych o wydanie opinii. C. k. Starostwo w Nowym Sączu pismem z 13. października 1906 l. 504 oznajmiło, że przeciw projektowanemu wcieleniu nie zachodzą przeszkody i że należałoby dążyć do jak najrychlejszego połączenia obu tych gmin, a nie odraczać tej sprawy aż do roku 1910.

Nadto c. k. Prezydyum Sądu obwodowego pismem z 2. października 1906 prez. 2301/3/6 oświadczyło się również za projektowanem wcieleniem, zaś c. k. Zarząd lasów i dóbr skarbowych jako właściciel miejscowego obszaru dworskiego

w piśmie z 4. października 1906 l. 46/06 oznajmił, że połączenie to jest bardzo wskazane, albowiem Podmajerz leży w gminie katastralnej Stary Sącz i tworzy enklawę zupełnie zamkniętą przez terytoryum gminy miasta Starego Sącza.

Wobec tego Rada powiatowa na wniosek Wydziału powiatowego uchwałą z 16. stycznia 1907 uznała potrzebę natychmiastowego przymusowego połączenia Podmajerza z Starym Sączem.

O tem zawiadomił Wydział powiatowy obie gminy i wezwał je do zawarcia między sobą umowy, co do przyszłego posiadania użytkowania i własności tychże gmin.

Reprezentacye jednak obu tych gmin zaprotestowały przeciw projektowanemu przymusowemu wcieleniu.

W szczególności w motywach uchwały Rady gminnej w Podmajerzu z 3. lutego 1907 podniesiono, że gmina Podmajerz składa się z 19 numerów domów, że do przeprowadzenia wyboru nowej Reprezentacyi gminnej znajdzie się dostateczna ilość członków gminy, posiadających czynne i bierne prawo wyboru, że Rada gminna uchwalając w r. 1901 połączenie Podmajerza ze Starym Sączem, liczyła na to, że Stary Sącz zatrzyma i po r. 1910 prawo propinacyi, a tem samem i nadal nie będzie potrzeba nakładać dodatków gminnych.

Natomiast Rada gminna w Starym Sączu w uchwale z 9. lutego 1907 zarzuciła, iż przyłączenie Podmajerza nie wymaga żadnego pospiechu ze względu na wykonywanie policyi miejscowej, albowiem ludność w Podmajerzu jest spokojna i dotąd pod tym względem nie było żadnych powodów do zażaleń. Powyższe zarzuty obu pomienionych gmin nie mają uzasadnienia.

Sama już bowiem okoliczność, iż Podmajerz składa się z nieznacznej tylko ilości domów i mieszkańców, przemawia dostatecznie za wcieleniem tej gminy do Starego Sącza.

Nadto zachodzi obawa, iż w przyszłości zabraknie w Podmajerzu potrzebnej ilości członków Reprezentacyi gminnej, na którą to okoliczność zwróciło c. k. Starostwo w piśmie z 6. lutego 1907 uwagę Wydziału powiatowego, podnosząc, iż przy wyborach w r. 1901 tylko jeden zastępca z I koła i jeden z II koła został wybrany.

Co do przyszłego obciążenia mieszkańców Podmajerza dodatkami gminnymi, zauważa się, że już dotychczas opłacają oni znaczne dodatki, i tak: podług budżetu gminy Podmajerz na r. 1905 wynosiły te dodatki 55%, zaś na r. 1906 78%, w stosunku do kwoty 418 K, przypisanych w tej gminie podatków bezpośrednich, podczas gdy gmina m. Starego Sącza dodatków do podatków bezpośrednich wcale nie pobiera.

Przechodząc do rozpatrzenia podniesionego przez Radę gminną w Starym Sączu zarzutu, jakoby ze względu na wykonywanie policyi miejscowej nie zachodziła potrzeba wcielenia Podmajerza, zaznacza się, iż domy Podmajerza łączą się bezpośrednio z m. Starym Sączem, natomiast cześć terytoryum Starego Sącza jest oddzielona terytoryum Podmajerza, co utrudnia należyte wykonywanie w tej części policyi miejscowej.

Podług inwentarza gminy Podmajerza, gmina ta prócz parceli l. kat. 1971/2 stanowiącej nieużytek i parcel drogowych l. kat. 3974/1 i 3977/1 nie posiada innej własności, odpada zatem potrzeba uregulowania sposobu przyszłego posiadania i użytkowania własności obu tych gmin drogą specyalnego ustawowego postanowienia.

Wobec przedstawionego wyżej stanu rzeczy i z uwagi na oświadczenie c. k. Namiestnictwa z 17. lipca 1908 l. 93.031, iż przeciw zamierzonemu zarządzeniu po myśli §. 96. ustęp drugi ustawy gminnej z 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51 przymusowego wcielenia gminy Podmajerz do m. Starego Sącza nie ma ze względów publicznych żadnych przeszkód, Wydział krajowy uznając potrzebę rzeczonego wcielenia w drodze ustawowej, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia .... o wcieleniu gminy Podmajerz powiatu nowosądeckiego do gminy m. Starego Sącza.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminę Podmajerz, w powiecie nowosądeckim, wciela się do gminy m. Starego Sącza.

Art. II.

Do dni trzydziestu od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązana dotychczasowa Rada gminna w Podmajerzu i w Starym Sączu, a natomiast mają być zarządzone nowe wybory do Rady gminnej w Starym Sączu.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 9.707/08.

We Lwowie, dnia 15. lutego 1908.

Aleg. 18

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z gminy Tyniowice-Chorzów dwóch odrębnych gmin administracyjnych.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone Wysokiemu Sejmowi podczas ubiegłej sesyi sprawozdanie Wydziału krajowego z 4. października 1907 l. 98.361 w przedmiocie rozłączenia osad Tyniowice-Chorzów w powiecie jarosławskim i utworzenia z nich dwóch samoistnych gmin administracyjnych, nie zostało przez Wysoki Sejm załatwione.

Wydział krajowy przeto ponawia obecnie tę sprawę, i powołując się na powyższe swoje sprawozdanie z 4. października 1907 l. 98.361, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 9.707/08.

Ustawa

z dnia . . . . o rozłączeniu osad Tyniowice-Chorzów, powiat Jarosław i utworzeniu z nich samoistnych gmin administracyjnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Osady Tyniowice-Chorzów, w powiecie Jarosławskim tworzące obecnie jedną gminę administracyjną a dwie gminy katastralne, rozdziela się i tworzy się z nich dwie samoistne gminy administracyjne, jedną pod nazwą Tyniowice, drugą zaś pod nazwą Chorzów, a to w granicach dotychczasowych gmin katastralnych.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w Tyniowicach-Chorzowie, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej nowych gmin — Tyniowice i Chorzów.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi. spraw wewnętrznych.

L. W. 52359/08.

We Lwowie, dnia 10. czerwca 1908.

Aleg. 19

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z rozparcelowanego obszaru dworskiego w Zagórzu samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Medynia kańczucka.

Wysoki Sejmie!

W r. 1901 i 1903 wnieśli mieszkańcy rozparcelowanego obszaru dworskiego w Zagórzu, położonego wówczas w powiecie łańcuckim, a obecnie w powiecie politycznym przeworskim, do Wysokiego Sejmu petycye o utworzenie z tej osady samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Medynia kańczucka.

Petycye te nie weszły na porządek dzienny obrad Wysokiego Sejmu.

Wskutek ponownej prośby wniesionej w r. 1907 do Wydziału krajowego za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Łańcucie, Wydział krajowy po rozpatrzeniu sprawy przedkłada Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Na rozparcelowanym obszarze dworskim w Zagórzu, obejmującym zwarte terytoryum o przestrzeni 344 m., 222°□, powstała w roku 1890 osada licząca około 40 gospodarstw i przeszło 200 mieszkańców.

Odległość tej osady od zabudowanej części gminy Zagórz wynosi około 3 klm. W razie zatem wcielenia tego terytoryum do gminy Zagórz, sprawowanie na niem przez Reprezentacyę gminną w Zagórzu agend administracyjnych i policyjnych byłoby utrudnione.

W razie utworzenia z pomienionego obszaru dworskiego samoistnej gminy administracyjnej, wynosiłyby podług projektu budżetu wydatki na potrzeby gminne około 160 K, na których pokrycie, dla braku innych źródeł, musianoby nakładać dodatki w wysokości około 38% do podatków bezpośrednich, wynoszących kwotę 453 K 9 h.

Rada gminna w Zagórzu uchwałą z 15. lipca 1905 oświadczyła się przeciw projektowanemu utworzeniu nowej gminy administracyjnej, nie przytoczyła jednak żadnych poważnych zarzutów.

Natomiast Rada powiatowa uchwałą z 12. maja 1905 objawiła przychylną opinię w tej sprawie. Również przychylnie oświadczyło się c. k. starostwo w Przeworsku

pismem z 21. lipca 1905 l. 3542 i naczelnictwo c. k. Sądu powiatowego w Przeworsku pismem z 13. lipca 1905 l. 306/2/5 prez. Wreszcie c. k. Namiestnictwo we Lwowie pismem z 9. maja 1908 l. 55194 oznajmiło, że przeciw utworzeniu z rozparcelowanego obszaru dworskiego w Zagórzu samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Medynia kańczucka“ ze względów publicznych nie ma nic do zarzucenia.

Wydział krajowy, uznając potrzebę utworzenia z rzeczonej osady samoistnej gminy administracyjnej, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ł. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Ustawa

z dnia . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o utworzeniu z posiadłości powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Zagórze, powiat Przeworsk, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Medynia kańczucka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Posiadłości powstałe wskutek rozparcelowania majętności tabularnej Zagórze, powiat Przeworsk, a stanowiące zwarty obszar, tworzyć mają nową samoistną gminę administracyjną pod nazwą Medynia kańczucka.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

L. W. 58450/08 We Lwowie, dnia 30. czerwca 1908.

Aleg. 20

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Białej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 318.400 koron na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala w Białej.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 30. maja 1908 postanowiła Rada powiatowa w Białej zaciągnąć imieniem powiatu pożyczkę w kwocie 318.400 koron na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala w Białej.

Wedle planów i kosztorysów przyjętych przez Radę powiatową uchwałą z dnia 16. stycznia 1908, a przez Wydział krajowy uchwałą z dnia 13. marca 1908 zatwierdzonych wynosić będą koszta budowy szpitala 637.000 koron.

Po myśli ustawy z 13. lipca 1906 dz. u. kr. nr. 116, zmieniającej postanowienia §§. 11. i 15. ustawy krajowej z 26. lipca 1904 nr. 87 dz. u. kr., koszta odbudowy szpitala w Białej, tudzież wewnętrznego urządzenia pokrywa w połowie fundusz krajowy, w połowie zaś powiat bialski.

Udział powiatu w kosztach budowy wyniesie więc kwotę 318.500 koron, z której kwota 318.400 koron ma być pokryta pożyczką.

Według zamknięć rachunkowych i inwentarza majątku powiatu bialskiego za rok 1907 stan obdłużenia powiatu z końcem tegoż roku jest następujący:

I. Długi.

1) Bankowi krajowemu reszta pożyczki zaciągniętej na budowę domu Rady powiatowej	79.991 K 82 g.
2) Funduszowi krajowemu reszta pożyczki zaciągniętej na zakupno buhajów	7.200 „ — „
3) Funduszowi krajowemu reszta z pożyczki na roboty publiczne spowodowane powodziami	5.600 „ — „
Razem długi	92.791 K 82 g.

II. Zaległości bierne.

1) Subwencya szkole tkackiej w Wilamowicach za r. 1907 . . .	100 K
2) Subwencya zakładowi Salezyanów w Oświęcimiu	300 „
3) Subwencya na wynajęcie lokali szkolnych	270 „
Razem zaległości bierne	670 K

Razem długi i zobowiązania 93.461 K 82 gr.

Doliczywszy do tego zaciągnąć się mającą pożyczkę w kwocie 318.400 koron na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala w Białej — ogólny stan obdłużenia powiatu wynosiłby 411.861 K 82 gr.

Według przedłożonych przy budżecie powiatowym na rok 1908 wykazów przypisane w powiecie bialskim w r. 1906 podatki bezpośrednie wynoszą sumę 432.093 kor. 52 gr., z czego 50% czyni 216.046 kor. 76 gr. Okazuje się zatem, iż zaciągnąć się mająca pożyczka 318.400 kor. już sama przekracza 50% podatków i zezwolenie na nią po myśli § 24. ust. o Reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21 tylko w drodze ustawy krajowej nastąpić może.

Gdy potrzeba odbudowy szpitala w Białej została już Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 16. listopada 1906 L. 114748 wykazaną, a Wysoki Sejm uchwałą z dnia 21. lutego 1907 potrzebę tej odbudowy uznał —

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Ustawa

z dnia . . . . . o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Białej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 318.400 koron na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala w Białej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Białej zezwala się w myśl postanowień §. 24. ust. o Reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21 na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 318.400 koron na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala powszechnego w Białej.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi skarbu.

L. W. 69.961/08. We Lwowie, dnia 14. sierpnia 1908.

Alog. 21

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Bochni na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 150.000 K na budowę dróg i mostów.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 28. lutego 1908 postanowiła Rada powiatowa w Bochni zaciągnąć w Banku krajowym pożyczkę komunalną w kwocie 150.000 K na pokrycie kosztów budowy dróg i mostów.

Z pożyczki tej pokryte być mają:

1. Koszta budowy drogi gminnej I. klasy z Ujścia solnego do Brzeska, subwencyonowanej z funduszu krajowego w stosunku 50% reczywistych kosztów. Na fundusz powiatowy przypada do pokrycia . . . . . 61.500 K

2. Koszta budowy drogi gminnej I. kl. z Bochni do Szczurowej, subwencyonowanej z funduszu krajowego w wysokości 40% rzeczywistych kosztów. Do pokrycia przypada na fundusz powiatowy . . 27.720 „

3. Koszta wykończenia drogi gminnej I. kl. Niepołomice-Grabie przez budowę mostu na Podłężówce. Fundusz krajowy pokrywa 50% kosztów budowy, powiat wielicki 25%, a powiat bocheński pokrywa resztę w kwocie . . . . . 4.000 „

4. Koszta budowy drogi gminnej od przystanku kolejowego „Grodkowice“ do gminy Brzezie. Do pokrycia przez fundusz powiatowy przypadnie . . . . . 7.200 „

5. Koszta wykończenia drogi gminnej I. kl. Wiśnicz-Kobyle, subwencyonowanej z funduszu krajowego w stosunku 30% rzeczywistych kosztów budowy. Do pokrycia przez fundusz powiatowy przypadnie . . . . . 4.900 „

6. Koszta budowy drogi gminnej z Dziewina do Chobot. W razie udzielenia subwencyi krajowej w stosunku 40% rzeczywistych kosztów, przypadnie do pokrycia z funduszu powiatowego . . . . . 21.600 „

7. Koszta budowy drogi gminnej z Kłaju do Zabierzowa. Przy subwencyi krajowej w wysokości 40% rzeczywistych kosztów budowy, przypadnie na fundusz powiatowy do pokrycia . . . . . 21.600 „

Razem . . . . 148.520 K.

Zezwolenie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 150.000 K udzielonem być może powiatowi bocheńskiemu, w myśl postanowienia §. 24. ustawy o reprezentacyi powiatowej tylko w drodze ustawy krajowej.

Stan obciążenia bowiem powiatu bocheńskiego na podstawie inwentarza i zamknięć rachunkowych za rok 1907 przedstawia się, jak następuje:

I. Długi:

1. Bankowi krajowemu z pożyczki konwersyjnej z r. 1905 w sumie 70.000 K — reszta	68.599 K 50 gr.
2. Temuż z pożyczki komunalnej z roku 1905. w sumie 70.000 K na spłatę pożyczki wekslowej z r. 1904 na dokupno realności pod rozszeszenie gmachu Rady powiatowej — reszta .	6.889 „ 17 „
3. Temuż z pożyczki z roku 1906. w sumie 30.000 K na budowę skrzydła gmachu Rady powiat., — reszta . . .	29.647 „ 63 „
4. Powiatowej Kasie oszczędności, pożyczka hipoteczna na dokończenie budowy gmachu j. w..	15.000 „ — „
5. Tejże z pożyczki komunalnej głodowej z roku 1900 reszta w kwocie	11.550 „ — „
6. Towarzystwu wzaj. ubezpieczeń w Krakowie pożyczka z r. 1906. na ogniotrwałe krycie dachów	20.000 „ — „
7. Funduszowi krajowemu pożyczka z roku 1907. na kupno buhajów gminnych	20.000 „ — „
Razem długi . .	171.686 K 30 gr.

II. Zaległości bierne:

8.	Funduszu administracyjnego . .	100 K — gr.	
9.	„ dróg powiatowych . .	1.000 „ — „	
10.	„ „ gminnych . .	334 „ 18 „	1.434 „ 18 „
		Suma obciążenia	173.120 K 48 gr.

Według przełożonego przez Wydział powiatowy wykazu przypisane w powiecie na rok 1908 podatki bezpośrednie wynoszą 306.645 K 79 gr., z czego 50% dozwolonego w §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej maximum obdłużenia powiatu bocheńskiego wynosi 153.322 K 89 gr. i przekracza dotychczasowe obciążenie powiatu.

Potrzeba budowy wykazanych wyżej dróg w powiecie bocheńskim została przez Wydział krajowy uznana, a nawet Wydział krajowy przyznał na te budowy pomienione wyżej zasiłki z funduszu krajowego, a przez udzielenie pozwolenia na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 150.000 K umożliwi się powiatowi prowadzenie robót około budowy tych dróg w szybszym tempie, co niewątpliwie wyjdzie na pożytek powiatu.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ł. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Bochni na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 150.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Bochni zezwala się na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 150.000 K na budowę, względnie wykończenie budowy dróg: Ujście solne-Brzesko, Bochnia-Szczurowa, Niepołomice-Grabie, Grodkowice-Brzezie, Wiśnicz-Kobyle, Dziewin-Chobot i Kłaj-Zabierzów.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi Skarbu.

LW. 60.510/08. We Lwowie, dnia 12. sierpnia 1908.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na udzielenie imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 300.000 koron zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę oszczędności w Tarnobrzegu.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 3. stycznia 1908 r. postanowiła Rada powiatowa w Tarnobrzegu udzielić powiatowej Kasie oszczędności w Tarnobrzegu poręki imieniem powiatu dla pożyczki zaciągnąć się mającej w Banku krajowym w wysokości 300.000 koron.

Pożyczka ta jest przeznaczoną:

a) na spłacenie długu galicyjskiej Kasie oszczędności we Lwowie .	150.000 K.
b) na spłacenie długu powiatowej Kasie oszczędności w Krakowie	50.000 „
c) na zaspokojenie już uchwalonych pożyczek hipotecznych . .	100.000 „
razem .	300.000 K.

Przez spłatę długów zaciągniętych w galic. Kasie oszczędności we Lwowie i pow. Kasie oszczędności w Krakowie zamierza powiatowa Kasa oszczędności w Tarnobrzegu uwolnić się od zobowiązań dla siebie niekorzystnych, gdyż w razie wypowiedzenia kapitałów przez te instytucye (Kasa oszczędności w Krakowie już kapitał swój wypowiedziała) ruch obrotu kasowego, a w szczególności udzielanie pożyczek wekslowych i hipotecznych może być narażonem na trudności i doznać zwłoki ze szkodą stron potrzebujących często nagłego kredytu.

Według inwentarza i zamknięć rachunkowych za rok 1907 obciążenie powiatu z końcem roku 1907 jest następujące:

I. Długi:

1) Funduszowi krajowemu z 5% pożyczki w kwocie 50.000 K., z mocy ustawy kraj. z 15. czerwca 1895 Nr. 49. Dz. u. kr., na obwałowanie Wisły i Sanu, reszta	34.376 K. 86 g.
2) Bankowi krajowemu z 4% pożyczki 60.000 K., z mocy ustawy kraj. z 26. stycznia 1899 Nr. 25. Dz. ust. kr., na dokończenie powyższego obwałowania, reszta	56.209 „ 99 „
3) Funduszowi krajowemu z pożyczki bezprocentowej 4.000 K., za zezwoleniem Wydziału krajowego do LW. 53.965/900, dla udzielenia pożyczki gminie Tarnobrzeg na uporządkowanie rynku i ulic, reszta	1.200 „ — „
4) Temuż z pożyczki bezprocentowej 20.000 K., z mocy ustawy kraj. z 17. kwietnia 1904 Nr. 60. Dz. ust. kr., na budowę drogi Radomyśl-Nowiny-Chwałowice, reszta	14.000 „ — „
5) Obszarowi dworskiemu w Mokrzyszowie z bezproc. pożyczki 12.000 K. z r. 1903, na budowę drogi Alfredówka-Ruda-Stale, reszta	2.700 „ — „
6) Funduszowi krajowemu pożyczka do LW. 48.318/905, dla wypożyczenia gminie Rozwadów na uporządkowanie rynku . .	20.000 „ — „
7) Towarzystwu wzajemn. ubezpieczeń w Krakowie pożyczka za zezwoleniem Wydziału krajowego do LW. 53.865/906, na ogniotrwałe krycie dachów	10.000 „ — „
Razem długi .	138.486 K. 85 g.

II. Zaległości bierne:

8) Funduszu administracyjnemu łącznie .	43.092 K. 65 g.			
9. „ dróg powiatowych „ .	6.741 „ 60 „			
10) „ „ gminnych „ .	18.009 „ 78 „	67.844	„ 03	„
Suma obdłużenia z końcem roku 1907 .		206.330	K. 88	g.
Doliczywszy do tego porękę powiatu dla pożyczki . . .		300.000	„ —	„
przez powiatową Kasę oszczędności w Tarnobrzegu zaciągnąć się mającej, wyniesie ogólne obciążenie powiatu		506.330	„ 88	„
Według przedłożonych Wydziałowi krajowemu wykazów przypisane w powiecie w roku 1907 podatki bezpośrednie wynoszą 189.718 K. 59 g., z czego 50% dozwolonego w §. 24. ustawy o Reprezent. powiat. maximum obdłużenia wynosi		94.859	„ 29	„

Wobec powyższego obciążenia powiatu, przekraczającego granicę 50% podatków, zezwolenie na gwarancyę powiatu dla pożyczki 300.000 kor., zaciągnąć się mającej przez pow. Kasę oszczędności w Tarnobrzegu, udzielone być może w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej tylko w drodze ustawy krajowej.

Zanim Wydział krajowy powziął decyzyę co do przedłożenia Wysokiemu Sejmowi odnośnego projektu ustawy, odniósł się do Dyrekcyi Banku krajowego o przeprowadzenie lustracyi pow. Kasy oszczędności w Tarnobrzegu. Z przedłożonego przez Bank krajowy sprawozdania z dokonanej lustracyi okazuje się, iż ta Kasa oszczędności rozwija się zadowalniająco i zaliczoną być może do rzędu całkiem poprawnie prowadzonych instytucyi.

Wydział krajowy przedkłada zatem Wysokiemu Sejmowi wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*
Członek Wydziału kraj.

Ustawa

z dnia . . . . . zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na przyjęcie imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 300.000 koron, zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę oszczędności w Tarnobrzegu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 300.000 koron, zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę oszczędności w Tarnobrzegu.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi Skarbu.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

L. W. 67800/08. We Lwowie, dnia 15. lipca 1908.

Alog. 23

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie czasowego uwolnienia nowych domów w m. Buczaczu od dodatków gminnych i powiatowych.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 1. marca 1907 uchwalił Wysoki Sejm projekt ustawy o czasowem uwolnieniu nowych domów w Buczaczu od dodatków gminnnych i powiatowych.

Projekt ten przesłany został pismem Marszałka krajowego z 1. marca 1907 L. s. 1507/07 c. k. Prezydyum Namiestnictwa celem wyjednania Najwyższej Sankcyi.

Reskryptem z 23. marca 1908 l. 44794/907, zakomunikowanym Wydziałowi krajowemu pismem c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 3. kwietnia 1908 l. 5223, oznajmiło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, iż Rząd nie będzie stawiał przeszkód dojściu do skutku projektowanej ustawy, jeśli zostanie usuniętą pewna niejasność w stylizacyi Art. II. pomienionego projektu, polegająca na tem, że oznaczone tym artykułem czasowe ograniczenie tyczy się jedynie uwolnienia od dodatków powiatowych, przypadających od domów wybudowanych w latach 1904—1906, podczas gdy uwolnienie od dodatków gminnych, przypadających od domów wybudowanych w latach 1900 do końca 1906 nie jest wogóle co do czasu ograniczone, wskutek czego właściciele domów wybudowanych w latach 1900 do r. 1906 włącznie mogliby rościć sobie pretensye do uwolnienia od tych dodatków także po upływie czasu, na przeciąg którego uwolnieni są oni od podatku domowo-klasowego i czynszowego, co nie leżałoby w interesie gminy m. Buczacza.

C. k. Ministerstwo zaproponowało zatem odpowiednią zmianę stylizacyi Artykułu II. i w tym celu udzieliło ułożony w porozumieniu z c. k. Ministerstwem skarbu wzór nowego projektu ustawy.

Wydział krajowy podziela w zupełności zapatrywanie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych i dlatego wnosi:

·/. **Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.**

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca
***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*
Członek Wydziału kraj.

Ustawa

z dnia . . . . o czasowem uwolnieniu nowych domów w Buczaczu od dodatków gminnych i powiatowych do podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Nowe domy w m. Buczaczu, które zostaną zbudowane w latach 1908 i 1909, uwalnia się od dodatków gminnych i powiatowych do państwowego podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego na taki sam okres czasu, na jaki te domy nzyskają uwolnienie od państwowego podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego.

Art. II.

Nowe domy, które w latach 1900 włącznie do 1903 zbudowane zostały, uwalnia się od dodatków gminnych, nowe domy, które zostały zbudowane w latach 1904 włącznie do 1907, od dodatków gminnych i powiatowych do państwowego podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego, i to mianowicie tak za czas ubiegły, jak również i na przyszłość na taki sam okres czasu, na jaki domom tym przysługuje czasowe uwolnienie od państwowego podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego.

Art. III.

Właściciele domów wymienionych w Art. I. i II. są natomiast obowiązani w czasie, w którym owe domy w myśl artykułu I. i II. tej ustawy korzystają z uwolnienia od dodatków gminnych, względnie od dodatków gminnych i powiatowych do państwowego podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego, uiszczać dodatki gminne, względnie dodatki gminne i powiatowe do 5 procentowego podatku, który z mocy §. 7. ustawy z 9. lutego 1882 Dz. p. p. nr. 17 bywa przypisany budynkom, uwolnionym czasowo od podatku domowo-czynszowego.

Art. IV.

Ustawa niniejsza nie narusza postanowień §. 43. ustawy drogowej z 5. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 43, względnie §. 25. ustawy drogowej z 10. grudnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 155.

Art. V.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi skarbu.

LW. 78996/907. We Lwowie, dnia 11. października 1907 r.

Alog. 21

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie prośby gminy Rozwadów o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Karola Szypuły w Rzeszowie w czasie od 22. lutego 1895 do 30. kwietnia 1905 w kwocie 2.933 K. 60 h.

Wysoki Sejmie!

Przy rozprawach nad rubryką III. wydatków budżetu krajowego na rok 1907 powziął Wysoki Sejm dnia 18. marca 1907 r. następującą uchwałę:

„Petycyę gminy miasta Rozwadów l. 1145/931 o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Karola Szypuły w kwocie 2.933 K. 60 h. przesyła się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia, ewentualnie sprawozdania".

Wykonując powyższą uchwałę Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy zbadał sprawę, która przedstawia się w sposób następujący:

Karol Szypuła, wydalony ze szpitala powszechnego w Rzeszowie jako nieuleczalny, utrzymywany był przez gminę miasta Rzeszowa w czasie od 22. lutego 1895 r. do dnia 30. kwietnia 1905 r.; koszta utrzymania za cały ten czas wynoszą 2.933 K. 60 h.

Magistrat m. Rzeszowa natychmiast starał się zbadać prawo przynależności Karola Szypuły, aby o danem mu wsparciu zawiadomić gminę przynależności jako interesowaną i obowiązaną do zwrotu kosztów wsparcia.

Gdy jednak różne gminy, między temi gmina Rozwadów, odmawiały pomienionemu prawa przynależności, c. k. Starostwo w Tarnobrzegu orzeczeniem z d. 9. stycznia 1902 r. l. 23423 przydzieliło Karola Szypułę jako tułacza do gminy Rozwadowa. Przeciw temu orzeczeniu gmina Rozwadów wniosła w terminie rekurs do c. k. Namiestnictwa.

Jednak c. k. Namiestnictwo orzeczeniem z 1. sierpnia 1906 l. 12483 nie uwzględniło rekursu gminy i utrzymało w mocy wspomniane orzeczenie c. k. Starostwa.

Przez czas badania prawa przynależności Karola Szypuły, tj. od r. 1895 do r. 1902, następnie przez czas po wniesieniu rekursu w r. 1902, załatwionego w r. 1906, gmina Rozwadów nie odbierała pomienionego Karola Szypuły na własny rachunek w przypuszczeniu, że przydzielenie nie jest prawnie uzasadnione, a rekurs odniesie skutek pomyślny.

Następnem prawomocnem orzeczeniem z 10. sierpnia 1906 l. 29486 c. k. Starostwo w Tarnobrzegu zobowiązało gminę Rozwadów do zwrotu powyższych kosztów gminie m. Rzeszowa.

Z przedstawionego przebiegu sprawy okazuje się, że gmina Rozwadów nie ponosi winy, że koszta urosły do tak znacznej wysokości.

Z dalszych dochodzeń okazuje się, że gmina Rozwadów jest bardzo biedną i zadłużoną, posiada bowiem tylko fundusz ubogich w kwocie 1.358 K. 15 h. i zaledwie 13 morgów gruntu, z których $^3/_4$ obejmują nieużyteczne wydmy piaszczyste, a natomiast ma długów około 12.000 K. Wskutek tego gmina czerpie swe dochody prawie wyłącznie z wysokich dodatków do podatków. W szczególności na r. 1907 wynoszą dodatki gminie do podatków bezpośrednich na cele gminne 91% i na cele szkolne 15%, czyli razem 106%, suma zaś podatków bezpośrednich przypisanych przy gminie Rozwadów wynosi około 7.500 K., zatem na pokrycie wydatku 2.933 K. musiałyby być dodatki gminne podwyższone o 40%. Tak znaczne dodatki zwichnęłyby równowagę finansową gminy.

Dlatego Wydział powiatowy w Tarnobrzegu sprawozdaniem z 10. czerwca 1907 r. l. 1057 petycyę gminy Rozwadów o przyjęcie powyższych kosztów na fundusz krajowy usilnie popiera, przyczem nadmienia, że miasteczko Rozwadów dwukrotnie nawiedził wielki pożar, a mianowicie w r. 1894 i 1904, podczas których a w szczególności w r. 1894 zostało miasteczko prawie doszczętnie zniszczone.

Wydział krajowy uznaje petycyę gminy jako zasługującą w zupełności na uwzględnienie, nie może jednak pokryć tych kosztów z oddanego do dyspozycyi Wydziałowi krajowemu ryczałtu w kwocie 25.000 K. (rubryka III. p. 6 wydatków budżetu krajowego na rok 1907), jest on bowiem obecnie prawie zupełnie wyczerpany.

Tak znacznej kwoty nie mógłby też Wydział krajowy pokryć z takiego samego kredytu zwyczajnego i w r. 1908.

Dlatego Wydział krajowy wstawia tę kwotę do preliminarza budżetu na r. 1908 w rubryce IV. wydatków jako kredyt nadzwyczajny i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Koszta utrzymania Karola Szypuły w Rzeszowie w czasie od 22. lutego 1895 r. do 30. kwietnia 1905 r. w kwocie 2.933 K. 60 h. przyjmuje się za gminę Rozwadów na fundusz krajowy i wstawia się kwotę 2.934 K. jako kredyt nadzwyczajny do rubryki IV. wydatków budżetu krajowego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

LW. 80.089/07. We Lwowie, dnia 11. Października 1907.

Al. 25

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie prośby gminy Lubienie o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Pawła Dumy w zakładzie dla nieuleczalnych we Lwowie w kwocie 414 koron 20 h.

Wysoki Sejmie!

Przy rozprawach nad rubryką III. wydatków budżetu krajowego na r. 1907 powziął Wysoki Sejm dnia 18. marca 1907 następującą uchwałę:

„Petycyę gminy Lubienie l. 309/211 o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania za Pawła Dumę w kwocie 414 koron 20 h. przesyła się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia, ewentualnie sprawozdania".

Wykonując powyższą uchwałę Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy zbadał powyższą sprawę, która przedstawia się, jak następuje: Paweł Duma, wydalony ze szpitala powszechnego we Lwowie utrzymywany był w miejskim zakładzie dla nieuleczalnych we Lwowie od 4. stycznia do 14. kwietnia 1893, od 17. maja 1893 do 19. kwietnia 1894, od 3. do 7. sierpnia 1894, od 8. października do 2. listopada 1904 i od 26. lutego do 20. marca 1905, nadto otrzymał Paweł Duma w maju 1896 doraźne wsparcie od Magistratu m. Lwowa w kwocie 10 koron; razem wynoszą koszta wsparcia 414 koron 20 h. Jeszcze przed pierwszem przyjęciem Pawła Dumy do zakładu dla nieuleczalnych Magistrat m. Lwowa wezwał gminę Lubienie, jako gminę przynależności, pismem z 23. grudnia 1892 l. 78356, aby pomienionego jako neuleczalnego ze szpitala powszechnego odebrała na własny rachunek, z zagrożeniem, że w przeciwnym wypadku Paweł Duma umieszczony zostanie w miejskim zakładzie dla nieuleczalnych na koszt gminy Lubienie, jako gminy przynależności.

Gmina Lubienie jednak pismem z 7. stycznia 1893 l. 3. i następnemi bez uzasadnionej prawnej podstawy stale odpowiadała, że Paweł Duma do gminy Lubienie nie jest przynależny.

Wobec tego stanu rzeczy c. k. Starostwo w Jaworowie formalnem orzeczeniem z 18. lutego 1899 l. 20034 orzekło, że Paweł Duma jest przynależny do gminy Lubienie.

Przeciw wspomnianemu orzeczeniu c. k. Starostwa gmina Lubienie bez podstawy wniosła rekurs do c. k. Namiestnictwa, c. k. Namiestnictwo po uzupełnieniu dochodzenia orzeczeniem z 3. września 1906 l. 115.386 nie uwzględniło rekursu gminy. Na tej podstawie Magistrat m. Lwowa zażądał od gminy Lubienie pismem z 12. września 1906 l. 95.028 zwrotu kosztów w łącznej kwocie 414 koron 20 h.

Wydział krajowy uchwałą z 30. października 1906 l. 104.335., następnie uchwałą z 7. czerwca 1907 l. 47.624, nie uwzględnił prośby gminy Lubienie o przyjęcie powyższych kosztów na fundusz krajowy; gmina wniosła ponowną prośbę do Wydziału krajowego i Wysokiego Sejmu, która jednak nie zasługuje na uwzględnie-

nie z powodów wyżej przytoczonych i ze względu na stosunkowo dość pomyślny stan majątkowy gminy.

Podług inwentarza bowiem za rok 1906 posiada gmina Lubienie przeszło 375 morgów pastwiska, które jako dobro gminne użytkowane bywa przez członków gminy za opłatą zaledwie w kwocie 611 koron 24 h. Nadto posiada gmina przeszło 12 morgów lasu, zapis długu państwa na 1600 koron, od którego procent wynosi rocznie około 67 koron. Stan gminnej kasy pożyczkowej z końcem 1906 wynosił 1849 koron 20 h. Wreszcie we funduszu ubogich posiada gmina książeczkę kasy oszczędności obecnie na 842 koron 56 h. Natomiast długów nie ma gmina żadnych; a dodatki gminne na rok 1907 wynoszą 50%.

Podatki bezpośrednie przypisane przy gminie na rok 1905 wynoszą około 3.200 koron, zatem na pokrycie wydatku 414 koron musiałyby być podwyższone dodatki gminne o 13%.

Gmina jednak może zapłacić powyższe koszta nawet bez podwyższenia dodatków gminnych, a mianowicie bądź z funduszu ubogich, bądź też z dochodów z lasu gminnego. Gmina może również spłacić powyższe koszta ratami, na co Magistrat m. Lwowa niewątpliwie się zgodzi.

Na podstawie przedstawionego stanu rzeczy Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą gminy Lubienie o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania za Pawła Dumę w kwocie 414 K 20 h przechodzi się do porządku dziennego.

Z Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydz. kraj.

LW. 125.965/07.

We Lwowie, dnia 23. czerwca 1908.

Alg. 26

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany ustawy kraj. z 1. grudnia 1889 Nr. 71. Dz u. kr. względnie z 22. czerwca 1899 Nr. 81. Dz. u. kr. o wynagrodzeniu za udzielanie nauki religii w szkołach ludowych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 14. marca 1907 powziętą równocześnie z uchwaleniem podwyższenia płac nauczycieli szkół ludowych polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Radą szkolną krajową zbadał możliwość zmiany ustawy krajowej z 1. grudnia 1889 Nr. 71. Dz. u. kr. o wynagrodzeniu za nauczanie religii w następujących kierunkach:

a) co do wynagrodzenia nauczycieli religii za godziny nadobowiązkowe (§. 1. ustawy).

b) co do przyznawania duszpasterzom wynagrodzenia za naukę religii przekraczającą 7 godzin tygodniowo (§. 5).

c) co do podwyższenia wynagrodzenia za tę naukę (§. 6).

d) co do lepszego uregulowania wynagrodzenia kosztów podróży i podwód (§. 8).

i aby wynik tego badania oraz wnioski swoje ze ścisłem wykazaniem efektu finansowego Sejmowi na najbliższej sesyi przedłożył.

Stosownie do tego polecenia Wydział krajowy na podstawie opinii Rady szkolnej krajowej wyrażonej w pismach z 31. stycznia 1907 l. 3.324 i z 11. grudnia 1907 l. 58.063 przystąpił do rozpatrzenia sprawy zmiany ustawy z 1. grudnia 1889 Nr. 71 Dz. u. kr. a względnie ustawy z 22. czerwca 1899 Nr. 81 Dz. u. kr. o wynagrodzeniu za udzielanie nauki religii w publicznych szkołach ludowych, zwracając szczególną

uwagę na cztery kwestye w uchwale sejmowej wskazane. Wynikiem tego badania są wnioski Wydziału krajowego sformułowane w załączonym ·/. projekcie ustawy, na których uzasadnienie Wydział krajowy przytacza, co następuje:

Alegat 1.

Nauka religii w publicznych szkołach ludowych udzielaną bywa albo przez osobnych nauczycieli religii ze stałą płacą albo przez duszpasterzy względnie nauczycieli religii za remuneracyą albo wreszcie przez nauczycieli przedmiotów świeckich na podstawie misyi udzielonej przez władzę duchowną. W szkołach, przy których ustanowieni są osobni nauczyciele religii, nauka tego przedmiotu jest wprawdzie dostatecznie zabezpieczoną, liczba jednak tych nauczycieli jest w stosunku do ogólnej ilości szkół bardzo nieznaczną (około 400 posad w całym kraju), ponieważ ustawa dozwala tworzenia posad takich nauczycieli jedynie w szkołach wyższej kategoryi od 4-klasowych począwszy i pod pewnymi w ustawie bliżej określonymi warunkami. Skutkiem tego posady osobnych nauczycieli religii istnieją z reguły tylko we większych miejscowościach, gdzie znajduje się bądź szkoła wydziałowa bądź też dwie lub więcej szkół pospolitych, — a w dodatku prawie połowa tych posad jest z powodu braku kandydatów nieobsadzoną. Przyczyny tego szukać należy przedewszystkiem w ogólnym braku duchownych, — upatrywano ją po części także w niedostatecznej dotacyi posad, co spowodowało Wysoki Sejm do uchwalenia na posiedzeniu z 7. listopada 1904 rezolucyi wzywającej Wydział krajowy, aby zbadał sprawę podwyższenia płac samoistnych katechetów. Od tego czasu nastąpiło wprawdzie na podstawie ustawy z 25. maja 1907 Nr. 49 Dz. u. kr. znaczne podwyższenie płac nauczycielskich, z którego korzystają także osobni nauczyciele religii, jednakże płace te zdaniem Rady szkolnej krajowej opartem na opinii władz duchownych jeszcze nie są dostateczne, nie odpowiadają bowiem ani wyższym studyom przygotowawczym ani stanowisku społecznemu katechetów i nie mogą zachęcić duchowieństwa do ubiegania się o te posady.

W szkołach, gdzie nie ma systemizowanej posady osobnego katechety a więc w całej masie szkół ludowych na wsi i pomniejszych miastach i miasteczkach, obowiązek bezpłatnego udzielania nauki religii cięży z mocy ustaw państwowych i opartej na nich ustawy krajowej z 1. grudnia 1889 Nr. 71 Dz. u. kr. na duchowieństwie parafialnem z tytułu duszpasterstwa.

Jedynie za naukę udzielaną w wyższych klasach szkół ludowych począwszy od czwartej i w szkołach wydziałowych należy się duszpasterzom remuneracya w ustawie oznaczona pod warunkiem jednak jeżeli w trzech niższych klasach uczyli religii bezpłatnie. Ten obowiązek bezpłatnego udzielania nauki religii uważa duchowieństwo parafialne za bardzo uciążliwy zwłaszcza tam, gdzie do parafii wcielonych jest kilka albo nawet kilkanaście gmin posiadających szkoły, do których duszpasterz dojeżdżać musi. Tem uciążliwszym zaś jest ten obowiązek, że sprawa dostarczania katechetom podwód a względnie wynagrodzenia kosztów podróży nie jest w obowiązującej ustawie należycie uregulowaną i naraża duchowieństwo parafialne pełniące funkcye katechetów na rozmaite niedogodności i przykrości.

W tem, co powyżej powiedziano, streszczają się głównie powody, dla których nauka religii w wielu szkołach ludowych nie odbywa się tak regularnie i systematycznie, jakby tego ze względu na ważność przedmiotu życzyć sobie należało. Dążąc do zmiany obecnego niepomyślnego stanu rzeczy, należy usunąć przyczyny, które go spowodowały. Głównym powodem braku kandydatów na posady katechetów jest ogólny brak duchowieństwa, który ani tak łatwo ani tak prędko usunąć się nie da. Można wszelako zwiększyć liczbę kandydatów na katechetów, zapewniając im korzystniejsze warunki awansu ze względu na wyższe

studya przygotowawcze i stanowisko społeczne. Duchowieństwo parafialne zanadto obciążone bezpłatną nauką religii z tytułu duszpasterstwa należałoby zachęcić do gorliwego spełniania obowiązków stosownem ograniczeniem godzin bezpłatnej nauki i wyznaczeniem odpowiedniej remuneracyi za dalsze godziny nauki. Wreszcie ułatwić należy o ile możności katechetom dojazd do szkół położonych poza obrębem ich siedziby. W tych kierunkach Wydział krajowy idąc za wskazówkami zawartymi w uchwale Wysokiego Sejmu i za wnioskami Rady szkolnej krajowej, które jednak uległy pewnym modyfikacyom, proponuje zmiany obowiązującej ustawy zawarte w załączonym pod ·/. projekcie. ·/.

Po tych ogólnych uwagach przystępuje Wydział krajowy do szczegółowego umotywowania załączonego projektu ustawy.

Do §. 1. W §. 1. ustawy z 22. czerwca 1899 Nr. 81 Dz. u. kr. traktującym o osobnych nauczycielach religii ze stałą płacą, oznaczony jest w ustępie 2. wymiar tygodniowego zajęcia stałego katechety na 24 godzin, w razie zaś jeżeli udziela nauki dobrowolnie w większej ilości godzin przyznaje mu ustawa dodatkowe wynagrodzenie od każdej nadliczbowej godziny, nie podając jednak wyraźnie wysokości tego wynagrodzenia. Wobec tego zastosowują władze szkolne w przypadkach takich analogicznie postanowienie Art. 18. ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego, przyznając nauczycielom religii wynagrodzenie za godziny nadobowiązkowe w wysokości takiej samej jak nauczycielom świeckich przedmiotów t. j. $^1/_2\%$ miesięcznej płacy. Za tak małe wynagrodzenie nie stojące w żadnym stosunku do wykonywanej pracy nauczyciele religii nie chcą obejmować nadliczbowych godzin a ponieważ zmusić ich do tego nie można, nadwyżka godzin ponad tygodniowe maximum 24 pozostaje niezabezpieczoną.

Celem uchylenia tego stanu rzeczy, który niekorzystnie oddziaływa na prawidłowy tok nauki i może pociągnąć za sobą szkodliwe następstwa dla młodzieży, proponuje Rada szkolna krajowa, aby stałych katechetów zachęcić do obejmowania godzin nauki nadobowiązkowej wyznaczeniem im wynagrodzenia za każdą godzinę tygodniową w takiej wysokości, jaką Rada szkolna krajowa proponuje równocześnie dla duszpasterzy tj. po 40 K w II., III i IV. klasie płac zaś po 50 K w klasie I.

Wydział krajowy podzielając zdanie Rady szkolnej krajowej co do potrzeby wyraźnego oznaczenia w §. 1. wysokości wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe, sądzi jednakże, że oznaczenie wynagrodzenia w wysokości należnej duszpasterzom byłoby w tym przypadku mniej właściwem, chodzi tu bowiem o d o d a t e k do stałej płacy a nie o osobną remuneracyę, jaką duszpaszterze za udzielanie nauki religii zamiast stałej płacy pobierają.

Natomiast słusznem i właściwem wydaje się Wydziałowi krajowemu, aby katechetom przyznawano to dodatkowe wynagrodzenie w takiej wysokości, w jakiej Art. 18. ustawy z dnia 25. maja 1907 Nr. 49. Dz. u. kr. przyznaje to wynagrodzenie nauczycielom świeckim za każdą godzinę nauki religii ponad obowiązkowe 30 godzin w tygodniu tj. w wysokości 1% płacy miesięcznej.

Nowy wydatek tem spowodowany wynosić będzie według obli- **Alegat 2.** czenia Rady szkolnej krajowej zawartego w alegacie 2· . rocznie 70.203 K.

Do §. 4. Według §. 4. obowiązującej ustawy należą się nauczycielowi religii osobno ustanowionemu pobory służące nauczycielom tej szkoły, przy której jest ustanowiony, z tą różnicą jednak, że nauczycielom religii posiadającym wykształcenie uniwersyteckie i kwalifikacyę do udzielania nauki religii w szkołach wydziałowych, przyznawaną będzie płaca w kwocie co najmniej 600 zł. czyli 1.200 K rocznie.

To ostatnie postanowienie straciło praktyczne znaczenie po wejściu w życie ustawy d. 25. maja 1907. Nr. 49. Dz. u. kr. podwyższającej znacznie skalę płac nauczycielskich. W miejsce tego postanowie-

nia proponuje Wydział krajowy, aby nauczyciel religii ze stanu duchownego posiadający ukończone studya teologiczne na uniwersytecie względnie w teologicznym zakładzie naukowym tudzież nauczyciel religii nie należący do stanu duchownego a posiadający stopień akademicki, otrzymywał od razu przy stałej nominacyi najwyższy stopień płacy w danej klasie płac.

W ten sposób wyższe studya przygotowawcze i wyższy stopień wykształcenia byłyby przy wymiarze płac uwzględnione bez naruszenia zasady, że płaca stałego nauczyciela religii jest równą płacy innych nauczycieli. Wydział krajowy nie sądzi, iżby było wskazanem w tym kierunku posunąć się dalej i stworzyć stałą różnicę w poborach nauczycieli religii a nauczycieli świeckich, przyznając pierwszym, jak to Rada szkolna krajowa proponuje nadto jeszcze także wyższe dodatki na mieszkania i wyższe dodatki pięcioletnie. Nie byłoby to, zdaniem Wydziału krajowego, usprawiedliwionem ani względami na stosunki materyalne — te bowiem u nauczycieli świeckich, zwłaszcza mających rodzinę nie są z pewnością lepsze niż u katechetów, ani wyższym wymiarem pracy, mogłoby zaś wywołać u nauczycielstwa świeckiego niemiłe wrażenie, że praca jego jest niżej cenioną od pracy nauczycieli religii.

Nadzieja zaś, że zapomocą tego środka udałoby się może łatwiej zapełnić luki w szeregach stałych nauczycieli religii, okazałaby się prawdopodobnie złudną, bo korzyści materyalne wynikające z proponowanego przez Radę szkolną krajową podwyższenia dodatków na mieszkanie o 100 K w każdej klasie płac a dodatków 5-letnich o 50 K na każdym stopniu wymiaru, byłyby tak w stosunku do płacy głównej jak i w ogóle zbyt nieznaczne, aby mogły zachęcić duchownych do ubiegania się o posady katechetów.

Do §. 5. Ważne i zasadnicze zmiany wprowadza do ustawy §. 5. projektu.

Obowiązujące obecnie postanowienia o wynagrodzeniach za udzielanie nauki religii dopuszczają po myśli §. 5. ustawy z 1. grudnia 1889. Dz. u. kr. Nr. 71. ustanowienie nauczyciela religii za remuneracyą w szkołach ludowych począwszy od 4-klasowej i w szkołach wydziałowych, które nie posiadają własnych stałych katechetów, lecz nakładają na takiego nauczyciela obowiązek, aby udzielał nauki w trzech niższych klasach bezpłatnie, gdyż tylko w takim razie przyznają mu po myśli §. 6. ustawy z 22. czerwca 1899. Nr. 81. Dz. u. kr. remuneracyę w kwocie 50 K rocznie za każdą godzinę tygodniowo począwszy od 4. klasy.

Z postanowień tych wynika, że obecnie duchowieństwo parafialne udzielające nauki religii, jedynie w miastach i większych miejscowościach posiadających szkoły ludowe wyższej kategoryi ma możność uzyskania pewnego za to wynagrodzonia, duchowieństwo zaś parafialne udzielające tej nauki w szkołach 1, 2 i 3-klasowych po małych miasteczkach i wsiach, nie ma tej możności i musi nauki religii udzielać zupełnie bezpłatnie bez względu na ilość szkół i liczbę godzin tej nauki w tygodniu. Ten obowiązek bezpłatnego udzielania nauki religii cięży wprawdzie na duchowieństwie parafialnem na mocy zasadniczego postanowienia ustawy państwowej z 20. czerwca 1872. Nr. 86. Dz. u. p., ustawodawca mógł tu mieć jednak na myśli niewątpliwie przypadki, w których w obrębie jednej parafii znajdują się jedna lub dwie szkoły. Takie stosunki istnieją jednak w kraju naszym tylko w nielicznych parafiach, zwykle zaś kler parafialny ma do obsłużenia kilka a nawet kilkanaście szkół znajdujących się w obrębie jednej parafii. Jest to więc ciężki obowiązek, tem uciążliwszy, że zupełnie bezpłatny i trudno się dziwić, że duchowieństwo parafialne spełnia go niechętnie a niekiedy nawet z wielkiem uszczerbkiem dla religijno-moralnego wychowania młodzieży szkolnej, wcale nie spełnia.

Temu anormalnemu stanowi rzeczy nie można zdaniem Rady szkolnej krajowej zaradzić inaczej jak wprowadzeniem do ustawy postanowienia oznaczającego pewne maximum obowiązku duszpasterzy do bezpłatnego udzielania nauki religii w szkołach ludowych. Rada szkolna krajowa proponuje przeto, aby w szkołach nieposiadających własnego stałego katechety, w których udzielanie nauki religii cięży na duchowieństwie parafialnem, proboszcz albo też administrator parafii lub w ich zastępstwie wikaryusz był obowiązany do bezpłatnego udzielania nauki religii z tytułu duszpasterstwa tylko w 7 godzinach tygodniowo a miał prawo do wynagrodzenia za każdą godzinę tygodniowo ponad ten wymiar tudzież za egzortę w szkołach ludowych począwszy od 4-klasowych i w szkołach wydziałowych (która to egzorta ma się liczyć za dwie godziny) i za naukę dopełniającą. Wynagrodzenie to proponuje Rada szkolna krajowa oznaczyć za godzinę w kwocie 40 K a w miastach należących do I. klasy płac nauczycielskich po 50 K, podczas gdy obecnie wynagrodzenie takie wynosiło wszędzie po 50 K rocznie za każdą godzinę nauki w tygodniu.

W celu zaś zapobieżenia nadmiernemu obciążeniu funduszu szkolnego krajowego z powodu tych nowych postanowień należałoby zdaniem Rady szkolnej kraj. zastrzedz władzy szkolnej w każdym razie możność ściągania pojedyńczych klas i oddziałów równorzędnych lub stopni nauki za zgodą zwierzchniczej władzy wyznaniowej, jeżeli ilość tak połączonych dzieci szkolnych danego obrządku lub wyznania nie przewyższa liczby 40.

Zwiększenie wydatku z powodu tych nowych postanowień oblicza Rada szkolna krajowa na kwotą 277.560 K rocznie.

Wydział krajowy nie przeczy, że względy słuszności przemawiają za pewnem ograniczeniem obowiązku duchowieństwa parafialnego do bezpłatnego udzielania nauki religii, który zwłaszcza w tych przypadkach, gdzie kilka lub kilkanaście szkół zamiejscowych jest inkorporowanych do parafii, staje się bardzo uciążliwym i z tego powodu nierzadko bywa zaniedbywanym. Z drugiej strony jednak Wydział krajowy nie widzi potrzeby redukowania tego z ustaw państwowych wynikającego obowiązku duchowieństwa aż do minimum i przysparzania w ten sposób funduszowi szkolnemu krajowemu nowych nadmiernych wydatków. Z tego powodu podwyższył Wydział krajowy proponowaną przez Radę szkolną krajową liczbę godzin bezpłatnej nauki religii z 7 na 12, mniemając, że poświęcenie dwóch godzin dziennie katechizacyi dzieci szkolnych nie będzie zbyt wielkiem obciążeniem duchowieństwa parafialnego, zwłaszcza że według dalszej zmiany przez Wydział krajowy akceptowanej za każdą dalszą godzinę nauki religii bez względu na to, w jakiej szkole i w której klasie będzie udzielaną, pobierać będzie duchowieństwo parafialne odtąd wynagrodzenie w kwocie 40 K a w I. klasie płac nauczycielskich po 50 K rocznie.

Postanowienia powyższe odnoszą się wyłącznie do nauki religii katolickiej. Dla nauki zaś religii izraelickiej względnie innego uznanego wyznania religijnego mieliby i nadal jak dotychczas być ustanowieni nauczyciele za remuneracyą dla szkół więcejklasowych pospolitych począwszy od 4-klasowych i dla szkół wydziałowych jednak z prawem do wynagrodzenia w wymiarze powyżej oznaczonym za każdą godzinę nauki we wszystkich klasach począwszy od piewszej. Dotychczas służyło im to prawo dopiero od klasy 4-tej pod warunkiem, jeżeli w trzech pierwszych klasach nauki udzielali bezpłatnie, co było niesłusznem, bo warunek ten tylko do osób pełniących funkcye duszpasterskie powinien był mieć zastosowanie.

Zwiększenie wydatku z powodu zmian w §. 5. proponowanych wynosić będzie według szczegółowego obliczenia w alegacie 3 ·/. zawartego rocznie 146.960 K.

Alegat 3.

Do §. 6. W tym §. Wydział krajowy na wniosek Rady szkolnej krajowej zniża wymiar remuneracyi za udzielanie nauki religii w miejscowościach zaliczonych do II., III. i IV, klasy płac nauczycielskich z 50 K na 40 K rocznie, pozostawiając remuneracyę w kwocie 50 K za godzinę nauki tygodniowo jedynie dla szkół w miastach zaliczonych do I. klasy płac.

Zniżenie to uzasadnione jest w nowych postanowieniach §. 5. ograniczających obowiązek bezpłatnej nauki i dopuszczających przyznania remuneracyi także za naukę udzielaną w niższych klasach. Załączone w alegacie 3. obliczenie dowodzi, że mimo tego zniżenia remuneracye za udzielanie nauki religii zwiększą się po wejściu w życie projektowanej ustawy o 146.960 K rocznie.

W celu zaś zapobieżenia nadmiernemu obciążeniu funduszu szkolnego krajowego wydatkami na remuneracye za udzielanie nauki religii wprowadził Wydział krajowy do §. 6. nowe postanowienie nakładające na władzę szkolną krajową obowiązek ściągania poszczególnych klas lub oddziałów równorzędnych a względnie stopni nauki w ten sposób, aby liczba tak połączonych dzieci szkolnych danego obrządku lub wyznania nie przekraczała 50. Liczba godzin nauki religii udzielanej za remuneracyę zostanie wskutek tego zmniejszoną z zaoszczędzeniem wydatku bez uszczerbku dla samej nauki.

Do § 8. Ustawa państwowa z 20. czerwca 1872. Nr. 86. Dz. u. p. względnie z 17. czerwca 1888. Nr. 99. Dz. u. p. o udzielaniu nauki religii w szkołach, zawiera postanowienie, że jeżeli nauka ta udzielaną jest poza obrębem mieszkania nauczyciela religii względnie duszpasterza, natenczas należy w tym celu w miarę potrzeby oraz stosownie do odległości i innych stosunków lokalnych dostarczyć odpowiednich środków przewozowych lub wyznaczyć odpowiednie wynagrodzenie kosztów podróży. Według §. 8. ustawy krajowej z 1. grudnia 1889. Nr. 71. Dz. u. kr. koszta te pokrywać winny strony konkurencyjne na zasadzie Art. 7. ustawy z 24. kwietnia 1894. Nr. 49. Dz. u. kr. a o potrzebie dojazdów i wysokości wynagrodzenia postanawia Rada szkolna okręgowa, wydając orzeczenie na podstawie przeprowadzonej ze stronami rozprawy konkurencyjnej.

W praktyce datki przeznaczone na dojazdy wpływają do funduszu szkolnego miejscowego, którym zarządza przewodniczący Rady szkolnej miejscowej i ściąga je od stron a następnie wypłaca duszpasterzowi. Jest to proceder skomplikowany, zależny od dobrej woli przewodniczącego i stron obowiązanych, sprowadzający często kolizye między obowiązanym a uprawnionym a niemiły dla duszpasterza, gdyż wprowadza go w pewien stosunek zależności od stron konkurencyjnych i współdziałających czynników. Z tych powodów Rada szkolna krajowa uważa uregulowanie tej sprawy w drodze ustawodawczej i administracyjnej za konieczne. Jeżeli bowiem chodzi o to, aby duchowieństwo parafialne udzielało nauki religii w szkołach ludowych nie przygodnie lecz regularnie i systematycznie, to należy zapewnić mu i ułatwić dojazd do szkół w parafii. Obecnie musi duchowieństwo pokonywać rozmaite trudności i walczyć nieraz wprost z niechęcią rozmaitych czynników miejscowych, jeżeli chce wyjednać wstawienie odpowiedniej kwoty do preliminarza funduszu szkolnego miejscowego lub też zniewolić Radę szkolną miejscową a względnie jej przewodniczącego do wypłacenia przeznaczonych na dojazdy funduszów. Te rozliczne niedogodności i zależności dałyby się usunąć, gdyby ściąganie i wypłacanie kwot na dojazdy przeznaczonych było wyjęte zupełnie z pod wpływu osób trzecich. Kwoty te byłyby natomiast przekazywane z funduszu szkolnego miejscowego bezpośrednio do rąk uprawnionego duszpasterza w kasie c. k. urzędu podatkowego a wypłata odbywałaby się w stosunku uskutecznionych w rzeczywistości przez duszpasterza dojazdów po stwierdzeniu przez władzę szkolną okręgową potrzeby i ilości dojazdów i liczby godzin nauki rzeczywiście udzielonej.

Podzielając w zupełności powyższą opinię Rady szkolnej krajowej i nważając sprawę uregulowania dojazdów za nader ważną dla regularnego udzielania religii w szkołach ludowych, wprowadził Wydział krajowy do §. 8. zmiany przez Radę szkolną krajową proponowane, które powinnyby zapobiedz niedogodnościom obecnie istniejącym.

Do §. 11. §. 11. ustawy krajowej o wynagrodzeniu za naukę religii, traktujący o świeckich nauczycielach mających misyę od władzy duchownej do udzielania nauki religii, wymaga zmiany analogicznej do zmiany wprowadzonej w Art. 18. ustawy z 25. maja 1907 Nr. 49 Dz. u. kr. W drugim ustępie tego Art. przyznano takim nauczycielom za każdą godzinę nauki religii ponad obowiązkowe 30 godzin jeden procent płacy miesięcznej, za udzielanie zaś tej nauki w obrębie owych 30 godzin połowę tego wynagrodzenia. Postanowienie to należy przeto wprowadzić także do ustawy o wynagrodzeniu za udzielanie nauki religii i zmienić §. 11. tej ustawy zawierający odmienne a z Art. 18. ustawy z 25. maja 1907 Nr. 49. Dz. u. kr. niezgodne postanowienia.

Efekt finansowy zmian projektowanych przez Wydział krajowy przedstawia się, jak następuje:

Z powodu zmiany §. 1. większy wydatek roczny o . . 70.203 K
z powodu zmiany §. 5. większy wydatek roczny o . . . 146.960 „
Razem . . 217.163 K.

Ponieważ projektowana ustawa miałaby wejść w życie już z początkiem roku szkolnego 1909/10, przeto trzecią część tego zwiększonego wydatku (za 4 miesiące) w kwocie 72.387 K należałoby wstawić do budżetu funduszu szkolnego krajowego na r. 1909.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy:

1) Uchwalić załączony projekt ustawy:
2) Wstawić do budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1909 kwotę 72.387 K na pokrycie zwiększonego skutkiem powyższej ustawy wydatku na płacę nauczycieli religii, za miesiące wrzesień, październik, listopad i grudzień 1909 r.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydz. kraj.

Alegat 1 do sprawozdania LW. 125.965/907.

Ustawa

z dnia . . . . .

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Paragrafy 1. 4. 6. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 71. w brzmieniu ustanowionem ustawą z 22. czerwca 1899 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 81. — oraz §§. 5. 8. i 11. ustawy z dnia 1. grudnia 1889. Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 71. uchyla się w ich brzmieniu dotychczasowem i mają opiewać, jak następuje:

§. 1.

W publicznych pospolitych szkołach ludowych o czterech lub więcej klasach tudzież w szkołach wydziałowych ustanowieni będą osobni nauczyciele religii ze stałą płacą, jeżeli liczba godzin nauki religii we wszystkich klasach, w których mają jej udzielać, wynosi razem przynajmniej ośmnaście godzin tygodniowo a liczba uczniów ich wyznania i obrządku przenosi ośmdziesiąt.

Taki nauczyciel obowiązany jest aż do dwudziestu czterech godzin nauki tygodniowo, jeżeli zaś udziela nauki religii w większej liczbie godzin, należy mu się dodatkowe wynagrodzenie za każdą godzinę ponad dwadzieścia cztery w wysokości jednego procentu płacy miesięcznej, o ile nauka trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Exhortę liczy się za dwie godziny.

Nauczyciel religii mianowany będzie dla jednej szkoły a to dla szkoły ludowej najwyższej kategoryi w miejscu

istniejącej; można jednak nałożyć na niego obowiązek udzielania nauki religii także w innych publicznych szkołach ludowych w tej miejscowości aż do oznaczonej w ustępie pierwszym i drugim liczby godzin.

Gdzie stosunki tego wymagają, może Rada szkolna krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym ustanowić nauczyciela religii przy szkole cztero lub więcejklasowej, nakładając na niego obowiązek udzielania nauki religii aż do oznaczonej ustawą liczby godzin także w szkołach innych miejscowości należących do tej samej parafii względnie gminy wyznaniowej.

§. 4.

Nauczycielowi religii osobno ustanowionemu będą przyznawane pobory służące innym nauczycielom tej szkoły, dla której jest stale zamianowany; jednak nauczyciel religii ze stanu duchownego posiadający ukończone studya teologiczne na uniwersytecie względnie w teologicznym zakładzie naukowym, tudzież nauczyciel religii nie należący do stanu duchownego posiadający stopień akademicki, otrzymuje od razu przy stałej nominacyi najwyższy stopień płacy.

Co do innych stosunków służbowych podlega nauczyciel religii osobno ustanowiony wszystkim przepisom ustaw odnoszącym się do nauczycieli tej szkoły, dla której jest mianowanym, nie uwłaczając prawom służącym zwierzchniczej władzy wyznaniowej.

Przeprowadzając te przepisy co się tyczy nauczycieli religii drogą ogólnych rozporządzeń oraz stosując je do danych przypadków, będą władze szkolne o ile można zasięgać opinii władz wyznaniowych.

§. 5.

O ile nauka religii katolickiej w szkołach publicznych nie jest zapewniona w myśl §-fu. 1. przez ustanowienie osobnego nauczyciela religii ze stałą płacą a obowiązek bezpłatnego udzielania w nich tej nauki cięży w myśl ustaw państwowych na duchowieństwie parafialnem, obowiązany jest duszpasterz miejscowy (proboscz względnie administrator parafii lub w ich zastępstwie wikaryusz) do bezpłatnego udzielania nauki religii z tytułu duszpasterstwa w dwunastu godzinach tygodniowo, za każdą zaś godzinę nauki w tygodniu ponad ten wymiar łącznie z exhortą i nauką dopełniającą przypada mu wygrodzenie oznaczone w §. 6. niniejszej ustawy.

Nauka religii innego uznanego wyznania religijnego w szkołach ludowych więcejklasowych począwszy od 4 klasowych i w szkołach wydziałowych, które nie posiadają własnego nauczyciela tej religii ze stałą płacą, może być zabezpieczoną przez władzę szkolną w porozumieniu z właściwą władzą wyznaniową w ten sposób, że się ją powierza za remuneracyą osobom posiadającym ogólne warunki przewidziane w §. 3.; remuneracya przypada od każdej godziny w tygodniu we wszystkich klasach łącznie z exhortą i w wysokości oznaczonej w §. 6. niniejszej ustawy.

Exhorta liczy się za dwie godziny i może się odbywać w szkołach ludowych więcejklasowych począwszy od czteroklasowych i w szkołach wydziałowych.

§. 6.

Duszpasterzowi względnie nauczycielowi religii za remuneracyą należy się wynagrodzenie od każdej godziny w tygodniu po 40 K. rocznie a w miejscowościach I. klasy płac nauczycielskich po 50 K. rocznie.

Wynagrodzenie to jednak należy się tylko za te godziny, co do których władza szkolna okręgowa stwierdzi, że nauka religii odbywała się rzeczywiście a władza wyznaniowa poświadczy, że udzielano jej z dobrym skutkiem a nadto co do duszpasterza tylko wtedy, jeżeli w myśl §-fu 5. udzielał nauki religii z tytułu duszpasterskiego bezpłatnie w 12 godzinach tygodniowo.

Wypłatę wynagrodzenia zarządza się z końcem każdego półrocza szkolnego na podstawie dowodów przedstawionych przez władzę szkolną okręgową.

Władza szkolna krajowa jest obowiązaną ściągać poszczególne klasy lub oddziały równorzędne względnie stopnie nauki w ten sposób, aby liczba tak połączonych dzieci szkolnych danego obrządku lub wyznania nie przekraczała pięćdziesięciu.

§. 8.

Wynagrodzenie kosztów podróży, które ma być przyznane z powodu udzielania nauki religii w szkołach ludowych znajdujących się po za miejscem zamieszkania nauczyciela religii lub duszpasterza, będzie pokrywane w myśl §. 6. i 7. ustawy z 24. kwietnia 1894 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 49.

O potrzebie dojazdów i o wysokości przypadającego za nie wynagrodzenia orzeka władza szkolna okręgowa. Wypłatę tego wynagrodzenia po stwierdzeniu ilości odbytych dojazdów i ilości godzin nauki rzeczywiście udzielanej, zarządza władza szkolna okręgowa bezpośrednio do rąk odnośnego nauczyciela religii lub duszpasterza.

Bliższe szczegóły co do sposobu postępowania przepisze osobna instrukcya.

§. 11.

Jeżeli nauki religii udziela w myśl §-fu 5. ustawy z d. 14. maja 1869 (Dz. u. p. Nr. 62) świecki nauczyciel ponad obowiązkowe 30 godzin tygodniowo, należy mu się wynagrodzenie oznaczone w Art. 18. ustawy z dnia 11. czerwca 1905 (Dz. u. kr. Nr. 73.) w brzmieniu ustanowionem w ustawie z dnia 25. maja 1907 (Dz. u. kr. Nr. 49.); za udzielanie zaś nauki religii w obrębie owych 30 godzin obowiązkowych należy mu się połowa tegoż wynagrodzenia, w obu przypadkach tylko wtedy, jeżeli nauka trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi wchodzi w życie z początkiem roku szkolnego 1909/910.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu ministrowi wyznań i oświaty.

Alegat 2 do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 125.965/907.

Obliczenie

wynagrodzenia za godziny nadliczbowe w razie przyznania stałym nauczycielom religii zajmującym systemizowane posady 1% od pobieranej płacy miesięcznej za każdą godzinę tygodniowo, a mianowicie:

Ogólna ilość godzin nadliczbowych religii wedle pierwotnego wykazu wynosi: . . . . . 1.062 K

z tego przypada na II. kl. płac . . . . . 618 „

„ „ „ „ III. „ „ . . . . . 375 „

„ „ „ „ IV. „ „ . . . . . 69 „

zatem razem jw. . 1.062 K

w II. kl. płac 618 godz., z tego	½ 309	wedle	1	stopnia	płac	10/0	= 46.337 K 64 h
	½ 299	„	2	„	„		
„ III. „ „ 375 „ „	½ 188	„	1	„	„	10/0	= 20.498 „ — „
	½ 187	„	2	„	„		
„ IV. „ „ 69 „ „	½ 35	„	1	„	„	10/0	= 3.367 „ 50 „
	½ 34	„	2	„	„		
					ogółem	.	**70.203 K 14 h**

Z Departamentu rachunkowego VIII/3b. c. k. Namiestnictwa.

Lwów 30. czerwca 1908.

Alegat 3 do sprawozdania LW. 125.965/907.

OBLICZENIE

kosztów udzielania nauki religii z tytułu duszpasterstwa ponad oznaczyć się mające maximum 10 względnie 12 godzin tygodniowo.

Nr.	Okręg szkolny	Duszpasterze udzielający nauki religii	
		ponad obowiązkowych 10 godzin	ponad obowiązkowych 12 godzin
		koron	koron
1	Biała	1.960	1.680
2	Bóbrka	3.920	3.440
3	Bochnia	560	400
4	Bohorodczany	400	160
5	Borszczów	4.400	3.680
6	Brody	4.400	3.600
7	Brzesko	2.440	1.920
8	Brzeżany	6.560	5.640
9	Brzozów	520	360
10	Buczacz	1.720	760
11	Chrzanów	2.640	1.920
12	Cieszanów	3.440	2.600
13	Czortków	2.440	1.920
14	Dąbrowa	1.040	720
15	Dobromil	560	240
16	Dolina	120	40
17	Drohobycz	5.000	4.240
18	Gorlice	280	120
19	Gródek	720	480
	Do przeniesienia	43.120	33.920

Nr.	Okręg szkolny	Duszpasterze udzielający nauki religii	
		ponad obowiązkowych 10 godzin	ponad obowiązkowych 12 godzin
		koron	koron
	Z przeniesienia .	43.120	33.920
20	Grybów	320	240
21	Horodenka	600	120
22	Husiatyn	1.800	1.320
23	Jarosław	3.320	2.360
24	Jasło	1.040	760
25	Jaworów	240	160
26	Kałusz	1.800	1.560
27	Kamionka	8.400	7.000
28	Kolbuszowa	1.640	1.280
29	Kołomyja	10.560	9.600
30	Kosów	—	—
31	Kraków miasto	—	—
32	Kraków okolica	2.320	1.760
33	Krosno	480	400
34	Łańcut	3.280	2.800
35	Limanowa	560	240
36	Lisko	960	560
37	Lwów miasto	—	—
38	Lwów okolica	7.880	5.520
39	Mielec	1.000	400
40	Mościska	560	240
41	Myślenice	1.880	1.480
42	Nadwórna	1.160	680
	Do przeniesienia .	92.920	72.400

Nr.	Okręg szkolny	Duszpasterze udzielający nauki religii	
		ponad obowiązkowych 10 godzin	ponad obowiązkowych 12 godzin
		koron	koron
	Z przeniesienia	92.920	72.400
43	Nisko	680	360
44	Nowy Sącz	1.880	1.520
45	Nowy Targ	1.880	1.080
46	Peczeniżyn	2.120	1.800
47	Pilzno	1.640	1.160
48	Podgórze	1.600	1.120
49	Podhajce	1.680	1.040
50	Przemyśl	5.160	4.000
51	Przemyślany	3.920	3.280
52	Przeworsk	2.280	1.720
53	Rawa	3.280	2.880
54	Rohatyn	80	—
55	Ropczyce	360	120
56	Rudki	3.560	3.040
57	Rzeszów	1.920	1.200
58	Sambor	760	480
59	Sanok	3.480	2.920
60	Skałat	600	360
61	Śniatyn	200	—
62	Sokal	6.120	5.360
63	Stanisławów	3.320	2.840
64	Stary Sambor	4.960	4.240
65	Stryj	7.000	6.600
	Do przeniesienia	151.400	119.520

Nr.	Okręg szkolny	Duszpasterze udzielający nauki religii	
		ponad obowiązkowych 10 godzin	ponad obowiązkowych 12 godzin
		koron	koron
	Z przeniesienia .	151.400	119.520
66	Strzyżów	1.600	1.200
67	Tarnobrzeg	1.760	1.240
68	Tarnopol	4.320	3.360
69	Tarnów	1.000	760
70	Tłumacz	3.640	3.160
71	Trembowla	1.800	1.200
72	Turka	680	600
73	Wadowice	1.920	1 080
74	Wieliczka	3.280	2.640
75	Zaleszczyki	2.440	1.920
76	Zbaraż	1.160	800
77	Zborów	2.520	2.200
78	Złoczów	2.680	1.600
79	Żółkiew	3.320	2.760
80	Żydaczów	80	—
81	Żywiec	3.560	2.920
	Razem . .	**187.160**	**146.960**

Z departamentu rachunkowego VIII 3 b. c. k. Namiestnictwa.

Lwów, dnia 27. czerwca 1908.

LW. 66.043/908. We Lwowie, dnia 1. sierpnia 1908.

Alog. 27

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj nauczycieli i nauczycielek, tudzież wdów i sierót po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury i przyznanie emerytury, pensyi wdowiej, dodatków pięcioletnich itp.

Wysoki Sejmie!

Ogólnemi uchwałami z dnia 12 listopada 1904 i 8 marca 1907, tudzież specyalnemi z dnia 11 i 12 marca 1907, 26 września, 8 i 12 października 1907 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, by cały szereg petycyj ze sfer nauczycielskich o dodatkowe policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, o przyznanie dodatków pięcioletnich, emerytury, pensyi wdowiej, daru z łaski, o podwyższenie pensyi wdowiej i t. p., zbadał w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i przedłożył Wys. Sejmowi w tym przedmiocie sprawozdanie wraz ze swymi wnioskami.

Wskutek tych uchwał Wys Sejmu przedkłada Wydział krajowy niniejsze sprawozdanie, nadmieniając, że do chwili wygotowania go otrzymał od c k. Rady szkolnej krajowej opinię o następujących petycyach:

I. Czynnych, emerytowanych i byłych nauczycieli.

1. *Stefana Jaklińskiego* em. naucz. o przyznanie szóstego dodatku pięcioletniego do emerytury (LW. 113.576/906).
2. *Henryka Lercla* naucz. w Janowie o policzenie do emerytury lat służby i przyznanie dodatku pięcioletniego. (LW. 118.288/906).
3. *Wojciecha Putały* em. naucz. o policzenie roku służby do emerytury. (LW. 120 937/1906).
4. *Michała Pali* byłego naucz. o przyznanie zaopatrzenia (LW. 130.108/1906).
5. *Piotra Świątkiewicza* em. naucz o podwyższenie emerytury (LW. 131.300/906).
6. *Jana Mayera* zastępcy naucz. o przyznanie emerytury. (LW. 20.836/1907 i LW. 61.345/907).
7. *Michała Sali* naucz. o przyznanie emerytury (LW. 30.734/907 i LW. 8676/908).
8. *Jana Bizanza* naucz pryw. o przyznanie stałego zaopatrzenia. (LW. 96.023/907).
9. *Michała Marmasza* em. naucz o podwyższenie emerytury. LW. 98 304/907).
10. Cyryla Malickiego imieniem *Aleksandra Laski* em. naucz o podwyższenie emerytury. (LW. 98.304/907 i 69.774/908).
11. Bronisława Motylewicza imieniem *Edwarda Zygmunta dw. im. Motylewicza* em. naucz. o podwyższenie emerytury. (LW. 98.692/907).
12. *Szymona Usckiego* em. naucz. o podwyższenie emer. (LW. 99.714/907).
13. *Pawła Medwida* em. naucz o podwyższenie emerytury. (LW. 112.135/907)
14. *Ignacego Maraszewskiego* em. naucz. o podwyższenie emer. (LW. 114.131/907).
15. *Józefa Skowrońskiego* em. nacz. o podwyższenie emerytury. (LW. 114 197/907).
16. *Karola Petzaczyńskiego* em. naucz. o przyznanie czwartego dodatku pięcioletniego lub o udzielenie zapomogi. (LW. 119.914/907).

17. *Jana Keippera* naucz. o policzenie do emerytury lat służby spędzonych w szkołach prywatnych. (LW. 123.371/907).
18. *Mikołaja Borszcza* naucz. o policzenie do emerytury 14 lat służby (LW. 124.523/907).
19. *Michała Pocieszyńskiego* em. naucz. o podwyższenie emeryt. (LW. 129.111/907).
20. *Ks. Franciszka Babija* katechety o policzenie do emerytury lat służby. (LW. 130.392/907).
21. *Walentego Januszkiewicza* naucz. o policzenie do emerytury trzech lat słu: (LW. 4042/908).
22. *Szymona Balla* naucz. o policzenie do emerytury lat służby. (LW. 4829/908).
23. *Jana Atamańczuka* emerytowanego nauczyciela o policzenie do emerytury 10 lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 5.720/908).
24. *Jana Sroki* nauczyciela o policzenie półtorarocznej przerwy do służby. (LW. 6.249/908).
25. *Adolfa Nagla* naucz. o policzenie do emerytury lat służby. (LW. 7.122/908).
26. *Edwarda Dworzaczka* nauczyciela o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 7 665/908).
27. *Konstantego Pragłowskiego* nauczyciela o policzenie lat służby prowizorycznej do wymiaru dodatku pięcioletniego. (LW. 7.666/908).
28. *Domiana Hawrana* nauczyciela o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 9386/908)
29. *Jana Jaremy* emerytowanego nauczyciela o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 13.154/908).
30. *Franciszka Gottwalda* dyrektora szkoły wydziałowej o przyznanie dodatku osobistego, wliczalnego do emerytury. (LW. 14.370/908).
31. *Piotra Dowosera* emerytowanego nauczyciela o podwyższenie emerytury (LW. 14.371/908).
32. *Bazylego Medyńskiego* o policzenie lat służby prowizorycznej do wymiaru dodatków pięcioletnich. (LW. 14.372/908).
33. *Antoniego Radzińskiego* nauczyciela o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 14.373/908).
34. *Jana Wisza* nauczyciela o policzenie do emerytury lat służby niewliczalnych z powodu przerwy w służbie. (LW. 14 374/908).
35. *Edwarda Hoszarda* nauczyciela o policzenie sześciu lat służby do emerytury. (LW. 16.600/908 i LW. 28.604/908.
36. *Andrzeja Nauczuka* nauczyciela o policzenie trzech i pół lat służby do emerytury (LW. 16.683/908).
37. *Józefa Foxa* naucz. o przywrócenie dodatku pięcioletniego. (LW. 18.103/908).
38. *Stefana Kapuścieja* nauczyciela o policzenie dziesięciu lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi do emerytury. (LW. 18.105/908).
39. *Andrzeja Behena* emerytowanego nauczyciela o policzenie lat służby do emerytury i o jej podwyższenie. (LW. 18.923/908).
40. *Emila Wiszomirskiego* nauczyciela o policzenie ośmiu lat służby do emerytury. (LW. 20.833/908).
41. *Michała Daniłki* nauczyciela o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 20.834/908).
42. *Adolfa Wróblewskiego* nauczyciela o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 22.722/908).
43. *Władysława Dąbrowskiego* nauczyciela o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 23.158/908).
44. *Szymona Menachema Mandla* nauczyciela religii mojżeszowej o wliczenie do emerytury lat służby (LW. 23.606/908).
45. *Stanisława Daneckiego* nauczyciela o wliczenie do emerytury lat służby przed przerwą. (LW. 29.862/908).
46. *Abrahama Leckera* nauczyciela religii mojżeszowej o wliczenie trzech lat do emerytury. (LW. 29.862/908).
47. *Aleksandra Czaprańskiego* nauczyciela o przyznanie dodatków pięcioletnich za czas służby prowizorycznej. (LW. 31.214/908.)
48. *Jana Bohaczyka* nauczyciela o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 36.748/908).

49. *Szymona Stecury* nauczyciela o policzenie do emerytury dziesięciu lat służby. (LW. 38.646/908).
50 *Rudolfa Grossmanna* emerytowanego nauczyciela o przyznanie pełnej emerytury. (LW. 38.647/908).
51. *Onufrego Cybyka* emerytowanego naucz. o policzenie dwudziestu lat służby do emerytury. (LW. 39.632/908).
52. *Franciszka Budzińskiego* nauczyciela o policzenie do emerytury wszystkich lat służby, przyznanie dodatku pięcioletniego i o przeniesienie. (LW. 39633/908).
53. *Władysława Saneckiego* nauczyciela o wliczenie lat służby prowizorycznej do wymiaru pięcioleci. (LW. 44.170 908).
54. *Pawła Dymidasa* nauczyciela o wliczenie lat służby prowizorycznej do wymiaru dodatków pięcioletnich. (LW. 44.170|908).
55 *Stanisława Haducha* nauczyciela o wliczenie lat służby prowizorycznej do do wymiaru dodatków pięcioletnich. (LW. 44.170|908).
56. *Mikołaja Kiernickiego* nauczyciela o wliczenie lat służby prowizorycznej do wymiaru dodatków pięcioletnich. (LW. 44.170|908).
57. *Teodora Marynowicza* nauczyciela o wliczenie lat służby prowizorycznej do wymiaru dodatków pięcioletnich (LW. 44.172 908).
58. *Bazylego Pellicha* nauczyciela o przyznanie czwartego dodatku pięcioletniego. (LW. 46.020|908).
59. *Karola Chorążego* naucz. o przyznanie dodatku pięcioletniego. (LW. 47.009|908).
60. *Hilarego Nabaka* nauczyciela o policzenie lat służby do emerytury. (LW. 47.775|908).
61 *Wincen[illegible]o Wałaszkiewicza* nauczyciela o policzenie czasu służby od pierwszej nominacyi do wymiaru dodatków pięcioletnich. (LW. 49.082 908).
62 *Wojciecha Marka* nauczyciela o wliczenie lat służby przed maturą seminaryalną do emerytury. (LW. 51.413|908).
63. *Antoniego Mosiewicza* emerytowanego nauczyciela o policzenie pięciu lat służby do emerytury i o przyznanie dodatków pięcioletnich. (LW. 52.224|908).
64. *Pawła Kornowy* nauczyciela o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 52.226|908).
65. *Michała Niemierowskiego* nauczyciela o przyznanie dwóch dodatków pięcioletnich. (LW. 52.856|908).
66 *Tomasza Wójcikiewicza* nauczyciela o przyznenie dwóch dodatków pięcioletnich. (LW. 52.857|908).
67. *Józefa Żakiego* emerytowanego nauczyciela o podwyższenie emerytury. (LW. 53.868|908).
68. *Piotra Kostruby* nauczyciela o uzupełnienie poborów za dawne lata służby. (LW. 55.153|908).
69. *Jana Planeckiego* nauczyciela o policzenie do emerytury lat służby przed przerwą. (LW. 55.154|908).
70. *Mieczysława Bobrzyńskiego* nauczyciela o policzenie trzech lat służby przed przerwą. (LW. 55.154|908).
71. *Tomasza Okońskiego* nauczyciela o przyznanie trzech dodatków pięcioletnich. (LW. 59.901|908)
72. *Eustachego Chominca* emerytowanego nauczyciela o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 65.097|908).
73. *Teodora Bernadzikiewicza* emerytowanego nauczyciela o przyznanie dodatku osobistego do emerytury. (LW. 66.043|908).
74. *Walentego Latochy* emerytowanego nauczyciela o podwyższenie emerytury (LW. 69.774|908).

II. Czynnych, emerytowanych i byłych nauczycielek tudzież wdów i sierót po nauczycielach.

75. *Felicyi Machalskiej* wdowy po nauczycielu o zaopatrzenie. (LW. 110.567|906).
76. *Katarzyny Zajączkowskiej* wdowy po nauczycielu o przyznanie pensyi wdowiej. (LW. 113.391|906).
77. *Sabiny Paduczakowej* wdowy po nauczycielu o przyznanie pensyi wdowiej. (LW. 113.890|906).

78. *Józefy Taborowej* wdowy po emerytowanym nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej i o przyznanie kwartału pozgonnego (LW. 118.387/906).
79. *Eleonory Hablowej* byłej nauczycielki o udzielenie daru z łaski (LW. 119.366/906 i LW. 128 779/907).
80. *Leokadyi Waleryi dw. im. Markiewiczowej*, wdowy po nauczycielu o przyznanie zaopatrzenia (LW. 121.484/906 i LW. 8.686/908).
81. *Maryi Chorążowej*, wdowy po nauczycielu o przyznanie stałego zaopatrzenia. (LW. 122.591/906).
82. *Franciszki Rodowiczowej*, wdowy po nauczycielu o przyznanie dodatku do zaopatrzenia wdowiego. (LW. 130.107/906).
83. *Maryi Pisarczukowej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej. (LW. 131.298/906).
84. *Maryi Baranowej*, wdowy po nauczycielu o przyznanie pensyi wdowiej i dodatku na wychowanie dzieci (LW. 131.298/906).
85 *Eugenii Pużyńskiej*, wdowy po nauczycieli o udzielenie stałego zaopatrzenia. (LW. 4.855/907 i LW. 75.426/908).
86. *Adolfy Głowackiej*, sieroty po nauczycielu o przyznanie zaopatrzenia. (LW. 48.302/907 i LW. 67.254/908).
87. *Waleryi Trznadlowej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej. (LW. 48.302/907).
88. *Maryi Chrzanowskiej*, nauczycielki o przyznanie dodatku pięcioletniego. (LW. 80.096/907).
89. Jana Sierosławskiego, jako opiekuna *pięciorga sierót po nauczycielu śp. Janie Trznadlu* o podwyższenie datku na wychowanie. (LW. 110.861/907).
90. *Anastazyi Broszównej*, nauczycielki o policzenie do wymiaru dodatków pięcioletnich czasu służby spędzonego w charakterze młodszej nauczycielki. (LW. 117.730/907).
91. *Pauliny Sydorowej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej. (LW. 119.048/907).
92. *Wandy Spirydowiczowej*, nauczycielki o policzenie czterech lat służby do emerytury. (LW. 128.778/907).
93. *Rozalii Sokołowskiej*, nauczycielki o przyznanie dodatków pięcioletnich. (LW. 130.602/907).
94. *Anny Bieleckiej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej lub o udzielenie jednorazowego daru z łaski (LW. 130.748/907).
95. *Maryi Dutkiewiczowej*, wdowy po nauczycielu o przyznanie stałego zaopatrzenia. (LW. 590/908).
96. *Agaty Ferensiewiczowej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie daru z łaski. (LW. 590/908).
97. *Antoniny Dębickiej*, nauczycielki o policzenie do emerytury czasu praktyki nauczycielskiej. (LW. 591/908).
98. *Katarzyny Kaczorowej*, wdowy po nauczycielu o przyznanie pensyi wdowiej (LW. 2.644/908).
99 *Anny Grodzkiej*, nauczycielki o policzenie do emerytury lat służby. (LW. 2.646/908).
100. *Antoniny Drukowej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej i udzielenie dodatku na wychowanie trojga sierót. (LW. 4.828/908.)
101. *Maryi Gołębiowej*, wdowy po nauczycielu o przyznanie pensyi wdowiej, kwartału pozgonnego i dodatków na wychowanie dzieci. (LW. 4.830/908).
102. *Olimpii Ballowej*, nauczycielki o policzenie do wymiaru dodatków pięcioletnich czasu służby przed stabilizacyą. (LW. 6.249/908).
103. *Felicyi Łukawskiej*, nauczycielki o policzenie do emerytury czasu służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 6.249/908).
104. *Czesławy Adamczykowej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej. (LW. 10.774/908).
105. *Bronisławy Witekowej*, nauczycielki o policzenie lat służby do emerytury. (LW. 11.194/908).
106. *Serafiny Oponowiczównej*, nauczycielki o policzenie do emerytury lat służby. (LW. 11.776/908).

107. *Maryi Tytlowej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej. (LW. 12.430/908).
108. *Heleny Martynowej*, nauczycielki o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 14.373/908).
109. *Jadwigi Knihinickiej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie daru z łaski. (LW. 14.378/908).
110. *Eufrozyny Zychowej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej. (LW. 14.872/908).
111 *Heleny Ostaszewskiej*, nauczycielki o policzenie do emerytury lat praktyki (LW. 14.875/908).
112. *Maryi Binduchowskiej*, wdowy po emeryt. nauczycielu o przyznanie pensyi wdowiej. (LW. 18.102/908).
113 *Danieli Pezdańskiej*, nauczycielki o policzenie lat służby do emerytury. (LW. 20.645/908)
114. *Janiny Kołodziejównej*, nauczycielki o policzenie do emerytury roku praktyki. (LW. 21.382/908).
115. *Zuzanny Harasymowiczowej*, wdowy po nauczycielu o przyznanie pensyi wdowiej i dodatku na wychowanie dziecka. (LW. 23.607/908).
116. *Maryi Jacykowej*, wdowy po nauczycielu o przyznanie pensyi wdowiej. (LW. 29.863/908)
117. Mieczysława Naganowskiego, jako opiekuna *Stefanii Dekównej*, sieroty po nauczycielu o podwyższenie datku na wychowanie. (LW. 29.863/908).
118. *Katarzyny Jaremkowej*, wdowy po nauczycielu o przyznanie pensyi wdowiej. (LW. 34 574/908).
119. *Maryi Karoliny dw. im. Kwakowej*, wdowy po nauczycielu o przyznanie pensyi wdowiej i dodatku dla trojga dzieci. (LW. 36.747/908).
120. *Julii Kutkowskiej*, nauczycielki o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 37.627/908).
121. *Bolesławy Klementyny dw. im. Bieńkowskiej*, nauczycielki o policzenie do emerytury lat służby. (LW. 38.645/908).
122. *Heleny Piszowej*, nauczycielki o policzenie lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi do emerytury. (LW. 41 094/908).
123. *Maryi Horniatkiewiczowej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej. (LW. 42.187/908).
124. *Irmy Buzathównej*, nauczycielki o policzenie służby prowizorycznej do wymiaru dodatków pięcioletnich. (LW. 44.170/908).
125. *Jadwigi Wiszniewskiej*, nauczycielki o policzenie służby prowizorycznej do wymiaru dodatków pięcioletnich. (LW. 44.170/908).
126. *Pauliny Paniczewskiej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie stałego dodatku na wychowanie dzieci (LW. 44.787/908 i LW. 67.249/908).
127. *Karoliny Garbieniówney*, nauczycielki o przyznanie do wymiaru pięciolecia jednego roku służby. (LW. 45.693/908)
128. *Kamili Romaszkanównej*, nauczycielki o przyznanie czwartego dodatku pięcioletniego (LW. 46.926/908).
129. *Petroneli Winnickiej*, wdowy po nauczycielu o przyznanie pensyi wdowiej. (LW. 49.886/908).
130. *Jadwigi Klimkowiczowej*. emer. nauczycielki o podwyższenie emerytury. (LW. 49.886/908).
131 *Olgi Supińskiej*, nauczycielki o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 49.888/908).
132. *Maryi Halkowej*, nauczycielki o policzenie do emerytury lat służby. (LW. 52.225/908).
133. *Anieli Ryżewskiej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej. (LW. 59.229/908 i 67.249/908).
134. *Maryi Janiszowskiej-Lewińskiej*, nauczycielki o policzenie do emerytury lat służby przod uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 59.902/908).
135. *Wandy Siarczyńskiej*, nauczycielki o policzenie do emerytury lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi. (LW. 59.902/908).
136. *Anny Jaworowskiej*, żony nauczyciela o przyznanie pensyi. (LW. 67.253/908).
137. *Barbary Chodyńskiej*, wdowy po nauczycielu o podwyższenie pensyi wdowiej. (LW. 67.256/908).

138. *Anny Woronieckiej*, nauczycielki o policzenie do emerytury lat praktyki nauczycielskiej. (LW. 70.196/908).

139. *Józefy Myjakowej*, wdowy po nauczycielu o przyznanie stałego zaopatrzenia. (LW. 70.595/908).

Przedkładając Wysokiemu Sejmowi niniejsze sprawozdanie zaznacza Wydział krajowy, że treścią wszystkich tych petycyj są żądania petentów, by Wysoki Sejm wbrew obowiązującej ustawie o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego z dnia 11. czerwca 1905 Dz. ustaw i rozp. kr. Nr. 73, względnie wbrew noweli z dnia 25. maja 1907 Dz. u. i rozp. kr. Nr. 49, policzył im wyjątkowo w drodze łaski dodatkowo lata służby do emerytury, przyznał dodatki pięcioletnie, przyznał, względnie podwyższył wymierzoną emeryturę, pensyę wdowią lub stałe zaopatrzenie.

Petycye zaś swe uzasadniają prawie wszyscy petenci wyłącznie względem na opłakane stosunki materyalne, w jakich się znajdują.

Jakkolwiek Wydział krajowy pragnąłby przyjść z pomocą petentom i jakkolwiek jest z uznaniem dla pracy petentów, której skuteczność stwierdza c. k. Rada szkolna krajowa w znacznej ilości wypadków, to jednak załatwiając tę sprawę i przedkładając swe wnioski stoi Wydział krajowy na tem zasadniczem stanowisku, że ma na oku przedewszystkiem przepisy obowiązującej ustawy. Z tego powodu popiera Wydział krajowy wobec Wys. Sejmu tylko te petycye, które same i opinia o nich c. k. Rady szkolnej krajowej niezbicie stwierdzają, że ścisłe stosowanie do petentów litery obowiązującej ustawy, stawiałoby proszących, względnie pozostałe po nich rodziny w niezwykle trudne położenie materyalne, lub gdzie nadzwyczajne i na wywyjątkowe traktowanie sprawy zasługujące okoliczności przemawiają za petentami.

Wydział krajowy uważa zresztą za zbyteczne bliżej uzasadniać słuszność takiego właśnie stanowiska w tej sprawie, i niemożność uważania samych tylko niepomyślnych stosunków finansowych petentów za decydujące przy traktowaniu tych petycyj, wobec okoliczności, że Wysoki Sejm uchwałami swemi z dnia 4. listopada 1904, z dnia 3. listopada 1905, i z dnia 5. marca 1907, przyjął do wiadomości analogiczne sprawozdanie Wydziału krajowego z petycyj o tych samych lub podobnych żądaniach pochodzących ze sfer nauczycielskich, a wnioski Wydziału krajowego na tej właśnie zasadzie oparte zatwierdził swojemi uchwałami.

Wydział krajowy wnosi jednak również o udzielanie jednorazowych darów z łaski tym petentom, którym można, zdaniem Wydziału krajowego, przyjść ze skuteczną pomocą, a którzy na tę pomoc zasługują i znajdują się w bardzo niepomyślnych stosunkach materyalnych.

Wreszcie przedkłada Wydział krajowy wnioski o przejście do porządku dziennego nad petycyami tych petentów, dla których rezultat badania ich próśb wypadł niekorzystnie.

W końcu zaznacza Wydział krajowy, że podobnie jak w latach ubiegłych zwrócił bezpośrednio petentom ich prośby z oznajmieniem, że nie będzie przedkładał Wys. Sejmowi żadnych wniosków co do takich petycyj, których treść jest identyczną z treścią petycyj już poprzednio przez Wysoki Sejm nieuwzględnionych, lub które nie uzyskały poparcia ze strony c. k. Rady szkolnej krajowej, względnie sejmowej Komisyi szkolnej, a jako niezałatwione zostały przez Wysoki Sejm ogólnemi uchwałami przekazane Wydziałowi krajowemu.

Nadmienia się także, że petycya Walentego Latochy, Waleryi Trznadlowej, Katarzyny Kaczorowej, Felicyi Łukawskiej stały się bezprzedmiotowe z powodu śmierci petentów, nie mniej petycya Anny Jaworowskiej z powodu, że mąż jej otrzymał posadę tymczasowego nauczyciela.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I.

1. *Henrykow Lerclowi*, (p. 2.) nauczycielowi w Janowie wlicza Sejm w drodze łaski z lat służby przed przerwą — pięć lat do emerytury — na wypadek spensyonowania.

2. *Wojciechowi Putale*, (p. 3.) emerytowanemu naucz. wlicza Sejm w drodze łaski jeden rok służby do emerytury i podwyższa ją z kwoty 780 na 810 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

3. *Michałowi Pali*, (p. 4.) byłemu nauczycielowi przyznaje Sejm drodze łaski stałe zaopatrzenie w kwocie 180 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

4 *Janowi Mayerowi*, (p. 6.) zastępcy nauczyciela w Bełdnie przyznaje Sejm w drodze łaski emeryturę w kwocie 240 K rocznie, na wypadek i od dnia uwolnienia ze służby.

5. *Michałowi Sali*, (p. 7.) nauczycielowi pomocniczemu w Izdebniku przyznaje Sejm w drodze łaski emeryturę w kwocie 800 K rocznie, na wypadek i od dnia uwolnienia ze służby.

6. *Aleksandrowi Lasce*, (p 10) emerytowanemu nauczycielowi podwyższa Sejm w drodze łaski emeryturę z 350 do 500 K rocznie, począwszy od dnia 1. stycznia 1909 r.

7. *Michałowi Pocieszyńskiemu*, (p. 19.) emerytowanemu nauczycielowi podwyższa Sejm w drodze łaski emeryturę z 330 na 500 K rocznie, począwszy od dnia 1. stycznia 1909 r.

8. *Adolfowi Naglowi*, (p. 25.) nauczycielowi w Rudnie wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury lata służby od 7. października 1877 do 31. stycznia 1879, na wypadek spensyonowania.

9. *Stefanowi Kapuściejowi*, (p. 38.) nauczycielowi w Wierzbicy wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury pięć lat służby z lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi, na wypadek spensyonowania.

10. *Michałowi Daniłce*, (p. 41.) nauczycielowi w Woli wielkiej wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury lata służby od r. 1888, na wypadek spensyonowania.

11. *Adolfowi Wróblewskiemu*, (p 42.) nauczycielowi w Leśniowicach wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury dziewięć lat lat służby nauczycielskiej przed uzyskaniem kwalifikacyi przez petenta, na wypadek spensyonowania.

12. *Władysławowi Dąbrowskiemu*, (p. 43) nauczycielowi w Szwajkowcach wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury szesnaście lat służby, z lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi przez petenta, na wypadek spensyonowania.

13 *Janowi Bohaczykowi*, (p. 48.) naucz. w Bartnem wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury dziesięć lat służby z lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi przez petenta, na wypadek spensyonowania.

14 *Rudolfowi Grossmannowi*, (p. 50.) emer. nauczycielowi podwyższa Sejm w drodze łaski emeryturę z 715 na 900 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

15. *Wincentemu Wałaszkiewiczowi*, (p. 61.) nauczycielowi we Lwowie wlicza Sejm w drodze łaski czas służby od 1/10 1878 do 31/8 1886, w celu przyznania petentowi dalszych dodatków pięcioletnich.

16. *Pawłowi Kornowie*, (p. 64.) nauczycielowi w Borowem wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury sześć lat służby z lat służby tymczasowej, na wypadek spensyonowania.

17. *Felicyi Machalskiej*, (p. 75.) wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 120 K, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

18. *Katarzynie Zajączkowskiej*, (p 76) wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 240 K rocznie, począwszy od dnia 1. stycznia 1909 r.

19. *Maryi Chorążowej*, (p. 81.) wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 366 K 66 h rocznie i dodatek dla dwojga małoletnich dzieci w kwocie po 80 K rocznie dla każdego dziecka aż do czasu osiągnięcia przez każde dziecko 20 roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

20. *Franciszce Rodowiczowej*, (p. 82.) wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski stały zasiłek w kwocie 100 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

21. *Maryi Baranowej*, (p. 84.) wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 166 K 66 h rocznie, i dodatek dla pięciorga dzieci w kwocie łącznej 83 K 34 h aż do czasu osiągnięcia przez każde dziecko 20 roku życia, lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

22. *Adolfie Głowackiej*, (p. 86.) sierocie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski stały dar w kwocie 120 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

23. *Czesławie Adamczykowej*, (p. 104.) wdowie po nauczycielu podwyższa Sejm

w drodze łaski pensyę wdowią z 700 na 900 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 roku.

24. *Jadwidze Knihinickiej*, (p. 109.) wdowie po nauczycielu podwyższa Sejm w drodze łaski stały dar ze 120 na 200 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

25. *Irenie Jarosławie dw. im. Harasymowiczównej*, (p. 115.) sierocie po naucz. przyznaje Sejm w drodze łaski pensyę sierocińską w kwocie 120 K rocznie aż do 20 roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

26. *Maryi Jacykowej*, (p. 116.) wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 366 K rocznie i dodatek na wychowanie dziecka w kwocie 73 K rocznie, aż do osiągnięcia przez dziecko 20 roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

27. *Maryi Karolinie dw. im. Kwakowej*, (p. 119.) wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 240 K rocznie i dodatek na wychowanie dla każdego z trojga dzieci po 80 K rocznie, aż do czasu osiągnięcia przez każde dziecko 20 roku życia, lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

28. *Maryi Janiszewskiej Lewińskiej*, (p. 134.) nauczycielce w Korostowicach wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury lata służby od 1/9 1887 do 24/2 1892, na wypadek spensyonowania.

29. *Wandzie Siarczyńskiej*, (p. 135.) nauczycielce w Stasiowej Woli wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury lata służby od 14/9 1888 do 27/2 1894, na wypadek spensyonowania.

30. *Annie Woronieckiej*, (p. 138.) nauczycielce we Lwowie wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury pięć lat służby z czasu praktyki nauczycielskiej, na wypadek spensyonowania.

31. *Józefie Myjakowej*, (p. 139.) wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 400 K rocznie i dodatek na wychowanie czworga dzieci w łącznej kwocie 320 K rocznie, czyli po 80 K rocznie dla każdego dziecka, aż do 20 roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

II.

Jednorazowy zasiłek przyznaje Sejm w drodze łaski:

a) Onufremu Cybykowi, em. naucz. (p. 51.) w kwocie stu pięćdziesięciu (150 K);

b) Antoniemu Mosiewiczowi, em. naucz. (p. 63.) w kwocie stu (100) K;

c) Eustachemu Chomińcowi, em naucz. (p. 72.) w kwocie stu pięćdziesięciu (150) K;

d) Sabinie Paduczakowej, wdowie po naucz. (p. 77.) w kwocie dwustu (200) K;

e) Leokadyi Waleryi dw. im. Markiewiczowej, wdowie po naucz. (p. 80.) w kwocie stu pięćdziesięciu (150) K;

f) Eugenii Pużyńskiej, wdowie po naucz. (p. 85.) w kwocie dwustu (200) K;

g) Antoninie Drukowej, wdowie po naucz. (p. 100) w kwocie stu (100) K;

h) Maryi Tytlowej, wdowie po naucz. (p. 107.) w kwocie stu (100) K;

i) Eufrozynie Zychowej, wdowie po naucz. (p. 110.) w kwocie stu (100) K;

j) Paulinie Paniczewskiej, wdowie po naucz (p. 126.) w kwocie stu (100) K.

Sumę tych zasiłków, stanowiących kwotę tysiąca trzystu pięćdziesięciu (1.350) koron wstawia Sejm do Rubr. IV. poz. 16 c) wydatków preliminarza budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1909.

III.

Nad petycyami:

Stefana Jaklińskiego (p. 1.), *Piotra Swiątkiewicza* (p. 5.), *Jana Bizanza* (p. 8.), *Michała Marmasza* (p. 9.), *Bronisława Motylewicza* (p. 11.), *Szymona Usckiego* (p. 12.), *Pawła Medwida* (p. 13.), *Ignacego Maraszewskiego* (p. 14.), *Józefa Skowrońskiego* (p. 15.), *Karola Pełzaczyńskiego* (p. 16.), *Juna Keippera* (p. 17.), *Mikołaja Borszcza* (p. 18.), *ks. Franciszka Rabija* (p. 20.), *Walentego Januszkiewicza* (p. 21.), *Szczepana Balla*

(p. 22.), *Jana Atamańczuka* (p. 23.), *Jana Sroki* (p. 24.), *Edwarda Dworzaczka* (p. 26.),, *Konstantego Pragłowskiego* (p. 27.), *Damiana Hawrana* (p. 28.), *Jana Jaremy* (p. 29.), *Franciszka Gottwalda* (p. 30.), *Piotra Dowosera* (p. 31), *Bazylego Medyńskiego* (p. 32.), *Antoniego Radzińskiego* (p. 33), *Jana Wisza* (p. 34), *Edwarda Hoszarda* (p. 35.), *Andrzeja Nauczuka* (p. 36.), *Józefa Foxa* (p. 37.), *Andrzeja Behena* (p 39.), *Emila Wiszomirskiego* (40), *Szymona Menachema Mandla* (p. 44.), *Stanisława Daneckiego* (p. 45.), *Abrahama Lechera* (p 46), *Aleksandra Czaprańskiego* (p. 47.), *Szymona Stecury* (p. 49.), *Franciszka Budzińskiego* (p. 52.), *Władysława Saneckiego* (p. 53.), *Pawła Dymidasa* (p. 54.), *Stanisława Haducha* (p. 55.), *Mikołaja Kiernickiego* (p. 56.), *Teodora Marynowicza* (p. 57.), *Bazylego Pellicha* (p. 58.), *Karola Chorążego* (p. 59.), *Hilarego Nabaka* (p. 60.), *Wojciecha Marka* (p. 62.), *Michała Niemierowskiego* (p. 65.), *Tomasza Wojcikiewicza* (p. 66.), *Józefa Żakiego* (p. 67.), *Piotra Kostruby* (p. 68), *Jana Planeckiego* (p. 69.), *Mieczysława Bobrzyńskiego* (p. 70.), *Tomasza Okońskiego* (p. 71.), *Teodora Bernadzikiewicza* (p 73.), *Józefy Taborowej* (p. 78.), *Eleonory Hablowej* (p 79.), *Maryi Pisarczukowej* (p. 83.), *Maryi Chrzanowskiej* (p. 88.), *Jana Sierosławskiego* (p. 89), *Anastazyi Broszównej* (p 90), *Pauliny Sydorowej* (p. 91.) *Wandy Spirydowiczowej* (p. 92.), *Rozali Sokołowskiej* (p. 93.), *Anny Bieleckiej* (p. 94), *Maryi Dutkiewiczowej* (p. 95.), *Agaty Ferensiewiczowej* (p. 96.), *Antoniny Dębickiej* (p. 97.), *Anny Grodzkiej* (p. 99.), *Maryi Gołębiowej* (p. 101.), *Olimpii Ballowej* (p. 102), *Bronisławy Leopoldy dw. im. Witekowej* (p 105), *Serafiny Oponowiczównej* (p. 106), *Heleny Martynowej* (p. 108), *Heleny Ostaszewskiej* (p. 111.). *Maryi Binduchowskiej* (p. 112.), *Danieli Pezdańskiej* (p. 113.), *Janiny Kołodziejównej* (p. 114.), *Mieczysława Naganowskiego* (p. 117.), *Katarzyny Jaremkowej* (p. 118.), *Julii Kutkowskiej* (p. 120), *Bolesławy Klementyny dw. im. Bieńkowskiej* (p. 121), *Heleny Piszowej* (p. 122), *Maryi Hornatkiewiczowej* (p. 123.), *Irmy Buzathównej* (p 124.), *Jadwigi Wiszniewskiej* (p. 125.), *Karoliny Garbieniównej* (p. 127.), *Kamili Romaszkanównej* (p. 128.), *Petroneli Winnickiej* (p. 129.), *Jadwigi Klimkowiczowej* (p. 130.), *Olgi Supińskiej* (p. 131.), *Maryi Halkowej* (p. 132.), *Anieli Ryżewskiej* (p. 133.), *Barbary Chodyńskiej* (p. 137.) — przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

LW. 86.981/1908. We Lwowie, dnia 21. sierpnia 1908.

Ldg. 28

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj gmin o uwolnienie, względnie obniżenie lub odpisanie zaległych prestacyj nauczycielskich.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą ogólną z dnia 18. marca 1907 i uchwałami specyalnemi z dnia 5. i 12. października 1907 przekazał Wysoki Sejm petycye kilkunastu gmin o uwolnienie, względnie obniżenie lub odpisanie i rozłożenie zaległych prestacyj na płace nauczycielskie Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Stosownie do tego polecenia Wydział krajowy po otrzymaniu opinii o powyższych petycyach od c. k. Rady szkolnej krajowej ma zaszczyt przedłożyć następujące sprawozdanie.

1. Gmina m. Pilzna uiszcza na płace nauczycielskie kwotę 1.600 kor. tytułem prestacyi z dochodu majątku zakładowego, a nadto 700 kor. jako ustawową prestacyę, czyli uiszcza rocznie 2.300 kor. Z uwagi, że przy sposobności przekształcenia 5-klasowej szkoły mieszanej w Pilznie na 5 klasowe męską i żeńską od dnia 1. lutego 1907 nie nałożono na gminę żadnej dodatkowej prestacyi, wskutek czego cały niemal wydatek na płace nauczycielskie cięży na funduszu szkolnym krajowym, nie mniej z powodu, że fundusz ten przyczynił się zasiłkiem w kwocie 30.000 kor. do kosztów budowy szkoły w Pilznie, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej oświadcza się przeciw uwzględnieniu prośby gminy o zwolnienie jej od obowiązku uiszczania na płace nauczycielskie prestacyi w rocznej kwocie 1.600 kor.

2. Gminy Bezmichowa dolna i górna, powiatu liskiego uiszczają na podstawie orzeczenia organizacyjnego c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 1. marca 1904 L. 4480 na płacę nauczyciela po 80 kor rocznie.

Prestacya ta gminy Bezmichowy dolnej przedstawia około 12% dodatków do podatków bezpośrednich w gminie przypisanych, a prestacya gminy Bezmichowy górnej około 11% dodatków do podatków.

Z powodu, że gminy te są ubogie, nie posiadają majątku, a na potrzeby ich nakładane są stosunkowo znaczne dodatki do podatków, (według budżetów na r. 1906 wynosiła stopa nałożonych na pokrycie niedoboru dodatków do podatków w gminie Bezmichowie górnej 24%, a w gminie drugiej 36%, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej wnosi o obniżenie począwszy od 1. stycznia 1909 dotychczasowej prestacyi do wysokości 8% całej należytości

podatków bezpośrednich wraz z dodatkami państwowymi w tych gminach opłacanych.

3. Gmina m. Krosna uprasza o odpisanie zaległej po koniec roku 1906 prestacyi szkolnej w kwocie 19.096 kor. 16 hal.

Z uwagi, że zaległość ta wynika ze zobowiązań tej gminy wobec funduszu szkolnego krajowego, polegających na prawomocnych orzeczeniach c. k. Rady szkolnej krajowej, że gmina posiada majątek zakładowy Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej oświadcza się przeciw uwzględnieniu petycyi gminy o odpisanie zaległej prestacyi, zwłaszcza, że rozporządzeniem z dnia 13. czerwca 1908 LW. 99.719/907 zgodził się na rozłożenie powyższej zaległej prestacyi w kwocie 18.485 kor. 2 hal. na sześć równych rocznych rat począwszy od r. 1909.

4. Gmina m. Wojnicza powiatu brzeskiego uprasza o odpisanie części zaległej prestacyi w kwocie 5.750 kor.

Ze względu, że prestacya gminy m. Wojnicza na płace nauczycielskie 5-klasowej szkoły mieszanej z czterema klasami nadetatowemi w Wojniczu wynosi tylko 2.075 kor. 40 hal. rocznie, że orzeczeniem reorganizacyjnem z dnia 12. czerwca 1906 L. 21954 zniżono gminie, począwszy od 1. lipca 1906 prestacyę z dochodu majątku zarodowego z kwoty 1.000 kor. na 500 kor rocznie, nie może Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej popierać prośby gminy o odpisanie części zaległej prestacyi, zwłaszcza, że zezwolił gminie, by całą zaległość prestacyjną na płace nauczycielskie wynoszącą po koniec grudnia 1904 łączną kwotę 14.626 kor. 20 hal. spłaciła w 10 rocznych ratach, począwszy od r. 1905.

5. Gmina Koniuszki siemianowskie powiatu rudeckiego uiszcza na podstawie orzeczenia organizacyjnego c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 31. grudnia 1894 L. 31.113 na płacę nauczyciela szkoły jednoklasowej w Zagórzu rocznie kwotę 109 kor. tytułem prestacyi.

Z uwagi, że prestacya ta przedstawia zaledwie 9% dodatków do podatków, a gmina, jak to stwierdzają zamknięcia rachunkowe, posiada własny majątek, wskutek czego nie może być tą prestacyą przeciążoną, nie może Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej przemawiać za uwzględnieniem petycyi gminy o uwolnienie jej od obowiązku uiszczania prestacyi na płacę nauczyciela szkoły w Zagórzu.

6. Gmina Studzian powiatu łańcuckiego uiszcza na podstawie orzeczenia reorganizacyjnego c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 7. listopada 1894 L. 20 757 na płacę nauczyciela szkoły w Studzianie tytułem prestacyi rocznie 171 kor. 24 hal., a na wydatki kancelaryjne 10 kor. rocznie.

Z uwagi, że rzeczona prestacya w łącznej kwocie 181 kor. 24 hal. rocznie przedstawia tylko 8% dodatków do podatków, a więc nie może zbytnio obciążyć gminę, oświadcza się Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej przeciw uwzględnieniu prośby gminy o zniżenie tej prestacyi.

7. Gmina Głuchów powiatu sokalskiego uiszczała według orzeczenia organizacyjnego z dnia 21. czerwca 1885 L. 6068 na płacę nauczyciela szkoły ludowej w Głuchowie gotówką rocznie 280 kor. z mocy dobrowolnego zobowiązania. Orzeczeniem reorganizacyjnem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 6. października 1894 L 18.003 zniżono powyższą prestacyę o 3% dodatków do podatków. W ten sposób opłaca gmina od 1. stycznia 1895 obniżoną prestacyę w kwocie 255 kor. 62 hal., co przedstawia około 24% dodatków do podatków.

Gdy wskutek powyższego obniżenia gmina nie doznała znacznej ulgi, nadto z uwagi, że jest ubogą, a na pokrycie potrzeb gminnych zmuszoną jest

nakładać znaczne dodatki, zważywszy wreszcie, że gmina prócz prestacyi w gotówce dostarcza prestacyi w naturze (3 korce żyta i 3 korce jęczmienia rocznie), a nadto na wydatki kancelaryjne dostarcza 5 kor. rocznie, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej wnosi o obniżenie w drodze łaski dotychczasowej prestacyi na płacę nauczyciela w kwocie 255 kor. 62 hal. do wysokości 12% dodatków do podatków, począwszy od 1. stycznia 1909.

8. Gmina Kossowa powiatu kolbuszowskiego uiszcza corocznie tytułem dobrowolnej prestacyi kwotę 110 kor. 84 hal. na płacę nauczyciela miejscowej szkoły według orzeczenia reorganizacyjnego z dnia 4. stycznia 1895 L. 30.642/94.

Z uwagi, że prestacya ta przedstawia tylko 10% dodatków do podatków i nie zachodzą żadne szczególne na wyjątkowe uwzględnienie zasługujące okoliczności, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej nie jest za uwzględnieniem prośby gminy o obniżenie tej prestacyi do ustawowej wysokości.

9. Gmina Łowcza powiatu cieszanowskiego uiszcza na podstawie orzeczenia reorganizacyjnego c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 3. listopada 1900 L. 26.414 tytułem prestacyi na płace nauczyciela szkoły miejscowej w Łowczy corocznie 144 kor.

Z uwagi, że rzeczona prestacya odpowiada tylko 9% dodatków do podatków, że Wysoki Sejm uchwałą z dnia 4. maja 1900 obniżył prestacyę gminy z kwoty 187 kor. 38 hal. na kwotę 144 rocznie, wreszcie z powodu okoliczności, że pokrycie całej nadwyżki wydatków na płace nauczycielskie, spowodowanej zarządzonem orzeczeniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 5. listopada 1905 L. 45.725 przekształceniem szkoły w Łowczy na dwuklasową, ciąży wyłącznie na funduszu szkolnym krajowym, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej nie może przemawiać za uwzględnieniem prośby gminy o uwolnienie jej od obowiązku uiszczania wspomnianej powyżej prestacyi, wynikłej z dobrowolnego zobowiązania gminy.

10. Gmina Rzeszotary powiatu wielickiego uiszczała z mocy aktu fundacyjnego z dnia 8. stycznia 1883, zatwierdzonego przez Reprezentacyę powiatową w Wieliczce uchwałą z dnia 5. kwietnia 1884 L. 475 na płacę nauczyciela miejscowej szkoły gotówką rocznie 300 kor., a na drobne potrzeby szkolne rocznie 20 kor.

Orzeczeniem reorganizacyjnem z dnia 9. lutego 1895 L. 2867 zniżono prestacyę tę o 3% dodatków do podatków, t. j. do wysokości rocznych 261 kor. 30 hal., które opłaca gmina od 1. stycznia 1895, prócz 20 kor. rocznie na drobne potrzeby szkolne. Prestacya rzeczona przedstawia około 19% dodatków do podatków.

Ze względu na niekorzystne stosunki majątkowe gminy i na stosunkowo znaczne ich obciążenie z tego tytułu, wnosi Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej o obniżenie tej prestacyi na płacę nauczyciela w kwocie 261 kor. 30 h. do wysokości 10% dodatków do podatków, począwszy od 1. stycznia 1909 roku.

11. Gmina Łosiniec powiatu turczańskiego obowiązaną jest opłacać na podstawie orzeczenia reorganizacyjnego c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 20. listopada 1894 L. 23.974, z mocy dobrowolnego zobowiązania tytułem prestacyi na płacę nauczyciela corocznie gotówką 328 kor. 98 h., a na wydatki kancelaryjne 10 kor., razem 338 kor. 98 h.

Z powodu, że gmina jest ubogą i nie może podołać zobowiązaniom z tego tytułu; następnie ze względu, że ta prestacya przedstawia 30% dodatków do podatków, wnosi Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajo-

wej o obniżenie prestacyi powyższej do wysokości 15% dodatków do podatków, począwszy od 1. stycznia 1909 roku.

12. Gmina Pletenice powiatu przemyślańskiego opłacała według orzeczenia organizacyjnego c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 17. maja 1875 L. 4910 z mocy dobrowolnego zobowiązania kwotę 200 kor. rocznie, tytułem prestacyi na płacę nauczyciela miejscowej szkoły.

Orzeczeniem reorganizacyjnem z dnia 9. lutego 1895 L. 2203 obniżono tę prestacyę od 1. stycznia 1895 na 183 kor. 38 h.

Ze względu, że wspomniana prestacya przedstawia około 34% dodatków do podatków, a gmina należy do najuboższych gmin w powiecie i nie może podołać zobowiązaniom z tego tytułu, Wydział krajowy zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej wnosi o obniżenie w drodze łaski dotychczasowej prestacyi do wysokości 15% dodatków do podatków, począwszy od 1. stycznia 1909 roku.

13. Gmina Ropczyce obowiązaną jest uiszczać w myśl orzeczenia z dnia 4. lutego 1895 L. 30596 na płace nauczycielskie pięcioklasowych szkół męskiej i żeńskiej z mocy dawniejszego dobrowolnego zobowiązania rocznie kwotę 2.200 kor.

Z uwagi, że gmina m. Ropczyc oprócz powyższego dobrowolnego datku nie opłaca na ten cel żadnej ustawowej prestacyi, że posiada własny majątek zarodowy o spodziewanym w r. 1908 czystym dochodzie w sumie 6.166 kor. 07 h. jak to stwierdziło komisyjne zbadanie stosunków majątkowych gminy, przeprowadzone w marcu 1908 roku; — nie mniej ze względu, że od wspomnianego czystego dochodu nie płaci gmina w myśl końcowego ustępu art. 16. ust. z dnia 24. kwietnia 1894 nr. 49 Dz. u. i rozp. kr. żadnej prestacyi, wreszcie z uwagi, że Wysoki Sejm uchwałami swemi z dnia 4. listopada 1904 i z dnia 11. marca 1907 przeszedł do porządku dziennego nad analogicznemi petycyami gminy, nie może Wydział krajowy poprzeć prośby gminy m. Ropczyc o zniżenie wspomnianej prestacyi przynajmniej o połowę, t. j. z kwoty 2.200 na 1.100 kor. rocznie.

W końcu Wydział krajowy oznajmia, że petycya:

a) gminy m. Żółkwi o przyznanie ulg w spłacie zaległej prestacyi szkolnej stała się bezprzedmiotową wobec tego, że Wydział krajowy orzeczeniem z dnia 5. lutego 1907 LW. 1695 zezwolił gminie na spłacenie całej po koniec r. 1906 niespłaconej reszty zaległości prestacyjnej, wynoszącej 13.148 kor. 50 h., w pięciu równych ratach rocznych, począwszy od r. 1907 po 2629 kor. 70 h.

b) gminy Bratkowice powiatu Rzeszowskiego o uwolnienie jej od obowiązku uiszczania prestacyi na płacę nauczyciela, na potrzeby szkolne i urzędowe została załatwioną uchwałą Wys. Sejmu z dnia 11. marca 1907, którą Wys. Sejm, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego i sejmowej komisyi szkolnej, przeszedł nad tą petycyą do porządku dziennego.

c) gminy m. Krakowa o zezwolenie na spłatę rocznemi ratami po 7537 kor. zaległości na rzecz funduszu szkolnego krajowego z tytułu niedopłaconej 12% prestacyi na płace nauczycielskie za czas od r. 1883 po koniec 1894 r w kwocie 249.306 kor. 62 h., i za rok 1895 w kwocie 59.448 kor. 62 h., nie mogła być dotąd załatwioną, ponieważ gmina nie przyjęła uchwały Wys. Sejmu z dnia 8. lipca 1901, zezwalającej na spłatę zaległości po koniec r. 1894 w 20 rocznych ratach, a przeciw wydanemu orzeczeniu c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 16. lutego 1904 L. 20.901 w sprawie pretensyi funduszu szkolnego krajowego do gminy z tytułu należytości prestacyjnej za lata od r. 1883 po koniec r. 1894, wniosła rekurs do c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty, w dalszym zaś ciągu zażalenie do c. k. Trybunału administracyjnego, którego orzeczenie do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie nadeszło do Wydziału krajowego.

d) gminy m. Lubaczowa o odpisanie nadzwyczajnej prestacyi na płacę nauczyciela; podobnie jak petycya:

e) gminy Leżajska o ograniczenie prestacyi do 10% opłacanych podatków — nie mogły być do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania załatwione przez Wydział krajowy, ponieważ do tego czasu nie otrzymał Wydział krajowy od c. k. Rady szkolnej krajowej opinii co do petycyi gminy Leżajska, jakoteż nie odbyła się dotąd zaproponowana przez c. k. Radę szkolną krajową komisya w celu zbadania stanu majątkowego gminy Lubaczowa.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Począwszy od 1. stycznia 1909 roku zniża się w drodze łaski dotychczas uiszczane prestacye na płace nauczycieli gminom:

a) Bezmichowa dolna i górna powiatu liskiego z kwoty po 80 kor. rocznie przypadającej od każdej z tych gmin do wysokości 8%;

b) Głuchów powiatu sokalskiego z kwoty 255 kor. 62 h. do wysokości 12%;

c) Rzeszotary powiatu wielickiego z kwoty 261 kor. 30 h. do wysokości 10%;

d) Łosiniec powiatu turczańskiego z kwoty 328 kor. 98 h. do wysokości 15%;

e) Pletenice powiatu przemyślańskiego z kwoty 183 kor. 38 h. do wysokości 15%,

całej należytości podatków bezpośrednich wraz z dodatkami państwowymi w tych gminach opłacanych.

II. Nad petycyami gminy: Pilzna (p. 1), Krosna (p. 3), Wojnicza (p. 4), Koniuszki siemianowskie (p. 5), Studzian (p. 6), Kossowy (p. 8), Łowczy (p. 9), Ropczyc (p. 13) — przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

LW. 122.947/07

We Lwowie, dnia 18. grudnia 1907.

Nr 29

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie subwencyi na częściowe pokrycie kosztów budowy „Domu akademickiego“ we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Przy rozprawach nad budżetem krajowym na rok 1907 powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 18. marca 1907 następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu wstawiać do budżetu począwszy od roku 1908 kwotę potrzebną na oprocentowanie i umorzenie pożyczki w kwocie 50.000 koron, zaciągnąć się mającej na rzecz budowy Polskiego Domu Akademickiego im. Adama Mickiewicza we Lwowie“.

W celu wykonania tej uchwały zwrócił się Wydział krajowy już w maju 1907 do komitetu budowy Domu Akademickiego o przedłożenie planu amortyzacyjnego zaciągnąć się mającej pożyczki 50.000 koron, oraz deklaracyi co do wyłącznego przeznaczenia Domu na pomieszczenie Stowarzyszeń akademickich i mieszkania dla akademików, wreszcie oświadczenia co do prawa Wydziału krajowego do nadzoru i kontroli nad działalnością Domu. Nie otrzymawszy aż do chwili zestawienia preliminarza budżetu krajowego na rok 1908 odpowiedzi, zwłaszcza zaś potrzebnych informacyj co do warunków, czasokresu i umorzenia pożyczki, nie mógł Wydział krajowy wstawić do tego preliminarza I. raty amortyzacyjnej wspomnianej pożyczki.

Dopiero w grudniu 1907, już po wydrukowaniu preliminarza budżetu krajowego na rok 1908, komitet obywatelski budowy Domu Akademickiego nadesłał Wydziałowi krajowemu potrzebne informacye, a mianowicie, że pożyczka 50.000 K zostanie zacią-

gniętą w $4^1/_2\%$ listach Banku krajowego i że ma być umorzoną w okresie 33 letnim, wskutek czego na $4^1/_2\%$ odsetki i amortyzacyę potrzebną jest roczna kwota 3.000 K, o której wstawienie do budżetu krajowego na rok 1908 komitet uprasza.

Wobec tego Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Do budżetu krajowego na rok 1908 wstawia się kwotę 3000 K jako pierwszą roczną ratę amortyzacyjną $4^1/_2\%$ pożyczki 50.000 K, umarzalnej w okresie 33-letnim, a zaciągniętej na budowę Domu Akademickiego im. Adama Mickiewicza we Lwowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Maszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński** w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

L. W. 82.308 06.

We Lwowie, dnia 30. grudnia 1907.

Alog. 30

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1905.

Wysoki Sejmie!

A/. Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi pod *A*) zamknięcie rachunków majątku obrotowego fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1905, tu-
B/. dzież pod *B*) wykaz stanu majątkowego za tenże rok wszystkich pod zarządem fundacyi Skarbkowskiej zostających funduszów z następującem sprawozdaniem:

Na rok 1905 preliminowano w majątku obrotowym:

dochody netto w sumie		686.283 K 92 g
wydatki netto w sumie		727.269 „ 31 „
niedobór w sumie . .		40.985 K 39 g.

Zamknięcie rachunków majątku obrotowego fundacyi za rok 1905 przedstawia następujące wyniki brutto:

dochody rzeczywiste . . .	857.010 K 84 g	
wydatki rzeczywiste . . .	852.179 „ 44 „	
nadwyżkę dochodów		4.831 „ 40 „
Z porównania okazuje się wynik korzystniejszy od budżetu o		45.816 „ 79 „

Gdy bowiem wynik dochodów podług zamknięcia rachunków wynosi . . . . . 857.010 K 84 g
a podług budżetu . . . 686.283 „ 92 „
uzyskano dochody większe od preliminowanych o . 170.726 „ 92 „

wynik zaś wydatków podług zamknięcia rachunków . . . . . 852.179 K 44 g
a podług budżetu . . . . 727.269 „ 31 „
wydano zatem więcej niż preliminowano o . . . 124.910 „ 13 „

z porównania więc okazuje się wynik kasowy w roku 1905 korzystniejszy jak wyżej o . . . . . 45.816 K 79 g

Z zestawienia dochodów i wydatków poszczególnych rubyk w porównaniu z preliminarzem otrzymuje się wyniki korzystniejsze od preliminarza w następujących rubrykach:

w rubr.	I. Zarząd centralny o .	2.312 K 49 g	
„ „	II. Gmach teatralny o .	64 „ 38 „	
„ „	V/VI. Dobra ziemskie o .	49.123 „ 43 „	
„ „	VII. Realności lwowskie o .	75 „ 64 „	
„ „	IX. Prowizye czynne o .	3.202 „ 49 „	
„ „	XII. Przygodne o . . .	2.039 „ 53 „	56.817 K 96 g
	mniej korzystne:		
w rubr.	VIII. Pożyczki o . . .	7.500 K — g	
„ „	XI. Zakład w Drohowyżu o	3.501 „ 17 „	11.001 „ 17 „
	z porównania okazuje się wynik korzystniejszy jak wyżej o		45.816 K 79 g

Do głównych wyżej wyszczególnionych różnic podała Kuratorya fundacyi Wydziałowi krajowemu w sprawozdaniu z 16. czerwca 1906 następujące wyjaśnienia:

Rubryka I. „*Zarząd centralny*“ wyka uje wynik korzystniejszy od budżetu o 2.312 K 49 g. z powodu zwrotu od stron niepreliminowanych kosztów spornych i kontraktowych w kwocie 301 K 96 g tudzież zaoszczędzenia na kosztach administracyi centralnej w kwocie 2.010 K 53 g.

Wyniki tej rubryki wraz z wynikami rubryki II. „*Legaty i gracye*“ stanowią właściwie koszta zarządu i wynoszą netto:

w rubryce I. „Zarząd centralny“		56.289 K 51 g
w rubryce II. „Legaty i gracye“		42.620 „ — „
	razem . .	98.909 K 51 g.

Rubryka III. „*Gmach teatralny*“ wykazuje w zamknięciu:

dochody	76.114 K 16 g	
wydatki	40.398 „ 88 „	
czysty dochód		35.715 K 28 g
w porównaniu z czystym dochodem preliminowanym		35.650 „ 90 „
okazuje się wynik korzystniejszy o . .		64 K 38 g

skutkiem wpływu ponad preliminarz na poczet zaległych czynszów z gmachu.

Rubryka V/VI. „*Dobra ziemskie*“. Według budżetu wynosić miały w r. 1905

dochody	543.503 K 64 g	
wydatki	332.723 „ 88 „	
czysty dochód		210.779 K 76 g
gdy zaś uzyskano w dochodach .	602.545 K 94 h	
a wydano	342.642 „ 75 „	259.903 „ 19 „
uzyskano zatem więcej o		49.123 K 43 g
Z porównania dochodów preliminowanych	543.503 K 64 g	
z uzyskanymi	602.545 „ 94 „	
okazuje się wynik korzystniejszy o . .		59.042 „ 30 „
a z porównania wydatków preliminowanych	332.723 K 88 g	
z rzeczywistymi	342.642 „ 75 „	
okazuje się wynik mniej korzystny o . .		9.918 „ 87 „
w rezultacie wynik lepszy jak wyżej o . . .		49.123 K 43 g.

Korzystniejsze wyniki od preliminarza wykazują następujące pozycye tej rubryki:

1) Kulików o . . .	52 K	93 g
2) Brzozdowce o . .	8.445 „	30 „
3) Drohowyże o . .	13.876 „	17 „
4) Opary i Słońsko o .	1.149 „	08 „
5) Ostałowice o . .	1.935 „	42 „
6) Różniatów-Duba o .	3.572 „	09 „
8) Smorze-Klimiec o .	10.568 „	15 „
7) Żabie o . . .	5.040 „	46 „
9) Żydaczów o . .	261 „	10 „
10) Przedsiębiorstwa w dobrach o . . .	2.155 „	43 „
11) Rozmaite o . .	2.067 „	30 „
razem jak wyżej		49.123 K 43 g.

1) Dobra Kulików dały wynik korzystniejszy o 52 K 93 g skutkiem drobnych zaoszczędzeń, przedewszystkiem na utrzymaniu budynków dzierżawnych.

2) Dobra Brzozdowce. Wynik korzystniejszy o 8.445 K 30 g głównie z powodu uzyskania wyższych ponad preliminarz dochodów ze sprzedaży drzewa z rewirów Brzozdowce i Iłów skutkiem podniesienia się cen, tudzież z powodu uzyskania nieprelimino wanego czynszu za polowanie.

3) Dobra Drohowyże dały wynikłość korzystniejszą o 13.876 K 17 g, z powodu sprzedania większej ilości fur drzewa przy drobnej sprzedaży lasowej tudzież uzyskania lepszych cen za sprzedane stosy, a nadto wpłynął w tym roku zaległy czynsz z dzierżawy dóbr Drohowyże w kwocie 8.552 K 10 g.

4) Dobra Opary i Słońsko wykazują wynik korzystniejszy o 1.149 K 08 g, głównie skutkiem zaoszczędzeń na utrzymaniu budynków dzierżawnych.

5) Dobra Ostałowice dały wynik korzystniejszy o 1.935 K 42 g, z powodu oszczędności w utrzymaniu budynków dzierżawnych i budynków służby lasowej.

6) Dobra Różniatów-Duba wykazują wynikłość korzystniejszą o 3.572 K 09 g, skutkiem uzyskania wyższych cen przy sprzedaży drzewa materyałowego, nadwyżkę tę jednak zredukował wyższy wymiar podatku czynszowego na r. 1905.

7) Dobra Smorze-Klimiec dały wynik korzystniejszy o 10.568 K 15g, gdyż z polowania uzyskano 4576 K, podczas gdy preliminowano z tego tytułu tylko 200 K, a nadto uzyskano większe od preliminowanych dochody z lasów z powodu wyższych cen drzewa.

8) Dobra Żabie wykazują wynik korzystniejszy o 5.040 K 46 g, ponieważ uzyskano wyższe dochody ze sprzedaży drzewa a zaoszczędzono na kosztach utrzymania budynków.

9) Dobra Żydaczów. Wynikłość korzystniejsza od preliminarza o 261 K 10 g, skutkiem drobniejszych zaoszczędzeń na utrzymaniu budynków dzierżawnych.

10) Przedsiębiorstwa w dobrach dały wynik korzystniejszy od preliminarza o 2.155 K 43 g, głównie skutkiem zaoszczędzenia w kredycie nadzwyczajnym na założenie pieca drenarskiego.

11) Rozmaite. Na korzystniejszy wynik w tej pozycyi o 2.067 K 30 g, wpłynęło obok pomniejszych przyczyn głównie zaoszczędzenie z kredytu przyznanego na ustalenie granic w dobrach fundacyjnych.

Czysty dochód w roku 1905 z poszczególnych dóbr przedstawia się w następujących cyfrach:

1. Kulików . . .	5.809 K	75 g
2. Brzozdowce . .	49.988 „	07 „
3. Drohowyże . .	83.126 „	17 „
4. Opary i Słońsko .	18.813 „	78 „

5. Ostałowice . .	11.421 K 08 g	
6. Rożniatów-Duba .	21.220 „ 19 „	
7. Smorze-Klimiec .	22.596 „ 75 „	
8. Żabie . . .	37.699 „ 07 „	
9. Żydaczów . .	23.407 „ 10 „	274.081 K 96 g.

po strąceniu nadwyżki wydatków w pozycyach:

10. Przedsiębior. w dobrach	5.936 K 07 g	
11. Rozmaite . . .	8.242 „ 70 „	14.178 „ 77 „
Wynosił czysty dochód z dóbr		259.903 K 19 g.

Niżej porównane są wynikłości z poszczególnych dóbr z ostatnich trzech lat a mianowicie:

1. Z dóbr Kulików wynosił czysty dochód w roku 1903 — 6.242 K 01 g, w roku 1904 — 8.097 K 11 g, w roku 1905 — 5.809 K 75 g. Wyższy dochód roku 1904 powstał skutkiem uzyskania w tym roku wyższego czynszu z łąk i spłaty należytości za sprzedany młyn w Doroszowie.

2. Z dóbr Brzozdowce wynosil czysty dochód: w roku 1903 kwotę 40.082 K 94 g, w roku 1904 kwotę 43.035 K 89 g, w roku 1905 kwotę 49.988 K 07 g. Znaczniejsza różnica w czystym dochodzie z roku 1906 powstała skutkiem uzyskania wyższych dochodów ze sprzedaży drzewa z rewiru Brzozdowce i znacznie niższych kosztów utrzymania w tym rewirze kultur i budynków.

3. Z dóbr Drohowyże uzyskano czysty dochód: w roku 1903 w kwocie 78.580 K 01 g, w roku 1904 w kwocie 77.679 K 01 g, w roku 1905 w kwocie 83.126 K 17 g. Wyższy dochód roku 1905 spowodowany został sprzedażą większej ilości fur drzewa i uzyskania lepszych cen za drzewo sągowe.

4. Dobra Opary i Słońsko wykazują czysty dochód: w roku 1903 — 22.156 K 05 g, w roku 1904 — 21.795 K 07 g, w roku 1905 — 18.813 K 78 g. Niższy dochód w roku 1905 w porównaniu z poprzednimi latami powstał skutkiem obniżenia się dochodów ze sprzedaży drzewa zwłaszcza na fury.

5. Dobra Ostałowice dały czysty dochód w roku 1903 — 13.085 K 22 g, w roku 1904 — 11.710 K 83 g, w roku 1905 — 11.421 K 08 g. Wyższy dochód roku 1903 spowodowały zaoszczędzenia w wydatkach na restauracyę budynków dzierżawnych.

Z dóbr Rożniatów-Duba okazał się w roku 1903 niedobór 29.928 K 80 g., w roku 1904 czysty dochód 22.698 K 31 g., w roku 1905 czysty dochód 21.220 K 19 g. Niedobór roku 1903 powstał skutkiem budowy gorzelni i budynku na pomieszczenie c. k. Urzędu podatkowego w Rożniatowie, co w sprawozdaniu o zamknięciu rachunków fundacyi za rok 1904 szczegółowo wyjaśniono. W roku 1905 w porównaniu z poprzednim rokiem okazuje się wprawdzie wzrost podatków, datków konkurencyjnych i kosztów utrzymania budynków, znaczną jednak podwyżkę wydatków w tych pozycyach pokrywają prawie w zupełności wyższe ceny przy sprzedaży drzewa materyałowego i stosów.

7. Z dóbr Smorze-Klimiec uzyskano czysty dochód: w 1903 roku 16.085 K 46 g., w 1904 roku 16.500 K 27 g., w 1905 roku 22.596 K 75 g. Na różnice w wyżej wykazanych dochodach wpłynęły mniejsze względnie większe dochody uzyskane w poszczególnych latach ze sprzedaży drzewa.

7. Dobra Żabie wykazały czysty dochód: w 1903 roku 26.879 K 03 g., w 1904 roku 45.552 K 12 g., w 1905 roku 37.699 K 07 gr. Wyższy dochód w roku 1904 okazał się z powodu sprzedaży większej ilości drzewa, uzyskaniem czynszu z tartaku w Ilci w kwocie 2.000 K, wyższego dochodu z pasz leśnych i wreszcie 5.502 K 26 g., za przepust obcego drzewa przez terytoryum fundacyi. W roku 1905 przybył wprawdzie czynsz za budynek dla c. k. Sądu, natomiast zmniejszył się dochód ze sprzedaży drzewa, odpadła suma 5.502 K 26 g., za przepust dzewa obcego, wzrosły podatki i płace służby lasowej, co spowodowało zmniejszenie się dochodów w tym roku.

9. Dobra Żydaczów dały czysty dochód w 1903 roku 14.798 K 19 g. w 1904 roku 26.683 K 74 g, w 1905 roku 23.407 K 10 g. W latach 1904 i 1905 uzyskano wyższy czynsz dzierżawny na nowy okres dzierżawy dóbr ziemskich. Zmniejszenie się dochodu czystego roku 1905 w porównaniu z rokiem 1904 spowodowały wyżej preliminowane koszta utrzymania budynków dzierżawnych.

10. Pod pozycyą „Przedsiębiorstwa w dobrach“ zarachowała kuratorya w wydatkach czynsze bierne za dzieżawę prawa rybołostwa oraz z utrzymaniem służby i stawów w Stulsku w łącznej kwocie 480 K 04 g, tudzież koszta założenia pieca drenarskiego w kwocie 5.696 K 23 g, w dochodach dochód ze sprzedaży ryb ze stawów w Stulsku w kwocie 240 K 20 g.

11. Rozmaite wydatki wynosły łączną sumę . .	19.596 K 03 g.
dochody	11.353 „ 33 „
czysty wydatek	8.242 K 70 g.

Pozycya ta obejmuje dochody i wydatki ogólnej natury tyczące się dóbr i lasów fundacyjnych, pniowe i wypłata tegoż urzędnikom i służbie lasowej, wydatki na naprawę dróg leśnych i na ustalenie granic w dobrach fundacyjnych.

Należytości czynne w rubryce „Dobra ziemskie“ zmniejszyły się o 1.875 K 73 g i wynoszą:

1.	z dóbr Kulików . . .	8.025 K 78 g
2.	„ Drohowyże . . .	210 „ 41 „
3.	„ Opary-Słońsko . . .	2.449 „ 23 „
4.	„ Ostałowice . . .	3.178 „ 75 „
5.	„ Rożniatów-Duba . .	20 „ — „
6.	„ Smorze-Klimiec . .	356 „ 38 „
	razem	14.240 K 55 g.

Odpisano z zaległych należytości w roku 1905 kwotę 3.060 K 80 g dłużną z tytułu kosztów spornych przez masę spadkową po śp. Ołenie Sumaruk, jako nieściągalną.

Rubryka VII. „Realności lwowskie“. Dochody tej rubryki preliminowano

w kwocie	23.206 K — g	
wydatki w kwocie	2.306 „ 49 „	
czysty dochód		20.899 K 51 g
uzyskano w dochodach	23.206 K — g	
wydano	2.230 K 80 „	20.975 „ 15 „
uzyskano zatem więcej o		75 K 64 g

skutkiem drobnych zaoszczędzeń w wydatkach.

Rubryka IX. „Prowizye czynne“ wykazują w porównaniu z preliminarzem dochód większy o 3.202 K 49 g głównie skutkiem wyższych od preliminowanych odsetek od gotówki chwilowo lokowanej.

Rubryka XII. „Przygodne“ wykazuje wynik korzystniejszy od preliminarza o 2.039 K 53 g z powodu wpływu po nad preliminarz odsetek zwłoki i zaległych zaliczek.

Rubr. VIII. „Pożyczki“. Do majątku zarodowego dłużna była fundacya z początkiem roku 1905 kwotę . . . . . 325.220 K

dług dzierżawy wynosił	8.700 „	333.920 K
w ciągu roku spłacono		22.180 „
pozostaje dług do majątku zarodowego		311.740 K
z czego dzierżawcy dóbr pokryją		6.000 „
reszta przypadnie na fundacyę		305.740 „

Dług zaciągnięty w latach poprzednich przez fundacyę w depozytach własnych a wynoszący z końcem roku 1904 w kwocie 10.000 K został w roku 1905 w zupełności spłacony.

Ponieważ z początkiem roku 1905 wynosiły długi fundacyi 335.220 K
a z końcem tego roku wynoszą . . . . . 305.740 „
przeto zmniejszyły się o . . . . . 29.480 „

Wynik obrotów w Zakładzie drohowyskim. Z przedłożonego przez Dyrekcyę Zakładu w Drohowyżu zamknięcia rachunków za rok 1905 okazuje się rezultat obrotów w Zakładzie w porównaniu z preliminarzem dochodów i wydatków mniej korzystny o kwotę 3.501 K 17 g, gdy bowiem Kasie zakładu udzieliła Kasa centralna fundacyi zaliczek w łącznej sumie . 328.387 K 18 g
a Kasa zakładu zwróciła Kasie centralnej
nadwyżkę zaliczek w sumie . . 90.828 „ 17 „

wydano przeto na utrzymanie . . . . . 237.559 K 01 g
w porównaniu z sumą preliminowaną . . . . . 234.057 „ 84 „
więcej j. w. o 3.501 K 17 g.

Wydatki netto okazują się w rubrykach:

I. Administracya . . .	33.172 K	40 g	
II. Żywność	82.488 „	38 „	
III. Odzież	29.523 „	79 „	
IV. Opał i oświetlenie . . .	7.248 „	25 „	
V. Pranie	5.500 „	92 „	
VI. Łazienki	273 „	80 „	
VII. Apteka i szpital . . .	7.937 „	42 „	
VIII. Kaplica i cmentarz . .	1.484 „	88 „	
IX. Szkoła	49.809 „	43 „	
X. Konserwacya	21.492 „	06 „	
XI. Ogród	5.998 „	50 „	
XV. Młyn i rzeźnia . . .	13 „	70 „	
XVII. Rozmaite	4.684 „	22 „	249.627 K 75 g

dochody netto w rubrykach:

XII. Folwark	1.081 K	46 g	
XIII. Piekarnia	2.185 „	24 „	
XIV. Pracownia krawiecka żeńska	2.505 „	73 „	
XVI. Warsztaty	6.296 „	31 „	12.068 „ 74 „

koszt netto . . . . . 237.559 K 01 g
a w porównaniu z preliminowaną dotacyą . . . 234.057 „ 84 „
wyższy j. w. o . . . . . 3.501 K 17 g.

Z porównania wynikłości zamknięć rachunków Zakładu z budżetem na rok 1905 okazują się:

Zaoszczędzenia w rubrykach:

I. Administracya . . .	2.246 K	44 g	
III. Odzież	1.048 „	31 „	
V. Pranie	270 „	33 „	
VI. Łazienki	122 „	20 „	
VIII. Kaplica i cmentarz . .	195 „	12 „	
IX. Szkoła	622 „	67 „	
XIII. Piekarnia	1.119 „	94 „	5.625 K 01 g.

Przekroczenia w rubrykach:

II. Żywność	3.074 K	98 g	
IV. Opał i oświetlenie . . .	628 „	75 „	
VII. Apteka i szpital . . .	709 „	87 „	
X. Konserwacya	473 „	46 „	
XI. Ogród	293 „	89 „	
XII. Folwark	591 „	02 „	
XIV. Pracownia krawiecka żeńska	794 „	27 „	
XV. Młyn i rzeźnia . . .	328 „	23 „	
XVI. Warsztaty	983 „	69 „	
XVII. Rozmaite	1.248 „	02 „	9.126 „ 18 „

w rezultacie przekroczenie budżetowe j. w. . 3.501 K 17 g.

Według podanych przez Dyrekcyę wyjaśnień powody znaczniejszych różnic są następujące:

Rubryka I. Administracya. Wykazane zaoszczędzenie 2.246 K 44 g powstało głównie z tego powodu, że rządca ekonomiczny objął posadę dopiero w czerwcu i zajął mieszkanie kawalerskie, podczas gdy preliminowano pobory na cały rok 1905 i opał mieszkania familijnego.

Rubryka II. Żywność. Przy obliczaniu kosztów żywienia na rok 1905 przyjęto 1 K jako cenę 1 *kg* mięsa, zaś 2 K jako cenę 1 *kg* masła. Tymczasem płacono przeciętnie 1 K 12 g za 1 *kg* mięsa, a 2 K 40 g za 1 *kg* masła i to było powodem przekroczenia tej rubryki kwotą 3.074 K 98 g.

Rubryka III. Odzież. W ciągu roku 1905 nie zdołano wykonać odzieży w ilości budżetem objętej, oszczędzono zatem 1.048 K 31 g.

Rubryka IV. Opał i oświetlenie wykazuje przekroczenie 628 K 75 g skutkiem podrożenia dostawy drzewa i wzrostu cen nafty.

Rubryka V. Pranie wykazuje oszczędność 270 K 33 g skutkiem uzyskania wyższych dochodów za pranie bielizny dla funkcyonaryuszów zakładu.

Rubryka VII. Łazienki wykazuje drobne zaoszczędzenia we wszystkich pozycyach tej rubryki, których suma wynosi 122 K 20 g.

Rubryka VI. Apteka i szpital. Nowomianowany lekarz z wyższymi od preliminowanych poborami pouzupełniał braki niezbędnych przyrządów, zastępca lekarza pobierał wszystkie leki z apteki w Mikołajowie, a okoliczności te wpłynęły na przekroczenie w kwocie 709 K 87 g.

Rubryka VIII. Kaplica i cmentarz. W rubryce tej wydano mniej o 195 K 12 g stosownie do rzeczywistych potrzeb.

Rubryka IX. Szkoła. Wynik korzystniejszy o 622 K 67 g zawdzięcza się przeważnie zaoszczędzeniu w wydatkach na opał, które powstało wskutek zmian personalnych w tym kierunku, że po ustąpieniu niektórych funkcyonaryuszów żonatych zajmujących pomieszkania familijne, miejsca ich zajęły osoby stanu wolnego.

Rubryka X. Konserwacya przekroczona została stosunkowo nieznaczną kwotą 473 K 46 g skutkiem podrożenia robocizny i materyałów.

Rubryka XI. Ogród. Rezultat przedstawia przekroczenie budżetowe w kwocie 293 K 89 g głównie z powodu wyższych kosztów konserwacyi urządzeń.

Rubryka XII. Folwark. Wynik w porównaniu z budżetem niekorzystniejszy o 591 K 02 g, z powodu wygórowanych cen siana, choroby koni i zarazy wąglikowej u trzody chlewnej, wskutek której kilka sztuk trzody padło. Szczegółowy bilans folwarku wykazuje czysty zysk w kwocie 2.685 K 08 g.

Rubryka XIII. Piekarnia. Z drobniejszych zaoszczędzeń w wydatkach na piekarnię zebrała się kwota . . . . . 413 K 02 g
dochody zaś dały nadwyżkę . . . . . 706 „ 92 „
ogólne więc zaoszczędzenie budżetowe, względnie nadwyżka dochodów wynosi . . . . . 1.119 K 94 g.
Bilans piekarni wykazuje czysty zysk w sumie 2.182 K 70 g.

Rubryka XIV. Pracownia krawiecka żeńska. Obrot w pracowni był od preliminowanego niższy, a więc i wynikłość ostateczna okazała się niekorzystniejszą od budżetu o 794 K 27 g, wprawdzie zaoszczędzono w wydatkach 1.324 K 69 g
jednak niedobór dochodów . . . . . 2.118 „ 96 „
nietylko pochłonął zaoszczędzenie, ale spowodował wynik mniej korzystny j. w. o . . . . . 794 K 27 g.
Czysty zysk według bilansu wynosi 2.695 K 63 g.

Rubryka V. Młyn i rzeźnia. Młyn wykazuje w porównaniu z budżetem wynik korzystniejszy o . . . . . 217 K 17 g
Rzeźnia mniej korzystny o . . . . . 545 „ 46 „
ostateczna więc wynikłość całej rubryki mniej korzystna o 328 K 23 g.

Przekroczenie to spowodowane zostało głównie wyższą ceną bydła zakupionego na rzeź. — W zestawieniu bilansów wykazano z młyna zysk w kwocie 390 K 96 g, a z rzeźni stratę w kwocie 408 K 90 g.

Rubryka XVI. „Warsztaty". Z porównania przekroczenia wydatków kwotą . . . . . 2.306 K 58 g
z nadwyżką dochodów w kwocie . . . . . 1.322 „ 89 „
okazuje się wynik mniej korzystny o . . . 983 K 69 g

pomimo zwiększenia się ruchu w warsztatach, gdyż ostateczną wynikłość w tym dziale nie da się w preliminarzu dokładnie przewidzieć. — Czysty zysk według szczegółowego bilansu wynosi w roku 1905 kwotę 5.509 K 75 g.

Rubryka XVII. Rozmaite. Przekroczenie budżetowe tej rubryki w kwocie 1.248 K 02 g nastąpiło z powodu odpisu zaległości czynnych nieściągalnych i braków znalezionych przy szkontrze magazynów, przyczem odpisano również materyały wprawdzie znalezione, lecz zupełnie zniszczone przez wilgoć i robactwo.

Stan utrzymywanych w roku 1905 sierót i prebendaryuszów.

	Stan z końcem roku 1904	Przybyło w roku 1905	Ubyło w roku 1905	Stan z końcem roku 1905
1. Sieroty chłopcy	213	35	28	220
2. Sieroty dziewczęta	128	18	15	131
3. Prebendaryusze	27	—	2	25
4. Prebendaryuszki	33	—	4	29
Razem	401	53	49	405.

Stan więc utrzymywanych osób zmniejszył się 6 prebendaryuszów, zwiększył się zaś o 10 sierót czyli zwiększył się w zezultacie o 4 osoby.

Koszta utrzymania sierot i prebendaryuszów wynosiły, jak już wyżej wykazano, 237.559 K 01 g.

Po strąceniu wydatków nadzwyczajnych nieobejmujących właściwych kosztów utrzymania w łącznej sumie . . 19.633 K 40 g
pozostanie właściwy koszt utrzymania w roku 1905 w sumie 217.925 „ 61 „
a utrzymanie jednej osoby kosztowało dziennie 1 K 54$^{4}/_{10}$ g., czyli rocznie 563 K 63 gr., w porównaniu z rokiem 1904 więcej: dziennie o 13$^{7}/_{10}$ gr., rocznie o 48 K 78 g.

Ogólny stan majątku fundacyi wraz z należącymi do niej funduszami wykazuje z końcem roku 1905 sumę . . . . . 6,666.707 K 31 g
a gdy stan ten z końcem roku 1905 wynosił sumę . . . 6,628.531 „ 92 „
okazuje się w roku 1905 przyrost w sumie . . . . 38.175 K 39 g

a mianowicie w majątku;

1. zarodowym fundacyi Stanisława hr. Skarbka . . 135 K 68 g
2. obrotowym fundacyi Stanisława hr. Skarbka . . 29.309 „ 21 „
3. funduszu własnej asekuracyi . . . . . 4.002 „ 49 „
4. rezerwowym funduszu Władysława hr. Skarbka . 2.936 „ 34 „
5. funduszu emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka . . . . . 1.799 „ 08 „

razem . . 38.182 K 80 g

po strąceniu ubytku w fundusz zarodowym Władysława hr. Skarbka . . . . . 7 „ 41 „
przyrost jak wyżej . . . . . 38.175 K 39 g

W majątku zarodowym fundacyi Stanisława hr. Skarbka okazuje się przyrost w gotówce . . 22.915 K 68 g

ubytek:

wartości dóbr ziemskich . .	400 K — g	
efektów imiennej wartości . .	200 „ — „	
należytości czynnych . . .	22.180 „ — „	22.780 „ — „
w rezultacie przyrost jak wyżej		135 K 68 g.

Majątek obrotowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka wykazuje przyrost gotówki . . . . 4.793 K 40 g

ubytek należytości biernych .	32.180 „ — „	36.973 K 40 „
ubytek:		
ruchomości	2.479 K 61 g	
należytości czynnych . . .	5.184 „ 58 „	7.664 „ 19 „
w rezultacie ubytek majątku jak wyżej . . .		29.309 K 21 g.

Fundusz własnej asekuracyi wykazuje:

przyrost w gotówce . . .	3.248 K 42 g	
i efektach	1.322 „ 02 „	4.570 K 44 g
ubytek w należytościach czynnych		567 „ 95 „
w rezultacie przyrost majątku jak wyżej . . .		4.002 K 49 g.

Majątek zarodowy funduszu Władysława hr. Skarbka wykazuje:

ubytek w gotówce	927 K 41 g
a przyrost w efektach	920 „ — „
czyli ubytek majątku jak wyżej	7 K 41 g.

Majątek rezerwowy funduszu Władysława hr. Skarbka wykazuje przyrost:

gotówki	236 K 34 g
efektów	2.700 „ — »
razem jak wyżej	2.936 K 34 g.

Fundusz emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka wykazuje:

przyrost w efektach . . .	1.111 K 56 g	
w gotówce	878 „ 97 „	1.990 K 53 g
ubytek w należytościach czynnych		191 „ 45 „
czyli w rezultacie przyrost majątku jak wyżej . .		1.799 „ 08 g.

Co do powyższych funduszów zaznacza się, że:

1) Majątek zarodowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka składa się:

a) z dóbr ziemskich wartości	2,516.120 K 19 g
b) z realności lwowskich wartości	1,229.260 „ 49 „
c) z zakładu sierót w Drohowyżu wartości . . .	1,074.071 „ 12 „
d) z efektów imiennej wartości	1,122.000 „ — „
e) z należytości czynnych w sumie	311.740 „ — „
f) z gotówki	24.810 „ 02 „
razem	6,278.001 K 82 „
po potrąceniu długów hipotecznych	683 „ 17 „
czysty stan majątku zarodowego wynosi sumę . .	6,277.318 K 65 g.

2. Majątek obrotowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka wykazuje w stanie czynnym:

a) zapas kasowy w gotówce	121.820 K 70 g
b) wartość aktywów zakładu w Drohowyżu . .	74.110 „ 08 „
c) inwentaryalna wartość dóbr Kulików . . .	11.312 „ 13 „
d) wartość ruchomości	164.056 „ 17 „
e) należytości czynne	23.317 „ 47 „
razem	394.616 K 55 g
w stanie biernym należytości bierne	311.740 „ — „
w rezultacie czysty stan czynny	82.876 K 55 g.

Na podstawie uchwały Rady administracyjnej z 17. maja 1905 odpisano w Rubr. V. z należytości czynnych koszta sporne, dłużne przez masę spadkową po ś. p. Ołenie Sumaruk jako nieściągalne.

3. Fundusz własnej asekuracyi składa się:

a) z zapasu kasowego w gotówce	9.146 K 39 g
b) z zapasu kasowego w efektach	37.123 „ 85 „
c) z należytości czynnych	92 „ 77 „
razem	46.363 K 01 g.

4. Majątek zarodowy funduszu Władysława hr. Skarbka składa się:

a) z gotówki w kasie	483 K — g
b z zapasu efektów	182.720 „ — „
razem	183.203 K — g.

Z funduszu tego wypłacono roku 1905 dziesięciu byłym wychowankom zakładu w Drohowyżu tytułem zapomóg na założenie samoistnych warsztatów, kwotę 4.060 K, a mianowicie: jednemu 260 K, siedmiu po 400 K i dwom po 500 K.

5. Majątek rezerwowy funduszu Władysława hr. Skarbka składa się:

a) z gotówki w kasie	2.299 K 11 g
b) z zapasu efektów	25.000 „ — „
razem	27.299 K 11 g

6) Fundusz emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka składa się:

a) z gotówki w kasie	1.863 K 04 g
b) z efektów imiennej wartości	47.683 „ 62 „
c) z należytości czynnych	100 „ 33 „
razem	49.646 K 99 g

7. Depozyta wykazują z końcem roku 1905:

a) gotówkę	3.302 K 04 g
b) efekta	433.283 K 82 g
razem zapas w sumie . .	436.585 K 86 g
który służy na pokrycie należytości biernych w łącznej sumie	436.585 K 86 g.

Według zamknięć rachunkowych wynosi zapas gotówki z końcem r. 1905:

a) w majątku zarodowym fundacyi Stanisł. hr. Skarbka	24.810 K 02 g
b) w majątku obrotowym fundacyi Stanisł. hr. Skarbka	121.820 „ 70 „
c) w funduszu własnej asekuracyi	9.146 „ 39 „
d) w majątku zarodowym funduszu Wład. hr. Skarbka	483 „ — „
e) w majątku rezerwowym funduszu Wład. hr. Skarbka	2.299 „ 11 „
f) w funduszu emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka	1.863 „ 04 „
g) w depozytach	3.302 „ 04 „
razem	163.724 K 30 g

zapas zaś efektów:

a) w majątku zarodowym fundacyi Stanisł. hr. Skarbka	1,122.000 K — g
b) w funduszu własnej asekuracyi	37.123 „ 85 „
c) w majątku zarodowym funduszu Wład. hr. Skarbka	182.720 „ — „
d) w majątku rezerwowym funduszu Wład. hr. Skarbka	25.000 „ — „
e) w funduszu emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka	47.683 „ 62 „
f) w depozytach	433.283 „ 82 „
razem	1,847.811 K 29 g
po dodaniu do tej sumy zapasu w gotówce . .	163.724 „ 30 „
stan zapasów z końcem roku 1905 wynosi ogółem .	2,011.535 K 59 g.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy zamknięcie rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1905 przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Alegat A) do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 82.308/906.

Zamknięcie rachunku majątku obrotowego fundacyi Stanisława hr. Skarbka

za rok 1905.

DOCHODY.

Liczba budżetu	Nazwa rubryki	Należytość: zaległa K	g	bieżąca K	g	razem K	g	Uiszczenie K	g	Zaległość ostateczna K	g	Kwota budżetem uchwalona K	g	W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość: mniejsza K	g	większa K	g
	A) Rzeczywiste.																
I.	Zarząd centralny	88	19	213	77	301	96	301	96	—	—	—	—	—	—	301	96
II.	Legaty i gracye	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III./IV.	Gmach teatru	464	88	75.947	—	76.411	88	76.114	16	297	72	63.230	—	—	—	12.884	16
V./VI.	Dobra ziemskie																
	należytość zaległa 16.116 K 28 g																
	odpisano 3.060 K 80 g	13.055	48	603.731	01	616.786	49	602.545	94	14.240	55	543.503	64	—	—	59.042	30
VII.	Realności lwowskie	—	—	23.206	—	23.206	—	23.206	—	—	—	23.206	—	—	—	—	—
VIII.	Pożyczki	8.700	—	—	—	8.700	—	2.700	—	6.000	—	2.700	—	—	—	—	—
IX.	Prowizye czynne	—	—	56.246	77	56.246	77	56.246	77	—	—	53.044	28	—	—	3.202	49
X.	Prowizye bierne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI.	Zakład w Drohowyżu	—	—	90.828	17	90.828	17	90.828	17	—	—	—	—	—	—	90.828	17
XII.	Przygodne	2.704	50	4.676	34	7.380	84	5.067	84	2.313	—	600	—	—	—	4.467	84
	Razem	25.013	05	854.849	06	879.862	11	857.010	84	22.851	27	686.283	92	—	—	170.726	92
	B) Przenośne.																
	a) gotówka	428	20	263.632	68	264.060	88	263.594	68	466	20	—	—	—	—	—	—
	b) efekta	—	—	183.312	33	183.312	33	183.312	33	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zestawienie.																
A)	Dochody rzeczywiste	25.013	05	854.849	06	879.862	11	857.010	84	22.851	27	—	—	—	—	—	—
B)	Dochody przenośne: gotówka	428	20	263.632	68	264.060	88	263.594	68	466	20	—	—	—	—	—	—
	Dochody przenośne: efekta	—	—	183.312	33	183.312	33	183.312	33	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem gotówka	25.441	25	1,118.481	74	1,143.922	99	1,120.605	52	23.317	47	—	—	—	—	—	—
	Ogółem efekta	—	—	183.312	33	183.312	33	183.312	33	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zapas z początkiem roku 1905.																
	a) w gotówce 110.739 K 32 g																
	b) w efektach — „ — „																
	c) wartość materyałów i wyrobów zakładu w Drohowyżu 80.398 „ 06 „							191.137	38								
	Zgodnie ze sumą wydatków							1,495.055	23								

WYDATKI.

Liczba budżetu	Nazwa rubryki	Należytość: zaległa K	g	bieżąca K	g	razem K	g	Uiszczenie K	g	Zaległość ostateczna K	g	Kwota budżetem uchwalona K	g	W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość: mniejsza K	g	większa K	g
	A) Rzeczywiste.																
I.	Zarząd centralny	—	—	56.591	47	56.591	47	56.591	47	—	—	58.602	—	2.010	53	—	—
II.	Legaty i gracye	—	—	42.620	—	42.620	—	42.620	—	—	—	42.620	—	—	—	—	—
III./IV.	Gmach teatru	—	—	40.398	88	40.398	88	40.398	88	—	—	27.579	10	—	—	12.819	78
V./VI.	Dobra ziemskie	—	—	342.642	75	342.642	75	342.642	75	—	—	332.723	88	—	—	9.918	87
VII.	Realności lwowskie	—	—	2.230	85	2.230	85	2.230	85	—	—	2.306	49	75	64	—	—
VIII.	Pożyczki	343.920	—	—	—	343.920	—	32.180	—	311.740	—	24.680	—	—	—	7.500	—
IX.	Prowizye czynne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
X.	Prowizye bierne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI.	Zakład w Drohowyżu	—	—	328.387	18	328.387	18	328.387	18	—	—	234.057	84	—	—	94.329	34
XII.	Przygodne	—	—	7.128	31	7.128	31	7.128	31	—	—	4.700	—	—	—	2.428	31
	Razem	343.920	—	819.999	44	1,163.919	44	852.179	44	311.740	—	727.269	31	2.086	17	126.996	30
																124.910	13
	U) Przenośne.																
	a) gotówka	—	—	263.632	68	263.632	68	263.632	68	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) efekta	—	—	183.312	33	183.312	33	183.312	33	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zestawienie.																
A)	Wydatki rzeczywiste	343.920	—	819.999	44	1,163.919	44	852.179	44	311.740	—	—	—	—	—	—	—
B)	Wydatki przenośne: gotówka	—	—	263.632	68	263.632	68	263.632	68	—	—	—	—	—	—	—	—
	Wydatki przenośne: efekta	—	—	183.312	33	183.312	33	183.812	33	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem gotówka	343.920	—	1,083.632	12	1,427.552	12	1,115.812	12	311.740	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem efekta	—	—	183.312	33	183.312	33	183.312	33	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zapas z początkiem roku 1905.																
	a) w gotówce 121.820 K 70 g																
	b) w efektach — „ — „																
	c) wartość materyałów i wyrobów zakładu w Drohowyżu 74.110 „ 08 „							195.930	78								
	Zgodnie ze sumą dochodów							1,495.055	23								

Stan majątków fundacyjnych Stanisława hr. Skarbka

z końcem roku 1905.

I. Stan majątku zarodowego z końcem roku 1905.

Stan czynny:			
1. Wartość dóbr ziemskich . .	2,516.120 K 19 g		
2. Realności lwowskie . . .	1,229.260 „ 49 „		
3. Zakład w Drohowyżu . .	1,074.071 „ 12 „		
4. Efekta imiennej wartości .	1,122.000 „ — „		
5. Należytości czynne (pożyczki dane majątkowi obrotowemu) .	311.740 „ — „		
6. Zapas w gotówce . . .	24.810 „ 02 „	6,278,001 K 82 g.	
Stan bierny:			
Długi hipoteczne		683 „ 17 „	
Czysty stan czynny		6,277.318 K 65 g	
w porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1904 .		6,277.182 „ 97 „	
okazuje się przyrost . . .		135 „ 68 „	

II. Stan majątku obrotowego z końcem roku 1905.

Stan czynny:			
1. Zapas kasowy:			
a) w gotówce . 121.820 K 70 g			
b) aktywa zakładu w Drohowyżu 74.110 „ 08 „	195.930 K 78 g		
2. Ruchomości	164.056 „ 17 „		
3. Inwentaryalna wartość dóbr Kulików	11.312 „ 13 „		
4. Należytości czynne . . .	23.317 „ 47 „	394.616 K 55 g.	
Stan bierny:			
Należytości bierne		311.740 „ — „	
Czysty stan czynny		82.876 K 55 g	
w porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1904		53.567 „ 34 „	
okazuje się przyrost . . .		29.309 „ 21 „	

III. Stan majątku własnej asekuracyi z końcem roku 1905.

Stan czynny:		
1. Zapas kasowy w gotówce	9.146 K 39 g	
2. Zapas kasowy w efektach	37.123 „ 85 „	
3. Należytości czynne (zaległe premie)	92 „ 77 „	46.363 K 01 g
Stan bierny:		—.— „ — „
Czysty stan czynny		46.363 „ 01 „
w porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1904		42.360 „ 52 „
okazuje się przyrost		4.002 K 49 g.

IV. Stan majątku zarodowego funduszu Władysława hr. Skarbka z końcem roku 1905.

Stan czynny:		
1. Gotówka w kasie	483 K — g	
2. Efekta w kasie	182.720 „ — „	183.203 K — g
Stan bierny		—.— „ — „
Czysty stan czynny		183.203 „ — „
w porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1904		183.210 „ 41 „
okazuje się ubytek		7 K 41 g.

V. Stan majątku rezerwowego funduszu Władysława hr. Skarbka z końcem roku 1905.

Stan czynny:		
1. Gotówka w kasie	2.299 K 11 g	
2. Efekta w kasie	25.000 „ — „	27.299 K 11 g
Stan bierny		—.— „ — „
Czysty stan czynny		27.299 „ 11 „
w porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1904		24.362 „ 77 „
okazuje się przyrost		2.936 K 34 g.

VI. Stan funduszu emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka z końcem roku 1905.

Stan czynny:		
1. Gotówka w kasie	1.863 K 04 g	
2. Efekta w kasie	47.683 „ 62 „	
3. Należytości czynne (zaległe wkładki)	100 „ 33 „	49.646 K 99 g
Stan bierny		—.— „ — „
Czysty stan czynny		49.646 „ 99 „
w porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1904		47.847 „ 91 „
okazuje się przyrost		1.799 K 08 g.

Zestawienie.

Stan czynny:		
I. Majątek zarodowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka	6,278.001 K 82 g	
II. Majątek obrotowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka	394.616 „ 55 „	
III. Fundusz własnej asekuracyi	46.363 „ 01 „	
IV. Majątek zarodowy funduszu Władysława hr. Skarbka	183.203 „ — „	
V. Majątek rezerwowy funduszu Władysława hr. Skarbka	27.299 „ 11 „	
VI. Fundusz emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka	49.646 „ 99 „	6,979.130 K 48 g.

Stan bierny:

1. Majątek zarodowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka	683 K 17 g	
II. Majątek obrotowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka	311.740 „ — „	
III. Fundusz własnej asekuracyi .	—·— „ — „	
IV. Majątek zarodowy funduszu Władysława hr. Skarbka	—·— „ — „	
V. Majątek rezerwowy funduszu Władysława hr. Skarbka	—·— „ — „	
VI. Fundusz emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka . .	—·— „ — „	312.423 K 17 g
Czysty stan czynny		6,666.707 „ 31 „
w porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1904		6,628.531 „ 92 „
okazuje się przyrost		38.175 „ 39 „

a mianowicie:

1. w majątku zarodowym fundacyi Stanisława hr. Skarbka	135 K 68 g	
2. w majątku obrotowym fundacyi Stanisława hr. Skarbka	29.309 „ 21 „	
3. w funduszu własnej asekuracyi .	4.002 „ 49 „	
4. w majątku rezerwowym funduszu Władysława hr. Skarbka	2.936 „ 34 „	
5. w funduszu emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka . . .	1.799 „ 08 „	38.182 K 80 g
6. po strąceniu ubytku w majątku zarodowym funduszu Władysława hr. Skarbka		7 „ 41 „
przyrost jak wyżej		38.175 K 39 g.

LW. 113.075/1907. We Lwowie, dnia 3. grudnia 1907.

Nr. 31

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1908.

Wysoki Sejmie!

Przedłożony preliminarz funduszu krajowego na rok 1908 wykazuje:

wydatki w sumie	50,258.292 K
dochody własne wraz z dodatkami do podatków	40,619.416 „
niedobór w kwocie	9,638.876 K

do pokrycia zaciągnąć się mającą pożyczką.

Już w sprawozdaniu z dnia 6. września 1907 LW. 88.402 w przedmiocie prowizoryum budżetowego na I. półrocze 1908, Wydział krajowy, przyjmując za podstawę budżet uchwalony na rok 1907 z przewidzianym niedoborem w sumie . . . . . 3,831.708 K zwiększył go o konieczne, z ustawy o regulacyi płac nauczycieli wynikające wydatki, a w szczególności:

a) w funduszu szkolnym krajowym o . .	2,384.382 K	
b) „ „ emerytalnym o .	223.793 „	
c) i wskutek nowej ustawy drogowej o przyznaną w myśl uchwały Sejmu z d. 11. marca 1907 dotacyę na drogi	1,000.000 „	
razem o		3,608.175 „

Ogółem więc niedobór budżetowy na rok 1908 przewidziano w kwocie . . . . . 7,439.883 K

przyczem Wydział krajowy wyraźnie podniósł w sprawozdaniu, iż nie bierze wcale w rachubę normalnego wzrostu wydatków i dochodów budżetowych, jaki siłą faktów z roku na rok się wzmaga.

Wedle szczegółowych różnic, uwidocznionych poniżej osobno przy każdej rubryce budżetu na rok 1908, okazał się nadto (oprócz podwyżki, wykazanej wyżej pod literami *a)*, *b)*, *c)*, normalny wzrost w wydatkach na rok 1908 o . . . . . 3,300.539 K
normalny wzrost zaś w dochodach własnych o . . 1,456.142 „
z porównania przewyżka wzrostu wydatków o . . 1,844.397 K

Wydział krajowy proponuje poniżej uzasadnione podwyższenie wydatności 1 grosza dodatków krajowych z 248.000 K na 250.000 K, co uczyni wzrost dochodu z dodatków o . . . . . 145.404 „

a wobec tego wykazana powyżej przewyżka wzrostu wydatków, zmniejszy się do sumy . . . . . 1,698.993 „

Razem . . 9,138.876 K

Po doliczeniu do powyższej sumy kredytu uchwalonego przez Wysoki Sejm dnia 30. września 1907, dla dotkniętych klęskami elementarnemi w roku 1907, w kwocie . . . . . 500.000 „

okazuje się ogólny niedobór budżetowy na rok 1908 . . 9,638.876 K

a

Biorąc tę cyfrę za podstawę do obliczenia przypuszczalnych wyników budżetowych w najbliższych trzech latach i stanu rzeczy w roku 1910, w którym wedle sprawozdania Komisyi budżetowej Ls. 3.254/1905, (przyjętego do wiadomości przez Wysoki Sejm uchwałą z dnia 3. listopada 1905) nadwyżka galicyjskiego funduszu propinacyjnego wynosić ma . **24,039.029** K, okazuje się już obecnie, że kwota ta nie wystarczy na pokrycie niedoborów funduszu krajowego nietylko do końca roku 1910, lecz już braknie części pokrycia na rok 1909.

Do tego rezultatu dochodzi Wydział krajowy na podstawie następujących cyfer:

Pożyczka zaciągnięta	na pokrycie	niedoboru	w roku	1906	wynosiła	916.791 K
„ uchwalona	„	„	„	1907	„	3,831.708 „
„ preliminowana	„	„	„	1908	wynosi	9,638.876 „
				razem		14,387.375 K

Przyjmując, że niedobór w roku 1909 **bez wliczenia normalnego wzrostu** budżetu, wyniesie również tylko tyle, co w roku 1908, t. j. . . . . 9,638.876 „

okaże się, że po koniec roku 1909 suma niedoborów dosięgnie kwoty . . . . . 24,026.251 K

a po uwzględnieniu normalnego wzrostu budżetu znacznie tę kwotę przekroczy — czyli, że cała spodziewana w dniu 1. stycznia 1911 r. nadwyżka z funduszu propinacyjnego, wyczerpaną już będzie w roku 1909 tak, że dla pokrycia niedoboru w roku 1910, który to niedobór wyniesie około 13,000.000 K, liczyć już nie można na nadwyżki na rzecz kraju, z funduszu propinacyjnego przypadające.

Wśród uchwał Wysokiego Sejmu, powziętych przy rozprawie budżetowej w dniu 19. marca 1907, były także:

a) wezwanie c. k. Rządu, by bez dalszej zwłoki przeprowadził w drodze ustawodawczej organiczną reformę skarbowości publicznej, a to przez przekazanie krajom koronnym takich źródeł dochodu podatkowego, któreby swoją wydajnością i elastycznością odpowiadały wzrastającym potrzebom skarbu krajowego; tudzież

b) wezwanie Wydziału krajowego, ażeby sprawę dotychczasowego wysokiego obciążenia podatku domowo-czynszowego dodatkiem krajowym zbadał i wnioski swoje w tym przedmiocie Sejmowi przedłożył.

Na skutek pierwszej rezolucyi, która w podobnem brzmieniu w kilku innych Sejmach powziętą została, postanowił c. k. Rząd, a w szczególności c. k. Ministerstwo skarbu zwołać ankietę, złożoną z delegatów Wydziałów krajowych i ekspertów przez c. k. Ministerstwo powołanych, która się miała zająć omówieniem obecnego położenia skarbów krajowych, a zarazem obmyśleniem środków do ich poprawy. Ankieta ta miała się początkowo odbyć z końcem września, gdy jednak na ten czas przypadły obrady większej części Sejmów krajowych, odwołał c. k. Rząd ten termin, zastrzegając sobie wyznaczenie go na czas późniejszy po zamknięciu Sejmów. Od tej pory aż do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie naznaczył jeszcze c. k. Rząd ponownego terminu.

Co do polecenia, jakie Wydział krajowy pod *b)* otrzymał, to na razie Wydział krajowy wstrzymał się z przeprowadzeniem badań, gdyż sama podstawa dodatku krajowego, t. j. podatek domowy, ulegnie zmianie, jak to zapowiedzianem zostało w mowie tronowej z 19. czerwca b. r. a p. Minister skarbu oficyalnie związkowi centralnemu właścicieli realności oznajmił dodając, że c. k. Rząd wniesie w styczniu do Rady państwa odpowiedni projekt ustawy.

Preliminarz funduszu krajowego na rok 1908, zestawiony jest tak co do sposobu budżetowania *(brutto)*, jakoteż co do układu i formy, zupełnie zgodnie z preliminarzem, przedłożonym Wysokiemu Sejmowi na rok 1907 i z budżetem na

ten rok przez Wysoki Sejm w dniach 16., 18. i 19 marca 1907 uchwalonym. Wprowadzono jedynie nieznaczne zmiany: dotyczące ryczałtu (28.000 K) na personal nieetatowy krajowego biura kolejowego, który z rubryki VIII. przeniesiono do rubryki II., — dalej kosztów utrzymania rozmaitych osób w zakładach krajowych (25.000 K), przeniesionych z rubryki III. do IV. i opuszczenia w preliminarzu funduszu kultury krajowej zasiłku dla Akademii rolniczej w Dublanach, jako bezpośrednio dotowanej z funduszu krajowego.

Przedłożony preliminarz zawiera:

Ogólny preliminarz funduszu krajowego
i szczegółowe preliminarze:

a) szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie, tudzież zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, jako załączniki do rubryki III.;

b) krajowego funduszu szkolnego i funduszu szkolnego emerytalnego, jako załączniki do rubr. V.;

c) koszar krajowych i policyi krajowej, jako załączniki do rubr. VII.;

d) szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, stacyi doświadczalnej botanicznej we Lwowie, zakładów naukowych rolniczych w Dublanach i Czernichowie, 6 niższych szkół rolniczych, 2 szkół ogrodniczych, szkoły mleczarskiej, składu publicznego w Krakowie, tudzież funduszu kultury krajowej, jako załączniki do rubr. X.;

e) 36 szkół przemysłowych zawodowych, jako załączniki do rubr. XII.;

f) preliminarz podatków państwowych, jako załącznik do rubr. XVII. dochodów.

Przy poszczególnych pozycyach wszystkich preliminarzy zamieszczone są wynikłości z ostatniego roku, z którego rachunki są zamknięte, t. j za rok 1906, przyczem się jednak zauważa, że ogólna suma wynikłości rubryk za rok 1906, nie jest zgodną z sumą wykazaną w zamknięciu rachunków za rok 1906, gdyż zamknięcie to oparte jest na budżecie z roku 1906, uchwalonym przez Wysoki Sejm jeszcze „*netto*“, tudzież dlatego, że w preliminarzu na rok 1908 zamieszczono tylko te pozycye z roku 1906, które się do preliminarza roku 1908 odnoszą.

W wyjaśnieniach zaś do każdego preliminarza dodanych, uzasadnia Wydział krajowy szczegółowo wysokość preliminowanych kwot wydatków i dochodów, tudzież różnic między cyframi, wstawionemi do projektu na rok 1908 a uchwalonemi w budżecie na rok 1907.

Porównując preliminarz obecny z budżetem przeszłorocznym, przedstawiają się różnice w poszczególnych rubrykach jak następuje:

			więcej	*mniej*
		A) W wydatkach.		
W rubryce	I.	„Reprezentacya kraju“ *więcej* o . . głównie z powodu większych o 3.000 K wydatków na koszta druków sejmowych i innych mniejszych różnic.	3.728 K	
„	„	II. „Zarząd“ *więcej* o . . . . . głównie z powodu zwiększenia wydatków na płace, dodatki aktywalne, dodatki pięcioletnie i czteroletnie dla urzędników krajowych o 139.840 K (przeważnie z powodu pomnożenia etatu biura melioracyjnego, kolejowego, sanitarnego i rachunkowego), wyższych wydatków na dyurna o 13.079 K, wydatków kancelaryjnych o 6.200 K i wydatków na gmach sejmowy o 11.063 K.	169.507 „	
		Do przeniesienia. .	173.235 K	

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	173.235 K	
W rubryce	III.	„Sprawy zdrowotne“ *więcej* o . . . głównie wskutek podwyższenia wydatków szpitala w Krakowie o 24.159 K i zakładu kulparkowskiego o 178.435 K, oraz wstawienia 50.000 K dla kliniki psychiatrycznej w Krakowie, a natomiast zniżenia kosztów leczenia ubogich o 70.000 K.	203.168 „	
„ „	IV.	„Dobroczynność“ *mniej* o . . . . przeważnie z powodu opuszczenia jednorazowych wydatków z r. 1907.		3.354 K
„ „	V.	„Oświata i sztuka *więcej* o . . . głównie z powodu podwyższenia wydatków funduszu szkolnego krajowego o 2,429.165 K, wydatków funduszu szkolnego emerytalnego o 265.000 K i zapreliminowania o 150.000 K więcej na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki 10,000.000 K na budowę nowych szkół ludowych.	2,838.965 „	
„ „	VI.	„Pomniki historyczne“ *więcej* o . . z powodu, że w miejsce wydatków jednorazowych i ostatnich rat, płatnych w roku zeszłym na łączną sumę 29.500 K, wstawiono nowe wydatki na konserwacyę zabytków historycznych w sumie ogólnej 30.808 K.	1.308 „	
„ „	VII.	„Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe“ *więcej* o . . . . . z powodu zwiększenia wydatków na kwaterowe dla żandarmeryi o 13.188 K, na szupaśnictwo o 2.000 K, tudzież zapreliminowania nowego wydatku 10.000 K na odsetki od pożyczki 500.000 K na założenie krajowej osady poprawczej dla nieletnich, natomiast mniejszych wydatków funduszu koszar krajowych o 6.546 K i wydatków funduszu policyi krajowej o 1.037 K.	17.605 „	
„ „	VIII.	„Komunikacye“ *więcej* o . . . . z powodu podwyższenia wydatków w dziale I. B) „Nowe budowy i rekonstrukcye dróg“ o 50.000 K, w dziale I. C) „Utrzymanie dróg krajowych“ o 50.000 K, w dziale I. D) „Zasiłki“ o 1,174.000 K, a natomiast zmniejszenia wydatków w dziale II. „Koleje żelazne“ o 3.125 K.	1,270.875 „	
„ „	IX.	„Budowy wodne i melioracye“ *więcej* o a w szczególności podwyższono w dziale B) „Wykonanie budowli wodnych“ o 1,640.737 K, a natomiast zniżono dział A) „Studya przygotowawcze“ o 3.500 K.	1,637.237 „	
		Do przeniesienia. .	6,142.393 K	3.354 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	6,142.393 K	3.354 K
W rubryce	X.	„Rolnictwo“ *więcej* o . . . . . z powodu preliminowania wyższych wydatków w dziale A) „Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki rolnicze“ o 284.372 K, w dziale B) „Wydatki na ogólne cele rolnictwa“ o 15.130 K, w dziale C) „Wydatki na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego“ o 500K, w dziale D) „Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego“ o 1.000 K, w dziale E) „Na koszta komisyi agrarnej“ o 13.097 K, w dziale F) „Na organizacyę spółek kredytowych wśród ludności rolniczej“ o 21.299 K, w dziale G) „Włości rentowe“ o 1.952 K, i w dziale H) „Zapobieganie klęskom elementarnym“ o 485.000 K, a natomiast obniżenia wydatków w dziale I) „Wydatki funduszu kultury krajowej“ o 14.331 K.	807.999 „	
„	„	XI. „Górnictwo“ *więcej* o . . . . . głównie z powodu zapreliminowania nowych pozycyj w ogólnej kwocie 176.800 K na utrzymanie krajowych zbiorników naftowych i na umorzenie zaciągnąć się mającej na ten cel pożyczki.	181.000 „	
„	„	XII. „Przemysł i rękodzieła“ *więcej* o. . W szczególności podwyższono w dziale I. A) „Szkoły uzupełniające przemysłowe“ o 4.631 K, w dziale I. B) „Szkoły zawodowe, warsztaty naukowe i kursa majsterskie“ o 116.509 K, w dziale I. C) „Szkoły handlowe“ o 5.000 K, w dziale D) „Stypendya przemysłowe i handlowe“ o 2.500 K, i w dziale III. „Komisya krajowa dla spraw przemysłowych“ o 232 K, natomiast zniżono w dziale II. „Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe i handlowe“ o 5.000 K.	123.872 „	
„	„	XIII. „Długi krajowe“ *więcej* o . . . . głównie z powodu wyższych o 18.333 K odsetek od pożyczki zaciągnąć się mającej na cele ewakuacyi Wawelu i wskutek zapreliminowania 100.920 K na odsetki od pożyczki 2,523.000 K na pokrycie niedoboru funduszu krajowego z roku 1907.	119.397 „	
„	„	XIV. „Pensye emerytalne, zaopatrzenia i dary z łaski“ *więcej* o . . . . stosownie do nowych wymiarów pensyj emerytalnych.	27.678 „	
		Do przeniesienia. .	7,402.339 K	3.354 K

		więcej	*mniej*
	Z przeniesienia . .	7,402.339 K	3.354 K
W rubryce XVI.	„Rozmaite“ *więcej* o . . . . . głównie z powodu podwyższenia dodatku kraj. do podatku zarobkowego, opłacanego przez galic. fundusz propinacyjny o 20.559 K, a natomiast zapreliminowania *mniej* o 8.000 K na kurs pisarzy gminnych i opuszczenia wydatków jednorazowych z roku 1907 w kwocie 3.000.	9.729 „	
	W ogóle preliminuje się na rok 1908:		
	więcej o	7,412.068 K	
	mniej o		3.354 K
	w rezultacie preliminuje się na rok 1908 *wydatki większe* o	7,408.714 K	

B) W dochodach.

W rubryce	I.	„Reprezentacya kraju“ *mniej* o . . z tytułu dochodów ze sprzedaży druków sejmowych.		150 K
„ „	II.	„Zarząd“ *więcej* o . . . . . głównie z powodu wyższego zwrotu poborów personalu zajętego przy regulacyach rzek i budowach kolei.	75.752 K	
„ „	III.	„Sprawy zdrowotne“ *więcej* o . . głównie z powodu preliminowania wyższych dochodów zakładu kulparkowskiego o 64.736 K, natomiast niższego dochodu od szpitala św. Łazarza w Krakowie o 15.801 K, i od szpitala Lwowskiego o 14.366 K.	38.569 „	
„ „	V.	„Oświata i sztuka“ *więcej* o . . . o którą to sumę zwiększyły się dochody funduszu szkolnego krajowego i krajowego funduszu szkolnego emerytalnego.	82.490 „	
„ „	VI.	„Pomniki historyczne“ *więcej* o . . z powodu zapreliminowania nowego dochodu z taks za wypisy z ksiąg i aktów szlacheckich.	100 „	
„ „	VII.	„Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe“ *więcej* o . . . . . z powodu podwyższenia dochodów żandarmeryi o 1.973 K i dochodów funduszu policyi krajowej o 5.280 K, a natomiast obniżenia dochodów funduszu koszar krajowych o 606 K, i zwrotów szupasowych o 500 K.	6.147 „	
„ „	VIII.	„Komunikacye“ *więcej* o . . . . z powodu zapreliminowania wyższych o 7.000 K czynszów z myt na drogach krajowych.	7.000 „	
		Do przeniesienia . .	210.058 K	150 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	210.058 K	150 K
W rubryce	IX.	„Budowy wodne i melioracye“ *więcej* o a mianowicie: w dziale A) „Studya przygotowawcze“ zwiększono o 4.318 K, zaś w dziale B) „Wykonanie budowli wodnych“ zwiększono o 1,225.014 K.	1,229.332 „	
„	X.	„Rolnictwo“ *więcej* o . . . . . głównie z powodu preliminowania wyższych dochodów ze szkół i zakładów rolniczych wogóle o 134.149 K i innych mniejszych różnic.	130.886 „	
„	XI.	„Górnictwo“ *więcej* o . . . . . t. j. o spodziewany za $^1/_2$ roku dochód z krajowych zbiorników naftowych.	105.000 „	
„	XII.	„Przemysł i rękodzieła“ *więcej* o . z powodu wyższych dochodów w dziale I. A) „Szkoły przemysłowe uzupełniające“ o 6.545 K, w dziale I. B) „Szkoły zawodowe, warsztaty naukowe i kursa majsterskie“ o 52.830 K, a natomiast niższych dochodów w dziale II. „Zwroty pożyczek na cele przemysłowe“ o 300 K.	59.075 „	
„	XIII.	„Długi krajowe“ *więcej* o . . . . głównie z powodu zapreliminowania o 26.000 K wyższego dochodu z odsetek od pieniędzy chwilowo lokowanych.	25.000 „	
„	XIV.	„Pensye emerytalne, zaopatrzenia i dary z łaski“ *więcej* o . . . . . z tytułu podwyższonego dochodu z 3% wkładek emerytalnych.	4.000 „	
„	XV.	„Opłaty konsumcyjne“ *więcej* o . . głównie z powodu wyższego dochodu z opłat konsumcyjnych od piwa o 150.000 K, zaś z tytułu udziału kraju w nadwyżce dochodu z podatku państwowego od spirytusu o 50.000 K.	202.000 „	
„	XVI.	„Rozmaite“ *mniej* o . . . . . z powodu niezapreliminowania pozostałości z rachunków z lat ubiegłych, którą uchwalono w roku 1907 w kwocie 463.039 K i opuszczenia 80.000 K z tytułu udziału kraju w czystym dochodzie Banku krajowego. Natomiast zapreliminowano wyższy o 30.000 K dochód z odsetek zwłoki od dodatków krajowych i nowy dochód 4.000 K z 20% dodatku gminnego w Zakopanem, służący na uzupełnienie rat umorzenia pożyczki 400.000 K na budowę wodociągów w gminie Zakopane.		509.059 K
		Do przeniesienia . .	1,965.351 K	509.209 K

	więcej	*mniej*
Z przeniesienia . .	1,965.351 K	509.209 K
W rubr. XVII. „Dodatki do podatków“ preliminuje Wydział krajowy z powodów poniżej wyłuszczonych *więcej* o	145.404 „	
Wogóle preliminuje się w dochodach na rok 1908: *więcej* o . .	2,110.755 K	
mniej o . .		509.209 K
w rezultacie preliminuje się na rok 1908 dochody *wyższe* o	1,601.546 K	

Wedle preliminarza państwowego na rok 1908, dołączonego do Rubr. XVII. jako alegat, podatki państwowe, od których ma być pobierany dodatek krajowy, wynoszą jak następuje:

I.	Podatek gruntowy	8,600.000 K
II.	„ domowo-klasowy i domowo-czynszowy . .	9,700.000 „
III.	„ 5% od domów wolnych od podatku czynszowego	670.000 „
IV.	„ zarobkowy i inne	5,589.600 „
	Razem . .	24,559.600 K

zatem wydatność jednego grosza wypada na . . . 245.596 K

Gdy jednak rzeczywiście uzyskana wydatność 1 grosza w ostatnich trzech latach, wykazywała w każdym roku korzystniejszy wynik od przyjętego w preliminarzu, a w szczególności wynosiła wydatność:

w roku 1904	251.424 K
„ „ 1905	259.555 „
„ „ 1906	265.824 „
razem . .	776.803 K
czyli przeciętnie	258.934 K

niemniej wynikłość z wpływu dodatków krajowych za rok 1906, była również wyższą od preliminowanej — przyjmuje Wydział krajowy do preliminarza na rok 1908, wydatność jednego grosza — zamiast uchwalonej na rok 1907, w kwocie . . . . . 248.000 K
więcej o . . . . . 2.000 „
zatem z jednego grosza w wysokości . . 250.000 K

czyli ogół państwowych podatków na rok 1908, na 25,000.000 K.

Preliminowanie wyższej wydatności ponad 250.000 K nie uważa Wydział krajowy za wskazane z tego powodu, iż w ostatnim roku nawiedziły kraj klęski elementarne, na których złagodzenie Wysoki Sejm uchwałą z dnia 30. września 1907 wyznaczył kwotę 500.000 K, jak również i z tego względu, iż do chwili układania preliminarza, wpływy z dodatków krajowych za rok 1907, mimo podwyższonej stopy dodatków o 7%, nie przyniosły dotychczas spodziewanego, stosunkowo korzystniejszego wyniku.

W obliczaniu dodatków zachowuje się ten sam stosunek, jak na rok 1907 (co do ulg dla miasta Krakowa i powiatu Krakowskiego i Chrzanowskiego, wynikających z ustawy z 31. lipca 1894) a to na:

Galicyę wschodnią i zachodnią w wysokości 92·3%.
Wielkie Księstwo Krakowskie „ „ 7·7%.

Obliczone w ten sposób dodatki, przy zachowaniu tej samej stopy dodatków jak na rok 1907, od sumy podatków 25,000.000 K przyniosą:

1. Od podatku gruntowego i domowych w kwocie . . . . 19,508.785 K:	
a) 92·3% na Galicyę wschodnią i zachodnią t. j. od 18,006.609 K po 72 g.	12,964.758 K
Do przeniesienia	12,964.758 K

Z przeniesienia	12,964.758 K
b) 7·7% na Wielkie Księstwo Krakowskie t. j. od 1,502.176 K po 64 g.	961.393 „
2. Od podatku zarobkowego i innych w kwocie . . . . . 5,491.215 K	
a) 92·3% na Galicyę wschodnią i zachodnią t. j. od 5,068.391 K po 78 g.	3,953.345 „
b) 7·7% na Wielkie Księstwo Krakowskie t. j. od 422.824 K po 70 g.	295.977 „
Ogółem	18,175.473 K
Gdy zaś do sumy tej dodamy preliminowane w niniejszym projekcie budżetu dochody własne w kwocie	22,443.943 „
wyniosą ogółem całe dochody w roku 1908 sumę	40,619.416 K
a w porównaniu z preliminowanymi wydatkami w sumie . . .	50,258.292 „
okaże się *niedobór* w kwocie	9,638.876 K

do pokrycia krótkoterminową pożyczką, od której 4% odsetki, jako płatne z dołu, wstawione będą do budżetu na rok 1909.

Na zasadzie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

I. Wysoki Sejm raczy uchwalić przedłożony preliminarz funduszu krajowego na rok 1908, wraz ze specyalnymi preliminarzami zakładów, dołączonymi jako alegaty do pojedynczych rubryk.

II. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1908, pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo-klasowego i pięcio-procentowego podatku od domów wolnych, po . . . . . **72 h**
od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości . . . . . **78 h**
od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim, opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1. *ad a)* wymienionych, w wysokości . . . . . **64 h**
zaś do podatków w tymże ustępie *ad b)* wymienionych, po . . . . **70 h**
od każdej korony całej należytości tych podatków.

3. Kwoty przyzwolone na rok 1908 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu funduszu krajowego, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego:

a) w rubryce I. między pozycyami 5, 6 i 7 i między pozycyą 8 i 10;
b) w rubryce II. między literami *a*, *d*, *e*, *f*, pozycyi 18;
c) w rubryce VIII. między pozycyami 6 i 7, tudzież między pozycyami 11, 12, 13 i 14;
d) w rubryce X. między pozycyami 27 *c* i 29, dalej 32, 38 i 39, — dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych zakładów, wreszcie między pozycyami 88 *b* (1—9) i poz. 88 *c*;

e) w rubryce XI. między pozycyami 1, 2 i 6;
f) w rubryce XII. między pozycyami 57 i 100; 98 i 153 *a)*; 142 i 144;

wreszcie między pozycyami grupy I. dział A, tudzież grupy I. dział B *a*, *b*, *c*, w granicach każdego z tych działów, t. j. A i B z osobna, i tylko w wydatkach zwyczajnych.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki krótkoterminowej na pokrycie reszty niedoboru w kwocie . . . . . 9,638.876 K względnie — po potrąceniu pożyczki 7,900.000 K, przyzwolonej uchwałą z dnia 8. października 1907 — do zaciągnięcia dodatkowo 1,738.876 K, z tem jednakże zastrzeżeniem, że pożyczka ta ma być oprocentowaną najwyżej po 4% od sta, — a zwróconą najpóźniej 1. stycznia 1911.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***S. Badeni** w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Władysław Jahl** w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Sumaryusz

BUDŻETU KRAJOWEGO

na rok

1908

i porównanie z budżetem uchwalonym na rok 1907.

Sumaryusz budżetu krajowego na rok 1908 i porównanie kwot

Liczba rubryki	Poszczególnienie	Prelimi- zwyczajne Korony
	Wydatki.	
I.	Reprezentacya kraju	160.400
II.	Zarząd	1,856.484
III.	Sprawy zdrowotne	5,621.134
IV.	Dobroczynność	78.178
V.	Oświata i sztuka	20,080.093
VI.	Pomniki historyczne	44.480
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	1,013.055
VIII.	Komunikacye	4,301.761
IX.	Budowy wodne i melioracye	6,913.576
X.	Rolnictwo	2,159.722
XI.	Górnictwo	216.530
XII.	Przemysł i rękodzieła	1,111.181
XIII.	Długi krajowe	3.147.601
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski	295.037
XV.	Opłaty konsumcyjne	13.500
XVI.	Rozmaite	409.679
	Suma wydatków	47,422.411
	Dochody.	
I.	Reprezentacya kraju	50
II.	Zarząd	255.072
III.	Sprawy zdrowotne	2,243.677
IV.	Dobroczynność	—
V.	Oświata i sztuka	3,942.029
VI.	Pomniki historyczne	550
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	424.850
VIII.	Komunikacye	585.942
IX.	Budowy wodne i melioracye	4,686.027
X.	Rolnictwo	791.565
XI.	Górnictwo	114 000
XII.	Przemysł i rękodzieła	464.727
XIII.	Długi krajowe	53.794
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski	40.000
XV.	Opłaty konsumcyjne	7,492.000
XVI.	Rozmaite	1.207.500
	Suma dochodów własnych	22,301.783
XVII.	Dodatki do podatków od ogólnej sumy podatków 25,000.000 K (wydatność 1 grosza = 250.000 K) a mianowicie:	
	1. od podatku gruntowego i domowego w sumie 19,508.785 K:	
	a) 92·3% na Galicyę wsch. i zach. t. j. od 18,006.609 K po 72 g = 12,964.758 K	
	b) 7·7% na W. Ks. Krakowskie t. j. od 1,502.176 K po 64 g = 961.393 «	
	2. od podatku zarobkowego i innych podatków w sumie 5,491.215 K:	
	a) 92·3% na Galicyę wsch. i zach. t. j. od 5,068.391 K po 78 g = 3,953.345 «	
	b) 7·7% na W. Ks. Krakowskie t. j. od 422.824 K po 70 g = 295.977 «	18,175.473
	Ogólna suma dochodów	40,477.256
	W porównaniu z wydatkami	
	Pozostaje **niedobór** do pokrycia pożyczką	

preliminowanych na rok 1908 z uchwalonemi w budżecie na rok 1907

nuje się na rok 1908		Na rok 1907 uchwalono w budżecie razem	Na rok 1908 preliminuje się zatem ogółem		Uwaga
nadzwyczajne	Razem		*więcej*	*mniej*	
Korony					
—	160.400	156.672	3.728	—	
7.000	1,863.484	1,693.977	169.507	—	
220 513	5,841.647	5,638.479	203.168	—	
39.921	118.099	121.453	—	3.354	
463.376	20,543.469	17,704.504	2,838.965	—	
275.700	320.180	318.872	1.308	—	
—	1,013.055	995.450	17.605	—	
709.000	5,010.761	3,739.886	1,270.875	—	
—	6,913.576	5,276.339	1,637.237	—	
884.658	3,044.380	2,236.381	807.999	—	
—	216.530	35.530	181.000	—	
228.723	1,339 904	1,216.032	123 872	—	
—	3,147.601	3,028.204	119.397	—	
2.490	297.527	269.849	27.678	—	
—	13.500	13.500	—	—	
4.500	414.179	404.450	9.729	—	
2,835.881	50,258.292	42,849.578	7,412.068	3 354	
			7,408.714		
—	50	200	—	150	
—	255.072	179.320	75.752	—	
—	2,243.677	2,205.108	38.569	—	
—	—	—	—	—	
—	3,942.029	3,859.539	82.490	—	
100.000	100.550	100.450	100	—	
—	424.850	418.703	6.147	—	
25.000	610.942	603.942	7.000	—	
—	4,686.027	3,456.695	1,229.332	—	
15.000	806.565	675 679	130.886	—	
—	114.000	9.000	105.000	—	
2.160	466.887	407.812	59.075	—	
—	53.794	28.794	25.000	—	
—	40.000	36.000	4.000	—	
—	7,492.000	7,290.000	202.000	—	
—	1,207.500	1,716.559	—	509.059	
142.160	22,443.943	20,987.801	1,965.351	509.209	
—	18,175 473	18,030.069	145.404	—	
142.160	40,619.416	39,017.870	2,110.755	509.209	
	50,258.292	42,849.578	1,601.546		
	9,638.876	**3,831.708**			

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka I.

Reprezentacya kraju.

LW. 75.276/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka I. Reprezentacya kraju.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
I.		**Wydatki.**			
	1	Koszta podróży p. p. posłów	9.500	—	
	2	Dyety p. p. posłów	72.000	—	
	3	Koszta druków	54.000	—	
	4	Spisywanie sprawozdań	12.000	—	
	5	Pisarze dzienni	1.300	—	
	6	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	2.400	—	
	7	Służba	2.600	—	
	8	Opał	3.000	—	
	9	Zapuszczanie i mycie podłóg	200	—	
	10	Potrzeby kancelaryjne	2.000	—	
	11	Na uzupełnienie biblioteki sejmowej . .	400	—	
	12	Rozmaite drobne wydatki	1.000	—	
		Ogółem suma wydatków . .	160.400	—	160.400
		Dochody.			
	1	Dochody ze sprzedaży druków sejmowych	50	—	50

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
9.006	8.972	W roku 1904 wydano . . . . . 9.597 K „ „ 1905 „ . . . . . 9.578 „ „ „ 1906 „ . . . . . 9.006 „ 28.181 K przeciętnie 9.393 K, preliminuje się okrągło 9.500 K.
45.690	72.000	
45.669	51.000	W roku 1904 wydano . . . . . 50.454 K „ „ 1905 „ . . . . . 68.297 „ „ „ 1906 „ . . . . . 45.669 „ 164.420 K przeciętnie 53.806 K, preliminuje się okrągło 54.000 K.
9.000	12.000	
1.068	1.300	
2.400	2.400	
2.552	2.400	W roku 1904 wydano . . . . . 2.558 K „ „ 1905 „ . . . . . 2.787 „ „ „ 1906 „ . . . . . 2.552 „ 7.897 K przeciętnie 2.632 K, preliminuje się okrągło 2.600 K.
3.000	3.000	
200	200	
2.000	2.000	
400	400	
922	1.000	
121.907	156.672	
16	200	Dochody wynosiły w roku 1904 . . . 67 K „ „ „ „ 1905 . . . 22 „ „ „ „ „ 1906 . . . 16 „ 105 K przeciętnie 35 K, preliminuje się 50 K.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka II.

Zarząd.

LW. 117.741/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
II.		**A) Kierownictwo.**			
	1	Marszałek krajowy . . . . 12.000 K i dodatek na reprezentacyę 8.000 „	20.000		
	2	Sześciu członków Wydziału krajowego po 12.000 K.	72.000		
	3	Zastępcy członków Wydziału krajowego .	4.000		
			96.000	—	96.000
		B) Biura Wydziału krajowego.			
	4	Oddział konceptowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		4 radców, płaca po 6.400 K . 25.600 K dodatek aktyw. po 1.472 „ . 5.888 „	31.488		
		8 sekretarzy, płaca po 4.800 „ . 38.400 K dodatek aktyw. po 1.288 „ . 10.304 „	48.704		
		7 wicesekr., płaca po 3.600 „ . 25.200 K dodatek aktyw. po 1.104 „ . 7.728 „	32.928		
		6 adjunktów, płaca po 2.800 „ . 16.800 K dodatek aktyw. po 960 „ . 5.760 „	22.560		
		6 koncepistów, pł. po 2.200 „ . 13.200 K dodatek aktyw. po 768 „ . 4.608 „	17.808		
		3 praktykantów, adjuta po 1.400 K . .	4.200		
		3 „ „ „ 1.200 „ . .	3.600		
			161.288	—	161.288
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie:			
		Radcom pięcioletnie po 800 K: Antoniewiczowi (1) 800 K.			
		Sekretarzom pięcioletnie po 600 K, trzyletnie po 400 K: Schwormowi (1 pięcioletni) 600 K, Słomkowskiemu (1 pięcioletni) 600 K, Białobrzeskiemu (1 pięcioletni od 24. marca 1908) 462 K.			
		Wicesekretarzom pięcioletnie po 400 K: Gaszyńskiemu (1) 400 K, Theodorowiczowi (1) 400 K.			
		Do przeniesienia . .	161.288 96.000	—	161.288 96.000

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
20.000	20.000	
72.000	72.000	
2.780	4.000	
94.780	96.000	Jak na rok 1907 uchwalono.
156.912	158.864	*Więcej* o 2.424 K z powodu preliminowania *podwyższonych* uchwałą Sejmu z 16. marca 1907 dodatków aktywalnych za cały rok, podczas gdy do budżetu na rok 1907 wstawiono tylko za pół roku.
156.912	158.864	
94.780	96.000	

*

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	4	Z przeniesienia . .	96.000	—	96.000
			161.288	—	161 288
		Adjunktom trzyletnie po 200 K: Gintowtowi (1) 200 K, Wrabecowi (1) 200 K. *Koncepistom* trzyletnie po 200 K: Dr. Koncewskiemu (1) 200 K, Jaśniewskiemu (1-szy od 28. lutego 1908) 168 K .	4.030		4.030
			165 318	—	165.318
	5	Oddział melioracyjny.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . . 1.472 „	7.872		
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny . . . 1.288 „	6.088		
		13 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K . . . . . 62.400 K dodatki aktywalne: dla 9 we Lwowie i 1 w Krakowie po 1.288 K . 12.880 „ „ 1 w Stanisławowie . . 966 „ „ 1 w Tarnobrzegu . . 805 „ „ 1 w Mielcu . . . . 805 „	77.856		
		Referent administracyjno-prawny, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872		
		13 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . . 46.800 K dodatki aktywalne: dla 11 we Lwowie po 1.104 K 12.144 „ „ 2 na prowincyi po 828 „ 1.656 „	60.600		
		22 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . . . . 61.600 K dodatki aktywalne: dla 21 we Lwowie i 1 w Krakowie po 960 K . . . 21.120 „	82.720		
		22 inżynierów-adjunktów, płaca po 2.200 K . . . . . 48.400 K dodatek aktyw. po 768 K . 16.896 „	65.296		
		2 praktykantów technicznych, adjuta po 1.400 K	2.800		
		Do przeniesienia . .	311.104 261.318	—	261.318

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
94.780	96.000	
156.912	158.864	
8.575	12.202	*Mniej* o 8.172 K stosownie do przypadających w r. 1908 dodatków pięcio- i trzyletnich.
165.487	171.066	
260.267	267.066	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	5	Z przeniesienia . .	261.318	—	261.318
			311.104	—	
		Personal dla projektowania i budowy wodociągów i kanalizacyi w gminach wiejskich i małomiejskich: 2 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . . . 4.400 K			
		dodatki aktyw. po 768 K . 1.536 „	5.936	—	
			317.040	—	317.040
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie:			
		Dyrektorowi Kędziorowi trzy dodatki pięcioletnie (3) po 800 K, 2.400 K; Zastępcy dyrektora Józefowi Jankowskiemu: dodatki pięcioletnie (2) po 600 K i dodatek trzyletni 400 K, razem 1.600 K; Starszym inżynierom, dodatki pięcioletnie po 600 K: Blauthowi (1) 600 K i drugi od 1. marca 1908 w kwocie 500 K, razem 1.100 K; Szczepanowskiemu (1) 600 K i drugi od 1. marca 1908 w kwocie 500 K, razem 1.100 K; Dyrdoniowi (1) 600 K, Hapanowiczowi (1) 600 K, Vetulaniemu (1) 600 K, Wierzbickiemu pierwszy od 6. marca 1908 w kwocie 492 K, Boziewiczowi pierwszy od 6. marca 1908 w kwocie 492 K; Inżynierom I. klasy — dodatki pięcioletnie i dodatek trzyletni po 400 K: Ruebenbauerowi (1) 400 K, Czernikowi (1) 400 K, Piszowi pierwszy od 6. marca 1908 w kwocie 328 K, Kornelli Andrzejowi pierwszy od 6. marca 1908 w kwocie 328 K; Inżynierom II. klasy — dodatki trzyletnie po 200 K: Stobieckiemu (1) 200 K. Górskiemu (1) 200 K, Gumowskiemu (inżynierowi komasacyjnemu) (1) 200 K, Pruchni-			
		Do przeniesienia . .	317.040 261.318	—	317.040 261.318

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
260.267	267.066	
233.917	263.046	W poz. 5. pod lit. *a)* preliminuje się *więcej* o 53 994 K z powodu wstawienia wyższych dodatków aktywalnych za cały rok, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 16 marca 1907, preliminowania poborów dla 7 nowych inżynierów II. klasy i 7 inżynierów adjunktów w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. października 1907, wreszcie wstawienia dla referenta administracyjno-prawnego poborów VI. rangi. — LW. 89.218/1907.
233.917 260.267	263.046 267.066	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	5	Z przeniesienia . .	261.318	—	261.318
			317.040	—	317.040
		kowi (1) 200 K, Rungemu (1) 200 K, Winnickiemu (1) 200 K, Nawrockiemu (1) 200 K, Flisowskiemu (1) 200 K, Przybylskiemu pierwszy od 13. stycznia 1908 w kwocie 193 K, Dylągowi pierwszy od 13. stycznia 1908 w kwocie 193 K; Inżynierom adjunktom dodatki trzyletnie po 200 K: Wszelaczyńskiemu (1) 200 K, Müldnerowi (1) 200 K, Rojeckiemu (1) 200 K, Baeckerowi pierwszy od 17. marca 1908 w kwocie 158 K, Sawickiemu Alojzemu pierwszy od 17. marca 1908 w kwocie 158 K, Huberowi pierwszy od 17. marca 1908 w kwocie 158 K, Klimowiczowi pierwszy od 17. marca 1908 w kwocie 158 K.	13.658	—	13.658
			330.698	—	330.698
		c) Na podróże naukowe dla inżynierów biura melioracyjnego celem przestudyowania zbiorników wody w górach	5 000	—	5.000
		d) Na stypendya dla słuchaczy wydziału hydrotechnicznego	1.000	—	1.000
		e) Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych i wynagrodzenie przez 5 miesięcy zimowych przy pracach biurowych dla:			
		9 konduktorów III. klasy po 100 K miesięcznie . 4.500 K			
		16 dozorców melioracyjnych po 90 K miesięcznie . 7.200 „			
		49 dozorców drenarskich po 75 K miesięcznie . . 18.375 „	30.075	—	30 075
		(3 konduktorów, 1 dozorca melioracyjny i 1 dozorca drenarski, zostają przez zimę na budowie).			
		Suma pozycyi 5. .	366.773	—	366.773
		Do przeniesienia . .	628.091	—	628.091

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
260.267	267.066	
233.917	263.046	
9.000	13.393	Różnica nieznaczna, wedle faktycznej potrzeby.
242.917	276.439	
—	3.500	*Więcej* o 1.500 K na przestudyowanie zbiorników wody w górach, które to ważne i trudne roboty poruczyła Komisya regulacyjna Wydziałowi krajowemu. — (LW. 89.218/1907).
—	—	Pozycya nowa w myśl uchwały Wydziału krajowego (do LW. 72.702/1907).
24.908	31.100	*Mniej* o 1.025 K wedle rzeczywistej potrzeby.
267.825	311.039	
528.092	578.105	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		Z przeniesienia . .	628.091	—	628.091
	6	Oddział techniczno-drogowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny. . . 1.472 „	7.872		
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny. . . 1.288 „	6.088		
		5 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K . . . . . 24.000 K dodatek aktyw. po 1.288 K 6.440 „	30.440		
		11 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . . . . 39.600 K dodatki aktywalne: dla 5 po 1.104 K . . . 5.520 „ „ 5 „ 828 „ . . . 4.140 „ „ 1 „ 690 „ . . . 690 „	49.950		
		11 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . . . . 30.800 K dodatki aktywalne: dla 8 po 960 K . . . 7.680 „ „ 2 „ 720 „ . . . 1.440 „ „ 1 „ 600 „ . . . 600 „	40.520		
		12 inżynierów-adjunktów, płaca po 2.200 K . . . . . 26.400 K dodatek aktyw. po 768 K . 9.216 „	35.616		
		2 praktykantów technicznych, adjutum po 2.000 K	4.000		
		1 praktykant techniczny, adjutum . .	1.400		
		1 „ „ „ . .	1.200		
		Asystent manipulacyjny, płaca. 1.600 K dodatek aktywalny . . 576 „	2.176		
		10 konduktorów starszych, płaca po 2.000 K . . . . . 20.000 K dodatki aktywalne po 450 K 4.500 „	24.500		
		10 konduktorów I. klasy, płaca po 1.800 K . . . . . 18.000 K dodatki aktywalne po 350 K 3.500 „	21.500		
		10 konduktorów II. klasy, płaca po 1.600 K . . . . 16.000 K dodatki aktywalne po 250 K 2.500 „	18.500		
		Do przeniesienia . .	243.762 628.091	—	628.091

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
528.092	578.105	
7.680	7.776	
5.920	6.004	
29.320	30.020	
46.715	48 915	
30.940	39.560	
32.374	34.848	
6.444	4.000 1.400 1.200	
2.080	2.128	
21.000	21.000	
16.950	18.000	
13.416	15.500	
212.839 528.092	230.351 578.105	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	6	Z przeniesienia . .	628 091	—	628.091
			243.762	—	
		12 konduktorów III. klasy, płaca po 1.400 K . . . . . 16.800 K dodatki aktywalne po 150 K 1.800 „	18.600	—	
			262.362	—	262.362
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie: *a) pięcioletnie:* dyrektorowi Szyszkowskiemu (1) 800 K; zastępcy dyrektora Jankowskiemu (2 po 600 K) 1.200 K; starszym inżynierom po 600 K: Czaplickiemu (2) 1 200 K, Kinelowi (1) 600 K i (2-gi od 1. maja 1908) 400 K, Strońskiemu (1) 600 K, Biernackiemu (1) 600 K; inżynierom I. klasy po 400 K: Barancewiozowi (2) 800 K, Kesslerowi (2) 800 K, Stojowskiemu (1) 400 K i (2-gi od 1. maja 1908) 267 K, Barańskiemu (1) 400 K, Barzykowskiemu (1) 400 K, Czajkowskiemu (1) 400 K; starszym konduktorom po 100 K: Lesiewiczowi (1) 100 K i (2-gi od 1. maja 1908) 67 K, Brzezińskiemu (1) 100 K i (2-gi od 1. maja 1908) 67 K, Holinkowskiemu (1) 100 K i (2-gi od 1. maja 1908) 67 K, Przetockiemu (1) 100 K, Juńskiemu (1) 100 K, Komorowskiemu (1) 100 K, Laskowskiemu (1) 100 K, Kordzikowi (1) 100 K; konduktorom I. klasy po 100 K: Mikusińskiemu (1) 100 K, Dąbrowskiemu (1) 100 K, Bergerowi (1) 100 K, Czerskiemu (1) 100 K, Deyczakowskiemu (1-szy od 27. marca 1908) 77 K; konduktorom II. klasy			
		Do przeniesienia . .	262.362 628.091	—	262.362 628.091

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
528.092	578.105	
212.839	230.351	
12.600	16.200	
225.439	246.551	*Do poz. 6* pod lit. *a)* Wydatek preliminowany na rok 1908 *większy* o kwotę 15.811 K z powodu: 1. wstawienia wyższych dodatków aktywalnych *za cały rok*, w myśl uchwały Sejmu z dnia 16. marca 1907, (podczas gdy w budżecie na rok 1907 wstawione były za pół roku), co zwiększa wydatek o kwotę 3.411 K 2. zamierzonej regulacyi poborów konduktorów dróg krajowych, w myśl osobnego sprawozdania do LW. 31 184/1907 — o kwotę . 12.400 „ razem jak wyżej . . 15.811 K (LW. 53.699/1807).
225.439 528.092	246.551 578.105	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	6	Z przeniesienia . .	628.091	—	628 091
			262.362	—	262.362
		po 100 K: D'Hauterive'owi (1) 100 K; konduktorom III. klasy po 100 K: Śliwińskiemu (1-szy od 1. sierpnia 1908) 42 K, Tomankowi (1-szy od 1. września 1908) 33 K.			
		β) trzyletnie: zastępcy dyrektora Jankowskiemu (1) 400 K; starszemu inżynierowi Czaplickiemu (1) 400 K; inżynierowi I. klasy Barancewiczowi (1) 400 K; inżynierom II. klasy po 200 K: Katyllowi (3) 600 K, Ziemińskiemu (2) 400 K i (3-ci od 1. czerwca 1903) 117 K, Bronikowskiemu (2) 400 K, Romanowskiemu (1) 200 K, Dydyńskiemu (1) 200 K; inżynierom-adjunktom po 200 K: Żebrowskiemu Eustachemu (3) 600 K, Gebertowi (1) 200 K, Drexlerowi (1) 200 K, Skórskiemu (1) 200 K; asystentowi manipulacyjnemu Wolskiemu (1) 200 K	15.037	—	15.037
		Suma pozycyi 6. .	277.399	—	277.399
	7	Oddział kolejowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872		
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088		
		2 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K . . . . . 9.600 K dodatek aktyw. po 1.288 K 2.576 „	12.176		
		3 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . . . . 10.800 K dodatek aktyw. po 1.104 K 3.312 „	14.112		
		6 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . . . . 16.800 K dodatek aktywal. po 960 K 5 760 „	22.560		
		8 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . . . . . 17.600 K dodatek aktywal. po 768 K 6.144 „	23.744		
		Do przeniesienia . .	86.552 905.490	—	905.490

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
528.092	578.105	
225.439	246.551	
9.194	14.121	*Więcej* o 916 K, stosownie do przypadających w roku 1908 dodatków pięcioletnich i trzyletnich.
234.633	260.672	
7.680	7.776	
5.920	6.004	
11.840	12.008	
4.560	9.264	
7.200	11.040	
5.680	11.616	
42.880	57.708	
762.725	838.777	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	7	Z przeniesienia . .	905.490	—	905.490
			86.552		
		Radca, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872		
		Wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704		
		Adjunkt konceptowy, płaca . . — K dodatek aktywalny . . — „	—		
		Koncepista, płaca . . . . 2.200 K dodatek aktywalny . . 768 „	2.968		
		Konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych, płaca . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704		
		Adjunkt rachunkowy, płaca . 2.800 K dodatek aktywalny . . 960 „	3 760		
		Oficyał rachunkowy, płaca . . 2.200 K dodatek aktywalny . . 768 „	2.968		
		Asystent rachunkowy, płaca . 1.600 K dodatek aktywalny . . 576 „	2.176		
		Adjunkt administracyjno-manipulacyjny, płaca . . . 2.800 K dodatek aktywalny . . 960 „	3.760		
		Inspicyent-rysownik, płaca . . 1.600 K dodatek aktywalny . . 576 „	2.176		
		Asystent manipulacyjny, płaca . 1.600 K dodatek aktywalny . . 576 „	2.176		
		Woźny, płaca. . . . . 1.000 K dodatek aktywalny . . 400 „	1.400		
			125.216	—	125.216
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie: *a) pięcioletnie:* dyrektorowi Kułakowskiemu (1) 800 K; zastępcy dyrektora Motylewskiemu (1) 600 K; starszym inżynierom po 600 K: Machalskiemu (2) 1.200 K, Krzyżanowskie-			
		Do przeniesienia .	125.216 905.490	—	125.216 905.490

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
762.725	838.777	
42.880	57.708	
—	6.004	
5.920	6.004	
3.600	3.680	
—	2.904	
4.560	4.632	
—	3.680	
2.840	2.904	
1.901	2.128	
3.600	3.680	
2.080	2.128	
2.080	2 128	
1.250	1.325	
70.711	98.905	Wydatek *większy* o kwotę 26.311 K z powodu wstawienia podwyższonych uchwałą Sejmu z dnia 16. marca 1907 dodatków aktywalnych *za cały rok* (podczas gdy do budżetu r. 1907 wstawiono tylko za pół roku) — oraz z powodu zmiany etatu krajowego biura kolejowego w myśl uchwały Sejmu z dnia 4. października 1907. (LW. 53.821/1907.
70.711	98.905	
762.725	838.777	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	7	Z przeniesienia . .	905.490	—	905.490
			125.216	—	125.216
		mu (1) 600 K; konsulentowi dla spraw taryfowych i komercyalnych Chodkiewiczowi (1) 400 K; woźnemu Stroblowi (1) 60 K;			
		β) trzyletnie: inżynierom II. klasy po 200 K: Stanisławowi Filippiemu (2) 400 K, Gissmanowi (1) 200 K; inżynierowi adjunktowi Komorowskiemu (1-szy od 1. lutego 1908) 183 K; oficyałowi rachunkowemu Nowotnemu (1) 200 K; adjunktowi administracyjno-manipulacyjnemu Tadeuszowi Filippiemu (1) 200 K; inspicyentowi rysownikowi Grabowiczowi (3) 600 K; asystentowi manipulacyjnemu Salutryńskiemu (3) 600 K	6.043	—	6.043
			131.259	—	131.259
		c) Koszta utrzymania personalu nieetatowego	28.000	—	28.000
		Suma pozycyi 7. .	159.259	—	159.259
	8	Oddział rolniczy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		1 radca, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872	—	
		1 wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	
			12.576	—	12.576
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie .	—	—	—
			12.576	—	12.576
		Do przeniesienia . .	1,077.325	—	1,077.325

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
762.725	838.777	
70.711	98.905	
3.587	5.724	*Więcej* o 1.319 K, stosownie do przypadających w r. 1908 dodatków pięcioletnich i trzyletnich.
74.298	104.629	
26.280	28.000	Jak na rok 1907 z uwagą, że pozycyę tę przeniesiono z rubr. VIII. poz. 20. wydatków „Koleje żelazne". LW. 53.821/1907).
100.578	132.629	
11.280	11.456	Różnice z powodu preliminowania podwyższonych dodatków aktywalnych za cały rok, podczas gdy na rok 1907 uchwalono tylko za $^1/_2$ roku, oraz awansu adjunkta na wicesekretarza. Z tego też powodu przedkłada Wydział krajowy w osobnem sprawozdaniu do LW. 107.361/1907 wniosek na zwinięcie posady adjunkta a ustanowienie w to miejsce posady wicesekretarza.
1.000	300	
12.280	11.756	
875.583	983.162	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		Z przeniesienia . .	1,077 325		1,077.325
	9	Oddział sanitarny.			
		Inspektor szpitali:			
		a) płaca . . . . . 6.400 K			
		b) dodatek aktywalny . . . 1.472 „			
		c) 2 dodatki pięcioletnie po 800 K . . . . . 1.600 „			
		9.472 K			
		d) koszta podróży i dyety . 2.400 „	11.872		11.872
		Zastępca krajowego inspektora szpitali, wynagrodzenie roczne	6.000		6.000
			17.872		17.872
	10	Referent górniczy, remuneracya .	3.328	—	3.328
	11	Oddział dla budownictwa.			
		Architekt z poborami inżyniera I. kl.:			
		a) płaca . . . . . 3.600 K			
		b) dodatek aktywalny . . . 1.104 „			
		c) bilet roczny kolejowy II. kl. 560 „			
		d) dyety (w miarę odbytych podróży) . . . . . 2.000 „	7.264		7.264
		Inżynier II. klasy dla mechaniki:			
		płaca . . . . . 2.800 K			
		dodatek aktywalny . . 960 „	3.760		3.760
			11.024	—	11.024
	12	Oddział rachunkowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K			
		dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872		
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K			
		dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088		
		Do przeniesienia . .	13.960 1,109.549	—	1,109.549

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
875.583	983.162	
8.243	11.776	*Więcej* o 96 K z powodu wstawienia podwyższonego dodatku aktywalnego na cały rok, podczas gdy na rok 1907 uchwalono podwyższenie za $^1/_2$ roku.
—	—	Pozycya nowa w myśl uchwały do LW. 33.641/1907, uzasadniona w sprawozdaniu z czynności Depart. V
8 243	11.776	
3.328	3.328	Jak na rok 1907.
4.445	6.160	Pozycye uzasadnione w osobnem sprawozdaniu do LW. 110.737/1907.
—	—	
4.445	6.160	
891.599	1,004.426	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
					Korony	
II.	12	Z przeniesienia . .		1,109.549	—	1,109.549
		10 rewidentów, płaca po 3.600 K	36.000 K	13.960	—	
		dodatek aktyw. po 1.104 „	11.040 „	47.040		
		12 adjunktów, płaca po 2.800 K	33.600 K			
		dodatek aktyw. po 960 K.	11.520 „	45.120		
		Archiwista, płaca	2.200 K			
		dodatek aktywalny . . .	768 „	2.968		
		Protokolista, płaca	2.200 K			
		dodatek aktywalny . . .	768 „	2.968		
		10 oficyałów, płaca po 2.200 K	22.000 K			
		dodatek aktyw. po 768 K .	7.680 „	29.680		
		12 asystentów, płaca po 1.600 K	19.200 K			
		dodatek aktyw. po 576 K .	6.912 „	26.112		
		14 praktykantów pł. po 1.200 K	16.800 K			
		dodatek aktyw. po 576 K .	8.064 „	24.864		
		10 aplikantów, adjutum po 1.200 K . .		12.000		
		Woźny, płaca.	1.000 K			
		dodatek aktywalny . . .	400 „	1.400		
		Lustrator rachunkowy dla szpitali powszechnych:				
		a) płaca	3.600 K			
		b) dodatek aktywalny . . .	1.104 „			
		c) bilet roczny kolejowy II. kl.	560 „			
		d) ryczałt na fiakry i inne wydatki połączone z wyjazdami	500 „	5.764		
				211.876	—	211.876
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie.				
		Rewidentom dwa dodatki pięcioletnie i jeden trzyletni po 400 K: Niedzielskiemu (3) 1.200 K, Olpińskiemu (3) 1.200 K, Holuce (3) 1.200 K, Schmidtowi (2) 800 K, Papèemu (1) 400 K, Kopaczyńskiemu (1) 400 K; Adjunktom dodatki trzyletnie po 200 K: Jabłońskiemu (4) 800 K, Wronowskiemu (3) 600 K i czwarty od 10. kwie-				
		Do przeniesienia . .		211.876 1,109.549	—	211.876 1,109.549

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
891.599	1,004.426	
		Preliminuje się *więcej*, z powodu powiększenia dotychczasowego etatu o 1 rewidenta, 2 oficyałów, 3 asystentów i 2 praktykantów. Uzasadnienie w osobnem sprawozdaniu do LW. 112.521/1907.
		Więcej o 2.000 K, z powodu podwyższenia adjutum o 200 K dla 10 aplikantów, a to w załatwieniu petycyi L. 2.321 przekazanej Wydziałowi krajowemu uchwałą sejmową z dnia 10. października 1907. (LW. 112.521/1907)
181.636	185.573	
181.636	185.573	
891.599	1,004.426	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	12	Z przeniesienia . .	1.109.549	—	1,109.549
			211.876	—	211.876
		tnia 1908 w kwocie 145 K, razem 745 K, Olszańskiemu (3) 600 K, Lewartowskiemu (1) 200 K i drugi od 5. sierpnia 1908 w kwocie 81 K, razem 281 K, Januszkiewiczowi (1) 200 K, Frydmanowi (1) 200 K, Drwęskiemu pierwszy od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Nosarzewskiemu pierwszy od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Horodyskiemu pierwszy od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Nowakowskiemu pierwszy od 25. lipca 1908 w kwocie 87 K, Hupertowi pierwszy od 30. września 1908 w kwocie 51 K; Oficyałom dodatki trzyletnie po 200 K: Krasuskiemu (3) 600 K, Neusserowi (1) 200 K, Gorgoschowi (1) 200 K, Polakowi pierwszy od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Ostrowskiemu pierwszy od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Złotnickiemu pierwszy od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Wołoszyńskiemu pierwszy od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Żurowskiemu pierwszy od 25. lipca 1908 w kwocie 87 K, Bieleckiemu pierwszy od 30. września 1908 w kwocie 51 K; Asystentom dodatki trzyletnie po 200 K: Babijowi (1) 200 K, Antonowiczowi (1) 200 K, Lisiewiczowi Aleksandrowi pierwszy od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Czekońskiemu pierwszy od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Urbańskiemu pierwszy od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Androchowiczowi pierwszy od 25. lipca 1908 w kwocie 87 K, Kuliczkowskiemu pierwszy od 30. września 1908 w kwocie 51 K; Praktykantom dodatki trzyletnie po 200 K: Policiemu (1) 200 K, Bielichowi (1) 200 K, Przemyckiemu pierwszy od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Gergowiczowi pierwszy od 3. stycznia 1908			
		Do przeniesienia . .	211.876 1,109.549	—	211.876 1,109.549

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
891.599	1.004.426	
181.636	185.573	
181.636	185.573	
891.599	1,004.426	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	12	Z przeniesienia . .	1,109.549	—	1,109.549
			211.876	—	211.876
		w kwocie 199 K, Wojnarowiczowi pierwszy od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Hermanowi pierwszy od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Fischerowi pierwszy od 25. lipca 1908 w kwocie 87 K, Mikule pierwszy od 30. września 1908 w kwocie 51 K; Aplikantom wyższe adjuta o 200 K: Dąmbskiemu od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K, Dzieciniakowi od 25. lipca 1908 w kwocie 87 K, Iwanickiemu od 30. września 1908 w kwocie 51 K; Woźnemu Lewickiemu dodatki pięcioletnie: (1) 60 K i drugi od 1. sierpnia 1908 w kwocie 25 K razem 85 K	13.586		13.586
			225.462	—	225.462
	13	Oddział kasowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872		
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088		
		Kontrolor, płaca . . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704		
		Kasyer, płaca. . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704		
		2 adjunktów, płaca po 2.800 K 5.600 K dodatek aktywalny po 960 „ 1.920 „	7.520		
		2 oficyałów, płaca po 2.200 K. 4.400 K dodatek aktywalny po 768 K 1.536 „	5.936		
		2 asystentów, płaca po 1.600 K 3.200 K dodatek aktywalny po 576 „ 1.152 „	4.352		
		2 praktykantów, pł. po 1.200 K 2.400 K dodatek aktywalny po 576 „ 1.152 „	3.552		
		Do przeniesienia . .	44.728 1,335.011	—	1,335.011

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
891.599	1,004.426	
181.636	185.573	
6.920	9.586	*Więcej* o 4.000 K, stosownie do przypadających w r. 1908 dodatków pięcioletnich i trzyletnich.
188.556	195.159	
—	—	
1,080.155	1,199.585	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 razem
				Korony		
II.	13	Z przeniesienia . .		1,335.011	—	1,335.011
				44.728	—	
		2 woźnych, płaca po 1.200 K.	2.400 K			
		dodatek aktywalny po 480 K	960 „	3.360		
				48.088	—	48.088
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie.				
		Kontrolorowi Rudzkiemu (1) 400 K; Adjunktowi Kubali pierwszy dodatek trzyletni od 25. lipca 1908 w kwocie 87 K; Oficyałowi Domiszewskiemu pierwszy dodatek trzyletni od 25. lipca 1908 w kwocie 87 K; Asystentowi Niedzielskiemu pierwszy dodatek trzyletni od 25. lipca 1908 w kwocie 87 K		661		661
				48.749	—	48.749
	14	Oddział manipulacyjny.				
		a) Płace i dodatki aktywalne.				
		Dyrektor, płaca		4.800		
		Archiwista, płaca	3.600 K			
		dodatek aktywalny . .	1.104 „	4.704		
		Ekspedytor, płaca	2.800 K			
		dodatek aktywalny . .	960 „	3.760		
		Protokolista, płaca	2.800 K			
		dodatek aktywalny . .	960 „	3.760		
		5 kancelistów, płaca po 2.200 K	11.000 K			
		dodatek aktyw. po 768 K.	3.840 „	14.840		
		6 asystentów, płaca po 1.600 K	9.600 K			
		dodatek aktyw. po 576 K.	3.456 „	13.056		
		3 pisarzy, płaca po 1.200 K .	3.600 K			
		dodatek aktyw. po 576 K.	1.728 „	5.328		
		3 aplikantów, adjutum po 1.200 K . .		3.600		
		Odźwierny, płaca		1.200		
		Portyer, płaca		1.000		
		5 woźnych, płaca po 1.000 K.	5.000 K			
		dodatek aktyw. po 400 K.	2.000 „	7.000		
				63.048	—	63.048
		Do przeniesienia . .		63.048		63.048
				1,383.760	—	1,383.760

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,080.155	1,199.585	
44.284	47.104	*Więcej* o 984 K z powodu wstawienia podwyższonych dodatków aktywalnych na cały rok.
1.027	1.300	*Mniej* o 639 K, stosownie do przypadających w r. 1908 dodatków pięcioletnich i trzyletnich.
45.311	48.404	
56.988	61.089	*Więcej* o 1.959 K z powodu wstawienia podwyższonych dodatków aktywalnych za cały rok Nadto podwyższono adjutum po 200 K dla 3 aplikantów, w myśl uzasadnienia w sprawozdaniu do LW. 112 521/1907.
56.988	61.089	
1,125.466	1,247.989	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	14	Z przeniesienia . .	1,383.760	—	1,383.760
			63.048	—	63.048
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie. Dyrektorowi Piotrowskiemu (1) 600 K; archiwiście Chudzikiewiczowi (2) 800 K; ekspedytorowi Szimowi pierwszy dodatek trzyletni od 3. stycznia 1908 w kwocie 199 K; protokoliście Sobkowi (4) dodatki trzyletnie 800 K; kancelistom dodatki trzyletnie po 200 K: Stelmachowowi (3) 600 K, Grodeckiemu (1) 200 K i drugi od 5. sierpnia 1908 w kwocie 81 K razem 281 K, Łatkowskiemu (1) 200 K i drugi od 5. sierpnia 1908 w kwocie 81 K razem 281 K, Lenczowskiemu (1) 200 K, Szewczukowi pierwszy od 27. czerwca 1908 w kwocie 102 K; asystentom dodatki trzyletnie po 200 K: Paszkowskiemu (2) 400 K, Dubikowi (1) 200 K, Wójcikowi pierwszy od 27. czerwca 1908 w kwocie 102 K, Bąkowskiemu pierwszy od 22. grudnia 1908 w kwocie 5 K; pisarzowi Darłakowi pierwszy dodatek trzyletni od 27. czerwca 1908 w kwocie 81 K; — pięciolecia po 60 K: odźwiernemu Niewiadomskiemu (5) 300 K; portyerowi Podlasze (2) 120 K; woźnym: Chermińskiemu (7) 420 K, Mortce (3) 180 K, Kuplowskiemu (1) 60 K, Buji (1) 60 K	5.791		5.791
			68.839	—	68.839
	15	Oddział statystyczny.			
		Naczelnik oddziału, płaca	5.600		
		Wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K			
		dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704		
			10.304	—	10.304
	16	Oddział dla poboru opłaty konsumcyjnej od piwa.			
		a) funkcyonaryusz rachunkowy . . .	2.400		
		b) referent pomocniczy	2.000		
			4.400		
		Do przeniesienia . .	1,462.903	—	1,462.903

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,125.466	1,247.989	
56.988	61.089	
2.867	4.550	*Więcej* o 1.241 K, stosownie do przypadających w r. 1908 dodatków pięcio- i trzyletnich.
59.855	65.639	
5.172	10.232	*Więcej* o 72 K, z powodu wstawienia podwyższonego dodatku aktywalnego na cały rok.
1,190.493	1,323.860	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	16	Z przeniesienia . .	1,462.903	—	1,462.903
			4.400	—	
		c) dyurna	23.000		
		d) sługa kancelaryjny	700		
			28.100	—	28.100
	17	Oddział Biura pośrednictwa pracy.			
		a) płace i dodatki aktywalne:			
		Adjunkt konceptowy, płaca . 2.800 K dodatek aktywalny . . . 960 „	3.760		
		Koncepista, płaca . . . . 2.200 K dodatek aktywalny . . . 768 „	2.968		
		Aplikant manipulacyjny, adjutum . . .	1.200		
		Dyetaryusz, wynagrodzenie dzienne po 2 K 50 g.	915		
		b) dodatek trzyletni:			
		Adjunktowi Dr. Pazdrze pierwszy dodatek trzyletni od 28. lutego 1908 w kwocie 168 K	168		
			9.011		9.011
	18	**Dyurna.**			
		a) dla oddziału konceptowego . . .	8.784		
		b) „ „ melioracyjnego:			
		α) 2 dyetaryusze w biurze centralnem . . . 2.920 K			
		β) ryczałt na rysownika w ekspozyturze krakowskiej . . . . . 960 „	3 880		
		c) dla oddziału techniczno-drogowego.	7.000		
		d) „ „ rachunkowego . . .	44.652		
		e) „ „ statystycznego . . .	5.000		
		f) „ „ manipulacyjnego . .	47.617		
		Do przeniesienia . .	116.933 1,500.014	—	1,500.014

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.190.493	1,323.860	
		Więcej o 100 K, z powodu podwyższenia wynagrodzenia stróża (LW. 31.547/1907 i LW. 101.908/1907).
22.609	28.000	
		Wogóle *więcej* o 697 K, na podstawie uchwalonego do LW. 59.247/1907 preliminarza. — Ryczałt na wydatki rzeczowe, wstawiono do rubr. XVI. poz 10).
4.790	8.314	
5.853	*2.118* 6.954	
2.676	3.880	Na dyurna w roku 1908 preliminuje się wogóle *więcej* o 13.079 K, a to w wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z d. 16 marca 1907, którą przekazano Wydziałowi krajowemu petycyę dyetaryuszy do Ls. 80/1907. Uzasadnienie w sprawozdaniu do LW. 31.547/1907.
15.459	7.000	
2.292	*6.103*	
28.059	34.420	
4.325	5.000	
3.708	*5.779*	
29.255	32.600	
91.627	103 854	
1,217.892	1,360.174	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	18	Z przeniesienia . .	1,500.014	—	1,500.014
			116.933	—	
		g) Ryczałt na podwyższenie wynagrodzenia dyetaryuszy, zajętych w biurach Wydziału krajowego. . . .	—		—
			116.933	—	116.933
	19	**Zasługi.**			
		a) 21 stróżów, z tego 19 po 700 K, jednego 820 K i jednego 940 K, tudzież zastępcy woźnego 830 K . .	15.890		
		b) na polepszenie poborów sług niestałych			
			15.890		15.890
	20	**Emolumenta.**			
		a) dyrektor kancelaryi na fiakra . .	100		
		b) „ „ 48 m³ drzewa opałowego à 10 K 50 g.	504		
		c) ubranie dla odźwiernego i 9 woźnych po 100 K, tudzież dla zastępcy woźnego 60 K	1 060		
		d) ubranie dla portyera	200		
		e) opał dla odźwiernego 12 m³ drzewa i dla portyera 10 m³ drzewa . . .	231		
		f) dodatki osobiste i funkcyjne:			
		1. dla dyrektora biura kolejowego, Kułakowskiego . . . 6.000 K			
		2. dla lustratora szpitali Jana Jasińskiego . . 1.300 „			
		Do przeniesienia . 7.300 K	2.095		
			1,632 837	—	1,632.837

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,217.892	1,360.174	
91 627	103.854	
—	—	Z uchwalonego pod lit. *g)* na rok 1907 ryczałtu 14.000 K na podwyższenie wynagrodzenia dyetaryuszy doliczono do kredytu na dyurna: konceptowe pod lit. *a)* . . . . . 2.118 K; rachunkowe pod lit. *d)* . . . . . 6.103 „; manipulacyjne pod lit. *f)* . . . . . 5.779 „; razem j. w. . . 14.000 K
91.627	103.854	
11.762	12.610	*Więcej* z powodu wstawienia poborów dla 2 nowych stróżów dla dobudowanego skrzydła do gmachu sejmowego. W załatwieniu zaś petycyi stróżów do Ls. 524/1907 przekazanej Wydziałowi krajowemu uchwałą Sejmu z 16. marca 1907, w sprawie unormowania ich poborów od 1. stycznia 1908, uchwalił Wydział krajowy podwyższyć o 100 K rocznie dla każdego, skutkiem czego uchwalony na r. 1907 kredyt nadzwyczajny 2.000 K, wliczono w preliminarzu na rok 1908 do wydatków zwyczajnych. Bliższe wyjaśnienia przedkłada Wydział krajowy w sprawozdaniu do LW. 31.547/1907.
1.500	2.000	
13.262	14.610	
100	100	
444	444	
960	1.060	Pod lit. *b)* i *e)* ogółem *więcej* o 87 K z powodu podrożenia opału.
192	200	
204	204	
1.900	2.008	
1,322.781	1,478.638	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 razem
				Korony		
II.	20	Z przeniesienia .	7.300 K	1,632.837	—	1,632.837
				2.095	—	
		3. dla zast. dyrektora biura kolej. Motylewskiego .	800 „			
		4. dla zast. dyrektora biura melioracyjnego Jankowskiego Józefa . . .	800 „			
		5. dla zast. dyrektora biura oddziału techniczno-drogowego Jankowskiego Kazimierza	800 „			
		6. dla inżyniera drogowego Barancewicza . . .	300 „			
		7. dla inżyniera melioracyjnego Andrzeja Kornelli	400 „			
		8. dla konsulenta taryfowego w biurze kolejowem Chodkiewicza . .	400 „			
		9. dla adjunkta rachunkowego Wronowskiego .	400 „			
		10. dla kasyera Sobolewskiego	400 „			
		11. dla aplikanta rachunkowego Dzieciniaka do 25. lipca 1908 z rocznych 22 K	13 „			
		12. dla aplikanta rachunkowego Piątka . . .	22 „	11.635		
		g) Utrzymanie ekspozytur krajowego biura melioracyjnego i biur inżynierów sekcyjnych dla konserwacyi robót publicznych:				
		w Krakowie	1.500 K			
		w Tarnowie	700 „			
		w Jarosławiu	700 „			
		w Stanisławowie . . .	700 „			
		w Rzeszowie	— „			
		biura 2 inżynierów sekcyjnych dla konserwacyi po 500 K	1.000 „	4.600		
				18.330	—	18.330
		Do przeniesienia . .		1,651.167	—	1,651.167

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,322.781	1,478.638	
1.900	2.008	
13.302	12.902	*Mniej* o 1.267 K, stosownie do przypadających w roku 1908 dodatków.
5.151	4.600	Jak na rok 1907. (LW. 89.218/1907).
20.353	19.510	
1,343.134	1,498.148	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		Z przeniesienia . .	1,651 167	—	1,651 167
	21	**Remuneracye.**			
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . .	9.000		
		b) Za zastępstwo prawne Wydziału krajowego wobec c. k. Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa .	1.200		
		c) Tłumacze	1.900		
		d) Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego:			
		oddziału melioracyjnego 6.000 K			
		„ techniczno-drogowego . . 7.000 „			
		„ kolejowego . 2.000 „			
		innych oddziałów . . 4.000 „	19.000		
			31.100	—	31.100
	22	**Koszta podróży i dyety wogóle** . . .	20.000	—	20.000
	23	**Zaliczki na płace dla urzędników i służby.**			
		a) zwyczajne: ogólne . . . 30.000 K			
		oddział techniczno-drogowy 6.000 „			
		oddz. kolejowy 2.500 „			
		oddział melioracyjny . . 2.000 „	40.500		
		b) nadzwyczajne		—	
			40.500	—	40.500
	24	**Pokrycie połowy należytości stemplowych** od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych.	5.500		5.500
	25	**Potrzeby kancelaryjne.**			
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajow.	11.000		
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów .	3.000	2.000	
		Do przeniesienia . .	14.000 1,748.267	2.000 —	1,748.267

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,343.134	1,498.148	
8.000	9.000	
1.201	1.200	
1 754	1.900	
19 000	19.000	
29.955	31.100	Jak na rok 1907.
18.929	20.000	Jak na rok 1907.
38.885	40.500	Jak na rok 1907.
10.000	1.775	Na rok 1908 nie preliminuje się zaliczek nadzwyczajnych.
48.885	42.275	
8.037	4.500	Wydatki wynosiły wedle zamknięcia rachunków: w roku 1904 . . . . . 4.317 K „ „ 1905 . . . . . 4.743 „ „ „ 1906 . . . . . 8.037 „ Razem . 17.097 K Przeciętnie . 5.699 „ Preliminuje się w zaokrągleniu 5.500 K.
12.278	11.000	Jak na rok 1907.
2.911	3.000	Z powodu dobudowania skrzydła do gmachu sejmowego, preliminuje się *jednorazowy* wydatek *nadzwyczajny* 2.000 K (LW. 101.319/1907).
15.189	14.000	
1,448.940	1,596.023	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 razem
				Korony		
II.	25	Z przeniesienia . .		1,748 267	—	1,748.267
				14.000	2.000	
		c) Potrzeby do pisania i rysowania .		7.000		
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów		6.000		
		e) Oprawa ksiąg i druków		1.600		
		f) Opał		14 900		
		g) Utrzymanie biblioteki		3.000		
		h) Rozmaite pomniejsze		5.000		
				51.500	2.000	53.500
	26	**Gmach sejmowy.**				
		a) Maszynista, płaca . . .	1.440 K			
		dodatek pięcioletni 100 K i drugi od 13. marca 1908 80 K	180 „			
		12 m³ drzewa opałowego .	126 „			
		45 litrów nafty. . . .	18 „	1.764		
		b) Kominiarz		988		
		c) Froterowanie i zapuszczanie podłóg .		3 530		
		d) Mycie podłóg		350		
		e) Zgartywanie i wywóz śniegu . .		300		
		f) Wywóz nieczystości		100		
		g) Zabezpieczenie od ognia		520		
		h) Podatek domowy i miejski czynszowy.	300 K			
		tudzież należytość ekwiwalentowa za rok 1908 z VI-go dziesięciolecia 1901 do 1910 rocznie po	135 „	435		
		i) Utrzymanie skwerów koło gmachu sejmowego	200 K			
		tudzież wynagrodzenie ogrodnika	100 „	300		
		Do przeniesienia . .		8.287		
				1,799.767	2.000	1,801.767

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,448.940	1,596.023	
15.189	14.000	
6.445	7.000	
5.941	6.000	Jak na rok 1907.
1.931	1.600	
11.850	10.700	Preliminuje się *więcej* o 4.200 K, t. j. przypuszczalny wydatek na 100 sągów po 42 K (z rąbaniem), z powodu dobudowania nowego skrzydła do gmachu sejmowego. (LW. 101.319/1907).
2.819	3.000	
5.768	5.000	Jak na rok 1907.
49.943	47.300	
I.669	1.669	*Więcej* o 95 K, mianowicie z powodu przypadającego na r. 1908 drugiego dodatku pięcioletniego, tudzież podwyższenia deputatu opału z powodu podrożenia drzewa o 5 K na sągu
786	800	*Więcej* o 188 K na podstawie oferty do LW. 101.319/1907, z powodu dobudowania nowego skrzydła do gmachu sejmowego.
2.344	2.000	*Więcej* o 1 530 K, z powodu potrzeby przyjęcia 2 nowych froterów do dobudowanego skrzydła i podwyższenia poborów po 65 K rocznie, oraz zwiększonego wydatku o 100 K na zakupno materyałów. (LW. 31.547/1907 i 101.319/1907).
272	200	Wydatki zwiększone z powodu dobudowanego skrzydła do gmachu sejmowego. (LW. 101.319/1907).
276	200	
334	100	
354	520	
423	435	Jak na rok 1907.
300	300	
6.758	6.224	
1,498.883	1,643.323	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	26	Z przeniesienia . .	1,799.767	2.000	1,801.767
			8.287		
		k) Konserwacya i adaptacya budynku i obejścia, koszta przekształcenia i urządzenia w gmachu, tudzież inne nieprzewidziane: *zwyczajne*	12.000		
		i *nadzwyczajne jednorazowo* . . .	—	5.000	
		l) Stacya elektryczna w gmachu sejmowym	18.000		
		m) Opłata gminna za zużycie wody z wodociągu miejskiego	8.000		
		n) Umorzenie pożyczki 160.000 K zaciągniętej na hipotekę gmachu sejmowego na budowę skrzydła tego gmachu dla biura melioracyjnego, XXIV. i XXV. rata:			
		a) w kapitale . . . 2.708 K 23 g			
		β) w 4% odsetkach . 5.356 „ 95 „			
		γ) 1/8 % na administracyę . . . . . 334 „ 82 „			
		δ) stempel do kwitu . 30 „ — „	8 430		
		o) Najem lokalu w gmachu krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń (I. piętro) na pomieszczenie biur Dep. IV., tudzież 5% podatek wodociągowy (z ogólnej rocznej kwoty 8.000 K pokrywają po połowie fundusz krajowy i fundusz sprzedaży soli) .	2.000		
			56.717	5.000	61.717
		Ogółem suma wydatków . .	1,856.484	7.000	1,863.484

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,498 883	1,643.323	
6.758	6.224	
27.233	11.000	Z powodu dobudowania nowego skrzydła do gmachu sejmowego podwyższono kredyt zwyczajny o 1.000 K;
—	—	kredyt zaś *nadzwyczajny (jednorazowy)* wstawiono na koszta lakierowania okien w podwórzu od ulicy Marszałkowskiej i od frontu ulicy Kościuszki, dalej na dalszą wymianę zniszczonych podłóg w starym gmachu na 2-giem piętrze w ubikacyach oddziału rachunkowego, oraz na zakupno wózków do drzewa, śmieciarek i t. d. w nowem skrzydle. (LW. 101.319/1907).
11.462	15.000	Wydatki *większe* z powodu dobudowania nowego skrzydła. (LW. 101.319/1907).
6.117	6.000	
8 430	8.430	Wedle planu umorzenia do LW. 11.680/1899. Z końcem roku 1908 pozostanie dług w kapitale 133.239 K 52 g.
3.650	4.000	Preliminuje się tylko na pół roku w przypuszczeniu, że pomieszczone tam biura Wydziału krajowego przeniesione zostaną od II. półrocza do nowo dobudowanego skrzydła gmachu sejmowego.
63.650	50.654	
1,562.533	1,693,977	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 razem
					Korony		
		Dochody.					
II.	1	Subwencye z c. k. Skarbu państwa:					
		a) dla biura melioracyjnego			16.000	—	
		b) na utrzymanie technika dla kultury i eksploatacyi torfowisk			2.000	—	
	2	Zwroty poborów inżynierów krajowego biura melioracyjnego:					
		a) z funduszów przedsiębiorstw melioracyjnych:					
		1 starszego inżyniera, płaca .	4.800 K				
		dodatek aktyw.	1.288 „	6.088 K			
		5 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K. . .	18.000 K				
		dodatek aktyw. po 1.104 K. .	5.520 „	23.520 „			
		13 inżynierów II. klasy (przez cały rok), płaca po 2.800 K. . .	36.400 K				
		dodatek aktyw. po 960 K . .	12.480 „	48.880 „			
		1 inżynier II. klasy (przez 9 miesięcy), płaca	2.100 K				
		dodatek aktyw.	720 „	2.820 „			
		6 inżynierów adjunktów (przez cały rok), płaca po 2.200 K .	13.200 K				
		dodatek aktyw. po 768 K . .	4.608 „	17.808 „			
		6 inżynierów adjunktów (przez 9 miesięcy), płaca po 1.650 K. .	9.900 K				
		dodatek aktyw. po 576 K . .	3.456 „	13.356 „	112.472	—	
		Do przeniesienia . .			130.472	—	—

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
16.000	16.000	Jak na rok 1907.
2.000	2.000	
83.438	91.040	*Więcej* o 21.432 K wedle stanu personalu, który ma być zatrudniony przy poszczególnych budowach w r. 1908. (LW. 89.219/1907).
101.438	109.040	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
					Korony		
II.		Z przeniesienia . .			130.472	—	
	2	*b) z funduszów regulacyi rzek kanałowych:*					
		1 starszego inżyniera, płaca .	4.800 K				
		dodatek aktyw.	1.288 „	6.088 K			
		2 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . .	5.600 K				
		dodatek aktyw. po 960 K . .	1.920 „	7.520 „			
		9 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . .	19.800 K				
		dodatek aktyw. po 768 K . .	6.912 „	26.712 „	40 320	—	
	3	Zwroty poborów urzędników krajowego biura kolejowego eksponowanych do kierownictwa budowy kolei lokalnej Lwów-Stojanów			30.000	—	
	4	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych z płac			46.600	—	
	5	Zwroty dyurn rachunkowych od funduszu propinacyjnego miast			4 180	—	
	6	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym			3.000	—	
	7	Sprzedaż książek i druków.			300	—	
	8	Różne przygodne.			200	—	
		Ogółem suma dochodów . .			255.072	—	255.072

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
101.438	109.040	
—	—	Preliminuje się zwrot 40.320 K, z powodu użycia części personalu do regulacyi rzek kanałowych w r. 1908. (LW. 89.219/1907).
27 894	16 000	Preliminuje się *więcej* o 14.000 K z tego powodu, że w roku 1908 przypadną większe zwroty za urzędników, którzy przydzieleni być mają do kierownictwa budowy kolei Lwów-Stojanów. (LW. 53.821/1907).
43.136	46.600	
4.180	4.180	Jak na rok 1907.
4.579	3.000	
445	300	
26	200	
181.698	179.320	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka III.

Sprawy zdrowotne.

Załączniki:

1. Preliminarz kraj. szpitala powszechnego we Lwowie . . str. 13
2. „ „ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie. „ 45
3. „ „ szpitala św. Łazarza w Krakowie. . . „ 77

LW. 86.803/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
III.		**I. Koszta leczenia ubogich chorych i wydatki na szpitale.**			
	1	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych .	2,900.000	—	2,900.000
		Do przeniesienia . .	2,900.000	—	2,900.000

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2,852.282	2,970.000	Wedle zamknięć rachunkowych wydatki tej pozycyi wynoszą:

	W latach 1904	1905	1906	Razem	Przeciętnie
	K	K	K	K	K
A) Koszta leczenia.					
Lwów, szpital powszechny	353.053	357.887	294.590	1,005.530	335.177
Kulparków zakład dla obłąkanych	483.062	537.606	540.004	1,560.672	520.224
Kraków, szpital św. Łazarza	395.697	373.275	346.504	1,115.476	371.825
Kraków, c. k. klinika .	91.194	23.575	87.914	202.683	67.561
Szpitale prowincyonalne w kraju	1,103.230	1,216.073	1,208.247	3,527.550	1,175.850
Sanatorya w Alland i w Zakopanem	6.877	—	—	6.877	2.292
Szpitale zagraniczne .	355.291	351.878	365.696	1,072.865	357.622
B) Koszta przewozu chorych, sprawdzanie taks aptekarskich, stemple, druki i inne	7.362	12.480	9.327	29.169	9.723
Razem . .	2,795.766	2,872.774	2,852.282	8,520.822	2,840.274

Wzrost wydatków w ostatnich trzech latach wynosił:
między rokiem 1903—1904 o . 81.225 K
1904—1905 o . 77.008 „
razem . . 158.233 K
zaś między rokiem 1905—1906 zmniejszył się wydatek (głównie na koszta leczenia w szpitalu lwowskim) o . . . . 20.492 „
pozostaje zwrost o . 137.741 K
czyli przeciętnie o . . . . . 45.919 K
a po doliczeniu do tej kwoty sumy wydatków z roku 1906 . . . . . 2,852.282 „
okazuje się potrzeba . . . . 2,898.201 K.
Na rok 1908 preliminuje się przeto okrągło 2,900.000 K, czyli o 70.000 K *mniej* niż na rok 1907 uchwalono.
Ogólna ilość zapłaconych dni leczenia wynosiła:
w roku 1904 . . 2,049.413 dni
„ „ 1905 . . 2,036.856 „
„ „ 1906 . . 1,978.794 „
razem . . 6,065.063 dni,
przeciętnie . . 2,021.888 dni.

2,852.282	2,970.000

*

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	2,900.000	—	2,900.000
	2	Zapomogi na koszta leczenia w sanatoryach dla tuberkulicznie chorych .	10.000	—	10.000
	3	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	861.303	43.903	905.206
	4	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kuiparkowie	825.193	70.197	895.390
	5	Krajowy szpital powszechny św. Łazarza w Krakowie	645.238	40 315	685.553
	6	C. k. Skarbowi Państwa – zasiłek na koszta budowy kliniki psychiatrycznej w Krakowie *(nadzwyczajne)* . . .	—	50.000	50.000
	7	Na oprocentowanie (ratę wstępną) od pożyczki 500.000 K, zaciągnąć się mającej 1. lipca 1908, w częściowem zrealizowaniu przyzwolonej przez Wysoki Sejm pożyczki 4,321.000 K na budowę zakładu obłąkanych w zachodniej części kraju	—	12.500	12.500
		Suma działu I. . .	5,241.734	216.915	5,458.649
		II. Koszta utrzymania podrzutków.			
	7*a*)	Fundusz podrzutków w Krakowie . .	—	—	—
	8	Koszta utrzymania podrzutków (wraz z utrzymaniem podrzutków we Lwowie) a więc w całym kraju i zagranicą	61.000	—	61.000
		III. Publiczna służba zdrowia.			
	9	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz subwencye dla powiatów, na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% podatków bezpośrednich, przypisanych do poboru w całym powiecie	120.000	—	
		Do przeniesienia . .	120.000 5,302.734	— 216.915	5,519.649

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2,852.282	2,970.000	
10.000	10.000	Jak na rok 1907 uchwalono.
901.976	909.732	
686.802	716.955	Wedle osobnych preliminarzy dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
633.543	661.394	
—	—	Pozycya nowa, wstawiona na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 21. listopada 1905, a uzasadniona w osobnem sprawozdaniu Wydziału krajowego (LW. 14.070/1907).
—	—	Pozycya nowa, na podstawie uchwały sejmowej z dnia 12. października 1907, którą upoważniono Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki 4,321.000 K. Gdy jednak w roku 1908 zrealizowaną będzie tylko część pożyczki komunalnej w kwocie 500.000 K, przeto do preliminarza wstawiono tylko kredyt na zapłacenie raty wstępnej (LW. 86.803/1907).
5,084.603	5,268.081	
—	—	
58.103	61.000	Jak na rok 1907 uchwalono.
101.982	110.000	Preliminuje się *więcej* o 10.000 K niż na rok 1907 uchwalono z powodu pomnożenia okręgów sanitarnych i podwyższenia się cyfry zgłoszeń o subwencye dla powiatów.
101.982	110.000	
5,142.706	5,329.081	

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	5,302.734	216 915	5,519.649
			120.000	—	
	10	$^1/_3$ część kosztów lekarstw dla epidemicznie chorych	13.700	—	
	11	Utrzymanie i odświeżanie krowianki .	24.000	—	
	12	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej . .	128.000	—	
	13	Na stypendya dla lekarzy na podróże naukowe, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	
		Suma działu III. .	291.700	—	291.700
		IV. Zasiłki dla zakładów sanitarnych.			
	14	Szpitale S. S. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole, Bursztynie, Przeworsku i Nowosiółkach	3.600	—	
	15	Dla szpitala św. Zofii we Lwowie, subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu	1.600	—	
	16	Szpital Komisyi klimatycznej w Zakopanem	600	—	
	16*a)*	Na amortyzacyę pożyczki 42.000 K zaciągnąć się mającej, na pokrycie udziału funduszu krajowego w $^1/_3$ części kosztów budowy szpitala powszechnego w Kosowie	—	—	
	17	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie na amortyzacyę pożyczki 60.000 K, na dokończenie budowy szpitala w Krakowie (VII. rata z 33-lecia w myśl uchwały sejm. z 10. lipca 1902) . .	—	3.598	
	18	Dla OO Bonifratrów w Krakowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	2.500	—	
		Do przeniesienia . .	8.300 5,594.434	3.598 216.915	5,811.349

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
5,142 706	5 329.081	
101.982	110.000	
13.983	12.200	Koszta te wynosiły: w roku 1904 — 14.870 K; w roku 1905 12.087 K; w roku 1906 — 13.983 K; razem 40 940 K; przeciętnie 13.647 K; preliminuje się w zaokrągleniu 13.700 K.
24.000	24.000	Jak corocznie.
127.898	126.500	Koszta te wynosiły: w roku 1904 — 127.156 K; w roku 1905 128.500 K; w roku 1906 — 127.898 K; razem 383.554 K; przeciętnie 127.851 K; preliminuje się w zaokrągleniu 128.000 K.
—	6.000	Jak na rok 1907 uchwalono i stosownie do uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. marca 1907, którą upoważniono Wydział krajowy do wstawiania także w latach następnych po 6.000 K rocznie.
267.863	278.700	
3.500	3.600	Jak na rok 1907 uchwalono.
1.600	1.600	
600	600	
5.112	—	Na rok 1908 nic się nie preliminuje. Na pokrycie pierwszej raty pożyczki posłuży niezużyty kredyt roku 1906, przeniesiony do roku 1907.
3.598	3.598	Wedle planu umorzenia do LW. 100.420/1904.
2.000	2.500	Jak na rok 1907 uchwalono.
16.410	11.898	
5,410.569	5,607.781	

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	5,594.434	216.915	5,811.349
			8.300	3.598	
	19	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie .	2.000	—	
	20	Szpital izraelicki we Lwowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	4.000	—	
	21	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	2.500	—	
	22	„Narodna Licznycia“ we Lwowie, subwencya	1.000	—	
	23	Kolonia lecznicza w Rymanowie . . .	1.000	—	
	24	„ „ w Rabce, na utrzymanie dzieci w lecznicy	600	—	
	25	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe we Lwowie	600	—	
	26	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe w Krakowie	600	—	
	27	Towarzystwo hygieniczne we Lwowie, celem ułatwienia szerzenia zasad hygieny i dopomożenia w wydaniu „Przeglądu hygienicznego“	600	—	
	28	Szpital dla matołków w Iwoniczu . .	2.000	—	
	29	Towarzystwo lekarskie w Krakowie . .	300	—	
	29*a*)	Komitet Zjazdu lekarzy i przyrodników, subwencya na wystawę lekarską .	—	—	
	30	Rada wyznaniowa gminy izraelickiej w Krakowie, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	2 000	—	
	31	Kuratorya szpitala izraelickiego w Samborze, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	600		
	32	Zarząd szpitala i przytuliska izraelickiego w Tarnopolu, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	600	—	
		Suma działu IV. .	26.700	3 598	30.298
		Ogółem suma wydatków . .	5,621.134	220.513	5,841.647

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
5,410.569	5,607.781	
16.410	11.898	
2.000	2.000	
4.000	4.000	
3.500	2.500	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
1.000	600	Jak na rok 1907 uchwalono.
600	600	
600	600	
400	600	
2.000	2.000	
300	300	
—	400	Odpada jako jednorazowo na rok 1907 uchwalone.
—	2.000	
—	600	Jak w roku 1907.
—	600	
32.810	30.698	
5,443.379	5,638.479	

Fundusz krajowy. Rubryka III Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
III.	1	Dochody krajowego szpitala powszechnego we Lwowie	786.299	—	
	2	Dochody krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	735.937	—	
	3	Dochody krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie	559.321	—	
	4	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych . . .	61.000	—	
	5	Zwroty od gmin za dawniejsze koszta leczenia.	100	—	
	6	Zwroty od szpitali powszechnych za sprawdzanie rachunków aptekarskich . .	1.020	—	
	7	Zwrot od c. k. Rządu nadwyżki kosztów utrzymania chorych w klinikach za lata ubiegłe	100.000	—	
		Suma dochodów. .	2,243.677	—	2,243.677

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
679.906	800.665	
686.802	671.201	Wedle osobnych preliminarzy dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
555.006	575.122	
61.802	57.000	Wynikłości wynosiły: w roku 1904 — 61.941 K; w roku 1905 59.821 K; w roku 1906 — 61.802 K; razem 183.564 K; przeciętnie 61.188 K; preliminuje się w zaokrągleniu 61.000 K.
—	100	
1.150	1.020	Jak na rok 1907 uchwalono.
200.000	100.000	
2,184.666	2,205.108	

Krajowy szpital powszechny

we Lwowie.

PRELIMINARZ

na rok

1908.

L. W. 69.060|1907

Z drukarni i litografii Pillera, Neumanna i Sp.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Sumaryusz	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem
		Korony				
	WYDATKI.					
I.	Płace i emolumenta etatowe	95.748	16.704	11.453	5.231	129.136
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych:					
	1. zwyczajne	55.514	39.190	9.373	14.351	118.428
	2. **nadzwyczajne**	50	50	—	—	**100**
III.	Pensye i emerytury	23.030	—	1.927	—	24.957
IV.	Zaopatrzenia i dary z łaski	827	—	61	—	888
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	86	74	16	24	200
VI.	Remuneracye i zapomogi	3.186	1.554	456	504	5.700
VII.	Koszta gospodarcze:					
	1. zwyczajne	162.080	119.088	31.147	46.002	358.317
	2. **nadzwyczajne**	19.725	59	13	19	19.816
VIII.	Koszta sanitarne:					
	1. zwyczajne	32.243	53.597	6.697	13.050	105.587
	2. **nadzwyczajne**	1.365	—	2.400	—	3.765
IX	Koszta kancelaryjne	2.370	1.880	330	600	5.180
X.	Koszta kapliczne	258	222	48	72	600
XI.	Utrzymanie budynków:					
	1. zwyczajne	16.647	12.173	3.032	4.448	36.300
	2. **nadzwyczajne**	20.222	–	—	—	20 22?
XII.	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	—	—	—	3.520
XIII.	Podatki i daniny	344	296	64	96	800
XIV.	Rozmaite	1.971	1.017	282	330	3.600
XV.	Zapomogi dla położnic	—	—	14.000	—	14.000
XVI.	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	100	—	100
XVII.	Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii.					
	1. zwyczajne	37.500	—	—	—	37.500
	zwyczajny	—	—	—	—	—
XVIII	Spłata pożyczek	16.490	—	—	—	16.490
	Razem: 1. zwyczajne	451.814	245.795	78.986	84.708	861.303
	Razem: 2. **nadzwyczajne**	41.362	109	2.413	19	43.903
	Suma wydatków	493.176	245.904	81.399	84 727	905.206
		739.080		166.126		
	DOCHODY.					
I.	Dodatki	71.000	—	240	—	71.240
II.	Opłaty pośmiertne	23.000	—	-	—	23.000
III.	Zwroty kosztów leczenia	373.500	—	56.500	—	430.000
IV.	Dochody z realności i dóbr	2.460	—	40	—	2.500
V.	Rozmaite	3.684	—	16	—	3.700
VI.	Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu	165.864	—	52.537	—	218.401
VII.	Pożyczka inwestycyjna	37.458	—	—	—	37.458
	Suma dochodów	676 966	—	109.333	—	786.299
	W porównaniu z wydatkami	739.080	—	166.126	—	905.206
	Okazuje się **niedobór**	62.114	—	56.793	—	118.907

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
		Porównanie sumaryczne.
		kwot preliminowanych na r. 1908 z uchwalonemi na r. 1907.
		Wydatki preliminowane na r. 1908 wynoszą . . 905.206 K.
		„ uchwalone na r. 1907 „ . . 909.732 „
		preliminuje się zatem na rok 1908 **mniej** o kwotę **4.526 K.**
89.529	119.828	a mianowicie: w rubr. I. ogółem *więcej* o 9.308 K.
104.632	107.580	„ „ II. „ „ „ 10.948 „
—	—	„ „ III „ *mniej* „ 4.505 K.
29.162	29.462	„ „ IV. „ „ „ 520 „
1.368	1.408	„ „ VI. „ „ „ 500 „
295	200	„ „ VII. „ *więcej* „ 20.080 „
7.200	6.200	„ „ VIII. „ „ „ 8.340 „
		„ „ IX. „ „ „ 380 „
346.756	337.099	„ „ XI. „ *mniej* „ 43.077 „
—	**20.954**	„ „ XIII. „ *więcej* „ 400 „
		„ „ XIV. „ „ „ 450 „
104.242	100.212	„ „ XVIII. „ *mniej* „ 5.830 „
3.000	**800**	Razem *więcej* o 49.906K. *mniej* o 54.432 K.
5.704	4.800	Z porównania **mniej** j. w. o. **4.526 K.**
600	600	**Dochody** preliminowane na r. 1908 wynoszą . . 786.299 K.
		„ uchwalone „ „ 1907 „ . . 800.665 „
35.065	36.000	preliminuje się zatem na r. 1908 *mniej o* kwotę **14.366 „**
5.700	**63.599**	a mianowicie: w rubr. I. ogółem *więcej* o 1.810 K.
3 520	3.520	„ „ II. „ „ „ 2.000 „
786	400	„ „ III. „ *mniej* „ 500 K.
106.167	3.150	„ „ V. „ *więcej* „ 500 „
14.652	14.000	„ „ VI. „ „ „ 28.239 „
		„ „ VII. „ *mniej* „ 46 415 „
28	100	Razem *więcej* o 32.549K *mniej* o 46.915 K.
33.500	37.500	Z porównania **mniej** j. w. o **14.366 K.**
5.000	—	**Wynik** zatem na rok 1908 jest **mniej korzystny** o różnicę w kwocie **9.840 K**
5.070	22.320	a zgodny z różnicą niedoborow obu lat.
888.276	824.379	**Uwaga do preliminarza w ogóle.**
13.700	**85.353**	Wydatki i dochody wspólne w niniejszym preliminarzu wstawiono w sposób następujący:
901.976	909.732	W przeważnej części rubryk wstawiono wydatki tak na oddz. szpitalnych jakoteż na oddz. klinicznych wedle rzeczywistych potrzeb — natomiast w tych pozycyach, w których wydatki rzeczywiste nie mogą być ściśle podane, przyjęto następujące dzielniki odpowiadające najbardziej zbliżonym wydatkom a mianowicie
		w rubr. I. poz. 1.) od 11 — 17, od 19 — 21, w rubr. II. poz. 24—26—31, w rubr IX. X XI. poz. 88—90—91., XIV. poz. 97a i c) —
71.023	69.430	na podstawie dzielnika wypośrodkowanego z wysokości ogólnych rzeczy-
25.053	21.000	wistych wydatków.
375.389	430.5(0	Utrzymanie personalu aptycznego wedle rzeczywistych wydatków
3.176	2,500	poniesionych na leki.
5.265	3.200	Koszta utrzymania personalu kuchennego na podstawie wydatku
200.000	190.162	poniesione. o na żywność.
—	83.873	Wszystkie zaś inne wydatki i dochody, do których powyższych
679.906	800.665	zasad nie można zastosować, rozdzielono dzielnikiem wypośrodkowanym
901.976	909.732	z ilości dni leczenia 284.500 przyjętej na r. 1908, a to po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 25 listopada 1889 r.
222.070	109.067	Z powyższej ilości dni leczenia przypada na fundusz chorych 200.000 dni
		„ „ kliniki 46.000 „
		„ „ położnic 20.000 „
		zaś na klinikę położniczo-ginekologiczną . . . . . 18.500 „
		Razem . . . . . 284.500 „

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem
			Korony			
I.	**Płac i emolumenta etatowe.**					
1.	Dyrektor: *a*) płaca . . . 5.800 K. *b*) dodatek pięcioletni . . . 800 „ *c*) 12 sągów drzewa po 35 K . 420 „	3.019	2.597	562	842	7.020
2.	6 prymaryuszów: *a*) płaca po 3.000 K. . . . 18.000 K. *b*) dodatki pięcioletnie po 600 K. . 7.650 „	25.650	—		—	25.650
3.	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa po 1.300 K. . . .	1.300	—	1.300	—	2.600
4.	Kierownik oddziału chorób zakaźnych, *a*) płaca . . . . 3.000 K. *b*) dodatek pięciol. . . 600 „	3.600	—	—	—	3.600
5.	Chemik, płaca	2.400	—	—	—	2.400
6.	10 sekundaryuszów I. kl. *a*) płaca po 1.600 K. 16.000 K. *b*) dodatek na mieszkanie po 400 „ 4.000 „	16.000	—	4 000	—	20.000
7	10 sekundaryuszów II. kl. *a*) płaca po 1.400 K. 14.000 K. *b*) dodatek na mieszkanie po 400 „ 4.000 „	18.000	—	—	—	18.000
8.	10 praktykantów lekarskich adjutum po 600 K.	6.000	—	—	—	6 000
	Na uzupełnienie adjutów praktykantów lekarskich po 200 K. rocznie po upływie każdego roku służby	800	—	—	—	800
9.	Akuszerka I. kl. płaca . . 800 K. dodatek pięcioletni . . 54 „ wikt . . . . . 600 „					
10.	Akuszerka II. kl. płaca . . 600 K. dodatek pięcioletni . . 80 „	—	—	1.454	—	1.454
	wikt . . . . . 600 „	—	—	1.280	—	1.280
11.	2 kapelanów: *a*) płaca po 1.200 K. 2.400 K. *b*) dodatki na mieszkanie po 400 „ 800 „	1.376	1.184	256	384	3.200
12	Rządca: *a*) płaca . . . 2.800 K. *b*) dodatek pięcioletni . . 244 „ *c*) wikt I. klasy . . . 800 „ *d*) opał 47.736 m. drzewa po 8 K. 418 „ *e*) oświetlenie 120 kgr. nafty i 12 kgr. świec . . . . 70 „	1.863	1.603	346	520	4.332
	Do przeniesienia .	80.008	5.384	9.198	1.746	96.336

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
6.796	6.484	Preliminuje się w ogóle więcej o 536 K, a mianowicie: na uzupełnienie I. dodatku 5-cio letniego od 1|1 1908 o kwotę. 500 K. i na opał z powodu wyższych cen drzewa o kwotę. . 36 „
19.200	25.200	Wstawia się więcej o 450 K. (z rocznych 600 K.) na przypadający prymaryuszowi Drowi Świątkiewiczowi Michałowi III. dodatek pięcioletni od 8|4. 1908.
2.600	2.600	Jak na rok 1907.
2.700	3.000	Preliminuje się o 600 K. więcej z powodu przypadającego dodatku pięcioletniego od 1|6. 1906.
—	2.400	
12.542	20.000	Jak na rok 1907.
7.600	18.000	
4.205	6.000	
—	800	Wtawia się na wikt kwotę 1.200 K. przyznany akuszerkom wskutek wniesionej prośby popartej przez dyrektora szpitala i prymaryat oddz. położniczego. — Natomiast wykreślono z prelimin. w Rubr. VII. poz. 63 kwotę 600 K. na wikt dla akuszerki dyżurnej (LW. 93329|07).
800	800	
600	600	Jak na rok 1907.
3.200	3.200	
3.883	3.892	Preliminuje się zwiększone pobory z powodu regulacyi płac urzędników administracyjnych a to w wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. marca 1907, w której to sprawie wnosi Wydział krajowy osobne sprawozdanie. — Nadto wstawia się na pierwszy pięcioletni dodatek od 23/5. 1908 z rocznych 400 K. — kwotę 244 K (LW. 130.234|04).
64 126	92.976	

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych szpitalny	Fundusz chorych kliniczny	Fundusz położnic szpitalny	Fundusz położnic kliniczny	Razem
				Korony			
	Z przeniesienia .		80.008	5.384	9.198	1.746	96.336
I.							
13.	2 oficyałów:						
	a) płaca po 2.200 K. . .	4.400 K.					
	b) dodatki aktywalne po 600 K.	1.200 „	2.408	2.072	448	672	5.600
14.	3 asystentów: *a*) płaca po 1.600 K.	4.800 K.					
	b) dodatki aktywalne po 400 K.	1.200 „	2.580	2.220	480	720	6.000
15.	Asystent w izbie przyjęcia:						
	a) płaca	1.600 K.					
	b) 3. dodatki trzyl. po 200 K. .	600 „					
	c) wikt z pieczywem II. kl. (wzmocn.)	720 „	1.256	1.080	234	350	2.920
16.	Inspicyent (dozorca domu):						
	a) płaca	1.600 K.					
	b) 3. dodatki trzyl. po 200 .	600 „					
	c) wikt z pieczywem II. kl. (wzmocn.)	720 „	1.256	1.080	234	350	2.920
17.	3 praktykantów, płaca po 1.200 K.	3.600 K					
	dodatki aktywalne dla 2 prakt. po 200 K.	400 „	1.720	1.480	320	480	4.000
18.	Aptekarz:						
	a) płaca	2.200 K.					
	b) 2. dodatki pięciol. . . .	400 „					
	c) dod. na mieszkanie . . .	400 „	930	1.590	150	330	3.000
19.	Maszynista:						
	a) płaca	1.200 K.					
	b) dod. osobisty	200 „					
	c) dodatek pięcioletni . . .	200 „					
	d) wikt II. klasy (wzmocniony) .	720 „	998	858	186	278	2.320
20.	Woźny:						
	a) płaca	1.000 K.					
	b) 4 dodatki pięcioletnie po 60 K. .	240 „					
	c) dodatek osobisty . . .	100 „					
	d) dodatek na ubiór . . .	100 „	619	533	115	173	1.440
21.	Odźwierny:						
	a) płaca	1.000 K.					
	b) dodatek na ubiór . . .	100 „	473	407	88	132	1.100
		Razem .	92.248	16.704	11.453	5.231	125.636
22.	Do tego:						
	Zaliczki na płace		3.500	—	—	—	3.500
		Suma rubryki I. .	95.748	16.704	11.453	5.231	129.136

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
64.126	92.976	
4.975	5.792	Wstawia się mniej o 192 K, ponieważ odpada dodatek pięcioletni, z powodu śmierci oficyała Szymańskiego.
2.872	3.040	
2.440	2.440	Preliminuje się zwiększone pobory, z powodu jak przy poz. 12.
2 440	2.440	
1.925	2.200	
2.800	3.000	Jak na rok 1907.
2.120	2.120	Wstawia się więcej o 200 K. jak na rok 1907, z powodu przyznania maszyniście dodatku osobistego za przeszło 10 letnią nienaganną służbę. (LW. 66870/07.)
1.440	1.440	Jak na rok 1907.
1.344	1.380	Wstawia się mniej o 280 K. z powodu śmierci b. odźwiernego, wobec czego odpadają 3 dodatki pięcioletnie i dodatek osobisty.
86.482	116.828	
3.047	3.000	Preliminuje się więcej o 500 K. gdyż dotychczasowy kredyt okazał się niewystarczający. Wydatek ten znajdzie zupełne pokrycie w Rubr. V. dochodu.
89.529	119.828	

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem
		Korony				
II.	**Koszta utrzymania osób nietatowych.**					
2	24 Sióstr Miłosierdzia: *a*) płaca Siostry przełożonej . . 160 K *b*) 23 Sióstr oddziałowych po 160 K. 3.680 „ *c*) wikt z pieczywem Siostry przełożon. 450 „ *d*) *α*) wikt z pieczywem 23 Sióstr oddziałowych po 450 K. . 10.350 „ *β*) 2 emerytek po 240 . . 480 „ *e*) ryczałt za pranie bielizny Siostry przełożonej . . . . 44 „ *f*) *α*) ryczałt za pranie bielizny 23 Sióstr oddz. po 43·50 K. . 1.001 „ *β*) 2 sióstr emerytek po 43·50 K. 87 „	5.363	7.639	1.300	1.950	16.252
24.	2 Pomocników kapelana	172	148	32	48	400
25.	Dyetaryusze, płaca: 2 po 3.50 K. dziennie . . 2.555 K. 6 „ 3·— K. „ . . . 6.570 „ 8 osób	3.010	4.288	730	1.097	9.125
26.	Dla 2 funkcyonar. pełniących służbę w izbach przyjęcia zakładu i kliniki położ.-ginekolog. tudzież w klinikach ogólnych wikt z pieczywem po 720 K.	619	533	115	173	1.440
27.	2 stypendya stałe dla akuszerek po 240 K. .	—	—	480	—	480
28.	2 pomocników aptekarza, po 2.400 K. . .	1.728	2.256	192	624	4.800
29.	Służba oddziałowa: *a*) płaca: 1) Oddział chorych: 1 nadzorcy oddz. kił. męskiego 480 K. dodatek osobisty . . 60 „ 540 K. 1 sługi na oddź. chirurgicznym . 480 „ 2 nadzorczyń na oddz. kił. kob. i 1 na oddz. zakaźnym po 288 K. . 864 „ 1 sługi po 240 K. . . . 240 „ 12 sług „ 192 „ . . . 2.304 „ 30 „ „ 168 „ . . . 5.040 „ 15 „ „ 144 „ . . . 2.160 „ 63 osób.	11.628	—	—	—	11.628
	2) Służba dla klinik (oddział chorych): 2 sług po 240 K. . . . 480 K. 10 „ „ 192 „ . . . 1.920 „ 15 „ „ 168 „ . . . 2.520 „ 7 „ „ 144 „ . . . 1.008 „ 34 osób.	—	5.928	—	—	5.928
	Do przeniesienia .	22.520	20.792	2.849	3.892	50.053

Preliminarz na rok 1908. Wydatki.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
15.953	14.605	Preliminuje się na wikt po 45 K. rocznie więcej jak na rok 1907 z powodu podrożenia artykułów żywności a wszczególności mięsa, nadto wstawiono na wikt i pranie dla 2 emerytek kwotę 567 K. na mocy zawartego ze Siostrami miłosierdzia kontraktu. (LW. 37.717|907).
400	400	Jak na rok 1907.
10.088	9.928	Dla niemożności uzyskania ukwalifikowanych dyetaryuszy za dotychczasowe wynagrodzenie wstawiono podwyższone płace dzienne dla młodszych po 3. K. a dla starszych po 3.50 K. dziennie, natomiast zmniejszono ilość osób o dwóch z powodu pomnożenia posad etatowych (LW. 53.582|907.)
1.200	1.440	Jak na rok 1907.
480	480	
4.314	4.800	
—	10.992	Podwyższono płacę dla poszczególnych kategoryj służby oddziałowej, ponieważ za dotychczasowe wynagrodzenie nie można było pozyskać odpowiedniej służby dla obsługi chorych. (LW. 64.227 907).
—	5.928	Jak na rok 1907.
32.435	48.573	

Wydatki.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem
		Korony				
	Z przeniesienia .	22.520	20.792	2.849	3.892	50.053
II. 29.	3) Oddział położnic:					
	4 sług po 168 K. . . . 672 K.					
	5 „ „ 144 „ . . . 720 „	—	—	1.392	—	1.392
	9 osób.					
	4) Służba dla klinik (oddział położnic).					
	1 nadzorczyni . . . . 360 K.					
	2 sług po 192 K. . . . 384 „					
	3 „ „ 168 „ . . . 504 „					
	9 „ „ 144 „ . . . 1.296 „	—	—	—	2 544	2.544
	15 osób.					
	b) wikt: dla nadzorcy, 2 nadzorczyń oddziału kiłowego i nadzorczyni oddz. zakaźnego, tudzież nadzorczyni kliniki położ.-ginekolog. po 600 K	2.400	—	—	600	3.000
	c) wikt dla 116 osób po 280 K. . . .	16.240	9.520	2.520	4.200	32.480
	d) gratyfikacye *α*) zwyczajne . . .	258	222	48	72	600
	β). **nadzwycz.** remuneracye dla dozorcy chorych i dozorczyni klinik . .	**50**	**50**	—	—	**100**
	e) bluzy dla 116 osób po 23 K. . . .	1.334	782	207	345	2.668
	f) na podwyższenie płac w ciągu roku 1908 przypadające tak dla dozorców jak i dozorczyń	1.356	990	279	360	2.98 5
	Wydatki poz. 29.	—	—	—	—	**63.325**
30.	Służba domu:					
	a) płaca:					
	1) Oddział chorych:					
	1 łaziebnego (bez wiktu) . . 600 K.					
	1 dozorczyni laborant. bez wiktu . 480 „					
	2 sług po 240 K. . . . 480 „					
	4 „ „ 216 „ . . . 864 „					
	7 „ „ 192 „ . . . 1.344 „					
	4 „ „ 168 „ . . . 672 „	4.440	—	—	—	4.440
	19 osób.					
	b) wikt dla 17 osób po 280 K. . . .	4.760	—	—	—	4.760
	2) Oddział kliniczny (oddział chorych).					
	a) płaca:					
	1 odźwierny a zarazem dozorca pompy przy ul. Piekarskiej . 360 K.					
	1 odźwierny przy ul. Pijarów . 360 „					
	1 palacz do kaloryferów . . 360 „					
	3 parobków do posług po 192 K. 576 „ 1.656 K.					
	6 osób .					
	Do przeniesienia . { 1 zwyczajne 1.656 K.	53.308	32.306	7.295	12.013	104.922
	{ 2 **nadzwycz.**	**50**	**50**	—	—	**100**

Priliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
32.435	48.573	
—	1.056	Pomnożono o **2** posługaczki dla oddz. położnic, gdyż dotychczasowa ilość okazała się niewystarczająca (LW. 55.199/907.)
—	2.544	Jak na rok 1907.
—	3.000	Jak na rok 1907.
—	27.930	Na wikt wstawiono wogóle więcej o 4.550 K. z powodu podwyższenia artykułów żywności i powiększenia ilości sług o 2 osoby.
—	600	Wstawia się jednorazowo **jako wydatek nadzwyczajny** kwotę 100 K., tytułem remuneracyi dla dozorcy chorych i dozorczyni kliniki chorych za 25-cio letnią nienaganną służbę, a to zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala. (LW. 64.227/07.)
—	—	
—	2.280	Na bluzy wstawiono więcej o 3 Kor. dla każdej sługi z powodu podwyższenia cen materyałów o 15%.
—	624	Preliminuje się przypadający na ten cel wydatek w kwocie 2.985 K.
51.820	**54.954**	
—	4.440	Jak na rok 1907.
—	4.165	Wstawiono więcej o 595 Kor., jak na rok 1907. z powodu podanego przy poz. 29 lit. c.
84.255	95.212	
— —	— —	

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908				
		Fundusz chorych szpitalny	Fundusz chorych kliniczny	Fundusz położnic szpitalny	Fundusz położnic kliniczny	Razem
		Korony				
II. 30.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne 1 656 K. / **2. nadzwycz.**	53.308 / **50**	32.306 / **50**	7.295 / —	12.013 / —	104.922 / **100**
	b) wikt: 2 odźwiernych i 1 palacza z kolacyą mięsną po 350 K. . 1.050 K. 3 parobków po 280 . . K. . 840 „ 1.890 „					
	c) dodatek na mundur dla 2 odźwiernych po 100 K. . . . 200 „					
	d) dodatek na umundurow. 3 parobków po 50 K. . . . 150 „	—	3.896	—	—	3.896
	3) Oddział położnic z kliniką położn.-ginekol.					
	a) płaca: 1 palacza przy kaloryferach . 360 K. 1 parobka przy głównej bramie wchodowej . . . 240 „ 4 parobków doposług po 192 K. 768 „ 1.368 K. 6 osób					
	b) wikt dla palacza z kolacyą mięsną . . . 350 K. wikt dla 5 parobków po 280 K. 1.400 „ 1.750 „	—	—	1.559	1.559	3.118
	c) gratyfikacya dla służby domu . . .	86	74	16	24	200
	Wydatki pozycyi 30.					16.414
31.	Służba wspólna:					
	a) płaca: pomocnika maszynisty zarazem ślusarza 600 K. chłopca w ślusarni . 240 „ 2 palaczy po 420 K. . 840 „ 1 stolarza . . . 480 „ stróża nocnego bez wiktu 700 „ 2 kaplicznych po 192 K. . 384 „ 8 osób	1.071	1.525	259	389	3.244
	b) wikt: pomocnika maszynisty . . . 650K. 2 palaczy, 1 chłopca i stolarza z kolacyą mięsną po 350 K. . . 1.400 „ wikt III. klasy 2 kaplicznych po 280 K. 560 „	861	1.227	209	313	2.610
	c) gratyfikacye z końcem roku . .	129	111	24	36	300
	d) bluzy dla 6 osób po 23 K. . . .	59	51	11	17	138
	Wydatki pozycyi 31.					6.292
	Razem . . { 1. zwyczajne . . . / **2. nadzwyczajne** .	55 514 / **50**	39.190 / **50**	9.373 / —	14.351 / —	118 428 / **100**
	Suma rubryki II. .	55.564	39.240	9.373	14.351	118.528

Preliminarz na rok 1908 — Wydatki.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
84.255	95.212	
—	—	
—	3 581	Wstawiono więcej o 315 K. a to: na podwyższenie płac 120 K i na wikt 195 K.
—	2.697	Preliminuje się więcej o 421 K a mianowicie na podwyższenie płac 216 K. na wikt 105 K.
-	200	Jak na rok 1907.
14.537	15 083	
—	3.100	Wstawiono podwyższone płace dla dwóch kaplicznych z 120 K. na 192 K. zatem więcej o 144 K.
—	2.370	Wstawiono więcej o 240 K. na wikt z powodu podanego przy Rubr. II. poz. 29. lit. c.
—	300	Jak na rok 1907.
—	120	Na bluzy wstawia się więcej o 18 Kor. z powodu podanego na Rubr. II. poz. 29. lit. c.
5.840	5.890	
104.632	107.580	
—	—	
104.632	107.580	

Wydatki.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908				
		Fundusz chorych		Fundusz położnic		Razem
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny	
		Korony				
III.	**Pensye i emerytury.**					
32.	Finger Fryderyka, wdowa po b. profesorze kliniki	630	—	—	—	630
33.	Neuhauser Karolina, wdowa po b. prymaryuszu	1.200	—	—	—	1.200
34.	Jaroszyńska Eugenia, wdowa po b. oficyale	613	—	53	—	666
35.	Köstlich Józefa, wdowa po b. oficyale	613	—	53	—	666
36.	Marczak Helena, wdowa po b. pisarzu	644	—	56	—	700
37.	Piro Karol, b. odźwierny	567	—	49	—	616
38.	Dr. Kilarski Józef, b. prymaryusz	2.391	—	—	—	2.391
39.	Gralewska Zofia, wdowa po oficyale	1.058	—	92	—	1.150
40	Feigel Katarzyna, wdowa po prosektorze	1.104	—	96	—	1.200
41.	Jedno małoletnie dziecko po prymaryuszu Dr. Krówczyńskim	78	—	—	—	78
42.	Malinowski Erazm, b. rządca	3 312	—	288	—	3.600
43.	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz	773	—	67	—	840
44.	Bogusz Wiktor, b. oficyał	1.244	—	108	—	1.352
45.	Dr. Głowacki Bo'esław, b. dyrektor	3.717	—	323	—	4.040
46.	Berthleff Klementyna, wdowa po dyrektorze	1.656	—	144		1.800
47.	Widman Michalina, wdowa po prymaryuszu	1.200	—	—	—	1.200
48.	Maruszczak Karolina, b. akuszerka	—	—	404	—	404
49.	Jezi rska Leontyna, wdowa po pisarzu	828	—	72	—	900
50.	Dr. Rożański Józef b. prymaryusz	—	—	—	—	—
51.	Strzelecki Władysław, b. oficyał	—	—	—	—	—
52.	Lewicki Jan, b. pisarz	696	—	61	—	757
53.	Jurkiewicz Maryanna, wdowa po portyerze	706	—	67	—	767
	Suma rubryki III.	23.030	—	1.927	—	24.957
IV.	**Zaopatrzenia i dary z łaski.**					
—	Kozłowski Dmytro, b. parobek (zmarł)	—	—	—	—	—
54.	Wacnik Agata, b. dozorczyni	128	—	—	—	120
55.	Grochowska Rozalia, wdowa po odźwiernym dar z łaski	221	—	19	—	240
56.	Witoszyńska Dominika, b. nadzorczyni pralni	368	—	32	—	400
57.	Sempik Marya, wdowa po parobku	110	—	10	—	120
—	Nydza Marya, b. posługaczka jednorazowy dar z łaski	—	—	—	—	—
—	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz jednorazowy dar z łaski	—	—	—	—	—
—	Dekańska Eugenia, wdowa po dyetaryuszu jednorazowy dar z łaski	—	—	—	—	
	Suma rubryki IV.	827	—	61	—	888
V. 58.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	86	74	16	—	200

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
630	630	
1.200	1.200	
666	666	
666	666	
700	700	Jak na rok 1907.
616	616	
2.391	2.391	
1.150	1.150	
1.200	1.200	
200	200	Wstawia się mniej o 122 K., gdyż dodatek na wychowanie kończy się z dniem 21. maja 1908
3.600	3.600	
840	840	
1.352	1.352	
4 040	4.040	Jak na rok 1907.
1.800	1.800	
1.200	1.200	
403	404	
900	900	
3.600	3.600	Nic się nie preliminuje z powodu śmierci emeryta. (LW. 98.115 07.)
1.292	1.550	Nic się nie preliminuje z powodu śmierci emeryta.
568	757	Jak na rok 1907.
148	—	Wstawia się nowo przyznana statutowa wdowia pensye (LW. 112.023 1906.)
29.162	29.462	
80	120	Nic się nie preliminuje z powodu śmierci pobierającego dar z łaski.
128	128	
240	240	Jak na rok 1907.
400	400	
120	120	
100	100	
200	200	Opuszcza się jako jednorazowe dary z łaski.
100	100	
1.368	1.408	
295	200	

Wydatki. **Krajowy szpital powszechny we Lwowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem
		Korony				
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**					
59.	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych . . .	1 290	1.110	240	360	3.000
60.	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich pełniących służbę w szpitalu dłużej 1 roku .	1.380	—	120	—	1.500
61.	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich za spisywanie protokołów sekcyjnych . .	516	444	96	144	1.200
	Suma rubryki VI. .	3.186	1.554	456	504	5.700
VII.	**Koszta gospodarcze**					
62.	Żywienie chorych:					
	a) Zwykła strawa i dodatki:					
	Oddział chorych:					
	3.800 dni lecz. na kl. I. i II. po 1·50 K. . . . 5.700 K.					
	196.200 dni lecz. na kl. III. po 44 gr. . . 86.328 „ 92.028 K.					
	Oddział położnic:					
	200 dni lecz. na kl. I i II. po 1·50 K. . . 300K.					
	19.800 dni lecz. na kl. III. po 46 gr. . 9.100 „ 9.400 „	92.028	57.500	9.400	17.760	176.688
	Do przeniesienia . . .	92.028	57.500	9.400	17.760	176.688

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3.000	3.000	Jak na rok 1907.
3.050	2.000	Preliminuje się mniej o 500 Kor. z powodu pomnożenia etatowych posad praktykantów (vid. Rubr. I. poz. 8.)
1.150	1.200	Jak na rok 1907.
7.200	6.200	
167.346	162.840	Wydatki na wyżywienie wynosiły:

Na oddziale chorych / na oddziale klinik

	na dni:	kwotę:	na dni:	kwotę:
1904 :	194.438	89.825 K.	43 862	49.979 K.
1905 :	198.286	79.603 „	46.017	49.224 „
1906 :	199.779	83 542 „	46 010	59.458 „
Razem	592.503	252.970 K	135.889	158.661 K.
Przeciągnie	197.501	84.323 „	45.296	52.887 „

na oddziale położnic: / na klinice położnic:

	na dni:	kwotę:	na dni:	kwotę:
1904 :	19.699	8.908 K.	16.769	14 550 K.
1905 :	18.952	8.305 „	17.212	13.201 „
1906 :	19.501	8.702 „	18.339	15.644 „
Razem	58.152	25.915 K.	52.320	43.395 K.
Przeciętnie	19.384	8.638 „	17.440	14.465 K.

Preliminuje się na podstawie rzeczywistego kosztu i przyjętej ilości dni leczenia jak następuje: dla oddziału chorych 3.800 dni po 1·50 K. i 196.200 dni po 44 gr. to jest kwotę . . . . . 92.028 K.
dla oddziału położnic 200 dni po 1.50 i 19.800 dni po 46 gr. to jest kwotę . . . . . 9.400 „
zaś na oddziałach klinicznych zgodnie z wnioskiem dyrektora ogółem kwotę . . . . . 176.688 K.

167.346	162.840

Wydatki.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem
		Korony				
	Z przeniesienia .	92.028	57.500	9.400	17.760	176.688
VII. 62.	*b*) 6 Sióstr Miłosierdzia w kuchni:					
	α) płaca po 160 K. . . . 960 K.					
	β) wikt z pieczywem i dodatkami po 450 K. . . . . 2.700 „					
	γ) ryczałt za pranie bielizny po 43·50 K. . . . 261 „	2.117	1.177	235	392	3.921
	c) Koszta utrzymania służby kuchennej:					
	α) płaca 5 sług rocznie po 192 K. 960 K.					
	„ 8 „ „ „ 168 „ 1.344 „					
	razem 13					
	β) wikt z pieczywem dla 13 sług po 280 K. . . . . 3.640 „					
	γ) gratyfikacye . . . . 80 „					
	δ) na fartuchy, kaftany i czepki po 12 K. 156 „	3 334	1.854	372	620	6.180
	d) opał i para do gotowania w kuchni .	1.782	990	198	330	3.300
	e) naczynia i sprzęty kuchenne .	486	270	54	90	900
	f) pieczywo dla chorych	10.000	2.700	600	700	14.000
	g) wino dla chorych	2.600	1.540	210	250	4.600
63.	Wikt II. klasy dla akuszerki dyżurnej . .	—	—	—	—	—
64.	Wikt I. klasy dla lekarza dyżurnego 870 K.					
	„ I. „ „ aptekarza . . 100 „					
	„ I. „ „ lekarza fund położ. 480 „	970	—	480	—	1.450
65.	Opał sal, łazienek i innych ubikacyi w szpitalu i klinikach:					
	a) drzewem i węglem	12.320	14.630	5.500	8.690	41140
	b) opał gazem aparatów sterylizacyjnych, kuchenek i wentylatorów	1.650	2.600	450	670	5.370
66.	*a*) Oświetlenie naftą z dotyczącemi potrzebami	4.000	1.700	120	100	5.920
	b) „ elektryczne . . .	3.000	12.560	3.300	6.640	25.500
	Do przeniesienia . { 1. zwyczajne 2. **nadzwyczajne**	134287	97.521	20.919	36.242	288.969

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
167.346	162.840	
3.756	3.651	Preliminuje się na wikt po 45 K. więcej z powodów podanych pr. Rubr. II. poz. 23 b.)
5.290	5.195	Dla niemożności uzyskania ukwalifikowanych kucharek podwyższono wynagrodzenie poszczególnych kategoryj służby, zaś na wikt i fartuchy wstawiono więcej o 481 K. z powodów podanych w Rubr. II. poz. 29.
3.392	3.380	Opał do kuchni kosztował w roku 1904 : 3438 K. w roku 1905: 3054 K. w roku 1906: 3392 K. razem 9.884. K przeciętnie 3.295 K. preliminuje się w zaokrągleniu 3 300. K.
958	900	} Jak na rok 1907.
14 044	14.000	
4.578	4.640	Wino kosztowało w roku 1904 : 5.462 K., w r. 1905 : 3.913, K. w r. 1906 4.578 K. razem 13.953 K. przeciętnie 4.651 K. preliminuje się w zaokrąleniu 4.600.
589	600	Nic się nie preliminuje z powodu przyznania akuszerkom wikt w naturze — jak przy Rubr. I. poz. 9. 10 wyjaśniono.
1.374	1.450	Jak na rok 1907.
38.398	39.300	Wstawia się zgodnie z wnioskiem dyrektora kwotę 41.140 K. zatem więcej o 1.840 K. z powodu podrożenia drzewa i węgla.
5.370	6.370	Preliminuje się mniej o 1.000 K. zgodnie z wnioskiem dyrektora.
6.257	6.780	„ „ „ o 860 K. „ „ „ „
24.213	22.910	Oświetlenie elektr. kosztowało w r. 1904 : 26.173 K. w r. 1905 : 22.732 K. w r. 1906: 24.213 K. razem 73.018 K. przeciętnie 24.339 K. preliminuje się zgodnie z wnioskiem dyrektora 25·500 K. a to na podstawie wyniku ostatniego kwartału 1906 w fund. chorych gdzie światło nowe zaprowadzono
275.565	272.016	

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem
		Korony				
VII.	Z przeniesienia .	134287	97.521	20.919	36.242	288.969
67.	Sprzęty, zakupno i naprawa: 1. zwyczajne	1.940	2.700	3.200	1.260	9.100
	2. **nadzwyczajne:**					
	Sprawienie nowych sprzętów i naczyń, II. rata .	**19.656**	—	—	—	**19.656**
68.	Fiakrowe dla rządcy	172	148	32	48	400
69.	Utrzymanie 1 konia z naprawą wozów, 1. zwyczajne . . ,	172	148	32	48	400
	2. **nadzwyczajne** .					
	Na zakupno 1 konia	**69**	**59**	**13**	**19**	**160**
70.	Utrzymanie ogrodu:					
	a) spacerowego i warzywnego . 400 K.					
	b) ogrodnik *a*) płaca 400 K.					
	b) wikt 720 „ 1.120 „	654	562	122	182	1 520
71.	Utrzymanie pralni:					
	a) opał, praczki i inne potrzeby . . .	6.650	2.200	2.550	2.100	13.500
	b) 2 Siostry Miłosier. w pralni:					
	a) płaca po 160 K. . . . 320 K.					
	β) wikt po 450 K. . . . 900 „					
	γ) ryczałt za pranie bielizny po 43·50 K. . . . . 87 „	562	483	105	157	1.307
72.	Bielizna pościel i odzież:					
	a) zakupno i naprawa	11.000	7.000	2.000	2.500	22.500
	b) 3 Siostry Miłosierdzia w magazynie bielizny i szwalni:					
	a) płaca po 160 K. . . . 480 K.					
	β) wikt z pieczywem i dodatkami po 450 K. . . . . 1.350 „					
	γ) ryczałt za pranie bielizny po 43·50 K . . . . 131 „	843	726	157	235	1.961
73.	Słoma do sienników	900	—	—	—	900
74.	Opłata za wodę z wodociągów miejskich . .	4.900	7.600	2030	3.230	17.760
	Razem 1. zwyczajne . . .	162080	119088	31.147	46.00	358.317
	2. **nadzwyczajne** . .	**19.725**	**59**	**13**	**19**	**19.816**
	Suma rubryki VII. .	181805	119147	31.160	46.021	378.133
VIII.	**Koszta sanitarne.**					
75.	Lekarstwa: 1. zwyczajne	11.800	17.800	1.600	4.800	36.000
	2. **nadzwyczaj.** na surowicę przeciwzakaźną	**500**	—	—	—	**500**
	Do przeniesienia 1. zwyczajne . .	11.800	17.800	1.600	4.800	36.000
	2. **nadzwyczajne**	**500**	—	—	—	**500**

Preliminarz na rok 1908. Wydatki

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
275.565	272.016	
9.037	7.960	Sprzęty kosztowały w r 1904 : 9.921 K. w r. 1905 : 8.393 K. w r. 1906 : 9.037 razem 27.351 K. przeciętnie 9.117 K. wstawia się w zaokrągleniu 9.100 K. Jako wydatek nadzwyczajny preliminuje się II. ratę w kwocie 19.656 K. która znajdzie pokrycie w pożyczce inwestycyjnej zaciągnąć się mającej (vide rubr. VII. dochodu) (LW. 59.445/906).
—	**20.954**	
400	400	Jak na rok 1907.
—	—	Wstawia się nową pozycyę na utrzymanie konia 400 K. i na zakupno konia 160 K. (LW. 42307/907). wydatki te ponoszono dotychczas z rubr. XI. „Utrzymanie budynków“.
1.569	1.480	Wstawiono na wikt dla ogrodnika 40 K. więcej z powodu podanych w rubr. II. poz. 23.
13.521	13.200	Pranie kosztowało w r. 1904 : 12.462 K. w r. 1905 : 13.034 K. w r. 1906: 13.521 K. razem 39.017 przeciętnie 13.006 K. preliminuje się 13.500 K. zatem więcej o 500 K a to na oddziałach klinicznych zgodnie z wnioskiem dyrektora.
1.252	1.217	Wstawia się więcej na wikt po 45 K. z powodów podanych w Rubr. II. poz. 23.
22.445	22.500	Jak na rok 1907
1.252	1.826	Wstawia się więcej na wikt po 46 K. z powodów pod. w rubr. II. poz. 23.
900	900	Jak na rok 1907.
20.815	15.600	Na oddziałach szpitalnych wstawia się jak w r. 1907, na klinikach zgodnie z wnioskiem dyrektora wogóle więcej o 2160 jak w r. 1907.
346.756	337 099	
—	**20.954**	
346.756	358.053	
37.687	33.000	Wydatki zwyczajne wynosiły w r. 1904 : 35.110 K., w r. 1905 : 34.847 K. w r. 1906 37.687 K. razem 107.644 K. przeciętnie 35.881 K. Preliminuje się w zaokrągleniu 36 000 K zatem więcej o 3.000 K jak na rok 1907, zaś na surowicę przeciwzakaźną kwotę 500 K (LW. 55.723 907).
—	**800**	
37.687	33.800	
—	—	

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem
		Korony				
VIII.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne	11.800	17.800	1.600	4.800	36.000
	{ 2. **nadzwyczajne**	**500**	—	—	—	**500**
76.	Utrzymanie apteki:					
	2 Siostry Miłosierdzia w magazynie sanitarnym:					
	a) płaca po 160 K. . . . 320 K.					
	b) wikt z pieczywem i dodatkami po 450 K. . . . . 900 „					
	c) ryczałt za pranie bielizny po 43·50 K. 87 „	571	514	52	170	1.307
77.	2 laborantów do apteki:					
	a) 1 laborant, płaca bez wiktu . 800 K.					
	b) 1 pomocnik, płaca . . . 240 „					
	c) wikt z pieczywem dla pomocnika . 280 „					
	d) gratyfikacye . , . . 60 „	497	648	55	180	1.380
78.	Ambulatoryum	1.600	9 660	340	310	11.910
79.	Potrzeby sanitarne:					
	{ 1. zwyczajne. . . .	11.350	17.420	3.250	5.800	37.820
	{ **nadzwyczajne.** . .	—	—	—	—	—
80.	Szczudła, buty, opaski, okulary i t. p. . .	1.750	870	550	300	3.470
81.	Laboratoryum	600	510	50	40	1.200
82.	Wino stare dla ciężko chorych . . .	—	850	—	150	1.000
83.	Instrumenta chirurgiczne 1. zwyczajne . .	3.000	4.400	600	1.000	9.000
	2. **nadzwyczajne**					
	Na zakupno mikroskopu dla oddziału zakaźnego	**865**	—	—	—	**865**
	Na zakupno sterylizatorów dla oddz. położnicz.	—	—	**2.400**	—	**2.400**
84.	Koszta pogrzebowe	1.075	925	200	300	2.500
	Razem { 1. zwyczajne . .	32.243	53.597	6.697	13.050	105.587
	{ 2. **nadzwyczajne** . .	**1.365**	—	**2.400**	—	**3.765**
	Suma rubryki VIII .	33.608	53 597	9.097	13.050	109.352
IX.	**Koszta kancelaryjne.**					
85.	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	2.370	1.880	330	600	5.180
X. 86.	**Koszta kapliczne**	258	222	48	72	600

Preliminarz na rok 1908

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
37.687	33.000	
—	**800**	
1.252	1.217	Wstawia się na wikt więcej o 90 Kor. z powodów podanych w Rubr. II poz. 23b.
1.268	1.345	Wstawia się o 35 K. więcej na wikt z powodu jak w rubr. II. poz. 23b.
11.654	7.450	Preliminuje się zgodnie z wnioskiem dyrektora kwotę 11.910 K. a to na oddziałach szpitalnych według przeciętnej z ostatnich 2 lat to jest w r. 1905 : 2.231 K. w r. 1906 : 1.688 K. razem 3.909 K. przeciętnie 1.854 K. kwotę 1.940 K., na klinikach według wynikłości ostatniego r.
35.568	40.600	Na potrzeby sanitarne wstawiono mniej o 2.780 K jak w r. 1907, zgodnie
3.000	—	z wnioskiem dyrektora.
3.433	3.300	Wstawiono więcej o 170 K. zgodnie z wnioskiem dyrektora.
1.229	1.200	Jak na rok 1907.
1.020	600	Na wino wstawiono więcej o 400 K. a to wedle wynikłości roku 1906, który miał być rokiem próbnym dla wydatków klinicznych, wedle zarządzenia c. k. Ministerstwa.
8.631	9.000	Jak na rok 1907.
—	—	Wstawiono na zakupno mikroskopu dla oddz. zakaźnego 865 K. i na zakupno sterylizatora dla oddz. położnic 2.400 K. (LW. 55.723/907 i LW. 61.288/907.
—	—	
2.500	2.500	Jak na rok 1907.
104.242	100.212	
3.000	**800**	
107.242	101.012	
5.704	4.800	Wydatki wynosiły w roku 1904: 4.991 K., w r. 1905 : 4.800 K., w r. 1906 5.704 K. razem 15.495 K., przeciętnie 5.165 K, preliminuje się zgodnie z wnioskiem dyrektora 5.180 K. zatem więcej o 380 K. jak na rok 1907.
600	600	Jak na rok 1907.

Wydatki. **Krajowy szpital powszechny we Lwowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem
		Korony				
XI.	**Utrzymanie budynków.**					
87.	Konserwacye i reparacye: 1. zwyczajne	12.000	9.500	2.000	3.500	27.000
	2. **nadzwyczajne:**					
—	*a*) urządzenie parni i łazienek w głównym gmachu	**11.879**	—	—	—	**11.879**
—	*b*) sztachety żelazne przed gmachem głównym	**5.923**	—	—	—	**5.923**
—	*c*) odgraniczenie budynku zamieszkałego przez dyrektora do terytoryum klinicznego i od strony ulicy żelazną siatką wraz z bramami	**1.970**	—	—	—	**1 970**
88.	Utrzymanie maszyny i wodociągów: 1. zwyczajne	1 100	900	400	400	2.800
	2. **nadzwyczajne:** . . .					
—	Na zakupno przedmuchiwacza rur przy kotłach parowych	**450**	—	—	—	**450**
89.	Pompowanie wody prądem elektrycznym . .	2.300	700	400	200	3.600
90.	Asekuracya budynków	473	407	88	132	1 100
91.	Kominiarze i straż ogniowa	774	666	144	216	1.800
	Razem: 1. zwyczajne . . .	16.647	12.173	3.032	4 448	36.300
	2. **nadzwyczajne** . .	**20.222**	—	—	—	**20.222**
	Suma rubryki XI. .	36.869	12.173	3.032	4.448	56.522
XII.	**Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego.**					
92.	5% od kwoty 6.705 złr. 03 kr. m. k. = 14.080·60 K. za część budynku użytego dawniej na oddz. położnic	704	—	—	—	704
93.	5% od kwoty 26.020 zł. 11 kr. m. k. = 56.322·36 K. za część budynku użytego dla oddziału chorych	2.816	—	—	—	2.816
	Suma rubryki XII .	3.520	—	—	—	3.520
XIII. 94	**Podatki i daniny**	344	296	64	96	800

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
26.995	27.000	Jak na rok 1907.
4.000	**62.919**	
—	—	Preliminuje się na roboty inwestycyjne szpitala, jako wydatek nadzwyczajny kwotę 17.802 K., który znajdzie pokrycie w pożyczce zaciągnąć się mającej w Banku krajowym (vide Rubr. VII. dochodu) (LW. 59445|06.
—	—	Wstawia się na wykonanie obok poszczególnionych robót — na podstawie przedłożonego kosztorysu Konopackiego kwotę 1.970 K.
—	—	
2.896	2.600	Zgodnie z wnioskiem dyrektora wstawia się 2.800 K. zatem więcej o 200 K.
1.700	**680**	jak w roku 1907 a to na podstawie wyniku roku ostatniego.
—	—	Preliminuje się na konieczną potrzebę zakupna przedmuchiwacza do rur — według orzeczenia c. k. inspektora kotłów parowych.
2.421	3.600	Jak na rok 1907.
953	1.000	Preliminuje się 100 K więcej z powodu dokupna realności Nawratilów.
1.800	1,800	Jak na rok 1907.
35.065	36.000	
5.700	**63 599**	
40.765	99.599	
704	704	Jak na rok 1907.
2.816	2.816	Jak na rok I907.
3.520	3.520	
786	400	Wstawiono o 400 K więcej z powodu nabycia nowych realności.

Wydatki.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem
		Korony				
XIV.	**Rozmaite.**					
95.	Utrzymanie biblioteki . { 1. zwyczajne . .	552	—	48	—	600
	{ **2. nadzwyczajne** .	**236**	—	**14**	—	**250**
96.	Połowa kosztów utrzymania szkoły dla dozorczyń .	—	—	—	—	—
97.	Przypadkowe:					
	a) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	344	296	64	96	800
	b) ubezpieczenie służby od wypadków . .	108	92	20	30	250
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	731	629	136	204	1.700
	d) Fundusz kraj. zwrot zapłaconej przez c. k Rząd III. raty z tyt. zeległych kosztów utrzym. chorych klinicz. . . .	—	—	—	—	—
	Suma rubryki XIV .	1.971	1.017	282	330	3.600
XV.	**Zapomogi dla położnic.**					
98.	Dla położnic opuszczających wraz z dziećmi zakład	—	—	14.000	—	14.000
XVI.	**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**					
90.	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały	—	—	100	—	100
XVII 100.	**Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitaliku św. Zofii.**					
	1.) zwyczajne:					
	a) Ryczałt na utrzymanie i leczenie dzieci .	36.000	—	—	—	36.000
	b) Subwencya na emeryturę Dr. Merczyńskiego	1.500	—	—	—	1.500
	2.) nadzwyczajne					
	Jednorazowa subwencya na pokrycie niedoborów Towarzystwa	—	—	—	—	—
	Razem { 1. zwyczajne .	37.500	—	—	—	37.500
	{ **2. nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—
	Suma rubryki XVII.	37.500	—	—	—	37.500

Preliminarz na rok 1908

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	Wstawia się na wniosek dyrektora więcej o 200 Kor. na utrzymanie biblioteki. zaś jako nadzwyczajne na uzupełnienie biblioteki 250 Kor. (LW. 61.965/907).
—	—	
—	—	Nic się nie preliminuje z powodu zwinięcia szkoły dozorczyń.
755	800	Jak na rok 1907.
212	250	
4.800	1.700	
100.000	—	
106.167	3.150	
14.652	14.000	Jak na rok 1907.
28	100	Jak na rok 1907.
32.000	36.000	Jak na rok 1907.
1.500	1.500	
5.000	—	
33.500	37.500	
5.000	—	
38.500	37.500	

Wydatki i dochody. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem
		Korony				
XVIII	**Spłata pożyczek.**					
101.	Umorzenie pożyczki 101.400 K. zaciągniętej w Banku krajowym na zakupno realności od Markowskiej: VI. i VII rata kapitału z odsetkami po 2.535 K	5.070	—	—	—	5.070
102.	Amortyzacya pożyczki (121.331 K. gotówką) na pokrycie wydatków nadzwyczajnych, od kapitału 83.873 K. . . . . II. rata 5.000 K. od kapitału 37.458 K. I. i II. rata po 901 K. 52 gr. . . . . 1.803 K. 04 gr.	6.800	—	—	—	6.800
103.	Umorzenie pożyczki 48.000 K. zaciągnąć się mającej w Banku krajowym na kupno gruntów pod budowę klinik (spłacalna w 44 latach) I i II rata półroczna w kapitale i odsetkach po 2.310 K.	4.620	—	—	—	4.620
104.	Umorzenie pożyczki 882.500 K. zaciągnąć się mającej w Banku krajowym na pokrycie kosztów budowy (czterech klinik) . . .	—	—	—	—	—
	Suma rubryki XVIII.	16.490	—	—	—	16.490
I.	**DOCHODY.** **Dodatki.**					
1.	Od c. k. Skarbu za 682 m. drzewa opałowego po 8 K. część przypadająca na te oddziały	3.000	—	240	—	3.240
2.	Od kasy miejskiej $^1/_5$ część dochodów z myta .	68.000	—	—	—	68.000
	Suma rubryki I. .	71.000	—	240	—	71 240
II. 3.	**Opłaty pośmiertne**	23.000	—	—	—	23.000
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**					
4.	Od funduszu krajowego galicyjskiego . .	300000	—	50.000	—	350.000
5.	Od samopłacących	60.000	—	6.000	—	66.000
6.	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	13.500	—	500	—	14.000
	Suma rubryki III. .	373500	—	56.500	—	430.000
IX.	**Dochody z realności i ogrodu.**					
7.	Dochód z ogrodu szpitalnego . . .	460	—	40	—	500
8.	Czynsz od c. k. Rządu za użyte ubikacye na szkołę i klinikę położnych . . .	2.000	—	—	—	2.000
9.	Czynsz od nabytej realności od Markowskiej .	—	—	—	—	—
	Suma rubryki IV. .	2.460	—	40	—	2.500

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
5.070	5.070	Wstawia się przypadające 2 raty Bankowi krajowemu wedle planu umorzenia. (LW. 69401 05).
—	5.000	Preliminuje się jako II. ratę na umorzenie częściowej pożyczki 83.873 K zaciągniętej na pokrycie wydatków inwestycyjnych na rok 1907 kwotę 5.000 K i 2 raty od wypożyczyć się mającego kapitału 37.458 K na dalsze wydatki inwestycyjne w roku 1900 kwotę 1.808 K (LW. 59445 06)
—	12.250	Na zakupno gruntu pod budowę klinik zamierzono zaciągnąć pożyczkę w Banku krajowym (w efektach) w kwocie . . . . . 245.000 K a gdy c. k. Rząd uiścił przypadający na ten cel udział w gotówce w kwocie . . . . . 189.600 „ przeto pozostaje reszta w kwocie . . . . . 55.400 K na pokrycie której zaciągnie się pożyczka w kwocie 48.000 K. (LW. 69.042 07) — Wstawia się przypadające Bankowi krajowemu dwie półroczne raty jak obok w kwocie 4.620 K.
—	—	Nic się nie preliminuje gdyż pożyczka zaciąganą będzie częściowo w miarę postępu robót. Pierwsza rata pożyczki przypadnie do zaciągnięcia prawdopodobnie dopiero w miesiącu Lipcu 1908 (LW. 31881 907).
5.070	22.320	
3.240	4.430	Preliminuje się mniej o 1.190 K. na podstawie wynikłości z ostatnich lat.
67.783	65.000	Dochody w r. 1904 wynosiły: 57.245 K. w r. 1905: 61.875 K., w r. 1906: 67.783 K. Z uwagi że wynikłości rok rocznie powiększają się a wynikłość z r. 1906 wynosi 67.783 K. preliminuje się 68.000 K.
71.023	69.430	
25.053	21.000	Dochody wynosiły w r. 1904 : — 24.590 K., w r. 1905 : 19.766 K., w r. 1906: 25.053, razem: 69.409 K., przeciętnie: 23.136 K. wstawia się w zaokrągleniu 23.000 K.
294.590	355.500	Dochody w r. 1904 wynosiły 353.053 K, w r. 1905 : 357.887 K, w r. 1906: 294.590 K
		Ze względu na wynikłości z dwu lat poprzed., prelim. się w zaokrągleniu 350.000 K
66.106	65.000	Dochody w r. 1904 wynosiły 72.590 K. w r. 1905: 61.923 K. w r. 1906: 66.106 K., razem: 200.619 K. przeciętnie: 66.873 K. preliminuje się w zaokrągleniu 66.000 K.
14.693	10.000	Dochody w r. 1904 wynosiły 6.531 K. w r. 1905: 14.324 K., w r. 1906: 14.693 K.
375.389	430.500	Ze względu na wynikłości z dwóch lat ostatnich wstawia się 14.000 K.
510	500	Jak na rok 1907.
2.000	2.000	Dochód odpada, ponieważ realność przeistoczono na mieszkanie dla dyrektora.
666		
3.176	2.500	

Dochody

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem
		Korony				
V.	**Rozmaite.**					
10.	Rozmaite nieprzewidziane	184	—	16	—	200
11.	Zwrot zaliczek na płace	3.500	—	—	—	3.500
	Suma rubryki V. .	3 684	—	16	—	3.700
VI.	**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu.**					
12.	*a*) Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad taksę szpitalną w klinikach . .	165864	—	52.537	—	218.401
13.	*b*) Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad taksę szpitalną w klinikach za lata ubiegłe	—	—	—	—	—
	Suma rubryki V. .	165864	—	52.537	—	218.401
VII 14	Pożyczka inwestycyjna zaciągnąć się mająca w Banku krajowym	37.458	—	—	—	37.458

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
2.672	200	Jak na rok 1907.
2.593	3.000	Preliminuje się 500 K więcej, zgodnie z wydatkiem w Rubr. I. poz 22.
5.265	3.200	
100.000	190.162	Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawia na str. 2. niniejszego preliminarza: *a*) **na oddziale chorych** 245.904 K strąciwszy za 46.000 dni leczenia po rzeczywistym koszcie utrzymania chorego w r. 1906 (obliczonym do LW. 59877 07) po 1 K. 74 hal.. który fundusz krajowp ponosi . . . . . 80.040 „ okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . . . 165.864 K. którą obowiązany jest zwrócić c. k. Rząd. *b*) **na oddziale położnic** wynoszą wydatki 84.727 K strąciw zy koszt utrzymania 18.500 dni po 1 K 74 hal. dziennie. który fundusz krajowy ponosi . . . . . 32.190 „ okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . . . 52.537 „ która przypada do zwrotu od c. k. Rządu Ogółem przypadnie na c. k. Rząd kwota . . . . . 218.401 K.
100.000	—	Nic się nie preliminuje, gdyż dochody z tego tytułu wpływają corocznie do funduszu krajowego,
200.000	190.162	
—	83.873	Wstawia się część pożyczki zaciągnąć się mającej na pokrycie dalszych wydatków inwestycyjnych w r. 1908, wstawionych w Rubr. VII. poz. 67—2) w kwocie 19.656 K. i w Rubr. XI. poz. 87 lit. a) i b) w kwocie 17.802 K. razem jak obok w kwocie 37.458 K. (LW .59.445 07).

Alegat 2. do rubryki III. preliminarza funduszu krajowego na rok 1908.

Krajowy zakład dla obłąkanych

na Kulparkowie.

PRELIMINARZ

na rok

1908.

W załączeniu preliminarz folwarku jako osobny alegat.

LW. 69.604/1907.

Z drukarni E. Winiarza.

Fundusz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1908 Korony
		WYDATKI.	
I.	1—15	Płace i emolumenta etatowe	76.429
II.	16—21	Koszta utrzymania osób nieetatowych { 1. zwyczajne	173.045
		{ 2. **nadzwyczajne**	—
III.	22—37	Pensye i emerytury	15.255
IV.	38—41	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	664
V.	42	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	80
VI.	43—44	Remuneracye i zapomogi	3.020
VII.	45—54	Koszta gospodarcze zakładu: { 1. zwyczajne	376.341
		{ 2. **nadzwyczajne**	**46.997**
VIII.	55—58	„ „ folwarku	39.223
IX.	59—64	„ sanitarne	16.850
			3.000
X.	65	„ kancelaryjne	2.400
XI.	66	„ kapliczne { 1. zwyczajne	500
		{ 2. **nadzwyczajne**	—
XII.	67—72	„ utrzymanie budynków, dróg pojazdowych i urządzeń { 1. zwyczajne	27.620
		{ 2. **nadzwyczajne**	**20.200**
XIII.	73	Podatki z ekwiwalentem i daniny	130
XIV.	74—77	Rozmaite	7.080
XV.	78	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	120
XVI.	79	Spłata pożyczek	86.436
		Razem { 1. zwyczajne	825.193
		{ 2. **nadzwyczajne**	**70.197**
		Suma wydatków	895.390
		DOCHODY.	
I.	1	Odsetki od kapitałów i efektów	212
II.	2—3	Dodatki	1.500
III.	4—5	Dochody z dóbr	49.225
IV.	6—8	Zwroty kosztów leczenia	678.500
V.	9—13	Rozmaite	6.500
		Suma dochodów	735.937
		W porównaniu z wydatkami	895.390
		Okazuje się **niedobór**	**159.453**
		„ „ **nadwyżka**	—

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
56.585	64.868	
104.639	124.475	
2.000	—	
12.332	13.982	
192	664	
395	80	
2.766	3.020	
330.643	315.258	
14.795	**20.190**	
31.069	40.226	
14.893	15.800	
1.000	**2.000**	
2.987	1.700	
487	500	
207	—	
24.382	23.480	
190	—	
129	80	
8.669	6.260	
110	120	
69.298	84.252	
659.576	694.765	
18.192	**22.190**	
677.768	716.955	
173	196	
1.506	1.500	
35.659	49.265	
642.219	613.500	
7.245	6.740	
686.802	671.201	
677.768	716.955	
—	45.754	
9.034	—	

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych na rok 1908 z uchwalonemi na rok 1907.

Wydatki preliminowane na rok 1908 wynoszą . 895.390 K
„ uchwalone na rok 1907 . . . . 716.955 „
preliminuje się zatem na rok 1908 więcej o . . . . **178.435** K
a mianowicie:

w rubr.	I.	ogółem	więcej o	11.561 K
„ „	II.	„	„ „	48.570 „
„ „	III.	„	„ „	1.273 „
„ „	VII.	„	„ „	87.890 „
„ „	VIII.	„	mniej „	. . . 1.003 K
„ „	IX.	„	więcej „	2.050 „
„ „	X.	„	„ „	700 „
„ „	XII.	„	„ „	24.340 „
„ „	XIII.	„	„ „	50 „
„ „	XIV.	„	„ „	820 „
„ „	XVI.	„	„ „	2.184 „
		Razem	więcej o	179.438 K mniej o 1.003 K

Z porównania więcej j. w. o **178.435 K**

Dochody preliminowane na rok 1908 wynoszą . 735.937 K
„ uchwalone na rok 1907 wynoszą . . 671.201 „
preliminuje się zatem na rok 1908 więcej o . . . . **64.736** „
a mianowicie:

w rubr.	I.	ogółem	więcej o	16 K
„ „	III.	„	mniej o	. . . 40 K
„ „	IV.	„	więcej „	65.000 „
„ „	V.	„	mniej „	. . . 240 „
		Razem	więcej o	65.016 K mniej o 280 K

Z porównania więcej j. w. o **64.736 K**

Wynik zatem na rok 1908 jest *mniej korzystny* o kwotę . **113.699** K
a zgodny z różnicą niedoborów obu lat.

Uwaga do preliminarza wogóle:

W niniejszym preliminarzu różni się przeważna część wydatków i dochodów od przeliminarzy i wynikłości lat dawniejszych głównie wskutek znacznego rozszerzenia zakładu, a w szczególności dobudowy 6 pawilonów dla chorych, 3 budynków mieszkalnych, tudzież dobudowy i przeistoczeń budynków gospodarskich.

Z powodu zwiększonej ilości chorych, a w następstwie pomnożenia personalu lekarskiego, administracyjnego i służby, wzmogły się znacznie i potrzeby zakładu, a wydelegowana z ramienia Wydziału krajowego specyalna Komisya zbadała na miejscu istotne potrzeby, zastosowane do nowych warunków.

Na podstawie więc sprawozdania tej Komisyi ułożony został niniejszy preliminarz, na którym wzorować się będą preliminarze zakładu lat następnych. (LW. 103.781/907).

Wydatki. **Fundusz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 Korony
	WYDATKI.		
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**		
1.	Dyrektor *a*) płaca	6.300 K	
	b) dodatek funkcyjny	1.000 „	
	c) I. dodatek pięcioletni z rocznych 800 K	400 „	7.700
2.	3 prymaryuszów: *a*) płaca po 3.200 K	9.600 K	
	b) dodatki funkcyjne po 1.000 K	3.000 „	
	c) dodatki pięcioletnie po 600 K	2.062 „	14.662
3.	3 sekundaryuszów: *a*) płaca po 2.100 K	6.300 K	
	b) dodatki funkcyjne po 1.000 K	3.000 „	
	c) „ pięcioletnie po 400 K	917 „	10.217
4.	3 lekarzy asystentów: *a*) płaca 1.500 K	4.500 K	
	b) dodatki funkcyjne po 1.000 K	3.000 „	7.500
5.	2 kapelanów: *a*) płaca po 800 K	1.600 K	
	b) relutum za wikt rz. kat. kapel.	816 „	
	c) wikt w naturze gr. kat. kapel.	816 „	
	d) dodatki pięcioletnie po 100 K	600 „	3.832
6.	Rządca: *a*) płaca	2.800 K	
	b) dodatek funkcyjny	1.000 „	3.800
7.	2 oficyałów: *a*) płaca po 2.200 K	4.400 K	
	b) dodatki funkcyjne po 800 K	1.600 „	
	c) „ pięcioletnie po 300 K	1.386 „	7.386
8.	3 asystentów: *a*) płaca po 1.600 K	4.800 K	
	b) dodatki funkcyjne po 800 K	2.400 „	
	c) „ pięcioletnie po 160 K	320 „	7.520
9.	2 praktykantów: *a*) płaca po 1.200 K	2.400 K	
	b) dodatki funkcyjne po 576 K	1.152 „	3.552
10.	Maszynista *a*) płaca	1.200 K	
	b) relutum za wikt	720 „	1.920
11.	Inspicyent zakładu (Dozorca domu) *a*) płaca	1.600 K	
	b) dodatek funkcyjny	800 „	2.400
12.	Woźny: *a*) płaca	1.000 K	
	b) dodatek na ubiór	100 „	
	c) dodatek osobisty	50 „	
	d) 4 dodatki pięcioletnie po 60 K	240 „	1.390
13.	Odźwierny przy furcie zakładowej: *a*) płaca	1.000 K	
	b) dodatek na ubiór	100 „	
	c) „ osobisty	50 „	
	d) 3 dodatki pięcioletnie po 60 K	180 „	1.330
	Do przeniesienia		73.209

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
		Uwaga do Rubr. I. wydatków. (Pobory lekarzy i urzędników administr.) W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia $^{18}/_{3}$ 1907, którą przekazano Wydziałowi krajowemu do sprawozdania petycye lekarzy i urzędników zakładu o podwyższenie poborów służbowych — postanowił Wydz. krajowy uregulować rzeczone pobory i pomnożyć etat urzędników o 2 nowe posady — co w niniejszym preliminarzu zostało uwzględnione. W tej sprawie wnosi Wydz. krajowy osobne sprawozdanie.
6.816	6.816	Preliminuje się piewszy dodatek pięcioletni od $^{1}/_{7}$ 1908.
8.832	12.648	Wstawia się pierwszy dodatek pięcioletni dla Dr. Kruszyńskiego od $^{25}/_{7}$ 1908 w kwocie 262 K.
6.185	9.048	Preliminuje się pierwszy dodatek pięcioletni dla Dr. Zagórskiego od $^{16}/_{9}$ 1908 w kwocie 117 K.
5.727	6.748	Preliminuje się pobory jak uwaga.
3.612	3.832	Jak na r. 1907.
3.980	3.336	Preliminuje się pobory jak uwaga.
6.240	6.340	Preliminuje się dla oficyała Wierzbiańskiego 3 pełne dodatki pięcioletnie po 300 K. zaś dla oficyała Szczepańskiego jeden dodatek pięcioletni w kwocie 300 K. i drugi od $^{18}/_{5}$ 1908 w kwocie 186 K. Przyznanie tych dodatków Szczepańskiemu nastąpiło ze względu na lata służby spędzone w szpitalu św. Łazarza w Krakowie, z którego przeniesiono do służby w Kulparkowie. Pobory 3 asystentów preliminuje się jak uwaga.
5.897	6.260	
—	—	Nowa pozycya jak uwaga na wstępie.
1.920	1.920	Jak na r. 1907.
1.612	1.980	Preliminuje się pobory jak uwaga.
1.390	1 390	Jak na r. 1907.
1.330	1.330	Jak na r. 1907.
53.541	61.648	

Wydatki. **Fundusz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1908 Korony
I.			Z przeniesienia .	73.209
14.	Odźwierny przy bramie wjazdowej:			
	a) płaca		1.000 K	
	b) dodatek na ubiór		100 „	
	c) 2 dodatki pięcioletnie po 60 K		120 „	1.220
			Razem . . .	74.429
	Do tego:			
15.	Zaliczki na płace			2.000
			Suma rubryki I. .	76.429
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**			
16.	26 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych:			
	1) zwyczajne: *a*) płaca rocznie po 160 K. . .		4.160 K	
	b) wikt z pieczywem i dodatkami po 450 K		11.700 „	15.860
	2) **nadzwyczajne**:			—
17.	2 dyetaryuszy: *a*) płaca po 2 K dziennie . . .		1.464 K	
	b) relutum za wikt po 720 K . . .		1.440 „	2.904
18.	Służba wyższa:			
	a) płaca ślusarza starszego zarazem pomocnika maszynisty		720 K	
	„ ślusarza		600 „	
	„ stolarza		600 „	
	„ krawca		600 „	
	„ szewca		540 „	
	„ introligatora		480 „	
	„ lakiernika		480 „	
	„ 3 palaczy po 400 K		1.200 „	
	„ 4 palaczy po 288 K		1.152 „	
	„ chłopca w ślusarni		120 „	
	„ pomocnika odźwiernego przy bramie głównej .		516 „	
			7.008 K.	
	b) wikt dla 10 osób II kl. służbowy po 540 K .	5.400 K		
	„ „ 5 „ III „ z kolacyą mięsną po 360 K	1.800 „		
	„ „ 1 osoby III „ zwykły po 290 K .	290 „	7.490 „	
	c) bluzy i fartuchy dla 15 osób po 13 K . . .		195 „	
	d) dodatek na mundur dla pomocnika odźwiernego .		100 „	
	e) gratyfikacye		250 „	15.043
	Do przeniesienia		1. zwyczajne .	33.807
			2. **nadzwyczajne** .	—

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość na rok 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
53.541	61.648	
1.160	1.220	Jak na rok 1907.
54.701	62.868	
1.884	2.000	Jak na rok 1907.
56.585	64.868	
12.914	15.080	Preliminuje się na wikt ogółem więcej o 780 K, z powodu wyższych cen artykułów żywności.
2 000	—	
2.898	3.083	Preliminuje się na płacę dwóch dyetaryuszy mniej o 179 K, z powodu ustanowienia 2 posad praktykantów o wyższych poborach—w zakładzie jest obecnie zatrudnionych czterech dyetaryuszy.
		Preliminuje się: na płacę więcej o . . . . . 2.248 K „ „ „ wikt „ o . . . . . 2.990 „ nowy wydatek na bluzy i fartuchy . . 195 „ „ „ „ mundur pomocnika oddźwiernego . . . . . 100 „ na gratyfikacye więcej o . . . 50 „ Ogółem więcej o . 5.583 K Podwyższenie wydatków spowodowało wstawienie nowych kredytów na utrzymanie introligatora, lakiernika, chłopa w ślusarni, 2-ch palaczy i pomocnika oddźwiernego (opłacanego dotychczas z Rub. II. „służba oddziałowa“), tudzież podwyższenie płac stolarza, krawca i szewca.
6.809	9.460	Koszta wiktu wstawiono na podstawie obliczeń, dokonanych w roku 1907 z uwzględnieniem wyższych cen artykułów żywności.
22.621	27.623	Nowe wydatki pod poz. c) i d) na bluzy, fartuchy i mundur są niezbędne, jak również podwyższenie kredytu na gratyfikacye uzasadnione jest pomnożeniem służby. (LW. 46.154/1907).
2.000	—	

Wydatki. **Fundusz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Korony
II.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne .	33.807
	{ 2. **nadzwyczajne** .	—
19.	Służba oddziałowa	
	a) płaca: 5 dozorców rocznie po 396 K . . . 1.980 K	
	10 „ „ „ 324 „ . . . 3.240 „	
	15 „ „ „ 276 „ . . . 4.140 „	
	65 „ „ „ 228 „ . . . 14.820 „	
	2 łaziennych „ „ 228 „ . . . 456 „	
	8 sług do czyszczenia wychodków rocznie po 228 K . . . . . 1.824 „	
	5 dozorczyń rocznie po 324 K . . . 1.620 „	
	10 „ „ „ 276 „ . . . 2.760 „	
	15 „ „ „ 228 „ . . . 3.420 „	
	52 „ „ „ 204 „ . . . 10.608 „	
	2 łazienne „ „ 204 „ . . . 408 „	
	5 sług do czyszczenia wychodków rocznie po 204 K . . . . . 1.020 „	46.296
	razem 194 osób	
	b) dodatki z tytułu podwyższania za każdy rok służby w tej samej kategoryi, uzyskane po rok 1907	
	dla 9 dozorców rocznie po 120 K . . . 1.080 K	
	2 „ „ „ 96 „ . . . 192 „	
	7 „ „ „ 72 „ . . . 504 „	
	5 „ „ „ 48 „ . . . 240 „	
	12 „ „ „ 24 „ . . . 288 „	
	6 dozorczyń „ „ 120 „ . . . 720 „	
	2 „ „ „ 96 „ . . . 192 „	
	9 „ „ „ 72 „ . . . 648 „	
	14 „ „ „ 48 „ . . . 672 „	
	11 „ „ „ 24 „ . . . 264 „	4.800
	c) na podwyższenie płac w ciągu r. 1908 przypadające tak dla dozorców jak i dozorczyń	600
	d) wikt z pieczywem dla 194 osób po 360 K	69.840
	e) α) wierzchnie ubranie dla 181 dozorców przy chorych po 25 K . . . . . 4.525 K	
	β) bluzy dla 13 sług po 13 K . . . . . 169 „	4.694
	f) gratyfikacye z końcem roku	1.000
	Wydatki poz. 19 . .	*127.230*
20.	Premia dla dozorców: Wajdy Jana i Łęgowego Andrzeja za wysłużonych lat 10 po 10 dukatów w złocie czyli razem 20 dukatów po 12 K	240
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne .	161.277
	{ 2. **nadzwyczajne** .	—

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
22.621 **2.000**	27.623	
		Preliminuje się: na płacę więcej o . . . . . 13.752 K „ wikt „ . . . . . 22.590 „ „ bluzy i wierzchne ubrania więcej o . 2.653 „ „ gratyfikacye więcej o . . . 180 „ ogółem więcej o . 39.175 K
		Tak znaczne podwyższenie kredytu spowodowane zostało trudnością znalezienia odpowiednej służby tudzież pomnożeniem o 37 osób, ze względu na zwiększony stan dzienny chorych (przeciętnie 1.300—1.350 osób) wskutek otwarcia nowych pawilonów. W ślad za tem powiększy się wydatek na wikt służby, którego koszt podwyższono ze względu na drożyznę artykułów żywności. Dla 181 dozorców i dozorczyń zajętych przy chorych wstawiono kredyt zamiast jak dotychczas na bluzy po 13 K, na niezbędne całe wierzchne ubrania po 25 K, a tylko dla 13 osób (służba do czyszczenia wychodków) zostawiono na bluzy po 13 K. Podwyższenie kredytu na gratyfikacye o 180 K jest nieznaczne w stosunku do pomnożonej ilości służby.
74.802	88.055	
235	360	Preliminuje się mniej o 120 K, gdyż w r. 1908, przypadną do udzielenia tylko 2 premie dla dozorców.
97.658 **2.000**	116.038 —	

Wydatki. **Fundusz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1908 Korony
II.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne .			161.277
	{ 2. **nadzwyczajne** .			—
21.	Służba domu: *a*) płaca:			
	2 stróżów nocnych po 288 K		576 K	
	2 posługaczy do izby przyjęcia chorych po 240 K .		480 „	
	1 dozorcy trupiarni		288 „	
	1 „ odczyszczalni kanałów (bez wiktu) . .		960 „	
	1 „ toru kolejowego wewnętrznego . . .		240 „	
	1 sługi księży		168 „	
	1 „ kancelaryjnego		192 „	
	2 kanalarzy zarazem grabarzy po 192 K . . .		384 „	
	1 diaka dochodzącego (bez wiktu)		240 „	
	1 kościelnego dochodzącego (bez wiktu) . . .		240 „	
	1 parobka do magazynu drzewa i węgla . . .		420 „	
	6 parobków po 192 K		1.152 „	
	2 „ „ 168 „		336 „	
	razem 22 osób		5.676 K	
	b) wikt z pieczywem:			
	α) dla 3 osób wedle normy dla dozorców po 360 K	1.080 K		
	β) dla 16 osób po 290 K	4.640 „	5.720 „	
	c) bluzy dla 19 osób po 13 K		247 „	
	d) gratyfikacye z końcem roku		125 „	11.768
	Razem { 1. zwyczajne .			173.045
	{ 2. **nadzwyczajne** .			—
	Suma rubr. II. .			173.045
III.	**Pensye i emerytury.**			
22.	Dr. Dobiński Włodzimierz, były prymaryusz			1.134
23.	Węgrzyn Jan, były dozorca			120
24.	Krzyżak Antoni, były dozorca			288
25.	Dr. Pluciński Michał, były prymaryusz			3.596
26.	Dzuła Roman, były dozorca			160
27.	Długosz Apolonia, była dozorczyni			192
28.	Hinke Filomena, była dozoczyni			272
29.	Olszowy Jędrzej, były dozorca			64
30.	Sebzda Katarzyna, była dozorczyni			288
31.	Kalita Karol, były oficyał, emerytura		3.114 K	
	„ „ „ „ stały dar z łaski		507 „	3.621
32.	Neusserowa Emilia, wdowa po dyrektorze			1.400
33.	Mroczko Rozalia, była dozorczyni			192
34.	Fanti Stanisław, były rządca			3.125
35.	Wyłyczakowska Paulina, była dozorczyni			176
36.	Borysławski Dmytro, były dozorca			175
37.	Lisicki Jan, były dozorca			452
	Suma rubr. III. .			15.255

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość na rok 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
97.658	116.038	
2.000	—	
		Preliminuje się: na płacę więcej o . . . . . 1.980 K „ wikt „ „ . . . . . 1.300 „ „ bluzy „ „ . . . . . 26 „ „ gratyfikacye „ „ . . . . . 25 „ ogółem więcej o . 3.331 K a mianowicie z powodu pomnożenia ilości służby o 4 osoby i podwyższenia płac, podrożenia artykułów spożywczych, tudzież wstawienia nieco wyższych kredytów na bluzy i gratyfikacye.
6.981	8.437	
104.639	124.475	
2.000	—	
106.639	124.475	
1.133	1.134	
120	120	
288	288	
3.595	3.596	
160	160	
192	192	Jak na r. 1907.
272	272	
64	64	
288	288	
3.113	3.114	Wstawia się więcej o 507 K, stosownie do uchwały Wys. Sejmu z 18. marca 1907, którą przyznano dożywotni dar z łaski w kwocie 506 K 80 gr.
1.540	1.437	Preliminuje się mniej o 37 K, gdyż odpadł dodatek na wychowanie syna.
192	192	
1.302	3.125	Jak na r. 1907.
73	—	
—	—	Preliminuje się nowo przyznane prowizye na podstawie statutu zakładowego.
—	—	
12.332	13.982	

Wydatki. **Fundusz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1908 Korony
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**			
38	Tobasiewicz Edward, dożywotnia zapomoga			120
39	Kamiński Jan			72
40	Kubrakiewicz Franciszka, wdowa po maszyniście			400
41	Kuźmicha Onufry, b. dozorca			72
		Suma rubr. IV. .		664
V. 42.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**			80
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**			
43	Za sprawdzanie recept			20
44	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych			3.000
		Suma rubr. VI. .		3.020
VII.	**Koszta gospodarcze zakładu.**			
45	Żywienie chorych:			
	a) zwykła strawa i dodatki: I. i II. klasy 28.000 dni po 1·40 K	39.200 K		
	III. klasy 446.500 dni po 40 g. . .	178.600 „	217.800 K	
	od tego za sprzedane odpadki z kuchni . . .		1.500 „	216.300
	b) 5 Sióstr Miłosierdzia w kuchni:			
	α) płaca rocznie po	160 K	800 K	
	β) wikt z dodatkami rocznie po .	450 „	2.250 „	3.050
	c) Służba kuchenna i magazynowa:			
	α) płaca dla 2 po 240 K . . .	480 „		
	„ „ 2 „ 216 „ . . .	432 „		
	„ „ 4 „ 192 „ . . .	768 „		
	„ „ 3 „ 180 „ . . .	540 „		
	„ „ 4 „ 168 „ . . .	672 „	2.892 K	
	β) wikt 25 sług po 290 K		4.350 K	
	γ) fartuchy, czepki i bluzy dla 15 sług po 14 K .		210 „	
	δ) gratyfikacye		100 „	7.552
		Do przeniesienia		226.902

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
120	120	Jak na r. 1907.
72	72	
—	400	
—	72	
192	664	
395	80	Jak na r. 1907.
16	20	Jak na r. 1907.
2.750	3.000	
2.766	3.020	
185.071	177.870	Wydatki wynosiły w 1904 r. 169.165 K, w 1905 r. 169.498 K, w 1906 r. 185.071 K, razem 523.734 K przeciętnie 174.578 K. Ilość dni leczenia wynosiła w 1904 r. 389.137 dni, w 1905 r. 393.199 dni, w 1906 r. 415.553 dni. Uwzględniając przyrost dni leczenia wskutek oddania do użytku nowo zbudowanych pawilonów, przyjmuje się na 1908 r. prawdopodobną ilość 28.000 dni dla I i II klasy, a 446.500 dni dla III klasy, razem 474.500 dni. Koszt jednego dnia żywienia na I i II klasie podwyższono z 1 K 35 gr. na 1 K 40 gr., zaś na III klasie z 36 gr. na 40 gr dziennie. Podwyższenie to jest usprawiedliwione drożyzną artykułów spożywczych; ogółem preliminuje się koszt żywienia na r. 1908 wyższy o 38.430 K, jak na r. 1907 uchwalono.
3.046	2.900	Preliminuje się o 150 K więcej na wikt.
5.600	5.532	Preliminuje się ogółem więcej o 2020 K, z powodu pomnożenia ilości służby o 1 osobę, podwyższenia płac, droższego wiktu, wstawienia na fartuchy, czepki i bluzy więcej o 14 K, zaś na gratyfikacye o 20 K.
193.717	186.302	

Wydatki. **Fundusz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1908 Korony
VII. 45		Z przeniesienia . .		226.902
	d) opał do kuchni			6.500
	e) naczynia i sprzęty kuchenne			1.400
	f) pieczywo z piekarzem i drzewem:			
	a) mąka, drożdże, drzewo i i.		30.550 K	
	b) płaca piekarza	1.200 K		
	„ 2 pomocników po 960 K . .	1.920 „		
	„ 1 pomocnika	288 „		
	„ 1 parobka	192 „	3.600 „	
	c) wikt 1 pomocnika III kl z kolacyą mięsną	360 K		
	wikt 1 parobka	290 „	650 „	
	d) gratyfikacya za nocną pracę		200 „	35.000
	g) wino dla chorych			—
46.	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj			35.000
47.	Oświetlenie:			
	1. **zwyczajne**: *a*) nafta, świece i t. p. . . .		8.000 K	
	b) 1 lampiarz:			
	α) płaca .	216 K		
	β) wikt .	290 „	506 „	8.506
	2. **nadzwyczajne**: na zakupno 8 latarń			**306**
48.	Sprzęty gospodarcze:			
	a) zakupno i naprawa: 1. zwyczajne			6.000
	2. **nadzwyczajne**:			—
	I. na urządzenie telefonów wewnętrznych III i IV. rata .		3.351 K	
	II. na sprawienie 200 łóżek zwykłych i 20 siatkowych .		11.600 „	
	III. na zakupno 200 szafeczek		4.500 „	
	IV. „ „ 9 wózków do śmiecia		720 „	
	V. „ „ pułek do magazynu rzeczy chorych .		1.700 „	
	VI. „ urządzenie 12 separatek dla chorych I. i II. kl. .		6.720 „	**28.5.1**
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne . . .			319.308
	{ 2. **nadzwyczajne** . . .			**28.897**

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
193.717	186.302	
6.499	4.500	Preliminuje się o 2000 K więcej jak na r. 1907 na podstawie wynikłości r. 1906.
1.302	1.400	Jak na r. 1907.
35.246	33.000	Pieczywo kosztowało: w 1904 r. 35922K, w 1905 r. 34.983 K. w 1906 r. 35.246 K, razem 106.151 K, przeciętnie 35.384 K. Prelimiuuje się w zaokrągleuiu 35.000 K, t. j. o 2.000 K, więcej jak na r. 1907.
1.858	2.000	Nic się nie preliminuje, gdyż dyrektor zakładu i inspektor szpitali, uznali udzielanie chorym wina jako napoju za zbędne, natomiast otrzymywać będą chorzy większą jak dotychczas ilość świeżego mleka.
29.598	27.000	Opał kosztował: w 1904 r. 20.124 K, w 1905 r. 21.032 K, w 1906 r. 29.598 K, razem 70.754 K, przeciętnie 23.585 K. Preliminuje się zgodnie z wnioskiem dyrektora kwotę 35.000 K, t. j. więcej o 8.000 K, jak na r. 1907, z uwagi na nadzwyczajną podwyżkę cen węgla.
8.238	8.000	Oświetlenie kostowało: w 1904 r. 6.291 K, w 1905 r. 6.626 K, w 1906 r. 8.238 K, razem 21.155 K, przeciętnie 7.052 K. Preliminuje się jednak 8.506 K, tj. o 506 K więcej, jak na 1907 r. na utrzymanie lampiarza.
—	—	Preliminuje się jednorazowo na zakupno 8 latarń do oświetlania dróg wewnątrz zakładu 306 K.
6.970	6.000	Wydatki zwyczajne wynosiły: w 1904 r. 6.380 K, w 1905 r. 5.487 K, w 1906 r. 6.970 K, razem 18.837 K, przeciętnie 6.279 K. Preliminuje się 6.000 K, jak na 1907 r.
795	**6.190**	Wstawia się nadzwyczajne kredyty w łącznej kwocie 28.591 K, a to: III. i IV. ratę (ostatnią) za urządzone telefony wewnątrz zakładu 3.351 K i na uzupełnienie inwentarza sprzętów 25.240K, z powodu zwiększonej ilości chorych i organizacyi zakładu. (LW. 103.781/1907).
—	—	
283.428	268.202	
795	**6.190**	

Wydatki. **Fundusz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1908 Korony
VII	Z przeniesienia		1. zwyczajne .	319.308
			2. **nadzwyczajne** .	**28.897**
48	*b*) Siostra Miłosierdzia w magazynie sprzętów:			
	α) płaca rocznie		160 K	
	β) wikt z dodatkami		450 „	610
49	Utrzymanie 2 par koni z woźnicami, naprawą wozów, uprzęży i t. p.			
	1. zwyczajne: *a*) utrzymanie koni etc.		3.128 K	
	b) 2 woźniców: α) płaca po 240 K i 192 K . .	432 K		
	β) wikt po 290 K .	580 „		
		1.012 K		
	γ) na wierzchne ubrania po 25 K . .	50 K		
	δ) gratyfikacye	10 „	1.072 „	4.200
	2. **nadzwyczajne** na kupno powozu			**4.100**
50	*a*) utrzymanie parku i ogrodów spacerowych . . .		400 K	
	b) „ ogrodniczka:			
	α) płaca		288 K	
	β) wikt III. kl. z kolacyą mięsną . . .		360 „	648 „ 1.048
51	Utrzymanie pralni:			
	a) drzewo, mydło i inne potrzeby		6.000 K	
	b) służba:			
	α) płaca 1 parobka		288 K	
	„ 6 dziewek po 168 K . .	1.008 K		
	„ 6 dziewek po 144 „ . .	164 „	2.160 K	
	β) wikt dla 13 osób po 290 „		3.770 „	
	γ) gratyfikacye praczek		80 „	
	δ) bluzy i fartuchy dla 13 osób po 13 K .		269 „	6.179 K 12.179
	2 Siostry Miłosierdzia w pralni:			
	α) płaca rocznie po 160 K		320 K	
	β) wikt z pieczywem i dodat. po 450 K . . .		900 „	1.220
52	Bielizna, pościel i odzież:			
	a) zakupno i naprawa: 1. zwyczajne			22.000
	a) zakupno i naprawa: 2. **nadzwyczajne**			**17.000**
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:			
	α) płaca rocznie po 160 K		320 K	
	β) wikt z dodatkami po 450 K		900 „	1.220
	Do przeniesienia		1. zwyczajne .	361.785
			2. **nadzwyczajne** .	**46.997**

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
283.428 **795**	268.202 **6.190**	
609	580	Preliminuje się o 30 K, więcej na wikt.
4.657	4.200	Jak na 1907 r.
—	—	Preliminuje się nadzwyczajny kredyt w kwocie 1.100 K na zakupno nowego powozu w miejsce zniszczonego.
398	400	Preliminuje się więcej o 648 K z powodu założenia ogrodów spacerowych, dla których przyjąć należy ogrodniczka z płacą 288 K i wiktem wartości 360 K.
10.538	10.080	Wydatki (łącznie z gratyfikacyą) wynosiły: w 1904 r. 12.462 K, w 1905 r. 12.533 K, w 1906 r. 10.538 K, razem 35.533 K, przeciętnie 11.844 K. Preliminuje się jednak kwotę 12.179 K, tj. wyższą o 2.099 K, jak na r. 1907, przyjęto bowiem obliczony koszt zakupna drzewa, mydła i t. p. w koszcie 6.000 K, zaś na utrzymanie praczek kwotę 6.179 K, czyli razem j. w. 12.179 K.
1.219	1.160	Preliminuje się na wikt więcej o 60 K.
22.000	22.000	Bielizna kosztowała w 1904 r. 21.944 K, w 1905 r. 21.980 K, w 1906 r. 22.000 K, razem 65.924 K, przeciętnie 21.975 K. Preliminuje się jak na r. 1907 kwotę 22.000 K na wydatki zwyczajne.
14.000	**14.000**	Wstawia się na konieczne uzupełnienie inwentarza bielizny nadzwyczajny kredyt w kwocie 17.000 K.
609	580	Preliminuje się więcej o 640 K z powodu potrzeby przyjęcia drugiej Siostry Miłosierdzia i z powodu droższego wiktu. Jedna siostra zajętą będzie w szwalni, a druga w westyarni.
323.458 **14.795**	307.202 **20.190**	

Wydatki. **Fundusz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Korony
VII.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne .	361.785
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**46.997**
52	*c*) 4 szwaczki:	
	α) płaca dla 2 po 360 K . . . . 720 K	
	„ „ 2 po 288 „ . . . . 576 „ 1.296 K	
	β) wikt z pieczywem dla 4 szwaczek po 290 K . . 1.160 „	2.456
	d) 1 dozorczyni:	
	α) płaca . . . . . 240 K	
	β) wikt III. kl. z kolacyą mięsną . . . . 360 „	600
53	Słoma do sienników	2.500
54	Opłata za wodę z wodociągów miejskich	9.000
	Razem: { 1. zwyczajne . .	376.341
	{ 2. **nadzwyczajne** . .	**46.997**
	Suma rubr. VII. .	423.338
VIII	**Koszta gospodarcze zakładu.**	
55	Gospodarstwo rolne z kosztami utrzymania dozorcy robót, krowiarni, chowu trzody i rzezi wołów	35.103
56	Utrzymanie, ogrodów warzywnych z kosztem utrzymania ogrodnika .	3.480
57	Podatek, gruntowy z ekwiwalentem	360
58	Asekuracya budynków gospodarskich i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki folwarku	280
	Suma rubr. VIII. .	39.223
IX.	**Koszta sanitarne.**	
59	Lekarstwa z apteki na recepty	1.200
60	Lekarstwa w materyałach i potrzeby sanitarne	14.000
61	Instrumenta chirurgiczne	300
62	Utrzymanie prosektoryum	150
63	Koszta pogrzebowe ubogich chorych i Sióstr Miłosierdzia, tudzież utrzymanie cmentarza: 1. zwyczajne	1.000
	Do przeniesienia . .	16.650

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość na rok 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
323.458	307.202	
14.795	**20.190**	
1.076	1.056	Preliminuje się więcej o 1.400 K z powodu potrzeby przyjęcia dwu nowych szwaczek i droższego wiktu. Dwie szwaczki będą zatrudnione w westyarni przy naprawie bielizny, dwie zaś w szwalni przeznaczonej jako warstat dla chorych.
—	—	Preliminuje się nowy kredyt w kwocie 600 K na płacę i wikt dla dozorczyni przy nowo zaprowadzonych maszynach pończoszkarskich.
2.144	2.000	Wstawia się więcej o 500 K ze względu na zwiększoną ilość łóżek i podrożenie słomy.
3.965	5.000	Preliminuje się więcej o 4.000 K, gdyż po obłożeniu chorymi wszystkich oddziałów, konsumcya wody znacznie wzrosła.
330.643	315.258	
14.795	**20.190**	
345.438	335.448	
26.461	36.286	
3.974	3.400	Wstawia się na podstawie specyalnego preliminarza folwarku dołączonego jako osobny alegat.
353	370	
281	170	
31.069	40.226	
884	1.200	Lekarstwa kosztowały: w 1904 r. 1.111 K, w 1905 r, 1.401 K, w 1906 r. 884 K, razem 3.396 K, przeciętnie 1.132 K, preliminuje się zgodnie z wnioskiem dyrektora 1. 200 K, t. j. jak na r. 1907.
12.405	13.000	Wydatki wynosiły: w 1904 r. 12.908 K, w 1905 r. 15.751 K, w 1906 r. 12. 405 K, razem 41.064 K, przeciętnie 13.688 K. Preliminuje się 14.000 K, t. j. więcej o 1.000 K, jak na r. 1907 z powodu zwiększonej ilości chorych.
328	250	Preliminuje się o 50 K, więcej na podstawie wyniku lat ostatnich.
150	150	
991	1.000	Jak na r. 1907.
—	—	
14.758	15.600	

Wydatki. **Fundusz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Korony
IX.	Z przeniesienia .	16.650
63	2. **nadzwyczajne**:	—
—	**na zakupno karawanu**	**1.000**
64.	Laboratoryum: { 1. zwyczajne	200
	{ 2. **nadzwyczajne**:	
—	Na urządzenie pracowni lekarskich III-cia rata (ostatnia) . . .	**2.000**
	Razem { 1. zwyczajne .	16.850
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**3.000**
	Suma rubryki IX. .	19.850
X.	**Koszta kancelaryjne.**	
65.	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p. . .	2.400
XI. 66.	**Koszta kapliczne** { 1. zwyczajne . .	500
	{ 2. **nadzwyczajne**	—
	Suma rubryki XI. .	500
XII.	**Koszta utrzymania budynków. dróg dojazdowych i urządzeń.**	
67.	Konserwacye i reparacye z pokostowaniem podłóg, czyszczenie kanałów i filtra { 1. zwyczajne	16.500
	{ 2. **nadzwyczajne**:	
	a) na urządzenie 6 warstatów w pawilonach . . . 3.000 K	
	b) na adaptacyą suteren w pawilonach . . . . 12.600 „	
	c) na wymianę zniszczonych parkanów I. rata z kwoty 7.200 K . . . . . 3.600 K	**19.200**
68.	Gratyfikacya dla służby za robotę szklarską	—
69.	Utrzymanie urządzeń mechanicznych { 1. zwyczajne . . .	3.000
	{ 2. **nadzwyczajne** . . .	—
70.	Asekuracya budynków i ruchomości	2.000
71.	*a*) Czyszczenie kominów . . . . . 1.820 K	
	b) Utrzymanie straży ogniowej 1. zwyczajne . . 300 „	2.120
	2. **nadzwyczajne**:	
	Na umundurowanie straży ogniowej	**1.000**
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne .	23.620
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**20.200**

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
14.758	15.600	
—	—	Preliminuje się 1.000 K, jako jednorazowy wydatek na zakupno niezbędnego karawanu.
135	200	Jak na 1907 r.
1.000	2.000	Na urządzenie pracowni lekarskich preliminuje się jako trzecią i ostatnią ratę 2.000 K.
14.893	15.800	
1.000	2.000	
15.893	17.800	
2.987	1.700	Wydatki wynosiły: w 1904 r. 1.963 K. w 1905 r. 1.419 K, w 1906 r. 2.987 K, razem 6.369 K, przeciętnie 2.123 K. Z uwagi na wynik 1906 r. preliminuje się 2.400 K, t. j. więcej o 700 K, jak na r. 1907. Podwyższenie kredytu jest potrzebne z powodu pomnożonych czynności kancelaryjnych.
487	500	Jak na 1907 r.
207	—	
694	500	
16.521	15.000	Wydatki zwyczajne wynosiły: w 1904 r. 16.276 K. w 1905 r. 16.041 K. w 1906 r. 16.521 K. razem 48.838. przeciętnie 16.279 K. Preliminuje się 16.500 K. t. j. więcej o 1.500 K. jak na r. 1907. z powodu rozszerzonego przedmiotu konserwacyi.
—	—	Na wydatki nadzwyczajne preliminuje się ogółem 19.200 K, potrzeba bowiem wykonania obok wymienionych robót została ściśle zbadaną i za konieczną uznaną.
80	80	Nic się nie preliminuje na podstawie wniosku lustratora.
2.265	1.600	Preliminuje się więcej o 1.400 z powodu większej ilości urządzeń mechanicznych.
190	—	
1.864	2.000	Jak na r. 1907.
1.852	2.000	Preliminuje się więcej o 120 K. na podstawie faktycznej potrzeby, a mianowicie na koszta czyszczenia kominów wstawia się ugodzoną w r. 1907. kwotę 1.820 K, zaś na utrzymanie straży pożarnej nowy kredyt w kwocie 300 K, gdyż dla zapewnienia zakładowi ochrony na wypadek pożaru, zaprowadzono własną straż złożoną z funkcyonaryuszy zakładu.
—	—	Preliminuje się nadzwyczajny kredyt w kwocie 1.000 K, na umundurowanie straży pożarnej z powodu jak wyżej.
22.582	20.680	
190	—	

Wydatki. **Fundusz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Korony
XII. 72	Z przeniesienia { 1. zwyczajne . 2. nadzwyczajne .	23.620 **20.000**
	Utrzymanie dróg:	
	a) dojazdy ze Lwowa do Kulparkowa . . . . 1.500 K	
	b) wewnątrz zakładu . . . . . 1.000 „	
	c) toru kolejowego dojazdowego . . . . . 1.500 „	**4.000**
	Razem { 1. zwyczajne . . 2. nadzwyczajne . .	27.620 **20.200**
	Suma rubryki XII. .	47.820
XIII. 73	**Podatki z ekwiwalentem i daniny**	130
XIV.	**Rozmaite.**	
74	Utrzymanie biblioteti lekarskiej	500
75	Książki i czasopisma dla chorych	600
76	Myto drogowe	240
—	Utrzymanie toru dojazdowego	—
77	Przypadkowe:	
	a) ubezpieczenie służby i robotników od wypadku	400
	b) zabawy z tańcami i wycieczki chorych	440
	c) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy . . .	1.000
	d) koszta komisyi	100
	e) koszta uroczystości rozdania nagród służbie, dozorującej chorych.	160
	f) ryczałt na wydatki przełożonego obszaru dworskiego . . .	40
	g) fiakry dla Sióstr Miłosierdzia, ich spowiednika, inżyniera Wydziału krajowego nadzorującego roboty konserwacyjne, pastora na pogrzeby ewangelików	100
	h) Zaliczki na koszta przywozu i odstawienia umysłowo chorych do zwrotu od gmin przynależności	1.000
	i) za użycie telefonu ze Lwowa do Kulparkowa	100
	k) czynsz najmu pomieszkań dla funkcyonaryuszy zakładu . .	1.600
	l) wynagrodzenie chorych za prace w kancelaryi Zakładu . .	600
	m) inne nieprzewidziane	200
	Suma rubryki XIV. .	7.080
XV. 78	**Wydatki z prawa patronatu i konkurenc, i wynikłe**	120
XVI. 79	**Spłata pożyczek.**	
	Umorzenie pożyczek zaciągniętych na budowę:	
	a) VI-ta i VII-ma rata kapitału z odsetkami od pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym w kwocie 1,258.200 K. płatnych 1 kwietnia i 1 października 1908 roku po 31.455 K 10 g.	62.910
	Do przeniesienia . .	62.910

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
22.582	20.680	
190	—	
1.800	2.800	Preliminuje się ogółem więcej o 1.200 K. a mianowicie: na utrzymanie dróg wewnątrz zakładu więcej o 700 K z powodu większej sieci dróg, zaś na utrzymanie toru kolejowego więcej o 500 K. na podstawie wynikłości z roku 1906.
24.382	23.480	
190	—	
24.572	23.480	
129	80	Preliminuje się więcej o 50 K. stosownie do wynikłości z roku 1906.
500	500	
600	600	
221	240	
1.406	—	
397	400	
470	440	Jak na 1907 r.
1.277	1.000	
190	100	
160	160	
40	40	
113	100	
1.106	2.400	Preliminuje się mniej o 1.400 K na podstawie wynikłości z 1906 r.
89	80	Preliminuje się więcej o 20 K z powodu podwyższenia opłaty za użycie telefonu.
100	—	Preliminuje się 1.600 K, gdyż dla braku mieszkań w budynkach zakładowych okazała się potrzeba wynajęcia pomieszkań dla 2 funkcyonaryuszy.
—	—	Preliminuje się 600 K jako nowy kredyt.
2.000	200	Jak na 1907 r.
8.669	6.260	
110	120	Jak na 1907 r.
62.910	62.910	Jak na 1907 r. Z końcem 1908 r. pozostanie dług w kapitale 1,222.175 K 95 gr.
62.910	62.910	

Wydatki i dochody.

Fundusz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Korony
	Z przeniesienia . .	62.910
XVI. 79.	*b*) III-cia i IV-ta rata kapitału z odsetkami od dodatkowej pożyczki w Banku krajowym w r. 1907. w kwocie 352.000 K. płatnych 1. kwietnia i 1. października 1908 roku po 8.800 K. 10 g. . .	17.600
	c) III-cia rata roczna kapitału (z 10-ciu) odsetkami od pożyczki zaciągniętej z majątku zorodowego w kwocie 4.000 K . .	528
	d) VII-ma i VIII-ma rata pożyczki zaciągniętej w gal. Kasie oszczędności w kwocie 80.800 K płatnych 5. maja i 5. listopada po 2.699 K 20 gr.	5.398
	Suma rubryki XVI. .	86.436
	DOCHODY.	
I.	**Odsetki od kapitałów i efektów.**	
1.	*a*) 4% od reszty kapitału 3.200 K wypożyczonego z majątku zarodowego funduszowi budowy	128
	b) 4% od listów zastaw. Banku kraj. im. wartości 800 K . .	32
	c) 4% od ks. wkładkowej Banku krajowego	52
	Suma rubryki I. .	212
II.	**Dodatki.**	
2.	Od c. k. Skarbu relutum za drzewo opałowe	1.300
3.	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa	200
	Suma rubryki II. .	1.500
III.	**Dochody z dóbr.**	
4.	Dochód z gospodarstwa rolnego, z chowu trzody, krowiarni i rzezi wołów	44.225
5.	Dochód z ogrodów	5.000
	Suma rubryki III. .	49.225

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
62.910	62.910	
5.828	15.400	Preliminuje się więcej o 2.200 K, wedle planu umorzenia (LW. 110.891,06) Z końcem 1908 r. pozostanie dług w kapitale 346.427 K 12 gr.
560	544	Preliminuje się na spłatę kapitału 400 K i na 4% odsetki 128 K, wogóle mniej o 16 K stosownie do pozostałego dłużnego kapitału, który z końcem 1908 r. wyniesie 2.800 K.
—	5.398	Jak na 1907 r. Z końcem 1908 r. pozostanie dług w kapitale 12.869 K 99 gr.
69.298	84.252	
	144	Preliminuje się mniej o 16 K z powodu jak wyjaśnienie przy Rub. XVI. poz. 79 wydatków.
	16	Preliminuje się więcej o 16 K, odpowiednio do stanu efektów.
173	36	Preliminuje się więcej o 16 K z powodu podwyższenia odsetek z 3·6% na 4% i większego kapitału ulokowanego na książeczce.
173	196	
1.306	1.300	Jak na 1907 r.
200	200	
1.506	1.500	
31.705	44.765	Wstawia się mniej o 40 K na podstawie osobnego preliminarza folwarku zakładu.
3.954	4.500	
35.659	49.265	

Dochody. **Fundusz kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Korony
IV.	**Zwroty kosztów leczenia.**	
6	Od funduszu krajowego galicyjskiego	560.000
7	Od samopłacących	115.000
8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	3.500
	Suma rubryki IV. .	678.500
V.	**Rozmaite.**	
9	Zwroty z zarobku chorych w myśl §. 22. statutu	1.100
10	Zwroty zaległych kosztów przywozu i odstawienia	2.000
11	Zwroty zaliczek udzielonych na płace	2.000
12	Zwroty zarobku koni użytych dla folwarku	500
13	Przypadkowe: *a*) ze sprzedaży rzeczy z użytku wydzielonych . .	500
	b) depozyta po zmarłych	300
	c) inne drobne nieprzewidziane	100
	Suma rubryki V. .	6.500

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
540.004	530.000	Dochody wynosiły: w 1904 r. 483.062 K, w 1905 r. 537.607 K w 1906 r. 540.004 K razem 1,560.673 K, przeciętnie 520.224 K. Preliminuje się jednak 560.000 K t. j. o 30.000 K więcej jak na 1907 r. z uwagi na rozszerzenie zakładu i spodziewaną z tego powodu większą ilość dni leczenia.
100.111	80.000	Dochody wynosiły w 1904 r. 80.232 K, w 1905 86.174 K, w 1906 r. 100.111 K, razem 266.517 K, przeciętnie 88.839 K. Preliminuje się jednak 115.000 K t. j. więcej o 35.000 K jak na 1907 r. z powodu podanego przy poz. 6.
2.104	3.500	Dochody wynosiły: w 1904 3.573 K, w 1905 r. 4.352 K w 1906 r. 2.104 K, razem 10.029 K, przeciętnie 3.343 K. Preliminuje się jak na 1907 r. 3.500 K.
642.219	613.500	
1.169	1.000	Preliminuje się więcej o 100 K z uwagi na wynik z 1906 r.
1.653	2.000	Jak na 1907 r.
1.704	2.000	
—	1.000	Preliminuje się mniej o 500 K, ponieważ utrzymanie 1 pary koni zarachowano w całości w wydatkach preliminarza folwarku.
468	500	Jak na 1907 r.
505	200	Preliminuje się więcej o 100 K, zgodnie z wnioskiem dyrektora zakładu.
1.746	40	Preliminuje się więcej o 60 K jako spodziewany większy dochód.
7.245	6.740	

Alegat do projektu preliminarza krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie. Rubr. VIII. poz. 55—58 wydatków i rubr. III poz. 4—5 dochodów.

Projekt budżetu

folwarku zakładu kulparkowskiego

na rok

1908.

Sporządzony w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 27. listopada 1890 roku.

L. W. 69.604/1907.

Z drukarni E. Winiarza.

Wydatki.

Folwark zakładu kulparkowskiego.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie				Wniosek na rok 1908 Korony
	WYDATKI.				
I.	**Na gospodsrstwo rolne, krowiarnię, trzodę chlewną i woły.**				
1.	Płaca i zasługi:				
	a) Dozorca gospodarczy				
	α) płaca		600 K		
	β) wikt z pieczywem II. kl.		600 „		
	δ) gratyfikacye		50 „	1.250 K	
	b) Służba: 5 parobków				
	α) płaca dla jednego po	216 K			
	β) płaca dla czterech po 192 K	768 „	984 K		
	δ) wikt z pieczywem po 290 K		1.450 „		
	3 dziewki: α) płaca po 144 K		432 „		
	β) wikt z pieczywem po 290 K		870 „		
	δ) gratyfikacye		180 „		
	γ) wierzchnie ubrania dla 8 sług po 20 K		160 „	4.076 „	5.326
2.	Zarobki robotników:				
	a) zajętych przy roli			750 K	
	b) zajętych w krowiarni			100 „	850
3.	Zarobek koni i wołów				500
4.	Zakupno nasion				600
5.	„ nawozu (nawóz własny)				—
6.	„ odpadków z kuchni dla nierogacizny				1.500
7.	„ karmy				10.000
8.	„ ściółki (z sienników)				120
9.	„ krów w miejsce wybrakowanych				—
10.	„ wołów roboczych				2.000
11.	„ trzody chlewnej				12.000
12.	Utrzymanie maszyn i narzędzí rolniczych				500
13.	*a*) Utrzymanie 1 pary koni			1.200 K	
	b) „ furmana: *a*) płaca		192 K		
	b) wikt		290 „		
	c) wierzchnie ubranie		25 „	507 „	1.707
			Suma rubryki I.		35.103
II.	**Na ogród warzywny.**				
14.	Utrzymanie ogrodnika i pomocnika				
	a) płaba 480 K i 240 K			720 K	
	b) wikt z pieczywem 600 K i 290 K			890 „	
	c) gratyfikacya 50 K i 20 K			70 K	1.680
			Do przeniesienia		1.680

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość na rok 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
		Preliminuje się więcej o 50 K na wikt.
		Preliminuje się ogółem więcej o 1.560 K z powodu koniecznego pomnożenia etatu służby, podwyższenia płac i kosztów wiktu, wreszcie wstawienia nowego kredytu na wierzchnie ubrania służby (LW. 46.154/07).
		Jak na 1907 r.
		Mniej o 500 K jak na 1907 r., ponieważ pod poz. 13 wstawiono koszt utrzymania 1 pary koni dla folwarku, wskutek czego umniejszy się wartość zarobku używanych dotąd koni zakładowych.
		Jak na 1907 r.
		Nic się nie preliminuje, ponieważ uznano za odpowiedniejsze zakupno mleka od przedsiębiorców.
		Jak na 1907 r.
		Preliminuje się nowy kredyt na utrzymanie 1 pary koni i furmana ze względu na potrzebę folwarku.
26.461	36.286	
		Preliminuje się więcej na wikt ogrodnika o 50 K i pomocnika o 30 K, razem więcej o 80 K.
—	—	

Wydatki.

Folwark zakładu kulparkowskiego.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908
		Korony
II.	Z przeniesienia .	1.680
15.	Płaca robotnika dziennego i robocizna wołów	1.400
16.	Zakupno nasion	300
17.	Zakupno nawozu (nawóz własny)	—
18.	Reparacya, zakupno narzędzi i różne drobne	100
	Suma rubr. II. .	3.480
III. 19.	**Podatek gruntowy z ekwiwalentem**	360
IV. 20.	**Asekuracya budynków gospodarczych i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki**	280

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	Jak na 1907 rok
3.974	3.400	
353	370	Preliminuje się mniej o 10 K wedle potrzeby.
281	170	Preliminuje się więcej o 110 K z powodu potrzebyubezpieczenia nowych budynków folwarcznych.

Dochody.

Folwark zakładu kulparkowskiego.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 Korony
	DOCHODY:		
I.	**Z gospodarstwa rolnego etc.**		
1.	Ze sprzedaży ziemiopłodów:		
	owsa około 75 ctr. mtr. po 15 K	1.125 K	
	słomy owsianej około 120 ctr. mtr. po 5 K — g.	600 „	
	siana . . „ 400 „ „ „ 6 „ — „	2.400 „	
	paszy zielonej „ 3.000 „ „ „ — „ 40 „	1.200 „	
	buraków . „ 1.500 „ „ „ 1 „ 40 „	2.100 „	
	kartofli . . „ 200 „ „ „ 4 „ — „	800 „	8.225
2.	Ze sprzedaży mleka około 800 hl. po 14 g. za litr		11.200
3.	„ „ lub rzezi krów wybrakowanych		2.000
4.	„ „ „ „ cieląt		800
5.	„ „ „ „ wołów		2.000
6.	„ „ „ „ trzody chlewnej		20.000
	Suma rubryki I.		44.225
II.	**Ze sprzedaży warzyw i owoców**		5.000
	SUMARYUSZ.		
	Wydatki.		
I.	Na gospodarstwo rolne		35.103
II.	Na ogród warzywny		3.480
III.	Podatek gruntowy z ekwiwalentem		360
IV.	Asekuracya od ognia i nieprzewidziane		280
	Suma wydatków		39.223
	Dochody.		
I.	Z gospodarstwa rolnego etc.		44.225
II.	Z ogrodów warzywnych		5.000
	Suma dochodów		49.225
	ZESTAWIENIE.		
	Dochody		49.225
	W porównaniu z wydatkami		39.223
	Preliminuje się czysty dochód		10.002

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
		Preliminuje się ogółem więcej o 1.760 K. według obliczenia prawdopodobnych zbiorów a ceny jednostkowe zostawiono wyższe zbliżone do cen targowych.
		Preliminuje się mniej o 2.100 K, gdyż postanowiono nie zakupować krów w miejsce wybrakowanygh wobec czego produkcya mleka zniży się.
		Jak na 1907 r.
		Preliminuje się mniej o 200 K. z powodu mniejszej ilości krów zdatnych do rozpłodu.
		Jak na 1907 r.
31.705	44.765	
3.954	4.500	Preliminuje się więcej o 500 K. zgodnie z wnioskiem dyrektora.
31.069	40.226	
35.659	49.265	
	49.265	
	40.226	
—	9.039	

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

PRELIMINARZ

na rok

1908

L. W. 70.920|1907

Z drukarni i litografii Pillera, Neumanna i Sp.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
	WYDATKI.								
I.	Płace i emolumenta etatowe	64.280	2.010	6 688	3.490	14.658	2.987	16.157	110.270
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych:								
	1. zwyczajne	41.413	2.853	3.106	3.525	10.688	4 871	22.042	88.498
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—	—
III.	Pensye i emerytury	9.187	—	2.190	—	4.881	—	3.640	19.898
IV.	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	1.463	—	231	—	745	—	799	3.238
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	49	—	9	—	23	—	19	100
VI.	Remuneracye i zapomogi	1.931	78	265	104	813	130	779	4.100
VII.	Koszta gospodarcze:								
	1. zwyczajne	102.870	10.396	11.722	11.743	32.072	15.643	43.700	228.146
	2. **nadzwyczajne**	**1.301**	**83**	**137**	**109**	**493**	**137**	**520**	**2.780**
VIII.	Koszta sanitarne:								
	1. zwyczajne	29.882	2 630	3.599	5.468	7.057	3.148	2.973	54 757
	2. **nadzwyczajne**	**3.953**	**112**	**75**	**195**	**225**	**150**	**143**	**4.853**
IX.	Koszta kancelaryjne	1.196	78	130	104	468	130	494	2 600
X.	Koszta kapliczne								
	1. zwyczajne	443	29	48	38	173	49	182	962
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—	—
XI.	Utrzymanie budynków:								
	1. zwyczajne	8.780	572	954	763	3.435	954	3.628	19.086
	2. **nadzwyczajne**	**11.654**	**690**	**3.158**	**3.056**	**6 341**	**1.790**	**5.993**	**32.682**
XII.	Podatki i daniny	1.730	31	52	41	187	52	199	2.292
XIII.	Rozmaite	1.421	93	154	124	556	154	588	3.090
XIV.	Zapomogi dla położnic	—	—	6.000	—	—	—	—	6.000
XV.	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	1.200	—	—	—	—	1.200
XVI.	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika	36.000	—	12.000	—	—	—	—	48.000
XVII.	Zapisy	214	—	—	—	—	—	—	214
XVIII.	Wydatki konkurencyjne	100	—	—	—	—	—	—	100
XIX.	Dyety, koszta podróży i różne inne	200	—	—	—	—	—	—	200
XX.	Spłata pożyczek	49.265	—	2.194	—	563	—	465	52.487
	Razem: 1. zwyczajne	350.424	18.770	50.542	25.400	76.319	28.118	95.665	645.238
	Razem: 2 **nadzwyczajne**	**16.908**	**885**	**3.370**	**3.360**	**7.059**	**2.077**	**6.656**	**40.315**
	Suma wydatków	367.332	19.655	53.912	28.760	83.378	30.195	102321	685 553
		386.987 K.		82.672 K.		113.573 K.			

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
83.190	103.344	**Porównanie sumaryczne** kwot preliminowanych na rok 1908 z uchwalonemi na rok 1907.
		Wydatki preliminowane na rok 1908 wynoszą . . 685.553 K.
		„ uchwalone „ „ 1907 „ . . 661.394 „
		preliminuje się zatem na rok 1908 więcej o kwotę **24.159 K.**
84.570	83.313	a mianowicie:
—	**400**	w rubr. I. ogółem więcej o 6.926 K.
18.794	19.266	„ „ II. „ „ „ 4.785 „
		„ „ III. „ „ „ 632 „
3.238	3.813	„ „ IV. „ mniej „ . . 575 K.
		„ „ VI. „ „ „ . . 500 „
—	100	„ „ VII. „ „ „ . . 9.094 „
4.140	4.600	„ „ VIII. „ więcej o 4.492 „
		„ „ IX. „ „ „ 200 „
226.843	219.420	„ „ X. „ „ „ 58 „
2.500	**20.600**	„ „ XI. „ „ „ 14.868 „
		„ „ XIII. „ „ „ 500 „
94.002	49.605	„ „ XV. „ mniej „ . . 100 „
—	**5.513**	„ „ XVI. „ więcej „ 2.000
3.028	2.400	„ „ XX. „ mniej „ . . 33 „
		Razem *więcej* o 34.461K. *mniej* o 10.302K.
922	904	Z porównania *więcej* j. w. o **24.159 K.**
100	—	
14.964	14.100	*Dochody* preliminowane na rok 1908 wynoszą . . 559.321 K.
17.770	**22.800**	„ uchwalone „ „ 1907 „ . . 575.122 „
2.272	2.292	preliminuje się zatem za rok 1908 mniej o kwotę . **15·801 „**
4.922	2.590	a mianowicie:
5.520	6.000	w rubr. I. ogółem więcej o 104 K.
		„ „ II. „ „ „ 1.043 „
		„ „ III. „ mniej o . . . 7.000 K.
881	1.300	„ „ IV. „ „ „ . . . 17.500 „
		„ „ V. „ więcej „ 7.552 „
48.388	46.000	Razem *więcej* o 8.699 K. *mniej* o 24.500K.
139	214	z porównania *mniej* j. w. o **15.801 K.**
—	100	Wynik zatem na rok 1908 jest *mniej korzystnym* o kwotę . **39.960 K.**
		a zgodny z różnicą niedoborów obydwu lat.
64	200	
5.764	52.520	
601.647	612.081	
20.370	**49.313**	
622.017	661.394	

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie

Liczba rubryki	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
	DOCHODY.								
I.	Odsetki od kapitałów .	36.255	—	2.730	—	413	—	269	39.667
II.	Dochody z dóbr i realności	24.079	—	1.014	—	34	—	29	25.156
III.	Zwroty kosztów leczenia .	224.420	—	41.220	—	105340	—	87.020	458.000
IV.	Dochody rozmaite . .	2.892	—	72	—	184	—	152	3.300
V.	Zwroty od c. k. Skarbu Państwa	10.681	—	10.686	—	11.155	—	676	33.198
	Pożyczka z majątku zarodowego	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma dochodów .	298.327	—	55 722	—	117126	—	88.146	559.321
	w porównaniu z wydatkami	386.987	—	82.672	—	113573	—	102321	685.553
	okazuje się: **nadwyżka**	—	—	—	—	3.553	—	—	3.553
	okazuje się: **niedobór**	88.660	—	26.950	—	—	—	14 175	129.785
	W ogóle **niedobór**	—	—	—	—	—	—	—	126.232

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
		Uwaga do preliminarza w ogóle.
37.906	39.563	Wysoki Sejm uchwałą z d. 25. listopada 1889 postanowił, ażeby rozdział dochodów i wydatków wspólnych przeprowadzano z pomocą dzielnika, na podstawie ilości dni leczenia na poszczególnych oddziałach szpitala wypośrodkowanego.
25.635	24.113	
439.301	465.000	
3.999	20.800	
44.165	25.646	Na rok 1908 przyjęto przypuszczalną ilość dni leczenia a to:
4.000	—	dla funduszu I chorych: α) szpitalnego . . . . 124.000 dni czyli 46% β) kliniki laryngologicznej 9.000 „ „ 3% „ „ II. położnic: α) szpitalnego . . . . 14.000 „ „ 5% β) c. k. szkoły położnych 11.000 „ „ 4% „ „ III. syfilitycznych: α) szpitalnego . . 48.000 „ „ 18% β) c. k. kliniki syfilitycznych 14.000 „ „ 5% „ „ IV. obłąkanych: . . . . . 50.000 „ „ 19% Razem . . . . 270.000 „ „ 100%
555.006	575.122	
622.017	661.394	
—	—	i wedle tego dzielnika uskuteczniono rozdział wspólnych przypuszczalnych dochodów i wydatków, gdzie nie można było wstawić rzeczywistych potrzeb lub zastosować innego dzielnika.
67.011	**86.272**	Ilość dni leczenia 270.000 przyjęto na podstawie przecięcia z ostatnich trzech lat, a mianowicie było dni leczenia: w 1904 r. 266.707, w 1905 r. 264.281, w 1906 r. 277.326, razem 808.314, przeciętnie 269.438, przyjęto więc do kombinacyi w zaokrągleniu **270.000** dni leczenia.
—	—	

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
	WYDATKI.								
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**								
1	Dyrektor: *a)* płaca . 5.800 K. *b)* 3 dodatki pięcioletnie po 800 K. . 1.667 „ *c)* relut. za mieszk. 1.200 „	3.987	347	433	607	1.300	520	1.473	8.667
2	5 prymaryuszów: *a)* płaca po 3.000 K. 15.000 K. *b)* dodatki pięcioletnie po 600 K. . 5.400 „	12.000	—	—	—	3.600	—	4.800	20.400
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa po . . . 1.300 K	1.300	—	1.300	—	—	—	—	2.600
4	Prymaryusz jako kierownik oddz. chorób zakaźnych, płaca .	3.000	—	—	—	—	—	—	3.000
5	7 sekundaryuszów I. kl. *a)* płaca po 1.600 K. 11.200 K. *b)* relutum za mieszkanie dla 4 po 400 K. 1.600 „	7.600	—	1.600	—	2.000	—	1.600	12.800
6	7 sekundaryuszów II. kl. *a)* płaca po 1.400 K. 9.800 K. *b)* relutum za mieszkanie po 400 K. 2.800 „	9.000	—	—	—	1.800	—	1.800	12.600
7	10 praktykantów lekarskich *a)* adjutum po 600 K. 6.000 K. *b)* na podwyższenie adjutów corocznie aż do wysokości 1.400 K. 1.000 „	7.000	—	—	—	—	—	—	7.000
8	Akuszerka: *a)* płaca . 800 K. *b)* 1 dodat. pięcioletni 80 „ *c)* wikt II. klasy 510 „	—	—	1.390	—	—	—	—	1.390
9	Aptekarz: *a)* płaca. . 2.200 K. *b)* 1 dodat. pięciolet. 133 „ *c)* dodatek na mieszkanie . . 400 „ *d)* dodatek za kliniki 400 „ *e)* podwieczorki . 53 „	1.274	239	159	414	478	319	303	3.186
	Do przeniesienia .	45.161	586	4.882	1.021	9.178	839	9 976	71.643

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
8 200	8.600	Preliminuje się więcej o 67 K. w skutek wstawienia pro rata pars trzeciego dodatku pięcioletniego o rocznych 800 K. przypadającego Drowi Ponikle od dnia 1/XII. 1908.
15.519	20 400	Jak na rok 1907.
2.600	2 600	
1.600	3.000	
8.800	14.400	Wstawia się mniej o 1.600 K, gdyż odpadły reluta za mieszkania w kwocie 1.200 K, dla 3-ch lekarzy. posiadających je w naturze oraz dodatek osobisty w kwocie 400 K. Dra Torczyńskiego, zamianowanego prymaryuszem zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie (LW. 121.541 06).
8.400	12.600	Jak na rok 1907.
4.800	6.600	Preliminuje się więcej o 400 K na przypadające w ciągu r 1908 podwyższenia adjutów. (Uchwała Wys. Sejmu z dnia 12. marca 1907).
1.390	1.390	Jak na rok 1907.
2.655	3.053	Preliminuje się więcej o 133 K. tytułem należytości pro rata pars pierwszego dodatku pięciol tniego o rocznych 200 K. przypadającego aptekarzowi Muthsamowi od dnia 1 V. 1908.
53.964	72.643	

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
	Z przeniesienia .	45.161	586	4.882	1.021	9.178	839	9.976	71.643
10	Prosektor, płaca . .	736	64	80	112	240	96	272	1.600
11	Chemik patologii, płaca .	736	64	80	112	240	96	272	1.600
12	Kapelan: *a)* płaca . 1.200 K. *b)* dod. na mieszkanie 400 „	736	64	80	112	240	96	272	1.600
13	Rządca: *a)* płaca . 2.800 K. *b)* wikt I. klasy . 800 „	1.656	144	180	252	540	216	612	3.600
14	2 oficyałów: *a)* płaca po 2.200 K. 4.400 K. *b)* dodatki aktywalne po 600 K. . 1.200 „ *c)* dodatki pięciol. po 300 K. . . 197 „ *d)* dodatekosobisty dla 1 oficyała . . 950 „	3.104	270	337	472	1.012	405	1.147	6.747
15	3 asystentów: *a)* płaca po 1.600 K. 4.800 K. *b)* dod. akt. po 400 K. 1.200 „	2.760	240	300	420	900	360	1.020	6.000
16	Asystent w izbie przyjęcia chorych: *a)* płaca . . 1.600 K. *b)* wikt II. kl. (wzmoc.) 800 „ *c)* 3 dod. trzyl. po 200 K. 600 „ *d)* dodat. aktywalne 400 „	1.564	136	170	238	510	204	578	3.400
17	3 praktykantów: *a)* płaca po 1.200 K. 3.600 K. *b)* dod. aktyw. po 200 K. 600 „	1.932	168	210	294	630	252	714	4.200
	Do przeniesienia .	58.385	1.736	6.319	3.033	13.490	2.564	14.863	100.390

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
53.964	72.642	
1.600	1.600	Jak na rok 1907.
1.360	1.400	Wstawia się więcej o 200 K. na podstawie nowo zawartej umowy z Drem Marchlewskim prof. Uniwersytetu Jagiell. (LW. 67.698|07).
1.600	1.600	Jak na rok 1907.
3.192	3.440	Preliminuje się podwyższone pobory z powodu regulacyi płac i powiększenia etatu u zędników administracyjnych wogóle o 2 posady w wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z dnia 12 marca 1907, w której to sprawie wnosi Wydział krajowy osobne sprawozdanie.
5.631	5.841	Preliminuje się podwyższone pobory z powodu jak wyjaśnienie przy poz. 13 i w skutek wstawienia dodatku osobistego w kwocie 950 K. dla oficyała Gorczycy, przeniesionego z kraj. zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie — „do szpitala św. Łazarza“, któremu przyznano ten dodatek po myśli §. 17. ustanowy służby krajowej dla wyrównania poborów. Dla oficyała Gorczycy wstawiono nadto należytość pro rata pars w kwocie 197 K. pierwszego dodatku pięcioletniego, przypadającego od dnia 5|V. 1908 z rocznych 300 K.
3.169	3.240	
2.544	2.520	
		Preliminuje się więcej o 2.760 K. z powodu jak przy poz. 13 wyjaśnione.
2.329	2.298	
75.389	94.582	

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
I	Z przeniesienia .	58.385	1.736	6.319	3.033	13.490	2.564	14.863	100.390
18.	Maszynista: *a*) płaca 1.200 K *b*) relutum za wikt II.kl.720 „ *c*) 1 dod. pięcioletni 100 „	929	60	101	81	364	101	384	2.020
19.	Dozorca domu: (Inspicyent) *a*) płaca . . 1.600 K. *b*) wikt II. kl. (wzm.) 720 „	1.067	93	116	163	348	139	394	2.320
20.	Woźny: *a*) płaca . 1.000 K. *b*) dodat. na mieszk. 240 „ *c*) dodat. na ubiór . 120 „	626	54	68	95	204	82	231	1.360
21.	Odźwierny: *a*) płaca . 540 K. *b*) dodat. na mieszk. 240 „ *c*) wikt II. kl. (wzmoc). 720 „ *d*) dodatek na ubiór 120 „ *e*) 1 dodat. pięciolet. 60 „	773	67	84	118	252	101	285	1.680
	Razem	61.780	2.010	6.688	3.490	14.658	2.987	16.157	107.770
22.	Do tego: Zaliczki na płace . . .	2.500	—	—	—	—	—	—	2.500
	Suma rubr. I	64 280	2.010	6.688	3.490	14.658	2.987	16.157	110.270
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**								
23.	20 Sióstr Miłosierdzia: 1) zwyczajne . *a*) płaca: *α*) Siostry przełożonej 160 K. *β*) 16 Sióstr oddziałow. po 160 K. 2.560 „ *γ*) 3 Sióstr wspólnych po 160 K. 480 „ *b*) wikt: *α*) Siostry przełożonej 450 „ *β*) 16 Sióstr po 450 K. 7.200 „ *γ*) 3 Sióstr wspólnych po 450 K. 1.350 „ *β*) 3 emerytek po450 K 1.350 „ *γ*) 4 postulantek po 450 K. 1.800 „								
	Do przeniesienia 15.350K.	—	—	—	—	—	—	—	—

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
75.389	94.582	
1.920	1.938	Preliminuje się więcej o 82 K. na uzupełnienie I-go dodatku pięcioletniego.
1.965	2.040	Preliminuje się więcej o 280 K. z powodu regulacyi płac urzędników administracyjnych w wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z dnia 12 marca 1907 w której to sprawie wnosi Wydział kraj. osobne sprawozdanie.
1.292	1.292	Preliminuje się więcej o 188 K. a to: na mieszkanie o 48 K. i dodatek na ubiór o 20 K. rocznie.
1.492	1.492	Wstawia się więcej o 188 K, a to: na mieszkanie o 48 K. na wikt . . „ 120 „ na ubiór . . „ 20 „ Razem j. w. o 188 K.
82.058	101.344	
1.132	2.000	Preliminuje się więcej o 500 K, gdyż dotychczasowy kredyt okazał się niewystarczający. Wydatek ten znajdzi zupełne pokrycie w Rubr. IV. poz. 17 dochodu.
83.190	103.344	
—	—	

Wydatki. **Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
II.	**Z przeniesienia 15.350 K.**	—	—	—	—	—	—	—	—
23.	*c)* pranie bielizny dla 27 Sióstr Miłos. po 22 K. 64 gr. . 610 „	8.379	808	608	550	2.000	1.241	2.374	15.960
	2) **nadzwyczajne.**	—	—	—	—	—	—	—	—
24.	Pomocnik kapelana, płaca .	368	24	40	32	144	40	152	800
25.	2 ekspedyentów do apteki płaca po . . 2.400 K.	1.920	360	240	624	720	480	456	4 800
26.	Dyetaryusze, płaca: 2 po 3.50 K. dziennie 2.562 K. 3 po 3 K. dziennie 3.294 „	2.702	175	292	234	1.051	292	1.110	5.856
27.	Stypendyum dla akuszerki .	—	—	240	—	—	—	—	240
28.	Służba wspólna:								
	a) płaca:								
	α) 2 odźwiernych dla pawilonu chirurgicznego i oddziału obłąkanych po 360 K. 720 K. dodatek na ubiór dla tychże po 120 K. . 240 „	480	—	—	—	—	—	480	960
	β) stolarza	230	15	25	20	90	25	95	500
	γ) 2 palaczy do maszyny parowej po 470 K. . .	432	28	46	38	170	46	180	940
	δ) palacza do obsługi kaloryferów w pawilonie chirurg.	240	—	—	—			—	240
	ε) chłopca do ślusarni i posług	110	7	12	10	43	12	46	240
	3 nadzorców chorych i 1 nadzorczyni . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
	) wikt:								
	a) dla 4 osób po 360 K. . . 1.440 K.								
	β) II. klasy dla stolarza i 2-ch odźwiernych pawilonu chirurgicznego i oddz. obłąkanych po 510 K. . . 1.530 „	1.601	48	79	64	287	79	812	2.970
	c) dodatek na mieszkanie dla stolarza	110	7	12	10	43	12	46	240
	d) gratyfikacye z końcem roku	84	5	7	6	30	7	31	170
	e) bluzy dla 3 palaczy i chłopca po 20 K. . . .	37	2	4	3	15	4	15	80
	Wydatki pozycyi 28	—	—	—	—	—	—	—	6.340
	Do przen. 1. zwyazajne . .	16.693	1.479	1.605	1.591	4.593	2 238	5.797	33.996
	Do przen. 2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	—	—	—

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	
15.813	15.420	Preliminuje się więcej o 540 K z powodu droższego wiktu.
—	**400**	
800	800	Jak na rok 1907.
4.015	4.800	
7.061	6.935	Preliminuje się wogóle mniej o 1.079 K, gdyż odpada jedno dyurnum po 3 K dziennie o rocznych 1.095 K z powodu ustanowienia w to miejsce posady etatowej, natomiast wstawiono więcej o kwotę 16 K. wskutek roku przestępnego.
240	240	Jak na rok 1907.
864	864	
500	500	
470	470	
350	350	Wstawia się ogółem mniej o 1.054 K. gdyż wyeliminowano z tej pozycyi koszta utrzymania 3 starszych dozorców i 1 starszej dozorczyn, zarachowując je pod poz. 29 (służba oddziałowa). Natomiast preliminuje się w tej pozycyi nowe kredyty na utrzymanie 1 palacza więcej — i 1 chłopca do ślusarni — nadto podwyższono kredyty: na wikt dla palaczy, chłopca i dodatek na mieszkanie dla piekarza o 48 K. zniżono zaś kredyt na gratyfikacye o 70 K. o którą to kwotę podwyższono równocześnie gratyfikacye służby oddziałowej przy poz. 29. Lit. d)
—	—	
1.378	1.368	
3.649	3.510	
192	192	
240	240	
—	—	
7.643	7.494	
	35.689	
—	**400**	

Wydatki.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
II.	Z przen. { 1. zwyczajne	16.693	1.479	1.605	1.591	4.593	2.238	5.797	33.996
	{ 2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—	—
29.	Służba oddziałowa: *a)* płaca:								
	dla 3 star. dozorców po 360 K.	360	—	—	—	360	—	360	1.080
	„ 1 dozorcy	—	—	—	—	—	—	360	360
	„ 2 dozorców „ 336 „	—	—	—	—	—	—	672	672
	„ 2 „ „ 288 „	—	—	—	—	—	—	576	576
	„ 14 „ „ 240 „	1.440	240	—	—	240	240	1.200	3.360
	„ 20 „ „ 216 „	3.024	—	—	—	648	216	432	4.320
	„ 1 star. dozorczyni	—	—	—	—	—	—	288	288
	„ 4 dozorczyń „ 240 „	—	—	—	—	—	—	960	960
	„ 11 „ „ 216 „	648	216	216	216	216	216	648	2.376
	„ 24 „ „ 192 „	2.688	—	192	384	384	192	768	4.608
	razem 82 osób.								
	b) wikt dla 3 starszych dozorców i 1 starszej dozorczyni po 360 K. 1.440 K								
	wikt dla 78 osób po 270 K. 21.060 „	10.350	540	540	810	2.250	1.080	6.930	22.500
	c) bluzy dla 78 osób po 20 K.	740	40	40	60	140	80	460	1.560
	d) gratyfikacye z końcem roku	728	37	37	56	147	85	480	1.570
	e) na podwyższenie płac w ciągu r. 1908 przypadające dla dozorców i dozorczyn .	710	37	37	56	130	85	445	1.500
	Wydatki poz. 29 .	—	—	—	—	—	—	—	45.730
30.	Służba domu: *a)* płaca:								
	1 parob. do magaz. central. 528 K								
	1 łazienbnego i 1 stróża nocnego po 288 K . . 576 „								
	1 służącego w izbie przyjęcia, a zarazem portyera nocnego . . . . . 456 „								
	1 służącego w izbie przyj. 240 „								
	1 służącej „ „ 192 „								
	2 parobków do czyszczenia ustępów i dezynfekcyi po 240 K . . . . . 480 „								
	3 parobków po 240 K . 720 „								
	3 „ „ 192 „ . 576 „								
	2 grabarzy „ 192 „ . 384 „	1.910	125	208	166	747	208	788	4.152
	16 osób.								
	b) wikt dla 16 osób po 270 K.	1.985	130	216	173	779	216	821	4.320
	c) bluzy dla 16 „ „ 10 K.	73	5	8	7	29	8	30	160
	d) gratyfikacye	64	4	7	6	25	7	27	140
	Wydatki poz. 30 .	—	—	—	—	—	—	—	8.772
	Razem { 1. zwyczajne	41.413	2.853	3.106	3.525	10.688	4.871	22.042	88.498
	{ 2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rubr. II. .	41.413	2.853	3.106	3.525	10.688	4 871	22.042	88.498

Preliminarz na rok 1908

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
35.572	35.689	
—	400	
17.864	16.272	Preliminuje się ogółem więcej o 5.482 K. głównie z powodu wstawienia w tej pozycyi kredytów na utrzymanie 3 starszych dozorców i 1 starszej dozorczyni a przeniesionych z poz. 28. (służba wspólna), nadto z powodu podwyższenia kredytów: na płace służby, koszta wiktu i na progresyjne podwyższanie płac — wreszcie na gratyfikacye o 70 K. (Vide wyjaśnienie przy poz. 28).
—	—	
21.052	20.280	
1.520	1.560	
1.500	1.500	
—	636	
41.936	40.248	
—	3.456	
—	3.640	Preliminuje się ogółem więcej o 1.396 K. z powodu pomnożenia ilości służby o 2 osoby i podrożenia wiktu.
	140	
—	140	
7.068	7.376	
84.576	83.313	
—	400	
84.576	83.713	

Wydatki

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
III.	**Pensye i emerytury.**								
—	Bulikowska Izabela, wdowa po prymaryuszu (zmarła).	—	—	—	—	—	—	—	—
31.	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu	500	—	—	—	—	—	—	500
32.	Nycz Karol, b. rządca szpitala	1.482	—	272	—	695	—	575	3.024
33.	Przybyłowa Magdalena, b. akuszerka	—	—	749	—	—	—	—	749
34.	Wojciechowski Wiktor, b. oficyał	853	—	157	—	400	—	330	1.740
35.	Huczko Jan, b. odźwierny	—	—	—	—	—	—	600	600
36.	Rydel Helena, wdowa po prymaryuszu	600	—	—	—	—	—	—	600
37.	Armułowicz I. v. Paszkowska Ksawera, wdowa po prymaryuszu dodatek na wychowanie 2 synów po 240 K	242	—	—	—	—	—	—	242
38.	Harajewicz Ludwika, wdowa po b. dyrektorze	686	—	126	—	322	—	266	1.400
38a	Gergiel Dominik, b. woźny (zmarł)	—	—	—	—	—	—	—	—
39.	Zarewicz Antonina, wdowa po prymaryuszu	—	—	—	—	1.200	—	—	1.200
40.	Cybulska Marya, wdowa po maszyniście 600 K. dodat. na wychowanie 5 dzieci 375 „	478	—	88	—	224	—	185	975
41.	Jakliński Aleksander b. aptek.	1.035	—	190	—	486	—	401	2 112
42.	Sołga Józefa, wdowa po dozorcy domu 750 K. dodatek na wychowanie dwojga dzieci 300	514	—	94	—	242	—	200	1.050
43.	Bieńkowski Arkadyusz b. rządca	1.517	—	279	—	712	—	588	3.096
44.	Zieliński Jan b. oficyał	960	—	177	—	451	—	372	1 960
45.	Gergielowa Maryanna. wdowa po b. woźnym	320	—	58	—	149	—	123	650
	Suma rubr. III.	9.187	—	2.190	—	4.881	—	3.640	19.898
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**								
46.	Flasińska Felicya, wdowa po pis.	294	—	54	—	138	—	114	600
47.	Dudek Marya, wdowa po gazowniku	58	—	10	—	28	—	24	120
48.	Tekielska Julia, b. dozorczyni	—	—	—	—	146	—	—	146
49.	Moskalik Andrzej, b. maszynista	353	—	65	—	165	—	137	720
50.	Bachut Tekla b. posługaczka	192	—	—	—	—	—	—	192
51.	Stroińska Stefania, córka b.aptek.	98	—	18	—	46	—	38	200
	Do przeniesienia	995	—	147	—	523	—	313	1.978

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
700	700	Nic się nie preliminuje z powodu śmierci emerytki.
500	500	
3.024	3.024	
749	749	Jak na rok 1907.
1.740	1.740	
600	600	
600	600	
480	480	Preliminuje się mniej o 238 K. ponieważ z dniem 3|1 1908 ustaje dodatek na wychowanie dla syna Bolesława, Tytusa, Pawła 3-ga im.
1.400	1.400	Jak na rok 1907.
1.040	1.040	Nic się nie preliminuje z powodu śmierci emeryta.
1.200	1.200	
1.019	975	
2.112	2.112	Jak na rok 1907.
1.050	1.050	
2.580	3.096	
—	—	Wstawia się nowo przyznane statutowe emerytury (LW. 2.421|07 i 13.943|07).
—	—	
18.754	19.266	
600	600	
120	120	
146	146	Jak na rok 1907.
720	720	
192	192	
200	200	
1.978	1.978	

Wydatki.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
IV.	Z przeniesienia .	995	—	147	—	523	—	313	1.978
52.	Suchoń Aniela, wdowa po odźwiernym . . .	147	—	27	—	69	—	57	300
53.	Kudłek Elżbieta, wdowa po posługaczu . . .	58	—	10	—	28	—	24	120
54.	Przybyłowa Magdalena, b. akuszerka	49	—	9	—	23	—	19	100
55.	Tyrała Paulina, b. dozorczyni .	58	—	10	—	28	—	24	120
56.	Skibska Marya, wdowa po dyetaryuszu . . .	98	—	18	—	46	—	38	200
57.	Rakoczy Karolina, wdowa po odźwiernym . . .	—	—	—	—	—	—	300	300
58.	Stępniowska Anna wdowa po b. piekarzu . . .	58	—	10	—	28	—	24	120
58a.	Nosek Teresa, wdowa po posługaczu — jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	—	—	—
58b.	Stroińska Helena, córka b. aptekarza — jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	—	—	—
58c.	Cybulska M. sierota po masz. jedn.	—	—	—	—	—	—	—	—
58d.	Solasz Józef, b. piekarz, jednoraz.	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rubr. IV. .	1.463	—	231	—	745	—	799	3.238
V. 59.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** . .	49	—	9	—	23	—	19	100
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**								
60.	Dla funkcyonaryuszów szpitalnych	1.196	78	130	104	468	130	494	2.600
61.	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich . . .	735	—	135	—	345	—	285	1.500
	Suma rubr. VI. .	1.931	78	265	104	813	130	779	4.100
VII.	**Koszta gospodarcze.**								
62.	Żywienie chorych: *a*) Zwykła strawa i dodatki: *α*) dla 8 200 dni szpitalnych na I. i II. klasie po 1·40 K. . 11.480 K. *β*) dla 227.800 dni szpitalnych na III. klasie po 41 groszy . 93.398 K.								
	Do przeniesienia . 104.878	—	—	—	—	—	—	—	—

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.978	1.978	
300	300	
120	120	
100	100	
120	120	Jak na rok 1907.
200	200	
300	300	
120	120	
—	200	
—	200	Odpadają jako jednorazowe zapomogi, przyznane na rok 1907.
—	75	
—	100	
3.238	3.813	
—	100	Jak na rok 1907.
2.140	2.600	Jak na rok 1907.
2.000	2.000	Preliminuje się mniej o 500 K z powodu powiększenia ilości płatnych posad lekarskich w r. 1907.
4.140	4.600	
—	—	

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz	obłąkanych	Razem
		Korony							
VII.	Z przeniesienia 104.878 K.	—	—	—	—	—	—	—	—
62.	*γ*) dla 34.000 klinicznych po 60 groszy . 20.400 „	52.919	5.400	6 136	6.600	20.175	8.400	25.648	125.278
	b) 6 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni:								
	1. zwyczajne:								
	α) płaca po 160 K. rocznie . . 960 K.								
	β) wikt po 450 K. rocznie . . 2.700 „								
	γ) pranie bielizny po 22.64 K. . 136 „	1.594	152	190	190	607	266	797	3.796
	2. **nadzwyczajne**:	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) Służba kuchenna i magazynowa:								
	α) płaca: dla 4 sług po 216 K. 864 K.								
	„ 9 „ „ 192 „ 1.728 „								
	razem 13 sług 2.592 K								
	β) wikt tychże po 270 K. . . 3.510 „								
	γ) gratyfikacye z końcem roku . 120 „								
	δ) kaftany i czepki dla 13 sług po 10 K. 130 „	2.901	239	294	299	932	409	1.278	6.352
	d) Opał do kuchni i pod kotły parowe . . .	1.071	102	128	128	408	178	535	2.550
	e) Naczynia i sprzęty kuchenne	252	24	30	30	96	42	126	600
	f) Pieczywo z opałem, piekarzem i pomocnikami . .	6.100	400	900	450	2.300	550	2.300	13.000
	g) Wino dla chorych . .	1.500	700	300	20	700	120	660	4.000
	Do przen. { 1. zwyczajne. 2. **nadzw.** .	66.337 —	7.017 —	7.978 —	7.717 —	25 218 —	9.965 —	31.344 —	155.576 —

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
131.763	122.332	Wydatki wynosiły w 1904 r. 122.707 K, w 1905 r. 121.259 K, w 1906 r 131.763 K. — razem 375.729 K., przeciętnie 125.243 K. Wstawia się na podstawie szczegółowego obliczenia kwotę 125.278 K. zatem więcej o 2.946 K. jak na rok 1907 uchwalono.
3.257	3.676	Preliminuje się więcej o 120 K. z powodu jak w Rubr. II. poz. 23 wyjaśniono.
—	400	
4.970	4.774	Preliminuje się wogóle więcej o 1.578 K. wskutek pomnożenia ilości służby o 2 osoby, podwyższenia płac i droższego wiktu.
2.126	2.550	Jak na rok 1907.
619	600	
12.878	12.500	Wydatki wynosiły w 1904 r. 12.739 K. w 1905 r. 12.866 K. w 1906 r. 12.878 K. — razem 38.483 K, przeciętnie 12.828 K. Wstawia się na podstawie przecięcia zaokrągloną kwotę 13.000 K. t. j. więcej o 500 K. jak na rok 1907.
3.702	4.000	Wydatki wynosiły w 1904 r, 4.345 K., w 1905 r. 3.826 K., w 1906 r. 3.702 K. — razem 11.873 K. przeciętnie 3.958 K.
159.315	150.432	Wstawia się okrągło 4.000 K. jak na rok 1907 uchwalono.
	400	

Wydatki. **Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
VII.	Z przen. { 1. zwyczajne:	66.337	7.017	7.978	7.717	25.218	9.965	31.344	155.176
	{ 2. **nadzwyczajne**:	—	—	—	—	—	—	—	—
63.	*a*) Wikt I klasy z pieczywem i winem lekarza dyżurnego	392	—	72	—	184	—	152	800
	b) Wikt I klasy na oddziale położnic przez 3 miesiące	—	—	200	—	—	—	—	200
64.	Opał sal, łazienek i innych ubikacyi *a*) węglem 15.000 K. *b*) gazem sterylizatorów 150 „	7.500	300	700	650	2.300	1.300	2.400	15.150
65.	Oświetlenie: 1. zwyczajne: . . *a*) elektryka . . 13.000 K. *b*) nafta świece i t.p 250 „	5.500	550	700	700	1.400	1.200	3.200	13.250
	2. **nadzwyczajne**:								
66.	Sprzęty gospodarcze: { 1. zwyczajne . .	1.820	140	220	400	720	300	900	4.500
	{ **2. nadzwyczajne**								
	a) na sprawienie 2-ch wanien fajansowych . . .	**497**	**33**	**54**	**43**	**194**	**54**	**205**	**1.080**
	b) na sprawienie 2 łóżek siatkowych, 3 kanap, 1 stołu, i szafki na leki .	**252**	**14**	**23**	**18**	**83**	**23**	**87**	**500**
67.	Utrzymanie jednej pary koni z furmanem, reparacyą wozów, uprzęży i t. p. . . { 1. zwycz. . .	552	36	60	48	216	60	228	1.200
	{ 2. **nadzw.** .								
	Na zakupno 1 pary koni . .	**552**	**36**	**60**	**48**	**216**	**60**	**228**	**1.200**
68.	Utrzymanie ogrodów:								
	a) warzywnego . . .	800	—	200	—	—	—	—	1.000
	b) spacerowego . . .	184	12	20	16	72	20	76	400
	c) płaca ogrodnika (bez wiktu)	460	30	50	40	180	50	190	1.000
69.	Utrzymanie pralni: *a*) mydło, soda, opał, itp. 3.980 K.								
	Do przen. { 1. zwycz. 3.980 K .	83.545	8.085	10.200	9.571	30.290	12.895	38.490	193.076
	{ 2 **nadzw.** .	**1.301**	**83**	**137**	**109**	**493**	**137**	**520**	**2 780**

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
159.315	150.432	
—	**400**	
818	800	
—	200	Jak na rok 1907.
13.528	15.150	Wydatki wynosiły w 1904 r. 14.930 K., w. 1905 r 14.781 K., w 1906 r. 13.528 K., — razem 43.239 K. przeciętnie 14.413 K. Wstawia się nieco większą kwotę 15.000 K., jak na rok 1907 uchwalono. Na opał gazem sterylizatorów wstawia się jak na rok 1907 kwotę 150K.
11.232	12.000	Wskutek zaprowadzenia oświetlenia elektryczne o w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 18. marca 1907, wstawia się na podstaw e szczegółowych obliczeń rzeczoznawców na oświetlenie elektryczne kwotę 13.000 K.
—	**18.000**	zaś na oświetlenie naftą pawilonu izolacyjnego kwotę. . . 250 „ ogółem . . . .13.250 K. t. j. więcej o 1.250 K. jak na rok 1907.
4 629	4.200	Wydatki wynosiły 1904 r. 4 128 K., 1905 r. 3.979 K., w 1906 r. 4 629 K. razem 12.736 K. przeciętnie 4.245 K.
2.500	**2.200**	Preliminuje się ze względu na wynik roku ostatniego 4.500 K. t. j. więcej o 300 K. jak na rok 1907.
—	—	
—	—	Wstawia się na wniosek Dyrektora szpitala na sprawienie dwóch wanien fajansowych dla chorych klasowych wraz niezbędnych mebli łączną kwotę 1.580 K.
1.279	1.200	Jak na rok 1907. Jako wydatek nadzwyczajny wstawia się 1.200 K. na kupno jednej pary koni w miejsce starych do użytku niezdolnych.
1.121	1.000	
404	400	Jak na rok 1907.
840	840	Preliminuje się na płacę więccj n 160 K., gdyż za dotychczasowe wynagrodzenie nia można pozyskać odpowiedniego ogroenika.
193.166	186.222	
2.500	**20 600**	

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
VII. 69.	Z przen. { 1. zwycz. 3.980 K. 2. **nadzw.**	83.545 **1 301**	8.085 **83**	10.200 **137**	9.571 **109**	30.290 **493**	12.895 **137**	38.490 **520**	193.076 **2.780**
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:								
	α) płaca po 160 K. 320 K								
	β) wikt „ 450 „ 900 „								
	γ) pranie 22K.64gr.45 „ 1.265 „								
	c) służba: *α)* płaca								
	1 parobka do maszyny . . . 240 K.								
	2 praczek po 192 K. 384 „								
	2 „ „ 180 „ 360 „								
	4 „ „ 168 „ 672 „								
	4 „ „ 156 „ 624 „ 2.280 „								
	β) wikt dla 13 osób po 270 K. 3.510 K.								
	γ) fartuchy i czepki dla 13 osób po 10 K. . . . 130 „								
	δ) gratyfikacye „ 100 „ 6.020 „								
	d) pranie bielizny służby 800 „	6.100	1.000	450	1.000	900	1.000	1.615	12.065
70.	Bielizna, pościel i odzież:								
	a) zakupno i naprawa . .	10.000	1.000	900	1.000	600	1.500	3.000	18.000
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:								
	α) płaca po 160 K. 320 K								
	β) wikt po 450 „ 900 „								
	γ) pranie po 22·64 „ 45 „ 1.265 K.								
	c) utrzymanie 2 szwaczek:								
	α) płaca po 240 K. 480 K.								
	β) wikt „ 270 „ 540 „ 1.020 „	1.260	127	116	127	81	192	382	2.285
71.	Słoma do sienników . .	460	30	50	40	180	50	190	1.000
72.	Opłata za wodę z wodociągów miejskich (1m³ po 24 gr.)	1.450	150	—	—	—	—	—	1.600
73.	Fiakrowe dla rządcy . .	55	4	6	5	21	6	23	120
	Razem { 1. zwyczajne . 2. **nadzwyczajne**	102.870 **1.301**	10.396 **83**	11.722 **137**	11.743 **109**	32.072 **493**	15.643 **137**	43 700 **520**	228.146 **2.780**
	Suma rubr. VII.	104.171	10.479	11.859	11.852	32.565	15.780	44.220	230.926
VIII.	**Koszta sanitarne.**								
74.	Lekarstwa:								
	a) dla oddziałów szpitalnych i klinicznych . . .	5.300	1.000	700	1.700	2.000	1.400	1.300	13.400
	Do przeniesienia .	5.300	1.000	700	1.700	2.000	3.400	1.300	13.400

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
103.166	186.222	
2.500	**20.600**	
12.967	12.025	Utrzymanie pralni kosztowało w 1904 r. 11.564 K, w 1905 r. 11.892 K, w 1906 r. 12.967 K, razem 36.423 K, przeciętnie 12.141 K. Wstawia się jak obok 12.065 K, zatem więcej o 40 K jak na rok 1907 z powodu jak przy Rub. II. poz. 23 wyjaśniono.
15.934	16.000	Wydatki na zakupno i naprawę bielizny wynosiły w 1904 r. 16.000 K, w 1905 r. 15.769 K, w 1906 r. 15.934 K, razem 47.703 K, przeciętnie 15.901 K. Preliminuje się kwotę 18.000 K t. j. więcej o 2.000 K jak na rok 1907 a to dla koniecznej potrzeby uzupełnienia inwentarza bielizny.
2.218	2.153	Preliminuje się ogół m więcej o 132 K a mianowicie: na wikt dla Sióstr Miłosierdzia 40 K. z powodu jak w Rubr. II. poz. 23 wyjaśniono, zaś na płacę i wikt dla dwóch szwaczek na wniosek Dyrektora 92 K.
815	1.000	Jak na rok 1907.
1.637	1.900	Wydatki wynosiły w 1904 r. 1.317 K, w 1905 r. 1.188 K. w 1906 r. 1.637 K., razem 4.142 K. przeciętnie 1.380 K. Wstawia się ze względu na wynik roku ostatniego kwotę 1.600 K. t. j. mniej o 300 K. jak na rok 1907.
106	120	Jak na rok 1907.
226.843	219.420	
2.500	**20.600**	
229 343	240.020	
14.632	12.000	Wydatki wynosiły w 1904 r. 14.465 K. w 1905 r. 10.853 K, w 1906 r. 14.632 — razem 39.950 K. przeciętnie 13.317 K. Preliminuje się w zaokrąglen u 13.400K. z uwzględnieniem większych wydatków na oddziałach klinicznych.
14.642	12.000	

Wydatki.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
VIII.	Z przeniesienia .	5.300	1.000	700	1.700	2.000	1.400	1.300	13.400
74.	*b)* dla c. k. klinik uniwersyteckich	—	—	—	—	—	—	—	—
75.	Utrzymanie apteki:								
	1. zwyczajne:								
	a) opał . . . 600 K.								
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:								
	α) płaca po 160 K. 320 K.								
	β) wikt po 450 „ 900 „								
	γ) pranie po 22 „ 64 gr. . 45 „ 1.265 „								
	c) laboranci: *α)* płaca 1 laboranta 192 K 2 laborantek po 240 K. 480 „ 672 K								
	β) wikt dla 3 osób po 270 K . . 810 „								
	γ) bluzy dla 3 osób po 20 K . . 60 „ gratyfikacye . 50 „ 1.592 „	1.454	251	164	436	503	333	316	3.457
	2. **nadzwyczajne:**								
—	Na uzupełnienie urządzenia apteki	600	112	75	195	225	150	143	1 500
76.	Laboratoryum chem.-patologiczne	90	10	—	—	50	50	—	200
77.	Laboratoryum bakteryologiczne w pawilonie izolacyjnym:								
	1. zwyczajne:	400	—	—	—	—	—	—	400
	2. **nadzwyczajne:**								
—	Na wewnętrzne urządzenie II. rata	3.353	—	—	—	—	—	—	3 353
78.	Potrzeby sanitarne:								
	1. zwyczajne:								
	a) dla oddziałów szpitalnych i klinicznych	20.600	1.200	2.600	3.200	4.000	1.200	1.200	34.000
	b) dla c. k. klinik uniwersyteckich	—	—	—	—	—	—	—	—
	2. **nadzwyczajne:**	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przen. { 1. zwyczajne:	27.844	2.461	3.464	5.336	6.553	2.983	2.816	51.457
	2. **nadzwyczajne:**	3.953	112	75	195	225	150	143	4.853

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
14.632	12.000	
16.066	—	Nic się nie preliminuje, gdyż wydatki zwraca c. k. Rząd. Dla ewidencyi wstawiono za rok 1906 wydatki w kwocie 16.066 K, a zwroty zarachowano na Rubr. V. poz. 20 b.
2.825	2.705	Preliminuje się ogółem więcej o 752 K z powodu wstawienia nowego kredytu dla 1 laboranta, podwyższenia płac 2 laborantek podrożenia wiktu, tudzież wstawienia nowych kredytów na bluzy i gratyfikacye laborantów.
—	**900**	Preliminuje się 1.500 K, na niezbędne dodatkowe uzupełnienia inwentarza apteki odpowiednie obecnym wymogom.
200	200	Jak na rok 1907.
—	400	Jak na rok 1907.
—	**3.353**	Jako drugą a zarazem ostatnią ratę wstawia się kwotę 3.353 K. (LW. 66.807 06.)
34.688	31.000	Wydatki wynosiły w 1904 r. 35.447 K, w 1905 r. 33.552 K. w 1906 r. 34.688 K, razem 103.687 K, przeciętnie 34.562 K. Wstawia się na podstawie przecięcia trzech lat i wynikłości roku 1906 kwotę 34.000 K, t. j. wyższą o 3.000 K. jak na rok 1907.
22.000	—	Nic się nie preliminuje z powodu, jak przy poz. 74 b.
—	**1.260**	
90.911	46.305	
—	**5.513**	

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
VIII.	Z przen. { 1. zwyczajne:	27.844	2.461	3.464	5 336	6.553	2.983	2·816	51.457
	{ 2. **nadzwyczajne:**	**3.953**	**112**	**75**	**195**	**225**	**150**	**143**	**4.853**
79.	Przybory opatrunkowe	500	100	—	—	—	—	—	600
80.	Instrumenta chirurgiczne	1.400	60	120	120	450	150	100	2.400
81.	Koszta pogrzebowe	138	9	15	12	54	15	57	300
	Razem { 1. zwyczajne.	29.882	2.630	3.599	5.468	7.057	3.148	2.973	54.757
	{ 2 **nadzwyczajne:**	**3.953**	**112**	**75**	**195**	**225**	**150**	**143**	**4.853**
	Suma rubr. VIII.	33.835	2.742	3.674	5.663	7.282	3.298	3.116	59.610
IX.	**Koszta kancelaryjne.**								
82.	Druki, litografie, przybory do pisania, koszta insercyjne itp.	1.196	78	130	104	468	130	494	2.600
X. 83.	**Koszta kapliczne.**								
	1. zwyczajne								
	a) Utrzymanie kościoła	230	15	25	20	90	25	95	500
	b) 1 posługaczka *α*) płaca 192 K.								
	β) wikt 270 „	213	14	23	18	83	24	87	462
	2. **nadzwyczajne**								
	Na naprawę organu	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rubr. X.	443	29	48	38	173	49	182	962
XI. 84.	**Utrzymanie budynków.**								
	Konserwacye i reparacye:								
	{ 1. zwyczajne	6.440	420	700	560	2.520	700	2.660	14 000
	{ 2. **nadzwyczajne:**								
	a) Na przeróbkę starej suszni na mieszkania	**4.600**	**300**	**500**	**400**	**1.800**	**500**	**1.900**	10.000
	b) Na instalacyę przewodów doprowadzających wodę przegotowaną dla oddz. połóż. i c. k. szkoły połóż.	—	—	**1.368**	**1.616**	—	—	—	**2.984**
	c) Na parkan graniczny i naprawę muru w ogrodzie	**1.058**	**69**	**115**	**92**	**414**	**115**	**437**	**2.300**
	d) Na pokrycie blachą części dachu nad peronem	**358**	**23**	**39**	**31**	**140**	**39**	**148**	**778**
	Do przen. { 1. zwyczajne	6.440	420	700	560	2.520	700	2.660	14.000
	{ 2. **nadzwyczajne**	**6.016**	**392**	**2.022**	**2.139**	**2.354**	**654**	**2.485**	**16.062**

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z r. 905.	Kwota uchwalona na rok 1906.	Wyjaśnienia
Korony		
90.411	46.305	
— —	5.513	
867	600	Jak na rok 1907.
2.422	2.400	
302	300	
94.002	49.605	
—	**5.513**	
94.002	55.118	
3 028	2.400	Wydatki wynosiły w 1904 r. 2.434 K., w 1905 r. 2.487 K, w 1906 r. 3.028 K. — razem 7.949 K. przeciętnie 2.649 K. Wstawia się w zaokrągleniu 2.600K. zatem więcej o 200 K. jak na rok 1907.
500	500	Jak na rok 1907.
422	404	Preliminuje się więcej o 58 K., t.j. na płacę więcej o 48 K. zaś na wikto 10 K.
100	—	
1.022	904	
10.071	10.000	Preliminuje się więcej o 4.000 K., jak na rok 1907 ponieważ dotychczasowy
17.770	**22.800**	kredyt jest niewystarczający na pokrycie koniecznych robót i adaptacyj. Ze względu na szczupłość dotychczasowego kredytu odkładano z roku na rok wykonanie znacznej ilości robót konserwacyjnych. a dalsza oszczędność mogłaby spowodować w niedalekiej przyszłości potrzebę wstawienia do budżetu zna zniejszych kredytów na odnowienie zniszczonych budynków.
—	—	Wstawia się 10.000 K. na przeróbkę starej suszni na mieszkania dlo służby (LW. 41.924/07).
—	—	Preliminuje się 2.984 K. na instalacyę przewodów doprowadzających przegotowaną wodę dla oddziału położ. i c. k. szkoły położ. (LW. 4.668/07) Koszt powyższej instalacyi dla c. k. szkoły położnych w kwocie 1.616K. przypadający do zwrotu od c. k. Rządu, wstawiono do Rubr. V. poz. 24 dochodów.
—	—	Wstawia się 2 300 K. na konieczną naprawę granicznego parkanu, jakoteż zniszczonego muru we wschodniej części ogrodu.
—	—	Wstawia się 778 K. na pokrycie blachą części dachu nad peronem, celem uchronienia dr wnianych wiazań od przegnicia.
10.071	10 000	
17.770	**22.800**	

Wydatki

Krajowy szpital św. Łazarz[illegible] w Krakowi[illegible].

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
XI.	Z przen. { 1. zwyczajne:	6.440	420	700	560	2.520	700	2.660	14.000
	2. nadzwyczajne:	**6.016**	**392**	**2.022**	**2.139**	**3.354**	**654**	**2.485**	**16.062**
84.	*e)* Na rekonstrukcyę wychodków na oddz. obł. . .	—	—	—	—	—	—	1.620	1.620
	f) Na zakupno dwu kotłów na ciepłą wodę na oddz. chir.	570	—	—	—	—	—	—	570
	g) Na wymianę rur w kuchni i pralni . . .	197	13	21	17	77	21	82	428
	h) Na ogrodzenie gruntów szpitalnych wzdłuż projektowanej ulicy publicznej .	2.456	160	267	214	961	267	1 015	5 340
	i) Na zabezpieczeni fundamentów i piwnic w starym budynku	—	—	640	5[illegible]0	2.200	640	—	4.000
	k) Na p[illegible]zestawienie szopy w ogrodzie . . .	500	—	—	—	—	—	—	500
85.	Utrzymanie wodociągów i maszyny parowej . . 1. zwyczajne	460	30	50	40	180	50	190	1.000
	2. **nadzwyczajne:**								
86.	Na naprawę maszyny parowej	1.915	125	208	166	749	208	791	4.162
	Pompowanie wody ze studni szpitalnej	460	30	50	40	180	50	190	1.000
87.	Asekuracya budynków i ruchomości	299	19	32	26	117	32	125	650
88.	Czyszczenie kominów . .	569	37	62	49	222	62	235	1.236
89.	Wynagrodzenie za czynności techniczne . . .	552	36	60	48	216	60	228	1.200
	Razem { 1. zwyczajne . .	8.780	572	951	763	3,435	954	3.628	19.086
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**11.654**	**690**	**3.158**	**3 056**	**6.341**	**1.790**	**5 993**	**32.682**
	Suma rubryki XI.	20,434	1 262	4.112	3.819	9.776	2.744	9.621	51.768

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
10.071	10.000	
17 770	**22.800**	
—	—	Wstawia się 1.620 K. ponieważ wychodki na oddz. obłąkanych wskutek popękania rur i nadwyrężenia murów przeciekającą wodą, wymagają gruntownej przeróbki.
—	—	Wstawia się 570 K. na zakupno 2 kotłów na ciepłą wodę w pawilonie chirurgicznym, w miejsce dotychczasowych już zniszczonych.
—	—	Preliminuje się 428 K. ponieważ zniszczone rury w kuchni i pralni wymagają koniecznej wymiany.
—	—	Wstawia się 5.340 K. na ogrodzenie gruntów szpitalnych wskutek wydzielenia części pod budowę kliniki psychiatrycznej. Uchwała Wys. Sejmu z dnia 11|XI. 1904) Rzeczony grunt odstąpiono w zamian za plac t. zw. Arjański na którym ma stanąć klinika — gminie krakowskiej która zaprojektowała nową ulicę prowadzić mającą przez wydzielony grunt, wskutek czego potrzebne jest wykonanie ogrodzenia od wejścia szpitalnego wzdłuż tej przyszłej ulicy. (LW. 76.969|907).
—	—	Wstawia się na wzmocnienie fundamentów starego budynku i wybetonowanie piwnic kwotę 4.000 K. obliczoną przez technicznego doradcę szpitala (LW. 106.442|907).
—	—	Wstawia się 500 K. na koszta przestawienia szopy w ogrodzie wskutek wydzielenia części gruntu pod budowę kliniki psychiatrycznej.
914	1.000	Jak na rok 1907. Wynikłość z roku 1906 wynosiła 1.825 K. z której przypadła na utrzymanie maszyny parowej i wodociągów kwota 914K. zaś na koszta pompowania wody ze studni szpitala kwota 911 K. którą uwidoczniono w niniejszym preliminarzu pod nową pozycyą 86.
—	—	Wstawia się kwotę 4.162 K. na podstawie opinii technicznego doradcy szpitala.
911	—	Jako nową pozycyę wstawia się wydatek w kwocie 1.000 K. na pompowanie wody ze studni szpitalnej. W r. 1906 wydatek wynosił 911 K i mieścił się w kosztach utrzymania maszyny parowej i wodociągów (poz. 85.)
632	700	Preliminuje się mniej o 50 K. jak na rok 1907 na podstawie wyniku roku ostatniego.
1.236	1 200	Preliminuje się więcej o 36 K. na podstawie obecnie obowiązującej umowy z przedsiębiorcą kominiarskim (LW. 58.079|05).
1.200	1 200	Jak na rok 1907.
14.964	14.100	
17.770	**22 800**	
32.734	36.900	

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
XII. 90.	**Podatki i daniny.**								
	a) z gruntów i realności szpitalnych	83	5	9	7	32	9	35	180
	b) z dóbr w Prądniku czerwon.	1.250	—	—	—	—	—	—	1.250
	c) ekwiwalent	397	26	43	34	155	43	164	862
	Suma rubr. XII.	1.730	31	52	41	187	52	199	2.292
XIII.	**Rozmaite.**								
91.	Utrzymanie biblioteki	184	12	20	16	72	20	76	400
92.	Książki i czasopisma dla chorych	115	8	12	10	45	12	48	250
93.	Przypadkowe:								
	a) Ubezpieczenie służby od wypadków	64	4	7	6	25	7	27	140
	b) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	368	24	40	32	144	40	152	800
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	690	45	75	60	270	7.	285	1.500
	Suma rubr. XIII.	1.421	93	154	124	556	154	588	3.090
XIV.	**Zapomogi dla położnic.**								
94.	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem oddział położnic	—	—	6.000	—	—	—	—	6.000
XV.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na oddziale położnic.**								
95.	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci	—	—	1.200	—	—	—	—	1.200

Preliminarz na rok 1908. Wydatki.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
161	180	Jak na rok 1907.
1.249	1.250	
862	862	
2.272	2.292	
396	400	Jak na rok 1907.
195	250	
162	140	
1.192	800	
2.977	1.000	Preliminuje się więcej o 500 K. z uwagi, iż wydatki tej pozycyi corocznie wzrastają, a nadto z powodu utrzymywania telefonu w pawilonie zakaźnym i mieszkaniu prymaryusza Dra Bogdanika.
4.922	2.590	Suma wynikłości z r. 1906 różni się od odnośnego zamknięcia rachunków o 686 K. z powodu zapreliminowania raty na umorzenie pożyczki 12.000 K. zaciągniętej na osuszenie gruntów w Tropiszowie — w rubr XX. poz. 106.
5.520	6.000	Wydatki wynosiły w 1904 r. 5.940 K., w 1905 r. 6.048 K., w 1906 r 5.520 K. — razem 17.508 K. przeciętnie 5.836 K. Wstawia się w zaokrągleniu 6.000 K. jak na rok 1907.
881	1.300	Wydatki wynosiły w 1904 r. 1.381 K., w 1905 r. 1.358 K., w 1906 r. 881 K. — razem 3.620 K. przeciętnie 1.206 K. Wstawia się w zaokrągleniu 1.200 K., t. j. mniej o 100 K. jak na rok 1907.

Wydatki **Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
XVI.	**Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika.**								
96.	Utrzymanie mamek i dzieci ssących w szpitalu św. Ludwika	—	—	12.000	—	—	—	—	12.000
97.	Ryczałt za leczenie i utrzymanie chorych dzieci w szpitalu św. Ludwika . . .	36.000	—	—	—	—	—	—	36.000
	Suma rubr. XVI.	36.000	—	12.000	—	—	—	—	48.000
XVII.	**Zapisy.**								
98.	Szembeka na odprawian. Mszy św.	75	—	—	—	—	—	—	75
99.	Wencla na obdzielanie rekonwalescentów . . .	58	—	—	—	—	—	—	58
100.	Gałeckiego i Klozowej na odprawianie Mszy św. . .	81	—	—	—	—	—	—	81
	Suma rubr. XVII.	214	—	—	—	—	—	—	214
XVIII. 101.	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** .	100	—	—	—	—	—	—	100
XIX.	**Dyety, koszta podróży i różne inne.**								
102.	W sprawach funduszu jako właściciela dóbr . . .	200	—	—	—	—	—	—	200
XX	**Spłata pożyczek.**								
103.	Umorzenia pożyczki w kwocie 70.842 K 10 g, zaciągniętej z majątku zarodowego na budowę domu izolacyjnego *a*) IV. rata kapitału 2.642 K. 77 g. *b*) 4% odsetki . . 2.435 „ 54 „	5.078	—	—	—	—	—	—	5.078
	Do przeniesienia .	5.078	—	—	—	—	—	—	5.078

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
12.388	10.000	Wydatki wynosiły w 1904 r. 9.216 K, w 1905 r. 10.092 K., w 1906 r. 12.389 K. razem 31.697 K, przeciętnie 10.565 K. Z uwagi na wynik roku ostatniego i coroczny wzrost wydatków tej pozycyi wstawia się 12.000 K., t. j. więcej o 2.000 K. jak na rok 1907.
36.000	36.000	Jak na rok 1907.
48.388	46.000	
—	76	
58	58	
81	80	Jak na rok 1907.
139	214	
—	100	Jak na rok 1907.
64	200	Jak na rok 1907.
5.078	5.078	Jak na rok 1907.
5.078	5.078	

Wydatki. **Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilityca.	obłąkanych	Razem
		Korony							
XX.	Z przeniesienia .	5.078	—	—	—	—	—	—	5.078
104.	Umorzenie pożyczki w kwocie 41.523 K 35 g. zaciągniętej z majątku zarodowego na postawienie budynków gospodarczych w Tropiszowie *a*) II rata: kapitału 3.596 K. 86 g. *b*) 4% odsetki 1.522 „ 59 „	5.119	—	—	—	—	—	—	5.119
105.	Umorzenie pożyczki w kwocie 693.592 K 68 g., zaciągniętej z majątku zarodowego oddziału chorych i położnic tudzież funduszu podrzutków krakowskich — na budowę szpitala: *α*) XVII rata kapitału 23.089 K 14 g *β*) 4½% odsetki 16.067 „ 32 „	37.182	—	1.974	—	—	—	—	39.156
106.	Umorzenie pożyczki w kwocie 12.000 K zaciągniętej z funduszu spółek wodnych na osuszenie gruntów w Tropiszowie: *a*) XXVII i XXVIII rata kapitału 483 K. 28 g. *b*) 3% odsetki 202 „ 44 „	686	—	—	—	—	—	—	686
107.	Umorzenie pożyczki 18.000 K. zaciągniętej z majątku zarodowego na instalacyę światła elektrycznego. *a*) II. rata kapitału 1.800 K. *b*) 4% odsetek 648 „	1.200	—	220	—	563	—	465	2.448
	Suma rubr. XX. .	49.265	—	2.194	—	563	—	465	52.487

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
5 078	5.078	
—	5.440	Preliminuje się więcej o 321 K. na podstawie planu umorzenia (LW. 83.181|07).
—	39.156	Jak na rok 1907.
686	686	Jak na rok 1907.
—	2.160	Preliminuje się więcej o 288 K., ponieważ w roku 1908 przypadają do zapłaty odsetki za cały rok, podczas gdy na rok 1907 preliminowano tylko półroczne odsetki.
5.764	52 520	Suma wynikłości z r. 1906 jest wyższą o 686 K. od wykazanej w odnośnem zamknięciu rachunków, z powodu wstawienia pod poz. 106 raty pożyczki na osuszenie gruntów w Tropiszowie, który to wydatek preliminowano dotychczas w rubr. XIII.

Dochody. **Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.**

Liczba rubryk i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
	DOCHODY.								
I.	**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**								
1.	Od efektów:								
	a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. im. wart. 23.600 K. po strąceniu 1/2% podatku rentowego . . .	907	—	32	—	—	—	—	939
	b) 4 1/2% od listów zast. gal. Banku kraj. im. wart. 700 zł. = 1.400 K . . .	9	—	54	—	—	—	—	63
	c) 4% od listów zast. gal. Banku kraj.:								
	α) już w posiadaniu majątku będących im. wart. 353.800 K. . . .	12.332	—	1.692	—	128	—	—	14.152
	β) zakupić się mających za kapitały zwracane przez majątek obrotowy:								
	1) za 21.924 K 90 g. jako 18 raty pożyczki na budowę szpitala zatem im. wart. 22.000 K.	834	—	46	—	—	—	—	880
	2) za 2.642 K 90 g jako 4 raty pożyczki na budowę pawilonu izolacyjnego, zatem im. wart. 2.600 K . . .	104	—	—	—	—	—	—	104
	3) za 3.596 K 86 g jako 2 raty pożyczki na budowy w Tropiszowie zatem im. wart. 3 600 K. . . .	144	—	—	—	—	—	—	144
	4) za 1.800 K jako 2. raty pożyczki na instalacyę światła elektrycznego, zatem im. wart. 1.800 K . .	54	—	—	—	—	—	—	54
	d) 4% od obligacyj galic. funduszu propinacyjnego im. wart. 8.350 zł. = 16.700 K.	572	—	96	—	—	—	—	668
	e) 4% od kwot lokowanych na książ. wkład. Banku kraj. .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Dochody pozycyi 1.	—	—	—	—	—	—	—	*17.004*
2.	Od kapitałów:								
	a) 4 1/2% od reszty kapitału w kwocie 339.047 K 80 g użytego na budowę szpitala	14 447	—	810	—	—	—	—	15.257
	Do przeniesienia .	29.403	—	2.730	—	128	—	—	32.261

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	939	
—	72	
—	12.752	
—	840	Preliminuje się wogóle więcej o 787 K z powodu zwiększonego stanu efektów.
—	100	
—	160	
—	—	
—	988	
—	366	
15.371	16.217	
—	16 201	Preliminuje się odpowiednio do zmniejszonego stanu kapitałów z powodu częściowych spłat.
15.371	16.201	

Dochody. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz	obłąkanych	Razem
		Korony							
I.	Z przeniesienia .	29.403	—	2.730	—	128	—	—	32.261
2.	*b*) 4% od reszty kapitałów:								
	a) 60.888 K. 55 g na budowę pawilonu izolacyjnego . .	2.436	—	—	—	—	—	—	2.436
	β) 38 064 K. 83 g. na postawienie budynków gospodarczych w Tropiszowie . .	1.523	—	—	—	—	—	—	1.523
	γ) 16.200 K. na instalacyę urządzeń dla światła elektrycznego	648	—	—	—	—	—	—	648
	Dochody pozycyi 2.	—	—	—	—	—	—	—	*19.864*
3.	Od fundacyj:								
	a) Bieńkowskiego . .	353	—	—	—	—	—	—	353
	b) Dąbkowskiego . . .	392	—	—	—	—	—	—	392
	c) Gałeckiego . . .	38	—	—	—	—	—	—	38
	d) Klozowej (mszalna) . .	24	—	—	—	—	—	—	24
	e) Klozowej (szpitalna) . .	13	—	—	—	—	—	—	13
	f) Ligęzy	525	—	—	—	—	—	—	525
	g) Małeckiego . . .	190	—	—	—	—	—	—	190
	h) Pruskiego . . .	405	—	—	—	—	—	—	405
	i) Tarły	132	—	—	—	88	—	26	246
	k) Wencla	57	—	—	—	—	—	—	57
	l) Wolnych mularzy . .	116	—	—	—	—	—	—	116
	m) Mszalna	—	—	—	—	197	—	—	197
	n) Trzebickiego . . .	—	—	—	—	—	—	243	243
	Dochody pozycyi 3.	—	—	—	—	—	—	—	*2.799*
	Suma rubryki I. .	36.255	—	2.730	—	413	—	269	39.667
II.	**Dochody z dóbr i realności.**								
4.	Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszowa w Król. Pol. .	9.590	—	—	—	—	—	—	9.590
5.	Czynsz dzierżawny z Prądnika czerwonego . . .	8.434	—	—	—	—	—	—	8.434
6.	Czynsz emfiteutyczny z folwarku Przegini duchownej .	100	—	—	—	—	—	—	100
7.	Czynsz za wynajęcie 3 sal dla c. k. kliniki syfilitycznej . . 1.100 K ryczałt za opał i oświetlenie . . 500 „	1.600	—	—	—	—	—	—	1.600
	Do przeniesienia .	19.724	—	—	—	—	—	—	19.724

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
15.371	16.201	
—	2.541	Prellminuje się odpowiednio do zmniejszonego stanu kapitałów z powodu częściowych spłat.
—	1.440	Preliminuje się więcej o 83 K. na podstawie planu umorzenia. LW. 83.131|07.
—	360	Preliminuje się więcej o 288 K. z tytułu 4% od reszty kapitału 16.200 K.
19.748	20.542	
—	353	Preliminuje się w ogóle mniej o 5 K. stosownie do stanu efektów i stopy procentowej tychże.
—	392	
—	38	
—	25	
—	13	
—	525	
—	190	
—	411	
—	246	
—	57	
—	117	
—	191	
—	246	
2.787	2.804	
37.906	39.563	
9.590	9.047	Preliminuje się więcej o 543 K., ponieważ wskutek wybudowania stodół i śpichrza w miejsce spalonych kosztem 25.000 K. zobowiązał się dzierżawca spłacać oprócz czynszu, 4% od kwoty 13.583 K. 35 g. wydanej ponad uzyskaną premię asekuracyjną w kwocie 11.416 K. 65 g.
8.433	8.434	
100	100	Jak na rok 1907.
1.600	1.600	
19.723	19.181	

Dochody.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
II.	Z przeniesienia .	19.724	—	—	—	—	—	—	19.724
8.	Czynsz za lokale dla c. k. kliniki laryngologicznej .	10	—	—	—	—	—	—	10
9.	Za mieszkanie z opałem asystenta przy c. k. szkole położnych	240	—	—	—	—	—	—	240
10.	Dochód z ogrodów szpitalnych .	4.000	—	1.000	—	—	—	—	5 000
11.	Ryczałt od c. k. Rządu za odwożenie zwłok z kliniki na cmentarz . . .	73	—	14	—	34	—	29	150
12.	Czynsz od c. k. Skarbu wojskowego za grunt na drogę w Prądniku Czerwonym .	32	—	—	—		—	—	32
	Suma rubryki II.	24.079	—	1.014	—	34	—	29	25.156
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**								
13.	Od funduszu krajowego galicyjskiego	182280	—	33.480	—	85.560	—	70.680	372.000
14.	Od samopłacących . . .	28.420	—	5.220	—	13.340	—	11.020	58 000
15.	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . .	13.720	—	2.520	—	6.440	—	5.320	28.000
	Suma rubr. III.	224420	—	41.220	—	105340	—	87.020	458.000
IV. 16	**Dochody rozmaite** . .	392	—	72	—	184	—	152	800
16a	Pożyczka na instalacyę światła elektrycznego . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
17.	Do tego: Zwrot dawniejszych zaliczek na płace	2.500	—	—	—	—	—	—	2 500
	Suma rubryki IV. .	2.892	—	72	—	184	—	152	3 300

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z r. 1906.	Kwota uchwalo a na r. 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
19.723	19.181	
—	10	Jak na rok 1907.
240	240	
5 490	4.500	Dochody wynosiły w 1904 r. 4 837 K., w 1905 r. 5.451 K., w 1906 r. 5.490 K razem 15.778 K. przeciętnie 5 259 K., Preliminuje się na podstawi przecię ia 5.000 K. t. j. więcej o 500 K., jak na rok 1907 uchwalono
150	150	Jak na rok 1907.
32	32	
25.635	24.113	
346.504	382.000	Dochody wynosiły w 1904 r. 395.697 K. w 1905 r. 373.274 K w 1906 r. 346.504 K. razem 1,115. 475 K., przeciętnie 371 825 K., Preliminuje się w zaokrągleniu 372.000 K, t j. mniej o 10.000 K. jak na rok 1907.
58.405	58.000	Dochody wynosiły w 1904 r. 56.653 K., w 1905 r. 57.739 K., w 1906 r. 58.405 K. razem 172.797 K. przeciętnie 57.799 K. Preliminuje się w zaokrą leniu 58.000 K. jak na rok 1907.
34.392	25.000	Dochody w 1904 r. 24.477 K., w 1905 r. 23.357 K., w 1906 r. 34.392 K. razem 82.226 K. przeciętnie 27 409 K. Preliminuje się w zaokrągleniu 28.000 K. t j. więcej o 3.000, jak na rok 1907.
439.301	465.000	
2.299	800	Jak na rok 1907.
—	18.000	
1.700	2.000	Preliminuje się więcej o 500 K. zgodnie z wydatkiem wstawionym na zaliczki w rubr. I. poz. 22.
3.999	20.800	

Docdody. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
V.	**Zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**								
18.	Zwrot nadwyżki, wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. szkole położnych . . .	—	—	9.070	—	—	—	—	9.070
19.	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. klinice chorób syfilitycznych .	—	—	—	—	11.155	—	—	11.155
20.	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. klinice chorób laryngologicznych.	2.681	—	—	—	—	—	—	2.681
21.	Zwrot kosztów utrzymania dozorcy odprowadzającego chorych na wykłady psychiatryi i neuropatologii . .	—	—	—	—	—	—	676	676
22.	Zwrot kosztów utrzymania personalu aptekarskiego, opału i oświetlenia apteki, tudzież za druki, korki, flaszki i t. p.	7.000	—	—	—	—	—	—	7.000
22.a	Zwroty za wydane c. k. klinikom uniwersyteckim:								
	α) leki	—	—	—	—	—	—	—	—
	β) artykuły sanitarne .	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia .	9 681	—	9.070	—	11.155	—	676	30.582

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.510	4.519	Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawienia na str. 2 tego preliminarza na oddziale c. k. szkoły położnych kwotę . 28.760 K. strąciwszy koszt utrzymania 11.000 dni leczenia po rzeczywistym koszcie utrzymania chorych szpitalnych na III klasie, przyjętym w obliczeniu nadwyżki w r. 1906 t. j. po 1 K 79 gr, który fundusz krajowy ponosi . . . . . 19.690 „ okazuje się nadwyżka w kwocie . . . . . 9.070 K. która przypada na c. k. Rząd.
3.119	5.247	Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawienia na str. 2 tego preliminarza na oddziale syfilitycznych kwotę . . 30.195 K. strąciwszy koszt utrzymania 14.000 dni leczenia po rzeczywistym koszcie utrzymania chorych szpitalnych na III kl. przyjętym w obliczeniu nadwyżki w roku 1906 t. j. po 1 K. 36 g., który fundusz krajowy ponosi . . . 19.040 „ okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . 11.155 K. która przypada na c. k. Rząd.
—	3.504	Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawienia na str. 2 tego preliminarza na oddziale c. k. kliniki laryngologicznej kwotę . . . . . 19.655 K, strąciwszy koszt utrzymania 9.000 dni leczenia po rzeczywistym koszcie utrzymania chorych szpitalnych na III. kl. przyjętym w obliczeniu nadwyżki w roku 1906 t. j. po 1 K. 88·6 g., który fundusz krajowy ponosi . . . 16.974 „ okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . 2.681 K. która przypada na c. k. Rząd.
676	676	Jak na rok 1907.
7.015	7.000	Jak na rok 1907.
11.714 18.131	— —	Nic się nie preliminuje z powodu jak przy poz. 74 b. wydatków wyjaśniono.
43.165	20.946	

Dochody.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
V.	Z przeniesienia .	9.681	—	9.070	—	11.155	—	676	30.582
23.	Ryczałt na uzupełnienie inwentarza i laboratoryum apt· ki, IV-ta rata z kwoty 4.000 K	1 000	—	—	—	—	—	—	1.000
23a.	Zwrot części wydatków na instalacyę światła elektrycznego	—	—	—	—	—	—	—	—
24.	Zwr t kosztów instalacyi przewodów doprowadzających przegotowaną wodę do c. k. szkoły poł żnic . .	—	—	1.616	—	—	—	—	1 616
	Suma rubr. V.	10.681	—	10.686	—	11.155	—	676	33.198

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
43.165	20.946	
1.000	1.000	Jak na rok 1907, jako ostatnią IV ratę z ryczał u 4.000 K.
—	3 700	Odpada jako jednorazowy dochód.
—	—	Preliminuje się 1.616 K. jako zwrot kosztów instalacyi przewodów, doprowadzających przegotowaną wodę do c. k. szkoły położnych (LW. 4668/07.)
44.165	25.646	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka IV.

Dobroczynność.

LW. 76.452/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
IV.	1	Dom ubogich i sierót w Krakowie . .	10.848	—	
	2	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000	—	
	3	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400	—	
	4	Zakład dla osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu	1.000	—	
	5	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie	400	—	
	6	Towarzystwo j. w., rata amortyzacyjna pożyczki 65.000 K, udzielonej fundacyi domu podrzutków we Lwowie, na budowę zakładu opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, VII. i VIII. półroczna rata z 35-lecia, do 1. października 1938 włącznie	—	3.575	
	7	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	10.000	—	
	8	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200	—	
	9	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, *zasiłek stały*	400	—	
	10	Towarzystwo imienia św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie	200	—	
	11	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie	—	—	
	11*a)*	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego we Lwowie — na przytulisko dla sług, *jednorazowo*	—	—	
	12	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	400	—	
	13	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu, im. hr. Sołtykowej . . .	200	—	
	14	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000	—	
	15	Zakład im. św. Jadwigi w Krakowie (*stała subwencya*)	1 200	—	
	16	Przytulisko Brata Alberta we Lwowie i w Krakowie	10.000	—	
	17	Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy, dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie	1.600	—	
		Do przeniesienia . .	41.848	3.575	

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
10.848	10.848	
2 000	2.000	
2.400	2.400	
1.000	1.000	
400	400	
3.575	3.575	
10.000	10.000	
200	200	
400	400	
200	200	
200	200	Nie preliminuje się, jako wydatków jednorazowych z r. 1907.
200	200	
400	400	
200	200	
1.000	1.000	
1.200	1.200	
10 000	10.000	
1.600	1.600	
45.823	45.823	

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IV.		Z przeniesienia . .	41.848	3.575	
	18	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K. zaciągniętej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań, dla robotników katolickich w Krakowie (VIII. rata z 30-lecia w myśl uchwały sejmowej z 12. lipca 1902) . . .	—	1.600	
	19	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 i dla uczestników powstania z r. 1863, do dyspozycyi Wydziału krajowego. .	4.500	—	
	20	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.000	—	
	21	I. Towarzystwo głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200	—	
	22	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200	—	
	22*a)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. archidyecezyi lwowskiej . .	—	—	
	22*b)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. dyecezyi stanisławowskiej .	—	—	
	23	Kongregacya ruska Sióstr Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr.-kat. Ordynaryatami) . . .	1.000	—	
	23*a)*	Zgromadzenie S. S. Służebniczek Najśw. Rodziny Maryi w Starej Wsi . .	—	—	
	24	Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki, zaciągniętej dla pogorzelców (IX. rata z 10-lecia, w myśl uchwały sejmowej z 10. kwietnia 1900 r) .	—	3.000	
	25	Gminie m. Nowego Sącza, na opłatę odsetek (4%) od pożyczki 400.000 K zaciągniętej na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (XIV. rata z 20 lecia)	—	11.840	
	26	Gminie m. Mikuliniec, V. rata na opłatę odsetek od pożyczki 20.000 K zaciągniętej na lat 10, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye	—	672	
	27	Dla pogorzelców, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	—	10.000	
	27*a)*	Zakład opieki nad opuszczonemi dziećmi w Krakowie (zakład p. Żurowskiej) .	—	—	
		Do przeniesienia . .	49.748	30.687	

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
45.823	45.823	
1.600	1.600	
4.500	4.500	
2.000	2.000	
200	200	
200	200	
200	200	Nie preliminuje się, jako wydatków jednorazowych z r. 1907.
200	200	
1.000	1.000	
3.000	2.000	Nie preliminuje się, jako wydatku jednorazowego z r. 1907.
3.000	3.000	
15.040	16.000	Preliminuje się, *mniej* o 4.160 K na podstawie planu umorzenia.
850	850	Preliminuje się, *mniej* o 178 K zgodnie z planem umorzenia do LW. 25.064/1907.
10.000	10.000	
400	700	Nie preliminuje się, jako wydatku jednorazowego z r. 1907.
88.013	88.273	

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IV.		Z przeniesienia . .	49.748	30.687	
	27*b)*	Przytulisko dla drobnych sierót, pod opieką św. Józefa we Lwowie, *jednorazowo*	—	—	
	27*c)*	Dom sierót Niepokalanego Poczęcia N. Panny Maryi we Lwowie . . .	—	—	
	28	Komitet kolonij wakacyjnych we Lwowie	200	—	
	29	Zgromadzenie X. X. Redemptorystów w Podgórzu, na budowę kościoła i klasztoru (z przyznanych 10.000 K III. rata z 5-lecia).	2.000	—	
	29*a)*	Przytulisko polskie we Wiedniu . . .	—	—	
	29*b)*	Stowarzyszenie kobiet ku wychowaniu sierót izraelickich w Krakowie, zasiłek *jednorazowy*	—	—	
	29*c)*	Zakład dla sierót im. Modesty Zagórskiej w Śniatynie	—	—	
	30	Zgromadzenie S. S. Miłosierdzia im. św. Wincentego á Paulo we Lwowie — VI. i VII. rata umorzenia reszty pożyczki 20.000 K zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności . . .	1.230	—	
	30*a)*	Dyrekcya i grono nauczycielskie Seminaryum nauczycielskiego we Lwowie, na ciepły posiłek dla ubogich uczniów, *jednorazowo*	—	—	
	31	Zarząd centralny Związku katolickich towarzystw i zakładów dobroczynnych, na umorzenie pożyczki 120.000 K, zaciągnąć się mającej na budowę domu dla wszystkich stowarzyszeń robotniczych katolickich we Lwowie, (II. i III. rata z 39-lecia od 1. lipca 1907)	—	6.300	
	32	*a)* Koszta utrzymania rozmaitych osób w zakładach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałtowo)	25.000	—	
		b) wydatek *nadzwyczajny* na koszta utrzymania Karola Szypuły, w zastępstwie gminy Rozwadów	—	2.934	
		Ogółem suma wydatków . .	78.178	39.921	118.099
		Dochody.			
		Dobroczynność	—	—	—

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
88.013	88.273	
400	700	Nie preliminuje się, jako wydatków jednorazowych z r. 1907.
200	200	
200	200	
2.000	2.000	
—	200	Pozycya ta, zamieszczoną jest w rubryce V. wydatków.
—	200	Nie preliminuje się, jako wydatków jednorazowych w r. 1907.
—	100	
1.230	1.230	Wedle planu umorzenia do LW. 67.804/1905 z końcem roku 1908 pozostanie dług w kapitale 8.269 K 16 g.
—	200	Nie preliminuje się, jako wydatku jednorazowego za r. 1907.
—	3.150	Preliminuje się, *więcej* o drugą ratę t. j. o 3.150 K gdyż w r. 1907 uchwalono tylko pierwszą półroczną ratę od 1. lipca 1907.
14 500	25.000	Pozycyę tę uchwaloną w r. 1907 w rubr. III. poz. 6 wyd. — jako dotyczącą dobroczynności, przeniesiono do niniejszej rubryki. Wydatek *nadzwyczajny* 2 934 K wstawiony w załatwieniu petycyi gminy Rozwadów L. 1.145/931, przekazanej Wydziałowi krajowemu uchwałą sejmową z d. 18. marca 1907, uzasadniony jest osobnem sprawozdaniem do LW. 78.996/1907.
—	—	
106.543	121.453	
—	—	Rubryka IV. nie ma dochodów.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka V.

Oświata i sztuka.

Załączniki:

1. Preliminarz funduszu szkolnego krajowego . . . . . str. 21
2. „ krajowego funduszu szkolnego emerytalnego . „ 61

LW. 74.235/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
V.		**I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.**			
	1	Akademia umiejętności w Krakowie:			
		a) zasiłek stały . . . . . 70.000 K			
		b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod przewodnictwem profesora Dra Smolki w Archiwum watykańskiem (na trzechlecie 1907/8—1910/11). . . . 4.000 „			
		c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . . . . . 5.000 „	79 000	—	
	2	*a)* Szesnastu członków Rady szkolnej krajowej (stałe pobory) . . 32.000 K			
		b) Na koszta podróży zamiejscowych członków Rady szkolnej krajowej (do jej rozporządzenia) . . . . . 4.300 „	36.300	—	
		Suma działu I. . .	115.300	—	115.300
		II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.			
	3	Wydatki funduszu szkolnego krajowego.	17,918.332	72.676	17,991.008
	4	Wydatki funduszu szkolnego emerytalnego	1,608.100	—	1,608.100
	5	Na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki 10,000.000 K zaciągnąć się mającej na budowę nowych szkół ludowych .	—	250.000	250.000
	6	Na subwencye dla istniejących już internatów.	25.000	—	25.000
	7	Na budowę domów dla internatów . .	—	50.000	50.000
		Suma działu II. .	19,551.432	372.676	19,924.108
		Do przeniesienia . .	19,666.732	372.676	20,039.408

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
79.000	79.000	
35.500	35 500	Na koszta podróży zamiejscowych członków Rady szkolnej krajowej prelimuje się *więcej* o 800 K (LW. 72.403/1907).
114.500	114 500	
14,309.464	15,561.843	Na podstawie osobnego preliminarza dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki.
1,283.241	1,343.100	Na podstawie osobnego preliminarza dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki.
—	100.000	Preliminuje się w przypuszczeniu, że połowa pożyczki w sumie 5,000.000 K zostanie w ciągu r. 1908 zrealizowaną.
22.000	22 000	Więcej o 3.000 K ze względu na wyższe z powodu drożyzny koszta utrzymania internatów i powstanie nowych zakładów. Podwyższenie to uzasadnione jest nadto w uchwale sejmowej z 18. marca 1907.
50.000	50.000	
15,664.705	17,076.943	
15,779.205	17,191.443	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	19,666.732	372.676	20,039.408
		III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.			
	8	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej i Leszczynach, *stała subwencya* w myśl uchwały Sejmu z dnia 11. lipca 1902	40.000	—	
	9	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie	—	2.000	
	10	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Franciszka Preisendanza w Krakowie	—	2.000	
	11	Dla kursów wyższych dla kobiet im. Adryana Baranieckiego	—	2.000	
	12	Ruskie prywatne seminaryum żeńskie, utrzymywane przez ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	—	1 000	
	13	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Brodach	—	1.500	
	14	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Stanisławowie	—	1.000	
	15	Prywatna szkoła średnia żeńska we Lwowie, utrzymywana przez Towarzystwo „Gimnazyum żeńskie“	—	1.000	
	16	Prywatna szkoła średnia żeńska w Krakowie z charakterem gimnazyalnym, pod zarządem pp. Browicza, Czubka i Tretiaka, *zasiłek stały*	1.000	—	
	17	Na subwencye dla innych żeńskich seminaryów, gimnazyów i liceów, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego	—	3.000	
	18	Kurs naukowy żeński w Tarnowie, (w myśl uchwały Sejmu z d. 11. lipca 1902) .	800	—	
	19	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie	8.000	—	
	20	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie	200	—	
	21	Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu:			
		a) stała subwencya	400	—	
		b) jednorazowy zasiłek na spłatę długów	—	—	
		Do przeniesienia . .	50.400 19,666.732	13.500 372.676	— 20,039.408

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
15,779.205	17,191.443	
35.000	40.000	
2.000	2.000	
2.000	2.000	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
500	1.500	
—	—	Pozycya nowa, uzasadniona w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 77.049/1906).
1.000	1.000	
1.000	1.000	
—	3.000	
800	800	
8.000	8.000	
200	200	
400	400	
2.000	2.000	Nie preliminuje się jako jednorazowego zasiłku na r. 1907.
55.300	64.900	
15,779.205	17,191.443	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	19,666.732	372.676	20,039.408
			50.400	13.500	—
	22	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej	1.000	—	
	23	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową .	25.000	—	
	24	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie: *a)* na stypendya dla 100 wychowanków po 250 K. . . . . 25.000 K *b)* na utrzymanie zakładu . . 5.000 „ *c)* na amortyzacyę pożyczki 36.000 K na budowę II. piętra, zaciągniętej przez Dyrekcyę zakładu, IX. rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934 r.) . 1.990 „	31.990	—	
	25	Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	1.000	—	
	26	Zakład dla ciemnych we Lwowie: *a)* na utrzymanie zakładu . 7.600 K *b)* na stypendya dla 10 wychowanków po 240 K . . 2.400 „	10.000	—	
	27	Towarzystwo gimnast. „Sokół“ we Lwowie	2.000	—	
	28	„ „ „ w Krakowie	2.000	—	
	29	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	8.000		
	30	Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich we Lwowie, na cele Towarzystwa i wydawnictwa . . .	1.000	—	
	31	Towarzystwo zabaw ruchowych we Lwowie	1.000	—	
	32	Zgromadzenie Sióstr Felicyanek, na utrzymanie domu głównego w Krakowie .	—	2 000	
		Suma działu III. .	133.390	15.500	148.890
		IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa.			
	33	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich we Lwowie	1.000		
	34	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Krakowie . . .	1.000	—	
		Do przeniesienia . .	2.000	—	—
			19,800.122	388.176	20,188.298

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
15,779.205	17,191.443	
55.900	64.900	
1 000	1.000	
20.000	25.000	
27.390	31.990	
800	1.000	
10.000	10.000	
2.000	2.000	
2 000	2.000	
7.000	8.000	
1.000	1.000	
—	—	Pozycya nowa uzasadniona w sprawozdaniu z czynnoś i Dep. I. (LW. 104.775/1907).
2.000	2.000	
129.090	148 890	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
2.000	2 000	
15,908.295	17,340.333	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	19,800.122	388 176	20,188.298
			2.000	—	—
	35	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.500	—	
	36	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, zasiłek stały	3.500	—	
	37	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Tarnowie	200	—	
	38	Polskie Stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu	200	—	
	39	Polskie Stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu	200	—	
	39*a)*	Polskie Stowarzyszenie chrześciańskich robotników „Ojczyzna“ we Wiedniu .	—	—	
	40	Biblioteka polska we Wiedniu. . . .	400	—	
	41	Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do rozp. Wydz. krajowego	3.000	—	
	42	Towarzystwo „Związek rodzicielski“ we Lwowie	—	500	
	43	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwa dzieł i peryodycznych pism ludowych.	10.000	—	
	44	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwa	2.300	—	
	44*a)*	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwo mapy Polski, *jednorazowo*	—	—	
	45	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, III. rata na umorzenie części pożyczki hipotecznej, zaciągniętej na budowę własnego domu (z ogólnej przyznanej sumy 10.000 K)	1.000	—	
	45*a)*	Towarzystwo nauczycieli szkół ludowych we Lwowie, *jednorazowo*		—	
	45*b)*	Towarzystwo nauczycieli religii mojżeszowej w Stanisławowie			
	46	Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ . .	2.000	—	
	47	Na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“ .	1.000	—	
	48	Wydawnictwo dziełek ludowych . . .	2.000	—	
	49	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na wydawnictwa	1.400	—	
	50	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo jego dzieł, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	800	—	
		Do przeniesienia . .	33.500 19,800.122	500 388.176	— 20,188.298

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
15.908.295	17,340.333	
2.000	2.000	
3.500	3.500	
3.500	3.500	
200	200	
200	200	
200	200	
—	200	Nie preliminuje się jako jednorazowego zasiłku z r. 1907.
400	400	
3 000	3.000	
500	500	
10.000	10.000	
2.300	2.300	
—	2.000	Nie preliminuje się jako jednorazowego zasiłku na r. 1907.
1.000	1.000	
—	2.000	Nie preliminuje się jako jednorazowych zasiłków na r 1907.
—	100	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
2.000	2.000	
1.400	1.400	
800	800	
34.000	38.300	
15,908.295	17,340.333	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	19,800.122	388.176	20,188.298
			33.500	500	—
	51	Towarzystwo ludoznawcze, na wydawnictwo czasopisma „Lud“	500	—	
	52	Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa, na wydawnictwo .	800	—	
	53	Towarzystwo miłośników przeszłości Lwowa	500	—	
	54	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie . .	300	—	
	55	Redakcya pisma dla dzieci „Mały Światek“ we Lwowie	200	—	
	55*a)*	Towarzystwo ruskich kobiet „Żyźń“ we Lwowie, na wydawnictwa . . .	—	—	
	56	Na wydawnictwo: *a)* polskich podręczników dla szkół średnich . . . . 2.000 K *b)* ruskich książek szkolnych 8.000 „	10 000	—	
	57	Wydawnictwo dwutygodnika „Rodzina i Szkoła“, z dodatkiem naukowym „Wiedza i praca“ we Lwowie	—	300	
	58	Polskie „Muzeum szkolne“ we Lwowie .	1.000	—	
	59	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwa	2.300	—	
	60	Towarzystwo „Proświta“, na wydawnictwo dzieł ludowych, do rozporządzenia Wydziału krajowego (*z zastrzeżeniem wypłaty z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i nie zawierają szkodliwych tendencyj, tudzież odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897*).	6.000	—	
	61	Towarzystwo im. Szewczenki, na wydawnictwa	12 000	—	
	62	Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego na wydawnictwo dzieł ludowych (*z zastrzeżeniem j. w. poz. 60*)	6.000	—	
	63	Bezpłatna „Uczelnia“ w zarządzie Koła Towarzystwa szkoły ludowej im. B. Goldmana we Lwowie	600	—	
	63*a)*	Koło szkoły ludowej imienia B. Goldmana, do rozporządzenia Wydziału krajowego	—	—	
		Do przeniesienia . .	73.700	800	—
			19,800.122	388.176	20,188.298

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
15,908.295	17,340.333	
34.000	38.300	
400	500	
800	800	
—	—	Pozycya nowa uzasadniona w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 56.115/1907).
300	300	
200	200	
—	100	Nie preliminuje się jako wydatku jednorazowego z r. 1907.
15.000	10.000	
300	300	
500	1.000	
2.300	2.300	
6.000	6.000	
12.000	12.000	
6.000	6.000	
400	600	
—	2.000	Nie preliminuje się jako wydatku jednorazowego z r. 1907.
78.200	80.400	
15,908.295	17,340.333	

*

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	19,800.122	388.176	20,188.298
			73.700	800	—
	64	Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie	1.000	—	
	65	Ks. Dżułyński, gr.-kat. proboszcz w Łapszynie na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“, do rozporządzal. Wydziału krajowego .	800	—	
	66	OO. Bazylianie na wydawnictwa pism religijno-moralnej treści	400	—	
	67	Krakowskie Towarzystwo techniczne, na wydawnictwo czasopisma „Architekt“	—	400	
	68	Towarzystwo numizmatyczne w Krakowie, na wydawnictwo „Wiadomości numizmatyczno-archeologicznych“ . .	—	400	
	69	Na wydawnictwo „Biblioteki politechnicznej“, IV. rata z subwencyi 10.000 K płatnej w 10 latach	1.000	—	
	70	Czytelnia polska w Białej — subwencya na umorzenie pożyczki 14.000 K na budowę domu — I. rata z 28-lecia (patrz pozycya 4. dochodów) . . .	500	—	
		Suma działu IV. .	77.400	1.600	79.000
		V. Teatry i sztuki piękne.			
	71	Teatr polski w Krakowie, *subwencya stała*	16.000	—	
	71*a)*	Dyrektorowi teatru miejskiego w Krakowie, p. Ludwikowi Solskiemu *zasiłek nadzwyczajny na rok 1908 do rozporządzalności Wydziału krajowego* . .	—	4.000	
	72	Budowa teatru w Krakowie, XXVIII. i XXIX. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945)	15.000	—	
	73	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego: *a)* dramat i komedya . . . 28.400 K *b)* opera polska . . . . . 20.000 „	48.400	—	
	73*a)*	Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie, p. Ludwikowi Hellerowi *zasiłek nadzwyczajny na rok 1907 do rozporządzalności Wydziału krajowego* . .	—	8.000	
		Do przeniesienia . .	79.400	12.000	—
			19,877.522	389.776	20,267.298

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
15,908.295	17,340.333	
78.200	80.400	
1.000	1.000	
800	800	
400	400	
400	400	
400	400	
1.000	1.000	
—	—	Pozycya nowa w myśl uchwały Rady Wydziału krajowego z dnia 16. lipca 1907 LW. 68.674.
82.200	84.400	
16.000	16.000	
4.000	4.000	
15.000	15.000	
48.400	48.400	
8.000	8.000	
91.400	91.400	
15,990.495	17,424 733	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	19.877.522	389.776	20,267.298
			79.400	12.000	—
	74	Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie XIX. i XX. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K, zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I półrocza 1934)	33.696	—	
	74*a)*	Na nagrody konkursowe dla utworów scenicznych polskich	—	—	
	75	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Ruska Besida“, do rozporządzalności Wydziału krajowego	18.500	—	
	75*a)*	Towarzystwo „Ruska Besida“ na cele skompletowania orkiestry, subwencya *nadzwyczajna* (II. rata z 8.000 K) . .	—	4.000	
	75*b)*	Na koszta inspekcyi ruskiego teatru narodowego na prowincyi (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . .	—	—	
	76	Towarzystwo teatru ludowego we Lwowie, do rozporządzaln. Wydziału krajowego	—	2.000	
	77	Dla teatru ludowego w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	—	2.000	
	77*a)*	Na nagrody konkursowe dla utworów odpowiednich dla włościańskich teatrów	—	—	
	78	Akademia sztuk pięknych w Krakowie, XX. rata umorzenia pożyczki 200.000 K na budowę gmachu (aż do r. 1911 włącznie)	—	14.000	
	79	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki X. rata z 33-lecia)	—	1.000	
	80	Towarzystwo przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie, na urządzenie nowego lokalu wystawy, I. rata z nowej rozdzielonej na 3 lata subwencyi *nadzwyczajnej* po 2.000 K	—	2.000	
	81	Gminie miasta Krakowa, na zarząd domu imienia Jana Matejki w Krakowie .	1.000	—	
	81*a)*	Gminie miasta Krakowa na fundusz zakupna „Wernyhory“ Matejki, dla Muzeum Narodowego w Krakowie (II. rata z 6.000 K)	—	3.000	
		Do przeniesienia . .	132.596	40.000	—
			19,877.522	389.776	20,267.298

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
15,990.495	17,424.733	
91.400	91.400	
33.696	33.696	
—	2.000	Nie preliminuje się jako wydatku jednorazowego, uchwalonego w r. 1907.
18.500	18.500	
4.000	4.000	
—	500	Nie preliminuje się jako wydatku jednorazowego na r. 1907.
2.000	2.000	
2.000	2.000	
—	500	Nie preliminuje się jako wydatku jednorazowego na r. 1907.
14.000	14.000	
1.000	1.000	
2.000	2.000	Preliminuje się na nowe trzechlecie 1908/1910 subwencyę po 2.000 K rocznie, w myśl uzasadnienia w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 32.698/1907).
1.000	1.000	
—	3.000	
169.596	175.596	
15,990.495	17,424.733	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	19,877.522	389.776	20.267.298
			132.596	40.000	—
	82	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	6.000	—	
	83	Towarz. muzyczne we Lwowie, w myśl uchwały Sejmu z dnia 10. lipca 1902	10.000	—	
	84	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, na budowę własnego domu na pomieszczenie Konserwatoryum wraz z salą koncertową, III. rata subwencyi *nadzwyczajnej* 75.000 K. z 25-lecia . .	—	3.000	
	85	Towarzystwo muzyczne w Krakowie .	1.600	—	
	86	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie	8.400	—	
	87	Towarzystwo „Wyższy Instytut muzyczny“ we Lwowie	2 500	—	
	88	Towarzystwo muzyczne w Brodach . .	—	400	
	89	Towarzystwo muzyczne w Samborze . .	—	200	
	90	Towarz. muzyczne „Harmonia“ w Krakowie	600	—	
	91	Towarz. przyjaciół muzyki w Tarnopolu.	600	—	
	92	Towarzystwo „Kapeli narodowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	400	—	
	93	Wydziałowi krajowemu do rozporządzalności i przyznania zasiłków, po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki śpiewu i muzyki, Towarzystwom muzycznym: „Lutnia“, „Bojan“, i „Echo“ we Lwowie, „Lutnia“ w Krakowie, Towarzystwom imienia Moniuszki w Kołomyi i Stanisławowie i „Harmonia w Jaśle i Towarz. muzycznemu w Jarosławiu, ryczałt w kwocie	3.500	—	
		Suma działu V . .	166.196	43.600	209 796
		VI. Rozmaite.			
	94	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzalności Wydz. kraj. .	3.800	—	
	95	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	2 000	—	
			5.800	—	—
		Do przeniesienia . .	20,043.718	433.376	20,477.094

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
15,990.495	17,424.733	
169.596	175.596	
6.000	6.000	
10.000	10.000	
3.000	3.000	
1.600	1.600	
8.400	8.400	
2.500	2.500	
400	400	
200	200	
1.000	600	
600	600	
400	400	
3.000	3.500	
206.696	212.796	
2.800	3.800	
2.000	2.000	
4.800	5.800	
16,197.191	17,637.529	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	20,043.718	433.376	20,477.094
			5.800	—	—
	96	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki, opieki nad terminatorami we Lwowie	200	—	
	97	Stowarzyszenie nauczycielek w Lwowie .	600	—	
	98	Na cele budowy schroniska dla nauczycielek we Lwowie, V. rata subwencyi 40.000 K, płatnej w 20 ratach rocznych (w myśl uchwały sejmowej z d. 31. października 1904) . . .	2.000	—	
	99	Stowarzyszenie nauczycielek w Krakowie, II. rata subwencyi 20.000 K, płatnej w 20 ratach rocznych, na budowę domu dla nauczycielek	1.000	—	
	100	Zasiłki dla szkół zakładanych i utrzymywanych przez Towarzystwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego . .	—	30.000	
	101	Funduszowi szkolnemu krajowemu odsetki od efektów im. wartości 584.659 K 70 g wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół	26 775	—	
	101*a*)	Towarzystwo „Eleuterya“	—	—	
	101*b*)	Gal. Towarzystwo ochrony zwierząt . .	—	—	
		Suma działu VI.	36.375	30.000	66.375
		Ogółem suma wydatków . .	20,080.093	463.376	20,543.469
		Dochody.			
	1	Dochody funduszu szkolnego krajowego .	3,595.824	—	3,595.824
	2	Dochody funduszu szkolnego emerytalnego	337.705	—	337.705
	3	Dochód ze sprzedaży ruskich książek szkolnych	8.000	—	8.000
	4	Czytelnia polska w Białej — zwrot pożyczki 14.000 K na budowę domu, I. rata z 28-lecia (patrz poz. 70) wyd.)	500	—	500
		Suma dochodów .	3,942.029	—	3,942.029

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
16,197.191	17.637.529	
4.800	5.800	
200	200	
600	600	
2 000	2.000	
—	1.000	
30.000	30.000	
26.775	26.775	
—	400	Nie preliminuje się jako wydatków jednorazowych na r. 1907.
—	200	
64.375	66.975	
16,261.566	17,704.504	
3,727.264	3,554.541	Na podstawie osobnych preliminarzy dołączonych jako alegata do niniejszej rubryki.
328.601	296.498	
8.090	8.000	
—	500	Pozycyę tę zamieszczoną w r. 1907 w rubryce XIII. dochodów, przeniesiono do niniejszej rubryki, jako zwrot wydatku do poz. 70 w myśl uchwały Rady Wydziału krajowego z 16. lipca 1907 (LW. 68.674).
4,063.955	3,859.539	

*

Załącznik I. do rubryki V. poz. 3. wydatków i poz. 1. dochodów funduszu krajowego.

FUNDUSZ SZKOLNY KRAJOWY.

PRELIMINARZ

na rok

1908.

Z załącznikami:

Wykaz A) posad etatowych nauczycieli szkół ludowych i wydziałowych systemizowanych na rok 1907/8.

» B) posad etatowych nauczycieli religii systemizowanych na rok 1907/8.

» C) stałych darów z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli.

» D) liczebny szkół według klas i ryczałtów na drobne potrzeby szkolne i urzędowe.

» E) nauczycieli nadetatowych przyzwolonych na rok 1907/8 i wynagrodzenia tychże.

» F) przekształconych i nowo zorganizowanych szkół od 1. maja 1906 do 31. maja 1907.

» G) konferencyj okręgowych.

LW. 68.215/1907.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.	1—7	Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych	16,595.800	—	16,595.800
II.	8—11	Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzenie kursów wakacyjnych rolniczych i specyalnych, oraz remuneracye na roboty ręczne i dla analfabetów	142.600	—	142.600
III.	12	Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	60.000	—	60.000
IV.	13—16	Dodatek do funduszu szkolnego emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski	68.074	5.000	73.074
V.	17	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół	200.000	—	200.000
VI.	18—21	Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe, oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	417.658	640	418.298
VII.	22	Na przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych	52.000	—	52.000
VIII.	23	Na biblioteki okręgowe	14.000	—	14.000
IX.	24	Na konferencye okręgowe	143.600	—	143.600
X.	25	Na stypendya dla uczniów i uczenic seminaryów nauczycielskich	200.000	—	200.000
XI.	26	Na rozmaite wydatki	24.600	—	24.600
XII.	27	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	67.036	67.036
		Suma wydatków	17,918.332	72.676	17,991.008
		Do tego: „Przebieżne wydatki“	—	—	—
		Ogółem	17,918.332	72.676	17,991.008

krajowy. Wydatki.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
		Porównanie sumaryczne.
		Ogólna suma wydatków prelimiowanych na rok 1908 wynosi . . . . . 17,991.008 K
12,084.654	14,065.675	na rok 1907 uchwalono wydatki w kwocie . . 15,561.843 „
		z porównania okazuje się wydatek większy o . . 2,429.165 K
531.766	342.600	
		a mianowicie:
32.652	53.966	w rubr. I. *więcej* o 2,530.125 K
78.052	66.878	„ II. *mniej* „ — 200.000 K
400.000	200.000	„ III. *więcej* „ 6.034 „ —
		„ IV. „ „ 6.196 „ —
		„ VI. „ „ 28.310 „ —
		„ VII. „ „ 1.000 „ —
371.220	389.988	„ VIII. „ „ 4.000 „ —
50.944	51.000	„ IX. „ „ 42.000 „ —
9.670	10.000	„ XII. „ „ 11.500 „ —
134.834	101.600	
		Razem *więcej* o . 2,629.165 K, *mniej* o 200.000 K
200.000	200.000	
24.192	24.600	z porównania *więcej* jak wyżej o 2,429.165 K,
57.924	55.536	co przy poszczególnych rubrykach i pozycyach wyjaśniono.
13,975.908	15;561.843	
333.556	—	
14,309.464	15,561.843	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 razem
			Korony		
		Dochody.			
I.	1—7	Odsetki od kapitałów	70.918	—	70.918
II.	8—15	Dochody z dóbr, realności i innych praw .	43.496	—	43.496
III.	16—26	Dodatki	3,150.704	—	3,150.704
IV.	27	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych . .	5.670	—	5.670
V.	28	Zapisy i darowizny	—	—	—
VI.	29	Taksy od spadków	210.000	—	210.000
VII.	30	Rozmaite wpływy	5.000	—	5.000
VIII.	31	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa . .	109.886	—	109.886
IX.	32	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych .	150	—	150
		Suma dochodów własnych . .	3,595.824	—	3,595.824
		W porównaniu ze sumą wydatków . .	17,918.332	72.676	17,991 008
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	14,322.508	72.676	14,395.184

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
		Porównanie sumaryczne.
70.272	70.635	Ogólna suma dochodów preliminowanych na rok 1908 wynosi . . . . . 3,595.824 K
42.587	43.496	
3,079.983	3,144.704	Na rok 1907 uchwalono dochody w kwocie . . 3,554.541 „
5.670	5.670	Z porównania okazuje się prawdopodobny wzrost dochodów o . . . . . 41.283 K
—	—	
233.892	180.000	a mianowicie:
184.780	—	w rubryce I. *więcej* o 283 K
109.886	109.886	„ III. „ „ 6.000 „
		„ VI. „ „ 30.000 „
194	150	„ VII. „ „ 5.000 „
		razem *więcej* jak wyżej o 41.283 K
3,727.264	3,554.541	
14,309.464	15,561.843	Porównując zwiększone dochody o . . . . 41.283 K
		ze zwiększonymi wydatkami o . . . . 2,429.165 „
10,582.200	12,007.302	okazuje się zwiększony niedobór o . . . 2,387.882 K
		spowodowany głównie podwyższeniem poborów nauczycieli i katechetów na mocy ustawy z 25. maja 1907 Dz. ust. i rozp. kraj Nr. 49, a oprócz tego zorganizowaniem 144 nowych szkół, jak wykaz F), przekształceniem 95 szkół na więcej klasowe, stałem obsadzeniem większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych, wreszcie naturalnym rozwojem szkół wogóle.

Wydatki. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Płace i dodatki.**			
	1	Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych	10,796.300	—	10,796.300
	2	Na wynagrodzenia nauczycieli nadetatowych	3,352,700	—	3,352.700
		Do przeniesienia .	14,149.000	—	14,149.000

krajowy. Wydatki.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia	
Korony			
7,913.075	9,253.650	Wydatki na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych wynoszą według załączonego wykazu A) kwotę	11,485.450 K
		z tej kwoty potrąca się jak w roku 1907 tytułem interkalaryów na podstawie dotychczasowych wyników 6%, t. j. kwotę	689.127 „
		zostaje przeto . .	10,796.323 K
		a preliminuje się po zaokrągleniu wydatek w kw.	10,796.300 K
		Na rok 1907 uchwalony został ten wydatek w wysokości	9,253.650 „
		Wydatek na rok 1908 preliminowany jest więc większy od uchwalonego na rok 1907 o . .	1,542.650 K
		Przyczyny tego wzrostu leżą:	
		1 w organizowaniu 144 nowych szkół wedle załączonego wykazu „F“,	
		2. w organizacyi 95 szkół na więcej klasowe wedle załączonego wykazu „F“,	
		3. w stałem obsadzeniu większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych, wreszcie	
		4. z powodu podwyższenia poborów na mocy artykułów 11, 14, 16 ustawy z 25. maja 1907 (Dz. ust. i rozp. kraj. nr. 49).	
		C. k. Rada szkolna krajowa potrąciła w tej pozycyi interkalarya tylko w wysokości 5% i preliminowała 10,911.200 K.	
2,273.515	2,652,600	Wedle załączonego wykazu E) przypada na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych kwota . .	3,566.750 K
		od tej kwoty potrąca się z powodu posad nieobsadzonych lub obsadzonych siłami nieukwalifikowanemi na podstawie dotychczasowych wyników 6% (a więc o 2% mniej niż w budżecie roku 1907) t. j. kwotę	214.005 „
		zostaje przeto . .	3,352.745 K
		a preliminuje się okrągło	3,352.700 K
		Na rok 1907 uchwalono ten wydatek w kwocie	2,652.600 „
		zatem na rok 1908 preliminuje się więcej o .	700.100 K
		niż uchwalono na rok 1907:	
		1. z powodu przyzwolenia nowych klas nadetatowych,	
		2. z powodu podwyższenia wynagrodzenia na mocy art. 11 i 16 ustawy z 25. maja 1907	
10,186.590	11,906.250		

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	14,149.000	—	14,149.0
	3	Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii	754.800	—	754.80
	4	Na remuneracye za udzielanie nauki religii	180.000	—	180.00
	5	Na dodatki pięcioletnie nauczycieli . .	1,037.000	—	1,037.00
	6	Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	325.000	—	325.00
	7	Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych .	150.000	—	150.00
		Suma rubryki I. .	16,595.800	—	16,595.80
II.		**Remuneracye i zasiłki.**			
	8	*A*) Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli	60.000	—	60.00
		B) Nadzwyczajne zapomogi dla nauczycieli do rozporządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej	—	—	—
	9	Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:			
		1) na 5 kursów wakacyjnych dla nieukwalifikowanych nauczycieli po 2.700 koron, razem . . . . 13.500 K			
		Do przeniesienia 13.500 K	60.000	—	60.00

Wy-kłość roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia	
Korony			
186.590	11,906.250	(Dz. ust. i rozp. kraj. nr. 49), tudzież rozporządzenia Rady szk. kraj. z 28. czerwca 1907, Dz. u. kr. nr. 59. C. k. Rada szkolna krajowa potrąciła w tej pozycyi interkalarya tylko w wysokości 5% i preliminowała 3,388.400 K.	
7.946	635.875	Wedle załączonego wykazu B) wynoszą place wraz z dodatkami na mieszkanie nauczycieli religii kwotę	838.700 K
		od tej kwoty potrąca się zgodnie z wnioskiem c. k. Rady szkolnej krajowej tytułem opróżnionych posad na podstawie dotychczasowych wyników 10% w kwocie	83.870 „
		zostaje zatem . .	754.830 K
		a preliminuje się okrągło	754.800 K
		t. j. o 118.925 K więcej, niż uchwalono na rok 1907, a to z powodu systemizowania nowych posad nauczycieli religii, tudzież z powodu podwyższenia poborów na mocy art. 11 i 16 ustawy z 25. maja 1907, Dz. ust. i rozp. kraj. nr. 49.	
324	156.000	Preliminuje się o 24.000 K więcej niż na rok 1907 uchwalono, z powodu podwyższenia poborów nauczycieli religii na mocy art. 11, 16 i 18 ustawy z 25. maja 1907, Dz. ust. i rozp. kraj. nr. 49.	
881.423	975.850	Preliminuje się o 61.150 K więcej niż na rok 1907 uchwalono, z powodu podwyższenia dodatków pięcioletnich na mocy art. 13 ustawy z dnia 25. maja 1907, Dz. ust. i rozp. kraj. nr. 49.	
241.005	271.700	Preliminuje się o 53.300 K więcej niż na rok 1907 uchwalono, uwzględniając wzrost naturalny na podstawie dotychczasowych wyników i z powodu podwyższenia poborów nauczycielskich.	
134.366	120.000	Preliminuje się o 30.000 K więcej niż na rok 1907 uchwalono, gdyż z powodu podwyższenia poborów nauczycieli, wynoszą więcej należytości substytucyjne zastępców nauczycieli urlopowanych wskutek słabości, względnie celem dalszego kształcenia się na kursach.	
84.654	14,065.675		
57.422	60.000	Preliminuje się o 200.000 K mniej niż na rok 1907 uchwalono, gdyż z powodu dokonanej regulacyi płac nauczycieli odpada potrzeba udzielania im zapomóg nadzwyczajnych.	
399.160	200.000		
56.582	260.000		

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia 13.500 K	60.000	—	60.000
		2) na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół miejskich:			
		a) całoroczny kurs rolniczy . . . 6.000 K			
		b) 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze . . . 10.000 „			
		c) kurs uprawy tytoniu . . . 1.000 „ 17.000 „	30.500	—	30.500
	10	Na kursa nauki zręczności dla nauczycieli, a to:			
		a) 2. kursa słójdu drzewnego 5.000 K			
		b) 1 kurs koszykarstwa . . 2.500 „			
		c) 1 kurs kartoniarstwa . . 1.600 „	9.100	—	9.100
	11	Remuneracye za naukę robót ręcznych .	41.000	—	41.000
	11 a	Na zasiłki dla kursów dla analfabetów do rozporządzalności c. k. Rady szkolnej krajowej	2.000	—	2.000
		Suma rubryki II. . .	142.600	—	142.600
III.	12	**Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	60.000	—	60.000
IV.		**Dodatki i dary z łaski.**			
	13	Dodatek stały do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego	25.600	—	25.600
	14	Interkalarya przypadające z funduszu szkolnego krajowego na rzecz funduszu szkolnego emerytalnego za I. kwartał w razie opróżnienia posad nauczycielskich .	24.425	—	24.425
	15	Na emerytury dla nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół .	—	5.000	5,000
	16	Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i dla byłych nauczycieli a to:			
		a) stałe wedle wykazu C) 11.648 K. 56 g.			
		b) jednorazowe rocznie . 6.400 „ — „			
		Razem . 18.048 K. 56 g.	18.049	—	18.049
		Suma rubryki IV. .	68.074	5.000	73.074

krajowy. Wydatki.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
456.582	260.000	
30.222	30.500	
9.100	9.100	Preliminuje się tak samo jak na rok 1907 uchwalono.
35.862	41.000	
—	2.000	
531.766	342.600	
32.652	53 966	Preliminuje się o 6.034 K więcej niż na rok 1907 uchwalono, gdyż z powodu podwyższenia poborów nauczycieli zwiększą się koszta przesiedlenia nauczycieli przyznawane im w myśl §. 9 ustawy z 11. czerwca 1905 (Dz. ust. kraj. nr. 73) i rozporządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej z 17. grudnia 1906 l. 8982 (Dz. urzędowy c. k. R. s. kr. nr. 28/906).
25.600	25.600	Preliminuje się tak samo jak na rok 1907 uchwalono.
33.464	18.218	Preliminuje się wydatek w wysokości faktycznej kwoty, przypadającej z powodu opróżnionych posad nauczycielskich.
2.678	5.000	Preliminuje się tak samo jak na rok 1907 uchwalono.
		Preliminuie się o 11 K mniej niż na rok 1907 uchwalono, z powodu wstrzymania niektórych darów z łaski z powodu śmierci, a przyznania natomiast nowych darów z łaski na mocy uchwały Sejmu krajowego z 18. marca 1907.
16.310	18.060	
78.052	66.878	

Wydatki. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.	17	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół.** . .	200.000	—	200.000
VI.	18	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół** . .	210.000	—	210.000
	19	Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie	560	640	1.200
	20	Na miejscowe potrzeby szkolne i urzędowe	177.098	—	177.098
	21	Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	30.000	—	30.000
		Suma rubryki VI. .	417.658	640	418.298
VII.	22	**Na przybory naukowe:** *a*) ogólnej natury . . . 36.000 K. *b*) dla nauk praktycznych: 1. na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych . . 3.500 K. 2. na narzędzia dla ogrodów szkolnych. . . 1.000 „ 3. na warsztaty i narzędzia do slöjdu 7.300 „ 4. na urządzenie pracowni koszykarskich . . 1.000 „ 5. na przybory do robót kartoniarkich . . . 600 „ 6. na urządzenie gospodarstwa kobiecego . . 600 „ 7. na urządzenie warsztatu dla młodzieży szkół średnich w Krakowie . . 1.000 „ 8. na wydawnictwo „Obrazy do nauki poglądu“ ad a) 1.000 „ 16.000 „	52.000	—	52.000
VIII.	23	**Na biblioteki okręgowe**	14.000	—	14.000

krajowy. Wydatki.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
400.000	200.000	Preliminuje się tak samo jak na rok 1907 uchwalono.
193.909	190.000	Preliminuje się o 20.000 K więcej niż na rok 1907 uchwalono, z powodu wzrostu orzeczeń przyznających te zasiłki na mocy ustawy.
1.199	1.200	Preliminuje się tak samo jak na rok 1907 uchwalono.
159.965	168.788	Preliminuje się wedle wykazu D) więcej o 8.310 K niż na rok 1907 uchwalono, z powodu przeistoczenia szkół na więcej klasowe i nowo zorganizowania szkół ludowych.
16.147	30.000	Preliminuje się tak samo jak na rok 1907 uchwalono.
371.220	389.988	
		Preliminuje się o 1.000 K więcej niż na r. 1907 uchwalono, w myśl odezwy Wydziału krajowego z 20. października 1906 L. 104.109, tytułem zasiłku na urządzenie warsztatu założonego przez zmarłego Dra Henryka Jordana dla młodzieży szkół średnich w Krakowie.
50.944	51.000	
9.670	10.000	Preliminuje się o 4.000 K więcej niż na rok 1907 uchwalono, z powodu znacznego przyrostu liczby szkół i nauczycieli wogóle, tudzież wzrostu liczby nauczycieli korzystających z bibliotek okręgowych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	24	**Na konferencye okręgowe** . . .	143.600	—	143.6
X.	25	**Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich** . . .	200.000	—	200.0
XI.	26	**Na rozmaite wydatki, a to:**			
		a) na potrzeby szkół ogólnej natury . . . . 3.000 K.			
		b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych . 3.600 „			
		c) na wydawnictwo dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej . . . . 6.000 „			
		d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego . 12.000 „	24.600	—	24.0
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye:**			
		a) dla szkoły klasztornej P. P. Benedyktynek orm. we Lwowie . . .	—	6.000	6.0
		b) dla szkoły klasztornej P. P. Klarysek w Starym Sączu	—	4.000	4.0
		c) dla szkoły klasztornej P. P. Benedyktynek obrz. łac. w Przemyślu . .	—	6.336	6.3
		d) dla szkoły żeńskiej P. P. Bazylianek w Jaworowie		1.600	1.6
		e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Scholastyki w Krakowie . . .	—	5.000	5.0
		f) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi we Lwowie . . .	—	2.000	2.0
		g) dla szkoły żeńskiej im. św. Tomasza w Krakowie	—	1.500	1.5
		h) dla szkoły żeńsk. P. P. Augustyanek w Krakowie	—	2.000	2.0
		i) dla szkoły żeńskiej w Stryju, utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne	—	1.000	1.0
		k) dla szkoły izraelickiej w Brodach .	—	12.000	12.0
		l) dla internatu PP. Bazylianek we Lwowie	—	1.000	1.0
		m) dla szkoły zręczności oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie	—	1.100	1.1
		Do przeniesienia .	—	43.536	43.5

krajowy. Wydatki.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
134.834	101.600	Preliminuje się więcej o 42.000 K niż na rok 1907 uchwalono, ze względu na przyrost nauczycieli etatowych i nadetatowych i ścisłe obliczenie kosztów konferencyi w załączonym wykazie G, wedle którego dla 11.972 nauczycieli po 12 K (czyli o 3 K więcej niż na rok 1907 uchwalono) wynosi należytość 143.664 K, a preliminuje się okrągło 143.600 K.
200.000	200.000	Preliminuje się tak samo jak na rok 1907 uchwalono.
24.192	24 600	Preliminuje się tak samo jak na rok 1907 uchwalono.
6.000	6.000	
4.000	4.000	
6.224	6.336	
1.600	1.600	
5.000	5.000	
2.000	2.000	Preliminuje się o 8.000 K więcej niż na rok 1907 uchwalono, w myśl odezwy Wydziału krajowego z dnia 14. września 1906 L. 92121, na subwencyę dla 3-klasowej szkoły izraelickiej w Bolechowie.
1.500	1.500	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
12.000	12.000	
1.000	1.000	
1.100	1.100	
43.424	43.536	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	—	43.536	43.536
		n) dla szkoły Sióstr Miłosierdzia w Rozdole	—	1.800	1.800
		o) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Besku	—	400	400
		p) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu	—	3.000	3.000
		r) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Uhnowie	—	600	600
		s) dla zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4 klas. szkoły przez SS. Felicyanki	—	500	500
		t) dla szkoły w Bełzie, utrzymywanej przez SS. Felicyanki	—	600	600
		u) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych	—	2.000	2.000
		w) dla Zakładu wychowawczego św. Rodziny z Nazaretu we Lwowie . .	—	800	800
		y) na rozszerzenie budynku szkoły żeńskiej w Rawie, utrzymywanej przez Zgromadzenie SS. Dominikanek (jako 3. rata z rozłożonej na 10 lat subwencyi 8.000 K.).	—	800	800
		z) dla szkoły P. P. Dominikanek w Bielanach	—	600	600
		ż) Zgromadzenie SS. Urszulanek w Kołomyi, na amortyzacyę części pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego (VI. rata z 20-lecia)	—	500	500
		aa) Na rozszerzenie budynku szkoły wydziałowej żeńskiej SS. Bazylianek w Jarosławiu, IV. rata z 15-lecia z przyznanych 6 000 K.	—	400	400
		bb) dla szkoły izraelickiej 3-klasowej w Bolechowie	—	8.000	8.000
		cc) Na częściową spłatę zaciągniętego długu na budowę szkoły w Nowosiółkach utrzymywanej przez Zgromadzenie SS. Miłosierdzia jednorazowo . . .	—	—	—
		dd) na rozszerzenin budynku szkoły żeńskiej SS. Bazylianek w Jaworowie jednorazowo.	—	—	—
		ee) dla Sióstr Felicyanek w Uhnowie na wygrzybienie budynku szkolnego jednorazowo	—	—	—
		ff) dla szkoły pp. Bazylianek w Jaworowie, na spłacenie długu jednorazowo .	—	2.000	2.000
		gg) dla szkoły SS. Miłosierdzia na Kleparzu w Krakowie	—	1.000	1.000
		hh) dla PP. Augustyanek w Krakowie, na częściowe pokrycie budowy nowej szkoły jednorazowo.	—	500	500
		Suma rubryki XII. .	—	67.036	67.036

krajowy. Wydatki.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
43.424	43.536	
1.800	1.800	
400	400	
3.000	3.000	
600	600	
500	500	
600	600	
2 000	2.000	
800	800	
800	800	Preliminuje się o 8.000 K więcej niż na rok 1907 uchwalono, w myśl odezwy Wydziału krajowego z dnia 14. września 1906 L. 92.121. na subwencyę dla 3-klasowej szkoły izraelickiej w Bolechowie
600	600	
500	500	
400	400	
—	—	
1.000	—	
1.000	—	
500	—	
—	—	Preliminuje się na podstawie uchwał Wydziału krajowego z dnia 29. października 1907 do LW. 72913, 72412 i 72414. Szczegółowe uzasadnienie w sprawozdaniu z czynności Rep. I.
—	—	
—	—	
57.924	55.536	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
I.		**Odsetki od kapitałów.**			
		A) **Ogólny fundusz szkolny krajowy.**			
	1	Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół:			
		a) 6% od 10.000 K. w listach zastawnych Zakładu kredytowego w Krakowie . . 600 K. — g.			
		b) 4½ od 26.400 K. w listach zastawnych Banku krajowego . . 1.188 „ — „			
		c) 4½% od 224.800 K. w obligacyach galicyjskich pożyczek krajowych . . . . 10.116 „ — „			
		d) 4½% od 186.600 K. w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 8.397 „ — „			
		e) 4% od 1.200 K. w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 48 „ — „			
		f) 4% od 135.000 K. w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 5.400 „ — „			
		g) 4% od 659 K. 70 g. w książeczkach galic. Banku krajowego . 26 „ 38 „	25.776	—	25.776
	2	Od 4% listów zastawnych galic. Banku krajowego nominalnej wartości 17.100 K. i od 4% obligów kolejowych galic. Banku krajowego nom. wart. 24.300 K., będących własnością majątku zarodowego .	1.656	—	1.656
		Do przeniesienia .	27.432	—	27.432

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
25.776	25.776	Preliminuje się na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 22. września 1892 i z 16. lutego 1894, a względnie z 9. lipca 1902.
1.656	1.656	Preliminuje się na podstawie stanu efektów z końcem roku 1906.
27.432	27.432	

Dochody. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	27.432	—	27.432
		B) **Fundusze poszczególnych szkół ludowych.**			
	3	Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płacę nauczycieli			
		a) 4% od 70.800 K w obligacyach galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 2.832 K. — g.			
		b) 4% od 904.500 K. w listach zastawnych galic. Banku krajowego . 36.180 „ — „			
		c) 4% od 600 K. w listach zastawnych galic. Tow. kred. ziemskiego . 24 „ — „			
		d) 4% od 56.000 K. w listach zastawnych galic. Banku krajowego . 2.240 „ — „			
		e) 4% od 4.000 K. w obligacyach galic. funduszu propinacyjnego . . 160 „ — „			
		f) 4% od 200 K. losu państwowego z r. 1860 8 „ — „			
		g) 4% od 19.500 K. w obligacyach kolejow. galic. Banku krajowego . 780 „ — „			
		h) 3·6% od 16.622 K. 28 g. w książeczkach galic. Banku krajowego i gal. Kasy oszczędności . 598 „ 40 „	42.822	—	42.822
		Do przeniesienia .	70.254	—	70.254

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
27.432	27.432	
42.548	42.539	Preliminuje się na podstawie stanu efektów z końcem roku 1906.
69.980	69.971	

Dochody. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	70.254	—	70.254
	4	5% od kapitałów hipotekowanych w walucie wiedeńskiej:			
		kapitał / odsetki			
		a) u bractwa św. Anny w Jarosławiu . 75 złr.—kr. 3 K. 15 g.			
		b) na realności Nr. 35 w Mościskach . 7 „ 30 „ — „ 32 „			
		c) u bractwa szkaplerza w Bochni . 50 „ — „ 2 „ 10 „			
		d) u bractwa Niepok. pocz. N. P. M. w Łukawicy . 112 „ 30 „ 4 „ 73 „			
		e) u bractwa różańcowego w Bruśniku 250 „ — „ 10 „ 50 „			
		f) u bractwa różańcowego w Woli Lubeckiej . . 267 „ 30 „ 11 „ 25 „			
		Razem . 762 złr. 30 kr. 32 K. 05 g.	32	—	32
	5	5% od kapitału 5.000 złp. zahipotekowanego w walucie polskiej na dobrach Branice	125	—	125
	6	5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w walucie polskiej			
		kapitał / odsetki			
		a) Nr. 342 I, 521, V, 949 złp. 13 gr. 23 K. 73 g.			
		b) Nr. 171 I, 256, II, 421 „ 26 „ — „ — „			
		Razem . 1.371 złp. 09 gr. 23 K. 73 g.	24	—	24
	7	5% od kapitałów hipotekowanych na rzecz pojedynczych szkół:			
		a) od 8.400 K. na rzecz Zwiernik i Budy dla szkoły w Zwierniku . . 420 K.			
		b) od 100 talarów na dobrach Niegowice dla szkoły w Niegowicach . . . . 21 „			
		c) od 840 K. na dobrach Kańczuga dla szkoły w Grodzisku . . 42 „	483	—	483
		Suma rubryki I. .	70 918	—	70.918

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
69.980	69.971	
34	32	
—	125	
24	24	Preliminuje się na podstawie faktycznego stanu kapitałów hipotekowanych.
234	483	
70.272	70.635	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		**Dochody z dóbr, realności i innych praw.**			
	8	Czynsz z ogrodu szkolnego w Dunajowie .	2	—	2
	9	„ „ „ w Krukienicach	4	—	4
	10	„ z wydzierżawionych gruntów w Zagórzu	10	—	10
	11	„ „ „ „ Pilznie	710	—	710
	12	„ „ „ „ Skawinie	446	—	446
	13	„ od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku, będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego	324	—	324
	14	Czysty dochód z gruntów i realności pojedynczych szkół	10.000	—	10.000
	15	Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron	32.000	—	32.000
		Suma rubryki II. . .	43.496	—	43.496
III.		**Dodatki.**			
	16	Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne: *a*) miasto Zaleszczyki . . 24 K. 46 g. *b*) Zaleszczyki stare . . 3 „ 24 „ *c*) Obszar dworski . . — „ 30 „	28	—	28
	17	Od tarnowskiej gminy żydowskiej, dodatek na utrzymanie IV. klasy przy szkole głównej	52	—	52
	18	Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego	210	—	210
	19	Od każdoczesnego proboszcza obrz. łaciń. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa	84	—	84
	20	Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 złr. m. k. od właściciela dóbr w Bolesławiu	52	—	52
	21	Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 28618 na 2.350 złr., czyli 4.700 K.	198	—	198
	22	Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38.006 na 950 złr., czyli 1.900 K.	80	—	80
		Do przeniesienia .	704	—	704

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	2	Preliminuje się na podstawie umów istniejących.
8	4	
20	10	
—	710	
559	446	
—	324	
10.000	10.000	Preliminuje się tak samo jak na rok 1907 uchwalono.
32.000	32.000	
42.587	43.496	
3	28	Preliminuje się na podstawie istniejących zobowiązań.
—	52	
210	210	
84	84	
31	52	
198	198	
80	80	
606	704	

Dochody. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	704	—	704
	23	Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gminy miasta Białej na płacę nauczycieli .	745.000	—	745.000
	24	Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych	5.000	—	5.000
	25	Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich	1,700.000	—	1,700.000
	26	3% dodatek okręgowy	700.000	—	700.000
		Suma rubryki III. . .	3,150.704	—	3,150.704

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
606	704	
773.397	740.000	Wedle wykazu A) dołączonego do zamknięcia rachunków za rok 1906 sprostowana należytość prestacyj szkolnych na płace nauczycieli i potrzeby szkolne, opłacana gotówką w kwotach ryczałtowych, wynosi . . . . . 738.073 K 89 g Ponieważ jednak w sumie tej nie mieszczą się należytości za rok 1906, które zostały pokryte nadpłatami z lat ubiegłych, tudzież ze względu na wynikłość roku 1906 preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 745.000 K.
6.020	4.000	Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne, przyjęte od byłych funduszów szkolnych okręgowych, wynoszą z końcem roku 1906 jeszcze kwotę . . . . . 28.293 K 34 g Z tego tytułu uiszczono w r. 1904 — 7.249 K 78 g.; w roku 1905 — 1.847 K 06 g.; w roku 1906 — 6.019 K 73 g. — razem 15.116 K 57 g., przeciętnie 5.038 K 86 g., a preliminuje się w zaokrągleniu 5.000 K.
1,659.598	1,700.000	Preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, wynoszących: w roku 1904 1,519.775 K 43 g. „ „ 1905 1,638.719 „ 85 „ „ „ 1906 1,659,598 „ 72 „ Razem 4,818.094 K — g. przeciętnie . 1,606.031 „ 66 „ Ze względu, że wynikłość roku 1904 była wyjątkowo małą, gdyż z powodu klęsk elementarnych i nieurodzaju, podatki a tem samem i dodatki słabo wpływały, dalej ze względu, że niektórym gminom zmieniono prestacye opłacane w gotówce, na dodatki do podatku, wreszcie ze względu na wzmagające się co roku wynikłości, preliminuje się na rok 1908 jak na rok 1907 uchwalono przypuszczalny dochód 1,7000.000 K.
640.362	700.000	Preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, wynoszących: w roku 1904 587.353 K 22 g. „ „ 1905 639.313 „ 53 „ „ „ 1906 640.362 „ 67 „ Razem 1,867.029 K 42 g. przeciętnie . 622.343 „ 14 „ Z powodu jak przy poz. 25 podano, preliminuje się na rok 1908 jak na r. 1907 uchwalono przypuszczalny dochód okrągło 700.000 K.
3,079.983	3,144.704	

Dochody. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IV.	27	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** .	5.670	—	5.670
V.	28	**Zapisy i darowizny**	—	—	—
VI.	29	**Taksy od spadków**	210.000	—	210.000
VII.	30	**Rozmaite wpływy:**			
		a) zwroty korelatywne i mylne pobory .	—	—	—
		b) 10% opłaty od nauczycielek które wyszły za mąż	5.000	—	5.000
		Suma rubryki VII. . .	5.000	—	5.000
VIII.	31	**Dodatek z c. k. Skarbu Państwa** . .	109.886	—	109.886
IX.	32	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	150	—	150

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
5.670	5.670	Preliminuje się tak samo jak na rok 1907 uchwalono.
—	—	Nic się nie preliminuje dla braku wynikłości od lat wielu.
233.892	180.000	Preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, wynoszących: w roku 1904 kwotę 195.007 K 23 g. „ „ 1905 „ 189.257 „ 55 „ „ „ 1906 „ 233.892 „ 33 „ Razem 618.157 K 11 g. przeciętnie . . 206.052 „ 37 „ Ze względu na wynikłość roku 1906 preliminuje się przypuszczalny dochód 210.000 K.
180.262	—	Nic się nie preliminuje jak w latach poprzednich.
4.518	—	Preliminuje się nową pozycyę na podstawie art. 36 ustawy [illegible] z 11. czerwca 1905 Dz. ust. i rozp. kraj. nr. 73. Z tego tytułu wpłynęło w roku 1905 — 19 K 80 g., a w roku 1906 — 4.518 K 18 g.
184.780	—	
109.886	109.886	Dodatek stały z c. k. Skarbu Państwa.
194	150	Preliminuje się przypadającą ratę na rok 1908 od gminy Gwoździce ad Cisowlas, której przyznano w roku 1894 pożyczkę spłacalną w 20 ratach rocznych od 1. listopada 1894.

do l. 27.831 z r. 1907.
R. S. K.

Wykaz A

liczby posad etatowych nauczycieli szkół ludowych oraz nauczycieli szkół wydziałowych systemizowanych na rok 1907/1908 z przywiązanemi do nich płacami, dodatkami za kierownictwo i na mieszkanie wedle stanu posad z dniem 31. maja 1907.

Liczba posad	Wyszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	I. Klasa (miasto Kraków).		
20	nauczycieli szkół wydziałowych po	2.500	50.000
20	„ „ „ „	2.300	46.000
48	„ „ pospolitych „	2.300	110.400
47	„ „ „ „	2.100	98.700
	dodatki na mieszkanie:		
	55 nauczycieli po „ „ „	500	27.500
	55 nauczycielek „ „ „	300	16.500
135	Razem . . .		349.100
	II. Klasa.		
108	nauczycieli szkół wydziałowych po	2.300	248.400
108	„ „ „ „	2.100	226.800
147	„ „ pospolitych „	2.100	308.700
147	„ „ „ „	1.900	279.300
294	„ „ „ „	1.700	499.800
	dodatek na mieszkanie:		
	329 nauczycieli po	400	131.600
	329 nauczycielek „	250	82.250
804	Razem . . .		1.776.850
	III. Klasa.		
266	nauczycieli szkół ludowych po	1.700	452.200
266	„ „ „ „	1.500	399.000
531	„ „ „ „	1.300	690.300
	dodatek na mieszkanie:		
	441 nauczycieli po	300	132.300
	441 nauczycielek „	200	88.200
1063	Razem . . .		1,762.000

Liczba posad	Wyszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	IV. Klasa.		
1544	nauczycieli szkół ludowych	1.400	2,161.600
1543	„ „ „	1.200	1,851.600
3088	„ „ „	1 000	3,088.000
	dodatki na mieszkanie:		
467	nauczycieli	200	93.400
467	nauczycielek	100	46.700
6175	Razem . . .		7,241.300

Liczba posad	Wyszczególnienie	Razem	Uwaga
		Koron	
	Zestawienie.		
135	nauczycieli miasta Krakowa	349.100	
804	„ w II klasie	1,776.850	
1063	„ „ III klasie	1,762.000	
6175	„ „ IV „	7,241.300	
8177	Razem . . .	11,129.250	
	do tego:		
44	nauczycieli dopełniających kursów rolniczych po 1200 K.	52.800	
8221	I Suma . . .	11,182.050	
	dodatki za kierownictwo:		
	58 dyrektorów szkół wydziałowych po 500 K. .	29.000	
	186 kierowników szkół 5 i 6 klas. „ 400 „ .	74.400	
	291 „ „ 3 i 4 „ „ 300 „ .	87.300	
	1127 „ „ 2 „ „ 100 „ .	112.700	
	II Suma . .	303.400	
	Zestawienie.		
	I suma	11,182.050	
	II suma	303.400	
	Ogółem . . .	11,485.450	
	po strąceniu 6% tytułem interkalaryów . . .	689.127	
	zostaje . . .	10,796.323	
	Czyli okrągło . . .	10,796.300	

Do l. 27.831 z r. 1907.
R. S. K.

Wykaz B

posad etatowych nauczycieli religii systemizowanych na rok 1907/8 z przywiązanemi do nich płacami i dodatkami na mieszkanie.

Ilość posad	Poszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	I. Klasa (miasto Kraków).		
4	nauczycieli religii szkół wydziałowych po 2.500+500 . .	3.000	12.000
5	„ „ „ „ „ 2.300+500 . .	2.800	14.000
8	„ „ „ pospolitych „ 2.300+500 . .	2.800	22.400
7	„ „ „ „ „ 2.100+500 . .	2.600	18.200
24	Razem . . .	—	66.600
	II. Klasa.		
29	nauczycieli religii szkół wydziałowych po 2.300+400 . .	2.700	78.300
30	„ „ „ „ „ 2.100+400 . .	2.500	75.000
24	„ „ „ pospolitych „ 2.100+400 . .	2.500	60.000
24	„ „ „ „ „ 1.900+400 . .	2.300	55.200
44	„ „ „ „ „ 1.700+400 . .	2.100	92.400
151	Razem . . .	—	360.900
	III. Klasa.		
50	nauczycieli religii szkół pospolitych po 1700+300 . . .	2.000	100.000
84	„ „ „ „ „ 1500+300 . . .	1.800	151.200
43	„ „ „ „ „ 1300+300 . . .	1.600	68.800
177	Razem . . .	—	320.000
	IV. Klasa.		
57	nauczycieli religii szkół pospolitych po 1.400+200 . . .	1.600	91.200
409	Ogółem . . .	—	838.700
	Po strąceniu 10% interkalare	—	83.870
	Zostaje . . .	—	754.830
	a preliminuje się okrągło . . .	—	754.800

Do l. 27.831 z r. 1907.
R. S. K.

Wykaz C

stałych darów z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli.

L. porz.	Imię i nazwisko	Kwota roczna K.	g.	L. porz.	Imię i nazwisko	Kwota roczna K.	g.
					Z przeniesienia . .	4.769	69
1	Wiłowska Wincenta . .	300	—	29	Hanulowa Ludwika . .	400	—
2	Rogozińska Józefa . .	80	—	30	Warecka Marya . . .	200	—
3	Iwańska Walerya . .	144	—	31	ta sama dla dzieci . .	100	—
4	Monicowa Teofila . .	102	20	32	Kamińska Tekla . . .	76	65
5	Boguszowa Józefa . .	200	—	33	Kołko Wiktorya . . .	120	—
6	Seniów Agata . . .	76	65	34	Kruczkowski Leopold . .	60	—
7	Nodzeńska Eleonora . .	102	20	35	Jednakowska Teofila . .	200	—
8	Kuk Jan	420	—	36	ta sama dla dzieci . . .	100	—
9	Ficalowicz Teresa . . .	280	—	37	Hornatkiewicz Antoni . .	192	50
10	Dąbrowski Bolesław Maryan .	40	—	38	Hanulowa Ludwika dla dzieci	400	—
11	Horakowska Marya . .	76	64	39	Nowomiejska Karolina . .	102	20
12	Klos Franciszka . . .	70	—	40	Dmytrak Michał . . .	400	—
13	Picyk Klementyna . . .	200	—	41	Klisiewicz Julia . . .	72	—
14	Makarewiczowa Marya . .	120	—	42	Borucka Natalia . . .	210	—
15	Dąbrowska Marya . . .	140	—	43	Michalski Michał . . .	400	—
16	Koncka Teresa . . .	240	—	44	Mikiewicz Eleonora . .	40	—
17	Kowalska Amalia . . .	240	—	45	Łopatyński Teofil . . .	500	—
18	Dubilowa Marya . . .	200	—	46	Gurkiewicz Aniela . . .	160	—
19	Klisiewicz Julia . . .	72	—	46	Ferensiewiczowa Agata . .	250	—
20	Stebnicka Albina . . .	200	—	48	Czaparowska Tekla . .	102	20
21	Pragłowska Aleksandra . .	160	—	40	Dudyński Zacharyasz . .	600	—
22	Warchałowska Marya . .	100	—	50	Gątkowska Franciszka . .	800	—
23	Kabarowska Michalina . .	166	—	51	Michajluk Marya . . .	200	—
24	Iwańska Bronisława . .	240	—	52	Sądowa Helena . . .	240	—
25	Rożałowski Ludwik . .	200	—	53	Kuhynicka Jadwiga . . .	120	—
26	Staszewski Apolinary . .	200	—	54	Januszewska Wiktorya . .	333	32
27	Jankowska Julia . . .	200	—	55	Bielowiecka Marya . . .	333	33
28	Rembacz Marcin . . .	200	—	56	ta sama dla dzieci . . .	166	67
	Do przeniesienia . .	4.769	69		Razem . . .	11.648	56

Do l. 27.831 z r. 1907.
R. S. K.

Wykaz D

ryczałtów na drobne potrzeby szkolne.

Liczba szkół	Rodzaj szkół	Pojedynczo	Razem
		Koron	
3.249	szkół ludowych jednoklasowych po	20	64.980
1.127	„ „ dwu „ „	30	33.810
30	„ „ trzy „ „	40	1.200
261	„ „ cztero „ „	50	13.050
98	„ „ pięcio „ „	60	5.880
86	„ „ sześcio „ „	70	6.020
1	„ „ siedmio „ „	80	80
6	„ „ wydziałowych „	160	960
9	„ „ „ „	140	1.260
43	„ „ „ „	110	4.730
	utrzymanie warstatu w Sokalu	—	1.088
	44 dopełniających kursów rolniczych po	110	4.840
4.910	szkół dla nauczycieli etatowych razem	—	137.898
	a dla 3.751 nauczycieli nadetatowych i na chemikalia dla 169 szkół po	10	39.200
	Ogółem . . .	—	177.098

Do l. 27.831 z r. 1907.
R. S. K.

Wykaz E

posad nauczycieli nadetatowych na rok szkolny 1907/8 z przywiązanemi do nich wynagrodzeniami.

Nr.	Okręg szkolny	Ogólna liczba nauczycieli nadetatowych	Z tej liczby przypada na I. kl. z wynagrodzeniem w walucie koronowej 1540	I. kl. 1320 i 1100	II. kl. 1320	II. kl. 1210 i 990	III. kl. 880 i 1100	IV. kl. 770 i 990	Uwaga
1	Biała	31	—	—	—	—	11	20	
2	Bóbrka	42	—	—	—	—	12	30	
3	Bochnia	98	—	—	6	4	12	76	
4	Bohorodczany	26	—	—	—	—	5	21	
5	Borszczów	33	—	—	—	—	—	33	
6	Brody	49	—	—	11	—	4	34	
7	Brzesko	58	—	—	—	—	9	49	
8	Brzeżany	73	—	—	—	13	6	54	
9	Brzozów	27	—	—	—	—	4	23	
10	Buczacz	70	—	—	9	—	20	41	
11	Chrzanów	79	—	—	—	—	30	49	
12	Cieszanów	56	—	—	—	—	14	42	
13	Czortków	22	—	—	—	—	9	13	
14	Dąbrowa	31	—	—	—	—	5	26	
15	Dobromil	26	—	—	—	—	6	20	
16	Dolina	73	—	—	—	—	20	53	
17	Drohobycz	70	—	—	17	11	—	42	
18	Gorlice	40	—	—	3	4	4	29	
19	Gródek	29	—	—	—	11	—	18	
20	Grybów	22	—	—	—	—	4	18	
21	Horodenka	40	—	—	—	—	10	30	
22	Husiatyn	45	—	—	—	—	4	41	
23	Jarosław	48	—	—	13	4	4	27	
24	Jasło	51	—	—	10	—	4	37	
25	Jaworów	32	—	—	3	2	1	26	
26	Kałusz	30	—	—	—	—	3	27	
27	Kamionka	49	—	—	1	—	11	37	
28	Kolbuszowa	35	—	—	—	—	4	31	
29	Kołomyja	95	—	—	13	15	—	67	
30	Kosów	37	—	—	—	—	15	22	
31	Kraków miasto	70	36	34	—	—	—	—	
32	Kraków okolica	73	—	—	—	—	—	73	
33	Krosno	46	—	—	—	8	10	28	
34	Łańcut	57	—	—	—	—	13	44	
35	Limanowa	35	—	—	—	—	8	27	
36	Lisko	20	—	—	—	—	8	12	
37	Lwów miasto	—	—	—	—	—	—	—	
	do przeniesienia	1.718	36	34	86	72	270	1.220	

Nr.	Okręg szkolny	Ogólna liczba nauczycieli nadetatowych	Z tej liczby przypada na						Uwaga
			I. kl.		II. kl.		III. kl.	IV. kl.	
			z wynagrodzeniem w walucie koronowej						
			1540	1320 i 1100	1320	1210 i 990	880 i 1100	770 i 990	
	z przeniesienia	1.718	36	34	86	72	270	1.220	
38	Lwów okolica	87	—	—	—	—	8	79	
39	Mielec	20	—	—	—	—	7	13	
40	Mościska	43	—	—	—	—	17	26	
41	Myślenice	43	—	—	—	—	1	42	
42	Nadwórna	24	—	—	—	—	10	14	
43	Nisko	42	—	—	—	—	15	27	
44	Nowy Sącz	70	—	—	21	10	9	30	
45	Nowytarg	41	—	—	—	—	13	28	
46	Peczeniżyn	14	—	—	—	—	4	10	
47	Pilzno	23	—	—	—	—	6	17	
48	Podgórze	57	—	—	16	7	4	30	
49	Podhajce	32	—	—	—	—	8	24	
50	Przemyśl	90	—	—	22	26	3	39	
51	Przemyślany	49	—	—	—	—	11	38	
52	Przeworsk	32	—	—	—	—	3	29	
53	Rawa	34	—	—	—	—	8	26	
54	Rohatyn	41	—	—	—	—	10	31	
55	Ropczyce	45	—	—	—	—	11	34	
56	Rudki	35	—	—	—	—	7	28	
57	Rzeszów	92	—	—	12	4	13	63	
58	Sambor	62	—		15	4	—	43	
59	Sanok	28	—	—	9	—	4	15	
60	Skałat	48	—	—	—	—	19	29	
61	Śniatyn	57	—	—	5	6	6	40	
62	Sokal	70	—	—	3	5	5	57	
63	Stanisławów	92	—	—	17	14	4	57	
64	Stary Sambor	25	—	—	—	—	9	16	
65	Stryj	83	—	—	20	19	4	40	
66	Strzyżów	31	—	—	—	—	3	28	
67	Tarnobrzeg	41	—	—	—	—	5	36	
68	Tarnopol	59	—	—	11	12	3	33	
69	Tarnów	40	—	—	5	16	4	15	
70	Tłumacz	56	—	—	—	—	17	39	
71	Trembowla	38	—	—	4	2	4	28	
72	Turka	19	—	—	—	—	8	11	
73	Wadowice	80	—	—	1	—	7	72	
74	Wieliczka	62	—	—	14	—	2	46	
75	Zaleszczyki	38	—	—	—	—	8	30	
76	Zbaraż	25	—	—	—	—	7	18	
77	Zborów	18	—	—	—	—	6	12	
78	Złoczów	37	—	—	9	—	4	24	
79	Żółkiew	44	—	—	—	7	4	33	
80	Żydaczów	34	—	—	—	—	13	22	
81	Żywiec	32	—	—	5	—	6	21	
	Razem	3.751	36	34	275	204	589	2 613	

Obliczenie wydatku na powyższe wynagrodzenia.

	36	nauczycieli	po 1.540 K	razem	55.440 K
34	17	„	„ 1.320 „	„	22.440 „
	17	„	„ 1.100 „	„	18.700 „
	275	„	„ 1.320 „	„	363.000 „
204	102	„	„ 1.210 „	„	123.420 „
	102	„	„ 990 „	„	100.980 „
589	295	„	„ 1.100 „	„	324.500 „
	294	„	„ 880 „	„	258.720 „
2613	1307	„	„ 990 „	„	1,293 930 „
	1306	„	„ 770 „	„	1,005.620 „
	3751		Ogółem	„	3,566.750 K
			a potrąciwszy tytułem interkalare 6%	„	214.005 „
			zostaje	„	3,352.745 K
			a preliminuje się okrągło	„	3,352.700 K

Do l. 27.831 z r. 1907.
R. S. K.

Wykaz F

przekształconych i nowozorganizowanych szkół od 1. maja 1906 do końca maja 1907.

Wykaz szkół przekształconych.

Ilość szkół	z klasowej	na klasową	Uwaga
1	6 kl. pospolitej	3 klasową wydz. z 4 kl. posp.	
1	3 „ wydz. z 4 kl. posp.	5 „ „ „ „	
1	4 „ pospolitej	3 „ „ połączoną z 4 kl. posp.	
3	5 „ mięszanych	5 klasową męską 5 „ żeńską	
1	1 „	4 „	
1	5 „	6 „ mieszaną	
1	4 „	5 „	
3	3 „	4 „	
1	2 „	1 jednoklasową	
18	2 „	4 czteroklasową	
64	1 „	64 dwuklasowe	
Razem 95			

Wykaz szkół nowozorganizowanych.

Ilość szkół	Ilo-klasowa	
138	1 klasowych	
2	2 „	
4	4 „	
Razem 144		

Do l. 27.831 z roku 1907.
R. S. K,

Wykaz G

Konferencye okręgowe.

Liczba nauczycieli etatowych	8.221
„ „ nadetatowych	3.751
Razem . . .	11.972
Licząc na każdego nauczyciela po 12 koron wypada kwota	143.664 K.

Alegat II. do rubryki V. poz. 4. wydatków i poz. 2. dochodów funduszu krajowego.

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

PRELIMINARZ

na rok

1908.

Sporządzony przez Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

Załącznik:
Wykaz wszystkich efektów wartościowych krajowego funduszu szkolnego emerytalnego.

LW. 65.019/1907.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Wydatki. Krajowy fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek**	125.000	—	125.000
II.		**Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek**	960.000	—	960.000
III.		**Pensye dla wdów po nauczycielach** .	350.000	—	350.000
IV.		**Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach**	85.000	—	85.000
		Do przeniesienia .	1,520.000	—	1,520.000

e m e r y t a l n y. Wydatki.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na r. 1907	W y j a ś n i e n i a
95.521	120.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 39, 41 i 52 ustawy z 11. czerwca 1905 roku (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 73) i na podstawie załączonego do LW. 65.019/07 wykazu B), w którym wyszczególnione są wszystkie emerytury czasowe dotychczas asygnowane a obliczone na 106.726 K 50 h. Wydatki te wynosiły: w roku 1904 . . 83.382 K 64 h. „ „ 1905 . . 88.441 „ 51 „ „ „ 1906 . . 95.521 „ 35 „ Ze względu na naturalny wzrost i podwyższenia poborów nauczycielskich preliminuje się . . . . 125.000 K.
743.737	770.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 39, 41 i 52 powołanej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 65.019/07 wykazu C), w którym wyszczególnione są wszystkie emerytury dożywotnie asygnowane a obliczone na 818.391 K 23 h. Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił: w roku 1904 . . . 615.638 K 11 h. „ „ 1905 . . . 661.312 „ 48 „ „ „ 1906 . . . 743.737 „ 35 „ Ze względu na naturalny wzrost i podwyższenia poborów nauczycielskich preliminuje się . . . . . 960.000 K
295.158	320.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 43, 44, 45 i 52 przytoczonej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 65.019/07 wykazu D), w którym wyszczególnione są wszystkie pensye dla wdów po nauczycielach dotychczas asygnowane a obliczone na 324.958 K 87 h. Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił: w roku 1904 . . . 246.539 K 93 h. „ „ 1905 . . . 270.739 „ 84 „ „ „ 1906 . . . 295.158 „ 31 „ Ze względu na naturalny wzrost i podwyższenia poborów nauczycielskich preliminuje się 350.000 K.
69.535	80.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 46, 47, 48 i 52 powołanej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 65.019/07 wykazu E), w którym wyszczególnione są wszystkie dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach dotychczas asygnowane a obliczone na 75.527 K 85 h. Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił: w roku 1904 . . . 53.886 K 63 h. „ „ 1905 . . . 58.195 „ 79 „ „ „ 1906 . . . 69.534 „ 37 „ Ze względu na naturalny wzrost i podwyższenia poborów nauczycielskich preliminuje się . . . . . 85.000 K
1,203.951	1,290.000	

Wydatki. Krajowy fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	1,520.000	—	1,520.000
V.		**Odprawy i kwartały pozgonne . .**	85.000	—	85.000
VI.		**Zwroty wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek . . . .**	3.000	—	3.000
VII.		**Koszta zarządu . . . . . .**	100	—	100
VIII.		**Rozmaite wydatki . . . . . .**	—	—	—
	I.	Gotówka należąca do majątku zarodowego .	—	—	—
		Suma wydatków . .	1,608.100	—	1,608.100

emerytalny. Wydatki.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
1,203.951	1,290.000	
72.879	50.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 43, 44, 47 i 55 powołanej ustawy i na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, mianowicie wypłacono: w roku 1904 . . . . 38.688 K 82 h. „ „ 1905 . . . . 56.122 „ 91 „ „ „ 1906 . . . . 72.878 „ 78 „ Razem . . . 167.690 K 51 h. przeciętnie 55.896 K 83 $^2/_3$ h. Ze względu na naturalny wzrost i podwyższenie poborów nauczycielskich preliminuje się . . . . . 85.000 K
2.758	3.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art 59 powołanej ustawy i na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, mianowicie wypłacono: w roku 1904 . . . . 2.253 K [illegible] „ „ 1905 . . . . 2 324 „ 14 „ „ „ 1906 . . . . 2.757 „ 59 „ Razem . . . 7 335 K 17 h. przeciętnie 2.445 K 05$^2/_3$ h., a preliminuje się . . . 3000 K jak na rok 1907 uchwalono.
51	100	Wydatek ten jest zwrotem etatowi skarbowemu kosztów za druki przez c. k. gł. Kasę krajową we Lwowie i c. k. Urzędy podatkowe na cele krajowego funduszu szkolnego emerytalnego rocznie spotrzebowane. Na rok 1908 preliminuje się . . . . . 100 K jak w roku 1907 uchwalono.
3.602	—	Nie preliminuje się nic z powodu, że wynikłości tej rubryki są tylko przebieżne i znajdują pokrycie w rubryce dochodów „Rozmaite dochody“.
—	—	
1,283.241	1,343.100	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Dochody.			
I.		**Odsetki od kapitałów**	2.680	—	2.680
II.		**Datek stały z krajowego funduszu szkolnego**	25.600	—	25.600
III.		**Zapisy i darowizny**	—	—	—
IV.		**Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich**	24.425	—	24.425
V.		**Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek**	250.000	—	250.000
VI.		**Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej**	35.000	—	35.000
VII.		**Rozmaite dochody**	—	—	—
VIII.		**Zwroty z emerytur czasowych** . .	—	—	—
IX.		„ „ **dożywotnich** . .	—	—	—
X.		„ **z pensyi wdów**	—	—	—
XI.		„ **z dodatków na wychowanie dzieci**	—	—	—
XII.		„ **z odpraw i kwartałów pozgonnych**	—	—	—
	1	Gotówka należąca do majątku zarodowego	—	—	—
		Suma dochodów .	337.705	—	337.705
		W porównaniu ze sumą wydatków . .	1,608.100	—	1,608.100
		Okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	1,270.395	—	1,270.395

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
2.673	2.680	Preliminuje się na podstawie załączonego wykazu A) po myśli art. 58 ustęp a) ustawy z 11. czerwca 1905 (Dz ust. i rozp. kraj. Nr. 73).
25.600	25.600	Na podstawie art. 58 ustępu b) ustawy z 11. czerwca 1905 (Dz. ust. i rozpr. kraj Nr. 76) jako stały dodatek udzielany rocznie z krajowego funduszu szkolnego.
—	—	Nie preliminuje się nic dla braku wynikłości od lat wiela.
35.364	18.218	Na podstawie art. 58 ustępu d) przytoczonej ustawy preliminuje się tu jako dochód kwotę 24.425 K wykazaną jako wydatek w preliminarzu fundusu szkolnego krajowego na rok 1908, która z powodu opróżnionych posad nauczycielskich ma być przeprowadzoua z funduszu szkolnego krajowego do funduszu krajowego szkolnego emerytalnego.
232.864	220.000	Na podstawie art. 58 ustępu f) przytoczonej ustawy i wynikłości z ostatnich trzech lat, mianowicie: w roku 1904 . . . . 210.471 K 11 h. „ „ 1905 . . . . 220.041 „ 38 „ „ „ 1906 . . . . 232.863 K 57 h., preliminuje się . . . . . 250.000 K
29.083	30.000	Na podstawie art. 56. przytoczonej ustawy i wynikłości z ostatnich trzech lat nianowicie: w roku 1904 . . . . 26·395 K 18 h. „ „ 1905 . . . . 29.283 „ 81 „ „ „ 1906 . . . . 29.083 K 31 h., preliminuje się . . . . . 35.000 K.
1.727	—	Nie preliminuje się z powodu, że wynikłości tej rubryki są tylko przebieżne.
32	—	
197	—	
153	—	
427	—	
313	—	
168	—	
328.601	296.498	
1,283.241	1,343.100	
954.640	1,046.602	

Do l. 25.880
R. s. k.

Wykaz A

wszystkich efektów wartościowych krajowego funduszu szkolnego emerytalnego do preliminarza na rok 1908.

Licz. porz.	Bliższe oznaczenie efektów	Data	Serya	Liczba	Stopa %	opiewa na kwotę				odsetki			
						pojedynczo		razem		pojedynczo		razem	
						K	h	K	h	K	h	K	h
I.	Efekta majątku zarodowego:												
1	List. zast. Gal. Tow. kred. ziemsk.	1. lipca 1893	I.	1.411	4%	20.000				800			
2	„ „ „ „ „ „	„ „ „	I.	1.412	„	20.000				800			
3	„ „ „ „ „ „	„ „ „	I.	1.413	„	20.000				800			
4	„ „ „ „ „ „	„ „ „	III.	26.648	„	2.000				80			
5	„ „ „ „ „ „	„ „ „	III.	26.649	„	2.000				80			
6	„ „ „ „ „ „	1. stycznia 1894	IV.	1.197	„	1.000				40			
7	„ „ „ „ „ „	1. lipca 1893	V.	7.137	„	200				8			
8	„ „ „ „ „ „	„ „ „	V.	7.138	„	200				8			
9	„ „ „ „ „ „	„ „ „	V.	7.139	„	200				8			
10	„ „ „ „ „ „	1. stycznia 1882	V.	154	„	200				8			
11	„ „ „ „ „ „	w roku 1903	V.	33.195	„	200				8			
12	„ „ „ „ „ „	1. stycznia 1894	V.	3.952	„	200				8			
13	„ „ „ „ „ „	„ „ „	V.	3.953	„	200				8			
14	„ „ „ „ „ „	„ „ „	V.	3.954	„	200				8			
15	„ „ „ „ „ „	„ „ „	V.	3.955	„	200				8			
16	„ „ „ „ „ „	„ „ „	V.	25.927	„	200		67.000		8		2.680	
	Razem							67.000				2.680	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka VI.

Pomniki historyczne.

LW. 75.359/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
VI.	1	Na utrzymanie kancelaryj konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju . .	8.000	—	
	1*a)*	Dla grona konserwatorów Galicyi zachodniej, na wydawnictwo „Teki konserwatorów“ (II. rata z przyznanych *jednorazowo* 2.000 K)	—	1.000	
	2	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	—	
	3	Muzeum narodowe w Krakowie:			
		a) stała subwencya	10.000	—	
		b) na adaptacyę i rozszerzenie Muzeum narodowego, I. rata z przyznanych 15.000 K na lat 5	—	3.000	
	4	Krajowe Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:			
		a) Dyrektor we Lwowie . . 2.400 K			
		b) „ w Krakowie . . 2.400 „			
		c) Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 K i trzy dodatki pięcioletnie po 200 K 4.000 „			
		d) Adjunkt II. klasy we Lwowie: płaca 2.200 K, dodatek aktywalny 480 K i dodatek pięcioletni 200 K. . 2.880 „			
		e) Adjunkt I. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 K i dodatek pięcioletni 160 K . 3.560 „			
		f) Adjunkt II. klasy w Krakowie: płaca 2.200 K, dodatek aktywalny 480 K i dodatek pięcioletni 200 K. . 2.880 „			
		g) 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K . 1.200 „			
		h) 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne . . . . 600 „			
		Do przeniesienia . 19.920 K	19.000	4.000	

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
8.000	8.000	
—	1.000	
1.000	1.000	
10.000	10.000	
6.000	6.000	Preliminuje się 3.000 K, w myśl uzasadnienia w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 42.877/1907).
25.000	26.000	

*

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VI.		Z przeniesienia . 19.920 K	19.000	4.000	
	4	*i)* Czynsz za najem lokalu we Lwowie 1.600 K i miejski 5% podatek wodociągowy za r. 1908 . 80 „ 1.680 „ *k)* Stróże we Lwowie i w Krakowie: płaca po 840 K, dodatki aktywalne po 100 K, dodatek na mundur po 100 K 2.080 „ *l)* Opał, potrzeby kancelaryjne i inne wydatki . . . . 1.200 „	24.880	—	
	5	Na restauracyę zabytków artystycznych w kościele św. Floryana w Krakowie (III. rata z przyznanych 20.000 K) .		4.000	
	5*a)*	Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie	—	—	
	6	Na restauracyę kościoła parafialnego obrz łaciń. w Drohobyczu, z przyznanych 15.000 K, (III. rata w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. listopada 1905)	—	3.000	
	7	Na konserwacyę zamku w Olesku . .	600	—	
	7*a)*	Na restauracyę starożytnej synagogi w Chodorowie, z przyznanych 2.000 K, II. rata roczna	—	—	
	8	Na restauracyę kościoła OO. Franciszkanów w Krośnie, V. rata z subwencyi 12.000 K, płatnej w 6 ratach rocznych od roku 1904	—	2.000	
	8*a)*	Na dalszą restauracyę kościoła Bożego Ciała w Krakowie	—	—	
	8*b)*	Na restauracyę kościoła św. Trójcy w Okopach	—	—	
	9	Gronu konserwatorów dla Galicyi zachodniej, na studya i wydawnictwo przygotowawcze do restauracyi Zamku królewskiego na Wawelu, subwencya 14.000 K płatna w r. 1905 w kwocie 2.000 K, a od roku 1906 w 3 ratach rocznych po 4.000 K (ostatnia rata).	—	4.000	
		Do przeniesienia . .	44.480	17.000	

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
25.000	26.000	
25.736	24.772	Preliminuje się *więcej* o 108 K z powodu uzupełnienia dodatku pięcioletniego dla adjunkta II. kl. w Krakowie.
4.000	4.000	
4.000	4.000	Nie preliminuje się jako pozycyi jednorazowej z r. 1907.
3.000	3.000	
597	600	
1.000	1.000	Nie preliminuje się, gdyż ostatnia rata subwencyi była w r. 1907.
2.000	2.000	
3.000	3.000	Nie preliminuje się, gdyż ostatnie raty subwencyj – uchwalone zostały w r. 1907.
2.000	2.000	
4.000	4.000	
74.333	74.372	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VI.		Z przeniesienia . .	44.480	17.000	
	10	Na restauracyę katedry ormiańskiej we Lwowie, z subwencyi 20.000 K płatnej w 5-ciu ratach rocznych, IV. rata	—	4.000	
	11	Na restauracyę wieży Maryackiej w Krakowie, z subwencyi 70.000 K płatnej w 10-ciu ratach rocznych, IV. rata .	—	7.000	
	12	Na restauracyę kościoła pojezuickiego w Przemyślu, z subwencyi 20.000 K, płatnej w 5-ciu ratach rocznych, III. rata	—	4.000	
	13	Na restauracyę kościoła św. Katarzyny w Krakowie, z subwencyi 35.000 K, płatnej w 5-ciu ratach rocznych, III. rata	—	7.000	
	13*a)*	Na konserwacyę starożytnej cerkwi w Miechowicach	—	—	
	14	Na restauracyę kościoła w Starym Wiśniczu z przyznanych 10.000 K płatnych w 3 ratach rocznych, z których I. rata 4.000 K, II. i III. zaś po 3.000 K (II. rata)	—	3.000	
	14*a)*	Na restauracyę rz.-kat. kościoła parafialnego w Brzozdowcach — *jednorazowo*	—	—	
	14*b)*	Na restauracyę starożytnej cerkwi parafialnej w Brodach — *jednorazowo* .	—	—	
	14*c)*	Na restauracyę kościoła św. Anny w Krakowie	—	—	
	15	Na kościół polski we Wiedniu (XV. i XVI. rata z 20 rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10, z ogólnej sumy 30.000 K w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 4. maja 1900)	—	3.000	
	16	Na koszta restauracyi zamku król. na Wawelu — rata roczna 100.000 K (w myśl uchwały sejmowej z dn. 17. listopada 1905) i dotacya Najwyższego Dworu 100.000 K	—	200.000	
	17	Na koszta restauracyi kościoła w Szczercu	—	2.000	
	18	Na koszta restauracyi starożytnego ratusza i wieży w Bieczu	—	1.000	
	19	Na koszta restauracyi starożytnej baszty i bramy w Bieczu	—	1.000	
		Do przeniesienia . .	44.480	249.000	

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
74.333	74.372	
4.000	4.000	
7.000	7.000	
4.000	4.000	
7.000	7.000	
—	500	Nie preliminuje się jako pozycyi jednorazowo w r. 1907 uchwalonej.
—	4.000	Preliminuje się *mniej* o 1000 K w myśl uchwały W. Sejmu z 18. marca 1907.
—	3.000	Nie preliminuje się jako pozycyj jednorazowych z r. 1907.
—	2.000	
—	10.000	
3.000	3.000	
124.644	200 000	
—	—	Pozycye nowe, uzasadnione w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 78.370/1906, 86.936/1907 i 86.310/1906).
—	—	
—	—	
223.977	318.872	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VI.		Z przeniesienia . .	44.480	249.000	
	20	Na koszta restauracyi kościoła OO. Karmelitów we Lwowie	—	2.000	
	21	Na odbudowanie dwóch ołtarzy w rz. kat. kościele w Żurowie.	—	1.000	
	22	Na koszta restauracyi murów fortyfikacyjnych kościoła OO. Karmelitów w Trembowli	—	2.000	
	23	Na koszta restauracyi kościoła w Kulikowie	—	2.000	
	24	Na koszta restauracyi starożytnej bożnicy w Żółkwi	—	1.000	
	25	Na koszta restauracyi starożytnej cerkwi w Haliczu	—	3.700	
	26	Na koszta restauracyi kościoła św. Józefa na Kallenbergu — I. rata z przyznanych 15.000 K w 3-ch ratach rocznych po	—	5.000	
	27	Na koszta odnowienia starożytnego ikonostasu w cerkwi w Zboiskach . .	—	2.000	
	28	Gronu konserwatorów Galicyi zachodniej, na koszta inwentaryzacyi drewnianych kościołów — I. rata z subwencyi 6.500 K płatnej w 7-miu ratach rocznych od r. 1908 (a to: 6 rat po 1.000 K, ostatnia 500 K)	—	1.000	
	29	Na koszta pokrycia dachówką starożytnego kościoła w Tyńcu, jednorazowo	—	5.000	
	30	Na restauracyę pamiątkowego obrazu „Bitwa pod Wiedniem“ w kościele parafialnym w Żółkwi	—	2.000	
		Ogółem suma wydatków . .	44.480	275.700	320.180
		Dochody.			
	1	Taksy krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie	450	—	
	2	Dotacya Najwyższego Dworu na restauracyę zamku król. na Wawelu . .	—	100.000	
	3	Taksy za wypisy z ksiąg i aktów szlacheckich	100	—	
		Ogółem suma dochodów . .	550	100.000	100.550

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
223.977	318.872	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Pozycye nowe, uzasadnione w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 112 729/1906, 117.191 1906, 127.818/1906, 127.819/1906, 38.100/1907, 42.877/1907, 57.056/1907, 58.799/1907, 63.290/1907, 86.936/1907, 88.520/1907 i LW. 98.903/1907).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
223.977	318.872	
454	450	
24.644	100.000	
128	—	Pozycya nowa zapreliminowana na podstawie wynikłości z trzech lat ostatnich, a mianowicie: w r. 1904 wpłynęło . . . . . 8 K „ „ 1905 „ . . . . . 273 „ „ „ 1906 „ . . . . . 128 „ 409 K przeciętnie 136 K. preliminuje się okrągło 100 K.
25.226	100.450	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka VII.

Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Załączniki:

1. Preliminarz funduszu koszar krajowych . . . . . str. 13
2. „ „ policyi krajowej . . . . . „ 19

LW. 41.276/1907, 86.625/1907 i 75.399/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
		Wydatki.				
VII.		**I. Żandarmerya.**				
	1	Ryczałty:				
		a) Czyszczenie koszar i innych mieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	26.250 K			
		b) Oświetlenie koszar . . .	9.507 „			
		c) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	156 „			
		d) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy .	8.158 „			
		e) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych . .	3.269 „			
		f) Pranie bielizny pościelnej dla wachmistrzów rachunkowych, woźnych i służących	8.803 „			
		g) Naprawa bielizny pościelnej	790 „			
		h) Pranie koców zimowych i letnich, sienników i poduszek słomianych i włosiennych	2.107 „			
		i) Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych	4.938 „			
		k) Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	19.680 „			
		l) Opał i oświetlenie kancelaryi oddziałowych . . .	5.720 „			
		m) Opał i oświetlenie mieszkań oficerów, wachmistrzów i woźnych	13.284 „			
		n) Rekwizyta kancelaryjne .	802 „			
		o) Rozmaite inne wydatki .	2.069 „	105.533	—	105.533
	2	Najem mieszkań i koszar		534.091	—	534.091
	3	Wartość czynszowa:				
		a) dawnego gmachu lwowskiego	25.872 K			
		b) dobudowanego skrzydła gmachu lwowskiego	11.486 „			
		Do przeniesienia . .	37.358 K	639.624	—	639.624

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
	104.754	*Więcej* o 779 K, na podstawie szczegółowego preliminarza c. k. żandarmeryi, przedłożonego do LW. 41.276/1907.
	506.370	**Najem** mieszkań i koszar *więcej* o 27.721 K, a to na podstawie kontraktów obowiązujących w chwili układania preliminarza, tudzież wykazu przedłożonego przez żandarmeryę zwiększonego o nowe czynsze najmu (LW. 41.276/1907).
	611.124	

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII.	3	Z przeniesienia . . 37.358 K	639.624	—	639.624
		c) realności w Czortkowie . 1.400 „ *d)* „ „ Skałacie . . 1.000 „	39.758	—	39.758
	4	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków . .	2.000	—	2.000
	5	Na podwyższenie czynszów najmu i pomnożenie ilości posterunków . . .	4.000	—	4.000
	6	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie i Skałacie	8.400	—	8.400
	7	Wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich.	8.000	—	8.000
	8	Umorzenie pożyczki 200.000 K na dobudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie XXIII. i XXIV. rata: w kapitale . . . . 3.313 K 36 g w 4% odsetkach . . 6.763 „ 89 „ 1/8 % na administracyę 422 „ 75 „ stemple do kwitu . . 40 „ — „	10.540	—	10.540
	8*a)*	Na zakupno na własność funduszu krajowego realności dla posterunku żandarmeryi w Skałacie	—	—	—
		Do przeniesienia . .	712.322	—	712.322

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
	611.124	
	38.758	Preliminuje się *więcej* o 1.000 K, ponieważ zakupiono na własność funduszu kraj. budynek na koszary żandarmeryjne w Skałacie, którego wartość czynszową wstawia się do preliminarza. (LW. 4.900/1907 i LW. 54.146/1907).
	2.000	Jak w roku 1907.
	4.000	
	8.712	Na koszta administracyi i konserwacyi wydano w ostatnich trzech latach wedle zamknięć rachunkowych: w roku 1904 . . . . 8.724 K „ „ 1905 . . . . 8.065 „ „ „ 1906 . . . . 8.172 „ razem . . 24.961 K przeciętnie 8.320 K, preliminuje się w zaokrągleniu 8.400 K.
	8.000	Opłatę należytości za wodę ma uskuteczniać Komenda żandarmeryi z funduszu kwaterunkowego, a preliminowaną obok kwotę wstawia się tylko na zasilenie funduszu kwaterunkowego, gdyby jego oszczędności nie wystarczyły na opłatę przypadającej należytości za wodę. (LW. 45 326/1906 i 109.850/1906).
	10 540	Wedle planu umorzenia do LW. 11.680/1889 z końcem roku 1908 pozostanie dług w kapitale 168.260 K 27 g.
	16.000	Odpada jako jednorazowo uchwalona pozycya na rok 1907.
		Preliminarz kwaterunkowego żandarmeryi ułożony jest na podstawie projektu, przedłożonego przez c. k. 5. krajową Komendę żandarmeryi do LW. 41.276/1907, z uwzględnieniem zmian, jakie zaszły od chwili przedłożenia projektu po dzień 5. lipca 1907.
	699.134	

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII.		Z przeniesienia . .	712.322	—	712.322
		Suma działu I. . .	712.322		712.322
	9	**II. Wydatki funduszu koszar krajowych** .	229.760	—	229 760
	10	**III. Na szkołę kadetów we Lwowie,** XI. rata z przyznanych gminie m. Lwowa przez lat 28, od roku 1898 począwszy, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. lutego 1898 po	5.000	—	5.000
		IV. Szupaśnictwo.			
	11	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych	47.000	—	47.000
	12	**V. Wydatki funduszu policyi krajowej** . .	8 973	—	8.973
		Do przeniesienia . .	1,003.055	—	1,003.055

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
	699.134	Wedle tabeli dyslokacyjnej stan czynny korpusu c. k. żandarmeryi w Galicyi był w dniu 1. stycznia 1907 następujący: *Przy sztabie:* 1 pułkownik-komendant, 1 pułkownik, 3 majorów, 1 rotmistrz, 2 poruczników i 1 podporucznik (adjutant), 1 kapitan-rachmistrz, 1 porucznik-rachmistrz, 1 podporucznik-rachmistrz, 3 wachmistrzów rachunkowych, 2 komendantów posterunkowych, 3 pisarzy adjutantury (2 wachmistrzów, 1 komendant posterunkowy) i 3 woźnych. *Przy oddziale naukowym:* 1 rotmistrz, 1 porucznik, 1 podporucznik, 1 podporucznik rachunkowy, 2 wachmistrzów-podoficerów instrukcyjnych, 2 podoficerów rachunkowych (1 wachmistrz i komendant posterunkowy). *Przy komendach oddziałowych:* 15 rotmistrzów, 9 poruczników, 14 podporuczników, 8 poruczników rachunkowych, 6 podporuczników rachunkowych, 79 wachmistrzów jako komendantów powiatowych, 639 komendantów posterunkowych, 2.383 żandarmów, czyli razem 3.101 żandarmów. Komend oddziałowych 28, komend powiatowych 79, stacyj posterunkowych 689.
707.405	699.134	
326.523	236.306	Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza funduszu koszar krajowych, dołączonego jako alegat 1. do niniejszej rubryki.
5.000	5.000	Jak w roku 1907.
43.870	45.000	Wydatki na szupaśnictwo wynosiły: w r. 1904 . 43.006 K „ „ 1905 . 56.738 „ „ „ 1906 . 43.870 „ razem . . 143.614 K przeciętnie . . 47.871 „ preliminuje się w zaokrągleniu 47.000 K, czyli o 2.000 K *więcej*, niż na rok 1907 uchwalono. Szupasowano w r. 1904 osób 4.201, w r. 1905 . . 5.213, zaś w r. 1906 . . 4.946 (LW. 75 398/1907)
9.848	10.010	Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza funduszu policyi krajowej, dołączonego jako alegat 2. do niniejszej rubryki.
1,092.646	995.450	

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII.		Z przeniesienia . .	1,003.055	—	1,003.055
		VI. Założenie kraj. osady poprawczej dla nieletnich.			
	13	Na opłatę procentów (4%) za pół roku, od pożyczki 500.000 K z przeznaczonych przez Wysoki Sejm 1,500.000 K na fundacyę cesarską jubileuszową w r. 1908, na założenie kraj. osady poprawczej dla nieletnich chłopców i dziewcząt	10.000	—	10 000
		Ogółem suma wydatków.	1,013.055	—	1,013.055
		Dochody.			
		I. Żandarmerya.			
	1	Kwaterunkowe żandarmeryi	58.472	—	58.472
	2	Noclegowe żandarmeryi.	99 324	—	99.324
	3	Udział administracyi politycznej za kwaterunek żandarmeryi	28.337	—	28.337
	4	Dochód: *a)* z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dawnego). . . 25.872 K *b)* z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dobudowanego skrzydła) . . . 11.486 „ *c)* z realności dla c. k. żandarmeryi w Czortkowie . . 1.400 „ *d)* z realności w Skałacie . . 1.000 „	39.758	—	39.758
		Do przeniesienia . .	225.891	—	225.891

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,092.646	995.450	
—	—	Wydatek nowy na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. października 1907 (LW. 101.926/1907).
1,092.646	995.450	
159.625	58.472	Kwaterunkowe, wstawione na podstawie preliminarza c. k. Żandarmeryi, przedłożonego do LW. 41 276/1907, zawiera w sobie wynagrodzenie c. k. Skarbu Państwa za kwatery: 9 oficerów przy sztabie . . . . . 11.128 K 2 majorów eksponowanych w Krakowie i w Przemyślu . . . . . 3.068 „ 15 rotmistrzów . . . . . 14.468 „ 45 oficerów niższych stopni . . . . . 24.552 „ 3 wachmistrzów rachunkowych . . . . 1.368 „ 3 woźnych . . . . . 1.368 „ na kancelaryę dla sztabu . . . . . 2.520 „ razem . . 58.472 K
	98.813	Noclegowe obliczone jest za 2.887 głów po 9 4 h za 1 żołnierza za 366 dni, gdyż rok 19)8 jest rokiem przystępnym.
25.861	26.515	Udział administracyi politycznej mieści w sobie zwroty kwaterunkowego 2 oficerów i za umieszczenie w koszarach posterunkowych 226 żandarmów przeznaczonych dla kontroli bydła.
38.758	38.758	Dochód *większy* o 1.000 K, ponieważ nabyto na własność fundusz krajowego realność na koszary w Skałacie.
224.244	222.558	

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII.		Z przeniesienia . .	225.891		225.891
	5	Dochód ze sprzedaży zużytych sprzętów .	1.300	—	1.300
	6	Odsetki od kapitału 100.000 K pozostałego z oszczędności z lat ubiegłych . .	2.520		2.520
	7	Dochód z czynszów za mieszkanie ponad kompetencyę.	8.000	—	8.000
	7a)	Rozmaite	—		—
		Suma działu I. . .	237.711	—	237.711
	8	**II. Dochody funduszu koszar krajowych** .	167.080	—	167.080
	9	**III. Zwrot wydatków szupasowych** . . .	11.000	—	11.000
	10	**IV. Dochody funduszu policyi krajowej** . .	9.059	—	9.059
		Ogółem suma dochodów .	424.850	—	424.850

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
224.244	222.558	
2.103	1.400	
3.599	2.880	Preliminuje się na podstawie preliminarza żandarmeryjnego przedłożonego do LW. 41.276/1907.
8.750	8.900	
1.204	—	
239.900	235.738	
172.686	167.686	Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza funduszu koszar krajowych, dołączonego jako alegat 1. do niniejszej rubryki.
11.100	11.500	Wedle zamknięcia rachunków wynosiły dochody: w r. 1904 . . . . . 11.556 K „ „ 1905 . . . . . 11.244 „ „ „ 1906 . . . . . 11.100 „ razem . . 33.900 K przeciętnie . . 11.300 „ Z uwagi na zmniejszone wpływy w ostatnich latach, preliminuje się zbliżony wynik tych lat w kwocie 11.000 K, czyli *mniej* o 500 K, niż na rok 1907 uchwalono (LW. 75.398/1907).
11 035	3.779	Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza funduszu policyi krajowej dołączonego jako alegat 2. do niniejszej rubryki.
434.721	418.703	

*

Fundusz koszar krajowych.

Preliminarz

na rok

1908.

LW. 86.625/1907.

Fundusz koszar krajowych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.	1	Częściowa spłata pożyczki 3,000.000 K zaciągniętej w r. 1895 w c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego (23 i 24 rata)	150.000	—	150.000
II	2	4% odsetki od reszty powyższej pożyczki	62.680	—	62.680
III.	3	Asekuracya budynków koszar krajowych	2.500	—	2.500
IV.	4	Koszta konserwacyi budynków . . .	14.330	—	14.330
V.	5	Koszta budowy	—	—	—
VI.	6	Rozmaite wydatki, jak: należytości prawne, koszta syndyka i inne . . .	250	—	250
		Suma wydatków .	229.760	—	229.760

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
235.000	144.000	Na spłatę reszty wypożyczonego kapitału 1,679.500 K preliminuje się dwie raty (23 i 24-ta) po 75.000 K t. j. pełną nadwyżkę dochodów.
74.440	68 620	Dnia 31. grudnia 1907 wyniesie reszta pożyczki . . . . . 1,679.500 K dnia 1. stycznia 1908 spłaconą zostanie 23. rata . . . . 75.000 „ pozostanie dług . . 1,604.500 K od którego 4% odsetki za czas od 1. stycznia do 30 czerwca 1908 wyniosą . . . . . 32.090 K dnia 1. lipca 1908 spłaconą zostanie 24. rata . . . . 75.000 „ pozostanie dług . . 1,529.500 K od którego 4% odsetki za czas od 1. lipca do 31. grudnia 1908 wyniosą . . . . 30.590 „ preliminuje się przeto . . . 62.680 K
2.640	2.800	Na podstawie przecięcia wynikłości z 3-ech ostatnich lat $\left(\frac{2.207+2.635+2.640}{3}=2.494\right)$, preliminuje się okrągło 2.500 K.
14.310	14.310	Preliminuje się *więcej* o 20 K z powodu wybudowania w roku 1907 rusznikarni na Wulce we Lwowie.
—	6.200	W roku 1908 nie ma przewidzianej budowy.
133	376	Na podstawie przecięcia wynikłości z 3-ech ostatnich lat $\left(\frac{140+510+133}{3}=261\right)$, preliminuje się okrągło 250 K.
326.523	236.306	

Fundusz koszar krajowych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
I.	1	Pozostałość kasowa	1.382	—	1.382
II.	2	Wynagrodzenie z c. k. Skarbu wojskowego za koszary i szpitale dostarczone dla c. i k. wojska	164.198	—	164.198
III.	3	3·6% odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych	1.500	—	1.500
IV.	4	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	167.080	—	167.080
		w porównaniu z wydatkami .	229.760	—	229.760
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	62.680	—	62.680

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
5.823	2.210	Prawdopodobny zapas z końcem r. 1907 wyniesie . 3.682 K jednak rezerwuje się na koszta odbudowy spalonych części domu pułkownika w Mostach Wielkich . . . . . 2.300 „ i preliminuje się tylko . . . . 1.382 K
163.976	163.976	Na podstawie taryfy z roku 1900 wynosi wynagrodzenie; *a)* za koszary ze stajnią, ujeżdżalnią i rusznikarnią we Lwowie na Wulce . . 46.408 K 30 h *b)* „ „ w Mostach Wielkich . 25.809 „ 54 „ *c)* „ mieszkanie pułkownika w Mostach Wielkich . . . . 4.531 „ 12 „ *d)* „ „ sztabu kawaleryi i koszary oddziału pionierów w Mostach Wielkich . . . . . 4.566 „ 83 „ *e)* „ szpital w Mostach Wielkich . . 2.814 „ 28 „ *f)* „ koszary w Rawie Ruskiej . . . 25.813 „ 46 „ *g)* „ „ „ Trembowli . . . . 26.098 „ 13 „ *h)* „ „ „ Zaleszczykach . . . 25.569 „ 19 „ *i)* „ szpital w Zaleszczykach . . . 2.586 „ 70 „ Razem . . 164.197 K 55 h
1.891	1.500	Preliminuje się jak w roku 1907.
996	—	
172.686	167.686	
—	236.306	
	68.620	Niedobór preliminuje się w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. lutego 1895 w wysokości odsetek przypadających funduszowi propinacyjnemu od reszty pożyczki (Rubr. II. wydatków niniejszego preliminarza).

Fundusz policyi krajowej.

Preliminarz

na rok

1908.

LW. 75.399/1907.

Fundusz policyi krajowej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.	1	Koszta utrzymania korygendów w domach przymusowej pracy i poprawy . .	8.669	—	8.669
II.	2	Koszta przygotowawcze dla urządzenia w kraju kolonij poprawczych . .	240	—	240
III.	3	Należytość konkurencyjna na rzeczowe potrzeby szkoły ludowej w Przedzielnicy	54	—	54
IV.	4	Rozmaite	10	—	10
		Suma wydatków .	8.973	—	8.973

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
8.988	10.000	Domy przymusowej pracy, które w innych prowincyach państwa weszły już w życie na mocy ustawy z dnia 24. maja 1885 (Dz. u. p. Nr. 90) nie istnieją dotychczas w Galicyi. Dopiero w roku 1907 zakupił Wydział krajowy od c. k. funduszu religijnego dobra ziemskie „Przedzielnica“ w powiecie dobromilskim za ugodzoną cenę kupna w kwocie 177.855 K — a kupno to zatwierdził Wysoki Sejm uchwałą z dnia 28. lutego 1907. Majętność powyższa ma służyć na cele urządzenia kolonii poprawczej o charakterze rolniczo-przemysłowym dla małoletnich przestępców po myśli ustawy z dnia 24. maja 1885 (Dz. u. p. Nr. 90). Sprawa założenia takiej kolonii jest w toku. Dotychczas koszta utrzymania korygendów w domach przymusowej pracy i poprawy w innych prowincyach ponosi jeszcze fundusz policyi krajowej. Koszta te wynosiły: w r. 1904 . 5.609 K „ „ 1905 . 11.411 „ „ „ 1906 . 8.988 „ 26.088 K przeciętnie . . . . . 8.669 „ Liczba korygendów w domach przymusowej pracy wynosiła w 1904 roku 24; w 1905 roku 38; w 1906 roku 35.
235	—	Preliminuje się stosownie do wynikłości z roku 1905 i 1906.
—	—	Preliminuje się w myśl §. 9. kontraktu kupna i sprzedaży majętności „Przedzielnica“, wedle którego wszelkie należytości bezpośrednie z tytułu prawa własności — ponosi fundusz krajowy, względnie fundusz policyi krajowej.
625	10	Preliminuje się jak na rok 1907.
9.848	10.010	

Fundusz policyi krajowej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
I.	1	5% od kapitału zahipotekowanego na realności w Krakowie w kwocie 109 złp 1 gr.	3	—	3
	2	4% odsetki od listów zast. Banku krajowego im. wart 83.400 K. . . .	3.336	—	3.336
	3	4% odsetki od obligacyi kolejowych Banku kraj. im. wart. 11.000 K	440		440
	4	3·6% odsetki od książeczki Banku krajowego na 17 K 76 g	—	—	—
		Suma rubryki I. .	3.779	—	3.779
II	5	Czynsz dzierżawny z majętności Przedzielnica	5.200	—	5.200
	6	Czynsz za dzierżawę karczmy w Przedzielnicy	80	—	80
		Suma rubryki II. .	5.280	—	5.280
III.	7	Rozmaite	—	—	
		Suma wszystkich dochodów .	9.059	—	9.059
		W porównaniu z wydatkami	8.973	—	8.973
		okazuje się: **nadwyżka dochodów** w kwocie	86	—	86
		niedobór w kwocie . . .	—	—	—

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3	3	Kapitał zahipotekowany na realności Nr. 204 Dz. VIII. w Krakowie wynosi 109 złp. 1 gr., czyli 54 K 50 h.
10.592	3.336	Preliminuje się dochód z odsetek na podstawie rzeczywistego stanu efektów w czasie układania niniejszego preliminarza.
440	440	
—	—	Nic się nie preliminuje z powodu kapitalizowania odsetek.
11.035	3.779	
—	—	Preliminuje się na podstawie §. 6. kontraktu kupna — sprzedaży majętności „Przedzielnica“, która jest wydzierżawiona na okres czasu od 1. listopada 1900 r. do 31. października 1909 r. za rocznym czynszem 5.200 K.
—	—	Karczmę położoną w majętności „Przedzielnica“ wydzierżawił c. k. fundusz religijny za rocznym czynszem 80 K (LW. 61.720/1907 i 68.722/1907).
—	—	
—	—	Nic się nie preliminuje, gdyż z tego tytułu nie są spodziewane dochody.
11.035	3.779	
9.848	10.010	
1.187	—	
—	6.231	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka VIII.

Komunikacye.

LW. 53.699 i 53.821/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
VIII.		**I. Na drogi.**			
		A) Koszta zarządu.			
	1	**Drożnicy.**			
		a) Zasługi drożników	103.000	—	103 000
		b) Ryczałt na wynagrodzenie dla drożników więcej zasłużonych i zamieszkałych w okolicach, gdzie panuje drożyzna	—	46.000	46 000
			103 000	46.000	149.000
	2	**Ryczałty.**			
		a) Na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:			
		1. dla 12 inżynierów okręgowych . . . . . 18.600 K			
		2. dla 42 konduktorów . 22.682 „	41.282	—	41.282
		b) Na pomieszczenie biura okręgowego:			
		1. dla inżyniera w Krakowie . . . . . 240 K			
		2. dla 9 inżynierów okręgowych po 120 K . . 1.080 „	1.320	—	1.320
		c) Na przybory kancelaryjne:			
		1. dla 10 inżynierów okręgowych po 96 K . . 960 K			
		2. dla 42 konduktorów po 32 K . . . . . 1.344 „	2.304	—	2.304
			44.906	—	44.906
	3	**Instrumenty, wzory, naczynia i przybory rysunkowe.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie	9.000	—	9.000
		Do przeniesienia . . .	156.906	46.000	202.906

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
		Uwaga. Na rok 1907 uchwalono w tej rubryce Dział I. i II. wydatki w kwocie . . . . . 3.767.886 K a po potrąceniu wydatków z roku 1907 (pozycya 20-ta) na koszta utrzymania nieetatowego personalu kolejowego przeniesionych do rubryki II. w kwocie . . . 28.000 „ preliminowano . . 3,739.856 K Na rok 1908 preliminuje się. . . 5,010.761 „ zatem *więcej* o kwotę . . . 1,270.875 K jak szczegółowo przy odnośnych pozycyach wyjaśniono.
102.977	103 000	
46.000	46.000	
148.977	149.000	
40.512	41.282	
1.320	1.320	
2.107	2.304	
43.939	44.906	
8.360	9.000	
201.276	202.906	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII.		Z przeniesienia . .	156.906	46.000	202.906
	4	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyj nadzwyczajnych	25.000	—	25.000
	5	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	13.200	—	13.200
		Suma kosztów zarządu .	195.106	46.000	241.106
		B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.			
	6	*a)* Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych i koszta budowy większych mostów .		170.000	170.000
		b) Na budowę mostu na Dniestrze pod Haliczem IV. rata	—	100.000	100.000
		c) Na budowę mostu na Dunajcu pod Zbyszycami III. rata	—	100.000	100.000
		d) Na ukończenie drogi krajowej Lwów Stojanów III. i ostatnia rata . . .	—	30.000	30.000
		e) Na rekonstrukcyę mostu na Prucie pod Śniatynem	—	—	—
		f) Na budowę mostu na Dunajcu pod Szaflarami	—	80.000	80.000
		g) Na budowę mostu na Mleczce w Przeworsku	—	100.000	100.000
		h) Na wzmocnienie pokładu szutrowego na pierwszych 34-ech kilometrach dr. kr. Lwów-Stojanów — *jednorazowo* .	—	50.000	50.000
			—	630.000	630.000
		Do przeniesienia . .	195.106	676.000	871.106

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
201.276	202.906	
22.176	25.000	
10.500	13.200	
233.952	241.106	
164.117	170.000	
100.000	100.000	
100.000	100.000	
20.000	20.000	
—	190.000	
—	—	
—	—	
—	—	
384.117	580.000	Ogółem preliminuje się *więcej* o 50.000 K z uwzględnieniem następujących niezbędnych potrzeb: pod literą *d)* *więcej* o 10.000 K, gdyż według obliczenia technicznego koszt wykonania w roku 1908 budowy drogi krajowej Lwów-Stojanów wyniesie 30.000 K. — Równocześnie pod literą *h)* preliminuje się *jednorazowo* 50.000 K na wzmocnienie pokładu szutrowego na pierwszych 34-ech kilometrach tej samej drogi krajowej, a to mając na względzie niezwykle wzmocniony ruch przewidywany budową kolei lokalnej Lwów-Stojanów L. 71 889/1907. Wreszcie pod literami *f)* i *g)* wstawia się 80.000 K na zastąpienie prowizorycznego mostu na kobylnicach na Dunajcu pod Szaflarami mostem stałym o konstrukcyi żelaznej, tudzież na budowę mostu zniszczonego powodzią na Mleczce w Przeworsku kredyt w kwocie 100.000 K. Natomiast pod literą *e)* *odpada* jednorazowy kredyt roku 1907 na rekonstrukcyę mostu na Prucie pod Śniatynem w kwocie 190 000 K. — W rezultacie różnica *in plus* o kwotę jak wyżej 50.000 K.
618.069	821.106	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	195.106	676.000	871.106
VIII.		*C) Utrzymanie dróg krajowych.*			
	7	Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1.829 kilometrów	950.000	—	950.000
		D) Zasiłki.			
	8	*a)* Na bezzwrotne zasiłki na budowę dróg powiatowych i gminnych . .	1,200.000	–	1,200.000
		b) Na zasiłki na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych (I. i II. klasy) *w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. marca 1907.* . .	1,000.000	–	1,000.000
		c) Subwencya c. k. Rządu na budowę drogi:			
		α) Dobrosin—Magierów—Niemirów—Hruszów III. rata	—	25.000	25.000
		β) Przemyślany—Pomorzany . . .	—	—	—
	9	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych	100.000	—	100.000
	10	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego, na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 15) X. rata .	40.000	—	40.000
			2,340.000	25.000	2,365.000
		Do przeniesienia . .	3,485.106	701.000	4,186.106

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
618.069	821.106	
929 672	900.000	Wskutek ogólnego niestosunkowo znacznego podrożenia cen robocizny i materyałów i stale zwiększającego się ruchu na drogach krajowych, powodującego znaczniejsze zużycie pokładu szutrowego — preliminuje się *więcej* o 50.000 K.
920.000	920.000	Preliminuje się *więcej* o 280 000 K, gdyż dotychczasowy kredyt okazuje się niewystarczający z powodu coraz większej ilości budowy dróg gminnych w kraju, a niektórych bardzo kosztownych, tudzież ze względu, że dla wielu dróg zasilanych z tej pozycyi budżetu — Wysoki Sejm podwyższył normalny 50% udział kraju w kosztach budowy na 75%.
120 000	120 000	Analogicznie do uchwały Wysokiego Sejmu z 11. marca 1907 preliminuje się na zasiłki na utrzymanie dróg powiatowych i gminnych I. i II. klasy kredyt w kwocie 1,000.000 K, zatem *większy* od dotychczasowego o 880.000 K.
40.000	25.000	Wydatek 25.000 K odpowiada spodziewanemu na ten sam cel dochodowi, wstawionemu do rubryki VIII. poz. 5. dochodów.
11.400	6 000	
135.203	80.000	Według zamknięć rachunkowych wynikłości wynosiły: W roku 1904 . . . . . 81.938 K 08 g „ „ 1905 . . . . . 81.809 „ 90 „ „ „ 1906 . . . . . 135.203 „ 10 „ razem . . 298.951 K 08 g t. j. przeciętnie na rok . . . 99.650 K 36 g preliminuje się w zaokrągleniu . . 100.000 K — g zatem *więcej* o 20.000 K, z powodu budowy i konserwacyi dojazdów przy szlakach nowo zbudowanych kolei lokalnych.
40.000	40.000	
1,266.603	1,191.000	
2,814.344	2,912.106	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII.		Z przeniesienia . .	3,485.106	701.000	4,186.106
		E) Wydatki na myta.			
	11	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	7.000	—	7.000
	12	Koszta komisyjne i ogłoszenia licytacyi .	2.700	—	2.700
	13	Podatki i ekwiwalenta od własności funduszu drogowego	1.300	—	1.300
	14	Przerwy z powodu wypadków elementarnych	300	—	—
			11 300	—	11 300
		Suma wydatków na drogi	3,496.406	701.000	4,197.406
		II. Na koleje żelazne.			
	15	**Instrumenta, przybory rysunkowe, wzory i sprzęty.**			
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie . .	2.400	—	2 400
	16	**Koszta komisyjne.**			
		a) Dla urzędników i funkcyonaryuszów:			
		α) w sprawach funduszu krajowego . . . . 10.000 K			
		β) zaliczkowo w sprawach Towarzystw kolejow.. 25.000 „	35.000	—	35.000
		b) Dla członków kraj. Rady kolejowej .	1.500	—	1 500
			36.500	—	36.500
	17	**Na badania techniczne i komercyalne nowo zgłoszonych projektów kolejow.**	—	8.000	8.000
	18	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych, oraz map i planów** . . .	1.480	—	1.480
		Koszta kancelaryjne.			
	19	Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne i t. p. wydatki	4.000	—	4.000
	20	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskuteczniane przez obcych funkcyonaryuszy	6.250	—	6.250
		Do przeniesienia . .	50.630	8.000	58.630

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2,814 344	2,912.106	
7.000	7.000	
2.024	2.700	
1.138	1.300	
300	300	
10.162	11.300	
2,824.506	2,923.406	
1.187	2.400	
31.958	35.000	
984	1.500	
32.942	36.500	
6.000	8.000	
878	1.480	
1.414	4.000	
8.833	6.250	
51.254	58.630	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII.		Z przeniesienia . .	50.630	8.000	58.630
	21	**Utrzymanie lokalu na biuro.**			
		a) Koszta najmu lokalu wraz z podatkiem wodociągowym	3.125	—	3.125
		b) Opał i oświetlenie	1.600	—	1.600
			4.725	—	4.725
	22	**Dotacya dla funduszu kolejowego na cele budowy kolei lokalnych**, X. rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 17. marca 1899 przez lat 71	750.000		750.000
	—	**Subwencya dla c. k. Rządu** na budowę kolei od stacyi Pałahicze do Tłumacza	—	—	—
		Suma wydatków na koleje .	805.355	8.000	813.355
		do tego: Suma wydatków na drogi. .	3,496.406	701.000	4,197.406
		Ogółem suma wydatków . .	4,301.761	709.000	5,010.761
		Dochody.			
	1	Czynsz z myta na drogach krajowych .	520.000	—	520.000
	2	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne .	2.600	—	2.600
	3	Grzywny za przestępstwa drogowe . .	550	—	550
		Do przeniesienia . .	523.150	—	523.150

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
51.254	58.630	
6.250	6.250	Preliminuje się *mniej* o 3.125 K z powodu wypowiedzenia lokalu zajmowanego przez krajowe Biuro kolejowe z dniem 30. czerwca 1908.
1.763	1.600	
8.013	7.850	
750.000	750.000	
4.000	—	
813.267	816.480	**Uwaga:** Dział II. „*Koleje żelazne*“. Wydatki na utrzymanie nieetatowego personalu kolejowego preliminowane w r. 1907 pod pozycyą 20-tą w sumie 28.000 K — preliminowano w r. 1908 w tej samej wysokości do rubryki II. wydatków.
2,824.506	2,923.406	
3,637.773	3,739.886	
528.468	513.000	Czynsze z myt wynosiły: w r. 1904 — 515.228 K, w r. 1905 517.835 K, w r. 1906 — 528.468 K = razem 1,561.531 K, zatem przeciętnie 520.510 K — preliminuje się więc w zaokrągleniu 520.000 K.
2.778	2.600	Dochody wynosiły w r. 1904 — 2.452 K, w r. 1905 — 2.953 K w r. 1906 — 2.778 K = razem 8.183 K, czyli przeciętnie 2.727 K, preliminuje się zatem jak na rok 1907 kwota 2.600 K.
367	550	Dochody wynosiły w r. 1904 — 620 K, w r. 1905 — 960 K, w r. 1907 — 367 K = razem 1.947 K, czyli przeciętnie 649 K — preliminuje się więc kwotę na rok 1907 uchwaloną 550 K.
531.613	516.150	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII.		Z przeniesienia . .	523.150	—	523.150
	4	Datki dobrowolne na budowę dróg:			
		a) Zwierzchność gminna w Kamionce strumiłowej na budowę dr. kr. Lwów-Stojanów — rata na r. 1908 500 „			
		b) Wydział pow. w Złoczowie na budowę drogi gm. I. kl. Przemyślany-Pomorzany — rata na rok 1908 . . . 4.000 „	4.500	—	4.500
	5	Subwencye z c. k. Skarbu Państwa na budowę dróg gminnych I. klasy:			
		a) Dobrosin-Magierów-Niemirów-Hruszów (powiat Rawa)		25.000	25.000
		b) Przemyślany-Pomorzany (powiat Złoczów)	—	—	—
	6	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	5.000	—	5.000
	7	Zwroty od Towarzystw kolejowych:			
		a) ryczałt za sprawowanie zarządu w zastępstwie Towarzystw kolejowych . . . . . 18.450 K			
		b) koszta komisyjne personalu krajowego biura kolejowego w sprawach budowy i eksploatacyi . . . . . 25.000 „			
		c) wydatki za roboty akordowe wykonywane w krajowem biurze kolejowem. . 6.250 „	49.700	—	49.700
	8	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):			
		a) Buczacz, rata roczna . . 2.000 K			
		b) Sanok, „ „ . . 1.592 „	3.592	—	3.592
		Ogółem suma dochodów . .	585.942	25.000	610.942

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
531.613	516.150	
5.500	1.500	Preliminuje się *więcej* o 3.000 K, gdyż na podstawie odnośnych deklaracyi odpada preliminowana w r 1907 ostatnia rata datku od Wydziału powiatowego w Kamionce strumiłowej na budowę drogi krajowej Lwów-Stojanów, natomiast preliminuje się po raz pierwszy ratę datku od Wydziału powiatowego w Złoczowie na budowę drogi gminnej I klasy Przemyślany - Pomorzany w kwocie 4.000 K. (LW. 19.124/1905).
40.000	25.000	Preliminuje się stosownie do zobowiązań c. k. Rządu. Dochód ten odpowiada wydatkowi wstawionemu do rubryki VIII, poz. 8 *c)* wydatków.
11.400	6.000	
11.333	4.500	Dochody wynosiły w r. 1904 — 15.908 K., w r. 1905 — 1.403 K, w r. 1906 — 11.833 K = razem 28.639 K, czyli przeciętnie 9.546 K — preliminuje się zaś z uwagi na nierównomierność tych dochodów kwotę 5.000 K, zatem o 506 K więcej, jak na rok 1907 uchwalono.
45.613	47.200	Preliminuje się pod lit. *a) więcej* o 2.500 K jako ryczałt *po raz pierwszy* wstawiony od 50 kilometrów długości nowo zbudowanej kolei Tarnów-Szczucin po 50 K.
5.103	3.592	
650.562	603.942	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka IX.

Budowy wodne i melioracye.

LW. 90.378/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
IX.		**A) Studya przygotowawcze.**			
	1	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa przyrządów geodetycznych, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych . .	12.000	—	12.000
	2	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000	—	11.000
	3	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego .	16.000	—	16 000
	4	Na zdjęcia i projekty:			
		a) dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z 27. września 1882 r.) . . . . . 20.000 K			
		b) dla melioracyj prywatnych (w myśl uchwały Sejmowej z dnia 6. kwietnia 1892) . 45.000 „			
		c) dla wyzyskania sił wodnych 5.000 „	70.000	—	70.000
	5	Na publikacyę wykonanych robót melioracyjnych	5.000	—	5.000
		Do przeniesienia . .	114.000	—	114.000

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
		Wydatki / *Dochody* na r. 1908 preliminuje się 6,913.576 K / 4,686.027 K „ „ 1907 uchwalono . 5,276.339 „ / 3,456.695 „ preliminuje się zatem *więcej* o . . . . . 1,637.237 K / 1,229.332 K z porównania *więcej* o . . 407.905 K. *Wydatek netto* preliminowano w r. 1907 w sumie 1,819.644 K na rok 1908 preliminuje się „ 2,227.549 „ *więcej* j. w. o . . . 407.905 K
7.978	12.000	
3 667	11.000	Preliminuje się jak na rok 1907.
16.000	16.000	
59.517	80.000	Preliminuje się *mniej* o 10.000 K na zdjęcia i projekty dla publicznych robót melioracyjnych, gdyż jak to w sprawozdaniu z dnia 10. września 1907 LW. 86.790/1907 Wydział krajowy zaznaczył, z powodu objęcia części robót przy regulacyi rzek kanałowych, rozmiary zdjęć dla publicznych robót melioracyjnych muszą być czasowo zredukowane.
—	—	Od roku 1884 przeprowadził Wydział krajowy cały szereg publicznych robót melioracyjnych przy udziale skarbu kraju i państwa, i uważa za wskazane zarządzić publikacyę wykonanych robót, podobnie jak w innych krajach. Publikacya ta, do której będą dołączone karty i plany, wymagać będzie szeregu lat i na ten cel preliminuje się na rok 1908 jako I. ratę 5.000 K.
87.162	119.000	

*

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . .	114.000	—	114.000
	6	Koszta komisyjne:			
		a) z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych (potoków górskich i kanałów) . . . . . 2.000 K			
		b) z powodu konserwacyi publicznych robót melioracyjnych . . . . . 6.000 „	8.000	—	8.000
		Suma działu A.. .	122.000	—	122.000
		B) Wykonanie budowli wodnych.			
	7	$12^1/_2$ % datek kraju na oprocentowanie i umorzenie obligów, mających się emitować przez państwo na budowę kanałów spławnych (w myśl ustawy z d. 2. marca 1904 Dz. u. kraj. nr. 36)	5 662	—	5.662
		Do przeniesienia . .	5.662	—	5.662

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
87.162	119.000	
5.494	6.500	Preliminuje się na koszta komisyjne z powodu konserwacyi publicznych robót melioracyjnych *więcej* o 1.500 K na podstawie zamknięcia rachunków za rok 1906, gdyż trzem inżynierom, którzy przeznaczeni byli do konserwacyi robót, wykonanych przez Wydział krajowy, poruczono także nadzór nad robotami wykonanemi przez spółki wodne, pokrywając koszta komisyjne z funduszu krajowego w myśl obowiązującej instrukcyi.
92.656	125.500	Ogółem preliminuje się w dziale *A)* rubr. IX. na studya przygotowawcze . . . . . 122.000 K w porównaniu z kwotą uchwaloną w budżecie na rok 1907 . . . . . 125.500 „ *mniej* o . . 3·500 K
—	7.362	Wedle preliminarza budowy dróg wodnych na rok 1908 nadesłanego przy reskrypcie Ministerstwa handlu z 6. wrześnie 1907 l. 1.733/W. St. wynosić mają wydatki na kanalizacyę Wisły w Krakowie i Podgórzu wraz z kosztami studyów przedwstępnych do r. 1907 . . . . . 6,904.763 K na uzyskanie zaś tej gotówki przy kursie 95% potrzeba kapitału imiennej wartości 7,268.172 K Przy 4% stopie obligacyi i 90-letnim okresie umorzenia wyniesie półroczna rata annuitetowa . . . . . 149.753 „ z czego przypadałoby na kraj 12½% . 18.719 „ Ponieważ w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 14. listopada 1905 i §. 12. w związku z §. 6. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66 koszta robót przedwstępnych pokryć ma skarb państwa, zatem z powyższej sumy . . . . . 6,904 763 K Do przeniesienia . . 6,904.763 K
—	7.362	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . .	5.662	—	5.662
	8	V. rata annuitetowa na umorzenie pożyczki 7,000.000 K, zaciągniętej na pokrycie 40% datku kraju do kosztów regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z d. 22. stycznia 1904 Dz. u. kraj. nr. 23)	141.029	—	141.029
	9	40% datek kraju do kosztów regulacyi 12 rzek kanałowych w I. okresie budowy, w myśl sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 9. września 1904 LW. 89.093, V. rata (z 9-lecia) . .	773.600	—	773.600
		Do przeniesienia . .	920.291	—	920.291

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia	
Korony			
—	7.362	Z przeniesienia . . .	6,904.763 K
		wyłączono:	
		a) koszta centralnego kierownictwa za lata 1904 do 1907 . . . . 447.010 K	
		b) koszta robót przedwstępnych i ekspozytury w Krakowie za ten okres . . 653.574 „	
		c) niewydaną w r. 1907 kwotę na kanalizacyę Wisły. . 1,000.000 „	2,100.584 „
		tak, iż pozostanie kwota	4,804.179 K
		do której oprocentowania i umorzenia kraj ma się przyczynić. Przypadająca więc na kraj w roku 1908 tangenta wyniesie: $\frac{4,804.179}{6,904.763} \times 18.719 =$	13.024 „
		a ponieważ na ten cel jest do dyspozycyi kredyt z roku 1907	7.362 „
		zatem wstawia się tytułem $^1/_8$ półrocznej raty annuitetowej na oprocentowanie i umorzenie obligów, mających się emitować na budowę kanałów w roku 1908 .	5,662 K
18.047	123.659	Wedle planu umorzenia przy LW. 94.801/1905 potrzeba na rok 1908 na umorzenie dwóch półrocznych rat kapitału	49.000 K
		na opłatę odsetek od obligów w obiegu w miarę sprzedaży, (wedle obliczenia w osobnym preliminarzu na r. 1908 funduszu pożyczki krajowej z roku 1904).	89.295 „
		na opłatę podatku rentowego 2% w myśl polecenia LW. 39.868/1906.	2.334 „
		na koszta administracyjne, jak: inseraty, druki, portorya, koszta losowania i t. d. .	400 „
		razem preliminuje się na rok 1908 . . .	141.029 K
		przeto *więcej* o . . . . . 17.370 K	
566.000	773.600	Preliminuje się jak na rok 1907.	
584.047	904.621		

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . .	920.291	—	920.291
	10	I. rata annuitetowa (półroczna) na umorzenie pożyczki 3,000.000 K na pokrycie 40% datku kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z 9. maja 1907 Dz. u kraj. Nr. 54).	15.630	—	15.630
	11	40% datek kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych w 1. okresie (1908—1912) I. rata z 5 lecia .	600.000	—	600.000
	12	IV. rata annuitetowa na umorzenie pożyczki 6,150.000 K, zaciągniętej na pokrycie datków kraju do kosztów systematycznej regulacyi rzek karpackich (w myśl ustawy z d. 25. stycznia 1905 Dz. u. kraj. nr. 22)	86.792	—	86.792
		Do przeniesienia . .	1,622.713	—	1,622.713

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
584.047	904.621	
—	—	W myśl ustawy z 9. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 54 przyczynić się ma fundusz krajowy do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych w I. okresie budowy do roku 1912 w sumie 7,500.000 K 40% datkiem 3,000.000 K, płatnym wedle programu uchwalonego przez Komisyę regulacyjną w 5 ratach rocznych po 600.000 K od r. 1908 do 1912. Na pokrycie wydatku 600.000 K w roku 1908 postanowił Wydział krajowy uchwałą z 6. września 1907 LW. 85.355/1907 zaciągnąć w Banku krajowym pożyczkę w 4% obligacyach komunalnych, umarzalnych w latach 45, a to przy obecnym kursie 93% tych obligacyj, stracie na kursie ¼%, ¼% wpisowem i 1% kosztach konfekcyi w nominalnej wartości 649.028 K, czyli okrągło 650 000 K. Półroczna rata annuitetowa na oprocentowanie i umorzenie tej pożyczki wynosi . . . 15.630 K i tę kwotę wstawiono w poz. 10. Rubr. IX.
—	—	Wstawiono 40% datek kraju na uzupełnienie regulacyi rzek kanałowych w kwocie . . . . . 600.000 K (analogicznie do poz. 9.) i równocześnie wstawiono tę kwotę do Rubr. IX. dochodów.
33 550	117.454	Wedle planu umorzenia przy LW. 94 801/1905 potrzeba w roku 1908: 1. na umorzenie 2 półrocznych rat kapitału 43.000 K 2. na opłatę odsetek od obligów w obiegu w miarę sprzedaży (wedle obliczenia w preliminarzu na r. 1908 funduszu pożyczki krajowej z r. 1905). . . . . 63.836 „ 3. na 2% podatek rentowy od kuponów . 1.277 „ 4. na koszta administracyjne . . . . 150 „ razem . . 108.263 K a po potrąceniu pozostałego zapasu z roku 1906 w gotówce w kwocie. . . . . 21.471 „ preliminuje się na rok 1908 . . . 86.792 K czyli *mniej* o . . . 30.662 K.
617.597	1,022.075	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.		Z przeniesienia . .		1,622.713	—	1,622.713
	13	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich (wydatek pod *poz. c)* 1., *d)* i *e)*, pokryty pożyczką wstawia się do dochodów pod *poz. 5*):				
		a) na uzupełnienie regulacyi Biały II. rata (z 3-lecia):				
		1. datek kraju . 71.525 K				
		2. „ państw. 105.142 „	176.667 K			
		b) na regulacyę Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, kredyt dodatkowy (40%) na wykończenie robót	50.000 „			
		c) na regulacyę górnego Dniestru z dopływami, X. rata (z 28-lecia):				
		1. datek kraju . 131.428 K				
		2. „ państw. 197.142 „	328.570 „			
		d) na regulacyę Soły, IX. rata (z 18-lecia)	79.556 „			
		e) na regulacyę Łomnicy, IX. rata (z 24-lecia)	79.616 „			
		f) na regulacyę Prutu od Śniatyna do granicy bukowińskiej, IV. rata z $12^1/_2$% zasiłku (z 5-lecia)	14.050 „	728.459	—	728.459
	14	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z dnia 30 czerwca 1884 Dz. p. p. nr. 116):				
		a) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, XIII. rata (z 15-lecia):				
		1. datek kraju . 40.400 K				
		2. „ państwa 40.400 „	80.800 K			
		Do przeniesienia .	80.800 K	2,351.172	—	2,351.172

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
617.597	1,022.075	
		W poz. 13. lit. a) preliminuje się jak na rok 1907.
		W poz. 13 lit. b) preliminuje się I. ratę 40% zasiłku krajowego w kwocie 50.000 K, w myśl uchwały Wydziału krajowego z 18. czerwca 1907 LW. 58.351 na wykończenie robót przez c. k. Rząd prowadzonych na Dniestrze między Rozwadowem a Żurawnem.
		W poz. 13. lit. c) d) e) preliminuje się kwotę 290.600 K jak na rok 1907, a równocześnie wstawia się tę kwotę, uzyskaną z pożyczki, do dochodów w poz. 5; nadto w pozycyi 13 lit. *c)* wstawiono zasiłek państwowy na regulacyę górnego Dniestru, którą administruje Wydział krajowy.
841.380	763.793	*W poz. 13 lit. f)* preliminuje się IV. rata 12½% zasiłku krajowego jak na rok 1907.
1,458.977	1,785.868	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	14	Z przeniesienia . 80.800 K	2,351.172	—	2,351.172
		b) na uzupełnienie regulacyi nowego Brnia z dopływami (patrz dochody *poz.* 7. lit. *b)*: 1. datek kraju — K 2. „ państwa, reszta . . . 20.539 „ 3. datki konkurencyjne (reszta) . 23.963 „ 44.502 K			
		c) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki), VII. rata (z 10-lecia): 1. datek kraju . 33.280 K 2. „ państwa 24.960 „ 3. datki konkurencyjne . . 24.960 „ 83.200 „			
		d) na regulacyę potoku Sołotwy i Rokitny, II. rata . — „			
		e) na regulacyę Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim, VII. rata (z 8-lecia): 1. datek kraju . 30.000 K 2. „ państwa 30.000 „ 60.000 „			
		f) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w pow. Dąbrowskim, VI. rata (z 11-lecia): 1. datek kraju . 90.000 K 2. „ państwa 90.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 20.000 „ 200.000 „			
		g) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby, V. rata (z 15-lecia): 1. datek kraju . 92.832 K 2. „ państwa 92.832 „ 3. datki konkurencyjne . . 46.416 „ 232.080 „			
		h) na obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej V. rata (z 20-lecia): 1. datek kraju . 90.000 K 2. „ państwa 90.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 45.000 „ 225.000 „			
		Do przeniesienia . 925.582 K	2,351.172	—	2,351.172

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,458.977	1,785.868	
1,458.977	1,785.868	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	14	Z przeniesienia . 925.582 K	2,351.172	—	2,351.172
		i) na umorzenie 4% pożyczki 150.000 K zaciągniętej na pokrycie I. raty 50% zasiłku krajowego na podwyższenie wałów nadwiślańskich od ujścia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic, tudzież na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, V. rata 18.255 „			
		k) na regulacyę potoku Błotni z dopływami, IV. rata (z 14-lecia): 1. datek kraju . 36.800 K 2. „ państwa 27.600 „ 3. datki konkurencyjne . . 27.600 „ 92.000 „			
		l) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich, IV. rata (z 19-lecia): 1. datek kraju . 80.000 K 2. „ państwa 80.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 40.000 „ 200.000 „			
		m) na regulacyę rzeki Wereszycy z dopływami, III. rata (z 20-lecia): 1. datek kraju . 40.800 K 2. „ państwa 40.800 „ 3. datki konkurencyjne . . 20.400 „ 102.000 „			
		n) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami, III. rata (z 10 lecia): 1. datek kraju . 70.000 K 2. „ państwa 70.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 60.000 „ 200.000 „			
		o) na osuszenie bagien Rzemieńskich, III. rata (z 4-lecia): 1. datek kraju . 25.333 K 2. „ państwa 25.333 „ 3. datki konkurencyjne . . 25.333 „ 75.999 „			
		Do przeniesienia 1,613.836 K	2,351.172	—	2,351.172

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,458.977	1,785.868	
1,458.977	1,785.868	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	14	Z przeniesienia 1,613.836 K	2,351.172	—	2,351.172
		p) na uzupełnienie regulacyi Bugu, II. rata (z 3 lecia): 1. datek kraju . 56.089 K 2. „ państwa 84.133 „ 140.222 „			
		r) na regulacyę Pełtwi z dopływami, II. rata (z 18-lecia): 1. datek kraju . 128.222 K 2. „ państwa 160.277 „ 3. datki konkurencyjne . . 32.056 „ 320.555 „			
		s) na zabudowanie potoku Krzemionki (pow. Stary Sambor), II. rata (z 4-lecia): 1. datek kraju . 30.000 K 2. „ państwa 30.000 „ 60.000 „			
		t) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, II. rata (z 4-lecia): 1. datek kraju . 47 500 K 2. „ państwa 47.500 „ 3. „ gmin interesowanych 5.000 „ 100.000 „			
		u) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa, II. rata (z 8-lecia): 1. datek kraju . 45.000 K 2. „ państwa 45.000 „ 3. „ spółki wodnej . . . 10.000 „ 100.000 „			
		v) na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami, II. rata (z 10-lecia): 1. datek kraju . 45.000 K 2 „ państwa 45.000 „ 3. „ spółki wodnej. . . . 10.000 „ 100.000 „			
		w) na uzupełnienie regulacyi Wisłoki i Pielnicy, reszta I. raty (z 8-lecia): 1. datek kraju . 8.750 K 2. „ państwa 8.750 „ 17.500 „			
		Do przeniesienia 2,452.113 K	2,351.172	—	2,351.172

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,458.977	1,785.868	
1,458.977	1,785.868	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	14	Z przeniesienia 2,452.113 K	2,351.172	—	2,351.172
		x) na regulacyę Raty z dopływami I. rata (z 25-lecia): 1. datek kraju . 121.600 K 2. „ państwa 121.600 „ 3. datki konkurencyjne . . 60.800 „ 304.000 „			
		y) na regulacyę Tyśmienicy z dopływami i potoku Setnianki, I. rata (z 20-lecia): 1. datek kraju . 135.880 K 2. „ państwa 135.880 „ 3. datki konkurencyjne . . 56.240 „ 328.000 „	3,084.113	—	3,084.113
		Do przeniesienia . .	5,435.285	—	5,435.285

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia		
Korony				
1,458.977	1,785.868			
1,863.091	2,134.246	Na popieranie publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych preliminuje się na r. 1908 *brutto*		3,084.113 K
		w porównaniu z rokiem 1907		2 134.246 „
		więcej o . . .		949.867 K
		a mianowicie:		
		więcej na: 1. regulacyę Wereszycy .	102.000 K	
		2. obwałowanie Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy (II. rata) . . .	100.000 „	
		3. na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa (II. rata)	100.000 „	
		4. na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami (II. rata) .	100.000 „	
		5. na regulacyę Raty . .	304.000 „	
		6. „ „ Tyśmienicy	328.000 „	
		7. „ umorzenie pożyczki 150.000 K, zaciągniętej na pokrycie I. raty datków kraju dla przedsiębiorstw pod 2, 3 i 4 wymienionych	17.735 „	
		8. datki Państwa i spółki na regulacyę Nowego Brnia (nie preliminowane w roku 1907) . .	44.502 „	
		9. datek spółki wodnej dla regulacyi górnej Trześniówki	25.000 „	1,121.237 „
3,322.068	3,920.114	Do przeniesienia . . .		1,121.237 K

*

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 razem
					Korony		
IX.		Z przeniesienia . .			5,435.285	—	5,435.285
	15	Na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych:					
		a) regulacyi Trześniówki:					
		1. datek kraju .	1.000 K				
		2. „ konkurencyjny . .	1.000 „	2.000 K			
		b) regulacyi Łęgu:					
		1. datek kraju .	2.000 K				
		2. „ konkurencyjny . .	2.000 „	4.000 „			
		c) regulacyi Przegnojówki:					
		1. datek kraju .	1.000 K				
		2. „ konkurencyjny . .	1.000 „	2.000 „			
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy (do r. 1910):					
		1. datek kraju .	1.000 K				
		2. „ konkurencyjny . .	1.000 „	2.000 „			
		e) regulacyi Krzemienicy:					
		1. datek kraju .	5.000 K				
		2. datek konkurencyjny	5.000 „	10.000 K			
		Do przeniesienia .	10.000 K	10.000 K	5,435.285	—	5,435.285

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia	
Korony			
3,322.068	3,920.114	Z przeniesienia . . .	1,121.237 K
		natomiast odpada dotacya na obwałowanie lewego brzegu Wisły od Krakowa do granicy państwa 108.870 K a na regulacyę Wisłoka i Pielnicy preliminuje się tylko uzupełnienie pierwszych rat datków kraju i państwa, zatem *mniej* o . . 62.500 „	171.370 „
		ogółem *więcej* j. w. o	949.867 K
		Tytułem dochodów preliminuje się na publiczne przedsiębiorstwa melioracyjne.	1,818.372 K
		w porównaniu z wydatkami *brutto* . . .	3,084.113 „
		okazuje się wydatek *netto*. . .	1,265.741 K
		a gdy na rok 1907 preliminowano w tej pozycyi wydatek *netto*	887.024 „
		okazuje się wydatek *netto* na r. 1908 *większy* o	378.717 K
3,322.068	3,920.114		

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 razem
				Korony		
IX.	15	Z przeniesienia . 10.000 K	10.000 K	5,435.285	—	5,435 285
		oraz *kredyt nadzwyczajny* na pokrycie niedoboru po koniec roku 1906: 1. datek kraju . 2.000 K 2. datek konkurencyjny 2 000 „	4.000 „			
			14.000 „			
		f) regulacyi Gniłej Lipy (sekcyi górnej): 1. datek kraju . 500 K 2 „ konkurencyjny . .	500 „			
			1.000 „			
		g) regulacyi Złotej Lipy: 1. datek kraju . 1.000 K 2. „ konkurencyjny . .	1.000 „			
			2.000 „			
		h) regulacyi potoku Dumnego: 1. datek kraju . 750 K 2. „ konkurencyjny . .	750 „			
			1.500 „			
		i) obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim: 1. datek kraju . 4.500 K 2. „ konkurencyjny . .	4.500 „			
			9.000 „			
		k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach: 1. datek kraju . 500 K 2. „ konkurencyjny . .	500 „			
			1.000 „			
		l) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich: 1. datek kraju . 500 K 2. „ konkurencyjny . .	500 „			
			1.000 „			
		Do przeniesienia .	39.500 K	5,435.285	—	5,435.285

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3,322.068	3,920.114	
3,322.068	3,920.114	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	15	Z przeniesienia . 39.500 K	5,435.285	—	5,435.285
		m) obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. Mieleckim: 1. datek kraju . 5.750 K 2. „ konkurencyjny . . 5.750 „ 11.500 „	51.000	—	51.000
	16	Na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z d. 26. listopada 1889): *a)* na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich (ostatnia rata w r. 1908): 1. zasiłek kraj. . 2.800 K 2. „ państw. 2.800 „ 5.600 K *b)* na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich (do roku 1914): 1. zasiłek kraj. . 1.200 K 2. „ państw. 1.200 „ 2.400 „ *c)* na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich (do r. 1925): 1. zasiłek kraj. . 1.000 K 2. „ państw. 670 „ 1.670 „ *d)* na drenowanie gruntów włościańskich, VIII. rata (z 10-lecia): 1. zasiłek kraj. 25% . . . 200.000 K 2. zasiłek państw. 25% . . . 200.000 „ 3. datki konkurencyjne 50% . 400.000 „ 800.000 „			
		Do przeniesienia . 809.670 K	5,486.285	—	5,486.285

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia	
Korony			
3,322.068	3,920.114		
29.500	41.000	Preliminuje się z funduszu krajowego wydatek *większy* o	5.000 K
		z powodu podwyższenia zasiłków dla konserwacyi robót regulacyi Łęgu o kwotę . . . . . 500 K	
		i Krzemienicy o kwotę . . . 2 500 „	
		nadto przyznano nadzwyczajny kredyt na pokrycie niedoboru po koniec r. 1906 w funduszu konserwacyi robót regulacyjnych Krzemienicy, w kwocie . . . . . 2.000 „	
		razem *więcej* j. w. o. . . . 5.000 K	
		a z uwzględnieniem podwyższonych datków konkurencyjnych także, o kwotę. . . .	5.000 „
		preliminuje się wydatek *brutto większy* o niż na rok 1907 uchwalono.	10.000 K
3,351.568	3,961.114		

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	16	Z przeniesienia . 809.670 K	5,486.285	—	5,486.285
		e) na zabudowanie potoków Harbutówki i Gościbki w pow. Myślenickim, III. rata (ostatnia) *oraz kredyt dodatkowy*: 1. zasiłek kraj. . 40.300 K 2. „ państw. 40.300 „ 80.600 „			
		f) na regulacyę potoku Mikoszki w Rzeszowie, III. rata (z 5-lecia): 1. zasiłek krajowy . . . 6.432 „			
		g) na osuszenie gruntów w gminie Bojanice (pow. Żółkiew), III. rata ostatnia (z 3-lecia): 1. zasiłek kraj. . 12.000 K 2. „ państw. 12.000 „ 3 datki konkurencyjne . . 12.000 „ 36.000 „			
		h) na osuszenie gruntów w gminie Żydaczów, III. rata ostania (z 3-lecia): 1. zasiłek kraj. . 9.367 K 2. „ państw. 9.367 „ 3. datki konkurencyjne . . 9.367 „ 28.101 „			
		i) na zabudowanie potoku Stańkowskiego (pow. Nowy Sącz), II. rata ostatnia (z 2-lecia): 1. zasiłek kraj. . 6.425 K 2. „ państw. 6.425 „ 12.850 „			
		k) na zabudowanie potoku Bieryczanki (pow. Nowy Sącz), II. rata ostatnia (z 2-lecia): 1. zasiłek kraj. . 15.000 K 2. „ państw. 15.000 „ 30.000 „			
		l) na zabudowanie potoku Dubień w gminie Spas (pow. Stary Sambor) *II. rata* — ostatnia (z 2-lecia) *oraz kredyt dodatkowy:* 1. zasiłek kraj. . 19.500 K 2. „ państw. 19.500 „ 39.000 „			
		Do przeniesienia 1,042.653 K	5,486.285	—	5,486.285

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3,351.568	3,961.114	
3,351.568	3,961.114	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	16	Z przeniesienia 1,042.653 K	5,486.285	—	5,486.285
		m) na regulacyę potoku Wolanki: 1. zasiłek kraj. . 6.150 K 2. „ państw. 6.150 „ 12.300 „			
		n) na zabudowanie potoku Psarki (kredyt dodatkowy: 1. zasiłek kraj. . 1.000 K 2. „ państw. 1.000 „ 2.000 „			
		o) na zabudowanie potoku Łączki: 1. zasiłek kraj. 6.000 K 2. „ państw. 6.000 „ 12 000 „			
		p) na regulacyę Prutu pod Łanczynem I. rata (z 2 lecia: 1. zasiłek kraju . . . . 16.000 „			
		r) na budowę rowów osuszających w gminie Borki nizińskie: 1. zasiłek kraj. . 7.800 K 2. „ państw. 7.800 „ 3. datki konkurencyjne . . 7.800 „ 23.400 „			
		s) na obwałowanie Sanu w Bielińcu (pow. Nisko) 1. zasiłek kraj. . 8.500 K 2. „ państw. 8.500 „ 3. datki konkurencyjne . . 8.500 „ 25.500 „			
		t) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (pow. Rohatyn) 1. zasiłek kraj. . 2.835 K 2. „ państw. 2.835 „ 3. datki konkurencyjne . . 2.835 „ 8.505 „			
		u) na osuszenie gruntów włość. w Małnowie (pow. Mościska): 1. zasiłek kraj. . 6.478 K 2. „ państw. 6.478 „ 3. datek konkurencyjny . . 6.478 „ 19.434 „			
		Do przeniesienia 1,161.792 K	5,486.285	—	5,486.285

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3,351.568	3.961.114	
3,351.568	3,961.114	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.	16	Z przeniesienia	1,161.792 K	5,486.285	—	5,486.285
		w) na osuszenie łąk włość. w Oleszycach starych (pow. Cieszanów):				
		1. zasiłek kraj. . 3.800 K				
		2. „ państw. 3.800 „				
		3. datki konkurencyjne . . 3.800 „	11.400 „			
		x) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gm. Dąbrowiec i Łozina (pow. Gródek):				
		1. zasiłek kraj. . 2.333 K				
		2. „ państw. 2.333 „				
		datki konkurencyjne . . 2.333 „	6.999 „			
		y) na regulacyę potoku Olszanicy w gm. Zwierzyn (pow. Lisko):				
		1. zasiłek kraj. . 2.200 K				
		2. „ państw. 2.200 „				
		3. datki konkurencyjne . . 2.200 „	6.600 „			
		z) na budowę wodociągu w Kołaczycach:				
		1. zasiłek kraj. . 8.000 K				
		2. „ państw. 8.000 „				
		3. datek gminy . 8.000 „	24.000 „			
		aa) do dyspozycyi Wydziału krajowego	75.000 „	1,285.791	—	1,285.791
		Do przeniesienia . .		6,772.076	—	6,772.076

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3,351.568	3,961.114	
688.678	1,172.725	Preliminuje się na popieranie mniejszych robót melioracyjnych wydatek *brutto* . . . . . 1,285.791 K w porównaniu z rokiem 1907 . . . . . 1,172.725 „ *więcej* o . . 113.066 K Wydatek zaś *netto* . . . . . 460.120 K w porównaniu z rokiem 1907 . . . . . 480.002 „ *mniej* o . . 19.882 K Do rozporządzenia Wydziału krajowego preliminowano w tej pozycyi normalną dotacyę 40 000 K, którą podwyższono w budżecie r. 1907 o 10.000 K na wyrównanie różnicy kursu obligów komunalnych Banku krajowego przy zaciąganiu przez kraj pożyczek po 500.000 K rocznie (od r. 1907 do 1916) na drenowanie gruntów. Gdy obecnie kurs wymienionych obligów spadł do 93%, potrzebną będzie w roku 1908 na wyrównanie różnicy przy pożyczce 500.000 K kwota 7 × 5.000 = 35.000 K. Z tego powodu preliminuje się do dyspozycyi Wydziału krajowego 40.000+35.000= . . . . . 75.000 K w porównaniu z kwotą . . . . . 50.000 „ uchwaloną na rok 1907 *więcej* o . . . . 25.000 K.
4,040.246	5,133.839	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 razem
				Korony		
IX.		Z przeniesienia . .		6,772.076	—	6,772.076
	17	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:				
		1. w Rzochowie, 3 rata (ost.):				
		a) zasiłek kraj. . 500 K				
		b) „ państw. 500 „	1.000 K			
		2. w Chiszewicach, 1. rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraj. . 250 K				
		b) „ państw. 250 „	500 „			
		3. w Dmytrowie:				
		a) zasiłek kraj. . 500 K				
		b) „ państw. 500 „	1.000 „			
		4. w Połoniczny (2 pola doświadczalne):				
		a) zasiłek kraj. . 1.000 K				
		b) „ państw. 1.000 „	2 000 „			
		5. w Sielcu 2 rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraj. . 500 K				
		b) „ państw. 500 „	1.000 „			
		6. w Kuliczkowie 2 rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraj. . 500 K				
		b) „ państw. 500 „	1.000 „			
		7. w Peczeni 2 rata (z 3 lecia):				
		a) zasiłek kraj. . 500 K				
		b) „ państw. 500 „	1 000 „			
		8. w Rzęśni Polskiej na gruntach Dr. Tadeusza Marsa 2 rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraj. . 500 K				
		b) „ państw. 500 „	1.000 „			
		Do przeniesienia .	8.500 K	6,772.076	—	6.772.076

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
4,040.246	5,133.839	
6,772.076	5,133.839	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.	17	Z przeniesienia .	8.500 K	6,772.076	—	6,772.076
		9. na nawozy mineralne na gruntą torfowe włościańskie w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po 1.000 K, w perymetrze regulacyi Białej 2.000 K, a w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacyi Błotni i górnej Trześniówki po 500 K czyli razem:				
		a) z fund. kraj..	5.500 K			
		b) „ „ państw.	5.500 „	11.000 „	19.500	—	19.500
	18	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, IV. rata (z 10-lecia)		—	—	—
		Suma działu B. . .		6,791.576	—	6,791.576
		„ „ A. .		122.000	—	122.000
		Ogółem suma wydatków . .		6,913.576	—	6,913.576

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
4,040.246	5,133.839	
9.000	17.000	Preliminuje się na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk *więcej* o . . . . . 2.500 K a mianowicie: 1. na pole doświadczalne w Chiszewicach 500 K 2. „ drugie pole doświad. w Połoniczny 1.000 „ 3. „ nawozy mineralne na torfowiskach włościańskich w perymetrze regulacyi Pustej . . . . . 3.000 „ razem . . 4.500 K a natomiast odpadają zasiłki na pola doświadczalne: 1. w Jadachach . . . . . 1.000 K 2. w Ohladowie . . . . . 1.000 „ 2.000 „ wydatek *większy* j. w. o . . . 2.500 K
—	—	Nie preliminuje się IV. raty z powodu niepomyślnego stanu finansów krajowych.
4,049.246 92.656	5,150 839 125 500	
4,141.902	5,276.339	Ogółem preliminuje się w dziale *B)* rubr. IX. na wykonanie robót wydatki *brutto* . . . . . 6,791.576 K w porównaniu z rokiem 1907 . . . . . 5,150.839 „ *więcej* o . . 1,640.737 K Wydatki *netto* preliminuje się w dziale *B)* na rok 1908 na . . . . . 2,145.799 K w porównaniu z rokiem 1907 . . . . . 1,730.076 „ *więcej* o . . 415.723 K

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
		A) **Studya przygotowawcze.**			
IX.	1	Zwrot kosztów zdjęć i opracowania projektu regulacyi: Raty . . . . . 20.056 K; Wisłoka i Pielnicy . . 2.459 „; Tyśmienicy. . . . . 13.735 „	36.250	—	36.250
	2	Subwencya c. k. Skarbu państwa na utrzymanie kursu dozorców drenarskich .	4.000	—	4.000
		Suma działu A . .	40.250	—	40.250
		B) **Wykonanie budowli wodnych**			
	3	Dochód z pożyczki 7,000.000 K na regulacyę rzek kanałowych (IX p. 9 wydatków)	773.600	—	773.600
	4	Dochód z pożyczki komunalnej 3,000.000 K na uzupełnienie regulacyi rzek kanałowych w I. okresie	600.000	—	600.000
	5	Dochód z pożyczki 6,150.000 K na regulacyę rzek karpackich (IX p. 13 lit. *c)* 1. *d) e)* wydat.)	290.600	—	290.600
	6	Datki państwowe na regulacyę rzek karpackich: *a)* Biały (poz. 13 *a)* wydat.) . 105.142 K; *b)* Dniestru górnego (poz. 10 *c)* wydatków) . . . . . 197.142 „	302.284	—	302.284
	7	Datki państwowe i konkurencyjne na popieranie ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych (poz. 14 wydatków) a mianowicie: *a)* na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, datek państwa . . 40.400 K; *b)* na uzupełnienie Nowego Brnia z dopływami (patrz wydatki poz. 14. lit. b): 1. datek państwa (reszta) . . 20.539 K; 2. datki konkurencyjne (reszta) 23.963 „ 44.502 „			
		Do przeniesienia . 84.902 K	1,966.484	—	1,966.484

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
18.703	31.932	Preliminuje się zwroty kosztów zdjęć Raty, Tyśmienicy, Wisłoka i Pielnicy.
—	4 000	Preliminuje się jak na rok 1907.
18.703	35.932	
566.000	773.600	Preliminuje się jak na rok 1907.
—	—	Wyjaśnienie przy poz. 11. wydatków.
462.568	375.934	Preliminuje się *mniej* niż w roku 1907, o kwotę 85.334 K z powodu, iż odpadł zasiłek krajowy na regulacyę Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem przez c. k. Rząd prowadzoną.
364.762	302.284	Preliminuje się jak na rok 1907.
1,393.330	1,451.818	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	7	Z przeniesienia . 84.902 K	1,966.484	—	1,966.484
		c) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki): 1. datek państwa 24.960 K 2. datki konkurencyjne . . 24.960 „ 49.920 „			
		d) na regulacyę Sołotwy i Rokitny . . . . . — „			
		e) na regulacyę Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim, datek państwa . 30.000 „			
		f) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w pow. Dąbrowskim: 1. datek państwa 90.000 K 2. datki konkurencyjne . . 20.000 „ 110.000 „			
		g) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby: 1. datek państwa 92.832 K 2. datki konkurencyjne . . 46.416 „ 139.248 „			
		h) na obwałowanie Wisły od Ujścia Raby do Woli rogowskiej: 1. datek państwa 90.000 K 2. datki konkurencyjne . . 45.000 „ 135.000 „			
		i) na regulacyę potoku Błotni z dopływami: 1. datek państwa 27.600 K 2. datki konkurencyjne . . 27.600 „ 55.200 „			
		k) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich: 1. datek państwa 80.000 K 2. datki konkurencyjne . . 40.000 „ 120.000 „			
		l) na regulacyę Wereszycy z dopływami: 1. datek państwa 40.800 K 2. datki konkurencyjne . . 20.400 „ 61.200 „			
		Do przeniesienia . 785.470 K	1,966.484	—	1,966.484

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,393.330	1,451,818	
1,393.330	1,451.818	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	7	Z przeniesienia . 785.470 K	1,966.484	—	1,966.484
		m) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami: 1. datek państwa 70.000 K 2. datki konkurencyjne . . 60.000 „ 130.000 „			
		n) na osuszenie bagien Rzemieńskich: 1. datek państwa 25.333 K 2. datki konkurencyjne . . 25.333 „ 50.666 „			
		o) na uzupełnienie regulacyi Bugu: datek państwa . . . . 84.133 „			
		p) na regulacyę Pełtwi z dopływami: 1. datek państwa 160 277 K 2. datki konkurencyjne . . 32.056 „ 192.333 „			
		r) na zabudowanie potoku Krzemionki: datek państwa . . . . 30.000 „			
		s) na uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy: datek państwa . . . . 8.750 „			
		t) na regulacyę Raty z dopływami: 1. datek państwa 121.600 K 2. datki konkurencyjne . . 60.800 „ 182.400 „			
		u) na regulacyę Tyśmienicy z dopływami i potoku Setnianki: 1. datek państwa 135.880 K 2. datki konkurencyjne . . 56.240 „ 192.120 „			
		w) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy: 1. datek państwa 47.500 K 2. datki konkurencyjne . . 5.000 „ 52.500 „			
		Do przeniesienia 1,708.372 K	1,966.484	—	1,966.484

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,393.330	1,451.818	
1,393.330	1,451.818	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	7	Z przeniesienia 1,708.372 K	1,966.484	—	1,966.484
		x) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa: 1. datek państwa 45.000 K 2. „ spółki wodnej . . 10.000 „ 55.000 „			
		y) na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami: 1. datek państwa 45.000 K 2. „ spółki wodnej . . 10.000 „ 55.000 „	1,818.372	—	1,818.372
	8	Datki konkurencyjne na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych (poz. 15 wydatków) a mianowicie:			
		a) regulacyi Trześniówki . 1.000 K			
		b) „ Łęgu . . . 2.000 „			
		c) „ Przegnojówki . 1.000 „			
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy . 1.000 „			
		e) regulacyi Krzemienicy . . 5.000 K i dodatkowo na pokrycie niedoboru z r. 1906. 2.000 „ 7.000 „			
		f) regulacyi Gniłej Lipy (górnej sekcyi) . . . . . 500 „			
		g) regulacyi Złotej Lipy . . 1.000 „			
		h) „ potoku Dumnego 750 „			
		i) obwałowania Wisły i Sanu w pow. Tarnobrzeskim . . 4.500 „			
		k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach . . 500 „			
		l) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich . 500 „			
		m) obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim 5.750 „	25.500	—	25.500
		Do przeniesienia . .	3,810.356	—	3,810.356

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,393.330	1,451.818	
1,064.482	1,247.222	Preliminuje się na rok 1908 *więcej* o 571.150 K, jak wyjaśnienie przy poz. 14 wydatków.
14.750	20 500	Preliminuje się na rok 1908 *więcej* o 5.000 K jak wyjaśnienie przy poz. 15 wydatków.
2,472.562	2,719.540	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.		Z przeniesienia . .		3,810.356	—	3,810.356
	9	Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (poz. 16 wydat.):				
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich, zasiłek państwowy	2.800 K			
		b) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich, zasiłek państwowy	1.200 „			
		c) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich, zasiłek państwowy	670 „			
		d) na drenowanie gruntów włościańskich: 1. zasiłki państw. 200.000 K 2. datki konkurencyjne . . 400.000 „	600.000 „			
		e) na zabudowanie potoków Harbutówki i Gościbki, zasiłek państwa	40.300 „			
		f) na osuszenie gruntów w gm. Bojaniec (pow. Żółkiew): 1. zasiłek państw. 12.000 K 2. datki konkurencyjne . . 12.000 „	24.000 „			
		g) na osuszenie gruntów w gm. Żydaczów: 1. zasiłek państw. 9.367 K 2. datki konkurencyjne . . 9.367 „	18.734 „			
		h) na zabudowanie potoku Stańkowskiego (pow. Nowy Sącz), zasiłek państwa . .	6.425 „			
		i) na zabudowanie potoku Bieczyczanki (pow. Nowy Sącz) zasiłek państwa	15.000 „			
		k) na zabudowanie potoku Dubień w gminie Spas (pow. Sambor), zasiłek państwa	19.500 „			
		l) na regulacyę potoku Wolanki, zasiłek państwa . .	6.150 „			
		m) na zabudowanie potoku Psarki, zasiłek państwa. . .	1.000 „			
		Do przeniesienia .	735.779 K	3,810.356	—	3,810.356

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2,472.562	2,719.540	
2,472.562	2,719.540	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.	9	Z przeniesienia .	735.779 K	3,810.356	—	3,810.356
		n) na zabudowanie potoku Łączki, zasiłek państwa . .	6.000 „			
		o) na budowę rowów osuszających w gminie Borki nizińskie:				
		1. zasiłek państw. 7.800 K				
		2. datki konkurencyjne . . 7.800 „	15.600 „			
		p) na obwałowanie Sanu w Bielińcu (pow. Nisko):				
		1. zasiłek państw. 8.500 K				
		2. datki konkurencyjne . . . 8.500 „	17.000 „			
		r) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (pow. Rohatyn):				
		1. zasiłek państw. 2.835 K				
		2. datki konkurencyjne . . 2.835 „	5.670 „			
		s) na osuszenie gruntów włość. w Małnowie (pow. Mościska):				
		1. zasiłek państw. 6.478 K				
		2. datki konkurencyjne . . 6.478 „	12.956 „			
		t) na osuszenie łąk w Oleszycach starych (pow. Cieszanów):				
		1. zasiłek państw. 3.800 K				
		2. datki konkurencyjne . . 3.800 „	7.600 „			
		u) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gminach Dąbrowica i Łozina (pow. Gródek):				
		1. zasiłek państw. 2.333 K				
		2. datki konkurencyjne . . 2.333 „	4.666 „			
		w) na regulacyę potoku Olszanica w gm. Żwierzyn (pow. Lisko):				
		1. datek państwa 2.200 K				
		2. datki konkurencyjne . . 2.200 „	4.400 „			
		Do przeniesienia .	809.671 K	3,810.356	—	3,810.356

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2,472 562	2,719.540	
2,472 562	2,719.540	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	9	Z przeniesienia . 809.671 K	3,810.356	—	3,810.356
		x) na budowę wodociągu w Kołaczycach:			
		1. datek państwa 8.000 K			
		2. „ gminy . 8.000 „ 16.000 „	825 671	—	825.671
	10	Zasiłki państwowe na popieranie kultury torfowisk (poz. 17. wydatków):			
		1. w Rzochowie . . . 500 K			
		2. w Chiszewicach. . . 250 „			
		3. w Dmytrowie . . . 500 „			
		4. w Połoniczny . . . 1.000 „			
		5. w Sielcu. . . . . 500 „			
		6. w Kuliczkowie . . . 500 „			
		7. w Peczeni . . . . 500 „			
		8. w Rzęśni Polskiej na gruntach Dr. Tadeusza Marsa . . . . . 500 „			
		9. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie, w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po 1.000 K, w perymetrze regulacyi Pustej 2.000 K, a w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacyi Pustej, Błotni i górnej Trześniówki po 500 K = ... 5.500 „	9.750	—	9.750
		Suma działu B . .	4 645.777	—	4,645.777
		„ „ A . .	40.250	—	40.250
		Ogółem suma dochodów . .	4,686.027	—	4,686.027

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2,472.562	2,719.540	
398.973	692.723	Preliminuje się na rok 1908 *więcej* o 132.948 K z powodu powiększenia ilości nowych robót melioracyjnych.
4.500	8.500	Preliminuje się na rok 1908 *więcej* o 1.250 K jak wyjaśnienie przy poz. 17 wydatków.
2,876.035	3,420.763	
18.703	35.932	
2,894.738	3,456.695	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka X.

Rolnictwo.

Załączniki:

Preliminarze szkół i zakładów rolniczych . . . . . str. 35.

LW. 74.356/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
X.		**A) Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.**			
	1	Akademia rolnicza w Dublanach . . .	251.363	28.823	280.186
	2	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach . .	40.016	1.250	41.266
	3	Szkoła gorzelnicza „ .	14.830	800	15.630
	4	Gorzelnia szkolna „ . .	14.550	—	14.550
	5	Folwark „ . .	52.564	12.700	65.264
	6	Stacya doświadczalna chemiczno rolnicza w Dublanach	48.908	5.160	54.068
	7	Inwestycye w krajowych zakładach naukowych w Dublanach:			
		a) na budowę wodociągu ze źródeł w Malechowie do zakładów w Dublanach II. rata (reszta z 106.000 K) . . .	—	66.000	66.000
		b) na wewnętrzne urządzenie stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej i szkoły gorzelniczej w nowym budynku, II. rata (reszta z 28.000 K) . .	—	10.000	10.000
		c) na melioracye łąk (reszta). . . .	—	25.000	25.000
	8	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	35.821	—	35.821
	9	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	48.496	2.900	51.396
	10	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	155.610	3.700	159.310
	11	Folwark w Czernichowie	17.408	1.215	18.623
	12	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	44.440	3.350	47.790
	12*a)*	Na budowę stajni w krajowej szkole rolniczej w Bereźnicy, I. połowa z 30.000 K	—	15.000	15.000
	13	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence	33.239	2.650	35.889
	14	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy	40.645	—	40.645
	15	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach	40.933	3.070	44.003
	16	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole	44.720	2.800	47.520
	17	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Miłocinie	48.620	10.800	59.420
		Do przeniesienia . .	932.163	195.218	1,127.381

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
250.270	253.026	
42 089	38.270	
17.095	14.230	Uzasadnienie w specyalnych preliminarzach tych zakładów, dołączonych jako alegata do niniejszej rubryki.
43.164	12.380	
63.126	56.684	
35.360	46.578	
—	40.000	Preliminuje się resztę kosztorysowej sumy 66.000 K.
—	18.000	Preliminuje się II. ratę w myśl uchwały sejmowej z 18. marca 1907.
—	—	Uzasadnienie w sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowych zakładach rolniczych w Dublanach. Kredyt na rok 1907, wstawiony był do budżetu folwarku dublańskiego.
23.042	32.716	
46.655	47.887	Uzasadnienie w specyalnych preliminarzach tych zakładów dołączonych do niniejszej rubryki.
146.840	148.795	
17.959	23.908	
47.152	43.880	
—	—	Uzasadnienie w sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych.
32.544	33.983	
36.104	41.730	
39.942	41.240	Uzasadnienie w specyalnych preliminarzach tych zakładów, dołączonych do niniejszej rubryki.
43.706	44.632	
13.604	43.060	
898.652	980.999	

*

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia . .	932.163	195.218	1,127.381
	18	Koszta założenia kraj. niższej szkoły rolniczej w Miłocinie:			
		a) koszta urządzenia szkoły i gospodarstwa	—	—	—
		b) należytość skarbowa od kontraktu kupna i sprzedaży Miłocina	—	—	—
		c) na budowę drogi do Miłocina . .	—	11.400	11.400
		d) na drenowanie pól w Miłocinie (I. rata z 17.800 K)	—	9.000	9.000
	19	Szkoły zimowe rolnicze:			
		a) utrzymanie szkoły w Niewiarowie .	2.122	1.600	3.722
		b) utrzymanie szkoły w Lubczy. . .	1 910	—	1.910
		c) pobory dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących zarazem obowiązki kierowników szkół zimowych w Niewiarowie i w Lubczy po 4 000 K (patrz poz 23)	8.000	—	8.000
		d) na koszta założenia trzeciej zimowej szkoły rolniczej	—	5.000	5 000
	20	Szkoła mleczarska, mleczarnia i serownia szkolna w Rzeszowie . . .	112.080	5.450	117.530
	20*a)*	Umorzenie ostatniej raty pożyczki zaciągniętej w funduszu pożyczkowym dla przemysłu rolniczego, na pokrycie kosztów założenia szkoły mleczarskiej w Rzeszowie.	—	—	—
	21	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie .	33.967	14.800	48.767
	22	Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach	26.178	34.300	60.478
	23	Na utrzymanie dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących obowiązki instruktorów ogrodnictwa i sadownictwa po 4.000 K (patrz poz. 19*c*)	8.000	—	8.000
	23*a)*	Na koszta kursu rolniczego dla nauczycieli szkół ludowych	—	—	—
		Do przeniesienia . .	1,124.420	276.768	1,401.188

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
898.652	980.999	
19.000	9.620	Nic się nie preliminuje, gdyż ostatnią ratę uchwalono w roku 1907.
—	8.000	Nie preliminuje się jako wydatku jednorazowego z r. 1907.
	5.000	Preliminuje się 11.400 K jako resztę kosztów budowy drogi w myśl rozp. LW. 68.630/1907 i LW. 54.819/1907.
—	—	Uzasadnienie w sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych.
2.037	2 122	Preliminuje się *nadzwyczajny* wydatek 1.600 K na koszt pokrycia dachu (LW. 59.059/1907) a zwyczajne wydatki jak w roku 1907.
1.094	1.910	Jak na rok 1907.
8.000	8.000	
—	—	Uzasadnienie w sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowych szkołach zimowych rolniczych i o nauce wędrownej rolnictwa.
22.118	20.280	Uzasadnienie w specyalnym preliminarzu tej szkoły, dołączonym do niniejszej rubryki.
6.573	6.382	Nie preliminuje się, gdyż ostatnią ratę pożyczki spłacono w roku 1907.
34.709	39.500	Uzasadnienie w specyalnych preliminarzach tych zakładów, dołączonych do niniejszej rubryki.
30.544	33.420	
8.000	8 000	
4.300	—	Nie preliminuje się, gdyż kurs ten w roku 1908 nie jest przewidziany.
1,035 027	1,123.233	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia . .	1,124.420	276.768	1,401.188
	24	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa . . . 1.600 K i koszta kancelaryjne dla instruktora sadownictwa .. 300 „	1.900	—	1.900
	25	Dla Towarzystwa „Proświta“ na cele rolnictwa i sadownictwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego	15.000	—	15.000
	26	Galic. Towarzystwo gospodarskie, na szkołę ogrodniczą w Wulce kapitańskiej .	2.000	—	2.000
	27	Akademia weterynaryi we Lwowie: *a)* subwencya c. k. Rządowi . 4.000 K *b)* asekuracya budynku . . 82 „ *c)* stała subwencya na utrzymanie internatu dla podkuwaczy kształcących się w szkole kucia koni . . . . . 1.500 „	5.582	—	5.582
	28	Krajowy nauczyciel weterynaryi: płaca . . . . . 3.000 K dodatek aktywalny . . . 600 „ ryczałt na koszta podróży . 1 000 „ 2 dodatki pięcioletnie po 400 K i trzeci od 15/12. 1908. 817 „	5.417	—	5.417
	29	Stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie	3.500	—	3.500
	30	Stypendya dla kandydatów na nauczycieli dla szkół rolniczych	8.000	—	8.000
	31	Stypendya dla uczniów i abituryentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	6.400	—	6.400
	32	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych	2 000	—	2.000
	33	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	2.000
	34	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych	2 000	—	2.000
	35	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	8 000	—	8.000
	36	Zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich: *a)* w Albigowej . . . . . 3.500 K *b)* w Olesku . . . . . 3.500 „ *c)* zasiłki dla innych szkół i stypendya dla przyszłych nauczycielek w tych szkołach . . . . . 8.000 „	15.000	—	15.000
		Do przeniesienia . .	1,201.219	276.768	1,477.987

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,035.027	1,123.233	
1.900	1.900	
5.000	15.000	
3.500	2 000	
5.586	5 582	
5.400	5.400	*Więcej* o 17 K, z powodu przypadającego od 15. grudnia 1908 trzeciego dodatku pięcioletniego.
3.500	3.500	
8 000	8.000	
384	6.400	
2.000	2.000	
2.000	2.000	
2.000	2.000	
4.962	6.000	Preliminuje się *więcej* o 2.000 K z powodu przybycia nowych szkół rolniczych i zwiększenia liczby nauczycieli.
2.000	10.600	Uzasadnienie w osobnem sprawozdaniu Wydziału krajowego.
1,081.259	1,193.615	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia . .	1,201.219	276.768	1,477.987
	37	Galicyjskiemu Towarzystwu gospodarskiemu na szkołę chmielarską w Starem Siole	2.000	—	2.000
		Suma działu A . .	1,203.219	276.768	1,479.987
		B) Wydatki na ogólne cele rolnictwa:			
	38	Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferencye nauczycieli niższych szkół rolniczych (do dyspozycyi Wydziału krajowego) .	6.000	—	6.000
	39	Na rozmaite zasiłki, mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego tudzież wiedzy rolniczej, do dyspozycyi Wydziału krajowego .	12.000	—	12.000
	40	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	16.000	—	16.000
	41	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	12.000	—	12.000
	42	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na zasilenie działalności towarzystw okręgowych	10.000	—	10.000
	43	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie, na zasilenie działalności oddziałów	14.000	—	14.000
	44	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu, na utrzymanie i koszta podróży referenta dla spraw rolniczych	5.000	—	5.000
	45	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, na utrzymanie i koszta podróży instruktora rolnictwa i referenta dla spraw rolniczych	5 000	—	5.000
	46	Na subwencyonowanie konkursów i wystaw maszyn rolniczych, urządzanych przez krajowe Towarzystwa rolnicze	2.500	—	2.500
	47	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na utrzymanie biura rachunkowego dla rolników	1.000	—	1.000
	48	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie, na utrzymanie biura handlowego	2.000	—	2.000
	49	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu dla Syndykatu towarzystw rolniczych w Krakowie	1.000	—	1.000
		Do przeniesienia . .	86.500 1,203.219	— 276.768	86.500 1,479.987

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,081.259	1,193.615	
2.000	2.000	
1,083.259	1,195.615	
3 523	6.000	
12.477	10.000	Na podstawie wyników lat poprzednich, które wykazują zwiększoną potrzebę.
16.000	16.000	
12.000	12.000	
10.000	10.000	
14.000	14.000	
5.000	5.000	
5.000	5.000	
2.500	2.500	
1.000	1.000	
2.000	2.000	
1 000	1.000	
84.500	84.500	
1,083.259	1,195.615	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia . .	1,203.219	276.768	1,479.987
			86.500	—	86.500
	50	Obydwu Towarzystwom rolniczym, na premie dla sług	1.000	—	1.000
	51	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na doświadczenia polowe	2.000	—	2.000
	52	Dla Kółek rolniczych:			
		a) na koszta zakładania i lustracyę tychże	15.000	—	15 000
		b) na koszta administracyjne	4.000	—	4.000
		c) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich . . .	8.000	—	8.000
		d) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych	4.000	—	4.000
		e) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych, pod kierunkiem i kontrolą Zarządu	12.000	—	12.000
		f) na utrzymanie i koszta podróży jednego inspektora rolnictwa . . .	5.000	—	5.000
		g) na lustratora rolniczego	4.000	—	4.000
		h) na instruktorów dla zarządów powiatowych	6.000	—	6.000
		i) na tworzenie nowych zarządów powiatowych	3.000	—	3.000
		k) na specyalne kursa i utrzymanie instruktora organizacyjnego . . .	5.000	—	5.000
	53	Na wydawnictwa czasopism:			
		a) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“	3.000	—	3.000
		b) Na wydawnictwo „Rolnika“ . . .	4.000	—	4.000
		c) Na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“	3.000	—	3 000
		d) Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo czasopisma „Sylwan“	600	—	600
		e) Na wydawnictwo innych czasopism, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	3.500	—	3.500
	54	Na utrzymanie krajowego składu publicznego w Krakowie	39.511	7.700	47.211
		Do przeniesienia . .	209.111	7.700	216.811
			1,203.219	276.768	1,479.987

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,083.259	1,195.615	
84.500	84.500	
1.000	1.000	
2.000	2.000	
15.000	15.000	
4.000	4.000	
8.000	8.000	
4.000	4.000	
12.000	12.000	
5.000	5.000	
4.000	4.000	
—	6.000	
—	3.000	
—	5.000	
2.000	2.000	W myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 18. marca 1907.
4.000	4.000	
3.000	3.000	
400	400	Z powodu potrzeby szerszego poparcia jedynego pisma leśnego.
3.500	3.500	
37.186	35.281	Uzasadnienie w specyalnym preliminarzu składu, dołączonym jako alegat do niniejszej rubryki oraz w osobnem sprawozdaniu.
189.586	201.681	
1,083.259	1,195.615	

*

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia . .	1,203.219	276 768	1,479.987
			209.111	7.700	216.811
	55	Umorzenie pożyczki 800.000 K, zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych nbezpieczeń w Krakowie, na założenie składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:			
		a) 39. i 40. rata kapitału . 41.730 K 72 g			
		b) 4½ % odsetki z góry . 11.253 „ 28 „	52.984	—	52.984
	56	Na zalesienia ochronne w myśl ustawy z dnia 15. czerwca 1904 (Dz u. kraj. Nr. 94)	5.000	—	5.000
	57	Austryacki centralny Komitet dla ochrony interesów rolniczych i lasowych, przy zawieraniu układów handlowych. .	—	1.000	1.000
		Suma działu B . .	267.095	8.700	275.795
		C) Wydatki na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego.			
	58	Na podniesienie hodowli bydła, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902, z dnia 14. i 22. listopada 1905:			
		a) dwunasta i trzynasta półroczna rata z 10 lecia od 1. lipca 1902 . . .	100.000	—	100.000
		b) na koszta komisyj licencyonujących, po myśli §. 4. ustawy z d. 10. lipca 1902 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. X. poz. 26 dochodów)	25.000	—	25.000
		c) na wystawy targowe bydła rozpłodowego:			
		α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie . .	2.500	—	2.500
		β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie	1.500	—	1.500
		d) na kontrolę mleczności:			
		α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu	4.000	—	4.000
		β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie	2.500	—	2.500
		Do przeniesienia . .	135.500		135.500
			1,470.314	285.468	1,755.782

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,083.259	1,195.615	
189.586	201.681	
52.984	52.984	Wedle planu umorzenia do LW. 11.680/1889, z końcem roku 1908 pozostanie dług w kapitale 239.522 K.
5.000	5.000	
1.000	1.000	
248.570	260.665	
100.000	100.000	
22.192	25.000	
4.000	2.500	
1.500	1.500	
4.000	4.000	
2.500	2.500	
134.192	135.500	
1,331.829	1,456.280	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.	58	Z przeniesienia . .	1,470.314	285.468	1,755.782
			135.500	—	135.500
		e) na ogólne cele hodowlane, a mianowicie na wzmożenie hodowli bydła mięsnego	—	—	—
		f) na tworzenie obór zarodowych gminnych	30.000	—	30.000
	59	Na zwiększenia stałego funduszu hodowlanego o 50.000 K do kwoty 150.000 K (II. rata z pięciolecia)	10 000	—	10.000
	60	Na rozszerzenie targowicy miejskiej dla bydła wywozowego w Krakowie (III. rata z dziesięciolecia), w myśl uchwały Sejmu z dnia 21. listopada 1905. .	20.000	—	20.000
	61	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie gospodarskiem lwowskiem, płaca . . . . . 3.000 K ryczałt na koszta podróży 1.000 „	4.000	—	4.000
	62	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie rolniczem krakowskiem (pod warunkiem, ażeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego) .	4.000	—	4.000
	63	Na akcyę tępienia gruźlicy u bydła . . . . . 5.000 K i subwencya rządowa . . 5.000 „	10.000	—	10.000
	64	Towarz. hodowców czerwonego bydła .	4.000	—	4.000
	65	Na podniesienie chowu koni roboczych i włościańskich	25.000	—	25.000
	66	Na kursa kucia koni, obydwom Towarzystwom krajowym po 1.000 K . .	2.000	—	2.000
	67	Na podniesienie chowu owiec i kóz dla galic. Towarzystwa gospodarskiego .	1.000	—	1.000
	68	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, na chów kóz	1.000	—	1.000
	69	Na podniesienie chowu świń, obydwom Towarzystwom gospodarczym. . .	35.000	—	35.000
	70	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:			
		a) krajowy instruktor mleczarstwa, płaca	4.000	—	4.000
		b) instruktor-adjunkt, płaca . 2.000 K i za lustracye Spółek mleczarskich . . . . . 1.000 „	3.000	—	3.000
		Do przeniesienia . .	288.500	—	288.500
			1,470.314	285.468	1,755.782

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,331.829	1,456.280	
134.192	135.500	
—	30.000	Uzasadnienie w sprawozdaniu Wydziału krajowego o podniesieniu chowu bydła.
—	—	
—	10.000	
20.000	20.000	
4.000	4.000	
4.000	4.000	
13.377	10.000	
4.000	4.000	
25 000	25.000	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
—	1.000	
20.000	35.000	
3.667	4.000	
787	2.000	Uzasadnienie w sprawozdaniu Wydziału krajowego o mleczarstwie
232.023	287.500	
1,331.829	1,456.280	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.	70	Z przeniesienia . .	1,470.314	285.468	1,755.782
			288.500	—	288.500
		c) pomocnik instruktora, płaca . . .	1.440	—	1.440
		d) ryczałt na koszta podróży służbowych instruktorów mleczarstwa	4.500	—	4.500
		e) stypendya mleczarskie i serkarskie .	2.000	—	2.000
		f) na potrzeby biura mleczarskiego. .	1.000	—	1.000
		g) subwencya dla galicyjskiego Towarzystwa mleczarskiego w Krakowie:			
		α) na utrzymanie biura handlowego	1.000	—	1.000
		β) na utrzymanie sekretarza, zarazem fachowego konsulenta Towarzystwa mleczarskiego.	1.200	—	1.200
	71	Na podniesienie chowu drobiu, ryczałt do dyspozycyi Wydziału kraj. (III. rata z trzechlecia, w myśl uchwały Wys. Sejmu z 11. listopada 1904 i 7. marca 1907)	6.000	5.000	11.000
	72	Na założenie kurnika zarodowego Towarzystwa chowu drobiu we Lwowie (II. rata z 15.000 K)	—	—	—
	73	Na zakład chowu drobiu w Jarosławiu (I. rata z dwulecia)	—	5.000	5.000
	74	Zakład produkcyi narybku w Oparach, V. rata z pięciolecia	2.450	—	2.450
	75	Towarzystwo rybackie w Krakowie . .	800	—	800
		Suma działu C . .	308.890	10.000	318.890
		D) Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego.			
	76	Towarzystwo dla podniesienia uprawy tytoniu, III. rata z 6-lecia od roku 1906 (uchwała Sejmu z 4. listopada 1904) . . . . . 6.000 K i subwencya rządowa (jak poz. 30 dochodów) . . . 2.000 „	8.000	—	8.000
	77	Na popieranie celów Zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie	600	—	600
	78	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie .	2.000	—	2.000
	79	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie, na zakład sadowniczy „Glinka“ . . .	2.000	—	2.000
		Do przeniesienia . .	12.600	—	12.600
			1,779.204	295.468	2,074.672

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,331.829	1,456.280	
232.023	287.500	
1.054	1.440	
5.362	4.500	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
—	1.000	
—	1.200	
6.134	9.000	Uzasadnienie w sprawozdaniu Wydziału krajowego o podniesieniu chowu drobiu. (LW. 115.400/1907 i 15.754/1907).
—	7.500	
—	—	
2.450	2.450	
800	800	
250.823	318.390	
8.000	8.000	
600	600	
2.000	2.000	
—	2.000	
10.600	12.600	
1,582.652	1,774.670	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia . .	1,779.204	295.468	2,074.672
			12.600	—	12.600
	80	Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie .	1.000	—	1.000
	81	Subwencye na cele sadownictwa:			
		a) Towarzystwu rolniczemu w Jaśle na utrzymanie instruktora sadownictwa	1.000	—	1.000
		b) Wydziałowi powiatowemu w Limanowej, na utrzymanie instruktora sadownictwa	1.500	—	1.500
		c) na utrzymanie instruktorów sadownictwa w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	2.000	—	2.000
		d) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Olesku	1.000	—	1.000
		e) na utrzymanie szkółki drzew owocowych Towarzystwa „Selski Hospodar“ w Olesku	—	1.000	1.000
		f) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	2.400	—	2.400
	82	Zasiłek dla zakładu sadowniczego pp. Niemczewskich w Okopach . . .	—	1.000	1.000
	83	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych	—	2.000	2.000
	84	Na produkcyę nasion traw na łąki torfowe w Moszczanach pow. Jarosław (ostatnia rata)	1.000	—	1.000
		Suma działu D . .	22.500	4.000	26.500
	85	**E) Na koszta komisyi agrarnych.**			
		A) Personal techniczny:			
		(wedle *nowego* etatu w myśl uchwały Sejmu z dnia 5. marca 1907).			
		a) 2 inżynierów komasacyjnych, płace po 2.800 K . 5.600 K; dodatki aktyw. po 800 K . . . 1.600 „ = 7.200 K			
		b) 2 adjunktów komasacyjnych, płace po 2.200 K . 4.400 K; dodatki aktywalne po 640 K . 1.280 „ = 5.680 „			
		Do przeniesienia . . 12.880 K	1,801.704	299.468	2,101.172

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,582 652	1,774.670	
10.600	12.600	
—	—	Uzasadnienienie w sprawozdaniu Wydziału krajowego o podniesieniu sadownictwa.
1.000	1.000	
1.500	1.500	
500	2.000	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
400	2.400	
1.000	1.000	
1.000	2.000	
—	1.000	Uzasadnienie przy LW. 16.900/1907.
18.000	25.500	
1,600.652	1,800.170	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.	85	Z przeniesienia . . 12.880 K	1,801.704	299.468	2,101.172
		c) 6 asystentów komasacyjnych, płace po 1.600 K . 9.600 K dodatki aktywalne po 480 K . . 2.880 „ 12.480 „			
		d) 2 pomocników technicznych, płaca miesięczna po 140 K . . . . . 3.360 „			
		e) ryczałt dla 5 dyetaryuszy, mianowicie 3 z płacą po 3 K dziennie 3.285 K 2 z płacą po 4 K dziennie . . . 2.720 „ 6.005 „			
		f) dodatek osobisty dla asystenta komasac. Stanisława Niesiołowskiego . . . . 80 „			
		g) ryczałty kancelaryjne dla inspektora (36 K), dla 9 techników pod *a)*, *b)* i *c)* po 30 K (270 K), dla 2 techników pod *d)* po 18 K (36 K) 342 „			
		h) na wsparcia, zapomogi i remuneracye do dyspozycyi Wydziału krajowego . . 1.000 „			
		i) na prenumeratę czasopism fachowych i na zakupno dzieł technicznych . . . 120 „			
		Razem . 36.267 K			
		B) Fundusz podręczny.			
		α) Dla c. k. komisarza agrar. 39.630 „			
		β) Koszta komisyjne personalu technicznego . . . . 16.000 „			
		Suma działu E . .	91.897	—	91.897
		F) Na organizacyę spółek kredytowych wśród ludności rolniczej.			
	86	Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla spółek oszczędności i pożyczek do wysokości 2,000 000 K, X. rata z pięćdziesięciolecia od roku 1899 (w myśl uchwały sejmowej z dnia 16. września 1899)	40.000	—	40.000
		Do przeniesienia . .	40.000 1,893.601	— 299.468	40.000 2,193.069

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.600.652	1,800.170	
34.229	78.800	*Więcej* o 13.097 K, stosownie do wniosków komisyi agrarnej, uzasadnionych do LW 67.367/1907.
40.000	40.000	
40.000	40.000	
1,634.881	1,878.970	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia . .	1,893.601	299.468	2,193.069
			40.000	—	40.000
	87	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, utrzymania biura patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek:			
		a) utrzymanie biura:			
		1. Dyrektor, płaca . 6.400 K dodatek aktywal.. 1.472 „ dodatek osobisty . 800 „ 8.672 K			
		2. Zastępca dyrektora, płaca . . . . 4.800 K dodatek aktywalny 1.288 „ 6.088 „			
		3. Sekretarz, płaca . 2.800 K dodatek aktywal.. 960 „ 3.760 „			
		4. Czterech lustratorów, płaca po 2.800 K . . . 11.200 K dodatek aktywalny po 960 K. . 3.840 „ 15 040 „			
		5. Czterech lustratorów, płaca po 2.200 K . . . 8.800 K dodatek aktywalny po 768 K . . 3.072 „ 11.872 „			
		6. Buchalter dla „Zbiorowego rachunku“ . . . . 2.400 „			
		7. Wynagrodzenie dzienne dla magazyniera i pisarza 2.800 „			
		8. Dyurna: cztery po 2 K 70 g dziennie 3.953 K dwa po 2 K „ . 1.464 „ 5.417 „			
		9. służący całodzienny 700 K „ półdzienny 350 „ 1.050 „			
		razem . 57.099 K			
		b) na podróże lustracyjne i organizacyjne . . . . . 35.650 „			
		c) sprzęty i przybory kancelaryjne . . . 2.000 K oraz portorya . . 1.200 „ 3.200 „			
		Do przeniesienia . 95.949 K	40.000 1,893.601	— 299.468	40.000 2,193.069

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,634.881	1,878.970	
40.000	40.000	
40.000	40.000	
1,634.881	1,878.970	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.	87	Z przeniesienia . 95.949 K	1,893.601	299.468	2,193.069
			40.000	—	40.000
		d) wydawnictwa i różne przedmioty dla Spółek:			
		α) czasopisma, roczniki, broszury i t. p. 4.000 K			
		β) książki rachunkowe, formularze kasy i t. p. . .30.000 „ 34.000 „			
		e) praktyczne kursy naukowe. 4.000 „			
		f) zasiłki:			
		α) dla 70 nowych Spółek po 400 K. .28.000 K			
		β) dla Spółek mleczarskich i innych rolniczych . . . 5.000 „ 33.000 „			
		Razem	166.949	—	166.949
		Suma działu F . .	206.949	—	206.949
	88	**G) Włości rentowe.**			
		a) Koszta Komisyi:			
		1. Dyety i koszta podróży członków komisyi . . . 2.000 K			
		2. Ryczałt dla c. k. komisarza rządowego . . . . 1.000 „ 3.000 K			
		b) Utrzymanie biura:			
		1. Kierownik biura, płaca . 6.400 K dodatek aktywal. 1.472 „ 7.872 K			
		2. Referent rolniczy, wynagrodzenie . 5.000 „			
		3. Referent hipoteczny, ryczałt . . 3.600 „			
		4. Pisarz, wynagrodzenie . . . . 1.000 „			
		5. Ryczałt na czasowo potrzebną pomoc kancelaryjną 400 „			
		6. Służący, zasługa . 600 „			
		Do przeniesienia . 18.472 K 3.000 K	2,100.550	299.468	2,400.018

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,634.881	1,878.970	
40.000	40.000	
175.742	145.650	*Więcej* o 21.299 K, na podstawie specyalnego preliminarza, uchwalonego do LW. 59.056/1907 i osobnego sprawozdania.
215.742	185.650	
1,850.623	2,064.620	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.	88	Z przeniesienia . 18.472 K 3.000 K	2,100.550	299.468	2,400 018
		7. Sprzęty i przybory kancelaryjne . . 1.000 „ 8. Druki . . . . 1.000 „ 9. Portorya . . . 500 „ 20.972 „			
		c) Dyety i koszta podróży . 10.000 „	33.972	—	33.972
	89	Dotacya funduszu na oprocentowanie listów rentowych, III. rata z 10-lecia, w myśl uchw. Sejmu z d. 26. października 1905	25.000	—	25.000
		Suma działu G . .	58 972	—	58.972
		H) Zapobieganie klęskom elementarnym.			
	89*a)*	Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie wybuchu zarazy na bydło . .	—	—	—
	89*b)*	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i dalsze doświadczenia . . .	—	—	—
	90	Na raty amortyzacyjne od pożyczki 700.000 K, zaciągniętej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1903:			
		a) w kapitale 7. i 8. rata . 65.134 K 29 g *b)* w 4% odsetkach . . 18.875 „ 91 „ *c)* 1/8 % dodatek na admin. 1.179 „ 80 „	—	85.190	85.190
	90*a)*	Na spłatę procentów od pożyczek zaciągniętych przez powiaty i Spółki wodne, na naprawę dróg i budowli wodnych zniszczonych przez powodzie w roku 1906	—	—	—
	91	Na udzielanie pomocy ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1907 (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	—	500 000	500.000
		Suma działu H . .	—	585.190	585.190
	92	**I) Wydatki funduszu kultury krajowej** . .	200	—	200
		Ogółem suma wydatków . .	2,159.722	884.658	3,044.380

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,850.623	2,064.620	
25.000	32.020	*Więcej* o 1.952 K, na podstawie uchwalonego do LW. 116.297/1907 preliminarza.
25.000	25.000	
50.000	57.020	
—	—	
—	—	
85.190	85.190	Wedle planu umorzenia do LW. 92.404/1904, z końcem roku 1908 pozostanie dług w kapitale 455.440 K.
—	15.000	Nie preliminuje się, jako pozycyi jednorazowo uchwalonej na rok 1907.
—	—	W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 30. września 1907.
85.190	100.190	
12.660	14.551	Wedle specyalnego preliminarza, dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki.
1,998.473	2,236.381	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
X.	1	Akademia rolnicza w Dublanach . . .	118.076	—	118.076
	2	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach . .	9.612	—	9.612
	3	Szkoła gorzelnicza „ „ . .	5.500	—	5.500
	4	Gorzelnia krajowa „ „ . .	12.750	—	12.750
	5	Folwark „ „ . .	62.700	—	62 700
	6	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	21.400	—	21.400
	7	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	6.000	—	6.000
	8	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	14.780	—	14.780
	9	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	69.400	—	69.400
	10	Folwark w Czernichowie	18.040	—	18.040
	11	Szkoła niższa rolnicza w Bereźnicy . .	20.550	—	20.550
	12	„ „ „ „ Horodence . .	8.900	—	8.900
	13	„ „ „ „ Jagielnicy . .	18.000	—	18.000
	14	„ „ „ „ Kobiernicach .	18.850	—	18.850
	15	„ „ „ „ Suchodole . .	20.700	—	20.700
	16	„ „ „ „ Miłocinie . .	14.000	15.000	29.000
	17	Szkoła mleczarska, mleczarnia i serownia szkolna w Rzeszowie	99.620	—	99.620
	18	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . .	11 020	—	11.020
	19	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	15.200	—	15.200
	20	Krajowy skład publiczny w Krakowie .	38.800	—	38.800
	21	Zwroty zaliczek na płace od nauczycieli szkół rolniczych	6.000	—	6.000
	22	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich .	27.000	—	27.000
	23	Dochody Biura patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek:			
		a) ze sprzedaży wydawnictw i innych przedmiotów.	33.000	—	33.000
		b) subwencya rządowa na cele spółek oszczędności i pożyczek	20.000	—	20.000
		Do przeniesienia . .	689 898	15.000	704.898

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
108.188	116.357	
8.112	8.290	
5.650	5.500	
7.707	9.800	
52.378	48.000	
10 910	19.700	
5.013	6.000	
14.414	14.780	
68.054	69.700	Uzasadnienie w specyalnych preliminarzach tych zakładów, dołączonych jako alegata do niniejszej rubryki.
18.108	17.840	
23.737	20.280	
10.638	8.800	
12.749	17.760	
15 164	18.610	
16.510	19.052	
—	12.360	
5.282	6.400	
22.110	11 020	
11.675	15.700	
32.526	35.350	
7.303	5.400	Wedle zamknięć rachunkowych zwroty zaliczek wynosiły: w roku 1904 . . . . . 5.251 K „ „ 1905 . . . . . 6 724 „ „ „ 1906 . . . . . 7.303 „ 19.278 K przeciętnie . . . . . 6.426 „ preliminuje się okrągło 6.000 K.
26.776	27.000	Wynikłości wedle zamknięć rachunkowych wynosiły: w roku 1904 . . . . . „ 28.602 K „ „ 1905 . . . . . 28.726 „ „ „ 1906 . . . . . 26.776 „ 84.104 K przeciętnie . . . . . 28.035 „ ze względu jednak na wynikłość z r. 1906 preliminuje się jak w roku 1907 — 27.000 K.
45.778	32 000	Wedle specyalnego preliminarza uchwalonego do LW. 59.056/1907.
36.576	20.000	
565.358	565.699	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.	23	Z przeniesienia . .	689.898	15.000	704.898
		c) zwrot od funduszu pożyczkowego za prowadzenie zbiorowych rachunków (pobory praktykanta rachunkowego i dyetaryusza)	7.316	—	7.316
		d) część zysków „Zbiorowego rachunku bieżącego“	4.000	—	4.000
	24	Zwroty pożyczek dotkniętym klęską elementarną w r. 1903, udzielonych w myśl uchwały Sejmu z dnia 26. października 1903:			
		a) od powiatów . . . . . 7.300 K			
		b) „ gmin . . . . . 19 050 „			
		c) „ osób prywatnych . . 13.750 „	40.100	—	40.100
	25	Subwencya z c. k Skarbu państwa, na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	8.000	—	8.000
	26	Subwencya z c. k Skarbu państwa, na koszta licencyonowania buhajów. .	12.500	—	12.500
	27	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na 2 instruktorów hodowli bydła . .	4.000	—	4.000
	28	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie instruktora mleczarstwa	2.000	—	2.000
	29	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa	1.200	—	1.200
	30	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na podniesienie uprawy tytoniu . . .	2 000	—	2.000
	31	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi	2.000	—	2.000
	32	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na akcyę tępienia gruźlicy u bydła . .	5.000	—	5.000
	32*a)*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na założenie szkoły mleczarskiej w Rzeszowie	—	—	—
	32*b)*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych	—	—	—
	33	Dochody funduszu kultury krajowej . .	13.551	—	13.551
		Ogółem suma dochodów . .	791.565	15.000	806.565

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
565.358	565.699	
2.160	2.629	Wedle specyalnego preliminarza uchwalonego do LW. 59.056/1907.
6.000	6.000	
41.818	40.100	
8 000	8.000	
14.500	12.500	
4.000	4.000	
2.000	2.000	
1.200	1.200	
2.796	2.000	
2.000	2.000	
8.170	5.000	
10.000	10.000	Nie preliminnje się, gdż ostatnia rata wpłynęła w r. 1907.
2.085	—	
12.660	14.551	Wedle specyalnego preliminarza, dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki.
682.747	675.679	

PRELIMINARZE
szkół i zakładów rolniczych

na rok

1908.

1. Akademia rolnicza w Dublanach . . . . . str. 36
2. Niższa szkoła rolnicza w Dublanach . . . . . „ 48
3. Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach . . . . . „ 45
4. „ gorzelnia w Dublanach . . . . . „ 58
5. Folwark w Dublanach . . . . . „ 62
6. Stacya doświadczalno-chemiczno-rolnicza w Dublanach . . . . . „ 68
7. „ „ botaniczno-rolnicza we Lwowie . . . . . „ 74
8. Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie . . . . . „ 78
9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie . . . . . „ 84
10. Folwark w Czernichowie . . . . . „ 96
11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy . . . . . „ 102
12. „ „ „ „ „ Horodence . . . . . „ 108
13. „ „ „ „ „ Jagielnicy . . . . . „ 114
14. „ „ „ „ „ Kobiernicach . . . . . „ 120
15. „ „ „ „ „ Suchodole . . . . . „ 126
16. „ „ „ „ „ Miłocinie . . . . . „ 132
17. „ szkoła mleczarska w Rzeszowie . . . . . „ 138
18. „ szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . . . . „ 144
19. Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach . . . . . „ 150
20. „ skład publiczny w Krakowie . . . . . „ 156
21. Fundusz kultury krajowej. . . . . „ 160

Z drukarni i litografii Pillera, Neumanna i Sp.

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycy	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace profesorów i docentów.**			
		zwycz. nadzwycz.			
	1.	Dyrektor, płaca . . . 4.800 K. — K.			
		dodatek aktywalny . . 720 „ — „			
		„ pięcioletni . . 600 „ — „			
		„ osobisty . . — „ 6.000 „			
		„ na utrzymanie koni . — „ 1.200 „	6.120	7.200	
	2.	7 profesorów:			
		płace po 4.800 K. . . . 33.600 K.			
		dodatki aktywalne po 720 K. . 5.040 „			
		dodatek pięcioletnie . . . 600 „	39.240	—	
	3.	3 profesorów:			
		płace po 3.400 K. . . 10.200 K.			
		dodatki aktywalne po 480 K. . 1.440 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 1.208 „	12.848	—	
	4.	1 profesor adjunkt:			
		płaca . . . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . . 400 „			
		dodatek pięcioletni . . . 400 „	3.600	—	
	5.	4 asystentów (dla katedr. 1) chemii, 2) botaniki, 3) zoologii, 4) rolnictwa) po 1.400 K. . .	5.600	—	
	6.	Docent mineralogii i geologii	1.200	—	
	7.	„ weterynaryi	1.200	—	
	8.	„ meliora yi	700	—	
	9.	„ leśnictwa	600	—	
	10.	„ ogrodnictwa	400	—	
	11.	„ hodowli ryb	400	—	
	12.	„ historyi i literatury polskiej . . .	1.200	—	
	13.	„ hygieny	300	—	
		Suma rubryki I. .	73.408	7.200	80.608
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**			
	14.	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca . . 2.400 K.			
		dodatki pięcioletnie . . . 600 „	3.000	—	
	15.	Sekretarz dyrekcyi, zarazem magazynier, płaca . . . . 2.000 K.			
		dodatki pięcioletnie . . . 480 „	2.480	—	
		Suma rubryki II. .	5.480		5.480
		Do przeniesienia .	78.888	7.200	86.088

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
12.480	13.320	Jak na rok 1907.
32.340	33.720	
15 286	16.020	Preliminuje się ogółem mniej o 852 K. z powodu zwinięcia jednej posady profesora z płacą niższą i jednej posady profesora adjunkta a ustanowienia w to miejsce jednej posady profesora z płacą wyższą tudzież docenta geologii (poz. 6) i asystenta katedry chemii (poz. 5). Dodatki pięciotetnie przepadają w r. 1908 1) dla prof. Malsburga II. od 1. lipca w kwocie 250 K z rocznych 500 K. i 2) dla prof. Kowalewskiego I. od 1. lutego w kwocie 458 K. z rocznych 500 K.
3.600	6.800	
2 700	3.600	Preliminuje się więcej o 2.000 K. z powodu podwyższenia asystentom wynagrodzenia z 1.200 K. na 1 400 K. rocznie i utworzenia jednej nowej posady asystenta dla katedry chemii.
—	—	
960	960	
700	700	
480	480	
400	400	Na remuneracye docentów preliminuje się ogółem więcej o 1.660 K. z powodu wstawienia nowego kredytu na docenta mineralogii i geologii, który płatny był dotychczas z kredytu przeznaczonego na pobory profesora adjunkta. Nadto podwyższono wynagrodzenie dla docenta weterynaryi, leśnictwa i hygieny.
400	400	
1.200	1.200	
200	200	
70.746	77.800	
2.925	3.000	Jak na rok 1907.
2.410	2.480	
5.335	5.480	
76.081	83.280	

Wydatki.

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		Z przeniesienia		78.888	7.200	86.088
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**				
	16.	Kapelan, płaca	600 K.			
		dodatek osobisty	200 „	800	—	
	17.	Lekarz zakładowy, płaca		1 200	—	
	18.	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi		800	—	
	19.	Ogrodnik, płaca		1.200	—	
	20.	Pomocnik ogrodnika		480	—	
	21.	Zawiadujący biblioteką		400	—	
		Suma rubryki III.		4.880	—	4.880
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**				
	22.	Służba wyższa:				
		a) Tercyan szkoły, zarazem woźny, płaca	720 K.			
		na ubiór	120 „	840 K		
		b) 6-ciu laborantów (dla katedr 1) mechaniki i fizyki 2) chemii 3) botaniki 4) zologii i hodowli 5) rolnictwa 6) chemii rolniczej) po 600 K.	3.600 K.	4 440	—	
	23.	Służba niższa:				
		a) Dozorca domu i magazynu	600 K.			
		b) 2 stróżów domowych po 480 K.	960 „			
		c) stróż nocny	600 „	2.160	—	
	24.	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)		250	—	
		Suma rubryki IV.		6.850	—	6.850
V.		**Koszta administracyjne.**				
	25.	Zarząd: *a)* potrzeby kancelaryjne		1.600	200	
		b) koszta podróży w interesach zakładu		200	—	
		c) druk sprawozdań		250	—	
	26.	Opał gmachu szkolnego		4.000	—	
				6.050	200	
		Do przeniesienia		90.618	7.200	97.818

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
76.081	83.280	
800	800	
1.200	1.200	
800	800	Jak na rok 1907.
1.200	1.200	
480	480	
400	400	
4.880	4.880	
3.473	4.440	Jak na rok 1907.
1.766	1.944	Preliminuje się więcej o 216 K z powodu podwyższenia wynagrodzenia dla dozorcy domu z 480 K na 600 K i dla stróżów z 432 K na 480 K.
248	250	Jak na rok 1907.
5.487	6.634	
2.413	1.600	Kredyt zwyczajny podwyższono o 200 K gdyż dotychczasowe 1.400 K. były niewystarczające. Nadzwyczajne 200 K wstawia się na nakład świadectw.
113	200	Jak na rok 1907.
234	250	
3.935	3.400	Preliminuje się więcej o 600 K stosownie do podniesienia się ceny drzewa i węgla.
6.695	5.450	
86.448	94.794	

Wydatki.

I. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
			90.618	7.200	97.818
		Z przeniesienia . .	6.050	200	
V.	27	Oświetlenie: *a)* Zwrot funduszowi stacyi chemiczno rolniczej za gaz do oświetlania gmachu i do użytku w pracowniach Akademii . . .	4.500	3.000	
		b) za oświetlenie obejść naftą . .	300	—	
	28	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	6.500	3.500	
	29	„ dziedzińców i ścieżek	600	800	
	30	„ parku	400	—	
	31	Ubezpieczenie budynków	1.300	—	
	32	Utrzymanie wodociągów	750	—	
	33	Najem mieszkań:			
			zwyczajne	nadzwyczajne	
		a) dla 4. asystentów po 192 K .	768 K.	— K	
		b) „ sekretarza dyrekcyi. .	600 „	— „	
		c) „ dyetaryusza w kanc. dyr.	240 „	— „	
		d) „ 6. laborantów po 192 K.	1.152 „	— „	
		e) „ magazyniera . .	— „	360 „	
		f) „ jednego profesora . .	— „	900 „	
					2.760	1.260	
	34	Płaca kominiarza	420	—	
	35	Sprzęty i ruchomości	300	—	
	36	Koszta przewozu docentów	3.500	—	
	37	„ lustracyi zakładu	300	—	
	38	„ nabożeństwa	200	1.000	
	39	Apteka i inne koszta sanitarne . . .	2.000	—	
		Suma rubryki V. .	29.880	9.760	39.640
		Do przeniesienia . .	120. 98	16.960	137.458

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
86.448	94.794	
6.695	.450	
	7 470	Kredyt zwyczajny podwyższa się o 1.200 K. gdyż tyle wedle przybliżonego obliczenia będzie kosztowało oświetlenie gazem. W nadzwyczajnych wstawia się w miejsce zeszłorocznych 4.470 K. kredyf 3.000 K. na urządzenie przewodów gazowych na I piątrze gmachu Akademii w pracowniach, które dotychczas gazu nie mają.
5.758		
	300	Jak na rok 1907.
10.139	11.500	Zwyczajne jak na rok 1907. W nadzwycz. w miejsce zeszłorocznych 5 000 K. wstawia się: 2.000 K. na koszta ogrodzenia od strony wsi 1.500 K. na uporządkowanie domu zakładowego oddanego prowiz rycznie na mieszkanie uczniów.
500	2.200	Zwyczajne jak na rok 1907. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 1.600 K. wstawia się 800 K. na wyżwirowanie drugiej połowy dziedzińca Akademii.
320	400	Jak na rok 1907.
1.370	1.300	
2.035	2.000	Z powodu wybudowania wodociągu w miejsce kredytu na dowóz wody.
3.176	3.300	Preliminuje się zwyczajne większe o: 360 K. z powodu nowego kredytu na mieszkanie dla 4-go asystenta i podwyższenia kredytów na mieszkanie dla sekretarza i dyetaryusza Dyrekcyi. Nadzwyczajne większe o 360 K. z powodu wstawienia kredytu na mieszkanie dla magazyniera.
420	420	
312	300	
3.500	3.500	Jak na rok 1907.
556	300	
3.117	1.720	Zwyczajne jak na rok 1907. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 1.520 K wstawia się 1.000 K na ułożenie w kaplicy nowej posadzki.
2.085	1.200	Wstawia się kredyt wyższy o 800 K. na podstawie wynikłości z poprzednich lat i z powodu większej liczby uczniów.
39.983	41 360	
126.431	136.154	

Wydatki.

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	120.498	16.960	137.458
VI.		**Potrzeby naukowe.**			
	40.	Dotacye na zbiory i laboratorya: *zwycz. nadzw.*			
		a) dla profesora fizyki . . . 400 K. — K.			
		α) stacya meteorologiczna . . 200 „ — „			
		b) dla profesora chemii i technologii . 2 000 „ 2.000 „			
		c) dla profesora mineralogii i geologii . 200 „ — „			
		d) dla profesora botaniki . . . 1.400 „ — „			
		e) dla profesora zoologii . . . 300 „ 200 „			
		ε) laboratoryum zootomiczne . . 520 „ — „			
		f) dla profesora fizyologii i anatomii zwierząt . . . . . 390 „ — „			
		g) dla profesora chemii rolniczej . 1.320 „ — „			
		h) dla profesora rolnictwa . . 1.500 „ 1000 „			
		i) „ „ hodowli . . 1.500 „ — „			
		k) „ docenta weterynaryi . . 300 „ — „			
		l) „ prof. administracyi . 200 „ — „			
		m) „ „ mechaniki rolniczej i budownictwa . . . . 750 „ — „			
		μ) na ćwiczenia w użyciu narzędzi rolniczych . . . 200 „ — „			
		n) dla docenta melioracyi . . 100 „ — „			
		o) „ „ ogrodnictwa . . 100 „ — „			
		p) „ „ leśnictwa . . . 100 „ „	11.480	3.200	
	41.	Biblioteka i czytelnia:			
		a) przykupno dzieł . . . 1.200 K.			
		b) oprawa książek . . . 200 „			
		c) czasopisma . . . 1.000 „	2.400	—	
	42.	Utrzymanie pól doświadczalnych . . .	2.600	2.000	
	43.	Ogród: *zwycz. nadzwycz.*			
		a) botaniczny . . 1.500 K. 750 K.			
		b) owocowy . . 200 „ — „			
		c) druk katalogu . . 50 „ — „	1.750	750	
	44.	Utrzymanie mleczarni:			
		a) laborant, płaca . . . 720 K.			
		dodatek na mieszkanie . . 240 „ 960 K.			
		b) dokupno i naprawa przyrządów i naczyń . . . . . 200 „			
		c) dowóz wody i lodu . . . 60 „			
		d) światło i opał . . . 450 „	1.670	—	
	45.	Utrzymanie pasieki	120	—	
	46.	Wycieczki naukowe uczniów	1.500		
	47.	Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za zastosowanie do potrzeb akademii . . .	2.000	—	
		Suma rubryki VI. .	23.520	5.950	29.470
		Do przeniesienia .	144.018	22.910	166.928

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
126.431	136.154	
21.492	14.010	Preliminuje się zwyczajne większe o 1.900 K. z powodu podwyższenia kredytów dla profesora fizyki o 100 K. na stacyę meteorologiczną o 20 K. dla profesora chemii o 400 K. mineralogii i geologii o 80 K. rolnictwa o 300 K. hodowli o 300 K. weterynaryi o 100 K. i administracyi o 100 K. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 4.430 K. wstawia się dla prof. chemii 2,000 K. z powodu większej liczby uczniów i potrzeby niektórych nowych urządzeń dla prof. zoologii 200 K. na przyrządy do tępienia owadów i gniazda dla ptaków i dla prof. rolnictwa 1.000 K. na urządzenie muzeum w rozszerzonej pracowni.
2.426	2.400	Jak na rok 1907.
2 368	2.000	Kredyt zwyczajny podwyższono o 600 K. z powodu większej przestrzeni pola i podniesienia się ceny robotnika. Nadzwyczajne 2.000 K. służyć ma na koszta ogrodzenia i przykrycia siatką drucianą szkółek zbiorowych dla ochrony od ptactwa.
2.805	2.500	W nadzwyczajnych preliminuje się 750 K. jako czwartą i ostatnią ratę z przyznanych 3.000 K. na założenie arboretum.
275	1.670	
104	120	
1.513	1.500	Jak na rok 1907.
2.000	2.000	
32.983	26.200	
159.414	162.354	

Wydatki.

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		Z przeniesienia .		1 4018	22.910	166.928
VII.		**Spłata długów i podatki.**				
	48.	Bank krajowy, spłata pożyczki 100 000 K. zaciągn etej w r. 1901 na budowę domu mieszkalnego piątrowego dla funkcyonaryuszów i na budowę skrzydła internatu 13 i 14 półrocz. rata z 57 lecia .		4 665	—	—
	49.	Bank krajowy, spłata pożyczki na inwestycye z przyzwolonych w sumie 355.000 K.				
		a) spłata zaciągniętej w 1907 r. 1 raty w kwocie 15 .000 K. 3 i 4 półroczna rata z 44 lecia , ...	7.500 „			
		b) na spłatę zaciągnąć się mającej reszty powyższej pożyczki . . .	10 250	17.750	—	—
	50.	Podatek gruntowy i domowy		200	513	
		Suma rubryki VII. .		22.615	513	23.128
VIII.	51.	**Utrzymanie 12-tu uczniów w domu zakładowym na miejscach fundusz. po 800 K. . .**		9.600	—	9.600
IX.		**Utrzymanie domu zakładowego.**				
	52.	*a*) Administrator domu zakł., płaca . 960 K.				
		wikt . . . . . 588 „				
		opał i światło . . . 200 „	1.748 K.			
		b) Portyer, płaca . . . 300 K.				
		wikt . . . . . 360 „				
		opał i światło . . . 80 „				
		ubranie . . . . 120 „	860 K.			
		c) Magazynier (jak pobory portyera) 860 K.				
		dwa dodatki pięcioletnie po 80 K. 160 „	1.020 K.			
		d) 5-ciu służących, pobory po 740 K. .	3.700 K.			
		e) 4-ch stróżów pobory po 408 K .	1.632 „			
		f) Dwóch pomoc. na zimę pobory po 210 K. .	420 „	9.380	—	
	53.	Wikt dla 95 uczniów przez 10 miesięcy po 57 K mies.		54.150	—	
	54	Pranie i naprawa pościeli		1.200	—	
	55.	Opał domu zakładowego		4 800	—	
	56,	Oświetlenie domu zakładowego		2.400	—	
			zwyczajne nadzwycz.			
	57.	Utrzymanie *a*) budynku . 1.200 K.				
		b) sprzętów . . 1.000 „	5.400 K.	2.200	5.400	
		Suma rubryki IX. .		74.130	5.400	79.530
X.	58.	**Rozmaite nieprzewidziane**		1.000	—	1.000
		Suma wydatków		251.363	28.823	280.816

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
159.414	162.354	
4.665	4.665	Wedle planu umorzenia do LW: 88.054|01. Z końcem r. 1908 pozostanie dług w kapitale 96.698 K. 25 h.
—	12 500	Preliminuje się więcej o 5.250 K. gdyż w myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 5. marca 1907 r. do uchwalonych pożyczek na inwestycye a mianowicie na budowę stacyi 125.000 K. na rozszerzenie domu zakładowego 105.000 K. i na gazownię 15.000 K. razem w sumie (okrągłej) 250.000 K. ma się dopożyczyć jeszcze na budowę domu zakładowego r-sztę w kwocie 105.000 K. Wedle planu umorzenia do LW: 21.315|1907 pozostanie z końcem r. 1908 z zaciągniętych już 150.000 K ad a) dług w kapitale 147.625 K. 20 h.
200	200	Zwyczajne jak na rok 1907. W nadzwyczajnych wstawia się 513 K. na zapłacenie należytości podatkowych jakie wykazała Dyrekcya skarbu przy ostatecznym obrachunku z okazyi stałego uwolnienia budynków zakładowych od podatków.
4.865	17.365	
8.40	9 600	
8.849	8.232	Preliminuje się więcej o 1.148 K. t. j. na 1 służącego 740 K. i na 1 stróża 408 K. wskutek rozszerzenia domu zakładowego.
33.724	45.600	Obliczono dla 95 uczniów w miejsce zeszłorocznych 80 ciu.
845	1.200	Jak na rok 1907.
4.595	3.675	Preliminuje się na opał więcej o 1.125 K. ą na oświetlenie więcej o 600 K. ze względu na większy lokal.
2.306	1.800	
3.757	2.200	Zwyczajne jak na rok 1907. W nadzwyczajnych wstawia się 5.400 K. na urządzenie wewnętrzne 18 pokoi licząc po 300 K. za 1 pokój.
54.076	62.707	
1.720	1.000	Jak na rok 1907.
228.475	253.026	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.		**Subwencye.**			
	1.	Z c. k. Skarbu państwa	20.000	—	
	1a	Z funduszu kultury krajowej	—	—	
		Suma rubryki I. .	20.000	—	20.000
II.		**Opłaty od uczniów.**			
	2.	Wpisowe od 95 uczniów po 20 K. . . 1.900 K. na uwolnienie 26 uczniów potrąca się . 5.200 „	1.380	—	
	3.	Czesne od 95 uczniów po 200 K. . . 19.000 K. na uwolnienie 26 uczniów potrąca się 5.200 „	13.800	—	
	4.	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach od 95 uczniów po 80 K. . . . . 7.600 K. na uwolnienie 26 uczniów potrąca się . 2.080 „	5.520	—	
	5.	Opłaty za utrzymanie w domu zakładowym: *a)* od 83 uczniów po 800 K. . . 66.400 K *b)* od 12 uczniów przyjętych na koszt funduszu kraj. (obacz rubr. VIII. poz. 51. wyd.) po 800 K. . . . . 9.600 „	76.000	—	
		Suma rubryki II. .	96.700	—	96.700
III.	6.	**Dochód z pasieki**	100	—	100
IV.	7.	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	700	—	700
V.	8.	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego** .	176	—	176
VI.	9.	**Dochody rozmaite**	400	—	400
		Suma dochodów .	118 076	—	118.076
		W porównaniu z wydatkami .			280.186
		Okazuje się **niedobór** .			162.110

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
20.000	20.000	Jak na rok 1907.
12.389	14.401	Nie preliminuje się z powodu że preliminarz funduszu kultury krajowej wchodzi brutto do preliminarza Rubr. X. funduszu krajowego analogicznie do sposobu budżetowania wszystkich innych funduszów. Tym sposobem zwiększony niedobór Akademii znajdzie pokrycie w wyższych dochodach Rubr. X.
32.389	34.401	
980	1.120	
11.880	11.200	
3.024	4.480	Prel minuje się ogółem więcej o 15.900 K. z powodu przyjęcia za podstawę obliczenia dochodów cyfry uczniów 95 w miejsce zeszłorocznej 80 i na uwolnienie 26 uczniów w miejsce zeszłorocznych 24-ch.
58.722	64.000	
74.606	80 800	
6	100	Jak na rok 1907.
1.016	480	Preliminuje się więcej o 220 K. z powodu powiększenia pola.
171	176	Jak na rok 1907.
—	400	
108.188	116.357	
228.475	253.026	
120.287	136.669	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego okazuje się większy o 25.441 K. z powodu zmian j. w.

Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych *zwycz. nadzwycz.* płaca . . . . 2.800 K. — K. dodatek aktywalny . . 240 „ — „ 2 dodatki pięcioletnie . . 600 „ — „ dodatek za nadzór nad internatem . . . . — „ 300 „	3.640	300	
	2	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca . . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . . 240 „	3.040	—	
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca 1.700 K. dodatek aktywalny . . . 200 „ 2 dodatki pięcioletnie . . . 320 „	2.220	—	
	4	Docent weterynaryi	400	—	
	5	Koszta nabożeństwa i nauki religii dla uczniów obu obrządków	1.600	—	
	6	Instruktor do robót ręcznych	1.200	—	
		Suma rubryki I. .	12.100	300	12.400
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Remuneracya dyrektora akademii rolniczej . .	800	—	
	8	Opał i oświetlenie	1.200	—	
	9	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie, kominiarz i stróż	1.200	—	
	10	Dowóz wody	350	—	
	11	Sprzęty i ruchomości	300	—	
		Suma rubryki II. .	3.850	—	3.850
		Do przeniesienia . .	15.950	300	16.250

Preliminarz na rok 1908 LW. 66970/1907.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
3.240	3.390	
2.420	2.640	Preliminuje się wskutek regulacyi poborów więcej o 1.100 K. jak osobne sprawozdanie. Termin wejścia w życie nowego etatu oznaczy uchwała Wys. S jm. Nadto preliminuje się więcej o 150 K. z powodu wstawienia pełnego 2-go dodatku pięcioletniego dla nauczyciela Kaweckiego.
1.920	1.920	
300	300	Podwyższono liczbę godzin z 60 na 80 po 5 K. za 1 godzinę.
1.600	1.600	Jak na rok 1907.
1.187	1.200	
10.667	11.050	
800	800	Jak na rok 1907.
1.263	750	Preliminuje się więcej o 450 K. z powodu podniesienia się cen drzewa oraz na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
3.929	2.320	Kredyt zwyczajny podwyższono o 200 K. ze względu iż z tej pozycyi płacony będzie także stróż szkolny. Nadzwyczajny kredyt roku 1907 odpada.
990	350	Jak na rok 1907.
441	300	
7.423	4.520	
18.090	15.570	

Wydatki

2. Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . . .	15.950	300	16.250
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie 42 uczniów po 398 K. . . .	16.716	—	
	13	Odzież, pościel i pranie dla 42 uczniów po 120 K. .	5.040	—	
	14	Koszta leczenia uczniów	200	—	
		Suma rubryki III. .	21.956	—	21.956
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	15	Wycieczki i demonstracye	260	—	
	16	Przybory do pisania i nauki uczniów . . .	400	—	
	17	Uzupełnienie środków naukowych . . .	400	—	
	18	Biblioteka i czytelnia	250	—	
		Suma rubryki IV. .	1.310	—	1.310
V.		**Kursy specyalne.**			
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej .	100	950	
	20	„ stelmachstwa i kołodziejstwa . . .	500	—	
		Suma rubryki V. .	600	950	1.550
VI.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	40.016	1.250	41.266

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
18.090	15.570	
15.803	15.040	Preliminuje się więcej o 1.916 K. z powodu przyjęcia wyższej taryfy restauratora za stołowanie t. j. 398 K. rocznie od 1 ucznia w miejsce 376 K. i z powodu obliczenia kosztów utrzymania na 42 uczniów w miejsce dotychczasowych 40.
5.195	4.800	
188	200	Jak na rok 1907.
21.186	20.040	
156	160	Preliminuje się na wycieczki uczniów 100 K. i 160 K. na demonstracye.
532	400	Jak na rok 1907.
123	400	
224	200	Podwyższono kredyt o 50 K.
1.035	1.160	
100	100	Preliminuje się zwyczajne jak na rok 1907, nadzwyczajne wstawia się na zakupno sikawki, beczki i wozu, gdyż dotychczasowe przyrządy pożarne są w znacznej części własnością tamtej. Tow. straży pożarnej.
—	1.200	Preliminuje się zwyczajne jak na rok 1907. Kredyt nadzwyczajny r. 1907 w kwocie 700 K. odpada.
100	1.300	
479	200	Jak na rok 1907.
40.890	38 270	

2. Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1.	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6 000
II.	2.	**Opłaty od uczniów** (wpisowe i za utrzymanie) .	2.000	—	2.000
III.	3.	**Zarobek 42 uczniów po 36 K.**	1.512	—	1.512
IV.	4.	**Rozmaite nieprzewidziane**	100	—	100
		Suma dochodów .	9.612	—	9.612
		W porównaniu z wydatkami .			41.266
		okazuje się **niedobór** .			31.654

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	Jak na rok 1907.
672	750	Preliminuje się stosownie do spodziewanego wpływu
1.440	1.440	Preliminuje się więcej o 72 K. t. j. o zarobek 2 uczniów.
—	100	Jak na rok 1907.
8.112	8.290	
40.890	38.270	
32.778	29.980	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego wyższy o 1.674 K. stosownie do zmian wyżej podanych.
		U W A G A. Wydatki rzeczywiste z roku 1906 na emerytury, pensye i zaopatrzenia w kwocie 1.200 K. zamieszczone są w Rubr. XIV wydatków preliminarza funduszu krajowego.

3. Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1.	Kierownik szkoły zarazem profesor, płaca . 3.600 K.			
		dodatek aktywalny . . . . 720 „	4.320	—	
	2.	Asystent płaca . . . . . 1.400 K.			
		dodatek na mieszkanie . . . 318 „	1.718	—	
	3.	Docenci:			
		a) matematyki, fizyki i rysunków . . .	600	—	
		b) nauki o kotłach i maszynach . . .	400	—	
		c) nauki o podatkach	400	—	
		d) administracyi i rachunkowości . . .	180	—	
		Suma rubryki I. .	7.618	—	7.618
II.		**Koszta administracyjne.**			
	4.	Druki, inseraty, portorya i t. p.	200	—	
	5.	Służący, (laborant) płaca . . . 600 K.			
		dodatek na mieszkanie . . . 192 „	792	—	
	6.	Opał	500	—	
	7.	Zwrot funduszowi stacyi za gaz	600	—	
	8.	Koszta przewozu prelegentów	200	—	
	9.	Kurs dla straży skarbowej	500	—	
	10.	Koszta podróży kierownika w sprawach szkolnych .	120	—	
		Suma rubryki II. .	2.912	—	2.912
III.		**Potrzeby naukowe.**			
	11.	Dotacya dla pracowni gorzelniczej	2.000	800	
	12.	Książki i czasopisma	300	—	
	13.	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—	
		Suma rubryki III. .	2.500	800	3.300
IV.	14.	**Zapomogi dla uczniów:**			
		a) z funduszu kra owego . . . 600 K.			
		b) z subwencyi państwowej . . 1.000 „	1.600	—	1.600
V.	15.	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	14.830	800	15.630

Preliminarz na rok 1908 LW. 61.982/907.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
4.320	4.320	Jak na rok 1907.
1.518	1.518	Podwyższono wynagrodzenie asystenta z 1.200 K. na 1.400 K.
600	600	Jak na rok 1907.
400	400	
400	400	
180	180	
7.418	7.418	
139	120	Kredyt podwyższa się o 80 K. gdyż dotychczasowy jest niewystarczający.
694	672	Preliminuje się płacę wyższą o 120 K. podobnie jak laborantom Akademii.
—	200	Podwyższa się kredyt na opał o 300 K. a na oświetlenie o 200 K. na podstawie przybliżonego obliczenia.
—	400	
200	200	Jak na rok 1907.
—	500	
119	120	
1.152	2.212	
6.208	2.300	Dotacyę zwyczajną podwyższa się o 800 K. gdyż od roku 1908 obok szkoły funkcyonować będzie także stacya a nadto urządzonym będzie stały kurs dla kierowników gorzelń. W nadzwyczajnych zaś w miejsce zeszłorocznych 1.100 K. wstawia się na zakupno 2-ch mikroskopów 600 K. i na wagę techniczną 200 K.
492	300	Jak na rok 1907.
—	200	
6.700	2.800	
1.600	1.600	Jak na rok 1907.
225	200	
17.095	14.230	

Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1.	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa:**			
		a) na utrzymanie szkoły : . . .	3.000	—	
		b) na zapomogi dla uczniów	1 000	—	
		Suma rubryki I. .	4.000	—	4.000
II.	2.	**Opłaty od uczniów**	1.300	—	1.300
III.	3.	**Dochód z analiz**	200	—	200
		Suma dochodów .	5.500	—	5.500
		W porównaniu z wydatkami			15.630
		okazuje się **niedobór**			10.130

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
3.000	3.000	
1.000	1.000	
4.000	4.000	
		Jak na rok 1907.
1 650	1.300	
—	200	
5.650	5.500	
17.095	14.230	
11.445	8.730	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego wyższy o 1.400 K. z powodu zmian wyżej podanych.

4. Krajowa gorzelnia w Dublanach.

Liczba pozycyi	Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace.**			
	1.	Gorzelnik	1.200	—	
	2.	a) Palacz zarazem stróż po 40 K. miesięcznie 480 K.	—	—	
		b) 1 robotnik przez 5 miesięcy po 30 K. 150 „	630	—	
		Suma rubryki I. .	1.830	—	1.830
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**			
	3.	Opał	1.600	—	
	4.	Ziemniaki (1.800 q. po 4 K.)	7.200	—	
	5.	Jęczmień (80 q. po 14 K.)	1.120	—	
	6.	Żyto, kukurudza i inne zboża (50 q. po 16 K.) .	800	—	
	7.	Światło, smarowidło, drożdże i t. p. . . ,	400	—	
	8.	Naprawa maszyn i uzupełnienie przyrządów . . .	600	—	
	9.	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników .	400	—	
	9a.	Rekonstrukcya gorzelni	—	—	
		Suma rubryki II. .	12.120	—	12.120
III.		**Rozmaite.**			
	10.	Utrzymanie budynków i podwórza . . .	300	—	
	11.	Podatek zarobkowy	200	—	
	12.	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni	100	—	
		Suma rubryki III. .	600	—	600
		Suma wydatków .	14.550	—	14.550

Preliminarz na rok 1908. LW. 61.982/907.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	Jak na rok 1907.
—	—	
490	600	W miejsce dotyc' czasowych poborów dla 2 robotników i jednego stałego preliminuje się podwyższone pobory dla palacza, który będzie zarazem stróżem i dla 1 robotnika za 5 miesięcy.
1.690	1 800	
2.918	1.600	Jak na rok 1907.
5.080	5.400	Preliminuje się po 4 K za 1 q ziemniaków podczas gdy w roku 1907 preliminowano po 3 K stąd kredyt wyższy o 1.800 K.
786	1.120	Jak na rok 1907.
52	560	W miejsce zeszłorocznych 40 q po 14 K preliminuje się 50 q po 16 K, stąd kredyt wyższy o 240 K.
175	400	Jak na rok 1907.
1.343	600	
559	400	
30.200	—	
41.113	10.080	
72	200	Preliminuje się więcej o 100 K pomimo wyjątkowo niskiej wynikłości z r. 1906 gdyż dotychczasowy kredyt jest niewystarczający.
158	200	Jak na rok 1907.
131	100	
361	500	
43.164	12.380	

4. Krajowa gorzelnia w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** (200 Hl. po 50 K.) .	10.000	—	10.000
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów** (2500 Hl po 30 h.) .	750	—	750
III.	3	**Bonifikacya** (za 200 Hl. spirytusu po 10 K.) . .	2.000	—	2.000
		Suma dochodów .	12.750	—	12.750
		W porównaniu z wydatkami .			14.550
		okazuje się **niedobór** .			1.800

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
5.617	7.200	Preliminuje się więcej o 2.800 K. z powodu liczenia za 1 Hl. spirytusu w miejsce zeszłorocznych 36 K. po **50** K.
500	600	Dochód wyższy o 150 K. z powodu wyższej ceny na 1 Hl. o 6 h.
1.590	2.000	Jak na rok 1907.
7.707	9.800	
43.164	12.380	
35.457	2.580	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego mniejszy o 780 K. z powodu zmian wyżej podanych.

Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycy	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		A) WYDATKI FOLWARKU.				
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**				
	1.	Płace i zasługi		7.000	—	
	2.	Najem robotnika		14.000	—	
	3.	Kuchnia folwarczna		1.000	—	
	4.	Koszta kancelaryjne		160	—	
	5.	Zmiana i dokupno nasienia		1.000	5.000	
	6.	Dokupno nawozów dopełniających:				
		a) na pole	2.500 K.			
		b) na łąki	500 „	3.000	3.000	
	7.	Dokupno karmy (owsa, makuchów, kiełków)		8.000	—	
	8.	Wymiana zużytych koni, uprzęży i kucie koni		2.000	—	
	9.	Utrzymanie budynków		1.500	—	
	10.	Uzupełnienie statków, maszyn i narzędzi rolniczych		1.000	4.700	
	11.	Utrzymanie dróg i rowów		500	—	
	12.	Melioracye łąk:				
		a) Utrzymanie narzędzi melioracyjnych i dokupno materyałów	600 K.			
		b) Wynagrodzenie łąkowego	480 „	1.080	—	
	13.	Ubezpieczenie od ognia i gradu		1.500	—	
	14.	Światło i smary		150	—	
	15.	Kultura lasu i utrzymanie stawów		400	—	
	16.	Produkcya torfu opałowego		2.000	—	
	17.	Posyłki i jazdy w sprawach folwarku		200	—	
	18.	Koszta leczenia czeladzi i dobytku		300	—	
		Suma rubryki I.		44.790	12.700	57.490
II.	19.	**Podatki, daniny i opłaty**		1.400	—	1.400
III.	20.	**Rozmaite nieprzewidziane**		300	—	300
		Suma działu A)		46.490	12.700	59.190

Preliminarz na rok 1908. LW. 68512 1907.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
6.761	6.400	
12.414	10.000	Preliminuje się więcej o 4.000 K. z powodu podrożenia robotnika.
1.026	700	Wstawia się więcej o 300 K. z powodu podrożenia artykułów żywności.
258	160	Jak na rok 1907.
808	600	Kredyt zwyczajny podwyższa się o 400 K. stosownie do zwiększonego przez zmeliorowanie łąk wziętych pod uprawę obszaru gruntów, nadzwyczajne 5.000 K. wstawia się na obsiew 100 morgów zmeliorowanych torfowisk.
2.604	3.000	Zwyczajne jak na rok 1907. Nadzwyczajne 3.000 K. wstawia się na kainit i tomasynę na 100 morgów torfowisk.
11.301	8.600	Na dokupno karmy preliminuje się mniej o 600 K. w oczekiwaniu zbiorów paszy ze zmeliorowanych torfowisk.
1.076	1.500	Podwyszono kredyt o 500 K. odpowiednio do zwiększonego obszaru wziętego pod uprawę.
4.862	1.200	Podwyższono kredyt o 300 K. gdyż stare zabudowania wymagają większych napraw.
2.706	3.350	Zwyczajne jak na rok 1907, W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 2 350 K. wstawia się 3.500 K. na motor do młocarni a 1.200 K. na siewnik rzędowy do rozsiewu nasienia i nawozów.
200	200	Podwyższono kredyt o 300 K. z powodu podrożenia robotnika.
8.000	10.700	W zwyczajnych podwyższono kredyt na narzędzia melioracyjne i t. d. o 300 K. i na łąkowego o 80 K. W nadzwyczajnych zaś na melioracyę obszaru łąk resztę z przyznanych 42.000 K. w kwocie 22.000 K. wstawia się do Rubr. X. w myśl wskazówek komisyi budżetowej, by inwestycye na zakłady dublańskie ująć w jedną pozycyę prelim.
941	1·500	Jak na rok 1907.
131	100	Więcej na podstawie wynikłości.
965	400	Jak na rok 1907.
—	—	Pozycya nowa, (zob. Rubr. I. poz. 6. dochodów).
307	200	
—	300	Jak na rok 1907.
54.360	48.910	
1.267	1.400	Jak na rok 1907.
1.436	300	Jak na rok 1907.
57.063	50.610	

Wydatki.

5. Folwark w Dublanach

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	46.490	12.700	59.190
IV.		**B) EKWIWALENT, SPŁATA DŁUGÓW i RENTY.**			
	21.	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie . . .	1.055	—	
	22.	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie:			
		a) 59 i 60 półroczna rata z 36-lecia pożyczki 10.000 K. zaciągniętej w r. 1879 559 K.			
		b) 49 i 50 półroczna rata (z 36 lecia) pożyczki 23.200 K zaciągniętej w r. 1885 . 1.260 „	1.819	—	
	23.	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	3.200	—	
		Suma działu B)	6.074	—	6.074
		Suma wszystkich wydatków	52.564	12.700	65.264

Preliminarz na rok 1908.

Wydatki.

z Wynikłość w roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
57.063	50.610	
1.055	1.055	Jak na rok 1907.
1.808	1 819	Wedle planów umorzenia pozostanie z końcem r. 1908. dług w kapitale z pożyczki ad a) w kwocie 3.416 K. 28 h. a z pożyczki ad b) w kwocie 11.892 K. 46 h.
3.200	3,200	Jak na rok 1907.
6.063	6.074	
63.126	56.684	

Folwark w Dublanach

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		DOCHODY.				
I.		**Dochody z gospodarstwa.**				
	1.	Ze sprzedaży ziemiopłodów		28.000	—	
	2.	Z wynajętych łąk i pastwisk		4 000	—	
	3.	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
		a) mleko	15.000 K.			
		b) przychowek	3.000 „			
		c) chlewnia	500 „			
		d) owce	150 „			
		e) braki i opasy	4.000 „	23.650	—	
	4.	Za wynajęte konie		1.000	—	
	5.	Z lasu i stawów		800	—	
	6.	Ze sprzedaży torfu opałowego		3.000	—	
	7.	Ryczałt od akademii za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii		2.000	—	
		Suma rubryki I.		62.450	—	62.450
II.	8.	**Z dzierżawy polowania**		50	—	50
III.	9.	**Rozmaite nieprzewidziane**		200	—	200
		Suma dochodów		62.700		62.700
		W porównaniu z wydatkami folwarku A.)				59.190
		okazuje się **nadwyżka** { **dochodów** / **wydatków**				3.510 —
		a po uwzględnieniu spłaty długów i renty B.)				6.074
		okaże się **niedobór**				2.564

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
25 524	21.000	Na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich 3 lat preliminuje się więcej. o 7.000 K.
3.264	3.300	Preliminuje się dochody większe o 700 K. odpowiednio do wyższej ceny paszy.
18.337	19.650	Preliminuje się dochód z mleka większy o 6.000 K. a z przychowku mniejszy o 2.000 K.
2.064	1.000	Jak na rok 1907.
999	800	
—	—	Po strąceniu wydatków 2.000 K. preliminuje się czysty dochód 1.000 K.
2 000	2.000	Jak na rok 1907.
52.188	47.750	
50	50	Jak na rok 1907.
140	200	Jak na rok 1907.
52.378	48.000	
57.063	50.610	
—	—	
4.685	2.610	
6.063	6.074	
10.748	8.684	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego okazuje się mniejszy o 6.120 K. z powodów j. w.

6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
I.		**WYDATKI.**			
		Płace personalu.			
	1.	Kierownik stacyi	2.400	—	
	2.	Adjunkt: płaca . . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . . . 200 „ dodatek pięcioletni . . . 400 „	3.000	—	
	3.	4 Asystentów (nieetatowych) *a*) 2-ch asystentów płaca po 1.600 K. 3.200 K. na mieszkanie po 240 „ 480 „ na opał po . . 78 „ 156 „	3.836	—	
		b) 2ch asystentów płaca po 1.400 K. 2.800 K. na mieszkanie po 240 „ 480 „ na opał po . 78 „ 156 „	3.436	—	
	4.	Laborant, płaca . . . zwycz. 900 K. nadzwycz. — K. na mieszkanie . . 200 — „ dodatek nadzwycz. do płacy . . . — „ 360 „	1.100	360	
	5.	Pomocnik kancelaryjny	720	—	
	6.	Trzech służących, płace po 600 K. 1.800 K. na mieszkanie po 192 „ 576 „	2.376	—	
		Suma rubryki I. .	16.868	360	17.228
II		**Utrzymanie stacyi.**			
	7.	Koszta utrzymania laboratoryum	7.500	4.000	
	8.	„ prowadzenia doświadczeń wegetacyjnych i wazonowych	1.200	800	
	9.	Koszta prowadzenia doświadczeń polowych na fermach doświadczalnych	5.000	—	
	10.	Doświadczenia z uprawą buraków cukrowych . .	600	—	
	11.	Doświadczenia z żywieniem inwentarza . . .	400	—	
		Do przeniesienia .	14.700	4.800	
			16.868	360	17.228

Preliminarz na rok 1908. L. W. 66.461/907.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.500	2.400	Jak na rok 1907.
8.749	9.872	W miejsce asystenta etatowego tworzy się posadę adjunkta z płacą wyższą o 400 K. a dwom asystentom ad b) podwyższa się płace o 200 K.
1.460	1.460	Jak na rok 1907.
—	720	
2.016	2.376	
13.725	16.828	
8.769	8.460	Preliminuje się zwyczajne wydatki jak na rok 1907, w nadzwyczajnych zaś w miejsce zeszłorocznych 960 K wstawia się 4000 K. na instalacyę motoru elektrycznego.
650	1.200	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych 800 K, służyć mają na koszta nowego ogrodzenia.
5.057	5.000	Jak na rok 1907.
—	600	
—	400	
14.476	15.660	
13 725	16.828	

Wydatki. # Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	16.868 14.700	360 4.800	17.228
II.	12	Koszta kancelar., druk świadectw, portorya . .	1.400	—	
	13	Druki sprawozdań	1.200	—	
	14	Prenumerata pism i zakupno podręczników . .	600	—	
	15	Koszta podróży kierownika i asystentów . .	2 600	—	
	16	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszów stacyi.	600	—	
	17	Ubezpieczenie budynku i ruchomości stacyi od ognia	1.000	—	
	18	Utrzymanie i opał budynku	1.000	—	
		Suma rubryki II. .	23.100	4.800	27.900
III.		**Koszta ruchu gazowni dla produkcyi gazu do oświetlania i dla laboratoryów.**			
	19	Palacz: wynagrodzenie . . . 1.200 K na mieszkanie . . . 240 „	1.440	—	
	20	Pomocnik palacza (na zimę) . .	600	—	
	21	Olej	1.600	—	
	22	Koks i węgiel	3.900	—	
	23	Utrzymanie aparatów, pieców i rurociągu . .	1.000	—	
	24	Ubezpieczenie budynku i robotników . . .	400	—	
		Suma rubryki III. .	8.940	—	8.940
		Suma wydatków .	48.908	5.160	54.068

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
13.725	16.828	
14.476	15 660	
2.585	1.400	
1.092	1.200	
1.151	600	Jak na rok 1907.
1.921	2.600	
348	600	
62	700	Podwyższono kredyta z tego powodu, że Stacya mieściła się dotychczas
—	500	w gmachu Akademii, a obecnie ma nowy własny budynek.
21.635	23.260	
—	1.440	Jak na rok 1907.
—	600	
—	1.400	Preliminuje się ogółem więcej o 2.450 K stosownie do obecnych wydatków
—	1.650	
—	1.000	Jak na rok 1907.
—	400	
—	6.490	
35.360	46.578	

Szkoła doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Dochód z analiz**	10.000	—	10.000
III.	3	**Ze sprzedaży mazi pogazowej**	300	—	300
IV.		**Zwroty od zakładów za gaz:**			
	4	Od Akademii rolniczej w Dublanach . .	4.500	—	—
	5	Od szkoły gorzelniczej w Dublanach . .	600	—	—
		Suma rubryki IV. .	5.100	—	5.100
		Suma dochodów .	21.400	—	21.400
		W porównaniu z wydatkami .			54.068
		Okazuje się **niedobór**			32.668

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	
4.910	10.000	Bez zmiany
—	300	
—	3.000	Jak odnośne wydatki w preliminarzu Akademii i szkoły gorzelniczej.
—	400	
—	3.400	
10.910	19.700	
35.360	46.578	
24.450	26.878	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego większy o 5.790 K z powodu zmian jak wyżej.

7. Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace personalu.**			
	1.	Kierownik stacyi:			
		płaca . . . . . 4.800 K.			
		dodatek aktywalny . . . . 1.288 „			
		dodatek osobisty . . . . 4.317 „	10.405	—	
	2.	Adjunkt płaca . . . . . 2.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . . 480 „	2.880	—	
	3	2 asystentów (nieetatowych):			
		a) pierwszy płaca . . . . 1.600 K.			
		na mieszkanie . . . . 400 „			
		„ opał . . . . . 78 „	2.078	—	
		b) drugi płaca . . . . . 1.400 K.			
		na mieszkanie . . . . 400 „			
		„ opał . . . . . 78 „	1.878	—	
	4.	Laborant, płaca . . . . . 1.100 K.			
		na mieszkanie . . . . 360 „	1.460	—	
		Suma rubryki I. .	18.701	—	18.701
II.		**Koszta administracyi.**			
	5.	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne . . 800 K.			
		b) służący . . . 720 „	1.520	—	
	6.	Najem lokalu	3.400	—	
	7.	Opał i oświetlenie	1.000	—	
		Suma rubryki II. .	5.920	—	5.920
III.		**Utrzymanie stacyi.**			
	8.	Koszta utrzymania pracowni stacyi . . .	4.000	—	
	9.	„ „ ogrodu górskiego na połoninach .	2.500	—	
	10.	Utrzymanie pól doświadczalnych i analizy z pól utrzymywanych kosztem Towarz. gospodarczego .	1.200	—	
	11.	Założenie i prowadzenie pól selekcyjnych przy szkołach rolniczych	600	—	
	12.	Koszta druków i wydawnictw	600	—	
	13.	Prenumerata pism i zakupno dzieł fachowych . .	600	—	
	14	Koszta podróży kierownika i asystentów . . .	1.500	—	
	15.	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryaszy Stacyi	200	—	
		Suma rubryki III. .	11.200	—	11.200
		Suma wydatków .	35.821	—	35.821

Preliminarz na rok 1908. L.W. 98.191/1907.

Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	9.680	Preliminuje się w dodatku osobistym więcej o 725 K z powodu, iż Radcy Wydziału kraj. P. Drowi Szyszyłowiczowi przypada od 1. maja 2-gi dodatek pięcioletni w kwocie 533 K 32 h. z rocznych 800 K, tudzież z powodu wyższego dodatku aktywalnego przyznanego przez Wys. Sejm od 1. lipca 1907 r. a nie uwzględnionego w preliminarzu r. 1907.
4.265	5.556	Preliminuje się ogółem więcej o 1.280 K z powodu, iż w miejsce asystenta etatowego tworzy się posadę adjunkta z płacą wyższą o 400 K i dodatkiem aktywalnym wyższym o 280 K, zaś asystentom nieetatowym podwyższa się wynagrodzenie pierwszemu o 400 K a drugiemu o 200 K.
1.460	1.460	Jak na rok 1907.
6.925	16.696	
1.425	1.520	Jak na rok 1907.
3.000	3.000	Preliminuje się więcej o 400 K z powodu podwyższenia czynszu za najem lokalu.
1.860	900	Więcej o 100 K z powodu podrożenia drzewa i węgla.
6.285	5.420	
3.606	4.300	Dotacyę zwyczajną podwyższa się o 500 K a nadzwyczajny kredyt 800 K z r. 1907 odpada.
2.865	2.000	Podwyższono dotacyę o 500 K odpowiednio do programu prac doświadczalnych.
1.010	1.200	Jak na rok 1907.
—	600	
480	400	Preliminuje się więcej odpowiednio do wzrostu agend stacyi.
594	600	Jak na rok 1907.
1.277	1.500	
—	—	Preliminuje się analogicznie jak w budżecie stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach.
9.832	10.600	
23.042	32.716	

7. Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1.	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	4.000	—	4.000
II.	2.	**Dochód z analiz**	1.600	—	1.600
III.	3.	**Dochód z pól i ogrodu**	400	—	400
		Suma dochodów .	6.000	—	6.000
		W porównaniu z wydatkami			35.821
		Okazuje się niedobór			29.821

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
4.000	4.000	
1.013	1.600	Jak na rok 1907.
—	400	
5.013	6.000	
23.042	32.716	
18.029	26.716	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego większy o 3.105 K z powodu zmian, jak wyżej.

8. Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca . . . . 4.800 K. dodatek aktywalny . . . 1.288 „ dodatek osobisty . . . . 1.200 „ dodatki pięcioletnie . . . 702 „	7.990	—	
	2	Trzech profesorów fachowych; *a*) dla dwóch, płaca po 3.280 K. . . 6.560 K. dodatki aktywalne po 960 „ . . 1 920 „ dodatki 5-letnie . . 1.843 „ *b*) dla jednego ex ra statum płaca . . . . . 3.280 „ dodatek aktywalny . . 960 „	14.563	—	
	3	Trzech nauczycieli-adjunktów: *a*) dla dwóch, płaca po 2.400 K. . . 4.800 K. dodatki aktywalne po 720 „ . . 1.440 „ dodatek osobisty dla jednego . . 300 „ dodatki 5-letnie . . 1.200 „ *b*) dla jednego płaca . [2.400 K.] — „ dodatek aktywalny . [720 „] — „	7.740	—	
	4	Docenci (nauczyciele-pomocnicy) *a*) języka polskiego i niemieckiego . 1.600 „ *b*) fizyki eksperymentalnej . . 600 „ *c*) matematyki . . . . 900 „ *d*) zarysu inżynieryi, konstrukcyi i rysunków . . . . . 2.000 „ *e*) chemii ogólnej: *α*) za wykłady . . 600 K. *β*) za prowadzenie ćwiczeń w laboratoryum chemii . . . 400 „ 1.000 „ *f*) ekonomii społecznej . . . 400 „ *g*) encyklopedyi rolnictwa . . . 600 „ *h*) zarysu prawa i administracyi . . 500 „ *i*) sadownictwa . . . . 400 „ *j*) nauki o pomocy w nagłych wypadkach . . . . . 200 „	8.200	—	
		Suma rubryki I. .	38.493	—	38.493
		Do przeniesienia .	38.493	—	38.493

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
7.240	7.240	
13.200	13.200	Preliminuje sie wskutek regulacyi poborów więcej o 2.108 K, jak osobne sprawozdanie. Termin wejścia w życie nowego etatu oznaczy uchwała Wys. Sejmu. Nadto wstawia się na 2-gi dodatek pięcioletni dla dyrektora szkoły przypadający od 6. sierpnia z rocznych 500 K kwotę 202 K i na 4-ty dod. pięcioletni dla profesora Demianowskiego przypadający od 24. kwietnia z rocznych 500 K kwotę 343 K. Kredyt na jednego nauczyciela adjunkta nie jest wstawiony, gdyż w to miejsce zamianowany jest 3 ci profesor extra statum.
4.200	7.200	
7.465	7.800	Preliminuje się więcej o 400 K na docenta wykładów sadownictwa.
32.105	35.440	
32.105	35.440	

Wydatki.

8. Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Liczba pozycyi	Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	38 493	—	38.493
II.		**Koszta administracyi.**			
	5.	Koszta kancelaryjne, druki i portorya	600	—	
	6.	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi	480	—	
	7.	Ubezpieczenie budynków i zbiorów	80	—	
	8.	Opał, oświetlenie i należytość za wodę	880	—	
	9.	Utrzymanie budynków	400	540	
	10.	Sprzęty i ruchomości	100	—	
	11.	2-ch dozorców domu	2.016	—	
	12.	Podatki i ekwiwalent	45	—	
		Suma rubryki II.	4.601	540	5.141
III.		**Środki naukowe.**			
	13.	Biblioteka i czytelnia	600	20	
	14.	Laboratorya:			
		a) chemii ogólnej i technologicznej 280 K.			
		b) botaniczno-fizyologiczne 120 „	400	—	
	15.	Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń:			
		a) do geografii fizycznej i politycznej 20 K.	100 K.		
		b) do fizyki 40 „	— „		
		c) „ meteorologii i klimatologii 40 „	— „		
		d) „ inżynieryi leśnej 300 „	300 „		
		e) „ botaniki, fizyologii, geognozyi i mineralogii 120 „	— „		
		f) do zoologii 40 „	— „		
		g) „ technologii chemicznej 100 „	100 „		
		h) „ leśnictwa w ogóle i uprawy lasu 300 „	660 „	960	1.160
	16.	Na utrzymanie szkółki drzewek w Winnikach i Brzuchowicach	—	1.000	
	17.	Wycieczki naukowe z uczniami	2.000	—	
	18.	Utrzymanie ogrodu przy szkole	300	—	
		Suma rubryki IV.	4.360	2.360	6·620
IV.		**Spłata pożyczki.**			
	19.	Gal. Kasie oszczędności we Lwowie, 67 i 68 półroczna rata (z 35 lecia) pożyczki 18.000 K. zaciągniętej w r. 1874.	1 042	—	1.042
V.	20.	**Rozmaite nieprzewidziane**	100	—	100
		Suma wydatków	48.496	2.900	51.396

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśninia
32.105	35.440	
631	600	
330	480	Bez zmiany.
43	80	
923	880	
507	400	Zwyczajnie jak na rok 1907, w nadzwyczajnych wstawia się 540 K na 6 pieców żelaznych.
68	100	Jak na rok 1907.
1.643	1.800	Wynagrodzenie dozorców podwyższono z dotychczasowych 600 K na 720 K rocznie, reszta 640 K służyć ma na najem mieszkań dla obydwóch.
17	45	Bez zmiany.
4.162	4.385	
800	800	Jak na rok 1907. Kredyt nadzwyczajny 200 K służyć ma podobnie jak w r. 1907 na oprawę dzieł i czasopism.
400	1.200	Odpada nadzwyczajny kredyt roku 1907 800 K — Zwyczajne bez zmiany.
1 860	1.620	Zwyczajne pozostają bez zmiany. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 660 K wstawia się na zakupno map 100 K, na naprawę instrumentów mierniczych 300 K, na uzupełnienie tablic technologii chemicznej 100 K, na dendrometer precyzyjny do demonstracyi z pomiaru drzewa 360 K, na 50 słoi dużych na preparaty z drzew 200 K i na 20 tek na okazy 100 K.
952	1.000	
389	2.000	Jak na rok 1907.
367	300	
4.768	6.920	
1.042	1.042	Wedle planu umorzenia do LW. 59787 1882 pozostanie z końcem roku 1908 dług w kapitale jako 69 i ostatnia rata w kwocie 422 K 90 h.
58	100	
42.135	47.887	

8. Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1.	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	14.000	—	14.000
II.	2.	**Opłaty od uczniów:**			
		a) wpisowe od 20 uczniów po 4 K. . 80 K.			
		b) czesne od 30 uczniów po 20 „ . 600 „	680	—	680
III.	3.	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	100
		Suma dochodów .	**14.780**	—	**14.780**
		W porównaniu z wydatkami			**51.396**
		okazuje się **niedobór**			**36.616**

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
14.000	14.000	
		Jak na rok 1907.
412	680	
2	100	
14 414	**14.780**	
42.135	**47.887**	
27.721	**33.107**	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego większy o 3.509 K z powodu zmian, jak wyżej.

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Dyrektor, płaca . . . . . 4.800 K. dodatek aktywalny . . . . 640 „ dodatek osobisty . . . . 800 „ dodatek pięcioletni . . . . 500 „	6.740	—	
	2	Kapelan i katecheta, oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących, płaca . . . . . 3.200 K. dodatek aktywalny . . 520 „ dodatki pięcioletnie . . . 1.000 „	4 720	—	
	3	8 profesorów, płaca po 3.200 K. . . 25.600 K. dodatki aktyw. po 520 K. . . 4.160 „ „ pięcioletnie po 500 K. . 8.500 „	38.260	—	
	4	Docent weterynaryi	1.600	—	
	5	„ leśnictwa	800	—	
	6	„ hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200	—	
	7	Nauczyciel muzyki i śpiewu	1.000	—	
	8	Nauczyciel-instruktor do robót praktycznych, płaca . . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . . . 240 „ „ pięcioletni . . . 225 „	2.865	—	
	9	3 prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki: płace po 1.600 K. . . . 4.800 K. dodatki pięcioletnie . . . 400 „ wikt po 720 K. . . . . 2.160 „ światło po 20 K. . . . . 60 „	7.420	—	
		Suma rubryki I. .	63.605	—	63.605
II.		**Płace urzędników administracyjnych etatowych.**			
	10	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca . . 2.400 K. dodatki pięcioletnie . . . 480 „	2.880	—	
	11	Pisarz Dyrekcyi, a zarazem magazynier, płaca . .	1.200	—	
		Suma rubryki II. .	4.080	—	4.080
		Do przeniesienia .	67.685	—	67.685

Preliminarz na rok 1908. Lw. 73 816/907.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
5.840	5.840	Preliminuje się wskutek regulacyi poborów więcej o 6.400 K jak osobne sprawozdanie. Termin wejścia w życie nowego etatu oznaczy uchwała Wys. Sejmu. Nadto preliminuje się więcej o 503 K z powodu wstawienia p łnych dodatków pięcioletnich, które przypadają: 1.) prof. Birkenmajerowi 5 pełnych 2.500 K; 2.) prof. Wojciechowskiemu 4
4.120	4.120	pełne 2.000 K; 3.) prof. Nowakowskiemu 3 pełne 1 500 K; 4.) prof. Kuhlowi 3 pełne 1.500 K; 5.) prof Dziamie 1 pełny 500 K; 6. prof. Surzyckiemu 1 pełny 500 K. Razem 8.500 K.
34.452	32.857	
1.600	1.600	
800	800	
200	200	Bez zmiany.
40	1.000	
1.880	2.640	Więcej z powodu przypadającego instr. Kuscheemu 1go dodatku pięcioletniego od 1. kwietnia z rocznych 300 K.
5.280	7.620	Preliminuje się mniej o 200 K, gdyż odpada dodatek pięcioletni prefekta Piętki, który odszedł.
54.212	56.677	
2.640	2.780	Preliminuje się więcej o 100 K, gdyż kasyerowi Terlikiewiczowi przypada pełny 2-gi dodatek pię ioletni.
1.200	1.200	Bez zmiany.
3.840	3.980	
58.052	60.657	

Wydat i.

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	67.685	—	67.685
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**			
	12	Lekarz zakładowy, płaca . . . 1.000 K.			
		na opał . . . . . 100 „	1.100	—	
	13	Ogrodnik zakładowy, płaca	1.000	—	
		Suma rubryki III. .	2.100	—	2.100
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**			
	14	Służba wyższa:			
		a) Tercyan szkoły, zarazem woźny:			
		płaca z wiktem . . . 900 K.			
		na ubiór . . . . 100 „ 1.000 K.			
		b) Woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący infirmeryę i kaplicę zakładową:			
		płaca z wiktem . . . 500 K			
		na ubiór . . . . 100 „ 600 K.			
		c) Portyer bramy głównej:			
		płaca z wiktem . . . 600 K.			
		na ubiór . . . . 100 „ 700 „			
		d) Portyer drugiej bramy zakładowej:			
		płaca . . . . . 365 K.			
		na ubiór . . . . 100 „ 465 „			
		e) Lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym:			
		płaca z wiktem i ubranie . . 550 „	3315	—	
	15	Służba niższa:			
		a) Służący przy laboratoryum chemii:			
		płaca . . . . . 420 K.			
		b) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych:			
		płace z wiktem po 420 K. . . 1.260 „			
		c) Stróż domowy, płaca . . . 420 „			
		d) Stróż, zarazem ogrodniczek przy parku,			
		płaca . . . . . 420 „	2.520	—	
	16	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi) .	300	—	
		Suma rubryki IV. .	6.135	—	6.135
		Do przeniesienia .	75.920	—	75.920

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
58.052	60.657	
1.100	1.100	Jak na rok 1907.
1.000	1.000	
2.100	2.100	
3.200	3.200	Podwyższono wynagrodzenie dla tercyana z 800 K na 900 K i dla portyera drugiej bramy z 350 na 365 K.
2.232	2.280	Preliminuje się więcej o 240 K z powodu podwyższenia wynagrodzenia dla służącego przy laboratoryum chemii, dla 3. chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych, wreszcie dla stróża domowego z 372 K na 420 K, tj. po 48 K dla każdego.
250	300	Jak na rok 1907,
5.682	5.780	
65.834	68 537	

Wydatki.

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	75.920	—	75.920
V.		**Koszta administracyjne.**			
	17	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły 400 K.			
		b) potrzeby kancelar. szkoły . . . 300 „			
		c) druki i inseraty . . . . 200 „			
		d) portorya i przesyłki . . . 300 „			
		e) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych 900 „			
		f) koszta przyjazdu docenta weterynaryi 300 „			
		g) utrzymanie koni administracyjnych 700 „			
		h) zaprzysiężony strażnik obszaru dworskiego . . . . . 300 „	3.400	—	
	18	Opał w gmachu szkolnym i internacie . . .	3.000	—	
	19	Oświetlenie „ „ „ . . .	2.200	—	
	20	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	3.500	3.000	
	21	Wywóz nieczystości, popiołów, mycie podłóg i okien i t. p.	900	200	
	21a	Koszta urządzenia parku	—	—	
	22	Ubezpieczenie od ognia budynków i ruchomości .	800	—	
	23	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły .	1.388	—	
	24	Płaca kominiarza	400	—	
	25	Sprzęty i ruchomości	400	—	
	26	Koszta lustracyi zakładu	400	—	
	27	Koszta nabożeństwa	240	—	
	28	Aptece za lekarstwa	400	—	
	29	Utrzymanie dziedzińców i parku	800	100	
		Suma rubryki V. .	17.828	3.300	21.128
		Do przeniesienia .	93.748	3 300	97.048

Preliminarz na rok 1908. Wydatki.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
65.834	68.537	
3.206	3.550	Podwyższono kredyt na utrzymanie koni o 100 K z powoda podrożenia paszy. Nadzwyczajny kredyt r. 1907 w kwocie 250 K odpada.
3.000	3.000	Jak na rok 1907.
2.008	2.200	
5.000	5.500	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 2.000 K wstawia się 3.000 K na podłogi w kancelaryach, podłogę w poczekalni, dwa nowe piece, klapę do dołu, ogrodzenie, dwa nowe balkony przy mieszkaniach profesorów, podłogi w 4. mieszkaniach i na podłogę w mieszkaniu dyrektora.
787	1.000	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 100 K wstawia się 200 K na naprawę wozu Tallarda.
600	—	
796	800	Bez zmiany.
988	988	Preliminuje się jak dawniej na pomieszkanie dla lekarza zakładowego 700 K i pisarza w kancelaryi dyrekcyi 288 K tudzież dla trzeciego prefekta 400 K.
320	400	Jak na rok 1907.
400	790	Odpada 390 K jako jednorazowy kredyt r. 1907.
338	400	Bez zmiany.
240	310	Odpada kredyt nadzwyczajny r. 1907 w kwocie 70 K.
400	400	Bez zmiany.
600	1.200	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 400 K wstawia się 100 K. na sprawienie dwóch łodzi.
18.683	20.538	
84.517	89.075	

Wydatki.

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycy	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	93 748	3.300	97.048
VI.		**Utrzymanie uczniów.**			
	30	Żywność dla 62 uczniów (przez 10 mies. po 59 K. mies.)	36.600	—	
	31	Pranie za ryczałtowem wynagrodzeniem . . .	1.492	200	
	32	Służba internatu:			
		a) 4 chłopców do obsługi uczniów: płaca z wiktem po 420 K. . . 1.680 K.			
		b) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki, płaca . . . . . 960 K.			
		mieszkanie, opał i światło . 240 „ 1.200 „			
		c) pomocnik palacza i stróż nocny w internacie . . . . . 420 „	3.300	—	
	33	Sprzęty:			
		a) do sal sypialnych i mieszkalnych . . 200 K.			
		b) „ infirmeryi . . . . . 60 „			
		c) „ sali rekreacyjnej . . . . 100 „	360	—	
	34	Odzież dla 62 uczniów po 120 K.	7.440	—	
	35	Pościel	300	—	
		Suma rubryki VI. .	49.492	200	49 69
VII.	36	**Utrzymanie czterech uczniów na koszt funduszu krajowego po 800 K.**	3.200	—	3.2
VIII		**Potrzeby naukowe.**			
	37	Eksperymen a przy wykładach: *wyczajne* *nadzwycz*			
		a) dla profesora rolnictwa . . 60 K. — K.			
		b) „ „ hodowli . . 50 „ — „			
		c) „ „ zoot mii . . 40 „ — „			
		d) „ „ weterynaryi . 50 „ — „			
		e) „ „ botaniki . . 60 „ — „			
		f) „ „ fizyki . . 40 „ — „			
		g) „ „ miernictwa . 50 „ — „			
		h) „ „ chemii ogólnej . 100 „ — „			
		i) „ „ mleczarstwa . 100 „ — „			
		j) „ „ rybactwa . . 50 „ — „			
		k) narzędzia ręczne do praktyki gospodarskiej . . . 100 „ — „			
		l) dla profesora administracyi — „ 200 „	700	200	
		Do przeniesienia .	146.440	3.500	149.9

Preliminarz na ok 1908. Wydatki.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
84.517	89.075	
32.057	35.000	Preliminuje się więcej o 1.600 K dla większej o 2. liczby uczniów.
1.492	1.492	Nadzwyczajne 200 K wstawia się na naprawę maglu, której dokonano już w r. 1907 kosztem 206 K.
2.779	2.948	Podwyższono wynagrodzenie dla 4. chłopców do obsługi uczniów każdemu po 48 K co czyni razem 192 K i dla palacza przy kaloryferach wstawiono więcej o 160 K.
359	510	Odpada 150 K jako kredyt nadzwyczajny r. 1907.
6.701	7.200	Więcej o 240 K stosownie do zwiększonej o 2. liczby uczniów.
544	200	Kredyt dotychczasowy podwyższono o 100 K z powodu podnies enia się cen materyałów i z powodu, że liczba uczniów od 2 lat zwiększyła się.
43.932	47.350	
1.050	2.940	Podwyższono koszt utrzymania ucznia rocznie z 735 K na 800 K.
716	900	Jak na rok 1907. W nadzwyczajnych wstawia się 200 K jako 2-gą ratę na sprawienie i odlitografowanie mapy katastralnej majątku czernichowskiego.
129.499	139.365	

Wydatki. **9 Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.**

Liczba pozycyi	Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	146 440	3.500	149.940
			700	200	
VIII.	38.	Zbiory i muzea:			
		a) zbiór rolniczy . . . . 200 K.			
		b) „ hodowlany . . . . 100 „			
		c) „ fizyczny . . . . 200 „			
		d) „ geograficzny . . . . 50 „			
		e) „ botaniczny . . . . 100 „			
		f) „ zoologiczny . . . . 100 „			
		g) „ zootomiczny . . . . 50 „			
		h) „ mechaniczny . . . . 100 „			
		i) „ mineralogiczny . . . . 40 „			
		j) „ technologiczny . . . . 100 „			
		k) „ okazów leśnych . . . . 60 „			
		l) „ okazów weterynaryjn. . . 60 „			
		m) „ narzędzi rolniczych . . 200 „			
		n) „ modeli do budownictwa . . 50 „			
		o) „ przyrządów mierniczych . 100 „			
		p) „ mleczarski . . . . 50 „			
		r) „ ogrodniczy . . . . 100 „			
		s) „ melioracyjny . . . . 50 „			
		t) „ rybacki . . . . 50 „			
		u) Stacya meteorologiczna . . 60 „	1.820	—	
	39.	Laboratorya:			
		a) chemii ogólnej i gabinet . . . 600 K.			
		b) „ rolniczej . . . 400 „			
		c) „ technologicznej . . . 100 „			
		d) zootomiczne . . . . . 100 „			
		e) roślinno-fizyologiczne . . . 200 „			
		f) rolnicze . . . . . 200 „	1.600	—	
	40.	Biblioteka:			
		a) przykupno dzieł . . . . 800 K.			
		b) oprawa książek . . . . 200 „			
		c) czasopisma naukowe i polityczne . 600 „	1.600	—	
	41.	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego	1.500	—	
	42.	Ogród botaniczny	200	—	
	43.	Utrzymanie pola doświadczalnego	400	—	
	44.	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami . .	1.000	—	
		Suma rubryki VIII. .	8.820	200	9.020
IX.	45	**Rozmaite nieprzewidziane**	350	—	350
		Suma wydatków .	155.610	3.700	159.310

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
129.499	139.365	
716	900	
1.863	1.880	Bez zmiany, odpada tylko kredyt nadzwyczajny r. 1907 w kwocie 60 K dla stacyi moteorologicznej.
1.600	1.600	
1.600	1.600	Jak na rok 1907.
1.000	1.500	
200	200	
397	400	
999	1.000	
8.375	9.080	
350	350	Bez zmiany.
138.224	148.795	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I	1.	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	14.000	—	14.000
II.		**Opłaty od uczniów.**			
	2.	Opłaty na utrzymanie: *a)* od 58 uczniów po 800 K. . . 46.400 K. *b)* od 4 uczniów przyjętych na koszt fund kraj (obacz rub. VII. wyd.) po 800 K. 3.200 .	49.600	—	
	3.	Czesne szkolne od 62 uczniów po 100 K. 6.200 K. po strąceniu czesnego od 20 uczniów, uwolnionych od opłaty przez Wydział krajowy 2.000	4.200	—	
		Suma rubryki II. .	53.800	—	53.800
III.	4.	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** . . .	1.000	—	1.000
IV.	5.	**Zwrot z funduszu folwarku za administracyę** .	400	—	400
V.	6.	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	200	—	200
		Suma dochodów	69.400		69.400
		W porównaniu z wydatkami			159.310
		okazuje się **niedobór**			89.910

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
20.000	20.000	Jak na rok 1907, gdyż nadzwyczajny dochód 6 000 K był w r. 1907 ostatnią ratą subwencyi państwowej na budowę domu la profesorów.
41.676	44.100	Preliminnje się ogółem więcej o 5.700 K z powodu obliczenia opłat od 62 uczniów w miejsce ze-złorocznych 60.
4.700	4.000	
46.376	48.100	
895	1.000	
400	400	Bez zmiany.
383	200	
68.054	69.700	
138.224	148.795	
70.170	79.095	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego większy o 10.815 K z powodu zmian wyżej po anych.

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		A) **WYDATKI FOLWARKU.**			
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**			
	1	Płace i zasługi:			
		a) Nauczyciel - instruktor za administracyę folwarku . . . . . 400 K.			
		b) służba folwarczna (zasługa i ordynarya) . . . . . 3·200 „	3.600	—	
	2	Najem robotnika	2.200	125	
	3	Dokupno i zmiana nasienia	600	—	
	4	„ nawozów dopełniających	500	—	
	5	„ słomy i karmy	1.800	—	
	6	Inwentarz użytkowy (naprawa uprzęży) . . .	450	290	
	7	Utrzymanie budynków folwarcznych . .	300	500	
	8	Naprawa narzędzi i sprzętów, oraz kucie koni . .	300	300	
	9	Utrzymanie rowów	200	—	
	9a	Dokupno koni	—	—	
	10	Ubezpieczenie od ognia i gradu	120	—	
	11	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smary .	120	—	
	12	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	150	—	
		Suma rubryki I. .	10.340	1.215	11.555
II.		**Las i plantacye wikla.**			
	13	Służba, roboty i zalesienie	1.800	—	
	14	Utrzymanie wikli i uzupełnienie plantacyi . .	1.500	—	
	15	Wynagrodzenie ogrodnika	400		
		Suma rubryki II. .	3.700	—	3.700
III.	16	**Utrzymanie brzegów Wisły**	400	—	400
IV.	17	**Podatki i daniny**	960	—	960
IV.a	17a	**Naprawa pieca wapiennego**	—	—	—
V.	18	**Utrzymanie zaprzysiężonego strażnika obszaru dworskiego**	300	—	300
VI.		**Rozmaite nieprzewidziane.**			
	18a	Koszta drenowania pól na Żakowcu . . .	—	—	
	19	Rozmaite	400	—	
		Suma rubryki VI. .	400	—	400
		Suma działu A)	16.100	1.215	17.315

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
3.200	3.200	Z powodu podrożenia robotnika podniesiono kredyt na służbę f lwarczną o 400 K i na najem robotnika o 200 K. Nadzwyczajne 125 K wstawia się na 5 kóp tyk do chmielarni.
1.900	2.000	
600	600	Jak na rok 1907
399	500	
1.801	1.800	
1.156	700	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 250 K wstawia się się na jeden nowy wóz 160 K i na nową uprząż dla jednej pary koni 130 K.
550	250	Zwyczajne z powodu podrożenia robotnika podniesiono o 50 K. W nadzwyczajnych wstawia się na częściową naprawę w szpichlerzu powały 147 K, na nową podłogę tamże 200 K i na nową podłogę w stajni dla koni 150 K.
250	800	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 500 K wstawia się 300 K na naprawę kieratu i młocarni.
200	200	Bez zmiany.
—	800	Odpada jako kredyt jednorazowy.
108	120	Jak na rok 1907.
113	120	
100	100	Preliminuje się więcej o 50 K z powodu podrożenia robotnika.
10.377	11.190	
1.699	1.700	Preliminuje się więcej o 100 K z powodu jak poz. 1.
1.000	1.000	Preliminuje się więcej o 500 K głównie z tego powodu, że dozorca wikliny, który był dotąd płacony z dochodów Rubr. II. poz. 7. przez potrącenie jego wynagrodzenia w kwocie 420 K, będzie odtąd pobierał je z tej pozycyi. Analogicznie zwiększono też z tego powodu poz. 7. dochodów.
400	400	Bez zmiany.
3.099	3.100	
400	700	Odpada kredyt nadzwyczajny 300 K z r. 1907.
828	960	Bez zmiany.
—	1.200	Już w r. 1907 na wniosek Dyrekcyi polecono nie restaurować pieca, lecz zamknąć go aż do czasu wybudowania mostu na Wiśle.
300	300	Bez zmiany.
1.427	4.750	Odpada jako kredyt nadzwyczajny.
218	400	Jak na rok 1907.
1.645	5.150	
16.649	22.600	

Wydatki.

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	16.100	1.215	17.315
		B) EKWIWALENT I SPŁATA DŁUGU.			
VII.	20	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie	700	—	
	21	Bank krajowy we Lwowie 24. i 25. półroczna rata, od pożyczki 13.000 K zaciągniętej w r. 1896	608	—	
		Suma działu B) .	1.308	—	1.308
		Suma wszystkich wydatków .	17.408	1.215	18.623

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
16.649	22·600	
700	700	Bez zmiany.
609	608	Wedle planu umorzenia pozostanie z końcem roku 1908 dług w kapitale 12.130 K 29 h.
1.309	1.308	
17.958	23.908	

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.		**Z gospodarstwa.**			
	1.	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni . .	3.200	—	
	2.	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych: (krowiarnia) .	2.800	—	
	3.	Z wynajętych ról i pastwisk	1.300	—	
	4	Za wynajęte konie	700	—	
	5.	Zwrot z funduszu szkoły za utrzymanie koni . .	700	—	
		Suma rubryki I. .	8.700	—	8.700
II.		**Z lasu i wikla.**			
	6.	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego .	3.400	—	
	7.	Z wikla i trawy wśród wikla	5.800	—	
		Suma rubryki II. .	9.200	—	9.200
IIa.	7a.	**Z pieca wapiennego**	—	—	
III.		**Inne dochody.**			
	7b.	Olborne za łamanie kamienia	—	—	
	8.	Z dzierżawy placu targowego, zwanego „Rynek“ .	40	—	
		Suma rubryki IV. .	40	—	40
IV.	9.	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—	100
		Suma dochodów	18.040	—	18.040
		W porównaniu z wydatkami folwarku **A.**			17.315
		okazuje się nadwyżka { **dochodów** . / **wydatków** .			725 / —
		a z uwzględnieniem ekwiwalentu i spłaty długu **B.**			1.308
		okaże się nadwyżka { **dochodów** . / **wydatków** .			— / 583

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
3.155	3.200	
3 059	2.800	Bez zmiany.
1.451	1.300	
639	700	
600	600	Jak preliminarz szkoły Rubr. V. poz. 17. lit. g wydatków.
8.904	8.600	
3.842	3.400	Bez zmiany.
4.560	5.000	Preliminuje się więcej o 800 K z powodu spodziewanego większego dochodu tudzież z powodu, że dozorca wikliny płatny dotychczas z tej pozycyi pobierać będzie odtąd wynagrodzenie 420 K z Rubr. II. poz 14. wydatków.
8.402	8.400	
600	600	Piec zamknięty jak Rubr. IVa. poz 17a. wydatków.
91	100	Nie preliminuje się z powodu zamknięcia pieca wapiennego.
40	40	Bez zmiany.
131	140	
71	100	Bez zmiany.
18.108	17.840	
16.649	22.600	
1.459	—	
—	4 760	
1.309	1.308	
150	—	
—	6.068	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego mniejszy o 5 485 K z powodu zmian wyżej podanych.

11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:				
		płaca	3.400 K.			
		dodatek aktywalny . .	300 „	3.700	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:				
		płaca	2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . .	240 „	3.040	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów płaca		1.200	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:				
		płaca	1.700 K.			
		dodatek aktywalny . .	140 „			
		dodatki pięcioletnie . . .	320 „	2.160	—	
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.:				
		płaca	960 K.			
		wydatki z powodu nabożeństwa .	200 „			
		opłata mszalnego . . .	300 „	1.460	—	
		Suma rubryki I. .		11 560	—	11.560
II.		**Koszta administracyjne.**				
	6	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna . . .	240 K.			
		b) koszta kancelaryjne . . .	200 „			
		c) sługa szkolny i stróż . . .	600 „	1.040	—	
	7	Opał		1.400	—	
	8	Oświetlenie		400	—	
	9	Utrzymanie budynków		1.200	1.100	
	10	Sprzęty i ruchomości		400	—	
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .		1.000	—	
	12	Podatek ekwiwalent i opłata myta . .		400	—	
		Suma rubryki II. .		5.840	1.100	6.940
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie	dla 45 uczniów			
	14	Odzież, pościel i pranie . .	po 300 K.	13.500	—	
	15	Lekarz i apteka		400		
	16	Uczeń praktykant		300	—	
		Suma rubryki III. .		14.200	—	14.200
		Do przeniesienia .		31.600	1.100	32.700

Preliminarz na rok 1908. LW. 63269 1907.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśninia
3.010	3.300	
2.840	2.940	Preliminuje się wskutek regulacyi poborów więcej o 1.100 K jak osobne sprawozdanie. Termin wejścia w życie nowego etatu oznaczy uchwała Wys. Sejmu. Nadto przybywa 2. dodatek pięcioletni 160 K dla nauczyciela Zuba i odpada dodatek pięcioletni nauczyciela fachowego 300 K.
550	1.200	
1.700	1.700	
1.240	1.360	Preliminuje się więcej o 100 K, gdyż dotychczasowy kredyt niewystarczał.
9.340	10.500	
893	1.040	Jak na rok 1907,
1.499	1.200	Preliminuje się więcej o 200 K z powodu podniesienia się ceny drzewa i węgla.
469	350	Podwyższono kredyt o 50 K na podstawie wynikłości r. 1906.
2.466	1.800	Preliminuje się zwyczajne jak na rok 1907, a w nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 600 K wstawia się na dalsze postawienie pieców kaflowych 300 K, na dalszą naprawę parkanów 300 K i na podłogi w domu administracyjnym i w pokoju gościnnym gmachu szkolnego 500 K.
288	400	Jak na rok 1907.
825	800	Więcej o 200 K wedle potrzeby.
96	400	Jak na rok 1907.
6.536	5.990	
12.981	13.500	
708	400	Jak na rok 1907.
736	300	
14.425	14.200	
30.301	30.690	

Wydatki.

11. Krajowa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	31.600	1.100	32.700
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (kiążki, papier, zeszyty i t. p.)	240	—	
	18	Środki naukowe: *zwycz.* *nadzw.*			
		a) uzupełnienie środków naukowych 300 K. — K.			
		b) biblioteka i czytelnia . . 300 „ — „			
		c) ogród szkolny . . . 300 „ 1.650 „	900	1.650	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.240	1.650	2.890
V.		**Kursy specyalne.**			
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
	21	„ mleczarstwa	100	—	
	22	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	200		
		Suma rubryki V. .	400	—	400
VI	23	**Gospodarstwo:**			
		zwycz. *nadzw.*			
		a) Wydatki na gospodarstwo . 10.000 K. 600 K.			
		b) Czynsz za dodzierżawione grunta . . . . 1.000 „	11.000	600	11.600
VII.	24	**Rozmaite nieprzewidziane.**	200	—	200
		Suma wydatków .	44.440	3.350	47.790

Prelimin rz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
30.301	30·690	
238	240	Jak na rok 1907.
1.073	850	Podwyższono kredyt na bibliotekę i czytelnię o 50 K na zakupno nowych podręczników i pism naukowych. W nadzwyczajnych wstawia się 1.650 K. na założenie sadu wzorowego.
70	100	Jak na rok 1907.
1.381	1.190	
35	100	Jak na rok 1907.
78	500	Odpada kredyt nadzwyczajny 400 K z r. 1907, zwyczajne bez zmiany.
142	200	Jak na rok 1907.
255	800	
13.366	11.000	Zwyczajne jak na rok 1907. W nadzwyczajnych wstawia się 600 K na zakupno żniwiarki.
289	200	Bez zmiany.
45.592	43.880	

11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .		6 000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**		400	—	400
III.	3	**Zarobek 45 uczniów po 30 K.**		1.350	—	1.350
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa:**				
		a) Dochód z gospodarstwa szkolnego .	12.500 K.			
		b) „ z ogrodu . . .	300 „	12.800	—	12·800
		Suma dochodów .		20.550	—	20.550
		W porównaniu z wydatkami				47.790
		okazuje się **niedobór** .				27.240

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	Jak na rok 1907.
300	400	Jak na rok 1907.
1.056	1.080	Z powodu podniesienia się ceny robotnika podwyższono zarobek uczniów z 24 K na 30 K.
16.381	12.800	Jak na rok 1907.
23.7 7	20.280	
45.592	43.880	
21.855	23.600	Niedobór do pokrycia z funduszu krajewego wyższy o 3.640 K z powodu zmian wyżej po anych.

12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 · Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	2.	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:				
		płaca	3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . .	300 „	3.700	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:				
		płaca	2.800 K.			
		dodatek aktywalny . .	240 „	3.040	—	
	3.	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca		1.200	—	
	4.	Nauczyciel do nauk elementarnych:				
		płaca	1.700 K.			
		dodatek aktywalny . . .	140 „			
		dodatki pięcioletnie . . .	199 „	2.039	—	
	5.	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.		600	—	
		Suma rubryki I. .		10.579	—	10.579
II.		**Koszta administracyjne.**				
	6.	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna . .	240 K.			
		b) koszta kancelaryjne . .	200 „			
		c) sługa szkolny i stróż nocny	600 „	1.040	—	
	7.	Opał		1.600	—	
	8.	Oświetlenie		300	—	
	9.	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz)		1.000	1.600	
	10.	Sprzęty i ruchomości		300	—	
	11.	Dowóz wody do zakładu		400	—	
	13.	Utrzymanie koni do posług administracyjnych . .		800	—	
	14.	Ekwiwalent i podatek od gruntu szkolnego . .		100	—	
		Suma rubryki II. .		5.540	1.600	7.140
		Do przeniesienia . .		16.119	1.600	17.719

Preliminarz na rok 1908. LW: 57123/1907.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
3 300	3.300	Ad 1, 2, 4. Preliminuje się wskutek regulacyi poborów więcej o 1.100 K jak osobne sprawozdanie. Termin wejścia w życie nowego etatu oznaczy uchwała Wys. Sejmu. Nadto z powodu zmiany preliminuje się dla nauczyciela Zageczka 2. dod. pięcioletni od 3. października w kwocie 39 K w miejsce zeszłorocznych 53 K czyli w porównaniu z r. 1907 mniej o 14 K.
1.475	2.640	
860	1.200	Jak na rok 1907.
1.700	1.753	
600	600	Jak na rok 1907.
7.935	9.493	
1.069	1.040	
1.400	1.600	Jak na rok 1907.
299	300	
2.529	3.900	Preliminuje się w zwyczajnych jak na rok 1907, w nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 2.900 K wstawia się 1.000 K jako resztę na koszta ogrodzenia, a 600 K na przestawienie pieców.
416	500	
400	500	Preliminuie się w zwyczajnych jak na ok 1907, odpadają zaś kredyta nadzwyczajne 200 K i 100 K.
984	800	
125	100	Jak na rok 1907.
7.222	8.740	
15.157	18.233	

Wydatki.

12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	16.119	1.600	17.719
		Utrzymanie uczniów.			
III.	14.	Stołowanie . . . . (dla 42 uczniów			
	15.	Odzież, pościel i pranie . . (po 300 K.	12.600	—	
	16.	Lekarz i apteka	400	—	
	17.	Uczeń praktykant	300	—	
		Suma rubryki III. .	13.300	—	13.300
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	18.	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty, i t. p.)	240	—	
	19.	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . 300 K.			
		b) biblioteka i czytelnia . . . 250 „			
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . . . 300 „	850	—	
	20.	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu .	40	—	
	21.	Wycieczki z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.230	—	1·230
V.		**Kursy specyalne.**			
	22.	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
	23.	„ mleczarstwa	100	300	
	24.	„ uprawy tytoniu	120	—	
	25.	„ stelmachstwa	150	—	
		Suma rubryki V. .	470	300	770
VI.	26.	**Gospodarstwo.**			
		zwyczajne *nadzwycza.*			
		a) czynsz za dzierżawę pól 420 K. — K.			
		b) zakupno nasienia, karmy, nawozów i t. d. . . . 1.500 „ — „			
		c) zakupno narzędzi gospodarskich — „ 750 K.	1.920	750	2.670
VII.	27.	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków . .	33.239	2.650	35.889

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z r. 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
15.157	18.233	
12.392	12.600	
400	400	Jak na rok 1907.
180	300	
12.972	13.300	
241	240	Jak na rok 1907.
919	800	Podniesiono kredyt na bibliotekę i czytelnię podobnie jak w innych szkołach o 50 K.
40	40	
83	100	Jak na rok 1907.
1.283	1.180	
99	100	
151	100	
138	120	Wydatki zwyczajne pozostają bez zmiany; zaś nadzwyczajne 300 K wstawia się na sprawienie centryfugi do mleka.
100	150	
488	470	
2.442	600	Z powodu wydzierżawienia na 2 lata około 7 morgów pola wstawia się odpowiednie na ten cel kredyty zwyczajne, w nadzwyczajnym zaś kredycie służyć ma 160 K na zakupno wozu; 90 K na pług; 70 K na brony; 160 na sieczkarnię i 250 K na ręczny siewnik.
202	200	Jak na rok 1907.
32.544	33.983	

12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1.	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.		**Opłaty na utrzymanie uczniów:**			
	2.	Od Rady powiatowej w Horodence: 3 stypendya po 200 K. i 1 stypendyum 300 K . . . . . 900 K.			
		Od Gminy miasta Horodenki 1 stypendyum 200 „			
		Opłaty od uczniów . . . . . 600 „	1.700	—	1.700
III.	3.	**Dochód z ogrodu** szkolnego i z ogródka doświadczalnego tytoniowego	300	—	300
IV.	4.	**Dochód z gospodarstwa**	900	—	900
		Suma dochodów .	8.900	—	8.900
		W porównaniu z wydatkami .			35.889
		okazuje się **niedobór**			26.989

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	Jak na rok 1907.
1.425	1.700	
537	300	
2 676	800	Preliminuje się dochód z bydła i chlewni 800 K. a z roli 100 K.
10.638	8 800	
32.544	33 983	
21.906	25.183	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego większy o 1.806 K. z powodu zmian wyżej podanych.

13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1.	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . 300 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 1.700 „			
		dodatek osobisty . . . 400 „	5.800	—	
	2.	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca . . . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . . 240 „			
		dodatek pięcioletni . . 25 „	3.065	—	
	3.	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	
	4.	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca . . . . . 1.700 K.			
		dodatek aktywalny . . . 140 „			
		dodatek pięcioletni . . . 160 „	2.000	—	
	5.	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	500	—	
		Suma rubryki I. .	12.565	—	12.565
II.		**Koszta administracyi.**			
	6.	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna . . . 240 K.			
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya . . . . . 200 „			
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . 600 „	1.040	—	
	7.	Opał	1.400	—	
	8.	Oświetlenie	200	—	
	9.	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz)	1.200	—	
	10.	Sprzęty i ruchomości	400	—	
	11.	Ekwiwalent i podatki	50	—	
		Suma rubryki II. .	4.290	—	4.290
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12.	Stołowanie . . . . dla 40 uczniów po 300 K.	12.000	—	
	13.	Odzież, pościel i pranie . .			
	14.	Lekarz i apteka	400	—	
	15.	Uczeń praktykant	300	—	
		Suma rubryki III. .	12.700	—	12.700
		Do przeniesienia .	29.555	—	29.555

Preliminarz na rok 1908. Lw. 58212/1907.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
5.100	5.100	Ad 1, 2, 4. Preliminuje się wskutek regulacyi poborów więcej o 1.100 K jak osobne sprawozdanie. Termin wejścia w życie nowego etatu oznaczy uchwała Wys. Sejmu. Nadto preliminuje się więcej o 300 K z powodu przypadającego kierownikowi Swieżawskiemu 4. dodatku pięcioletniego od 1. lipca z rocznych 600 K i więcej o 25 K z powodu przypadającego dodatku pięcioletniego od 1. grudnia dla nauczyciela Profica i więcej o 40 K z powodu wstawienia pełnego dodatku pięcioletniego dla nauczyciela Morozowicza. Odpadają zaś dodatki pięcioletnie w sumie 1.400 K nauczyciela Grodzkiego, który został spensyonowany.
4.040	4.040	
1.200	1.200	Jak na rok 1907.
1.540	1.660	
500	500	Jak na rok 1907.
12.380	12.500	
827	1.040	Jak na rok 1907.
1 068	1.200	Preliminuje się więcej o 200 K z powodu podniesienia się ceny drzewa opałowego.
161	200	Jak na rok 1907.
4.312	2.700	W miejsce kredytu zwyczajnego 700 K i nadzwyczajnego 2.000 K wstawia się wydatek zwyczajny 1.200 K.
312	400	
20	50	Jak na rok 1907.
6.700	5.590	
10 565	12.000	
667	400	Jak na rok 1907.
300	300	
11.532	12.700	
30·612	30.790	

13. Krajowa niższa szkoła w Jagielnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	29.555	—	29.555
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16.	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty, itp.)	200	—	
	17.	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . 300 K.			
		b) biblioteka i czytelnia . . . 250 „			
		c) ogród szkolny . . . . 200 „	750	—	
	18.	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	40	—	
	19.	Wycieczki z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV .	1.090	—	1.090
V.		**Kursy specyalne.**			
	20.	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
	21.	„ uprawy i suszenia tytoniu	200	—	
		Suma rubryki V. .	300	—	300
VI.	22.	**Gospodarstwo:**			
		a) Wydatki na gospodarstwo . . 8.000 K.			
		b) Czynsz dzierżawny za grunta odstąpione szkole przez skarb jagielnicki . 1.000 „			
		c) Czynsz za budynki . . . 500 „	9.500	—	9.500
VII.	23.	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	40.645	—	40.645

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota uchwalona na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
30.612	30.790	
141	200	Jak na rok 1907.
422	600	Podwyższono kredyt na bibliotekę i czytelnię podobnie jak w innych szkołach o 50 K oraz na ogród o 100 K.
—	40	Jak rok na 1907.
—	100	
563	940	
100	100	Jak na rok 1907.
200	200	
300	300	
4.599	9.500	Jak na rok 1907.
30	200	Jak na rok 1907.
36.104	41.730	

13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1.	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2.	**Opłaty od uczniów**	200	—	200
III.	3.	**Zarobek 40 uczniów po 30 K**	1.200	—	1.200
IV.	4.	**Dochody z gospodarstwa szkolnego** . . .	10.600	—	10.600
V.	5.	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	—
		Suma dochodów .	18.000	—	18.000
		W porównaniu z wydatkami .			40.645
		okazuje się **niedobór** .			22.645

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	Jak na rok 1907.
—	200	
732	960	Preliminuje się więcej o 240 K z powodu podwyższenia zarobku z 24 K na 30 K.
6.017	10.600	
—	—	
12.749	17.760	
36.104	41.730	
23.355	23.970	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego mniejszy o 1.325 K z powodu zmian wyżej podanych.

14. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba pozycyi	Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . . 3.400 K. dodatek aktywalny . . . 300 „ dodatek pięcioletni . . . 400 „	4.100	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . . 240 „	3 040	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . . 1.700 K. dodatek aktywalny . . . 140 „ dodatki pięcioletnie . . 203 „	2,043	—	
	5	Katecheta obrz. łac. płaca . . 500 K wydatki z powodu nabożeństwa . 200 „	700	—	
		Suma rubryki I .	11.083	—	11.083
II.		**Koszta administracyi.**			
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . . 240 K. *b*) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya . . . 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 600 „	1.040	—	
	7	Opał	1.400	—	
	8	Oświetlenie	350	—	
	9	Utrzymanie budynków	1.000	1.500	
	10	Sprzęty i ruchomości	300	250	
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych . .	1.000	—	
		Suma rubryki II. .	5.090	1.750	6.840
		Do przeniesienia .	16.173	1.750	17.923

Preliminarz na rok 1908. L. W. 59.052/907.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
3.700	3.700	Ad 1, 2, 4 Preliminuje się wskutek regulacyi poborów więcej o 1,100 K jak osobne sprawozdanie. Termin wejścia w życie nowego etatu oznaczy uchwała Wysokiego Sejmu. Nadto preliminuje się więcej o 43 K z powodu przypadającego od 24. września 2-go dodatku
2.640	2.640	pięcioletniego dla nauczyciela Błaszkiewicza.
1.200	1.200	Jak na rok 1907.
1.700	1.700	
700	700	Jak na rok 1907.
9.940	9.940	
890	1.040	Jak na rok 1907.
1.177	1.200	Prelimunuje się więcej o 200 K z powodu podniesienia ceny węgla.
348	350	Jak na rok 1907.
983	2.100	Preliminuje się w zwyczajnych jak na rok 1907, w nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 1.100 K wstawia się 1.500 K na naprawę szopy na narzędzia, na betonowe podłogi i stanowiska w stajniach i mleczarni, i na naprawę dachu i rokonstrukcyę gnojarni i piwnic.
589	700	Preliminuje się w zwyczajnych jak na rok 1907, w nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 400 K wstawia się 250 K, a to 100 K na uzupełnienie ławek, a 150 K na stopniowe uzupełnienie szafek dla uczniów.
800	1.000	Jak na rok 1907.
4.787	6.390	
14.727	16.330	

Wyda

14. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki	Liczba paragrafu	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	16.173	1.750	17.923
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12.	Stołowanie,			
	13.	Odzież, pościel i pranie } dla 40 uczniów po 300 K.	12.000	—	
	14.	Lekarz i apteka	400	—	
	15.	Uczeń praktykant	300	—	
		Suma rubryki III. .	12.700	—	12 700
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16.	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty itp.)	240	—	
	17	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . 300 K.			
		b) biblioteka i czytelnia . . . 250 „			
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . . . . 250 „	800	—	
	18.	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.140	—	1.140
V.		**Kursy specyalne.**			
	19.	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	800	
	20.	„ mleczarstwa	100	—	
	21.	„ stelmachstwa	200	—	
		Suma rubryki V. .	400	800	1.200
VI.	22.	**Gospodarstwo:**			
		zwycz. *nadzwycz.*			
		a) Wydatki na gospodarstwo . . . 8.200 K. 520 K.			
		b) Czynsz dzierżawny			
		α) za folwark z inwentarzem 2.000 „ — „			
		β) za wynajęte mieszkanie dla służby . . 120 „ — „	10.320	520	10.840
VII.	23.	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	40.933	3.070	44.003

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
14.727	16.330	
12 892	12.000	
551	400	Jak na rok 1907.
—	300	
13.443	12.700	
225	240	
780	800	Jak na rok 1907.
97	100	
1.102	1.140	
15	100	Preliminuje się w zwyczajnych jak na rok 1907; nadzwyczajne 800 K wstawia się na sprawienie sikawki.
237	250	Preliminuje się jak na rok 1907, gdyż odpada kredyt nadzwyczajny 150 K.
160	200	Jak na rok 1907.
412	550	
9.646	10.320	Preliminuje się w zwyczajnych jak na rok 1907 nadzwyczajne 520 K wstawia się na zakupno kosiarki.
108	200	Jak na rok 1907.
39.438	41.240	

14. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 Razem
				Korony		
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .		6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**				
		a) Rada powiatowa bialska . .	900 K.			
		b) Stypendyum Rady pow. chrzanowskiej	300 „			
		c) „ „ „ krakowskiej	300 „			
		d) Opłaty od uczniów . . .	300 „	1.800	—	1.800
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 30 K.**		1.200	—	1.200
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa:**				
		a) dochód z folwarku . . .	9 600 K.			
		b) „ z pola i ogrodu . .	250 „	9.850	—	9.850
		Suma dochodów .		18.850	—	18.850
		W porównaniu z wydatkami .				44.003
		Okazuje się **niedobór** .				25.153

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	Jak na rok 1907.
1.500	1.800	Co do cyfry preliminuje się jak na rok 1907 jednakże opłaty od uczniów zmniejsza się o 300 K a natomiast wstawia się od Rady powiatowej w Krakowie na stypendyum 300 K.
960	960	Preliminuje się więcej o 240 K z powodu przyjęcia za podstawę do obliczania tego dochodu wyższej cyfry z tytułu zarobku jednego ucznia.
6.704	9.850	Jak na rok 1907.
15.164	18.610	
39.438	41.240	
24.274	22.630	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego większy o 2 523 K z powodu zmian, wyżej podanych. **Uwaga.** Wydatki rzeczywiste z roku 1906 na emerytury, pensye i zaopatrzenia w kwocie 504 K zamieszczone są w Rubr. XIV. wydatków preliminarza funduszu krajowego.

15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki	Liczba pozycy	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
					Korony	
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca	3.400 K.			
		dodatek aktywalny	300 „			
		dodatek pięcioletni	400 „	4.100	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca	2.800 K.			
		dodatek aktywalny	240 „	3.040	—	
	3	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca	1.600 K.			
		dodatak aktywalny	160 „	1.760	—	
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca		1.200	—	
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca	1.700 K.			
		dodatek aktywalny	140 „	1.840	—	
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.		900	—	
		Suma rubryki I.		12.840	—	12.840
II.		**Koszta administracyi**				
	7	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna	240 K.			
		b) koszta kancelaryjne	200 „			
		c) sługa szkolny i stróż nocny	600 „	1.040	—	
	8	Opał		1.400	—	
	9	Oświetlenie		400	—	
	10	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz)		1.000	1.600	
	11	Sprzęty i ruchomości		400	—	
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych		800	—	
		Suma rubryki III.		5.040	1.600	6.640
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie	dla 45 uczniów po 300 K.	13.500	—	
	14	Odzież, pościel i pranie				
	15	Lekarz i apteka		400	—	
	16	Uczeń praktykant		300	—	
		Suma rubryki III		14.200	—	14.200
		Do przeniesienia		32.080	1.600	33.680

Preliminarz na rok 1908. L. W. 59926/1907.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
3.700	3.700	Ad 1, 2, 5 Preliminuje się wskutek regulacyi pobor. w więcej o 1.100 K jak osobne sprawozdanie. Termin wejścia w życie nowego etatu oznaczy uchwała Wys. Sejmu.
2.640	2.640	
—	1.760	Jak na rok 1907.
1.200	1.200	
1.482	1.540	
900	900	Jak na rok 1907.
9.922	11.740	
1.027	1.040	Jak na rok 1907.
1.178	1.200	Preliminuje się więcej o 200 K z powodu podniesienia się ceny węgla.
400	400	Jak na rok 1907.
1.000	1.000	Preliminuje zwyczajne jak na rok 1907 w nadzwyczajnych zaś wstawia się na rozszerzenie stajni przez przeróbkę przylegającej do niej stelmacharni 1.000 K, a na postawienie 10-ciu nowych pieców w mieszkaniach nauczycieli i sypialniach uczniów 600 K.
765	400	Jak na rok 1907.
794	800	
5.164	4.840	
15.355	14.400	Preliminuje się dla mniejszej o 3 ch liczby uczniów — mniejsze wydatki o 900 K.
475	400	Jak na rok 1907.
300	300	
16.130	15.100	
31.216	31.680	

Wydatki

15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesenia .	32.080	1.600	33.680
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty i t. p.)	240	—	
	18	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . 300 K.			
		b) biblioteka i czytelnia . . . . 250 „			
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . . . . 300 „	850	—	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.190	—	1.190
V.		**Kursy specyalne.**			
	20	Kurs mleczarstwa	100	—	
	21	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
	22	„ wyprawy lnu i konopi	100	500	
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	150	—	
		Suma rubryki V. .	450	500	950
VI.	24	**Gospodarstwo:** *zwycz.* *nadzwycz.*			
		a) Wydatki na gospodarstwo . 9.800 K. — K.			
		b) Czynsz dzierżawny za grunta dzierżawione od gminy . 1.000 „ 700 „	10.800	700	11.500
VII.	25	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	44.720	2.800	47.520

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
31·216	31·680	
228	240	Jak na rok 1907.
719	700	Preliminuje się wyższe kredyty na bibliotekę i czytelnię o 50 K, oraz na ogród o 100 K
56	100	Jak na rok 1907.
1.003	1.040	
93	100	Jak na rok 1907.
97	100	
52	100	Preliminuje się w zwyczajnych jak na rok 1907, nadzwyczajny zaś wydatek 500 K służyć ma na uporządkowanie warstatów do wyprawy lnu.
153	150	Jak na rok 1907.
395	450	
8.368	11.262	Preliminuje się w zwyczajnych jak na rok 1907, nadzwyczajny zaś kredyt podwyższono o 238 K na dodzierżawienie jeszcze 10 morgów celem rozszerzenia gospodarstwa.
265	200	Jak na rok 1907.
41.247	44.632	

15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1.	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000
II.	2.	**Opłaty od uczniów**	600	—	600
III.	3.	**Zarobek 45 uczniów po 30 K.**	1.350	—	1.350
IV.	4.	**Dochód z gospodarstwa szkolnego** . . .	12.750	—	12.750
		Suma dochodów .	20 700	—	**20.700**
		W porównaniu z wydatkami			**47.520**
		Okazuje się **niedobór**			**26.820**

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	Jak na rok 1907.
150	150	Preliminuje się spodziewany dochód z wpisowego i za utrzymanie.
1.152	1.152	Preliminuje się więcej o 192 K z powodu podwyższenia zarobku z 24 K na 30 K.
9.208	11.750	Spodziewany wyższy dochód z powodu dodzierżawienia gruntów i rozszerzenia chowu bydła.
16.510	**19.052**	
41.247	**44.632**	
24.737	**25.580**	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego wyższy 1.240 K z powodu zmian wyżej podanych.
		Uwaga. Wydatki rzeczywiste z roku 1906 na emerytury, pensye i zaopatrzenia w kwocie 2.459 K zamieszczone są w Rubr. XIV. wydatków preliminarza funduszu krajowego.

16. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1.	Nauczyciel do nauk fachowych zarazem kierownik, płaca . . . . . 3.400 K. dodatek aktywalny . . . . 300 » 2 dodatki pięcioletnie . . . 800 „	4.500	—	
	2.	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca . . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . . 240 „	3.040	—	
	3.	Instruktor płaca	1.200	—	
	4.	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca . . . . . 1.700 K. dodatek aktywainy . . . 140 „	1.840	—	
	5.	Katecheta	400	—	
		Suma rubryki I. .	10.980	—	10.980
II		**Koszta administracyjne.**			
	6.	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . . . 240 K. *b*) koszta kancelaryjne . . . 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż . . . 600 „	1.040	—	
	7.	Opał	1.500	—	
	8.	Oświetlenie	450	—	
	9.	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie i kominiarz)	1.600	1.400	
	10.	Sprzęty i ruchomości	400	—	
	11.	Utrzymanie koni do posług administracyjnych . .	1.000	—	
	12.	Podatki i inne prestacye publiczne . . .	300	—	
		Suma rubryki II. .	6.290	1.400	7.690
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13.	Stołowanie . . .			
	14.	Odzież, pościel i pranie } dla 50 uczniów po 300 K.	15.000	—	
	15.	Lekarz i apteka	500	—	
	16.	Uczeń praktykant	300	—	
		Suma rubryki III. .	15.800	—	15.800
		Do przeniesienia .	33.070	1.400	34.470

Preliminarz na rok 1908. LW. 59397|1907.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	4.100	
—	2.640	
—	1.200	Preliminuje się wskutek regulacyi poborów więcej o 1.100 K jak osobne sprawozdanie. Termin wejścia w życie nowego etatu oznaczy uchwała Wys. Sejmu.
—	1.540	
—	400	Bez zmiany.
—	9.880	
—	1.040	Jak na rok 1907.
—	1.200	Więcej z powodu podrożenia ceny drzewa i węgla.
—	300	Więcej ze względu na otwarcie II. i III. roku nauki.
—	1.200	Zwyczajne podniesiono o 400 K odpowiednio do istotnej potrzeby. Nadzwyczajne wstawia się na postawienie domu gospodarskiego przy mieszkaniach nauczycieli.
—	400	
—	1.000	
—	200	
—	5.340	
—	12.000	Więcej z powodu przyjęcia obliczenia w miejsce 40 na 50 uczniów jak wyjaśnienie przy Rubr. II. poz. wyd.
—	400	
—	300	Bez zmiany.
—	12.700	
—	27.920	

Wydatki.

16. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	33.070	1.400	34.470
		Potrzeby naukowe.			
IV.	17.	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papiery, zeszyty i t. p.)	300	—	
	18.	Środki naukowe: *zwycz. nadzwycz.*			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . . . 300 K. 1.200 K.			
		b) biblioteka i czytelnia . 300 „ — „			
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p) . 600 „ — „	1.200	1.200	
	19.	Wycieczki z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.600	1.200	2.800
V.		**Kursy specyalne.**			
	20.	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
	21.	„ mleczarstwa	100	—	
	22.	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	300	—	
		Suma rubryki V. .	500	—	500
VI.		**Gospodarstwo:**			
	23.	Dokupno nasienia	1.200	—	
	24.	„ nawozów	800	—	
	25.	„ karmy	4.000	—	
	26.	Najem robotnika	2.000	—	
	27.	Utrzymanie dróg i rowów	500	—	
	28.	Naprawa statków gospodarskich, ubezpieczenie ziemiopłodów i t. d.	600	1.100	
	29.	Leczenie czeladzi i dobytku	150	—	
	30.	Uzupełnienie obory szkolnej i urządzenie gnojarni .	—	7.100	
		Suma rubryki VI. .	9.250	8.200	17.450
VII.		**Spłata długu.**			
	31.	Fundacyi Dra Jana Towarnickiego 3. rata z pięćdziesięciolecia na spłatę ceny kupna Miłocina	4.000	—	4.000
VIII.	32.	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	48.620	10.800	59.420

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
—	27.920	
—	240	Wyjaśnienie jak Rubr. II. poz. 8 wyd.
—	1.200	Zwyczajne jak na rok 1907. W nadzwyczajuych wstawia się 1.200 K, gdyż kredyt u przyznany na założenie szkoły nie wystarczył na odpowiednie rządzenie muzeum szkolnego.
—	100	Jak na rok 1907.
—	1.540	
—	100	Jak na rok 1907.
—	100	
—	300	
—	500	
—	1.000	Jak na rok 1907.
—	800	
—	4.000	
—	2.000	
—	500	
—	600	Zwyczajne bez zmiany, w nadzwyczajnych wstawia się 600 K na żniwiarkę i 500 K na siewnik do nawozów sztucznych.
—	—	Pozycya nowa.
—	—	Oborę rozszerza się do liczby 20 krów kosztem 6.000 K Urządzenie gnojarni nie było objęte kosztami założenia szkoły przeto preliminuje się na ten cel 1.100 K.
—	8.900	
—	4.000	Jak na rok 1907.
—	200	
—	43.060	

16. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	5.000	15.000	20.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.200	—	1.200
III.	3	**Zarobek 50 uczniów po 30 K**	1.500	—	1.500
IV.		**Dochody z gospodarstwa:**			
	4	Sprzedaż ziemiopłodów	2.500	—	
	5	Krowiarnia i chlewnia	3.500	—	
	6	Dochód z ogrodu szkolnego	300	—	
		Suma rubryki IV. .	6.300	—	6.300
		Suma dochodów .	14.000	15.000	29.000
		W porównaniu z wydatkami .			59.420
		okazuje się **niedobór** .			30.420

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
—	6.000	Subwencyę zwyczajną wstawiono mniejszą o 1.000 K, gdyż Rząd przyznał ją w tej wysokości. W nadzwyczajnych wstawiono drugą ratę przyznanej subwencyi na założenie szkoły 90.000 K płatnej przez 6 lat po 15 000 K (1 rata wpłynęła w r. 1907).
—	100	
—	960	Z powodu wyższych cen robotnika podniesiono zarobek uczniów z 24 K na 30 K nadto w obliczeniu przyjęto w miejsce 40 zeszłorocznych ogółem 50 uczniów.
—	2.500	Jak na rok 1907.
—	2.500	Więcej w miarę rozwoju gospodarstwa.
—	300	Bez zmiany.
—	5.300	
—	12.360	
—	43.060	
—	30.700	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego mniejszy o 280 K z powodu zmian wyżej podanych.

17. Krajowa szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
		A) Szkoła			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel fachowy zarazem kierownik: płaca . . . . . 3.400 K. dodatek aktywalny . . . . . 300 „	3.700	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . . . . 240 „ na mieszkanie . . . . . 600 „	3.640	—	
	3	Serkarz, płaca	2.000	—	
	3a	Instruktor-mleczarz do robót ręcznych, zarazem dozorca uczniów, płaca	—	—	
	3b	Nauczyciel do nauk elementarnych, wynagrodzenie	—	—	
	4	Docent do nauk o kotłach parowych	200	—	
	5	Katecheta	200	—	
		Suma rubryki I. .	9.740	—	9.740
		Koszta administracyjne.			
II.	6	Zarząd: *a*) Koszta kancelaryjne . . . . . 200 K. *b*) sługa szkolny i stróż nocny . . . . 600 „	800	—	
	7	Utrzymanie budynków, ogrodu i podwórza, ubezpieczenie robotników i kominiarz	800	3.600	
	8	Sprzęty i ruchomości	250	—	
	9	Opał	800	—	
	10	Oświetlenie	250	—	
		Suma rubryki II. .	2.900	3.600	6.500
		Utrzymanie uczniów.			
III.	11	Stołowanie 12 uczniów po 360 K.	4.320	—	
	12	Pościel i pranie	200	300	
	13	Lekarz i apteka	150	—	
		Suma rubryki III. .	4.670	300	4.970
		Do przeniesienia .	17.310	3.900	21.210

Preliminarz na rok 1908. LW. 60688/1907.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
3.300	3.300	
—	—	Preliminuje się wskutek regulacyi poborów kierownika więcej o 400 K. Termin wejścia w życie regulacyi oznaczy uchwała Wys. Sejmu.
1.800	1.800	Nadto w miejsce posad instruktora i nauczyciela elementarnego z wydatkiem 1.680 K preliminuje się na posadę nauczyciela fachowego 3.640 K a serkarzowi podnosi się płacę o 200 K.
1.416	1.200	
368	480	
150	200	Jak na rok 1907.
—	200	
7.034	7.180	
809	800	Jak na rok 1907.
1.075	2.700	Zwyczajny kredyt podwyższa się o 100 K gdyż dotychczasowy był za niski. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 2.000 K wstawia się na instalacyę ogrzewania piwnic 3.000 K i na sprawienie sikawki 600 K.
169	520	Odpada kredyt jednorazowy r 1907 w kwocie 270 K.
822	700	Podwyższono kredyty odpowiednio do potrzeb.
200	200	
3.075	4.920	
4.825	4.320	Bez zmiany.
196	360	Zwyczajne jak na rok 1907. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 160 K wstawia się na sprawienie maszyny do prania i maglarki 300 K.
109	100	Więcej z powodu większej ilości uczniów.
5.130	4.780	
15.239	16.880	

Wydatki. # 17. Krajowa szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	17 310	3.900	21.210
IV.		**Potrzeby naukowe**			
	14	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	150	—	
	15	Środki naukowe:			
		zwyez. nadzwycz.			
		a) uzupełnienie środków naukowych 250 K. 1.300 K.			
		b) chemikalia . . . . 300 „ — „			
		c) biblioteka i czytelnia . . 250 „ — „	800	1.300	
	16	Cwiczenia w ślusarstwie i montowaniu maszyn .	300	2.500	
	17	Wycieczki z uczniami	200	—	
		Suma rubryki IV. .	1.450	1.550	3.000
V.	18	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków szkoły A) .	18.960	5.450	24.410
		B.) Mleczarnia i serownia			
VI.	19	Zakupno mleka (730.000 l. po 12 h) . . .	87.600	—	
	20	Wynagrodzenie maszynisty	720	—	
	21	Naprawa i uzupełnienie maszyn	500	—	
	22	Opał i oświetlenie mleczarni i serowni . .	2.000	—	
	23	Dowóz mleka	800	—	
	24	Lód	300	—	
	25	Portorya	700	—	
	26	Inne	500	—	
		Suma wydatków mleczarni i serowni B).	93.120	—	93.120
		Suma wszystkich wydatków B).	112.080	5.450	117.530

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
15.239	16.880	
102	150	Bez zmiany.
362	2.800	Kredyt nadzwyczajny ma posłużyć: 800 K na uzupełnienie przyrządów do ręcznego ruchu mleczarni, 500 K na uposarzenie pracowni bakteryologicznej.
—	150	Kredyt nadzwyczajny preliminuj· się na zakupno warstatu stolarskiego a zarazem podwyższa się kredyt zwyczajny o 150 K celem intenzywniejszego wyszkolenia uczniow w prostych robotach stolarskich i ślusarskich.
26	100	Więcej o 100 K w miarę uznanej potrzeby
490	3.200	
—	200	
15.729	20.280	
6.389		Wydatki i dochody mleczarni preliminuje się po raz pierwszy brutto w myśl wskazówek komisyi budżetowej.
6.389		
22.118	20.280	

17. Krajowa szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba pozycyi	Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
		A) Szkoła.			
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	5.000	—	5.000
II.	2	Opłaty od uczniów	400	—	400
		Suma dochodów szkoły A.)	5.400	—	5.400
		B) Mleczarnia i serownia.			
III.	3	Ze sprzedaży mleka i śmietany	12.000	—	
	4	„ „ masła (około 20.000 kg. po 2·55 K.)	51.000	—	
	5	„ „ serów	13.500	—	
	6	„ „ twarogu (około 44.000 kg. po 26 gr.)	11.650	—	
	7	Za produkty uboczne (mleko odtłuszczone, maślanka, serwatka)	6.070	—	
		Suma dochodów mleczarni B)	94.220	—	94.220
		Suma wszystkich dochodów	99.620	—	99.620
		W porównaniu z wydatkaml			117.530
		Okazuje się niedobór			17.910

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
5.000	5.000	Bez zmiany.
282	400	
5.282	5.400	
	1.000	Wyjaśnienie przy odnośnej rubryce wydatków (B. VI.).
	1.000	
5.282	6.400	
22.118	20.280	
16.836	13.880	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego wyższy o 4.030 K z powodu zmian wyżej podanych.

18. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 Razem
				Korony		
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1.	Nauczyciel fachowy i kierownik:				
		płaca	3.400 K			
		dodatek aktywalny	300 „			
		dodatki pięcioletnie	1.400 „	5.100	—	
	2.	Nauczyciel fachowy pomocniczy:				
		płaca	2.800 K.			
		dodatek aktywalny	240 „			
		dodatki pięcioletnie	600 „			
		ryczałt na mieszkanie	400 „	4.040	—	
	3.	Nauczyciel pomocniczy do miernictwa i rysunków, płaca		480	—	
	4.	Nauczyciel do nauk elementarnych:				
		płaca	1.700 K.			
		dodatek aktywalny	140 „			
		dodatki pięcioletnie	387 „			
		ryczałt na mieszkanie	360 „	2.587	—	
	5.	Ochmistrz i instruktor, płaca	1.200 K.			
		dodatek na mieszkanie	440 „	1.640	—	
	6.	Kapelan i katecheta: płaca	300 K.			
		wydatki z powodu nabożeństwa	100 „	400	—	
		Suma rubryki I.		14.247	—	14.247
II.		**Koszta administracyjne.**				
	7.	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna	240 K.			
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya	250 „			
		c) sługa szkolny	720 „			
		d) stróż nocny	720 „	1.930	—	
	8.	Opał		1.000	—	
	9.	Oświetlenie		300	—	
	10.	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz)		400	650	
	11.	Sprzęty i ruchomości		200	500	
		Suma rubryki II.		3.830	1.150	4.980
		Do przeniesienia		18.077	1.150	19.227

Preliminarz na rok 1908. LW. 59762/907.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
4.700	4.700	
3.640	3.640	Preliminuje się wskutek regulacyi poborów więcej o 1.100 K jak osobne sprawozdanie. Termin wejścia w życie nowego etatu oznaczy uchwała Wys. Sejmu. Nadto wstawia się dla nauczyciela Tabeau na 3-ci dodatek pięcioletni od 1. września kwotę 67 K.
480	480	
2.220	2.220	
955	1.640	Jak na rok 1907.
400	400	
12.395	13.080	
913	1.210	Wstawia sie nowy kredyt na stróża dla ogrodu w kwocie 720 K z powodu powiększenia ogrodu.
900	900	Podniesiono kredyt o 100 K z powodu drożyzny węgla.
300	300	Bez miany.
2.722	400	Zwyczajne jak na rok 1907. W nadzwyczajnych wstawia się na adaptacyę dawnej sypialni uczniów — celem pomieszczenia w niej praktykantów 650 K, a na sprawienie 10-ciu łóżek, sienników, koców, szafek, stołu i stolików i t. d. 500 K.
368	200	
5.203	3.010	
17.598	16.090	

W ydatki.

18. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
		Korony		
	Z przeniesienia	18·077	1.150	19.227
III.	**Utrzymanie uczniów.**			
12	Stołowanie . . . . } dla 30 uczniów			
13	Odzież, pościel i pranie . . } po 330 K.	9.900	—	
14	Lekarz i apteka	400	—	
15	Uczeń praktykant	720	—	
	Suma rubryki III. .	11.020	—	11.020
IV.	**Potrzeby naukowe.**			
16	Przybory do nauki	300	—	
17	Zbiory środków do demonstracyi	200	—	
18	Biblioteka i czytelnia	200	150	
19	Wycieczki naukowe , ...	200	—	
20	Ogród i sad szkolny . . . . *swycz. nadzw.*			
	a) czynsz dzierżawy 7 morgów 210 K — K			
	b) utrzymanie ogrodu . . . 2000 „ — „			
	c) rozprowadzenie wody . . 200 „ 900 „			
	d) utrzymanie paktykanków . 1500 „ — „	3.910	900	
	Suma rubryki IV. .	4.810	1.050	5.860
V.	**Rozmaite nieprzewidziane.**			
21	Koszta urządzenia 7 morgów gruntu . . .	—	3.600	
22	Budowa szkoły i wozowni	—	4.000	
23	Budowa domku dla stróża	—	5 000	
34	Rozmaite	60	—	
	Suma rubryki V.	60	12.600	12.660
	Suma wydatków .	33 967	14.800	48.767

Preliminarz na rok 1908. Wydatki.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
17.598	16.090	
7.509	9.240	Preliminuje się więcej o 660 K., gdyż zakład może wygodnie pomieścić, 30 uczniów tj. o 2 więcej.
256	400	Bez zmiany.
670	600	Podwyższono wynagrodzenie o 120 K.
8.435	10.240	
148	300	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych wstawia się 124 K na zapłacenie rachunku za zakupione elementarze polskie, biblie i katechizmy. Resztę 26 K przeznacza się na książki niemieckie do czytania.
219	200	
202	200	
183	200	
2.124	2.210	Preliminuje się ogółem więcej o 2.600 K, a mianowicie wstawia się nowy kredyt na rozprowadzenie wody po ogrodzie, t. j. w nadzwyczajnych na zakupno muła do rozwożenia wody 200 K, na beczkowóz, uprząż i t. d. 100 K. i na 50 beczek 600 K, razem 900 K. Zwyczajne 200 K na koszta utrzymania muła. Nadto na utrzymanie praktykantów preliminuje się 1.500 K.
2.876	3.110	
5.700	10.000	Na urządzenie ogrodu preliminowana suma 20.000 K okazała się niewystarczająca z powodu podniesienia się cen robocizny i materyałów, większej głębokości studni i z powodu nieobjętych preliminarzem kosztów przełożenia drogi gminnej. Kredyt 3.600 K wstawia się na potrzebne koszta urządzenia powiększonego ogrodu.
—	—	Wstawia się jednorazowo kredyty na szopę, wozownię i na domek dla stróża stosownie do poz. 7 lit. d.
—	—	
100	60	Bez zmiany.
5.800	10.060	
34.709	39.500	

18. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
I.		**DOCHODY.**			
		Subwencye.			
	1.	Z c. k. Skarbu Państwa	6.000	—	
	2.	Od gminy miasta Tarnowa	500	—	
	3	Od Rady powiatowej w Tarnowie	600	—	
		Suma rubryki I. .	7.100	—	7.100
II.	4.	**Opłaty od uczniów**	660	—	660
III.	5.	**Dochód z ogrodu szkolnego**	3 200	—	3.200
IV.	6.	**Rozmaite nieprzewidziane**	60	—	60
		Suma dochodów .	**11.020**	—	**11.020**
		W porównaniu z wydatkami .			**48.767**
		okazuje się **niedobór** .			**37.747**

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
18.000	6.000	Bez zmiany.
500	500	
600	600	
19.100	7.100	
605	660	
2.405	3.200	Bez zmiany.
—	60	
22.110	11.020	
34.709	39.500	
12.599	**28.480**	

19. Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1.	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:				
		płaca	3.000 K			
		dodatek aktywalny	300 „			
		„ pięcioletni	400 „	3.700	—	
	2.	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy:				
		płaca	2.400 K			
		dodatek aktywalny	240 „			
		dodatek pięcioletni	100 „	2.740	—	
		Suma rubryki I.		6.440	—	6 440
II.		**Koszta administracyjne.**				
	3.	Zarząd:				
		a) koszta kancelaryjne	250 K			
		b) pomoc kancelaryjna	240 „	490	—	
	4.	Dwóch stróżów:				
		a) stróż przy bramie zakładu	480 K			
		b) stróż w gmachu szkolnym	360 „	840	—	
	5.	Furman		528	—	
	6.	Opał		900	—	
	7.	Oświetlenie		250	—	
	8.	Utrzymanie budynków		300	—	
	9.	Wynagrodzenie za użytkowanie wody		1.200	—	
	10.	Sprzęty i ruchomości		150	—	
	11.	Utrzymanie koni do posług administracyjnych		800	—	
	12.	Ubezpieczenie budynków i zbiorów oraz podatki		240	—	
		Suma rubryki II.		5.698	—	5.698
III		**Potrzeby zakładu.**				
	13.	Praktykant		1.200	—	
	14.	Ogrodnik, płaca	720 K			
		na mieszkanie	120 „	840	—	
	15.	Najem robotnika i zapłata za robociznę uczniom		5.500	—	
		Do przeniesienia		7.540	-	
				12.138	—	12.138

Preliminarz na rok 1908 LW. 60.364 907.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
3.280	3.280	Preliminuje się wskutek regulacyi poborów więcej o: 860 K jak osobne sprawozdanie. Termin wejścia w życie nowego etatu oznaczy uchwała Wys. Sejmu. Nadto dla inspektora Zająca wstawia się na dod. pięcioletni przypadający od 1. września 1908 z rocznych 300 K kwotę 100 K.
2.200	2.200	
5.480	5.480	
505	490	Jak na rok 1907.
390	840	
480	480	Więcej o 48 K z powodu podrożenia robotnika.
833	800	Więcej z powodu podniesienia się ceny drzewa i węgla.
259	250	Jak na rok 1907.
249	700	Odpada nadzwyczajny kredyt 500 K z r. 1907. Zwyczajne wydatki podwyższono o 100 K z powodu drożyzny.
1.200	1.200	Bez zmiany.
176	100	Podwyższono dotychczasowy kredyt o 50 K na podstawie wynikłości r. 1906.
802	800	Jak na rok 1907.
149	240	
5.043	5.900	
—	—	Wstawia się nową pozycyę na praktykanta ogrodnictwa.
490	840	Bez zmiany.
4.964	4.500	Więcej z powodu podrożenia robotnika.
5.454	5.340	
10.523	11.380	

Wydatki. 19. Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	12.138	—	12.138
			7.540	—	
III.	16	Materyały do opakowania	700	—	
	17	Materyały i drobne wydatki na ogród . . .	800	—	
	18	Nawozy	900	—	
	19	Nasiona	700	500	
	20	Środki do nauki i pracy:			
		a) narzędzia . . . . . 300 K			
		b) biblioteka . . . . . 100 „	400	—	
	21	Budowa wodociągów	—	1.000	
	22	Fabrykacya przeróbek owocowych . . .	2.000	2.000	
	23	Urządzenie ogrodu na wydzierzawionem pastwisku .	—	4.000	
		Suma rubryki III. .	13.040	7.500	20.540
		Rozmaite.			
IV.	24	Koszta objazdów	800	—	
	24a	Dokupno gruntu poszpitalnego	—	—	
	24b	Oparkanienie	—	—	
	25	Przeniesienie drogi gminnej	—	2.600	
	26	Dobudowa i adaptacya budynku dla przeróbek owocowych	—	24.200	
	27	Wydatki nieprzewidziane	200	—	
		Suma rubryki IV. .	1.000	26 800	27.800
		Suma wydatków .	26.178	34.300	60.478

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
10.523	11.380	
5.454	5.340	
744	700	Bez zmiany.
939	700	Więcej z powodu rozszerzenia o 4 morgi ogrodu.
771	800	
849	700	Zwyczajne bez zmiany. Nadzwyczajne 500 K wstawia się na założenie hodowli drzew szpalerowych jabłoni i grusz zamiast szpalerów morelowych.
404	400	Bez zmiany.
1.122	1.000	Ostatnia rata.
826	2.000	Zwyczajne jak na rok 1907. W nadzwyczajnych wstawiono 2.000 K na zakupno przyrządów dla przeróbek owocowych.
—	—	Wydzierżawiono od gminy pastwisko około 4 morgi za czynszem 3.172 K 44 h. za 12 lat dzierżawy; reszta kredytu służyć będzie na koszta połączone z wydzierżawieniem i urządzeniem wynajętego ogrodu.
11.109	11.640	
748	600	Wstawia się więcej o 2 0 K na podstawie wynikłości r. 1906.
8.000	8.000	Kredyty te odpadają.
—	1.600	
—	—	Wstawiono na koszta przeniesienia drogi gminnej między gruntami zakładu.
—	—	W myśl uchwały Wys. Sejmu z 25. lutego 1907 r. wstawia się na adaptacyę i budowę domu poszpitalnego: 1. na budowę . . . . 19.375 K 2. „ instalacyę wodociągu . 1.831 „ 3. „ postawienie szopy . . 3.000 „ Razem . . 24.206 K
164	200	Bez zmiany.
8.912	10.400	
30.544	33.420	

19. Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1.	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	5.000	—	5.000
II.	2.	**Dochód z ogrodu szkolnego**	8.000	—	8.000
III.	3.	**Zwrot kosztów opakowania**	700	—	700
IV.	4.	**Zwrot kosztów prowadzenia przeróbek owocowych**	1.500	—	1.500
		Suma dochodów .	15.200	—	15.200
		W porównaniu z wydatkami .			60.478
		okazuje się niedobór .			45.278

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
5.000	5.000	
5.752	8.000	Jak na rok 1907.
744	700	
179	2.000	
11.675	15.700	
30.544	33.420	
18.869	17.720	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego wyższy o 27.558 K z powodu zmian wyżej podanych.

20. Krajowy Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Koszta zarządu i służby.**			
	1	Dyrektor	3.000	—	3.000
	2	Likwidator płaca 2.800 K dodatek aktywalny 960 K	3.760	—	3.760
	3	Buchalter	1.360	—	1.360
	4	Magazynier	2.000	—	2.000
	5	Dyurna	2.240	—	2.240
	6	Woźny	990	—	990
	7	Odźwierny	580	—	580
	8	Stróż	600	—	600
		Suma rubryki I.	14.530	—	14.530
II.		**Koszta administracyi.**			
	9	Podatki:			
		a) zarobkowy i wodociągowy	900	—	900
		b) gruntowy i czynszowy	1.720	—	1.720
		c) należytość ekwiwalentowa	1.281	—	1.281
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:			
		a) budynków administracyjnych	125	—	125
		b) magazynów zbożowych	1.700	7.700	9.400
	11	Zabezpieczenie:			
		a) budynków od ognia	420	—	420
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	400	—	400
	12	Potrzeby kancelaryjne:			
		a) ogłoszenia i dzienniki	35	—	35
		b) księgi i druki	500	—	500
		c) telefon	200	—	200
		d) rozmaite kancelaryjne	230	—	230
	13	Opał i światło	700	—	700
	14	Opłata drogi dojazdowej	300	—	300
	15	Remuneracye	1.700	—	1.700
		Suma rubryki II	10.211	7.700	17.911
III		**Ekspozytura cłowa.**			
	16	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa	600	—	600
		Do przeniesienia	25.341	7.700	33.041

Preliminarz na rok 1908. 66645/1907.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2 900	3.000	
2.400	2 400	
1·480	1.360	
2.000	2.000	
1.170	1.170	
1.009	990	
528	580	
600	600	
12.087	12.100	Wydatki większe, głównie z powodu ur·gu'owania poborów likwidatora, w myśl osobnego sprawozdania o krajowym składzie publicznym w Krakowie i podwyższenia dyurn.
814	1.000	Mniej o 100 K na podstawie wynikłości z r. 1906.
1.660	1.720	
1.281	1.281	
79	125	
4.305	1.500	Do poz. 10 b). Wydatki nadzwyczajne 7.700 K a to: na urządzenie windy 5.200 K i niezbędne roboty adaptacyjne w budynku 2.500 K, uzasadnione są w osobnem sprawozdaniu o kraj. składzie publicznym.
400	420	
436	350	Więcej o 50 K na podstawie wynikłości z r. 1906.
40	35	
346	500	
100	100	Więcej o 50 K z powodu podwyższ nia opłaty rządowej.
270	230	
609	650	Więcej o 50 K z powodu podrożenia opału.
225	300	
1.700	1.700	
12.265	9.911	
600	600	
24.952	22.611	

Wydatki i dochody.

20. Krajowy Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycy	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	25.341	7.700	33.041
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**			
	17.	Robocizna	11.000	—	11.000
	18.	Szpagat	500	—	500
	19.	Asekuracya	750	—	750
	20.	Stemple i porta	740	—	740
	21.	Rozmaite	180	—	180
		Suma rubryki IV. .	13.170	—	13.170
V.	22.	**Odsetki od dotacyi**	1.000	—	1.000
		Suma wydatków .	39.511	—	47.211
		DOCHODY			
I.	1.	**Składowe od zboża i towarów** . . .	16.000	7.700	16.000
II.		**Manipulacya przy zbożu, względnie towarach.**			
	2.	Dostawa wagonów	1.400	—	1.400
	3.	Ekspedycya	500	—	500
	4.	Wyładowanie	4.500	—	4.500
	5.	Załadowanie	4.000	—	4.000
	5.	Asekuracya	1.500	—	1.500
	7.	Stemple i porta	1.400	—	1.400
	8.	Odsetki	1.300	—	1.300
	9.	Rozmaite:			
		a) czyszczenie i wietrzenie . . .	5.500	—	5.500
		b) załatwianie formalności cłowych .	1.000	—	1.000
		c) wypożyczanie worów	600	—	600
		d) szpagat	600	—	600
		e) zawiadomienia odbiorcze . . .	500	—	500
		Suma rubryki II. .	22.800		22.800
		Suma dochodów .	38.800	—	38.800
		W porównaniu z wydatkami .			47.211
		Nadwyżka dochodów .			8.411

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na r. 1907	Wyjaśnienia
Korony		
24.952	22.611	
9.071	10.000	W koszta manipulacyi zbożowej wydatek na robociznę (poz. 17.) podwyższono o 1 500 K, a to wskutek znacznego podrożenia robotnika już w r. 1907.
410	500	
764	750	
684	740	
170	180	
11.099	12.170	
1.135	500	W kosztach odsetek podwyższono wydatek o 500 K, stosownie do wynikłości z r. 1906.
37.186	35.281	Należytości wynosiły w roku:

				1904	1905	1906	Razem	Przeciętnie
W rubr.	II.	poz.	9a)	1.107 K	995 K	814 K	2.916 K	972 K
„	„	„	9b)	1.752 „	1.734 „	1.660 „	5.146 „	1.715 „
„	„	„	10a)	32 „	192 „	79 „	303 „	101 „
11.404 15.500 „	„	„	10b)	1.676 „	2.206 „	2,305 „	6.187 „	2.062 „
„	„	„	11a)	429 „	435 „	400 „	1.264 „	421 „
„	„	„	11b)	350 „	363 „	436 „	1.149 „	383 „
„	„	„	12a)	32 „	32 „	39 „	103 „	34 „
— 1.300	„	„	12b)	384 „	785 „	346 „	1.515 „	505 „
— 200	„	„	12d)	204 „	223 „	270 „	697 „	232 „
— 4.000	2	„	13	936 „	690 „	609 „	2.235 „	745 „
— 3.000	„	„	14	300 „	300 „	225 „	825 „	275 „
— 1.200	„	„	15	1.680 „	1.700 „	1.700 „	5.080 „	1.693 „
— 1.200	„	„	17	9.583 „	10.558 „	9.071 „	29.212 „	9.737 „
— 1.250	„	IV.	18	265 „	960 „	410 „	1.635 „	545 „
	„	„	19	574 „	780 „	764 „	2.118 „	706 „
	„	„	20	710 „	811 „	684 „	2.205 „	735 „
21.122 5.000	„	„	21	— „	200 „	170 „	370 „	123 „
— 1.000	„	„	22	1.171 „	1.240 „	1.135 „	3.546 „	1.182 „
— 800	„	V.						
— 500								
— 400								
21.122	19.850							
32.526	35.350	Dochody w Rubr. I. i II. poz. 1—9. podniesiono ogółem o 3.450 K, a to na podstawie zmiany i podwyższenia taryfy zbożowej.						
—	—	Należytości wynosiły w roku:						

				1904	1905	1906	Razem	Przeciętnie
—	W rubr.	I.	poz. 1	17.518 K	17.039 K	12.319 K	46.876 K	15.625 K
	„	II.	„ 2	1.139 „	1.309 „	1.234 „	3.682 „	1.227 „
	„	„	„ 3	150 „	282 „	368 „	800 „	266 „
—	„	„	„ 4	3.644 „	4.230 „	3.631 „	11.505 „	3.835 „
	„	„	„ 5	2.847 „	3.304 „	2.504 „	8.655 „	2.885 „
	„	„	„ 6	1.280 „	1.269 „	1.144 „	3.693 „	1.231 „
	„	„	„ 7	1.220 „	1.328 „	1.215 „	3.763 „	1.254 „
	„	„	„ 8	1.281 „	1.276 „	1.053 „	3.610 „	1.203 „
	„	„	„ 9a)	4.138 „	5.320 „	4.695 „	14.153 „	4.718 „
	„	„	„ 9b)	974 „	1.104 „	805 „	2.883 „	961 „
	„	„	„ 9c)	566 „	1.291 „	466 „	2.323 „	774 „
	„	„	„ 9d)	562 „	700 „	486 „	1.748 „	583 „
	„	„	„ 9e)	357 „	435 „	383 „	1.175 „	392 „

21. Fundusz kultury krajowej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.	1	Zasiłek dla Akademii rolniczej Dublanach . .	—	—	—
II	2	Zwroty grzywien	200	—	200
		Suma wydatków .	200	—	200
		DOCHODY.			
I.	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego w sumie . . . 87.600 K	3.504	—	3.504
	2	Odsetki od 4% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego w sumie . . . . . 1.200 K	47	—	47
II.	3	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne .	10.000	—	10.000
		Suma dochodów .	13.551	—	13.551
		W porównaniu z wydatkami	200	—	200
		Pozostaje nadwyżka dochodów dla funduszu krajowego	13.351	—	13.351

Preliminarz na rok 1908. LW. 75.615/907.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907.	Wyjaśnienia
Korony		
12.388	14.401	Ze względu na uchwalony przez Wys. Sejm od r. 1907 sposób budżetowania brutto — pozycya ta odpada, objęta jest bowiem ogólną dotacyą dla Akademii roln. w Dublanach w Rubr. X poz. 1. wyd. fund. kraj. Wynikłości w funduszu kultury kraj wej tak w wydatkach, jak i w dochodach wykazane są w całości w Rub. X. poz. 89 funduszu kraj.
271	150	Na możliwe zwroty preli inuje się z uwagi na większe zwroty, wypłacone w roku 1906 w kwocie 271 K zaokrągloną kwotę . 200 K
12.659	14.551	
3.504	3.504	Preliminuje się dochód z odsetek wedle stanu listów zast. Banku krajowego w chwili układania preliminarza.
47	47	Preliminuje się odsetki od listów zast. Towarzystwa kredytowego ziemskiego po potrąceniu podatku od kuponów.
9.108	11.000	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne wpłynęły jak następuje:
12.659	14.551	w roku 1904 w kwocie 11.432 K
12.659	14.551	„ 1905 „ 12.521 „
—	—	„ 1906 „ 9.108 „ — razem 33.061 K przeciętnie i w zaokrągleniu 11.000 » preliminuje się zaś poniżej przeciętnego wyniku 10.000 „ a to z powodu znacznego zmniejszenia się wpływu grzywien w roku 1906.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka XI.

Górnictwo.

LW. 76.543/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka XI. Górnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
XI	1	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000	—	
	2	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . .	20.530	—	
		Do przeniesienia . .	25.530	—	

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia	
Korony			
5.000	5.000		
17.579	20.230	Preliminarz szkoły w Borysławiu, uchwalony do LW. 78.046/1907 przedstawia się jak następuje:	
		Rubr. I. Płace nauczycieli.	
		Poz. 1. Nauczyciel fachowy górnictwa.	3.400 K
		„ 2. „ wiertnictwa . . .	3.400 „
		„ 3. „ pomocniczy względn. asystent (za 3 kwart. z rocznych 2.680 K)	2.010 „
		„ 4 „ religii	50 „
		„ 5. Wynagrodzenie za udzielanie nauki hygieny i pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach itp.	100 „
		„ 6. Koszta wycieczek nauczycieli .	400 „
		Rubr. II. Koszta administracyjne.	
		Poz. 7. Ryczałt administracyjny dla kierownika szkoły	800 „
		„ 8. Koszta kancelaryjne	700 „
		„ 9. Usługa szkoły	840 „
		Rubr. III. Utrzymanie szkoły.	
		Poz. 10. Najem budynku szkolnego . .	1.675 „
		„ 11. Utrzymanie budynku, mycie podłóg, czyszczenie kominów i t. p.	150 „
		„ 12. Sprzęty szkolne	100 „
		„ 13. Opał	600 „
		„ 14 Oświetlenie	150 „
		Rubr. IV. Potrzeby naukowe.	
		Poz. 15. Książki i czasopisma. . . .	150 „
		„ 16. Przybory do nauki	100 „
		„ 17. Modele i przyrządy demonstracyjne dla kursu wiertnictwa .	50 „
		„ 18. Modele i przyrządy demonstracyjne dla kursu górnictwa . .	50 „
		Rubr. V. Utrzymanie uczniów.	
		Poz. 19. Czynsz za dom na internat .	1 675 „
		„ 20. Utrzymanie budynku i sprzętów	170 „
		„ 21. Nowo sprzęty	100 „
		„ 22. Stypendya uczniów	2.500 „
		„ 23. Wycieczki	500 „
		„ 24. Opał i oświetlenie internatu .	650 „
		Rubr. VI. „ 25 **Wydatki nieprzewidziane** .	210 „
22.579	25.230	Razem . .	20.530 K

Fundusz krajowy. Rubryka XI. Górnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XI.		Z przeniesienia . .	25.530	—	
	3	*a)* Stacya doświadczalna produktów naftowych	4.300	—	
		b) Umorzenie pożyczki 60.000 K zaciągnąć się mającej na pokrycie połowy kosztów budowy gmachu na pomieszczenie stacyi naftowej i keramicznej	3.000	—	
	4	Na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	600	—	
	5	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000	—	
	6	Stypendya i zasiłki dla górników i słuchaczy górnictwa w wyższych szkołach lub w praktycznych szkołach wiertniczych	5.000	—	
	7	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	300	—	
	8	*a)* Utrzymanie krajowych zbiorników naftowych *(w myśl uchwały sejmowej z 23. września 1907)*	101.800	—	
		b) Umorzenie pożyczki 1,500.000 K zaciągnąć się mającej na budowę i urządzenie krajowych zbiorników naftowych	75.000	—	
		Ogółem suma wydatków . .	216.530	—	216 530

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
22.579	25.230	
3.237	3.400	Preliminuje się więcej o 900 K z powodu konieczności wynajęcia osobnego lokalu.
—	—	Pozycya nowa w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. października 1907.
—	600	
1.000	1.000	
5.000	5.000	
300	300	
—	—	*Preliminarz kosztów utrzymania zbiorników naftowych w II. półroczu 1908:* 1. czynsz 8-letni z góry za dzierżawę gruntów 64.000 K 2. koszta konserwacyi i t. d. . . . . 3.000 „ 3. koszta administracyi, jako to: płace urzędników i służby, mieszkanie, opał etc. (przez $^1/_2$ roku) . . . . . 7.300 „ 4. opał ekspedycyi ropy . . . . . 6.000 „ 5. utrzymanie maszyn i t. d. . . . . 1.500 „ 6. przetłaczanie i reekspedycya ropy . . 10.000 „ 7. asekuracya zbiorników . . . . . 7.000 „ 8. nieprzewidziane . . . . . 3.000 „ Razem . . 101.800 „
—	—	Pozycya nowa w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 23. września 1907.
32.116	35.530	

Fundusz krajowy. Rubryka XI. Górnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
XI.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . .	9.000	—	
	2	Dochód ze zbiorników naftowych (za $^1/_2$ roku)	105 000	—	
		Ogółem suma dochodów . .	114.000	—	114.000

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
9.000	9.000	
—	—	*Preliminarz dochodów ze zbiorników naftowych w II. półroczu 1908:* 1. magazynowanie 5.000, t j. połowy cystern, przez $^1/_2$ roku wraz z dochodem z *manca* . . 75.000 K 2. dochód z reekspedycyi ropy . . . . . 20.000 „ 3. dochód z warrantów. . . . . 10.000 „ Razem . . 105.000 K
9.000	9.000	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka XII.

Przemysł i rękodzieła.

Załączniki:

Preliminarze 36 krajowych szkół zawodowych i warsztatów naukowych od str. 35.

LW. 110.083/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
XII.		**I. Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.**			
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
	1	W Białej	7.176	—	7.176
	2	„ Bochni	2.975	—	2.975
	3	„ Brodach	3.910	—	3.910
	4	„ Brzesku	2.563	—	2.563
	5	„ Brzeżanach	3.132	—	3 132
	7	„ Buczaczu	3.300	—	3.300
	7	„ Chrzanowie	2.904	—	2.904
	7*a)*	„ Dębicy	2.919	—	2.919
	8	„ Drohobyczu	6.049	—	6.049
	9	„ Gorlicach	3.580	—	3.580
	10	„ Jarosławiu	3.428	—	3.428
	11	„ Jaśle	3.251	—	3.251
	12	„ Kałuszu	2.778	—	2.778
	13	„ Kętach	2.573	—	2.573
	14	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego	5.054	—	5.054
	15	„ „ II. „ St. Szczepanowskiego	5.278	—	5.278
	16	„ Krakowie na Kleparzu (im. św. Floryana)	8.990	—	8 990
	17	„ „ przy ul. Lubomirskiego (im. św. Mikołaja)	4.572	—	4.572
	18	„ „ na Smoleńsku	3.902	—	3.902
	19	„ „ „ Kazimierzu	5.000	—	5.000
	20	„ „ „ przy ul. Dietla (im. Ces. Franciszka Józefa)	4.270	—	4.270
	21	„ Krośnie	3.377	—	3.377
	22	We Lwowie im. Kordeckiego	6.030	—	6.030
	23	„ „ „ św. Antoniego	4.900	—	4.900
	24	„ „ „ im. króla Sobieskiego	5.550	—	5.550
	25	„ „ „ Elżbiety	2.830	—	2.830
	26	„ „ „ Konarskiego	6.260	—	6.260
	27	„ „ „ św. Marcina	5.800	—	5.800
	28	„ „ „ Mickiewicza	3.880	—	3.880
	29	„ „ „ Piramowicza	3.880	—	3.880
	30	„ „ „ Staszica	5.700	—	5.700
	31	„ „ „ Bernsteina (izrael.)	4.700	—	4.700
	32	W Łańcucie	2.617	—	2.617
	33	„ Myślenicach	2.549	—	2.549
	34	„ Nowym Sączu	6.633	—	6.633
	35	„ Nowym Targu	2.698	—	2.698
	36	„ Podgórzu	4.850	—	4.850
	37	„ Przemyślu I. w śródmieściu	4.730	—	4.730
	38	„ „ II. na przedmieściu lwow.	3.437	—	3.437
	39	„ Rzeszowie	5.840	—	5.840
		Do przeniesienia	173.865	—	173.865

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
7.355	6.880	
3.393	3.034	
3.242	4.102	
—	2.555	
2.724	3.092	
3.360	3.300	
3.316	3.170	
—	—	
5.257	5.621	
3.530	3.618	
3 418	3.754	
3 381	3.335	
2.800	3.020	
2.028	2.583	
9.136	4.380 5.006	
	8.805	
22.878	4.730 4.010 5.300	*Poz. 1—54.* (Szkoły przemysłowe uzupełniające). Preliminuje się na rok 1908 ogółem więcej o 9.031 K, na podstawie preliminarzy szczegółowych, dołączonych jako alegaty sprawozdania z czynności krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych.
3 195	4 350 3.315	
37.603	6.035 4.745 5.600 2.865 4.820 5.695 3.905 2.865 5.695	
4.700	4.700	
2.319	2.626	
2.191	2.606	
4.768	5.812	
2.355	2.804	
4.549	4 934	
6.821	4.882 3.462	
3.557	5.036	
147.876	167.047	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	173.865	—	173.865
	40	W Samborze	3.084	—	3.084
	41	„ Sanoku	3.444	—	3.444
	42	„ Stanisławowie	6 300	—	6.300
	43	„ Starym Samborze	2.788	—	2.788
	44	„ „ Sączu	2.8.0	—	2.820
	45	„ Stryju	3.366	—	3.366
	45a)	„ Strzyżowie	1.836	—	1.836
	46	„ Tarnopolu	3.344	—	3.344
	47	„ Tarnowie	5.791	—	5.791
	48	„ Tarnobrzegu	2.724	—	2.724
	49	„ Turce (nad Stryjem).	3.076	—	3.076
	50	„ Wadowicach	2.980	—	2.980
	51	„ Wieliczce	3.180		3.180
	52	„ Złoczowie	4.322	—	4.322
	53	„ Żółkwi.	2.780	—	2.780
	54	„ Żywcu	3.711	—	3.711
		Suma wydatków poz. 1—54 .	229.411	—	229.411
	55	Na uzupełnienie przyborów i na druki .	2.500	—	2.500
	56	Na nagrody za najlepsze rysunki . . .	1.000	—	1.000
	57	Na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe	5.000	—	5.000
	58	Na nieprzewidziane oddziały równorzędne	1.000	—	1 000
	59	Na wykonanie w kraju wzorów i modeli dla szkół	—	—	—
		Suma grupy A . .	238 911	—	238.911
		B) Szkoły zawodowe, warsztaty naukowe i kursa majsterskie.			
		a) Zakłady krajowe:			
	60	Kraj. szkoła koszykarska w Brzezowcu .	4.182	—	4.182
	61	„ „ „ „ Brzostku . .	5.000	—	5.000
	62	„ „ „ „ Dynowie . .	5.015	—	5.015
	63	„ „ „ „ Dżurowie . .	3.950	—	3.950
	64	„ „ „ „ Leżajsku . .	5.560	240	5.800
	65	„ „ „ „ Nieznanowicach	11.240	—	11.240
	66	„ „ „ „ Niżniowie . .	6.410	—	6.410
	67	„ „ „ „ Tarnobrzegu .	5.088	—	5.088
	68	„ „ „ „ Wojsławiu .	—	—	—
	69	„ „ „ „ Zatorze . .	6.400	—	6 400
		Do przeniesienia . .	52.845 238.911	240 —	53.085 238.911

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
147.876	167.047	
3.254	3.351	
2.701	3.040	
5.616	6.280	
2.616	2.748	
3.032	2.892	
3.759	3.582	
—	—	
4.128	3.390	
5.018	5.570	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
2.812	2.832	
—	3.056	
2.723	3.100	
3.328	3.300	
2.912	4.232	
2.806	2.760	
3.222	3.200	
195.803	220.380	
1.492	2.500	
860	1.000	Jak na rok 1907.
1.678	7.000	*Mniej* o 2.000 K, gdyż na kształcenie nauczycieli dla szkół handlowych wstawiono osobny kredyt w dziale II. (grupa D).
1.336	1.000	Jak na rok 1907.
—	2.400	*Mniej* z powodu, iż niema potrzeby sprawiania co roku nowych wzorów i modeli
201.169	234.280	
3.683	4.382	
5.984	4.500	
4.579	3.740	
4.417	4.700	*Poz. 60 — 96* (Krajowe szkoły zawodowe i warsztaty naukowe). Preliminuje się na rok 1908 ogółem więcej o 97 057 K na podstawie wyjaśnień, zamieszczonych w 36 szczegółowych preliminarzach, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
6.396	5.632	
11.181	12.940	
5 899	6.470	
6.137	3.800	
2.770	3.370	
6.336	5.860	
57.382	55.394	
201.169	234.280	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	238.911	—	238.911
			52.845	240	53.085
	70	Kraj. centralny kurs koszykarski we Lwowie	17.310	—	17.310
	71	„ nauk. warsztat kołodziejski w Grybowie	20.960	600	21.560
	72	„ nauk. warsztat kołodziejski w Grzymałowie.	17.354	—	17.354
	73	„ szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	26.120	—	26.120
	74	„ szkoła zawodowa kołodziejska w Tłumaczu	19.220	—	19.220
	75	„ szkoła stolarska w Stanisławowie .	26.607	4.500	31.107
	76	„ „ „ „ Kalwaryi . .	28.840	950	29.790
	77	„ nauk. warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie	47.820	10.978	58.798
	78	„ szkoła garncarska w Kołomyi . .	20.150	4.000	24.150
	79	„ kursa dla przemysłu keramicznego w Podgórzu	17.059	—	17.059
	80	„ nauk. warsztat szewski w Witkowie	10.232	250	10.482
	81	„ „ „ „ w Starym Sączu	16.796	—	16.796
	82	„ szkoła szewska w Dobczycach . .	9.760	—	9.760
	83	„ „ „ „ Kołomyi . . .	9.120	400	9.520
	84	„ „ tkacka w Krośnie . . .	19.870	—	19.870
	85	„ nauk. warsztat tkacki w Glinianach .	8.534	—	8.534
	86	„ „ „ „ „ Gorlicach .	4.165	—	4.165
	87	„ „ „ „ „ Kosowie .	6.300	—	6.300
	88	„ „ „ „ „ Łańcucie .	6.440	—	6.440
	89	„ „ „ „ „ Rychwałdzie	3.690	—	3.690
	90	„ szkoła sukiennicza w Rakszawie .	23.270	445	23.715
	91	„ „ koronkarska w Zakopanem .	11.590	—	11.590
	92	„ „ „ „ Bobowej . .	3.490	—	3.490
	93	„ „ hafciarska w Makowie . .	6.600	—	6.600
	94	„ keramiczna stacya doświadczalna w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	14.510	—	14.510
	95	„ mechaniczna stacya doświadczalna w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	5.380	—	5.380
		Do przeniesienia . .	454.032	22.363	476.395
			238.911	—	238.911

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
201.169	234.280	
57.382	55.394	
14.101	16.580	
20.909	20.010	
16.504	16.634	
23 586	25.360	
18.501	19 042	
26.204	28.370	
41.241	26.420	
44 869	50.700	
19.092	23.180	
16.622	16.028	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
11.452	9.672	
19.168	16.296	
7.502	10.810	
9.685	8.510	
23.664	18.150	
6.025	7.874	
4.058	4.138	
5.968	6.240	
6.190	6.380	
3.367	3.680	
22.467	25.050	
10.271	11.910	
2.847	3.690	
6.355	6.600	
11.521	10.460	
7.055	5.140	
456.606	452.318	
201.169	234.280	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	238.911	—	238.911
			454.032	22.363	476.395
	96	Kraj. szkoła rzemiosł w zakładzie St. hr. Skarbka w Drohowyżu:			
		a) na utrzymanie	86.280	9.400	95.680
		b) na umorzenie pożyczki zaciągnąć się mającej na budowę domów mieszkalnych dla nauczycieli i werkmistrzów szkoły I. rata	—	2 300	2.300
		c) na budowę stajni, komórek etc. .	—	8.000	8.000
		Suma wydatków poz. 60—96 *c)*	540.312	42.063	582 375
	97	Na druki dla szkół zawodowych i wydawnictwo wzorów	3.000	—	3.000
	98	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	6.000	—	6.000
	99	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w kraj. szkołach przemysłowych i w biurze kraj. Komisyi przemysłowej . . .	4.000	—	4.000
	100	Na nowe warsztaty zawodowe powstać mające w r. 1908	6.000	—	6.000
	101	Nauczyciel wędrowny dla majsterskich kursów szewskich	2.400	—	2.400
	102	Nauczyciele wędrowni dla tkactwa, koszykarstwa i innych	4.000	—	4.000
	103	Na kursa majsterskie	18.000	—	18.000
	103*a)*	Na remuneracye i zapomogi dla funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych	4.000	—	4.000
		Razem *a)* . . .	587.712	42 063	629.775
		b) Zakłady subwencyonowane.			
	104	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli . . . . . 2.400 K subwencya państwowa . 2.200 „	4.600	—	4.600
	105	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Albigowej . . . . 500 K subwencya państwowa . 400 „	900	—	900
	106	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Bilince . . . . . 600 K subwencya państwowa . 400 „	1 000	—	1.000
		Do przeniesienia . .	6.500 238.911	—	6.500 238.911

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
201.169	234.280	
456.606	452.318	
—	33.000	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
—	—	
456.606	485.318	
2.445	3.000	
2.088	6.000	
3 575	4 000	Jak na rok 1907.
1.192	6.000	
680	2.400	
1.520	4.000	
15.399	14.000	*Więcej* z powodu, iż dotychczasowy kredyt nie wystarczał na pokrycie wydatków projektowanych kursów.
—		Pozycya nowa — konieczna ze względu, iż dotyczas wszelkie remuneracye i zapomogi udzielane były z budżetu odnośnej szkoły, w którym nie miały pokrycia.
483 505	524.718	
4.500	4.600	
900	900	Jak na rok 1907.
1.000	1 000	
6.400	6.500	
201.169	234.280	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	238.911	—	238.911
			6.500	—	6.500
	107	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Chyszewicach . . . 500 K subwencya państwowa . 300 „	800	—	800
	108	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Milczycach . . . . 500 K subwencya państwowa . 300 „	800	—	800
	109	Subwencya dla Towarzystwa Muzeum przemysłowego w Rzeszowie na pracownię koszykarską w Przewrotnem 600 K subwencya państwowa . 300 „	900	—	900
	110	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Rudkach . . . . . 1.200 K subwencya państwowa . 1.300 „	2.500	—	2.500
	111	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Siekierczycach . . . . . 400 K subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	112	Subwencya dla szkoły koszykarsk. w Trembowli . . . . . — K subwencya państwowa . — „	—	—	—
	113	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Warzycach	800	—	800
	114	Subwencya dla kraj. Związku przemysłowego na pracownię koszykarską w Wielowsi	800	—	800
	115	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Żurawnie . . . . . 600 K subwencya państwowa . 400 „	1.000	—	1.000
	116	Subwencya dla pracowni garncarskiej w Toustem . . . . . 800 K subwencya państwowa . 300 „	1.100	—	1.100
	117	Subwencya dla Towarzystwa tkackiego św. Sylwestra w Korczynie. 1.100 K subwencya państwowa . 1.400 „	2.500	—	2.500
	118	Subwencya dla kraj. Związku przemysłowego na warsztat tkacki w Wilamowicach . . . . . 1.760 K subwencya państwowa . 1.200 „	2.960	—	2.960
	119	Subwencya dla produkc. warsztatu tkackiego w Budzanowie . . 880 K subwencya państwowa . 400 „	1.280	—	1.280
		Do przeniesienia . .	22.740 238.911	—	22.740 238.911

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
201.169	234.280	
6.400	6.500	
800	800	
800	800	
		Jak na rok 1907.
900	900	
2 600	2.500	
800	800	
800	700	Nie preliminuje się nic z powodu zwinięcia szkoły.
—	800	
—	800	
1.000	1.000	
1.100	1.100	Jak na rok 1907.
2.500	2.500	
3.660	2.960	
1.280	1.280	
22.640	23.440	
201.169	234.280	

*

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . . {	238.911	—	238.911
			22.740	—	22.740
	120	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju	800	—	800
	121	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Kańczudze . . . . 1.800 K subwencya państwowa . 1.400 „	3.200	—	3.200
	122	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie . . . . . 1.200 K subwencya państwowa . 500 „	1.700	—	1.700
	123	Subwencya dla szkoły koronkarskiej SS. Miłosierdzia w Przeworsku . . .	600	—	600
	124	Subwencya dla szkoły praktycznych robót kobiecych i kursa handlowe w szkole św. Scholastyki w Krakowie . . . . . 5.000 K subwencya państwowa . 2.400 „	7.400	—	7.400
	125	Subwencya dla szkoły robót utrzymywanej przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie . . . . . 1.400 K subwencya państwowa . 1.600 „	3.000	—	3.000
	126	Subwencya dla szkoły robót u PP. Benedyktynek w Przemyślu . 1.000 K subwencya państwowa . 700 „	1.700	—	1.700
	127	Subwencya dla Towarzystwa „Pracy kobiet“ w Kołomyi . . . 1.600 K subwencya państwowa . 1.500 „	3.100	—	3.100
	128	Subwencya dla Stowarzyszenia „Pracy kobiet“ w Przemyślu . . . 600 K subwencya państwowa . 700 „	1.300	—	1.300
	129	Subwencya dla Spółki przemysłowej robót kobiecych „Trud“ we Lwowie . .	1.000	—	1.000
	130	Subwencya dla Stowarzyszenia konfekcyi damskiej im. św. Józefa we Lwowie	1.000		1.000
	131	Subwencya dla warsztatu kapeluszniczego w Myślenicach	1.680	2.500	4.180
	132	Subwencya dla szkoły rzemieślniczej OO. Salezyanów w Oświęcimie . . .	4.000	—	4.000
	133	Subwencya dla Towarzystwa „Powściągliwość i Praca“ w Miejscu Piastowem	3.000	—	3.000
		Do przeniesienia . {	56.220	2.500	58.720
			238.911	—	238.911

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
201.169	234.280	
22.640	23.440	
669	800	
2.800	3.200	
2.000	1.700	
600	600	
5.000	7.400	
		Jak na rok 1907.
1.400	3.000	
1.000	1.700	
1.600	3.100	
600	1.300	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
—	1.680	*Więcej* z powodu wstawienia I raty od zaciągnąć się mającej pożyczki na budowę szkoły,
4.000	4.000	Jak na rok 1907.
2.000	3.000	
46.309	56.920	
201.169	234.280	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	238.911	—	238.911
			56.220	2.500	58.720
	134	Subwencya dla Muzeum przemysłowego we Lwowie:			
		a) na utrzymanie	8.000	—	8.000
		b) na umorzenie pożyczki 100.000 K na budowę	—	5.000	5.000
	135	Subwencya dla Muzeum przemysłowego w Krakowie	8.000	—	8.000
	135*a)*	Subwencya dla Towarzystwa technicznego w Krakowie na utrzymanie nieustającej Wystawy przemysłowej . . .	1.500	—	1.500
	135*b)*	Subwencya dla Towarzystwa pomocy przemysłowej w Rudkach na szkołę koronkarską	600	—	600
		Razem *b)* . . .	74.320	7.500	81.820
		c) C. k. szkoły państwowe subwencyonowane ze skarbu krajowego.			
	136	C. k. szkoła przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.200	—	2.200
	137	C. k. szkoła przemysłu drzewnego w Zakopanem	4.200	—	4.200
	138	C. k. Szkoła ślusarska w Świątnikach:			
		a) na utrzymanie	3.108	—	3.108
		b) na kurs majsterski	800	—	800
	139	C. k. szkoła zawodowa przemysłu żelaznego w Sułkowicach:			
		a) na utrzymanie	1.024	—	1.024
		b) na kurs majstrów	1.000	—	1.000
		Do przeniesienia . .	12.332 238.911	—	12.332 238.911

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
201.169	234.280	
46.309	56.920	
8.000	8.000	Jak na rok 1907.
—	5.000	
6.000	8.000	
—	-	Pozycya nowa. — Uchwałą do LW. 33 735/1907 przyznano subwencyę roczną 1.500 K, jak długo Towarzystwo taką wystawę, w całym obecnie przez się zajmowanym lokalu utrzymywać będzie
—	—	
60.309	77.920	
2.200	2.200	Jak na rok 1907.
5.200	3.600	*Więcej* z powodu znacznego podrożenia opału i zwiększonych kosztów utrzymania budynku.
2.672	3.108	Jak na rok 1907.
800	800	
1.818	1.024	
—	1.000	
12.690	11.732	
201.169	234.280	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.	139	Z przeniesienia . .	238.911	—	238.911
			12.332	—	12.332
		c) spłata pożyczki 8 000 K na budowę hali maszynowej:			
		α) w kapitale VII. i VIII. rata . . . . . 1.600 K			
		β) 3% odsetki. . . . . 60 „	—	1.660	1.660
	139*a)*	C. k. Szkoła mechaniczno-ślusarska w Tarnopolu	7.000	—	7.000
		Razem *c)* . . .	19.332	1.660	20.992
		Do tego suma *a)* .	587.712	42.063	629.775
		„ „ „ *b)* .	74.320	7.500	81.820
		Suma grupy B . .	681.364	51 223	732.587
		C) Szkoły handlowe.			
	140	Wyższa szkoła handlowa w Krakowie:			
		a) na utrzymanie	16.000	—	16.000
		b) na umorzenie pożyczki 70.000 K na budowę	—	3.500	3.500
		c) na pokrycie niedoboru funduszu emerytalnego nauczycieli	1 414	—	1.414
	140*a)*	Na założyć się mające dwuklasowe szkoły handlowe przy dwu szkołach realnych w Krakowie	5.000	—	5.000
	141	Akademia handlowa we Lwowie . . .	16.000	—	16 000
		Suma grupy C . .	38.414	3.500	41.914
		D) Stypendya przemysłowe i handlowe.			
	142	Na stypendya przemysłowe:			
		a) zasiłki na kształcenie nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających . .	4.500	—	4.500
		b) zasiłki na wykształcenie nauczycieli dla dwuklasowych szkół handlowych	2.000	—	2.000
		c) stypendya przemysłowe	35.000	—	35.000
	143	Stypendya dla młodzieży handlowej . .	6.000	—	6.000
		Suma grupy D . .	47.500	—	47.500
		Do przeniesienia . .	1,006.189	54.723	1,060.912

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
201.169	234.280	
12.690	11.732	
1.756	1.708	*Mniej*, na podstawie szczegółowego planu umorzenia tej pożyczki
15 000	—	*Więcej*, z powodu zamierzonej budowy tej szkoły (LW. 53.658/07).
29.446	13 440	
483.505	524.718	
60.309	77.920	
573.260	616 078	
16.000	16.000	
—	3.500	Jak na rok 1907.
1.414	1.414	
—	—	Pozycya nowa w myśl odnośnej uchwały sejmowej.
16.000	16.000	Jak na rok 1907
33.414	36.914	
3.600	4.000	
—	—	Pozycya nowa — w myśl uchwały sejmowej z d. 13. marca 1907. (LW. 31.295/1907).
35.290	35 000	Jak na rok 1907.
4.580	6.000	
43.470	45.000	
851.313	932.272	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	1,006.189	54.723	1,060.912
XII.		**II. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe i handlowe.**			
	144	Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe .	40.000	—	40.000
	145	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—	2.000
	146	Dotacya kraj. funduszu przemysłowego .	—	150.000	150.000
	147	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie“ za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych	30.000	—	30.000
	148	Subwencya dla „Ligi pomocy przemysłowej“ we Lwowie	—	10.000	10.000
	149	Liga pomocy przemysłowej, na urządzanie ruchomych wystaw.	—	6.000	6.000
	149*a)*	Na zakupno „Skorowidza przemysłowo-handlowego Król. Galicyi“ wydanego przez Ligę pomocy przemysłowej .	—	—	—
	150	Na cele lustracyi Spółek przemysłowo-wytwórczych (do rozp. Wydź. kraj.) .	4.800	—	4.800
	151	Zasiłki na wystawy przemysłowe . . .	—	8.000	8.000
		Suma działu II. .	76.800	174.000	250.800
		III. Komisya kraj. dla spraw przemysłowych.			
	152	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł .	400	—	400
	153	Biuro Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych:			
		a) koszta podróży, dyety członków i urzędników komisyi i inne wydatki . .	10.000	—	10 000
		b) sekretarz:			
		α) płaca . . . . . 4.800 K			
		β) dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088	—	6.088
		c) referent techniczny:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	4.704
		d) aplikant	1.400	—	1.400
		e) mundant	—	—	—
		Do przeniesienia . .	22.592 1,082.989	— 228.723	22.592 1,311.712

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
851.313	932.272	
18.610	40.000	
2.000	2.000	
100.000	150.000	
		Jak na rok 1907.
30.000	30.000	
10.000	10.000	
6.000	6.000	
6.000	5.000	
4.800	4.800	Jak na rok 1907.
7.534	8 000	
184.944	255 800	
400	400	
		Jak na rok 1907.
	10.000	
23.622	5.640	*Więcej*, z powodu wstawienia dla sekretarza krajowej Komisyi przemysłowej dodatku aktywalnego w tej wysokości w jakiej urzędnikom krajowym tej samej rangi został już przyznany.
	4.320	*Więcej*, z powodu podwyższenia dodatku aktywalnego. (LW. 54.464/1907).
	1.400	
	600	*Mniej*, wedle potrzeby.
24.022	22.360	
1,060.279	1,188.072	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.	153	Z przeniesienia . .	1,082.989	228.723	1,311.712
			22.592	—	22.592
		f) referent statystyczny:			
		α) płaca . . . . . 2.800 K			
		β) dodatek aktywalny . . 600 „	3.400	—	3.400
		g) pomoc kancelaryjna w oddziale statystycznym.	1.200	—	1.200
		h) ryczałt na badania, ankiety i t. p. .	1.000	—	1.000
		Suma działu III. .	28.192	—	28.192
		Ogółem suma wydatków . .	1,111.181	228.723	1,339.904

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,060 279	1.188.072	
24.022	22.360	
	3.400	Jak na rok 1907.
	1.200	
	1.000	
24.022	27.960	
1,060.279	1,216.032	Na rok 1908 preliminuje się ogółem w rubr. XII. wydatki w sumie . . . . . 1,339.904 K w porównaniu więc z budżetem roku 1907 w sumie . . . . . 1,216.032 „ preliminuje się na rok 1908 ogółem *więcej* o 123.872 K głównie z powodu większych wydatków na szkoły zawodowe (grupa B) i szkoły przemysłowe uzupełniające (grupa A). Z preliminowanych wydatków na r. 1908 w sumie j. w. . . . . 1,339.904 K po strąceniu dochodów z subwencyj rządowych, czynników miejscowych i ze sprzedaży wyrobów, w sumie . . . . 466.887 „ przpada na fundusz krajowy na r. 1908 wydatek *(netto)* . . . . . 873.017 K w porównaniu więc z budżetem r. 1907 *(netto)* w sumie . . . . . 808 220 „ okazuje się *netto* wydatek Rubr. XII. funduszu krajowego na rok 1908 ogółem *większy* o . . . . . 64.797 K a to na podstawie wyżej zamieszczonych wyjaśnień.

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
XII.		**I. Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.**			
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
	1	W Białej	4.968	—	4.968
	2	„ Bochni	1.987	—	1.987
	3	„ Brodach	2.855	—	2.855
	4	„ Brzesku	1.681	—	1.681
	5	„ Brzeżanach	1.916	—	1.916
	6	„ Buczaczu	2.200	—	2 200
	7	„ Chrzanowie	2.002	—	2.002
	8	„ Dębicy	1.784	—	1.784
	9	„ Drohobyczu	3.759	—	3.759
	10	„ Gorlicach	2.390	—	2.390
	11	„ Jarosławiu	2.194	—	2.194
	12	„ Jaśle	2.045	—	2.045
	13	„ Kałuszu	1.589	—	1.589
	14	„ Kętach	1.714	—	1.714
	15	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego	3.529	—	3.529
	16	„ „ II. „ S. Szczepanowskiego	3.552	—	3.552
	17	„ Krakowie: na Kleparzu (im. św. Floryana)	5.992	—	5.992
	18	„ „ przy ul. Lubomirskiego (im. św. Mikołaja)	3.048	—	3.048
	19	„ „ na Smoleńsku	2.601	—	2.601
	20	„ „ „ Kaźmierzu	3.332	—	3.332
	21	„ „ przy ul. Dietla (im. Ces. Franciszka Józefa)	2.846	—	2.846
	22	„ Krośnie	2.038	—	2.038
	23	We Lwowie im. św. Anny (Kordeckiego)	4.020	—	4.020
	24	„ „ „ „ Antoniego	3.266	—	3.266
	25	„ „ „ Sobieskiego	3.700	—	3.700
	26	„ „ „ Elżbiety	1.886	—	1.886
	27	„ „ „ Konarskiego	4.173	—	4.173
	28	„ „ „ św. Marcina	3.866	—	3.866
	29	„ „ „ Mickiewicza	2.586	—	2.586
	30	„ „ „ Piramowicza	2.586	—	2 586
	31	„ „ „ Staszica	3.933	—	3.933
	32	„ „ „ M. Bernsteina (izrael.)	3.750	—	3.750
	33	W Łańcucie	1.578	—	1.578
	34	„ Myślenicach	1.674	—	1.674
	35	„ Nowym Sączu	4.316	—	4.316
	36	„ „ Targu	1.771	—	1.771
	37	„ Podgórzu	3.350	—	3.350
	38	„ Przemyślu I. w śródmieściu	2.965	—	2.965
	39	„ „ II. na przedmieściu lwow.	2.118	—	2.118
	40	„ Rzeszowie	3.395	—	3.395
		Do przeniesienia	114 955	—	114.955

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
5.239	4.820	
2.309	2.090	
2.800	2.934	
—	1.600	
1.725	1.870	
2.260	2.200	
2.216	2.200	
—	—	
3.506	3.700	
2.566	2.450	
2.314	2.488	
1.977	2.010	
2.108	1.660	
1.377	1.766	
3.239	3.150	
3.415	3.303	
	5.952	
	3.315	*Poz. 1—55.* (Szkoły przemysłowe uzupełniające). Preliminuje się na rok 1908 ogółem więcej o 6.545 K na podstawie preliminarzy szczegółowych, dołączonych jako alegaty do sprawozdania z czynności krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych.
15.252	2.670	
	3.475	
	2.876	
2.062	2.046	
	4.007	
	3.110	
	3.700	
	1.912	
25.069	3.235	
	3.742	
	2.612	
	1.912	
	3.782	
3.750	3.750	
1.571	1.555	
1.736	1.720	
3.386	3.660	
1.857	1.844	
2.958	3.451	
4.486	2.930	
	2.120	
2.219	2.540	
101.397	110.157	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	111.955	—	114.955
	41	W Samborze	1.867	—	1.867
	42	„ Sanoku	2.091	—	2.091
	43	„ Stanisławowie	3.642	—	3.642
	44	„ Starym Samborze	1.794	—	1.794
	45	„ Starym Sączu	1.960	—	1.960
	45*a)*	„ Strzyżowie	1.218	—	1 218
	46	„ Stryju	2.423	—	2.423
	47	„ Tarnopolu	2.272	—	2.272
	48	„ Tarnowie	3.748	—	3.748
	49	„ Tarnobrzegu	1.862	—	1 862
	50	„ Turce (nad Stryjem).	1.938	—	1.938
	51	„ Wadowicach	2 190	—	2.190
	52	„ Wieliczce	2.015	—	2.015
	53	„ Złoczowie	2.561	—	2 561
	54	„ Żółkwi.	1.890	—	1.890
	55	„ Żywcu	2.255	—	2.255
		Suma dochodów poz. 1—55 .	150.681	—	150.681
	56	Subwencya państwowa na uzupełnienie przyborów i druki	1.000	—	1 000
	57	Subwencya państwowa na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe.	4.000	—	4.000
		Suma grupy A) . .	155.681	—	155.681
		B) Szkoły zawodowe, warsztaty naukowe i kursa majsterskie.			
		a) zakłady krajowe:			
	58	Krajowa szkoła koszykarska w Brzezowcu.	3.400	—	3.400
	59	„ „ „ „ Brzostku .	4 200	—	4.200
	60	„ „ „ „ Dynowie .	3 500	—	3.500
	61	„ „ „ „ Dżurowie .	3 000	—	3 000
	62	„ „ „ „ Leżajsku .	4 400	—	4.400
	63	„ „ „ „ Nieznanowicach.	9.400	—	9.400
	64	„ „ „ „ Niżniowie .	5 000	—	5.000
	65	„ „ „ „ Tarnobrzegu	3.900	—	3.900
	66	„ „ „ „ Wojsławiu.	—	—	—
	67	„ „ „ „ Zatorze .	4.910	—	4.910
	68	Krajowy Centralny kurs koszykarski we Lwowie	5.900	—	5.900
	69	Krajowy naukowy warsztat kołodziejski w Grybowie	12 800	—	12 800
	70	Kraj. naukowy warsztat kołodz. w Grzymałowie	12.400	—	12.400
		Do przeniesienia . .	72 810 155.681	—	72.810 155.681

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
101.397	110.157	
2.045	1.990	
1.863	1.868	
3.966	3.544	
1.716	1.750	
2.012	2.020	
—	—	
3.204	2.590	
2.956	2.372	
3.363	3.540	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
1.914	1.898	
—	1.750	
2.282	2.282	
2.103	2.075	
2.182	2.420	
1.926	1.880	
2.033	2.000	
134.962	144.136	
—	1.000	Jak na rok 1907.
—	4.000	
134.962	149.136	
2.708	3.100	
5.004	3.400	
3.327	2.300	
2.745	3.000	
5.177	4.300	
10.211	11.100	
4.480	5.000	*Poz. 58 — 94.* (Krajowe szkoły zawodowe i warsztaty naukowe). Preliminuje się na rok 1908 ogółem więcej o 53.130 K na podstawie szczegółowych preliminarzy, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
5.676	2.700	
2.572	2.500	
5.160	4.660	
5.970	6.600	
14.962	12.100	
11.544	11.400	
79.536	72.160	
134 962	149.136	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	155.681	—	155.681
			72.810	—	72.810
	71	Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	13.460	—	13.460
	72	„ szkoła zawodowa kołodziejska w Tłumaczu	10.350	—	10.350
	73	„ szkoła stolarska w Stanisławowie .	14.700	—	14.700
	74	„ „ „ „ Kalwaryi . .	9.800	—	9.800
	75	„ naukowy warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie	21.400	—	21.400
	76	„ szkoła garncarska w Kołomyi . .	7.550	—	7.550
	77	„ kursa przemysłu keramicznego w Podgórzu	5.200	—	5.200
	78	„ naukowy warsztat szewski w Witkowie	4.900	—	4.900
	79	„ naukowy warsztat szewski w Starym Sączu	13.500	—	13.500
	80	„ szkoła szewska w Dobczycach . .	6.270	—	6.270
	81	„ „ „ „ Kołomyi . . .	5.550	—	5.550
	82	„ „ tkacka w Krośnie . . .	8.800	—	8.800
	83	„ nauk. warsztat tkacki w Glinianach	2.840	—	2.840
	84	„ „ „ „ „ Gorlicach	2.060	—	2.060
	85	„ „ „ „ „ Kosowie .	2.180	—	2.180
	86	„ „ „ „ „ Łańcucie .	2.800	—	2.800
	87	„ „ „ „ „ Rychwałdzie	1.000	—	1.000
	88	„ szkoła sukiennicza w Rakszawie .	8.080	—	8.080
	89	„ „ koronkarska w Zakopanem .	4.800	—	4.800
	90	„ „ „ „ Bobowej . .	2.750	—	2.750
	91	„ „ hafciarska w Makowie . .	3.646	—	3.646
	92	„ keramiczna stacya doświadczalna we Lwowie	800	—	800
	93	„ mechaniczna stacya doświadczalna we Lwowie	2.000	—	2.000
	94	„ szkoła rzemiosł w Drohowyżu . .	61.700	—	61.700
		Suma dochodów poz. 58—94 .	288.946	—	288.946
	94*a)*	Subwencya państwowa na majsterskie kursa szewskie	—	—	—
	95	Zwroty zaliczek na płace od funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych i w biurze krajowej Komisyi przemysłowej	2.000	—	2.000
		Razem *a)* . . .	290.946	—	290.946
		Do przeniesienia . .	155.681	—	155.681

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
134.962	149.136	
79.536	72.160	
10.979	13.460	
11.211	10.300	
14.188	15.000	
11.701	8.700	
25.384	27.000	
8 236	8.050	
5.213	4.200	
6.173	4.900	
16.240	13.000	
4.473	7.200	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
7.290	4 820	
11.863	8.800	
2.842	2.840	
2.307	2.060	
1.800	2.080	
2 900	2.600	
1.000	1.000	
8.111	8.050	
6 031	5.600	
2.232	2 550	
3.165	3.646	
1.692	800	
3.915	2.000	
—	5.000	
248.482	235.816	
3.440	—	
2.659	2.000	Jak na rok 1907.
254.581	237.816	
134.962	149.136	

*

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	155.681	—	155.681
		b) Zakłady subwencyonowane (subwencye państwowe)			
	96	Dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli	2.200	—	2.200
	97	„ „ „ „ Albigowej . .	400	—	400
	98	„ „ „ „ Bilince . . .	400	—	400
	99	„ „ „ „ Chyszewicach .	300	—	300
	100	„ „ „ „ Milczycach .	300	—	300
	101	„ Muzeum przemysłowego w Rzeszowie na pracownię koszykarską w Przewrotnem	300	—	300
	102	„ szkoły koszykarskiej w Rudkach . .	1.300	—	1.300
	103	„ „ „ „ Siekierczycach	400	—	400
	104	„ „ „ „ Trembowli .	—	—	—
	105	„ pracowni koszykarskiej w Żurawnie .	400	—	400
	106	„ „ garncarskiej w Toustem .	300	—	300
	107	„ Towarzystwa tkackiego św. Sylwestra w Korczynie	1.400	—	1.400
	108	„ Krajowego Związku przemysłowego na warsztat tkacki w Wilamowicach	1.200	—	1.200
	109	„ produkcyjnego warsztatu tkackiego w Budzanowie	400	—	400
	110	„ szkoły koronkarskiej w Kańczudze .	1.400	—	1.400
	111	„ „ „ „ Jaworowie .	500	—	500
	112	„ „ praktycznych robót kobiecych i kursów handlowych w szkole św. Scholastyki w Krakowie	2.400	—	2.400
	113	„ szkoły robót utrzymywanej przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie	1.600	—	1.600
	114	„ szkoły robót u PP. Benedyktynek w Przemyślu	700	—	700
	115	„ Towarz. „Pracy kobiet“ w Kołomyi	1.500	—	1.500
	116	„ „ „ „ w Przemyślu	700	—	700
		Razem *b)* . . .	18.100	—	18.100
		Do tego suma *a)* .	290.946	—	290.946
		Suma grupy B . .	309.046	—	309.046
		Do przeniesienia . .	464.727	—	464.727

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
134.962	149 136	
2.100	2.200	
400	400	
400	400	
300	300	
300	300	Jak na rok 1907.
300	300	
1.400	1.300	
400	400	
800	300	*Mniej* z powodu zwinięcia szkoły.
400	400	
300	300	
1.400	1.400	
1.900	1.200	
400	400	
1.000	1.400	
800	500	Jak na rok 1907.
—	2.400	
—	1.600	
—	700	
—	1.500	
—	700	
12.600	18.400	
254.581	237 816	
267.181	256.216	
402.143	405.352	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	464.727	—	464.727
		II. Zwroty pożyczek na cele przemysłowe.			
	116*a)*	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych na cele przemysłowe (Marconi).	—	—	—
	117	Przemyśl, Konwent PP. Benedyktynek zwrot pożyczki na budowę szkoły robót kobiecych w kwocie 10 000 K spłacalnej w 17 ratach od roku 1897 po 600 K rocznie (17 i ostatnia rata w r. 1913 w kwocie 400 K) XII. rata	—	600	600
	118	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki na zakupno realności dla krajowej szkoły koszykarskiej w Dżurowie w kwocie 6.000 K spłacalnej w 15 ratach od r. 1898 po 400 K rocznie, X. rata	—	400	400
	118*a)*	Kańczuga, szkoła koronkarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 600 K spłacalnej w 5 ratach od roku 1902 po 120 K rocznie . . .	—	—	—
	119	Stary Sącz, krajowy naukowy warsztat szewski, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 800 K spłacalnej w 10 ratach od r. 1903 po 80 K półrocznie	—	—	—
	119*a)*	Rudki, szkoła koszykarska, zwrot pożyczki na uprawę łoziny w kwocie 1.200 K spłacalnej w 3 ratach od r. 1904 po 400 K rocznie, III. i ostatnia rata	—	—	—
	120	Świątniki c. k. szkoła ślusarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 2.000 K spłacalnej w 5 ratach od r. 1906 po 400 K rocznie, III. rata	—	400	400
	121	Maków, krajowa szkoła hafciarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 1.000 K spłacalnej w 5 ratach od r. 1907 po 200 K rocznie, II. rata .	—	200	200
		Do przeniesienia . .	— 464.727	1.600 —	1.600 464.727

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
402.143	405.352	
4.169	—	
600	600	Jak na rok 1907.
400	400	
120	—	
160	160	*Mniej* z powodu, iż ostatnią ratę spłacono w r. 1907.
—	200	
400	400	
—	200	
5.849	1.960	
402.143	405.352	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	464.727	—	464.727
			—	1.600	1.600
	122	Jaworów, krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 5.000 K spłacalnej w 10 ratach od roku 1907 po 500 K rocznie, I. rata	—	500	500
	123	Bobowa, kraj. szkoła koronkarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy, w kwocie 300 K spłacalnej w 5 ratach od roku 1908 po 60 K rocznie, I. rata .	—	60	60
		Suma działu II. . .	—	2.160	2.160
		Ogółem suma dochodów . .	464.727	2.160	466.887

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
402.143	405.352	
5.849	1.960	
—	500	Jak na rok 1907.
—	—	W myśl ustanowionych warunków spłaty.
5.849	2.460	
407.992	407.812	Na rok 1908 preliminuje się w rubr. XII. dochody w sumie . . . . . 466.887 K w porównaniu więc z budżetem roku 1907 (*brutto* zestawionym) w sumie . . . . . 407.812 „ preliminuje się na r. 1908 ogółem *więcej* o. 59.075 K głównie z powodu preliminowania wyższych subwencyj państwowych, tudzież większych dochodów ze sprzedaży wyrobów, krajowych w szkołach zawodowych.

PRELIMINARZE

szczegółowe

krajowych szkół i warsztatów przemysłowych

na rok 1908.

		Str.
1.	Brzezowiec Krajowa szkoła koszykarska	36
2.	Brzostek „ „ „	38
3.	Dynów „ „ „	40
4.	Dżurów „ „ „	42
5.	Leżajsk „ „ „	44
6.	Nieznanowice „ „ „	46
7.	Niżniów „ „ „	48
8.	Tarnobrzeg „ „ „	50
9.	Zator „ „ „	52
10.	Lwów. Krajowy centralny kurs koszykarski	54
11.	Grybów „ naukowy warsztat kołodziejski	56
12.	Grzymałów krajowy naukowy warsztat kołodziejski	58
13.	Kamionka strumiłowa krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska	60
14.	Tłumacz „ „ zawodowa kołodziejska	62
15	Stanisławów „ „ stolarska	64
16.	Kalwarya „ „ „	68
17.	Jaworów krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek	72
18.	Kołomyja krajowa szkoła garncarska	76
19.	Podgórze krajowe kursa dla przemysłu keramicznego	80
20.	Witków krajowy naukowy warsztat szewski	82
21.	Stary Sącz „ „ „ „	84
22.	Dobczyce krajowa szkoła szewska	86
23.	Kołomyja „ „ „	88
24.	Krosno „ „ tkacka	90
25.	Gliniany krajowy naukowy warsztat tkacki	92
26.	Gorlice „ „ „ „	94
27.	Kosów „ „ „ „	96
28.	Łańcut „ „ „ „	98
29.	Rychwałd „ „ „ „	100
30.	Rakszawa krajowa szkoła sukiennicza	102
31.	Zakopane „ „ koronkarska	106
32.	Bobowa „ „ „	108
33.	Maków „ „ hafciarska	110
34.	Lwów „ keramiczna Stacya doświadczalna	112
35.	Lwów „ mechaniczna „ „	114
36.	Drohowyże „ szkoła rzemiosł	116

Z drukarni E. Winiarza.

1. Brzezowiec. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	200	—	200
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	300	—	300
	3	Opał	150	—	150
	4	Oświetlenie	40	—	40
	5	Usługa	72	—	72
	6	Materyał	1.400	—	1.400
	7	Wynagrodzenie uczniów	400	—	400
	8	Środki naukowe uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	9	Rozmaite inne wydatki	220	—	220
	—	Zaliczka na zakupno łoziny w r. 1907 . . .	—	—	—
		Razem .	4.182	—	4.182
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.800	—	1.800
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	800	—	800
		b) od c. k. Rządu	800	—	800
	—	Zwrot kosztów przesyłki	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	782	—	782
		Razem .	4.182	—	4.182

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	
—	200	
345	300	
113	150	
14	40	
24	72	
849	1.500	
226	500	} Mniej o 200 K stosownie do produkcyi.
53	200	
59	220	
800	—	
3.683	4.382	
1.005	1.500	Więcej o 300 K na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
900	800	Rada powiatowa w Brzesku zobowiązała się dawać subwencyę dawną (na Jurków) 600 K a nadto na wynajem lokalu w Brzezowcu 200 K LW. 76.621/1905).
800	800	
3	—	
975	1.282	Mniej o 500 K z powodu większego dochodu ze sprzedaży wyrobów i mniejszego wydatku na materyał i robociznę.
3.683	4.382	

2. Brzostek. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	240	—	240
	—	Wynajem lokalu i ogrodu dla instruktora . .	—	—	—
	2	Utrzymanie lokalu	60	—	60
	3	Opał	280	—	280
	4	Oświetlenie	60	—	60
	5	Usługa	120	—	120
	6	Materyał	1.600	—	1.600
	7	Wynagrodzenie uczniów	700	—	700
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	9	Ubezpieczenie budynku i inwentarza . . .	50	—	50
	10	Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne	250	—	250
	—	Zakupno wyrobów obcych	—	—	—
	—	Koszta sprzedaży wyrobów	—	—	—
	—	Koszta przeniesienia szkoły	—	—	—
		Razem .	5.000	—	5.000
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.300	—	2.300
	—	Od instruktora czynsz za ogród	—	—	—
	—	Datek właścicieli Warzyc na opał i oświetlenie .	—	—	—
	—	Ze sprzedaży materyału i inne	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej w Pilźnie . . .	400	—	400
		b) od c. k. Rządu	1.500	—	1.500
	—	Dotacya z funduszu krajowego	800	—	800
		Razem .	5.000	—	5.000

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.440	
222	240	
325	—	
—	50	
257	240	Więcej z powodu znacznego podrożenia opału.
52	60	
37	120	
1.563	1.500	Stosownie do produkcyi.
1.067	500	
81	150	Więcej wedle potrzeby.
43	—	
239	200	
193	—	
330	—	
375	—	
5.984	4.500	
2.813	1.500	Więcej na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
100	—	
50	—	
154	—	
287	400	Rada powiatowa w Pilznię zobowiązała się dać lokal i subwencyę 400 K (LW. 80.360/1906).
1.600	1.500	
980	1.100	Mniej o 300 K z powodu większego dochodu ze sprzedaży wyrobów.
5.984	4.500	

3. Dynów. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) instruktor:				
		α) płaca	1.200			
		β) dodatek na mieszkanie . .	200	1.400	—	1.400
		b) administrator		240	—	240
	—	Restauracya mieszkania instruktora . . .		—	—	—
	2	Materyał		1.400	—	1.400
	3	Wynagrodzenie uczniów		1.100	—	1.100
	4	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .		300	—	300
	5	Rozmaite inne wydatki		300	—	300
	6	Opał		200	—	200
	7	Oświetlenie		50	—	50
	8	Usługa		25	—	25
			Razem .	5.015	—	5.015
		DOCHODY.				
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .		2.500	—	2.500
	2	Subwencye:				
		a) od Rady powiatowej		200	—	200
		b) od c. k. Rządu		800	—	800
	—	Zaliczka w r. 1905 na restauracyę mieszkania instruktora		—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego		1.515	—	1.515
			Razem .	5.015	—	5.015

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.080	1.400	
200	240	
56	—	
1.455	1.000	Więcej stosownie do produkcyi.
1.465	500	
82	300	
241	300	
—	—	Więcej ze względu, iż gmina Dynowa, która zobowiązała się dostarczać bezpłatnie oświetlenia, opału i usługi, zobowiązania nie dotrzymuje.
—	—	
—	—	
4.579	3.740	
2.271	1.300	Więcej z powodu większej produkcyi i ze względu wynikłość z lat poprzednich.
200	200	Rada powiatowa w Brzozowie uchwałą z dnia 25. czerwca 1905 zobowiązała się dawać przez lat 6 po 200 K rocznie (LW. 74.667/1901).
800	800	
56	—	
1.252	1.440	Więcej o 75 K z powodu nieprelimiowanego dotychczas wydatku na opał oświetlenie i usługę.
4.579	3.740	

4. Dżurów. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		Instruktor	1.440	—	1.440
	2	Utrzymanie lokalu	100	—	100
	3	Opał	220	—	220
	4	Oświetlenie	30	—	30
	5	Usługa	60	—	60
	6	Materyał	1.100	—	1.100
	7	Wynagrodzenie uczniów	600	—	600
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	9	Rozmaite inne	200	—	200
	—	Na pokrycie reszty kosztów utrzymania ubogich uczniów	—	—	—
	—	Zaliczka na zakupno łozy w r. 1907	—	—	—
		Razem .	3.950	—	3.950
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.700	—	1.700
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
	—	Rozmaite	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	950	—	950
		Razem .	3.950	—	3.950

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.440	
22	250	Mniej, stosownie do potrzeby.
221	220	
17	30	
—	60	
1.384	1.200	Stosownie do produkcyi.
849	600	
102	300	Mniej, wedle potrzeby.
172	200	
—	400	
450	—	
4.417	4.700	
1.734	1.700	
—	300	Rada powiatowa w Śniatynie uchwałą z dnia 24. marca 1892 zobowiązała się dostarczyć pomieszczenia dla szkoły, pomieszkania dla instruktora i 300 K rocznie subwencyi (LW. 16.391/1892).
1.000	1.000	
11	—	
1.672	1.700	Mniej o 750 K, głównie z powodu, iż odpadł wydatek na utrzymanie ubogich uczniów.
4.417	4.700	

5. Leżajsk. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajny	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	—	240	240
	3	Utrzymanie lokalu	50	—	50
	4	Opał	150	—	150
	5	Oświetlenie	100	—	100
	6	Usługa	80	—	80
	7	Materyał	1.800	—	1.800
	8	Wynagrodzenie uczniów	1.300	—	1.300
	9	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	—	200
	10	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
		Razem	5.560	240	5.800
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.100	—	3.100
—		Ze sprzedaży faszyn sztangli i odpadków	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	—	—	—
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od kasy zaliczkowej w Łańcucie	100	—	100
		d) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
—		Dotacya z funduszu krajowego	1.160	240	1.400
		Razem	5.560	240	5.800

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.440	
240	240	
—	—	Więcej z powodu zwolnienia gminy m. Leżajska na przeciąg dwóch lat od dostarczania bezpłatnie lokalu na pomieszczenie szkoły.
21	50	
139	180	
75	100	
72	72	Więcej wedle potrzeby.
2.519	1.800	
1.527	1.300	
127	250	Wedle potrzeby.
236	200	
6.396	5.632	
3.548	2.800	Więcej na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
		Rada gminna aktem notaryalnym z dnia 13. stycznia 1203 L. R. 16.975 zobowiązała się do bezpłatnego dostarczania pomieszczenia dla szkoły i pomieszkania dla instruktora, tudzież do płacenia 200 K rocznie gotówką. (LW. 97.049 902).
		Rada powiatowa w Łańcucie aktem notaryalnym z d. 27. grudnia 1902 L. R. 2.637 zobowiązała się do płacenia zasiłku rocznego w kwocie 200 K na czas istnienia szkoły. (LW. j. w.).
129	—	Kasa zaliczkowa i oszczędności w Łańcucie aktem notaryalnym z dnia 27. grudnia 1902 L. R. 2.638 zobowiązała się do płacenia i zasiłku rocznego 100 K na czas istnienia szkoły (LW. j. w.).
200	200	Mniej, z powodu zwolnienia gminy na przeciąg 2 lat od płacenia tej subwencyi.
200	200	
100	100	
1.000	1.000	
1.219	1.332	W zwyczajnych mniej o 172 K głównie z powodu większego dochodu ze sprzedaży wyrobów.
6.396	5.632	W nadzwyczajnych więcej 240 K z powodu chwilowej potrzeby wynajmu lokalu.

6. Nieznanowice. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	240	—	240
	2	Czynsz za najem lokalu	1.000	—	1.000
	3	Opał i oświetlenie	400	—	400
	4	Materyał	4.200	—	4.200
	5	Wynagrodzenie uczniów	3.600	—	3.600
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	7	Rozmaite inne wydatki	400	—	400
	—	Zaliczka na zakupno łoziny w r. 1907 . . .	—	—	—
	—	Związek przemysłowy zwrot zaliczki z r. 1905 .	—	—	—
		Razem .	11.240	—	11.240
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.000	—	8.000
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	400	—	400
		b) od JW. P. Zdzisława Włodka na opał i oświetlenie	—	—	—
		c) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
	—	Zaliczka na zakupno łozy z r. 1905 . . .	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.840	—	1.840
		Razem .	11.240	—	11.240

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	
240	240	
833	1.000	
135	400	
3.594	5.500	} Mniej, stosownie do produkcyi.
3.563	4.000	
127	200	
466	400	
523	—	
500	—	
11.181	12.940	
7.536	9.300	Mniej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
400	400	
3		
330	400	
1.000	1.000	
942	—	
970	1.840	Jak na rok 1907.
11.181	12.940	

7. Niżniów. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	240	—	240
		c) katecheci	160	—	160
	2	Wynajem budynku	—	—	—
	3	Utrzymanie budynku	130	—	130
	4	Opał	470	—	470
	5	Oświetlenie	120	—	120
	6	Usługa	100	—	100
	7	Materyał	1.800	—	1.800
	8	Wynagrodzenie uczniów	1.500	—	1.500
	9	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza	250	—	250
	10	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	—	Reszta kosztów utrzymania ubogich uczniów	—	—	—
		Razem	6.410	—	6.410
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.300	—	3.300
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	500	—	500
		b) od c. k. Rządu	1.200	—	1.200
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.410	—	1.410
		Razem	6.410	—	6.410

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	Więcej z powodu długoletnej nienagannej służby.
240	240	
240	160	
500	500	Mniej, gdyż ostatnia rata za rekonstrukcyę budynku spłacona została w roku 1907.
60	130	
395	470	
161	120	
91	100	
1.161	1.800	
1.107	1.300	Więcej, odpowiednio do produkcyi.
170	250	
166	200	
408	—	
5.899	6.470	
2.780	3.300	
500	500	Wydział powiatowy deklaracyą z dnia 8. października 1901 r. L. 3.228/00 zobowiązał się dawać coroczną subwencyę w kwocie 500 K (LW. 71.011/1900).
1.200	1.200	
1.419	1.470	Mniej o 60 K głównie z powodu, iż odpadła rata za rekonstrukcyę budynku szkolnego.
5.899	6.470	

8. **Tarnobrzeg.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	240	—	240
	2	Lokal i utrzymanie bursy	600	—	600
	3	Usługa szkoły	48	—	48
	4	Materyał	1.500	—	1.500
	5	Wynagrodzenie uczniów	1.200	—	1.200
	6	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza .	100	—	100
	7	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	—	Zaliczka zarządowi na zakupno łoziny w r. 1907 .	—	—	—
	—	Zaliczka do wyrach. na wybudowanie szopy na rok 1907	—	—	—
	—	Na pokrycie wydatków krajowego centralnego kursu koszykarskiego we Lwowie . . .	—	—	—
	—	Mylny dochód z r. 1905	—	—	—
		Razem .	5.088	—	5.088
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .	2.700	—	2.700
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	900	—	900
	—	Zaliczka na zakupno łozy z r. 1905 . . .	—	—	—
	—	Ze sprzedaży materyałów, ze stypendyów i różne	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.188	—	1.188
		Razem .	5.088	—	5.088

Preliminarz na rok 1908.

Winikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
840	1.200	
169	240	
183	60	
—	—	
1.598	1.500	
1.096	500	Więcej, stosownie do produkcyi.
52	100	
282	200	
713	—	
300	—	
900	—	
4	—	
6.137	3:800	
2.824	1.500	Więcej na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
267	300	Gmina zobowiązała się dostarczać szkole lokalu, opału, oświetlenia i usługi, Rada powiatowa subwencyę 300 K, a JWP. Zdzisław hr. Tarnowski 3 sągi drzewa opałowego i 10 kóp wikliny na pniu. (LW. 105951/05).
1.000	900	
1.121	—	
464	—	
461	1.100	Więcej o 88 K głównie z powodu nieprelimiowanego dotychczas wydatku na lokal dla bursy.
6.137	3.800	

9. Zator. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	300	—	300
		c) nauczyciel rysunków i rachunków	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	800	—	800
	3	Opał	120	—	120
	4	Oświetlenie	70	—	70
	5	Usługa	30	—	30
	6	Materyał	1.600	—	1.600
	7	Wynagrodzenie uczniów	1.400	—	1.400
	8	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza	150	—	150
	—	Zaliczka zarządowi na zakupno nowych modeli w roku 1907	—	—	—
	9	Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	250	—	250
		Razem	6.400	—	6.400
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.100	—	3.100
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	360	—	360
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. Rządu	1.200	—	1.200
	—	Zaliczka nakupno modeli w r. 1905	—	—	—
	3	Rozmaite dochody	50	—	50
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.490	—	1.490
		Razem	6.400	—	6.400

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	Więcej z powodu siedmioletniej nienagannej służby.
300	300	
—	—	Pozycya nowa, ze względu na potrzebę wykształcenia uczniów w tym kierunku.
800	800	
48	120	
65	60	Wedle potrzeby.
—	30	
1.423	1.600	
1.412	1.400	
162	150	
600	—	
326	200	Więcej, z powodu częstszych wyjazdów na jarmarki do okolicznych miast.
6.336	5.860	
3.182	2.900	Więcej, z powodu rozwoju tej szkoły.
360	360	Rada gminna uchwałą z dnia 2. grudnia 1899 zobowiązała się płacić 360 K rocznie, aż do czasu zwinięcia szkoły. (LW. 9.158,903).
200	200	
1.200	1.200	
100	—	
118	—	
1.176	1.200	Więcej o 290 K głównie z powodu przyznania instruktorowi szkoły większego wynagrodzenia.
6.336	5.860	

10. Lwów. Krajowy centralny kurs koszykarski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i nauczyciel rysunków:			
		α) płaca . . . . . 3.000 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 600 „	3.600	—	3.600
		b) instruktor:			
		α) płaca . . . . . 1.560 K			
		β) dodatek osobisty . . . 480 „	2.040	—	2.040
		c) dwóch przodowników po 720 K . . .	1.440	—	1.440
		d) nauczyciele stylistyki i buchalteryi . .	480	—	480
	2	Lokal:			
		a) czynsz najmu	3.000	—	3.000
		b) utrzymanie lokalu	300	—	300
	3	Opał, oświetlenie i usługa	800	—	800
	4	Materyały warsztatowe	2.000	—	2.000
	5	Przybory szkolne	400	—	400
	6	Utrzymanie dwóch seryi uczniów po 5-ciu przez 5 miesięcy	2.500	—	2.500
	7	Uzupełnienie inwentarza	300	—	300
	8	Rozmaite inne wydatki	300	—	300
	9	Koszta powrotnej podróży uczniów . . .	150	—	150
		Razem .	17.310	—	17.310
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych (modeli) . .	3.500	—	3.500
	2	Subwencye:			
		a) od c. k. Rządu	2.400	—	2.400
		Za sprzedany materyał i inne	—	—	—
		Na szkołę koszykarską w Trembowli . . .	—	—	—
		Część subwencyi państw. na Wielowieś i Wojsław	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	11.410	—	11.410
		Razem .	17.310	—	17.310

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3.000	3.600	
1.880	2.040	
960	1.440	
486	480	
1.850	2.400	Więcej z powodu zmiany lokalu.
—	300	
470	720	Więcej, z powodu większej ilości pieców do opalania i niedostatecznego
1.914	2.000	dotychczas oświetlenia.
—	400	
2.500	2.500	
19	400	Mniej, wedle potrzeby.
1.022	300	
—	—	Pozycya nowa konieczna a niemająca dotychczas pokrycia w budżecie szkolnym.
14.101	16.580	
1.930	4.200	Mniej, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
1.500	2.400	
140	—	
1.100	—	
1.300	—	
8.131	9.980	Więcej o 1.430 K głównie z powodu mniejszego dochodu ze sprzedaży wyrobów (modeli) tudzież wyższego czynszu za lokal.
14.101	16.580	

11. Grybów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dod. osobisty . . . . 500 „	2.300	—	2.300
		b) przodownik kowalski	1.440	—	1.440
		c) przodownik kołodziejski	1.080	—	1.080
		d) pomocnik kołodziejski	840	—	840
		e) pomocnik kowalski	480	—	480
		f) administrator	460	—	460
		g) nauczyciel nauk dopełniających . . .	100	—	100
		h) katecheta	180	—	180
		i) stróż szkolny	240	100	340
	2	Utrzymanie lokalu	250	—	250
	3	Opał	1.600	—	1.600
	4	Materyał kołodziejski	2.600	500	3.100
	5	Materyał kowalski	600	—	600
	6	Węgiel i koks	1.200	—	1.200
	7	Roboty koszykarskie, lakiernicze, tapicerskie i dostawa wyrobów	2.800	—	2.800
	8	Wynagrodzenie uczniów	300	—	300
	9	Środki naukowe i przybory	600	—	600
	10	Uzupełnienie inwentarza	150	—	150
	11	Ubezpieczenie od ognia	500	—	500
	12	Rozmaite inne			
	13	Spłata pożyczki komun. 54.000 K na budowę szkoły:			
		a) w kapitale VI. i VII. rata . 789 K 20 g			
		b) 4½% odsetki . . . 2.321 „ 82 „			
		c) dodatek administracyjny . 128 „ 98 „	3.240	—	3.240
—		Zaliczka na zakupno materyału w r. 1907 . .	—	—	—
		Razem .	20.960	600	21.560
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.000	—	8.000
	2	Zwroty za wykończenie i dostawę wyrobów . .	1.200	—	1.200
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	3.400	—	3.400
—		Zaliczka z r. 1905 na uzupełnienie narzędzi w nowym budynku	—	—	—
—		Za sprzedane odpadki żelaza i zużyte narzędzia .	—	—	—
—		Dotacya z funduszu krajowego	8.160	600	8.760
		Razem .	20.960	600	21.560

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.800	2.300	
1.200	1.440	
840	1.080	
—	840	
480	480	
460	460	
100	100	
—	180	
14	240	Więcej, z powodu potrzeby nowych schodów do piątrowego magazynu.
190	200	Więcej, wedle potrzeby.
1.825	1.600	
2.905	2.400	Więcej, z powodu podrożenia żelaza, osi i węgla.
481	600	
1.726	1.000	Więcej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
3.175	2.300	
134	300	
799	600	
100	150	
940	500	
3.240	3.240	
500	—	
20.909	20.010	
9.128	7.500	
1.622	1.000	Więcej, na podstawie przecięcia wynikłości z lat poprzednich.
200	200	
3.600	3.400	
400	—	
12	—	
5.947	7.910	Więcej o 850 K, głównie z powodu większego wydatku na materyał kowalski.
20.909	20.010	

12. Grzymałów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków	1.800	—	1.800
		b) instruktor kowalski	1.440	—	1.440
		c) instruktor kołodziejski	1.440	—	1.440
		d) pomocnik kowalski	1.080	—	1.080
		e) administrator:			
		α) płaca 1.200 K			
		β) dodatek na pomieszkanie 300 „	1.500	—	1.500
		f) nauczyciel nauki dopełn.	400	—	400
		g) katecheta	100	—	100
	2	Opał	250	—	250
	3	Oświetlenie	100	—	100
	4	Usługa	264	—	264
	5	Materyał drzewny	2.000	—	2.000
	6	Materyał żelazny	2.800	—	2.800
	7	Koks	400	—	400
	8	Roboty lakiernicze i tapicerskie	1.600	—	1.600
	9	Wynagrodzenie uczniów	1.000	—	1.000
	10	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	11	Ubezpieczenie od ognia	80	—	80
	12	Rozmaite inne wydatki	700	—	700
	—	Reperacye w budynkach	—	—	—
	—	Pożyczka dla funduszu stypendyjnego	—	—	—
	—	Zwrot za zwrócony tarantas	—	—	—
	—	Zaliczka na zakupno materyału w r. 1907	—	—	—
		Razem	17.354	—	17.354
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	8.000	—	8.000
	—	Rozmaite zwroty	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	3.400	—	3.400
	—	Dotacya z funduszu krajowego	4.954	—	4.954
		Razem	17.354	—	17.354

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.640	1.800	
1.320	1.440	
1.200	1.440	
—	1.080	
1.400	1.500	
330	400	
100	100	
376	180	Więcej, z powodu znacznego podrożenia opału.
64	100	
264	264	
1.652	2.000	
2.466	2.600	
509	400	
1.690	1.500	
764	900	
197	350	
68	80	
714	500	
345	—	
165	—	
340	—	
900	—	
16.504	16.634	
7.864	7.000	Więcej na podstawie wynikłości z lat ubiegłych i z powodu rozwoju szkoły.
280	—	
—	1.000	
3.400	3.400	
4.960	5.234	Mniej o 280 K, głównie z powodu większego dochodu ze sprzedaży wyrobów.
16.504	16.634	

13. Kamionka strumiłowa. Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
	1	**WYDATKI.**			
		Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) I. dod. pięciol. . . . . 300 „			
		γ) II. „ „ . . . . . 250 „			
		δ) dodatek na mieszkanie . . 600 „	4.750	—	4.750
		b) nauczyciel fachowy rysunków i nauki dopełniającej	2.400	—	2.400
		c) instruktor kowalski	1.840	—	1.840
		d) instruktor kołodziejski	1.440	—	1.440
		e) instruktor ciesielski	1.440	—	1.440
		f) przodownik kołodziejski	840	—	840
		g) przodownik kowalski	840	—	840
		h) pomocnik kołodziejski	360	—	360
		i) katecheta obrz. rz. kat.	100	—	100
		k) katecheta obrz. gr. kat.	100	—	100
	2	Wynajem budynku	1.200	—	1.200
	3	Opał	240	—	240
	4	Oświetlenie	200	—	200
	5	Usługa	240	—	240
	6	Materyał drzewny	1.200	—	1.200
	7	Materyał żelazny	2.600	—	2.600
	8	Węgiel i koks	800	—	800
	9	Wynagrodzenie uczniów	1.600	—	1.600
	10	Roboty lakiernicze, tapicerskie, koszykarskie i t. p.	2.000	—	2.000
	11	Środki naukowe, przybory do rysowania i pisania i uzupełnienie inwentarza	1.000	—	1.000
	12	Ubezpieczenie od ognia budynków i inwentarza .	230	—	230
	13	Koszta leczenia uczniów	200	—	200
	14	Wydatki administracyjne, kancelaryjne i inne nieprzewidziane	500	—	500
		Razem .	26.120	—	26.120
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:			
		a) kołodziejsko-kowalskich	9.360	—	9.360
		b) ciesielskich	500	—	500
—		Zwrot zaliczek na płace	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od c. k. Rządu	3.600	—	3.600
—		Dotacya z funduszu krajowego	12.660	—	12.660
		Razem .	26.120	—	26.120

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
4.500	4.500	Więcej, z powodu przypadającego począwszy od 1. marca 1908 drugiego dodatku pięcioletniego z rocznych 300 koron.
2.400	2.400	
1.840	1.840	
1.440	1.440	
1.440	1.440	
840	840	
700	840	
300	360	
83	100	
134	100	
1.200	1.200	
136	240	
201	200	
240	240	
1.261	1.200	
2.480	2.400	Więcej, z powodu podrożenia żelaza.
653	800	
1.010	1.500	Stosownie do produkcyi i wynikłości z lat ubiegłych.
1.556	2.000	
273	1.000	
232	120	Więcej, wedle potrzeby.
—	200	
667	400	Więcej, wedle potrzeby.
23.586	25.360	
7.054	9.360	
295	500	
30	—	
3.600.	3.600	
12.607	11.900	Więcej o 760 K, głównie z powodu przyznania kierownikowi IIgo dodatku pięcioletniego, większego wydatku na materyał żelazny, robociznę i asekuracyę budynków i inwentarza.
23.586	25.360	

14. Tłumacz. Krajowa szkoła zawodowa kołodziejska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.000	—	3.000
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca 1.700 K			
		β) dodatek na mieszkanie 300 „	2.000	—	2.000
		c) przodownik kołodziejski:			
		α) płaca 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie 240 „	1.440	—	1.440
		d) przodownik kowalski:			
		α) płaca 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie 240 „	1.440	—	1.440
		e) pomocnik kowalski	480	—	480
		f) pomocnik kołodziejski	480	—	480
		g) nauczyciel do nauk wieczornych	400	—	400
		h) katecheci obu obrządków	240	—	240
	2	Lokal:			
		a) wynajem ubikacyi na kancelaryę i mieszkanie kierownika	540	—	540
		b) utrzymanie budynków	200	—	200
		c) instalacya oświetlenia elektrycznego	—	—	—
	3	Opał	400	—	400
	4	Oświetlenie elektryczne	400	—	400
	5	Usługa	300	—	300
	6	Materyał drzewny	1.200	—	1.200
	7	Materyał żelazny	2.000	—	2.000
	8	Węgiel i koks	900	—	900
	9	Wykończenie wyrobów (roboty rymarskie, lakiernicze, tapicerskie i t. p.)	1.400	—	1.400
	10	Wynagrodzenie uczniów	600	—	600
	11	Środki naukowe	600	—	600
	12	Uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	13	Ubezpieczenie od ognia	200	—	200
	14	Rozmaite inne wydatki	600	—	600
		Razem	19.220	—	19.220
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.100	—	6.100
—		Zwrot kierownika za oświetlenie elektryczne w mieszkaniu	50	—	50
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	3.200	—	3.200
—		Zwrot nadwyżki z r. 1905	—	—	—
—		Dotacya z funduszu krajowego	8.870	—	8.870
		Razem	19.220	—	19.220

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.700	2.700	Więcej, z powodu wydatnej pracy i dobrej kwalifikacyi.
2.000	2.000	
1.350	1.440	
1.200	1.400	Więcej, z powodu przyznania takiego dodatku na mieszkanie jaki pobiera przodownik kołodziejski.
117	400	Więcej z powodu ogólnej drożyzny i podniesienia płac w warsztatach prywatnych.
360	360	
420	400	
210	240	
1.080	540	
263	200	
—	532	
676	350	Więcej ze względu na podrożenie opału.
256	230	Więcej, stosownie do rzeczywistej potrzeby.
300	300	
2.602	1.200	
1.724	2.000	
708	800	Więcej z powodu podrożenia węgla i koksu.
995	1.400	
289	700	Mniej, odpowiednio do wyniku z lat ubiegłych.
251	600	
292	400	
—	250	Stosownie do potrzeby.
708	600	
18.501	19.042	
5.601	6.100	
—	—	
2.000	1.000	
3.600	3.200	
10	—	
7.290	8.742	Więcej o 128 K, głównie z powodu podwyższenia płacy kierownikowi.
18.501	19.042	

15. Stanisławów. Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajny	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i nauczyciel fachowy:			
		α) płaca . . . . . 2.700 K			
		β) dodatek osobisty . . . 800 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 200 „			
		δ) II. dod. pięciol. (od 1. III. 1908). 167 „	3.867	—	3.867
		b) nauczyciel fachowy rysunków:			
		α) płaca . . . . . 1.920 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „	2.220	—	2.220
		c) werkmistrz stolarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 200 „	1.640	—	1.640
		d) werkmistrz tokarstwa:			
		α) płaca. . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 200 „	1.640	—	1.640
		e) nauczyciel snycerstwa	1.440	—	1.440
		f) przodownik stolarstwa	1.200	—	1.200
		g) pomocnik kancelaryjny	480	—	480
		h) nauka stylistyki, niemieckiego, polskiego i rachunków	800	—	800
		i) katecheci obu obrządków	100	—	100
	2	Utrzymanie budynku	600	—	600
	3	Opał	700	—	700
	4	Oświetlenie	500	—	500
	5	Usługa	720	—	720
	6	Materyał drzewny	2.000	1.500	3.500
	7	Materyały dodatkowe (bajcy, okucia, lustra i t. p.	2.600	—	2.600
	—	Roboty tapicerskie	—	—	—
	8	Wynagrodzenie za robotę	2.600	—	2.600
	9	Środki naukowe i przybory	900	—	900
	10	Uzupełnienie inwentarza	500	—	500
	11	Ubezpieczenie od ognia	300	—	300
	12	Odnajęcie lokalu i utrzymanie drugiego internatu	900	—	900
	13	Koszta leczenia uczniów	300	—	300
	14	Rozmaite inne	600	—	600
	15	Na budowę (rata od pożyczki hipot. zaciągnąć się mającej w kwocie 50.000 K)	—	3.000	3.000
	—	Urządzenie bocznych schodów	—	—	—
	—	Zaliczka stała na kapitał obrotowy na r. 1907 (LW. 9537/05)	—	—	—
		Razem .	26.607	4.500	31.107

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3.500	3.700	Więcej, z powodu przypadającego II. dodatku pięcioletniego z rocznych 200 K od 1. III. 1908.
1.920	2.220	
1.440	1.640	
1.440	1.640	
1.200	1.440	
1.200	1.200	
360	480	
690	800	
117	100	
414	600	
892	600	Więcej, z powodu podrożenia opału i na podstawie dotychczasowej wynikłości.
463	500	
600	600	Więcej, z powodu drożyzny.
3.474	2.600	Więcej, w nadzwyczajnych, wskutek koniecznej potrzeby zakupna zapasu materyałów tokarskich jakoto bursztynu, pianki morskiej, kości słoniowej itp.
2.433	2.000	
130	—	
1.744	2.800	Mniej, stosownie do produkcyi.
897	750	Więcej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
583	500	
100	300	
—	—	
—	300	Pozycya nowa ze względu na konieczną potrzebę utrzymania takiego internatu.
717	600	
—	3.000	
1.390	—	
500	—	
26.204	28.370	

15. Stanisławów. Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	7.500	—	7.500
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	1.600	—	1.600
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) z Kasy oszczędności	400	—	400
		d) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
	—	Zaliczka stała na kapitał obrotowy z r. 1905 .	11.907	4.500	16.407
	—	Zwrot nadwyżki przewoźnego od Dyrekcyi kolei .	—	—	—
	—	Odsetki z lokacyi	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	—	—	—
		Razem .	26.607	4.500	31.107

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
6.732	8.000	Mniej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
1.600	1.600	
200	200	
100	200	
5.000	5.000	
500	—	
43	—	
13	—	
12.016	13.370	W zwyczajnych więcej o 1.537 K, głównie z powodu niepreliminowanego dotychczas wydatku na utrzymanie drugiego internatu, tudzież większego wydatku na opał i usługę.
26.204	28.370	W nadzwyczajnych więcej o 1.500 K z powodu wstawienia 1500 K na zakupno potrzebnego zapasu materyałów tokarskich.

16. Kalwarya. Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 2.700 K			
		β) dodatek osobisty . . . 300 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 200 „	3.200	—	3.200
		b) werkmistrz dla stolarstwa maszynowego i tokarstwa	1.800	—	1.800
		c) werkmistrz dla stolarstwa szkolnego meblowego:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „	1.740	—	1.740
		d) werkmistrz snycerstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 100 „	1.300	—	1.300
		e) przodownik stolarski:			
		α) płaca . . . . . 1.000 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 100 „	1.100	—	1.100
		f) nauczyciel rysunków zawodowych:			
		α) płaca. . . . . 1.500 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 200 „	1.700	—	1.700
		g) nauka przedmiotów pomocniczych:			
		α) rysunki	600	—	600
		β) język polski i korespondencya przem. .	300	—	300
		γ) rachunki i geometrya	300	—	300
		δ) rachunkowość przemysłowa . . .	200	—	200
		ε) religia	160	—	160
		h) maszynista	1.500	—	1.500
		i) pomocnik przy kotle	500	—	500
		k) stróż i służący	500	—	500
	2	Konserwacya budynków i ogrodzenia . . .	300	—	300
	3	Opał:			
		a) maszynowy	4.000	—	4.000
		b) budynku szkolnego			
	4	Oświetlenie, konserwacya tegoż i przybory . .	100	—	100
	5	Materyał drzewny	1.200	—	1.200
	6	Materyały dodatkowe (okucia, lustra, bajcy i t. d.)	1.200	—	1.200
	7	Wynagrodzenie za robotę	1.600	—	1.600
	8	Środki naukowe i przybory	500	—	500
	9	Uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	10	Smary i artykuły teczniczne do urządzeń mechanicznych	300	—	300
	11	Ubezpieczenie:			
		a) budynków i inwentarza od ognia . .	460	—	460
		b) robotników od wypadków	160	—	160
		Do przeniesienia . .	25.120	—	25.120

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3.200	3.200	
1.800	1.800	
1.620	1.620	Więcej z powodu długoletniej służby i dobrej kwalifikacyi.
1.200	1.200	Więcej, z powodu przyznania dodatku na mieszkanie.
900	1.000	Więcej, z powodu przyznania dodatku na mieszkanie.
1.440	1.500	Więcej, z powodu przyznania dodatku na mieszkanie.
	—	
	600	
865	300	
	300	
	200	
126	160	
1.250	1.500	
420	450	Więcej, z powodu wielkiej drożyzny artykułów żywności, opału i mieszkań.
165	450	
58	400	Mniej wedle potrzeby.
1.908	1.600	Więcej, skutkiem ogromnego podrożenia opału.
—	400	
157	100	
1.091	1.200	
1.684	1.200	
2.141	1.600	
398	500	
803	400	
—	300	
—	560	Wedle potrzeby.
—	160	
21.526	22.700	

16. Kalwarya. Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	25.120	—	25.120
	12	Rozmaite inne	450	—	450
	13	Kurs wieczorny dla majstrów	1.400	—	1.400
	14	Spłata pożyczki komunalnej 34.000 K na wewnętrzne urządzenia maszynowe:			
		a) w kapitale V. i VI rata . 458·20 K			
		b) 4% odsetki . . . . 1.328·73 „			
		c) dodatek administracyjny . 83·07 „	1.870	—	1.870
	15	Na wykonanie przeróbek i wzmocnienie maszyny parowej	—	950	950
—		Reszta kosztów budowy i studni	—	—	—
—		Terczka, werkmistrz snycerstwa, odprawa . .	—	—	—
—		Zaliczka komitetowi szkolnemu na przyrządy do odpylania maszyn i wentylacyi w akumulatorach	—	—	—
		Razem .	28.840	950	29.790

DOCHODY.

	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.500	—	4.500
	2	Rozmaite	100	—	100
—		Zaliczka na wieczorny kurs majstrów z r. 1905 .			
	3	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
—		Zaliczka na pokrycie reszty kosztów urządzenia warsztatu z r. 1906	—	—	—
—		Odsetki z lokacyi i rozmaite	—	—	—
—		Dotacya z funduszu krajowego	19.040	950	19.990
		Razem .	28.840	950	29.790

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
21.526	22.700	
1.532	450	
1.153	1.400	
1.870	1.870	
—	—	
10.840	—	
1.200	—	
3.120	—	
41.241	26.420	
4.626	4.000	Więcej, wskutek częściowego użycia maszyn roboczych.
—	100	
1.076	—	
—	200	
5.000	4.400	
728	—	
271	—	
29.540	17.720	Więcej o 3.190 K, głównie z powodu wstawienia większego o 2.000 K kredytu na opał maszynowy i budynku szkolnego, tudzież podwyższenia płac niektórym funkcyonaryuszom szkolnym, w nadzwyczajnych mniej mniej o 920 K z powodu iż odpadł kredyt na budowę i studnię.
41.241	26.420	

17. Jaworów. Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik administracyjny	2.400	—	2.400
		b) instruktor:			
		α) płaca 1 800 K			
		β) dodatek na mieszkanie 400 „	2.200	—	2.200
		c) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca. 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie 360 „	2.160	—	2.160
		d) pomocnik kancelaryjny	960	—	960
		e) pomocnik do rzeźbiarstwa dla I. roku	600	—	600
		— „ „ „ dla II. i III. roku	—	—	—
		f) „ „ tokarstwa	600	—	600
		g) „ „ stolarstwa	600	—	600
		h) „ „ wykończania i malowania robót	600	—	600
		i) werkmistrz maszynowy	2.400	—	2.400
		k) pomocnik magazynowy do maszyn	600	—	600
		l) nauczyciel rachunków i stylistyki	1.440	—	1.440
		m) nauczyciel muzyki	—	960	960
	2	Gmina miasta Jaworowa za budynek	—	8.018	8.018
	3	Utrzymanie budynku	—	—	—
	4	Opał			
	5	Oświetlenie	1.500	—	1.500
	6	Usługa			
	7	Materyał drzewny	8.000	2.000	10.000
	8	Materyały dodatkowe	4.000	—	4.000
	9	Wynagrodzenie za robotę	7.000	—	7.000
	10	Wynagrodzenie robotników pracujących w domu	2.000	—	2.000
	11	Koszta opakowanie i dostawy wyrobów	—	—	—
	12	Środki naukowe i przybory szkolne	600	—	600
	13	Uzupełnienie inwentarza	4.000	—	4.000
	14	Utrzymanie maszyn w ruchu	1.800	—	1.800
	15	Ubezpieczenie od wypadków i rozmaite inne	1.000	—	1.000
	16	Spłata pożyczki komun. 56.000 K na budowę szkoły:			
		a) w kapitale IX. i X. rata 838·33 K			
		b) 4½% odsetki 2.388·96 „			
		c) dodatek administracyjny 132·71 „	3.360	—	3.360
	—	Dalsze wewnętrzne urządzenie maszynowe	—	—	—
	—	Budowa szopy i suszarni	—	—	—
	—	Zaliczka na zakupno exhaustora	—	—	—
	—	Spłata pożyczki chwilowej z r. 1904 i 1905	—	—	—
	—	Za dostarczone wyroby ludowe	—	—	—
	—	Spłacone długi	—	—	—
	—	Zaliczki pozostałe na spłatę długów w r. 1907	—	—	—
		Razem	47.820	10.978	58.798

Preliminarz na rok 1908.

Winikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.400	2.400	
2.200	2.200	
1.800	1.800	Więcej, z dobrej dobrej kwalifikacyi.
1.170	960	
480	480	
360	—	
330	480	Więcej, z powodu większego obrotu i produkcyi maszynowej.
[illegible]0	480	
[illegible]	480	
1.623	2.400	
—	480	
—	—	Pozycya nowa, konieczna ze względu, iż w Jaworowie niema szkoły przemysłowo-uzupełniającej.
—	—	
—	—	
—	300	
783	500	
175	300	
360	480	
5.465	8.000	Więcej, z powodu potrzeby znaczniejszej ilości materyału suchego.
2.011	4.000	
5.167	7.000	
—	—	Pozycya nowa, dla popierania przemysłu domowego.
384	800	
168	600	
1.643	800	
627	1.800	
1.186	1.200	Wedle potrzeby.
3.360	3.360	
—	3.200	
—	6.200	
2.500	—	
1.600	—	
1.377	—	
5.559	—	
1.235	—	
44.869	50.700	

17. Jaworów. Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	15.000	—	15.000
	2	Zwrot za opakowanie i dostawę	800	—	800
	3	Zwroty od uczniów za użycie maszyn . . .	400	—	400
	—	Pożyczka chwilowa	—		—
	4	Subwencye:			
		a) od gminy ryczałt za opał, oświetlenie i usługę	1.000	—	1.000
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
	—	*c*) od c. k. Rządu	4.000	—	4.000
	—	Zaliczka na spłatę długów z r. 1905 . . .	—	—	—
	—	Zaliczka na studnie i plantacye podwórza . .	—	—	—
	—	Zaliczka zwrotna na fundusz obrotowy z r. 1905 .	—	—	—
	—	Odsetki z lokacyi i inne	—	—	—
	—	Kierownik administr. zwrot za roboty w ogrodzie	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	26.420	10.978	37.398
		Razem .	47.820	10.978	58.798

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
7.780	21.000	Mniej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
—	800	
410	—	
297	—	
1.000	1.000	
200	200	
4.000	4.000	
6.640	—	
5.000	—	
7	—	
50	—	
19.485	23.700	W zwyczajnych więcej o 15.480 K, głównie z powodu wstawienia nowego kredytu, *a*) na nauczyciela rachunków i stylistyki *b*) na wynagrodzenie robotników pracujących w domu, podwyższenie wynagrodzenia pomocnikom warsztatowym i wyższego kredytu na uzupełnienie inwentarza.
44.869	50.700	W nadzwyczajnych mniej o 1.782 K, gdyż odpadł kredyt na wewnętrzne urządzenie maszynowe, budowę szopy i suszarni.

18. **Kołomyja.** Krajowa szkoła garncarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajny	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	**Płace:**			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 600 „			
		γ) I. dod. pięciol. . . . . 400 „			
		δ) II. dod. pięciol. . . . 400 „	5.000	—	5.000
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca . . . . . 2.400 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 400 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 300 „			
		δ) II. dodatek pięcioletni . . 300 „	3.400	—	3.400
		c) przodownik do nauki modelowania:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „	2.100	—	2.100
		d) instruktor do nauki kaflarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dod. na mieszk. . . . 300 „			
		γ) I. dod. pięciol. . . . . 160 „			
		δ) II. dod. pięciol. . . . 160 „	2.060	—	2.060
		e) przodownik do nauki toczenia i formowania:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „	1.740	—	1.740
		f) nauka przedmiotów pomocniczych . .	300	—	300
		g) katecheta obrz. rz. kat.	100	—	100
		h) „ „ gr. kat.	100	—	100
		i) pomocnik kancelaryjny	360	—	360
	2	Rąbanie drzewa	100	—	100
	3	Usługa	900	—	900
	4	Materyał	350	—	350
	5	Opał techniczny	500	—	500
	6	Wynagrodzenie za robotę	400	—	400
	7	Wynagrodzenie robotników dziennych . . .	450	—	450
	8	Środki naukowe i przybory	700	—	700
	9	Uzupełnienie inwentarza	300	1.000	1.300
	10	Ubezpieczenie od ognia	340	—	340
	11	Rozmaite inne	350	—	350
	12	Kurs nauki strycharstwa	600	—	600
	13	Na rozszerzenie budynku półroczna rata pożyczki	—	—	—
	14	Na założenie pracowni form kaflarskich . .	—	3.000	3.000
		Razem .	20.150	4.000	24.150

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
5.000	5.000	
3.100	3.340	
2.100	2.100	
2.060	2.060	
1.740	1.740	
256	300	
100	100	
100	100	
360	360	
88	80	Więcej, wedle potrzeby.
888	850	Więcej, z powodu drożyzny.
761	350	
504	500	
378	700	Mniej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
449	450	
379	1.000	Wedle potrzeby.
203	300	W nadzwyczajnych 1.000 K na urządzenie w rozszerzonym budynku.
283	350	
343	400	
—	600	
—	2.500	Nieprelimiuje się z uwagi, że rata z r. 1907 nie została użyta.
—	—	
19.092	23.180	

18. **Kołomyja.** Krajowa szkoła garncarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.500	—	1.500
	2	Ze sprzedaży materyałów i inne	50	—	50
	3	Subwencye:			
		a) od c. k. Rządu	6.000	—	6.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	12.600	4.000	16.600
		Razem .	20.150	4.000	24.150

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.167 69	2.000 50	Mniej, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
6.000 10.856	6.000 15.130	W zwyczajnych więcej o 270 K głównie z powodu podwyższenia kredytów na rąbanie drzewa i usługę, w nadzwyczajnych więcej o 1.200 na założenie pracowni form kaflarskich i uzupełnienie inwentarza w rozszerzonym budynku.
19.092	23.180	

19. **Podgórze.** Krajowe kursa przemysłu keramicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) kierownik:				
		α) płaca	3.600 K			
		β) dodatek pięcioletni . . .	67 „	3.667	—	3.66
		b) wynagrodzenie nauczycieli		4.992	—	4.9
		c) laborant		900	—	
	2	Wynajem lokalu		2.400	—	2.4
	3	Opał lokalu i pieców technicznych		750	—	7
	4	Oświetlenie		500	—	
	5	Usługa		600	—	600
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .		1.400	—	1.400
	7	Rozmaite inne wydatki		500	—	50
	8	Na 3 miesięczne kursa odlewania form i szklenia .		750	—	7
	9	Stypendya na kursa prak.		600	—	600
	—	Na budowę pieców laboratoryjnych		—	—	—
			Razem .	17.059	—	17.05
		DOCHODY.				
	1	Subwencye:				
		a) do Rady powiatowej		200	—	200
		b) do c. k. Rządu		5.000	—	5
	—	Odsetki z lokacyi i inne		—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego		11.859	—	11.85
			Razem .	17.059	—	17.059

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	Więcej, z powodu przypadającego kierownikowi od 1. listopada 1908 dodatku pięcioletniego.
4.172	4.498	Więcej, z powodu zmiany programu nauki.
600	800	Więcej, z powodu podrożenia środków egzystencyi.
2.400	2.400	
424	750	
411	400	Więcej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych i rzeczywistej potrzeby.
480	480	Więcej, z powodu podrożenia środków egzystencyi.
693	1.400	
652	500	
452	600	Więcej, z powodu konieczności prowadzenia kursów betonowych.
—	600	
2.738	—	
16.622	16.028	
200	200	
5.000	4.000	Więcej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
12	—	
11.410	11.828	Więcej o 31 koron wedle potrzeby.
16.622	16.028	

20. Witków. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) administrator	600	—	600
		b) instruktor fachowy	1.200	—	1.200
		c) I. pomocnik instruktora	1.200	—	1.200
		d) II. pomocnik instruktora	960	—	960
		e) nauczyciel pomocniczy	720	—	720
		f) katecheta obrz. rzym. i grecko-kat.	200	—	200
	2	Najem budynku	800	—	800
	3	Utrzymanie lokalu	150	—	150
	4	Opał	100	—	100
	5	Oświetlenie	100	—	100
	6	Usługa	252	—	252
	7	Materyał	2.800	—	2.800
	8	Wynagrodzenie uczniów	500	—	500
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	450	250	700
	—	Zaliczka Zarządowi na maszynę do szycia	—	—	—
	10	Rozmaite wydatki	200	—	200
	—	Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1907	—	—	—
		Razem	10.232	250	10.482
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	3.300	—	3.300
	—	Zapas funduszu obrotowego z r. 1905	—	—	—
	—	Kredyt na maszynę do szycia z r. 1905	—	—	—
	—	Tow. szewców, zwrot pożyczki	—	—	—
	—	Zwrot kosztów wysyłki wyrobów	—	—	—
	—	Zapas w kasie podręcznej z zaliczek od byłego kierownika	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od c. k. Rządu	1.600	—	1.600
	—	Dotacya z funduszu krajowego	5.332	250	5.582
		Razem	10.232	250	10.482

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
647	600	Mniej, gdyż płaca wstawiona w budżecie roku 1907 przeznaczona była dla innego instruktora.
1.200	1.440	
920	1.200	
717	960	
934	720	
200	200	
—	—	Więcej z powodu chwilowej potrzeby.
207	150	
123	100	
173	100	
192	252	
3.273	2.800	
252	500	
1.268	450	W nadzwyczajnych preliminuje się 250 K z powodu koniecznej potrzeby zakupna nowej maszyny do szycia.
200	—	
435	200	
711	—	
11.452	9.672	
3.701	3.300	
344	—	
200	—	
184	—	
7	—	
137	—	
1.600	1.600	
5.279	4.772	W zwyczajnych więcej o 560 K głównie z powodu wstawienia kredytu na czynsz za najem lokalu.
11.452	9.672	W nadzwyczajnych 250 K na maszynę do szycia.

21. Stary Sącz. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) administrator	600	—	600
		b) instruktor	1.800	—	1.800
		c) przodownik	1.200	—	1.200
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	700	—	700
	3	Opał	200	—	200
	4	Oświetlenie	100	—	100
	5	Usługa	96	—	96
	6	Materyał	9.000	—	9.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	2.500	—	2.500
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	400	—	400
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
—		Z fund. obrot. spłata VII. i VIII. raty pożyczki do fund. kraj.	—	—	—
—		Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1907	—	—	—
		Razem . .	16.796	—	16.796
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	11.500	—	11.500
—		Zapas funduszu obrotowego z roku 1905 . .	—	—	—
—		Za sprzedane dodatki i inne	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	600	—	600
		b) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
—		Dotacya z funduszu krajowego	3.296	—	3.296
		Razem .	16.796	—	16.796

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
600	600	
1.800	1.800	
1.200	1.200	
648	700	
196	200	
62	100	
96	96	
10.400	9.000	
2.829	2.000	Więcej, stosownie do produkcyi.
170	400	
155	200	
160	—	
852	—	
19.168	16.296	
12.986	11.000	Więcej na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
1.202	—	Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywa koszta produkcyi tj. materyał i robociznę.
53	—	
600	600	Rada powiatowa w Nowym Sączu uchwałą dnia 14. sierpnia 1899 r. L. 1450 zobowiązała się dawać subwencyę 600 K rocznie (LW. 46.184/1900).
1.400	1.400	
2.927	3.296	Jak na rok 1907.
19.168	16.296	

22. Dobczyce. Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) administrator	600	—	600
		b) instruktor fachowy	1.200	—	1.200
		c) pomocnik instruktora	1.080	—	1.080
		d) nauczyciel	480	—	480
		e) katecheta	120	—	120
	2	Wynajem lokalu	200	—	200
	3	Opał, światło i usługa	350	—	350
	4	Materyał	4.000	—	4.000
	5	Wynagrodzenie uczniów za robotę	1.000	—	1.000
	6	Środki naukowe	200	—	200
	7	Uzupełnienie inwentarza	300	—	300
	8	Rozmaite inne wydatki	230	—	230
		Razem	9.760	—	9.760
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	5.000	—	5.000
	—	Za sprzedany materyał, dodatki i zwroty portoryów	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	1.070	—	1.070
	—	Dotacya z funduszu krajowego	3.490	—	3.490
		Razem	9.760	—	9.760

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
600	600	
1.200	1.200	
1.080	1.080	
480	480	
120	120	
—	—	
284	—	
2.934	4.500	Mniej, stosownie do produkcyi.
391	1.500	
134	200	
122	900	Mniej, z powodu iż odpada kredyt na zakupno maszyny do obrębiania dziurek.
157	230	
7.502	10.810	
3.225	6.000	Mniej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
48	—	Gmina ma dostarczać bezpłatnie pomieszczenia dla szkoły, opału, oświetlenia i usługi.
200	200	Na mocy uchwały Rady powiatowej z dnia 15. grudnia 1897.
1.000	1.000	
3.029	3.610	Mniej o 120 K głównie z powodu mniejszego wydatku na uzupełnienie inwentarza.
7.502	10.810	

23. Kołomyja. Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i instruktor fachowy			
		α) płaca 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie 400 „			
		γ) dodatek za kierownictwo 200 „	2.040	—	2.040
		b) I. pomocnik instruktora:			
		α) płaca 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie 300 „	1.500	—	1.500
		c) pomocnik instruktora:			
		α) płaca 1.000 K			
		β) dodatek na mieszkanie 200 „	1.200	—	1.200
		d) administrator	400	—	400
	2	Materyał	3.000	—	3.000
	3	Wynagrodzenie uczniów za robotę	500	—	500
	4	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	400	600
	5	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	6	Utrzymanie lokalu	80	—	80
	—	Zaliczka zwrotna na fundusz obrotowy na r. 1907	—	—	—
	—	Zakupno kasy ogniotrwałej	—	—	—
		Razem	9.120	400	9.520
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.500	—	3.500
	2	Za robotę z obcych materyałów	350	—	350
	—	Za odsprzedany materyał i zwroty	—	—	—
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	—	Zaliczka na pokrycie należytości biernych z r. 1905	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	3.570	400	3.970
		Razem	9.120	400	9.520

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.840	Więcej, z powodu przyznania dodatku za kierownictwo.
1.183	1.300	Więcej, z powodu dobrej kwalifikacyi.
880	1.000	Więcej, z powodu przyznania dodatku na mieszkanie.
600	600	Mniej, z powodu reorganizacyi szkoły.
3.506	2.500	Więcej, stosownie do produkcyi.
363	500	
336	600	Nadzwyczajny kredyt na zakupno wagi decymalnej, szafy na narzędzia i stołków do sali rysunkowej.
285	170	
54	—	Pozycya nowa konieczna, a niemająca dotychczas pokrycia w budżecie szkolnym.
800	—	
238	—	
9.685	8.510	
4.346	3.000	Więcej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
—	120	
97	—	
1.200	300	Gmina na mocy uchwały z 29. lipca 1903 dostarczać ma bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi (LW. 91.476/1903). Rada powiatowa uchwałą z dnia 11. sierpnia 1902 zobowiązała się wstawiać do budżetu na szkołę po 300 K rocznie. (LWK. jw.).
1.400	1.400	
2.395	3.690	W zwyczajnych więcej o 130 K głównie z powodu wstawienia dodatku za kierownictwo i na mieszkanie dla personalu szkolnego. W nadzwyczajnych więcej o 150 K głównie z powodu potrzeby zakupna wagi decymalnej, szafy na narzędzia i stołków do sali rysunkowej.
247	—	
9.685	8.510	

24. Krosno. Krajowa szkoła tkacka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
		A) Szkoła.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.600	—	3.600
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca . . . . . 2.400 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 400 „	2.800	—	2.800
		c) instruktor w tkalni ręcznej	1.440	—	1.440
		d) przodownik	1.200	—	1.200
		e) nauczyciele przedmiotów pomocniczych	1.500	—	1.500
		f) pisarz w kancelaryi kierownika i pomocnik rysunków	1.200	—	1.200
	2	Koszta utrzymania internatu dla 20-tu uczniów	2.500	—	2.500
	3	Opał	1.300	—	1.300
	4	Oświetlenie	210	—	210
	5	Usługa	600	—	600
	6	Środki naukowe	700	—	700
	7	Uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	8	Ubezpieczenie inwentarza	200	—	200
	9	Rozmaite inne wydatki	1.000	—	1.000
	—	Saldo kasowe fund. obrot na r. 1907	—	—	—
	—	Restauracya mieszkań kierownika i instruktora	—	—	—
		Suma A)	18.650	—	18.650
		B) Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów.			
	1	Płace:			
		a) wynagrodzenie kierownika	240	—	240
		b) wynagrodzenie nauczyciela rysunków	160	—	160
		c) wynagrodzenie przodownika	120	—	120
	2	Materyał, desenie i wynagrodzenie za robotę	700	—	700
		Suma B)	1.220	—	1.220
		Razem	19.870	—	19.870
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	1	Ze sprzedaży kartonów	800	—	800
	—	Rozmaite	—	—	—
	—	Saldo gotówki fund. obrot. z r. 1905	—	—	—
	2	Subwencya od c. k. Rządu	8.000	—	8.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	11.070	—	11.070
		Razem	19.870	—	19.870

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
4.190	3.600	
3.400	3.400	Mniej, z powodu zamianowania nowego nauczyciela.
2.405	1.700	
1.080	1.200	
1.522	1.500	
860	960	Więcej, z powodu udzielania nauki rysunków fachowych i dozoru internatu.
—	—	Pozycya nowa, konieczna ze względu na wielką liczbę ubogich uczniów.
1.076	1.300	
171	210	
600	600	
1.462	700 400	
34	360	Mniej wedle potrzeby.
2.226	1.000	
3.000	—	
675	—	
22.701	16.930	
230	240	
160	160	
120	120	Jak na rok 1907.
453	700	
963	1.220	
23.664	18.150	
—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyjnego Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
491	800	Gmina miasta Krosna daje budynek dla szkoły.
372	—	
3.000	—	
8.000	8.000	Jak na rok 1907.
11.801	9.350	Więcej a 1.720 K głównie z powodu wstawienia kredytu na utrzymanie internatu dla uczniów.
23.664	18.150	

25. Gliniany. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajny	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		e) kierownik i instruktor fachowy:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) I. dod. pięciol. . . . . 160 „			
		γ) II. dod. pięciol. . . . 160 „	2.120	—	2.120
		b) przodownik	840	—	840
		c) nauczyciel pomocniczy	240	—	240
		d) katecheta obrz. rz. i gr. kat. . . .	200	—	200
		e) pomocnik kierownika	800	—	800
	2	Wynajem lokalu	—	—	—
	3	Konserwacya i asekuracya budynku . . .	164	—	164
	4	Opał	320	—	320
	5	Oświetlenie	125	—	125
	6	Usługa	150	—	150
	7	Środki naukowe	700	—	700
	8	Uzupełnienie inwentarza	200	—	200
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	10	Na zakupno realności (II. rata od pożyczki 35.000 K)	2.475	—	2.475
		Razem .	8.534	—	8.534
		DOCHODY.			
—		Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
—		Zwrot za materyały	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy na lokal, opał i oświetlenie .	240	—	240
		b) od Rady powiatowej w Przemyślanach .	100	—	100
		c) od c. k. Rządu	2.500	—	2.500
—		Dotacya z funduszu krajowego	5.694	—	5.694
		Razem .	8.534	—	8.534

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.120	2.420	Kierownik otrzymuje mieszkanie, zatem odpada dodatek z tego tytułu.
720	840	
240	240	
200	200	
—	—	Pozycya nowa, konieczna z powodu zwiększonej frekwencyi, oraz zaprowadzenia farbiarstwa wełny.
1.088	—	
—	100	Więcej, z powodu wyższej premii asekuracyjnej.
278	280	Więcej, z powodu drożyzny opału.
85	125	
62	94	Więcej, z powodu obszerniejszego lokalu.
905	700	
	200	
327	200	
—	2.475	
6.025	7.874	
—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyjnego Towarzystwa wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian tak na wyrób jakoteż do celów naukowych dostarcza bezpłatnie przędzy i opłaca wynagrodzenie uczniów.
2	—	
240	240	
100	100	
2.500	2.500	
3.183	5.034	Więcej o 660 K głównie z powodu wstawienia kredytu na nową siłę pomocniczą dla kierownika.
6.025	7.874	

26. Gorlice. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 27 „	1.767	—	1.767
		b) przodownik	480	—	480
	2	Donajem lokalu	500	—	500
	3	Opał	450	—	450
	4	Oświetlenie	80	—	80
	5	Usługa	288	—	288
	6	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	400	—	400
	7	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	—	Spłacone długi w r. 1906	—	—	—
		Razem .	4.165	—	4.165
		DOCHODY			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy ryczałt na pomieszkanie i oświetlenie dla instruktora	300	—	300
		b) od gminy ryczałt na opał, oświetlenie i usługę szkoły	460	—	460
		c) od Rady powiatowej	400	—	400
		d) od c. k. Rządu	900	—	900
	—	Zaliczka z r. 1905 na pokrycie należytości biernych	—	—	—
	—	Ze sprzedaży papieru (carta-rigata) . . .	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.105	—	2.105
		Razem .	4.165	—	4.165

Preliminarz na rok 1908.

Winikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.740	1.740	Więcej, z powodu przypadającego I. dodatku pięcioletniego począwszy od 1. listopada 1908 z rocznych 160 K.
480	480	
500	500	
	450	
457	80	
	288	
379	400	
237	200	
265	—	
4.058	4.138	
—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby, na rachunek Akcyjnego Towarzystwa dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów za robociznę. Gmina pismem z dnia 18. kwietnia 1901 r. l. 5.341 (LW. 28.848/901) zobowiązała się zamiast dawania pomieszkania dla instruktora w naturze płacić na ten cel ryczałt w kwocie 300 K rocznie, pismem zaś z dnia 21. grudnia 1905 l. 4.618 zobowiązała się zamiast dostarczania szkole opału, oświetlenia i usługi w naturze płacić na to 460 K rocznie.
300	300	
460	460	Rada powiatowa w Gorlicach uchwałą z dnia 14. lipca 1892 zobowiązała się dawać 400 K rocznie subwencyi.
400	400	
800	900	
339	—	
8	—	Więcej o 27 K, z powodu przyznania I. dodatku pięcioletniego instruktorowi.
1.751	2.078	
4.058	4.138	

27. Kosów. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 160 „			
		δ) II. „ „ . . 160 „	2.420	—	2.420
		b) przodownik	840	—	840
		c) pomocnik warsztatowy	480	—	480
		d) nauczyciel rysunków, rachunkowości i korespondencyi kupieckiej	440	—	440
		e) katecheta	80	—	80
		f) pomocnik administr.	300	—	300
	2	Opał	380	—	380
	3	Oświetlenie	160	—	160
	4	Usługa	360	—	360
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	500	—	500
	6	Rozmaite inne wydatki	340	—	340
		Razem .	6.300	—	6.300
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	80	—	80
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od c. k. Rządu	1.800	—	1.800
	—	Dotacya z funduszu krajowego	4.120	—	4.120
		Razem .	6.300	—	6.300

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.260	2.420	
840	840	
440	480	
440	440	
80	80	
300	300	
354	320	Więcej, z powodu podrożenia opału.
123	160	
240	360	
549	500	
342	340	
5.968	6.240	
—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
—	80	
—	300	
1.800	1.700	
4.168	4.160	Mniej o 40 K głównie z powodu preliminowania wyższej subwencyi od c. k. Rządu.
5.968	6.240	

28. Łańcut. Krajowy naukowy warsztat tkacki im. Franciszka Józefa.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) I. dodatek pięcioletni . . 160 „			
		γ) II. dodatek pięciol. . . . 160 „	2.120	—	2.120
		b) przodownik	960	—	960
	2	Akc. Towarz. dla wyrobów tkackich i sukienniczych; subwencya na pomieszczenie szkoły i instruktora	1.600	—	1.600
	3	Opał i oświetlenie	800	—	800
	4	Usługa	420	—	420
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	300	—	300
	6	Ubezpieczenie od ognia	40	—	40
	7	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
		Razem .	6.440	—	6.440
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	500	—	500
		b) od Rady powiatowej	600	—	600
		c) od c. k. Rządu	1.700	—	1.700
	—	Dotacya z funduszu krajowego	3.640	—	3.640
		Razem .	6.440	—	6.440

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.120	2.120	
960	960	
1.600	1.600	
789	800	
360	360	Więcej, z powodu podrożenia środków utrzymania.
282	300	
79	40	
—	200	
6.190	6.380	
—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego akcyjnego Towarzystwa dla wyrobów tkackich i sukienniczych, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
500	500	
600	600	
1.800	1.500	
3.290	3.780	Mniej o 140 K, głównie z powodu preliminowania wyższej subwencyi państwowej.
6.190	6.380	

29. Rychwałd. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor fachowy:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek osobisty . . . 200 „	1.640	—	1.640
		b) przodownik warsztatowy	840	—	840
		c) nauczyciel czytania pisania i rachunków .	600	—	600
		d) katecheta	100	—	100
	2	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	300	—	300
	3	Ubezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego .	50	—	50
	4	Rozmaite inne wydatki	160	—	160
		Razem .	3.690	—	3.690
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	1	Subwencye:			
		od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.690	—	2.690
		Razem .	3.690	—	3.690

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.640	1.640	
840	840	
600	600	
100	100	
47	300	
35	40	Więcej, według potrzeby.
105	160	
3.367	3.680	
—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów. Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenia dla warsztatu wraz z opałem, oświetleniem i usługą.
1.000	1.000	
2.367	2.680	Więcej o 10 K, wedle potrzeby.
3.367	3.680	

30. Rakszawa. Krajowa szkoła sukiennicza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.600	—	3.600
		b) nauczyciel teoryi zawodowej	2.400	—	2.400
		c) instruktor tkactwa	1.800	—	1.800
		d) „ farbiarstwa	1.800	—	1.800
		e) przodownik w tkalni ręcznej	1.200	—	1.200
		f) pomocnik w tkalni ręcznej	480	—	480
		g) pomocnik warsztatowy w farbiarni	480	—	480
		h) nauka przedmiotów pomocniczych	720	—	720
		i) nauka religii	200	—	200
		k) pomocnik kancelaryjny i nauczyciel buchalteryi i stylistyki	1.200	—	1.200
		l) stróż nocny	360	—	360
	2	Utrzymanie lokalu	500	200	700
	3	Opał	1.800	—	1.800
	4	Oświetlenie	400	—	400
	5	Usługa	480	—	480
	6	Płaca gospodyni w internacie	360	—	360
	7	Środki naukowe, przybory szkolne i uzupełnienie inwentarza	700	—	700
	8	Ubezpieczenie od ognia	350	—	350
	9	Tkalnia mechaniczna:			
		a) maszynista	480	—	480
		b) pomocnik warsztatowy	480	—	480
		c) części wymienne	720	—	720
		d) benzyna i oliwa	1.930	—	1.930
		e) podatek od benzyny	190	—	190
		f) inne	200	—	200
	10	Rozmaite inne wydatki	440	—	440
	11	Na budowę piwnic, kadź do farbowania i dynamometr	—	—	—
—		Datek konkurencyjny na rekonstrukcyę i restauracyę kościoła parafialnego w Rakszawie	—	245	245
—		Zaliczka na pokrycie należytości biernych na r. 1907	—	—	—
		Razem	23.270	445	23.715

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	
2.400	2.400	
1.800	1.800	
1.800	1.800	
960	1.200	
480	480	
480	480	
720	720	
200	200	
1.200	1.200	
300	360	
827	500	W nadzwyczajnych więcej o 200 K, ze względu na konieczną potrzebę odrestaurowania mieszkania kierownika szkoły.
1.534	1.700	Więcej, ze względu na podrożenie opału.
362	400	
480	480	
360	360	
888	700	
277	350	
480	480	
480	480	
139	720	
1.242	1.260	Więcej, ze względu na znaczne podrożenie benzyny.
735	190	
10	200	
655	440	
—	2.550	Wydatek jednorazowy wedle potrzeby.
—	—	
58	—	
22.467	25.050	

30. Rakszawa. Krajowa szkoła sukiennicza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	—	Rozmaite	—	—	—
	1	Zwrot za oświetlenie w mieszkaniu:			
		a) od kierownika	50	—	50
		b) od nauczyciela teoryi	30	—	30
	1	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	7.000	—	7.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	15.190	445	15.635
		Razem .	23.270	445	23.715

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza wszelkich materyałów potrzebnych tak do wyrobów jak i do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
61	—	
50	50	
—	—	
1.000	1.000	
7.000	7.000	
14.356	17.000	W zwyczajnych więcej o 770 K, głównie z powodu większego wydatku na benzynę i na drzewo opałowe.
22.467	25.050	W nadzwyczajnych mniej o 2.105 K, gdyż odpadł kredyt na budowę piwnic, kadź do farbowania i dynamometr.

31. Zakopane. Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierowniczka	1.680	—	1.680
		b) nauczycielka rysunków	1.200	—	1.200
		c) nauczycielka pomocn. I.	1.200	—	1.200
		d) „ „ II.	540	—	540
		e) „ „ III.	—	—	—
		f) katecheta	100	—	100
		g) nauczyciel czytania pisania i rachunków	240	—	240
		h) pomocnik kancelaryjny	200	—	200
	2	Wynajem lokalu	1.800	—	1.800
	3	Opał	340	—	340
	4	Oświetlenie	120	—	120
	5	Usługa	240	—	240
	6	Materyał	700	—	700
	7	Wynagrodzenie uczenic	2.500	—	2.500
	8	Środki naukowe	350	—	350
	9	Uzupełnienie inwentarza	100	—	100
	10	Rozmaite inne wydatki	280	—	280
	—	Zaliczka komitetowi na dług za opał na r. 1907	—	—	—
		Razem	11.590	—	11.590
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.200	—	3.200
	—	Za sprzedany materyał i inne	—	—	—
	—	Rozmaite	—	—	—
	2	Subwencye:			
	—	od c. k. Rządu	1.600	—	1.600
	—	Zaliczka na wyższy czynsz z r. 1905	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	6.790	—	6.790
		Razem	11.590	—	11.590

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.680	1.680	
440	1.200	
1.610	1.200	
520	540	
40	—	
100	100	
510	240 360	Mniej z powodu przyjęcia nowego pomocnika kancelaryjnego.
1.800	1.800	
293	300 120	Więcej, z powodu znacznego podrożenia drzewa i węgla.
200	240	
575	600	Więcej, stosownie do produkcyi i ze względu na większą liczbę uczenic.
2.136	2.800	Mniej, stosownie do produkcyi.
85	350 100	
162	280	
120	—	
10.271	11.910	
3.167	4.000	Mniej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
114	—	
350	—	
1.600	1.600	
800	—	
4.240	6.310	Więcej o 480 K, głównie z powodu mniejszego dochodu ze sprzedaży wyrobów.
10.271	11.910	

32. Bobowa. Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Nauczycielka	1.440	—	1.440
	2	Wynajem lokalu z opałem i usługą	600	—	600
	3	Oświetlenie	100	—	100
	4	Materyał	300	—	300
	5	Wynagrodzenie uczennic	700	—	700
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	—	200
	7	Rozmaite inne wydatki	150	—	150
	—	Zaliczka komitetowi na utworzenie funduszu obrotowego na r. 1907	—	—	—
		Razem	3.490	—	3.490
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.000	—	1.000
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	150	—	150
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	—	Chwilowa pożyczka	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	740	—	740
		Razem	3.490	—	3.490

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.440	
400	600	
—	100	
72	300	
567	800	Mniej, stosownie do produkcyi i na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
30	300	Mniej wedle potrzeby.
38	150	
300	—	
2.847	3.690	
188	1.200	Mniej, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
425	150	W myśl deklaracyi z dnia 9. lipca 1904 gmina daje 150 K rocznie na koszta lokalu, opału i usługi. (LW. 83.337/1904).
200	200	
1.400	1.000	
19	—	
615	1.140	Mniej o 400 K. z powodu preliminowania wyższej subwencyi od c. k. Rządu.
2.847	3.690	

33. Maków. Krajowa szkoła hafciarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) nauczycielka kierująca:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 200 „	1.640	—	1.640
		b) nauczycielka pomocnicza	960	—	960
		c) pomocnica rachunkowa i kancelaryjna .	600	—	600
		d) katecheta	200	—	200
		e) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fachowy nadzór	400	—	400
	2	Opał, oświetlenie i usługa	360	—	360
	3	Materyał	1.000	—	1.000
	4	Wynagrodzenie uczennic	1.100	—	1.100
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	6	Rozmaite inne wydatki	140	—	140
	—	Zapas funduszu obrotowego na r. 1907 . . .	—	—	—
		Razem .	6.600	—	6.600
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.100	—	2.100
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	96	—	96
		b) od Rady powiatowej	50	—	50
		c) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.954	—	2.954
		Razem .	6.600	—	6.600

Preliminarz na rok 1908.

Winikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.640	1.640	
960	960	
—	600	
120	200	
400	400	
360	360	
866	1.000	
1.150	1.100	
160	200	
72	140	
627	—	
6.355	6.600	
1.669	2.300	Mniej, według wyniku z lat poprzednich.
96	96	
—	50	
1.400	1.200	
3.190	2.954	Jak na rok 1907.
6.355	6.600	

34. **Lwów.** Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 4.000 K			
		β) dod. aktywalny . . . 720 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 400 „			
		δ) II. „ „ . . 400 „			
		ε) III. „ „ . . 400 „	5.920	—	5.920
		b) adjunkt	720	—	720
		c) laborant:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „	1.740	—	1.740
	2	Opał lokalu stacyi	300	—	300
	3	Usługa	720	—	720
	4	Uzupełnienie ingredencyi keramicznych . . .	200	—	200
	5	Opał pieców technicznych	240	—	240
	6	Gaz do oświetlenia i do celów technicznych . .	200	—	200
	7	Biblioteka i czasopisma	160	—	160
	8	Koszta kancelaryjne, frachty i portorya . .	160	—	160
	9	Wydatki nieprzewidziane	100	—	100
	—	Spłata pożyczki 60.000 K na budowę stacyi doświadczalnej keramicznej i naftowej I. rata .	4.050	—	4.050
	—	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	—	—	—
	—	Zaliczka Zarządowi stacyi na zakupno aparatów, przyrządów i sprzętów do laboratoryum .	—	—	—
		Razem .	14.510	—	14.510
		DOCHODY.			
	1	Dochody własne:			
		a) opłata za badanie materyałów . . .	700	—	700
		b) dochód ze sprzedaży typowych wyrobów, wzorów, zastosowania szkliw, polew farb, emalji i nowych technik Stacyi . . .	100	—	100
	—	Zaliczka na zakupno aparatów z r. 1905 . .	—	—	—
	—	Rozmaite	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu kraj.	13.710	—	13.710
		Razem .	14.510	—	14.510

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
5.920	5.920	
928	720	
1.740	1.740	
316	300	
720	720	
392	200	
120	240	
258	200	
72	160	
256	160	
329	100	
—	-	
70	—	
400	—	Więcej, z powodu zamierzonej budowy osobnego domu na pomieszczenie Stacyi doświadczalnej keramicznej i naftowej.
11.521	10.460	
1.046	700	
242	100	
400	—	
4	—	
9.829	9.660	Więcej o 4.050 K. z powodu wstawienia raty od pożyczki zaciągnąć się mającej na budowę Stacyi doświadczalnej keramicznej i naftowej.
11.521	10.460	

35. Lwów. Krajowa mechaniczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajny	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	1.200	—	1.200
		b) asystent:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . . 240 „	1.840	—	1.840
		c) laborant	1.440	—	1.440
	2	Opał i oświetlenie	100	—	100
	3	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	—	200
	4	Wydatki laboratoryjne	400	—	400
	5	Rozmaite	200	—	200
	—	Zaliczka na dalsze inwestycye w r. 1907	—	—	—
		Razem	5.380	—	5.380
		DOCHODY.			
	1	Opłata od stron za przeprowadzone badania	2.000	—	2.000
	—	Zaliczka na dalsze uzupełnienie inwentarza z r. 1904	—	—	—
	—	Rozmaite	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	3.380	—	3.380
		Razem	5.380	—	5.380

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	
1.600	1.600	Więcej, z powodu przyznania dodatku aktywalnego.
1.440	1.440	
100	100	
1	200	
519	400	
206	200	
1.989	—	
7.055	5.140	
2.184	2.000	
1.663	—	
68	—	
3.140	3.140	Więcej o 240 K, z powodu przyznania asystentowi stacyi dodatku aktywalnego.
7.055	5.140	

36. Drohowyże. Krajowa szkoła rzemiosł.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) dyrektor	4.600	—	4.600
		b) dwóch nauczycieli do nauki zawodowej	5.600	—	5.600
		c) nauka dopełniająca	2.000	—	2.000
		d) 7 werkmistrzów po 1.680 K	11.760	—	11.760
		e) maszynista	1.680	—	1.680
		f) administracya:			
		α) urzędnik rachunkowy 1.200 K			
		β) pomoc biurowa 480 „	1.680	—	1.680
	2	Usługa	960	—	960
	3	Dyety i koszta podróży	1.400	—	1.400
	4	Utrzymanie lokali	800	—	800
	5	Utrzymanie mieszkań	800	—	800
	6	Utrzymanie inwentarza	1.500	—	1.500
	7	Koszta ruchu	1.400	—	1.400
	8	Naprawa maszyn	600	—	600
	9	Naprawa narzędzi	500	—	500
	10	Środki naukowe szkolne	2.000	—	2.000
	11	Środki naukowe warsztatowe	1.000	—	1.000
	12	Materyały	30.000	—	30.000
	13	Wynagrodzenie czeladników	10.000	—	10.000
	14	Wynagrodzenie uczniów	800	—	800
	15	Transport i opakowanie	200	—	200
	16	Wydatki kancelaryjne	600	—	600
	17	Inwestycye	—	9.400	9.400
	18	Oświetlenie	600	—	600
	19	Opał	600	—	600
	20	Zwrot zaliczki z r. 1907	2.500	—	2.500
	21	Rozmaite	200	—	200
	22	Spłata należytości za materyały i wyroby od fundacyi hr. Skarbka	2.500	—	2.500
		Razem	86.280	9.400	95.680
		DOCHODY.			
	1	Za wyroby dla obcych	16.000	—	16.000
	2	„ „ dla funkcyonaryuszy	5.000	—	5.000
	3	„ „ dla Zakładu	25.000	—	25.000
	4	Ze sprzedaży starych materyałów	300	—	300
	5	Rozmaite dochody	2.100	—	2.100
	6	Subwencye:			
		a) od fundacyi hr. Skarbka	5.300	—	5.300
		b) od c. k. Rządu	8.000	—	8.000
—		Dotacya z funduszu krajowego	24.580	9.400	33.980
		Razem	86.280	9.400	95.680

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	4.600	
—	5.600	
—	2.080	
—	11.700	
—	1.680	
—	1.260	
—	1.280	
—	—	
—	—	
—	—	
—	1.200	Więcej na podstawie prawdopodobnych wynikłości z roku 1907 i stosownie do rozwoju szkoły.
—	—	
—	—	
—	—	
—	3.000	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	600	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	33.000	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	5.000	
—	—	
—	28.000	W zwyczajnych mniej o 3.420 K, głównie z powodu preliminowania dochodów ze sprzedaży wyrobów.
—	33.000	W nadzwyczajnych więcej o 9.400 K, z powodu potrzeby urządzenia odlewarni metalu, zakupna maszyn do szewstwa i krawiectwa.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka XIII.

Długi krajowe.

LW. 80.189/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
XIII.	1	Umorzenie 4% pożyczki kraj. z r. 1893 im. wartości 58,850.000 K, zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego:			
		a) XXX. i XXXI. rata kapitału . . . . . 676.100 K			
		b) 4% odsetki . . . . 2,054.834 „			
		c) druki, inseraty, porta, prowizya banków za pośrednictwo w wypłacie kuponów i wylosowanych obligacyj i t. p. . . . 4.300 „	2,735.234	—	
	2	Na spłatę niezgłoszonych obligacyi i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych:			
		a) Galicyi wschodniej *b)* „ zachodniej *c)* W. Ks. Krakowskiego	1.500	—	
		Do przeniesienia . .	2,736.734	—	

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2,727.492	2,735.090	*Do poz. 1. lit. a).* Na umorzenie pożyczki w sumie 58,850 000 K zostaną wylosowane obligacye po koniec roku 1907 na łączną kwotę . . . 7,311.800 „ pozostanie w kapitale . . . . . 51,538.200 K W roku 1908 przypada XXX. i XXXI. rata kapitału w kwocie . . . . 676.100 „ pozostanie tedy z końcem roku 1908 dług w kapitale . . . . . 50,862.100 K *Do poz. 1. lit. b).* Preliminuje się na podstawie planu umorzenia *Do poz. 1. lit. c).* Preliminuje się przeciętną wynikłość z ostatnich lat trzech, po wyłączeniu mylnych wydatków a mianowicie: w roku 1904 . . . 4.060 K „ „ 1905 . . . 4.742 „ „ „ 1906 . . . 3.914 „ razem . . . 12.716 K a przeciętnie 4.238 K Preliminuje się więc w zaokrągleniu 4.300 K.
210	1.500	Wedle zamknięć rachunkowych za rok 1906 wynosiła zaległość w niespłaconych obligacyach: *a)* w Galicyi wschodniej . . . . . 42.630 K *b)* „ „ zachodniej . . . . . 27.006 „ *c)* „ W. Ks. Krakowskiem . . . . 2.625 „ Razem . . . 72.261 K. Z uwagi, że wynikłości z roku 1906, wynosiły z tego tytułu tylko 210 K, oraz ze względu, że wskutek zaginienia obligacyi, znaczna ich część prawdopodobnie do wypłaty przedłożoną nie będzie — preliminuje się na wszystkie trzy fundusze zaokrągloną kwotę 1.500 K.
2,727.702	2,736.590	

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		Z przeniesienia . .	2,736.734	—	
	3	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych	100	—	
	4	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek .	75.000	—	
	5	4% odsetki od zaciągnąć się mającej pożyczki na koszta wystawienia koszar i szpitali dla c. k. wojska w zamian za ustąpienie z Wawelu	85.847	—	
	6	4% odsetki od pożyczki 2,225.000 K, zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. listopada 1905 z galic. funduszu propinacyjnego, na pokrycie niedoboru funduszu krajowego z r. 1906	89.000	—	
		Do przeniesienia . .	2,986.681	—	

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2,727.702	2,736.590	
121	100	Preliminuje się jak na rok 1907.
65.740	75.000	Wynikłości zamknięć rachunkowych wynosiły: w roku 1904 . . . . 49.205 K „ „ 1905 . . . . 117.755 „ „ „ 1906 . . . . 65.740 „ 232.700 K przeciętnie . . . . . 77.566 „ preliminuje się w zaokrągleniu jak na rok 1907 . . . . . 75.000 „
41.225	67.514	Suma wydatków na koszta ewakuacyi Zamku król. na Wawelu w dniu układania niniejszego preliminarza wynosi *netto* . . . . . 1,729.494 K 30 g *W ciągu roku 1907* przypadnie do zapłaty w dniu 1. listopada 1907 IX. rata c. k. Skarbowi wojskowemu . . . . . 250.000 „ — „ *Razem po koniec r. 1907* braknie pokrycia dla sumy 1,979.494 K 30 g *W ciągu r. 1908* przypadnie do wypłaty w dniu 1. maja 1908 X. rata c. k. Skarbowi wojskowemu . 250.000 „ — „ *Ogółem po koniec r. 1908* wynosić będą wydatki na ewakuacyę sumę . . 2,229.494 K 30 g od której preliminuje się następujące odsetki: 1. 4% od sumy 1,979.494 K 30 g za cały rok 1908 . . . . . 79.180 K — g 2. 4% od sumy 250.000 K od 1 maja do 31. grudnia 1908 . . 6.667 „ — „ Razem . . . . . 85.847 K — g
—	89.000	
2,834.788	2,968.204	

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		Z przeniesienia .	2,986.681	—	
	7	4% odsetki od pożyczki 2,523.000 K zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z 18. marca 1907 z galic. funduszu propinacyjnego, na pokrycie niedoboru funduszu kraj. z r. 1907 . .	100.920	—	
	8	4% odsetki od pożyczki 1,500.000 K zaciągnąć się mającej w myśl uchwały sejmowej z 16. listopada 1905, na utworzenie krajowego funduszu pożyczkowego dla reprezentacyi powiatowych, dla ułatwienia krycia dachów materyałem ogniotrwałym . . .	60.000	—	
	9	Na spłatę dawniejszych długów krajowych	—	—	
		Ogółem suma wydatków . .	3,147.601		3,147.601

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2,834.788	2,968.204	
—		Ponieważ na częściowe pokrycie przewidzianego przez Wysoki Sejm niedoboru budżetu r. 1907 w kwocie 3,831.708 K przeniesiono z rachunku r. 1906 (jak wyjaśnienie na str. 6 sprawozdania o zamknięciu rach. za r. 1906) niezużytą resztę z pożyczki zaciągniętej na pokrycie niedoboru w r. 1906 w kwocie 1,308.209 „
		przeto zamiast przyzwolonej przez Wysoki Sejm, uchwałą z 19. marca 1907 pożyczki na pokrycie niedoboru budżetu r. 1907 (3,831.708 K) zaciągnięto tylko potrzebną resztę w kwocie . . . 2,523.499 K
		a właściwie w okrągłej kwocie . . . . 2,523.000 „
		od której 4% odsetki za rok 1908 preliminuje się w kwocie . . . . . 100.920 „ (LW. 42.515/1907).
—	60.000	Preliminuje się na razie tylko 4% odsetki od całej uchwalonej pożyczki 1,500.000 K, albowiem do chwili zestawienia budżetu, pożyczki tej nie zaciągnięto. Gdyby zatem w ciągu roku 1908 przypadła do zapłaty także odpowiednia rata kapitału, w takim razie wstawiona kwota ulegnie stosownej zmianie. — Uchwalony w budżecie na rok 1907 takiż kredyt w kwocie 60 000 K, wykazany będzie w zamknięciu rachunku jako zaoszczędzenie.
4.075	—	
2,838.863	3,028.204	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
XIII.	1	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:			
		I. Od obowiązanych:			
		a) Wpłata kapitałów i rent:			
		Galicya wschodnia . . . . 94 K			
		„ zachodnia . . . . — „			
		W. Ks. Krakowskie . . . — „	94	—	
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:			
		Galicya wschodnia . . . 250 K			
		„ zachodnia . . . 45 „			
		W. Ks. Krakowskie . . 5 „	300	—	
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów:			
		Galicya wschodnia . . . 2.300 K			
		„ zachodnia . . . 600 „			
		W. Ks. Krakowskie . . 100 „	3.000	—	
		Do przeniesienia . .	3.394	—	

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
191	94	Preliminuje się na podstawie planu umorzenia.
386	300	Wynikłości z trzech lat ostatnich wynoszą: w roku 1904 . . . . . 1.940 K „ „ 1905 . . . . . 214 „ „ „ 1906 . . . . . 386 „ Razem . . . . . 2.540 K przeciętnie . . . . . 846 „ jednakowoż z uwagi, że cała zaległość z tego tytułu wynosi z końcem roku 1906: *a)* w Galicyi wschodniej . . . 2.149 K 57 g *b)* „ „ zachodniej. . . . 115 „ 38 „ *c)* „ W. Ks. Krakowskiem. . . 13 „ 12 „ Razem . . . 2.278 K 07 g a z tej zaległości już w roku 1907 odpisano jako niesciągalną kwotę . . 458 „ 74 „ pozostaje obecnie rzeczywista zaległość . 1.819 K 33 g preliminuje się więc przypuszczalną kwotę 300 K.
2.628	4.000	Według zamknięć rachunkowych zaległości w dodatkach indemnizacyjnych z końcem roku 1906 wynosiły: *a)* w Galicyi wschodniej . . . 40.913 K 19 g *b)* „ „ zachodniej . . . 4.646 „ 77 „ *c)* „ W. Ks. Krakowskiem. . . 3.036 „ 02 „ Razem . . . 48.595 K 98 g Wpływy z tego tytułu wynosiły: w roku 1904 . . . . . 1.258 K „ „ 1905 . . . . . 5.409 „ „ „ 1906 . . . . . 2.628 „ Razem . . . 9.295 K przeciętnie . . 3.098 „
3.205	4.394	preliminuje się zaokrągloną kwotę . . 3.000 „

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		Z przeniesienia . .	3.394	—	
	2	Z aktywów funduszu 6% pożyczki krajowej z roku 1873 (8-a rata z 16-lecia)	400	—	
	3	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	50.000	—	
		Ogółem suma dochodów . .	53.794	—	53.794

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3.205	4.394	
1.311	400	Preliminowany dochód stanowi ratę pożyczki udzielonej powiatowi grybowskiemu, spłacalnej (w myśl uchwały sejmowej z 3 maja 1900) w 16 latach po 400 K rocznie, od 1. stycznia 1901 r. począwszy (LW. 40.994/1903 i 5.807/1904). Wierzytelność z końcem roku 1908 wyniesie 2.800 K.
86.794	24.000	Wynikłości wedle zamknięć rachunkowych wynosiły: w roku 1904 . . . . 23.539 K „ „ 1905 . . . . 67.551 „ „ „ 1906 . . . . 86.794 „ 177.884 K przeciętnie . . . . . 59.295 „ preliminuje się okrągło . . . . . 50.000 „
91 310	28.794	

WYKAZ

DŁUGÓW KRAJOWYCH.

LW. 122.881/1907.

I. Wykaz

których raty amortyzacyjne opłacane są z rozmaitych rubryk budżetu

L. porz.	Przeznaczenie pożyczki	Wysokość pierwotna pożyczki K	h	Stan dłużnego kapitału 1. października 1907. K	h
	A) Pożyczki funduszu krajowego.				
1	Pożyczka krajowa z roku 1891	3,000.000	—	2.800	—
2	„ „ „ „ 1893 (konwersya długów) . .	58,850.000	—	51,538.200	—
3	„ „ „ „ 1904 (kanałowa 7,000.000 K) .	1,884.500	—	1,792.100	—
4	„ „ „ „ 1905 (rzeki karpackie 6,150.000 K)	999.800		918.600	—
5	Fundusze indemnizacyjne, *reszta* obligów . .	71.001	—	71.001	—
6	Niedobór budżetu krajowego z roku 1906 . .	2,225.000	—	2.225.000	—
7	„ „ „ „ „ 1907 . .	2,523.000	—	2,523.000	—
8	Klęska elementarna z roku 1903	700.000	—	520.574	02
9	Drenowanie gruntów, pożyczka do wysokości 5,000.000	500.000	—	500.000	—
10	Podwyższenie wałów nadwiślańskich	150.000	—	111.552	—
11	Fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół ludowych	584.660	—	584.660	—
12	Budowa koszar krajowych dla wojska . . .	3,000.000	—	1,679.500	—
13	Szpital Lwów, kupno realności Markowskiej .	101.400	—	99.370	27
14	Kulparków, budowa domu administracyjnego .	80.800	—	24.178	03
15	„ „ nowych pawilonów . . .	1,258.200	—	1,233.026	94
16	„ „ „ „ . . .	4.000	—	3.200	—
17	„ „ „ „ . . .	352.000	—	349.273	40
18	Szpital św. Łazarza, budowa pawilonów	693.592	68	357.051	92
19	„ „ „ osuszenie gruntów w Tropiszowie	12.000	—	7.103	96
20	„ „ „ budowa pawilonu izolacyjnego .	70.842	10	63.531	32
21	„ „ „ na budynki gosp. w Tropiszowie	43.523	35	38.064	83
22	Drohobycz, budowa szpitala	74.000	—	70.468	81
23	Kołomyja, „ „	115.000	—	107.786	79
24	Podhajce, „ „	14.000	—	2.524	72
25	Przemyśl, „ „	224.000	—	214.938	39
26	Sambor, „ „	60.000	—	55.739	73
27	Sącz nowy, „ „	137.000	—	135.231	33
28	Śniatyn, „ „	13.200	—	13.029	59
29	Sokal, „ „	10.000	—	9.295	27
30	Stryj, „ „	30.600	—	30.204	96
	Do przeniesienia . . .	77,782.119	13	65,281.007	28

pożyczek

krajowego, funduszu kolejowego i rozmaitych zakładów krajowych.

Zakład kredytowy, w którym pożyczkę zaciągnięto	Rok zaciągn.	Raty pożyczek lub procenta płacone są z budżetu:	Uwaga
Emisya	1891	Fund. kraj. R. XIII. p. 2 i 3	
„	1893	„ „ „ „ „ 1	
„	1905	„ „ „ IX. „ 8	Kwota 5,115.500 K brakująca do emisyi będzie w miarę potrzeby w obieg puszczona. Vide wykaz II. poz. 28.
„	1905	„ „ „ „ „ 12	Kwota 5,150.200 K brakująca do emisyi będzie w miarę potrzeby w obieg puszczona. Vide wykaz II. poz. 30.
„	1891	„ „ „ XIII. „ 2 i 3	
Galic. fund. propinac.	1906	„ „ „ „ „ 6	
„ „ „	1907	„ „ „ „ „ —	
Bank krajowy	1905	„ „ „ X. „ 8	90
„ „	1907		Odsetki opłaca c. k. Rząd. Pożyczka do zaciągnięcia w 10 latach po 500.000 K od roku 1907. Zwrot kapitału od r. 1917. Vide wykaz II. poz. 27.
„ „	1905	„ „ „ IX. „ 1	
Majątek zarodowy fund. szkoln. kraj.	1892	„ „ „ V. „ 9	107
Galic. fund. propinac.	1895	Kapitał z fund. koszar kraj.	
		Odsetki z funduszu kraj.	odsetki z tym samym funduszu
Bank krajowy	1905	Szpital - Lwów	
Gal. Kasa oszczędności	1879	Zakład kulparkowski	
Bank krajowy	1905	„ „	
Majątek zarod. kulpark.	1905	„ „	
Bank krajowy	1906	„ „	
Majątek zarodowy fund. św. Łazarza	1888	Szpital św. Łazarza	
Fund. spółek wodnych	1894	„ „ „	
Majątek zarodowy fund. św. Łazarza	1904	„ „ „	
„ „ „ „ „	1904		
Bank krajowy	1904		
„ „	1903		
Gal. Kasa oszczędności	1899	Fundusz krajowy Rubr. III., za zwrotem z rachunków kwartalnych od szpitali.	
Bank krajowy	1905		
Gal. Kasa oszczędności	1901		
Bank krajowy	1907		
„ „	1907		
„ „	1903		
„ „	1907		

*

L. porz.	Przeznaczenie pożyczki	Wysokość pierwotna pożyczki K	h	Stan dłużnego kapitału 1. października 1907. K	h
	Z przeniesienia . . .	77,782.119	13	65,281.007	28
31	Tarnopol, budowa szpitala	77.800	—	68.030	38
32	Wadowice, „ „	44.000	—	36.492	46
33	Zaleszczyki, „ „	49.400	—	46.301	47
34	Złoczów, „ „	150.000	—	148.063	50
35	Inwestycye w Dublanach	100.000	—	97.232	83
36	„ „ „	150.000	—	148.838	10
37	Folwark w Dublanach	10.000	—	3.829	86
38	„ „ „	23.200	—	12.660	90
39	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie . .	18.000	—	1.430	62
40	Czernichów, budowa domu dla nauczycieli . .	13.000	—	12.218	30
41	Zakupno Miłocina na szkołę rolniczą	200.000	—	192.000	—
42	Składy publiczne we Lwowie i w Krakowie . .	800.000	—	281.252	32
43	Kalwarya, urządzenie maszynowe szkoły stolarskiej	34.000	—	33.102	86
44	Sułkowice, budowa hali maszyn	8.000	—	4.000	—
45	Budowa skrzydła do gmachu sejmowego dla biura melioracyjnego	160.000	—	137.258	86
46	Budowa gmachu dla Banku krajowego . . .	900.000	—	885.906	—
47	„ domu dla c. k. Żandarmeryi we Lwowie	200.000	—	173.177	69
47a)	Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo we Lwowie	20.000	—	9.096	83
	Razem A) . . .	80,739.519	13	67,571.900	26
	B) Pożyczki funduszu kolejowego:				
48	Kolej Chodorów-Podwysokie	2,000.000	—	1,943.386	34
49	„ Przeworsk-Rozwadów	500.000	—	487.579	87
50	„ Łupków-Cisna	930.000	—	903.674	69
51	„ Kraków-Kocmyrzów)	600.000	—	586.548	22
52	„ Trzebinia-Skawce)				
53	„ Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	1,574.800	—	702.200	—
54	„ Lwów-Podhajce	830.000	—	826.686	92
	Razem B) . . .	6,434.800	—	5,450.076	04
	C) Pożyczki przyjęte do spłaty przez fundusz krajowy.				
55	Budowa szpitala OO. Bonifratrów w Krakowie .	60.000	—	57.080	45
56	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem Dzieciątka Jezus we Lwowie . .	65.000	—	61.898	26
57	Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie (28 lat po 1.600 K od r. 1903)	44.800	—	36.800	—
58	Związek katolickich towarzystw na budowę domu dla wszystkich stowarz. katol. we Lwowie.	120.000	—	120.000	—
59	Gmina Kolbuszowa, odsetki od pożyczki dla pogorzelców, przez 10 lat po 3.000 K od r. 1900	30.000	—	9.000	—
60	Gmina Nowy Sącz, odsetki od pożyczki dla pogorzelców, przez 20 lat po 16.000 K od r. 1895	320.000	—	112.000	—
	Do przeniesienia . . .	639.800	—	396.778	71

Zakład kredytowy, w którym pożyczkę zaciągnięto	Rok zaciągn.	Raty pożyczek lub procenta płacone są z budżetu:	U w a g a
Gal. Kasa oszczędności	1898	Fundusz krajowy Rubr. III., za zwrotem z rachunków kwartalnych od szpitali.	
„ „ „	1896		
Bank krajowy	1903		
„ „	1907		
„ „	1901	Akademia rolnicza w Dublanach	
„ „	1907	„ „ „	
Gal. Tow. kred. ziemskie	1879	Folwark w Dublanach	
„ „ „ „	1883	„	
Gal. Kasa oszczędności	1882	Szkoła lasowa	
Bank krajowy	1896	Szkoła rolnicza w Czernichowie	
Fund. Dra Towarnickiego	1906	Szkoła roln. w Miłocinie	
Asekuracya krakowska	1889	Fund. kraj. R. X. p. 56	
Bank krajowy	1906	„ „ „ XII. „ 76	
„ „	1905	„ „ „ „ „ 139	
„ „	1896	„ „ „ II. „ 26*n*)	
„ „	1902	—	Pożyczkę tę spłaca Bank krajowy z własnych funduszów (bez przyczyniania się funduszu krajowego).
„ „	1897	Fund. kraj. R. VII. p. 8	
Gal. Kasa oszczędności	1881	„ „ „ IV. „ 31	
Bank krajowy	1895	Fundusz kolejowy	Patrz także wykaz III. poz. 8—18. i uwagę do poz. 21. wykazu III.
„ „	1895	„ „	
„ „	1895	„ „	
„ „	1899	„ „	
„ „	1896	„ „	
„ „	1904	„ „	
Gal. Kasa oszczędności	1904	„ „ „ III. p. 16	
Bank krajowy	1904	„ „ „ IV. „ 6	
Zakład ubezp. robotn. od wypadków	1903	„ „ „ „ „ 18	
	1907	„ „ „ „ „ 33	
Bank krajowy	1900	„ „ „ „ „ 24	
Bank krajowy	1895	„ „ „ „ „ 25	

L. porz.	Przeznaczenie pożyczki	Wysokość pierwotna pożyczki K	h	Stan dłużnego kapitału 1. października 1907. K	h
	Z przeniesienia . . .	639.800	—	396.778	71
61	Gmina Mikulińce, odsetki od pożyczki dla pogorzelców, przez lat 10 wedle planu umorzenia	4.390	59	2.811	57
62	Zakład głuchoniemych we Lwowie, budowa . .	36.000	—	31.974	98
63	Budowa teatru w Krakowie	300.000	—	271.713	04
64	„ „ we Lwowie	600.000	—	524.669	34
65	„ Akademii sztuk pięknych w Krakowie .	200.000	—	48.283	14
66	„ gmachu Tow. przyjaciół sztuk pięknych w Krakowie, przez 33 lat po 1.000 K od r. 1899	33.000	—	24.000	—
67	Budowa gmachu Towarzystwa muzycznego we Lwowie, przez 25 lat po 3.000 K od r. 1906	75.000	—	69.000	—
68	Budowa schroniska dla nauczycielek we Lwowie, przez 20 lat po 2.000 K od r. 1904 . . .	40.000	—	32.000	—
69	Budowa domu dla nauczycielek w Krakowie, przez 20 lat po 1.000 K od r. 1907.	20.000	—	19.000	—
70	Budowa polskiego Domu akademickiego we Lwowie im. Adama Mickiewicza	50.000	—	50.000	—
71	Budowa szkoły kadetów we Lwowie, przez 28 lat po 5.000 K od r. 1898.	140.000	—	90.000	—
72	Grybów gmina, na budowę szkoły kołodziejskiej	54.000	—	52.185	27
73	Jaworów gmina, na budowę szkoły zabawkarskiej	56.000	—	52.875	45
74	Dublany folwark, wieczysta renta 4% dla c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie po 3.200 K rocznie od kapitału. . .	80.000	—	80.000	—
75	Gmina m. Krakowa, na budowę szkoły handlowej	70.000	—	70.000	—
76	Gmina m. Lwowa, na budowę Muzeum przemysłowego	100.000	—	100.000	—
77	Budowa Domu polskiego w Białej, po 2.000 K rocznie aż do r. 1930	46.000	—	46.000	—
78	Towarzystwo tatrzańskie, na budowę schroniska	50.000	—	49.464	11
	Razem C) . . .	2,594.190	59	2,010.755	61

Zakład kredytowy, w którym pożyczkę zaciągnięto	Rok zaciągn.	Raty pożyczek lub procenta płacone są z budżetu:	Uwaga
Gal. Kasa oszczędności	1904	Fund. kraj. R. IV. p. 26	
Bank krajowy	1900	„ „ „ V. „ 22	
	1894	„ „ „ „ „ 67	
Gal. Kasa oszczędności	1899	„ „ „ „ „ 69	
Miasto Kraków	1876	„ „ „ „ „ 76	
	1899	„ „ „ „ „ 77	
	1906	„ „ „ „ „ 82	
Bank krajowy	1904	„ „ „ „ „ 96	
	1907	„ „ „ „ „ 96*a)*	
	1908	„ „ „ „ „ —	
	1898	„ „ „ VII. „ 11	
Bank krajowy	1905	„ „ „ XII. „ 71	
„ „	1904	„ „ „ „ „ 77	
		Folwark w Dublanach	
	1907	Fund. kraj. R XII. p. 140	
	1907	„ „ „ „ „ 134	
	1907	„ „ „ XVI. „ 11	
	1906	„ „ „ „ „ 14	

II. Wykaz

przez Sejm uchwalonych

L. porz.	Przeznaczenie pożyczki	Wysokość uchwalonej pożyczki K	h	Dotychczas zaciągnięto K	h
1	Szpital Lwów, budowa i urządzenie klinik . .	882.500	—	—	—
2	„ „ kupno gruntów pod kliniki . .	245.000	—	—	—
3	„ „ budowa pawilonu izolacyjnego itd.	520.000	—	—	—
4	Zakład w Kulparkowie, budowa pawilonów (dodatkowo)	206.560	18	—	—
5	Szpital św. Łazarza w Krakowie, instalacya światła elektrycznego	18.000	—	—	—
6	Budowa zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie:				
	a) wydatki przedwstępne	8.000	—	—	—
	b) budowa i urządzenie zakładu	4,321.000	—	—	—
7	Biała, budowa szpitala	180.000	—	—	—
8	Brzeżany, budowa szpitala	46.000	—	—	—
9	Husiatyn, „ „	47.500	—	—	—
10	Sanok, „ „	18.164	—	—	—
11	Tarnów, „ „	163 229	—	—	—
12	Kossów, „ „	206.726	—	—	—
13	Nadwórna, „ „				
14	Budowa szkół ludowych	10,000.000	—	—	—
15	Ewakuacya Wawelu	1,979.494	—	—	—
16	Budowa skrzydła gmachu sejmowego od ul. Mickiewicza	260.000	—	—	—
17	Przedzielnica, kolonia poprawcza dla nieletnich .	510.756	—	—	—
18	Kolonia poprawcza (fundacya jubileuszowa Cesarza Franciszka Józefa)	1,500.000	—	—	—
19	Rezerwoary naftowe	1,500.000	—	—	—
20	Niedobór budżetu krajowego w roku 1908 . .	9,638.876	—	—	—
21	Krycie dachów materyałem ogniotrwałym . .	1,500.000	—	—	—
22	Stanisławów, szkoła stolarska	50.000	—	—	—
23	Gliniany, warstat tkacki	35.000	—	—	—
24	Drohowyże, budowa 2 domów	40.000	—	—	—
25	Stacya keramiczna i naftowa we Lwowie . .	60.000	—	—	—
26	Kołomyja, rozszerzenie szkoły garncarskiej . .	28.000	—	—	—
27	Drenowanie gruntów (reszta z 5,000.000 K) . .	4,500.000	—	—	—
28	Pożyczka krajowa z roku 1904 (kanałowa, reszta do 7,000.000 K)	5,115.500	—	—	—
	Do przeniesienia . .	43,580.305	18	—	—

pożyczek
a dotąd niezrealizowanych.

Pozostaje do zaciągnięcia K	h	Uchwała Sejmu	U w a g a
882.500	—	16/3 1907	
245.000	—	„ „	
520.000	—	„ „	
206.560	18	7/3 „	Wysokość pożyczki jeszcze nieoznaczona, zatem przyjęto tylko faktycznie wydaną dotąd sumę.
18.000	—	18/3 „	
8.000	—	24/10 1903	
4,321.000	—	12/10 1907	
180.000	—	21/2 „	Powołanemi uchwałami Sejmu upoważniono do zaciągnięcia pożyczek *(bez oznaczenia kwoty)* w takiej wysokości, jaka okaże się potrzebną do pokrycia połowy kosztów budowy.
46.000	—	11/3 „	
47.500	—	24/10 1905	
18.164	—	21/2 1907	
163.229	—	23/2 „	Cyfry wstawiono na podstawie sprawozdań Wydziału krajowego do Wysokiego Sejmu.
206.726	—	19/10 1904 9/10 1907	
10,000.000	—	12/3 1907	
1,979.494	—	8/2 1897	Wysokość pożyczki jeszcze nie oznaczona, przyjęto zatem tylko faktycznie wydaną dotąd sumę.
260.000	—	18/11 1905	
510.756	—	25/2 1907	
1,500.000	—	12/10 „	
1,500.000	—	28/9 „	
9,638.876	—	8/10 „	W miejsce uchwalonego przy prowizoryum budżetowem niedoboru na rok 1908 . . . 7,900.000 K, wstawiono rzeczywisty niedobór wedle preliminarzu na rok 1908.
1,500.000	—	16/11 1905	
50.000	—	12/7 1902	W miejsce uchwalonej przez Sejm 12. lipca 1902 kwoty 83.000 K.
35.000	—	14/3 1907	
40.000	—	8/10 „	
60.000	—	4/10 „	
28.000	—		
4,500.000	—	14/11 1905	Zaciągniętą pierwszą ratę za rok 1907 patrz wykaz I. poz. 9. — Reszta pożyczki 4,500.000 K ma być zaciągniętą w 9 ratach po 500.000 K od r. 1908.
5,115.500	—	3/11 1904	Część tej pożyczki (już zrealizowaną) vide wykaz I. poz. 3.
42,679.805	18		

L. porz.	Przeznaczenie pożyczki	Wysokość uchwalonej pożyczki		Dotychczas zaciągnięto	
		K	h	K	h
	Z przeniesienia . .	43,580.305	18		
29	Pożyczka krajowa (dodatkowa kanałowa) . . .	3,000.000	—	—	—
30	„ „ z roku 1905 (rzeki karpackie, reszta do 6,150.000 K)	5,150.200	—	—	—
31	Inwestycye w Dublanach (reszta do 355.000 K) .	205 000	—	—	—
32	Regulacya Pełtwi (do zaciągnięcia w takiej kwocie, ażeby uzyskać gotówką)	2,885.000	—	—	—
33	Kolej Muszyna - Krynica	750.000	—	—	—
34	„ Drohobycz - Truskawiec	850.000	—	—	—
35	„ Lwów - Kamionka - Stojanów	6,480.000	—	—	—
36	Kapitał zakładowy Banku krajowego (uzupełnienie do wysokości 15,000.000 K)	10.600.000	—	—	—
	Razem . . .	73,500.505	18	—	—

Pozostaje do zaciągnięcia K	h	Uchwała Sejmu	U w a g a
43,580.305	18		
3,000.000	—	$^{12}/_{3}$ 1907	
5,150.200	—	$^{11}/_{11}$ 1904	Część tej pożyczki (już zrealizowaną) vide wykaz I. poz. 4.
205.000	—	$^{14}/_{11}$ 1905	Część tej pożyczki (już zrealizowaną) vide wykaz I. poz. 35.
2,885.000	—	$^{16}/_{3}$ 1907	Pożyczkę tę spłacić ma c. k. Rząd a to: 80% z państwowego funduszu melioracyjnego, zaś 20% z państwowej dotacyi wodnej.
750.000	—	$^{7}/_{3}$ „	Do zaciągnięcia w obligacyach kolejowych — jak wykaz III. poz. 21.
850.000	—	$^{8}/_{3}$ „	
6,480.000	—	„ „	
10.600.000	—	$^{7}/_{10}$ „	
73,500.505	18		

III. Wykaz

przez Sejm gwa-

L. porz.	Poszczególnienie	Wysokość gwarancyi K	h	Stan dłużnego kapitału K	h
	A) Pożyczki gmin i powiatów:				
1	Lwów, gm. na asanacyę i konwersyę . .	20,000.000	—	18,881.800	—
2	„ „ na inwestycye	6,500.000	—	6,365.900	—
3	„ „ na kolej elektr. i elektrownię .	10,000.000	—	*10,000 000*	—
4	„ „ na gazownię i inwestycye .	14,000 000	—	*14,000.000*	—
5	Kraków, gm. na inwestycye i konwersyę .	23,600.000	—	*23,600.000*	—
6	Zakopane, gmina, na wodociągi	400.000	—	394.480	61
7	Gwarancya za spłatę pożyczek, zaciągniętych przez powiaty i gminy dla dotkniętych klęską posuchy w r. 1904, do wysokości	1,000.000	—	176.470	—
				25,818.650	61
	Razem A) . .	75,500 000	—	*47,600.000*	—*)
	B) Pożyczki kolejowe:				
8	Borki wielkie-Grzymałów	1,200.000	—	1,164.699	82
9	Trzebinia Skawce	3,320.000	—	3,233.613	76
10	Chabówka-Zakopane	2,260.000	—	2,202.000	—
11	Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	5,200.000	—	5,070.830	64
12	Piła-Jaworzno	924.000		910.401	67
13	Przeworsk-Bachórz	2,266.000	—	2,230.178	81
14	Trzebinia-Skawce, dodatkowa	720.000	—	712.684	98
15	Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, dodatkowa	900.000	—	890.856	22
16	Piła-Jaworzno, dodatkowa	330.000	—	326.647	28
17	Przeworsk-Dynów, dodatkowa	698.000	—	690 908	48
18	Tarnów-Szczucin „	2,000.000	—	1,986.434	65
	Razem B) . .	19,818.000	—*)	19,419.256	31

zobowiązań

r a n t o w a n y c h.

Zakład kredytowy	Uchwała Sejmu	U w a g a
Emisya 4%	8/2 1895	Stan dłużnego kapitału wykazano na podstawie zamknięcia rachunku za rok 1906.
„ 4½%	4/5 1900	
Bank kraj. w oblig. kolej.	19/3 1907	Pożyczki te wprawdzie jeszcze nie są zrealizowane, doliczono je jednak do stanu dłużnego kapitału, gdyż w najbliższej przyszłości będą zaciągnięte.
Emisya obligacyj	„ „	
„ „	„ „	Pożyczka ad 3. ma być zaciągniętą w obligacyach kolejowych Banku krajowego, wykazanych pod poz. 21. niniejszego wykazu.
Gal. Kasa oszczędności	27/10 1903	Pożyczkę spłaca Wydział krajowy za częściowym zwrotem z funduszu gminy Zakopane.
Rozmaite instytucye	13/10 1904	LW. 49.547/1905.
		*) Pożyczki jeszcze nie zrealizowane.
Bank krajowy	8/2 1895	
„ „	„ „	
	15/2 1897	
Instytut dla robót publicznych w Wiedniu	8/2 1895	
	15/2 1897	
Bank krajowy	8/2 1895	
	8/2 1896	Stan dłużnego kapitału wykazano z dniem 1. października 1907.
„ „	8/2 1895	
	8/2 1896	
„ „	20/3 i 30/12 1899	
„ „	20/10 1903	
„ „	„ „	
„ „	„ „	
„ „	19/9 1903	
„ „	30/10 1904	*) Patrz uwagę do poz. 21. niniejszego wykazu.

L. porz.	Poszczególnienie	Wysokość gwarancyi K	h	Stan dłużnego kapitału K	h
	C) Gwarancya za instytucye finansowe:				
	I. Za Bank krajowy:				
19	Listy zastawne Banku krajowego 4% i 4½% w myśl §. 3. A. statutu Banku kraj. .	201,216.800	**) —	119,178.300	—
20	Obligacye komunalne wszystkich emisyj, do wysokości	50,000.000	—	21,596.200	—
21	Obligacye kolejowe 4%, do wysokości 50,000.000 K, — reszta	26,007.200	*)—	23,561.300	—
22	Książeczki wkładkowe, do wysokości . .	20,000.000	—	16,832.640	73
	II. Za Galic. Kasę oszczędności we Lwowie:				
23	Książeczki wkładkowe, do wysokości . .	90,000.000	—	81,662.348	62
	III. Za krajową centralną Kasę dla Spółek rolniczych:				
24	Zaliczka z Banku krajowego, zaciągnąć się mająca na fundusz obrotowy . . .	2,000.000	—	—	—
25	Wkładki nisko oprocentowane, albo pożyczki zaciągnąć się mające z funduszów publicznych, lub zakładów kredytowych .	1,000.000	—	—	—
	IV. Włości rentowe:				
26	Za listy rentowe w myśl ustawy z dnia 17. lutego 1905..	5,000.000	—	38.700	—
	Razem C) . .	395,224.000	—	262,869.489	35
	Po potrąceniu zaś z pozycyi 21 trzech pożyczek kolejowych, poszczególnionych pod poz. 33., 34. i 35. wykazu II., oraz pozycyi 3. niniejszego wykazu, w sumie	18,080.000	—	—	—
	Pozostaje suma C) . .	377,144.000	—	262,869.489	35

Zakład kredytowy	Uchwała Sejmu	U w a g a
Emisya	$^{21}/_{10}$ 1881	**) Kwota faktycznie emitowanych listów zastawnych po koniec roku 1906.
„	$^{17}/_{1}$ 1898 $^{11}/_{3}$ 1907	Stan dłużnego kapitału wykazany na podstawie bilansów z końcem roku 1906.
„	$^{17}/_{5}$ 1893 $^{11}/_{3}$ 1907	*) Dalsze kwoty do wysokości 50,000.000 K., objęte są niniejszym wykazem pod pozycyami:
Bank krajowy	$^{5}/_{7}$ 1902 $^{15}/_{11}$ 1905	8—18. w sumie 19,818.000 K po wyłączeniu poz. 10. . 2,260.000 „ 17,558.000 K
Gal. Kasa oszczędności	$^{11}/_{7}$ 1902 $^{7}/_{11}$ 1904	i w wykazie I. poz. 48—54. w sumie . . . . . 6,434.800 „
	$^{26}/_{9}$ 1907	Kwoty te jeszcze nie zrealizowane. Nadto ma być zaciągnięta pożyczka około 800.000 K na kapitał zakładowy, do spłaty ratami po 40.000 K, pochodzącemi z dotacyi funduszu kraj. rubr. X. poz. 83. (na utworzenie funduszu pożyczkowego dla Spółek oszczędności i pożyczek).
	„ „	
Emisya	$^{5}/_{7}$ 1901	Do dnia 1. października 1907 wydano listów rentowych na 38.700 K.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka XIV.

Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

LW. 115.489/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
XIV.		**I. Dotacye dożywotnie i dary z łaski dla wdów po członkach Wydziału krajowego.**			
	1	Pietruska Stefania, stały dodatek do pensyi emerytalnej	3.600		
	2	Bereźnicka Marya, stały dar z łaski .	600		
	3	Hoszardowa Antonina, dotacya dożywotnia	2.400		
	4	Romanowiczowa Marya, dotacya dożywotnia	3.000		
			9.600	—	9.600
		II. Pensye emerytalne urzędników i sług Wydziału krajowego.			
	5	Obertyński Emil adjunkt konc. . . .	1.200		
	6	Giziński Władysław adjunkt konc. . .	1.421		
	7	Wolański Julian sekretarz	5.200		
	8	Michalczewski Józef radca	8.800		
	9	Dr. Rutowski Tadeusz wicesekretarz . .	3 187		
	10	Dr. Dulęba Bronisław sekretarz . . .	5.600		
	11	Dr. Lewicki Witold sekretarz	3.072		
	12	Romańczuk Tytus adjunkt konc. . . .	1.254		
	13	Gołębski Władysław adjunkt rach. . .	2.376		
	14	Świerczewski Erazm adjunkt rach. . .	2.738		
	15	Schmitt Mieczysław adjunkt rach. . .	1.566		
	16	Zawadzki Michał oficyał rach.	1.285		
	17	Brzyski Wincenty rewident rach. . . .	1.685		
	18	Topolnicki Jan asystent rach.	1.634		
	19	Kossowski Zygmunt adjunkt rach. . .	1.736		
	20	Olszewski Konstanty adjunkt rach. . .	3.698		
	21	Żórawski Wiktor adjunkt rach. . . .	3.330		
	22	Dąbrowski Edmund asystent rach. . .	1.024		
	23	Szczepański Ludwik asystent rach. . .	1.120		
	24	Jaremowicz Epifaniusz kancelista manip.	2.352		
	25	Krogulski Seweryn kasyer	3.276		
	26	Kulczycki Stefan praktykant rach. .	800		
	27	Dr. Sawicki Stella Jan inspektor szpitali	6.000		
	28	Stocki Bolesław woźny	650		
	29	Biegański Antoni inżynier melior. . .	848		
	30	Misiakiewicz Julian inżynier melior. . .	1.120		
		Do przeniesienia . .	66.972 9.600	—	— 9.600

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	
600	600	
2.400	2.400	
3.000	3.000	
9.600	9.600	
1.200	1.200	
1.421	1.421	
5.200	5.200	
8.800	8.800	
3.187	3.187	
5.600	5.600	
3.072	3.072	
1.254	1.254	
2.376	2.376	
2.738	2.738	
1.566	1.566	
1.285	1.285	
1.685	1.685	
1.634	1.634	
1.736	1.736	
3.478	3.645	*Więcej* o 53 K w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907.
3.330	3.330	
864	984	*Więcej* o 40 K w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907.
187	1.120	
2.128	2.296	*Więcej* o 56 K w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907.
3.276	3.276	
800	800	
6.000	6.000	
650	650	
848	848	
1.120	1.120	
65.435	66.823	
9.600	9.600	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	9.600	—	9.600
			66.972	—	—
	31	Świtkowski Mieczysław starszy inżynier drogowy	3.952		
	32	Pintowski Felicyan starszy inżynier drog.	4.256		
	33	Jodłowski Stanisław inżynier drog. . .	3.897		
	34	Oksiński Józef inżynier drog.	2.800		
	35	Libański Edmund inżynier drog. . . .	1.191		
	36	Baczyński Ferdynand konduktor drog. .	988		
	37	Darowski Stanisław konduktor drog. . .	460		
	38	Dybowski Tadeusz konduktor drog. . .	1 024		
	39	Reicher Stanisław konduktor drog. . .	1.092		
	40	Rieger Karol konduktor drog.	1.008		
	41	Skwarczyński Jan konduktor drog. . .	962		
	42	Brandt Władysław konduktor drog. . .	1.748		
	43	Widy Feliks konduktor drog.	800		
	44	Stronczak Zygmunt konduktor drog. . .	1.564		
	45	Turski Władysław starszy inżynier drog.	4.800		
	46	Hilbricht Ferdynand inżynier melior. .	4.900		
	47	Stadnicki Wilhelm sekretarz	6.960		
	48	Pierożyński Eugeniusz radca	7.840		
	49	Dr. Ekielski Józef radca	9.440		
	49*a)*	Raciborski Ludwik starszy inżynier drog	—		
			126.654		126.654
		III. Pensye emerytalne urzędników zakładów krajowych.			
	50	Tyniecki Władysław dyrektor szkoły lasowej	4.400		
	51	Rylski Tomasz profesor Akademii rolniczej w Dublanach	4.600		
	52	Wawnikiewicz Roman profesor Akademii roln. w Dublanach	7.400		
	53	Manasterski Piotr profesor Akademii rolniczej w Dublanach	3.800		
	54	Frommel Juliusz dyrektor Akademii rolniczej w Dublanach	3.660		
	55	Bastgen Roman dyrektor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	2.496		
	56	Dr. Prażmowski Adam profesor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . .	1.290		
	57	Ancuta Władysław instruktor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . .	1.670		
	58	Radziewanowski Kornel profesor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . .	1.980		
		Do przeniesienia . .	31.296	—	—
			136.254		136.254

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
9 600	9.600	
65.435	66.823	
3.952	3.952	
4.256	4.256	
3.897	3.897	
2.800	2.800	
496	1.191	
988	988	
460	460	
1.024	1.024	
1.092	1.092	
1.008	1.008	
962	962	
1.020	1.748	
800	800	
—	—	
—	—	
—	—	Nowo wymierzone emerytury na podstawie statutu emerytalnego.
—	—	
—	—	
—	—	
6.490	6.490	Wydatek odpada z powodu śmierci emeryta.
94.680	97.491	
4.400	4.400	
4.600	4.600	
7.400	7.400	
3.800	3.800	
915	3.660	
2.496	2.496	
1.290	1.290	
1.670	1.670	
660	1.980	
27.231	31.296	
104.280	107.091	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	136.254	—	136.254
			31.296	—	—
	59	Ziemiański Zygmunt nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach . .	504		
	60	Sygnarski Roman nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Suchodole	1.139		
	61	Lagosz Józef instruktor krajowej szkoły tkackiej w Krośnie	1.102		
	62	Daniszewski Franciszek nauczyciel krajowej szkoły tkackiej w Krośnie . .	1.632		
	63	Grodzki Włodzimierz nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy . .	3.800		
			39.473	—	39.473
		IV. Pensye wdowie i zaopatrzenia dla sierót po urzędnikach i sługach Wydziału krajowego.			
	64	Olewińska Julia, wdowa po protokoliście manipulacyjnym	700		
	65	Kalicka Jadwiga, wdowa po sekretarzu .	700		
	66	Sternalowa Emilia, wdowa po adjunkcie kasowym.	700		
	67	Mrozowicka Emilia, wdowa po adjunkcie rachunkowym	700		
	68	Terlecka Marya, wdowa po praktykancie rachunkowym	433		
	69	Kukawska Marya, wdowa po portyerze gmachu sejmowego.	333		
	70	Kraczyłowa Julia, wdowa po ekspedytorze	1.200		
	71	Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym	700		
	72	Chermińska Katarzyna, wdowa po woźnym	720		
	73	Ziembicka Jadwiga, wdowa po adjunkcie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Feliksa Erazma do 13. stycznia 1909 . . . . . 120 „	1.320		
	74	Walterowa Marya, wdowa po praktykancie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 600 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Wiktora Franciszka do 19. maja 1909 i Maryi Zofii do 7. listopada 1909 po 60 K 120 „	720		
		Do przeniesienia . .	8.226 175.727	— —	— 175.727

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
104.280	107.091	
27.231	31.296	
504	504	
1.139	1.139	
—	1.102	
—	—	Nowo wymierzone emerytury na podstawie statutu emerytalnego.
—	—	
28.874	34.041	
292	700	
700	700	
700	700	
700	700	
433	433	
333	333	
1.200	1.200	
700	700	
720	720	
1.320	1.320	
720	720	
7.818	8.226	
133.154	141.132	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	175.727	—	175.727
			8.226	—	—
	75	Szajnokowa Olimpia, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200		
	76	Kunischowa Zofia, wdowa po protokoliście manipulacyjnym	1.200		
	77	Czajkowski Czesław Ludomir, sierota po adjunkcie rach., zaopatrzenie do 4. grudnia 1912	600		
	78	Bieńkowska Walerya, wdowa po archiwiście manipulacyjnym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.400 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Janiny Apolonii do 24. września 1916 . . . . . 280 „	1.680		
	79	Rożanowska Joanna, wdowa po kanceliście	1.200		
	80	Jasińska Marya, wdowa po kanceliście:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.000 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Heleny do 30. sierpnia 1913 i Mieczysława Remigiusza do 1. października 1916 po 200 K . . . . . 400 „	1.400		
	81	Trandowa Lubina, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200		
	82	Kiszelkowa Franciszka, wdowa po koncepiście	1.000		
	83	Bielska Rozalia, wdowa po rewidencie	1.800		
	84	Wilczyńska Olga, wdowa po wicesekretarzu	1.400		
	85	Tyblewiczowa Wanda, wdowa po adjunkcie konceptowym	1.180		
	86	Węgrzynowiczowa Marya, wdowa po asystencie rachunkowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Aleksandry do 21. października 1919 . . . . . 160 „	960		
	87	Mochnacka Józefa, wdowa po radcy . .	2.400		
	88	Orzechowski Tadeusz Saturnin, sierota po rewidencie rach., zaopatrzenie do 16. kwietnia 1910	350		
		Do przeniesienia . .	25.796	—	—
			175.727		175.727

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
133.154	141.132	
7.818	8.226	
1.200	1.200	
1.200	1.200	
600	600	
1.742	1.680	
1.200	1.200	
1.400	1.400	
1.200	1.200	
1.059	1.000	
1.800	1.800	
1.400	1.400	
1.180	1.180	
960	960	
2.400	2.400	
350	350	
25.509	25.796	
133.154	141.132	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	175 727	—	175.727
			25.796	—	—
	89	Grottowa Fryderyka, wdowa po dyrektorze kancelaryi	1.800		
	90	Kowalska Marya, wdowa po woźnym kasowym	810		
	91	Majewska Teresa, wdowa po adjunkcie rachunkowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Jana Tadeusza Teodora do 13. grudnia 1921, Tadeusza Adama Feliksa do 26. sierpnia 1923 i Maryi Anastazyi Zofii do 16. lutego 1926, po 240 K rocznie . . . 720 „	1.920		
	92	Hupczycowa Janina, wdowa po protokoliście rachunkowym	1.200		
	93	Berezowskie Irena Anna i Stanisława Jadwiga, sieroty po kanceliście, zaopatrzenie do 17. października 1919 .	500		
	94	Bojkowska Franciszka, wdowa po portyerze gmachu sejmowego:			
		a) pensya wdowia . . . . 400 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Maryana Antoniego do 25. marca 1908 i Zofii Julii do 3. kwietnia 1914 . . . . 99 „	499		
	95	Biliński Edmund Jan i Bilińska Bronisława Zofia, sieroty po adjunkcie rach., zaopatrzenie do 3. września 1921 .	600		
	96	Tarnawska Stefania, sierota po dyrektorze Oddz. rach., zaopatrzenie do 13. sierpnia 1908	743		
	97	Strusiewiczowa Melania, wdowa po referencie rolniczym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) dodatek do pensyi wdowiej 400 „	1.600		
	98	Chmielewska Marya, wdowa po asystencie manipulacyjnym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Władysława do 31. marca 1912 . . . . . 160 „	960		
		Do przeniesienia . .	36.428	—	—
			175.727		175.727

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
133.154	141.132	
25.509	25.796	
2.160	1.979	*Mniej* o 179 K, gdyż zaopatrzenie dla sieroty ustało z dniem 29. czerwca 1907.
810	810	
1.920	1.920	
1.200	1.200	
500	500	
560	560	*Mniej* o 61 K, gdyż zaopatrzenie dle sieroty Maryana Antoniego kończy się z dniem 25. marca 1908
600	600	
1.200	1.200	Zaopatrzenie kończy się z dniem 13. sierpnia 1908.
1.600	1.600	
960	960	
37.019	37.125	
133.154	141.132	

*

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	175.727	—	175.727
			36.428	—	—
	99	Zielińska Zofia, wdowa po archiwiście rachunkowym	1.200		
	100	Wołkowa Anna, wdowa po woźnym. .	620		
	101	Gedlowa Marya, wdowa po inżynierze melioracyjnym	1.400		
	102	Chrząszczewska Marya, wdowa po inżynierze melioracyjnym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Konrada do 14. czerwca 1911 360 „	2.160		
	103	Reuttowa Marya, wdowa po dyrektorze techniczno-drogowym	2.400		
	104	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Jana do 8. października 1915 120 „	1.320		
	105	Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.400 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Romana do 4. lipca 1915. . 280 „	1.680		
	106	Jawornikowa Marya, wdowa po inżynierze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.000 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Janiny do 28. marca 1920, Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii Zofii do 19. sierpnia 1923 po 200 K. . . 600 „	1.600		
	107	Zielińska Katarzyna, wdowa po inżynierze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.000 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Tadeusza do 9. marca 1910 . 100 „	1.100		
	108	Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze drogowym	700		
	109	Bieńkowska Stanisława, j. w.	1.400		
	110	Grzegorzewska Helena, j. w.	1.800		
	111	Łatkowska Karolina, j. w.	800		
	112	Szeliska Laura, j. w.	334		
		Do przeniesienia . .	54.942	—	—
			175.727	—	175.727

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
133.154	141.132	
37.019	37.125	
200	1.200	
52	—	Nowo wymierzona pensya na podstawie statutu emerytalnego.
1.400	1.400	
2.160	2.160	
2.880	2.538	*Mniej* o 138 K, gdyż zaopatrzenie dla sieroty Leona skończyło się 14. kwietnia 1907.
1.440	1.370	*Mniej* o 50 K, gdyż zaopatrzenie dla sieroty Maryi skończyło się 29. maja 1907.
1.680	1.680	
1.600	1 600	
1.100	1.100	
700	700	
1.417	1.400	
2.000	1.800	
800	800	
334	334	
54.782	55.207	
133.154	141.132	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	175.727	—	175.727
			54.942	—	—
	113	Chodorowska Leokadya, j. w.. . . .	200		
	114	Baumanowa Jadwiga, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Bolesławy Heleny do 14. sierpnia 1915, Jadwigi Wincentyny do 10. marca 1917, Tadeusza Mieczysława do 18. października 1918, Wandy Maryi do 20. lutego 1920, i Józefy Zuzanny do 11. sierpnia 1925 po 160 K . 800 „	1.600		
	115	Schönthalerowa Michalina, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Bernardy Alfredy do 20. maja 1921 . . . . . 160 „	960		
	116	Hausnerowa Franciszka, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Eugeniusza Maryana do 25 czerwca 1911 . . . . 160 „	960		
	117	Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Rudolfa Jana do 10. lipca 1911 160 „	960		
	118	Podbielska Anna, wdowa po konduktorze drogowym	900		
	119	Grzymalina Melania, j. w.	500		
	120	Hrankowska Julia, j. w.	440		
	121	Hlawatowa Józefa, j. w.	600		
	122	Hryniewiczowa Emilia, j. w.	650		
	123	Helferowa Anna, j. w..	520		
	124	Rząśnicka Helena, j. w.	650		
	125	Chamcowa Anna, j. w..	800		
	126	Borzęcka Marya, j. w.	500		
		Do przeniesienia . .	65.182 175.727	—	— 175.727

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
133.154	141.132	
54.782	55.207	
200	200	
1.600	1.600	
1.067	1.120	*Mniej* o 160 K, gdyż zaopatrzenie dla sieroty Maryi Ludwiki odpada z powodu jej zamążpójścia.
1.120	1.098	*Mniej* o 138 K, gdyż zaopatrzenie dla sieroty Romana Marcina odpadło z dniem 11. listopada 1907.
960	960	
900	900	
542	500	
440	440	
600	600	
650	650	
520	520	
650	650	
800	800	
500	500	
65.331	65.745	
133.154	141.132	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	175.727	—	175.727
			65.182	—	—
	127	Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze, krajowego biura kolejowego:			
		a) pensya wdowia . . . . 2.400 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Stanisława Mikołaja Walentego do 14. lutego 1913 i Feliksa Alojzego Bartłomieja do 21. sierpnia 1916 po 480 K . . . . . 960 „	3.360		
	128	Paszkowska Leonia, wdowa po referencie administracyjnym kraj. biura kolej. .	1.800		
	129	Bobrowska Walentyna, wdowa po inżynierze kraj. biura kolejowego:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.400 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Aliny Janiny Maryi do 31. grudnia 1912 . . . . 280 „	1.680		
	130	Dziakiewicz Bertold, sierota po konduktorze drogowym — zaopatrzenie do 27. października 1910	325		
	131	Gacka Władysława, wdowa po konduktorze drogowym	800		
	132	Raciborska Ema, wdowa po starszym inżynierze drogowym	2.400		
	133	Żukowski Roman, sierota po konduktorze drogowym — zaopatrzenie do 18 marca 1911	400		
	133*a)*	Pierożyńska Sydonia, wdowa po dyrektorze Oddziału rachunkowego . . .	—		
	133*b)*	Żukowska Wiktorya, wdowa po konduktorze drogowym	—		
	133*c)*	Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze drogowym	—		
	133*d)*	Urbańska Edmundyna, sierota po wicedyrektorze Oddziału rachunkowego .	—		
			75.947	—	75.947
		V. Pensye wdowie i zaopatrzenia dla sierót po urzędnikach zakładów krajowych.			
	134	Kahanowa Aleksandra, wdowa po profesorze akademii rolniczej w Dublanach	1.200		
		Do przeniesienia . .	1.200 251.674	— —	— 251.674

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
133.154	141.132	
65.331	65.745	
3.360	3.360	
1.800	1.800	
1.680	1.680	
325	325	
—	—	Nowo wymierzone pensye na podstawie statutu emerytalnego.
—	—	
—	—	
1.600	1.600	Wydatki odpadają z powodu śmierci pensyonistek.
539	924	
583	700	
900	790	Zaopatrzenie ustało z dniem 16. listopada 1907.
76.118	76.924	
1.200	1.200	
1.200	1.200	
209.272	218.056	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	251.674	—	251.674
			1.200	—	—
	135	Auowa Berta, wdowa po profesorze akademii rolniczej w Dublanach . . .	600		
	136	Kasprzycka Julia, wdowa po ogrodniku akademii rolniczej w Dublanach: *a)* pensya wdowia . . . . 300 K *b)* dodatek do pensyi . . . 160 „ *c)* zaopatrzenie dla sieroty Józefa do 17. stycznia 1910 . 100 „	560		
	137	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze akademii rolniczej w Dublanach: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* dodatek do pensyi . . . 400 „	1.600		
	138	Kubicka Helena, wdowa po docencie akademii rolniczej w Dublanach . . .	480		
	139	Szalayowa Jadwiga, wdowa po nauczycielu niższej szkoły rolniczej w Dublanach: *a)* pensya wdowia . . . . 1.100 K *b)* dodatek do pensyi . . . 100 „	1.200		
	140	Piotrowska Antonina, wdowa po profesorze średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	1.200		
	141	Bielska Ludwika, wdowa po dyrektorze niższej szkoły rolniczej w Suchodole: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Edwarda do 24. stycznia 1910 . . . . . 120 „	1.320		
	142	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Janiny do 31. października 1911 i Maryi Franciszki do 9. września 1916 po 120 K 240 „	1.440		
	143	Standejska Marya, wdowa po instruktorze krajowego warsztatu tkackiego w Korczynie: *a)* pensya wdowia . . . . 1.140 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Alojzy Stefanii do 18. września 1908 . . . . . 82 „	1.222		
		Do przeniesienia . .	10.822 251.674	— —	— 251.674

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
209.272	218.056	
1.200	1.200	
600	600	
560	560	
1.600	1.600	
480	480	
1.200	1.200	
1.200	1.200	
1.320	1.200	Preliminuje się *więcej* o 120 K na zaopatrzenie dla sieroty.
1.560	1.480	*Mniej* o 40 K, gdyż zaopatrzenie dla sieroty Stefana skończyło się 30. kwietnia 1907.
1.254	1.254	*Mniej* o 32 K, gdyż zaopatrzenie sieroty ustaje 18. września 1908.
10.974	10.774	
209.272	218.056	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	251.674	—	251.674
			10.822	—	—
	144	Celewiczowa Celina, wdowa po krajowym instruktorze kursów szewskich . .	1.200		
	145	Gruszecka Helena, wdowa po kierowniku krajowej szkoły tkackiej w Krośnie: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* dodatek do pensyi wdowiej 400 „ *c)* zaopatrzenie dla sierót: Zofii do 22. stycznia 1912 i Stanisława do 26. września 1915 po 120 K . . . . 240 „	1.840		
	146	Neużilówna Marya Józefa, sierota po kierowniczce krajowej szkoły koronkarskiej w Zakopanem — zaopatrzenie do 21. października 1908	175		
			14.037	—	14.037
		VI. Dary z łaski i zaopatrzenia dla funkcyonaryuszy krajowych, ich wdów i sierót.			
		a) Stałe:			
	147	Kopertyńska Krystyna, sierota po sekretarzu	200		
	148	Kopertyńska Malwina, j. w.	200		
	149	Sternalowa Apolonia, wdowa po praktykancie rachunkowym	400		
	150	Zajączkowska Marya, wdowa pisarzu manipulacyjnym	300		
	151	Gergel Augusta, wdowa po woźnym . .	300		
	152	Orłowicz Michał, stróż	360		
	153	Borkowski Leon, dyetaryusz	240		
	154	Bubesowa Marya, wdowa po stróżu . .	400		
	155	Ortyńska Marya, wdowa po konduktorze melioracyjnym	400		
	156	Morozowa Lndwika, wdowa po dozorcy szkoły lasowej	120		
	157	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy akademii w Dublanach	100		
	158	Dendorowa Marya, wdowa po furmanie akademii w Dublanach	100		
		Do przeniesienia . .	3.120	—	—
			265.711		265.711

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
209.272	218.056	
10.974	10.774	
1 200	1.200	
—	1.440	*Więcej* o 400 K z powodu przyznania dodatku do pensyi wdowiej w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 10. października 1907. (LW. 103.949/907).
216	216	*Mniej* o 41 K, gdyż zaopatrzenie ustaje 21. października 1908.
12.390	13.630	
200	200	
200	200	
400	400	
300	300	
300	300	
360	360	
240	240	
560	560	*Mniej* o 160 K, gdyż odpadło zaopatrzenie córki Maryi z powodu zamążpójścia.
400	400	
120	120	
100	100	
100	100	
3.280	3.280	
221.662	231.686	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	265.711	—	265.711
			3.120	—	—
	159	Eberhardt Jan, dozorca akademii w Dublanach	200		
	160	Rużyczka Alojzy, ogrodnik szkoły rolniczej w Czernichowie	1.300		
	161	Czyrniańska Teofila, wdowa po kierowniku kraj. szkoły kołodziejskiej w Kamionce strumiłowej.	800		
	162	Kwiatkowski Zygmunt, konduktor drogowy	400		
	163	Wnękiewiczowa Franciszka, wdowa po funkcyonaryuszu krajowego biura kolejowego	400		
	164	Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu techniczno-drogowym . .	600		
	165	Chrzanowska Ignacya, j. w.	600		
	166	Rachwalski Jan, drożnik	180		
	167	Dziedzic Jan, j. w.	180		
	168	Kamiński Jan, j. w.	150		
	169	Rzeszotko Andrzej, j. w.	120		
	170	Tyz Onufry, j. w.	90		
	171	Gabryś Wojciech, j. w.	150		
	172	Michalski Tomasz, j. w.	195		
	173	Opach Józef, j. w.	168		
	174	Kaliński Jan, j. w.	140		
	175	Kondecki Józef, j. w.	128		
	176	Dobosz Jan j. w.	132		
	177	Zajączkowski Franciszek, j. w. . . .	180		
	178	Turczyniak Jerzy, j. w.	142		
	179	Sowiński Grzegorz, j. w.	178		
	180	Mazur Michał, j. w.	151		
	181	Majocha Kazimierz, j. w.	67		
	182	Kłak Józef, j. w.	151		
	183	Nowak Jan, j. w.	161		
	184	Leszczyszyn Sawa, j. w.	106		
	185	Pesyk Stefan, j w.	167		
	186	Dańko Józef, j. w.	151		
	187	Kułaj Bazyli, j. w.	184		
	188	Radowicki Jan, j. w.	178		
	189	Soroka Jan, j. w.	151		
	190	Krawczyszyn Dymitr, j. w.	178		
	191	Miękisz Walenty, j. w.	117		
	192	Schmal Józef, j w.	112		
	193	Szpaler Ignacy, j. w.	89		
		Do przeniesienia . .	11.516	—	—
			265.711		265 711

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
221.662	231.686	
3 280	3.280	
200	200	
1.300	1.300	
800	800	
400	400	
400	400	
600	600	
600	600	
180	180	
180	180	
150	150	
120	120	
90	90	
150	150	
195	195	
168	168	
140	140	
128	128	
143	132	
180	180	
142	142	
178	178	
150	151	
67	67	
151	151	
161	161	
106	106	
167	167	
151	151	
184	184	
178	178	
151	151	
178	178	
117	117	
83	112	
89	89	
11.657	11.676	
221.662	231.686	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	265.711	—	265.711
			11.516	—	—
	194	Popów Prokop, drożnik	134		
	195	Faliński Paweł, j. w.	161		
	196	Pocałun Andrzej, j. w.	183		
	197	Grochowski Jan, j. w.	167		
	198	Dąbrowski Jan. j. w.	178		
	199	Małek Franciszek, j. w.	161		
	200	Bojdaniuk Bazyli, j. w.	128		
	201	Stawarz Franciszek, j. w.	62		
	202	Łupinosowa Marya, wdowa po drożniku .	151		
	203	Kardaszowa Anna, j. w.	151		
	204	Tepinger Jan, drożnik	111		
	205	Hawryluk Michał, j. w.	172		
	206	Smorąg Jakób, j. w.	133		
	207	Roszkiewicz Wojciech, j. w.	111		
	208	Kaliński Antoni, j. w.	156		
	209	Malikowa Marya, wdowa po drożniku .	151		
	210	Grabowski Piotr, stróż gmachu sejmowego	480		
	211	Ortyńska Karolina, wdowa po magazynierze składu publicznego w Krakowie	400		
		b) Jednorazowe:			
	212	Dziubińska Wanda, wdowa po praktykancie kasowym	—	400	
	213	Bieńkowska Józefa Marya, sierota po archiwiście	—	140	
	214	Pogorzelska Katarzyna, wdowa po stróżu	—	200	
	215	Zakrzewska Marycyanna, wdowa po sekretarzu	—	200	
	216	Kratochwilowa Franciszka, wdowa po dyetaryuszu	—	200	
	217	Barycka Marya, j. w.	—	200	
	218	Sternalowa Apolonia, wdowa po praktykancie rachunkowym	—	200	
	219	Hanaczewska Marya, wdowa po stróżu .	—	100	
	220	Wojtynowa Anna, j. w.	—	200	
	221	Załucka Anna, j. w.	—	100	
	222	Sałamaszyńska Rozalia, sierota po stróżu	—	50	
	223	Sapałaczyńska Leontyna, siostra b. rewidenta rachunkowego	—	300	
	224	Gering Julia, sierota po konduktorze drogowym	—	200	
		Do przeniesienia . .	14.706	2.490	—
			265.711	—	265.711

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
221.662	231.686	
11.657	11.676	
134	134	
161	161	
183	183	
167	167	
178	178	
161	161	
96	128	
36	62	
151	151	
101	—	
28	—	
14	—	Nowo przyznane zaopatrzenia uchwałami do LW. 71.094/1906, 92.345/1906, 103.233/1906, 116.961/1906, 120.962/1906, 6.118/1907, 25.180/1907.
—	—	
—	—	
—	—	
63	—	
—	—	W myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 4. października 1907.
—	—	W załatwieniu petycyi L. s. 2.290 przekazanej Wydziałowi krajowemu uchwałą Sejmu z dn. 10. października 1907.
400	400	
—	—	
—	—	
200	200	
200	200	Jednorazowo na rok 1908 przyznane dary z łaski w załatwieniu petycyi przekazanych Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 10. października 1907. (LW. 31.547/1907, 103.949/1907 i 105.040/1907).
300	300	
200	200	
100	—	
200	200	
—	—	
150	—	
300	300	
200	200	
15.380	15.001	
221.662	231.686	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	265.711	—	265.711
			14.706	2.490	—
	224*a)*	Bubesowa Marya, wdowa po stróżu . .	—		
	224*b)*	Piotrowska Rozalia, wdowa po dyetaryuszu	—		
	224*c)*	Langnerowa Marya, wdowa po funkcyonaryuszu kolejowym	—		
	224*d)*	Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze.	—		
	224*e)*	Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze	—		
	224*f)*	Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym	—		
	224*g)*	Markowska Józefa, wdowa po stróżu .	—		
	224*h)*	Matecka Seweryna, wdowa po dyetaryuszu	—		
	224*i)*	Sternalowa Emilia, wdowa po adjunkcie kasowym	—		
	224*j)*	Babińska Helena, wdowa po dyetaryuszu	—		
	224*k)*	Baczyński Ferdynand, konduktor . . .	—		
	224*l)*	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze.	—		
	224*m)*	Polińska Matylda, wdowa po stenografie	—		
	224*n)*	Rzeczycka Teofila, wdowa po dyetaryuszu	—		
	224*o)*	Siemieńska Ludwika	—		
	224*p)*	Tarnawski Stanisław, sierota po dyrektorze rachunkowym	—		
	224*r)*	Horoszkiewiczówna Zofia, sierota po dyrektorze kasy	—		
	224*s)*	Zielińska Zofia	—		
	224*t)*	Stipalowa Magdalena	—		
	224*u)*	Kozubowa Małgorzata	—		
	224*w)*	Kalita Karol, stały dar z łaski, jako uzupełnienie pensyi emerytalnej . . .	—		
	224*v)*	Schulz Józef, dozorca melioracyjny, dożywotni dar z łaski	—		
	224*x)*	Zielińska Marya, sierota po inżynierze drogowym	—		
	224*z)*	Kardasz Seńko, drożnik	—		
	224*aa)*	Kozak Gabryel, j. w.	—		
	224*bb)*	Malik Jan, j. w.	—		
	224*cc)*	Junik Rozalia, wdowa po drożniku . .	—		
			14.706	2.490	17.196
		Do przeniesienia . .	280.417	2.490	282.907

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
221.662	231.686	
15.380	15.001	
100	100	
500	500	
500	500	
180	180	
200	200	
200	200	
150	150	
100	100	
300	300	Zaopatrzenia odpadają, jako jednorazowo na rok 1907 uchwalone.
300	300	
100	100	
100	100	
400	400	
200	200	
—	200	
500	500	
500	500	
—	300	
—	300	
—	100	
—	507	Wydatek na r. 1908 wstawiono do specyalnego preliminarza funduszu zakładu kulparkowskiego, jako tam należący.
—	720	
100	100	
65	195	Wydatki odpadają z powodu śmierci obdarowanych.
173	173	
87	150	
—	67	
20.135	22.143	
241.797	253·829	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	280.417	2.490	282.907
		VII. Rozmaite.			
	225	Zapomogi dla wdów i sierót po lekarzach okręgowych (ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego)	10.000		
	226	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu	200		
	227	Rampeltowa Marya, wdowa po rządcy szpitala w Rzeszowie	400		
	228	Grabaszewska Józefa, wdowa po rządcy szpitala w Drohobyczu, stałe zaopatrzenie	200		
	229	Ilnicka Marya, wdowa po członku Rady szkolnej krajowej, stały dożywotni datek	720		
	230	Lipińska Salomea, wdowa po skrzypku .	300		
	231	Korosteńska Felicya, była nauczycielka szkoły PP. Klarysek w Starym Sączu, zaopatrzenie dożywotnie z łaski . .	160		
	232	Ogonowska Falina, wdowa po profesorze, stały roczny dożywotni datek . .	720		
	233	Szaraniewiczowa Anna, wdowa po profesorze Uniwersytetu i konserwatorze dla Galicyi wschodniej, *stały roczny datek*.	720		
	234	Głuchowska Jadwiga, wdowa po instruktorze chowu bydła, stałe zaopatrzenie	500		
	235	Starzewska Regina, wdowa po dyrektorze krajowego Składu publicznego w Krakowie — dożywotni dar z łaski . .	700		
	235*a)*	Brzozowska Eulalia, wdowa po pisarzu ś. p. Karolu Brzozowskim . .	—		
	235*b)*	Romanowa Michalina, wdowa po artyście sceny polskiej	—		
	235*c)*	Baczyński Emil, były dyrektor wędrownej sceny ruskiej i żona jego Teofila	—		
	235*d)*	Chmielowska Marya, wdowa po profesorze Uniwersytetu	—		
			14.620	—	14.620
		Ogółem suma wydatków . .	295.037	2.490	297.527
		Dochody.			
	1	Dochód z wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych	40.000	—	40.000

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
241.797	253.829	
10.000	10.000	
200	200	
400	400	
—	200	
720	720	
300	300	
160	160	
720	720	
720	720	
500	500	
—	700	
—	200	
200	200	Wydatki odpadają, jako jednorazowo na r. 1907 uchwalone.
400	400	
—	600	
14.320	16.020	
256.117	269.849	
35.751	36.000	*Więcej* o 4.000 K z powodu podwyższenia wkładek emerytalnych w myśl uchwały sejmowej z d. 16. marca 1907.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka XV.

Opłaty konsumcyjne.

LW. 101.908/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka XV. Opłaty konsumcyjne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
XV.	1	Koszta komisyjne	1.000	—	
	2	Koszta manipulacyi i prowizyi c. k. pocztowej Kasy oszczędności	2.000	—	
	3	Koszta kancelaryjne	2.500	—	
	4	Papier i druki	5.000	—	
	5	Rozmaite wydatki, tudzież remuneracye i zasiłki	3.000	—	
		Ogółem suma wydatków . .	13.500	—	13.500
		Dochody.			
	1	Dochody krajowych opłat konsumcyjnych:			
		a) α) od piwa, (w myśl ust. z 13. lutego 1903 Dz. ust. kr. Nr. 24.). . .	2,050.000	—	
		β) odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych w pocztowej Kasie oszczędności	2.000	—	
		b) 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, (w myśl ust. z 4. lipca 1899 Dz. u. kr. Nr. 93.) .	90.000	—	
		c) udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu, (w myśl ust. z 8. lipca 1901 Dz. pr. p. Nr. 86)	5,350.000	—	
		Ogółem suma dochodów . .	7,492.000	—	7,492.000

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	1.000	
1.455	2.000	
2.061	2.500	Preliminuje się jak na rok 1907.
2.153	5.000	
2.415	3.000	
8.084	13.500	
2,235.433	1,900.000	Wynikłości wynosiły *netto:* w r. 1904. . . . 1,964.060 K „ „ 1905. . . . 2,011.277 „ „ „ 1906. . . . 2,235.433 „ Razem . . . 6,210.770 K przeciętnie 2,070.257 K, — preliminuje się w zaokrągleniu 2,050.000 K, — czyli o 150.000 K *więcej* niż na rok 1907 uchwalono.
2.969	—	Pozycya nowa preliminowana dawniej łącznie z ogólnymi dochodami pod poz. 1. *a) α)*
101.593	90.000	Wynikłości wynosiły *netto*: w r. 1904. . . . 92.106 K „ „ 1905. . . . 97.191 „ „ „ 1906. . . . 101.593 „ Razem . . . 290.890 K przeciętnie 96.963 K, preliminuje się w zaokrągleniu 90.000 K, jak na rok 1907 uchwalono.
5,384.148	5,300.000	Wynikłości wynosiły *netto:* w r. 1904. . . . 5,339.819 K „ „ 1905. . . . 5,390.341 „ „ „ 1906. . . . 5,384.148 „ Razem . . . 16,114.308 K przeciętnie 5,371.436 K, preliminuje się w zaokrągleniu 5,350.000 K czyli o 50 000 K *więcej* niż na rok 1907 uchwalono.
7,724.143	7,290.000	W ogóle preliminuje się na rok 1908 *więcej* o 202.000 K.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka XVI.

Rozmaite.

LW. 80.185/1907.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka XVI. Rozmaite.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
XVI.	1	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	60.000	—	
	2	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—	
	3	Na misye katolickie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	
	4	Na pokrycie 78% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacać się mającego przez galicyjski fundusz propinacyjny, w myśl §. 100. ustawy z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 i uchwały Sejmu z 29. stycznia 1898 r.	160.618	—	
	5	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych za ubytek w dochodach, opłacanych do końca roku 1897 z galic. funduszu propinacyjnego w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 29. stycznia 1898	100.000	—	
	6	Na koszta urządzenia i utrzymania jednego kursu dla pisarzy gmin wiejskich	8.000	—	
	7	Na cele „Domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	1.000	—	
	8	Towarzystwo tatrzańskie, *stała* subwencya	1.000	—	
	9	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych, *zasiłek stały*	10.000	—	
	10	Na biura pośrednictwa pracy (ryczałt) .	15.000	—	
	11	Dla Spółki ochrony i pomocy narodowej w Białej, na budowę „Domu polskiego“ w Bielsku, corocznie, jednakże najdalej do r. 1930 (w myśl uchwały sejmowej z 10. października 1907) .	—	2.000	
		Do przeniesienia . .	385.618	2.000	

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
60.000	60.000	
24.000	24.000	
6.000	6.000	
140.059	140.059	*Więcej*, na podstawie wymiaru podatku zarobkowego na rok 1907 w kwocie 205.921 K 35 h. od której 78% dodatek krajowy wynosi 160,618 K 65 h.
97.813	100.000	
15.907	16.000	W uwzględnieniu okoliczności, że już około 550 uczniów korzystało z tych kursów, a nadto że wykłady na tych kursach absorbują urzędników w tym stopniu, że utrudnia to normalny tok urzędowania, postanowił Wydział krajowy urządzić tylko jeden kurs dla pisarzy.
500	1.000	
1.000	1.000	
9.000	10.000	
20.000	14.830	*Więcej* o 170 K dla zaokrąglenia ryczałtowej kwoty. — Wydatki na personal biurowy zamieszczone są w rubr. II. p. 17. (LW. 59.247/1907).
2.000	2.000	Uzasadnienia przy LW. 34.348/1907 i 95.392/1907 stosownie do uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca i 10. października 1907.
376.279	374.889	

Fundusz krajowy. Rubryka XVI. Rozmaite.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XVI.		Z przeniesienia . .	385.618	2.000	
	12	VI. i VII. rata od gwarantowanej przez kraj pożyczki dla gminy Zakopane w kwocie 400.000 K na budowę wodociągów (aż do r. 1955)	20.061	—	
	13	Dotacya dożywotnia dla Władysława Mickiewicza, w myśl uchwały sejmowej z 2. listopada 1904 r.	4.000	—	
	14	Towarzystwo tatrzańskie w Krakowie, stała subwencya *nadzwyczajna* na budowę schroniska aż do umorzenia pożyczki t j. do r. 1956 włącznie . .	—	2.500	
	15	Gminie miasta Krakowa na koszta przyjęcia wycieczek młodzieży i włościańskich	—	—	
	16	Krajowy Związek turystyczny, na koszta wydawnictwa i reklamy turystycznej	—	—	
		Ogółem suma wydatków . .	409 679	4.500	414.179
		Dochody.			
	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	
	2	Odsetki zwłoki od dodatków krajowych do podatków państwowych . . .	70.000	—	
	3	Bonifikacya z c. k. Skarbu państwa, za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego	720.000	—	
	4	Bonifikacya z gal. funduszu propinacyjnego za ubytek w dochodach z dodatków do podatków opłacanych przez ten fundusz do r. 1898:			
		a) dla kraju . . . . 300.000 K *b)* „ powiatów . . . 100 000 „	400.000	—	
		Do przeniesienia . .	1,190.000	—	

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906.	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
376.279	374.889	
20.061	20.061	
4.000	4.000	
2.500	2.500	
—	1.500	Odpadają jako jednorazowo na r. 1907 uchwalone.
—	1.500	
402.840	404.450	
254.506	463.039	Na r. 1908 nic się nie preliminuje, albowiem rachunki za r. 1906 zamknięto pożyczką w kwocie 916.791 K 29 g.
53.444	40.000	Z tytułu odsetek zwłoki od niezapłaconych w terminie dodatków krajowych a pobieranych na mocy ustawy z dnia 26. grudnia 1904 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 136 wpłynęło w roku 1906 . . . . . 53.444 K za 4 miesiące r. 1907 — 31.532 K czyli w r. 1907 około . . . . . 90.000 „ preliminuje się ze względu na te wyniki przybliżony prawdopodobny dochód . . . . . 70.000 K
740.646	720.000	
400.000	400.000	
1,448.596	1,623.039	

Fundusz krajowy. Rubryka XVI. Rozmaite.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XVI.		Z przeniesienia . .	1,190.000	—	
	5	Udział kraju w czystym dochodzie Banku krajowego, po myśli §. 102. statutu Banku krajowego	—	—	
	6	Na uzupełnienie rat annuitetowych pożyczki 400.000 K, zaciągniętej na budowę wodociągu w Zakopanem :			
		a) z dzierżawy opłat gminnych od napojów spirytusowych 7.000 K			
		b) z datku od stacyi klimatycznej . . . . . 5.000 „			
		c) z 20% dodatku gminnego w Zakopanem . . . . 4.000 „	16 000	—	
	7	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody	1.500		
		Ogółem suma dochodów . .	1,207.500	—	1,207.500

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1,448.596	1 623.039	
—	80.000	Dochód ten odpada w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 11. marca i 4. października 1907, aż do chwili wzrostu funduszu inwestycyjnego, administrowanego w Banku krajowym do wysokości 5,000.000 K.
14.758	12.000	*Pod poz. 6. c)* preliminuje się nowy dochód z 30% dodatku gminnego w Zakopanem, na mocy ustawy z dnia 29. sierpnia 1906 Dz. u. i rozp. krajowych Nr. 127 (LW. 111.405/1906) dochód ten wynosił za 2 miesiące roku 1906 . . . . . 1.530 K zaś za 4 miesiące r. 1907. . . . . 1.600 „ zatem rocznie . . . . . 4 800 „ preliminuje się w zaokrągleniu . . . . . 4.000 „
30.291	1.520	Dla okrągłości cyfry preliminuje się *mniej* o 20 K.
1,493.645	1,716.559	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1908.

Rubryka XVII.

Dodatki do podatków.

Preliminarz podatków państwowych na rok 1908 na . . . . . str. 4.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka XVII. Dodatki do podatków.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XVII.		**Wydatki.**	—	—	—
		Dochody.			
	1	**Dodatki do podatków**			
		od ogólnej sumy podatków 25,000.000 K, przyjmując wydatność 1 grosza na 250.000 K:			
		1. Od podatku gruntowego i domowego w sumie 19,508.785 K:			
		a) 92·3% w Galicyi wschodniej i zachodniej t. j. od 18,006.609 K po 72 g . 12,964.758 K			
		b) 7·7% w Wielkiem Księstwie Krakowskiem t. j. od 1,502.176 K po 64 g 961.393 „			
		2. Od podatku zarobkowego i innych podatków w sumie 5,491.215 K:			
		a) 92·3% w Galicyi wschodniej i zachodniej t. j. od 5,068.391 K po 78 g . 3,953.345 „			
		b) 7·7% w Wielkiem Księstwie Krakowskiem t. j. od 422.824 K po 70 g . 295.977 „	18,175.473	—	18,175.473

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	Wydatków w rubryce tej się nie preliminuje.
17,392.779	18,030.069	Preliminuje się *więcej* o 145.404 K na podstawie szczegółów przytoczonych w sprawozdaniu o budżecie na rok 1908 i preliminarza podatków państwowych na rok 1908 zamieszczonego na następnej stronie.

Preliminarz podatków bezpośrednich na r. 1908

nadesłany przez c. k. Kraj. Dyrekcyę skarbu we Lwowie, odezwą z dnia 5. lipca 1907 L. 70.742 (LW. 68.891/1907).

Liczba porządkowa	Nazwa rubryk	Opłaty netto z r. poprzedniego 1906	Przyzwolony preliminarz na rok 1907	Wniosek na rok przyszły 1908
		w walucie koronowej		
1	Podatek gruntowy	7,876.378	7,700.000	8,600.000
2	Podatek domowo-klasowy	3,081.647	3,200.000	3,500.000
3	Podatek domowo-czynszowy	5,913.035	5,800.000	6,200.000
4	6% podatek dochodowy z domów wolnych	1,674.797	700.000	670.000
5	Dawny podatek zarobkowy i dochodowy	95.490	7.500	3.600
6	Powszechny podatek zarobkowy	2,297.917	2,400.000	2,350.000
7	Podatek zarobkowy od domokrążców i przedsiębiorstw wędrownych	6.088	6.000	6.000
8	Podatek zarobkowy od przedsiębiorstw i towarzystw obowiązanych do publicznego składania rachunków	3,142.045	2,900.000	2,900.000
9	Podatek rentowy	896.584	1,000.000	950.000
10	Podatek osobisto-dochodowy	4,429.706	4,100.000	4,100.000
11	Podatek od wyższych poborów służbowych	116.391	110.000	110.000
12	Należytości egzekucyjne	1,102.473	1,000.000	1,000.000
13	Procenta zwłoki	207.548	210.000	200.000
14	Kary	—	—	—
	Razem	30,840.099	29,133.500	30,589.600

WYKAZ A)

podatków państwowych, preliminowanych na rok 1908, od których mają być pobierane dodatki krajowe.

L. porz.	Nazwa podatku (rodzaj)	Pojedyńczo K	Razem K	Uwaga
1	Podatek gruntowy	—	8,600.000	
2	**Podatek domowy:**			
	a) domowo-klasowy	3,500.000		
	b) domowo-czynszowy	6,200.000		
	c) 5% od domów uwolnionych od podatku czynszowego	670.000	10,370.000	
3	**Inne podatki:**			
	a) ogólno-zarobkowy	2,353.600		
	b) zarobkowy od domokrążców i ogólnych przedsiębiorstw	6.000		
	c) zarobkowy od przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków	2,900.000		
	d) podatek rentowy od fasyonowanych	220.000		
	e) podatek od wyższych poborów służbowych	110.000	5,589.600	
	Suma ogólna A)	—	24,559.600	

WYKAZ B)

podatków państwowych preliminowanych na rok 1908, od których nie mają być pobierane dodatki krajowe.

1	Podatek rentowy pobierany w drodze potrąceń	—	730.000
2	Podatek osobisto-dochodowy, cały	—	4,100.000
3	Należytości egzekucyjne	—	1,000.000
4	Procenta zwłoki	—	200.000
5	Kary (grzywny)	—	—
	Suma ogólna B)	—	6,030.000

Zestawienie:

Suma A) . . . . . 24,559.600 K
Suma B) . . . . . 6,030.000 „
Ogółem . . 30,589.600 K

zgodnie z preliminarzem podatków państwowych na r. 1908.

LW. 82.954/1908. We Lwowie, dnia 14. sierpnia 1908.

Nr. 32

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budżecie krajowym na r. 1909.

Wysoki Sejmie!

W dołączonym sumaryuszu preliminarza funduszu krajowego na rok 1909 obliczono:

wydatki na kwotę	52,642.764 K
zaś **dochody** własne łącznie z dodatkami	41,708.398 „
pozostaje zatem **niedobór**	10,934.366 K

do pokrycia krótkoterminową pożyczką.

Jeżeli do tej kwoty doliczymy krótkoterminowe pożyczki, zaciągnięte w ubiegłych latach, mianowicie:

preliminowaną na rok 1908	9,638.876 „
faktycznie zaciągniętą w r. 1907	2,544.114 „
„ „ „ 1906	916.791 „
otrzymamy łączną sumę krótkoterminowych pożyczek z lat 1906—1909	24,034.147 K

Według przybliżonego obliczenia Komisyi budżetowej w sprawozdaniu z dnia 25. października 1905 L. s. 3.254/1905 o zamknięciu rachunków funduszu propinacyjnego, kapitał, jaki przypadnie krajowi z końcem roku 1910 po ostatecznem rozrachowaniu zasobów funduszu propinacyjnego, wyniesie 24,039.000 K.

Ponieważ zaś krótkoterminowe pożyczki, zaciągnięte w ciągu lat 1906—1909 na poczet tej należytości wyniosą jak podano 24,034.147 K, przeto już z końcem roku 1909 cały spodziewany dochód z nadwyżek funduszu propinacyjnego tak dalece zostanie wyczerpany, że nawet wszelki większy wydatek, wprowadzony dodatkowo do preliminarza roku 1909 nie będzie mógł być objęty krótkoterminową pożyczką, lecz musiałby znaleść pokrycie w dochodzie, uzyskanym z odpowiedniego podwyższenia stopy dodatku krajowego, lub za pomocą pożyczki emisyjnej.

W dalszej konsekwencyi zaś wynika, że niedobór roku 1910, niepokryty własnymi dochodami i dochodem z dodatku, musiałby być także pokryty drogą pożyczki emisyjnej. A niedobór ten przy zatrzymaniu dotychczasowej stopy dodatku wyniesie, biorąc na uwagę tylko normalny wzrost, w zaokrągleniu 13. milionów K.

Wprawdzie c. k. rząd wniósł — spełniając kilkakrotne przyrzeczenia przyjścia z materyalną pomocą finansom krajów koronnych — do Rady państwa projekt ustawy o podwyższeniu podatku od spirytusu, tudzież o przekazaniu części dochodu stąd płynącego skarbom krajowym w stosunku do konsumcyi. Atoli projekt ten nie został dotąd wzięty pod obrady, a nawet w razie uchwalenia ustawy czy to w sposób proponowany, czy też ze zmianami, termin wejścia jej w życie

nie nastąpi wcześniej, niż 1. września 1909, gdyż ustawy tego rodzaju zwykle poczynają obowiązywać z terminem rozpoczynania nowej kampanii. Jej efekt zatem ujawniłby się dopiero w roku 1910.

Projektowane podwyższenie podatku wynosić ma 50 K z hektolitra absolutnego spirytusu (54 K przy spirytusie pozakontyngentowym), jednakowoż dochód przez to podwyższenie uzyskany, nie ma być w całości krajom przekazany, lecz w stosunku do 30 K z hektolitra, pozostała zaś nadwyżka w stosunku do 20 K z hektolitra, ma wpływać do skarbu państwa. W motywach do tego przedłożenia nadmieniono, że konsumcya spirytusu w państwie wskutek podwyższenia podatku spadnie znacznie, zwłaszcza w pierwszych latach i że bezpośrednio po wprowadzeniu ustawy wyniesie 920.000 hl. rocznie. Że zaś konsumcya spirytusu w Galicyi wynosi według klucza, przyjętego w ustawie państwowej z roku 1901, 28·3423% konsumcyi w państwie, wypadałoby, iż po takiem podwyższeniu podatku od spirytusu wynosiłaby jego konsumcya w Galicyi okrągło 260.000 hl., a stąd nowy dochód dla skarbu krajowego, w razie dojścia do skutku ustawy w brzmieniu przez c. k. rząd proponowanem, 7,800.000 K poczęwszy od r. 1910. Ponieważ jednak dotąd kraje koronne mają już z mocy ustawy państwowej z 8. lipca 1901. Dz. p. p. Nr. 86. udział w dochodzie z podatku od spirytusu w stosunku 20 K z hektolitra, a udział ten z przewidzianym spadkiem konsumcyi zmaleje specyalnie w Galicyi o 200.000 K, przeto należy obliczony powyżej dochód o tę kwotę obniżyć i przyjąć na 7,600.000 K.

Atoli ten nadzwyczajny dochód roku 1910 nie pokryje w całości wykazanego wyżej niedoboru 13,000.000 K, jaki będzie bez pokrycia w roku 1910. Zawsze jeszcze pozostanie niepokrytych 5,400.000 K.

Utrzymuje się wprawdzie przypuszczenie, że projekt rządowy w tej formie nie uzyska aprobaty Izby i że obok innych zmian, jakim ma uledz, najdonioślejszą dla skarbów krajowych ma być zmiana ich udziału w dochodzie, płynącym z podwyższenia podatku.

Z rachunku powyżej przeprowadzonego wynika, że na każde 10 K z hektolitra zwiększonego udziału przypadnie na Galicyę 2,600.000 K. Gdyby tedy Rada państwa w sprawie projektowanego udziału poszła o 10 K ponad projekt rządowy i oznaczyła go na 40 K z hektolitra, dochód Galicyi wyniósłby 10,400.000 K a po strąceniu, jak wyżej 200.000 K, okrągło 10,200.000 K.

I ten dochód nie da jeszcze zupełnego pokrycia zapotrzebowaniu roku 1910, gdyż zawsze jeszcze braknie pokrycia dla 2,800.000 K, które albo w podwyższeniu dodatków, albo w sposób poniżej podany, pokrycie znaleść muszą.

Nie należy przytem zapominać, że na rok 1910 zmieni się podstawa do obliczania dodatków, a zmieni się na niekorzyść i że przyjęcie wydatności 1 grosza w tej wysokości, jak na r. 1909, okaże się niemożliwem.

Równocześnie niemal z projektem ustawy o podwyższeniu podatku od spirytusu przedłożył c. k. Rząd Radzie państwa projekt ustawy, reformującej podatek domowy. Nie wchodząc bliżej w szczegóły ustawy i nie przesądzając dalszych jej losów, Wydział krajowy widzi się zniewolonym zwrócić uwagę Wys. Sejmu, że gdyby tylko projekt rządowy bez zmian przeszedł, samo obniżenie podatku domowo-czynszowego w sposób przez c. k. Rząd proponowany, dalej uwolnienie nowych budowli od wszelkich podatków, a tem samem i od dodatków autonomicznych (gdyż ich nie będzie do czego przypisać), wreszcie zupełne uwolnienie jednej lub dwóch ostatnich klas podatku domowo-klasowego, spowoduje znaczną zmianę w obliczeniu dochodu z dodatku do podatku domowego. Obecnie trudnoby było nawet w przybliżeniu obliczyć, jaki przez to powstanie ubytek w dochodach kraju z dodatków, pewnem jest tylko, że ubytek będzie i to dosyć znaczny.

A w takim wypadku niepokryty niedobór r. 1910, obliczony na 5,400.000 K, w razie gdyby udział krajów w podwyższonym dochodzie ze spirytusu wynosił tylko 30 K z hektolitra, a na 2,800.000 K, gdyby wynosił 40 K, zwiększy się o ubytek, powstały wskutek reformy podatku domowego.

W sprawozdaniu o budżecie krajowym na rok 1907 naszkicował był Wydział krajowy obraz finansowego położenia kraju w roku 1911., pierwszym po wprowadzeniu opłat szynkarskich i zwiększonej opłaty konsumcyjnej od piwa, mających przynieść krajowi, jak tam szczegółowo wykazano, okrągło 10,700.000 K rocznie. Obraz ten, różny w szczegółach, w głównym jednak tonie nie odbiega od tego, jaki się obecnie przedstawia.

Rok 1910 zamknie się niepokrytym niedoborem co najmniej 5,400.000 K, względnie 2,800.000 K, jeżeli się oczywista, ziszczą nadzieje na udział kraju w podatku od spirytusu w stosunku 30 lub 40 K z hektolitra.

Rok 1911., przyjmując tylko normalny wzrost wydatków na 2 miliony, zamknąłby się w takim razie niedoborem nieznajdującym w dotychczasowych źródłach pokrycia 7,400.000 K, względnie 4,800.000 K. Doliczając dochód z nowego źródła tj. z opłat, okaże się, że rok ten zamknąłby się w takim razie przewyżką dochodów 3,300.000 K względnie 5,900.000 K.

Pamiętać jednakowoż należy, że niedobór r. 1910 nie miał pokrycia, a jeżeliby się nie chciało dodatków podwyższać, niedobór ten trzebaby było pokryć krótkoterminową pożyczką w instytucyi finansowej zaciągniętą, zwrotną z nadzwyczajnych dochodów r. 1911. A dochody te w pierwszym wypadku tj. przy udziale kraju w podwyższonym podatku od spirytusu w stosunku 30 K już nie wystarczą na całkowite umorzenie tej pożyczki, wystarczą dopiero przy 40 K i to nawet z nawiązką, która jednak już w rok później tj. w r. 1912 zniknie.

Z tego przedstawienia rzeczy, opartego na realnych podstawach, nie trudno nabrać przekonania, że w obecnym stanie finansów krajowych, projekt rządowy, przyznający krajom udział w spodziewanych dochodach z podwyższenia podatku od spirytusu tylko w stosunku 30 K z hektolitra, nie może w odniesieniu do Galicyi uchodzić za projekt, sanujący w zupełności finanse kraju, gdyż ani w roku 1910, ani nawet w roku 1911, wyjątkowym dla nas z powodu nowego źródła dochodów, nie dozwala utrzymać równowagi bez uciekania się do kredytu publicznego, lub do bardzo znacznego podwyższenia dodatków, już obecnie najwyższych niemal w całem państwie.

Dopiero podwyższenie tego udziału do 40 K z hektolitra, pozwala na utrzymanie równowagi do roku 1912 pod tym jednakowo warunkiem, że w ciągu tego czasu wzrost wydatków będzie się ściśle trzymał normalnych granic tj. że w latach 1910 i 1911 wzrost wydatków nie będzie wyższy, niż 2 miliony K rocznie.

Preliminarz funduszu krajowego na rok 1909 zestawiony jest tak co do sposobu budżetowania (*brutto*), jakoteż co do układu i formy zupełnie zgodnie z uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 19. marca 1907.

We wnioskach swych tylko uprasza Wydział krajowy, w myśl uchwały do LW. 51.772/1908 o rozszerzenie *virement* także między rubr. II. poz. 17. „Dyurna w Urzędzie pośrednictwa pracy“ a rubr. XVI. poz. 10. „Wydatki rzeczowe Urzędu pośrednictwa pracy“.

Przedłożony preliminarz zawiera:

Ogólny preliminarz funduszu krajowego i szczegółowe preliminarze:

a) szpitali krajowych we Lwowie i w Krakowie, tudzież zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, jako załączniki do rubryki III.;

b) krajowego funduszu szkolnego i funduszu szkolnego emerytalnego, jako załączniki do rubryki V;

c) koszar krajowych i policyi krajowej, jako załączniki do rubryki VII.;

d) szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, stacyi doświadczalnej botanicznej we Lwowie, zakładów naukowych rolniczych w Dublanach i Czernichowie, 6 niższych szkół rolniczych, 2 szkół ogrodniczych, szkoły mleczarskiej, składu publicznego w Krakowie, tudzież funduszu kultury krajowej, — jako załączniki do rubr. X.;

e) 35 szkół przemysłowych, zawodowych, jako załączniki do rubr. XII.;

f) preliminarz podatków państwowych, jako załącznik do rubryki XVII. dochodów.

W wyjaśnieniach do każdego preliminarza dodanych, uzasadnia Wydział krajowy szczegółowo wysokość preliminowanych kwot wydatków i dochodów, tudzież różnic między cyframi, wstawionemi do projektu na rok 1909, a preliminowanemi na rok 1908.

Porównując preliminarz obecny z przeszłorocznym, przedstawiają się różnice w poszczególnych rubrykach jak następuje:

A) W wydatkach:

			więcej:	*mniej:*
W rubryce	I.	„Reprezentacya kraju“ *więcej* o . . . na koszta druków sejmowych.	6.000 K	
„	II.	„Zarząd“ *więcej* o . . . . . głównie z powodu zwiększenia wydatków dla oddziałów: konceptowego o 1.255 K, melioracyjnego o 44.635 K, drogowego o 16.667 K, kolejowego o 311 K, manipulacyjnego o 1.618 K, Urzędu pośrednictwa pracy o 97.453 K, (który to ostatni wydatek zmniejsza wstawiony do dochodów rubr. II. zwrot 7.772 K i do rubr. XVI. zwrot od pracodawców w kwocie 65.000 K), dalej wyższych wydatków na dyurna o 7.835 K, wydatków na zaliczki o 2.500 K, należytości stempl. od dekretów o 3.500 K wreszcie wydatków na gmach sejmowy o 5.845 K, — natomiast zaś zniżenia wydatków dla oddziału rachunkowego o 2.584 K, kasowego o 461 K i potrzeb kancelaryjnych o 2.000 K.	177.248 „	
„	III.	„Sprawy zdrowotne“ *więcej* o . . . . głównie wskutek podwyższenia wydatków szpitala lwowskiego o 39.851 K, szpitala w Krakowie o 60.187 K i zakładu w Kulparkowie o 129.528 K, oraz wstawienia podwyższonych rat amortyzacyjnych pożyczek na budowę: zakładu dla obłąk w Ko-	217.539 „	
		Do przeniesienia . . .	400.787 K	

			więcej:	*mniej:*
		Z przeniesienia . . .	400.787 K	
		bierzynie o 25.000 K i szpitala w Kosowie o 13.400 K, — natomiast opuszczenia wydatków dla kliniki psychiatrycznej w Krakowie 50.000 K, i zniżenia $^1/_3$ na lekarstwa dla epidemicznie chorych o 1.700 K.		
W rubryce	IV.	„Dobroczynność“ *mniej* o . . . . . przeważnie z powodu opuszczenia jednorazowych wydatków.		3.617 K
„	V.	„Oświata i sztuka“ *więcej* o . . . . głównie z powodu podwyższenia wydatków funduszu szkolnego krajowego o 1,020.327 K, wydatków funduszu szkolnego emerytalnego o 85.000 K a natomiast zniżenia w dziale IV i V o 11.500 K, z powodu opuszczenia pozycyj mających charakter jednorazowych.	1,096.427 „	
„	VI.	„Pomniki historyczne“ *mniej* o . . . z powodu opuszczenia wydatków jednorazowych i ostatnich rat, płatnych w roku zeszłym na łączną sumę 30.060 K a wstawienia nowych wydatków na konserwacyę zabytków historycznych w sumie ogólnej 16.400 K.		13.660 „
„	VII.	„Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe“ *więcej* o . . . . . z powodu zwiększenia wydatków na kwaterowe dla żandarmeryi o 20.938 K, na szupaśnictwo o 3.000 K, podwyższenia wydatku o 20.000 K na odsetki od pożyczki na założenie krajowej osady poprawczej dla nieletnich, oraz w funduszu policyi krajowej o 3.819 K, — natomiast mniejszych wydatków funduszu koszar krajowych o 6.367 K.	41.390 „	
„	VIII.	„Komunikacye“ *więcej* o . . . . . z powodu podwyższenia wydatków w dziale I. B) „Nowe budowy i rekonstrukcye dróg“ o 10.700 K, w dziale I. C) „Utrzymanie dróg krajowych“ o 30.000 K, w dziale I. D) „Zasiłki“ o 56.500 K, „Myta“ o 87.200 K i podwyższenia wydatków w dziale II. „Koleje żelazne“ o 3.125 K na lokal, oraz dotacyi funduszu kolejowego o 150.000 K.	250.325 „	
„	IX.	„Budowy wodne i melioracye“ *więcej* o z powodu podwyższenia wydatków w dziale B) „Wykonanie budowli wodnych“.	227.440 „	
„	X.	„Rolnictwo“ *mniej* o		142.726 „
		Do przenienienia . . .	2,016.369 K	160.003 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . . .	2,016.369 K	160.003 K
		z powodu preliminowania wyższych wydatków w dziale B) „Wydatki na ogólne cele rolnictwa“ o 4.300 K, w dziale C) „Wydatki na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego“ o 10.117 K, w dziale E) „Na koszta komisyi agrarnej“ o 200 K, w dziale F) „Na organizacyę spółek kredytowych wśród ludności rolniczej“ o 29.477 K, w dziale G) „Włości rentowe“ o 15.353 K, i w dziale I) „Wydatki funduszu kultury krajowej“ o 10 K, natomiast zniżenia wydatków w dziale A) „Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki rolnicze“ o 41.183 K, w dziale D) „Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego“ o 1.000 K i w dziale H) „Zapobieganie klęskom elementarnym“ o 160.000 K.		
W rubryce	XI.	„Górnictwo“ *więcej* o	86.889 „	
		głównie z powodu zapreliminowania na utrzymanie krajowych zbiorników naftowych i na umorzenie zaciągnąć się mającej na ten cel pożyczki o 85.879 K więcej; zwiększenie to znajduje zupełne pokrycie w wyższych dochodach rubr. XI. o 167.875 K.		
„ „	XII.	„Przemysł i rękodzieła“ *więcej* o . .	30.679 „	
		W szczególności podwyższono w dziale A) „Szkoły uzupełniające przemysłowe“ o 15.615 K, w dziale C) „Kursa“ o 8.000 K, w dziale D) „Szkoły handlowe“ o 12.586 K, w dziale F) „Subwencye krajowe“ o 12.000 K i w dziale G) „Stypendya“ o 2.000 K, natomiast zniżono w dziale B) „Szkoły zawodowe“ o 18.294 K i w dziale E) „Zakłady subwencyonowane“ o 1.228 K.		
„ „	XIII.	„Długi krajowe“ *więcej* o.	373.636 „	
		głównie z powodu wyższych o 2.230 K odsetek od pożyczki zaciągnąć się mającej na cele ewakuacyi Wawelu i wskutek zapreliminowania 334.080 K na odsetki od pożyczki na pokrycie niedoboru funduszu krajowego z roku 1908, podwyższenia odsetek od pożyczki na krycie dachów o 15.000 K i odsetek 11.240 K od pożyczki 281.000 K na budowę skrzydła do gmachu sejmowego.		
		Do przeniesienia . . .	2,507.573 K	160.003 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . . .	2,507.573 K	160.003 K
W rubryce	XIV.	„Pensye emerytalne, zaopatrzenia i dary z łaski“ *więcej* o . . . . . stosownie do nowych wymiarów pensyj emerytalnych.	2.451 „	
„ „	XVI.	„Rozmaite“ *więcej* o . . . . . a to na Urzędy pośrednictwa pracy o 21.500 K, na pochód jubileuszowy we Wiedniu 11.000 K i podwyższenie raty pożyczki gwarantowanej przez kraj za gminę Zakopane o 1.951 K.	34.451 „	
		Wogóle preliminuje się na rok 1909 w *wydatkach: więcej* o	2,544.475 K	
		mniej o.		160.003 K
		w rezultacie preliminuje się na rok 1909 *wydatki większe* o	2,384.472 K	

B) W dochodach:

„ „	II.	„Zarząd“ *więcej* o . . . . . z powodu wyższego zwrotu poborów personalu, zajętego przy regulacyach rzek o 24.800 K, budowach kolei o 12.668 K, Urzędzie pośrednictwa pracy o 7.772 K.	45.240 K
„ „	III.	„Sprawy zdrowotne“ *więcej* o . . . głównie z powodu preliminowania wyższych dochodów zakładu kulparkowskiego o 101.300 K, szpitala św. Łazarza w Krakowie o 25.795 K, zwrotu zaliczek o 6.000 K i od Skarbu Państwa na szpital w Kosowie o 6.700 K; natomiast zniżenia dochodów szpitala lwowskiego o 15.641 K.	124.154 „
„ „	V.	„Oświata i sztuka“ *więcej* o . . . . mianowicie: zwiększyły się dochody funduszu szkolnego krajowego o 18.340 K i krajowego funduszu szkolnego emerytalnego o 33.998 K.	52.338 „
„ „	VII.	„Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe“ *więcej* o . . . . . z powodu podwyższenia dochodów żandarmeryi o 3.824 K, dochodów funduszu policyi krajowej o 40 K i zwrotów szupasowych o 500 K, a natomiast obniżenia dochodów funduszu koszar krajowych o 382 K.	3.982 „
„ „	VIII.	„Komunikacye“ *więcej* o . . . . . z powodu zapreliminowania subwencyi od c. k. Skarbu Państwa 117.200 K na	116.700 „
		Do przeniesienia . . .	342.414 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . . .	342.414 K	
		budowę mostu na Dniestrze, a zniżenia datków od stron o 500 K.		
W rubryce	IX.	„Budowy wodne i melioracye“ *więcej* o a mianowicie w dziale B) „Wykonanie budowli wodnych“ zwiększono w poz. 7. datki państwowe o 227.895 K, a zniżono w poz. 8, 9, 10 o 117.495 K, jak również zniżono w dziale A) „Studya przygotowawcze“ o 23.962 K.	86.438 „	
„ „	X.	„Rolnictwo“ *więcej* o . . . . . głównie z powodu preliminowania wyższych dochodów ze szkół i zakładów rolniczych o 39.010 K, zwrotu zaliczek na płace o 600 K, Biura patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek o 16.728 K, oraz subwencyj rządowych: na instruktorów mleczarstwa o 2.770 K i na inwestycye dublańskie 20.600 K, — natomiast zniżenia o 200 K zwrotu pożyczki na klęski elementarne z r. 1903.	79.508 „	
„ „	XI.	„Górnictwo“ *więcej* o . . . . . z krajowych zbiorników naftowych.	167.875 „	
„ „	XII.	„Przemysł i rękodzieła“ *mniej* o . . z powodu wyższych dochodów w dziale I. A) „Szkoły przemysłowe uzupełniające“ o 8.262 K, — a natomiast niższych dochodów w dziale B) „Szkoły zawodowe“ o 5 880 K i w dziale C) o 2.800 K.		418 K
„ „	XIII.	„Długi krajowe“ *więcej* o . . . . głównie z powodu zapreliminowania o 10.000 K wyższego dochodu z odsetek od pieniędzy chwilowo lokowanych i zwrotu odsetek od pożyczki na budowę skrzydła dla gmachu sejmowego 11.240 K, a zniżenia dochodów indemnizacyjnych o 1.794 K.	19.446 „	
„ „	XV.	„Opłaty konsumcyjne“ *więcej* o . . głównie z powodu wyższego dochodu z opłat konsumcyjnych od piwa o 50 000 K i z tytułu udziału kraju w nadwyżce dochodu z podatku państwowego od spirytusu o 50.000 K.	100.000 „	
„ „	XVI.	„Rozmaite“ *więcej* o . . . . . z powodu zapreliminowania wyższego o 10.000 K dochodu z odsetek zwłoki od dodatków krajowych i nowego do-	75.000 „	
		Do przeniesienia . . .	870.681 K	418 K

		więcej	*mniej*
	Z przeniesienia . . .	870.681 K	418 K
	chodu Urzędu pośrednictwa pracy, mianowicie opłat od pracodawców 65.000 K.		
W rubryce XVII.	„Dodatki do podatków“ *więcej* o . .	218.719 „	
	z powodów niżej wyłuszczonych.		
	Wogóle preliminuje się w dochodach na rok 1909: *więcej* o.	1,089.400 K	
	mniej o		418 K
	w rezultacie preliminuje się na rok 1909 dochody *wyższe* o	1,088.982 K	

Wedle preliminarza państwowego na rok 1909, dołączonego do rubr. XVII. jako alegat, podatki państwowe, od których ma być pobierany dodatek krajowy, wynoszą jak następuje:

I.	Podatek gruntowy	8,650.000 K
II.	„ domowo-klasowy i domowo-czynszowy . . .	10,300.000 „
III.	„ 5% od domów wolnych od podatku czynszowego	690.000 „
IV.	„ zarobkowy i inne	5,854.500 „
	Razem	25,494.500 K

zatem wydatność jednego grosza wypada na . . . . 254.945 K

Natomiast rzeczywiście uzyskana wydatność 1 grosza w ostatnich trzech latach wynosiła:

	w roku 1905	259.555 K
	„ „ 1906	265.824 „
	„ „ 1907	254.671 „
	razem	780.050 K
	czyli przeciętnie	260.017 K

Gdy jednak wydatność z roku 1907, mimo podwyższenia dodatków o 7%, znacznie się obniżyła od roku 1906, a nawet niższą jest, aniżeli wydatność z roku 1905, dalej z uwagi na nową, tegoroczną klęskę elementarną, przyjmuje Wydział krajowy do preliminarza na rok 1909, wydatność jednego grosza mniejszą od wynikłości przeciętnej z trzech lat i mniejszą od preliminarza państwowego na rok 1909, a jednak wyższą o 2.000 K od wydatności przyjętej w preliminarzu funduszu kraj. na rok 1908 w kwocie 250.000 K — to jest w wysokości 252.000 K czyli ogół podatków państwowych na rok 1909 na 25,200.000 K.

W zamieszczonem niżej obliczeniu dodatków, uwzględnia Wydział krajowy różnicę wynikającą z ustawy z dnia 31. lipca 1894 o ulgach w wymiarze dodatków do podatków w mieście Krakowie i powiatach krakowskim i chrzanowskim z powodu konwersyi długu indemnizacyjnego, a która to ulga spada stopniowo w okresach 5-letnich i właśnie obecnie na czas od roku 1909—1913 włącznie *zmniejsza* się z dotychczasowych 8-u na 5 groszy, co oczywiście spowoduje wyższy dochód dodatków.

Nadto zatrzymuje Wydział krajowy w tem obliczeniu ten sam stosunek rozdziału jak na rok 1908 przyjęto, t. j. na:

Galicyę wschodnią i zachodnią w wysokości 92·3%
Wielkie Księstwo Krakowskie „ „ 7·7%

Obliczone w ten sposób dodatki, przy zachowaniu tej samej stopy dodatków jak na rok 1908, od sumy podatków 25,200 000 K przyniosą:

1. Od podatku gruntowego i domowych, w kwocie 19,413.128 K:
   a) 92·3% na Galicyę wschodnią i zachodnią t. j. od 17,918.317 K po 72 g . . . . . 12,901.188 K
   b) 7·7% na Wielkie Księstwo Krakowskie t. j. od 1,494.811 K po 67 g . . . . . 1,001.523 „
2. Od podatku zarobkowego i innych w kwocie 5,786.872 K:
   a) 92·3% na Galicyę wschodnią i zachodnią t. j. od 5,341.283 K po 78 g . . . . . 4,166.201 „
   b) 7·7% na Wielkie Księstwo Krakowskie t. j. od 445.589 K po 73 g . . . . . 325.280 „

Ogółem . . . 18,394.192 K

Gdy zaś do snmy tej dodamy preliminowane w niniejszym projekcie budżetu dochody własne w kwocie . . . . . 23,314.206 „

wyniosą ogółem całe dochody w roku 1909 sumę . . . . . 41,708.398 K

a w porównaniu z preliminowanymi wydatkami w sumie . . . . 52,642.764 „

okaże się *niedobór* w kwocie . . . . . 10,934.366 K

do pokrycia krótkoterminową pożyczką, od której 4% odsetki, jako płatne z dołu, wstawione będą do budżetu na rok 1910.

Na zasadzie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

I. **Wysoki Sejm raczy uchwalić** przedłożony preliminarz funduszu krajowego na rok 1909, wraz ze specyalnymi preliminarzami zakładów, dołączonymi jako alegaty do pojedynczych rubryk.

II. **Wysoki Sejm raczy uchwalić:**

1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1909, pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:
   a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo czynszowego, domowo-klasowego i 5% podatku od domów wolnych po . . . . . **72 g.** od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;
   b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości . . **78** „ od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2. opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach, krakowskim i chrzanowskim, opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1. ad *a)* wymienionych w wysokości . . . . . **67** „ zaś do podatków w tymże ustępie ad *b)* wymienionych, po . . . **73** „

3. Kwoty przyzwolone na rok 1909 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu funduszu krajowego, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylkona cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego:

a) w rubryce I. między pozycyami 5., 6. i 7. i między pozycyą 8. i 10.;
b) w rubryce II. między literami *a*, *d*, *e*, *f* pozycyi 18., oraz między pozycyą 17. (na dyurna Urzędu pośrednictwa pracy, a rubryką XVI. poz. 10. (wydatki rzeczowe Urzędu pośrednictwa pracy);

c) w rubryce VIII., między pozycyami 6. i 7., tudzież między pozycyami 11, 12., 13. i 14;

d) w rubryce X., między pozycyami 27. *c* i 29., dalej 32., 38, i 39., — dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych zakładów, wreszcie między pozycyami 87 *b* (1—9) i poz. 87 (ad 13);

e) w rubryce XI., między pozycyami 1., 2. i 6.;

f) w rubryce XII., między pozycyami 61. i 102; 104. i 168; 159, 161, 162 a 163, wreszcie między pozycyami grupy I. dział *A*, tudzież grupy I. dział *B*, *C* i *E* w granicach każdego z tych działów, t. j. *A*, *B*, *C* i *E* z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki krótkoterminowej na pokrycie reszty niedoboru w kwocie . . . **10,934.366 K,** z tem jednakże zastrzeżeniem, że pożyczka ta ma być oprocentowana najwyżej po 4% od sta, a zwróconą najpóźniej 1. stycznia 1911 roku.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Władysław Jahl, *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

SUMARYUSZ

BUDŻETU KRAJOWEGO

na rok

1909

i porównanie z preliminarzem na rok 1908.

Sumaryusz budżetu krajowego na rok 1909 i porównanie kwot

Liczba rubryki	Poszczególnienie	Prelimi- zwyczajne Korony
	Wydatki.	
I	Reprezentacya kraju	166.400
II.	Zarząd	2,034.732
III	Sprawy zdrowotne	5,808.300
IV.	Dobroczynność	78.178
V.	Oświata i sztuka	21,192.020
VI.	Pomniki historyczne	48.020
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	1,054.445
VIII.	Komunikacye	4,514.886
IX	Budowy wodne i melioracye	7,141.016
X.	Rolnictwo	2,313.527
XI	Górnictwo	303.419
XII	Przemysł i rękodzieła	1,142.511
XIII.	Długi krajowe	3,521.237
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski	299.978
XV.	Opłaty konsumcyjne	13.500
XVI.	Rozmaite	433.130
	Suma wydatków	50,065.299
	Dochody.	
I.	Reprezentacya kraju	50
II.	Zarząd	300.312
III.	Sprawy zdrowotne	2,361.131
IV.	Dobroczynność	—
V.	Oświata i sztuka	3,994.367
VI.	Pomniki historyczne	550
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	428.832
VIII.	Komunikacye	585.442
IX.	Budowy wodne i melioracye	4,772.465
X.	Rolnictwo	871.073
XI.	Górnictwo	281.875
XII.	Przemysł i rękodzieła	464.309
XIII.	Długi krajowe	73.240
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski	40.000
XV.	Opłaty konsumcyjne	7,592.000
XVI.	Rozmaite	1,282.500
	Suma dochodów własnych	23,048.146
XVII.	Dodatki do podatków od ogólnej sumy podatków 25,200.000 K (wydatność 1 grosza = 252.000 K) a mianowicie:	
	1. od podatku gruntowego i domowych w sumie 19,413.128 K:	
	a) 92·3% na Galicyę wsch. i zach. t. j. od 17,918.317 K po 72 g = 12,901.188 K	
	b) 7·7% na W. Ks. Krakowskie t. j. od 1,494.811 K po 67 g = 1,001.523 «	
	2. od podatku zarobkowego i innych podatków w sumie 5,786.872 K:	
	a) 92·3% na Galicyę wsch. i zach. t. j. od 5,341.283 K po 78 g = 4,166.201 «	
	b) 7·7% na W. Ks. Krakowskie t. j. od 445.589 K po 73 g = 325.280 «	18,394.192
	Ogólna suma dochodów	41,442.338
	W porównaniu z wydatkami	
	Pozostaje **niedobór** do pokrycia pożyczką	

preliminowanych na rok 1909 z preliminowanemi na rok 1908

nuje się na rok 1909		Na rok 1908 preliminowano razem	Na rok 1909 preliminuje się zatem ogółem		Uwaga
nadzwyczajne	Razem		*więcej*	*mniej*	
Korony					
—	166.400	160.400	6.000	—	
6 000	2,040 732	1,863 484	177.248	—	
250.886	6,059.186	5,841.647	217.539	—	
36.304	114.482	118.099	—	3.617	
447.876	21,639.896	20,543.469	1,096.427	—	
258.500	306.520	320.180	—	13.660	
—	1,054.445	1,013.055	41.390	—	
746.200	5,261.086	5,010.761	250.325	—	
—	7,141.016	6,913.576	227.440	—	
588.127	2 901.654	3,044.380	—	142.726	
—	303.419	216.530	86.889	—	
228.072	1,370.583	1,339 904	30.679	—	
—	3,521.237	3,147.601	373.636	—	
—	299.978	297.527	2.451	—	
—	13.500	13.500	—	—	
15.500	448.630	414.179	34.451	—	
2,577.465	52,642.764	50,258.292	2,544.475	160.003	
			2,384.472		
—	50	50	—	—	
—	300.312	255.072	45.240	—	
6.700	2,367.831	2,243.677	124.154	—	
—	—	—	—	—	
—	3,994.367	3,942.029	52.338	—	
100.000	100.550	100.550	—	—	
—	428.832	424.850	3.982	—	
142.200	727.642	610.942	116.700	—	
—	4,772.465	4,686.027	86.438	—	
15.000	886.073	806.565	79.508	—	
—	281 875	114.000	167.875	—	
2 160	466.469	466.887	—	418	
—	73.240	53.794	19.446	—	
—	40.000	40.000	—	—	
—	7,592.000	7,492.000	100.000	—	
—	1,282.500	1,207.500	75.000	—	
266 060	23,314.206	22,443.943	870.681	418	
—	18,394.192	18,175.473	218.719	—	
266.060	41,708.398	40,619.416	1,089.400	418	
	52,642.764	50,258.292	1,088.982		
	10,934.366	**9,638.876**			

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka I.

Reprezentacya kraju.

LW. 74.143/1908.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka I. Reprezentacya kraju.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
I.		**REPREZENTACYA KRAJU.**			
		Wydatki.			
	1	Koszta podróży p. p. posłów	9.500	—	
	2	Dyety p. p. posłów	72.000	—	
	3	Koszta druków	60.000	—	
	4	Spisywanie sprawozdań	12.000	—	
	5	Pisarze dzienni	1.300	—	
	6	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	2.400	—	
	7	Służba	2.600	—	
	8	Opał	3.000	—	
	9	Zapuszczanie i mycie podłóg	200	—	
	10	Potrzeby kancelaryjne	2.000	—	
	11	Na uzupełnienie biblioteki sejmowej . .	400	—	
	12	Rozmaite drobne wydatki	1.000	—	
		Suma wydatków . .	166.400	—	166.400
		Dochody.			
	1	Dochody ze sprzedaży druków sejmowych	50	—	50

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
8.764	9.500	W roku 1905 wydano . . . . . 9.578 K „ „ 1906 „ . . . . . 9.006 „ „ „ 1907 „ . . . . . 8.764 „ 27.348 K przeciętnie 9.116 K preliminuje się jak na rok 1908.
39.420	72.000	
64.180	54.000	W roku 1905 wydano . . . . . 68.297 K „ „ 1906 „ . . . . . 45.669 „ „ „ 1907 „ . . . . . 64.180 „ 178.146 K przeciętnie 59.382 K, a ze względu na wynik z r. 1907 preliminuje się okrągło 60.000 K.
11.639	12.000	
733	1.300	
2.400	2.400	
2.319	2.600	W roku 1905 wydano . . . . . 2.787 K „ „ 1906 „ . . . . . 2.552 „ „ „ 1907 „ . . . . . 2.319 „ 7.658 K przeciętnie 2.552 K preliminuje się okrągło 2.600 K.
3.115	3.000	
203	200	
1.059	2.000	
400	400	
995	1.000	
135.227	160.400	
370	50	Ponieważ wysokości tych dochodów nie da się z góry przewidzieć, preliminuje się więc jak na rok 1908.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka II.

Zarząd.

LW. 76.485/1908.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		**ZARZĄD.**			
		Wydatki.			
		A) Kierownictwo.			
	1	Marszałek krajowy . . . . 12.000 K i dodatek na reprezentacyę 8000 „	20.000		
	2	Sześciu członków Wydziału krajowego po 12.000 K.	72.000		
	3	Zastępcy członków Wydziału krajowego .	4000		
			96.000	—	96.000
		B) Biura Wydziału krajowego.			
	4	Oddział konceptowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		4 radców, płaca po 6.400 K . 25.600 K dodatek aktyw. po 1.472 „ . 5.888 „	31.488		
		8 sekretarzy, płaca po 4.800 „ . 38.400 K dodatek aktyw. po 1.288 „ . 10.304 „	48.704		
		7 wicesekr., płaca po 3.600 „ . 25.200 K dodatek aktyw. po 1.104 „ . 7.728 „	32 928		
		6 adjunktów, płaca po 2.800 „ . 16.800 K dodatek aktyw. po 960 „ . 5.760 „	22.560		
		6 koncepistów, pł. po 2.200 „ . 13.200 K dodatek aktyw. po 768 „ . 4.608 „	17.808		
		3 praktykantów, adjuta po 1.400 K . . 3 „ „ „ 1.200 „ . .	4.200 3.600		
			161.288	—	—
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie:			
		Radcom pięcioletnie po 800 K: Antoniewiczowi (1) 800 K, Jabłonowskiemu pierwszy od 29. stycznia 1909 w kwocie 738 K.			
		Sekretarzom pięcioletnie po 600 K: Schwormowi (1) 600 K, Słomkowskiemu (1) 600 K, Białobrzeskiemu (1) 600 K.			
		Wicesekretarzom pięcioletnie po 400 K: Gaszyńskiemu (1) 400 K, Theodorowiczowi (1) 400 K, Masłowskiemu pierwszy od 29. stycznia 1909 w kwocie 368 K.			
		Do przeniesienia . .	161.288 96.000	—	161.288 96.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
20.000	20.000	
67.467	72.000	
5.766	4.000	
93.233	96.000	
157.826	161.288	
157.826	161.288	
93.233	96.000	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	4	Z przeniesienia . .	96.000	—	96.000
			161.288	—	161.288
		Adjunktom trzyletnie po 200 K: Gintowtowi (1) 200 K i drugi od 31 marca 1909 w kwocie 150 K — razem 350 K, Wrabecowi (1) 200 K, Samolewiczowi pierwszy od 11. grudnia 1909 w kwocie 11 K, Wereszczyńskiemu pierwszy od 11. grudnia 1909 w kwocie 11 K. *Koncepistom* trzyletnie po 200 K: Kozickiemu pierwszy od 17. lutego 1909 w kwocie 174 K, Grocholskiemu pierwszy od 11. grudnia 1909 w kwocie 11 K, Brezanyemu pierwszy od 11. grudnia 1909 11 K, Birkenmayerowi pierwszy od 11. grudnia 1909 w kw. 11 K . . .	5.285	—	5.285
			166.573	—	166.573
	5	Oddział melioracyjny.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . . 1.472 „	7.872		
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny . . . 1.288 „	6.088		
		15 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K . . . . . 72.000 K dodatki aktywalne: dla 11 we Lwowie i 1 w Krakowie po 1.288 K . 15.456 „ „ 1 w Stanisławowie . . 966 „ „ 1 w Tarnobrzegu . . 805 „ „ 1 w Mielcu . . . . 805 „	90.032		
		Referent administracyjno-prawny, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872		
		15 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . . 54.000 K dodatki aktywalne: dla 13 we Lwowie po 1.104 K 14.352 „ „ 2 na prowincyi po 828 „ 1.656 „	70.008		
		24 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . . . . 67.200 K dodatki aktywalne: dla 23 we Lwowie i 1 w Krakowie po 960 K . . . 23.040 „	90.240		
		Do przeniesienia . .	272.112 262.573	—	262.573

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
93.233	96.000	
157.826	161.288	
7.852	4.030	*Więcej* o 1.255 K stosownie do przypadających w r. 1909 dodatków.
165.678	165.318	
258.911	261.318	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
II.	5	Z przeniesienia . .		262.573	—	262.573
				272.112		
		22 inżynierów-adjunktów, płaca po 2.200 K	48.400 K			
		dodatek aktyw. po 768 K .	16.896 „	65.296		
		2 praktykantów technicznych, adjuta po 1.400 K		2.800		
		Personal dla projektowania i budowy wodociągów i kanalizacyi w gminach wiejskich i małomiejskich: 2 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . . .	4.400 K			
		dodatki aktyw. po 768 K .	1.536 „	5 936		
				346.144	—	346.144
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie:				
		Dyrektorowi Kędziorowi trzy dodatki pięcioletnie (3) po 800 K, 2 400 K;				
		Zastępcy dyrektora Józefowi Jankowskiemu: dodatki pięcioletnie (2) po 600 K i dodatek trzyletni 400 K, razem 1.600 K;				
		Starszym inżynierom dodatki pięcioletnie po 600 K: Blauthowi (2) 1.200 K, Szczepanowskiemu (2) 1.200 K, Dyrdoniowi (1) 600 K i drugi od 14. kwietnia 1908 w kwocie 428 K, razem 1.028 K, Hapanowiczowi (1) 600 K i drugi od 14 kwietnia 1909 w kwocie 428 razem, 1.028 K, Vetulaniemu (1) 600 K i drugi od 11. listopada 1909 w kwocie 83 K, razem 683 K, Wierzbickiemu (1) 600 K, Boziewiczowi (1) 600 K, Bochniakowi pierwszy od 15. stycznia 1909 w kwocie 577 K, Kornelli Michałowi pierwszy od 15. stycznia 1909 w kwocie 577 K, Haładejowi pierwszy od 15. stycznia 1909 w kwocie 577 K;				
		Referentowi administracyjno-prawnemu Brąglewiczowi (2) dodatki pięcioletnie po 600 K i (1) dodatek trzyletni 400 K razem 1.600 K;				
		Do przeniesienia . .		346.144 262.573	—	346.144 262.573

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
258.911	261.318	
259 104	317.040	*Więcej* o 29.104 K brutto, uzasadniono w osobnem sprawozdaniu o melioracyach i w myśl uchwały Wydziału krajowego do LW. 58.281/1908 o 2 starszych inżynierów, 2 inżynierów I. klasy i 2 inżynierów II. klasy (LW. 59 705/1908).
259.104	317.040	
258.911	261.318	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	5	Z przeniesienia . .	262.573	—	262.573
			346.144	—	346.144
		Inżynierom I. klasy dodatki pięcioletnie po 400 K: Ruebenbauerowi (1) 400 K i drugi od 14. kwietnia 1909 w kwocie 286 K, razem 686 K, Czernikowi (1) 400 K, Piszowi (1) 400 K, Wiśniewskiemu (1) 400 K, Kornelli Andrzejowi (1) 400 K, Rozwadowskiemu pierwszy od 15. stycznia 1909 w kwocie 384 K, Brodowiczowi pierwszy od 15. stycznia 1909 w kwocie 384 K;			
		Inżynierom II. klasy dodatki trzyletnie po 200 K: Gumowskiemu (1) 200 K i drugi od 27. stycznia 1909 w kwocie 186 K, razem 386 K; Stobieckiemu (1) 200 K i drugi od 6. marca 1909 w kwocie 164 K, razem 364 K, Górskiemu (1) 200 K i drugi od 6. marca 1909 w kwocie 164 K, razem 364 K, Pruchnikowi (1) 200 K, Rungemu (1) 200 K, Winnickiemu (1) 200 K, Nawrockiemu (1) 200 K, Flisowskiemu (1) 200 K, Przybylskiemu (1) 200 K, Dylągowi (1) 200 K, Smulikowskiemu pierwszy od 5. stycznia 1909 w kwocie 198 K; Gnoińskiemu pierwszy od 5. stycznia 1909 w kwocie 198 K;			
		Inżynierom adjunktom dodatki trzyletnie po 200 K: Pierożyńskiemu pierwszy od 5. stycznia 1909 w kwocie 198 K, Janikowi pierwszy od 5. stycznia 1909 w kwocie 198 K	20.414	—	20.414
			366.558	—	366.558
		c) Na podróże naukowe dla inżynierów biura melioracyjnego celem przestudyowania zbiorników wody w górach	5.000	—	5.000
		d) Na stypendya dla słuchaczy wydziału hydrotechnicznego	2.000	—	2.000
		e) Utrzymanie służby dozorców meliora cyjnych i wynagrodzenie przez 5 mie-			
		Do przeniesienia . .	373.558 262.573	—	373.558 262.573

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
258.911	261 318	
259.104	317.040	
11 212	13 658	*Więcej* o 6.756 K stosownie do przypadających w r. 1909 dodatków
270.316	330.698	
3.500	5.000	
—	1.000	*Więcej* o 1.000 K. Uzasadnienie w sprawozdaniu o regulacyi rzek kanałowych do LW. 71.360/1908.
273.816	336.698	
258.911	261.318	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	5	Z przeniesienia . .	262.573	—	262.573
			373.558	—	373.558
		sięcy zimowych przy pracach biurowych dla:			
		10 konduktorów III. klasy po 100 K miesięcznie . 5.000 K			
		15 dozorców melioracyjnych po 90 K miesięcznie . 6.750 „			
		48 dozorców drenarskich po 75 K miesięcznie . . 18.000 „			
		27 ukończonych uczniów drenarskich po 60 K miesięcznie . . . . . 8.100 „	37.850	—	37.850
		(6 konduktorów melior. utrzymują fundusze konserwacyjne, 1 konduktor II. kl. [Biała], 2 konduktorów III kl. [Górny Dniestr] i 1 dozorca meliorac. [Bug], pozostają przez zimę na budowie).			
		Suma pozycyi 5.	411.408	—	411.408
	6	Oddział techniczno-drogowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K			
		dodatek aktywalny. . . 1.472 „	7.872		
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K			
		dodatek aktywalny. . . 1.288 „	6 088		
		6 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K . . . . . 28.800 K			
		dodatek aktyw. po 1.288 K 7.728 „	36.528		
		12 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . . . . 43.200 K			
		dodatki aktywalne:			
		dla 6 po 1.104 K . . . 6.624 „			
		„ 5 „ 828 „ . . . 4.140 „			
		„ 1 „ 690 „ . . . 690 „	54.654		
		12 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . . . . 33.600 K			
		dodatki aktywalne:			
		dla 9 po 960 K . . . 8.640 „			
		„ 2 „ 720 „ . . . 1.440 „			
		„ 1 „ 600 „ . . . 600 „	44.280		
		Do przeniesienia . .	149.422 673.981	—	673.981

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
258.911	261.318	
273.816	336.698	
37.174	30.075	*Więcej* o kwotę 7.775 K w myśl uchwały do LW. 59.705/1908.
310.990	366.773	
569.901	628.091	

*

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
					Korony	
II.	6	Z przeniesienia . .		673.981	—	673.981
				149.422	—	
		12 inżynierów-adjunktów, płaca po 2.200 K	26.400 K			
		dodatek aktyw. po 768 K .	9.216 „	35.616		
		2 praktykantów technicznych, adjutum po 2.000 K		4.000		
		1 praktykant techniczny, adjutum . .		1.400		
		1 „ „ „ . .		1.200		
		Asystent manipulacyjny, płaca.	1.600 K			
		dodatek aktywalny . .	576 „	2.176		
		10 konduktorów starszych, płaca po 2.000 K	20.000 K			
		dodatki aktywalne po 450 K	4.500 „	24.500		
		10 konduktorów I. klasy, płaca po 1.800 K	18.000 K			
		dodatki aktywalne po 350 K	3.500 „	21.500		
		10 konduktorów II. klasy, płaca po 1.600 K	16.000 K			
		dodatki aktywalne po 250 K	2.500 „	18.500		
		12 konduktorów III. klasy, płaca po 1.400 K	16.800 K			
		dodatki aktywalne po 150 K	1 800 „	18.600		
				276.914	—	276 914
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie:				
		Dyrektorowi Szyszkowskiemu pięcioletni (1) 800 K;				
		Zastępcy dyrektora Jankowskiemu pięcioletni (2) 1.200 K i trzyletni (1) 400 K, razem 1.600 K;				
		Starszym inżynierom: Czaplickiemu pięcioletnie (2) 1.200 K i trzyletni (1) 400 K, razem 1.600 K, Kinelowi pięcioletnie (2) 1.200 K, Strońskiemu pięcioletni (1) 600 K, Biernackiemu (1) 600 K;				
		Inżynierom I. klasy: (2) pięcioletnie i (1) trzyletni po 400 K: Barancewiczowi (3) 1.200 K, Kesslerowi (2) 800 K, Stojowskiemu (2) 800 K, Barańskiemu (1) 400 K, Barzykowskiemu (1) 400 K,				
		Do przeniesienia . .		276.914 673.981	— —	276.914 673.981

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
569.901	628 091	
237.998	262.362	*Więcej* o 14.552 K z powodu wstawienia potrzebnych kredytów na powiększenie etatu oddziału techn. drogowego (w myśl uchwały do LW. 47.613/1908) o 1 posadę starszego inżyniera, 1 posadę inżyniera I. klasy i 1 posadę inżyniera II. klasy.
237.998 569.901	262.362 628.091	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	6	Z przeniesienia . .	673.981	—	673.981
			276.914	—	276.914
		Czajkowskiemu (1) 400 K, Bogdanowiczowi pierwszy od 1. marca 1909 w kwocie 334 K, Orzelskiemu pierwszy od 22. listopada 1909 w kwocie 43 K;			
		Inżynierom II. klasy trzyletnie po 200 K: Ziemińskiemu (3) 600 K, Bronikowskiemu (2) 400 K, Romanowskiemu (1) 200 K, Dydyńskiemu (1) 200 K, Borowiczce pierwszy od 17. lutego 1909 w kwocie 174 K, Grochowi pierwszy od 17. lutego 1909 w kwocie 174 K, Ramsowi pierwszy od 17. lutego 1909 w kwocie 174 K;			
		Inżynierom-adjunktom trzyletnie po 200 K: Żebrowskiemu Eustachemu (3) 600 K, Drexlerowi (1) 200 K i drugi od 16. października 1909 w kwocie 42 K, razem 242 K, Skórskiemu (1) 200 K; Gołowinowi pierwszy od 17. lutego 1909 w kwocie 174 K, Łukawskiemu pierwszy od 17. lutego 1909 w kwocie 174 K, Swierczyńskiemu pierwszy od 17. lutego 1909 w kwocie 174 K, Porzyckiemu pierwszy od 17. lutego 1909 w kwocie 174 K;			
		Asystentowi manipulacyjnemu Wolskiemu trzyletni (1) 200 K i drugi od 1. grudnia 1909 w kwocie 17 K, razem 217 K;			
		Konduktorom pięcioletni po 100 K:			
		a) starszym konduktorom: Lesiewiczowi (2) 200 K, Brzezińskiemu (2) 200 K, Holinkowskiemu (2) 200 K, Przetockiemu (1) 100 K i drugi od 1. lutego 1909 w kwocie 92 K, razem 192 K, Juńskiemu (1) 100 K i drugi od 1. lutego 1909 w kwocie 92 K, razem 192 K, Komorowskiemu (1) 100 K i drugi od 1. lutego 1909 w kwocie 92 K, razem 192 K, Laskowskiemu (1) 100 K i drugi od 1. lutego 1909 w kwocie 92 K, razem 192 K, Kordzikowi (1) 100 K i Christowi			
		Do przeniesienia . .	276.914 673.981	—	276.914 673.981

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
569.901	628.091	
237.998	262.362	
237.998	262.362	
569.901	628.091	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	6	Z przeniesienia . .	673.981	—	673.981
			276.914	—	276.914
		pierwszy od 8. kwietnia 1909 w kwocie 73 K;			
		β) konduktorom I. klasy: Mikusińskiemu (1) 100 K i drugi od 1. lutego 1909 w kwocie 92 K, razem 192 K, Dąbrowskiemu (1) 100 K, Bergerowi (1) 100 K, Czerskiemu (1) 100 K, Deyczakowskiemu (1) 100 K, Żurbickiemu pierwszy od 1. czerwca 1909 w kwocie 58 K i Lityńskiemu pierwszy od 8. kwietnia 1909 w kwocie 73 K;			
		γ) konduktorom II. klasy: Zubowi pierwszy od 1. lipca 1909 w kwocie 50 K, Buczyńskiemu pierwszy od 1. lipca 1909 w kwocie 50 K i Markowi pierwszy od 21. grudnia 1909 w kwocie 3 K;			
		δ) konduktorom III. klasy: Śliwińskiemu (1) 100 K i Cieślikowi pierwszy od 1. września 1900 w kwocie 31 K. .	17.152	—	17.152
		Suma pozycyi 6. .	294.066	—	294.066
	7	Oddział kolejowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872		
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088		
		2 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K . . . . . 9.600 K dodatek aktyw. po 1.288 K 2.576 „	12.176		
		3 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . . . . 10.800 K dodatek aktyw. po 1.104 K 3.312 „	14.112		
		6 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . . . . 16.800 K dodatek aktywal. po 960 K 5.760 „	22.560		
		8 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . . . . . 17.600 K dodatek aktywal. po 768 K 6.144 „	23.744		
		Radca, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872		
		Do przeniesienia . .	94.424 968.047	—	94.424 968.047

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
569.901	628.091	
237.998	262.362	
11.926	15.037	*Więcej* o 2.115 K stosownie do przypadających w r. 1909 dodatków pięcioletnich i trzyletnich.
249.924	277.399	
—	—	
819.825	905.490	

Fundusz krajowy. Rubr. II. Zarząd

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	5	Z przeniesienia . .	968.047	—	968.047
			94.424	—	94.424
		Wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704		
		Adjunkt konceptowy, płaca. . — K dodatek aktywalny . . — „	—		
		Koncepista, płaca . . . . 2.200 K dodatek aktywalny . . 768 „	2.968		
		Konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych, płaca . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704		
		Adjunkt rachunkowy, płaca . 2.800 K dodatek aktywalny . . 960 „	3.760		
		Oficyał rachunkowy, płaca . . 2.200 K dodatek aktywalny . . 768 „	2.968		
		Asystent rachunkowy, płaca . 1.600 K dodatek aktywalny . . 576 „	2.176		
		Adjunkt administracyjno-manipulacyjny, płaca . . . 2.800 K dodatek aktywalny . . 960 „	3.760		
		Inspicyent-rysownik, płaca . . 1.600 K dodatek aktywalny . . 576 „	2.176		
		Asystent manipulacyjny, płaca . 1.600 K dodatek aktywalny . . 576 „	2.176		
		Woźny, płaca. . . . . 1.000 K dodatek aktywalny . . 400 „	1.400		
			125.216	—	125.216
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie:			
		Dyrektorowi Kułakowskiemu pięcioletni (1) 800 K;			
		Zastępcy dyrektora Motylewskiemu pięcioletni (1) 600 K;			
		Starszym inżynierom pięcioletnie po 600 K: Machalskiemu (2) 1.200 K, Krzyżanowskiemu (1) 600 K;			
		Inżynierom I. klasy pięcioletnie po 400 K: Zaczkowskiemu pierwszy od 5. lutego 1909 w kwocie 362 K;			
		Inżynierom II. klasy trzyletnie po 200 K: Filippiemu (2) 400 K, Gismanowi (1) 200 K;			
		Do przeniesienia . .	125.216 968.047	—	125.216 968.047

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
819.825	905.490	
—	—	
81.534	125.216	
81.534	125.216	
819.825	905.490	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	7	Z przeniesienia . .	968.047	—	968.047
			125.216	—	125.216
		Inżynierowi adjunktowi Komorowskiemu trzyletni (1) 200 K. Konsulentowi taryfowemu Chodkiewiczowi pięcioletni (1) 400 K; Oficyałowi rachunkowemu Nowotnemu trzyletni (1) 200 K i drugi od 10. grudnia 1909 w kwocie 12 K, razem 212 K; Asystentowi rachunkowemu Mazarakiemu pierwszy trzyletni od 12. czerwca 1909 w kwocie 111 K; Inspicyentowi rysownikowi Grabowiczowi trzyletnie (3) 600 K; Asystentowi manipulacyjnemu Salutryńskiemu trzyletnie (3) 600 K; Woźnemu Stroblowi pięcioletni (1) 60 K i drugi od 25. listopada 1909 w kwocie 9 K, razem 69 K	6.354	—	6.354
			131.570	—	131.570
		c) Koszta utrzymania personalu nieetatowego	28.000	—	28.000
		Suma pozycyi 7. .	159.570	—	159.570
	8	Oddział rolniczy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		1 radca, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872	—	—
		1 wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704	—	—
			12.576	—	12.576
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie .	—	—	—
			12.576	—	12.576
	9	Oddział sanitarny.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Inspektor szpitali: płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . . 1.472 „	7.872		
		Zastępca krajowego inspektora szpitali, wynagrodzenie roczne	6.000		
			13.872		
		Do przeniesienia . .	13.872 1,140.193	—	1,140.193

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
819.825	905 490	
81.534	125.216	
5.153	6.043	*Więcej* o 311 K stosownie do przypadających w r. 1909 dodatków.
86 687	131.259	
26.888	28.000	
113 575	159.259	
—	7.872	
—	4.704	
3.958	12.576	
200	—	
4.158	12.576	
937.558	1,077.325	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	9	Z przeniesienia . .	1,140.193	—	1 140.193
			13.872	—	13.872
		b) Dodatki pięcioletnie.			
		Inspektorowi Drowi Łuszczkiewiczowi (2) po 800 K	1.600		
		c) Koszta podróży dla inspektora szpitali .	2.400		
			17.872	—	17.872
	10	Referent górniczy, remuneracya .	3.328	—	3.328
	11	Oddział dla budownictwa.			
		Architekt z poborami inżyniera I. kl.:			
		a) płaca . . . . . 3.600 K			
		b) dodatek aktywalny . . . 1.104 „			
		c) bilet roczny kolejowy II. kl. 560 „			
		d) dyety (w miarę odbytych podróży) . . . . . 2.000 „	7.264		
		Inżynier II. klasy dla mechaniki:			
		płaca . . . . . 2.800 K			
		dodatek aktywalny . . 960 „	3.760		
			11.024	—	11.024
	12	Oddział rachunkowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K			
		dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872		
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K			
		dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088		
		10 rewidentów, płaca po 3.600 K 36.000 K			
		dodatek aktyw. po 1.104 „ 11.040 „	47.040		
		12 adjunktów, płaca po 2.800 K 33.600 K			
		dodatek aktyw. po 960 K. 11.520 „	45.120		
		Archiwista, płaca . . . . 2.200 K			
		dodatek aktywalny . . . 768 „	2.968		
		Protokolista, płaca . . . . 2.200 K			
		dodatek aktywalny . . . 768 „	2 968		
		10 oficyałów, płaca po 2.200 K 22.000 K			
		dodatek aktyw. po 768 K . 7.680 „	29.680		
		Do przeniesienia . .	141.736 1,172.417	—	1,172.417

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
937.558	1,077.325	
13.359	17.872	
2.773	3.328	
5.056	11.024	
958.746	1,109.549	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	12	Z przeniesienia . .	1,172.417	—	1,172.417
			141.736	—	141.736
		12 asystentów, płaca po 1.600 K 19.200 K dodatek aktyw. po 576 K . 6.912 „	26.112		
		14 praktykantów pł. po 1.200 K 16.800 K dodatek aktyw. po 576 K . 8.064 „	24.864		
		10 aplikantów, adjutum po 1.200 K . .	12.000		
		Woźny, płaca . . . . . 1.000 K dodatek aktywalny . . . 400 „	1.400		
		Lustrator rachunkowy dla szpitali powszechnych: *a)* płaca . . . . . 3.600 K *b)* dodatek aktywalny . . . 1.104 „ *c)* bilet roczny kolejowy II. kl. 560 „ *d)* ryczałt na fiakry i inne wydatki połączone z wyjazdami 500 „	5.764		
			211.876	—	211.876
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie. Rewidentom dwa dodatki pięcioletnie i jeden trzyletni po 400 K: Niedzielskiemu (3) 1.200 K, Olpińskiemu (3) 1.200 K, Papèemu (1) 400 K, Kopaczyńskiemu (1) 400 K; Lustratorowi szpitali Jasińskiemu pierwszy pięcioletni od 19. listopada 1909 z rocznych 400 K w kwocie 47 K . Adjunktom trzyletnie po 200 K: Wronowskiemu (4) 800 K, Olszańskiemu (3) 600 K, i czwarty od 26. marca 1909 w kwocie 153 K, razem 753 K, Lewartowskiemu (2) 400 K, Drwęskiemu (1) 200 K, Nosarzewskiemu (1) 200 K, Horodyskiemu (1) 200 K, Nowakowskiemu (1) 200 K, Hupertowi (1) 200 K; Oficyałom trzyletnie po 200 K: Krasuskiemu (3) 600 K, Polakowi (1) 200 K, Ostrowskiemu (1) 200 K, Złotnickiemu (1) 200 K, Wołoszyńskiemu (1) 200 K, Żurowskiemu (1) 200 K, Bieleckiemu (1) 200 K; Asystentom trzyletnie po 200 K: Babijowi (1) 200 K, Czekońskiemu (1) 200 K, Urbańskiemu (1) 200 K, Androchowi-			
		Do przeniesienia . .	211.876 1,172.417	—	211.876 1,172.417

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
958.746	1,109.549	
185.479	211.876	
185.479	211.876	
958 746	1,109.549	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	12	Z przeniesienia . .	1,172.417	—	1,172.417
			211.876	—	211.876
		czowi (1) 200 K, Kuliczkowskiemu (1) 200 K, Lisiewiczowi Kajetanowi pierwszy od dnia 23. października 1909 w kwocie 38 K;			
		Praktykantom trzyletnie po 200 K: Przemyckiemu (1) 200 K, Gergowiczowi (1) 200 K, Wojnarowiczowi (1) 200 K, Hermanowi (1) 200 K, Fischerowi (1) 200 K, Mikule (1) 200 K, Pacześniowskiemu pierwszy od 6. lutego 1909 w kwocie 180 K, Lewickiemu pierwszy od 19. czerwca 1909 w kwocie 107 K, Dembcowi pierwszy od d. 23. października 1909 w kwocie 38 K;			
		Woźnemu Lewickiemu pięcioletnie: (3) 180 K;			
		Aplikantom podwyższone adjuta na 1.400 K po trzech latach, a więc zwyżka z rocznych 200 K: Roszkowskiemu od 6. lutego 1909 w kwocie 180 K, Olszewskiemu od d. 19. czerwca 1909 w kwocie 107 K; Paciorkowskiemu od 18. września 1909 w kwocie 57 K, Sabińskiemu od 18. września 1909 w kwocie 57 K, Weissowi od 23. października 1909 w kwocie 38 K .	11.002	—	11.002
			222.878	—	222.878
	13	Oddział kasowy.			
		a) Płace i dodatki aktywalne.			
		Dyrektor, płaca . . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 1.472 „	7.872		
		Zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny . . 1.288 „	6.088		
		Kontrolor, płaca . . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704		
		Kasyer, płaca. . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704		
		2 adjunktów, płaca po 2.800 K 5.600 K dodatek aktywalny po 960 „ 1.920 „	7.520		
		Do przeniesienia . .	30.888 1,395.295	—	1,395.295

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
958.746	1,109.549	
185 479	211.876	
8 294	13 586	Preliminuje się *mniej* o 2.584 K, gdyż jeden rewident z kwinkweniami awansował na zastępcę dyrektora, drugi również z kwinkweniami przeszedł na emeryturę, jeden z adjunktów przeniesiony został na etat kasowy i kilku z niższych rang z powodu awansu odpadły dodatki.
193.773	225.462	
1,152 519	1,335.011	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
II.	13	Z przeniesienia . .		1,395.295	—	1,395.295
				30.888	—	
		2 oficyałów, płaca po 2.200 K.	4.400 K			
		dodatek aktywalny po 768 K	1.536 „	5.936		
		2 asystentów, płaca po 1.600 K	3.200 K			
		dodatek aktywalny po 576 „	1.152 „	4.352		
		2 praktykantów, pł. po 1.200 K	2.400 K			
		dodatek aktywalny po 576 „	1.152 „	3.552		
		2 woźnych, płaca po 1.200 K .	2.400 K			
		dodatek aktywalny po 480 K	960 „	3.360		
				48.088	—	48.088
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie.				
		Adjunktowi Kubali trzyletni (1) 200 K .		200	—	200
				48.288	—	48.288
	14	Oddział manipulacyjny.				
		a) Płace i dodatki aktywalne.				
		Dyrektor, płaca		4.800		
		Archiwista, płaca	3.600 K			
		dodatek aktywalny . .	1.104 „	4.704		
		Ekspedytor, płaca	2.800 K			
		dodatek aktywalny . .	960 „	3.760		
		Protokolista, płaca	2.800 K			
		dodatek aktywalny . .	960 „	3.760		
		5 kancelistów, płaca po 2.200 K	11.000 K			
		dodatek aktyw. po 768 K .	3.840 „	14.840		
		6 asystentów, płaca po 1.600 K	9.600 K			
		dodatek aktyw. po 576 K .	3.456 „	13.056		
		3 pisarzy, płaca po 1.200 K .	3.600 K			
		dodatek aktyw. po 576 K .	1.728 „	5.328		
		3 aplikantów, adjutum po 1.200 K . .		3.600		
		Odźwierny, płaca		1.200		
		Portyer, płaca		1.000		
		5 woźnych, płaca po 1.000 K .	5.000 K			
		dodatek aktyw. po 400 K .	2.000 „	7.000		
		Do przeniesienia . .		63.048	—	63.048
				1,443.583		1,443.583

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,152.519	1,335.011	
44.878	48.088	
1.000	661	*Mniej* o 461 K stosownie do przypadających w r. 1909 dodatków pięcioletnich i 3-letnich.
45.878	48.749	
58.514	63.048	
1,198.397	1,383.760	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wyszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	14	Z przeniesienia . .	1,443.583	—	1,443.583
			63.048	—	63 048
		b) Dodatki pięcioletnie i trzyletnie.			
		Dyrektorowi Piotrowskiemu pięcioletni (1) 600 K;			
		Archiwiście Chudzikiewiczowi pięcioletnie (2) 800 K;			
		Ekspedytorowi Szimowi trzyletni (1) 200 K;			
		Protokoliście Sobkowi trzyletnie (4) 800 K;			
		Kancelistom trzyletnie po 200 K: Stelmachowowi (3) 600 K, Grodeckiemu (2) 400 K, Łatkowskiemu (2) 400 K, Lenczowskiemu (1) 200 K, Szewczukowi (1) 200 K;			
		Asystentom trzyletnie po 200 K: Paszkowskiemu (2) 400 K i trzeci od 23. lutego 1909 w kwocie 171 K, razem 571 K, Dubikowi (1) 200 K i drugi od 1. grudnia 1909 w kwocie 17 K, razem 217 K, Wójcikowi (1) 200 K, Bąkowskiemu (1) 200 K, Cudzile pierwszy od 6. lutego 1909 w kwocie 180 K, Rożejowskiemu pierwszy od 18. września 1909 w kwocie 57 K;			
		Pisarzom trzyletnie po 200 K: Darłakowi (1) 200 K, Telakowskiemu pierwszy od 6. lutego 1909 w kwocie 180 K, Weberowi pierwszy od 18. września 1909 w kwocie 57 K;			
		Aplikantom podwyżka adjutów za 3 lata: Wiernekowi od 24. lipca 1909 w kwocie 87 K, Krasnodębskiemu od 18. września 1909 w kwocie 57 K;			
		Odźwiernemu Niewiadomskiemu pięcioletnie (5) 300 K i szósty od 1. grudnia 1909 w kwocie 5 K, razem 305 K;			
		Portyerowi Podlasze pięcioletnie (2) 120 K;			
		Woźnym pięcioletnie po 60 K: Chermińskiemu (7) 420 K, Mortce (3) 180 K i czwarty od 9. stycznia 1909 w kwocie 58 K, razem 238 K, Kuplowskiemu (1) 60 K, Buji (1) 60 K	7.409	—	7.409
			70.457	—	70.457
		Do przeniesienia . .	1,514.040	—	1,514.040

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,198.397	1,383.760	
58.514	63.048	
4.190	5.791	*Więcej* o 1.618 K z powodu przypadających w r. 1909 dodatków.
62.704	68.839	
1,261.101	1,452.599	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		Z przeniesienia . .	1,514.040	—	1,514.040
	15	Oddział statystyczny.			
		Naczelnik oddziału, płaca	5.600		
		Wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K			
		dodatek aktywalny . . 1.104 „	4.704		
			10.304	—	10.304
	16	Oddział dla poboru opłaty konsumcyjnej od piwa.			
		a) funkcyonaryusz rachunkowy . . .	2.400		
		b) referent pomocniczy	2.000		
		c) dyurna	23.000		
		d) sługa kancelaryjny	700		
			28.100	—	28.100
	17	Urzędy pośrednictwa pracy.			
		A) Urzędnicy konceptowi:			
		1 wicesekretarz, płaca . . . 3.600 K			
		dodatek aktywalny . . . 1.104 „	4.704		
		1 adjunkt, płaca . . . . . 2.800 K			
		dodatek aktywalny . . . 960 „	3.760		
		14 koncepistów, płace po 2.200 K 30 800 K			
		dodatki aktywalne 768 „ 8.160 „	38 960		
		13 asystentów, płace po 1.600 K 20.800 K			
		dodatki aktywalne . . . 5.472 „	26.272		
		B) Urzędnicy rachunkowi:			
		1 asystent, płaca . . . . 1.600 K			
		dodatek aktywalny . . . 576 „	2.176		
		C) Urzędnicy manipulacyjni:			
		1 pisarz, płaca . . . . . 1.200 K			
		dodatek aktywalny . . . 576 „	1.776		
		D) Ryczałt na dyurna	28.816		
			106.464	—	106.464
	18	**Dyurna.**			
		a) dla oddziału konceptowego . . .	8.784		
		b) „ „ melioracyjnego:			
		α) 2 dyetaryusze w biurze centralnem . . . 2.920 K			
		β) ryczałt na rysownika w ekspozyturze krakowskiej . . . . . 960 „	3.880		
		Do przeniesienia . .	12.664 1,658.908	—	1,658.908

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,261.101	1,452.599	
5.118	10.304	
22.744	28.100	
6.100	9.011	Na r. 1909 preliminuje się *więcej* o 97.453 K na podstawie osobnego sprawozdania do LW. 54.772/1908. Zwiększenie to ma częściowe pokrycie w kwocie 7.772 K preliminowanej w poz. 4 doch. i 65.000 K wstawionych do dochodów rubr. XVI.
6.634	8.784	
2.753	3.880	
9.387	12.664	
1,295.063	1,500.014	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	18	Z przeniesienia . .	1.658.908	—	1.658.908
			12.664	—	—
		c) dla oddziału techniczno-drogowego.	7.000		
		d) „ „ rachunkowego . . .	52.487		
		e) „ „ statystycznego . . .	5.000		
		f) „ „ manipulacyjnego . .	47.617		
		g) Ryczałt na podwyższenie wynagrodzenia dyetaryuszy, zajętych w biurach Wydziału krajowego. . . .	—		
			124.768	—	124.768
	19	**Zasługi.**			
		a) 21 stróżów, z tego 19 po 700 K, jednego 820 K i jednego 940 K, tudzież zastępcy woźnego 830 K . .	15 890	—	15 890
		b) na polepszenie poborów sług niestałych	—	—	—
			15 890	—	15.890
	20	**Emolumenta.**			
		a) dyrektor kancelaryi na fiakra . .	100	—	100
		b) „ „ 48 m³ drzewa opałowego à 10 K 50 g.	504	—	504
		c) ubranie dla odźwiernego i 9 woźnych po 100 K, tudzież dla zastępcy woźnego 60 K	1.060	—	1.060
		d) ubranie dla portyera	200	—	200
		e) opał dla odźwiernego 12 m³ drzewa i dla portyera 10 m³ drzewa . . .	231	—	231
		f) dodatki osobiste i funkcyjne:			
		1. dla dyrektora biura kolejowego, Kułakowskiego . . . 6.000 K			
		2. dla lustratora szpitali Jana Jasińskiego . . 1.253 „			
		3. dla zast. dyrektora biura kolej. Motylewskiego . 800 „			
		4. dla zast. dyrektora biura melioracyjnego Jankowskiego Józefa . . . 800 „			
		5. dla zast. dyrektora biura oddziału techniczno-drogowego Jankowskiego Kazimierza . . . . 800 „			
		Do przeniesienia . 9.653 K	2.095	—	2.095
			1,799.566		1,799.566

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,295.063	1,500.014	
9.387	12 664	
9.805	7.000	
40.523	44.652	
4.638	5.000	
38.379	47.617	
—	—	
102.732	116.933	*Więcej* o 7.835 K wedle faktycznego stanu dyurn w chwili układania preliminarza i z zatrzymaniem wysokości dyurn preliminowanych na rok 1908 — w wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z 16. marca 1907, jak sprawozdanie przy LW. 31.547/1907.
13 729	15.890	
2.000	—	
15.729	15 890	
100	100	
504	504	
860	1.060	
213	200	
231	231	
1.908	2.095	
1,413.524	1,632.837	

*

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
II.	20	Z przeniesienia .	9.653 K	1,799.566	—	1,799.566
				2.095	--	2.095
		6. dla inżyniera drogowego Barancewicza . . .	300 „			
		7. dla inżyniera melioracyjnego Andrzeja Kornelli	400 „			
		8. dla konsulenta taryfowego w biurze kolejowem Chodkiewicza . .	400 „			
		9. dla adjunkta rachunkowego Wronowskiego . .	400 „			
		10. dla rewidenta rachunkowego Niedzielskiego .	400 „			
		12. dla rewidenta rachunkowego Natallego . .	56 „	11.609	—	11.609
		g) Utrzymanie ekspozytur krajowego biura melioracyjnego i biur inżynierów sekcyjnych dla konserwacyi robót publicznych:				
		w Krakowie	1.500 K			
		w Tarnowie	700 „			
		w Jarosławiu	700 „			
		w Stanisławowie . . .	700 „			
		w Rzeszowie	700 „			
		biura 2 inżynierów sekcyjnych dla konserwacyi po 500 K	1.000 „	5.300	—	5.300
				19.004	—	19.004
	21	**Remuneracye.**				
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . .		9.000		
		b) Za zastępstwo prawne Wydziału krajowego wobec c. k. Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa .		1.200		
		c) Tłumacze		1.900		
		d) Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego:				
		oddziału melioracyjnego	6.000 K			
		„ techniczno-drogowego . .	7.000 „			
		„ kolejowego .	2.000 „			
		innych oddziałów . .	4.000 „	19.000		
				31.100	—	31.100
	22	**Koszta podróży i dyety wogóle** . . .		20.000	—	20.000
		Do przeniesienia . .		1,869.670	—	1,869.670

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,413 524	1,632.837	
1.908	2.095	
12.508	11.635	
4.224	4.600	*Więcej* o 700 K a to na utrzymanie ekspozytury w Rzeszowie (Lw. 130.799/1907).
18.640	18.330	
8.892	9.000	
1.021	1.200	
1.665	1.900	
19.000	19.000	
30.578	31.100	
14.354	20.000	
1,477.096	1,702.267	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
					Korony	
II.		Z przeniesienia . .		1,869.670	—	1,869.670
	23	**Zaliczki na płace dla urzędników i służby.**				
		a) zwyczajne: ogólne . . .	30.000 K			
		oddział techniczno-drogowy	6.000 „			
		oddz. kolejowy	5.000 „			
		oddział melioracyjny . .	2.000 „	43.000	—	43.000
		b) nadzwyczajne		—	—	—
				43.000	—	43.000
	24	**Pokrycie połowy należytości stemplowych** od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych.		9.000	—	9.000
	25	**Potrzeby kancelaryjne.**				
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajow		11.000		
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów .		3.000		
		c) Potrzeby do pisania i rysowania .		7.000		
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów		6.000		
		e) Oprawa ksiąg i druków		1.600		
		f) Opał		14.900		
		g) Utrzymanie biblioteki		3.000		
		h) Rozmaite pomniejsze		5.000		
				51.500	—	51.500
	26	**Gmach sejmowy.**				
		a) Maszynista, płaca . . .	1.440 K			
		2 dodatki pięcioletnie po 100 K.	200 „			
		12 m³ drzewa opałowego .	126 „			
		45 litrów nafty. . . .	18 „	1.784		
		Do przeniesienia . .		1.784 1,973.170	—	— 1,973.170

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,477.096	1,702 267	
39.937	40.500	
1.775	—	
41.712	40.500	Wstawia się *więcej* o 2.500 K dla kraj. Biura kolejowego, w myśl uchwały z dnia 30. czerwca 1908 LW. 47 560
8.066	5.500	Wynikłości wynosiły wedle zamknięcia rachunków: w r. 1905 . . 4 743 K „ „ 1906 . . 8.037 „ „ „ 1907 . . 8.066 „ Razem . . 20.846 K, przeciętnie 6.948 K z uwagi jednak na zwiększone wyniki z ostatnich dwóch lat i proponowane pomnożenie etatu w niektórych oddziałach, preliminuje się zaokrągloną wynikłość z ostatniego roku w kwocie 9.000 K.
8.485	11.000	
2.118	5.000	*Mniej* o kwotę 2 000 K, którą preliminowano na r. 1908 jako wydatek nadzwyczajny na sprawianie sprzętów dla biur w nowo wybudowanem skrzydle.
7.774	7 000	
5.564	6.000	
1.964	1 600	
13.206	14.900	
3.415	3.000	
6.554	5.000	
49.080	53.500	
1.684	1.764	*Więcej* o 20 K na dopełnienie drugiego dodatku pięcioletniego.
1.684	1.764	
1,575.954	1,801.767	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	26	Z przeniesienia . .	1,973.170	—	1,973.170
			1.784	—	1.784
		b) Kominiarz	988		
		c) Froterowanie i zapuszczanie podłóg .	3.530		
		d) Mycie podłóg	350		
		e) Zgartywanie i wywóz śniegu . .	300		
		f) Wywóz nieczystości	100		
		g) Zabezpieczenie od ognia	520		
		h) Podatek domowy i miejski czynszowy. . . . . 300 K tudzież należytość ekwiwalentowa za rok 1909 z VI-go dziesięciolecia 1901 do 1910 rocznie po . . . . . 135 „	435		
		i) Utrzymanie skwerów koło gmachu sejmowego . . . . . 200 K tudzież wynagrodzenie ogrodnika . . . . . 100 „	300		
		k) Konserwacya i adaptacya budynku i obejścia, koszta przekształcenia i urządzenia w gmachu, tudzież inne nieprzewidziane: zwyczajne	12.000		
		i *nadzwyczajne jednorazowo* . . .	—	6.000	
		l) Stacya elektryczna w gmachu sejmowym	18.000		
		m) Opłata gminna za zużycie wody z wodociągu miejskiego	8.000		
		n) Umorzenie pożyczki 160.000 K zaciągniętej na hipotekę gmachu sejmowego na budowę skrzydła tego gmachu dla biura melioracyjnego, XVI. i XVII. rata: *a)* w kapitale . . . 2.827 K 10 g *β)* w 4% odsetkach . 5.245 „ 06 „ *γ)* 1/8 % na administracyę . . . . . 327 „ 84 „ *δ)* stempel do kwitu . 30 „ — „	8.430		
		Do przeniesienia . .	54.737	6.000	—
			1,973.170	—	1,973.170

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,575.954	1.801.767	
1.684	1.764	
739	988	
2.084	3.530	
270	350	
776	300	
155	100	
431	520	
424	435	
300	300	
15.790	12.000	
—	5.000	*Nadzwyczajny* wydatek wstawiono w myśl uchwały do LW. 52.677/1908: na utrwalenie przeciw wpływom atmosferycznym figur w gmachu sejmowym . . . . . 3.300 K na dalsze roboty lakiernicze . . . . . 1.600 „ na dalszą wymianę zniszczonych podłóg w starym gmachu na II. piętrze . . . . . 1.500 „ Razem . . 6.400 K w zaokrągleniu . . 6.000 „
15.406	18.000	
7.567	8.000	
8.430	8.430	Wedle planu umorzenia do LW. 11.680/1899 z końcem r. 1909 pozostanie dług w kapitale 130 412 K 42 g.
54.056	59.717	
1,575.954	1,801.767	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.	26	Z przeniesienia . .	1,973.170	—	1,973.170
			54 737	6.000	—
		o) Najem lokalu w gmachu krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń (II. piętro) na pomieszczenie biur 6.500 K, tudzież 5% podatek wodociągowy 325 K	6.825	—	
			61.562	6.000	67.562
		Suma wydatków . .	2,034.732	6.000	2,040 732
		Dochody.			
	1	Subwencye z c. k. Skarbu państwa: *a)* dla biura melioracyjnego	16.000	—	16.000
		b) na utrzymanie technika dla kultury i eksploatacyi torfowisk	2.000	—	2.000
	2	Zwroty poborów personalu krajowego biura melioracyjnego:			
		a) z funduszów przedsiębiorstw melioracyjnych:			
		2 starszych inżynierów: płaca po 4.800 K 9.600 K; dodatek aktyw. po 1.288 K. . 2.576 „ 12.176 K			
		8 inżynierów I. klasy: płaca po 3.600 K 28.800 K; dodatek aktyw. po 1.104 K. . 8.832 „ 37.632 „			
		Do przeniesienia . 49.808 K	18.000	—	18.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,575.954	1,801.767	
54.056	59.717	
3.650	2.000	Preliminuje się w myśl umowy zawartej do LW. 37.813/1908. W latach poprzednich opłacany był czynsz za najem I. i II. piętra z rubr. II., VIII. (biuro kolejowe) i z funduszu solnego. Gdy jednak po wybudowaniu skrzydła do gmachu sejmowego (na mocy uchwały sejmowej z 18. listopada 1905) okazało się, że dla inżynierów melioracyjnych i drogowych, zajętych przy budowach, nie byłoby pomieszczenia w dobudowanem skrzydle po powrocie ich na miesiące zimowe do biura, nadto z uwagi na konieczną potrzebę dalszego lokalu dla personalu, który będzie niezbędny z powodu wejścia w życie nowych opłat konsumcyjnych od 1. stycznia 1.911, — uważał Wydział krajowy za stosowne wynająć nadal II piętro w gmachu krak. Tow. wzajemnych ubezpieczeń na 3 lata od 1/7. 1908 za czynszem rocznym 6.500 K i opłatą 5% podatku wodociągowego.
57.706	61.717	
1,633.660	1,863.484	
16.000	16.000	
2.000	2.000	
18.000	18.000	

*

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
					Korony		
II.	2	Z przeniesienia .		49.808 K	18.000	—	18.000
		13 inżynierów II. klasy (przez cały rok): płaca po 2.800 K	36.400 K				
		dodatek aktyw. po 960 K . .	12.480 „	48.880 „			
		7 inżynierów adjunktów (przez cały rok): płaca po 2.200 K	15.400 K				
		dodatek aktyw. po 768 K . .	5.376 „	20.776 „			
		8 inżynierów adjunktów (przez 9 miesięcy), płaca po 1.650 K . .	13.200 K				
		dodatek aktyw. po 576 K . .	4.608 „	17.808 „	137.272	—	137.272
		b) z funduszów regulacyi rzek kanałowych:					
		1 starszego inżyniera, płaca .	4.800 K				
		dodatek aktyw.	1.288 „	6.088 K			
		2 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . .	5.600 K				
		dodatek aktyw. po 960 K . .	1.920 „	7.520 „			
		9 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . .	19.800 K				
		dodatek aktyw. po 768 K . .	6.912 „	26.712 „	40.320	—	40.320
	2 *a*	Zwroty poborów personalu technicznodrogowego			—	—	—
	3	Zwroty poborów urzędników krajowego biura kolejowego eksponowanych do kierownictwa budowy kolei lokalnej Lwów-Stojanów			42.668	—	42.668
		Do przeniesienia . .			238.260	—	238.260

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
18.000	18.000	
102.103	112.472	*Więcej* o 24.800 K myśl uchwały do LW. 59.705/1908.
—	40.320	
6.223	—	
27.532	30.000	Wstawia się jako zwrot płac personalu kraj. Biura kolejowego przydzielonego do kierownictwa budowy kolei lokalnej Lwów-Stojanów — jak uchwała z dnia 30. czerwca 1908 LW. 47.560 kwotę 42.668 K.
153.858	200.792	

Fundusz krajowy. Rubr. II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wyszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		Z przeniesienia . .	238.260	—	238.260
	4	Zwrot 50% wydatków personalnych w Urzędach pośr. pracy we Lwowie i w Krakowie od reprezentacyi tychże miast	7.772	—	7.772
	5	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych z płac	46.600	—	46.600
	6	Zwroty dyurn rachunkowych od funduszu propinacyjnego miast	4.180	—	4.180
	7	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	3.000	—	3.000
	8	Sprzedaż książek i druków.	300	—	300
	9	Różne przygodne.	200	—	200
		Suma dochodów . .	300.312	—	300 312

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
153.858	200.792	
—	—	*Pozycya nowa* wstawiona na podstawie specyalnego preliminarza kosztów utrzymania Urzędów pośrednictwa pracy, zamieszczonego w sprawozdaniu do LW. 51.772/1908. (Patrz poz. 17. wydatków).
46.186	46.600	
4.180	4.180	
4.280	3.000	
646	300	
502	200	
209 652	255.072	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka III.

Sprawy zdrowotne.

Załączniki:

1. Preliminarz krajowego szpitala powszechnego we Lwowie . . . str 13
2. „ „ Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie . „ 45
3. „ „ szpitala św. Łazarza w Krakowie . . . „ 77

LW. 77.461/1908.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Wniosek na rok 1909 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1909 razem
			Korony		
III.		**SPRAWY ZDROWOTNE.**			
		Wydatki.			
		I. Koszta leczenia ubogich chorych i wydatki na szpitale.			
	1	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych .	2,900.000	—	2,900.000
	2	Zapomogi na koszta leczenia w sanatoryach dla tuberkulicznie chorych .	10.000	—	10.000
	3	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	873.534	71.523	945.057
	4	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	954.548	70.370	1,024.918
	5	Krajowy szpital powszechny św. Łazarza w Krakowie	691.518	54.222	745.740
	5 *a*	C. k. Skarbowi Państwa — zasiłek na koszta budowy kliniki psychiatrycznej w Krakowie *(nadzwyczajne)* . . .	—	—	—
		Do przeniesienia . .	5,429.600	196.115	5.625.715

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2,779.842	2,900.000	Wedle zamknięć rachunkowych wydatki tej pozycyi wynoszą:

	W latach			Razem	Przeciętnie
	1905	1906	1907		
	K	K	K	K	K
A) Koszta leczenia.					
Lwów, szpital powszechny	357.887	294.590	245.423	897.900	299.300
Kulparków zakład dla obłąkanych	537.606	540.004	467.269	1,544.879	514.959
Kraków, szpital św. Łazarza	373 275	346.504	380.739	1,100 518	366.839
Kraków, c. k. klinika	23 575	87.914	12.473	123.962	41.321
Szpitale prowincyonalne w kraju	1,216.073	1,208.247	1,308.042	3,732.362	1,244.121
Szpitale zagraniczne .	351.878	365.696	342.766	1,060.340	353.447
B) Koszta przewozu chorych, sprawdzanie taks aptekarskich, stemple, druki i inne	12.480	9.327	23.130	44.937	14.979
Razem .	2,872.774	2,852.282	2,779.842	8,504.898	2,834.966

Wstawia się z uwagi, iż przybył nowy szpital w Kosowie i że dobudowano sześć nowych pawilonów w Kulparkowie jak na rok 1908 kwotę 2,900.000 K.

10.000	10.000	Jak corocznie.
1,148.714	905.206	
859.590	895.390	Wedle osobnych preliminarzy dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
726.941	685.553	
—	50.000	Odpada jako wydatek jednorazowo preliminowany na r. 1908.
5,525.087	5,446.149	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	5,429.600	196.115	5,625.715
	6	Na oprocentowanie pożyczki 1,500.000 K, zaciągnąć się mającej w częściowem zrealizowaniu przyzwolonej przez Wysoki Sejm pożyczki 4,321.000 K na budowę zakładu obłąkanych w zachodniej części kraju (w Kobierzynie) . . .	—	37.500	37.500
	6 *a)*	Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałtowo) .	—	—	—
			5,429 600	233.615	5,663.215
		II. Koszta utrzymania podrzutków.			
	7	Fundusz podrzutków w Krakowie . .	—	—	—
	8	Koszta utrzymania podrzutków (wraz z utrzymaniem podrzutków we Lwowie) a więc w całym kraju i zagranicą	61.000		61.000
		III. Publiczna służba zdrowia.			
	9	Koszta podróży dla lekarzy okręgowych oraz subwencye dla powiatów, na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% podatków bezpośrednich, przypisanych do poboru w całym powiecie	120.000	—	
	10	1/3 część kosztów lekarstw dla epidemicznie chorych	12.000	—	
	11	Utrzymanie i odświeżanie krowianki .	24.000	—	
	12	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej . .	129.000	—	
	13	Stypendya dla lekarzy na podróże naukowe, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	
			291.000	—	291.000
		Do przeniesienia . .	5,781.600	233.615	6,015.215

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
5,525.087	5,446.149	
—	12.500	Wstawiony kredyt 37.500 K służyć ma na spłacenie półrocznej raty amortyzacyjnej od zaciągnąć się mającej pożyczki komunalnej w Banku krajowym w kwocie 1,500.000 K (LW. 77.461/1908).
25.013	—	Pozycyę tę przeniesiono w r. 1908 do Rubr. IV.
5,550.100	5,458.649	
—	—	
55.894	61.000	Jak na rok 1908 preliminowano.
106.366	120.000	Jak na rok 1908 preliminowano.
9.851	13.700	Koszta te wynosiły: w r. 1905 — 12.087 K, w r. 1906 — 13.983 K, w r. 1907 — 9.851 K, razem 35.921 K, przeciętnie 11.974 K, preliminuje się w zaokrągleniu 12.000 K.
24.000	24 000	Jak corocznie.
130.391	128.000	Koszta te wynosiły: w r. 1905 — 128.500 K, w r. 1906 127.898 K, w r. 1907 130.391 K, razem 386.789 K, przeciętnie 128.930 K, preliminuje się w zaokrągleniu 129.000 K.
5.250	6.000	Jak na rok 1908 preliminowano i stosownie do uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. marca 1907, którą upoważniono Wydział krajowy do wstawienia także w latach następnych po 6.000 K rocznie.
275.858	291.700	
5,881.852	5,811.349	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	5,781.600	233.615	6,015.215
		IV. Zasiłki dla zakładów sanitarnych.			
	14	Szpitale S. S. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole, Bursztynie, Przeworsku i Nowosiółkach	3.600	—	
	15	Dla szpitala św. Zofii we Lwowie, subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu	1.600	—	
	16	Szpital Komisyi klimatycznej w Zakopanem	600	—	
	17	Amortyzacya pożyczki 110.000 K (w gotówce 110.000 K) zaciągnąć się mającej na pokrycie udziału funduszu krajowego i $^1/_3$ części udziału c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy szpitala powszechnego w Kosowie .	—	13.400	
	18	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie na amortyzacyę pożyczki 60.000 K, na dokończenie budowy szpitala w Krakowie (VIII. rata z 33-lecia w myśl uchwały sejm. z 10. lipca 1902) . .	—	3.871	
	19	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	2.500	—	
	20	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie.	2.000	—	
	21	Szpital izraelicki we Lwowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	4.000	—	
	22	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	2.500	—	
	23	„Narodna Licznycia“ we Lwowie, subwencya	1.000	—	
	24	Kolonia lecznicza w Rymanowie . . .	1.000	—	
	25	„ „ w Rabce, na utrzymanie dzieci w lecznicy	600	—	
	26	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe we Lwowie	600	—	
	27	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe w Krakowie	600	—	
		Do przeniesienia . .	20.600 5,781.600	17.271 233.615	6,015.215

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
5,881.852	5,811.349	
3.600	3.600	
1.600	1.600	Jak corocznie.
600	600	
—	—	Pozycyę tę preliminuje się w częściowem wykonaniu punktu II *c)* uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 10/11. 1904 (LW. 47.320/1908). Bliższe uzasadnienie w sprawozdaniu z czynności Dep. V. (Zwrot od c. k. Rządu połowy raty amortyzacyjnej 6.700 K patrz Rubr. III. doch. poz. 8.).
3.883	3.598	Wstawiono *więcej* o 273 K jak na rok 1908 preliminowano z powodu podwyższenia przez gal. Kasę oszczędności stopy procentowej.
2 500	2.500	
2.000	2.000	
4.000	4.000	
2.500	2.500	
1.000	1.000	Jak corocznie.
1.000	1.000	
600	600	
600	600	
600	600	
24.483	24.198	
5,881.852	5,811.349	

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	5,781.600	233.615	6,015.215
			20.600	17.271	
	28	Towarzystwo hygieniczne we Lwowie, celem ułatwienia szerzenia zasad hygieny i dopomożenia w wydaniu „Przeglądu hygienicznego“	600	—	
	29	Szpital dla matołków w Iwoniczu . .	2.000	—	
	30	Towarzystwo lekarskie w Krakowie . .	300	—	
	31	Komitet Zjazdu lekarzy i przyrodników, subwencya na wystawę lekarską .	—	—	
	32	Rada wyznaniowa gminy izraelickiej w Krakowie, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	2.000	—	
	33	Kuratorya szpitala izraelickiego w Samborze, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	600	—	
	34	Zarząd szpitala i przytuliska izraelickiego w Tarnopolu, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	600	—	
			26.700	17.271	43.971
		Suma wydatków . .	5,808.300	250.886	6,059.186
		Dochody.			
	1	Dochody krajowego szpitala powszechnego we Lwowie	770.658	—	
	2	Dochody krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	837.237	—	
	3	Dochody krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie	585.116	—	
		Do przeniesienia . .	2,193.011	—	—

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
5,881.852	5,811.349	
24.483	24.198	
600	600	Jak corocznie.
2.000	2.000	
300	300	
400	—	
2.000	2.000	Jak corocznie.
600	600	
600	600	
30.983	30.298	
5,912.835	5,841.647	
722.039	786.299	Wedle osobnych preliminarzy, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
632.070	735.937	
604.451	559.321	
1,958.560	2,081.557	

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Wniosek na rok 1909 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1909 razem
			Korony		
III.		Z przeniesienia . .	2,193.011	—	
	4	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych . . .	67.000	—	
	5	Zwroty od gmin za dawniejsze koszta leczenia.	100	—	
	6	Zwroty od szpitali powszechnych za sprawdzanie rachunków aptekarskich . .	1.020	—	
	7	Zwrot od c. k. Rządu nadwyżki kosztów utrzymania chorych w klinikach za lata ubiegłe	100.000	—	
	8	Zwrot od c. k. Rządu połowy raty amortyzacyjnej od pożyczki mającej się zaciągnąć przez fundusz krajowy na pokrycie 1/2 części udziału c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy szpitala powszechnego w Kosowie . .	—	6.700	
		Suma dochodów. .	2,361.131	6.700	2,367.831

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,958.560	2,081.557	
81.095	61.000	Wynikłości wynosiły: w r. 1905—59.821K, w r. 1906 61.802 K, w r. 1907 81.095 K, razem 202.718 K, przeciętnie 67.573 K, preliminuje się w zaokrągleniu 67.000 K.
—	100	
232	1.020	Jak na rok 1908 preliminowano.
—	100.000	
—	—	Wstawia odnośny dochód przypadający na c. k. Rząd (vide wyjaśnienie przy poz. 17. wydatków).
2,039.887	2,243.677	

Krajowy szpital powszechny

we Lwowie.

PRELIMINARZ

na rok

1909.

L. W. 58.681/1908.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Sumaryusz	Wniosek na rok 1909				
		Fundusz chorych		Fundusz położnic		Razem
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny	
		Korony				
	Wydatki.					
I.	Płace i emolumenta etatowe	95.670	16.241	11.429	5.133	128.473
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych:					
	1. zwyczajne	57.385	43.610	10.666	15.982	127.643
	2 **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—
III.	Pensye i emerytury	21.122	—	1.777	—	22.899
IV.	Zaopatrzenia i dary z łaski	459	—	29	—	488
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	86	74	16	24	200
VI.	Remuneracye i zapomogi	3.722	2.018	552	648	6.940
VII.	Koszta gospodarcze:					
	1. zwyczajne	161.621	116698	31.985	44.120	354.424
	2. **nadzwyczajne**	**41.427**	—	**185**	—	**41.612**
VIII.	Koszta sanitarne:					
	1. zwyczajne	39.513	51.167	6.277	14.230	111.187
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—
IX.	Koszta kancelaryjne	2.500	1.950	350	600	5 400
X.	Koszta kapliczne	258	222	48	72	600
XI.	Utrzymanie budynków:					
	1. zwyczajne	17.334	12.356	3.504	4.476	37.670
	2. **nadzwyczajne**	**29.911**	—	—	—	**29.911**
XII.	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	—	—	—	3.520
XIII.	Podatki i daniny	640	560	120	180	1.500
XIV.	Rozmaite	3.535	1.017	468	330	5.350
XV.	Zapomogi dla położnic	—	—	14.000	—	14.000
XVI.	Koszta utrzymania dzieci na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	100	—	100
XVII.	Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii	36.000	—	—	—	36.000
XVIII.	Spłata pożyczek	17.140	—	—	—	17.140
	Razem: 1. zwyczajne	460.505	245.913	81.321	85.795	873.534
	Razem: 2. **nadzwyczajne**	**71.338**	—	**185**	—	**71.523**
	Suma wydatków	531.843	245.913	81.506	85.795	945.057
		777.756		167.301		
	Dochody.					
I.	Dodatki	74.000	—	240	—	74.240
II.	Opłaty pośmiertne	26.000	—	—	—	26.000
III.	Zwroty kosztów leczenia	346.500	—	54 500	—	401.000
IV.	Dochody z realności i dóbr	4.460	—	40	—	4.500
V.	Rozmaite	3.684	—	16	—	3.700
VI.	Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu	151.153	—	48.715	—	199.868
VII.	Pożyczka inwestycyjna	61.350	—	—	—	61.350
	Suma dochodów	667.147	—	103.511	—	770.658
	W porównaniu z wydatkami	777.756	—	167.301	—	945.057
	Okazuje się **niedobór**	**110.609**	—	**63.790**	—	**174.399**

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
		Porównanie sumaryczne kwot preliminowanych na r. 1909 z preliminowanemi na r. 1908.
		Wydatki preliminowane na r. 1909 wynoszą: . . 945.057 K
		„ „ „ „ 1908 „ . . 905.206 „
		preliminuje się zatem na rok 1909 **więcej** o kwotę **39.851 K.**
106.233	129.136	a to: w rubr. I. ogółem *mniej* o 663 K.
		„ „ II. „ *więcej* „ 9.115 K.
107.411	118.428	„ „ III. „ *mniej* „ 2.058 „
—	**100**	„ „ IV. „ „ „ 400 „
28.157	24.957	„ „ VI. „ *więcej* „ 1.240 „
1.155	888	„ „ VII. „ „ „ 17.903 „
180	200	„ „ VIII. „ „ „ 1.835 „
4.325	5.700	„ „ IX. „ „ „ 220 „
		„ „ XI. „ „ „ 11.059 „
396.133	358.317	„ „ XIII. „ „ „ 700 „
20.954	**19.816**	„ „ XIV. „ „ „ 1.750 „
		„ „ XVII. „ *mniej* „ 1 500 „
116.489	105 587	„ „ XVIII. „ *więcej* „ 650 „
786	**3.765**	Razem *mniej* o 4.621 K. *więcej* o 44.472 K.
5.695	5.180	Z porównania **więcej** j. w. o **39.851 K.**
600	600	**Dochody** preliminowane na rok 1909 wynoszą . . 770.658 K
		„ „ „ „ 1908 „ . . 786.299 „
39.402	36 300	preliminuje się zatem na r. 1909 **mniej** o kwotę **15.641 „**
63.759	**20.222**	a to: w rubr. I. ogółem *więcej* o 3.000 K.
3.520	3.520	„ „ II. „ „ „ 3.000 „
1.594	800	„ „ III „ *mniej* „ 29.000 K.
5.775	3.600	„ „ IV. „ *więcej* „ 2.000 „
14.352	14 000	„ „ VI. „ *mniej* „ 18.533 „
24	100	„ „ VII „ *więcej* „ 23.892 „
37.500	37.500	Razem *mniej* o 47.533 K. *więcej* o 31.892 K.
194.670	16.490	Z porównania **mniej** j. w. o **15.641 K.**
1,063.215	861.303	**Wynik** zatem na rok 1909 **mniej korzystny** o sumę w kwocie **55.492 K**
85.499	**43.903**	a zgodny z różnicą niedoborów obu lat.
1,148.714	905.206	**Uwaga do preliminarza w ogóle.**
		Wydatki i dochody wspólne w niniejszym preliminarzu wstawiono w sposób następujący:
		W przeważnej części rubryk wstawiono wydatki tak na oddz. szpitalnych jako też na oddz. klinicznych wedle rzeczywistych potrzeb — natomiast w tych pozycyach, w których wydatki rzeczywiste nie mogą być ściśle podane, przyjęto następujące dzielniki, odpowiadające najbardziej zbliżonym wydatkom, a mianowicie:
70.832	71.240	
26.997	23.000	w rubr. I. poz. 1, od 11—17, od 19—21, w rubr. II. poz. 24, 26, 32, w rubr.
326.741	430.000	IX., X., XI. poz. 93—95—96, w rubr. XIV. poz. 102 a i c) — na podstawie
4.119	2.500	dzielnika wypośrodkowanego z wysokości ogólnych rzeczywistych wydatków.
3.750	3.700	Utrzymanie personalu aptecznego wedle rzeczywistych wydatków poniesionych na leki.
289.600	218.401	
—	37.458	Koszta utrzymania personalu kuchennego na podstawie wydatku poniesionego na żywność.
722.039	786.299	Wszystkie zaś inne wydatki i dochody, do których powyższych zasad nie można zastosować, rozdzielono dzielnikiem wypośrodkowanym z ilości dni
1,148.714	905.206	leczenia 284.000, przyjętej na r. 1909, a to po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 25. listopada 1889 r.
426.675	**118.907**	Z powyższej ilości dni leczenia przypada na fundusz chorych 200.000 dni
		„ „ klinik 46.000 „
		„ „ położnic 20.000 „
		zaś na klinikę położniczo-ginekologiczną . . 18.000 „
		Razem . . 284.000 dni.

Wydatki. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909				
		Fundusz				Razem
		chorych		położnic		
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny	
		Korony				
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**					
1.	Dyrektor: *a*) płaca . . . . . 6.400 K *b*) dodatek pięcioletni . . . 800 „ *c*) „ na opał i światło . . 420 „	3.269	2.797	622	932	7.620
2.	6 prymaryuszów: *a*) płaca po 3.000 K . . . 18.000 K *b*) dod. pięciol. po 600 K . . 7.800 „	25 800	—	—	—	25.800
3.	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa po 1.300 K	1.300	—	1.300	—	2.600
4.	Kierownik oddziału chorób zakaźnych: *a*) płaca . . . . . 3.000 K *b*) dodatek pięcioletni . . . 600 „	3.600	—	—	—	3.600
5.	Chemik, płaca	2.400	—	—	—	2.400
6.	10 sekundaryuszów I. kl. *a*) płaca po 1.600 K 16.000 K „ *b*) dodatek na mieszkanie po 400 K 4.000 „	16.000	—	4.000	—	20.000
7.	10 sekundaryuszów II. kl. *a*) płaca po 1.400 K 14.000 K *b*) dodatek na mieszkanie po 400 K 4.000 „	18.000	—	—	—	18.000
8.	10 praktykantów lekarskich *a*) adjutum po 600 K .	6.000	—	—	—	6.000
	b) na uzupełnienie adjutów praktykantów lekarskich po 200 K rocznie po upływie każdego roku służby	800	—	—	—	800
9.	Akuszerka I. kl. *a*) płaca . . . 800 K *b*) dodatek pięcioletni . . . 80 „ *c*) wikt . . . . . 600 „	—	—	1.480	—	1.480
10.	Akuszerka II. klasy *a*) płaca . . . 600 K *b*) dodatek pięcioletni . . . 80 „ *c*) wikt . . . . . 600 „	—	—	1.280	—	1.280
11.	2 kapelanów: *a*) płaca po 1.200 K . 2.400 K *b*) dodatek na mieszkanie . . 800 „	1.376	1.184	256	384	3.200
12.	Rządca: *a*) płaca . . . . . 2.800 K *b*) dodatek pięcioletni . . . 400 „ *c*) wikt I. klasy . . . . 800 „ *d*) opał . . . . . 418 „ *e*) oświetlenie . . . . 70 „	1.928	1.658	362	540	4.488
13.	2 oficyałów: *a*) płaca po 2.200 K . 4.400 K *b*) dodatek aktywal. po 600 K . 1.200 „	2.408	2.072	448	672	5.600
	Do przeniesienia .	82.881	7.711	9.748	2.528	102.868

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
6.484	7.020	Preliminuje się 600 K więcej z powodu zrównania płacy dyrektora z równorzędną rangą VI. urzędników Wydziału kraj. W sprawie tej przedkłada się osobne sprawozdanie przy LW. 72.501/08.
24.017	25.650	Wstawia się o 150 K. więcej, a to na uzupełnienie dodatku pięcioletniego do kwoty 600 K. przyznanego prymaryuszowi Dr. Świątkiewiczowi Michałowi od 8/4. 1908.
2.600	2.600	
3.422	3.600	
693	2.400	
15.623	20.000	Jak na rok 1908.
14.182	18.000	
6.000	6.000	
843	800	
800	1.454	Wstawia się więcej o 26 K na uzupełnienie dodatku pięciol. do kwoty 80 K. dla akuszerki Nowickiej.
600	1.280	
3.200	3.200	Jak na rok 1908.
3 887	4.332	Preliminuje się więcej o 156 K na uzupełnienie dodatku pięcioletniego do kwoty 400 K. przyznanego rządcy w r. 1908 (LW. 46.132/08).
4.792	5.600	Jak na rok 1908.
87.143	101.936	

Wydatki. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909				
		Fundusz chorych		Fundusz położnic		Razem
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny	
		Korony				
I.	Z przeniesienia .	82.881	7.711	9.748	2.528	102.868
14.	3 asystentów: *a*) płaca po 1.600 K . 4.800 K *b*) 1 dod. trzylet. o rocznych 200 K 125 „ *c*) dod. na mieszk. po 400 K . 1.200 „	2.705	2.220	480	720	6.125
15.	Asystent w izbie przyjęcia: *a*) płaca . . . . . 1.600 K *b*) wikt z pieczywem II. kl. (wzmocn.) — „	688	592	128	192	1.600
16.	Inspicyent: *a*) płaca . . . . . 1.600 K *b*) 3 dod. trzylet. po 200 K . . 600 „ *c*) wikt z pieczyw. II. kl. (wzmocn.) 720 „	1.256	1.080	234	350	2.920
17.	3 praktykantów: płaca po 1.200 K. . 3.600 K dodatki aktywal. dla 2 praktykantów po 200 K . . . . 400 „	1.720	1.480	320	480	4.000
18.	Aptekarz: *a*) płaca . . . . . 2.200 K *b*) dodatek na mieszkanie . . 400 „	830	1.360	130	280	2.600
19.	Maszynista: *a*) płaca . . . . . 1.200 K *b*) dodatek osobisty . . . 200 „ *c*) 1 dodatek pięciolet. . . . 200 „ *d*) wikt II. klasy (wzmocn.) . . 720 „	998	858	186	278	2.320
20.	Woźny: *a*) płaca . . . . . 1.000 K *b*) 4 dodatki pięciol. po 60 K . 240 „ *c*) dodatek osobisty . . . 100 „ *d*) „ na ubiór . . . 100 „	619	533	115	173	1.440
21.	Odźwierny: *a*) płaca . . . . . 1.000 K *b*) dodatek na ubiór . . . 100 „	473	407	88	132	1.100
	Razem . .	92.170	16.241	11.429	5.133	124.973
22.	Do tego: Zaliczki na płace	3.500	—	—	—	3.500
	Suma rubryki I. .	95.670	16.241	11.429	5.133	128.473
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**					
23.	24 Sióstr Miłosierdzia: *a*) płaca Siostry przełożonej . . 160 K *b*) 23 Sióstr oddziałowych po 160 K 3.680 „					
	Do przeniesienia . 3.840 K	—	—	—	—	—

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
87.143	101.936	
2.333	6.000	Preliminuje się pierwszy dodatek trzyletni dla pisarza Nowickiego od 15/5. 1909 w kwocie 125 K (LW. 44281/1906).
2.170	2.920	Preliminuje się mniej o kwotę 720 K. t. j. wikt z pieczywem, który to wydatek przenosi się do rubr. II. poz. 26, nadto nie wstawia się dodatków trzyletnich w kwocie 600 K, z powodu przeniesienia w stały stan spoczynku Chodzikiewicza Marcelego.
2.440	2.920	Jak na rok 1908.
1.875	4.000	
2.961	3.000	Wstawia się mniej o kwotę 400 K, t. j. 2 dodat. pięciolet. pobieranych przez aptekarza Lisowskiego przeniesionego w stały stan spoczynku (LW. 67.083/08).
2.120	2.320	Jak na rok 1908.
1.440	1.440	
1.200	1.100	
103.682	125.636	
2.551	3.500	Jak na rok 1908.
106.233	129.136	
—	—	

Wydatki. **1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909				
		Fundusz chorych szpitalny	Fundusz chorych kliniczny	Fundusz położnic szpitalny	Fundusz położnic kliniczny	Razem
		Korony				
II.	Z przeniesienia . 3.840 K	—	—	—	—	—
23.	*c*) wikt z pieczywem Siostry przełoż. 450 „ *d*) *α*) wikt z pieczywem 23 Sióstr oddziałowych po 450 K . 10.350 „ *β*) wikt z pieczywem 2 emerytek po 240 K . . . . 480 „ *e*) ryczałt za pranie bielizny Siostry przełożonej . . . . 44 „ *f*) *α*) ryczałt za pranie bielizny 23 Sióstr. oddział. po 43·50 K . 1.001 „ *β*) ryczałt za pranie bielizny 2 Sióstr emerytek po 43·50 K . 87 „	5.363	7.639	1.300	1.950	16.252
24.	2 pomocników kapelana	172	148	32	48	400
25.	Dyetaryusze, płaca: 5 po 3·50 K dziennie . . . 6.405 K 5 „ 3 K „ . . . 5.490 „	3.910	5.288	1.030	1.667	11.895
26.	Dla 3 funkcyonaryuszów pełniących służbę w izbach przyjęcia zakładu i kliniki położ.-ginek. tudzież w klinikach ogól. wikt z pieczywem po 720 K	930	800	170	260	2.160
27.	2 stypendya stałe dla akuszerek po 240 K . .	—	—	480	—	480
28.	2 pomocników aptekarza po 2.400 K . . .	1.728	2.256	192	624	4.800
29.	Pomocnik inspicyenta: *a*) płaca . . 600 K *b*) wikt . . 600 „	516	444	96	144	1.200
30.	Służba oddziałowa: *a*) płaca: 1. Oddział chorych: 1 nadzorcy oddz. kił. męskiego, płaca 480 K dodatek osobisty . . 60 „ 540 K 1 sługi na oddz. chirurg. . . . — „ 2 nadzorczyń na oddz. kił. kobiec. i 1 na oddz. zakaźnym po 288 K . 864 „ 32 mężczyzn po 192 K . . . . 6.144 „ 26 kobiet po 168 K . . . . 4.368 „ 62 osób dodatek dla 11 sług zajętych na oddziale obserwac. i zakaźnym po 24 K rocz. 268 „	12.184	—	—	—	12.184
	2. Służba dla klinik (oddz. chor.): 20 mężczyzn po 192 K . . . . 3.840 K 14 kobiet po 168 K . . . . 2.352 „ 34 osób.	—	6.192	—	—	6.192
	3. Oddział położnic: 10 kobiet po 168 K	—	—	1.680	—	1.680
	Do przeniesienia .	24.803	22.767	4.980	4.693	57.243

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	
15.298	16.252	Jak na rok 1908.
400	400	
10.571	9.125	Wstawia się więcej o 2 dyetaryuszów, a to jednego wstawić się mającego dodatkowo na rok 1908, a drugiego z powodu znacznie powiększonych czynności szpitalnych jak LW. 4.923/07.
1.470	1.440	Wstawia się o 720 K więcej z powodów podanych w Rubr. I. poz. 15.
480	480	Jak na rok 1908.
4.697	4.800	
—	—	Wstawia się kwotę 1.200 K dla koniecznej potrzeby przyjęcia inspicyentowi pomocnika.
	11.628	Wstawia się o 556 K więcej z powodu zmiany kategoryi służby i ustanowienia nowego dodatku do płac dla służby zatrudnionej na oddziałach obserwacyjnym i zakaźnym.
	5.928	Preliminuje się więcej o 264 K z powodów podanych przy poz. 30.
	1.392	Wstawia się więcej o kwotę 288 z powodów podanych przy poz. 30 i z powodu pomnożenia służby o 1 posługaczkę dla koniecznej potrzeby.
32.916	51.445	

Wydatki. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909				
		Fundusz				Razem
		chorych		położnic		
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny	
		Korony				
II.	Z przeniesienia .	24.803	22.767	4.980	4 693	57.243
30.	4. Służba dla klinik (oddz. położnic):					
	1 nadzorczyni . . . . . 360 K 14 kobiet po 168 K . . . . . 2.352 „ 15 osób.	—	—	—	2.712	2.712
	b) wikt: dla nadzorcy, 2 nadzorczyń oddziału kiłowego, nadzorczyni oddziału zakaźnego, tudzież nadzorczyni kliniki poł.-ginekolog. po 600 K .	2.400	—	—	600	3.000
	c) wikt dla 116 osób po 280 K	15.960	9.520	2.800	4.200	32.480
	d) gratyfikacye: *α*) zwyczajne	—	—	—	—	—
	β) **nadzwyczajne** . . .	—	—	—	—	—
	e) bluzy dla 116 osób po 25 K	1.450	850	250	350	2.900
	f) na podwyższenie płac w ciągu roku 1909 przypadające tak dla dozorców jak i dozorczyń .	2.088	2.724	432	900	6.144
	Wydatki pozycyi 30.					67.292
31.	Służba domu: *α*) płaca: 1. Oddział chorych:					
	1 łaziebnego (bez wiktu) . . . 600 K 1 dozorczyni laborant (bez wiktu) . 480 „ 2 sług po 240 K . . . . . 480 „ 4 „ „ 216 „ . . . . . 864 „ 7 „ „ 192 „ . . . . . 1.344 „ 1 „ „ 168 „ . . . . . 168 „ 16 osób.	3.936	—	—	—	3.936
	b) wikt dla 14 osób po 280 K	3.920	—	—	—	3.920
	2. Oddział kliniczny (oddział chorych): *α*) płaca: 1 odźwierny, a zarazem dozorca pompy przy ul. Piekarskiej . 360 K 1 odźwierny przy ul. Pijarów . 360 „ 1 palacz do kaloryferów . . 360 „ 3 parobków do posług po 192 K 576 „ 1.656 K 6 osób					
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne . 1 656 K 2. **nadzwyczajne** — „	54.557	35.861	8.462	13.455	112.335
		—	—	—	—	—

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
32.916	51.445	
	2.544	Wstawia się więcej o 168 K z powodu zmiany kategoryi służby.
	3.000	Jak na rok 1908.
	32.480	
	600	Wydatek na gratyfikacye przeniesiono do Rubr. VI. poz. 66.
	100	
	2.668	Preliminuje się więcej o kwotę 232 K z powodu podrożenia materyałów surowych o 10%.
	2.985	Wstawia się więcej o 3.159 K z powodu zmiany kategoryi służby, tudzież odpowiednio do zwiększonego wydatku na podwyższenie płacy.
52.861	63.225	
	4.440	Wstawia się mniej o kwotę 504 K na płacę, zaś o 840 K na wikt dla 3 parobków z powodu przeniesienia tej służby do poz. 32 na wniosek dyrekcyi szpitala.
	4.760	
85.777	104.922	
—	**100**	

Wydatki. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1909				
				Fundusz				Razem
				chorych		położnic		
				szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny	
				Korony				
II.	Z przeniesienia	1. zwyczajne	1.656 K	54.557	35.861	8.462	13.455	112.335
		2. **nadzwyczajne**	— „	—	—	—	—	—
31.	*b*) wikt:							
	2 odźwiernych i 1 palacza z kolacyą mięsną po 350 K		1.050 K					
	3 parobków „ 280 K		840 „					
			1.890 „					
	c) dodatek na mundur dla 2 odźwiernych po 100 K		200 „					
	d) dodatek na umundurowanie 3 parobków po 55 K		165 „	—	3.911	—	—	3.911
	3. Oddział położnic z kliniką położ.-gin.							
	a) płaca:							
	1 palacza przy kaloryferach		360 K					
	1 parobka przy głów. bramie wchodowej		240 „					
	4 parobków do posług po 192 K		768 „					
	6 osób.		1.368 K					
	b) wikt dla palacza z kolacyą mięsną		350 K					
	wikt dla 5 parobków po 280 K		1.400 „					
			1.750 „	—	—	1.559	1.559	3.118
	c) gratyfikacya dlc służby domu			—	—	—	—	—
			Wydatki pozycyi 31.					14.885
32.	Służba wspólna:							
	a) płaca:							
	pomocnika maszynisty, a zarazem ślusarza		600 K					
	chłopca w ślusarni		240 „					
	2 palaczy: 1 po 480 K, 1 po 420 K		900 „					
	1 stolarza		480 „					
	2 stróżów nocnych (bez wiktu)		1.400 „					
	2 kaplicznych po 240 K		480 „					
	3 parobków po 168 K		504 „	1.571	2.125	359	549	4.604
	12 osób.							
	b) wikt:							
	pomocnika maszynisty		650 K					
	2 palaczy, 1 chłopca i stolarza z kolacyą mięsną po 350 K		1.400 „					
	wikt III. kl. 2 kaplicznych i 3 parobków po 280 K		1.400 „	1.161	1.627	269	393	3.450
	c) gratyfikacye z końcem roku			—	—	—	—	—
	d) bluzy dla 9 osób po 25 K			96	86	17	26	225
			Wydatki pozycyi 32.					8.279
	Razem	1. zwyczajne		57.385	43.610	10.666	15.982	127.643
		2. **nadzwyczajne**		—	—	—	—	—
			Suma rubryki II.	57.385	43.610	10.666	15.982	127.643

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
85.777	104.922	
—	**100**	
	3.896	Preliminuje się więcej o 15 K na umundurowanie z powodu podrożenia sukna.
	3.118	Jak na rok 1908.
	200	Wydatek ten przeniesiono do rubr. VI. poz. 66.
15.691	16.414	
	3.244	Wstawia się więcej o jednego stróża nocnego, podwyższa się pobory dla 1 palacza o 60 K, 2 kaplicznych po 48 K rocznie, a wreszcie wstawia się płace 3 parobków przeniesionych z poz. 31.
	2.610	Preliminuje się więcej o kwotę 840 K, a to na wikt dla 3 parobków przeniesionych do tej służby z poz. 31.
	300	Wydatek ten przeniesiono do rubr. VI. poz. 66.
	138	Wstawia się więcej o kwotę 87 K, a to na bluzy dla 3 parobków kwotę 75 K i z powodu zwiększonego wydatku dla 6 sług kwotę 12 K.
5.943	6.292	
107.411	118 428	
—	**100**	
107.411	118.528	

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909				
		Fundusz chorych		Fundusz położnic		Razem
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny	
		Korony				
III.	**Pensye i emerytury.**					
33.	Finger Fryderyka, wdowa po b. profesorze kliniki	630	—	—	—	630
34.	Neuhauser Karolina, wdowa po b. prymaryuszu	1.200	—	—	—	1.200
35.	Jaroszyńska Eugenia, wdowa po b. oficyale	613	—	53	—	666
36.	Köstlich Józefa, wdowa po b. oficyale	613	—	53	—	666
37.	Marczak Helena, wdowa po b. pisarzu	644	—	56	—	700
38.	Piro Karol, b. odźwierny	567	—	49	—	616
39.	Dr. Kilarski Józef, b. prymaryusz	2.391	—	—	—	2.391
40.	Gralewska Zofia, wdowa po oficyale	1.058	—	92	—	1.150
41.	Feigel Katarzyna, wdowa po prosektorze	1.104	—	96	—	1.200
42.	Jedno małoletnie dziecko po prymaryuszu Dr. Krówczyńskim	78	—	—	—	78
43.	Malinowski Erazm, b. rządca (umarł)	—	—	—	—	—
44.	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz	773	—	67	—	840
45.	Bogusz Wiktor, b. oficyał	1.244	—	108	—	1.352
46.	Dr. Głowacki Bolesław, b. dyrektor	3.717	—	323	—	4.040
47.	Berthleff Klementyna, wdowa po dyr. (umarła)	—	—	—	—	—
48.	Widman Michalina, wdowa po prymaryuszu	1.200	—	—	—	1.200
49.	Maruszczak Karolina, b. akuszerka	—	—	404	—	404
50.	Jezierska Leontyna, wdowa po pisarzu	828	—	72	—	900
51.	Dr. Różański Józef, b. prymaryusz (umarł)	—	—	—	—	—
52.	Strzelecki Władysław, b. oficyał (umarł)	—	—	—	—	—
53.	Lewicki Jan, b. pisarz	696	—	61	—	757
54.	Jurkiewicz Maryanna, wdowa po portyerze	700	—	67	—	767
55.	Chodzikiewicz Maryan, b. pisarz	908	—	90	—	998
56.	Malinowska Matylda wdowa po rządcy	1.104	—	96	—	1.200
57.	Lisowski Jan, kierownik apteki	1.054	—	90	—	1.144
	Suma rubryki III.	21.122	—	1.777	—	22.899
IV.	**Zaopatrzenia i dary z łaski.**					
58.	Wacnik Agata, b. dozorczyni	128	—	—	—	128
59.	Grochowska Rozalia, wdowa po odźwiernym, dar z łaski	221	—	19	—	240
60.	Witoszyńska Dominika, b. nadzorcz. pralni (umarła)	—	—	—	—	—
61.	Sempik Marya, wdowa po parobku	110	—	10	—	120
61a	Nydza Marya, b. posługaczka, jednorazowy dar z łaski	—	—	—	—	—
61b	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz, jednorazowy dar z łaski	—	—	—	—	—
61c	Dekańska Eugenia, wdowa po dyetar., jednorazowy dar z łaski	—	—	—	—	—
	Suma rubryki IV.	459	—	29	—	488
V. 62.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	86	74	16	24	200

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
630	630	
1.200	1.200	
666	666	
666	666	
700	700	
616	616	Jak na rok 1908.
2.392	2.391	
1.150	1.150	
1.200	1.200	
200	78	
3.600	3.600	Nic się nie preliminuje z powodu śmierci emeryta.
840	840	
1.352	1.352	Jak na rok 1908.
4.040	4.040	
1.800	1.800	Wydatek odpada z powodu śmierci emerytki.
1.200	1.200	
403	404	Jak na rok 1908.
900	900	
2.700	—	
129	—	Nic się nie preliminuje z powodu śmierci emerytów.
757	757	
767	767	Jak na rok 1908.
249	—	
—	—	Wstawia się nowo przyznane emerytury (LW. 84.967/07; 15.341/08; 67.083/08).
—	—	
28.157	24.957	
128	128	
240	240	Jak na rok 1908.
267	400	Nic się nie wstawia z powodu śmierci pobierającej dar z łaski.
120	120	Jak na rok 1908.
100	—	
200	—	Opuszcza się jako jednorazowe dary z łaski.
100	—	
1.155	888	
180	200	Jak na rok 1908.

Wydatki. 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909				
		Fundusz chorych		Fundusz położnic		Razem
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny	
		Korony				
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**					
63.	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych	1.290	1.110	240	360	3.000
64.	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich pełniących służbę w szpitalu dłużej 1 roku . . .	1.380	—	120	—	1.500
65.	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich za spisywanie protokołów sekcyjnych	516	444	96	144	1.200
66.	Gratyfikacye dla służby szpitalnej	536	464	96	144	1.240
	Suma rubryki VI. .	3.722	2.018	552	648	6.940
VII.	**Koszta gospodarcze.**					
67.	Żywienie chorych:					
	a) Zwykła strawa i dodatki:					
	Oddział chorych:					
	5.300 dni lecz. na kl. I. i II. po 1·65 K . . . 8.745 K					
	196.000 dni lecz. na kl. III. po 39 gr. . . . 76.440 „ 85.185 K					
	Oddział położnic:					
	200 dni lecz. na kl. I. i II. po 1·50 K . . . 300 K					
	20.200 dni lecz. na kl. III. po 44 gr. . . . 8.888 „ 9.188 „	85.185	57.500	9.188	16.200	168.073
	Do przeniesienia .	85.185	57.500	9.188	16.200	168.073

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.000	3.000	Jak na rok 1908.
325	1.500	
1.000	1.200	
—	—	Wstawia się nową pozycyę z wydatkiem 1.240 K, o którą to kwotę zmniejszono wydatek na gratyfikacye dla służby szpitalnej z Rubr. II., VII. i VIII. poz. 30 d, 31 c, 32 c — 67 c — i 82 d.
4.325	5.700	
183.106	176.688	Wstawia się wedle rzeczywistego wydatku na żywność w I. kwartale 1908 a mianowicie:

Na oddziale chorych:

	Klasa I i II: dni	po K	K	Klasa III: dni	po K	K
Styczeń 1908:	500	1·66	= 830·45	15.892	41·53	= 6.601·—
Luty „	455	1·65	= 747·40	15.712	35·44	= 5.569·66
Marzec „	393	1·63	= 641·59	17.245	38·57	= 6.652·22
Razem:	1.348	.	. 2.219·44	48.849	.	. 18.822·88
Zatem rocznie	5.392	.	. 8.877·76	Zatem rocznie 195·396	.	. 75.291·52

Na oddziale położnic:

dni	po K	K
1.573	44·62	= 702·01
1.752	40·55	= 710·50
1.735	46·15	= 800·94
Razem: 5.060	.	. 2.213·45
Zatem rocznie 20.240	.	. 8.853·80

Wobec powyższego wyniku za I. kwartał 1908 preliminuje się w zaokrągleniu dla oddziału chorych 5.300 dni po 1 K 65 gr. i 196.000 dni po 39 gr., to jest kwotę . . . . . 85.185 K.
dla odziału położnic 200 dni po 1·50 K i 20.200 dni po 44 gr., to jest kwotę . . . . . 9.188 „
zaś na oddziałach klinicznych zgodnie z wnioskiem dyrektora kwotę . . . . . 73.700 „

183.106	176.688	**Ogółem preliminuje się**	168.073 K.

Wydatki. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909				
		Fundusz chorych szpitalny	Fundusz chorych kliniczny	Fundusz położnic szpitalny	Fundusz położnic kliniczny	Razem
		Korony				
VII.	Z przeniesienia .	85.185	57.500	9.188	16.200	168.073
67.	*b*) 6 Sióstr Miłosierdzia w kuchni:					
	α) płaca po 160 K . . . 960 K					
	β) wikt z pieczyw. i dod. po 450 K 2.700 „					
	γ) ryczałt za pranie bielizny po 43·50 K . . . . . 261 „	2.117	1.177	235	392	3.921
	c) Koszta utrzymania służby kuchennej:					
	α) płaca 5 sług rocznie po 192 K. 960 K					
	„ 8 „ „ „ 168 „ . 1.344 „					
	razem 13 osób					
	β) wikt z pieczywem dla 13 sług po 280 K . . . . . 3.640 „					
	γ) gratyfikacye . . . . — „					
	δ) na fartuchy, kaftany itp. po 12 K 156 „	3.304	1.824	362	610	6.100
	d) opał i para do gotowania w kuchni . .	1.882	1.090	240	388	3.600
	e) naczynia i sprzęty kuchenne { 1. zwyczajne . .	486	270	54	90	900
	{ 2. **nadzwyczajne:**					
	na zakupno maszyny do obierania ziemniaków	**290**	—	—	—	**290**
	f) pieczywo dla chorych	10.000	2.700	600	700	14.000
	g) wino dla chorych	2.200	1.540	160	250	4.150
68.	Wikt II. kl. dla akuszerki dyżurnej . . .	—	—	200	—	200
69.	Wikt I. klasy dla lekarza dyżurnego . 986 K					
	„ I. „ „ aptekarza . . . 398 „					
	„ I. „ „ lekarza fund. położ. . 538 „	1.384	—	538	—	1.922
70.	Opał sal, łazienek i innych ubikacyi w szpitalu i klinikach:					
	a) drzewem i węglem	12.320	14.630	5.500	8.690	41.140
	b) opał gazem aparatów sterylizacyjnych, kuchenek i wentylatorów	1.650	2.600	450	670	5.370
71*a*	Oświetlenie naftą z dotyczącemi potrzebami . .	4.000	1.700	120	100	5.920
	„ elektryczne { 1. zwyczajne . . .	3.000	12.560	3.300	6.640	25.500
	{ 2. **nadzwyczajne:**					
71*b*	na zakupno 3 zegarów elektrycznych .	**470**	—	**185**	—	**655**
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne . .	127.528	97.591	20.947	34.730	280.796
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**760**	—	**185**	—	**945**

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
183.106	176.688	
3.818	3.921	Jak na rok 1908.
5.281	6.180	Preliminuje się o 80 K. mniej na gratyfikacye z powodu przeniesienia tego wydatku do Rubr. VI. poz 66.
4.361	3.300	Opał do kuchni kosztował w r. 1905: 3.054 K, w r. 1906: 3.392 K, w r. 1907: 4.361 K, razem 10.807 K, przeciętnie 3.602 K, preliminuje się w zaokrągleniu 3.600 K.
911	900	Jak na rok 1908.
—	—	Preliminuje się jako wydatek nadzwyczajny na podstawie przedłożonego cennika kwotę 290 K na zakupno maszyny do obierania ziemniaków.
17.356	14.000	Jak na rok 1908.
4.680	4.600	Wstawia się mniej o kwotę 450 K, którą przeniesiono do Rubr. VIII. poz. 87.
642	—	Preliminuje się kwotę 200 K, a to z uwagi, że w zakładzie położniczym pełnią dyżur 3 akuszerki, z których 2 otrzymały już wikt, wstawia się przeto dla trzeciej akuszerki, która nie jest na etacie szpitalnym, wikt w wysokości $^1/_3$ części kosztów.
1.451	1.450	Wstawia się więcej o kwotę 472 K, a to na dodatek dla lekarza na porę nocną z fund. chorych 116 K, w fund. położ. 58 K, dla aptekarza dyżurnego na kolacyę mięsną i dodatki w porze nocnej 298 K, a to zgodnie z wnioskiem dyrektora.
50.693	41.140	Jak na rok 1908.
4.759	5.370	
5.241	5.920	Jak na rok 1908,
29.502	25.500	
—	—	Preliminuje się jako wydatek nadzwyczajny kwotę 655 K na wymianę zniszczonych 3 zegarów elektrycznych, które to zegary do rozliczenia wspólnych wydatków niezbędnie są potrzebne.
311.801	288.969	
—	—	

Wydatki. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 — Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem
		Korony				
VII.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne . .	127.528	97.591	20.947	34.730	280.796
	{ 2 **nadzwyczajne** .	**760**	—	**185**	—	**945**
72.	Sprzęty, zakupno i naprawa { 1. zwyczajne . .	1.940	2.700	3.200	1.260	9.100
	{ 2. **nadzwyczajne:**					
	a) na sprawienie nowych sprzętów i naczyń III. rata	**39.107**	—	—	—	**39.107**
	b) na sprawienie nowych sprzętów do paw. zakaź.: wózka i płótna ratunkowego	**1.560**	—	—	—	**1.560**
73.	Fiakrowe dla rządcy	172	148	32	48	400
74.	Utrzymanie 1 konia z naprawą wozów:					
	{ 1. zwyczajne . .	172	148	32	48	400
	{ 2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—
75.	Utrzymanie ogrodu:					
	a) spacerowego i warzywnego . . 400 K					
	b) ogrodnika: *a*) płaca . 400 K					
	β) wikt . . 720 „ 1.120 K	654	562	122	182	1.520
76.	Utrzymanie pralni:					
	a) opał, praczki i inne potrzeby	6.650	2.200	2.550	2.100	13.500
	b) 2 Siostry Miłosierdzia w pralni:					
	α) płaca po 160 K . . . 320 K					
	β) wikt po 450 K . . . . 900 „					
	γ) ryczałt za pranie bielizny po 43·50 K . . . . . 87 K	562	483	105	157	1.307
77.	Bielizna, pościel i oddzież:					
	a) zakupno i naprawa	16.360	4.640	2.640	2.360	26.000
	b) 3 Siostry Miłosierdzia w magazynie bielizny i szwalni:					
	α) płaca po 160 K . . . 480 K					
	β) wikt z pieczywem i dodatkami po 450 K . . . . . 1.350 „					
	γ) ryczałt za pranie bielizny po 43·50 K . . . . . 131 „	843	726	157	235	1.961
78.	Słoma do sienników	900	—	—	—	900
79.	Opłata za wodę z wodociągów miejskich . .	5.840	7.500	2.200	3.000	18.540
	Razem { 1. zwyczajne . .	161.621	116698	31.985	44.120	354.424
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**41.427**	—	**185**	—	**41.612**
	Suma rubryki VII. .	203048	116698	32.170	44.120	396.036
VIII.	**Koszta sanitarne.**					
80.	Lekarstwa { 1. zwyczajne	12.300	17.800	1.600	4.800	36.500
	{ 2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne . .	12.300	17.800	1.600	4.800	36.500
	{ 2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
311.801	288.969	
—	—	
12.338	9.100	Jak na rok 1908.
20.954	**19.656**	Preliminuje się jako wydatek nadzwycz. III. i ostatnią ratę w kwocie 39.107 K, która znajdzie pokrycie w pożyczce inwestycyjnej zaciągnąć się mającej (vide rubr. VII. dochodu LW. 59.445/07).
—	—	Wstawia się kwotę 1.560 K na sprawienie nowych sprzętów dla pawilonu zakaźnego.
400	400	Jak na rok 1908 z opuszczeniem wydatku nadzwyczajnego.
—	400	
—	**160**	
1.525	1.520	Jak na rok 1908.
15.428	13.500	Pranie kosztowało w r. 1905: 13.034 K, w r. 1906: 13.521, w r. 1907: 15.462 K, razem 42.017 K, przeciętnie 14.006 K. Preliminuje się jednak kwotę 13.500 K jak na rok 1908.
1.307	1.307	Jak na rok 1908.
26.497	22.500	Wstawia się więcej o kwotę 3.500 K z powodu podwyższenia cen materyałów surowych i uzupełnienia brakującej bielizny.
1.909	1.961	Jak na rok 1908.
900	900	
24.028	17.760	Preliminuje się o kwotę 780 K więcej, a to według obliczenia zarządu szpitala.
396.133	358.317	
20.954	**19.816**	
417.087	378.133	
35.231	36.000	Wydatki zwyczajne wynosiły: w r. 1905: 34.847 K, w r. 1906: 37.687 K, w r. 1907: 35.231 K, razem 107.765 K, przeciętnie 35.922 K. Preliminuje się w zaokrągleniu 36.000 K z dodaniem kwoty 500 K na surowicę przeciwzakaźną, preliminowanej w r. 1908 jako wydatek nadzwyczajny.
786	**500**	
35.231	36.000	
786	**500**	

Wydatki. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909				
		Fundusz				Razem
		chorych		położnic		
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny	
		Korony				
VIII.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne . .	12.300	17.800	1.600	4.800	36.500
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—
81.	Utrzymanie apteki: 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie sanitarnym: *a*) płaca po 160 K . . . . 320 K *b*) wikt z pieczyw. i dod. po 450 K . 900 „ *c*) ryczałt za pranie bielizny po 43·50 K 87 „	571	514	52	170	1.307
82.	2 laborantów do apteki: *a*) 1 laborant, płaca bez wiktu . . 800 K *b*) 1 pomocnik, płaca . . . . 240 „ *c*) wikt z pieczywem dla pomocnika . 280 „ *d*) gratyfikycye . . . . . — „	467	618	55	180	1.320
83.	Ambulatoryum	2.100	7.300	320	220	9.940
84.	Potrzeby sanitarne	17.000	17.000	3.000	7.000	44.000
85.	Szczudła, buty, opaski, okulary i t. p. . . .	1.800	900	300	250	3.250
86.	Laboratoryum	600	510	50	40	1.200
87.	Wino stare dla ciężko chorych	400	850	50	150	1.450
88.	Instrumenta chirurgiczne { 1. zwyczajne . .	3.200	4.750	650	1.120	9.720
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—
89.	Koszta pogrzebowe	1.075	925	200	300	2 500
	Razem { 1. zwyczajne . .	39.513	51.167	6.277	14.230	111.187
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—
	Suma rubryki VIII.	39.513	51.167	6.277	14.230	111.187
IX.	**Koszta kancelaryjne.**					
90.	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	2.500	1.950	350	600	5.400
X. 91.	**Koszta kapliczne**	258	222	48	72	600

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
35.231 **786**	36.000 **500**	
1.273	1.307	Jak na rok 1908.
1.357	1.380	Preliminuje się o 60 K mniej na gratyfikacye z powodu przeniesienia tego wydatku do rubr. VI. poz. 66.
9.967	11.910	Wstawia się o 1.970 K mniej a to zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala.
51.098	37.820	Wydatki na potrzeby sanitarne wynosiły w r. 1905: 45.113 K, w r. 1906: 35.568 K, w r. 1907: 51.098 K, razem 131.779 K, przeciętnie 43.926 K. Preliminuje się w zaokrągleniu 44.000 K.
2.677	3.470	Preliminuje się mniej o 220 K zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala.
1.066	1.200	Jak na rok 1908.
670	1.000	Preliminuje się więcej o kwotę 450 K, jak to przy poz. 67 lit. **g** wyjaśniono.
10.650 —	9.000 **3.265**	Wstawia się więcej o 720 K z uwagi na podrożenie instrumentów, oraz z powodu koniecznej potrzeby zakupna nowych instrumentów wedle postępu wiedzy. Natomiast kredyt nadzwyczajny w roku 1909 odpada.
2.500	2.500	Jak na rok 1908.
116.489 **786**	105.587 **3.765**	
117.275	109.352	
5.695	5.180	Wydatki wynosiły w r. 1905: 4.800 K, w r. 1906: 5.704 K, w r. 1907: 5.696 K, razem 16.200 K, przeciętnie 5.400 K, które się preliminuje.
600	600	Jak na rok 1908.

Wydatki. 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909				
		Fundusz chorych szpitalny	Fundusz chorych kliniczny	Fundusz położnic szpitalny	Fundusz położnic kliniczny	Razem
		Korony				
XI.	**Utrzymanie budynków.**					
92.	Konserwacye i reparacye:					
	1. zwyczajne	12.500	9.500	2.500	3.500	28.000
	2. **nadzwyczajne:**					
	a) przeistoczenie klatki schodowej w zachodniej części gmachu	**2.569**	—	—	—	**2.569**
	b) przeistoczenie wychodków w bocznych skrzydłach	**19.674**	—	—	—	**19.674**
	c) doprowadzenie gorącej wody z budynku adm. do gmachu głównego	**5.568**	—	—	—	**5.568**
	d) drenowanie gruntu realności, zakupionej od Markowskiego	**2.100**	—	—	—	**2.100**
93.	Utrzymanie maszyny i wodociągów:					
	1. zwyczajne	1.350	1.100	250	400	3.100
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—
94.	Pompowanie wody prądem elektrycznym	2.300	700	400	200	3.600
95.	Asekuracya budynków	380	380	210	160	1.130
96.	Kominiarze i straż ogniowa	804	676	144	216	1.840
	Razem 1. zwyczajne	17.334	12.356	3.504	4.476	37.670
	Razem 2. **nadzwyczajne**	**29.911**	—	—	—	**29.911**
	Suma rubryki XI.	47.245	12.356	3.504	4.476	67.581
XII.	**Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego.**					
97.	5% od kwoty 6705 złr. 03 kr. m. k. = 14.080 K 36 g za część budynku użytego dawniej na oddz. położnic	704	—	—	—	704
98.	5% od kwoty 26.020 zł. 11 kr. m. m.=56.322 K 36 g za część budynku użytego dla oddziału chorych	2.816	—	—	—	2 816
	Suma rubryki XII.	3.520	—	—	—	3.520
XIII. 99.	**Podatki i daniny**	640	560	120	180	1.500

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
29.857	27.000	Preliminuje się 1.000 K więcej, gdyż dotychczasowy kredyt okazał się niewystarczający.
63.079	**19.772**	Preliminuje się na roboty inwestycyjne szpitala poz. 92, lit. *a*) i *b*) jako wydatek nadzw. kwotę 22.243 K, który znajdzie pokrycie w pożyczce zaciągnąć się mającej w Banku kraj. (vide rubr. VII. poz. 14 doch., LW. 59.445/07).
		Wydatek ten wstawiono wskutek koniecznej potrzeby doprowadzenia gorącej wody z budynku adm. do gmachu głównego (LW. 73.133/07).
		Preliminuje się zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala kwotę 2.100 na podstawie przedłożonego kosztorysu (LW. 73.133/07).
3.782 **680**	2.800 **450**	Wydatki wynosiły w r. 1905: 2.600 K, w r. 1906: 2.896 K, w r. 1907: 3.782 K, razem 9.278 K, przeciętnie 3.093 K. Preliminuje się w zaokrągleniu 3.100 K. Natomiast kredyt nadzwyczajny w r. 1909 odpada.
2.811	3.600	Jak na rok 1908.
1.112	1.100	Preliminuje się 30 K więcej z powodu nabycia nowych realności.
1.840	1.800	Wstawia się zgodnie z wnioskiem dyrektora 40 K więcej, a to z uwagi na nowo nabyte realności.
39.402 **63.759**	36.300 **20.222**	
103.161	56.522	
704	704	Jak na rok 1908.
2.816	2.816	
3.520	3.520	
1.594	800	Preliminuje się więcej o kwotę 700 K, a to z powodów podanych w rubr. XI. przy poz. 95.

Wydatki. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909				
		Fundusz				Razem
		chorych		położnic		
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny	
		Korony				
XIV.	**Rozmaite.**					
100.	Utrzymanie biblioteki . { 1. zwyczajne .	552	—	48	—	600
	{ 2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—
101.	Połowa kosztów utrzymania szkoły dla dozorczyń .	1.800	—	200	—	2.000
102.	Przypadkowe:					
	a) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszów	344	296	64	96	800
	b) ubezpieczenie służby od wypadków . .	108	92	20	30	250
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	731	629	136	204	1.700
	Razem { 1. zwyczajne .	3.535	1.017	468	330	5.350
	{ 2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—
	Suma rubryki XIV.	3.535	1.017	468	330	5.350
XV.	**Zapomogi dla położnic.**					
103.	Dla położnic opuszczających wraz z dziećmi zakład	—	—	14.000	—	14.000
XVI.	**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**					
104.	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały	—	—	100	—	100
XVII. 105.	**Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitaliku św. Zofii.**					
	a) Ryczałt na utrzymanie i leczenie dzieci . .	36.000	—	—	—	36.000
	b) Subwencya na emeryturę Dr. Merczyńskiego .	—	—	—	—	—
	Suma rubryki XVII.	36.000	—	—	—	36.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
419	600	Jak na rok 1908.
—	**250**	Kredyt nadzwyczajny w r. 1909 odpada.
—	—	Wstawia się 2.000 K z uwagi na konieczną potrzebę otwarcia szkoły dozorczyń, która od roku 1901 nie funkcyonowała, pod warunkiem, że drugą połowę kosztów w kwocie 2.000 K pokryje Towarzystwo „Czerwonego krzyża“.
737	800	
213	250	Jak na rok 1908.
4.406	1.700	
5.775	3.350	
—	**250**	
5.775	3.600	
14.352	14.000	Wydatki wynosiły w r. 1905: 13.956 K, w r. 1906: 14.652 K, w r. 1907: 14.352 K, razem 42.960 K, przeciętnie 14.320 K. Preliminuje się jak na rok 1908 kwotę 14.000 K.
24	100	Jak na rok 1908.
36.000	36.000	Jak na rok 1908. Przyczem zaznaczą się, iż prowadzone z Komitetem Towarzystwa szpitala św. Zofii rokowania o objęcie tego szpitala w administracyę prowadzoną przez zarząd krajowego szpitala aż do chwili układania niniejszego preliminarza nie zostały ukończone, przeto Wydział krajowy nie mógł przedłożyć szczegółowego preliminarza wydatków tego oddziału szpitalnego — i ogranicza się na wstawieniu wydatku ryczałtowego, jak w latach poprzednich.
1.500	1.500	Wydatek odpada z powodu śmierci emeryta w dniu 8. marca 1908 (LW 28.711/08).
37.500	37.500	

Wydatki i dochody. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909				
		Fundusz				Razem
		chorych		położnic		
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny	
		Korony				
XVIII	**Spłata pożyczek.**					
106.	Umorzenie pożyczki 101.400 K zaciągniętej w Banku krajowym na kupno realności od Markowskiej: VIII. i IX. rata kapitału . . 912 K 88 h. procent . . . . . 3.912 „ 57 „ dod. administr. i stemple . 244 „ 55 „	5.070	—	—	—	5.070
107.	Umorzenie pożyczki 110.000 K. (część) zaciągniętej w Banku krajowym na pokrycie wydatków inwestycyjnych, II. i III. rata, a to: na kapitał . . . . 870 K 57 h. „ procent . . . . 4.357 „ 10 „ „ dod. admin. i stemple . 272 „ 53 „	5.500	—	—	—	5 500
108.	Umorzenie pożyczki 83.400 K (gotówką 78.503 K) zaciągnąć się mającej w Banku krajowym na dalsze pokrycie wydatków inwestycyjnych, I. i II. rata po 2.085 K	4.170	—	—	—	4.170
109.	Umorzenie pożyczki 48.000 K (reszta) zaciągnąć się mającej w Banku krajowym na kupno gruntów pod budowę klinik (spłacalna w 44 latach), I. i II. rata półroczna w kapitale i odsetkach po 1.200 K	2.400	—	—	—	2.400
110.	Umorzenie pożyczki 882.500 K zaciągnąć się mającej w Banku krajowym na pokrycie kosztów budowy (czterech) klinik	—	—	—	—	—
111.	Pożyczka chwilowa z fund. kraj. na kupno realności hr. Łosiowej, Dra Goreckiego i Dr. Czernego .	—	—	—	—	—
	Suma rubryki XVIII.	17.140	—	—	—	17.140
	Dochody.					
I.	**Dodatki.**					
1.	Od c. k. Skarbu za 682 m. drzewa opałowego część przypadająca na te oddziały	3.000	—	240	—	3.240
2.	Od kasy miejskiej $^1/_5$ część dochodów z myta .	71.000	—	—	—	71.000
	Suma rubryki I. .	74.000	—	240	—	74.240
II. 3.	**Opłaty pośmiertne**	26.000	—	—	—	26.000
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**					
4.	Od funduszu krajowego galicyjskiego . . .	270.000	—	50.000	—	320.000
5.	Od samopłacących	60.000	—	4.000	—	64.000
6.	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	16.500	—	500	—	17 000
	Suma rubryki III. .	346.500	—	54.500	—	401.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
5.070	5.070	Jak na rok 1908 dalszą 8 i 9 ratę przypadającą Bankowi krajowemu wedle planu umorzenia (LW. 69.401/905.
—	6.800	Preliminuje się kwotę 5.500 K jako II. i III. ratę przypadającą Bankowi krajowemu wedle planu umorzenia (LW. 58.560/908). Po zrealizowaniu tej pożyczki uzyskano w gotówce 104.178 K.
—	—	Wstawia się 2 raty od dalszej pożyczki zaciągnąć się mającej w Banku krajowym (spłacalnej w 44 latach) na pokrycie wydatków inwestycyjnych w kwocie 78.503 K, która łącznie z powyższą pożyczką 104.178 K (tj. 182 681 K) pokrywa wydatki wstawione do preliminarzy w latach 1907 do 1909 (83.873 K + 37.458 K + 61.350 K).
—	4.620	Wstawia się na I. i II. ratę półroczną obliczoną kwotę 2.400 K, gdyż pożyczka ta dotąd nie została zaciągnięta.
—	—	Nic się nie preliminuje, gdyż pożyczka zaciąganą będzie częściowo, w miarę postępu robót budowlanych, które się dotąd nie rozpoczęły.
189.600	—	Nic się nie preliminuje, gdyż wydatek ten jako przejściowy został już w r. 1907 przeprowadzony.
194.670	16.490	
—	3.240	Jak na rok 1908.
70.832	68.000	Dochody wynosiły w r. 1905: 61.875 K, w r. 1906: 67.783 K, w r. 1907: 70.832 K. Z uwagi, że dochody corocznie się powiększają, preliminuje się zaokrąglony dochód z roku 1907 w kwocie 71.000 K.
70 832	71.240	
26.997	23.000	Dochody wynosiły w r. 1905: 19.766 K, w r. 1906: 25.053 K, w r. 1907: 26.997 K, razem 71.816 K, przeciętnie 23.939 K. Preliminuje się z uwagi na wynikłość z r. 1907: 26.000 K.
245.423	350.000	Dochody wynosiły w r. 1905: 357.887 K, w r. 1906: 294.590 K, w r. 1907: 245.423 K, razem 897.900 K, przeciętnie 299.300 K. Z uwagi, że znaczna część kosztów leczenia nie została ściągnięta, preliminuje się 320.000 K.
63.935	66.000	Dochody wynosiły w r. 1905: 61.923 K, w r. 1906: 66.106 K, w r. 1907: 63.935 K, razem 191.964 K, przeciętnie 63.988 K. Preliminuje się w zaokrągleniu 64.000 K.
17.383	14.000	Dochody wynosiły w r. 1905: 14.324 K, w r. 1906: 14.693 K, w r. 1907 17.383 K, razem 46.400 K, przeciętnie 15.467 K. Ze względu na wynikłość z roku ostatniego wstawia się 17.000 K.
326.741	430.000	

Dochody. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909				
		Fundusz				Razem
		chorych		położnic		
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny	
		Korony				
IV.	**Dochody z realności i ogrodu.**					
7.	Dochód z ogrodu szpitalnego	460	—	40	—	500
8.	Czynsz od c. k. Rządu za użyte ubikacye na szkołę i klinikę położnych	2.000	—	—	—	2.000
9.	Czynsz z realności nabytych od hr. Łosiowej, Dr. Goreckiego i Dr. Czernego	2.000	—	—	—	2.000
	Suma rubryki IV. .	4.460	—	40	—	4.500
V.	**Rozmaite.**					
10.	Rozmaite nieprzewidziane	184	—	16	—	200
11.	Zwrot zaliczek na płace	3.500	—	—	—	3.500
	Suma rubryki V. .	3.684	—	16	—	3.700
VI.	**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu.**					
12.	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad taksę szpitalną w klinikach	151153	—	48.715	—	199.868
13.	Zwrot za kupione realności od hr. Łosiowej, Dr. Goreckiego i Dra Czernego	—	—	—	—	—
	Suma rubryki VI. .	151.153	—	48.715	—	199.868
VII. 14.	**Pożyczka inwestycyjna** zaciągnąć się mająca w Banku krajowym	61.350	—	—	—	61.350

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
485	500	Jak na rok 1908.
1.634	2.000	
2.000	—	Preliminuje się 2.000 K, a to na podstawie wyniku ostatniego roku.
4.119	2.500	
1.309	200	Jak na rok 1908.
2.441	3.500	
3.750	3.700	
100.000	218.401	Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawienia na str. 2 niniejszego preliminarza: *a*) **na oddziale chorych** . . . . . 245.913 K strąciwszy za 46.000 dni leczenia po rzeczywistym koszcie utrzymania chorego w r. 1907 (obliczonym do LW. 61.061/08) po 2 K 06 gr., który fundusz krajowy ponosi . . . . 94.760 „ okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . 151.153 K którą obowiązany jest zwrócić c. k. Rząd.; *b*) **na oddziale położnic** wynoszą wydatki . 85.795 K strąciwszy koszt utrzymania 18.000 dni po 2 K 06 gr. dziennie, który fundusz krajowy ponosi 37.080 „ okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . 48.715 „ która przypada do zwrotu od c. k. Rządu. **Ogółem** przypadnie na c. k. Rząd kwota . . 199.868 K
189.600	—	Nic się nie preliminuje z powodów przy poz. 111 wydatków podanych.
289.600	218.401	
—	37.458	Wstawia się część pożyczki zaciągnąć się mającej na pokrycie dalszych wydatków inwestycyjnych w r. 1909 wstawionych w rubr. VII. poz. 72 *a*) i *b*) w kwocie 39.107 K i w rubr. XI. poz. 92 lit. *a*) i b) w kwocie 22.243 K, razem jak obok w kwocie 61.350 K (LW. 59.445/07).

Alegat 2 do rubryki III. funduszu krajowego na r. 1909.

Krajowy zakład dla obłąkanych

na Kulparkowie.

PRELIMINARZ

na rok

1909.

W załączeniu preliminarz folwarku jako osobny alegat.

LW. 57.721/1908.

Z drukarni E. Winiarza.

2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Sumaryusz	Wniosek na rok 1909 Korony
	WYDATKI.	
I.	Płace i emolumenta etatowe	84.692
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych 1. zwyczajne	196.373
	2. **nadzwyczajne**	**496**
III.	Pensye i emerytury	16.421
IV.	Zaopatrzenia odstawne i dary z łaski	664
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	80
VI.	Remuneracye i zapomogi	4.785
VII.	Koszta gospodarcze zakładu: 1. zwyczajne	445.031
	2. **nadzwyczajne**	**28.310**
VIII.	„ „ folwarku 1. zwyczajne	32.413
	2. **nadzwyczajne**	**160**
IX.	„ sanitarne 1. zwyczajne	19.350
	2. **nadzwyczajne**	**500**
X.	„ kancelaryjne 1. zwyczajne	2.400
	2. **nadzwyczajne**	**2.200**
XI.	„ kapliczne 1. zwyczajne	500
	2. **nadzwyczajne**	**100**
XII.	„ utrzymanie budynków, dróg dojazdowych i urządzeń 1. zwyczajne	32.160
	2. **nadzwyczajne**	**38.604**
XIII.	Podatki z ekwiwalentem i daniny	130
XIV.	Rozmaite	11.480
XV.	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	120
XVI.	Spłata pożyczek	107.949
	Razem 1. zwyczajne	954.548
	2. **nadzwyczajne**	**70.370**
	Suma wydatków	1,024.918
	DOCHODY.	
I.	Odsetki od kapitałów i efektów	212
II.	Dodatki	1.500
III.	Dochody z dóbr	42.125
IV.	Zwroty kosztów leczenia	784.000
V.	Rozmaite	9.400
	Suma dochodów	837.237
	W porównaniu z wydatkami	1,024.918
	Okazuje się **niedobór**	**187.681**

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Korony	Wyjaśnienia
61.104	76.429		
136.815	173.045		
—	—		
14.594	15.255		
664	664		
—	80		
3.010	3.020		
422.201	376.341		
20.190	**46 997**		
40.769	39.223		
—	—		
21.425	16.850		
2.000	**3.000**		
3.786	2.400		
—	—		
450	500		
—	—		
35.941	27.620		
—	**20 200**		
21	130		
10.027	7.080		
110	120		
86.483	86.436		
837.400	825.193		
22 190	**70.197**		
859.590	895.390		
190	212		
200	1.500		
45.561	49.225		
579.770	678.500		
6.349	6.500		
632.070	735.937		
859.590	895.390		
227.520	**159.453**		

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych na rok 1909 z preliminowanemi na rok 1908.

Wydatki preliminowane na rok 1909 wynoszą . . . 1,024.918 K
„ „ „ „ 1908 „ . . . 895.390 „
zatem „ „ „ 1909 są *większe* o . **129.528 K**

a to:

w rubr.	I.	ogółem	więcej o	8.263 K	
„	II.	„	„ „	23.824 „	
„	III.	„	„ „	1.166 „	
„	VI.	„	„ „	1.765 „	
„	VII.	„	„ „	50.003 „	
„	VIII.	„	mniej „		6.650 K
„	X.	„	więcej „	2.200 „	
„	XI.	„	„ „	100 „	
„	XII.	„	„ „	22.944 „	
„	XIV.	„	„ „	4.400 „	
„	XVI.	„	„ „	21.513 „	
		Razem *więcej* o		136.178 K	mniej o 6.650 K

Z porównania *więcej* j. w. o . **129.528 K.**

Dochody preliminowane na rok 1909 wynoszą . 837.237 K
„ „ „ „ 1908 „ . 735.937 „
zatem „ „ „ 1909 są *większe* o . . . **101.300 „**

a to:

w rubr.	III.	ogółem	mniej o		7.100 K
„	IV.	„	więcej o	105.500 K	
„	V.	„	„ o	2.900 „	
		Razem	więcej o	108.400 K	mniej o 7.100 K

Z porównania *więcej* j. w. o . **101.300 K**

Wynik zatem na rok 1909 jest *mniej korzystny* o kwotę . **28.228 K**
a zgodny z różnicą niedoborów obu lat.

Wydatki. **2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 Korony
		WYDATKI.		
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**		
	1.	Dyrektor: *a*) płaca	6.300 K	
		b) dodatek funkcyjny	1.000 „	
		c) 1 dodatek pięcioletni	800 „	8.100
	2.	3 prymaryuszów: *a*) płaca po 3.200 K	9.600 K	
		b) dodatki funkcyjne po 1.000 K . .	3.000 „	
		c) dodatki pięcioletnie po 600 K . .	2.400 „	15.000
	3.	4 sekundaryuszów: *a*) płaca po 2.100 K	8.400 „	
		b) dodatki funkcyjne po 1.000 K . .	4.000 „	
		c) „ pięcioletnie po 400 K . .	1.200 „	13.600
	4.	3 lekarzy asystentów: *a*) płaca po 1.500 K	4.500 K	
		b) dodatki funkcyjne po 1.000 K .	3.000 „	7.500
	5.	2 praktykantów lekarskich: *a*) adjutum po 1.000 K . .	2.000 K	
		b) wikt „ 816 K . . .	1.632 „	3.632
	6.	2 kapelanów: *a*) płaca po 800 K	1.600 K	
		b) relutum za wikt rzym. kat. kapelana . .	816 „	
		c) wikt w naturze greck. kat. kapelana . .	816 „	
		d) dodatki pięcioletnie po 100 K . .	600 „	3.832
	7.	Rządca: *a*) płaca	2.800 K	
		b) dodatek funkcyjny	960 „	3.760
	8.	2 oficyałów: *a*) płaca po 2.200 K.	4.400 K	
		b) dodatki funkcyjne po 800 K . . .	1.600 „	
		c) „ pięcioletnie po 300 K . . .	1.500 „	7.500
	9.	3 asystentów: *a*) płaca po 1.600 K	4.800 K	
		b) dod. funkcyjne: dwa po 800 K jeden 576 K	2.176 „	6.976
	10.			
		2 praktykantów: *a*) płaca po 1.200 K	2.400 K	
		b) dodatki funkcyjne po 576 K . .	1.152 „	3.552
		Do przeniesienia .		73.452

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowa na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
6.816	7.700	Wstawia się więcej o 400 K na uzupełnienie I-go dodatku pięcioletniego dla Dra Kohlbergera.
12.330	14.662	Prelininuje się więcej o 338 K na uzupełnienie I-go dodatku pięcioletniego dla Dra Kruszyńskiego.
9.048	10.217	Preliminuje się ogółem więcej o 3.383 K a to: *a*) na uzupełnienie I-go dodatku pięciolet. dla Dr. Zagórskiego 283 K. *b*) pobory dla 4-go sekund. zatrudnionego w pracowni lekarsk. 3.100 K razem j. w. 3.383 K. W tej sprawie wnosi Wydział krajowy sprawozdanie do LW. 50362/08.
4.095	7.500	Jak na rok 1908.
—	—	Wstawia się adjuta dla 2 praktykantów lekarskich; ze względu bowiem na znacznie zwiększony stan chorych w zakładzie, dla którego obecna ilość lekarzy jest niewystarczającą, okazała się potrzeba otworzena posad nieetatowych praktykantów podobnie jak w szpitalach lwowskim i krakowskim.
3.837	3.832	Jak na rok 1908.
3.336	3.800	Preliminuje się mniej o 40 K z powodu wstawienia dla nowo mianowanego rządcy dodatku funkcyjnego w kwocie 960 K.
6.130	7.386	Wstawia się więcej o 114 K na uzupełnienie II-go dodatku pięcioletniego dla oficyała Szczepańskiego.
6.260	7.520	Preliminuje się ogółem mniej o 544 K, ponieważ odpadły dwa dodatki pięcioletnie w kwocie 320 K zmarłego pisarza Krogulskiego i z powodu wstawienia dla nowo zamianowanego pisarza Grześlowskiego dodatku funkcyjnego w kwocie 576 K.
—	3.552	Jak na rok 1908.
51.852	66.169	

Wydatki. 2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 Korony
		Z przeniesienia		73.452
I.	11.	Maszynista: *a*) płaca	1.600 K	
		b) dodatek funkcyjny	800 „	2.400
	12.	Inspicyent zakładu: *a*) płaca	1.600 K	
		b) dodatek funkcyjny	800 „	2.400
	13.	Woźny: *a*) płaca	1.000 K	
		b) dodatek na ubiór	100 „	
		c) dodatek osobisty	50 „	
		d) 4 dodatki pięcioletnie po 60 K	240 „	1.390
	14.	Odźwierny przy furcie zakładowej: *a*) płaca	1.000 K	
		b) dodatek na ubiór	100 „	
		c) „ osobisty	50 „	
		d) 3 dodat. pięciol. po 60 K	180 „	1.330
	15.	Odźwierny przy bramie wjazdowej: *a*) płaca	1.000 K	
		b) dodatek na ubiór	100 „	
		c) 2 dodatki pięciol. po 60 K	120 „	1.220
		Razem		82.192
		Do tego:		
	16.	Zaliczki na płace		2.500
		Suma rubryki I.		84.692
		Koszta utrzymania osób nieetatowych.		
	17.	26 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych:		
		1) zwyczajne: *a*) płaca rocznie po 160 K	4.160 K	
		b) wikt z pieczywem i dodatkami po 450 K	11.700 „	15.860
		2) **nadzwyczajne:**		
		a) na wyprawę dla jednej Siostry Miłoś.	400 K	
		b) na sprawienie szafek i firanek	96 „	**496**
	18.	3 dyetaryuszów: *a*) płaca po 2 K dziennie	2.190 K	
		b) relutum za wikt po 720 K	2.160 „	4.350
		Do przeniesienia { 1. zwyczajne		20.210
		Do przeniesienia { 2. **nadzwyczajne**		**496**

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
51.852	66.169	
1.920	1.920	Preliminuje się więcej o 480 K stosownie do sprawozdania Wydziału kraj. o zmianie etatu posad i płac wniesionego do LW. 50362/08.
1.980	2.400	
1.390	1.390	Jak na rok 1908.
1.330	1.330	
1.220	1.220	
59.692	74.429	
1.412	2.000	Preliminuje się więcej o 500 K, gdyż dotychczasowy kredyt wskutek podwyższenia płac urzędników Zakładu będzie niewystarczający. Wydatek ten znajdzie zupełne pokrycie w Rubr. V. poz. 11. dochodu.
61.104	76.429	
15.501	15.860	Jak na rok 1908.
—	—	Jako kredyt nadzwyczajny preliminuje się kwotę 496 K tj. na wyprawę dla jednej Siostry Miłosierdzia 400 K, zaś na sprawienie potrzebnych i przepisanych szafek i firanek 96 K.
4.633	2.904	Wtawia się na płacę i relutum za wikt dla trzeciego dyetaryusza, przyjąć się mającego, kwotę 1.450 K, umniejsza się zaś 2 dotychczasowe dyurna o 4 K. ponieważ rok 1909 nie jest przestępnym. Ogółem preliminuje się więcej o 1.446 K jak na rok 1908.
20.134	18.764	
—	—	

Wydatki 2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1909
		Z przeniesienia	1. zwyczajne		20.210
			2. nadzwyczajne		496
		Służba wyższa:			
II.	19.	*a*) płaca ślusarza starszego zarazem pomocnika maszynisty		720 K	
		„ ślusarza		600 „	
		„ stolarza		600 „	
		„ krawca		600 „	
		„ szewca		540 „	
		„ introligatora		480 „	
		„ lakiernika		480 „	
		„ 4 palaczy po 400 K		1.600 „	
		„ 4 palaczy po 288 K		1.152 „	
		„ chłopca w ślusarni		120 „	
		„ pomocnika odźwiernego przy bramie głów.		516 „	
				7.408 K	
		b) wikt dla 11 osób II. kl. służbowy po 540 K	5.940 K		
		„ „ 5 „ z kolacyą mięs. „ 360 „	1.800 „		
		„ „ 1 osoby zwykły	290 „	8.030 „	
		c) bluzy i fartuchy dla 16 osób po 13 K		208 „	
		d) dodatek na mundur dla pomocnika odźwiernego		100 „	
		e) gratyfikacye		— „	15.746
	20.	Służba oddziałowa:			
		a) płaca: 130 dozorców rocznie pó 288 K		37.440 K	
		80 dozorczyń „ „ 204 „		16.320 „	
		razem 210 osób			
		b) na uzupełnienie tudzież podwyżki płac w ciągu roku 1909 przypadające dla dozorców i dozorczyń i dodatki dla służby na oddziałach wymagających większej pracy		13.960 „	
		c) wikt z pieczywem dla 210 osób po 360 K		75.600 „	
		d) α) wierzchnie ubrania dla 197 dozorców chor. po 25 K		4.925 „	
		β) bluzy 13 sług po 13 K		169 „	
		f) gratyfikacye z końcem roku		— „	148.414
		Do przeniesienia	1. zwyczajne		184.370
			2. nadzwyczajne		496

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
20.134	18.764	
—	—	
9.505	15 043	Preliminuje się ogółem więcej o 703 K a mianowicie: na płacę, wikt i bluzy dla jednego palacza . . . 953 K a przenosi się kredyt na gratyfikacye w kwocie . . 250 „ do Rubr. VI. poz. 48. z porównania więcej j. w. o . 703 K
97.864	127.230	Preliminuje się więcej o 21.184 K a mianowicie: *a*) na płacę i podwyżki więcej o . . . . . 16.024 K *b*) „ wikt z pieczywem „ „ . . . . . 5.760 „ *c*) „ ubrania i bluzy „ „ . . . . . 400 „ razem więcej o . 22.184 K a po odliczeniu kredytu na gratyfikacye, przeniesionego do rubr. VI poz. 48. w kwocie . . . . . 1.000 „ razem więcej j. w. o . 21.184 K W tym roku postanowiono wprowadzić zasadniczą zmianę tj. zniesienie kategoryi płac i ustanowienie najniższej płacy miesięcznej: *a*) dla mężczyzn 19 K z prawem podwyżki do maximum 43 K *b*) „ kobiet 17 K „ „ „ „ 37 K
127.503	161.037	
—	—	

Wydatki. **2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Korony
II		Z przeniesienia { 1. zwyczajne . 2. **nadzwyczajne** .	184.370 **496**
	21.	Premia dla dozorców: Łęgowego Andrzeja, Sobków Grzegorza, Krzeczkowskiej Maryi za wysłużonych lat 10 po 10 dukatów w złocie czyli razem 30 dukatów po 12 K	360
	22.	Służba domu: *a*) płaca:	
		2 stróżów nocnych po 288 K . . . . . 576 K	
		2 posługaczy do izby przyjęcia chorych po 240 K . 480 „	
		1 dozorcy trupiarni . . . . . 288 „	
		1 dozorcy odczyszczalni kanałów (bez wiktu) . . 960 „	
		1 dozorcy toru kolejowego wewnętrz. . . . . 240 „	
		1 sługi księży . . . . . 168 „	
		1 sługi kancelaryjnego . . . . . 192 „	
		2 kanalarzy zarazem grabarzy po 192 K . . . 384 „	
		1 diaka dochodzącego (bez wiktu) . . . . . 240 „	
		1 kościelnego dochodzącego (bez wiktu) . . . 240 „	
		1 parobka do magazynu drzewa i węgla . . . 420 „	
		6 parobków po 192 K . . . . . 1.152 „	
		2 „ „ 168 K . . . . . 336 „	
		22 osób 5.676 K	
		b) wikt z pieczywem:	
		α) dla 3 osób wedle normy dla dozorców po 360 K . . . . . 1.080 K	
		β) dla 16 osób po 290 K . . . . 4.640 „ 5.720 „	
		c) bluzy dla 19 osób po 13 K . . . . . 247 „	
		d) gratyfikacye z końcem roku . . . . . — „	11.643
		Razem { 1. zwyczajne . 2. **nadzwyczajne** .	196.373 **496**
		Suma rubr. II. .	196.869
III.		**Pensye i emerytury.**	
	23	Dr. Dobiński Włodzimierz, były prymaryusz	1.134
	24.	Węgrzyn Jan, były dozorca	120
	25	Krzyżak Antoni, były dozorca	288
		Do przeniesienia .	1.542

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
127.503	161.037	Podwyżki płac następować będą po upływie każdego roku służby o 2 K miesięczn. aż do ściągnięcia maximum płac j.w. nadto służba na oddziałach obserwacyjnym, niespokojnym, zakaźnym i infirmeryi pobierać będzie przez czas pobytu na tych oddziałach dodatek po 2 K miesięcznie bez prawa wliczenia do prowizyi. Kredyt na wikt podwyższono o 5.760 K zaś kredyt na ubrania i bluzy o 400 K z powodu powiększenia ilości służby o 16 osób.
—	—	Z ogólnej ilości służby (210 osób) przypada: 1) na oddział obserw. 30 osób 2) „ „ niespok. 30 „ 3) „ „ zakaźny 5 „ 4) „ infirmeryę 20 „ razem 85 osób
356	240	Preliminuje się więcej o 120 K, gdyż w roku 1909 przypadną do udzielenia 3 premie. Premia dla dozorcy Andrzeja Łęgowego jest już wstawiona do preliminarza na rok 1908, jednak nie zostanie mu w tym roku udzielona, ponieważ swoje dziesięciolecie kończy dopiero w roku 1909.
8.956	11.768	Preliminuje się mniej o 125 K z powodu przeniesienia kredytu na gratyfikacye do rubr. VI. poz. 48.
136.815	173.045	
—	—	
136.815	173.045	
1.133	1.134	Jak na rok 1908.
120	120	
288	288	
1.541	1.542	

Wydatki

2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 Korony
III.		Z przeniesienia .		1.542
	26	Dr. Pluciński Michał, b. prymaryusz		3.596
	27	Dżuła Roman, b. dozorca		160
	28	Długosz Apolonia, była dozorczyni		192
	29	Hinke Filomena, była dozorczyni		272
	30	Olszowy Jędrzej, b. dozorca		64
	31	Sebzda Katarzyna, b. dozorczyni		288
	32	Kalita Karol były oficyał a) emerytura	3.114 K	
		b) stały dar z łaski . . .	507 „	3.621
	33.	Neusserowa Emilia, wdowa po dyrektorze		1.400
	34.	Mroczko Rozalia, była dozorczyni		192
	35.	Fanti Stanisław, były rządca		3.125
	36.	Wytyczakowska Paulina, była dozorczyni		176
	37.	Borysławski Dmytro, były dozorca		175
	38.	Lisicki Jan, były dozorca		452
	39.	Łuczków Paraskiewia, była dozorczyni		218
	40.	Krogulska Zofia, wdowa po pisarzu *a*) pensya wdowia . .	790 K	
		b) dod. na wychow. 2 dzieci	158 „	948
		Suma rubryki III. . .		16.421
IV.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**		
	41.	Tobiasiewicz Edward, dożywotnia zapomoga		120
	42.	Kamiński Jan		72
	43.	Kubrakiewicz Franciszka, wdowa po maszyniście		400
	44.	Kuźmicha Onufry, były dozorca		72
		Suma rubr. IV. .		664
V.	45.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**		80
VI.		**Remuneracye i zapomogi.**		
	46.	Za sprawdzanie recept		20
	47.	Dla funkcyonaryuszów szpitalnych		3.000
	48.	Gratyfikacye dla służby		1.765
		Suma rubr. VI. .		4.785

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1908	Kwota preliminowana na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.541	1.542	
3.595	3.596	
160	160	
192	192	
272	272	
64	64	
288	288	
3.113	3.621	Jak na rok 1908.
1437	1.400	
192	192	
3.125	3.125	
176	176	
176	175	
263	452	
—	—	Nowo przyznana statutowa prowizya (LW. 36599/08.).
—	—	Preliminuje się na mocy statutu emerytalnego pensyę wdowią, oraz dodatek na wychowanie 2-ga nieletnich dzieci (LW. 38991/08.).
14.594	15.255	
120	120	
72	72	Jak na rok 1908.
400	400	
72	72	
664	664	
—	80	Jak na rok 1908.
10	20	
3.000	3.000	Jak na rok 1908
—	—	Kredyt ten preliminowano dotychczas w drobniejszych kwotach w rubr. II poz. 19, 20 i 22 i w rubr. VII. poz 49, 53 i 55.
3.010	3.020	

Wydatki. 2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1909 Korony
VII.		**Koszta gospodarcze zakładu.**			
	49.	Żywienie chorych:			
		a) zwykła strawa i dodatki			
		I. i II. klasy 27.375 dni po 1 K 80 g.	49.275 K		
		III. „ 483.625 — „ 43 „	207.959 „	257.234 K	
		od tego sprzedane odpadki z kuchni		1.500 „	255.734
		b) 5 Sióstr Miłosierdzia w kuchni:			
		α) płaca rocznie po 160 K		800 K	
		β) wikt z dodatkami rocznie po 450 K		2.250 „	3.050
		c) Służba kuchenna i magazynowa:			
		α) płaca dla 2 po 240 K	480 K		
		„ „ 2 „ 216 „	432 „		
		„ „ 4 „ 192 „	768 „		
		„ „ 3 „ 180 „	540 „		
		„ „ 4 „ 168 „	672 „	2.892 K	
		β) wikt dla 15 po 290 K		4.350 „	
		γ) fartuchy, czepki i bluzy dla 15 sług po 14 K		210 „	
		δ) gratyfikacye		— „	7.452
		d) Opał do kuchni			7.500
		e) naczynia i sprzęty kuchenne			2.400
		f) pieczywo z piekarzem i drzewem:			
		a) mąka, drożdże, drzewo itp.		35 750 K	
		b) płaca piekarza (bez wiktu)	1.200 K		
		„ 2 pomocników po 960 K	1.920 „		
		„ 1 pomocnika	288 „		
		„ 1 parobka	192 „	3.600 „	
		c) wikt 1 pomocnika III kl. z kolacyą mięs	360 K		
		„ 1 parobka	290 „		
		d) gratyfikacya za nocną pracę	— „	650 „	40.000
		g) wino dla chorych			—
	50.	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj			35.000
	51.	Oświetlenie: 1. zwyczajne: *a*) nafta, świece itp.		9.500 K	
		b) 1 lampiarz α) płaca	216 K		
		δ) wikt	290 „	506 „	10.006
		2. **nadzwyczajne**			—
		Do przeniesienia		1. zwyczajne	361.142
				2. **nadzwyczajne**	—

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
225 787	216.300	Wydatki wynosiły w 1905 r. 169.498 K, w 1906 r, 185.071 K, w 1907 r. 225.787 K razem 580.356 K przeciętnie 193.452 K. Preliminuje się na podstawie faktycznego kosztu wiktu w I. kwartale 1908. łączną kwotę 255.734 K, t. j. więcej o 39.434 K jak na rok 1908 Na rok 1909 przyjmuje się dla I, i II. klasy 27.375 dni a 483.625 dni dla III. klasy, razem 511.000 dni Ilość dni leczenia wynosiła: w 1905 r. 393.199 dni, w 1906 r. 415.553 dni w 1907 r. 457.028 dni razem 1 265.780 dni przeciętnie 421.926 dni.
3.334	3.050	Jak na rok 1908.
6.173	7.552	Preliminuje się mniej o 100 K z powodu jak wyjaśnienie w rubr. II. poz. 22.
8.266	6.500	Preliminuje się więcej o 1.000 K z uwagi na wynik roku 1907.
1 919	1.400	Wstawia się więcej o 1.000 K z powodu koniecznej potrzeby wymiany starych naczyń miedzianych.
51.462	35.000	Pieczywo kosztowało: w 1905 r. 34.983 K, w 1906 r. 35.246 K, w 1907 r. 51.462 K razem 121.691 K przeciętnie 40.564 K. Preliminuje się w zaokrągleniu 40.000 K tj. więcej o 5.000 K jak na rok 1908.
1.111	—	Opał kosztował: w 1905 r. 21.032 K, w 1906 r. 29.598 K, w 1907 r.
45.256	35.000	45.256 K razem 95.886 K przeciętnie 31.962 K. Preliminuje się jednak kwotę 35.000 K tj. jak na rok 1908.
11.928	8.506	Oświetlenie kosztowało: w 1905 r. 6.626 K, w 1906 r. 8.238 K, w 1907 r.
—	**306**	11.928 K razem 26.792 K przeciętnie 8.931 K. Preliminuje się jednak kwotę 10.006 K tj. więcej jak na rok 1908 o 1.500 K z powodu większej ilości lamp; natomiast wydatek nadzwyczajny odpada.
355.236	313.308	
—	**306**	

Wydatki. **2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Korony
VII.		Z przeniesienia { 1. zwyczajne . 2. **nadzwyczajne** .	361.142 —
	52.	Sprzęty gospodarcze: 1. zwyczajne: *a*) zakupno i naprawa . .	6.000
		b) 1 Siost. Mił. w magaz. sprzętów: α) płaca rocznie . 160 K β) wikt z dodatkami 450 „	610
		2 **nadzwyczajne**: *a*) na sprawienie pułek do magaz. głów. 600 K *b*) „ zakupno 9 beczek na pomyje . 990 „ *c*) „ urządzenie 12 separatek dla chor. 6.720 „	8.310
	53.	Utrzymanie koni z woźnicami, naprawą wozów, uprzęży itp.: 1 zwyczajne: *a*) utrzymanie koni etc. . . . . 3.418 K *b*) 2 woźniców: α) płaca 240 K i 192 K . 432 K β) wikt po 290 „ 580 „ 1.012 „ γ) na wierzchnie ubrania po 25 K . . 50 „ δ) gratyfikacye . . . . . — „ 1.062 „	4.480
		2) **nadzwyczajne**	—
	54.	*a*) Utrzymanie parku i ogrodów spacerowych . . . . 400 K *b*) „ ogrodnika: α) płaca . . . . . 288 K β) wikt III. klasy z kolacyą mięsną . 360 „ 648 „	1.048
	55.	Utrzymanie pralni: *a*) drzewo, mydło i inne potrzeby . . . . . 6.000 K *b*) służba: α) płaca 1 parobka . . . 288 K „ 6 dziewek po 168 K . 1.008 „ „ 6 „ „ 144 „ . 864 „ 2.160 K β) wikt dla 13 osób po 290 K . . . 3.770 „ γ) gratyfikacye . . . . . — „ δ) bluzy i fartuchy dla 13 osób po 13 K . 169 „ 6.099 „	12.099
		Do przeniesienia { 1. zwyczajne . 2. **nadzwyczajne** .	385.379 **8.310**

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
355.236	313.308	
—	**306**	
6.000	6.000	Wydatki zwyczajne wynosiły: w 1905 r. 5.487 K, w 1906 r. 6.970 K, w 1907 r. 6.000 K razem 18.457 K przeciętnie 6.152 K. Preliminuje się 6.000 K, jak na rok 1908.
667	610	Jak na rok 1908.
6.190	**28.591**	Wstawia się nadzwyczajne kredyty w łącznej kwocie 8.310 K na konieczne uzupełnienie inwentarza sprzętów z powodu zwiększonej ilości chorych i organizacyi zakładu.
8.360	4.200	Preliminuje się ogółem więcej o 280 K a mianowicie: wstawia się więcej na utrzymanie koni wskutek podrożenia obroku . 290 K a przenosi się do rubr. VI. poz. 48. kredyt na gratyfikacye w kwocie 10 „ z porównania więcej j. w. o . 280 K
—	**1.100**	Natomiast wydatek nadzwyczajny odpada.
456	1.048	Jak na rok 1908.
10.966	12.179	Wydatki (łącznie z gratyfikacyą) wynosiły: w 1905 r. 12.533 K, w 1906 r. 10.538 K w 1907 r. 10.966 K razem 34.037 K, przeciętnie 11.346 K. Preliminuje się kwotę 12.099 K tj. mniej jak na rok 1908 o kwotę 80 K wskutek przeniesienia kredytu na gratyfikacye do rubr. VI. poz. 48.
381.685	337.345	
6.190	**29.997**	

Wydatki. **2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Korony
VII.		Z przeniesienia { 1. zwyczajne . .	385.379
		{ 2. **nadzwyczajne** .	**8 310**
	55.	*c*) 2 Siostry Miłosierdzia w pralni:	
		α) płaca rocznie po 160 K . . . . . 320 K	
		β) wikt z pieczywem i dodatkami po 450 K . . 900 „	1.220
	56.	Bielizna, pościel i odzież:	
		a) zakupno i naprawa { 1. zwyczajne	30.000
		{ 2. **nadzwyczajne**	**20.000**
		b) 2 Siostry Miłosierdzia:	
		α) płaca rocznie po 160 K . . . . . 320 K	
		β) wikt z dodatkami po 450 K . . . . . 900 „	1.220
		c) 6 szwaczek: α) płaca dla 2 po 360 K . . . 720 K	
		β) „ „ 4 „ 288 „ . . . . 1.152 „	
		γ) wikt z pieczyw. dla 6 szwaczek po 290 K 1.740 „	3.612
		d) 1 dozorczyni: α) płaca . . . . . 240 K	
		β) wikt III. kl. z kolacyą mięsną . 360 „	600
	57.	Słoma do sienników	3.000
	58.	Opłata za wodę z wodociągów miejskich	20.000
		Razem { 1. zwyczajne .	445.031
		{ 2. **nadzwyczajne** .	**28.310**
		Suma rubryki VII. .	473.341
VIII		**Koszta gospodarcze folwarku.**	
	59.	Gospodarstwo rolne z kosztami utrzymania dozorcy robót, krowiarni, chowu trzody i rzezi wołów	27.933
	60.	Utrzymanie ogrodów warzywnych z kosztem { 1. zwyczajne . .	3.840
		utrzymania ogrodnika . . . { 2. **nadzwyczajne** . .	**160**
	61.	Podatek gruntowy z ekwiwalentem	360
	62.	Asekuracya budynków gospodarskich i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki folwarku	280
		Razem { 1. zwyczajne .	32.413
		{ 2. **nadzwyczajne** .	**160**
		Suma rubryki VIII. .	32.573

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1908	Kwota preliminowana na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
381.685	337.345	
6.190	**29 997**	
1.334	1.220	Jak na rok 1908.
23.773	22.000	Bielizna kosztowała: w 1905 r. 21.980 K, w 1906 r. 22.000 K, w 1907 r.
14.000	**17.000**	23.773 **K** razem 67.753 K, przeciętnie 22.584 K. Preliminuje się 30 000 K. t. j. więcej o 8.000 K jak na rok 1908 z powodu podwyższenia cen płótna i zwiększonej ilości chorych. Wstawia się na konieczne uzupełnienie inwentarza bielizny nadzwyczajny kredyt w kwocie 20.000 K.
667	1.220	Jak na rok 1908.
1.064	2.456	Preliminuje się więcej o 1.156 K na płacę i wikt dla 2 przyjąć się mających szwaczek. Dotychczasowy personal jest niewystarczający i nie może podołać nawałowi pracy.
—	600	Jak na rok 1908.
3.282	2.500	Wstawia się więcej o 500 ze względu na wynik roku 1907 i podrożenie słomy.
10.396	9.000	Preliminuje się więcej o 11.000 K, jak na rok 1908, ponieważ preliminowane dotychczas na ten kredyty okazały się niewystarczające. Wskutek zaprowadzenia wodociągu miejskiego w roku 1905 brak było bliższych dat do oznaczenia tego kredytu.
422.201	376.341	
20.190	**46 997**	
442.391	423.338	
35.589	35.103	
4.643	3.480	Wstawia się na podstawie specyalnego preliminarza folwarku dołączonego jako osobny alegat.
—	—	
414	360	
123	280	
40.769	39.223	
—	—	
40.769	39.223	

Wydatki 2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Korony
IX.		**Koszta sanitarne.**	
	63.	Lekarstwa z apteki na recepty	1.400
	64.	Lekarstwa w materyałach i potrzeby sanitarne	16.000
	65.	Instrumenta hirurgiczne	400
	66.	Utrzymanie prosektoryum { 1. zwyczajne . . . . . 2. **nadzwyczajne**:	150
		Na sprawienie stoła granitowego do sekcyi	**500**
	67.	Koszta pogrzebowe ubogich chorych i Sióstr Miłosier. tudzież utrzymanie cmentarza { 1. zwyczajne . . 2. **nadzwyczajne** . .	1.000 —
	68.	Laboratoryum { 1. zwyczajne . . . . . 2. **nadzwyczajne**	400 —
		Razem { 1. zwyczajne . . . 2. **nadzwyczajne** . . .	19.350 **500**
		Suma rubryki IX. .	19.850
X.		**Koszta kancelaryjne.**	
	69.	Druki, litografie. potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p. { 1. zwyczajne . . . . . 2. **nadzwyczajne**:	2.400
		a) Na druki dla kancelaryi i statystyki lekarskiej . . 1.500 K	
		b) „ zakupno maszyny do pisania . . . . 700 „	**2.200**
		Razem { 1. zwyczajne . 2. **nadzwyczajne** .	2.400 **2.200**
		Suma rubryki X. .	4.600
XI.	70.	**Koszta kapliczne** { 1. zwyczajne . . . 2. **nadzwyczajne**:	500
		Na sprawienie mszału	**100**
		Razem { 1. zwyczajne . . 2. **nadzwyczajne** . .	500 **100**
		Suma rubryki XI. .	600

Preliminarz na rok 1909,

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.413	1.200	Lekarstwa kosztowały: w 1905 r. 1.401 K, w 1906 r. 884 K, w 1907 r. 1.413 K razem 3.698 K, przeciętnie 1.233 K. Preliminuje się ze względu na wynik roku 1907 kwotę 1.400 K t. j. więcej jak na rok 1908 o 200 K.
17.964	14.000	Wydatki wynosiły: w 1905 r. 15.751 K, w 1906 r. 12.405 K, w 1907 r. 17 964 K razem 46.120 K przeciętnie 15.374 K. Preliminuje się na podstawie wyniku r. 1907 kwotę 16.000 K t.j. więcej jak na r 1908 o 2.000 K.
250	300	Preliminuje się więcej o 100 K z powodu potrzeby zakupna brakujących instrumentów.
148	150	Jak na rok 1908.
—	—	Jako kredyt nadzwyczajny wstawia się kwotę 500 K na sprawienie stoła operacyjnego odpowiadającego nowoczesnym wymogom.
1.450	1.000	Jak na rok 1908, z opuszczeniem kredytu nadzwyczajnego.
—	**1.000**	
200	200	Preliminuje się więcej o 200 na wniosek dyrektora zakładu, przyczem opuszcza się kredyt nadzwyczajny.
2.000	**2 000**	
21.425	16.850	
2.000	**3.000**	
23.425	19.850	
3.786	2.400	Jak na rok 1908.
—	—	Jako kredyty nadzwyczajne wstawia się na druki dla magazynu centralnego i pracowni lekarskiej kwotę 1.500 K, zaś na zakupno maszyny po pisania kwotę 700 K.
3.786	2.400	
—	—	
3.786	2.400	
450	500	Jak na rok 1908.
—	—	Jako wydatek nadzwyczajny wstawia się kwotę 100 K na zakupno mszału dla gr. kat. obrządku w miejsce zniszczonego.
450	500	
—	—	
450	500	

Wydatki 2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1909 Korony
XII.		**Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń.**			
	71	Konserwacye i reparacye z pokostowaniem podłóg, czyszczenie kanałów i filtra { 1. zwyczajne			18.400
		{ 2. **nadzwyczajne:**			
		a) na wymianę zniszczonych parkanów II. rata z kwoty 7.200 K		3.600 K	
		b) na ogrodzenie i rozszerzenie cmentarza . . .		6.734 „	
		c) „ zmianę centralnego ogrzewania w pawilonach dla hałaśliwych		28.270 „	**38.604**
	71a	Gratyfikacya służby za robotę szklarską			—
	72	Utrzymanie urządzeń mechanicznych			3.000
	73	Asekuracya budynków i ruchomości			2 560
	74	*a*) Czyszczenie kominów		1.900 K	
		b) Utrzymanie straży ogniowej . . { 1. zwyczajne. .		300 „	2.200
		{ 2. **nadzwyczajne** . . .			—
	75	Utrzymanie dróg:			
		a) dojazdowej ze Lwowa do Kulparkowa . . .		2.300 K	
		b) wewnątrz zakładu		1.000 „	
		c) toru kolejowego dojazdowego		1.500 „	4.800
	76	Wynagrodzenia za czynności techniczne			1.200
		Razem { 1. zwyczajne .			32.160
		{ 2. **nadzwyczajne** .			**38.604**
		Suma rubr. XII. .			70.764
XIII	77	**Podatki z ekwiwalentem i daniny**			130
XIV		**Rozmaite.**			
	78	Utrzymanie biblioteki lekarskiej			500
	79	Książki i czasopisma dla chorych			600
	80	Myto drogowe			240
	81	Utrzymanie pracowni introligatorskiej			500
		Do przeniesienia .			1.840

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
24.103	16.500	Wydatki zwyczajne wynosiły: w 1905 r. 16.041 K, w 1906 r. 16 521 K, w 1907 r. 24.103 K, razem 56.665 K przeciętnie 18 888 K. Preliminuje się 18.400 K. t. j. więcej o 2.100 K jak na rok 1908. W tej kwocie mieści się także wydatek na konserwacyę aparatów telefonicznych i dzwonków elektrycznych w kwocie 400 K (LW. 93.443/07).
—	**19.200**	Na wydatki nadzwyczajne preliminuje się ogółem 38.604 K, potrzeba bowiem wykonania obok wymienionych robót został. ściśle zbadaną i za konieczną uznaną.
80	—	
3.994	3.000	Jak na rok 1908.
2.568	2.000	Preliminuje sią więcej o 560 K z uwagi na wynik roku 1907.
2.121	2.120	Preliminuje sią więcej o 80 K na czyszczenie i wycieranie kotłów zgodnie z wnioskiem dyrektora zakładu, natomiast wydatek nadzwyczajny odpada.
—	**1.000**	
3.075	4.000	Preliminuje się więcej o 800 K na utrzymanie drogi dojazdowej ze Lwowa do Kulparkowa na podstawie kosztorysu przedłożonego przez Oddział techniczno-drogowy do LW. 76936/08.
—	—	Wstawia się nowy kredyt w kwocie 1.200 K na wynagrodzenie za czynności techniczne. Z powodu znacznego rozszerzenia zakładu i urządzeń mechanicznych stały nadzór techniczny jest niezbędny. Do technicznego kierownika należałoby układanie wszelkich kosztorysów nadzór nad urządzeniami wodociągowemi i maszyną parową, tudzież nad robotami konserwacyjnemi.
35.941	27.620	
—	**20.200**	
35.941	47.820	
21	130	Jak na rok 1908.
500	500	Jak na rok 1908.
600	600	
294	240	
—	—	Wstawia się nowy kredyt na potrzebne przybory dla pracowni. Wydatek ten znajdzie pokrycie w rubr. V. poz. 13 dochodów.
1.394	1.340	

Wydatki. 2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 Korony
XIV		Z przeniesienia		1.840
	82	Przypadkowe:		
		a) ubezpieczenie służby i robotników od wypadku		400
		b) zabawy z tańcami i wycieczki chorych		440
		c) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszów		1.000
		d) koszta komisyi		100
		e) koszta uroczystości rozdania nagród służbie dozorującej chorych		160
		f) ryczałt na wydatki przełożonego obszaru dworskiego		40
		g) fiakry dla sióstr Miłosierdzia, ich spowiednika, inżyniera Wydziału kraj. nadzorującego roboty konserwacyjne, pastora na pogrzeby ewangelików		100
		h) zaliczki na koszta przywozu i odstawienia umysłowo chorych do zwrotu od gmin przynależności		3.000
		i) za użycie telefonu ze Lwowa do Kulparkowa		200
		k) czynsz najmu mieszkań dla funkcyonaryuszów zakładu		2.400
		l) wynagrodzenie chorych za prace w kancelaryi zakładu		800
		m) inne nieprzewidziane		1.000
		Suma rubr. XIV.		11.480
XV.	83	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe**		120
XVI		**Spłata pożyczek**		
	84	Umorzenie pożyczki zaciągniętej w Banku kraj. w kwocie 1,258.200 K. na budowę pawilonów: *a*) VIII. i IX. rata kapitału	11.327 K 28 g	
		b) 4% odsetki	48.548 „ 43 „	
		c) dodatek administracyjny	3.034 „ 29 „	
		d) stemple	— „ 20 „	62.910
	85	Umorzenie dodatkowej pożyczki zaciągniętej w Banku kraj. w kwocie 352.000 K na budowę pawilonów:		
		a) V. i VI. rata kapitału	2.971 K 21 g	
		b) 4% odsetki	13.768 „ 25 „	
		c) dodatek administracyjny	860 „ 54 „	
		d) stemple	— „ 20 „	17.600
		Do przeniesienia		80.510

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.394	1.340	
449	400	Jak na rok 1908.
394	440	
1.161	1.000	
121	100	
139	160	
40	40	
133	100	
5.048	1.000	Preliminuje się więcej o 2.000 K z uwagi na wynik roku 1907. Wydatek ten znajdzie pokrycie w rubr. V. poz. 10. dochodów.
139	100	Wstawia się więcej o 100 K wskutek podwyższenia przez c. k. Dyrekcyę poczt i telegrafów nal żytości telefonicznych.
—	1.600	Preliminuje się więcej o 800 K na wynajęcie poza obrębem zakładu mieszkania, dla jednego sekundaryusza.
—	600	Preliminuje się więcej o 200 K na podwyższenie wynagrodzenia dla chorych zajętych w kancelaryi zakładu. Podwyżka wynagrodzenia umożliwi sprawienie tym chorym ubrań zwykłych zamiast zakładowych (LW.45.889/08).
1.009	200	Preliminuje się więcej o 800 K z uwagi na wynik roku 1907, jakoteż z powodu zmienności wydatków tej pozycyi.
10.027	7.080	
110	120	Jak na rok 1908.
62.910	62.910	Jak na rok 1908. Z końcem roku 1909 pozostanie dług w kapitale 1,216.573 K 13 g.
17.600	17.600	Jak na rok 1908. Z końcem roku 1909 pozostanie dług w kapitale 343.455 K 91 g.
80.510	80.510	

Wydatki i dochody

2. Krajowy Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Korony
XVI		Z przeniesienia .	80.510
	86	Umorzenie pożyczki zaciągniętej z majątku zarodowego w kwocie 4.000 K na budowę pawilonów:	
		a) IV. rata kapitału . 400 K	
		b) 4% odsetki . . . 112 „	512
	87	Umorzenie pożyczki zaciągniętej w gal. Kasie oszczędności w kwocie 80.800 K na budowę pawilonów:	
		a) IX. i X rata kapitału . 4.963 K 19 g	
		b) 5% odsetki . . . 473 „ 37 „	5.437
	88	Umorzenie dodatkowej pożyczki zaciągnąć się mającej w Banku kraj. w kwocie 429.800 K (w gotówce 401.102 K 29 g) na pokrycie niedoboru funduszu budowy pawilonów: I. i II. rata kapitału z odsetkami	21.490
		Suma rubryki XVI. .	107.949
		DOCHODY.	
I.		**Odsetki od kapitałów i efektów:**	
	1	*a*) 4% od reszty kapitału 2.800 K wypożyczonego z majątku zarodowego funduszowi budowy	112
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego im. wart. 1.200 K .	48
		c) 4% od książeczki wkładkowej Banku krajowego	52
		Suma rubryki I. . .	212
II.		**Dodatki**	
	2	Od c. k. Skarbu relutum za drzewo opałowe	1.300
	3	Od Kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa	200
		Suma rubryki II. . .	1.500
III.		**Dochody z dóbr.**	
	4	Dochód z gospodarstwa rolnego, z chowu trzody, krowiarni i rzezi wołów	35.125
	5	Dochód z ogrodów	7.000
		Suma rubryki III. . .	42.125

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1908	Kwota preliminowana na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
80.510	80.510	
544	528	Preliminuje się na spłatę kapitału 400 K i na 4% odsetki 112 K w ogóle mniej o 16 K stosownie do pozostałego dłużnego kapitału, który z końcem roku 1909 wyniesie 2.400 K.
5.429	5.398	Preliminuje się więcej o 39 K wskutek podwyższenia przez gal. Kasę oszczędności stopy procentowej od pożyczek hipotecznych z $4^3/_4$% na 5%. Z końcem roku 1909 pozostanie dług w kapitale 7.906 K 80 g.
—	—	Wstawia się I. i II. ratę na umorzenie dodatkowej pożyczki zaciągnąć się mającej w 4% obligach komunalnych Banku krajowego na lat 44, w której to sprawie wnosi Wydział krajowy sprawozdanie.
86.483	86.436	
144	128	Preliminuje się mniej o 16 K z powodu jak wyjaśnienie przy Rubr. XVI. poz. 86 wydatków.
32	32	Preliminuje się więcej o 16 K, odpowiednio do stanu efektów.
14	52	Jak na rok 1908.
190	212	
—	1.300	Jak na rok 1908.
200	200	
200	1.500	
40.206	44.225	Wstawia się mniej o 7.100 K na podstawie osobnego preliminarza folwarku zakładu.
5.355	5.000	
45.561	49.225	

Dochody. 2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Koron
IV.		**Zwroty kosztów leczenia.**	
	6	Od funduszu krajowego galicyjskiego	660.000
	7	Od samopłacących	120.000
	8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	4.000
		Suma rubryki IV. . .	784.000
V.		**Rozmaite.**	
	9	Zwroty z zarobku chorych w myśl §. 22 statutu	1.500
	10	Zwroty zaległych kosztów przywozu i odstawienia	3.000
	11	Zwroty zaliczek udzielonych na płace	2.500
	12	Zwroty zarobku koni użytych dla folwarku	500
	13	Dochody z pracowni introligatorskiej	1.000
	14	Przypadkowe;	
		a) ze sprzedaży rzeczy z użytku wydzielonych	500
		b) depozyty po zmarłych	300
		c) inne drobne nieprzewidziane	100
		Suma rubryki V. . .	9.400

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
467.269	560.000	Dochody wynosiły w 1905 r. 537.607 K, w 1906 r. 540.004 K, w 1907 r. 467.269 K, razem 1,544.880 K przeciętnie 514.960 K. Z powodu większej ilości chorych, dla których podniesiono odnośne pozycye wydatków, tudzież z uwagi na pozostałą znaczną zaległość z lat ubiegłych wstawia się kwotę 660.000 K t j. więcej o 100.000 K jak na rok 1908.
		Wykonując uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 18 marca 1907, którą przekazana została petycya L. $\frac{793}{622}$ Stanisława i Zofii Czuchrów o odpisanie zaległych kosztów leczenia w kwocie 70 K 40 g. Wydział krajowy zdaje sprawę, iż po przeprowadzeniu dochodzeń co do stosunków majątkowych leczonej i jej krewnych, postanowił koszta te jako nieściągalne zarachować na fundusz krajowy. (LW. 119802/907).
108.800	115.000	Dochody wynosiły w 1905 r. 86.174 K, w 1906 r. 100.111 K, w 1907 r. 108.800 razem 295.085 K, przeciętnie 98.362 K, Preliminuje się ze względu na rozszerzenie zakładu spodziewany dochód w kwocie 120.000 K t. j. większy jak na rok 1908 o 5.000 K.
3.701	3.500	Dochody wynosiły: w 1905 r. 4.352 K, w 1906 r. 2.104 K, w 1907 r. 3.701 K razem 10.157 K, przeciętnie 3.386 K. Preliminuje się ze względu na wynik roku 1907 kwotę 4.000 K t, j. więcej o 500 K jak na rok 1.908.
579.770	678.500	
1.449	1.100	Preliminuje się więcej o 400 K z uwagi na wynik roku 1907.
952	2.000	Preliminuje się więcej o 1.000 K odpowiednio do wydatku wstawionego w rubr. XIV. poz. 82 h.
1.895	2.000	Preliminuje się więcej o 500 K zgodnie z wydatkiem wstawionym na zaliczki w rubr. I. poz. 16.
1.418	500	Jak na rok 1908.
—	—	Preliminuje się spodziewany dochód w kwocie 1.000 K wskutek wprowadzenia w życie nowo urządzonej pracowni.
212	500	Jak na rok 1908.
—	300	
423	100	
6.349	6.500	

Projekt budżetu

folwarku zakładu kulparkowskiego

na rok

1909.

Sporządzony w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 27. listopada 1890 roku.

LW. 57.721/1908.

Z drukarni E. Winiarza.

Wydatki. Folwark Zakładu kulparkowskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie				Wniosek na rok 1909 Korony
		WYDATKI.				
I.		**Na gospodarstwo rolne, krowiarnię, trzodę chlewną i woły.**				
	1.	Płaca i zasługi:				
		a) Dozorca gospodarczy:				
		α) płaca		600 K		
		β) wikt z pieczywem II. kl. (relutum)		600 „		
		γ) gratyfikacye		50 „	1.250 K	
		b) Służba 5 parobków:				
		α) płaca dla jednego	216 K			
		β) płaca dla czterech po 192 K	768 „	984 K		
		γ) wikt z pieczywem po 290 K		1.450 „		
		3 dziewki: α) płaca po 144 K		432 „		
		β) wikt z pieczywem po 290 K		870 „		
		γ) gratyfikacye		180 „		
		δ) wierzchnie ubrania dla 8 sług po 20 K		160 „	4.076 „	5.326
	2	Zarobki robotników:				
		a) zajętych przy roli			750 K	
		b) zajętych w krowiarni			100 „	850
	3.	Zarobek koni i wołów				500
	4.	Zakupno nasion				600
	5.	„ nawozu (sztucznego)				80
	6.	„ odpadków z kuchni dla nierogacizny				1.500
	7.	„ karmy				10.000
	8.	„ ściółki (z sienników)				120
	9.	„ krów w miejsce wybrakowanych				3.000
	10.	„ wołów roboczych				750
	11.	„ trzody chlewnej				3.000
	12.	Utrzymanie maszyn i narzędzi rolniczych				500
	13.	*a*) Utrzymanie 1 pary koni			1.200 K	
		b) „ furmana: α) płaca		192 K		
		β) wikt		290 „		
		γ) wierzchnie ubranie		25 „	507 „	1.707
		Suma rubryki I.				27.933
II.		**Na ogród warzywny.**				
	14.	Utrzymanie ogrodnika i pomocnika:				
		a) płaca 720 K i 240 K			960 K	
		b) wikt z pieczywem 720 K i 290 K.			1.010 „	
		c) gratyfikacya 50 K i 20 K			70 „	2.040
		Do przeniesienia				2.040

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
		Jak na rok 1908.
		Preliminuje się 80 K na zakupno nawozu sztucznego dla skuteczniejszej uprawy gleby.
		Jak na rok 1908.
		Preliminuje się 3.000 K, dla potrzeby zakupna znaczniejszej ilości krów w miejsce wybrakowanych. Preliminuje się mniej o 1.250 K, ponieważ ma być wymieniona tylko 1 para wołów. Preliminuje się mniej o 9.000 K, gdyż postanowiono zaniechać kupna trzody i ograniczyć się tylko na trzodzie wypasanej we własnym zarządzie.
		Jak na rok 1908.
35.589	35.103	
		Preliminuje się więcej o 360 K na płacę i wikt dla nowo przyjętego ogrodnika (LW. 110.075/07 .
—	—	

Wydatki. **Folwark Zakładu kulparkowskiego.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Korony
II.		Z przeniesienia .	2.040
	15.	Płaca robotnika dziennego i robocizna wołów	1.400
	16.	Zakupno nasion	300
	17.	Zakupno nawozu (nawóz własny)	—
	18.	Reparacya, zakupno narzędzi i różne drobne { 1. zwyczajne . .	100
		{ 2. **nadzwyczajne:**	
		Zakupno 2 beczkowozów	**160**
		Razem { 1. zwyczajne .	3.840
		{ 2. **nadzwyczajne:**	**160**
		Suma rubr. II. .	4.000
III.	19.	**Podatek gruntowy z ekwiwalentem**	360
IV.	20.	**Asekuracya budynków gospodarczych, krescensyi od ognia i nieprzewidziane wydatki**	280

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1908	Kwota preliminowana na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	
		Jak na rok 1908.
		Jako wydatek nadzwyczajny wstawia się 160 K na zakupno 2 beczkowozów, ponieważ dla braku studni w ogrodach zakładowych potrzeba dowozić wodę do podlewania warzyw.
4.643	3.480	
—	—	
4.643	3.480	
414	360	Jak na rok 1908.
123	280	Jak na rok 1908.

Dochody Folwark Zakładu kulparkowskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Korony
		DOCHODY.	
I.		**Z gospodarstwa rolnego etc.**	
	1.	Ze sprzedaży ziemiopłodów :	
		owsa około 75 ctr. mtr. po 15 K . . . . . 1.125 K	
		słomy owsianej około 120 ctr. mtr. po 5 K — gr. . . 600 „	
		siana . „ 400 „ „ „ 7 „ — „ . . . 2.800 „	
		paszy zielonej „ 3.000 „ „ „ — „ 40 „ . . . 1.200 „	
		buraków . „ 1.500 „ „ „ 1 „ 40 „ . . . 2.100 „	
		kartofli . „ 200 „ „ „ 4 „ — „ . . . 800 „	8.625
	2.	Ze sprzedaży mleka około 914 hl. po 14 gr. za litr.	12.800
			2.400
	3.	„ „ lub rzezi krów wybrakowanych	
	4.	„ „ „ „ cieląt	800
	5.	„ „ „ „ wołów	500
	6.	„ „ „ „ trzody chlewnej	10.000
		Suma rubr. I. .	35.125
II.	7.	**Ze sprzedaży warzyw i owoców**	7.000
		SUMARYUSZ,	
		Wydatki.	
I.		Na gospodarstwo rolne	27.933
II.		Na ogród warzywny { 1. zwyczajne	3.840
		{ 2. **nadzwyczajne**	**160**
III.		Podatek gruntowy z ekwiwalentem	360
IV.		Asekuracya od ognia i nieprzewidziane	280
		Razem { 1. zwyczajne .	32.413
		{ 2. **nadzwyczajne** .	**160**
		Suma wydatków .	32.573
		Dochody.	
I.		Z gospodarstwa rolnego etc.	35.125
II.		Z ogrodów warzywnych	7.000
		Suma dochodów .	42.125
		ZESTAWIENIE.	
		Dochody	42.125
		W porównaniu z wydatkami	32.573
		Preliminuje się **czysty dochód** .	**9.552**

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
		Preliminuje się więcej o 400 K według obliczenia (w zarządzie zakładu) prawdopodobnych zbiorów, przyjąwszy ceny jednostkowe jak na rok 1908 z wyjątkiem ceny siana, którą podwyższono o 1 K na 100 kg wskutek ogólnego podrożenia tegoż.
		Preliminuje się więcej o 1.600 K, gdyż wskutek zakupna krów w miejsce wybrakowanych zwiększy się produkcya mleka.
		Preliminuje się więcej 400 K z powodu jak wyjaśnienie przy Rubr: I. poz. 9. wydatków.
		Jak na rok 1908.
		Preliminuje się mniej o 1.500 K z powodu jak wyjaśn. przy Rubr I. poz 10. wydatków.
		Preliminuje się mniej o 10.000 K z powodu jak wyjaśn. przy Rubr. I. poz. 11. wydatków.
40.206	44.225	
5.355	5.000	Preliminuje się więcej o 2.000 K z powodu zmiany ogrodnika i spodziewanego większego dochodu tak z ogrodów warzywnych jakoteż owocowych.
40.769	39.223	
—	—	
40.769	39.223	
45.561	49.225	
45.561	49.225	
40.769	39.223	
4.792	10.002	

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

PRELIMINARZ

na rok

1909.

L. W. 63368/1908.

Z drukarni i litografii Pillera, Neumanna i Sp. we Lwowie.

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1909. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
	WYDATKI.								
I.	Płace i emolumenta etatowe	66 614	1.937	6.682	2 570	13.155	2.457	16.855	110.270
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych:								
	1. zwyczajne	47.224	2.766	3.087	3.368	9.771	4.714	22 938	93.868
	2. **nadzwyczajne**	**800**	—	—	—	—	—	—	**800**
III.	Pensye i emerytury	14.370	—	2.757	—	5.888	—	4.463	27.478
IV.	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	1.022	—	370	—	494	—	632	2.518
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	50	—	9	—	21	—	20	100
VI.	Remuneracye i zapomogi	3.359	169	427	216	1.097	238	1.344	6 850
VII.	Koszta gospodarcze:								
	1. zwyczajne	115.067	10 204	12.806	13.639	34.051	16 720	49.828	252.317
	2. **nadzwyczajne**	**12.150**	**450**	**1.265**	**900**	**4.630**	**1.050**	**4.777**	**25.222**
VIII.	Koszta sanitarne:								
	1. zwyczajne	31.529	2.396	2.885	4.516	8 217	4 074	5.602	59.219
	2. **nadzwyczajne**	**10.046**	**76**	**1.115**	**153**	**698**	**134**	**191**	**12.413**
IX.	Koszta kancelaryjne:								
	1. zwyczajne	1.222	78	130	104	416	130	520	2.600
	2. **nadzwyczajne**	**306**	**20**	**32**	**26**	**104**	**32**	**130**	**650**
X.	Koszta kapliczne	452	29	48	39	154	48	192	962
XI.	Utrzymanie budynków:								
	1. zwyczajne	9.511	668	1.036	893	3.135	1.027	4.053	20.323
	2. **nadzwyczajne**	**8.132**	**144**	**690**	**1 020**	**2.732**	**240**	**2.179**	**15.137**
XII.	Podatki i daniny	1.815	31	52	42	164	52	206	2.362
XIII.	Rozmaite	1.438	92	153	122	490	153	612	3.060
XIV.	Zapomogi dla położnic	—	—	5.700	—		—	—	5.700
XV.	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	1.000	—	—	—	—	1.000
XVI.	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika	36.000	—	12.500	—	—	—	—	48.500
XVII.	Zapisy	214	—	—	—	—	—	—	214
XVIII.	Wydatki konkurencyjne	100	—	—	—	—	—	—	100
XIX.	Dyety, koszta podróży i różne inne	200	—	—	—	—	—	—	200
XX.	Spłata pożyczek	50.022	—	2.435	—	998	—	422	53 877
	Razem: 1. zwyczajne	380.209	18.372	52.077	25.509	78.051	29.613	107687	691.518
	Razem: 2. **nadzwycz.**	**31.434**	**690**	**3.102**	**2.099**	**8.164**	**1.456**	**7.277**	**54.222**
	Suma wydatków	411.643	19.062	55.179	27.608	86.215	31.069	114964	745.740
		430.705 K.		82.787 K.		117.284 K.			

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
		Porównanie sumaryczne
96.831	110.270	kwot preliminowanych na r 1909 z preliminowanemi na r. 1908: *Wydatki* preliminowane na r. 1909 wynoszą . . 745.740 K.
		„ „ „ „ 1908 „ . . 685.553 „
82.697	88.498	preliminuje się zatem na rok 1909 *więcej*
400	—	o kwotę . . . . . **60.187 K.**
19 324	19.898	a mianowicie:
		w rubr. II. ogółem więcej o 6.170 K.
3.503	3.238	„ „ III. „ „ „ 7.580 „
		„ „ IV. „ mniej „ . . 720 K.
300	100	„ „ VI. „ więcej „ 2.750 „
4.599	4.100	„ „ VII. „ „ „ 46.613 „
		„ „ VIII. „ „ „ 12.022 „
249.400	228.146	„ „ IX. „ „ „ 650 „
1.200	**2.780**	„ „ XI. „ mniej „ . . 16.308 „
		„ „ XII. „ więcej „ 70 „
102.184	54.757	„ „ XIII. „ mniej „ . . 30 „
5.557	**4.853**	„ „ XIV. „ „ „ . . 300 „
		„ „ XV. „ „ „ . . 200 „
2.517	2.600	„ „ XVI. „ więcej „ 500 „
—	—	„ „ XX. „ „ „ 1.390 „
894	962	Razem *więcej* o 77.745 K. *mniej* o 17.558 K.
19.170	19.086	Z porównania *więcej* o **60.187 K.**
24.761	**32.682**	*Dochody* preliminowane na rok 1909 wynoszą 585.116 K.
2.353	2.292	„ „ „ „ 1908 „ . . 559.321 „
4.259	3.090	preliminuje się zatem na rok 1909 *więcej*
5.388	6.000	o kwotę . . . . . **25.795 „**
		a mianowicie:
793	1.200	w rubr. I. ogółem więcej o 342 K.
		„ „ II. „ mniej „ . . . 811 K.
		„ „ III. „ więcej „ 17.000 „
		„ „ IV. „ „ „ 10.222 „
48.596	48.000	„ „ V. „ mniej „ . . . 958 „
139	214	Razem *więcej* o 27.564 K *mniej* o 1.769 K.
—	100	Z porównania *więcej* o **25.795 K.**
35	200	Wynik zatem na rok 1909 jest *mniej korzystny* o kwotę **34.392 K.**
52.040	52.487	a zgodny z różnicą niedoborów obydwóch lat.
695.022	645.238	
31.918	**40.315**	
726.940	685.553	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1909. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
	DOCHODY.								
I.	Odsetki od kapitałów .	36.599	—	2.728	—	413	—	269	40.009
II.	Dochody z dóbr i realności	22.940	—	1.344	—	31	—	30	24.345
III.	Zwroty kosztów leczenia .	238.000	—	40.200	—	98.800	—	98.000	475.000
IV.	Dochody rozmaite . .	8.900	—	962	—	3.373	—	287	13.522
V.	Zwroty od c. k. Skarbu Państwa	9.182	—	8.983	—	13.399	—	676	32.240
—	Pożyczka z majątku zarodowego	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma dochodów .	315.621	—	54 217	—	116016	—	99.262	585.116
	w porównaniu z wydatkami	430.705	—	82.787	—	117284	—	114964	745.740
	okazuje się: **niedobór**	**115.684**	—	**28 570**		**1.268**		**15 702**	**160.624**

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
39.045	39.667	
24.915	25.156	
475.718	458.000	
2.697	3.300	
59.376	33.198	
2.700	—	
604.451	559.321	
726.940	685.553	
122.489	126.232	

Uwaga do preliminarza w ogóle.

Wysoki Sejm uchwałą z d. 25 listopada 1889 postanowił, ażeby rozdział dochodów i wydatków wspólnych przeprowadzano z pomocą dzielnika, na podstawie ilości dni leczenia na poszczególnych oddziałach szpitala wypośrodkowanego.

Na rok 1909 przyjęto przypuszczalną ilość dni leczenia, a to:

dla funduszu	I. chorych: α) szpitalnego . .	130.000	dni czyli	47%
	β) kliniki laryngologicznej	8.000	„ „	3 „
„ „	II. położnic: α) szpitalnego . .	15.000	„ „	5 „
	β) c. k. szkoły położnych .	10.200	„ „	4 „
„ „	III. syfilitycznych α) szpitalnego .	43.300	„ „	16 „
	β) c. k. kliniki syfilitycznych .	12.500	„ „	5 „
„ „	IV. obłąkanych	53.000	„ „	20 „
	Razem .	272.000	dni czyli	100%

i wedle tego dzielnika uskuteczniono rozdział wspólnych przypuszczalnych dochodów i wydatków, gdzie nie można było wstawić rzeczywistych potrzeb, lub zastosować innego dzielnika.

Ilość dni leczenia 272.000 przyjęto na podstawie przecięcia z ostatnich trzech lat, a mianowicie było dni leczenia: w 1905 r. 264.281, w 1906 r. 277.326, w 1907 r. 273.406, razem 815.013, przeciętnie 271.671, przyjęto więc do kombinacyi w zaokrągleniu 272 000 dni leczenia.

Wydatki. # 3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
	WYDATKI.								
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**								
1	Dyrektor: *a)* płaca . 6.400 K. *b)* relut za mieszk 1.472 „ *c)* „ „ opał i światło . . 420 „	4.146	331	415	415	995	415	1.575	8.292
2	5 prymaryuszów: *a)* płaca po 3.000 K. 15.000 K. *b)* dodatki pięcioletnie po 600 K. . 5.960 „	12.560	—	—	—	3.600	—	4.800	20.960
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa płaca po . . 1.300 K	1.300	—	1.300	—	—	—	—	2.600
4	Prymaryusz jako kierownik oddz. chorób zakaźnych, płaca .	3.000	—	—	—		—		3.000
5	7 sekundaryuszów I. kl.: *a)* płaca po 1.600 K. 11.200 K. *b)* relut. za mieszkanie dla 4 po 400 K. 1.600 „	7.600		1.600	—	2.000	—	1.600	12.800
6	7 sekundaryuszów II. kl.: *a)* płaca po 1.400 K. 9.800 K. *b)* relutum za mieszkanie po 400 K. 2.800 „	9.000	—	—	—	1.800	—	1.800	12.600
7	10 praktykantów lekarskich: *a)* adjutum po 600 K. 6.000 K. *b)* na podwyż. adjutów corocznie aż do wysokości 1.400 K. . 1.000 „	7.000	—	—	—	—	—	—	7.000
8	Akuszerka: *a)* płaca . 800 K. *b)* 1 dodat. pięcioletni 80 „ *c)* wikt II. klasy 510 „	—	—	1.390	—	—	—	—	1.390
9	Aptekarz: *a)* płaca. . 2.200 K. *b)* 1 dodat. pięciolet. 200 „ *c)* dodatek na mieszkanie . . 400 „ *d)* dodatek za kliniki 400 „ *e)* podwieczorki . 53 „	1.692	130	163	260	455	228	325	3.253
10	Prosektor, płaca . .	800	64	80	80	192	80	304	1.600
11	Chemik patologii, płaca .	800	64	80	80	192	80	304	1.600
12	Kapelan: *a)* płaca . 1.200 K. *b)* dod. na mieszkanie 400 „	800	64	80	80	192	80	304	1.600
13	Rządca: *a)* płaca . 2.800 K. *b)* wikt I. klasy . 800 „	1.800	144	180	180	432	180	684	3.600
	Do przeniesienia .	50.498	797	5.288	1.095	9.858	1.063	11.696	80.295

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
8.521	8.667	Preliminuje się ogółem *mniej* o 375 K., gdyż odpadły dodatki pięcioletnie b. dyrektora Dra Ponikły w kwocie 1.667 K. — natomiast wstawiono płacę wyższą o 600 K., relutum za mieszkanie o 272 K. z powodu przyznania dyrektorowi VI rangi urzędników Wydziału krajowego, nadto z powodu przyznania relutum za opał i światło w kw. 420 K. W tej sprawie wnosi Wydział krajowy osobne sprawozdanie do LW. 72501/08.
19.453	20.400	Preliminuje się *więcej* o 560 K. na trzeci dodatek pięcioletni dla Dra Krokiewicza od 26/1 1909 z rocznych 600 K.
2.578	2.600	
2.724	3.000	
11.748	12.800	
		Jak na rok 1908.
11.687	12.600	
6.192	7.000	
1.390	1.390	
2.977	3.186	Preliminuje się *więcej* o 67 K. na uzupełnienie pierwszego dodatku pięcioletniego dla aptekarza H. Muthsama.
1.600	1.600	
1.456	1.600	
1.600	1.600	Jak na rok 1908.
3.440	3.600	
75.366	80.043	

Wydatki # 3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
I.	Z przeniesienia .	50.498	797	5.288	1.095	9.858	1.063	11.696	80 295
14	2 oficyałów: *a)* płaca po 2.200 K. 4.400 K. *b)* dodatki aktywalne po 600 K. . 1.200 „ *c)* dodatek pięciol. 300 „ *d)* dodatek osobisty dla 1 oficyała . 950 „	3.425	274	342	342	822	343	1.302	6 850
15	3 asystentów: *a)* płaca po 1.600 K 4.800 K. *b)* dod. akt. po 400 K. 1.200 „ *c)* „ trzyl. z rocz. 200 K. . . 128 „	3.064	245	307	307	735	306	1.164	6.128
16	Asystent w izbie przyjęcia chorych: *a)* płaca . . 1.600 K. *b)* 3 dod. trz l po 200 K. 600 „ *c)* dodat. aktywalne 400 „	1.300	104	130	130	312	130	494	2 600
17	3 praktykantów: *a)* płaca po 1.200 K. 3.600 K. *b)* dod. aktyw. po 200 K. 600 „ *c)* „ osob. dla jedn. z rocz. 100 . 69 „	2.134	171	214	214	512	213	811	4.269
18	Maszynista: *a)* płaca 1.200 K *b)* relutum za wikt II.kl. 720 „ *c)* 1 dod. pięcioletni 100 „	889	121	121	202	243	121	323	2.020
19	Inspicyent: *a)* płaca . . 1.600 K. *b)* wikt II. kl. (wzm.) 720 „ *c)* dod. trzyl. . . 200 „	1.260	101	126	126	302	126	479	2.520
20	Woźny: *a)* płaca . 1.000 K. *b)* dodat. na mieszk. 240 „ *c)* dodat. na ubiór 120 „ *d)* „ pięciol. z 60 K. 48 „	704	57	70	70	169	71	267	1.408
21	Odźwierny: *a)* płaca . 540 K. *b)* dodat. na mieszk. 240 „ *c)* wikt II. kl. (wz moc). 720 „ *d)* dodatek na ubiór 120 „ *e)* 1 dodat. pięciolet. 60 „	840	67	84	84	202	84	319	1.680
	Razem	64.114	1.937	6.682	2.570	13.155	2.457	16.855	107.770
22	Do tego: Zaliczki na płace . . .	2.500	—	—	—	—	—	—	2.500
	Suma rubr. I.	66.614	1.937	6.682	2.570	13.155	2.457	16.855	110 270

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
75.366	80.043	
5.734	6.747	Preliminuje się *więcej* o 103 K. na uzupełnienie pierwszego dodatku pięcioletniego dla oficyała Fr. Gorczycy.
2.407	6.000	Preliminuje się *więcej* o 128 K jako pierwszy dodatek trzyletni dla asystenta M. Zielenkiewicza z rocznych 200 K. od 1|V 1909.
2.520	3.400	Preliminuje się *mniej* o 800 K. jako relutum za wikt, które wstawiono w rubryce II poz. 27.
2.364	4.200	Preliminuje się *więcej* o 69 K., jako dodatek osobisty dla praktykanta L. Dutkiewicza z rocznych 100 K. od 22|IV 1909 — przyznany mu w celu uzupełnienia poborów z powodu regulacyi płac (LW. 68678|08.)
1.937	2.020	Jak na rok 1908.
2.040	2.320	Preliminuje się *więcej* o 200 K. jako pierwszy dodatek trzyletni dla inspicyenta J. Bogusza.
1.292	1.360	Preliminuje się *więcej* o 38 K. jako pierwszy dodatek pięcioletni dla woznego J. Jasieńskiego z rocznych 60 K. od 15|III. 1909.
1.492	1.680	Jak na rok 1908.
95.152	107.770	
1.679	2.500	Jak na rok 1908.
96.831	110.270	

Wydatki. # 3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**								
23	22 Sióstr Miłosierdzia: 1. zwyczajne: *a*) płaca: *α*) S ostry przełożonej 160 K. *β*) 18 Sióstr oddziałow. po 160 K. 2.880 „ *γ*) 3 Sióstr wspólnych po 160 K. 480 „ *b*) wikt: *α*) Siostry przełożonej 450 „ *β*) 18 Sióstr oddż. po 450 K. 8.100 „ *γ*) 3 Sióstr wspólnych po 450 K. 1.350 „ *δ*) 3 emerytek po 450 K 1.350 „ *η*) 4 postulantek po 450 K. 1.800 „ *c*) pranie bielizny dla 29 osób po 22 K. 64 gr. . . . 657 „	11.462	709	440	418	1.354	1.073	1.771	17.227
	2. nadzwyczajne:								
	na wyprawę dla przyjąć się mających 2 sióstr	**800**	—	—	—	—	—	—	**800**
24	Pomocnik kapelana, płaca	400	32	40	40	96	40	152	800
25	2 ekspedyentów do apteki, płaca po . . 2.400 K.	2.496	192	240	384	672	336	480	4.800
26	Dyetaryusze, płaca: 2 po 3.50 K. dziennie 2.555 K. 4 po 3 K. dziennie 4.380 „	3.468	277	347	347	832	346	1.318	6.935
27	Wikt dla funkcyonaryusza w izbie przyjęcia . . .	400	32	40	40	96	40	152	800
28	Stypendyum dla akuszerki .	—	—	240	—	—	—	—	240
29	Służba wspólna: *a*) płaca: 1) 2 odźwiernych dla pawilonu chirurgicznego i oddziału obłąkanych po 360 K. 720 K. dodatek na ubiór dla tychże po 120 K. . 240 „	480	—	—	—	—	—	480	960
	2) stolarza	235	15	25	20	80	25	100	500
	3) 2 palaczy do maszyny parowej po 470 K. . .	442	28	46	38	152	46	188	940
	4) palacza do obsługi kaloryferów w pawilonie chirurg.	240	—	—	—	—	—	—	240
	5) chłopca do ślusarni . .	113	7	12	10	38	12	48	240
	6) chłopca do posług w kanc.	113	7	12	10	38	12	48	240
	b) wikt: *a*) dla 5 osób po 360 K. . . 1.800 K.								
	Do przen. { 1. zwycz. 1.800 K.	19.849	1.299	1.442	1.307	3.358	1.930	4.737	33.922
	Do przen. { 2. nadzw. — „	**800**	—	—	—	—	—	—	**800**

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
14.556	15.960	Preliminuje się *więcej* o 1.267 K. na utrzymanie 2 Sióstr, przyjąc się mających dla oddziału chirurgicznego. (L.W. 58734 08.)
400	—	Preliminuje się 800 K. jako jednorazowy wydatek na wyprawę dla przyjąć się mających dla oddz. chirurgicznego 2 Sióstr.
803	800	Jak na rok 1908.
4.627	4 800	
7.516	5.856	Preliminuje się ogółem *więcej* o 1.079 K. z powodu koniecznej potrzeby przyjęcia jednego dyetaryusza dla kancelaryi.
—	—	Preliminuje się kwotę 800 K. jako wydatek przeniesiony z rubr. I poz. 16.
240	240	Jak na rok 1908.
	960	
	500	
	940	
	240	
	240	
27.739	30.536	
400	—	

Wydatki. # 3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz	obłąkanych	Razem
		Korony							
II. 29	Z przen. { 1. zwyczajne 1.800 K. 2. **nadzwycz.** — „	19.849 **800**	1.299 —	1.442 —	1.307 —	3.358 —	1.930 —	4.737 —	33 922 **800**
	β) II. klasy dla stolarza i 2-ch oddźwiernych pawilonu chirurgicznego i oddz. obłąkanych po 510 K. . . 1.530 „	1.788	58	97	78	312	97	900	3.330
	c) dodatek na mieszkanie dla stolarza	113	7	12	10	38	12	48	240
	d) gratyfikacye z końcem roku	—	—	—	—	—	—	—	—
	e) bluzy dla 3 palaczy i 2 chłopców po 24 K. . .	69	3	5	4	15	5	19	120
	Wydatki pozycyi 29								6.810
30	Służba oddziałowa: *a*) płaca: dla 42 dozorców po 216 K. . 9.072 K. dla 40 dozorczyń po 192 K. . 7.680 „ razem 82 osób.								
	b) na uzupełnienie tudzież podwyżki płac w ciągu r. 1909 przypadające dla dozorców i dozorczyń — i dodatki dla służby na oddz. chorób zakaźnych i obłąkanych . 6.060 „	9.926	541	493	28	2.170	1.045	7.909	22.812
	b) wikt dla 3 starszych dozorców i 1 starszej dozorczyni po 360 K. 1.440 K wikt dla 78 osób po 270 K. 21.060 „	10.350	540	540	810	2.250	1.080	6.930	22 500
	c) bluzy dla 82 osób po 24 K.	912	48	48	72	192	96	600	1.968
	d) gratyfikacye z końcem roku	—	—	—	—	—	—	—	—
	Wydatki poz. 30 .								47.280
	Do przen. { 1. zwyczajne . 2. **nadzwyczajne**	43.007 **800**	2.496 —	2.637 —	3.009 —	8.335 —	4.265 —	21.143 —	84.892 **800**

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
27.739	30.536	
400	—	
	2.970	
	240	
	170	
	80	
7.494	6.340	Preliminuje się *więcej* o 470 K. z powodu wstawienia nowego kredytu na utrzymanie 1 chłopca do posług w kancelaryi, tudzież z powodu podwyższenia kredytu na bluzy stosownie do cen płótna.
		Do poz. 30. Preliminuje się ogółem *więcej* o 1.550 K. a mianowicie:
		na płacę z dodatkami *więcej* o . 2.712 K.
		„ bluzy *więcej* o . . . 408 „
		razem *więcej* o . 3.120 K.
		a po odliczeniu kredytu na gratyfikacye, przeniesionego do rubr. VI poz. 63. . 1.570 „
		preliminuje się faktycznie *więcej* j. w. o . 1.550 K.
		W tym roku postanowiono wprowadzić zasadniczą zmianę, t. j. zniesienie kategoryi płac, i ustanowienie najniższej płacy:
		a) dla mężczyzn 18 K. miesięcznie z prawem podwyżki do maximum 42 K. miesięcznie,
		b) dla kobiet 16 K. miesięcznie z prawem podwyżki do maximum 36 K. miesięcznie.
		Podwyżki płac następować będą po upływie każdego roku służby o 2 K. miesięcznie, aż do osiągnięcia maximum płac po 12 względnie 10 latach służby, nadto służba na oddz. zakaźnym i obłąkanych otrzyma osobne dodatki po 2 K. miesięcznie z powodu wykonywania uciążliwszej pracy. — Ustalenie podwyżek płac a przytem zabezpieczenie służby na wypadek starości lub nieudolności, w której to sprawie Wydział krajowy wnosi osobne sprawozdanie do Wys. Sejmu (LW. 4840/08), wpłynie niewątpliwie na utrzymanie w szpitalu doborowej służby, co jest niezbędnem dla dobra chorych.
40.453	45.730	Kredyt na bluzy podwyższono o 408 K. stosownie do cen płótna, oraz z powodu zapreliminowania kredytu na bluzy dla 4 osób *więcej* jak na rok 1908. — Kredyt na gratyfikacye w kwocie 1.570 K. przeniesiono do rubr. VI. poz. 63.
		Z ogólnej ilości 82 osób służby odział. przypada: mężczyzn kobiet razem
		1) na odział chorych . . . 21 17 38*
		2) „ c. k. klinikę laryngologiczną . 1 1 2
		3) „ odział położnic . . . — 2 2
		4) „ c. k. szkołę położnych . — 3 3
		5) „ oddział syfilitycznych . . 5 3 8
		6) „ c. k. klinikę syfilitycznych . 2 2 4
		7) „ odział obłąkanych . . . 13 12 25
		Ogółem . . 42 40 82
75.686	79.726	
400	—	

*) W tem 6 w oddziale zakaźnych.

Wydatki. # 3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
II.	Z przen. { 1. zwyczajne .	43.007	2.496	2.637	3.009	8.335	4.265	21.143	84.892
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**800**	—	—		—	—	—	**800**
31	Służba domu: *a)* płaca:								
	1 parob do magaz. central. 528 K								
	1 stróża nocnego . . . 360 „								
	1 łaziebnego . . . . . 288 „								
	1 służącego w izbie przyjęcia, a zarazem portyera nocnego . . . . . 456 „								
	1 służącego w izbie przyj. 240 „								
	1 służącej w izbie przyj. 192 „								
	2 parobków do czyszczenia ustępów i dezynfekcyi po 240 K . . . . . 480 „								
	6 parobków po 240 K 1.440 „								
	2 grabarzy „ 240 „ . 480 „	2.098	134	224	177	714	224	893	4.464
	16 osób.								
	b) wikt dla 16 osób po 270 K.	2.030	130	216	173	691	216	864	4.320
	c) bluzy dla 16 „ „ 12 K.	89	6	10	9	31	9	38	192
	d) gratyfikacye	—	—	—	—	—	—	—	—
	Wydatki poz. 31 .								8.976
	Razem { 1. zwyczajne .	47.224	2.766	3.087	3.368	9.771	4.714	22.938	93.868
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**800**	—	—	—	—	—	—	**800**
	Suma rubr. II. .	48.024	2.766	3.087	3.368	9.771	4.714	22.938	94.668
III.	**Pensye i emerytury.**								
32	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu . . .	500	—	—	—	—	—	—	500
33	Nycz Karol, b. rządca szpitala .	1.512	—	272	—	635	—	605	3.024
34	Przybyłowa Magdalena, b akuszerka	—	—	749	—	—	—	—	749
35	Wojciechowski Wiktor, b. oficyał	870	—	157	—	365	—	348	1.740
35a	Huczko Jan, b. odźwierny (zmarł)	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Rydel Helena, wdowa po prymaryuszu	600	—	—	—	—	—	—	600
37	Armułowicz I. v. Paszkowska wdowa po prymaryuszu dodatek na wychowanie 1 syna z roczn. 240 K. . . .	120	—	—	—	—	—	—	120
38	Harajewicz Ludwika, wdowa po b. dyrektorze . . .	700	—	126	—	294	—	280	1.400
38a	Gergiel Dominik, b. woźny (zmarł)	—	—	—	—	—	—	—	—
39	Zarewicz Antonina, wdowa po prymaryuszu . . .	—	—	—	—	1.200	—	—	1.200
40	Cybulska Marya, wdowa po maszyniście . 600 K. dodat. na wychowanie 5 dzieci 375 „	487	—	88	—	205	—	195	975
	Do przeniesienia .	4.789	—	1.392	—	2.699	—	1.428	10.308

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
75.686	79.726	
400	—	
	4.152	Preliminuje się *więcej* o 312 K. z powodu podwyższenia płacy stróża nocnego o 72 K. i 5 parobków po 48 K.
	4.320	Jak na rok 1908.
	160	Preliminuje się *więcej* o 32 K. z powodu podrożenia płótna.
	140	Kredyt na gratyfikacye wstawiono w rubr. VI. poz. 63.
7.011	8.772	
82.697	88.498	
400	—	
83.097	88.498	
500	500	
3.024	3.024	Jak corocznie.
749	749	
1.740	1.740	
550	600	Nic się nie preliminuje z powodu śmierci emeryta.
600	600	Jak corocznie.
480	242	*Mniej* o 122 K., ponieważ sierota Maryan Franciszek Ksawery 3 im. Paszkowski osiągnie w dniu 1/VII. 1909 wiek normalny.
1.400	1.400	Jak corocznie.
87	—	Emeryt zmarł 12/I 1907.
1.200	1.200	
		Jak corocznie.
975	975	
11.305	11.030	

Wydatki 3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909							
		Fundusz							Razem
		chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	
		Korony							
III.	Z przeniesienia .	1.789	—	1.392	—	2.699	—	1.428	10.308
41	Jakliński Aleksander b. aptek.	1.056	—	190	—	444	—	422	2.112
42	Sołga Józefa, wdowa po dozorcy domu . 750 K. dodatek na wychowanie dwojga dzieci . 300 „	525	—	94	—	221	—	210	1.050
43	Bieńkowski Arkadyusz b. rządca	1.548	—	279	—	650	—	619	3.096
44	Zieliński Jan b. oficyał . .	980	—	176	—	412	—	392	1.960
44a	Gergielowa Maryanna. wdowa po b. woźnym (zmarła) .	—	—	—	—	—	—	—	—
45	Ponikło Stanisław b. dyrektor .	3.345	—	602	—	1.405	—	1.338	6.690
46	Dr. Bogdanik Józef, b. prymar.	1.992	—	—	—	—	—	—	1.992
47	Huczko Maryanna wdowa po odźwiernym . . .	135	—	24	—	57	—	54	270
	Suma rubr. III. .	14.370	—	2.757	—	5 888	—	4.463	27 478
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**								
48	Flasińska Felicya, wdowa po pis.	300	—	54	—	126	—	120	600
49	Dudek Marya, wdowa po gazowniku . . .	60	—	11	—	25	—	24	120
50	Tekielska Julia, b. dozorczyni	—	—	—	—	146	—	—	146
50a	Moskalik Andrzej, b. masz. (zmarł)	—	—	—	—	—	—	—	—
51	Bachut Tekla b. posługaczka .	192	—	—	—	—	—	—	192
52	Stroińska Stefania, córka b.aptek.	100	—	18	—	42	—	40	200
53	Suchoń Aniela, wdowa po odźwiernym . . .	150	—	27	—	63	—	60	300
54	Kudłek Elżbieta, wdowa po posługaczu . . .	60	—	11	—	25	—	24	120
55	Przybyłowa Magdalena, b. akuszerka	—	—	100	—	—	—	—	100
56	Tyrała Paulina, b. dozorczyni .	—	—	120	—	—	—	—	120
57	Skibska Marya, wdowa po dyetaryuszu . . .	100	—	18	—	42	—	40	200
58	Rakoczy Karolina, wdowa po odźwiernym . . .	—	—	—	—	—	—	300	300
59	Stępniowska Anna wdowa po b. piekarzu . .	60	—	11	—	25	—	24	120
59a	Stroińska Helena, córka b. aptekarza — jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	—	—	—
59b	Cybulska M. sierota po masz. jedn.	—	—	—	—	—	—	—	—
59c	Solasz Józef, b. piekarz, jednoraz.	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma rubr. IV. .	1.022	—	370	—	494	—	632	2.518
V. 60	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** . .	50	—	9	—	21	—	20	100

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
11.305	11.030	
2.112	2 112	
1.050	1.050	Jak corocznie.
3.096	3.096	
1.143	1.960	
596	650	Pensyonistka zmarła w grudniu 1907 r.
—	—	Nowo przyznane pensye emerytalne, w myśl przepisów statutu emerytalnego.
—	—	
22	—	Nowo przyznana pensya wdowia, w myśl przepisów statutu emerytalnego.
19.324	19.898	
600	600	Jak corocznie.
120	120	
146	146	
610	720	Pensyonista zmarł d. 5/XI 1907.
192	192	
200	200	
300	300	
120	120	
100	100	Jak corocznie.
120	120	
200	200	
300	300	
120	120	
200	—	Pozycye te uwidoczniono tylko ze względu na wynikłości z r. 1907.
75	—	
100	—	
3.503	3.238	
300	100	Jak corocznie.

Wydatki. # 3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**								
61	Dla funkcyonaryuszów szpitalnych a) dla wszystkich	1.300	104	130	130	312	130	494	2.600
	b) dla pomocnika urzędnika w izbie przyjęcia	300	—	54	—	126	—	120	600
62	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich	750	—	135	—	315	—	300	1.500
63	Gratyfikacye dla służby szpitalnej	1.009	65	108	86	344	108	430	2.150
	Suma rubr. VI.	3.359	169	427	216	1.097	238	1.344	6.850
VII.	**Koszta gospodarcze.**								
64	Żywienie chorych:								
	a) Zwykła strawa i dodatki:								
	α) dla 7·500 dni szpitalnych na I. i II. klasie po 1·80 K. 13.500 K.								
	β) dla 233.800 dni szpitalnych na III. klasie po 46 groszy 107.548 „								
	γ) dla 30.700 dni klinicznych po 77 groszy 23.639 „	61.810	6.160	7.570	7.854	20.588	9.625	31.080	144.687
	b) 6 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni:								
	1. zwyczajne:								
	α) płaca po 160 K. 960 K.								
	β) wikt po 450 K. 2.700 „								
	γ) pranie bielizny po 22.64 K. 136 „	1.710	152	189	152	568	190	835	3.796
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) Służba kuchenna i magazynowa:								
	α) płaca:								
	dla 2 sług po 240 K. 480 K.								
	„ 2 „ „ 216 „ 432 „								
	„ 7 „ „ 192 „ 1.344 „								
	„ 2 „ „ 168 „ 336 „								
	razem 13 sług 2.592 K.								
	β) wikt tychże po 270 K. 3.510 „								
	γ) gratyfikacye z końcem roku — „								
	δ) kaftany i czepki dla 13 sług po 12 K. 156 „	2.816	250	313	250	939	313	1.377	6.258
	Do przeniesienia 1. zwyczajne	66.336	6.562	8.072	8.256	22.095	10.128	33.292	154.741
	2. **nadzwycz.**	—	—	—	—	—	—	—	—

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.599	2.600	Jak corocznie.
—	—	Nowy kredyt, wstawiony z powodu potrzeby przydzielenia pomocnika dla urzędnika w izbie przyjęcia chorych.
2.000	1 500	Jak na rok 1908
—	—	Kredyt ten preliminowano dotychczas w drobniejszych kwotach w rubr. II poz 28, 29 i 30, rubr. VII poz. 62 i 69 i rubr. VIII. poz. 75.
4.599	4.100	
144.402	125.278	Wydatki wynosiły: w 1905 r. 121.259 K, w 1906 r. 131 763 K., w 1907 r. 144 402 K, razem 397.424 K., przeciętnie 132.475 K. Preliminuje się na podstawie faktycznego kosztu wiktu w I kwartale 1908 - łączną kwotę 144.687 K. t. j. więcej o 19 409 K jak na r 1908.
3.140	3.796	Jak na rok 1908 z opuszczeniem wydatku nadzwyczajnego.
400	—	
4.538	6.352	Preliminuje się ogółem *mniej* o 94 K. z powodu przeniesienia gratyfikcyi w kwocie 120 K. do rubr. VI. poz 63, a podwyższenia kredytu na kaftany i czepki o 26 K. stosownie do wyższych cen płótna.
152.080	135.426	
400	—	

Wydatki.

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
VII.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne	66.336	6.562	8.072	8.256	22.095	10.128	33.292	154.741
	2. **nadzwycz.**	—	—	—	—	—	—	—	—
64	*d*) Opał do kuchni i pod kotły parowe	1.350	120	150	120	450	150	660	3.000
	e) Naczynia i sprzęty kuchenne	270	24	30	24	90	30	132	600
	f) Pieczywo z opałem, piekarzem i pomocnikami	6.200	600	750	550	2.000	900	3.000	14.000
	g) Wino dla chorych	1.575	140	175	140	525	175	770	3.500
65	*a*) Wikt I klasy z pieczywem i winem lekarza dyżurnego	400	—	72	—	168	—	160	800
	b) Wikt I kl. lekarza dyż. na oddziale położ. przez 3 miesiące	—	—	200	—	—	—	—	200
66	Opał sal, łazienek i innych ubikacyi: *a*) węglem 15.000 K. *b*) gazem sterylizatorów 150 „	7.500	300	700	650	2.300	1.300	2.400	15.150
67	Oświetlenie: 1. zwyczajne: *a*) elektryka . . 13.000 K. *b*) nafta, świece i t. p 250 „	5 500	550	700	700	1.400	1.200	3.200	13.250
	2. **nadzwyczajne**: Instalacya dla światła elektrycz.	**6.000**	—	**890**	—	**3.205**	—	**127**	**10.222**
68	Sprzęty gospodarcze: 1. zwyczajne	2.180	140	220	400	720	300	900	4.860
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—	—
69	Utrzymanie jednej pary koni z furmanem, reparacyą wozów, uprzęży i t. p: 1. zwyczajne	658	42	70	56	224	70	280	1.400
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—	—
70	Utrzymanie ogrodów:								
	a) warzywnego	800	—	200	—	—	—	—	1.000
	b) spacerowego	188	12	20	16	64	20	80	400
	c) płaca ogrodnika (bez wiktu)	470	30	50	40	160	50	200	1.000
71	Utrzymanie pralni: *a*) mydło, soda, opał, itp. 5.000 K. *b*) 2 Siostry Miłosierdzia: *α*) płaca po 160 K. 320 K. *β*) wikt „ 450 „ 900 „ *γ*) pranie „ 22K.64gr.45 „ 1.265 „								
	Do przen. { 1. zwycz. 6.265 K	93.427	8.520	11.409	10.952	30.196	14.323	45.074	213.901
	2. **nadzw.** — „	**6.000**	—	**890**	—	**3.205**	—	**127**	**10.222**

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na r 1908	Wyjaśnienia
Korony		
152.080	135.426	
400	—	
3.432	2.550	Preliminuje się *więcej* o 450 K. na podstawie wynikłości z r. 1907.
863	600	Jak na r. 1908.
15.231	13.000	Wydatk wynosiły: w 1905 r. 12.866 K., w 1906 12.878 K., w 1907 r. 15.231 K., razem 40.975 K., przeciętnie 13.658 K. — Ze względu na wynikłość z r. 1907 preliminuje się 14.000 K. t. j. o 1.000 K. *więcej* jak na r. 1908.
3.440	4.000	Wstawia się *mniej* o 500 K. na podstawie wynikłości z r. 1907.
907	800	Jak na r. 1908.
226	200	
14.466	15 150	Jak na r. 1908.
11.133	13.250	Jak na r. 1908.
—	—	Wstawia się na niezbędne uzupełnienie instalacyi kwotę 10.222 K., z której 1.950 K. przypadnie do zwrotu od c. k. Rządu za instalacye na oddziałach klinicznych. (LW. 72.990 908).
5.543	4.500	Preliminuje się więcej o 360 K. na zakupno wózka termoforowego do przewożenia potraw dla chorych z powodu znacznej odległości pawilonu izolacyjnego od kuchni.
800	**1.580**	Kredyt nadzwyczajny na r. 1909 odpada.
1 693	1.200	Wstawia się *więcej* o 200 K. z uwagi na wynikłość z r. 1907, natomiast odpada wydatek nadzwyczajny.
—	**1.200**	
1.436	1.000	Jak na r. 1908.
400	400	
700	1.000	
211 550	193.076	
1.200	**2.780**	

Wydatki. **3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
VII.	Z przen. { 1. zwycz. . 6.265 K. / 2. **nadzwycz.** — „	93.427 / **6.000**	8.520 / —	11.409 / **890**	10.952 / —	30.196 / **3.205**	14.323 / —	45.074 / **127**	213.901 / **10.222**
71	*a)* służba: *α)* płaca: 1 parobka do maszyny . . . 240 K. 2 praczek po 192 K. 384 „ 2 „ „ 180 „ 360 „ 4 „ „ 168 „ 672 „ 4 „ „ 156 „ 624 „ 2.280 „ *β)* wikt dla 13 osób po 270 K. 3.510 „ *γ)* fartuchy i czepki dla 13 osób po 12 K. . . . . 156 „ *δ)* gratyfikacye . . . . — „ *d)* pranie bielizny służby 800 „	5.725	781	781	1 301	1.560	781	2 082	13.011
72	Bielizna, pościel i odzież: 1. **zwyczajne**: *a)* zakupno i naprawa . .	12.200	600	500	1.20	1.900	1.400	2.200	20.000
	b) 2 Siostry Miłosierdzia: *α)* płaca po 160 K. 320 K. *β)* wikt po 450 „ 900 „ *γ)* pranie po 22·64 „ 45 „ 1.265 K *c)* utrzymanie 2 szwaczek: *α)* płaca po 240 K. 480 K. *β)* wikt „ 270 „ 540 „ 1.020 „	1.385	70	60	140	220	160	250	2.285
	2. **nadzwyczajne**: na uzupełnienie inwentarza bielizny	**6.150**	**450**	**375**	**900**	**1 425**	**1.050**	**4.650**	**15.000**
73	Słoma do sienników . .	470	30	50	40	160	50	200	1.000
74	Opłata za wodę z wodociągów miejskich . . .	1.800	200	—		—	—	—	2.000
75	Fiakrowe dla rządcy . .	60	5	6	6	15	6	22	120
	Razem { 1. zwyczajne . / 2. **nadzwyczajne** .	115067 / **12.150**	10.206 / **450**	12.806 / **1.265**	13.639 / **900**	34.051 / **4.630**	16.720 / **1.050**	49.828 / **4.777**	252.317 / **25.222**
	Suma rubr. VII.	127217	10.656	14.071	14.539	38.681	17.770	54.605	277.539
VIII.	**Koszta sanitarne.**								
76	Lekarstwa: *a)* dla oddziałów szpitalnych i klinicznych . .	7.800	600	750	1.200	2.100	1.050	1.500	15.000
	Do przeniesienia .	7.800	600	750	1 200	2.100	1.050	1.500	15.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
211.550	193 076	
1.200	**2.780**	
13.999	12 065	Utrzymanie pralni kosztowało: w 1905 r. 11.892 K., w 1906 r. 12.967 K., w 1907 r. 13.999 K., razem 38 858 K., przeciętnie 12.979 K. — Na podstawie przecięcia i wynikłości z r 1907 preliminuje się 13.011 K. t j o 946 K. *więcej* jak na r. 1908.
18 778	18 000	Preliminuje się więcej o 2.000 K z powodu podrożenia cen płótna.
2.124	2.285	Jak na r. 1908.
—	—	Preliminuje się 15.000 K. na niezbędne uzupełnienie inwentarza bielizny.
1.071	1.000	Jak na r. 1908
1 758	1.600	Preliminuje się *więcej* o 400 K. na wniosek dyrekcyi szpitala, uzasadniony większą ilością chorych na odziale chirurgicznym.
120	120	Jak na r. 1908.
249.400	228.146	
1.200	**2.780**	
250.600	230.926	
17.740	13.400	Wydatki wynosiły: w 1905 r. 10.853 K., w 1906 r. 14.632 K., w 1907 r. 17.740 K., razem 43.225 K., przeciętnie 14.408 K. Wstawia się 15.000 K. t. j. *więcej* o 1.600 K. jak na r. 1908 z uwagi na wzrastające wydatki.
17.740	13.400	

Wydatki. # 3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
VIII.	Z przeniesienia .	7.800	600	750	1.200	2.100	1.050	1 500	15.000
76	*b)* dla c. k. klinik uniwersyteckich	—	—	—	—	—	—	—	—
77	Utrzymanie apteki: 1. zwyczajne: *a)* opał i oświetl. . 600 K. *b)* 2 Siostry Miłosierdzia: *α)* płaca po 160 K. 320 K. *β)* wikt po 450 „ 900 „ *γ)* pranie po 22 „ 64 gr. . 45 „ 1.265 „ *c)* laboranci: *α)* płaca 1 laboranta 192 K 2 laborantek po 240 K. 480 „ 672 K. *β)* wikt dla 3 osób po 270 K . . 810 „ *γ)* bluzy dla 3 osób po 24 K . . 72 „ gratyfikacye . — „ 1.554 „	1.778	137	170	274	479	239	342	3.419
	2. **nadzwyczajne:** Na uzupełnienie urządz. apteki	**993**	**76**	**95**	**153**	**268**	**134**	**191**	**1.910**
78	Laboratoryum chem.-patologiczne	90	10	—	—	50	50	—	200
79	Laboratoryum bakteryologiczne w pawilonie izolacyjnym: 1. zwyczajne:	400	—	—	—	—	—	—	400
	2. **nadzwyczajne:** Na wewnętrz. urządzenie III. rata	**1.676**	—	—	—	—	—	—	**1.676**
80	Potrzeby sanitarne: 1. zwyczajne: *a)* dla oddziałów szpitalnych i klinicznych	18.720	1.440	1.800	2.880	5.040	2.520	3.600	36.000
	b) dla c. k. klinik uniwersyteckich	—	—	—	—	—	—	—	—
	2. **nadzwyczajne:** *a)* na zakupno przyrządów dla sali operacyjnej i chorych oddziału chirurgicznego .	**7.377**	—	—	—	—	—	—	**7.377**
	b) na zakupno sterylizatora dla c. k. szkoły położnych .	—	—	**1.020**	—	—	—	—	**1.020**
	c) na zakupno sterylizatora dla oddziału skórnego . .	—	—	—	—	**430**	—	—	**430**
81	Przybory opatrunkowe . .	800	100	—	—	—	—	—	900
82	Instrumenta chirurgiczne .	1.800	100	150	150	500	200	100	3.000
83	Koszta pogrzebowe . .	141	9	15	12	48	15	60	300
	Razem { 1. zwyczajne.	31.529	2.396	2.885	4.516	8.217	4.074	5.602	59.219
	Razem { 2 **nadzwyczajne**	**10.046**	**76**	**1.115**	**153**	**698**	**134**	**191**	**12.413**
	Suma rubr. VIII.	41.575	2.472	4.000	4.669	8 915	4.208	5.793	71.632

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
17.740	13.400	
16.182	—	Nic się nie preliminuje, gdyż wydatki te zwraca c. k. Rząd. Dla ewidencyi wstawiono wydatki za r. 1907 w kwocie 16.182 K. a zwroty zarachowano na rubr. V poz. 22.
2.615	3.457	Preliminuje się ogółem *mniej* o 38 K. z powodu przeniesienia kredytu na gratyfikacye w kwocie 50 K. do rubr. VI poz. 63, a podwyższenia kredytu na bluzy o 12 K. stosownie do wyższyah cen płótna.
937	1.500	Preliminuje się 1.910 K, na dalsze uzupełnienie urządzenia apteki w myśl przepisów, obowiązujących apteki publiczne, a także szpitalną.
200	200	Jak corocznie.
400	400	
3.353	3.353	Pierwotny kredyt na urządzenie pracowni bakteryologicznej wynosił 6.706 K. i wstawiony był po połowie t. j. 3 353 K. w preliminarzach na lata 1907 i 1908, — wskutek zaszłej w międzyczasie podwyżki cen, okazuje się potrzeba zapreliminowania dodatkowego kredytu w kwocie 1.676 K.
40.209	34.000	Wydatki wynosiły: w 1905 r. 33.552 K., w 1906 r. 34.688 K., w 1907 r. 40.209 K., razem 108.449 K., przeciętnie 36.150 K. Preliminuje się w zaokrągleniu 36.000 K. t. j. *więcej* o 2.000 K. jak na r. 1908.
20.373	—	Nic się nie preliminuje z powodu jak przy poz. 74b.
1.267	—	
—	—	Preliminuje się 7.377 K. nasprawienie niezbędnych przyrządów jak antoklaw. 2 sterylizatory z puszkami, 2 wózki i 2 nosze dla chorych, 8 wózków opatrunkowych i t. p.
—	—	Preliminuje się 1.020 K. pod warunkiem, że c. k. Rząd zwróci ten wydatek.
—	—	Preliminuje się 430 K. na wniosek dyrekcyi szpitala.
1.507	600	Preliminuje się *więcej* o 300 K. gdyż dotychczas. kredyt nie jest wystarczający.
2.628	2.400	Preliminuje się *więcej* o 600 K. stosownie do większego zapotrzebowania.
330	300	Jak na r 1908.
102.184	54.757	
5.557	4.853	
107.741	59.610	

Wydatki. # 3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
IX.	**Koszta kancelaryjne.**								
84	Druki, litografie, przybory do pisania, koszta insercyjne itp: 1. zwyczajne	1.222	78	130	104	416	130	520	2.600
	2. **nadzwyczajne:** na zakupno maszyny do pisania	**306**	**20**	**32**	**26**	**104**	**32**	**130**	**650**
	Suma rubryki IX.	1.528	98	162	130	520	162	650	3 250
X85	**Koszta kapliczne**								
	a) Utrzymanie kościoła	235	15	25	20	80	25	100	500
	b) 1 posługaczka: *α)* płaca 192 K. *β)* wikt 270 „	217	14	23	19	74	23	92	462
	Suma rubr. X.	452	29	48	39	154	48	192	962
XI.	**Utrzymanie budynków.**								
86	Konserwacye i reparacye: 1. zwyczajne	6.580	420	700	560	2 240	700	2.800	14.000
	2. **nadzwyczajne:** na roboty konserwacyjne, wymianę klozetów i naprawę dachu nad budynkiem administracyjnym	**8.132**	**144**	**690**	**1.020**	**2.732**	**240**	**2.179**	**15.137**
87	Utrzymanie wodociągów i maszyny parowej 1. zwyczajne	440	60	60	100	120	60	160	1.000
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	—	—
88	Pompowanie wody ze studni szpitalnej	800	70	100	80	260	90	400	1.800
89	Asekuracya budynków i ruchomości	305	20	32	26	104	33	130	650
90	Czyszczenie kominów	786	50	84	67	267	84	335	1.673
91	Wynagrodzenie za czynności techniczne	600	48	60	60	144	60	228	1.200
	Razem 1. zwyczajne	9.511	668	1.036	893	3.135	1.027	4.053	20.323
	2. **nadzwyczajne**	**8.132**	**144**	**690**	**1.020**	**2.732**	**240**	**2.179**	**15.137**
	Suma rubryki XI.	17.643	812	1.726	1.913	5.867	1.267	6.232	35.460
XII.92	**Podatki i daniny.**								
	a) z gruntów i realności szpitalnych	80	5	9	7	26	9	34	170
	b) z dóbr w Prądniku czerwon.	1.330	—	—	—	—	—	—	1.330
	c) ekwiwalent	405	26	43	35	138	43	172	862
	Suma rubr. XII.	1.815	31	52	42	164	52	206	2.362

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
2.517	2.600	Jak na r. 1908.
—	—	Preliminuje się 650 K. na sprawienie potrzebnej maszyny do pisania.
2.517	2.600	
500	500	Jak na r. 1908.
394	462	
894	962	
13.235	14.000	Jak na r. 1908.
24.761	**28.520**	Preliminowany kredyt 15.137 K. jest niezbędnie potrzebny w celu wykonania bardzo pilnych robót obok wymienionych.
893	1.000	Jak na r. 1908 z opuszczeniem wydatku nadzwyczajnego.
—	**4.162**	
1.814	1.000	Preliminuje się *więcej* o 800 K. na podstawie wynikłości r. 1907.
792	650	Jak na r. 1908.
1.236	1.236	Preliminuje się *więcej* o 437 K. z powodu wydania przez c. k. Namiestnictwo nowej (wyższej) taryfy czyszczenia kominów.
1.200	1.200	Jak corocznie.
19.170	19.086	
24.761	**32.682**	
43.931	51.768	
168	180	Preliminuje się ogółem *więcej* o 70 K. na podstawie wynikłości z r. 1907.
1.323	1.250	
862	862	Jak na r. 1908.
2.353	2.292	

Wydatki. # 3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz	obłąkanych	Razem
		Korony							
XIII.	**Rozmaite.**								
93	Utrzymanie biblioteki . .	188	12	20	16	64	20	80	400
94	Książki i czasopisma dla chorych	94	6	10	8	32	10	40	200
95	Przypadkowe:								
	a) Ubezpieczenie służby od wypadków . . .	75	5	8	6	26	8	32	160
	b) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszów .	376	24	40	32	128	40	160	800
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane . .	705	45	75	60	240	75	300	1.500
	Suma rubr. XIII.	1.438	92	153	122	490	153	612	3.060
XIV.	**Zapomogi dla położnic.**								
96	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem oddział położnic . . .	—	—	5.700	—	—	—	—	5.700
XV.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na oddziale położnic.**								
97	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci . .	—	—	1.000	—	—	—	—	1.000
XVI.	**Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika.**								
98	Utrzymanie mamek i dzieci ssących	—	—	12.500	—	—	—	—	12.500
99	Ryczałt za leczenie i utrzymanie chorych dzieci . .	36 00	—	—	—	—	—	—	36.000
	Suma rubr. XVI.	36.000	—	12.500	—	—	—	—	48.500
XVII.	**Zapisy.**								
100	Szembeka na odprawian. Mszy św.	75	—	—	—	—	—	—	75
101	Wencla na obdzielanie rekonwalescentów . . .	58	—	—	—	—	—	—	58
102	Gałeckiego i Klozowej na odprawianie Mszy św. . .	81	—	—	—	—	—	—	81
	Suma rubr. XVII.	214	—	—	—	—	—	—	214

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
324	400	Jak na r. 1908
186	250	Preliminuje się *mniej* o 50 K. na podstawie wynikłości z lat ostatnich.
163	140	Preliminuje się *więcej* o 20 K. wedle potrzeby.
1.247	800	Jak na r. 1908.
2.339	1.500	
4.259	3.090	
5.388	6.000	Wydatki wynosiły: w 1905 r. 6.048 K., w 1906 r. 5.520 K., w 1907 r. 5 388 K., razem 16.956 K., przeciętnie 5.652 K. preliminuje się w zaokrągleniu 5.700 K. t. j. o 300 K. *mniej* jak na r. 1908.
793	1.200	Wydatki wynosiły: w 1905 r. 1.358 K., w 1906 r. 881 K., w 1907 r. 793 K. razem 3.032 K., przeciętnie 1.011 K. Preliminuje się 1 000 K. t. j. o 200 K. *mniej* jak na r. 1908.
12.596	12.000	Wydatki wynosiły: w 1905 r. 10.092 K., w 1906 r 12.389 K., w 1907 r. 12.596 K., razem 35.077 K., przeciętnie 11.692 K. Z uwagi na wynik z r. 1907 i coroczny wzrost wydatków wstawia się 12.500 K. t. j. o 500 K. *więcej* jak na r. 1908.
36.000	36.000	Z dniem 31|XII 1908 wygasa umowa zawarta w r. 1906 z Towarzystwem opieki szpitalnej dla dzieci — o leczenie chorych dzieci w wieku od 1 do 12 lat życia, za ryczałtowem rocznem wynagrodzeniem 36.000 K. Rokowania o dalsze przyjmowanie dzieci do szpitala św. Ludwika są w toku. Do chwili zamknięcia niniejszego preliminarza niewiadomo jeszcze w jakiej wysokości ugodzonem będzie przyszłe wynagrodzenie i w ogóle nawet czy dzieci chore będą nadal umieszczane w szpitalu św. Ludwika, dlatego wstawia się na razie dotychczasową kwotę 36.000 K.
48.596	48.000	
—	75	Jak corocznie.
58	58	
81	81	
139	214	

Wydatki. # 3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
XVIII 103	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** .	100	--	—	—	—	—	--	100
XIX	**Dyety, koszta podróży i różne inne.**								
104	W sprawach funduszu jako właściciela dóbr . . .	200	—	—	—	—	—	—	200
XX.	**Spłata pożyczek.**								
105	Umorzenie pożyczki w kwocie 70.842 K 10 g, zaciągniętej z majątku zarodowego na budowę domu izolacyjnego: *a*) V. rata kapitału 2.752 K. 88 g. *b*) 4% odsetki . . 2.325 „ 43 „	5.078	—	—	—	—	—	—	5.078
106	Umorzenie pożyczki w kwocie 41.523 K 35 g. zaciągniętej z majątku zarodowego na postawienie budynków gospodarczych w Tropiszowie: *a*) III. rata kapitału 3.740 K. 73 g. *b*) 4% odsetki 1.378 „ 72 „	5.119	—	—	—	—	—	—	5.119
107	Umorzenie pożyczki w kwocie 693.59[illegible] K 68 g., zaciągniętej z ma[illegible]ku zarodowego oddziału [illegible]horych i położnic tudzież [illegible]nduszu podrzutków krakow[illegible]ich — na budowę szpitala: *a*) XIX. rata kapitału 24 128 K 12 g *β*) 4½% odsetki 15.028 „ 34 „	37.182	—	1.974	—	—	—	—	39.156
108	Umorzenie pożyczki w kwocie 12 000 K zaciągniętej z funduszu spółek wodnych na osuszenie gruntów w Tropiszowie: *a*) XXIX. i XXX. rata kapitału 497 K. 90 g *b*) 3% odsetki 187 „ 82 „	686	—	—	—	—	—	—	686
109	Umorzenie pożyczki 18.000 K. i dodatkowej 10.222 K. zaciągnąć się mającej z majątku zarodowego na instalacyę światła elektrycznego: *a*) I. rata kapitału 2.822·20 K. *b*) 4% odsetki . 1.015·99 „	1.957	—	461	—	998	—	422	3.838
	Suma rubr. XX. .	50.022	—	2.435	—	998	—	422	53.877

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
—	100	Jak na r. 1908.
35	200	Jak na r. 1908.
5.078	5.078	Jak na r. 1908. — Z końcem r. 1909 pozostanie dług w kapitale 58.135K67g.
7.120	5.119	Jak na r. 1908. — Z końcem r. 1909 pozostanie dług w kapitale 30.727K.24g
39.156	39.156	Jak na r. 1908. — Z końcem r. 1909 pozostanie dług w kapitale 309.834K66g.
686	686	Jak na r. 1908. — Z końcem r. 1909 pozostaje dług w kapitale 5.886K48g.
—	2.448	Preliminuje się pierwszą ratę kapitału z 4% odsetkami w kwocie 3.838 K na umorzenie pożyczki 18.000 K. i dodatkowej 10.222 K. — t. j. łącznie 28.222 K, spłacalnej w 11 ratach rocznych. Z końcem roku pozostanie dług w kapitale 25.399 K. 80 g.
52.040	52.487	

Dochody. # 3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz chorych	c. k. kliniki laryngolog	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
	DOCHODY.								
I.	**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**								
1	Od efektów:								
	a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. im. wart. 23.600 K. po strąceniu ½% podatku rentowego . . .	907	—	32	—	—	—	—	939
	b) 4½% od listów zast. gal. Banku kraj. im. wart. 700 zł. = 1.400 K . . .	9	—	54	—	—	—	—	63
	c) 4% od listów zast. gal. Banku kraj.:								
	α) już w posiadaniu majątku będących im. wart. 383.300 K. . . .	13.464	—	1.740	—	128	—	—	15.332
	β) zakupić się mających za kapitały zwracane przez majątek obrotowy:								
	1) za 22.911 K 50 g. jako 19 raty pożyczki na budowę szpitala im. wart. 23.000 K.	872	—	48	—	—	—	—	920
	2) za 2.752 K 88 g jako 5 raty pożyczki na budowę pawilonu izolacyjnego, im. wart. 2.800 K	112	—	—	—	—	—	—	112
	3) za 3.740 K 73 g jako 3 raty pożyczki na budowy w Tropiszowie im. wart. 3 800 K. . . .	152	—	—	—	—	—	—	152
	4) za 2.822 K jako 1. raty pożyczki na instalacyę światła elektrycznego, im. wart. 2.800 K . .	112	—	—	—	—	—	—	112
	d) 4% od obligacyj galic. funduszu propinacyjnego im. wart. 7.350 zł. = 14.700 K.	492	—	96	—	—	—	—	588
	Dochody pozycyi 1.								*18.218*
2	Od kapitałów:								
	a) 4½% od reszty kapitału w kwocie 317.122 K. 90 g. użytego na budowę szpitala	13.513	—	758	—	—	—	—	14 271
	b) 4% od reszty kapitałów:								
	α) 58.135 K. 67 g. na budowę pawilonu izolacyjnego .	2325	—		—	—	—	—	2.325
	Do przeniesienia .	31.958	—	2.728	—	128	—	—	34.814

Preliminarz na rok 1909

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
	939	
	63	
	14.152	
	880	Preliminuje sie ogółem *więcej* o 1.214 K. odpowiednio do zwiększonego stanu efektów, wskutek częściowych spłat kapitałów pożyczkowych.
	104	
	144	
	54	
	668	
15.847	*17.004*	
16.201	15.257	Preliminuje się *mniej* o 873 K. na podstawie osobnych planów umorzenia.
2.541	2.436	
34.589	34.697	

Dochody. # 3. Krajowy szpital św Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
I.	Z przeniesienia	31.958	—	2.728	—	128	—	—	34.814
2	*β)* 34 467 K. 97 g. na postawienie budynków gospodarczych w Tropiszowie	1.379	—	—	—	—	—	—	1.379
	γ) 25.399 K. 80 g. na instalacyę urządzeń dla światła elektrycznego	1.016	—	—	—	—	—	—	1.016
	Dochody pozycyi 2.								*18.991*
3	Od fundacyj:								
	a) Bieńkowskiego . .	353	—	—	—	—	—	—	353
	b) Dąbkowskiego . .	392	—	—	—	—	—	—	392
	c) Gałeckiego . . .	38	—	—	—	—	—	—	38
	d) Klozowej (mszalna) .	25	—	—	—	—	—	—	25
	e) Klozowej (szpitalna) .	13	—	—	—	—	—	—	13
	f) Ligęzy	525	—	—	—	—	—	—	525
	g) Małeckiego . . .	190	—	—	—	—	—	—	190
	h) Pruskiego . . .	405	—	—	—	—	—	—	405
	i) Tarły	132	—	—	—	88	—	26	246
	k) Wencla	57	—	—	—	—	—	—	57
	l) Wolnych mularzy . .	116	—	—	—	—	—	—	116
	m) Mszalna	—	—	—	—	197	—	—	197
	n) Trzebickiego . . .	—	—	—	—	—	—	243	243
	Dochody pozycyi 3.								*2.800*
	Suma rubryki I. .	36.599	—	2.728	—	413	—	269	40.009
II.	**Dochody z dóbr i realności.**								
4	Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszowa w Król. Pol. .	9.790	—	—	—	—	—	—	9.790
5	Czynsz dzierżawny z Prądnika czerwonego . . .	8.433	—	—	—	—	—	—	8.433
6	Czynsz emfiteutyczny z folwarku Przegini duchownej .	100	—	—	—	—	—	—	100
7	Czynsz za wynajęcie 3 sal dla c. k. kliniki syfilitycznej . 1.100 K ryczałt za opał i oświetlenie . . 500 „	1.600	—	—	—	—	—	—	1.600
7a	Czynsz za lokale dla c. k. kliniki laryngologicznej .	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Za mieszkanie z opałem asystenta przy c. k. szkole położnych	240	—	—	—	—	—	—	240
	Do przeniesienia .	20.163	—	—	—	—	—	—	20.163

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
34.589	34.697	
1.661	1.523	Preliminuje się ogółem *mniej* o 873 K. na podstawie osobnych planów umorzenia.
—	648	
20.403	*19.864*	
—	353	
—	392	
—	38	
—	24	
—	13	
—	525	
—	190	Preliminuje sie odpowiednio do stanu efektów o 1 K. *więcej* jak na r. 1908.
—	405	
—	246	
—	57	
—	116	
—	197	
—	243	
2.795	*2.799*	
39.045	39.667	
9.759	9.590	Preliminuje się *więcej* o 200 K., które dzierżawca opłaca od r. 1907. na podstawie osobnej umowy jako 2% od kwoty 10.000 K., wydanej na budowę nowego domu czeladniego.
8.433	8.434	Preliminuje się *mniej* o 1 K. stosownie do wynikłości.
100	100	Jak corocznie.
1.600	1.600	
—	10	Nic się nie preliminuje, gdyż Wydział krajowy odstąpił od żądania tego czynszu, wskutek przedstawienia c. k. Namiestnictwa (LW. 9637/08).
240	240	Jak corocznie.
20.132	19.974	

Dochody. # 3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
II.	Z przeniesienia .	20.163	—	—	—	—	—	—	20.163
9	Dochód z ogrodów szpitalnych .	2.670	—	1.330	—	—	—	—	4.000
10	Ryczałt od c. k. Rządu za odwożenie zwłok z kliniki na cmentarz . . .	75	—	14	—	31		30	150
11	Czynsz od c. k. Skarbu wojskowego za grunt na drogę w Prądniku Czerwonym .	32	—	—	—	—	—	—	32
	Suma rubryki II.	22.940	—	1.344	—	31	—	30	24.345
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**								
12	Od funduszu krajowego galicyjskiego	190000	—	34.200	—	79.800	—	76.000	380.000
13	Od samopłacących . . .	34.000	—	4.000	–	13.000	—	16.000	67.000
14	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . .	14.000	—	2.000	—	6.000	—	6.000	28.000
	Suma rubr. III.	238000		40.200	—	98.800	—	98.000	475.000
IV.15	**Dochody rozmaite** . .	400	—	72	—	168	—	160	800
16	Dodatkowa pożyczka na instalacyę światła elektrycznego .	6.000	—	890	—	3.205	—	127	10.222
17	Zwrot dawniejszych zaliczek na płace	2.500	—	—	—	—	—	—	2.500
	Suma rubryki IV. .	8.900	—	962	—	3.373	—	287	13.522
V.	**Zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**								
18	Zwrot nadwyżki, wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. szkole położnych . . .	—	—	7.718	—	—	-	—	7.718
	Do przeniesienia .	—	—	7.718	—	—	—	—	7.718

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
20.132	19.974	
4.601	5.000	Preliminuje się *mniej* o 1.000 K. ponieważ część ogrodu odstąpiono c. k. Rządowi pod budowę kliniki psychiatrycznej — w myśl uchwały W. Sejmu z 11|XI. 1904.
150	150	Jak corocznie.
32	32	
24.915	25.156	
380.739	372.000	Dochody wynosiły: w 1905 r. 373.274 K., w 1906 r. 346.504 K., w 1907 r. 380.739 K., razem 1,100.517 K., przeciętnie 366.839 K. Z uwagi na wynikłość r. 1907. preliminuje się 380.000 K. t. j. *więcej* o 8 000 K. jak na r. 1908.
67.819	58.000	Dochody wynosiły: w 1905 r. 57.739 K., w 1906 r. 58.405 K, w 1907 r. 67.819 K., razem 183.963 K, przeciętnie 61.321 K. Preliminuje się jednak 67.000 K. t. j *więcej* o 9 000 K. jak na r. 1908 — z uwagi na wynik roku 1907.
27.160	28.000	Dochody wynosiły: w 1905 r. 23.357 K., w 1906 r. 34 392 K. w 1907 r. 27.160 K., razem 84.909 K, przeciętnie 28 303 K. Preliminuje się 28.000 K. t. j. jak na r. 1908.
475.718	458.000	
1.336	800	Jak na r. 1908.
—	—	Wstawia się 10.222 K. jako dochód z dodatkowej pożyczki, zaciągnąć się mającej na rozszeżenie instalacyj dla oświetlenia elektrycznego.
1.361	2.500	Jak na r. 1908 zgodnie z wydatkiem w rubr. I. poz. 22.
2.697	3.300	
3.422	9.070	Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawienia na str. 78. tego preliminarza na c. k. szkole położnych . . . 27.608 K. strąciwszy koszt utrzymania 10.200 dni leczenia po rzeczywistym koszcie utrzymania chorych szpitalnych na III. klasie, przyjętym do obliczenia nadwyżki w r. 1907 t. j. po 1 K. 95 g. który fundusz krajowy ponosi . . . 19.890 „ okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . 7.718 K. która przypada na c. k. Rząd.
3.422	9.070	

Dochody.

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908. Fundusz: chorych	c. k. kliniki laryngolog.	położnic	c. k. szkoły położnych	syfilitycznych	c. k. kliniki syfilitycz.	obłąkanych	Razem
		Korony							
V.	Z przeniesienia .	—	—	7.718	—	—	—	—	7.718
19	Zwrot nadwyżki, wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. klinice chorób syfilitycznych .	—	—	—	—	11.694	—	—	11.694
20	Zwrot nadwyżki, wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. klinice chorób laryngologicznych.	2.182	—	—	—	—	—	—	2 182
21	Zwrot kosztów utrzymania dozorcy, odprowadzającego chorych na wykłady psychiatryi i neuropatologii . .	—	—	—	—	—	—	676	676
22	Zwrot kosztów utrzymania personalu aptekarskiego, opału i oświetlenia apteki, tudzież za druki, korki, flaszki i t. p.	7.000	—	—	—	—	—	—	7.000
22a	Zwroty za wydane c. k. klinikom uniwersyteckim:								
	α) leki	—	—	—	—	—	—	—	—
	β) artykuły sanitarne .	—	—	—	—	—	—	—	—
22b	Ryczałt na uzupełnienie inwentarza i laboratoryum apteki, IV-ta rata z kwoty 4.000 K	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Zwrot części wydatków na instalacyę światła elektrycznego na oddziałach klinicznych .	—	—	245	—	1.705	—	—	1.950
23a	Zwrot kosztów instalacyi przewodów doprowadzających przegotowaną wodę do c. k. szkoły położnych . .	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Zwrot za sterylizator dla oddz. c. k. szkoły położnych .	—	—	1.020	—	—	—	—	1.020
	Suma rubr. V.	9.182	—	8.983	—	13.399	—	676	32.240
24a	**Pożyczka z majątku zarodowego**	—	—	—	—	—	—	—	—

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na r 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.422	9.070	
2.500	11.155	Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawienia na str. 78 tego preliminarza na odziale syfilitycznych . . . 31.069 K. strąciwszy koszt utrzymania 12.500 dni leczenia po rzeczywistym koszcie utrzymania chorych szpitalnych na III klasie przyjętym w w obliczeniu nadwyżki w r. 1907 t. j. po 1 K. 55 g., który fundusz krajowy ponosi . . . 19.375 „ okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . 11.694 K. która przypada na c. k. Rząd.
800	2.681	Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawienia na str. 78 tego preliminarza na oddziale c. k. kliniki laryngolog. . 19.062 K. strąciwszy koszt utrzymania 8.000 dni leczenia po rzeczywistym koszcie utrzymania chorych szpitalnych na III kl. przyjętym w obliczeniu nadwyżki w r. 1907 t. j. po 2 K. 11 g. który fundusz krajowy ponosi . . . 16.880 „ okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . 2.182 K. która przypada na c. k. Rząd.
676	676	Jak na r. 1908.
6.202	7.000	Jak na r. 1908.
20.534 24.242	— —	Nic się nie preliminuje z powodu jak przy rubr. VIII poz. 74 b) i 78 b) wyjaśniono.
1.000	1.000	Nic się nie preliminuje z powodu zupełnej spłaty ryczałtu.
—	—	Preliminuje się 1.950 K. pod warunkiem. że c. k, Rząd zgodzi się na wykonanie instalacyi na oddziałach klinicznych.
—	1.616	Dochodu z tego tytułu w roku bieżącym nie preliminuje się.
—	—	Preliminuje się 1.020 K. pod warunkiem że c. k. Rząd zgodzi się na zakupno sterylizatora dla c. k. szkoły położnych.
59.376	33.198	
2.700	—	Pozycyę tę uwidoczniono tylko ze względu na wynikłość z r. 1907.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka IV.

Dobroczynność.

LW. 67.258/1908.

Pierwsza Związkowa Drukarnia we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IV.		**DOBROCZYNNOŚĆ.**			
		Wydatki.			
	1	Dom ubogich i sierót w Krakowie . .	10.848	--	
	2	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000	—	
	3	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400	--	
	4	Zakład dla osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu	1.000	--	
	5	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie	400	—	
	6	Towarzystwo j. w., rata amortyzacyjna pożyczki 65.000 K, udzielonej fundacyi domu podrzutków we Lwowie, na budowę zakładu opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, X. i XI. półroczna rata z 35-lecia, do 1. października 1938 włącznie	--	3.575	
	7	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	10.000	—	
	8	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200	—	
	9	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, *zasiłek stały*	400	—	
	10	Towarzystwo imienia św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie	200	—	
	10*a)*	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie	—	—	
	10*b)*	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego we Lwowie — na przytulisko dla sług, *jednorazowo*	—	—	
	11	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	400	—	
	12	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu, im. hr. Sołtykowej . . .	200	—	
	13	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierżu w Krakowie	1.000	—	
	14	Zakład im. św. Jadwigi w Krakowie (*stała subwencya*)	1.200	—	
	15	Przytulisko Brata Alberta we Lwowie i w Krakowie	10.000	--	
		Do przeniesienia . .	40.248	3.575	

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
10.848	10.848	
2.000	2.000	
2.400	2.400	
1.000	1.000	
400	400	
3.575	3.575	Preliminuje się wedle planu umorzenia do LW. 38.222/1904.
10.000	10.000	
200	200	
400	400	
200	200	
200	—	
200	—	
400	400	
200	200	
1.000	1.000	
1.200	1.200	
10.000	10.000	
44.223	43.823	

*

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IV.		Z przeniesienia . .	40.248	3.575	
	16	Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy, dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie . . .	1.600	—	
	17	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K. zaciągniętej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań, dla robotników katolickich w Krakowie (VII. rata z 28-lecia w myśl uchwały sejmowej z 12. lipca 1902) . . .	—	1.600	
	18	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 i dla uczestników powstania z r. 1863, do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	4.500	—	
	19	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.000	—	
	20	I. Towarzystwo głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200	—	
	21	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200	-	
	21*a)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. archidyecezyi lwowskiej . .	—	—	
	21*b)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. dyecezyi stanisławowskiej .	—	—	
	22	Kongregacya ruska Sióstr Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr.-kat. Ordynaryatami) . . .	1.000	—	
	23	Zgromadzenie S. S. Służebniczek Najśw. Rodziny Maryi w Starej Wsi . .	—	1.000	
	24	Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki, zaciągniętej dla pogorzelców (X. rata ostatnia z 10-lecia, w myśl uchwały sejmowej z 10. kwietnia 1900 r.)	—	3.000	
	25	Gminie m. Nowego Sącza, na opłatę odsetek (4%) od pożyczki 400.000 K zaciągniętej na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (XIV. rata z 20 lecia)	—	10.240	
	26	Gminie m. Mikuliniec, IV. rata na opłatę odsetek od pożyczki 20.000 K zaciągniętej na lat 10, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye	—	589	
		Do przeniesienia . .	49.748	20.004	

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
44.223	43.823	
1.600	1.600	
1.600	1.600	Preliminuje się na podstawie planu umorzenia do LW. 45.264/1903.
4.500	4.500	
2.000	2.000	
200	200	
200	200	
200	—	
200	—	
1.000	1.000	
2.000	—	Wstawia się kwotę 1.000 K, w myśl uchwały Wydziału krajowego z 1. sierpnia 1908 LW. 67.258.
3.000	3.000	
13.440	11.840	Preliminuje się *mniej* o 1.600 K na podstawie planu umorzenia, zgodnie z warunkami spłaty do LW. 27.588/1896 — 47.176/1896 i 59.373/1896.
752	672	Preliminuje się *mniej* o 83 K, zgodnie z planem umorzenia do LW. 25.064/1907.
74.915	70.435	

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IV.		Z przeniesienia . .	49.748	20.004	
	27	Dla pogorzelców, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	—	10.000	
	27*a)*	Zakład opieki nad opuszczonemi dziećmi w Krakowie (zakład p. Żurowskiej) .	—	—	
	27*b)*	Przytulisko dla drobnych sierót, pod opieką św. Józefa we Lwowie, *jednorazowo*	—	—	
	27*c)*	Dom sierót Niepokalanego Poczęcia N. Panny Maryi we Lwowie . . .	—	—	
	28	Komitet kolonij wakacyjnych we Lwowie	200	—	
	29	Zgromadzenie X. X. Redemptorystów w Podgórzu, na budowę kościoła i klasztoru (z przyznanych 10.000 K IV. rata z 5-lecia).	2.000	—	
	29*a)*	Stowarzyszenie kobiet ku wychowaniu sierót izraelickich w Krakowie, zasiłek *jednorazowy*	—	—	
	29*b)*	Zakład dla sierót im. Modesty Zagórskiej w Śniatynie	—	—	
	30	Zgromadzenie S. S. Miłosierdzia im. św. Wincentego a Paulo we Lwowie — VIII. i IX. rata umorzenia reszty pożyczki 20.000 K zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności . . .	1.230	—	
	30*a)*	Dyrekcya i grono nauczycielskie Seminaryum nauczycielskiego we Lwowie, na ciepły posiłek dla ubogich uczniów, *jednorazowo*	—	—	
	31	Zarząd centralny Związku katolickich towarzystw i zakładów dobroczynnych, na umorzenie pożyczki 120.000 K, zaciągnąć się mającej na budowę domu dla wszystkich stowarzyszeń robotniczych katolickich we Lwowie, (w myśl uchwały sejm. z 18. marca 1907)	—	6.300	
	32	Koszta utrzymania rozmaitych osób w zakładach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałtowo)	25.000	—	
	32*a)*	Koszta utrzymania Karola Szypuły, w zastępstwie gminy Rozwadów . . .	—	—	
		Suma wydatków	78.178	36.304	114.482
		Dochody	—	—	—

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
74.915	70.435	
10.000	10.000	
700	—	
700	—	
200	—	
200	200	
2.000	2.000	
200	—	
100	—	
1.230	1.230	Wedle planu umorzenia do LW. 67.804/1905.
200	—	
—	6.300	
—	25.000	
—	2.934	Nie preliminuje się jako jednorazowo na r. 1908 wstawionego wydatku.
90.445	118.099	
—	—	Rubryka IV. niema dochodów.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka V.

Oświata i sztuka.

Załączniki:

1. Preliminarz funduszu szkolnego krajowego . . . . . str. 21
2. „ krajowego funduszu szkolnego emerytalnego . . „ 61

LW. 71.110/1908.

Pierwsza Związkowa Drukarnia we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		**OŚWIATA I SZTUKA.**			
		Wydatki.			
		I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.			
	1	Akademia umiejętności w Krakowie:			
		a) zasiłek stały . . . . . 70.000 K			
		b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod przewodnictwem profesora Dra Smolki w Archiwum watykańskiem (na trzechlecie 1907/8—1910/11) . . . 4.000 „			
		c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . . . . . 5.000 „	79.000	—	
	2	*a)* Szesnastu członków Rady szkolnej krajowej (stałe pobory) . . 32.000 K			
		b) Na koszta podróży zamiejscowych członków Rady szkolnej krajowej (do jej rozporządzenia) . . . . . 4.300 „	36.300	—	
			115.300	—	115.300
		II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.			
	3	Wydatki funduszu szkolnego krajowego.	18,941.159	70.176	19 011.335
	4	Wydatki funduszu szkolnego emerytalnego	1,693.100	—	1,693.100
	5	Na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki 10,000.000 K zaciągnąć się mającej na budowę nowych szkół ludowych .	—	250.000	250.000
	6	Na subwencye dla istniejących już internatów.	25.000	—	25.000
	7	Na budowę domów dla internatów . .	—	50.000	50.000
			20,659.259	370.176	21,029.435
		Do przeniesienia . .	20,774.559	370.176	21,144.735

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
79.000	79.000	
35.655	36.300	
114.655	115 300	
16,361.344	17,991.008	Na podstawie osobnego preliminarza dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki (LW. 57.414/1908).
1,350.310	1,608.100	Na podstawie osobnego preliminarza dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki (LW. 55.060/1908).
—	250.000	W przypuszczeniu, że pożyczka ta w wyższej kwocie niż do połowy nie będzie w ciągu roku 1908 emitowaną, preliminuje się zgodnie ze szczegółowym preliminarzem (LW. 61.581/1908), jak na rok 1908 . . 250.000 K
22.000	25.000	
50.000	50.000	
17,783.654	19,924.108	
17,898.309	20,039.408	

*

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	20,774.559	370.176	21,144.735
		III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.			
	8	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej i Leszczynach, *stała subwencya* w myśl uchwały Sejmu z dnia 11. lipca 1902	40.000	—	
	9	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie	—	2.000	
	10	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Franciszka Preisendanza w Krakowie	—	2.000	
	11	Dla kursów wyższych dla kobiet im. Adryana Baranieckiego	2.000	—	
	12	Ruskie prywatne seminaryum żeńskie, utrzymywane przez ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	—	1.000	
	13	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Brodach	—	1.500	
	14	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Stanisławowie	—	1.000	
	15	Prywatna szkoła średnia żeńska we Lwowie, utrzymywana przez Towarzystwo „Gimnazyum żeńskie“	—	1.000	
	16	Prywatna szkoła średnia żeńska w Krakowie z charakterem gimnazyalnym, pod zarządem pp. Browicza, Czubka i Tretiaka, *zasiłek stały*	1.000	—	
	17	Na subwencye dla innych żeńskich seminaryów, gimnazyów i liceów, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego	—	3.000	
	18	Kurs naukowy żeński w Tarnowie, (w myśl uchwały Sejmu z d 11. lipca 1902) .	800	—	
	19	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie	8.000	—	
	20	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie	200	—	
	21	Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu: *a)* stała subwencya	400	—	
		b) jednorazowy zasiłek na spłatę długów	—	—	
		Z przeniesienia . .	52.400 20,774.559	11.500 370.176	— 21,144.735

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
17,898.309	20,039.408	
40.000	40.000	
2.000	2.000	
2.000	2.000	
2.000	2.000	Preliminuje się jako wydatek zwyczajny, w myśl uchwały Wydziału krajowego do LW. 118.382/1907.
1.000	1.000	
1.500	1.500	
—	1.000	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
3.000	3.000	
800	800	
8.000	8.000	
200	200	
400	400	
2.000	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynikłość z r. 1907.
64.900	63.900	
17,898.309	20,039.408	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Do przeniesienia . .	20,774.559	370.176	21,144.735
			52.400	11.500	—
	22	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej	1 000	—	
	23	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową .	25.000	—	
	24	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie: *a)* na stypendya dla 100 wychowanków po 250 K. . . . . 25.000 K *b)* na utrzymanie zakładu . . 5.000 „ *c)* na amortyzacyę pożyczki 36.000 K na budowę II. piętra, zaciągniętej przez Dyrekcyę zakładu, X. rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934 r.) . 1.990 „	31.990	—	
	25	Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	1 000	—	
	26	Zakład dla ciemnych we Lwowie: *a)* na utrzymanie zakładu . 7.600 K *b)* na stypendya dla 10 wychowanków po 240 K . . 2.400 „	10.000	—	
	27	Towarzystwo gimnast. „Sokół“ we Lwowie	2.000	—	
	28	„ „ „ w Krakowie	2 000	—	
	29	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	8.000	—	
	30	Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich we Lwowie, na cele Towarzystwa i wydawnictwa . . .	1.000	—	
	31	Towarzystwo zabaw ruchowych we Lwowie	1 000	—	
	32	Zgromadzenie Sióstr Felicyanek, na utrzymanie domu głównego w Krakowie .	—	2 000	
			135.390	13.500	148.890
		IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa.			
	33	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich we Lwowie	1.000	—	
	34	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Krakowie. . . .	1.000	—	
		Do przeniesienia . .	2 000	—	—
			20,909.949	383.676	21,293.625

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
17,898.309	20,039.408	
64.900	63.900	
1.000	1.000	
25.000	25.000	
31.990	31.990	
1.000	1.000	
10.000	10.000	
2.000	2.000	
2.000	2.000	
8.000	8.000	
1.000	1 000	
—	1 000	
2.000	2.000	
148.890	148.890	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
2.000	2.000	
18,047.199	20,188.298	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	20,909.949	383.676	21,293 625
			2 000	—	—
	35	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.500	—	
	36	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, zasiłek stały	3 500	—	
	37	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Tarnowie	200	—	
	38	Polskie Stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu	200	—	
	39	Polskie Stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu	200	—	
	39*a)*	Polskie Stowarzyszenie chrześciańskich robotników „Ojczyzna“ we Wiedniu .	—	—	
	40	Biblioteka polska we Wiedniu. . . .	400	—	
	41	Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do rozp. Wydz. krajowego	3.000	—	
	42	Towarzystwo „Związek rodzicielski“ we Lwowie	—	500	
	43	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwa dzieł i peryodycznych pism ludowych.	10.000	—	
	44	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwa	2.300	—	
	44*a)*	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwo mapy Polski, *jednorazowo*	—	—	
	45	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, IV. rata na umorzenie części pożyczki hipotecznej, zaciągniętej na budowę własnego domu (z ogólnej przyznanej sumy 10.000 K)	1.000	—	
	45*a)*	Towarzystwo nauczycieli szkół ludowych we Lwowie, *jednorazowo*	—	—	
	45*b)*	Towarzystwo nauczycieli religii mojżeszowej w Stanisławowie	—	—	
	46	Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ . .	2.000	—	
	47	Na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“ .	1.000	—	
	48	Wydawnictwo dziełek ludowych . .	2.000	—	
	49	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na wydawnictwa	1.400	—	
	50	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo jego dzieł, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	800	—	
		Do przeniesienia . .	33.500	500	—
			20,909.949	383.676	21,293.625

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
18.047.199	20,188.298	
2.000	2.000	
3.500	3.500	
3.500	3.500	
200	200	
200	200	
200	200	
200	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynikłości z r. 1907.
400	400	
3 000	3.000	
500	500	
10.000	10.000	
2.300	2.300	
2.000	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynikłości z r. 1907.
1.000	1.000	
2.000	—	Pozycye te wstawiono ze względu na wynikłości z r. 1907.
100	—	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
2.000	2.000	
1.400	1.400	
800	800	
38.300	34.000	
18,047.199	20,188.298	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	20,909.949	383.676	21,293.625
			33.500	500	
	51	Towarzystwo ludoznawcze, na wydawnictwo czasopisma „Lud“	500	—	
	52	Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa, na wydawnictwo .	800	—	
	53	Towarzystwo miłośników przeszłości Lwowa	—	—	
	54	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie . .	300	—	
	55	Redakcya pisma dla dzieci „Mały Światek“ we Lwowie	200	—	
	55*a)*	Towarzystwo ruskich kobiet „Żyźń“ we Lwowie, na wydawnictwa . . .	—	—	
	56	Na wydawnictwo: *a)* polskich podręczników dla szkół średnich . . . . 2.000 K *b)* ruskich książek szkolnych 8.000 „	10.000	—	
	57	Wydawnictwo dwutygodnika „Rodzina i Szkoła“, z dodatkiem naukowym „Wiedza i praca“ we Lwowie	—	300	
	58	Polskie „Muzeum szkolne“ we Lwowie .	1 000	—	
	59	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na wydawnictwa	2.300	--	
	60	Towarzystwo „Proświta“, na wydawnictwo dzieł ludowych, do rozporządzenia Wydziału krajowego (*z zastrzeżeniem wypłaty z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i nie zawierają szkodliwych tendencyj, tudzież odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897*).	6.000	—	
	61	Towarzystwo im. Szewczeńki, na wydawnictwa	12.000	—	
	62	Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego na wydawnictwo dzieł ludowych (*z zastrzeżeniem j. w. poz. 60*)	6.000	—	
	63	Bezpłatna „Uczelnia“ w zarządzie Koła Towarzystwa szkoły ludowej im. B. Goldmana we Lwowie	600	—	
	63*a)*	Koło szkoły ludowej imienia B. Goldmana, do rozporządzenia Wydziału krajowego	—	—	
	64	Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie	1.000	—	
		Do przeniesienia . .	74.200	800	
			20,909.949	383.676	21,293.625

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
18,047.199	20,188.298	
38.300	34.000	
500	500	
800	800	
—	500	Nie preliminuje się — gdyż do preliminarza na r. 1908 wstawiono jako wydatek jednorazowy
300	300	
200	200	
100	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynikłość z r. 1907.
10.000	10.000	
300	300	
1.000	1.000	
2.300	2.300	
6.000	6.000	
12.000	12.000	
6.000	6.000	
600	600	
2.000	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynikłość z r. 1907.
1.000	1.000	
84.100	75.500	
18,047.199	20,188.298	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	20,909.949	383.676	21,293.625
			74.200	800	
	65	Ks. Dżułyński, gr.-kat. proboszcz w Łapszynie na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“, do rozporządzal. Wydziału krajowego .	800	—	
	66	OO. Bazylianie na wydawnictwa pism religijno-moralnej treści	400	—	
	67	Krakowskie Towarzystwo techniczne, na wydawnictwo czasopisma „Architekt“	—	400	
	68	Towarzystwo numizmatyczne w Krakowie, na wydawnictwo „Wiadomości numizmatyczno-archeologicznych“ . .	—	400	
	69	Na wydawnictwo „Biblioteki politechnicznej“, V. rata z subwencyi 10.000 K płatnej w 10 latach	1.000	—	
	70	Czytelnia polska w Białej — subwencya na umorzenie pożyczki 14.000 K na budowę domu — II. rata z 28-lecia (patrz pozycya 4. dochodów) . . .	500	—	
			76.900	1.600	78.500
		V. Teatry i sztuki piękne.			
	71	Teatr polski w Krakowie, *subwencya stała*	16.000	—	
	71*a)*	Dyrektorowi teatru miejskiego w Krakowie, Ludwikowi Solskiemu, *zasiłek nadzwyczajny na rok 1909 do rozporządzalności Wydziału krajowego* . .	—	4 000	
	72	Budowa teatru w Krakowie, XX. i XXI. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945)	15.000	—	
	73	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego: *a)* dramat i komedya . . . 28.400 K *b)* opera polska . . . . . 20.000 „	48 400	—	
	73*a)*	Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie, Ludwikowi Hellerowi, *zasiłek nadzwyczajny na rok 1909 do rozporządzalności Wydziału krajowego* . .	—	8.000	
		Do przeniesienia . .	79.400	12.000	
			20,986.849	385.276	21,372.125

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
18,047.199	20,188.298	
81.400	75.500	
800	800	
400	400	
400	400	
400	400	
1.000	1.000	
—	500	
84.400	79.000	
16.000	16.000	
4.000	4.000	Preliminuje się jak na r. 1908 w myśl uchwały Wydziału krajowego z 15. lipca 1908 LW. 71.110.
15.000	15.000	
48.400	48 400	
8.000	8.000	Preliminuje się jak na r. 1908 w myśl uchwały Wydziału krajowego z 15. lipca 1908 LW. 71.110.
91.400	91.400	
18,131.599	20,267.298	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . . .	20,986.849	385.276	21,372.125
			79.400	12.000	
	74	Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie XXI i XXII. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K, zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. półrocza 1934)	33.696	—	
	74a)	Na nagrody konkursowe dla utworów scenicznych polskich	—	—	
	75	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Ruska Besida“, do rozporządzalności Wydziału krajowego	18.500	—	
	75a)	Towarzystwo „Ruska Besida“ na cele skompletowania orkiestry, subwencya *nadzwyczajna*.	—	—	
	75b)	Na koszta inspekcyi ruskiego teatru narodowego na prowincyi (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . .	—	—	
	76	Towarzystwo teatru ludowego we Lwowie, do rozporządzaln. Wydziału krajowego	—	—	
	77	Dla teatru ludowego w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	—	—	
	77a)	Na nagrody konkursowe dla utworów odpowiednich dla włościańskich teatrów	—	—	
	78	Akademia sztuk pięknych w Krakowie, XXI. rata umorzenia pożyczki 200.000 K na budowę gmachu (aż do r. 1911 włącznie)	—	14.000	
	79	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki XI. rata z 33-lecia)	—	1.000	
	80	Towarzystwo przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie, na urządzenie nowego lokalu wystawy, II. rata z nowej rozdzielonej na 3 lata subwencyi *nadzwyczajnej* po 2.000 K	—	2.000	
		Do przeniesienia . . .	131.596	29.000	
			20,986.849	385.276	21,372.125

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
18,131.599	20.267.298	
91.400	91.400	
35.559	33.696	
2.000	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynikłość z r. 1907.
18.500	18.500	
4.000	4.000	Nie preliminuje się, gdyż na r. 1908 asygnowano ostatnią ratę,
500	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynikłość z r. 1907.
—	2.000	Ponieważ kredyt uchwalony na r. 1907 w kwocie . 3.000 K i niezużyty z r. 1906 kredyt w kwocie . . 1.300 „ razem suma . . 4.300 K nie została wcale wydaną, lecz wykazaną w zamknięciu rachunków z r. 1907 jako zaoszczędzenie, zatem i na rok 1909 nic się nie preliminuje, w myśl uchw. Wydziału kraj. z 15. lipca 1908 LW. 71.110.
850	2.000	Nic się nie preliminuje, w myśl uchwały Wydziału krajowego z 15. lipca 1908 LW. 71.110, gdyż w Krakowie nie istnieje teatr ludowy.
500	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynikłość z r. 1907.
14.000	14.000	
1.000	1.000	
2.000	2.000	
170.309	168.596	
18,131.599	20,267.298	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	20,986.849	385.276	21,372.125
			131.596	29.000	
	81	Gminie miasta Krakowa, na zarząd domu imienia Jana Matejki w Krakowie .	1.000	—	
	81*a)*	Gminie miasta Krakowa na fundusz zakupna „Wernyhory“ Matejki, dla Muzeum narodowego w Krakowie .	—	—	
	82	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	6.000	—	
	83	Towarz. muzyczne we Lwowie, w myśl uchwały Sejmu z dnia 10. lipca 1902	10.000	—	
	84	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, na budowę własnego domu na pomieszczenie konserwatoryum wraz z salą koncertową, IV. rata subwencyi *nad zwyczajnej* 75.000 K. z 25-lecia . .	—	3.000	
	85	Towarzystwo muzyczne w Krakowie .	1.600	—	
	86	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie	8.400	—	
	87	Towarzystwo „Wyższy Instytut muzyczny“ we Lwowie	2.500	—	
	88	Towarzystwo muzyczne w Brodach . .	—	400	
	89	Towarzystwo muzyczne w Samborze . .	—	200	
	90	Towarz. muzyczne „Harmonia“ w Krakowie	600	—	
	91	Towarz. przyjaciół muzyki w Tarnopolu.	600	—	
	92	Towarzystwo „Kapeli narodowej“ we Lwowie, do rozporządz. Wydziału kraj..	400	—	
	93	Wydziałowi krajowemu do rozporządzalności i przyznania zasiłków, po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki śpiewu i muzyki, Towarzystwom muzycznym: „Lutnia“, „Bojan“, i „Echo“ we Lwowie, „Lutnia“ w Krakowie, Towarzystwom imienia Moniuszki w Kołomyi i Stanisławowie i „Harmonia w Jaśle i Towarz. muzycznemu w Jarosławiu, ryczałt w kwocie	3 500	—	
			166.196	32.600	198.796
		VI. Rozmaite.			
	94	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzalności Wydz. kraj. .	3.800	—	
		Do przeniesienia . .	3.800 21,153.045	417.876	21,570.921

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
18,131.599	20,267.298	
170.309	168.596	
1.000	1.000	
3.000	3.000	Nie preliminuje się, gdyż na r. 1908 asygnowano ostatnią ratę.
6.000	6.000	
10.000	10.000	
3.000	3.000	
1.600	1.600	
8.400	8.400	
2.500	2.500	
400	400	
200	200	
600	600	
600	600	
400	400	
3.500	3.500	
211.509	209.796	
3.800	3.800	
3.800	3.800	
18,343.108	20,477.094	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.		Z przeniesienia . .	21,153.045	417.876	21,570.921
			3.800	—	
	95	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	2.000	—	
	96	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki, opieki nad terminatorami we Lwowie	200	—	
	97	Stowarzyszenie nauczycielek w Lwowie .	600	—	
	98	Na cele budowy schroniska dla nauczycielek we Lwowie, VI. rata subwencyi 40.000 K, płatnej w 20 ratach rocznych (w myśl uchwały sejmowej z d. 31. października 1904) . . .	2.000	—	
	99	Stowarzyszenie nauczycielek w Krakowie, III. rata subwencyi 20.000 K, płatnej w 20 ratach rocznych, na budowę domu dla nauczycielek	1.000	—	
	100	Komitetowi budowy polsk. Domu akadem. im. Adama Mickiewicza we Lwowie I. i II. półroczna rata amortyz. 4½% pożyczki 50.000 K, umarzalnej w 33 latach (uchw. sejm. z 18. marca 1907)	3.000	—	
	101	Zasiłki dla szkół zakładanych i utrzymywanych przez Towarzystwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego . .	—	30.000	
	102	Funduszowi szkolnemu krajowemu odsetki od efektów im. wartości 584.659 K 70 g wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół	25.775	—	
	103	Towarzystwo „Eleuterya“	600	—	
	103a)	Gal. Towarzystwo ochrony zwierząt . .	—	—	
			38.975	30.000	68.975
		Suma wydatków	21,192.020	447.876	21,639.896
		Dochody.			
	1	Dochody funduszu szkolnego krajowego .	3,614.164	—	3,614.164
	2	Dochody funduszu szkolnego emerytalnego	371.703	—	371 703
	3	Dochód ze sprzedaży ruskich książek szkoln.	8.000	—	8.000
	4	Czytelnia polska w Białej — zwrot pożyczki 14.000 K na budowę domu, II. rata z 28-lecia (patrz poz. 70. wyd.)	500	—	500
		Suma dochodów .	3,994.367	—	3,994 367

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
18,343.108	20,477.094	
3.800	3.800	
2.000	2.000	
200	200	
600	600	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
—	—	W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca 1907, wstawia się na podstawie planu umorzenia i uchwały Wydziału krajowego z 1. sierpnia 1908 LW. 73.761 dwie półroczne raty w kwocie . . . . . 3.000 K (Vide sprawozdanie z 18. grudnia 1907 LW. 122.947).
30.000	30.000	
25.775	26.775	Na rok 1909 preliminuje się *mniej* . . . . . 1.000 K
400	—	Preliminuje się kwotę 600 K w myśl uchwały Wydziału krajowego do LW. 71.110 i 72.396/1908.
200	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynikłość z r. 1907.
65.975	66.375	
18,409.083	20,543.469	
3,810 406	3,595.824	Na podstawie osobnego preliminarza, jak LW. 57.414/1908.
467.114	337.705	Na podstawie osobnego preliminarza dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki (LW. 55.060/1908).
10.284	8.000	Preliminuje się jak na rok 1908.
—	500	
4,287 804	3,942.029	

*

Alegat I. do rub. V. poz. 3. wydatków i poz. 1. dochodów funduszu krajowego

FUNDUSZ SZKOLNY KRAJOWY.

PRELIMINARZ

na rok

1909.

Z załącznikami:

1. Wykaz A) posad etatowych nauczycieli szkół ludowych i wydziałowych systemizowanych na rok 1908/9.
2. „ B) posad etatowych nauczycieli religii systemizowanych na rok 1908/9.
3. „ C) stałych darów z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli.
4. „ D) liczebny szkół wedle klas i ryczałtów na drobne potrzeby szkolne i urzędowe.
5. „ E) nauczycieli nadetatowych przyzwolonych na rok szkolny 1908/9 i wynagrodzenia tychże.
6. „ F) przekształconych i nowo zorganizowanych szkół od 1. czerwca 1907 do 15. kwietnia 1908.
7. „ G) konferencyi okręgowych.

LW. 57.414/08.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Wydatki. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.	1—7	Place, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych .	17,576,787	—	17,576.787
II.	8—11	Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzanie kursów wakacyjnych, rolniczych i specyalnych, oraz remuneracye na roboty ręczne i dla analfabetów . .	142.600	—	142.600
III.	12	Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych . .	60.000	—	60.000
IV.	13—16	Dodatek do funduszu szkolnego emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski	73.418	5000	78.418
V.	17	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół	200.000	—	200.000
VI.	18—21	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe, oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	445.918	640	446.558
VII.	22	Przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych	52.000	—	52.000
VIII.	23	Biblioteki okręgowe	14.000	—	14.000
IX.	24	Konferencye okręgowe	151.836	—	151.836
X.	25	Stypendya dla uczniów i uczenic seminaryów nauczycielskich	200.000	—	200.000
XI.	26	Rozmaite wydatki	24.600	—	24.600
XII.	27	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	64.536	64.536
		Suma wydatków . .	18,941.159	70.176	19,011.335
		Do tego: „Przebieżne wydatki“ . . .	—	—	—
		Ogółem .	18,941.159	70.176	19,011.335

krajowy. Wydatki.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
		Porównanie sumaryczne.
		Ogólna suma wydatków preliminowanych na rok 1909 wynosi . . . . . 19,011.335 K
14,334.903	16,595.800	na rok 1908 preliminowano wydatki w kwocie . . 17,991.008 „
		z porównania okazuje się wydatek większy o . . 1,020.327 K
337.171	142.600	a mianowicie:
34.597	60.000	w rubr. I. *więcej* o 980.987 K
65.434	73.074	„ IV. „ „ 5.344 „
200.000	200.000	„ VI. „ „ 28.260 „
		„ IX. „ „ 8.236 „
		„ XII. *mniej* „ — 2.500 K
402.792	418.298	Razem *więcej* o . 1,022.827 K, *mniej* o 2.500 K
50.400	52.000	czyli z porównania *więcej* jak wyżej o 1,020.327 K,
8.940	14.000	
99.421	143.600	co przy poszczególnych rubrykach i pozycyach wyjaśniono.
199.625	200.000	
24.234	24.600	
53.969	67.036	
15,861.486	17,991.008	
499.726	—	
16,361.212	17,991.008	

*

Dochody. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
I.	1—7	Odsetki od kapitałów	71.258	—	71.258
II.	8—15	Dochody z dóbr, realności i innych praw .	43.496	—	43.496
III.	16—26	Dodatki	3,148.704	—	3,148.704
IV.	27	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych. .	5.670	—	5.670
V.	28	Zapisy i darowizny	—	—	—
VI.	29	Taksy od spadków	220.000	—	220.000
VII.	30	Rozmaite wpływy.	15.000	—	15.000
VIII.	31	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa . .	109.886	—	109.886
IX.	32	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych .	150	—	150
		Suma dochodów własnych . .	3,614.164	—	3,614.164
		W porównaniu ze sumą wydatków . .	18,941.159	70.176	19,011.335
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	15,326.995	70.176	15,397.171

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
		Porównanie sumaryczne.
71.771	70.918	Ogólna suma dochodów preliminowanych na rok 1909 wynosi . . . . . 3,614.164 K
43.463	43.496	
3,033.583	3,150.704	Na rok 1908 preliminowano dochody w kwocie . . 3,595.824 „
5.670	5.670	Z porównania okazuje się prawdopodobny wzrost dochodów o . . . . . 18.340 K
—	—	
235.353	210.000	a mianowicie:
310.349	5.000	w rubryce I. *więcej* o 340 K
109.886	109.886	„ VI. „ „ 10.000 „
		„ VII. „ „ 10.000 „
		razem *więcej* o 20.340 K
200	150	w rubryce III. mniej o 2.000 „
3,810.275	3,595.824	zatem ogółem więcej jak wyżej . . . . 18.340 K
16,361.212	17,991 008	Porównując zwiększone dochody o . . . . 18.340 K
12,550.937	14,395.184	ze zwiększonymi wydatkami o . . . . 1,020.327 „
		okazuje się zwiększony niedobór o . . . 1,001.987 K

spowodowany: przekształceniem 101 szkół na więcejklasowe i zorganizowaniem 134 nowych szkół wedle załączonego wykazu F), stałem obsadzeniem większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych, podwyższeniem remuneracyi za udzielanie nauki religii od 1. września 1909, wreszcie naturalnym rozwojem szkół wogóle.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Wniosek na rok 1909 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1909 razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Płace i dodatki.**			
	1	Na płace i dodatki za kierownictwo, tudzież dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych	11,303.600	—	11,303.600
	2	Na wynagrodzenia nauczycieli nadetatowych	3,733.900	—	3,733.900
		Do przeniesienia .	15,037.500	—	15,037.500

krajowy. Wydatki.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia	
Korony			
9,443.244	10,796.300	Wydatki na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych wynoszą według załączonego wykazu A) kwotę	11,898.500 K
		z tej kwoty potrąca się, zgodnie z wnioskiem c. k. Rady szkolnej krajowej tytułem interkalaryów na podstawie dotychczasowych wyników 5%, a zatem o 1% mniej, aniżeli strącono z tego tytułu w preliminarzu na rok 1908, t. j. kwotę	594.925 „
		pozostaje przeto . .	11,303.575 K
		a preliminuje się po zaokrągleniu wydatek w kw.	11,303.600 K
		Na rok 1908 preliminowano ten wydatek w wysokości	10,796.300 „
		wydatek więc na rok 1909 preliminowany jest *większy* od uchwalić się mającego na rok 1908 o	507.300 K
		Przyczyny tego wzrostu są:	
		1. zorganizowanie 134 nowych szkół wedle załączonego wykazu „F“,	
		2. reorganizacya 101 szkół na więcej klasowe wedle załączonego wykazu „F“, wreszcie	
		3. stałe obsadzenie większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych.	
2,799.892	3,352.700	Wedle załączonego wykazu E) przypada na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych kwota . .	3,930.410 K
		od tej kwoty potrąca się, zgodnie z wnioskiem c. k. Rady szkolnej krajowej, wskutek nieobsadzenia posad lub obsadzenia siłami nieukwalifikowanemi na podstawie dotychczasowych wyników 5%, a zatem o 1% mniej aniżeli strącono z tego tytułu w preliminarzu na rok 1908, w kwocie	196.520 „
		zostaje przeto . .	3,733.890 K
		a preliminuje się okrągło	3,733.900 K
		Na rok 1908 preliminowano ten wydatek w kwocie	3,352.700 „
		zatem na rok 1909 *więcej* o	381.200 K
		a to z powodu przyzwolenia nowych klas nadetatowych.	
12,243.136	14,149.000		

Wydatki. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	15,037.500	—	15,037.500
	3	Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii	769.900	—	769.900
	4	Na remuneracye za udzielanie nauki religii	180.000	—	180.000
	4 *a*)	Na pokrycie zwiększonych wydatków z powodu podwyższenia płac i remuneracyi za udzielanie nauki religii od 1. września 1909, t. j. za 4 miesiące r. 1909	72.387	—	72.387
	5	Na dodatki pięcioletnie nauczycieli . .	1,037.000	—	1,037.000
	6	Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	325.000	—	325.000
	7	Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych .	155.000	—	155.000
		Suma rubryki I. .	17,576.787	—	17,576.787

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
12,243.136	14.149.000	
597.357	754.800	Wedle załączonego wykazu B) wynoszą płace wraz z dodatkami na mieszkanie nauczycieli religii kwotę . . . . . 855.400 K od tej kwoty potrąca się zgodnie z wnioskiem c. k. Rady szkolnej krajowej tytułem opróżnionych posad na podstawie dotychczasowych wyników 10% w kwocie . . . . . 85.540 „ *zostaje zatem* . . 769.860 K a preliminuje się okrągło . . . . . 769.900 K t. j. o 15.100 K *więcej*, niż preliminowano na rok 1908, a to z powodu systemizowania nowych posad nauczycieli religii i większej ilości posad stale już obsadzonych.
133.330	180.000	Preliminuje się tak samo, jak na rok 1908.
—	—	Preliminuje się w wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 14. marca 1907 i osobnego sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 125.965/1907.
1,011.428	1,037 000	Preliminuje się tak samo, jak na rok 1908.
267.825	325.000	Preliminuje się tak samo, jak na rok 1908, ze względu na wynikłość z roku 1907. Rada szkolna krajowa preliminowała w tej pozycyi o 15.000 K więcej niż na rok 1908.
131.827	150.000	Preliminuje się o 5.000 K. *więcej* niż na rok 1908, gdyż ze względu na przyrost nauczycieli etatowych i nadetatowych zwiększy się liczba urlopów, udzielanych z powodu słabości względnie celem dalszego kształcenia się na kursach i przygotowania się do egzaminów kwalifikacyjnych, co spowoduje naturalne zwiększenie się należytości substytucyjnych, przypadających ich zastępcom. Rada szkolna krajowa preliminowała w tej pozycyi o 10.000 K więcej niż na rok 1908, ze względu jednak na wynikłość roku 1907 preliminuje się tylko o 5.000 K więcej.
14,384.903	16.595.800	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		**Remuneracye i zasiłki.**			
	8	*A*) Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli	60.000	—	60.000
		B) Nadzwyczajne zapomogi dla nauczycieli	—	—	—
	9	Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:			
		1) na 5 kursów wakacyjnych dla nieukwalifikowanych nauczycieli po 2.700 K razem 13.500 K			
		2) na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół wiejskich:			
		a) całoroczny kurs rolniczy . 6.000 K			
		b) 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze . . 10.000 „			
		c) kurs uprawy tytoniu . . . 1.000 „ 17.000 „	30.500	—	30.500
	10	Na kursa nauki zręczności dla nauczycieli, a to:			
		a) 2 kursa słöjdu drzewnego 5.000 K			
		b) 1 kurs koszykarstwa . . 2.500 „			
		c) 1 kurs kartoniarstwa . . 1.600 „	9.100	—	9.100
	11	Remuneracye za naukę robót ręcznych .	41.000	—	41.000
	11 *a*)	Zasiłek na kursa dla analfabetów . .	2.000	—	2.000
		Suma rubryki II. . .	142.600	—	142.600
III.	12	**Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	60.000	—	60.000
IV.		**Dodatki i dary z łaski.**			
	13	Dodatek stały do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego	25.600	—	25.600
	14	Interkalarya przypadające z funduszu szkolnego krajowego na rzecz funduszu szkolnego emerytalnego za I. kwartał w razie opróżnienia posad nauczycielskich .	28.419	—	28.419
	15	Emerytury dla nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół .	—	5.000	5.000
	16	Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i dla byłych nauczycieli, a to:			
		a) stałe wedle wykazu C) 11.649 K. — g.			
		b) jednorazowe . . 6.400 „ — „			
		c) oprócz tego jeszcze na rok 1909 **jednorazowo** 1.350 „ — „	19.399	—	19.399
		Suma rubryki IV. .	73.418	5.000	78.418

krajowy. Wydatki.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
59.660	60.000	
197.070	—	
		Preliminuje się tak samo jak na rok 1908.
30.214	30.500	
9.100	9.100	
39.127	41.000	
2.000	2.000	
337.171	142.600	
34.597	60.000	Preliminuje się tak samo, jak na rok 1908.
25.600	25.600	Preliminuje się tak samo, jak na rok 1908.
24.425	24.425	Preliminuje się wydatek w wysokości faktycznej kwoty przypadającej z powodu opróżnionych posad nauczycielskich.
1.895	5.000	
		Preliminuje się o 1.350 K więcej niż na rok 1908 na podstawie uchwały Wydziału krajowego z dnia 1. sierpnia 1908 LW. 66.043. Uzasadnienie w osobnem sprawozdaniu Wydziału krajowego.
13.514	18.049	
65.434	73.074	

Wydatki. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
V.	17	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół** . .	200.000	—	200.000
VI.	18	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół** . .	230.000	—	230.000
	19	Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie	560	640	1.200
	20	Na miejscowe potrzeby szkolne i urzędowe	185.358	—	185.358
	21	Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	30.000	—	30.000
		Suma rubryki VI. .	445.918	640	446.558
VII.	22	**Na przybory naukowe:**			
		a) ogólnej natury . . . 36.000 K.			
		b) dla nauk praktycznych:			
		1. na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych . . 3.500 K.			
		2. na narzędzia dla ogrodów szkolnych. . . 1.000 „			
		3 na warsztaty i narzędzia do slöjdu 7.300 „			
		4. na narzędzia pracowni koszykarskich . . 1.000 „			
		5. na przybory do robót kartoniarkich . . . 600 „			
		6. na urządzenie gospodarstwa kobiecego . . 600 „			
		7. na utrzymanie urządzenia warsztatu dla młodzieży szkół średnich w Krakowie . . 1.000 „			
		8. na wydawnictwo „Obrazy do nauki poglądu“ ad a) 1.000 „ 16.000 „	52.000	—	52.000
VIII.	23	**Na biblioteki okręgowe**	14.000	—	14.000

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
200.000	200.000	Preliminuje się tak samo, jak na rok 1908. Na podstawie uchwały Wydziału krajowego z 10. czerwca 1908 LW. 58.185/08.
218.551	210.000	Preliminuje się o 20.000 K *więcej* niż na rok 1908 z powodu wzrostu orzeczeń przyznających te zasiłki na mocy ustawy, oraz ze względu na wynikłość z roku 1907.
1.200	1.200	Preliminuje się tak samo, jak na rok 1908.
165.348	177.098	Preliminuje się wedle wykazu D) *więcej* o 8.260 K, niż na rok 1908, z powodu przeistoczenia szkół na więcej klasowe i nowo zorganizowania szkół ludowych.
17.693	30.000	Preliminuje się tak samo, jak na rok 1908.
402.792	418.298	
50.400	52.000	Preliminuje się tak samo jak na rok 1908.
8.940	14.000	Preliminuje się tak samo, jak na rok 1908.

Wydatki. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	24	**Na konferencye okręgowe** . . .	151.836	—	151.836
X.	25	**Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich** . .	200.000	—	200.000
XI.	26	**Na rozmaite wydatki, a to:**			
		a) na potrzeby szkół ogólnej natury . . . . 3.000 K.			
		b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych . 3.600 „			
		c) na wydawnictwo dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej . . . . 6.000 „			
		d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego . 12.000 „	24.600	—	24.600
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye:**			
		a) dla szkoły klasztornej P. P. Benedyktynek orm. we Lwowie . . .	—	6.000	6.000
		b) dla szkoły klasztornej P. P. Klarysek w Starym Sączu	—	4.000	4.000
		c) dla szkoły klasztornej P. P. Benedyktynek obrz. łac. w Przemyślu . .	—	6.336	6.336
		d) dla szkoły żeńskiej P. P. Bazylianek w Jaworowie	—	1.600	1.600
		e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Scholastyki w Krakowie . . .	—	5.000	5.000
		f) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi we Lwowie . . .	—	2.000	2.000
		g) dla szkoły żeńskiej im. św. Tomasza w Krakowie	—	1.500	1.500
		h) dla szkoły żeńsk. P. P. Augustyanek w Krakowie	—	2.000	2 000
		i) dla szkoły żeńskiej w Stryju, utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne	—	1.000	1.000
		k) dla szkoły izraelickiej w Brodach .	—	12.000	12.000
		l) dla internatu PP. Bazylianek we Lwowie	—	1.000	1.000
		m) dla szkoły zręczności oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie	—	1.100	1.100
		Do przeniesienia .	—	43.536	43.536

krajowy. Wydatki.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
99.421	143.600	Preliminuje się *więcej* o 8.236 K, niż na rok 1908, ze względu na przyrost nauczycieli etatowych i nadetatowych i ścisłe obliczenie kosztów konferencyi w załączonym wykazie G. Według tego wykazu wynosi należytość dla 12.653 nauczycieli po 12 K, t. j. po tyle, ile preliminowano na rok 1908, ogółem 151.836 K. C. k. Rada szkolna krajowa preliminowała w tej pozycyi ogółem 189.795 K, licząc po 15 K dla jednego nauczyciela, czyli o 3 K więcej, aniżeli na rok 1908.
199.625	200.000	Preliminuje się tak samo, jak na rok 1908.
24.234	24.600	Preliminuje się tak samo, jak na rok 1908.
6.000	6.000	
4.000	4.000	
4.769	6.336	
1.600	1.600	
5.000	5.000	Preliminuje się o 2.500 K *mniej* z powodu, że subwencye na spłacenie zaciągniętego długu dla szkoły w Jaworowie, utrzymywanej przez PP. Bazylianki, w kwocie 2.000 K. tudzież na częściowe pokrycie kosztów budowy nowej szkoły w Krakowie, utrzymywanej przez P. P. Augustyanki, w kwocie 500 K, były przyznane tylko jednorazowo na rok 1908.
2.000	2.000	
1.500	1.500	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
12.000	12.000	
1.000	1.000	
1.100	1.100	
41.969	43.536	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	—	43.536	43.536
		n) dla szkoły Sióstr Miłosierdzia w Rozdole	—	1.800	1.800
		o) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Besku	—	400	400
		p) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu	—	3.000	3.000
		r) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Ubnowie	—	600	600
		s) dla zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4 klas. szkoły, utrzymywanej przez SS. Felicyanki . .	—	500	500
		t) dla szkoły w Bełzie, utrzymywanej przez SS. Felicyanki	—	600	600
		u) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych	—	2.000	2.000
		w) dla Zakładu wychowawczego św. Rodziny z Nazaretu	—	800	800
		y) na rozszerzenie budynku szkoły żeńskiej w Rawie, utrzymywanej przez Zgromadzenie SS. Dominikanek (jako V. rata z rozłożonej na 10 lat subwencyi 8.000 K.).	—	800	800
		z) dla szkoły P. P. Dominikanek w Bielinach	—	600	600
		ż) Zgromadzenie SS. Urszulanek w Kołomyi, na amortyzacyę części pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego (VII. rata z 20-lecia)	—	500	500
		aa) na rozszerzenie budynku szkoły wydziałowej żeńskiej SS. Bazylianek w Jaworowie (V. rata z 15-lecia z przyznanych 6 000 K)	—	400	400
		bb) dla szkoły izraelickiej 3-klasowej w Bolechowie	—	8.000	8.000
		cc) dla szkoły SS. Bazylianek w Jaworowie na zapłacenie długu jednorazowo . .	—	—	—
		dd) dla szkoły SS. Miłosierdzia na Kleparzu w Krakowie	—	1.000	1.000
		ee) dla szkoły PP. Augustyanek w Krakowie, jednorazowo . . .	—	—	—
		Suma rubryki XII. .	—	64.536	64.536

krajowy. Wydatki.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
41.969	43.536	
1.800	1.800	
400	400	
3.000	3.000	
600	600	
500	500	
600	600	
2.000	2.000	
800	800	
800	800	Preliminuje się o 2.500 K *mniej* z powodu, że subwencye na spłacenie zaciągniętego długu dla szkoły w Jaworowie, utrzymywanej przez PP. Bazylianki w kwocie 2.000 K, tudzież na częściowe pokrycie kosztów budowy nowej szkoły w Krakowie, utrzymywanej przez PP. Augustyanki, w kwocie 500 K, były przyznane tylko jednorazowo na rok 1908.
600	600	
500	500	
400	400	
—	8.000	
—	2.000	
—	1.000	
—	500	
53.969	67.036	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
I.		**Odsetki od kapitałów.**			
		A) **Ogólny fundusz szkolny krajowy.**			
	1	Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół:			
		a) 6% od 10.000 K. w listach zastawnych Zakładu kredytowego w Krakowie . . 600 K. — g.			
		b) 4½% od 26.400 K. w listach zastawnych Banku krajowego . . 1.188 „ — „			
		c) 4½% od 224.800 K. w obligacyach galicyjskich pożyczek krajowych . . . . 10.116 „ — „			
		d) 4½% od 186.600 K. w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 8.397 „ — „			
		e) 4% od 1.200 K. w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 48 „ — „			
		f) 4% od 135.000 K. w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 5.400 „ — „			
		g) 4% od 659 K. 70 g. w książeczkach galic. Banku krajowego . 26 „ 38 „	25.776	—	25.776
	2	Od 4% listów zastawnych galic. Banku krajowego nominalnej wartości 17.200 K. i od 4% obligów kolejowych galic. Banku krajowego nom. wart. 24.300 K., będących własnością majątku zarodowego .	1.660	—	1.660
		Do przeniesienia .	27.436	—	27.436

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
25.776	25.776	Preliminuje się na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 22. września 1892 i z 16. lutego 1894, a względnie z 9. lipca 1902.
1.656	1.656	Preliminuje się na podstawie stanu efektów z końcem roku 1907.
27.432	27.432	

Dochody. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			K o r o n y		
		Z przeniesienia .	27.436	—	27.436
		B) **Fundusze poszczególnych szkół ludowych.**			
	3	Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płacę nauczycieli:			
		a) 4% od 70.200 K. w obligacyach galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 2.808 K. — g.			
		b) 4% od 913.700 K. w listach zastawnych galic. Banku krajowego . 36.548 „ — „			
		c) 4% od 200 K. w listach zastawnych galic. Tow. kredytow. ziemskiego wal. austr. . . . 8 „ — „			
		d) 4% od 56.400 K. w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredyt. ziemskiego wal. koron. 2.256 „ — „			
		e) 4% od 2.000 K. w obligacyach galic. funduszu propinacyjnego . . 80 „ — „			
		f) 4% od 200 K. losu państwowego z r. 1860 8 „ — „			
		g) 4% od 19.500 K. w obligacyach kolejow. galic. Banku krajowego . 780 „ — „			
		h) 4% od 16.841 K. 38 g. w książeczkach galic. Banku krajowego i gal. Kasy oszczędności . 673 „ — „	43.161	—	43.161
		Do przeniesienia .	70.597	—	70.597

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
27.432	27.432	
43.011	42.822	Preliminuje się na podstawie stanu efektów z końcem roku 1907.
70.443	70.254	

Dochody. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	70.597	—	70.597
	4	5% odsetki od kapitałów hipotekowanych w walucie wiedeńskiej:			
		kapitał / odsetki			
		a) na realności Nr. 35 w Mościskach . 7 złr. 30 kr. — K. 32 g.			
		b) u bractwa szkaplerzowego w Bochni 50 „ — „ 2 „ 10 „			
		c) u bractwa Niepok. pocz. N. P. M. w Łukawicy . 112 „ 30 „ 4 „ 73 „			
		d) u bractwa różańcowego w Bruśniku 250 „ — „ 10 „ 50 „			
		e) u bractwa różańcowego w Woli Lubeckiej . . 267 „ 30 „ 11 „ 25 „			
		Razem . 687 złr. 30 kr. 28 K. 90 g.	29	—	29
	5	5% od kapitału 5.000 złp. zahipotekowanego w walucie polskiej na dobrach Branice	125	—	125
	6	5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w walucie polskiej			
		kapitał / odsetki			
		a) Nr. 342 I, 521 V, 949 złp. 13 gr. 23 K. 73 g.			
		b) Nr. 171 I, 256 II, 421 „ 26 „ — „ — „			
		Razem . 1.371 złp. 09 gr. 23 K. 73 g.	24	—	24
	7	5% od kapitałów hipotekowanych na rzecz pojedynczych szkół:			
		a) od 8.400 K. na rzecz Zwiernik i Budy dla szkoły w Zwierniku . . 420 K.			
		b) od 100 talarów na dobrach Niegowice dla szkoły w Niegowicach . . . . . 21 „			
		c) od 840 K. na dobrach Kańczuga dla szkoły w Grodzisku . . 42 „	483	—	483
		Suma rubryki I. .	71.258	—	71.258

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
70.443	70.254	
47	32	
—	125	
24	24	Preliminuje się na podstawie faktycznego stanu kapitałów hipotekowanych.
1.257	483	
71.771	70.918	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
II.		**Dochody z dóbr, realności i innych praw.**			
	8	Czynsz z ogrodu szkolnego w Dunajowie .	2	—	2
	9	„ „ „ w Krukienicach	4	—	4
	10	„ z wydzierżawionych gruntów w Zagórzu	10	—	10
	11	„ „ „ „ Pilznie	710	—	710
	12	„ „ „ „ Skawinie	446	—	446
	13	„ od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku, będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego	324	—	324
	14	Czysty dochód z gruntów i realności pojedynczych szkół	10.000	—	10.000
	15	Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron	32.000	—	32.000
		Suma rubryki II. . .	43.496	—	43.496
III.		**Dodatki.**			
	16	Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne: *a*) miasto Zaleszczyki . . 24 K. 46 g. *b*) Zaleszczyki stare . . 3 „ 24 „ *c*) Obszar dworski . . — „ 30 „	28	—	28
	17	Od tarnowskiej gminy żydowskiej, dodatek na utrzymanie IV. klasy przy szkole głównej	52	—	52
	18	Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego	210	—	210
	19	Od każdoczesnego proboszcza obrz. łaciń. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa	84	—	84
	20	Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 złr. m. k. od właściciela dóbr w Bolesławiu	52	—	52
	21	Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 28618 na 2.350 złr., czyli 4.700 K.	198	—	198
	22	Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38.006 na 950 złr., czyli 1.900 K.	80	—	80
		Do przeniesienia .	704	—	704

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	2	
—	4	
—	10	
1.000	710	
463	446	Preliminuje się na podstawie umów istniejących.
—	324	
10.000	10.000	
32.000	32.000	Preliminuje się, jak na rok 1908.
43.463	43.496	
28	28	
—	52	
420	210	
84	84	Preliminuje się na podstawie istniejących zobowiązań.
—	52	
198	198	
80	80	
810	704	

Dochody. Fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	704	—	704
	23	Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gminy miasta Białej na płacę nauczycieli .	745.000	—	745.000
	24	Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych	3.000	—	3.000
	25	Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich	1,700.000	—	1,700.000
	26	3% dodatek okręgowy	700.000	—	700.000
		Suma rubryki III. . .	3,148.704	—	3,148.704

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
810	704	
745.450	745.000	Wedle wykazu A) dołączonego do zamknięcia rachunków za rok 1907 sprostowana należytość prestacyi szkolnych na płace nauczycieli i potrzeby szkolne, opłacana gotówką w kwotach ryczałtowych, wynosi . . . . . 731.451 K 37 g. Ponieważ jednak w sumie tej nie mieszczą się należytości za rok 1907, które zostały pokryte nadpłatami z lat ubiegłych, tudzież ze względu na wynikłość roku 1907 preliminuje się, jak na rok 1908, kwotę 745.000 K.
2.202	5.000	Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne, przyjęte od byłych funduszów szkolnych okręgowych, wynoszą z końcem roku 1907 jeszcze kwotę . . . . . 24.887 K 68 g. Z tego tytułu uiszczono: w roku 1905 1.847 K 06 g. „ „ 1906 6.019 „ 73 „ „ „ 1907 2.201 „ 56 „ razem . . 10.068 K 35 g., czyli **przeciętnie** 3.356 K 12 g., a preliminuje się w zaokrągleniu 3.000 K.
1,660.760	1,700.000	Preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, wynoszących: w roku 1905 1,638.719 K 85 g. „ „ 1906 1,659.598 „ 72 „ „ „ 1907 1,660.759 „ 98 „ razem . 4,959.078 K 55 g., czyli **przeciętnie** 1,653.026 K 18 g. Ze względu, że niektórym gminom zmieniono prestacye opłacane w gotówce na dodatki do podatku, tudzież ze względu na wzrastające co roku wynikłości, preliminuje się na rok 1908 przypuszczalny dochód w kwocie 1,700.000 K.
624.361	700.000	Preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, wynoszących: w roku 1905 639.313 K 53 g. „ „ 1906 640.362 „ 67 „ „ „ 1907 624.361 „ 35 „ Razem 1,904.037 K 55 g., czyli **przeciętnie** 634.679 K 18 g. Z powodu, jak przy poz. 25 podano, preliminuje się na rok 1909, jak na rok 1908, przypuszczalny dochód okrągło w kwocie 700.000 K.
3,033.583	3,150.704	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IV.	27	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** .	5.670	—	5.670
V.	28	**Zapisy i darowizny**	—	—	—
VI.	29	**Taksy od spadków**	220.000	—	220.000
VII.	30	**Rozmaite wpływy:**			
		a) zwroty korelatywne, mylne pobory i rozmaite nieprzewidziane	—	—	—
		b) 10% opłaty od nauczycielek zamężnych	15.000	—	15.000
		Suma rubryki VII. . .	15.000	—	15.000
VIII.	31	**Dodatek z c. k. Skarbu Państwa** . .	109.886	—	109.886
IX.	32	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	150	—	150

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
5.670	5.670	Preliminuje się jak na rok 1908.
—	—	Nie preliminuje się dla braku wynikłości od lat wielu.
235.353	210.000	Preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, wynoszących: w roku 1905 kwotę 189.257 K 55 g. „ „ 1906 „ 233.892 „ 33 „ „ „ 1907 „ 285.353 „ 04 „ Razem 658.502 K 92 g., czyli **przeciętnie** 219.500 K 97 g., a preliminuje się przypuszczalny dochód w zaokrągloncj kwocie 220.000 K.
297.188	—	Nie preliminuje się jak w latach poprzednich.
13.161	5.000	Preliminuje się na podstawie art. 36 ustawy krajowej z 11. czerwca 1905 Dz. ust. i rozp. kraj. nr. 73. Z tego tytułu wpłynęło: w roku 1905 19 K 80 g. „ „ 1906 4.518 „ 18 „ „ „ 1907 13.161 „ 19 „ Ze względu na wynikłości roku 1907, polegające na stałych przypisach, tudzież spodziewane dalsze przypisy z tego tytułu w ciągu roku 1908 preliminuje się przypuszczalny dochód z tego tytułu w zaokrągleniu 15.000 K.
310.349	5.000	
109.886	109.886	Dodatek stały z c. k. Skarbu Państwa.
200	150	Preliminuje się przypadającą ratę na rok 1909 od gminy Gwoździec ad Cisowlas, której przyznano w roku 1894 pożyczkę spłacalną w 20 ratach rocznych począwszy od 1. listopada 1894.

do L. 23.337 z r. 1908.
R. S. K.

Wykaz A

liczby posad etatowych nauczycieli szkół ludowych oraz nauczycieli szkół wydziałowych systemizowanych na rok 1908/1909 z przywiązanemi do nich płacami, dodatkami za kierownictwo i na mieszkanie wedle stanu posad z dniem 25. kwietnia 1908.

Liczba posad	Wyszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	I. Klasa (miasto Kraków).		
20	nauczycieli szkół wydziałowych po	2.500	50.000
20	„ „ „ „	2.300	46.000
50	„ „ pospolitych „	2.300	115.000
49	„ „ „ „	2.100	102.900
	dodatki na mieszkanie:		
	57 nauczycieli po	500	28.500
	56 nauczycielek po	300	16.800
139	Razem . .		359.200
	II. Klasa.		
116	nauczycieli szkół wydziałowych po	2.300	266.800
115	„ „ „ „	2.100	241.500
152	nauczycieli szkół pospolitych „	2.100	319.200
152	„ „ „ „	1.900	288.800
302	„ „ „ „	1.700	513.400
	dodatki na mieszkanie:		
	343 nauczycieli po	400	137.200
	342 nauczycielek po	250	85.500
837	Razem . .		1,852.400
	III. Klasa.		
270	nauczycieli szkół ludowych po	1.700	459.000
269	„ „ „ „	1.500	403.500
539	„ „ „ „	1.300	700.700
	dodatki na mieszkanie:		
	448 nauczycieli po	300	134.400
	447 nauczycielek po	200	89.400
1078	Razem . .		1,787.000

Liczba posad	Wyszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	IV. Klasa.		
1603	nauczycieli szkół ludowych po	1.400	2,244.200
1600	„ „ „ „	1.200	1,920.000
3202	„ „ „ „	1.000	3,202.000
	dodatki na mieszkanie:		
	544 nauczycieli po	200	108.800
	543 nauczycielek po	100	54.300
6405	Razem . . .		7,529.300

Liczba posad	Wyszczególnienie	Razem Koron	Uwaga
	Zestawienie.		
139	nauczycieli miasta Krakowa	359.200	
837	„ w II. klasie	1,852.400	
1078	„ „ III. „	1,787.000	
6405	„ „ IV. „	7,529.300	
8459	Razem . . .	11,527.900	
	do tego:		
44	nauczycieli dopełniających kursów rolniczych po 1200 K.	52.800	
8503	I. Suma . . .	11,580.700	
	dodatki za kierownictwo:		
	63 dyrektorów szkół wydziałowych po 500 K. .	31.500	
	186 kierowników szkół 5 i 6 klas. „ 400 „ .	74.400	
	310 „ „ 3 i 4 „ „ 300 „ .	93.000	
	1189 „ „ 2 „ „ 100 „ .	118.900	
	II. Suma . . .	317.800	
	Zestawienie.		
	I. suma	11,580.700	
	II. suma	317.800	
	Ogółem . . .	11,898.500	
	po strącenin 5% tytułem interkalaryów . . .	594.925	
	zostaje . . .	11,303.575	
	Czyli okrągło . . .	11,303.600	

Do l. 23.337 z r. 1908.
R. S. K.

Wykaz B

posad etatowych nauczycieli religii systemizowanych na rok 1908/9 z przywiązanemi do nich płacami i dodatkami na mieszkanie.

Ilość posad	Poszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	I. Klasa (miasto Kraków).		
4	nauczycieli religii szkół wydziałowych po 2.500+500 . .	3.000	12.000
5	„ „ „ „ „ 2.300+500 . .	2.800	14.000
8	„ „ „ pospolitych „ 2.300+500 . .	2.800	22.400
7	„ „ „ „ „ 2.100+500 . .	2.600	18.200
24	Razem . . .	—	66.600
	II. Klasa.		
30	nauczycieli religii szkół wydziałowych po 2.300+400 . .	2.700	81.000
30	„ „ „ „ „ 2.100+400 . .	2.500	75.000
24	„ „ „ pospolitych „ 2.100+400 . .	2.500	60.000
24	„ „ „ „ „ 1.900+400 . .	2.300	55.200
44	„ „ „ „ „ 1.700+400 . .	2.100	92.400
152	Razem . . .	—	363.600
	III. Klasa.		
52	nauczycieli religii szkół pospolitych po 1.700+300 . . .	2.000	104.000
86	„ „ „ „ „ 1.500+300 . . .	1.800	154.800
46	„ „ „ „ „ 1.300+300 . . .	1.600	73.600
184	Razem . . .	—	332.400
	IV. Klasa.		
58	nauczycieli religii szkół pospolitych po 1.400+200 . . .	1.600	92.800
418	Ogółem . . .	—	855.400
	Po strąceniu 10% interkalare	—	85.540
	Zostaje . . .	—	769.860
	a preliminuje się okrągło . . .	—	769.900

Do l. 23.337 z r. 1908.
R. S. K.

Wykaz C

stałych darów z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli.

L. porz.	Imię i nazwisko	Kwota roczna K.	g.	L. porz.	Imię i nazwisko	Kwota roczna K.	g.
					Z przeniesienia . .	4.769	69
1	Witowska Wincenta . .	300	—	29	Hanulowa Ludwika . .	400	—
2	Rogozińska Józefa . . .	80	—	30	Warecka Marya . . .	200	—
3	Iwańska Walerya . . .	144	—	31	ta sama dla dzieci . .	100	—
4	Monicowa Teofila . . .	102	20	32	Kamińska Tekla . . .	76	65
5	Boguszowa Józefa . . .	200	—	33	Kotko Wiktorya . . .	120	—
6	Seniów Agata	76	65	34	Kruczkowski Leopold . .	60	—
7	Nodzeńska Eleonora . .	102	20	35	Jednakowska Teofila . .	200	—
8	Kuk Jan.	420	—	36	ta sama dla dzieci . .	100	—
9	Ficałowicz Teresa . . .	280	—	37	Hornatkiewicz Antoni . .	192	50
10	Dąbrowski Bolesław Maryan .	40	—	38	Hanulowa Ludwika dla dzieci	400	—
11	Horakowska Marya . .	76	64	39	Nowomiejska Karolina . .	102	20
12	Klos Franciszka . . .	70	—	40	Dmytrak Michał . . .	400	—
13	Picyk Klementyna . . .	200	—	41	Klisiewicz Julia . . .	72	—
14	Makarewiczowa Marya . .	120	—	42	Borucka Natalia . . .	210	—
15	Dąbrowska Marya . . .	140	—	43	Michalski Michał . . .	400	—
16	Koncka Teresa . . .	240	—	44	Mickiewicz Eleonora . .	40	—
17	Kowalska Amalia . . .	240	—	45	Łopatyński Teofil . . .	500	—
18	Dubilowa Marya . . .	200	—	46	Gurkiewicz Aniela . . .	160	—
19	Klisiewicz Julia . . .	72	—	47	Ferensiewiczowa Agata . .	250	—
20	Stebnicka Albina . . .	200	—	48	Czaporowska Tekla . .	102	20
21	Pragłowska Aleksandra . .	160	—	49	Dydyński Zacharyasz . .	600	—
22	Warchałowska Marya . .	100	—	50	Gątkowska Franciszka . .	800	—
23	Kabarowska Michalina . .	166	—	51	Michajluk Marya . . .	200	—
24	Iwańska Bronisława . .	240	—	52	Sądowa Helena . . .	240	—
25	Rożalowski Ludwik . .	200	—	53	Knihynicka Jadwiga . .	120	—
26	Staszewski Apolinary . .	200	—	54	Januszewska Wiktorya . .	333	32
27	Jankowska Julia . . .	200	—	55	Bielowiecka Marya. . .	333	33
28	Rembacz Marcin . . .	200	—	56	ta sama dla dzieci . .	166	67
	Do przeniesienia .	4.769	69		Razem . .	11.648	56

Do l. 23.337 z r. 1908.
R. S. K.

Wykaz D

ryczałtów na drobne potrzeby szkolne.

Liczba szkół	Rodzaj szkół	Pojedynczo	Razem
		Koron	
3.297	szkół ludowych jednoklasowych po	20	65.940
1.190	„ „ dwu „ „	30	35.700
27	„ „ trzy „ „	40	1.080
283	„ „ cztero „ „	50	14.150
98	„ „ pięcio „ „	60	5.880
85	„ „ sześcio „ „	70	5.950
6	„ „ wydziałowych „	160	960
9	„ „ „ „	140	1.260
48	„ „ „ „	110	5.280
	utrzymanie warsztatu w Sokalu	—	1.088
	44 dopełniających kursów rolniczych po	110	4.840
5.043	szkół dla nauczycieli etatowych razem	—	142.128
	a dla 4.150 nauczycieli nadetatowych i na chemikalia dla 173 szkół po	10	43.230
	Ogółem . . .	—	185.358

Do l. 23.337 z r. 1908.
R. S. K.

Wykaz E

posad nauczycieli nadetatowych na rok szkolny 1908/9 z przywiązanemi do nich wynagrodzeniami.

Nr.	Okręg szkolny	Ogólna liczba nauczycieli nadetatowych	Z tej liczby przypada na						Uwaga
			I. kl.		II. kl.		III. kl.	IV. kl.	
			z wynagrodzeniem w walucie koronowej						
			1540	1320 i 1100	1320	1210 i 990	880 i 1100	770 i 990	
1	Biała	47	—	—	1	1	13	32	
2	Bóbrka	45	—	—	—	—	12	33	
3	Bochnia	100	—	—	8	5	11	76	
4	Bohorodczany	28	—	—	—	—	5	23	
5	Borszczów	38	—	—	—	—	2	36	
6	Brody	56	—	—	11	—	8	37	
7	Brzesko	69	—	—	—	—	10	59	
8	Brzeżany	88	—	—	—	15	6	67	
9	Brzozów	29	—	—	—	—	5	24	
10	Buczacz	83	—	—	9	—	21	53	
11	Chrzanów	87	—	—	—	—	31	56	
12	Cieszanów	55	—	—	—	—	16	39	
13	Czortków	26	—	—	—	—	10	16	
14	Dąbrowa	32	—	—	—	—	5	27	
15	Dobromil	26	—	—	—	—	6	20	
16	Dolina	74	—	—	—	—	20	54	
17	Drohobycz	84	—	—	—	18	13	53	
18	Gorlice	50	—	—	4	4	4	38	
19	Gródek	31	—	—	—	11	2	18	
20	Grybów	29	—	—	—	—	5	24	
21	Horodenka	44	—	—	—	—	13	31	
22	Husiatyn	46	—	—	—	—	4	42	
23	Jarosław	67	—	—	9	5	7	46	
24	Jasło	52	—	—	12	—	4	36	
25	Jaworów	33	—	—	3	2	1	27	
26	Kałusz	30	—	—	—	—	3	27	
27	Kamionka	61	—	—	1	—	14	46	
28	Kolbuszowa	46	—	—	—	—	7	39	
29	Kołomyja	95	—	—	13	15	—	67	
30	Kosów	38	—	—	—	—	17	21	
31	Kraków miasto	78	40	38	—	—	—	—	
32	Kraków okolica	78	—	—	—	—	—	78	
33	Krosno	42	—	—	—	8	5	29	
34	Łańcut	61	—	—	—	—	14	47	
35	Limanowa	41	—	—	—	—	9	32	
36	Lisko	22	—	—	—	—	11	11	
37	Lwów miasto	—	—	—	—	—	—	—	
	do przeniesienia	1.911	40	38	71	84	314	1.364	

Nr.	Okręg szkolny	Ogólna liczba nauczycieli nadetatowych	Z tej liczby przypada na						Uwaga
			I. kl.	II. kl.			III. kl.	IV. kl.	
			z wynagrodzeniem w walucie koronowej						
			1540	1320 i 1100	1320	1210 i 990	880 i 1100	770 i 990	
	z przeniesienia	1.911	40	38	71	84	314	1.364	
38	Lwów okolica	103	—	—	—	—	11	92	
39	Mielec	26	—	—	—	—	9	17	
40	Mościska	46	—	—	—	—	18	28	
41	Myślenice	47	—	—	—	—	2	45	
42	Nadwórna	30	—	—	—	—	11	19	
43	Nisko	49	—	—	—	—	13	36	
44	Nowy Sącz	67	—	—	19	10	9	29	
45	Nowy Targ	47	—	—	—	—	16	31	
46	Peczeniżyn	20	—	—	—	—	6	14	
47	Pilzno	17	—	—	—	—	3	14	
48	Podgórze	59	—	—	17	8	4	30	
49	Podhajce	36	—	—	—	—	8	28	
50	Przemyśl	96	—	—	24	23	3	46	
51	Przemyślany	61	—	—	—	—	12	49	
52	Przeworsk	34	—	—	—	—	4	30	
53	Rawa	39	—	—	—	—	12	27	
54	Rohatyn	42	—	—	—	—	10	32	
55	Ropczyce	43	—	—	—	—	12	31	
56	Rudki	40	—	—	—	—	8	32	
57	Rzeszów	95	—	—	14	5	13	63	
58	Sambor	61	—		15	4	—	42	
59	Sanok	30	—	—	10	—	5	15	
60	Skałat	45	—	—	—	—	15	30	
61	Śniatyn	54	—	—	9	—	7	38	
62	Sokal	74	—	—	3	6	8	57	
63	Stanisławów	101	—	—	17	15	4	65	
64	Stary Sambor	26	—	—	—	—	10	16	
65	Stryj	107	—	—	15	27	6	59	
66	Strzyżów	33	—	—	—	—	4	29	
67	Tarnobrzeg	37	—	—	—	—	6	31	
68	Tarnopol	64	—	—	11	12	4	37	
69	Tarnów	40	—	—	5	17	4	14	
70	Tłumacz	62	—	—	—	—	18	44	
71	Trembowla	44	—	—	4	3	5	32	
72	Turka	22	—	—	—	—	8	14	
73	Wadowice	98	—	—	1	—	9	88	
74	Wieliczka	66	—	—	14	—	4	48	
75	Zaleszczyki	42	—	—	—	—	8	34	
76	Zbaraż	31	—	—	—	—	10	21	
77	Zborów	25	—	—	—	—	9	16	
78	Złoczów	48	—	—	14	—	6	28	
79	Żółkiew	48	—	—	—	6	6	36	
80	Żydaczów	45	—	—	—	—	8	37	
81	Żywiec	39	—	—	4	—	6	29	
	Razem	4.150	40	38	267	220	668	2.917	

Obliczenie wydatku na powyższe wynagrodzenia.

	40 nauczycieli	po	1.540 K	razem	61.600 K
38	19 „	„	1.320 „	„	25.080 „
	19 „	„	1.100 „	„	20.900 „
	267 „	„	1.320 „	„	352 440 „
220	110 „	„	1.210 „	„	133.100 „
	110 „	„	990 „	„	108.900 „
668	334 „	„	1.100 „	„	367.400 „
	334 „	„	880 „	„	293 920 „
2917	1459 „	„	990 „	„	1,444 410 „
	1458 „	„	770 „	„	1,122.660 „
	4150		Ogółem	„	3,930.410 K
			a potrąciwszy tytułem interkalare 5%	„	196.520 „
			zostaje	„	3,733.890 K
			a preliminuje się okrągło	„	3,733.900 K

Do l. 23.337 z r. 1908.
R. S. K.

Wykaz F

przekształconych i nowozorganizowanych szkół od 1. czerwca 1907 do 15. kwietnia 1908.

Wykaz szkół przekształconych.

Ilość szkół	z klasowej	na klasową	Uwaga
4	6 kl. pospolitej	3 klasową wydz. z 4 kl. posp.	
1	4 „ „	3 „ „ „ „	
1	1 klasowej	4 „	
3	5 „	6 „ mieszaną	
3	4 „	5 „	
3	3 „	4 „	
14	2 „	4 czteroklasową	
72	1 „	72 dwuklasowych	
Razem 101			

Wykaz szkół nowozorganizowanych.

Ilość szkół	Ilo-klasowa	
121	1 klasowych	
5	2 „	
8	4 „	
Razem 134		

Do l. 23.337 z roku 1908.
R. S. K.

Wykaz G

Konferencye okręgowe.

Liczba nauczycieli etatowych	8.503
„ „ nadetatowych	4.150
Razem . . .	12.653
Licząc na każdego nauczyciela po 12 koron wypada kwota	151.836 K.

Alegat II. do rubryki V. poz. 4. wydatków i poz. 2. dochodów funduszu krajowego.

Do L. 22.438/08.
R. s. k.

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

PRELIMINARZ

na rok

1909.

Sporządzony przez Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

Załącznik:
Wykaz wszystkich efektów wartościowych krajowego funduszu szkolnego emerytalnego.

LW. 55.060/08.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek**	145.000	—	145.000
II.		**Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek**	990.000	—	990.000
III.		**Pensye dla wdów po nauczycielach** .	380.000	—	380.000
IV.		**Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach**	90.000	—	90.000
		Do przeniesienia .	1,605.000	—	1,605.000

emerytalny. Wydatki.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
101.803	125.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 39, 41 i 52 ustawy z 11. czerwca 1905 roku (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 73) i na podstawie załączonego do LW. 55.060/08 wykazu B), w którym wyszczególnione są wszystkie emerytury czasowe dotychczas asygnowane, a obliczone na 109.732 K 50 g. Według zamknięć rachunkowych wydatki na ten cel wynosiły: w roku 1905 . . . . . 88.441 K 51 g. „ „ 1906 . . . . . 95.521 „ 35 „ „ „ 1907 . . . . . 101.802 „ 82 „ Ze względu na naturalny wzrost i podwyższenie poborów nauczycielskich w roku 1907 preliminuje się . . 145.000 K.
791.135	960.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 39, 41 i 52 powołanej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 55.060/08 wykazu C), w którym wyszczególnione są wszystkie emerytury dożywotnie dotychczas asygnowane, a obliczone na 865.500 K 85 g. Według zamknięć rachunkowych wydatki na ten cel wynosiły: w roku 1905 . . . 661.312 K 48 g. „ „ 1906 . . . 743.737 „ 35 „ „ „ 1907 . . . 791.135 „ — „ Ze względu na naturalny wzrost i podwyższenie poborów nauczycielskich w roku 1907 preliminuje się . . 990.000 K
315.020	350.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 43, 44, 45 i 52 przytoczonej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 55.060/08 wykazu D), w którym wyszczególnione są wszystkie pensye dla wdów po nauczycielach dotychczas asygnowane, a obliczone na 342.984 K 63 g. Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił: w roku 1905 . . . 270.739 K 84 g. „ „ 1906 . . . 295.158 „ 31 „ „ „ 1907 . . . 315.020 „ 43 „ Ze względu na naturalny wzrost i podwyższenie poborów nauczycielskich w roku 1907 preliminuje się 380.000 K.
76.007	85.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 46, 47, 48 i 52 powołanej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 55.060/08 wykazu E), w którym wyszczególnione są wszystkie dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach dotychczas asygnowane, a obliczone na 82.257 K 27 g. Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił: w roku 1905 . . . 58.195 K 79 g. „ „ 1906 . . . 69.534 „ 37 „ „ „ 1907 . . . 76.006 „ 96 „ Ze względu na naturalny wzrost i podwyższenie poborów nauczycieli w roku 1907 preliminuje się . . . 90.000 K
1,283.965	1,520.000	

Wydatki. Krajowy fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	1,605.000	—	1,605.000
V.		**Odprawy i kwartały pozgonne . .**	85.000	—	85.000
VI.		**Zwroty wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek . . . .**	3.000	—	3.000
VII.		**Koszta zarządu . . . . . .**	100	—	100
VIII.		**Rozmaite wydatki . . . . .**	—	—	—
	1	Zwroty interkalaryów	—	—	—
	2	Gotówka należąca do majątku zarodowego .	—	—	—
		Suma wydatków .	1,693.100	—	1,693.100

emerytalny Wydatki.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,283.965	1,520.000	
51.249	85.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art. 40, 44, 47 i 55 powołanej ustawy i na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, mianowicie wypłacono: w roku 1905 . . . . 56.122 K 91 g. „ „ 1906 . . . . 72.878 „ 78 „ „ „ 1907 . . . . 51.248 „ 76 „ Razem . . . 180.250 K 45 g., przeciętnie 60.083 K 48 g. Ze względu na naturalny wzrost i podwyższenie poborów nauczycielskich w roku 1907 preliminuje się 85.000 K jak w roku 1908.
2.517	3.000	Wydatek ten polega na postanowieniach art 59 powołanej ustawy i na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, a mianowicie wypłacono: w roku 1905 . . . . 2.324 K 14 g. „ „ 1906 . . . . 2.757 „ 59 „ „ „ 1907 . . . . 2.517 „ 32 „ Razem . . . 7.599 K 05 g., przeciętnie 2.533 K 01 g., a preliminuje się 3000 K, jak w roku 1908.
56	100	Wydatek ten jest zwrotem dla etatu skarbowego z tytułu poniesionych kosztów za druki przez c. k. gł. Kasę krajową we Lwowie i c. k. Urzędy podatkowe na cele krajowego funduszu szkolnego emerytalnego rocznie spotrzebowane. Na rok 1909 preliminuje się 100 K, jak w roku 1908.
11.975	—	Nie preliminuje się z powodu, że wynikłości tej rubryki są tylko przebieżne i znajdują pokrycie w rubryce dochodów „Rozmaite dochody“.
380	—	
168	—	
1,350.310	1,608.100	

Dochody. Krajowy fundusz szkolny

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Dochody.			
I.		**Odsetki od kapitałów**	2.684	—	2.684
II.		**Datek stały z krajowego funduszu szkolnego**	25.600	—	25.600
III.		**Zapisy i darowizny**	—	—	—
IV.		**Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich**	28.419	—	28.419
V.		**Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek**	280.000	—	280.000
VI.		**Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej**	35.000	—	35.000
VII.		**Rozmaite dochody**	—	—	—
VIII.		**Zwroty z emerytur czasowych** . .	—	—	—
IX.		„ „ **dożywotnich** . .	—	—	—
X.		„ **z pensyi wdów**	—	—	—
XI.		„ **z dodatków na wychowanie dzieci**	—	—	—
XII.		„ **z odpraw i kwartałów pozgonnych**	—	—	—
		Suma dochodów .	371.703	—	371.703
		W porównaniu ze sumą wydatków . .	1,693.100	—	1,693.100
		Okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	1,321.397	—	1,321.397

Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.680	2.680	Preliminuje się na podstawie załączonego wykazu A) po myśli art. 58 ustęp a) ustawy z 11. czerwca 1905 (Dz ust. i rozp. kraj. Nr. 73).
25.600	25.600	Na podstawie art. 58 ustępu b) ustawy z 11. czerwca 1905 (Dz. ust. i rozp. kraj Nr. 73) jako stały dodatek udzielany rocznie z krajowego fuuduszu szkolnego.
—	—	Nie preliminuje się dla braku wynikłości od lat wielu.
26.165	24.425	Na podstawie art. 58 ustępu d) przytoczonej ustawy preliminuje się tu jako dochód kwotę 28.419 K, wykazaną jako wydatek w preliminarzu funduszu szkolnego krajowego na rok 1909, która z powodu opróżnionych posad nauczycielskich ma być przeprowadzoną z funduszu szkolnego krajowego do funduszu krajowego szkolnego emerytalnego.
378.951	250.000	Na podstawie art. 58 ustępu f) przytoczonej ustawy i wynikłości z ostatnich trzech lat, mianowicie: w roku 1905 . . . . 220.041 K 38 g. „ „ 1906 . . . . 232.863 „ 57 „ „ „ 1907 . . . . 378.950 „ 52 „ a preliminuje się tylko 280.000 K, pomimo, że w roku 1907 wpłynęło z tego tytułu 378.950 K 52 g., gdyż tak znaczny dochód był tylko przejściowy, z powodu, że w roku 1907 podwyższono nauczycielom pobory na mocy nowej ustawy i od tych podwyższonych poborów ściągnięto wkładki emerytalne 2%-we i 10%-we.
29.723	35.000	Na podstawie art. 56 przytoczonej ustawy i wynikłości z ostatnich trzech lat mianowicie: w roku 1905 . . . . 29.283 K 81 g. „ „ 1906 . . . . 29.083 „ 31 „ „ „ 1907 . . . . 29.723 „ 41 „ a preliminuje się 35.000 K, jak w roku 1908.
2.506	—	Nie preliminuje się z powodu, że wynikłości tej rubryki są tylko przebieżne.
—	—	
20	—	
340	—	
624	—	
505	—	
467.114	337.705	
1,350.310	1,608.100	
883.196	1,270.395	

Do l. 22.438/08
R. s. k.

Wykaz A

wszystkich efektów wartościowych krajowego funduszu szkolnego emerytalnego do preliminarza na rok 1909.

Licz. porz.	Bliższe oznaczenie efektów	Data	Serya	Liczba	Stopa %	opiewa na kwotę pojedynczo K	opiewa na kwotę pojedynczo g	opiewa na kwotę razem K	opiewa na kwotę razem g	odsetki pojedynczo K	odsetki pojedynczo g	odsetki razem K	odsetki razem g
I.	Efekta majątku zakładowego:												
1	List. zast. Gal. Tow. kred. ziemsk.	1. lipca 1893	I.	1.411	4%	20.000				800			
2	„ „ „ „ „ „	„ „ „	I.	1.412	„	20.000				800			
3	„ „ „ „ „ „	„ „ „	I.	1.413	„	20.000				800			
4	„ „ „ „ „ „	„ „ „	III.	26.648	„	2.000				80			
5	„ „ „ „ „ „	„ „ „	III.	26.649	„	2.000				80			
6	„ „ „ „ „ „	1. stycznia 1894	IV.	1.197	„	1.000				40			
7	„ „ „ „ „ „	1. lipca 1893	V.	7.137	„	200				8			
8	„ „ „ „ „ „	„ „ „	V.	7.138	„	200				8			
9	„ „ „ „ „ „	„ „ „	V.	7.139	„	200				8			
10	„ „ „ „ „ „	1. stycznia 1882	V.	154	„	200				8			
11	„ „ „ „ „ „	w roku 1903	V.	33.195	„	200				8			
12	„ „ „ „ „ „	1. stycznia 1894	V.	3.952	„	200				8			
13	„ „ „ „ „ „	„ „ „	V.	3.953	„	200				8			
14	„ „ „ „ „ „	„ „ „	V.	3.954	„	200				8			
15	„ „ „ „ „ „	„ „ „	V.	3.955	„	200				8			
16	„ „ „ „ „ „	„ „ „	V.	25.927	„	200		67.000		8		2.680	
17	Obligacya jednolitego długu państwa	1. lutego 1907		210.622	„	100		100		4	20	4	20
18	Książeczka władkowa Gal. Kasy oszczędności . . .			107.580		67	12	67	12				
	Razem							67.167	12			2.684	20

Uwaga: Odsetki od książeczki Kasy oszczędności kapitalizuje się, zatem z tego tytułu nie wykazuje się żadnego dochodu.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka VI.

Pomniki historyczne.

LW. 75.808/1908.

Pierwsza Związkowa Drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VI.		**POMNIKI HISTORYCZNE.**			
		Wydatki.			
	1	Na utrzymanie kancelaryi konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju . .	8.000	—	
	1a)	Dla grona konserwatorów Galicyi zachodniej, na wydawnictwo „Teki konserwatorów“	—	—	
	2	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	—	
	3	Muzeum narodowe w Krakowie:			
		a) stała subwencya	10.000	—	
		b) na adaptacyę i rozszerzenie Muzeum narodowego, II. rata z przyznanych 15.000 K na lat 5	—	3.000	
	4	Krajowe Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:			
		a) Dyrektor we Lwowie . . 2.400 K			
		b) „ w Krakowie . . 2.400 „			
		c) Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 K i trzy dodatki pięcioletnie po 200 K 4.000 „			
		d) Adjunkt II. klasy we Lwowie: płaca 2.200 K, dodatek aktywalny 480 K i jeden dodatek pięciol. 200 K 2.880 „			
		e) Adjunkt I. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 K . . 3.400 „			
		f) Adjunkt II. klasy w Krakowie: płaca 2.200 K, dodatek aktywalny 480 K . . 2.680 „			
		g) 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K . 1.200 „			
		h) 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne . . . . 600 „			
		Do przeniesienia . .19.560 K	19.000	3.000	

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
8.000	8.000	
1.000	1.000	Nie preliminuje się, gdyż drugą i ostatnią ratę na ten cel zapreliminowano w r. 1908.
1.000	1.000	
10.000	10.000	
6.000	3.000	
26.000	23.000	

*

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Wniosek na rok 1909 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1909 razem
			Korony		
VI.		Z przeniesienia . . 19.560 K	19.000	3.000	
		i) Czynsz za najem lokalu we Lwowie 1.600 K i miejski 5% podatek wodociągowy za r. 1909 . 80 „ 1.680 „			
		k) Stróże we Lwowie i w Krakowie: płaca po 840 K, dodatki aktywalne po 100 K, dodatek na mundur po 100 K 2.080 „			
		l) Opał, potrzeby kancelaryjne i inne wydatki . . . . 1.200 „	24.520	—	
	5	Na restauracyę zabytków artystycznych w kościele św. Floryana w Krakowie (IV. rata z przyznanych 20.000 K) .	—	4.000	
	6	Na restauracyę kościoła parafialnego obrz. łaciń. w Drohobyczu, z przyznanych 15.000 K, (IV. rata w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. listopada 1905)	—	3.000	
	7	Na konserwacyę zamku w Olesku . .	4.500	—	
	8	Na restauracyę kościoła OO. Franciszkanów w Krośnie, VI. (ostatnia) rata z subwencyi 12.000 K, płatnej w 6 ratach rocznych od roku 1904 . .	—	2.000	
	8*a)*	Gronu konserwatorów dla Galicyi zachodniej, na studya i wydawnictwo przygotowawcze do restauracyi Zamku królewskiego na Wawelu	—	—	
	9	Na restauracyę katedry ormiańskiej we Lwowie, z subwencyi 20.000 K płatnej w 5-ciu ratach rocznych, V. rata (ostatnia)	—	4.000	
	10	Na restauracyę wieży Maryackiej w Krakowie, z subwencyi 70.000 K płatnej w 10-ciu ratach rocznych, V. rata .	—	7.000	
	11	Na restauracyę kościoła pojezuickiego w Przemyślu, z subwencyi 20.000 K, płatnej w 5-ciu ratach rocznych, IV. rata	—	4 000	
	12	Na restauracyę kościoła św. Katarzyny w Krakowie, z subwencyi 35.000 K, płatnej w 5-ciu ratach rocznych, IV. rata	—	7.000	
		Do przeniesienia . .	48.020	34.000	

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
26.000	23.000	
22.736	24.880	*Mniej* o 360 K, gdyż odpadły pięciolecia dla nowomianowanych adjunktów w Krakowie.
4.000	4.000	
3.000	3.000	
1.437	600	W myśl uchwały Wydziału kraj. z 1. sierpn. 1908 L W. 77.682, wstawia się na podstawie planów i kosztorysów przedłożonych we wniosku inżyn. Klimczaka z 27. lipca 1908 L. 257 — na rekonstrukcyę robót niecierpiących zwłoki, kwotę 4.500 K.
2.000	2.000	
4.000	4.000	Nic się nie preliminuje, gdyż ostatnią ratę subwencyi zapreliminowano w r. 1908.
4.000	4.000	
7.000	7.000	
4 000	4.000	
7.000	7.000	
85.173	83.480	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VI.		Z przeniesienia . .	48.020	34.000	
	13	Na restauracyę kościoła w Starym Wiśniczu z przyznanych 10.000 K płatnych w 3 ratach rocznych, z których I. rata 4.000 K, II. i III. zaś po 3.000 K (III. rata, ostatnia)	—	3.000	
	14	Na kościół polski we Wiedniu (XVII. i XVIII. rata z 20 rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10, z ogólnej sumy 30.000 K w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 4. maja 1900) . .	—	3.000	
	15	Na koszta restauracyi zamku król. na Wawelu — rata roczna 100.000 K (w myśl uchwały sejmowej z dn. 17. listopada 1905) i dotacya Najwyższego Dworu 100.000 K	—	200.000	
	15*a)*	Na koszta restauracyi kościoła w Szczercu	—	—	
	15*b)*	Na koszta restauracyi starożytnego ratusza i wieży w Bieczu	—	—	
	15*c)*	Na koszta restauracyi starożytnej baszty i bramy w Bieczu	—	—	
	15*d)*	Na koszta restauracyi kościoła OO. Karmelitów we Lwowie	—	—	
	15*e)*	Na odbudowanie dwóch ołtarzy w rz. kat. kościele w Żurowie.	—	—	
	15*f)*	Na koszta restauracyi murów fortyfikacyjnych kościoła OO. Karmelitów w Trembowli	—	—	
	15*g)*	Na koszta restauracyi kościoła w Kulikowie	—	—	
	15*h)*	Na koszta restauracyi starożytnej bożnicy w Żółkwi	—	—	
	15*i)*	Na koszta restauracyi starożytnej cerkwi w Haliczu	—	—	
	16	Na koszta restauracyi starożytnego kościoła św. Józefa na Kahlenbergu — II. rata z przyznanych 15.000 K w 3-ch ratach rocznych po . . .	—	5.000	
	16*a)*	Na koszta odnowienia starożytnego ikonostasu w cerkwi w Zboiskach . .	—	—	
		Do przeniesienia . .	42.020	245.000	

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
85.173	83.480	
4.000	3 000	
3.000	3.000	
200.000	200.000	
—	2.000	
—	1.000	
—	1.000	
—	2.000	
—	1.000	Wydatki odpadają, jako *jednorazowo* na r. 1908 preliminowane.
—	2.000	
—	2.000	
—	1.000	
—	3.700	
—	5.000	
—	2.000	Wydatek preliminowano na r. 1908 *jednorazowo.*
292.173	312 180	

. Fundusz krajowy. Rubr. VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VI		Z przeniesienia . .	48.020	245.000	
	17	Gronu konserwatorów Galicyi zachodniej, na koszta inwentaryzacyi drewnianych kościołów — II. rata z subwencyi 6.500 K płatnej w 7-miu ratach rocznych od r. 1908 (a to: 6 rat po 1.000 K, ostatnia 500 K)	—	1.000	
	17*a)*	Na koszta pokrycia dachówką starożytnego kościoła w Tyńcu	—	—	
	17*b)*	Na restauracyę pamiątkowego obrazu „Bitwa pod Wiedniem“ w kościele parafialnym w Żółkwi	—	—	
	18	Na restauracyę kościoła OO. Cystersów w Mogile, I. rata z przyrzeczonych 15.000 K w 3 ratach rocznych po .	—	5.000	
	19	Na restauracyę starożytnego ikonostanu w cerkwi w Jezierney *jednorazowo* .	—	1.000	
	19*a)*	Wydatki wedle zamknięcia rachunków za r. 1907 nie dotyczące preliminarza .	—	—	
	20	Kollegium XX. Pijarów w Krakowie, na odrestaurowanie zniszczonego dachu kościoła — *jednorazowa* subwencya .	—	5 000	
	21	Konwentowi OO. Bazylianów w Krechowie (pow. Żółkiewski) na restauracyę starożytnych baszt i murów fortyfikacyjnych — *jednorazowa* subwencya	—	1.500	
		Suma wydatków.	48.020	258.500	306.520
		Dochody.			
	1	Taksy krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie	450	—	
	2	Dotacya Najwyższego Dworu na restauracyę zamku król. na Wawelu . .	—	100.000	
	3	Taksy za wypisy z ksiąg i aktów szlacheckich	100	—	
	3*a)*	Dochody wedle zamknięcia rachunku z r. 1907 nie odnoszące się do preliminarza	—	—	
		Suma dochodów	550	100.000	100.550

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
292.173	312.180	
—	1.000	
—	5.000	Wydatki odpadają, jako *jednorazowo* na r. 1908 preliminowane.
—	2.000	
—	—	Pozycye nowe uzasadnione w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 28.355/1908 i 119.451/1907).
—	—	
25.500	—	Pozycyę tę wstawiono tylko ze względu na wynik z r. 1907.
—	—	W myśl uchwały Wydziału kraj. z 1. sierpnia 1908 LW. 75.808, wstawia się na podstawie opinii Grona c. k. Konserwatorów przy LW. 64.429/1907 na odrestaurowanie zniszczonego dachu kościoła, jako *jednorazową* subwencyę, kwotę 5.000 K.
—	—	W myśl uchwały Wydziału kraj. z dnia 1, sierpnia 1908 LW. 66.541, wstawia się na podstawie opinii Grona c. k. Konserwatorów z 30. czerwca 1908 LW. 95/1907 — na wykonanie najważniejszych robót restauracyjnych starożytnych baszt i murów fortyfikacyjnych, *jednorazową* subwencyę w kwocie 1.500 K.
317.673	320.180	
494	450	
100.000	100.000	
253	100	
682	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynik z r. 1907.
101.429	100.550	

Preliminarz funduszu krajowego.

na rok

1909.

Rubryka VII.

Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Załączniki:

1. Preliminarz funduszu koszar krajowych . . str. 13
2. „ „ policyi krajowej . . „ 19

LW. 42.744/1908, 65.565/1908 i 68.120/1908.

Z DRUKARNI E. WINIARZA

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII.		**BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I KOSZTA KWATEROWE.**			
		Wydatki.			
	1	**I. Żandarmerya**			
		Ryczałty:			
		a) Czyszczenie koszar i innych mieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł . . 26.382 K			
		b) Oświetlenie koszar . . 9.546 „			
		c) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni . . . . . 156 „			
		d) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy . 8.170 „			
		e) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych . 3.293 „			
		f) Pranie bielizny pościelnej dla wachmistrzów rachunkowych, woźnych i służących . . . . . 8.803 „			
		g) Naprawa bielizny pościelnej 790 „			
		h) Pranie koców zimowych i letnich, sienników i poduszek słomianych i włosiennych . . . . . 2.107 „			
		i) Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych . . 4.938 „			
		k) Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek . . . . . 19.680 „			
		l) Opał i oświetlenie kancelaryi oddziałowych . . 6.330 „			
		m) Opał i oświetlenie mieszkań oficerów, wachmistrzów i woźnych . . . 14.959 „			
		n) Rekwizyta kancelaryjne 802 „			
	2	*o*) Rozmaite inne wydatki 2.119 „	108.075	—	108.075
		Najem mieszkań i koszar	550.087	—	550.087
		Do przeniesienia . . .	658.162	—	658.162

Preliminarz na rok 1909

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
	105.533	*Więcej* o 2.542 K na podstawie szczegółowego preliminarza c. k. Żandarmeryi przedłożonego do LW. 42.744/908.
	534.091	Najem mieszkań i koszar *więcej* o 15.996 K, a to na podstawie kontraktów obowiązujących w chwili układania preliminarza, tudzież wykazu przedłożonego przez żandarmeryę do LW. 42.744/908, zwiększonego o nowe czynsze najmu.
	639.624	

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII.		Z przeniesienia . .	658.162	—	658.162
	3	Wartość czynszowa: *a*) dawnego gmachu lwowskiego . . . . . 25.872 K *b*) dobudowanego skrzydła gmachu lwowskiego . . 11.486 „ *c*) realności w Czortkowie . 1.400 „ *d*) realności w Skałacie . . 1.000 „	39.758	—	39.758
	4	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków . . .	2.000	—	2.000
	5	Na podwyższenie czynszów najmu i pomnożenie ilości posterunków	4.000	—	4.000
	6	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie i Skałacie.	10.800	—	10.800
	7	Wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich	8.000	—	8.000
	8	Umorzenie pożyczki 200.000 K na odbudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie XXV. i XXVI. rata: w kapitale . . ; . 3.458 K 79 g w 4% odsetkach. . . 6.627 „ — „ $^1/_8$% na administracyę 414 „ 21 „ stemple do kwitu . . 40 „ — „	10.540	—	10.540
	8 a)	Na zakupno na własność funduszu krajowego realności dla posterunku żandarmeryi w Skałacie	—	—	—
		Do przeniesienia .	733.260	—	733.260

Prellminarz na rok 1909.

Wynikłość w roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
	639.624	
	39.758	
	2.000	Jak na rok 1908.
	4.000	
	8.400	Na koszta administracyi i konserwacyi wydano w ostatnich trzech latach wedle zamknięć rachunkowych: w r. 1905 . . 8.065 K; „ „ 1906 . . 8.172 „; „ „ 1907 . . 16.202 „; razem . . . 32.439 K przeciętnie 10.813 K, preliminuje się w zaokrągleniu 10.800 K.
	8.000	Opłatę należytości za wodę ma uskuteczniać Komenda żandarmeryi z funduszu kwaterowego, a preliminowaną obok kwotę wstawia się tylko na zasilenie funduszu kwaterowego, gdyby jego oszczędności nie wystarczyły na opłatę przypadającej należytości za wodę. (LW. 45.326/06 i 109.850/06)
	10.540	Wedle planu umorzenia do LW.11.680/1889 z końcem roku 1909 pozostanie dług w kapitale 164.801 K 48 g.
	—	Perliminarz kwaterunkowego żandarmeryi ułożony jest na podstawie projektu przedłożonego przez c. k. 5 krajową Komendę żandarmeryi do LW. 42.744/908, z uwzględnieniem zmian, jakie zaszły od chwili przedłożenia prajektu po dzień 16 czerwca 1908. Wedle tabeli dyslokacyjnej
	712.322	

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII.		Z przeniesienia . .	733.260	—	733.260
		Suma działu I. . .	733.260	—	733.260
	9	**II. Wydatki funduszu koszar krajowych .**	223.393	—	223.393
	10	**III. Na szkołę kadetów we Lwowie,** XII. rata z przyznanych gminie m. Lwowa przez lat 28 od roku 1898 począwszy, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. lutego 1898 po	5.000	—	5.000
		IV. Szupaśnictwo.			
	11	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych	50.000	—	50.000
		Do przeniesienia . .	1,011.653	—	1,011.653

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość w roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
	712.322	stan czynny korpusu c. k. żandarmeryi w Galicyi był w dniu 1 stycznia 1908. następujący: *Przy sztabie*: 1 pułkownik komendant, 3 majorów, 1 rotmistrz, 1 porucznik i 4 podporuczników (adjutantów) 1 kapitan rachmistrz, 2 poruczników-rachmistrzów, 3 wachmistrzów rachunkowych, 2 komendantów posterunkowych jako pomocników rachunkowych, 4 pisarzy adjutantury (2 wachmistrzów i 2 komendantów posterunkowych) 3 woźnych. *Przy oddziale naukowym*: 1 rotmistrz, 1 porucznik, 1 podporucznik, 1 podporucznik rachunkowy, 2 wachmistrzów-podoficerów instrukcyjnych, 2 podoficerów rachunkowych (wachmistrz i komendant posterunkowy.) *Przy komendach oddziałowych*: 15 rotmistrzów, 8 poruczników, 15 podporuczników, 7 poruczników rachunkowych, 7 podporuczników rachunkowych, 79 wachmistrzów jako komendantów powiatowych, 656 komendantów posterunkowych, 2.365 żandarmów, czyli razem 3.100 żandarmów. Komend oddziałowych 28, komend powiatowych 79, stacyj posterunkowych 710.
663.500	712.322	
235.562	229.760	Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza funduszu koszar krajowych, dołączonego jako alegat 1 do niniejszej rubryki. (LW. 65.565/1908).
5.000	5.000	
50.886	47.000	Wydatki na szupaśnictwo wynosiły: w roku 1905 . . 56.738 K „ „ 1906 . . 43.870 „ „ „ 1907 . . 50.886 „ razem . . 151.494 K przeciętnie . 50.498 K preliminuje się w zaokrągleniu 50.000 K., czyli o 3.000 K więcej, niż na rok 1908 preliminowano. Szupasowano w roku 1905 osób 5.213, w roku 1906 . . 4.946, zaś w roku 1907 . . . 5.157. (LW.63.252/1908).
954.948	994.082	

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII.		Z przeniesienia . .	1,011.653	—	1,011.653
	12	**V. Wydatki funduszu policyi krajowej** .	12.792	—	12.792
		VI. Założenie kraj. osady poprawczej dla nieletnich.			
	13	Na opłatę procentów (4%) od częściowej pożyczki z przeznaczonych przez Wysoki Sejm 1,500.000 K na fundacyę cesarską jubileuszową w roku 1908, na założenie krajowej osady poprawczej dla nieletnich chłopców i dziewcząt	30.000	—	30.000
		Suma wydatków . .	1,054.445	—	1,054.445
		Dochody.			
		I. Żandarmerya.			
	1	Kwaterunkowe żandarmeryi	58.472	—	58.472
	2	Noclegowe żandarmeryi	98.916	—	98.916
	3	Udział administracyi politycznej za kwaterunek żandarmeryi	29.789	—	29.789
		Do przeniesienia . .	187.177	—	187.177

Preliminarz na rok 1909

Wynikłość w roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
954.948	994.082	
14.808	8.973	Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza funduszu policyi krajowej, dołączonego jako alegat 2. do niniejszej rubryki. (LW. 68.120/1908.)
—	10.000	Ponieważ w chwili układania niniejszego preliminarza, sprawa założenia kolonii poprawczej dla nieletnich jest w takiem stadyum, że nie można oznaczyć wysokości pożyczki zaciągnąć się mającej w r. 1909, przeto wstawia się tylko 4% odsetki za cały rok od kwoty 750.000 K. (LW.63580/08)
969.756	1,013.055	
162.528	58.472	Kwaterunkowe, wstawione na podstawie preliminarza c. k. Żandarmeryi, przedłożonego do LW. 42.744/1908, zawiera w sobie wynagrodzenie c. k. Skarbu państwa za kwatery: 9 oficerów przy sztabie . . . . . 11.128 K 2 majorów eksponowanych w Krakowie i w Przemyślu . . . . . 3.068 „ 15 rotmistrzów . . . . . 14.468 „ 45 oficerów niższych stopni . . . . . 24.552 „ 3 wachmistrzów rachunkowych . . . . . 1.368 „ 3 woźnych . . . . . 1.368 „ na kancelaryę dla sztabu . . . . . 2.520 „ razem . . 58.472 K
	99.324	Noclegowe obliczone jest za 2.883 głów po 9·4 g. za 1 żołnierza za 365 dni (LW. 42.744/1908.)
26.821	28.337	Udział administracyi politycznej mieści w sobie zwroty kwaterowego 2 oficerów i za umieszczenie w koszarach posterunkowych 227 żandarmów przeznaczonych dla kontroli bydła.
189.349	186.133	

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VII.		Z przeniesienia . .	187.177	—	187.177
	4	Dochód:			
		a) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dawnego) . 25.872 K			
		b) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dobud. skrzydła) . . . . . 11.486 „			
		c) z realności dla c. k. żandarmeryi w Czortkowie . 1.400 „			
		d) z realności w Skałacie . 1.000 „	39.758	—	39.758
	5	Dochód ze sprzedaży zużytych sprzętów	1.400	—	1.400
	6	Odsetki od kapitałów w pierwotnej wysokości 100.000 K, pozostałego z oszczędności z lat ubiegłych . . .	3.200	—	3.200
	7	Dochód z czynszów za mieszkanie ponad kompetencyę	10.000	—	10.000
	7a)	Wynikłości wedle zamknięcia rachunku za rok 1907 nie dotyczące preliminarza na rok 1909.	—	—	—
		Suma działu I. . .	241.535	—	241.535
	8	**II. Dochody funduszu koszar krajowych**	166.698	—	166.698
	9	**III. Zwrot wydatków szupasowych** . .	11.500	—	11.500
	10	**IV. Dochody funduszu policyi krajowej**	9.099	—	9.099
		Suma dochodów .	428.832	—	428.832

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość w roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
189.349	186.133	
38.758	39.758	
2.310	1.300	
3.600	2.520	Preliminuje się na podstawie preliminarza żandarmeryjnego przedłożonego do LW. 42.744/1908.
10.807	8.000	
1.162	—	
245.986	237.711	
166.942	167.080	Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza funduszu koszar krajowych, dołączonego jako alegat 1 do niniejszej rubryki. (LW. 65.565/1908.)
13.305	11.000	Wedle zamknięcia rachunków wynosiły dochody: w roku 1905 . . . . 11.244 K. „ „ 1906 . . . . 11.100 „ „ „ 1907 . . . . 13.305 „ razem . . 35.649 K. przeciętnie 11.883 „ preliminuje się w zaokrągleniu 11.500 K czyli o 500 K *więcej*, niż na rok 1908 preliminowano. (LW. 63.252/08.)
9.627	9.059	Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza funduszu policyi krajowej, dołączonego jako alegat 2 do niniejszej rubryki. (LW. 68.120/908.
435.860	424.850	

Fundusz koszar krajowych.

Preliminarz

na rok

1909.

LW. 65.565/1908.

Fundusz koszar krajowych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
	1	C. k. Dyrekcya galic. funduszu propinacyjnego, spłata pożyczki 3,000.000 K zaciągniętej w roku 1895 na budowę koszar krajowych (25 i 26 rata) . .	149.500	—	149.500
	2	4% odsetki od reszty powyższej pożyczki	56.695	—	56.695
	3	Ubezpieczenie od ognia budynków koszarowych	2.500	—	2.500
	4	Koszta konserwacyi budynków . . .	14.330	—	14.330
	5	Koszta budowy koszar	—	—	—
	6	Podatek gruntowy i ekwiwalent . . .	40	—	40
	7	Rozmaite inne wydatki	328	—	328
		Suma wydatków . . .	223.393	—	223.393

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
144.000	150.000	Na spłatę reszty pożyczki 1,529.500 K preliminuje się dwie raty po 74.750 K t. j. pełną nadwyżkę dochodów. Wobec tego z końcem roku 1909 pozostanie dług w kapitale 1,380.000 K.
68.620	62.680	Dnia 31 grudnia 1908 r. wyniesie reszta pożyczki . . . 1,529.500 K. dnia 1 stycznia 1909 spłaconą zostanie 25 rata . . 74.750 „ pozostanie zatem dług . 1,454.750 K. od którego 4% odsetki za czas od 1 stycznia do 30 czerwca 1909 r. wyniosą . . . 29.095 K dnia 1 lipca 1909 r. spłaconą zostanie 26 rata . . . 74.750 „ pozostanie dług . 1,380.000 K. od którego 4% odsetki za czas od 1 lipca do 31 grudnia 1909 r. wyniosą . . . . . 27.600 „ preliminuje się zatem na odsetki razem 56.695 K
2.365	2.500	Jak na rok 1908.
14.310	14.330	Jak w roku 1908.
5.945	—	W roku 1909 nie ma przewidzianej budowy dodatkowych budynków.
322	250	Preliminuje się więcej o 46 K z powodu wzrostu kosztów kancelaryjnych syndyka Wydziału krajowego, skutkiem procesu w sprawie wymiaru podatków od pobieranego wynagrodzenia za koszary.
235.562	229.760	

Fundusz koszar krajowych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
	1	Zapas kasowy z r. 1908	1.000	—	1.000
	2	Wynagrodzenie taryfowe z c. k. Skarbu wojskowego za dostarczone koszary i szpitale dla c. k. wojska.	164.198	—	164.198
	3	Odsetki od kapitałów lokowanych na rachunku bieżącym w Banku kraj. .	1.500	—	1.500
	4	Rozmaite inne dochody	—	—	—
		Suma dochodów . .	166.698	—	166 698
		w porównaniu z wydatkami .	223.393	—	223.393
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	56.695	—	56.695

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość w roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.145	1.382	Na podstawie przybliżonego obliczenia.
163.976	164.198	Na podstawie taryfy z r. 1900 wynosi wynagrodzenie za koszary: 1. we Lwowie na Wulce . . . . . 46.408 K 30 g 2. w Mostach wielkich: *a*) koszary . . . . . 25.809 „ 54 „ *b*) mieszkanie pułkownika . . . 4.531 „ 12 „ *c*) koszary dla sztabu kawaleryi i oddziału pionierów . . . . 4.566 „ 83 „ *d*) szpital . . . . . 2.814 „ 28 „ 3. w Rawie Ruskiej . . . . . 25.813 „ 46 „ 4. w Trembowli . . . . . 26.098 „ 13 „ 5. w Zaleszczykach: *a*) koszary . . . . . 25.569 „ 19 „ *b*) szpital . . . . . 2.586 „ 70 „ Razem . . . . 164.197 K 55 g
821	1.500	Jak na r. 1908.
—	—	
166.942	167.080	
235.562	229.760	
68.620	62.680	Niedobór preliminuje się w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 8 lutego 1895 w wysokości odsetek przypadających funduszowi propinacyjnemu od reszty pożyczki (patrz poz. 2. wyd.).

Fundusz policyi krajowej.

Preliminarz

na rok

1909.

LW. 68.120/1908.

Fundusz policyi krajowej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.	1	Koszta utrzymania korygendów w domach przymusowej pracy i poprawy	10.925	—	10.925
II.	2	Koszta przygotowawcze dla urządzenia w kraju kolonii poprawczych . . .	265	—	265
III.	3	Podatki rządowe	1.493	—	1.493
IV.	4	Należytość konkurencyjna na rzeczowe potrzeby szkoły ludowej w Przedzielnicy	54	—	54
V.	5	Rozmaite	55	—	55
		Suma wydatków . . .	12.792	—	12.792

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość w roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
12.375	8.669	Domy przymusowej pracy, które w innych prowincyach państwa weszły już w życie na mocy ustawy z dnia 24 maja 1885 (Dz. u. p. N. 90) nie istnieją dotychczas w Galicyi. W roku 1907 zakupił Wydział krajowy od c. k. funduszu religijnego dobra ziemskie „Przedzielnica“ w powiecie dobromilskim za ugodzoną cenę kupna 177.855 K, a kupno to zatwierdził Wysoki Sejm uchwałą z dnia 28. lutego 1907. Majętność powyższa ma służyć na cele urządzenia kolonii poprawczej w charakterze rolniczo-przemysłowym dla nieletnich przestępców po myśli wyżej powołanej ustawy. Sprawa założenia takiej kolonii jest w toku. Dotychczas koszta utrzymania korygendów w domach przymusowej pracy i poprawy w innych prowincyach ponosi jeszcze fundusz policyi krajowej. Koszta te wynosiły: w r. 1905 . . 11.411 K „ „ 1906 . . 8.988 „ „ „ 1907 . . 12.375 „ 32.774 K przeciętnie . . . : 10.925 K Liczba korygendów w domach przymusowej pracy i poprawy wynosiła w r. 1905, 38; w r. 1906 . . 35, w roku 1907 . . 37.
319	240	Preliminuje się stosownie do wynikłości z r. 1905, 1906 i 1907.
1.493	—	Preliminuje się na podstawie wynikłości z r. 1907.
453	54	Jak w roku 1908.
168	10	Preliminuje się na podstawie wynikłości z r. 1907. Przewyżkę wynikłości z r. 1907 nad preliminowaną kwotę na r. 1909. tłumaczy się tem, że Wydział krajowy zapłaci zastępczo z funduszu policyi krajowej należytość asekuracyjną za budynki folwarku i karczmy w Przedzielnicy zarachowaną w tej rubryce, którą to należytość dzierżawcy w myśl odnośnych kontraktów zwrócić są obowiązani.
14.808	8.973	

Fundusz policyi krajowej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
I.	1	5% od kapitału zahipotekowanego na realności w Krakowie w kwocie 109 złp. 1 gr.	3	—	3
	2	4% odsetki od listów zastawnych Banku krajowego im. wart. 83.400 K . . .	3.336	—	3.336
	3	4% odsetki od obligacyi kolejowych Banku krajowego im. wart. 11.000 K.	440	—	440
	4	4% odsetki od książeczki wkład. Banku krajowego na 17 K 76 g	—	—	—
		Suma rubryki I. . . .	3.779	—	3.779
II.	5	Czynsz dzierżawny z majętności „Przedzielnica“	5.200	—	5.200
	6	Czynsz z karczmy w Przedzielnicy . .	120	—	120
		Suma rubryki II. . . .	5.320	—	5.320
III.	7	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów . . .	9.099	—	9.099
		W porównaniu z wydatkami .	12.792	—	12.792
		okazuje się **niedobór** w kwocie	3.693	—	3.693
		nadwyżka dochodów w kwocie	—	—	—

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3	3	Kapitał zahipotekowany na realności Nr. 204 Dz. VIII. w Krakowie wynosi 109 złp. 1 g. czyli 54 K 50 h.
3.336	3.336	Preliminuje się dochód z odsetek na podstawie rzeczywistego stanu efektów w czasie układania niniejszego preliminarza.
440	440	
119	—	Nic się nie preliminuje z powodu kapitalizowania odsetek. Dochód w r. 1907 w kwocie 119 K pochodzi z odsetek od książeczek Banku krajowego, na które tymczasowo lokowano w majątku obrotowym zapasową gotówkę. Książeczki te zostały z początkiem r. 1908 w całości spieniężone, a otrzymaną ze spieniężenia gotówkę użyto na potrzeby funduszu.
3.898	3.779	
5.633	5.200	Preliminuje się na podstawie §. 3 kontraktu zawartego przez galicyjski fundusz religijny (poprzedni właściciel tej majętności), a którym Przedzielnicę wydzierżawiano na okres czasu od 1-go listopada 1900 do 31-go października 1909 za rocznym czynszem w kwocie 5.200 K.
80	80	Preliminuje się na podstawie kontraktu zawartego do LW. 9.128/08, mocą którego wydzierżawiono karczmę w Przedzielnicy od 1-go stycznia 1908 aż do czasu rozpoczęcia robót około budowy krajowego zakładu poprawczego dla nieletnich przestępców, za rocznym czynszem w kwocie 120 K. zaś od 1 dnia miesiąca następującego po rozpoczęciu rzeczonych robót aż do końca grudnia 1910 w kwocie 300 K.
5.713	5.280	
16	—	Nic się nie preliminuje, gdyż z tego tytułu nie są spodziewane żadne dochody. Wynikłość z r. 1907 pochodzi z odsetek zwłoki od nieuiszczonych w terminie rat czynszów dzierżawnych z folwarku i karczmy w Przedzielnicy.
9.627	9.059	
14.808	8.973	Preliminuje się jednak za cały rok w przypuszczeniu, że dzierżawa zostanie na dalszy czas przedłużoną.
5.181	—	
—	86	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka VIII.

Komunikacye.

LW. 61.614/1908.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII.		**KOMUNIKACYE.**			
		Wydatki.			
		I. Na drogi.			
		A) Koszta zarządu			
	1	**Drożnicy.**			
		a) Zasługi drożników	103.000	—	103.000
		b) Ryczałt na wynagrodzenie dla drożników więcej zasłużonych i zamieszkałych w okolicach, gdzie panuje drożyzna	—	46.000	46.000
			103.000	46.000	149.000
	2	**Ryczałty.**			
		a) Na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:			
		1. dla 12 inżynierów okręgowych . . . . . 18.600 K			
		2. dla 42 konduktorów . 22.682 „	41.282	—	41.282
		b) Na pomieszczenie biura okręgowego:			
		1. dla inżyniera w Krakowie . . . . . 240 K			
		2. dla 9 inżynierów okręgowych po 120 K . . 1.080 „	1.320	—	1.320
		c) Na przybory kancelaryjne:			
		1. dla 10 inżynierów okręgowych po 96 K . . 960 K			
		2. dla 42 konduktorów po 32 K . . . . . 1.344 „	2.304	—	2.304
			44.906	—	44.906
	3	**Instrumenty, wzory, naczynia i przybory rysunkowe.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie	9.000	—	9.000
	4	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyj nadzwyczajnych	25.000	—	25.000
	5	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	13.200	—	13.200
			195.106	46.000	241.106
		Do przeniesienia . .	195.106	46.000	241.106

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
103.000	103.000	
46.000	46.000	
149.000	149.000	
40.898	41.282	
1.320	1.320	
2.115	2.304	
44 333	44.906	
9.000	9.000	
21.920	25.000	
13.200	13.200	
237.453	241.106	
237.453	241.106	

*

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII.		Z przeniesienia . .	195.106	46.000	241.106
	6	*B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.*			
		a) Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych i koszta budowy większych mostów .	—	170.000	170.000
		b) Na budowę mostu na Dniestrze pod Haliczem:			
		α) V. rata funduszu krajowego . .	—	100.000	100.000
		β) I. i II. rata c. k. Skarbu państwa	—	115.700	115.700
		c) Na budowę mostu na Dunajcu pod Zbyszycami IV. rata	—	100.000	100.000
		d) Na wzmocnienie pokładu szutrowego w km. 35. do 76. drogi krajowej Lwów-Stojanów	—	50.000	50.000
		e) Na rekonstrukcyę mostu na Bystrzycy w Jezupolu na drodze krajowej Sielec-Kłubowce, I. rata	—	100.000	100.000
		f) Na przebudowę trzech mostów na drodze krajowej Przemyśl-Sanok — subwencya c. k. Rządu	—	5.000	5.000
		g) Na ukończenie drogi krajowej Lwów Stojanów	—	—	—
		h) Na rekonstrukcyę mostu na Prucie pod Śniatynem	—	—	—
		i) Na budowę mostu na Dunajcu pod Szaflarami	—	—	—
		k) Na budowę mostu na Mleczce w Przeworsku	—	—	—
			—	640.700	640.700
	7	*C) Utrzymanie dróg krajowych.*			
		a) Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1.829 kilometrów . . .	950.000	—	950.000
		b) Na zakupno tłukarki do szutru dla dróg krajowych okręgu lwowskiego i sądeckiego — *jednorazowo* . . .	—	30.000	30.000
			950.000	30.000	980.000
		Do przeniesienia . .	1,145.106	716.700	1,861.806

Preliminarz na rok 1909

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
237.453	241.106	
169.333	170.000	
100.000	100.000	
—	—	Wydatek w kwocie 115.700 K odpowiada spodziewanemu na ten sam cel dochodowi, wstawionemu do Rubr. VIII. poz. 5.
100.000	100.000	
—	50.000	
—	—	Preliminuje się nowy kredyt w kwocie 100.000 K, jako I. ratę na rekonstrukcyę mostu na Bystrzycy w Jezupolu.
—	—	Wydatek w kwocie 5.000 K odpowiada takiemu samemu dochodowi, wstawionemu do Rubr. VIII. poz. 5.
20.000	30.000	Odpada, gdyż w r. 1908 preliminowano ostatnią ratę.
190.000	—	
—	80.000	Odpadają, jako jednorazowe na r. 1908 preliminowane.
—	100.000	
579 333	630.000	
1,065.285	950.000	
—	—	Preliminuje się *jednorazowo* nadzwyczajny kredyt w kwocie 30.000 K na zakupno maszyn do tłuczenia szutru, dla okręgu lwowskiego i sądeckiego.
1,065 285	950.000	
1,882.071	1,821.106	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wyszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	1,145.106	716.700	1,861.806
VIII.	8	*D) Zasiłki.*			
		a) Na bezzwrotne zasiłki na budowę dróg powiatowych i gminnych . .	1,200.000	—	1,200.000
		b) Na zasiłki na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych (I. i II. klasy) *w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. marca 1907.* . .	1,000.000	—	1,000.000
		c) Subwencya c. k. Rządu na budowę drogi gminnej I. kl. Dobrosin—Magierów—Niemirów—Hruszów, IV. rata.	—	21.500	21.500
	9	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych	100.000	—	100.000
	10	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego, na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 10) I. rata. .	100.000	—	100.000
			2,400.000	21.500	2,421.500
		E) Wydatki na myta.			
	11	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	7.000	—	7.000
	12	Koszta komisyjne i ogłoszenia licytacyi .	2.700	—	2.700
	13	Podatki i ekwiwalenta od własności funduszu drogowego	1.300	—	1.300
	14	Przerwy z powodu wypadków elementarnych	300	—	300
			11.300	—	11.300
		Suma wydatków na drogi	3,556.406	738.200	4,294.606
		II. Na koleje żelazne.			
	15	**Instrumenta, przybory rysunkowe, wzory i sprzęty.**			
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie . .	2.400	—	2.400
		Do przeniesienia . .	2.400	—	2.400

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,882.071	1,821.106	
920.000	1,200.000	
118 517	1,000.000	
35.000	25.000	Wydatek w kwocie 21.500 K odpowiada spodziewanemu na ten sam cel dochodowi, wstawionemu do Rubr. VIII. poz. 5.
80.000	100.000	
40.000	40.000	Preliminuje się *więcej* o 60.000 K z powodu zamierzonego podniesienia funduszu pożyczkowego drogowego o 1,000.000 koron — jak osobne sprawozdanie do Wysokiego Sejmu LW. 82 705/908.
1,193 517	2,365.000	
5.276	7.000	
1.681	2.700	
858	1.300	
—	300	
7.815	11.300	
3,083.403	4,197.406	
2.399	2.400	
2.399	2.400	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII.		Z przeniesienia . .	2.400	—	2.400
	16	**Koszta komisyjne.**			
		a) Dla urzędników i funkcyonaryuszów:			
		α) w sprawach funduszu krajowego . . . . 10.000 K			
		β) zaliczkowo w sprawach Towarzystw kolejow.. 25.000 „	35.000	—	35.000
		b) Dla członków kraj. Rady kolejowej .	1.500	—	1.500
			36.500	—	36.500
	17	**Na badania techniczne i komercyalne nowo zgłoszonych projektów kolejow.**	—	8.000	8.000
	18	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych, oraz map i planów . . .**	1.480	—	1 480
	19	**Koszta kancelaryjne.**			
		Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne i t. p. wydatki	4.000	—	4.000
	20	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskuteczniane przez obcych funkcyonaryuszy	6.250	—	6.250
	21	**Utrzymanie lokalu na biuro.**			
		a) Koszta najmu lokalu	6.250	—	6.250
		b) Opał	1.600	—	1.600
			7.850	—	7.850
	22	**Dotacya dla funduszu kolejowego na cele budowy kolei lokalnych,** XI. rata *po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 17. marca 1899 przez lat 71* . .	900.000	—	900.000
		Suma wydatków na koleje .	958.480	8.000	966.480
	do tego:	Suma wydatków na drogi. .	3 556.406	738.200	4,294.606
		Ogółem suma wydatków . .	4,514.886	746.200	5,261.086

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.399	2.400	
32.856	35.000	
3.303	1.500	
36.159	36.500	
8.000	8.000	
1.480	1.480	
3.862	4.000	
14.262	6.250	
6.250	3.125	Preliminowana kwota, jako czynsz za ubikacye zajęte przez biuro kolejowe, służyć będzie na częściowe pokrycie 4% odsetek od pożyczki zaciągnąć się mającej z funduszu solnego na budowę skrzydła do gmachu sejmowego od ulicy Marszałkowskiej i Mickiewicza (vide rubr. XIII. poz. 10 wydatków i poz. 4. dochodów).
1.804	1.600	
8.054	4.725	
750.000	750.000	Preliminuje się *więcej* o 150.000 K — jak osobne sprawozdanie do Wysokiego Sejmu (LW. 115.082/1907).
824 216	813.355	
3,083.403	4,197.406	
3,907.619	5,010.761	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
VIII.		**Dochody.**			
	1	Czynsz z myta na drogach krajowych .	520.000	—	520.000
	2	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne .	2.600	—	2.600
	3	Grzywny za przestępstwa drogowe . .	550	—	550
	4	Datki dobrowolne na budowę dróg:			
		a) Zwierzchność gminna w Kamionce strumiłowej na budowę dr. kr. Lwów-Stojanów — rata na r. 1909 500 „			
		b) Wydział pow. w Złoczowie na budowę drogi gm. I. kl. Przemyślany-Pomorzany — rata na rok 1909 . . . 4.000 „	4 500		4 500
	5	Subwencye z c. k. Skarbu Państwa na budowę dróg i mostów:			
		α) Na budowę drogi gminnej I. klasy Dobrosin-Magierów-Niemirów-Hruszów (powiat Rawa)	—	21.500	21.500
		β) Na budowę mostu na Dniestrze pod Haliczem I. i II. rata	—	115.700	115.700
		γ) Na przebudowę trzech mostów na drodze krajowej Przemyśl-Sanok . .	—	5.000	5.000
	6	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	4.500	—	4.500
	7	Zwroty od Towarzystw kolejowych:			
		a) ryczałt za sprawowanie zarządu w zastępstwie Towarzystw kolejowych . . . . . 18.450 K			
		b) koszta komisyjne personalu krajowego biura kolejowego w sprawach budowy i eksploatacyi . . . . . 25.000 „			
		c) wydatki za roboty akordowe, wykonywane w krajowem biurze kolejowem . . 6.250 „	49.700	—	49.700
	8	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):			
		a) Buczacz, rata roczna . . 2.000 K			
		b) Sanok, „ „ . . 1.592 „	3.592	—	3.592
		Suma dochodów	585.442	142.200	727.642

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
527.059	520.000	Czynsze z myt wynosiły: w r. 1905 — 517.835 K, w r. 1906 528.468 K, w r. 1907 — 527.059 K razem 1,573.362 K, zatem przeciętnie 524.454 K — preliminuje się w zaokrągleniu jak na r. 1908 — 520.000 K.
2.842	2.600	Dochody wynosiły: w r. 1905 — 2 953 K, w r. 1906 — 2.778 K, w r. 1907 — 2.842 K razem 8.573 K, czyli przeciętnie 2.857 K, — preliminuje się jednak jak na r. 1908 kwotę 2 600 K.
658	550	Dochody z grzywien wynosiły: w r. 1905 — 960 K, w r. 1906 367 K, w r. 1907 — 658 K razem 1.985 K, czyli przeciętnie 661 K, — preliminuje się jak na rok 1908 tylko kwotę 550 K.
5.500	4.500	
35.000	25.000	Preliminuje się stosownie do zobowiązań c. k. Rządu. Dochód poz. 5. w łącznej sumie 142.200 K odpowiada wydatkowi wstawionemu do Rubr. VIII. poz. 6 *b) β)* i 6 *f)*, oraz poz. 8. *c)*.
—	—	
—	—	
1.586	5.000	Dochody wynosiły: w r. 1905 — 1.403 K, w r. 1906 — 11.333 K, w r. 1907 — 1 586 K, razem 14.322 K, czyli przeciętnie 4 774 K, — preliminuje się jednak w zaokrągleniu tylko kwotę 4 500 K, t. j. o 500 K *mniej* jak na r. 1908 uchwalono.
61.176	49.700	
2.000	3.592	
635.821	610.942	

*

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka IX.

Budowy wodne i melioracye.

LW. 57.941/1908.

Pierwsza Związkowa Drukarnia we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		**BUDOWY WODNE I MELIORACYE.** **Wydatki.**			
		A) Studya przygotowawcze.			
	1	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa przyrządów geodetycznych, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych . .	12.000	—	12.000
	2	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000	—	11.000
	3	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego .	16.000	—	16.000
	4	Na zdjęcia i projekty: *a)* dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z 27. września 1882 r.) . . . . . 20.000 K *b)* dla melioracyj prywatnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. kwietnia 1892) . 45.000 „ *c)* dla wyzyskania sił wodnych 5.000 „	70.000	—	70.000
	5	Na publikacyę wykonanych robót melioracyjnych	5.000	—	5.000
	6	Koszta komisyjne: *a)* z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych (potoków górskich i kanałów) . . . . . 2.000 K *b)* z powodu konserwacyi publicznych robót melioracyjnych . . . . . 6.000 „	8.000	—	8.000
			122.000	—	122.000
		Do przeniesienia . .	122.000	—	122.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
		Wydatki / *Dochody* Na rok 1909 preliminuje się 7,141.016 K / 4,772.465 K „ „ 1908 preliminowano 6,913.576 „ / 4,686.027 „ preliminuje się zatem *więcej* o . . . 227.440 K / 86.438 K z porównania *więcej* o 141.002 K *Wydatek netto* preliminowano w r. 1908 . 2,227.549 K na rok 1909 preliminuje się . . 2,368.551 „ przeto *więcej* j. w. o . 141.002 K
12.000	12.000	
11.000	11.000	
16.000	16.000	
61.712	70.000	
—	5.000	
5.986	8.000	
106.698	122.000	Ogółem preliminuje się w dziale *A)* rubr. IX na rok 1909 tak samo jak na r. 1908.
106.698	122.000	

*

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . .	122.000	—	122.000
		B) Wykonanie budowli wodnych.			
	7	12½% datek kraju na oprocentowanie i umorzenie obligów, mających się emitować przez państwo na budowę kanałów spławnych (w myśl ustawy z d. 2. marca 1904 Dz. u. kraj. nr. 36)	—	—	—
	8	VI. rata annuitetowa na umorzenie pożyczki 7,000.000 K, zaciągniętej na pokrycie 40% datku kraju do kosztów regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z d. 22. stycznia 1904 Dz. u. kraj. nr. 23).	179.126	—	179.126
	9	40% datek kraju do kosztów regulacyi 12 rzek kanałowych w I. okresie budowy, w myśl sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 9. września 1904 LW. 89.093, VI. rata (z 9-lecia). .	773.600	—	773.600
	10	II. rata annuitetowa na umorzerzenie pożyczki 3,000.000 koron na pokrycie 40% datku kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z 9. maja 1907 Dz. u kraj. Nr. 54).	31.260	—	31.260
	11	40% datek kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych w 1. okresie (1908–1912) II. rata z 5-lecia .	600.000	—	600.000
		Do przeniesienia	1,583.986 122.000	—	1,583.986 122.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
106.698	122.000	
7.362	5.662	Nie wstawiono żadnej kwoty, gdyż c. k. Ministerstwo handlu nie nadesłało preliminarza wydatków na budowę dróg wodnych w r. 1909. Wydział krajowy przedłoży wniosek na przyznanie kredytu dodatkowego, skoro otrzyma ten preliminarz.
123.659	141.029	Wedle planu umorzenia przy LW. 94.801/905 potrzeba na rok 1909: 1. na umorzenie dwóch półrocznych rat kapitału 50.900 K 2. na opłatę odsetek od obligów w obiegu w miarę sprzedaży (wedle obliczenia w osobnym preliminarzu na r. 1909 funduszu pożyczki krajowej z r. 1904) . . . . . 153.204 „ 3. na opłatę podatku rentowego 2% w myśl polecenia do LW. 39.868/906 . . . . 3.064 „ 4. na koszta administracyjne. . . . . 100 „ razem . . 207.268 K a ponieważ na ten cel pozostało do dyspozycyi (w Rubr. IX. poz. 7. wyd.) z r. 1907. 28.142 „ preliminuje się na r. 1909 . . . . . 179.126 K
836.735	773.600	Preliminuje się jak na r. 1908.
—	15.630	Preliminuje się na r. 1909 roczną ratę annuitetową, przeto wstawia się *więcej* o 15.630 K niż na r. 1908.
—	600.000	Preliminuje się jak na r. 1908.
967.756 106.698	1,535.921 122.000	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . .	122.000	—	122.000
			1,583.986	—	1,583.986
	12	V. rata annuitetowa na umorzenie pożyczki 6,150.000 K, zaciągniętej na pokrycie datków kraju do kosztów systematycznej regulacyi rzek karpackich (w myśl ustawy z d. 25. stycznia 1905 Dz. u. kraj. nr. 22)	101.464	—	101.464
	13	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich (wydatek pod *poz. b)* 1., *c)* i *d)* pokryty pożyczką wstawia się do dochodów pod *poz. 5)*:			
		a) na uzupełnienie regulacyi Biały III. rata (z 3-lecia): 1. datek kraju . 71.525 K 2. „ państwa 105.142 „ 176.667 K			
		b) na regulacyę górnego Dniestru z dopływami, XI. rata (z 28-lecia): 1. datek kraju . 131.428 K 2. „ państwa 197.142 „ 328.570 „			
		c) na regulacyę Soły, X. rata (z 18-lecia) . . . . . 79.556 „			
		d) na regulacyę Łomnicy, X. rata (z 24-lecia) . . . . 79.616 „			
		e) na regulacyę Prutu od Śniatyna do granicy bukowińskiej, V. rata z 12½% zasiłku (z 5-lecia) . . . . 14.050 „	678.459	—	678.459
		Do przeniesienia . . .	2,363.909 122.000	—	2,363.909 122.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
106.698	122.000	
967.756	1,535 921	
61.785	86.792	Wedle planu umorzenia przy LW. 94.801/905 potrzeba na r. 1909: 1. na umorzenie 2 półrocznych rat kapitału . 44.800 K 2. na opłatę odsetek od obligów w miarę sprzedaży (wedle obliczenia w preliminarzu na r. 1909 funduszu pożyczki krajowej z r. 1905) 74.992 „ 3. na 2% podatek rentowy od kuponów . . 1.500 „ 4. na koszta administracyi . . . . . 100 „ razem . . 121.392 K a ponieważ na ten cel pozostało do dyspozycyi (w Rubr. IX. poz. 9. wyd.) z r. 1907. 19.928 „ preliminuje się na rok 1909 . . . . 101.464 K
776.183	728.459	Preliminuje się na r. 1909 *mniej* o 50.000 K z powodu, iż odpada kredyt dodatkowy na wykończenie robót przy regulacyi Dniestru między Rozwadowem i Żurawnem.
1,805.724 106.698	2,351.172 122.000	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia . . .	122.000	—	122.000
			2,363.909	—	2,363.909
	14	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. nr. 116):			
		a) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, XIV. rata (z 15-lecia): 1. datek kraju . 40.400 K 2. „ państwa 40.400 „ 80.800 K			
		b) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki), VIII. rata (z 10-lecia): 1. datek kraju . 33.280 K 2. „ państwa 24.960 „ 3. datki konkurencyjne . . 24.960 „ 83.200 „			
		c) na regulacyę potoku Sołotwy i Rokitny, II. rata . — „			
		d) na regulacyę Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim, VIII. rata (z 8-lecia): 1. datek kraju . 30.000 K 2. „ państwa 30.000 „ 60.000 „			
		e) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w pow. Dąbrowskim, VII. rata (z 11-lecia): 1. datek kraju . 90.000 K 2. „ państwa 90.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 20.000 „ 200.000 „			
		f) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby, VI. rata (z 15-lecia): 1. datek kraju . 92.832 K 2. „ państwa 92.832 „ 3. datki konkurencyjne . . 46.416 „ 232.080 „			
		Do przeniesienia 656.080 K	2,363.909 122.000	—	2,363.909 122.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
106 698	122.000	
1,805.724	2,351.172	*ad a)* do *k)* w myśl obowiązujących ustaw i rozporządzeń wykonawczych.
1,805.724 106.698	2,351.172 122.000	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	14	Z przeniesienia . 656.080 K	122.000	—	122.000
			2,363.909	—	2,363.909
		g) na obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej VI. rata (z 20-lecia): 1. datek kraju . 90.000 K 2. „ państwa 90.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 45.000 „ 225.000 „			
		h) na umorzenie 4% pożyczki 150.000 K zaciągniętej na pokrycie I. raty 50% zasiłku krajowego na podwyższenie wałów nadwiślańskich od ujścia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic, tudzież na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, VI. rata 18.255 „			
		i) na regulacyę potoku Błotni z dopływami, V. rata (z 14-lecia): 1. datek kraju . 36.800 K 2. „ państwa 27.600 „ 3. datki konkurencyjne . . 27.600 „ 92.000 „			
		k) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich, V. rata (z 19 lecia): 1. datek kraju . 80.000 K 2. „ państwa 80.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 40.000 „ 200.000 „			
		l) na regulacyę rzeki Wereszycy z dopływami, IV. rata (z 12-lecia): 1. datek kraju . 81.600 K 2. „ państwa 81.600 „ 3. datki konkurencyjne . . 40.800 „ 204.000 „			
		Do przeniesienia 1,395.335 K	2,363.909 122.000	—	2,363 909 122.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	wyjaśnienia
Korony		
106.698	122.000	
1,805.724	2,351.172	
		ad l) Uzasadnienie w sprawozdaniu o melioracyach. LW. 76.740/908.
1,805.724 106.698	2,351.172 122.000	

*

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	14	Z przeniesienia 1,395.335 K	122.000	—	122.000
			2,363.909	—	2,363.909
		m) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami, IV. rata (z 10-lecia): 1. datek kraju . 70.000 K 2. „ państwa 70.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 60.000 „ 200.000 „			
		n) na osuszenie bagien Rzemieńskich, IV. rata (z 4-lecia): 1. datek kraju . 25.333 K 2. „ państwa 25.333 „ 3. datki konkurencyjne . . 25.333 „ 75.999 „			
		o) na uzupełnienie regulacyi Bugu, III. rata (z 3 lecia): 1. datek kraju . 56.089 K 2. „ państwa 84.133 „ 140.222 „			
		p) na regulacyę Pełtwi z dopływami, III. rata (z 18-lecia): 1. datek kraju . 128.220 K 2. „ państwa 160.275 „ 3. datki konkurencyjne . . 32.055 „ 320.550 „			
		r) na zabudowanie potoku Krzemionki (pow. Stary Sambor), III. rata (z 4-lecia): 1. datek kraju . 30.000 K 2. „ państwa 30.000 „ 60.000 „			
		s) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, III. rata (z 4-lecia): 1. datek kraju . 47.500 K 2. „ państwa 47.500 „ 3. „ gmin interesowanych 5.000 „ 100.000 „			
		Do przeniesienia 2,292.106 K	2,363.909 122.000	—	2,363.909 122.000

Preliminarz na rok 1909

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
106.698	122.000	
1,805.724	2,351.172	
		ad n) do *x)* w myśl obowiązujących ustaw i rozporządzeń wykonawczych.
1,805.724	2,351.172	
106.698	122.000	

Fundusz krajowy — Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	14	Z przeniesienia 2,292.106 K	122.000	—	122.000
			2,363.909	—	2,363.909
		t) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa, III. rata (z 8-lecia): 1. datek kraju . 45.000 K 2. „ państwa 45.000 „ 3. „ spółki wodnej . . . 10.000 „ 100.000 „			
		u) na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami, III. rata (z 10-lecia): 1. datek kraju . 45.000 K 2. „ państwa 45.000 „ 3. „ spółki wodnej. . . . 10.000 „ 100.000 „			
		v) na uzupełnienie regulacyi Wisłoki i Pielnicy, II. rata (z 8-lecia): 1. datek kraju . 48.750 K 2. „ państwa 48.750 „ 97.500 „			
		w) na regulacyę Raty z dopływami II. rata (z 25-lecia): 1. datek kraju . 121.600 K 2. „ państwa 121.600 „ 3. datki konkurencyjne . . 60.800 „ 304.000 „			
		x) na regulacyę Tyśmienicy z dopływami i potoku Setnianki, II. rata (z 20-lecia): 1. datek kraju . 135.880 K 2. „ państwa 135.880 „ 3. datki konkurencyjne . . 56.240 „ 328.000 „			
		y) na regulacyę Błożewki z dopływami, I. rata (z 11-lecia): 1. datek kraju . 40.800 K 2. „ państwa 40.800 „ 3. datki konkurencyjne . . 20.400 „ 102.000 „			
		Do przeniesienia 3,323.606 K	2,363.909 122.000	—	2,363.909 122.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
106.698	122.000	
1,805.724	2,351.172	
		ad y) i *z)* Uzasadnienie w sprawozdaniu o melioracyach. LW. 76.740/908.
1,805.724	2,351.172	
106.698	122.000	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wyszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX	14	Z przeniesienia 3,323.606 K	122.000	—	122.000
			2,363.909	—	2,363.909
		z) na regulacyę Rudawy z dopływami, I. rata (z 18-lecia): 1. datek kraju . 90.000 K 2. „ państwa 90.000 „ 3. „ powiatu Kraków 11.250 „ 4. „ powiatu Chrzanów 8.750 „ 200.000 „	3,523.606	—	3,523.606
	15	Na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych:			
		a) regulacyi Trześniówki: 1. datek kraju . 1.000 K 2. „ konkurencyjny . . 1.000 „ 2.000 K			
		b) regulacyi Łęgu: 1. datek kraju . 2.000 K 2. „ konkurencyjny . . 2.000 „ 4.000 „			
		c) regulacyi Przegnojówki: 1. datek kraju . 1.000 K 2. „ konkurencyjny . . 1.000 „ 2 000 „			
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy (do r. 1910): 1. datek kraju . 1.000 K 2. „ konkurencyjny . . 1.000 „ 2 000 „			
		Do przeniesienia . 10.000 K	5,887.515	—	5,887.515
			122.000		122.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
106.698	122.000	
1,805.724	2,351.172	
2,195.064	3,084.113	Na popieranie publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych preliminuje się na r. 1909 *brutto* . . . . 3,523.606 K w porównaniu z r. 1908 . . . . 3,084.113 „ „ „ „ *więcej* o . . 439.493 K a mianowicie *więcej* na regulacyę: Wereszycy . . . . . 102.000 K Wisłoka i Pielnicy . . . 80.000 „ Błożewki . . . . . 102.000 „ Rudawy. . . . . 200.000 „ 484.000 K *mniej* na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia. . . . . 44.507 „ różnica j. w. . . 439.493 K Tytułem dochodów preliminuje się na publiczne przedsiębiorstwa melioracyjne . . . . 2,046.267 „ w porównaniu z wydatkami *brutto* . . 3,523.606 „ okazuje się wydatek *netto* . 1,477.339 K a gdy na rok 1908 preliminowano w tej pozycyi wydatek *netto* . . . . . 1,265.741 „ okazuje się wydatek *netto* większy o . 211.598 K
4,000.788	5,435.285	
106.698	122.000	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	15	Z przeniesienia . 10.000 K	122.000	—	122.000
			5,887.515	—	5,887.515
		e) regulacyi Krzemienicy: 1. datek kraju . 5.000 K 2. datek konkurencyjny . . 5.000 „ 10.000 „			
		f) regulacyi Gniłej Lipy (sekcyi górnej): 1. datek kraju . 500 K 2. „ konkurencyjny . . 500 „ 1.000 „			
		g) regulacyi Złotej Lipy: 1. datek kraju . 1.000 K 2. „ konkurencyjny . . 1.000 „ 2.000 „			
		h) regulacyi potoku Dumnego: 1. datek kraju . 750 K 2. „ konkurencyjny . . 750 „ 1.500 „			
		i) obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim: 1. datek kraju . 4.500 K 2. „ konkurencyjny . . 4.500 „ 9.000 „			
		k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach: 1. datek kraju . 500 K 2. „ konkurencyjny . . 500 „ 1.000 „			
		l) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich: 1. datek kraju . 500 K 2. „ konkurencyjny . . 500 „ 1.000 „			
		Do przeniesienia . 35.500 K	5,887.515 122.000	—	5,887.515 122.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
106.698	122.000	
4,000.788	5,435.285	
4,000.788	5,435.285	
106.698	122.000	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	15	Z przeniesienia . 35.500 K	122.000	—	122.000
			5,887.515	—	5,887.515
		m) obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. Mieleckim: 1. datek kraju . 5.750 K 2. „ konkurencyjny . . 5.750 „ 11.500 „	47.000	—	47.000
	16	Na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z d. 26. listopada 1889):			
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich (do roku 1914): 1. zasiłek kraju . 1.200 K 2. „ państwa 1.200 „ 2.400 K			
		b) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich (do r. 1925): 1. zasiłek kraju . 1.000 K 2. „ państwa 670 „ 1.670 „			
		c) na drenowanie gruntów włościańskich, IX. rata (z 10-lecia): 1. zasiłek kraju 25% . . . 200.000 K 2. zasiłek państwa 25% . . . 200.000 „ 3. datki konkurencyjne 50% . 400.000 „ 800.000 „			
		d) na regulacyę potoku Mikoszki w Rzeszowie, IV. rata (z 5-lecia): zasiłek kraju . . . . 6.432 „			
		e) na regulacyę Prutu pod Łanczynem II. rata (z 2-lecia): zasiłek kraju . . . . 16.000 „			
		Do przeniesienia . 826.502 K	5,934.515	—	5,934.515
			122.000		122.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
106.698	122.000	
4,000.788	5,435.285	
50.755	51.000	Na rok 1909 preliminuje się o 4.000 K *mniej*, gdyż odpada nadzwyczajny kredyt na pokrycie niedoboru w fund. konserwacyi Krzemienicy. Uzasadnienie w sprawozdaniu o melioracyach l. 76.740/908.
4,051.543	5,486.285	
106.698	122.000	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	16	Z przeniesienia . 826.502 K	122.000	—	122 000
			5,934.515	—	5,934.515
		f) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (pow. Rohatyn) II. rata (z 2-lecia): 1. zasiłek kraju . 2.835 K 2. „ państwa 2.835 „ 3. datki konkurencyjne . . 2.835 „ 8.505 „			
		g) na osuszenie gruntów włość. w Małnowie (pow. Mościska) II. rata (z 3-lecia): 1. zasiłek kraju . 6.478 K 2. „ państwa 6.478 „ 3. datek konkurencyjny . . 6.478 „ 19.434 „			
		h) na osuszenie łąk włość. w Oleszycach starych (pow. Cieszanów) II. rata (z 2-lecia): 1. zasiłek kraju . 3.800 K 2. „ państwa 3.800 „ 3. datki konkurencyjne . . 3.800 „ 11.400 „			
		i) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gm. Dąbrowiec i Łozina (pow. Gródek) II. rata (z 2-lecia): 1. zasiłek kraju . 2.333 K 2. „ państwa 2.333 „ datki konkurencyjne . . 2.333 „ 6.999 „			
		k) na zabudowanie potoku Stańkowskiego (pow. Nowy Sącz), *kredyt dodatkowy:* 1. zasiłek kraju . 800 K 2. „ państwa 800 „ 1.600 „			
		l) na osuszenie gruntów włościańskich w gminie Budy Łańcuckie i Świętaniów (powiat Łańcut): 1. zasiłek kraju . 7.667 K 2. „ państwa 7.667 „ 3. datki konkurencyjne . . 7.667 „ 23.001 „			
		Do przeniesienia . 897.441 K	5,934.515 122.000	—	5,934.515 122.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
106.698	122.000	
4,051.543	5,486.285	
4,051.543	5,486.285	
106.698	122.000	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	16	Z przeniesienia .897.441 K	122.000	—	122.000
			5,934.515	—	5,934.515
		m) na budowę wodociągu w Kalwaryi Zebrzydowskiej: 1. zasiłek kraju . 15.000 K; 2. „ państwa 15.000 „; 3. datki konkurencyjne . . 15.000 „ — 45.000 „			
		n) na regulacyę kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl), I. rata (z 3-lecia): 1. zasiłek kraju . 15.000 K; 2. „ państwa 15.000 „; 3. datki konkurencyjne . . 15.000 „ — 45.000 „			
		o) na regulacyę potoku Wolanki (pow. Brzesko) kredyt *dodatkowy:* 1. zasiłek kraju . 3.280 K; 2. „ państwa 3.280 „ — 6.560 „			
		p) do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . . 75.000 „	1,069.001	—	1,069.001
	17	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk: 1. w Chiszewicach, 2. rata (z 3-lecia): *a)* zasiłek kraj. . 250 K; *b)* „ państw. 250 „ — 500 K			
		2. w Sielcu, 3 rata (z 3-lecia): *a)* zasiłek kraju . 500 K; *b)* „ państwa 500 „ — 1.000 „			
		Do przeniesienia . 1.500 K	7,003.516 122.000	—	7,003.516 122.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
106 698	122.000	
4,051.543	5,486.285	
36.313	1,285.791	Preliminuje się na popieranie mniejszych robót melioracyjnych wydatek *brutto* . . . 1,069 001 K w porównaniu z r. 1908 . . . . . 1.285.791 „ *mniej* o . . 216.790 K Wydatek zaś *netto* na r. 1909 wynosi . . 356.825 K w porównaniu z rokiem 1908 . . . . 460.120 „ *mniej* o . . 103.295 K
4,837.856	6,772.076	
106.698	122.000	

Fundusz krajowy. Rubr. IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
					Korony	
IX.	17	Z przeniesienia .	1.500 K	122 000	—	122.000
				7,003.516	—	7,003.516
		3. w Kuliczkowie 3 rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraju .	500 K			
		b) „ państwa	500 „	1.000 „		
		4. w Peczeni 3 rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraju .	500 K			
		b) „ państwa	500 „	1.000 „		
		5. w Rzęśni Polskiej na gruntach Dr. Tadeusza Marsa 3 rata (z 3-lecia):				
		a) zasiłek kraju .	500 K			
		b) „ państwa	500 „	1.000 „		
		6. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po 1.000 K, w perymetrze regulacyi Pustej 2.000 K, a w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacyi Błotni i górnej Trześniówki po 500 K czyli razem:				
		a) z fund. kraju	5.500 K			
		b) „ „ państwa	5.500 „	11.000 „	15.500	—	15.500
	17 *a*	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, IV. rata (z 10-lecia)		—	—	—
				7,019 016	—	7,019.016
		Suma wydatków . .		7,141.016	—	7.141.016

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
106.698	122.000	
4,837.856	6,772.076	
17.000	19.500	Preliminuje się na r. 1909 *mniej* o . . . . 4.000 K gdyż odpadają zasiłki dla stacyi: w Rzochowie . . . . . 1.000 K w Dmytrowie . . . . . 1.000 „ w Połoniczny . . . . . 2.000 „ razem j. w. . . 4.000 K
—	—	Nie preliminuje się IV. raty z powodu niepomyślnego stanu finansów krajowych.
4,854.856	6,791.576	
4,961.554	6,913.576	Ogółem preliminuje się w dziale *B)* rubr. IX. na wykonanie robót, wydatki *brutto*. . . . . 7,019.016 K w porównaniu z rokiem 1908 . . . . 6,791 576 „ *więcej* o. . . 227.440 K
		Wydatki *netto* preliminuje się w dziale *B)* na rok 1909. . . . . 2,262.839 K w porównaniu z rokiem 1908. . . . 2,145.799 „ *więcej* o. . . 117.040 K

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		**Dochody.**			
		A) **Studya przygotowawcze.**			
	1	Zwrot kosztów zdjęć i opracowania projektu regulacyi: *a)* Błożewki . . . . . 6.068 K *b)* Rudawy . . . . . 6.220 „	12.288	—	12.288
	2	Subwencya c. k. Skarbu państwa na utrzymanie kursu dozorców drenarskich .	4.000	—	4.000
			16.288	—	16.288
		B) **Wykonanie budowli wodnych**			
	3	Dochód z pożyczki 7,000.000 K na regulacyę rzek kanałowych (poz. 9 wydatków)	773.600	—	773.600
	4	Dochód z pożyczki komunalnej 3,000.000 K na uzupełnienie regulacyi rzek kanałowych w I. okresie	600.000	—	600.000
	5	Dochód z pożyczki 6,150.000 K na regulacyę rzek karpackich (poz. 13. lit. *b)* 1. *c) d)* wydat.)	290.600	—	290.600
	6	Datki państwowe na regulacyę rzek karpackich: *a)* Biały (poz. 13 *a)* wydat.) . 105.142 K *b)* Dniestru górnego (poz. 13 *b)* wydatków) . . . . . 197.142 „	302 284	—	302.284
	7	Datki państwowe i konkurencyjne na popieranie ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych (poz. 14 wydatków) a mianowicie: *a)* na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, datek państwa . . 40.400 K *b)* na regulacyę potoku Pustej (Radosławki): 1. datek państwa 24.960 K 2. datki konkurencyjne . . 24.960 „ 49.920 „			
		Do przeniesienia . 90.320 K	1,966 484 16.288	—	1,966.484 16.288

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
31.932	36.250	Na rok 1909 preliminuje się tylko zwrot kosztów zdjęć dla regulacyi Błożewki i Rudawy.
4.000	4.000	Preliminuje się jak na rok 1908.
35.932	40.250	
836.735	773.600	
—	600.000	
375.934	290.600	Preliminuje się jak na rok 1908.
285.475	302.284	
1,498.144	1,966.484	
35.932	40.250	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.	14	Do przeniesienia .	90.320 K	16.288	—	16.288
				1,966.484	—	1,966.484
		c) na regulacyę Sołotwy i Rokitny	— „			
		d) na regulacyę Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim, datek państwa .	30.000 „			
		e) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w pow. Dąbrowskim: 1. datek państwa 90.000 K 2. datki konkurencyjne . . 20.000 „	110.000 „			
		f) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby: 1. datek państwa 92.832 K 2. datki konkurencyjne . . 46.416 „	139.248 „			
		g) na obwałowanie Wisły od Ujścia Raby do Woli rogowskiej: 1. datek państwa 90.000 K 2. datki konkurencyjne . . 45.000 „	135.000 „			
		h) na regulacyę potoku Błotni z dopływami: 1. datek państwa 27.600 K 2. datki konkurencyjne . . 27.600 „	55.200 „			
		i) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich: 1. datek państwa 80.000 K 2. datki konkurencyjne . . 40.000 „	120.000 „			
		k) na regulacyę Wereszycy z dopływami: 1. datek państwa 81.600 K 2. datki konkurencyjne . . 40.800 „	122.400 „			
		Do przeniesienia .	802.168 K	1,966.484 16.288	—	1,966.484 16.288

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
35.932	40.250	
1,498.144	1,966.484	
1,498.144 35.932	1,966.484 40.250	

Fundusz krajowy — Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	14	Z przeniesienia 802.168 K	16.288	—	16.288
			1,966.484	—	1,966.484
		l) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami: 1. datek państwa 70.000 K 2. datki konkurencyjne . . 60.000 „ 130.000 „			
		m) na osuszenie bagien Rzemieńskich: 1. datek państwa 25.333 K 2. datki konkurencyjne . . 25.333 „ 50.666 „			
		n) na uzupełnienie regulacyi Bugu: datek państwa . . . . 84.133 „			
		o) na regulacyę Pełtwi z dopływami: 1. datek państwa 160 275 K 2. datki konkurencyjne . . 32.055 „ 192.330 „			
		p) na zabudowanie potoku Krzemionki: datek państwa . . . . 30.000 „			
		r) na uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy: datek państwa . . . . 48.750 „			
		s) na regulacyę Raty z dopływami: 1. datek państwa 121.600 K 2. datki konkurencyjne . . 60.800 „ 182.400 „			
		t) na regulacyę Tyśmienicy z dopływami i potoku Setnianki: 1. datek państwa 135.880 K 2. datki konkurencyjne . . 56.240 „ 192.120 „			
		Do przeniesienia 1,712.567 K	1,966.484 16.288	—	1,966.484 16.288

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
35.932	40.250	
1,498.144	1,966.484	
1,498.144	1,966.484	
35.932	40.250	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wyszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.	7	Z przeniesienia 1,712.567 K	16.288	—	16.288
			1,966.484	—	1,966.484
		u) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy: 1. datek państwa 47.500 K 2. datki konkurencyjne . . 5.000 „ 52.500 „			
		v) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa: 1. datek państwa 45.000 K 2. „ spółki wodnej . . 10.000 „ 55 000 „			
		w) na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami: 1. datek państwa 45.000 K 2. „ spółki wodnej . . 10.000 „ 55.000 „			
		y) na regulacyę Błożewki z dopływami: 1. datek państwa 40.800 K 2. datki konkurencyjne . . 20.400 „ 61.200 „			
		z) na regulacyę Rudawy z dopływami: 1. datek państwa 90.000 K 2. „ powiatu Krakowskiego 11.250 „ 3. datek powiatu Chrzanowskiego 8.750 „ 110 000 „	2,046.267	—	2,046.267
	8	Datki konkurencyjne na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych (poz. 15 wydatków) a mianowicie: *a)* regulacyi Trześniówki . 1.000 K *b)* „ Łęgu . . . 2.000 „			
		Do przeniesienia . 3.000 K	4,012.751 16.288	—	4,012.751 16.288

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
35.932	40.250	
1,498.144	1,966.484	
1,308.040	1,818.372	Preliminuje się *więcej* o 227.895 K, jak wyjaśnienie przy poz. 14. wydatków.
2,806.184	3,784.856	
35.932	40.250	

*

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.	8	Z przeniesienia .	3.000 K	16.288	—	16.288
				4,012.751	—	4,012.751
		c) regulacyi Przegnojówki .	1.000 „			
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy .	1.000 „			
		e) regulacyi Krzemienicy .	5.000 „			
		f) regulacyi Gniłej Lipy (górnej sekcyi)	500 „			
		g) regulacyi Złotej Lipy . .	1.000 „			
		h) „ potoku Dumnego	750 „			
		i) obwałowania Wisły i Sanu w pow. Tarnobrzeskim . .	4.500 „			
		k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach . .	500 „			
		l) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich .	500 „			
		m) obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim	5.750 „	23.500	—	23.500
	9	Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (poz. 16 wydat.):				
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich, zasiłek państwowy	1.200 K			
		b) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich, zasiłek państwowy	670 „			
		c) na drenowanie gruntów włościańskich: 1. zasiłki państwa 200.000 K 2. datki konkurencyjne . . 400.000 „	600.000 „			
		d) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (pow. Rohatyn): 1. zasiłek państwa 2.835 K 2. datki konkurencyjne . . 2.835 „	5.670 „			
		Do przeniesienia	607.540 K	4,036.251 16.288	—	4,036.251 16.288

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
35.932	40.250	
2,806.184	3,784.856	
30.254	25.500	Preliminuje się na rok 1909 *mniej* o 2.000 K, jak wyjaśnienie przy poz. 15. wydatków.
2,836.438	3,810 356	
35.932	40.250	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony		
IX.	9	Z przeniesienia	607.540 K	16.288	—	16.288
				4,036.251	—	4,036.251
		e) na osuszenie gruntów włość. w Małnowie (pow. Mościska): 1. zasiłek państwa 6.478 K 2. datki konkurencyjne . . 6.478 „	12.956 „			
		f) na osuszenie łąk w Oleszycach starych (pow. Cieszanów): 1. zasiłek państwa 3.800 K 2. datki konkurencyjne . . 3.800 „	7.600 „			
		g) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gminach Dąbrowica i Łozina (pow. Gródek): 1. zasiłek państwa 2.333 K 2. datki konkurencyjne . . 2.333 „	4.666 „			
		h) na uzupełnienie zabudowania potoku Stańkowskiego, kredyt dodatkowy, zasiłek państwowy	800 „			
		i) na drenowanie gruntów włościańskich w gminie Budy łańcuckie i Świętoniów: 1. zasiłek państwa 7.667 K 2. datki konkurencyjne . . 7.667 „	15.334 „			
		k) na budowę wodociągu w Kalwaryi żebrzydowskiej: 1. datek państwa 15.000 K 2. datki konkurencyjne . . 15.000 „	30.000 „			
		l) na regulacyę kanału Bucowskiego (pow. Przemysl): 1. zasiłek państwa 15.500 K 2. datki konkurencyjne . . . 15.000 „	30.000 „			
		m) na regulacyę potoku Wolanki, zasiłek państwa . .	3.280 „	712.176	—	712.176
		Do przeniesienia . .		4,748.427 16.288	—	4,748.427 16.288

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
35.932	40.250	
2,836.438	3,810.356	
318.889	825 671	Preliminuje się na rok 1909 *mniej* o 113.495 K z powodu mniejszej ilości robót melioracyjnych.
3,155.327	4,636.027	
35.932	40.250	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
IX.		Z przeniesienia .	16.288		16.288
			4,748.427	—	4,748.427
	10	Zasiłki państwowe na popieranie kultury torfowisk (poz. 17. wydatków):			
		1. w Chiszewicach . . . 250 K			
		2. w Sielcu . . . . . 500 „			
		3. w Kuliczkowie . . . 500 „			
		4. w Peczeni . . . . 500 „			
		5. w Rzęśni Polskiej na gruntach Dr. Tadeusza Marsa . . . . . 500 „			
		6. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie, w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po 1.000 K, w perymetrze regulacyi Pustej 2.000 K, a w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacyi Pustej, Błotni i górnej Trześniówki po 500 K = ... 5.500 „	7.750	—	7.750
			4,756.177	—	4,756.177
		Suma dochodów . .	4,772.465	—	4,772.465

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
35.932	40.250	
3,155.327	4,636.027	
8.500	9.750	Preliminuje się na rok 1909 *mniej* o 2.000 K, jak wyjaśnienia przy poz. 17. wydatków.
3,163.827	4,645.777	
3,199.759	4,686.027	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka X.

Rolnictwo.

Załączniki:

Preliminarze szkół i zakładów rolniczych . . . . . str. 35

LW. 76.860/08.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X		**Rolnictwo.**			
		Wydatki.			
		A) Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.			
	1	Akademia rolnicza w Dublanach . .	262.963	26.600	289.563
	2	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach . .	40.366	3.000	43.366
	3	Szkoła gorzelnicza w Dublanach . .	16.430	300	16.730
	4	Gorzelnia szkolna w Dublanach . .	14.750	—	14.750
	5	Folwark w Dublanach	54.860	9.000	63.860
	5*a*)	Inwestycye w krajowych zakładach naukowych w Dublanach:			
		a) na budowę wodociągu ze źródeł w Malechowie do zakładów w Dublanach .	—	—	—
		b) na wewnętrzne urządzenie stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej i szkoły gorzelniczej w nowym budynku	—	—	—
		c) na melioracye łąk	—	—	—
	6	Inwestycye na folwarku w Dublanach:			
		a) na budowę domu murowanego z ogrodzeniem na mieszkanie gumiennego, polowego, stelmacha i kowala . .	—	20.000	20.000
		b) na urządzenie gnojarni i adaptacye w oborze	—	10.000	10.000
	7	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	52.290	360	52.650
	8	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	37.488	—	37.488
	9	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	49.480	1.990	51.470
	10	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	156.632	5.100	161.732
	11	Folwark w Czernichowie	17.669	650	18.319
	12	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	45.090	3.000	48.090
	12*a*)	Na budowę stajni w krajowej szkole rolniczej w Bereźnicy, II. połowa z 30.000 K	—	15.000	15.000
	13	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence	35.690	7.000	42.690
	14	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy	41.420	—	41.420
	15	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach	41.885	1.470	43.355
	16	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole	45.170	4.602	49.772
	17	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Milocinie	49.570	4.050	53.620
		Do przeniesienia . .	961.753	112.122	1,073.875

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
239.827	280.186	Uzasadnienie w specyalnych preliminarzach tych zakładów, dołączonych do niniejszej rubryki.
40.696	41.266	
13.794	15.630	
11.525	14.550	
81.699	65.264	
40.000	66.000	Nie preliminuje się, albowiem w r. 1908 wstawiono ostatnie raty.
18.000	10.000	
—	25.000	
—	—	Uzasadnienie w sprawozdaniu o zakładach dublańskich.
—	—	
46.412	54.068	Uzasadnienie w specyalnych preliminarzach tych zakładów, dołączonych do niniejszej rubryki.
34.588	35.821	
47.128	51.396	
146.902	159 310	
23.435	18.623	
43.836	47.790	
—	15 000	Preliminuje się II. połowę z preliminowanych 30.000 K, a uzasadnionych w zeszłorocznem sprawozdaniu o kraj. niższych szkołach rolniczych.
35.802	35.889	Uzasadnienie w specyalnych preliminarzach tych zakładów, dołączonych do niniejszej rubryki.
35.171	40.645	
44.804	44.003	
44.509	47.520	
63.579	59.420	
1,011.707	1,127.381	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Wniosek na rok 1909 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1909 razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia .	961.753	112.122	1,073.875
	18	Koszta założenia kraj. niższej szkoły rolniczej w Miłocinie:			
		a) na drenowanie pól w Miłocinie (II., ostatnia rata z 17.800 K) . . .	—	8.800	8.800
		b) koszta urządzenia szkoły i gospodarstwa	—	—	—
		c) należytość skarbowa od kontraktu kupna i sprzedaży Miłocina . .	—	—	—
		d) na budowę drogi w Miłocinie . .	—	—	—
	19	Szkoły zimowe rolnicze:			
		a) utrzymanie szkoły w Tęgoborzy .	2.122	—	2.122
		b) utrzymanie szkoły w Lubczy . .	1.910	—	1.910
		c) pobory dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących zarazem obowiązki kierowników szkół zimowych rolniczych w Tęgoborzy i w Lubczy po 4.000 K (patrz poz. 23.) . .	8.000	—	8.000
		d) na koszta założenia trzeciej zimowej szkoły rolniczej	—	5.000	5.000
	20	Szkoła mleczarska, mleczarnia i serownia szkolna w Rzeszowie	145.223	1.600	146.823
	21	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie .	36.850	3.615	40.465
	22	Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach	28.363	6.800	35.163
	23	Utrzymanie dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących obowiązki instruktorów ogrodnictwa i sadownictwa, po 4.000 K (patrz poz. 19 *c*) . . .	8.000	—	8.000
	24	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa . . 1.600 K i koszta kancelaryjne dla instruktora sadownictwa . 300 „	1.900	—	1.900
	25	Dla Towarzystwa „Proświta“ na cele rolnictwa i sadownictwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . .	15.000	—	15.000
	26	Szkoła ogrodnicza w Wulce kapitańskiej objęta w zarząd kraju:			
		a) czynsz dzierżawny za 47 morgów .	1.464	—	1.464
		b) ogrodzenie i restauracya budynków .	—	30.000	30.000
		Do przeniesienia .	1,210.585	167.937	1,378.522

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,011.707	1,127.381	
—	9.000	Preliminuje się resztę na podstawie preliminarza r. 1908.
9.620	—	Pozycye te wstawiono ze względu na wynikłości r. 1907.
8.000	—	
5.000	11.400	Nie preliminuje się, albowiem w r. 1908 wstawiono ostatnią ratę.
1.841	3.722	Preliminuje się w zwyczajnych, jak na rok 1908, nadzwyczajny zaś kredyt, jako jednorazowy, odpada.
1.589	1.910	Jak na rok 1908.
8.000	8.000	
—	5.000	Kredyt 5.000 K, preliminowany na ten cel na r. 1908, będzie użyty na założenie (awans czynszu najmu na adaptacye) szkoły zimowej w Tęgoborzy, dokąd przeniesiono szkołę z Niewiarowa.
36.508	117.530	Uzasadnienie w specyalnych preliminarzach tych zakładów, dołączonych do niniejszej rubryki.
39.945	48.767	
32.361	60.478	
8. 00	8.000	
1.900	1.900	
15.000	15.000	
2.000	2.000	Uzasadnienie w osobnem sprawozdaniu.
1,181.471	1,420.088	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia .	1,210.585	167.937	1,378.522
	27	Akademia weterynaryi we Lwowie: a) subwencya c. k. Rządowi . 4.000 K; b) asekuracya budynku . . 82 „; c) stała subwencya na utrzymanie internatu dla podkuwaczy kształcących się w szkole kucia koni . . 1.500 „	5.582	—	5.582
	28	Krajowy nauczyciel weterynaryi: płaca . . . . . 3.000 K; dodatek aktywalny . . 600 „; ryczałt na koszta podróży . 1.000 „; 3 dodatki pięcioletnie po 400 K . . . . 1.200 „	5.800	—	5.800
	29	Stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie	3.500	—	3.500
	30	Stypendya dla kandydatów na nauczycieli dla szkół rolniczych	8.000	—	8.000
	31	Stypendya dla uczniów i abituryentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	6.400	—	6.400
	32	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych . . .	2.000	—	2.000
	33	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	2.000
	34	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	2.000
	35	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	8.000	—	8.000
	36	Zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich: a) w Albigowej . . . 3.500 K; b) w Olesku . . . . 3.500 „; c) zasiłki dla innych szkół i stypendya dla przyszłych nauczycielek w tych szkołach . 8.000 „	15.000	—	15.000
	37	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu na szkołę chmielarską w Starem Siole .	2.000	—	2.000
	37a)	Umorzenie ostatniej raty pożyczki zaciągniętej w funduszu pożyczkowym dla przemysłu rolniczego, na pokrycie kosztów założenia szkoły mleczarskiej w Rzeszowie	—	—	—
		Suma działu A. .	1,270.867	167.937	1,438.804
		Do przeniesienia .	1,270.867	167.937	1,438.804

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,181.471	1,420.088	
5.518	5.582	
5.400	5.417	Preliminuje się *więcej* o 383 K z powodu przypadającego trzeciego dodatku pięcioletniego.
3.500	3.500	
8.000	8.000	
6.400	6.400	
523	2.000	
2.000	2.000	
2.000	2 000	
5.802	8.000	
11.721	15.000	
2.000	2 000	
6.382	—	Pozycya wstawiona ze względu na wynikłość roku 1907.
1,240.717	1,479.987	
1,240.717	1,479.987	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia .	1,270.867	167.937	1,438.804
		B) Wydatki na ogólne cele rolnictwa.			
	38	Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferencye nauczycieli niższych szkół rolniczych, do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	6.000	—	6.000
	39	Na rozmaite zasiłki, mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego tudzież wiedzy rolniczej, do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	12.000	—	12.000
	40	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	16.000	—	16.000
	41	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	12.000	—	12.000
	42	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie na zasilenie działalności towarzystw okręgowych	10.000	—	10.000
	43	Galicyjskiemu Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie na zasilenie działalności oddziałów	14.000	—	14.000
	44	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu, na utrzymanie i koszta podróży referenta dla spraw rolniczych	5.000	—	5.000
	45	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu na utrzymanie i koszta podróży instruktora rolnictwa i referenta dla spraw rolniczych	5.000	—	5.000
	46	Na subwencyonowanie konkursów i wystaw maszyn rolniczych, urządzanych przez krajowe Towarzystwa rolnicze . .	2.500	—	2.500
	47	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie na utrzymanie biura rachunkowego dla rolników	1.000	—	1.000
	48	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie na utrzymanie biura handlowego	2.000	—	2.000
	49	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu dla Syndykatu towarzystw rolniczych w Krakowie	1.000	—	1.000
	50	Obydwu Towarzystwom rolniczym na premie dla sług	1.000	—	1.000
	51	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie na doświadczenia polowe . . .	2.000	—	2.000
		Do przeniesienia .	89.500 1,270.867	— 167.937	89.500 1,438.804

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,240.717	1,479.987	
963	6.000	
16.514	12.000	
16.000	16.000	
12.000	12.000	
10.000	10.000	
14.000	14.000	
5.000	5.000	
5.000	5.000	
2.500	2.500	
1.000	1.000	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
2.000	2.000	
88.977	89.500	
1,240.717	1,479.987	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia	1,270.867	167.937	1,438.804
			89.500	—	89.500
	52	Dla Kółek rolniczych:			
		a) na koszta zakładania i lustracyę tychże	15.000	—	15.000
		b) na koszta administracyjne . . .	4.000	—	4.000
		c) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich	8.000	—	8.000
		d) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych	4.000	—	4.000
		e) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych, pod kierunkiem i kontrolą Zarządu .	12.000	—	12.000
		f) na utrzymanie i koszta podróży jednego inspektora rolnictwa . .	5.000	—	5.000
		g) na lustratora rolniczego . . .	4.000	—	4.000
		h) na instruktorów dla zarządów powiatowych	6.000	—	6.000
		i) na tworzenie nowych zarządów powiatowych	3.000	—	3.000
		k) na specyalne kursa i utrzymanie instruktora organizacyjnego . . .	5.000	—	5.000
	53	Na wydawnictwa czasopism:			
		a) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“	3.000	—	3.000
		b) Na wydawnictwo „Rolnika“ . .	4.000	—	4.000
		c) Na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“	3.000	—	3.000
		d) Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo czasopisma „Sylwan“	600	—	600
		e) Na wydawnictwo innych czasopism, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	3.500	—	3.500
	54	Na utrzymanie krajowego składu publicznego w Krakowie	39.011	12.500	51.511
	55	Umorzenie pożyczki 800.000 K zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, na założenie składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:			
		a) 41. i 42. rata kapitału . 43.673 K 92 g $4^1/_2$% odsetki z góry . 9.310 „ 08 „	52.984	—	52.984
	56	Na zalesienia ochronne w myśl ustawy z dnia 15. czerwca 1904 (Dz. u. kraj. Nr. 94)	5.000	—	5.000
		Do przeniesienia. . .	266.595	12.500	279.095
			1,270.867	167.937	1,438.804

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,240.717	1,479.987	
88.977	89.500	
15.000	15.000	
4.000	4.000	
8.000	8.000	
4.000	4.000	
12.000	12.000	
5.000	5.000	
4.000	4.000	
6.000	6.000	
3.000	3.000	
5.000	5.000	
2.000	3.000	
4.000	4.000	
3.000	3.000	
400	600	
3.500	3.500	
40.441	47.211	Uzasadnienie w specyalnym preliminarzu składu, dołączonym jako alegat do niniejszej rubryki (LW. 38.420/908) i osobnem sprawozdaniu o krajowym składzie publicznym (LW. 49.767/908).
52.984	52.984	Podług planu umorzenia do LW. 11.680/1889, z końcem roku 1909 pozostanie dług w kapitale 195.847 K 68 g.
5.000	5.000	
266.302	274.795	
1,240.717	1,479.987	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia .	1,270.867	167.937	1,438.804
			266.595	12.500	279.095
	57	Austryacki centralny komitet dla ochrony interesów rolniczych i lasowych, przy zawieraniu układów handlowych .	—	1.000	1.000
		Suma działu B .	266.595	13.500	280.095
		C) Wydatki na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego.			
	58	Na podniesienie hodowli bydła, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902, z dnia 14. i 22. listopada 1905:			
		a) 14. i 15. półroczna rata z 10 lecia od 1. lipca 1902	100.000	—	100.000
		b) na koszta komisyj licencyonujących, po myśli §. 4. ustawy z d. 10. lipca 1902 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. X. doch.) . .	25.000	—	25.000
		c) na wystawy targowe bydła rozpłodowego:			
		α) Towarzystwu gospodarskiemu galic. we Lwowie	2.500	—	2.500
		β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie	1.500	—	1.500
		d) na kontrolę mleczności:			
		α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu	4.000	—	4.000
		β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie	2.500	—	2.500
		e) na ogólne cele hodowlane, a mianowicie na wzmożenie hodowli bydła mięsnego	—	—	—
		f) na tworzenie obór zarodowych gminnych	30.000	—	30.000
	59	Na zwiększenie stałego funduszu hodowlanego o 50.000 K do kwoty 150.000 K (III. rata z pięciolecia) . . .	10.000	—	10.000
	60	Na rozszerzenie targowicy miejskiej dla bydła wywozowego w Krakowie (IV. rata z dziesięciolecia), w myśl uchwały Sejmu z dnia 21. listopada 1905 .	20.000	—	20.000
	61	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie gospodarskiem lwowskiem, płaca . . . 3.000 K ryczałt na koszta podróży . 1.000 „	4.000	—	4.000
		Do przeniesienia .	199.500	—	199.500
			1,537.462	181.437	1,718.899

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,240.717	1,479.987	
266.302	274.795	
1.000	1.000	
267.302	275.795	
100.000	100.000	
25.000	25.000	
2.500	2.500	
1.500	1.500	
4.000	4.000	
2.500	2.500	
30.000	—	*Do poz. 58 e*). Wskutek niezatwierdzenia przez rząd planu akcyi celem podniesienia chowu bydła mięsnego dotacya z r. 1907, przeniesiona na r. 1908, będzie użytą dopiero w r. 1909, przeto na r. 1909 nie preliminowano dalszej dotacyi.
—	30.000	
10.000	10.000	
20.000	20.000	
4.000	4.000	
199.500	199.500	
1,508.019	1,755.782	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia .	1,537.462	181.437	1,718.899
			199.500	—	199.500
	62	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie rolniczem krakowskiem (pod warunkiem, ażeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego) . .	4.000	—	4.000
	63	Na akcyę tępienia gruźlicy u bydła 5.000 K i subwencya rządowa . . 5.000 „	10.000	—	10.000
	64	Towarzystwo hodowców czerwonego bydła	4.000	—	4.000
	65	Na podniesienie chowu koni roboczych i włościańskich	25.000	—	25.000
	66	Na kursa kucia koni, obydwom Towarzystwom krajowym po 1.000 K . .	2.000	—	2.000
	67	Na podniesienie chowu owiec i kóz dla galic. Towarzystwa gospodarskiego .	1.000	—	1.000
	68	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu na chów kóz	1.000	—	1.000
	69	Na podniesienie chowu świń, obydwom Towarzystwom gospodarczym . . .	35.000	—	35.000
	70	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:			
		a) krajowy instruktor mleczarstwa, płaca . . . . 3.600 K			
		dodatek aktywalny . . 1.200 „			
		„ pięcioletni 400 K od 1. maja 1909 . . 267 „			
		„ osobisty . . . 1.000 „	6.067	—	6.067
		b) instruktor-adjunkt	3.000	—	3.000
		c) pomocnik instruktora, płaca . .	1.440	—	1.440
		d) ryczałt na koszta podróży służbowych instruktorów mleczarstwa . . .	4.500	—	4.500
		e) stypendya mleczarskie i serkarskie .	2.000	—	2.000
		f) na potrzeby biura mleczarskiego .	1.000	—	1.000
		g) subwencya dla galic. Towarzystwa mleczarskiego w Krakowie:			
		α) na utrzymanie biura handlowego .	1.000	—	1.000
		β) na utrzymanie sekretarza, zarazem fachowego konsulenta Towarzystwa mleczarskiego	1.200	—	1.200
	71	Na zakład chowu drobiu w Jarosławiu (II. rata z dwulecia)	—	5.000	5.000
	72	Zakład produkcyi narybku w Oparach .	3.000	—	3.000
	73	Towarzystwo rybackie w Krakowie . .	800	—	800
	74	Na podniesienie chowu drobiu, ryczałt do dyspozycyi Wydziału kraj. . . .	6.000	5.000	11.000
	75	Na założenie kurnika zarodowego Towarzystwa chowu drobiu we Lwowie .	—	7.500	7.500
		Suma działu C .	311.507	17.500	329.007
		Do przeniesienia .	1,848.969	198.937	2,047.906

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,508.019	1,755.782	
199.500	199.500	
4.000	4.000	
10.000	10.000	
4.000	4.000	
25.000	25.000	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
35.000	35.000	
4.000	4.000	*Więcej* o 2.067 K, podług wyjaśnienia w sprawozdaniu Wydziału krajowego dotyczącem mleczarstwa (LW. 53.629/908).
2.000	3.000	
1.290	1.440	
4.282	4.500	
2.000	2.000	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
1.200	1.200	
—	5.000	Preliminuje się II. ratę, na podstawie preliminarza r. 1908.
2.450	2.450	Uzasadnienie w osobnem sprawozdaniu Wydziału krajowego do LW. 57.602/908.
800	800	
9.000	11.000	W myśl osobnego sprawozdania do LW. 42.280/908.
7.500	—	II. rata, na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 7. marca 1907 i osobnego sprawozdania (LW. 42.280/908).
318.022	318.890	
1,826.041	2,074.672	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia	1,848.969	198.937	2,047.906
		D) Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego.			
	76	Towarzystwo dla podniesienia uprawy tytoniu, IV. rata z 6 lecia od roku 1906 (uchwała Sejmu z 4. listopada 1904) 6.000 K i subwencya rządowa (jak rubr. X. doch.) . . . 2.000 „	8.000	—	8.000
	77	Na popieranie celów Zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie	600	—	600
	78	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie .	2.000	—	2.000
	79	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie na zakład sadowniczy „Glinka“ . .	2.000	—	2.000
	80	Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie .	1.000	—	1.000
	81	Subwencye na cele sadownictwa:			
		a) Towarzystwu rolniczemu w Jaśle na utrzymanie instruktora sadownictwa .	1.000	—	1.000
		b) Wydziałowi powiatowemu w Limanowej na utrzymanie instruktora sadownictwa	1.500	—	1.500
		c) na utrzymanie instruktorów sadownictwa w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	2.000	—	2.000
		d) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Olesku	1.000	—	1.000
		e) na utrzymanie szkółki drzew owocowych Towarzystwa „Selski Hospodar“ w Olesku	—	1.000	1.000
		f) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	2.400	—	2.400
	82	Zasiłek dla zakładu sadowniczego pp. Niemczewskich w Okopach	—	1.000	1.000
	83	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych . . .	—	2.000	2.000
	83*a*)	Na produkcyę nasion traw na łąki torfowe w Moszczanach, pow. Jarosław . .	—	—	—
		Suma działu D .	21.500	4.000	25.500
		Do przeniesienia .	1,870.469	202.937	2,073.406

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,826.041	2,074.672	
10.300	8.000	
600	600	
2.000	2.000	
2.000	2.000	
—	1.000	
1.000	1.000	
1.500	1.500	
3.000	2.000	
1.000	1.000	
1.000	1.000	
2.400	2.400	
1.000	1.000	
2.000	2.000	
3.000	1.000	Nie preliminuje się, albowiem w roku 1908 wstawiono ostatnią ratę.
30.800	26.500	
1,856.841	2,101.172	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			K o r o n y		
X.		Z przeniesienia .	1,870.469	202.937	2,073.406
	84	**E) Na koszta komisyi agrarnych.**			
		A) Personal techniczny			
		(wedle nowego etatu w myśl uchwały Sejmu z dnia 5. marca 1907):			
		a) 2 inżynierów komasacyjnych, płace po 2.800 K . 5.600 K dodatki aktywalne po 800 K . 1.600 „ 7.200 K			
		b) 2 adjunktów komasacyjnych, płace po 2.200 K . 4.400 K dodatki aktywalne po 640 K . 1.280 „ 5.680 „			
		c) 8 asystentów komasacyjnych, płace po 1.600 . 12.800 K dodatki aktywalne po 480 K . 3.840 „ 16.640 „			
		d) 2 pomocników technicznych, płaca miesięczna po 140 K 3.360 „			
		e) ryczałt dla 5 dyetaryuszy, mianowicie 3 z płacą 3 K dziennie . 3.285 K 2 z płacą po 4 K dziennie . . 2.720 „ 6.005 „			
		f) ryczałty kancelaryjne dla inspektora (36 K), dla 11 techników pod *a) b)* i *c)* po 30 K (330 K), dla 2 techników pod *d)* po 18 K (36 K) 402 „			
		g) na wsparcia, zapomogi i remuneracye, do dyspozycyi Wydziału krajowego . . 1.500 „			
		h) na prenumeratę czasopism fachowych i na zakupno dzieł technicznych . . 120 „			
		i) na pokrycie kosztów sił pisarskich chwilowo potrzebnych, do dyspozycyi Wydziału krajowego . . 500 „			
		Razem . 41.407 K			
		Do przeniesienia . 41.407 K	1,870.469	202.937	2,073.406

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,856.841	2,101.172	
1,856.841	2,101.172	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.	84	Z przeniesienia . 41.407 K	1,870.469	202.937	2,073.406
		B) Fundusz podręczny:			
		α) Wydatki z funduszu krajowego bez prawa regresu do bezpośrednich uczestników komasacyi:			
		1. operaty katastralne i mapy dla czynności agrarnych . . . 300 K			
		2. wydatki kancelaryjne, druki, papier i przybory rysunkowe . . 750 „			
		3. Przybory i instrumenta miernicze 1.250 „ 2.300 K			
		β) Zaliczki zwrotne z funduszu krajowego na koszta, które ponoszą bezpośrednio uczestnicy:			
		1. najem lokalu . 4.000 K			
		2. usługa biura . 540 „			
		3. utrzymanie lokalu 150 „			
		4. opał i oświetlenie 700 „			
		5. zaliczki zwrotne na paliki, figurantów, najem lokalu w obszarach komasac. i wyrównania pieniężne 8.000 „			
		6. zaliczki na koszta podróży i dyety bonitera i klasyfikatorów . . 3.000 „ 16.390 „			
		γ) Nadzwyczajna dotacya do funduszu podręcznego jako zwrotna:			
		1. zaliczki na zakupno kamieni granicznych dla będących w toku komasacyi . . 4.000 K			
		2. zaliczki na wykonanie koniecznych wspólnych urządzeń w obszarach komasacyi . . 10.000 „ 14.000 „			
		Razem . . . . 32.690 „			
		C) Koszta komisyjne personalu technicznego . . . . 18.000 „			
		Suma działu E. . .	92.097	—	92.097
		Do przeniesienia .	1,962.566	202.937	2,165.503

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,856.841	2,101.172	
78.800	91.897	*Więcej* o 200 K, stosownie do wniosków komisyi agrarnej, uzasadnionych do LW. 64.639/908.
1,935.641	2,193.069	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Wniosek na rok 1909 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1909 razem
			Korony		
X.		Z przeniesienia .	1,962.566	202.937	2,165.503
		F) Na organizacye spółek kredytowych wśród ludności rolniczej.			
	85	Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla spółek oszczędności i pożyczek do wysokości 2,000.000 K. XI. rata z pięćdziesięciolecia od roku 1899 (w myśl uchwały sejmowej z dnia 16. września 1899)	40.000	—	40.000
	86	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, utrzymania biura patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek:			
		a) utrzymanie biura:			
		1. dyrektor, płaca . 6.400 K dodatek aktywalny 1.472 „ dodatek osobisty zamiast pięciol. . 800 „ 8.672 K			
		2. zastępca dyrektora, płaca . . 4.800 K dodatek aktyw. . 1.288 „ 6.088 „			
		3. sekretarz, płaca . 2.800 K dodatek aktyw. . 960 „ 3.760 „			
		4. czterech lustratorów stałych starszych z płacą po 2.800 K . . 11.200 K dodatkiem aktyw. po 960 K . . 3.840 „ 15.040 „			
		5. dwóch lustratorów stałych młodszych z płacą po 2.200 K 4.400 K dodatkiem aktyw. po 768 K . . 1.536 „ 5.936 „			
		6. dwóch lustratorów prowizorycznych z płacą po 3.600 K . . . 7.200 „			
		7. dwóch lustratorów prowizorycznych z płacą po 2.800 K . . . . 5.600 „			
		8. wynagrodzenie dzienne dla magazyniera i pisarza . 2.800 „			
		9. sześć dyetaryuszek po 2 K 70 g dziennie . . . 5.930 „			
		10. dwóch służących po 700 K 1.400 „			
		razem . . 62.426 K			
		Do przeniesienia . 62.426 K	40.000 1,962.566	— 202.937	40.000 2,165.503

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,935.641	2,193.069	
40.000	40.000	
40.000	40.000	
1,935.641	2,193.069	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
					K o r o n y		
X.	86	Z przeniesienia		62.426 K	1,962.566	202.937	2,165.503
					40.000	—	40.000
		b) na podróże lustracyjne i organizacyjne . . .		48.300 „			
		c) sprzęty, przybory kancelaryjne .	1.500 K				
		oraz portorya .	1.200 „	2.700 „			
		d) wydawnictwa i różne przedmioty dla Spółek:					
		α) czasopisma, roczniki, broszury i t. p. . .	4.000 K				
		β) książki rachunkowe, formularze, kasy i t. p.	40.000 „	44.000 „			
		e) praktyczne kursa naukowe .		4.000 „			
		f) zasiłki:					
		α) dla nowych Spółek po 400 K.	30.000 K				
		β) dla Spółek mleczarskich i innych rolniczych	5.000 „	35.000 „	196.426	—	196.426
		Suma działu F .			236.426	—	236.426
		G) Włości rentowe.					
	87	*a*) Koszta Komisyi:					
		1. dyety i koszta podróży członków komisyi .	2.000 K				
		2. ryczałt dla c. k. komisarza rządowego . .	1.000 „	3.000 K			
		b) Utrzymanie biura:					
		1. kierownik biura płaca . 6.400 K dodatek aktyw.	1.472 „	7.872 „			
		2. pierwszy referent rolniczy, wynagrodzenie .		5.000 „			
		3. drugi referent rolniczy, wynagrodzenie . .		5.000 „			
		4. pierwszy referent hipoteczny, wynagrodzenie		3.600 „			
		Do przeniesienia	21.472 K	3.000 K	2,198.992	202.937	2,401.929

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,935.641	2,193.069	
40.000	40.000	
195.478	166.949	*Więcej* o 29.477 K, na podstawie specyalnego preliminarza, uchwalonego do LW. 52.527/908 i osobnego sprawozdania.
235.478	206.949	
2,171.119	2,400.018	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Wniosek na rok 1909 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1909 razem
					Korony		
X.	87	Z przeniesienia 21.472 K 3.000 K			2,198 992	202.937	2,401.929
		5. drugi referent hipoteczny, wynagrodzenie . .	3.000 „				
		6. siły buchalteryjne:					
		a) praktykant rachunk., pł. 1.200 K dodat. trzyletni . 200 „ dod. aktyw. 576 „	1.976 „				
		b) aplikant rachunkowy, adjutum .	1.200 „				
		c) dyetaryusz rachunkowy, płaca po 3 K dziennie	1.095 „				
		7. pisarz manipulacyjny: płaca 1.200 K dodatek trzyletni od 6. lutego 1909 181 „ dodatek aktywal. 576 „	1.957 „				
		8. pomoc kancelaryjna: 1 dyetaryusz po 2 K 40 g dziennie . 876 K 1 dyetar. po 2 K 30 g dziennie 840 „ 3 dyetar. po 2 K 20 g dziennie 2.409 „	4.125 „				
		9. służący, zasługa	700 „				
		10. sprzęty i przybory kancelaryjne	1.000 „				
		11. druki . . .	1.000 „				
		12. portorya . .	800 „	38.325 „			
		13. dyety i koszta podróży . . .	8.000 „		49.325	—	49.325
		Do przeniesienia .			49.325 2,198.992	— 202.937	49.325 2,401.929

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2,171.119	2.400.018	
32.020	33.972	*Więcej* o 15.353 K, na podstawie preliminarza uchwalonego do LW. 66.571/908.
32.020	33.972	
2,171.119	2,400.018	

*

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Koruny		
X.		Z przeniesienia .	2,198.992	202.937	2,401.929
			49.325	—	49.325
	88	Dotacya funduszu na oprocentowanie listów rentowych, IV. rata z 10 lecia, w myśl uchwały Sejmu z d 26. października 1905	25.000	—	25.000
		Suma działu G .	74.325	—	74.325
		H) Zapobieganie klęskom elementarnym.			
	88*a*)	Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie wybuchu zarazy na bydło . . .	—	—	—
	88*b*)	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i dalsze doświadczenia . .	—	—	—
	89	Na raty amortyzacyjne od pożyczki 700.000 K. zaciągniętej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1903: *a*) w kapitale 9. i 10. rata 67.993 K 31 g *b*) w 4% odsetkach . . 16.185 „ 09 „ *c*) 1/8% dodatek na admin. 1.011 „ 60 „	—	85.190	85.190
	90	Na spłatę procentów od pożyczek zaciągniętych przez powiaty i Spółki wodne, na naprawę dróg i budowli wodnych zniszczonych przez powodzie w roku 1906 w mysl uchwały sejmowej z 18. marca 1907	40.000	—	40.000
	91	Na złagodzenie klęsk elementarnych w roku 1908: *a*) na roboty publiczne, w szczególności drogowe, potrzebne dla naprawy komunikacyi zepsutych wskutek klęsk elementarnych . . . . . *b*) na uzupełnienie funduszu przeznaczonego przez Ministerstwo rolnictwa na dostarczanie paszy po zniżonych cenach	—	200.000	200.000
			—	100.000	100.000
		Suma działu H .	40.000	385.190	425.190
	92	**I) Wydatki funduszu kultury krajowej** . .	210	—	210
		Suma wydatków .	2,313.527	588.127	2,901.654

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2,171.119	2,400.018	
32.020	33.972	
25.000	25.000	
57.020	58.972	
—	—	
—	—	Nie preliminuje się z powodu zapasu z lat poprzednich.
85.190	85.190	Wedle planu umorzenia do LW. 92.402/904 z końcem roku 1908 pozostanie dług w kapitale 387.446 K.
20.732	—	Kwota na rok 1907 uchwalona wynosi 15.000 K, zaś wynikłość z roku 1907 jak zamknięcie rachunków 20.732 K. Wedle obliczenia Dyrekcyi Banku krajowego procenta z tego tytułu wyniosą: w roku 1908 kwotę 24.000 K zaś w r. 1909 kwotę 15.000 „ = razem 39.000 K, preliminuje się więc w zaokrągleniu 40.000 K.
	500.000	W myśl osobnego sprawozdania.
105.922	585.190	
14.410	200	Wedle specyalnego preliminarza, dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki (LW. 60.893/908).
2,348.501	3,044.380	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
X.		**Dochody.**			
	1	Akademia rolnicza w Dublanach . .	122.068	—	122.068
	2	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach . .	9.780	—	9.780
	3	Szkoła gorzelnicza „ „ . .	5.500	—	5.500
	4	Gorzelnia krajowa „ „ . .	12.750	—	12.750
	5	Folwark „ „ . .	58.700	—	58.700
	6	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	23.800	—	23.800
	7	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	6.000	—	6.000
	8	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	14.780	—	14.780
	9	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	69.000	—	69.000
	10	Folwark w Czernichowie	18.440	—	18.440
	11	Szkoła niższa rolnicza w Bereźnicy . .	20.550	—	20.550
	12	„ „ „ w Horodence . .	10.000	—	10.000
	13	„ „ „ w Jagielnicy . .	18.200	—	18.200
	14	„ „ „ w Kobiernicach .	18.850	—	18.850
	15	„ „ „ w Suchodole . .	21.450	—	21.450
	16	„ „ „ w Miłocinie . .	14.600	15.000	29.600
	17	Szkoła mleczarska, mleczarnia i serownia szkolna w Rzeszowie	131.420	—	131.420
	18	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . .	11.020	—	11.020
	19	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	17.200	—	17.200
	20	Krajowy skład publiczny w Krakowie .	38.800	—	38.800
	21	Zwroty zaliczek na płace od nauczycieli szkół rolniczych	6.600	—	6.600
	22	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich .	27.000	—	27.000
	23	Dochody biura patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek:			
		a) ze sprzedaży wydawnictw i innych przedmiotów	43.000	—	43.000
		b) subwencya rządowa na cele spółek oszczędności i pożyczek . . .	30.000	—	30.000
		c) zwrot od funduszu pożyczkowego za prowadzenie zbiorowych rachunków (połowa poborów zastępcy dyrektora)	3.044	—	3.044
		Do przeniesienia .	752.552	15.000	767.552

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
115.555	118.076	
8.662	9.612	
5.300	5 500	
9.813	12.750	
52.981	62.700	
15.567	21.400	
5.083	6.000	
14.650	14.780	
71.128	69.400	Uzasadnienie w specyalnych preliminarzach tych zakładów, dołączonych jako alegata do niniejszej rubryki.
20.938	18.040	
20.457	20 550	
11.146	8.900	
12.381	18.000	
20.305	18.850	
18.952	20.700	
30.140	29.000	
5.620	99.620	
10.150	11.020	
12.497	15.200	
36.752	38.800	
5 798	6.000	Wedle zamknięć rachunkowych zwroty zaliczek wynosiły: w roku 1905 . . . . 6.724 K „ „ 1906 . . . . 7.303 „ „ „ 1907 . . . . 5.798 „ 19.825 K przeciętnie . . . . . 6.608 „ preliminuje się okrągło 6.600 K.
26.541	27.000	Wynikłości wedle zamknięć rachunkowych wynosiły: w roku 1905 . . . . 28.726 K „ „ 1906 . . . . 26.776 „ „ „ 1907 . . . . 26.541 „ 82.043 K przeciętnie . . . . . 27.347 „ preliminuje się okrągło jak w roku 1908 27.000 K.
52.684	33.000	
30.000	20.000	Wedle specyalnego preliminarza uchwalonego do LW. 52.527/908.
2.629	7.316	
615.729	712 214	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			K o r o n y		
X.		Z przeniesienia .	752.552	15.000	767.552
		d) część zysków „Zbiorowego rachunku bieżącego“ za rok 1907 . . .	5.000	—	5.000
		e) subwencya na wydawnictwo podręcznika mleczarskiego	—	—	—
		f) subwencya rządowa na urządzenie spółek mleczarskich	—	—	—
	24	Zwroty pożyczek udzielonych dotkniętym klęską elementarną w r. 1903, w myśl uchwały Sejmu z dnia 26. października 1903: *a*) od powiatów . . . 7.300 K *b*) od gmin . . . . 19.050 „ *c*) od osób prywatnych . . 13.550 „	39.900	—	39.900
	25	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan . . .	8.000	—	8.000
	26	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na koszta licencyonowania buhajów . . .	12.500	—	12.500
	27	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na 2 instruktorów hodowli bydła . .	4.000	—	4.000
	28	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie instruktorów mleczarstwa: *a*) na instruktora mleczarstwa . 2.000 K *b*) na adjunkta i siłę pomocniczą 1.720 „ *c*) na koszta podróży dla tych funkcyonaryuszy . . . 2.250 „	5.970	—	5.970
	29	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na podniesienie uprawy tytoniu . . .	2.000	—	2.000
	30	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi	2.000	—	2.000
	31	Subwencya z c. k. Sarbu państwa na akcyę tępienia gruźlicy u bydła . .	5.000	—	5.000
	31*a*)	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na założenie szkoły mleczarskiej w Rzeszowie	—	—	—
	32	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na pokrycie kosztów inwestycyi w zakładach dublańskich (III. rata z przyznanych 82.400 K, aż do roku 1910) . .	20.600	—	20.600
	33	Dochody funduszu kultury krajowej . .	13.551	—	13.551
	33*a*)	Wynikłości wedle zamknięcia rachunków niewpływające na prelimiuarz . .	—	—	—
		Suma dochodów .	871.073	15.000	886.073

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
615.729	712.214	
6.000	4.000	Wedle specyalnego preliminarza uchwalonego do LW. 52.527/908.
2.000	—	Pozycye wstawione ze względu na wynikłości roku 1907.
17.437	—	
42.605	40.100	Preliminuje się *mniej* o 200 K niż w r. 1908, z powodu spłaty jednej pożyczki w całości.
8.000	8.000	
12.500	12.500	
4.000	4.000	
3.200	3.200	*Więcej* o 2.770 K na podstawie przyrzeczenia c. k. Rządu (LW. 38.534/908).
4.300	2.000	
2.000	2.000	
5.000	5.000	
10.000	—	Pozycya wstawiona ze względu na wynikłość roku 1907.
20.600	—	Pozycya nowa, na podstawie zobowiązania c. k. Rządu (LW. 124.035/1907), na mocy którego pierwsze dwie raty po 20.600 K wpłynęły w r. 1907 i 1908.
14.440	13.551	Wedle specyalnego preliminarza, dołączonego jako alegat do niniejszej rubryki (LW. 60.893/908).
7.689	—	Pozycya wstawiona ze względu na wynikłość roku 1907.
775.500	806 565	

19. PRELIMINARZY

krajowych zakładów naukowych rolniczych, preliminarz Składu publicznego i funduszu kultury krajowej

na rok

1909.

1. Akademia rolnicza w Dublanach . . . . . str. 36
2. Niższa szkoła „ „ „ . . . . . „ 50
3. Szkoła gorzelnicza „ „ . . . . . „ 54
4. Gorzelnia „ „ . . . . . „ 58
5. Folwark „ „ . . . . . „ 60
6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach. . . . . „ 66
7. „ „ botaniczno-rolnicza we Lwowie . . . . . „ 72
8. Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie . . . . . „ 76
9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie . . . . . „ 82
10. Folwark „ „ . . . . . „ 94
11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy . . . . . „ 100
12. „ „ „ „ Horodence . . . . . „ 106
13. „ „ „ „ Jagielnicy . . . . . „ 112
14. „ „ „ „ Kobiernicach . . . . . „ 118
15. „ „ „ „ Suchodole . . . . . „ 124
16. „ „ „ „ Miłociuie . . . . . „ 130
17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie . . . . . „ 136
18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . . . . „ 142
19. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . . . . . „ 148
20. Skład publiczny w Krakowie . . . . . „ 154
21. Fundusz kultury krajowej . . . . . „ 160

Z drukarni i litografii Pillera, Neumanna i Sp.

1. Akademia rolnicza w Dublanach

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Wniosek na rok 1909. Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace profesorów i docentów.**			
			zwycz.	*nadzwycz.*	
	1	Dyrektor, płaca	4.800 K.	— K.	
		dodatek aktywalny	720 „	— „	
		„ pięcioletni	600 „	— „	
		„ osobisty	— „	6.000 „	
		„ na utrzymanie koni	— „	1.200 „	6.120 — 7.200
	2	Siedmiu profesorów:			
		płace po 4.800 K	33.600 K		
		dodatki aktywalne po 720 K	5.040 „		
		dodatek pięcioletni	600 „		39.240 —
	3	Trzech profesorów:			
		płace po 3.400 K	10.200 K.		
		dodatki aktywalne po 480 K	1.440 „		
		dodatki pięcioletnie	1.500 „		13.140 —
	4	Jeden profesor adjunkt:			
		płaca	2.800 K.		
		dodatek aktywalny	400 „		
		„ pięcioletni	400 „		3.600 —
	5	Czterech asystentów (dla kat dry *a*) chemii *b*) botaniki *c*) zoologii *d*) rolnictwa) po 1.400 K			5.600 —
	6	Docenci:			
		a) mineralogii i geologii			1.200 —
		b) weterynaryi			1.200 —
		c) melioracyi			700 —
		d) leśnictwa			600 —
		e) ogrodnictwa			400 —
		f) hodowli ryb			400 —
		g) historyi i literatury polskiej			1.200 —
		h) hygieny			300 —
		Suma rubryki I.			73.700 7.200 80.900
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**			
	7	Kasyer zarazem rachmistrz:			
		płaca	2.800 K.		
		dodatki pięcioletnie	600 „		3.400 —
	8	Sekretarz dyrekcyi zarazem magazynier			
		płaca	2.400 K.		
		dodatki pięcioletnie	480 „		2.880 —
		Suma rubryki II.			6.280 — 6.280
		Do przeniesienia			79.980 7.200 87.180

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
13.320	13.320	Jak na rok 1908.
30.776	39.240	
14.240	12.848	Preliminuje się *więcej* o: 292 K. z powodu przypadających pełnych dodatków pięcioletnich dla prof. Malsburga i prof. Kowalewskiego po 500 K. rocznie.
3.600	3.600	Jak na rok 1908.
1.500	5.600	
—	1.200	
960	1.200	
700	700	
480	600	
400	400	
400	400	
1.200	1.200	
200	300	
67.776	80,608	
3.000	3.000	Preliminuje się *podwyższenie płacy* kasyera i sekretarza o 400 K rocznie dla każdego. Stosowny wniosek z uzasadnieniem przedstawia się w sprawozdaniu o zakładach dublańskich.
2.480	2.480	
5.480	5.480	
73.256	86.088	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba porządk.	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	79.980	7.200	87.180
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**			
	9	Kapelan: płaca . . . 600 K. dodatek osobisty . 200 „	800	—	
	10	Lekarz zakładowy	1.400	—	
	11	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi	1.000	—	
	12	Ogrodnik	1.200	—	
	13	Pomocnik ogrodnika	480		
	14	Zawiadujący biblioteką	400	—	
		Suma rubryki III. .	5.280	—	5.280
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**			
	15	Służba wyższa:			
		a) tercyan zarazem woźny: płaca . 720 K. na ubiór 120 „	840	—	
		b) sześciu laborantów dla katedry *α*) mechaniki i fizyki, *β*) chemii, *γ*) botaniki, *δ*) zoologii i hodowli, *ε*) rolnictwa, *η*) chemii rolniczej po 600 K.	3.600	—	
	16	Służba niższa:			
		a) dozorca domu i magazynu	600	—	
		b) dwóch stróżów domowych po 480 K. . .	960	—	
		c) stróż nocny	600	—	
	17	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	300	—	
		Suma rubryki IV. .	6.900	—	6.900
V.		**Koszta administracyjne.**			
	18	Zarząd:			
		a) potrzeby kancelaryjne	1.600	—	
		b) koszta podróży w interesach zakładu . .	200	—	
		c) druk sprawozdań	250	—	
	19	Opał gmachu szkolnego	4.000	—	
		Do przeniesienia .	6.050	—	
			92.160	7.200	99.360

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
73.256	86.088	
800	800	
1.198	1.200	Preliminuje się *podwyższenie wynagrodzenia* lekarza zakładowego i dyetaryusza Dyrekcyi po 200 K.
800	800	
1.200	1.200	Jak na rok 1908.
480	480	
400	400	
4.878	4 880	
736	840	
3.280	3.600	Jak na rok 1908.
512	600	
857	960	
567	600	
290	250	Preliminuje się *więcej* o 50 K. stosownie do zwiększonego etatu służby zakładowej.
6.242	6.850	
2.363	1.800	Preliminuje się *mniej* o 200 K., gdyż odpadł kredyt nadzwyczajny z r. 1908
109	200	
—	250	Bez zmiany.
4.499	4.000	
6.971	6.250	
87.376	97.818	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	92.160	7.200	99.360
			6.050	—	
V.	20	Oświetlenie:			
		a) zwrot fundu zowi stacyi chem. roln. za gaz do oświetlania gmachu i do użytku w pracowniach (patrz poz. 3a, doch. Stacyi dublańskiej)	5.500	—	
		b) oświetlenie obejść nafta	300	—	
	21	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	6.500	—	
	22	„ dziedzińców i ścieżek	1.000	—	
	23	„ parku	400	—	
	24	Ubezpieczenie od ognia budynków i zbiorów . .	1.300	—	
	24a	Dowóz wody do zakładu	—	—	
	25	Utrzymanie wodociągu	750	—	
	26	Najem pomieszkań:			
		a) dla czterech asystentów po 192 K. . .	768	—	
		b) „ sekretarza dyrekcyi	600	—	
		c) „ dyetaryusza w kanc. dyrekcyi . .	240	—	
		d) „ sześciu laborantów po 192 K. . .	1.152	—	
		d_1) „ magazyniera	—	—	
		d_2) „ jednego profesora	—	—	
	27	Płaca kominiarza	600	—	
	28	Sprzęty i ruchomości	300	—	
	29	Koszta przewozu docentów	3.500	—	
	30	„ lustracyi zakładu	300	—	
	31	„ nabożeństwa	200	—	
	32	Apteka i inne koszta sanitarne	2.200	—	
		Suma rubryki V. .	31.660	—	31.660
VI.		**Potrzeby naukowe.**			
	33	Dotacye na zbiory i laboratorya: *zwycz.* *nadzw.*			
		a) fizyki . . . . 500 K. — K.			
		a) stacya meteorologiczna . 300 „ — „			
		b) chemii i technologii . . 2.000 „ 2.200 „			
		c) mineralogii i geologii . 200 „ — „			
		d) botaniki . . . . 1.400 „ — „			
		e) zoologii . . . . 300 „ — „			
		ε) laboratoryum zootomiczne . 520 „ — „			
		Do przeniesienia . 5.220 K. 2.200 K.	123.820	7.200	131.020

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
84.376	97.818	
6.971	6.250	
7.470	7.500	Zwyczajne *podwyższono* o 1.000 K. stosownie do większego zapotrzebowania i kosztów produkcyi gazu. W nadzwyczajnych odpadł kredyt z r. 1908 w kwocie 3.000 K.
310	300	Jak na rok 1908.
15.242	10.000	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych odpadł kredyt z r. 1908 w kwocie 3.500 K.
2.194	1.400	Zwyczajny kredyt *podwyższono* o 400 K. ze względu na większą ilość chodników prowadzących do nowych budynków. Odpada zaś *nadzwyczajny* kredyt 800 K. z r. 1908.
400	400	
1.011	1.300	
2.117	—	
—	750	
	768	Jak na rok 1908.
	600	
2.616	240	
	1.152	
	360	
750	900	Nie preliminuje się jako wydatek jednorazowy.
420	420	Preliminuje się *więcej* ze względu na większą ilość budynków.
299	300	
3 500	3.500	Jak na rok 1908.
297	300	
1.720	1.200	Bez zmiany, odpada bowiem 1.000 K. jako *nadzwyczajny* kredyt z r. 1908.
2.238	2.000	Preliminuje się *więcej* o 200 K. stosownie do zwiększonej liczby uczniów i służby zakładowej.
47.555	39.640	
131.931	137.458	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwycz.	nadzw.	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
					Korony		
		Z przeniesienia	5.220 K.	2.200 K.	123.820	7.200	131.020
VI.	33	*f*) fizyologii i anatomii zwierząt	390 K.	— K.			
		g) chemii rolniczej	1.320 „	— „			
		h) rolnictwa	2.000 „	1.000 „			
		i) hodowli	1.500 „	400 „			
		k) weterynaryi	300 „	— „			
		l) administracyi	200 „	— „			
		m) mechaniki rolniczej i budownictwa	750 „	— „			
		n) na ćwiczenia w użyciu narzędzi rolniczych	350 „	— „			
		n) melioracyi	100 „	— „			
		o) ogrodnictwa	200 „	— „			
		p) leśnictwa	100 „	— „	12.430	3.600	
	34	Biblioteka i czytelnia:					
		a) przykupno dzieł		1.600 K.			
		b) oprawa książek		400 „			
		c) czasopisma		1.000 „	3.000	—	
	35	Utrzymanie pól doświadczalnych			2.600	8.000	
	35a	Remuneracya prof. Miczyńskiego			—	2.000	
	36	Ogród:	zwycz.	nadzwycz.			
		a) bo'a iczny	1.500 K.	600 K.			
		b) owocowy i warzywny	500 „	600 „			
		c) druk katalogu	50 „	— „	2.050	1.200	
	37	Utrzymanie mleczarni:					
		a) laborant, płaca	720 K.				
		dodatek na mieszka ie	240 „	960 K.			
		b) dokupno i naprawa przyrządów i naczyń		200 „			
		c) dowóz wody i lodu		60 „			
		d) światło i opał		450 „	1.670	—	
	38	Utrzymanie pasieki			120	—	
	39	Wycieczki naukowe uczniów			1.500	—	
	40	Ryczałt dla folwarku dublańskiego za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii (pa rz. poz. 6 doch. folwarku dublańskiego)			2.000	—	
		Suma rubryki VI.			25.370	14.800	40.170
		Do przeniesienia			149.190	22.000	171.190

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
131.931	137.458	
—	—	
15.817	14.680	Preliminuje się w zwyczajnych więcej o: 950 K. z powodu podwyższenia dotacyi dla katedry fizyki o 200 K. dla katedry rolnictwa o 500 K. na ćwiczenia w użyciu narzędzi rolniczych o 150 K. tudzież dotacyi dla docenta ogrodnictwa o 100 K. W nadzwycz zaś w miejsce zeszłorocznych 3 200 K. wstawia się: 1) na doprowadzenie prądu elektrycznego ze stacyi doświadczalnej do laboratoryum chemii i fizyki . . . . . 2.200 K. 2) na uzupełnienie urządzeń muzeum rolnictwa w rozszerzonej pracowni . . . . . 1.000 K. 3) na 4 szafy na zbiory hodowlane . . . 400 „ Razem . 3.600 K.
2.528	2.400	Podwyższa się dotacyę na bibliotekę o: 600 K.
1.772	4.600	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 2.000 K. wstawia się na wybudow nie szopy na polu doświadczalnem . . . . . 8.000 K. i na remuneracyę prof. Miczyńskiego za współdziałanie w akcyi Tow. gospodarskiego nad podniesieniem hodowli zbóż . . . . . 2.000 „
—	—	Kredyty te preliminowane na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 18. marca 1907, są bliżej uzasadnione w sprawozdaniu Wydziału krajowego o zakładach dublańskich.
2.507	2.500	Preliminuje się zwyczajne większe o 300 K. na utrzymanie wzorowego ogrodu warzywnego. W nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 750 K. wstawia się na doprowadzenie wodociągu do ogrodu 400 K. na naprawę szklarni 200 K. i na koszta ogrodzenia 600 K. razem 1.200 K.
733	1.670	
—	120	
1.548	1.500	Jak na rok 1908.
2.000	2.000	
26.905	29.470	
158.836	166.928	

1. Akademia rolnicza w Dublanach

Liczba pozycyi	Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	149·190	22.000	171.190
VII.		**Spłata długów i podatki.**			
	41	Bank krajowy, spłata pożyczki 100.000 K. zaciągnietej w r. 1901 na budowę domu mieszkalnego piątrowego dla funkcyonaryuszów i na budowę skrzydła internatu 15 i 16 półrocz. rata z 57 lecia .			
		a) na kapitał . . . 558·05 K.			
		b) 4% odsetki . . . 3.851·24 „			
		c) dod. administr. . . 240·71 „			
		d) stemple do rat po 7·50 K. 15·— „	4.665	—	
	42	Bank krajowy, spłata pożyczki na inwestycye z przyzwolonych w sumie 355.000 K.			
		a) spłata zaciągniętej w 1907 r. I raty w kwocie 150.000 K. 5 i 6 półroczna rata z 44 lecia:			
		a) na kapitał . . . 1.266·14 K.			
		b) 4% odsetki . . . 5.867·15 „			
		c) dodatek administrac. . 366·71 „			
		d) na stempel do rach. . — 20 „	7.500	—	
		b) na spłatę zaciągniętej w 1908 r. II. raty w kwocie 100.000 K. 2 i 3 półroczna rata z 44 lecia:			
		a) na kapitał . . . 791·42 K.			
		b) 4% odsetki . . . 3.961·— „			
		c) dod. administrac. . . 247·58 „			
		d) na stemple do rach. . —·20 „	5.000	—	
		c) na spłatę zaciągnąć się mającej reszty powyższej pożyczki w kwocie 105.000 K. .	5.250	—	
	43	Podatek gruntowy i domowy	200	—	
		Suma rubryki VII. .	22.615	—	22.615
VIII.	44	**Utrzymanie 12-tu uczniów w domu zakładowym na miejscach fundusz. po 800 K.** . . (patrz poz. 5. b, doch.)	9.600	—	9.600
IX.		**Utrzymanie domu zakładowego.**			
	45	Płace służby:			
		a) Administrator domu zakł., płaca . 960 K.			
		wikt . . . . . 588 „			
		opał i światło . . . 200 „	1.748	—	
		b) Magazynier płaca . . . 300 K.			
		wikt . . . . . 360 „			
		opał i światło . . . 80 „			
		ubranie . . . . 120 „			
		dodatki pięcioletnie . . 170 „	1 030	—	
		Do przeniesienia .	2.778	—	
			181.405	22.000	203.405

Preliminarz na rok 1909

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
158.836	166.928	
4.665	4.665	Z pożyczki tej pozostanie z końcem r. 1909. wedle planu umorzenia dług w kapitale 96.422 K. 22 g.
7.500	7.500	
—	5.000	Z pożyczki inwestycyjnej pozostanie z końcem r. 1909 wedle planu umorzenia dług w kapitale a to: 1) z I. raty 150.000 K. w kwocie 146 359 K. 06 g. 2) z II. „ 100.000 „ „ „ 98 825 „ 44 „ Razem . 245.184 K. 50 g.
—	5.250	Jak na rok 1908.
200	713	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych odpadł jednorazowy kredyt z r. 1908: 513 K.
12.365	23.128	
9.600	9.600	Bez zmiany.
1.669	1.748	Jak na rok 1908.
940	1.020	Wstawiono 10 K. na przypadający od 16 listopada 1909 r. III-ci dodatek pięcioletni dla magazyniera Petrykiewicza z rocznych 80 K.
2.609	2.768	
180.801	199.656	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			K o r o n y		
		Z przeniesienia .	181.405	22.000	203.405
			2.778	—	
		c) Portyer: płaca . . 300 K.			
		wikt . . . . . 360 „			
		opał i światło . . . 80 „			
		ubranie . . . . 120 „	860	—	
		d) 5-ciu służących, po 740 K.	3.700	—	
		e) 5-ciu stróżów po 480 K	2.400	—	
		f) Dwóch pomoc. na zimę po 210 K. . . .	420	—	
	46	Wikt dla 100 uczniów przez 10 miesięcy po 57 K mies.	57.000	—	
	47	Pranie i naprawa pościeli	1.200	—	
	48	Opał domu zakładowego	5.800	—	
	49	Oświetlenie domu zakładowego:			
		a) dawnego budynku naftą . . 3.000 K.			
		b) dobudowanego pawilonu gazem (patrz. poz. 3. a, doch. stacyi dublańskiej) . 1.000 „	4.000	—	
	50	Utrzymanie *a*) budynków domu zakład. . . .	1.400	—	
		b) sprzętów w domu zakład. . .	1.000	4.600	
		Suma rubryki IX. .	80.558	4.600	85.158
X.	51	**Rozmaite nieprzewidziane**	1.000	—	1.000
		Suma wydatków	262.963	26.600	289.563
		DOCHODY.			
I.		**Subwencye.**			
	1	Z c. k. Skarbu państwa	20.000	—	
	1a	Z funduszu kultury krajowej	—	—	
		Suma rubryki I. .	20.000	—	20.000
II.		**Opłaty od uczniów.**			
	2	Wpisowe od 100 uczniów po 20 K. . . 2.000 K.			
		na uwolnienie 30 uczniów potrąca się . 600 „	1.400	—	
	3	Czesne od 100 uczniów po 200 K. . 20.000 K.			
		na uwolnienie 30 uczniów potrąca się 6.000 „	14.000	—	
	4	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach od 100 uczniów po 80 K.. . . . 8.000 K.			
		na uwolnienie 30 uczniów potrąca się . 2.400 „	5.600	—	
	5	Opłaty za utrzymanie w domu zakładowym:			
		a) od 88 uczniów po 800 K.	70.400		
		b) od 12 uczniów przyjętych na koszt funduszu krajowego (patrz poz. 44. wyd.) po 800 K.	9.600	—	
		Suma rubryki II. .	101.000	—	101.000
		Do przeniesienia .	121.000	—	121.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
180.801	199.656	
2.609	2.768	
780	860	Jak na rok 1908.
2.694	3.700	
1.919	1.632	W miejsce zeszłocznych czterech stróżów po 408 K. rocznie wstawia się kredyt na pięciu stróżów po 480 K. rocznie stosownie do zwiększonej liczby uczniów i wyższej stopy wynagrodzenia służby w ogólności.
190	420	Jak na rok 1908.
36.573	54.150	Stosownie do zwiększonej o 5 liczby uczniów.
769	1.200	Jak na rok 1908.
5.270	4.800	Podwyższono kredyty stosownie do większej liczby pomieszkań uczniów w rozszerzonym internacie.
2.956	2.400	
3.876	1.200	Podwyższono kredyt na utrzymanie budynków o 200 K. ze względu na nowy pawilon. Zaś w nadzwyczajnych na sprzęty w miejsce zeszłorocznych 5.400 K. wstawia się: 1) na urządzenie kuchni w nowym pawilonie wraz z przyrządem do grzania wody i płuczką 3.000 K. 2) na zakupno przyrządów gimnastycznych 1.600 K. razem 4.600 K.
	6.400	
57.636	79.530	
1.390	1.000	Jak na rok 1908.
239.827	280.186	
20.000	20.000	Bez zmiany.
14.232	—	
34.232	20.000	
1.040	1.380	
10.853	13.800	Stosownie do zwiększonej liczby uczniów.
3.470	5.520	
55.727	66.400	Preliminuje się *więcej* o 4.000 K. stosownie do zwiększonej liczby uczniów.
9.600	9.600	
80.690	96 700	
144.922	116.700	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	121.000	—	121.000
III.	6	**Dochód z pasieki**	100	—	100
IV.	7	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	700	—	700
V.	8	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego** .	168	—	168
VI.	9	**Dochody rozmaite**	100	—	100
		Suma dochodów .	122·068	—	122.068
		W porównaniu z wydatkami .	—	—	289.563
		Okazuje się **niedobór** .	—	—	167.495

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
114.922	116.700	
—	100	Jak na rok 1908.
465	700	
168	176	Preliminuje się według rzeczywistej wysokości odsetek od papierów wartościowych legatu.
—	400	Mniej o 300 K. na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
115.555	118.076	
239.827	280.186	
124.272	162.110	*Niedobór* do pokrycia przez fundusz krajowy *większy* o 5.385 K. stosownie do zmian wyżej podanych.

2. Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: *zwycz.* *nadzwycz.* płaca . . . 2.800 K. — K. dodatek aktywalny . . 240 „ — „ 2 dodatki pięcioletnie . . 600 „ — „ dodatek za nadzór nad internatem . . . . — „ 300 „	3.640	300	
	2	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . . 240 „	3.040	—	
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca 1.700 K. dodatek aktywalny . . . 200 „ 2 dodatki pięcioletnie . . . 320 „	2.220	—	
	4	Docent weterynaryi	400	—	
	5	Koszta nabożeństwa i nauki religii dla uczniów obu obrządków	1.600	—	
	6	Instruktor do robót ręcznych	1.200	—	
		Suma rubryki I. .	12.100	300	12 400
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Remuneracya dyrektora Akademii rolniczej . .	800	—	
	8	Opał i oświetlenie	1.200	—	
	9	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie, kominiarz i stróż	1.500	1.600	
	9a	Dowóz wody	—	—	
	10	Sprzęty i ruchomości	300	—	
		Suma rubryki II. .	3.800	1.600	5.400
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	11	Stołowanie 42 uczniów po 398 K. . . .	16.716	—	
	12	Odzież, pościel i pranie dla 42 uczniów po 120 K. .	5.040	—	
	13	Koszta leczenia uczniów	200	—	
		Suma rubryki III. .	21.956	—	21.956
		Do przeniesienia . .	37.856	1.900	39.756

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.390	3.940	
2.200	3.040	
		Jak na rok 1908.
1.920	2.220	
300	400	
1.600	1.600	
1.200	1.200	
10.610	12.400	
800	800	Bez zmiany.
1.252	1.200	
2.686	1.200	Kredyt zwyczajny podwyższono o 300 K. ze względu na potrzebę trzymania stroża. W nadzwyczajnych wstawia się na urządzenie umywalni, łazienki i czyszczalni dla uczniów 1.000K i na wyszutrowanie i uporządkowanie chodnika do budynku szkolnego i do kaplicy 600 K.
1.092	350	Odpada z powodu wybudowania wodociągu.
346	300	Jak na rok 1908.
6.176	3.850	
16.107	16.716	
5.221	5.040	Jak na rok 1908.
200	200	
21.528	21.956	
38.314	38 206	

2. Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	37.856	1.900	39.756
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	14	Wycieczki i demonstracye	260	—	
	15	Przybory do pisania i nauki dla uczniów . .	400	—	
	16	Uzupełnienie środków naukowych . .	400	600	
	17	Biblioteka i czytelnia	250	—	
		Suma rubryki IV. .	1.310	600	1.910
V.		**Kursa specyalne.**			
	18	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej .	100	500	
	19	„ stelmachstwa i kołodziejstwa . . .	500	—	
	20	„ sadownictwa i warzywnictwa . . .	400	—	
		Suma rubryki V. .	1.000	500	1.500
VI.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	40.366	3.000	43.366
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6 000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów** (wpisowe i za utrzymanie) .	2.000	—	2.000
III	3	**Zarobek 42 uczniów po 40 K.**	1.680	—	1.680
IV.	4	**Rozmaite nieprzewidziane**	100	—	100
		Suma dochodów .	9.780	—	9.780
		W porównaniu z wydatkami .	—	—	43.366
		okazuje się **niedobór** .	—	—	33.586

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
o r o n y		
38.314	38.206	
130	260	Bez zmiany.
440	400	
153	400	Nadzwyczajne 600 K. wstawia się na uporządkowanie zbiorów.
234	250	Bez zmiany.
957	1.310	
100	1.050	Zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych zaś w miejsce zeszłorocznych. 950 K. preliminuje się 500 K. na dalsze uzupełnienie przyrządów pożarnych.
1.097	500	Jak na rok 1908.
—	—	Pozycya nowa z powodu zorganizowania nauki sadownictwa i warzywnictwa.
1.197	1.550	
228	200	Bez zmiany.
40.696	41.266	
6.000	6.000	Jak na rok 1908.
1.440	2.000	
1.210	1.512	Podwyższa się wartość roczną zarobku ucznia z 36 na 40 K.
12	100	Jak na rok 1908.
8.662	9.612	
40.696	41.266	
32.034	31.654	Niedobór do pokrycia przez fundusz krajowy większy o 1.932 K. z powodu zmian wyżej podanych.

3. Szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Kierownik szkoły zarazem profesor, płaca . 3.600 K.			
		dodatek aktywalny . . . . 720 „	4 320	—	
	2	Asystent płaca . . . . . 1.400 K.			
		dodatek na mieszkanie . . . 318 „	1.718	—	
	3	Docenci:			
		a) matematyki, fizyki i rysunków . . .	600	—	
		b) nauki o kotłach i maszynach . . .	400	—	
		c) nauki o podatkach	400	—	
		d) administracyi i rachunkowości . . .	200	—	
		Suma rubryki I. .	7.638		7.638
II.		**Koszta administracyjne.**			
	4	Koszta kancelaryjne, druk świadectw, portorya .	300	—	
	5	Służący, (laborant) płaca . . . 600 K.			
		dodatek na mieszkanie . . . 192 „	792	—	
	6	Opał	500	—	
	7	Oświetlenie (zwrot funduszowi stacyi za gaz patrz poz. 3 b, doch. Stacyi dublańskiej) . .	1.000	—	
	8	Utrzymanie i ubezpieczenie budynku . . .	400	—	
	9	Ubezpieczenie funkcyonaryuszów od wypadków .	100	—	
	10	Koszta przywozu docentów	200	—	
	11	Koszta podróży kierownika	200		
		Suma rubryki II. .	3.492		3.492
III.		**Potrzeby naukowe.**			
	12	Dotacya dla pracowni gorzelniczej	2.000	300	
	13	Prenumerata pism i zakupno podręczników .	300	—	
	14	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—	
		Suma rubryki III. .	2.500	300	2.800
IV.		**Kursa specyalne.**			
	15	Kurs dla kierowników gorzelni	500	—	
	16	Kurs dla c. k. straży skarbowej	500	—	
		Suma rubryki IV. .	1.000	—	1.000
		Do przeniesienia .	14.630	300	14.930

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
4.320	4.320	
1.518	1.718	Jak na rok 1908.
600	600	
240	400	
400	400	
180	180	Preliminuje się *więcej* o 20 K. z powodu powiększenia liczby godzin wykładowych.
7.258	7.618	
180	200	*Więcej* o 100 K. wskutek czynności świeżo zorganizowanej stacyi doświadczalnej gorzelniczej.
672	792	Jak na rok 1008.
200	500	
400	600	*Więcej* o 400 K. wedle rzeczywistego zapotrzebowania gazu w nowym lokalu.
—	—	Kredyt uzasadniony przeniesieniem szkoły do własnego budynku.
—	—	Preliminuje się podobnie jak w innych zakładach.
100	200	Jak na rok 1908.
121	120	*Więcej* o 80 K. z powodu otwarcia stacyi doświadczalnej.
1.673	2.412	
2.425	2.800	Preliminuje się *mniej* o 500 K. z powodu, iż w nadzwyczajnych w miejsce zeszłorocznych 800 K. wstawia się 300 K. na łaźnię wodną do oznaczeń zcukrzenia zacierów.
253	300	Jak na rok 1908.
—	200	
2.678	3 300	
—	—	Pod nową pozycyą preliminuje się 500 K. zpowodu zorganizowania stałych 4-o tygodniowych kursów letnich dla kierowników gorzelń.
500	500	Jak na rok 1908.
500	500	
12.109	13.830	

3. Szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	14.630	300	14.930
V.	17	**Zapomogi dla uczniów:**			
		a) z funduszu krajowego . . . 600 K.			
		b) z subwencyi państwowej . . 1.000 „	1.600	—	1.600
VI.	18	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	16.430	300	16.730
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa:**			
		a) na utrzymanie szkoły : . . .	3.000	—	
		b) na zapomogi dla uczniów	1.000	—	
		Suma rubryki I. .	4.000	—	4.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.300	—	1.300
III.	3	**Dochód z analiz**	200	—	200
		Suma dochodów .	5.500	—	5.500
		W porównaniu z wydatkami	—	—	16.730
		okazuje się **niedobór**	—	—	11.230

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
12.109	13.830	
1.600	1.600	Jak na rok 1908.
85	200	
13.794	15.630	
3.000	3.000	Jak na rok 1908.
1.000	1.000	
4.000	4.000	
1.300	1.300	Jak na rok 1908.
—	200	
5.300	5.500	
13.794	15.630	
8.494	10.130	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego *większy* o 200 K. z powodu zmian wyżej podanych.

4. Gorzelnia w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace.**			
	1	Gorzelnik	1.400	—	
	2	Służba:			
		a) Palacz zarazem stróż . . 480 K.			
		b) 1 robotnik przez 5 miesięcy po 30 K. 150 „	630	—	
		Suma rubryki I.	2.030	—	2.030
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**			
	3	Opał	1.600	—	
	4	Ziemniaki (1.800 q. po 4 K.)	7.200	—	
	5	Jęczmień (80 q. po 14 K.)	1 120		
	6	Żyto, kukurudza i inne zboża (50 q. po 16 K.)	800	—	
	7	Światło, smary, drożdże i t. p.	400	—	
	8	Naprawa maszyn i uzupełnienie przyrządów	600	—	
	9	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników	400	—	
		Suma rubryki II.	12.120	—	12.120
III.		**Rozmaite.**			
	10	Utrzymanie budynków i podwórza	300	—	
	11	Podatek zarobkowy	200	—	
	12	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni	100	—	
		Suma rubryki III.	600	—	600
		Suma wydatków	14.750	—	14.750
		DOCHODY.			
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** (200 Hl. po 50 K.)	10.000	—	10.000
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów** (2500 Hl. po 30 h.)	750	—	750
III.	3	**Bonifikacya** (200 Hl. spirytusu po 10 K.)	2.000	—	2.000
		Suma dochodów	12.750	—	12.750
		W porównaniu z wydatkami			14.750
		okazuje się **niedobór**			2.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	*Podwyższono* dotychczasowe pobory o 200 K. ze względu na wymagane kwalifikacye.
616	630	Jak na rok 1908.
1.816	1.830	
1.931	1.600	
5.700	7.200	
566	1.120	
126	800	Jak na rok 1908.
119	400	
580	600	
307	400	
9.329	12.120	
125	300	
144	200	
		Jak na rok 1908.
112	100	
381	600	
11.526	14.550	
7.376	10.000	
600	750	Jak na rok 1908.
1.837	2.000	
9.813	12.750	
11.526	14.550	
1.713	1.800	Niedobór do pokrycia z funduszu krajowego *większy* o 200 K. jak preliminowany na r. 1908 z powodu podwyżki w Rubr. I poz. 1. wydatków.

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
					Korony	
		A) WYDATKI FOLWARKU.				
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**				
	1	Płace i zasługi		7.000	—	
	2	Najem robotnika		16.000	—	
	3	Kuchnia folwarczna		1.500	—	
	4	Koszta kancelaryjne		200	—	
	5	Zmiana i dokupno nasienia		1.000	2.500	
	6	Dokupno nawozów dopełniających		4.000	—	
	7	Dokupno karmy (owsa, makuchów, kiełków)		8.000		
	8	Wymiana zużytych koni, uprzęży i kucie koni		2.400	—	
	9	Uzupełnienie obory		—	3.000	
	10	Utrzymanie budynków		1.500	—	
	11	Utrzymanie i uzupełnienie maszyn i narzędzi rolniczych		1.000	3.500	
	12	Utrzymanie dróg i rowów		500	—	
	13	Melioracye łąk:				
		a) Utrzymanie narzędzi melioracyjnych i dokupno materyałów	600 K.			
		b) Wynagrodzenie łąkowego	480 „	1.080	—	
	14	Ubezpieczenie od ognia i gradu		1.500	—	
	15	Światło i smary		150	—	
	16	Kultura lasu i utrzymanie stawów		400	—	
	16a	Produkcya torfu opałowego		—	—	
	17	Posyłki i jazdy w sprawach folwarku		500	—	
	18	Koszta leczenia czeladzi i dobytku		300	—	
		Suma rubryki I.		47.030	9.000	56.030
II.		**Inne wydatki.**				
	19	Podatki i inne opłaty publiczne		1.400	—	
	20	Rozmaite nieprzewidziane		300	—	
		Suma rubryki II.		1.700	—	1.700
		Suma działu A)		48.730	9.000	57.730

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
5.272	7.000	Jak w roku 1908.
17.635	14.000	*Więcej* o 2.000 K. na podstawie wynikłości roku 1907.
1.852	1.000	*Więcej* o 500 „ „ „ „ „ „
450	160	*Więcej* o 40 „ „ „ „ „ „
298	6.000	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* zaś w miejsce zeszłorocznych 5.000 K. na obsiew 100 morgów zmeliorowanych łąk torfowych preliminuje się 2.500 K. na obsiew reszty łąk w obszarze 50 morgów.
3.446	6.000	Kredyt zwyczajny *wyższy* o 1.000 K. w myśl żądania administracyi folwarku, uzasadnionego wzięciem pod uprawę łąk torfowych wymagających corocznie zasilania kainitem i tomasyną.
14.129	8.000	Jak na rok 1908.
3.631	2.000	*Więcej* o 400 K. odpowiednio do zwiększonego inwentarza.
—	—	Na zakupno 6 krów rasy Simmental. Uzasadnienie w sprawozdaniu o zakładach dublańskich.
1.241	1.500	Jak na rok 1908.
6.312	5.700	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* w miejsce zeszłorocznych 4.700 K. wstawia się 3.500 K. na zakupno następujących narzędzi: śrutownik 1.100 K, dwie brony talerzowe 460 K. i 4 specyalne pługi do uprawy torfów 480 K, siewnik do uprawy torfów 850 K. ciężki walec konieczny do wałowania suchych torfów 600 K.
2.687	500	
		Jak na rok 1908.
10.700	1.080	
1.291	1.500	
290	150	
583	400	
—	2.000	Nie preliminuje się, gdyż produkcya torfu opałowego w r. 1909 nie jest zamierzona.
1.025	200	*Więcej* o 300 K. na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
270	300	Jak na rok 1908.
71.112	57.490	
1.638	1.400	Jak na rok 1908.
2.876	300	
4.514	1.700	
75.626	59.190	

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia dział A) .	48 730	9.000	57.730
III.		**B. Ekwiwalent, spłata długów i renty.**			
	21	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie	1.055	—	—
	22	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie·			
		a) 61. i 62. półroczna rata z 36-lecia pożyczki 10.000 Kor. zaciągniętej w r. 1879 . . . w kapitale 434 K. 52 g. 4% odsetki 165 „ 48 „	600	—	—
		b) 51. i 52. półroczna rata z 36-lecia pożyczki 23.200 K. zaciągniętej w r. 1885 . . . w kapitale 807 K. 36 g. 4% odsetki 467 „ 72 „	1.275	—	—
	23	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarskiemu	3.200	—	—
		Suma działu B) .	6.130	—	6.130
		Suma wszystkich wydatków	54.860	9.000	63.860

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
75.626	59.190	
1.054	1.055	Bez zmiany.
559	559	Z pożyczki tej pozostanie z końcem r. 1909 dług w kapitale 2.981 K. 76 h.
1.260	1.260	Z pożyczki tej pozostanie z końcem r. 1909 dług w kapitale 11.085 K. 10 h.
3.200	3.200	Bez zmiany.
6.073	6.074	
81.699	65.264	

5 Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
I.		**Dochody.**			
		Dochody z gospodarstwa.			
	1	Z sprzedaży ziemiopłodów	28.000	—	—
	2	Z wynajętych pół i łąk	4.000	—	—
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:			
		a) mleko	16.000	—	—
		b) przychowek	1.500	—	—
		c) chlewnia	500	—	—
		d) owce	150	—	—
		e) braki i opasy	4.000	—	—
	4	Za wynajęte konie	1.500	—	—
	5	Z lasu i stawów	800	—	
	5a	Ze sprzedaży torfu opałowego		—	—
	6	Ryczałt od Akademii za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii (patrz poz. 40 wyd. Akademii)	2.000	—	—
		Suma rubryki I. .	58.450	—	58.450
II.		**Inne dochody.**			
	7	Z dzierżawy polowania	50	—	
	8	Rozmaite nieprzewidziane	200	—	
		Suma rubryki II. .	250	—	250
		Suma dochodów .	58.700	—	58.700
		W porównaniu z wydatkami folwarku A) . .			57.730
		okazuje się nadwyżka { dochodów . .	—	—	970
		{ wydatków . .	—	—	—
		a po uwzględnieniu ekwiwalentu spłaty długów i renty B).			6.130
		okazuje się **niedobór**			5.160

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
20.958	28.000	
3 861	4.000	Jak na rok 1908.
12.097	16.000	
6.515	3.000	*Mniej* o 1.500 K. na przyszłość bowiem obora szkolna nie będzie sprzedawać przychowku zarodowego.
886	500	
204	150	Jak na rok 1908.
363	4.000	
2.171	1.000	*Więcej* o 500 K. na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
108	800	Jak na rok 1908.
—	3.000	Nie preliminuje się jak wyjaśniono w poz. 16 a. wydatków.
2.000	2.000	Jak w roku 1908.
49.163	62.450	
50	50	
3 768	200	Jak w roku 1908.
3.818	250	
52.981	62.700	
75.626	59.190	
—	3.510	
22.645	—	
6 073	6.074	
28.718	2.564	*Niedobór* do pokrycia przez fundusz krajowy *wyższy* o 2.596 K. z powodu zmian powyżej podanych.

6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace personalu.**			
	1.	Kierownik stacyi	2.400	—	
	2.	Adjunkt: płaca . . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . . . 200 „ dodatek pięcioletni . . . 400 „	3 000	—	
	3.	4 Asystentów (nieetatowych) *a*) 2-ch asystentów płaca po 1.600 K. 3.200 K. na mieszkanie dla jednego . . 240 „ na opał dla jednego . . . 78 „	3.518	—	
		b) 2ch asystentów płaca po 1.400 K. 2.800 K. na mieszkanie po 240 „ 480 „ na opał po . 78 „ 156 „	3.436	—	
	4.	Laborant, płaca . . . zwycz. 900 K. nadzwycz. — K. na mieszkanie . . 200 — „ dodatek nadzwycz.. . „ 360 „	1.100	360	
	5.	Pomocnik kancelaryjny	720	—	
	6.	Trzech służących, płace po 600 K. 1.800 K. na mieszkanie po 192 „ 576 „	2.376	—	
		Suma rubryki I.	16.550	360	16.910
II.		**Utrzymanie stacyi.**			
	7.	Koszta utrzymania laboratoryum	7.500	—	
	8.	„ prowadzenia doświadczeń:			
		a) wegetacyjnych i wazonowych	1.200	—	
		b) polowych na fermach doświadczalnych . .	5.000	—	
		c) uprawy buraków cukrowych . .	600	—	
		d) żywienia inwentarza	400	—	
	9.	Koszta kancelaryjne, druk świadectw, portorya .	1.400	—	
	10.	Druki sprawozdań	1 200	—	
		Do przeniesienia .	17 300	—	
			16.550	360	16.910

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
2.400	2.400	Jak na rok 1908.
2.900	3.000	
3.836	3.836	Preliminuje się *mniej* o 318 K, gdyż odpadają dodatki na mieszkanie i opał dla jednego asystenta, który otrzyma mieszkanie w naturze w nowym budynku stacyi.
2.946	3.436	Jak na rok 1908.
1.460	1.460	
720	720	
2.256	2.376	
16.518	17.228	
10.976	11.500	Zwyczajne bez zmiany. Odpadają zaś *nadzwyczajne* kredyty z r. 1908 tj. na laboratoryum 4.000 K. i na doświadczenia wegetacyjne 800 K.
1.628	2.000	
2.320	5.000	Jak na rok 1908.
451	600	
—	400	
1.201	1.400	
—	1.200	
16.576	22.100	
16.518	17.228	

6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			K o r o n y		
II.		Z przeniesienia .	16.550	360	16.910
			17.300	—	
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników . .	600	—	
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów . .	2.600	—	
	13	Ubezpieczenie od wypadków fukcyonaryuszów stacyi	600	—	
	14	Utrzymanie budynku i ubezpieczenie od ognia budynku i ruchomości stacyi	1.400	—	
	15	Opał stacyi	1.000	—	
		Suma rubryki II. .	23.500	—	23.500
III.		**Koszta ruchu gazowni dla produkcyi gazu do oświetlania i dla laboratoryów w zakładach rolniczych.**			
	16	Palacz: wynagrodzenie . . . 1.200 K na mieszkanie . . . . 240 „	1.440	—	
	17	Pomocnik palacza (na zimę) . .	600	—	
	18	Olej	2.400	—	
	19	Koks i węgiel	6.000	—	
	20	Utrzymanie aparatów, pieców i rurociągu . .	1.440	—	
	21	Ubezpieczenie od ognia i wypadków . . .	400	—	
		Suma rubryki III. .	12.240	—	12.240
		Suma wydatków .	52.290	360	52.650

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
16.518	17.228	
16.576	22.100	
1.185	600	
1.139	2.600	Jak na rok 1908.
412	600	
277	1.000	Preliminuje się ogółem *więcej* o 400 K. na podstawie przewidywanej wy-
859	1.000	nikłości w roku 1908.
20.448	27.900	
1.030	1.440	Jak na rok 1908.
224	600	
2.065	1.600	
4.091	3.900	Preliminuje się ogółem *więcej* o 3.300 K. ze względu na potrzebę zwię-
1.984	1 000	kszenia produkcyi gazu. (zob. poz. 3. dochodów).
52	400	Jak na rok 1908.
9.446	8.940	
46.412	54.068	

6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Dochód z analiz**	10.000	—	10.00
III.	3	**Zwroty od zakładów za gaz:**			
		a) od Akademii rolniczej: (patrz. poz. 20. a, wyd. Akademii) 5.500 K. (patrz poz. 49. b, „ „) 1.000 „	6.500	—	
		b) od szkoły gorzelniczej (patrz poz. 7 wyd. Szkoły gorzelniczej)	1.000	—	
		Suma rubryki III. .	7.500	—	7.500
IV.	4	**Ze sprzedaży mazi pogazowej**	300	—	300
		Suma dochodów .	23.800	—	23.800
		W porównaniu z wydatkami .			52.650
		Okazuje sie **niedobór**			28.850

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	Jak na rok 1908.
6.146	10.000	
3.000	4.500	Preliminuje się ogółem *więcej* o 2.400 K. (zob. poz. 20. a, i 49. b, wyd. Akademii).
400	600	
3.400	5.100	
21	300	
15.567	21.400	
46.412	54.068	
30.845	32.668	*Niedobór* do pokrycia przez fundusz krajowy *mniejszy* o 3.818 K. z powodu zmian wyżej podanych.

7. Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace personalu.**			
	1	Kierownik stacyi:			
		płaca . . . . . 4.800 K.			
		dodatek aktywalny . . . . 1.288 „			
		dodatek osobisty . . . . 4.584 „	10.672	—	
	2	Adjunkt płaca . . . . . 2.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . . 480 „	2.880	—	
	3	2 asystentów (nieetatowych):			
		a) pierwszy płaca . . . . 1.600 K.			
		na mieszkanie . . . . 400 „			
		„ opał . . . . . 78 „	2.078	—	
		b) drugi płaca . . . . . 1.400 K.			
		na mieszkanie . . . . 400 „			
		„ opał . . . . . 78 „	1.878	—	
	4	Laborant, płaca . . . . . 1.100 K.			
		na mieszkanie . . . . 360 .	1.460	—	
		Suma rubryki I. .	18.968	—	18.968
II.		**Koszta administracyi.**			
	5	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne . . .	1.000	—	
		b) służący	720	—	
	6	Czynsz za najem lokalu	3.400	—	
	7	Opał i oświetlenie	1.200	—	
		Suma rubryki II.	6.320	—	6.320
III.		**Utrzymanie stacyi.**			
	8	Koszta utrzymania pracowni stacyi . . .	5 000	—	
	9	„ „ ogrodu górskiego na połoninach .	2.500	—	
	10	Utrzymanie pól doświadczalnych i analizy z pól utrzymywanych kosztem Towarz. gospodarskiego	1.200	—	
	11	Założenie i prowadzenie pól reprodukcyjnych przy szkołach rolniczych	600	—	
	12	Koszta druków i wydawnictw	600	—	
	13	Prenumerata pism i zakupno dzieł fachowych . .	600	—	
	14	Koszta podróży kierownika i asystentów . . .	1.500	—	
	15	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszy Stacyi	200	—	
		Suma rubryki III. .	12.200	—	12.200
		Suma wydatków .	37.488	—	37.488

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
9.776	10.405	*Więcej* o 267 K. z powodu uzupełnienia Radcy Wydz. kraj. Drowi Szyszyłowiczowi I. dodatku pięcioletniego 800 K. rocznie rozpoczętego od 1. maja 1907.
2.200	2.880	
1.678	2.078	Jak na rok 1908.
1.678	1.878	
1.460	1.460	
16.792	18.701	
926	800	*Więcej* o 200 K. odpowiednio do zakresu czynności stacyi i do wynikłości z lat poprzednich.
720	720	Jak na rok 1908.
3.000	3.400	
1.068	1.000	Preliminuje się na opał 600 K. na światło elektryczne 365 K. i na gaz do ogrzewania termostatów 235 K.
5.714	5.920	
5.225	4·000	*Więcej* o 1.000 K. celem zorganizowania nowego działu czynności stacyi a mianowicie działu ochrony roślin.
2.032	2.500	
1.498	1.200	
640	600	Jak na rok 1908.
545	600	
537	600	
1.605	1.500	
—	200	
12.082	11.200	
34.588	35.821	

7. Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba paragrafu	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I	1	**Subwencya z c. k Skarbu Państwa.** . .	4.000	—	4.000
II.	2	**Dochód z analiz**	1 600	—	1.600
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu**	400	—	400
		Suma dochodów .	6.000	—	6.000
		W porównaniu z wydatkami			37.488
		Okazuje się niedobór			31.488

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
4.000	4.000	
1.083	1.600	Jak na rok 1908.
—	400	
5.083	6.000	
34.588	35.821	
29.505	29.821	

8. Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909. zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
				Korony		
I.		**WYDATKI.**				
		Płace profesorów.				
	1	Profesor fachowy zarazem dyrektor, płaca	4.800 K.			
		dodatek aktywalny	1.288 „			
		dodatki pięcioletnie	1.000 „			
		dodatek osobisty	1.200 „	8.288	—	
	2	Trzech profesorów fachowych:				
		a) dla dwóch, płace po 3.280 K.	6.560 K.			
		dodatki aktywalne po 960 „	1.920 „			
		dodatki pięcioletnie	2.375 „			
		b) dla jednego extra statum płaca	3.280 „			
		dodatek aktywalny	960 „			
		dodatek pięcioletni	333 „	15.428	—	
	3	Trzech nauczycieli adjunktów:				
		a) dla dwóch, płace po 2.400 K.	4.800 K			
		dodatki aktywalne po 720 „	1.440 „			
		dodatki pięcioletnie	1.200 „			
		dodatek osobisty dla jednego	300 „			
		b) dla jednego płaca [2.400 K.]	— „			
		dodatek aktywalny [720 „]	— „	7.740	—	
	4	Docenci:				
		a) języka polskiego, niemieckiego i korespondencyi		1.600	—	
		b) fizyki i matematyki		1.500	—	
		c) zarysu inżynieryi, geometryi wykreślnej kenstrukcyi i rysunków		2.000	—	
		d) chemii ogólnej, za wykłady	600 K			
		za ćwiczenia w laboratoryum	400 „	1.000	—	
		e) ekonomii społecznej		400	—	
		f) encyklopedyi rolnictwa		600	—	
		g) zarysu prawa i administracyi		500	—	
		h) sadownictwa		400	—	
		i) nauki o pomocy w nagłych wypadkach		200	—	
		Suma rubryki I.		39.656	—	39.656
		Do przeniesienia		39.656	—	39.656

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
7.240	7.990	Preliminuje się *więcej* o 298 K. z powodu wstawienia pełnego II-go dodatku pięcioletniego dla dyrektora Małaczyńskiego o rocznych 500 K.
13.200	14.563	Preliminuje się *więcej* o 865 K. z powodu wstawienia pełnego IV.-go dodatku pięcioletniego dla prof. Demianowskiego (+ 157 K.) tudzież na dodatki pięcioletnie z rocznych 500 K. przypadające prof. Sokołowskiemu od 1 marca 1909 w kwocie 375 K. i prof. Janeczce od 1 kwietnia 1909 w kwocie 333 K.
6.700	7.740	
1.520	1.600	
1.655	1.500	
1.840	2.000	Jak na rok 1908.
1 000	1 000	
400	400	
450	600	
500	500	
—	400	
—	200	
34.505	38.493	
34.505	38.493	

8. Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Liczba pozycyi	Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	39.656	—	39.656
II.		**Koszta administracyi.**			
	5	Koszta kancelaryjne, druki i portorya . . .	600	—	
	6	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . . .	480	—	
	7	Ubezpieczenie budynków i ruchomości od ognia .	80	—	
	8	Opał, oświetlenie, woda i telefon . . .	1.000	—	
	9	Utrzymanie budynków	400	—	
	10	Sprzęty i r chomości	100	150	
	11	Dwóch dozorców szkolnych	2.016	—	
	12	Podatki i ekwiwalent	45	—	
		Suma rubryki II. .	4.721	150	4.871
III.		**Środki naukowe.**			
	13	Biblioteka i czytelnia	600	200	
	14	Laboratorya:			
		a) chemii ogólnej i technologicznej i wynagrodzenie laboranta . . 600 K.			
		b) botaniczno-fizyologiczne . . . 120 „	720	—	
	15	Muzea, zbiory, środki do demonstrancyi i ćwiczeń: *zwyczaj. nadzwycz.*			
		a) do geografii fizycznej i politycznej . . . . 20 K. — K.			
		b) do fizyki . . . . 40 „ — „			
		c) „ meteorologii i klimatologii 40 „ — „			
		d) „ inżynieryi leśnej . . 300 „ 120 „			
		e) „ botaniki, fizyologii, geografii i mineralogii . . . 120 „ 400 „			
		f) do zoologii . . . . 40 „ — „			
		g) „ technologii chemicznej . 100 „ 120 „			
		h) „ leśnictwa w ogóle i uprawy lasu . . . . . 300 „ — „	960	640	
	16	Na utrzymanie szkółki drzewek w Winnikach i Brzuchowicach	—	1.000	
	17	Wycieczki naukowe z uczniami	2.000	—	
	18	Utrzymanie ogrodu przy szkole	300	—	
		Suma rubryki III. .	4.580	1.840	6.420
		Do przeniesienia .	48.957	1.990	50.947

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
34.505	38.493	
645	600	Jak na rok 1908.
332	480	
42	80	
1.295	880	Wstawia się *więcej* o 120 K. z powodu podwyższenia kredytu na opał, który preliminuje się na rok 1909 w kwocie 820 K. z reszty 180 K. przypada na oświetlenie 110 K. na wodę 20 K. i na telefon 50 K.
522	940	Preliminuje się *mniej* o 540 K. gdyż odpadł kredyt *nadzwyczajny* preliminowany na rok 1908 w tej wysokości.
6	100	*Nadzwyczajne* 150 K. wstawia się na sprawienie szafy na słoje z okazami.
1.643	2 016	Jak na rok 1908.
19	45	
4.504	5.141	
781	800	Jak na rok 1908. *Nadzwyczajne* 200 K. służyć mają jako 5-ta i ostatnia rata kredytu na oprawę dzieł i czasopism i w ogóle doprowadzenie biblioteki do porządku.
1.200	400	Preliminuje się *więcej* o 320 K. z powodu przyznania dla laboranta w laboratoryum chemii wynagrodzenia 150 K. rocznie (Lw. 92679/1906) tudzież 170 K. na odczynniki i naczynia zużyte przez uczniów podczas ćwiczeń.
1.824	2.120	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* w miejsce zeszłorocznych 1.160 K wstawia się: 1.) na nowy transporter, potrzebny do demonstracyi przy zdjęciach busolą leśną . . . . . 120 K. 2.) na mikroskop Leitza dla botaniki leśnej . . . 400 „ 3.) na 4 ostatnie tablice z technologii drewna po 30 K. 120 „ razem . . . . 640 K
994	1.000	Jak na rok 1908.
2.000	2.000	
275	300	
7.074	6.620	
46.083	50.254	

8. Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	48.957	1.990	50.947
IV.		**Spłata pożyczki.**			
	19	Galic Ka ie oszczędności we Lwowie, 69 i ostatnia półroczna rata (z 35-lecia) pożyczki 18.000 K. zaciągniętej w r. 1874	423	—	423
V.	20	**Rozmaite nieprzewidziane**	100	—	100
		Suma wydatków .	49.480	1.990	51.470
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	14.000	—	14.000
II.		**Opłaty od uczniów:**			
	2	Wpisowe 20 od uczniów po 4 K. . . .	80	—	
	3	Czesne od 30 uczniów po 20 K . . .	600	—	
		Suma rubryki II. .	680	—	680
III.		**Rozmaite nieprzewidziane.**	100	—	100
		Suma dochodów .	14.780	—	14.780
		W porównaniu z wydatkami			51.470
		Okazuje się **niedobór**			36.690

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na r. k 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
46.083	50 254	
1.045	1.042	W roku 1909 przypada wedle planu umorzenia 69-ta i ostatnia rata w kapitale w kwocie 422 K. 90 h.
—	100	Jak na rok 1908.
47.128	51.396	
14.000	14.000	
200	80	
450	600	Jak na rok 1908.
650	680	
—	100	
14.650	14.780	
47.128	51.396	
32.478	36.616	*Niedobór* do pokrycia z funduszu krajowego *większy* o 74 K. z powodu zmian wyżej podanych.

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Dyrektor: płaca . . . . 4.800 K.			
		dod. aktywalny . . . 640 „			
		dod. pięcioletni . . . 500 „			
		dod. osobisty . . . 800 „	6.740	—	
	2	Kapelan i katecheta oraz docent jednego z przedmiotów ogolnie kształcących:			
		płaca . . . . . 3.200 K.			
		dodatek aktywalny . . . 520 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 1.000 „	4.720	—	
	3	Ośmiu profesorów:			
		płace po 3.200 . . . . 25.600 K.			
		dod. aktyw. po 520 K. . . 4 160 „			
		dod. pięcioletnie po 500 K . 8.917 „	38.677	—	
	4	Docenci:			
		a) weterynaryi	1.600	—	
		b) leśnictwa	800	—	
		c) hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200		
	5	Nauczyciel muzyki i śpiewu	1.000	—	
	6	Nauczyciel instruktor do robót praktycznych			
		płaca . . . . . 2.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . 240 „			
		„ pięcioletni . . . 300 „	2.940	—	
	7	Trzech prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki:			
		płace po 2.400 K. . . . 7.200 K.			
		dodatki pięcioletnie po 200 K. . 450 „	7.650	—	
		Suma rubryki I.	64.327	—	64.327
II.		**Płace urzędników administracyjnych etatowych.**			
	8	Kasyer zarazem rachmistrz:			
		płaca . . . . . 2.400 K.			
		dodatki pięcioletnie po 240 K. . 480 „	2.880	—	
	9	Pisarz dyrekcyi zarazem magazynier:			
		płaca . . . . . 1.200 K.			
		dodatek pięcioletni . . . 50 „	1.250	—	
		Suma rubryki II.	4.130	—	4.130
		Do przeniesienia .	68.457	—	68.457

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
5.840	6.740	
		Jak na rok 1908.
4.120	4 720	
34.207	38.260	Preliminuje się *więcej* o 417 K. na przypadające w tym roku dodatki pięcioletnie po 500 K. rocznie a to:
1.600	1.600	1. dla prof. Nowakowskiego IV-ty od 1 czerwca w kwocie 250 K. — g.
800	800	2. „ „ Dziamy II-gi od 1 września w kwocie . 166 „ 66 „
200	200	
385	1.000	
2.450	2.865	*Więcej* o 75 K. z powodu uzupełnienia I.-go dodatku pięcioletniego dla nauczyciela Kuscheego.
5.213	7.420	Preliminuje się *więcej* o 230 K. z powodu iż w miejsce dotychczasowej płacy 1.600 K., dodatku na wikt po 720 K. i na światło po 20 K. razem 2.340 K. wstawia się płacę po 2.400 K. Nadto na przypadający prefektowi Różańskiemu III-ci dodatek pięcioletni z rocznych 200 K. od 1 października wstawia się 50 K.
54.815	63.605	
2.780	2.880	Jak na rok 1908.
1.200	1.200	*Więcej* o 50 K. na przypadający magazynierowi Mierzwińskiemu I. dodatek pięcioletni od 1 sierpnia z rocznych 120 K.
3.980	4.080	
58.795	67.685	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	68.457	—	68.457
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**			
	10	Lekarz zakładowy, płaca . . . 1.000 K. na opał . . . . . 100 „	1.100	—	
	11	Ogrodnik zakładowy, płaca	1.000	—	
		Suma rubryki III. .	2.100	—	2.100
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**			
	12	Służba wyższa:			
		a) tercyan szkoły, zarazem woźny: płaca z wiktem . . . . 900 K. na ubiór . . . . . 100 „	1.000	—	
		b) woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący wfirmeryę i kaplicę zakładową: płaca z wiktem . . . . 500 K na ubiór . . . . . 100 „	600	—	
		c) portyer bramy głównej: płaca z wiktem . . . . 600 K. na ubiór . . . . . 100 „	700	—	
		d) portyer drugiej bramy zakładowej: płaca . . . . . 365 K. na ubiór . . . . . 100 „	465	—	
		e) lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym: płaca z wiktem i ubranie . . .	550	—	
	13	Służba niższa:			
		a) służący przy laboratoryum chemii: płaca	420	—	
		b) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych: płace z wiktem po 420 K.	1.260	—	
		c) stróż domowy, płaca	420	—	
		d) stróż, zarazem ogrodniczek przy parku, płaca	420	—	
	14	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi) .	300	—	
		Suma rubryki IV. .	6.135	—	6.135
		Do przeniesienia .	76.692	—	76.692

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
58.795	67.685	
1.100	1.100	Jak na rok 1908.
1.000	1.000	
2.100	2.100	
900	1.000	
600	600	
700	700	
444	465	Jak na rok 1908.
550	550	
372	420	
1.116	1.260	
372	420	
420	420	
295	300	
5.769	6.135	
66.664	75.920	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	76.692	—	76.692
V.		**Koszta administracyjne.**			
	15	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły	400	—	
		b) potrzeby kancelar. druki, inseraty, portorya itp.	800	—	
		c) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych	900	—	
		d) koszta przyjazdu docenta weterynaryi	300	—	
		e) utrzymanie koni administracyjnych (patrz poz. 5. doch. folwarku w Czernichowie)	700	—	
		f) zaprzysiężony strażnik obszaru dworskiego	300	—	
	16	Opał w gmachu szkolnym i internacie	3.000	—	
	17	Oświetlenie „ „ „	2.200	—	
	18	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	3.500	3.900	
	19	Utrzymanie dziedzińców i parku	800	200	
	20	Płaca kominiarza	400	—	
	21	Wywóz nieczystości, popiołów, mycie podłóg i okien i t. p.	900	—	
	22	Ubezpieczenie od ognia budynków i ruchomości	800	—	
	23	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły:			
		a) dla lekarza zakładowego 700 K.			
		b) „ pisarza w kancelaryi dyrekcyi 288 „			
		c) „ trzeciego prefekta 400 „	1.388	—	
	24	Sprzęty i ruchomości	500	—	
	25	Koszta lustracyi zakładu	400	—	
	26	Koszta nabożeństwa	240	—	
	27	Aptece za lekarstwa	400	—	
		Suma rubryki V.	17.928	4.100	22.028
		Do przeniesienia	94 620	4.100	98 720

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
66.664	75.920	
400	400	
1.039	800	
899	900	
300	300	Jak na rok 1908.
600	700	
300	300	
3.000	3.000	
2.200	2.200	
5.504	6.500	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* w miejsce zeszłorocznych 3.000 K. wstawia się: *a*) na podłogi twa de w trzech salach wykładowych . 2.740 K. *b*) „ nowe ogrodzenie sztachetami przy leśniczówce 456 „ *c*) „ ogrodzenie sztachetami pola doświadczalnego . 570 „ *d*) „ ustawienie balkonu żelaznego na leśniczówce . 100 „ razem okrągło . . 3.900 K.
1.198	900	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* w miejsce zeszłorocznych 100 K. preliminuje się 200 K. na wymianę 30 słupów w parkanie otoczającym park.
320	400	Jak na rok 1908.
996	1.100	Bez zmiany; odpadły bowiem nadzwyczajne 200 K. z r. 1908.
547	800	Jak na rok 1908.
988	1.388	
790	400	Podwyższa się dotychczasowy kredyt o 100 K. z powodu podniesienia się cen materyałów i robocizny.
382	400	
310	240	Jak na rok 1908.
400	400	
20.173	21.128	
86.837	97.048	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	94.620	4.100	98.720
VI.		**Utrzymanie uczniów.**			
	28	Żywność dla 62 uczniów (przez 10 mies. po 590 K. 32 g. rocznie)	36.600	—	
	29	Pranie (za ryczałtowem wynagrodzeniem) . .	1.492	—	
	30	Służba internatu:			
		a) 4 chłopców do obsługi uczniów: płaca z wiktem po 420 K. . . .	1.680	—	
		b) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki, płaca . . . . . 960 K.			
		mieszkanie, opał i światło . . 240 „	1.200	—	
		c) pomocnik palacza i stróż nocny w internacie	420		
	31	Sprzęty w internacie	510	600	
	32	Odzież dla 62 uczniów po 120 K.. . . .	7.440	—	
	33	Pościel	300	400	
		Suma rubryki VI. .	49.642	1.000	50.642
VII.	34	**Utrzymanie czterech uczniów na koszt funduszu krajowego po 800 K.** (patrz poz. 2. b, doch.)	3.200	—	3.200
VIII.		**Potrzeby naukowe.**			
	35	Eksperymenta przy wykładach:			
		a) rolnictwa . . . . . 60 K.			
		b) hodowli . . . . . 50 „			
		c) zootechnii . . . . . 40 „			
		d) weterynaryi . . . . . 50 „			
		e) botaniki . . . . . 60 „			
		f) fizyki . . . . . 40 „			
		g) miernictwa . . . . . 50 „			
		h) chemii ogólnej . . . . 100 „			
		i) mleczarstwa . . . . . 100 „			
		j) rybactwa . . . . . 50 „			
		k) narzędzia ręczne do praktyki gospodarskiej 100 „	700	—	
		Do przeniesienia .	700	—	
			147.462	5.100	152.562

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
86.837	97.048	
32.322	36.600	Jak na rok 1908.
1.579	1 692	Odpadły *nadzwyczajne* 200 K. z r. 1908.
1.488	1.680	
595	1.200	Jak na rok 1908.
425	420	
500	360	Zwyczajny kredyt podwyższa się o 150 K. z powodu podrożenia materyałów i robocizny. *Nadzwyczajne* 600 K. wstawia się na sprawienie fortepianu do sali rekreacyjnej.
6.614	7.440	Jak na rok 1908.
200	300	Zwyczajne bez zmiany. *Nadzwyczajne* 400 K. wstawia się na sprawienie 20-tu nowych koców.
43.723	49.692	
2.950	3.200	Jak w roku 1908.
900	900	Odpadły nadzwyczajne 200 K. z r. 1908.
900	900	
133.510	149.940	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	147.462	5.100	152.562
			700	—	
VIII.	36	Zbiory i muzea:			
		a) rolniczy . . . . 200 K.			
		b) hodowlany . . . . 100 „			
		c) fizyczny . . . . 200 „			
		d) geograficzny . . . . 50 „			
		e) botaniczny . . . . 100 „			
		f) zoologiczny . . . . 100 „			
		g) zootomiczny . . . . 50 „			
		h) mechaniczny . . . . 100 „			
		i) mineralogiczny . . . . 40 „			
		j) technologiczny . . . . 100 „			
		k) okazów leśnych . . . . 60 „			
		l) okazów weterynaryjnych . . 60 „			
		m) narzędzi rolniczych . . . 200 „			
		n) modeli do budownictwa . . . 50 „			
		o) przyrządów mierniczych . . 100 „			
		p) mleczarski . . . . 50 „			
		r) ogrodniczy . . . . 100 „			
		s) melioracyjny . . . . 50 „			
		t) rybacki . . . . 50 „			
		u) stacya meteorologiczna . . 60 „	1.820	—	
	37	Laboratorya:			
		a) chemii ogólnej i gabinet . . 600 K.			
		b) „ rolniczej . . . 400 „			
		c) „ technologicznej . . 100 „			
		d) zootomiczne . . . . 100 „			
		e) roślinno-fizyologiczne . . 200 „			
		f) rolnicze . . . . 200 „	1.600	—	
	38	Biblioteka:			
		a) przykupno dzieł . . . 800 K.			
		b) oprawa książek . . . 200 „			
		c) czasopisma naukowe i polityczne . 600 „	1.600	—	
	39	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego	1.500	—	
	40	Ogród botaniczny	200	—	
	41	Utrzymanie pola doświadczalnego	400	—	
	42	Wycieczki naukowe uczniów	1.000	—	
		Suma rubryki VIII. .	8.820	—	8.820
IX.	43	**Rozmaite nieprzewidziane**	350	—	350
		Suma wydatków .	156.632	5.100	161.732

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
133.510	149.940	
900	900	
1.880	1.820	
1.599	1.600	
		Jak na rok 1908.
1.600	1.600	
1.495	1.500	
200	200	
400	400	
888	1.000	
8.962	9.020	
4.430	350	Bez zmiany.
146.902	159.310	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	14.000	—	14.000
II.		**Opłaty od uczniów.**			
	2	Opłaty na utrzymanie po 800 K.:			
		a) od 58 uczniów płacących	46.400	—	
		b) od 4 uczniów przyjętych na koszt funduszu krajowego (patrz poz. 34 wyd.)	3.200	—	
	3	Czesne od 62 uczniów po 100 K. . 6.200 K. na uwolnienie 24 uczniów potrąca się 2.400 „	3.800	—	
		Suma rubryki II. .	53.400	—	53.400
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** . . .	1.000	—	1.000
IV.	5	**Zwrot z funduszu folwarku za administracyę** . (patrz poz. 1. wyd. folwarku w Czernichowie)	400	—	400
V.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—	200
		Suma dochodów .	69.000	—	69.000
		W porównaniu z wydatkami			161.732
		okazuje się **niedobór**			92.732

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
20.000	14.000	Bez zmiany
42.254	46.400	Jak na rok 1908.
2.950	3.200	
4.400	4.200	*Mniej* o 400 K. z powodu podwyższenia liczby uczniów uwolnionych z 20 na 24-ch.
49.604	53.800	
1.046	1.000	
400	400	Jak w roku 1908.
78	200	
71.128	69.400	
146.902	159.310	
75.774	89.910	*Niedobór* do pokrycia przez fundusz krajowy *większy* o 2.822 K. z powodu zmian wyżej podanych.

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		A.) Wydatki na folwark.			
I.		**Gospodarstwo.**			
	1	Za administracyę folwarku (patrz poz. 5. doch. szkoły w Czernichowie)	400	—	
	2	Zasługi i ordynacya służby folwarcznej . . .	3.200	—	
	3	Najem robotnika	2.200	—	
	4	Dokupno i zmiana nasienia	700	—	
	5	„ nawozów dopełniających	500	—	
	6	„ słomy i karmy	1.800	—	
	7	Utrzymanie budynków	300	650	
	7a	Dokupno koni	—	—	
	8	Narzędzia. sprzęty, maszyny, uprząż, kucie koni itp.	750	—	
	9	Utrzymanie rowów	200	—	
	10	Ubezpieczenie od ognia i gradu	180	—	
	11	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smary . .	120	—	
	12	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi szkoły)	200	—	
		Suma rubryki I .	10.550	650	11.200
II.		**Las i plantacye wikliny.**			
	13	Służba, roboty i zalesienie	1.850	—	
	14	Utrzymanie wikliny i uzupełnienie plantacyi . .	1.500	—	
	15	Wynagrodzenie ogrodnika	400	—	
		Suma rubryki II. .	3 750	—	3.750
III.		**Rozmaite inne.**			
	16	Utrzymanie brzegów Wisły	400	—	
	17	Podatki i daniny	960	—	
	17a	Naprawa pieca wapiennego	—	—	
	18	Utrzymanie zaprzysięż. strażnika obszaru dworskiego.	300	—	
	18a	Koszta drenowania pól na Żakowcu . . .	—	—	
	19	Rozmaite nieprzewidziane	400	—	
		Suma rubryki III. .	2.060	—	2.060
		Suma działu A.) .	16.360	650	17.010

Preliminarz na rok 1909

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	Jak na rok 1908.
2.711	3.200	
1.999	2.325	Zwyczajne bez zmiany. Odpadł zaś kredyt *nadzwyczajny* z r. 1908 —125 K.
600	600	Preliminuje się *więcej* o 100 K. z powodu podniesienia się ceny nasion.
500	500	Jak na rok 1908.
1.799	1.800	
250	800	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* zaś w miejsce zeszłorocznych 500 K. wstawia się na pokrycie dachu nad dołem służącym na skład słomy dachówką 265 K. i na naprawę powały nad magazynem mieszczącym siano i koniczynę 385 K.
800	—	
1.430	1.340	Zwyczajne bez zmiany. Odpada zaś *nadzwyczajny* kredyt z roku 1908 w kwocie 590 K.
200	200	Jak na rok 1908.
107	120	*Więcej* z powodu podniesienia się taryfy dla ubezpieczenie od gradu.
119	120	Bez zmiany.
100	150	*Podwyższa się* dotychczasowy kredyt o 50 K. z powodu podrożenia służby.
11.015	11.555	
1.699	1.800	*Podwyższono* kredyt o 50 K. z powodu podniesienia płac stałej służbie lasowej.
1.000	1.500	Jak na rok 1908.
400	400	
3.099	3.700	
700	400	Bez zmiany.
866	960	
1.200	—	
300	300	
4.750	—	
196	400	
8.012	2.060	
22.126	17.315	

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba pozycyi	Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	16.360	650	17.010
IV.		**B) EKWIWALENT I SPŁATA DŁUGU.**			
	20	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie	702	—	
	21	Bank krajowy we Lwowie, spłata pożyczki 13 000 K zaciągniętej w r. 1896 na budowę domu dla nauczycieli, 26 i 27 półroczna rata, z 57 lecia:			
		a) na kapitał . . . . 91·88 K.			
		b) 4% odsetki . . . . 482·47 „			
		c) dod. administ. . . . 30·15 „			
		d) na stemple . . . . 2·52 „	607	—	
		Suma działu B) .	1.309	—	1.309
		Suma wszystkich wydatków .	17.669	650	18.319

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
22.126	17.315	
702	700	Stosownie do wymiaru. (Lw. 57066/902.)
607	608	Wedle planu umorzenia pozostanie z końcem r. 1909 z tej pożyczki dług w kapitale 12.038 K. 42 h.
1.309	1.308	
23.435	18.623	

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.		**Z gospodarstwa.**			
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	3.200	—	
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych	3.000	—	
	3	Z wynajętych ról i pastwisk	1 300	—	
	4	Za wynajęte konie	700	—	
	5	Zwrot z funduszu szkoły za utrzymanie koni (patrz poz. 5c wyd szkoły w Czernichowie)	700	—	
		Suma rubryki I.	8.900	—	8.900
II.		**Z lasu i wikliny.**			
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego	3.600	—	
	7	Z wikliny i trawy	5.800	—	
		Suma rubryki II.	9 400	—	9.400
III.		**Inne dochody.**			
	7a	Z pieca wapiennego	—	—	
	7b	Olborne za łamanie kamienia	—	—	
	8	Z dzierżawy placu targowego, zwanego „Rynek“	40	—	
	9	Wydatki nieprzewidziane	100	—	
		Suma rubryki III.	140	—	140
		Suma dochodów	18.440	—	18.440
		W porównaniu z wydatkami folwarku A.			17.010
		okazuje się nadwyżka **dochodów**			1.430
		okazuje się nadwyżka **wydatków**			—
		a z uwzględnieniem ekwiwalentu i spłaty długu B.			1.309
		okaże się nadwyżka **dochodów**			121
		okaże się nadwyżka **wydatków**			—

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.702	3.200	Jak w roku 1908.
3.494	2.800	Preliminuje się *więcej* o 200 K. na podstawie wynikłości.
1 470	1.300	
857	700	Jak na rok 1908.
600	700	
10.123	8.700	
4.843	3.400	Preliminuje się *więcej* o 200 K. na podstawie wynikłości.
5.733	5.800	Jak na rok 1908.
10.576	9.200	
150	—	
15	—	
40	40	Jak na rok 1908.
34	100	
239	140	
20.938	18.040	
22 126	17.315	
—	725	
1.188	—	
1.309	1.308	
—	—	W porównaniu z r. 1908 okazuje się *nadwyżka* dochodów dla funduszu krajowego w kwocie 121 K. tem samem wynik jest *korzystniejszy* o 704 K.
2.497	583	

11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:				
		płaca	3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . .	300 „	3.700	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:				
		płaca	2.800 K.			
		dodatek aktywalny . .	240 „	3.040	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca		1.200	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:				
		płaca	1.700 K.			
		dodatek aktywalny . . .	140 „			
		dodatki pięcioletnie . . .	320 „	2.160	—	
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.				
		płaca	960 K.			
		wydatki z powodu nabożeństwa .	200 „			
		opłata mszalnego	300 „	1.460	—	
		Suma rubryki I. .		11.560	—	11.560
II.		**Koszta administracyjne.**				
	6	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna		240	—	
		b) koszta kancelaryjne		200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .		600	—	
	7	Opał		1.500		
	8	Oświetlenie		500	—	
	9	Utrzymanie budynków.		1.500	1.700	
	10	Sprzęty i ruchomości		400	—	
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .		1.000	—	
	12	Podatek, ekwiwalent i opłata myta . . .		400	—	
		Suma rubryki II. .		6.340	1.700	8.040
		Do przeniesienia . .		17.900	1.700	19.600

Preliminarz na rok 1909

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.300	3.700	
2.493	3.040	
1.200	1.200	
		Jak na rok 1908.
1.753	2.160	
1.214	1.460	
9.960	11.560	
240	240	
171	200	Jak na rok 1908.
485	600	
1.691	1.400	*Podwyższono* kredyty na opał o 100 K. i na oświetlenie o 100 K. z powodu rozszerzenia gospodarstwa.
390	400	
1.796	2.300	Zwyczajny kredyt *podwyższono* o 300 K. ze względu na zły stan budynków wymagających większych napraw. *W nadzwyczajnych* w miejsce dotychczasowych 1.100 K. wstawia się na dalszą naprawę parkanów 600 K. na zmianę kucheń w domu administracyjnym 300 K. i na wykopanie drugiej studni 800 K.
395	400	
840	1.000	
180	400	Jak na rok 1908.
6.188	6.940	
16.148	18.500	

11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	17.900	1.700	19.600
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie . . } dla 45 uczniów po 300 K.	13.500	—	
	14	Odzież, pościel i pranie }			
	15	Lekarz i apteka	400	—	
	16	Uczeń praktykant	300	—	
		Suma rubryki III. .	14.200	—	14.200
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—	
	18	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . 300 K.			
		b) biblioteka i czytelnia . . . 300 „			
		c) ogród szkolny . . . . 300 „	900	—	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.240	—	1.240
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
	21	„ mleczarstwa	100	—	
	22	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	200	—	
		Suma rurbyki V. .	400	—	400
VI.	23	**Gospodarstwo.**			
		a) wydatki na gospodarstwo . .	10.000	1.300	
		b) czynsz za dodzierżawienie gruntu . .	1.150	—	
		Suma rubryki VI. .	11.150	1.300	12.450
VII.	24	**Rozmaite nieprzewidziane.**	200	—	200
		Suma wydatków .	45.090	3.000	48.090

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
16.148	18.500	
10.918	13.500	Jak na rok 1908.
2.678		
413	400	
295	300	
14.304	14.200	
230	240	Bez zmiany.
992	2.550	Preliminuje się *mniej* o 1.650 K. gdyż odpadł kredyt *nadzwyczajny* z r. 1908 w tej wysokości.
—	100	Bez zmiany.
1.222	2 890	
44	100	Jak na rok 1908.
400	100	
192	200	
636	400	
9.656	10.600	Jak na rok 1908. *W nadzwyczajnych* preliminuje się na sprawienie młocarni i kieratu konnego 600 K. i na kupno parceli gruntowej 700 K.
1.050	1.000	Preliminuje się *więcej* o 150 K. to jest w wysokości dotychczasowego czynszu który wzrósł przez dodzierżawienie kilku kawałków roli włościańskiej przylegających do pól szkolnych.
10.706	11.600	
820	200	
43.836	47.790	

11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	400	—	400
III.	3	**Zarobek 45 uczniów po 30 K.**	1.350	—	1.350
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa:**			
		a) dochód z gospodarstwa . . . 12.500 K.			
		b) „ z ogrodu . . . 300 „	12 800	—	12.800
		Suma dochodów .	20.550	—	20.550
		W porównaniu z wydatkami			48.090
		okazuje się **niedobór** .			27.540

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	
315	400	
1.006	1.350	Jak na rok 1908.
13.135	12.800	
20.456	20.550	
43.836	47.790	
23.380	27.240	*Niedobór* do pokrycia z funduszu krajowego *większy* o 300 K. z powodu zmian wyżej podanych.

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki	Liczba punktu	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
				Korony	
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . . 3 400 K. dodatek aktywalny . . . 300 „	3.700	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . . 240 „	3.040	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów. .	1.200	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . . 1.700 K dodatek aktywalny . . . 140 „ dodatki pięcioletnie . . . 320 „	2.160	—	
	5	Katech. obrz. łać. i grec. katol.	600	—	
		Suma rubryki I. .	10.700	—	10.700
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd: a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	600	—	
	7	Opał	1.600	—	
	8	Oświetlenie	350	—	
	9	Utrzymanie budynków	1.200	5.000	
	10	Sprzęty i ruchomości	300	200	
	11	Dowóz wody do zakładu	400	200	
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych, .	800	—	
	13	Ekwiwalent i podatek	100	—	
		Suma rubryki II. .	5.790	5.400	11.190
		Do przeniesienia .	16.490	5.400	21.890

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3 300	3.700	
2.127	3.040	Jak na rok 1908.
1.180	1.200	
1.700	2.039	Preliminuje się *więcej* o 121 K. z powodu przypadającego nauczycielowi Zageczkowi pełnego II. dodatku pięcioletniego.
600	600	Jak na rok 1908.
8.907	10.579	
240	240	
200	200	Bez zmiany.
600	600	
1.504	1.600	
300	300	*Podwyższa* się dotychczasowy kredyt o 50 K. z powodu rozszerzenia gospodarstwa.
3.400	2.600	Kredyt zwyczajny podwyższa się o 200 K. *W nadzwyczajnych* zaś w miejsce zeszłorocznych 1.600 K. wstawia się na pokrycie blachą budynku mieszkalnego nauczycieli 3.000 K. i na postawienie szopy na przechowanie statków gospodarskich, paszy, ściółki i zebranego z pól zboża 2.000 K.
500	300	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* wstawia się na sprawienie stołków w salach sypialnych i kilku szafek na garderobę dla uczniów 200 K.
500	400	Preliminuje się *nadzwyczajne* 200 K. na sprawienie sześciohektolitrowej beczki żelaznej do drugiego beczkowozu.
800	800	Jak na rok 1908.
70	100	
8.114	7.140	
17.021	17 719	

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	16.490	5.400	21.890
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	14	Stołowanie . . . . (dla 42 uczniów			
	15	Odzież, pościel i pranie . . (po 300 K.	12.600	—	
	16	Lekarz i apteka	400	—	
	17	Uczeń praktykant	300	—	
		Suma rubryki III. .	13.300	—	13.300
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—	
	19	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	—	
		b) biblioteka i czytelnia	250	100	
		c) ogród szkolny	300	—	
	20	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	40	—	
	21	Wycieczki z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.230	100	1.330
V.		**Kursa specyalne.**			
	22	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
	23	„ mleczarstwa	100	—	
	24	„ uprawy i suszenia tytoniu	120	—	
	25	„ stelmachstwa	150	—	
		Suma rubryki V. .	470	—	470
VI.	26	**Gospodarstwo.**			
		a) czynsz za dzierżawę 20 morgów pola po 50 K.	1.000	—	
		b) wydatki na gospodarstwo	3.000	1.500	
		Suma rubryki VI.	4.000	1.500	5.500
VII.	27	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków . .	35.690	7.000	42.690

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
17.021	17.719	
9.985		
2.517	12.600	Jak na rok 1908.
400	400	
140	300	
13.042	13.300	
248	240	
284	300	Bez zmiany. Preliminuje się *nadzwyczajne* 100 K. na oprawę książek i czasopism.
201	250	
820	300	
25	40	Bez zmiany
98	100	
1.676	1.230	
100	100	Jak na rok 1908.
100	400	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* odpadł kredyt z roku 1908 w kwocie 300 K
120	120	Jak na rok 1908.
149	150	
469	770	
—	420	Wstawiono *więcej* o 580 K. na dodzierżawienie jeszcze 13 morgów pola.
2.836	2.250	Z powodu rozszerzenia gospodarstwa przez wydzierżawienie w miejsce dotychczasowych 7 jeszcze 13 razem więc 20 morgów pola podnosi się kredyt zwyczajny o 1.500 K. W nadzwyczajnych zaś w miejsce
2.836	2.670	zeszłorocznych 750 K. preliminuje się na zakupno pary koni lub wołów, na sprawienie drugiego wozu, pługa, bron i uprzęży 1.500 K.
758	200	Jak na rok 1908.
35.802	35.889	

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów.**			
		a) od Rady powiatowej w Horodence: 3 stypendya po 200 K. i 1 stypendyum 300 K. . .	900	—	
		b) od gminy m. Horodenki 1 stypendyum . .	200	—	
		c) opłaty od uczniów	600	—	
		Suma rubryki II. .	1.700	—	1.700
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego i ogródka tytoniowego**	300	—	300
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa**	2.000	—	2.000
		Suma dochodów .	10.000	—	10.000
		W porównaniu z wydatkami .			42.690
		okazuje się **niedobór** .			32.690

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	Jak na rok 1908.
900	900	Jak na rok 1908
400	200	
275	600	
1 575	1.700	
619	300	Jak na rok 1908.
2.952	900	Stosownie do rozszerzonego gospodarstwa preliminuje się *wyższe* dochody o 1.100 K.
11.146	8 900	
35.802	35.889	
24.656	26.989	*Niedobór* do pokrycia z funduszu krajowego *większy* o 5.701 K. z powodu zmian wyżej podanych.

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
					Korony	
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:				
		płaca	3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . .	300 „			
		dodatki pięcioletnie . . .	2.000 „			
		dodatek osobisty . . .	400 „	6.100	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:				
		płaca	2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . .	240 „			
		dodatek pięcioletni . . .	300 „	3.340	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .		1.200	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:				
		płaca	1.700 K.			
		dodatek aktywalny . . .	140 „			
		dodatek pięcioletni . . .	160 „	2 000	—	
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. katol.		500	—	
		Suma rubryki I. .		13.140	—	13.140
		Koszta administracyjne.				
II.	6	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna		240	—	
		b) koszta kancelaryjne		200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .		600	—	
	7	Opał		1.400	—	
	8	Oświetlenie		200	—	
	9	Utrzymanie budynków		1.200	—	
	10	Sprzęty i ruchomości		400	—	
	11	Ekwiwalent i podatki		50	—	
		Suma rubryki II. .		4.290	—	4.290
		Do przeniesienia .		17.430	—	17.430

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
5.100	5.800	*Więcej* o 300 K. z powodu przypadającego kierownikowi Swieżawskiemu pełnego IV-go dodatku pięcioletniego.
3.573	3.065	*Więcej* o 275 K. z powodu przypadającego nauczycielowi Proficowi pełnego I dodatku pięcioletniego.
1.200	1.200	
		Jak na rok 1908.
1.658	2.000	
500	500	
12.031	12.565	
240	240	
73	200	
536	600	
1.168	1.400	Jak na rok 1908.
140	200	
2.700	1.200	
155	400	
49	50	
5.061	4.290	
17.092	16.855	

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	17.430	—	17.430
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie . . . (dla 40 uczniów			
	13	Odzież, poś iel i pranie . (po 300 K.	12.000	—	
	14	Lekarz i apteka	400	—	
	15	Uczeń praktykant	300	—	
		Suma rubryki III. .	12.700	—	12.700
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	200	—	
	17	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . .	300	—	
		b) biblioteka i czytelnia	250	—	
		c) ogród szkolny	200	—	
	18	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	40	—	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.090	—	1.090
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
	21	„ uprawy i suszenia tytoniu	400	—	
		Suma rubryki V. .	500	—	500
VI	22	**Gospodarstwo:**			
		a) wydatki na gospodarstwo	8 000	—	
		b) czynsz za dzierżawę gruntów od Skarbu jagielnickiego	1.000	—	
		c) czynsz za budynki	500	—	
		Suma rubryki VI. .	9.500	—	9.500
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	200		200
		Suma wydatków .	41 420	—	41.420

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
17.092	16.855	
7.286	12.000	Jak na rok 1908.
3.620		
722	400	
300	300	
11.928	12.700	
117	200	Jak na rok 1908.
341	300	
203	250	
40	200	
—	40	
—	100	
701	1.090	
100	100	Jak na rok 1908.
400	200	Preliminuje się *więcej* o 200 K. wedle rzeczywistych kosztów utrzymania kursu, na pokrycie których wpływa subwencya państwowa 200 K. (poz. 1 doch.)
500	300	
3.189	8.000	Jak na rok 1908.
1.000	1.000	
500	500	
4.689	9.500	
261	200	Bez zmiany.
35.171	40.645	

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa.**			
		a) **na utrzymanie**	6.000	—	
		b) **na** kurs uprawy i suszenia tytoniu . . .	200	—	
		Suma rubryki I. .	6.200	—	6.200
II.	2	**Opłaty od uczniów**	200	—	200
III	3	**Zarobek 40 uczniów po 30 K.**	1.200	—	1.200
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa**	10.600	—	10.600
		Suma dochodów .	18.200	—	18.200
		w porównaniu z wydatkami .			**41.420**
		okazuje się **niedobór**			23.220

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	Jak na rok 1908.
—	—	Preliminuje się *więcej* o 20 K., które c. k. Rząd daje na kurs tytoniu (jak poz. 21 wyd.).
6.000	6.000	
145	200	
735	1.200	Jak na rok 1908.
5.501	10.600	
12.381	18.000	
35.171	40.645	
22.790	22.645	*Niedobór* do pokrycia z funduszu krajowego *większy* o 575 K. z powodu zmian wyżej podanych.

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . 300 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 500 „	4.200	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca . . . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . . 240 „			
		dodatek pięcioletni . . . 75 „	3.115	—	
	3	Instruktor do robot ręcznych i dozorca uczniów .	1.200	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych . . .			
		płaca . . . . . 1.700 K.			
		dodatek aktywalny . . . 140 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 320 „	2.160	—	
	5	Katecheta obrz. łac. płaca . . . 500 K.			
		wydatki z powodu nabożeństwa . 200 „	700	—	
		Suma rubryki I. .	11.375	—	11 375
II.		**Koszta administracyi.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny	600	—	
	7	Opał	1.400	—	
	8	Oświetlenie	350	—	
	9	Utrzymanie budynków	1.500	600	
	10	Sprzęty i ruchomości	300	400	
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	1.000	—	
		Suma rubryki II. .	5.590	1.000	6.590
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie . . . } dla 40 uczniów			
	13	Odzież, pościel i pranie . } po 300 K.	12.000	—	
	14	Lekarz i apteka	400	—	
	15	Uczeń praktykant	300	—	
		Suma rubryki III. .	12.700	—	12.700
		Do przeniesienia .	29.665	1.000	30.665

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
3.700	4.100	*Więcej* o 100 K. z powodu wstawienia na przypadajacy kierownikowi Ponińskiemu II-gi dod. pięciol. od 1 października z rocznych 400 K.
2.640	3 040	*Więcej* o 75 K. z powodu wstawienia tej kwoty na przypadający nauczycielowi Kostce I-szy dodatek pięcioletni od 1 października z rocznych 300 K.
1.200	1.200	Jak na rok 1908.
1 700	2.043	*Więcej* o 117 K. z powodu wstawienia dla nauczyciela Błaszkiewicza pełnego II-go dodatku pięcioletniego.
700	700	Jak na rok 1908
9.940	11.083	
240	240	Jak na rok 1908.
196	200	
600	600	
1.352	1.400	
390	350	
1.796	2.500	W zwyczajnych podwyższa się dotychczasowy kredyt o 500 K, ze względu na zły stan budynków. *W nadzwyczajnych* w miejsce zeszłorocznych 1.500 K. wstawia się 600 K. na naprawę gnojowni i podłóg w stajni.
588	550	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* w miejsce zeszłorocznych 250 K. wstawia się 400 K. na sprawienie wózka.
1.090	1.000	Jak na rok 1908.
6.252	6.840	
9.992	12.000	Jak na rok 1908.
1.868		
522	400	
—	300	
12.382	12.700	
28.574	30.623	

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba pozycyi	Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	29.665	1.000	30.665
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—	
	17	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . .	300	100	
		b) biblioteka i czytelnia	250	—	
		c) ogród szkolny	250	—	
	18	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	
		Suma rubryki IV. .	1.140	100	1.240
V.		**Kursa specyalne.**			
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100		
	20	„ mleczarstwa	100		
	21	„ stelmachstwa	200		
		Suma rubryki V. .	400	—	400
VI.	22	**Gospodarstwo.**			
		a) wydatki na gospodarstwo . . .	8.200	370	
		b) czynsz dzierżawny za folwark . . .	2.160	—	
		c) „ za mieszkanie dla służby . .	120	—	
		Suma rubryki VI. .	10.480	370	10.850
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków .	41.885	1.470	43.355

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
28.574	30.623	
238	240	
298	300	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* wstawia w poz. 17 lit. a 100 K. na uzupełnienie map geograficznych.
251	250	
212	250	
100	100	
1.099	1.140	
104	900	
245	100	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* odpadło 800 K. na sikawkę.
179	200	
528	1.200	
11.840	8.720	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* w miejsce zeszłorocznych 520 K wstawia się 370 K. na sprawienie tryera czyszczącego i sortującego.
2.160	2.000	Wstawiono kredyt *wyższy* o 160 K. stosownie do rzeczywiście wypłacanego czynszu za dzierżawę folwarku.
—	120	Bez zmiany.
14.000	10.840	
603	200	Jak na rok 1908.
44.804	44.003	

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**			
		a) Rada powiatowa w Białej	900	—	
		b) Stypendyum Rady pow. w Chrzanowie . .	300	—	
		c) „ „ „ w Krakowie . .	300	—	
		d) Opłaty od uczniów	300	—	
		Suma rubryki II. .	1.800	—	1.800
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 30 K.**	1.200	—	1.200
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa:**			
		a) dochód z gospodarstwa	9.600	—	
		b) „ z ogrodu szkolnego	250	—	
		Suma rubryki IV. .	9.850	—	9.850
		Suma dochodów .	18.850	—	18.850
		W porównaniu z wydatkami .			43.355
		Okazuje się **niedobór** .			24.505

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	Jak na rok 1908.
900	900	Jak na rok 1908.
450	300	
450	300	
435	300	
2.235	1.800	
840	1.200	Jak na rok 1908.
10 980	9.600	Jak na rok 1908.
250	250	
11.230	9.850	
20.305	18.850	
44.804	44.003	
24.499	25.153	*Niedobór* do pokrycia z funduszu krajowego *mniejszy* o 648 K. z powodu zmian wyżej podanych.

15. Niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . . 3.400 K. dodatek aktywalny . . . 300 „ dodatek pięcioletni . . . 400 „	4.100	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . . 240 „	3.040	—	
	3	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca . . . . 1.600 K. dodatek aktywalny . . . 160 „	1.760	—	
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—	
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca 1.700 „ dodatek aktywalny . . . 140 „	1.840	—	
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	900	—	
		Suma rubryki I. .	12.840	—	12.840
II		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny	600	—	
	8	Opał	1.500	—	
	9	Oświetlenie	400	—	
	10	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz)	1.200	2.200	
	11	Sprzęty i ruchomości	400	400	
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych . .	800	—	
		Suma rubryki II. .	5.340	2.600	7.940
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie . . . . . dla 45 uczniów			
	14	Odzież, pościel i pranie . . po 300 K.	13.500	—	
	15	Lekarz i apteka	400	—	
	16	Uczeń - praktykant	300	—	
		Suma rubryki III. .	14.200	—	14.200
		Do przeniesienia .	32.380	2 600	34.980

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
3.700	4.100	
2.640	3.040	
167	1.760	Jak na rok 1908.
1.200	1.200	
1.665	1.840	
900	900	
10.272	12.840	
240	240	
197	200	Jak na rok 1908.
600	600	
1.493	1.400	*Podwyższono* kredyt o 100 K. stosownie do rzeczywistych kosztów opału, jak świadczy wynikłość z r. 1907.
396	400	Bez zmiany.
1.201	2.600	Zwyczajny kredyt podwyższono o 200 K. gdyż budynki wymagają coraz liczniejszych napraw. *W nadzwyczajnych* w miejsce zeszłorocznych 1.600 K. wstawia się 1) na dobudowanie wychodków dla uczniów 1.200 K. i 2) na postawienie pralni dla nauczycieli 1.000 K.
400	400	*Nadzwyczajny* kredyt 400 K. wstawia się na sprawienie ławek do 2 sal wykładowych i na naprawę szafek dla uczniów.
803	800	Bez zmiany.
5.330	6.640	
12.324	13.500	Jak w roku 1908.
3.038		
474	400	
238	300	
16.074	14.200	
31.676	33.680	

15. Niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	32.380	2.600	34.980
VI.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania	240	—	
	18	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	—	
		b) biblioteka i czytelnia	250	—	
		c) ogród szkolny	300	—	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	150	—	
		Suma rubryki IV. .	1.240	—	1.240
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs mleczarstwa	100	1.200	
	21	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
	22	„ wyprawy lnu i konopi	200	—	
	23	„ stelmachstwa i korzykarstwa . . .	150	—	
		Suma rubryki V.	550	1.200	1.750
VI.	24	**Wydatki na gospodarstwo:**			
		a) wydatki na gospodarstwo	9.800	—	
		b) czynsz za grunta dzierżawione od gminy m. Krosna	1.000	802	
		Suma rubryki VI. .	10.800	802	11.602
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków . .	45.170	4.602	49.772

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
31.676	33.680	
160	240	
—	300	Jak na rok 1908.
777	250	
—	300	
100	100	*Podwyższono* kredyt o 50 K. celem umożliwienia uczniom częstszych wycieczek naukowych.
1.037	1.190	
100	100	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* wstawia się na adaptacye w mleczarni wykonane z powodu zawalenia się powały już w roku 1908 1.200 K.
108	100	Bez zmiany.
48	600	Zwyczajne podwyższono o 100 K. stosownie do potrzeby. *W nadzwyczajnych* odpadł kredyt z roku 1908 w kwocie 500 K.
150	150	Bez zmiany.
406	950	
9.427	9.800	Jak na rok 1908.
1.756	1.700	Zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* preliminuje się na dodzierżawione od gm. m. Krosna:
11.183	11.500	1.) 14 morgów i 374 sążni za czynszem . . . 462 K. 2.) 10 „ „ „ . . . 340 „ razem rocznie . 802 K.
207	200	Jak na rok 1908.
44.509	47.520	

15. Niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Wniosek na rok 1909 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1909 Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	600	—	600
III.	3	**Zarobek 45 uczniów po 30 K**	1.350	—	1.350
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa**	13.500	—	13.500
		Suma dochodów .	21.450	—	21.450
		W porównaniu z wydatkami .			49.772
		okazuje się **niedobór** .			28.322

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	
363	600	Jak na rok 1908
1.152	1.350	
11.437	12.750	Preliminuje się *więcej* o 750 K. z powodu rozszerzenia gospodarstwa przez dodzierżawienie gruntu (jak poz. 24 b. wyd.)
18.952	20.700	
44.509	47.520	
25.557	26.820	*Niedobór* do pokrycia przez fundusz krajowy *większy* o 1.502 K. z powodu zmian wyżej podanych.

16. Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki	Liczba posycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . . 300 „			
		dodatki pięcioletnie . . . . 800 „	4.500	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca . . . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . . . 240 „	3.040	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	-	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca . . . . . 1.700 K.			
		dodatek aktywalny . . . 140 „	1.840	—	
	5	Katecheta	500	—	
		Suma rubryki I. .	11.080	—	11.080
II.		**Koszta administracyi.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne, ...	200	—	
		c) sługa szkolny i stróż nocny	600	—	
	7	Opał	1.600	—	
	8	Oświetlenie	500	250	
	9	Utrzymanie budynków	2.000	2.800	
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—	
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	1.000	300	
	12	Podatek, myto i inne prestacye publiczne . .	650	—	
		Suma rubryki II. .	7.190	3.350	10.540
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie . . }			
	14	Odzież, pościel i pranie } dla 50 uczniów po 300 K.	15.000	—	
	15	Lekarz i apteka	500	—	
	16	Uczeń praktykant	300	—	
		Suma rubryki III. .	15.800	—	15.800
		Do przeniesienia .	34.070	3.350	37.420

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
4.100	4.500	
917	3.040	
1.200	1.200	Jak na rok 1908.
1.437	1.840	
300	400	*Podwyższono* kredyt o 100 K. ze względu na otwarcie III. roku nauki.
7.954	10.980	
240	240	
227	200	Jak na rok 1908.
521	600	
1.505	1.500	*Podwyższono* o 100 K., gdyż kredyt dotychczasowy okazuje się niewystarczającym.
361	450	Zwyczajne *podwyższono* o 50 K. stosownie do rzeczywistej potrzeby. *Nadzwyczajne* 250 K. wstawia się na zakupno latarni żarowej do oświetlania podwórza szkolnego.
1.200	3.000	Zwyczajne *podwyższono* o 400 K. gdyż dotychczasowy kredyt okazuje się niewystarczającym. *W nadzwyczajnych* w miejsce zeszłorocznych 1.400 K. wstawia się: 1.) na ogrodzenie folwarku siatką 200 m. po 6 K. . 1.200 K. 2.) na postawienie lodowni . . . . . 1.600 „ razem . 2.800 K.
391	400	Jak na rok 1908.
903	1.000	Zwyczajne bez zmiany. *Nadzwyczajne* 300 K. wstawia się na sprawienie uprzęży dla jednej pary koni do wyjazdu i jednej pary koni roboczych.
275	300	*Podwyższa* się kredyt o 350 K. ze względu na opłatę myta.
5.623	7.690	
8.703		
5.215	15.000	
230	500	Bez zmiany.
101	300	
14.249	15 800	
27.826	34.470	

16. Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	34.070	3.350	37.420
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	300	—	
	18	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	—	
		b) biblioteka i czytelnia	300	—	
		c) ogród szkolny	600	—	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100		
		Suma rubryki IV. .	1.600	—	1.600
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	
	21	„ mleczarstwa	100	—	
	22	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	300	—	
		Suma rubryki V. .	500	—	500
VI.		**Wydatki na gospodarstwo.**			
	23	Dokupno nasienia	1.200	—	
	24	„ nawozow	1.000	—	
	25	„ karmy	3.000	—	
	26	Wynagrodzenie służby i najem robotników . .	2.000	—	
	27	Uzupełnienie i naprawa statków gospodarskich, ubezpieczenie ziemiopłodów, kucie koni i d. . .	1.000	700	
	28	Leczenie czeladzi i dobytku	200	—	
	29	Utrzymanie dróg i rowów	500	—	
	29a	Uzupełnienie obory i urządzenie gnojarni . .	—	—	
		Suma rubryki VI. .	8.900	700	9.600
VII.		**Spłata długu.**			
	30	Fundacyi Dra Jana Towarnickiego, 4-ta rata z 50-lecia na spłatę 200.000 K jako ceny kupna Miłocina	4.000	—	4 000
VIII.	31	**Rozmaite nieprzewidziane**	500	—	500
VIIIa.	31a	Dalsze koszta urządzenia szkoły	—	—	—
		Suma wydatków .	49.570	4.050	53.620

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
27.826	34.470	
245	300	Jak na rok 1908.
	1.500	Zwyczajne bez zmiany. Odpada zaś kredyt nadzwyczajny z roku 1908
1.200	300	w kwocie 1.200 K.
	600	Bez zmiany.
6	100	
1.451	2.800	
—	100	
33	100	Jak na rok 1908.
153	300	
186	500	
1.057	1.200	
2.774	800	Preliminuje się ogółem *mniej* o 800 K. stosownie do potrzeby.
5.599	4.000	
4.457	2.000	
1.517	1.700	Zwyczajne *podwyższono* o 400 K. stosownie do rzeczywistej potrzeby. *W nadzwyczajnych* w miejsce zeszłorocznych 1.100 K. wstawia się: na zakupno wagi pomostowej 400 K. i parnika do parzenia karmy 300 K.
—	150	Podwyższono kredyt stosownie do potrzeby o 50 K.
108	500	Bez zmiany.
—	7.100	Odpada jako kredyt *nadzwyczajny* z roku 1908.
15 512	17.450	
8.000	4.000	Z końcem roku 1909 pozostanie do spłaty w 46-ciu ratach rocznych reszta w kwocie 184.000 K.
208	200	*Podwyższa* się kredyt o 300 K. na nieprzewidziane wydatki w nowo utworzonej szkole.
10.396	—	
63.579	59.420	

16. Niższa szkoła rolnicza Miłocinie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subweneya z c. k. Skarbu Państwa** .	5.000	15.000	20.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	800	—	800
III.	3	**Zarobek 50 uczniów po 30 K**	1.500	—	1.500
IV.		**Dochody z gospodarstwa:**			
	4	Ze sprzedaży ziemiopłodów	3.000	—	
	5	Dochód z krowiarni i chlewni	4.000	—	
	6	„ z ogrodu szkolnego	300	—	
		Suma rubryki IV. .	7.300	—	7.300
		Suma dochodów .	14.600	15.000	29.600
		W porównaniu z wydatkami .			53.620
		okazuje się **niedobór** .			24 020

Preliminarz na rok 1909

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
20.000	20.000	
540	1.200	Jak na rok 1908.
600	1.500	
4.553	2.500	
4.235	3 500	Preliminuje się ogółem *wyższe* dochody z gospodarstwa o 1.000 K.
212	300	
9.000	6.300	
30.140	29.000	
63.579	59.420	
33.439	30.420	*Niedobór* do pokrycia przez fundusz krajowy *mniejszy* o 6.400 K. z powodu zmian wyżej podanych.

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki			
		A). Szkoła			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . 300 „			
		dodatek pięcioletni . . . 333 „	4.033	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca . . . . . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . . 240 „			
		na mieszkanie . . . . 600 „	3.640	—	
	3	Serkarz, płaca	2.000	—	
	3a	Instruktor mleczarz, i dozorca uczniów . .	—	—	
	3b	Nauczyciel do nauk elementarnych, . . .	—	—	
	4	Docent do nauki o kotłach parowych . . .	200	—	
	5	Katecheta	200	—	
		Suma rubryki I. .	10.073	—	10.073
II.		**Koszta administracyi.**			
	6	Zarząd:			
		a) koszta kancelaryjne	200	—	
		b) sługa szkolny	600	—	
	7	Utrzymanie budynków, ogrodu i podwórza, ubezpieczenie robotników, kominiarz . . .	800	800	
	8	Sprzęty i ruchomości	300	—	
	9	Opał	800	—	
	10	Oświetlenie	250	—	
		Suma rubryki II. .	2.950	800	3.750
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	11	Stołowanie 12 uczniów po 360 K. . . .	4.320	—	
	12	Pościel i pranie	200	—	
	13	Lekarz i apteka	150	—	
		Suma rubryki III. .	4.670	—	4.670
		Do przeniesienia .	17.693	800	18.493

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.300	3 700	Preliminuje się *więcej* o 333 K. z powodu wstawienia na przypadający kierownikowi Rylskiemu I. dodatek pięcioletni od 1 marca 1909 r. z rocznych 400 K.
—	3.640	
1.800	2.000	
2.009	—	Jak na rok 1908.
386	—	
200	200	
—	200	
7.695	9.740	
199	200	Jak na rok 1908.
60	600	
2.580	4.400	Preliminuje się zwyczajne bez zmiany. *W nadzwyczajnych* zaś w miejsce zeszłorocznych 3.600 K. wstawia się: 1.) na sprawienie okien żelaznych w lokalu mleczarni i drewnianych na I. piętrze starego budynku . . . . 700 K. 2.) na drzwi dębowe do serowni . . . . 70 „ 3.) na ściankę w hali odbioru mleka . . . . 30 „
421	250	*Więcej* o 50 K. stosownie do potrzeby. razem . 800 K.
2.187	800	Jak na rok 1908.
175	250	
6.162	6.500	
6.342	4.320	Jak na rok 1908.
340	500	Zwyczajne bez zmiany. Odpada bowiem *nadzwyczajny* kredyt z r. 1908 w kwocie 300 K.
134	150	Jak na rok 1908.
6.816	4.970	
20.673	21.210	

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	17.693	800	18.493
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	14	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	150	—	
	15	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	250	—	
		b) chemikalia	300	—	
		c) biblioteka i czytelnia	250	—	
	16	Ćwiczenia w ślusarstwie, montowaniu maszyn i stolarstwie	300	—	
	17	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—	
		Suma rubryki IV. .	1.450	—	1.450
V.	18	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—	200
		Suma wydatków szkoły A) .	19.343	800	20.143
VI.		**B.) Mleczarnia i serownia**			
	19	Zakupno mleka (1,000.000 l. po 12 h). . .	120.000	—	
	20	Wynagrodzenie maszynisty	780	—	
	21	Naprawa i uzupełnienie maszyn	500	800	
	22	Opał i oświetlenie mleczarni i serowni . .	2.000	—	
	23	Dowóz mleka	800	—	
	24	Lód	300		
	25	Portorya	1.000	—	
	26	Rozmaite inne	500		
		Suma wydatków mleczarni i serowni B).	125.880	800	126.680
		Suma wszystkich wydatków .	145 223	1.600	146.823

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
20.673	21.210	
133	150	Jak na rok 1908.
2.211	1.550	Zwyczajne bez zmiany. Odpadł *nadzwyczajny* kredyt z r. 1908 w kwocie 1.300 K.
310	300	Jak na rok 1908.
249	250	
—	550	Zwyczajne bez zmiany. Odpada *nadzwyczajny* kredyt z roku 1908 w kwocie 250 K.
127	200	Jak na rok 1908.
3.030	3.000	
863	200	Jak na rok 1908.
24.566	24.410	
	87.600	
	720	
	500	
11.942	2.000	Zwyczajne wydatki preliminuje się ogółem *większe* o 32.760 K. z powodu przyjęcia w kalkulacyi ruchu mleczarni w miejsce zeszłorocznych 730.000 litrów mleka 1,000.000 litrów. *W nadzwyczajnych* wstawia się: 1.) na sprawienie kotła na twaróg o 1.000 litr. pojemności 600 K. i 2) na beczki do dwóch maślnic holsztyńskich . . 200 „ razem . 800 K.
	800	
	300	
	700	
	500	
11.942	93.120	
36.508	117.530	

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
		A) Szkoła.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	5.000	—	5.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	400	—	400
		Suma dochodów szkoły A.)	5.400	—	5.400
III.		**B) Mleczarnia i serownia.**			
	3	Ze sprzedaży mleka i śmietany	14.000	—	
	4	„ „ masła (30.000 kg. po 2·55 K) .	76.500	—	
	5	„ „ serów	14.500	—	
	6	„ „ twarogu (52 q. po 26 K.) . .	13.520	—	
	7	„ „ produktów ubocznych (mleka odtłuszczonego, maślanki i serwatki) . .	7.500	—	
		Suma dochodów mleczarni i serowni B). .	126.020	—	126.020
		Suma wszystkich dochodów			131.420
		W porównaniu z wydatkami			146.823
		Okazuje się **niedobór**			15.403

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
5.000	5.000	Jak na rok 1908.
620	400	
5.620	5.400	
—	12.000	Stosownie do przyjętej w kalkulacyi większej ilości mleka preliminuje się dochody *większe* ogółem o 31.800 K.
	51.000	
	13.500	
	11.650	
	6.070	
—	94.220	
5.620	99.620	
36.508	117.530	
30 888	17.910	*Niedobór* do pokrycia przez fundusz krajowy (Rubr. X.) *mniejszy* o 2.507 K. z powodu zmian wyżej podanych.

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik, płaca . 3.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . 300 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 1.400 „	5.100	—	
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy, płaca . 2.800 K.			
		dodatek aktywalny . . . 240 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 600 „			
		ryczałt na mieszkanie . . . 400 „	4.040	—	
	3	Nauczyciel pomocniczy ciernictwa i rysunków .	480	—	
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca 1.700 K.			
		dodatek aktywalny . . . 140 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 520 „			
		ryczałt na mieszkanie . . . 360 „	2.720	—	
	5	Instruktor, płaca . . . . 1.200 K.			
		dodatek na mieszkanie . . . 440 „	1.640	—	
	6	Katecheta, płaca . . . . 300 K.			
		wydatki z powodu nabożeństwa . 100 „	400	—	
		Suma rubryki I. .	14.380	—	14.380
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	300	—	
		c) sługa szkolny	720	—	
		d) stróż nocny	720	—	
	8	Opał ubikacyj szkolnych	1.000	—	
	9	Oświetlenie	300	—	
	10	Utrzymanie budynków	400	—	
	11	Sprzęty i ruchomości	200	—	
		Suma rubryki II. .	3.880	—	3.880
		Do przeniesienia .	18.260	—	18.260

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
4.700	5.100	
		Jak na rok 1908.
3.640	4 040	
480	480	
2.220	2.587	Preliminuje się *więcej* o 133 K. z powodu wstawienia dla nauczyciela Tabeau pełnego III-go dodatku pięcioletniego o rocznych 200 K.
1.380	1.640	Jak na rok 1908.
400	400	
12.820	14.247	
240	240	Bez zmiany.
315	250	Podwyższono dotychczasowy kredyt o 50 K. stosownie do rzeczywistych kosztów.
	720	
564	720	Jak na rok 1908.
1.062	1.000	
300	300	
517	1.050	Preliminuje się *mniej* o 1.150 K. gdyż odpadły kredyty *nadzwyczajne* z r. 1908 t. j. na budynki 650 K. i na sprzęty 500 K.
298	700	
3.296	4.980	
16.116	19.227	

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	18.260	—	18.260
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie . . . .) dla 30 uczniów po			
	13	Odzież, pościel i pranie . .) 330 K.	9.900	—	
	14	Lekarz i apteka	500	—	
	15	Uczeń praktykant	720	—	
		Suma rubryki III. .	11.120	—	11.120
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki	300	—	
	17	Zbiory środków do demonstracyi	200	—	
	18	Biblioteka i czytelnia	200	—	
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—	
	20	Ogród i sad szkolny:			
		a) czynsz dzierżawny za 7 morgów . .	210	—	
		b) utrzymanie ogrodów	3.000	—	
		c) rozprowadzenie wody	1.800	2.300	
		d) utrzymanie praktykantów	1.500	—	
		Suma rubryki IV. .	7.410	2.300	9.710
V.		**Rozmaite nieprzewidziane.**			
	20a	Koszta urządzenia 7 morgów gruntu . . .	—	—	
	21	Budowa szopy wozowni i domku dla stróża . .	—	1.315	
	22	Rozmaite nieprzewidzianie	60	—	
		Suma rubryki V. .	60	1.315	1.375
		Suma wydatków .	36.850	3.615	40.465

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
16.116	19.227	
6.775 1.815	9.900	Jak na rok 1908.
400	400	Preliminuje się *więcej* o 100 z powodu większej liczby uczniów i praktykantów.
500	720	Bez zmiany.
9.490	11.020	
300	300	Jak na rok 1908.
200	200	
200	350	Preliminuje się *mniej* o 150 K. gdyż odpadł *nadzwyczajny* kredyt z r. 1908.
86	200	Jak na rok 1908.
210	210	
2.213	2.000	Preliminuje się *więcej* o 1.000 K. z powodu powiększenia o 7 morgów ogrodu
—	1.100	Preliminuje się zwyczajne *większe* o 1.600 K. gdyż wstawia się kredyt na utrzymanie pary koni do rozwożenia wody 1.080 K. i na furmana 720 K. *W nadzwyczajnych* zaś wstawia się: *a*) na kierat . . . . . 300 K. *b*) „ rezerwoar . . . . . 400 „ *c*) „ podmurowanie . . . . . 500 „ *d*) „ 50 beczek po 12 K. . . . . 600 „ *e*) „ parę koni . . . . . 700 „ *f*) „ uprząż . . . . . 200 „ *g*) „ narzędzia . . . . . 500 „ razem . 3.200 K. na pokrycie tych wydatków posłuży *niezużyty* kredyt z r. 1908 (poz. 20 lit. c. wyd.) . . . 900 „ resztę . 2.300 K. preliminuje się na rok 1909.
—	1.500	Jak na rok 1908.
3.209	5.860	
11.086	3.600	Odpada *nadzwyczajny* kredyt z r. 1908.
—	9.000	Preliminuje się 1.315 K. jako dodatkowy kredyt do preliminowanych w roku 1908—9.000 K. na budowę szopy, wozowni i domku dla stróża.
44	60	Jak na rok 1908.
11.130	12.660	
39.945	48.767	

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Dochody.			
I.	1	**Subwencye.**			
		a) z c. k. Skarbu Państwa	6.000		
		b) od gminy miasta Tarnowa	500		
		c) od Rady powiatowej w Tarnowie . . .	600		
		Suma rubryki I. .	7.100	—	7.100
II.	2	**Opłaty od uczniów**	660	—	660
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego**	3.200	—	3.200
IV.	4	**Rozmaite nieprzewidziane**	60	—	60
		Suma dochodów .	11.020	—	11.020
		w porównaniu z wydatkami .			40.465
		okazuje się **niedobór** .			29.445

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
6.000	6.000	Jak na rok 1908.
500	500	
600	600	
7.100	7.100	
492	660	
2.559	3.200	Jak na rok 1908.
—	60	
10.151	11.020	
39.945	48.767	
29.794	37.747	*Niedobór* do pokrycia z funduszu krajowego *mniejszy* jak preliminowano na rok 1908. o 9.167 K. z powodu zmian wyżej podanych.

19. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca . . . . . 3.240 K			
		dodatek aktywalny . . . 300 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 533 „	4.073	—	
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy:			
		płaca . . . . . 2.640 K			
		dodatek aktywalny . . . 240 „			
		dodatek pięcioletni . . . 300 „	3.180	—	
		Suma rubryki I. .	7.253	—	7.253
II.		**Koszta administracyjne.**			
	3	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	
		b) koszta kancelaryjne	250	—	
		c) stróż przy bramie zakładu	480	—	
		d) stróż w gmachu szkolnym	360	—	
		e) furman	600	—	
	4	Opał	1.000	—	
	5	Oświetlenie	250	—	
	6	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie. kominarz)	500	—	
	7	Za wodę z wodociągu miejskiego	1.300	—	
	8	Sprzęty i ruchomości	150	—	
	9	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	800	800	
	10	Podatki	40	—	
		Suma rubryki II. .	5.970	800	6.770
III.		**Potrzeby zakładu.**			
	11	Praktykant	1.200	—	
	12	Ogrodnik, płaca . . . . 720 K.			
		na mieszkanie . . . . 120 „	840	—	
		Do przeniesienia .	2.040	—	
			13.223	800	14.023

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
3.280	3.700	Preliminuje się *więcej* o 373 K. z powodu 1.) podwyższenia płacy o 240 K. i 2.) przypadającego kierownikowi Brzezińskiemu II. dodatku pięcioletniego od 1 września z rocznych 400 K. w kwocie 133 K.
2.200	2.740	*Więcej* o 440 K. z powodu 1.) podwyższenia płacy o 240 K. i 2.) uzupełnienia przypadającego nauczycielowi Zającowi I. dodatku pięcioletniego o 200 K.
5.480	6.440	
240	240	
228	250	
408	480	Jak na rok 1908.
180	360	
480	528	*Podwyższono* wynagrodzenie do 600 K. gdyż dotychczasowe wynagrodzenie okazuje się za małe.
911	900	Preliminuje się *więcej* o 100 K., gdyż przybywa do opalenia dawne mieszkanie inspektora ogrodu przerobione na salę wykładową, muzeum i mieszkanie instruktora.
255	250	
905	500	Jak na rok 1908.
1.200	1.200	Preliminuje się *więcej*, gdyż przybyły budynki i ogród na wydzierżawionem pastwisku.
18	150	Jak w roku 1908.
904	800	Zwyczajne bez zmiany. *Nadzwyczajne* 800 K. wstawia się na zakupno wózka do objazdów.
26	40	Jak w roku 1908.
5.755	5.698	
—	1.200	
670	840	Jak na rok 1908.
670	2.040	
11.235	12.138	

19 Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba pozycyi	Liczba rubryki	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	13.223	800	14.023
			2.040	—	
III.	13	Wynagrodzenie za robotę uczniów i robotników .	6 000	—	
	14	Materyały i wydatki na ogród	800	—	
	15	Nawozy	1.000	—	
	16	Nasiona, krzewy, drzewka itd. . . .	700	—	
	17	Narzędzia ogrodnicze i środki naukowe . .	400	—	
	18	Koszta opakowania (patrz poz. 3 doch.) . .	700	—	
	19	Fabrykacya przeróbek owocowych . . .	2.500	—	
	19a	Budowa wodociągu w ogrodzie	—	—	
	20	Urządzenie i oparkanienie ogrodu na wydzierżawionem pastwisku	—	6.000	
		Suma rubryki III. .	14.140	6.000	20.140
IV.		**Rozmaite.**			
	21	Koszta objazdów	800	—	
	21a	Dokupno gruntu poszpitalnego	—	—	
	21b	Oparkanienie parceli poszpitalnej		—	
	21c	Przeniesienie drogi gminnej	—	—	
	21d	Dobudowa i adaptacya budynku poszpitalnego dla przeróbek owocowych	—	—	
	22	Wydatki nieprzewidziane	200	—	
		Suma rubryki IV. .	1 000	—	1.000
		Suma wydatków .	28.363	6.800	35.163

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
11.235	12.138	
670	2.640	
5.083	5.500	
1.491	800	Na utrzymanie ogrodu preliminuje się zwyczajne *większe* o 600 K. z powodu, iż przybył ogród na wydzierżawionem pastwisku. *W nadzwyczajnych* zaś odpadł kredyt z roku 19 8. w kw. 500 K.
469	900	
972	1.200	
286	400	Bez zmiany.
542	700	
29	4.000	Zwyczajne podniesiono o 500 K. gdyż fabryczka będzie już w ruchu. Odpadły zaś *nadzwyzzajne* 2 000 K. z r. 1908.
1.000	1.000	Odpada jako kredyt *nadzwyczajny*
—	4.000	*Nadzwyczajne* 6.000 K. wstawiono na koszta oparkanienia.
10.803	20 540	
529	800	
8.000	—	
1.600	—	
—	2.600	Odpadają jako kredyty *nadzwyczajne*
—	24.200	
194	200	Bez zmiany.
10.323	27.800	
32.361	60.478	

19. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	5.000	—	5.000
II.	2	**Dochód z ogrodu szkolnego**	9.000	—	9.000
III.	3	**Zwrot kosztów opakowania** (patrz poz. 18 wyd.) .	700	—	700
IV.	4	**Z przeróbek owocowych**	2.500	—	2.500
		Suma dochodów .	17.200	—	17.200
		W porównaniu z wydatkami .			35.163
		okazuje się niedobór .			17.963

Preliminarz na rok 1909

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
5.000	5.000	Jak na rok 1908.
6.839	8.000	*Więcej* o 1.000 K. z powodu rozszerzenia ogrodu.
542	700	Bez zmiany.
116	1.500	Preliminuje się *więcej* o 1.000 K. odpowiednio do podwyższonych wydatków na prowadzenie fabryczki (patrz poz. 19 wyd.)
12.497	15.200	
32.361	60.478	
19.864	45.278	*Niedobór* do pokrycia przez fundusz krajowy *mniejszy* o 26.295 K. z powodu zmian wyżej podanych.

20. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
		Koszta zarządu i służby.			
I.		Dyrektor			
	1	Likwidator: płaca . . . . 2.800 K.	3.000	—	
	2	dodatek aktywalny . . 960 „	3.760	—	
	3	Buchalter	1.360	—	
	4	Magazynier	2.000	—	
	5	Dyurna	2.240	—	
	6	Woźny	850	—	
	7	Odźwierny	600	—	
	8	Stróż	600	—	
		Suma rubryki I. .	14.410	—	14.410
II.		**Koszta administracyi.**			
	9	Podatki:			
		a) zarobkowy i wodociągowy . . .	900	—	
		b) gruntowy i czynszowy	1.720	—	
		c) należytość ekwiwalentowa . . .	1.281	—	
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:			
		a) budynków administracyjnych . . .	125	—	
		b) magazynów zbożowych	—	12.500	
	11	Ubezpieczenie:			
		a) budynków od ognia	470	—	
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	600		
	12	Potrzeby kancelaryjne:			
		a) ogłoszenia i dzienniki	35	—	
		b) księgi i druki	500	—	
		c) telefon	200	—	
		d) rozmaite	250	—	
	13	Opał i światło	800	—	
	14	Opłata drogi dojazdowej	300	—	
	15	Remuneracye	1.700	—	
		Suma rubryki II. .	8.881	12.500	21.381
		Do przeniesienia .	23.291	12.500	35.791

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
—	3.000	
3.000	3.760	
810	1.360	Jak na rok 1908.
2.110	2.000	
2.040	2.240	
955	990	Preliminuje się *mniej*, gdyż z powodu dostarczenia woźnemu mieszkania w naturze, odpadł przyznany mu dodatek na mieszkanie w kwocie 140 K.
588	580	Preliminuje się *więcej* o 20 K. dla wyrównania poborów z poborami stróża pod poz. 8. wyd.
600	600	Jak na rok 1908.
10.103	14.530	
1.033	900	
1.665	1.720	
1.281	1.281	Jak na rok 1908.
2 063	125	
4 696	9.400	Wydatek *nadzwyczajny* na niezbędne roboty adaptacyjne w magazynach zbożowych uzasadniony w osobnem sprawozdaniu do Lw. 49767/908 o krajowym składzie publicznym w Krakowie.
462	420	Preliminuje się *więcej* o 50 K. z powodu podwyższenia premii przez Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie
540	400	Preliminuje się *więcej* o 200 K. gdyż premia Zakładowi ubezpieczeń od wypadków ma być opłaconą nietylko od zarobków robotników, lecz także urzędników i służby.
264	35	
687	500	Jak w roku 1908.
135	200	
293	230	Wynikłości wedle zamknięcia rachunków z trzech lat ostatnich wynosiły: w roku 1905 . . 223 K. „ „ 1906 . . 270 „ „ „ 1907 . . 292 „ razem . . 785 K. przeciętnie . . 262 K. preliminuje się w zaokrągleniu: . . 250 K.
1.064	700	Preliminuje się *więcej* o 100 K, z powodu znacznego podrożenia materyału opałowego.
516	300	
1.700	1.700	Jak na rok 1908.
16.399	17.911	
26.502	32.441	

20. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	23.291	12.500	35.791
III.		**Ekspozytura cłowa.**			
	16	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa	600	—	600
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**			
	17	Robocizna	10.600	—	
	18	Prąd elektryczny do poruszania windy . . .	1.000	—	
	19	Szpagat	500	—	
	20	Asekuracya	800	—	
	21	Stemple i porta	740	—	
	22	Rozmaite	180	—	
		Suma rubryki IV. .	13.820	—	13.820
V.	23	**Odsetki od dotacyi**	1.300	—	1.300
		Suma wydatków .	39.011	12.500	51.511

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
26.502	32.441	
600	600	Jak na rok 1908.
9.610	11.000	*Mniej* o 400 K. gdyż z powodu urządzenia w roku 1908. windy elektrycznej, zmniejszą się koszta robocizny.
—	—	Pozycya nowa, wstawiona na opłatę prądu do poruszania windy elektrycznej.
251	500	Jak na rok 1908.
900	750	Wynikłości wedle zamknięcia rachunków z 3 lat ostatnich wynosiły: w roku 1905 . . 780 K. „ „ 1906 . . 764 „ „ „ 1907 . . 900 „ razem . . 2.444 K. przecięt. 815 K. preliminuje się w zaokrągleniu . . 800 K.
766	740	Jak na rok 1908.
212	180	
11.739	13.170	
1.600	1.000	Wynikłości wynosiły wedle zamknięcia rachunków z 3 lat ostatnich: w roku 1905 . . 1.240 K. „ „ 1906 . . 1.135 „ „ „ 1907 . . 1.600 „ razem . . 3.975 K. przecięt. 1.325 K. preliminuje się w zaokrągleniu . . 1 300 K.
40.441	47.211	

20. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY			
I	1	**Składowe od zboża i towarów** . . .	16.500	—	16.000
II.		**Manipulacya przy zbożu, względnie towarach.**			
	2	Dostawa wagonów	1.500	—	
	3	Ekspedycya	500	—	
	4	Wyładowanie	4 500	—	
	5	Załadowanie	4.200	—	
	6	Asekuracya	1.600	—	
	7	Stemple	1.400	—	
	8	Odsetki	1.400	—	
	9	Rozmaite:			
		a) czyszczenie i wietrzenie	4.500	—	
		b) załatwianie formalności cłowych . .	900	—	
		c) wypożyczanie worów	700	—	
		d) szpagat	600	—	
		e) zawiadomienia odbiorcze	500	—	
		Suma rubryki II. .	22.300	—	22.300
II.$_1$	9$_1$	Ze sprzedaży starego urządzenia magazynowego wraz z motorem i windą	—	—	—
		Suma dochodów .	38.800	—	38.800
		W porównaniu z wydatkami .			51.511
		Okazuje się niedobór .			12.711

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
14.740	16.000	Preliminuje się *więcej* o 500 K. gdyż po zaprowadzeniu w r. 1908. nowej korzystniejszej taryfy opłat, spodziewane są większe dochody w tej rubryce.
	1.400	*Więcej* o 100 K. z powodu jak w rubr. I.
	500	Jak na rok 1908.
	4.500	
	4.000	*Więcej* o 200 K. } z powodu jak rubr. I.
	1.500	*Więcej* o 100 K. }
	1.400	Jak na rok 1908.
	1.300	*Więcej* o 100 K. z powodu jak w rubr. I.
	5.500	Wynikłości wynosiły wedle zamknięcia rachunków z trzech lat ostatnich:
		w roku 1905 . 5.320 K.
		„ „ 1906 . 4.695 „
20.582		„ „ 1907 . 3.309 „
		Razem . . 13.324 K. przeciętnie 4.441 K.
		preliminuje się w zaokrągleniu . . 4.500 K.
	1.000	Wynikłości wynosiły wedle zamknięcia rachunków z trzech lat ostatnich:
		w roku 1905 . . 1.104 K.
		„ „ 1906 . . 805 „
		„ „ 1907 . . 686 „
		Razem . . . 2.595 K. przeciętnie 865 K.
		preliminuje się w zaokrągleniu . . 900 K.
	600	*Więcej* o 100 K. z powodu jak w rubr. I.
	600	
	500	Jak na rok 1908.
20.582	22.800	
1.430	—	
36.752	38.800	
40.441	47.211	
3.689	8.411	Niedobór do pokrycia przez fundusz krajowy *większy* o 4.300 K. z powodu zmian wyżej podanych.

21. Fundusz kultury krajowej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Wydatki.			
I.	1	Zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach . .	—	—	—
		Zwroty grzywien	210	—	210
		Suma wydatków .	210	—	210
		Dochody.			
I.	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego w sumie . . . 87.600 K.	3.504	—	3.504
	2	Odsetki od 4% listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego w sumie . . . . . 1.200 K.	47	—	47
II.	3	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne .	10.000	—	10.000
III.	4	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	13.551	—	13.551
		W porównaniu z wydatkami .		—	210
		Okazuje się nadwyżka dochodów . . .			13.341

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908.	Wyjaśnienia
Korony		
14.231	—	
209	200	Preliminuje się z uwagi na wynikłość z r. 1907. wynoszącą 209 K. w zaokrągleniu kwotę . . . . . 210 K.
14.440	200	
3.504	3.504	Preliminuje się dochód z odsetek według stanu listów zastawnych Banku krajowego w chwili układania preliminarza, jak na r. 1908.
48	47	Preliminuje się odsetki od listów zastawnych Tow. kredyt. ziemsk. po potrąceniu podatku rentowego od kuponów, jak na r. 1908 w kwocie 47 K.
10.841	10.000	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne wynosiły: w roku 1905 . 12.521 K. " " 1906 . 9.108 " " " 1907 . 10.841 " razem 32.470 K. przeciętnie 10.823 K. preliminuje się więc jak na r. 1908 w zaokrągleniu kwotę 10.000 K.
47	—	Nic się nie preliminuje jak na rok 1908 dla braku wynikłości z lat ubiegłych i niestałości tej rubryki, ile że dochód z roku 1907 jest wątpliwej natury,
14.440	13.551	
14.440	200	
—	13.351	Nadwyżka dochodów do pobrania przez fundusz krajowy *mniejsza* o 10 K.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka XI.

Górnictwo.

LW. 76.136/1908.

Pierwsza Związkowa Drukarnia we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XI.		**GÓRNICTWO.**			
		Wydatki.			
	1	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000	—	5.000
	2	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . .	21.540	—	21.540
		Z przeniesienia . .	26.540	—	26 540

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia	
Korony			
4.643	5.000		
18.030	20.530	Preliminarz szkoły w Borysławiu, uchwalony do LW. 58.164/08 przedstawia się jak następuje:	
		Rubr. I. Płace nauczycieli.	
		Poz. 1. Nauczyciel fachowy górnictwa	3.400 K
		„ 2. „ wiertnictwa	3.400 „
		„ 3. „ pomocniczy względnie asystent	2 010 „
		„ 4. „ religii	50 „
		„ 5. Wynagrodzenie za udzielanie nauki hygieny i pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach itp.	100 „
		„ 6. Koszta wycieczek nauczycieli	400 „
		Rubr. II. Koszta administracyjne.	
		Poz. 7. Ryczałt administracyjny dla kierownika szkoły	800 „
		„ 8. Koszta kancelaryjne	800 „
		„ 9. Usługa szkoły	840 „
		Rubr. III. Utrzymanie szkoły.	
		Poz. 10. Najem budynku szkolnego	1.625 „
		„ 11. Utrzymanie budynku, mycie podłóg, czyszczenie kominów itp.	100 „
		„ 12. Sprzęty szkolne	50 „
		„ 13. Opał	1.000 „
		„ 14. Oświetlenie	150 „
		Rubr. IV. Potrzeby naukowe.	
		Poz. 15. Książki i czasopisma	150 „
		„ 16. Przybory do nauki	100 „
		„ 17. Modele i przyrządy demonstracyjne dla kursu wiertnictwa	50 „
		„ 18. Modele i przyrządy demonstracyjne dla kursu górnictwa	50 „
		Rubr. V. Utrzymanie uczniów.	
		Poz. 19. Czynsz za dom na internat	1.625 „
		„ 20. Utrzymanie budynku i sprzętów	170 „
22.673	25.530	Do przeniesienia	16.870 K

*

Fundusz krajowy. Rubryka XI. Górnictwo.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XI.		Z przeniesienia . .	26.540	—	26.540
	3	*a)* Stacya doświadczalna produktów naftowych	4.300	—	4.300
		b) Umorzenie pożyczki 60.000 K zaciągnąć się mającej na pokrycie połowy kosztów budowy gmachu na pomieszczenie stacyi naftowej i keramicznej	—	—	—
	4	Na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	600	—	600
	5	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000	—	1.000
	6	Stypendya i zasiłki dla górników i słuchaczy górnictwa w wyższych szkołach lub w praktycznych szkołach wiertniczych	8.000	—	8.000
	7	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej	300	—	300
	8	*a)* Utrzymanie krajowych zbiorników naftowych *(w myśl uchwały sejmowej z 23. września 1907)*	102.029	—	102.029
		Do przeniesienia . .	142.769	—	142.769

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
22.673	25.530	Z przeniesienia . . . . . 16.870 K Poz. 21. Nowe sprzęty. . . . . 70 „ „ 22. Stypendya uczniów . . . . . 3.000 „ „ 23. Wycieczki. . . . . 500 „ „ 24. Opał i oświetlenie internatu . . 800 „ Rubr. VI. „ 25. **Wydatki nieprzewidziane** . . . 300 „ Razem . . 21.540 K
3.300	4.300	
—	3.000	Na rok 1909 nic się nie preliminuje, gdyż pożyczka dotychczas nie jest zaciągniętą. W razie potrzeby zużytą będzie kwota preliminowana na rok 1908.
600	600	
1.000	1.000	
5.357	5.000	Wstawiono *więcej* o 3.000 K, ze względu na udzielić się mające stypendya i zasiłki dla uczniów szkoły sztygarów w Dąbrowie (LW. 76.136/908).
300	300	
—	101.800	Preliminarz kosztów utrzymania krajowych zbiorników na ropę w Popielach, przedstawia się jak następuje: 1. Czynsz za grunt . . . . . 8.600 K 2. Kierujący urzędnik w Borysławiu . . . . 6.000 „ 3. Pomocnik biurowy w Borysławiu. . . . . 2.160 „ 4. Dozorca placowy. . . . . 2.760 „ 5. Przygodna pomoc placowa. . . . . 1.200 „ 6. 5 stróżów . . . . . 4.800 „ 7. Przyczynienie się do płac urzędników Towarzystwa we Lwowie . . . . . 5.000 „ 8. Pomoc przygodna przy maszynach . . . . 1.200 „ 9. Najem lokalu w Borysławiu na biuro . . . 600 „ 10. Opał i światło biura w Borysławiu . . . . 1.200 „ 11. Utrzymanie koni w Borysławiu z woźnicą . . 2.500 „ 12. Posługa kancelaryjna w Borysławiu . . . . 360 „ 13. Przybory kancelaryjne, papier, druki w Borysławiu . . . . . 600 „ 14. Posługa kancelaryjna we Lwowie . . . . 300 „ 15. Przybory kancelaryjne, papier, druki we Lwowie 2.000 „ 16. Najem lokalu we Lwowie . . . . . 1.200 „ 17. Opał i światło biura we Lwowie . . . . . 800 „
33.130	141.530	Do przeniesienia . . . . 41.280 K

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XI		Z przeniesienia . .	142.769	—	142.769
	8	*b)* Umorzenie pożyczki zaciągnąć się mającej na budowę i urządzenie krajowych zbiorników naftowych . . .	160 650	—	160.650
		Suma wydatków.	303.419	—	303 419
		Dochody.			
	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . .	9 000	—	9.000
	2	Dochód ze zbiorników naftowych . .	272.875	—	272.875
		Suma dochodów. . . .	281.875	—	281.875

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia	
Korony			
33.130	141.530	Z przeniesienia	41.280 K
		18. Robotnicy przy rezerwoarach, 2 ludzi . . .	1.500 „
		19. 1 palacz do kotła	1.200 „
		20. 1 strażnik do dynamo-maszyny	1.200 „
		21. Ruch dynamo-maszyny, oświetlenie placu, benzyna itp.	3.000 „
		22. Ruch kotła parowego, odtłaczanie 200 cystern na kolej	4.000 „
		23. Czynsz za grunt pod rurociągi	600 „
		24. Pełnienie cystern i stacya doświadczalna . .	2.000 „
		25. Dozorca ekspedycyjny	2.000 „
		26. Utrzymanie dróg	2.000 „
		27. Konserwacya budynków, wałów, rezerwoarów, rurociągów itp.	8.000 „
		28. Asekuracya zbiorników (22 zbiorn. 9·5%). . .	11.903 „
		29. „ tłoczni budynków od 4.500 . . .	546 „
		30. „ ropy 6.000 cystern po 300 K . . .	18.000 „
		31. „ urzędników i robotników . . .	1.800 „
		32. Poczta, telegramy, telefon	3.000 „
		Razem .	102 029 K
—	75.000	Uzasadnienie w osobnem sprawozdaniu do LW. 52.118/908).	
33.130	216.530		
9.000	9.000		
—	105.000	Preliminarz dochodów ze zbiorników naftowych przedstawia się jak następuje:	
9.000	114.000	1. Magazynowanie 6.000 cystern a 36 K . . .	216.000 K
		2. Ekspedycya 4.000 cystern a 4 K 50 g . . .	18.000 „
		3. Zwrot asekuracyi ropy	18.000 „
		4. Drobne przychody za wystawienie awizów, warrantów itp.	1.000 „
		5. Powstała nadwyżka z *manca* pobranego na ulotnienie t. j. 1/6% miesięcznie od 6.000 cystern (100 a 1 K 50 g)	18.000 „
		6. Nadwyżka z *manca* przy przyjęciu, licząc, że przyjęto 10.000 cystern t. j. 12·5 cystern po 1 K 50 g	1.875 „
		Razem .	272.875 K

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka XII.

Przemysł i rękodzieła.

Załączniki:

Preliminarze 35 krajowych szkół zawodowych i warsztatów naukowych od str. 33.

LW. 65.637/1908.

Z drukarni E. Winiarza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
XII.		**PRZEMYSŁ I RĘKODZIEŁA.**			
		Wydatki.			
		Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.			
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
	1	Biała	7.216	—	7.216
	2	Bochnia	3.015	—	3.015
	3	Brody	3.400	—	3.400
	4	Brzesko	2.727	—	2.727
	5	Brzeżany	3.132	—	3.132
	6	Buczacz	3.300	—	3.300
	7	Chrzanów	3.632	—	3.632
	8	Dębica	2.625	—	2.625
	9	Drohobycz	6.090	620	6.710
	10	Gorlice	3.580	—	3.580
	11	Jarosław	3.428	—	3.428
	12	Jasło	3.451	—	3.451
	13	Kałusz	2.832	—	2.832
	14	Kęty	2.613	—	2.613
	15	Kołomyja I. im. Sobieskiego . .	5.034	—	5.034
	16	„ II. im. St. Szczepanowskiego	5.200	—	5.200
	17	Kraków na Kleparzu	8.695	320	9.015
	18	„ przy ul. Lubomirskiego . .	4.655	390	5.045
	19	„ na Smoleńsku . . .	3.882	—	3.882
	20	„ „ Kaźmierzu . . .	5.330	—	5.330
	21	„ przy ul. Dietla . . .	4.250	550	4.800
	22	Krosno	3.211	—	3.211
	23	Lwów, im. Kordeckiego . . .	6.125	—	6.125
	24	„ „ św. Antoniego . . .	5.925	—	5.925
	25	„ „ Sobieskiego . . .	4.720	—	4.720
	26	„ „ Elżbiety	3.005	—	3.005
	27	„ „ Konarskiego . . .	5.065	550	5.615
	28	„ „ św. Marcina . . .	6.005	—	6.005
	29	„ „ Mickiewicza . . .	3.725	—	3.725
	30	„ „ Piramowicza . . .	5.065	—	5.065
	31	„ „ Staszica	6.541	—	6.541
	32	Lwów, im. M. Bernsteina (izrael.) .	4.700	—	4.700
	33	Łańcut	2.617	—	2.617
	34	Myślenice	2.549	—	2.549
	35	Nowy Sącz	6.013	550	6.563
	36	Nowy Targ	2.698	—	2.698
	37	Podgórze	5.060	550	5.610
	38	Przemyśl I. w śródmieściu . . .	4.689	240	4.929
	39	„ II. na przedmieściu lwow. .	3.437	—	3.437
		Do przeniesienia . .	169.237	3.770	173.007

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
6.938	7.176	
2.994	2.975	
2.833	3.910	
2.556	2.563	
2.804	3.132	
3.106	3.300	
3.383	2.904	
—	2.919	
5.032	6.049	
3.730	3.580	
3.098	3.428	
3.530	3.251	
2.572	2.778	
2.482	2.573	
7.997	5.054	
	5.278	
	8.990	
	4.572	*Poz 1—57.* (Szkoły przemysłowo-uzupełniające). Preliminuje się na rok 1909 ogółem *więcej* o 3.065 K, na podstawie szczegółowych preliminarzy tych szkół, dołączonych jako alegaty do sprawozdania z czynności krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych.
26.035	3.902	
	5.000	
	4.270	
3.236	3.377	
	6.030	
	4.900	
	5.550	
	2.830	
40.535	6.260	
	5.800	
	3.880	
	3.880	
	5.700	
4.536	4.700	
2.525	2.617	
2.542	2.549	
5.576	6.633	
2.525	2.698	
5.147	4.850	
7.213	4.730	
	3.437	
152.925	168.025	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	169.237	3.770	173.007
	40	Rzeszów	5.190	—	5.190
	41	Sambor	2.426	—	2.426
	42	Sanok	2.824	—	2.824
	43	Sokal	2.016	—	2.016
	44	Stanisławów	5.150	—	5.150
	45	Stary Sambor	2.788	—	2.788
	46	Stary Sącz	2.820	—	2.820
	47	Stryj	3.366	—	3.366
	48	Strzyżów	2.527	—	2.527
	49	Tarnopol	3.352	—	3.352
	50	Tarnów	4.519	550	5.069
	51	Tarnobrzeg	2.724	—	2.724
	52	Turka (nad Stryjem)	2.916	—	2.916
	53	Wadowice	2.980	—	2.980
	54	Wieliczka	3.180	—	3.180
	55	Złoczów	4.230	—	4.230
	56	Żółkiew	2.820	—	2.820
	57	Żywiec	3.091	—	3.091
		Suma wydatków poz. 1—57 .	228.156	4.320	232.476
	58	Uzupełnienie przyborów i druki . .	4.000	—	4.000
	59	Podręczniki dla absolwentów szkół przemysłowo-uzupełniających . . .	2.000	—	2.000
	60	Nagrody za rysunki	1.050	—	1.050
	61	Nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe	5.000	—	5.000
	62	Nieprzewidziane oddziały równorzędne .	2.000	—	2.000
	63	Na wykonanie w kraju wzorów i modeli dla szkół	—	—	—
	64	Na szkoły przemysłowo-uzupełniające dla dziewcząt	4.000	—	4.000
	65	Na tworzenie trzecich klas kursu przemysłowego i szkół o typie zawodow.	4.000	—	4.000
		Suma grupy A) . .	250.206	4.320	254.526
		B) Krajowe szkoły zawodowe			
	66	Brzezowiec, kraj. szkoła koszykarska .	4.216	—	4.216
	67	Brzostek „ „ „ .	5.460	—	5.460
	68	Dynów „ „ „ .	5.080	—	5.080
		Do przeniesienia . .	14.756	—	14.756
			250.206	4.320	254.526

Preliminarz na rok 1909

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
152.925	168.025	
4.300	5.840	
3.273	3.084	
3.062	3.444	
—	—	
4.075	6.300	
2.754	2.788	
2.853	2.820	
3.442	3.366	
—	1.836	
3.817	3 344	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
4.444	5.791	
2.902	2.724	
2.524	3.076	
3.201	2.980	
3.287	3.180	
2.935	4.322	
2.909	2.780	
3.220	3.711	
205.923	229.411	
1.219	2.500	*Więcej* ze względu na nowo założyć się mające szkoły — nieobjęte jeszcze szczegółowymi preliminarzami.
—	—	Kredyt ten ma służyć na zakupno trzech podręczników, a mianowicie: Drugiej książki do czytania, Stylistyki handlowo-przemysł. i Podręcznika rachunków przemysł., które mają być wręczane uczniom po odbyciu nauki.
978	1.000	Preliminowano 1.000 K, z powodu *większej* ilości szkół. LW. 26.661/1908.
2.376	5.000	
—	1.000	*Więcej*, z powodu większej ilości szkół.
2.400	—	
—	—	Kredyt nowy z przeznaczeniem na zasiłki dla dwóch szkół przem. uzup., w których pobierać mają naukę przepisaną ustawą przem. dziewczęta praktykujące zawodowo w pracowniach rękodzielniczych i zawodowych.
—	—	Kredyt nowy ze względu na wyższe wymagania wykształcenia, przepisane nową ustawą od uczniów, mających się poddać egzaminowi czeladniczemu
212.896	238.911	
3.529	4.182	
3.471	5.000	
4.684	5.015	
11.684	14.197	
212.896	238.911	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	250.206	4.320	254.526
			14.756	—	14.756
	69	Dżurów „ „ „ .			
	70	Gdów „ „ „ .	—	—	—
	70a	Nieznanowice „ „ „ .	10.240	—	10.240
	71	Leżajsk „ „ „ .	—	—	—
	72	Niżniów „ „ „ .	6.060	240	6.300
	73	Tarnobrzeg „ „ „ .	6.440	—	6.440
	74	Zator „ „ „ .	5.630	—	5.630
	75	Lwów, kraj. centr. kurs koszykarski .	6.840	—	6.840
	76	Grybów, krajowy naukowy warsztat kołodziejski	17.914	—	17.914
	77	Grzymałów „ „ „ „ .	22.920	—	22.920
	78	Kamionka strum., kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska	17.640	—	17.640
	79	Tłumacz, krajowa szkoła zawodowa kołodziejska	22.940	—	22.940
	80	Stanisławów, kraj. szkoła stolarska .	18.540	—	18.540
	81	Kalwarya „ „ „ .	27.920	3.000	30.920
	82	Jaworów, kraj. naukowy warsztat wyrobu zabawek	29.100	1.000	30.100
	83	Kołomyja, kraj. szkoła garncarska .	41.240	3.000	44.240
	84	Podgórze, krajowe kursa przemysłu keramicznego	21.870	2.500	24.370
	85	Witków, kraj. nauk. warsztat szewski .	17.512	—	17.512
	86	Stary Sącz „ „ „ „ .	10.912	—	10.912
	87	Dobczyce, kraj. szkoła szewska . .	18.868	400	19.268
	88	Kołomyja „ „ „ . .	7.260	—	7.260
	89	Krosno, kraj. szkoła tkacka . .	10.570	250	10.820
	90	Gliniany, kraj. naukowy warsztat tkacki	20.920	—	20.920
	91	Gorlice „ „ „ „	8.039	1.400	9.439
	92	Kosów „ „ „ „	4.440	—	4.440
	93	Łańcut „ „ „ „	6.800	—	6.800
	94	Rychwałd „ „ „ „	6.540	—	6.540
	95	Rakszawa, kraj. szkoła sukiennicza .	4.090	—	4.090
	96	Zakopane, kraj. szkoła koronkarska .	23.950	550	24.500
	97	Bobowa „ „ „ .	12.510	—	12.510
	98	Maków, kraj. szkoła hafciarska . .	3.390	—	3.390
	99	Drohowyże, kraj. szkoła rzemiosł w zakładzie dla sierót St. hr. Skarbka:	6.700	—	6.700
		a) na utrzymanie			
		b) na umorzenie pożyczki zaciągnąć się mającej na budowę domów mieszkalnych dla nauczycieli i werkmistrzów szkoły	82.000	20.000	102.000
		c) na budowę stajni, komórek etc. .	—	2.300	2.300
			—	—	—
		Do przeniesienia	514.551	34.640	549.191
			250.206	4.320	254.526

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
212.896	238.911	
11.684	14.197	
4.100	3.950	
—	—	
9.150	11.240	
7.247	5.800	
5.754	6.410	
4.665	5.088	
5.697	6.400	
15.485	17.310	
20.310	21.560	
12.577	17.354	
21.285	26.120	
18.175	19.220	
26.918	31.107	
25.753	29.790	
44.609	58.798	
22.923	24.150	
16.537	17.059	Poz. 66—101. (Krajowe szkoły zawodowe.) Preliminuje się na rok 1909 ogółem *mniej* o 13.294 K na podstawie wyjaśnień, zamieszczonych w 35 szczegółowych preliminarzach, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
11.437	10.482	
18.380	16.796	
7.615	9.760	
10.255	9.520	
16.760	19.870	
7.641	8.534	
4.249	4.165	
6.198	6.300	
6.711	6.440	
3.476	3.690	
26.118	23.715	
12.180	11.590	
2.885	3.490	
6.792	6.600	
77.349	95.680	
—	2.300	
—	8.000	
490.915	562.485	
212.896	238.911	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia	250.206	4.320	254.526
			514.551	34.640	549.191
XII.	100	Lwów, kraj. keramiczna stacya doświadczalna	14.510	—	14.510
	101	Lwów, kraj. mechaniczna stacya doświadczalna	5.380	—	5.380
		Suma wydatków poz. 67—101 .	534.441	34.640	569.081
	102	Nowe szkoły i warsztaty zawodowe .	1.000	—	1.000
	103	Druki dla szkół zawodowych i wydawnictwo wzorów	3.000	—	3.000
	104	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	6.000	—	6.000
	105	Zaliczki na płace dla personalu kraj. szkół przemysłowych i biura kraj. komisyi przemysłowej . . .	4.000	—	4.000
	106	Remuneracye i zapomogi funkcyonaryuszy kraj. szkół przemysłowych	4.000	—	4.000
		Suma grupy *B*) . .	552.441	34.640	587.081
		C) *Kursa.*			
	107	Nauczyciel wędrowny dla majsterskich kursów szewskich	2.400	—	2.400
	108	Kursa majsterskie	25.000	—	25.000
	109	Kursa wędrowne tkactwa, koszykarstwa i t. p.	5.000	—	5.000
		Suma grupy *C*) . .	32.400	—	32.400
		D) *Szkoły handlowe.*			
	110	Akademia handlowa we Lwowie . .	16.000	—	16.000
	111	Wyższa szkoła handlowa w Krakowie:			
		a) na utrzymanie	20.000	—	20.000
		b) na umorzenie pożyczki 70.000 K na budowę	—	3.500	3.500
		c) na pokrycie niedoboru fund. emeryt. nauczycieli	—	—	—
		d) na koszta urządzenia w nowym gmachu	—	5.000	5.000
		Do przeniesienia	36.000 835.047	8.500 38.960	44.500 874.007

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
212.896	238.911	
490.915	562.485	
11.374	14.510	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
5.654	5.380	
507.943	582.375	
269	6.000	Do poz. 102 *mniej*, o 5.000 K z powodu, iż z kredytu wstawionego na ten cel w preliminarzu roku 1908 zużyto zaledwie kilkaset koron, przeto w razie otwarcia nowej szkoły w r. 1909 wydatek z tego tytułu pokryty zostanie oszczędnością roku 1908.
3.000	3.000	
2.099	6.000	
4.000	4.000	
—	4.000	
517.311	605.375	
2.280	2.400	
19.438	18.000	*Więcej*, z powodu rozszerzenia tej instytucyi na rozmaite gałęzie przemysłu i rozszerzenia planu naukowego.
4.037	4.000	*Więcej*, z powodu projektowanego otwarcia nowych kursów.
25.755	24.400	
16.000	16.000	
16.000	16.000	*Więcej*, z powodu bardzo zwiększonych kosztów.
—	3.500	
—	1.414	Odpada, jako kredyt nie mający bliższego określenia.
—	—	Stosownie do uchwały Wys. Sejmu z dnia 13. marca 1907.
32.000	36.914	
755.962	868.686	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII		Z przeniesienia	835.047	38.960	874.007
			36.000	8.500	44.500
	112	Na dwuklasowe szkoły handlowe w Krakowie, oraz inne	10.000	—	10.000
		Suma grupy *D)* . .	46.000	8.500	54.500
		E) Szkoły zawodowe przez kraj subwencyonowane (państwowe i inne).			
	113	Kołomyja, c. k. szkoła dla przemysłu drzewnego	2.200	—	2.200
	114	Zakopane c. k. szkoła dla przemysłu drzewnego	4.200	—	4.200
	115	Świątniki, c. k. szkoła ślusarska: *a)* na utrzymanie . . . 3.108 K *b)* na kurs majstrów . . 800 „	3.908	—	3.908
	116	Sułkowice, c. k. szkoła zawodowa dla przemysłu żelaznego: *a)* na utrzymanie	1.024	—	1.024
		b) na kurs majstrów	1.000	—	1.000
		c) spłata pożyczki na budowę hali maszynowej: α) w kapitale IX i X rata 1.600 K β) 3% odsetki . . . 12 „	—	1.612	1.612
	117	Tarnopol, c. k. szkoła mechaniczno-ślusarska	7.000	—	7.000
	118	Albigowa, pracownia koszykarska . . . . . 500 K subwencya państwowa . 400 „	900	—	900
	119	Bilinka, pracownia koszykarska 600 K subwencya państwowa . 400 „	1.000	—	1.000
	120	Czerwona Wola, szkoła koszykarska . . . . . 2.400 K subwencya państwowa . 2.200 „	4.600	—	4.600
	121	Chyszewice, pracownia koszyk. 400 K subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	122	Milczyce, pracownia koszykarska . . . . . 400 K subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	123	Przewrotne, pracownia koszykarska . . . . . 800 K subwencya państwowa . — „	800	—	800
	124	Rudki, szkoła koszykarska . 1.200 K subwencya państwowa . 1.300 „	2.500	—	2.500
	125	Siekierczyce, szkoła koszykarska . . . . . 400 K subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
		Do przeniesienia	31.532	1.612	33.144
			881.047	47.460	928.507

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
755.962	868.686	
32.000	36.914	
—	5.000	Do poz. 112. preliminuje się tylko 10.000 K gdyż kredyt 5.000 K w r. 1908 preliminowany, nie został zużyty z powodu, że w r. 1908 żadnej szkoły nie otwarto. Posłuży on w r. 1909 do uzupełnienia preliminowanej obok kwoty w razie gdyby rzeczywiście do otwarcia kilku szkół przyszło.
32.000	41.914	
2.750	2.200	
3.400	4 200	
3.908	3.908	
1.024	1.024	
1.000	1.000	
1.708	1.660	*Mniej*, na podstawie planu umorzenia (spłata reszty pożyczki).
—	7.000	Druga i ostatnia rata 214.000 K uzupełniających pierwotne zobowiązania kraju.
900	900	
1.000	1.000	
4.400	4.600	
800	800	
800	800	
900	900	W miejsce zeszłorocznej subwencyi krajowej 600 K i państwowej 300 K, razem 900 K, preliminuje się subwencyę krajową 800 K.
2.400	2.500	
800	800	
25.790	33.292	
787.962	910.600	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia	881.047	47.460	928.507
			31.532	1.612	33.144
	126	Trembowla, szkoła koszykarska	—	—	—
	127	Warzyce, pracownia koszykarska	—	—	—
	128	Wielowieś, pracownia koszyk. 800 K			
		subwencya państwowa 800 „	1.600	—	1.600
	129	Żurawno, pracownia koszyk. 600 K			
		subwencya państwowa 400 „	1.000	—	1.000
	130	Touste, pracownia garncarska 800 K			
		subwencya państwowa 300 „	1.100	—	1.100
	131	Budzanów, warsztat tkacki 880 K			
		subwencya państwowa 400 „	1.280	—	1.280
	132	Wilamowice, warsztat tkacki 2.160 K			
		subwencya państwowa 1.200 „	3.360	—	3.360
	133	Stryj, pracownia powroźnicza 800 K			
		subwencya państwowa 600 „	1.400	—	1.400
	134	Jaworów, szkoła koronkarska 1.200 K			
		subwencya państwowa 800 „	2.000	—	2.000
	135	Kańczuga, szkoła koronkarska 1.800 K			
		subwencya państwowa 1.400 „	3.200	—	3.200
	136	Przeworsk, szkoła koronkarska S. S. Miłosierdzia	600	—	600
	137	Rudki, szkoła koronkarska	600	—	600
	138	Myślenice, warsztat kapeluszniczy 4.000 K			
		subwencya państwowa 2.500 „	6.500	—	6.500
	139	Oświęcim, szkoła rzemieślnicza O. O. Salezyanów	5.000	—	5.000
	140	Miejsce Piastowe, warsztaty rzemieślnicze towarz. „Powściągliwość i Praca“	4.000	—	4.000
	141	Kraków, szkoła praktycznych robót kobiecych i kursa handlowe w szkole św. Scholastyki	5.000	—	5.000
	142	Lwów, szkoła robót towarzystwa „Pracy kobiet“	1.600	—	1.600
	143	Przemyśl, szkoła robót u P. P. Benedyktynek	1.000	—	1.000
	144	Kołomyja, szkoła robót towarzystwa „Pracy kobiet“	1.600	—	1 600
	145	Przemyśl, szkoła robót stowarzyszenia „Pracy kobiet“	600	—	600
		Do przeniesienia	72.972	1.612	74.584
			881 047	47.460	928.507

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
787.962	910.600	
25.790	33.292	
800	—	
800	800	Kredyt odpada, gdyż dla braku lokalu nie może być dalej wspólna pracownia utrzymywana, a wyuczeni koszykarze pracują dla zarobku po chatach. (LW. 46.155/908).
799	800	*Więcej* z powodu spodziewanego wpływu subwencyi od c. k. Rządu.
1.000	1 000	
1.100	1.100	
1.280	1.280	
3 560	2.960	Stosownie do uznanej potrzeby.
720	800	*Więcej* z powodu spodziewanego wpływu subwencyi od c. k. Rządu.
2.000	1 700	*Więcej* z powodu preliminowania wyższej subwencyi od c. k. Rządu.
2.800	3.200	
600	600	
—	600	
1.680	4 180	*Więcej* z powodu budowy nowego budynku na pomieszczenie warsztatu.
4.000	4.000	Stosownie do uznanej potrzeby.
3.000	3.000	
5.000	7.400	
1.400	3.000	
1.700	1.700	*Mniej*, ponieważ subwencye od c. k. Rządu wpływają do tych szkół bezpośrednio.
1.600	3 100	
600	1.300	
60.229	75.812	
787.962	910.600	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia	881.047	47.460	928.507
			72.972	1.612	74.584
	146	Lwów, szkoła robót spółki przemysłowej „Trud“: *a*) na szkołę . . . 400 K *b*) na bursę . . . 600 „	1.000	—	1.000
	147	Korczyna, warsztat tkacki tow. tkackiego im. św. Sylwestra 1.100 K subwencya państwowa . 1.400 „	2.500	—	2.500
	148	Lwów, szkoła robót stowarzyszenia konfekcyi damskiej im. św. Józefa	1.000	—	1.000
		Suma grupy E) .	77.472	1.612	79.084
		F) Subwencye dla zakładów, instytucyi przemysłowych i t. d			
	149	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego“ we Lwowie . .	30.000	—	30.000
	150	Subwencya dla „Ligi Pomocy przemysłowej“ we Lwowie na cele ogólne .	—	10.000	10.000
	151	Subwencya dla „Ligi Pomocy przemysł.“ na urządzanie ruchomych wystaw .	—	6.000	6.000
	152	Subwencya dla „Ligi Pomocy przemysł.“ na zakupno „Skorowidza przemysłowo-handlowego król. Galicyi“ . .	—	—	—
	153	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—	2.000
	154	Subwencya dla Muzeum przem. we Lwowie a) na utrzymanie	8.000	—	8.000
		b) na umorzenie pożyczki 100.000 K na budowę, III. rata z 20-lecia, od 1. stycznia 1907	—	5.000	5.000
	155	Subwencya dla Muzeum technologicznego we Lwowie	6.000	—	6.000
	156	Subwencya dla Muzeum przemysłowego w Krakowie	8.000	—	8.000
	157	Subwencya dla Towarzystwa technicznego w Krakowie na utrzymanie nieustającej Wystawy przemysłowej .	1.500	—	1.500
	158	Subwencya dla krakowskiego „Instytutu popierania przemysłu“ . . .	6.000	—	6.000
		Suma grupy F) .	61.500	21.000	82.500
		Do przeniesienia	1,020.019	70.072	1,090.091

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1909	Wyjaśnienia
Korony		
787.962	910.600	
60.229	75.812	
1.000	1.000	
2.500	2.500	
1.000	1.000	
64.729	80.312	
30.000	30.000	
10.000	10.000	
6.000	6.000	
5.000	—	
2.000	2.000	
8.000	8.000	
—	5.000	Uchwała Sejmu z 14. marca 1907.
—	—	Kredyt nowy celem przyczynienia się kraju do kosztów utrzymania nowej instytucyi; uzasadnienie w sprawozdaniu z czynności na polu przemysłu.
8.000	8.000	
—	1.500	
—	—	Uzasadnienie wydatku w sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.
69.000	70.500	
921.691	1,061.412	

Fundusz krajowy. Rubryka XII Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia .	1,020.019	70.072	1,090.091
		G) Stypendya, zasiłki i inne wydatki na cele przemysłowe.			
	159	Zasiłki dla uczniów krajowych i państwowych szkół przemysłowych . .	35.000	—	35.000
	160	Zasiłki dla młodzieży handlowej . .	8.000	—	8.000
	161	Zasiłki na kształcenie nauczycieli szkół przemysłowo-uzupełniających . .	4.500	—	4.500
	162	Zasiłki na kształcenie nauczycieli dla dwuklasowych szkół handlowych .	2.000	—	2.000
	163	Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	40.000	—	40.000
	164	Dotacya kraj. funduszu przemysłowego	—	150.000	150.000
	165	Na lustracye Spółek przem.-wytwórczych	4.800	—	4.800
	166	Zasiłki na wystawy przemysłowe .	—	8.000	8.000
		Suma grupy G) .	94.300	158.000	252.300
		H) Komisya kraj. dla spraw przemysłowych.			
	167	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł	400	—	400
	168	Koszta podróży, dyety członków i urzędników Komisyi i inne wydatki . .	10.000	—	10.000
	169	Sekretarz: a) płaca . . . 4.800 K; b) dodatek aktywalny . 1.288 „	6.088	—	6.088
	170	Referent techniczny: a) płaca . . . 3.600 K; b) dodatek aktywalny . 1.104 „	4.704	—	4.704
	171	Aplikant	1.400	—	1.400
	172	Referent statystyczny: a) płaca . . . 2.800 K; b) dodatek aktywalny . 600 „	3.400	—	3.400
	173	Mundant	—	—	—
		Do przeniesienia .	25.992	—	25.992
			1,114.319	228.072	1,342.391

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
921.691	1,061.412	
42.217	35.000	
8.340	6.000	*Więcej*, na podstawie wynikłości z r. 1907 i wielkiej ilości podań o zasiłki na kształcenie się w kierunku handlowym.
4.000	4.500	
—	2.000	
39.411	40.000	
150.000	150.000	
4.800	4.800	
8.000	8.000	
256.768	250.300	
442	400	
9.853	10.000	
5.640	6.088	
4.512	4.704	
1.050	1.400	
3.400	3.400	
742	—	
25.639	25.992	
1,178.460	1,311.712	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia	1,114.319	228.072	1,342.391
XII.			25.992	—	25.992
	174	Pomoc kancelaryjna w oddziale statyst.	1.200	—	1.200
	175	Ryczałt na badania, ankiety i t. p.	1.000	—	1.000
		Suma grupy H)	28.192	—	28.192
		Ogółem suma wydatków	1,142.511	228.072	1,370.583

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłości z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1,178.460	1,311.712	
25.639	25.992	
—	1.200	
—	1.000	
25.639	28.192	
1,204.099	1,339.904	Na rok 1909 preliminuje się ogółem w rubryce XII. wydatki w sumie . . . . . 1,370.583 K w porównaniu więc z preliminarzem roku 1908 w sumie . . . . . 1,339.904 „ preliminuje się na r 1909. ogółem *więcej* o 30.679 K głównie z powodu wstawienia podwyższenia kredytów na szkoły handlowe, wreszcie innych mniejszych podwyższeń kredytów podanych w wyjaśnieniach do pojedynczych pozycyi j. w. Po potrąceniu z preliminowanych wydatków na rok 1909 w sumie j. w. . . 1,370.583 K dochodów Rubr. XII. w sumie . . . 466.469 „ okazuje się w Rubr. XII. funduszu krajow. na r. 1909 wydatek (netto) . . . 904.114 K w porównaniu z preliminarzem roku 1908 (netto) w sumie . . . . . 873.017 „ preliminuje się na r. 1909 ogółem (netto) *więcej* o . . . . . 31.097 K

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
XII.		**Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.**			
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
	1	Biała	4.983	—	4.983
	2	Bochnia	2.007	—	2.007
	3	Brody	2.600	—	2.600
	4	Brzesko	1.763	—	1.763
	5	Brzeżany	1.916	—	1.916
	6	Buczacz	2.200	—	2.200
	7	Chrzanów	2.366	—	2.366
	8	Dębica	1.637	—	1.637
	9	Drohobycz	4.090	—	4.090
	10	Gorlice	2.390	—	2.390
	11	Jarosław	2.164	—	2.164
	12	Jasło	2.145	—	2.145
	13	Kałusz	1.616	—	1.616
	14	Kęty	1.742	—	1.742
	15	Kołomyja I. im. Sobieskiego . . .	3.356	—	3.356
	16	„ II. „ St. Szczepanowskiego .	3.466	—	3.466
	17	Kraków: na Kleparzu	6.010	—	6 010
	18	„ przy ul Lubomirskiego . .	3.362	—	3.362
	19	„ na Smoleńsku	2.588	—	2.588
	20	„ „ Kaźmierzu	3.552	—	3.552
	21	„ przy ul. Dietla . . .	3.200	—	3.200
	22	Krosno	1.855	—	1.855
	23	Lwów, im. Kordeckiego	4.083	—	4.083
	24	„ „ św. Antoniego . . .	3.950	—	3.950
	25	„ „ Sobieskiego	4.146	—	4.146
	26	„ „ Elżbiety	2.003	—	2.003
	27	„ „ Konarskiego	3.742	—	3.742
	28	„ „ św. Marcina	4.002	—	4.002
	29	„ „ Mickiewicza	2.483	—	2.483
	30	„ „ Piramowicza	3.376	—	3.376
	31	„ „ Staszica	4.360	—	4.360
		Do przeniesienia .	93.153	—	93.153

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
4.879	4.968	
2.379	1.987	
3.772	2.855	
1.924	1.681	
2.000	1.916	
2.268	2.200	
2.200	2.002	
—	1.784	
3.950	3.759	
2.749	2.390	
3.096	2.194	
2.217	2.045	
1.575	1.589	
1.816	1.714	
6.943	3.529	*Poz. 1—57.* Szkoły przemysłowe uzupełniające. Preliminuje się na rok 1909 ogółem *więcej* o 3.262 K na podstawie preliminarzy szczegółowych dołączonych jako alegaty do sprawozdania z czynności krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych.
	3.552	
	5.992	
	3.048	
18.200	2.601	
	3.332	
	2.846	
2.047	2.038	
	4.020	
	3.266	
	3.700	
	1.886	
27.772	4.173	
	3.866	
	2.586	
	2.586	
	3.933	
89.787	90.038	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia .	93.153	—	93.153
	32	Lwów, im. M. Bernsteina . . .	3.750	—	3.750
	33	Łańcut	1 578	—	1.578
	34	Myślenice	1.674	—	1.674
	35	Nowy Sącz	4.281	—	4.281
	36	Nowy Targ	1.771	—	1 771
	37	Podgórze	3.902	—	3.902
	38	Przemyśl I. w śródmieściu . .	3 204	—	3.204
	39	„ II. na przedmieściu lwowskiem	2.118	—	2.118
	40	Rzeszów	3.070	—	3.070
	41	Sambor	1.538	—	1.538
	42	Sanok	1.781	—	1.781
	43	Sokal	1.358	—	1.358
	44	Stanisławów	3.017	—	3.017
	45	Stary Sambor	1.794	—	1 794
	46	Stary Sącz	1.960	—	1.960
	47	Strzyżów	1.613	—	1.613
	48	Stryj	2.423	—	2.423
	49	Tarnopol	2.276	—	2 276
	50	Tarnów	3.387	—	3.387
	51	Tarnobrzeg	1.862	—	1.862
	52	Turka nad Stryjem	1 858	—	1.858
	53	Wadowice	2.190	—	2.190
	54	Wieliczka	2.015	—	2.015
	55	Złoczów	2 515	—	2.515
	56	Żółkiew	1.910	—	1.910
	57	Żywiec	1.945	—	1.945
		Suma poz. 1—57 .	153.943	—	153.943
	58	Subwencya państwowa na uzupełnienie przyborów i na druki . . .	1.000	—	1.000
	59	Subwencya państwowa na zakupywanie podręczników dla absolwentów .	1 000	—	1.000
	60	Subwencya państwowa na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe	4.000	—	4.000
	61	Subwencya państwowa na szkoły przemysłowe uzupełniające dla dziewcząt	2.000	—	2.000
	62	Subwencya państwowa na tworzenie trzecich klas kursu przemysłowego i szkół o typie zawodowym . .	2.000	—	2.000
		Suma grupy A) .	163.943	—	163.943

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
89.787	90.038	
3.936	3.750	
1.718	1.578	
1.969	1.674	
3.915	4.316	
2.172	1.771	
3.824	3.350	
4.972	2.965	
—	2.118	
2.590	3.395	
2.291	1.867	
2.322	2.091	
3.426	3.642	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
1.857	1.794	
2.100	1.960	
—	1.218	
2.990	2.423	
3.087	2.272	
4.462	3.748	
2.307	1.862	
1.768	1.938	
2.512	2.190	
2.075	2.015	
2.694	2.561	
2.325	1.890	
2.102	2.255	
—	—	
153.201	150.681	
—	1.000	
—	—	
1.400	4.000	
—	—	Wyjaśnienie do tych pozycyi zamieszczono przy rubr. wydatk. pod poz. 64 i 65.
—	—	
154.601	155.681	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia .	163.943	—	163.943
		B) Krajowe szkoły zawodowe.			
	63	Brzezowiec, krajowa szkoła koszykarska	3.400	—	3.400
	64	Brzostek, „ „ „	4.300	—	4.300
	65	Dynów, „ „ „	3.700	—	3.700
	66	Dżurów „ „ „	—	—	—
	67	Gdów „ „ „	9.000	—	9.000
	67a	Nieznanowice „ „ „	—	—	—
	68	Leżajsk „ „ „	5.000	—	5.000
	69	Niżniów „ „ „	5.000	—	5.000
	70	Tarnobrzeg „ „ „	3.900	—	3.900
	71	Wojsław „ „ „	—	—	—
	72	Zator, „ „ „	5.260	—	5.260
	73	Lwów, krajowy centralny kurs koszyk.	6.000	—	6.000
	74	Grybów, krajowy naukowy warsztat kołodziejski	14.200	—	14.200
	75	Grzymałów, krajowy naukowy warsztat kołodziejski	10.500	—	10.500
	76	Kamionka strum., krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska . . .	10.500	—	10.500
	77	Tłumacz, krajowa szkoła zawodowa kołodziejska	10.050	—	10.050
	78	Stanisławów, kraj. szkoła stolarska .	15.500	—	15.500
	79	Kalwarya, „ „ „ . .	9.300	—	9.300
	80	Jaworów, kraj. nauk. warsztat wyrobu zabawek	17.800	—	17.800
	81	Kołomyja, kraj. szkoła garncarska .	8.550	—	8.550
	82	Podgórze, kraj. kursa przemysłu ceramicznego	5.200	—	5.200
	83	Witków, kraj. nauk. warsztat szewski .	5.500	—	5.500
	84	Stary Sącz, kraj. nauk. warsztat szewski	14.000	—	14.000
	85	Dobczyce, krajowa szkoła szewska . .	4.100	—	4.100
	86	Kołomyja, krajowa szkoła szewska .	6.450	—	6.450
	87	Krosno, krajowa szkoła tkacka . .	8.800	—	8.800
	88	Gliniany, kraj. naukowy warsztat tkacki	3.340	—	3.340
	89	Gorlice, „ „ „ „	2.360	—	2.360
	90	Kosów, „ „ „ „	2.180	—	2.180
	91	Łańcut, „ „ „ „	2.900	—	2.900
	92	Rychwałd, „ „ „ „	1.000	—	1.000
	93	Rakszawa, kraj. szkoła sukiennicza .	8.080	—	8.080
	94	Zakopane, kraj. szkoła koronkarska .	5.600	—	5.600
	95	Bobowa, krajowa szkoła koronkarska .	2.850	—	2.850
	96	Maków, kraj. szkoła hafciarska . .	3.946	—	3.946
	97	Drohowyże, kraj. szkoła rzemiosł . .	59.600	—	59.600
		Do przeniesienia .	277.866	—	277.866
			163.943	—	163.943

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
154.601	155.681	
4.333	3.400	
3.090	4.200	
3.415	3.500	
3.460	3.000	
6.084	9.400	
—	—	
5.866	4.400	
4.194	5.000	
4.332	3.900	
1.116	—	
5.992	4.910	
4.464	5.900	
14.839	12.800	
9.512	12.400	
9.168	13.460	*Poz, 63—99.* (Krajowe szkoły zawodowe). Preliminuje się na rok 1909 ogółem *mniej* o 8.280 K na podstawie wyjaśnień zamieszczonych w szczegółowych preliminarzach szkół dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
8.484	10.350	
13.809	14.700	
7.900	9.800	
14.673	21.400	
7.122	7.550	
5.451	5.200	
7.120	4.900	
15.181	13 500	
3.957	6.270	
6.795	5.550	
9.129	8.800	
2.748	2.840	
1.960	2.060	
2.400	2.180	
2.800	2.800	
1.200	1.000	
8.303	8.080	
5.586	4.800	
2.723	2.750	
4.707	3.646	
45.644	61.700	
257.557	286.146	
154.601	155.681	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia .	163.943	—	163.943
			277.866	—	277.866
	98	Lwów, kraj. keram. stacya doświadczalna	800	—	800
	99	Lwów, kraj. mechan. stacya doświadcz.	2.000	—	2.000
		Suma poz. 63—69	280.666	—	280.666
	99a	Subwencya państwowa na nowe szkoły i warsztaty zawodowe . . .	2.400	—	2.400
	100	Zwroty zaliczek na płace dla personalu kraj. szkół przemysłowych i biura kraj. komisyi przemysłowej . .	2.000	—	2.000
		Suma grupy *B*) .	285.066	—	285.066
		C) Szkoły zawodowe przez kraj subwencyonowane.			
	101	Albigowa, pracownia koszykarska . .	400	—	400
	102	Bilinka, pracownia koszykarska . .	400	—	400
	103	Czerwona Wola, szkoła koszykarska .	2.200	—	2.200
	104	Chyszewice, pracownia koszykarska .	400	—	400
	105	Milczyce, pracownia koszykarska . .	400	—	400
	106	Przewrotne, pracownia koszykarska .	—	—	—
	107	Rudki, szkoła koszykarska . . .	1.300	—	1.300
	108	Siekierczyce, szkoła koszykarska . .	400	—	400
	109	Wielowieś, pracownia koszykarska . .	800	—	800
	109a	Trembowla, pracownia koszykarska .	—	—	—
	110	Żurawno, pracownia koszykarska . .	400	—	400
	111	Touste, pracownia garncarska . . .	300	—	300
	112	Budzanów, warsztat tkacki . . .	400	—	400
	113	Wilamowice, warsztat tkacki . . .	1.200	—	1.200
	114	Stryj, pracownia powroźnicza . . .	600	—	600
	115	Jaworów, szkoła koronkarska . . .	800	—	800
	116	Kańczuga, szkoła koronkarska . .	1.400	—	1.400
	117	Myślenice, warsztat kapeluszniczy . .	2.500	—	2.500
	118	Korczyna, warsztat tkacki . . .	1.400	—	1 400
	118a	Kredyty z r. 1005 i 1906 na pokrycie niedoboru fund. emeryt. naucz. wyższej szkoły handlowej w Krakowie	—	—	—
	118b	Kraków, szkoła praktycznych robót kobiecych w szkole św. Scholastyki .	—	—	—
	118c	Lwów, szkoła robót towarzystwa „Pracy kobiet“	—	—	—
	118d	Przemyśl, szkoła robót u P. P. Benedyktynek	—	—	—
	118e	Kołomyja, towarz. „Pracy kobiet“ .	—	—	—
	118f	Przemyśl. towarz. „Pracy kobiet“ . .	—	—	—
		Suma grupy *C*) .	15.300	—	15.300
		Do przeniesienia .	464.309	—	464.309

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
154.601	155.681	
257.557	286.146	
1.402	800	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
4.594	2.000	
263.553	288.946	
—	—	
2.192	2.000	
265.745	290.946	
400	400	
400	400	
2.000	2.200	
300	300	
300	300	
300	300	
1.200	1.300	
100	400	
—	—	
800	—	Na podstawie wniosków kraj. Komisyi dla spraw przemysł.
400	400	
300	300	
400	400	
1 900	1.200	
—	—	
800	500	
1.000	1.400	
—	—	
1.300	1.400	
2.828	—	Pozycyę tę podano ze względu na wynikłość roku 1907.
—	2.400	
—	1 600	Nie preliminuje się ze względu, iż c. k. Rząd subwencye dla tych szkół wprost tymże szkołom bez powiadomienia Wydzialu krajowego wypłaca.
—	600	
—	1.500	
—	700	
15.028	18.100	
435.374	464.727	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia .	464.309	—	464.309
		D) Zwroty pożyczek na cele przemysłowe.			
	119	Przemyśl, Konwent PP. Benedyktynek, zwrot pożyczki na budowę szkoły robót kobiecych w kwocie 10.000 K spłacalnej w 17 ratach od r. 1897 po 600 K rocznie (17 i ostatnia rata w r. 1913 w kwocie 400 K) XIII. rata . .	—	600	600
	120	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki na zakupno realności dla b. krajowej szkoły koszykarskiej w Dżurowie, w kwocie 6.000 K, spłacalnej w 15 ratach od r. 1898 po 400 K rocznie, XI. rata	—	400	400
	121	Stary Sącz, krajowy naukowy warsztat szewski, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 800 K spłacalnej w 10 ratach od r. 1903 po 80 K półrocznie	—	—	—
	122	Rudki, szkoła koszykarska, zwrot pożyczki na uprawę łoziny w kwocie 1.200 K spłacanej w 3 ratach od roku 1904 po 400 K rocznie . .	—	—	—
	123	Świątniki, c. k. szkoła ślusarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 2.000 K spłacalnej w 5 ratach od r. 1906 po 400 K rocznie, IV. rata .	—	400	400
	124	Maków, kraj. szkoła hafciarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 1.000 K spłacalnej w 5 ratach od roku 1907 po 200 K rocznie, III. rata	—	200	200
	125	Jaworów, krajowy naukowy warsztat wyrobu zabawek, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 5.000 K spłacalnej w 10 ratach od r. 1908 po 500 K rocznie, II. rata . . .	—	500	500
	126	Bobowa, krajowa szkoła koronkarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 300 K. spłacalnej w 5 ratach od roku 1908 po 60 K rocznie II. rata . , ...	—	60	60
		Do przeniesienia	—	2.160	2.160
			464.309	—	464.309

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
435.374	464.727	
600	600	
400	400	
160	—	
200	—	
400	400	
200	200	
—	500	
—	60	
1.960	2.160	
435.374	464.727	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 Zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia	464.309	—	464.309
			—	2.160	2.160
	126a	Rudki, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki udzielonej na przeprowadzenie kultury łoziny w kwocie 1.200 K (ostatnia rata)	—	—	—
		Suma grupy *D*) . .	—	2.160	2.160
		Ogółem suma dochodów .	464.309	2.160	466.469

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota prelimin. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
435.374	464.727	
1,960	2.160	
400	—	
2.360	2.160	
437.734	466.887	Na rok 1909 preliminuje się w rubr. XII. dochody w sumie . . . . . 466.469 K w porównaniu z preliminarzem roku 1909 w sumie . . . . . 466.887 „ preliminuje się na r. 1909 ogółem *mniej* o 418 K z powodów podanych w wyjaśnieniach do pojedynczych pozycyi.

PRELIMINARZE

szczegółowe

krajowych szkół i warsztatów przemysłowych

na rok 1909.

Zestawione na podstawie dat podanych przez Komisyę krajową dla spraw przemysłowych, uchwałą Wydziału krajowego do LW. 65.637/1908.

	Str.
1. Brzezowiec, krajowa szkoła koszykarska	34
2. Brzostek „ „ „	36
3. Dynów „ „ „	38
4. Leżajsk „ „ „	40
5. Gdów „ „ „	42
6. Niżniów „ „ „	44
7. Tarnobrzeg „ „ „	46
8. Zator „ „ „	48
9. Lwów, krajowy centralny kurs koszykarski	50
10. Grybów, krajowy naukowy warsztat kołodziejski	52
11. Grzymałów „ „ „ „	54
12. Kamionka strumiłowa, krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska	56
13. Tłumacz, krajowa szkoła zawodowa kołodziejska	58
14. Stanisławów „ „ stolarska	60
15. Kalwarya „ „ „	62
16. Jaworów, krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek	66
17. Kołomyja, krajowa szkoła garncarnska	70
18. Podgórze, krajowe kursa dla przemysłu keramicznego	72
19. Witków, krajowy naukowy warsztat szewski	74
20. Stary Sącz „ „ „	76
21. Dobczyce, krajowa szkoła szewska	78
22. Kołomyja „ „ „	80
23. Krosno, krajowa szkoła tkacka	82
24. Gliniany, krajowy naukowy warsztat tkacki	84
25. Gorlice „ „ „ „	86
26. Kosów „ „ „ „	88
27. Łańcut „ „ „ „	90
28. Rychwałd „ „ „ „	92
29. Rakszawa, krajowa szkoła sukiennicza	94
30. Zakopane „ „ koronkarska	96
31. Bobowa „ „ „	98
32. Maków „ „ hafciarska	100
33. Lwów, krajowa keramiczna stacya doświadczalna	102
34. Lwów „ mechaniczna „ „	104
35. Drohowyże, krajowa szkoła rzemiosł	106

1. **Brzezowiec.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) intruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	200	—	200
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	300	—	300
	3	Opał	180	—	180
	4	Oświetlenie	40	—	40
	5	Usługa	96	—	96
	6	Materyał	1.000	—	1.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	800	—	809
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
		Suma wydatków .	4.216	—	4.216
	—	Nadwyżka dochodów	—	—	—
		Razem .	4.216	—	4.216
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .	1.800	—	1.800
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	800	—	800
		b) od c. k. Rządu	800	—	800
	—	Zwrot kosztów przesyłki	—	—	—
		Suma dochodów .	3.400	—	3.400
		W porównaniu z wydatkami .			4.216
		Okazuje się niedobór .			816

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	
168	200	
300	300	
150	150	*Więcej*, z powodu ogólnego podrożenia opału.
29	40	
84	72	*Więcej*, wedle potrzeby.
688	1.400	
796	400	
40	200	
74	220	Wedle potrzeby.
3.529	4.182	
4	—	
3.533	4.182	
1.927	1.800	
800	800	Rada powiatowa w Brzesku zobowiązała się dawać subwencyę dawną (na Jurków) 600 K a nadto na wynajem lokalu w Brzezowcu 200 K LW. 76.621/1905.
800	800	
6	—	
3.533	3.400	
3.533	4.182	
—	782	

2. **Brzostek**. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) nadinstruktor	240	—	240
		c) nauczyciel przedmiotów uzupełniających .	360	—	360
	2	Utrzymanie lokalu	60	—	60
	3	Opał	280	—	280
	4	Oświetlenie	60	—	60
	5	Usługa	120	—	120
	6	Materyał	1.500	—	1.500
	7	Wynagrodzenie uczniów	900	—	900
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	9	Ubezpieczenie budynku i inwentarza . . .	50	—	50
	10	Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne	250	—	250
		Suma wydatków .	5.460	—	5.460
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .	2.400	—	2.400
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej w Pilznie . .	400	—	400
		b) od c. k. Rządu	1.500	—	1.500
	—	Ze sprzedaży materyału i inne	—	—	—
		Suma dochodów .	4.300	—	4.300
		W porównaniu z wydatkami .			5.460
		Okazuje się niedobór .			1.160

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość w roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.327	1.440	
240	240	
—	—	Kredyt nowy, konieczny dla dopełnienia wykształcenia uczniów.
—	60	
383	280	
1	60	
52	120	
858	1.600	Stosownie do preliminowanego dochodu ze sprzedaży wyrobów szkolnych.
283	700	
131	200	
—	50	
196	250	
3.471	5.000	
1.345	2.300	*Więcej*, na podstawie wniosku zarządu szkoły.
—	400	Rada powiatowa w Pilznie zobowiązała się dać lokal i subwencyę 400 K (LW. 80.360/1906).
1.400	1.500	
76	—	
2.821	4.200	
3.471	5.000	
650	800	

3. **Dynów**. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	240	—	240
	2	Materyał	1.600	—	1.600
	3	Wynagrodzenie uczniów	900	—	900
	4	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	350	—	350
	5	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	6	Opał	250	—	250
	7	Oświetlenie	50	—	50
	8	Usługa	50	—	50
		Suma dochodów .	5.080	—	5.080
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . .	2.500	—	2.500
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
		Suma dochodów .	3.700	—	3.700
		W porównaniu z wydatkami .			5.080
		Okazuje się niedobór .			1.380

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.160	1.400	*Więcej* z powodu niemożności wynajęcia mieszkania za mniejszą kwotę.
192	240	
1.712	1.400	W wysokości preliminowanego dochodu ze sprzedaży wyrobów szkolnych.
854	1.100	
5	300	Wedle potrzeby.
440	300	
255	200	
24	50	
42	25	Wedle potrzeby.
4.684	5.015	
2.415	2.500	
200	200	Rada powiatowa w Brzozowie uchwałą z dnia 25. czerwca 1905 zobowiązała się dawać przez lat 6 po 200 K rocznie (LW. 74.667/1901).
800	800	*Więcej* stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
3.415	3.500	
4.684	5.015	
1.269	1.515	

4. **Leżajsk.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor: płaca . . . 1.440			
		dodatek osobisty . 200	1.640	—	1.640
		b) administrator	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	—	240	240
	3	Utrzymanie lokalu	—	—	—
	4	Opał	300	—	300
	5	Oświetlenie	100	—	100
	6	Usługa	80	—	80
	7	Materyał	1.800	—	1.800
	8	Wynagrodzenie uczniów	1.500	—	1.500
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	10	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
		Suma wydatków .	6.060	240	6.300
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .	3.500	—	3.500
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	—	—	—
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od kasy zaliczkowej w Łańcucie . .	100	—	100
		d) od c. k. Rządu	1.200	—	1.200
	—	Ze sprzedaży faszyn: sztangli i odpadków . .	—	—	—
		Suma dochodów .	5.000	—	5.000
		W porównaniu z wydatkami .			6.300
		Okazuje się niedobór .			1.300

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.440	*Więcej* z powodu panującej drożyzny i ze względu na długoletnią służbę.
240	240	
—	240	
263	50	
274	150	*Więcej* z powodu podrożenia opału i stosownie do obszerności budynku.
111	100	
72	80	
1.865	1.800	
2.600	1.300	*Więcej* stosownie do większej liczby uczniów.
34	200	
348	200	
7.247	5.800	
4.665	3.100	*Więcej* stosownie do rozwoju szkoły.
—	—	
200	200	Rada powiatowa w Łańcucie aktem notaryalnym z d. 27. grudnia 1902 L. R. 2.637 zobowiązała się do płacenia zasiłku rocznego w kwocie 200 K na czas istnienia szkoły. (LW. 97.049/902).
—	100	Kasa zaliczkowa i oszczędności w Łańcucie aktem notaryalnym z dnia 27. grudnia 1902 L R. 2.638 zobowiązała się do płacenia zasiłku rocznego 100 K na czas istnienia szkoły (LW. j. w.).
1	—	
1.000	1.000	*Więcej* stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
5.866	4.400	
7.247	5.800	
1.381	1.400	

5. **Gdów.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	240	—	240
	2	Opał i oświetlenie	400	—	400
	3	Materyał	4.200	—	4.200
	4	Wynagrodzenie uczniów	3.600	—	3.600
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	6	Rozmaite inne wydatki	400	—	400
		Suma wydatków .	10.240	—	10.240
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.000	—	8.000
	2	Subwencya od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
		Suma dochodów .	9.000	—	9.000
		w porównaniu z wydatkami .			10.240
		okazuje się niedobór .			1.240

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	Po zwinięciu szkoły w Nieznanowicach, otworzono szkołę w Gdowie. Preliminuje się na podstawie preliminarza na rok 1908 dla byłej szkoły w Nieznanowicach z opuszczeniem kredytu na najem lokalu, którego dostarcza gmina bezpłatnie.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Rada gminna m. Gdowa uchwałą z dnia 12. III. 1908 (LW. 38.708/908) zobowiązała się oddać na pomieszczenie tej szkoły na przeciąg 6 ciu lat budynek wraz z stodołą, kawałkiem ogródka i pomniejszemi reperacyami zewnętrznemi (bez opału i oświetlenia).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	

6. **Niżniów.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	240	—	240
		c) katecheci	160	—	160
	2	Wynajem budynku	—	—	—
	3	Utrzymanie budynku	130	—	130
	4	Opał	500	—	500
	5	Oświetlenie	120	—	120
	6	Usługa	100	—	100
	7	Materyał	1.800	—	1.800
	8	Wynagrodzenie uczniów	1.500	—	1.500
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	250	—	250
	10	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	—	Reszta kosztów utrzymania ubogich uczniów	—	—	—
		Suma wydatków	6.440	—	6.440
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.300	—	3.300
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	500	—	500
		b) od c. k. Rządu	1.200	—	1.200
		Suma dochodów	5.000	—	5.000
		w porównaniu z wydatkami			6.440
		okazuje się niedobór			1.440

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.440	
240	240	
120	160	
500	—	
31	130	
557	470	*Więcej*, z powodu podrożenia opału.
43	120	
114	100	
1.240	1.800	
1.008	1.500	
32	250	
70	200	
599	—	
5.754	6.410	
2.594	3.300	
500	500	Wydział powiatowy deklaracyą z dnia 8. października 1901 roku L. 3.228/1900 zobowiązał się dawać coroczną subwencyę w kwocie 500 K (LW. 71.011/1900).
1.100	1.200	
4.194	5.000	
5.754	6.410	
1.560	1.410	

7. **Tarnobrzeg.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor: płaca . . . . 1.440 K			
		dodatek na mieszkanie 400 „	1.840	—	1.840
		b) administrator	240	—	240
	2	Lokal i utrzymanie bursy	600	—	600
	3	Usługa szkoły	50	—	50
	4	Materyał	1.500	—	1.500
	5	Wynagrodzenie uczniów	1.100	—	1.100
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	100	—	100
	7	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	—	Oświetlenie	—	—	—
	—	Opał	—	—	—
		Suma wydatków .	5.630	—	5.630
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.600	—	2.600
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
	—	Rozmaite inne	—	—	—
		Suma dochodów .	3.900	—	3.900
		W porównaniu z wydatkami .			5.630
		Okazuje się niedobór .			1.730

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
960	1.200	*Więcej* z powodu oddania tej posady kierownikowi zwiniętej krajowej szkoły koszykarskiej w Dżurowie, który już taką płacę pobierał. Dodatek na mieszkanie przyznano mu ze względu, iż w budynku szkolnym niema odpowiedniego pomieszkania.
200	240	
144	600	
200	48	Wedle potrzeby.
1.151	1.500	
1.061	1.200	*Mniej*, na podstawie wynikłości 7 lat ubiegłych.
719	100	
135	200	
27	—	
68	—	
4.665	5.088	
2.163	2.700	*Mniej* na podstawie wniosku zarządu szkoły.
300	300	Gmina zobowiązała się dostarczać szkole lokalu, opału, oświetlenia i usługi, Rada powiatowa subwencyę 300 K, a JWP. Zdzisław hr. Tarnowski 3 sągi drzewa opałowego i 10 kóp wikliny na pniu.
1.000	900	*Więcej* stosownie do wysokości przyznanej na rok 1909 subwencyi.
156	—	
3.619	3.900	
4.665	5.088	
1.046	1.188	

8. **Zator.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	300	—	300
		c) nauczyciel rysunków i rachunków	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	800	—	800
	3	Opał	150	—	150
	4	Oświetlenie	70	—	70
	5	Usługa	30	—	30
	6	Materyał	1.800	—	1.800
	7	Wynagrodzenie uczniów	1.600	—	1.600
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	160	—	160
	9	Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	250	—	250
		Suma wydatków	6.840	—	6.840
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.500	—	3.500
	2	Subwencye			
		a) od gminy	360	—	360
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.200	—	1.200
	3	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów	5.260	—	5.260
		W porównaniu z wydatkami			6.840
		Okazuje się niedobór			1.580

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.440	
300	300	
—	240	
800	800	
155	120	*Więcej* z powodu podrożenia opału.
69	70	
24	30	
1.218	1.600	*Więcej* stosownie do większego popytu na wyroby tej szkoły.
1.604	1.400	
148	150	Wedle potrzeby.
179	250	
5.697	6.400	
3.752	3.100	*Więcej* z powodu większego popytu na wyroby szkolne.
360	360	
200	200	
1.000	1 200	
80	50	
5.392	4 910	
5.697	6.400	
305	1.490	

9. **Lwów.** Krajowy centralny kurs koszykarski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i nauczyciel rysunków:			
		α) płaca . . . . . 3.000 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 600 „	3.600	—	3.600
		b) instruktor:			
		α) płaca . . . . . 1.560 K			
		β) dodatek osobisty . . . 480 „	2.040	—	2.040
		c) dwóch przodowników po 792 K . . .	1.584	—	1.584
		d) nauczyciele stylistyki i buchalteryi . .	480	—	480
	2	Lokal:			
		a) czynsz najmu	3.000	—	3.000
		b) utrzymanie lokalu	300	—	300
	3	Opał, oświetlenie i usługa	1.210	—	1.210
	4	Materyały warsztatowe	2.000	—	2.000
	5	Przybory szkolne	400	—	400
	6	Utrzymanie dwóch seryi uczniów po 5-ciu przez 5 miesięcy	2.500	—	2.500
	7	Uzupełnienie inwentarza	300	—	300
	8	Rozmaite inne wydatki	300	—	300
	9	Koszta powrotnej podróży uczniów . . .	200	—	200
		Suma wydatków .	17.914	—	17.914
		DOCHODY.			
				—	3.000
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.000		
	2	Subwencya z c. k. Rządu	—	—	—
—		Rada szkolna krajowa za zużyte materyały . .	—	—	—
—		Rozmaite	3.000	—	3.000
		Suma dochodów .	6.000	—	6.000
		W porównaniu z wydatkami .			17.914
		Okazuje się niedobór .			11.914

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.450	3.600	
1.880	2.040	
1.378	1.440	*Więcej*, z powodu drożyzny środków żywności we Lwowie.
396	480	
2.517	3.000	
300	300	
702	800	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby utrzymania stałego służącego,
2.123	2.000	dla odsyłek wyrobów i obsługi oddziału dla kobiet.
67	400	
2.048	2.500	
75	300	
549	300	
—	150	*Więcej*, z powodu iż uczniowie przeważnie przyjeżdżają z zachodniej Galicyi i koszta ich podróży są znaczniejsze.
15.485	17.310	
2.612	3.500	*Mniej* na podstawie wynikłości z roku 1907.
200	—	
152	—	
1.500	2.400	*Więcej* stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
4.464	5.900	
15.485	17.310	
11.021	11.410	

11. **Grybów.** Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dodatek osobisty . . . 500 „			
		δ) I. dodatek pięcioletni . . 160 „	2.460	—	2.460
		b) przodownik kowalski	—	—	—
		c) „ kołodziejski	1.680	—	1.680
		d) pomocnik kołodziejski	1.320	—	1.320
		e) „ kowalski	960	—	960
		f) administrator	480	—	480
		g) nauczyciel nauk dopełniających . . .	460	—	460
		h) katecheta	100	—	100
		i) stróż szkolny	180	—	180
	2	Utrzymanie lokalu	340	—	340
	3	Opał	350	—	350
	4	Materyał kołodziejski	1.600	—	1.600
	5	„ kowalski	3.100	—	3.100
	6	Węgiel i koks	800	—	800
	7	Roboty koszykarskie, lakiernicze, tapicerskie i dostawa wyrobów	1.500	—	1.500
	8	Wynagrodzenie uczniów	2.800	—	2.800
	9	Środki naukowe i przybory	300	—	300
	10	Uzupełnienie inwentarza	600	—	600
	11	Ubezpieczenie od ognia	150	—	150
	12	Rozmaite inne	500	—	500
	13	Spłata pożyczki komun. 54.000 K na budowę szkoły:			
		a) w kapitale VIII. i IX. rata . 828 K 07 g			
		b) 4½% odsetki . . . 2.284 „ 99 „			
		c) dodatek administracyjny . 126 „ 94 „	3.240	—	3.240
		Suma wydatków .	22.920	—	22.920
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.500	—	8.500
	2	Zwroty za wykończenie i dostawę wyrobów . .	1.500	—	1.500
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od c. Rządu	4.000	—	4.000
		Suma dochodów .	14.200	—	14.200
		W porównaniu z wydatkami .			22.920
		Okazuje się niedobór .			8.720

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.133	2.300	*Więcej*, z powodu przypadającego I. dodatku pięcioletniego.
—	—	
1.360	1.440	*Więcej*, z powodu niemożności utrzymania odpowiednich sił za niższą płacę.
1.000	1.080	
—	840	
480	480	
455	460	
100	100	
90	180	
149	340	
341	250	*Więcej*, z powodu podrożenia opału.
1.260	1.600	
2.608	3.100	
865	600	*Więcej*, na podstawie wynikłości z r. 1907.
1.469	1.200	
2.583	2.800	
100	300	
738	600	
45	150	
1.294	500	
3.240	3.240	Wedle planu umorzenia do LW. 82.965/905 pozostanie z końcem r. 1909 dług w kapitale 50.568 K.
20.310	21.560	
9.313	8.000	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
1.543	1.200	
200	200	
3.600	3.400	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
14.656	12.800	
20.310	21.560	
5.654	8.760	

11. **Grzymałów.** Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków	1.800	—	1.800
		b) „ kowalski	1.560	—	1.560
		c) „ kołodziejski	1.560	—	1.560
		d) pomocnik kowalski	1.080	—	1.080
		e) „ kołodziejski	1.080	—	1.080
		f) administrator:			
		α) płaca . . . . . 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 480 „	1.680	—	1.680
		g) nauczyciel do nauk dopełniających . .	400	—	400
		h) katecheta	100	—	100
	2	Opał	300	—	300
	3	Oświetlenie	100	—	100
	4	Usługa	330	—	330
	5	Materyał drzewny	1.500	—	1.500
	6	„ żelazny	2.000	—	2.000
	7	Koks	400	—	400
	8	Roboty lakiernicze i tapicerskie	1.600	—	1.600
	9	Wynagrodzenie uczniów	1.050	—	1.050
	10	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	400	—	400
	11	Ubezpieczenie od ognia	700	—	700
	12	Rozmaite inne wydatki			
		Suma wydatków .	17.640	—	17.640
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	5.500	—	5.500
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	4.000	—	4.000
		Rozmaite inne	—	—	—
—		Suma dochodów .	10.500	—	10.500
		W porównaniu z wydatkami .			17.640
		Okazuje się niedobór .			7.140

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.747	1.800	
1.360	1.440	*Więcej*, z powodu podwyższenia płac w prywatnych warsztatach i niemożności znalezienia odpowiednich sił za niższą płacą.
1.120	1.440	
120	1.080	
—	—	Posada nowa, niezbędna.
1.475	1.500	*Więcej*, z powodu ogólnej drożyzny mieszkań.
389	400	
142	100	
274	250	*Więcej*, z powodu podrożenia drzewa opałowego.
57	100	
264	264	*Więcej*, wedle potrzeby.
766	2.000	*Mniej*, stosownie do produkcyi i wynikłości z r. 1907.
1.483	2.800	
494	400	
1.169	1.600	
913	1.000	*Więcej*, wedle potrzeby.
218	400	
66	80	*Mniej*, wedle potrzeby.
520	700	
12.577	17.354	
4.871	8.000	*Mniej*, gdyż dochody rzeczywiste nie osiągały preliminowanej dotychczas wysokości.
—	1.000	
3.400	3.400	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
341	—	
8.612	12.400	
12.577	17.354	
3.965	4.954	

12. Kamionka strumiłowa. Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dwa dodatki pięcioletnie . 600 „			
		γ) dodatek na mieszkanie . 600 „	4.800	—	4.800
		b) nauczyciel fachowy rysunków i nauki dopełniającej	2.400	—	2.400
		c) instruktor kowalski	1.840	—	1.840
		d) „ kołodziejski	1.440	—	1.440
		e) „ ciesielski	1.440	—	1.440
		f) przodownik kołodziejski	840	—	840
		g) „ kowalski	840	—	840
		h) pomocnik kołodziejski	360	—	360
		i) katecheta obrz. rz. kat.	100	—	100
		k) „ „ gr. kat.	100	—	100
	2	Wynajem budynku	1.200	—	1.200
	3	Opał	240	—	240
	4	Oświetlenie	200	—	200
	5	Usługa	240	—	240
	6	Materyał drzewny	600	—	600
	7	„ żelazny	1.600	—	1.600
	8	Węgiel i koks	600	—	600
	9	Wynagrodzenie uczniów	700	—	700
	10	Roboty lakiernicze, tapicerskie, koszykarskie i t. p.	1.340	—	1.340
	11	Środki naukowe, przybory do rysowania i pisania i uzupełnienie inwentarza	1.000	—	1.000
	12	Ubezpieczenie od ognia budynków i inwentarza .	230	—	230
	13	Koszta leczenia uczniów	200	—	200
	14	Wydatki administracyjne, kancelaryjne i inne nieprzewidziane	500	—	500
	15	Na jednomiesięczny kurs budowy ulów . . .	130	—	130
		Suma wydatków .	22.940	—	22.940
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:			
		a) kołodziejsko kowalskich	6.000	—	6.000
		b) ciesielskich	500	—	500
	2	Subwencya c. k. Rządu	4.000	—	4.000
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	10.500	—	10.500
		W porównaniu z wydatkami .			22.940
		Okazuje się niedobór .			12.440

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
4.500	4.750	*Więcej* z powodu przypadającego II. dodatku pięcioletniego.
2.400	2.400	
1.840	1.840	
1.440	1.440	
1.440	1.440	
840	840	
410	840	
—	360	
100	100	
100	100	
1.200	1.200	
78	240	
176	200	
250	240	
547	1.200	
1.642	2.600	
579	800	*Mniej* na podstawie wynikłości z r. 1907.
789	1.600	
1.376	2.000	
391	1.000	
334	230	
206	200	
647	500	Kredyt nowy LW. 18.016/1908 {Kierownik 80 K / materyał 150 „} = 230 K, ze sprzedaży
—	—	ulów wpłynie 100 K, pozostaje czysty wydatek 130 K.
21.285	26.120	
5.488	9.360	*Mniej*, gdyż dochody rzeczywiste nie osiągały preliminowanej dotychczas wysokości.
73	500	
3.600	3.600	Stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
7	—	
9.168	13.460	
21.285	26.120	
12.117	12.660	

13. **Tłumacz.** Krajowa szkoła zawodowa kołodziejska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.000	—	3.000
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca 1.700 K			
		β) dodatek na mieszkanie 300 „	2.000	—	2.000
		c) przodownik kołodziejski:			
		α) płaca 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie 240 „	1.440	—	1.440
		d) przodownik kowalski:			
		α) płaca 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie 240 „	1.440	—	1.440
		e) pomocnik kowalski	480	—	480
		f) pomocnik kołodziejski	480	—	480
		g) nauczyciel do nauk wieczornych	400	—	400
		h) katecheci obu obrządków	240	—	240
		i) pomocnik kancelaryjny	360	—	360
	2	Lokal:			
		a) wynajem ubikacyi na kancelaryę i mieszkanie kierownika	540	—	540
		b) utrzymanie budynków	200	—	200
		c) instalacya oświetlenia elektrycznego	—	—	—
	3	Opał	400	—	400
	4	Oświetlenie	400	—	400
	5	Usługa	360	—	360
	6	Materyał drzewny	600	—	600
	7	Materyał żelazny	1.700	—	1.700
	8	Węgiel i koks	1.000	—	1.000
	9	Wykończenie wyrobów (roboty rymarskie, lakiernicze, tapicerskie i t. p.)	1.100	—	1.100
	10	Wynagrodzenie uczniów	600	—	600
	11	Środki naukowe	600	—	600
	12	Uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	13	Ubezpieczenie od ognia	200	—	200
	14	Rozmaite inne wydatki	600	—	600
		Suma wydatków	18.540	—	18.540
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	5.000	—	5.000
	—	Zwrot kierownika za oświetlenie	50	—	50
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	4.000	—	4.000
		Suma dochodów	10.050	—	10.050
		W porównaniu z wydatkami			18.540
		Okazuje się niedobór			8.490

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.700	3.000	
2.000	2.000	
1.418	1.440	
1.358	1.440	
293	480	
315	480	
483	400	
310	240	
—	—	Posada nowa.—Prowadzenie rachunków przez kierownika szkoły wpływa bardzo ujemnie na tok nauki.
540	540	
260	200	
532	—	
540	400	
146	400	
296	300	Wobec stosunków drożyźnianych podwyższenie niezbędne.
529	1.200	
1.617	2.000	
1.057	900	*Mniej* stosownie do reprodukcyi i na podstawie wynikłości z r. 1907.
928	1.400	
473	600	
299	600	
933	400	
303	200	
845	600	
18.175	19.220	
3.852	6.100	*Mniej* na podstawie wynikłości z r. 1907.
—	50	
32	—	
1.000	1.000	
3.600	3.200	*Więcej* stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
8.484	10.350	
18.175	19.220	
9.691	8.870	

14. **Stanisławów**. Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i nauczyciel fachowy:			
		α) płaca . . . . . 2.700 K			
		β) dodatek osobisty . . . 1.100 „			
		γ) dwa dodatki pięcioletnie . 400 „	4.200	—	4.200
		b) nauczyciel fachowy rysunków:			
		α) płaca . . . . . 1.920 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 480 „	2.400	—	2.400
		c) werkmistrz stolarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.640 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 200 „	1.840	—	1.840
		d) werkmistrz tokarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.640 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 200 „	1.840	—	1.840
		e) nauczyciel snycerstwa	1.640	—	1.640
		f) przodownik stolarstwa	1.200	—	1.200
		g) pomocnik kancelaryjny	480	—	480
		h) nauka stylistyki, niemieckiego, polskiego i rachunków	800	—	800
		i) katecheci obu obrządków	100	—	100
	2	Utrzymanie budynku	600	—	600
	3	Opał	700	—	700
	4	Oświetlenie	500	—	500
	5	Usługa	720	—	720
	6	Materyał drzewny	2.000	—	2.000
	7	Materyały dodatkowe (bajce, okucia, lustra i t. p.	2.600	—	2.600
	8	Wynagrodzenie za robotę	2.600	—	2.600
	9	Środki naukowe i przybory	900	—	900
	10	Uzupełnienie inwentarza	600	—	600
	11	Ubezpieczenie od ognia	300	—	300
	12	Odnajęcie lokalu i utrzymanie drugiego internatu	1.000	—	1.000
	13	Koszta leczenia uczniów	300	—	300
	14	Rozmaite inne	600	—	600
	15	Na budowę (rata pożyczki zaciągnąć się mającej w kwocie 50.000 K)	—	3.000	3.000
		Suma wydatków .	27.920	3.000	30.920
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	7.500	—	7.500
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	1.600	—	1.600
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) z Kasy oszczędności	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	6.000	—	6.000
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	15.500	—	15.500
		W porównaniu z wydatkami .			30.920
		okazuje się niedobór .			15.420

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.633	3.867	
2.145	2.220	
1.590	1.640	*Więcej*, z powodu drożyzny.
1.590	1.640	
1.360	1.440	
1.200	1.200	
360	480	
758	800	
82	100	
1.173	600	
794	700	
491	500	
666	720	
2.355	3.500	*Mniej*, z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na zakupno materyałów tokarskich.
1.660	2.600	
1.835	2.600	
859	900	
590	500	*Więcej*, z powodu większego zapotrzebowania narzędzi.
85	300	
—	900	*Więcej*, stosownie do wysokości czynszu za najem lokalu.
328	300	
364	600	
3.000	3.000	
26.918	31.107	
6.741	7.500	
1.600	1.600	Rada gminna m. Stanisławowa uchwałą z dnia 18. września 1890 i 10. czerwca 1891 przyznała subwencyę na cały czas istnienia szkoły po 1.600 K rocznie LW. 20.035/1894).
200	200	
100	400	
5.000	5.000	*Więcej* stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
160	—	
13.801	14.700	
26.918	31.107	
13.117	16.407	

15. **Kalwarya.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 2.700 K			
		β) dodatek osobisty . . . 300 „			
		γ) dwa dodatki pięcioletnie . 400 „	3.400	—	3.400
		b) werkmistrz dla stolarstwa maszynowego i tokarstwa	1.920	—	1.920
		c) werkmistrz dla stolarstwa szkolnego meblowego:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 300 „	1.740	—	1.740
		d) werkmistrz snycerstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 100 „	1.300	—	1.300
		e) przodownik stolarski:			
		α) płaca . . . . . 1.000 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 100 „	1.100	—	1.100
		f) nauczyciel rysunków zawodowych:			
		α) płaca . . . . . 1.500 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 200 „	1.700	—	1.700
		g) nauka przedmiotów pomocniczych:			
		α) rysunki	600	—	600
		β) język polski i korespondencya przem.	300	—	300
		γ) rachunki i geometrya	300	—	300
		δ) rachunkowość przemysłowa . .	200	—	200
		ε) religia	160	—	160
		h) maszynista	1.620	—	1.620
		i) pomocnik przy kotle	560	—	560
		k) stróż i służący	560	—	560
	2	Konserwacya budynków i ogrodzenia . . .	300	1.000	1.300
	3	Opał:			
		a) maszynowy	3.200	—	3.200
		b) budynku szkolnego	800	—	800
	4	Oświetlenie, konserwacya tegoż i przybory . .	150	—	150
	5	Materyał drzewny	1.200	—	1.200
	6	Materyały dodatkowe (okucia, lustra, bajce i t. p.	600	—	600
		Do przeniesienia .	21.710	1.000	22.710

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.200	3.200	*Więcej* z powodu przypadającego II. dodatku pięcioletniego.
1.800	1.800	*Więcej* z powodu niemożności znalezienia odpowiedniej siły za niższą płacę.
1.620	1.740	
1.200	1.300	
967	1.100	
1.480	1.700	
319	600	
246	300	
304	300	
	200	
118	160	
1.500	1.500	*Więcej* z powodu ogólnej drożyzny mieszkań i środków żywności.
405	500	
490	500	
755	300	Kredyt nadzwyczajny, na postawienie części parkanu i dobudówki stajni.
2.787	4.000	
110	100	*Więcej* wskutek podrożenia materyałów.
1.566	1.200	
539	1.200	*Mniej* na podstawie wynikłości z r. 1907.
19.406	21.700	

15. **Kalwarya.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	21.710	1.000	22.710
	7	Wynagrodzenie za robotę	1.600	—	1.600
	8	Środki naukowe i przybory	500	—	500
	9	Uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	10	Smary i artykuły techniczne do urządzeń mechanicznych	400	—	400
	11	Ubezpieczenie:			
		a) budynków i inwentarza od ognia . .	460	—	460
		b) robotników od wypadków	160	—	160
	12	Rozmaite inne	600	—	600
	13	Kurs wieczorny dla majstrów i czeladzi . .	1.400	—	1.400
	14	Spłata pożyczki komun. 34.000 K na wewnętrzne urządzenia maszynowe:			
		a) w kapitale VII. i VIII. rata 499 K 32 g			
		b) 4% odsetki . . . . 1.290 „ 05 „			
		c) dodatek administracyjny . 80 „ 63 „	1.870	—	1.870
	15	Na wykonanie przeróbek i wzmocnienie maszyny parowej	—	—	—
		Suma wydatków .	29.100	1.000	30.100
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.000	—	4.000
	2	Rozmaite	100	—	100
	3	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
		Suma dochodów .	9.300	—	9.300
		W porównaniu z wydatkami .			30.100
		Okazuje się niedobór .			20.800

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
19.406	21.700	
1.416	1.600	
59	500	
390	400	
362	300	*Więcej*, z powodu podrożenia materyałów.
430	460	
149	160	
772	450	*Więcej*, z powodu potrzeby dowożenia wody do kotła.
899	1.400	
1.870	1.870	Wedle planu umorzenia do LW. 1.687/906 pozostanie z dniem 31. grudnia 1909 dług w kapitale 32. 125 K 22 g.
—	950	Odpada jako kredyt jednorazowy.
25.753	29.790	
2.825	4.500	*Mniej*, na podstawie wynikłości z r. 1907.
75	100	
—	200	
5.000	5.000	
7.900	9.800	
25.753	29.790	
17.853	19.990	

10. Jaworów. Krajowy warsztat naukowy dla wyrobu zabawek.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik administracyjny	2.400	—	2.400
		b) instruktor:			
		α) płaca 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie 400 „			
		γ) dodatek osobisty 200 „	2.400	—	2.400
		c) nauczyciel rysunków;			
		α) płaca 1.800 „			
		β) dodatek osobisty 240 „			
		γ) dodatek na mieszkanie 360 „	2.400	—	2.400
		d) pomocnik kancelaryjny	960	—	960
		e) „ do rzeźbiarstwa dla I. roku	600	—	600
		f) „ „ „ II. i III roku	—	—	—
		g) „ „ tokarstwa	600	—	600
		h) „ „ stolarstwa	600	—	600
		i) „ „ wykończenia i malowania robót	600	—	600
		k) werkmistrz maszynowy	2.400	—	2.400
		l) pomocnik magazynowy do maszyn	600	—	600
		m) nauczyciel rachunków i stylistyki	1.440	—	1.440
		n) utrzymanie muzyki	600	—	600
	2	Gminie m. Jaworowa za budynek	—	—	—
	3	Utrzymanie budynku	600	—	600
	4	Opał	1.500	—	1.500
	5	Oświetlenie	300	—	300
	6	Usługa	480	—	480
	7	Materyał drzewny	4.500	—	4.500
	8	Materyały dodatkowe	3.300	—	3.300
	9	Wynagrodzenie za robotę	5.200	—	5.200
	10	„ robotników pracujących w domu	2.000	—	2.000
	11	Koszta opakowania i dostawy wyrobów	—	—	—
	12	Środki naukowe i przybory szkolne	600	—	600
	13	Uzupełnienie inwentarza	1.000	—	1.000
	14	Utrzymanie maszyn w ruchu	1.800	—	1.800
	15	Ubezpieczenie od wypadków i rozmaite inne	1.000	—	1.000
	16	Przekształcenie i restauracya budynku	—	3.000	3.000
	17	Spłata pożyczki komun. 56.000 K na budowę szkoły:			
		a) w kapitale XI. i XII. rata 922·94 K			
		b) 4½% odsetki 2.308·80 „			
		c) dodatek administracyjny 128·26 „	3.360	—	3.360
	—	Dalsze wewnętrzne urządzenie maszynowe	—	—	—
	—	Budowa szopy i suszarni	—	—	—
	—	Reszta kosztów utrzymania internatu	—	—	—
	—	Zakupno wyrobów ludowych	—	—	—
		Suma wydatków	41.240	3.000	44.240

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
200	2.400	
2.200	2.200	*Więcej*, z powodu długoletniej służby i ogólnej drożyzny mieszkań i wszelkich artykułów spożywczych.
2.300	2.160	
691	960	
530	600	
—	—	
530	600	
530	600	
480	600	
2.025	2.400	
374	600	
—	1.440	
—	960	
—	8.018	Odpada jako kredyt nadzwyczajny, jednorazowy.
504		
1.723	1.500	Wedle rzeczywistych potrzeb.
266		
470		
1.917	10.000	*Mniej*, z powodu znaczniejszego zapasu materyałów i na podstawie wynikłości z r. 1907.
3.392	4.000	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
5.264	7.000	
—	2.000	
569	—	
49	600	
1.923	4.000	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
1.800	1.800	
1.539	1.000	
—	—	
3.360	3.360	Wedle planu umorzenia do LW. 98.144/1903 pozostanie z końcem roku 1909 dług w kapitale 51.072 **K** 89 g.
3.200	—	
6.200	—	
561	—	
2.012	—	
44.609	58.798	

16. **Jaworów.** Krajowy warsztat naukowy dla wyrobu zabawek.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	10.000	—	10.000
	2	Zwrot za opakowanie i dostawę	1.000	—	1.000
	3	Zwroty od uczniów za użycie maszyn . . .	600	—	600
	—	Pożyczka chwilowa	—	—	—
	4	Subwencye:			
		a) od gminy ryczałt za opał, oświetlenie i usługę	1.000	—	1.000
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
		Suma dochodów .	17.800	—	17.800
		W porównaniu z wydatkami .			44.240
		Okazuje się niedobór .			26.440

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
8.522	15 000	*Mniej* na podstawie wynikłości z r. 1907.
—	800	*Więcej* stosownie do spodziewanej produkcyi.
592	400	
—	—	
1.000	1.000	
200	200	
4.000	4.000	*Więcej*, stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
14.314	21.400	
44.609	58.798	
30.295	37.398	

17. **Kołomyja** Krajowa szkoła garncarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 900 „			
		γ) 3 dodatki pięcioletnie po 400 K 1.200 „	5.700	—	5.700
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca . . . . . 2.400 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 600 „			
		γ) 2 dodatki pięcioletnie po 300 K 600 „	3.600	—	3.600
		c) przodownik do nauki modelowania:			
		α) płaca . . . . . 1.920 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 400 „	2.320	—	2.320
		d) instruktor do nauki kaflarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 400 „			
		γ) 2 dodatki pięcioletnie po 160 K 320 „	2.160	—	2.160
		e) przodownik do nauki toczenia i formowania:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „	1.740	—	1.740
		f) nauka przedmiotów pomocniczych . .	300	—	300
		g) katecheta obrz. rz. kat.	100	—	100
		h) „ „ gr. kat.	100	—	100
		i) pomocnik kancelaryjny	360	—	360
	1	Rębanie drzewa	100	—	100
	2	Usługa	900	—	900
	3	Materyał	400	—	400
	4	Opał techniczny	500	—	500
	5	Wynagrodzenie za robotę	500	—	500
	7	„ robotników dziennych . . .	500	—	500
	8	Środki naukowe i przybory	1.000	—	1.000
	9	Uzupełnienie inwentarza	300	2.000	2.300
	10	Ubezpieczenie od ognia	340	—	340
	11	Rozmaite inne	350	—	350
	12	Kurs nauki strycharstwa	600	—	600
	13	Na rozszerzenie budynku, półroczna rata pożyczki	—	—	—
	14	Na założenie pracowni form kaflarskich . .	—	—	—
	15	Na instalacyę gazową	—	500	500
		Suma wydatków .	21.870	2.500	24.370
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .	1.000	—	1.000
	2	Ze sprzedaży materyałów i inne	50	—	50
	3	Subwencya z c. k. Rządu	7.500	—	7.500
		Suma dochodów .	8.550	—	8.550
		W porównaniu z wydatkami .	.		24.370
		Okazuje się niedobór .			15.820

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
5.000	5.000	
3.400	3.400	*Więcej* z powodu ogónej drożyzny i o wiele niższych wynagrodzeń niż w równorzędnych szkołach państwowych.
2.100	2.100	
2.060	2.060	
1.740	1.740	
272	300	
100	100	
100	100	
360	360	
104	100	
924	900	
445	350	*Więcej* z powodu wyższych cen materyałów.
396	500	
487	400	*Więcej* na podstawie wynikłości z r. 1907.
486	450	
888	700	*Więcej* na podstawie wynikłości z r. 1907 i potrzeby sprawienia przyrządów fizykalnych.
654	1.300	Kredyt nadzwyczajny na maszyny i urządzenia w nowym budynku.
282	340	
625	350	
—	600	
2.500	—	
—	3.000	Nie preliminuje się kredytu nadzwyczajnego, jednorazowego.
—	—	Zaprowadzenie oświetlenia gazowego jest rzeczą konieczną. Gazu dostarczy gmina m. Kołomyi bezpłatnie, zamiast dostarczanej dotąd nafty.
22.923	24.150	
1.071	1.500	*Mniej* z powodu niemożliwości osiągnięcia preliminowanej dotychczas kwoty.
51	50	
6.000	6.000	*Więcej* stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
7.122	7.550	
22.923	24.150	
15.801	16.600	

18. **Podgórze.** Krajowe kursa przemysłu keramicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dodatek pięcioletni . . . 400 „	4.000	—	4.000
		b) wynagrodzenie nauczycieli	4.992	—	4.992
		c) laborant	900	—	900
	2	Wynajem lokalu	2.400	—	2.400
	3	Opał lokalu i pieców technicznych	750	—	750
	4	Oświetlenie	500	—	500
	5	Usługa	720	—	720
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	1.200	—	1.200
	7	Rozmaite inne wydatki	700	—	700
	8	Na 3-miesięczne kursa odlewania form i szklenia .	750	—	750
	9	Stypendya na kursa praktyczne	600	—	600
		Suma wydatków .	17.512	—	17.512
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
		Odsetki z lokacyi i inne	—	—	—
		Suma dochodów .	5.200	—	5.200
		W porównaniu z wydatkami .			17.512
		Okazuje się niedobór .			12.312

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.667	*Więcej*, z powodu wstawienia pełnego dodatku pięcioletniego.
5.039	4.992	
800	900	
2.469	2.400	
692	750	
448	500	
550	600	*Więcej*, z powodu ogólnej drożyzny i niemożności wyszukania odpowiedniego służącego za dotychczasowe wynagrodzenie.
1.177	1.400	*Mniej*, gdyż już w latach ubiegłych zaopatrzono się w wiele najpotrzebniejszych przedmiotów.
465	500	*Więcej*, z powodu ogólnej drożyzny i potrzeby częstej pomocy kancelaryjnej.
697	750	
600	600	
16.537	17.059	
400	200	Rada powiatowa w Wieliczce oświadczeniem Marszałka powiatu w piśmie do Magistratu miasta Podgórza z d. 5. X. 1899 zobowiązała się dawać rocznie 200 K na utrzymanie szkoły i 200 K na stypendya dla uczniów.
5.000	5.000	
52	—	
5.452	5.200	
16.537	17.059	
11.085	11.859	

19. **Witków.** Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) administrator	600	—	600
		b) instruktor	1.440	—	1.440
		c) I. pomocnik instruktora	1.200	—	1.200
		d) II. „ „	1.200	—	1.200
		e) nauczyciel pomocniczy	720	—	720
		f) katecheta obrz. rzym. i grecko-kat.	200	—	200
	2	Najem lokalu	800	—	800
	3	Utrzymanie lokalu	150	—	150
	4	Opał	100	—	100
	5	Oświetlenie	100	—	100
	6	Usługa	252	—	252
	7	Materyał	3.000	—	3.000
	8	Wynagrodzenie uczniów	500	—	500
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	450	—	450
	—	Reszta kosztów utrzymania uczniów w internacie	—	—	—
	10	Rozmaite wydatki	200	—	200
		Suma wydatków	10.912	—	10.912
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	3.500	—	3.500
	2	Subwencya z c. k. Rządu	2.000	—	2.000
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów	5.500	—	5.500
		W porównaniu z wydatkami			10.912
		Okazuje się niedobór			5.412

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
600	600	
1.200	1.200	*Więcej*, z powodu długoletniej służby i ogólnej drożyzny.
1.120	1.200	
960	960	*Więcej* z powodu panującej drożyzny i braku mieszkania dla instruktora w nowo odnajętym budynku.
709	720	
200	200	
—	800	
39	150	
146	100	
37	100	
252	252	
4.643	2.800	*Więcej* stosownie do produkcyi.
485	500	
415	700	Odpada kredyt nadzwyczajny na zakupno maszyny do szycia.
582	—	
49	200	
11.437	10.482	
4.739	3.300	*Więcej* na podstawie wniosku zarządu szkoły.
1.300	1.600	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
29	—	
6.068	4.900	
11.437	10.482	
5.369	5.582	

20. **Stary Sącz.** Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor { *a*) płaca . . . 1.800 K; *b*) dodatek na mieszkanie 240 „; *c*) „ za kierownictwo 200 „	2.240	—	2.240
		b) I. przodownik { *a*) płaca . . . 1.200 K; *b*) dod. na mieszkanie 240 „	1.440	—	1.440
		c) II. „ { *a*) / *b*) } jw.	1.440	—	1.440
		d) administrator	480	—	480
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	700	—	700
	3	Opał	200	—	200
	4	Oświetlenie	100	—	100
	5	Usługa	168	—	168
	6	Materyał	9.000	—	9.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	2.500	—	2.500
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	400	—	400
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	10	Przerobienie drzwi i okien w warsztacie . .	—	400	400
	—	Manco, znalezione przy szkontrze kasy, po śmierci kierownika szkoły śp. Gaudnika . . .	—	—	—
	—	Spłata pożyczki na fundusz obrotowy . . .	—	—	—
	—	Reszta kosztów utrzymania ubogich uczniów .	—	—	—
		Suma wydatków .	18.868	400	19.268
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	12.000	—	12.000
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	600	—	600
		b) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	14.000	—	14.000
		W porównaniu z wydatkami .			19.268
		Okazuje się niedobór .			5.268

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.800	1.800	*Więcej* z powodu przyznania instruktorowi dodatku osobistego 200 K i ustanowienia drugiego instruktora z poborami 1.440 K (LW. 19.984 i 57.086/1908.
1.200	1.200	
—	—	Posada nowa, konieczna ze względu na wielką frekwencyę szkoły i brak należytego nadzoru w warsztacie.
500	600	*Mniej* z powodu przyjęcia nowego administratora (LW. 19.984/1908).
616	700	
300	200	
57	100	
102	96	*Więcej* z powodu potrzeby zatrudnienia stałej posługaczki.
5.964	9.000	
3.575	2.500	
382	400	
429	200	
3.090	—	
160	—	
205	—	Kredyt nadzwyczajny konieczny, ze względu na złe światło w warsztacie i niedogodny dostęp dla stron do kancelaryi szkolnej.
—	—	
18.380	16.796	
11.871	11.500	*Więcej*, na podstawie wynikłości z r. 1907 i rozwoju szkoły.
600	600	Rada pow. w Nowym Sączu uchwałą z dnia 14. sierpnia 1899 r. L. 1.450 zobowiązała się dawać subwencyę 600 K rocznie (LW. 46.184/1900).
1.400	1.400	
388	—	
14.259	13.500	
18.380	16.796	
4.121	3.296	

21. **Dobczyce**. Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) administrator	600	—	600
		b) instruktor fachowy	1.200	—	1.200
		c) pomocnik instruktora	1.080	—	1.080
		d) nauczyciel	480	—	480
		e) katecheta	120	—	120
	2	Wynajem lokalu	200	—	200
	3	Opał, światło i usługa	350	—	350
	4	Materyał	2.200	—	2.200
	5	Wynagrodzenie uczniów za robotę	300	—	300
	6	Środki naukowe	200	—	200
	7	Uzupełnienie inwentarza	300	—	300
	8	Rozmaite inne wydatki	230	—	230
		Suma wydatków	7.260	—	7.260
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2 500	—	2.500
	2	Subwencye:		—	
		a) od Rady powiatowej	200		200
		b) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	3	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów	4.100	—	4.100
		W porównaniu z wydatkami			7.260
		Okazuje się niedobór			3.160

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
600	600	
1.200	1.200	
1.080	1.080	
495	480	
120	120	
200	200	
318	350	
2.213	4.000	
218	1.000	
185	200	
663	300	
293	230	
7.615	9.760	
2.652	5.000	*Mnicj*, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych i projektowanego przeniesienia tej szkoły do innej miejscowości.
400	200	Gmina ma dostarczać bezpłatnie pomieszczenia dla szkoły, opału, oświetlenia i usługi. Na mocy uchwały Rady pow. z d. 15. grudnia 1897.
900	1.070	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
5	—	
3.957	6.270	
7.615	9.760	
3.658	3.490	

22. **Kołomyja**. Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i instruktor fachowy:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 400 „			
		γ) „ za kierownictwo . 200 „	2.040	—	2.040
		b) I. pomocnik instruktora:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 400 „	1.840	—	1.840
		c) II. pomocnik instruktora:			
		α) płaca . . . . . 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 200 „	1.400	—	1.400
		d) administrator	400	—	400
	2	Materyał	3.500	—	3.500
	3	Wynagrodzenie uczniów za robotę	500	—	500
	4	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	490	250	740
	5	Rozmaite inne wydatki	300	—	300
	6	Utrzymanie lokalu	100	—	100
	—	Oświetlenie	—	—	—
	—	Zakupno kasy ogniotrwałej i kopyt . . .	—	—	—
	—	Zaliczki zwrotne	—	—	—
		Suma wydatków .	10.570	250	10.820
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.000	—	4.000
	2	Za robotę z obcych materyałów	350	—	350
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
	—				
		b) od c. k. Rządu	1.800	—	1.800
		Za odsprzedany materyał i inne	—	—	—
		Suma dochodów .	6.450	—	6.450
		W porównaniu z wydatkami .			10.820
		Okazuje się niedobór .			4.370

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.786	2.040	
1.425	1.500	*Więcej*, z powodu niemożności otrzymania odpowiedniej siły za dotychczasową płacę.
987	1.200	
592	400	
3.528	3.000	*Więcej*, na podstawie wynikłości z r. 1907.
430	500	
621	600	Kredyt nadzwyczajny na sprawienie maszyny cylindrowej.
391	200	*Więcej*, wedle potrzeby.
38	80	
4	—	
335	—	
118	—	
10.255	9.520	
3.883	3.500	*Więcej*, na podstawie wniosku zarządu szkoły.
307	350	
300	300	Gmina na mocy uchwały z 29. lipca 1903 dostarczać ma bezpłatnie lokalu, epału, oświetlenia i usługi (LW. 91.476/1903). Rada powiatowa uchwałą z dnia 11. sierpnia 1902 zobowiązała się wstawiać do budżetu na szkołę po 300 K rocznie. (LW. jw.).
1.400	1.400	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
105	—	
5.995	5.550	
10.255	9.520	
4.260	3.970	

23. **Krosno.** Krajowa szkoła tkacka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
		A) Szkoła.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.600	—	3.600
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca 2.400 K			
		β) dodatek na mieszkanie 400 „	2.800	—	2.800
		c) instruktor w tkalni ręcznej	1.440	—	1.440
		d) przodownik	1.200	—	1.200
		e) nauczyciele przedmiotów pomocniczych	1.500	—	1.500
		f) pisarz w kancelaryi kierownika i pomocnik rysunków	1.440	—	1.440
	2	Koszta utrzymania internatu dla 20-tu uczniów	3 000	—	3.000
	3	Opał	1.300	—	1 300
	4	Oświetlenie	260	—	260
	5	Usługa	600	—	600
	6	Środki naukowe	700	—	700
	7	Uzupełnienie inwentarza	500	—	500
	8	Ubezpieczenie	360	—	360
	9	Rozmaite inne wydatki	1.000	—	1.000
	—	Ogłoszenie konkursu na posadę nauczyciela rysunków i kierownika	—	—	—
		Suma A)	19.700	—	19.700
		B) Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów.			
	1	Płace:			
		a) wynagrodzenie kierownika	240	—	240
		b) „ nauczyciela rysunków	160	—	160
		c) „ przodownika	120	—	120
	2	Materyał, desenie i wynagrodzenie za robotę	700	—	700
		Suma B)	1.220	—	1.220
		Suma wydatków	20.920	—	20.920
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	2	Ze sprzedaży kartonów	800	—	800
	3	Subwencya od c. k. Rządu	—	—	—
	4	Rozmaite	8.000	—	8.000
		Suma dochodów	8.800	—	8.800
		W porównaniu z wydatkami			20.920
		Okazuje się niedobór			12.120

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość w roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	
1.440	2.800	
1.307	1.440	
1.160	1.200	
1.504	1.500	
960	1.200	*Więcej* z powodu wzrostu czynności i dozoru internatu.
—	2.500	*Więcej* z powodu podrożenia wszelkich artykułów spożywczych.
1.635	1.300	
162	210	*Więcej* wedle potrzeby.
600	600	
715	700	
491	400	*Więcej* wedle potrzeby.
33	200	
1.711	1.000	
298	—	
15.616	18.650	
240	240	
160	160	
120	120	
624	700	
1.144	1.220	
16.760	19.870	
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyjnego Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów. Gmina miasta Krosna daje budynek dla szkoły.
548	800	
351	—	
8.000	8.000	
8.899	8.800	
16.760	19.870	
7.861	11.070	

24. **Gliniany**. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i instruktor fachowy:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dwa dodatki pięcioletnie . 320 „	2.120	—	2.120
		b) przodownik	840	—	840
		c) nauczyciel pomocniczy	240	—	240
		d) kat. obrz. rzym. i gr. kat.	200	—	200
		e) pomocnik kierownika	800	—	800
	2	Wynajem lokalu	—	—	—
	3	Konserwacya i asekuracya budynku . . .	164	1.400	1.564
	4	Opał	400	—	400
	5	Oświetlenie	100	—	100
	6	Usługa	150	—	150
	7	Środki naukowe	200	—	200
	8	Uzupełnienie inwentarza	700	—	700
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	10	Spłata pożyczki komunalnej 35.000 K na zakupno realności dla szkoły:			
		a) w kapitale II. i III. rata . 461 K 66 g			
		b) 4% odsetki . . . . 1.377 „ 26 „			
		c) dodatek administracyjny . 86 „ 08 „	1.925	—	1.925
		Suma wydatków .	8.039	1.400	9.439
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od gminy na lokal, opał i oświetlenie .	240	—	240
		b) od Rady powiatowej w Przemyślanach .	100	—	100
		c) od c. k. Rządu	3.000	—	3.000
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	3.340	—	3.340
		W porównaniu z wydatkami .			9.439
		Okazuje się niedobór .			6.099

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.120	2.120	
800	840	
247	240	
200	200	
—	800	
—	—	
136	164	Kredyt nadzwyczajny, na fasadę i nowe schody w budynku szkolnym.
459	320	*Więcej*, z powodu podrożenia opału.
103	125	*Mniej*, wedle potrzeby.
142	150	
444	200	
169	700	
346	200	
2.475	2.475	Wedle planu umorzenia do LW. 38.193/1908 pozostaje z końcem roku 1909 dług w kapitale 34.314 K 84 g.
7.641	8.534	
—	—	Nic nie preliminuje się, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyjnego Towarzystwa wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian tak na wyrób jakoteż do celów naukowych dostarcza bezpłatnie przędzy i opłaca wynagrodzenie uczniów.
240	240	
100	100	
2.300	2.500	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
108	—	
2.748	2.840	
7.641	8.534	
4.893	5.694	

25. **Gorlice.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 160 „	1.900	—	1.900
		b) przodownik	600	—	600
	2	Donajem i utrzymanie lokalu	500	—	500
	3	Opał	480	—	480
	4	Oświetlenie	80	—	80
	5	Usługa	280	—	280
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	400	—	400
	7	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
		Suma wydatków .	4.440	—	4.440
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od gminy ryczałt na pomieszkanie i oświetlenie dla instruktora	300	—	300
		b) od gminy ryczałt na opał, oświetlenie i usługę szkoły	460	—	460
		c) od Rady powiatowej	400	—	400
		d) od c. k. Rządu	1.200	—	1.200
		Suma dochodów .	2.360	—	2.360
		W porównaniu z wydatkami .			4.440
		Okazuje się niedobór .			2.080

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.740	1.767	*Więcej* z powodu zapreliminowania pełnego dodatkn pięcioletniego.
480	480	*Więcej* z powodu ogólnej drożyzny.
572	500	
578	450	*Więcej* z powodu podrożenia opału.
90	80	
166	288	Wedle potrzeby.
395	400	
228	200	
4.249	4.165	
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyjnego Towarzystwa dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów za robociznę.
300	300	
460	460	Gmina pismem z dnia 18. kwietnia 1901 r. l. 5.341 (LW. 28.848/1901) zobowiązała się zamiast dawania pomieszkania dla instruktora w naturze, płacić na ten cel ryczałt w kwocie 300 K rocznie, pismem zaś z dnia 21. grudnia 1905 l. 4.618 zobowiązała się zamiast dostarczania szkole opału, oświetlenia i usługi w naturze płacić na to 460 K rocznie.
400	400	Rada powiatowa w Gorlicach uchwałą z dnia 14. lipca 1892 zobowiązała się dawać 400 K rocznie subwencyi.
800	900	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
1.960	2.060	
4.249	4.165	
2.289	2.105	

26. **Kosów.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kerownik:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 500 „			
		γ) dwa dodatki pięcioletnie . . 320 „	2.620	—	2.620
		b) przodownik	960	—	960
		c) pomocnik warsztatowy	600	—	600
		d) nauczyciel rysunków, rachunkowości i korespondencyi kupieckiej	500	—	500
		e) katecheta	80	—	80
		f) pomocnik administr.	300	—	300
	2	Opał	380	—	380
	3	Oświetlenie	160	—	160
	4	Usługa	360	—	360
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	500	—	500
	6	Rozmaite inne wydatki	340	—	340
		Suma wydatków ,	6.800	—	6.800
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	80	—	80
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od c. k. Rządu	1.800	—	1.800
		Suma dochodów .	2.180	—	2.180
		W porównaniu z wydatkami .			6.800
		Okazuje się niedobór .			4.620

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.420	2.420	*Więcej* z powodu drożyzny mieszkań.
840	840	*Więcej*, z powodu drożyzny i niemożności utrzymania odpowiednich
480	480	sił za mniejszą płacę.
455	440	*Więcej* na podstawie liczby godzin nauki.
80	80	
300	300	
402	380	
122	160	
300	360	
494	500	
305	340	
6.198	6.300	
—	—	Nic się nie preliminuje, gdyż szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
—	80	
600	300	Rada powiatowa uchwałą z dnia 29. listopada 1907 L. 2.937 zobowiązała się subwencyonować szkołę przez dalszych lat 10 t. j. od 1. stycznia 1906 do 31. grudnia 1915 r. subwencyą 300 K rocznie (Lw. 124209/07).
1.800	1.800	
2.400	2.180	
6.198	6.300	
3.798	4.120	

27. **Łańcut.** Krajowy nauk. warsztat tkacki im. Franciszka Józefa.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) I. dodatek pięciol. . . 320 „	2.120	—	2.120
		b) przodownik	960	—	960
	2	Akc. Towarz. dla wyrobów tkackich i sukienniczych, subwencya na pomieszczenie szkoły i instruktora	1.600	—	1.600
	3	Opał i oświetlenie	900	—	900
	4	Usługa	420	—	420
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	300	—	300
	6	Ubezpieczenie od ognia	40	—	40
	7	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
		Suma wydatków .	6.540	—	6.540
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	500	—	500
		b) od Rady powiatowej	600	—	600
		c) od c. k. Rządu	1.800	—	1.800
		Suma dochodów .	2.900	—	2.900
		W porównaniu z wydatkami .			6.540
		Okazuje się niedobór .			3.640

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.120	2.120	
960	960	
1.600	1.600	
975	800	*Więcej*, wedle potrzeby.
360	420	
482	300	
35	40	
179	200	
6.711	6.440	
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego akcyjnego Towarzystwa dla wyrobów tkackich i sukienniczych, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenia uczniów.
500	500	
600	600	
1.700	1.700	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
2.800	2.800	
6.711	4.440	
3.911	3.640	

28. **Rychwałd.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor fachowy: płaca . . 1.440 K			
		dodatek osobisty . . . 400 „	1.840	—	1.840
		b) przodownik warsztatowy	960	—	960
		c) nauczyciel czytania, pisania i rachunków .	680	—	680
		d) katecheta	100	—	100
	2	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	300	—	300
	3	Ubezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego .	50	—	50
	4	Rozmaite inne wydatki	160	—	160
		Suma wydatków .	4.090	—	4.090
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
		b) od Rady powiatowej	—	—	—
		Suma dochodów .	1.000	—	1.000
		W porównaniu z wydatkami .			4.090
		Okazuje się niedobór .			3.090

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.640	1.640	*Więcej* z powodu drożyzny i 17-letniej służby.
840	840	*Więcej* z powodu drożyzny.
596	600	Na naukę dopełniającą uchwalono wstawiać od r. 1909 stale po 680 K
100	100	rocznie. LW. 47.110/1902.
28	300	
32	50	
240	160	
3.476	3.690	
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachu-
1.000	1.000	nek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza
200	—	bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych
		i opłaca wynagrodzenie uczniów. Gmina dostarcza bezpłatnie po-
		mieszczenia dla warsztatu wraz z opałem, oświetleniem i usługą.
1.200	1.000	
3.476	3.690	
2.276	2.690	

29. **Rakszawa.** Krajowa szkoła sukiennicza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.600	—	3.600
		b) nauczyciel teoryi zawodowej	2.400	—	2.400
		c) instruktor tkactwa	1.800	—	1.800
		d) „ farbiarstwa	1.800	—	1.800
		e) przodownik w tkalni ręcznej	1.200	—	1.200
		f) pomocnik „ „	480	—	480
		g) „ warsztatowy w farbiarni	480	—	480
		h) nauka przedmiotów pomocniczych	800	—	800
		i) nauka religii	200	—	200
		k) pomocnik kancelaryjny i nauczyciel buchalteryi i stylistyki	1.200	—	1.200
		l) stróż nocny	360	—	360
	2	Utrzymanie lokalu	500	350	850
	3	Opał	2.000	—	2.000
	4	Oświetlenie	400	—	400
	5	Usługa	480	—	480
	6	Płaca gospodyni w internacie	360	—	360
	7	Środki naukowe, przybory szkolne i uzupełnienie inwentarza	800	200	1.000
	8	Ubezpieczenie od ognia budynków i inwentarza	450	—	450
	9	Tkalnia mechaniczna:			
		a) maszynista	480	—	480
		b) pomocnik warsztatowy	480	—	480
		c) części wymienne	720	—	720
		d) benzyna i oliwa	1.930	—	1.930
		e) podatek od benzyny	190	—	190
		f) inne	200	—	200
	10	Podatek gruntowy i domowo-klasowy	200	—	200
	11	Na budowę piwnic, kadź do farbowania i dynamometr	—	—	—
	—	Dodatek konkurencyjny na rekonstrukcyę i restauracyę kościoła parafialnego w Rakszawie	—	—	—
	12	Rozmaite inne	440	—	440
		Suma wydatków	23.950	550	24.500
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	2	Zwrot za oświetlenie w mieszkaniu:			
		a) od kierownika	50	—	50
		b) od nauczyciela teoryi zawodowej	30	—	30
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	7.000	—	7.000
		Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów	8.080	—	8.080
		W porównaniu z wydatkami			24.500
		Okazuje się niedobór			16.420

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	
2.400	2.400	
1.800	1.800	
1.800	1.800	
1.200	1.200	
480	480	
480	480	
720	720	*Więcej*, stosownie do ilości godzin nauki.
200	200	
1.200	1.200	
360	360	
741	700	Kredyt nadzwyczajny na nową pompę do studni (150 K), naprawę dachów, kuchni w mieszkaniach i inne adaptacye.
1.981	1.800	*Więcej*, z powodu drożyzny węgla i drzewa.
541	400	
480	480	
360	360	
593	700	Kredyt nadzwyczajny na nową kadź do prania wełny.
444	350	*Więcej* z powodu podniesienia opłaty na podstawie nowego wniosku.
480	480	
480	480	
235	720	
1.857	1.930	
358	190	
21	200	
—	—	
2.480	—	
—	245	Odpada jako kredyt nadzwyczajny jednorazowy.
827	440	
26.118	23.715	
—	—	Nic się nie preliminuje, gdyż szkoła sporządza wyroby na rachunek Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza wszelkich materyałów potrzebnych tak do wyrobów jak i do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
50	50	
—	30	
1.000	1.000	Rada powiatowa w Łańcucie uchwałą z dnia 24. marca 1891 r. (L. 864) zobowiązała przyczyniać się do utrzymania tej szkoły subwencyą w kwocie 1.000 K (LW. 36.783/891).
7.000	7.000	
253	—	
8.303	8.080	
26.118	23.715	
17.815	15.635	

30. **Zakopane**. Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierowniczka	1.680	—	1.680
		b) nauczycielka rysunków	1.200	—	1.200
		c) „ pomocn. I.	1.200	—	1.200
		d) „ „ II.	540	—	540
		e) katecheta	100	—	100
		f) nauczyciel czytania, pisania i rachunków	240	—	240
		g) pomocnik kancelaryjny	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	1.800	—	1.800
	3	Opał	420	—	420
	4	Oświetlenie	120	—	120
	5	Usługa	240	—	240
	6	Materyał	700	—	700
	7	Wynagrodzenie uczenic	3.300	—	3.300
	8	Środki naukowe	350	—	350
	9	Uzupełnienie inwentarza	100	—	100
	10	Rozmaite inne wydatki	280	—	280
		Suma wydatków	12.510	—	12.510
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.000	—	4.000
	2	Subwencya od c. k. Rządu	1.600	—	1.600
—		Odsetki z lokacyi	—	—	—
—		Dochody rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów	5.600	—	5.600
		W porównaniu z wydatkami			12.510
		Okazuje się niedobór			6.910

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.680	1.680	
1.200	1.200	
900	1.200	
530	540	
100	100	
540	240	
360	200	*Więcej*, z powodu niemożności znalezienia odpowiedniej siły za dotychczasową płacę.
1.800	1.800	
644	340	*Więcej*, z powodu podrożenia węgla i drzewa.
134	120	
240	240	
429	700	
3.262	2.500	*Więcej*, stosownie do większej ilości zamówień.
61	350	
117	100	
183	280	
12.180	11.590	
3.858	3.200	*Więcej*, na podstawie wynikłości z r. 1907.
1.500	1.600	
36	—	
28	—	
5.422	4.800	
12.180	11.590	
6.758	6.790	

31. **Bobowa**. Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Nauczycielka	1.440	—	1.440
	2	Wynajem lokalu z opałem i usługą	600	—	600
	3	Oświetlenie	—	—	—
	4	Materyał	200	—	200
	5	Wynagrodzenie uczenic	800	—	800
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	—	200
	7	Rozmaite inne wydatki	150	—	150
		Suma wydatków	3.390	—	3.390
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.000	—	1.000
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	150	—	150
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.500	—	1.500
		Suma dochodów	2.850	—	2.850
		W porównaniu z wydatkami			3.390
		Okazuje się niedobór			540

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.440	
400	600	
—	100	
19	300	Stosownie do produkcyi.
891	700	
10	200	
125	150	
2.885	3.490	
685	1.000	
150	150	W myśl deklaracyi z dnia 9. lipca 1904 gmina daje 150 K rocznie na koszta lokalu, opału i usługi. (LW. 83.337 1904).
200	200	
1.400	1.400	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
2.435	2.750	
2.885	3.490	
450	740	

32. **Maków.** Krajowa szkoła hafciarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) nauczycielka kierująca:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 200 „	1.640	—	1.640
		b) nauczycielka pomocnicza	960	—	960
		c) pomocnica rachunkowa i kancelaryjna .	600	—	600
		d) katecheta	200	—	200
		e) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fachowy nadzór	400	—	400
	2	Opał, oświetlenie i usługa	360	—	360
	3	Materyał	1.100	—	1.100
	4	Wynagrodzenie uczenic	1.100	—	1.100
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	6	Rozmaite inne wydatki	140	—	140
		Suma wydatków .	6.700	—	6.700
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.200	—	2.200
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	96	—	96
		b) od Rady powiatowej	50	—	50
		c) od c. k. Rządu	1.600	—	1.600
	3	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	3.946	—	3.946
		W porównaniu z wydatkami .			6.700
		Okazuje się niedobór .			2.754

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość w roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.640	1.640	
840	960	
600	600	
178	200	
400	400	
360	360	
1.022	1.000	*Więcej*, z powodu podrożenia materyałów.
1.260	1.100	
137	200	
355	140	
6.792	6.600	
2.522	2.100	*Więcej*, na podstawie wniosku zarządu szkoły.
96	96	
50	50	
1.400	1.400	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
12	—	
4.080	3.646	
6.792	6.600	
2.712	2.954	

33. Lwów. Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 4.000 K			
		β) dodatek aktywalny . . 720 „			
		γ) 3 dodatki pięciol. po 400 K 1.200 „	5.920	—	5.920
		b) adjunkt	720	—	720
		c) laborant:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 300 „	1.740	—	1 740
	2	Opał lokalu stacyi	300	—	300
	3	Usługa	720	—	720
	4	Uzupełnienie ingredyencyi keramicznych . .	200	—	200
	5	Opał pieców technicznych	240	—	240
	6	Gaz do oświetlenia i do celów technicznych . .	200	—	200
	7	Biblioteka i czasopisma	160	—	160
	8	Koszta kancelaryjne, frachty i portorya . . .	160	—	160
	9	Wydatki nieprzewidziane	100	—	100
	10	Spłata pożyczki 60.000 K na budowę stacyi doświadczalnej kieramicznej i naftowej I. rata	4.050	—	4.050
		Suma wydatków .	14.510	—	14.510
		DOCHODY.			
	1	Dochody własne:			
		a) opłata za badanie materyałów . . .	700	—	700
		b) dochód ze sprzedaży typowych wyrobów, wzorów zastosowania szkliw, polew, farb, emalii i nowych technik stacyi . .	100	—	100
		Suma dochodów .	800	—	800
		W porównaniu z wydatkami .			14.510
		Okazuje się niedobór .			13.710

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
5.920	5.920	
1.218	720	
1.740	1.740	
434	300	
720	720	
147	200	
221	240	
180	200	
125	160	
179	160	
490	100	
—	4.050	
11.374	14.510	
1.296	700	
106	100	
1.402	800	
11.374	14.510	
9.972	13.710	

34. **Lwów.** Krajowa mechaniczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	1.200	—	1.200
		b) asystent:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 240 „	1.840	—	1.840
		c) laborant	1.440	—	1.440
	2	Opał i oświetlenie	100	—	100
	3	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	4	Wydatki laboratoryjne	400	—	400
	5	Rozmaite	200	—	200
		Suma wydatków .	5.380	—	5.380
		DOCHODY.			
	1	Opłata od stron za przeprowadzone badania . .	2.000	—	2.000
	2	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów .	2.000	—	2.000
		W porównaniu z wydatkami .			5.380
		Okazuje się niedobór .			3.380

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	
1.600	1.840	
1.440	1.440	
100	100	
742	200	
391	400	
181	200	
5.654	5.380	
2.508	2.000	
97	—	
2.605	2.000	
5.654	5.380	
3.049	3.380	

35. **Drohowyże.** Krajowa szkoła rzemiosł.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) dyrektor	4.600	—	4.600
		b) dwóch nauczycieli do nauki zawodowej	5.600	—	5.600
		c) nauka dopełniająca	2.000	—	2.000
		d) 8 werkmistrzów płaca po 1.680 K	13.440	—	13.440
		e) maszynista	1.680	—	1.680
		f) urzędnik rachunkowy	1.440	—	1.440
		g) pomoc biurowa	480	—	480
	2	Usługa	960	—	960
	3	Dyety i koszta podróży	1.400	—	1.400
	4	Utrzymanie lokalu	800	—	800
	5	Utrzymanie mieszkań	800	—	800
	6	Utrzymanie inwentarza	1.500	—	1.500
	7	Koszta ruchu	1.400	—	1.400
	8	Naprawa maszyn	600	—	600
	9	„ narzędzi	500	—	500
	10	Środki naukowe szkolne	2.000	—	2.000
	11	„ „ warsztatowe	1.000	—	1.000
	12	Materyały	26.000	—	26.000
	13	Wynagrodzenie czeladników	10.000	—	10.000
	14	„ uczniów	800	—	800
	15	Transport i opakowanie	200	—	200
	16	Wydatki kancelaryjne	600	—	600
	17	Inwestycye	—	20.000	20.000
	18	Oświetlenie	600	—	600
	19	Opał	600	—	600
	19a	Zwrot zaliczki z r. 1907	—	—	—
	20	Spłata należytości za materyały i wyroby od fundacyi hr. Skarbka	2.500	—	2.500
	21	Kasa chorych	300	—	300
	22	Rozmaite	200	—	200
		Suma wydatków	82.000	20.000	102.000
		DOCHODY.			
	1	Za wyroby dla obcych	12.000	—	12.000
	2	„ „ „ funkcyonaryuszy	5.000	—	5.000
	3	„ „ „ zakładu	25.000	—	25.000
	4	Ze sprzedaży starych materyałów	300	—	300
	5	Rozmaite dochody	2.000	—	2.000
	6	Subwencye:			
		a) od fundacyi hr. Skarbka	5.300	—	5.300
		b) od c. k. Rządu	10.000	—	10.000
		Suma dochodów	59.600	—	59.600
		W porównaniu z wydatkami			102.0
		Okazuje się niedobór			42.4

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
4.600	4.600	
1.650	5.600	
2.632	2.000	
8.473	11.760	Preliminuje się *więcej* o 1.630 K, to jest o płacę werkmistrza odlewarni i tokarni metalowej (działu bronzownictwa).
1.144	1.680	
—	—	
1.700	1.680	*Więcej*, z powodu dobrej kwalifikacyi.
910	960	
989	1.400	
1.029	800	
—	800	
541	1.500	
341	1.400	
142	600	
123	500	
2.705	2.000	
	1.000	
30 763	30.000	*Mniej*, z powodu zniżenia produkcyi dla stron obcych.
11.430	10.000	
749	800	
207	200	
1.621	600	
5.353	9.400	Kredyt nadzwyczajny na roboty budowlane celem powiększenia stolarni z żelaznym oszklonym dachem i na urządzenie wewnętrzne przybudówki.
177	600	
70	600	
—	2.500	Odpada jako kredyt jednorazowy.
—	2.500	
—	—	Pozycya nowa na opędzenie kosztów leczenia majstrów i czeladników.
—	200	
77.349	95.680	
8.755	16.000	*Mniej* na podstawie wniosku zarządu szkoły.
3.989	5.000	
22.755	25.000	
120	300	
60	2.100	
4.858	5.300	
—	8.000	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
40.537	61.700	
77.349	95.680	
36.812	33.980	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka XIII.

Długi krajowe.

LW. 76.137/1908.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		**DŁUGI KRAJOWE.**			
		Wydatki.			
	1	Umorzenie 4% pożyczki kraj. z r. 1893 im. wartości 58,850 000 K, zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego:			
		a) XXXII. i XXXIII. rata kapitału . . . . . 703.400 K			
		b) 4% odsetki . . . . 2,027.520 „			
		c) druki, inseraty, porta, prowizya banków za pośrednictwo w wypłacie kuponów i wylosowanych obligacyj i t. p. . . . 4 950 „	2,735.870		
	2	Na spłatę niezgłoszonych obligacyi i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych:			
		a) Galicyi wschodniej			
		b) „ zachodniej	2.000		
		c) W. Ks. Krakowskiego			
		Do przeniesienia . .	2,737.870	—	

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2,678 615	2,735.234	*Do poz. 1. lit. a)* Na umorzenie pożyczki w sumie 58,850.000 K zostaną wylosowane obligacye po koniec roku 1908 na łączną kwotę . . . . . 7.987.900 „ pozostanie w kapitale. . . . . 50,862.100 K W roku 1909 przypada XXXII. i XXXIII. rata kapitału w kwocie . . . . . 703.400 „ pozostanie tedy z końcem roku 1909 dług w kapitale . . . . . 50,158.700 K *Do poz. 1. lit. b)* Preliminuje się na podstawie planu umorzenia. *Do poz. 1. lit. c)* Preliminuje się przeciętną wynikłość z ostatnich lat trzech, po wyłączeniu mylnych wydatków a mianowicie: w roku 1905 . . . 4.742 K „ 1906 . . . 3.914 „ „ 1907 . . . 6.179 „ Razem . . 14.835 K, przeciętnie . 4.945 K Preliminuje się więc w zaokrągleniu 4.950 K.
1.680	1.500	Wedle zamknięcia rachunku za rok 1907 wynosiła zaległość w niespłaconych obligacyach: *a)* w Galicyi wschodniej . . . . . 40.950 K *b)* w Galicyi zachodniej . . . . . 27 006 „ *c)* w W. Ks. Krakowskiem . . . . . 2.625 „ Razem . . 70.581 K Spłaty r. 1907 wynosiły z tego tytułu więcej jak preliminowano na r. 1907 o kwotę 180 K atoli ze względu, że wskutek zaginienia obligacyj, znaczna ich część prawdopodobnie do wypłaty przedłożoną nie zostanie, preliminuje się na wszystkie trzy fundusze zaokrągloną kwotę . . . . . 2.000 K
2,680.295	2,736.734	

*

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		Z przeniesienia . .	2,737.870	—	
	3	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych	50		
	4	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek .	75.000		
	5	4% odsetki od zaciągnąć się mającej pożyczki na koszta wystawienia koszar i szpitali dla c. k. wojska w zamian za ustąpienie z Wawelu	98.077		
	6	4% odsetki od pożyczki 2,225.000 K, zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. listopada 1905 z galic. funduszu propinacyjnego, na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1906	89.000		
	7	4% odsetki od pożyczki 2,523.000 K zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z 18. marca 1907 z galic. funduszu propinacyjnego, na pokrycie niedoboru funduszu kraj. w r. 1907 . .	100.920		
		Do przeniesienia . .	3,100.917	—	

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2,680.295	2,736.734	
4	100	Z uwagi na coraz zmniejszające się wydatki z tego tytułu (w r. 1907 wynosiły 3 K 43 g), preliminuje się tylko 50 K.
65.216	75.000	Wynikłości zamknięć rachunkowych wynosiły: w roku 1905 . . . . 117.755 K; „ 1906 . . . . 65.740 „; „ 1907 . . . . 65.216 „ 248.711 K; przeciętnie 82.903 K — preliminuje się jednak jak na rok 1908 . . . . . 75.000 K.
67.514	85.847	Suma wydatków na koszta ewakuacyi zamku królewskiego na Wawelu po koniec r. 1908 wynosi *netto* 2,229.494 K 30 g W ciągu roku 1909 przypadnie do wypłaty w dniu 1. maja 1909 XI. rata c. k. Skarbowi wojskowemu 250.000 „ — „ zaś w dniu 1. października 1909 z tego samego tytułu XII. rata . . . 223.000 „ — „ razem po koniec r. 1909 wynosić będą wydatki na ewakuacyę — nie mające pokrycia budżetowego, sumę 2,702.494 K 30 g od której preliminuje się następujące odsetki: 1. 4% od sumy 2,229.494 K 30 g za cały rok 1909 . . . . . 89.180 K — g 2. 4% od sumy 250.000 K od 1. maja do 31. grudnia 1909 . . . . 6.667 „ — „ 3. 4% od sumy 223 000 K od 1. października do 31. grudnia . . 2.230 „ — „ Razem . . 98.077 K — g
89.000	89.000	
—	100.920	
2,902.029	3,087.601	

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		Z przeniesienia . .	3,100.917	—	
	8	4% odsetki od pożyczki 8,352.000 K zaciągnąć się mającej, z galic. funduszu propinacyjnego, na pokrycie preliminowanego przez Wydział krajowy niedoboru funduszu krajowego z r. 1908	334.080		
	9	Umorzenie pożyczki 1,500.000 koron zaciągnąć się mającej w myśl uchwały sejmowej z 16. listopada 1905, na utworzenie krajowego funduszu pożyczkowego dla reprezentacyi powiatowych, dla ułatwienia krycia dachów materyałem ogniotrwałym . . .	75 000		
	10	Na 4% odsetki od pożyczki 281.000 K zaciągnąć się mającej z funduszu solnego na budowę skrzydła do gmachu sejmowego (na rogu ul. Marszałkowskiej i Mickiewicza)	11.240		
	10 *a*	Na spłatę dawniejszych długów krajowych	—		
		Suma wydatków . .	3,521.237	—	3,521.237

Preliminarz na rok 1909

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2,902.029	3,087.601	
		Ponieważ na częściowe pokrycie przewidzianego przez Wydział krajowy niedoboru budżetu w r. 1908 w kwocie . . . . . 9,638.876 K
—	—	przeniesiono z rachunku z r. 1907 (jak wyjaśnienie na str. 10. sprawozdania o zamknięciu rachunków za r. 1907) niezużytą resztę z pożyczki zaciągniętej na pokrycie niedoboru z r. 1907 w kwocie . . . . . 1,287.095 „
		przeto zamiast preliminowanej pożyczki na pokrycie niedoboru budżetu z r. 1908 (9,638.876 koron), okaże się potrzeba zaciągnięcia tylko reszty, w kwocie . . . . . 8,351.781 K
		a właściwie w okrągłej kwocie . . . . 8,352.000 „
		od której 4% na rok 1909 preliminuje się w kwocie . . . . . 334.080 K
—	60.000	Preliminuje się pierwszą roczną ratę umorzenia pożyczki im. wartości . . . . . 1,500.000 K
—	—	Na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. listopada 1905, upoważniającej Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki z funduszu solnego na dobudowanie skrzydła do gmachu sejmowego, zarządził Wydział krajowy odnośną budowę kosztem wynoszącym dotychczas około 281.000 K, z której to kwoty przedłożony będzie w swoim czasie Wysokiemu Sejmowi szczegółowy rachunek. — Wydatek ten pokryto chwilowo z ogólnych zapasów kasowych, a w r. 1909 zaciągniętą będzie na ten cel pożyczka z funduszu solnego. Na opłatę więc 4% odsetek za cały rok od 281.000 K wstawiono kwotę 11.240 K, którą pokrywa w zupełności dochód w poz. 4 niniejszej rubryki.
582	—	Pozycyę tę wstawiono ze względu na wynikłość z r. 1907.
2,902.611	3,147.601	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		**Dochody.**			
	1	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:			
		I. Od obowiązanych:			
		a) Wpłata kapitałów i rent:			
		Galicya wschodnia . . . . — K			
		„ zachodnia . . . . — „			
		W. Ks. Krakowskie . . . — „			
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:			
		Galicya wschodnia . . . 75 K			
		„ zachodnia . . . 20 „			
		W. Ks. Krakowskie . . 5 „	100		
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów:			
		Galicya wschodnia . . . 1.000 K			
		„ zachodnia . . . 450 „			
		W. Ks. Krakowskie . . 50 „	1.500		
	2	Z aktywów funduszu 6% pożyczki krajowej z roku 1873 (9-a rata z 16-lecia)	400		
		Do przeniesienia . .	2.000	—	

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
194	94	Nic się nie preliminuje, gdyż wedle planu umorzenia w r. 1908 mają nastąpić ostatnie spłaty.
106	300	Wynikłości z trzech lat ostatnich wynoszą: w roku 1905 . . . . . 214 K — g „ 1906 . . . . . 386 „ — „ „ 1907 . . . . . 106 „ — „ Razem . . 706 K — g przeciętnie . . 235 „ — „ Cała zaległość z tego tytułu wynosi z końcem r. 1907: *a)* w Galicyi wschodniej . . . . 1.663 K 01 g *b)* „ zachodniej . . . . 115 „ 38 „ *c)* w W. Ks. Krakowskiem . . . 13 „ 12 „ Razem . . 1.791 K 51 g preliminuje się, uwzględniając ciągle zmniejszające się wpływy z tego tytułu i wynikłość z r. 1907, przypuszczalną kwotę . . . . . 100 K
1.669	3.000	Wedle zamknięć rachunkowych zaległości w dodatkach indemnizacyjnych z końcem r. 1907 wynosiły: *a)* w Galicyi wschodniej . . . 27.651 K 55 g *b)* „ zachodniej . . . 3.436 „ 22 „ *c)* W. Ks. Krakowskiem . . . 2.231 „ 72 „ Razem . . 33.319 K 49 g Ze względu, że wpływy z dodatków indemnizacyjnych stale się zmniejszają, a w r. 1907 wynosiły zaledwie 1.670 K, preliminuje się w przybliżeniu wedle wyniku ostatniego, zaokrągloną kwotę . . . . . 1.500 K
400	400	Preliminowany dochód stanowi ratę pożyczki udzielonej powiatowi grybowskiemu, spłacalnej (w myśl uchwały sejmowej z 3. maja 1900) w 16 latach po 400 K rocznie, od 1. stycznia 1901 r. począwszy (LW. 40.994/1903 i 5.807/1904). Wierzytelność z końcem r. 1909 wyniesie 2.400 K.
2.369	3.794	

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Wyszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIII.		Z przeniesienia . .	2.000	—	
	3	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	60.000		
	4	Zwrot odsetek do poz. 10. wydatów — jako czynsz za lokal na pomieszczenie: biura kolejowego (rubr. VIII. poz. 21.) . . . . . 6.250 K biura solnego . . . . 4.990 „	11.240		
		Suma dochodów . .	73.240	—	73.240

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.369	3.794	
128.076	50.000	Wynikłości wedle zamknięć rachunkowych wynosiły: W roku 1905 . . . . 67.551 K „ 1906 . . . . 86.794 „ „ 1907 . . . . 128.076 „ 282.421 K przeciętnie 94.140 K. Ponieważ jednak dochód ten tworzy się z zapasów zbędnej gotówki chwilowo lokowanej, a w r. 1909 raczej braku niż nadwyżki należy się spodziewać, zatem dla ostrożności w budżetowaniu, preliminuje się 60 000 K, t. j. o 10.000 K *więcej* niż na r. 1908.
—	—	Patrz wyjaśnienie do pozycyi 10 wydatków rubryki niniejszej, oraz do rubr. VIII. poz. 21 *a)*
130.445	53.794	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka XIV.

Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

LW. 76.101/1908.

Pierwsza Związkowa Drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		**PENSYE-EMERYTALNE, ZOPATRZENIA, DARY Z ŁASKI.**			
		Wydatki.			
		I. Dotacye dożywotnie i dary z łaski dla wdów po członkach Wydziału krajowego.			
	1	Pietruska Stefania, stały dodatek do pensyi emerytalnej	—		
	2	Bereźnicka Marya, stały dar z łaski .	600		
	3	Hoszardowa Antonina, dotacya dożywotnia	2.400		
	4	Romanowiczowa Marya, dotacya dożywotnia	3 000		
			6.000	—	6.000
		II. Pensye emerytalne urzędników i sług Wydziału krajowego.			
	5	Obertyński Emil adjunkt konc. . . .	1.200		
	6	Giziński Władysław adjunkt konc. . .	1 421		
	7	Wolański Julian sekretarz	5.200		
	8	Michalczewski Józef radca	8.800		
	9	Dr. Rutowski Tadeusz wicesekretarz . .	3.187		
	10	Dr. Dulęba Bronisław sekretarz . . .	5 600		
	11	Dr. Lewicki Witołd sekretarz	3.072		
	12	Romańczuk Tytus adjunkt konc. . . .	1.254		
	13	Gołębski Władysław adjunkt rach. . .	2 376		
	14	Świerczewski Erazm adjunkt rach. . .	2.738		
	15	Zawadzki Michał oficyał rach	1 285		
	16	Brzyski Wincenty rewident rach. . . .	1.685		
	17	Kossowski Zygmunt adjunkt rach. . .	1.736		
	18	Olszewski Konstanty adjunkt rach. . .	3.700		
	19	Żórawski Wiktor adjunkt rach. . . .	3.330		
	20	Dąbrowski Edmund asystent rach. . .	1.024		
	21	Szczepański Ludwik asystent rach. . .	1.120		
	22	Jaremowicz Epifaniusz kancelista manip.	2.352		
	23	Krogulski Seweryn kasyer	3.276		
	24	Kulczycki Stefan praktykant rach. .	800		
	25	Dr. Sawicki Stella Jan inspektor szpitali	6 000		
	26	Stocki Bolesław woźny	650		
	27	Biegański Antoni inżynier melior. . .	848		
		Do przeniesienia . .	62.654 6.000	—	— 6.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	Odpada z powodu śmierci.
600	600	
2.400	2.400	
3.000	3.000	
9.600	9.600	
1.200	1.200	
1.421	1.421	
5.200	5.200	
8.800	8.800	
3.187	3.187	
5.600	5.600	
3.072	3.072	
1.254	1.254	
2.376	2.376	
2.738	2.738	
1.285	1.285	
1.685	1.685	
1.736	1.736	
3.645	3.698	
3.330	3.330	
984	1.024	
1.120	1.120	
2.296	2.352	
3.276	3.276	
800	800	
6.000	6.000	
650	650	
848	848	
62.503	62.652	
9.600	9.600	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	6.000	—	6.000
			62.654	—	—
	28	Misiakiewicz Julian inżynier melior. .	1.120		
	29	Świtkowski Mieczysław starszy inżynier drogowy	3.952		
	30	Pintowski Felicyan starszy inżynier drog.	4.256		
	31	Jodłowski Stanisław inżynier drog. . .	3.898		
	32	Oksiński Józef inżynier drog.	2.800		
	33	Libański Edmund inżynier drog. . . .	1.190		
	34	Baczyński Ferdynand konduktor drog. .	988		
	35	Darowski Stanisław konduktor drog. . .	460		
	36	Dybowski Tadeusz konduktor drog. . .	1.024		
	37	Reicher Stanisław konduktor drog. . .	1 092		
	38	Rieger Karol konduktor drog.	1.008		
	39	Skwarczyński Jan konduktor drog. . .	962		
	40	Brandt Władysław konduktor drog. . .	1.748		
	41	Widy Feliks konduktor drog.	800		
	42	Stronczak Zygmunt konduktor drog. . .	1.564		
	43	Turski Władysław starszy inżynier drog.	4.800		
	44	Hilbricht Ferdynand inżynier melior. .	4.900		
	45	Stadnicki Wilhelm sekretarz	6.960		
	46	Pierożyński Eugeniusz radca	7.840		
	47	Dr. Ekielski Józef radca	9.440		
	48	Thullie Mieczysław adjunkt konceptowy.	1.400		
	49	Marcinkowski Władysław wicedyrektor oddziału rachunkowego	4.181		
	50	Rudzki Władysław kontrolor kasy krajowej	2.778		
	51	Holuka Aleksander adjunkt rachunkowy	3.696		
	52	Katyl Szymon inżynier drogowy . . .	3.800		
	53	Paszkowski Józef asystent manipulacyjny	896		
	53*a)*	Schmitt Mieczysław adjunkt rach. . .	—		
	53*b)*	Topolnicki Jan asystent rach.	—		
	53*c)*	Silkiewicz Władysław dyrektor kasy krajowej	—		
	53*d)*	Paklerski Alojzy rewident rachunkowy .	—		
	53*e)*	Raciborski Ludwik starszy inżynier drog	—		
			140.207	—	140.207
		III. Pensye emerytalne urzędników zakładów krajowych.			
	54	Tyniecki Władysław dyrektor szkoły lasowej	4.400		
	55	Rylski Tomasz profesor Akademii rolniczej w Dublanach	4.600		
		Do przeniesienia . .	9.000 146.207	— —	— 146.207

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
9.600	9.600	
62 503	62.652	
1.120	1.120	
3.952	3.952	
4.256	4.256	
3 898	3.897	
2.800	2 800	
1.190	1.191	
988	988	
460	460	
1.024	1.024	
1.092	1.092	
1.008	1.008	
962	962	
1.748	1.748	
800	800	
912	1.564	
4.000	4.800	
817	4.900	
2 320	6.960	
1.960	7.840	
2.360	9.440	
1.400	—	
—	—	
—	—	Nowo wymierzone emerytury na podstawie statutu emerytalnego.
—	—	
—	—	
—	—	
1.566	1.566	Wydatki odpadają z powodu śmierci emerytów.
1.634	1.634	
4.800	—	
599	—	
5.408	—	
115.577	126 654	
4.400	4.400	
4.600	4.600	
9.000	9 000	
125.177	136.254	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	146.207	—	146.207
			9.000	—	—
	56	Wawnikiewicz Roman profesor Akademii roln. w Dublanach	7.400		
	57	Manasterski Piotr profesor Akademii rolniczej w Dublanach	3.800		
	58	Bastgen Roman dyrektor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	2.496		
	59	Dr. Prażmowski Adam profesor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . .	1.290		
	60	Ancuta Władysław instruktor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . .	1.670		
	61	Radziewanowski Kornel profesor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie . .	1.980		
	62	Ziemiański Zygmunt nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach . .	504		
	63	Sygnarski Roman nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Suchodole	1.139		
	64	Lagosz Józef instruktor krajowej szkoły tkackiej w Krośnie	1.102		
	65	Daniszewski Franciszek nauczyciel krajowej szkoły tkackiej w Krośnie . .	1.632		
	66	Grodzki Włodzimierz nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy . .	3.800		
	66a)	Frommel Juliusz dyrektor Akademii rolniczej w Dublanach	—		
			35.813	—	35.813
		IV. Pensye wdowie i zaopatrzenia dla sierót po urzędnikach i sługach Wydziału krajowego.			
	66b)	Olewińska Julia, wdowa po protokoliście manipulacyjnym	—		
	67	Kalicka Jadwiga, wdowa po sekretarzu .	700		
	67a)	Sternalowa Emilia, wdowa po adjunkcie kasowym.	—		
	68	Mrozowicka Emilia, wdowa po adjunkcie rachunkowym	700		
	69	Terlecka Marya, wdowa po praktykancie rachunkowym	433		
	70	Kukawska Marya, wdowa po portyerze gmachu sejmowego.	333		
	71	Kraczyłowa Julia, wdowa po ekspedytorze	1.200		
	72	Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym	700		
	73	Chermińska Katarzyna, wdowa po woźnym	720		
		Do przeniesienia . .	4.786 182.020	—	— 182.020

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
125.177	136.254	
9.000	9.000	
7.400	7.400	
3 800	3.800	
2 496	2.496	
1.290	1.290	
1.670	1.670	
1.980	1.980	
504	504	
1.139	1.139	
1.102	1.102	
1.496	1.632	
1.266	3.800	
3.660	3.660	Wydatek odpada z powodu śmierci emeryta.
36 803	39.473	
—	700	Zaopatrzenie odpada z powodu śmierci pensyonistki.
700	700	
700	700	Na rok 1909 odpada z powodu śmierci pensyonistki.
700	700	
433	433	
333	333	
1 200	1 200	
700	700	
720	720	
5.486	6.186	
161.980	175.727	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	182.020	—	182.020
			4 786	—	—
	74	Ziembicka Jadwiga, wdowa po adjunkcie rachunkowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Feliksa Erazma z rocznych 120 K do 13. stycznia 1909 4 „	1.204		
	75	Walterowa Marya, wdowa po praktykancie rachunkowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 600 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Wiktora Franciszka do 19. maja 1909 i Maryi Zofii do 7. listopada 1909 po rocznych 60 K . . . . 75 „	675		
	76	Szajnokowa Olimpia, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200		
	77	Kunischowa Zofia, wdowa po protokoliście manipulacyjnym	1.200		
	78	Czajkowski Czesław Ludomir, sierota po adjunkcie rach., zaopatrzenie do 4. grudnia 1912	600		
	79	Bieńkowska Walerya, wdowa po archiwiście manipulacyjnym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.400 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Janiny Apolonii do 24. września 1916 . . . . . 280 „	1.680		
	80	Rożanowska Joanna, wdowa po kanceliście	1.200		
	81	Jasińska Marya, wdowa po kanceliście:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.000 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Heleny do 30. sierpnia 1913 i Mieczysława Remigiusza do 1. października 1916 po 200 K . . . . . 400 „	1.400		
	82	Trandowa Lubina, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200		
	83	Kiszelkowa Franciszka, wdowa po koncepiście	1.000		
	84	Bielska Rozalia, wdowa po rewidencie .	1.800		
	85	Wilczyńska Olga, wdowa po wicesekretarzu	1.400		
		Do przeniesienia . .	19.345 182.020	—	— 182.020

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
161.980	175.727	
5.486	6.186	
1.320	1.320	*Mniej* o 116 K, gdyż zaopatrzenie dla sieroty kończy się 13. stycznia 1909.
720	720	*Mniej* o 45 K, gdyż zaopatrzenie dla sieroty kończy się przed upływem r. 1909.
1.200	1.200	
1.200	1.200	
600	600	
1.680	1.680	
1.200	1.200	
1.400	1.400	
1.200	1.200	
1.000	1.000	
1.800	1.800	
1.400	1 400	
20.206	20.906	
161.980	175 727	

Fundusz krajowy. Rubr. XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	182.020 19.345	—	182.020
	86	Tyblewiczowa Wanda, wdowa po adjunkcie konceptowym	1.180		
	87	Węgrzynowiczowa Marya, wdowa po asystencie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Aleksandry do 21. października 1919 . . . . . 160 „	960		
	88	Mochnacka Józefa, wdowa po radcy . .	2.400		
	89	Orzechowski Tadeusz Saturnin, sierota po rewidencie rach., zaopatrzenie do 16. kwietnia 1910	350		
	90	Grottowa Fryderyka, wdowa po dyrektorze kancelaryi	1.800		
	91	Kowalska Marya, wdowa po woźnym kasowym	810		
	92	Majewska Teresa, wdowa po adjunkcie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Jana Teodora do 13. grudnia 1921, Tadeusza Adama Feliksa do 26 sierpnia 1923 i Maryi Anastazyi Zofii do 16. lutego 1926, po 240 K rocznie . . . . . 720 „	1.920		
	93	Hupczycowa Janina, wdowa po protokoliście rachunkowym	1.200		
	94	Berezowskie Irena Anna i Stanisława Jadwiga, sieroty po kanceliście, zaopatrzenie do 17. października 1919 .	500		
	95	Bojkowska Franciszka, wdowa po portyerze gmachu sejmowego: *a)* pensya wdowia . . . . 400 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Zofii Julii do 3. kwietnia 1914 rocznie . . . . . 80 „	480		
	96	Biliński Edmund Jan i Bronisława Zofia, sieroty po adjunkcie rach., zaopatrzenie do 3. września 1921 .	600		
	97	Tarnawska Stefania, sierota po dyrektorze Oddz. rach., zaopatrzenie do 13. sierpnia 1908	—		
		Do przeniesienia . .	31 545 182.020	—	182.020

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
161.980	175.727	
20.206	20.906	
1.180	1.180	
960	960	
2.400	2.400	
350	350	
1.979	1.800	
810	810	
1.920	1.920	
1.200	1.200	
500	500	
560	499	*Mniej* o 19 K, gdyż odpadło zaopatrzenie dla syna Maryana Antoniego.
600	600	
1.200	743	Prawo do zaopatrzenia przysługiwało tylko do 13. sierpnia 1908.
33.865	33 868	
161.980	175.727	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	182.020 31.545	—	182.020
	98	Strusiewiczowa Melania, wdowa po referencie rolniczym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* dodatek do pensyi wdowiej 400 „	1.600		
	99	Chmielewska Marya, wdowa po asystencie manipulacyjnym: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Władysława do 31. marca 1912 . . . . . 160 „	960		
	100	Zielińska Zofia, wdowa po archiwiście rachunkowym	1.200		
	101	Wołkowa Anna, wdowa po woźnym. .	620		
	102	Gedlowa Marya, wdowa po inżynierze melioracyjnym	1.400		
	103	Chrząszczewska Marya, wdowa po inżynierze melioracyjnym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Konrada do 14. czerwca 1911 360 „	2.160		
	104	Reuttowa Marya, wdowa po dyrektorze techniczno-drogowym	2.400		
	105	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Jana do 8. października 1915 120 „	1.320		
	106	Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.400 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Romana do 4. lipca 1915. . 280 „	1.680		
	107	Jawornikowa Marya, wdowa po inżynierze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.000 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Janiny do 28. marca 1920, Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii Zofii do 19. sierpnia 1923 po 200 K. . . 600 „	1.600		
		Do przeniesienia . .	46.485 182.020	—	182.020

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
161 980	175.727	
33.865	33.868	
1.600	1.600	
960	960	
1.200	1.200	
620	620	
1.400	1.400	
2.160	2.160	
2.539	2.400	
1.370	1.320	
1.680	1.680	
1.600	1.600	
48.994	48.808	
161.980	175.727	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	182 020	—	182.020
			46.485		
	108	Zielińska Katarzyna, wdowa po inżynierze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.000 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Tadeusza do 9. marca 1910 . 100 „	1.100		
	109	Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze drogowym	700		
	110	Bieńkowska Stanisława, j. w.	1.400		
	111	Grzegorzewska Helena, j. w.	1.800		
	112	Łatkowska Karolina, j. w.	800		
	113	Chodorowska Leokadya, wdowa po konduktorze drogowym	200		
	114	Baumanowa Jadwiga, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Bolesławy Heleny do 14. sierpnia 1915, Jadwigi Wincentyny do 10 marca 1917, Tadeusza Mieczysława do 18. października 1918, Wandy Maryi do 20. lutego 1920, i Józefy Zuzanny do 11. sierpnia 1925 po 160 K . 800 „	1.600		
	115	Schönthalerowa Michalina, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Bernardy Alfredy do 20. maja 1921 . . . . . 160 „	960		
	116	Hausnerowa Franciszka, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Eugeniusza Maryana do 25 czerwca 1911 . . . . 160 „	960		
	117	Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Rudolfa Jana do 10. lipca 1911 160 „	960		
		Do przeniesienia	56.965	—	
			182.020		182.020

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
161.980	175.727	
48.994	48.808	
1.100	1.100	
700	700	
1.400	1.400	
1.800	1 800	
800	800	
200	200	
1.600	1.600	
960	960	
1.098	960	
960	960	
59.612	59.288	
161.980	175.727	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . . .	182.020 56.965	—	182.020
	118	Podbielska Anna, wdowa po konduktorze drogowym	900		
	119	Grzymalina Melania, j. w.	500		
	120	Hrankowska Julia, j. w.	440		
	121	Hlawatowa Józefa, j. w.	600		
	122	Hryniewiczowa Emilia, j. w.	650		
	123	Helferowa Anna, j. w.	520		
	124	Rząśnicka Helena, j. w.	650		
	125	Chamcowa Anna, j. w.	800		
	126	Borzęcka Marya, j. w.	500		
	127	Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze, krajowego biura kolejowego: *a)* pensya wdowia . . . . 2.400 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Stanisława Mikołaja Walentego 3 ga imion do 14. lutego 1913 i Feliksa Alojzego Bartłomieja 3-ga imion do 24. sierpnia 1916 po 480 K 960 „	3.360		
	128	Paszkowska Leonia, wdowa po referencie administracyjnym kraj. biura kolej. .	1 800		
	129	Bobrowska Walentyna, wdowa po inżynierze kraj. biura kolejowego: *a)* pensya wdowia . . . . 1.400 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Aliny Janiny Maryi do 31. grudnia 1912 . . . . 280 „	1.680		
	130	Dziakiewicz Bertold, sierota po konduktorze drogowym — zaopatrzenie do 27. października 1910	325		
	131	Gacka Władysława, wdowa po konduktorze drogowym	800		
	132	Raciborska Ema, wdowa po starszym inżynierze drogowym	2.400		
	133	Żukowski Roman, sierota po konduktorze drogowym — zaopatrzenie do 18 marca 1911	400		
		Do przeniesienia	73.290 182.020	—	182.020

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
161.980	175.727	
59.612	59.288	
900	900	
500	500	
440	440	
600	600	
650	650	
520	520	
650	650	
800	800	
500	500	
3.360	3.360	
1.800	1.800	
1.680	1.680	
325	325	
467	800	
1.000	2.400	
567	400	
74.371	75.613	
161.980	175.727	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	182.020 73.290	—	182.020
	134	Schmittowa Marya, wdowa po emerytowanym adjunkcie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.000 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: 1. Henryka Alfreda 2-ga im. do 10. marca 1916, 2. Maryi Leokadyi Leonii 3-ga imion do 19. marca 1917, każdemu po 200 K. . . 400 „	1.400		
	135	Pakuszewska Helena, sierota po konduktorze drogowym, zaopatrzenie do 12. marca 1914	400		
	136	Czajkowska Marya, wdowa po konduktorze drogowym	800		
	136*a)*	Szeliska Laura, wdowa po konduktorze drogowym	—		
	136*b)*	Pierożyńska Sydonia, wdowa po dyrektorze rachunkowym	—		
	136*c)*	Urbańska Edmundyna, sierota po wicedyrektorze rachunkowym	—		
			75.890	—	75 890
		V. Pensye wdowie i zaopatrzenia dla sierót po urzędnikach zakładów krajowych.			
	137	Kahanowa Aleksandra, wdowa po profesorze akademii rolniczej w Dublanach	1.200		
	138	Auowa Berta, wdowa po profesorze akademii rolniczej w Dublanach . . .	600		
	139	Kasprzycka Julia, wdowa po ogrodniku akademii rolniczej w Dublanach: *a)* pensya wdowia . . . . 300 K *b)* dodatek do pensyi . . . 160 „ *c)* zaopatrzenie dla sieroty Józefa do 17. stycznia 1910 . 100 „	560		
	140	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze akademii rolniczej w Dublanach: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* dodatek do pensyi . . . 400 „	1.600		
	141	Kubicka Helena, wdowa po docencie akademii rolniczej w Dublanach . . .	480		
		Do przeniesienia . . .	4.440 257.910	—	257.910

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
161.980	175.727	
74.371	75.613	
—	—	Nowo wymierzona pensya wraz z zaopatrzeniem dla sierót na podstawie statutu emerytalnego.
—	—	Nowo wymierzone zaopatrzenie i pensya na podstawie statutu emerytalnego.
—	—	
333	334	Zaopatrzenie odpada z powodu śmierci.
666	—	
787	—	
76.157	75.947	
1.200	1.200	
600	600	
560	560	
1.600	1.600	
480	480	
4.440	4.440	
238.137	251.674	

*

Fundusz krajowy. Rubr. XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . . .	257.910	—	257.910
			4.440		
	142	Szalayowa Jadwiga, wdowa po nauczycielu niższej szkoły rolniczej w Dublanach:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.100 K			
		b) dodatek do pensyi . . . 100 „	1.200		
	143	Piotrowska Antonina, wdowa po profesorze średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	1.200		
	144	Bielska Ludwika, wdowa po dyrektorze niższej szkoły rolniczej w Suchodole:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty Edwarda do 24. stycznia 1910 . . . . . 120 „	1.320		
	145	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót: Janiny do 31. października 1911 i Maryi Franciszki do 9. września 1916 po 120 K 240 „	1.440		
	146	Standejska Marya, wdowa po instruktorze krajowego warsztatu tkackiego w Korczynie	1.140		
	146*a)*	Celewiczowa Celina, wdowa po krajowym instruktorze kursów szewskich . .			
	147	Gruszecka Helena, wdowa po kierowniku krajowej szkoły tkackiej w Krośnie:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) dodatek do pensyi wdowiej 400 „			
		c) zaopatrzenie dla sierót: Zofii do 22. stycznia 1912 i Stanisława do 26. września 1915 po 120 K . . . . 240 „	1.840		
	147*a)*	Neużilówna Marya Józefa, sierota po kierowniczce krajowej szkoły koronkarskiej w Zakopanem — zaopatrzenie do 21. października 1908 o rocznych 216 K	—		
			12.580	—	12.580
		Do przeniesienia . .	270.490	—	270.490

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
238.137	251.674	
4.440	4.440	
1.200	1.200	
1.200	1.200	
1.320	1.320	
1.480	1.440	
1.254	1.222	*Mniej* o 82 K, gdyż odpadło zaopatrzenie dla córki Alojzy Stefanii.
1.200	1.200	Pensya odpadła z powodu śmierci.
1.440	1.840	
216	175	Prawo do zaopatrzenia przysługiwało tylko do 21. października 1908.
13.750	14.037	
251.887	265.711	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	270 490	—	270.490
		VI. Dary z łaski i zaopatrzenia dla funkcyonaryuszy krajowych, ich wdów i sierót.			
		a) Stałe:			
	148	Kopertyńska Krystyna, sierota po sekretarzu	200		
	149	Kopertyńska Malwina, j. w.	200		
	150	Sternalowa Apolonia, wdowa po praktykancie rachunkowym	400		
	151	Zajączkowska Marya, wdowa pisarzu manipulacyjnym	300		
	152	Gergel Augusta, wdowa po woźnym . .	300		
	153	Orłowicz Michał, stróż	360		
	154	Borkowski Leon, dyetaryusz	240		
	155	Bubesowa Marya, wdowa po stróżu . .	400		
	156	Ortyńska Marya, wdowa po konduktorze melioracyjnym	400		
	157	Morozowa Ludwika, wdowa po dozorcy szkoły lasowej	120		
	158	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy akademii w Dublanach	100		
	159	Dendorowa Maryą, wdowa po furmanie akademii w Dublanach	100		
	160	Eberhardt Jan, dozorca akademii w Dublanach	200		
	161	Rużyczka Alojzy, ogrodnik szkoły rolniczej w Czernichowie	1.300		
	162	Czyrniańska Teofila, wdowa po kierowniku kraj. szkoły kołodziejskiej w Kamionce strumiłowej.	800		
	163	Kwiatkowski Zygmunt, konduktor drogowy	400		
	164	Wnękiewiczowa Franciszka, wdowa po funkcyonaryuszu krajowego biura kolejowego	400		
	165	Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu techniczno-drogowym . .	600		
	166	Chrzanowska Ignacya, j. w.	600		
	167	Rachwalski Jan, drożnik	180		
	168	Dziedzic Jan, j. w.	180		
	169	Kamiński Jan, j. w.	150		
	170	Rzeszotko Andrzej, j. w.	120		
	171	Tyz Onufry, j. w.	90		
	172	Gabryś Wojciech, j. w.	150		
	173	Michalski Tomasz, j. w.	194		
		Do przeniesienia . .	8.484 270.490	—	270.490

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
251.887	265.711	
200	200	
200	200	
400	400	
300	300	
300	300	
360	360	
240	240	
533	400	
400	400	
120	120	
100	100	
100	100	
200	200	
1.300	1.300	
800	800	
400	400	
400	400	
600	600	
600	600	
180	180	
180	180	
150	150	
120	120	
15	90	
150	150	
194	195	
8.542	8.485	
251.887	265.711	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	270.490	—	270.490
			8.484		
	174	Opach Józef, drożnik	168		
	175	Kaliński Jan, j. w.	140		
	176	Kondecki Józef, j. w.	128		
	177	Dobosz Jan j. w.	132		
	178	Zajączkowski Franciszek, j. w. . . .	180		
	178*a*)	Turczyniak Jerzy, j. w.	—		
	179	Sowiński Grzegorz, j. w.	178		
	180	Mazur Michał, j. w.	150		
	181	Majocha Kazimierz, j. w.	66		
	182	Kłak Józef, j. w.	150		
	183	Nowak Jan, j. w.	161		
	184	Leszczyszyn Sawa, j. w.	106		
	185	Pesyk Stefan, j. w.	167		
	186	Dańko Józef, j. w.	150		
	187	Kułaj Bazyli, j. w.	183		
	188	Radowicki Jan, j. w.	178		
	189	Soroka Jan, j. w.	150		
	190	Krawczyszyn Dymitr, j. w.	178		
	191	Miękisz Walenty, j. w.	117		
	192	Schmal Józef, j. w.	112		
	193	Szpaler Ignacy, j. w.	89		
	194	Popów Prokop, j. w.	133		
	195	Faliński Paweł, j. w.	161		
	196	Pocałun Andrzej, j. w.	183		
	196*a*)	Grochowski Jan, j. w.	—		
	197	Dąbrowski Jan. j. w.	178		
	198	Małek Franciszek, j. w.	161		
	199	Bojdaniuk Bazyli, j. w.	128		
	200	Stawarz Franciszek, j. w.	61		
	201	Łupinosowa Marya, wdowa po drożniku .	151		
	202	Kardaszowa Anna, j. w.	151		
	203	Tepinoga Jan, drożnik	111		
	204	Hawryluk Michał, j. w.	172		
	205	Smorąg Jakób, j. w.	133		
	206	Roszkiewicz Wojciech, j. w.	111		
	207	Kaliński Antoni, j. w.	156		
	208	Malikowa Marya, wdowa po drożniku .	151		
	209	Grabowski Piotr, stróż gmachu sejmowego	480		
	210	Ortyńska Karolina, wdowa po magazynierze składu publicznego w Krakowie	400		
	211	Ciupik Leontyna, wdowa po przodowniku szkoły kołodziejskiej w Grzymałowie, stały datek roczny	480		
		Do przeniesienia . .	14.868 270.490	—	270.490

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
251.887	265.711	
8.542	8.485	
168	168	
140	140	
128	128	
166	132	
180	180	
—	142	Zaopatrzenie odpadło z powodu śmierci.
178	178	
150	151	
67	67	
150	151	
161	161	
106	106	
167	167	
150	151	
184	184	
178	178	
150	151	
178	178	
117	117	
139	112	
89	89	
134	134	
161	161	
183	183	
83	167	Zaopatrzenie odpadło z powodu śmierci.
178	178	
161	161	
128	128	
61	62	
151	151	
126	151	
111	111	
172	172	
133	133	
111	111	
117	156	
137	151	
225	480	
—	400	
—	—	Wstawiono w myśl uchwały Wydziału krajow. do LW. 17.156/1908.
13.860	14.706	
251.887	265.711	

Fundusz krajowy Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	270.490	—	270.490
			14.868	—	
	211*a*)	Kalita Karol, oficyał Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	—		
	211*b*)	Szulc Józef, dozorca melioracyjny . .	—		
	211*c*)	Zielińska Marya, sierota po inżynierze .	—		
	211*d*)	Kozak Gabryel, drożnik, do 31. marca 1907, z rocznych 172 K	—		
			14.868	—	14.868
		b) Jednorazowe:			
	—	Dziubińska Wanda, wdowa po praktykancie kasowym		—	
	—	Bieńkowska Józefa Marya, sierota po archiwiście		—	
	—	Pogorzelska Katarzyna, wdowa po stróżu		—	
	—	Zakrzewska Marycyanna, wdowa po sekretarzu		—	
	—	Kratochwilowa Franciszka, wdowa po dyetaryuszu		—	
	—	Barycka Marya, j. w.		—	
	—	Sternalowa Apolonia, wdowa po praktykancie rachunkowym		—	
	—	Hanaczewska Marya, wdowa po stróżu .		—	
	—	Wojtynowa Anna, j. w.		—	
	—	Załucka Anna, j. w.		—	
	—	Sałamaszyńska Rozalia, sierota po stróżu		—	
	—	Sapałaczyńska Leontyna, siostra b. rewidenta rachunkowego		—	
	—	Gering Julia, sierota po konduktorze drogowym		—	
	—	Bubesowa Marya, wdowa po stróżu . .		—	
	—	Piotrowska Rozalia, wdowa po dyetaryuszu		—	
	—	Langnerowa Marya, wdowa po funkcyonaryuszu kolejowym		—	
	—	Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze.		—	
	—	Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze		—	
	—	Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym		—	
	—	Markowska Józefa, wdowa po stróżu .		—	
	—	Matecka Seweryna, wdowa po dyetaryuszu		—	
	—	Sternalowa Emilia, wdowa po adjunkcie kasowym		—	
		Do przeniesienia . .	14.868 270.490	—	14.868 270.490

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
251.887	265.711	
13.860	14.706	
507	—	
660	—	
100	—	
43	—	
15.170	14.706	
400	400	
—	140	
—	200	
200	200	
200	200	
300	200	
200	200	Nie preliminuje się, jako datków *jednorazowo* na rok 1908 preliminowanych.
—	100	
200	200	
—	100	
—	50	
300	300	
200	200	
100	—	
500	—	
500	—	
180	—	
200	—	
200	—	
150	—	
100	—	
300	—	
19.400	17.196	
251.887	265.711	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	270.490	—	270.490
			14.868	—	14.868
	—	Babińska Helena, wdowa po dyetaryuszu			
	—	Baczyński Ferdynand, konduktor . . .		—	
	—	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze		—	
	—	Polińska Matylda, wdowa po stenografie		—	
	—	Rzeczycka Teofila, wdowa po dyetaryuszu		—	
	—	Siemieńska Ludwika		—	
	—	Tarnawski Stanisław, sierota po dyrektorze rachunkowym		—	
	—	Horoszkiewiczówna Zofia, sierota po dyrektorze kasy		—	
	—	Zielińska Zofia		—	
	—	Stipalowa Magdalena		—	
	—	Kozubowa Małgorzata		—	
	—	Schulz Józef, dozorca melioracyjny, dożywotni dar z łaski		—	
			14.868	—	14.868
		VII. Rozmaite.			
	212	Zapomogi dla wdów i sierót po lekarzach okręgowych (ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego)	10.000		
	213	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu	200		
	214	Rampeltowa Marya, wdowa po rządcy szpitala w Rzeszowie	400		
	215	Grabaszewska Józefa, wdowa po rządcy szpitala w Drohobyczu, stałe zaopatrzenie	200		
	216	Ilnicka Marya, wdowa po członku Rady szkolnej krajowej, stały dożywotni datek	720		
	217	Lipińska Salomea, wdowa po skrzypku .	300		
	218	Korosteńska Felicya, była nauczycielka szkoły PP. Klarysek w Starym Sączu, zaopatrzenie dożywotnie z łaski . .	160		
	219	Ogonowska Falina, wdowa po profesorze, stały roczny dożywotni datek . .	720		
	220	Szaraniewiczowa Anna, wdowa po profesorze Uniwersytetu i konserwatorze dla Galicyi wschodniej, *stały roczny datek*.	720		
	221	Głuchowska Jadwiga, wdowa po instruktorze chowu bydła, stałe zaopatrzenie	500		
		Do przeniesienia . .	13.920 285.358	— —	285.358

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907.	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
251.887	265.711	
19.400	17.196	
300		
100		
100		
400		
200		
200		
500		
500		
300		
300		
100		
60		
22.460	17.196	
10.000	10.000	
200	200	
400	400	
—	200	
720	720	
300	300	
160	160	
720	720	
720	720	
500	500	
13.720	13.920	
274.347	282.907	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XIV.		Z przeniesienia . .	285.358	—	285.358
			13.920	—	
	222	Starzewska Regina, wdowa po dyrektorze krajowego Składu publicznego w Krakowie — dożywotni dar z łaski . .	700	—	
	222*a)*	Brzozowska Eulalia, wdowa po pisarzu ś. p. Karolu Brzozowskim . . .	—	—	
	222*b)*	Romanowa Michalina, wdowa po artyście sceny polskiej	—	—	
	222*c)*	Baczyński Emil, były dyrektor wędrownej sceny ruskiej i żona jego Teofila	—	—	
	222*d)*	Chmielowska Marya, wdowa po profesorze Uniwersytetu	—	—	
			14.620	—	14.620
		Suma wydatków	299.978	—	299.978
		Dochody.			
	1	Dochód z wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych	40.000	—	40.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
274.347	282.907	
13.720	13.920	
700	700	
200		
200		
400		
600		
15.820	14.620	
290.167	297.527	
65.849	40.000	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka XV.

Opłaty konsumcyjne.

LW. 67.212/1908.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka XV. Opłaty konsumcyjne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XV.		**OPŁATY KONSUMCYJNE.**			
		Wydatki.			
	1	Koszta komisyjne	1.000		
	2	Koszta manipulacyi i prowizyi c. k. pocztowej Kasy oszczędności	2.000		
	3	Koszta kancelaryjne	2.500		
	4	Papier i druki	5.000		
	5	Rozmaite wydatki, tudzież remuneracye i zasiłki	3 000		
		Suma wydatków . .	13.500		13.500
		Dochody.			
	1	Dochody krajowych opłat konsumcyjnych: *a)* *α)* od piwa, (w myśl ust. z 13. lutego 1903 Dz. ust. kr. Nr. 24.). . .	2,100.000		
		β) odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych w pocztowej Kasie oszczędności	2.000		
		b) 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, (w myśl ust. z 4. lipca 1899 Dz. u. kr. Nr. 93.) .	90.000		
		c) udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu, (w myśl ust. z 8. lipca 1901 Dz. pr. p. Nr. 86)	5,400.000		
		d) Rozmaite dochody z tytułu zaległych czynszów dzierżawnych, grzywien, kar, kosztów sądowych, odsetek zwłoki i t. p.	—		
		Suma dochodów . .	7,592.000	—	7,592.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
23	1.000	
1.188	2.000	
1.732	2.500	Preliminuje się jak na r. 1908.
3.071	5.000	
2.303	3.000	
8.317	13.500	
242.457	2,050.000	Wynikłości wynosiły *netto* w roku 1905 . . . 2,011.277 K „ „ 1906 . . . 2,235.433 „ „ „ 1907 . . . 2,242.457 „ Razem . . 6,489.167 K przeciętnie 2 163.055 K — preliminuje się w zaokrągleniu 2,100.000 K — czyli o 50.000 K *więcej* niż na r. 1908.
2.729	2.000	Preliminuje się jak na r. 1908.
107.005	90.000	Wynikłości wynosiły *netto*: w roku 1905 . . . 97.191 K „ „ 1906 . . . 101.593 „ „ „ 1907 . . . 107.005 „ Razem . . 305.789 K przeciętnie 101.929 K — preliminuje się 90.000 K, jak w r. 1908.
),883.226	5,350.000	Wynikłości wynosiły *netto:* w roku 1905 . . . 5,390.341 K „ „ 1906 . . . 5,384.148 „ „ „ 1907 . . . 5,883.226 „ Razem . . 16,657.715 K przeciętnie 5,552.571 K — preliminuje się w zaokrągleniu 5,400.000 K. czyli o 50.000 K *więcej* niż na r. 1908.
9.565	—	Nic się nie preliminuje, gdyż dochodów tych nie można z góry obliczyć.
8,244.982	7.492.000	Wogóle preliminuje się na r. 1909 *więcej* o 100.000 K.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka XV.

Opłaty konsumcyjne.

LW. 67.212/1908.

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Fundusz krajowy. Rubryka XV. Opłaty konsumcyjne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XV.		**OPŁATY KONSUMCYJNE.**			
		Wydatki.			
	1	Koszta komisyjne	1.000		
	2	Koszta manipulacyi i prowizyi c. k. pocztowej Kasy oszczędności	2.000		
	3	Koszta kancelaryjne	2.500		
	4	Papier i druki	5.000		
	5	Rozmaite wydatki, tudzież remuneracye i zasiłki	3.000		
		Suma wydatków . .	13.500		13.500
		Dochody.			
	1	Dochody krajowych opłat konsumcyjnych: *a) α)* od piwa, (w myśl ust. z 13. lutego 1903 Dz. ust. kr. Nr. 24.). . .	2,100.000		
		β) odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych w pocztowej Kasie oszczędności	2.000		
		b) 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, (w myśl ust. z 4. lipca 1899 Dz. u. kr. Nr. 93.) .	90.000		
		c) udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu, (w myśl ust. z 8. lipca 1901 Dz. pr. p. Nr. 86)	5,400.000		
		d) Rozmaite dochody z tytułu zaległych czynszów dzierżawnych, grzywien, kar, kosztów sądowych, odsetek zwłoki i t. p.	—		
		Suma dochodów . .	7,592.000	—	7,592.000

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
23	1.000	
1.188	2.000	
1.732	2.500	Preliminuje się jak na r. 1908.
3.071	5.000	
2.303	3.000	
8.317	13.500	
2,242.457	2,050.000	Wynikłości wynosiły *netto* w roku 1905 . . . 2,011.277 K „ „ 1906 . . . 2,235.433 „ „ „ 1907 . . . 2,242.457 „ Razem . . 6,489.167 K przeciętnie 2,163.055 K — preliminuje się w zaokrągleniu 2,100.000 K — czyli o 50.000 K *więcej* niż na r. 1908.
2.729	2.000	Preliminuje się jak na r. 1908.
107.005	90.000	Wynikłości wynosiły *netto*: w roku 1905 . . . 97.191 K „ „ 1906 . . . 101.593 „ „ „ 1907 . . . 107.005 „ Razem . . 305.789 K przeciętnie 101.929 K — preliminuje się 90.000 K, jak w r. 1908.
5,883.226	5,350.000	Wynikłości wynosiły *netto*: w roku 1905 . . . 5,390.341 K „ „ 1906 . . . 5,384.148 „ „ „ 1907 . . . 5,883.226 „ Razem . . 16,657.715 K przeciętnie 5,552.571 K — preliminuje się w zaokrągleniu 5,400.000 K. czyli o 50.000 K *więcej* niż na r. 1908.
9.565	—	Nic się nie preliminuje, gdyż dochodów tych nie można z góry obliczyć.
8,244.982	7.492.000	Wogóle preliminuje się na r. 1909 *więcej* o 100.000 K.

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka XVI.

Rozmaite.

LW. 76.102/1908.

Pierwsza Związkowa Drukarnia we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Wniosek na rok 1909 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1909 razem
			Korony		
XVI.		**ROZMAITE.**			
		Wydatki.			
	1	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	60.000	—	
	2	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—	
	3	Na misye katolickie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	
	4	Na pokrycie 78% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacać się mającego przez galicyjski fundusz propinacyjny, w myśl §. 100. ustawy z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 i uchwały Sejmu z 29. stycznia 1898 r.	160.618	—	
	5	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych za ubytek w dochodach, opłacanych do końca roku 1897 z galic. funduszu propinacyjnego w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 29. stycznia 1898	100.000	—	
	6	Na koszta urządzenia i utrzymania jednego kursu dla pisarzy gmin wiejskich	8.000	—	
	7	Na cele „Domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	1.000	—	
	8	Towarzystwo tatrzańskie, *stała* subwencya	1.000	—	
	9	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych, *zasiłek stały*	10 000	—	
	10	Urzędy pośrednictwa pracy, ryczałt na wydatki rzeczowe	36.500	—	
	11	Dla Spółki ochrony i pomocy narodowej w Białej, na budowę „Domu polskiego“ w Bielsku, corocznie, a najdalej do r. 1930 (w myśl uchwały sejmowej z 10. października 1907) . .	—	2.000	
	12	VIII. i IX. rata od gwarantowanej przez kraj pożyczki dla gminy Zakopane w kwocie 400.000 K na budowę wodociągów (aż do r. 1955)	22.012	—	
		Do przeniesienia . .	429.130	2.000	

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
60.000	60.000	
24.000	24.000	
6.000	6.000	
160.619	160.618	
100.811	100.000	
15.407	8.000	Preliminuje się dla 1-go kursu kwotę 8.000 K jak na r. 1908 (LW. 52.747/908).
1.000	1.000	
1.000	1.000	
10.000	10.000	
14.830	15.000	Preliminuje się w myśl uzasadnienia w osobnem sprawozdaniu do LW. 51.772/908).
2.000	2.000	
20.061	20.061	Preliminuje się *więcej* o 1.951 K, z powodu podwyższenia przez galic. Kasę oszczędności stopy procentowej z $4^1/_2$% na 5% (LW. 7.363/908).
415.728	407.679	

Fundusz krajowy. Rubryka XVI. Rozmaite.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XVI.		Z przeniesienia . .	429.130	2.000	
	13	Dotacya dożywotnia dla Władysława Mickiewicza, w myśl uchwały sejmowej z 2. listopada 1904 r.	4.000	—	
	14	Towarzystwo tatrzańskie w Krakowie, stała subwencya *nadzwyczajna* na budowę schroniska aż do umorzenia pożyczki t j. do r. 1956 włącznie . .	—	2.500	
	14 *a*	Gminie miasta Krakowa na koszta przyjęcia wycieczek młodzieży i włościańskich	—	—	
	14 *b*	Krajowy Związek turystyczny, na koszta wydawnictwa i reklamy turystycznej	—	—	
	15	*a)* Subwencya dla Towarzystwa sztuk pięknych w Krakowie i we Lwowie na urządzenie grup etnograficznych z Galicyi w pochodzie jubileuszowym we Wiedniu . . . . . 10.000 „			
		b) Subwencya dla grupy historycznej . . . . . 1.000 „	—	11.000	
		Suma wydatków . .	433.130	15 500	448.630
		Dochody.			
	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—	—	
	2	Odsetki zwłoki od dodatków krajowych do podatków państwowych . . .	80.000		
		Do przeniesienia . .	80.000	—	

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
415.728	407.679	
4.000	4.000	
2.500	2.500	
1.500	—	Pozycye te uchwalone w budżecie r. 1907 a w roku 1908 już nie preliminowane, wstawiono ze względu na wynikłości z roku 1907.
1.500	—	
—	—	Towarzystwa sztuk pięknych w Krakowie i we Lwowie wniosły podania o udzielenie im subwencyi na urządzenie grup etnograficznych z Galicyi podczas obchodu jubileuszowego we Wiedniu. Wydział krajowy przyznał każdemu z Towarzystw subwencyę po 5.000 K i wypłacił ją na razie z funduszu dyspozycyjnego. Na urządzenie grupy historycznej z Galicyi wypłacił Wydział krajowy z tego samego funduszu 1.000 K. Gdy jednak tak znaczne uszczuplenie funduszu dyspozycyjnego byłoby połączone ze szkodą urzędników, dyetaryuszy i sług Wydziału krajowego, na wspomożenie których Wydział krajowy przeznacza znaczną część funduszu dyspozycyjnego, przeto Wydział krajowy w razie, jeżeli Wysoki Sejm wstawioną pod poz. 15. kwotę uchwalić zechce, będzie miał możność zrefundowania wypłaconej już z funduszu dyspozycyjnego kwoty. (LW. 76.102/1908).
425.228	414.179	
463.039	—	Na rok 1909 nic się nie preliminuje, albowiem rachunki za rok 1907 zamknięto pożyczką w kwocie 2,544.113 K 81 g.
110.305	70.000	Wynikłości wynosiły od czasu wejścia w życie ustawy: w roku 1906 . . . . 53.444 K w roku 1907 . . . . 110.305 „ 163.749 K przeciętnie 81.874 K. Ze względu na ten przeciętny wynik i wynikłość z r. 1907 preliminuje się okrągło 80.000 K.
573.344	70.000	

Fundusz krajowy. Rubryka XVI. Rozmaite.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XVI.		Z przeniesienia . .	80.000	—	
	3	Bonifikacya z c. k. Skarbu państwa, za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego	720.000	—	
	4	Bonifikacya z gal. funduszu propinacyjnego za ubytek w dochodach z dodatków do podatków opłacanych przez ten fundusz do r. 1898: *a)* dla kraju . . . . 300.000 K *b)* „ powiatów . . . 100 000 „	400.000	—	
	4 *a*	Udział kraju w czystym dochodzie Banku krajowego, po myśli §. 102. statutu Banku krajowego	—	—	
	5	Na uzupełnienie rat annuitetowych pożyczki 400.000 K, zaciągniętej na budowę wodociągu w Zakopanem: *a)* z dzierżawy opłat gminnych od napojów spirytusowych 7.000 K *b)* z datku od stacyi klimatycznej . . . . . 5.000 „ *c)* z 20% dodatku gminnego w Zakopanem . . . . 4.000 „	16.000	—	
	7	Opłaty od pracodawców, którym przez Urzędy pośrednictwa pracy dostarczono robotników lub służby . . .	65.000	—	
	8	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody	1.500	—	
		Suma dochodów . .	1,282.500	—	1.282.500

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
573.344	70.000	
940.078	720.000	Pomimo znaczniejszego niż preliminowano dochodu w r. 1907, przyjmuje się dla ostrożności na r. 1909 tylko 720.000 K, tak jak na r. 1908.
400.000	400.000	
80.000	—	Dochód ten odpadł już w r. 1908, w myśl uchwały sejmowej z 11. marca i 4. października 1907.
25.329	16.000	*Pod poz. 5. c).* Wynikłość za 2 miesiące r. 1906 wynosiła 1 530 K za cały rok 1907 . . . . . 13 329 „ Pomimo tak znacznej wynikłości, preliminuje się na rok 1909 . . . . . 4.000 „ t. j. tyle, ile na r. 1908 — gdyż na ten wyższy wynik wpłynął dochód ze ściągniętych zaległości.
—	—	Pozycya nowa, uzasadniona w osobnem sprawozdaniu do LW. 51.772/1908.
5.403	1.500	
2,024.154	1,207 500	

Preliminarz funduszu krajowego

na rok

1909.

Rubryka XVII.

Dodatki do podatków.

Preliminarz podatków państwowych na str. 4

Pierwsza Związkowa drukarnia we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XVII.		**DODATKI DO PODATKÓW.**			
		Wydatki.	—	—	—
	1	**Dochody**			
		od ogólnej sumy podatków 25,200.000 K, przyjmując wydatność 1 grosza na 252.000 K:			
		1. Od podatku gruntowego i domowego w sumie 19,413.128 K:			
		a) 92·3% w Galicyi wschodniej i zachodniej t. j. od 17,918.317 K po 72 g . 12,901.188 K			
		b) 7·7% w Wielkiem Księstwie Krakowskiem t. j. od 1,494.811 K po 67 g 1,001.523 „			
		2. Od podatku zarobkowego i innych podatków w sumie 5,786.872 K:			
		a) 92·3% w Galicyi wschodniej i zachodniej t. j. od 5,341.283 K po 78 g . 4,166.201 „			
		b) 7·7% w Wielkiem Księstwie Krakowskiem t. j. od 445.589 K po 73 g . 325.280 „	18,394.192	—	18,394.192

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	Wydatków w rubryce tej nie preliminuje się.
18,430.908	18,175.473	Preliminuje się *więcej* o 218.719 K na podstawie szczegółów przytoczonych w sprawozdaniu o budżecie na rok 1909 i preliminarza podatków państwowych na rok 1909 zamieszczonego na następnej stronie.

Preliminarz podatków bezpośrednich na r. 1909

nadesłany przez c. k. Kraj. Dyrekcyę skarbu we Lwowie, odezwą z dnia 7. maja 1908 L. 40.336 (LW. 49.112/1908).

Liczba porządkowa	Nazwa rubryk	Opłaty netto z r. poprzedniego 1907	Przyzwolony preliminarz na rok 1908	Wniosek na rok przyszły 1909
		w walucie koronowej		
1	Podatek gruntowy	7,355.018	7,720.000	8,650.000
2	Podatek domowo-klasowy	3,039.195	3,130.000	3,500.000
3	Podatek domowo-czynszowy	5,976.978	6,520.000	6,800.000
4	6% podatek dochodowy z domów wolnych	703.166	688.000	690.000
5	Dawny podatek zarobkowy i dochodowy	1.023	6.000	2.500
6	Powszechny podatek zarobkowy	2,389.937	2,360.000	2,370.000
7	Podatek zarobkowy od domokrążców i przedsiębiorstw wędrownych	6.025	6.000	6.000
8	Podatek zarobkowy od przedsiębiorstw i towarzystw obowiązanych do publicznego składania rachunków	2,320.911	3,100.000	3,140.000
9	Podatek rentowy	973.942	950.000	950.000
10	Podatek osobisto-dochodowy	4,772.992	4,200.000	4,250.000
11	Podatek od wyższych poborów służbowych	118.957	116.000	116.000
12	Należytości egzekucyjne	1,144.471	1,050.000	1,000.000
13	Procenta zwłoki	240.270	200.000	200.000
14	Kary	—	—	—
	Razem	30,042.885	30,046.000	31,674.500

WYKAZ A)

podatków państwowych, preliminowanych na rok 1909, od których mają być pobierane dodatki krajowe.

L. porz.	Nazwa podatku (rodzaj)	Pojedyńczo K	Razem K	Uwaga
1	Podatek gruntowy	—	8,650.000	
2	**Podatek domowy:**			
	a) domowo-klasowy	3,500.000		
	b) domowo-czynszowy	6,800.000		
	c) 5% od domów uwolnionych od podatku czynszowego	690.000	10,990.000	
3	**Inne podatki:**			
	a) ogólno-zarobkowy	2,372.500		
	b) zarobkowy od domokrążców i ogólnych przedsiębiorstw	6.000		
	c) zarobkowy od przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków	3,140.000		
	d) podatek rentowy od fasyonowanych	220.000		
	e) podatek od wyższych poborów służbowych	116.000	5,854.500	
	Suma ogólna A)		25,494.500	

WYKAZ B)

podatków państwowych preliminowanych na rok 1909, od których nie mają być pobierane dodatki krajowe.

1	Podatek rentowy pobierany w drodze potrąceń	—	730.000
2	Podatek osobisto-dochodowy, cały	—	4,250.000
3	Należytości egzekucyjne	—	1,000.000
4	Procenta zwłoki	—	200.000
5	Kary (grzywny)	—	—
	Suma ogólna B)	—	6,180.000

Zestawienie:

Suma A)	25,494.500 K
Suma B)	6,180.000 „
Ogółem	31,674.500 K

zgodnie z preliminarzem podatków państwowych na r. 1909.

LW. 82.295/08.

We Lwowie, dnia 11. sierpnia 1908.

Aleg. 33

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zamknięcia rachunków funduszu krajowego za rok 1906.

Wysoki Sejmie!

Spełniając postanowienie §. 18. statutu krajowego, przedłożył Wydział krajowy Wys. Sejmowi w ubiegłej sesyi zamknięcie rachunków za r. 1906 wszystkich funduszów, zostających pod zarządem Reprezentacyi kraju.

Przedłożenia tego Wys. Sejm nie zbadał, a tem samem nie załatwił przedstawionych tam wniosków na udzielenie Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków za rok 1906.

Gdy zaś w bieżącej sesyi Wydział krajowy przedkłada już zamknięcie rachunkowe za rok 1907, nie otrzymawszy jeszcze absolutoryum za rok poprzedni, uprasza przeto:

Wysoki Sejm raczy wziąć w pierwszym rzędzie pod obrady zamknięcie rachunków za rok 1906 i stosownie do wniosków tam przedstawionych uchwalić:

1. Sejm wydaje Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszów budżetem objętych za rok 1906.

2. Powyższa uchwała obejmuje także absolutoryum dla c. k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego i funduszu szkolnego emerytalnego za rok 1906.

3. Rachunki funduszów samoistnych budżetem nieobjętych, funduszu propinacyjnego 37 miast, funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla c. i k. wojska, funduszu krajowych koszar wojskowych, funduszu byłego galic. korpusu ochotników z roku 1859, funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę szkół ludowych, funduszu kolejowego, stałego funduszu hodowlanego, stałego funduszu przemysłowego, funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego, funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych i funduszu pożyczkowego dla spółek oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena, przyjmuje Sejm do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

***Dr. Władysław Jahl**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS

LW. 29 418/1908.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunku funduszów krajowych za r. 1907.

Wysoki Sejmie!

Stosownie do postanowień §. 18. statutu krajowego i §. 6. instrukcyi, przedkłada Wydział krajowy zamknięcie rachunków wszystkich pod zarządem Reprezentacyi kraju zostających funduszów za rok 1907, a mianowicie:

A. Funduszów budżetem objętych:

I. Funduszu krajowego (rubr. I—XVII) wraz z wykazem należytości czynnych i biernych.

II. Funduszów szpitali krajowych a w szczególności:

1—2. Krajowego szpitala powszechnego we Lwowie (2 oddziały).

3. Krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

4—7. Szpitala św. Łazarza w Krakowie (4 oddziały).

8. Funduszu budowy pawilonów i rozszerzenia krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

9. Funduszu budowy zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie, dla zachodniej Galicyi.

10. Funduszu podrzutków w Krakowie.

III. Funduszu szkolnego krajowego.

IV. „ „ emerytalnego.

V. „ koszar krajowych.

VI. „ policyi krajowej.

VII. „ pożyczkowego na drogi powiatowe i gminne.

VIII. „ kolejowego.

IX. Funduszów przedsiębiorstw melioracyjnych, a to:

1. Funduszu regulacyi rzeki Gniłej Lipy.

2. „ „ potoku Kisieliny.

3. „ „ rzeki Łęgu.

4. „ „ potoku Krzemienicy, Babulówki, oraz Trześni i Rowu.

5. „ „ rzeki Brnia nowego z dopływami.

6. „ „ „ Białej z dopływami i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca.

7. Funduszu dla uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.
8. „ zabudowania potoku górskiego Niszkówki.
9. „ regulacyi rzeki Bugu od ujścia Pełtwi do granicy Państwa.
10. „ regulacyi rzeki Złotej Lipy.
11. „ osuszenia bagien w powiecie łańcuckim i jarosławskim.
12. „ regulacyi potoku Dumnego.
13. „ obwałowania lewego brzegu Dunajca.
14. „ regulacyi potoku Przegnojówki
15. „ „ rzeki Wereszycy.
16. „ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.
17. „ regulacyi środkowej sekcyi Gniłej Lipy.
18. „ zabudowania potoku Bystry.
19. „ regulacyi górnego Dniestru.
20. „ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim.
21. „ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim.
22. „ obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej mostu w Bogumiłowicach.
23. „ regulacyi potoku Pustej.
24. „ „ rzeki Łęgu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim.
25. „ obwałowania Wisły w powiecie dąbrowskim.
26. „ zabudowania debr w Mikołajowie.
27. „ „ „ w gminie Zniesienie, pow. lwow.
28. „ obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby.
29. „ „ „ od ujścia Raby do Woli rogow.
30. „ kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.
31. „ regulacyi potoku Błotni.
32. „ „ górnej Trześniówki.
33. „ osuszenia bagien Rzemieńskich.
34. „ konserwacyi rzeki Trześniówki.
35. „ zabudowania górskiego potoku Michałów.
36. „ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim.
37. „ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.
38. „ Związku budowlanych kas chorych.
39. „ pożyczkowego na podwyższenie wałów wiślanych.
40. „ obwałowania lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy.
41. „ podwyższenia prawego wału nadwiślańskiego, między Podgórzem a Niepołomicami.
42. „ podwyższenia lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy Państwa.
43. „ bezprocentowych pożyczek na osuszanie i drenowanie gruntów.
44. „ regulacyi Pełtwi.
45. „ zabudowania potoku Krzemionki.

X. Funduszu pożyczkowego na cele melioracyjne.

XI. Zakładów i funduszów rolniczych:

1. Akademii rolniczej w Dublanach.

2. Niższej szkoły rolniczej w Dublanach.
3. Szkoły gorzelniczej w Dublanach.
4. Gorzelni w Dublanach.
5. Folwarku w Dublanach.
6. Stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach.
7. „ „ botaniczno-rolniczej we Lwowie.
8. Szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.
9. Szkoły średniej rolniczej w Czernichowie.
10. Folwarku w Czernichowie.
11. Niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy.
12. „ „ „ „ Horodence.
13. „ „ „ „ Jagielnicy.
14. „ „ „ „ Kobiernicach.
15. „ „ „ „ Suchodole.
16. „ „ „ „ Miłocinie.
17. Szkoły mleczarskiej w Rzeszowie.
18. „ ogrodniczej w Tarnowie.
19. Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach,
20 Składu publicznego w Krakowie.
21. Funduszu kultury krajowej.

XII. Włości rentowych.

XIII. Zakładów przemysłowych:

1. Brzezowiec, krajowa szkoła koszykarska.
2. Brzostek, „ „ „
3. Dynów, „ „ „
4. Dżurów, krajowa szkoła koszykarska.
5. Leżajsk, „ „ „
6. Nieznanowice, „ „ „
7. Niżniów, „ „ „
8. Tarnobrzeg, „ „ „
9. Zator, „ „ „
10. Lwów, krajowy centralny kurs koszykarski.
11. Grybów, krajowy naukowy warsztat kołodziejski.
12. Grzymałów, „ „ „ „
13. Kamionka strum., krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska.
14. Tłumacz, „ „ zawodowa kołodziejska.
15. Stanisławów, „ „ stolarska.
16. Kalwarya, „ „ „
17. Jaworów, krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.
18. Kołomyja, krajowa szkoła garncarska.
19. Podgórze, krajowe kursa dla przemysłu keramicznego.
20. Witków, krajowy naukowy warsztat szewski.
21. Stary Sącz, „ „ „ „
22. Dobczyce, krajowa szkoła szewska.
23. Kołomyja, „ „ „
24. Krosno, „ „ tkacka.
25. Gliniany, krajowy naukowy warsztat tkacki
26. Gorlice, „ „ „ „
27. Kosów, „ „ „ „
28. Łańcut, „ „ „ „
29. Rychwałd, „ „ „ „

30. Rakszawa, krajowa szkoła sukiennicza.
31. Zakopane, „ „ koronkarska.
32. Bobowa, „ „ „
33. Maków, „ „ hafciarska.
34. Lwów, „ keramiczna stacya doświadczalna.
35. Lwów, „ mechaniczna „ „
36. Drohowyże, „ szkoła rzemiosł.

XIV. Fundusze pożyczek krajowych:

1. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1893.
2. „ „ „ „ „ 1904.
3. „ „ „ „ „ 1905.

XV. ***B.* Fundusze samoistne, budżetem nieobjęte:**

1—257. Fundusze stypendyjne.
258. Administracya dóbr Winniki.
259. Fundusz stanowy sierociński.
260. Fundacya Aleksandra hr. Stadnickiego.
261. Fundusz pomnika Kościuszki.
262. „ galicyjski inwalidów wojskowych.
263. „ niżankowicki inwalidów wojskowych.
264. Fundacya posagowa im. Komarnickich.
265. Zakład narodowy im. Ossolińskich.
266. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.
267. „ budowy domu podrzutków we Lwowie.
268. Fandacya Pelagii Russanowskiej.
269. Fundusz szkół ludowych z r. 1872.
270. Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego.
271. „ Franciszka Kochmana dla literatów polskich
272. „ „ „ „ dziewcząt służących.
273. „ Maryi de Préz Jędrzejowiczowej.
274. „ sądecka „Dom roboczy“.
275. „ Teresy hr. Weissenwolfowej dla obłąkanych uzdrowieńców.
276. „ Teresy hr. Weissenwolfowej na przytułek dla dotkniętych wielką chorobą.
277. „ Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan.
278. „ Dra Józefa Kazimierza Malinowskiego, ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach.
279. „ Dra Józefa Kazim. Malinowskiego ku wspieraniu artystów i literatów.
280. „ Dra Józefa Kazim. Malinowskiego ku wspieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie.
281. „ Dra Józefa Kazimierza Malinowskiego ku wspieraniu ubogich sług prywatnych.
282. „ Dra Józefa Kazimierza Malinowskiego, posagowa dla ubogich dziewcząt służących.
283. „ Dra Józefa Kazimierza Malinowskiego, ku wspieraniu ubogich chłopców, uczących się rzemiosła.
284. „ Karola Beliny Brzozowskiego.

285. Fundacya Antoniego Schiffnera.
286. „ Maryi Mochnackiej.
287. „ Edwarda Lewińskiego.
288. „ „Domu ubogich“ im. Helclów w Krakowie.
289. „ „Macierzy Polskiej“.
290. „ Maryi z hr. Golejewskich Czarkowskiej.
291. Fundusz z legatu Józefa Ciemierzyńskiego dla Akademii rolniczej w Dublanach.
292. „ z legatu Józefa Ciemierzyńskiego na cele oświaty ludowej.
293. „ ku podniesieniu rybactwa.
294. Fundacya Malwiny Wirthowej i Teofili Łukowskiej.
295. „ Siemianowskich dla biednych, moralnych dziewcząt.
296. „ „ „ ubogiah wdów po nauczycielach szkół ludowych.
297. „ Leonarda i Ludwiki Wężyków.
298. „ bursy im księcia Leona Sapiehy.
299. „ Franciszka Steczkowskiego.
300. „ posagowa Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla 5 panien szlacheckich.
301. „ posagowa Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla 10 dziewcząt wiejskich.
302. „ „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych.
303. „ Piotra Krzeczunowicza.
304. „ im. Józefa Kosvitzky'ego dla ślepych w Krakowie.
305. „ „ „ „ „ wychowanków zakładu sierot pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie.
306. „ im. Józefa Kosvitzky'ego dla poprawionych złoczyńców w Krakowie.
307. „ im. Henryka Straszewskiego.
308. „ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na „Dom pracy“ czyli Tow. Miłosierdzia we Lwowie.
309. „ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na tanie kuchnie ludowe we Lwowie.
310. „ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru im. św. Klaudyi.
311. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.
312. Fundacya Józefa Krupacza.
313. „ Wiktora hr. Baworowskiego.
314. Fundusz na zakupno książek dla uczniów zakładów przemysłow.
315. Fundacya Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce.
316. „ „ „ „ „ Żuratyn.
317. „ „ „ „ „ nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie.
318. „ Wacława Tyzenhausa.
319. „ Karoliny z ks. Ponińskich, księżny Lubomirskiej.
320. „ Maryi Gewürtzowej.
321. „ ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Czarnego Dunajca.
322. „ ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Dębicy.

323. Fundacya Róży hr. Lanckorońskiej.
324. „ Konstantego i Michaliny Pietruskich.
325. „ im. Oktawa Pietruskiego.
326. „ posagowa im. Eustachego Szumańskiego.
327. „ im. Ignacego Łukasiewicza.
328. „ im. Izydora Kowalewskiego.
329. „ im. Michała Morawieckiego.
330. Krajowy fundusz sierocy.
331. Fundacya im. Angieliki Hoffmann-Sternhort dla sierót po wojsk.
332. „ im. Angieliki Hoffmann-Sternhort dla sierót po włościanach.
333. „ im. Jakóba hr. Potockiego.
334. „ im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.
335. „ Wojciecha Bursika.
336. „ Samuela Głowińskiego.
337. „ Dr. Tadeusza Przesmyckiego.
338. „ dobroczynna dla powiatu turczańskiego.
339. „ im Józefa Ostaszewskiego.
340. Fundusz na założenie i utrzymanie żydowskiego instytutu teologicznego we Lwowie.

XVI Fundusze propinacyjne 37 miast.
XVII. Fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół.
XVIII. „ „ „ „ „ „ koszar.
XIX. „ b. korpusu ochotników.
XX. Depozyta gminne serwitutowe.
XXI. Depozyta ogólne.
XXII. Fundusze administrowane przez Bank krajowy:

1. Stały fundusz przemysłowy.
2. Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych.
3. Stały fundusz hodowlany.
4. Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego.
5. Stały fundusz pożyczkowy dla Spółek oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena.

XXIII. Sumaryczne zestawienie obrotu brutto i stanu majątkowego wszystkich funduszów krajowych.

Ogółem działy I. – XXII obejmują . . . . 475 funduszów
W roku 1906 wykazano w tych działach . . . 448 „
Z porównania okazuje się względny wzrost o . . 27 funduszów
a właściwie po strąceniu ubyłych . . . . . 20 „
szkół i zakładów rolniczych policzonych w r. 1906, okazuje się
w r. 1907 właściwy *przyrost* o . . . . . 7 funduszów

mianowicie:

I. Przybyły:

1. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy.
2. „ podwyższenia prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami.

3. Fundusz podwyższenia lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy Państwa.
4. „ bezprocentowych pożyczek na osuszanie i drenowanie gruntów.
5. „ regulacyi Pełtwi.
6. „ zabudowania potoku Krzemionki.
7. „ włości rentowych.
8. „ kraj. szkoły koszykarskiej w Brzostku.
9. „ „ „ „ „ Tarnobrzegu.
10. „ „ „ rzemiosł w Drohowyżu.
11. Fundacya stypendyjna im. Tadeusza Madeyskiego.
12. Fundusz na budowę domu żydowskiego instytutu teologicznego we Lwowie.

II. Ubyły:

1. Fundusz emerytury dozorców melioracyjnych.
2. „ kraj. szkoły koszykarskiej w Warzycach.
3. „ „ „ „ „ Wielowsi.
4. „ „ „ „ „ Wojsławiu.
5. „ pożyczki krajowej z r. 1891.

Z porównania przybytku . . . . 12 funduszów
z ubytkiem . . . . 5 „
okazuje się *przybytek* j. w. o . . . 7 funduszów

W formie zamknięć rachunkowych, jakkolwiek nie nastąpiła zasadnicza zmiana, trzymano się bowiem uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 14. października 1878, to jednak szemat rubryk w wydatkach i dochodach funduszu krajowego, zastosowano w tym roku po raz pierwszy do układu budżetu, uchwalonego przez Wysoki Sejm na rok 1907 dnia 19. marca 1907, w formie budżetowania *brutto,* a to *we wszystkich funduszach budżetem objętych,* przyczem umieszczono wyjaśnienia przy każdej pozycyi po prawej stronie tak, jak przy preliminarzu na rok 1907. Natomiast zamknięcie rachunku za r. 1908, przedłożone będzie Wysokiemu Sejmowi w zmienionej formie, przyjętej w uchwalonym na r. 1907 budżecie.

W zamknięciu rachunków za r. 1907 obecnie przedłożonem, wprowadzono odpowiednio do uchwalonego budżetu nowy podział wszystkich funduszów na dwa główne działy a mianowicie:

A) Fundusze budżetem objęte.

B) Fundusze samoistne, budżetem nieobjęte.

Wskutek tego nowego podziału odpadła potrzeba przedkładania zamieszczanego dawniej w sprawozdaniu sumaryusza lit. A. i sumarycznego porównawczego wykazu funduszów budżetem objętych.

Z tej samej przyczyny — niemniej z uwagi, iż do ogólnego zamknięcia rachunku funduszu krajowego, *dołączone są* szczegółowe zamknięcia rachunkowe specyalnych funduszów, opuszczono w niniejszem sprawozdaniu — poprzednio zamieszczane — końcowe przedstawienie stanu majątkowego następujących funduszów:

a) funduszów dotowanych z budżetu krajowego, będących pod zarządem Wydziału krajowego a mianowicie:

1) funduszu pożyczkowego na drogi powiatowe i gminne,
2) „ koszar krajowych,
3) „ pożyczkowego na cele melioracyjne,
4) „ kolejowego,

b) funduszów wprawdzie dotowanych z budżetu krajowego, lecz administrowanych przez Bank krajowy, a to:
- *a)* stałego funduszu przemysłowego,
- *b)* funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych,
- *c)* stałego funduszu hodowlanego,
- *d)* funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego,
- *e)* stałego funduszu pożyczkowego dla Spółek oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena,

c) funduszów samoistnych, niedotowanych, a to:
1) funduszów propinacyjnych 37 miast,
2) funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę szkół,
3) „ „ „ „ i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska,
4) funduszu byłego galicyjskiego korpusu ochotników z r. 1859.

Zamknięcie rachunku funduszu krajowego za rok 1907 przedstawia wynik ostateczny jak następuje:

	Wynik rzeczywisty:	Budżetem uchwalony	Z porównania wynik *większy:*
Wydatki budżetowe	43,609.691 K	42,849.578 K	760.113 K
Dochody budżetowe	41,065.577 „	39,017.870 „	2,047.707 „
Niedobór r. 1907 .	2,544.114 K		
Ponieważ jednak budżet roku 1907 zamknięto niedoborem .		3,831.708 K	
zatem wynik rzeczywisty okazał się cyfrowo *korzystniejszy* od budżetu, o kwotę			1,287.594 K

Pozorny ten wynik nie stanowi jednak rzeczywistej nadwyżki dochodów w r. 1907, gdyż na pokrycie niedoboru musiał Wdział krajowy korzystać w ciągu roku z przyzwolonej uchwałą z dnia 19/III. 1907 (LW. 68.881/1907) pożyczki.

Ponieważ jednak wedle zamknięcia rachunku za rok 1906, przeniesiono do dyspozycyi roku 1907, resztę niezużytej w r. 1906 pożyczki w kwocie . . . . . 1,308.209 K
zatem nie było potrzeby zaciągnięcia całej uchwalonej przez Wys. Sejm na pokrycie niedoboru w r. 1907 pożyczki w kwocie 3,831.708 K i zaciągnięto tylko pożyczkę w sumie . . . . . 2,523.000 „
Z dyspozycyjnej sumy . . 3,831.209 K
zużyto na pokrycie wykazanego powyżej niedoboru w roku 1907, kwotę j. w. . . . . 2,544.114 „
pozostałą zaś resztę, jako rzeczywisty korzystniejszy wynik w kwocie 1,287.095 K
przeniesiono w myśl uchw. Rady Wydziału krajowego z dnia 17-go lipca 1908, LW. 72640 na rok 1908, na rachunek proponowanej w preliminarzu r. 1908 na pokrycie niedoboru, krótkoterminowej pożyczki 9,638.876 K.

Różnice pomiędzy wynikami rzeczywistymi, a kwotami uchwalonemi w budżecie, uzasadnione szczegółowo przy każdej rybryce i pozycyi zamknięcia, przedstawiają się jak następuje:

A) W wydatkach.

			mniej:	*więcej:*
W rubr.	I.	„Reprezentacya kraju“ *mniej* o	21.445 K	— K
„	II.	„Zarząd“ *mniej* o	59.204 „	—
„	III.	„Sprawy zdrowotne“ *więcej* o	—	249.356 „
„	IV.	„Dobroczynność“ *mniej* o	6.008 „	—
„	V.	„Oświata i sztuka“ *więcej* o	—	704.580 „
„	VI.	„Pomniki historyczne *mniej* o	1.199 „	—
„	VII.	„Bezpieczeństwo publiczne“ *mniej o*	25.694 „	—
„	VIII.	„Komunikacye“ *więcej* o	—	166.621 „
„	IX.	„Budowy wodne i melioracye *mniej* o	258.372 „	—
„	X.	„Rolnictwo“ *więcej* o	—	112.121 „
„	XI.	„Górnictwo“ *mniej* o	2.400 „	—
„	XII.	„Przemysł i rękodzieła“ *mniej* o	11.933 „	—
„	XIII.	„Długi krajowe“ *mniej* o	125.593 „	—
„	XIV.	„Pensye emerytalne, dary z łaski itp. *więcej* o	—	23.688 „
„	XV.	„Opłaty konsumcyjne“ *mniej* o	5.183 „	—
„	XVI.	„Rozmaite“ *więcej* o	—	20.778 „
		Razem wydano *więcej* o	—	1,277.144 K
		„ „ *mniej* o	517.031 K	—
		Wogóle wydatki były *większe* o		760.113 K

B) W dochodach.

			mniej:	*więcej:*
W rubr.	I.	„Reprezentacya kraju“ *więcej* o	— K	170 K
„	II.	„Zarząd“ *więcej* o	—	30.332 „
„	III.	„Sprawy zdrowotne *mniej* o	165.221 „	—
„	IV.	„Dobroczynność“	—	—
„	V.	„Oświata i sztuka“ *więcej* o	—	430.066 „
„	VI.	„Pomniki historyczne“ *więcej* o	—	978 „
„	VII.	„Bezpieczeństwo publiczne“ *więcej* o	—	22.337 „
„	VIII.	„Komunikacye“ *więcej* o	—	31.879 „
„	IX.	„Budowy wodne i melior.“ *mniej* o	226.993 „	—
„	X.	„Rolnictwo“ *więcej* o	—	99.822 „
„	XI.	„Górnictwo“	—	—
„	XII.	„Przemysł i rękodzieła“ *więcej* o	—	29.922 „
„	XIII.	„Długi krajowe“ *więcej* o	—	101.151 „
„	XIV.	„Pensye emerytalne“ *więcej* o	—	29.849 „
„	XV.	„Opłaty konsumcyjne“ *więcej* o	—	954.982 „
„	XVI.	„Rozmaite“ *więcej* o	—	307.594 „
		Do przeniesienia	392.214 K	2,039.082 K

	mniej:	*więcej:*
Z przeniesienia . .	392.214 K	2,039.082 K
W rubr. XVII. „Dodatki do podatków: w Galicyi wschodniej i zachodniej od podatku gruntowego i domowego po 72 g, od podatku zarobkowego po 78 g, zaś w W. Księstwie Krakowskiem od podatku gruntowego i domowego po 64 g, a od podatku zarobkowego po 70 g, przyniosły ogółem *więcej* o .	—	400.839 „
tak, że wydatność grosza w r. 1907 zamiast preliminowanych 248.000 K uczyniła . . . . 254.671 „		
Razem wpłynęło dochodów *więcej* o	— K	2,439.921 K
mniej o	392.214 „	—
Wogóle dochody były *większe* o .		2,047.707 K
gdy zaś wydatki były *większe* o .		760.113 „
okazuje się ostateczny wynik zamknięcia rachunku *cyfrowo korzystniejszy* od budżetu o kwotę . . .		1,287.594 K
a gdy zaciągnięto *mniejszą* pożyczkę od przyzwolonej o kwotę . . .		499 „
ostateczny więc wynik jest *rzeczywiście korzystniejszy*, o kwotę . . .		1,287.095 K

z powodów wyżej wyjaśnionych.

Szczegółowe uzasadnienie różnic budżetowych znajduje się w zamknięciu rachunkowem tegoż funduszu, w zamieszczonych tam wyjaśnieniach przy poszczególnych rubrykach i pozycyach.

Nadto wykazuje zamknięcie rachunku funduszu krajowego stan funduszu uposażenia Kasy krajowej, wynoszący z końcem r. 1907, jak następuje:

a) w gotówce	1,191.368 K 57 g
b) na lokacyi w Banku krajowym na 3% rachunku czekowym .	375.467 „ 35 „
c) na lokacyi w krakowskim Składzie publicznym . . .	69.181 „ 92 „
d) w należytościach czynnych z tytułu udzielonych pożyczek Wydziałom powiatowym dla dotkniętych klęskami elementarnemi (w myśl uchwały sejmowej z d. 9. lutego 1894)	2.744 „ 17 „
e) w należytości czynnej od funduszu budowy zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju	43.922 „ 06 „
f) w należytości czynnej od funduszu szpitala powszechnego we Lwowie	43.440 „ — „
g) w należytości czynnej od funduszu budowy pawilonów w Kulparkowie	273.749 „ 22 „
h) na rachunku czekowym w c. k. pocztowej Kasie oszczędności	126 „ 71 „
Razem	2,000.000 K — g

Według **sumarycznego zestawienia wszystkich funduszów krajowych** stan tychże z końcem roku 1907 wynosi:

a) w majątkach zarodowych:

1. Gotowizna w kasach	11.097 K 40 g	
2. Efekta w walucie koronowej . .	21,602.790 „ 82 „	
3. Dobra i realności	20,229.256 „ 77 „	
4. Kapitały hypotekowane . . .	98.326 „ 05 „	
5. Przewyżka należytości czynnych . .	1,420.803 „ 41 „	43,362.274 K 45 g

b) w majątkach obrotowych:

1. Gotowizna w kasach	4,823.726 K 75 g	
2. Efekta	23,752.619 „ 58 „	
3. Kapitały lokowane w bankach . .	4,642.638 „ — „	
Razem stan czynny . .	33,218.984 K 33 g	
4. Przewyżka należytości biernych . .	60,322.152 „ 06 „	
Przewyżka stanu biernego		27,103.167 „ 73 „
Pozostaje stan czynny		16,259.106 K 72 g

Z końcem roku 1906 stan był następujący:

a) w majątkach zarodowych stan czynny	42,364.486 K 70 g	
b) w majątkach obrotowych przewyżka stanu biernego . .	18,154.783 „ 65 „	
Ogólny majątek wykazał stan czynny		24,209.703 „ 05 „
Okazuje się tedy z końcem r. 1907 *ubytek* majątku o .		7,950.596 K 33 g

a mianowicie:

w majątkach zarodowych *wzrósł* stan czynny o	997.787 K 75 g	
w majątkach obrotowych *wzrósł* stan bierny o	8,948.384 „ 08 „	
Wogóle *ubytek* majątku jak wyżej o .	7,950.596 K 33 g	

Należytości czynne, nie wliczając kapitałów w bankach lokowanych, wynoszą z końcem roku 1907:

a) w majątkach zarodowych . . .	1,707.610 K 43 g	
b) w majątkach obrotowych . . .	25,158.480 „ 95 „	26,866.091 K 38 g

z końcem roku 1906 wynosiły te należytości:

a) w majątkach zarodowych . . .	1,314 397 K 21 g	
b) w majątkach obrotowych . . .	19,789.876 „ 16 „	21,104.273 „ 37 „
Z końcem roku 1907 *wzrosły* należytości czynne o . .		5,761.818 K 01 g

mianowicie:

a) w majątkach zarodowych *zwiększyły* się o	393.213 K 22 g	
b) w majątkach obrotowych *zwiększyły* się o	5,368.604 „ 79 „	
Wogóle *przybyło* należytości czynnych j. w. o . .		5,761.818 K 01 g

według poszczególnych zamknięć rachunków.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wydaje Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszów budżetem objętych za rok 1907.

2. Powyższa uchwała obejmuje także absolutoryum dla c. k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego i funduszu szkolnego emerytalnego za rok 1907.

3. Rachunki funduszów samoistnych budżetem nieobjętych, funduszu pożyczkowego na drogi powiatowe i gminne, funduszów propinacyjnych 37 miast, funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę szkół, funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla c. i k. wojska, funduszu byłego galicyjskiego korpusu ochotników z r. 1859, stałego funduszu przemysłowego, funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych, stałego funduszu hodowlanego, funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego i funduszu pożyczkowego dla Spółek oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena, przyjmuje Sejm do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, dnia 1. sierpnia 1908.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Członek Wydziału krajowego:
Dr. Władysław Jahl, w. r.

SUMARYUSZ

FUNDUSZU KRAJOWEGO.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

Sumaryusz funduszu krajowego.

Liczba rubryk budżetowych	Sumaryusz	Wynikłości w roku 1907					
		zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		K	g	K	g	K	g
	WYDATKI.						
	A. Rzeczywiste.						
I.	Reprezentacya kraju	135.227	40	—	—	135.227	40
II.	Zarząd	1,591.115	82	15.657	—	1,606.772	82
III.	Sprawy zdrowotne	5,768.944	27	143.890	76	5,912.835	03
IV.	Dobroczynność	66.078	40	24.366	74	90.445	14
V.	Oświata i sztuka	18,010.460	61	398.622	98	18,409.083	59
VI.	Pomniki historyczne	43.172	64	274.500	—	317.672	64
VII	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	953.755	89	16.000	—	969.755	89
VIII.	Komunikacye	3,199.286	04	735.221	02	3,934.507	06
IX.	Budowy wodne i melioracye	5,017.966	86	—	—	5,017.966	86
X.	Rolnictwo	2,047.663	46	300.839	—	2,348.502	46
XI.	Górnictwo	33.130	02	—	—	33.130	02
XII.	Przemysł i rękodzieła	989 983	42	214.116	04	1,204 099	46
XIII.	Długi krajowe	2,902.610	64	—	—	2,902.610	64
XIV.	Pensye emerytalne etc.	286.247	50	7.290	—	293.537	50
XV.	Opłaty konsumcyjne	8 316	59	—	—	8.316	59
XVI.	Rozmaite	417.727	98	7.500	—	425.227	98
	Suma wydatków rzeczywistych budżetem objętych	41,471.687	54	2,138.003	54	43,609.691	08
	B. Przenośne.						
	3% lokacya w Banku krajowym na rachunku czekowym					10,017.371	83
	Z 3% lokacyi zwrócono funduszowi pożyczkowemu dla gmin na budowę koszar dla c. i k. wojska					358.450	07
	„ „ „ zwrócono funduszowi pożyczkowemu na drogi powiatowe i gminne					283.000	—
	„ 4% „ wydano na rachunek bieżący krajowego składu publicznego w Krakowie					22.600	02
	Zaliczki zwrócone depozytom ogólnym					150.000	—
	Rachunek czekowy funduszu krajowego w poczt. Kasie oszcz.					5.126	71
	„ „ krajowych opłat konsumcyjnych w pocztowej Kasie oszczędności					2,058.551	66
	„ przenośny krajowego składu publicznego w Krakowie					196.608	81
	3% pożyczka zwócona funduszowi sprzedaży soli					1,040.000	—
	Fundusz budowy zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju — zaliczka na budowę					36.660	07
	„ „ pawilonów w Kulparkowie — zaliczka na budowę					273.749	22
	„ szpitala powszechnego we Lwowie — zaliczka na budowę klinik					233.040	—
	Suma wszystkich wydatków					58,284.849	47
	C. Pozostałość kasowa z końcem roku 1907:						
	a) w gotówce				1,230.552 K 50 g		
	b) w efektach				1,000.000 „ — „	2,230.552	50
	Ogółem zgodnie ze sumą dochodów					60,515.401	97

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Kwota budżetem uchwalona dnia 16—18. i 19. marca 1907			Wynikłości są zatem	
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	mniejsze	większe
K	K	K	K	K
156.672	—	156.672	21.445	—
1,648.202	17.775	1,665.977	59.204	—
5,521.025	142.454	5,663.479	—	249.356
66.078	30.375	96.453	6.008	—
17,195.128	509.376	17,704.504	—	704.580
44.372	274.500	318.872	1.199	—
979.450	16.000	995.450	25.694	—
3,034.886	733.000	3,767.886	—	166.621
5,276.339	—	5,276.339	258.372	—
1,941.807	294.574	2,236.381	—	112.121
35.530	—	35.530	2.400	—
993.347	222.685	1,216.032	11.933	—
3,028.204	—	3,028.204	125.593	—
262.619	7.230	269.849	—	23.688
13.500	—	13.500	5.183	—
396.950	7.500	404.450	—	20.778
40,594.109	2,255.469	42,849.578	517.031	1,277.144
				760.113

Wykazany zapas w gotówce . . . . . 1,230.552 K 50 g

jest własnością:

funduszu uposażenia Kasy krajowej .	1,191.368 K	57 g
krajowego Składu publicznego w Krakowie	39.183 „	93 „
Razem j. w. . .	1,230.552 K	50 g

Wykazany zaś zapas w efektach imiennej wartości 1,000.000 K stanowią akcye zakładowe Spółki akcyjnej wschodnio-galicyjskich kolei lokalnych, w zamian za otrzymaną z funduszu krajowego subwencyę w tejże wysokości, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1894.

Fundusz uposażenia kasy krajowej. . . . . 2,000.000 K — g

składa się:

a)	z gotówki j. w.	1,191.368 K	57 g
b)	z lokacyi w Banku kraj. na 3% rachunku czek.	375.467 „	35 „
c)	z lokacyi w kraj. Składzie publ. w Krakowie	69.181 „	92 „
d)	w należytości od funduszu budowy zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju . .	43.922 „	06 „
e)	w należytościach czynnych z tytułu udzielonych pożyczek Wydziałom pow. dla dotkniętych klęskami element. (w myśl uchw. sejm. z ½ 1894)	2.744 „	17 „
f)	w należytości od funduszu szpitala powszechnego we Lwowie	43.440 „	— „
g)	w należytości od funduszu budowy pawilonów w Kulparkowie	273.749 „	22 „
h)	na rachunku czekowym w poczt Kasie oszcz.	126 „	71 „
	Razem j. w. . .	2,000.000 K	— g

Sumaryusz funduszu krajowego.

Liczba rubryk budżetowych	Sumaryusz	Wynikłości w roku 1907					
		zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		K	g	K	g	K	g
	DOCHODY.						
	A. Rzeczywiste.						
I.	Reprezentacya kraju	369	53	—	—	369	53
II.	Zarząd	209.652	33	—	—	209.652	33
III.	Sprawy zdrowotne	2,039.887	—	—	—	2,039.887	—
IV.	Dobroczynność	—	—	—	—	—	—
V.	Oświata i sztuka	4,289.104	60	—	—	4,289.104	60
VI.	Pomniki historyczne	493	50	100.934	10	101.427	60
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	441.040	38	—	—	441.040	38
VIII.	Komunikacye	600.820	96	35.000	—	635.820	96
IX.	Budowy wodne i melioracye	3,229.702	07	—	—	3,229.702	07
X.	Rolnictwo	759.500	55	16.000	—	775.500	55
XI.	Górnictwo	9.000	—	—	—	9.000	—
XII.	Przemysł i rękodzieła	432.545	78	5.188	—	437.733	78
XIII	Długi krajowe	130.445	09	—	—	130.445	09
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia,						
XV.	dary z łaski	65.849	32	—	—	65.849	32
XVI.	Opłaty konsumcyjne	8,244.982	32	—	—	8,244.982	32
	Rozmaite	1,561.114	38	463.039	16	2,024.153	54
	Suma dochodów własnych	22,014.507	81	620.161	26	22,634.669	07
XVII.	Dodatki do podatków: *a)* w Galicyi wschodn. i zach. po 72 i 78 gr. *b)* w W. Księstwie Krakowskiem po 64 i 70 gr.	18,430.908	20	—	—	18,430.908	20
	Suma dochodów rzeczywistych budżetem objętych	40,445.416	01	620.161	26	41,065.577	27
	Pożyczka krótkoterminowa, zaciągnięta z galic. fund. prop. na pokr. niedoboru w r. 1907	2,544.113	81	—	—	2,544.113	81
	Ogółem	42,989.529	82	620.161	26	43,609.691	08
	B. Przenośne.						*)
	3% lokacya w Banku kraj. (ściągnięta z rachunku czekowego)					10,997.775	83
	3% „ fund. pożyczk. dla gmin na bud. koszar dla c. i k. wojska					358.450	07
	3% „ „ „ na drogi powiatowe i gminne					179.186	96
	3% „ zwrócona z rach. bież. kraj. składu publ. w Krakowie					20.000	—
	Zaliczki pobrane z depozytów ogólnych					150.000	—
	Rachunek czekowy funduszu kraj. w poczt. Kasie oszczędności					5.000	—
	„ „ kraj. opłat konsumcyjnych w poczt. Kasie oszcz.					2,058.551	66
	„ przenośny krajowego Składu publicznego w Krakowie					199.767	45
	3% pożyczka pobrana z funduszu sprzedaży soli					1,040.000	—
	Pożyczka do zwrotu z fund. bud. zakł. dla obłąk. w zach. części kraju					—	—
	„ „ z funduszu budowy pawilonów w Kulparkowie					—	—
	„ „ „ szpitala powszechnego we Lwowie					189.600	—
	Fundusz uposażenia kasy krajowej, pobrane zwroty pożyczek					1.993	62
	Suma wszystkich dochodów					58,810.016	67
	C. Pozostałość kasowa z początkiem roku 1907:						
	a) w gotówce	705.385 K 30 g					
	b) w efektach	1,000.000 „ — „				1,705.385	30
	Ogółem zgodnie ze sumą wydatków					60,515.401	97

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Kwota budżetem uchwalona dnia 16—18. i 19. marca 1907			Wynikłości są zatem	
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	mniejsze	większe
K	K	K	K	K
200	—	200	—	170
179.320	—	179.320	—	30.332
2.205.108	—	2,205.108	165.221	—
—	—	—	—	—
3,859.039	—	3,859.039	—	430.066
450	100.000	100.450	—	978
			Bibl. Jag.	
418.703	—	418.703	—	22.337
572.942	31.000	603.942	—	31.879
3,456.695	—	3,456.695	226.993	—
659.679	16.000	675.679	—	99.822
9.000	—	9.000	—	—
405.352	2.460	407.812	—	29.922
29.294	—	29.294	—	101.151
36.000	—	36.000	—	29.849
7,290.000	—	7,290.000	—	954.982
1,253.520	463.039	1,716.559	—	307.594
20,375.302	612.499	20,987.801	392.214	2,039.082
18,030.069	—	18,030.069	—	400.839
38,405.371	612.499	39,017.870	392.214	2,439.921
				2,047.707
3,831.708	—	3,831.708	1,287.594	—
42,237.079	612.499	42,849.578	1,287.594	2,047.707
				760.113

Uwaga. *) Stan lokacyi w Banku krajowym na 3% rachunku czekowym wynosi z końcem r. 1907 . . . . . 389.720 K — g

która to suma jest własnością:

a) funduszu uposażenia Kasy krajowej . . . . . 375.467 K 35 g

b) funduszu pożyczkowego drogowego . . . . . 14.252 „ 65 „

Razem j. w . . 389.720 K — g

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny:

	Szczegół.	Ogół.
1. Pozostałość kasowa z rach. z końcem roku 1907:		
w gotówce 1,230.552 K 50 g		
w efektach 1,000.000 „ — „	2,230.552 K 50 g	
2. Należytości czynne z roku bieżącego:		
a) w rubryce wydatków 206.476 K 25 g		
b) w rubryce dochodów. 5,254.581 „ 39 „		
3. Należytości czynne z lat ubiegłych . . . . . 3,466.834 „ 84 „	8,927.892 „ 48 „	11,158.444 K 98 g
Z końcem roku 1906 wynosiła suma stanu czynnego . 8,522.577 K 82 g		
Z porównania z takim stanem z końcem roku 1907. . 11,158.444 „ 98 „		
Okazuje się w stanie czynnym z końcem roku 1907 *przyrost* o . . . . . 2,635.867 K 16 g		

Stan bierny:

4. Należytości bierne z roku bieżącego:		
a) w rubryce wydatków . . . . . 3,916.585 K 58 g		
b) w rubryce dochodów . . . . . 36.852 „ 67 „		
5. Należytości bierne z lat ubiegłych . . . . 3,985.123 „ 84 „	7,938.562 „ 09 „	
Przewyżka stanu czynnego		3,219.882 K 89 g
Z końcem roku 1906 wynosiła przewyżka stanu czynnego . . .		3,800.784 „ 99 „
Stan przeto majątku z końcem roku 1907 (nie uwzględniając długów pożyczek krajowych wykazanych w osobnych zamknięciach rach.) przedstawia się *niekorzystniej* o		580.902 K 10 g
mianowicie: stan czynny *zwiększył się* o . .	2,635.867 K 16 g	
„ bierny *zwiększył się* o . . .	3,216.769 „ 26 „	
Stan majątku jest tedy *niekorzystniejszy* jak wyżej o		580.902 K 10 g

I.

FUNDUSZ KRAJOWY.

Rubryka I — XVII.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

Z. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Fundusz krajowy. Rubryka I. Reprezentacya kraju

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
I.		**REPREZENTACYA KRAJU.** ***Wydatki.***			
	1	Koszta podróży pp. posłów	8.763	66	8.972
	2	Dyety pp. posłów	39.420	—	72.000
	3	Koszta druków	64.179	91	51.000
	4	Spisywanie sprawozdań	11.638	88	12.000
	5	Pisarze dzienni	733	10	1.300
	6	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	2.400	—	2.400
	7	Służba	2.319	50	2.400
	8	Opał	3.115	20	3.000
		Do przeniesienia . .	132.570	25	153.072

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
208	—	Wydatki *mniejsze* wedle rzeczywistej potrzeby.
32.580	—	
—	13.180	Wydatek *większy* z powodu znaczniejszej ilości przedłożeń sejmowych.
361	—	Z uchwalonego na r. 1907 kredytu . . . 12.000 K — g wydano w r. 1907 . . . . . 8.388 „ 88 „ Z pozostałej niezużytej reszty w kwocie. 3.611 K 12 g przeniesiono część w kwocie . . . . 3.250 „ — „ na rok 1908 na koszta druku indeksu do sprawozdań sejmowych, pozostała zaś reszta . . 361 K 12 g stanowi zaoszczędzenie. (LW. 34.417/908).
567	—	Z pozostałego kredytu z roku 1906 . . . 925 K 80 g tudzież z kredytu uchwalonego na r. 1907 1.300 „ — „ razem z sumy . . 2.225 K 80 g wydano w r. 1907 . . . . . 1.658 „ 90 „ pozostała reszta . 566 K 90 g stanowi zaoszczędzenie (LW. 34.417/908).
—	—	Z pozostałego kredytu z r. 1906 . . . . 600 K — g tudzież z kredytu uchwalonego na r. 1907 2.400 „ — „ razem z sumy . . 3.000 K — g wydano w r. 1907 . . . . . 260 „ — „ resztę zaś w kwocie. . 2.740 K — g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na r. 1908 (LW. 34.417/908).
80	—	Wydatek *mniejszy* wedle rzeczywistej potrzeby.
—	115	Na rachunek pozostałego kredytu z r. 1906 . 3.000 K — g tudzież z kredytu uchwalonego na r. 1907 3.000 „ — „ razem na rachunek sumy. . 6.000 K — g wydano w r. 1907 . . . . . 6.115 „ 20 „ *więcej o . . 115 K 20 g* z powodu mroźnej zimy i znacznego podrożenia materyału opałowego.
33.796	13.295	

Fundusz krajowy. Rubryka I. Reprezentacya kraju.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K.	Wynikłości w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
I.		Z przeniesienia . .	132.570	25	153.072
	9	Zapuszczanie i mycie podłóg	202	74	200
	10	Potrzeby kancelaryjne	1.059	44	2.000
	11	Na uzupełnienie biblioteki sejmowej . . .	400	—	400
	12	Rozmaite drobne wydatki	994	97	1.000
		Suma wydatków .	135.227	40	156.672
		Dochody.			
	1	Dochody ze sprzedaży druków sejmowych .	369	53	200

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
33.796	13.295	
—	3	Na poczet pozostałego kredytu z r. 1906 . . 200 K — g i kredytu uchwalonego na r. 1907 . . 200 „ — „ razem na rachunek sumy . . 400 K — g wydano w r. 1907 . . . . . 402 „ 74 „ zatem *więcej o drobną kwotę* . . 2 K 74 g
942	—	Z pozostałego kredytu z r. 1906 . . . . 1.995 K — g i z kredytu uchwalonego na r. 1907 . 2.000 „ — „ razem z sumy . 3.995 K — g wydano w r. 1907 . . . . . 3.054 „ 44 „ pozostała zaś reszta . . 940 K 56 g stanowi zaoszczędzenie.
—	—	Z pozostałego kredytu z r. 1906 . . . . 400 K — g i z kredytu uchwalonego na r. 1907 . 400 „ — „ razem z sumy . . 800 K — g wydano w r. 1907 . . . . . 447 „ 12 „ resztę zaś w kwocie . . 352 K 88 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na r. 1908 (LW. 34.417/908).
5	—	Wydatek nieznacznie *mniejszy* wedle potrzeby.
34.743	13.298	
21.445		
—	170	Dochód *większy* nie dający się dokładnie obliczyć.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.		**ZARZĄD.**			
		Wydatki.			
		A) Kierownictwo.			
	1	Marszałek krajowy . . . 12 000 K i dodatek na reprezentacyę . 8.000 „	20.000	—	20.000
	2	Sześciu członków Wydziału krajowego . .	67.466	66	72.000
	3	Zastępcy członków Wydziału krajowego . .	5.766	66	4.000
			93.233	32	96.000
		B) Biura Wydziału krajowego.			
	4	*Oddział konceptowy.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		4 radców	34.908	72	31.104
		8 sekretarzy	45.707	—	48.032
		7 wicesekretarzy	30.851	06	32.424
		6 adjunktów	20.785	05	22.080
		6 koncepistów	21.285	23	17.424
		3 praktykantów, adjuta po 1.400 K . . .	1.862	72	4.200
		3 praktykantów, adjuta po 1.200 K . . .	2.426	66	3.600
		b) Dodatki pięcioletnie, czteroletnie i trzyletnie	7.851	96	12.202
			165.678	40	171.066
	5	*Oddział melioracyjny.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Dyrektor	7.776	—	7.776
		Zastępca dyrektora	6.004	—	6.004
		13 starszych inżynierów	75.393	47	77.050
		Referent administracyjno-prawny . . .	6.004	96	6.004
		13 inżynierów I. klasy	60 265	—	58.944
		15 inżynierów II. klasy	53.733	34	55.100
		15 inżynierów adjunktów	39.756	39	43.560
		2 praktykantów technicznych adjuta . .	4.363	18	2.800
		Personal dla projektowania i budowy wodociągów i kanalizacyi w gminach wiejskich i małomiejskich:			
		2 inżynierów adjunktów	5.808	—	5.808
		Do przeniesienia . .	259.104 258.911	34 72	263.046 267.066

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
4.533	—	Wydatek *mniejszy* z powodu intercalare.
—	1.766	Wydatek *większy* w miarę potrzeby zastępstwa.
4.533	1.766	
2.767		
		Uwaga. *Uzasadnienie różnic w pozycyach 4 — 17 zamieszczone przy sumie płac.*
—	3.805	
2 325	—	
1.573	—	
1.295	—	
—	3.861	
2.338	—	
1.173	—	
4.350	—	
13 054	7.666	
5.388		
—	—	
—	—	
1.656	—	
—	1	
—	1.321	
1.367	—	
3.804	—	
—	1.563	
—	—	
6 827	2.885	
8.155	—	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.	5	Z przeniesienia . .	258.911	72	267.066
			259.104	34	263.046
		b) Dodatki pięcioletnie i czteroletnie . .	11.211	43	13.393
		c) Na podróże naukowe dla dwóch inżynierów-adjunktów przeznaczonych do projektowania i wykonania wodociągów i kanalizacyi	3.500	—	3.500
		d) Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych i wynagrodzenie 64 dozorców i 23 ukończonych uczniów, przez 5 miesięcy zimowych przy pracach biurowych . .	37.173	98	31.100
			310.989	75	311.039
	6	*Oddział techniczno drogowy.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Dyrektor	7.775	96	7.776
		Zastępca dyrektora	6.003	98	6.004
		5 starszych inżynierów	29.545	05	30.020
		11 inżynierów I. klasy	49.202	—	48.915
		11 inżynierów II. klasy	36.146	56	39.560
		12 inżynierów-adjunktów	30 666	67	34.848
		4 praktykantów technicznych, adjuta . .	8.833	71	6.600
		Asystent manipulacyjny	2.128	—	2.128
		10 konduktorów starszych	20.991	67	21.000
		10 konduktorów I. klasy	16.500	—	18.000
		10 konduktorów II. klasy	14.208	59	15.500
		12 konduktorów III. klasy	15.995	24	16.200
		b) Dodatki pięcioletnie i czteroletnie . .	11.926	41	14.121
			249.923	84	260 672
	7	*Oddział kolejowy.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Dyrektor	7.775	96	7.776
		Zastępca dyrektora	6.003	98	6.004
		2 starszych inżynierów	12.007	96	12.008
		2 inżynierów I. klasy	4.632	—	9.264
		3 inżynierów II. klasy	12.503	41	11.040
		Do przeniesienia . .	42.923	31	46.092
			819.825	31	838.777

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
8.155	—	
6.827	2.885	
2.181	—	
—	—	Cały niezużyty kredyt w kwocie 3.500 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na r. 1908 (LW. 85.923/907 i 33.755/908).
—	6.074	*Przekroczenie* kredytu pod lit. *d)* ma pokrycie w większych dochodach rubr. II. poz. 2 doch.
9.008	8.959	
49		
—	—	
—	—	
475	—	
—	287	
3.413	—	
4.181	—	
—	2.233	
—	—	
8	—	
1.500	—	
1.291	—	
205	—	
2.195	—	
13.268	2.520	
10.748		
—	—	
—	—	
—	—	
4.632	—	
—	1.463	
4.632	1.463	
18.952	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.	7	Z przeniesienia . .	819.825	31	838.777
			42.923	31	46.092
		4 inżynierów-adjunktów	9.082	71	11.616
		Referent administracyjny	—	—	6.004
		Sekretarz	6.301	28	6.004
		Adjunkt konceptowy	4.632	—	3.680
		Koncepista	1.236	65	2.904
		Konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych	4.632	—	4.632
		Adjunkt rachunkowy	—	—	3.680
		Oficyał rachunkowy	2.903	98	2.904
		Asystent rachunkowy	2.128	—	2.128
		Adjunkt administracyjno manipulacyjny . .	2.113	27	3.680
		Inspicyent-rysownik	2.128	—	2.128
		Asystent manipulacyjny	2.128	—	2.128
		Woźny	1.324	98	1.325
		b) Dodatki pięcioletnie i czteroletnie . .	5.152	66	5.724
			86.686	84	104.629
	8	*Oddział rolniczy.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		1 radca	—	—	7.776
		1 adjunkt konceptowy	3.958	29	3.680
		b) Dodatek czteroletni adjunktowi Komornickiemu	199	95	300
			4.158	24	11.756
	9	*Oddział sanitarny.*			
		Inspektor szpitali:			
		a, b, c) płaca, dodatek aktywalny i dwa dodatki pięcioletnie	11.992	64	9.376
		d) koszta podróży i dyety	1.366	16	2.400
			13.358	80	11.776
	10	Referent górniczy, remuneracya	2.773	30	3.328
		Do przeniesienia . .	926.802	49	970.266

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
18.952	—	
4 632	1.463	
2.533	—	
6.004	—	
—	297	
—	952	
1.667	—	
—	—	
3.680	—	
—	—	
—	—	
1.567	—	
—	—	
—	—	
—	—	
571	—	
20.654	2.712	
17.942		
7.776	—	
—	278	
100	—	
7.876	278	
7.598		
—	2.617	Wydatek *większy* o pobory nadetatowego zastępcy inspektora szpitali od 24 lipca 1908 na podstawie uchwały do LW. 110.737/907.
1 034	—	Wydatek *mniejszy* w miarę odbytych podróży.
1 034	2.617	
	1.583	
555	—	
45.047	1.583	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.		Z przeniesienia . .	926.802	49	970.266
	11	Architekt:			
		a) Płaca	3.600	—	3.600
		b) Bilet roczny kolejowy II. kl. . . .	560	—	560
		c) Dyety (w miarę odbytych podróży i premia ubezpieczenia od wypadków) . .	895	53	2.000
			5.055	53	6.160
	12	*Oddział rachunkowy.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Dyrektor	7.776	—	7.776
		Zastępca dyrektora	6.004	—	6.004
		9 rewidentów	41.688	—	41.688
		12 adjunktów	44.076	67	44.160
		Archiwista	—	—	2.904
		Protokolista	—	—	2.904
		8 oficyałów	29.023	30	23.232
		9 asystentów	19.135	32	19.152
		12 praktykantów	20.719	34	20.736
		10 aplikantów, adjuta	10.038	86	10.000
		Woźny	1.325	—	1.325
		Lustrator rachunkowy dla szpitali powszechnych (oprócz płacy i dodatku aktywalnego, bilet roczny II. kl., tudzież ryczałt na fiakry i inne wydatki połączone z wyjazdami) .	5.692	—	5.692
		b) Dodatki pięcioletnie i czteroletnie . .	8.294	33	9.586
			193.772	82	195.159
	13	*Oddział kasowy.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Dyrektor	7.776	—	7.776
		Zastępca dyrektora	493	33	6.004
		Kontrolor	4.632	—	4.632
		Kasyer	8.884	—	4.632
		2 adjunktów	7.335	—	7.360
		2 oficyałów	5.791	34	5.808
		2 asystentów	3.009	99	4.256
		2 praktykantów	4.041	36	3.456
		2 woźnych	2.915	—	3.180
		b) Dodatki pięcioletnie i czteroletnie . .	999	93	1.300
			45.877	95	48.404
		Do przeniesienia . .	1,171.508	79	1,219.989

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
45.047	1.583	
—	—	
—	—	
1.104	—	Wydatek *mniejszy* w miarę odbytych podróży.
1.104	—	
—	—	
—	—	
—	—	
83	—	
2.904	—	
2.904	—	
—	5 791	
17	—	
16	—	
—	39	
—	—	
—	—	
1.292	—	
7.216	5.830	
1.386		
—	—	
5.511	—	
—	—	
—	4.252	
25	—	
17	—	
1.246	—	
—	586	
265	—	
300	—	
7.364	4.838	
2.526		
50.063	1.583	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.		Z przeniesienia . .	1,171.508	79	1,219.989
	14	*Oddział manipulacyjny.*			
		a) Płace i dodatki aktywalne:			
		Dyrektor	4.800	—	4.800
		Archiwista	4.632	—	4.632
		Ekspedytor	3.680	—	3.680
		Protokolista	3.680	—	3.680
		5 kancelistów	14.520	—	14.520
		6 asystentów	12.768	—	12.768
		3 pisarzy	5.184	—	5.184
		3 aplikantów, adjuta	3.000	—	3.000
		Odźwierny	1.200	—	1.200
		Portyer	1.000	—	1.000
		5 woźnych	4.050	—	6.625
		b) Dodatki pięcioletnie i czteroletnie . .	4.190	07	4.550
			62.704	07	65.639
	15	*Oddział statystyczny.*			
		Naczelnik oddziału	2.400	—	5.600
		Wicesekretarz	1.989	29	4.632
		Koszta sporządzenia mapy Galicyi pod względem językowym i wyznaniowym, koszta sporządzenia wyciągów z arkuszy posiadłości gruntowych, tudzież koszt naprawy maszyny do rachowania	728	90	—
			5.118	19	10.232
	16	*Oddział dla poboru opłaty konsumcyjnej od piwa.*			
		a) funkcyonaryusz rachunkowy . . .	2.400	—	2.400
		b) referent pomocniczy	2.000	—	2.000
		c) dyurna	17.439	32	23.000
		d) sługa kancelaryjny	904	80	600
			22.744	12	28.000
	17	*Oddział biura pośrednictwa pracy.*			
		Adjunkt konceptowy (płaca i dodatek aktywalny)	3 680	—	3.680
		Koncepista (płaca i dodatek aktywalny) . .	1.420	—	2.904
		Do przeniesienia . .	5.100	—	6.584
			1,262 075	17	1,323.860

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
50.063	1.583	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
2 575	—	
360	—	
2.935	—	
3.200	—	
2.643	—	
—	729	
5.843	729	
5.114		
—	—	
—	—	
5.561	—	
—	305	
5.561	305	
5.256		
—	—	
1.484	—	
1.484	—	
63.368	1.583	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.	17	Z przeniesienia . .	1,262.075	17	1,323.860
			5.100	—	6.584
		Aplikant manipulacyjny, adjutum . . .	1.000	—	1.000
		Dyetaryusz, wynagrodzenie dzienne po 2 K .	—	—	730
			6.100	—	8.314
	17*a)*	Ryczałt na podwyższenie dodatków aktywalnych, pięcioletnich i trzyletnich . . .	—	—	—
		Suma płac z dodatkami aktywalnymi, pięcioletnimi, czteroletnimi i trzyletnimi . .	1,268.175	17	1,332.174
	18	**Dyurna.**			
		a) dla Oddziału konceptowego: zwyczajne . . .	6.633	70	6.954
		nadzwyczajne . .	—	—	2.118
		b) dla Oddziału melioracyjnego:			
		α) 2 dyetaryusze w biurze centralnem . . . 1.653 K 50 g			
		β) ryczałt na rysownika w ekspozyturze krakowskiej . . . . . 1.100 „ — „	2.753	50	3.880
		c) dla Oddziału techniczno-drogowego . .	9.805	42	7.000
		d) dla Oddziału rachunkowego: zwyczajne .	34.420	—	34.420
		nadzwyczajne	**6.103**	—	**6.103**
		e) dla Oddziału statystycznego. . . .	4.637	70	5.000
		Do przeniesienia { zwyczajne .	58.250	32	57.254
		nadzwyczajne .	**6.103**	—	**8.221**
		zwyczajne .	1,268.175	17	1,332.174

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
63.368	1.583	
1.484	—	
—	—	
730	—	
2.214	—	
—	—	Przyzwolony kredyt w tej pozycyi w kwocie 27 000 K oraz wydatki przypadające na tę pozycyę mieszczą się w poszczególnych oddziałach w poz. 4—17.
65.582	1.583	Wydatki w poz. 4—17 wogóle *mniejsze* o 63.999 K głównie
63.999		z powodu *intercalare*.
320	—	Wydatek *mniejszy* wedle potrzeby.
2.118	—	Z *nadzwyczajnego* ryczałtu 14.000 K uchwalonego na podwyższenie wynagrodzenia dyurn przypadła dla Oddziału konceptowego kwota 2.118 K, której w r. 1907 niezużyto, stanowi więc w całości zaoszczędzenie.
1.127	—	Wydatek *mniejszy* } wedle rzeczywistej potrzeby.
—	2.805	Wydatek *większy* }
—	—	Z uchwalonego na r. 1907 kredytu zwyczajnego w kwocie . . . . . 34.420 K — g
—	—	tudzież z części *nadzwyczajnego* ryczałtu 14.000 K wynoszącej w tym oddziale . 6.103 „ — „
		wreszcie z pozostałego kredytu z lat dawniejszych w kwocie . . . . . 1.947 „ 35 „
		razem z sumy . . . 42.470 K 35 g
		wydano w r. 1907 . . 36.219 „ 48 „
		Resztę niezużytą w kwocie . . . 6 250 K 87 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1908 (L. W. 42.623/908).
362	—	Wydatek *mniejszy* wedle potrzeby.
1.809	2.805	
2.118	—	
63.999	—	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907 K.	Wydatki w roku 1907 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.	18	Z przeniesienia { zwyczajne .	1,268.175	17	1,332 174
		zwyczajne .	58.250	32	57.254
		nadzwyczajne .	**6.103**	—	**8.221**
		f) dla Oddziału manipulacyjnego: zwyczajne	32.600	—	32.600
		nadzwyczajne	**5.779**	—	**5.779**
		g) Ryczałt na podwyższenie wynagrodzenia dyurnistów, zajętych w biurach Wydziału krajowego.	—	—	—
			90.850	32	89.854
			11.882	—	**14.000**
			102.732	32	103.854
	19	**Zasługi.**			
		a) 19 stróżów, tudzież zastępca woźnego .	13.728	60	12.610
		b) na polepszenie poborów sług niestałych, *nadzwyczajne* .	**2.000**	—	**2.000**
			15.728	60	14.610
	20	**Emolumenta.**			
		a) dyrektor kancelaryi na fiakra . . .	100	—	100
		b) 48 m³ drzewa opałowego à 9·25 K	504	—	444
		c) ubranie dla odźwiernego i 9 woźnych po 100 koron, tudzież dla zastępcy woźnego 60 koron	860	—	1.060
		d) ubranie dla portyera	213	—	200
		e) opał dla odźwiernego 12 m³ drzewa i dla portyera 10 m³ drzewa	231	—	204
		f) dodatki osobiste i funkcyjne . . .	12.507	69	12.902
		Do przeniesienia { zwyczajne .	14.415	69	14.910
		zwyczajne .	1,372.754	09	1,434.638
		nadzwyczajne .	**13.882**	—	**16.000**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
63.999	—	
1.809	2.805	
2.118	—	
—	—	Z uchwalonego na r. 1907 kredytu zwyczajnego w kwocie . . . . . 32.600 K — g
—	—	tudzież z *nadzwyczajnego* w kwocie . . 5.779 „ — „
		przypadającej na ten oddział z *nadzwyczajnego* ryczałtu 14.000 K razem z sumy 38.379 K — g
		wydano ogółem w r. 1907 . . . 36.885 „ 40 „
		Resztę niezużytą w kwocie . . . 1.493 K 60 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1908 (L. W. 42.623/908).
—	—	Przyzwolony w tej pozycyi kredyt *nadzwyczajny* w kwocie 14.000 K oraz wydatki przypadające na tę pozycyę wykazano wyżej pod lit. *a)*, *d)*, *f)*.
1.809	2.805	
2.118	—	
3.927	2.805	
1.122		
—	1.119	Wydatek *większy* z powodu zastępstwa chorej służby.
—	—	
—	1.119	
—	—	
—	60	Wydatek *większy* z powodu podrożenia materyału opałowego.
200	—	Wydatek *mniejszy* } wedle potrzeby.
—	13	Wydatek *większy* }
—	27	Wydatek *większy* z powodu podrożenia materyału opałowego.
394	—	Wydatek *mniejszy* z powodu zmian w personalu w ciągu roku.
594	100	
65.808	3.924	
2.118	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907 K.	Wydatki w roku 1907 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.	20	Z przeniesienia { zwyczajne / *nadzwyczajne*	1,372.754 13.882	09 —	1,434.638 16.000
		zwyczajne	14.415	69	14.910
		g) utrzymanie ekspozytury krajowego biura melioracyjnego i biur inżynierów sekcyjnych dla konserwacyi robót publicznych:			
		w Krakowie . . . . 1.500 K — g			
		w Tarnowie . . . . 700 „ — „			
		w Jarosławiu. . . . 700 „ — „			
		w Stanisławowie . . . 700 „ — „			
		w Rzeszowie . . . . 120 „ 88 „			
		biura 2 inżynierów sekcyjnych dla konserwacyi po 500 koron . . . . 503 „ 50 „	4.224	38	4.600
			18 640	07	19.510
	21	**Remuneracye.**			
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . . .	8.892	38	9.000
		b) Za zastępstwo prawne Wydziału krajowego wobec c. k. Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa	1.020	78	1.200
		c) Tłumacze	1.665	—	1.900
		d) Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego	19.000	—	19.000
			30.578	16	31.100
	22	**Koszta podróży i dyety wogóle.** . . .	14.354	44	20 000
	23	**Zaliczki na płace dla urzędników i służby:**			
		a) zwyczajne	39.936	92	40.500
		b) *nadzwyczajne*: dla adjunkta rachunkowego Mieczysława Wronowskiego, zwrotna w 20 ratach miesięcznych	1.775	—	1 775
			41.711	92	42.275
	24	**Pokrycie połowy należytości stemplowych** od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych	8.066	10	4.500
		Do przeniesienia { zwyczajne / *nadzwyczajne*	1,484.329 15.657	78 —	1,550.248 17.775

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
65.808	3.924	
2.118	—	
594	100	
376	—	Wydatek *mniejszy* wedle rzeczywistej potrzeby.
970	100	
870		
108	—	Wydatki *mniejsze* stosownie do przedłożonych rachunków kancelaryjnych obydwu zastępców prawnych.
179	—	
235	—	Wydatek *mniejszy* w miarę potrzeby.
—	—	
522	—	
5.646	—	Wydatek *mniejszy* w miarę przeprowadzonych komisyi.
563	—	Wydatek *mniejszy* wedle potrzeby
—	—	
563	—	
—	3.566	Wydatek *większy* stosownie do wydanych dekretów nominacyjnych.
73.409	7.490	
2.118	—	

Fundusz krajowy. Rubryka II Zarząd.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,484.329 **15.657**	78 —	1,550.248 **17.775**
	25	**Potrzeby kancelaryjne.**			
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych .	8.484	66	11.000
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętowe . .	2.118	27	3.000
		c) Potrzeby do pisania i rysowania . .	7.774	33	7.000
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów .	5.564	18	6.000
		e) Oprawa ksiąg i druków	1.963	96	1.600
		f) Opał	13.206	54	10.700
		g) Utrzymanie biblioteki	3.414	81	3.000
		h) Rozmaite pomniejsze	6.553	60	5.000
			49.080	35	47.300
	26	**Gmach sejmowy.**			
		a) Maszynista, płaca . . . . 1.440 K dodatek pięcioletni . . . . 100 „ 12 m³ drzewa opałowego . . 126 „ 45 litrów nafty . . . . 18 „	1.684	—	1.669
		b) Kominiarz.	739	—	800
		c) Froterowanie i zapuszczanie podłóg . .	2.084	52	2.000
		d) Mycie podłóg	269	80	200
		e) Zgartywanie i wywóz śniegu . . .	775	60	200
		f) Wywóz nieczystości	154	80	100
		g) Zabezpieczenie od ognia	430	83	520
		h) Podatek domowy i miejski czynszowy . . . . . 288 K 63 g tudzież należytość ekwiwalentowa za r. 1907 z VI. dziesięciolecia 1901 — 1910 rocznie po . . . . 135 „ „	423	63	435
		i) Utrzymanie skwerów koło gmachu sejmowego. . . . 200 K tudzież wynagrodzenie ogrodnika 100 „	300	—	300
		k) Konserwacya i adaptacya budynku i obejścia, koszta przekształcenia i urządzenia w gmachu, tudzież inne nieprzewidziane .	15.790	33	11.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . / zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	22 652 1,533.410 **15.657**	51 13 —	17.224 1,597.548 **17.775**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
73.409	7.490	
2.118	—	
2 515	—	Wydatki *wogóle większe* w tej pozycyi wedle rzeczywistej potrzeby.
882	—	
—	774	
436	—	
—	364	
—	2.506	
—	415	
—	1.554	
3.833	5 613	
	1.780	
—	15	Wydatek *większy*, gdyż uchwalony deputat opału mieszkania maszynisty z powodu podrożenia materyału opałowego okazał się niewystarczający.
61	—	Wydatki pod lit. *b)—h) mniejsze* lub *większe* wedle faktycznej potrzeby.
—	84	
—	70	
—	575	
—	55	
89	—	
11	—	
—	—	
—	4.791	Wydatek *większy* głównie z powodu nieprzewidzianych robót lakierniczych kosztem 2.188 K sporządzania bram żelaznych w podwórzu, zamykających wejście do ubikacyi sejmowych kosztem 1.000 K, wreszcie z powodu opłaty czynszu w kwocie 1.400 K poza gmachem sejmowym na częściowe pomieszczenie biur Oddziału melioracyjnego.
161	5.590	
73.409	9.270	
2.118	—	

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
II.	26	Z przeniesienia { zwyczajne .	1,533.410	13	1,597.548
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**15 657**	—	**17.775**
		Z przeniesienia { zwyczajne .	22.652	51	17.224
		l) Stacya elektryczna w gmachu sejmowym .	15.405	90	15.000
		m) Opłata gminna za zużycie wody z wodociągu miejskiego	7.567	28	6.000
		n) Umorzenie pożyczki 160.000 K, zaciągniętej na hipotekę gmachu sejmowego na budowę skrzydła tegoż gmachu dla biura melioracyjnego, XXII i XXIII. rata:			
		α) w kapitale . . . 2.594 K 36 g			
		β) w 4% odsetkach . . 5.464 „ 12 „			
		γ) 1/8% na administracyę . 341 „ 52 „			
		δ) stempel do kwitu . . 30 „ — „	8.430	—	8.430
		o) Najem lokalu w gmachu krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń (I. piętro) na pomieszczenie biur Dep. IV., tudzież 5% podatek wodociągowy (z ogólnej kwoty 8000 K, pokrywają po połowie fundusz krajowy i fundusz sprzedaży soli) .	3.650	—	4.000
			57.705	69	50.654
		Razem . . { zwyczajne .	1,591.115	82	1,648.202
		Razem . . { *nadzwyczajne* .	**15.657**	—	**17.775**
		Suma wydatków . .	1,606.772	82	1,665.977

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
73.409	9.270	
2.118	—	
161	5.590	
—	406	*Przekroczenie* kredytu tej pozycyi znajduje pokrycie w wyższym dochodzie o 1.280 K w rubr. II. poz. 6 dochodów.
—	1.568	Wydatek *większy* w miarę zużycia wody z wodociągu miejskiego.
—	—	
350	—	Na poczet przyzwolonego kredytu . . . . 4.000 K wydano z funduszu krajowego: *a)* na opłatę czynszu najmu . . 3.500 K *b)* „ „ 5% podatku gminnego wodociągowego . . . . 150 „ 3.650 „ Zaoszczędzenie . . . . 350 K Drugą połowę wydatku na ten cel w kwocie 3.650 K pokryto z funduszu solnego.
511	7.564	
	7.053	
73.409	16.323	
2.118	—	
75.527	16.323	
59.204		

Fundusz krajowy. Rubryka II. Zarząd.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty-dodatkow.) K.
II.		**Dochody.**			
	1	Subwencye z c. k. Skarby państwa:			
		a) dla biura melioracyjnego	16.000	—	16.000
		b) na utrzymanie technika dla kultury i eksploatacyi torfowisk.	2.000	—	2.000
	2	Zwroty poborów inżynierów krajowego biura melioracyjnego od spółek wodnych . .	102.103	29	91.040
	2*a)*	Zwroty poborów personalu techniczno-drogowego	6.223	15	—
	3	Zwroty poborów urzędników krajowego biura kolejowego, eksponowanych do kierownictwa budowy kolei, lub wytyczania trasy linii kolejowych	27.531	86	16.000
	4	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych z płac	46.185	90	46.600
	5	Zwroty dyurn rachunkowych od funduszu propinacyjnego miast	4.180	—	4.180
	6	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	4.280	06	3.000
	7	Sprzedaż książek i druków	646	47	300
	8	Różne przygodne	501	60	200
		Suma dochodów .	209.652	33	179.320

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	11.063	Zwroty *większe* w miarę przydzielenia personalu krajowego biura melioracyjnego do kierownictwa przedsiębiorstw melioracyjnych. Mianowicie wpłynęły zwroty poborów: *a)* inżynierów krajowego biura melioracyjnego . . . . . 92.065 K 85 g *b)* konduktorów melioracyjnych . . . 10.037 „ 44 „ Razem . . 102.103 K 29 g
—	6.223	Dochód *niebudżetowy* z tytułu zwrotu poborów konduktorów dróg krajowych, a mianowicie wpłynęły: *a)* od warsztatów betonowych w Rzeszowie i Jarosławiu, pobory 3 konduktorów . . . . . 3.073 K 15 g *b)* od funduszu budowy drogi kraj. Majdan-Stany-Rozwadów pobory 1 konduktora . 1.800 „ — „ *c)* od funduszu konserwacyi dróg kraj. w Zakopanem, pobory 1 konduktora . . 1.350 „ — „ Razem . . 6.223 K 15 g
—	11.532	Dochód *większy* w miarę przydzielenia personalu kraj. biura kolejowego do kierownictwa budowy kolei przez towarzystwa kolejowe prowadzonych.
414	—	Dochód *mniejszy* w miarę spłaconych zaliczek.
—	—	
—	1.280	Dochód *większy* z powodu dostarczenia większej ilości prądu elektrycznego do oświetlenia biur filii c. k. Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu.
—	346	Dochody *większe* nie dające się z góry dokładnie obliczyć.
—	302	
414	30.746	
	30.332	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
III.		**SPRAWY ZDROWOTNE.**			
		Wydatki.			
		I. Koszta leczenia ubogich chorych i wydatki na szpitale.			
	1	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych . . .	2,779.842	36	2,970.000
	2	Zapomogi na koszta leczenia w sanatoryach dla tuberkulicznie chorych	10.000	—	10.000
	3	Krajowy szpital powszechny we Lwowie:			
		a) zwyczajne . .	1,063.214	62	824.379
		b) nadzwyczajne .	**85.499**	**54**	**85.353**
	4	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie:			
		a) zwyczajne . .	837.400	37	694 765
		b) nadzwyczajne .	**22.190**	—	**22.190**
	5	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie:			
		a) zwyczajne . .	695.021	74	612.081
		b) nadzwyczajne .	**31.918**	**61**	**49.313**
		Do przeniesienia { zwyczajne .	5,385.479	09	5,111.225
		{ *nadzwyczajne* .	**139.608**	**15**	**156.856**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
190.158	—	Z zarachowanych wydatków przypada:
		A) Na zakłady krajowe, szpitale prowincyonalne i zagraniczne:
		1. Lwów, szpital powszechny (z klinikami):
		Oddział chorych . . . . . 193.269 K
		„ położnic . . . . . 52.154 „
		2. Kulparków, zakład dla obłąkanych . . . . . 467.269 „
		3. Kraków, szpital św. Łazarza (4 oddziały) 380.739 „
		4. „ c. k. klinika. . . . 12.473 „
		B) Szpitale prowincyonalne w kraju . . 1,308.042 „
		C) „ zagraniczne . . . . . 342.766 „
		D) Inne wydatki i zwroty . . . . 23.130 „
		Ogółem wydatki . . 2,779.842 K
		Z porównania powyższego wydatku z uchwaloną w budżecie kwotą . . . . . 2,970.000 „
		okazuje się *wynikłość mniejsza* o . . 190.158 K
		Ilość zapłaconych dni leczenia wynosi. . 1,970.209 K
—	—	Z przyzwolonego kredytu . . . . . 10.000 K — g
		i przeniesionego kredytu z roku 1906 (LW. 17.423/1907) . . . . . 1.406 „ 64 „
		razem . . 11.406 K 64 g
		wydano w ciągu roku 1907 . . . 8.918 „ 78 „
		niezużyty kredyt w kwocie . 2.487 K 86 g
		przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku roku 1908 (LW. 2.453/1908).
—	238.836	
—	147	
—	142.635	Uzasadnienia różnic uwidocznione są w specyalnych zamknięciach rachunków tych zakładów.
—	—	
—	82.941	
17.394	—	
190.158	464.412	
17.394	147	

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
III.		Z przeniesienia { zwyczajne .	5,385.479	09	5,111.225
		nadzwyczajne .	**139.608**	**15**	**156.856**
	6	Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałtowo) . . .	25.012	74	25.000
		Suma działu I. { zwyczajne .	5,410.491	83	5,136.225
		nadzwyczajne .	**139.608**	**15**	**156.856**
		II. Koszta utrzymania podrzutków.			
	7	Fundusz podrzutków w Krakowie . . .	—	—	—
	8	Koszta utrzymania podrzutków (wraz z utrzymaniem podrzutków we Lwowie) a więc w całym kraju i zagranicą	55.894	09	61.000
		III. Publiczna służba zdrowia.			
	9	Koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz subwencye dla powiatów, na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% podatków bezpośrednich, przypisanych do poboru w całym powiecie	106.366	48	110.000
	10	1/3 część kosztów na lekarstwa dla epidemicznie chorych	9.850	79	12.200
	11	Utrzymanie i odświeżanie krowianki. . .	24.000	—	24.000
	12	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej	130.391	10	126.500
	12*a)*	Stypendya dla lekarzy na podróże naukowe (do rozporządzalności Wydziału krajowego)	5.249	98	6.000
		Suma działu III. { zwyczajne .	275.858	35	278.700
		nadzwyczajne .	—	—	—
		IV. Zasiłki dla zakładów sanitarnych.			
	13	Szpitale SS. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole, Bursztynie, Przeworsku i Nowosiółkach	3.600	—	3.600
	14	Szpital św. Zofii we Lwowie, subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu	1.600	—	1.600
	15	Szpital Komisyi klimatycznej w Zakopanem .	600	—	600
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	5.800	—	5.800
		nadzwyczajne . .	—	—	—
		zwyczajne . .	5,742.244	27	5,475.925
		nadzwyczajne . .	**139.608**	**15**	**156.856**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
190.158	464.412	
17.394	147	
—	13	Wydatek *większy* o nieznaczną różnicę.
190.158	464.425	
17.394	147	
—	—	
5.106	—	Wydatek *mniejszy*, stosownie do złożonych rachunków.
3.634	—	Wydatek *mniejszy* wskutek nieobsadzenia wszystkich kreowanych posad lekarzami.
2.349	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niestałości wydatków tego rodzaju, zaliczanych na podstawie rachunków, nadsyłanych przez c. k. Namiestnictwo.
—	—	
—	3.891	Wydatek *większy* z powodu niestałości wydatków tego rodzaju zarachowywanych na podstawie partykularzy, przedkładanych przez c. k. Namiestnictwo.
750	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do rzeczywistych wydatków.
6.733	3.891	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
201.997	468.316	
17.394	147	

Fundusz krajowy. Rubryka III. Sprawy zdrowotne.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
III.		Z przeniesienia zwyczajne	5,742 244	27	5,475.925
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**139 608**	**15**	**156.856**
		Z przeniesienia zwyczajne	5.800	—	5.800
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
	16	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie, na amortyzacyę pożyczki 60.000 K na dokończenie budowy szpitala w Krakowie (VI. rata z 33-lecia w myśl uchwały sejmowej z dnia 10. lipca 1902), *nadzwyczajne*	**3.882**	**61**	**3.598**
	17	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	2.500	—	2.500
	18	Zakład św. Józefa we Lwowie, dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców	2.000	—	2.000
	19	Szpital izraelicki we Lwowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	4.000	—	4.000
	20	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	2.500	—	2.500
	21	„Narodna licznycia“ we Lwowie, subwencya	1.000	—	1.000
	22	Kolonia lecznicza w Rymanowie	1.000	—	1.000
	23	Kolonia lecznicza w Rabce, na utrzymanie dzieci w lecznicy	600	—	600
	24	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe we Lwowie	600	—	600
	25	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe w Krakowie.	600	—	600
	26	Towarzystwo hygieniczne we Lwowie, celem ułatwienia szerzenia zasad hygieny i dopomożenia wydania „Przeglądu hygienicznego“	600	—	600
	27	Szpital dla matołków w Iwoniczu	2.000	—	2.000
	28	Towarzystwo lekarskie w Krakowie	300	—	300
	29	Komitet zjazdu lekarzy i przyrodników, subwencya na wystawę lekarską, *nadzwyczajne*	**400**	—	**400**
	30	Rada wyznaniowa gminy izraelickiej w Krakowie, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	2.000	—	2.000
	31	Kuratorya szpitala izraelickiego w Samborze, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	600	—	600
	32	Zarząd szpitala i przytuliska izraelickiego w Tarnopolu, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	600	—	600
		Suma działu IV. zwyczajne	26.700	—	26.700
		Suma działu IV. *nadzwyczajne*	**4 282**	**61**	**3.998**
		Razem zwyczajne	5,768.944	27	5,502 625
		Razem *nadzwyczajne*	**143.890**	**76**	**160.854**
		Suma rubr. III. wydatków	5,912.835	03	5,663.479

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
201.997	468.316	
17.394	147	
—	—	
—	—	
—	284	Wydatek *większy* z powodu podwyższenia przez galic. Kasę oszczędności stopy procentowej.
—	—	
—		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	284	
201 997	468.316	
17.394	431	
219.391	468.747	
	249.356	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K.	Wynikłości w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
III.		***Dochody.***			
	1	Krajowy szpital powszechny we Lwowie. .	722.038	95	800.665
	2	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	632.069	94	671.201
	3	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie .	604.451	29	575.122
	4	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych	81.094	51	57.000
	5	Zwroty od gmin za dawniejsze koszta leczenia	—	—	100
	6	Zwroty od szpitali powszechnych za sprawdzanie rachunków aptekarskich . . .	232	31	1.020
	7	Zwrot od c. k. Rządu nadwyżki kosztów utrzymania chorych w klinikach za lata ubiegłe	—	—	100.000
		Suma rubr. III. dochodów .	2,039.887	—	2,205.108
IV.		**DOBROCZYNNOŚĆ.**			
		Wydatki.			
	1	Dom ubogich i sierót w Krakowie . . .	10.848	—	10.848
	2	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000	—	2.000
	3	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400	—	2.400
	4	Zakład osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu . . .	1.000	—	1.000
	5	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie	400	—	400
	8	Towarzystwo j. w. rata amortyzacyjna pożyczki 65 000 K udzielonej fundacyi domu podrzutków we Lwowie, na budowę zakładu opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, V. i VI. półroczna rata z 35 lecia, do 1. października 1938 włącznie, *nadzwyczajne*.	**3.575**	**20**	**3.575**
		Do przeniesienia { zwyczajne .	16.648	—	16.648
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne*.	**3.575**	**20**	**3.575**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
78.626	—	Uzasadnienia różnic uwidocznione są w specyalnych zamknięciach rachunków tych zakładów.
39.131	—	
—	29.329	
—	24.095	Dochód *większy* w miarę zwróconych zaliczek.
100	—	Na poczet preliminowanej kwoty nie wpłynął w roku 1907 żaden dochód.
788	—	Dochód *mniejszy* stosownie do rzeczywistych wpływów.
100.000	—	Na poczet preliminowanej kwoty nie wpłynął żaden dochód.
218.645	53.424	
165.221		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IV.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	16.648 / 3.575	— / 20	16.648 / 3.575
	7	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	10.000	—	10.000
	8	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200	—	200
	9	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną . . .	400	—	400
	10	Towarzystwo imienia św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie . .	200	—	200
	11	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie	200	—	200
	11*a*)	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego we Lwowie, na przytulisko dla sług. .	200	—	200
	12	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	400	—	400
	13	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu, im. hr. Sołtykowej	200	—	200
	14	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000	—	1.000
	15	Zakład im. św. Jadwigi w Krakowie. . .	1.200	—	1.200
	16	Przytulisko Brata Alberta we Lwowie i Krakowie	10.000	—	10.000
	17	Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie	1.600	—	1.600
	18	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K zaciągniętej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie (VII. rata z 30-lecia w myśl uchwały sejmowej z 12. lipca 1902) *nadzwyczajne*	**1.600**	—	**1.600**
	19	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 i dla uczestników powstania z r. 1863, do dyspozycyi Wydziału krajowego	4.500	—	4.500
	20	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót.	2.000	—	2.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	48.748 / 5.175	— / 20	48.748 / 5.175

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	—	Z kredytu pozostałego z roku 1906 w kwocie . . 200 K tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie . . . . . 10.000 „ razem z sumy . . . 10.200 K wydano w roku 1907 . . 9.800 „ nieużytą zaś resztę w kwocie . . . . 400 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. IV. wydatków budżetu roku 1908 (LW. 35.797/1908)
—	—	
—	—	
—	—

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IV.		Z przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	48.748 5.175	— 20	48.748 5.175
	21	I. Towarzystwo głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200	—	200
	22	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie.	200	—	200
	22*a)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat archidyecezyi lwowskiej *nadzwyczajne*	200	—	200
	22*b)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. dyecezyi stanisławowskiej *nadzwyczajne*	200	—	200
	23	Kongregacya ruska Sióstr Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr.-kat Ordynaryatami)	1.000	—	1.000
	23*a)*	Zgromadzenie SS. Służebniczek Najśw. Rodziny Maryi w Starej Wsi	2.000	—	2.000
	24	Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki, zaciągniętej dla pogorzelców (VIII. rata z 10 lecia, w myśl uchwały sejmowej z 10. kwietnia 1900 r.), *nadzwyczajne* .	3 000	—	3.000
	25	Gminie m. Nowego Sącza, na opłatę odsetek (4%) od pożyczek 400 000 K, zaciągniętych na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (XIII. rata z 20-lecia) *nadzwyczajne*	13.440	—	16.000
	26	Gminie m. Mikuliniec, IV. rata na opłatę odsetek od pożyczki 20.000 K na lat 10 zaciągnąć się mającej, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye, *nadzwyczajne*	751	54	850
	26*a)*	Gminie m. Brzeska, *jednorazowa* zapomoga dla pogorzelców, celem ułatwienia odbudowania miasta, do dyspozycyi Wydziału krajowego.	—	—	—
	27	Dla pogorzelców — ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	10.000	—	10.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	62.148 22.766	— 74	62.148 25.425

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
2.560	—	Wydatki stosownie do planu umorzenia.
98	—	
—	—	Kredyt pozostały z roku 1906 w kwocie 10.000 K wydano w roku 1907.
—	—	Z kredytu pozostałego z r. 1906 w kwocie . . 1.550 K tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie . . . . . 10.000 „ razem z sumy . . . . 11.550 K wydano w r. 1907 . . . 11.500 „ nieużytą zaś resztę w kwocie . . . . 50 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. IV. wydatków budżetu roku 1908 (LW. 31.069/1908).
—	—	
2.658	—	

Fundusz krajowy. Rubryka IV. Dobroczynność.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K.	Wynikłości w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	62.148	—	62.148
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**22.766**	**74**	**25.425**
	27*a)*	Zakład opieki nad opuszczonemi dziećmi w Krakowie (zakład p. Żurowskiej), *nadzwyczajne*	**700**	—	**700**
	27*c)*	Przytulisko dla drobnych sierót pod opieką św. Józefa we Lwowie, *nadzwyczajne* . .	**700**	—	**700**
	27*d)*	Dom sierót Niepokalanego Poczęcia N. Panny Maryi we Lwowie, *nadzwyczajne*. . .	**200**	—	**200**
	27*e)*	Komitet kolonij wakacyjnych we Lwowie .	200	—	200
	28	Zgromadzenie XX. Redemptorystów w Podgórzu, na budowę kościoła i klasztoru (z przyznanych 10.000 K II. rata z 5-lecia). .	2.000	—	2.000
	28*a)*	Przytulisko polskie w Wiedniu, *nadzwyczajne* .	—	—	**200**
	29	Stowarzyszenie kobiet ku wychowaniu sierót izraelickich w Krakowie, zasiłek . .	200	—	200
	30	Zakład dla sierót imienia Modesty Zagórskiej w Śniatynie	100	—	100
	31	Zgromadzenie S. S. Miłosierdzia im. św. Wincentego a Paulo we Lwowie, IV. i V. rata umorzenia reszty pożyczki 20.000 K zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności	1 230	40	1.230
	32	Dyrekcya i grono nauczycielskie Seminaryum nauczycielskiego we Lwowie, na ciepły posiłek dla ubogich uczniów	200	—	200
	33	Zarząd centralny Związku katolickich towarzystw i zakładów dobroczynnych, rata amortyzacyjna pożyczki 120.000 K, zaciągnąć się mającej na budowę domu dla wszystkich stowarzyszeń robotniczych katolickich we Lwowie, I. rata półroczna z 39 lecia od 1. lipca 1907, *nadzwyczajne*.	—	—	**3.150**
		Razem { zwyczajne . .	66.078	40	66.078
		Razem { *nadzwyczajne* . .	**24 366**	**74**	**30.375**
		Suma rubr. IV. wydatków .	90.445	14	96.453
		Dochody.			
	1	Dobroczynność.	—	—	—

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
2.658	—	
—	—	
—	—	
—	—	Niezużyty kredyt w r. 1906 w kwocie . . . 200 K wraz z kredytem uchwalonym na rok 1907 w kwocie . . . . . 200 „ wydano w całości w r. 1907 w ogólnej sumie 400 K
—	—	
—	—	
200	—	Ponieważ subwencyę dotyczącą tej pozycyi wypłacono z rubr. V. poz. 36, zatem kredyt niniejszy jest zaoszczędzeniem.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
3.150	--	Dotychczas pożyczka nie została zaciągniętą, wydatku więc w r. 1907 nie było — W myśl uchwały Wydziału krajowego do L.W. 27 158/908 kredyt ten stanowi zaoszczędzenie.
—	—	
6.008	—	
6.008	—	
—	—	Rubr. IV. niema dochodów.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		**OŚWIATA i SZTUKA.**			
		Wydatki.			
		I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.			
	1	Akademia umiejętności w Krakowie:			
		a) zasiłek stały . . . . . 70.000 K			
		b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod przewodnictwem profesora Dra Smolki w Archiwum watykańskiem, na trzechlecie 1907/8—1910/11 . . . 4.000 „			
		c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . 5.000 „	79.000	—	79.000
	2	Szesnastu członków Rady szkolnej krajowej (stałe pobory) . . . 32.000 K i na koszta podróży zamiejscowych członków Rady szkolnej krajowej (do jej rozporządzenia) . . . 3.500 „	35.655	26	35.500
		Suma działu I. { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	114.655 / —	26 / —	114.500 / —
		II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.			
	3	Wydatki funduszu szkolnego krajowego:			
		a) zwyczajne . .	16,107.770	74	15,300.667
		b) nadzwyczajne .	253.572	98	261.176
	4	Wydatki funduszu szkolnego emerytalnego .	1,350.309	78	1,343.100
	5	Na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki 10,000.000 K, zaciągnąć się mającej na budowę nowych szkół ludowych (za $^1/_2$ roku, w myśl uchwały Sejmu z 12. marca 1907), *nadzwyczajne*	—	—	100.000
	6	Na subwencye dla istniejących już internatów	22.000	—	22.000
	7	Na budowę domów dla internatów, *nadzwyczajne*	50.000	—	50.000
		Suma działu II. { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	17,480.080 / 303.572	52 / 98	16,665.767 / 411.176
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	17,594.735 / 303.572	78 / 98	16,780.267 / 411.176

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	155	Przekroczenie z powodu zwrotu nadwyżki wydatku poniesionego w roku 1906 (LW. 72.403/07).
—	155	
—	—	
—	807.104	Patrz specyalne zamknięcia rachunków tych funduszów.
7.603	—	
—	7.210	
100.000	—	Wydatku w roku 1907 nie było z powodu niezrealizowania pożyczki, — kredyt ten stanowi zatem zaoszczędzenie. (LW. 45.397/908).
—	—	Niezużyty kredyt z r. 1906 w kwocie . . . 200 K wraz z kredytem preliminowanym na rok 1907 w kwocie . . . . . 22.000 „ wydano w całości w ogólnej sumie . . . 22.200 K
—	—	
—	814.314	
107.603	—	
—	814.469	
107.603	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	17,594.735 303 572	78 98	16,780.267 411.176
		III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.			
	8	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej i Leszczynach, *stała subwencya* w myśl uchwały Sejmu z dnia 11. lipca 1902 . . .	40.000	—	40.000
	9	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie, *nadzwyczajne*	2.000	—	2.000
	10	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Franciszka Preisendanza w Krakowie, *nadzwyczajne*	2.000	—	2.000
	11	Dla kursów wyższych dla kobiet im. Adryana Baranieckiego, *nadzwyczajne* . . .	2.000		2.000
	12	Ruskie prywatne seminaryum żeńskie, utrzymywane przez ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową, *nadzwyczajne* . .	1.000	—	1.000
	13	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Brodach, *nadzwyczajne*	1 500	—	1.500
	14	Prywatna szkoła średnia żeńska we Lwowie, utrzymywana przez Towarzystwo „Gimnazyum żeńskie“, *nadzwyczajne*. . .	1 000	—	1.000
	15	Prywatna szkoła średnia żeńska w Krakowie z charakterem gimnazyalnym, pod zarządem pp. Browicza, Czubka i Tretiaka, *zasiłek stały*	1.000	—	1.000
	15*a)*	Na subwencye dla innych żeńskich seminaryów, gimnazyów i liceów, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego, *nadzwyczajne*	3.000	—	3.000
	16	Kurs naukowy żeński w Tarnowie, w myśl uchwały Sejmu z d. 11. lipca 1902 .	800	—	800
	17	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie	8.000	—	8.000
	18	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie .	200	—	200
	19	Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu:			
		a) stała subwencya	400	—	400
		b) jednorazowy zasiłek na spłatę długów, *nadzwyczajne*	2.000	—	2.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	50.400 14.500	— —	50.400 14.500
		{ zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	17,594 735 303.572	78 98	16,780.267 411.176

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	814 469	
107.603	—	
—	—	
—	—	
—

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia zwyczajne	17,594.735	78	16,780.267
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	303.572	98	411.176
		Z przeniesienia zwyczajne	50.400	—	50 400
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	14.500	—	14.500
	20	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej.	1.000	—	1.000
	21	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	25.000	—	25.000
	22	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie: *a)* na stypendya dla 100 wychowanków po 250 K . . . . 25.000 K; *b)* na utrzymanie zakładu . . 5.000 „; *c)* na amortyzacyę pożyczki 36 000 K na budowę II. piętra, zaciągniętej przez Dyrekcyę zakładu, VIII. rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934 r.) . . 1.990 „	31.990	—	31.990
	23	Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	1.000	—	1.000
	24	Zakład dla ciemnych we Lwowie: *a)* na utrzymanie zakładu . . 7.600 K; *b)* na stypendya dla 10 wychowanków po 240 K . . . . 2.400 „	10.000	—	10.000
	25	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie	2.000	—	2.000
	26	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ w Krakowie	2.000	—	2.000
	27	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	8.000	—	8.000
	28	Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich we Lwowie, na cele Towarzystwa i wydawnictwa	1.000	—	1.000
	29	Zgromadzenie Sióstr Felicyanek, na utrzymanie domu głównego w Krakowie, *nadzwyczajne*	2.000	—	2.000
	29*a)*	Na rozszerzenie budynku szkoły wydziałowej żeńskiej SS. Bazylianek w Jaworowie .	—	—	—
		Suma działu III. zwyczajne	132.390	—	132.390
		Suma działu III. *nadzwyczajne*	16.500	—	16.500
		Do przeniesienia zwyczajne	17,727.125	78	16,912.657
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	320.072	98	427.676

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
—	814.469	
107.603		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Niezużyty w r. 1906 kredyt w kwocie . . . 200 K wraz z kredytem uchwalonym na rok 1907 w kwocie . . . . . 25.000 „ wydano w całości w r. 1907 w ogólnej sumie 25.200 K
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Niezużyty kredyt w roku 1907 w kwocie . . . 400 K wydano do dalszej dyspozycyi do rubr. V. wydatków na rok 1908 (LW. 35.797/908).
—	—	
—	—	
—	814.469	
107.603	—	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	17,727.125 320.072	78 98	16,912.657 427.676
		IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa.			
	30	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich we Lwowie	1.000	—	1.000
	31	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Krakowie	1.000	—	1.000
	32	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.500	—	3.500
	33	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, *zasiłek stały*	3.500	—	3.500
	34	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Tarnowie.	200	—	200
	35	Polskie Stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu	200	—	200
	36	Polskie Stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu.	200	—	200
	36*a)*	Polskie stowarzyszenie chrześcijańskich robotników „Ojczyzna“ we Wiedniu . .	200	—	200
	37	Biblioteka polska we Wiedniu	400	—	400
	38	Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego. . . .	3.000	—	3.000
	39	Towarzystwo „Związek rodzicielski“ we Lwowie, *nadzwyczajne*	500	—	500
	40	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwa dzieł i peryodycznych pism ludowych	10.000	—	10.000
	41	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwa	2.300	—	2.300
	41*a)*	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwo mapy Polski — jednorazowo, *nadzwyczajne*	2.000	—	2.000
	42	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, II. rata umorzenia części pożyczki hipotecznej, zaciągniętej na budowę własnego domu (z ogólnej przyznanej sumy 10.000 K) .	1.000	—	1.000
	42*a)*	Towarzystwo nauczycieli szkół ludowych we Lwowie — jednorazowo, *nadzwyczajne* .	2.000	—	2.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	26.500 4.500	— —	26.500 4.500
		{ zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	17,727.125 320.072	78 98	16,912 657 427.676

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
—	814.469	
107.603	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z kredytu pozostałego z roku 1906 w kwocie . . 50 K tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie . . . . . 3.000 „ razem z sumy . . 3.050 K wydano w roku 1907 . . . . . 2.850 „ niezużytą zaś resztę w kwocie . . 200 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. V. wydatków budżetu r. 1908 (LW. 35.797/908).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	814.469	
107.603	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia zwyczajne	17.727.125	78	16,912.657
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	320.072	98	427.676
		Z przeniesienia zwyczajne	26.500	—	26.500
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	4.500	—	4.500
	42*b)*	Towarzystwo nauczycieli religii mojżeszowej w Stanisławowie	100	—	100
	43	Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“	2.000	—	2.000
	44	Na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“	1 000	—	1.000
	45	Wydawnictwo dziełek ludowych	2.000	—	2.000
	46	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na wydawnictwa	1.400	—	1.400
	47	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo dzieł tegoż, do rozporządzalności Wydziału krajowego	800	—	800
	48	Towarzystwo ludoznawcze, na wydawnictwo czasopisma „Lud“	500		500
	49	Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa, na wydawnictwo	800	—	800
	50	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie	300	—	300
	51	Redakcya pisma dla dzieci „Mały Światek“ we Lwowie	200	—	200
	51*a)*	Towarzystwo ruskich kobiet „Żyźń“ we Lwowie, na wydawnictwa	100	—	100
	52	Na wydawnictwo: *a)* polskich podręczników dla szkół średnich . . . 2.000 K; *b)* ruskich książek szkolnych . . 8.000 „	10.000	—	10.000
	53	Wydawnictwo dwutygodnika „Rodzina i Szkoła“ z dodatkiem naukowym „Wiedza i praca“ we Lwowie, *nadzwyczajne*	300	—	300
	54	Polskie „Muzeum szkolne“ we Lwowie	1.000	—	1.000
	55	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwa	2.300	—	2.300
		Do przeniesienia zwyczajne	49.000	—	49.000
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	4.800	—	4 800
		Do przeniesienia zwyczajne	17,727.125	78	16,912.657
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	320.072	98	427.676

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	814.469	
107.603	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z kredytu pozostałego z roku 1906 w kwocie . . 15.400 K tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie . . . . . 10.000 „ razem z sumy . . 25.400 K wydano w roku 1907 . . . . . 15.000 „ niezużytą zaś resztę w kwocie . . 10.400 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. V. wydatków budżetu roku 1908 (LW. 34.565 1908), z których kwotę 10.000 K wydano już w Radzie szkolnej krajowej do LW. 16.194/908.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	814.469	
107.603	—	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia zwyczajne	17,727.125	78	16,912.657
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	320.072	98	427.676
		Z przeniesienia zwyczajne	49.000	—	49.000
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	4.800	—	4.800
	56	Towarzystwo „Proświta“ na wydawnictwo dzieł ludowych	6.000	—	6.000
	57	Towarzystwo im. Szewczenki, na wydawnictwa	12.000	—	12.000
	58	Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego, na wydawnictwo dzieł ludowych	6.000	—	6.000
	59	Bezpłatna „Uczelnia“ w zarządzie Koła Towarzystwa szkoły ludowej im. B. Goldmana we Lwowie	600	—	600
	59*a)*	Koło szkoły ludowej imienia B. Goldmana we Lwowie	2.000	—	2.000
	60	Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie	1.000	—	1.000
	61	Ks. Dżułyński, gr. kat. proboszcz w Łapszynie, na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“	800	—	800
	62	OO. Bazylianie na wydawnictwo pism religijno-moralnej treści	400	—	400
	63	Krakowskie Towarzystwo techniczne, na wydawnictwo czasopisma „Architekt“, *nadzwyczajne*	400	—	400
	64	Towarzystwo numizmatyczne w Krakowie, na wydawnictwo „Wiadomości numizmatyczno-archeologicznych“ *nadzwyczajne*	400	—	400
	65	Na wydawnictwo „Biblioteki politechnicznej“, III. rata z subwencyi 10.000 K, płatnej w 10-ciu latach	1.000	—	1.000
		Suma działu IV. zwyczajne	78.800	—	78.800
		Suma działu IV. *nadzwyczajne*	5.600	—	5.600
		Do przeniesienia zwyczajne	17,805.925	78	16,991.457
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	325.672	98	433.276

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	814.469	
107.603	—	
—	—	
—	—	
—	—	Uchwalony na rok 1907 kredyt w kwocie . . 6.000 K jako niewydany — przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. V. wydatków budżetu r. 1908 i w tym roku ją wydano (LW. 15.968/908 i LW. 35.797/908).
—	—	
—	—	
—	—	Pozostałą z roku 1906 resztę kredytu w kwocie . 400 K wraz z kredytem uchwalonym na rok 1907 . 600 „ razem sumę . . 1.000 K wydano w całości w roku 1907.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Uchwalony na rok 1907 kredyt w kwocie . . . 400 K jako niewydany — przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. V. wydatków budżetu r. 1908 i w tym roku ją wydano (LW. 39.091/908 i LW. 35.797/908).
—	—	
—	—	
—	—	
—	814.469	
107.603	—	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne*.	17,805.925 325 672	78 98	16,991.457 433.276
		V. Teatry i sztuki piękne.			
	66	Teatr polski w Krakowie, subwencya stała .	16.000	—	16.000
	66*a)*	Dyrektorowi teatru miejskiego w Krakowie, Ludwikowi Solskiemu, zasiłek *nadzwyczajny* na rok 1907	4.000	—	4.000
	67	Budowa teatru w Krakowie, XXVI. i XXVII. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K, zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945)	15.000	—	15.000
	68	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego: *a)* dramat i komedya . . . 28.400 K *b)* opera polska . . . . . 20.000 „	48.400	—	48.400
	68*a)*	Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie, Ludwikowi Hellerowi, zasiłek *nadzwyczajny* na rok 1907	8.000	-	8.000
	69	Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie XVII. i XVIII. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. półrocza 1934) .	35.559	45	33 696
	70	Na nagrody konkursowe dla utworów scenicznych polskich, *nadzwyczajne* . . .	2 000	—	2.000
	71	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Ruska Besida“	18.500	—	18.500
	71*a)*	Towarzystwn „Ruska Besida“ na cele skompletowania orkiestry, subwencya *nadzwyczajna* (I. rata z 8.000 K)	4.000	—	4.000
	72	Na koszta inspekcyi ruskiego teatru narodowego na prowincyi	500	—	500
	73	Towarzystwo teatru ludowego we Lwowie, *nadzwyczajne*	—	—	2.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	133.959 18.000	45 —	132.096 20.000
		{ zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	17,805.925 325.672	78 98	16,991.457 433.276

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	814.469	
107.603	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
	1.863	Wydatek *większy* z powodu podwyższenia w r. 1907 stopy procentowej.
—	—	Uchwalony na rok 1907 kredyt . . . . . 2.000 K jako niewydany — przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. V. wydatków budżetu r. 1908 (LW. 26.141/908).
—	—	
—	—	
—	—	
2.000	—	Tak pozostałej reszty z kredytu z r. 1906 w kwocie 1.300 K jako też z kredytu uchwalonego na r. 1907 . 2.000 „ razem więc sumę . . 3.300 K nie wydano w r. 1907, gdyż teatr ludowy we Lwowie nie istniał. Niezużytą resztę kredytu z roku 1906 j. w. 1.300 K wykazano w rubr. V. poz. 4. dochodów.
—	1.863	
2.000	—	
—	814.469	
107.603	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia zwyczajne	17,805.925	78	16,991.457
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	325.672	98	433.276
		Z przeniesienia zwyczajne	133.959	45	132.096
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	18.000	—	20.000
	74	Dla teatru ludowego w Krakowie, *nadzwyczajne*	850	—	2.000
	75	Na nagrody konkursowe dla utworów odpowiednich dla włościańskich teatrów, *nadzwyczajne*	500	—	500
	76	Akademia sztuk pięknych w Krakowie, XIX. rata umorzenia pożyczki 200.000 K na budowę gmachu (aż do r. 1911 włącznie), *nadzwyczajne*	14 000	—	14.000
	77	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki, IX. rata z 33-lecia), *nadzwyczajne*	1.000	—	1.000
	78	Towarzystwo przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie, na urządzenie nowego lokalu wystawy, III. rata z rozdzielonej na 3 lata subwencyi *nadzwyczajnej* po . . .	2.000	—	2.000
	79	Gminie m. Krakowa, na zarząd domu im. Jana Matejki w Krakowie	1.000	—	1.000
	79*a*	Gminie miasta Krakowa na fundusz zakupna „Wernyhory“ Matejki dla Muzeum Narodowego w Krakowie (I. rata z 6.000 K), *nadzwyczajne*	3 000	—	3 000
	80	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	6.000
	81	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, w myśl uchwały Sejmu z 10. lipca 1902 . .	10.000		10.000
	82	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, na budowę własnego domu na pomieszczenie Konserwatoryum wraz z salą koncertową, II. rata subwencyi *nadzwyczajnej* 75.000 K, z 25-lecia.	3.000	—	3.000
		Do przeniesienia zwyczajne	150.959	45	149.096
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	42.350	—	45.500
		Do przeniesienia zwyczajne	17,805.925	78	16,991.457
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	325.672	98	433.276

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	814 469	
107.603	—	
—	1.863	
2.000	—	
1.150	—	Z kredytu pozostałego z r. 1906 w kwocie . . 550 K oraz z kredytu uchwalonego na r. 1907 w kwocie 2.000 „ razem z sumy . . 2.550 K wydano w roku 1907 . . . . . 1.400 „ reszta w kwocie . . 1.150 K stanowi zaoszczędzenie.
—	—	Uchwalony na rok 1907 kredyt w kwocie . . 500 K jako niewydany — przeniesiono do dyspozycyi do rubr. V. wydatków budżetu roku 1908 i w tym roku ją wydano (LW. 56.088/908 i LW. 26.141/908).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	1.863	
3.150	—	
—	814.469	
107.603	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia zwyczajne	17,805.925	78	16,991.457
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**325.672**	**98**	**433 276**
		Z przeniesienia zwyczajne	150.959	45	149.096
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**42.350**	—	**45 500**
	83	Towarzystwo muzyczne w Krakowie	1.600	—	1.600
	84	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie	8.400	—	8.400
	85	Towarzystwo „Wyższy Instytut muzyczny“ we Lwowie	2.500	—	2.500
	86	Towarzystwo muzyczne w Brodach, *nadzwyczajne*	**400**	—	**400**
	87	Towarzystwo muzyczne w Samborze, *nadzwyczajne*	**200**	—	**200**
	88	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ w Krakowie	600	—	600
	89	Towarzystwo przyjaciół muzyki w Tarnopolu.	600	—	600
	90	Towarzystwo „Kapeli narodowej“ we Lwowie	400	—	400
	91	Wydziałowi krajowemu do rozporządzalności i przyznania zasiłków, po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki śpiewu i muzyki, Towarzystwom muzycznym: „Lutnia“, „Bojan“ i „Echo“ we Lwowie, „Lutnia“ w Krakowie, Towarzystwu imienia Moniuszki w Kołomyi i Stanisławowie i „Harmonia“ w Jaśle, ryczałt	3.500	—	3.500
		Suma działu V. zwyczajne	168 559	45	166.696
		Suma działu V. *nadzwyczajne*	**42.950**	—	**46.100**
		VI. Rozmaite.			
	92	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt	3.800	—	3.800
	93	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową	2.000	—	2.000
	94	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki opieki nad terminatorami we Lwowie	200	—	200
		Do przeniesienia zwyczajne	6.000	—	6.000
		Do przeniesienia zwyczajne	17,974.485	23	17,158.153
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	**368.622**	**98**	**479.376**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
—	814.469	
107.603	—	
—	1.863	
3.150	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Pozostałą z r. 1906 resztę kredytu w kwocie . . 500 K wraz z kredytem uchwalonym na r. 1907 . 600 „ razem sumę . . 1.100 K wydano w całości w roku 1907.
—	—	
—	—	
—	—	
—	1.863	
3.150	—	
—	—	Z kredytu uchwalonego na r. 1907 . . . . 3.800 K wydano tylko kwotę . . . . . 3 450 „ resztę zaś . . 350 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. V. wydatków budżetu roku 1908 (LW. 35.797/908).
—	—	
—	—	
—	—	
—	816.332	
110.753	—	

Fundusz krajowy. Rubryka V. Oświata i sztuka.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K.	Wynikłości w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
V.		Z przeniesienia { zwyczajne . .	17,974.485	23	17,158.153
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**368.622**	**98**	**479.376**
		Z przeniesienia { zwyczajne . .	6.000	—	6 000
	95	Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie . .	600	—	600
	96	Na cele budowy schroniska dla nauczycielek we Lwowie, IV. rata subwencyi 40.000 K, płatnej w 20-tu ratach rocznych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 31. października 1904)	2.000	—	2.000
	96*a)*	Stowarzyszenie nauczycielek w Krakowie, I. rata subwencyi 20.000 K, płatnej w 20 ratach rocznych, na budowę domu dla nauczycielek	1.000	—	1.000
	96*b)*	Zasiłki dla szkół zakładanych i utrzymywanych przez Towarzystwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego, *nadzwyczajne* . .	**30.000**	—	**30.000**
	97	Funduszowi szkolnemu krajowemu odsetki od efektów imiennej wartości 584.659 K 70 g, wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół . . .	25.775	38	26.775
	98	Towarzystwo „Eleuterya“	400	—	400
	99	Galicyjskie Towarzystwo ochrony zwierząt .	200	—	200
		Suma działu VI. { zwyczajne .	35.975	38	36.975
		Suma działu VI. { *nadzwyczajne* .	**30.000**	-	**30.000**
		Razem { zwyczajne .	18,010,460	61	17,195.128
		Razem { *nadzwyczajne* .	**398.622**	**98**	**509.376**
		Suma wydatków .	18,409.083	59	17,704 504

Doohody.

	1	Dochody funduszu szkolnego krajowego . .	3,810.406	34	3,554.541
	2	Dochody funduszu szkolnego emerytalnego .	467.113	88	296 498
	3	Dochód ze sprzedaży ruskich książek szkolnych	10.284	38	8 000
	4	Niezużyta subwencya dla Teatru ludowego we Lwowie	1.300	—	—
		Suma dochodów .	4,289.104	60	3,859.039

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	816 332	
110 753	—	
—	—	
—	—	Pozostałą z r. 1906 resztę kredytu w kwocie . . 600 K wraz z kredytem uchwalonym na r. 1907 . 600 „ razem sumę . . 1.200 K wydano w całości w r. 1907.
—	—	
—	—	
—	—	
1.000	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do wartości efektów funduszu szkolnego krajowego.
—	—	
—	—	
1 000	—	
—	—	
1.000	816.332	
110 753	—	
111.753	816.332	
	704.579	
—	255.865	Patrz specyalne zamknięcie rachunków tych funduszów.
—	170.616	
—	2.285	Dochód większy w miarę sprzedaży wydawnictw.
—	1.300	Patrz wyjaśnienie przy poz. 73 wydatków.
—	430.066	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VI.		**POMNIKI HISTORYCZNE.**			
		Wydatki.			
	1	Na utrzymanie kancelaryi konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników znajdujących się w naszym kraju	8.000	—	8.000
	1*a)*	Dla grona konserwatorów Galicyi zachodniej, na wydawnictwo „Teki konserwatorów“ (I. rata z przyznanych jednorazowo 2.000 K) *nadzwyczajne*	**1.000**	—	**1.000**
	2	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	—	1.000
	3	Muzeum narodowe w Krakowie: *a) stała subwencya*	10.000	—	10 000
		b) na reorganizacyę, adaptacye i rozszerzenie Muzeum narodowego, V. rata z przyznanych 30.000 K na lat 5 po 6.000 K, *nadzwyczajne*	**6.000**	—	**6.000**
	4	Krajowe Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:			
		a) Dyrektor we Lwowie . . 2.400 K — g			
		b) „ w Krakowie . . — „ — „			
		c) Adjunkt I. klasy we Lwowie 4.000 „ — „			
		d) Adjunkt II. klasy we Lwowie 2.880 „ — „			
		e) Adjunkt I. klasy w Krakowie 3.559 „ 92 „			
		f) Adjunkt II. klasy w Krakowie 2.771 „ 59 „			
		g) 2 aplikantów we Lwowie . 1.200 „ — „			
		h) 1 aplikant w Krakowie . . 600 „ — „			
		i) Czynsz za najem lokalu we Lwowie . 1.600 K i miejski 5% podatek wodociągowy za rok 1907 . . . . — „ 1.600 „ — „			
		k) Stróże we Lwowie i w Krakowie . . . . . 2.079 „ 96 „			
		l) Opał, potrzeby kancelaryjne i inne wydatki . . . 1.644 „ — „	22.735	47	24.772
	4*a)*	Na restauracyę zabytków artystycznych w kościele św. Floryana w Krakowie (II. rata z przyznanych 20.000 K, uważając subwencyę wypłaconą w r. 1906 jako I. ratę) *nadzwyczajne*	**4.000**	—	**4.000**
		Do przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	41.735 **11.000**	47 —	43.772 **11.000**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
2.036	—	Wydatek *mniejszy* głównie z powodu nieobsadzenia posady dyrektora w Krakowie.
—	—	
2.036	—	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VI.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	41.735 11.000	47 —	43.772 11.000
	4*b*)	Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie, *nadzwyczajne*	4.000	—	4.000
	5	Na restauracyę kościoła parafialnego obrządku łacińskiego w Drohobyczu, z przyznanych 15 000 K II. rata w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. listopada 1905, *nadzwyczajne* .	3.000	—	3.000
	6	Na konserwacyę zamku w Olesku . . .	1.437	17	600
	7	Na restauracyę starożytnej synagogi w Chodorowie z przyznanych 2.000 K, II. rata roczna, *nadzwyczajne*.	1.000	—	1.000
	8	Na restauracyę kościoła OO. Franciszkanów w Krośnie, IV. rata z subwencyi 12.000 K płatnej w 6 ratach rocznych od roku 1904, *nadzwyczajne*	2.000	—	2 000
	9	Na dalszą restauracyę kościoła Bożego Ciała w Krakowie, IV. rata z subwencyi 12.000 K, płatnej w 4 ratach rocznych od roku 1904, *nadzwyczajne*	3 000	—	3.000
	10	Na restauracyę kościoła św. Trójcy w Okopach, III. rata z subwencyi 6.000 K w 3 ratach rocznych od roku 1905, *nadzwyczajne* .	2.000	—	2.000
	11	Gronu konserwatorów dla Galicyi zachodniej na studya i wydawnictwa przygotowawcze, do restauracyi Zamku królewskiego na Wawelu, subwencya 14.000 K płatna w 1905 roku 2.000 K a od roku 1906 w 3 ratach rocznych po 4.000 K, *nadzwyczajne* . .	4.000	—	4.000
		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	43.172 30.000	64 —	44.372 30.000

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
2.036	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	837	Na koszta restauracyi zamku w Olesku służyły: *a)* kredyt przyzwolony na r. 1907 . . 600 K — g *b)* reszta pozostałego kredytu z r. 1906 . 597 „ 35 „ *c)* czynsz z dzierżawy gruntu przylegającego do zamku . . . . . 60 „ — „ razem . . 1.257 K 35 g wydano w roku 1907 . . 2.094 „ 52 „ *więcej* o . 837 K 17 g z powodu niezbędnej reperacyi zniszczonego dachu na zamku (LW. 73.320/907).
—	—	Niezużyty kredyt z r. 1906 w kwocie . . . 1.000 K tudzież kredyt uchwalony na r. 1907 w kwocie 1.000 „ razem . . . 2.000 K zużyto w całości w r. 1907.
—	—	Niezużyty kredyt z r. 1906 w kwocie . . . 2.000 K tudzież kredyt uchwalony na r. 1907 w kwocie 2 000 „ razem . . . 4.000 K zużyto w całości w r. 1907.
—	—	
—	—	
—	—	
2.036	837	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
budżetu					
VI.		Z przeniesienia { zwyczajne .	43.172	64	44.372
		{ *nadzwyczajne* .	30 000	—	30.000
	12	Na restauracyę katedry ormiańskiej we Lwowie, z subwencyi 20.000 K, płatnej w 5 ciu ratach rocznych, III. rata, *nadzwyczajne* .	4.000	—	4.000
	13	Na restauracyę wieży Maryackiej w Krakowie, z subwencyi 70.000 K, płatnej w 10 ciu ratach rocznych, III. rata, *nadzwyczajne* .	7.000	—	7.000
	14	Na restauracyę kościoła pojezuickiego w Przemyślu z subwencyi 20.000 K, płatnej w 5-ciu ratach rocznych, II. rata, *nadzwyczajne*	4.000	—	4.000
	15	Na restauracyę kościoła św. Katarzyny w Krakowie, z subwencyi 35.000 K, płatnej w 5 ratach rocznych, II. rata, *nadzwyczajne*	7.000	—	7.000
	16	Na konserwacyę starożytnej cerkwi w Miechowicach, *nadzwyczajne*	500	—	500
	17	Na restauracyę kościoła w Starym Wiśniczu z przyznanych 10.000 K, płatnych w 3. ratach rocznych, z których I. rata 4.000 K. zaś II. i III. po 3.000 K, *nadzwyczajne* .	4.000	—	4.000
	18	Na restauracyę rz. katol. kościoła parafialnego w Brzozdowcach jednorazowo, *nadzwyczajne*	3 000	—	3 000
	19	Na restauracyę starożytnej cerkwi parafialnej w Brodach jednorazowo, *nadzwyczajne* .	2 000	—	2.000
	20	Na restauracyę kościoła św. Anny w Krakowie, *nadzwyczajne*	10 000	—	10.000
	21	Na kościół polski we Wiedniu (XIII. i XIV. rata z 20 rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10, z ogólnej sumy 30.000 K, w myśl uchwały Wys. Sejmu z 4. maja 1900), *nadzwyczajne*	3.000	—	3.000
	22	Na koszta restauracyi zamku król. na Wawelu, rata roczna 100.000 K i dotacya Najwyższego Dworu 100.000 K, *nadzwyczajne* .	200.000	—	200.000
		Do przeniesienia { zwyczajne .	43.172	64	44.372
		{ *nadzwyczajne* .	274.500	—	274.500

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
2.036	837	
—	—	
—	—	
—	—	Niezużyty kredyt z roku 1906 w kwocie . . 7.000 K tudzież kredyt uchwalony na r. 1907 w kwocie 14.000 „ razem . . . 21.000 K zużyto w całości w r. 1907.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Wydatki poniesione na koszta ewakuacyi i restauracyi zamku królewskiego na Wawelu wynoszą po koniec r. 1907: *I. Wydatki na koszta ewakuacyi:* *a)* Pokryty w roku 1907 niedobór wykazany w zamknięciu rach. z r. 1906 . . . . . 1,479.494 K 30 g *b)* C. k. wojskowemu oddziałowi budowniczemu, dalsza zaliczka . . 500.000 „ — „ razem . . . 1,979 494 K 30 g które jako nie mające pokrycia budżetowego, przeniesiono do rachunku r. 1908.
2.036	837	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VI.		Z przeniesienia { zwyczajne .	43.172	64	44.372
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	274.500	—	274.500
		Do przeniesienia { zwyczajne .	43.172	64	44.372
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* .	274.500	—	274.500

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
2.036 —	837 —	

II. Wydatki na koszta restauracyi:

a) po koniec roku 1906. a po strąceniu pozostałych z r. 1906 zaliczek na koszta administracyi, zużytych w ciągu r. 1907 . .	128.008 K 97 g 573 „ 77 „	127.435 K 20 g	
b) wydatki w ciągu r. 1907. . . .		75.515 „ 38 „	
ogółem		202.950 K 58 g	

Na częściowe pokrycie tych wydatków wpłynęły następujące zwroty:

a) zwrot od dyrektora Hendla nadwyżki wydatków za restauracyę jego mieszkania . . .	951 K 88 g		
b) zwrot zaliczki na płacę inspicyenta Denkera.	720 „ — „		
c) dochód ze sprzedaży biletów wstępu na zamek	3.322 „ — „		
d) dochód ze sprzedaży starego materyału budowlanego . . .	610 „ 58 „		
e) legat ś. p. Józefa Kudasiewicza na restauracyę zamku . .	372 „ 11 „		
f) rozmaite zwroty. .	556 „ 44 „	6.533 „ 01 „	
zatem ogólny wydatek *netto* wynosi		196.417 K 57 g	

mianowicie:

1. roboty studniarskie i wodociągowe .	1.730 K 42 g	
2. „ murarskie i kamieniarskie z materyałem.	60.399 „ 11 „	
3. „ ciesielskie z materyałem i naprawa dachu.	30.611 „ 84 „	
4. „ stolarskie z materyałem . .	1.014 „ 25 „	
5. „ ślusarskie z materyałem i towary żelazne	2.752 „ 19 „	
6. „ blacharskie	718 „ 62 „	
7. „ malarskie i lakiernicze . .	84 „ 02 „	
8. „ szklarskie	538 „ 48 „	
9. „ ziemne i brukarskie . . .	2.083 „ 35 „	
10. sprzęty i narzędzia budowlane . .	2 419 „ 42 „	
Do przeniesienia .	102.356 K 70 g	

2.036 —	837 —

Fundusz krajowy. Rubryka VI. Pomniki historyczne.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VI.		Z przeniesienia { zwyczajne .	43.172	64	44.372
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	274.500	—	274.500
	23	Na sprawienie trumien dla zwłok Stanisława Żółkiewskiego i Jakóba Sobieskiego w kościele w Żółkwi	—	—	—
	24	Na restauracyę kościoła farnego w Krośnie .	—	—	—
	25	Na restauracyę bram fortecznych w Okopach św. Trójcy	—	—	—
		Razem { zwyczajne . .	43.172	64	44.372
		Razem { *nadzwyczajne* . .	274 500	—	274.500
		Suma wydatków .	317.672	64	318 872

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
2.036	837	Z przeniesienia 102.356 K 70 g
—	—	11. plany, kosztorysy, modele, odlewy i atelier fotograficzne . . . . . 15.443 „ 44 „
		12. inwentarz (sprzęty i książki) . . . 3.378 „ 63 „
		13. opał i światło . . . . . 4.952 „ 90 „
		14. płace personalu i służby . . . . 54.178 „ 17 „
		15. zaliczki na płace . . . . . 1.680 „ — „
		16. koszta komisyjne . . . . . 1.475 „ 16 „
		17. koszta przesiedlenia do Krakowa dyrektora i inspicyenta . . . . . 1.012 „ 70 „
		18. adaptacya mieszkania dyrektora i inspicyenta . . . . . 7.305 „ 69 „
		19. wydatki administracyjne . . . . 4.612 „ 48 „
		20. „ kancelaryjne . . . . 2.760 „ 96 „
		21. „ rozmaite drobne. . . . 954 „ 85 „
		razem . . . 200.111 K 68 g
		Od tego: dochód z biletów wstępu na zamek . 3 322 K — g legat śp. Kudasiewicza 372 „ 11 „ 3.694 „ 11 „
		Wogóle wydatki *netto* na restauracyę po koniec r. 1907 jak wykazano wyżej . . 196.417 K 57 g
		mianowicie: w r. 1905 . . . . 16.947 K 10 g
		„ „ 1906 . . . . 107.696 „ 50 „
		„ „ 1907 . . . . 71.773 „ 97 „
		razem j. w. . . . 196.417 K 57 g
		Wydatki *netto* w r. 1907 wynosiły . . 71.773 K 97 g
		Przyzwolony kredyt . . . . . 200.000 „ — „
		Pozostałą resztę niezużytą . . 128.226 K 03 g
		przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1908 (L. W. 31.913/908).
—	—	Przeniesiony z r. 1906 kredyt w kwocie 1.000 K zużyto na oznaczony cel w r. 1907 (LW. 131.044/907).
—	—	Niezużyty kredyt z r. 1906 w kwocie 2.500 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na r. 1908 (LW. 35.797/908).
—	—	Pozostała z r. 1906 reszta z kredytu uchwalonego w r. 1904 w kwocie 681 K 32 g niezużyta i w r. 1907. stanowi zaoszczędzenie, które wykazano w rubr. VI. poz. 4. doch. (LW. 35.797/908).
2.036	837	
—	—	
2.036	837	
1.199		

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K.	Wynikłości w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VI.		***Dochody.***			
	1	Taksy krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie .	493	50	450
	2	Dotacya Najwyższego Dworu na restauracyę zamku królewskiego na Wawelu . .	**100.000**	—	**100.000**
	3	Taksy za wypisy z ksiąg i aktów szlacheckich	**252**	**78**	—
	4	Reszta niezużytej subwencyi na restauracyę bram fortecznych w Okopach św. Trójcy.	**681**	**32**	—
		Razem { zwyczajne .	493	50	450
		Razem { *nadzwyczajne* .	**100.934**	**10**	**100.000**
		Suma dochodów .	101.427	60	100.450
VII.		**BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE i KOSZTA KWATEROWE.**			
		Wydatki.			
		I. Żandarmerya.			
	1a-o), 2, 3 i 5	Na koszta kwaterowe żandarmeryi . . .	616.577	83	653.882
	4	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków	4.180	15	2.000
	6	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie	16.201	66	8.712
	7	Wynagrodzenie za wodę dostarczoną z wodociągów miejskich	—	—	8.000
		Do przeniesienia . .	636.959	64	672.594

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	44	Dochód *większy* wedle rachunków złożonych przez Archiwa.
—	—	Resztę niebudżetowej subwencyi pozostałej z r. 1906 w kwocie 75.356 K 40 g, niezużytej w r. 1907, przeniesiono do dyspozycyi na r. 1908 (LW. 31 913/908).
—	253	Dochód nieprelimiowany z opłat oznaczonych przez Wydział krajowy za wyciągi z ksiąg i aktów szlacheckich.
—	681	Uzasadnienie zamieszczone w wydatkach pod poz. 25.
—	44	
—	934	
—	978	
37.304	—	Wydatki wogóle *mniejsze* o 37.304 K 17 g wedle złożonego do LW. 39.728/908 przez c. k. V. Komendę żandarmeryi, a przez c. k. Ministerstwo obrony krajowej zatwierdzonego rachunku kwaterowego za rok 1907. W szczególności wydano mniej z powodu wypłacenia tych czynszów najmu za posterunki, których najem kończy się dopiero w pierwszej połowie roku 1908 — tylko do końca r. 1907. Natomiast wypłacono czynsz za najem koszar w Kulparkowie za 14 lat z góry w kwocie 5.600 K (LW. 124.039/906).
—	2.180	Wydatek *większy* z powodu otwarcia 21 nowych posterunków.
—	7.490	Wydatek *większy* głównie z powodu konserwacyi gmachu c. k. Żandarmeryi we Lwowie, oraz z powodu przeprowadzenia koniecznych reparacyi w kupionej na koszary żandarmeryi realności w Skałacie.
8.000	—	Kredytu nie zużyto, ponieważ fundusz kwaterowy wystarczył na pokrycie należytości za spotrzebowaną w roku 1907 wodę. (LW. 61.770/906).
45.304	9.670	

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
budżetu					
VII.		Z przeniesienia . .	636.959	64	672.594
	8	Umorzenie pożyczki 200.000 K na dobudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie, XXI. i XXII. rata:			
		w kapitale . . . . 3.174 K 03 g			
		w 4% odsetkach . . . 6.895 „ 02 „			
		1/8 % na administracyę . 430 „ 95 „			
		stemple do kwitu . . . 40 „ — „	10.540	—	10.540
	9	Na zakupno na własność funduszu krajowego realności dla posterunku żandarmeryi w Skałacie, *nadzwyczajne*	**16.000**	—	**16.000**
		Suma działu I. { zwyczajne .	647.499	64	683.134
		nadzwyczajne .	**16 000**	—	**16.000**
		Razem dział I. . .	663.499	64	699.134
	10	**II. Koszary krajowe**	235.561	96	236.306
	11	**III. Szkoła kadetów we Lwowie**, X. rata z przyznanych gminie miasta Lwowa przez lat 28 od roku 1898 począwszy, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. lutego 1898 po	5.000	—	5.000
		IV. Szupaśnictwo.			
	12	Koszta szupasowe:			
		a) w kraju . . . 40.459 K 64 g			
		b) „ Austryi niższej . 1.937 „ 15 „			
		c) „ Austryi wyższej . 757 „ 10 „			
		d) na Bukowinie . . 249 „ 69 „			
		e) w Czechach . . 595 „ 66 „			
		f) „ Dalmacyi . . 52 „ 43 „			
		g) „ Gorycyi . . . 10 „ 20 „			
		h) „ Istryi . . . 9 „ 70 „			
		i) „ Karyntyi . . 98 „ 55 „			
		k) „ Krainie . . . 1.078 „ 64 „			
		l) na Morawach . . 3.509 „ 07 „			
		m) w Solnogrodzie . . 103 „ 50 „			
		n) „ Styryi . . . 353 „ 35 „			
		o) na Szląsku . . . 1.100 „ 53 „			
		p) „ Tryeście . . 170 „ 24 „			
		r) „ Tyrolu . . . 175 „ 14 „			
		s) „ rozmaite . . 225 „ 80 „			
		Suma działu IV. .	50.886	39	45.000
	13	**V. Fundusz policyi krajowej**	14.807	90	10.010
		Razem { zwyczajne .	953 755	89	979.450
		nadzwyczajne .	**16.000**	—	**16.000**
		Suma wydatków .	969.755	89	995.450

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
45.304	9.670	
—	—	
—	—	
45.304	9.670	
—	—	
45.304	9.670	
35.634		
744	—	Wedle specyalnego zamknięcia (LW. 27.154/908).
—	—	
—	5.886	Wydatek *większy* wedle rzeczywistej potrzeby na podstawie rachunków złożonych przez stacye szupasowe.
—	4.798	Wedle specyalnego zamknięcia. (LW. 66.853/908).
46.048	20.354	
—	—	
46.048	20.354	
25.694		

Fundusz krajowy. Rubryka VII. Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VII.		**Dochody.**			
		I. Żandarmerya.			
	1—2	Kwaterowe i noclegowe żandarmeryi . .	162.528	37	157.285
	3	Udział administracyi politycznej za kwaterunek żandarmeryi	26.820	54	26.515
	4	Dochody:			
		a) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dawnego) . . 25.872 K			
		b) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dobudowanego skrzydła). . . . . 11.486 „			
		c) z realności dla c. k. żandarmeryi w Czortkowie . . . . 1.400 „	38.758	—	38.758
	5	Dochód ze sprzedaży zużytych sprzętów . .	2.310	10	1.400
	6	3·6% odsetki od kapitału 100.000 K, pozostałego z zaoszczędzeń z lat ubiegłych .	3.600	—	2.880
	7	Dochód z czynszów za mieszkania ponad kompetencyę	10.806	57	8.900
	7*a)*	Dochód z odsetek od zaliczek udzielonych na poczet czynszów	745	72	—
	7*b)*	Dochód z czynszu za kantynę w gmachu dla c. k. żandarmeryi w Lwowie . . .	416	04	—
		Suma działu I. .	245.985	34	235.738
	8	**II. Fundusz koszar krajowych**	166.941	96	167.686
	9	**III. Zwrot wydatków szupasowych**. . . .	13.305	18	11.500
	10	**IV. Fundusz policyi krajowej**	14.807	90	3.779
		Suma dochodów .	441.040	38	418.703

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	5.243	Różnice wedle obrachunku złożonego przez c. k. Komendę żandyrmeryi do LW. 39.728/908.
—	305	
—	—	
—	910	
—	720	
—	1.907	
—	746	
—	416	*Dochód niepreliminowany*, uzyskany z kantyny koszarowej.
—	10.247	
744	—	Wedle specyalnego zamknięcia (LW. 27.154/908).
—	1.805	Dochód *większy* z powodu częściowego ściągnięcia zaległości pozostałych z końcem r. 1906.
—	11.029	Wedle specyalnego zamknięcia. (LW. 66.853/908).
744	23.081	
	22.337	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.		**KOMUNIKACYE.**			
		Wydatki.			
		I. Na drogi.			
		A) Koszta zarządu.			
	1	**Drożnicy.**			
		a) Zasługi drożników	103.000	—	103.000
		b) Ryczałt na wynagrodzenie dla drożników więcej zasłużonych i zamieszkałych w okolicach, gdzie panuje drożyzna, *nadzwyczajne*	46.000	—	46.000
			149.000	—	149.000
	2	**Ryczałty.**			
		a) na obowiązkowe objazdy dróg krajowych: 1. dla 12 inżynierów okręg. 18.538 K 78 g; 2. „ 42 konduktorów . 22.358 „ 90 „	40.897	68	41.282
		b) na pomieszczenie biura okręgowego: 1. dla inżyniera w Krakowie 240 K — g; 2. „ 9 inżynierów okręgowych po 120 K . . 1.080 „ — „	1.320	—	1.320
		c) na przybory kancelaryjne: 1. dla 10 inżynierów okręgowych po 96 K . . 960 K — g; 2. dla 42 konduktorów po 32 K . . . . . 1.155 „ 03 „	2.115	03	2.304
			44.332	71	44.906
	3	**Instrumenty, wzory, naczynia i przybory rysunkowe.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie	9.000	—	9.000
	4	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyj nadzwyczajnych . . .	21.920	27	25.000
	5	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	13.200	—	13.200
		Razem { zwyczajne . .	191.452	98	195.106
		{ *nadzwyczajne* . .	46.000	—	46.000
		Suma kosztów zarządu	237.452	98	241.106
		Do przeniesienia { zwyczajne .	191.452	98	195.106
		{ *nadzwyczajne* .	46.000	—	46.000

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
384	—	
—	—	
189	—	
573	—	Wydatek *mniejszy* z powodu rozmaitych zmian zaszłych w ciągu roku 1907 w składzie personalu Oddziału techniczno-drogowego.
—	—	
3.080	—	Wydatek *mniejszy* zależny od kosztów kontroli na drogach krajowych i subwencyonowanych.
—	—	
3.653	—	
—	—	
3.653	—	
3.653	—	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.		Z przeniesienia { zwyczajne .	191.452	98	195.106
		{ *nadzwyczajne* .	46.000	—	46.000
	6	**B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.**			
		a) Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych i kosztа budowy większych mostów *nadzwyczajne*	169.333	26	170.000
		b) Na budowę mostu na Dniestrze w Haliczu III. rata, *nadzwyczajne*	100.000	—	100.000
		c) Na budowę mostu na Dunajcu pod Zbyszycami, II. rata, *nadzwyczajne* . . .	100.000	—	100.000
		d) Na ukończenie drogi krajowej Lwów-Stojanów, II. rata, *nadzwyczajne* . . .	20.000		20.000
		e) Na rekonstrukcyę mostu na Prucie pod Śniatynem, *nadzwyczajne*	190.000	—	190.000
		Suma wydatków na rekonstrukcye *nadzwyczajne* .	579.333	26	580.000
		C) Utrzymanie dróg krajowych.			
	7	Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1.829·452 kilometrów w 12 okręgach inżynierskich:			
		1. Borszczów-Okopy . . Kilom. 53·265	12.833	87	—
		2. Borszczów-Kolendziany . „ 21·550	7.553	13	—
		3. Brzeżany-Złoczów . . „ 38·000	19.441	85	—
		4. Buczacz-Tłuste . . „ 38·045	12.645	57	—
		5. Buczacz-Czortków . . „ 29 379	9.970	48	—
		6. Czorsztyn-Zabornia . . „ 40·540	18.852	38	—
		7. Czortków-Skała . . „ 36·000	10.244	98	—
		8. Czyżyny-Cło . . . „ 12·966	16.129	53	—
		9. Dębica-Nadbrzezie . . „ 83·266	31.192	80	—
		10. Dynów-Kańczuga-Przeworsk „ 37·947	26.368	84	—
		11. Dynów-Sanok . . . „ 45·355	23.815	29	—
		12 Droga dojazdowa do Dublan „ 1·760	—	—	—
		13. Gorlice-Konieczna . . „ 30·580	18.194	22	—
		14. Horodenka-Załucze . . „ 30·695	16.251	03	—
		15. Husiatyn-Kopyczyńce . „ 34·550	7.447	81	—
		16. Jarosław-Bełzec . . „ 73·218	69.453	67	—
		17. Iwanie-Mossorówka . . „ 10·617	3.154	71	—
		18. Kraków-Baran . . . „ 14·640	31.022	36	—
		19. Kraków-Chełmek . . „ 54·620	22.412	86	—
		20. Krasne-Busk . . . „ 6·257	11.418	86	—
		21. Krościenko-Szczawnica . „ 5·810	4.200	—	—
		22. Lwów-Rohatyn . . „ 66·925	54.356	41	—
		23. Lwów Stojanów . . „ 75·800	60.815	72	—
		Do przeniesienia { Kilom. 841.785	487.776	37	—
		{ zwyczajne . .	191.452	98	195 106
		{ *nadzwyczajne* . .	625.333	26	626.000

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
3.653	—	
—	—	
666	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
666		Wydatek pod lit. *a) mniejszy* stosownie do rzeczywistej potrzeby w roku 1907, zaś reszty niezużytych kredytów pod lit. *b), c), d)* i *e)* przeniesiono do rachunku roku 1908.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie			Wydatki w roku 1907. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.	7	Z przeniesienia	zwyczajne		191.452	98	195.106
			nadzwyczajne		**625.333**	**26**	**626.000**
			Kilom.	841.785	487.776	37	—
		24. Monasterzyska-Buczacz	„	19·000	7.711	99	—
		25. Nowytarg-Zakopane	„	24·800	16.996	51	—
		26. Przemyśl-Sanok	„	68·420	36.265	18	—
		27. Rohatyn-Tarnopol	„	83·900	53.770	38	—
		28. Rzeszów-Nadbrzezie	„	93·000	64.026	60	—
		29. Droga Sędziszowska	„	569	612	10	—
		30. Sielec-Kłubowce	„	29·500	18.269	30	—
		31. Słotwina-Brzesko-Sącz	„	45·157	32.855	39	—
		32. Smykowce-Suchostaw	„	60·080	32.182	19	—
		33. Stanisławów Bursztyn	„	29·256	24.843	88	—
		34. Strusów-Buczacz	„	42·666	12.912	44	—
		35. Tarnopol-Podwołoczyska	„	43·237	23.637	58	—
		36. Tarnopol-Zbaraż	„	19·650	8.997	90	—
		37. Tarnów-Szczucin	„	36·570	19.871	54	—
		38. Tłumacz-Zaleszczyki	„	61·800	24.093	81	—
		39. Tyśmienica Kołomyja	„	46·506	22.317	27	—
		40. Zakliczyn-Sącz-Niedzica	„	94·000	54.191	34	—
		41. Zaleszczyki-Skała	„	53·100	36.940	86	—
		42. Zator-Sucha	„	35·075	20.086	01	—
		43. Zborów-Załoźce	„	28·351	19.034	95	—
		44. Zimnawoda-Hoszany	„	31·520	13.873	57	—
		45 Żółkiew-Krystynopol	„	41·510	34.017	84	—
			Kilom.	1.829·452	1,065.285	—	900.000
		Do przeniesienia	zwyczajne		1,256.737	98	1,095.106
			nadzwyczajne		**625.333**	**26**	**626.000**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
3.653	—	
666	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	165.285	Zwiększenie wydatków o kwotę 165.285 K powstało z przyczyn następujących:
		1. Trzykrotna powódź w czerwcu, lipcu i wrześniu 1906 wyrządziła znaczne szkody elementarne, których naprawę obliczono w Oddziale techniczno-drogowym na 145.000 K zamiast 185.000 K, gdyż preliminowany koszt 40.000 K naprawy mostu na Mleczce w Przeworsku wyłączono i zarządzono budowę stałego mostu na podstawie oddzielnego kredytu na rok 1908 kosztem 100.000 K.
		Część naprawy szkód elementarnych pokryto w roku 1906 kosztem w kwocie . . . 29.672 K
		Z pozostałej kwoty (145.000 K — 29.672 K) = 115.328 K wykonano dalsze naprawy tych szkód, jak LW. 113.328/1906, w roku 1907 za kwotę . . . . 86.211 „ 86.211 K
		reszta zaś w kwocie . . . 29.117 „
		zużytkowaną zostanie na ten cel w r. 1908.
		Razem j. w. . 145.000 K
		Do przeniesienia . . 86.211 K
3.653	165.285	
666	—	

*

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,256.737 **625 333**	98 **26**	1,095.106 **626.000**
	8	**D) Zasiłki.**			
		a) Na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	920.000	—	920.000
		b) Na zasiłki dla powiatów na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych, w myśl §. 28. ustawy drogowej, *stały roczny zasiłek*	118.516	47	120.000
		c) Ze subwencyi c. k. Rządu na budowę dróg:			
		α) Dobrosin-Magierów-Niemirów-Hruszów, powiat Rawa, *nadzwyczajne* . . .	**35.000**	—	**25.000**
		β) Przemyślany-Pomorzany, powiat Złoczów, *nadzwyczajne*	—	—	**6.000**
	9	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych:			
		1. Biała, dojazd Biała, Jawiszowice, Kęty, Kozy . . 478 K 76 g			
		2. Bóbrka, dojazd Bóbrka, Chlebowice, Chodorów, Mikołajów, Stare Sioło . . 2.430 „ 14 „			
		3. Bochnia, dojazd Kłaj . . 45 „ 33 „			
		4. Borszczów, dojazd Borszczów, Germakówka, Iwanie puste, Jezierzany-Piłatkowce . . . . . 847 „ 57 „			
		5. Brzeżany, dojazd Kozowa, Krzywe, Podwysokie, Potutory, Słoboda, Teofilpólka . 3.696 „ 75 „			
		Do przeniesienia { zwyczajne 7.498 K 55 g / *nadzwyczajne*	1,038.516 **35.000**	47 —	1,040.000 **31 000**
		Do przeniesienia { zwyczajne . . . . / *nadzwyczajne*	1,256.737 **625.333**	98 **26**	1,095.106 **626.000**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
3.653 666	165 285 —	
		Z przeniesienia . . 86.211 K 2. Nadmierne opady śniegu w zimie z roku 1906 na rok 1907 spowodowały nadzwyczajne a na rok 1907 niepreliminowane wydatki na rozkopanie zasp śniegowych, które wyniosły . 43.405 „ 3. Nadwyżka cen w dostawie szutru w stosunku do zatwierdzonych preliminarzy . . . 23.077 „ 4. Ogólna nadwyżka cen robocizny . . . 12.592 „ Razem j. w. . 165.285 K
—	—	
1.484	—	Wydatek *mniejszy* wedle rzeczywistej potrzeby.
—	10.000	Wydatek *większy* odpowiada w całości większej o tę kwotę subwencyi asygnowanej w roku 1907 przez c. k. Skarb Państwa a wykazanej w Rubr. VIII. dochodów poz. 5.
6.000	—	Wydatek *mniejszy* jak wyjaśnienie w Rubr. VIII. dochodów poz. 5.
1.484 6.000 3.653 666	— 10.000 165.285 —	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie		Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.	9	Z przeniesienia	zwyczajne	1,256.737	98	1,095.106
			nadzwyczajne	**625.333**	**26**	**626.000**
			zwyczajne 7.498 K 55 g	1,038.516	47	1,040.000
			nadzwyczajne	**35.000**	—	**31.000**
		6. Buczacz, dojazd Buczacz, Jezierzany, Korościatyn, Monasterzyska, Pyszkowce .	1.695 „ 67 „			
		7. Chrzanów, dojazd Bolęcin, Jaworzno, Regulice, Szczakowa	753 „ 50 „			
		8. Cieszanów, dojazd Lubaczów, Oleszyce.	524 „ 77 „			
		9. Czortków, dojazd Jagielnica	— „ 59 „			
		10. Dąbrowa, dojazd Dąbrowa, Żabno	3.800 „ — „			
		11. Gorlice, dojazd Biecz, Gorlice, Wola Łużańska, Zagórzany	84 „ 54 „			
		12. Gródek, dojazd Lubień wielki, Stawczany . . .	130 „ 33 „			
		13. Grybów, dojazd Stróże .	16 „ 02 „			
		14. Husiatyn, dojazd Chorostków, Hadyńkowce, Kopyczyńce .	6.412 „ 93 „			
		15. Jarosław, dojazd Jarosław.	235 „ 21 „			
		16. Jasło, dojazd Jasło wschodnie, Jasło zachodnie, Frysztak, Moderówka, Skołyszyn, Wiśniowa	170 „ 19 „			
		17. Jaworów, dojazd Jaworów	562 „ 27 „			
		18. Kołomyja, dojazd Gwoździec, Podhajczyki, Tłumaczyk .	78 „ 11 „			
		19. Kraków, dojazd Bieńczyce.	156 „ 45 „			
		20. Krosno, dojazd Iwonicz, Krosno I. i II., ...	296 „ 14 „			
		21. Limanowa, dojazd Dobra, Tymbark	1.351 „ 65 „			
		22. Łańcut, dojazd Grodziska .	803 „ 30 „			
		23. Mielec, dojazd Dąbie, Mielec, Rzochów. . . .	259 „ 85 „			
		24. Myślenice, dojazd Jordanów, Maków, Osielec, Zaryte .	227 „ 87 „			
		25. Nisko, dojazd Łętownia, Nisko, Rudnik	1.825 „ 76 „			
		26 Nowytarg, dojazd Chabówka	537 „ 68 „			
		27. Podhajce, dojazd Podhajce.	82 „ 32 „			
		Do przeniesienia	zwyczajne 27.503 K 70 g	1,038 516	47	1,040.000
			nadzwyczajne	**35.000**	—	**31.000**
			zwyczajne	1,256.737	98	1,095.106
			nadzwyczajne	**625.333**	**26**	**626.000**

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
3.653	165.285	
666	—	
1.484	—	
6.000	10 000	
1.484	—	
6.000	10.000	
3.653	165.285	
666	—	

Bibl. Jag.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie		Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.	9	Z przeniesienia	zwyczajne	1,256.737	98	1,095.106
			nadzwyczajne	625.333	26	626.000
			zwyczajne 27.503 K 70 g	1,038.516	47	1,040.000
			nadzwyczajne	35 000	—	31.000
		28. Przemyśl, dojazd Medyka, Żurawica	359 „ 40 „			
		29. Przemyślany, dojazd Zadwórze	458 „ 32 „			
		30. Rawa, dojazd Uhnów	42 „ 80 „			
		31. Rohatyn, dojazd Lipica dolna, Pukow, Rohatyu	1.367 „ 44 „			
		32. Rudki, dojazd Buczały, Chłopczyce, Komarno, Koniuszki siemianowskie, Rudki	1.166 „ 31 „			
		33. Rzeszów, dojazd Rzeszów, Szklary	940 „ 02 „			
		34. Sambor, dojazd Kalinów	11 „ 37 „			
		35. Skałat, dojazd Grzymałów, Skałat	89 „ 24 „			
		36. Sokal, dojazd Bełz, Krystynopol, Sokal	3.015 „ 33 „			
		37. Stary Sambor, dojazd Busowisko, Stary Sambor, Strzyłki, Topolnica	58 „ 73 „			
		38. Stryj, dojazd Chodowice, Daszawa, Lubieńce, Skole, Synowódzko, Uhersko-Dobrzany	381 „ 96 „			
		39. Tarnopol, dojazd Berezowica wielka, Chodaczków wielki, Denysów, Kopyczyńce	9.451 „ 40 „			
		40. Tarnów, dojazd Łukowa	2 000 „ — „			
		41. Trembowla, dojazd Trembowla	50 „ 40 „			
		42. Turka, dojazd Borynia, Jabłonka niżna, Jasienica, Sianki, Turka	16.943 „ 31 „			
		43. Wadowice, dojazd Brzeźnica, Kalwarya Brody, Kalwarya Zebrzydawska, Klecza górna, Przeciszów, Ryczów, Skawce, Wadowice, Wielkie drogi, Zator	332 „ 32 „			
		Do przeniesienia	zwyczajne 64.172 K 05 g	1,038.516	47	1,040.000
			nadzwyczajne	35.000	—	31.000
			zwyczajne	1,256.737	98	1,095.106
			nadzwyczajne	625.333	26	626.000

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
3.653	165 285	
666	—	
1.484	—	
6.000	10.000	
1.484	—	
6.000	10.000	
3.653	165.285	
666	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
budżetu						
VIII.	9	Z przeniesienia	zwyczajne	1,256.737	98	1,095.106
			nadzwyczajne	**625.333**	**26**	**626.000**
			zwyczajne 64.172 K 05 g	1,038.516	47	1,040.000
			nadzwyczajne	**35.000**	—	**31.000**
		44. Wieliczka, dojazd Bierzanów, Podgórze-Płaszów, Podgórze-Bonarka, Skawina, Swoszowice	1.191 „ 74 „			
		45. Zaleszczyki, dojazd Dźwiniacz, Tłuste, Zaleszczyki .	365 „ 13 „			
		46. Zbaraż, dojazd Zbaraż .	82 „ 60 „			
		47. Złoczów, dojazd Jezierna, Złoczów	1.171 „ 90 „			
		48. Żółkiew, dojazd Dobrosin, Glińsko, Kulików, Żółkiew	2.347 „ 30 „			
		49. Żydaczów, dojazd Żydaczów	676 „ 05 „			
			70.006 K 77 g			
		Do tego: Reszta kredytu w budżecie na rok 1907 przyznana, a po koniec tegoż roku niewyczerpana, przeniesiona do rachunku roku 1908	10.456 „ 71 „			
			80.463 K 48 g			
		Od tego: Datki od stron konkurencyjnych i zwrot zaliczek	463 „ 48 „	80.000	—	80.000
	10	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego, na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 15) IX. rata, *nadzwyczajne*		**40.000**	—	**40.000**
		Razem	zwyczajne . .	1,118.516	47	1,120.000
			nadzwyczajne . .	**75.000**	—	**71.000**
		Suma wydatków na zasiłki .		1,193.516	47	1,191.000
		E) Wydatki na myta.				
	11	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych		5.276	49	7.000
	12	Koszta komisyjne i ogłoszenia licytacyi . .		1.680	79	2.700
	13	Podatki i ekwiwalenta od własności funduszu drogowego		857	95	1.300
	14	Przerwy z powodu wypadków elementarnych.		—	—	300
				7.815	23	11.300
		Razem	zwyczajne .	2,383.069	68	2,226.406
			nadzwyczajne .	**700.333**	**26**	**697.000**
		Suma wydatków na drogi .		3,083.402	94	2,923.406

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
3 653	165.285	
666	—	
1.484	—	
6.000	10.000	
—	—	
—	—	
1.484	—	
6.000	10.000	
7.484	10.000	
	2.516	
1.724	—	Wydatek *mniejszy* wedle faktycznej potrzeby.
1.019	—	Wydatki ogółem *mniejsze* o 1.761 K, nie dające się naprzód ściśle obliczyć.
442	—	
300	—	
3.485	—	
8.622	165.285	
6.666	10.000	
15.288	175.285	
	159.997	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.		**II. Na koleje żelazne.**			
	15	**Instrumenty, przybory rysunkowe, wzory i sprzęty.**			
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie . . .	2.399	10	2.400
	16	**Koszta komisyjne.**			
		a) Dla urzędników i funkcyonaryuszy . .	32.855	51	35.000
		b) Dla członków krajowej Rady kolejowej .	3.303	10	1.500
			36.158	61	36.500
	17	**Na badania techniczne i komercyalne nowo zgłoszonych projektów kolejowych** *nadzwyczajne*	8 000	—	8.000
	18	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych, oraz map i planów**	1.480	—	1.480
	19	**Koszta kancelaryjne.**			
		Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne i t. p. wydatki	3.862	51	4.000
	20	**Koszta utrzymania personalu nieetatowego,** *nadzwyczajne*	26.887	76	28.000
	21	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskuteczniane przez obcych funkcyonaryuszy .	14.262	40	6.250
	22	**Utrzymanie lokalu na biuro:**			
		a) Koszta najmu lokalu wraz z podatkiem wodociągowym	6.250	—	6.250
		b) Opał, oświetlenie	1.803	74	1.600
			8.053	74	7.850
	23	**Dotacya dla funduszu kolejowego na** cele budowy kolei lokalnych, IX. rata, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17. marca 1899 przez lat 71	750.000	—	750.000
		Razem { zwyczajne . .	816.216	36	808.480
		{ *nadzwyczajne* .	34.887	76	36.000
		Suma wydatków na koleje . .	851.104	12	844.480

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
1	—	
2.145	—	Wydatek *mniejszy* z powodu ukończenia w roku 1907 budowy linii kolejowej Tarnów-Szczucin. Znaczniejsza część wydatków tej pozycyi budżetowej znajduje pokrycie w Rubr. VIII. poz. 7*b)* dochodów.
—	1.803	Wydatek *większy* znajdujący zupełne pokrycie w zarządzonych w roku 1908 do LW. 51.777/08 zwrotach od poszczególnych Towarzystw kolejowych.
2.145	1.803	
—	—	
—	—	
137	—	Wydatek *mniejszy* wedle potrzeby.
1.112	—	Wydatek *mniejszy* zależny od stanu personalu.
—	8.012	Wydatek *większy* spowodowany trasą linii kolejowej Lwów-Stojanów i Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna. Wydatki tej pozycyi budżetowej odpowiadają w całości zwrotom zamieszczonym w Rubr. VIII. poz. 7*c)* doch.
—	—	
—	204	
—	204	Wydatek *większy* z powodu większego spotrzebowania w roku 1907 opału dla lokalu kraj. Biura kolejowego.
—	—	
2.283	10.019	
1.112	—	
3.395	10.019	
	6.624	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K.	Wynikłości w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.		**Zestawienie sum.**			
		Suma wydatków na cele drogowe { zwyczajne 2,383.069 K 68 g; *nadzwycz.* 700 333 „ 26 „	3,083.402	94	2,923.406
		Suma wydatków na cele kolejowe { zwyczajne 816.216 K 36 „; *nadzwycz.* 34.887 „ 76 „	851.104	12	844.480
		Ogółem wydatki na komunikacye { zwyczajne 3,199.286 K 04 g; *nadzwycz.* 735.221 „ 02 „	3,934.507	06	3,767.886
		Dochody.			
	1	Czynsz z myt na drogach krajowych:			
		1. Brzeźnica, 2. Dąbie, 3. Malinie, 4. Padwa Kolonia, 5. Rzyszki . . . . 7.541 K — g			
		6. Babice, 7. Chełmek . . 2.310 „ — „			
		8. Bagienica, 9. Krzyż, 10. Radwan . . . . 10.100 „ — „			
		11. Bełzec, 12. Cieszanów, 13. Makowiska, 14. Oleszyce, 15. Płazów, 16. Zapałów . 17.643 „ 04 „			
		17. Białokiernica, 18. Iwanków, 19. Kozaczyzna, 20. Łanowce, 21. Babińce, 22. Kozaczówka, 23. Krzywcze dolne 6.850 „ — „			
		24. Bieńczyce, 25. Branice, 26. Kaszów, 27. Mogiła, 28. Przeginia duchowna, 29. Zwierzyniec . . . . . 17.850 „ — „			
		30. Biegonice, 31. Bieśnik, 32. Gołkowice niemieckie, 33. Gródek, 34. Krościenko, 35. Maszkowice, 36. Niedzica, 37. Nowy Sącz, 38. Szczawnica . . . . . 40.861 „ — „			
		39. Bircza z Korzeńcem, 40. Tyrawa wołoska, 41. Załuż 9.400 „ — „			
		42. Nowy dwór, 43. Sielec . 7.352 „ — „			
		44. Pomorzany, 45. Rozhadów . 3.280 „ „			
		46. Borszczów . . . . 3.081 „ — „			
		47. Buczacz, 48. Czortków, 49. Dawidkowce, 50. Dżuryn, 51. Koszyłowce, 52. Monasterzyska, 53. Podzameczek, 54. Zaleszczyki małe . . 26 000 „ — „			
		Do przeniesienia 152.268 K 04 g	—	—	—

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
15.288	175.285	
3.395	10.019	
18.683	185.304	
	166.621	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.	1	Z przeniesienia 152.268 K 04 g	—	—	—
		55. Busk . . . . . 6.777 „ — „			
		56. Chołojów, 57. Obydowa, 58. Stojanów . . . . 17.940 „ — „			
		59. Dawidów, 60. Kozielniki . 6.175 „ — „			
		61. Darachów, 62. Dobropole, 63. Warwaryńce . . . 8.060 „ — „			
		64. Dębno, 65. Nowy Targ za Białym Dunajcem, 66. Nowy Targ za Czarnym Dunajcem, 67. Szaflary . . . 17.215 „ — „			
		68. Dobrowlany, 69. Kasperowce, 70. Tłuste . . . 9.601 „ — „			
		71. Gorzeń dolny, 72. Graboszyce, 73. Skawce . . . 8.051 „ — „			
		74. Gładyszów, 75. Konieczna, 76. Ropica ruska, 77. Siary 12.250 „ — „			
		78. Gnojnik, 79. Iwkowa, 80. Kurów, 81. Łososina dolna, 82. Pomianowa . . . 12.500 „ — „			
		83. Gorzyce . . . . . 1.600 „ — „			
		84. Halicz, 85. Jamnica, 86. Poberezie, 87. Sielec . . 19.376 „ 62 „			
		88. Husiatyn, 89. Krogulec . 11.360 „ — „			
		90. Jabłonka. . . . . 2.000 „ — „			
		91. Jasionka, 92. Sokołów . 6.575 „ — „			
		93. Brzeżany, 94. Horodyszcze, 95. Jarosław, 96. Kozowa . 36.107 „ 78 „			
		97. Dembów, 98. Jawornik polski, 99. Kańczuga, 100. Mokra strona . . . . 7.756 „ 88 „			
		101. Jeżowe, 102. Nisko (Nowosielec) . . . . . 2.892 „ — „			
		103. Jezierzany, 104. Mielnica, 105. Perejmy, 106. Uście biskupie . . . . . 13.050 „ — „			
		107. Jabłonów, 108. Kluwińce . 5.140 „ 62 „			
		109. Korolówka . . . . 2.250 „ — „			
		110. Krzywe, 111. Panasówka . 4.111 „ 01 „			
		112. Kurzany, 113. Kutce . . 4.453 „ — „			
		114. Miechocin. . . . . 2.310 „ — „			
		115. Mosty wielkie drogowe, 116. Mosty wielkie mostowe 4.560 „ — „			
		117. Mikulińce, 118. Stecowa . 19.000 „ — „			
		119. Młynowce . . . . 2.006 „ — „			
		120. Horodenka, 121. Niezwiska 5.400 „ — „			
		122. Wara . . . . . 1.220 „ — „			
		123. Pratkowce, 124. Olszany . 11.342 „ — „			
		Do przeniesienia 413.347 K 95 g	—	—	—

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.	1	Z przeniesienia 413.347 K 95 g	—	—	—
		125. Miłowanie, 126. Ottynia, 127. Tłumacz, 128. Tyśmienica . 15.661 „ 17 „			
		129. Pakoszówka . . . . 1.015 „ — „			
		130. Demianów, 131. Podkamień, 132. Zalipie . . . . 6.720 „ — „			
		133. Staromiejszczyzna . . . 10.420 „ — „			
		134. Pieczychwosty . . . 4.477 „ — „			
		135. Porzecze lubieńskie . . 2.550 „ — „			
		136. Słobódka leśna . . . 1.375 „ — „			
		137. Repiechów . . . . 1.891 „ 62 „			
		138. Staromieście . . . . 2.551 „ — „			
		139. Stawczany . . . . 1.789 „ — „			
		140. Smykowce, 141. Zagrobela . 15.460 „ — „			
		142. Horodenka, 143. Jasionów polny . . . . . 4.448 „ — „			
		144. Szpilczyn . . . . 1.324 „ — „			
		145. Szlachcińce . . . . 2.900 „ — „			
		146. Wielowieś . . . . 2.000 „ — „			
		147. Zaleszany . . . . 2.000 „ — „			
		148. Kodubińce, 149. Założce . 4.174 „ 67 „			
		150. Zbaraż . . . . . 2.054 „ — „			
		151. Winniki pod Żółkwią . . 9.000 „ — „			
		152. Żydatycze . . . . 12.900 „ 72 „			
		153. Zakopane . . . . 4.500 „ — „			
		154. Rozwadów . . . . 4.500 „ — „	527 059	13	513.000
	2	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne . .	2.842	49	2.600
	3	Grzywny za przestępstwa drogowe . . .	657	59	550
	4	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę:			
		1. drogi krajowej Lwów-Stojanów:			
		a) Kamionka, Wydział powiatowy . . 1.000 K			
		b) Kamionka, Zwierzchność gminna . . 500 „ 1.500 K			
		2. drogi gminnej I. kl. Przemyślany-Pomorzany:			
		Złoczów, Wydział powiatowy . 4.000 „	5.500	—	1.500
		Do przeniesienia .	536.059	21	517.650

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	14.059	Dochód *większy* z powodu uzyskania większych czynszów dzierżawnych przy przetargu publicznym.
—	242	Dochód *większy* stosownie do rzeczywistych wpływów.
—	108	Dochód *większy* stosownie do wpływów.
—	4.000	Dochód *większy* z powodu nieprelimino wanego datku na budowę drogi gminnej I. klasy Przemyślany-Pomorzany.
—	18.409	

Fundusz krajowy. Rubryka VIII. Komunikacye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
VIII.		Z przeniesienia . .	536.059	21	517.650
	5	Subwencye z c. k. Skarbu Państwa, — *nadzwyczajne*:			
		a) na budowę drogi Dobrosin-Hruszów-Niemirów (powiat Rawa)	35.000	—	25.000
		b) na budowę drogi Przemyślany-Pomorzany (pow. Złoczów)	—	—	6.000
	6	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych (jak Rubr. VIII. wyd. poz. 7.)	1.585	83	4.500
	7	Zwroty od Towarzystw kolejowych:			
		a) ryczałt za sprawowanie zarządu w zastępstwie Towarzystw kolejowych 18.300 K g			
		b) koszta komisyjne personalu biura kolejowego w sprawach budowy i eksploatacyi . . 28.613 „ 52 „			
		c) za roboty akordowe, wykonywane w krajowem biurze kolejowem . . . . . 14.262 „ 40 „	61.175	92	47.200
	8	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):			
		a) Buczacz . . . . . 2.000 K — g			
		b) Sanok . . . . . „ — „	2.000	—	3.592
		Razem { zwyczajne . .	600.820	96	572.942
		Razem { *nadzwyczajne* . .	35.000	—	31.000
		Suma rubryki VIII. dochodów	635.820	96	603.942

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	18.409	
—	10.000	Dochód *większy* z powodu większej wpłaty zasiłku rządowego odnośnie do wykonanych robót w myśl protokołu odbiorczego.
6.000	—	Dochód *mniejszy*, gdyż c. k. Rząd nie wpłacił zasiłku z powodu niewykonania budowy w roku 1907 (LW. 127.411/07).
2.914	—	Dochód *mniejszy* stosownie do faktycznych wpływów.
—	13 976	Dochód *większy* z powodu zwrotu kosztów zarządu od Tow. kolei Tarnów-Szczucin i zwrotu większego za roboty akordowe dla trasy kolei Lwów-Stojanów i kolei Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.
1.592	—	Dochód *mniejszy*, gdyż Wydział powiatowy w Sanoku nie wpłacił zapadłej raty.
4.506	32.385	
6.000	10.000	
10.506	42.385	Dochody rzeczywiste w roku 1907 wynosiły. 635.820 K 96 g
	31.879	na rok 1907 preliminowano . . . 603.942 „ — „
		wobec czego okazują się dochody *większe* o kwotę . . . . . 31.878 K 96 g
		czyli okrągło o kwotę (jak obok) 31.879 K.

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.		**BUDOWY WODNE i MELIORACYE.**			
		Wydatki.			
		A) Studya przygotowawcze.			
	1	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa przyrządów geodetycznych, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych	12.000	40	12.000
	2	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000	—	11.000
	3	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego . . .	16.000	—	16.000
	4	Na zdjęcia i projekty:			
		a) dla publicznych robót melioracyjnych, (w myśl uchwały sejmowej z d. 27. września 1882).	16.661	29	30.000
		b) dla melioracyi prywatnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. kwietnia 1892) . .	40.187	77	45.000
		c) dla wyzyskania sił wodnych . . .	4.862	48	5.000
	5	Koszta komisyjne:			
		a) z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych (potoków górskich i kanałów)	889	47	2.000
		b) z powodu konserwacyi publicznych robót melioracyjnych	5.096	96	4.500
		Suma działu A. .	106.698	37	125.500

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	Z kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie 11.000 K — g i pozostałości z r. 1906 . . . . 3.005 „ 38 „ oraz zwrotów w kwocie . . . . 75 „ 60 „ razem z sumy . . 14.080 K 98 g wydano w r. 1907 . . . . . 11.548 „ 59 „ pozostałą resztę w kwocie . . . 2.532 K 39 g przeniesiono na rok 1908.
—	—	
13.339	—	Wydano *mniej* wedle rzeczywistej potrzeby.
4.812	—	
138	—	Z kredytu przyzwolonego w kwocie . . 5.000 K — g wydano w r. 1907 . . . . . 4.862 „ 48 „ zaoszczędzenie . . 137 K 52 g Pozostałość z roku 1906 w kwocie . 9.287 K 88 g oraz zwroty w kwocie . . . . 13 „ 80 „ razem . . 9.301 K 68 g oddano do dochodów r. 1907, — albowiem do budżetu na r. 1908 i 1909 wstawiono potrzebne kredyty.
1.110	—	Wydano *mniej* wedle rzeczywistej potrzeby.
—	597	Wydano *więcej* wedle rzeczywistej potrzeby.
19.399	597	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.		*B) Wykonanie budowli wodnych.*			
	6	12½% datek kraju na oprocentowanie i umorzenie obligów mających się emitować przez państwo, na budowę kanałów spławnych (w myśl ustawy z dnia 2. marca 1904 r., Dz. u. kr. Nr. 36.)	7.362	—	7.362
	7	IV. rata annuitetowa na umorzenie pożyczki 7,000.000 K, zaciągniętej na pokrycie 40% datku kraju do kosztów regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z dnia 22. stycznia 1904 r. Dz. u. kr. Nr 23.) . .	123.659	—	123.659
	8	40% datek kraju do kosztów regulacyi 12 rzek kanałowych w I. okresie budowy, w myśl sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 9. września 1904 LW. 89.093 (IV. rata z 9-lecia)	836.734	76	773.600
	9	III. rata annuitetowa na umorzenie pożyczki 6,150.000 K, zaciągniętej na pokrycie datków kraju, do kosztów systematycznej regulacyi rzek karpackich (w myśl ustawy z dnia 25. stycznia 1905 Dz. u. kr. Nr. 22)	117.454	—	117.454
	10	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich (wydatek pod *b)*, *c)*, *d)* i *e)*, pokryty pożyczką, wstawia się do dochodów): *a)* na uzupełnienie regulacyi Biały, I. rata (z 3-lecia).	189.057	81	176.667
		Do przeniesienia . .	1,274.267	57	1,198.742

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	Kredyt uchwalony na rok 1907 w kwocie . 7.362 K — g i pozostałość z r. 1906 . . . . 29.333 „ — „ razem sumę . . 36.695 K — g niezużytą również w r. 1907, przeniesiono na rok 1908.
—	—	Z kredytu przyzwolonego na r. 1907 w kwocie 123.659 K — g i pozostałości z r. 1906 . . . . 9.448 „ 31 g oraz zwrotów kwocie . . . . 34.631 „ — . razem z sumy . . 167.738 K 31 g wydano w r. 1907 . . . . . 139.596 „ 05 „ pozostałą resztę w kwocie . . . 28.142 K 26 g przeniesiono na rok 1908.
—	63.135	Wydatek *większy* znajduje pokrycie w większych dochodach wykazanych pod poz. 3. dochodów. W kwocie tej mieści się także zaliczkowo poniesiony wydatek na koszta zdjęć i projektowania regulacyi Białej w Grybowie i Dniestru w Kornelowicach, który będzie refundowany w roku 1908.
—	—	Z kredytu przyzwolonego na r 1907 w kwocie 117.454 K — g oraz zwrotów w kwocie . . . . 36.837 „ — „ razem z sumy . . 154 291 K g wydano w r. 1907 . . . . . 134.362 „ 87 „ pozostałą resztę w kwocie . . . 19.928 K 13 g przeniesiono na r. 1908.
—	12.391	Wydatek *większy* znajduje pokrycie w wypłaconych datkach konkurencyjnych za r. 1906, jak poz. 9. *f)* dochodów.
—	75.526	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	10	Z przeniesienia . .	1,274.267	57	1,198.742
		b) na regulacyę Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, XV. rata (ostatnia) .	85.333	33	85.334
		c) na regulacyę górnego Dniestru z dopływami, IX. rata	328.570	—	328.570
		d) na regulacyę Soły, VIII. rata. . . .	79.555	54	79.556
		e) na regulacyę Łomnicy, VIII. rata (z 24-lecia)	79.616	66	79.616
		f) na regulacyę Prutu od Śniatyna do granicy bukowińskiej, III. rata z 12½% zasiłku (z 5-lecia)	14.050	—	14.050
	11	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 116.):			
		a) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, XII. rata z 15-lecia .	80.800	—	80.800
		b) na obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa, VIII. (ostatnia) rata	108 870	—	108.870
		c) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki), VI. rata (z 10-lecia)	58.240	—	83.200
		d) na regulacyę potoków Sołotwy i Rokitny	—	—	—
		e) na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim, VI. rata (z 8-lecia)	60.000	—	60.000
		f) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie dąbrowskim, V. rata (z 11-lecia)	200.000	—	200 000
		g) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby, IV. rata (z 15-lecia) . .	185.664	—	232.080
		h) na obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej, IV. rata (z 20-lecia) .	180.000	—	225.000
		i) na umorzenie 4% pożyczki 150.000 K, zaciągniętej na pokrycie I. raty 50% zasiłku krajowego, na podwyższenie wałów nadwiślańskich od ujścia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic, tudzież na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, IV. rata . . .	520	02	520
		Do przeniesienia . .	2,735.487	12	2,776.338

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	75.526	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Kredytu przyzwolonego na rok 1907 w kwocie 14.050 K — g i pozostałości z r. 1906 . . . . 19 502 „ 33 „ razem . . 33.552 K 33 g nie wydano w r. 1907 i całą tę kwotę przeniesiono na rok 1908.
—	—	
—	—	
24.960	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do wpłaconych datków konkurencyjnych.
—	—	Pozostałość z r. 1906 w kwocie . . . 28.813 K 31 g przeniesiono na r. 1908, gdyż w r. 1907 robót nie rozpoczęto.
—	—	
—	—	
46.416	—	Wydatki *mniejsze* stosownie do wpłaconych datków konkurencyjnych.
45.000	—	
—	—	Kredyt przyzwolony na rok 1907 w kwocie. 520 K — g i pozostałość z r. 1906 w kwocie . . 17.735 „ 08 „ razem sumę . . 18.255 K 08 g
116.376	75.526	wydano w roku 1907

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	11	Z przeniesienia . .	2,735.487	12	2,776.338
		k) na regulacyę potoku Błotni z dopływami, III. rata (z 14-lecia)	64.400		92.000
		l) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich, III. rata (z 19-lecia)	160.000	—	200.000
		m) na regulacyę rzeki Wereszycy z dopływami, II. rata (z 10-lecia)	40.800	—	—
		n) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami, II. rata (z 10 lecia)	220.500	—	175.000
		o) na osuszenie bagien Rzemieńskich, II. rata (z 4-lecia)	75.999	33	75.999
		p) na uzupełnienie regulacyi Bugu, I. rata (z 18-lecia)	98.155	—	140.222
		r) na regulacyę Pełtwi z dopływami, (I. rata (z 18 lecia)	256.442	—	320.555
		s) na zabudowanie potoku Krzemionki (powiat Stary Sambor), I. rata (z 4-lecia) .	60.000	—	60.000
		t) na uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy, I. rata (z 8-lecia).	40.000	—	80.000
		u) na regulacyę Gniłej Lipy, sekcya środkowa	176.600	—	—
		w) „ „ potoku Kisieliny . . .	27.181	81	—
		v) „ „ rzeki Nowego Brnia . .	76.092	—	—
		x) na obwałowanie prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami . .	24.800	—	—
		y) na regulacyę rzeki Łęgu w powiecie tarnobrzeskim	743	65	—
	12	Na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych:			
		a) regulacyi Trześniówki	2.800	—	2.000
		b) „ Łęgu	6.300	—	3.000
		c) „ Przegnojówki	3.730	—	2.000
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy	2.000	—	2.000
		e) regulacyi Krzemienicy	6.221	80	5.000
		f) „ Gniłej Lipy (sekcyi górnej) .	1.060	86	1.000
		g) „ Złotej Lipy	1.661	97	2.000
		h) „ potoku Dumnego	750	—	1.500
		i) obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim	12.729	80	9.000
		Do przeniesienia . .	4,094.455	34	3,947.614

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
116.376	75.526	
27.600	—	Wydatki *mniejsze* stosownie do wpłaconych datków konkurencyjnych.
40.000	—	
—	40 800	Wydatek *większy* pokrywa zasiłek wpłacony przez państwo.
—	45.500	Wydatek *większy* pokryto nadpłatą datku państwowego w kwocie 20.000 K i konkurencyjnego w kwocie 25.500 K.
—	—	
42.067	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku państwowego.
64.113	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku państwowego 32.057 K i konkurencyjnego 32.056 K.
—	—	
40.000	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku państwowego. Zasiłek krajowy 40.000 K przeniesiono na rok 1908.
—	176.600	Wydatki *większe* pokryto wpłaconymi datkami konkurencyjnymi.
—	27.182	
—	76.092	Wydatek *większy* pokryto wpłaconym datkiem państwowym w kwocie 23 962 K 50 g i konkurencyjnym 52.129 K 50 g.
—	24.800	
—	744	
		Wydatki *większe* pokryto wpłaconymi datkami konkurencyjnymi za r. 1906.
—	800	
—	3.300	
—	1.730	
—	—	
—	1.222	
—	61	
338	—	Wydatki *mniejsze* z powodu niewpłacenia datków konkurencyjnych.
750	—	
—	3.730	Wydatek *większy* pokryto wpłaconymi datkami konkurencyjnymi za r. 1906.
331.244	478.087	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	12	Z przeniesienia . .	4,094.455	34	3,947.614
		k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach.	1.000	—	1.000
		l) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich	1.000	—	1.000
		m) obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim.	11.500	—	11.500
	13	Na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. listopada 1889):			
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich	5.600	—	5.600
		b) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich	2.400	—	2.400
		c) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich	2.340	—	1.670
		d) na drenowanie gruntów włościańskich, VII. rata	390.105	98	600.000
		e) na zabudowanie potoków Harbutówki i Gościbki w powiecie myślenickim, III. rata (ostatnia)	913	12	—
		f) na zabudowanie potoku Czerwonego w gminie Grybów, III. rata (ostatnia) . . .	23.166	66	21.600
		Do przeniesienia . .	4,532.481	10	4,592.384

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
331.244	478.087	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	*Do poz. 13 lit a–c. e–aa i cc.* Przeniesione kredyty z końcem roku 1906 w kwocie . . . . . 124.767 K 35 g Zwroty w r. 1907 w kwocie . . . 30.574 „ 79 „ Kredyt funduszu krajowego na r. 1907. 212.502 „ — „ Zasiłki państw. i datki konkurencyjne. 116.205 „ 17 „ razem z sumy . 484.049 K 31 g wydano w r. 1907 . . . . . 382.188 „ 78 „ resztę w kwocie . . . . . 101.860 K 53 g przeniesiono na r. 1908.
—	—	
—	670	Wydatek *większy* pokrywa wpłacony w r. 1907 datek państwowy za r. 1906.
209.894	—	Wydatek *mniejszy*, stosownie do wpłaconych datków państwowych i konkurencyjnych. Kredyty przeniesione z końcem roku 1906 w kwocie . . . . . 174.890 K 30 g Zwroty w r. 1907 w kwocie . . . 3.981 „ 74 „ Kredyt funduszu krajowego na r. 1907 200.000 „ — „ Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne 190.105 „ 98 „ razem z sumy . . 568.978 K 02 g wydano w r. 1907 . . . . . 292.035 „ 34 „ resztę w kwocie. . . . . 276.942 K 68 g przeniesiono na rok 1908.
—	913	Wydatek *większy* pokrywa kredyt zaoszczędzony z roku poprzedniego.
—	1.567	Wydatek *większy* pokrywa datek konkurencyjny gminy Grybów.
541 138	481.237	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	13	Z przeniesienia . .	4,532.481	10	4,592,384
		g) na zabudowanie potoku Dąbrówka (powiat Nowy Sącz), II. rata (ostatnia) . . .	7.729	—	15.458
		h) na regulacyę potoku Mikoszki w Rzeszowie, II. rata	6.432	—	6.432
		i) na osuszenie gruntów w gminie Bojanice (powiat Żółkiew), II. rata (z 3-lecia). .	12 000	—	36.000
		k) na osuszenie gruntów w gminie Żydaczów, II. rata (z 3-lecia)	16.209	—	28.101
		l) na zabudowanie potoku Piekiełko w gmi- Maniowa (powiat Nowy Targ), II. rata (ostatnia)	12.541	66	22.250
		m) na zabudowanie potoku Zborowskiego w gminie Sędziszowie (powiat Grybów), kredyt dodatkowy	2.500	—	2.500
		n) na regulacyę Złotego potoku w gminie Padew (powiat Mielec), II. rata (ostatnia) .	27.519	23	39.999
		o) na zabudowanie potoku Stańkowskiego (powiat Nowy Sącz), I. rata (z 2-lecia) . . .	6.425	—	12.850
		p) na lokalną regulacyę Prutu pod Kołomyją	11.250	—	11.250
		r) na zabudowanie potoku Bieryczanki (powiat Nowy Sącz)	15.000	—	30 000
		s) na zabudowanie Dniestru w gminie Wołcze	20 000	—	36.700
		t) na osuszenie niwy Dunaj i Klasne w Jaślanach (powiat Mielec)	8.067	—	24.201
		u) na zabudowanie potoku Zabawa (powiat Wieliczka)	28.000	—	28.000
		w) na zabudowanie potoku Dubień w gminie Spas (powiat Stary Sambor) . . .	20.833	33	25.000
		x) na osuszenie gruntów w gminie Łysaków (powiat Mielec)	--	—	23.499
		y) na lokalną regulacyę Białego Dunajca w gminie Biały Dunajec (powiat Nowy Targ).	6.200	—	12.400
		z) na obwałowanie Wisły w powiecie mieleckim	60.415	—	60.415
		aa) na osuszenie gruntów w gminie Mazurówce (powiat Żydaczów) w myśl uchwały Wydziału krajowego z dnia 24. stycznia 1905 LW. 24.812/1904 i 68.309/1906 . . .	5.300	—	15.900
		Do przeniesienia . .	4,798.902	32	5,023.339

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
541.138	481.237	
7.729	—	Wydatek *mniejszy* odpowiednio do wykonanych robót.
—	—	
24.000	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego i datku konkurencyjnego.
11.892	—	Wydatki *mniejsze* odpowiednio do wykonanych robót.
9.708	—	
—	—	
12.480	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia datków konkurencyjnych.
6.425	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego.
—	—	
15.000	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego.
16.700	—	Wydatek *mniejszy* odpowiednio do robót wykonanych.
16.134	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego i datku konkurencyjnego,
—	—	
4.167	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego.
23.499	—	Wydatku nie było z powodu zaniechania robót.
6.200	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego.
—	—	
10.600	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego i datku konkurencyjnego.
705.672	481.237	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	13	Z przeniesienia . .	4,798.902	32	5,023.339
		bb) na zakupno pras drenarskich, pędzonych parą (w myśl uchwały Wydziału krajowego z 12. czerwca 1906 do LW. 123.688/1905	17.500	—	35.000
		cc) na lokalną regulacyę potoku Strymby .	6.375	—	25.500
		— na zabudowanie potoku Jaworzyny . .	10.933	33	—
		— „ „ usuwisk w Młynnem .	6.100	—	—
		— „ budowę wodociągu w Żmigrodzie .	3.500	—	—
		— „ przedłużenie kanału Malińskiego . .	250	84	—
		— „ budowę kanału w Kalinowie i Piniannach	707	—	—
		dd) do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	50.000	—	50.000
	14	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:			
		1. w Jadachach (Jaworzno). . . .	1.000	—	1.000
		2. „ Rzochowie	1.000	—	1.000
		3. „ Ohladowie (Chyszewice) . . .	1.000	—	1.000
		4. „ Dmytrowie	1.000	—	1.000
		5. „ Połoniczny	1.000	—	1.000
		6. „ Sielcu	1.000	—	1.000
		7. „ Kuliczkowie	1.000	—	1.000
		8. „ Peczeni	1.000	—	1.000
		9. „ Rzęśni Polskiej na gruntach Dra Tadeusza Marsa	1.000	—	1.000
		10. na nawozy mineralne, na grunta torfowe włościańskie w perymetrze bagien Oleskich, Stojanowskich, Rzemieńskich, tudzież regulacyi Pustej, Błotni i górnej Trześniówki	8.000	—	8.000
		Suma działu B. . .	4,911.268	49	5,150.839
		Suma działu A. . .	106.698	37	125.500
		Suma wydatków . .	5,017.966	86	5,276.339

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
705.672	481.237	
17.500	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego. Z pozostałości z r. 1906 w kwocie . 8.222 K 72 g zasiłku krajowego na r. 1907 w kwocie 17.500 „ — „ oraz zwrotu w kwocie . . . . 163 „ — „ razem z sumy . . 25.885 K 72 g wydano w r. 1907 . . . . . 2.769 „ 74 „ pozostałą resztę w kwocie . . . 23.115 K 98 g przeniesiono na rok 1908.
19.125	—	Wydatek *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego i datku z funduszu budowy dojazdu kolejowego w Nadwórnie.
—	10.933	
—	6.100	
—	3.500	Wydatki *większe* pokrywają wpłacone w r. 1907 datki państwowe za r. 1906.
—	250	
—	707	
—	—	Z kredytu przyzwolonego na r. 1907 w kwocie 50.000 K — g i pozostałości z r. 1906 w kwocie. . 376.518 „ 53 „ oraz zwrotów w kwocie . . . . 12.624 „ 92 „ razem z sumy . . 439.143 K 45 g wydano w r. 1907 . . . . . 122.287 „ 02 „ pozostałą resztę w kwocie . . . 316.856 K 43 g przeniesiono na r. 1908.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—		Z kredytu przyzwolonego na r. 1907 w kwocie 17.000 K — g i pozostałości z r. 1906 w kwocie. . 20.190 „ 03 „ razem z sumy . . 37.190 K 03 g wydano w r. 1907 . . . . . 12.893 „ 19 „ pozostałą resztę w kwocie . . . 24.296 K 84 g przeniesiono na r. 1908.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
742.297	502.727	
19.399	597	
761.696	503.324	
258.372		

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.		**Dochody.**			
	1	Zwrot kosztów zdjęć z opracowania projektu regulacyi Pełtwi	31.932	—	31.932
	2	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie kursu dozorców drenarskich . .	4.000	—	4.000
	3	Dochód z pożyczki 7,000.000 K na regulacyę rzek kanałowych	836.734	76	773.600
	4	Dochód z pożyczki 6,150.000 K na regulacyę rzek karpackich	375.934	—	375.934
	5	Datki państwowe na reguiacyę rzek karpackich:			
		a) Biały	88.333	33	105.142
		b) Dniestru górnego	197.142	—	197.142
	6	Datki państwowe i konkurencyjne na popieranie ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych:			
		a) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru	40.400	—	40.400
		b) na obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa . .	65.322	—	65.322
		c) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki).	24.960	—	49.920
		d) „ „ Sołotwy i Rokitny . .	—	—	—
		e) „ „ Łęgu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim	30 000	—	30.000
		f) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie dąbrowskim	110.000	—	110.000
		g) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby	92.832	—	139.248
		h) na obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej	90.000	—	135.000
		i) na regulacyę potoku Błotni z dopływami	27.600	—	55.200
		k) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich.	80.000	—	120.000
		l) na regulacyę Wereszycy z dopływami .	40 800	—	—
		m) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami	150.500	—	105.000
		n) na osuszenie bagien Rzemieńskich . .	50.666	33	50.666
		o) na uzupełnienie regulacyi Bugu . . .	42.066	—	84.133
		p) „ regulacyę Pełtwi z dopływami . .	128.220	—	192.333
		r) „ zabudowanie potoku Krzemionki . .	30.000	—	30 000
		s) „ uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy	—	—	40.000
		Do przeniesienia . .	2,537.442	42	2,734.972

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	63.135	Dochód *większy* wyjaśniono przy poz. 8. wydatków
—	—	
16.809	—	Dochód *mniejszy*, ponieważ nie wpłacono datku państwowego z dotacyi budowli wodnych.
—	—	
—	—	
—	—	
24.960	—	Dochód *mniejszy*, gdyż nie wpłacono datków konkurencyjnych.
—	—	
—	—	
—	—	
46.416	—	Dochody *mniejsze* z powodu niewpłacenia datków konkurencyjnych.
45.000	—	
27.600	—	
40 000	—	
—	40.800	Dochód *większy* z powodu, że wpłacono zasiłek państwowy.
—	45.500	Dochód *większy* z powodu, że wpłacono zasiłek państwowy większy o 20 000 K i datek konkurencyjny o 25.500 K.
—	—	
42.067	—	Dochód *mniejszy*, gdyż nie wpłacono reszty zasiłku państwowego.
64.113	—	Dochód *mniejszy*, gdyż zalega zasiłek państwowy 32.057 K i datek konkurencyjny 32.056 K.
—	—	
40.000	—	Dochodu nie było, gdyż nie wpłacono zasiłku państwowego.
346.965	149.435	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	6	Z przeniesienia . .	2,537.442	42	2,734.972
		t) na regulacyę Gniłej Lipy, sekcya środkowa	176.600	—	—
		u) „ „ Kisieliny	27.181	81	—
		w) „ „ Nowego Brnia	76.092	—	—
		x) na obwałowanie prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami . .	24.800	—	—
		y) na regulacyę Łęgu w powiecie tarnobrzeskim	743	65	—
	7	Datki konkurencyjne na konserwacyę pubicznych robót melioracyjnych:			
		a) regulacyi Trześniówki	1.800	—	1.000
		b) „ Łęgu	4 800	—	1.500
		c) „ Przegnojówki	2.730	—	1.000
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy	1.000	—	1.000
		e) regulacyi Krzemienicy	3.721	80	2.500
		f) „ Gniłej Lipy (górnej sekcyi) .	560	86	500
		g) „ Złotej Lipy	661	97	1 000
		h) „ potoku Dumnego	—	—	750
		i) obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim	8.229	80	4.500
		k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach.	500	—	500
		l) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich	500	—	500
		m) obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim	5.750	—	5.750
	8	Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne na popieranie mniejszych robót melioracyjnych:			
		a) na konserwacyę osuszania bagien Rudnickich	2.800	—	2.800
		b) na konserwacyę osuszania bagien Stojanowskich	1.200	—	1.200
		c) na konserwacyę osuszania bagien Oleskich	1 340	—	670
		d) na drenowanie gruntów włościańskich .	190.376	71	400.000
		e) na zabudowanie potoków Narbutówki i Gościbki.	913	12	—
		Do przeniesienia. .	3,069.744	14	3,160.142

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
346.965	149.435	
—	176.600	Dochody *większe* z powodu wpłacenia zaległego datku konkurencyjnego.
—	27.182	
—	76.092	Dochód *większy* z powodu wpłacenia zaległego datku konkurencyjnego i zasiłku państwowego.
—	24.800	Dochód *większy* z powodu wpłacenia zaległego datku konkurencyjnego.
—	744	Dochód *większy* z powodu wpłacenia części zaległego datku konkurencyjnego.
—	800	Dochody *większe* z powodu wpłacenia zaległych datków konkurencyjnych.
—	3.300	
—	1.730	
—	—	
—	1.222	
—	61	
338	—	Dochody *mniejsze* z powodu niewpłacenia datków konkurencyjnych.
750	—	
—	3.730	Dochód *większy* z powodu wpłacenia zaległego datku konkurencyjnego.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	670	Dochód *większy* z powodu wpłacenia datku państwowego za rok 1906.
209.623	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia wszystkich zasiłków państwowych i datków konkurencyjnych.
—	913	Dochód *większy* z powodu wpłacenia datku państwowego za rok 1906.
557.676	467.279	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	8	Z przeniesienia . .	3,069.744	14	3,160.142
		f) na zabudowanie potoku Czerwonego w gminie Grybów	12.366	66	10.800
		g) na zabudowanie potoku Dąbrówka . .	—	—	7.729
		h) na regulacyę potoku Mikoszki w Rzeszowie	—	—	—
		i) na osuszenie gruntów w gminie Bojaniec (powiat Żółkiew).	—	—	24.000
		k) na osuszenie gruntów w gminie Żydaczów	6.842	—	18.734
		l) na zabudowanie potoku Piekiełko w gminie Maniowa	7.416	66	11.125
		m) na zabudowanie potoku Zborowskiego w gminie Sędziszowa (powiat Grybów) . .	1.250	-	1.250
		n) na regulacyę Złotego potoku w gminie Padew	14.186	23	26.666
		o) na zabudowanie potoku Stańkowskiego (powiat Nowy Sącz)	—	—	6.425
		p) na lokalną regulacyę Prutu. . . .	—	—	—
		r) na zabudowanie potoku Bieryczanki (powiat Nowy Sącz)	—	—	15.000
		s) na zabudowanie Dniestru w gminie Wołcze	1.650	—	18.350
		t) na osuszenie niwy Dunaj i Klasne w Jaślanach (powiat Mielec)	—	—	16.134
		u) na zabudowanie potoku Zabawa (powiat Wieliczka)	14.000	—	14.000
		w) na zabudowanie potoku Dubień w gminie Spas (powiat Stary Sambor) . . .	8.333	33	12 500
		x) na osuszenie gruntów w gminie Łysaków (powiat Mielec)	—	—	15.666
		y) na lokalną regulacyę Białego Dunajca w gminie Biały Dunajec (powiat Nowy Targ)	—	—	6.200
		z) na obwałowanie Wisły w powiecie mieleckim	36.249	—	36.249
		aa) na osuszenie gruntów w gminie Mazurówce powiat Żydaczów)	—	—	10.600
		bb) na zakupno pras drenarskich, pędzonych parą	—	—	17.500
		cc) na lokalną regulacyę potoku Strymby .	—	—	19.125
		Do przeniesienia . .	3,172.038	02	3,448.195

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
557.676	467.279	
—	1.567	Dochód *większy* z powodu wpłacenia datku konkurencyjnego gminy Grybów za r. 1906.
7.729	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia datków państwowych.
—	—	
24.000	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia datku państwowego i konkurencyjnego.
11.892	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia części zasiłku państwowego i całego datku konkurencyjnego.
3.708	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia części zasiłku państwowego.
—	—	
12.480	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia datków konkurencyjnych.
6.425	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego.
—	—	
15.000	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego.
16.700	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia części zasiłku państwowego.
16.134	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego.
—	—	
4.167	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia części zasiłku państwowego.
15.666	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego i datku konkurencyjnego.
6.200	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego.
—	—	
10.600	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego i datku konkurencyjnego.
17.500	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego.
19.125	—	Dochód *mniejszy* z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego i krajowego kolejowego.
745.002	468.846	

Fundusz krajowy. Rubryka IX. Budowy wodne i melioracye.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
IX.	8	Z przeniesienia . .	3,172.038	02	3,448.195
		dd) na zabudowanie usuwisk w Młynnem .	6.100		—
		ee) na budowę wodociągu w Żmigrodzie .	3.500	—	—
		ff) na przedłużenie kanału Malińskiego . .	250	84	—
		gg) na budowę kanału w Kalinowie i Pinianach	707	—	—
	9	Zasiłki państwowe na popieranie kultury torfowisk:			
		1. w Jadachach (Jaworzno) . . .	500	—	500
		2. „ Rzochowie	500	—	500
		3. „ Ohladowie (Chyszewice) . . .	500		500
		4. „ Dmytrowie	500	—	500
		5. „ Połoniczny	500	—	500
		6. „ Sielcu	500	—	500
		7. „ Kuliczkowie	500	—	500
		8. „ Peczeni	500	—	500
		9. „ Rzęśni Polskiej, na gruntach Dra Tadeusza Marsa	500	—	500
		10. na nawozy mineralne, na grunta torfowe włościańskie w perymetrze bagien Oleskich, Stojanowskich, Rzemieńskich, tudzież regulacyi Pustej, Błotni i górnej Trześniówki	4.000	—	4.000
	9a)	Zwrot części stypendyum, pobranego przez b. dozorcę Bieleckiego	48	—	—
	9b)	Na zdjęcia i projekty dla wyzyskania sił wodnych	9.301	68	—
	9c)	Zwrot kosztów transportu 500 kart. melioracyjnych dla powiatu mieleckiego . . .	9	65	—
	9d)	Zwroty za mechaniczną analizę ziemi w roku 1906	36	—	—
	9e)	Zwrot kosztów podróży ucznia krajowego kursu dozorców melioracyjnych Bielawskiego .	11	40	—
	9f)	Zaległy datek konkurencyjny na regulacyę Biały	29.199	48	—
		Suma dochodów .	3,229.702	07	3,456.695

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
745.002	468.846	
—	6.100	Dochody *niebudżetowe* z powodu wpłacenia zasiłków państwowych za rok 1906.
—	3.500	
—	251	
—	707	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	48	Dochód *niebudżetowy* z powodu wpłacenia zaległych należytości.
—	9.302	Patrz wyjaśnienie do poz. 4 *c)* wydatków.
—	9	Dochody *niebudżetowe* z powodu wpłacenia zaległych należytości.
—	36	
—	11	
—	29.199	Dochód *niebudżetowy* z powodu wpłacenia zaległych datków konkurencyjnych.
745.002	518.009	
226.993		

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		**ROLNICTWO.**			
		Wydatki.			
		A) Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.			
	1	Akademia rolnicza w Dublanach: zwyczajne .	213.906	62	226.956
		nadzwyczajne	25.920	—	26.070
	2	Szkoła niższa rolnicza „ zwyczajne .	38.376	—	35.950
		nadzwyczajne	2.320	—	2.320
	3	Szkoła gorzelnicza „ zwyczajne .	12.694	24	13.130
		nadzwyczajne	1.100	—	1.100
	4	Gorzelnia szkolna „ zwyczajne .	11.525	73	12.380
	5	Folwark „ zwyczajne .	69.349	44	44.334
		nadzwyczajne	12 350	—	12 350
	6	Stacya doświadczalna chemiczno rolnicza w Dublanach: zwyczajne	45.092	49	45.258
		nadzwyczajne	1.320	—	1.320
	7	Inwestycye w krajowych zakładach naukowych w Dublanach:			
		a) na budowę wodociągu ze źródeł w Malechowie do zakładów w Dublanach, I. rata, *nadzwyczajne*	40.000	—	40.000
		b) na wewnętrzne urządzenie stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej i szkoły gorzelniczej w nowym budynku, I. rata z 28.000 K, *nadzwyczajne*	18.000	—	18.000
	8	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie: zwyczajne	33.788	34	31.916
		nadzwyczajne	800	—	800
	9	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie: zwyczajne .	44.516	12	45.227
		nadzwyczajne .	2 612	11	2.660
		Do przeniesienia { zwyczajne .	469.248	98	455.151
		{ *nadzwyczajne* .	104.422	11	104.620

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
13.049	—	
150	—	
—	2.426	
—	—	
436	—	
—	—	Uzasadnienie różnic poszczególniono w zamknięciach rachunków odnośnych szkół i zakładów.
854	—	
—	25.015	
—	—	
166	—	
—	—	
—	—	Wydatek na wodociągi w r. 1907 w kwocie 106.609 K 35 g pokryty został kredytem uchwalonym na r. 1907 . . . . . 40.000 „ — „ zaś resztę w kwocie . . . . . 66.609 K 35 g wydano zaliczkowo z funduszu Akademii w Dublanach, za zwrotem z kredytu preliminowanego na ten cel w roku 1908 w kwocie . . . . . 66.000 K Patrz wyjaśnienie do poz. 33 *c)* doch.
—	—	Z kredytu uchwalonego na r. 1907 w kwocie . 18.000 K wydano w ciągu r. 1907 . . . . . 8.200 „ pozostałą zaś resztę w kwocie . . . . 9.800 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z roku 1908.
—	1.872	
—	—	Uzasadnienie różnic poszczególniono w zamknięciach rachunków odnośnych szkół i zakładów.
711	—	
48	—	
15.216	29.313	
198	—	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	469.248 104.422	98 11	455.151 104.620
	10	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie: zwyczajne . / *nadzwyczajne*	143.283 3.618	96 —	145.175 3 620
	11	Folwark w Czernichowie: zwyczajne . . / *nadzwyczajne* . .	15.704 7.730	77 —	16.108 7.800
	12	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy: zwyczajne . / *nadzwyczajne*	42.682 1 153	45 83	42.880 1.000
	13	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence: zwyczajne . / *nadzwyczajne*	33.101 2.700	53 —	30.783 3.200
	14	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy: zwyczajne . / *nadzwyczajne*	33.170 2.000	58 —	39.730 2.000
	15	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach: zwyczajne . / *nadzwyczajne*	43.093 1.711	21 22	39.590 1.650
	16	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole: zwyczajne . / *nadzwyczajne*	44.044 464	44 92	44.170 462
	17	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Miłocinie, zwyczajne	63.579	23	43.060
	18	Koszta założenia krajowej niższej szkoły rolniczej w Miłocinie:			
		a) koszta urządzenia szkoły i gospodarstwa (II. zarazem ostatnia rata), *nadzwyczajne* .	9.620	—	9.620
		b) należytość skarbowa od kontraktu kupna i sprzedaży Miłocina, *nadzwyczajne* . .	8.000	—	8.000
		c) na budowę drogi do Miłocina, *nadzwyczajne*	5.000	—	5.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	887.909 146.420	15 08	856.647 146.972

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
15 216	29.313	
198	—	
1.891	—	
2	—	
403	—	
70	—	
197	—	
—	154	
—	2.319	
500	—	
6.559	—	Uzasadnienie różnic poszczególniono w zamknięciach rachunków odnośnych szkół i zakładów.
—	—	
—	3.503	
—	61	
126	—	
—	3	
—	20.519	
—	—	
—	—	Uchwalony na r. 1907 kredyt w kwocie . . . 8.000 K przeniesiono w całości do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908.
	—	Niezużyty kredyt z r. 1906 w kwocie . . . 2.500 K oraz kredyt r. 1907 w kwocie . . . . 5.000 „ razem więc kwotę . . 7.500 K wydano Rubr. VIII. D. poz. 8. lit. *a)* tytułem zwrotu połowy kosztów poniesionych w r. 1907 na budowę drogi do Miłocina.
24.392	55.654	
770	218	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne .	887.909	15	856.647
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**146.420**	**08**	**146.972**
	19	Szkoły zimowe rolnicze:			
		a) utrzymanie szkoły w Niewiarowie . .	1.840	51	2.122
		Do przeniesienia { zwyczajne .	889.749	66	858.769
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**146.420**	**08**	**146.972**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
24.392 770	55.654 218	
281	—	Wedle przedłożonych do LW. 23.598/908 rachunków, wydatki *zimowej szkoły rolniczej w Niewiarowie* w r. 1907 przedstawiają się jak następuje:

I. Płace nauczycieli:

1. Kierownik, zarazem nauczyciel wędrowny, płatny w rubryce X. poz. 19. *c.* . .	— K — g		
2. Wynagrodzenie katechety .	100 „ — „		
3. „ nauczyciela do nauk elementarnych .	300 „ — „	400 K — g	

II. Koszta administracyjne:

4. Koszta dzierżawy ogrodu i sadu koło szkoły . .	200 K — g		
5. Zarząd: *a)* koszta kancelaryjne . . .	47 „ 17 „		
b) stróż . . .	360 „ — „		
6. Opał i oświetlenie . .	260 „ 36 „		
7. Utrzymanie budynków (asekuracya, kominiarz etc.) .	159 „ 12 „	1.026 „ 65 „	

III. Potrzeby naukowe:

8. Przybory do nauki . .	63 K 72 g		
9. Środki naukowe:			
a) książki	6 „ 70 „		
b) przedmioty demonstrac.	— „ — „		
c) sad szkolny i ogród .	8 „ 30 „		
10. Próby demonstrac. w okolicy z uprawą i nawożeniem	240 „ — „		
11. Na zakładanie i ulepszenie gnojarń włościańskich .	— „ — „	318 „ 72 „	
IV. Rozmaite nieprzewidziane . .		95 „ 14 „	
Suma wydatków . .		1.840 K 51 g	
24.673 770	55.654 218		

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.	19	Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	889.749 **146.420**	66 **08**	858.769 **146.972**
		b) utrzymanie szkoły w Lubczy . . .	1.589	50	1.910
		c) pobory dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących zarazem obowiązki kierowników szkół zimowych w Niewiarowie i w Lubczy po 4.000 K (poz. 23) . .	7.999	92	8.000
	20	Szkoła mleczarska w Rzeszowie, koszta utrzymania, zwyczajne	32.078	03	15.850
		nadzwyczajne	**4.430**	—	**4.430**
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	931.417 **150.850**	11 **08**	884.529 **151.402**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
24.673 770	55.654 218	
321	—	Wedle przedłożonych do LW. 22.251/908 rachunków, wydatki zimowej szkoły rolniczej w Lubczy w r. 1907 przedstawiają się następująco: **I. Płace nauczycieli:** 1. Kierownik, zarazem nauczyciel wędrowny, płatny z rubryki X. poz 19 *c)* . . — K — g 2. Wynagrodzenie katechety. 100 „ — „ 3. „ nauczycieli do nauk elementarnych . 420 „ — „ 520 K — g **II. Koszta administracyjne:** 4. Zarząd: *a)* koszta kancelaryjne . . 20 K — g *b)* stróż . . . 360 „ — „ 5. Opał i oświetlenie . . 346 „ 12 „ 6. Utrzymanie budynku (asekuracya, kominiarz etc.) . 16 „ — „ 742 „ 12 „ **III. Potrzeby naukowe:** 7. Przybory do nauki . . — K — g 8. Środki naukowe: *a)* książki . . . . — „ — „ *b)* przedmioty demonstrac. 27 „ 38 „ *c)* sad szkolny . . . — „ — „ 9. Próby demonstrac. w okolicy z nasieniem i nawozami sztucznymi . . . . 240 „ — „ 10. Na urządzenie i ulepszenie gnojarń włościańskich . — „ — „ 267 „ 38 „ **IV. Rozmaite nieprzewidziane** . . 60 „ — „ Suma wydatków . . 1.589 K 50 g
—	—	
—	16.228	Uzasadnienie różnic poszczególniono w specyalnem zamknięciu rachunków szkoły.
—	—	
24.994 770	71.882 218	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	931.417 / **150.850**	11 / **08**	884.529 / **151.402**
	20*a*)	Umorzenie ostatniej raty pożyczki zaciągniętej w funduszu pożyczkowym dla przemysłu rolniczego, na pokrycie kosztów założenia szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, *nadzwyczajne*.	**6.381**	**55**	**6.382**
	21	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie: zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	28.859 / **11.085**	11 / **67**	29.500 / **10.000**
	22	Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach: zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	21.261 / **11.100**	18 / **—**	22.320 / **11.100**
	23	Na utrzymanie dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących obowiązki instruktorów ogrodnictwa i sadownictwa, po 4.000 K	8.000	—	8.000
	23*a*)	Na koszta kursu rolniczego dla nauczycieli szkół ludowych	—	—	—
	24	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa . . . . . 1.600 K i na koszta kancelaryjne dla instruktora sadownictwa . . . 300 „	1.900	—	1.900
	25	Dla Towarzystwa „Proświta“, na cele rolnictwa i sadownictwa, do rozporządzalności Wydziału krajowego	15.000	—	15.000
	26	Galic. Towarzystwo gospodarskie, na szkołę ogrodniczą w Wulce kapitańskiej . .	2.000	—	2.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,008.437 / **179.417**	40 / **30**	963.249 / **178.884**

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
24.994	71.882	
770	218	
—	—	
641	—	
—	1.085	Uzasadnienie różnic poszczególniono w zamknięciach rachunków odnośnej szkoły i zakładu.
1.059	—	
—	—	
—	—	
—	—	Pozozstały z roku 1906 kredyt na koszta kursu rolniczego dla nauczycieli szkół ludowych w kwocie 1.354 K przeniesiono jako niezużyty do dalszej dyspozycyi do rach. rubryki X. z r. 1908. (LW. 29.773/908).
—	—	Z pozostałej z roku 1906 reszty kredytu w kwocie . . . . . 2.132 K 24 g tudzież z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1907 w kwocie . . . 1.900 „ — „ razem z sumy . . 4.032 K 24 g wydano w ciągu r. 1907. . . . 2.211 „ 07 „ resztę zaś w kwocie . 1.821 K 17 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z r. 1908 (LW. 28.251/908 i 29.773/908).
—	—	Kredyt pozostały z r. 1906 w kwocie . . . 4.085 K wraz z kredytem uchwalonym na rok 1907 w kwocie . . . . . 15.000 „ razem . . 19.085 K wydano w całości w r. 1907.
—	—	Kredyt pozostały z r. 1906 w kwocie . . . 7.000 K wraz z kredytem uchwalonym na rok 1907 w kwocie . . . . . 2.000 „ razem . . 9.000 K przeniesiono jako niezużyty do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.773/908).
26.694	71.882	
770	1.303	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,008.437 179.417	40 30	963.249 178.884
	27	Akademia weterynaryi we Lwowie: *a)* subwencya c. k. Rządowi . 4.000 K — g *b)* asekuracya budynku . . 70 „ 76 „ *c)* subwencya na utrzymanie internatu dla podkuwaczy kształcących się w szkole kucia koni 1.440 „ — „	5.516	76	5.582
	28	Krajowy nauczyciel weterynaryi: płaca . . . . . 3.000 K — g dodatek aktywalny . . . 600 „ — „ ryczałt na koszta podróży . 1.000 „ — „ 2 dodatki pięcioletnie . . 800 „ — „	5.400	—	5.400
	29	Stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie	3.500	—	3.500
	30	Stypendya dla kandydatów na nauczycieli dla szkół rolniczych	8.000	—	8.000
	31	Stypendya dla uczniów i abituryentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	6.400	—	6.400
	32	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych	522	53	2 000
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,037.776 179.417	69 30	994.131 178.884

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
26.694	71.882	
770	1.303	
65	—	Wydano *mniej* o 65 K stosownie do potrzeby.
—	—	
—	—	
—	—	Z pozostałej z roku 1906 reszty kredytu w kwocie . . . . . 7.094 K 27 g tudzież z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1907 w kwocie . . . 8.000 „ — „ razem z sumy . . 15.094 K 27 g wydano w r. 1907 . . . . . 7.018 „ 43 „ resztę zaś w kwocie . 8.075 K 84 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.773/908).
—	—	Na rachunek kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie . . . . . 6.400 K wydano w ciągu r. 1907 . . . . . 6.805 „ a przekroczenie w kwocie . 405 K pokryto z kredytu preliminowanego na ten cel w rubr X. z roku 1908 (LW. 47.275/908).
1.477	—	Z pozostałej z roku 1906 reszty niezużytego kredytu w kwocie . . . . . 1.424 K 84 g tudzież z kredytu uchwalonego na ten cel w r. 1907 . . . . . 2.000 „ — „ razem z sumy . . 3.424 K 84 g zużyto na podstawie dozwolonego „*virement*“ na częściowe pokrycie przekroczenia w *poz. 40.* kwotę . . . . 1.477 „ 47 „ pozostałą zaś resztę w kwocie . 1.947 K 37 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.773/908).
28.236	71.882	
770	1.303	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,037.776 **179.417**	69 **30**	994.131 **178.884**
	33	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	2.000
	34	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	2.000
	35	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	5.802	50	6.000
	36	Zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich i stypendya dla kandydatek kształcących się na nauczycielki w szkołach gospodyń wiejskich, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	11.121	50	10.000
	37	Zakład błog. Kunegundy w Nowym Sączu, dla kształcenia wzorowych gospodyń . .	600	—	600
	38	Galicyjskiemu Towarzystwu gospodarskiemu na szkołę chmielarską w Starem Siole . .	2.000	—	2.000
	38*a*)	Na przyczynienie się do kosztów budowy dla studyum rolniczego w Krakowie . .	—	—	—
		Suma działu A. { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,061.300 **179.417**	69 **30**	1,016.731 **178.884**
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,061.300 **179.417**	69 **30**	1,016.731 **178.884**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
28.236 770	71.882 1.303	
—	—	Z pozostałej z roku 1906 reszty kredytu w kwocie . . . . . 1.167 K 40 g tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie . . . . . 2.000 „ — „ razem z sumy . . 3.167 K 40 g wydano w r. 1907 . . . . . 2.426 „ — „ resztę zaś w kwocie . . 741 K 40 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.773/908).
—	—	Kredyt pozostały z r. 1906 w kwocie . . . 400 K wraz z kredytem uchwalonym na rok 1907 w kwocie . . . . . 2.000 „ razem sumę . . 2.400 K wydano w całości w r. 1907.
197	—	Wydano *mniej* w miarę wyasygnowanych zaliczek.
—	1.121	Na poczet kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie . . . . . 10.000 K — g wydano w ciągu r. 1907 . . . . 11.121 „ 50 „ przekroczenie zaś o . 1.121 K 50 g znajduje pokrycie w nieprelimnowanej subwencyi z c. k. Skarbu państwa dla szkoły gospodyń wiejskich w Olesku w kwocie 2.000 K. — Patrz rubr. X. poz. 33. *f)* dochodów.
—	—	
—	—	
—	—	Pozostały z r. 1906 kredyt w kwocie . . . 10.000 K jako niezużyty w r. 1907, przeniesiono w całości do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908. (LW. 29.773/908).
28.433 770	73 003 1.103	
28.433 770	73.003 1.303	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,061.300 179.417	69 30	1,016.731 178.884
		B) Wydatki na ogólne cele rolnictwa.			
	39	Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferencye nauczycieli niższych szkół rolniczych (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	963	07	6.000
	40	Na rozmaite zasiłki mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego, tudzież wiedzy rolniczej, do dyspozycyi Wydziału krajowego	16.514	40	10.000
	41	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	16.000	—	16.000
	42	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie . .	12.000	—	12.000
	43	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na zasilenie działalności towarzystw okręgowych	10.000	—	10.000
	44	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie, na zasilenie działalności oddziałów .	14.000	—	14.000
	45	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu, na utrzymanie i koszta podróży referenta dla spraw rolniczych.	5.000	—	5.000
	46	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, na utrzymanie i koszta podróży instruktora rolnictwa i referenta dla spraw rolniczych	5.000	—	5.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	79.477 —	47 —	78.000 —
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* .	1,061.300 179.417	69 30	1,016.731 178.884

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
28.433 770	73.003 1.303	
5.037	—	Z kredytu uchwalonego na r. 1907 w kwocie 6.000 K — g wydano w ciągu r. 1907 kwotę . . 963 „ 07 „ resztę zaś w kwocie . . 5.036 K 93 g zużyto na podstawie dozwolonego „*virement*“ na częściowe pokrycie przekroczenia w poz. 40. wyd. (LW. 29.773/908).
—	6 514	Na rachunek kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1907 w kwocie . . . . . 10.000 K — g tudzież pobranych do tej pozycyi dochodów z wydawnictw rolniczych i innych zwrotów w sumie . . . . . 1.030 „ 42 g razem na rachunek sumy . . 11.030 K 42 g wydano w ciągu roku 1907 . . . 17.544 „ 82 „ a przekroczenie w kwocie . . 6.514 K 40 g pokryto na podstawie dozwolonego „*virement*“, w części z kredytu rubr. X. poz. 32. w kwocie . 1.477 K 47 g w części zaś z kredytu rubr. X. poz. 39 w kwocie 5.036 „ 93 „ 6.514 K 40 g
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
5.037 —	6 514 —	
28.433 770	73.003 1.303	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia zwyczajne	1,061.300	69	1,016.731
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	179.417	30	178.884
		Z przeniesienia zwyczajne	79.477	47	78.000
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
	47	Na subwencyonowanie konkursów i wystaw maszyn rolniczych, urządzanych przez krajowe Towarzystwa rolnicze	2.500	—	2.500
	48	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na utrzymanie biura rachunkowego dla rolników	1.000	—	1.000
	49	Towarzystwu gospodarskiemu galic. we Lwowie, na utrzymanie biura handlowego	2.000	—	2.000
	50	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, dla Syndykatu Towarzystw rolniczych w Krakowie	1 000	—	1.000
	51	Obydwu Towarzystwom rolniczym, na premie dla sług	1.000	—	1.000
	52	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na doświadczenia polowe	2.000	—	2.000
	53	Dla Kółek rolniczych:			
		a) na koszta zakładania i lustracye tychże	15.000	—	15.000
		b) na koszta administracyjne	4.000	—	4.000
		c) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych	8.000	—	8.000
		d) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich	4.000	—	4.000
		e) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych, pod kierunkiem i kontrolą Zarządu	12.000	—	12.000
		f) na utrzymanie i koszta podróży jednego inspektora rolnictwa	5.000	—	5.000
		g) na lustratora rolniczego	4.000	—	4.000
		h) na instruktorów dla zarządów powiatowych	6.000	—	6.000
		i) na tworzenie nowych zarządów powiatowych	3.000	—	3.000
		k) na specyalne kursa i utrzymanie instruktora organizacyjnego	5.000	—	5 000
		Do przeniesienia zwyczajne	154.977	47	153.500
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
		Do przeniesienia zwyczajne	1,061.300	69	1,016.731
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	179.417	30	178.884

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
28.433	73.003	
770	1.303	
5.037	6.514	
—	—	
—	—	Z kredytu uchwalonego na r. 1907 w kwocie . 2.500 K wydano w ciągu r. 1907 . . . . . 833 „ pozostałą zaś resztę w kwocie . . . . 1.667 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.773/908).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z kredytu uchwalonego na r. 1907 w kwocie . 2.000 K wydano w ciągu r. 1907 . . . . . 1.000 „ resztę zaś w kwocie . . 1.000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.773/908).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
5.037	6.514	
—	—	
28.433	73.003	
770	1.303	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* . .	1,061.300 179 417	69 30	1,016.731 178.884
		{ zwyczajne . . / *nadzwyczajne* . .	154.977 —	47 —	153.500 —
	54	Na wydawnictwa czasopism:			
		a) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“ .	2.000	—	2.000
		b) na wydawnictwo „Rolnika“	4.000	—	4.000
		c) na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“	3 000	—	3.000
		d) Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo czasopisma „Sylwan“ . .	400	—	400
		e) na wydawnictwo innych czasopism, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego .	3.500	—	3.500
	55	Na utrzymanie krajowego składu publicznego w Krakowie	40.440	81	35.281
	56	Umorzenie pożyczki 800.000 K, zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, na założenie składów publicznych we Lwowie i Krakowie:			
		a) XXVII. i XXVIII. rata kapitału . . . . . 39.873 K 96 g			
		b) 4½ % odsetki z góry . . 13.110 „ 04 „	52.984	—	52.984
	57	Na zalesienia ochronne w myśl ustawy z dnia 15. czerwca 1904 (Dz. u. kraj. Nr. 94) .	5.000	—	5.000
	58	Austryacki centralny Komitet dla ochrony interesów rolniczych i lasowych, przy zawieraniu układów handlowych, *nadzwyczajne*	1.000	—	1.000
			266.302	28	259.665
			1.000	—	1.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,327.602 180.417	97 30	1,276.396 179.884

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
28.433	73.003	
770	1.303	
5.037	6.514	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z pozostałej reszty kredytu z roku 1906 w kwocie . . . . . 285 K 82 g i z kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie . . . . . 3.500 „ — „ razem z sumy . . 3.785 K 82 g wydano w ciągu r. 1907 . . . . 3.393 „ 24 „ resztę zaś w kwocie . 392 K 58 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.773/908).
—	5.160	Uzasadnienie różnic poszczególniono w specyalnem zamknięciu rachunków krajowego Składu publicznego w Krakowie.
—	—	
—	—	Kredyt pozostały z r. 1906 w kwocie . . . 2.700 K wraz z kredytem uchwalonym na r. 1907 w kwocie 5.000 „ razem sumę . . 7.700 K wydano w r. 1907 w całości.
—	—	
5.037	11.674	
—	—	
33.470	84 677	
770	1.303	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne*.	1,327.602 180.417	97 30	1,276.396 179.884
		C) Wydatki na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego.			
	59	Na podniesienie hodowli bydła, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902, z dnia 14. i 22 listopada 1905:			
		a) dziesiąta i jedenasta półroczna rata z 10-lecia, od 1. lipca 1902	100.000	—	100.000
		b) na koszta komisyi licencyonujących, po myśli § 4. ustawy z dnia 10. lipca 1902 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. X. poz. 26. dochodów) . . .	25.000	—	25.000
		c) na wystawy targowe bydła rozpłodowego:			
		α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	2.500	—	2.500
		β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	1.500	—	1.500
		d) na kontrolę mleczności:			
		α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu	4.000	—	4.000
		β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie.	2.500	—	2.500
		e) na ogólne cele hodowlane, a mianowicie na wzmożenie hodowli bydła mięsnego .	30.000	—	30.000
	60	Na zwiększenie stałego funduszu hodowlanego o 50.000 K do kwoty 150.000 K (I. rata z 5-lecia)	10.000	—	10.000
	61	Na rozszerzenie targowicy miejskiej dla bydła wywozowego w Krakowie (II. rata z dziesięciolecia), w myśl uchwały Sejmu z dnia 21. listopada 1905	20.000	—	20.000
	62	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie gospodarskiem lwowskiem, płaca . . . . . 3.000 K ryczałt na koszta podróży . . 1.000 „	4.000	—	4.000
	63	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie rolniczem krakowskiem .	4.000	—	4.000
	64	Na akcyę tępienia gruźlicy u bydła . 5.000 K i subwencya rządowa . . . 5.000 „	10.000	—	10.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . . *nadzwyczajne*. .	213.500 —	— —	213.500 —
		{ zwyczajne . . *nadzwyczajne*. .	1,327.602 180.417	97 30	1,276.396 179.884

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
33.470	84.677	
770	1.303	
—	—	
—	—	Z kredytu uchwalonego na r. 1907 w kwocie 25.000 K — g wydano w ciągu r. 1907 kwotę . . 24.100 „ 58 „ resztę zaś w kwocie . 899 K 42 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 49.607/908).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Uchwalony na r. 1907 kredyt w kwocie. . . 30 000 K przeniesiono w całości do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.773/908).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
33.470	84.677	
770	1.303	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia zwyczajne	1,327 602	97	1,276.396
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	180.417	30	179.884
		Z przeniesienia zwyczajne	213.500	—	213.500
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
	65	Towarzystwo hodowców czerwonego bydła	4.000	—	4.000
	66	Na podniesienie chowu koni roboczych i włościańskich	25.000	—	25 000
	67	Na kursa kucia koni obydwu Towarzystwom krajowym po 1.000 K	2.000	—	2.000
	68	Na podniesienie chowu owiec i kóz dla galic. Towarzystwa gospodarskiego	1.000	—	1.000
	68*a)*	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu na chów kóz	1.000	—	1.000
	69	Na podniesienie chowu świń, obydwu Towarzystwom gospodarczym	35.000	—	35.000
	70	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:			
		a) krajowy instruktor mleczarstwa, płaca	4.000	—	4.000
		b) instruktor-adjunkt, płaca	2.000	—	2.000
		c) pomocnik instruktora mleczarstwa, płaca	1.290	—	1.440
		d) ryczałt na koszta podróży służbowych instruktorów mleczarstwa	4 282	08	4.500
		e) stypendya mleczarskie i serkarskie	2.000	—	2.000
		Do przeniesienia zwyczajne	295.072	08	295.440
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	—	—	—
		Do przeniesienia zwyczajne	1,327.602	97	1,276.396
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	180.417	30	179.884

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
33.470	84.677	
770	1.303	
—	—	
—	—	
—	—	Z pozostałego kredytu z r. 1906 w kwocie . . 4.000 K tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie . . . . . 4.000 „ razem z sumy . 8.000 K wydano w ciągu r. 1907 kwotę . . . 4.000 „ resztę zaś w kwocie . . 4.000 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rach. rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.773/908).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
150	—	Wydatek w ogóle *mniejszy* z powodu *intercalare.*
218	—	Wydano *mniej* stosownie do odbytych komisyj.
—	—	Z pozostałej z roku 1906 reszty kredytu w kwocie . . . . . 110 K 03 g tudzież z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1907 w kwocie. . . 2.000 „ — „ razem z sumy . . 2.110 K 03 g wydano w ciągu r. 1907 kwotę . . 2.009 . 60 „ resztę zaś w kwocie . 100 K 43 g przeniesiono do funduszu szkoły rolniczej w Rzeszowie z r. 1907, na pokrycie zasiłków wypłaconych praktykantom (LW. 29.773/908).
368	—	
—	—	
33.470	84.677	
770	1.303	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.	70	Z przeniesienia { zwyczajne . .	1,327.602	97	1,276.396
		nadzwyczajne . .	**180 417**	**30**	**179 884**
		{ zwyczajne . .	295.072	08	295.440
		nadzwyczajne . .	—	—	—
		f) na potrzeby biura mleczarskiego . .	1.000	—	1.000
		g) subwencya dla galicyjskiego Towarzystwa mleczarskiego w Krakowie:			
		a) na utrzymanie biura handlowego . .	1.000	—	1.000
		β) na utrzymanie sekretarza, zarazem fachowego konsulenta Towarzystwa mleczarskiego	1.200	—	1.200
	71	Na podniesienie chowu drobiu, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego (II. rata z trzechlecia, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 11. listopada 1904 i 7. marca 1907),	6.000	—	6.000
		nadzwyczajne	**3.000**	—	**3.000**
	72	Na założenie kurnika zarodowego Towarzystwa chowu drobiu we Lwowie (I. rata z 15.000 K), *nadzwyczajne*	**7 500**	—	**7.500**
	73	Zakład produkcyi narybku w Oparach, IV. rata z pięciolecia	2.450	—	2.450
	74	Towarzystwo rybackie w Krakowie . . .	800	—	800
			307 522	08	307.890
			10.500	—	**10.500**
		Do przeniesienia { zwyczajne .	1,635.125	05	1,584 286
		nadzwyczajne .	**190.917**	**30**	**190.384**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
33.470	84.677	
770	1.303	
368	—	
—	—	
—	—	Z pozostałej z r. 1906 reszty kredytu w kwocie 153 K 72 g tudzież z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1907 w kwocie . . 1.000 „ — „ razem z sumy . . 1.153 K 72 g wydano w ciągu r. 1907 kwotę . . 862 „ 76 „ resztę zaś w kwocie . 290 K 96 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.773/908).
—	—	Uchwalony na r. 1907 kredyt w kwocie . . 1.000 K niezużyty w r. 1907, przeniesiono w całości do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z roku 1908. (LW. 29.773/908).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Uchwalony na r. 1907 kredyt w kwocie. . . 7.500 K niezużyty w r. 1907, przeniesiono w całości do dalszej dyspozycyi na rachunek rubryki X. z roku 1908 (LW. 29.773/908).
—	—	
—	—	
368	—	
—	—	
33.838	84.677	
770	1.303	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,635.125 / **190.917**	05 / **30**	1,584.286 / **190.384**
		D) Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego.			
	75	Towarzystwo dla podniesienia uprawy tytoniu, II. rata z 6-lecia od roku 1906 (uchwała Sejmu z 4. listopada 1904) . 6.000 K — g i subwencya rządowa (jak poz. 30. dochodów). . . 2.000 „ — „	9.500	—	8.000
	75*a)*	Na urządzenie kursu uprawy tytoniu w Trembowli	800	—	—
	76	Na popieranie celów zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie	600	—	600
	77	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie . .	2.000	–	2.000
	77*a)*	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie, na zakład sadowniczy „Glinka“	2.000	—	2.000
	78	Subwencye na cele sadownictwa:			
		a) Towarzystwu rolniczemu w Jaśle na utrzymanie instruktora sadownictwa . . .	1.000	—	1.000
		b) Wydziałowi powiatowemu w Limanowej, na utrzymanie instruktora sadownictwa .	1.500	—	1.500
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	17.400 / —	— / —	15.100 / —
		{ zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	1,635.125 / **190.917**	05 / **30**	1,584.286 / **190.384**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
33.838	84.677	
770	1.303	
—	1.500	Na rachunek pozostałej reszty kredytu z r. 1906 w kwocie . . . . . 1.500 K tudzież z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1907 w kwocie . . . . . 8.000 „ razem na rachunek sumy . 9.500 K wydano w ciągu roku kwotę . 7.000 K przeniesiono zaś do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z roku 1908 (LW. 29.773/908) kwotę . . 4.000 „ razem więc wydano . . 11.000 „ Nadwyżka wydatków w kwocie . . . 1.500 „ znajduje zupełne pokrycie w nadzwyczajnej subwencyi rządowej, wykazanej w rubr. X. poz. 30. doch. z roku 1907.
—	800	Niepreliminowany w tej pozycyi wydatek znajduje zupełne pokrycie w nadzwyczajnej subwencyi rządowej wykazanej w rubr. X. poz. 30. dochodów.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	2.300	
—	—	
33.838	84.677	
770	1.303	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.	78	Z przeniesienia zwyczajne	1,635.125	05	1,584.286
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**190.917**	**30**	**190.384**
		zwyczajne	17.400	—	15.100
		nadzwyczajne	—	—	—
		c) na utrzymanie instruktorów sadownictwa w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	3.000	—	2.000
		d) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Olesku	1.000	—	1.000
		e) na utrzymanie szkółki drzew owocowych Towarzystwa „Selski hospodar“ w Olesku, *nadzwyczajne*	**1.000**	—	**1.000**
		f) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Łańcucie	400	—	400
		g) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.000	—	2.000
	79	Zasiłek dla zakładu sadowniczego pp. Niemczewskich w Okopach, *nadzwyczajne* . .	**1.000**	—	**1.000**
	80	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych, *nadzwyczajne* . .	**2.000**	—	**2.000**
	81	Na produkcyę nasion traw na łąki torfowe w Moszczanach (powiat Jarosław) . .	3.000	—	1.000
			26.800	—	21.500
			4.000	—	**4 000**
		Do przeniesienia zwyczajne	1,661.925	05	1,605.786
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	**194 917**	**30**	**194.384**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
33.838	84.677	
. 770	1.303	
—	2.300	
—	—	
—	1.000	Na rachunek kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie . . . . . 2.000 K wydano w ciągu r. 1907 kwotę 1.500 K oraz przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.773/908) kwotę . . 1.500 „ razem więc wydano . . 3.000 „ Nadwyżka wydatków w kwocie . . . 1.000 K znajduje zupełne pokrycie w subwencyi rządowej, wykazanej w rubr. X. doch. poz. 33 *c)* z r. 1907.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z pozostałej z r. 1906 reszty kredytu w kwocie . 600 K tudzież z kredytu uchwalonego na r. 1907 w kwocie . . . . . 2.000 „ razem z sumy . . 2.600 K wydano w ciągu roku 1907 kwotę . . . 2.000 „ resztę zaś w kwocie . . 600 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.773/908).
—	—	
—	—	
—	2.000	Na rachunek kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie . . . . . 1.000 K wydano w ciągu r. 1907 kwotę . . . 3.000 „ Nadwyżka wydatków w kwocie . . . 2.000 K znajduje zupełne pokrycie w nadzwyczajnej subwencyi rządowej, wykazanej w rubr. X. doch. z r. 1907.
—	5.300	
—	—	
33.838	89.977	
770	1.303	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	1,661.925 **194.917**	05 **30**	1,605.786 **194.384**
	82	**E) Na koszta Komisyi agrarnych.** *A) Personal techniczny* *(wedle nowego etatu, w myśl uchwały Sejmu z dnia 5. marca 1907).* *a)* 2 inżynierów komasacyjnych: płace po 2.800 K . 5.600 K; dodatki aktywalne po 800 K . . . 1.600 „ — 7.200 K *b)* 2 adjunktów komasacyjnych: płace po 2.200 K . 4.400 K; dodatki aktywalne po 640 K . . . 1.280 „ — 5.680 „ *c)* 6 asystentów komasacyjnych: płace po 1.600 K . 9 600 K; dodatki aktywalne po 480 K . . . 2.880 „ — 12.480 „ *d)* 2 pomocników technicznych, płaca miesięczna po 140 K . . — 3.360 „ *e)* ryczałt dla 5 dyetaryuszy, mianowicie: 3 z płacą po 3 K dziennie . . 3.285 K; 2 z płacą po 4 K dziennie . . . . 2.720 „ — 6.005 „ *f)* dodatek osobisty dla asystenta komasacyjnego Stanisława Niesiołowskiego . . . . . — 80 „ *g)* ryczałty kancelaryjne: dla inspektora (36 K), dla 9 techników pod *a)*, *b)* i *c)* po 30 K (270 K), dla 2 techników pod *d)* po 18 K (36 K) . . . . . — 342 „ *h)* na wsparcia, zapomogi i remuneracye (do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . . — 1.000 „ *i)* na prenumeratę czasopism fachowych i na zakupno dzieł technicznych . . . . . — 120 „ — 36.267 K			
		Do przeniesienia { 36.267 K; zwyczajne . *nadzwyczajne* .	1,661.925 **194.917**	05 **30**	1,605.786 **194.384**

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
33.838	89.977	
770	1.303	
33.838	89.977	
770	1.303	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* . } 36.267 K	1,661.925 **194.917**	05 **30**	1,605.786 **194.384**
	82	*B) Fundusz podręczny.* Dla c. k. komisarza agrarnego . . 29.340 „ Koszta komisyjne personalu technicznego . . . . . 13.193 „	78.800	—	78.800
		F) Na organizacyę Spółek kredytowych wśród ludności rolniczej.			
	83	Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla spółek oszczędności i pożyczek do wysokości 2,000.000 K, IX. rata z pięćdziesięciolecia od roku 1899 (w myśl uchwały sejmowej z dnia 16. września 1899)	40.000	—	40.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . / zwyczajne . / *nadzwyczajne* . }	40.000 1,740.725 **194.917**	— 05 **30**	40.000 1,684.586 **194.384**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
33.838	89.977	
770	1.303	
—	—	Wydatki na koszta komisyi komasacyjnych są następujące:
		A) Porsonal techniczny:
		a) 2 inżynierów komasacyjnych . . 3.680 K — g
		b) 2 adjunktów „ . . 3.317 „ 66 „
		c) 6 asystentów. . . . . 12.533 „ 46 „
		d) 2 pomocników technicznych . . 3 896 „ 66 „
		e) dyetaryusze . . . . . 5.213 „ — „
		f) dodatek osobisty asystenta Niesiołowskiego . . . . . 80 „ — „
		g) ryczałty kancelaryjne . . . . 272 „ 50 „
		h) zapomogi i remuneracye . . . 1.305 „ — „
		i) prenumerata czasopism fachowych . 120 „ — „
		razem . . 30.418 K 28 g
		B) Fundusz podręczny
		dla c. k. miejscowej komisyi agrarnej. 22.272 „ 16 „
		C) Koszta komisyjne . 11.076 „ 09 „
		Suma wydatków . . 63.766 K 53 g
		Część tych wydatków pokryto niezużytym kredytem pozostałym z roku 1906 w kwocie . . . . . 2.791 „ 22 „
		a z porównania reszty wydatków w kwocie 60.975 K 31 g
		z kredytem uchwalonym na rok 1907 w sumie . . . . . 78 800 „ — „
		okazało się *zaoszczędzenie* w kwocie . 17.824 K 69 g
		które przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.411/908 i 31.517/908).
—	—	
—	—	
33.838	89.977	
770	1.303	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne* . / zwyczajne . .	1,740.725 **194.917** 40.000	05 **30** —	1,684.586 **194.384** 40.000
	84	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, utrzymania biura patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek:			
		a) utrzymanie biura:			
		1. dyrektor, płaca 6.400 K, dodatek aktywalny 960 „, „ osobisty 800 „	8.160 K	— g	
		2. korespondent, płaca 2.400 K, dodatek aktywalny 600 „	3.000 „	— „	
		3. trzech lustratorów starszych, 4. trzech lustratorów młodszych, oraz dodatek osobisty dla lustratora spółek mleczarskich	14.233 „	32 „	
		5. praktykant rachunkowy .	853 „	31 „	
		6. dyurna	6.796 „	29 „	
		7. służący, oraz półdzienny pomocnik	952 „	— „	
		razem . .	33.994 K	92 g	
		b) na podróże lustracyjne i organizacyjne	29.569 „	22 „	
		c) sprzęty, przybory kancelaryjne i portorya . . .	5.324 „	73 „	
		d) wydawnictwa: czasopisma, roczniki, broszury i t. p. . 6.269 K 89 g, książki rachunkowe, formularze i inne podręczniki . . 44.790 „ 04 „	51.059 „	93 „	
		e) praktyczne kursy naukowe .	4.092 „	10 „	
		f) zasiłki dla 125 nowych spółek po 400 K . . . 50.009 K			
		g) dla spółek mleczarskich i innych rolniczych . . . 4.000 „	54.000 „	— „	
		Do przeniesienia { 178.040 K 90 g zwyczajne . / 40.000 zwyczajne . / 1,740.725 *nadzwyczajne* . / **194.917**	— 40.000 05 **30**	— — 05 **30**	— 40.000 1,684.586 **194.384**

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
33.838	89.977	
770	1.303	
—	—	
—	—	
—	—	
33.838	89.977	
770	1.303	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia zwyczajne	1,740.725	05	1,684.586
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	**194.917**	**30**	**194.384**
		Z przeniesienia zwyczajne 178.040 K 90 g	40.000	—	40.000
			—	—	—
		h) na zakupno maszyn dla spółek mleczarskich z robotą ręczną 17.437 „ 44 „	195.478	34	145.650
			235.478	34	185.650
		G) Włości rentowe.			
	85	*a)* Koszta Komisyi:			
		1. dyety i koszta podróży członków Komisyi. 2.000 K			
		2. ryczałt dla c. k. komisarza rządowego 1.000 „ 3.000 K			
		b) Utrzymanie biura:			
		1. kierownik biura (obecne pobory przydzielonego urzędnika Wydziału krajowego) 5.920 K			
		2. referent rolniczy, wynagrodzenie . 5.000 „			
		3. referent hipoteczny, ryczałt . . . 3.600 „			
		4. pisarz, wynagrodzenie . . . 1.000 „			
		5. ryczałt na czasowo potrzebną pomoc kancelaryjną . . 400 „			
		6. służący, zasługa. 600 „			
		7. sprzęty i przybory kancelaryjne . 1.000 „			
		8. druki . . . 1.000 „			
		9. portorya . . 500 „ 19.020 „			
		Do przeniesienia 22.020 K	—	—	—
		Do przeniesienia zwyczajne	1,976.203	39	1,870.236
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	**194.917**	**30**	**194.384**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
33.838	89.977	
770	1.303	
—	—	
—	—	
—	49.828	W poz. 84 *a—g* wydatki wogóle *większe* o 32.391 K mają pokrycie w wyższych ponad budżet dochodach w rubr. X. poz. 23. *a*) i *b*). — Nadto wyższy wydatek usprawiedliwiony jest założeniem 125 nowych spółek, podczas gdy do budżetu wstawiono kredyt tylko dla 70 spółek.
—	49.828	W poz. 84 *h)* wydatek nieprelimiowany znajduje zupełne pokrycie w wykazanej w rubr. X. poz. 23 *b) β)* dochodów, również nieprelimiowanej subwencyi rządowej.
—	—	
33.838	139.805	
770	1.303	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne .	1,976.203	39	1,870.236
		{ *nadzwyczajne* .	**194.917**	**30**	**194.384**
		22.020 K			
		c) Dyety i koszta podróży . . 10.000 „			
		Razem . .	32.020	—	32.020
	86	Dotacya funduszu na oprocentowanie listów rentowych, II. rata z 10-lecia, w myśl uchwały Sejmu z dnia 26. października 1905	25.000	—	25.000
			57.020	—	57.020
			—	—	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	2,033.223	39	1,927.256
		{ *nadzwyczajne* .	**194.917**	**30**	**194.384**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
33 838	139.805	
770	1.303	
—	—	Wydatki na Włości rentowe przedstawiają się jak następuje:
		a) Koszta komisyi:
		1. Dyety i koszta podróży członków komisyi . . . . 1.092 K — g
		2. Ryczałt dla c. k. Komisarza rządowego . 750 „ — „
		razem . . . . 1.842 K — g
		b) Utrzymanie biura:
		1. Kierownik biura . 7.126 K 42 g
		2. Referent rolniczy . 5.416 „ 60 „
		3. Referent hipoteczny. 3.400 „ — „
		4. Pisarz . . . . 911 „ 40 „
		5. Pomoc kancelaryjna. 544 „ — „
		6. Sprzęty i przybory kancelaryjne . . 1.883 „ 04 „
		7. Druki. . . . 2.931 „ 74 „
		8. Portorya . . . 643 „ 62 „
		razem . . . . 22.856 „ 82 „
		c) Dyety i koszta podróży 5.353 „ 38 „
		Suma wydatków . . 30.052 K 20 g
		Część tych wydatków pokryto niezużytym kredytem pozostałym z roku 1906 w kwocie . . . . . 6.948 „ 47 „
		a z porównania reszty wydatków w kwocie 23.103 K 73 g
		z kredytem na rok 1907 uchwalonym w sumie . . . . . 32.020 „ — „
		okazuje się *zaoszczędzenie* w kwocie . 8.916 K 27 g które przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 31.518/908).
—	—	Wedle specyalnego zamknięcia rachunków funduszu włości rentowych za rok 1907 (LW. 22.849/908).
—	—	
—	—	
33.838	139.805	
770	1.303	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	2,033.223 **194.917**	39 **30**	1,927.256 **194.384**
		H) Zapobieganie klęskom elementarnym.			
	86*a)*	Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie wybuchu zarazy na bydło	—	—	—
	88*b)*	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i na dalsze doświadczenia	—	—	—
	87	Na raty amortyzacyjne od pożyczki 700.000 K, zaciągniętej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1903: *a)* w kapitale V. i VI. rata . 62.395 K 52 g *b)* w 4% odsetkach . . . 21.453 „ 61 „ *c)* 1/8 % dodatek na administracyę 1.340 „ 87 „	**85.190**	**10**	**85.190**
	87*a)*	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1900	—	—	—
	88	Na spłatę procentów od pożyczek zaciągniętych przez powiaty i Spółki wodne, na naprawę dróg i budowli wodnych, zniszczonych przez powodzie w roku 1906, *nadzwyczajne*	**20.731**	**60**	**15.000**
	88*a)*	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami powodzi i gradobicia w roku 1903 . .	—	—	—
	88*b)*	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami powodzi i gradobicia w roku 1907 . .	—	—	—
			— **105.921**	— **70**	— **100.190**
	89	Wydatki funduszu kultury krajowej . . .	14.440	07	14.551
		Razem { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	2,047.663 **300.839**	46 —	1,941.807 **294.574**
		Suma wydatków . .	2,348.502	46	2,236.381

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
33.838	139.805	
770	1.303	
—	—	
—	—	Z pozostłego z roku 1906 nieużytego kredytu w kwocie . . . . . 27.180 K 70 g wydano w ciągu r. 1907 . . . . . 1.830 „ 26 „ resztę zaś w kwocie . 25.350 K 44 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. z r. 1908 (LW. 29.773/908).
—	—	
—	—	Niezużytą resztę kredytu z r. 1906 w kwocie 2.609 K 21 g przeniesiono w całości do rubr. X. doch. z r. 1907 jako zaoszczędzenie (LW. 31.211/907).
—	5.732	Wydano *więcej* z powodu wyższej aniżeli preliminowano stopy procentowej.
—	—	Na rachunek niezużytego w r. 1906 kredytu w kwocie . . . . . 1.328 K 24 g wydano w ciągu r. 1907 . . . . 2.450 „ — „ nadwyżkę zaś wydatków w kwocie . 1.121 K 76 g pokryto z wpłynąć mającej w r. 1908 należytości czynnej z tytułu zwrotu od Wydziału powiatowego w Białej niezużytej subwencyi na wykonanie kanału ulgi od Macochy do Soły w Nowej wsi.
—	—	Nieprzewidziany w r. 1907 wydatek w kwocie. . 30.940 K pokryto w całości z kredytu preliminowanego na ten cel w rubr. X. z r. 1908 (LW. 27.639/908).
—	—	
—	5.732	
111	—	Uzasadnienie różnicy poszczególniono w specyalnem zamknięciu rachunków funduszu kultury krajowej (LW. 46.393/908).
33 949	139.805	
770	7.035	
34.719	146.840	
	112.121	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		**Dochody.**			
	1	Akademia rolnicza w Dublanach . . .	115.554	50	116.357
	2	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach . . .	8.662	12	8.290
	3	Szkoła gorzelnicza w Dublanach . . .	5.300	—	5.500
	4	Gorzelnia krajowa w Dublanach . . .	9 813	12	9.800
	5	Folwark w Dublanach	52.981	34	48.000
	6	Stacya doświadczalna chemiczno rolnicza w Dublanach	15.567	13	19.700
	7	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	5.082	72	6.000
	8	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie .	14.650	—	14.780
	9	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie: zwyczajne .	65.127	64	63.700
		nadzwyczajne .	**6.000**	—	**6.000**
	10	Folwark w Czernichowie	20.938	18	17.840
	11	Szkoła niższa rolnicza w Bereźnicy . . .	20.456	58	20.280
	12	„ „ „ „ Horodence . . .	11.146	08	8.800
	13	„ „ „ „ Jagielnicy . . .	12.380	80	17.760
	14	„ „ „ „ Kobiernicach . .	20.304	89	18.610
	15	„ „ „ „ Suchodole . . .	18.951	86	19.052
	16	„ „ „ „ Miłocinie . . .	30 140	26	12.360
	17	Szkoła mleczarska w Rzeszowie	5.620	—	6.400
	18	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	10.150	47	11.020
	19	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . . .	12.497	32	15.700
	20	Krajowy skład publiczny w Krakowie . .	36.751	80	35.350
	21	Zwroty zaliczek na płace od nauczycieli szkół rolniczych	5.798	50	5.400
	22	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich . .	26.540	59	27.000
	23	Dochody Biura patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek:			
		a) ze sprzedaży wydawnictw i innych przedmiotów	52.684	43	32.000
		b) subwencya rządowa na cele Spółek oszczędności i pożyczek	30.000	—	20.000
		a) subwencya na wydawnictwo podręcznika mleczarskiego	2.000	—	—
		β) subwencya na urządzenie spółek mleczarskich z robotą ręczną . . .	17.437	44	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	626.537	77	559.699
		{ *nadzwyczajne* .	**6.000**	—	**6.000**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
802	—	
—	372	
200	—	
—	13	
—	4.981	
4.133	—	
917	—	
130	—	
—	1.428	Patrz specyalne zamknięcia rachunków tych zakładów.
—	—	
—	3.098	
—	177	
—	2.346	
5.379	—	
—	1.695	
100	—	
—	17.780	
780	—	
870	—	
3.203	—	
—	1.402	
—	399	Dochód *większy* w miarę zwrotu zaliczek.
459	—	Dochód *mniejszy* w miarę sprzedanych kart i certyfikatów myśliwskich.
—	20.684	W poz. *a)—a)* dochód *większy* o 32.684 K 43 g służy na częściowe pokrycie przekroczenia wykazanego w rubr. X. w poz. *a—g* wydatków.
—	10.000	
—	2.000	
—	17.437	Dochód niepreliminowany, powstał z przeniesionej z r. 1906 reszty niezużytej subwencyi rządowej na urządzenie spółek mleczarskich w kwocie . . . 9.937 K 44 g i z niepreliminowanej subwencyi rządowej z roku 1907 na zakupno maszyn mleczarskich w kwocie . . . . 7.500 „ — „ razem w sumie . . 17.437 K 44 g służy w całości na pokrycie niepreliminowanego wydatku w rubr. X. poz. 84 *h)*.
16.973	83.812	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne .	626.537	77	559 699
		{ *nadzwyczajne* .	**6.000**	—	**6.000**
		c) zwrot od funduszu pożyczkowego za prowadzenie zbiorowych rachunków (pobory praktykanta rachunkowego i dyetaryusza)	2.629	—	2.629
		d) część zysków „zbiorowego rachunku bieżącego“	6.000	—	6.000
	24	Zwroty pożyczek udzielonych dotkniętym klęską elementarną w roku 1903, w myśl uchwały Sejmu z dnia 26. października 1903:			
		a) od powiatów	8.800	—	7.300
		b) „ gmin	19.264	50	19.050
		c) „ osób prywatnych	14.540	—	13.750
	25	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	8.000	—	8.000
	26	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na koszta licencyonowania buhajów	12 500	—	12.500
	27	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na 2 instruktorów hodowli bydła	4.000	—	4.000
	28	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie instruktora mleczarstwa . . .	2.000	—	2 000
	29	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa	1.200	—	1.200
	30	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na podnie sienie uprawy tytoniu	4.300	—	2.000
	31	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi	2.000	—	2.000
	32	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na akcyę tępienia gruźlicy u bydła	5.000	—	5.000
	33	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na założenie szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, *nadzwyczajne*	**10.000**	—	**10 000**
		Do przeniesienia { zwyczajne .	716.771	27	645.128
		{ *nadzwyczajne* .	**16.000**	—	**16.000**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
16.973	83.812	
—	—	
—	—	
—	—	W poz. *D)* oprócz przeniesionej z r. 1906 części zysków z rachunku zbiorowego za rok 1905 w kwocie 6 000 K wpłynęła również na rachunek preliminowanej części zysków za r. 1906 kwota 4.000 K, którą przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. poz. 23 dochodów z roku 1908. (LW. 54.232/907).
—	1.500	Dochody *większe* w miarę zwróconych rat pożyczek.
—	215	
—	790	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	2.300	Oprócz preliminowanej w tej pozycyi subwencyi zwyczajnej . . . . . 2.000 K byłyły do dyspozycyi w r. 1907: pozostały w r. 1906 niezużyty kredyt . . 1.500 K i nadzwyczajna subwencya rządowa na kurs w Trembowli . . . . . 800 „ razem . . 2.300 K które służą na pokrycie przekroczenia wydatków w rubryce X. poz. 75 i 75 *a)*.
—	—	
—	—	
—	—	
16.973	88.617	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka X. Rolnictwo.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
X.		Z przeniesienia { zwyczajne .	716.771	27	645.128
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**16.000**	—	**16.000**
	33*a)*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na inwestycye dublańskie	20.600	—	—
	33*b)*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na uprawę nasion traw	2.000	—	—
	33*c)*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na instruktora sadownictwa	1.000	—	—
	33*d)*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa dla szkoły gospodyń w Olesku	2.000	—	—
	33*e)*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na założenie szkoły rolniczej w Suchodole . .	—	—	—
	33*f)*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na środki naukowe dla zimowych szkół rolniczych .	—	—	—
	33*g)*	Kępliczowa Stefania, zwrot subwencyi na aparat do wylęgania kur	80	—	—
	33*h)*	Niezużyty kredyt na klęski elementarne . .	2.609	21	—
	34	Dochody funduszu kultury krajowej . . .	14.440	07	14.551
		Razem { zwyczajne . .	759 500	55	659.679
		Razem { *nadzwyczajne* .	**16.000**	—	**16.000**
		Suma dochodów .	775.500	55	675.679

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
16.973	88.617	
—	—	
—	20.600	Dochód ten nieprzewidziany w chwili układania preliminarza na r. 1907 wpłynął jako I. rata zasiłku państwowego na pokrycie kosztów inwestycyi w zakładach dublańskich, z przyrzeczonych do r. 1910—82.400 K) służy na zmniejszenie wydatków wykazanych pod poz. 7.
—	2.000	Niepreliminowaną tę subwencyę rządową wypłacono zarządowi dóbr Wysocko. Wydatek ten wykazano w rubryce X. poz. 31.
—	1.000	Niepreliminowaną tę subwencyę rządową wypłacono Wydziałowi powiatowemu w Śniatynie na pokrycie poborów instruktora sadownictwa. Wydatek ten wykazano w rubr. X. poz. 78 *c)*.
—	2 000	Niepreliminowaną tę subwencya rządową wypłacono Komitetowi szkoły gospodyń wiejskich w Olesku. Wydatek wykazano w rubr. X. poz. 36.
—	—	Z pozostałej z r. 1906 reszty subwencyi rządowej w kwocie . . . . . 6.488 K 47 g zakupiono dla szkoły rolniczej w Suchodole mapy geograficzne za . . 133 „ 90 „ resztę zaś w kwocie . 6.354 K 57 g wydano funduszowi szkoły w Suchodole, na pokrycie kosztów budowy spichlerza i zakupno żniwiarki.
—	—	Przeniesioną z r. 1906 resztę subwencyi rządowej w kwocie . . . . . 400 K wydano jako niezużytą w r. 1906 do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. X. dochodów z r. 1908.
—	80	Dochód ten stanowi częściowy zwrot subwencyi udzielonej do LW. 98 976/906 p. Kamili Burczykowej, przeniesionej następnie na p. Stefanię Kępliczową w kwocie 667 K, na zakupno aparatu do wylęgania kur.
—	2.609	Dochód ten powstał z pozostałej reszty niezużytego kredytu z r. 1906, a jako i w r. 1907 niezużyty, stanowi zaoszczędzenie.
111	—	Uzasadnienie różnicy poszczególniono w specyalnem zamknięciu rachunków funduszu kultury krajowej (LW. 46.393/908).
17.084	116.906	
—	—	
17.084	116.906	
	99.822	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XI.		**GÓRNICTWO.**			
		Wydatki.			
	1	Na badania kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	4.643	—	5.000
	2	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	18.030	51	20.230
		Do przeniesienia . .	22.673	51	25.230

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
357	—	Z pozostałej reszty kredytu z r. 1906 w kwocie . 4.031 K 88 g i z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1907 . . . . . 5.000 „ — „ razem z sumy . 9.031 K 88 g wydano w ciągu roku 1907 . . . . 2.086 „ 42 „ pozostała więc kwota . . . . . 6.945 K 46 g z której na podstawie dozwolonego „*Virement*“ zużyto na pokrycie przekroczenia w rubr. XI. poz. 6. kwotę . . . . 357 „ — „ pozostałą zaś niezużytą w r. 1907 resztę . 6.588 K 46 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. XI. z r. 1908 do LW. 31.906/07.
2.199	—	Wydatki wogóle *mniejsze* o 2.199 K 49 g. Szczegółowy rachunek wydatków krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu za 1907 przedstawia się wedle zamknięcia rachunku przedłożonego do L. W. 20.446/908 jak następuje: **Rubr. I. Płace nauczycieli.** Poz. 1. Naczyciel fachowy górnictwa . . . . . 3.400 K — g „ 2. Nauczyciel fachowy wiertnictwa . . . . . 3.400 „ — „ „ 3. Nauczyciel pomocniczy względnie asystent . . — „ — „ „ 4. Nauczyciel religii . . — „ — „ „ 5. Wynagrodzenie za udzielanie nauki hygieny i pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach . . 100 „ — „ „ 6. Koszta wycieczek nauczycieli . . . . . 400 „ — „ 7.300 K — g **Rubr. II. Koszta administracyjne.** „ 7. Ryczałt administracyjny dla kierownika szkoły . . 800 K — g „ 8. Koszta kancelaryjne . . 764 „ 45 „ „ 9. Usługa szkoły . . . 840 „ — „ 2.404 „ 45 „ Do przeniesienia . . . 9.704 K 45 g
2.556	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XI.		Z przeniesienia . .	22.673	51	25.230
	3	Na stacyę doświadczalną produktów naftowych.	3.199	51	3.400
	4	Na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii, nafty i wosku ziemnego .	600	—	600
	5	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000	—	1.000
		Do przeniesienia . .	27.473	02	30.230

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic	
mniejsze	większe		
K.			
2.556	—	Z przeniesienia . . .	9.704 K 45 g
		Rubr. III. Utrzymanie szkoły.	
		Poz. 10. Najem budynku szkolnogo 1.625 K — g	
		„ 11. Utrzymanie budynku, mycie podług, czyszczenie kominów . . . . . 63 „ 78 „	
		„ 12. Sprzęty szkolne . . . 17 „ 52 „	
		„ 13. Opał . . . . . 831 „ 60 „	
		„ 14. Oświetlenie . . . . 109 „ 42 „	2.647 „ 32 „
		Rubr. IV. Potrzeby naukowe.	
		„ 15. Książki i czasopisma . 144 K 64 g	
		„ 16. Przybory do nauki . . 57 „ 29 „	
		„ 17. Modele i przyrządy demonstracyjne dla kursu wiertnictwa . . . . . — „ — „	
		„ 18. Modele i przyrządy demonstracyjne dla kursu górnictwa . . . . . — „ — „	201 „ 93 „
		Rubr. V. Utrzymanie uczniów.	
		„ 19. Czynsz za dom na internat 1.625 K — g	
		„ 20. Utrzymanie budynku i sprzętów . . . . 91 „ 06 „	
		„ 21. Nowe sprzęty . . . 35 „ 50 „	
		„ 22. Stypendya uczniów . . 2.555 „ — „	
		„ 23. Wycieczki „ . . 193 „ 20 „	
		„ 24. Opał i oświetlenie internatu 700 „ 58 „	5.200 „ 34 „
		Rubr. **VI.** Poz. 25. **Wydatki nieprzewidziane** .	276 „ 47 „
		Razem . .	18.030 K 51 g
		Kredyt nadzwyczajny z roku 1903 i 1904 na budowę szkoły w ogólnej sumie 32.190 K, która i w r. 1907 nie została zużytą, przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku rubr. XI. w r. 1908 (LW. 28.280/908).	
201	—	Wydatek *mniejszy* w miarę potrzeby.	
—	—	Uchwalony a niezużyty w roku 1907 kredyt w kwocie 600 K przeniesiono w całości do rubr. XI. z roku 1908 (L. W. 31.906/908).	
—	—		
2.757	—		

Fundusz krajowy. Rubryka XI. Górnictwo.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K.	Wynikłości w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XI.		Z przeniesienia . .	27.473	02	30.230
	6	Stypendya i zasiłki dla górników i słuchaczy górnictwa w wyższych szkołach, lub w praktycznych szkołach wiertniczych .	5.357	—	5.000
	7	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	300	—	300
	7a)	Krajowe zbiorniki naftowe	—	—	—
		Suma wydatków .	33.130	02	35.530
		Dochody.			
	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa, na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	9.000	—	9.000

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
2.757	—	
—	357	Na rachunek pozostałej z roku 1906 reszty kredytu w kwocie . . . . . 443 K tudzież kredytu chwalonego na ten cel w r. 1907 5.000 „ razem sumy . . 5.443 K wydano w ciągu roku 1907 . . . . . 5.800 „ przekroczenie zaś w kwocie . . . . . 357 K pokryto na podstawie dozwolonego „*virement*“ z kredytu rubr. XI. poz. 1. z r. 1907.
—	—	
—	—	W roku 1907 wydano wogóle zaliczkowo sumę 525.446 K 18 g zwróconą z kredytu preliminowanego na r. 1908 a to: z rubr. XI. poz. 8*a*) . 72.446 K 18 g „ „ „ „ 8*b*) . 453.000 „ — „ 525.446 K 18 g (LW. 38.249/908).
2.757	357	
2.400		
—	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		**PRZEMYSŁ i RĘKODZIEŁA.**			
		Wydatki.			
		I. Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.			
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
	1	W Białej	6.938	13	6.880
	2	„ Bochni	2.994	08	3.034
	3	„ Brodach	2.832	95	4.102
	4	„ Brzesku	2.555	99	2.555
	5	„ Brzeżanach	2 803	60	3.092
	6	„ Buczaczu	3.105	62	3.300
	7	„ Chrzanowie	3.383	15	3.170
	8	„ Drohobyczu	5.031	97	5 621
	9	„ Gorlicach	3.729	87	3.618
	10	„ Jarosławiu	3.098	28	3.754
	11	„ Jaśle	3.530	07	3.335
	12	„ Kałuszu	2.571	55	3.020
	13	„ Kętach	2.482	50	2.583
	14	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego . . .	7.996	90	4.380
	15	„ „ II. „ St. Szczepanowskiego.			5.006
	16	„ Krakowie na Kleparzu			8.805
	17	„ „ przy ul. Lubomirskiego .			4.730
	18	„ „ na Smoleńsku . . .	26.035	19	4.010
	19	„ „ „ Kaźmierzu . . .			5.300
	20	„ „ przy ul. Dietla . . .			4.350
	21	„ Krośnie	3.235	47	3.315
	22	We Lwowie im. św. Anny			6.035
	23	„ „ „ „ Antoniego . . .			4.745
	24	„ „ „ króla Sobieskiego . .			5.600
	25	„ „ „ św. Elżbiety . . .			2.865
	26	„ „ „ Konarskiego . . .	40.534	69	4 820
	27	„ „ „ św. Marcina . . .			5.695
	28	„ „ „ Mickiewicza . . .			3.905
	29	„ „ „ Piramowicza . . .			2.865
	30	„ „ „ Staszica			5.695
	31	„ „ „ Bernsteina (izraelicka) . .	4.536	36	4.700
	32	W Łańcucie	2.525	27	2.626
	33	„ Myślenicach	2.541	66	2.606
	34	„ Nowym Sączu	5.575	70	5.812
	35	„ Nowym Targu	2.524	72	2.804
	36	„ Podgórzu	5.146	77	4.934
	37	„ Przemyślu I. w śródmieściu . . .	7.212	59	4.882
	38	„ „ II. na przedmieściu lwowskiem.			3.462
	39	„ Rzeszowie	4.300	03	5.036
	40	„ Samborze	3.273	33	3.351
	41	„ Sanoku	3.061	83	3.040
		Do przeniesienia . .	163.558	27	173.438

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	58	
40	—	
1.269	—	
—	1	
288	—	
194	—	
—	213	
589	—	
—	112	
656	—	
—	195	
449	—	
100	—	
1.389	—	
1.160	—	Wszystkie wydatki w szkołach przemysłowych uzupełniających zależne są przedewszystkiem od ilości godzin udzielanej nauki, następnie od frekwencyi uczniów, gdyż do tej stosuje się potrzeba zakupna środków naukowych i przyborów, oraz od wprowadzenia specyalnych kursów, jak kursu handlowego, rysunkowego i t. p. Stosownie więc do potrzeby w roku 1907 zaoszczędzono na tych szkołach ogółem 14 458 K.
80	—	
1.690	—	
164	—	
101	—	
64	—	
236	—	
279	—	
—	213	
1.131	—	
736	—	
78	—	
—	22	
10.693	814	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia . .	163.558	27	173.438
	42	W Stanisławowie	4.074	95	6.280
	43	„ Starym Samborze	2.754	16	2.748
	44	„ Starym Sączu	2.853	29	2.892
	45	„ Stryju	3.441	75	3.582
	46	„ Tarnopolu	3.816	64	3.390
	47	„ Tarnowie	4.443	91	5.570
	48	„ Tarnobrzegu	2.901	75	2.832
	49	„ Turce (nad Stryjem)	2 524	26	3.056
	50	„ Wadowicach	3.200	68	3.100
	51	„ Wieliczce	3.286	91	3.300
	52	„ Złoczowie	2.935	11	4.232
	53	„ Żółkwi.	2.909	37	2 760
	54	„ Żywcu.	3.220	54	3.200
		Suma wydatków poz. 1—54 . .	205.921	59	220.380
	55	Na uzupełnienie przyborów i na druki 1.500 K subwencya państwowa . . . 1.000 „	1.219	04	2.500
	56	Na nagrody za najlepsze rysunki . . .	978	—	1.000
	57	Na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe . . . . . 3.000 K subwencya państwowa . . . 4.000 „	2.376	23	7.000
	58	Na nieprzewidziane oddziały równorzędne .	—	—	1.000
	59	Na wykonanie w kraju wzorów i modeli dla szkół, *nadzwyczajne*.	**2.400**	—	**2.400**
		Suma grupy *A)* { zwyczajne .	210.494	86	231.880
		{ *nadzwyczajne*	**2.400**	–	**2.400**
		B) Szkoły zawodowe, warsztaty naukowe i kursa majsterskie.			
		a) Zakłady krajowe:			
	60	Kraj. szkoła koszykarska w Brzezowcu . .	3.529	08	4.382
	61	„ „ „ w Brzostku, zwyczajne	2.970	72	4.000
		nadzwyczajne	**500**	—	**500**
	62	„ „ „ w Dynowie . .	4.683	74	3.740
	63	„ „ „ „ Dżurowie . .	4.099	78	4.700
	64	„ „ „ „ Leżajsku . .	7.247	36	5.632
	65	„ „ „ „ Nieznanowicach .	9.150	24	12 940
	66	„ „ „ „ Niżniowie . .	5.753	67	6.470
	67	„ „ „ „ Tarnobrzegu, zwyczajne	4.164	71	3.300
		nadzwyczajne	**500**	—	**500**
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	41.599	30	45.164
		{ *nadzwyczajne*. .	**1.000**	—	**1.000**
		{ zwyczajne . .	210.494	86	231.880
		{ *nadzwyczajne*. .	**2.400**	—	**2.400**

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
10.693	814	
2.205	—	
—	6	
39	—	
140	—	
—	427	
1.126	—	
—	70	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
532	—	
—	101	
13	—	
1.297	—	
—	149	
—	20	
16.045	1.587	
1.281	—	
22	—	*Mniej*, stosownie do ilości szkół przemysłowych uzupełniających.
4.624	—	*Mniej*, stosownie do ilości założonych szkół i urządzonych kursów.
1.000	—	*Mniej*, gdyż wydatki z tego tytułu pokryto z oszczędności na szkołach przemysłowych uzupełniających. Kredyt ten przeniesiono na rok 1908.
—	—	
22.972	1.587	
—	—	
853	—	
1.029	—	
—	—	
—	944	Na utrzymanie krajowych szkół przemysłowych i warsztatów zawodowych wydano w r. 1907 ogółem więcej o 22 625 K, stosownie do wyjaśnień umieszczonych w poszczególnych zamknięciach rachunkowych tych szkół. Kredyt na szkołę koszykarską w Wojsławiu (jak poz. 68.) nie został zużyty, z powodu zwinięcia tej szkoły jeszcze w roku 1906.
600	—	
—	1.615	
3.790	—	
716	—	
—	865	
—	—	
6.988	3.424	
—	—	
22.972	1.587	
—	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia zwyczajne	210.494	86	231.880
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	2.400	—	2.400
		Z przeniesienia zwyczajne	41.599	30	45.164
		Z przeniesienia *nadzwyczajne*	1.000	—	1.000
	68	Kraj. szkoła koszykarska w Wojsławiu	—	—	3.370
	69	„ „ „ „ Zatorze	5.697	30	5.860
	70	Kraj. centralny kurs koszykarski we Lwowie.	15.485	23	16.580
	71	Kraj. nauk. warsztat kołodziejski w Grybowie:			
		a) na utrzymanie, zwyczajne	17.069	89	16.770
		b) na budowę: IV. i V. rata pożyczki komunalnej 54.000 K, *nadzwyczajne*	3.240	20	3.240
	72	Kraj. nauk. warsztat kołodziejski w Grzymałowie	12.577	33	16.634
	73	Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	21.284	95	25 360
	74	Krajowa szkoła zawodowa kołodziejska w Tłumaczu: zwyczajne	17.642	66	18.510
		nadzwyczajne	532	—	532
	75	Kraj. szkoła stolarska w Stanisławowie:			
		a) na utrzymanie, zwyczajne	23.918	37	25.370
		b) na budowę szkoły IV. i V. rata pożyczki hipotecznej 50.000 K, *nadzwyczajne*	3.000	—	3.000
	76	Kraj. szkoła stolarska w Kalwaryi:			
		a) na utrzymanie, zwyczajne	23.882	83	24.550
		b) na urządzenie maszynowe, III. i IV. rata pożyczki hipotecznej 34.000 K, *nadzwyczajne*	1.870	20	1 870
	77	Krajowy warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie:			
		a) na utrzymanie, zwyczajne	31.848	69	37.940
		b) na budowę szkoły, VII. i VIII. rata pożyczki komunalnej 56.000 K . . 3.360 K			
		c) na dalsze urządzenie maszynowe 3.200 „			
		d) na budowę szopy i suszarni . 6.200 „			
		razem *nadzwyczajne*	12.760	20	12.760
	78	Kraj. szkoła garncarska w Kołomyi:			
		a) na utrzymanie, zwyczajne	20.123	18	20.380
		b) na rozszerzenie budynku I. półroczna rata pożyczki, *nadzwyczajne*	2.800	—	2.800
	79	Kraj. kursa dla przemysłu keramicznego w Podgórzu.	16.536	54	16.028
	80	Kraj. warsztat szewski w Witkowie	11.436	73	9.672
	81	„ „ „ „ Starym Sączu	18.380	24	16.296
	82	„ szkoła szewska w Dobczycach, zwyczajne (względnie w Kopyczyńcach), *nadzwyczajne*	7.014	40	10.210
			600	—	600
		Do przeniesienia zwyczajne	284.497	64	308.694
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	25.802	60	25.802
		Do przeniesienia zwyczajne	210.494	86	231.880
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	2.400	—	2.400

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
22.972	1.587	
—	—	
6.988	3.424	
—	—	
3.370	—	
163	—	
1.095	—	
—	300	
—	—	
4.057	—	
4.075	—	
867	—	
—	—	
1.452	—	
—	—	
667	—	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
—		
6.091	—	
—	—	
257	—	
—	—	
—	509	
—	1.765	
—	2.084	
3.196	—	
—	—	
32.278	8.082	
—	—	
22.972	1.587	
—	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia { zwyczajne . .	210.494	86	231.880
		nadzwyczajne .	**2.400**	—	**2.400**
		{ zwyczajne . .	284.497	64	308.694
		nadzwyczajne .	**25.802**	**60**	**25.802**
	83	Kraj. szkoła szewska w Kołomyi: zwyczajne . .	10.004	99	8.260
		nadzwyczajne .	**250**	—	**250**
	84	Kraj. szkoła tkacka w Krośnie	16.760	20	18.150
	85	„ nauk. warsztat tkacki w Glinianach:			
		a) na utrzymanie, zwyczajne	5.166	19	5 399
		b) na zakupno realności rata wstępna od pożyczki 35.000 K, *nadzwyczajne* . . .	**2.475**	—	**2.475**
	86	Kraj. nauk. warsztat tkacki w Gorlicach .	4.249	91	4.138
	87	„ „ „ „ „ Koscwie .	6.197	96	6.240
	88	„ „ „ „ „ Łańcucie .	6.711	25	6.380
	89	„ „ „ „ „ Rychwałdzie .	3.476	05	3.680
	90	Krajowa szkoła sukiennicza w Rakszawie:			
		a) na utrzymanie, zwyczajne	23.637	99	22.500
		b) na budowę piwnic, kadź do farbowania i dynamometr, *nadzwyczajne*. . . .	**2.480**	**44**	**2.550**
	91	Kraj. szkoła koronkarska w Zakopanem .	12.180	34	11 910
	92	„ „ „ „ Bobowej .	2.884	52	3.690
	93	Kraj. szkoła hafciarska w Makowie . . .	6.791	66	6 600
	94	Kraj. keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie .	11.374	12	10.460
	95	Kraj. mechaniczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie .	5.653	46	5.140
	96	Kraj. szkoła rzemiosł w Drohowyżu . . .	77.348	98	33 000
		Suma wydatków poz. 60 - 96. { zwyczajne .	476.935	26	454.241
		nadzwyczajne .	**31.008**	**04**	**31.077**
	97	Na druki dla szkół zawodowych i na wydawnictwo wzorów	3.000	—	3.000
	98	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	2.098	64	6.000
	99	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych i w biurze kraj. Komisyi przemysłowej	4.000	—	4.000
	100	Na nowe warsztaty zawodowe powstać mające w r. 1909	269	43	6.000
	101	Nauczyciel wędrowny dla majster. kursów szewskich	2.280	—	2.400
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	488 583	33	475.641
		nadzwyczajne. .	**31.008**	**04**	**31.077**
		{ zwyczajne . .	210.494	86	231.880
		nadzwyczajne. .	**2.400**	—	**2.400**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
22.972	1.587	
—	—	
32.278	9.827	
—	—	
—	—	
—	—	
1.390	—	
233	—	
—	—	
—	112	
42	—	
—	331	
204	—	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
—	1.138	
69	—	
—	270	
805	—	
—	192	
—	914	
—	513	
—	44.349	
34.952	57.646	
69	—	
—	—	Resztę niezużytego kredytu w kwocie 2.206 K przeniesiono na rok 1908 w myśl uchwały do LW. 48.370/08.
3.901	—	*Mniej*, zależnie od ilości odbytych komisyi lustracyjnych.
—	—	
5.731	—	*Mniej*, z powodu, iż w tym roku żadna nowa szkoła zawodowa nie została otwartą.
120	—	*Mniej*, z powodu przyznania budżetowej płacy dopiero od dnia 1. kwietnia 1907.
44.704	57.646	
69	—	
22.972	1 587	
—	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia { zwyczajne . .	210.494	86	231.880
		nadzwyczajne . .	**2.400**	—	**2.400**
		{ zwyczajne . .	488.583	33	475.641
		nadzwyczajne . .	**31.008**	**04**	**31.077**
	102	Nauczyciele wędrowni dla tkactwa, koszykarstwa i innych	4.037	47	4.000
	103	Na kursa majsterskie	19.438	40	14.000
		Razem { zwyczajne .	512.059	20	493 641
		nadzwyczajne .	**31.008**	**04**	**31.077**
		b) Zakłady subwencyonowane.			
	104	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli	4.400	—	4.600
	105	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Albigowej .	900	—	900
	106	„ „ „ „ „ Bilince	1.000	—	1.000
	107	„ „ „ „ „ Chyszewicach	800	—	800
	108	„ „ „ „ „ Milczycach .	800	—	800
	109	Subwencya dla Towarzystwa Muzeum przemysłowego w Rzeszowie na pracownię koszykarską w Przewrotnem	900	—	900
	110	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Rudkach.	2.400	—	2.500
	111	„ „ „ „ „ Siekierczycach .	800	—	800
	112	„ „ „ „ „ Trembowli	800	—	700
	113	„ dla pracowni koszykarskiej w Warzycach	800	—	800
	114	Subwencya dla krajowego Związku przemysłowego na pracownię koszykarską w Wielowsi	799	26	800
	115	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Żurawnie	1.000	—	1.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	15.399	26	15.600
		zwyczajne . .	210.494	86	231.880
		nadzwyczajne .	**2.400**	—	**2.400**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
22.972	1.587	
—	—	
44.704	57.646	
69	—	
—	38	*Więcej*, stosownie do ilości kursów.
—	5.438	*Więcej* z powodu potrzeby urządzenia większej niż projektowano ilości kursów majsterskich.
44.704	63.122	
69	—	
200	—	*Mniej*, z powodu przyznania mniejszej o tę kwotę subwencyi od c. k. Rządu.
—	—	Subwencyę tę przeniesiono do roku 1908.
—	—	Resztę subwencyi w kwocie 600 K przeniesiono na rok 1908.
—	—	
—	—	
—	—	
100	—	*Mniej*, z powodu przyznania mniejszej subwencyi od c. k Rządu. W pozycyi tej przeniesiono kredyt nadzwyczajny w kwocie 5.000 K do roku 1908.
—	—	Resztę kredytu w kwocie 400 K przeniesiono na rok 1908.
—	100	Subwencyę tę z powodu nieotwarcia szkoły w Trembowli, przeniesiono w myśl rozp. LW. 20.536/08 do r. 1908 na pokrycie kosztów utrzymania w roku 1908 centralnego kursu koszykarskiego we Lwowie. Wydatek *większy* o 100 K, ponieważ subwencya od c. k. Rządu dla szkoły w Trembowli w wyższej o 100 K wpłynęła.
—	—	Cały kredyt przeniesiono do roku 1908.
1	—	Wedle potrzeby.
—	—	
301	100	
22.972	1.587	
—	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K.	Wynikłości w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia zwyczajne .	210.494	86	231.880
		Z przeniesienia *nadzwyczajne* .	2.400	—	2.400
		Z przeniesienia zwyczajne .	15.399	26	15.600
	116	Subwencya dla pracowni garncarskiej w Toustem	1.100	—	1.100
	117	Subwencya dla Tow. tkackiego św. Sylwestra w Korczynie	2 500	—	2.500
	118	Subwencya dla kraj. Związku przemysłowego na warsztat tkacki w Wilamowicach. .	3.560	—	2.960
	119	Subwencya dla produkcyjnego warsztatu tkackiego w Budzanowie	1.280	—	1.280
	120	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju	720	—	800
	121	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Kańczudze	2.800	—	3.200
	122	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie	2.000	—	1.700
	123	Subwencya dla szkoły koronkarskiej SS. Miłosierdzia w Przeworsku	600	—	600
	124	Subwencya dla szkoły praktycznych robót kobiecych i kursów handlowych przy szkole św. Scholastyki w Krakowie . . .	5.000	—	7.400
	125	Subwencya dla szkoły robót utrzymywanej przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie	1.400	—	3.000
	126	Subwencya dla szkoły robót u PP. Benedyktynek w Przemyślu	1.700	—	1.700
	127	Subwencya dla Towarzystwa „Pracy kobiet“ w Kołomyi	1.600	—	3.100
	128	Subwencya dla Stowarzyszenia „Pracy kobiet“ w Przemyślu	600	—	1 300
	129	Subwencya dla Spółki przemysłowej robót kobiecych „Trud“ we Lwowie . . .	1.000	—	1.000
	130	Subwencya dla Stowarzyszenia konfekcyi damskiej im. św. Józefa we Lwowie . .	1.000	—	1.000
	131	Subwencya dla warsztatu kapeluszniczego w Myślenicach	1.680	—	1 680
	132	Subwencya dla szkoły rzemieślniczej OO. Salezyanów w Oświęcimiu	4.000	—	4.000
	133	Subwencya dla Towarzystwa „Powściągliwość i Praca“ w Miejscu Piastowem . . .	3.000	—	3.000
		Do przeniesienia zwyczajne . .	50.939	26	56.920
		Do przeniesienia zwyczajne . .	210.494	86	231.880
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*. .	2.400	—	2.400

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
22.972	1.587	
—	—	
301	100	
—	—	
—	—	
—	600	*Więcej*, gdyż o tyle większą subwencyę przyznał c. k. Rząd. Kredyt z lat dawnych w kwocie 4.800 K przeniesiono na rok 1908.
—	—	
80	—	Wysokość subwencyi dla tego warsztatu zawisłą jest od ilości uczniów utrzymywanych na praktyce.
400	—	*Mniej* o 400 K, gdyż o tę sumę wpłynęła dla tej szkoły mniejsza subwencya od c. k. Rządu.
—	300	*Więcej*, gdyż o taką kwotę mniejszą subwencyę przyznał c. k. Rząd.
—	—	
2.400	—	
1.600	—	*Mniej*, z powodu nieprzyznania lub też wypłacenia przez c. k. Rząd subwencyi bezpośrednio tym zakładom. Cały kredyt w poz. 126. w kwocie 1.700 K przeniesiono na rok 1908.
—	—	
1.500	—	
700	—	
—	—	
—	—	
—	—	Resztę kredytu w kwocie 1.030 K przeniesiono na rok 1908.
—	—	
—	—	Cały niezużyty kredyt przeniesiono na rok 1908.
6.981	1.000	
22.972	1.587	
—	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia { zwyczajne .	210.494	86	231.880
		{ *nadzwyczajne* .	**2.400**	—	**2.400**
		{ zwyczajne .	50 939	26	56.920
	134	Subwencya dla Muzeum przemysłowego we Lwowie:			
		a) na utrzymanie, zwyczajne	8.000	—	8.000
		b) na umorzenie pożyczki 100.000 K, na budowę, *nadzwyczajne*.	—	—	**5.000**
	135	Subwencya dla Muzeum przemysłowego w Krakowie.	8.000	—	8.000
		Razem { zwyczajne .	66.939	26	72.920
		{ *nadzwyczajne* .		—	**5.000**
		c) C. k. szkoły subwencyonowane ze skarbu państwa.			
	136	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.750	—	2.200
	137	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem	3.400	—	3.600
	138	C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach:			
		a) na utrzymanie	3.108	—	3.108
		b) na kurs majsterski.	800	—	800
	139	C. k. szkoła zawodowa dla przemysłu żelaznego w Sułkowicach:			
		a) na utrzymanie . } zwyczajne . . .	1.024	—	1.024
		b) na kurs majstrów } . . .	1.000	—	1.000
		c) spłata pożyczki 8.000 K na budowę hali maszynowej *nadzwyczajne:*			
		α) w kapitale V. i VI. rata . 1.600 K			
		β) 3% odsetki . . . . 108 „	**1.708**	—	**1.708**
		Razem *c)* { zwyczajne .	12.082	—	11.732
		{ *nadzwyczajne* .	**1.708**	—	**1.708**
		a) { zwyczajne. .	512.059	20	493.641
		{ *nadzwyczajne* .	**31.008**	**04**	**31.077**
		b) { zwyczajne. .	66.939	26	72.920
		{ *nadzwyczajne* .	—	—	**5.000**
		Suma grupy *B)* { zwyczajne. .	591.080	46	578.293
		{ *nadzwyczajne* .	**32.716**	**04**	**37.785**
		Do przeniesienia { zwyczajne .	801.575	32	810.173
		{ *nadzwyczajne* .	**35.116**	**04**	**40.185**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
22.972	1.587	
—	—	
6.981	1.000	
—	—	
5.000	—	*Mniej*, z powodu, że pożyczka na ten cel nie została jeszcze zaciągniętą.
—	—	
6.981	1.000	
5.000	—	
—	550	*Więcej*, z powodu zapłacenia czynszu za rok 1906.
200	—	*Mniej*, z powodu wpływu niepreliminowanej subwencyi od Towarzystwa tatrzańskiego.
—	—	Resztę kredytu w kwocie 755 K 90 g przeniesiono do roku 1908.
—	—	
—	—	Resztę kredytu w kwocie 441 K 34 g przeniesiono do roku 1908.
—	—	
—	—	
200	550	
—	—	
44.704	63.122	
69	—	
6.981	1.000	
5.000	—	
51.885	64.672	
5.069	—	
74.857	66.259	
5.069	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	801.575 / **35.116**	32 / **04**	810.173 / **40.185**
		C) Szkoły handlowe.			
	140	Wyższa szkoła handlowa w Krakowie:			
		a) na utrzymanie	16.000	—	16.000
		b) na umożenie pożyczki 70.000 K na budowę *nadzwyczajne*	—	—	**3.500**
		c) na pokrycie niedoboru funduszu emerytalnego nauczycielskiego	—	—	1.414
	141	Akademia handlowa we Lwowie . . .	16.000	—	16 000
		Suma grupy *C)* { zwyczajne . / *nadzwyczajne*	32 000 / —	— / —	33.414 / **3.500**
		D) Stypendya przemysłowe i handlowe.			
	142	Na stypendya przemysłowe:			
		a) zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół przemysłowych i handlowych uzupełniających	4.000	—	4.000
		b) inne stypendya przemysłowe . . .	42.217	—	35.000
	143	Stypendya dla młodzieży handlowej . .	8.340	—	6.000
		Suma grupy *D)* . .	54.557	—	45.000
		II. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe i handlowe.			
	144	Zasiłki bezzwrotne i pożyczki na cele przemysłowe	39.410	55	40.000
	145	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—	2.000
	146	Dotacya kraj. funduszu przemysłowego (IV. rata z 35-lecia), *nadzwyczajne* . . .	**150.000**	—	**150 000**
	147	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie“ za pośrednictwo sprzedaży wyrobów krajowych	30.000	—	30.000
	148	Subwencya dla „Ligi pomocy przemysłowej“ we Lwowie, *nadzwyczajne*	**10.000**	—	**10.000**
	149	Liga pomocy przemysłowej, na urządzenie ruchomych wystaw, *nadzwyczajne* . . .	**6.000**	—	**6.000**
	149*a)*	Na zakupno „Skorowidza przemysłowo-handlowego Król. Galicyi“ wydanego przez Ligę pomocy przemysłowej, *nadzwyczajne* . .	**5.000**	—	**5.000**
		Do przeniesienia { zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. . / zwyczajne . . / *nadzwyczajne*. .	71.410 / **171.000** / 888.132 / **35.116**	55 / — / 32 / **04**	72.000 / **171.000** / 888 587 / **43.685**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
74.857	66.259	
5.069	—	
—	—	
3.500	—	*Mniej*, z powodu niezaciągnięcia pożyczki.
1 414	—	Z powodu nieokreślonego bliżej przeznaczenia, kredytu niezużyto.
—	—	
1 414	—	
3.500		
	—	Resztę kredytu w kwocie 190 K przeniesiono do roku 1908.
—	7.217	*Więcej*, głównie z powodu zwiększonych wskutek drożyzny kosztów utrzymania internatów dla ubogich uczniów w szkołach zawodowych.
—	2.340	*Więcej*, z powodu potrzeby udzielania większej ilości zasiłków z tego funduszu.
—	9.557	
589	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	—	
—		
	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
589	—	
—	—	
76.271	75.816	
8.569	—	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia { zwyczajne . .	888.132	32	888.587
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* . .	35.116	04	43.685
		Z przeniesienia { zwyczajne . .	71.110	55	72.000
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* . .	171.000	—	171.000
	150	Na cele lustracyi Spółek przemysłowo wytwórczych, do rozporządzalności Wydziału krajowego	4.800	—	4.800
	151	Zasiłki na wystawy przemysłowe, *nadzwyczajne*	8.000	—	8.000
		Suma działu II. { zwyczajne . .	76.210	55	76.800
		Suma działu II. { *nadzwyczajne* .	179.000	—	179.000
		III. Komisya krajowa dla spraw przemysłowych.			
	152	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł . .	444	22	400
	153	Biuro Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych:			
		a) koszta podróży, dyety i inne wydatki członków i urzędników Komisyi	9.852	79	10.000
		b) sekretarz:			
		α) płaca	5.640	—	5.640
		β) dodatek aktywalny			
		c) referent techniczny:			
		α) płaca	4.512	—	4 320
		β) dodatek aktywalny			
		d) aplikant	1.049	94	1.400
		e) mundant	741	60	600
		f) referent dla oddziału statystycznego z poborami adjunkta konceptowego:			
		α) płaca	3.400	—	3.400
		β) dodatek aktywalny			
		g) pomoc kancelaryjna w oddziale statystycznem	—	—	1.200
		h) ryczałt na badania, ankiety i t. p. . .	—	—	1.000
		Suma działu III. . .	25.640	55	27.960
		Ogółem { zwyczajne .	989.983	42	993 347
		Ogółem { *nadzwyczajne*	214.116	04	222.685
		Suma wydatków . .	1,204.099	46	1,216.032

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
76.271	75.816	
8.569	—	
589	—	
—	—	
—	—	
—	—	Resztę niezużytego kredytu w kwocie 3.500 K przeniesiono na rok 1908.
589	—	
—	—	
—	44	Wedle potrzeby.
147	—	*Mniej*, stosownie do ilości odbytych komisyi.
—	—	
—	192	*Więcej*, z powodu przyznania dodatku na mieszkanie w wysokości pobieranego przez urzędników Wydziału krajowego.
350	—	*Mniej*, z powodu *intercalare*.
—	141	*Więcej*, z powodu przyjęcia nowego mundanta i przyznania temuż wyższego wynagrodzenia.
—	—	
1.200	—	Kredytu niezużyto, gdyż nie było żadnego wydatku z tego tytułu.
1.000	—	
2.697	377	
79.557	76.193	
8.569	—	
88.126	76.193	
11.933		

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		**Dochody.**			
		I. Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.			
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
	1	W Białej	4.878	61	4.820
	2	„ Bochni	2.378	90	2.090
	3	„ Brodach	3.771	75	2.934
	4	„ Brzesku	1.924	39	1.600
	5	„ Brzeżanach	1.999	60	1 870
	6	„ Buczaczu	2.268	—	2.200
	7	„ Chrzanowie	2.200	—	2.200
	8	„ Drohobyczu	3.950	—	3.700
	9	„ Gorlicach	2.748	62	2.450
	10	„ Jarosławiu	3.095	57	2.488
	11	„ Jaśle	2.217	—	2 010
	12	„ Kałuszu	1.575	24	1.660
	13	„ Kętach	1.816	—	1.766
	14	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego	6.943	—	3.150
	15	„ „ II. „ S. Szczepanowskiego			3.303
	16	„ Krakowie na Kleparzu			5.952
	17	„ „ przy ul. Lubomirskiego			3.315
	18	„ „ na Smoleńsku	18.199	86	2.670
	19	„ „ „ Kaźmierzu			3.475
	20	„ „ przy ul. Dietla			2.876
	21	„ Krośnie	2.046	62	2.046
	22	We Lwowie im. św. Anny			4.007
	23	„ „ „ „ Antoniego			3.110
	24	„ „ „ Sobieskiego			3.700
	25	„ „ „ Elżbiety			1.912
	26	„ „ „ Konarskiego	27.771	57	3.235
	27	„ „ „ św. Marcina			3.742
	28	„ „ „ Mickiewicza			2.612
	29	„ „ „ Piramowicza			1.912
	30	„ „ „ Staszica			3.782
	31	„ „ „ M. Bernsteina (izraelicka)	3.936	36	3.750
	32	W Łańcucie	1.718	21	1.555
	33	„ Myślenicach	1.969	21	1.720
	34	„ Nowym Sączu	3.914	89	3.660
	35	„ Nowym Targu	2.172	40	1.844
	36	„ Podgórzu	3.824	04	3.451
	37	„ Przemyślu I. w śródmieściu	4.971	77	2.930
	38	„ „ II. na przedmieściu lwowskim			2.120
	39	„ Rzeszowie	2.590	—	2.540
	40	„ Samborze	2.291	45	1.990
	41	„ Sanoku	2.322	54	1.868
	42	„ Stanisławowie	3.426	31	3.544
		Do przeniesienia	122.921	91	117.559

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	59	
—	289	
—	838	
—	324	
—	130	
—	68	
—	—	
—	250	
—	299	
—	607	
—	207	
85	—	
—	50	
—	490	
88	—	
—	1	Dochody w szkołach przemysłowych uzupełniających są w tym roku wyjątkowo *większe* o 9 064 K z powodu wprowadzenia do zamknięcia rachunków pozostałych w. szkołach z roku 1906 zapasów kasowych.
240	—	
—	186	
—	163	
—	249	
—	255	
—	328	
—	373	
78	—	
—	50	
—	301	
—	454	
118	—	
609	5.971	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia . .	122.921	91	117.559
	43	W Starym Samborze	1.857	02	1.750
	44	„ Starym Sączu	2.100	—	2.020
	45	„ Stryju	2.989	94	2.590
	46	„ Tarnopolu	3.086	64	2.372
	47	„ Tarnowie	4.462	43	3.540
	48	„ Tarnobrzegu	2.306	72	1.898
	49	„ Turce (nad Stryjem)	1.767	88	1.750
	50	„ Wadowicach	2.511	62	2.282
	51	„ Wieliczce	2.075	22	2.075
	52	„ Złoczowie	2.693	58	2.420
	53	„ Żółkwi.	2.324	95	1.880
	54	„ Żywcu	2.101	82	2.000
		Suma dochodów pozycyi 1—54 .	153.199	73	144.136
	55	Subwencya państwowa na uzupełnienie przyborów i druku	—	—	1.000
	56	Subwencya państwowa na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe . . .	1.400	—	4.000
			154 599	73	149.136
		B) Szkoły zawodowe, warsztaty naukowe i kursa majsterskie.			
		a) Zakłady krajowe.			
	57	Kraj. szkoła korzykarska w Brzezowcu . .	4.333	21	3.100
	58	„ „ „ „ Brzostku (przeniesiona z Warzyc)	3.089	95	3.400
	59	„ szkoła koszykarska w Dynowie . .	3.414	68	2.300
	60	„ „ „ „ Dżurowie . .	3.460	50	3.000
	61	„ „ „ „ Leżajsku . .	5.865	83	4.300
	62	„ „ „ „ Nieznanowicach .	6.083	55	11.100
	63	„ „ „ „ Niżniowie . .	4.193	63	5.000
	64	„ „ „ „ Tarnobrzegu (przeniesiona z Wielowsi)	4.331	87	2.700
	65	„ szkoła koszykarska w Wojsławiu . .	1.116	34	2.500
	66	„ „ „ „ Zatorze . . .	5.992	47	4.660
	67	„ centralny kurs koszykarski we Lwowie.	4.463	75	6.600
	68	„ nauk. warsztat kołodziejski w Grybowie	14 839	42	12.100
	69	„ „ „ „ „ Grzymałowie	9 511	95	11.400
	70	„ szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	9.168	25	13.460
	71	„ szkoła zawodowa kołodziejska w Tłumaczu	8.483	75	10.300
	72	„ szkoła stolarska w Stanisławowie . .	13.808	59	15.000
	73	„ „ „ „ Kalwaryi . . .	7.900	19	8.700
		Do przeniesienia . .	110.057 154.599	93 73	119.620 149.136

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
609	5.971	
—	107	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
—	80	
—	400	
—	715	
—	922	
—	409	
—	18	
—	230	
—	—	
—	274	
—	445	
—	102	
609	9.673	
1.000	—	Subwencyi na ten cel c. k. Rząd w r. 1907 nie przyznał
2.600	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistego wpływu.
4.209	9.673	
—	1.233	Dochody *większe* o 27.738 K, na podstawie wyjaśnień umieszczonych w poszczególnych zamknięciach tych szkół.
310	—	
—	1.115	
—	460	
—	1.566	
5.016	—	
806	—	
—	1.632	
1 384	—	
—	1 332	
2.136	—	
—	2.739	
1.888	—	
4.292	—	
1.816	—	
1.191	—	
800	—	
19.639	10.077	
4.209	9.673	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia . .	154.599	73	149.136
			110.057	93	119.620
	74	Kraj. nauk. warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie	14.672	59	27.000
	75	„ szkoła garncarska w Kołomyi . . .	7.121	70	8.050
	76	„ kursa dla przemysłu keramicznego w Podgórzu	5.451	33	4.200
	77	„ nauk. warsztat szewski w Witkowie .	7.119	57	4.900
	78	„ „ „ „ „ Starym Sączu	15.181	04	13.000
	79	„ szkoła szewska w Dobczycach . . .	3.957	33	7.200
	80	„ „ „ „ Kołomyi . . .	6.795	10	4.820
	81	„ szkoła tkacka w Krośnie	9.129	28	8.800
	82	„ nauk. warsztat tkacki w Glinianach .	2.747	57	2.840
	83	„ „ „ „ „ Gorlicach. .	1.960	—	2.060
	84	„ „ „ „ „ Kosowie . .	2.400	—	2.080
	85	„ „ „ „ „ Łańcucie . .	2.800	—	2.600
	86	„ „ „ „ „ Rychwałdzie .	1.200	—	1.000
	87	„ szkoła sukiennicza w Rakszawie . .	8.303	49	8.050
	88	„ szkoła koronkarska w Zakopanem . .	5.586	34	5.600
	89	„ „ „ „ Bobowej . .	2.723	16	2.550
	90	„ szkoła hafciarska w Makowie . . .	4.707	48	3.646
	91	„ keramiczna stacya doświadczalna we Lwowie	1.401	81	800
	92	„ mechaniczna stacya doświadczalna we Lwowie	4.594	36	2.000
	93	„ szkoła rzemiosł w Drohowyżu . . .	45.643	72	5.000
		Suma dochodów pozycyi 57—93 .	263.553	80	235.816
	94	Zwroty zaliczek na płace od funkcyonaryuszy w kraj. szkołach przemysłowych i w biurze kraj komisyi przemysłowej . . .	2.192	25	2.000
		Razem . .	265.746	05	237.816
		b) Zakłady subwencyonowane (subwencye państwowe).			
	95	Dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli .	2.000	—	2.200
	96	„ pracowni koszykarskiej w Albigowej .	400	—	400
	97	„ „ „ „ Bilince . .	400	—	400
	98	„ „ „ „ Chyszewicach .	300	—	300
	99	„ „ „ „ Milczycach .	300	—	300
	100	„ Muzem przemysłowego w Rzeszowie na pracownię koszykarską w Przewrotnem .	300	—	300
	101	„ szkoły koszykarskiej w Rudkach . .	1.200	—	1.300
	102	„ „ „ „ Siekierczycach .	400	—	400
	103	„ „ „ „ Trembowli . .	800	—	300
	104	„ pracowni koszykarskiej w Żurawnie . .	400	—	400
		Do przeniesienia . .	6.500	—	6.300
			154.599	73	149.136

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
4.209	9.673	
19.639	10.077	
12.327	—	
928	—	
—	1.251	
—	2 220	
—	2.181	
3.243	—	
—	1.975	
—	329	
92	—	
100	—	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
—	320	
—	200	
—	200	
—	254	
14	—	
—	173	
—	1.061	
—	602	
—	2.594	
—	40.644	
36.343	64.081	
—	192	*Więcej*, stosownie do rzeczywistej spłaty.
36.343	64.273	
200	—	*Mniej*, z powodu przyznania mniejszej subwencyi od c. k. Rządu.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
100	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistego wpływu.
—	—	
—	500	Zależnie od rzeczywistego wpływu subwencyi od c. k. Rządu.
—	—	
300	500	
4.209	9.673	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia . .	154.599	73	149.136
			6.500	—	6.300
	105	Dla pracowni garncarskiej w Toustem . .	300	—	300
	106	„ Towarzystwa tkackiego im. św. Sylwestra w Korczynie	1.300	—	1.400
	107	„ krajowego Związku przemysłowego na warsztat tkacki w Wilamowicach . . .	1.900	—	1.200
	108	„ produkcyjnego warsztatu tkackiego w Budzanowie	400	—	400
	109	„ szkoły koronkarskiej w Kańczudze . .	1.000	—	1.400
	110	„ „ „ „ Jaworowie . .	800	—	500
	111	„ „ praktycznych robót kobiecych i kursów handlowych przy szkole św. Scholastyki w Krakowie	—	—	2.400
	112	„ szkoły robót utrzymywanej przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie . .	—	—	1.600
	113	„ szkoły robót u PP. Benedyktynek w Przemyślu	—	—	700
	114	„ Towarzystwa „Pracy kobiet“ w Kołomyi	—	—	1.500
	115	„ „ „ „ „ Przemyślu	—	—	700
	115 *a)*	Kredyty z r. 1905 i 1906 na pokrycie niedoboru funduszu emerytowanych nauczycieli wyższej szkoły handlowej w Krakowie .	2.828	—	—
		Razem *b)* { zwyczajne .	12.200	—	18.400
		Razem *b)* { *nadzwyczajne*.	2.828	—	—
		Do tego suma *a)* . .	265.746	05	237.816
		Suma grupy *B)* { zwyczajne .	277.946	05	256.216
		Suma grupy *B)* { *nadzwyczajne* .	2.828	—	—
		II. Zwroty pożyczek na cele przemysłowe.			
	116	Przemyśl, Konwent PP. Benedyktynek, zwrot pożyczki na budowę szkoły robót kobiecych w kwocie 10.000 K spłacalnej w 17 ratach od r. 1897 po 600 K rocznie (17 i ostatnia rata w roku 1913 w kwocie 400 K), XI. rata, *nadzwyczajne* . . .	600	—	600
	117	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki na zakupno realności dla krajowej szkoły koszykarskiej w Dżurowie w kwocie 6.000 K spłacalnej w 15 ratach od r. 1898 po 400 K rocznie, X. rata, *nadzwyczajne* . . .	400	—	400
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* . .	1.000	—	1.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	432.545	78	405.352
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne*. .	2.828	—	—

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
4.209	9.673	
300	500	
—	—	
100	—	
—	700	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
—	—	
400	—	
—	300	
2.400	—	
1.600	—	Subwencye te nie wpływają do funduszu krajowego, lecz wypłacane bywają przez c. k. Rząd wprost odnośnym szkołom.
700	—	
1.500	—	
700	—	
—	2.828	Preliminowane na ten cel kredyta w roku 1905 i 1906 zostały z powodu nieokreślonego bliżej przeznaczenia niezużyte, dlatego przenosi się je jako dochód do niniejszej rubryki.
7.700	1.500	
—	2.828	
36.343	64.273	
44.043	65.773	
—	2.828	
—	—	
—	—	
—	—	
48.252	75.446	
—	2.828	

*

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XII.		Z przeniesienia { zwyczajne . .	432.545	78	405.352
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	2.828	—	—
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	1.000	—	1.000
	118	Stary Sącz, krajowy naukowy warsztat szewski, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 800 K spłacalnej w 10 latach od r. 1903 po 80 K półrocznie IX. i X. (ostatnia rata) *nadzwyczajne*	160	—	160
	119	Rudki, Wydział powiatowy zwrot pożyczki na poparcie produkcyi wyrobów okolicznych w kwocie 1.000 K, spłacalnej w 5 ratach od roku 1905 po 200 K rocznie III. rata, *nadzwyczajne*	200	—	200
	120	Świątniki, c. k. szkoła ślusarska, zwrot zaliczki na fundusz obrotowy w kwocie 2.000 K, spłacalnej w 5 ratach od r. 1906 po 400 K rocznie, II. rata, *nadzwyczajne* . . .	400	—	400
	121	Maków, krajowa szkoła hafciarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 1 000 K spłacalnej w 5 ratach od r. 1907 po 200 K rocznie, I. rata, *nadzwyczajne* .	200	—	200
	122	Jaworów, krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 5.000 K, spłacalnej w 10 ratach od r. 1907 po 500 K rocznie, I. rata, *nadzwyczajne*	—	—	500
	122*a)*	Rudki, Wydział powiatowy, zwrot zaliczki udzielonej na przeprowadzenie kultury łoziny w kwocie 1.200 K (ostatnia rata), *nadzwyczajne*	400	—	—
		Suma działu II. . .	2.360	—	2.460
		Ogółem { zwyczajne .	432.545	78	405.352
		Ogółem { *nadzwyczajne*	5.188	—	2.460
		Suma dochodów . .	437.733	78	407.812

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
48.252	75.446	
—	2.828	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
500	—	Dochodu nie było z powodu prolongaty spłaty pożyczki (LW. 74.060/07).
—	400	Dochód niebudżetowy, stanowi zwrot preliminowanej w latach ubiegłych pożyczki udzielonej do LW. 37.613/03 w kwocie 1.200 K na przeprowadzenie kultury łoziny.
500	400	
48 252	75.446	
500	3.228	
48.752	78.674	
	29.922	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
budżetu					
XIII.		**DŁUGI KRAJOWE.**			
		Wydatki.			
	1	Umorzenie 4% pożyczki krajowej z roku 1893 imiennej wartości 58,850.000 K, zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego:			
		a) XXVIII. i XXIX. rata kapitału . . . . . 594.200 K — g			
		b) 4% odsetki . . . 2,077.156 „ — „			
		c) druki, inseraty, porta, prowizya banków za pośrednictwo w wypłacie kuponów i wylosowanych obligacyj i t. p. . . 7.258 „ 89 „	2,678.614	89	2,735.090
	2	Na spłatę niezgłoszonych obligacyi i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych:			
		a) Galicyi wschodniej . . . . 1.680 K			
		b) „ zachodniej . . . . — „			
		c) W. Ks. Krakowskiego . . . — „	1.680	—	1.500
	3	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych	3	43	100
	4	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek . .	65.216	32	75.000
		Do przeniesienia .	2,745.514	64	2,811.690

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
56.475	—	Wedle specyalnego zamknięcia rachunków na str. 902.
—	180	Wydatek *większy* w miarę zgłoszenia obligacyi do wypłaty, mianowicie: Należytość za niezgłoszone do wypłaty obligacye wynosiła z końcem roku 1906: *a)* w Galicyi wschodniej . 42.630 K *b)* „ „ zachodniej . 27.006 „ *c)* „ Wielkiem Księstwie Krakowskiem . . . 2.625 „ 72.261 K Na poczet tego spłacono w roku 1907 . . 1.680 „ Pozostaje z końcem roku 1907 zaległość: *a)* w Galicyi wschodniej . 40 950 K *b)* „ „ zachodniej . 27.006 „ *c)* „ Wielkiem Księstwie Krakowskiem . . . 2.625 „ 70.581 K
96	—	Wydatek *mniejszy* wedle istotnej potrzeby.
9.784	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do wysokości chwilowych pożyszek, zaciągniętych w ciągu roku we własnych funduszach.
66.355	180	

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIII.		Z przeniesienia . .	2,745.514	64	2,811.690
	5	4% odsetki od zaciągnąć się mającej pożyczki na koszta wystawienia koszar i szpitali dla c. k. wojska w zamian za ustąpienie z Wawelu.	67.514	—	67.514
	6	4% odsetki od pożyczki 2,225.000 K, zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. listopada 1905 z galicyjskiego funduszu propinacyjnego, na pokrycie niedoboru funduszu krajowego z roku 1906 . . .	89.000	—	89.000
	7	4% odsetki od pożyczki 1,500.000 K, zaciągnąć się mającej w myśl uchwały sejmowej z 16. listopada 1905, na utworzenie krajowego funduszu pożyczkowego dla reprezentacyi powiatowych, dla ułatwienia krycia dachow materyałem ogniotrwałym	—	—	60.000
	8	Na spłatę dawniejszych długów krajowych .	582	—	—
		Suma wydatków . .	2,902.610	64	3,028.204

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
66.355	180	
—	—	
—	—	
60 000	—	Pożyczki w roku 1907 nie zaciągnięto, nie spotrzebowano więc przyzwolonego kredytu na opłatę odsetek.
—	582	**Wydatek** *nieprelimiowany*, poniesiony na pokrycie niedoboru pożyczki krajowej z roku 1891 z powodu zgłoszenia się restantów z obligacyami tej pożyczki, wypowiedzianej w roku 1897. Z emitowanych obligacyi tej pożyczki na . . . . . 3,000.000 K spłacono i ściągnięto z obiegu po koniec roku 1907 . . . . . 2,997.200 „ Pozostaje do spłaty . . . 2.800 K
126.355	762	
125.593		

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody wroku 1907. K.	Dochody wroku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIII.		**Dochody.**			
	1	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:			
		I. Od obowiązanych:			
		a) Wpłata kapitałów i rent:			
		Galicya wschodnia . . 193 K 88 g			
		„ zachodnia . . — „ — „			
		W. Ks. Krakowskie . . — „ — „	193	88	94
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:			
		Galicya wschodnia . . 105 K 66 g			
		„ zachodnia . . — „ — „			
		W. Ks. Krakowskie . . — „ — „	105	66	300
		Do przeniesienia . .	299	54	394

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	100	Dochód *większy* w miarę ściągniętych zaległości. Stan aktywów przedstawia się następująco: Należytość zaległa z tytułu wpłaty kapitału i rent wynosiła z początkiem roku 1907: *a)* w Galicyi wschodniej . 394 K 20 g do tego należytość bieżąca . . . . — „ 88 „ 395 K 08 g *b)* w Galicyi zachodniej . . . . — „ — „ *c)* „ W. Księstwie Krakowskiem . . — „ — „ Razem . . 395 K 08 g Na poczet tego zapłacono w roku 1907: *a)* w Galicyi wschodniej . 193 K 88 g *b)* „ „ zachodniej . — „ — „ *c)* „ W. Księstwie Krakowskiem . . . — „ — „ 193 „ 88 „ Pozostaje z końcem roku 1907 zaległość: *a)* w Gaiicyi wschodniej . 201 K 20 g *b)* „ „ zachodniej . — „ — „ *c)* „ W. Księstwie Krakowskiem . . . — „ — „ 201 K 20 g
194	—	Dochód *mniejszy*, nie dający się dokładnie z góry obliczyć. Stan tych aktywów wynosi z końcem roku 1907: *a)* w Galicyi wschodniej . . . . 1.663 K 01 g *b)* „ „ zachodniej . . . . 115 „ 38 „ *c)* „ W. Księstwie Krakowskiem . . 13 „ 12 „ Razem . . 1.791 K 51 g
194	100	

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIII.	1	Z przeniesienia . .	299	54	394
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów:			
		Galicya wschodnia . . 998 K 60 g „ zachodnia . . 656 „ 13 „ W. Ks. Krakowskie . . 14 „ 89 „	1.669	62	4.000
	2	Z aktywów funduszu 6% pożyczki krajowej z r. 1873 (7. rata z 16-lecia)	400	—	400
	3	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych .	128.075	93	24.000
		Do przeniesienia . .	130.445	09	28.794

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
194	100	
2.331	—	Dochód *mniejszy* wedle rzeczywistego wpływu.
		Należytości wynosiły z początkiem roku 1907:
		a) w Galicyi wschodniej . 40.913 K 19 g
		a po uwzględnieniu odpisów na podstawie wykazów zaległości nadesłanych przez urzędy podatkowe 4.230 „ 95 „ 36.682 K 24 g
		b) w Galicyi zachodniej . 4.646 K 77 g
		do tego należytość bieżąca . . . 2 „ 08 „ 4.648 „ 85 „
		c) w W. Księstwie Krakowskiem . . . 3.036 K 02 g
		a po uwzględnieniu odpisów na podstawie jak pod *a)* . . 786 „ 21 „ 2.249 „ 81 „
		Razem . . 43.580 K 90 g
		Od tego zwroty nadpłaconych dodatków:
		a) w Galicyi wschodniej . 8.032 K 09 g
		b) „ „ zachodniej . 556 „ 50 „
		c) „ W. Księstwie Krakowskiem . . . 3 „ 20 „ 8.591 „ 79 „
		Zostaje . . 34 989 K 11 g
		Na poczet tego spłacono w roku 1907 . 1.669 „ 62 „
		Pozostaje z końcem roku 1907 zaległość:
		a) w Galicyi wschodniej . 27.651 K 55 g
		b) „ „ zachodniej . 3.436 „ 22 „
		c) „ W. Księstwie Krakowskiem . . 2.231 „ 72 „ 33.319 K 49 g
—	—	Aktywa tej pożyczki wynoszą z końcem r. 1907 . 3.200 K 04 g
—	104.076	Dochód *większy*, stosownie do wysokości lokowanych kapitałów.
2.525	104.176	

Fundusz krajowy. Rubryka XIII. Długi krajowe.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIII.		Z przeniesienia . .	130.445	09	28.794
	4	Czytelnia polska w Białej — zwrot bezprocentowej pożyczki 14.000 K w 28 ratach po 500 K rocznie, od 1. grudnia 1904 (IV. rata)	—	—	500
			130.445	09	29.294
	5	Pożyczka krótkoterminowa, zaciągnięta w myśl uchwały finansowej z dnia 19. marca 1907, na pokrycie reszty niedoboru budżetowego w roku 1907, *nadzwyczajne*	2,544.113	81	3,831.708
		Razem { zwyczajne .	130.445	09	29.294
		Razem { *nadzwyczajne* .	2,544.113	81	3,831.708
		Suma dochodów . .	2,674.558	90	3,861.002

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
2.525	104,176	
500	—	Dochodu w roku 1907 nie było, gdyż Wydział krajowy uchwałą do LW. 68.674/1907 przyjął spłatę z funduszu krajowego, a I. ratę umorzenia wstawił do rubr. V. poz. 70 preliminarza na rok 1908.
3.025	104.176	
	101.151	
1,287.594	—	Na poczet uchwalonej przez Wysoki Sejm pożyczki na pokrycie niedoboru budżetu w roku 1907 w kwocie 3,831.708 K i na opłatę od tejże pożyczki 4% odsetek w kwocie . . . . . 76 634 „ razem na poczet sumy . . . . 3,908.342 K zaciągnięto w c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego pożyczkę w wysokości . . . . 2,523.000 K — g Nadto z pożyczki na pokrycie niedoboru budżetu w roku 1906 przeniesiono resztę niezużytą na rok 1907 w kwocie . . . . . 1,308.208 „ 71 „ Ogółem było w roku 1907 do dyspozycyi . . . . . 3,831.208 K 71 g Ostateczny rezultat zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1907 wykazał *niedobór* . . . . 2,544.113 „ 81 „ Pozostałą nadwyżkę . . 1,287.094 K 90 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1908.
—	101.151	
1,287.594	—	
1,287.594	101.151	
1,186.443		

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		**PENSYE EMERYTALNE, ZAOPATRZENIA, DARY Z ŁASKI.**			
		Wydatki.			
		I. Dotacye dożywotnie i dary z łaski dla wdów po członkach Wydziału krajowego.			
	1	Pietruska Stefania, stały dodatek do pensyi emerytalnej	3.600	—	3.600
	2	Bereźnicka Marya, stały dar z łaski . . .	600	—	600
	3	Hoszardowa Antonina, dotacya dożywotnia .	2.400	—	2.400
	4	Romanowiczowa Marya, dotacya dożywotnia .	3.000	—	3.000
			9.600	—	9.600
		II. Pensye emerytalne urzędników i sług Wydziału krajowego.			
	5	Obertyński Emil, emerytowany adjunkt konceptowy	1.200	—	1.200
	6	Giziński Władysław, emerytowany adjunkt konceptowy	1.420	80	1.421
	7	Wolański Julian, emerytowany sekretarz konceptowy	5 200	—	5.200
	8	Michalczewski Józef, emerytowany radca konceptowy	8.800	—	8.800
	9	Dr. Rutowski Tadeusz, emerytowany wicesekretarz	3.187	20	3.187
	10	Dr. Dulęba Bronisław, emerytowany sekretarz konceptowy	5.600	—	5.600
	11	Dr. Lewicki Witołd, emerytowany sekretarz konceptowy	3.072	—	3.072
	12	Romańczuk Tytus, emerytowany adjunkt konceptowy	1.254	40	1.254
	13	Gołębski Władysław, emerytowany adjunkt rachunkowy.	2.376	—	2.376
	14	Świerczewski Erazm, emerytowany adjunkt rachunkowy.	2.738	—	2 738
	15	Schmitt Mieczysław, emerytowany adjunkt rachunkowy.	1.566	—	1 566
	16	Zawadzki Michał, emerytowany oficyał rachunkowy.	1.285	20	1.285
	17	Brzyski Wincenty, emerytowany rewident rachunkowy.	1.684	80	1.685
		Do przeniesienia. .	39.384 9.600	40 —	39.384 9.600

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	—

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	9.600	—	9.600
			39.384	40	39.384
	18	Topolnicki Jan, emerytowany asystent rachunkowy	1.634	—	1.634
	19	Kossowski Zygmunt, emerytowany adjunkt rachunkowy	1 736	—	1.736
	20	Olszewski Konstanty, emerytowany adjunkt rachunkowy	3.644	50	3.645
	21	Żórawski Wiktor, emerytowany adjunkt rachunkowy	3.330	—	3.330
	22	Dąbrowski Edmund, emerytowany asystent rachunkowy	984	—	984
	23	Szczepański Ludwik, emerytowany asystent rachunkowy	1.120	—	1.120
	24	Jaremowicz Epifaniusz, emerytowany kancelista manipulacyjny	2.295	98	2.296
	25	Krogulski Seweryn, emerytowany kasyer .	3.276	—	3.276
	26	Kulczycki Stefan, emerytowany praktykant rachunkowy	800	—	800
	27	Dr. Sawicki Stella Jan, emerytowany inspektor szpitali	6.000	—	6.000
	28	Stocki Bolesław, emerytowany woźny . .	649	60	650
	29	Biegański Antoni, emerytowany inżynier melioracyjny	848	—	848
	30	Misiakiewicz Julian, emerytowany inżynier melioracyjny	1.120	—	1.120
	31	Raciborski Ludwik, emerytowany starszy inżynier drogowy	5.408	—	6.490
	32	Świtkowski Mieczysław, emerytowany starszy inżynier drogowy	3.951	96	3.952
	33	Pintowski Felicyan, emerytowany starszy inżynier drogowy	4.256	—	4.256
	34	Jodłowski Stanisław, emerytowany inżynier drogowy	3.897	60	3.897
	35	Oksiński Józef, emerytowany inżynier drogowy	2.800	—	2.800
	36	Libański Edmund, emerytowany inżynier drogowy	1.190	40	1.191
	37	Baczyński Ferdynand, emerytowany konduktor drogowy	988	—	988
	38	Darowski Stanisław, emerytowany konduktor drogowy	460	—	460
	39	Dybowski Tadeusz, emerytowany konduktor drogowy	1.024	—	1.024
	40	Reicher Stanisław, emerytowany konduktor drogowy	1.092	—	1.092
	41	Rieger Karol, emerytowany konduktor drogowy	1.008	—	1.008
		Do przeniesienia . .	92.898	44	93.981
			9.600	—	9.600

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1.082	—	Wydatek *mniejszy* z powodu śmierci emeryta.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1.082	—	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski..

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	9.600	—	9.600
			92.898	44	93.981
	42	Skwarczyński Jan, emerytowany kondnktor drogowy	962	—	962
	43	Widy Feliks, emerytowany kondnktor drogowy	800	—	800
	44	Kwiatkowski Zygmunt, emerytowany kondnktor drogowy	400	—	400
	45	Brandt Władysław, emerytowany kondnktor drogowy	1.748	—	1.748
	45*a)*	Stadnicki Wilhelm, emerytowany sekretarz .	2.320	—	—
	45*b)*	Thullie Mieczysław, emerytowany adjunkt konceptowy	1.400	—	—
	45*c)*	Pierożyński Eugeniusz, emerytowany radca .	1.959	99	—
	45*d)*	Ekielski Józef, emerytowany radca . . .	2.360	—	—
	44*e)*	Silkiewicz Władysław, emerytowany dyrektor kasy krajowej	4.799	97	—
	45*f)*	Paklerski Alojzy, emerytowany rewident rachunkowy	599	12	—
	45*g)*	Turski Władysław, emerytowany inżynier drogowy	4.000	—	—
	45*h)*	Strończak Zygmunt, emerytowany kondnktor drogowy	912	35	—
	45*i)*	Hilbricht Ferdynand, emerytowany inżynier melioracyjny	816	64	—
			115.976	51	97.891
		III. Pensye emerytalne urzędników zakładów krajowych.			
	46	Tyniecki Władysław, emerytowany dyrektor szkoły lasowej	4.400	—	4.400
	47	Rylski Tomasz, emerytowany profesor Akademii rolniczej w Dublanach	4.600	—	4.600
	48	Wawnikiewicz Roman, emerytowany profesor Akademii rolniczej w Dublanach: *a)* emerytura . . . . . 6.800 K *b)* dodatek emerytalny . . . 600 „	7.400	—	7.400
	49	Manasterski Piotr, emerytowany profesor Akademii rolniczej w Dublanach . . .	3.800	—	3.800
	50	Frommel Juliusz, emerytowany dyrektor Akademii rolniczej w Dublanach . . .	3.660	—	3.660
	51	Bastgen Roman, emerytowany dyrektor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie .	2.496	—	2.496
	52	Dr. Prażmowski Adam, emerytowany profesor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie .	1.290	—	1.290
		Do przeniesienia . .	27.646	—	27.646
			125.576	51	107.491

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
1.082	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	2.320	
—	1.400	
—	1.960	
—	2.360	
—	4.800	Nowo wymierzone emerytury na podstawie statutu emerytalnego.
—	599	
—	4.000	
—	912	
—	817	
1.082	19.168	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1.082	19.168	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	125.576	51	107.491
			27.646	—	27.646
	53	Ancuta Władysław, emerytowany instruktor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie .	1.670	—	1.670
	54	Radziewanowski Kornel, emerytowany profesor średniej szkoły rolniczej w Czernichowie .	1.980	—	1.980
	55	Ziemiański Zygmunt, emerytowany nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach .	504	—	504
	56	Sygnarski Roman, emerytowany nauczyciel niższej szkoły rolniczej w Suchodole . .	1.138	80	1.139
	57	Lagosz Józef, emerytowany instruktor krajowej szkoły tkackiej w Krośnie	1.101	76	1.102
	57*a)*	Daniszewski Franciszek, emerytowany nauczyciel szkoły tkackiej w Krośnie . . .	1.496	—	—
	57*b)*	Grodzki Włodzimierz, emerytowany nauczyciel szkoły rolniczej w Jagielnicy . . .	1.266	66	—
			36.803	22	34.041
		IV. Pensye wdowie i zaopatrzenia dla sierót po urzędnikach i sługach Wydziału krajowego.			
	58	Olewińska Julia, wdowa po protokoliście manipulacyjnym	—	—	700
	59	Kalicka Jadwiga, wdowa po sekretarzu . .	700	—	700
	60	Sternalowa Emilia, wdowa po adjunkcie kasowym	700	—	700
	61	Mrozowicka Emilia, wdowa po adjunkcie rachunkowym	700	—	700
	62	Terlecka Marya, wdowa po praktykancie rachunkowym	433	32	433
	63	Kukawska Marya, wdowa po portyerze gmachu sejmowego	333	33	333
	64	Kraczyłowa Julia, wdowa po ekspedytorze .	1.200		1.200
	65	Pierożyńska Sydonia, wdowa po dyrektorze rachunkowym	666	65	1.600
	66	Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym	700	—	700
	67	Chermińska Katarzyna, wdowa po woźnym .	720	—	720
	68	Ziembicka Jadwiga, wdowa po adjunkcie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty . . 120 „	1.320	—	1.320
		Do przeniesienia . .	7.473	30	9.106
			162.379	73	141 532

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
1.082	19 168	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	1.496	Nowo wymierzone emerytury na podstawie statutu emerytalnego.
—	1.266	
—	2.762	
700	—	Wydatku nie było z powodu śmierci pensyonistki.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
933	—	Wydatek *mniejszy* z powodu śmierci pensyonistki.
—	—	
—	—	
—	—	
1.633	—	
1.082	21.930	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	162.379	73	141.532
			7.473	30	9.106
	69	Walterowa Marya, wdowa po praktykanie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 600 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Wiktora, Franciszka do 19. maja 1909 i Maryi, Zofii do 7. listopada 1909 po 60 K. . . . . 120 „	720	—	720
	70	Szajnokowa Olimpia, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200	—	1.200
	71	Kunischowa Zofia, wdowa po protokoliście manipulacyjnym	1.200	—	1.200
	72	Czajkowski Czesław Ludomir, sierota po adjunkcie rachunkowym, zaopatrzenie do 4. grudnia 1912.	600	—	600
	73	Bieńkowska Walerya, wdowa po archiwiście manipulacyjnym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.400 K *b)* zaopatrzenie dla sierót: Janiny Apolonii do 24. września 1916 . 280 „	1.680	—	1.680
	74	Rożanowska Joanna, wdowa po kanceliście .	1.200	—	1.200
	75	Jasińska Marya, wdowa po kanceliście: *a)* pensya wdowia . . . . 1.000 K *b)* zaopatrzenie dla sierót . . . 400 „	1.400	—	1.400
	76	Trandowa Lubina, wdowa po adjunkcie rachunkowym	1.200	—	1.200
	77	Kiszelow Franciszka, wdowa po koncepiście .	1.000	—	1.000
	78	Bielska Rozalia, wdowa po rewidencie rachunkowym	1.800	—	1.800
	79	Wilczyńska Olga, wdowa po wicesekretarzu .	1.400	—	1.400
	80	Tyblewiczowa Wanda, wdowa po adjunkcie konceptowym	1.180	—	1.180
	81	Urbańska Edmundyna, sierota po wicedyrektorze rachunkowym, zaopatrzenie do 16. listopada 1907	787	50	790
	82	Węgrzynowiczowa Marya, wdowa po asystencie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty . . 160 „	960	—	960
	83	Mochnacka Józefa, wdowa po radcy . . .	2.400	—	2.400
	84	Orzechowski Tadeusz Saturnin, sierota po rewidencie rachunkowym, zaopatrzenie do 16. kwietnia 1910	350	—	350
		Do przeniesienia . .	26.550	80	28.186
			162.379	73	141.532

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
1.082	21.930	
1.633	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
2	—	*Różnica nieznaczna* na korzyść funduszu krajowego.
—	—	
—	—	
—	—	
1.635	—	
1.082	21.930	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	162.379	73	141.532
			26.550	80	28.186
	85	Grottowa Fryderyka, wdowa po dyrektorze kancelaryi: *a)* pensya wdowia . . . . 1.800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty Piotra Faustyna, do 29. czerwca 1907 . . 179 „	1.979	—	1.979
	86	Kowalska Marya, wdowa po woźnym . .	810	—	810
	87	Majewska Teresa, wdowa po adjunkcie rachunkowym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* zaopatrzenie dla sierót . . . 720 „	1.920	—	1.920
	88	Hupczycowa Janina, wdowa po protokoliście rachunkowym	1.200	—	1.200
	89	Berezowskie Irena Anna i Stanisława Jadwiga, sieroty po kanceliście manipulacyjnym .	500	—	500
	90	Bojkowska Franciszka, wdowa po portyerze gmachu sejmowego: *a)* pensya wdowia . . . . 400 K *b)* zaopatrzenie dla sierót . . . 160 „	560	—	560
	91	Bilińscy Edmund Jan i Bronisława Zofia, sieroty po adjunkcie rachunkowym. . .	600	—	600
	92	Tarnawska Stefania, sierota po dyrektorze rachunkowym	1.200	—	1.200
	93	Strusiewiczowa Melania, wdowa po referencie rolniczym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* dodatek do pensyi wdowiej . . 400 „	1.600	—	1.600
	94	Chmielewska Marya, wdowa po asystencie manipulacyjnym: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty . . 160 „	960	—	960
	95	Zielińska Zofia, wdowa po archiwiście rachunkowym	1.200	—	1.200
	96	Gedlowa Marya, wdowa po inżynierze melioracyjnym	1.400	—	1.400
	97	Chrząszczewska Marya, wdowa po inżynierze melioracyjnym: *a)* pensya wdowia . . . . 1.800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty . . 360 „	2.160	—	2.160
	98	Reuttowa Marya, wdowa po dyrektorze techniczno-drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 2.400 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty . . 138 „	2.538	66	2.538
		Do przeniesienia . .	45.178	46	46.813
			162.379	73	141.532

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
1.082	21.930	
1.635	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1.635	—	
1.082	21.930	

*

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	162.379	73	141.532
			45.178	46	46.813
	99	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.200 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót . . . 170 „	1.369	66	1.370
	100	Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.400 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty . . 280 „	1.680	—	1.680
	101	Jawornikowa Marya, wdowa po inżynierze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.000 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót . . . 600 „	1.600	—	1.600
	102	Zielińska Katarzyna, wdowa po inżynierze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 1.000 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty . . 100 „	1.100	—	1.100
	103	Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze drogowym	700	—	700
	104	Bieńkowska Stanisława, wdowa po inżynierze drogowym	1.400	—	1.400
	105	Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze drogowym	—	—	700
	106	Grzegorzewska Helena, wdowa po inżynierze drogowym	1.800	—	1.800
	107	Łatkowska Karolina, wdowa po inżynierze drogowym	800	—	800
	108	Szeliska Laura, wdowa po konduktorze drogowym	333	32	334
	109	Chodorowska Leokadya, wdowa po konduktorze drogowym	199	92	200
	110	Baumanowa Jadwiga, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót . . . 800 „	1.600	—	1.600
	111	Schönthalerowa Michalina, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót . . . 160 „	960	—	1.120
	112	Hausnerowa Franciszka, wdowa po konduktorze drogowym:			
		a) pensya wdowia . . . . 800 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót . . . 298 „	1.097	73	1 098
		Do przeniesienia . .	59.819	09	62.315
			162.379	73	141.532

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
1.082	21.930	
1.635	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
700	—	Wydatku nie było z powodu śmierci pensyonistki.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
160	—	Wydatek *mniejszy* z powodu wyjścia za mąż córki Maryi Ludwiki.
—	—	
2.495	—	
1.082	21.930	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	162.379	73	141.532
			59.819	09	62.315
	113	Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze drogowym: *a)* pensya wdowia . . . . 800 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty . . 160 „	960	—	960
	114	Żukowska Wiktorya, wdowa po konduktorze drogowym	—	—	924
	115	Podbielska Anna, wdowa po konduktorze drogowym	900	—	900
	116	Grzymalina Melania, wdowa po konduktorze drogowym	500	—	500
	117	Hrankowska Julia, wdowa po konduktorze drogowym	440	—	440
	118	Hlawatowa Józefa, wdowa po konduktorze drogowym	600	—	600
	119	Hryniewiczowa Emilia, wdowa po konduktorzo drogowym	650	—	650
	120	Helferowa Anna, wdowa po konduktorze drogowym	520	—	520
	121	Rząśnicka Helena, wdowa po konduktorze drogowym	650	—	650
	122	Chamcowa Anna, wdowa po konduktorze drogowym	800	—	800
	123	Borzęcka Marya, wdowa po konduktorze drogowym	500	—	500
	124	Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze krajowego biura kolejowego: *a)* pensya wdowia . . . . 2.400 K *b)* zaopatrzenie dla sierót . . . 960 „	3.360	—	3.360
	125	Paszkowska Leonia, wdowa po referencie administracyjnym krajowego biura kolejowego	1.800	—	1.800
	126	Bobrowska Walentyna, wdowa po inżynierze krajowego biura kolejowego: *a)* pensya wdowia . . . . 1.400 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty . . 280 „	1.680	—	1.680
	127	Dziakiewicz Bertold, sierota po konduktorze drogowym	325	—	325
	127*a)*	Wołkowa Anna, wdowa po woźnym . . .	620	—	—
	127*b)*	Raciborska Ema, wdowa po emerytowanym inżynierze drogowym	1.000	—	—
	127*c)*	Żukowski Roman, sierota po konduktorze drogowym	566	64	—
	127*d)*	Gacka Władysława, wdowa po konduktorze drogowym	466	68	—
			76.157	41	76.924
		Do przeniesienia. .	238.537	14	218.456

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
1.082	21.930	
2.495	—	
—	—	
924	—	Wydatku nie było z powodu śmierci pensyonistki.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	620	Nowo wymierzone pensye i zaopatrzenia na podstawie statutu emerytalnego.
—	1.000	
—	567	
—	467	
3.419	2.654	
4.501	24.584	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	238.537	14	218.456
		V. Pensye wdowie i zaopatrzenia dla sierót po urzędnikach zakładów krajowych.			
	128	Kahanowa Aleksandra, wdowa po profesorze Akademii rolniczej w Dublanach . .	1.200	—	1.200
	129	Anowa Berta, wdowa po profesorze Akademii rolniczej w Dublanach	600	—	600
	130	Kasprzycka Julia, wdowa po ogrodniku Akademii rolniczej w Dublanach:			
		a) pensya wdowia . . . . . 300 K			
		b) dodatek do pensyi . . . . 160 „			
		c) zaopatrzenie dla sieroty . . 100 „	560	—	560
	131	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze Akademii rolniczej w Dublanach:			
		a) pensya wdowia . . . . . 1.200 K			
		b) dodatek do pensyi . . . . 400 „	1.600	—	1.600
	132	Kubicka Helena, wdowa po docencie Akademii rolniczej w Dublanach	480	—	480
	133	Szalayowa Jadwiga, wdowa po nauczycielu niższej szkoły rolniczej w Dublanach:			
		a) pensya wdowia . . . . . 1.100 K			
		b) dodatek do pensyi . . . . 100 „	1.200	—	1.200
	134	Piotrowska Antonina, wdowa po profesorze średniej szkoły rolniczej w Czernichowie .	1.200	—	1.200
	135	Bielska Ludwika, wdowa po dyrektorze niższej szkoły rolniczej w Suchodole:			
		a) pensya wdowia . . . . . 1.200 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty . . 120 „	1.320	—	1.200
	136	Cisłowa Eleonora, wdowa po nauczycielu niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy:			
		a) pensya wdowia . . . . . 1.200 K			
		b) zaopatrzenie dla sierót . . . 280 „	1.480	—	1.480
	137	Standejska Marya, wdowa po instruktorze krajowego warsztatu tkackiego w Korczynie:			
		a) pensya wdowia . . . . . 1.140 K			
		b) zaopatrzenie dla sieroty . . 114 „	1.254	—	1.254
	138	Celewiczowa Celina, wdowa po krajowym instruktorze kursów szewskich . . .	1.200	—	1.200
		Do przeniesienia . .	12.094 238.537	— 14	11.974 218.456

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
4.501	24.584	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	120	Wydatek *większy* z powodu przyznania zaopatrzenia dla sieroty (LW. 90.717/907).
—	—	
—	—	
—	—	
—	120	
4.501	24.584	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	238.537	14	218.456
			12.094	—	11.974
	139	Gruszecka Helena, wdowa po kierowniku krajowej szkoły tkackiej w Krośnie: *a)* pensya wdowia . . . . 1.200 K *b)* zaopatrzenie dla sierót . . . 240 „	1.440	—	1.440
	140	Neużilówna Marya Józefa, sierota po kierowniczce krajowej szkoły koronkarskiej w Zakopanem	216	—	216
			13.750	—	13.630
		VI. Dary z łaski i zaopatrzenia dla funkcyonaryuszy krajowych, ich wdów i sierót.			
	141	Kopertyńska Krystyna, sierota po sekretarzu, stały dar z łaski	200	—	200
	142	Kopertyńska Malwina, sierota po sekretarzu, stały dar z łaski	200	—	200
	143	Sternalowa Apolonia, wdowa po praktykancie rachunkowym, dar z łaski	400	—	400
	144	Zajączkowska Marya, wdowa po pisarzu manipulacyjnym, dar z łaski	300	—	300
	145	Gergel Augusta, wdowa po woźnym, dar z łaski	300	—	300
	146	Orłowicz Michał, były stróż, dar z łaski . .	360	—	360
	147	Borkowski Leon, były dyetaryusz, dar z łaski	240	—	240
	148	Bubesowa Marya, wdowa po stróżu: *a)* stały dar z łaski . . . . 400 K *b)* zaopatrzenie dla sieroty. . . 133 „	533	30	560
	149	Ortyńska Marya, wdowa po konduktorze melioracyjnym, stały dar z łaski . . .	400	—	400
	150	Morozowa Ludwika, wdowa po dozorcy szkoły lasowej, stały dar z łaski	120	—	120
	151	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy akademii w Dublanach, stałe zaopatrzenie .	100	—	100
	152	Dendorowa Marya, wdowa po furmanie akademii w Dublanach stałe zaopatrzenie . .	100	—	100
	153	Eberhardt Jan, były dozorca akademii w Dublanach, stałe zaopatrzenie	200	—	200
	154	Rużyczka Alojzy, ogrodnik szkoły rolniczej w Czernichowie, stałe zaopatrzenie . .	1.300	—	1.300
	155	Czyrniańska Teofila, wdowa po kierowniku krajowej szkoły kołodziejskiej w Kamionce strumiłowej, stały dar z łaski . . .	800	—	800
	156	Wnękiewiczowa Franciszka, wdowa po funkcyonaryuszu krajowego biura kolejowego, stały dar z łaski	400	—	400
		Do przeniesienia . .	5.953 252.287	30 14	5.980 232.086

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
4.501	24.584	
—	120	
—	—	
—	—	
—	120	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
27	—	Wydatek *mniejszy* z powodu wyjścia za mąż córki.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
27	—	
4.501	24.704	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	252.287	14	232.086
			5.953	30	5.980
	157	Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu krajowego biura techniczno-drogowego, dożywotni dar z łaski	600	—	600
	158	Chrzanowska Ignacya, j. w..	600	—	600
	159	Zielińska Marya, sierota po inżynierze drogowym, zaopatrzenie dożywotnie . . .	100	—	100
	160	Rachwalski Jan, b. drożnik, zaopatrzenie dożywotnie	180	—	180
	161	Dziedzic Jan, j. w.	180	—	180
	162	Kamiński Jan, j. w.	150	—	150
	163	Malik Jan, j. w.	—	—	150
	164	Rzeszotko Andrzej, j. w.	120	—	120
	165	Tyz Onufry, j. w.	15	—	90
	166	Gabryś Wojciech, j. w.	150	—	150
	167	Michalski Tomasz, j. w.	194	40	195
	168	Opach Józef, j. w..	168	—	168
	169	Kaliński Jan, j. w.	139	92	140
	170	Kondecki Józef, j. w.	127	68	128
	171	Dobosz Jan, j. w.	165	—	132
	172	Zajączkowski Franciszek, j. w.	180	—	180
	173	Turczyniak Jerzy, j. w.	—	—	142
	174	Sowiński Grzegorz. j. w.	177	84	178
	175	Mazur Michał, j. w.	150	12	151
	176	Majocha Kazimierz, j w.	66	48	67
	177	Kłak Józef, j. w.	150	12	151
	178	Kardasz Seńko, j. w.	—	—	195
	179	Nowak Jan, j. w.	161	28	161
	180	Leszczyszyn Sawa, j. w.	105	72	106
	181	Pesyk Stefan, j. w.	166	80	167
	182	Dańko Józef, j. w..	150	12	151
	183	Kułaj Bazyli, j. w..	183	48	184
	184	Radowicki Jan, j. w.	177	96	178
	185	Soroka Jan, j. w.	150	12	151
	186	Kozak Gabryel, j. w.	43	08	173
	187	Krawczyszyn Dymitr, j. w..	177	84	178
	188	Miękisz Walenty, j. w..	116	76	117
	189	Schmal Józef, j. w.	139	05	112
	190	Szpaler Ignacy, j. w.	89	04	89
	191	Popów Prokop, j. w.	133	44	134
	192	Faliński Paweł, j. w.	161	04	161
	193	Pocałun Andrzej, j. w.	183	48	183
	194	Grochowski Jan, j. w.	83	40	167
		Do przeniesienia . .	11.790	47	12.539
			252.287	14	232.086

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
4.501	24.704	
27	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
150	—	Zaopatrzenia nie wypłacono z powodu śmierci.
—	—	
75	—	Niepodjęte z końcem roku 1907 zaopatrzenie w kwocie 75 K wykazano jako zaległość.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	33	Wydatek *większy* z powodu wypłacenia zaległego zaopatrzenia za rok 1906.
—	—	
142	—	Zaopatrzenia za rok 1907 nie podjęto.
—	—	
1	—	
1	—	
1	—	
195	—	Zaopatrzenia nie wypłacono z powodu śmierci.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1	—	
—	—	
1	—	
130	—	Zaopatrzenie *mniejsze* z powodu śmierci.
—	—	
—	—	
—	27	Wydatek *większy* z powodu wypłacenia zaległego zaopatrzenia za rok 1906.
—	—	
1	—	
—	—	
—	—	
84	—	Wydatek *mniejszy* z powodu śmierci.
809	60	
4.501	24.704	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia . .	252.287	14	232.086
			11.790	47	12.539
	195	Dąbrowski Jan, b. drożnik, zaopatrzenie dożywot.	177	96	178
	196	Małek Franciszek, j. w.	161	28	161
	197	Bojdaniuk Bazyli, j. w.	127	92	128
	198	Stawarz Franciszek, j. w.	61	20	62
	199	Junik Rozalia, wdowa po drożniku, zaopatrze-dożywotnie	—	—	67
	200	Łupinosowa Marya, j. w.	151	20	151
	201	Dziubińska Wanda, wdowa po praktykancie kasowym, *jednorazowo*	400	—	400
	202	Piotrowska Rozalia, wdowa po dyetaryuszu, *jednorazowo*	500	—	500
	203	Barycka Marya, j. w., *jednorazowo* . . .	300	—	300
	204	Wojtynowa Anna, wdowa po stróżu, *jednorazowo*	200	—	200
	205	Bubesowa Marya, j. w., *jednorazowo* . . .	100	—	100
	206	Sapałaczyńska Leontyna, siostra zmarłego rewidenta rachunkowego, *jednorazowo* . .	300	—	300
	207	Gering Julia, sierota po kondurze drogowym drogowym, *jednorazowo*	200	—	200
	208	Langnerowa Marya, wdowa po funkcyonaryuszu kolejowym, *jednorazowo* . . .	500	—	500
	209	Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze *jednorazowo*	180	—	180
	210	Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze drogowym, *jednorazowo*	200	—	200
	211	Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym *jednorazowo*	200	—	200
	212	Markowska Józefa, wdowa po stróżu, *jednorazowo*	150	—	150
	213	Matecka Seweryna, wdowa po dyetaryuszu, *jednorazowo*	100	—	100
	214	Sternalowa Emilia, wdowa po adjunkcie kasowym, *jednorazowo*	300	—	300
	215	Zakrzewska Marcyanna, wdowa po sekretarzu, *jednorazowo*	200	—	200
	216	Babińska Helena, wdowa po dyetaryuszu, *jednorazowo*	300	—	300
	217	Baczyński Ferdynand, emerytowany konduktor, *jednorazowo*	100	—	100
	218	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze, *jednorazowo*	100	—	100
	219	Kratochwilowa Franciszka, wdowa po dyetaryuszu, *jednorazowo*.	200	—	200
	220	Polińska Matylda, wdowa po stenografie, *jednorazowo*	400	—	400
		Do przeniesienia { zwyczajne .	12.470	03	13.286
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* .	4.930	—	4.930
		Do przeniesienia { zwyczajne .	252.287	14	232.086

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
4.501	24.704	
809	60	
—	—	
—	—	
—	—	
1	—	
67	—	Zaopatrzenia nie wypłacono z powodu śmierci.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
877	60	
—	—	
4.501	24.704	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia zwyczajne .	252 287	14	232.086
		Z przeniesienia zwyczajne .	12.470	03	13.286
		Z przeniesienia *nadzwyczajne* .	4 930	—	4.930
	221	Rzeczycka Teofila, wdowa po dyetaryuszu, *jednorazowo*	200	—	200
	222	Siemieńska Ludwika, *jednorazowo* . . .	200	—	200
	223	Tarnawski Stanisław, sierota po dyrektorze rachunkowym, *jednorazowo*	500	—	500
	224	Horoszkiewiczówna Zofia, sierota po dyrektorze kasy, *jednorazowo*	500	—	500
	225	Zielińska Zofia, *jednorazowo*	300	—	300
	226	Stipalowa Magdalena, *jednorazowo* . . .	300	—	300
	227	Sternalowa Apolonia, wdowa po praktykancie rachunkowym, *jednorazowo*	200	—	200
	228	Kozubowa Małgorzata, *jednorazowo* . . .	100	—	100
	229	Kalita Karol, stały dar z łaski, jako uzupełnienie pensyi emerytalnej	506	98	507
	229*a)*	Schulz Józef, b. dozorca melioracyjny, dożywotni dar z łaski	660	—	720
	229*b)*	Grabowski Piotr, b. stróż gmachu sejmowego, stałe zaopatrzenie	225	—	—
	229*c)*	Smorąg Jakób, b. drożnik, stałe zaopatrzenie .	133	44	—
	229*d)*	Tepinoga Jan, b. drożnik, stałe zaopatrzenie .	111	12	—
	229*e)*	Karelaszowa Anna, wdowa po drożniku, stałe zaopatrzenie	126	—	—
	229*f)*	Malikowa Marya, wdowa po drożniku, stałe zaopatrzenie	137	—	—
	229*g)*	Kaliński Antoni, b. drożnik, stałe zaopatrzenie	116	73	—
	229*h)*	Hawrylak Michał, b. drożnik, stałe zaopatrzenie	172	32	—
	229*i)*	Roszkiewicz Wojciech, b. drożnik, stałe zaopatrzenie	111	24	—
	229*k)*	Szulzowa Zofia, wdowa po dozorcy melioracyjnym, *jednorazowo*	60	—	—
		zwyczajne .	14.769	86	14.513
		nadzwyczajne .	7.290	—	7.230
		Do przeniesienia zwyczajne .	267.057	—	246.599
		Do przeniesienia *nadzwyczajne* .	7.290	—	7.230

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
4.501	24.704	
877	60	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
60	—	Wydatek *mniejszy* z powodu śmierci.
—	225	*Nowe zaopatrzenie*, przyznane uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 4. października 1907.
—	133	
—	111	
—	126	
—	137	*Nowo przyznane* zaopatrzenia uchwałami do LW. 92.345/1906, 71.094/906, 116.961/906, 103.233/906, 120.962/06, 6.118/07, 25.180/907.
—	117	
—	172	
—	111	
—	60	*Jednorazowa* zapomoga, przyznana uchwałą do LW. 86.596/907.
937	1.192	
—	60	
5.438	25.896	
—	60	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	267.057 **7.290**	-- 	246.599 **7.230**
		VII. Rozmaite.			
	230	Zapomogi dla wdów i sierót po lekarzach okręgowych (ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego)	10.000	—	10.000
	231	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu	200	—	200
	232	Rampeltowa Marya, wdowa po rządcy szpitala w Rzeszowie	400	—	400
	233	Grabaszewska Józefa, wdowa po rządcy szpitala w Drohobyczu, stałe zaopatrzenie .	—	—	200
	234	Ilnicka Marya, wdowa po członku Rady szkolnej krajowej, stały dożywotni datek . .	720	—	720
	235	Lipińska Salomea, wdowa po skrzypku . .	300	—	300
	236	Korosteńska Felicya, była nauczycielka szkoły PP. Klarysek w Starym Sączu, zaopatrzenie dożywotnie z łaski	160	—	160
	237	Ogonowska Falina, wdowa po profesorze, stały roczny datek dożywotni	720	—	720
	238	Szaraniewiczowa Anna, wdowa po profesorze Uniwersytetu i konserwatorze dla Galicyi wschodniej, stały roczny datek . . .	720	—	720
	239	Głuchowska Jadwiga, wdowa po instruktorze cnowu bydła, stałe zaopatrzenie . . .	500	--	500
	240	Brzozowska Eulalia, wdowa po pisarzu ś. p. Karolu Brzozowskim	200	—	200
		Do przeniesienia { zwyczajne . zwyczajne . *nadzwyczajne* .	13.920 267.057 **7.290**	— — —	14.120 246.599 **7.230**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
5.438	25.896	
—	60	
—	—	Z reszty pozostałego kredytu z lat dawniejszych w kwocie . . . . . 3.950 K tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie . . . . . 10.000 „ razem z sumy . 13.950 K wydano w roku 1907 . . 6.300 „ resztę niezużytą . 7.650 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1908 (L. W. 2.453/908).
—	—	
—	—	
200	—	Zaopatrzenia za rok 1907 obdarowana nie pobrała.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
200	—	
5.438	25.896	
—	60	

Fundusz krajowy. Rubryka XIV. Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości wroku 1907. K.	Wynikłości wroku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XIV.		Z przeniesienia zwyczajne . .	267.057	—	246.599
		Z przeniesienia *nadzwyczajne* .	**7 290**	—	**7.230**
		Z przeniesienia zwyczajne . .	13.920	—	14.120
	241	Romanowa Michalina, wdowa po artyście sceny polskiej	200	—	200
	242	Baczyński Emil, były dyrektor wędrownej sceny ruskiej i żona jego Teofila	400	—	400
	243	Chmielowska Marya, wdowa po profesorze Uniwersytetu	600	—	600
	244	Starzewska Regina, wdowa po dyrektorze Składu publicznego w Krakowie, dożywotni dar z łaski	700	—	700
			15.820	—	16.020
	244*a)*	Kwartały pośmiertne	3.370	50	—
		Razem zwyczajne . .	286.247	50	262.619
		Razem *nadzwyczajne* .	**7.290**	—	**7.230**
		Suma wydatków . .	293.537	50	269 849
	1	***Dochody.***			
		Dochód z 3% i jednorazowych wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych.	65.849	32	36 000

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
5.438	25.896	
—	60	
200	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
200	—	
—	3.370	Kwartały pośmiertne wypłacono rodzinom zmarłych funkcyonaryuszy Wydziału krajowego, na podstawie statutu emerytalnego.
5.638	29.266	
—	60	
5 638	29.326	
	23.688	
—	29.849	Wydatek *większy* głównie z powodu wcielenia do funduszu krajowego, funduszu emerytalnego dozorców melioracyjnych z kwotą 21.531 K 74 g (LW. 62.339/907).

Fundusz krajowy. Rubryka XV. Opłaty konsumcyjne.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K.	Wynikłości w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XV.		**OPŁATY KONSUMCYJNE.**			
		Wydatki.			
	1	Koszta komisyjne	23	20	1.000
	2	Koszta manipulacyi i prowizyi c. k. pocztowej Kasy oszczędności	1.187	39	2.000
	3	Koszta kancelaryjne	1.731	98	2.500
	4	Papier i druki	3.071	02	5.000
	5	Rozmaite wydatki, tudzież remuneracye i zasiłki	2.303	—	3.000
	6	Doradca prawny	—	—	—
		Suma wydatków. . . .	8.316	59	13.500
		Dochody.			
	1	Dochody z krajowych opłat konsumcyjnych:			
		a) α) od piwa (w myśl ustawy z 13. lutego 1903 (Dz. u. kr. Nr. 24.) . . .	2,242.456	84	1,900.000
		β) odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych w pocztowej Kasie oszczędności	2.729	24	—
		b) 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina (w myśl ustawy z dnia 4. lipca 1899 (Dz. u. kr. Nr. 93.) . .	107.005	21	90.000
		Do przeniesienia . .	2,352.191	29	1,990.000

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
977	—	Wydatki wogóle *mniejsze* o 5.183 K 41 g wedle potrzeby w tym roku.
812	—	
768	—	
1 929	—	
697	—	
—	—	
5.183	—	
—	342.457	Dochód *większy* z powodu zwiększonej konsumcyi piwa i ściągnięcia z należytości zaległych z roku poprzedniego kwoty 53.970 K 16 g.
—	2.729	Dochód w roku 1907 nieprelimiowany. Na rok 1908 zaprelimiowano z tego tytułu 2.000 K.
—	17.005	Dochód *większy* na podstawie wykazanych przez c. k. Urzędy podatkowe wpływów.
—	362.191	

Fundusz krajowy. Rubryka XV. Opłaty konsumcyjne.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XV.		Z przeniesienia . .	2,352.191	29	1,990.000
	1	*c)* Udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu (w myśl ustawy z d. 8. lipca 1901, Dz p. p. Nr. 86.) . .	5,883.225	86	5,300.000
		d) Zaległe czynsze za dzierżawy poboru opłat od piwa i od napojów gorących (w myśl ustawy z dnia 4. lipca 1899, Nr. 93. Dz. u. kr.)	9.225	22	—
		e) Grzywny, kary kontrawencyjne, koszta sądowe i procenta zwłoki od dawnych opłat konsumcyjnych	339	95	—
		Suma dochodów . .	8.244.982	32	7,290.000

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
—	362.191	
—	583.226	Dochód *większy* na podstawie następującego obliczenia: Zaliczki na rok 1907, udzielone przez c. k. Rząd na podstawie prowizorycznego obliczenia c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 13. grudnia 1907 L. 90.541 (nadesłanego nam przez c. k. krajową Dyrekcyę skarbu odezwą do L. 149.618 (LW. 128.242/1907) wynosiły . . . . . 5,441.720 K — g reszta należytości za rok 1906 . . 443.313 „ 38 „ Razem . 5,885.033 K 38 g *Od tego* potrącił c. k. Rząd nadpłatę na podstawie definitywnego obliczenia należytości na rok 1904 (LW. 96 640/1907) . . . . . 1.807 „ 52 „ wynosi więc czysty dochód . 5,883.225 K 86 g Ostateczne obliczenie należytości za rok 1907 (nadesłane do LW. 49.619/1908) wykazuje nadwyżkę dochodów w roku 1907 w kwocie 434.562 K 97 g, która wpłynęła do Kasy krajowej dopiero 16. maja 1908, zatem po dokonanem zamknięciu rachunków za rok 1907, i zarachowaną zostanie w zamknięciu rachunków za rok 1908.
—	9.225	Wpływy nieprelimiowane łącznie w wysokości 9.565 K 17 g nie dające się z góry obliczyć.
—	340	
—	954.982	Należytości *czynne* z końcem roku 1907 wynoszą: 1. od piwa: *a)* z lat ubiegłych . 14.140 K 08 g *b)* z roku bieżącego . 96.563 „ 28 „ 110.703 K 36 g 2. z tytułu dawnych opłat konsumcyjnych 7.316 „ 50 „ razem . . 118.019 K 86 g Należytości *bierne* . . . . . — „ — „

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XVI.		**ROZMAITE.**			
		Wydatki.			
	1	Do rozporządzalności Wydziału krajowego:			
		1. Zapomogi i gratyfikacye, udzielone urzędnikom, dyurnistom, sługom i ich rodzinom . . . . . 43 407 K — g			
		2. Zapomogi dla gmin z powodu pożarów i powodzi . . . 1.990 „ — „			
		3. Zasiłki dla rozmaitych stowarzyszeń, zakładów, czasopism, tudzież dla osób kształcących się w rozmaitych zawodach, na prace i podróże naukowe . . . . . 5.730 „ — „			
		4. Koszta pogrzebów zasłużonych mężów, zakupno wieńców dla nich i zasiłki na koszta pogrzebów urzędników i sług krajowych . . . 1.950 „ 60 „			
		5. Cele dobroczynne i zasłużeni starcy . . . . . 3.246 „ — „			
		6. Wystawa przyrodniczo-lekarska, subwencya na urządzenie działu szpitalnictwa krajowego i ogólne potrzeby komitetu . . . . . 1.903 „ 23 „			
		7. Rozmaite . . . . . 1.773 „ 17 „	60.000	—	60.000
	2	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—	24.000
	3	Na misye katolickie, do rozporządzenia Wydziału krajowego	6.000	—	6.000
	4	Na pokrycie 71% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacać się mającego przez galicyjski fundusz propinacyjny, w myśl §. 100 ustawy z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220. i uchwały Sejmu z 29. stycznia 1898 r. . . .	160.618	65	140.059
		Do przeniesienia . .	250.618	65	230.059

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	
—	—	
—	20.560	Wydatek *większy* stosownie do wymiaru podatku zarobkowego, opłacanego przez galicyjski fundusz propinacyjny.
—	20.560	

Fundusz krajowy. Rubryka XVI. Rozmaite.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XVI.		Z przeniesienia . .	250.618	65	230.059
	5	Na bonifikacye dla funduszów powiatowych za ubytek w dochodach, opłacanych do końca roku 1897 z galic. funduszu propinacyjnego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 29. stycznia 1898 r.	100.811	—	100.000
	6	Na koszta urządzenia i utrzymania dwóch kursów dla pisarzy gmin wiejskich . . .	15.407	33	16.000
	7	Na cele „Domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	1.000	—	1.000
	8	Towarzystwo tatrzańskie, stała subwencya .	1.000	—	1.000
	9	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych, zasiłek stały	10.000	—	10.000
	10	Na biura pośrednictwa pracy	14.830	—	14.830
	11	Dla Spółki ochrony i pomocy narodowej w Białej, na cele „Domu polskiego“, *nadzwyczajne*	**2.000**	—	**2.000**
	12	IV. i V. rata od gwarantowanej przez kraj pożyczki dla gminy Zakopane w kwocie 400.000 K na budowę wodociągów . .	20.061	—	20.061
	13	Dotacya dożywotnia dla Władysława Mickiewicza	4 000	—	4.000
	14	Towarzystwo tatrzańskie w Krakowie, stała subwencya, *nadzwyczajna*	**2.500**	—	**2.500**
	15	Gminie miasta Krakowa, na koszta przyjęcia wycieczek młodzieży i włościańskich, *nadzwyczajne*	**1.500**	—	**1 500**
	16	Krajowy Związek turystyczny, na koszta wydawnictwa i reklamy turystycznej, *nadzwyczajne*	**1.500**	—	**1.500**
	16*a)*	Budowa skrzydła gmachu sejmowego . .	—	—	—
		Razem { zwyczajne .	417.727	98	396.950
		Razem { *nadzwyczajne* .	7.500	—	7.500
		Suma wydatków .	425.227	98	404.450

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		**Uzasadnienie różnic**
mniejsze	większe	
K.		
—	20.560	
—	811	Wydatek *większy* z powodu wypłaty zaległych należytości za rok 1906.
593	—	Wydatek *mniejszy* wedle potrzeby.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Z pozostałej reszty kredytu z roku 1906 w kwocie . . . . . 4.207 K 03 g tudzież z kredytu uchwalonego na rok 1907 w kwocie . . . . . 14.830 „ — „ razem z sumy . . 19.037 K 03 g wydano w roku 1907 . . . . 8.445 „ 47 „ resztę niezużytą w kwocie . 10.591 K 56 g przeniesiono do dalszej dyspozycyi na rok 1908 (LW. 31.871/1908).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Wydatek wynoszący z końcem roku 1907 *netto* 273.211 K 49 g, jako nie mający budżetowego pokrycia, przeniesiono do rachunku roku 1908 (LW. 46.205/1908).
593	21.371	
—	—	
593	21.371	
	20.778	

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XVI.		**Dochody.**			
	1	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych, *nadzwyczajne*	**463.039**	**16**	**463.039**
	2	Odsetki zwłoki od dodatków krajowych do podatków państwowych	110.305	19	40.000
	3	Bonifikacya z c. k. Skarbu państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto dochodowego . . .	940.077	47	720.000
	4	Bonifikacya z galicyjskiego funduszu propinacyjnego za ubytek w dochodach z dodatków do podatków, oplacanych przez ten fundusz do roku 1898: *a)* dla kraju . . . . . 300.000 K *b)* dla powiatów . . . . 100.000 „	400.000	—	400.000
	5	Udział kraju w czystym dochodzie Banku krajowego, po myśli §. 102 statutu Banku krajowego.	80.000	—	80.000
		Do przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	1,530.382 **463 039**	66 **16**	1,240.000 **463.039**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	Przewyżka dochodów wedle zamknięcia rachunków za rok 1905.
—	70.305	Dochód *większy*, stosownie do ściągniętych przez urzędy podatkowe odsetek przy poborze zaległych dodatków krajowych.
—	220.077	Dochód *większy*, gdyż oprócz zaliczki w sumie wpłaconej na poczet należytości roku 1907, wpłynęła w roku 1907, po definitywnem obliczeniu, reszta należytości za rok 1906 w kwocie . . . . 703 879 K — g 236.198 „ 47 „ Ogółem wpłynęło zatem w roku 1907 940.077 K 47 g
—	—	
—	—	Ze złożonej przez Bank krajowy nadwyżki dochodów za rok 1906 w kwocie . . 151.827 K 53 g zwrócono Bankowi krajowemu tytułem I. raty dotacyi dla utworzyć się mającego funduszu inwestycyjnego . . 71.827 „ 53 „ Pozostał czysty dochód, zgodnie z budżetem . . . . . 80.000 K — g (LW. 13.286/1908).
—	290.382	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka XVI. Rozmaite.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XVI.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,530.382 **463.039**	66 **16**	1,240 000 **463.039**
	6	Na uzupełnienie rat annuitetowych pożyczki 400.000 K, zaciągniętej na budowę wodociągu w Zakopanem:			
		a) z dzierżawy opłat gminnych od napojów spirytusowych . . . . 7.000 K — g			
		b) z datku od stacyi klimatycznej . . . . 5.000 „ — „			
		c) z 20% dodatku gminnego w Zakopanem . . 13.328 „ 91 „	25 328	91	12.000
	7	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody	5.402	81	1.520
		Razem { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	1,561.114 **463.039**	38 **16**	1,253.520 **463.039**
		Suma dochodów .	2,024.153	54	1,716.559

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	290.382	
—	—	
—	13 329	Dochód *większy*, gdyż oprócz preliminowanych rat z dzierżawy opłat gminnych od napojów spirytusowych, tudzież datku od stacyi klimatycznej, wpłynął dochód nieprelimiowany w kwocie 13.328 K 91 *g* tytułem 20% dodatku gminnego od gminy Zakopane.
—	3.883	Dochód *większy*, gdyż na poczet zaległej należytości z lat dawnych od sprawców kradzieży jasielskiej, wynoszącej kwotę . . . . . 10.162 K 95 g wpłynęło w roku 1907 . . . . 5.402 „ 81 „ Pozostaje reszta do ściągnięcia . 4.760 K 14 g
—	307.594	
—	—	
—	307.594	

Fundusz krajowy. Rubryka XVII. Dodatki do podatków.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K.	Wynikłości w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
budżetu					
XVII		**DODATKI DO PODATKÓW.**			
	—	***Wydatki***	—	—	—
		Doohody.			
	1	*a) W Galicyi wschodniej i zachodniej* po 72 g od podatku gruntowego i domowego, zaś po 78 g od innych podatków;			
		b) w Wielkiem Księstwie Krakowskiem po 64 g od podatku gruntowego i domowego, po 70 g od innych podatków:			
		W miesiącu styczniu 1907. 305.705 K 39 g			
		„ lutym . „ . 150.316 „ 72 „			
		„ marcu . „ . 321.401 „ 58 „			
		„ kwietniu „ . 1,618.228 „ 66 „			
		„ maju „ . 741.434 „ 67 „			
		„ czerwcu „ . 882.524 „ 17 „			
		„ lipcu „ . 1,749.130 „ 59 „			
		„ sierpniu „ . 732.596 „ — „			
		„ wrześniu „ . 1,434.424 „ 08 „			
		„ październiku „ . 3,263.599 „ 67 „			
		„ listopadzie „ . 2,249.442 „ 65 „			
		„ grudniu „ . 2,360.237 „ 83 „			
		Do przeniesienia . 15,809.042 K 01 g	—	—	—

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Fundusz krajowy.**

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	—	

Fundusz krajowy. Rubryka XVII. Dodatki do podatków.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.
XVII.		Z przeniesienia . 15,809.042 K 01 g	—	—	—
		W miesiącu styczniu 1908 na rachunek r. 1907 1,297.510 „ 19 „			
		„ lutym 1908 na rachunek r. 1907 732.491 „ 23 „			
		„ marcu 1908 na rachunek r. 1907 591.864 „ 77 „			
		Suma dochodów . .	18,430.908	20	18,030.069

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.		
—	—	
—	400.839	Z ogólnej sumy dochodu 18,430.908 K 20 g przypada *a)* na Galicyę wschodnią i zachodnią 16,634.275 K 34 g *b)* na Wielkie Księstwo Krakowskie 1,796.632 „ 86 „ 18,430.908 K 20 g Wydatność jednego grosza dodatków krajowych przyjęto na podstawie kwot wstawionych w preliminarzu państwa na rok 1907, jako przypuszczalny dochód z podatków bezpośrednich (prócz osobisto-dochodowego) w naszym kraju w wysokości 248.000 K, t. j. od sumy podatkowej 24,800.000 K. Przyniosła ona jednak w rzeczywistości 254.671 K od jednego grosza, a mianowicie: w Galicyi wschodniej i zachodniej (zamiast preliminowanych 228.904 K) . . . . . 227.128 K zaś we Wielkiem Księstwie Krakowskiem (zamiast preliminowanych 19.096 K) . . 27.543 K zatem w Galicyi wschodniej i zachodniej *mniej* niż budżetem przewidziano o . 1.776 K we Wielkiem Księstwie Krakowskiem natomiast *więcej* niż budżetem przewidziano o 8.447 „ ogółem *więcej* o . 6.671 K Ogólnie korzystniejszy wynik okazał się mimo wzrostu zaległości podatkowych, a więc i zaległości w dodatkach krajowych, które z końcem roku 1906 wynosiły . . . . . 4,141.900 K zaś z końcem roku 1907 wzrosły do sumy. 5,478.747 „ **Rachunek sumaryczny** dodatków krajowych za rok 1907 przedstawia następujące wyniki: Należytość zaległa wynosiła . . 4,141.899 K 73 g Należytość bieżąca wynosiła . . 21,488.673 „ 45 „ 25,630.573 K 18 g Uiszczenie *brutto* . . . . . 20,151.825 „ 83 „ Zaległość z końcem roku 1907 . 5,478.747 K 35 g Uiszczenie *brutto* j. w. . . . . 20,151.825 K 83 g Zwroty . . . . . 1,720.917 „ 63 „ Czysty dochód, jak obok . . 18,430.908 K 20 g

Wykaz

należytości czynnych i biernych funduszu krajowego z końcem roku 1907.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	czynne z roku bieżącego K.	g.	bierne z lat ubiegłych K.	g.	bierne z roku bieżącego K.	g.
		WYDATKI.								
II	22	Koszta podróży i dyety wogóle	2.993	18	—	—	—	—	—	—
	23	Zaliczki na płace	27.168	49	41.156	92	—	—	—	—
	24	Na pokrycie połowy należytości stemplowych od dekretów nominacyjnych . .	212	75	2.333	93	—	—	—	
	25 *h)*	Potrzeby kancelaryjne . .	87	69	—	—	—	—		—
	26 *n)*	Umorzenie pożyczki zaciągniętej na budowę skrzydła gmachu sejmowego dla biura melioracyjnego . .	—	—	—	-	135 947	75	—	—
III.	1	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych . .	211.062	53	109.726	86	1.532	41	9.201	42
	9	Koszta podróży lekarzy okręgowych	—	—	—	—	—	-	308	48
	10	Lekarstwa dla epidemicznie chorych	—	—	—	—	25	76	—	—
	16	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej przez OO. Bonifratrów w Krakowie na dokończenie budowy szpitala	—	—	—	—	56.553	92	—	—
IV.	6	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej na budowę domu dla podrzutków	—	—	—	-	61.898	26	—	-
	31	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej przez Zgr. SS. Miłosierdzia im. św. Wincentego a Paulo we Lwowie, w galic. Kasie oszczędności	—	—	—	—	9.096	83	—	—
VI.	6	Konserwacya zamku w Olesku	—	—	—	—	—	—	2	14
	22	Restauracya zamku król. na Wawelu	1 680	—	—	—	2.000	—	—	—
		Do przeniesienia . .	243.204	64	153.217	71	267.054	93	9 512	04

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	czynne z roku bieżącego K.	g.	bierne z lat ubiegłych K.	g.	bierne z roku bieżącego K.	g.
		Z przeniesienia . .	243.204	64	153.217	71	267.054	93	9.512	04
VII.	1, 2, 3, 5,	Koszta kwaterowe żandarmeryi	360	—	—	—	—	—	—	—
	8	Amortyzacya pożyczki na dobudowanie domu dla żandarmeryi we Lwowie . .	—	—	—	—	171.573	63	—	—
	12	Szupaśnictwo	—	—	—	—	3	77	363	23
	13	Policya krajowa	1.107	26	112	96	—	—	—	
VIII.	4	Koszta komisyi inżynierów drogowych, konduktorów i t. p.	107	47	111	45	—	—	58	—
	7	Utrzymanie dróg krajowych.	199	14	3.517	08	—		34.092	77
	8*a)*	Zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	7.662	98	4 007	-	—	—	537	06
	8*b)*	Zasiłki dla powiatów, na konserwacyę dróg powiatowych i gminnych	800	—	400	—	—	—	—	—
	9	Koszta utrzymania dojazdów kolejowych	—	—	47	—	—	-	317	57
	11 14	Wydatki na myta	272	33	41	86	—	—	138	66
IX.	2	Utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	106	—	—	—	—	—	—	—
	4	Koszta zdjęć i projektów .	3.099	54	3.182	67	51	64	—	—
	5*a)*	Koszta komisyjne	1.470	87	68	28	—	—	—	—
	6—15	Wykonanie budowli wodnych	1.060	73	900	73	3.450	—	1,251.740	41
X.	35	Zaliczki na płace nauczycieli szkół rolniczych. . . .	450	-	5.802	50	—	—	—	—
	40	Zasiłki dla podniesienia przemysłu rolniczego . . .	872	28	31	50	—	—	—	—
	55	Krajowy skład publiczny w Krakowie.	—	—	—	—	815	40	—	—
	56	Amortyzacya pożyczki na założenie dwóch składów publicznych.	—	—	—	—	281.252	32	—	—
	59*b)*	Podniesienie hodowli bydła .	—	—	—	—	—	-	548	91
	82	Komisye agrarne	—	—	23.635	51	—		—	—
	85	Włości rentowe	—	—	1.250	—	—	—	—	-
	87	Amortyzacya pożyczki zaciągniętej dla ludności, dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1903	—	—	—	—	520.574	02	—	—
	89	Fundusz kultury krajowej .	—	—	—	—	—	—	1	—
	—	Klęski elementarne w r. 1903	—	—	6.150	—	—	—	—	—
XI.	1	Badania kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin	25.749	52	—	—	—	—	—	—
XII.	36	Szkoła przemysłowa uzupełniająca w Podgórzu . .	—	—	—	—	80	—	—	—
	57	Nowo założone szkoły i kursa handlowe.	—	—	—	—	—	—	400	—
		Do przeniesienia . .	286.522	76	202.476	25	1,244.855	71	1,297.709	65

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	czynne z roku bieżącego K.	g.	bierne z lat ubiegłych K.	g.	bierne z roku bieżącego K.	g.
XII.		Z przeniesienia . .	286.522	76	202.476	25	1,244.855	71	1,297.709	65
	71	Kraj. naukowy warsztat kołodziejski w Grybowie . .	—	—	—	—	—	—	52.185	27
	76*b)*	Kraj. szkoła stolarska w Kalwaryi	—	—	—	—	16	40	33.102	86
	84	Kraj. szkoła tkacka w Krośnie	—	—	—	—	—	—	48	—
	91	Szkoła koronkarska w Zakopanem	—	—	—	—	6	—	—	—
	99	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych i w biurze kraj. Komisyi przemysłowej	3 493	50	4.000	—	—	—	—	—
	139	C. k. szkoła zawodowa dla przemysłu żelaznego w Sułkowicach	—	—	—	—	—	—	3.272	—
	144	Zasiłki bezzwrotne i pożyczki na cele przemysłowe . .	—	—	—	—	—	—	250	—
	153*a)*	Koszta podróży, dyety i inne wydatki członków i urzędników Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych . .	—	—	—	—	—	—	159	80
XIII.	2	Spłata niezgłoszonych obligacyi i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych .	—	—	—	—	70.581	—	—	—
	3	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych .	—	—	—	—	800	22	—	—
	8	Spłata dawniejszych długów krajowych	—	—	—	—	2.800	—	—	—
	—	Pożyczka z funduszu propinacyjnego na pokrycie niedoboru budżetu fund. kraj. w roku 1906	—	—	—	—	2,225.000	—	—	—
	—	Pożyczka j. w. na pokrycie niedoboru budżetu funduszu kraj. w roku 1907. .	—	—	—		—	—	2,523.000	—
XIV.	1—244	Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski .	—	—	—	—	—	—	200	—
XVI.	5	Bonifikacye dla powiatów za ubytek w dochodach, opłacanych do r. 1897 z galic. funduszu propinacyjnego .	—	—	—	—	—	—	6.658	—
	12	Budowa wodociągu w Zakopanem.	—	—		—	394.480	61	—	—
	—	Budżetem nieprzewidziane .	6.996	12	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	297.012	38	206.476	25	3,938.539	94	3,916.585	58

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K.	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K.	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		Z przeniesienia . .	297.012	38	206.476	25	3,938.539	94	3,916.585	58
		DOCHODY.								
I.	1	Sprzedaż druków sejmowych	354	26	260	01	—	—	—	—
II.	4	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych . . .	2.106	76	—	—	—	—	—	—
	7	Sprzedaż książek i druków .	28	—	834	10	—	—	—	—
III.	6	Zwroty od szpitali za sprawdzanie rachunków aptekarskich	—	—	1.009	88	—	—	—	—
	—	Pożyczka dla szpitala św. Zofii we Lwowie	20.000	—	—	—	—	—	—	—
	—	Pożyczka dla szpitala św. Ludwika w Krakowie . . .	20.000	—	—	—	—	—	—	—
V.	3	Sprzedaż ruskich książek szkolnych.	59.497	10	5.049	71	—	—	—	—
VI.	2c)	Restauracya kościoła św. Anny w Krakowie	4.000	—	—	—	—	—	—	—
VII.	9	Zwrot wydatków szupasowych	891	21	2.332	21	—	—	—	—
VIII.	1	Myta na drogach krajowych	26.197	17	756	76	—	—	—	—
	4	Datki dobrowolne na budowę dróg	9.236	—	—	—	—	—	—	—
	6	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	1.358	50	—	—	—	—	—	—
	8	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną	37.060	30	—	—	—	—	—	—
IX.	5	Datki państwowe na regulacyę rzek karpackich . .	—	—	16.808	67	—	—	—	—
	6	Datki państwowe i konkurencyjne na popieranie ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych	—	—	1,188.470	29	—	—	—	—
	7	Datki konkurencyjne na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych	—	—	8.775	45	—	—	—	—
	8	Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne na popieranie mniejszych robót melioracyjnych	—	—	167.341	69	—	—	—	—
	—	Chorzelowska Spółka wodna, reszta pożyczki	505	29	—	—	—	—	—	—
	—	Zwroty za sprzedane odsypiska	175	68	—	—	—	—	—	—
	—	Zwrot zaliczki na regulacyę Sanu pod Bratkówką . .	463	92	—	—	—	—	—	—
	—	Tustanowski Feliks w Oskrzesińcach, zwrot za plany i kosztorysy	311	60	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	479.198	17	1,598.115	02	3,938.539	94	3,916.585	58

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	czynne z roku bieżącego K.	g.	bierne z lat ubiegłych K.	g.	bierne z roku bieżącego K.	g.
IX.		Z przeniesienia . .	479.198	17	1,598.115	02	3,938.539	94	3,916.585	58
	—	Baranowski Łucyan, reszta niezapłaconych kosztów zdjęć	8	80	—	—	—	—	—	—
X.	20	Krajowy skład publiczny w Krakowie.	—	—	7.211	13	—	—	—	—
	22	Sprzedaż kart myśliwskich .	—	—	20	—	—	—	—	—
	24	Zwroty pożyczek udzielonych w roku 1903 dotkniętym klęską elementarną . . .	316.337	50	—	—	—	—	—	—
	34	Dochody funduszu kultury krajowej	2.145	94	1.345	75	—	—	—	—
	—	Kępliczowa, zwrot za wylęgarnię drobiu	567	—	—	—	—	—	—	—
XII.	64	Kraj. szkoła koszykarska w Tarnobrzegu	33	33	—	—	—	—	—	—
	74	Kraj. naukowy warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie	600	—	—	—	—	—	—	—
	84	Kraj. naukowy warsztat tkacki w Kosowie	80	—	—	—	—	—	—	—
	89	Krajowa szkoła koronkarska w Bobowej	100	—	—	—	—	—	—	—
	—	Warsztat powroźniczy w Radymnie	200		—	—	—	—	—	—
	—	C. k. Szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem .	53	54	—	—	—	—	—	—
	—	C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach	1.200	—	—	—	—	—	—	—
	116–122	Zwroty pożyczek na cele przemysłowe	17.511	37	—	—	—	—	—	—
	—	Zasiłki bezzwrotne . . .	89	52	—	—	—	—	—	—
XIII.	1	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych . . .	35.305	71	6	49	—	—	—	—
	2	Z aktywów funduszu 6% pożyczki krajowej z r. 1873	3.200	04	—	—	—	—	—	—
	4	Czytelnia polska w Białej — zwrot bezprocentowej pożyczki	14.000	—	—	—	—	—	—	—
XV.	1	Dochody z krajowych opłat konsumcyjnych	21.456	57	96.563	28	—	—	—	—
XVI.	7	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody . .	4.760	14	—	—	—	—	—	—
XVII.	1	Dodatki do podatków. . .	2,513.399	15	2,965.348	20	—	—	—	—
		Rachunek bieżący funduszu pożyczkowego drogowego .	—	—	—	—	—	—	14 252	65
		Rachunek bieżący składu publicznego w Krakowie . .	46.581	90	22.600	02	—	—	—	—
		Rachunek przenośny składu publicznego w Krakowie .	—	—	26.151	75	46.583	90	22.600	02
		Do przeniesienia . .	3,456.828	68	4,717.361	64	3,985.123	84	3,953.438	25

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K.	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
XVII		Z przeniesienia . .	3,456.828	68	4,717.361	64	3,985.123	84	3,953 438	25
		Lokacya na rachunku czekowym w Banku krajowym.	—	—	389.720	—	—	—	—	—
		Pożyczka do zwrotu od funduszu budowy pawilonów w Kulparkowie	—	—	273.749	22	—	—	—	—
		Pożyczka do zwrotu od funduszu szpitala powszechnego we Lwowie	—	—	43.440	—	—	—	—	—
		Pożyczka do zwrotu od funduszu budowy zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju	7.261	99	36.660	07	—	—	—	—
		Rachunek czekowy funduszu krajowego w poczt. kasie oszczędności	—	—	126	71	—	—	—	—
		Fundusz uposażenia kasy krajowej	2.744	17	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	3,466.834	84	5,461.057	64	3,985 123	84	3,953.438	25

Alegat do Rubr. III. funduszu krajowego.

II.

Szpitale krajowe.

Zamknięcia rachunków

za rok

1907.

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie . . . . str. 308.
2. „ zakład dla obłąkanych na Kulparkowie . . . „ 330.
3. „ szpital św. Łazarza w Krakowie . . . . „ 350.
4. Fundusz budowy pawilonów na Kulparkowie . . . „ 373.
5. „ „ zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie . „ 375.
6. „ podrzutków w Krakowie . . . . . „ 377.

Z drukarni i litografii Pillera, Neumanną i Sp. we Lwowie.

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Sumaryusz	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych klinieczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wynikłości w r. 1907.										
	Wydatki.											
I.	Płace i emolumenta etatowe	79.874	72	13.198	98	8.915	43	4.243	94	106.233	07	119.828
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych	57.019	88	31.583	19	7.292	58	11.515	29	107.410	94	107.580
III.	Pensye i emerytury	26.393	63	—	—	1.763	52	—	—	28.157	15	29.462
IV.	Zaopatrzenia i dary z łaski	1.089	78	—	—	64	86	—	—	1 154	64	1.408
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	79	20	66	60	12	60	21	60	180	—	200
VI.	Remuneracye i zapomogi	2.472	61	1.218	08	242	91	391	40	4.325	—	6.200
VII.	Koszta gospodarcze: 1) zwyczajne	182.634	53	132.266	99	32.969	79	48.261	87	396.133	18	337.099
	2) *nadzwyczajne*	**20.954**	—	—	—	—	—	—	—	**20.954**	—	**20.954**
VIII.	„ sanitarne: 1) zwyczajne	44.301	63	52.032	47	5.800	81	14.353	38	116.488	29	100.212
	2) *nadzwyczajne*	**786**	**60**	—	—	—	—	—	—	**786**	**60**	**800**
IX.	„ kancelaryjne	2.954	46	1.900	46	310	19	530	39	5.695	50	4.800
X.	„ kapliczne	264	—	222	—	42	—	72	—	600	—	600
XI.	Utrzymanie budynków: 1) zwyczajne	18.837	29	12.941	97	2 832	98	4.789	36	39.401	60	36.000
	2) *nadzwyczajne*	**63.758**	**94**	—	—	—	—	—	—	**63.758**	**94**	**63.599**
XII.	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	15	—	—	—	—	—	—	3.520	15	3.520
XIII.	Podatki i daniny	774	96	541	08	102	36	175	49	1.593	89	400
XIV.	Rozmaite	2.013	19	2.997	13	391	24	373	15	5.774	71	3.150
XV.	Zapomogi dla położnic	—	—	—	—	14.352	—	—	—	14.352	—	14.000
XVI.	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	—	—	12	—	12	30	24	30	100
XVII.	Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu sw. Zofii	37.500	—	—	—	—	—	—	—	37.500	—	37.500
XVIII.	Spłata pożyczek	194.670	20	—	—	—	—	—	—	194.670	20	22.320
	Razem 1) zwyczajne	654.400	23	248.968	95	75.105	27	84.740	17	1,063.214	62	824.379
	Razem 2) *nadzwyczajne*	**85 499**	**54**	—	—	—	—	—	—	**85.499**	**54**	**85.353**
	Suma wydatków	739.899	77	248.968	95	75.105	27	84.740	17	1,148.714	16	909.732
		988.868 K. 72 g.				159.845 K. 44 g.						
	Dochody.											
I.	Dodatki	70.832	50	—	—	—	—	—	—	70.832	50	69.430
II.	Opłaty pośmiertne	26.996	51	—	—	—	—	—	—	26.996	51	21.000
III	Zwroty kosztów leczenia	265.929	71	—	—	60.810	94	—	—	326.740	65	430.500
IV.	Dochody z realności i dóbr	2.119	37	—	—	2.000	—	—	—	4.119	37	2.500
V.	Rozmaite	3.749	92	—	—	—	—	—	—	3.749	92	3.200
VI.	Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu	264.600	—	—	—	25 000	—	—	—	289.600	—	190.162
VII.	Pożyczka inwestycyjna	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83.873
	Razem	634.228	01	—	—	87.810	94	—	—	722.038	95	800.665
	Do tego:											
—	Dotacya z funduszu krajowego	354.640	71	—	—	72.034	50	—	—	426.675	21	109.067
	Ogólna suma dochodów	988.868	72	—	—	159.845	44	—	—	1,148.714	16	909.732

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K	
13.595	—	**Porównanie sumaryczne**
169	—	**kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami bez względu na pobraną dotacyę lub oddaną nadwyżkę dochodów, przedstawia następujące wyniki:**
1.305	—	
253	—	
20	—	**I. W oddziale chorych i klinik:**
1.875	—	
—	59.034	*Wydatki* preliminowane wynosiły . 765.776 K.
—	—	„ rzeczywiste wynosiły . . 988.869 „
—	16.276	Wydatki *większe* o . . . . . 223.093 K.
13	—	*Dochody* preliminowane wynosiły, 699.475 K.
—	895	„ rzeczywiste wynosiły . . 634.228 „
—	—	Dochody *mniejsze* o . . . . . 65.247 „
—	3.402	*Wynik mniej korzystny* o sumę w kwocie . . . . . 288.340 K.
—	160	
—	—	**II. W oddziale położnic i klinik:**
—	1.194	
—	2.625	
—	352	*Wydatki* preliminowane wynosiły . 143.956 K.
76	—	„ rzeczywiste wynosiły . 159.845 „
		Wydatki *większe o* . . . . . 15.889 K.
—	—	*Dochody* preliminowane wynosiły . 101.190 K.
—	172.350	„ rzeczywiste wynosiły . . 87 811 „
		Dochody *mniejsze o* . . . . . 13.379 „
17.293	256.128	*Wynik mniej korzystny o* sumę w kwocie . . . . . 29.268 „
13	160	Ogółem wynik był *mniej korzystny o* sumę w kwocie . . . . . 317.608 K.
17.306	256.288	zgodnie z więcej pobraną dotacyą w wysokości tej kwoty. (Vide poz. 13. dochodów.)
	238.982	Gdy jednak uwzględni się, że w zastępstwie c. k. Rządu poniesiono w. r. 1907 na utrzymanie klinik wydatek w niezwróconej nam jeszcze kwocie . . . . . 102.052 „
—	1.402	
—	5.997	okaże sie **wynik ogólny mniej korzystny** od budżetu
103.759	—	o kwotę . . . . . 215.556 K.
—	1.619	
—	550	
—	99.438	
83.873	—	
187.632	109.006	
—	317.608	
187.632	426.614	
	238.982	

Wydatki. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych klinieczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w r. 1907.										
	Wydatki.											
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**											
1	Dyrektor: *a*) płaca . . . . K. 5.800·— *b*) dodatek pięciol. . . „ 300·— *c*) opał . . . „ 384·—	2·852	96	2.399	08	453	88	778	08	6.484	—	6.484
2	6 prymaryuszów: *a*) płaca . . . . K. 17.289·96 *b*) dodatki pięcioletnie . „ 6·726·59	24.016	55	—	—	—	—	—	—	24.016	55	25.200
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa . . .	1.300	—	—	—	1.300	—	—	—	2.600	—	2.600
4	Prymaryusz, kierownik oddziału chorób zakaźnych, płaca	3.422	49	—	—	—	—	—	—	3.422	49	3.000
5	Chemik, płaca	693	24	—	—	—	—	—	—	693	24	2.400
6	10 sekundaryuszów I klasy, płaca i . . . . . dodatek na mieszkanie	11.860	21	—	—	3.763	14	—	—	15.623	35	20.000
7	10 sekundaryuszów II. klasy, płaca. i . . . . . dod. na mieszkanie.	14.181	55	—	—	—	—	—	—	14.181	55	18.000
8	10 praktykantów lekarskich, adjutum	6.000	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	6.000
8a	Na uzupełnienie adjutów praktykantów lekarskich rocznie po upływie każdego roku służby	843	26	—	—	—	—	—	—	843	26	800
9	Akuszerka I. płaca	—	—	—	—	800	—	—	—	800	—	800
10	Akuszerka II. „	—	—	—	—	600	—	—	—	600	—	600
11	2 kapelanów: *a*) płaca . . . . K. 2.400·— *b*) dodatek na pomieszkanie „ 800·—	1.408	—	1.184	—	224	—	384	—	3.200	—	3.200
12	Rządca: *a*) płaca . . . . K. 2.640·— *b*) wikt I. klasy . . „ 800·— *c*) opał . . . . „ 382·— *d*) oświetlenie . . . „ 64·68	1.710	14	1.438	07	272	07	466	40	3.886	68	3.892
13	2 oficyałów: *a*) płaca . . . . K. 4.216·67 *b*) dodatki aktywalne . „ 575·—	2.108	35	1.772	92	335	42	575		4.791	67	5.792
14	2 pisarzy: *a*) płaca . . . . K. 2.200·— *b*) dodatek na mieszkanie „ 133·36	1.026	68	863	34	163	34	280	—	2.333	36	3.040
15	Pisarz w izbie przyjęcia: *a*) płaca . . . . K. 1.209·97 *b*) 2 dodatki pięcioletnie . „ 300·— *c*) wikt z piecz II.kl. (wzmoc.) „ 660·—	1.021	98	758	49	143	50	246	—	2.169	97	2.440
16	Inspicyent: *a*) płaca . . . . K. 1.320·— *b*) 2 dodatki pięcioletnie. „ 200·— *c*) dodatek osobisty . . „ 200·— *d*) wikt z piecz. II. kl.(wzmoc.) „ 720·—	1.073	60	902	80	170	80	292	80	2.440	—	2.440
17	2 aplikantów, płaca	773	64	727	63	137	66	235	99	1.874	92	2 200
	Do przeniesienia . .	71.292	63	10.046	33	8.363	81	3.258	27	95.961	04	108.858

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K.	
—	—	
1.183	—	Wydatek *mniejszy* z powodu wypłacenia przyznanych uchwałą Sejmu z dnia 12 marca 1907 podwyższonych poborów dopiero od dnia 12 marca 1907. (L. W. 33.920/907).
—	—	
—	422	Wydatek *większy* gdyż kierownikowi chorób zakaźnych przyznano wyższą płacę od 12/3 1907, zaś dodatek pięcioletni od 1/6 1906. (L. W. 25 277/906)
1.707	—	Wydatek *mniejszy* z powodu nominacyi dopiero we wrześniu 1907.
4.377	—	Wydatki *mniejsze* ponieważ podwyższone pobory wypłacono dopiero od 12 marca 1907 (L.W. 33.920 907).
3.818	—	
—	—	
—	43	Wydatek *większy* albowiem okazała się potrzeba przyznania adjutów większej liczbie praktykantów jak preliminarzem przewidziano.
—	—	
—	—	
—	—	
5	—	Wydatek *mniejszy* z powodu potrania mniejszej ilości i niższych cen nafty.
1.000	—	Wydatki *mniejsze* z powodu interkalaryów.
707	—	
270	—	
—	—	
325	—	Wydatek *mniejszy* z powodu interkalaryów.
13.392	465	

Wydatki.

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryk i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w r. 1907.										
I.	Z przeniesienia . .	74.292	63	10.046	33	8.363	81	3.258	27	95.961	04	108·888
18	Aptekarz.											
	a) płaca . . . . K. 2.160·53											
	b) 2 dodatki pięcioletnie „ 400·—											
	c) dodatek na mieszkanie „ 400·—	1.036	19	1 391	45	118	42	414	47	2.960	53	3.000
19	Maszynista:											
	a) płaca . . . . K. 1.200·—											
	b) dod. pięcioletni . . „ 200·—											
	c) wikt II. kl. (wzmocniony) „ 720·—	932	80	784	40	148	40	254	40	2.120	—	2.120
20	Woźny:											
	a) płaca . . . . K. 1.000·—											
	b) 4 dodatki pięcioletnie . „ 240·—											
	c) dodatek osobisty . . „ 100·—											
	d) dodatek na ubiór . „ 100·—	633	60	532	80	100	80	172	80	1 440	—	1.440
21	Odźwierny:											
	a) płaca . . . . K. 1.000·—											
	b) 3 dodatki pięcioletnie. „ —·—											
	c) dodatek osobisty . „ 100·—											
	d) dodatek na ubiór . „ 100·—	528	—	444	—	84	—	144	—	1.200	—	1.380
	Razem .	77.423	22	13.198	98	8.815	43	4.243	94	103.681	57	116.828
	Do tego:											
22	Zaliczki na płace	2.451	50	—	—	100	—	—	—	2.551	50	3.000
	Suma rubryki I. .	79.874	72	13 198	98	8.915	43	4.243	94	106 233	07	119.828
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**											
23	Siostry Miłosierdzia:											
	a) płaca . . . . K. 3.840·—											
	b) wikt z pieczywem . „ 10.413·41											
	c) ryczałt za pranie bielizny „ 1.045·—	9.215	29	4.689	60	680	85	712	67	15.298	41	14.605
24	Pomocnik kapelana.	176	—	148	—	28	—	48	—	400	—	400
25	Dyetaryusze, płaca	4.724	08	3·863	21	730	88	1.252	93	10.571	10	9.928
26	Dla 2 funkcyonaryuszów wikt z pieczywem	562	80	599	40	113	40	194	40	1.470	—	1.440
27	Dwa stypendya stałe dla akuszerek .	—	—	—	—	480	—	—	—	480	—	480
28	Dwóch pomocników aptekarza . .	1.643	96	2.207	61	187	88	657	59	4.697	04	4.800
29	Służba oddziałowa:											
	a) płaca . . . . K. 19.303·95											
	b) wikt . . . . „ 30.295·35											
	c) gratyfikacye . . „ 600·—											
	d) bluzy . . . . „ 2.280·—											
	e) na podwyższenie płac „ 381.—	28.646	32	14.358	40	3.334	79	6.520	79	52.860	30	54.954
30	Służba domu:											
	a) płaca . . . . K. 7.455·10											
	b) wikt . . . . „ 7.685·86											
	c) dodatek na mundur . „ 350·—											
	d) gratyfikacye . . „ 200·—	9.481	61	3.451	45	1.363	49	1.394	41	15.690	96	15.083
31	Służba wspólna;											
	a) płaca . . . . K. 3.518·—											
	b) wikt . . . . „ 2.005·13											
	c) gratyfikacye . . „ 300·—											
	d) bluzy . . . . „ 120·—	2.569	82	2.265	52	373	29	734	50	5.943	13	5.890
	Suma rubryki II. .	57.019	88	31.583	19	7.292	58	11.515	29	107.410	94	107.580

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K.	
13.392	465	
40	—	Wydatek *mniejszy* ponieważ podwyższoną płacę wypłacono dopiero od 12. marca 1907.
—	—	
—	—	
180	—	Wydatek *mniejszy* z powodu śmierci odźwiernego Jurkiewicza, wskutek czego odpadły pobierane przez niego dodatki pięcioletnie.
13.612	465	
448	—	Wydatek *mniejszy* odpowiednio do udzielonych zaliczek.
14.060	465	
13.595		
—	694	Wydatek *większy* z powodu droższego wiktu.
—	—	
—	643	Wydatek *większy* z powodu większej ilości dyetaryuszów przyjętych na zastępstwo brakujących funkcyonaryuszów etatowych, znajduje pokrycie w zaoszczędzeniach Rubr. 1. poz. 13—17.
—	30	Wydatek *większy* jak wyjaśnienie przy poz. 23.
—	—	
103	—	Wydatek *mniejszy* z powodu wypłacenia podwyższonych poborów dopiero od 12. marca 1907.
2.094	—	Wydatek *mniejszy* wskutek interkalaryów spowodowanych trudnością znalezienia odpowiedniej służby za stosunkowo nizkiem wynagrodzeniem.
—	608	Wydatki w ogóle *większe* z powodu podwyższenia płac (LW. 55196/07.) i z powodu droższego wiktu.
—	53	
2.197	2.028	
169		

Wydatki.

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	Oddział chorych klinieczny K.	g.	Oddział położnic szpitalny K	g.	Oddział położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w r. 1907.										
III	**Pensye i emerytury.**											
32	Finger Fryderyka, wdowa po b.prof.kliniki	630	—	—	—	—	—	—	—	630	—	630
33	Neuhauser Karolina, wdowa po prymar.	1.200	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	1.200
34	Jaroszyńska Eugenia, „ „ oficyale	619	75	—	—	46	65	—	—	666	40	666
35	Köstlich Józefa wdowa po oficyale	619	75	—	—	46	65	—	—	666	40	666
36	Marczak Helena, wdowa po pisarzu	651	—	—	—	49	—	—	—	700	—	700
37	Piro Karol b. odźwierny	572	88	—	—	43	12	—	—	616	—	616
38	Dr. Kilarski Józef, b. prymaryusz	2.390	80	—	—	—	—	—	—	2.390	80	2.391
39	Gralewska Zofia wdowa po oficyale.	1.069	50	—	—	80	50	—	—	1 150	—	1.150
40	Feigel Katarzyna, wdowa po prosektorze	1.116	—	—	—	84	—	—	—	1.200	—	1.200
41	Jedno małoletnie dziecko po prymaryuszu śp. Dr. Krówczyńskim	200	—	—	—	—	—	—	—	200	—	200
42	Malinowski Erazm, b. radca	3.348	—	—	—	252	—	—	—	3.600	—	3.600
43	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz	781	20	—	—	58	80	—	—	840	—	840
44	Bogusz Wiktor, b. oficyał	1.257	36	—	—	94	64	—	—	1.352	—	1.352
45	Dr. Głowacki Bolesław, b. dyrektor	3.757	20	—	—	282	80	—	—	4.040	—	4.040
46	Berthleff Klementyna, wdowa po dyrekt.	1.674	—	—	—	126	—	—	—	1.800	—	1.800
47	Widmann Michalina, wdowa po prymar.	1.200	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	1.200
48	Maruszczak Karolina, b. akuszerka		—	—	—	403	20	—	—	403	20	404
49	Jezierska Leontyna. wdowa po pisarzu	837	—	—	—	63	—	—	—	900	—	900
50	Dr. Różański Józef, b. prymaryusz	2.700	—	—	—	—	—	—	—	2.700	—	3.600
51	Strzelecki Władysław b. oficyał	120	12	—	—	9	04	—	—	129	16	1.550
52	Lewicki Jan b. pisazz	703	82	—	—	52	98	—	—	756	80	757
52a	Chodzikiewicz Maryan	231	94	—	—	17	45	—	—	249	39	—
52b	Jurkiewicz Maryanna wdowa po portyerze	713	31	—	—	53	69	—	—	767	—	—
	Suma rubryki III.	26.393	63	—	—	1.763	52	—	—	28.157	15	29.462
IV.	**Zaopatrzenia i dary z łaski.**											
53	Czarnecka Wiktorya, b. dozorczyni (zmarła)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54	Kozłowski Dmytro, b. parobek (zmarł)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120
55	Wacnik Agata, b. dozorczyni	128	—	—	—	—	—	—	—	128	—	128
56	Grochowska Rozalia, wdowa po odźwiern. dar z łaski	223	20	—	—	16	80	—	—	240	—	240
57	Witoszyńska Dominika, b. nadzor. pralni	247	98	—	—	18	66	—	—	266	64	400
58	Sempik Marya, wdowa po parobku	111	60	—	—	8	40	—	—	120	—	120
58a	Nydza Marya, b. posług. jedn. dar z łaski											
58b	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz jednorazowy dar z łaski	100	—	—	—	—	—	—	—	100	—	100
58c	Dekańska Eugenia, wdowa po dyetaryuszu jednorazowy dar z łaski	186	—	—	—	14	—	—	—	200	—	200
		93	—	—	—	7	—	—	—	100	—	100
	Suma rubryki IV.	1.089	78	—	—	64	86	—	—	1.154	64	1.408
V.59.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	79	20	66	60	12	60	21	60	180	—	200
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**											
60	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych	1.292	—	1.128	50	213	50	366	—	3.000	—	3.000
61	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich pełniących służbę w szpitalu dłużej 1 roku	325	—	—	—	—	—	—	—	325	—	2.000
62	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich za spisywanie protokołów sekcyjnych	855	61	89	58	29	41	25	40	1.000	—	1.200
	Suma rubryki VI.	2.472	61	1.218	08	242	91	391	40	4.325	—	6.200

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K.	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	1	Drobna różnica.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1	—	Drobna różnica.
—	—	
900	—	Wydatki *mniejsze* z powodu śmierci emeryt w.
1.421	—	
—	—	
—	249	Wydatki niepreliminowane stanowią nowo przyznane statutowe emerytury (L. W. 112.023|907.
—	767	i 84.967|907.)
2.322	1 017	
1.305		
—	—	
120	—	Wydatku nie było z powodu śmierci Kozłowskiego.
—	—	
—	—	
133	—	Wydatek *mniejszy* wskutek śmierci Witoszyńskiej.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
253	—	
20	—	Wydatek *mniejszy* zależny od wypadków śmierci funkcyonaryuszów
—	—	
1.675	—	Wydatek *mniejszy* z braku bezpłatnych praktykantów pełniących służbę dłużej 1 roku.
200	—	Wydatek *mniejszy* z powodu interkalaryów.
1.875	—	

Wydatki. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział: chorych szpitalny K.	g.	chorych klinieczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniecz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w r. 1907.										
VII.	**Koszta gospodarcze.**											
63	Żywienie chorych:											
	a) Zwykła strawa i dodatki . . .	91.850	23	65.394	01	9.015	43	16.846	71	183.106	38	162.840
	b) 6 Sióstr Miłosierdzia w kuchni:											
	α) płaca . . . . K. 960·—											
	β) wikt z pieczywem . „ 2.596·86											
	γ) ryczałt za pranie bieliz. „ 261·—	1.870	75	1.412	61	190	89	343	61	3·817	86	3.651
	c) Koszta utrzymania służby kuchennej:											
	α) płaca . . . . K. 1.788·79											
	β) wikt z pieczywem . „ 3.282·47											
	γ) gratyfikacye . . „ 80·—											
	δ) na fartuchy . . „ 130·—	2.584	76	1.956	29	264	36	475	85	5.281	26	5.195
	d) opał i para do gotowania w kuchni	2.134	83	1.614	74	218	21	392	77	4.360	55	3.380
	e) naczynia i sprzęty kuchenne . .	471	97	318	63	43	06	77	50	911	16	900
	f) pieczywo dla chorych . . .	12.254	03	3.552	77	687	09	861	77	17.355	66	14.000
	g) wino dla chorych	2.838	81	1.545	84	40	80	255	07	4.680	52	4.640
64	Wikt II. kl. dla akuszerki dyżurnej .	—	—	—	—	641	66	—	—	641	66	600
65	„ I. kl. dla lekarza i aptekarza dyżur.	961	44	—	—	489	75	—	—	1.451	19	1.450
66	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj w szpitalu i klinikach:											
	a) drzewem i węglem	15.056	28	16.846	92	8.292	95	10 497	33	50.693	48	39.300
	b) opał gazem aparatów sterylizacyjnych, kuchenek i wentylatorów .	1.165	92	2.517	86	437	82	637	40	4.759	—	6.370
67	*a*) oświetlenie naftą z dotyczącemi potrzebami	3.185	12	1.773	43	278	13	4	80	5.241	48	6.780
	b) oświetlenie elektryczne . . .	6.652	76	12.143	97	3.513	85	7.191	01	29.501	59	22.910
68	Sprzęty, zakupno i naprawa:											
	1) zwyczajne .	6.447	68	4.015	28	627	79	1.247	36	12.338	13	7.960
	2) *nadzwyczajne*:											
—	Sprawienie nowych sprzętów i naczyń .	**20.954**	—	—	—	—	—	—	—	**20.954**	—	**20.954**
69	Fiakrowe dla rządcy	176	—	148	—	28	—	48	—	400	—	400
70	Utrzymanie ogrodu:											
	a) spacerowego i warzywn. K. 445·28											
	b) płaca i wikt ogrodnika „ 1.080·—	683	22	556	36	105	26	180	44	1·525	28	1.480
71	Utrzymanie pralni:											
	a) opał, praczki i inne potrzeby . . . . K. 15.462·17											
	b) 2 Siostry Miłos. w pralni:											
	α) płaca . . . . „ 320·—											
	β) wikt. . . . . „ 865·62											
	γ) ryczałt za pranie bielizny . . . . „ 87·—	7.933	88	2.877	75	3.445	97	2.477	19	16.734	79	14.417
72	Bielizna, pościel i odzież:											
	a) zakupno i naprawa . K. 26 496·67											
	b) 3 Siostry Miłosierdzia w mag. biel. i szwalni:											
	α) płaca . . . . K. 480·—											
	β) wikt z pieczywem i dodat. „ 1.298·43											
	γ) ryczałt za pranie bielizny „ 130·50	16.127	94	6.420	17	2.564	01	3.293	48	28.405	60	24.326
73	Słoma do sienników	899	84	—	—	—	—	—	—	899	84	900
74	Opłata za wodę z wodociągów miejskich	9.339	07	9.172	36	2.084	76	3.431	56	24.027	75	15.600
	Razem: 1) zwyczajne . .	182.634	53	132.266	99	32.969	79	48.261	87	396.133	18	337.099
	Razem: 2) *nadzwyczajne* .	**20.954**	—	—	—	—	—	—	—	**20.954**	—	**20.954**
	Suma rubryki VII. .	203.588	53	132.266	99	32.969	79	48.261	87	417.087	18	358.053

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
—	20.266	Wydatek *większy* wskutek płacenia znacznie wyższych cen za mięso a to: za 1 klg. wołowiny o 22 gr., cielęciny o 32 gr. od cen zeszłorocznych czyli przeciętnie 22% i z powodu podwyższenia cen prawie wszystkich artykułów żywności. Znaczna część przekroczenia (w kwocie 12.641 K.) na oddziałach klinicznych zwróconą zostanie przez c. k. Skarb Państwa. — Ilość
—	167	dni leczenia wynosiła: w r. 1905—280.467 dni, w r. 1906—283.629 dni, w r. 1907—278.633 dni.
		Wydatki *większe* z powodów podanych j. w.
—	86	
—	981	Wydatek *większy* wskutek podwyższenia cen węgla o 89 Koron na 1 wagonie, czyli więcej o 40% jak w roku 1906.
—	11	Wydatek *większy* wedle potrzeby.
—	3.356	Wydatek *większy* z powodu podwyższenia cen mąki prawie o 40% w porównaniu do cen płaconych w r. 1906.
—	41	Wydatek *większy* zależny od ordynacyj lekarskich.
—	42	
—	1	Jak pod poz. 63a).
—	11.393	Wydatek *większy* z powodu podrożenia cen węgla o 40% i drzewa o 10%. — Część przekroczenia na oddziałach klinicznych (w kwocie 5.444 K.) jest zwrotna przez c. k. Rząd.
1.611	—	Wydatek *mniejszy* wedle potrzeby.
1.539	—	Wydatek w ogóle *większy* na oddziałach szpitalnych wskutek rozszerzenia światła elektrycznego
—	6.592	i podrożenia opału dla produkcyi światła elektrycznego.
—	4.378	Wydatek *większy* z powodu koniecznej potrzeby wymiany zniszczonych sprzętów tak na oddziałach szpitalnych jakoteż i klinicznych (w kwocie 1.302 K.) który to wydatek przypadnie
—	—	do zwrotu od c. k. Rządu.
—	—	
—	45	Wydatek *większy* wedle potrzeby.
—	2.318	Wydatek *większy* z powodu podrożenia materyałów surowych tudzież opałn. Część przekroczenia na oddziałach klinicznych (w kwocie 1.385 K.) przypisaną została do zwrotu c. k. Skarbowi Państwa.
—	4.079	Wydatek *większy* wskutek podwyższenia cen płótna przeciętnie o 14%, zaś przy szewiotach o 16%. (LW. 119.699/06 i 36.458/07).
—	—	
—	8.428	Wydatek *większy* odpowiednio do zapotrzebowania wody przez szpital, której oszczędzać ze względu na konieczną czystość w szpitalu nie można. Zaznacza się że w budżecie na rok 1907 wstawiono znacznie mniejszy kredyt na wodę w przypuszczeniu, że będzie już dokonaną instalacya doprowadzenia wody z własnej studni co jednakże w r. 1906 nie mogło być przeprowadzone. — Część tego przekroczenia na oddziałach klinicznych (w kwocie 4.404 K.) zwróci c. k. Rząd.
3.150	62.184	
—	—	
3.150	62.184	
	59.034	

Wydatki. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w r. 1907.										
VIII.	**Koszta sanitarne.**											
75.	Lekarstwa . . { 1. zwyczajne . . / 2. **nadzwyczajne**:	12.437	38	16.619	55	1 330	39	4.843	73	35.231	05	33.000
—	na zakupno destylatora	**786**	**60**	—	—	—	—	—	—	**786**	**60**	**800**
76.	Utrzymanie apteki: 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie sanitarnym: *a*) płaca . . . . . K. 320·— *b*) wikt z pieczywem i dod. „ 865·62 *c*) ryczałt za pranie bielizny „ 87·—	445	41	598	14	50	90	178	17	1.272	62	1.217
77.	2 laborantów do apteki: *a*) 1 labor. płaca bez wiktu *b*) 1 pomocnik, płaca . K. 1.020·— *c*) wikt z pieczyw. dla pom. „ 276·60 *d*) gratyfikacye . . . „ 60·—	474	82	637	61	54	26	189	93	1.356	62	1.345
78.	Ambulatoryum	2.095	—	7.329	38	316	20	226	46	9.967	04	7.450
79.	Potrzeby sanitarne	20.798	64	20.276	37	3.068	45	6.954	64	51.098	10	40.600
80.	Szczudła, buty, opaski, okulary i t. p. .	1.929	37	156	50	383	—	208	—	2.676	87	3.300
81.	Laboratoryum	754	70	301	67	—	—	10	—	1.066	37	1.200
82.	Wino stare dla ciężko chorych . . .	—	—	486	65	—	—	182	80	669	45	600
83.	Instrumenta chirurgiczne	3.167	33	5.439	84	536	30	1.506	70	10.650	17	9.000
84.	Koszta pogrzebowe	2 198	98	186	76	61	31	52	95	2.500	—	2.500
	Razem { 1. zwyczajne . . . . / 2. **nadzwyczajne** . . .	44.301	63	52.032	47	5.800	81	14.353	38	116.488	29	100.212
		786	**60**	—	—	—	—	—	—	**786**	**60**	**800**
	Suma rubryki VIII. .	45.088	23	52.032	47	5.800	81	14.353	38	117.274	39	101.012
IX.	**Koszta kancelaryjne.**											
85.	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p	2.954	46	1.900	46	310	19	530	39	5.695	50	4.800
X. 86.	**Koszta kapliczne**	264	—	222	—	42	—	72	—	600	—	600
XI.	**Utrzymanie budynków.**											
87.	Konserwacye i reparacye: { 1. zwyczajne . . . . . / 2. **nadzwyczajne**:	14.853	06	9.499	21	2.008	—	3.497	—	29.857	27	27.000
	a) Kanalizacya w głów. gmachu. .	**4.534**	**39**	—	—	—	—	—	—	**4.534**	**39**	**4.477**
	b) Doprowadzenie wody użytkowej z własnej studni do gmachu głów.	**14.282**	—	—	—	—	—	—	—	**14.282**	—	**14.282**
	c) Przeistoczenie wychodków w wieżach	**27.440**	—	—	—	—	—	—	—	**27.440**	—	**27.440**
	d) Adaptacya budynku zakupionego po ś. p. Markowskim na pomieszkanie dla dyr. szpitala	**6.440**	—	—	—	—	—	—	—	**6.440**	—	**6.440**
	Do przeniesienia { 1) zwyczajne . / 2) **nadzwyczajne** .	14.853	06	9.499	21	2.008	—	3.497	—	29.857	27	27.000
		52.696	**39**	—	—	—	—	—	—	**52.696**	**39**	**52.689**

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K.	
—	2.231	Wydatek *większy* zależny od ordynacyj lekarskich, tudzież z powodu podrożenia niektórych leków.
13	—	„ *mniejszy* wedle rzeczywistego kosztu zakupna.
—	56	„ *większy* z powodu podanego przy Rubr. VII. poz. 63a.
—	12	„ *większy* pomimo interkalare z powodu droższego wiktu.
—	2.517	„ „ odpowiednio do ilości chorych leczonych ambulator. przeważnie na oddz. klinik
—	10.495	„ „ zpowodu podrożenia artykułów gumowych i większego zapotrzebowania klinik zastosowanych do wymogów nauki; wreszcie z powodu zakupna 2 umywalni. (L.W. 28.272|908)
623	—	Przekroczenie na oddz. klinicznych (w kw. 4.801 K.) przypisano do zwrotu c. k. Skarbowi Państw.
134	—	Wydatki *mniejsze* wedle potrzeby.
—	69	Wydatek *większy* zależny od ordynacyj lekarskich, i wyłącznie dla klinik.
—	1.650	„ „ przeważnie na oddziałach klinicznych przypadnie do zwrotu od c. k. Rządu
—	—	(w kwocie 1.546 K.)
757	17.033	
13	—	
770	17.033	
	16.263	
—	895	Wydatek *większy* z powodu pomnożonych czynności kancelaryjnych i zakupna maszyny do pisania. (L. W. 36.037|906). Przekroczenie oddziałów klinicznych przypadnie do zwrotu od c. k. Rządu.
—	—	
—	2.857	Wydatek *większy* w funduszu chorych, wskutek uskutecznienia koniecznych a nieobjętych budżetem robót. (L. W. 78,603|907),
—	57	Przekroczono o drobną kwotą wskutek robót nieprzewidzianych.
—	—	
—	—	
—	—	
—	2.857	
—	57	

Wydatki.

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i por. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w r. 1907.										
XI.	Z przeniesienia { 2.) zwyczajne	14.853	06	9.499	21	2.008	—	3.497	—	29.857	27	27.000
	{ 1.) *nadzwyczajne*	**52.696**	**39**	—	—	—	—	—	—	**52.696**	**39**	**52.639**
87	*e)* Instalacya nowych akomulatorów	**10.382**	**55**	—		—	—	—	—	**10.382**	**55**	**10.280**
88.	Utrzymanie maszyny i wodociągów:											
	{ 1. zwyczajne	1.353	44	1.509	09	247	40	671	59	3.781	52	2.600
	{ 2 **nadzwyczajne**:											
—	na zakupno pompy Worthingtona	**680**	—	—	—	—	—	—	—	**680**	—	**680**
89.	Pompowanie wody prądem elektrycznym	1.453	88	872	38	242	31	242	31	2.810	88	3.600
90.	Asekuracya budynków	367	31	380	49	206	47	157	66	1.111	93	1.000
91.	Kominiarze i straż ogniowa	809	80	650	80	128	80	220	80	1.840	—	1.800
	Razem { 1. zwyczajne	18.537	09	12.941	97	2.832	98	4.789	36	39.401	60	36.000
	{ 2. **nadzwyczajne**	**63.758**	**94**	—	—	—	—	—	—	**63.758**	**94**	**63.599**
	Suma rubryki XI	82.596	23	12.941	97	2.832	98	4.789	36	103.160	54	99.599
XII.	**Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego.**											
92.	5% od kwoty 6.705 złr. 03 kr. m. k = 14.080·60 kor. za część budynku użytego dawniej dla oddz. położnic	704	—	—	—	—	—	—	—	704	—	704
93.	5% od kwoty 26.820 złr. 11 kr. m. k. = 56.322·36 kor. za część budynku użytego dla oddz. chorych	2.816	15	—	—	—	—	—	—	2.816	15	2.816
	Suma rubryki XII	3.520	15	—	—	—	—	—	—	3.520	15	3.520
XIII.	**Podatki i daniny**	774	96	541	08	102	36	175	49	1.593	89	400
XIV.	**Rozmaite.**											
95.	Utrzymanie biblioteki	391	05	—	—	28	—	—	—	419	05	400
96.	Połowa kosztów utrzymania szkoły dla dozorczyń	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
97.	Przypadkowe:											
	a) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszów	415	17	113	66	171	50	36	87	737	20	800
	b) ubezpieczenie służby od wypadków	93	44	78	57	14	87	25	48	212	36	250
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	1.113	53	2.804	90	176	87	310	80	4.406	10	1.700
	Suma rubryki XIV	2·013	19	2.997	13	391	24	373	15	5.774	71	3.150
XV.	**Zapomogi dla położnic.**											
98.	Dla położnic opuszczających wraz z dziećmi zakład	—	—	—	—	14.352	—	—	—	14.352	—	14 000

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
—	2.857	
—	57	
—	103	Przekroczenie nastąpiło wskutek udzielenia remuneracyi inżynierowi elektrowni miejskiej. (L. W. 5821/908).
—	1.182	Wydatek *większy* wskutek znaczniejszych reperacyj maszyny, która po 10-ciu letnim użytku wymaga coraz większych wkładów, oraz wskutek udzielenia remuneracyi nadzorcy technicznemu (L. W. 6880/908). Część wydatków przypadnie do zwrotu od c. k. Rządu.
—	—	
789	—	Wydatek *mniejszy* a to z uwagi na wyjaśnienie przy Rubr. VII. poz. 74.
—	112	„ *większy* z powodu ubezpieczenia nowo nabytych raalności
—	40	„ „ wskutek rozszerzenia zakładu przez nabycie nowej realności czynszowej, stojącej na gruncie przeznaczonym pod budowę nowych klinik.
789	4.191	
—	160	
789	4.351	
	3.562	
—	—	
—	—	
—	—	
—	1.194	Wydatek *większy*, wskutek nabycia realności przy ul. Piekarskiej i wymierzenia od niej podatków. Przekroczenie to znajduje pokrycie w Rubr. IV. poz. a, dochodów.
—	19	Wydatek nieznacznie większy wedle koniecznej potrzeby.
63	—	Wydatki *mniejsze* wedle potrzeby.
37	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do wymierzonej premii.
—	2.706	„ *większy*, gdyż prócz drobnych wydatków pokryto z tej pozycyi: zasiłek na koszta pogrzebu b. oficyała Strzeleckiego Władysława 150 K, zapomogę Burhartowej Ludmili 50 K. i koszta przesiedlenia pisarza Krala Ignacego 150 K. Następnie ubezpieczono kasy od włamania kosztem 79 K. 76, wreszcie pokryto koszta prowadzenia rachunków klinicznych w kwocie 2.000 K., zwrotnych od c. k. Rządu.
100	2.725	
	2.625	
—	352	Wydatek *większy* zależny od ilości połogów na bezpłatnym oddziale położnie.

Wydatki. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział				Razem		Kwota budżetem uchwalona
		chorych		położnic				
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	klinicz.			
		Wydatki w r. 1907.						
		K. g.	K. g.	K g.	K. g.	K. g.		K.
XVI.	**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**							
99	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały . . .	— —	— —	12 —	12 30	24 30		100
XVII.	**Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitaliku św. Zofii.**							
100	a) Ryczałt na utrzymanie i leczenie dzieci	36.000 —	— —	— —	— —	36 000 —		36.000
	b) Subwencya na emeryturę Dr. Merczyńskiego.	1.500 —	— —	— —	— —	1.500 —		1.500
	Suma rubryki XVII.	37.500 —	— —	— —	— —	37.500 —		37.500
XVIII.	**Spłata pożyczek.**							
101	Umorzenie pożyczki 101.400 K. zaciągniętej w Banku krajowym na kupno realności od Markowskiej: IV. i V. rata w kapitale K. 837·72, odsetki 3.983·31, dodatek admin. 248·97, stempel do kwitu 20	5.070 20	— —	— —	— —	5.070 20		5.070
102	Amortyzacya pożyczki (83.873 K.) na pokrycie wydatków nadzwyczajnych	— —	— —	— —	— —	— —		5.000
103	Umorzenie pożyczki 245 000 K. zaciągnąć się mającej w Banku Kraj. na kupno gruntów pod budowę klinik (spłacalna w 44 latach) . . .	— —	— —	— —	— —	— —		12.250
104	Częściowy zwrot pożyczki zaciągniętej chwilowo z fund. krajowego na kupno realności hr. Łosiowej, Dr Goreckiego i Dr. Czernego . . .	189 600 —	— —	— —	— —	189.600 —		—
	Suma rubryki XVIII.	194.670 20	— —	— —	— —	194.670 20		22.320

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K.	K.	
76	—	Wydatek *mniejszy* odpowiednio do ilości karmionych dzieci
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
5.000	—	Wydatków niebyło albowiem w r. 1907 nie zaciągnięto jeszcze projektowanych pożyczek.
12.250	—	
—	189.600	Wydatek niepreliminowany stanowi częściowy zwrot funduszowi krajowemu zaciągniętej chwilowo pożyczki w kwocie 233.040 K. przez majątek zarodowy szpitala, na zakupno gruntu pod kliniki. Wydatek ten ma pokrycie w Rubr. IV. poz. 11 *a*) dochodów.
17.250	189.600	
	172.350	

Dochody

1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody w r. 1907.										
	Dochody.											
I.	**Dodatki.**											
1	Od c. k. Skarbu za 781·58 m. drzewa opałowego po 8 K., część przypadająca na te oddziały	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.430
2	Od kasy miejskiej 1/5 część dochodów z myta	70.832	50	—	—	—		—	—	70.832	50	65 000
	Suma rubryki I. . .	70.832	50	—	—	—	—	—	—	70.832	50	69.430
II. 3	**Opłaty pośmiertne**	26.996	51	—	—	—	—	—	—	26.996	51	21.000
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**											
4	Od funduszu krajowego galicyjskiego .	193.268	79	—	—	52.154	03	—	—	245.422	82	355 500
5	Od samopłacących	55.495	29	—	—	8.439	31	—	—	63.934	60	65.000
6	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	17.165	63	—	—	217	60	—	—	17.383	23	10.000
	Suma rubryki III. . .	265.929	71	—	—	60 810	94	—	—	326.740	65	430.500
IV.	**Dochody z realności i ogrodu.**											
7	Dochód z ogrodu szpitalnego . . .	485	37	—	—	—	—	—	—	485	37	500
7a	Dochód z realności nabytych . . .	1.634	—	—	—	—	—	—	—	1.634	—	—
8	Czynsz od c. k. Rządu za użyte ubikacye na szkołę i klinikę położnych .	—	—	—	—	2.000	—	—	—	2.000	—	2.000
	Suma rubryki IV . .	2.119	37	—	—	2·000	—	—	—	4.119	37	2.500
V.	**Rozmaite.**											
9	Rozmaite nieprzewidziane	1.309	42	—	—	—	—	—	—	1.309	42	200
10	Zwrot zaliczek na płace	2.440	50	—	—	—	—	—	—	2.440	50	3.000
	Suma rubryki V. . .	3.749	92	—	—	—	—	—	—	3.749	92	3.200

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
4.430	—	Dochodu nic było albowiem c. k. Skarb Państwa nie uiścił do chwili sporządzenia zamknięcia rachunku należytości za 781.58 m. drzewa opałowego. (Vide wykaz należytości czynnych i biernych).
—	5 832	Dochód *większy* z powodu znaczniejszego wpływu z myta pobranego przez gminę miasta Lwowa.
4.430	5.832	
	1.402	
—	5.997	Dochód *większy* zależny od ilości i wysokości pozostałych spadków.
110.077	—	Dochód znacznie *mniejszy*, wedle przedłożonych do zlikwidowania rachunków kwartalnych — spowodowany nadto trudnością stwierdzenia stosunków majątkowych leczonych.
1.065	—	Dochody w ogóle *większe*, zależne od ilości chorych samopłacących i obcokrajowych.
—	7.383	
111.142	7.383	
103.759		
15	—	Dochód *mniejszy* z powodu niekorzystnego zbioru jarzyn.
	1.634	Dochód nieprelimiowany stanowi czynsz z realności nabytych na kliniki przy ulicy Piekarskiej od p. Markowskiej, hr. Łosiowej, Dra Goreckiego i Dra Czernego.
	—	
15	1.634	
	1.619	
—	1.109	Dochód *większy* z powodu znacznej sprzedaży starego żelaza i przyznanie opustu za spotrzebowany gaz przez szpital w r. 1906.
559	—	Dochód *mniejszy* odpowiednio do spłaconych zaliczek udzielonych w latach poprzednich.
559	1.109	
	550	

Dochody. # 1. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryk i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział								Razem		Kwota budżetem uchwalona
		chorych				położnic						
		szpitalny		klinieczny		szpitalny		kliniecz.				
		Dochody w r. 1907.										
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.
VI	**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu.**											
11.	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania ponad taksę szpitalną w klinikach . .	75.000	—	—	—	25.000	—	—	—	100.000	—	190.162
11a.	Zwrot za kupione realności od hr. Łosiowej, Dra Goreckiego i Dra Czernego	189.600	—	—	—	—	—	—	—	189.600	—	—
	Suma rubryki VI. . .	264.600	—	—	—	25.000	—	—	—	289.600	—	190.162
VII 12.	**Pożyczka inwestycyjna zaciągnąć się mająca w Banku krajowym . .**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83.873
13.	**Dotacya z funduszu krajowego . .**	354.640	71	—	—	72.034	50	—	—	426.675	21	109 067

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K.	większe K.	
90.162	—	Dochód *mniejszy* ponieważ c. k. Rząd zapłacił tylko część przypadającej należytości. Według niniejszego zamknięcia rachunku wynosiły wydatki: *a*) na klinikach oddz. chorych kwotę . . . . . 248.968 K. 95 g. *b*) na klinice położniczo-ginekologicznej 84.740 K. 17 g. po strąceniu kosztów utrzymania dzieci na bezpłatnym oddź. położnic w r. 1907 w kwocie . . . 12 „ 30 „ resztującą kwotę . . . . . 84.727 „ 87 „ razem kwotę . . . . . 333.696 K. 82 g. Z tego przypada na mocy dodatkowej umowy zawartej z c. k. Rządem do LW. 105.141|1907 na fundusz krajowy za 45.803 dni leczenia na oddz. chorych po 2 K. 06 gr. jako rzeczywistym koszcie utrzymania chorego w szpitalu, obliczonym przy LW. 61.061|1908 . . . 94.354 K. 18 g. zaś za 18.102 dni leczenia na oddziale położ.-ginek. po 2 K. 06 g. kwota . . . 37.290 „ 12 „ 131.644 „ 30 „ Resztę wydatków po nad normę szpitalną w kwocie . . . . . 202.052 K. 52 h. obowiązany jest zwrócić c. k. Skarb Państwa na mocy wyż powołanej umowy. Gdy na rachunek tej należytości zapłacono w ciągu roku 1907 ratami kwartalnemi po 25.000 K. tylko . . . . . 100.000 „ — „ pokryć musiano zastępczo resztę w kwocie . . . . . 102.052 K. 52 g. z dotacyi funduszu krajowego, którą to kwotę przypisano do zwrotu od c. k. Rządu. (Vide wykaz należytości czynnych i biernych na ostatniej stronicy zamknięcia).
—	189.600	Dochód nieprelimiowany stanowi udział c. k. Rządu w wydatku na kupno gruntu pod kliniki. (Vide poz. 103a) wydatków).
90.162	189.600	
	99.438	
83.873	—	Dochodu nie było, gdyż dozwolona pożyczka zaciągniętą będzie dopiero w latach następnych.
—	317.608	Dotacya *większa*, na pokrycie znaczniejszych wydatków na oddziałach klinicznych, tudzież z powodu mniej korzystnego wyniku w ogóle a w szczególności Rubr. III. dochodów, „zwroty kosztów leczenia“.

WYKAZ

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1907.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		A. Wydatki.								
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**								
	22	Zaliczki na płace	163	—	2.551	50	—	—	—	—
XI.		**Utrzymanie budynków**								
	87	Konserwacye i reparacye . .	9	88	—	—	—	—	—	—
XIV.		**Rozmaite.**								
	97	Rozmaite drobne	285	98	—	—	—	—	—	—
XVIII		**Spłata pożyczek.**								
	101	ankowi krajowemu zwrot zaciągniętej pożyczki na kupno realności po śp. Markowskim w kwocie 101.400 K. . .	—	—	—	—	99.370	27	—	—
	104	Reszta pożyczki chwilowej, zaciągniętej przez majątek zarodowy w kwocie 233.040 K. z fund. kraj, na zakupno realności od hr. Łosiowej, Dra Goreckiego i Dra Czernego .	—	—	—	—	—	—	43.440	—
		Suma A. . .	458	86	2 551	50	99.370	27	43.440	—
		B. Dochody.								
I.	1	Dodatki od c. k. Skarbu za drzewo opałowe	—	—	4.430	—	—	—	—	—
II.	3	**Opłaty pośmiertne** . . .	1.508	79	5.945	99	—	—	—	—
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**								
	5	Od samopłacących . . .	572	64	100	30	—	—	—	—
	6	„ funduszów obcokrajowych .	1.425	30	853	60	—	—	—	—
	—	„ stron rozmaitych niewyśledzonych	263.702	81	175.107	53	—	—	—	—
IV.		**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**								
	11	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych klinicznych ponad taksę szpitalną . .	393 498	94	102.052	52	—	—	—	—
	„	Zwrot kosztów urządzenia kliniki położniczo - ginekologicznej i szkoły położnic . . .	499	44	—	—	—	—	—	—
	„	Zwrot kosztów robót dokonanych w klinice medycznej i chirurgicznej przekraczających granice zwykłych robót szpitalnych	20.645	69	—	—	—	—	—	—
		Suma B. . .	681.853	61	288.489	94	—	—	—	—
		Do tego: Suma A. . .	458	86	2.551	50	99.370	27	43.440	—
		Razem .	682.312	47	291.041	44	99.370	27	43.440	—
		Ogółem .	973.353	91	—	—	142.810	27	—	—
		Po strąceniu stanu biernego .	142.810	27	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje czysty stan czynny	830.543	64	—	—	—	—	—	—

2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba pozycyi budżetu		Sumaryusz	Wydatki w roku 1907. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki.			
I.	1-14	Płace i emolumenta etatowe	61.103	63	64.868
II.	15-20	Koszta utrzymania osób nieetatowych	136.814	95	124.475
III.	21-33c	Pensye i emerytury	14.593	59	13.982
IV.	34-37	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	664	—	664
V.	38	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	80
VI.	39 40	Remuneracye i zapomogi	3.010	12	3.020
VII.	41-50	Koszta gospodarcze zakładu 1. zwyczajne	422.200	64	315.258
		2. *nadzwyczajne*	**20.190**	—	**20.190**
VIII.	51-54	„ „ folwarku	40.768	52	40.226
IX.	55-60	„ sanitarne 1. zwyczajne	21.425	85	15.800
		2. *nadzwyczajne*	**2.000**	—	**2.000**
X.	61	„ kancelaryjne	3.785	57	1.700
XI.	62	„ kapliczne	419	63	500
XII.	63 68	„ utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń	35.941	23	23.480
XIII.	69	Podatki z ekwiwalentem i daniny	21	31	80
XIV.	70-73	Rozmaite	10.027	30	6.260
XV.	74	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	110	25	120
XVI.	75	Spłata pożyczki	86.483	78	84.252
		Razem: 1. zwyczajne	837.400	37	694.765
		2. *nadzwyczajne*	**22.190**	..	**22.190**
		Ogólna suma wydatków	859.590	37	716.955
		Dochody.			
I.	1	Odsetki od kapitałów	189	95	196
II.	2-3	Dodatki	200	—	1.500
III	4-5	Dochody z dóbr	45.561	45	49.265
IV.	6-8	Zwroty kosztów leczenia	579.770	30	613.500
V.	9-14	Rozmaite	6.348	24	6.740
		Suma dochodów	632.069	94	671.201
		Do tego:			
—	15	Dotacya z funduszu krajowego	227.520	43	45.754
		Ogólna suma dochodów	859.590	37	716.955

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
3.764	—	
—	12.340	
—	612	
—	—	
80	—	
10	—	
—	106.942	
—	—	
—	542	
—	5.626	
—	—	
—	2.086	
50	—	
—	12.461	
59	—	
—	3.767	
10	—	
—	2.232	
3.973	146.608	
—	—	
3.973	146.608	
	142.635	
6	—	
1 300	—	
3.704	—	
33.729	—	
393	—	
39.132	—	
—	181.767	
39.132	181.767	
	142.635	

Porównanie sumaryczne.

Kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami.

Wydatki preliminowane wynosiły . .	716.955 K.	
„ rzeczywiste bez nadwyżki dochodów wynosiły	859.590 „	
były zatem większe o		142.635 K.
Dochody preliminowane wynosiły . .	671.201 K.	
„ rzeczywiste wynosiły . . .	632.069 „	
były zatem mniejsze o		39.132 K.
Wynik z porównania mniej korzystny o		181.767 K
a zgodny z więcej pobraną dotacyą od funduszu krajowego (poz. 15 dochodów) w kwocie	181.767 K.	

Wydatki 2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatek w roku 1907. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
I.		**Wydatki.**			
		Płace i emolumenta etatowe.			
	1	Dyrektor: *a*) płaca . . . . 6.000· K. *b*) relutum za wikt . . . 816·— „	6.816	—	6.816
	2	3 prymaryuszów: *a*) płaca . . . . 8.750·— K. *b*) relutum za wikt . . . 2·380·— „ *d*) dodatki pięcioletnie . . 1.200·— „	12.330	—	12 648
	3	3 sekundaryuszów: *a*) płaca . . . . 6.000 — K. *b*) relutum za wikt . . . 2.448·— „ *c*) dodatki pięcioletnie . . 600·— „	9.048	—	9.048
	4	3 asystentów. *a*) płaca . . . . 2.624·77 K. *b*) relutum na wikt . . . 1.470·18 „	4.094	95	6.748
	5	2 kapelanów: *a*) płaca . . . . 1.600·— K. *b*) relutum za wikt . . . 792·— „ *c*) wikt w naturze . . 845·95 „ *d*) dodatki pięcioletnie . . 600·— „	3.837	95	3.832
	6	Rządca: *a*) płaca . . . . 2.520·— K. *b*) relutum za wikt . . 816·— „	3.336	—	3.336
	7	2 oficyałów: *a*) płaca . . . 4 226·66 K. *b*) dodatki osobiste . 900·— „ *c*) wikt w naturze . 303·32 „ *d*) dodatki pięcioletnie . 700·— „	6.129	98	6.340
	8	3 pisarzy: *a*) płaca . . . 3.780· K *b*) relutum za wikt . . 2.160·— „ *c*) dodatki pięcioletnie . 320·— „	6.260	—	6 260
	9	Maszynista: *a*) płaca . . . 1.200·— „ *b*) relutum za wikt . . 720·— „	1.920	—	1.920
	10	Inspicyent zakładu *a*) płaca . . 1.260·— K. *b*) relutum za wikt . . 720·— „	1.980	—	1.980
	11	Woźny: *a*) płaca . . . . 1.000·— K *b*) dodatek na ubiór . . 100 — „ *c*) dodatek osobisty . . 50·— „ *d*) dodatki pięcioletnie . 240·— „	1.390	—	1.390
	12	Odźwierny przy furcie zakładowej: *a*) płaca . . . . 1.000 — K *b*) dodatek na ubiór . . . 100·— „ *c*) dodatek osobisty . . 50·— „ *d*) dodatki pięcioletnie . 180·— „	1.330	—	1.330
		Do przeniesienia . .	58.472	88	61 648

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porownaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
318	—	
—	—	Wydatek *mniejszy* z powodu interkalare.
2.653	—	
—	6	Wydatek nieco *wiekszy*, wedle rzeczywistego koszta wiktu.
—	—	
210	—	Wydatek *mniejszy*, z powodu interkalare, i że urzęduik pełniący obowiązki oficyała, pobierał niższe wynagrodzenie.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
3.181	6	

Wydatki. 2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . . .	58.472	88	61.648
I.	13	Odźwierny przy bramie wjazdowej:			
		a) płaca . . . . 1.000·— K.			
		b) dodatek na ubiór . . . 100·— „			
		c) dodatek pięcioletni . . 120 — „	1.220	—	1.220
		Razem . .	59.692	88	62.868
		Do tego:			
	14	Zaliczki na płace	1.410	75	2.000
		Suma rubryki I. .	61.103	63	64.868
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**			
	15	26 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych:			
		a) płaca . . 3.680 K. — g.			
		b) wikt z pieczywem i dodat. 11.821 „ 14 „	15.501	14	15 080
	16	Dyetaryuszy: *a*) płaca . . 2.390 K. 50 g.			
		b) relutum za wikt 2.242 „ 19 „	4.632	69	3.083
	17	Służba wyższa: *a*) płaca ślus. star. 650 K. — g.			
		„ ślusarza 219 „ 99 „			
		„ stolarza 480 „ — „			
		„ krawca 380 „ — „			
		„ szewca 380 „ — „			
		„ 5 palaczy przy maszynie parowej:			
		a) płaca . . 2.382 „ 86 „			
		b) bluzy . 56 „ — „			
		b) wikt z piecz. 10 osob służby wyż. 4 756 „ 51 „			
		c) gratyfikacye . . . 200 „ — „	9 505	36	9.460
	18	Służba oddziałowa: *a*) płaca . 35.389 K. 46 g.			
		b) dodatki z tytułu podwyższenia za każdy rok służby, *c*) na podwyż. płac . 4.640 „ 67 „			
		d) wikt z pieczywem . 54.973 „ 19 „			
		e) bluzy . 2.041 „ — „			
		f) gratyfikac. 820 „ — „	97.864	32	88.055
	19	Premie dla dozorców	356	10	360
	20	Służba domowa: *a*) płaca. . . 4,231 K. 05 g.			
		b) wikt z piecz. 4.403 „ 29 „			
		c) bluzy . . 221 „ — „			
		d) gratyfikacye . 100 „ — „	8.955	34	8.437
		Suma rubryki II. .	136.814	95	124.475

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
3.181	6	
—	—	
3.181	6	
589	—	Wydano *mniej*, odpowiednio do udzielonych zaliczek
3.770	6	
3.764		
—	421	Wydatek *większy* z powodu droższego wiktu.
—	1.550	Wydatek *większy*, gdyż wskutek pomnożenie czynności kancelaryjnych przyjęto od 1|6 1907 dwóch nadliczbowych dyetaryuszy. (L.W. 44154|07).
—	46	Wydatek *większy* pomimo interkalare, z powodu droższego wiktu.
—	9.809	Wydatek *większy* z powodu koniecznej potrzeby podwyższenia płac służby od Lipca 1907. tudzież droższego wiktu (L. W. 31409|07).
4	—	Wydatek *większy* wedle rzeczywistego kosztu zakupna dukatów na premie.
—	518	Wydatek *większy* z powodu koniecznej potrzeby pomnożenia służby (L. W. 46154|07.
4	12.344	
	12.340	

Wydatki. 2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
III.		**Pensye i emerytury.**			
	21	Dr. Dobiński Włodzimierz, b. prymaryusz . .	1.133	32	1.134
	22	Węgrzyn Jan, b. dozorca	120	—	120
	23	Krzyżak Antoni, b. dozorca	288	—	288
	24	Dr. Pluciński Michał, b. prymaryusz . . .	3.595	20	3,596
	25	Dżuła Roman, b. dozorca.	160	—	160
	26	Długosz Apolonia, b. dozorczyni . . .	192	—	192
	27	Hunke Filomena, b. dozorczyni	272	—	272
	28	Olszowy Jędrzej b. dozorca	64	—	64
	29	Sebzda Katarzyna, b. dozorczyni . . .	288	—	288
	30	Kalita Karol, b. oficyał	3.113	20	3.114
	31	Neusser wdowa po dyrektorze . . 1.400·— K. „ „ dod. na wych. syna d. 5/4 1907 36·36 „	1.436	97	1 437
	32	Mroczko Rozalia b. dozorczyni	192	—	192
	33	Fanti Stanisław b. rządca	3.124	80	3.125
	32a	Wyłyczakowska Paulina, b. dozorczyni . . .	175	44	—
	32b	Lisicki Jan, b. dozorca	263	20	—
	32c	Borysławski Dmytro, b. dozorca	175	46	—
		Suma rubryki III. .	14.593	59	13.982
IV.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**			
	34	Tobiasiewicz Edward, b. dozorca dożywot. zapomoga	120	—	120
	35	Kamiński Jan, „ „ „ .	72	—	72
	36	Kubrakiewicz Franciszka wdowa po maszyniście .	400	—	400
	37	Koźmicha Onufry b. dozorca	72	—	72
		Suma rubryki IV. .	664	—	664
V.	38	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.**	—	—	80
VI.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	39	Za sprawdzanie recept	10	12	20
	40	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych . . .	3.000	—	3.000
		Suma rubryki VI. .	3.010	12	3.020
VII.		**Koszta gospodarcze zakładu.**			
	41	Żywienie chorych: *a*) zwykła strawa i dodatki	225.786	93	177.870
		Do przeniesienia . .	225.786	93	177 870

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	—	
1	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	175	Wydatki nieprcliminowane spowodowane przyznaniem nowych emerytur.,
—	263	
—	176	
2	614	
	612	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
80	—	Niebyło wydatku z tego tytułu.
10	—	Wydatek *mniejszy* wedle rozdziału przypadającego na ten fundusz.
—	—	
10	—	
—	47.917	Wydatek *większy* z powodu większej ilości dni leczenia, jakto preliminarzem przewidziano, — tudzież podrożenia niektórych artykułów żywności jak mięsa, masła, smalcu i t. p. Wreszcie zarachowania na tę pozycyę wydatku na mleko wydawanego zamiast wina, Ilość dni leczenia w 1907 r. wynosiła . . . . 457.553 dni zaś w r. 1906 tylko . . . . . 415.028 „ była zatem większą o . . . . . 41.475 dni
—	47.917	

Wydatki. 2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
VII.	41	Z przeniesienia . .	225.786	93	177.870
		b) 5 Sióstr Mił.: w kuchni *α*) płaca 800 K. — g. *β*) wikt z dod. 2.534 „ 35 „	3.334	35	2.900
		c) służba kuchenna i magazynowa: *α*) płaca . . . 2.141 K. 17 g. *β*) wikt . . . 3 756 „ 08 „ *γ*) fartuchy, czepki i bluzy 196 „ — „ *δ*) gratyfikacye . . 80 „ — „	6.173	25	5.532
		d) opał do kuchni	8.265	78	4.500
		e) naczynia i sprzęty kuchenne . . .	1.919	06	1.100
		f) pieczywo z piekarzem i drzewem . .	51.461	94	33.000
		g) wino dla chorych	1.110	70	2.000
	42	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj . . .	45.255	98	27.000
	43	Oświetlenie naftą	11.928	21	8.000
	44	Sprzęty gospodarcze: *α*) zakupno i naprawa . { 1. zwyczajne	6 000	—	6.000
		{ 2. **nadzwyczajne**			
		α) Uzupełnienie inwentarza sprzętów 4.690·— K. *β*) Urządzenie telefonów wewnętrzn. 1.500 — „	**6.190**		**6.190**
		b) Siostra Miłosierdzia w magazynie sprzętów: *α* płaca . . . . 160.— K. *β* wikt z dodatkami . . 506·87 „	666	87	580
	45	Utrzymanie koni z woźnicami, naprawą wozów uprzęży i t. p.	8.360	29	4.200
	46	Utrzymanie parku i ogrodów spacerowych . .	456	64	400
	47	Utrzymanie pralni: *α*) drzewo, praczki i inne potrz. 10.886 K. 29 g. *b*) gratyfikacya praczek . 80 „ — „	10.966	29	10.080
		c) 2 Siostry Miłosierdzia: *α*) płaca . . . 320 K. — g. *β*) wikt z piecz. i dodatkami 1.013 „ 74 „	1.333	74	1.160
	48	Bielizna, pościel i odzież: *α*) zakupno i naprawa { 1. zwyczajne .	23.772	48	22.000
		{ 2. **nadzwyczajne**	**14.000**	—	**14.000**
		Do przeniesienia . . { zwyczajne	406.792	51	306.622
		{ **nadzwyczajne**	**20.190**	—	**20.190**

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	47.917	
—	434	Wydatek *większy* z powodu droższego wiktu.
—	641	Wydatek *większy* z powodu podwyższenia płac i droższego wiktu.
-	3 766	Wydatek *większy* z powodu wyższych cen opału i znacznego rozszerzenia kuchni. Zresztą przy układaniu preliminarza nie było ustalonego dzielnika do rozdziału pary.
—	519	Wydatek *większy* spowodowany konieczną potrzebą dokupna zniszczonych naczyń i wydatkiem na częste pobielanie tychże.
-	18.462	Wydatek *większy* dla zwiększonej ilości dni leczenia (vide Rubr. VII. poz. 41 lit. a.) i nieco droższej mąki.
889	—	*Mniej* gdyż ograniczono zapisywanie wina, a zastąpiono go mlekiem i wodą sodową, który to wydatek zarachowano na Rubr. VII. poz. 41 lit. a.
-	18.256	Wydatek *większy* z powodu wyższych cen drzewa i węgla, tudzież opalania kaloryferów i liczniejszych ubikacyi wskutek dobudowy pawilonów.
—	3.928	Przekroczenie kredytu spowodowane oświetleniem wszystkich nowych pawilonów, dobudowanych ubikacyi, dróg komunikacyjnych i ustanowienia osobnego lampiarza.
—	—	
—	-	Z uchwalonej kwoty . . . 4.690 K. — gr. wydano w 1907 r. tylko . . 3.794 „ 66 gr. pozostałą resztę w kwocie . . 715 K. 34 gr. przeniesiono na rok 1908.
—	87	Wydatek *większy* wskutek droższego wiktu.
—	4.160	Wydatek *większy* ponieważ oprócz 2 par koni i jednego łoszaka, utrzymywano jeszcze trzecią parę koni, zamiast pary wołów na folwarku, — wreszcie z powodu wyższych cen siana, owsa i słomy. Przekroczenie to znajduje częściowe pokrycie w Rubr. V. poz. 12 dochodów. (L. W. 46154|07).
	57	Wydatek *większy*, wedle potrzeby.
—	886	Wydatek *większy* spowodowany większą ilością chorych i podwyższeniem płac praczkom.
—	174	Wydatek *większy* wskutek drożnego wiktu.
—	1.772	Wydatek *większy* z powodu podrożenia surowych materyałów.
—	—	
889	101 059	
—	—	

Wydatki. 2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne	406.792	51	306.622
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	**20.190**	—	**20.190**
VII.	48	*b*) 1 Siostra Miłosierdzia:			
		α) płaca . . . 160 K. — g.			
		β) wikt z dodatkami . 506 „ 87 „	666	87	580
		c) 2 szwaczki: *α*) płaca . 576 K. — „			
		β) wikt z piecz. 487 „ 94 „	1.063	94	1.056
	49	Słoma do sienników	3.280	72	2.000
	50	Opłata za wodę z wodociągów miejskich . .	10.396	60	5.000
		Razem { 1. zwyczajne .	422.200	64	315.258
		Razem { 2. *nadzwyczajne* .	**20.190**	—	**20.190**
		Suma rubryki VII. .	442.390	64	335.448
VIII.		**Koszta gospodarcze folwarku.**			
	51	Gospodarstwo rolne z kosztami utrzymania dozorcy robót, krowiarni, chowu trzody i rzezi wołów	35.588	40	36.286
	52	Utrzymanie ogrodów warzywnych z kosztem utrzymania ogrodnika	4.643	25	3 400
	53	Podatek gruntowy z ekwiwalentem . . .	414	36	370
	54	Asekuracya budynków gospodarskich i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki folwarku	122	51	170
		Suma rubryki VIII.	40.768	52	40.226
IX.		**Koszta sanitarne.**			
	55	Lekarstwa z apteki na recepty	1.413	11	1.200
	56	„ w materyałach i potrzeby sanitarne .	17.964	68	13.000
	57	Instrumenta chirurgiczne	249	62	250
	58	Utrzymanie prosektoryum	148	36	150
	59	Koszta pogrzebowe ubogich chorych i Sióstr Miłosierdzia, tudzież utrzymanie cmentarza .	1.450	08	1.000
	60	Labatoryum: 1. zwyczajne .	200	—	200
		2 *nadzwyczajne* .			
	—	Na urządzenie pracowni lekarskich . . .	**2.000**	—	**2.000**
		Razem { 1. zwyczajne .	21.425	85	15.800
		Razem { 2. *nadzwyczajne* .	**2.000**	—	**2.000**
		Suma rubryki IX. .	23.425	85	17.800
X.		**Koszta kancelaryjne.**			
	61	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	3.785	57	1.700

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
889	101.059	
—	87	Wydatki *większe* wskutek droższego wiktu.
—	8	
—	1.281	Wydatek *większy* spowodowany większą ilością chorych i podwyższeniem ceny słomy.
—	5.396	Kredyt przekroczony, ponieważ przy układaniu preliminarza nie było odnośnych dat, wykazujących ilości wody potrzebnej dla rozszerżonego zakładu.
889	107.831	
—	—	
889	107.831	
	106.942	
698	—	Wydatek *mniejszy*, z powodu przeznaczenia części pól ornych pod budowę nowych pawilonów i parku dla chorych.
—	1.243	*Więcej* ponieważ do robót w ogrodach, używać musiano przeważnie donajętych droższych robotników zamiast chorych.
—	44	Wydatek *większy* wedle wymiaru c. k. Urzędu podatkowego.
47	—	Wydatek *mniejszy* wedle premii Towarzystwa asekuracyjnego.
745	1.287	
	542	
—	213	Wydatki *większe* spowodowane znaczniejszą ilością dni leczenia (vide poz 41 lit. a wydatków), znaczniejszym wydatkiem na desinfekcyę, podrożeniem niektórych artykułów sanitarnych i gumowych, wreszcie licznych chorób zakaźnych.
—	4.965	
—	—	
2	—	Drobna różnica.
—	450	Wydatek *większy* zależny od wypadków śmiertelności.
—	—	
—	—	Cały kredyt przeniesiono na rachunek 1908 roku z powodu nieurządzenia pracowni w tym roku.
2	5.628	
—	—	
2	5.628	
	5.626	
—	2.086	Wydatek *większy* spowodowany zwiększeniem czynności kancelaryjnych, wskutek pomnożenia ilości chorych, tudzież zaprowadzenia znacznej ilości druków dla nowo założonego centralnego magazynu, — wreszcie znacznych kosztów insercyjnych.

Wydatki. 2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
XI.	62	**Koszta kapliczne** . . .	449	63	500
XII.		**Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń.**			
	63	Konserwacye i reparacye z pokostowaniem podłóg, czyszczenie kanałów i filtra . . .	24.103	41	15.000
	64	Gratyfikacya dla służby za robotę szklarską .	80	—	80
	65	Utrzymanie urządzeń mechanicznych . . .	3.993	88	1.600
	66	Asekuracya budynków i ruchomości . . .	2.568	13	2.000
	67	Kominiarze i straż ogniowa	2.121	20	2.000
	68	Utrzymanie dróg :			
		a) dojazdowej ze Lwowa do Kulparkowa 1.500·— K.			
		b) wewnątrz zakładu . . . 300·— „			
		c) toru kolejowego dojazdowego . 1.274·61 „	3.074	61	2.800
		Suma rubryki XII. .	35.941	23	23.480
XIII.	69	**Podatki z ekwiwalentem i daniny** . .	21	31	80
XIV.		**Rozmaite.**			
	70	Utrzymanie biblioteki lekarskiej . . .	500	—	500
	71	Książki i czasopisma dla chorych . . .	600	—	600
	72	Myto drogowe	293	92	240
	73	Przypadkowe:			
		a) Ubezpieczenie służby i robotników od wypadków	449	33	400
		b) Zabawy z tańcami i wycieczki chorych	394	07	440
		c) Zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	1.160	47	1.000
		d) Koszta komisyi	120	84	100
		e) „ uroczystości rozdania nagród służbie dozorującej chorych . . .	139	21	160
		f) Ryczałt na wydatki przełożonego obszaru dworskiego	40	—	40
		g) Fiakry dla Sióstr Miłosierdzia, ich spowiednika, inżyniera Wydziału krajowego nadzorującego roboty konserwacyjne, pastora na pogrzeby ewangelików . .	133	42	100
		h) Koszta przewozu i odstawienia umysłowo chorych do zwrotu od gmin przynależności	5.047	86	2.400
		Do przesiesienia .	8.879	12	5.980

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
50	—	Wydatek *mniejszy* wedle potrzeby.
—	9.103	Kredyt przekroczono gdyż oprócz zwykłych konserwacyi w znacznie rozszerzonym zakładzie, poniesiono różne wydatki budowlane nieprzewidziane, ponadto zwrócono znaczniejszą kwotę 5 119 K 78 gr. funduszowi budowy za liczne naprawki wykonane w nowych pawilonach, (L. W. 37738|07. 51887|07. 2021|08. 12778|08)
—	—	
—	2.394	Wydatek *większy* spowodowany znaczniejszą ilością urządzeń mechanicznych, wskutek dobudowy sześciu pawilonów i pomnożenia ilości chorych.
—	568	Wedle wymiaru Towarzystwa ubezpieczeń w Krakowie.
—	121	Wydatek *większy*, wedle istotnej potrzeby i pomnożenia przyrządów pożarny (L. W. 103298|06).
—	275	Wydatek *większy* na utrzymanie toru kolejowego dowozowego.
—	12.461	
59	—	edle wym i aru c. k. Urzędu podatkowego.
—	—	
—	—	
—	54	Wydatek *większy* wedle potrzeby.
—	49	Wydatek *większy* wskutek większej ilości ubezpieczonej służby.
46	—	Wydatek *mniejszy* wedle potrzeby.
—	160	Zależny od wypadków chorób i ilości urlopów funkcyonaryuszy zakładowych.
—	21	Wydatek *większy* z powodu częstych komisyi.
21	—	Wydatek *mniejszy* wedle potrzeby.
—	—	
—	33	Wydatek *większy*, z powodu częstego nadzoru robót konserwacyjnych.
—	2.648	Wydatek *większy* z powodu zwiększonych kosztów odstawienia chorych, a zwrotnych w całości od gmin przynależności.
67	2.965	

Wydatki 2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia .	8.879	12	5.980
XIV.	73	*i)* Za użycie telefonu ze Lwowa do Kulparkowa	138	75	80
		k) inne nieprzewidziane . . .	1.009	43	200
		Suma rubryki XIV.	10.027	30	6.260
XV.	74	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe**	110	25	120
XVI.		**Spłata pożyczki.**			
	75	Umorzenie pożyczek zaciągniętych na budowę i rozszerzenie zakładu kulparkowskiego . .			
		a) IV-ta i V-ta rata kapitału z odsetkami od pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym w kwocie 1,258.200 K. płatnych 1. kwietnia i 1. października 1907 roku po 31.455 K. 10 gr. (LW. 50.261|1905).			
		1) w kapitale . . 10.394·73 K.			
		2) w % odsetkach . 49.426·13 „			
		3) w % dod. na admin. 3.089·14 „			
		4) stempel do kwitów . 0·20 „	62.910	20	62.910
		b) I-sza i II-ga rata kapitału z odsetkami od dodatkowej pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym w kwocie 352.000 K.			
		1) w kapitale . . 2.726·60 K.			
		2) % odsetkach . . 13.998·48 „			
		3) % dod. na adm d. . 874·92 „			
		4) stemp l do kwitów . 0·20 „	17.600	20	15.400
		c) II-ga rata ro:zna kapitału (z 10-ciu) z odsetkami od pożyczki zaciągniętej z majątku zarodowego w kwocie 4.000 K.			
		1) w kapitale . . 400·— K.			
		2) 4% odsetki . . 144·— „	544	—	544
		d) V-ta i VI-ta rata pożyczki 80.800 zaciągniętej w Galic. Kasie oszczędności:			
		1) w kapitale . . . 4.508·21 K.			
		2) w $4^3/_4$% wzgl. $5^1/_4$% odset. 921·17 „	5.429	38	5.398
		Suma rubryki XVI. .	86.483	78	84.252

Zamknięcie rachunku za rok 1907

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
67	2.965	
—	59	Wedle wypłaconej podwyższonej należytości c. k Dyrekcyi poczt i telegrafów.
—	810	Wydatek *większy*, ponieważ oprócz zwykłych drobnych wydatków, wypłacono z tej pozycyi zapomogi dla b. posługaczek i wdowie po zmarłym dyetaryuszu (L. W. 51221—60621—5375 i 111995|07. oraz czynsz najmu pomieszkania dla dwóch funkcyonaryuszy za IV. kwartał 1907 kwotę 400 K. (L. W. 118451|07).
67	3.834	
	3.767	
10	—	Wydatek *mniejszy* odpowiednio do potrzeby.
—	—	Z końcem r. 1907. pozostał dług w kapitale 1,233.026 K. 94 h.
—	2.200	Ponieważ zaciągnięto w banku krajowym dopiero z końcem roku 1906 wyższą pożyczkę jakto w preliminarzu przewidziano (L.W. 110891|906. Z końcem roku 1907 pozostał dług w kapitale 349.273 K. 40 h.
—	—	Z końcem roku 1907 pozostał dług w kapitale 3.200 K.
—	32	Wydatek *większy* spowodowany podwyższeniem od 1|9 1907 stopy procentowej przez gal cyjską kasę oszczędności. — Z końcem r. 1907 pozostał dług w kapitale 17.600 K. 22 h.
—	2.232	

Dochody. 2. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I.	1	**Odsetki od kapitałów i efektów** . . .	189	95	196
II.		**Dodatki.**			
	2	Od c. k. Skarbu relutum za drzewo opałowe .	—	—	1.300
	3	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa	200	—	200
		Suma rubryki II. .	200	—	1.500
III.		**Dochody z dóbr.**			
	4	Dochód z gospodarstwa rolnego, chowu trzody, krowiarni i rzezi wołów	40.206	21	44.765
	5	Dochód z ogrodów	5.355	24	4.500
		Suma rubryki III. .	45.561	45	49.265
IV.		**Zwroty kosztów leczenia.**			
	6	Od funduszu krajowego galicyjskiego . . .	467.268	94	530.000
	7	Od samopłacących	108.800	56	80.000
	8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	3.700	80	3.500
		Suma rubryki IV. .	579.770	30	613.500
V.		**Rozmaite.**			
	9	Zwroty z zarobku chorych w myśl §. 22 statutu	1.448	59	1.000
	10	„ zaległych kosztów przewozu i odstawienia	952	01	2.000
	11	„ zaliczek udzielonych na płace . . .	1.894	50	2.000
	12	Zwroty zarobku koni użytych dla folwarku . .	1.417	50	1.000
	13	Przypadkowe: *a)* ze sprzedaży rzeczy z użytku wydzielonych	212	48	500
		b) depozyta po zmarłych . .	—	—	200
		c) inne drobne nieprzewidziane .	423	16	40
		Suma rubryki V. .	6.348	24	6.740
	14	**Dotacya z funduszu krajowego**	227.520	43	45.754

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
6	—	Dochód *mniejszy* z powodu zapłacenia za kupon bierny od zakupionej obligacyi Banku krajowego.
1.300	—	Dochodu nie było gdyż c. k. Rząd przypadającej należytości do chwili zamknięcia rachunku mimo urgensu nie zapłacił (vide wykaz należytości czynnych i biernych).
—	—	
1.300	—	
4.559	—	Dochody *mniejsze* z powodu złego stanu obory zakładowej i dokupna nabiału z okolicznego folwarku. Nadto z powodu klęsk elementarnych, tudzież przeznaczenia części gruntów pod budowę i park dla nowych pawilonów.
—	855	Dochód *większy*, gdyż zbiór jarzyn i warzyw był korzystniejszy.
4.559	855	
3.704		
62.731	—	Dochód znacznie *mniejszy* odpowiednio do ilości kosztów leczenia przedłożonych do likwidacyi.
—	28 801	Dochody *większe*, z powodu większej ilości chorych samopłacących i energicznego ściągania kosztów od chorych i innych funduszów publicznych.
—	201	
62.732	29.002	
33.729		
—	449	Dochód *większy*, zależny od ilości chorych używanych do robót w zakładzie.
1.048	—	Dochód *mniejszy* spowodowany trudnością w ściąganiu należytości od gmin przynależności, — które to należytości pozostały w zaległości (vide wykaz należytości czynnych i biernych).
106	—	Odpowiednio do udzielonych zaliczek w latach ubiegłych.
—	417	Wedle rzeczywiście wypłaconej należytości za konie użyte do robót folwarcznych.
288	—	Wynikłości w ogóle *mniejsze*, z powodu zmienności tego rodzaju dochodów.
200	—	
—	383	
1.642	1.249	
393		
—	181.767	Dotacya *większa* z powodu mniej korzystnych wyników zamknięcia w ogóle, jakto przy poszczególnych rubrykach wydatków wyjaśniono.

Wykaz należytości czynnych i biernych z końcem r. 1907.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		A. Wydatki.								
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**								
	14	Zaliczki na płace . . .	254	50	1.410	75	—	—	—	—
X.		**Koszta kancelaryjne.**								
	61	Zaliczki na stemple udzielone c. k. Prokuratoryi Skarbu do procesów o koszta leczenia . . .	54	92	—	—	—	—	—	—
XIV.		**Rozmaite.**								
	43	Zwrot kosztów utrzymania toru kolejowego . . .	2	82	—	—	—	—	—	—
XVI.		**Spłata pożyczek.**								
	75	Bankowi krajowemu zwrot reszty zaciągniętej pożyczki na budowę i rozszerzenie zakładu kulparkowskiego w kw. 1.258.200 K.	—	—	—	—	1,233.026	94	—	—
	„	Bankowi krajowemu zwrot dodatkowej pożyczki zaciągniętej na budowę kulparkowską w kwocie 352.000 K.	—	—	—	—	349.273	40	—	—
	„	Majątkowi zarodowemu, tego funduszu zwrot reszty zaciągniętej pożyczki przez fundusz budowy pawilonów	—	—	—	—	3.200	—	—	—
	„	Kasie gal. oszczędności zwrot pożyczki zaciągniętej . . .	—	—	—	—	17.600	23	—	—
		Suma A.	312	24	1.410	75	1,603.100	57	—	—
		B. Dochody.								
II.		**Dodatki.**								
	2	Od c. k. Skarbu. relutum za drzewo	—	—	1.300	—	—	—	—	—
IV.		**Zwroty kosztów leczenie.**								
	7	Od samopłacących . . .	15.979	73	20	—	—	—	—	—
	8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . . .	13.008	—	868	—	—	—	—	—
	—	Od stron rozmaitych i niezlikwidowanych	334.780	17	338.586	01	—	—	—	—
V		**Rozmaite.**								
	10	Koszta przewozu i odstawienia przypadające do zwrotu od gmin przynależności	3.320	81	5.047	86	—	—	—	—
	13a	Należytość z c. k. pocztowej kasy oszczędności im. wart. . .	200	—	—	—	—	—	—	—
	„	Zaliczka na płace z lat ubiegłych po byłym sekundaryszu .	704	—	—	—	—	—	—	—
		Suma B.	367.992	71	345 821	87	—	—	—	—
		Suma A.	312	24	1.410	75	1,603.100	57	—	—
		Razem .	368 304	95	347 232	62	1,603.100	57	—	—
		Ogółem .	715.537	57	—	—	1,603.100	57	—	—
		po straceniu stanu czynnego	—	—	—	—	715.537	57	—	—
		pozostaje czysty **stan bierny**	—	—	—	—	887.563	—	—	—

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz	Oddział I. chorych	Oddział I. c. k. kliniki laryng.	Oddział II. położnic	Oddział II. c. k. szkoły położn.	Oddział III. syfilitycznych	Oddział III. c. k. kliniki syfilir.	Oddział IV. obłąkanych	Razem	Kwota budżetem uchwalona
			Wynikłość w roku 1907.								
			K. g.	K. h.	K. g.	K. g.	K. g.	K. h.	K. h.	K. g.	K.
		Wydatki.									
I.	1-22	Płace i emolumenta etatowe	57.627 91	1.485 70	6 786 59	196 47	11 879 16	2 173 64	14 915 45	93.830 92	103.344
II.	23-30	Koszta utrzymania osób nie etatowych { 1. zwyczajne	41.731 32	2.412 50	2.800 90	2.947 73	8.749 81	4.385 15	19.669 27	82.696 68	83.313
		{ 2. *nadzw.*	238 99	11 40	22 —	15 20	63 60	18 40	30 41	400 —	400
III.	31-45c	Pensye i emerytury	10.107 93	— —	1.676 72	— —	4.045 76	— —	3 475 70	19.324 11	19.266
IV.	46-60b	Zaopatrzenia odstawne i dary z łaski	1.569 70	— —	385 30	— —	641 90	— —	906 10	3.503 —	3.813
V.	61	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	162 —	— —	18 —	— —	54 —	— —	66 —	300 —	100
VI.	62-63	Remuneracye i zapomogi	2.329 45	93 02	335 73	115 64	671 74	135 76	917 66	4 599 —	4.600
VII.	64-75	Koszta gospodarcze { 1. zwycz.	115.736 43	9 836 15	13.304 76	11.284 76	38.069 60	14.699 82	51.477 96	249.400 48	219.420
		{ 2. *nadzw.*	978 40	15 20	21 60	16 80	59 20	20 40	88 40	1 200 —	20.600
VIII.	76-83	Koszta sanitarne { 1. zwycz.	76.864 95	2.345 33	4.661 69	4.115 19	7.815 90	2.494 02	3.857 38	102.184 44	49.605
		{ 2. *nadzw.*	3.813 23	36 56	415 60	71 24	1.030 48	70 30	89 98	5.557 39	5.513
IX.	84	Koszta kancelaryjne	1.151 86	71 36	133 20	181 31	383 82	119 48	475 84	2.516 87	2.400
X.	85	Koszta kapliczne	426 44	25 93	49 17	33 97	142 15	41 12	175 23	894 01	904
XI.	86-90	Utrzymanie budynków: { 1. zwyczajne	12.948 11	232 61	514 38	941 10	1.977 42	942 55	1.613 48	19.169 56	14.100
		{ 2. *nadzwyczajne*	11.504 56	1.188 49	1.419 73	1.853 75	3.196 53	1 386 80	4.211 36	24.761 22	22.800
XII.	91	Podatki i daniny	1.814 12	29 86	56 62	39 12	163 68	47 85	201 78	2.352 53	2.292
XIII.	92-94	Rozmaite	1 945 03	115 03	448 50	159 58	630 96	182 45	777 33	4.258 94	2.590
XIV.	95	Zapomogi dla położnic	— —	— —	5.388 —	— —	— —	— —	— —	5.388 —	6.000
XV.	96	Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	— —	— —	793 50	— —	— —	— —	— —	793 50	1 300
XVI.	97-98	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika	33.000 —	— —	12.595 80	— —	— —	— —	— —	48.595 80	46.000
XVII.	99-101	Zapisy	139 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	139 —	214
XVIII.	102	Wydatki konkurencyjne	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	100
XIX.	103	Dyety, koszta podróży i różne inne	34 96	— —	— —	— —	— —	— —	— —	34 96	200
XX.	104-108	Spłata pożyczki	50 065 52	— —	1.974 42	— —	— —	— —	— —	52.039 94	52.520
		Razem { 1. zwyczajne	410.654 71	16.647 49	51.943 24	21.780 87	70.244 91	25.221 34	98.529 18	695.021 74	612.081
		{ 2. *nadzwyczajne*	16.565 18	1.251 65	1 878 93	1 956 99	4.349 81	1 495 90	4.420 15	31.918 61	49.313
		Suma wydatków	427.219 89	17.899 14	53.822 17	23.737 86	74.594 72	26.717 24	102 949 33	726.940 35	661.394
			445.119 K. 03 g.		77.560 K. 03 g.		101.311 K. 96 g.				
		Dochody.									
I.	1-3	Odsetki od kapitałów	35.636 96	— —	2.730 61	— —	409 —	— —	268 94	39.045 51	39.563
II.	4-12	Dochody z dóbr i realności	23.309 55	— —	1.548 58	— —	30 —	— —	27 —	24.915 13	24.113
III.	13-15	Zwroty kosztów leczenia	221.634 26	— —	52.391 71	— —	97.699 96	— —	103.991 60	475.717 53	465.000
IV.	16-17	Dochody rozmaite	2.045 82	— —	132 96	— —	233 09	— —	284 98	2.697 45	20.800
V.	18-24a	Zwroty od c. k. Skarbu Państw.	52.777 91	— —	3.421 76	— —	2.500 —	— —	676 —	59.375 67	25.646
	25	Pożyczka z majątku zarodowego	2.700 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	2.700 —	—
		Suma dochodów	338.104 50	— —	60.225 62	— —	100.872 65	— —	105.248 52	604.451 21	575.122
		Dotacya pobrana z funduszu krajow. 124.788·25 K. Dotacya zwrócona funduszowi kraj. z oddź. IV: 2.299·19 „	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	122.489 06	86.272
		Razem	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	726.940 35	661.394

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze K.	Wynikłości większe K.	Uzasadnienie różnic
6.513	—	
616	—	
—	—	
—	58	
310	—	
—	200	
1	—	
—	29.980	
19.400	—	
—	52.580	
—	44	
—	117	
10	—	
—	5.076	
—	1.961	
—	60	
—	1.669	
612	—	
—	2.596	
75	—	
100	—	
165	—	
480	—	
9.389	92.330	
19.400	2.005	
28.789	94.335	
	65.546	
517	—	
—	801	
—	10.718	
18.103	—	
—	33.73	
	2.700	
18.620	47.949	
—	36.217	
18.620	84.166	
	65 546	

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych z rzeczywistymi wynikłościami.

Wydatki preliminowane wynosiły		661.394 K.	
„ rzeczywiste wynosiły		726.940 „	
zatem rzeczywiste były większe o . .			65.546 K.
Dochody preliminowane bez dotacyi wynosiły .		575.122 K.	
„ rzeczywiste bez dotacyi wynosiły		604.451 „	
zatem rzeczywiste były większe o . . .			29.329 K
Wynik w ogóle jest mniej korzystny o kwotę			36.217 K.
zgodnie z pobraną od funduszu krajowego większą dotacyą w kwocie	34·137 K.		
i mniejszą nadwyżkę dochodów w kwocie	2.080 „		
razem jak wyżej	36.217 K.		
Gdy się jednak uwzględni, że od c. k Rządu przypada do zwrotu:			
a) nieuiszczona reszta kosztów utrzymania na c. k. klinikach	6.939 K.		
b) część wydatku za personal aptekarski, opał światło etc.	7.175 „		
razem	14.114 K.		
(obacz wykaz należytości czynnych rubr. V. poz. 18—22) okaże się wynik ogólny w rezultacie mniej korzystny od budżetu tylko o kwotę	22.103 K.		

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych	Oddział I. c. k. kliniki laryng.	Oddział II. położnic	Oddział II. c. k. szkoły położnych	Oddział III. syfilitycznych	Oddział III. c. k. kliniki syfilityczn.	Oddział IV. obłąkanych	Razem	Kwota budżetem uchwalona
		Wydatki w roku 1907.								
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.
	Wydatki.									
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**									
1.	Dyrektor: *a*) płaca . . . 5.800·— K. *b*) 2 dodatki pięciol. 1.521·04 „ *c*) relutum za mieszk. 1.200·— „	4.234 98	315 28	443 09	391 96	1.056 60	460 13	1.619 —	8.521 04	8.600
2.	5 prymaryuszów: *a*) płaca . . . 14.408·30 K. *b*) dodatki pięcioletnie 5.044·92 „	11.447 71	— —	— —	— —	3.442 19	— —	4 563 32	19.453 22	20.400
3.	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulist. i położnictwa . .	1.300 —	— —	1.278 31	— —	— —	— —	— —	2.578 31	2.600
4.	Prymaryusz, kierownik oddziału chorób zakaźnych płaca . .	2.723 85	— —	— —	— —	— —	— —	— —	2.723 85	3.000
5.	7 sekundaryuszów I. kl.: *a*) płaca . . .10.385·76 K. *b*) dodatek osob. dla sekundaryusza oddz. obłąkanych . . 33·33 „ *c*) relutum za mieszk 1.328·35 „	6.390 37	— —	1.881 62	— —	1.881 62	— —	1.593 83	11.747 44	14 400
6.	7 sekundaryuszów II. kl.: *a*) płaca . . . 9·466·32 K *b*) rel. na mieszk. . 2.220·66 „	8.353 72	— —	— —	— —	1.681 63	— —	1.651 63	11 686 98	12.600
7.	10 praktykantów lekarskich: adjutum . . . 5·356·— K.									
7a.	na podwyż adj. . 842·02 „	6.198 02	— —	— —	— —	— —	— —	— —	6.198 02	6.600
8.	Akuszerka: *a*) płaca . . . . 800·— K. *b*) 1 dod. pięciol. . 80·— „ *c*) wikt II. klasy . . 510·— „	— —	— —	1.390 —	— —	— —	— —	— —	1.390 —	1.390
9.	Aptekarz: *a*) płaca . . . 2.081·69 K. *b*) dodatek osobisty . 39·42 „ *c*) „ za c. k. kliniki 400·— „ *d*) „ na mieszk. . 400·— „ *e*) „ na podwiecz. 55·44 „	1.753 06	100 08	128 35	194 94	361 66	192 37	246 24	2.976 55	3 053
10.	Prosektor, płaca	795 20	59 20	83 20	73 60	198 40	86 40	304 —	1.600 —	1 600
11.	Chemik patologii płaca . . .	717 64	53 87	75 71	66 98	180 54	78 62	276 64	1.450 —	1.400
12.	Kapelan: *a*) płaca . . . . 1.200 K. *b*) dodatek na mieszk. . 400 „	795 20	59 20	83 20	73 60	198 40	86 40	304 —	1.600 —	1.600
13.	Rządca: *a*) płaca . . . . 2.640 K. *d*) wikt I. kl. . . . 800 „	1.709 68	127 28	178 88	158 24	426 56	185 76	653 60	3.440 —	3.440
14.	2 oficyałów: *a*) płaca . . . 4.131·01 K. *b*) dod aktyw. . . 563 35 „ *c*) 3 dod. pięciol. . . 250.— „ *d*) dod. osobisty . . 790·— „	2.849 98	212 18	298 19	263 78	711 06	309 65	1.089 52	5.734 36	5 841
15.	2 pisarzy: *a*) płaca . . . . 2.090·— K. *b*) dod. na mieszk. . . 316·62 „ *c*) dod. pięc. . . —·— „	1.196 09	89 05	125 14	110 70	298 42	129 96	457 26	2.406 62	3.240
16.	Pisarz w izbie przyjęcia chorych: *a*) płaca . . . . 1.320 K. *b*) wikt II. kl. (wzm.) . 800·— *c*) dodatek pięcioletni . 200·— *d*) dodatek na mieszk. . 200·—	1.252 44	93 24	131 04	115 92	312 48	136 08	478 80	2.520 —	2.520
17.	2 aplikantów: *a*) płaca . . . . 2.269·16 K. *b*) dod. osob. dla jednego 95 — „	1.174 99	87 47	122 94	108 75	293 16	127 66	449 19	2.364 16	2.298
	Do przeniesienia . .	52.892 93	1.196 80	6.219 57	1.558 47	11.042 72	1.793 03	13.687 03	88 390 55	94 582

Z porównania z kwotą preliminowaną okazujące się wynikłości mniejsze K.	Wynikłości większe K.	Uzasadnienie różniz
79	—	Wydatki *mniejsze*, ponieważ podwyższone uchwałą sejmową z d. 12 marca 1907 pobory wyasygnowano od dnia uchwały, a nie od 1 stycznia 1907 jak było preliminowane.
947	—	
22	—	Wydatek *mniejszy* z powodu interkalaryów.
276	—	Wydatki *mniejsze* z powodu jak przy poz. 1. a nadto z powodu interkalaryów, tudzeż zaoszczędzenia dodatku osobistego, który pabierał do 31|1 1907 Dr. Terczyński sekundaryusz I kl. mianowany od 1|2 1907 prymaryuszem w Zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie.
2.653	—	Na zaoszczędzenie kredytu wpłynęło także i to, że 3 lekarze posiadają mieszkania w naturze, preliminowano zaś relutum dla wszystkich.
913	—	
402	—	Wydatek ogółem *mniejszy* z powodu interkalaryów.
—	—	
76	—	Wydatek *mniejszy* z powodu jak przy poz. 1 wyjaśniono.
—	—	
—	50	Wydatek *większy*, ponieważ nowo mianowanemu chemikowi Drowi Marchlewskiemu przyznano od 1|10 1907 wynagrodzenie 1.600 K. zamiast jak dotąd 1.400 K. rocznie — w myśl osobnej umowy. (LW. 67698|07.)
—	—	
—	—	
107	—	Wydatek *mniejszy* z powodu interkalaryów, nadto odpadły dodatki 5 letnie spensyonowanego oficyała Zielińskiego i dodatek osobisty o rocznych 220 K. b. oficyała Charzewskiego, natomiast przybyła wypłata dodatku osobistego dla oficyała Gorczyey o rocznych 1.250 K. przyznanych mu w myśl §. 17., ustanowy służby krajowej dla wyrównania poborów, które posiadał jako oficyał Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.
833	—	Wydatek *mniejszy* z powodu interkalarów.
—	—	
—	66	Wydatek *większy*, ponieważ aplikantowi Dutkiewiczowi pomimo podwyższonej płacy z 1.100 na 1.200 K. od 22|4 1908 pozostawiono pobór dodatku osobistego w dotychczas pobieranej kwocie 95 K. ze względu na lata służby. (LW. 73841|07).
6.308	116	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. c. k. kliniki laryng.		Oddział II. położnic		Oddział II. c. k. szkoły położn.		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. c. k. kliniki syfilit.		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona
		Wydatki w roku 1907.																
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.
	Z przeniesienia . .	52.892	93	1.196	80	6.219	57	1.558	47	11.042	72	1.793	03	13.687	03	88.390	55	94.582
18	Maszynista: *a*) płaca . . . 1.200·— K. *b*) relutum za wikt II. kl. 720·— „ *c*) 1 dod. pięc. z rocznych 17·36 „	856	31	110	43	118	18	182	11	238	30	120	12	311	91	1 937	36	1.938
19	Dozorca domu: *a*) płaca . . . 1.320 — K. *b*) wikt II. kl. wzmoc. 719·76 „	1.013	76	75	47	106	07	93	83	252	93	110	15	357	55	2.039	76	2.040
20	Woźny: *a*) płaca . . . . 1000·— K. *b*) dodatek na mieszk. . 192·— „ *c*) dodatek na ubiór . 100·— „	642	12	47	80	67	19	59	43	160	21	69	77	245	48	1.292	—	1.292
21	Odźwierny: *a*) płaca . . . . 540·— K. *b*) dodatek na mieszk. 192·— „ *c*) wikt II. kl. . . 600·— „ *d*) dodatek na ubiór . 100·— „ *e*) dodatek pięcioletni . 60·— „	741	54	55	20	77	58	68	63	185	—	80	57	283	48	1.492	—	1.492
	Razem .	56.146	66	1.485	70	6.588	59	1.962	47	11.879	16	2.173	64	14.915	45	95.151	67	101.344
22	Do tego: Zaliczki na płace:	1.481	25	—	—	198	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.679	25	2.000
	Suma rubryki I.	57.627	91	1.485	70	6.786	59	1.962	47	11.879	16	2.173	64	14.915	45	96.830	92	103.344
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**																	
23	Siostry Miłosierdzia: 1. zwyczajne . *a*) płaca: . . . 3.080·— K. *b*) wikt . . . 10.881·21 „ *c*) pranie bielizny . 594·90 „	9.271	47	656	07	409	60	375	33	1.216	73	988	85	1.638	06	14.556	11	15.420
	2. nadzwyczajne:																	
—	Wyprawa 1 Siostry Miłosierdzia .	238	99	11	40	22	—	15	20	63	60	18	40	30	41	400	—	400
24	Pomocnik kapelana, płaca . .	397	60	29	60	41	60	36	80	99	20	43	20	152	—	800	—	800
25	Dwóch expedyentów do apteki płaca:	2.419	82	180	44	231	34	351	63	652	38	347	01	444	17	4.626	79	4.800
26	Dyetaryusze, płaca	3.735	46	278	09	390	83	345	74	931	98	405	86	1.428	04	7 516	—	6.935
27	Stypendyum dla akuszerki . .	—	—	—	—	240	—	—	—	—	—	—		—	—	240	—	240
28	Służba wyższa: a) płaca *α*) 2 odźwiernych wraz z dodat. na ubiór . . . 864·— K. *β*) stolarza . . . 500·— „ *γ*) palacza do maszyny 470·— „ *δ*) palacza do kaloryferów 350·— *η*) 3 nadzorców chorych i 1. nadzorczyni . . 1.368·— „ *b*) wikt: *α*) dla 6 osób . . 1.980·— „ *β*) II. kl. dla stolarza i 2 odźwiernych . . 1·530·— „ *c*) dodatek na mieszkanie dla stolarza . . . 192·— „ *d*) gratyfik. . . . 240·— „	3.350	93	87	42	128	11	140	—	1.015	18	115	93	2.656	43	7.494	—	7.494
	Do przeniesienia { zwyczajne .	19.175	28	1.231	62	1.441	48	1.249	50	3.915	47	1.900	85	6.318	70	35.232	90	35.68.
	Do przeniesienia { *nadzwyczajne*	238	99	11	40	22	—	15	20	63	60	18	40	30	41	400	—	400

Zamknięcie rachunków za rok 1907.

Z porównania z wotum preliminowanem okazują się wynikłości mniejsze	Wynikłości większe	Uzasadnienie różnic
K.	K.	
6.308	116	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
6.308	116	
321	—	Wydatek *mniejszy* odpowiednio do udzielonych zaliczek.
6.629	116	
6.513		
864	—	Wydatek *mniejszy* z powodu interkalaryów, i stosownie do kosztu wiktu.
—	—	
—	—	
173	—	Wydatek *mniejszy* z powodu wyasygnowania podwyższonych poborów dopiero od 12/3 1908 t. j. od daty uchwały sejmowej.
—	581	Wydatek *większy* znajduje pokrycie w interkalaryach rubr. I poz. 15.
—	—	
—	—	
1.037	581	
—	—	

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych K.	g.	c. k. kliniki laryng. K.	g.	II. położnic K.	g.	c. k. szkoły położ'n. K.	g.	III. syfilitycznych K.	g.	c. k. kliniki syfilit. K.	g.	IV. obłąkanych K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w roku 1907.																
	Z przeniesienia 1. zwyczajne	19.175	28	1.231	62	1.441	48	1.249	50	3.915	47	1.900	85	6.318	70	35.232	90	35.689
	2. *nadzwyczajne*	238	99	11	40	22	—	15	20	63	60	18	40	30	41	400	—	400
29	Służba oddziałowa:																	
	a) płaca . . . 17.112·75 K.																	
	b) wikt . . . 19.841·61 „																	
	c) bluzy . . . 1.560·— „																	
	d) gratyfikacye . 1.500·— „																	
	e) na podwyż. płac 439·— „	19.433	73	965	29	950	54	1.415	73	3.652	29	2.142	32	11.893	46	40.453	36	40.248
30	Służba wspólna:																	
	a) płaca . . . 3.241·05 K.																	
	b) wikt . . . 3.489·37 „																	
	c) bluzy . . . 140·— „																	
	d) gratyfikacye . 140·— „	3.122	31	215	59	408	88	282	50	1.182	05	341	98	1.457	11	7.010	42	7.376
	Razem 1. zwyczajne	41.731	32	2.412	50	2.800	90	2.947	73	8.749	81	4.385	15	19.669	27	82.696	68	83.313
	2. *nadzwyczajne*	238	99	11	40	22	—	15	20	63	60	18	40	30	41	400	—	400
	Suma rubryki II.	41.970	31	2.423	90	2.822	90	2.962	93	8.813	41	4.403	55	19.699	68	83.096	68	83.713
III	**Pensye i emerytury.**																	
31	Bulikowska Izabela, wdowa po prymaryuszu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	700
32	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—	500
33	Nycz Karol, były rządca szpitala	1 632	96	—	—	181	44	—	—	544	32	—	—	665	28	3.024	—	3.024
34	Przybyłowa Magdalena, była akuszerka	—	—	—	—	748	80	—	—	—	—	—	—	—	—	748	80	749
35	Wojciechowski Wiktor, b. oficyał .	939	60	—	—	104	40	—	—	313	20	—	—	382	80	1.740	—	1.740
36	Huczko Jan, b. odźwierny . .	297	—	—	—	33	—	—	—	99	—	—	—	121	—	550	—	600
37	Rydel Helena, wdowa po prymar. .	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	600	—	600
38	Paszkowska Ksawera, wdowa po prymaryuszu dodatek na wychowanie 2-ch synów . .	480	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	480	—	480
39	Harajewicz Antonina, wdowa po b. dyrektorze	756	—	—	—	84	—	—	—	252	—	—	—	308	—	1.400	—	1.400
40	Gergel Dominik b. woźny . .	46	80	—	—	5	20	—	—	15	60	—	—	19	06	86	66	1.040
41	Zarewicz Antonina, wdowa po prym.	—	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	—	—	—	—	1.200	—	1.200
42	Cybulska Marya, wdowa po maszyniście . . . 600 K. dodatek na wychowanie 6 dzieci . . . 375 „	526	50	—	—	58	50	—	—	175	50	—	—	214	50	975	—	975
43	Jakliński Aleksander, b. aptekarz .	1.140	48	—	—	126	72	—	—	380	16	—	—	464	64	2.112	—	2.112
44	Sołga Józefa, wdowa po dozorcy domu . . . . 750 K. dodatek na wychowanie 2 dzieci . . . 300 „	567	—	—	—	63	—	—	—	189	—	—	—	231	—	1.050	—	1.050
45	Bieńkowski Arkadyusz b. rządca .	1.671	84	—	—	185	76	—	—	557	28	—	—	681	12	3.096	—	3.096
45a	Huczko Maryanna wd. po odźwier.	12	15	—	—	1	35	—	—	4	05	—	—	4	95	22	50	—
45b	Gergiel Maryanna wdowa po woźnym	321	75	—	—	35	75	—	—	107	25	—	—	131	09	595	84	—
45c	Zieliński Jan b. oficyał . . .	615	85	—	—	68	80	—	—	206	40	—	—	252	26	1.143	31	—
	Suma rubryki III. . .	10.107	93	—	—	1.696	72	—	—	4.043	76	—	—	3.475	70	19.324	11	19.266
IV	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**																	
46	Flasińska Felicya, wdowa po pisarzu	324	—	—	—	36	—	—	—	108	—	—	—	132	—	600	—	600
47	Dudek Marya, wowa po gazowniku	64	80	—	—	7	20	—	—	21	60	—	—	26	40	120	—	120
48	Tekielska Julia, b. dozorczyni .	—	—	—	—	—	—	—	—	146	—	—	—	—	—	146	—	146
49	Moskalik Andrzej b. maszynista .	278	80	—	—	43	20	—	—	129	60	—	—	158	40	610	—	720
	Do przeniesienia .	667	60	—	—	86	40	—	—	405	20	—	—	316	80	1.476	—	1.586

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze K.	Wynikłości większe K.	Uzasadnienie różnic
1.037	581	
—	—	
—	205	Wydatek *większy* głównie z powodu koniecznej potrzeby przyjmowania nadliczbowych sług dla chorych I klasy.
365	—	Wydatek *mniejszy*, z powodu częstych zmian osób i wynikłych interkalaryów.
1.402	786	
—	—	
1.402	786	
616		
700	—	Nie było żadnego wydatku z powodu śmierci pensyonistki.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
50	—	Wydatek *mniejszy* z powodu śmierci emeryta.
—	—	
—	—	
—	—	
953	—	Wydatek *mniejszy* wskutek śmierci emeryta.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	22	
—	596	Wydatki nieprelimiowane, stanowią nowo przyznane pensye w myśl przepisów statutu emerytalnego.
—	1.143	
1.703	1.761	
	58	
—	—	
—	—	
—	—	
110	—	Wydatek *mniejszy* z powodu śmierci pensyonisty.
110	—	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych K.	g.	I. c. k. kliniki laryng. K.	g.	II. położnic K.	g.	II. c. k. Szkoły położnych K.	g.	III. syfilitycznych K.	g.	III. c. k. klinik syfilityczn. K.	g.	IV. obłąkanych K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w roku 1907.																
IV.	Z przeniesienia .	667	60	—	—	86	40	—	—	405	20	—	—	316	80	1.476	—	1.586
50	Bachut Tekla, b. posługaczka .	192	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	192	—	192
51	Stroińska Stefania, córka b. aptekarza	108	—	—	—	12	—	—	—	36	—	—	—	44	—	200	—	200
52	Suchoń Aniela, wdowa po odźwier.	162	—	—	—	18	—	—	—	54	—	—	—	66	—	300	—	300
53	Kudłek Elżbieta wdowa po posługaczu	64	80	—	—	7	20	—	—	21	60	—	—	26	40	120	—	120
54	Przybyłowa Magdalena, b. akuszerka	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	100
55	Tyrała Paulina, b. dozorczyni .	—	—	—	—	120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	—	120
56	Skibska Marya, wdowa po dyetaryuszu	108	—	—	—	12	—	—	—	36	—	—	—	44	—	200	—	200
57	Rakoczy Karolina, wdowa po odźw.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	300	—	300
58	Stępniowska Anna wd. po piekarzu	64	80	—	—	7	20	—	—	21	60	—	—	26	40	120	—	120
59	Nosek Teresa, wdowa po posługaczu jednorazowa zapomoga .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200
60	Stroińska Helena, córka b. aptekarza jednorazowa zapom. .	108	—	—	—	12	—	—	—	36	—	—	—	44	—	200	—	200
60a	Cybulska Marya, jednorazowo .	40	50	—	—	4	50	—	—	13	50	—	—	16	50	75	—	75
60b	Solasz Józef jednorazowo . . .	54	—	—	—	6	—	—	—	18	—	—	—	22	—	100	—	100
	Suma rubryki IV. .	1.569	70	—	—	385	30	—	—	641	90	—	—	906	10	3.503	—	3.813
V61	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	162	—	—	—	18	—	—	—	54	—	—	—	66	—	300	—	100
VI	**Remuneracye i zapomogi.**																	
62	Dla funkcyonaryuszów szpitalnych	1.249	45	93	02	215	73	115	64	311	74	135	76	477	66	2.599	—	2.600
63	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich	1.080	—	—	—	120	—	—	—	360	—	—	—	440	—	2.000	—	2.000
	Suma rubryki VI. .	2.329	45	93	02	335	73	115	64	671	74	135	76	917	66	4.599	—	4.600
	Koszta gospodarcze.																	
64	Żywienie chorych:																	
	a) Zwykła strawa i dodatki . .	63.541	59	5.363	91	7.840	03	6.042	27	21.481	44	8.127	12	32.005	50	144.401	86	122.332
	b) 6 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni:																	
	1. zwyczajne																	
	α) płaca . . . 840 K. — g.																	
	β) wikt . . . 2.180 „ 80 „																	
	γ) pranie bielizny 118 „ 86 „	1.400	27	119	31	169	54	131	86	464	70	160	12	693	86	3.139	66	3.676
	2. *nadzwyczajne* na wyprawę dla nowo przyjętej siostry	178	40	15	20	21	60	16	80	59	20	20	40	88	40	400	—	400
	c) Służba kuchenna i magazynowa:																	
	α) płaca . . 1.706 K. — g.																	
	β) wikt . . . 2.621 „ 74 „																	
	γ) gratyfikacye . 100 „ — „																	
	δ) kaftany i czepki 110 „ — „	2,023	83	172	43	245	04	190	59	671	59	231	42	1.002	84	4.537	74	4.774
	d) Opał do kuchni i pod kotły parowe	1.530	46	130	40	185	30	144	12	507	86	175	01	758	36	3.431	51	2.550
	e) Naczynia i sprzęty kuchenne .	380	11	33	13	47	08	36	62	129	04	44	47	192	69	863	14	600
	f) Pieczywo z opałem, piekarzem i pomocnikami	7.060	44	379	59	869	65	440	50	2.527	29	845	65	3.107	93	15.231	05	12.500
	g) Wino dla chorych	1.451	39	727	48	166	40	20	75	208	05	159	02	707	37	3.440	46	4.000
65	*a)* Wikt I. kl. z pieczywem i winem lekarza dyżurnego	521	97	—	—	50	23	—	—	150	69	—	—	184	18	907	07	800
	b) Wikt 1 kl. na oddziale położnic przez 3 miesiące	—	—	—	—	226	31	—	—	—	—	—	—	—	—	226	31	200
66	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj																	
	a) węglem . . 14.147·26 K.																	
	b) gazem sterylizat. 318·32 „	7.022	67	706	92	583	62	525	99	1.346	34	1.277	04	3.003	—	14.465	58	15·150
	do przeniesienia { 1. zwyczajne	84.932	73	7.633	17	10.383	20	7.532	70	27.487	00	11.019	85	41.655	73	190.644	38	166.582
	{ 2. *nadzwyczajne*	178	40	15	20	21	60	16	80	59	20	20	40	88	40	400	—	400

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze K.	Wynikłości większe K.	Uzasadnienie różnic
110	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
200	—	Nie było wydatku, ponieważ obdażona nie zgłosiła się w r. 1907 po odbiór przyznanej zapomogi, lecz dopiero w r. 1908, w którym wypłatę uskuteczniono na rachunek rubr. XIII. (LW. 64159|08).
—	—	
—	—	
—	—	
310	—	
—	200	Wydatek *większy*, z powodu udzielenia odprawy b ogrodnikowi Widuchowskiemu. (LW. 1480|07)
1	—	
—	—	
1	—	
—	22.070	Wydatek *większy*, z powodu większej ilości dni leczenia i drożyzny artykułów żywności. Do preliminarza przyjęto 266 000 dni leczenia, faktycznie zaś było w r. 1907. 273.406 dni leczenia — czyli więcej o 7.406 dni.
536	—	Wydatek *mniejszy*, z powodu interkalaryów.
—	—	
236	—	Wydatek *mniejszy* stosownie do kosztu wiktu.
—	882	Wydatek *większy*, wedle faktycznej potrzeby (vide wyjaśnienie do poz. 66.)
—	263	Wydatek *większy*, z powodu naprawy znacznej ilości zniszczonych naczyń.
—	2.731	Wydatek *większy*, gdyż wskutek przebudowy piekarni szpitalnej (co trwało około 3 miesięcy) musiano zakupywać w tym czasie pieczywo u przedsiębiorcy po cenach wyższych.
560	—	Wydatek *mniejszy*, z powodu oszczędniejszej ordynacyi.
—	107	Wydatki *większe* z powodu drożyzny.
—	26	
684	—	Wydatek mniejszy z powodu zarachowania większego zwrotu za opał do kuchni i do pompy wodnej. (Vide poz. 64 d. i rubr. XI. poz. 87 b.).
2.016	26.079	
—	—	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział I. c. k. kliniki laryng.		Oddział II. położnic		Oddział II. c. k. szkoły położnych		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. c. k. kliniki syfilityczn.		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona
		Wynikłości w roku 1907.																
		K.	g.	K.	g	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.
VII.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne	84.932	73	7.633	17	10.383	20	7.532	70	27.487	00	11.019	85	41.655	73	190.644	38	166 582
	{ 2. *nadzwyczajne*	178	40	15	20	21	60	16	80	59	20	20	40	88	40	400	—	400
67	Oświetlenie: 1. zwyczajne . .																	
	a) elektryczne . . 209·K. 52 g.																	
	b) koszt gazu . . 7.987 K. 16 g.																	
	c) nafta, świece itp. 2.936 „ 16 „	4.524	83	456	31	632	89	675	39	594	52	1.041	81	3.207	09	11.132	84	12.000
	2. *nadzwyczajne* .																	
—	Instalacye dla światła elekryoznego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18 000
68	Sprzęty gospodarcze																	
	{ 1. zwyczajne	2.147	93	192	15	287	45	470	43	834	34	266	22	1.344	54	5.543	06	4.200
	{ 2. *nadzwyczajne*																	
—	*a*) na sprawienie 8 łóżek siatkowych	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	800
	b) na urządzenie 7 mieszk. dla lek. szpit.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.400
69	Utrzymanie jednej pary koni z furmanem, reparacyą wozów, uprzęży i t. p.	807	68	49	10	93	13	64	34	269	32	77	89	331	87	1.693	23	1.200
70	Utrzymanie ogrodów:																	
	a) warzywnego	957	60	—	—	478	80	—	—	—	—	—	—	—	—	1.436	40	1.000
	b) spacerowego	190	80	11	60	22	—	15	20	63	80	18	40	78	40	400	—	400
	c) płaca ogrodnika	333	90	20	30	38	50	26	60	111	30	32	20	137	20	700	—	840
71	Utrzymanie pralni:																	
	a) Opał, praczki, mydło i t. p. . . . 12.004·68 K.																	
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:																	
	α) płaca 320·— K.																	
	β) wikt . 829·46 „																	
	γ) pranie 45·28 „ 1.194·74 „																	
	c) Pranie bielizny służby 800·— „	6.168	33	798	97	860	70	1.311	38	1.729	03	874	12	2.256	89	13.999	42	12.025
72	Bielizna, pościel i odzież:																	
	a) Zakupno i naprawa 18.777·90 K.																	
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:																	
	α) płaca 320·— K.																	
	β) wikt . 829·46 „																	
	γ) pranie 45·28 „ 1.194·74 „																	
	c) Utrzymanie 2 szwaczek:																	
	α) płaca 405·— K.																	
	β) wikt . 523·93 „ 928·93 „	13.425	17	557	59	442	92	1.142	49	1.786	37	1.313	57	2 233	46	20.901	57	18.153
73	Słoma do sienników	511	02	31	07	58	93	40	71	170	34	49	28	209	98	1.071	33	1.000
74	Opłata za wodę z wodociągów miejsk.	1.676	80	81	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.758	25	1.900
75	Fiakrowe dla rządcy	59	64	4	44	6	24	5	52	14	88	6	48	22	80	120	—	120
	Razem { 1. zwyczajne	115.736	43	9.836	15	13.304	76	11.284	76	33 060	60	14.699	82	51.477	96	249.400	48	219.420
	{ 2. *nadzmyczajne*	978	40	15	20	21	60	16	80	59	20	20	40	88	40	1.200	—	20.600
	Suma rubryki VII.	116.714	83	9.851	35	13.326	36	11.301	56	33.119	80	14.720	22	51 566	36	250.600	48	240.020
VIII.	**Koszta sanitarne.**																	
76	Lekarstwa:																	
	a) dla oddziałów szpitalnych .	9.281	83	696	—	891	52	1.337	28	2.493	91	1.332	06	1.707	73	17.740	33	12.000
	b) dla c. k oddziałów kliniczn. .	16.182	08	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.182	08	—
77	Utrzymanie apteki:																	
																		—
	Do przeniesienia .	25.463	91	696	—	891	52	1.337	28	2.493	91	1.332	06	1.707	73	33.922	41	12.000

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze	Wynikłości mniejsze	Uzasadnienie różnic
K.	K.	
2.016	26.079	
—	—	
867	—	Wydatek *mniejszy*. gdyż nie używano jeszcze w całym szpitalu światła elektrycznego, na który to cel podwyższony został kredyt budżetowy.
18.000	—	Nie było wydatku, ponieważ wykonano dotychczas tylko część urządzeń, za które elektrownia nie przedłożyła jeszcze rachunku (vide wyjaśnienie do rubr. IV poz. 16 a. dochodów).
—	1.343	Wydatek *większy*, z powodu zakupna nowych sprzętów dla urządzenia centralnego magazynu, nadto z powodu koniecznej wymiany zniszczonych sprzętów.
—	—	Z kredytu tego wydano faktycznie w tym roku 452 K. 21 g. zaś na rok 1908 przeniesiono resztę kredytu 347 K. 79 g. na dalsze wydatki.
1.400	—	Nie było wydatku, ponieważ zaniechano urządzenia mieszkań dla braku odpowiednich ubikacyi w szpitalu.
—	493	Wydatek *większy*, wedle istotnej potrzeby.
—	436	Wydatek *większy*, z powodu poczynienia znaczniejszych wkładów celem podniesienia dochodu z ogrodu.
—	—	
140	—	Wydatek *mniejszy*, z powodu interkalare.
—	1.974	Wydatek *większy*, stosownie do większej ilości chorych i z powodu droższego mydła do prania, tudzież węgla do opalania.
—	2.749	Wydatek ogółem *większy*, z powodu podrożenia płócien.
—	71	Wydatek *większy*, w miarę koniecznej potrzeby.
142	—	Wydatek *mniejszy*, stosownie do zużytej wody.
—	—	
3.165	33.145	
19.400	—	
22.565	33.145	
	10.580	
—	5.740	Wydatek *większy*, głównie z powodu większej ilości dni leczenia, znachodzą częściowe pokrycie w nadwyżce. klinicznej, zwrotnej od c. k. Rządu (vide rubr. V. poz. 18—20 dochodów).
—	16.182	Wydatek nieprelimiowany znachodzi zupełne pokrycie w zwrotach od c. k. Rządu (Vide rubr. V poz. 24 dochodów).
—	21.922	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział c. k. kliniki laryng.		Oddział II. położnic		Oddział c. k. szkoły położn.		Oddział III. syfilitycznych		Oddział c. k. kliniki syfilit.		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona
		Wynikłości w roku 1907.																
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.
VIII.	Z przeniesienia .	25.463	91	696	—	891	52	1.337	28	2.493	91	1.332	06	1.707	73	33.922	41	12.000
77	*a*) Opał i oświetlenie 584·82 K *b*) 2 Siostry Miłosierdzia: α) płaca 320·— K. β) wikt 829·46 „ γ) pranie 45·28 „ 1.194·74 „ *c*) 2 laborantki: α) płaca 360·— K. β) wikt 475·98 „ 835·98 „	1.367	94	102	—	130	78	198	78	368	79	196	16	251	09	2.615	54	2.705
	2. *nadzwyczajne* .																	
78	Na uzupełnienie urządzenie apteki	490	23	36	56	46	87	71	24	132	16	70	30	89	98	937	34	900
79	Laboratoryum chem. patologiczne .	60	—	40	—	—	—	—	—	50	—	50	—	—	—	200	—	200
	Laboratoryum bakteryol. w pawil. izolacyjnym . { 1. zwyczajne	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	400
	{ 2. *nadzwycz.*																	
80	Na wewnętrzne urządzenie I rata .	3.353	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.353	—	3.353
	Potrzeby sanitarne:																	
	1. zwyczajne . .																	
	a) dla oddziałów szpitalnych .	25.642	16	1.470	76	3.399	05	2.530	10	4.578	95	812	93	1.775	31	40.209	26	31.000
	b) dla oddziału klinik . .	20.372	88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.372	88	—
	2. *nadzwyczajne*:																	
	a) na spraw. łóżka wodnego II. r.	—	—	—	—	—	—	—	—	898	32	—	—	—	—	898	32	900
	b) na sprawienie stołu operacyjnego	—	—	—	—	368	73	—	—	—	—	—	—	—	—	368	73	360
81	Przybory opatrunkowe . . .	1.506	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.506	90	600
82	Instrumenta chirurgiczne . . .	1.893	80	27	—	222	20	36	50	301	80	87	70	58	60	2.627	60	2.400
83	Koszta pogrzebowe	157	34	9	57	18	14	12	53	52	45	15	17	64	65	329	85	300
	Razem { 1. zwyczajne . .	76.864	93	2.345	33	4.661	69	4.115	19	7.845	90	2.494	02	3.857	38	102.184	44	49.605
	{ 2. *nadzwyczajne* .	3.843	23	36	56	415	60	71	24	1.030	48	70	30	89	98	5.557	39	5.513
	Suma rubryki VIII.	80.708	16	2.381	89	5.077	29	4.186	43	8.876	38	2.564	32	3.947	36	107.741	83	55.118
IX.	**Koszta kancelaryjne.**																	
84	Druki, litografie, przybory do pisania, koszta insercyjne i t. p. .	1.151	86	71	36	133	20	181	31	383	82	119	48	475	84	2.516	87	2.400
X.	**Koszta kapliczne.**																	
85	*a*) Utrzymanie kościoła . . .	238	50	14	50	27	50	19	—	79	50	23	—	98	—	500	—	500
	b) 1 posługaczka: α) płaca . . . 156 — K. β) wikt . . . 258·01 „	187	94	11	43	21	67	14	97	62	65	18	12	77	23	394	01	404
	Suma rubryki X.	426	44	25	93	49	17	33	97	142	15	41	12	175	23	894	01	904
XI.	**Utrzymanie budynków.**																	
86	Konserwacye i reparacye: 1. zwyczajne . . .	10.168	93	11	30	189	01	651	57	1.126	95	638	46	448	23	13.234	45	10.000
	2. *nadzwyczajne*:																	
	a) na budowę suszni i rozszerzenie pralni II. rata . . .	7.320	06	943	99	1.010	23	1.556	75	2.037	03	1.026	80	2.666	36	16.561	22	15.500
	b) na urządzenie piwnicy w szkarpie	1.338	—	114	—	162	—	126	—	444	—	153	—	663	—	3.000	—	2.800
	c) na przebudowanie piekarni .	2.146	50	130	50	247	50	171	—	715	50	207	—	882	—	4.500	—	4.500
	d) „ budowę krowiarni i domu czeladniego w Tropiszowie .	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	700	—	—
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne	10.168	93	11	30	189	01	651	57	1.126	95	638	46	448	23	13.234	45	10.000
	{ 2. *nadzwycz.*	11.504	56	1.188	49	1.419	73	1.853	75	3.196	53	1.386	80	4.211	36	24.761	22	22.800

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze K.	Wynikłości większe K.	Uzasadnienie różnic
—	21.922	
89	—	Wydatek *mniejszy*, z powodu nieco niższego kosztu opału i oświetlenia apteki, tudzież stosownie do kosztu wiktu Sióstr Miłosierdzia i laborantek.
—	37	Wydatek nieco *większy*, wedle potrzeby.
—	—	
—	—	
—	—	
—	9.209	Wydatek *większy*, z powodu jak przy poz. 76 a. wyjaśniono.
—	20.373	Wydatek nieprelimiowany, znachodzi zupełne pokrycie w zwrotach od c. k. Rządu (vide rubr. V poz. 24 dochodów).
2	—	Różnice drobne, nie dające się dokładnie naprzód obliczyć przy preliminowaniu kredytu.
—	9	
—	907	Wydatek *większy*, z powodu większej ilości dokonanych operacyj.
—	228	Wydatek *większy*, z powodu koniecznej potrzeby zakupna większej ilości instrumentów.
—	30	Wydatek *większy*, odpowiednio do ilości pogrzebów.
89	52.669	
2	46	
91	52.715	
	52.624	
—	117	Wydatek *większy*, z powodu większej ilości opłaconych inseratów na dostawy i obsadę wakujących posad (dyrektora, rządcy, i ogrodnika).
—	—	
10	—	Wydatek *mniejszy*, wedle rzeczywistego kosztu wiktu.
10	—	
—	3.235	Wydatek *większy*, ponieważ oprócz zwykłych robót konserwacyjnych okazała się niezbędna potrzeba naprawy lodowni kosztem 526 K. LW. 112016|06), zabezpieczenia piwnic przed szczurami kosztem 800 K. (LW. 101486|07), adaptacyi mieszkania dla parobka do centralnego magazynu kosztem 450 K. (LW. 110156|07) przeróbki wozowni na mieszkanie dla furmana kosztem 747 K. 19 g. zakupno 2 kotłów do kaloryferów odz. chirurgicznego kosztem 570 K. nadto adaptacyi ubikacyj dla magazynu centralnego itd.
—	1.061	Kosztorysy obocznych robót sporządzone były przed układaniem preliminarza, a zanim tenże został uchwalony i następnie zarządzone wykonanie robót — ceny materyałów i robocizny znacznie podskoczyły i ztąd
—	200	wynikło przekroczenie kredytów.
—	—	
—	700	Wydatek nieprelimiowany, stanowi resztę kosztów obocznych budów i znachodzi zupełne pokrycie w pożyczce dodatkowej na ten cel zaciągniętej (vide poz. 25 dochodów.
—	3.235	
—	1.961	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział I. k. k. kliniki laryng.		Oddział II. położnic		Oddział II. c. k. szkoły położnych		Oddział III. syfilitycznych		Oddział III. c. k. kliniki syfilitycz.		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona
		Wynikłości w roku 1907.																
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.
XI.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne	10.168	93	11	30	189	01	651	57	1.126	95	638	46	448	23	13.234	45	10.000
	{ 2. *nadzwyczajne*	11.504	56	1.188	49	1.419	73	1.853	75	3.196	53	1.386	80	4.210	36	24.761	22	22 800
87	*a*) utrzymanie wodociągów i maszyny parowej	406	44	49	17	53	38	81	08	110	77	53	48	138	87	893	19	1.000
	b) pompowanie wody ze studni szpitalnej	809	15	68	94	97	97	76	20	268	51	92	53	400	95	1.814	25	—
88	Asekuracya budynków i ruchomości	377	81	22	97	43	56	30	10	125	94	36	44	155	25	792	07	700
89	Czyszczenie kominów	589	38	35	83	67	96	46	95	196	46	56	84	242	18	1.235	60	1.200
90	Wynagrodzenie za czynności techniczne	596	40	44	40	62	40	55	20	148	80	64	80	228	—	1.200	—	1.200
	Razem { 1. zwyczajne	12.948	11	232	61	514	28	941	10	1.977	43	942	55	1.613	48	19.169	56	14 100
	{ 2. *nadzwyczajne*	11.504	56	1.188	49	1.419	73	1.853	75	3.196	53	1.386	80	4.210	36	24.761	22	22.800
	Suma rubryki XI.	24.452	67	1.421	10	1.934	01	2.794	85	5.173	96	2.329	35	5.824	84	43.930	78	36.900
XII	**Podatki i daniny.**																	
91	*a*) z gruntów i realności szpitalnych	79	87	4	86	9	21	6	36	26	62	7	70	32	82	167	44	180
	b) z dóbr w Prądniku czerwonym	1.323	04	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.323	04	1.250
	c) ekwiwalent	411	21	25	—	47	41	32	76	137	06	39	65	168	96	862	05	862
	Suma rubryki XII.	1.814	12	29	86	56	62	39	12	163	68	47	35	201	78	2.352	53	2.292
XIII	**Rozmaite.**																	
92	Utrzymanie biblioteki	154	70	9	41	17	84	12	32	51	56	14	92	63	57	324	32	400
93	Książki i czasopisma dla chorych	88	91	5	41	10	25	7	08	29	64	8	58	36	53	186	40	250
94	Przypadkowe:																	
	a) ubezpieczenie służby od wypadków	77	88	4	74	8	98	6	21	25	96	7	51	32	—	163	28	140
	b) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	595	86	29	17	179	77	38	23	159	95	46	28	197	18	1.246	44	800
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	1.027	68	66	30	231	72	95	74	363	85	105	16	448	05	2.338	50	1.000
	Suma rubryki XIII.	1.945	03	115	03	448	56	159	58	630	96	182	45	777	33	4.258	94	2.590
XIV	**Zapomogi dla położnic.**																	
95	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic	—	—	—	—	5.388	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.388	—	6.000
XV	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**																	
96	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci	—	—	—	—	793	50	—	—	—	—	—	—	—	—	793	50	1.300
XVI	**Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika**																	
97	Utrzymanie mamek i dzieci ssących w szpitalu św. Ludwika	—	—	—	—	12.595	80	—	—	—	—	—	—	—	—	12.595	80	10.000
98	Ryczałt za leczenie i utrzymanie chorych dzieci w szpitalu św. Ludwika	36.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36.000	—	36.000
	Suma rubryki XVI.	36.000	—	—	—	12.595	80	—	—	—	—	—	—	—	—	48.595	80	46.000

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze K.	Wynikłości większe K.	Uzasadnienie różnic
—	8.235	
—	1.961	
107	—	Wydatek *mniejszy*, w miarę potrzeby.
—	1.814	Wydatek nieprelimiuowany, stanowi zwrot do rachunku opału (rubr. VII poz. 66.), co począwszy od 1908 r. uwzględnione będzie w preliminarzach budżetu.
—	92	Wydatek *większy*, z powodu ubezpieczenia nowo wybudowanej suszni.
—	36	Wydatek *większy*, stosownie do obowiązującej umowy z przedsiębiorcą kominiarskim.
—	—	
107	5.177	
—	1.961	
107	7.138	
	7.031	
13	—	Wydatki zależnie od wymiaru c. k. Administracyi podatków.
—	73	
—	—	
13	73	
	60	
76	—	Wydatki *mniejsze*, w miarę potrzeby,
64	—	
—	23	Wydatek *większy*, zależny od ilości ubezpieczonej służby.
—	447	Wydatek *większy*, z powodu utrzymania osobnego dyetaryusza w czasie dłuższej choroby b. oficyała Zielińskiego.
—	1.339	Wydatek *większy*, wskutek znaczniejszej ilości wydatków nieprzewidzianych (zapomogi po 100 K. Flasińskiej Felicyi i Skibskiej Maryi wdów po funkcyonaryuszach szpitala, wskutek uchwały W. Sejmu z 18 3 1907; koszta przesiedlenia urzędników oficyała Gorczycy z Kulparkowa kosztem 496 K. 25 g. pisarza Krala ze Lwowa kosztem 150 K ; należytości skarbowej 155 K. od kosztów utrzymania dzieci w szpitalu św. Ludwika; renumeracyi 200 K. udzielonej inżynierowi elektrowni miejskiej we Lwowie Boguckiemu za operat techniczny dotyczący zaprowadzenia światła elektrycznego w szpitalu).
140	1.809	
	1.669	
612	—	Wydatek *mniejszy*, stosownie do ilości położnic poddających się nauce klinicznej.
507	—	Wydatek *mniejtzy*, ponieważ większą ilość dzieci umieszczano w szpitalu św. Ludwika.
—	2.596	Wydatek *większy*, zależny od ilości dzieci karmionych.
—	—	
—	2.596	

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych K.	g.	I. c. k. kliniki laryng. K.	g.	II. położnic K.	g.	II. c. k. szkoły położn. K.	g.	III. syfilitycznych K.	g.	III. c. k. kliniki syfilit. K.	g.	IV. obłąkanych K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki w roku 1907.																
XVII.	**Zapisy.**																	
99	Szembeka na odprawianie Mszy św.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76
100	Wencla na obdzielanie rekonwalescentów	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58	—	58
101	Gałeckiego i Klozowej na odprawianie Mszy św.	81	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81	—	80
	Suma rubryki XVII.	139	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	139	—	214
XVIII. 102	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100
XIX.	**Dyety, koszta podróży i różne inne.**																	
103	W sprawach funduszu jako właściciela dóbr	34	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	96	200
XX.	**Spłata pożyczek.**																	
104	Umorzenie pożyczki w kwocie 70 842K. 10g. zaciągniętej z majątku zarodowego na budowę domu izolacyjnego: *a*) III rata kapitału 2.537·06 K. *b*) 4% odsetki . . 2.541·25 „	5 078	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.078	31	5.078
105	Umorzenie pożyczki w kwocie 41.523·35 K. zaciągniętej z majątku zarodowego na postawienie budynków gospodarczych w Prądniku czerwonym i Tropiszowie; *a*) I rata kapitału . 3.458·52 K. *b*) 4% odsetki . . 1.660·93 „	5.119	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.119	45	5 440
	c) jednorazowa spłata kapitału rachunek dodatkowej pożyczki	2.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—
106	Umożenie pożyczki w kwocie 693 592·68 K. zaciągniętej z majątku zarodowego oddziału chorych i położnic tudzież funduszu podrzutków krakowskich — na budowę szpitala: *a*) XVII rata kapitału 22.094·86 K. *b*) 4½% odsetki . 17.061·60 „	37.182	04	—	—	1.974	42	—	—	—	—	—	—	—	—	39.156	46	39.156
107	Umorzenie pożyczki w kwocie 12.000 K. zaciągniętej z funduszu spółek wodnych na osuszenie gruntów w Tropiszowie; *a*) 25 i 26 rata kapitału . . . . 469·12 K. *b*) 3% odsetki . . 216·60 „	685	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	685	72	686
108	Umorzenie pożyczki na instalacyę światła elektrycznego . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.160
	Suma rubryki XX .	50.065	52	—	—	1.974	42	—	—	—	—	—	—	—	—	52.039	94	52.520

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze K.	Wynikłości większe K.	Uzasadnienie różnic
76	—	Nie było wydatku, ponieważ Kapituła katedralna w Krakowie nie podniosła należnej kwoty (vide wykaz należytości czynnych i biernych)-
—	—	
—	1	
76	1	
75		
100	—	Nie było wydatku.
165	—	Wydatek *mniejszy*, w miarę potrzeby.
—	—	
321	—	Wydatek *mniejszy*, wedle planu umorzenia (LW. 83181|07).
—	2.000	Wydatek nieprelimiowany, znachodzi pokrycie w rubryce pod pozycyą 25.
—	1	
—	—	
2.160	—	Nie było wydatku, ponieważ nie zrealizowano jeszcze pożyczki.
2.481	2.001	
480		

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		c. k. kliniki laryng.		II. położnic		c. k. szkoły położn.		III. syfilitycznych		c. k. kliniki syfilit.		IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona
		Dochody w roku 1907.																
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.
	Dochody.																	
I	**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**																	
1	Od efektów	13.848	24	—	—	1.870	29	—	—	128	—	—	—	—	—	15.846	53	16.217
2	Od kapitałów:																	
	a) 4½% od reszty dłużnego kapitału wypożyczonego od maj. zarod. w kwocie 360.028 K. 56g.	15.340	96	—	—	860	32	—	—	—	—	—	—	—	—	16.201	28	16.201
	b) 4% od reszty kapitału wypożyczonego z maj. zarodowego:																	
	α) na budowę pawilonu izolacyjnego w kw. 63.531·32 K.	2.541	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.541	25	2.541
	β) na postanowienie budynków gospodarczych w Tropiszowie w kw. 41.523·35 K.	1.660	93	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.660	93	1.440
	γ) na instalacye światła elektrycznego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	360
3	Od fundacyj	2.245	58	—	—	—	—	—	—	281	—	—	—	268	94	2.795	52	2.804
	Suma rubryki I.	35.636	96	—	—	2.730	61	—	—	409	—	—	—	268	94	39.045	51	39.563
II	**Dochody z dóbr i realności.**																	
4	Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszowa w król. Pol.	9.758	73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.758	73	9.047
5	Czynsz dzierżawny z Prądnika czerwonego	8.433	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.433	26	8.434
6	Czynsz emfiteutyczny z folwarku Przegini duchownej	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	100
7	Czynsz za wynajęcie 3 sal dla c. k. kliniki syfilistycznej ryczałt za opał i oświetlenie	1.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	1.600
8	Czynsz za lokale dla c. k. kliniki laryngologicznej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10
9	Za mieszkanie z opałem asystenta przy c. k. szkole położnych	240	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	240	—	240
10	Dochód z ogrodów szpitalnych	3.067	15	—	—	1.533	58	—	—	—	—	—	—	—	—	4.600	73	4.500
11	Ryczałt od c. k. Rządu za odwożenie zwłok z kliniki na cmentarz	78	—	—	—	15	—	—	—	30	—	—	—	27	—	150	—	150
12	Czynsz od c. i k. Skarbu wojsk. za grunt na drogę w Prądniku czerwonym	32	41	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	41	32
	Suma rubryki II.	23.309	55	—	—	1.548	58	—	—	30	—	—	—	27	—	24.915	13	24.113
III	**Zwroty kosztów leczenia.**																	
13	Od funduszu krajowego galic.	177.406	69	—	—	45.198	10	—	—	76.420	56	—	—	81.713	60	380.73	95	382.000
14	Od samopłacących	29.726	03	—	—	6.340	59	—	—	10.557	68	—	—	21.194	80	67.819	10	58.000
15	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	14.501	54	—	—	853	02	—	—	10.721	72	—	—	1.083	20	27.159	48	25.000
	Suma rubryki III.	221.634	26	—	—	52.391	71	—	—	97 699	96	—	—	103.991	60	475.717	53	465.000
IV16	**Dochody rozmaite**	739	57	—	—	77	96	—	—	233	69	—	—	284	98	1.336	20	800
16a	pożyczka na instalacyę światła elektrycznego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.000
	Do tego:																	
17	Zwrot dawniejszych zaliczek na płace	1.306	25	—	—	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.361	25	2.000
	Suma rubryki IV.	2.045	82	—	—	132	96	—	—	33	69	—	—	284	98	2.697	45	20.800

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze K.	Wynikłości większe K.	Uzasadnienie różnic
370	—	Dochód *mniejszy*, odpowiednio do stanu efektów majątku zarodowego.
—	—	
—	—	
—	221	Dochód *większy*, wedle planu umorzenia (LW. 83181/07).
360	—	Nie było dochodu, ponieważ nie zrealizowano jeszcze pożyczki.
8	—	Dochód *mniejszy*, z powodu niższego oprocentowania efektów fundacyjnych.
738	221	
517		
—	712	Dochód *większy*, ponieważ wskutek wybudowania stodół, śpichlerza i domu czeladniego kosztem funduszu szpitala, dzierżawca opłaca wyższy czynsz.
1	—	
—	—	
—	—	
10	—	Nie było dochodu, ponieważ na przedstawienie c. k. Rządu, Wydział krajowy odstąpił od żądania czynszu (LW. 9637/08).
—	—	
—	100	Dochód *większy*, zależny od obfitości zbiorów.
—	—	
—	—	
11	812	
	801	
1.261	—	Dochód *mniejszy*, wedle przedłożonych do zlikwidowania rachunków kwartalnych.
—	9.819	Dochody *większe*, odpowiednio do ilości chorych samopłacących i obcokrajowców.
—	2.160	
1.261	11.979	
	10.718	
—	536	Dochody *większe*, ponieważ w tym roku uzyskano znaczniejszą kwotę za sprzedane zużyte przedmioty.
18.000	—	Nie było dochodu, gdyż nie zrealizowano jeszcze pożyczki z powodu opóźnienia robót przy instalacyi urządzeń dla oświetlenia elektrycznego (vide wyjaśnienie do rubr. VII. poz. 67 wydatków).
639	—	Dochód *mniejszy*, zależny od pozostałych z lat dawniejszych dłużnych zaliczek, a nadto z powodu odpisania zaliczek, wydalonym ze służby szpitalnej: oficyałowi Charzewskiemu w kwocie 64 K. 50 g. i pisarzowi Zacharskiemu w kwocie 171 K.
18.639	536	
18.103		

3. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział I. c. k. kliniki laryng.		Oddział II. położnic		Oddział II. c. k. szkoły położnych		Oddział III. syfilitycznych		Oddział III. c. k. kliniki syfilityczn.		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona
		Ddhody w roku 1907.																
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.
V.	**Zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**																	
18	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. szkole położnych	—	—	—	—	3.421	76	—	—	—	—	—	—	—	—	3.421	76	4.519
19	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. klinice chorób syfilitycznych	—	—	—	—	—	—	—	—	2.500	—	—	—	—	—	2.500	—	5.247
20	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie według normy klin. w c. k. klinice chorób laryngologicznych	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	3.504
21	Zwrot kosztów utrzymania dozorcy odprowadzającego chorych na wykłady psychiatryi i neuropatologii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	676	—	676	—	676
22	Zwrot kosztów utrzymania personalu aptekarskiego, opału i oświetlenia apteki, tudzież za druki, flaszki, korki itp. . .	6.202	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.202	29	7.000
23	Ryczałt na uzupełnienie inwentarza i laboratoryum apteki III rata z kwoty 4.000 K. . .	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	1.000
24	Zwrot części wydatków na instalacyę światła elektrycznemi .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.700
24a	Za wydane klinikom uniwersyteckim *a*) leki	20.533	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.533	70	—
	b) artykuły sanitarne .	24.241	92	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24.241	92	—
	Suma rubryki V. .	52.777	91	—	—	3.421	76	—	—	2.500	—	—	—	676	—	59.375	67	25.646
25	**Pożyczka z majątku zarodowego**	2.700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.700	—	—
26	**Dotacya z funduszu krajowego**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	122 489	06	86.272

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze K	Wynikłości większe K.	Uzasadnienie różniz
1.097	—	Wydatki w c. k. szkole położnych wynosiły . . . . . 23.737 K. 86 g. Z tego przypada na fundusz krajowy za 10.231 dni po 1 K. 95 g. (rzeczywisty koszt utrzymania chorej na szpitalnym oddziele położnic, obliczony przy LW. 63753|08) kwota . . . . . 19.950 „ 45 „ zaś c. k. Rząd ma zwrócić resztę wydatków ponad normę szpitalną w kwocie . 3.787 K. 41 g. Gdy na rachunek tej nadwyżki zapłacił c. k. Rząd w r. 1907 kwotę . . . 2.070 „ — „ (oprócz tego na zaległość 1.351 K. 76 g. przeto pozostaje do wyrównania reszta w kwocie . . . . . 1.717 K. 41 g. Oprócz tego winien jest c. k. Skarb Państwa z powyższego tytułu po koniec roku 1906 kwotę . . . . . 791 K. 42 g.
2.747	—	Wydatki w c. k. klinice syfilistycznej wynosiły . . . . . 26.717 K. 23 g. Z tego przypada na fundusz krajowy za 12.540 dni po 1 K. 55 g. (rzeczywisty koszt utrzymania chorego na szpitalnym oddziale syfilitycznych, obliczony przy LW. 63763|08 kwota) . . . . . 19.437 „ — „ zaś c. k. Rząd ma zwrócić resztę wydatków ponad normę szpitalną w kwocie . 7.280 K. 24 g. Gdy na rachnek tej nadwyżki zapłacił c. k. Rząd w r. 1907 kwotę . . . 2.500 „ — „ przeto pozostaje do wyrównania reszta w kwocie . . . . . 4.780 K. 24 g. Oprócz tego winien jest c. k. Skarb Państwa z powyższego tytułu po koniec roku 1906 kwotę . . . . . 1.704 K. 20 g.
2.704	—	Wydatki w c. k. klinice laryngologicznej wynosiły . . . . . 17.899 K. 14 g. Z tego przypada na fundusz krajowy za 7.932 dni po 2 K. 10 g. (rzeczywisty koszt utrzymania chorego na oddziale szpitalnym, obliczony przy LW. 64085|08) kwota . 16.657 „ 20 „ zaś c. k. Rząd ma zwrócić resztę wydatków ponad normę szpitalną w kwocie . 1 241 K. 94 g Gdy na rachunek tej nadwyżki zapłacił c. k. Rząd w r. 1907 kwotę . . . 800 „ — „ przeto pozostaje do wyrównania reszta w kwocie . . . . . 441 K. 94 g. Oprócz tego winien jest c. k. Skarb Państwa z powyższego tytułu za rok 1906 kowtę 1.177 K. 32 g.
—	—	
798	—	Dochód *mniejszy*, gdyż uiszczenie to odnosi się do należytości za rok 1906, zaś należytość z roku 1907 w kwocie 7.175 K. 07 g. pozostała w zaległości. (Vide wykaz należytości czynnych i biernych na ostatniej stronicy zamknięcia).
—	—	
3.700	—	Nie było dochodu, gdyż instalacyi nie wydano jeszcze.
—	20.534	Dochód nieprelimiowany, służy na pokrycie wydatków w rubr. VIII poz 76 b) w kwocie 16.182 K. 08 g. i należytości pozostałej z roku 1906 w kwocie 4.351 K. 62 g.
—	24.242	Dochód nieprelimiowany, służy na pokrycie wydatków w rubr. VIII poz. 80. 1. b) w kwocie 20.372 K. 88 g. i należytości pozostałej z roku 1906 w kwocie 3.869 K. 04 g.
11.046	44.776	
	33.730	
—	2.700	Dochód nieprelimiowany, służy na pokrycie wydatków w rubr. XI poz 86 2. d) i w rubr. XX. poz 105 c).
—	36.217	Dochód *większy*, z powodu niekorzystnego wyniku zamknięcia rachunków, jak to przy poszczególnych pozycyach wyjaśniono. Dotacya pobrana wynosiła 124.788 K. 25 g., po odliczeniu zwróconej z funduszu obłąkanych 2.299 K. 19 g. — rzeczywista czysta dotacya wynosi jak obok 122.489 K. 06 g.

WYKAZ

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1907.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycye	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		A) Wydatki.								
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**								
	22	Zaliczki na płace	—	—	1.679	25	—	—	—	—
XIII		**Rozmaite.**								
	94c	Koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	172	60	—	—	—	—	—	—
XVII.		**Zapisy.**								
	99	Szembeka na odprawianie mszy św.	—	—	—	—	150	—	75	—
XX.		**Spłata pożyczek.**								
		Majątkowi zarodowemu oddziału chorych zwrot kapitałów wypożyczonych na budowy: . .								
	104	1) pawilonu izolacyjnego . .	—	—	—	—	63 531	32	—	—
	105	2) budynków gospodarskich w Prądniku czerwonym i w Tropiszowie	—	—	—	—	35.364	83	2.700	—
	106	Majątkom zarodowym oddziału chorych, położnic funduszu podrzutków zwrot kapitałów wypożyczonych na budowę szpitala	—	—	—	—	357.051	92	—	—
	107	Funduszowi spółek wodnych zwrot kapitału wypożyczonego na osuszenie gruntów w Tropiszowie	—	—	—	—	—	—	6.867	66
		Suma A. .	172	60	1.679	25	456.098	07	9.642	66
		B) Dochody.								
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**								
	15	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	2.122	38	1.959	50	—	—	—	—
	—	Od stron rozmaitych niewyśledzonych	57.500	61	129.581	47	—	—	—	—
V.		**Zwroty od c. k. Skarbu państwa.**								
	—	Zwrot nadwyżek za leczenie chorych ponad normę szpitalną								
	18	w c. k. szkole położnych . .	791	42	1.717	41	—	—	—	—
	19	„ klinice syfilitycznej .	1.704	20	4.780	24	—	—	—	—
	20	„ laryngologicznej . .	1.177	32	441	94	—	—	—	—
	22	Zwrot części wydatków za personal aptekarski opał i oświetlenie apteki druki, korki, flaszki i t. p. wskutek wydawania leków i artykułów sanitarnych c. k. klinikom uniwersyteckim .	—	—	7.175	07	—	—	—	—
	23	Ryczałt na uzupełnienie inwentarza i laboratoryum apteki (reszta)	1.000	—	—	—	—	—	—	—
		Suma B. .	64.295	93	145.655	63	—	—	—	—
		Do tego: Suma A. .	172	60	1.679	25	456.098	07	9.642	66
		Razem .	64.468	53	147.334	88	456.098	07	9.642	66
		Ogółem .	—	—	211.803	41	—	—	465.740	73
		po strąceniu stanu czynnego .	—	—	—	—	—	—	211.803	41
		Pozostaje czysty stan bierny .	—	—	—	—	—	—	253.937	32

4. Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenia kraj. Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy.	Należytość K	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		WYDATKI.						
	1	Roboty ziemne, murarskie, kamieniarskie, blacharskie, dekarskie i drenarskie .	109.662	30	109.662	30	—	—
	2	Roboty kowalskie	5.861	21	5.861	21	—	—
	3	„ stolarskie	18.282	46	18.282	46	—	—
	4	„ ślusarskie	18.820	60	18.820	60	—	—
	5	„ lakiernicze	16.328	04	16.328	04	—	—
	6	„ malarskie	539	02	539	02	—	—
	7	„ szklarskie	2.912	54	2.912	54	—	—
	8	„ kaflarskie	2.306	28	2.306	28	—	—
	9	„ betonowe	13.611	66	13.611	66	—	—
	10	Urządzenia mechaniczne . . .	28.311	70	28.311	70	—	—
	11	Wodociągi i kanalizacya . . .	11.148	22	11.148	22	—	—
	12	Centralne ogrzewanie	19.234	81	19.234	81	—	—
	13	Adaptacye starych budynków . .	26.009	41	26.009	41	—	—
	14	Ogrodzenia, drogi i chodniki . .	22.941	86	22.941	86	—	—
	15	Kolejka i wózki	11.927	52	11.927	52	—	—
	16	Kierownictwo i kancelarya:						
		a) płaca kierownika budowy . .	2.033	51	2.033	51	—	—
		b) drobne wydatki kancelaryjne .	44	47	44	47	—	—
	17	Różne	9.557	91	9.557	91	—	—
	18	Urządzenie wewnętrzne . . .	13.344	73	13.344	73	—	—
	19	Założanie ogrodu i parku . . .	4.366	97	4.366	97	—	—
	20	Przeróbka starej portierówki na pomieczczenie posterunku żandarmeryi .	5.291	81	5.291	81	—	—
	21	Budowa wieży wodnej . . .	2.328	18	2.328	18	—	—
	22	Funduszowi krajowemu 3% odsetki od kwot wydanych w r. 1907 na rachunek tej budowy . 5.465 K. 69 g. Od tego takież odsetki otrzymane z funduszu krajowego . 2.174 „ 50 „	3.291	19	3.291	19	—	—
	23	Funduszowi krajowemu zwrot pożyczki zaciągniętej w r. 1907 na pokrycie niedoboru	273.749	22	—	—	273.749	22
		Suma wydatków .	621.905	62	348.156	40	273.749	22
		Do tego: Zapas gotówki z końcem r. 1907	—	—	—	—	—	—
		Ogółem . .	—	—	348.156	40	—	—

Wydatki poniesione w r. 1907 wynoszą j. w. . . . . 348.156 K. 40 g.
po doliczeniu sumy wydat. uskutecznionych po koniec r. 1906 1,534.156 „ 84 „
Ogólna suma wydatków po koniec r. 1907 wynosi . 1,882.313 K. 24 g.

Stan majątku obrotowego z końcem r. 1907:

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . 273.749 „ 22 „
Czysty stan bierny . . . . . 273.749 K. 22 „

4. Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenia kraj. Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy.	Należytość K	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		DOCHODY.						
	1	Od Banku krajowego zwroty kwót ściągniętych przy zrealizowaniu pożyczki na budowę w kwocie 352.000·— K. *a*) kaucyi . . 1.200 — „ *b*) opłaty stemplowej od oblig. pożyczki 20·— „	1.220	—	1.220	—	—	—
	2	Od funduszu krajowego (rubr. 7 poz. 2 wyd.) czynsz za lata 1907 do 1920 za pomieszczenie w Zakł. kulparkowskim posterunku żandarmeryi (czynsz ten służy na pokrycie wydatków pod poz. 20)	5.600	—	5.600	—	—	—
	3	Pożyczka chwilowa z funduszu krajow. na pokrycie niedoboru w r. 1907 .	273.749	22	273.749	22	—	—
		Suma dochodów .	280.569	22	280.569	22	—	—
		Do tego: zapas gotówki z pocz. r. 1907	—	—	67.587	18	—	—
		Ogołem . .	—	—	348.156	40	—	—

5. Fundusz budowy krajowego Zakładu dla obłąkanych, w zachodniej części kraju (w Kobierzynie).

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		WYDATKI.						
	1	**Dyety i koszta podróży,** z powodu badania gruntów pod budowę . .	2.487	81	2.487	81	—	—
	2	**Sporządzenie projektów technicznych** roboty przedwstępne z powodu badania źrodeł wody	1.833	60	1.833	60	—	—
	3	**Najem lokalu** na pomieszczenie biura technicznego we Lwowie 975·— K. obsługa . . . . 216·40 „	1.191	40	1.191	40	—	—
	4	**Płace personalu** technicznego: *a)* kierownika budowy . 3.000 K. *b)* rysownika . . . 2.400 „ *c)* inżyniera (część płacy zwrócono rubr. VIII. funduszu krajowego . . 100 „	5.500	—	5.500	—	—	—
	5	**Kupno gruntu** pod budowę (zaliczka) .	25.000	—	25.000	—	—	—
	6	**Rozmaite**	304	54	304	54	—	—
	7	**Zwroty funduszowi krajowemu:** *a)* pożyczki pobranej w r. 1904 . . 878·92 K. *b)* pożyczki pobranej w r. 1906 . . 6.383·07 „ *c)* pożyczki pobranej w r. 1907 . . 36.660·07 „	43.922	06	—	—	43.922	06
		d) 3% odsetek od dłużnego kapitału za r. 1907	342	72	342	72	—	—
		Suma wydatków .	80.582	13	36.660	07	43.922	06

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny	— K.	— g.
„ bierny	43.922 „	06 „
Z porównania okazuje się *czysty stan bierny* . .	43.922 K.	06 g.

LW. 59879|1908.

5. Fundusz budowy krajowego Zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju (w Kobierzynie).

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g.
		DOCHODY.						
	1	Pożyczka z funduszu krajowego na pokrycie wydatków w roku 1907.	36.660	07	36.660	07	—	—

Uwaga: Na pokrycie wydatków w r. 1907, zaciągnięto pożyczkę
z funduszu krajowego w kwocie . . . . . 36.660 K. 07 g.
a po doliczeniu pożyczek zaciągniętych:
w r. 1904 w kwocie . . . . . 878 „ 92 „
„ „ 1906 „ „ . . . . . 6.383 „ 07 „
łącznie wypożyczono zatem dotychczas kwotę . . . . 43.922 K. 06 g.
która zwróconą zostanie funduszowi krajowemu po zrealizowaniu pożyczek w kwocie 8.000 K. i 4,321.000 K. uchwalonych przez Wysoki Sejm d. 24/10 1903 i d. 12/10 1907.

6. Fundusz podrzutków w Krakowie.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy.	Należytość K	g.	Uiszczenie K	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	g.
		DOCHODY.						
	1	Zwrot pożyczki udzielonej funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie .	19.118	22	1.114	10	18.004	12
	2	Wartość skapitalizowanej renty z zapisu Jana Tarły	3.282	66	—	—	3.282	66
	3	Efekta zakupione	3.377	97	3.377	97	—	—
	4	Gotówka za spieniężone efekta . .	1.341	74	1.341	74	—	—
	5	Zrealizowane odsetki . 2.672 K. 48 g. po odliczeniu odsetek biernych i podatku rentowego . 3 „ 71 „	2.668	77	2.668	77	—	—
	6	Nadwyżka dochodów pobrana z majątku obrotowego . , . . .	657	80	657	80	—	—
		Suma dochodów .	30.447	16	9.160	38	21.286	78
	7	**Zapas** z początkiem r. 1907: w gótówce . . 847 K. 80 g. w efektach . . 64·910 „ 80 „	—	—	65.758	60	—	—
		Razem . .	—	—	74 918	98	—	—
		WYDATKI.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	3.310	77	3.310	77	—	—
	2	Efekta wydane do spieniężenia . .	1.341	74	1.341	74	—	—
	3	Odsetki wydane do majątku obrotowego	2.661	64	2·661	64	—	—
		Suma wydatków .	7.314	15	7.314	15	—	—
	4	**Zapas** z końcem r. 1907: w gotowce . . 657 K. 80 g. w efektach . . 66.947 „ 03 „	—	—	67.604	83	—	—
		Razem . . .	—	—	74.918	98	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem r. 1907:

	Szczegół	Ogół
Stan czynny: Zapas kasowy: *a*) w gotówce .		657 K. 80 g.
b) w efektach:		
1) 4½% listy zast. Banku krajowego . .	400 K. — g.	
2) 4% „ „ „ „ . .	56.500 „ — „	
3) 4% „ „ gal. Tow. kredyt. z. .	800 „ — „	
4) 4% oblig. gal. funduszu propin. .	9.200 „ — „	
5) 4% książeczka wkładk. Banku kraj. .	47 „ 03 „	66.947 „ 03 „
6) należytości czynne		21.286 „ 78 „
Suma stanu czynnego .		88.891 „ 61 „
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . , .		88.891 K. 61 g.
W wyrównaniu z takimże stanem z roku 1906		88.159 „ 48 „
okazuje się przyrost majątku o .		732 K. 13 g.

6. Fundusz podrzutków w Krakowie.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy.	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		DOCHODY.						
I		**Odsetki Od efektów, kapitałów i fundacyj.**						
	1	Od efektów	2.658	09	2 658	09	—	—
	2	„ kapitałów:						
		a) 4½% od reszty kapitału dłużnego przez szpital św. Łazarza w Krakowie 19.118 K 22 g.	860	32	860	32	—	—
		b) 5% od kapitału fundacyjnego Tarły .	164	14	164	14	—	—
		Ogólna suma dochodów . .	3.682	55	3.682	55	—	—
		WYDATKI.						
I		**Płace urzędników.**						
	1	Funkcyonaryusze szpitala za czynności przy tym funduszu	100	—	100	—	—	—
II		**Potrzeby kancelaryjne.**						
	2	Druki, przybory do pisania i inne .	40	—	40	—	—	—
III		**Remuneracye.**						
	3	Za gorliwe pielęgnowanie dzieci . .	50	—	50	—	—	—
IV		**Koszta utrzymania podrzutków.**						
	4	Za utrzymanie dzieci przyjętych na mocy ustawy z 10 maja 1873 (Art. V.) w miarę własnych funduszów . .	2.722	62	2.722	62	—	—
V	5	**Koszta leczenia dzieci**	—	—	—	—	—	—
VI	6	**Rozmaite.**						
		Koszta pogrzebowe, podróży i inne .	112	13	112	13	—	—
		Suma wydatków .	3.024	75	3 024	75	—	—
	7	Do tego: Nadwyżka dochodów oddana do majątku zarodowego tego funduszu . .	657	80	657	80	—	—
		Ogólna suma wydatków . .	3.682	55	3.682	55	—	—

LW. 67120|1908.

III.

FUNDUSZ SZKOLNY KRAJOWY.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

LW. 57.413/908.

Zamknięcie rachunku wydatków sporządził Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

Z drukarni E. Winiarza.

WYDATKI. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz	Wydatki w roku 1907 K	Wydatki w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
I	1—7	Płace i dodatki na mieszkania nauczycieli etatowych, wynagrodzenia nauczycieli nadetatowych, religii, remuneracye za naukę religii, godziny nadobowiązkowe, dodatki pięcioletnie i zastępstwo nauczycieli urlopowanych	14.384.902	66	14,065.675
II	8—11	Remuneracye i zapomogi, nadzwyczajne zapomogi, zasiłki na kursa wakacyjne, rolnicze, sadownicze pszczelnicze i uprawy tytoniu, na naukę slöjdu, koszykarstwa, kartoniarstwa i robót ręcznych: zwyczajne . . . 140.100 K 62 g; *nadzwyczajne* . . . **197.070** „ — „	337.170	62	342.600
III	12	Koszta podróży i dyet nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	34.597	38	53.966
IV	13-16	Dodatek do funduszu szkolnego emerytalnego, interkalarya z powodu opróżnionych posad, emerytury dla tracących posady wskutek reorganizacyi, dary z łaski stałe i jednorazowe . . . . zwyczajne . . . 63.538 K 93 g; *nadzwyczajne* . . . **1.895** „ **16** „	65.434	09	66 878
V	17	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół	200.000	—	200.000
VI	18-21	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, budynku szkolnego w Tarnowie, potrzeby szkolne i urzędowe, oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych: zwyczajne . . . 402.152 K 12 g; *nadzwyczajne* . . . **639** „ **32** „	402.791	44	389.988
VII	22	Przybory naukowe, ogólnej natury i dla nauk praktycznych	50.400	41	51.000
VIII	23	Na biblioteki okręgowe	8.940	—	10.000
IX	24	Na konferencye okręgowe	99.421	31	101.600
X	25	Na stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich	199.625	—	200.000
XI	26	Na rozmaite wydatki	24.234	44	24.600
XII	27	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye *nadzwyczajne*	53.968	50	55.536
		Suma wydatków rzeczywistych .	15,861.485	85	15,561.843
—	28	**do tego** „Przebieżne wydatki“	499.725	79	—
		Razem zgodnie z zamknięciem rachunku c. k. Rady szkoln. kraj.	16,361.211	64	15,561.843
—	29	**Do tego**: wydatki przebieżne uskutecznione w Kasie krajowej	132	08	—
		Ogółem .	16,361.343	72	15,561.843

Zamknięcie rachunku za rok 1907. WYDATKI.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	319.228	
5.429	—	
19.369	—	
1.444	—	Różnice uzasadniono przy poszczególnych rubrykach i pozycyach niniejszego zamknięcia rachunku.
—	—	
—	12.803	
600	—	
1.060	—	
2.178	—	
375	—	
366	—	
1.567	—	
32.388	332.031	
—	499.726	
32.388	831.757	
—	132	
32.388	831.889	
	799.501	

DOCHODY. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz	Dochody w roku 1907 K	Dochody w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
I	1—7	Odsetki od kapitałów	71.770	60	70.635
II	8-15	Dochody z dóbr, realności i innych praw . . .	43.462	91	43.496
III	16-26	Dodatki	3,033.582	58	3,144.704
IV	27	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	5.670	—	5.670
V	28	Zapisy i darowizny	—	—	—
VI	29	Taksy od spadków	235.353	04	180.000
VII	30	Rozmaite wpływy	310.349	46	—
VIII	31	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	109.885	92	109.886
IX	32	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych	199	75	150
		Suma dochodów rzeczywistych .	3,810.274	26	3,554.541
	32a	**Do tego**: dochody przebieżne znoszące się z poz. 29 wydatków	132	08	—
		Razem .	3,810.406	34	3,554.541
		zgodnie z rubr. V. doch. poz. 1 funduszu krajowego			
	32b	Dotacya z funduszu krajowego	12,550.937	38	12,007.302
		Ogółem zgodnie ze sumą wydatków .	16,361.343	72	15,561.843

Zamknięcie rachunku za rok 1907. DOCHODY.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	1.136	
33	—	
111.121	—	
—	—	
—	—	
—	55.353	
—	310.349	
—	—	Różnice pomiędzy dochodami preliminowanymi, a rzeczywistymi — uzasadniono przy poszczególnych rubrykach i pozycyach niniejszego zamknięcia rachunku.
—	50	
111.154	366.888	
—	132	
111.154	367.020	
	255.866	
—	543.635	
—	799.501	

WYDATKI. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907 K	Wydatki w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
I.		**Płace i dodatki.**			
	1	Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych a) pobory wypłacone w gotówce . 9,397.851 K 68 g b) wliczone do poborów dochody z gruntów szkolnych i dochody w naturze . . . . . 42.000 „ — „ c) zapłacone podatki od gruntów szkolnych pod b) wymienionych 3.391 „ 69 „	9,443.243	37	9,253.650
	2	Na wynagrodzenia nauczycieli nadetatowych . .	2,799.891	58	2,652.600
	3	Na płace i dodatki na mieszkanie etatatowych nauczycieli religii	597.357	35	635.875
	4	Na remuneracye za udzielanie nauki religii . .	133.330	30	156.000
	5	Na dodatki pięcioletnie nauczycieli	1,011.428	21	975.850
	6	Na wynagrodzenia nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	267.824	82	271.700
	7	Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych . . .	131.827	03	120.000
		Suma rubryki I. . .	14,384.902	66	14,065.675

Zamknięcie rachunku za rok 1907. WYDATKI.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	189.593	Wydatek *większy* o 189.593 K z powodu uregulowania poborów nauczycieli stałych i tymczasowych już od 1. lipca 1907 na podstawie nowej ustawy z 25. maja 1907. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 49. oraz rozporządzenia c. k. kraj. Rady szkolnej z 28. czerwca 1907. l. 22.579, ogłoszonego w dzienniku ustaw i rozp. kraj. Nr. 59. już począwszy od 1. lipca 1907, tudzież z powodu, że była możność obsadzenia *większej* liczby posad nauczycieli etatow. niż w preliminarzu przewidziano skutkiem czego zmniejszyły się interkalarye preliminowane.
—	147.292	Wydatek *większy* o 147.292 K z powodu jak wyżej a nadto z powodu, że wskutek znacznego zwiększenia frekwencyi okazała się konieczność otwarcia *większej* liczby klas nadetatowych, wobec czego nie osiągnięto w tej rubryce żadnych interkalaryów.
38.517	—	Wydatek *mniejszy* o 38.517 K z powodu opróżnienia większej liczby posad nauczycieli religii, tudzież z powodu niepobrania po koniec grudnia 1907 kwoty 4.752 K 61 g tytułem przypadających należytości.
22.670	—	Wydatek *mniejszy* o 22.670 K. z powodu, że znaczną część tych należytości asygnowano dopiero w styczniu 1908, tudzież z powodu niepobrania po koniec grudnia 1907 kwoty 1.114 K 75 g z zaasygnowanych już należytości.
—	35.578	Wydatek *większy* o 35.578 K z powodu przyznania większej liczby dodatków pięcioletnich niż preliminarzem przewidziano, tudzież z powodu podwyższenia tych dodatków na mocy ustawy z 25 maja 1907. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 49.
3.875	—	Wydatek *mniejszy* o 3.875 K z powodu asygnowania pewnej części tych należytości dopiero w styczniu 1908, tudzież z powodu niepobrania z asygnowanych już należytości kwoty 1.967 K 83 g po koniec grudnia 1907.
—	11.827	Wydatek *większy* o 11.827 z powodu, że wysokość tych należytości substytucyjnych podniosła się wskutek regulacyi poborów nauczycielskich na mocy ustawy z 25. maja 1907. Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 49.
65.062	384.290	
	319.228	

WYDATKI. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907 K	Wydatki w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
II.		**Remuneracye i zapomogi.**			
	8	A. Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli . .	59.659	82	60.000
		B. Nadzwycz. zapomogi dla nauczycieli *nadzwycz.* .	197.070	—	200.000
	9	Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa; 1. na 5 kursów wakacyjnych dla nieukwalifikowanych sił nauczycielskich . 13.269 K 70 g 2. na kursa rolnicze i sadownicze tudzież pszczelnicze i uprawy tytoniu dla nauczycieli szkół wiejskich . . . . . 16.944 „ 30 „	30.214	—	30.500
	10	Na kursa nauki zręczności dla nauczycieli nauki słȯjdu drzewnego tudzież koszykarstwa i kartoniarstwa	9.100	—	9.100
	11	Remuneracye za naukę robót ręcznych . . .	39.126	80	41.000
	11a	Na zasiłki dla kursów dla analfabetów . . .	2.000	—	2.000
		Suma rubryki II. . .	337.170	62	342.600
III.	12	**Na koszta podróży i dyety dla nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych . . . .**	34.597	38	53.966

Zamknięcie rachunku za rok 1907. WYDATKI.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
340	—	Wydatek *mniejszy* o 340 K z powodu niepodniesienia asygnowanych zapomóg i remuneracyi w roku, do którego zamknięcie rachunków się odnosi.
2.930	—	Wydatek *mniejszy* o 2.930 K z powodu, że zasiłki nadzwyczajne asygnowane w roku 1907 podniesione zostały dopiero w styczniu 1908.
286	—	Wydatek *mniejszy* o 286 K. z powodu, że spodziewane wydatki w przyzwolonej budżetem wysokości nie nastąpiły.
—	—	
1.873	—	Wydatek *mniejszy* o 1.873 K z powodu, że spodziewane wydatki w przyzwolonej budżetem wysokości nie nastąpiły, gdyż w znacznej liczbie szkół uczyły robót ręcznych nauczycielki klasowe.
—	—	
5.429	—	
19.369	—	Wydatek *mniejszy* o 19.369 K z powodu przyznania kosztów podróży mniejszej liczbie nauczycieli niż preliminowano.

WYDATKI. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907 K	Wydatki w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
IV		**Dodatki i dary z łaski.**			
	13	Dodatek stały do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego	25.599	84	25.600
	14	Interkalarya z powodu opróżnionych posad nauczycielskich	24.425	48	18.218
	15	Na emerytury dla nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół *nadzwyczajne* . .	1.895	16	5.000
	16	Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli a to: *a*) stałe . . . . . 7.113 K 61 g *b*) jednorazowe . . . 6.400 „ — „	13.513	61	18.060
		Suma rubryki IV. .	65.434	09	66.878
V	17	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół.**	200.000	—	200.000
VI	18	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół**	218.550	82	190.000
	19	Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie . zwyczajne . . . . 560 K — g *nadzwyczajne* . . . . **639 „ 32 „**	1.199	32	1.200
	20	Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe . . .	165.348	16	168.788
	21	Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	17.693	14	30.000
		Suma rubryki VI. . .	402.791	44	389.988

Zamknięcie rachunku za rok 1907. WYDATKI.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	6.207	Wydatek *większy* o 6.207 K z powodu, że po uregulowaniu poborów nauczycieli na podstawie ustawy z 25. maja 1907 Dz. ust. kraj. Nr. 49. przypadło od opróżnionych posad wyższe interkalare.
3.105	—	Wydatek *mniejszy* o 3.105 K z powodu wstrzymania poborów wskutek śmierci.
4.546	—	Wydatek *mniejszy* o 4.546 K z powodu wstrzymania darów z łaski wskutek śmierci, tudzież niepobrania w roku przedmiotowym asygnowanych należytości; Z tego też powodu pozostały z końcem grudnia 1907 zaległości z tego tytułu w kwocie 1.793 K 16 g.
7.651	6.207	
1.444		
—	—	
—	28.550	Wydatek *większy* o 28.550 K z powodu wydania większej liczby orzeczeń przyznających gminom w myśl ustawy zasiłki na potrzeby rzeczowe szkół ponad 10%-wą prestacyę ustawową.
—	—	
3.440	—	Wydatek *mniejszy* o 3.440 K z powodu, niepobrania do końca roku 1907 asygnowanych należytości w kwocie 1.180 K tudzież z powodu nie wejścia w życie w roku 1907 części szkół nowozorganizowanych względnie przekształconych na więcej klasowe.
12.307	—	Wydatek *mniejszy* o 12.307 K z powodu, że spodziewane wydatki w przyzwolonej budżetem wysokości nie nastąpiły, albowiem w ciągu roku 1907 było w toku budowy znacznie mniej szkół, aniżeli spodziewano się w czasie układania preliminarza, skutkiem czego zmniejszyły się także koszta nadzoru.
15.747	28.550	
—	12.803	

WYDATKI. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907 K	Wydatki w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
VII	22	**Na przybory naukowe:**			
		a) ogólnej natury . . . . 36.000 K — g			
		b) do nauk praktycznych a to: na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych i ogrodów szkolnych, tudzież na zakupno warstatów i narzędzi do słójdu i na urządzenie pracowni koszykarstwa, na przybory do robót kartonowych, na urządzenie gospodarstwa kobiecego tudzież na wydawnictwo „Obrazy do nauki poglądu“ . . . . . 14.400 „ 41 „	50.400	41	51.000
VIII	23	**Na biblioteki okręgowe**	8.940	—	10.000
IX	24	**Na konferencye okręgowe**	99.421	31	101.600
X	25	**Na stypendya dla uczniów i uczenic seminaryów nauczycielskich**	199.625	—	200.000
XI	26	**Na rozmaite wydatki a to:**			
		a) na potrzeby szkół ogólnej natury . . . . . 3.000 K — g			
		b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych . . . 3.234 „ 44 „			
		c) na wydawnictwo dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej . . . . . 6.000 „ — „			
		d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych, do funduszu szkolnego krajowego . . . 12.000 „ — „	24.234	44	24.600

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują sią wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
600	—	Wydatki *mniejsze* o 600 K z powodu, że spodziewane wydatki w przyzwolonej budżetem wysokości nie nastąpiły, nie dadzą się one bowiem naprzód dokładnie obliczyć.
1.060	—	Wydatek *mniejszy* o 1.060 K z powodu, że spodziewane wydatki zastosowane ściśle do wymagań c. k. Rad szkolnych okręgowych — nie nastąpiły.
2.178	—	Wydatek *mniejszy* o 2.178 K ponieważ pewna ilość nauczycieli tymczasowych nie wzięła udziału w konferencyi okręgowej.
375	—	Wydatek *mniejszy* o 375 K z powodu, że urząd podatkowy w Sokalu zarachował ten wydatek mylnie w państwowym funduszu (w dzienniku seminaryów nauczycielskich) wyrównanie tego zarachowania nastąpi w roku 1908.
366	—	Wydatek *mniejszy* o 366 K wedle rzeczywistych potrzeb w tym roku.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907 K	Wydatki w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
XII	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye:**			
		a) dla szkoły klasztornej dla PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie	6.000	—	6.000
		b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu	4.000	—	4.000
		c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu	4.768	50	6.336
		d) dla szkoły żeńskiej PP. Bazylianek w Jaworowie	1.600	—	1.600
		e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im św. Scholastyki w Krakowie	5.000	—	5.000
		f) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi we Lwowie	2.000	—	2.000
		g) dla szkoły żeńskiej im. św. Tomasza w Krakowie	1.500	—	1.500
		h) dla szkoły żeńskiej PP. Augustyanek w Krakowie	2.000	—	2.000
		i) dla szkoły żeńskiej w Stryju, utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne . . .	1.000	—	1.000
		k) dla szkoły izraelickiej w Brodach . .	12.000	—	12.000
		l) dla internatu PP. Bazylianek we Lwowie .	1.000	—	1.000
		m) dla szkoły zręczności oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie	1.100	—	1.100
		n) dla szkoły Sióstr Miłosierdzia w Rozdole .	1.800	—	1.800
		o) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Busku .	400	—	400
		p) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu .	3.000	—	3.000
		r) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Uhnowie .	600	—	600
		s) dla zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4 kl. szkoły utrzymywanej przez SS. Felicyanki	500	—	500
		t) dla szkoły w Bełzie utrzymywanej przez SS. Felicyanki	600	—	600
		u) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla krztałcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych	2.000	—	2.000
		w) dla Zakładu wychowawczego św. Rodziny z Nazaretu we Lwowie	800	—	800
		y) na rozszerzenie budynku szkoły żeńskiej w Rawie, utrzymywanej przez Zgromadzenie SS. Dominikanek (jako 3 rata z rozłożonej na 10 lat subwencyi 8.000 K) . .	800	—	800
		z) dla szkoły PP. Dominikanek w Bielinach .	600	—	600
		ż) Zgromadzeniu SS. Urszulanek w Kołomyi na amortyzacyę części pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego (V rata z 20 lecia)	500	—	500
		aa) na rozszerzenie budynku szkoły wydziałowej żeńskiej SS. Bazylianek w Jaworowie III rata z 15-lecia z przyznanych 6.000 K .	400	—	400
		Suma rubryki XII *nadzwyczajne* . .	53.968	50	55.536

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Usasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
1.567	—	Wydatek *mniejszy* o 1.567 K z powodu chwilowego opróżnienia posad nadetatowych w szkole klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu, dla których asygnuje się wynagrodzenie z przyzwolonej subwencyi.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
1.567	—	

WYDATKI. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
	28	**Przebieżne wydatki.**			
		a) Nadebrane płace nauczycieli etatowych . .	120.476	58	—
		b) „ wynagrodzenia nauczycieli nadetat.	74.857	29	—
		c) „ płace nauczycieli religii . . .	2.016	48	—
		d) „ remuneracye za naukę religii .	25	36	—
		e) „ dodatki pięcioletnie	8	33	—
		f) „ wynagrodzenia za godziny nadobow.	605	—	—
		g) „ „ substytucyjne . .	1.299	04	—
		h) „ ryczałty na drobne potrzeby szkolne	1.355	—	—
		i) Odsetki od obligacyi wypłacone miejscowym Radom szkolnym na potrzeby szkół . .	1.492	03	—
		k) Zwroty 3% dodatków do podatków. . .	40.896	57	—
		l) „ nadpłaconych prestacyi . . .	103.588	61	—
		m) „ taks od spadków	5.916	46	—
		n) Mylne zarachowania c. k. Urzędów podatkow.	69.777	04	—
		o) Zwrot nadpłaconych stypendyów . . .	412	—	—
		p) Zasiłek dla fund. szkol. miejsc. na budowę szkół na rachunek kredytu z r. 1908. . .	77.000	—	—
		Razem	499.725	79	—
	29	Wydatki przebieżne uskutecznione w Kasie krajowej	132	08	—

Wykaz zaległości biernych pozostałych z końcem grudnia 1907.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi		Zaległości bierne: Z lat dawnych K	Z lat dawnych g.	Z roku bież. K
I	1	Niepobrane płace i dodatki na mieszkanie naucz. .	14.516	36	—
	2	„ wynagrodzenia nauczycieli nadetat. .	8.178	72	—
	3	„ płace nauczycieli religii	4.752	61	—
	4	„ wynagrodzenia za udzielanie nauki religii	1.114	75	—
	5	„ dodatki pięcioletnie	3.005	15	—
	6	„ wynagrodzenia za godziny nadobow. .	1.967	83	—
	7	„ „ za zastępstwo naucz. .	2.038	17	—
II	8	„ remuneracye i zapomogi (340 + 2.930 K)	3.270	—	—
IV	14	Interkalarya z powodu opróżnionych posad nauczycielskich w roku 1907	28.419	—	—
	16a	Niepobrane dary z łaski stałe	1.793	16	—
V	17	„ zasiłki na budowę szkół	121	19	—
VI	18	„ „ „ utrzymanie szkół . . .	5.698	22	—
	20	„ ryczałty na drobne potrzeby szkolne .	1.180	—	—
		„ podatki od gruntów szkolnych . .	83	63	—
		Razem . . .	76.138	79	—

Zamknięcie rachunku za rok 1907. WYDATKI.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Wydatek *większy* o 499.725 K 70g, z powodu że na ten cel nieprelimino-wano żadnej kwoty, gdyż wydatki kompensują się z odnośnemi rubrykami przychodów, w których znajdują pokrycie a to:
—	—	pozycya *a*, *b*, *c*, *d*, *e*, *f*, *g*, *h*, *n*, *o* w ogólnej sumie . . . . . 270.832 K 12 g.
—	—	w rubryce przychodów VII. poz. 30 „Rozmaite wpływy“ pozycya *i*) w kwocie . 1.492 „ 03 „
—	—	w rubryce przychodów I. poz. 3 „Odsetki od kapitałów“ pozycya *k*) w kwocie . 40.896 „ 57 „
—	—	w rubryce przychodów III. poz. 26 „dodatek okręgowy“ poz. *l*) w kwocie . 103.588 „ 61 „
—	—	w rubryce przychodów III. poz. 25 „dodatek do podatków od „gmin i obszarów dworskich“ poz. *m*) w kwocie . . . 5.916 „ 46 „
—	499.725	w rubryce przychodów VI. poz. 29 „Taksy od spadków“ poz. *p*) w kwocie . . . 77.000 „ — „
		w kredycie z r. 1903.
		Razem . 499.725 K 79 g.
—	132	Wydatek *większy*, o 132 K znajduje pokrycie w poz. 32 *a*) dochodów.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907 K	Dochody w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
I		**Odsetki od kapitałów.**			
		a) Ogólny fundusz szkolny krajowy.			
	1 a-g	Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół . .	25.775	38	25.776
	2	Od 4% listów zastawnych gal. Banku krajowego nom. wartości 17.100 K i od 4% obligów kolejowych gal. Banku krajowego nom. wart. 24.300 K będących własnością majątku zarodowego . . .	1.656	—	1.656
		b) Fundusze poszczególnych szkół ludowych.			
	3 a-h	Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płace nauczycieli	43.011	64	42.539
	4 a-f	5% od kapitałów hipotekowanych w walucie wiedeńskiej	47	05	32
	5	5% od kapitału hipotekowanego w walucie polskiej na dobrach Branice	—	—	125
	6 a-b	5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w walucie polskiej	23	73	24
	7 a-c	5% od kapitałów hipotekowanych na rzecz pojedyńczych szkół	1.256	80	483
		Suma rubryki I. . .	71.770	60	70.635
II		**Dochody z dóbr, realności i innych praw.**			
	8	Czynsz z ogrodu szkolnego w Dunajowie . . .	—	—	2
	9	„ „ „ „ „ Krukienicach . .	—	—	4
	10	Czynsz z wydzierżawionych gruntów szkolnych w Zagórzu	—	—	10
	11	Czynsz z wydzierżawionych gruntów szkolnych w Pilźnie	1.000	—	710
	12	Czynsz z wydzierżawionych gruntów szkolnych w Skawinie	462	91	446
	13	Czynsz od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego	—	—	324
	14	Czysty dochód z gruntów i realności pojedyńczych szkół	10.000	—	10.000
	15	Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron	32.000	—	32.000
		Suma rubryki II. . .	43.462	91	43.496

Zamknięcie rachunku za rok 1907. DOCHODY.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	472	Dochód *większy* o 472 K. Są to nie preliminiowane odsetki od listów zastawnych zakupionych w ciągu r. 1907 za kapitały złożone na wykupno prestacyi szkolnych z tytułów dawniejszych dobrowolnych zobowiązań ciężących na dobrach Baligród, Brzesko i Dziekanowice.
—	15	Dochód *większy* o 15 K z powodu częściowej spłaty zaległości.
125	—	Dochód *mniejszy* o 125 K pozostaje w zaległości.
—	—	
—	774	Dochód *większy* o 774 K z powodu częściowej spłaty zalegości.
125	1.261	
	1.136	
2	—	Dochód *mniejszy* o 2 K
4	—	„ „ „ 4 „ } dochody te pozostają w zaległości.
10	—	„ „ „ 10 „
—	290	Dochód *większy* o 290 K z powodu częściowej spłaty zaległości.
—	17	„ „ „ 17 „ „ „ ściągnięcia odsetek zwłoki od stron interesowanych.
324	—	Dochód *mniejszy* o 324 K. pozostaje w zaległości.
—	—	
—	—	
340	307	
33		

DOCHODY. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
III		DODATKI.			
	16ac	Od gminy Zaleszczyki, dodatek na wydatki kancelaryjn.	28	—	28
	17	Od tarnowskiej gminy żydowskiej, dodatek na utrzymanie IV. klasy przy szkole głównej . . .	—	—	52
	18	Od gminy Cewków, część odsetek od majątku gminnego	420	—	210
	19	Od każdoczesnego proboszcza obrz. łać. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa	84	—	84
	20	Od właściciela dóbr w Bolesławiu z legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 zł. m. kon. .	—	—	52
	21	Od gminy Laskowce, odsetki od renty państwowej Nr. 28618 na 2.350 zł. w. a. czyli 4.700 K . .	197	40	198
	22	Od gminy Bortiatyn, odsetki od renty państwowej Nr. 38006 na 950 zł. w. a. czyli 1.900 K . .	79	80	80
	23	Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron tudzież z przewyżki dochodów majątków zarodowych miast i miasteczek, a wreszcie od gminy miasta Białej na płace nauczycieli .	745.450	49	740.000
	24	Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych	2.201	56	4.000
	25	Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich	1,660.759	98	1,700.000
	26	3% dodatek okręgowy	624.361	35	700.000
		Suma rubryki III. . .	3,033.582	58	3,144.704
IV	27	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** . . .	5.670	—	5.670
V	28	**Zapisy i darowizny**	—	—	—
VI	29	**Taksy od spadków**	235.353	04	180.000
VII	30	**Rozmaite wpływy**	310.349	46	—

Zamknięcie rachunku za rok 1907. DOCHODY.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
52	—	Dochód *mniejszy* o 52 K pozostaje w zaległości.
—	210	Dochód *większy* o 210 K z powodu spłaty zaległości.
—	—	
52	—	Dochód *mniejszy* o 52 K pozostaje w zaległości.
—	—	
—	—	
—	5.450	Dochód *większy* o 5.450 K z powodu częściowej spłaty zaległości.
1.798	—	Dochód *mniejszy* o 1.798 K zależny od mniej lub więcej energicznego ściągania tych zaległości przez c. k. Urzędy podatkowe i z góry dokładnie przewidzieć się nie da.
39.240	—	Dochód *mniejszy* o 39.240 K,
75.639	—	„ „ „ 75.639 „ } Dochody te zależne są od wysokości przypisu i opłaty podatków państwowych i mogą być preliminowane tylko w przybliżeniu na podstawie podatków roku poprzedniego. Dla tego też w tych pozycyach są zawsze i muszą być znaczniejsze różnice między wywynikłościami a budżetem.
116.781	5.660	
111.121		
—	—	
—	—	
—	55.353	Dochód *większy* o 55.353 K z powodu że dochód ten nie da się nawet w przybliżeniu naprzód oznaczyć dla braku pozytywnej podstawy.
—	310.349	Dochód *większy* o 310.349 K. W kwocie tej mieszczą się przedewszystkiem 10% opłaty na fundusz szkolny krajowy, potrącone w myśl art. 36. ust. krajowej z dnia 11. czerwca 1905 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 73 nauczycielkom, które po wejściu w życie tej ustawy wyszły za mąż. Dochód z tego tytułu nie był jeszcze preliminowany na rok 1907, a wynosił w tym roku ogółem kwotę 13.161 K 59 g. Pozostała reszta w kwocie 297.187 K 87 g są to mylne zarachowania c. k. Urzędów podatkowych, zwroty nadebranych płac i ryczałtów przez nauczycieli tudzież inne zwroty korelatywne tak z roku bieżącego jako też z lat poprzednich, które wpłynęły dopiero w roku 1907. Część z mylnych zarachowań uskutecznionych w ostatnich miesiącach roku 1907 będzie przeprowadzoną jako wydatek dopiero w roku 1908.

DOCHODY. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907 K	Dochody w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
VIII.	31	**Dodatek z c. k. Skarbu Państwa**	109.885	92	109.886
IX.	32	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	199	75	150
	32a	**Dochody przebieżne znoszące się z poz. 29 wydatków**	132	08	—
	32b	**Dotacya z funduszu krajowego**	12,550.937	38	12,007.302

Zamknięcie rachunku za rok 1907. DOCHODY.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K		
—	—	
—	50	Dochód *większy* o 50 K z powodu spłaty zaległości.
—	132	Dochód *większy* o 132 K równoważy się z poz. 29. wydatków.
—	543.635	Dochód *większy* o 543.635 K pobrany od funduszu krajowego na pokrycie niedoboru większego od budżetu i o tę też kwotę ogólny wynik zamknięcia niekorzystniejszy jest od budżetu.

Wykaz

zaległości czynnych pozostałych z końcem roku 1907.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zaległości czynne z lat dawnych K	g	Zaległości czynne z roku bieżącego K	g
I	1—7	Odsetki od kapitałów	275	92	194	86
II	8-15	Dochody z dóbr, realności i innych praw . .	6.441	93	1.209	38
III	16-26	Dodatki	470.078	31	1,013.798	02
VI	29	Taksy od spadków	114.892	18	68 651	17
VII	30	Rozmaite wpływy	236.683	42	18.664	13
IX	32	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne	1.342	64	—	—
		Razem . .	829.714	40	1,102.517	56
		Ogółem . .	—	—	1,932.231	96

Wykaz prestacyi szkolnych w ryczałtowej kwocie za rok 1907 zestawiony okręgami szkolnymi.

L. p.	Okręg szkolny	Przypisano				Odpisano		Sprostowana należytość						Uiszczono						Pozostała należytość					
		na zaległość		na bieżące		z zaległości		zaległa		bieżąca		razem		Ogółem		z tego przypada na nadpłatę		z tego przypada na rachunek prestac.		z zaległości		z bieżącego		razem	
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
1	Biała	1.475	02	52.549	41	—	—	1.475	02	52.549	41	54.024	43	51.983	66	25	40	51.958	26	42	96	1.997	81	2.040	77
2	Bóbrka	862	95	2.779	98	13	—	849	95	2.779	98	3.629	93	1.183	88	—	—	1.183	88	134	17	2.311	88	2.446	05
3	Bochnia	33.423	99	22.096	48	—	—	33.423	99	22.096	48	55.520	47	6.894	77	163	12	6.731	65	33.417	99	15.207	71	48.625	70
4	Bohorodczany	1.308	05	2.063	54	—	—	1.308	05	2.063	54	3.371	59	2.749	54	98	01	2.651	53	11	—	611	05	622	05
5	Borszczów	2.068	27	1.493	66	4	46	2.063	81	1.493	66	3.557	47	1.583	24	117	50	1.465	74	1.325	70	648	53	1.974	23
6	Brody	11.866	38	11.143	93	290	56	11.575	82	11.143	93	22.719	75	9.668	57	1.695	56	7.973	01	5.159	85	7.891	33	13.051	18
7	Brzesko	12.124	62	3.279	11	506	66	11.617	96	3.279	11	14.897	07	3.657	27	292	64	3.364	63	10.425	57	814	23	11.239	80
8	Brzeżany	411	12	4.305	04	—	—	411	12	4.305	04	4.716	16	4.512	16	10	—	4.502	16	—	—	204	—	204	—
9	Brzozów	3.239	09	3.512	30	—	—	3.239	09	3.512	30	6.751	39	3.645	23	—	—	3.645	23	778	08	2.328	08	3.106	16
10	Buczacz	13.992	86	4.292	67	—	—	13.992	86	4.292	67	18.285	53	3.548	01	21	—	3.527	01	10.182	25	4.555	27	14.737	52
11	Chrzanów	189	96	5.074	44	133	72	56	24	5.074	44	5.130	68	5.017	51	465	36	4.552	15	40	—	73	17	113	17
12	Cieszanów	373	59	4.337	22	—	—	373	59	4.337	22	4.710	81	4.590	57	317	66	4.272	91	42	08	78	16	120	24
13	Czortków	529	48	2.857	94	—	—	529	48	2.857	94	3.387	42	3.119	68	40	16	3.079	52	—	—	267	74	267	74
14	Dąbrowa	523	78	1.070	98	31	92	491	86	1.070	98	1.562	84	1.516	78	9	66	1.507	12	—	—	46	06	46	06
15	Dobromil	5.418	32	8.432	94	482	94	4.935	38	8.432	94	13.368	32	13.142	26	—	—	13.142	26	15	12	210	94	226	06
16	Dolina	14.376	08	11.733	12	—	—	14.376	08	11.733	12	26.109	20	13.669	53	901	98	12.767	55	3.688	24	8.751	43	12.439	67
17	Drohobycz	758	21	28.325	58	6	—	752	21	28.325	58	29.077	79	23.173	01	558	39	22.614	62	156	—	5.748	78	5.904	78
18	Gorlice	1.978	22	11.219	28	—	—	1.978	22	11.219	28	13.197	50	7.465	60	73	76	7.391	84	—	—	5.731	90	5.731	90
19	Gródek	1.138	86	17.285	—	45	42	1.093	44	17.285	—	18.378	44	13.175	—	—	—	13.175	—	20	—	5.183	44	5.203	44
20	Grybów	462	37	3.730	80	—	—	462	37	3.730	80	4.193	17	3.822	55	131	—	3.691	55	—	—	370	62	370	62
21	Horodenka	—	—	376	20	—	—	—	—	376	20	376	20	341	20	52	20	289	—	—	—	35	—	35	—
22	Husiatyn	1.701	98	4.554	36	423	72	1.278	26	4.554	36	5.832	62	2.608	36	585	93	2.022	43	10	—	3.214	26	3.224	26
23	Jarosław	7.233	16	22.269	92	—	01	7.233	15	22.269	92	29.503	07	22.460	04	230	69	22.229	35	4.912	51	2.130	52	7.043	03
24	Jasło	7.290	37	12.479	36	201	84	7.088	53	12.479	36	19.567	89	10.713	78	65	41	10.648	37	—	—	8.854	11	8.854	11
25	Jaworów	23.094	20	10.240	80	—	—	23.094	20	10.240	80	33.335	—	14.202	—	17	12	14.184	88	8.974	—	10.159	—	19.133	—
26	Kałusz	27.925	76	9.072	20	—	—	27.925	76	9.072	20	36.997	96	13.065	30	8	—	13.057	30	15.468	54	8.464	12	23.932	66
27	Kamionka	8.629	67	9.775	01	30	—	8.599	67	9.775	01	18.374	68	9.015	57	145	98	8.869	59	4.637	44	4.721	67	9.359	11
28	Kolbuszowa	89	84	1.287	34	—	—	89	84	1.287	34	1.377	18	1.168	57	4	68	1.163	89	—	—	208	61	208	61
29	Kołomya	9.702	38	11.053	04	—	—	9.702	38	11.053	04	20.755	42	19.597	68	—	—	19.597	68	10	—	1.147	74	1.157	74
30	Kosów	1.371	—	4.180	82	—	—	1.371	—	4.180	82	5.551	82	5.502	82	95	54	5.407	28	10	—	39	—	49	—
31	Kraków	100.509	59	3.763	74	1	74	100.507	85	3.763	74	104.271	59	26.918	54	16	67	26.901	87	75.876	15	1.476	90	77.353	05
32	Krosno	19.174	16	15.451	45	—	—	19.174	16	15.451	45	34.625	61	16.096	57	18	—	16.078	57	3.655	02	14.874	02	18.559	04
33	Limanowa	508	44	1.277	76	41	08	467	36	1.277	76	1.745	12	1.372	42	22	52	1.349	90	—	—	372	70	372	70
34	Lisko	936	97	1.333	38	390	18	546	79	1.333	38	1.880	17	1.345	64	—	—	1.345	64	284	13	250	40	534	53
35	Lwów	1.275	76	4.144	74	434	06	841	70	4.144	74	4.986	44	4.174	01	223	55	3.950	46	—	—	812	43	812	43
36	Łańcut	3.820	88	2.367	80	—	—	3.820	88	2.367	80	6.188	68	4.842	78	—	—	4.842	78	—	—	1.345	90	1.345	90
37	Mielec	3.364	41	4.196	94	100	76	3.263	65	4.196	94	7.460	59	5.288	06	14	90	5.273	16	1.167	40	1.005	13	2.172	53
38	Mościska	16.336	35	9.744	50	2.424	40	13.911	95	9.744	50	23.656	45	3.800	55	15	—	3.785	55	12.538	25	7.317	65	19.855	90
39	Myślenice	341	66	7.076	78	107	94	233	72	7.076	78	7.310	50	7.053	50	6	38	7.047	12	—	—	257	—	257	—
40	Nadwórna	7.486	01	4.147	04	—	—	7.486	01	4.147	04	11.633	05	3.927	04	64	21	3.862	83	3.744	01	3.962	—	7.706	01
41	Nisko	144	—	710	26	—	—	144	—	710	26	854	26	409	72	48	06	361	66	—	—	444	54	444	54
42	Nowy Sącz	1.573	72	18.610	28	3	34	1.570	38	18.610	28	20.180	66	8.391	68	28	22	8.363	46	90	42	11.698	56	11.788	98
43	Nowy Targ	77	59	8.409	04	—	06	77	53	8.409	04	8.486	57	8.406	90	—	—	8.406	90	18	87	60	80	79	67
44	Peczeniżyn	52	50	451	42	—	—	52	50	451	42	503	92	503	92	—	—	503	92	—	—	—	—	—	—
45	Pilzno	—	—	2.569	85	—	—	—	—	2.569	85	2.569	85	2.565	65	32	18	2.533	47	—	—	4	20	4	20
46	Podgórze	4.284	—	11.307	28	10	—	4.274	—	11.307	28	15.581	28	11.169	38	54	59	11.114	79	—	—	4.411	90	4.411	90
47	Podhajce	2.072	28	1.668	79	74	20	1.998	08	1.668	79	3.666	87	1.154	83	16	68	1.138	15	871	25	1.640	79	2.512	04
48	Przemyśl	11.253	21	31.177	28	519	18	10.734	03	31.177	28	41.911	31	31.273	29	51	45	31.221	84	326	30	10.311	72	10.638	02
49	Przemyślany	2.741	55	4.046	38	200	—	2.541	55	4.046	38	6.587	93	2.652	04	68	68	2.583	36	1.166	54	2.769	35	3.935	89
50	Przeworsk	4.285	—	4.729	72	25	—	4.260	—	4.729	72	8.989	72	3.634	22	—	—	3.634	22	1.880	—	3.475	50	5.355	50
51	Rawa	412	25	1.966	—	—	—	412	25	1.966	—	2.378	25	920	40	237	—	683	40	167	87	1.289	98	1.457	85
52	Rohatyn	875	02	835	82	57	48	817	54	835	82	1.653	36	1.013	26	8	54	1.004	72	164	66	475	44	640	10
53	Ropczyce	2.068	27	5.472	84	400	—	1.668	27	5.472	84	7.141	11	6.469	69	56	08	6.413	61	—	—	671	42	671	42
54	Rudki	420	24	4.040	24	—	—	420	24	4.040	24	4.460	48	3.530	—	—	—	3.530	—	130	24	800	24	930	48
55	Rzeszów	461	64	17.201	68	—	—	461	64	17.201	68	17.663	32	17.663	32	826	96	16.836	36	—	—	—	—	—	—
56	Sambor	16.374	22	24.530	46	48	90	16.325	32	24.530	46	40.855	78	24.483	66	35	—	24.448	66	389	80	15.982	32	16.372	12
57	Sanok	19.824	90	14.459	50	2.901	82	16.923	08	14.459	50	31.382	58	17.349	88	58	80	17.291	08	1.922	—	12.110	70	14.032	70
58	Skałat	730	24	1.541	48	10	—	720	24	1.541	48	2.261	72	1.424	72	1	34	1.423	38	79	52	757	48	837	—
59	Śniatyn	1.010	18	14.178	28	—	—	1.010	18	14.178	28	15.188	46	15.092	96	18	80	15.074	16	—	—	95	50	95	50
60	Sokal	23.882	39	21.200	74	367	50	23.514	89	21.200	74	44.715	63	30.258	30	6	—	30.252	30	3.458	59	10.998	74	14.457	33
61	Stanisławów	15.044	—	26.997	55	44	—	15.000	—	26.997	55	41.997	55	33.376	83	1.111	01	32.265	82	2.109	16	6.511	56	8.620	72
62	Stary Sambor	2.660	14	4.280	10	243	66	2.416	48	4.280	10	6.696	58	3.183	60	—	—	3.183	60	—	—	3.512	98	3.512	98
63	Stryj	2.863	31	41.805	88	800	01	2.063	30	41.805	88	43.869	18	32.730	16	20	—	32.710	16	510	56	10.628	46	11.139	02
64	Strzyżów	20	—	734	18	10	—	10	—	734	18	744	18	744	18	15	—	729	18	—	—	—	—	—	—
65	Tarnobrzeg	96	56	1.637	52	—	—	96	56	1.637	52	1.734	08	826	28	—	—	826	28	—	—	907	80	907	80
66	Tarnopol	20.502	48	6.918	32	2.953	38	17.549	10	6.918	32	24.467	42	11.711	—	194	08	11.516	92	6.547	50	6.208	92	12.756	42
67	Tarnów	1.278	14	27.163	46	—	—	1.278	14	27.163	46	28.441	60	27.423	98	—	—	27.423	98	11	80	1.005	82	1.017	62
68	Tłumacz	213	21	476	80	—	—	213	21	476	80	690	01	344	21	—	—	344	21	—	—	345	80	345	80
69	Trembowla	29.918	39	13.761	36	10	—	29.908	39	13.761	36	43.669	75	15.260	72	—	—	15.260	72	16.299	01	12.110	02	28.409	03
70	Turka	2.939	61	1.281	12	—	—	2.939	61	1.281	12	4.220	73	793	48	194	66	598	82	2.692	83	734	42	3.427	25
71	Wadowice	748	74	13.684	81	62	52	686	22	13.684	81	14.371	03	12.479	56	257	64	12.221	92	105	—	1.786	47	1.891	47
72	Wieliczka	13.468	92	12.783	40	—	—	13.468	92	12.783	40	26.252	32	15.241	64	984	56	14.257	08	347	88	10.662	80	11.010	68
73	Zaleszczyki	1.468	60	716	18	865	54	603	06	716	18	1.319	24	892	68	70	—	822	68	—	—	426	56	426	56
74	Zbaraż	4.086	52	3.971	34	232	—	3.854	52	3.971	34	7.825	86	6.605	98	540	36	6.065	62	10	—	1.209	88	1.219	88
75	Zborów	1.678	26	1.235	10	14	—	1.664	26	1.235	10	2.899	36	1.293	53	100	—	0.193	53	800	86	804	97	1.605	83
76	Złoczów	2.454	23	11.024	04	85	64	2.368	59	11.024	04	13.392	63	8.976	73	72	76	8.903	97	481	12	3.934	78	4.415	90
77	Żółkiew	22.297	—	12.203	31	—	—	22.297	—	12.203	31	34.500	31	18.769	98	81	—	18.688	98	5.302	67	10.427	66	15.730	33
78	Żydaczów	419	47	9.800	42	—	—	419	47	9.800	42	10.219	89	8.693	54	121	97	8.571	57	159	82	1.366	53	1.526	35
79	Żywiec	274	32	11.492	54	—	—	274	32	11.492	54	11.766	86	6.121	34	—	—	6.121	34	65	20	5.580	32	5.645	52
	Razem	562.288	91	731.451	37	15.608	64	546.680	27	731.451	37	1,278.131	64	745.450	49	11.819	40	733.631	09	242.835	98	289.845	22	532.681	15

SUMARYCZNY WYKAZ

prestacyj szkolnych w stopie procentowej zestawiony okręgami szkolnymi.

Liczba porząd.	Okręg szkolny	Prestacye w formie dodatku do podatków K	g	3% dodatek okręgowy K	g
1	Biała	13.235	74	15.162	15
2	Bóbrka	16.258	54	6.478	59
3	Bochnia	15.523	48	9.075	14
4	Bohorodczany	9.047	72	3.440	86
5	Borszczów	17.723	25	8.885	29
6	Brody	25.938	44	10.311	76
7	Brzesko	17.143	59	8.457	84
8	Brzeżany	20.856	13	8.679	04
9	Brzozów	10.027	84	4.799	71
10	Buczacz	28.110	62	3.808	46
11	Chrzanów	31.286	45	14.856	84
12	Cieszanów	12.301	33	5.891	76
13	Czortków	10.288	67	5.962	84
14	Dąbrowa	11.292	75	5.893	28
15	Dobromil	10.511	01	3.517	03
16	Dolina	11.556	14	5.839	48
17	Drohobycz	54.127	65	24.612	97
18	Gorlice	7.620	88	6.158	90
19	Gródek	13.410	17	6.880	30
20	Grybów	4.880	12	2.525	08
21	Horodenka	14.315	49	8.227	78
22	Husiatyn	15.338	36	7.386	27
23	Jarosław	32.388	86	12.518	44
24	Jasło	14.404	79	6.769	64
25	Jaworzno	12.725	51	5 414	10
26	Kałusz	6.345	02	5.031	47
27	Kamionka	21.408	36	8.110	45
28	Kolbuszowa	7.701	22	3.468	34
29	Kołomyja	27.819	72	10.317	71
30	Kosów	9.628	18	4.990	95
31	Kraków	336.997	12	9.961	71
32	Krosno	9.641	41	6.445	12
33	Limanowa	6.296	15	3.040	22
34	Lisko	11.814	89	6.065	67
35	Lwów	32.372	39	13.424	51
36	Łańcut	11.057	61	5.492	36
37	Mielec	17.146	46	6.483	35
38	Mościska	9.867	15	4.916	89
39	Myślenice	8.135	92	5.080	30
40	Nadwórna	8.828	84	4.873	—
41	Nisko	6.870	33	4.298	99
	Do przeniesienia	962.244	30	303.554	59

Liczba porząd.	Okręg szkolny	Prestacya w formie dodatków do podatków K	g	3% dodatek okręgowy K	g
	Z przeniesienia	962.244	30	303.554	59
42	Nowy Sącz	30.613	60	12.246	27
43	Nowy Targ	9 843	34	6.408	36
44	Peczeniżyn	4.812	14	2.387	08
45	Pilzno	6.805	56	3.781	59
46	Podgórze	22.775	64	11.311	21
47	Podhajce	14.876	48	8.144	77
48	Przemyśl	64.930	06	24.667	25
49	Przemyślany	14.109	48	5.417	22
50	Przeworsk	5.896	30	3.330	32
51	Rawa	11.794	96	6.549	86
52	Rohatyn	22.285	36	6.978	75
53	Ropczyce	9.545	89	6.248	03
54	Rudki	10.165	22	4.533	74
55	Rzeszów	37.015	23	14.651	59
56	Sambor	11.816	74	9.942	36
57	Sanok	12.413	64	7.519	77
58	Skałat	13.538	91	7.104	75
59	Śniatyn	9.138	76	7.031	33
60	Sokal	17.101	22	10.115	72
61	Stanisławów	86.754	93	30.392	87
62	Stary Sambor	6.535	77	1.050	70
63	Stryj	16.534	34	10.374	56
64	Strzyżów	7.531	41	3.378	66
65	Tarnobrzeg	10.814	96	5.066	48
66	Tarnopol	49.110	02	20.141	79
67	Tarnów	44.448	69	16.304	88
68	Tłumacz	16.854	86	6.245	23
69	Trembowla	9.317	27	6.883	25
70	Turka	7.294	81	4.050	87
71	Wadowice	10.144	16	7.716	54
72	Wieliczka	6.684	64	4.974	18
73	Zaleszczyki	15.304	69	6.816	40
74	Zbaraż	12.285	40	6.340	74
75	Zborów	12.773	16	4.427	74
76	Złoczów	16.322	75	7.700	68
77	Żółkiew	13.349	54	6.599	47
78	Żydaczów	14.621	30	5.382	51
79	Żywiec	12.354	45	8.589	24
	Razem	1,660.759	98	624.361	35

IV.

FUNDUSZ SZKOLNY KRAJOWY EMERYTALNY.

Zamknięcie rachunku

za rok

1907.

LW. 49.517/1908.

Sporządzone w Departamencie rachunkowym c. k. Namiestnictwa.

Z drukarni E. Winiarza.

Krajowy Fundusz szkolny emerytalny. Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1907 K	Wynikłości w r. 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		A. Majątek zarodowy.			
		DOCHODY.			
1		Zakupione oblig. jednolit. długu państwa Nr. 210.622	100	—	—
2		Książeczka galicyjskiej Kasy Oszczędności Nr. 107.580	67	12	—
3		Gotówka pobrana z majątku obrotowego . . .	167	80	—
		Suma dochodów .	3 4	92	—
		Zapas kasowy z początkiem roku 1907:			
		a) w gotówce			
		b) w efektach . . . 67.000 K — g	67.000	—	—
		Razem . . .	67.334	92	—
		WYDATKI.			
1		Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	167	80	—
		Suma wydatków .	167	80	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1907:			
		a) w gotówce	—	—	—
		b) w efektach . . . 67.167 K 12 g	67.167	12	—
		Razem . . .	67.334	92	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Zapas kasowy w efektach:

a) 4% książeczka wkładowa Gal. Kasy Oszczędności .	67 K	12 g
b) obligacye jednolitego długu państwa	100 „	— „
c) 4% listy zastawne gal. Tow. kred. ziemsk. we Lwowie	67.000 „	— „
Suma stanu czynnego . .	67.167 „	12 „
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny . .	67.167 K	12 g
W porównaniu zaś z takim stanem z końcem roku 1907 .	67.000 „	— „
okazuje się *przyrost* majątku zarodowego o	167 K	12 g

który powstał w skutek sprzedaży trzech książeczek gal. Kasy Oszczędności Nr. 29.748, 31 314 i 143.654, a zakupna obligacyi jednolitego długu państwa Nr. 210.622 na 100 K i książeczki wkładkowej galicyjskiej Kasy Oszczędności Nr. 107.580 na 67 K 12 g. Wykazana na ten cel w zamknięciu rachunków za rok 1906 jako zaległość gotówka wynosiła kwotę 167 K 80 g, a ponieważ nabyte za nią walory wynoszą ogółem tylko 167 K 12 g, przeto okazuje się różnica o 68 g, która powstała z tytułu kosztów z powodu zakupna walorów.

Wykaz

majątku zarodowego w efektach wartościowych, powstałych z kwoty 40.000 K. przyznanej z funduszów państwowych w roku 1870 na utworzenie majątku zarodowego krajowego funduszu szkolnego emerytalnego.

Liczba porząd.	Bliższe oznaczenie efektów	Data	Serya	Liczba	Stopa %	Opiewa na kwotę w walucie koronowej			
						pojedynczo		Razem	
						K	g	K	g
1	List zastawny galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. we Lwowie	1. lipca 1893	I.	1.411	4%	20.000	—		
2	„ „ „ „ „ „ „ „	„	I.	1.412	„	20.000	—		
3	„ „ „ „ „ „ „ „	„	I.	1.413	„	20.000	—		
4	„ „ „ „ „ „ „ „	„	III.	26.648	„	2.000	—		
5	„ „ „ „ „ „ „ „	„	III.	26.649	„	2.000	—		
6	„ „ „ „ „ „ „ „	1 stycz. 1894	IV.	1.197	„	1.000	—		
7	„ „ „ „ „ „ „ „	1 lipca 1893	V.	7.137	„	200	—		
8	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	7.138	„	200	—		
9	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	7.139	„	200	—		
10	„ „ „ „ „ „ „ „	1 stycz. 1882	V.	154	„	200	—		
11	„ „ „ „ „ „ „ „	z roku 1903	V.	33.195	„	200	—		
12	„ „ „ „ „ „ „ „	1 stycz. 1894	V.	3.952	„	200	—		
13	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.953	„	200	—		
14	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.954	„	200	—		
15	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.955	„	200	—		
16	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	25.927	„	200	—	67.000	—
17	Obligacya jednolitego długu państwa powstała z wydanych trzech książeczek gal. Kasy Oszczędności	18 września 1907		210.622		100	—	100	—
18	Książeczka wkładkowa galic. Kasy Oszczędności . . .	„		107.580		67	12	67	12
	Razem . . .	—	—	—	—	—	—	67.167	12

DOCHODY. Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907 K	Dochody w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		B. Majątek obrotowy.			
		DOCHODY.			
I.		Odsetki od kapitałów	2.680	—	2.680
II.		Datki stałe z funduszu szkolnego krajowego . .	25.599	84	25.600
III.		Zapisy i darowizny	—	—	—
IV.		Interkalarya od opróżnionych posad nauczyielskich .	26.165	48	18.218
V.		Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek . . .	378.950	52	220.000
VI.		Wkładki dwu procentowe za czas służby przedetatowej	29.723	41	30.000
VII.		Rozmaite dochody	2.506	03	—
VIII		Zwroty z emerytur czasowych	—	—	—
IX.		Zwroty z emerytur dożywotnich	19	72	—
X.		Zwroty z pensyi wdów	340	18	—
XI.		Zwroty z dodatków na wychowanie dzieci . .	623	67	—
XII.		Zwroty z odpraw i kwartałów pozgonnych . .	505	03	—
		Suma dochodów własnych .	467.113	88	296.498
	1	Zasiłek z funduszu krajowego	883.195	90	1,046.602
		Suma dochodów . . .	1,350.309	78	1,343.100

Zamknięcie rachunku za rok 1907. DOCHODY.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	7.947	Dochód *większy* o 7.947 K z powodu, że interkalarya okazały się większe niż w preliminarzu przewidziano, albowiem oprócz preliminowanej kwoty 18.218 K od funduszu szkolnego krajowego wpłynęła jeszcze nie preliminowana kwota 7.947 K od lwowskiego miejskiego funduszu szkolnego tytułem interkalaryów od opróżnionych posad nauczycielskich w mieście Lwowie.
—	158.951	Dochód *większy* o 158.951 K z powodu zamianowania w tym roku więszej liczby stałych nauczycieli i podwyższenia płac na podstawie nowej ustawy, od których ściągnięto przypadające wkładki emerytalne.
277	—	Dochód *mniejszy* o 277 K z powodu zamianowania w tym roku stałych naucz. po upływie mniejszej liczby lat służby przedetat.
—	2.506	Dochód *większy* o 2.506 K z powodu mylnych zarachowań c. k. Urzędów podatkowych i c. k. głównej Kasy krajowej.
—	—	
—	20	Dochody *większe* o 20 K z powodu ściągnięcia nadebranych emerytur dożywotnich.
—	340	Dochody *większe* o 340 K z powodu ściągnięcia nadebranej pensyi wdowiej.
—	624	Dochody *większe* o 624 K z powozu ściągnięcia nadebranych dodatków na wychowanie dzieci.
—	505	Dochody *większe* o 505 K z powodu ściągnięcia części odpraw skutkiem powrotu nauczycieli do czynnej służby.
277	170.893	
163.406	—	Dochód *mniejszy* o 163.406 K 10 g albowiem wpłynęły większe dochody niż preliminowano, skutk.em czego nie zachodziła potrzeba pobrania reszty przypadającego zasiłku.
163.683	170.893	
	7.210	O różnicę tę 163.406 K 10 g ogólny wynik zamknięcia *korzystniejszy* jest od budżetu.

WYDATKI. Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Liczba rubryki / pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907 K	g	Kwota budżetem uchwalona K
	WYDATKI.			
I.	Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek . .	101.802	82	120.000
II.	Emerytury dożywotne	791.135	—	770.000
III.	Pensye dla wdów po nauczycielach	315.020	43	320.000
IV.	Dodatki na wychowanie dzieci po nauczycielach .	76.006	96	80.000
V.	Odprawy i kwartały pozgonne	51.248	76	50.000
VI.	Zwroty wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek	2.517	32	3.000
VII.	Koszta zarządu	56	08	100
VIII	Rozmaite wydatki:			
	1. Mylne zarachowania	11.974	61	—
	2. Zwroty interkalaryów	380	—	—
	3. Gotówka wydana do majątku zarodowego .	167	80	—
	Suma wydatków . .	1,350.309	78	1,343.100

Zamknięcie rachunku za rok 1907. WYDATKI.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
18.197	—	Wydatki *mniejsze* o 18.197 K z powodu przeniesienia w czasowy stan spoczynku mniejszej liczby nauczycieli niż w preliminarzu przewidziano.
—	21.135	Wydatek *większy* o 21.135 K z powodu większej liczby nauczycieli przeniesionych w dożywotni stan spoczynku niż w preliminarzu przewidziano.
4.980	—	Wydatek *mniejszy* o 4.980 K z powodu przyznania mniejszej liczbie wdów pensyi wdowich niż w preliminarzu przewidziano.
3.993	—	Wydatek *mniejszy* o 3.993 K albowiem z powodu śmierci nauczycieli pozostała mniejsza ilość sierót.
—	1.249	Wydatek *większy* o 1.249 K z powodu, że faktycznie zaszła potrzeba przyznania większej liczbie stron uprawnionych przypadającej odprawy niż w preliminarzu przewidziano.
483	—	Wydatek *mniejszy* o 483 K z powodu mniejszego zwrotu wkładek emerytalnych.
44	—	Wydatek *mniejszy* o 44 K ponieważ spodziewane wydatki nie nastąpiły.
—	11.975	Wydatek *większy* o 11.975 K z powodu mylnych zarachowań c. k. Urzędów podatkowych i c. k. głównej Kasy krajowej.
—	380	Wydatek ten stanowi zwrot funduszowi szkolnemu lwowskiemu miejskiemu za wiele pobranych interkalaryów.
—	168	Wydatek *większy* o 168 K, Jest to gotówka uzyskana z końcem r. 1906 za spieniężone książeczki a wydana dopiero w roku 1907 do majątku zarodowego na zakupno obligacyi jednolitego długu państwa Nr. 210.622 za 100 K i książeczki wkładkowej gal. Kasy Oszczędności Nr. 107.580 na 67 K 12 g.
27.697	34.907	
	7.210	

Wykaz

należytości z końcem roku 1907.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat dawnych K	g	Należytości czynne z roku bieżącego K	g	Należytości bierne z lat dawnych K	g	Należytości bierne z roku bieżącego K	g
		DOCHODY.								
IV		Niepobrane interkalarya	—	—	740	—	—	—	—	—
V		Niepobrane stałe wkładki	—	—	8	06	—	—	—	—
IX		Zwroty nadebranych emerytur dożywotnich	—	—	20	83	—	—	—	—
X		Zwroty nadebranych pensyi wdów	18	50	19	44	—	—	—	—
XI		Zwroty nadebranego dodatku na wychowanie	7	87	9	72	—	—	—	—
XII		Zwroty z odpraw i kwartałów pozgonnych	282	35	810	—	—	—	—	—
VII		Rozmaite dochody	17.669	86	—	—	—	—	—	—
		WYDATKI.								
I		Niepobrane emerytury czasowe	—	—	—	—	—	—	4.755	13
II		„ „ dożywotnie	—	—	—	—	—	—	15.171	61
III		„ pensye wdów	—	—	—	—	—	—	11.147	04
IV		„ dodatki na wychowanie dzieci	—	—	—	—	—	—	2.212	94
V		niepobrane odprawy i kwartały pozgonne	—	—	—	—	17.235	14	23.737	49
VI		niepobrane zwroty wkładek emerytalnych	—	—	—	—	736	56	640	46
VIII		niepobrane rozmaite wydatki	—	—	—	—	40	—	—	—
		Razem	17.978	58	1.608	05	18.011	70	57.664	67
					19.586	63			75.676	37

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	*Ogół*
Stan czynny		
Zapas kasowy w gotówce	—	—
Należytości czynne	19.586 K 63 g	19.586 K 63 g
Stan bierny		
Należytości bierne		75.676 „ 37 „
Z porównania okazuje się **czysty stan bierny**		56.089 K 74 g

V.

Fundusz koszar krajowych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

Z drukarni E. Winiarza.

Fundusz koszar krajowych.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
I.	1	**Zwrot pożyczki** zaciągniętej w r. 1895 w galicyjskim funduszu propinacyjnym w sumie 3,000.000 K. (21 i 22 rata)	144.000	—	144.000
II.	2	4% **odsetki** zapłacone Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego od niespłaconej reszty pożyczki za rok 1907	68.620	—	68.620
III.	3	**Asekuracya** budynków koszar krajowych . . .	2.365	42	2.800
IV.	4	**Koszta konserwacyi** budynków koszar krajowych .	14.310	—	14.310
V.	5	**koszta budowy** kuźni dla rusznikarza we Lwowie na Wulce i koszta naprawy spalonych części budynku w Mostach wielkich	5.944	82	6.200
VI.	6	**Rozmaite** (koszta podróży, podatek, ekwiwalent itp.)	321	72	376
		Suma wydatków .	235.561	96	236.306
		DOCHODY.			
I.	1	**Część pozostałości kasowej** z roku 1906 potrzebna do pokrycia niedoboru roku 1907 . . .	2.144	95	2.210
II.	2	**Wynagrodzenie** z c. k. Skarbu wojskowego za koszary i szpitale wojskowe:			
		a) za koszary na Wulce we Lwowie ze stajnią na 24 remont i ujeżdżalnią	46.186	91	46.187
		b) za koszary w Mostach wielkich . . .	34.907	49	34.907
		c) za szpital w Mostach wielkich . . .	2.814	28	2.814
		d) za koszary w Rawie ruskiej . . .	25.813	46	25.814
		Do przeniesienia	109.722	14	109.722
			2.144	95	2.210

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	Z pożyczki tej pozostaje z końcem roku 1907 niespłacona reszta 1,679.500 K.
—	—	
435	—	Wydatek *mniejszy o 435 K* zależny od wysokości opłacanych premij.
—	—	
255	—	Wydano *mniej o 309 K* stosownie do potrzeb w tym roku.
54	—	
744	—	
65	—	Z ogólnej pozostałości kasowej z roku 1906 będącej na lokacyi w Banku krajowym w kwocie 5.823 K 22 g, pobrano do rachunku roku 1907 część potrzebną do pokrycia niedoboru t. j. 2.144 K 95 g, resztę w kwocie 3.678 K 27 g przeniesiono do rachunku roku 1908 — fundusz ten bowiem jest funduszem samoistnym w myśl uchwały Wys. Sejmu z 8. lutego 1895, dotowany jest z funduszu krajowego tylko do wysokości każdoczesnych odsetek od reszty pożyczki zaciągniętej w galicyjskim funduszu propinacyjnym, wszystkie zaś inne potrzeby pokrywa z własnych zasobów, musi zatem rezerwować zapasy kasowe.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
65	—	

Fundusz koszar krajowych.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Z przeniesienia	2.144	95	2.210
			109.722	14	109.722
II.		*e*) za koszary w Trembowli	26.098	13	26 098
		f) za koszary w Zaleszczykach	25.569	19	25.569
		g) za szpital w Zaleszczykach	2.586	70	2.587
		Suma rubryki II. .	163.976	16	163.976
III.	3	**Odsetki** od kapitałów chwilowo lokowanych . .	820	85	1.500
		Suma dochodów .	166.941	96	167.686
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	68.620	—	68.620
		Razem .	235.561	96	236.306

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K		
65	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
679	—	Dochód *niższy o 679 K* z powodu późnego ulokowania dotacyi z funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym, której nie można było pobrać do funduszu koszar krajowych przed zapadnięciem uchwały Wysokiego Sejmu.
744	—	
—	—	
744	—	

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny	—	K
Stan bierny. Reszta pożyczki zaciągniętej w galicyjskim funduszu propinacyjnym	1,679.500	K
Czysty stan bierny	1,679.500	K

Wartość gruntów i budynków wykazano przy funduszu krajowym

LW. 27.154/1908.

VI.

FUNDUSZ POLICYI KRAJOWEJ.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

Z drukarni E. Winiarza.

WYDATKI. VI. Fundusz policyi krajowej.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907 K	Wydatki w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
I	1	Koszta utrzymania korygendów w domach przymusowej pracy i poprawy	12.374	65	10.000
II	2	Koszta przygotowawcze dla urządzania w kraju kolonii poprawczej	319	30	—
III	3	Rozmaite	55	50	10
	4	Spłata podatków	1.492	81	—
	5	Konkurencye	452	68	—
	6	Asekuracya budynków . . . . 142 K 85 g od tego zwrot premii . . . . 29 „ 89 „	112	96	—
	7	Gotówka wydana na zakupno efektów 6.113 K 92 g od tego pobrana za spieniężone efekta 6.113 „ 92 „	—	—	—
		Suma wydatków .	14.807	90	10.010

Zamknięcie rachunku za rok 1907. WYDATKI.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	2.375	Wydatki *większe*, ponieważ znaczna część należytości za rok 1906 (w łącznej sumie 7.328 K 60 g) z powodu spóźnionego przedłożenia rachunków wypłaconą została w r. 1907.
—	319	Wydatek nieprzewidziany na pokrycie kosztów komisyjnych w sprawie założyć się mającej osady poprawczej dla nieletnich przestępców w Przedzielnicy — LW. 124.050/1905.
—	45	Wydatek *większy*, w miarę rzeczywistej potrzeby.
—	1.493	Wydatek nieprzewidziany, gdyż zakupno folwarku Przedzielnica zatwierdzone uchwałą sejmową z dnia 28. lutego 1907 nastąpiło już po ułożeniu preliminarza na r. 1907.
—	453	Wydatek nieprelimiowany, jak wyjaśnienie do poz. 4.
—	113	Wydatek poniesiony zaliczkowo za dzierżawców, którzy obowiązani są kontraktem do zwrotu, jak to wykazano w należytościach czynnych.
—	—	
—	4.798	

DOCHODY. VI. Fundusz policyi krajowej.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907 K	Dochody w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
I	1	5% od kapitału zahipotekowanego na realności w Krakowie w kwocie 109 złp. 1 gr.	2	74	3
	2	4% od listów zastawnych Banku krajowego . .	3.336	—	3.336
	3	4% „ obligacyi kolejowych Banku krajowego . .	440	—	440
	4	4% „ książeczek Banku krajowego	118	67	—
II	5	Rozmaite . . . . . 16 K 95 g od tego zwrot korelatywny . . . — „ 97 „	15	98	—
	6	Czynsz dzierżawny z folwarku „Przedzielnica“ . .	5.633	34	—
	7	Czynsz dzierżawny z karczmy w Przedzielnicy: należytość bieżąca . . . . 103 K 61 g od tego zwrot korelatywny . . 23 „ 61 „	80	—	—
	8	Efekta zakupione . . . . 6.113 K 92 g od tego spieniężone . . . 6.113 „ 92 „	—	—	—
		Razem .	9.626	73	3.779
		Dotacya z funduszu krajowego	5.181	17	6.231
		Suma dochodów .	14.807	90	10.010

Zamknięcie rachunku za rok 1907. DOCHODY.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	119	Dochód uzyskany z odsetek od lokacyi gotówki majątku obrotowego na książeczkach Banku krajowego, nieprzewidziany w preliminarzu na r. 1907.
—	16	Dochody nieprzewidziane, gdyż w chwili układania preliminarza, sprawa kupna i wydzierżawienia folwarku Przedzielnica, nie była jeszcze załatwioną.
—	5.633	Co do poz. 6. zauważa się, że czynsz roczny wynosi 5.200 K — g oprócz tego wpłynął czynsz dodatkowy w kwocie 433 „ 34 „.
—	80	Razem . 5.633 K 34 g
—	—	
—	5.848	Dotacya *mniejsza*, w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
1.050	—	
1.050	5.848	
	4.798	

Wykaz należytości z końcem roku 1907.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K	Należytości czynne z lat ubiegłych g	Należytości czynne z roku bieżącego K	Należytości czynne z roku bieżącego g	Należytości bierne z lat ubiegłych K	Należytości bierne z lat ubiegłych g	Należytości bierne z roku bieżącego K	Należytości bierne z roku bieżącego g
I	1	Zwroty kosztów utrzymania korygendów w domach przymusowej pracy i poprawy: należytość zaległa . . . 1.511 K 86 g odpisano . . 404 „ 60 „	1.107	26	—	—				
	2	Zwrot od dzierżawcy Przedzielnicy zapłaconej zań asekuracyi . .	—	—	112	96				
		Czysty stan czynny .	—	—	1.220	22				

LW. 66.853/1908.

LW. 29.418/908.
Alegat VII. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1907.

VII.

FUNDUSZ POŻYCZKOWY

na drogi powiatowe i gminne.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

DOCHODY. Fundusz pożyczkowy na drogi

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego (Rubr. VIII. poz. 10 wydatków) IX rata .	40.000	—	40.000	—		
	2	Zwroty pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym: Należytość z roku 1906 888.383 K 43 g „ „ 1907 283.000 „ — „	1,171.383	43	136.143	54	1,035.239	89
	3	Odsetki 6% od Wydziałów powiatowych za niedotrzymanie terminów płatności rat: Należytość z roku 1906 67 K 64 g „ „ 1907 627 „ 25 „ Razem 694 K 89 g Odpisano . . 55 „ 16 „	639	73	635	48	4	25
	4	Odsetki 3% z lokacyi kapitału w funduszu krajowym na rachunku bieżącym	2.407	94	2.407	94	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	1,214.431	10	179.186	96	1,035.244	14
		B) Przenośne.						
	5	Lokacya na 3% bieżącym rachunku w funduszu krajowym: za rok 1906 . . 118.065 K 69 g „ „ 1907 . . 179.186 „ 96 „	297.252	65	283.000	—	14.252	65
		Suma wszystkich dochodów	1,511.683	75	462.186	96	1,049.496	79
		Zapas kasowy z początkiem roku . .			—	—		
		Razem .			462.186	96		

powiatowe i gminne. **WYDATKI.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Pożyczki bezprocentowe udzielone Wydziałom powiatowym:						
		1. Bóbrka . . . 25.000 K						
		2. Brzozów . . . 8.000 „						
		3. Buczacz . . . 30.000 „						
		4. Dąbrowa . . . 12.000 „						
		5. Drohobycz . . . 20.000 „						
		6. Kosów . . . 20.000 „						
		7. Rohatyn . . . 40.000 „						
		8. Sambor . . . 53.000 „						
		9. Śniatyn . . . 30.000 „						
		10. Stary Sambor . . 12.000 „						
		11. Turka . . . . 15.000 „						
		12. Żywiec . . . 18.000 „	283.000	—	283.000	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	283.000	—	283.000	—	—	—
		B) Przenośne.						
	2	Lokacya kapitału na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym . .	179.186	96	179.186	96	—	—
		Suma wszystkich wydatków	462.186	96	462.186	96	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku . .			—	—		
		Razem .			462.186	96		

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

	Szczegół	*Ogół*
Należytości czynne:		
a) Zwroty pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym:		
α) z lat poprzednich . 753.539 K 89 g		
β) z roku bieżącego . 281.700 „ — „	1,035.239 K 89 g	
b) Odsetki zwłoki 6% od Wydziałów powiatowych z roku bieżącego	4 „ 25 „	
c) Na lokacyi w funduszu krajowym na 3% rachunku bieżącym	14.252 „ 65 „	1,049.496 K 79 g
Suma stanu czynnego .		1,049.496 K 79 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1,049.496 K 79 g
W porównaniu z takimże stanem za rok 1906		1,006.516 „ 76 „
okazuje się **przyrost majątku** o . .		42.980 K 03 g

LW. 31.876/908.

VIII.

FUNDUSZ KOLEJOWY.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

Dochody. Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego (Rubryka VIII. poz. 23 wydatków . . .	750.000	—	750.000	—	—	—
	2	Odsetki od lokowanego kapitału w Banku krajowym i efektów własnych	137.285	89	137.285	89	—	—
	3	Odsetki od interesentów miejscowych kolei lokalnych 1.032 K 66 g. *od tego*: zwroty 757 „ 87 „	274	79	274	79	—	—
	4	Odsetki zwłoki za niedotrzymanie terminów w spłatach rat gwarancyjnych na oprocentowanie i umorzenie akcyi kolei lokalnych: Należytość z r. 1906 1.962 K 80 g „ „ „ 1907 14.998 „ 58 „	16.961	38	15.108	75	1.852	63
	5	Za wylosowane akcye pierwszeństwa kolei *Łupków - Cisna* 98 sztuk po 400 K	39.200	—	39.200	—	—	—
	6	Raty gwarancyjne od stron konkurencyjnych na oprocentowanie i umorzenie akcyi linii kolejowych:						
		a) *Chabówka-Zakopane*: Należytość z r. 1906 18.834 K 78 g „ „ „ 1907 15.725 „ — „	34.559	78	19.275	96	15.283	82
		b) *Delatyn-Kołomyja-Stefanówka*: Należytość z r. 1906 29.941 K 08 g „ „ „ 1907 70.884 „ — „	100.825	08	72.591	14	28.233	94
		c) *Przeworsk-Bachórz*: Należytość z r. 1906 4.138 K 21 g „ „ „ 1907 8.908 „ 90 „	13.047	11	9.002	93	4.044	18
		d) *Lwów-Podhajce*: Należytość z r. 1906 9.782 K 50 g „ „ „ 1907 37.765 „ — „	47.547	50	40.722	50	6.825	—
		e) *Tarnów-Szczucin*: Należytość z r. 1906 3.697 K 26 g „ „ „ 1907 17.872 „ 40 „	21.569	66	12.643	46	8.926	20
	7	C. k. Dyrekcya kolei państwowych w Krakowie zwrot kaucyi złożonej imieniem kierownictwa budowy kolei *Tarnów-Szczucin* w 4% obligacyach kolejowych Banku kraj.: Należytość z r. 1906 15.000 K — g „ „ „ 1907 — „ — „	15.000	—	15.000	—	—	—
		Do przeniesienia . .	1,176.271	19	1,111.105	42	65.165	77

budowy kolei niższego rzędu. Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Wydano do spieniężenia wylosowane akcye pierwszeństwa kolei *Łupków-Cisna* 98 sztuk po 400 K . .	39.200	—	39.200	—	—	—
	2	Na objęcie akcyi zakładowych kolei *Przeworsk-Bachórz* dopłata za Wydział powiatowy w Łańcucie . .	200	—	200	—	—	—
	3	Spłata 4% pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:						
		a) Na zakupno akcyi pierwszeństwa kolei *Łupków-Cisna*:						
		α) XIX i XX rata na kapitał .	906.827	70	3.153	01	903.674	69
		β) odsetki i koszta administracyjne	37.439	43	37.439	43	—	—
		b) Na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei *Chodorów-Podwysokie*:						
		α) XIX i XX rata na kapitał .	1,950.167	20	6.780	66	1,943.386	54
		β) odsetki i koszta administracyjne	80.510	34	80.510	34	—	—
		c) Na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei *Przeworsk-Rozwadów*:						
		α) XVI i XVII rata na kapitał	489.279	50	1.699	63	487.579	87
		β) odsetki i koszta administracyjne	20.200	37	20.200	37	—	—
		d) Na zakupno akcyi zakładowych kolei *Delatyn-Kołomyja-Stefanówka*:						
		α) na kapitał:						
		1. XVII i XVIII rata 5.347 K 92 g						
		2) dalsza częściowa spłata ponad plan umorzenia . .831.623 „ 79 „	1,539.171	71	836.971	71	702.200	—
		β) odsetki i koszta administracyjne	63.540	96	63.540	96	—	—
		e) Na zakupno akcyi zakładowych kolei *Kraków-Kocmyrzów*, *Łupków-Cisna i Trzebinia-Skawce*:						
		α) XIV i XV rata na kapitał .	588.593	70	2.045	57	586.548	13
		β) odsetki i koszta administracyjne	24.306	43	24.306	43	—	—
		f) Na zakupno akcyi zakładowych kolei *Lwów-Podhajce*:						
		α) III i IV rata na kapitał .	828.377	98	1.691	06	826.686	92
		β) odsetki i koszta administracyjne	34.233	46	34.233	46	—	—
	4	Zwrot mylnego poboru do poz. 9 *c*) dochodów	400	—	—	—	400	—
		Do przeniesienia .	6,602.448	78	1,151.972	63	5,450.476	15

DOCHODY. Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia .	1,176.271	19	1,111.105	42	65.165	77
	8	Spłata pożyczki na zakupno akcyi zakładowych kolei *Delatyn-Kołomyja-Stefanówka*: Zakupione 4% obligi kolejowe Banku krajowego 2.079 sztuk po 400 K im. wartości 831.600 K *Od tego*: Wydano na spłatę te same obligi j. w. . 831.600 „	—	—	—	—	—	—
	9	Rozmaite: *a*) Rachunek sprzedaży akcyi zakładowych kolei *Delatyn-Kołomyja-Stefanówka*: Należytości . 1,619.200 K — g *Od tego*: zwroty 787.576 „ 21 „	831.623	79	831.623	79	—	—
		b) Zwrot za druki do wykupna gruntów	5	60	5	60	—	—
		c) Mylne pobory i zastępczo pobrane należytości z rozmaitych tytułów . 17.450 K 81 g *Od tego*: Zwroty korelatywne . 17.050 „ 81 „	400	—	400	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2,008.300	58	1,943.134	81	65.165	77
		UWAGA. Wykazany pod poz. 9a) dochód w kwocie 831.623 K 79 g użyto na częściową spłatę pożyczki pod poz. 3d) wydatków »Na zakupno akcyi zakładowych kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka« ponad plan umorzenia.						
		B) Przenośne.						
	1	Zwrot zaliczek udzielonych Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym: *a*) *Piła-Jaworzno*: Należytość z r. 1906 120.077 K 70 g „ „ 1907 8.163 „ 94 „	128.241	64	22.628	12	105.613	52
		b) *Borki wielkie-Grzymałów*: Należytość z r. 1906 93.620 K 18 „ „ „ 1907 32.317 „ — g	125.937	18	—	—	125.937	18
		c) *Delatyn-Kołomyja-Stefanówka*: Należytość z r. 1906 1,616.835 K 36 g „ „ 1907 220.687 „ 88 „	1,837.523	24	281.335	02	1,556.188	22
		d) *Chabówka-Zakopane*: Należytość z r. 1906 4.807 K 78 g „ „ 1907 — „ — „	4.807	78	—	—	4.807	78
		Do przeniesienia .	2,096.509	84	303.963	14	1,792.546	70

budowy kolei niższego rzędu. WYDATKI.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Z przeniesienia .	6,602.448	78	1,151.972	63	5,450.476	15
		Suma wydatków rzeczywistych	6,602.448	78	1,151.972	63	5,450.476	15
		B) Przenośne.						
	1	Zaliczki udzielone Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:						
		a) Piła-Jaworzno	8.163	94	8.163	94	—	—
		b) Borki wielkie-Grzymałów . . .	32.317	—	32.317	—	—	—
		c) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka . .	220.687	88	220.687	88	—	—
		d) Chabówka-Zakopane	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia .	261.168	82	261,168	82	—	—

DOCHODY. Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia .	2,096.509	84	303.963	14	1,792.546	70
		e) Przeworsk-Bachórz: Należytość z r. 1906 310.376 K 85 g. „ „ 1907 112.121 „ 01 „	422.497	86	38 876	69	383.621	17
		f) Tarnów Szczucin: Należytość z r. 1906 40.643 K 10 g. „ „ 1907 43.224 „ 58 „	83.867	68	20.000	—	63.867	68
2		Zwrot chwilowych pożyczek udzielonych Towarzystwom kolejowym na cele budowy:						
		a) Chabówka-Zakopane: Należytość z r. 1906 — K — g. „ „ 1907 5 „ 54 „	5	54	5	54	—	—
		b) Piła-Jaworzno przedłużenie: Należytość z r. 1906 331.358 K 78 g. „ „ 1907 — „ — „	331.358	78	13.934	87	317.423	91
		c) Muszyna-Krynica: Należytość z r. 1906 — K — g. „ „ 1907 19.589 „ 68 „	19.589	68	143	67	19.446	01
		d) Borysław-Stebnik: Należytość z r. 1906 — K — g. „ „ 1907 86 „ 58 „	86	58	—	—	86	58
		e) Wieliczka Myślenice-Mszana dolna: Należytość z r. 1906 — K — g. „ „ 1907 7.587 „ 15 „	7.587	15	316	66	7.270	49
		f) Nowy Sącz-Szczawnica: Należytość z r. 1906 9.888 K 66 g. „ „ 1907 — „ — „	9.888	66	—	—	9.888	66
		g) Lwów-Stojanów: Należytość z r. 1906 41.454 K 64 g. „ „ 1907 81.103 „ 15 „	122.557	79	318	36	122.239	43
3		Dywidenda za rok 1906, od akcyi kolei:						
		a) Chabówka-Zakopane	15.267	41	15.267	41	—	—
		b) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka . .	38.231	75	38.231	75	—	—
4		Lokacya kapitału w Banku krajowym do 30. czerwca 1907 na 3% rachunku bieżącym, zaś od 1. lipca 1907 na 4% rachunku bieżącym: Należytość z r. 1906 3,561.594 K 48 g. „ „ 1907 2,323.778 „ 64 „	5,885.373	12	1,633.107	12	4,252.266	—
		Suma dochodów przenośnych .	9,032.821	84	2,064,165	21	6,968.656	63

budowy kolei niższego rzędu. WYDATKI.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia . .	261.168	82	261.168	82	—	—
		e) Przeworsk-Bachórz	112.121	01	112.121	01	—	—
		f) Tarnów-Szczucin	43.224	58	43.224	58	—	—
	2	Pożyczki chwilowe udzielone Towarzystwom kolejowym na cele budowy:						
		a) Chabówka-Zakopane	5	54	5	54	—	—
		b) Muszyna-Krynica	19.589	68	19.589	68	—	—
		c) Borysław-Stebnik	86	58	86	58	—	—
		d) Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna .	7.587	15	7.587	15	—	—
		e) Lwów-Stojanów	81.103	15	81.103	15	—	—
	3	Zwrot dywidendy od akcyi kolei:						
		a) Chabówka-Zakopane: Należytość z r. 1906 14.747 K 39 g. „ „ 1907 15.267 „ 41 „	30.014	80	15.003	53	15.011	27
		b) Delatyn-Kołomyja Stefanówka: Należytość z r. 1906 — K — g. „ „ 1907 38.231 „ 75 „	38.231	75	16.683	01	21.548	74
	4	Lokacya kapitału w Banku krajowym do 30. czerwca 1907 na 3% rachunku bieżącym, zaś od 1. lipca 1907 na 4% rachunku bieżącym . . .	2,323.778	64	2,323.778	64	—	—
		Suma wydatków przenośnych .	2,916.911	70	2,880.351	69	36.560	01

DOCHODY. Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Zestawienie sum:						
		I. Suma dochodów rzeczywistych .	2,008.300	58	1,943.134	81	65.165	77
		II. Suma dochodów przenośnych . .	9,032.821	84	2,064.165	21	6,968.656	63
		Razem . .	11,041.122	42	4,007.300	02	7,033.822	40
		Zapas kasowy z początkiem roku:						
		a) gotówką . . . 4.016 K 42 g.						
		b) efektami . . . 3,045.400 „ — „			3,049.416	42		
					7,056.716	44		

budowy kolei niższego rzędu. WYDATKI.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Zestawienie sum.						
		I. Suma wydatków rzeczywistych .	6,602.448	78	1,151.972	63	5,450.476	15
		II. Suma wydatków przenośnych .	2,916.911	70	2,880.351	69	36.560	01
		Razem . .	9,519.360	48	4,032.324	32	5,487.036	16
		Zapas kasowy z końcem roku:						
		a) gotówką . . . 3.192 K 12 g.						
		b) efektami . . 3,021.200 „ — „			3,024.392	12		
					7,056.716	44		
		Uwaga: Wykazany wyżej zapas gotówki z końcem r. 1907 ulokowano z początkiem r. 1908 na 4% rachunku bieżącym w Banku krajowym.						

Fundusz kolejowy na cele popierania

Stan majątku

Stan czynny:		*Szczegół.*	*Ogół.*
1. Odsetki zwłoki za niedotrzymanie terminów w spłatach rat gwarancyjnych na oprocentowanie i umorzenie akcyi kolejowych .		1.852 K 63 g	
2. Raty gwarancyjne na oprocentowanie i umorzenie akcyi kolei:			
a) Chabówka-Zakopane:			
α) Nowy Targ, Wydział powiatowy . .	2.125 K — g.		
β) Komisya klimatyczna uzdrowiska Zakopane	13.158 „ 82 „	15.283 „ 82 „	
b) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka:			
α) Horodenka, Wydział powiatowy . .	6.291 K 62 g.		
β) Horodenka, Zwierzchność gminna . .	2.628 „ 52 „		
γ) Kołomyja, Wydział powiatowy . .	9.656 „ 90 „		
δ) Kołomyja, Magistrat	9.656 „ 90 „	28.233 „ 94 „	
c) Przeworsk-Bachórz:			
α) Łańcut, Wydział powiatowy . . .	2.270 K 45 g.		
β) Przeworsk, Zwierzchność gminna . .	455 „ — „		
γ) Dynów, Zwierzchność gminna . . .	1.318 „ 73 „	4.044 „ 18 „	
d) Lwów-Podhajce:			
α) Brzeżany, Wydział powiatowy . . .	2.275 K — g.		
β) Brzeżany, Zwierzchność gminna . .	1.137 „ 50 „		
γ) Podhajce, Wydział powiatowy . . .	2.275 „ — „		
δ) Podhajce, Zwierzchność gminna . .	682 „ 50 „		
ε) Przemyślany, Zwierzchność gminna . .	455 „ — „	6.825 „ — „	
e) Tarnów-Szczucin:			
α) Dąbrowa, Wydział powiatowy . . .	7.229 K 95 g.		
β) Dąbrowa, Zwierzchność gminna . .	1.241 „ 25 „		
γ) Szczucin, Zwierzchność gminna . .	227 „ 50 „		
δ) Żabno, Zwierzchność gminna . .	227 „ 50 „	8.926 „ 20 „	
Do przeniesienia			65.165 K 77 g.

budowy kolei niższego rzędu.

z końcem roku 1907.

Stan bierny:

		Szczegół.	Ogół.
1.	Pożyczki zaciągnięte w Banku krajowym:		
	a) Na zakupno akcyi pierwszeństwa kolei *Łupków-Cisna*	903.674 K 69 g	
	b) Na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei *Chodorów-Podwysokie*	1,943.386 „ 54 „	
	c) Na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei *Przeworsk-Rozwadów*	487.579 „ 87 „	
	d) Na zakupno akcyi zakładowych kolei *Delatyn-Kołomyja-Stefanówka* .	702.200 „ — „	
	e) Na zakupno akcyi zakładowych kolei:		
	α) *Kraków-Kocmyrzów* β) *Łupków-Cisna* γ) *Trzebinia-Skawce*	586.548 „ 13 „	
	f) Na zakupno akcyi zakładowych kolei *Lwów-Podhajce*	826.686 „ 92 „	5,450.076 K 15 g
2.	Zwrot mylnego poboru z tytułu udziału złożonego na zakupno akcyi kolei *Lwów-Stojanów* . . .		400 „ — „
3.	Zwrot dywidendy interesentom miejscowym kolei:		
	a) *Chabówka-Zakopane*:		
	α) Nowy Targ, Wydział powiatowy . .	4.051 K 44 g	
	β) Zakopane, Zwierzchność gminna . .	4.873 „ 57 „	
	γ) Komisya klimatyczna uzdrojowiska Zakopane	6.086 „ 26 „	15.011 „ 27 „
	b) *Delatyn-Kołomyja-Stefanówka*:		
	α) Horodenka, Wydział powiatowy . .	6.046 K 56 g	
	β) Horodenka, Zwierzchność gminna . .	968 „ 54 „	
	γ) Kołomyja, Wydział powiatowy . .	7.266 „ 82 „	
	δ) Kołomyja, Zwierzchność gminna . .	7.266 „ 82 „	21.548 „ 74 „ 5,487.036 K 16 g
	Do przeniesienia		5,487.036 K 16 g

Fundusz kolejowy na cele popierania

Stan czynny:		Szczegół.	Ogół.
Z przeniesienia		65.165 K 77 g.	
3. Zaliczki udzielone Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:			
a) Piła-Jaworzno . .	105.613 K 52 g.		
b) Borki wielkie-Grzymałów	125.937 „ 18 „		
c) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	1,556.188 „ 22 „		
d) Chabówka-Zakopane .	4.807 „ 78 „		
e) Przeworsk-Bachórz . .	383.621 „ 17 „		
f) Tarnów-Szczucin . .	63.867 „ 68 „	2,240.035 „ 55 „	
4. Pożyczki chwilowe udzielone Towarzystwom kolejowym na cele budowy:			
a) Piła-Jaworzno . . .	317.423 K 91 g.		
b) Muszyna-Krynica . .	19.446 „ 01 „		
c) Borysław-Stebnik . .	86 „ 58 „		
d) Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna	7.270 „ 49 „		
e) Nowy Sącz-Szczawnica .	9.888 „ 66 „		
f) Lwów-Stojanów . .	122.239 „ 43 „	476.355 „ 08 „	
5. Na lokacyi w Banku krajowym na rachunku bieżącym		4,252.266 „ — „	
6. Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1907:			
A) w gotówce . . .		3.192 „ 12 „	
B) efektami . . .		— „ — „	
a) 4% obligi kolejowe Banku krajowego .		22.000 „ — „	
b) Akcye pierwszeństwa:			
1. Łupków-Cisna . .	883.200 K — g.		
2. Trzebinia-Skawce . .	266.000 „ — „		
3. Lwów-Podhajce . .	750.000 „ — „	1,899.200 „ — „	
c) Akcye zakładowe:			
1. Kraków-Kocmyrzów .	200.000 K — g.		
2. Lwów-Janów-Jaworów .	300.000 „ — „		
3. Tarnopol-Zbaraż . .	600.000 „ — „	1,100.000 „ — „	10,058.214 K 52 g.
Suma stanu czynnego .			10,058.214 K 52 g.

budowy kolei niższego rzędu.

Stan bierny:	*Szczegół.*	*Ogół.*
Z przeniesienia		5,487.036 K 16 g.

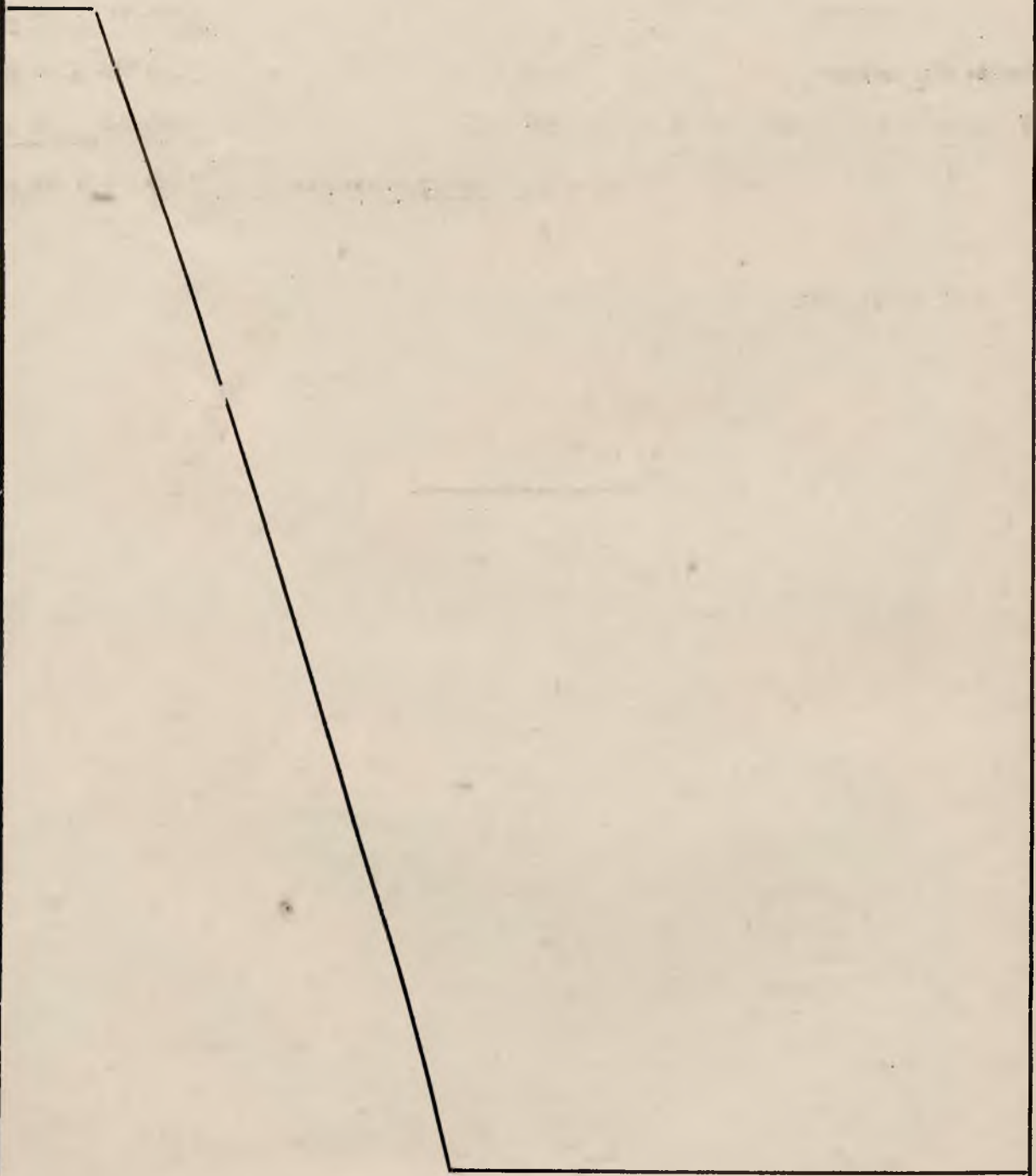

Suma stanu biernego	5,487.036 K 16 g.

Zestawienie sum stanu majątku z końcem roku 1907.

Suma stanu czynnego	10,058.214 K 52 g
„ „ biernego	5,487.036 „ 16 „
Czysty stan czynny	4,571.178 K 36 g
W porównaniu z takimże stanem za rok 1906	2,946.265 „ 40 „
okazuje się **przyrost majątku** o .	1,624.912 K 96 g

LW. 40.979/1908.

LW. 29418/1908.

IX.

Fundusze krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

INDEKS

		Strona
1.	Fundusz regulacyi pórnej Sekcyi rzeki Gniłej Lipy	525
2. a)	„ „ potoku Kisieliny dolnej	529
2. b)	„ „ „ „ górnej	532
3.	„ „ rzeki Łęgu	534
4.	„ „ potoku Krzemienicy, Babulówki, oraz Trześni i Rowu	538
5.	„ „ rzeki Nowego Brnia z dopływami	542
6.	„ „ Białej z dopł. i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca	546
7.	„ dla uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	551
8.	„ zabudowania potoku górskiego Niszkówki	555
9.	„ regulacyi rzeki Bugu od ujścia Pełtwi do granicy Państwa	557
10.	„ „ „ Złotej Lipy	561
11.	„ osuszenia bagien w powiecie łańcuckim i jarosławskim	564
12.	„ regulacyi potoku Dumnego	566
13.	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca poniżej mostu w Bogumiłowicach	569
14.	„ regulacyi potoku Przegnojówki	572
15.	„ „ rzeki Wereszycy	575
16.	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru	577
17.	„ regulacyi środkowej sekcyi Gniłej Lipy	579
18.	„ zabudowania potoku Bystry	583
19.	„ regulacyi górnego Dniestru	585
20.	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim	589
21.	„ „ lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim	594
22.	„ „ lewego brzegu Dunajca powyżej mostu w Bogumiłowicach	598
23.	„ regulacyi potoku Pusty	601
24.	„ „ rzeki Łęgu w powiatach: niżańskim i kolbuszowskim	604
25.	„ obwałowania Wisły w powiecie dąbrowskim	607
26.	„ zabudowania debr w Mikołajowie	611
27.	„ „ „ w gminie Zniesienie pow. lwowskiego	613
28.	„ obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby	616
29.	„ „ „ od ujścia Raby do Woli rogowskiej	620
30.	„ kolmatacyi bagien naddniestrzańskich	624
31.	„ regulacyi potoku Błotni	628
32.	„ „ górnej Trześniówki	631
33.	„ osuszania bagien rzemieńskich	634
34.	„ konserwacyi rzeki Trześniówki	638
35.	„ zabudowania górskiego potoku Michałów	641
36.	„ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim	642
37.	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy	645
38.	„ Związkowej kasy chorych (wraz z alegatami)	646
39.	„ pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślanych	649
40.	„ obwałowania lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy	650
41.	„ podwyższenia prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami	652
42.	„ podwyższenia lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy Państwa	654
43.	„ bezprocentowych pożyczek na osuszenie i drenowanie gruntów	656
44.	„ regulacyi Pełtwi z dopływami	658
45.	„ zabudowania potoków górskich w Krzemionce	661

1. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy (sekcya górna).

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	6.211	66	—	—	6.211	66
	2	Odsetki od kapitałów lokowanych .	650	80	650	80	—	—
	3	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	6.862	46	650	80	6.211	66
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot od Spółki wodnej kosztów komisyjnych w sprawie datków konkurencyjnych	903	04	285	69	617	35
	2	Zwrot pożyczek udzielonych Spółce wodnej	5.000	—	—	—	5.000	—
		Suma wszystkich dochodów .	12.765	50	936	49	11.829	01
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	18.720	52	—	—
		Razem ..	—	—	19.657	01	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1 – 3	Wykupno młynów	254	96	—	—	254	96
II.	5	„ gruntów	—	—	—	—	—	—
III.	14	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
IV.	16-22	Mosty	—	—	—	—	—	—
V.	23-28	Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.	29-34	Koszta zarządu	—	—	—	—	—	—
VII.	35	Nieprzewidziane	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	254	96	—	—	254	96
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	254	96	—	—	254	96
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 19.531 K 01 g						
		b) w remanencie materyałów i narzędzi wartości . . 126 „ — „	—	—	19.657	01	—	—
		Razem .	—	—	19.657	01	—	—

1. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy (sekcya górna).

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	500	—	500		—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . . . . 500 K						
		b) bieżące . . . . . 500 „	1.000	—	560	86	439	14
	3	Za sprzedaną trawę ze szkarp . .	1.231	30	1.231	30	—	—
	4	Dotacya z funduszu rezerwowego .	12.530	25	12.530	25	—	
		Suma dochodów rzeczywistych	15.261	55	14.822	41	439	14
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	15.261	55	14.822	41	439	14
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	14.822	41	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	9.265	23	9.265	23	—	—
	2	Naprawa wałów.	122	20	122	20	—	—
		Suma rubryki I. .	9.387	43	9.387	43	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
		Ubezpieczenie brzegów:						
	3*a*)	*a)* materyały	1.409	10	1.409	10	—	—
	3*b*)	*b)* robocizna	210	—	210	—	—	—
	4	Obsiew wałów	139	10	139	10	—	—
		Suma rubryki II. .	1.758	20	1.758	20	—	—
		Do przeniesienia . .	11.145	63	11.145	63	—	—

1. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy (sekcya górna).

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . . .	11.145	63	11.145	63	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluzy i przepusty	421	55	421	55	—	—
	6	Mosty i brody	930	74	930	74	—	—
		Suma rubryki III. .	1.352	29	1 352	29	—	—
IV.	7 - 8	Odszkodowania	—	—	—	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora	1.443	49	1.443	49	—	—
	10	„ strażników	744	—	744	—	—	—
	11	Narzędzia	78	—	78	—	—	—
	12	Rozmaite	59	—	59	—	—	—
		Suma rubryki V. .	2.324	49	2.324	49	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	14.822	41	14.822	41	—	—
		b) **Przenośne**		—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	14.822	41	14 822	41	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	14.822	41	—	—
		C) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od kapitałów lokowanych .	595	83	595	83	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	22.239	68	—	—
		Razem .	—	—	22.835	51	—	—
		WYDATKI.						
	1	Dotacya dla funduszu konserwacyjnego na pokrycie niedoboru . .	12 530	25	12.530	25	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	10.305	26	—	—
		Razem .	—	—	22.835	51	—	—

1. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy (sekcya górna).

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas: *α)* w gotówce	19.531 K 01 g		
β) w remanencie materyałów, sprzętów i narzędzi	126 „ — „		19.657 K 01 g
b) Należytości czynne:			
α) zaległe datki konkurencyjne . .	6 211 K 66 g		
β) zwrot od Spółki wodnej kosztów komisyjnych w sprawie datków konkurencyjnych	617 „ 35 „		
γ) zwrot pożyczek udzielonych Spółce wodnej	5.000 „ — „		11.829 „ 01 „
Suma stanu czynnego . .			31.486 K 02 g

Stan bierny.

Wykupno młynów	254 „ 96 „
Czysty stan czynny . . .	31.231 K 06 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne . . .	439 K 14 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	439 K 14 g

C) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny:

Zapas kasowy z końcem roku 1907	10.305 K 26 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	10.305 K 26 g

UWAGA. Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 54.274/1908.

2 a) Fundusz regulacyi potoku dolnej Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Pszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	59.977	—	25.000	—	34.977	—
	2	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	59.977	—	25.000	—	34.977	—
		b) **Przenośne.**						
		Zaliczka z dochodów roku 1908 na pokrycie niedoboru roku 1907 .	15.023	59	15.023	59	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	75.000	59	40.023	59	34.977	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	668	78	—	—
		Razem .	—	—	40.692	37	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—8	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	9-14	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.	15-18	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.	19-22	Wykupno gruntów i odszkodowania	—	—	—	—	—	—
V.		Konserwacya:						
	23	Utrzymanie rzeki	536	22	536	22	—	—
	24	„ rowów	1.123	17	1.123	17	—	—
	25	„ wałów	53	60	53	60	—	—
	26	„ budowli regulacyjnych .	245	58	245	58	—	—
	27	Straż rzeczna i wałowa	1.520	—	1.520	—	—	—
		Suma rubryki V. .	3.478	57	3.478	57	—	—
VI.		Zarząd:						
	29	Potrzeby kancelaryjne	50	—	50	—	—	—
	32	Koszta technicznego dozoru . . .	327	35	327	35	—	—
	33	Wynagrodzenie płatnika	103	35	103	35	—	—
	34	Inne drobne zarządu	8	10	8	10	—	—
		Suma rubryki VI.	488	80	488	80	—	—
		Do przeniesienia . .	3.967	37	3.967	37	—	—

2 a) Fundusz regulacyi potoku dolnej Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	3.967	37	3.967	37	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	42	Inne nieprzewidziane	28.198	84	28.198	84	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	32.166	21	32.166	21	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zaliczka na pokrycie niedoboru . .	22.869	46	7.845	87	15.023	59
		Suma wszystkich wydatków .	55.035	67	40.012	08	15.023	59
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 139 K 27 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . 541 „ 02 „	—	—	680	29	—	—
		Razem .	—	—	40.692	37	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	1.344	53	1.344	53	—	—
	2	„ „ wiklinę	9	—	9	—	—	—
	3	Czynsz dzierżawny	3	—	3	—	—	—
	4	Odszkodowania	11	20	11	20	—	—
	5	Odsetki z lokacyi kapitału . . .	404	81	404	81	—	—
		Suma dochodów .	1.772	54	1.772	54	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	11.566	02	—	—
		Razem .	—	—	13.338	56	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	13.338	56	—	—
		Razem .	—	—	13.338	56	—	—

2 a) Fundusz regulacyi potoku dolnej Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy:			
a) w gotówce	139 K 27 g		
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	541 „ 02 „		680 K 29 g
2. Należytość czynna:			
Zaległe datki konkurencyjne			34.977 „ — „
Suma stanu czynnego . .			35.657 K 29 g

Stan bierny.

Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	15.023 „ 59 „
Czysty stan czynny . . .	20.633 K 70 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	13.338 K 56 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	13.338 K 56 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasem gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 67.911/1908.

2 b) Fundusz regulacyi potoku górnej Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	16.800	—	2.181	81	14.618	19
	2	Rozmaite	62	80	62	80	—	—
	3	Zwrot z funduszu regul. Kisieliny dolnej za roboty wykonane do roku 1904	28.099	56	28.099	56	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	44.962	36	30.344	17	14.618	19
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	44.962	36	30 344	17	14.618	19
		Zapas kasowy z początkiem r. 1907:						
		a) w gotówce . . . 172 K 60 g						
		b) w remanentach materyałów i sprzętów — „ — „	—	—	172	60	—	—
		Razem .	—	—	30.516	77	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—8	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	9—14	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.	15-18	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.	19-22	Wykupno gruntów i odszkodowania	—	—	—	—	—	—
V.		Konserwacya:						
	23	Utrzymanie rzeki	561	86	561	86	—	—
	24	„ rowów	170	99	170	99	—	—
	27	Straż rzeczna i wałowa	365	—	365	—	—	—
		Suma rubryki V. .	1.097	85	1.097	85	—	—
VI.		Zarząd	—	—	—	—	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	42	Inne nieprzewidziane	2	57	2	57	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.100	42	1.100	42	—	—
		Do przeniesienia . .	1.100	42	1.100	42	—	—

2 b) Fundusz regulacyi potoku górnej Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . . .	1.100	42	1.100	42	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.100	42	1.100	42	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 29.416 K 35 g						
		b) w remanentach materyałów i sprzętów — „ — „	—	—	29.416	35	—	—
		Razem .	—	—	30.516	77	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1. Zapas w gotówce	29.416 K	35 g
2. Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne . . .	14.618 „	19 „
Suma stanu czynnego . . .	44.034 K	54 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny . . .	44.034 K	54 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 67.911/1908.

3. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	8.949	59	743	65	8.205	94
		Suma dochodów rzeczywistych	8.949	59	743	65	8.205	94
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	8 949	59	743	65	8.205	94
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) w efektach . . . 476 „ 86 „						
		c) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . .1.492 — 34 „	—	—	1.969	20	—	—
		Razem .	—	—	2.712	85	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—5	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	6—10	Budowle regulacyjne	—	—	—		—	—
III.	11-14	Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
IV.	15-21	Koszta Zarządu	—	—	—	—	—	—
V.	22-26	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot pobranej zaliczki	235	95	235	95	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	235	95	235	95	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 507 K 70 g						
		b) w efektach . . . 476 „ 86 „						
		c) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . .1.492 „ 34 „	—		2.476	90	—	—
		Razem .	—	—	2.712	85	—	—

3. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	1.500	—	1.500	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . . 4.690 K — g						
		b) bierzące . . . 1.500 „ — „	6 190	—	4.800	—	1.390	—
	3	Sprzedaż trawy	2.677	50	2.677	50	—	—
	4	Sprzedaż wikliny	942	08	942	08	—	—
	5	Rozmaite	935	43	935	43	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	12.245	01	10.855	01	1.390	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na koszta wycięcia wikliny	1.000	—	—	—	1.000	—
	2	Zwrot zaliczki od funduszu obwałowania Wisły i Sanu	189	25	—	—	189	25
		Suma wszystkich dochodów .	13.434	26	10.855	01	2.579	25
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . 388 „ 50 „	—	—	388	50	—	—
		Razem .	—	—	11.243	51	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	17	40	17	40	—	—
	2	Naprawa wałów	368	50	368	50	—	—
		Suma rubryki I. .	385	90	385	90	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	4	Obsiew wałów	123	10	123	10	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluzy i przepusty	518	48	518	48	—	—
	6	Mosty i brody	87	31	87	31	—	—
		Suma rubryki III. .	605	79	605	79	—	—
		Do przeniesienia . .	1.114	79	1.114	79	—	—

3. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g
		Z przeniesienia . .	1.114	79	1.114	79	—	—
IV.		Odszkodowania za grunta:						
	8	Odszkodowanie za grunta. . . .	392	81	392	81	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora	1.328	27	1.328	27	—	—
	9a)	„ strażnika	1.890	—	1.890	—	—	—
	10	Narzędzia	—	—	—	—	—	—
	11	Rozmaite	1.190	38	1.180	54	9	84
		Suma rubryki V. .	4.408	65	4.398	81	9	84
		Suma wydatków rzeczywistych	5.916	25	5.906	41	9	84
	12	Nadwyżka niezużytych dochodów przeniesiona do funduszu rezerwowego .	3.869	48	3.869	48	—	—
		Razem .	9.785	73	9.775	89	9	84
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka na koszta wycięcia wikliny i sośniny	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Zaliczka dla funduszu obwałowania Wisły i Sanu	189	25	189	25	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	10.974	98	10.965	14	9	84
		Zapas z końcem r. 1907:						
		a) w gotówce . . . 158 K 47 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . 119 „ 90 „	—	—	278	37	—	—
		Razem .	—	—	11.243	51	—	—
		C) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Nadwyżka niezużyta z dochodów funduszu konserwacyjnego za r. 1907.	3.869	48	3.869	48	—	—
	2	Odsetki	70	18	70	18	—	—
		Suma dochodów	3.939	66	3.939	66	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	2.005	39	—	—
		Razem .	—	—	5.945	05	—	—
		WYDATKI.						
	1	Naprawa wału wstecznego Osy . .	960	—	960	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1907	—	—	4.985	05	—	—
		Razem .	—	—	5.945	05	—	—

3. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapasy:			
1. w gotówce		507 K 70 g	
2. w efektach książ. Banku krajowego nr. 3.792		476 „ 86 „	
3. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów		1.492 „ 34 „	2.476 K 90 g
b) Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne			8.205 „ 94 „
	Suma stanu czynnego		10.682 K 84 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny		10.682 K 84 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

a) Zapasy:			
1. w gotówce		158 K 47 g	
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów		119 „ 90 „	278 K 37 g
b) Należytości czynne:			
1. zaległe datki konkurencyjne		1.390 K — g	
2. zwrot zaliczki na koszta wycięcia wikliny		1.000 „ — „	
3. zwrot zaliczki od funduszu obwałowania Wisły i Sanu		189 „ 25 „	2.579 „ 25 „
	Suma stanu czynnego		2.857 K 62 g

Stan bierny.

Niepodniesiony z c. k. Urzędu podatkowego przez gminę Gorzycę datek konkurencyjny na budowę plebanii	9 K 84 g
Czysty stan czynny	2.847 K 78 g

C) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas w gotówce	4.985 K 05 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	4.985 K 05 g

UWAGA. Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 55.723/1908

4. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	—		—	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	—	—	—	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	—	—	—	—	—	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 2.782 K 15 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . . 96 „ 88 „	—	—	2.879	03	—	—
		Razem .	—	—	2.879	03	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Wykupno gruntów	—	—	—	—	—	
II.		Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
III.		Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.		Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.		Koszta zarządu	—	—	—	—	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—		—	—
VIII.		Pozostały zapas funduszu regulacyjnego przeniesiony do funduszu konserwacyjnego.	2.879	03	2.879	03	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	2.879	03	2.879	03	—	—
		Do przeniesienia . .	2.879	03	2.879	03	—	—

4. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	2.879	03	2.879	03	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	2.879	03	2.879	03	—	—
		Zapas z końcem roku 1907: *a)* w gotówce . . . — K — g *b)* w remanencie narzędzi i sprzętów . . . — „ — „	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	2 879	03	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	2.500	—	2.500	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne: *a)* zaległe. . . . . 1.637 K 32 g *b)* bieżące . . . . 2.500 „ — „	4.137	32	3.721	80	415	52
	3	Sprzedaż trawy	132	—	132	—	—	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	70	36	70	36	—	—
	5	Rozmaite: z funduszu regulacyjnego przeniesiona gotówka	2.879	03	2.879	03	—	—
	6	Odszkodowania	133	40	133	40	—	—
		Suma rzeczywistych dochodów	9.852	11	9.436	59	415	52
		b) **Przenośne.**						
		Zaliczka z dochodów roku 1908 na pokrycie niedoboru roku 1907 .	4.122	19	4.122	19	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	13.974	30	13 558	78	415	52
		Zapas z początkiem roku 1907: *a)* w gotówce . . . 1.167 K 65 g *b)* w remanencie narzędzi i sprzętów . . 180 „ — „	—	—	1.347	65	—	—
		Razem .	—	—	14.906	43	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	1.519	79	1.519	79	—	—
	2	Naprawa wałów	46	32	46	32	—	—
		Suma rubryki I. .	1.566	11	1.566	11	—	—
		Do przeniesienia . .	1.566	11	1.566	11	—	—

4. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	1.566	11	1.566	11	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów darniami i płotkami	76	98	76	98	—	—
	4	Obsiew wałów	65	60	65	60	—	—
		Suma rubryki II. .	142	58	142	58	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluza i przepusty	289	59	289	59	—	—
	6	Mosty i brody	16	40	16	40	—	—
		Suma rubryki III. .	305	99	305	99	—	—
IV.		Odszkodowania za grunta:						
	7	Koszta komisyjne	19	37	19	37	—	—
	8	Wynagrodzenie za grunta	—	10	—	10	—	—
		Suma rubryki IV. .	19	47	19	47	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora	874	97	874	97	—	—
	10	„ strażników	2.697	—	2.697	—	—	—
	11	Narzędzia	209	68	209	68	—	—
	12	Rozmaite	108	20	108	20	—	—
		Suma rubryki V .	3 889	85	3.889	85	—	
		Suma rzeczywistych wydatków	5.924	—	5 924	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zaliczka na pokrycie niedoboru . .	12.457	09	8.334	90	4.122	19
		Suma wszystkich wydatków .	18.381	09	14.258	90	4.122	19
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 382 K 53 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów. . . . 265 „ — „	—	—	647	53	—	—
		Razem .	—	—	14.906	43	—	—

4. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		C) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od zapasu funduszu rezerwowego	120	39	120	39	—	—
		Suma dochodów .	120	39	120	39	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	3.439	61	—	—
		Razem .	—	—	3 560	—	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	3.560	—	—	
		Razem .	—	—	3 560	—	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1907.

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas kasowy w gotówce	382 K 53 g		
w remanencie narzędzi i sprzętów	265 „ — „	647 K 53 g	
b) Należytości czynne: zaległe datki konkurencyjne . . .		415 „ 52 „	
Suma stanu czynnego . . .		1.063 K 05 g	

Stan bierny.

Zaliczka z dochodów roku 1908 na pokrycie niedoboru z roku 1907	4.122 „ 19 „
Czysty stan bierny . . .	3.059 K 14 g

C) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	3.560 K — g	
Suma stanu czynnego . . .		3.560 K — g
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		3.560 K — g

UWAGA. Zapasy kasowe ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 59.399/1908.

5. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek funduszu państwowego . .	23.962	50	23.962	50	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		a) należytość zaległa 51.462 K 50 g						
		b) „ bieżąca 23.962 „ 50 „	75.425	—	52.129	50	23.295	50
	3	Rozmaite — należytość zaległa . .	29	98	—	—	29	98
		Suma rzeczywistych dochodów	99.417	48	76.092	—	23.325	48
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot kosztów leczenia — należytość zaległa	99	22	—	—	99	22
		Suma wszystkich dochodów .	99 516	70	76.092	—	23.424	70
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	2.309	96	—	—
		Razem .	—	—	78.401	96	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	321	08	321	08	—	—
	2	Przygotowanie terenu pod nasyp .	5	—	5	—	—	—
	3	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wały	1.428	49	1.428	49	—	—
	4	Wykop z łożysk z odwozem na wał lub odkłady	920	—	920	—	—	—
	5	Wykop z łożysk z odwozem na brzeg	2.386	16	2 386	16	—	—
	6	Wykonanie nasypu:						
		a) ubijanie ziemi na wale . . .	95	15	95	15	—	—
		b) szkarpowanie i regulowanie wałów	243	24	243	24	—	—
	8	Narzędzia i materyały.	484	22	484	22	—	—
	9	Dozór robót ziemnych	1.423	60	1.423	60	—	—
		Suma rubryki I. .	7.306	94	7.306	94	—	—
		Do przeniesienia . .	7.306	94	7.306	94	—	—

5. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	7.306	94	7.306	94	—	—
II.		Roboty dodatkowe i ubezpieczenia:						
	10	Obsiew szkarp i bankietów:						
		a) materyały i narzędzia	489	12	489	12	—	—
		b) robocizna	47	60	47	60	—	—
	11	Darniowanie szkarp:						
		a) materyały i narzędzia	584	99	584	99	—	—
		b) robocizna	559	76	559	76	—	—
	12	Płotki:						
		a) materyały	679	20	679	20	—	—
		b) robocizna	368	—	368	—	—	—
	13	Opaski, tamy i poprzeczki faszynowe:						
		a) materyały i narzędzia	—	—	—	—	—	—
		b) robocizna	227	65	227	65	—	—
		Suma rubryki II. .	2.956	32	2.956	32	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	23	Koszta komisyi i intabulacyi . .	48	80	48	80	—	—
	26	Odszkodowania za zajęte rowy materyałowe.	299	13	299	13	—	—
	27	Odszkodowania za zniszczone plony .	341	49	341	49	—	—
		Suma rubryki IV. .	689	42	689	42	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Czyszczenie i naprawa łożysk . .	3.211	79	3.211	79	—	—
	30	Naprawa wałów	139	55	139	55	—	—
	31	„ objektów	579	10	579	10	—	—
	32	Straż rzeczna i wałowa	2.746	96	2.746	96	—	—
	33	Ratunek powodziowy	210	90	210	90	—	—
		Suma rubryki V. .	6.888	30	6.888	30	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	34	Najem i utrzymanie lokalu kancelaryjnego	45	—	45	—	—	—
	35	Przybory i sprzęty kancelaryjne .	69	10	69	10	—	—
	38	Kierownik budowy, płaca i dodatek budowlany	1.332	40	1.332	40	—	—
		Do przeniesienia . .	1.446 17.840	50 98	1.446 17.840	50 98	— —	— —

5. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
VI.		Z przeniesienia . .	17.840	98	17.840	98	—	—
			1.446	50	1.446	50	—	—
	40	Koszta inspekcyi, kolaudacyi i reambulacyi	286	62	286	62	—	—
	41	Koszta opracowania projektu, pomoc biurowa	23	62	23	62	—	—
		Suma rubryki VI. .	1.756	74	1.756	74	—	—
VII.		Nieprzewidziane:						
	43	W dziale robót ziemnych	900	62	900	62	—	—
	44	„ „ „ dodatkowych . .	2.293	12	2.293	12	—	—
	45	„ „ „ budowy objektów .	1.423	42	1.423	42	—	—
	46	Różne inne	18	80	18	80	—	—
		Suma rubryki VII. .	4.635	96	4.635	96	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	24.233	68	24.233	68	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	36.947	69	36.947	69	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	61.181	37	61.181	37	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 15.751 K 59 g						
		b) w remanentach materyałów i narzędzi . . . . 1.469 „ — „	—	—	17.220	59	—	—
		Razem .	—	—	78.401	96	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Ze sprzedaży trawy	1 227	76	1.227	76	—	—
	2	„ „ wikliny	40	20	40	20	—	—
	3	Odszkodowania:						
		a) zaległe . . . . 39 K 70 g						
		b) bieżące . . . . 378 „ 20 „	417	90	394	40	23	50
	4	Odsetki z lokacyi	484	80	484	80	—	—
		Suma dochodów .	2.170	66	2.147	16	23	50
		Zapas kasowy z początkiem r. 1907 .	—	—	13.851	40	—	—
		Razem .	—	—	15.998	56	—	—

5. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		WYDATKI	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	15.998	56	—	—
		Razem .	—	—	15.998	56	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas: *a)* w gotówce	15.751 K 59 g		
b) w remanentach materyałów i narzędzi	1.469 „ — „	17.220 K 59 g	
2. Należytości czynne:			
a) zaległe datki konkurencyjne . .	23.295 K 50 g		
b) zwrot nadpłaconych kosztów podróży	29 „ 98 „		
c) „ kosztów leczenia z kasy chorych	99 „ 22 „	23.424 „ 70 „	
Suma stanu czynnego . . .		40.645 K 29 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny . . .		40.645 K 29 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce	15.998 K 56 g	
2. Należytości czynne	23 „ 50 „	16.022 K 06 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		16.022 K 06 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 60.915/1908.

6. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego na uzupełnienie regulacyi	71.525	—	71.525	—	—	—
	2	Datek z funduszu państw. na uzupełnienie regulacyi.	105.142	—	88.333	33	16.808	67
	3	Datki konkurencyjne	29.199	60	29.199	60	—	—
	4	Datek kraju na zabudowanie potoków górskich	2.000	—	2.000	—	—	—
	5	Datek państwa na zabudowanie potoków górskich	2.000	—	2.000	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	209 866	60	193.057	93	16.808	67
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów roku 1908 na pokrycie niedoboru roku 1907 .	104.470	55	104.470	55	—	—
	2	Zwroty wydatków:						
		a) c. k. Nadprokuratorya Państwa za utrzymanie baraku dla więźni	177	54	—	—	177	54
		b) zwrot kaucyi i dzierżawy gruntu pod szkółkę	30	82	—	—	30	82
		Suma wszystkich dochodów .	314.545	51	297.528	48	17.017	03
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	33.479	13	—	—
		Razem .	—	—	331.007	61	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
		I. Biała i obwałowanie prawego brzegu Dunajca.						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie. . . .	56	20	56	20	—	—
	6	Wykop rzeki z odwozem do starych łożysk.	8.918	80	8 918	80	—	—
	12	Materyały i narzędzia.	706	50	706	50	—	—
		Suma rubryki I. .	9.681	50	9.681	50	—	—
		Do przeniesienia . .	9.681	50	9.681	50	—	—

6. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	9.681	50	9.681	50	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	14	Budowle funduszowe: materyały .	40.772	77	40.772	77	—	—
	15	„ „ robocizna . .	21.602	15	21.602	15	—	—
	16	„ kamienne: materyały . .	31.725	35	31.725	35	—	—
	17	„ „ robocizna . .	6.407	28	6.407	28	—	—
	20	Narzędzia	10.836	30	10.836	30	—	—
	21	Dozór robót	2.767	33	2.767	33	—	—
		Suma rubryki II. .	114.111	18	114.111	18	—	—
III.	22-27	Objekty w wałach	—	—	—	—	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	28	Zasadzenie odsypiska	1.640	91	1.640	91	—	—
	29	Obsiew szkarp	129	40	129	40	—	—
		Suma rubryki IV. .	1.770	31	1.770	31	—	—
V.	30-37	Wykupno gruntów i odszkodowania	—	—	—	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	38	Pogłębienie przekopów samoczynnych	1.531	70	1.531	70	—	—
	39	Naprawa uszkodzonych budowli wodnych	29.016	74	29.016	74	—	—
	40	Naprawa szkarp wałów	2.412	68	2.412	68	—	—
	41	Straż rzeczna i wałowa	5.235	—	5.235	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	38.196	12	38.196	12	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	42	Najem lokalu	360	—	360	—	—	—
	43	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	541	47	541	47	—	—
	44	Przyrządy geodetyczne	136	—	136	—	—	—
	46	Dyety i koszta podróży, dodatek budowlany kierownika budowy . .	7.144	21	7.144	21	—	—
	47	Wynagrodzenie kasyera	540	—	540	—	—	—
	48	Inne drobne	939	41	939	41	—	—
		Suma rubryki VII.	9.661	09	9.661	09	—	—
		Do przeniesienia . .	173.420	20	173.420	20	—	—

6. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	173.420	20	173.420	20	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	50	Budowa brodów.	413	—	413	—	—	—
	51	Korekcya ujść dopływów	3.659	70	3.659	70	—	—
	57	Inne drobne	5.222	79	5.222	79	—	—
		Suma rubryki VIII.	9.295	49	9.295	49	—	—
		Suma działu I. . .	182.715	69	182.715	69	—	—
		II. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Biały.						
I.	1—4	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	5-11	Roboty regulacyjne.	—	—	—	—	—	—
III.	12-19	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	20-24	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
V.	25-28	Wykupno gruntów i odszkodowania.	—	—	—	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	31	Odnowienie kultur	311	85	311	85	—	—
	32	Straż rzeczna	960	—	960	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	1.271	85	1.271	85	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	33	Najem lokalu	72	32	72	32	—	—
	38	Inne drobne	5	—	5	—	—	—
		Suma rubryki VII. .	77	32	77	32	—	—
VIII.	39-42	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma działu II. .	1.349	17	1.349	17	—	—
		Suma działu I. . .	182.715	69	182.715	69	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	184.064	86	184.064	86	—	—
		Do przeniesienia . .	184.064	86	184.064	86	—	—

6. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . . .	184.064	86	184.064	86	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Kaucye i depozyta	4.097	13	292	—	3.805	13
	2	Bez rubryki	115	75	115	75	—	—
	3	Zwrot pobranych zaliczek na pokrycie niedoboru:						
		a) zaległe . . . 116.050 K 40 g						
		b) bieżące . . . 104.470 „ 55 „	220 520	95	116.050	40	104 470	55
		Suma wszystkich wydatków .	408 798	69	300.523	01	108.275	68
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	30.484	60	—	—
		Razem .	—	—	331 007	61	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	4.616	80	4.616	80	—	—
	2	Odszkodowania	396	70	334	60	62	10
	3	Za faszynę	5.497	60	5.497	60	—	—
	4	„ wiklinę	9	—	9	—	—	—
	5	Odsetki z lokacyi kapitału . . .	2.425	03	2.425	03	—	—
	6	Za odsprzedane stare wały Dunajca.	210	16	210	16	—	—
	7	Rozmaite	176	40	176	40	—	—
		Suma dochodów .	13.331	69	13 269	59	62	10
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	69.286	58	—	-
		Razem .	—	—	82.556	17	—	—
		WYDATKI.						
	1	Koszta komisyjne	99	20	99	20	—	—
	2	Rozmaite	5	—	5	—	—	—
		Suma wydatków .	104	20	104	20	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	82.451	97	—	—
		Razem .	—	—	82.556	17	—	—

6. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy z końcem roku 1907:			
a) w gotówce . . .	3.364 K 29 g		
b) w efektach . . .	300 „ — „		
c) w remanencie materyałów i narzędzi. . .	26 820 „ 31 „	30.484 K 60 g	
2. Należytości czynne: zwroty. . . .		17.017 „ 03 „	
Suma stanu czynnego . .			47.501 K 63 g

Stan bierny.

1. Należytości bierne		3.805 K 13 g	
2. Zaliczka z dochodów roku 1908 na pokrycie niedoboru roku 1907		104 470 „ 55 „	
Suma stanu biernego . .			108.275 K 68 g
Czysty stan bierny . .			60.774 „ 05 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce		82.451 K 97 g	
2. Należytości czynne		62 „ 10 „	
Suma stanu czynnego . .			82.514 K 07 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny . .			82.514 K 07 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce funduszu konserwacyjnego ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

LW. 59.398/1908.

7. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz obwałowania.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Zaległe datki konkurencyjne . . .	24.800	—	24.800	—	—	—
	2	Odsetki od lokowanej gotówki . .	683	67	683	67	—	—
	3	Rozmaite	274	79	274	79	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	25.758	46	25.758	46	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	25.758	46	25.758	46	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 63.444 K 71 g						
		b) w remanentach:						
		materyałów . . . 3.076 „ 72 „						
		narzędzi i sprzętów . 4.621 „ 07 „	—	—	71.142	50	—	—
		Razem .	—	—	96 900	96	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie	970	06	970	06	—	—
	2	Przygotowanie terenu pod nasyp wału	1.456	32	1.456	32	—	—
	3	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wały	34 827	06	34.827	06	—	—
	5	Wykop z łożysk z odwozem na brzeg	2.653	11	2.653	11	—	—
	6	Wykonanie nasypu	8.460	80	8.460	80	—	—
	7	Rozplantowanie ziemi na odkładach .	112	33	112	33	—	—
	8	Narzędzia i materyały	5.208	06	5.208	06	—	—
	9	Dozór robót ziemnych , ...	1 209	—	1.209	—	—	—
		Suma rubryki I. .	54.896	74	54.896	74	—	—
II.		Budowa objektów:						
	10	Roboty ziemne	334	20	334	20	—	—
	11	Odlewanie wody	173	60	173	60	—	—
	12	Roboty ciesielskie:						
		a) materyały i narzędzia *b)* robocizna	403	20	403	20	—	—
		Do przeniesienia . .	911 54.896	— 74	911 54.896	— 74	— —	— —

*

7. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
II.		Z przeniesienia . .	54.896	74	54.896	74	—	—
			911	—	911	—	—	—
	13	Roboty murarskie i brukarskie:						
		a) materyały i narzędzia *b)* robocizna . . .	15.175	04	15.175	04	—	—
		Suma rubryki II. .	16.086	04	16.086	04	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	16	Płotki i inne roboty faszynowe:						
		a) materyały *b)* robocizna	1.497	17	1.497	17	—	—
	19	Obsiew	112	58	112	58	—	
		Suma rubryki III. .	1.609	75	1.609	75	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	20	Koszta komisyi i intabulacyi . . .	399	70	399	70	—	—
	21	Wykupno gruntów na własność funduszu	1.552	45	1.552	45	—	—
	22	Odszkodowania za grunta obciążone serwitutem	104	75	104	75	—	—
	24	Odszkodowania za zniszczone plony i wycięte drzewa	965	82	965	82	—	—
		Suma rubryki IV. .	3.022	72	3.022	72	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	26	Czyszczenie i naprawa łożysk dopływów	1.931	89	1.931	89	—	—
	27	Naprawa wałów	21	95	21	95	—	—
	28	Naprawa objektów	178	45	178	45	—	—
	29	Straż rzeczna – ratunek powodziowy	1.800	—	1.800	—	—	—
		Suma rubryki V. .	3.932	29	3.932	29	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	30	Najem i utrzymanie lokalu na kancelaryę	795	50	795	50	—	—
	31	Potrzeby i sprzęty kancelaryjne . .	359	03	359	03	—	—
	32	Przyrządy miernicze	24	—	24	—	—	—
	34	Płaca, dodatek budowlany i koszta podróży kierownika budowy . . .	6.322	—	6.322	—	—	—
	35	Wynagrodzenie płatnika	382	40	382	40	—	—
	36	Koszta inspekcyi, reambulacyi i kolaudacyi	199	46	199	46	—	—
		Do przeniesienia . .	8.082	39	8.082	39	—	—
			79.547	54	79.547	54	—	—

7. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
VI.		Z przeniesienia . .	79.547	54	79.547	54	—	—
			8.082	39	8.082	39	—	—
	37	Koszta opracowania projektu — pomoc biurowa	16	82	16	82	—	—
	38	Różne drobne wydatki	22	50	22	50	—	—
		Suma rubryki VI. .	8.121	71	8.121	71	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	42	Różne inne	5.382	65	5.382	65	—	—
	43	Kasa chorych i ubezpieczenie od wypadków	3.280	32	3.280	32	—	—
		Suma rubryki VII. .	8 662	97	8 662	97	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	96.332	22	96.332	22	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	96.332	22	96.332	22	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 568 K 74 g						
		b) w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . — „ — „	—	—	568	74	—	—
		Razem .	—	—	96.900	96	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	1.221	90	1.221	90	—	—
	2	Odszkodowania	5	90	5	90	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	542	22	542	22	—	—
		Suma dochodów .	1.770	02	1.770	02	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	15.492	01	—	—
		Razem .	—	—	17.262	03	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	17.262	03	—	—
		Razem .	—	—	17.262	03	—	—

7. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz obwałowania.

Stan czynny.

Zapas w gotówce	568 K 74 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	568 K 74 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas w gotówce	17.262 K 03 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	17.262 K 03 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 51.426/1908.

8. Fundusz zabudowania potoku górskiego Niszkówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	—	—	—	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	—	—	—	—	—	—
	3	Rozmaite	32	05	32	05	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	32	05	32	05	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	32	05	32	05	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 3.769 K 44 g						
		b) w remanencie na rzędzi i sprzętów 581 „ 70 „	—	—	4.351	14	—	—
		Razem .	—	—	4 383	19	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.		Roboty regulacyjne	—	—	—	—	—	—
III.		Budowa objektów:						
	12	Roboty ziemne	173	25	173	25	—	—
	15	„ murarskie: *a)* materyały .	2.413	55	2.413	55	—	—
		b) robocizna .	854	51	854	51	—	—
	18	Narzędzia	63	86	63	86	—	—
	19	Dozór budowy	215	—	215	—	—	—
		Suma rubryki III. .	3.720	17	3.720	17	—	—
IV.		Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	27	Odszkodowania za zniszczone kultury	10	20	10	20	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych .	119	95	119	95	—	—
	30	„ objektów	12	—	12	—	—	—
	32	Straż rzeczna	288	—	288	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	419	95	419	95	—	—
		Do przeniesienia . .	4.150	32	4.150	32	—	—

8. Fundusz zabudowania potoku górskiego Niszkówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	4.150	32	4.150	32	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	33	Najem lokalu (amortyzacya baraku)	4	—	4	—	—	—
	36	Płaca i ryczałt na objazdy kierownika budowy	24		24	—	—	—
	38	Inne drobne	39	96	39	96	—	—
		Suma rubryki VII.	67	96	67	96	—	—
VIII.	39-42	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	4.218	28	4.218	28	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	4.218	28	4.218	28	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 104 K 91 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . . 60 „ — „	—	—	164	91	—	—
		Razem .	—	—	4.383	19	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1907:

a) w gotówce	104 K 91 g	
b) w remanencie narzędzi i sprzętów .	60 „ — „	
Suma stanu czynnego . .		164 K 91 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		164 K 91 g

LW. 44.116/1908.

9. Fundusz regulacyi rzeki Bugu, od ujścia Pełtwi do granicy Państwa.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego. . .	56.089	—	56.089	—	—	—
	2	„ „ „ państwowego na uzupełnienie regulacyi. . . .	84.133	—	42.066	—	42.067	—
	3	Datki konkurencyjne — zaległe. .	118.800	—	—	—	118.800	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	3.303	42	3.303	42	—	—
	5	Rozmaite.	2.951	24	2.951	24	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	265.276	66	104.409	66	160.867	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot kosztów konserwacyjnych na Bugu i Pełtwi pod Buskiem . .	1.260	90	1.260	90	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	266.537	56	105.670	56	160.867	
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	110.516	12	—	—
		Razem .	—	—	216.186	68	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	346	30	346	30	—	—
	3	Wykop z przekopów nad wodą . .	11.859	30	11.859	30	—	—
	6	Materyały i narzędzia	1.354	90	1 354	90	—	—
	7	Dozór robót ziemnych	823	12	823	12	—	—
		Suma rubryki I. .	14.383	62	14 383	62	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	8	Budowle faszynowe: materyały . .	10.414	10	10.414	10	—	—
	9	„ „ robocizna . .	4.716	20	4.716	20	—	—
	10	Narzędzia.	1.424	60	1.424	60	—	—
	11	Dozór robót	750	—	750	—	—	—
		Suma rubryki II. .	17.304	90	17.304	90	—	—
		Do przeniesienia . .	31.688	52	31.688	52	—	—

9. Fundusz regulacyi rzeki Bugu, od ujścia Pełtwi do granicy Państwa.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g
		Z przeniesienia . .	31.688	52	31.688	52	—	—
III.	12-15	Objekty	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów:						
	16	Koszta komisyjne	143	84	143	84	—	—
	17	Wykupno gruntów pod przekopy .	1.405	50	1.405	50	—	—
	19	Odszkodowania za grunta odcięte przekopami	4.800	40	4.800	40	—	—
	20	Odszkodowania za zniszczone plony	167	—	167	—	—	—
	21	Koszta intabulacyi	331	71	331	71	—	—
		Suma rubryki IV. .	6.848	45	6.848	45	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
		Naprawa uszkodzonych budowli:						
	23*a*)	*a*) materyały	5.979	90	5.979	90	—	—
	23*b*)	*b*) robocizna	5.257	15	5.257	15	—	—
	25	Straż rzeczna	1.416	—	1.416	—	—	—
		Suma rubryki V. .	12.653	05	12.653	05	—	—
VI.		Koszta Zarządu:						
	26	Najem lokalu	408	82	408	82	—	—
	27	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	263	03	263	03	—	—
	28	Przyrządy geodetyczne	55	—	55	—	—	—
	29	Dyety i koszta podróży delegata .	504	12	504	12	—	—
	30	Dyety, płaca i dodatek budowlany kierownika	7.838	64	7.838	64	—	—
	32	Inne	1.083	70	1.083	70	—	—
		Suma rubryki VI. .	10.153	31	10.153	31	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	35*a*)	Zawiklenie odsypisk, sadzonki . .	497	31	497	31	—	—
	35*b*)	„ „ robocizna . .	458	30	458	30	—	—
	36	Koszta katastru konkurencyjnego .	148	40	148	40	—	—
	38	Inne	1.109	55	1.109	55	—	—
		Suma rubryki VII.	2.213	56	2.213	56	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	63.556	89	63.556	89	—	—
		Do przeniesienia . .	63.556	89	63.556	89	—	—

9. Fundusz regulacyi rzeki Bugu, od ujścia Pełtwi do granicy Państwa.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	63.556	89	63.556	89	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	63.556	89	63.556	89	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 109.988 K 75 g						
		b) w remanentach . 42.641 „ 04 „	—	—	152.629	79	—	—
		Razem .	—	—	216.186	68	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
1		Ze sprzedaży trawy	367	37	367	37	—	—
2		„ „ faszyny	2.456	09	2.456	09	—	—
3		Za wydzierżawienie kęp	1.100	—	1.100	—	—	—
4		Odszkodowania za szkody . . .	9	87	9	87	—	—
5		Odsetki z lokacyi	776	80	776	80	—	—
		Suma dochodów .	4.710	13	4.710	13	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907:						
		a) w gotówce . . 21.810 K 78 g						
		b) w efektach . . 9 „ 08 „	—	—	21.819	86	—	—
		Razem .	—	—	26.529	99	—	—
		WYDATKI.						
		Koszta budowy mostu w Zawoniu .	1.823	24	1.823	24	—	—
		Zapas kasowy z końcem r. 1907:						
		a) w gotówce . . 24 697 K 67 g						
		b) w efektach . . 9 „ 08 „	—	—	24.706	75	—	—
		Razem .	—	—	26.529	99	—	—

*

9. Fundusz regulacyi rzeki Bugu, od ujścia Pełtwi do granicy Państwa.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Pozostałość kasowa: *a)* w gotówce . .	109.988 K 75 g		
b) w materyałach .	42.641 „ 04 „	152.629 K	79 g
2. Zaległe datki konkurencyjne		118.800 „	— „
3. Zaległy datek państwa		42.067 „	— „
Suma stanu czynnego .		313.496 K	79 g
Stan bierny		— „	— „
Czysty stan czynny .		313.496 K	79 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy: *a)* w gotówce	24.697 K 67 g		
b) w efektach. . . .	9 „ 08 „	24.706 K	75 g
Stan bierny		— „	— „
Czysty stan czynny . .		24.706 K	75 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu kraj. na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 39.793/1908.

10. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Złotej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	20.000	—	—	—	20.000	—
	2	Odsetki od lokowanej gotówki . .	1.370	14	1.370	14	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	21.370	14	1.370	14	20.000	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	21.370	14	1.370	14	20.000	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	41.102	60	—	—
		Razem .	—	—	42.472	74	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	4—6	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	6—11	Roboty regulacyjne i ubezpieczenia .	—	—	—	—	—	—
III.	12-15	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	16	Koszta komisyjne	694	81	694	81	—	—
	20	Koszta intabulacyi	29	80	29	80	—	—
		Suma rubryki IV. .	724	61	724	61	—	—
V.	21-24	Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.	25-31	Zarząd.	—	—	—	—	—	—
VII.	32-40	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	724	61	724	61	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	724	61	724	61	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 41.574 K 93 g						
		b) w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 173 „ 20 „	—	—	41.748	13	—	—
		Razem .	—	—	42.472	74	—	—

10. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Złotej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	2.000	—	661	97	1.338	03
	3	Sprzedaż trawy	30	—	30	—	—	—
	4	Rozmaite	71	—	71	—	—	—
	5	Zwrot zaległych kosztów komisyjnych	23	50	—	—	23	50
		Suma dochodów rzeczywistych	3.124	50	1.762	97	1.361	53
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	3.124	50	1.762	97	1.361	53
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . 470 „ 45 „	—	—	470	45	—	—
		Razem .	—	—	2.233	42	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
		Roboty ziemne:						
I.	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	141	80	141	80	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenia brzegów	81	—	81	—	—	—
III.		Objekty:						
	6	Mosty i brody	375	64	375	64	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9*a*)	Utrzymanie strażników	594	—	594	—	—	—
	11	Rozmaite	40	—	40	—	—	—
		Suma rubryki V. .	634	—	634	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.232	44	1.232	44	—	—
IV.	12	Nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu rezerwowego	530	53	530	53	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.762	97	1.762	97	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . — K — h						
		b) w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów (barak). . 470 „ 45 „	—	—	470	45	—	—
		Razem .	—	—	2.233	42	—	—

10. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Złotej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		C) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	15	57	15	57	—	—
	2	Przeniesiona nadwyżka dochodów z funduszu konserwacyjnego. . . .	530	53	530	53	—	—
		Suma .	546	10	546	10	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	445	29	—	—
		Razem .	—	—	991	39	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	991	39	—	—
		Razem .	—	—	991	39	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas: 1. w gotówce	41.574 K 93 g		
2. w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów	173 „ 20 „	41.748 K 13 h	
b) Należytości czynne:			
Zaległe datki konkurencyjne		20.000 „ — „	
Suma stanu czynnego . . .		61.748 „ 13 „	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny . . .		61.748 K 13 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

a) Zapasy: 1. w gotówce		— K — g	
2. w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów		470 „ 45 „	
b) Należytości czynne:			
1. Zaległe datki konkurencyjne . .	1.338 „ 03 „		
2. Zwrot kosztów komisyjnych . .	23 „ 50 „	1.361 „ 53 „	
Suma stanu czynnego . . .		1.831 K 98 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny . . .		1.831 K 98 g	

C) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas w gotówce	991 K 39 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	991 K 39 g

UWAGA. Zapasy kasowe ulokowano łącznie z zapasami funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 51.430/1908.

11. Fundusz osuszania bagien Łańcucko-Jarosławskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od lokowanych kapitałów .	48	34	48	34	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	48	34	48	34	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Odszkodowania pobrane za Spółkę wodną	26	—	26	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	74	34	74	34	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 2.723 K 30 g						
		b) w remanencie materyałów i narzędzi 4.676 „ 51 „	—	—	7.399	81	—	—
		Razem .	—	—	7.474	15	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—4	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	5—7	Ubezpieczenie brzegów	—	—	—	—	—	—
III.	8—10	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	11-14	Wykupno gruntów	—	—	—	—	—	—
V.	15-23	Koszta zarządu	—	—	—	—	—	—
VI.	24-34	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Odszkodowania przypadające do zwrotu Spółce wodnej	26	—	—	—	26	—
		Suma wszystkich wydatków .	26	—	—	—	26	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 2.797 K 64 g						
		b) w remanencie materyałów i narzędzi 4.676 „ 51 „	—	—	7.474	15	—	—
		Razem .	—	—	7.474	15	—	—

11. Fundusz osuszania bagien Łańcucko-Jarosławskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Zapas: *a)* w gotówce	2.797 K 64 g		
b) w remanencie materyałów i narzędzi .	4 676 „ 51 „		
Suma stanu czynnego . .			7.474 K 15 g

Stan bierny.

Odszkodowania przypadające Spółce wodnej.		26 „ — „
Czysty stan czynny . . .		7.448 K 15 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 55.729/1908.

12. Fundusz regulacyi i konserwacyi potoku Dumnego.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	389	84	389	84	—	—
	2	Rozmaite	165	15	165	15	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	554	99	554	99	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	554	99	554	99	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 11.138 K 38 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . 153 „ 84 „	—	—	11.292	22	—	—
		Razem .	—	—	11.847	21		—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—10	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	7—11	Objekty	—	—	—	—	—	—
III.	12	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.	13-16	Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
V.	17-19	Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.	20-27	Koszta zarządu	—	—	—	—	—	—
VII.	28-33	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 11.693 K 37 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 153 K 84 g	—	—	11.847	21	—	—
		Razem .	—	—	11.847	21	—	—

12. Fundusz regulacyi i konserwacyi potoku Dumnego.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		1. Bieżący.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	750	—	750	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	1.500	—	—	—	1.500	—
	3	Sprzedaż trawy	30	—	30	—	—	—
	4	Rozmaite i odszkodowania. . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2.280	—	780	—	1.500	—
		b) **Przenośne.**						
		Zaliczka na pokrycie niedoboru . .	40	—	40	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	2.320	—	820	—	1.500	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	820	—	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—2	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów	175	34	175	34	—	—
III.	5—6	Objekty	—	—	—	—	—	—
IV.	7—8	Odszkodowania za grunta	—	—	—	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	10	Utrzymanie strażników.	480	—	480	—	—	—
	12	Rozmaite	40	—	40	—	—	—
		Suma rubryki V. .	520	—	520	—	—	—
VI.	12	Nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu rezerwowego	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	695	34	695	34	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	40	—	—	—	40	—
		Suma wszystkich wydatków .	735	34	695	34	40	—
		Zapas z końcem roku 1907 w kasie zarządu budowy	—	—	124	66	—	—
		Razem .	—	—	820	—	—	—

12. Fundusz regulacyi i konserwacyi potoku Dumnego.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		2. Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	4	68	4	68	—	—
	2	Przeniesiona nadwyżka dochodów z funduszu konserwacyjnego. . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	4	68	4	68	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	133	70	—	—
		Razem .	—	—	138	38	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	138	38	—	—
		Razem .	—	—	138	38	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

Zapas: *a)* w gotówce	11.693 K 37 g	
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	153 „ 84 „	11.847 K 21 g
Należytości czynne		— „ — „
Suma stanu czynnego . . .		11.847 K 21 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		11.847 K 21 g

B) Fundusz konserwacyjny.

1. Bieżący.

Stan czynny.

1. Zapas w gotówce w kasie zarządu budowy	124 K 66 g
2. Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne . . .	1.500 „ — „
Suma stanu czynnego . . .	1.624 K 66 g

Stan bierny.

Zaliczka z dochodów roku 1908. na pokrycie niedoboru roku 1907. .	40 „ — „
Czysty stan czynny . . .	1.584 K 66 g

2. Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas w gotówce	138 K 38 g
Należytości czynne	— „ — „
Suma stanu czynnego . . .	138 K 38 g
Stan bierny.	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	138 K 38 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 39.618/1908.

13. Fundusz konserwacyi obwałowania lewego brzegu Dunajca poniżej Bogumiłowic.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	500	—	500	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	632	76	500	—	132	76
	3	Sprzedaż trawy	1.222	—	1.222	—	—	—
	4	Rozmaite	61	58	61	58	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2.416	34	2 283	58	132	76
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów roku 1908 na pokrycie niedoboru roku 1907 .	296	34	296	34	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	2.712	68	2.579	92	132	76
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	2.579	92	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Dozór	202	50	202	50	—	—
II.		Straż rzeczna	720	—	720	—	—	—
III.		Robocizna i materyały:						
	1	Konserwacya rowów	774	12	774	12	—	—
	2	„ wałów	217	04	217	04	—	—
	3	„ objektów	263	03	263	03	—	—
		Suma rubryki III. .	1.254	19	1.254	19	—	—
IV.		Inne	264	52	264	52	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	2.441	21	2.441	21	—	—
		Do przeniesienia . .	2.441	21	2.441	21	—	—

13. Fundusz konserwacyi obwałowania lewego brzegu Dunajca poniżej Bogumiłowic.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	2.441	21	2.441	21	—	—
V.		Nieużyta nadwyżka dochodów, przeniesiona do funduszu rezerwowego	—	—	—	—	—	—
		Razem .	2.441	21	2.441	21	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki z dochodów roku 1908 na pokrycie niedoboru roku 1907	296	34	—	—	296	34
		Suma wszystkich wydatków .	2.737	55	2.441	21	296	34
		Zapas z końcem roku 1907 w kasie zarządu budowy	—	—	138	71	—	—
		Razem .	—	—	2.579	92	—	—
		Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	15	Nieużyta nadwyżka dochodów przeniesiona z funduszu konserwacyjnego	—	—	—	—	—	—
	2	Odsetki od lokowanej gotówki . .	293	32	293	32	—	—
		Suma dochodów .	293	32	293	32	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	8.380	46	—	—
		Razem .	—	—	8.673	78	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	8.673	78	—	—
		Razem .	—	—	8 673	78	—	—

13. Fundusz konserwacyi obwałowania lewego brzegu Dunajca poniżej Bogumiłowic.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszów z końcem roku 1907.

Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w kasie zarządu budowy . .	138 K 71 g	
Należytości czynne: zaległe datki konkurencyjne .	132 „ 76 „	
Suma stanu czynnego . . .		271 K 47 g

Stan bierny.

Należytości bierne: zwrot zaliczki z dochodów roku 1908 na pokrycie niedoboru roku 1907	296 „ 34 „
Czysty stan bierny . . .	24 K 87 g

Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas w gotówce	8.673 K 78 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	8.673 K 78 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce funduszu rezerwowego ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego, na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 55.728/1908.

14. Fundusz regulacyi i konserwacyi potoku Przegnojówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	255	24	255	24	—	—
	2	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	255	24	255	24	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot pożyczki zaległej od funduszu konserwacyjnego.	119	84	119	84	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	375	08	375	08	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	8.044	36	—	—
		Razem .	—	—	8.419	44	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—6	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	7—12	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.	13	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.	14-17	Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
V.	18-20	Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.	21-28	Zarząd.	—	—	—	—	—	—
VII.	29-45	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 7.667 K 92 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 451 „ 52 „						
		c) w gruntach . . . 300 „ — „	—	—	8.419	44	—	—
		Razem .	—	—	8.419	44	—	—

14. Fundusz regulacyi i konserwacyi potoku Przegnojówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . . . 5.290 K — g						
		b) bieżące . . . . 1.000 „ — „	6.290	—	2.730	—	3.560	—
	3	Rozmaite	644	85	644	85	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	7.934	85	4.374	85	3.560	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka od Spółki wodnej na konserwacyę	1.897	51	1.897	51	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	9.832	36	6.272	36	3.560	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	6.272	36	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	416	22	416	22	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów	1.071	36	1.071	36	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluzy i przepusty	256	20	256	20	—	—
	6	Mosty i brody	81	—	81	—	—	—
		Suma rubryki III. .	337	20	337	20	—	—
IV.		Odszkodowania za grunta:						
	7	Koszta komisyjne	17	84	17	84	—	—
	8	Wynagrodzenia za grunta	803	66	803	66	—	—
		Suma rubryki IV. .	821	50	821	50	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora	66	66	66	66	—	—
	9*a)*	„ strażników	2.514	40	2.514	40	—	—
	11	Rozmaite	195	05	195	05	—	—
		Suma rubryki V. .	2.776	11	2.776	11	—	—
		Do przeniesienia . .	5.422	39	5.422	39	—	—

14. Fundusz regulacyi i konserwacyi potoku Przegnojówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	5.422	39	5.422	39	—	—
VI.	12	Przeniesienie nadwyżki dochodów do funduszu rezerwowego	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	5.422	39	5.422	39	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaległej zaliczki funduszowi regulacyjnemu	119	84	119	84	—	—
	2	Zwrot bieżącej zaliczki, wziętej od Spółki wodnej na cele konserwacyjne	1.897	51	—	—	1.897	51
		Suma wszystkich wydatków .	7.439	74	5.542	23	1.897	51
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	730	13	—	—
		Razem .	—	—	6.272	36	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapasy:	*a)* w gotówce	7.667 K 92 g		
	b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	451 „ 52 „		
	c) w gruntach	300 „ — „	8.419 K 44 g	
2. Należytości czynne			— „ — „	
	Suma stanu czynnego . . .		8.419 K 44 g	
Stan bierny			— „ — „	
	Czysty stan czynny . . .		8.419 K 44 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce	730 K 13 g		
2. Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne	3.560 „ — „	4.290 K 13 g	

Stan bierny.

Zwrot Spółce wodnej zaliczki wziętej na cele konserwacyjne . .	1.897 „ 51 „
Czysty stan czynny . . .	2.392 K 62 g

UWAGA. Zapasy funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

15. Fundusz regulacyi rzeki Wereszycy.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	—	—	—	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	40.800	—	40.800	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	40.800	—	—	—	40.800	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	3.007	61	3.007	61	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	84.607	61	43.807	61	40.800	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	84.607	61	43.807	61	40.800	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 104.929 K 55 g						
		b) w remanentach:						
		materyałów . . 1.550 „ 98 „						
		narzędzi . . . 3.776 „ 29 „	—	—	110.256	82	—	—
		Razem .	—	—	154.064	43	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie	87	17	87	17	—	—
	3	Karczowanie	26	32	26	32	—	—
	4	Wykop z koryta rzeki i rowów . .	13.472	39	13.472	39	—	—
	5	Wykonanie nasypu	295	18	295	18	—	—
	6	Materyały i narzędzia	1.498	60	1.498	60	—	—
	7	Dozór robót ziemnych	1.494	20	1.494	20	—	—
		Suma rubryki I. .	16.873	86	16.873	86	—	—
II.	8—12	Roboty ubezpieczające	—	—	—	—	—	—
III.	13-17	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	18	Koszta komisyjne	136	34	136	34	—	—
	19	Wykupno gruntów	3.371	35	3.371	35	—	—
	22	Odszkodowania za plony	60	20	60	20	—	—
	24	Koszta intabulacyi	63	40	63	40	—	—
		Suma rubryki IV. .	3.631	29	3.631	29	—	—
V.	24-26	Utrzymanie w czasie budowy . . .	—	—	—	—	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	27	Najem lokalu	210	—	210	—	—	—
	28	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	484	95	484	95	—	—
	29	Przyrządy geodetyczne	18	32	18	32	—	—
		Do przeniesienia . .	713 20.505	27 15	713 20.505	27 15	— —	— —

15. Fundusz regulacyi rzeki Wereszycy.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	20.505	15	20.505	15	—	—
VI.			713	27	713	27	—	—
	30	Dyety i koszta podróży delegata. .	619	—	619	—	—	—
	31	Koszta podróży, płaca i dodatek budowlany kierownika budowy . .	4.757	—	4.757	—	—	—
	33	Inne	113	28	113	28	—	—
		Suma rubryki VI. .	6.202	55	6.202	55	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	39	Inne	237	92	237	92	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	26.945	62	26.945	62	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	26.945	62	26.945	62	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 119.710 K 08 g						
		b) w remanentach:						
		materyałów . . 2.053 K 48 g						
		narzędzi . . . 5.355 „ 25 „	—	—	127.118	81	—	—
		Razem .	—	—	154.064	43	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

A)	Zapas z końcem roku 1907:			
	a) w gotówce	119.710 K 08 g		
	b) w remanentach: materyałów . .	2.053 „ 48 „		
	narzędzi . . .	5.355 „ 25 „	127.118 K 81 g	
B)	Należytości czynne:			
	Zaległe datki konkurencyjne		40.800 „ — „	
	Suma stanu czynnego . . .		167.918 K 81 g	
Stan bierny			— „ — „	
	Czysty stan czynny . . .		167.918 K 81 g	

UWAGA. Zapas kasowy ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 54.275/1908.

16. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	40.400	—	40.400	—	—	—
	2	„ „ państwowego funduszu melioracyjnego	40.400	—	40.400	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	3.499	02	3.499	02	—	—
	4	Rozmaite	275	30	275	30	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	84.574	32	84.574	32	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	84.574	32	84.574	32	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	112.427	95	—	—
		Razem .	—	—	197.002	27	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—4	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	5	Tamy faszynowe	42.023	81	42.023	81	—	—
	10	Narzędzia.	2.248	10	2.248	10	—	—
	11	Dozór robót	1.855	—	1.855	—	—	—
		Suma rubryki II. .	46.126	91	46.126	91	—	—
III.	12-19	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	23	Zadrzewienie stoków i odsypisk . .	8.492	74	8.492	74	—	—
		Suma rubryki IV. .	8 492	74	8.492	74	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	25	Koszta komisyjne	6	—	6	—	—	—
		Suma rubryki V. .	6	—	6	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych. .	7.558	71	7.558	71	—	—
	30	„ objektów	1.170	29	1.170	29	—	—
	31	Odnowienie kultur	33	70	33	70	—	—
	32	Straż rzeczna	1.910	—	1.910	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	10.672	70	10.672	70	—	—
		Do przeniesienia . .	65.298	35	65.298	35	—	—

16. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	65.298	35	65.298	35	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	34	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	199	48	199	48	—	—
	35	Przyrządy geodetyczne	175	11	175	11	—	—
	36	Płaca i ryczałt na objazdy kierownika budowy	5.462	—	5.462	—	—	—
	38	Inne drobne	2.073	36	2.073	36	—	—
		Suma rubryki VII.	7.909	95	7.909	95	—	—
VIII.	39-42	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	73 208	30	73.208	30	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	73.208	30	73.208	30	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 113.759 K 08 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi sprzętów, magazynu i baraku . 10.034 „ 89 „	—	—	123.793	97	—	—
		Razem .	—	—	197.002	27	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1907:		
a) w gotówce	113.759 K 08 g	
b) w remanencie materyałów, narzędzi, sprzętów, magazynu i baraku. .	10 034 „ 89 „	
Suma stanu czynnego . .		123.793 K 97 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . .		123.793 K 97 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 55.722/1908.

17. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	176.600	—	176.600	—	—	—
	2	Odsetki z lokacyi kapitałów . . .	6.250	83	6.250	83	—	—
	3	Rozmaite	119	—	119	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	182.969	83	182.969	83	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	182.969	83	182.969	83	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	96.203	55	—	—
		Razem .	—	—	279.173	38	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie	371	99	371	99	—	—
	2	Wykop ziemi nad wodą z odwozem na brzeg lub odkład	24 729	98	24.729	98	—	—
	4	Wykonanie nasypu dla podwyższenia brzegów	2.634	50	2.634	50	—	—
	5	Materyały i narzędzia	2.138	36	2.138	36	—	—
	6	Dozór budowy	1.396	96	1.396	96	—	—
		Suma rubryki I. .	31.271	79	31.271	79	—	—
II.		Ubezpieczenie brzegów:						
	7	Płotki: *a)* materyały	1.451	20	1.451	20	—	—
		b) robocizna	613	05	613	05	—	—
		Suma rubryki II. .	2.064	25	2.064	25	—	—
III.	10-12	Mosty	—	—	—	—	—	—
IV.	13-15	Zakłady do spiętrzenia wody . . .	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	33.336	04	33.336	04	—	—

17. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	g
		Z przeniesienia . .	33.336	04	33.336	04	—	—
V.		Roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp: *a)* nasiona . . .	575	29	575	29	—	—
		b) robocizna . . .	93	58	93	58	—	—
		Suma rubryki V. .	668	87	668	87	—	—
VI.		Wykupno gruntów:						
	17	Koszta komisyjne	1.100	58	1.100	58	—	—
	18	Wykupno gruntów pod łożysko rzeki	729	40	729	40	—	—
	19	Odszkodowania za grunta czasowo zajęte, za zniszczone plony i wycięte drzewa	932	80	932	80	—	—
	20	Koszta intabulacyi i sporządzania map	63	16	63	16	—	—
		Suma rubryki VI. .	2.825	94	2 825	94	—	—
VII.	21-22	Wykupno młynów	—	—	—	—	—	—
VIII.		Konserwacya w czasie budowy:						
	23	Płotki: *a)* materyały	302	62	302	62	—	—
		b) robocizna	297	32	297	32	—	—
	25	Czyszczenie łożyska i naprawa szkarp	152	50	152	50	—	—
	26	Straż rzeczna	625	40	625	40	—	—
		Suma rubryki VIII.	1.377	84	1 377	84	—	—
IX.		Zarząd:						
	27	Najem lokalu, usługa, opał . . .	280	20	280	20	—	—
	28	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	110	78	110	78	—	—
	29	Przyrządy geodetyczne	88	41	88	41	—	—
	30	Koszta podróży i dyety kierownika budowy	5.785	50	5.785	50	—	—
	33	Inne wydatki	687	89	687	89	—	—
		Suma rubryki 1X. .	6.952	78	6.952	78	—	—
X.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	35	Budowa małych przepustów szluz i mostów	398	37	398	37	—	—
	36	Budowa brodów	1.879	70	1.879	70	—	—
	38	Koszta oznaczenia okręgu konkurencyjnego i zawiązania Spółki wodnej	25	60	25	60	—	—
	39	Inne nieprzewidziane	3.125	04	3.125	04	—	—
		Suma rubryki X. .	5.428	71	5.428	71	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	50.590	18	50.590	18	—	—
		Do przeniesienia . .	50.590	18	50.590	18	—	—

17. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	50.590	18	50.590	18	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	50.590	18	50.590	18	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 226.965 K 60 g						
		b) w remanencie . 1.617 „ 60 „	—	—	228.583	20	—	—
		Razem .	—	—	279.173	38	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki z lokacyi kapitałów . . .	7	52	7	52	—	—
	2	Rozmaite	733	02	733	02	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	740	54	740	54	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	740	54	740	54	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	740	54	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Zwrot kosztów komisyjnych c. k. Starostwu w Rohatynie, poniesionych w sprawie odgraniczenia starych koryt	80		—	—	80	—
		Suma wydatków rzeczywistych	80	—	—	—	80	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	80	—	—	—	80	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	740	54	—	—
		Razem .	—	—	740	54	—	—

17. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

A) Zapasy: *a)* w gotówce	226.965 K 60 g		
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	1.617 „ 60 „	228.583 K 20 g	
B) Należytości czynne		— „ — „	
Suma stanu czynnego . . .		228.583 K 20 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny . . .		228.583 K 20 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas w gotówce	740 K 54 g	
b) Należytości czynne	— „ — „	740 K 54 g
Suma stanu czynnego . . .		740 „ 54 „

Stan bierny.

Należytości bierne	80 K — g
Czysty stan czynny . . .	660 K 54 g

UWAGA. Zapasy funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego w gotówce ulokowano łącznie z zapasami funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 55.725/1908.

18. Fundusz zabudowania potoku Bystry.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	—	—	—	—	—	—
	2	„ „ „ państwowego .	—	—	—	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot od Spółki wodnej zaliczki danej na utworzenie Spółki . . .	300	—	—	—	300	—
		Suma wszystkich dochodów .	300	—	—	—	300	—
		Zapas z początkiem r. 1907 . . .	—	—	1.005	03	—	—
		Razem .	—	—	1.005	03	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1–4	Roboty regulacyjne	—	—	—	—	—	—
II.	5—11	Roboty przy zabudowaniu . . .	—	—	—	—	—	—
III.	12	Wykupno gruntów	—	—	—	—	—	—
IV.		Utrzymanie robót:						
	15	Straż przy konserwacyi robót . .	240	—	240	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	16	Narzędzia, sprzęty i przyrządy . .	353	21	353	21	—	—
VI.	20	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	3	—	3	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	596	21	596	21	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	596	21	596	21	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce w kasie krajowej . . . . 60 K 91 g						
		w kasie zarządu . . 347 „ 91 „						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . — „ — „	—	—	408	82	—	—
		Razem .	—	—	1.005	03	—	—

18. Fundusz zabudowania potoku Bystry.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

A) Zapas: *a)* w gotówce	408 K 82 g		
b) w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów	— „ — „		408 K 82 g
B) Należytości czynne:			
Zwrot od Spółki wodnej zaliczki danej na utworzenie Spółki			300 „ — „
Suma stanu czynnego			708 K 82 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny			708 K 82 g

LW. 39.792/1908.

19. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	131.428	—	131.428	—	—	—
	2	Datek państwowy z nadzwyczajnej dotacyi budowli wodnych. . . .	131.428	—	131.428	—	—	—
	3	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	65.714	—	65.714	—	—	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	3.321	68	3 321	68	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	331.891	68	331.891	68	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki udzielonej kasie chorych na pokrycie wydatków bieżących.	570	80	400	—	170	80
	2	Zaliczka z dochodów roku 1908 na pokrycie niedoboru roku 1907 . .	196.248	47	196.248	47	—	—
	4	Zwrot kosztów robót wykonanych przy regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem	13.174	08	—	—	13.174	08
		Suma wszystkich dochodów .	541.885	03	528.540	15	13.344	88
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce w kasie zarządu budowy 43.098 K 59 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi, sprzętów, budynków etc. . . . 315.538 „ 89 „	—	—	358.637	48	—	—
		Razem .	—	—	887.177	63	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie	128	71	128	71	—	—
	2	Karczowanie	373	36	373	36	—	—
	3	Wykop z przekopów z odwozem do starych koryt lub na brzegi . .	11.950	62	11.950	62	—	—
	4	Szkarpowanie urwistych brzegów. .	378	55	378	55	—	—
	5	Materyały i narzędzia	1.116	41	1.116	41	—	—
	6	Dozór robót ziemnych	482	36	482	36	—	—
		Suma rubryki I. .	14.430	01	14 430	01	—	—
		Do przeniesienia . .	14.430	01	14.430	01	—	—

19. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	14.430	01	14.430	01	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	7	Budowle faszynowe	169.828	69	169.828	69	—	—
	8	„ kamienne	104.516	80	104.516	80	—	—
	9	Narzędzia do robót regulacyjnych .	7.730	60	7.730	60	—	—
	10	Dozór robót	7.853	74	7.853	74		—
		Suma rubryki II. .	289.929	83	289.929	83	—	—
III.		Budowa objektów:						
	11	Roboty ciesielskie	10.747	96	10.747	96	—	—
	12	„ kowalskie	3.785	42	3.785	42	—	—
	13	Rozmaite	2.301	58	2.301	58	—	—
		Suma rubryki III. .	16.834	96	16.834	96	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	14	Zasadzenie odsypisk.	453	96	453	96	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	14	Koszta komisyjne	432	70	432	70	—	—
	15	Wykupno gruntów pod koryto i drogi holownicze	40.242	91	40.242	91	—	—
	17	Odszkodowanie za grunta odcięte przekopem	1.678	91	1.678	91	—	—
	18	Odszkodowanie za zniszczone plony .	231	80	231	80	—	—
	19	Koszta intabulacyi	399	65	399	65	—	—
		Suma rubryki V .	42.985	97	42.985	97	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	20	Naprawa uszkodzeń budowli wodnych	12.046	17	12.046	17	—	—
	21	Straż rzeczna	2 248	24	2 248	24	—	—
		Suma rubryki VI. .	14.294	41	14.294	41	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	22	Najem lokalu.	853	—	853	—	—	—
	23	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	1.220	63	1 220	63	—	—
	24	Przyrządy geodetyczne	299	90	299	90	—	—
	25	Dyety, koszta podróży i dodatek budowlany kierownika	17.166	98	17.166	98	—	—
	26	Wynagrodzenie kasyera	1.866	—	1.866	—	—	—
	27	Koszta komisyi programowych inspekcyi i kolaudacyi	1.583	91	1.583	91	—	—
	28	Inne	449	42	449	42	—	—
		Suma rubryki VII. .	23 439	84	23.439	84	—	—
		Do przeniesienia . .	402.368	98	402.368	98	—	—

19. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	402 368	98	402.368	98	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	29	Urządzenie drogi holowniczej . . .	2.633	57	2.633	57	—	—
	30	Bagrowanie przekopów samoczynnych	14.245	02	14 245	02	—	—
	31	Urządzenie poideł i przewozów . .	143	52	143	52	—	—
	32	Korekcya ujść dopływów	—	—	—	—	—	—
	33	Objekty dodatkowe	1 033	43	1 033	43	—	—
	34	Stacyonowanie i odgraniczenie . .	36	40	36	40	—	—
	35	Pomiary hydrometryczne	80	78	80	78	—	—
	36	Zwrot kosztów sporządzenia projektu.	—	—	—	—	—	—
	37	Inne	23.307	49	23.307	49	—	—
		Suma rubryki VIII.	41.480	21	41.480	21	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	443.849	19	443.849	19	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka udzielona kasie chorych na pokrycie wydatków bieżących. .	170	80	170	80	—	—
	2	Zwrot br. Brückmanowi nadpłaconej zaliczki	8	—	—	—	8	—
	3	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	324.967	82	128.719	35	196.248	47
	4	Koszta robót wykonanych w roku 1907 przy regulacyi górnego Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem	13.174	08	13.174	08	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	782.169	89	585.913	42	196.256	47
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce w kasie zarządu . . . 826 K 74 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi, sprzętów, budynków etc. . . . 300.437 „ 47 „	—	—	301.264	21	—	—
		Razem .	—	—	887.177	63	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę i najem gruntów	1.339	21	1.339	21	—	—
	2	Odszkodowania	141	70	141	70	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	206	02	206	02	—	—
		Suma dochodów .	1.686	93	1.686	93	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	5.886	36	—	—
		Razem .	—	—	7.573	29	—	—

19. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		WYDATKI.						
	1	Zwrot funduszowi regulacyjnemu wydatków na konserwacyę . . .	90	18	90	18	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	7.483	11	—	—
		Razem .	—	—	7.573	29	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce w kasie zarządu budowy 826 K 74 g
   b) w remanencie materyałów, narzędzi, sprzętów budynków etc. . . . 300.437 „ 47 „ — 301.264 K 21 g
2. Należytości czynne:
   a) zwrot zaliczki udzielonej kasie chorych 170 K 80 g
   b) zwrot kosztów robót wykonanych przy regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem . . . 13.174 „ 08 „ — 13.344 „ 88 „

Suma stanu czynnego . . . 314.609 K 09 g

Stan bierny.

1. Zwrot br. Brückmanowi nadpłaconej zaliczki . 8 K — g
2. Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru roku 1907 . 196.248 „ 47 „ — 196.256 „ 47 „

Czysty stan czynny . . . 118.352 K 62 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas w gotówce . . . . . 7.483 K 11 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . 7.483 K 11 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 60.914/1908.

20. Fundusz obwałowania i konserwacyi obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz obwałowania.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	24.166	—	24.166	—	—	—
	2	„ „ państwowego funduszu melioracyjnego	24.166	32	24.166	32	—	—
	3	Datki konkurencyjne	12.083		12.083	—	—	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	401	75	401	75	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	60.817	07	60.817	07	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot kosztów konserwacyi Starego Brnia i inne	2 145	43	355	88	1.789	55
		Suma wszystkich dochodów .	62.962	50	61.172	95	1.789	55
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 5 K — g						
		b) w remanencie materyałów . . . . 1863 „ 70 „						
		narzędzi i sprzętów . 1.800 „ 37 „	—	—	3.674	07	—	—
		Razem .	—	—	64.847	02	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—8	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.		Budowa objektów:						
	9	Roboty ciesielskie: *a)* materyały *b)* robocizna	28	10	28	10	—	—
	15	Rozmaite	15	87	15	87	—	—
		Suma rubryki II. .	43	97	43	97	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp wałów, potoków i rowów	1.003	87	1.003	87	—	—
		Do przeniesienia . .	1.003 43	87 97	1.003 43	87 97	— —	— —

20. Fundusz obwałowania i konserwacyi obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
III.		Z przeniesienia . .	43	97	43	97	—	—
			1.003	87	1.003	87	—	—
	17	Ubezpieczenie szkarp, potoków i rowów płotkami	738	68	738	68	—	—
	18	Ubezpieczenie szkarp darniami . .	174	—	174	—	—	—
	19	„ „ progami i szutrowanie przejazdów	434	80	434	80	—	—
		Suma rubryki III. .	2.351	35	2.351	35	—	—
IV.	20-26	Wykupno gruntów i odszkodowania	—	—	—	—	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	27	Naprawa szkarp, wałów, potoków i rowów	161	70	161	70	—	—
	30	Straż rzeczna i wałowa	195	—	195	—	—	—
		Suma rubryki V. .	356	70	356	70	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	32	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	219	97	219	97	—	—
	33	Przyrządy geodetyczne	8	50	8	50	—	—
	35	Koszta podróży, płaca i dodatek budowlany kierownika	274	50	274	50	—	—
	37	Inne	713	62	713	62	—	—
		Suma rubryki VI. .	1.216	59	1.216	59	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	38	Roboty dodatkowe	1	68	1	68	—	—
	42	Inne	4.452	39	4.452	39	—	—
		Suma rubryki VII.	4.454	07	4.454	07	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	8.422	68	8.422	68	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot zaliczki pobranej na pokrycie niedoboru roku 1906	13.463	20	13.463	20	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	21.885	88	21.885	88	—	—
		Do przeniesienia . .	21.885	88	21.885	88	—	—

20. Fundusz obwałowania i konserwacyi obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	21.885	88	21.885	88	—	—
		Zapas z końcem r. 1907:						
		a) w gotówce . . 41.054 K 05 g						
		b) w remanencie materyałów . . . 641 „ 09 „						
		narzędzi i sprzętów . . . . 1.266 „ — „	—	—	42.961	14	—	—
		Razem .	—	—	64.847	02	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		1. Bieżący.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego. . .	5.750	—	5.750	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	5 750	—	5.750	—	—	—
	3	Sprzedaż trawy	3.893	10	3.893	10	—	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	618	71	618	71	—	—
	5	Rozmaite	92	—	92	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	16.103	81	16.103	81	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	16.103	81	16.103	81	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce	—	—	23.763	83	—	—
		Razem .	—	—	39.867	64	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	8 197	87	8.197	87	—	—
	2	Naprawa wałów.	325	89	325	89	—	—
		Suma rubryki I. .	8.523	76	8.523	76	—	—
		Do przeniesienia . .	8.523	76	8.523	76	—	—

20. Fundusz obwałowania i konserwacyi obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	8.523	76	8 523	76	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów darniami i płotkami	2.028	88	2.028	88	—	—
	4	Obsiew wałów: *a)* nasiona i nawozy *b)* robocizna. . .	621	99	621	99	—	—
		Suma rubryki II. .	2.650	87	2.650	87	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluzy i przepusty: *a)* materyały *b)* robocizna	548	83	548	83	—	—
	6	Mosty i brody	449	10	449	10	—	—
		Suma rubryki III .	997	93	997	93	—	—
IV.		Odszkodowania za grunta:						
	8	Wynagrodzenie za grunta . . .	13	55	13	55	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora	2.095	40	2.095	40	—	—
	10	„ strażników	5.530	43	5.530	43	—	—
	11	Narzędzia.	42	20	42	20	—	—
	12	Rozmaite	1.608	25	1.608	25	—	—
		Suma rubryki V. .	9.276	28	9.276	28	—	—
VI.	13	Nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu rezerwowego. . . .	18.405	25	18.405	25	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	39.867	64	39.867	64	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	39.867	64	39.867	64	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—		—	—	—	—
		Razem .	—	—	39.867	64	—	—
		2. Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Przeniesiona nadwyżka dochodów funduszu konserwacyjnego . . .	18.405	25	18.405	25	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	18.405	25	—	—

20. Fundusz obwałowania i konserwacyi obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	18.405	25	—	—
		Razem .	—	—	18 405	25	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz obwałowania.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce	41 054 K 05 g		
b) w remanencie materyałów . .	641 „ 09 „		
narzędzi i sprzętów	1.266 „ – „	42.961 K 14 g	
2. Należytości czynne:			
Zwrot kosztów konserwacyi Starego Brnia i inne		1.789 „ 55 „	
Suma stanu czynnego . . .		44.750 K 69 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny . . .		44.750 K 69 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

1. Bieżący . . . . — K — g

2. Rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas w gotówce	18.405 „ 25 „	
Stan bierny	— „ — „	
Czysty stan czynny . . .	18.405 K 25 g	

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. LW. 51.424/1908.

21. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz obwałowania.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	43.548	—	43.548	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	32.661	—	32.661	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	65.322	—	32.661	—	32.661	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	7.358	56	7.358	56	—	—
	5	Rozmaite	11	20	11	20	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	148.900	76	116.239	76	32.661	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	148.900	76	116 239	76	32.661	—
		Zapas z początkiem roku 1907: *a)* w gotówce . . 117.224 K 29 g *b)* w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . 11.544 „ 11 „	—	—	128.768	40	—	—
		Razem .	—	—	245.008	16	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wał	36.014	71	36.014	71	—	—
	2	Wykop z rowów dopływowych i odpływowych	130	06	130	06	—	—
	3	Przewóz ziemi na odległość 40 m. .	6.686	59	6.686	59	—	—
	5	Wykonanie nasypu wału	8 354	01	8.354	01	—	—
	5*a*)	Materyały i narzędzia.	3.947	99	3.947	99	—	—
	5*b*)	Dozór budowy	1.496	70	1.496	70	—	—
	6	Obsiew szkarp i wałów	496	51	496	51	—	—
		Suma rubryki I. .	57.126	57	57.126	57	—	—
		Do przeniesienia . .	57.126	57	57.126	57	—	—

21. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	57.126	57	57.126	57	—	—
II.		Wywłaszczenia:						
	7	Przeniesienie budynków	2.210	12	2.210	12	—	—
	8	Grunta pod rowy materyałowe . .	7.164	39	7.164	39	—	—
	9	„ „ „ dopływowe i odpływowe	9.168	18	9.168	18	—	—
	10	Grunta pod wały wsteczne . . .	73	80	73	80	—	—
	12*a)*	Koszta komisyi i intabulacyi . .	1.328	59	1.328	59	—	—
		Suma rubryki II. .	19.945	08	19.945	08	—	—
III.		Ubezpieczenia:						
	13	Płotki w rowach	2.820	23	2.820	23	—	—
	14	Darniowanie szkarp wałów i rowów	276	15	276	15	—	—
	15	Dowóz darni	198	43	198	43	—	—
		Suma rubryki III. .	3.294	81	3.294	81	—	—
IV.		Budowa upustów:						
	16	Przepust Nr. 1.	1.392	35	1.392	35	—	—
		Suma rubryki IV. .	1.392	35	1.392	35	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	23	Straż rzeczna wałowa	1.160	40	1.160	40	—	—
	23*a)*	Konserwacya wałów	404	59	404	59	—	—
	23*b)*	„ rowów	1.464	23	1.464	23	—	—
	23*c)*	„ objektów	85	22	85	22	—	—
		Suma rubryki V. .	3.114	44	3.114	44	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	24	Przybory geodetyczne i kancelaryjne	168	52	168	52	—	—
	25	Płaca, dodatek budowlany i koszta komisyjne kierownika budowy .	9.288	25	9.288	25	—	—
	26	Remuneracya płatnika.	789	—	789	—	—	—
	27	Koszta inspekcyi i kolaudacyi . .	252	52	252	52	—	—
	28	Wydatki drobne	751	—	751	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	11.249	29	11.249	29	—	—
		Do przeniesienia . .	96.122	54	96.122	54	—	—

21. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . . .	96.122	54	96.122	54	—	—
VII.		Kasa chorych i ubezpieczenie robotników:						
	29	*a)* Kasa chorych . 1.065 K 12 g *b)* Zakład ubezpieczenia . . . . 1.082 „ 88 „	2.148	—	2.148	—	—	—
		Suma rubryki VII. .	2.148	—	2.148	—	—	—
VIII.		Nieprzewidziane:						
	30	Budowa przejazdów na kanałach .	4.095	73	4.095	73	—	—
	33	Inne	28	—	28	—	—	—
		Suma rubryki VIII.	4.123	73	4.123	73	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	102.394	27	102.394	27	—	—
		b) Przenośne	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	102.394	27	102.394	27	—	—
		Zapas z końcem roku 1907: *a)* w gotówce . . 134.363 K 63 g *b)* w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . 8.250 „ 26 „	—	—	142.613	89	—	—
		Razem .	—	—	245.008	16	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Odszkodowania	53	50	53	50	—	—
	2	Za sprzedaną trawę	74	90	74	90	—	—
	3	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	12	95	12	95	—	—
		Suma dochodów .	141	35	141	35	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	431	75	—	—
		Razem .	—	—	573	10	—	—

21. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		WYDATKI.						
	2	Zwrot mylnie pobranych odszkodowań	7	60	7	60	—	—
		Suma wydatków .	7	60	7	60	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	565	50	—	—
		Razem .	—	—	573	10	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz obwałowania.

Stan czynny.

1. Zapasy:
   - *a)* w gotówce . . . . . 134 363 K 63 g
   - *b)* w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . . 8.250 „ 26 „
   - 142.613 K 89 g
2. Należytości czynne:
   - Datek konkurencyjny za rok 1907 . . . . . 32.661 „ — „
   - Suma stanu czynnego . . . 175.274 K 89 „

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . 175 274 K 89 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas w gotówce . . . . . 565 K 50 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . 565 K 50 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 31.854/1908.

22. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	14	15	14	15	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki udzielonej funduszowi konserwacyjnemu na pokrycie niedoboru	109	85	—	—	109	85
		Suma wszystkich dochodów .	124	—	14	15	109	85
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 404 K 30 g						
		b) w remanencie materyałów i sprzętów. 42 „ — „	—	—	446	30	—	—
		Razem .	—	—	460	45	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste**	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka funduszowi konserwacyjnemu na pokrycie niedoboru roku 1907	109	85	109	85	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	109	85	109	85	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 308 K 60 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . . 42 „ — „	—	—	350	60	—	—
		Razem .	—	—	460	45	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	500	—	500	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	500	—	500	—	—	—
		Do przeniesienia . .	1 000	—	1.000	—	—	—

22. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	3	Sprzedaż trawy	969	40	969	40	—	—
	4	Rozmaite	19	20	19	20	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	1.988	60	1.988	60	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z funduszu regulacyjnego na pokrycie niedoboru roku 1907 .	109	85	109	85	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	2.098	45	2.098	45	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	2.098	45	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Dozór	314	96	314	96	—	—
II.		Straż wałowa	720	—	720	—	—	—
III.		Robocizna i materyały:						
	1	Konserwacya rowów	373	05	373	05	—	—
	2	„ wałów	501	66	501	66	—	—
	3	„ objektów (szluz, przepustów, ramp) . . .	50	05	50	05	—	—
		Suma rubryki III. .	924	76	924	76	—	—
IV.		Inne	83	53	83	53	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	2.043	25	2.043	25	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki funduszowi regulacyjnemu	109	85	—	—	109	85
		Suma wszystkich wydatków .	2.153	10	2.043	25	109	85
		Zapas z końcem roku 1907 w kasie zarządu budowy	—	—	55	20	—	—
		Razem .	—	—	2.098	45	—	—

22. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		C) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
		Odsetki od lokowanej gotówki . .	3	42	3	42	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	97	73	—	—
		Razem .	—	—	101	15	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	101	15	—	—
		Razem .	—	—	101	15	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce . . . . . 308 K 60 g
   b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . . 42 „ — „ — 350 K 60 g
2. Należytości czynne: Zwrot zaliczki udzielonej funduszowi konserwacyjnemu . . . . . — 109 „ 85 „

Suma stanu czynnego . . . — 460 K 45 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . — 460 K 45 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas w gotówce w kasie zarządu budowy . . . . . 55 K 20 g

Stan bierny.

Należytości bierne: Zwrot zaliczki funduszowi regulacyjnemu . — 109 „ 85 „

Czysty stan bierny . . . — 54 K 65 g

C) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas w gotówce . . . . . 101 K 15 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . — 101 K 15 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na 4% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 55.727/1908.

23. Fundusz regulacyi potoku Pusty.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	33.280	—	33.280	—	—	—
	2	„ „ państwowego funduszu melioracyjnego	24.960	—	24.960	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . . 124.800 K — g						
		b) bieżące . . . 24.960 „ — „	149.760	—	—	—	149.760	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	208.000	—	58.240	—	149.760	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów roku 1908 na pokrycie niedoboru	13.277	02	13.277	02	—	—
	2	Kaucye	150	—	150	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	221.427	02	71.667	02	149.760	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce. . . 1.718 K 52 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi, sprzętów, baraku i palików . 8.234 „ 88 „	—	—	9.953	40	—	—
		Razem .	—	—	81.620	42	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie	547	28	547	28	—	—
	2	Wykop ziemi nad wodą z odwozem na brzegi.	33.330	62	33.330	62	—	—
	5	Materyały i narzędzia	1.156	78	1.156	78	—	—
	6	Dozór robót ziemnych	2.534	25	2 534	25	—	—
		Suma rubryki I. .	37.568	93	37.568	93	—	—
II	7—10	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	12	Darniowanie szkarp: *a)* materyały, *b)* robocizna	1.506	61	1.506	61	—	—
		Do przeniesienia . .	1.506 37.568	61 93	1.506 37.568	61 93	— —	— —

23. Fundusz regulacyi potoku Pusty.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
III.		Z przeniesienia . .	37.568	93	37.568	93	—	—
			1.506	61	1.506	61	—	-
	13	Obsiew szkarp i ziemi rozplantowanej na odkładach: *a)* materyały, *b)* robocizna	1.285	83	1.285	83	—	—
		Suma rubryki III. .	2.792	44	2 792	44	—	—
IV.	14-18	Wykupno gruntów, młynów i odszkodowania	—	—	—	-	—	-
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	19	Czyszczenie łożysk i naprawa szkarp	4.767	39	4.767	39	—	-
	20	Naprawa robót ubezpieczających: *a)* materyały, *b)* robocizna . .	33	91	33	91	—	—
	21	Straż rzeczna	790	40	790	40	—	—
		Suma rubryki V. .	5.591	70	5.591	70	—	-
VI.		Koszta zarządu:						
	22	Najem lokalu kancelaryjnego . .	200	—	200	—	—	—
	23	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	570	92	570	92	—	—
	24	Przyrządy geodetyczne	36	74	36	74	—	—
	25	Płaca, koszta podróży i dodatek budowlany kierownika budowy. .	7.253	98	7.253	98	—	—
	27	Wynagrodzenie kasyera	334	05	334	05	—	—
	28	Inne	915	65	915	65	—	—
		Suma rubryki VI. .	9.311	34	9 311	34	—	-
VII		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	33	Inne	1.052	37	1.052	37	—	—
		Suma rubryki VII.	1.052	37	1.052	37	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	56.316	78	56.316	78	—	-
		***b)* Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki pobranej na pokrycie niedoboru.	13.277	02	—	—	13.277	02
	2	Zwrot kaucyi	150	—	—	—	150	—
		Suma wszystkich wydatków .	69.743	80	56.316	78	13.427	02
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 11.338 K 08 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi, sprzętów i baraku . . . . 13 965 „ 56 „	—	—	25.303	64	—	—
		Razem .	—	—	81.620	42	—	—

23. Fundusz regulacyi potoku Pusty.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1. Zapasy:			
a) w gotówce w kasie zarządu. .	11.338 K 08 g		
b) w remanentach materyałów narzędzi, sprzętów i baraku . .	13.965 „ 56 „		25.303 K 64 g
2. Należytości czynne:			
zaległe datki konkurencyjne			149.760 „ — „
Suma stanu czynnego . . .			175.063 K 64 g

Stan bierny.

1. Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru r. 1907	13.277 K 02 g		
2. „ kaucyi	150 „ — „		
Suma stanu biernego . .			13.427 „ 02 „
Czysty stan czynny . .			161.636 K 62 g

LW. 51.422/1908.

24. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu w powiatach Niskim i Kolbuszowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego. . .	30.000		30.000	—	—	—
	2	„ „ państwowego funduszu melioracyjnego	30.000	—	30.000	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	3.629	27	3.629	27	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	63.629	27	63.629	27	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	63.629	27	63.629	27	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 85.657 K 91 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów. 1.491 „ 58 „	—	—	87.149	49	—	—
		Razem .	—	—	150.778	76	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie. . . .	190	66	190	66	—	—
	2	Wykop z łożyska z odwozem na tamy	2.740	59	2.740	59	—	—
	3	Materyały i narzędzia do robót ziemnych.	32	72	32	72	—	—
	4	Dozór	462	34	462	34	—	—
		Suma rubryki I. .	3.426	31	3.426	31	—	—
II.		Budowle regulacyjne:						
	5	Materyały	18.397	53	18.397	53	—	—
	6	Robocizna	4.524	94	4.524	94	—	—
	7	Zasadzenie odsypisk	959	16	959	16	—	—
	8	Narzędzia	256	08	256	08	—	—
	9	Dozór	1.996	70	1.996	70	—	—
		Suma rubryki II. .	26.134	41	26.134	41	—	—
III.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	10	Naprawa uszkodzonych budowli regulacyjnych	1.042	65	1.042	65	—	—
	11	Straż rzeczna	1.035	—	1.035	—	—	—
		Suma rubryki III. .	2.077	65	2.077	65	—	—
		Do przeniesienia . .	31.638	37	31.638	37	—	—

24. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu w powiatach Niskim i Kolbuszowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	31.638	37	31.638	37	—	—
IV.		Koszta zarządu:						
	12	Najem lokalu	400	—	400	—	—	—
	13	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	66	94	66	94	—	—
	15	Pobory c. k. kierownika budowy .	6.148	—	6.148	—	—	—
	16	Inne drobne	1.224	55	1 224	55	—	—
		Suma rubryki IV. .	7.839	49	7 839	49	—	—
V.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	17	Odszkodowanie za grunta. . . .	45	70	45	70	—	—
	18	Nieprzewidziane budowle regulacyjne	4.739	10	4.739	10	—	—
		Suma rubryki V. .	4.784	80	4.784	80	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	44.262	66	44 262	66	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	44.262	66	44.262	66	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 104.632 K 49 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . 1.883 „ 61 „	—	—	106.516	10	—	—
		Razem .	—	—	150.778	76	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Odszkodowania	101	20	101	20	—	—
	2	Za materyały faszynowe	2.326	40	2.326	40	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	60	48	60	48	—	—
		Suma dochodów .	2.488	08	2.488	08	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	1.728	10	—	—
		Razem .	—	—	4.216	18	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	4.216	18	—	—
		Razem .	—	—	4.216	18	—	—

24. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu w powiatach Niskim i Kolbuszowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

Zapasy: *a)* w gotówce	104.632 K 49 g		
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	1.883 „ 61 „		
Suma stanu czynnego . .			106.516 K 10 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny . .			106.516 K 10 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	4.216 K 18 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	4.216 K 18 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 4% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 40.135/1908.

25. Fundusz obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g
		A) Fundusz obwałowania.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	90.000	—	90.000	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	90.000	—	90.000	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	20.000	—	20.000	—	—	—
	4	Odsetki z lokacyi gotówki	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	124	60	124	60	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	200.124	60	200.124	60	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów roku 1908 na pokrycie niedoboru roku 1907 .	82.916	64	82.916	64	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	283.041	24	283.041	24	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce w kasie zarządu . . . . 801 K 32 g						
		b) w remanencie: materyałów . . . 6.723 „ 96 „						
		narzędzi i sprzętów . 4.632 „ 10 „	—	—	12.157	38	—	—
		Razem .	—	—	295.198	62	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—8	Roboty ziemne	109.526	74	109.526	74	—	—
II.		Budowa objektów:						
		a) Szluzy i przepusty wałowe:						
	9	Roboty ciesielskie:						
		a) materyały *b)* robocizna	1.571	46	1.571	46	—	—
	10	Roboty murarskie:						
		a) materyały *b)* robocizna	5.446	20	5.446	20	—	—
		Do przeniesienia . .	7.017	66	7.017	66	—	—
			109.526	74	109.526	74	—	—

25. Fundusz obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
II.		Z przeniesienia . .	109.526	74	109 526	74	—	—
			7.017	66	7.017	66	—	—
	11	Roboty kowalskie: *a)* materyały *b)* robocizna	242	40	242	40	—	—
	12	Rozmaite: *a)* roboty ziemne *b)* pompowanie wody *c)* ubezpieczenia	2.069	34	2.069	34	—	—
		b) Mosty drewniane i betonowe:						
	13	Roboty ciesielskie i murarskie: *a)* materyały *b)* robocizna	413	09	413	09	—	—
		Suma rubryki II. .	9.742	49	9.742	49	—	—
III.		Obsiew szkarp i roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp wałów i rowów . .	657	02	657	02	—	—
	17	Ubezpieczenie szkarp kanałów i rowów płotkami	1.416	60	1.416	60	—	—
	18	Ubezpieczenie szkarp darniami . .	1.469	56	1.469	56	—	—
	19	Ubezpieczenie przejazdów wałowych .	295	53	295	53	—	—
		Suma rubryki III. .	3.838	71	3.838	71	—	—
IV.	20-26	Wykupno gruntów i odszkodowania .	31.541	89	31.541	89	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	27	Naprawa wałów	636	01	636	01	—	—
	28	„ rowów i kanałów . . .	1.157	49	1.157	49	—	—
	29	„ objektów	343	48	343	48	—	—
	30	Straż rzeczna i wałowa	1.112	—	1.112	—	—	—
		Suma rubryki V. .	3.248	98	3.248	98	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	31	Najem lokalu, światło, opał, usługa .	1.157	—	1.157	—	—	—
	32	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	282	81	282	81	—	—
	33	Przyrządy geodetyczne	57	03	57	03	—	—
	34	Dyety, koszta podróży i płaca kierownika budowy	14.229	86	14.229	86	—	—
	35	Dyety i koszta podróży delegata . .	993	34	993	34	—	—
	37	Inne	836	97	836	97	—	—
		Suma rubryki VI. .	17.557	01	17.557	01	—	
		Do przeniesienia . .	175.455	82	175.455	82	—	—

25. Fundusz obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	175.455	82	175.455	82	—	—
VII		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	38	Rowy dodatkowe	456	97	456	97	—	—
	39	Objekty	2.511	29	2.511	29	—	—
	42	Hektometrowanie wałów i rowów .	13	86	13	86	—	—
	43	Inne nieprzewidziane	598	16	598	16	—	—
		Suma rubryki VII. .	3.580	28	3.580	28	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	179.036	10	179 036	10	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	184.914	41	101.997	77	82.916	64
		Suma wszystkich wydatków .	363.950	51	281.033	87	82.916	64
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce w kasie zarządu budowy . 2.408 K 28 g						
		b) w remanencie: materyałów . . . 7.072 „ 37 „ narzędzi i sprzętów . 4.684 „ 10 „	—	—	14.164	75	—	—
		Razem .	—	—	295.198	62	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	3.454	95	3.454	95	—	—
	2	Odszkodowania	132	70	132	70	—	—
	3	Odsetki z lokacyi gotówki. . . .	126	14	126	14	—	—
	4	Rozmaite	272	41	272	41	—	—
		Suma dochodów .	3.986	20	3.986	20	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce	—	—	2.364	27	—	—
		Razem .	—	—	6.350	47	—	—
		WYDATKI.						
	1	Zwrot kosztów podróży z powodu sprzedaży trawy	25	50	25	50	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	6.324	97	—	—
		Razem .	—	—	6.350	47	—	—

25. Fundusz obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz obwałowania.

Stan czynny.

Zapasy: *a)* w gotówce w kasie zarządu budowy	2.408 K	28 g
b) w remanencie: materyałów	7.072 „	37 „
narzędzi i sprzętów	4.684 „	10 „
Suma stanu czynnego	14.164 K	75 g

Stan bierny.

Zaliczka na pokrycie niedoboru roku 1907	82.916 „	64 „
Czysty stan bierny	68.751 K	89 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas w gotówce	6.324 K	97 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny	6.324 K	97 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 40.960/1908.

26. Fundusz zabudowania debr w gminie Mikołajów nad Dniestrem.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od kapitałów lokowanych .	394	22	394	22	—	—
	2	Rozmaite	77	50	77	50	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	471	72	471	72	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	471	72	471	72	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	15.850	57	—	—
		Razem .	—	—	16.322	29	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1 – 4	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	5—11	„ regulacyjne	—	—	—	—	—	—
III.	12-19	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	20-24	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
V.	25-28	Wykupno gruntów i odszkodowania	—		—	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych. .	354	26	354	26	—	—
	30	Naprawa objektów	—	—	—	—	—	—
	31	Odnowienie kultur	1.559	25	1.559	25	—	—
	32	Straż rzeczna	340	—	340	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	2.253	51	2.253	51	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	33	Najem lokalu	150	—	150	—	—	—
	34	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	—	—	—	—	—	—
	35	Przyrządy geodetyczne	—	—	—	—	—	—
	36	Płaca i ryczałt na objazdy kierownika budowy	1.300	—	1.300	—	—	—
		Do przeniesienia . .	1.450 2.253	— 51	1.450 2.253	— 51	— —	— —

26. Fundusz zabudowania debr w gminie Mikołajów nad Dniestrem.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
VII.		Z przeniesienia . .	2.253	51	2.253	51	—	—
			1.450	—	1.450	—	—	—
	37	Płaca i dodatek budowlany prowadzącego budowę.	—	—	—	—	—	—
	38	Inne drobne	297	96	297	96	—	—
		Suma rubryki VII.	1.747	96	1.747	96	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	39	Budowa brodów.	—	—	—	—	—	—
	40	Urządzenie dróg i ścieżek . . .	—	—	—	—	—	—
	41	Budowa dodatkowych objektów . .	60	—	60	—	—	—
	42	Inne nieprzewidziane	265	20	265	20	—	—
		Suma rubryki VIII.	325	20	325	20	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	4.326	67	4.326	67	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków . .	4.326	67	4.326	67	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 11.644 K 67 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . 350 „ 95 „	—	—	11.995	62	—	—
		Razem .	—	—	16.322	29	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Zapasy:	*a)* w gotówce	11.644 K 67 g
	b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	350 „ 95 „
	Suma stanu czynnego . . .	11.995 K 62 g
Stan bierny		— „ — „
	Czysty stan czynny . . .	11.995 K 62 g

UWAGA. Zapas w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 55.724/1908.

27. Fundusz zabudowania debr w Zniesieniu

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od kapitałów lokowanych .	2.666	78	2.666	78	—	—
	2	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2.666	78	2.666	78	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	2.666	78	2.666	78	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	92.137	95	—	—
		Razem .	—	—	94.804	73	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie. . . .	39	36	39	36	—	—
	2	Karczowanie	—	—	—	—	—	—
	3	Wykop z odwozem na wał . . .	186	70	186	70	—	—
	4	Materyały i narzędzia	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	226	06	226	06	—	—
II.	5—11	Roboty regulacyjne	—	—	—	—	—	—
III.		Budowa objektów:						
	12	Roboty ziemne	329	66	329	66	—	—
	13	Rozsadzanie skał	—	—	—	—	—	—
	14	Roboty ciesielskie	28	—	28	—	—	—
	15	„ murarskie	4.625	03	4.625	03	—	—
	16	„ brukarskie	522	80	522	80	—	—
	17	„ kowalskie	—	—	—	—	—	—
	18	Narzędzia	107	18	107	18	—	—
	19	Dozór budowy	240	—	240	—	—	—
		Suma rubryki III. .	5.852	67	5.852	67	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	20	Szkarpowanie stoków	414	56	414	56	—	—
	21	Ubezpieczenie stoków i odsypisk .	6.533	75	6.533	75	—	—
	22	Zadarnienie stoków	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	6.948 6.078	31 73	6.948 6.078	31 73	— —	— —

27. Fundusz zabudowania debr w Zniesieniu.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
IV.		Z przeniesienia . .	6 078	73	6.078	73	—	—
			6 948	31	6.948	31	—	—
	23	Zadrzewienie stoków i odsypisk. .	9.355	06	9.355	06	—	—
	24	Odwodnienie stoków (drenowanie) .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	16.303	37	16.303	37	—	—
V.	25-28	Wykupno gruntów i odszkodowania	—	—	—	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych .	—	—	—	—	—	—
	30	„ objektów	374	20	374	20	—	—
	31	Odnowienie kultur	—	—	—	—	—	—
	32	Straż rzeczna	472	—	472	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	846	20	846	20	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	33	Najem lokalu (amortyzacya baraku)	440	—	440	—	—	—
	34	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	70	97	70	97	—	—
	35	Przyrządy geodetyczne	36	80	36	80	—	—
	36	Płaca i ryczałt na objazdy kierownika budowy	2.300	—	2.300	—	—	—
	37	Płaca i dodatek budowlany prowadzącego budowę.	—	—	—	—	—	—
	38	Inne drobne	387	89	387	89	—	—
		Suma rubryki VII. .	3.235	66	3 235	66	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	39	Budowa brodów.	175	80	175	80	—	—
	40	Urządzenie dróg i ścieżek . . .	—	—	—	—	—	—
	41	Budowa dodatkowych objektów . .	—	—	—	—	—	—
	42	Inne nieprzewidziane	429	72	429	72	—	—
		Suma rubryki VIII.	605	52	605	52	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	27.069	48	27.069	48	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	27.069	48	27.069	48	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 67.296 K 85 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . 438 „ 40 „	—	—	67.735	25	—	—
		Razem .	—	—	94.804	73	—	—

27. Fundusz zabudowania debr w Zniesieniu.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1907:		
a) w gotówce	67.296 K	85 g
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . .	438 „	40 „
Suma stanu czynnego .	67.735 K	25 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny .	67.735 K	25 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 55.721/1908.

28. Fundusz obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz obwałowania.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	92.832	—	92 832	—	—	-
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	92.832	—	92.832	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe. . . 139.248 K g						
		b) bieżące. . . 46.416 „ — „	185.664	—	—	—	185.664	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	32	49	32	49	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	371.360	49	185.696	49	185.664	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot kosztów budowy baraku dla więźni	3.466	14	866	54	2 599	60
	2	Zaliczka na pokrycie niedoboru roku 1907 z dochodów roku 1908 . .	41.221	91	41.221	91	—	—
	3	Kaucye	1.495	92	747	96	747	96
		Suma wszystkich dochodów .	417.544	46	228.532	90	189.011	56
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 134 K 28 g						
		b) w remanencie:						
		materyałów . . . 26.883 „ 79 „						
		narzędzi . . . . 13.811 „ 40 „	—	—	40.829	47	—	—
		Razem .		—	269.362	37	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie	1.220	93	1.220	93	—	—
	2	Zdzieranie darni.	7.147	13	7.147	13	—	—
	3	Wykop z potoków i rowów z odwozem na wał i rampy	723	92	723	92	—	—
	4	Wykop z potoków i rowów z odwozem na brzeg	807	75	807	75	—	—
	5	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wał i rampy . . .	79.645	08	79 645	08	—	—
	6	Wykonanie nasypu	14.686	63	14.686	63	—	—
	7	*a)* Materyały i narzędzia, *b)* Las .	12 919	01	12 919	01	—	—
	8	Dozór robót ziemnych	3.976	54	3.976	54	—	—
		Suma rubryki I. .	121.126	99	121 126	99	—	—
		Do przeniesienia . .	121.126	99	121.126	99	—	—

28. Fundusz obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	121.126	99	121.126	99	—	—
II.		Budowa objektów:						
		a) Szluzy i przepusty wałowe:						
	9	Roboty ciesielskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	3.753	22	3.753	22	—	—
	10	Roboty murarskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	5.113	99	5.113	99	—	—
	11	Roboty kowalskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	406	78	406	78	—	—
	12	Rozmaite: *a)* roboty ziemne, *b)* pompowanie wody, *c)* ubezpieczenia dodatkowe	1.185	88	1.185	88	—	—
		Suma rubryki II .	10.459	87	10.459	87	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp wałów, potoków i rowów: *a)* nasiona, *b)* robocizna .	922	08	922	08	—	—
	17	Ubezpieczenie szkarp potoków i rowów płotkami faszynowymi: *a)* faszyny, *b)* paliki, *c)* robocizna . .	1.203	31	1.203	31	—	—
	19	Ubezpieczenie progami i szutrowanie przejazdów wałowych: *a)* materyały, *b)* żwir, *c)* robocizna . . .	147	—	147	—	—	—
		Suma rubryki III. .	2.272	39	2.272	39	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	20	Koszta komisyjne.	3 090	03	3.090	03	—	—
	21	Wykupno gruntów pod wały . . .	31.343	69	31.343	69	—	—
	23	Odszkodowania za rowy materyałowe	8.119	24	8.119	24	—	—
	24	Odszkodowania za serwitut pod rowy i wałki	94	28	94	28	—	—
	25	Odszkodowania za zniszczone plony .	1.664	22	1.664	22	—	—
	26	Koszta intabulacyi	46	—	46	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	44.357	46	44 357	46	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	27	Naprawa szkarp wałów, potoków, rowów i objektów	834	78	834	78	—	—
	28	Naprawa potoków: *a)* materyały, *b)* robocizna	74	50	74	50	—	—
	30	Straż rzeczna i wałowa	682	40	682	40	—	—
		Suma rubryki V. .	1.591	68	1.591	68	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	31	Najem lokalu.	400	—	400	—	—	—
	32	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	748	92	748	92	—	—
		Do przeniesienia . .	1.148 179.808	92 39	1.148 179.808	92 39	— —	— —

28. Fundusz obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
VI.		Z przeniesienia . .	179.808	39	179.808	39	—	—
			1.148	92	1.148	92	—	—
	33	Przyrządy geodetyczne	96	70	96	70	—	—
	34	Dyety i koszta podróży delegata . .	1.065	26	1 065	26	—	—
	35	Koszta podróży, płaca i dodatek budowlany kierownika	15.590	84	15.590	84	—	—
	37	Inne	1.406	24	1.406	24	—	—
		Suma rubryki VI. .	19.307	96	19.307	96	—	
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	39	Objekty dodatkowe	183	20	183	20	—	—
	42	Inne	2 924	25	2.924	25	—	—
		Suma rubryki VII. .	3.107	45	3.107	45	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	202.223	80	202.223	80	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru: *a)* zaległa . . . . 7.842 K 45 g *b)* bieżąca . . . 41.221 „ 91 „	49 064	36	7.842	45	41.221	91
	2	Kaucye	1.495	92	1.495	92	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	252.784	08	211.562	17	41.221	91
		Zapas z końcem roku 1907: *a)* w gotówce . . . 675 K 23 g *b)* w remanencie: materyałów . . 23.945 „ 07 „ narzędzi i sprzętów . . . 33.179 „ 90 „	—	—	57.800	20	—	—
		Razem .	—	—	269.362	37	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	2.227	—	2.227	—	—	—
	2	Odszkodowania	52	74	52	74	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	37	29	37	29	—	—
		Suma dochodów .	2.317	03	2.317	03	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	756	11	—	—
		Razem .	—	—	3.073	14	—	
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	3.073	14	—	—
		Razem .	—	—	3.073	14	—	—

28. Fundusz obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz obwałowania.

Stan czynny.

1. Zapasy:			
a) w gotówce w kasach zarządu budowy .	675 K 23 g		
b) w remanencie materyałów . . .	23.945 „ 07 „		
narzędzi i sprzętów .	33.179 „ 90 „	57.800 K 20 g	
2. Należytości czynne:			
a) zaległe datki konkurencyjne:			
z lat dawnych 139.248 K — g			
z roku 1907 . 46.416 „ — „	185.664 K — g		
b) Zakład karny w Wiśniczu — zwrot kosztów budowy baraku dla więźni	2.599 „ 60 „		
c) C. k. Namiestnictwo — zwrot kaucyi	747 „ 96 „	189.011 „ 56 „	
Suma stanu czynnego . . .		246.811 K 76 g	

Stan bierny.

1. Zaliczka pobrana z dochodów roku 1908 na pokrycie niedoboru roku 1907	41.221 „ 91 „
Czysty stan czynny . . .	205.589 K 85 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce	3.073 K 14 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	3.073 K 14 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 51.427/1908.

29. Fundusz obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz obwałowania.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	90.000	—	90.000	—	—	—
	2	„ „ państwowego funduszu melioracyjnego	90.000	—	90.000	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne: z lat dawnych . 135.000 K — g za rok 1907 . . 45.000 „ — „	180.000	—	—	—	180 000	—
	4	Odsetki od lokowanych kapitałów .	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	1.135	21	1.135	21	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	361.135	21	181.135	21	180.000	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot kosztów konserwacyi rowu Krzeczowskiego	23	60	23	60	—	—
	2	Zwrot kosztów budowy lewego wału Raby w Mikluszowicach . . .	10.006	15	10.006	15	—	—
	3	Kaucye pobrane i wydane . . .	608	54	454	27	154	27
		Suma wszystkich dochodów .	371.773	50	191.619	23	180.154	27
		Zapas z początkiem roku 1907: *a)* w gotówce . . 1.244 K 91 g *b)* w remanencie materyałów . . . 22.202 „ 25 „ narzędzi . . . 11.251 „ 31 „	—	—	34.698	47	—	—
		Razem .	—	—	226.317	70	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie. . . .	1.026	13	1.026	13	—	—
	2	Zdzieranie darni	871	65	871	65	—	—
	3	Karczowanie	652	64	652	64	—	—
	4	Wykop z potoków i rowów z odwozem na wał i rampy	4 590	16	4 590	16	—	—
	5	Wykop z potoków i rowów z odwozem na brzeg	1.685	25	1.685	25	—	—
	6	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wał i rampy . . .	35.570	31	35.570	31	—	—
	7	Wykonanie nasypu	6.703	98	6.703	98	—	—
		Do przeniesienia . .	51.100	12	51.100	12	—	—

29. Fundusz obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
I.		Z przeniesienia . .	51.100	12	51.100	12	—	—
	8	Materyały i narzędzia	4.284	54	4 284	54	—	—
	9	Dozór robót ziemnych	2.852	90	2.852	90	—	—
		Suma rubryki I. .	58.237	56	58.237	56	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	10	Budowle faszynowe: *a)* materyały, *b)* faszyny, *c)* paliki	11.069	20	11.069	20	—	—
	11	Robocizna	4.247	55	4.247	55	—	—
	12	Dozór robót	292	—	292	—	—	—
		Suma rubryki II. .	15.608	75	15.608	75	—	—
III.		Budowa objektów:						
		A) Szluzy i przepusty wałowe oraz szluzy wprowadzające wodę do kanałów ulgi.						
	13	Roboty ciesielskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	601	20	601	20	—	—
	14	Roboty murarskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	1.026	40	1.026	40	—	—
	15	Roboty kowalskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	49	25	49	25	—	—
	16	Rozmaite: *a)* roboty ziemne, *b)* pompowanie wody, *c)* ubezpieczenia dodatkowe	196	9	196	92	—	—
		Suma rubryki III. .	1 873	77	1.873	77	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	30	Obsiew szkarp wałów, potoków i rowów: *a)* nasiona, *b)* robocizna .	634	35	634	35	—	—
	31	Ubezpieczenie szkarp potoków i rowów płotkami faszynowymi . .	634	08	634	08	—	—
	32	Ubezpieczenie szkarp darniami . .	60	14	60	14	—	—
	33	Ubezpieczenie progami i szutrowanie przejazdów wałowych	222	02	222	02	—	—
		Suma rubryki IV. .	1.550	59	1.550	59	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	34	Koszta komisyjne	36	74	36	74	—	—
	35	Wykupno gruntów pod wały. . .	3.379	59	3.379	59	—	—
	37	Odszkodowanie za rowy materyałowe	11.601	19	11.601	19	—	—
	39	Odszkodowanie za zniszczone plony	1.875	79	1.875	79	—	—
	40	Koszta intabulacyi	164	87	164	87	—	—
		Suma rubryki V. .	17.058	18	17.058	18	—	—
		Do przeniesienia . .	94.328	85	94.328	85	—	—

29. Fundusz obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . . .	94.328	85	94.328	85	—	—
VI.		Ubezpieczenie w czasie budowy:						
	41	Naprawa szkarp: *a)* wałów, *b)* potoków, *c)* rowów, *d)* objektów . .	1.277	12	1.277	12	—	—
	44	Naprawa darniowania	120	79	120	79	—	—
	45	Straż rzeczna i wałowa	675	—	675	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	2.072	91	2.072	91	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	46	Najem lokalu	496	—	496	—	—	—
	47	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	832	66	832	66	—	—
	48	Przyrządy geodetyczne	247	60	247	60	—	—
	49	Dyety i koszta podróży delegata .	805	54	805	54	—	—
	50	Koszta podróży, płaca i dodatek budowlany kierownika	9.560	80	9.560	80	—	—
	51	Wynagrodzenie kasyera	530	18	530	18	—	—
	52	Inne	821	91	821	91		—
		Suma rubryki VII.	13.294	69	13.294	69	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	54	Objekty dodatkowe	886	38	886	38	—	—
	55	Zdjęcia uzupełniające	45	30	45	30	—	—
	57	Inne	347	59	347	59	—	—
		Suma rubryki VIII.	1.279	27	1.279	27	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	110.975	72	110.975	72	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	12.735	49	12.735	49	—	—
	2	Koszta budowy lewego wału Raby w Mikluszowicach	10.006	15	10.006	15	—	—
	3	Kaucye wydane i pobrane . . .	608	54	308	54	300	—
		Suma wszystkich wydatków .	134.325	90	134.025	90	300	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 52.855 K 76 g						
		b) w remanencie materyałów . . . 24.414 „ 89 „						
		narzędzi . . . 15.021 „ 15 „	—	—	92.291	80	—	—
		Razem .	—	—	226.317	70	—	—

29. Fundusz obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	784	70	784	70	—	—
	2	Odsetki od lokowanej gotówki . .	19	05	19	05	—	—
		Suma dochodów .	803	75	803	75	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	404	47	—	—
		Razem .	—	—	1.208	22	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1907	—	—	1.208	22	—	—
		Razem .	—	—	1.208	22	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz obwałowania.

Stan czynny.

1. Zapasy kasowe:
   - *a)* w gotówce . . . . . 52.855 K 76 g
   - *b)* w remanencie materyałów 24.414 K 89 g
   - „ narzędzi . 15.021 „ 15 „ 39.436 „ 04 „ 92.291 K 80 g
2. Należytości czynne:
   - *a)* zaległe datki konkurencyjne . . . 180.000 K — g
   - *b)* kaucya złożona na książeczce Banku krajowego Nr. 25.755 (w c. k. Namiestnictwie) 154 „ 27 „ 180.154 „ 27 „

Suma stanu czynnego . . . 272.446 K 07 g

Stan bierny.

Zwrot pobranej kaucyi . . . . . 300 „ — „

Czysty stan czynny . . . 272.146 K 07 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy z końcem roku 1907. . . . . 1.208 K 22 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . 1.208 K 22 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 51.428/1908.

30. Fundusz kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz kolmatacyi.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	80.000	—	80.000	—	—	—
	2	„ „ państwowego funduszu melioracyjnego	80.000	—	80.000	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	120.000	—	—	—	120.000	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	2.647	14	2.647	14	—	—
	5	Rozmaite	71	40	71	40	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	282.718	54	162.718	54	120.000	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot kosztów zawiązania spółki wodnej	600	—	—	—	600	—
		Suma wszystkich dochodów .	283.318	54	162.718	54	120 600	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 52.920 K 46 g						
		b) w remanencie materyałów . . . 51.195 „ 27 „						
		narzędzi i sprzętów . . . . 11.206 „ 29 „	—	—	115.322	02	—	—
		Razem .	—	—	278.040	56	—	—
		WYDATKI.						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	846	94	846	94	—	—
	2	Przygotowanie terenu pod wały. .	245	60	245	60	—	—
	3	Karczowanie	161	56	161	56	—	—
	4	Wykop z kanałów i rowów z odwozem na brzeg	29.852	50	29 852	50	—	—
	6	Wykonanie nasypu.	821	79	821	79	—	—
	8	Materyały i narzędzia.	3.120	69	3.120	69	—	—
	9	Dozór robót ziemnych	2.965	19	2.965	19	—	—
		Suma rubryki I. .	38.014	27	38.014	27	—	—
		Do przeniesienia . .	38.014	27	38.014	27	—	—

30. Fundusz kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	38.014	27	38.014	27	—	—
II.		Roboty ubezpieczające:						
	10	Płotki: *a)* materyały, *b)* robocizna .	1.048	61	1.048	61	—	—
	12	Obsiew szkarp wałów	363	17	363	17	—	—
		Suma rubryki II. .	1.411	78	1.411	78	—	—
III.		Budowa objektów:						
		A) Mosty, jazy, śluzy, przepusty i brody.						
	14	Roboty ciesielelskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	9	—	9	—	—	—
	15	Roboty murarskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	124	60	124	60	—	—
	17	Roboty rozmaite: *a)* ziemne, *b)* pompowanie wody, *c)* ubezpieczenie dodatkowe	7	14	7	14	—	—
		Suma rubryki III. .	140	74	140	74	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	22	Koszta komisyjne	79	58	79	58	—	—
	23	Wykupno gruntów	20.864	95	20.864	95	—	—
	24	Odszkodowania za serwitut . . .	854	03	854	03	—	—
	25	„ „ plony	347	—	347	—	—	—
	27	Koszta intabulacyi	31	59	31	59	—	—
		Suma rubryki IV. .	22.177	15	22.177	15	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	28	Naprawa: *a)* szkarp wałów i rowów *b)* ubezpieczeń	287	61	287	61	—	—
	29	Naprawa objektów	286	32	286	32	—	—
	30	Straż rzeczna i wałowa	742	10	742	10	—	—
		Suma rubryki V. .	1.316	03	1.316	03		—
VI.		Koszta zarządu:						
	31	Najem lokalu	186	63	186	63	—	—
	32	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	502	69	502	69	—	—
	33	Przyrządy geodetyczne	69	34	69	34	—	—
	34	Dyety i koszta podróży delegata .	603	37	603	37	—	—
	35	Koszta podróży, płaca i dodatek budowlany kierownika budowy. .	8.894	57	8.894	57	—	—
		Do przeniesienia . .	10.256 63.059	60 97	10.256 63.059	60 97	— —	— —

30. Fundusz kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
VI.		Z przeniesienia . .	63.059	97	63.059	97	—	—
			10.256	60	10.256	60	—	—
	36	Wynagrodzenie kasyera	400	—	400	—	—	—
	37	Inne	971	24	971	24	—	—
		Suma rubryki VI. .	11.627	84	11.627	84	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	38	Budowa ramp	—	—	—	—	—	—
	39	Rowy dodatkowe	—	—	—	—	—	—
	40	Wały	—	—	—	—	—	—
	41	Objekty	4.239	10	4.239	10	—	—
	42	Zdjęcia uzupełniające	10	—	10	—	—	—
	43	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	13	70	13	70	—	—
	44	Inne	4.255	98	4.255	98	—	—
		Suma rubryki VII.	8.518	78	8.518	78	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	83.206	59	83.206	59		—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	83.206	59	83.206	59	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 115.323 K 53 g						
		b) w remanencie materyałów . . . 58.144 „ 96 „						
		narzędzi i sprzętów . . . . 21.365 „ 48 „	—	—	194 833	97	—	—
		Razem .	—	—	278.040	56	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	559	—	559	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	559	—	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	559	—	—	—
		Razem .	—	—	559	—	—	—

30. Fundusz kolmatacyi bagien naddniestrzańskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz kolmatacyi.

Stan czynny.

1. Zapasy:			
a) w gotówce	115.323 K 53 g		
b) w remanencie: materyałów . . .	58.144 „ 96 „		
„ narzędzi i sprzętów . .	21.365 „ 48 „		194.833 K 97 g
2. Należytości czynne:			
a) Zaległe datki konkurencyjne: za rok 1905 . .	40.000 K — g		
„ „ 1906 . .	40.000 „ — „		
„ „ 1907 . .	40.000 „ — „		120.000 „ — „
b) Zwrot kosztów zawiązania Spółki wodnej . . .			600 „ — „
Suma stanu czynnego . . .			315.433 K 97 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny . . .			315.433 K 97 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas w gotówce	559 K — g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	559 K — g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego, na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 51.441/1908.

31. Fundusz regulacyi potoku Błotni z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	36.800	—	36.800	—	—	—
	2	„ „ państwowego funduszu melioracyjnego	27.600	—	27.600	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległy . . . 55.200 K — g						
		b) bieżący . . . 27.600 „ — „	82.800	—	—	—	82.800	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	7.40	10	740	10	—	—
	5	Rozmaite	55	50	55	50	—	
		Suma dochodów rzeczywistych	147.995	60	65.195	60	82.800	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	147.995	60	65.195	60	82.800	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . .3.608 K 95 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . .6 244 „ 02 „	—		9.852	97	—	—
		Razem .	—	—	75.048	57	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie	714	60	714	60	—	—
	2	Zdzieranie darni	—	—	—	—	—	—
	3	Karczowanie	787	80	787	80		—
	4	Wykop z potoków i rowów z odwozem na brzeg	13.822	40	13.822	40	—	—
	5	Materyały i narzędzia	1.368	02	1.368	02	—	—
	6	Dozór robót ziemnych	1.498	90	1.498	90	—	—
	7	Kasa chorych	237	99	237	99	—	—
		Suma rubryki I. .	18.429	71	18.429	71	—	—
II.		Budowa objektów:						
	8	Roboty ciesielskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	525	60	525	60	—	—
	9	Roboty murarskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	4.289	93	4.289	93	—	—
		Do przeniesienia . .	4.815 18.429	53 71	4.815 18.429	53 71	— —	— —

31. Fundusz regulacyi potoku Błotni z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g
II.		Z przeniesienia . .	18.429	71	18.429	71	—	—
			4.815	53	4.815	53	—	—
	10	Roboty kowalskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	73	90	73	90	—	—
	11	Rozmaite: *a)* roboty ziemne, *b)* pompowanie wody, *c)* ubezpieczenie dodatkowe, *d)* Kasa chorych . .	1.888	49	1.888	49	—	—
	12	Dozór budowy objektów	61	—	61	—	—	—
		Suma rubryki II .	6.838	92	6 838	92	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	13	Ubezpieczenie szkarp potoków i rowów płotkami faszynowymi . .	3.459	50	3.459	50	—	—
	14	Ubezpieczenie szkarp darniami . .	965	60	965	60	—	—
		Suma rubryki III.	4 425	10	4.425	10		—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	16	Koszta komisyjne	5	83	5	83	—	—
	17	Wykupno gruntów pod przekopy, potoki, rowy i drogę	1.104	75	1.104	75	—	—
	19	Odszkodowania za zniszczone plony.	2.419	78	2.419	78	—	—
	20	Koszta intabulacyi	61	—	61	—	—	—
		Suma rubryki IV.	3 591	36	3.591	36	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	21	Straż rzeczna	307	—	307	—	—	—
	22	Naprawa szkarp i płotków . . .	3.658	92	3.658	92	—	—
	23	„ objektów	480	05	480	05	—	—
		Suma rubryki V. .	4.445	97	4.445	97	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	24	Najem lokalu	80	—	80	—	—	—
	25	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	361	27	361	27	—	—
	26	Przyrządy geodetyczne	44	86	44	86	—	—
	27	Dyety i koszta podróży delegata .	72	72	72	72	—	—
	28	Koszta podróży, płaca i dodatek budowlany kierownika budowy . .	5.624	52	5.624	52	—	—
	29	Wynagrodzenie kasyera	139	08	139	08	—	—
	30	Inne	584	12	584	12	—	—
		Suma rubryki VI. .	6.906	57	6.906	57	—	—
		Do przeniesienia . .	44.637	63	44.637	63	—	—

31. Fundusz regulacyi potoku Błotni z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	44.637	63	44.637	63	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	31	Rowy dodatkowe	1.408	—	1.408	—	—	—
	32	Objekty	254	24	254	24	—	—
	35	Inne	894	92	894	92	—	—
		Suma rubryki VII.	2.557	16	2.557	16	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	47.194	79	47.194	79	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot kaucyi S. Wassermana . .	500	—	—	—	500	—
		Suma wszystkich wydatków .	47.694	79	47.194	79	500	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 18.686 K 06 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . 9.167 „ 72 „	—	—	27.853	78	—	—
		Razem .	—	—	75.048	57	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce	18.686 K 06 g		
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	9.167 „ 72 „	27.853 K 78 g	
2. Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne z roku 1905, 1906 i 1907		82.800 „ — „	
Suma stanu czynnego . . .			110.653 K 78 g

Stan bierny.

Zwrot kaucyi S. Wassermana	500 „ — „
Czysty stan czynny . . .	110.153 K 78 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 59.397/1908.

32. Fundusz regulacyi Górnej Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	70.000	—	70.000	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego:						
		zaległy . . . . 20.000 K — g						
		bieżący . . . . 70.000 „ — „	90.000	—	90.000	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne:						
		zaległe . . . . 25.000 K — g						
		bieżące . . . . 60.000 „ — „	85.000	—	60.500	—	24.500	—
	4	Odsetki z lokacyi gotówki	677	57	677	57	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	245.677	57	221.177	57	24.500	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	245.677	57	221.177	57	24.500	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 1.525 K 61 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 16.434 „ 45 „	—	—	17.960	06	—	—
		Razem .	—	—	239.137	63	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie	1.559	90	1.559	90	—	—
	2	Wykop z koryta z odwozem na odkład	39.793	61	39.793	61	—	—
	3	Karczowanie	1.897	98	1.897	98	—	—
	4	Materyały i narzędzia	5.423	58	5.423	58	—	—
	5	Ubezpieczenie robotników od wypadków	1.307	50	1.307	50	—	—
	6	Dozór	3.394	97	3.394	97	—	—
		Suma rubryki I. .	53.377	54	53.377	54	—	—
II.		Budowa objektów:						
	7	Roboty ciesielskie:						
		a) materyały i narzędzia	6.512	52	6.512	52	—	—
		b) robocizna	3.757	22	3.757	22	—	—
		c) kasa chorych i ubezpieczenie .	92	56	92	56	—	—
		Do przeniesienia . .	10.362	30	10.362	30	—	—
			53.377	54	53.377	54	—	—

32. Fundusz regulacyi Górnej Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
II.		Z przeniesienia . .	53.377	54	53.377	54	—	—
			10.362	30	10.362	30	—	—
	8	Roboty murarskie:						
		a) materyały i narzędzia	16.633	40	16.633	40	—	—
		b) robocizna	2.587	13	2.587	13	—	—
		c) kasa chorych i ubezpieczenie .	666	51	666	51	—	—
	9	Roboty kowalskie	6.883	91	6.883	91	—	—
	10	Roboty ziemne:						
		a) wykop fundamentów	2.447	54	2.447	54	—	—
		b) pompowanie wody i zastaw . .	1.552	80	1.552	80	—	—
		c) kasa chorych i ubezpieczenie. .	45	—	45	—	—	—
	11	Ubezpieczenia dodatkowe	424	65	424	65	—	—
		Suma rubryki II. .	41.603	24	41.603	24	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	12	Grodzenie płotków:						
		a) faszyna	5.367	83	5.367	83	—	—
		b) paliki.	2.737	47	2.737	47	—	—
		c) robocizna	3.161	66	3.161	66	—	—
	13	Darniowanie szkarp:						
		a) zakupno darni	1.301	13	1.301	13	—	—
		b) układanie	9.638	96	9.638	96	—	—
	14	Obsiew szkarp:						
		a) nasiona traw	409	76	409	76	—	—
		b) robocizna	151	20	151	20	—	—
		Suma rubryki III. .	22.768	01	22.768	01	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	15	Koszta komisyjne	88	99	88	99	—	—
	16	Wykupno gruntów pod koryta potoków i rowów	497	49	497	49	—	—
	18	Odszkodowanie za grunt ziemią zasypany	1.217	91	1.217	91	—	—
	19	Odszkodowanie za drogi dojazdowe, place i zniszczone plony . . .	1.572	77	1.572	77	—	—
	20	Koszta intabulacyi	8	—	8	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	3.385	16	3.385	16	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	21	Czyszczenie łożyska z chwastów . .	3 917	13	3.917	13	—	—
	22	Naprawa płotków i darniowania . .	952	74	952	74	—	—
	24	Straż rzeczna	466	50	466	50	—	—
		Suma rubryki V. .	5.336	37	5.336	37	—	—
		Do przeniesienia . .	126.470	32	126.470	32	—	—

32. Fundusz regulacyi Górnej Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	126.470	32	126.470	32	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	25	Najem lokalu na kancelaryę . . .	325	—	325	—	—	—
	26	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	99	45	99	45	—	—
	27	Przybory geodetyczne	6	70	6	70	—	—
	29	Płaca i dodatek budowlany kierownika	6.624	69	6.624	69	—	—
	30	Wynagrodzenie płatnika	425	—	425	—	—	—
	31	Koszta inspekcyi i kolaudacyi robót .	403	12	403	12	—	—
	32	Inne drobne	894	30	894	30	—	—
		Suma rubryki VI. .	8.778	26	8 778	26	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	33	Budowa objektów dodatkowych:						
		a) materyały i narzędzia	4.629	94	4 629	94	—	—
		b) robocizna ciesielska i murarska .	1.256	41	1 256	41	—	—
		c) roboty ziemne	809	93	809	93	—	—
		d) pompowanie wody	431	90	431	90	—	—
	34	Ścieki boczne i korekcya ujść rowów bocznych	428	06	428	06	—	—
	35	Stacyonowanie rowów kamieniami kilometrowymi	34	20	34	20	—	—
	39	Inne	2.831	57	2.831	57	—	—
		Suma rubryki VII. .	10.422	01	10.422	01	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	145.670	59	145.670	59	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	145.670	59	145.670	59	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 67.779 K 09 g						
		b) w remanencie materyałów . . . 25 687 „ 95 „	—	—	93.467	04	—	—
		Razem .	—	—	239.137	63	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Zwrot kosztów komisyjnych . . .	10	76	10	76	—	—
	2	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	3	77	3	77	—	—
	3	Odszkodowania	47	52	47	52	—	—
		Suma dochodów .	62	05	62	05	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	107	64	—	—
		Razem .	—	—	169	69	—	—

32. Fundusz regulacyi Górnej Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		WYDATKI.						
	1	Zaliczki c. k. Starostwu na koszta komisyjne	20	84	20	84	—	—
		Suma wydatków .	20	84	20	84	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	148	85	—	—
		Razem .	—	—	169	69	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapasy kasowe: *a)* w gotówce:
   w kasie zarządu 5.728 K 24 g
   „ krajowej 62.050 „ 85 „ 67.779 K 09 g
   b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 25.687 „ 95 „ 93.467 K 04 g
2. Należytości czynne:
   Zaległe datki konkurencyjne . . . . 24.500 „ — „
   Suma stanu czynnego . . . 117.967 K 04 g
   Stan bierny . . . . . — „ — „
   Czysty stan czynny . . . 117.967 K 04 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce . . . . . 148 K 85 g
Stan bierny . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . . 148 K 85 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 55.730/1908.

33. Fundusz osuszenia bagien Rzemieńskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego. . .	25.333	—	25.333	—	—	—
	2	„ „ państwowego funduszu melioracyjnego	25 333	33	25.333	33	—	—
	3	Datki konkurencyjne	25.333	—	25.333	—	—	—
	4	Odsetki z lokacyi	75	45	75	45	—	—
		Suma rzeczywistych dochodów	76.074	78	76.074	78	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	76.074	78	76.074	78	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 . . .	—	—	14.428	99	—	—
		Razem .	—	—	90.503	77	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie. . . .	1.439	03	1.439	03	—	—
	2	Karczowanie.	2.468	70	2.468	70	—	—
	3	Wykop z potoków i rowów . . .	15.853	28	15.853	28	—	—
	4	Kasa chorych i Zakład ubezpieczenia robotników	1.094	89	1.094	89	—	—
	5*a)*	Materyały i narzędzia.	72	73	72	73	—	—
	5*b)*	Dozór	1.381	90	1.381	90	—	—
		Suma rubryki I .	22.310	53	22.310	53	—	—
II.		Budowa objektów:						
	6	Roboty ciesielskie: materyały . .	282	94	282	94	—	—
	7	„ „ robocizna . .	125	06	125	06	—	—
	8	„ murarskie: materyały . .	8.096	33	8.096	33	—	—
	9	„ „ robocizna . .	3.598	29	3.598	29	—	—
	10	„ kowalskie	613	64	613	64	—	—
	11	„ dodatkowe.	2.031	29	2.031	29	—	—
	12	Kasa chorych i ubezpieczenie robotników	225	49	225	49	—	—
	13	Dozór	615	90	615	90	—	—
		Suma rubryki II. .	15.588	94	15.588	94	—	—
		Do przeniesienia . .	37 899	47	37.899	47	—	—

33. Fundusz osuszenia bagien Rzemieńskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	37.899	47	37.899	47	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	14	Ubezpieczenie płotkami i darniami: materyały	7.612	48	7.612	48	—	—
	15	Ubezpieczenie płotkami i darniami: robocizna	4.231	99	4.231	99	—	—
	16	Obsiew nasionami traw	1.524	54	1.524	54	—	—
		Suma rubryki III. .	13 369	01	13.369	01	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	20	Odszkodowanie za plony i drzewa .	175	—	175	—	—	—
	21	„ „ serwitut . . .	10	—	10	—	—	—
		Suma rubryki IV.	185	—	185	—	—	—
V.		Konserwacya:						
	25	Utrzymanie rowów: robocizna . .	1 364	45	1.364	45	—	—
	27	„ objektów: robocizna .	160	45	160	45	—	—
	29	Straż rzeczna	84	—	84	—	—	—
		Suma rubryki V. .	1.608	90	1.608	90	—	—
VI.		Zarząd:						
	30	Najem lokalu kancelaryjnego. . .	128	—	128	—	—	—
	31	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	122	04	122	04	—	—
	32	Koszta kierownika budowy . . .	6.091	88	6.091	88	—	—
	34	Wynagrodzenie płatnika	340	—	340	—	—	—
	35	Inne drobne	830	99	830	99	—	—
		Suma rubryki VI. .	7.512	91	7 512	91	—	—
VII		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	36	Budowa nieprzewidzianych rowów .	863	53	863	53	—	—
	37	Budowa nieprzewidzianych objektów	122	16	122	16	—	—
	39	Inne nieprzewidziane	292	34	292	34	—	—
		Suma rubryki VII.	1.278	03	1.278	03	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	61.853	32	61.853	32	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków	61.853	32	61 853	32	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 26.630 K 20 g						
		b) w remanencie. . 2.020 „ 25 „	—	—	28.650	45	—	—
		Razem .	—		90.503	77	—	—

33. Fundusz osuszenia bagien Rzemieńskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1. Zapasy: *a)* w gotówce	26.630 K 20 g		
b) w remanencie materyałów i narzędzi	2.020 „ 25 „		28.650 K 45 g
Stan bierny			— „ — „
		Czysty stan czynny . . .	28 650 K 45 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 41.003/1908.

34. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego. . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . . . 800 K — g						
		b) bieżące . . . .1.000 „ — „	1.800	—	1.800	—	—	—
	3	Sprzedaż trawy	1.745	80	1.745	80	—	—
	4	Rozmaite	174	48	174	48	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	4.720	28	4.720	28	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	4.720	28	4.720	28	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	264	66	—	—
		Razem .	—	—	4.984	94	—	—
		WYDATKI.						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	387	86	387	86	—	—
	2	Naprawa wałów.	91	80	91	80	—	—
		Suma rubryki I. .	479	66	479	66	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów darniami i płotkami	899	99	899	99	—	—
	4	Obsiew wałów: *a)* nasiona, *b)* robocizna	3	—	3	—	—	—
		Suma rubryki II. .	902	99	902	99	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluzy i przepusty	45	37	45	37	—	—
	6	Mosty i brody: *a)* materyały, *b)* robocizna	89	34	89	34	—	—
		Suma rubryki III..	134	71	134	71	—	—
		Do przeniesienia . .	1.517	36	1.517	36	—	—

34. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	1.517	36	1.517	36	—	—
IV.	7—8	Odszkodowania za grunta. . . .	—	—	—	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora	583	33	583	33	—	—
	9a)	„ strażników	1.080	—	1.080	—	—	—
	10	Narzędzia	2	—	2	—	—	—
	11	Rozmaite	98	56	98	56	—	—
		Suma rubryki V. .	1 763	89	1.763	89	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	3.281	25	3.281	25	—	—
VI.	12	Nieużyta nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu rezerwowego	1.439	03	1.439	03	—	—
		Razem .	4.720	28	4.720	28	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Depozyta	30	06	—	—	30	06
		Suma wszystkich wydatków .	4.750	34	4.720	28	30	06
		Zapas z końcem r. 1907:						
		a) w gotówce (depozyta) 30 K 06 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . . 234 „ 60 „	—	—	264	66	—	—
		Razem .	—	—	4.984	94	—	—
		B) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Nieużyta nadwyżka dochodów funduszu konserwacyjnego za rok 1907	1.439	03	1.439	03	—	—
	2	Datek konkurencyjny na budowę przepustów betonowych w Żupawie	850	—	850	—	—	—
	3	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	170	45	170	45	—	—
		Suma dochodów .	2.459	48	2.459	48	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	4.869	97	—	—
		Razem .	—	—	7.329	45	—	—

34. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		WYDATKI.						
	1	Budowa przepustów na rowach od folwarku „Chyb“ w Grębowie .	1.578	63	1.578	63	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	5.750	82	—	—
		Razem .	—	—	7.329	45	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapasy: *a)* w gotówce (depozyta)	30 K 06 g	
b) w remanencie narzędzi i sprzętów . .	234 „ 60 „	264 K 66 g

Stan bierny.

Depozyta	30 K 06 „
Czysty stan czynny . . .	234 K 60 g

B) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	5.750 K 82 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	5.750 K 82 g

UWAGA. Zapas w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 51.429/1908.

35. Fundusz konserwacyi zabudowania potoku górskiego Michałów.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
	1	Datek konkurencyjny gminy Maniowa	125	—	125	—	—	—
	2	Datek konkurencyjny z krajowego funduszu drogowego	125	—	125	—	—	—
	3	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	40	71	40	71	—	—
	4	Rozmaite	7	57	7	57	—	—
		Suma dochodów .	298	28	298	28	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	1.163	11	—	—
		Razem .	—	—	1.461	39	—	—
		WYDATKI.	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—		1.461	39	—	—
		Razem .	—	—	1.461	39	—	—

UWAGA. 1. Stan majątku funduszu z końcem roku 1907 wynosi, jak wyżej wykazano, w gotówce . . . . . 1.461 K 39 g.

2. Zapas w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 55.726/1908.

36. Fundusz konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		A) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek kraju	4.500	—	4.500	—	—	—
	2	Datek powiatu Tarnobrzeskiego:						
		a) zaległy . . . 3.729 K 80 g						
		b) bieżący . . . 4.500 „ — „	8.229	80	8.229	80	—	—
	3	Sprzedaż trawy	10.244	75	10.244	75	—	—
	4	Rozmaite i odszkodowania . . .	1.701	65	1.029	28	672	37
	5	Odsetki z lokacyi gotówki	113	19	113	19	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	24.789	39	24.117	02	672	37
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot udzielonej zaliczki	3.916	66	500	04	3.416	62
	2	Zaliczka z funduszu konserwacyjnego Łęgu	189	25	189	25	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	28.895	30	24.806	31	4.088	99
		Zapas kasowy z początkiem roku 1907	—	—	281	34	—	—
		Razem .	—	—	25.087	65	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska.	2.764	11	2.764	11	—	—
	2	Naprawa wałów	3.966	05	3.966	05	—	—
		Suma rubryki I. .	6.730	16	6.730	16	—	—
II.		Ubezpieczenie:						
	3	Ubezpieczenie brzegów darniami, płotkami	1.408	06	1.408	06	—	—
	4	Obsiew wałów: *a)* nasiona, *b)* robocizna	1.462	06	1.462	06	—	—
		Suma rubryki II. .	2.870	12	2.870	12	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluza i przepusty: *a)* materyały, *b)* robocizna	842	44	842	44	—	—
	6	Mosty i brody	675	39	675	39	—	—
		Suma rubryki III. .	1.517	83	1.517	83	—	—
		Do przeniesienia . .	11.118	11	11.118	11	—	—

36. Fundusz konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
	*	Z przeniesienia . .	11.118	11	11.118	11	—	—
IV.		Odszkodowania za grunta:						
	7	Koszta komisyjne	—	—	—	—	—	—
	8	Wynagrodzenie za grunta	125	22	125	22	—	—
		Suma rubryki IV. .	125	22	125	22	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora	4.284	94	4.284	94	—	—
	10	„ strażników	3.000	—	3.000	—	—	—
	11	Narzędzia	549	63	549	63	—	—
	12	Rozmaite	1.224	63	1.224	63	—	—
		Suma rubryki V. .	9.059	20	9.059	20	—	—
VI.		Nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu rezerwowego	—	—	—	—	—	—
	13	Nadwyżka j. w. za rok 1907 . . .	4.785	12	4.785	12	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	25 087	65	25.087	65	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot zaliczki funduszowi konserwacyjnemu Łęgu	189	25	—	—	189	25
		Suma wszystkich wydatków .	25.276	90	25.087	65	189	25
		Zapas kasowy z końcem roku 1907 .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	25.087	65	—	—
		B) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Nadwyżka funduszu konserwacyjnego z roku 1907 przeniesiona do funduszu rezerwowego	4.785	12	4.785	12	—	—
	2	Odsetki z lokacyi gotówki	3.128	52	3.128	52	—	—
		Suma dochodów .	7.913	64	7.913	64	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	89.386	44	—	—
		Razem .	—	—	97.300	08	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	97.300	08	—	—
		Razem .	—	—	97.300	08	—	—

36. Fundusz konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszów z końcem roku 1907.

A) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Należytości czynne:	
a) Depozyt polityczny jako wynagrodzenie za wykupno części wału	672 K 37 g
b) Niezwrócona zaliczka	3.416 „ 62 „
Suma stanu czynnego	4.088 K 99 g

Stan bierny.

Zwrot zaliczki funduszowi konserwacyi Łęgu	189 K 25 g
Czysty stan czynny	3.899 K 74 g

B) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	97.300 K 08 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	97.300 K 08 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 54.276/1908.

37. Fundusz konserwacyi zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	1.000	—	1.000	—	—	—
	3	Dochody ze sprzedaży wikliny . .	30	—	30	—	—	—
	4	Odszkodowania	14	87	14	87	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2.044	87	2.044	87	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	2.044	87	2.044	87	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	660	33	—	—
		Razem .		—	2.705	20	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Naprawa budowli regulacyjnych .	209	40	209	40	—	—
II.		„ objektów	128	60	128	60	—	—
III.		Straż rzeczna	544	—	544	—	—	—
IV.		Rozmaite	305	79	305	79	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.187	79	1.187	79	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.187	79	1.187	79	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	1.517	41	—	—
		Razem .	—	—	2.705	20	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	1.517 K 41 g
Należytości czynne	— „ — „
Suma stanu czynnego . . .	1.517 K 41 „
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . . .	1.517 K 41 g

UWAGA. Zapas w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 51.423/1908.

38. Fundusz związkowej kasy chorych krajowych publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Nadwyżki dochodów Kas chorych krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych:						
	1	Regulacyi Białej: zaległa 214 K 86 g, bieżąca 364 „ 08 „	578	94	214	86	364	08
	2	„ Błotni	116	94	116	94	—	—
	3	„ Bugu: zaległa . 22 K 74 g, bieżąca . 56 „ 66 „	79	40	79	40	—	—
	4	„ górnego Dniestru sekcya I.: zaległa . . . . . 3 K 41 g, bieżąca . . . . . 182 „ 12 „	185	53	185	53	—	—
	5	Regulacyi górnego Dniestru sekcya II.: zaległa za rok 1906 677 K 40 g, „ „ 1907 434 „ 07 „	1.111	47	677	40	434	07
	6	Kolmatacyi bagien naddniestrzańskich sekcya górna: zaległa . .	436	40	435	60	—	80
	7	Kolmatacyi bagien naddniestrzańskich sekcya dolna: za rok 1906 . . . . 75 K 89 g, „ „ 1907 . . . 177 „ 57 „	253	46	75	89	177	57
	8	Osuszenia bagien rzemieńskich . .	257	17	257	17	—	—
	9	Regulacyi Strwiąża: zaległa . . . . . 51 K 43 g, bieżąca . . . . . 271 „ 09 „	322	52	322	52	—	—
	10	Regulacyi górnej Trześniówki . .	204	38	—	—	204	38
	11	„ „ Wereszycy. . .	38	38	—	—	38	38
	12	Obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim.	193	45	193	45	—	—
	13	Obwałowania Wisły od Podgórza do Niepołomic	—	—	—	—	—	—
	14	Obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby	103	76	103	76	—	—
	15	Obwałowania Wisły od Raby do Woli rogowskiej: zaległa . . . . . 4 K 52 g, bieżąca . . . . . 228 „ 46 „	232	98	232	98	—	—
		Suma rubryki I. .	4.114	78	2.895	50	1.219	28
II.		Odsetki od lokowanych kapitałów .	1.370	20	1.370	20	—	—
		Suma rubryki II. .	1.370	20	1.370	20	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	5.484	98	4.265	70	1.219	28
		Do przeniesienia . .	5.484	98	4.265	70	1.219	28

38. Fundusz związkowej kasy chorych krajowych publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	5.484	98	4.265	70	1.219	28
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczek na koszta lustracyi: zaległa . . . . . 28 K 70 g; bieżąca . . . . . 455 „ 12 „	483	82	483	82	—	—
	2	Efekta zakupione	36.504	30	36.504	30	—	—
	3	Mylne pobory	9	—	9	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	42.482	10	41.262	82	1.219	28
		Zapas kasowy z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 514 K 07 g						
		b) w efektach (książeczka wkładkowa Banku krajowego) . 17.580 „ 20 „	—	—	18.094	27	—	—
		Razem .	—	—	59.357	09	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Zasiłki wypłacone na pokrycie niedoboru Kasom chorych:						
	1	przy regulacyi Błotni: zaległa . .	54	25	54	25	—	—
	2	„ kolmatacyi bagien naddniestrzańskich sekcya górna . . .	534	37	—	—	534	37
	3	przy regulacyi Strwiąża: zaległa .	563	66	563	66	—	—
	4	„ obwałowaniu Wisły od Podgórza do Niepołomic: zaległa . . . . . 70 K 75 g; bieżąca . . . . . 349 „ 94 „	420	69	—	—	420	69
		Suma wydatków rzeczywistych	1.572	97	617	91	955	06
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczki dane na koszta lustracyi .	455	12	455	12	—	—
	2	Efekta spieniężone i gotówka wydana na kupno efektów . . .	36.504	30	36.504	30	—	—
	3	Mylne pobory	9	—	—	—	9	—
		Suma wszystkich wydatków .	38.541	39	37.577	33	964	06
		Zapas kasowy z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 2.855 K 66 g						
		b) w efektach (książeczka wkładkowa Banku krajowego) . 18.924 „ 10 „	—	—	21.779	76	—	—
		Razem .	—	—	59.357	09	—	—

38. Fundusz związkowej kasy chorych krajowych publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1. Zapasy kasowe:			
a) w gotówce . . .	2.855 K 66 g		
b) w efektach (książeczka wkładkowa Banku krajowego Nr. 25.854) . .	18.924 „ 10 „	21.779 K 76 g	
2. Należytości czynne:			
Nadwyżki dochodów pozostałe w kasach zadów		1.219 K 28 „	
Suma stanu czynnego . . .			22.999 K 04 g

Stan bierny.

1. Niewypłacone zasiłki dla Kas chorych na pokrycie niedoboru		955 K 06 g	
2. Zwrot mylnych poborów		9 „ — „	
Suma stanu biernego . . .			964 „ 06 „
Czysty stan czynny . . .			22.034 K 98 g
W porównaniu ze stanem funduszu z końcem roku 1906 wynoszącym.			18.167 „ 67 g
Okazuje się wzrost majątku o .			3.867 K 31 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 65.347/1908.

Odpis Zamknięć rachunków Zarządu Kas chorych następujących przedsiębiorstw krajowych:

I. Regulacyi rzeki Białej

za rok 1907.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	1.006	76	—	—	1.006	76
2	Bieżące opłaty pracodawców	—	—	—	—	—	—
3	Inne przychody: . . .	—	—	—	—	—	—
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego.	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.006	76	—	—	1.006	76

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	158	86	—	—	158	86
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	293	50	—	—	293	50
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	113	92	—	—	113	92
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	40	20	—	—	40	20
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	—	—	—	—	—	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	36	20	—	—	36	20
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezer.	—	—	—	—	364	08
	Razem .	642	68	—	—	1.006	76

II. Regulacyi potoku Błotni

za rok 1907.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	477	32	—	—	477	32
2	Bieżące opłaty pracodawców.	—	—	—	—	—	—
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego.	—	—	—	—	—	—
	Razem .	477	32	—	—	477	32

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	51	80	—	—	51	80
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	58	20	—	—	58	20
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	153	28	—	—	153	28
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	17	10	—	—	17	10
5	Koszta pogrzebowe . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłaty 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	—	—	—	—	—	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	80	—	—	—	80	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	116	94
	Razem .	360	38	—	—	477	32

III. Regulacyi Bugu

za rok 1907.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	Przychody rzeczywiście pobrane g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe g	Razem K	Razem g
1	Bieżące opłaty członków .	554	25	—	—	554	25
2	Bieżące opłaty pracodawców	—	—	—	—	—	—
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	554	25	—	—	554	25

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	Rozchody rzeczywiste g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone g	Razem K	Razem g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic .	175	60	—	—	175	60
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	127	—	—	—	127	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	117	99	—	—	117	99
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	27	—	—	—	27	—
5	Koszta pogrzebowe . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłaty 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	50	—	—	—	50	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisany procent od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	56	66
	Razem .	497	59	—	—	554	25

IV. Regulacyi górnego Dniestru (Sek. I.)

za rok 1907.

Liczba porządk	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców:	829	19	—	—	829	19
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	9	—	—	—	9	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	838	19	—	—	838	19

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	177	12	—	—	177	12
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	212	—	—	—	212	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	214	95	—	—	214	95
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	—	—	—	—	—	—
5	Koszta pogrzebowe. . .	12	—	—	—	12	—
6	Opłaty 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	—	—	—	—	—	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	40	—	—	—	40	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	182	12
	Razem .	656	07	—	—	838	19

V. Regulacyi górnego Dniestru (Sek. II.)

a) za rok 1906.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	854	22	—	—	854	22
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	854	22	—	—	854	22

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic).	36	—	—	—	36	—
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	50	—	—	—	50	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	30	80	—	—	30	80
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	8	40	—	—	8	40
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłaty 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	51	62	—	—	51	62
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	677	40
	Razem .	176	82	—	—	854	22

b) za rok 1907.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	494	42	—	—	494	42
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	494	42	—	—	494	42

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	25	36	—	—	25	36
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	—	—	—	—	—	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	34	96	—	—	34	96
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	—	—	—	—	—	—
5	Koszta pogrzebowe . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	—	03	—	—	—	03
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	434	07
	Razem .	60	35	—	—	494	42

VI. Kolmatacyi bagien naddniestrzańskich (Sek. górna)

za rok 1907.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	475	76	—	—	475	76
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
7	Niedobór r. 1907 wkwocie . pokrywa się z funduszu związkowej kasy chorych.	534	37	—	—	534	37
	Razem .	1.010	13	—	—	1.010	13

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	583	20	—	—	583	20
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	197	—	—	—	197	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	144	83	—	—	144	83
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	62	40	—	—	62	40
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	22	70	—	—	22	70
	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	—	—
	Razem . .	1.010	13	—	—	1.010	13

VII. Kolmatacyi bagien naddniestrzańskich (Sek. dolna)

a) za rok 1906.

Liczba porządk	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	86	89	—	—	86	89
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	1	—	—	—	1	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	87	89	—	—	87	89

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	—	—	—	—	—	—
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	—	—	—	—	—	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	—	—	—	—	—	
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	—	—	—	—	—	—
5	Koszta pogrzebowe. . .	12	—	—	—	12	—
6	Opłaty 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	—	—	—	—	—	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	75	89
	Razem .	12	—	—	—	87	89

b) za rok 1907.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	206	43	—	—	206	43
3	Inne przychody: . . .	—	—	—	—	—	—
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego.	—	—	—	—	—	—
	Razem .	206	43	—	—	206	43

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	—	96	—	—	—	96
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	1	00	—	—	1	00
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	1	80	—	—	1	80
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	2	40	—	—	2	40
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	22	70	—	—	22	70
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	177	57
	Razem .	28	86	—	—	206	43

VIII. Osuszenia bagien Rzemieńskich

za rok 1907.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	635	64	—	—	635	64
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	635	64	—	—	635	64

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic).	168	56	—	—	168	56
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	50	—	—	—	50	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	27	81	—	—	27	81
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	14	80	—	—	14	80
5	Koszta pogrzebowe . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	117	30	—	—	117	30
8	Inne wydatki:						
	a) odpisany procent od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	257	17
	Razem .	378	47	—	—	635	64

IX. Regulacyi rzeki Strwiąża

za rok 1907.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków . .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	1.049	22	—	—	1.049	22
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	19	58	—	—	19	58
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego.	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.068	80	—	—	1.068	80

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	195	80	—	—	195	80
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	250	79	—	—	250	79
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	195	12	—	—	195	12
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	51	50	—	—	51	50
5	Koszta pogrzebowe . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłaty 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	104	50	—	—	104	50
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	271	09
	Razem .	797	71	—	—	1.068	80

X. Regulacyi górnej Trześniówki

za rok 1907.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców.	372	30	—	—	372	30
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	372	30	—	—	372	30

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	11	20	—	—	11	20
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	75	—	—	—	75	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	28	72	—	—	28	72
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	42	—	—	—	42	—
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	—	—	—	—	—	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	11	—	—	—	11	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—		—	204	38
	Razem .	167	92	—	—	372	30

XI. Regulacyi rzeki Wereszycy

za rok 1907.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	279	87	—	—	279	87
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	279	87	—	—	279	87

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic).	118	20	—	—	118	20
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	60	—	—	—	60	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	42	03	—	—	42	03
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	21	26	—	—	21	26
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłaty 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	—	—	—	—	—	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	38	38
	Razem .	241	49	—	—	279	87

XII. Obwałowanie Wisły między Dunajcem a N. Brniem w pow. Dąbrowskim

za rok 1907.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	1.049	60	—	—	1.049	60
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.049	60	—	—	1.049	60

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	340	32	—	—	340	32
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	131	—	—	—	131	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	77	25	—	—	77	25
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	111	60	—	—	111	60
5	Koszta pogrzebowe. . .	65	80	—	—	65	80
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	130	18	—	—	130	18
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—		—	193	45
	Razem .	856	15	—	—	1.049	60

XIII. Obwałowania Wisły między Podgórzem a Niepołomicami

za rok 1907.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	1.688	10	—	—	1.688	10
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
7	Niedobór r. 1907 w kwocie . pokrywa się z funduszu związkowej kasy chorych.	349	94	—	—	349	94
	Razem .	2.038	04	—	—	2.038	04

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	1.013	35	—	—	1.013	35
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	564	—	—	—	564	—
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	256	35	—	—	256	35
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	203	94	—	—	203	94
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	—	40	—	—	—	40
	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	—	—
	Razem .	2.038	04	—	—	2.038	04

XIV. Obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby

za rok 1907.

Liczba porządk	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców.	1.263	14	—	—	1.263	14
3	Inne przychody:						
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego .	—	—	—	—	—	—
	Razem .	1.263	14	—	—	1.263	14

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	473	24	—	—	473	24
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	297	50	—	—	297	50
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	189	64	—	—	189	64
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	48	—	—	—	48	—
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłaty 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	151	—	—	—	151	—
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne. . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	103	76
	Razem .	1.159	38	—	—	1.263	14

XV. Obwałowania Wisły od Raby do Woli Rogowskiej

za rok 1907.

Liczba porządk.	Przychody	Przychody rzeczywiście pobrane K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego zaległe K	g	Razem K	g
1	Bieżące opłaty członków .	—	—	—	—	—	—
2	Bieżące opłaty pracodawców	975	06	—	—	975	06
3	Inne przychody: . . .	—	—	—	—	—	—
	a) wstępne	—	—	—	—	—	—
	b) grzywny	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wpływy .	—	—	—	—	—	—
4	Odsetki od	—	—	—	—	—	—
5	Zysk na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz rezerwowy z końcem roku poprzedniego.	—	—	—	—	—	—
	Razem .	975	06	—	—	975	06

Liczba porządk.	Rozchody	Rozchody rzeczywiste K	g	Z dniem 31. grudnia roku rachunkowego nieuiszczone K	g	Razem K	g
1	Wypłacone zasiłki (łącznie z zasiłkami dla położnic)	161	60	—	—	161	60
2	Płace lekarzy i kontrola chorych	199	70	—	—	199	70
3	Wydatki na lekarstwa, opatrunki i t. d.	126	74	—	—	126	74
4	Koszta szpitalne i podwody dla chorych i lekarzy .	48	40	—	—	48	40
5	Koszta pogrzebowe. . .	—	—	—	—	—	—
6	Opłata 10% do funduszu rezerwowego związkowego	—	—	—	—	—	—
7	Koszta administracyi . .	210	16	—	—	210	16
8	Inne wydatki:						
	a) odpisane procenta od wartości inwentarza .	—	—	—	—	—	—
	b) odpisania inne . .	—	—	—	—	—	—
	c) różne inne wydatki .	—	—	—	—	—	—
9	Strata na kursie papierów wartościowych . . .	—	—	—	—	—	—
10	Teraźniejszy fundusz rezerwowy	—	—	—	—	228	46
	Razem .	746	60	—	—	975	06

39. Fundusz pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślanych.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Wpłata z Rubr. IX wydatków funduszu krajowego na umorzenie pożyczki: *a)* w kapitale	124.922	05	13.370	46	111.551	59
		b) w odsetkach . . .	4.884	64	4.884	64	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	129.806	69	18.255	10	111.551	59
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	129.806	69	18.255	10	111.551	59
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	150.000	—	—	—
		Razem .	—	—	168.255	10	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Spłata pożyczki komunalnej, zaciągniętej w Banku krajowym w 20 półrocznych ratach od 1. kwietnia 1905 począwszy, jak LW. 92.402/1904: *a)* kapitał dłużny	124.922	05	13.370	46	111.551	59
		b) odsetki	4.884	64	4 884	64	—	—
	2	Zasiłek krajowy (I. rata) na uzupełnienie obwałowań Wisły: *a)* obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do Białuchy . . 47.500 K *b)* Podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od Białuchy do granic państwa . . . . . 45.000 „ *c)* Podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami . . . 45.000 „	137.500	—	137.500	—	—	—
	3	Zwrot reszty niezużytej pożyczki do Rubryki IX funduszu krajowego.	12.500	—	12.500	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	279.806	69	168.255	10	111.551	59
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	279.806	69	168 255	10	111.551	59
		Zapas kasowy z końcem roku 1907 .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	168.255	10	—	—

UWAGA. Pożyczkę w kwocie 150.000 K zaciągnięto w Banku krajowym na pokrycie pierwszej raty zasiłku krajowego na uzupełnienie obwałowań Wisły.

LW. 54.277/1908.

40. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	47.500	—	47.500	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	47.500	—	—	—	47.500	—
	3	Datek konkurencyjny	5.000	—	—	—	5.000	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	258	61	258	61	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	100.258	61	47.758	61	52 500	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	100.258	61	47.758	61	52.500	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	47.758	61	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—3	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	4—6	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.	7	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.	8—17	Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
V.	18-18c)	Utrzymanie w czasie budowy . . .	—	—	—	—	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	19c)	Koszta postępowania wodno prawnego	16	—	16	—	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	16	—	16	—	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	16	—	16	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	47.742	61	—	—
		Razem .	—	—	47.758	61		—

40. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1. Zapas w gotówce		47.742 K 61 g
2. Należytości czynne:		
a) datek państwa za rok 1907		47.500 „ — „
b) datek konkurencyjny za rok 1907		5.000 „ — „
	Suma stanu czynnego	100.242 K 61 g
Stan bierny		— „ — „
	Czysty stan czynny	100.242 K 61 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 59.400/1908.

41. Fundusz podwyższenia prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	45.000	—	45.000	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	45.000	—	—	—	45.000	—
	3	Datki konkurencyjne	10.000	—	—	—	10.000	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	245	—	245	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	100.245	—	45.245		55.000	—
		b) **Przenośne**	—		—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	100.245	—	45.245	—	55.000	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—		—	—	—	—
		Razem .	—	—	45.245	—	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—9	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	10-25	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.	16-19	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.	20-25	Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
V.	26-29	Utrzymanie w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.	30-38	Koszta zarządu	—	—	—	—	—	—
VIII.	39-43	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 12.039 K 86 g						
		b) w remanentach:						
		materyałów . . 3.199 „ 09 „						
		narzędzi i sprzętów 30.006 „ 05 „	—	—	45.245	—	—	—
		Razem .	—	—	45.245	—	—	—

41. Fundusz podwyższenia prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1. Zapas: *a)* w gotówce	12.039 K 86 g		
b) w remanencie: materyałów . .	3.199 „ 09 „		
narzędzi i sprzętów .	30.006 „ 05 „	45.245 K — g	
2. Należytości czynne:			
a) datek z państwowego funduszu melioracyjnego za rok 1907		45.000 „ — „	
b) datki konkurencyjne		10.000 „ — „	
Suma stanu czynnego . . .		100.245 K — g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny . . .		100.245 K — g	

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 51.425/1908.

42. Fundusz podwyższenia lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy Państwa.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	45.000	—	45.000	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	45.000	—	—	—	45.000	—
	3	Datki konkurencyjne	10.000	—	—	—	10 000	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	183	75	183	75	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	100.183	75	45.183	75	55.000	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	100.183	75	45.183	75	55.000	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	45.183	75	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Wykop z rowów materyałowych na nasyp wału	9.547	96	9.547	96	—	—
II.	4—6	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.	7	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	15	Odszkodowania za rowy materyałowe	1.440	87	1.440	87	—	—
	16	„ „ drzewa	6.331	44	6.331	44	—	—
		Suma rubryki IV. .	7.772	31	7.772	31	—	—
V.	18	Utrzymanie w czasie budowy . . .	—	—	—	—	—	—
VI.	19	Koszta zarządu	—	—	—	—	—	—
VII.		Nieprzewidziane	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	17.320	27	17.320	27	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	17.320	27	17.320	27	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	27.863	48	—	—
		Razem .	—	—	45.183	75	—	—

42. Fundusz podwyższenia lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy Państwa.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1. Zapas w gotówce		27.863 K 48 g
2. Należytości czynne: *a)* Datek państwa za rok 1907		45.000 „ — „
b) Dątki konkurencyjne za rok 1907		10.000 „ — „
Suma stanu czynnego		82.863 K 48 g
Stan bierny		— „ „
Czysty stan czysty		82.863 K 48 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 31.853/1908.

43. Fundusz bezprocentowych pożyczek na osuszenie i drenowanie gruntów.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Pożyczka zaciągnięta w Banku krajowym	500.000	—	500.000	—	—	—
	2	Zwrot pożyczek bezprocentowych udzielonych na drenowanie i osuszanie gruntów	466.526	02	—	—	466.526	02
		Suma dochodów rzeczywistych	966.526	02	500.000	—	466.526	02
		b) **Przenośne.**						
	1	Odsetki od lokacyi kapitałów, pobrane na rachunek c. k. Ministerstwa rolnictwa	8.249	99	8 249	99	—	—
	2	Lokacye na rachunku bieżącym w Banku krajowym	492.167	12	266.797	12	225.370	—
		Suma wszystkich dochodów .	1,466.943	13	775.047	11	691.896	02
		Zapas kasowy z początkiem r. 1907:	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	775.047	11	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Zwrot pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym	500.000	—	—	—	500.000	—
	2	Pożyczki bezprocentowe udzielone na drenowanie i osuszanie gruntów	466.526	02	266.788	28	199.737	74
		Suma wydatków rzeczywistych	966.526	02	266.788	28	699.737	74
		b) **Przenośne.**						
	1	Odsetki od lokacyi kapitałów, wypłacone na rachunek c. k. Ministerstwa rolnictwa	8.249	99	8.249	99	—	—
	2	Lokacye na rachunku bieżącym w Banku krajowym	492.167	12	492.167	12	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1,466.943	13	767.205	39	699.737	74
		Zapas kasowy z końcem r. 1907:						
		w gotówce	—	—	7.841	72	—	—
		Razem .	—	—	775.047	11	—	—

43. Fundusz bezprocentowych pożyczek na osuszenie i drenowanie gruntów.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce		7.841 K 72 g	
2. Należytości czynne:			
a) lokacye na rachunku bieżącym w Banku krajowym.	225.370 K — g		
b) zwrot pożyczek bezprocentowych udzielonych na drenowanie i osuszanie gruntów	466 526 „ 02 „	691.896 „ 02 „	
Suma stanu czynnego . . .			699.737 K 74 g

Stan bierny.

1. Zwrot pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym:	500.000 K — g		
2. Reszta przyznanych a niewypłaconych bezprocentowych pożyczek na drenowanie i osuszanie gruntów	199.737 „ 74 „		
Suma stanu biernego . . .		699.737 „ 74 „	
Czysty stan czynny . . .		— K — g	

UWAGA. Fundusz bezprocentowych pożyczek na drenowanie i osuszenie gruntów powstał na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 14. listopada 1905 roku upoważniającej Wydział krajowy „do zaciągnięcia pożyczki w wysokości 5,000.000 K w przeciągu lat 10, począwszy od r. 1907 po 500 000 K rocznie pod warunkiem, jeżeli odsetki tej pożyczki opłacać będzie Administracya państwa“.

LW. 23.396/1908.

44. Fundusz regulacyi Pełtwi z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . . .	128.222	—	128.222	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	128.220	—	128.220	—	—	—
	3	Datek z państwowej dotacyi wodnej .	32.055	—	—	—	32.055	—
	4	Datek konkurencyjny	32.055	—	—	—	32.055	—
	5	Odsetki od lokowanej gotówki . .	1.338	29	1.338	29	—	—
	6	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	321 890	29	257.780	29	64.110	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	321.890	29	257.780	29	64.110	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	257.780	29	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
		I. Regulacya Pełtwi.						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie	2.875	—	2.875	—	—	—
	2	Wykop ziemi z koryta lub rowów materyałowych: *a)* pod wodą, *b)* nad wodą	32.531	62	32.531	62	—	—
	3	Przewóz ziemi: *a)* na wały, *b)* na odkład lub do starych łożysk . .	7.865	79	7.865	79	—	—
	4	Wykonanie nasypów: *a)* przygotowanie gruntów pod nasypy, *b)* zdjęcie darni, *c)* karczowanie etc., *d)* ubijanie i szkarpowanie nasypów, *e)* wyrównanie odkładów	4.920	47	4.920	47	—	—
	5	Materyały i narzędzia do robót ziemnych	5.283	41	5.283	41	—	—
	6	Dozor robót ziemnych	2.773	25	2.773	25	—	—
	7	Kasa chorych i ubezpieczenie robotników	1.213	15	1.213	15	—	—
		Suma rubryki I. .	57.462	69	57.462	69	—	—
II.		Budowle regulacyjne i ubezpieczenie brzegów:						
	8	Budowle regulacyjne (kierownice, opaski, poprzeczki): *a)* materyały, *b)* robocizna	34 351	22	34 351	22	—	—
		Do przeniesienia . .	34.351 57.462	22 69	34.351 57.462	22 69	— —	— —

44. Fundusz regulacyi Pełtwi z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
II.		Z przeniesienia . .	57.462	69	57.462	69	—	—
			34 351	22	34 351	22	—	—
	14	Ubezpieczenie brzegów (dopływów) płotkami	260	64	260	64	—	—
		Suma rubryki II. .	34.611	86	34.611	86	—	—
III.	18-26	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	27	Darniowanie szkarp: *a)* materyały, *b)* robocizna	104	—	104	—	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	32	Odszkodowanie za zniszczone plony .	523	—	523	—	—	—
	34	Odszkodowanie za przeniesienie budynków	3.528	—	3.528	—	—	—
	35	Koszta komisyjne i intabulacyi . .	427	55	427	55	—	—
		Suma rubryki V. .	4.478	55	4 478	55	—	—
VI.	36-39	Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	40	Najem lokalu na biuro, usługa, opał, światło	939	91	939	91	—	—
	41	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	834	13	834	13	—	—
	42	Przybory miernicze	89	08	89	08	—	—
	43*a)*	Dyety, koszta podróży i płaca kierownika budowy	11.556	16	11.556	16	—	—
	43*b)*	Koszta inspekcyi i kolaudacyi robót .	797	50	797	50	—	—
	44	Dyety i koszta podróży delegata . .	189	—	189	—	—	—
	45	Wynagrodzenie płatnika	417	—	417	—	—	—
	46	Inne koszta kancelaryjne	36	39	36	39	—	—
		Suma rubryki VII. .	14.859	17	14.859	17	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	49	Koszta opracowania projektu i sporządzenia kopii	34.205	98	34.205	98	—	—
	51	Inne nieprzewidziane	131	—	131	—	—	—
		Suma rubryki VIII.	34.336	98	34.336	08	—	—
		2. Melioracya doliny Pełtwi.						
I.		Roboty ziemne:						
	26	Wykop ziemi z koryta lub rowów materyałowych	576	—	576	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	146.429	25	146.429	25	—	—
		Do przeniesienia . .	146.429	25	146.429	25	—	—

44. Fundusz regulacyi Pełtwi z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Do przeniesienia . .	146.429	25	146.429	25	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	146.429	25	146.429	25	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce:						
		1. w kasach zarządu budowy . . . 4.894 K 49 g						
		2. w kasie krajowej 78.187 „ 65 „						
		3. niewyrachowana zaliczka na wykupno gruntów . 7.000 „ — „						
		b) w remanencie:						
		1. materyałów . . 8.991 „ 75 „						
		2. narzędzi i sprzętów . . . . 12.277 „ 15 „	—	—	111.351	04	—	—
		Razem .	—	—	257.780	29	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1. Zapasy:	*a)* w gotówce:			
	1. w kasach zarządu budowy .	4.894 K 49 g		
	2. w kasie krajowej . .	78.187 „ 65 „		
	3. niewyrachowana zaliczka na wykupno gruntów . .	7.000 „ — „		
	b) w remanencie:			
	1. materyałów . . .	8.991 „ 75 „		
	2. narzędzi i sprzętów . .	12.277 „ 15 „	111.351 K 04 g	
2. Należytości czynne:				
	a) Zaległy datek z państwowej dotacyi wodnej . .		32.055 „ — „	
	b) Zaległy datek konkurencyjny		32.055 „ — „	
	Suma stanu czynnego . . .		175.461 K 04 g	
Stan bierny			— „ — „	
	Czysty stan czynny . . .		175.461 K 04 g	

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano wraz z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 59.396/1908.

45. Fundusz zabudowania potoków górskich w Krzemionce.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego. . .	30.000	—	30.000	—	—	—
	2	„ „ państwowego funduszu melioracyjnego	30.000	—	30.000	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	187	78	187	78	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	60.187	78	60.187	78	—	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	60.187	78	60.187	78	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	60.187	78	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie. . . .	20	20	20	20	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	6	Roboty ziemne	434	90	434	90	—	—
	7	„ faszynowe: *a)* materyały .	85	13	85	13	—	—
		b) robocizna . .	40	98	40	98	—	—
	9	„ kamienne: *a)* materyały. .	1.771	—	1.771	—	—	—
		b) robocizna. .	1.183	15	1.183	15	—	—
	10	Planowanie i rozwożenie	57	50	57	50	—	—
	12	Nadzór	360	—	360	—	—	—
		Suma rubryki II. .	3.932	66	3.932	66	—	—
III.		Budowa objektów:						
	13	Roboty ziemne	2.266	08	2.266	08	—	—
	15	„ z drzewa *a)* materyały . .	99	60	99	60	—	—
		b) robocizna . .	30	—	30	—	—	—
	16	„ kamienne: *a)* materyały. .	14 054	97	14.054	97	—	—
		b) robocizna . .	7.800	75	7.800	75	—	—
	18	Narzędzia i sprzęty	1.579	40	1.579	40	—	—
	19	Nadzór	600	—	600	—	—	—
		Suma rubryki III. .	26.430	80	26.430	80	—	—
		Do przeniesienia . .	30.383	66	30.383	66	—	—

45. Fundusz zabudowania potoków górskich w Krzemionce.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Z przeniesienia . .	30.383	66	30.383	66	—	—
IV.		Roboty uzupełniające:						
	20	Szkarpowanie	988	38	988	38		—
	21	Grodzenie szkarp *a)* materyały . .	148	08	148	08	—	—
		b) robocizna . .	32	80	32	80	—	—
	26	Narzędzia i sprzęty	4	—	4	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	1.173	26	1.173	26	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	30	Odszkodowania za zniszczone kultury	110	58	110	58	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	36	Nadzór zabudowań	110	—	110	—	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	37	Najem lokalu na kancelaryę . . .	346	—	346	—	—	—
	38	Przybory kancelaryjne	122	90	122	90	—	—
	39	Przyrządy miernicze	121	54	121	54	—	—
	40	Koszta kierownictwa budowy . .	1.302	—	1.302	—	—	—
	41	Inne drobne wydatki	705	55	705	55	—	—
		Suma rubryki VII. .	2.597	99	2.597	99	—	—
VIII.		Rozmaite nieprzewidziane:						
	42	Budowa ramp przejazdowych . .	466	82	466	82	—	—
	43	„ dróg i przechodów . . .	18	—	18	—	—	—
	45	Inne nieprzewidziane	1.485	07	1.485	07	—	—
		Suma rubryki VIII	1.969	89	1.969	89	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	36.345	38	36.345	38	—	—
		***b)* Przenośne . . . .**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	36 345	38	36.345	38	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 22.954 K 20 g						
		b) w remanencie materyałów . . . 184 „ 50 „						
		narzędzi i sprzętów . . . . 703 „ 70 „	—	—	23.842	40	—	—
		Razem .	—	—	60.187	78	—	—

45. Fundusz zabudowania potoków górskich w Krzemionce.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Stan funduszu z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy: *a)* w gotówce	22.954 K	20 g
b) w remanencie materyałów	184 „	50 „
„ „ narzędzi i sprzętow . . .	703 „	70 „
2. Należytości czynne	— „	— „
Suma stanu czynnego . . .	23.842 K	40 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny . . .	23.842 K	40 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 39.620/1908.

LW. 29.418/1908.
Alegat X. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunku funduszów krajowych za rok 1907.

X.

Fundusz pożyczkowy

na cele melioracyjne

dla powiatów, gmin i Spółek wodnych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

I. Związkowa Drukarnia we Lwowie ul. Lindego l. 4.

Dochody. Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla Spółek wodnych . . .	—	—	—	—	—	—
	2	Zwrot pożyczek udzielonych Spółkom wodnym	1,526.210	82	81.259	47	1,444.951	35
	3	Odsetki od pożyczek udzielonych Spółkom wodnym	83.403	98	56.054	28	27.349	70
	4	Odsetki zwłoki od Spółek wodnych za niedotrzymanie rat pożyczkowych	3.206	62	3.206	62	—	—
	5	Odsetki od kapitałów losowanych w Banku krajowym	51.881	38	51.881	38	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	1,664.702	80	192.401	75	1,472.301	05
		b) **Przenośne.**						
	1	Datki ściągnięte przez c. k. Urzędy podatkowe na rzecz Spółek wodnych	12.871	62	12.871	62	—	—
	2	Zwrot od Spółek wodnych zaliczkowych wypłat	2.131	60	2.131	60	—	—
	3	Lokacya gotówki w Banku krajowym	601.230	74	601.230	74	—	—
	4	Depozyt Spółki drenarskiej w Albigowej	38.423	60	38.423	60	—	—
	5	Mylne pobory	1.674	66	1.674	66	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	2,321.035	02	848.733	97	1,472.301	05
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 142.957 K 70 g	—	—	—	—	—	—
		b) w efektach . . 292.674 „ 68 „	—	—	435 632	38	—	—
		Razem .	—	—	1,284.366	35	—	—

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Pożyczki udzielone Spółkom wodnym	240.859	66	240.859	66	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	240 859	66	240.859	66	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot Spółkom wodnym ściągniętych datków na administracyę . . .	13.170	34	13.170	34	—	—
	2	Zaliczkowe wypłaty w zastępstwie Spółek wodnych	2.131	60	2.131	60	—	—
	3	Lokacya gotówki w Banku krajowym	601.230	74	601.230	74	—	—
	4	Depozyt Spółki drenarskiej w Albigowej	56.423	60	37.211	80	19.211	80
	5	Mylne pobory	1.675	42	1.675	42	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	915.491	36	896.279	56	19.211	80
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 42.318 K 93 g	—	—	—	—	—	—
		b) w efektaah . . 345.767 „ 86 „	—	—	388.086	79	—	—
		Razem .	—	—	1,284.366	35	—	—

UWAGA. Wykazany wyżej zapas kasowy w gotówce 42 318 K 93 g, ulokowany jest łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1. Zapasy kasowe:
   a) w gotówce . . . . 42.318 K 93 g
   b) w efektach: książeczka Banku krajowego:
      α) Nr. 25.994 . 326.556 K 06 g
      β) „ 26.207 . 19.211 „ 80 „ 345.767 „ 86 „ 388.086 K 79 g

2. Należytości czynne:
   a) zwroty pożyczek udzielonych Spółkom wodnym:
      α) z lat ubiegłych . . 1,204.871 K 54 g
      β) z roku bieżącego . 240.079 „ 81 „ 1,444.951 K 35 g
   b) odsetki od Spółek wodnych przypadające po koniec roku 1907:
      α) z lat ubiegłych . . 22.634 K 09 g
      β) z roku bieżącego . 4.715 „ 61 „ 27.349 „ 70 „ 1,472.301 „ 05 „

Suma stanu czynnego . . . 1,860.387 K 84 g

Stan bierny.

Należytości bierne:
Depozyt Spółki drenarskiej w Albigowej . . . . . 19.211 „ 80 „
Czysty stan czynny . . . 1,841.176 K 04 g

W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . . 1,752.617 „ 73 „
Okazuje się przyrost majątku o . 88.558 K 31 g

LW. 41 004/1908.

XI.

Krajowe szkoły i zakłady rolnicze.

ZAMKNIĘCIA RACHUNKÓW

za rok

1907.

1. Akademia rolnicza w Dublanach . . . . . str. 668
2. Niższa szkoła „ „ „ . . . . . „ 682
3. Szkoła gorzelnicza „ „ . . . . . „ 686
4. Gorzelnia „ „ . . . . . „ 690
5. Folwark „ „ . . . . . „ 692
6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach. . . . . „ 698
7. „ „ botaniczno-rolnicza we Lwowie . . . . . „ 702
8. Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie . . . . . „ 706
9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie . . . . . „ 712
10. Folwark „ „ . . . . . „ 720
11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy . . . . . „ 726
12. „ „ „ „ Horodence . . . . . „ 730
13. „ „ „ „ Jagielnicy . . . . . „ 736
14. „ „ „ „ Kobiernicach . . . . . „ 742
15. „ „ „ „ Suchodole . . . . . „ 748
16. „ „ „ „ Miłocinie . . . . . „ 754
17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie . . . . . „ 760
18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . . . . „ 766
19. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . . . . . „ 772
20. Skład publiczny w Krakowie . . . . . „ 778
21. Fundusz kultury krajowej . . . . . „ 784

Z drukarni i litografii Pillera, Neumanna i Sp.

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace profesorów i docentów.**			
	1.	Dyrektor, płaca z dodatkami { zwyczajne	6.119	92	6.120
		{ *nadzwyczajne*	**7.200**	—	**7.200**
	2	Sześciu profesorów fachowych płace z dodatkami	30.775	88	33.720
	3.	Czterech profesorów fachowych płace z dodatkami	14 239	90	16.020
	4.	Dwóch profesorów adjunktów płaca z dodatkami	3.600	—	6 800
	5.	Asystent dla katedry botaniki	400	—	1.200
	6	„ „ „ rolnictwa	1.100	—	1.200
	7.	„ „ „ zoologii	—	—	1.200
	8.	Docent weterynaryi	960	—	960
	9.	„ leśnictwa	480	—	480
	10.	„ ogrodnictwa	400	—	400
	11.	„ meliora yi	699	96	700
	12.	„ historyi i literatury polskiej	1.200	—	1.200
	13.	„ hodowli ryb	400	—	400
	14	„ hygieny	200	—	200
		Razem { zwyczajne	60.575	66	70.600
		{ *nadzwyczajne*	**7.200**	—	**7.200**
		Suma rubryki I.	67.775	66	77.800
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**			
	15.	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca z dodatkami	3.000	—	3.000
	16.	Sekretarz dyrekcyi, zarazem magazynier płaca z dodatkami	2.479	92	2.480
		Suma rub yki II.	5.479	92	5.480
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**			
	17.	Kapelan, płaca z dodatkiem osobistym	799	88	800
	18.	Lekarz zakładowy, płaca	1.198	—	1.200
	19.	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi	799	92	800
	20.	Ogrodnik, płaca	1.200	—	1.200
	21.	Pomocnik ogrodnika	480	—	480
	22.	Zawiadujący biblioteką	400	—	400
		Suma rubryki III.	4.877	80	4.880
		Do przeniesienia { zwyczajne	70.933	38	80.960
		{ *nadzwyczajne*	**7.200**	—	**7.200**

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K o r o n y		
—	—	
—	—	
2.944	—	
1.780	—	
3.200	—	
800	—	
100	—	
1.200	—	*Wydatki mniejsze* ogółem o 10.024 K. skutkiem intercalariów.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
10.024	—	
—	—	
10.024	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
2	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
2	—	
10.026	—	
—	—	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne .	70.933	38	80.960
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	**7.200**	—	**7.200**
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**			
	23.	Służba wyższa:			
		a) tercyan szkoły, zarazem woźny . .	736	04	840
		b) laborant w pracowni botaniki . . .	560	—	600
		c) „ „ „ mechaniki i fizyki .	560	—	600
		d) dwóch laborantów w pracowniach rolniczych po 560 K.	1.120	—	1.200
		e) laborant w pracowni chemii . . .	528	—	600
		f) „ „ „ zoologii i hodowli .	512	—	600
	24.	Służba niższa:			
		a) dozorca domu i magazynu . . .	512	—	480
		b) dwóch stróżów domowych . . .	856	80	864
		c) stróż nocny	567	20	600
	25.	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	290	—	250
		Suma rubryki IV. .	6.242	04	6.634
V.		**Koszta administracyjne.**			
	26.	Zarząd:			
		a) potrzeby kancelaryjne . { zwyczajne .	2.162	75	1.400
		a) potrzeby kancelaryjne . { *nadzwyczajne*	**200**	—	**200**
		b) koszta podróży w interesach zakładu .	109	40	200
		c) druk sprawozdań	—	—	250
	27	Opał gmachu szkolnego	4.498	73	3.400
	28	Oświetlenie:			
		a) zwrot stacyi chemiczno rolniczej za gaz do oświetlania gmachu i do użytku w pracowniach . . . { zwyczajne .	3.000		3.000
		a) zwrot stacyi chemiczno rolniczej za gaz do oświetlania gmachu i do użytku w pracowniach . . . { *nadzwyczajne*	**4.470**	—	**4.470**
		Do przeniesienia . { zwyczajne .	9.770	88	8.250
		Do przeniesienia . { *nadzwyczajne*	**4.670**	—	**4.670**
		Do przeniesienia . { zwyczajne .	77.175	42	87.594
		Do przeniesienia . { *nadzwyczajne*	**7.200**	—	**7.200**

Zamknięcie rachunków za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
10.026	—	
—	—	
104	—	Wydano ogółem *mniej* o 424 K. gdyż wyższe pobory służby asygnowano od 1. maja 1907.
40	—	
40	—	
80	—	
72	—	
88	—	
—	32	Podwyższono dozorcy wynagrodzenie od 1. maja do kwoty 600 K.
7	—	Stosownie do wypłaconego wynagrodzenia.
33	—	
—	40	*Więcej* z powodu udzielonych kilku zapomóg na koszta leczenia i pogrzebu.
464	72	
—	763	Wydano *więcej* z powodu koniecznej zmiany niektórych druków administracyjnych.
—	—	
91	—	*Mniej* stosownie do potrzeby.
250	—	Sprawozdania w r. 1907 nie wydano.
—	1.099	*Więcej* z powodu ostrej zimy 1906|7 tudzież podniesienia się ceny drzewa i węgla; z tego też powodu podwyższono na rok 1908 dotychczasowy kredyt o 600 K.
—	—	Kredyt *nadzwyczajny* z r. 1907 w kwocie 4.470 K. tudzież z r. 1906 w kwocie 2.000 K. razem 6.470 K., użyto na częściowe pokrycie kosztów instalacyi oświetlenia gazowego, resztę zaś tych kosztów w kwocie 6.174 K. 52 h. przeniesiono na rachunek pożyczki inwestycyjnej jak niżej (Lw. 9692|1907).
341	1.862	
—	—	
10.490	72	
—	—	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia	zwyczajne	77.175	42	87.594
			nadzwyczajne	**7.200**	—	**7.200**
			zwyczajne	9.770	88	8.250
			nadzwyczajne	**4.670**	—	**4.670**
V.		*b*) oświetlenie obejść naftą		309	88	300
	29	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	zwyczajne	10.241	67	6.500
			nadzwyczajne	**5.000**		**5.000**
	30	„ dziedzińców i ścieżek .	zwyczajne	594	14	600
			nadzwyczajne	**1.600**	—	**1 600**
	31	„ parku		400		400
	32	Ubezpieczenie budynków i zbiorów . . .		1.011	16	1.360
	33	Dowóz wody do zakładu		2.116	71	2.000
	34	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów Akademii	zwyczajne	2.616	—	2.400
			nadzwyczajne	**750**	—	**900**
	35	Płaca kominiarza		420	—	420
	36	Sprzęty i ruchomości		299	20	300
	37	Koszta przewozu docentów		3.500	—	3.500
	38	„ lustracyi zakładu		297	30	300
	39	„ nabożeństwa . . .	zwyczajne	200	—	200
			nadzwyczajne	**1.520**	—	**1.520**
	40	Apteka i inne koszta sanitarne		2.237	92	1.200
		Razem	zwyczajne	34.014	86	27.670
			nadzwyczajne	**13.540**	—	**13.690**
		Suma rubryki V. .		47.554	86	41.360
VI.		**Potrzeby naukowe.**				
	41	Dotacye na zbiory i labolatorya	zwyczajne	11.387	36	9.580
			nadzwyczajne	**4.430**	—	**4.430**
	42	Utrzymanie mleczarni		732	60	1.670
	42	Biblioteka i czytelnia:				
		a) przykupno dzieł		784	59	1.200
		b) oprawa książek		82	—	200
		c) czasopisma		1.661	27	1.000
		Do przeniesienia	zwyczajne	14.647	82	13.650
			nadzwyczajne	**4.430**	—	**4.430**
			zwyczajne	111.190	28	115.264
			nadzwyczajne	**20.740**	—	**20.890**

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
10.490	72	
—	—	
341	1.862	
—	—	
—	10	Stosownie do potrzeby.
—	3.742	*Przekroczono* kredyt 1.) z powodu adaptacyj mieszkań dla nowomianowanego dyrektora Pomorskiego, dla profesora Grabskiego i Zawidzkiego 2) z powodu podrożenia materyałów budowlanych i murarzy, których trzeba sprowadzać ze Lwowa. Nadzwyczajny kredyt z r. 1906 na zbiornik na wodę w kwocie 1.000 K. *przeniesiono* na rok 1908.
—	—	
6	—	
—	—	Resztę kredytu nadzwyczajnego w kwocie 890 K. *przeniesiono* na r. 1908.
—	—	
289	—	Stosownie do potrzeby.
—	117	Wedle potrzeby. W r. 1908 wydatek ten odpadnie z powodu wybudowania wodociągu.
—	216	Stosownie do potrzeby.
150	—	
—	—	
1	—	
—	—	
3	—	
—	—	
—	—	Resztę kredytu z lat dawnych na organy i przybory kościelne w kwocie 202 K. 40 g. *przeniesiono* na rok 1908.
—	1.038	*Więcej* stosownie do większej liczby uczniów tudzież personalu służby mającej prawo korzystania z apteki zakładowej. Z tego też powodu podwyższono dotychczasowy kredyt na rok 1908 o 800 K.
640	6.985	
150	—	
790	6.985	
—	1.807	Wydatek *większy* głównie z powodu przekroczenia kredytu na pracownię chemii ogólnej. W nadzwyczajnych *przeniesiono* na rok 1908 : 1) kredyty z lat dawnych na budowę szopy dla mechaniki rolniczej w kwocie 16.014 K. 90 h. 2) kredyt z. r. 1907 na stół i szafę dla prof administracyi 180 K. i 3) kredyt z r. 1907 na dynamometr wagowy (700 K.) i dynamometr Regniera (200 K) razem 900 K.
—	—	
937	—	Mleczarnia była tylko kilka tygodni w ruchu.
415	—	Ogólne *przekroczenie* 128 K. stosownie do potrzeby.
118	—	
—	661	
1.470	2.468	
—	—	
11.130	7.057	
150	—	

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		R. I.—V. zwyczajne	111.190	28	115 264
		R. I.—V. *nadzwyczajne*	20.740	—	20.890
		Z przeniesienia zwyczajne	14.647	82	13.650
		R. VI. *nadzwyczajne*	4.430	—	4.430
VI.	44.	Utrzymanie pól doświadczalnych	1.772	21	2.000
	45.	Wycieczki naukowe uczniów	1.547	66	1.500
	46.	Utrzymanie pasieki	—	—	120
	47.	Ogród botaniczny i owocowy zwyczajne	1.757	58	1.750
		Ogród botaniczny i owocowy *nadzwyczajne*	750	—	750
	48.	Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii	2.000	—	2.000
		Razem zwyczajne	21.725	27	21.020
		Razem *nadzwyczajne*	5.180	—	5.180
		Suma rubryki VI.	26.905	27	26.200
VII.		**Spłata długów i podatki.**			
	49.	Bank krajowy, spłata pożyczki 100.000 K. zaciągniętej w r. 1901 na budowę domu mieszkalnego piątrowego dla funkcyonaryuszów i na budowę skrzydła internatu; 11 i 12 półroczna rata z 57-lecia *a*) na kapitał 512·10 K. *b*) 4% odsetki 3.894·49 „ *c*) dod. administ. 243·41 „ *d*) na stempel. 15·— „	4.665	—	4.665
	50.	Bank krajowy, spłata pożyczki inwestycyjnej *a*) na kapitał 1.161·90 K. *b*) 4% odsetki 5.965·26 „ *c*) dod. administ. 372·84 „ *d*) stempel do r. —·20 „	7.500	20	12.500
	51.	Podatek gruntowy i domowy	200	—	200
		Suma rubryki VII.	12.365	20	17.365
VIII.	52	**Utrzymanie 12-tu uczniów w domu zakładowym na miejscach funduszowych** (patrz poz. 6, b. doch.)	9.600	—	9.600
IX.	53	**Rozmaite nieprzewidziane**	1.390	19	1.000
		Do przeniesienia zwyczajne	156.270	94	164.249
		Do przeniesienia *nadzwyczajne*	25.920	—	26.070

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
11.130	7.057	
150	—	
1.470	2.468	
—	—	
228	—	
—	48	
120	—	Kredyt niezużyty.
—	7	
—	—	*W nadzwyczajnych* przeniesiono na rok 1908: 1) resztę kredytu z r. 1903 na drenowanie ogrodu w kwocie 163 K. 2) kredyt z r. 1906. na bramę 750 K. i 3) resztę kredytu na arboretum z r. 1907. w kwocie 281 K. razem *przeniesiono* 1.194 K.
—	—	
1.818	2.523	
—	—	
1 818	2.523	
—	—	Wedle planu umorzenia do Lw. 88054|1901, pozostał z końcem r. 1907. dług w kapitale 97.232 K. 83 g.
5.000	—	Z przyzwolonych na inwestycye 355.000 K. zaciągnięto w r. 1907. I. ratę pożyczki w kwocie 150.000 K. wobec czego raty amortyzacyjne są *mniejsze*. Z pożyczki tej pozostał wedle planu umorzenia do Lw. 21315|1907. z końcem r. 1907 dług w kapitale 148.838 K. 10 g.
—	—	
5.000	—	
—	—	
—	390	Wydano *więcej* stosownie do rzeczywistych potrzeb.
		Resztę *nadzwyczajnego* kredytu z lat dawnych na kanalizacyę w kwocie 690 K 70 g. *przeniesiono* na rok 1908.
17.948	9.970	Również *przeniesiono* do rach. roku 1908. resztę kredytu z lat ubiegłych
150	—	w kwocie 100 K. 95 g. przeznaczonego na budowę domów.

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne	156.270	94	164.249
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	25.920	—	26.070
X.		**Utrzymanie domu zakładowego.**			
	54	Płace służby:			
		a) Administrator domu zakładowego	1.668	75	1.748
		b) Portyer	780	—	860
		c) Magazynier	939	84	1.020
		d) czterech służących	2.693	40	2.960
		e) trzech stróżów	1.919	40	1.224
		f) dwóch pomocników na zimę	190	40	420
	55	Wikt dla uczniów	36.573	15	45.600
	56	Pranie i naprawa pościeli	768	90	1.200
	57	Opał domu zakładowego	5.270	—	3.675
	58	Oświetlenie domu zakładowego	2.956	35	1.800
	59	Utrzymanie budynku i sprzętów	3.875	49	2.200
		Suma rubryki X.	57.635	68	62.707
		Ogółem { zwyczajne	213.906	62	226.956
		Ogółem { *nadzwyczajne*	25.920	–	26.070
		Suma wydatków	239.826	62	253.026

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
17.948	9.970	
150	—	
79	—	Wydano ogółem *mniej* o 40 K.
80	—	
80	—	
266	—	
—	695	
230	—	
9.027	—	*Zaoszczędzenie* powstało jak corocznie z powodu wyjazdów uczniów na na święta i ferye.
431	—	*Zaoszczędzenie* wskutek mniejszych wydatków na uzupełnienie pościeli.
—	1.595	Preliminowany kredyt okazał się niewystarczającym.
—	1.156	
—	1.676	*Przekroczenie* z powodu adaptacyj mieszkań w domu zajętym na rozszerzenie internatu i kosztów reparacyi piecow kaflowych.
10.193	5.122	
28.141	15.092	
150	—	
28.291	15.092	
13.199		

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I.		**Subwencye.**			
	1	Z c. k. Skarbu Państwa	20.000	—	20.000
	2	Z funduszu kultury krajowej	14.231	22	14.401
		Suma rubryki I. .	34.231	22	34.401
II.		**Opłaty od uczniów.**			
	3	Wpisowe po 20 K.	1.040	—	1.120
	4	Czesne po 200 K.	10.853	20	11.200
	5	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach po 80 K. .	3.470	—	4.480
	6	Opłaty za utrzymanie w domu zakładowym po 800 K.			
		a) od uczniów płacących	55.726	70	54.400
		b) od uczniów przyjętych na koszt funduszu krajowego (patrz. poz. 52 wyd.) . .	9.600	—	9.600
		Suma rubryki II. .	80.689	90	80.800
III.	7	**Dochód z pasieki**	—	—	100
IV.	8	**Dochód z pola doświadczalnego i ogrodu** .	465	18	480
V.	9	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego** .	168	20	176
VI.	10	**Dochody rozmaite**		—	400
		Razem .	115.554	50	116.357
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	124.272	12	136.669
		Suma dochodów .	239.826	62	253.026

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
169	—	Dochód *mniejszy*, stosownie do rzeczywistej wynikłości funduszu kultury krajowej.
169	—	
80	—	
347	—	
1.010	—	Dochód ogółem *mniejszy* o 100 K. odpowiednio do liczby słuchaczy, których było w II. półr. 1906/7: 71 a w I. półr. 1907/8: 92 i odpowiednio do ilości uwolnień od wpisowego, czesnego i za laboratorya. Nadto uczniowie winni są r. roku bieżącego 1.986 K. 27 h. a wpłynęło za lata poprzednie 552 K.
—	1.327	
—	—	
1.437	1.327	
100	—	Wydatku na pasiekę w r. 1907 nie było (jak poz. 46 wyd.) złożony zaś miód użyto na żywność dla pszczół w zimie.
15	—	
8	—	
400	—	Dochodów *nieprzewidzianych* nie było żadnych.
2.129	1.327	
12.397	—	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza*, odpowiednio do potrzeby pokrycia niedoboru.
14.526	1.327	
13.199		

Stan majątku z końcem roku 1907:

Stan czynny:

Należytości czynne:

1.	Od uczniów wpisowe . . .	90 K. — g.	
2.	„ „ czesne . . .	740 „ — „	
3.	„ „ za laboratorya . .	178 „ — „	
4.	„ „ za utrzymanie w domu zakładowym . .	3.482 „ 22 „	
5.	Koszta odnowienia kaplicy z lat dawnych	2.308 „ 50 „	
	Razem		6.798 K. 72 g.

Stan bierny:

Należytości bierne:

1.	Bank krajowy, reszta pożyczki 100.000 K. zaciągniętej w r. 1901	97.232 K. 83 g.	
2.	Bank krajowy, reszta pożyczki 150.000 K. zaciągniętej w r. 1907	148.838 „ 10 „	
3.	Dr. Morawiecki adwokat we Lwowie, niepodjęta reszta kaucyi śp. Niemiłowicza	73 „ 06 „	
4.	Sąd powiatowy we Lwowie, niepodjęty zwrot za doręczenia do Malechowa	17 „ 68 „	
	Razem		246.161 „ 67 „
	Czysty stan bierny		239.362 K. 95 g.

Wartość dóbr i realności, wykazana przy funduszu krajowym.

1. Akademia rolnicza w Dublanach.

Poza bużetem Akademii znajdujący się rachunek z pożyczki inwestycyjnej

przedstawia się następująco:

Wys. Sejm uchwałą z dnia 14 listopada 1905 r. upoważnił Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczek w Banku krajowym a to:

1) na koszta budowy stacyi doświadczalnej i szkoły gorzelniczej w Dublanach .	125.000 K.	
2) na koszta rozszerzenia domu zakładowego dla uczniów Akademii w Dublanach	105.000 „	
3) na resztę kosztów budowy gazowni w Dublanach	15.000 „	
do tego na różnicę kursu . . .	5.000 „	
zaś uchwałą z dnia 5. marca 1907 r.		
4) na koszta rozszerzenia domu zakładowego (jak poz 2) dalszą pożyczkę .	105.000 „	
Razem .	355.000 „	

Na poczet tych pożyczek zaciągnął Wydział krajowy w r. 1907. pożyczkę w 4% obligacyach komunalnych Banku krajowego IV. emisyi . . . 150.000 K. — g.

umniejszoną o następujące kwoty:

1. przy spieniężeniu obligacyi po kursie 96 50 K za 100 K. stracono na kursie . . .	5.250 K. — g.	
2. wydano na ratę wstępną i stempel	3.719 „ 60 „	
3. za sporządzenie skryptu dłużnego zapłacono	157 „ 64 „	
razem stracono .		9.127 „ 24 „
pozostało .		140.872 K. 76 g.
ponadto uzyskano za 4% kupony od obligacyi za 145 dni		2.416 „ 66 „
otrzymano więc w gotówce .		143.289 K. 42 g.

Na poczet tego uskuteczniono w r. 1905, 1906 i 1907. następujące

Wydatki:

A) Na Gazownię:

1. budowa gazowni z wewnętrznem urządzeniem wraz z szopą na węgel, parkanem i wyżwirowaniem drogi dojazdowej . .	51.616 K. 17 g.
2. za techniczne kierownictwo budowy (Teodorowicz dyrektor gazowni miejskiej we Lwowie) . .	1.000 „ — „
3. ogrodzenie siatkowe . . .	1.086 „ 58 „
razem .	53.702 K. 75 g.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

z przeniesienia . . . . 53.702 K. 75 g.
Na pokrycie tego wydatku uchwalił Wys. Sejm w r. 1905 kredyt (I. rata) . . . . 25.000 „ — „
Reszta więc w kwocie . . . . 28.702 K. 75 g.
przychodzi do pokrycia z pożyczki inwestycyjnej. Jednakże w obec przeznaczonych nato z pożyczki j. w. tylko 15.000 K. okazuje się przewyżka 13.702 K. 75 g.

B. Na Stacyę:

1. projekt i kosztorys budowy (Stryjeński Radca budownictwa w Krakowie)	3.024 K. — g.	
2. budowa gmachu (Stryjeński jw.) .	98.000 „ — „	
3. urządzenie centralnego ogrzewania (Inż. Nitsch i Spka w Krakowie)	4.800 „ — „	
4. Instalacya wodociągu (Nitsch jw.)	5.000 „ — „	
5. za techniczne kierownictwo budowy (Krzyszkowski, prof. szkoły przemysł. we Lwowie) . .	3.000 „ — „	
razem .		113.824 „ — „

C. Na dom zakładowy.

1. Projekt i kosztorys rozszerzenia domu zakładowego (Stryjeński i Weiss)	2.950 K. — g.	
2. Zaliczki na budowę (Stryjeński jw.)	113.400 „ — „	
3. Zaliczka za techniczne kierownictwo budowy (Krzyszkowski jw.) .	600 „ — „	
razem .		116.950 „ — „

D. Reszta kosztów instalacyi

oświetlenia gazowego w gmachu Akademii.

z ogólnego rachunku . . .		12.644 K. 52 g.	
niepokryta nadzwyczajnym kredytem budżetu Akademii			
z r. 1906 w kwocie	2.000 K.		
z r. 1907 „ „ .	4.470 „	6.470 K. — g.	6.174 K. 52 g.
Ogółem więc wydatki inwestycyjne do końca r. 1907 wynoszą . . .			265.651 K. 27 g.
A ponieważ pożyczka wynosiła w gotówce			143.289 „ 42 „
Zostaje więc z końcem r. 1907 nie pokryta reszta kosztów w kwocie . .			122.361 K. 85 g.

którą przeniesiono na r. 1908 do pokrycia z uchwalonych już przez Wys. Sejm dalszych rat pożyczki inwestycyjnej w sumie 205 000 K.

2. Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1.	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . 2.400 K. dod. aktyw. 240 „ dod. pięcioletnie 450 „	3.090	—	3.090
		za nadzór nad internatem *nadzwyczajne*	300	—	300
	2.	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych .	2.199	96	2.640
	3.	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 200 „ 2 dodatki pięciolet. 320 „	1.920	—	1.920
	4.	Docent weterynaryi	300	—	300
	5.	Koszta nabożeństwa i nauki religii dla uczniów obu obrz.	1.600	—	1.600
	6.	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—	1.200
		Razem { zwyczajne	10.309	96	10.750
		Razem { *nadzwyczajne*	300	—	300
		Suma rubryki I. .	10.609	96	11.050
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7.	Zarząd: Remuneracya dyrektora akademii rolniczej	800	—	800
	8.	Opał i oświetlenie	1.251		750
	9.	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie i kominiarz:		84	
		{ zwyczajne	1.365	83	1.000
		{ *nadzwyczajne*	1.320	—	1.320
	10.	Dowóz wody	1.092	06	350
	11.	Sprzęty i ruchomości	346	40	300
		Razem { zwyczajne	4.856	13	3.200
		Razem { *nadzwyczajne*	1.320	—	1.320
		Suma rubryki II. .	6.176	13	4.520
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12.	Stołowanie	16.107	26	15.040
	13.	Odzież, pościel i pranie	5.220	94	4.800
	14.	Koszta leczenia uczniów	200	—	200
		Suma rubryki III. .	21.528	20	20.040
		Do przeniesienia { zwyczajne	36.694	29	33.990
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne*	1.620	—	1.620

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
440	—	Obowiązki rzeczywistego nauczyciela spełniał zastępca za wynagrodzeniem 2.200 K. rocznie.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
440	—	
—	—	
440	—	
—	—	
—	502	*Więcej* z powodu podniesienia się ceny drzewa i węgla. W preliminarzu na rok 1908 podwyższono dotychczasowy kredyt o 450 K.
—	366	Budynek w którym mieści się niższa szkoła jest stary i wymaga ciągłych napraw.
—	—	
—	742	Kredyt *przekroczono* stosownie do rzeczywistej potrzeby. Obecnie już z powodu zaprowadzenia wodociągów odpadnie wydatek na przewóz wody ze Lwowa.
—	46	*Więcej* z powodu sprawienia 4-ech łóżek żelaznych.
—	1.656	
—	—	
—	1.656	
—	1.067	Wydano *więcej* głównie z powodu utrzymania trzech uczniów więcej niż przewidziano w budżecie.
—	421	
—	—	
—	1.488	
440	3.144	
—	—	

2. Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	36.694	29	33.990
		Z przeniesienia . { *nadzwyczajne* .	1.620	—	1.620
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	15.	Zaprzęgi do demonstracyi	129	50	160
	16.	Przybory do pisania i nauki dla uczniów . .	440	42	400
	17.	Uzupełnienie środków naukowych . . .	152	60	400
	18.	Biblioteka i czytelnia	234	40	200
		Suma rubryki IV. .	956	92	1.160
V.		**Kursa specyalne.**			
	19.	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	100
	20.	„ stelmachstwa i kołodziejstwa:			
		{ zwyczajne .	396	98	500
		{ *nadzwyczajne* .	700	—	700
		Razem . { zwyczajne .	496	98	600
		Razem . { *nadzwyczajne* .	700	—	700
		Suma rubryki V. .	1.196	98	1.300
V.	21.	**Rozmaite nieprzewidziane**	227	81	200
		Ogółem . { zwyczajne .	38.376	—	35.950
		Ogółem . { *nadzwyczajne* .	2.320	—	2.320
		Suma wydatków .	40.696	—	38.270
		Dochody.			
I.	1.	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000
II.	2.	**Zarobek uczniów**	1.440	—	1.440
III.	3.	**Opłaty od uczniów**	1.210		750
IV.	4.	**Rozmaite nieprzewidziane**	12	12	100
		Razem .	8.662	12	8.290
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	32.033	88	29.980
		Suma dochodów .	40.696	—	38.270

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
440	3.144	
—	—	
30	—	
—	40	Wydatki stosownie do rzeczywistych potrzeb.
247	—	
—	34	
277	74	
—	—	
103	—	Wydano *mniej* głównie z powodu przyjęcia instruktora kołodziejstwa dopiero od 10. kwietnia 1907 r.
—	—	
103	—	
—	—	
103	—	
—	28	Wedle potrzeby.
820	3.246	
—	—	
820	3.246	
	2.426	
—	—	
—	—	
—	460	Z tytułu wpisowego wpłynęło 90 K a za utrzymanie w internacie 1.120 K.
88	—	
88	460	
—	2.054	Dotacya z funduszu krajowego *większa* z powodu różnic wyżej podanych.
88	2.514	
	2.426	

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny:

Należytości czynne:

a) Mazur Michał b. uczeń szkoły, opłata za utrzymanie w r. 1896|7 . . . 450 K. — g.

b) Komadowski Rudolf, reszta wpisowego . 10 „ — „

Razem . 460 K. — g.

Stan bierny: . — „ — „

Czysty stan czynny . 460 K. — g.

3. Szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Kierownik szkoły zarazem profesor . . . płaca . 3.600 K. dod. aktywalny 720 „	4.320	—	4.320
	2	Asystent . . . płaca . 1.200 K. dod. na mieszk. 240 „ „ „ opał 78 „	1.518	—	1.518
	3	Docenci: (wynagrodzenia za rok szkolny 1906/7).			
		a) matematyki, fizyki i rysunków . . .	600		600
		b) nauki o kotłach i maszynach . . .	240	—	400
		c) „ „ opodatkowaniu	400	—	400
		d) administracyi i rachunkowości . . .	180		180
		Suma rubryki I. .	7.258	—	7.418
II.		**Koszta administracyjne.**			
	4	Druki, portorya itp.	179	77	120
	5	Służący: . . . płaca . 480 K. dod. na mieszk. 192 „	672	—	672
	6	Opał	200	—	200
	7	Zwrot funduszowi Stacyi za gaz . . .	400	—	400
	8	Koszta przewozu docentów	100	—	200
	9	Kurs dla c. k. Straży skarbowej . . .	500	—	500
	10	Koszta podróży kierownika w sprawach szkolnych.	121	52	120
		Suma rubryki II. .	2.173	29	2.212
III.		**Potrzeby naukowe.**			
	11	Dotacya dla pracowni gorzelniczej { zwyczajne . / *nadzwyczajne*	1.324 / 1.100	75 / —	1.200 / 1.100
	12	Książki i czasopisma	253	20	300
	13	Wycieczki naukowe z uczniami	—	—	200
		Razem { zwyczajne . / *nadzwyczajne*	1.577 / 1.100	95 / —	1.700 / 1.100
		Suma rubryki III. .	2.677	95	2.800
IV.	14	**Zapomogi dla uczniów.**			
		a) z funduszu krajowego . . 600 K. *b)* z subwencyi państwowej . . 1.000 „	1.600	—	1.600
V.	15	**Rozmaite nieprzewidziane**	85	—	200
		Razem { zwyczajne . / *nadzwyczajne*	12.694 / 1.100	24 / —	13.130 / 1.100
		Suma wydatków .	13.794	24	14.230

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłoś i		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	—	
160	—	Wydano *mniej* z powodu przyznania wynagrodzenia w wysokości 240 K.
—	—	
—	—	
160	—	
—	60	Wydano *więcej* z powodu koniecznych potrzeb.
—	—	
—	—	
—	—	
100	—	Wydano *mniej* z powodu iż w r. 1906/7 naukę o kotłach i maszynach wykładał profesor Akademii dublańskiej, skutkiem czego odpadły koszta dowozu prelegenta ze Lwowa.
—	—	
—	1	
100	61	
—	125	W zwyczajnych wydano *więcej* stosownie do rzeczywistej potrzeby; cały zaś *nadzwyczajny* kredyt roku 1907 na wagę i termostaty w kwocie 1.100 K. przeniesiono do zużytkowania na rok 1908.
—	—	
47	—	Wydano *mniej* stosownie do potrzeby.
200	—	Nie urządzano w tym roku wycieczek.
247	125	
—	—	
247	125	
—	—	Na zapomogi wydano 1.780 K. z czego nadwyżkę ponad budżet w kwocie 180 K. pokryto z kredytu z lat ubiegłych. Resztę tego kredytu w kwocie 1.090 K. *przeniesiono* na rok 1908.
115	—	Wedle potrzeby.
—	—	
—	—	
622	186	
	436	

3. Szkoła górzelnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY			
I.	1	**Subwencye z c. k. Skarbu Państwa:**			
		a) na utrzymanie szkoły	3.000	—	3.000
		b) na zapomogi dla uczniów . . .	1.000	—	1.000
		Suma rubryki I. .	4.000	—	4.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.300	—	1.300
III.	3	**Dochód z analiz**	—	—	200
		Razem .	5.300	—	5.500
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	8.494	24	8.730
		Suma wydatków .	13.794	24	14 230

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porownaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
200	—	Dochodu za dokonane analizy *nie było* gdyż stacyi gorzelniczej dotychczas nie otworzono. Należytości zaś za zniszczone szkło i chemikalia użyte do analiz, zaliczono jako dochody korelatywne w poz. 11 wydatków.
200	—	
236	—	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza* z powodu wynikłości wyżej podanych.
436	—	

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny:

Należytości czynne za niesprzedane dzieła pt. „Poradnik dla obsługi i nadzoru kotłów parowych“ . 71 K. 22 g.

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 71 K. 22 g.

4. Gorzelnia w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
		Płace.			
I.		Gorzelnik	1.200	—	1.200
		Robotnicy	616	10	600
	1				
	2	Suma rubryki I.	1.816	10	1 800
		Koszta wyrobu spirytusu.			
		Opał	1.931	49	1.600
		Ziemniaki	5.700	—	5.400
II.		Jęczmień	565	95	1.120
	3	Żyto, owies, pszenica	125	52	560
	4	Światło, smary, drożdże i t. p.	118	64	400
	5	Naprawa maszyn i uzupełnienie przyrządów	580	23	600
	6	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników	306	53	400
	7				
	8	Suma rubryki II.	9.328	36	10.080
	9	**Rozmaite.**			
		Utrzymanie budyn. i podwórza	125	12	200
III.		Podatek zarobkowy	144	39	200
	10	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni	111	76	100
	11	Suma rubryki III.	381	27	500
	12				
		Suma wydatków	11.525	73	12.380
		DOCHODY.			
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** (200 Hl. po 36 K. — g)	7.376		7.200
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów** (2.500 „ „ — „ 24 „)	600	—	600
III.	3	**Bonifikacya od c. k. Rządu za spirytus** (200 Hl. po 10 K. — g.)	1.837	12	2.000
		Razem	9.813	12	9.800
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	1.712	61	2.580
		Suma dochodów	11.525	73	12.380

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	16	Stosownie do potrzeby.
—	16	
—	331	Wydano *więcej* z powodu podrożenia opału.
—	300	
554	—	Stosownie do zapotrzebowania w kampani 1906/7.
434	—	
281	—	Wydatki *mniejsze* z powodu nowego budynku.
20	—	
93	—	Stosownie do premji asekuracyjnych. Nadto tytułem odszkodowania za pożar wpłynęło od Tow. ubezpieczeń w Krakowie 50 K.
1.582	631	
75	—	Wydano *mniej* z powodu nowego budynku. Resztę kredytu nadzwyczajnego na budowę domu dla robotników z r. 1903 i 1904 w kwocie 502 K. 24 g. przeniesiono na rok 1908.
56	—	Stosownie do wymiaru.
—	12	Wedle potrzeby.
131	12	
1.513	659	
854		
		Uwaga: Z reszty kredytów *nadzwyczajnych* na urządzenie maszynowe i rekonstrukcyę gorzelni pozostałych z lat dawnych w sumie . . . . . 29.465 K. — g. wydano w roku 1907:
		1. za wykonanie rekonstrukcyi gorzelni 18.000 K. — g.
		2. za roboty murarskie . . . 400 „ — „
		3. za budowę węglarki . . . 473 „ 90 „
		4. na honoraryum za kollaudacyę rekonstrukcyi . . . . 100 „ — „
		razem . . . . 18.973 „ 90 „
		Pozostałą zaś niezużytą resztę w kwocie . . . 10.491 K. 10 g. *przeniesiono* na rok 1908.
—	176	W kampanii gorzelniczej 1906/7 wyprodukowano ogółem 187 62% Hl. spirytusu i z tego sprzedano 171·88% po 37·50 K. a 15.74 % po 24 K. za 1 Hl. razem za 6.823 K. Resztę 553 K. uzyskano ze sprzedaży starki pozostałej z zapasów gorzelni.
—	—	
163	—	*Mniej* stosownie do ilości wyprodukowanego spirytusu.
163	176	
867	—	Dotacya z funduszu krajow. *mniejsza* z powodu różnic wyżej podanych.
1.030	176	
854		

5 Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		A). Wydatki.			
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**			
	1	Płace i zasługi	5.272	17	6.400
	2	Najem robotnika	17.634	63	10.000
	3	Zmiana i dokupno nasienia	298	41	600
	4	Dokupno nawozów dopełniających	3.446	36	3.000
	5	Dokupno karmy	14.129	38	8.600
	6	Wymiana zużytych koni i uprzęży	3 630	46	1.500
	7	Utrzymanie budynków	1.241	02	1.200
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni — zwyczajne	3.962	41	1.000
		nadzwyczajne	**2.350**	—	**2.350**
	9	Utrzymanie dróg i rowów	2.687	11	200
	10	Melioracye łąk: — zwyczajne	700	—	700
		nadzwyczajne	**10.000**	—	**10.000**
	11	Ubezpieczenie od ognia i gradu	1.291	34	1.500
	12	Kuchnia folwarczna	1.851	53	700
	13	Koszta kancelaryjne	449	73	160
	14	Swiatło i smary	289	89	100
	15	Kultura lasu i utrzymanie stawów	583	06	400
		do przeniesienia — zwyczajne	57.467	50	36.060
		nadzwyczajne	**12.350**	—	**12.350**

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
1.128	—	Ogólne *przekroczenie* w tych pozycyach wynosi 6.507 K. i powstało z powodu wielkiego zapotrzebowania i podrożenia robotnika, gdyż budowano w tym roku internat, stacyę, wodociągi i meliorowano torfy. Ozimina skutkiem wielkich mrozów w roku 1906/7 wymarzła; musiano więc kilkadziesiąt morgów zorać i zasiać na wiosnę na nowo, co również pociągnęło za sobą większe koszta robocizny.
—	7.635	
302	—	Stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	446	
—	5.529	*Więcej* z powodu potrzeby dokupna większe ilości makuchów otrąb i owsa, gdyż własna produkcya była mniejszą, a przytem cena karmy poszła w górę.
—	2.131	Wydatek *większy* z powodu powiększenia liczby koni roboczych.
—	41	
—	2.962	*Przekroczono* kredyt z powodu potrzeby sprawienia najpotrzebniejszych maszyn rolniczych, naprawy starych, względnie zastąpienia niektórych starych maszyn nowymi, wreszcie z powodu sprawienia wozów, sani i narzędzi. — Z wydatku na kolejkę żelazną amortyzowano 200 K, resztę zaś 1.634 K. *przeniesiono* na r. 1908 Również na r. 1908 *przeniesiono* zaliczkę na motor do młocarni 2.000 K. celem pokrycia tego wydatku w r. 1908.
—	—	
—	2.487	Wydano *więcej* z powodu koniecznej potrzeby wybrukowania obejść folwarcznych, które pokryte błotem, utrudniają dostęp do obory i szpichlerza i niszczą maszyny.
—	—	*Nadwyżkę* wydatków w kwocie 6.963 K 08 g. przeniesiono do pokrycia z kredytu 1908 roku.
—	—	
209	—	Stosownie do wysokości premii asekuracyjnych.
—	1.152	Wydatek *większy*, z powodu iż prawie wszyscy robotnicy byli na wikcie folwarcznym, dalej z powodu droższych cen wiktuałów i potrzeby polepszenia wiktu dla robotników sprowadzanych.
—	290	*Więcej* z powodu zmian w rachunkowości folwarcznej i zaprowadzenia ulepszonego systemu raportów.
—	190	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
—	183	
1.639	23.046	
—	—	

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907 K.	Wydatki w roku 1907 g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne	57.467	50	36.060
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	**12.350**	—	**12.350**
I.	16	Posyłki i jazdy w sprawach folwarku . .	1.024	64	200
	17	Koszta leczenia czeladzi i dobytku . . .	270	05	300
		Razem { zwyczajne	58.762	19	36.560
		Razem { *nadzwyczajne*	**12.350**	—	**12.350**
		Suma rybryki I. .	71.112	19	48.910
II.	18	**Podatki, daniny i opłaty.**	1.637	88	1.400
III.	19	**Rozmaite nieprzewidziane.**	2.876	07	300
		Suma działu A) { zwyczajne	63.276	14	38.260
		Suma działu A) { *nadzwyczajne*	**12.350**	—	**12.350**
IV.		**B) EKWIWALENT, SPŁATA DŁUGÓW I RENTY.**			
	20	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie . . .	1 054	66	1.055
	21	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie:			
		a) 57 i 58 półroczna rata (z 36-lecia) pożyczki 10.000 K. zaciągniętej w r. 1879			
		a) w kapitale 393 K 66 g.			
		b) 4% odsetki 165 „ 08 „	558	74	559
		b) 47 i 48 półroczna rata (z 36 lecia) pożyczki 23.200 K zaciągniętej w r. 1885			
		a) w kapitale 731 K 46 g.			
		b) 4% odsetki 528 „ 44 „	1.259	90	1.260
	22	Renta wieczysta c. k galic. Towarzystwu gospod.	3.200	—	3 200
		Suma działu B)	6.073	30	6.074
		Ogółem { zwyczajne	69.349	44	44 334
		Ogółem { *nadzwyczajne*	**12.350**	—	**12.350**
		Suma wszystkich wydatków	81.699	44	56.684

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
1.639	23.046	
—	—	
—	825	*Więcej* z powodu kosztów sprowadzania robotników jak wyjaśnienie przy poz 1 i 2 wyd.
30	—	
1.669	23 871	
—	—	
1.669	23.871	
—	238	Stosownie do wymiarów prestacyi szkolnej i drogowej, tudzież datków konkurencyjnych na rzecz parafii rzym. i grec. katol. w Malechowie.
—	2.576	*Więcej* z powodu zaliczonych tu kosztów eksploatacyi torfu, przekroczenie to znajduje zupełne pokrycie w nadwyżce dochodów rozmaitych (poz. 8. doch.)
1.669	26.685	
—	—	
1	—	
—	—	Wedle planu umorzenia pozostał z końcem r. 1907 dług w kapitale 3.829 K 86 g.
—	—	Wedle planu umorzenia pozostał z końcem r. 1907 dług w kapitale 12.660 K 90 g.
—	—	
1	—	
1.670	26.685	
—	—	
1.670	26.685	
	25.015	

5. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.		**Dochody z gospodarstwa.**			
	1	Ze sprzedaży ziemiopłodów	20.958	06	21.000
	2	Z wynajętych łąk i pastwisk	3.861	41	3 300
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:			
		a) mleko, masło	12.097	06	10.000
		b) przychowek i opasy	6.515	22	5.000
		c) chlewnia	885	48	500
		d) owce, kozy	203	86	150
		e) braki	362	99	4.000
	4	Ryczałt od akademii rolniczej za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii	2.000	—	2.000
	5	Za wynajęte konie	2.171	08	1.000
	6	Z lasu i stawów	107	92	800
		Suma rubryki I. .	49.163	08	47.750
II.	7	**Z dzierżawy polowania**	50	—	50
III.	8	**Rozmaite nieprzewidziane**	3.768	26	200
		Razem .	52.981	34	48.000
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	28.718	10	8.684
		Suma dochodów .	81.699	44	56.684

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
42	—	Stosownie do rzeczywistego wpływu.
—	561	
—	2.097	*Więcej* z powodu większej ilości krów.
—	1.515	
—	386	Ogółem dochód *mniejszy* o 1 682 K. stosownie do rzeczywistego wpływu.
—	54	Przychód ze sprzedaży opasów zarachowano częściowo pod poz. 3. b.
3.637	—	
—	—	
—	1.171	Dochód *większy* z powodu powiększenia liczby koni tudzież różnych transportów dla Akademii.
692	—	*Mniej*, gdyż nie było w tym roku łówki ryb.
4 371	5.784	
	—	
—	3 568	Dochód *większy*, z powodu eksploatowanego torfu (jak poz. 19 wyd.)
4.371	9.352	
—	20.034	Dotacya z funduszu krajowego *większa*, odpowiednia do wynikłości wyżej podanych.
4.371	29.386	
	25.015	

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny:

Należytości czynne:

1) za sprzedane ziemiopłody	. . . 350 K — g	
2) za wynajęte pastwiska i łąki	. . . 552 „ 40 „	
3) za mleko	. . . . . 642 „ 89 „	
4) z dzierżawy karczmy	. . . . . 600 „ — „	
Razem	. . . . .	2.145 K. 29 g.

Stan bierny.

Należytości bierne:

1) Towarzystwo kredytowe ziemskie we Lwowie reszta pożyczek hipotecznych	. . 16 490 K 76 g	
2) C. k. Galic. Towarzystwo gospodarskie	. 80.000 „ — „	
Razem	. . . . .	96.490 „ 76 „
Czysty stan bierny	. . . . .	94.345 K 47 g.

Wartość dóbr i realności wykazana przy funduszu krajowym.

6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace personalu.**			
	1	Kierownik stacyi	2 400	—	2.400
	2	Pięciu asystentów:			
		a) asystent pierwszy (etatowy) płaca z dodatkami	2.899	97	3.000
		b) dwóch asystentów (nieetatowych) płace z dodatkami	3.835	68	3.836
		c) dwóch asystentów (nieetatowych) płace z dodatkami	2.946	21	3.036
	3	Laborant płaca z dodatkami { zwyczajne	1.099	98	1.100
		{ *nadzwyczajne*	360	—	360
	4	Pomocnik kancelaryjny	720	—	720
	5	Trzech służących płace z dodatkami	2.256	—	2.376
		Razem { zwyczajne	16.157	84	16.468
		{ *nadzwyczajne*	360	—	360
		Suma rubryki I.	16.517	84	16 828
II.		**Utrzymanie stacyi.**			
	6	Koszta utrzymania laboratoryum { zwyczajne	10.016	20	7.500
		{ *nadzwyczajne*	960	—	960
	7	Koszta prowadzenia doświadczeń wegetacyjnych i wazonowych	1.628	01	1 200
	8	Doświadczenia polowe na fermach doświadczalnych	2.320	24	5.000
	9	Doświadczenia z uprawą buraków cukrowych	451	50	600
	10	Doświadczenia z żywieniem inwentarza	—	—	400
	11	Koszta kancelaryjne, druki, portorya	1.201	04	1 400
	12	Druk sprawozdań	—	—	1.200
	13	Prenumerata pism i zakupno podręczników	1.185	62	600
	14	Koszta podróży kierownika i asystentów na inspekcye ferm	1.138	70	2.600
	15	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszów stacyi	411	72	600
	16	Ubezpieczenie od ognia ruchomości stacyi	277	02	700
	17	Utrzymanie i opał budynku	858	75	500
		Razem { zwyczaj e	19.488	80	22.300
		{ *nadzwyczajne*	960	—	960
		Suma rubryki II.	20.448	80	23.260
		Do przeniesienia { zwyczajne	35.646	64	38.768
		{ *nadzwyczajne*	1.320	—	1.320

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
100	—	Wstawiony do preliminarza dodatek osobisty dla adjunkta stacyi Karpińskiego w kwocie 400 K. rocznie przyznano od 1. kwietnia 1907 r.
—	—	
90	—	Wydano *mniej* z powodu $1^1/_2$ miesięcznego intercalare w poborach jednego asystenta.
—	—	
—	—	
—	—	
120	—	Wydano *mniej* z powodu przyznania preliminowanych wyższych poborów od 1. maja 1907.
310	—	
—	—	
310	—	
—	2,516	Wydatek *zwyczajny większy* wskutek sprowadzenia od firm francuskich utensyliów laboratoryjnych za 3.629 K. W pozycyi tej *przeniesiono* na rok 1908. resztę kredytu *nadzwyczajnego* z lat ubiegłych na filtry, wentylacye i urządzenie elektryczne w kwocie 556 K. 28 g., dalej kredyt *nadzwyczajny* z r. 1907. na zakupno 2 ch wag chemicznych w kwocie 960 K.
—	428	Wydatek *większy* stosownie do potrzeby.
2.680	—	
149	—	
400	—	Wydatki *mniejsze*, przeprowadzono bowiem mniej doświadczeń.
199	—	
1.200	—	
—	585	*Więcej* z powodu dokupna większej ilości książek i pism fachowych.
1.461	—	*Mniej* z powodu mniejszej ilości doświadczeń.
188	—	Stosownie do wysokości premii asekuracyjnych.
423	—	
—	359	*Więcej* z powodu wyższej ceny węgla.
6.700	3.888	
—	—	
6.700	3 888	
7.010	3.888	
—	—	

6. Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłość w roku 1907. K.	Wynikłość w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne	35.646	64	38.768
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	**1.320**	—	**1.320**
III.		**Koszta ruchu gazowni dla produkcyi gazu do oświetlania i dla laboratoryów.**			
	18	Monter	1.030	—	1.440
	19	Palacz	223	58	600
	20	Olej	2.064	59	1.400
	21	Koks i węgiel	4.091	26	1.650
	22	Utrzymanie aparatów, pieców i rurociągu	1.984	02	1 000
	23	Ubezpieczenie budynku i robotników gazowni	52	40	400
		Suma rubryki III.	9 445	85	6.490
		Ogółem { zwyczajne	45.092	49	45.258
		Ogółem { *nadzwyczajne*	**1.320**	—	**1.320**
		Suma wydatków	46 412	49	46.578
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa**	6.000	—	6.000
II.	2	**Dochód z analiz**	6.146	08	10.000
III.	3	**Ze sprzedaży mazi pogazowej**	21	05	300
IV.		**Zwroty za gaz**			
	4	Od Akademii rolniczej	3.000	—	3.000
	5	„ Szkoły gorzelniczej	400	—	400
		Suma rubryki IV.	3.400	—	3.400
		Razem	15.567	13	19.700
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	30 845	36	26.878
		Suma dochodów	46.412	49	46.578

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
7.010	3.888	
—	—	
410	—	} *Mniej* z powodu mniejszych płac.
376	—	
—	665	*Przekroczenia* usprawiedliwia się tem, iż preliminowane kredyty nie były
—	2.441	oparte na wynikłościach, jestto bowiem pierwszy rok ruchu gazowni zakładowej.
—	984	
348	—	Stosownie do wysokości premji.
1.134	4.090	
8.144	7.978	*Uwaga*: Rachunek kosztów budowy gazowni i stacyi przeniesiono do funduszu Akademii rolniczej, gdzie zamieszczono ogólny rachunek pożyczki inwestycyjnej.
—	—	
8.144	7.978	
166		
—	—	
3.854	—	Dochody za dokonane analizy wynosiły brutto . . 9.448 K 29 g.
		od tego procenta wypłacone personalowi stacyi tytułem tantyem (35%) . . . . . 3.302 „ 21 „
		Dochody netto . . . . . 6.146 K. 08 g.
		w porównaniu z budżetem . . . . 10.000 „ — „
		mniej o . . . . . 3.853 K. 92 g.
		zależnie od ilości zgłoszonych analiz których w tym roku było mniej, gdyż był to rok niekorzystny dla rolników, a więc i mniej nadesłano próbek do analiz.
279	—	Stosownie do rzeczywistego wpływu.
—	—	
—	—	
—	—	
4.133	—	
—	3.967	Dotacya z fundnszu krajowego *większa* stosownie do różnic wyżej podanych.
4.133	3.967	
166		

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny: Należytości czynne za analizy i za ter . 763 K — g.
Stan bierny: . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . 763 K — g.

7. Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki.			
I.		**Płace personalu.**			
	1	Kierownik stacyi: płaca . 4.800 K. dod. aktywalny 1.120 „ dod. osobisty 3.856 „	9.776	—	9.680
	2	Asystenci: *a*) asystent 1-szy etatowy płaca 2 000 K. dod. aktyw. 200 „ 2.200 K. *b*) dwóch asystentów nieetat. płace po 1.200 K. 2.400 K. dod. na mieszk. po 400 K. 800 „ na opał po 78 K. 156 „ 3.356 K.	5.556	—	5.556
	3	Laborant . . płaca . . 1.100 K. dod. na mieszk. 360 „	1.460	—	1.460
		Suma rubryki I. .	16.792	—	16 696
II.		**Koszta administracyi.**			
	4	Zarząd: *a*) wydatki kancelaryjne	925	91	800
		b) służący	720	—	720
	5	Czynsz za najem lokalu	3.000	—	3 000
	6	Oświetlenie i opał	1.068	60	900
		Suma rubryki II. .	5.714	51	5.420
III.		**Utrzymanie stacyi.**			
	7	Koszta utrzymania stacyi . . { zwyczajne . / *nadzwyczajne*	4.424 / 800	69 / —	3 500 / 800
	8	Koszta utrzymania ogrodu górskiego na połoninach	2.032	36	2.000
	9	Utrzymanie pól doświadczalnych i analizy z pól utrzymywanych kosztem Towarz. gospod. .	1.497	75	1.200
	10	Założenie i prowadzenie pól selekcyjnych przy szkołach rolniczych	639	59	600
	11	Koszta druków i wydawnictw	545	56	400
	12	Prenumerata pism i zakupno dzieł fachowych .	537	25	600
	13	Koszta podróży kierownika i asystentów . .	1.604	63	1.500
		Razem { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	11.281 / 800	83 / —	9.800 / 800
		Suma rubryki III. .	12.081	83	10.600
		Ogółem { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	33.788 / 800	34 / —	31.916 / 800
		Suma wydatków .	34.588	34	32.716

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	96	Wydano *więcej* z powodu, iż kierownik stacyi pobierał od 1. lipca na mocy uchwały Sejmowej jako Radca Wydziału kraj. wyższy dodatek aktywalny.
—	—	
—	—	
—	96	
—	126	Wydano *więcej* stosownie do czynności stacyi.
—	—	
—	—	
—	168	Wydano *więcej* z powodu znaczniejszego wydatku na węgiel opałowy.
—	294	
—	925	Wydano *więcej* z powodu zwiększonej ilości pracy i podrożenia robocizny Wedle zamknięć wydano na samą robociznę w roku 1904 2.040 K. 70 g. w r. 1905: 1.947 K. w r. 1906: 1.889 K. a obecnie w r. 1907: 3.112 K.
—	—	
—	32	Wydano *więcej* z powodu zakupna przyrządów meteorologicznych.
—	298	Wydano *więcej* z powodu wyższej ceny robocizny.
—	40	*Więcej* stosownie do potrzeby.
—	145	Wydano *więcej* głównie z powodu drukowania niemieckiego sprawozdania Stacyi w myśl życzenia c. k. Ministerstwa rolnictwa.
63	—	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
—	105	
63	1.545	
—	—	
63	1.545	
63	1.935	
—	—	
63	1.935	
	1.872	

7. Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	4.000	—	4.000
II.	2	**Dochód z analiz**	1.082	72	1.600
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu**	—	—	400
		Razem .	5.082	72	6.000
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	29.505	62	26.716
		Suma dochodów .	34.588	34	32.716

Zamknięcie rachunku za rok 1907

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
517	—	Dochód z analiz wynosił brutto . . . . . 3.608 K. 88 g. Od tego procenta wypłacone personalowi Stacyi za dokonywanie analiz. . . . . 2.526 „ 16 „ Dochód netto . . 1.082 K. 72 g. W porównaniu z budżetem . . . . 1.600 „ — „ Mniejszy o . . 517 K. 28 g. zależnie od ilości próbek nadsyłanych do płatnej oceny.
400	—	Dochodu nie było, gdyż płody uzyskane z pola doświadczalnego i ogrodu użyto do dalszych doświadczeń.
917	—	
—	2.789	Dotacya z funduszu krajowego *większa* odpowiednio do wynikłości wyżej podanych.
917	2.789	
	1.872	

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny:	Należytości czynne za dokonane analizy .	61 K 80 g.
Stan bierny:	. . . . .	— „ — „
	Czysty stan czynny	61 K 80 g.

8. Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie		Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca	4.800 K.			
		dodatek aktywalny . . .	840 „			
		dodatek osobisty . . .	1.200 „			
		1-szy dodatek pięciol. . .	400 „	7.240		7.240
	2	Trzech profesorów fachowych;				
		a) dla dwóch, płaca po 3.280 K. .	6.560 K.			
		dodatki aktywalne po 720 „ .	1 440 „			
		3 dodatki 5-letnie po 400 „ .	1.200 „			
		b) dla jednego extra statum płaca	3.280 „			
		dodatek aktywalny . . .	720 „	13.200	—	13.200
	3	Trzech nauczycieli-adjunktów:				
		a) dla dwóch, płace . . .	4.400 K.			
		dodatki aktywalne . . .	1.100 „			
		dodatek osobisty . . .	300 „			
		3 dodatki 5-letnie. . . .	900 „			
		b) dla jednego płaca . [2.400 K.	— „			
		dodatek aktywalny . [600 „]	— „	6.700	—	7.200
	4	Docenci:				
		a) języka polskiego niemieckiego i korespodencyi		1.520	—	1.600
		b) fizyki eksperymentalnej		755	—	600
		c) matematyki		900	—	900
		d) zarysu inżynieryi, konstrukcyi i rysunków .		1.840	—	2.000
		e) chemii ogólnej:				
		α) za wykłady	600 K.			
		β) za prowadzenie ćwiczeń w laboratoryum . .	400 „	1.000	-	1.000
		f) ekonomii społecznej		400	—	400
		g) encyklopedyi rolnictwa		450	—	600
		h) zarysu prawa i administracyi . . .		499	98	500
		i) nauki o pomocy w nagłych wypadkach . .		—	—	200
		Suma rubryki I. .		34.504	98	35.440

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
500	—	Wydano *mniej*, gdyż nauczyciel Kozikowski objął posadę z dniem 1 marca 1907.
80	—	*Mniej* z powodu mniejszej ilości godzin w zimowem półroczu.
—	155	Wydano *więcej* za dodatkowe godziny nauki.
—	—	
16[illegible]	—	*Mniej* z powodu mniejszej ilości godzin w zimowem półroczu.
—	—	
—	—	
150	—	*Mniej* z powodu mniejszej ilości godzin w zimowem półroczu.
—	—	
200	—	Kredyt *niezużyty*, gdyż nie było wykładów.
1.090	155	

8. Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia .	34.504	98	35.440
II.		**Koszta administracyi.**			
	5	Koszta kancelaryjne, druki i portorya . . .	645	15	600
	6	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . . .	332	—	480
	7	Ubezpieczenie od ognia budynków i zbiorów .	41	86	80
	8	Opał, oświetlenie i należytość za wodę . .	1.295	36	880
	9	Utrzymanie budynków	521	95	400
	10	Sprzęty i ruchomości	5	74	100
	11	2-ch dozorców domu płace po 600 K. 1.200 K. — g. dodatki na mieszkanie 442 „ 80 „	1 642	80	1.800
	12	Podatki i ekwiwalent	18	90	45
		Suma rubryki II. .	4.503	76	4.385
III.		**Środki naukowe.**			
	13	Biblioteka i czytelnia . . { zwyczajne .	623	62	600
		{ *nadzwyczajne*	**157**	**80**	**200**
	14	Laboratorya . . . . { zwyczajne .	400	—	400
		{ *nadzwyczajne*	**800**	—	**800**
	15	Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń . . . . { zwyczajne	1.163	61	960
		{ *nadzwyczajne*	**660**	—	**660**
	16	Utrzymanie szkółki drzewek w Winnikach i Brzuchowicach . . . *nadzwyczajne*	**994**	**31**	**1.000**
	17	Wycieczki naukowe z uczniami	2.000	—	2.000
	18	Utrzymanie ogrodu przy szkole	275	—	300
		Razem { zwyczajne .	4.462	23	4.260
		{ *nadzwyczajne* .	**2.612**	**11**	**2.660**
		Suma rubryki III. .	7.074	34	6.920
IV.		**Spłata pożyczki.**			
	19	Gal. Kasie oszczędności we Lwowie, 65 i 66 półroczna rata (z 35 lecia) pożyczki 18.000 K. zaciągniętej w r. 1874:			
		a) w kapitale . 961 K. 51 g			
		b) w odsetkach . 83 „ 64 „	1 045	15	1.042
V.	20	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	100
		Ogółem { zwyczajne .	44 516	12	45.227
		{ *nadzwyczajne* .	**2.612**	**11**	**2.660**
		Suma wydatków .	47.128	23	47.887

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
1.090	155	
—	45	Stosownie do rzeczywistej potrzeby.
148	—	
38	—	
—	415	Wydano *więcej* z powodu podrożenia opału a do przekroczenia kredytu upoważniono Dyrekcyę szkoły rozp. do Lwk. 78748/1907.
—	122	Wydano *więcej* z powodu koniecznej potrzeby pomalowania pokoi i kurytarzy, tudzież naprawy dachu.
94	—	Stosownie do potrzeby.
157	—	Stosownie do potrzeby.
26	—	
463	582	
—	24	Wedle potrzeby.
42	—	
—	—	
—	—	
—	203	Wydatek *większy* z powodu nieprzewidzianej a koniecznej potrzeby zakupna przedmiotów do muzeów szkolnych.
—	—	
6	—	Wedle potrzeby.
—	—	Na wycieczki wydano 1.429 K. 68 g. resztę zaś kredytu w kwocie 570 K. 32 g. *przeniesiono* na rok 1908 w myśl uchwały Wydz. kraj. do Lwk. 7580/1908.
25	—	
25	227	
48	—	
73	227	
—	3	Wydano *więcej* z powodu, że kasa oszczędności od 1. września 1907. podniosła stopę procentową z 5% na 5¼%. Z końcem roku 1907. pozostał dług w kapitale 1.430 K. 62 g.
100	—	Kredyt *niezużytkowany*.
1.678	967	
48	—	
1.726	967	
759		

8. Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	14.000	—	14.000
II.	2	**Opłaty od uczniów:**			
		a) wpisowe	200	—	80
		b) czesne	450	—	600
		Suma rubryki II. .	650	—	680
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane.**	—	—	100
		Razem .	14.650	—	14.780
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego.**	32.478	23	33.107
		Suma dochodów .	47.128	23	47.887

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	120	Wpłynęły opłaty po 4 K. za II. półrocze roku szk. 1906|7 od 23-ch uczniów i za I. półrocze roku szk. 1907|8 od 27-miu uczniów.
150	—	Wpłynęło czesne po 10 K. za I. półrocze roku szk. 1906|7 od 1 ucznia za II. półrocze od 11 uczniów i za I. półrocze roku szk. 1907|8 od 33-ch uczniów.
150	120	
100	—	Dochód ze sprzedaży Magistratowi m. Lwowa w r. 1904. skrawka ogrodu w kwocie 510 K. *przeniesiono* do dalszej dyspozycyi na r. 1908.
250	120	
629	—	Dotacya z funduszu krajowegn *mniejsza* z powodu wynikłości wyżej podanych.
879	120	
759		

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny	— K — g.
Stan bierny Galic. Kasa oszczędności we Lwowie, reszta pożyczki zaciągniętej w r. 1874	1.430 „ 62 „
Czysty stan bierny	1.430 K 62 g.

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Dyrektor, płaca . . . . 4.000 K. dodatek aktywalny . . . 640 „ dodatek osobisty . . . 800 „ dodatek pięcioletni . . . 400 „	5.840	—	5.840
	2	Kapelan i katecheta, oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących: płaca . . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . . 520 „ dodatki pięcioletnie . . . 800 „	4.120	—	4.120
	3	8 profesorów, płaca z dodatkami . . .	34.206	68	32.857
	4	Docent weterynaryi	1.599	97	1.600
	5	„ leśnictwa	800	—	800
	6	„ hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200	—	200
	7	Nauczyciel muzyki i śpiewu	385	—	1.000
	8	Nauczyciel-instruktor do robót praktycznych, płaca z dodatkiem	2.449	98	2.640
	9	3 prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki płace z dodatkami . .	5.213	33	7.620
		Suma rubryki I. .	54.814	96	56.677
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**			
	10	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca . 2.400 K. dodatki pięcioletnie . . . 380 „	2.780		2.780
	11	Pisarz Dyrekcyi, a zarazem magazynier, płaca .	1.200	—	1.200
		Suma rubryki II. .	3.980	—	3.980
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**			
	12	Lekarz zakładowy, płaca . . . 1.000 K. dodatek na opał . 100 „	1.100	—	1.100
	13	Ogrodnik zakładowy, płaca	1.000	—	1.000
		Suma rubryki III. .	2.100	—	2.100
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**			
	74	Służba wyższa: *a*) tercyan szkoły, zarazem woźny . . *b*) woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący infirmeryę i kaplicę zakładową . . . . *c*) portyer bramy głównej . . . . *d*) portyer drugiej bramy . . . . *e*) lampiarz, zarazem służący przy kasie i w pokoju gościnnym	900 600 700 443 550	— — — 75 —	900 600 700 450 550
		Do przeniesienia . { R. IV. .	3.193	75	3.200
		{ R. I—III. .	60.894	96	62 757

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	1.350	Wypłacono za wykłady w zastępstwie chorego nauczyciela a mianowicie anatomii i fiizyologii zwierząt 1.200 K. i hodowli zwierząt domowych 150 K. w myśl rozporządzenia Wydz kraj· l. 103429|1907.
—	—	
—	—	
615	—	Nauki spiewu udzielał tymczasowy zastępca.
190	—	Wyższe pobory preliminowane na rok 1907 przyznano od 1. kwietnia 1907 r.
2.407	—	Nie obsadzono posady trzeciego prefekta, tudzież od 1|IX. 1907 odpadło skutkiem zmiany osoby pięciolecie dla jednego prefekta.
3.212	1.350	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
6	—	Z powodu zmiany nie było portyera w czasie od 10 do 15 kwietnia.
—	—	
6	—	
3.212	1.350	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { R. I—III. .	60.894	96	62.757
		{ R. IV. .	3.193	75	3.200
	15	Służba niższa:			
		a) służący przy laboratoryum chemii . .	372	—	372
		b) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych po 372 K.	1.116	—	1.116
		c) stróż domowy	372	—	372
		d) stróż, zarazem ogrodniczek przy parku .	420	—	420
	16	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności Dyrekcyi)	295	—	300
		Suma rubryki IV. .	5.768	75	5.780
V.		**Koszta administracyi.**			
	17	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi . .	400	—	400
		b) potrzeby kancelaryjne szkoły . . .	305	38	300
		c) druki i inseraty . . { zwyczajne	200	—	200
		{ *nadzwyczajne*	**250**	—	**250**
		d) portorya i przesyłki	283	67	300
		e) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych	899	44	900
		f) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . .	300	—	300
		g) Utrzymanie koni administracyjnych . .	600	—	600
		h) zaprzysiężony strażnik obszaru dworskiego .	300	—	300
	18	Opał w gmachu szkolnym i internacie . . .	3.000	—	3.000
	19	Oświetlenie „ „ „	2.200	—	2.200
	20	Utrzymanie budynków i ogrodzeń { zwyczajne .	3.504	—	3.500
		{ *nadzwyczajne* .	**2.000**	—	**2.000**
	21	Wywóz nieczystości, popiołów, mycie podłóg, okien itp. { zwyczajne .	**896**	—	900
		{ *nadzwyczajne* .	**100**	—	**100**
	22	Ubezpieczenie budynków i zbiorów . . .	546	62	800
	23	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły .	988	—	988
	24	Płaca kominiarza	320	—	400
	25	Sprzęty i ruchomości . . { zwyczajne . .	400	—	400
		{ *nadzwyczajne* .	**390**	—	**390**
	26	Koszta lustracyi zakładu	381	78	400
	27	Koszta nabożeństwa . { zwyczajne .	240	—	240
		{ *nadzwyczajne* .	**70**	—	**70**
	28	Aptece za lekarstwa	400	—	400
	29	Utrzymanie dziedzińców i parku { zwyczajne .	798	05	800
		{ *nadzwyczajne* .	**400**	—	**400**
		Razem { zwyczajne . .	16.962	94	17.328
		{ *nadzwyczajne* .	**3.210**	—	**3.210**
		Suma rubryki V. .	20.172	94	20.538
		Do przeniesienia . { zwyczajne .	83.626	65	85.865
		{ *nadzwyczajne*	**3.210**	—	**3.210**

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
3.212	1.350	
6	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
5	—	Wedle uznania Dyrekcyi szkoły.
11	—	
—	—	
—	5	Wedle potrzeby.
—	—	
—	—	Nadzwyczajny kredyt z r. 1907 na kopię mapy gospodarstwa lasowego
16	—	w kwocie 250 K. *przeniesiono* na rok 1908.
1	—	Wedle potrzeby.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Resztę zaoszczędzonego kredytu na opał w kwocie 620 K. 71 g. *przeniesiono* na rok 1908.
—	—	Resztę niezużytego kredytu na oświetlenie z r. 1907 w kwocie 478 K. 65 g. *przeniesiono* na rok 1908.
—	4	
—	—	Resztę nadzwyczajnego kredytu na budynki z r. 1907 w kwocie 450 K. 67 g. *przeniesiono* na rok 1908.
4	—	
—	—	
253	—	Stosownie do wymiaru premii asekuracyjnej.
—	—	
80	—	Roboty kominiarskie powierzono miejscowemu murarzowi za *niższem*
—	—	wynagrodzeniem.
—	—	
18	—	Wedle potrzeby.
—	—	
—	—	
—	—	
2	—	Resztę kredytu na urządzenie parku a to z r. 1906 w kwocie 1.730 K.
—	—	i z r. 1907 w kwocie 350 K. 12 g. razem 2.080 K. 12 g. *przeniesiono* na rok 1908.
374	9	
—	—	
374	9	
3.597	1.359	
—	—	

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	83 626	65	85.865
		Z przeniesienia . { *nadzwyczajne* .	**3.210**	—	**3.210**
VI.		**Utrzymanie uczniów.**			
	30	Żywność dla uczniów	32.321	54	35.000
	31	Pranie bielizny	1.579	50	1.492
	32	Służba internatu:			
		a) 4-rech chłopców do obsługi uczniów po 372 K.	1.488	—	1.488
		b) palacz do obsługi kaloryferów i łaz enki .	595	—	1.040
		c) pomocnik palacza i stróż nocny w internacie	425	—	420
	33	Sprzęty dla internatu . . { zwyczajne .	352	46	360
		Sprzęty dla internatu . . { *nadzwyczajne* .	**148**	—	**150**
	34	Odzież dla uczniów	6.613	84	7.200
	35	Pościel	199	77	200
		Razem { zwyczajne .	43.575	11	47.200
		Razem { *nadzwyczajne* .	**148**	—	**150**
		Suma rubryki VI	43.723	11	47.350
VII.	36	**Utrzymanie czterech uczniów na koszt funduszu krajowego** (patrz poz. 2. b. doch.) .	2.950	—	2.940
VIII.		**Potrzeby naukowe.**			
	37	Eksperymenta przy wykładach . { zwyczajne .	699	72	700
		Eksperymenta przy wykładach . { *nadzwyczajne* .	**200**	—	**200**
	38	Zbiory i muzea . . . { zwyczajne .	1.819	80	1.820
		Zbiory i muzea . . . { *nadzwyczajne* .	**60**	—	**60**
	39	Laboratorya	1.599	69	1.600
	40	Biblioteka	1.600	—	1.600
	41	Ogród pomologiczny i warzywny . . .	1.494	98	1.500
	42	Ogród botaniczny	199	92	200
	43	Utrzymanie pola doświadczalnego . . .	399	94	400
	44	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami . .	888	—	1.000
		Razem . { zwy zajne .	8.702	05	8 820
		Razem . { *nadzwyczajne* .	**260**	—	**260**
		Suma rubryki VIII .	8 962	05	9.080
		Do przeniesienia . . . { zwyczajne .	138.853	81	144.825
		Do przeniesienia . . . { *nadzwyczajne* .	**3.618**	—	**3.620**

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
3.597	1.359	
—	—	
2.678	—	Wydano *mniej* z powodu mniejszej liczby uczniów, tudzież z powodu potrąceń za wyjazdy uczniów.
—	87	Ryczałt za pranie *podniesiono* od 15. września z rocznych 1.492 K. na 1.742 K.
—	—	
445	—	Z braku ukwalifikowego palacza wypłacono zastępcy mniejszą płacę.
—	5	Wedle potrzeby.
8	—	
2	—	
586	—	Wydano *mniej* gdyż wpłynęły zwroty za stare ubrania.
—	—	
3.717	92	
2	—	
3.719	92	
—	10	*Więcej* z powodu podwyższenia odpłaty jak poz. 2. lit b. doch.
—	—	
—	—	Kredyt *nadzwyczajny* r. 1907 na mapę katastralną Czernichowa w kwocie 200 K. *przeniesiono* na rok 1908.
—	—	
—	—	Kredyt *nadzwyczajny* 60 K. z r. 1907 na naprawę barometru i termometr *przeniesiono* na r. 1908.
1	—	
—	—	
5	—	
—	—	Stosownie do potrzeby.
—	—	
112	—	
118	—	
—	—	
118	—	
7.432	1.461	
2	—	

Uwaga:

Nadto z rubryki VIII. wyd. wydano i przechowano w depozytach w myśl rozp. Wydz. kraj. l. 10837|1908 następujące zaoszczędzone kredyty na instalacyę oświetlenia elektrycznego, a mianowicie:

1. z poz. 37	325 K.	20 g.
2. „ „ 38	349 „	20 „
3. „ „ 39	601 „	60 „
4. „ „ 42	131 „	— „
Razem	1.407 K.	— g.

A ponieważ z dawnych zaoszczędzeń ulokowanych na książ. kasy Reiffeinsena (Lw. 61983|1907) było . . 6.640 K. — g.

Razem więc jest z końcem r. 1907 na oświetlenie elektryczne . . . . . 8.047 K. — g.

9. Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	138.853	81	144.825
		Z przeniesienia . { *nadzwyczajne* .	**3.618**	—	**3.620**
IX.	45	**Rozmaite nieprzewidziane**	4.430	15	350
		Ogółem . . { zwyczajne .	143.283	96	145.175
		Ogółem . . { *nadzwyczajne* .	**3.618**	—	**3.620**
		Suma wydatków .	146.901	96	148.795
		Dochody			
I.					
	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .			
		{ zwyczajne .	14.000	—	14.000
		{ *nadzwyczajne* .	**6.000**	—	**6.000**
		Suma rubryki I. .	20.000	—	20.000
II.		**Opłaty od uczniów.**			
	2	Opłaty na utrzymanie:			
		a) od uczniów płacących za utrzymanie . .	42.254	25	41.160
		b) „ „ przyjętych na koszt funduszu krajowego (patrz poz. 36 wyd.) . . .	2.950	—	2.940
	3	Czesne szkolne	4.400	—	4 000
		Suma rubryki II. .	49.604	25	48.100
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** . . .	1.045	27	1.000
IV.	5	**Zwrot z funduszu folwarku za admin.** . .	400	—	400
V.	6	**Rozmaite nieprzewidziane**	78	12	200
—	—	Ogółem . . { zwyczajne .	65.127	64	63.700
		Ogółem . . { *nadzwyczajne* .	**6.000**	—	**6.000**
		Razem . .	71.127	64	69.700
		Dotacya z funduszu krajowego . . .	75.774	32	79.095
		Suma dochodów .	146.901	96	148.795

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
7.432	1.461	
2	—	
—	4.080	*Przekroczenie* z powodu wypłacenia ustępującemu prefektowi Piętce jednorazowej odprawy w kwocie 3.600 K. a to w myśl rozp. Wydz. kraj. do L. 71867|1907 tudzież z powodu wydania regulaminu dla uczniów i instrukcyi dla ćwiczeń praktycznych.
7.432	5.541	
2	—	
7.434	5 541	
1.893		
—	—	
—	—	
—	—	
—	1.094	*Więcej* z powodu podwyższenia opłaty za utrzymanie.
—	10	
—	400	*Mniejszą* ilość uczniów uwolniono od czesnego.
—	1.504	
—	46	Stosownie do rzeczywistego wpływu..
—	—	
122	—	Stosownie do rzeczywistego wpływu.
122	1.550	
—	—	
122	1.550	
3.321	—	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza* odpowiednio do wyżej podanych wynikłości.
3.443	1.550	
1.893		

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny: Należytości czynne ; opłaty za utrzymanie uczniów 569 K. 50 g.

Stan bierny: . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny 569 K. 50 g.

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		A) WYDATKI FOLWARKU.			
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**			
	1	Płace i zasługi: *a*) Nauczyciel - instruktor za administracyę folwarku . . . . 400 K — g. *b*) służba folwarczna (zasługa i ordynarya) . . . 2.710 „ 75 „	3.110	75	3.200
	2	Najem robotnika	1.999	09	2.000
	3	Dokupno i zmiana nasienia	600	—	600
	4	„ nawozów dopełniających . . .	499	80	500
	5	„ słomy i karmy	1.799	45	1.800
	6	Inwentarz użytkowy (naprawa uprzęży) . . . { zwyczajne .	449	48	450
		{ *nadzwyczajne* .	180	—	250
	7	Utrzymanie budynków folwarcznych . . .	250	—	250
	8	Naprawa narzędzi i sprzętów, oraz kucie koni . . . . { zwyczajne .	300	—	300
		{ *nadzwyczajne* .	500	—	500
	9	Utrzymanie rowów	199	86	200
	9a	Dokupno koni . . . . . *nadzwyczajne* .	800	—	800
	10	Ubezpieczenie od pożarów i gradobicia . .	106	93	120
	11	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smary .	119	11	120
	12	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	100	—	100
		Razem { zwyczajne .	9.534	47	9.640
		{ *nadzwyczajne*	1.480	—	1.550
		Suma rubryki I. .	11.014	47	11.190
II.		**Las i plantacye wikla.**			
	13	Służba, roboty i zalesienie	1.699	39	1.700
	14	Utrzymanie wikli i uzupełnienie plantacyi . .	999	72	1.000
	15	Wynagrodzenie ogrodnika	400	—	400
		Suma rubryki II. .	3.099	11	3.100
III.	16	**Utrzymanie brzegów Wisły** { zwyczajne .	400	—	400
		{ *nadzwyczajne* .	300	—	300
IV.	17	**Podatki i daniny**	866	22	960
IV.	17a	**Naprawa pieca wapiennego** . *nadzwyczajne*	1.200	—	1.200
V.	18	**Utrzymanie zaprzysiężonego strażnika dworskiego**	300	—	300
		Do przeniesienia { zwyczajne .	14.199	80	14.400
		{ *nadzwyczajne*	2.980	—	3.050

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
89	—	*Zaoszczędzenie* spowodowane brakiem stróża nocnego przez kilka miesięcy.
1	—	
—	—	
—	—	Wedle potrzeby.
1	—	
—	—	
70	—	*Oszczędzono* 70 K. z powodu mniejszych kosztów budowy krypy.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
13	—	Drobne *zaoszczędzenia* stosownie do rzeczywistych potrzeb.
1	—	
—	—	
105	—	
70	—	
175	—	
1	—	
—	—	
—	—	
1	—	
—	—	Kredyt *nadzwyczajny* 300 K. na prośbę dyrekcyi *przeniesiono* na r. 1908.
—	—	
94	—	Wydatek *mniejszy*, zależny od wysokości wymiaru podatku.
—	—	Na rok 1908 *przeniesiono* resztę kredytu 1.069 K. 04 g.
—	—	
200	—	
70	—	

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne .	14.199	80	14.400
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	2.980	—	3 050
VI.		**Rozmaite nieprzewidziane.**			
	19	Koszta drenowania pól na Żakowcu *nadzwyczajne*	4.750	—	4 750
	20	Rozmaite	195	95	400
		Suma rubryki VI. .	4.945	95	5.150
VII.		**B.) Ekwiwalent i spłata długu.**			
	21	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie . . .	702	—	700
	22	Bankowi krajowemu we Lwowie 20 i 21 rata, wraz z 4% odsetkami od pożyczki 13.000 K.			
		a) kapitał . . . 84 K. 32 g.			
		b) 4% odsetki . . 489 „ 59 „			
		c) dod. administr. . 30 „ 59 „			
		d) stemple . . . 2 „ 52 „	607	02	608
		Suma rubryki VII. .	1.309	02	1.308
		Ogół-m { zwyczajne .	15.704	77	16.108
		Ogół-m { *nadzwyczajne* .	7.730	—	7.800
		Suma wydatków .	23.434	77	23.908

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
200	—	
70	—	
—	—	Z kredytu na drenowanie pól przeniesiono 1.246 K. 03 g. na rok 1908 na zdrenowanie reszty gruntów.
204	—	Wydatek *niższy* o 204 K. stosownie do rzeczywistych potrzeb.
204	—	
—	2	Wedle potrzeby.
1	—	Wedle planu umorzenia pozostał z końcem roku 1907 dług w kapitale 12.280 K. 30 g.
1	2	
405	2	
70	—	
475	2	
473		

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I.		**Z gospodarstwa.**			
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni . .	3.702	16	3.200
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych (krowiarnia) .	3.493	96	2.800
	3	Z wynajętych ról i pastwisk	1.470	—	1.300
	4	Za wynajęte konie	857	—	700
	5	Zwrot z funduszu szkoły za utrzymanie koni .	600	—	600
		Suma rubryki I .	10.123	12	8.600
II.		**Z lasu i wikla.**			
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego .	4.842	67	3.400
	7	Z wikla i trawy wśród wikla	5.733	39	5.000
		Suma rubryki II. .	10.576	06	8.400
III.	8	**Z pieca wapiennego**	150	—	600
IV.		**Inne dochody.**			
	9	Olborne za łamanie kamienia	15	—	100
	10	Z dzierżawy placu targowego, zwanego „Rynek“ .	40	—	40
		Suma rubryki IV. .	55	—	140
V.	11	**Rozmaite nieprzewidziane**	34	—	100
		Suma dochodów .	20.938	18	17.840
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	2.496	59	6.068
		Razem .	23.434	77	23.908

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	502	Wobec wysokich cen zboża dochód *wyższy* o 502 K.
—	694	Z powodu dobrych cen bydła dochód *wyższy* o 694 K.
—	170	Dochód *wyższy* o 170 K. spowodowany urodzajem paszy.
—	157	Dochód *wyższy* stosownie do rzeczywistych wpływów.
—	—	
—	1.523	
—	1.443	Dochód *wyższy* spowodowany wysoką ceną drzewa opałowego i oszczędniejszym wyrobem drzewa materyałowego.
—	733	Dochód *wyższy* o 733 K. z powodu korzystnego spieniężenia wikliny.
—	2.176	
450	—	Dochód *niższy* o 450 K. z powodu zamknięcia pieca wapiennego.
85	—	Dochód *niższy* o 85 K. z przyczyn j w.
—	—	
85	—	
66	—	Dochód *niższy* w miarę rzeczywistych wpływów.
601	3.699	
3.571		Dotacya *niższa* o 3.571 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
4.172	3.699	
473		

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny: Należytość czynna od skarbu państwowego z tytułu nadpłaconych podatków od pieca wapiennego . . . . . 6 K. 36 g.

Stan bierny: Bankowi krajowemu reszta pożyczki . 12.218 „ 30 „

Czysty stan bierny . . 12.211 K. 94 g.

11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . . 300 „	3.300	—	3.300
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . . 2.333 K. 32 g. dodatek aktywalny . 160 „ — „	2.493	32	2.940
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.200	—	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych płaca z dod .	1.753	28	1 700
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.:	1.213	60	1.360
		Suma rubryki I. .	9.960	20	10.500
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne	170	62	200
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	484	65	600
	7	Opał	1.691	20	1.200
	8	Oświetlenie	390	17	350
	9	Utrzymanie budynków . . { zwyczajne .	1.042	—	1.200
		{ *nadzwyczajne* .	753	83	600
	10	Sprzęty i ruchomości	395	12	400
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	840	05	800
	12	Ekwiwalent, podatek i ubezpieczenie od ognia .	180	22	400
		Razem . { zwyczajne .	5.434	03	5.390
		{ *nadzwyczajne* .	753	83	600
		Suma rubryki II. .	6.187	86	5.990
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie	10 918	16	13.500
	14	Odzież, pościel i pranie	2.677	99	
	15	Lekarz i apteka	413	09	400
	16	Uczeń praktykant	295	—	300
		Suma rubryki III. .	14.304	24	14.200
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania	229	97	240
	18	Środki naukowe: (biblioteka i ogród szkolny) .	991	62	850
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	—	—	100
		Suma rubryki IV. .	1.221	59	1.190
		Do przeniesienia . { zwyczajne .	30.920	06	31,280
		{ *nadzwyczajne* .	753	83	600

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
447	—	Wydano *mniej*, gdyż do końca sierpnia pełnił obowiązki nauczyciel, który nie miał dodatku pięcioletniego, a od września prowizoryczny zastępca nauczyciela za wynagrodzeniem rocznem 2.200 K.
—	—	
—	53	Wydano *więcej* z powodu przeniesienia z Horodenki nauczyciela Zuba dla którego II. pięciolecie tam było preliminowane.
146	—	Wydatek *mniejszy*, wedle potrzeby w tym roku.
593	53	
—	—	
29	—	Wedle potrzeby.
115	—	Wydano *mniej* z powodu utrzymania służby za niższem wynagrodzeniem.
—	491	*Więcej* z powodu podrożenia cen drzewa opałowego i węgla.
—	40	*Więcej* według potrzeb. Kredyt dotychczasowy podwyższono w preliminarzu na rok 1908 o 50 K.
158	—	Wydatki stosownie do rzeczywistych potrzeb.
—	154	
5	—	
—	40	*Więcej* wedle rzeczywistej potrzeby. W preliminarzu na rok 1908 podwyższono dotyczasowy kredyt 800 K o 200 K.
220	—	Wydano *mniej* stosownie do potrzeby.
527	571	
—	154	
527	725	
—	96	Wydano *więcej* stosownie do cen artykułów spożywczych.
—	13	Stosownie do potrzeb.
5	—	
5	109	
10	—	Wydatek nieco *mniejszy* od kwoty preliminowanej.
—	142	*Więcej* z powodu większego zakupna drzewek owocowych do ogrodu szkolnego.
100	—	Kredyt *niezużyty*.
110	142	
1.235	875	
—	154	

11. Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	30 920	06	31.280
		Z przeniesienia . { *nadzwyczajne* .	753	83	600
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	44	—	100
	21	„ mleczarstwa . . { zwyczajne .	—	—	100
		„ mleczarstwa . . { *nadzwyczajne* .	400	—	400
	22	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	191	67	200
		Razem . { zwyczajne .	235	67	400
		Razem . { *nadzwyczajne* .	400	—	400
		Suma rubryki V. .	635	67	800
VI.	23	**Gospodarstwo:**			
		a) Wydatki na gospodarstwo . . .	9.656	34	10.000
		b) Czynsz za dodzierżawione grunta . .	1.050	—	1.000
		Suma rubryki VI. .	10.706	34	11.000
VII.	24	**Rozmaite nieprzewidziane**	820	38	200
		Razem . { zwyczajne .	42.682	45	42.880
		Razem . { *nadzwyczajne* .	1.153	83	1.000
		Suma wydatków .	43.836	28	43.880
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Zarobek uczniów**	1.006	—	1.080
III.	3	**Dochód z gospodarstwa i ogrodu szkolnego** .	13 135	58	12.800
IV.	4	**Opłaty od uczniów**	315	—	400
V.	5	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	—
		Suma dochodów własnych .	20.456	58	20.280
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	23.379	70	23.600
		Suma dochodów.	43.836	28	43.880

Zam[illegible]nięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
1.235	875	
—	154	
56	—	Wydano *mniej* stosownie do rzeczywistej potrzeby.
100	—	*Nadzwyczajny* kredyt z roku 1907: 400 K. tudzież kredyt z roku 1904 w kwocie 260 K. razem 660 K. *przenosi się* na r. 1908 gdyż mleczarnia szkolna szkolna wymaga ogólnej rekonstrukcyi,
—	—	
8	—	Wydano *mniej* stosownie do potrzeby.
164	—	
—	—	
164	—	
344	—	Ogólne *zaoszczędzenie* w tej rubryce wynosi 294 K. a uwzględniając wyższy przychód gospodarstwa o 335 K. (patrz poz. 3 doch.) okazuje się w gospodarstwie wynik korzystniejszy o 629 K.
—	50	
344	50	
—	620	*Więcej* z powodu zaliczonych na tę pozycyę kosztów przeniesienia nauczycieli Błociszewskiego i Zuba z Horodenki do Bereźnicy.
1.743	1.545	
—	154	
1.743	1.699	
44		
—	—	
74	—	Wynikłość *niższa* zależnie od liczby zajętych robotami uczniów.
—	335	Wyjaśnienie przy poz. 23 wyd.
85	—	Wedle rzeczywistego wpływu.
—	—	
159	335	
220	—	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza* stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
379	335	
44		

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907 K.	Wydatki w roku 1907 g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
		Płace nauczycieli.			
I.	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . . 300 „	3 300	—	3.300
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca	2.127	28	2.640
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.180	—	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca . . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . . . 140 „ „ pięcioletni . . . 160 „	1.699	95	1.753
	5	Katecheta obrz. rzym. i grec. katol. . . .	600	—	600
		Suma rubryki I.	8.907	23	9 493
		Koszta administracyjne.			
II.	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne	200	—	200
		c) sługa szkolny i stróż	599	90	600
	7	Opał	1.503	85	1.600
	8	Oświetlenie	300	—	300
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie i kominiarz) . . . { zwyczajne .	1.000	—	1.000
		{ *nadzwyczajne*	**2.400**	—	**2.900**
	10	Sprzęty i ruchomości . . { zwyczajne .	299	72	300
		{ *nadzwyczajne*	**200**	—	**200**
	11	Dowóz wody do zakładu . { zwyczajne .	400	—	400
		{ *nadzwyczajne*	**100**	—	**100**
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	800	10	800
	13	Utrzymanie bydła i chlewni	2.836	32	600
	14	Ekwiwalent i podatek gruntowy . . .	69	93	100
		Raze . { zwyczajne .	8.249	82	6.140
		{ *nadzwyczajne*	**2.700**	—	**3.200**
		Suma rubryki II. .	10.949	82	9.340
		Do przeniesienia . { zwyczajne .	17.157	05	15.633
		{ *nadzwyczajne*	**2.700**	—	**3.200**

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
513	—	Obowiązki nauczyciela spełniał prowizoryczny zastępca za wynagrodzeniem 2.200 K. a od 1. września, drugi zastępca za wynagrodzeniem 2.000 K.
20	—	*Mniej* z powodu intercalare.
53	—	*Mniej* z powodu iż nauczyciel Zub, dla którego był preliminowany dodatek pięcioletni od 1. września w kwocie 53 K. przeniesiony został z końcem sierpnia do Bereźnicy a jego miejsce zajął nauczyciel Zageczek, tóry nie miał tego dodatku.
—	—	
586	—	
—	—	
—	—	
—	—	
96	—	*Mniej* wedle potrzeby.
—	—	
—	—	
500	—	Wydano *mniej* z powodu częściowego pokrycia kosztów ogrodzenia kredytem przeniesionym z r. 1906 w kwocie 500 K. Na rok 1908 *przeniesiono* resztę kredytu na budowę kanału 334 K. 59 g.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	2.236	Wydano *więcej* z powodu rozszerzenia gospodarstwa uwzględnionego już w preliminarzu na rok 1908. Większe w tej pozycyi wydatki znajdują prawie w zupełności pokrycie w wyższych ponad preliminarz dochodach z bydła i chlewni (patrz poz. 5 doch).
30	—	Stosownie do wymiaru w tym roku.
126	2.236	
500	—	
626	2.236	
712	2.236	
500	—	

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatik w roku 1907. K.	Wydatik w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne .	17.157	05	15.633
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**2.700**	—	**3.200**
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	15	Stołowanie	9.984	98	12.600
	16	Odzież, pościel i pranie , ...	2.516	80	
	17	Lekarz i apteka	400	—	400
	18	Uczeń praktykant	140	—	300
		Suma rubryki III. .	13 041	78	13.300
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	19	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty, itp.)	248	38	240
	20	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . .	284	50	300
		b) biblioteka i czytelnia	200	60	200
		c) ogród szkolny (nasiona okazy roślin, nawozy i t. p.)	820	18	300
	21	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu. . .	24	67	40
	22	Wycieczki z uczniami	97	60	100
		Suma rubryki IV .	1.675	93	1.180
V.		**Kursa specyalne.**			
	23	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej .	99	72	100
	24	„ mleczarstwa	100	—	100
	25	„ uprawy tytoniu	120	—	120
	26	„ stelmachstwa , ...	149	59	150
		Suma rubryki V. .	469	31	470
VI.	27	**Rozmaite nieprzewidziane**	757	46	200
		Razem . . { zwyczajne .	33.101	53	30.783
		Razem . . { *nadzwyczajne* .	**2.700**	—	**3.200**
		Suma wydatków .	35.801	53	33.983

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
712	2.236	
500	—	
98	—	Według potrzeby.
—	—	
160	—	*Mniej* z powodu intercalare.
258	—	
—	8	
16	—	
—	1	
—	520	Ogólne *przekroczenie* w tych pozycyach znajduje częściowe pokrycie w wyższych dochodach z ogrodu szkolnego i ogródka tytoniowego (patrz poz. 4 doch.).
15	—	
2	—	
33	529	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	557	Wydano *więcej* głównie z powodu zaliczonych na tę pozycyę kosztów przeniesienia nauczyciela Zageczka z Bereźnicy.
1.003	3.322	
500	—	
1.503	3.322	
	1.819	

12. Niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000
		Opłaty na utrzymanie uczniów:			
II	2	*a*) od Rady powiatowej w Horodence . .	900	—	900
		b) od Gminy miasta Horodenki . . .	400	—	200
		Suma rubryki II. .	1.300	—	1.100
III.	3	**Opłaty od uczniów**	275	—	600
VI.	4	**Dochód z ogrodu** szkolnego i ogródka tytoniowego	619	48	300
V.	5	**Dochod z bydła i chlewni**	2.951	60	800
		Suma dochodów własnych .	11.146	08	8.800
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	24.655	45	25.183
		Ogółem	35.801	53	33.983

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	200	Wpłynęła subwencya za rok 1906 i 1907.
—	200	
325	—	*Mniej* stosownie do rzeczywistego wpływu.
—	320	*Wyższe* dochody służą na częściowe pokrycie przekroczenia wydatków poz. 20 na ogród.
—	2 152	*Przewyżka* dochodów 2.152 K. pokrywa prawie w zupełności przekroczenie wydatków na utrzymanie bydła i chlewni.
325	2.672	
528	—	*Zaoszczędzenie* na dotacyi przedstawia zarazem wynik ogólny o tę kwotę korzystniejszy od budżetu.
853	2.672	
	1.819	

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . . . 300 „ 3 dodatki pięcioletnie . . 1.400 „ dodatek osobisty . . . 400 „	5.100	—	5.100
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:	3.573	28	4.040
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów,	1 200	—	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: . . .	1.657	78	1.660
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	500	—	500
		Suma rubryki I.	12.031	06	12.500
II.		**Koszta administracyi.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne	72	85	200
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	535	80	600
	7	Opał	1.167	58	1 200
	8	Oświetlenie	140	47	200
	9	Utrzymanie budynków . . { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	700 / 2.000	— / —	700 / 2.000
	10	Sprzęty i ruchomości	155	11	400
	11	Ekwiwalent i podatki	48	92	50
		Razem . . { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	3.060 / 2.000	73 / —	3.590 / 2.000
		Suma rubryki II.	5.060	73	5.590
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie	7.286	53	12.000
	13	Odzież, pościel i pranie	3.619	57	
	14	Lekarz i apteka	722	42	400
	15	Uczeń praktykant	300	—	300
		Suma rubryki III.	11.928	52	12.700
		Do przeniesienia . { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	27.020 / 2.000	31 / —	28.790 / 2.000

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
467	—	*Mniej* z powodu, iż dotychczasowy nauczyciel Grodzki przeszedł z końcem sierpnia na emeryturę a jego obowiązki objął nauczyciel, który nie ma dodatków pięcioletnich.
—	—	
2	—	W tej pozycyi *przeniesiono* na r. 1908 *nadzwyczajny* kredyt z lat poprzednich na naukę pszczelnictwa 400 K.
—	—	
469	—	
—	—	
127	—	Wydano *mniej* w miarę rzeczywistych potrzeb.
64	—	
32	—	
60	—	
—	—	Na rok 1908 *przeniesiono* resztę kredytu *nadzwyczajnego* w kwocie 1.777 K. 23 g. gdyż naprawy budynków w r. 1907 wykończono tylko częściowo.
—	—	
245	—	Wydano *mniej* stosownie do potrzeb w tym roku.
—	—	
528	—	
—	—	
528	—	
1.094	—	Wydatki zależne od ceny artykułów spożywczych dla kuchni prowadzonej we własnym Zarządzie.
—	322	*Więcej* stosownie do stanu zdrowotności.
—	—	
1.094	322	
2.091	322	
—	—	

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	27.020	31	28.790
		Z przeniesienia . { *nadzwyczajne* .	**2.000**	—	**2.000**
IV.		**Potrzeby naukowe:**			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	117	02	200
	17	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . .	341	13	300
		b) biblioteka i czytelnia	202	40	200
		c) ogród szkolny	40	11	100
	18	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	—	—	40
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	—	—	100
		Suma rubryki IV. .	700	66	940
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	100
	21	„ uprawy i suszenia tytoniu . . .	400	—	200
		Suma rubryki V. .	500	—	300
VI.	22	**Gospodarstwo.**			
		a) wydatki na gospodarstwo . . .	3.188	97	8.000
		b) czynsz dzierżawny za grunta odstąpione szkole przez skarb jagielnicki . .	1.000	—	1.000
		c) czynsz za budynki	500	—	500
		Suma rubryki VI. .	4.688	97	9.500
VII	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	260	64	200
		Ogółem . { zwyczajne .	33.170	58	39.730
		Ogółem . { *nadzwyczajne* .	**2.000**	—	**2.000**
		Suma wydatków .	35.170	58	41.730

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
2.091	322	
—	—	
83	—	
—	41	Stosownie do rzeczywistych potrzeb w tym roku.
—	3	
60	—	
40	—	Kredytów *nie zużyto.*
100	—	
283	44	
—	—	
—	200	Wydano *więcej* z powodu, iż subwencya państwowa na ten kurs wpłynie dopiero w roku 1908
—	200	
4.811	—	Wyjaśnienie przy poz. 4. doch.
—	—	
—	—	
4.811	—	
—	60	Zaliczono tutaj koszta przeniesienia nauczyciela Profica.
7.185	626	
—	—	
7.185	626	
6.559		

13. Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	145	—	200
III.	3	**Zarobek uczniów**	734	50	960
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa szkolnego** . .	5.501	30	10.600
V.	5	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	—
		Razem .	12.380	80	17.760
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	22.789	78	23.970
		Suma dochodów .	35.170	58	41.730

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
55	—	Stosownie do rzeczywistego wpływu.
225	—	Zarobek *niższy* stosownie do ilości uczniów i dni roboczych.
5 099	—	Dochody z gospodarstwa wynosiły . . . . 5.501 K. 30 g. wydatki (poz. 22 wyd.) . . . . 4.688 „ 97 „ czysty dochód . . 812 K. 33 g. w porównaniu z preliminowanym . . 1.100 „ — „ *mniejszy o* . . 287 K. 67 g.
—	—	
5.379	—	
1.180	—	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza* z powodu zmian wyżej podanych.
6.559	—	

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . . . 300 „ dodatek pięcioletni . . . 400 „	3.699	96	3.700
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . . . 240 „	2.640	—	2.640
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów,	1.200	—	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . . . 140 „ dodatki pięcioletnie . . 160 „	1.699	92	1.700
	5	Katecheta obrz. łac. płaca	700	—	700
		Suma rubryki I .	9.939	88	9.940
II.		**Koszta administracyi.**			
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne, ...	196	19	200
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	599	94	600
	7	Opał	1.352	23	1.200
	8	Oświetlenie	390	—	350
	9	Utrzymanie budynków . . { zwyczajne .	733	35	1.000
		{ *nadzwyczajne* .	**1.062**	**21**	**1.100**
	10	Sprzęty i ruchomości . . { zwyczajne .	100	52	300
		{ *nadzwyczajne* .	**487**	**64**	**400**
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	1.090	—	1.000
		Razem . { zwyczajne .	4.702	23	4.890
		{ *nadzwyczajne* .	**1.549**	**85**	**1.500**
		Suma rubryki II. .	6.252	08	6.390
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie, ...	9.992	34	12.000
	13	Odzież, pościel i pranie	1.868	14	
	14	Lekarz i apteka	521	42	400
	15	Uczeń praktykant	—	—	300
		Suma rubryki III. .	12.381	90	12.700
		Do przeniesienia . { zwyczajne .	27.024	01	27.530
		{ *nadzwyczajne* .	**1.549**	**85**	**1.500**

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
4	—	
—	—	
—	152	*Więcej* z powodu podrożenia opału. W preliminarzu na rok 1908 podwyższono dotychczasowy kredyt 1.200 K. o 200 K.
—	40	
267	—	
38	—	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
199	—	
—	88	
—	90	*Więcej* z powodu wyższych kosztów płacy i ordynaryi furmana.
470	282	
38	88	
508	370	
139	—	*Mniej* stosownie do liczby uczniów i do cen artykułów żywności zakupowanych do kuchni szkolnej.
—	121	*Więcej* z powodu większych wydatków na lekarstwa.
300	—	Kredyt *niezużyty*.
439	121	
908	408	
38	88	

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	27.024	01	27.530
		Z przeniesienia . { *nadzwyczajne* .	1.549	85	1.500
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	238	16	240
	17	Środki naukowe:			
		a) uzupełnienie środków naukowych . .	297	75	300
		b) biblioteka i czytelnia	250	50	250
		c) ogród szkolny	211	91	250
	18	Wycieczki naukowe z uczniami . . .	100	40	100
		Suma rubryki IV. .	1.098	72	1.140
V.		**Kursa specyalne.**			
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	104	20	100
	20	„ mleczarstwa . . { zwyczajne .	83	11	100
		„ mleczarstwa . . { *nadzwyczajne* .	161	37	150
	21	„ stelmachstwa	179	44	200
		Razem . { zwyczajne .	366	75	400
		Razem . { *nadzwyczajne* .	161	37	150
		Suma rubryki V. .	528	12	550
VI.	22	**Gospodarstwo:**			
		a) wydatki na gospodarstwo . . .	11.840	29	8.200
		b) czynsz za dzierżawę folwarku . . .	2.160	—	2.120
		Suma rubryki VI. .	14.000	29	10.320
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	603	44	200
		Ogółem . { zwyczajne .	43.093	21	39.590
		Ogółem . { *nadzwyczajne* .	1.711	22	1.650
		Suma wydatków .	44.804	43	41.240

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
909	403	
38	88	
2	—	
2	—	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
—	1	
38	—	
—	—	
42	1	
—	4	
17	—	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
—	11	
20	—	
37	4	
—	11	
37	15	
—	3.640	*Przekroczenie* to znajduje częściowe pokrycie w wyższych dochodach z gospodarstwa (patrz poz. 5 doch.)
—	40	Wydatek *nieco większy*, stosownie do postanowień kontraktu.
—	3.680	
—	403	Wydano *więcej* z powodu zaliczonych tu kosztów pogrzebu ucznia Chrzanowskiego i zapomogi instruktora Kamińskiego
988	4.491	
38	99	
1.026	4.590	
	3.564	

14. Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . . .	2.235	—	1.800
III.	3	**Zarobek uczniów**	840	—	960
IV.	4	**Dochód z ogrodu szkolnego**	250	02	250
V.	5	**Dochody z gospodarstwa**	10.979	87	9.600
		Razem .	20.304	89	18.610
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	24.499	54	22.630
		Suma dochodów .	44.804	43	41.240

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłoś i		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
-	435	Opłaty na utrzymanie uczniów wpłynęły: a) od Rady powiat. w Białej 900 K. b) od Rady powiat. w Krakowie i w Chrzanowie po 450 K. razem 900 K. c) od prywatnych 435 K.
120	—	Policzono *mniej* stosownie do liczby uczniów.
—	—	
-	1.380	Dochody z gospodarstwa wynosiły w roku 1907 . . . 10.979 K. 87 g a wydatki na gospodarstwo (poz. 22 wyd.) . . . 11.840 „ 29 „ nadwyżka wydatków . . . . 860 K. 42 g. a ponieważ preliminowano nadwyżkę dochodów . . . . . 1.400 „ — „ przeto wynikłość okazuje się *mniej* korzystna od budżetu o . . . . . 2.260 K. 42 g.
120	1.815	a to z powodu ogólnego nieurodzaju.
—	1.869	Dotacya z funduszu krajowego *większa* z powodu różnic wyżej podanych.
120	3.684	
	3.564	

15. Niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca. . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny. . . . 300 „ dodatek pięcioletni . . . 400 „	3.700	—	3.700
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . . . 240 „	2.640		2.640
	3	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych	166	66	1.760
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, .	1.200	—	1.200
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych . . .	1.665	—	1.540
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	900	—	900
		Suma rubryki I. .	10.271	66	11.740
II.		**Koszta administracyi.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne	196	64	200
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	600	—	600
	8	Opał	1.493	27	1.200
	9	Oświetlenie	396	48	400
	10	Utrzymanie budynków	1.201	30	1.000
	11	Sprzęty i ruchomości	400	—	400
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	802	52	800
		Suma rubryki II. .	5.330	21	4.840
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie	12.323	53	14.400
	14	Odzież, pościel i pranie	3.038	31	
	15	Lekarz i apteka	474	20	400
	16	Uczeń praktykant	237	50	300
		Suma rubryki III .	16 073	54	15.100
		Do przeniesienia	31.675	41	31.680

Zamknięcie rachunku za rok 1907

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
1.593	—	Prowizoryczny zastępca nauczyciela pełnił obowiązki tylko przez jeden miesiąc.
—	—	
—	125	Wydano *więcej* z powodu przyznania nauczycielowi Józefowi Drewce od 1. sierpnia dodatku osobistego 300 K. rocznie celem wyrównania poborów przy przejściu ze służby w szkołach ludowych do szkoły rolniczej w Suchodole.
—	—	
1.593	125	
—	—	
3	—	
—	—	
—	293	Wydano *więcej* z powodu podrożenia węgla. W preliminarzu na r. 1908 podwyższono dotychczasowy kredyt o 200 K.
4	—	
—	201	Wydano *więcej* z powodu sprawienia kuchni żelaznej.
—	—	W tej pozycyi *przeniesiono* na rok 1908 resztę kredytu uadzwyczajnego z r. 1904 na sprawienie ławek w kwocie 172 K. 20 g.
—	3	
7	497	
—	962	Wydano *więcej* z powodu podrożenia artykułów żywności i materyi na ubrania.
—	74	*Więcej* w miarę potrzeby.
62	—	Wydano *mniej* z powodu intercalare.
62	1.036	
1.662	1.658	

15 Niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia .	31.675	41	31.680
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	159	95	240
	18	Środki naukowe, biblioteka i czytelnia i ogród szkolny	777	39	700
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—	100
		Suma rubryki IV. .	1.037	34	1.040
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs mleczarstwa	100	—	100
	21	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	108	21	100
	22	„ wyprawy lnu i konopi	48	—	100
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	150	20	150
		Suma rubryki V. .	406	41	450
VI.	24	**Gospodarstwo.**			
		a) wydatki na gospodarstwo	9.426	75	9.800
		b) czynsz za wydzierżawione grunta od gminy m. Krosna . . . zwyczajne .	1.291	66	1.000
		nadzwyczajne .	464	92	462
		Razem . zwyczajne .	10.718	41	10.800
		nadzwyczajne .	464	92	462
		Suma rubryki VI. .	11.183	33	11.262
VII.	25	**Rozmaite nieprzewidziane**	206	87	200
		Ogółem . zwyczajne .	44.044	44	44.170
		nadzwyczajne .	464	92	462
		Suma wydatków .	44.509	36	44.632

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wyniki mniejsze	W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wyniki większe	Uzasadnienie różnic
Korony		
1.662	1.658	
80	—	Wydano *mniej* stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	77	Zakupiono tablice do zoologii i botaniki.
—	—	
80	77	
—	—	W tej pozycyi *przeniesiono* na rok 1908 resztę kredytu *nadzwyczajnego* z lat poprzednich na sprawienie centryfugi do mleka w kwocie 304 K. 56 g.
—	8	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
52	—	
—	—	
52	8	
373	—	Wyjaśnienie przy poz. 4 doch.
—	291	Czynsze zapłacono od 14 września 1906 po koniec roku 1907.
—	3	
373	291	
—	3	
373	294	
—	7	
2.167	2.041	
—	3	
2.167	2.044	
123		

15. Niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa**	6.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	362	50	150
III.	3	**Zarobek uczniów**	1.152	—	1.152
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa szkolnego**	11.437	36	11.750
		Razem	18.951	86	19.052
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	25.557	50	25.580
		Suma dochodów	44.509	36	44.632

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	213	Wedle rzeczywistego wpływu.
—	—	
313	—	Dochody z gospodarstwa wynosiły w roku 1907 . . 11.437 K. 36 g. wydatki na gospodarstwo (Rubr. IV poz. 24a.) . 9.426 „ 75 „ nadwyżka dochodów 2.010 K. 61 g. gdy zaś preliminowano nadwyżkę dochodów . 1.950 „ — „ okazuje się wynikłość *korzystniejsza* od budżetu o . 60 K. 61 g.
313	213	
23	—	Dotacya z funduszu krajowego *mniejsza* z powodu jak wyżej.
336	213	*Uwaga:* Z pozostałej z lat dawnych reszty subwencyi państwowej na koszta założenia szkoły w kwocie . . . 6.488 K. 47 g. wydano na zakupno żniwiarki, map geograficznych i czasopism fachowych 956 K. — g. asygnowano Dyrekcyi Szkoły zaliczkę na budowę szpichlerza . . 4.700 „ — „ razem . . . . 5.656 K. — g. Pozostałą resztę w kwocie . . . . . 832 „ 47 „ *przeniesiono* na rok 1908.
123		

16. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca z dodatkami	4.099	92	4.100
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych,	916	63	2.640
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkiem aktyw.	1.437	25	1.540
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—	1.200
	5	Katecheta obrz. łać. i grec. kat.	299	94	400
		Suma rubryki I.	7 953	74	9.880
II.		**Koszta administracyi.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne	226	89	200
		c) sługa szkolny i stróż nocny	521	—	600
	7	Opał	1.505	27	1 200
	8	Oświetlenie	361	23	300
	9	Utrzymanie budynków	1.200	—	1.200
	10	Sprzęty i ruchomości	390	28	400
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	903	06	1.000
	12	Podatek gruntowy	274	91	200
		Suma rubryki II.	5.622	64	5.340
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie	8 702	93	12.000
	14	Odzież, pościel i pranie	5.215	03	
	15	Lekarz i apteka	230	56	400
	16	Uczeń praktykant	101	—	300
		Suma rubryki III.	14.249	52	12.700
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów	245	50	240
	18	Środki naukowe, biblioteka i czytelnia i ogród szkolny	1.200	—	1.200
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	6	—	100
		Suma rubryki IV.	1.451	50	1.540
		Do przeniesienia	29.277	40	29.460

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
1.723	—	Wydano *mniej* z powodu iż nauki udzielał prowizoryczny zastępca za wynagrodzeniem 2 000 K. rocznie od 16 lipca.
103	—	Wydano *mniej* z powodu iż nauczyciel objął obowiązki od 26 stycznia.
—	—	
100	—	Wydano *mniej* z powodu iż nauki religii udzielano w r. 1907 tylko na jednym roku nauki.
1.926	-	
—	—	
—	27	Stosownie do rzeczywistej potrzeby.
79	—	
—	305	Wydano *więcej* z powodu ostrej zimy 1906/7. W preliminarzu na rok 1908 podwyższono kredyt o 300 K.
—	61	*Więcej* wedle rzeczywistej potrzeby. W preliminarzu na rok 1908 podwyższono ten kredyt o 150 K.
—	—	
9	—	Wydano *mniej* stosownie do rzeczywistych kosztów.
97	—	
—	75	Zapłacono także podatek za ostatni kwartał 1906 roku.
185	468	
—	1.918	Wydano *więcej* z powodu znacznego podrożenia artykułów spożywczych tudzież sukien, płócien i roboty krawieckiej.
170	—	Stosownie do stanu zdrowotności uczniów.
199	—	Obowiązki instruktora pełnią dwaj uczniowie praktykanci, których utrzymanie pokrywa kredyt w poz. 4 wyd. a reszta znajduje pokrycie w tej pozycyi.
369	1.918	
—	5	Wedle potrzeby.
—	—	
94	—	Wydano *mniej* wedle potrzeby.
94	5	
2.574	2.391	

16. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia .	29.277	40	29.460
V.		**Kursa specyalne.**			
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	—	—	100
	21	„ mleczarstwa	32	49	100
	22	„ stelmac stwa i koszykarstwa . . .	153	20	300
		Suma rubryki V. .	185	69	500
VI.		**Gospodarstwo:**			
	23	Dokupno nasienia	1.057	15	1.000
	24	„ nawozów	2.773	54	800
	25	„ karmy	5.598	68	4.000
	26	Najem robotnika i płace służby	4.456	95	2.000
	27	Utrzymanie dróg i rowów	108	20	500
	28	Naprawa statków gospodarskich, ubezpieczenie ziemiopłodów i t. d. . . .	1.517	10	600
		Suma rubryki VI. .	15.511	62	8.900
VII.		**Spłata długu.**			
	29	Fundacyi Dra Jana Towarnickiego 1. i 2-ga rata z pięćdziesięciolecia na spłatę 200.000 K. jako ceny kupna Miłocina	8.000	—	4.000
VIII.	30	**Rozmaite nieprzewidziane**	208	50	200
—	—	**Dalsze koszta urządzenia szkoły** . .	10.396	02	—
		Suma wydatków .	63 579	23	43.060

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
2.574	2.391	
100	—	Kredyt *niezużyty*
67	—	Kredyt zużyty częściowo na zakupno przyrządów mleczarskich.
147	—	Wedle rzeczywistej potrzeby w tym roku.
314	—	
—	57	Na gospodarstwo wydano ogółem *więcej* o 6.612 K. gdyż szkoła utworzoną została w r. 1906 i potrzebuje większych wkładów. Częściowe pokrycie w dochodach.
—	1.974	
—	1.599	
—	2.457	
392	—	
—	917	
392	7.004	
—	4.000	Zapłacono ratę na rok 1906 i 1907 po 4.000 K.
—	8	Wedle potrzeby.
—	10.396	Pozycya niebudżetowa ma pokrycie w nie preliminowanej na rok 1907 subwencyi państwowej (patrz poz. 1 doch.)
3.280	23.799	
	20.519	

16. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Miłocinie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa**			
		a) na założenie . . . 15.000 K.			
		b) na utrzymanie . . . 5.000 „	20.000	—	6.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	540	50	100
III.	3	**Zarobek uczniów**	600	—	960
IV.		**Dochody z gospodarstwa.**			
	4	Sprzedaż ziemiopłodów	4.552	57	2.500
	5	Krowiarnia i chlewnia	4.235	55	2.500
	6	Dochód z ogrodu szkolnego	211	64	300
		Suma rubryki IV. .	8.999	76	5.300
		Razem .	30.140	26	12.360
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	33.438	97	30.700
		Suma dochodów .	63.579	23	43.060

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	14.000	Wpłynęła 1 rata nieprelimiowanej subwencyi 15.000 K., z przyznanych na częściowe koszta założenia szkoły 90.000 K. Subwencyę zaś zwyczajną na utrzymanie przyznał c. k. Rząd *mniejszą* o 1.000 K.
—	440	Wedle rzeczywistego wpływu. Z tytułu wpisowego wpłynęło 140 K. reszta w kwocie 400 K. 50 g. za utrzymanie.
360	—	Zaliczono zarobek *mniejszy*, gdyż mniej było uczniów niż preliminowano.
—	2.053	Ogółem dochód *większy* o 3.700 K, skutkiem czego przekroczenie wydatków na gospodarstwo redukuje się do sumy 3.304 K.
—	1.735	
88	—	
88	3.788	
448	18.228	
—	2.739	Dotacya z funduszu krajowego *większa* z powodu rożnic jak wyżej.
448	20.967	
	20.519	

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny :

1. Należytości czynne :
   a) za słomianki . . . 259 K. 74 g.
   b) za opłatę ucznia . . . 37 „ 50 „
   Razem . . . . 297 K. 24 g.

Stan bierny :

1 Fundacya Dra Jana Towarnickiego, reszta ceny kupna Miłocina . . . . . 192.000 „ — „

Czysty stan bierny . 191.702 K. 76 g.

Wartość dóbr wykazana przy funduszu krajowym.

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . . . . . 300 „	3.300	—	3.300
	2	Serkarz, płaca	1.800	—	1.800
	3	Instruktor-mleczarz i dozorca uczniów.	2.008	59	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych	386	—	480
	5	Docent do nauki o kotłach parowych	200	—	200
	6	Katecheta		—	200
		Suma rubryki I. .	7.694	59	7.180
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd:			
		a) koszta kancelaryjne	198	80	200
		b) sługa szkolny i stróż nocny	600	—	600
	8	Utrzymanie budynków, ogrodu i podwórza . . . . . zwyczajne .	580	15	700
		nadzwyczajne .	**2.000**	—	**2.000**
	9	Sprzęty i ruchomości . . . . zwyczajne .	151	68	250
		nadzwyczajne	**270**		**270**
	10	Opał	2.186	80	700
	11	Oświetlenie	174	92	200
		Razem . zwyczajne .	3 892	35	2.650
		nadzwyczajne	**2.270**	—	**2.270**
		Suma rubryki II. .	6.162	35	4.920
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie	6.341	94	4.320
	13	Pościel i pranie . . . . . zwyczajne .	180	31	200
		nadzwyczajne .	**160**	—	**160**
	14	Lekarz i apteka	133	51	100
		Razem . zwyczajne .	6.655	76	4.620
		nadzwyczajne .	**160**	—	**160**
		Suma rubryki III. .	6.815	76	4.780
		Do przeniesienia . zwyczajne .	18.242	70	14.450
		nadzwyczajne .	**2.430**	—	**2.430**

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	809	Wydano *więcej*, gdyż z powodu większych czynności wypłacono za pomoc kancelaryjną 768 K. 60 g. Resztę 1.239 K. 99 g. pobrali uczniowie praktykanci pełniący obowiązki instruktora. W preliminarzu 1908 r. utworzono w to miejsce posadę stałego nauczyciela fachowego, który zarazem będzie prowadził buchalteryę szkoły.
94	—	Płacono odpowiednio do ilości godzin udzielonej nauki.
—	—	
200	—	Kredyt niezużytkowany.
294	809	
1	—	Stosownie do potrzeby.
—	—	
120	—	Stosownie do potrzeby. Z kredytu *nadzwyczajnego* przeniesio 1 200 K. na r. 1908 na poprawe lodowni, która z powodu potrzebnej wpierw reperacyi dachu nie mogła być w roku 1907 naprawiona.
—	—	
99	—	Wydano *mniej* stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	—	
—	1.487	Wydano *więcej* z powodu podniesienia się ceny węgla. Nadto z powodu spóźnionej przez kolej dostawy węgla zakupowano węgiel w małej ilości, po znacznie wyższej cenie.
25	—	Stosownie do potrzeby.
245	1.487	
—	—	
245	1.487	
—	2.022	Wydano *więcej*, z powodu *nadliczbowego utrzymania na koszt szkoły 4-ch hospitantów* przez dwa miesiące, 1-go ucznia przez 6 miesięcy i 1-go praktykanta przez 1 miesiąc a następnie z powodu podniesienia się cen wiktuałów.
20	—	W miarę potrzeby.
—	—	
—	34	Stosownie do stanu zdrowotności uczniów.
20	2.056	
—	—	
20	2.056	
559	4.352	
—	—	

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	18.242	70	14.450
		Z przeniesienia . { *nadzwyczajne* .	**2.430**	—	**2.430**
IV		**Potrzeby naukowe**			
	15	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	133	27	150
	16	Środki naukowe:			
		a) modele i i maszyny do demonstracyi . . . { zwyczajne .	210	85	250
		a) modele i i maszyny do demonstracyi . . . { *nadzwyczajne* .	**2.000**	—	**2.000**
		b) chemikalia i środki naukowe . . .	309	42	300
		c) biblioteka i czytelnia	249	42	250
	17	Ćwiczenia w ślusarstwie i montowaniu maszyn .	—	—	150
	18	Wycieczki naukowe z uczniami	126	79	100
		Razem . { zwyczajne .	1.029	75	1.200
		Razem . { *nadzwyczajne* .	**2.000**	—	**2.000**
		Suma rubryki IV. .	3.029	75	3.200
V.	19	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	863	57	200
—	20	**Koszta utrzymania mleczarni i serowni szkolnej** niepokryte dochodami	11 942	01	—
		Ogółem . { zwyczajne .	32.078	03	15.850
		Ogółem . { *nadzwyczajne* .	**4.430**	—	**4.430**
		Suma wydatków .	36.508	03	20 280

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
559 —	4.352 —	
17	—	
39	—	Stosownie do potrzeby. W pozycyi 16 *przeniesiono* na rok 1908 kwotę 2.007 K. 87 g. na wyrównanie rachunku za urządzenie laboratoryum bakteryologicznego.
—	—	
—	9	
—	—	
150	—	Ćwiczeń tych w r. 1907 jeszcze nie zorganizowano.
—	27	Wydano nieco *więcej*
206 —	36 —	
206	36	
—	663	Wydano *więcej*, z powodu zwiększenia przeróbki mleka i zakupna większego wozu i drugiego konia do dostawy mleka, w myśl uchwały Wydz. kraj. do L. W. k. 24795/1907. Wydatek ten pokryto w części kwotą 245 K. 54 g. jaka została z kredytu na założenie szkoły z lat ubiegłych.
—	11.942	Na utrzymanie ruchu mleczarni szkolnej wydano w r. 1907 . . . . . 99.957 K. 03 g. dochody uzyskane ze sprzedaży produktów mleczarni wynosiły . . . . . 88.015 „ 02 „ wydatki zatem przewyższyły dochody o kwotę . 11.942 K. 01 g. a gdy ponadto należytości bierne mleczarni przewyższają należytości czynne o . . . . 592 „ 52 „ przeto strata na mleczarni w r. 1907 dosięga kwoty . . . . . 12.534 K. 53 g. którą tłumaczy dyrekcya szkoły wysoką ceną mleka w okolicy Rzeszowa.
765 —	16.993 —	
765	16.993	
	16.228	
		Uwaga: Z kredytu na koszta założenia szkoły z lat ubiegłych pozostałego z końcem roku 1906 w kwocie . . . . . 1.285 K. 40 g. wydano w r. 1907 . . . . . 1.039 „ 86 „ pozostałą zaś resztę w kwocie „ 245 K. 54 g. użyto na częściowe pokrycie kosztów zakupna wozu i konia jak poz. 19 wyd.

17. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	5.000	—	5 000
II.	2	**Czysty zysk z mleczarni i serowni szkolnej** .	—	—	1.000
III.	3	**Opłaty od uczniów**	620	—	400
		Razem . .	5.620	–	6.400
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	30.888	03	13.880
		Suma dochodów .	36.508	03	20.280

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
1.000	—	W roku 1907 mleczarnia szkolna *nie dała* żadnego zysku (vide koszta utrzymania mleczarni w pozycyi 20 wydatkow.)
—	220	Stosownie do rzeczywistego wpływu.
1.000	220	
—	17.008	Dotacya z funduszu krajowego *większa* z powodu wynikłości wyżej podanych.
1.000	17.228	
	16.228	

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny Należytości czynne za nabiał . .	5.804 K. 21 g.
Stan bierny. Należytości bierne za nabiał i materyały do mleczarni	6.396 „ 73 „
Czysty stan bierny . . .	592 K. 52 g.

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik:			
		płaca . . . . . 3.000 K			
		dodatek aktywalny . . . 300 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 1.400 „	4.700	—	4.700
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy:			
		płaca . . . . . 2.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . 240 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 600 „			
		ryczałt na mieszkanie . . 400 „	3.640	—	3.640
	3	Nauczyciel pomocniczy do miernictwa i rysunków, .	480	—	480
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca . . . . . 1.400 K.			
		dodatek aktywalny . . . 140 „			
		dodatki pięcioletnie . . . 320 „			
		ryczałt na mieszkanie . . 360 „	2.220	—	2.220
	5	Ochmistrz i instruktor płaca z dod. na mieszkanie	1 380	—	1.640
	6	Kapelan i katecheta, płaca i wydatk z powodu nabożeństwa	399	85	400
		Suma rubryki I. .	12.819	85	13.080
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	240
		b) koszta kancelaryjne, ...	315	33	250
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	564	—	720
	8	Opał	1.061	80	900
	9	Oświetlenie	300	—	300
	10	Utrzymanie budynków	517	03	400
	11	Sprzęty i ruchomości	298	19	200
		Suma rubryki II. .	3.296	35	3.010
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	12	Stołowanie	6·774	85	9.240
	13	Odzież, pościel i pranie	1.815	38	
	14	Lekarz i apteka	400	—	400
	15	Uczeń praktykant	500	—	600
		Suma rubryki III. .	9.490	23	10.240
		Do przeniesienia .	25.606	43	26.330

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
260	—	Wydano *mniej* z powodu wypłaty wynagrodzenia w kwocie 1.440 K. rocznie, tudzież z powodu przerwy pół miesięcznej powstałej wskutek ustąpienia dawnego, a przyjęcia nowego instruktora.
—	—	
260	—	
—	—	
—	65	*Więcej* z powodu nowego nakładu druków.
156	—	Wydano *mniej* stosownie do ugodzonego wynagrodzenia.
—	162	*Więcej* z powodu drożyzny węgla. W preliminarzu na rok 1908 podwyższono dotychczasowy kredyt o 100 K.
—	—	
—	117	*Więcej* z powodu nieprzewidzianej a koniecznej potrzeby naprawy rynien, pokrycia dachu na cieplarni papą tudzież oszklenia i okitowania okien w cieplarni. W tej pozycyi przeniesiono na rok 1908 resztę kredytu *nadzwyczajnego* z lat dawniejszych na budowę cieplarni w kwocie 2.424 K. 90 g.
—	98	*Więcej* z powodu sprawienia dwukołowego wózka do zwożenia jarzyn i przykupna wiaderek blaszanych na węgle.
156	442	
650	—	Wydano *mniej* stosownie do cen artykułów spożywczych, sukien i płócien
—	—	tudzież stosownie do ilości uczniów.
100	—	Ucznia praktykanta *nie było* przez dwa miesiące.
750	—	
1.166	442	

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia .	25.606	43	26.330
IV.		**Potrzeby naukowe.**			
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	300	—	300
	17	Zbiory środków do demonstracyi . . .	200	—	200
	18	Biblioteka i czytelnia	200	—	200
	19	Wycieczki naukowe z uczniami . . .	85	48	200
	20	Ogród szkolny:			
		a) wydatki na utrzymanie . . .	2.213	30	2.000
		b) czynsz dzierżawny za 7 morgów ogrodu .	210	—	210
		Suma rubryki IV. .	3.208	78	3.110
V.	21	**Rozmaite nieprzewidziane.**	43	90	60
	22	Koszta urządzenia 7 morgów gruntu *nadzwyczajne*			
		a) zregulowanie ziemi . . 960 K. 32 g.			
		b) parkan, osiatkowanie, bramy furtki itd. . . . 4.558 „ 44 „			
		c) studnia, pompa, kadzie . 2.296 „ — „			
		d) nawóz . . . . 529 „ 88 „			
		e) nasiona, drzewka, sadzonki 643 „ 69 „			
		f) tyki, kołki . . . 68 „ 96 „			
		g) narzędzia . . . 361 „ 06 „			
		h) robocizna . . . 356 „ 90 „			
		i) stróż . . . . 30 „ — „			
		j) nadwyżka kosztów przeniesiona z r. 1906 . 1.280 „ 42 „	11.085	67	10.000
		Suma rubryki V. .	11.129	57	10.060
		Ogółem . { zwyczajne .	28.859	11	29.500
		Ogółem . { *nadzwyczajne* .	11.085	67	10.000
		Suma wydatków .	39.944	78	39.500

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłosci		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
1.166	442	
—	—	
—	—	
—	—	
114	—	Stosownie do potrzeby.
—	213	Wydano *więcej* głównie z powodn naprawy starych inspektów i sprawienia nowych, tudzież z powodu zakupna sikawki ogrodowej.
—	—	
114	213	
16	—	
—	1.086	Wydano *więcej*, gdyż koszta urządzenia ogrodu nie dały się dokładnie naprzód obliczyć.
16	1.086	
1.296	655	
—	1.086	
1.296	1.741	
	445	

18. Szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		DOCHODY.			
I.		**Subwencye.**			
	1	Z c. k. Skarbu Państwa	6.000	—	6.000
	2	Od gminy miasta Tarnowa	500	—	500
	3	Od Rady powiatowej w Tarnowie . . .	600	—	600
		Suma rubryki I. .	7.100	—	7.100
II.	4	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . . .	491	70	660
III.	5	**Dochód z ogrodu szkolnego**	2.558	77	3.200
IV.	6	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	60
		Razem .	10.150	47	11.020
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	29.794	31	28.480
		Suma dochodów .	39.944	78	39.500

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
168	—	Wedle rzeczywistego wpływu.
641	—	Dochód *mniejszy* głównie dlatego, że część pola nie była obsadzoną z powodu późno ukończonej regulówki. Nadto Rada powiatowa w Kołomyi winna jest za zrazy drzew owocowych 80 K.
60	—	
869	—	
—	1.314	Dotacya z funduszu krajowego *większa* z powodu różnic wyżej podanych.
869	1.314	
	445	

19. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik płaca z dodatkami	3.279	96	3.280
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy płaca z dodatkiem	2.199	96	2.200
		Suma rubryki I. .	5.479	92	5.480
II.		**Koszta administracyjne.**			
	3	Zarząd:			
		a) koszta kancelaryjne	228	32	250
		b) pomoc kancelaryjna	240	—	240
	4	Dwóch stróżów:			
		a) stróż przy bramie zakładu	408	—	480
		b) stróż w gmachu szkolnym	180	—	360
	5	Furman	480	—	480
	6	Opał	910	68	800
	7	Oświetlenie	254	71	250
	8	Utrzymanie budynków . . { zwyczajne .	271	47	200
		{ *nadzwyczajne* .	500		500
	9	Wynagrodzenie za użytkowanie wody . .	1.200	—	1.200
	10	Sprzęty i ruchomości	18	—	100
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	904	32	800
	12	Ubezpieczenie budynków i zbiorów oraz podatki i kominiarz	158	97	240
		Razem . . { zwyczajne .	5.254	47	5.400
		{ *nadzwyczajne* .	500	—	500
		Suma rubryki II. .	5.754	47	5.900
		Do przeniesienia . { zwyczajne .	10.734	39	10.880
		{ *nadzwyczajne* .	500	—	500

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
—	—	
—	—	
22	—	Stosownie do potrzeby.
—	—	
72	—	Wydano *mniej* stosownie do rzeczywiście wypłaconego wynagrodzenia.
180	—	
—	—	
—	111	Wydano *więcej* z powodu podrożenia drzewa i węgla. W preliminarzu na 1908 podwyższono dotychczasowy kredyt o 100 K.
—	5	
—	72	*Więcej* z powodu, iż okazała się potrzeba postawienia pieca.
—	—	
—	—	
82	—	Stosownie do potrzeby.
—	104	Wydano *więcej* z powodu chwilowo wyższej ceny owsa, paszy i słomy.
81	—	Stosownie do potrzeby.
437	292	
—	—	
437	292	
437	292	
—	—	

19. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia . { zwyczajne .	10.734	39	10.880
		Z przeniesienia . { *nadzwyczajne* .	**500**	—	**500**
III.		**Potrzeby zakładu.**			
	13	Pomocnik ogrodnika, płaca z dod. na mieszkanie .	670	—	840
	14	Wynagrodzenie za robotę praktykantów, uczniów i robotników dziennych	5.083	34	4.500
	15	Materyały do opakowania	542	40	700
	16	Materyały i drobne wydatki na ogród . .	1.490	94	700
	17	Nawozy	468	87	800
	18	Nasiona, krzewy, drzewka, cebulki i t. d. . .	972	45	700
	19	Środki do nauki i pracy (narzędzia i biblioteka) .	285	69	400
	20	Budowa wodociągów . . *nadzwyczajne* .	**1.000**	—	**1.000**
	21	Fabrykacya przeróbek owocowych . . .	289	75	2.000
		Razem . . { zwyczajne .	9.803	44	10.640
		Razem . . { *nadzwyczajne* .	**1.000**	—	**1.000**
		Suma rubryki III. .	10.803	44	11.640
VI.		**Rozmaite.**			
	22	Koszta objazdów	529	20	600
	23	Dokupno gruntu poszpitalnego *nadzwyczajne* .	**8.000**	—	**8.000**
	24	Oparkanienie . . . . *nadzwyczajne* .	**1.600**	—	**1.600**
	25	Wydatki nieprzewidziane	194	15	200
		Razem . . { zwyczajne .	723	35	800
		Razem . . { *nadzwyczajne* .	**9.600**	–	**9.600**
		Suma rubryki IV. .	10.323	35	10.400
		Ogółem . . { zwyczajne .	21.261	18	22.320
		Ogółem . . { *nadzwyczajne* .	**11.100**	—	**11.100**
		Suma wydatków .	32.361	18	33.420

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
437	292	
—	—	
170	—	Nie było ogrodnika w styczniu i w lutym.
—	583	Wydano *więcej* z powodu podniesienia się ceny robotnika. W preliminarzu na rok 1908 podwyższono dotychczasowy kredyt o 1.000 K.
158	—	Wydano *mniej* z powodu nieurodzaju owoców.
—	791	Wydano *więcej* głównie z powodu sprawienia 11.000 podkładek pod drzewa, tudzież większego wydatku na materyały drzewne potrzebne do ogrodu.
331	—	Stosownie do potrzeby.
—	272	Okazała się potrzeba dokupna dziczków drzew owocowych.
114	—	Stosownie do potrzeby w tym roku.
—	—	Kredyt *niezużyty przeniesiono* na rok 1908.
1.710	—	W tej pozycyi *przeniesiono* na rok 1908 *nadzwyczajny* kredyt z r. 1905 w kwocie 6.520 K. na wewnętrzne urządzenia w fabryczce. Ponieważ właściwa fabrykacya przerobów owocowych wejdzie w życie po ukończeniu budynku na ten cel przeznaczonego, więc też z tego powodu powstało tak znaczne *zaoszczędzenie.*
2.483	1 646	
—	—	
2 483	1.646	
71	—	Stosownie do potrzeby.
—	—	
—	—	Na ogrodzenie starej poszpitalnej parceli *wydano* 1.163 K. 94 g. resztę zaś kredytu w kwocie 436 K. 06 g. *przeniesiono* na rok 1908 na koszta dobudowy i adaptacyi (poz. 26 wyd. z r. 1908.) Nadto *przeniesiono* na rok 1908 nadzwyczajny kredyt z lat poprzednich na zdrenowanie domu w kwocie 250 K.
6	—	
77	—	
—	—	
77	—	
2.997	1.938	
—	—	
2.997	1.938	
1.059		

19. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu państwa** . .	5.000	—	5.000
II.	2	**Dochód z ogrodu szkolnego**	6.839	12	8.000
III.	3	**Zwrot kosztów opakowania**	542	40	700
IV.	4	**Zwrot kosztów prowadzenia przeróbek owocowych**	115	80	2.000
		Razem . .	12.497	32	15.700
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	19.863	86	17.720
		Suma dochodów .	32.361	18	33.420

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
—	—	
1.161	—	Dochód *mniejszy* z powodu nieurodzaju owoców. W zapasie pozostało około 2.000 drzew przedstawiających wartość około 1.200 K.
158	—	Dochód odpowiedni do wydatku w poz. 15 wyd.
1.884	—	Dochód *mniejszy* z powodu jak poz. 21 wyd.
3.203	-	
—	2.144	Dotacya z funduszu krajowego *większa* z powodu różnic wyżej podanych.
3 203	2.144	
1.059		

20. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Wydatki			
		Koszta zarządu i służby.			
I.	1	Dyrektor	—	—	3.000
	2	Likwidator	3.000	—	2.400
	3	Buchalter	810	—	1.360
	4	*a*) Praktykant	1.200	—	720
		b) Dyurnista	840	—	450
	5	Magazynier	2.110	22	2.000
	6	Woźny	955	—	990
	7	Odźwierny	588	—	580
	8	Stróż	600	—	600
		Suma rubryki I. .	10.103	22	12.100
II.		**Koszta administracyi.**			
	9	Podatki:			
		a) zarobkowy i wodociągowy tudzież tangenta podatku zarobkowego	1.032	63	1.000
		b) gruntowy i domowo-czynszowy . .	1 665	19	1.720
		c) należytość ekwiwalentowa	1.281	—	1.281
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:			
		α zwyczajne:			
		a) budynków administracyjnych . . .	108	80	125
		b) magazynów zbożowych	1.615	53	1.500
		β nadzwyczajne:			
		a) ankrowanie budynku magazynu zbożowego .	2.216	36	—
		b) przeróbka mieszkania magazyniera i woźnego	1.954	30	—
		c) instalacya wodociągu	864	50	—
	11	Ubezpieczenie:			
		a) budynków od ognia	462	37	420
	12	*b*) robotników od wypadków i w kasie chorych	540	04	350
		Do przeniesienia { Rubr. II. { zwyczajne	6.705	56	6.396
		nadzwyczajne	5.035	16	—
		Rubr. I. .	10.103	22	12.100

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
3.000	—	Posada *nie była* w r. 1907 obsadzona, zatem i wydatku nie było.
—	600	*Więcej* o 600 K. z powodu przyznania rocznej remuneracyi za prowizoryczne kierownictwo Składu (Lw. 118861|906) Wydatek ten znajduje pokrycie w oszczędności poz. 1.
550	—	Pod poz. 3 wydatek *mniejszy* o 550 K. natomiast pod poz. 4a) 4b) i 5) wydatki ogółem *większe* o 980 K. gdyż wskutek nieobsadzenia posady magazyniera pobierali z kredytów tych pozycyj dwaj dyurniści
—	480	
—	390	
—	110	nadzwyczajne wynagrodzenia do 1|8 1908, nadto zaś z kredytu poz. 5. wypłacono wdowie po zmarłym magazynierze zasiłek w kwocie 200 K (Lw. 42853|907 i 36917/1907).
35	—	*Mniej* o 35 K. gdyż wskutek udzielenia woźnemu mieszkania w naturze
—	8	odpadł od 1|9 1907 dodatek na mieszkanie (Lw. 42853|907)
—	—	
3.585	1.588	
1.997		
—	33	Wydatki ogółem *mniejsze* o 22 K. stosownie do wymiaru podatków.
55	—	
—	—	
16	—	Wydatki ogółem *większe* o 99 K. w miarę potrzeby.
—	115	
—	2.216	*Nadzwyczajne* wydatki przy ankrowaniu murów magazynu, spowodowane groźnem pęknięciem murów, wynosiły . . 4.216 K. 36 g. z czego pokryto część kosztów w r. 1906 w kwocie 2.000 „ — „ resztę zaś w kwowie . 2.216 K. 36 g. w roku 1907 (Lw. 109250|906)
—	1.954	Potrzebna adaptacya zarządzona na polecenie do Lw. 83296|907.
—	865	*Nadzwyczajny* wydatek na podstawie zezwolenia i oferty do Lw. 68350|907.
—	42	Wydatek *większy*, stosownie do rachunku krakowskiego Tow. wzajemnych ubezpieczeń.
—	190	Wydatek *większy* stosownie do wymiarów na r. 1907.
71	380	
—	5.035	
3.585	1.588	

20. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907. K.	Wydatki w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Z przeniesienia { zwyczajne	10.103	22	12.100
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne*	6.705	56	6.396
			5.035	16	—
	12	Potrzeby kancelaryjne:			
		a) ogłoszenia i dzienniki	263	70	35
		b) księgi i druki	687	14	500
		c) telefon	135	—	100
		d) rozmaite kancelaryjne	292	55	230
	13	Opał i światło	1.064	12	650
	14	Opłata drogi dojazdowej	515	58	300
	15	Remuneracye	1.700	—	1.700
		Suma rubryki II . { zwyczajne	11.363	65	9.911
		Suma rubryki II . { *nadzwyczajne*	5.035	16	—
III.		**Ekspozytura cłowa.**			
	16	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa . . .	600	—	600
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**			
	17	Robocizna	9.610	18	10.000
	18	Szpagat	250	80	500
	19	Asekuracya	900	—	750
	20	Stemple i portorya	766	20	740
	21	Rozmaite	211	58	180
		Suma rubryki IV. .	11.738	76	12.170
V.	22	**Odsetki od dotacyi**	1.600	02	500
		Suma wydatków rzeczywistych { zwyczajne	35.405	65	35.281
		Suma wydatków rzeczywistych { *nadzwyczajne*	5.035	16	—
		Razem . . .	40 440	81	35.281
—	—	**Nadwyżka** dochodów oddana funduszowi krajow.	—	—	69
		Ogólna suma wydatków .	40.440	81	35.350

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
3.585	1.588	
71	380	
—	5.035	
—	229	Wydatki ogółem *większe* o 1.144 K wedle istotnej potrzeby.
—	187	
—	35	
—	63	
—	414	
—	216	
—	—	
71	1.524	
—	5 035	
—	—	
390	—	Wydatki ogółem *mniejsze* o 431 K. w miarę potrzeby.
249	—	
—	150	
—	26	
—	32	
639	208	
431		
—	1 100	Wydatek *większy* stosownie do udzielonych Składowi dotacyj.
—	125	
—	5.035	
—	5.160	
69	—	
69	5.160	
	5.091	

20. Skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907. K.	Dochody w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		Dochody.			
I.	1	**Składowe od zboża i towarów**	14.739	86	15.500
		Manipulacya przy zbożu, względnie towarach:			
II.	2	Dostawa wagonów			1.300
	3	Ekspozytura			200
	4	Wyładowanie			4.000
	5	Załadowanie			3.000
	6	Asekuracya			1.200
	7	Stemple i portorya			1.200
	8	Odsetki			1.250
	9	Rozmaite:			
		a) czyszczenie i wietrzenie	20.581	94	5.000
		b) załatwianie formalności cłowych			1.000
		c) wypożyczanie worów			800
		d) szpagat			500
		e) zawiadomienia odbiorcze			400
		Suma rubryki II.	20.581	94	19.850
—	10	**Dochód ze sprzedaży starego urządzenia magazynowego** wraz z motorem i windą *nadzwyczajne*	**1.430**	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych { zwyczajne	35.321	80	35.350
		Suma dochodów rzeczywistych { *nadzwyczajne*	**1.430**	—	—
		Razem	36.751	80	35.350
		Niedobór pokryty z funduszu krajowego	3.689	01	—
		Ogólna suma dochodów	40.440	81	35.350

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
760	—	Dochód w stosunku do kwoty preliminowanej nieznacznie *mniejszy*, nie dający się z góry dokładnie obliczyć.
—	732	Dochód w stosunku do kwoty preliminowanej nieznacznie *większy*, nie dający się dokładnie obliczyć.
—	1.430	Dochód *nadzwyczajny* uzyskany ze sprzedaży starego urządzenia magazynowego na polecenie do Lw. 76.313|1907.
760	732	
—	1.430	
760	2.162	
	1.402	
—	3.689	
—	5.091	

WYKAZ
należytości czynnych i biernych z końcem roku 1907.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	czynne z roku bieżącego K.	g.	bierne z lat ubiegłych K.	g.	bierne z roku bieżącego K.	g.
		Wydatki.								
V.	22	Odsetki od dotacyi . .	—	—	—	—	815	40	—	—
		Dochody.								
I.	1	Składowe od zboża i towarów	—	—	4.896	35	—	—	—	—
II.	2-9	Manipulacye przy zbożu i towarach . . .	—	—	2.314	78	—	—	—	—
		Razem .	—	—	7.211	13	815	40	—	—

Stan majątku wykazany przy funduszu krajowym.
Lw. 31.984|1908.

21. Fundusz kultury krajowej.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K.	Wynikłości w roku 1907. g.	Kwota budżetem uchwalona K.
		WYDATKI.			
I.	1	Zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach .	14.231	22	14.401
II.	2	Zwroty grzywien	208	85	150
		Suma wydatków .	14.440	07	14.551
		DOCHODY.			
I.	1	Odsetki od 4% listów zast. galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie w sumie . . . 1.200 K	47	76	47
	2	Odsetki od 4% listów zast. galic. Banku krajowego w sumie . . 87.600 K	3.504	—	3.504
II.	3	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne .	10.888	31	11.000
		Suma dochodów .	14.440	07	14.551

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Korony		
170	—	Wydatek *mniejszy* wskutek mniejszych wpływów z grzywien
—	59	Wydatek *większy*, gdyż większa ilość mylnie nadesłanych grzywien jak to w budżecie przewidziano, musiała być zwróconą.
170	59	
111		
—	1	
—	—	
112	—	Dochód *mniejszy* o 112 K. zawisły od wpływów z nakładanych kar i grzywien.
112	1	
111		

Stan majątku z końcem roku 1907.

			Szczegół	Ogół
Stan czynny:				
Należytości czynne	a)	z lat dawnych . .	2 145 K. 94 g.	
	b)	z roku bieżącego . .	1.345 „ 75 „	3491 K. 69 g.
Stan bierny:				1 „ — „
		Czysty stan czynny.		3.490 K. 69 g.

L. W. 46.393/1908.

XII.

Fundusz włości rentowych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

J. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4

Dochody. XII. Fundusz włości rentowych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Dochody.						
		A) Fundusz oprocentowania 4% listów rentowych.						
	1	Spłacone od dłużników odsetki (części rent) przypadające na oprocentowanie	2.236	72	2.236	72	—	—
		Razem . .	2.236	72	2.236	72	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .			—	—		
					2.236	72		
		B) Fundusz umorzenia 4% listów rentowych.						
	1	4% listy rentowe pobrane (z konfekcyi) do stanu efektów na wypłatę pożyczek	184.700	—	184.700	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek od obowiązanych .	184.700	—	96	75	184.603	25
		Razem . .	369.400	—	184.796	75	184.603	25
		Zapas z początkiem r. 1907 . . .			—	—		
					184.796	75		
		C) Fundusz rezerwowy 4% listów rentowych.						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego za r. 1906 i 1907	50.000	—	50.000	—	—	—
	2	Odsetki od lokowanych kapitałów .	868	43	868	43	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	50.868	43	50.868	43	—	—
		Do przeniesienia .	50.868	43	50.868	43	—	—

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g
		Wydatki.						
		A) Fundusz oprocentowania 4% listów rentowych.						
	1	Wypłata odsetek od listów rentowych w obiegu będących	774	—	774	—	—	—
		Razem . .	774	—	774	—		—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce.			1.462	72		
					2.236	72		
		B) Fundusz umorzenia 4% listów rentowych.						
	1	Udzielone pożyczki w 4% listach rentowych (efekta)	184.700	—	184.700	—	—	—
	2	Umorzenie w obieg puszczonych 4% listów rentowych	184.700	—	—	—	184.700	—
		Razem . .	369.400	—	184.700	—	184 700	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce.			96	75		
					184.796	75		
		C) Fundusz rezerwowy 4% listów rentowych.						
		a) Rzeczywiste.						
	1	Koszta bankowe	3	15	3	15	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	3	15	3	15	—	—
		Do przeniesienia .	3	15	3	15	—	—

Dochody. XII. Fundusz włości rentowych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g
		Z przeniesienia . .	50.868	43	50.868	43	—	—
		b) Przenośne.						
I.		Lokacya gotówki na rachunek bieżący w Banku krajowym . . .	93.368	46	93.368	46	—	—
II.		Lokacya na książeczki Banku kraj:						
		a) podniesionono gotówką. . .	281	08	281	08	—	—
		b) zakupiono książeczki . . .	1.462	72	1.462	72	—	—
III.		Rachunek obcych wydatków — zwrotnych:						
	1	4% listy rentowe otrzymane z funduszu umorzenia (w komis) na wypłatę pożyczek (efekta) . . .	184.700	—	184.700	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek od obowiązanych .	96	75	96	75	—	—
	3	Odsetki od pożyczek rentowych . .	774	—	774	—	—	—
	4	Należytości stemplowe spłacone przez obowiązanych	3	94	3	94	—	—
	5	Gotówka uzyskana ze sprzedaży listów rentowych i zwrot spłat ciężarów i długów: gotówka . . .	203.898	98	181.190	50	22.708	48
		efekta. . . .	31.995	20	31.995	20	—	—
	6	Rozmaite	1	60	1	60	—	—
		Suma dochodów funduszu rezerw.	567.451	16	544.742	68	22.708	48
		Zapas z początkiem r. 1907 . . .			—	—		
					544.742	68		

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g
		Z przeniesienia . .	3	15	3	15	—	—
		b) Przenośne.						
I.		Lokacya gotówki na rachunek bieżący w Banku krajowym . . .	93.368	46	93.368	46	—	—
II.		Lokacya na książeczki Banku kraj.:						
		a) wydano gotówką	1.462	72	1 462	72	—	—
		b) spieniężono efekta	281	08	281	08	—	—
III.		Rachunek obcych wydatków — zwrotnych:						
	1	Udzielone pożyczki w 4% listach rentowych (efekta)	184.700	—	184.700	—	—	—
	2	Funduszowi umorzenia wydano części rent przypadających na kapitał .	96	75	96	75	—	—
	3	Funduszowi oprocentowania wydano części rent przypadających na odsetki	774	—	774	—	—	—
	4	Należytości stemplowe przypadające c. k. Rządowi	3	94	—	—	3	94
	5	Spłata ciężarów i długów na rachunek dłużników: gotówka . . .	203.898	98	203.498	98	400	—
		efekta . . .	31.995	20	29.206	27	2.788	93
	6	Rozmaite	1	60	1	60	—	—
		Suma wydatków funduszu rezerw.	516.585	88	513.393	01	3.192	87
		Zapas z końcem r. 1907:						
		a) w gotówce . . 27.379 K 10 g						
		b) w efektach . . 3.970 „ 57 „			31 349	67		
					544.742	68		

Rekapitulacya stanu majątkowego z końcem r. 1907.

A) Fundusz oprocentowania.

Stan czynny: Zapas kasowy w gotówce . . .	1.462 K 72 g	
Stan bierny.	— „ — „	
Czysty stan czynny		1.462 K 72 g

B) Fundusz umorzenia.

Stan czynny: Zapas kasowy w gotówce . . .	96 K 75 g	
Należytości czynne: Zwrot udzielonych pożyczek . .	184.603 „ 25 „	
Suma stanu czynnego .	184.700 K — g	
Stan bierny: Umorzenie w obieg puszczonych 4% listów rentowych	184.700 „ — „	
Z porównania: Stan czynny równy ze stanem biernym	— K — g	— K — g

C) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny: Zapas kasowy: a) w gotówce	27.379 K 10 g		
b) w efektach	3.970 „ 57 „	31.349 K 67 g	
Należytości czynne: Zwroty gotówki wydanej zastępczo za dłużników		22.708 „ 48 „	
Suma stanu czynnego .		54.058 K 15 g	
Stan bierny: 1. Zwrot należyt. stemplowej	3 K 94 g		
2. Zwrot kaucyi dłużnikom.	3.188 „ 93 „	3.192 „ 87 „	
Czysty stan czynny			50.865 K 28 g

UWAGA: 1. Zapasy kasowe w gotówce: a) funduszu oprocentowania w kwocie 1.462 K 72 g
b) „ umorzenia . „ 96 „ 75 „
c) „ rezerwowego . „ 27.379 „ 10 „
ulokowano w styczniu 1908 na 4% rachunek bieżący w Banku krajowym, zaś zapas kasowy w efektach funduszu rezerwowego, na książeczki Banku krajowego.

2. Koszta administracyi Biura krajowej Komisyi dla włości rentowych, wykazano przy rubr. X. poz. 85. wydatków funduszu krajowego.

LW. 22.849/1908.

XIII.

ZAKŁADY PRZEMYSŁOWE.

Zamknięcie rachunku

za rok

1907.

Z Drukarni E. Winiarz..

		Str.
1. Brzezowiec	krajowa szkoła koszykarska	806
2. Brzostek	„ „ „	808
3. Dynów	„ „ „	810
4. Dżurów	„ „ „	812
5. Leżajsk	„ „ „	814
6. Nieznanowice	„ „ „	816
7. Niźniów	„ „ „	818
8. Tarnobrzeg	„ „ „	820
9. Zator	„ „ „	822
10. Lwów	krajowy centralny kurs koszykarski	824
11. Grybów	krajowy naukowy warsztat kołodziejski	826
12. Grzymałów	„ „ „ „	830
13. Kamionka strumiłowa	krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska	832
14. Tłumacz	krajowa szkoła zawodowa kołodziejska	834
15. Stanisławów	krajowa szkoła stolarska	838
16. Kalwarya	„ „ „	842
17. Jaworów	krajowy naukowy warsztat wyrobu zabawek	846
18. Kołomyja	krajowa szkoła garncarska	850
19. Podgórze	krajowe kursa przemysłu keramicznego	852
20. Witków	krajowy naukowy warsztat szewski	854
21. Stary Sącz	„ „ „ „	856
22. Dobczyce	krajowa szkoła szewska	858
23. Kołomyja	„ „ „	862
24. Krosno	krajowa szkoła tkacka	864
25. Gliniany	krajowy naukowy warsztat tkacki	868
26. Gorlice	„ „ „ „	870
27. Kosów	„ „ „ „	872
28. Łańcut	kraj. nauk. warsztat tkacki im. Franciszka Józefa	874
29. Rychwałd	„ „ „ „	876
30. Rakszawa	krajowa szkoła sukiennicza	878
31. Zakopane	krajowa szkoła koronkarska	882
32. Bobowa	„ „ „	886
33. Maków	krajowa szkoła hafciarska	888
34. Lwów	krajowa keramiczna stacya doświadczalna	890
35. Lwów	krajowa mechaniczna stacya doświadczalna	892
36. Drohowyże	krajowa szkoła rzemiosł	894

1. **Brzezowiec.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor fachowy	1.200	—	1.200
		b) administrator	168	—	200
	2	Wynajem lokalu	300	—	300
	3	Opał	149	96	150
	4	Oświetlenie	28	74	40
	5	Usługa	84	—	72
	6	Materyał	688	37	1.500
	7	Wynagrodzenie uczniów	796	36	500
	8	Środki naukowe i uzupeł. inwentarza	40	18	200
	9	Rozmaite inne wydatki	73	47	220
		Suma wydatków	3.529	08	4.382
	—	Nadwyżka dochodów	4	13	—
		Razem	3.533	21	4.382
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.926	80	1.500
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	800	—	800
		b) od c. k. Rządu	800	—	800
	—	Rozmaite inne	6	41	—
		Suma dochodów	3.533	21	3.100
	—	Dotacya z funduszu krajowego	—	—	1.282
		Razem	3.533	21	4.382

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Wartość zapasu materyałów	1.149 K 72 g	
„ „ wyrobów	504 „ 10 „	
„ „ inwentarza	654 „ 97 „	
Razem		2.308 K 79 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		2.308 K 79 g

LW. 7596/908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
32	—	Stosownie do rozp. Wydz. kraj. LW. 20.223/07.
—	—	
—	—	Wedle potrzeby.
11	—	
—	12	
812	—	Z powodu niemożności kupienia łozy.
—	296	Stosownie do produkcyi.
160	—	Wedle potrzeby.
146	—	
1.161	308	
—	4	Z powodu większych dochodów własnych szkoły.
1.161	312	
849		
—	427	Z powodu większej produkcyi.
—	—	
—	—	
—	6	Dochód niepreliminowany.
—	433	
1.282	—	Z powodu większych dochodów własnych szkoły.
1.282	433	
849		

2. **Brzostek.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.326	64	1.440
		b) administrator	240	—	240
	2	Utrzymanie lokalu	—	—	50
	3	Opał	382	80	240
	4	Oświetlenie	1	36	60
	5	Usługa	51	63	120
	6	Materyał . . . . . zwycz.	357	61	1.000
		Materyał . . . . . *nadzwycz.*	**500**	—	**500**
	7	Wynagrodzenie uczniów	283	18	500
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	131	60	150
	9	Rozmaite inne wydatki administracyjne i kancelaryjne	195	90	200
		Razem zwycz.	2.970	72	4.000
		Razem *nadzwycz.*	**500**	—	**500**
		Suma wydatków . .	3.470	72	4.500
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	1.345	04	1.500
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	—	—	400
		b) od c. k. Rządu	1.400	—	1.500
	—	Rozmaite inne	75	48	—
		Suma dochodów . . .	2.820	52	3.400
	—	Dotacya z funduszu krajowego	650	20	1.100
		Razem . .	3.470	72	4.500

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne w kwocie . .	807 K 62 g	
Wartość zapasu materyałów . .	2.058 „ 37 „	
„ „ wyrobów . . .	756 „ 90 „	
„ „ inwentarza . . .	1.177 „ 45 „	
Razem		4.800 K 34 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny w kwocie . . .		4.800 K 34 g

LW. 7162/908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości mniejsze	W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości większe	Uzasadnienie różnic
Koron		
113	—	Z powodu podwyższenia płacy dopiero od 1 maja 1907.
—	—	
50	—	Wedle potrzeby.
—	143	
59	—	
68	—	
642	—	Z powodu mniejszej produkcyi.
—	—	
217	—	
19	—	Wedle potrzeby.
4	—	
1.172	143	
—	—	
1.172	143	
1.029		
155	—	Ze względu na małą ilość uczniów.
400	—	Subwencya nie wpłynęła, przeto wykazuje się należytość czynną z tego tytułu.
100	—	C. k. Rząd przyznał niższą o 100 K subwencyę.
—	76	Dochód nieprelimiowany za opakowanie, materyał sprzedany i wzory.
655	76	
450	—	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
1.105	76	
1.029		

3. **Dynów.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłość w r. 1907 K	Wynikłość w r. 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
1		Płace:			
		a) instruktor	1.160	—	1.400
		b) administrator	191	67	240
2		Materyał	1.712	48	1.000
3		Wynagrodzenie uczniów	853	70	500
4		Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	5	—	300
5		Rozmaite inne wydatki	439	64	300
—		Ubezpieczenie od ognia	42	37	—
—		Opał	255	02	—
—		Oświetlenie	23	86	—
		Suma wydatków . .	4.683	74	3.740
		DOCHODY.			
1		Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.414	68	1.300
2		Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	800	—	800
		Suma dochodów . .	3.414	68	2.300
—		Dotacya z funduszu krajowego	1.269	06	1.440
		Razem . .	4.683	74	3.740

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Zapas wyrobów wartości	716 K 60 g
„ materyałów wartości	1.356 „ 29 „
Wartość inwentarza w kwocie	823 „ 21 „
Razem .	2.896 K 10 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	2.896 K 10 g

LW. 9851/1908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K o r o n		
240	—	*Mniej* z powodu nieasygnowania dodatku na mieszkanie, które instruktor otrzymuje w naturze.
48	—	Z powodu niepodwyższenia wynagrodzenia.
—	712	Stosownie do produkcyi.
—	354	
295	—	Wedle potrzeby.
—	140	
—	42	
—	255	Ustał obowiązek gminy dostarczania bezpłatnie opału i oświetlenia.
—	24	
583	1.527	
	944	
—	1.115	Z powodu większej produkcyi.
—	—	
—	—	
—	1.115	
171	—	Z powodu większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
171	1.115	
	944	

4. **Dżurów.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płaca instruktora	1.360	—	1.440
	2	Utrzymanie lokalu	—	—	250
	3	Opał	192	40	220
	4	Oświetlenie	17	12	30
	5	Usługa	—	—	60
	6	Materyał	1.593	66	1.200
	7	Wynagrodzenie uczniów	718	50	600
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	10	—	300
	9	Rozmaite wydatki administr. i kancelar.	151	10	200
	10	Na pokrycie reszty kosztów utrzymania ubog. uczniów	57	—	400
		Suma wydatków	4.099	78	4.700
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.915	50	1.700
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	—	—	300
		b) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
		Suma dochodów	2.915	50	3.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.184	28	1.700
		Razem	4.099	78	4.700

Stan majątku szkoły z dniem 15. grudnia 1907.

Stan czynny.

1.	Wartość zapasu materyałów	1.675 K 70 g
2.	„ „ wyrobów	421 „ 30 „
3.	„ „ inwentarza	601 „ 07 „
	Razem	2.698 K 07 g
	Stan bierny.	— „ — „
	Czysty stan czynny (Saldo)	2.698 K 07 g

Szkoła powyższa w myśl rozp. Wydz. kraj. do Lw. 107028/07 została z dn. 15. grudnia 1907 zwiniętą. Zapas materyałów oddano centralnemu kursowi koszykarskiemu we Lwowie. Sprzedażą pozostałych wyrobów zajmie się krajowy Związek przemysłowy, a inwentarz odebrała krajowa szkoła koszykarska w Tarnobrzegu.

Lw. 415/908

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
80	—	*Mniej*, z powodu przyznania wyższej płacy dopiero od 1. maja 1907.
250	—	*Mniej*, stosownie do potrzeby.
27	—	
13	—	
60	—	
—	394	*Więcej*, stosownie do produkcyi i z powodu zatrudniania robotników dziennych.
—	118	
290	—	*Mniej*, z powodu braku uczniów w tej szkole.
49	—	
343	—	
1.112	512	
600		
—	216	*Więcej*, z powodu sprzedaży wyrobów z lat dawniejszych.
300	—	Subwencyi tej mimo urgensu Wydział powiatowy nie złożył.
—	—	
300	216	
516	—	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
816	216	
600		

5. **Leżajsk.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	240	—	240
	2	Utrzymanie lokalu	262	60	50
	3	Opał	274	60	180
	4	Oświetlenie	111	30	100
	5	Usługa	72	—	72
	6	Materyał	1.865	08	1.800
	7	Wynagrodzenie uczniów	2.599	67	1.300
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	33	80	250
	9	Rozmaite inne wydatki	348	31	200
		Suma wydatków	7.247	36	5.632
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	4.664	71	2.800
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	—	—	200
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od Kasy zaliczkowej w Łańcucie	—	—	100
		d) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
	—	Rozmaite inne	1	12	—
		Suma dochodów	5.865	83	4.300
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.381	53	1.332
		Razem	7.247	36	5.632

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1.	Należytości czynne	122 K 20 g
2.	Wartość zapasu materyałów	1.943 „ 58 „
3.	„ „ wyrobów	1.393 „ 60 „
4.	„ inwentarza	1.134 „ 12 „
	Razem	4.593 K 50 g

Stan bierny.

1.	Należytości bierne	— „ — „
	Czysty stan czynny	4.593 K 50 g

LW. 20.684/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	212	Wydatek *większy* z powodu zwolnienia gminy od dostarczania lokalu szkole na przeciąg trzech lat (LW. 36391/07).
—	95	Wedle potrzeby.
—	11	
—	—	
—	65	Z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1 doch.
—	1.300	Stosownie do produkcyi.
216	—	Wedle potrzeby.
—	148	Z powodu przyznania instruktorowi zasiłku 120 K.
216	1.831	
	1.615	
—	1.865	Z powodu rozwoju szkoły.
200	—	Rozp. do LW. 36391/07 gmina została zwolniona na przeciąg trzech lat od udzielania subwencyi.
—	—	
100	—	Subwencya nie wpłynęła, co wykazano w należ. czynnych szkoły.
—	—	
—	1	Dochód nieprelimiowany.
300	1.866	
—	49	Różnica drobna z powodów wyżej podanych.
300	1.915	
	1.615	

6. **Nieznanowice.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K	Wynikłości w roku 1907. g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	240	—	240
	2	Czynsz za najem budynku	850	—	1.000
	3	Opał i oświetlenie	113	60	400
	4	Materyał	3.270	58	5.500
	5	Wynagrodzenie uczniów	1.965	64	4.000
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	1	36	200
	7	Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne .	316	57	400
	—	Reszta kosztów utrzymania ubogich uczniów . .	171	80	—
	—	Zaliczka do wyrachowania na pokrycie należytości biernych	1.020	69	—
		Suma wydatków .	9.150	24	12.940
		DOCHODY.			
	1				
	2	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.434	75	9.300
		Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	400	—	400
		b) od JW. Z. Włodka, datek na opał i oświetl.	—	—	400
		c) od c. k. Rządu	1 000	—	1.000
		Suma dochodów .	5.834	75	11.100
	—	Dotacya z funduszu krajowego	3.315	49	1.840
		Razem . . .	9.150	24	12.940

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Wartość zapasu materyałów	1.392 K 20 g
„ „ wyrobów	1.430 „ 10 „
„ inwentarza	341 „ 40 „
Razem . .	3.163 K 70 g
Stan bierny.	— „ — „
Czysty stan czynny	3.163 „ 70 g

Szkoła ta w myśl rozp. LW. 109069/07 została dla braku uczniów i złego stanu budynku szkolnego z dnia 8 stycznia 1908 r. zwinięta i powyższe zapasy materyałów i wyrobów, tudzież przedmioty inwentaryalne oddane zostały nowo założonej kraj. szkole koszykarskiej w Gdowie.

LW. 8181/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwota budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
150	—	
286	—	
2.230	—	*Mniej*, z powodu zamierzonego zwinięcia szkoły.
2.034	—	
199	—	
84	—	
—	172	*Więcej*, z powodu, iż wyasygnowana z Rubr. XII. poz. 142 b. na ten cel kwota nie wystarczyła na całkowite pokrycie kosztów utrzymania biednych uczniów.
—	1.021	Wydatek konieczny dla wyrównania reszty należytości biernych pozostałych z dniem zwinięcia szkoły a mający pokrycie w wykazanych wyżej zaoszczędzeniach.
4.983	1.193	
3.790		
4.865	—	*Mniej*, wskutek zmniejszenia się produkcyi, z powodu braku uczniów.
—	—	
400	—	*Mniej*, z powodu ustania z końcem października 1906 zobowiązania do dalszego subwencyonowania tej szkoły.
—	—	
5.265	-	
—	1.475	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
5.265	1.475	
3.790		

7. **Niżniów.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K	Wynikłości w roku 1907. g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	240	—	240
		c) katecheci	120	—	160
	2	Wynajem budynku	500	—	500
	3	Utrzymanie lokalu	30	60	130
	4	Opał	557	38	470
	5	Oświetlenie	43	01	120
	6	Usługa	114	—	100
	7	Materyał	1.240	04	1.800
	8	Wynagrodzenie uczniów	1.007	98	1.300
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	32	03	250
	10	Rozmaite inne wydatki	69	43	200
	—	Reszta kosztów utrzymania ubogich uczniów . .	599	20	—
		Suma wydatków .	5.753	67	6.470
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.593	63	3.300
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	500	—	500
		b) od c. k. Rządu	1.100	—	1.200
		Suma dochodów .	4.193	63	5.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.560	04	1.470
		Razem . . .	5.753	67	6.470

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne . .	570 K 34 g	
Wartość zapasu materyałów .	1.195 „ 72 „	
„ „ wyrobów .	1.915 „ 64 „	
„ inwentarza . .	733 „ 98 „	
Razem		4.415 K 68 g
Stan bierny.		
Należytości bierne		1.329 „ 83 „
Czysty stan czynnny		3.085 K 85 g

LW. 30.586/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
40	—	Kwota 40 K. pozostaje w zaległości biernej.
—	—	
99	—	
—	87	Wedle potrzeby.
77	—	
—	14	
560	—	Stosownie do wysokości produkcyi.
292	—	
218	—	Wedle potrzeby.
130	—	
—	599	Wydatek ten spowodowany został pokryciem reszty kosztów całwitego utrzymania ubogich uczniów.
1.416	700	
716		
706	—	Z powodu pozostałych należytości i małego popytu na wyroby.
—	—	
100	—	Stosownie do asygnaty Rządu (LW. 92.373/07).
806	—	
—	90	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
806	90	
716		

8. **Tarnobrzeg.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
1		Płace:			
		a) instruktor	960	—	1.200
		b) administrator	200	—	240
2		Utrzymanie lokalu	144	—	60
3		Materyał zwycz.	650	89	1.000
		Materyał *nadzw.*	**500**	—	**500**
4		Wynagrodzenie uczniów	1.060	90	500
5		Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	719	52	100
6		Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	134	78	200
—		Opał	68	08	—
—		Oświetlenie	27	04	—
—		Usługa	199	50	—
		Suma wydatków zwycz.	4.164	71	3.300
		Suma wydatków *nadzw.*	**500**	—	**500**
		Razem	4.664	71	3.800
		DOCHODY.			
1		Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.162	90	1.500
2		Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. Rządu	1.000	—	900
—		Rozmaite inne	155	97	—
		Suma dochodów	3.618	87	2.700
—		Dotacya z funduszu krajowego	1.045	84	1.100
		Razem	4.664	71	3.800

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	93 K	—	g
Wartość zapasu materyałów	1·449 „	34	„
„ „ wyrobów	977 „	64	„
„ „ inwentarza	1.765 „	52	„
Razem	4.285 K	50	g
Stan bierny.	— „	—	„
Czysty stan czynny.	4.285 K	50	g

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
240	—	*Mniej*, skutkiem intercalariów.
40	—	
—	84	Wedle potrzeby.
349	—	
—	—	
—	561	Stosownie do produkcyi.
—	620	Z powodu wybudowania szopy na materyał.
65	—	Wedle potrzeby.
—	68	Z powodu ustania zobowiązania gminy do bezpłatnego dostarczania szkole lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
—	27	
—	199	
694	1.559	
—	—	
694	1.559	
	865	
—	663	Z powodu większej produkcyi.
—	—	
—	100	Z powodu przyznania wyższej subwencyi.
—	156	Dochód nieprzewidziany ze sprzedaży materyałów i odsetki od chwilowo lokowanej gotówki.
—	919	
54	—	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
54	919	
	865	

9. **Zator.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	300	—	300
	2	Wynajem lokalu	800	—	800
	3	Opał	154	88	120
	4	Oświetlenie	69	48	60
	5	Usługa	24	04	30
	6	Materyał	1.217	97	1.600
	7	Wynagrodzenie uczniów	1.603	80	1.400
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	148	—	150
	9	Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	179	13	200
		Suma wydatków	5.697	30	5.860
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	3.752	34	2.900
	—	Zadatek na wyroby	75	85	—
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	360	—	360
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.000	—	1.200
	—	Rozmaite nieprzewidziane	4	28	—
		Suma dochodów	5.392	47	4.660
	—	Dotacya z funduszu krajowego	304	83	1.200
		Razem	5.697	30	5.860

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne		207 K 67 g	
Wartość zapasu wyrobów		1.838 „ 50 „	
„ „ materyałów		731 „ 30 „	
„ „ inwentarza		1.153 „ 53 „	
	Razem	3.931 K — g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny		3.931 K — g	

LW. 10.980/1908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	35	Wedle potrzeby.
—	9	
6	—	
382	—	Z powodu niemożności zakupienia pręci koszykarskich.
—	204	Stosownie do produkcyi.
2	—	Wedle potrzeby.
21	—	
411	248	
163		
—	852	Z powodu rozwoju szkoły.
—	76	
—	—	
—	—	
200	—	Z powodu nieprzyznania subwencyi w żądanej wysokości.
—	4	Z powodu rozwoju szkoły.
200	932	
895	—	Z powodu większego dochodu ze sprzedaży wyrobów.
1.095	932	
163		

10. **Lwów.** Krajowy centralny kurs koszykarski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i nauczyciel rysunków	3.450	—	3.600
		b) instruktor	1.880	04	2.040
		c) dwóch przodowników po 720 K	1.378	46	1.440
		d) nauczyciele stylistyki i buchalteryi	396	—	480
	2	Lokal:			
		a) czynsz najmu	2.516	66	2.400
		b) utrzymanie lokalu	300	—	300
	3	Opał, oświetlenie i usługa	701	68	720
	4	Materyały warsztatowe	2.122	91	2.000
	5	Przybory szkolne	67	13	400
	6	Utrzymanie dwóch seryi uczniów (po 5) przez 5 miesięcy	2.048	46	2.500
	7	Uzupełnienie inwentarza	74	80	400
	8	Wydatki kancelaryjne i rozmaite inne	549	09	300
		Suma wydatków	15.485	23	16.580
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	2.611	87	4.200
	2	Subwencye:			
		od c. k. Rządu	1.500	—	2.400
—		Rada szkolna krajowa za zużyte materyały	200	—	—
—		Rozmaite inne	151	88	—
		Suma dochodów	4.463	75	6.600
—		Dotacya z funduszu krajowego	11.021	48	9.980
		Razem	15.485	23	16.580

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	502 K 64 g
Wartość zapasu materyałów	1.008 „ 66 „
„ „ wyrobów	1.935 „ 90 „
„ inwentarza	1.625 „ 90 „
Razem	5.073 K 10 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	5.073 K 10 g

LW. 19,515/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
150	—	Wskutek późniejszego przyznania dodatku na mieszkanie.
160	—	Z powodu, iż instruktor ma mieszkanie w naturze.
62	—	Z powodu półmiesięcznej przerwy w zamianowaniu nowych przodowników.
84	—	Stosownie do ilości godzin udzielonej nauki.
—	117	Z powodu podwyższenia czynszu.
—	—	
18	—	Wedle potrzeby.
—	123	
333	—	
452	—	
325	—	
—	249	Głównie z powodu udzielenia zasiłku instruktorowi.
1.584	489	
1.095		
1.588	—	Z powodu, iż centralny kurs koszykarski nie sprzedaje wyrobów sam, lecz za pośrednictwem Związku przemysłowego, który od sprzedaży pobiera 25%—30% komisowego.
900	—	Z powodu nieprzyznania subwencyi w żądanej wysokości.
—	200	Rada szk. kraj. zwróciła 200 K za materyały, zużyte przy nauce przez nauczycieli ludowych.
—	152	Dochód niebudżetowy.
2.488	352	
—	1.041	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
2.488	1.393	
1.095		

11. **Grybów.** Krajowa szkoła kołodziejska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik (przodownik kowalski) . .	2.133	32	2.300
		b) przodownik kołodziejski	1.360	—	1.440
		c) pomocnik „	1.000	—	1.080
		d) „ kowalski	—	—	840
		e) administrator	480	—	480
		f) nauczyciel nauki dopełniającej . . .	454	49	460
		g) katecheta	100	—	100
		h) stróż szkolny	90	—	180
	2	Utrzymanie lokalu	149	20	240
	3	Opał	341	—	200
	4	Materyał kołodziejski	1.259	46	1.600
	5	„ kowalski	2.608	—	2.400
	6	Węgiel i koks	865	—	600
	7	Roboty koszykarskie, lakiernicze, tapicerskie i dostawa wyrobów	1.468	99	1.000
	8	Wynagrodzenie uczniów	2.583	39	2.300
	9	Środki naukowe i przybory	100	20	300
	10	Uzupełnienie inwentarza	738	26	600
	11	Ubezpieczenie od ognia	44	60	150
	12	Rozmaite inne	1.293	98	500
	13	Spłata pożyczki komunal. 54.000 K na budowę szkoły			
		a) w kapitale IV i V rata . 752 K 16 g			
		b) w 4½% odsetkach . . 2.356 „ 91 „			
		c) dodatek admin. i stempel . 131 „ 13 „	**3.240**	**20**	**3.240**
		Razem { zwycz.	17.069	89	16.770
		Razem { *nadwycz.*	**3.240**	**20**	**3.240**
		Suma wydatków .	20.310	09	20.010

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Usasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
167	—	*Mniej*, z powodu intercalariów.
80	—	
80	—	
840	—	
—	—	
5	—	*Mniej*, stosownie do ilości godzin udzielonej nauki.
—	—	
90	—	*Mniej*, z powodu przyznania wynagrodzenia dopiero od 1 lipca 1907.
91	—	*Mniej*, wedle potrzeby.
—	141	*Więcej*, wskutek podrożenia opału i dostarczania tegoż przez gminę w niedostatecznej ilości.
340	—	*Mniej*, z powodu trudności nabycia materyału jesionowego.
—	208	Z powodu znacznej odległości szkoły od miasta, żelazo zakupuje się większemi ilościami.
—	265	*Więcej*, z powodu ogólnego podrożenia węgla w tym roku.
—	469	*Więcej*, stosownie do produkcyi i koniecznej potrzeby.
—	283	*Więcej*, stosownie do produkcyi.
200	—	*Mniej*, wedle potrzeby.
—	138	*Więcej*, z powodu spłacenia długu za rok ubiegły.
105	—	*Mniej*, stosownie do wymierzonej premii asekuracyjnej.
—	794	*Więcej*, z powodu zapłacenia z tej pozycyi należytości budowniczemu za komin i kanał.
—	—	Wedle planu umorzenia do LW. 82965/905 pozostaje z końcem r. 1907 dług w kapitale 52.185 K 27 g. Pożyczka ta zaciągnięta jest przez gminę m. Grybowa, a przez fundusz krajowy umarzana,
1.998	2.298	na mocy uchwały sejmowej z d. 26 października 1903.
—	—	
1.998	2.298	
	300	

11. **Grybów.** Krajowa szkoła kołodziejska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	9.313	55	7.500
	2	Zwroty za wykończenie i dostawę wyrobów	1.542	64	1.000
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) „ c. k. Rządu	3.600	—	3.400
		Suma dochodów	14.656	19	12.100
	—	Dotacya z funduszu krajowego	5.653	90	7.910
		Razem	20.310	09	20.010

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	1.350 K	37 g
Wartość zapasu materyałów	3.869 „	17 „
„ „ wyrobów	1.851 „	45 „
„ inwentarza	5.770 „	17 „
Razem	12.841 K	16 g

Stan bierny.

Należytości bierne	269 „	78 „
Czysty stan czynny (saldo)	12.571 K	38 g

LW. 14.239/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	1.813	*Więcej*, z powodu większej produkcyi i spłaty należytości zaległych.
—	543	
—	—	
—	200	*Więcej*, wedle rzeczywistego wpływu.
—	2.556	
2.256	—	*Mniej*, głównie z powodu większego dochodu ze sprzedaży wyrobów i niezużytkowania kredytu na pomocnika kowalskiego.
2.256	2.556	
	300	

12. **Grzymałów.** Krajowa szkoła kołodziejska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków	1.746	64	1.800
		b) „ kowalski	1.360	—	1.440
		c) „ kołodziejski	1.120	—	1.440
		d) pomocnik kowalski	120	—	1.080
		e) administrator	1.475	—	1.500
		f) nauczyciel nauki dopełn.	388	99	400
		g) katecheta	141	76	100
	2	Opał	273	62	180
	3	Oświetlenie	56	64	100
	4	Usługa	264	—	264
	5	Materyał drzewny	766	24	2.000
	6	„ żelazny	1.483	31	2.600
	7	Koks	494	35	400
	8	Roboty lakiernicze i tapicerskie	1.169	17	1.500
	9	Wynagrodzenie uczniów	913	45	900
	10	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	217	48	350
	11	Ubezpieczenie od ognia	66	45	80
	12	Rozmaite inne wydatki	520	23	500
		Suma wydatków	12.577	33	16.634
		DOCHODY			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	4.871	04	7.000
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	—	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	3.400	—	3.400
	—	Rozmaite nieprzewidziane	340	91	—
		Suma dochodów	8.611	95	11.400
	—	Dotacya z funduszu krajowego	3.965	38	5.234
		Razem	12.577	33	16.634

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	11.094 K	80	g
Wartość zapasu materyałów	4.771 „	46	„
„ „ wyrobów	4.071 „	20	„
„ inwentarza (z r. 1906).	5.370 „	13	„
Razem	25.307 K	59	g

Stan bierny.

Należytości bierne	726 „	—	„
Czysty stan czynny (saldo)	24.581 K	59	g

LW. 7.163/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
53	—	*Mniej*, z powodu intarkalariów.
80	—	
320	—	
960	—	
25	—	
11	—	*Mniej*, stosownie do ilości godzin udzielanej nauki.
—	42	*Więcej*, z powodu zapłacenia należytości za rok 1906.
—	94	„ „ podrożenia opału.
43	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	—	
1.234	—	Stosownie do produkcyi i z powodu znaczniejszego zapasu materyałów drzewnych i żelaznych z roku ubiegłego.
1.117	—	
—	94	
331	—	
—	13	
132	—	Stosownie do potrzeby.
14	—	
—	20	*Więcej*, z powodu udzielenia zapomóg dwom funkcyonaryuszom szkolnym i innych nieprzewidzianych.
4.320	263	
4.057		
2.129	—	*Mniej*, głównie z powodu trudności zbytu wyrobów.
1.000	—	Subwencya nie wpływa od r. 1907. i wykazaną jest w należyt. czyn.
—	—	
—	341	Dochód nieprzewidziany.
3.129	341	
1.269	—	
4.398	341	
4.057		

13. **Kamionka strumiłowa.** Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	4.500	—	4.500
		b) nauczyciel fach. rysunków i nauki dopełn.	2.400	—	2.400
		c) instruktor kowalski	1.839	96	1.840
		d) „ kołodziejski	1.440	—	1.440
		e) „ ciesielski	1.440	—	1.440
		f) przodownik kołodziejski	840	—	840
		g) „ kowalski	410	—	840
		h) pomocnik kołodziejski	—	—	360
		i) katecheta obrz. rz. kat.	100	02	100
		k) „ „ gr. kat.	100	—	100
	2	Wynajem budynku	1.200	—	1.200
	3	Opał	77	54	240
	4	Oświetlenie	176	34	200
	5	Usługa	250	—	240
	6	Materyał drzewny	547	14	1.200
	7	„ żelazny	1.642	32	2.400
	8	Węgiel i koks	578	94	800
	9	Wynagrodzenie uczniów	788	52	1.500
	10	Roboty lakiernicze, tapicerskie, koszykarskie i t. p.	1.376	25	2.000
	11	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	391	22	1.000
	12	Ubezpieczenie od ognia budynków i inwentarza	333	71	120
	13	Koszta leczenia uczniów	206	32	200
	14	Wydatki administracyjne i rozmaite	646	67	400
		Suma wydatków	21.284	95	25.360
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:			
		a) kołodziejsko-kowalskich	5.488	15	9.360
		b) ciesielskich	73	30	500
	2	Subwencya c. k. Rządu	3.600	—	3.600
—		Rozmaite nieprzewidziane	6	80	—
		Suma dochodów	9.168	25	13.460
—		Dotacya z funduszu krajowego	12.116	70	11.900
		Razem	21.284	95	25.360

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	5.532 K 64 g	
Wartość zapasu materyałów	2.387 „ 01 „	
„ „ wyrobów	3.795 „ 33 „	
„ inwentarza (z r. 1905)	3.426 „ 99 „	
Razem		15.141 K 97 g

Stan bierny.

Należytości bierne	7.759 „ 02 „
Czysty stan czynny (saldo)	7.382 K 95 g

LW. 25537/908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
430	—	*Mniej*, wskutek intercalariów.
360	—	
—	—	
—	—	
—	—	
162	—	Wedle potrzeby.
24	—	
—	10	Z powodu słabości stróża szkolnego i przyjęcia zastępcy na czas choroby.
653	—	*Mniej*, z powodu mniejszej produkcyi i niewyrównania należytości biernych.
758	—	
221	—	
711	—	*Mniej*, stosownie do produkcyi.
624	—	
609	—	*Mniej*, z powodu niewyrównania należytości biernych.
—	214	Stosownie do wymierzonej premii asekuracyjnej.
—	6	*Więcej* stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	247	
4.552	477	
4.075		
3.872	—	Z powodu mniejszej produkcyi i pozostałych z tego tytułu należytości czynnych.
427	—	
—	—	
—	7	Wedle rzeczywistego wpływu.
4.299	7	
—	217	*Więcej*, głównie z powodu mniejszego dochodu ze sprzedaży wyrobów.
4.299	224	
4.075		

14. **Tłumacz.** Krajowa szkoła kołodziejska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 h	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	2.700	—	2.700
		b) nauczyciel rysunków	1.999	92	2.000
		c) przodownik kołodziejski	1.417	50	1.440
		d) „ kowalski	1.358	33	1.400
		e) pomocnik kowalski	293	31	400
		f) „ kołodziejski	315	—	360
		g) nauczyciel nauk wieczornych	482	79	400
		h) katecheci obu obrządków	310	—	240
	2	Lokal:			
		a) wynajem mieszkania dla kierownika i przodowników	540	—	540
		b) utrzymanie budynku	259	60	200
		c) instalacya oświetlenia elektrycznego	**532**	—	**532**
	3	Opał	540	14	350
	4	Oświetlenie	146	28	230
	5	Usługa	295	50	300
	6	Materyał drzewny	528	91	1.200
	7	„ żelazny	1.617	17	2.000
	8	Węgiel i koks	1.057	42	800
	9	Wykończenie wyrobów (roboty rymarskie, lakiernicze, tapicerskie i. t. p.)	928	—	1.400
	10	Wynagrodzenie uczniów	473	15	700
	11	Środki naukowe	299	39	600
	12	Uzupełnienie inwentarza	932	45	400
	13	Ubezpieczenie od ognia	302	72	250
	14	Rozmaite wydatki administracyjne	845	08	600
		Razem (zwyczajne	17.642	66	18.510
		Razem *nadzwyczajne*	**532**	—	**532**
		Suma wydatków	18.174	66	19.042

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości mniejsze	W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości większe	Uzasadnienie różnic
Koron		
—	—	
—	—	
22	—	
42	—	*Mniej*, z powodu intercalariów.
107	—	
45	—	
—	83	
—	70	*Więcej*, z powodu spłacenia zaległych należytości z roku poprzedniego.
—	—	
—	60	*Więcej*, głównie z powodu potrzeby pomalowania klatki schodowej, klasy i jednego pokoju na I piętrze.
—	—	Kredyt na razie nieużyty — przeniesiono na rok 1908.
—	190	*Więcej*, stosownie do rzeczywistej potrzeby i podrożenia opału.
84	—	
4	—	*Mniej*, wedle potrzeby.
671	—	*Mniej*, z powodu znaczniejszego zapasu żelaza i materyałów drzewnych z roku 1906.
383	—	
—	257	*Więcej*, z powodu podrożenia węgla i koksu.
472	—	
227	—	*Mniej*, z powodu mniejszej produkcyi i trudności zbytu wyrobów.
300	—	*Mniej*, stosownie do potrzeby.
—	532	*Więcej*, z powodu spłacenia długu z roku poprzedniego, sprawienia pieca żelaznego do kancelaryi i oddania do ponownego nasiekania pilników warsztatowych.
—	53	*Więcej*, z powodu zapłacenia premii asekuracyjnej od budynków za rok 1905/6.
—	245	*Więcej*, z powodu wyrównania zaległych należytości.
2.357	1.490	
—	—	
2.357	1.490	
867		

14. **Tłumacz.** Krajowa szkoła kołodziejska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłość w r. 1907 K	Wynikłość w r. 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.851	75	6.100
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	3.600	—	3.200
	—	Rozmaite dochody	32	—	—
		Suma dochodów . .	8.483	75	10.300
	—	Dotacya z funduszu krajowego	9.690	91	8.742
		Razem . .	18.174	66	19.042

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	498 K - g
Wartość zapasu wyrobów okutych	973 „ 50 „
„ „ „ nieokutych	1.053 „ 43 „
„ „ materyałów	3.385 „ 64 „
„ inwentarza	7.525 „ 78 „
Razem . .	13.436 K 35 g

Stan bierny.

Należytości bierne	1.322 „ 27 „
Czysty stan czynny (saldo)	12.114 K 08 g

LW. 20.714/1908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
2.248	—	*Mniej*, z powodu mniejszej produkcyi.
—	—	
—	400	*Więcej*, wedle rzeczywistego wpływu.
—	32	
2.248	432	
—	949	*Mniej*, głównie z powodu znaczniejszego zapasu materyałów drzewnych i żelaznych i niezużytkowania wskutek tego pełnej kwoty na ten cel preliminowanej.
2.248	1.381	
867		

15. **Stanisławów.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłość w r. 1907 K	Wynikłość w r. 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		W Y D A T K I.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i nauczyciel fachowy . . .	3.633	34	3 700
		b) nauczyciel rysunków	2.145	—	2.220
		c) werkmistrz stolarstwa	1.590	—	1.640
		d) „ tokarstwa	1.590	—	1.640
		e) nauczyciel snycerstwa	1.360	—	1.440
		f) przodownik stolarstwa	1.200	—	1.200
		g) pomocnik kancelaryjny	360	—	480
		h) nauka stylistyki, niemieckiego, polskiego i rachunków	758	40	800
		i) katecheci obu obrządków	81	60	100
	2	Utrzymanie budynku	1.173	39	600
	3	Opał	794	30	600
	4	Oświetlenie	491	04	500
	5	Usługa	666	—	600
	6	Materyał drzewny	2.354	59	2.000
	7	Materyały dodatkowe	1.659	65	2.600
	8	Wynagrodzenie za robotę	1.834	90	2.800
	9	Środki naukowe i przybory	858	66	750
	10	Uzupełnienie inwentarza	590	52	500
	11	Ubezpieczenie od ognia	84	54	300
	12	Koszta leczenia uczniów	328	35	300
	13	Rozmaite inne	364	09	600
	14	Na budowę IV i V rata pożyczki hipot. 50.000 K. .	**3.000**	—	**3.000**
		Razem . { zwycz.	23.918	37	25.370
		Razem . { *nadzwycz.*	**3.000**	—	**3.000**
		Suma wydatków . .	26.918	37	28.370

Zamknięcie rachunku na rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
67	—	*Mniej*, z powodu interkalariów.
75	—	
50	—	
50	—	
80	—	
—	—	
120	—	
42	—	Na podstawie ilości godzin udzielonej nauki.
18	—	Wedle potrzeby.
—	573	*Więcej*, z powodu koniecznych adaptacyi budynku.
—	194	„ „ znacznego podrożenia opału.
9	—	Wedle potrzeby.
—	66	*Więcej*, z powodu podrożenia służby.
—	354	
940	—	W miarę potrzeby i dochodu ze sprzedaży wyrobów.
965	—	
—	109	
—	91	Stosownie do rzeczywistej potrzeby.
215	—	
—	28	
236	—	
—	—	Kredyt nieużyty, przeniesiono na rok 1908, gdyż pożyczka na budowę nie została jeszcze zaciągnięta, a niezużyty kredyt służyć będzie na częściowe pokrycie kosztów jej zaciągnięcia i raty wstępnej.
2.867	1.415	
—	—	
2.867	1.415	
1.452		

15. **Stanisławów.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.741	25	8.000
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	1.600	—	1.600
		b) „ Rady powiatowej	200	—	200
		c) „ Kasy oszczędności	100	—	200
		d) „ c. k. Rządu	5.000	—	5.000
—		Rozmaite dochody	160	—	—
		Suma dochodów . .	13.801	25	15.000
—		Dotacya z funduszu krajowego	13.117	12	13.370
		Razem . .	26.918	37	28.370

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	2.096 K 40 g	
Wartość zapasu materyałów . . .	5.509 „ 73 „	
„ „ wyrobów	2.673 „ 13 „	
„ inwentarza	14.790 „ 33 „	
Razem . .		25.069 K 59 g

Stan bierny.

Należytości bierne	290 „ — „
Czysty stan czynny (saldo)	24.779 K 59 g

LW. 12.335/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
1.259	—	*Mniej*, w miarę otrzymanych zamówień, tudzież przerwy w nauce z powodu adaptacyi budynku i wcześniejszych feryi głównych.
—	—	
—	—	
100	—	Wedle rzeczywistego wpływu.
—	—	
—	160	Dochód nieprzewidziany.
1.359	160	
253	—	*Mniej*, głównie z powodu późniejszego przyznania wyższych poborów personalowi szkolnemu.
1.612	160	
1.452		

16. **Kalwarya.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.200	—	3.200
		b) werkmistrz dla stolarstwa maszyn i tokarstwa	1.800	—	1.800
		c) „ „ „ szkoln. meblowego	1.620	—	1.620
		d) „ „ snycerstwa	1.200	—	1.200
		e) przodownik stolarski	966	66	1.000
		f) nauczyciel rysunków zawodowych	1.480	—	1.500
		g) nauka przedmiotów pomocniczych			
		α) rysunki	318	75	600
		β) język polski i korespondencya przemysł.	246	25	300
		δ) rachunki i geometrya	303	75	300
		γ) rachunkowość przemysłowa			200
		ε) religia	118	—	160
		h) maszynista	1.500	—	1.500
		i) pomocnik przy kotle	405	—	450
		k) stróż i służący	490	—	450
	2	Konserwacya budynków i ogrodzenia	754	95	400
	3	Opał:			
		a) maszynowy	2.787	25	1.600
		b) budynku szkolnego			400
	4	Oświetlenie, konserwacya tegoż i przybory	109	99	100
	5	Materyał drzewny	1.565	62	1.200
	6	Materyały dodatkowe	538	95	1.200
	7	Wynagrodzenie za robotę	1.416	—	1.600
	8	Środki naukowe i przybory	59	02	500
	9	Uzupełnienie inwentarza	390	11	400
	10	Smary i artykuły techniczne do urządzeń mechaniczn.	362	02	300
	11	Ubezpieczenie:			
		a) budynków i inwentarza od ognia	429	85	560
		b) robotników od wypadków	149	16	160
	12	Rozmaite inne	772	54	450
	13	Kurs wieczorny dla majstrów	898	96	1.400
	14	Spłata pożyczki komunalnej 34.000 K na wewnętrzne urządzenie maszynowe:			
		a) w kapitale III. i IV. rata 458 K 20 g			
		b) 4% odsetkach 1.328 „ 73 „			
		c) dodatek administracyjny 83 „ 07 „	**1.870**	**20**	**1.870**
		Razem { zwyczajne	23.882	83	24.550
		Razem { *nadzwyczajne*	**1.870**	**20**	**1.870**
		Suma wydatków	25.753	03	26.420

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
33	—	*Mniej*, z powodu intercalare.
20	—	
281	—	Nie było w 1907 r. III. i IV. kursu nauki, który dopiero w r. 1908 na nowo otwarty zostanie.
54	—	
196	—	
42	—	
—	—	
45	—	Ogółem *mniej* o 5 K z powodu zmiany robotnika i chwilowo niższej płacy.
—	40	
—	355	Z powodu wydatków koniecznych przy przebudowie piwnicy i urządzeniu dwóch izb na strychu.
—	787	Z powodu znacznego podrożenia węgla.
—	10	Wedle rzeczywistej potrzeby.
—	366	Dla uzupełnienia koniecznych zapasów materyału suchego.
661	—	*Mniej*, stosownie do produkcyi.
184	—	
441	—	*Mniej*, wskutek nieotwarcia III. i IV. kursu nauki i mniejszej zatem frekwencyi.
10	—	Stosownie do potrzeby.
—	62	
130	—	*Mniej*, z powodu większego na rok 1907 opustu.
11	—	
—	322	*Więcej*, z powodu braku wody i potrzeby dowożenia jej z poza obrębu szkoły, tudzież częstszych wyjazdów kierownika szkoły do Krakowa w sprawach szkolnych.
501	—	*Mniej*, z powodu późniejszego rozpoczęcia kursów.
—	—	Wedle planu umorzenia do LW. 1687/906 pozostaje z końcem roku 1907 dług w kapitale 32.866 K 27 g.
2.609	1.942	
—	—	
2.609	1.942	
667		

16. **Kalwarya.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.825	15	4.000
	2	Rozmaite inne	75	04	100
	3	Subwencye:			
		a) od gminy	—	—	200
		b) od c. k. Rządu	5.000	—	4.400
		Suma dochodów . .	7.900	19	8.700
	—	Dotacya z funduszu krajowego	17.852	84	17.720
		Razem . .	25.753	03	26.420

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	166 K 50 g	
Wartość zapasu materyałów . .	3.930 „ 71 „	
„ „ wyrobów . .	653 „ 20 „	
„ inwentarza	130.312 „ 73 „	
Razem		135.063 K 14 g

Stan bierny.

Należytości bierne	276 „ — „
Czysty stan czynny (saldo)	134.787 K 14 g

LW. 22.610/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
1.175	—	*Mniej*, z powodu braku uczniów na III. i IV. roku nauki.
25	—	Wedle rzeczywistego wpływu.
200	—	Subwencya nie wpłynęła.
—	600	*Więcej*, z powodu przyznania subwencyi w tej wysokości.
1.400	600	
—	133	*Więcej*, w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, głównie z powodu znacznego podrożenia opału szkolnego i maszynowego.
1.400	733	
667		

17. **Jaworów.** Krajowa szkoła zabawkarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907. K	Wynikłości w roku 1907. g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik administracyjny	200	—	2.400
		b) instruktor	2.200	—	2.200
		c) nauczyciel rysunków	2.300	—	1.800
		d) pomocnik kancelaryjny	690	66	960
		e) „ rzeźbiarstwa	530	—	480
		f) „ tokarstwa	530	—	480
		g) „ stolarstwa	530	—	480
		h) „ wykańczania i malowania robót	480	—	480
		i) werkmistrz maszynowy	2.025	—	2.400
		k) pomocnik „	374	—	480
	2	Utrzymanie budynku	503	72	300
	3	Opał	1.723	30	500
	4	Oświetlenie	266	28	300
	5	Usługa	470	—	480
	6	Materyał drzewny	1.916	80	8.000
	7	Materyały dodatkowe	3.392	26	4.000
	8	Wynagrodzenie za robotę	5.264	44	7.000
	9	Koszta opakowania i dostawy wyrobów	568	87	800
	10	Środki naukowe i przybory szkolne	48	50	600
	11	Uzupełnienie inwentarza	1.922	77	800
	12	Utrzymanie maszyn w ruchu	1.800	33	1.800
	13	Ubezpieczenie od wypadków	87	48	400
	14	Rozmaite	1.451	39	800
	15	Spłata pożyczki na budowę szkoły	**3.360**	**20**	**3.360**
	16	Dalsze wewnętrzne urządzenie maszynowe	**3.200**	—	**3.200**
	17	Budowa szopy i suszarni	**6.200**	—	**6.200**
—	—	Zakupno wyrobów ludowych	2.011	89	—
—	—	Reszta kosztów utrzymania internatu	561	—	—
		Razem { zwyczajne	31.848	69	37.940
		Razem { *nadzwyczajne*	**12.760**	**20**	**12.760**
		Suma wydatków.	44.608		50.700

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
2.200	—	*Mniej*, z powodu nieobsadzenia posady po b. kierowniku od dnia 15. stycznia do końca roku 1907.
—	—	
—	500	*Więcej*, z powodu przyznania dodatku za zastępstwo kierownika administracyjnego.
269	—	*Mniej*, z powodu obsadzenia tej posady nową siłą.
—	50	*Więcej*, gdyż za preliminowane wynagrodzenie trudno znaleść dobrych pomocników warsztatowych.
—	50	
—	50	
—	—	
375	—	*Mniej*, z powodu intercalare.
106	—	
—	204	*Więcej*, wskutek przeróbek w ubikacyach i w hali maszyn, bielenia i drobnych naprawek ścian i pieców przed wystawą miejscową.
—	1.223	Wskutek wyrównania należytości za rok poprzedni, ogólnego podrożenia opału w tym roku, wreszcie dlatego, że wszystkie ubikacye umieszczonej w budynku szkolnym szkoły koronkarskiej i bursy miejscowej opalane są kosztem szkoły.
34	—	*Mniej*, wedle potrzeby.
10	—	
6.083	—	*Mniej*, ze względu na znaczny zapas materyału z r. 1906.
608	—	
1.736	—	*Mniej*, odpowiednio do produkcyi.
231	—	
551	—	*Mniej*, wedle potrzeby.
—	1.123	*Więcej*, z powodu sprawienia aparatu fotograficznego, 2 pieców żelaznych i narzędzi.
—	—	
312	—	*Mniej*, stosownie do wymierzonej premii.
—	651	*Więcej*, z powodu większego wydatku na leczenie uczniów, i przyznania zasiłków funkcyonaryuszom szkolnym.
—	—	
—	—	Z powodu nie przyjścia do skutku tych inwestycyj w roku bieżącym — kredyty przeniesiono na rok 1908.
—	—	
—	2.012	Wydatek ten jest zwrotny w dochodach ze sprzedaży wyrobów.
—	561	Internat utrzymywany jest z zasiłków stypendyjnych i subwencyj czynników miejscowych przeważnie w naturze.
12.515	6.424	
—	—	
12.515	6.424	
6.091		

17. **Jaworów.** Krajowa szkoła zabawkarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.522	10	21.000
	2	Zwroty za opakowanie i dostawę wyrobów . .	—	—	800
	3	Subwencye:			
		a) od gminy ryczałt na opał, oświetlenie i i usługę	1.000	—	1.000
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) „ c. k. Rządu	4.000	—	4.000
	—	Opłaty za użycie maszyn	591	96	—
		Suma dochodów . .	14.314	06	27.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	30.294	83	23.700
		Razem . .	44.608	89	50.700

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	3.751 K 75 g		
Wartość zapasu materyałów. . .	3.366 „ 55 „		
„ „ wyrobów . . .	12.035 „ 70 „		
„ inwentarza (z r. 1906) . .	6.705 „ 13 „		
„ wewnętrznego urządzenia maszynowego	13.499 „ 64 „		
Razem .		39.358 K 77 g	
Stan bierny		7.293 „ 60 „	
Czysty stan czynny (saldo) . .		32.065 K 17 g	

LW. 24.961/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
12.478	—	*Mniej*, głównie z powodu wielkiej konkurencyi, wyrobów zagranicznych i braku odpowiedniej agencyi handlowej dla zbytu zabawek tej szkoły.
800	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	592	Dochód nieprzewidziany — pozabudżetowy.
13.278	592	
—	6.595	*Więcej*, głównie z powodu mniejszego dochodu ze sprzedaży wyrobów.
13.278	7.187	
6.091		

18. **Kołomyja.** Krajowa szkoła garncarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace: .			
		a) kierownik	4.999	92	5.000
		b) nauczyciel rysunków	3.399	96	3.340
		c) przodownik do nauki modelowania . .	2.100	—	2.100
		d) instruktor do nauki kaflarstwa . . .	2.059	92	2.060
		e) przodownik do nauki toczenia i formowania .	1.740	—	1.740
		f) nauka przedmiotów pomocniczych . .	272	—	300
		g) katecheta obrz. rzym. kat.	100	—	100
		h) „ „ gr. kat.	100	—	100
		i) pomocnik kancelaryjny	360	—	360
	2	Rąbanie drzewa otrzymanego od gminy . . .	104	—	80
	3	Usługa	924	—	850
	4	Materyał	444	87	350
	5	Opał techniczny	396	—	500
	6	Wynagrodzenie za robotę	486	85	700
	7	Wynagrodzenie robotników dziennych . . .	486	40	450
	8	Środki naukowe i przybory . . { zwycz.	888	20	700
		{ *nadzwycz.*	**300**	—	**300**
	9	Uzupełnienie inwentarza	354	19	300
	10	Ubezpieczenie od ognia	282	27	350
	11	Rozmaite inne	624	60	400
	12	Kurs nauki strycharstwa	—	—	600
	13	Na rozszerzenie budynku I. półroczna rata pożyczki	**2.500**	—	**2.500**
		Razem { zwycz.	20.123	18	20.380
		{ *nadzwycz*	**2.800**	—	**2.800**
		Suma wydatków . .	22.923	18	23.180
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.070	70	2.000
	2	„ materyałów	51	—	50
	3	Subwencya od c. k. Rządu	6.000	—	6.000
		Suma dochodów . . .	7.121	70	8.050
	—	Dotacya z funduszu krajowego	15.801	48	15.130
		Razem . .	22.923	18	23.180

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	811 K 84 g		
Wartość zapasu materyałów . .	893 „ 11 „		
„ „ wyrobów . .	666 „ 63 „		
„ inwentarza . . .	30.212 „ 18 „		
Razem		32.583 K 76 g	
Stan bierny		— „ — „	
Należytości bierne		210 „ — „	
Czysty stan czynny (saldo)		32.373 K 76 g	

LW. 15.722/908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	60	*Więcej* z powodu przyznania II. dodatku 5-letniego już od dnia 1/I. 1907.
—	—	
—	—	
28	—	*Mniej*, stosownie do ilości godzin udzielanej nauki.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	24	
—	74	*Więcej*, z powodu drożyzny.
—	95	*Więcej*, z powodu zaopatrzenia się w większą ilość gliny garncarskiej.
104	—	
213	—	*Mniej*, stosownie do produkcyi.
—	36	*Więcej*, z powodu ogólnej drożyzny.
—	188	*Więcej*, z powodu zwiększonej frekwencyi uczniów.
—	54	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby zakupna now. modeli i sprzętów.
	—	
68		*Mniej*, wedle potrzeby.
—	225	*Więcej*, z powodu udzielenia jednorazowych zapomóg 2 funkcyonaryuszom szkolnym.
600	—	Kredyt niezużyty, gdyż w tym roku nie było potrzeby urządzania takiego kursu.
—	—	Pożyczka dotychczas nie została zaciągniętą, przeto kredyt ten przeniesiono na rok 1908.
1.013	756	
—	—	
1.013	756	
257		
929	—	*Mniej*, stosownie do produkcyi i mniejszego popytu.
—	1	
—	—	
929	1	
—	—	
—	671	*Więcej*, głównie z powodu nie osiągnięcia ze sprzedaży wyrobów preliminowanej kwoty.
929	672	
257		

19. **Podgórze**. Krajowe kursa przemysłu keramicznego.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 h	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.600	—	3.600
		b) wynagrodzenie nauczycieli	5.039	—	4.498
		c) laborant	800	—	800
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	2.469	30	2.400
	3	Opał lokalu i pieców technicznych	692	26	750
	4	Oświetlenie	447	76	400
	5	Usługa	550	—	480
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	1.176	47	1.400
	7	Rozmaite inne wydatki	464	69	500
	8	Na 3 miesięczne kursa odlewania form i szklenia .	697	06	600
	9	Na stypendya na kursa praktyczne . . .	600	—	600
		Suma wydatków . .	16.536	54	16.028
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	400	—	200
		b) od c. k. Rządu	5.000	—	4.000
	—	Odsetki z lokacyi	51	33	—
		Suma dochodów . .	5.451	33	4.200
	—	Dotacya z funduszu krajowego	11.085	21	11.828
		Razem . .	16.536	54	16.028

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Wartość inwentarza . . . . . 8.602 K 07 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny (saldo) . . . . 8.602 K 07 g

LW. 18.015/1908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K		
—	—	
—	541	*Więcej*, gdyż okazała się potrzeba nauki rachunków i geometryi w czasie kursu praktycznego.
—	—	
—	69	*Więcej*, z powodu potrzeby drobnych reparacyj.
58	—	*Mniej*, wedle rzeczywistej potrzeby.
—	48	*Więcej*, „ „ „
—	70	*Więcej*, wskutek zmiany służącego i niemożności przy obecnej drożyźnie wyszukania tegoż za poprzednie wynagrodzenie.
223	—	*Mniej*, wedle potrzeby.
35	—	
—	97	*Więcej*, wedle potrzeby.
—	—	
316	825	
	509	
—	200	W roku 1907 wpłynęła subwencya za rok 1906 i 1907.
—	1.000	*Więcej*, wedle rzeczywistego wpływu.
—	52	Dochód nieprzewidziany.
—	1.252	
743	—	*Mniej*, głównie wskutek przyznania wyższej subwencyi od c. k. Rządu.
743	1.252	
	509	

20. **Witków.** Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik warsztatu	600	—	600
		b) instruktor fachowy	1.200	—	1.440
		c) I. pomocnik instruktora	1.120	—	1.200
		d) II. „ „	960	—	960
		e) nauczyciele pomocniczy	708	88	720
		f) katecheci obrz. rzym. i grecko-katol.	200	—	200
	2	Utrzymanie lokalu	38	54	150
	3	Opał	146	35	100
	4	Oświetlenie	37	25	100
	5	Usługa	252	—	252
	6	Materyał	4.642	43	2.800
	7	Wynagrodzenie uczniów	484	95	500
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	415	27	450
	9	Rozmaite drobne wydatki	48	62	200
	—	Reszta kosztów utrzymania uczniów w internacie	582	44	—
		Suma wydatków	11.436	73	9.672
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.738	74	3.300
	2	Subwencya c. k. Rządu	1.300	—	1.600
	—	Rozmaite dochody	29	17	—
		Suma dochodów	6.067	91	4.900
	—	Dotacya z funduszu krajowego	5.368	82	4.772
		Razem	11.436	73	9.672

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	1.434 K 31 g	
Wartość zapasu materyałów	649 „ — „	
„ „ wyrobów	165 „ 02 „	
„ „ inwentarza	2.383 „ 19 „	
Razem	4.631 K 52 g	
Stan bierny.	— „ — „	
Czysty stan czynny (saldo)	4.631 K 52 g	

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
240	—	*Mniej*, z powodu intercalariów.
80	—	
—	—	
11	—	Stosownie do ilości godzin udzielonej nauki.
—	—	
111	—	Wedle rzeczywistej potrzeby.
—	46	*Więcej*, wskutek podrożenia opału.
63	—	Wedle potrzeby.
—	—	
—	1.842	*Więcej*, stosownie do produkcyi i skutkiem wyrównania należytości biernych z r. 1906.
15	—	Stosownie do rzeczywistej potrzeby.
34	—	
151	—	
—	582	Z wynagrodzenia za roboty i ze stypendyów utrzymuje Zarząd internat dla ubogich uczniów.
705	2.470	
	1.765	
—	1.439	*Więcej*, z powodu większej produkcyi i wpływu należytości zaległych.
300	—	Wedle rzeczywistego wpływu.
—	29	
300	1.468	
—	597	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
300	2.065	
	1.765	

21. **Stary Sącz.** Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik warsztatu	500	—	600
		b) instruktor	1.800	—	1.800
		c) przodownik	1.200	—	1.200
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	615	64	700
	3	Opał	300	—	200
	4	Oświetlenie	57	60	100
	5	Usługa	102	—	96
	6	Materyał i dodatki	5.963	80	9.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	3.575	38	2.000
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	381	86	400
	9	Rozmaite inne wydatki	429	10	200
	—	*Manco* znalezione przy szkontrze kasy, po śmierci kierownika szkoły, śp. Gaudnika	3.089	86	—
	—	Z funduszu obrotowego, spłata IX. i X. (ostatniej) raty pożyczki do funduszu krajowego	160	—	—
	—	Reszta kosztów utrzymania ubogich uczniów	205	—	—
		Suma wydatków	18.380	24	16.296
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	11.870	66	11.000
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	600	—	600
		b) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	—	Rozmaite dochody	388	05	—
		Suma dochodów	14.258	71	13.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	4.121	53	3.296
		Razem	18.380	24	16.296

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	10.398 K	89 g
Wartość zapasu materyałów	1.453 „	37 „
„ „ wyrobów	2.537 „	24 „
„ inwentarza	2.689 „	— „
Razem	17.078 K	50 g

Stan bierny.

Należytości bierne	5.409 „	28 „
Czysty stan czynny (saldo)	11.669 K	22 g

LW. 23.690/1908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K o r o n		
100	—	*Mniej*, z powodu śmierci kierownika warsztatu.
—	—	
—	—	
84	—	
—	100	Stosownie do rzeczywistej potrzeby.
42	—	
—	6	
3.036	—	*Mnicj*, z powodu niewyrównania należytości biernych za pobrane materyały.
—	1.575	*Więcej*, stosownie do produkcyi.
18	—	*Więcej*, wedle potrzeby.
—	229	*Więcej*, głównie z powodu koniecznej potrzeby odnowienia ubikacyj szkolnych.
—	3.089	Kwotę tę zwrócą w myśl umowy z Wydziałem kraj. spadkobiercy śp. Gaudnika. Ubezpieczenie tej pretensyi na realności spadkobierców jest w toku
—	160	Kwota 160 K stanowi IX. i X. (ostatnią) ratę pożyczki w kwocie 800 K udzielonej z funduszu krajowego na utworzenie funduszu obrotowego.
—	205	
3.280	5.364	
	2.084	
—	871	*Więcej*, z powodu większej produkcyi i wpływu pozostałych należytości z r. 1906.
—	—	
—	—	
—	388	Dochody nieprzewidziane.
—	1.259	
—	825	*Więcej*, głównie z powodu braku kasowego, znalezionego po śmierci ś. p. Gaudnika kierownika szkoły.
—	2.084	
	2.084	

22. **Dobczyce.** Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłość w r. 1907 K	Wynikłość w r. 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownik warsztatu	600	—	600
		b) instruktor fachowy	1.200	—	1.200
		c) pomocnik instruktora	1.080	—	1.080
		d) nauczyciel	495	20	480
		e) katecheta	120	—	120
	2	Materyał	2.243	34	4.500
	3	Wynagrodzenie uczniów za robotę	217	71	1.500
	4	Środki naukowe	184	81	200
	5	Uzupełnienie inwentarza — zwyczajne	63	60	300
		Uzupełnienie inwentarza — *nadzwyczajne*	**600**		**600**
	6	Rozmaite inne i kancelaryjne	292	02	230
—		Wynajem lokalu	200	—	—
—		Opał	177	16	—
—		Oświetlenie	50	24	—
—		Usługa	90	32	—
		Razem — zwyczajne	7.014	40	10.210
		Razem — *nadzwyczajne*	**600**	—	**600**
		Suma wydatków	7.614	40	10.810

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	15	*Więcej*, na podstawie ilości godzin udzielonej nauki.
—	—	
2.257	—	*Mniej*, z powodu mniejszej produkcyi.
1.282	—	*Mniej*, stosownie do produkcyi.
15	—	*Mniej*, stosownie do rzeczywistej potrzeby.
236	—	
—	—	
—	62	*Więcej*, z powodu udzielenia zasiłków dwom funkcyonaryuszom szkoln.
—	200	*Więcej*, z powodu niedotrzymania zobowiązania gminy, co do bezpłatnego pomieszczenia szkoły, opału, oświetlenia i usługi.
—	177	
—	50	
—	90	
3.790	594	
—	—	
3.790	594	
3.196		

22. **Dobczyce.** Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.652	07	6 000
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	400	—	200
		b) od c. k. Rządu	900	—	1.000
	—	Rozmaite dochody	5	26	—
		Suma dochodów .	3.957	33	7.200
	—	Dotacya z funduszu krajowego	3.657	07	3.610
		Razem . . .	7.614	40	10.810

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	1.656	K —	g
Wartość zapasu materyałów	478	„ 08	„
„ „ wyrobów	340	„ 11	„
„ „ inwentarza	1.781	„ 12	„
Razem . .	4.255	K 31	g

Stan bierny.

Należytości bierne	305	„ 56	„
Czysty stan czynny (saldo) . . .	3.949	K 75	g

LW. 11.655/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
3.348	—	*Mniej*, z powodu mniejszej produkcyi i pozostałych należyt. czynnych.
—	200	Wedle rzeczywistego wpływu.
100	—	
—	5	
3.448	205	
—	47	*Więcej*, stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
3.448	252	
3.196		

23. **Kołomyja.** Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik warsztatu	592	09	600
		b) instruktor fachowy	1.786	09	1.840
		c) I. pomocnik instruktora	1.425	—	1.300
		d) II. „ „	986	64	1.000
	2	Materyał	3.528	31	2.500
	3	Wynagrodzenie uczniów za robotę	430	16	500
	4	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza { zwycz.	370	51	350
		{ *nadzw.*	**250**	—	**250**
	5	Rozmaite wydatki i kancelaryjne	390	80	170
—		Utrzymanie lokalu	37	98	—
—		Oświetlenie	4	40	—
—		Zakupno kasy ogniotrwałej i kopyt	335	16	—
—		Zaliczki zwrotne	117	85	—
		Suma wydatków { zwyczajne	10.004	99	8.260
		{ *nadzwycz.*	**250**	—	**250**
		Razem	10.254	99	8.510
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.883	36	3.000
	2	Za robotę z obcych materyałów	307	43	120
—		Za odsprzedany materyał i inne	104	31	—
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) „ c. k. Rządu	1.400	—	1.400
		Suma dochodów	5.995	10	4.820
—		Dotacya z funduszu krajowego	4.259	89	3.690
		Razem	10.254	99	8.510

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	1.068 K 70 g	
Wartość zapasu materyałów	1.870 „ 38 „	
„ „ wyrobów	491 „ 23 „	
„ inwentarza	3.553 „ 78 „	
Razem		6.984 K 09 g

Stan bierny.

Należytości bierne	1.608 „ 78 „
Czysty stan czynny (saldo)	5.375 „ 31 „

LW. 21.053/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
8	—	*Mniej*, z powodu śmierci kierownika warsztatu.
54	—	*Mniej*, z powodu przyznania dodatku na mieszkanie dopiero od 1. kwietnia 1907.
—	125	*Więcej*, z powodu przyznania dodatku na mieszkanie.
13	—	*Mniej*, z powodu przyznania wyższych poborów dopiero od 1. maja 1907.
—	1.028	*Więcej*, stosownie do produkcyi i większego obrotu.
70	—	*Mniej*, gdyż gotowe obuwie sprzedaje się miejscowym szewcom po niższych cenach, wobec czego płaci się niższe wynagrodzenie uczniom.
—	—	
—	21	*Więcej*, z powodu potrzeby sprawienia nowych stołów.
—	221	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby i udzielenia zapomogi I. pomocnikowi instruktora.
—	38	Wedle potrzeby.
—	4	
—	335	Wydatek pozabudżetowy z powodu koniecznej potrzeby.
—	118	Zaliczki te będą ściągnięte w r. 1908 i są wykazane w należytościach czynnych.
145	1.890	
—	—	
145	1.890	
	1.745	
—	884	*Więcej*, z powodu wzrostu produkcyi i większego obrotu.
—	188	
—	105	
—	—	
—	—	
—	1.177	
—	568	*Więcej*, głównie z powodu koniecznej potrzeby sprawienia kasy ogniotrwałej nowego zapasu kopyt i wzorów obuwia wykwintnego, oraz przyznania I. pomocnikowi instruktora dodatku na mieszkanie.
	1.745	

24. **Krosno.** Krajowa szkoła tkacka.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
		A) Szkoła.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.600	—	3.600
		b) nauczyciel rysunków	1.440	—	3.400
		c) instruktor w tkalni ręcznej	1.306	63	1.700
		d) przodownik	1.160	—	1.200
		e) nauczyciele przedmiotów pomocniczych	1.504	—	1.500
		f) pisarz w kancelaryi kierownika i pomocnik rysunków	960	—	960
	2	Opał	1.635	34	1.300
	3	Oświetlenie	162	04	210
	4	Usługa	600	—	600
	5	Środki naukowe	714	80	700
	6	Uzupełnienie inwentarza	490	76	400
	7	Ubezpieczenie inwentarza	33	18	360
	8	Rozmaite inne wydatki, przybory rysunkowe i próbki do dekompozycyi	1.711	26	1.000
	—	Ogłoszenie konkursu na posadę nauczyciela rysunków i kierownika	297	99	—
		Suma A)	15.616	—	16.930
		B) Pracownia do wyrabiania i wybijania kartonów.			
	1	Płace:			
		a) wynagrodzenie kierownika	240	—	240
		b) „ nauczyciela rysunków	160	—	160
		c) „ przodownika	120	—	120
	2	Materyał, desenie i wynagrodzenie za robotę	624	20	700
		Suma B)	1.144	20	1.220
		Suma wydatków	16.760	20	18.150

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
1.960	—	Z powodu intercalariów.
393	—	
40	—	
—	4	Różnica nieznaczna.
—	—	
—	335	Wedle potrzeby. Przekroczenie wydatków na opał znajduje pokrycie w nieprelimiowanych zwrotach za węgiel i naftę.
48	—	
—	—	
—	15	Wedle potrzeby w tym roku.
—	91	
327	—	
	—	
—	711	Z powodu przyznania remuneracyi kierownikowi i nauczycielowi rysunków.
	—	
—	298	Wedle potrzeby.
2.768	1.454	
—	—	
—	—	
—	—	
76	—	Z powodu mniejszej produkcyi.
76	—	
2.844	1.454	
1.390		

24. **Krosno.** Krajowa szkoła tkacka.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży kartonów	547	92	800
	2	Subwencya c. k. Rządu	8.000	—	8.000
—	—	Zwroty za węgiel i naftę	320	—	—
—	—	Rozmaite inne dochody	31	36	—
		Suma dochodów .	8.899	28	8.800
—	—	Dotacya z funduszu krajowego	7.860	92	9.350
		Razem .	16.760	20	18.150

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	405 K 74 g	
Wartość inwentarza	16.291 „ 60 „	
Razem . .		16.697 K 34 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny (saldo) . . .		16.697 K 34 g

LW. 30.587/1908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
252	—	Z powodu małej produkcyi.
—	—	
—	320	Dochody nieprzewidziane, w których znajduje pokrycie przekroczenie wydatków na opał.
—	31	
252	351	
1.489	—	Stosownie po potrzeby pokrycia niedoboru.
1.741	351	
1.390		

25. **Gliniany.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i instruktor fachowy . . .	2.120	—	2.420
		b) przodownik	800	—	840
		c) nauczyciel pomocniczy	246	40	240
		d) katecheta obrz. rzym. i gr. kat. . . .	200	—	200
	2	Konserwacya i asekuracya budynku . . .	135	81	100
	3	Opał	459	34	280
	4	Oświetlenie	103	34	125
	5	Usługa	142	—	94
	6	Środki naukowe	444	22	700
	7	Uzupełnienie inwentarza	168	76	200
	8	Rozmaite inne	346	32	200
	9	Na zakupno realności rata wstępna od pożyczki 35.000 K	**2.475**	—	**2.475**
		Suma wydatków { zwycz.	5.166	19	5.399
		Suma wydatków { *nadzw.*	**2.475**	—	**2.475**
		Razem . .	7.641	19	7.874
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy na lokal, opał i oświetlenie . .	240	—	240
		b) od Rady powiatowej w Przemyślanach .	100	—	100
		c) od c. k. Rządu	2.300	—	2.500
	—	Rozmaite dochody	107	57	—
		Suma dochodów .	2.747	57	2.840
	—	Dotacya z funduszu krajowego	4.893	62	5.034
		Razem . . .	7.641	19	7.874

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Wartość zapasu materyałów	53 K	22 g
„ „ wyrobów	10 „	91 „
„ inwentarza	6.630 „	98 „
Razem . .	6.695 K	11 g
Stan bierny.	— „	— „
Czysty stan czynny (saldo)	6.695 K	11 g

LW. 16638/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
300	—	Kredyt na dodatek na mieszkanie niezużyty, ponieważ kierownik dostaje mieszkanie w naturze.
40	—	Wedle potrzeby.
—	7	
—	—	
—	36	
—	179	
22	—	
—	48	
256	—	
31	—	
—	146	
—	—	
649	416	Z zaciągniętej pożyczki w 4% obligacyach komunalnych Banku krajowego im. wart. 35.000 K uzyskano gotówkę 32.929 K 52 g., z której na ratę wstępną, koszta adaptacyi i t. p. użyto w r. 1907 kwoty 7.504 K 10 g., resztę 25.425 K 42 g., wraz z kredytem 2.475 K przeniesiono do rachunku roku 1908 na pokrycie kosztów kupna realności w sumie 28.000 K.
—	—	
649	416	
233		
—	—	
—	—	
200	—	Z powodu nieprzyznania subwencyi rządowej w żądanej wysokości.
—	108	Pod tą pozycyą zarachowano dochód 44 K 88 g. ze sprzedaży materyałów szkolnych i wyrobów pozostałych z dawniejszych lat, oraz inne drobne.
200	108	
141	—	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
341	108	Dochodu ze sprzedaży wyrobów nie preliminowano z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek akc. Towarzystwa wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych dostarcza bezpłatnie sprzęty i opłaca wynagrodzenie uczniów.
233		

26. **Gorlice.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.740	—	1.740
		b) przodownik	480	—	480
	2	Donajem lokalu	572	28	500
	3	Opał	578	—	450
	4	Oświetlenie	90	52	80
	5	Usługa	166	—	288
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	395	49	400
	7	Rozmaite inne wydatki	227	62	200
		Suma wydatków .	4.249	91	4.138
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy ryczałt na pomieszkanie, opał i oświetlenie dla instruktora . . .	300	—	300
		b) od gminy ryczałt na opał, oświetlenie i usługę szkoły	460	—	460
		c) od Rady powiatowej . . . . ,	400	—	400
		d) od c. k. Rządu	800	—	900
		Suma dochodów .	1.960	—	2.060
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.289	91	2.078
		Razem . . .	4.249	91	4.138

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Wartość inwentarza . . . . . 2.450 K 80 g

Stan bierny.

Należytości bierne . . . . . 144 „ 78 „

Czysty stan czynny (saldo) . . . . . 2.306 K 02 g

LW. 13.000/1908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	72	Wedle potrzeby.
—	128	Z powodu spłacenia zaległości z r. 1906.
—	11	
122	—	Wedle potrzeby.
5	—	
—	28	Z powodu spłacenia zaległości z r. 1906.
127	239	
	112	
—	—	
—	—	
—	—	
100	—	Z powodu nieprzyznania subwencyi w żądanej wysokości.
100	—	
—	212	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
100	212	Dochodów ze sprzedaży wyrobów nie preliminowano, gdyż szkoła sporządza wyroby na rachunek akc. Towarz. dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów za robociznę.
	112	

27. **Kosów.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	2.420	02	2.420
		b) przodownik	840	—	840
		c) pomocnik warsztatowy	480	—	480
		d) nauczyciel rysunków, rachunkowości i korespondencyi kupieckiej	455	—	440
		e) katecheta	80	—	80
		f) pomocnik administracyjny	300	—	300
	2	Opał	402	30	320
	3	Oświetlenie	121	68	160
	4	Usługa	300	—	360
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	493	73	500
	6	Rozmaite inne wydatki	305	23	340
		Suma wydatków	6.197	96	6.240
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	—	—	80
		b) „ Rady powiatowej	600	—	300
		c) „ c. k. Rządu	1.800	—	1.700
		Suma dochodów	2.400	—	2.080
—		Dotacya z funduszu krajowego	3.797	96	4.160
		Razem	6.197	96	6.240

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Wartość inwentarza	5.411 K 09 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny (saldo)	5.411 K 09 g

LW. 15.283/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	15	Z powodu podwyższenia wynagrodzenia rozporządzeniem Wydziału kraj. LW. 95.616/07.
—	—	
—	—	
—	82	Z powodu ostrej zimy i podrożenia opału.
38	—	Wedle potrzeby.
60	—	
6	—	
35	—	
139	97	
42		
80	—	Z powodu ustania zobowiązania.
—	300	Z powodu wyrównania zaległej subwencyi z r. 1906 w kwocie 300 K.
—	100	Z powodu przyznania wyższej subwencyi.
80	400	
362	—	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
442	400	Dochodu ze sprzedaży wyrobów nie preliminowano, gdyż warsztat sporządza je na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy na wyrób i do celów naukowych, oraz opłaca wynagrodzenie uczniów.
42		

28. **Łańcut.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	2.120	—	2.120
		b) przodownik	960	—	960
	2	Akc. Tow. dla wyrobów tkackich i sukienniczych; subwencya na pomieszczenie szkoły i instruktora	1.600	—	1.600
	3	Opał i oświetlenie	975	20	800
	4	Usługa	360	—	360
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	482	53	300
	6	Ubezpieczenie od ognia	34	61	40
	7	Rozmaite inne	178	91	200
		Suma wydatków	6.711	25	6.380
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	500	—	500
		b) „ Rady powiatowej	600	—	600
		c) „ c. k. Rządu	1.700	—	1.500
		Suma dochodów	2.800	—	2.600
	—	Dotacya z funduszu krajowego	3.911	25	3.780
		Razem	6.711	25	6.380

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Wartość inwentarza . . . . . 4.357 K 33 g

Stan bierny. . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny (saldo) . . . . . 4.357 K 33 g

LW. 17.753/1908

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Usasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	175	Z powodu podrożenia opału.
—	—	
—	182	Z powodu zakupienia maszyny Jaquarda, cewek osnowowych i wątkowych z papieru, jak również barda i grzebienia do wyrobu kilimów.
5	—	Wedle potrzeby.
21	—	
26	357	
	331	
—	—	
—	—	
—	200	Z powodu podwyższenia subwencyi rządowej.
—	200	
—	131	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
—	331	
	331	

29. **Rychwałd.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor fachowy	1.640	—	1.640
		b) przodownik warsztatowy	840	—	840
		c) nauczyciel czytania, pisania i rachunków .	596	—	600
		d) katecheta	100	—	100
	2	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	28	09	300
	3	Ubezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego . .	32	41	40
	4	Rozmaite inne wydatki	239	55	160
		Suma wydatków . .	3.476	05	3.680
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
		b) „ Wydziału powiatowego w Żywcu . .	200	—	—
		Suma dochodów . .	1.200	—	1.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.276	05	2.680
		Razem . .	3.476	05	3.680

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Wartość inwentarza . . . . . 3.784 K 83 g

Stan bierny. . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny (saldo) . . . . . 3.784 K 83 g

LW. 10.469/1908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K		
—	—	
—	—	
4	—	Różnica nieznaczna.
—	—	
272	—	Wedle potrzeby.
8	—	
—	80	Z powodu udzielenia na rachunek tej pozycyi remuneracyi dla przodownika Kłosowicza.
284	80	
204		
—	—	
—	200	Dochód ten nie był spodziewany.
—	200	
404	—	Według potrzeby pokrycia niedoboru.
404	200	Dochodu ze sprzedaży wyrobów nie preliminuje się, gdyż warsztat sporządza je na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy na wyroby i do celów naukowych, oraz opłaca wynagrodzenie uczniów.
204		

30. **Rakszawa.** Krajowa szkoła sukiennicza.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłość w r. 1907 K	Wynikłość w r. 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.600	—	3.600
		b) nauczyciel teoryi zawodowej	2.400	—	2.400
		c) instruktor tkactwa	1.800	—	1.800
		d) „ farbiarstwa	1.800	—	1.800
		e) przodownik w tkalni ręcznej	1.200	—	1.200
		f) pomocnik warsztatowy w tkalni ręcznej	480	—	480
		g) „ „ w farbiarni	480	—	480
		h) nauka przedmiotów pomocniczych	720	—	720
		i) „ religii	200	—	200
		k) pomocnik kancelaryjny, nauczyciel buchalteryi i stylistyki	1.200	—	1.200
		l) stróż nocny	360	—	360
	2	Utrzymanie lokalu	388	80	500
	3	Opał	1.981	35	1.700
	4	Oświetlenie	541	47	400
	5	Usługa	480	—	480
	6	Gospodyni dla internatu	360	—	360
	7	Środki nauk., przybory szkolne i uzupełnienie inwent.	593	09	700
	8	Ubezpieczenie od ognia	444	16	350
	9	Tkalnia mechaniczna:			
		a) maszynista	480	—	480
		b) pomocnik	480	—	480
		c) części wymienne	234	68	720
		d) benzyna i oliwa	1.856	71	1.260
		e) podatek od benzyny	358	02	190
		f) inne	21	14	200
	10	Rozmaite inne	718	03	440
	11	Na budowę piwnic, kadź do farbowania i dynamometr	**2.480**	**44**	**2.550**
	—	Ubezpieczenie funkcyonaryuszów od wypadków	108	54	—
	—	Dodatkowe roboty przy nowym budynku szkolnym	352	—	—
		Suma wydatków zwyczajne	23.637	99	22.500
		Suma wydatków *nadzwyczajne*	**2.480**	**44**	**2.550**
		Razem	26.118	43	25.050

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
111	—	Wedlę potrzeby.
—	281	Z powodu podrożenia opału.
—	141	W myśl rozp. Wydz. kraj. LW. 71.748/1907 wykonano naprawę akumulatorów kosztem 246 K 26 g.
—	—	
—	—	
107	—	Wedle potrzeby.
—	94	Z powodu podwyższenia opłaty.
—	—	
—	—	
485	—	
—	597	Wedle potrzeby.
—	168	
179	—	
—	278	Z powodu udzielenia remuneracyi trzem funkcyonaryuszom szkoły.
70	—	
—	109	Wydatki nieprelimiowane a poniesione z powodu koniecznej potrzeby.
—	352	
882	2.020	
70	—	
952	2.020	
	1.068	

30. **Rakszawa.** Krajowa szkoła sukiennicza.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Od kierownika za oświetlenie w mieszkaniu . .	50	—	50
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	7.000	—	7.000
	—	Inne dochody	253	49	—
		Suma dochodów . .	8.303	49	8.050
	—	Dotacya z funduszu krajowego	17.814	94	17.000
		Razem . .	26.118	43	25.050

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Wartość inwentarza. . . . . 36.093 K 44 „

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny (saldo) . . . 36.093 K 44 g

LW. 18.116/1908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	253	Stosownie do rzeczywistych wpływów.
—	253	
—	815	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
	1.068	

31. **Zakopane** Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1907 K	Wydatki w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierowniczka	1.680	—	1.680
		b) nauczycielka rysunków	1.200	—	1.200
		c) „ pomocnicza I.	900	—	1.200
		d) „ pomocnicza II.	530	—	540
		e) katecheta	100	—	100
		f) nauczyciel czytania pisania i rachunków .	540	—	240
		g) pomocnik kancelaryjny	360	—	360
	2	Wynajem lokalu	1.800	—	1.800
	3	Opał	644	13	300
	4	Oświetlenie	133	88	120
	5	Usługa	240	—	240
	6	Materyał	428	50	600
	7	Wynagrodzenie uczenic	3.262	43	2.800
	8	Środki naukowe	61	42	350
	9	Uzupełnienie inwentarza	117	30	100
	10	Rozmaite wydatki	182	68	280
		Suma wydatków .	12.180	34	11.910

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
300	—	*Mniej*, z powodu interkalariów.
10	—	
—	—	
—	300	*Więcej*, z powodu przyznania odprawy nauczycielowi Lasce.
—	—	
—	—	
—	344	*Więcej*, z powodu ogólnego podrożenia opału w tym roku.
—	14	*Więcej*, stosownie do rzeczywistej potrzeby.
—	—	
171	—	Stosownie do produkcyi.
—	462	
289	—	*Mniej*, gdyż nie było potrzeby zakupywania w tym roku nowych wzorów.
—	17	*Więcej*, z powodu potrzeby sprawienia nowych stołków.
97	—	*Mniej*, z powodu mniejszego zapotrzebowania.
867	1.137	
	270	

31. **Zakopane.** Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1907 K	Dochody w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.858	23	4.000
	2	Subwencya od c. k. Rządu	1.500	—	1.600
—		Odsetki z lokacyi	36	28	—
—		Dochody rozmaite	27	83	—
		Suma dochodów . .	5.422	34	5.600
—		Dotacya z funduszu krajowego	6.758	—	6.310
		Razem .	12.180	34	11.910

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne w kwocie	49	K 12	g
Wartość zapasu materyałów	391	„ 72	„
„ „ wyrobów	2.805	„ 91	„
„ „ inwentarza	1.923	„ 21	„
Razem . .	5.169	K 96	g
Stan bierny.			
Należytości bierne	59	„ 58	„
Czysty stan czynny (saldo) . . .	5.110	K 38	g

LW. 19.994/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
142	—	Stosownie do produkcyi i rzeczywistej sprzedaży.
100	—	*Mniej*, wedle rzeczywistego wpływu.
—	36	Dochody pozabudżetowe, nieprzewidziane.
—	28	
242	64	
—	448	*Więcej*, w miarę pokrycia niedoboru.
242	512	
	270	

32. **Bobowa**. Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłość w r. 1907 K	Wynikłość w r. 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płaca nauczycielki	1.440	—	1.440
	2	Wynajem lokalu z opałem i usługą	400	—	600
	3	Oświetlenie	—	—	100
	4	Materyał	18	41	300
	5	Wynagrodzenie uczenic	891	33	800
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	9	68	300
	7	Rozmaite inne wydatki	125	10	150
		Suma wydatków	2.884	52	3.690
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	684	52	1.200
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	150	—	150
		b) „ Rady powiatowej	200	—	200
		c) „ C. k. Rządu	1.400	—	1.000
		Suma dochodów	2.434	52	2.550
	—	Dotacya z funduszu krajowego	450	—	1.140
		Razem	2.884	52	3.690

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	7 K	— g
Wartość zapasu materyałów	43 „	06 „
„ „ wyrobów	293 „	93 „
„ inwentarza	266 „	76 „
Razem	610 K	75 g
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny (saldo)	610 K	75 g

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	Stosownie do rzeczywistej potrzeby.
200	—	
100	—	
281	—	
—	91	
290	—	
25	—	
896	91	
805		
515	—	*Mniej*, z powodu mniejszej produkcyi, i małego zbytu koronek.
—	—	
—	—	
—	400	*Więcej*, wedle rzeczywistego wpływu.
515	400	
690	—	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
1.205	400	
805		

33. **Maków.** Krajowa szkoła hafciarska.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) nauczycielka kierująca	1.640	—	1.640
		b) „ „ pomocnicza	840	—	960
		c) pomocnica rachunkowa i kancelaryjna	600	—	600
		d) katecheta	178	—	200
		e) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fachowy nadzór	400	—	400
	2	Opał, oświetlenie, usługa	360	—	360
	3	Materyał	1.022	38	1.000
	4	Wynagrodzenie uczenic	1.259	62	1.100
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	137	24	200
	6	Rozmaite inne wydatki	154	42	140
	—	Zwrot I. raty pożyczki na fundusz obrotowy	200	—	—
		Suma wydatków	6.791	66	6.600
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.522	03	2.300
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	96	—	96
		b) od Rady powiatowej	50	—	50
		c) „ c. k. Rządu	1.400	—	1.200
	—	Rozmaite dochody	12	36	—
		Suma dochodów	4.080	39	3.646
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.711	27	2.954
		Razem	6.791	66	6.600

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	435 K	60	g
Wartość zapasu materyałów	72 „	32	„
„ „ wyrobów	2.089 „	40	„
„ „ inwentarza	1.134 „	—	„
Razem	3.731 K	32	g
Stan bierny.	— „	—	„
Należytości bierne	704 „	36	„
Czysty stan czynny (saldo)	3.026 K	96	g

LW. 12.218/08.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K		
—	—	
120	—	*Mniej*, wskutek przerwy spowodowanej ustąpieniem nauczycielki Banderewskiej.
—	—	
22	—	*Mniej*, z powodu intercalare.
—	—	
—	—	
—	22	*Więcej*, stosownie do większej produkcyi.
—	160	
63	—	Wedle potrzeby.
—	15	
—	200	Rozp. LW. 113.376/06 udzieloną została tej szkole zaliczka na utworzenie funduszu obrotowego w kwocie 1.000 K — zwrotna w 5-ciu ratach po 200 K począwszy od roku 1907. — Niniejsza zatem kwota stanowi I ratę tej pożyczki.
205	397	
	192	
—	222	*Więcej*, z powodu wzrostu produkcyi i większego popytu za wyrobami tej szkoły.
—	—	
—	—	
—	200	*Więcej*, gdyż w tej wysokości subwencya od c. k. Rządu rzeczywiście wpłynęła.
—	13	Dochód nieprzewidziany.
—	435	
243	—	*Mniej*, głównie z powodu większego dochodu ze sprzedaży wyrobów, oraz przyznania większej subwencyi od c. k. Rządu.
243	435	
	192	

34. Lwów. Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 h	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik			
		α) płaca 4.000 K			
		β) dodatek aktywalny 720 „			
		γ) I. II. i III. dodatek pięcioletni à 400 K 1.200 „	5.920	—	5.920
		b) adjunkt	1.218	30	720
		c) laborant			
		α) płaca 1.440 K			
		β) dod. na mieszkanie 300 „	1.740	—	1.740
	2	Opał lokalu stacyi	433	60	300
	3	Usługa	720	—	720
	4	Uzupełnienie ingredencyi keramicznych	147	14	200
	5	Opał pieców technicznych	220	80	240
	6	Gaz do oświetlenia i do celów technicznych	179	70	200
	7	Biblioteka i czasopisma	125	14	160
	8	Koszta kancelaryjne, frachty i portorya	178	97	160
	9	Wydatki nieprzewidziane	490	47	100
		Suma wydatków	11.374	12	10.460
		DOCHODY.			
	1	Dochody własne:			
		a) opłata za badanie materyałów	1.296	—	700
		b) dochód ze sprzedaży typowych wyrobów, wzorów, zastosowania szkliw, polew, farb, emalji i nowych technik stacyi	105	81	100
		Suma dochodów	1.401	81	800
	2	Dotacya z funduszu krajowego	9.972	31	9.660
		Razem	11.374	12	10.460

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	218 K 34 g
Wartość inwentarza	6.415 „ 14 „
Razem	6.633 K 48 g

Stan bierny.

Należytości bierne	84 „ 94 „
Czysty stan czynny (saldo)	6.548 K 54 g

LW. 16.516/1908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K o r o n		
—	—	
—	498	W tej pozycyi zarachowano pobory techników i dekoratorów, przyjętych na miejsce adjunkta. Wydatek większy z powodu większej liczby typowych wyrobów.
—	—	
—	134	*Więcej* z powodu podrożenia drzewa opałowego.
—	—	
53	—	Według potrzeby w tym roku.
19	—	
20	—	
35	—	
—	19	
—	390	Pod tą pozycyą zarachowano obok drobniejszych wydatków wynagrodzenie za sporządzenie planów do budowy stacyi w kwocie 315 K.
127	1.041	
	914	
—	596	Z powodu zamierzonej budowy w roku 1907 większej liczby zakładów przemysłowych keramicznych.
—	6	Stosownie do rzeczywistych wpływów.
—	602	
—	312	W miarę potrzeby pokrycia niedoboru.
	914	

35. Lwów. Krajowa mechaniczna stacya doświadczalna przy szkole politechnicznej.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	1.200	—	1.200
		b) asystent	1.600	—	1.600
		c) laborant	1.440	—	1.440
	2	Opał, gaz i woda	100	—	100
	3	Uzupełnienie inwentarza	741	57	200
	4	Wydatki laboratoryjne	390	70	400
	5	Rozmaite	181	19	200
		Razem . .	5.653	46	5.140
		DOCHODY.			
	1	Opłata od stron za przeprowadzone badania . .	2.508	50	2.000
	2	Rozmaite	96	51	—
		Suma dochodów . .	2.605	01	2.000
—		Dotacya z funduszu krajowego	3.048	45	3.140
		Razem . .	5.653	46	5.140

LW. 14.961/1908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	541	*Więcej*, z powodu zakupna tokarni
9	—	*Mniej*, wedle potrzeby
19	—	
28	541	
	513	
—	508	*Więcej*, z powodu ściągnięcia należytości czynnych z r. 1906.
—	97	Według rzeczywistych wpływów.
—	605	
92	—	Stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
92	605	
	513	

36. Drohowyże Krajowa szkoła rzemiosł w zakładzie sierót St. hr. Skarbka.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g.	Kwota budżetem uchwalona K
		WYDATKI.			
	1	Dyrektor	4.600	—	4.600
	2	Dwóch nauczycieli do nauki zawodowej	1.650	—	5.600
	3	Nauka dopełniająca	2.632	—	2.080
	4	Wynagrodzenie werkmistrzów	8.472	71	11.760
	5	Maszynista	1.144	—	1.680
	6	Dozorca i palacz	90	—	960
	7	Remuneracya za magazyn	500	—	1.200
	8	Posługa w biurze	320	—	320
	9	Środki naukowe szkolne i warsztatowe	2.705	48	3.000
	10	Uzupełnienie inwentarza	540	54	1.200
	11	Wydatki kancelaryjne i inne	1.621	05	600
	—	Dyety i koszta podróży dyrektora	988	50	—
	—	Wynagrodzenienie funkcyonaryusza kancelar.	1.700	—	—
	—	Utrzymanie lokali	1.029	45	—
	—	Opał	70	20	—
	—	Oświetlenie	176	81	—
	—	Koszta ruchu	340	99	—
	—	Naprawa maszyn	142	28	—
	—	Materyały	30.763	16	—
	—	Płaca czeladników	11.430	04	—
	—	Wynagrodzenie uczniów	748	55	—
	—	Naprawa narzędzi	122	97	—
	—	Transport i opakowanie	207	39	—
	—	Inwestycye	5.352	86	—
		Suma wydatków	77.348	98	33.000

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
—	—	
3 950	—	*Mniej* z powodu nieobsadzenia posady drugiego nauczyciela.
—	552	*Więcej*, wobec braku jednej siły stałej i poruczenia nauki w większej ilości godzin nauczycielom zakładu.
3.287	—	
536	—	
870	—	
700	—	*Mniej*, głównie z powodu późniejszego przejścia funkcyonaryuszów fundacyi St. hr. Skarbka na etat kraju i wyposażenie szkoły już w roku 1906 w potrzebny inwentarz i środki naukowe.
—	—	
294	—	
659	—	
—	1.021	
—	988	
—	1.700	
—	1.029	
—	70	
—	177	
—	341	*Więcej*, z powodu koniecznych wydatków jakie się okazały potrzebne przy przyjęciu szkoły na etat krajowy i wprowadzeniem jej na nowe tory.
—	142	
—	30.763	
—	11.430	
—	749	
—	123	
—	207	
—	5.353	
10.296	54.645	
	44.349	

36. Drohowyże. Krajowa szkoła rzemiosł w zakładzie sierót St. hr. Skarbka.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		DOCHODY.			
	1	Subwencya fundacyi St. hr. Skarbka	4.858	34	5.000
	—	Ze sprzedaży wyrobów dla obcych	8.755	11	—
	—	„ „ „ „ funkcyonaryuszów . .	3.989	34	—
	—	„ „ „ „ zakładu	22.754	91	—
	—	„ „ starych materyałów	119	59	—
	—	Rozmaite dochody	59	80	—
	—	Suma dochodów . .	40.537	09	5.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	36.811	89	28.000
		Razem . .	77.348	98	33.000

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

Należytości czynne	2.316 K	61 g
Wartość zapasu wyrobów gotowych . . .	2.221 „	31 „
„ „ „ nieukończonych . .	2.640 „	29 „
Wartość zapasu materyałów	28.563 „	93 „
„ inwentarza	47.605 „	96 „
Razem .	83.348 K	10 g

Stan bierny.

Należytości bierne	27.134 „	52 „
Czysty stan czynny (saldo)	56.213 K	58 g

LW. 12.334/1908.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
Koron		
142	—	*Mniej*, z powodu zapłacenia subwencyi tylko za 11 miesięcy.
—	8.755	Pozycye te wobec braku podstaw (gdyż szkoła ta dopiero istnieje od roku) nie mogły być objęte budżetem roku 1907.
—	3.989	
—	22.755	
—	120	
—	60	
142	35.679	Dotacya wyższa o 8.812 K stosownie do potrzeby pokrycia niedoboru.
—	8.812	
142	44.491	
	44.349	

XIV.

Pożyczki krajowe.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

1. Fundusz pożyczki z r. 1893 . . . . . str. 902
2. „ „ z r. 1904 . . . . . „ 906
3. „ „ z r. 1905 . . . . . „ 914

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

1. Fundusz 4% pożyczki krajowej z roku 1893.

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc.	Poszczególnienie	Wynikłość w roku 1907 K	Wynikłość w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
XIII.		**Wydatki.**			
		A) Rzeczywiste.			
	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	594.200	—	649.900
	2	Wypłata kuponów od obligacyj będących w obiegu	2,077.156	—	2,081.090
	3	Koszta administracyjne, prowizye wypłacone Bankowi za pośrednictwo i t. p. . . .	6.178	89	4.100
	4	Mylnie wypłacone odsetki przez c. k. Urzędy podatkowe i sądowo-depozytowe . . .	1.080	--	—
		Suma wydatków rzeczywistych. .	2,678.614	89	2,735.090
		B) Przenośne.			
	5	Kwity tymczasowe wydane do zniszczenia .	100	—	
	6	Obligi wydane za ściągnięte kwity tymczasowe	100	—	
	7	Zaliczki dane	1,638.620	63	
		Suma wydatków przenośnych . .	1,638.820	63	
		Suma wydatków rzeczywistych. .	2,678.614	89	
		Suma wszystkich wydatków . .	4,317.435	52	
		Do przeniesienia . . .	4,317.435	52	

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K	K g	
55.700	—	Wydatek *mniejszy* z powodu zgłoszenia do wypłaty mniejszej liczby restantów. Z emitowanych obligacyj na . . . . 58,850.000 K wylosowano zgodnie z planem umorzenia po koniec r. 1907 . . . . . 7,312.000 „ pozostaje przeto z końcem roku 1907 . 51,538.000 K Z wylosowanych obligacyj w im. wart. . 7,312.000 K zrealizowano po koniec roku 1907 . . . 7,131.800 „ nieprzedłożono więc do wypłaty obligacyj w imiennej wartości . . . . . 180.200 K a po doliczeniu sumy obligów, w latach następnych do losowania przeznaczonych 51,538.000 „ ogólna zaległość z końcem r. 1907 wyniesie 51,718.200 K
3.934	—	Wydatek *mniejszy* z powodu nieprzedłożenia do wypłaty wszystkich zapadłych kuponów. Należytość za kupony w roku 1907 wynosiła: *a)* zaległa — z lat ubiegłych po odpisaniu kwoty 994 K za przedawniony 16. i 17. kupon tej pożyczki . . . . . 58.298 K *b)* bieżąca z 1. maja i 1. listopada 1907 r. 2,081.090 „ Razem . . . 2,139.388 K Zwroty za nadpłacone kupony wynosiły . 2.904 „ Zostaje . . . 2,136.484 K W roku 1907 wypłacono za kupony . . 2,077.156 „ Pozostaje przeto zaległość w kwocie . . 59.328 K
—	2.079	Wydatek *większy* z powodu, że kosztów tych nie można naprzód ściśle obliczyć.
—	1.080	Wydatek *większy* (nie preliminowany) nie dający się przewidzieć.
59.634	3.159	
56.475		

1. Fundusz 4% pożyczki krajowej z roku 1893.

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłość w roku 1907 K	Wynikłość w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Z przeniesienia . . .	4,317.435	52	—
		C) Zapas kasowy z końcem r. 1907 w efektach	98.560	—	—
		Razem zgodnie z sumą dochodów .	4,415.995	52	—
		Dochody.			
		A) Rzeczywiste.			
1		Uposażenie z funduszu krajowego Rubr. XIII. poz. 1. wydatków — na pokrycie potrzeb	2,678.614	89	2,735.090
		Suma dochodów rzeczywistych . .	2,678.614	89	2,735.090
		B) Przenośne.			
2		Kwity tymczasowe ściągnięte z obiegu . .	100	—	
3		Zaliczki zwrócone	1,638.620	63	
		Suma dochodów przenośnych . .	1,638.720	63	
		Suma dochodów rzeczywistych . .	2,678.614	89	
		Suma wszystkich dochodow . .	4,317.335	52	
		C) Zapas kasowy z początkiem r. 1907 w efektach	98.660	—	
		Razem zgodnie z sumą wydatków.	4,415.995	52	

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwaloną, okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze	większe	
K	K	
		Zapas kasowy z końcem roku 1907 wykazany w kwocie 98.560 K obejmuje: *a)* Nominalną wartość obligacyj definitywnych, które wydane zostaną za ściągnięte kwity tymczasowe w sumie . . . . . 4.200 K *b)* Nominalną wartość obligacyj niższych seryi w sumie . . . . . 92.000 „ które puszczone będą w obieg dopiero po ściągnięciu i zniszczeniu wyższych seryi opiewających na tę sumę. *c)* Książeczkę Banku krajowego na . . . 2.360 „ na którą ulokowano gotówkę za wylosowaną, a przez właściciela odnośnego kwitu tymczasowego dotychczas nie podniesioną obligacyę. Razem jak wyżej. 98.560 K
56.475	—	Dochód *mniejszy*, gdyż dotacyę pobrano w miarę rzeczywistej potrzeby na pokrycie poniesionych w tym roku wydatków.
56.475	—	

Wykaz należytości z końcem roku 1907.

Liczba porz.	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne: z lat ubiegłych	czynne: z roku bieżącego	bierne: z lat ubiegłych	bierne: z roku bieżącego
		K	K	K	K
	Dochody.				
1	Zapas kasowy w efektach . . .	98.660	—	—	—
2	Zwroty mylnych zarachowań przez c. k. Urz. podatk. i sąd.-depoz.	—	3.628	—	—
3	Nieściągnięte kwity tymczasowe .	6.200	—	—	—
		104.860	3.628	—	—
	Suma stanu czynnego	108.488 K		—	—
	Wydatki.				
1	Obligacye w obiegu będące . . .	—	—	51,718.200	—
2	Kupony zapadłe i niezrealizowane	—	—	—	59.328
3	Kwity tymcz. przezn. do zniszcz.	—	—	6.200	—
4	Oblig. niepodn. i do wymian. przezn.	—	—	96.200	—
5	Książeczka Banku kraj. wzamian za wylosowaną obligacyę . .	—	—	2.360	—
				51,822.960	59.328
	Suma stanu biernego	—	—	51,882.288 K	
	W porówn. ze sumą stanu czynn.	—	—	108.488 „	
	Okazuje się czysty stan bier.	—	—	51,773.800 K	

2. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1904 (na rzeki kanałowe).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc.	Poszczególnienie	Wynikłość w roku 1907 K	Wynikłość w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
IX.	7	**Wydatki.**			
		A) Rzeczywiste.			
	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie . . .	47.100	—	
	2	Wypłata kuponów od oblig. będących w obiegu.	66.164	—	
	3	C. k. Skarbowi Państwa 2% podatek dochodowy od kuponów	1.323	—	123.659
	4	Koszta administracyjne	89	94	
		Razem . . .	114.676	94	123.659
	5	Dotacya wydana do Rubr. IX. poz. 3. doch. funduszu krajowego na wpłatę 40% kosztów na regulacyę rzek kanałowych pokrywanych w Rubr. IX. poz. 8. wydatków funduszu krajowego	836 734	76	773.600
		Do przeniesienia. . .	951.411	70	897.259

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K	większe K	
8.982	—	
8.982	—	Wedle planu umorzenia zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo Skarbu — jak LW. 94.801/1905. — umorzenia pożyczki przez losowanie obligacyj rozpoczęło się z rokiem 1906. Na pokrycie wydatków wykazanych w poz. 1—4 były do dyspozycyi w r. przedmiotowym następujące kredyty: *a)* zaoszczędzony kredyt z r. 1906. . 9.448 K 31 g *b)* preliminowany kredyt na r. 1907 . 123.659 „ — „ 133.107 K 31 g Z tego wydano na pokrycie potrzeb od poz. 1—4 . . . . 114.676 K 94 g a po strąceniu własnych dochodów jak poz. 2. i 3. doch. . 9.711 „ 89 „ wydano rzeczywiście . . . . . 104.965 „ 05 „ Pozostałą resztę zaoszczędzonego kredytu w kwocie . . . . . 28.142 K 26 g przeniesiono do rachunku roku następnego.
—	63.135	W myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p.p. Nr. 66. z dnia 18. września 1901. Dz. ust. kraj. Nr. 103. i z dn. 21. kwietnia 1904 Dz. ust. kraj. Nr. 52. §.4. rozporządzenia wykonawczego, ma fundusz krajowy wraz ze stronami interesowanemi wpłacić 40% kosztów na regulacyę rzek kanałowych — w dziewięcioletnim okresie budowy od r. 1904 do włącznie roku 1912 do funduszu budowy w ogólnej sumie . . . . 6,962.400 K — „
8.982	63.135	

2. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1904 (na rzeki kanałowe).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłość w roku 1907 K	Wynikłość w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Z przeniesienia	951.411	70	897.259
		Suma wydatków rzeczywistych . .	951.411	70	897.259
		B) Przenośne.			
	6	Obligacye wydane do sprzedaży	877.100	—	—
		Do przeniesienia	877.100	—	—

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic	
mniejsze K	większe K		
8.982	63.135		
		w ratach rocznych po 773.600 K jak sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 9. września 1904 LW. 89.093. W tym celu upoważnił Wysoki Sejm uchwałą finansową na rok 1904 z dnia 3. listopada 1903 Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w 4% obligacyach krajowych w im. wart. na . .	7,000.000 „ — „
		Z częściowej sprzedaży emitowanych obligów tej pożyczki wydano w celu udotowania Rubr. IX. funduszu kraj.: 1. po koniec roku 1906	1,352.000 K — g
		2. w roku 1907 wydano z tego samego tytułu	836.734 „ 76 „
		Wydano zatem do funduszu krajowego po koniec roku 1907 dotacyę w łącznej kwocie.	2,188.734 K 76 g
8.982	63.135		
	54.153		
—	—	Obligacye otrzymane z konfekcyi i pobrane do stanu efektów wynoszą ogółem	7,000.000 K — g
		Z tych obligów puszczono w obieg: po koniec roku 1906 1,399.400 K — g	
		w r. przedmiotowym 877.100 „ — „	2,276.500 „ — „
		reszta zaś definitywnych obligów im. wartości	4,723.500 K — „
		pozostaje w zapasie kasowym z końcem roku 1907.	
		Z obligacyj puszczonych w obieg po koniec roku 1907 w kwocie jak wyżej	2,276.500 K — g
		umorzono przez losowanie po koniec roku 1907	92.400 „ — „
		Pozostaje obligacyj z końcem roku 1907 w obiegu.	2,184.100 K — g
—	—		

2. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1904 (na rzeki kanałowe).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Z przeniesienia	877.100	—	—
	7	Efekta spieniężone	35.100	—	—
		Suma wydatków przenośnych . .	912.200	—	
		Suma wydatków rzeczywistych . .	951.411	70	
		Suma wszystkich wydatków . . .	1,863.611	70	
		C) Zapas kasowy z końcem roku 1907:			
		a) w gotówce . . . 37.765 K 53 g			
		b) w efektach . . . 4,723.500 „ — „	4,761.265	53	
		Razem	6,624.877	23	
IX.	3	**Dochody.**			
		A) Rzeczywiste.			
	1	Gotówka uzyskana z częściowej sprzedaży 4% obligacyj	847.111	—	773.600
	2	Gotówka uzyskana ze spieniężenia własnych obligów	469	—	—
	3	Zwrot za kupon pro rata	9.242	89	—
	4	Uposażenie z funduszu krajowego Rubr. IX. poz. 7. wyd.	104.965	05	123.659
		Suma dochodów rzeczywistych . .	961.787	94	897.259

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K	większe K	
—	—	
—	—	Pozycya ta, jako przenośna, znosi się z kwotą wykazaną w poz. 5. dochodów.
		Uwaga. Obok wykazany zapas kasowy w gotówce 37.765 K 53 g ulokowany jest łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunku bieżącym w Banku krajow.
—	73.511	
—	469	
—	9.243	
18.694	—	
18.694	83.223	Celem uzyskania kapitału na pokrycie wydatków, spieniężono obligacye po kursach oznaczonych rozporządzeniami Wydziału krajowego, im. wart.. . . 877.100 K — g
	64.529	*a)* z czego uzyskano kapitału w kwocie 847.111 K — g
		b) do tego zysk z zakupna własnych obligów . . . . . 469 „ — „
		c) do tego zwrot za kupon pro rata . 9.242 „ 89 „
		d) na pokrycie kosztów umorzenia i administr. pożyczki pobrano z Rubr. IX. poz. 7. wydatków funduszu kraj. 104.965 „ 05 „
		e) zapas początkowy w gotówce wynosił 27.389 „ 29 „
		Razem dochody wynosiły . 989.177 K 23 g
		Z tego wydano:
		a) na umorzenie pożyczki przez losowanie wraz z wypłatą kuponów od obligów, będących w obiegu . . . 113.264 K — g
		Do przeniesienia . . 113.264 K — g 989.177 K 23 g

*

2. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1904 (na rzeki kanałowe)

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		B) Przenośne.			
	5	Efekta zakupione	35.100	—	—
		Suma dochodów przenośnych . .	35.100	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	961.787	94	—
		Suma wszystkich dochodów . . .	996.887	94	
		C) Zapas kasowy z początkiem roku 1907:			
		a) w gotówce . . . 27.389 K 29 g			
		b) w efektach . . . 5,600.600 „ — „	5,627.989	29	
		Razem	6,624.877	23	

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości mniejsze K	W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości większe K	Uzasadnienie różnic
		Do przeniesienia . . 113.264 K — g 989.177 K 23 g
		b) wypłacono c. k. Skarbowi Państwa 2% podatek dochodowy od kuponów . . . . 1.323 „ — „
		c) koszta administracyjne . . . . 89 „ 94 „
		d) przeniesiono do funduszu krajowego jako dotacyę Rubr. IX. poz. 3. doch. . . . 836.734 „ 76 „
		Razem wydano . . . . 951.411 „ 70 „
		przeto pozostała reszta kasowa gotówką w kwocie . . . . . 37.765 K 53 g którą zarezerwowano na dalszą dotacyę funduszu regulacyjnego.
—	—	
—	—	
—	—	

Wykaz należytości z końcem roku 1907.

A) Stan czynny.

	Szczegół	Ogół
1. Zwrot 2% podatku rentowego od kuponów	184 K 86 g	
2. Zapas kasowy: *a)* w gotówce	37.765 „ 53 „	
b) w efektach	4,723 500 „ — „	4,761.450 K 39 g

B) Stan bierny.

1. Zaległe koszta konfekcyi	40 K — g	
2. Spłata obligacyj: *a)* w obiegu będących .	2,184.100 „ „	
b) obligacyj przechowanych w Kasie krajowej na sprzedaż — jeszcze w obieg nie puszczonych	4,723.500 „ — „	6,907.640 „ — „
Czysty stan bierny		2,146.189 K 61 g

3. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1905 (na rzeki karpackie).

Liczba budżetu rubr.	Liczba budżetu pozyc.	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
IX.		**Wydatki.**			
		A) Rzeczywiste.			
	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie . . .	41.400	—	
	2	Wypłata kuponów od obligacyj będących w obiegu	36.864	—	117.454
	3	C. k. Skarbowi Państwa 2% podatek dochodowy od kuponów	737	—	
	4	Koszta administracyjne	75	96	
		Razem . . .	79.076	96	117.454
	5	Dotacya wydana do Rubr. IX. poz. 4. doch. funduszu krajowego na pokrycie rat zarachowanych w Rubr. IX. poz. 10. wydatków funduszu krajowego na regulacyę rzek karpackich	375.934	—	375.934
		Do przeniesienia . . .	455.010	96	493.388

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K	większe K	
38.377	—	
38 377	—	Wedle planu umorzenia zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo Skarbu — jak LW. 94.801/1905 — umarzanie pożyczki przez losowanie obligacyj rozpoczęło się z r. 1906.
		Na pokrycie wydatków wykazanych w poz. 1—4 był do dyspozycyi w r. przedmiotowym kredyt. . . . . 117.454 K — g a po potrąceniu kwoty 24.384 „ 92 „ wydanej już z tego kredytu w r. 1906 pozostaje w kwocie . 93.069 K 08 g
		Z tego wydano na pokrycie potrzeb od poz. 1—4 . . . . 79.076 K 96 g a po potrąceniu własnych dochodów jak poz. 2. i 3. doch. . 5.936 „ 01 „ wydano rzeczywiście 73.140 „ 95 „
		Z porównania wynikłą resztę zaoszczędzonego kredytu w kwocie . . 19.928 K 13 g przeniesiono do rach. roku następnego.
—	—	Wedle obowiązujących ustaw przypadające z fund. kraj. raty na cały okres aż do końca regulacyi wszystkich wymienionych w Rubr. IX. wyd. fund. kraj. regulacyi rzek karpackich, wynosić będą od r. 1905 do r. 1924 sumę . . 5,937.868 K — g
		W tym też celu w miejsce corocznego obciążenia rubryki IX. wydatków budżetu fund. kraj. — upoważnił Wys. Sejm uchwałą finansową na r. 1905 z dnia 11. listopada 1904 Wydział krajowy do zaciągnięcia zatwierdzonej ustawą krajową z dnia 25. stycznia 1905 Nr. 22. Dz. ust. kraj. — pożyczki w 4% obligacyach krajowych w im. wartości . . . . . 6,150.000 K — g
38.377	—	

3. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1905 (na rzeki karpackie).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc. budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1907 K	Wynikłości w roku 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
		Z przeniesienia	455.010	96	493.388
		Suma wydatków rzeczywistych . .	455.010	96	493.388
		B) Przenośne.			
	6	Obligacye wydane do sprzedaży	375.300	–	—
	7	Efekta spieniężone	37.400	—	—
		Suma wydatków przenośnych . .	412.700	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych . .	455.010	96	—
		Suma wszystkich wydatków . . .	867.710	96	—
		C) Zapas kasowy z końcem roku 1907:			
		a) w gotówce . . . — K 58 g			
		b) w efektach . . . 4,812.300 „ — „	4,812.300	58	—
		Razem	5,680.011	54	—

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic
mniejsze K	większe K	
38.377	—	Z częściowej sprzedaży emitowanych obligów tej pożyczki wydano w celu udotowania Rubr. IX. funduszu kraj. 1. po koniec roku 1906 . . . . . 925.135 K 06 g 2. w r. 1607 wydano z tego samego tytułu 375.934 „ — „ Wydano zatem do funduszu krajowego po koniec roku 1907 dotacyę w łącznej kwocie. . . . . 1,301.069 K 06 g
38.377	—	
—	—	Obligacye otrzymane z konfekcyi i pobrane do stanu efektów wynoszą ogółem . . . . . 6,150.000 K — g Z tych obligów puszczono w obieg: po koniec roku 1906 . . 962.400 K zaś w r. przedmiotowym 375.300 „ 1,337.700 „ — „ reszta raś definitywnych obligów w im. wartości . . . . . 4,812.300 K — „ pozostaje w zapasie kasowym z końcem roku 1907. Z obligacyj puszczonych w obieg po koniec roku 1907 w kwocie jak wyżej 1,337.700 K — g umorzono przez losowanie po koniec roku 1907 . . . . . 81.200 „ — „ Pozostaje obligacyj z końcem roku 1907 w obiegu . . . . . 1,256.500 K — „
—	—	Pozycya ta jako przenośna znosi się z kwotą wykazaną w poz. 5. dochodów.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	

3. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1905 (na rzeki karpackie).

Liczba rubr. budżetu	Liczba pozyc.	Poszczególnienie	Wynikłości w r. 1907 K	Wynikłości w r. 1907 g	Kwota budżetem uchwalona K
IX.		**Dochody.**			
		A) Rzeczywiste.			
	1	Gotówka uzyskana z częściowej sprzedaży 4% obligacyj	354.463	—	375.934
	2	Gotówka uzyskana ze spieniężenia własnych obligów	563	—	—
	3	Zwrot za kupon pro rata	5.373	01	—
	4	Uposażenie z Rubr. IX. poz 9. wyd. fund. kraj.	73.140	95	117.454
		Suma dochodów rzeczywistych . .	433.539	96	493.388
		B) Przenośne.			
	5	Efekta zakupione	37.400	—	—
		Suma dochodów przenośnych. . .	37.400	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	433.539	96	—
		Suma wszystkich dochodów . . .	470.939	96	—
		C) Zapas kasowy z początkiem roku 1907:			
		a) w gotówce . . . . 21.471 K 58 g			
		b) w efektach . . . . 5,187.600 „ — „	5,209.071	58	—
		Razem	5,680.011	54	—

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

W porównaniu z kwotą budżetem uchwal. okazują się wynikłości		Uzasadnienie różnic	
mniejsze	większe		
K	K		
		Celem uzyskania kapitału na pokrycie wydatków spieniężono obligacye po kursach oznaczonych rozporządzeniami Wydziału krajowego im. wart.. . . .	375.300 K — g
21.471	—	*a)* z czego uzyskano kapitał w kwocie	354.463 K — g
—	563	*b)* do tego zysk z zakupna własnych obligów.	563 „ — „
—	5.373	*c)* do tego zwrot za kupon pro rata .	5.373 „ 01 „
44.313	—	*d)* na pokrycie kosztów umorzenia i administracyi pożyczki pobrano z Rubr. IX. poz. 9. wydatków funduszu krajowego	73.140 „ 95 „
		e) zapas początkowy w gotówce wynosił	21.471 „ 58 „
65.784	5.936	Razem dochody wynosiły .	455.011 K 54 g
59.848		Z tego wydano:	
		a) na umorzenie pożyczki przez losowanie i na wypłatę kuponów od obligów, będących w obiegu . . . 78.264 K — g	
		b) wypłacono c. k. Skarbowi Państwa 2% podatek dochodowy od kuponów 737 „ — „	
		c) koszta administracyjne . . . . 75 „ 96 „	
		d) przeniesiono do fund. kraj. jako dotacyę Rubr. IX. poz. 4. doch. fund. kraj. 375.934 „ — „	
		Razem wydano	455.010 „ 96 „
		przeto pozostała reszta kasowa gotówką w kwocie	— K 58 g
—	—	która jest wykazana w zapasie ostatecznym.	

3. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1905 (na rzeki karpackie).

Wykaz należytości z końcem roku 1907.

A) Stan czynny.

		Szczegół	Ogół
1. Zapas końcowy:	*a)* w gotówce	— K 58 g	
	b) w efektach	4,812.300 „ — „	4,812.300 K 58 g

B) Stan bierny.

1. Spłata obligacyj:	*a)* w obiegu będących .	1,256.500 K — g	
	b) obligacyj przechowanych w Kasie krajowej na sprzedaż — jeszcze w obieg nie puszczonych	4,812.300 „ — „	6,068.800 „ — „
	Czysty stan bierny		1,256.499 K 42 g

XV.

FUNDUSZE SAMOISTNE

i dobroczynne.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Indeks.

		Str.
1.	Fundusze stypendyjne	920
2.	Administracya dóbr Winniki	941
3.	Fundusz stanowy sierociński	944
4.	Fundacya Stadnickiego	947
5.	Fundusz pomnika Kościuszki	949
6.	„ galicyjski inwalidów wojskowych	951
7.	„ niżankowicki „ „	954
8.	Fundacya Komarnickich	956
9.	Zakład narodowy im. Ossolińskich	958
10.	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	961
11.	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	963
12.	Fundacya Russanowskiej	964
13.	Fundusz szkół ludowych z r. 1872	967
14.	Fundacya Ponińskiego	970
15.	„ Kochmana dla literatów polskich	973
16.	„ „ „ dziewcząt służących	977
17.	„ Jędrzejewiczowej	979
18.	„ Sądecka „Dom roboczy“	981
19.	„ Weissenwolfowej dla obłąkanych uzdrowieńców	983
20.	„ dto „ dotkniętych wielką chorobą	986
21.	„ Wodzickiego	988
22.	„ Dr. Malinowskiego dla zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach	991
23.	„ dto „ artystów i literatów	993
24.	„ dto „ celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie	997
25.	„ dto „ ubogich sług prywatnych	999
26.	„ dto „ „ dziewcząt służących	1002
27.	„ dto „ chłopców uczących się rzemiosła	1005
28.	„ Brzozowskiego	1008
29.	„ Schiffnera	1010
30.	„ Mochnackiej	1013
31.	„ Lewińskiego	1015
32.	„ imienia Helclów	1018
33.	„ Macierzy Polskiej	1025
34.	„ Czarkowskiej	1029
35.	Fundusz Ciemierzyńskiego dla akademii rolniczej w Dublanach	1032
36.	„ „ na cele oświaty ludowej	1034
37.	„ ku podniesieniu rybactwa	1036
38.	Fundacya Łukowskich	1041
39.	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt	1043
40.	„ dto dla wdów po nauczycielach szkół ludowych	1046
41.	„ Wężyków	1049
42.	„ księcia Sapiehy	1052
43.	„ Steczkowskiego z Jasła	1055
44.	„ Skrzyńskiego dla 5 panien szlacheckich	1057
45.	„ „ „ 10 dziewcząt wiejskich	1061
46.	„ Dom ubogich w Strzeliskach nowych	1065
47.	„ Krzeczunowicza	1070
48.	„ Kosvitzky'ego dla ślepych w Krakowie	1073
49.	„ „ „ wychowanków zakładu sierót w Krakowie	1075
50.	„ „ „ poprawionych złoczyńców w Krakowie	1077
51.	„ Straszewskiego	1079
52.	„ Niezabitowskiej na rzecz Domu pracy we Lwowie	1081
53.	„ „ „ „ tanich kuchni ludowych we Lwowie	1084
54.	„ „ dla Zboru św. Klaudyi	1086

Str.
55. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie 1088
56. Fundacya Krupacza 1095
57. „ hr. Baworowskiego 1097
58. Fundusz na zakupno książek do czytania 1106
59. Fundacya Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce 1108
60. „ „ „ „ Żuratyn 1110
61. „ „ „ nieuleczalnych chrześcijan we Lwowie 1112
62. „ Tyzenhausa 1114
63. „ Lubomirskiej 1116
64. „ Gewürtzowej 1118
65. „ Szaflarskiego i Czajkowskiej dla Czarnego Dunajca 1120
66. „ „ „ „ Dębicy 1122
67. „ Lanckorońskiej 1124
68. „ imienia Pietruskich 1126
69. „ Pietruskiego 1131
70. „ Szumańskiego 1133
71. „ Łukasiewicza 1136
72. „ Kowalewskiego 1139
73. „ Morawieckiego 1142
74. Krajowy fundusz sierocy 1145
75. Fundacya Hoffmann-Sternhortowej dla sierót po wojskowych 1150
76. „ „ „ „ „ „ włościanach 1152
77. „ hr. Potockiego 1154
78. „ Kościuszki 1156
79. „ Bursika 1160
80. „ Głowińskiego 1162
81. „ Dra Przesmyckiego 1164
82. „ dla powiatu turczańskiego 1168
83. „ Ostaszewskiego 1170
84. Fundusz na założenie instytutu teologiczno-żydowskiego we Lwowie 1172

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	**Wpływy na rzecz nowo przybyłych fundacyi:**						
		Madeyskiego Tadeusza:						
		a) 4% listy zastawne Banku krajowego imiennej wartości . 11.500 K. — g.						
		b) 4% książeczka wkładkowa galicyjskiej Kasy oszczędności na . . 80 „ 28 „	11.580	28	11.580	28	—	—
	2	**Wpływy na rzecz istniejących już fundacyi:**						
		a) gotówką . . . 570 K. 03 g.						
		b) efektami . . . 5.350 „ 56 „	5.920	59	5.920	59	—	—
	3	**Kapitały hipotekowane:**						
		a) na dobrach Werchrata (na rzecz fundacyi Antoniego hr. Łosia) w sumie 12.727 K. 29 g.						
		b) na dobrach Sietnica (na rzecz fundacyi ks. Józefa Olszewskiego) w sumie . 8.400 „ — „						
		c) na dobrach Hrabużna (na rzecz fundacyi Lipińskich) reszta w sumie . . . 761 „ 09 „						
		d) na realności galic. Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie (na rzecz fundacyi Cieszewskiego i Zawadzkiego) reszta z pierwotnej sumy 17.473 K. 70 g. w kwocie . . 15.027 „ 21 „	36.915	59	9.098	94	27.816	65
		Do przeniesienia .	54.416	46	26.599	81	27.816	65

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia . .		54.416	46	26.599	81	27.816	65
	4	**Wierzytelność i pretensye rozmaite** .		9.084	49	—		9.084	49
	5	**Gotówka za sprzedane dobra i realności:**							
		a) za realność popijarską we Lwowie, obecnie własność szpitala powszechnego we Lwowie, w szczególności zakładu chorych (dawniej położnic i obłąkanych) przy tymże szpitalu (na rzecz fundacyi Głowińskiego) . .	70.402 K. 99 g.						
		b) za realność wraz z dziedziczną apteką w Podhajcach (na rzecz fundacyi Karzykiewicza)	51.455 „ 71 „						
		c) za gmach na pomieszczenie c. k. gimnazyum w Rzeszowie (na rzecz fundacyi Dr. Jana Towarnickiego) .	200.000 „ — „						
		d) za majętność Miłocin, sprzedaną na założenie kraj. szkoły rolniczej za cenę 200.000 K. (na rzecz fund. Dra Jana Towarnickiego) reszta . .	196.000 „ — „						
		e) za realność l. k. 131 w Podbereżcach (na rzecz fundacyi Głowińskiego). . .	6.873 „ 73 „	524.732	43	14.329	51	510.402	92
		Do przeniesienia .		588.233	38	40.929	32	547.304	06

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia .		588.233	38	40.929	32	547.304	06
	6	**Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego** w kwocie	106.226 K. 91 g.						
		od tego przeniesiona do majątku obrotowego . .	192 „ 60 „	106.034	31	106.034	31	—	—
	7	**Efekty zakupione** .	253.388 K. 09 g.						
		od tego spieniężone	117.091 „ 66 „						
		Rzeczywiste przykupno . .		136.296	43	136.296	43	—	—
	8	**Wartość dóbr i realności:**							
		a) dobra Kuźmina dolna i górna (własność fundacyi Pieściorowskiego) . .	60.000 K. — g.						
		b) dobra Ostrów (własność fundacyi Rylskich) .	40.958 „ 60 „						
		c) dobra Demeszkowce (własność fundacyi Rylskich) .	40.719 „ 20 „	141.677	80	141.677	80	—	—
		Suma dochodów .		972.241	92	424.937	86	547.304	06
		Do tego:							
		1. **Zapas kasowy** z początkiem roku 1907:							
		a) w gotówce	110 K. 42 g.						
		b) w efektach	9,664.535 „ 64 „	9,664.646 K. 06 g.					
		2. **Wartość dóbr i realności** . . .	1,795.886 „ 81 „	—	—	11,460.532	87	—	—
		Razem . .		—	—	11,885.470	73	—	—

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	**Gotówka wydana** na zakupno efektów w kwocie . . 245.521 K. 31 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekty . . . 117.459 „ 88 „						
		Czysty wydatek . . .	128.061	43	128.061	43	—	—
	2	**Efekty wydane do zawinkulowania** . 14.200 K. — g. od tego pobrane z winkulacyi . 14.200 „ — „	—	—	—	—	—	—
	3	**Efekty wydane jako bezwartościowe**	7.150	—	7.150	—	—	—
	4	**Kapitał dłużny** Bankowi krajowemu z tytułu kupna dóbr Kłodzienko (fundacya Marynowskiego) reszta .	175.000	—	2.081	78	172.918	22
		Suma wydatków . .	310.211	43	137.293	21	172.918	22
		Do tego:						
		1) Zapas kasowy z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce — K. - g.						
		b) w efektach 9,810.612 „ 91 „ 9,810.612 K 91 g.						
		2) Wartość dóbr i realności . . 1,937.564 „ 61 „	—	—	11,748.177	52	—	—
		Razem zgodnie ze sumą dochodów	—	—	11,885.470	73	—	—

1. Fundusze stypendyjne.

Stan majątku zarodowego i rezerwowego z końcem roku 1907.

Stan czynny.

	Szczegół	Ogół
A) **Zapas kasowy:**		
a) w gotówce		— K. — g.
b) w efektach:		
a) 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	3,477.400 K. — g.	
b) 4½% listy zastawne Banku krajowego . . .	206.000 „ — „	
c) 4% listy zastawne Banku krajowego	4,155.000 „ — „	
d) 4% listy włości rentowych	39.100 „ — „	
e) 5% prem. listy zastawne galic. Banku hipotecznego	34.600 „ — „	
f) 4½% „ „ „ „ „	66.400 „ — „	
g) 4% „ „ „ „ „	377.200 „ — „	
h) 4% obligacye renty państwowej papierowej z r. 1886	46.700 „ — „	
i) „ „ „ „ „ „ 1896	23.800 „ — „	
j) „ „ „ „ „ „ 1905	5.000 „ — „	
k) 4% „ kolejowe Banku krajowego . .	420.100 „ — „	
l) 4% „ galic. pożyczki krajowej z r. 1893 .	514.400 „ — „	
m) 4% „ pożyczki miasta Lwowa . . .	302.400 „ — „	
n) 4% „ galic. funduszu propinacyjnego . .	79.500 „ — „	
o) 5% losy państwowe z roku 1860	3.000 „ — „	
p) los państwowy z roku 1864	200 „ — „	
r) 25. część losu państwowego z r. 1858 . . .	20 „ — „	
s) 3% losy Zakładu kredytowego ziemsk. we Wiedniu	1.200 „ — „	
t) los węgierski „Bazylika“	10 „ — „	
u) losy miasta Krakowa	40 „ — „	
w) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego .	55.538 „ 55 „	
y) 4% „ „ galic. Kasy oszczędn.	2.984 „ 36 „	
z) książeczki wkładkowe innych kas	20 „ — „	9,810.612 „ 91 „
B) **Należytości czynne**		547.304 „ 06 „
C) **Wartość dóbr i realności:**		
a) dobra Godowa z przyległościami (własność fundacyi Dydyńskiego	79.944 K. — g.	
Do przeniesienia . .	79.944 K. — g.	10,357.916 K. 97 g.

1. Fundusze stypendyjne.

		Szczegół	Ogół
Z przeniesienia . .		79.944 K. — g.	10,357.916 K. 97 g.
b) realność w Strzyżowie (własność fundacyi Dydyńskiego)		54.040 „ 12 „	
(*c* realności w Rzeszowie (własność fundacyi Dra Towarnickiego):			
α) dom czynszowy l. k. 7 i 9	75.547 K. 60 g.		
β) gmach na pomieszczenie c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego . .	156.845 „ 48 „		
γ) gmach na pomieszczenie internatu dla chłopców przy c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem . .	118.408 „ 20 „		
δ) gmach na pomieszczenie koszar żandarmeryi . .	81.014 „ 91 „		
ε) parcela gruntowa l. k. 605/5	2.704 „ 50 „	434.520 „ 69 „	
d) dobra Winniki z przyległościami (własność fundacyi Głowińskiego)		302.618 „ — „	
e) dobra Kłodzienko (własność fundacyi Marynowskiego)		320.000 „ — „	
f) dobra Szypowce z przyległościami (własność fundacyi Stupnickich i Jankowskich) . . .		231.570 „ — „	
g) dobra Jacowce (własność fund. Strzałkowskiego) .		234.650 „ — „	
h) dom czynszowy w Tarnopolu l. k. 1280 (własność fundacyi Strzałkowskiego)		138.544 „ — „	
i) dobra Kuźmina dolna i górna (własność fundacyi Pieściorowskiego)		60.000 „ — „	
j) dobra Ostrów (własność fundacyi Rylskich) . .		40.958 „ 60 „	
k) dobra Demeszkowce (własność fundacyi Rylskich)		40.719 „ 20 „	
l) dobra Urlów (własność w $^3/_4$ częściach fundacyi Lipińskich)		nieoszacowane	
m) dobra Kochanówka z przyległościami (własność fundacyi Lachowicza)			
n) dwie realności we Lwowie (własność fundacyi Soleskiego)			1,937.564 „ 61 „
Suma stanu czynnego			12,295.481 K. 58 g.
Stan bierny			172.918 „ 22 „
Czysty stan czynny z końcem roku 1907 . .			12,122.563 K. 36 g

1. Fundusze stypendyjne.

Uwaga do zamknięcia rachunku majątku zarodowego.

Czysty stan czynny tego majątku wynosił z końcem roku 1907, jak wyżej wykazano, sumę . . . . . 12,122.563 K. 36 g.
z porównania z takimże stanem z końcem roku 1907 w sumie . 11,849.391 „ 65 „
okazuje się **przyrost** majątku zarodowego o . . . . . 273.171 K. 71 g.

a to głównie wskutek fruktyfikacyi rozporządzalnej zapasowej gotówki majątku obrotowego i przybycia wartości dóbr i realności, mianowicie:

a) Stan efektów z końcem roku 1907 wynosił .	9,810.612 K. 91 g.			
Stan efektów z końcem roku 1906 wynosił .	9,664.535 „ 64 „	przyrost		146.077 K. 27 g.
b) Wartość dóbr i realności z końcem roku 1907 wynosiła . .	1,937.564 K. 61 g.			
Wartość dóbr i realności z końcem roku 1906 wynosiła . .	1,795.886 „ 81 „	przyrost		141.677 „ 80 „
		Razem przybyło .		287.755 K. 07 g.
c) Stan gotówki z końcem roku 1907 wynosił .	— K. — g.			
Stan gotówki z końcem roku 1906 wynosił .	110 „ 42 „	ubytek	110 K. 42 g.	
d) Stan należytości czynnych z końcem roku 1907 wynosił . .	547.304 K. 06 g.			
Stan należytości czynnych z końcem roku 1906 wynosił . .	563.858 „ 78 „	ubytek	16.554 „ 72 „	
		Razem ubyło .		16.665 „ 14 „
Z porównania okazuje się **nadwyżka przyrostu**				271.089 K. 93 g.
e) Stan należytości biernych z końcem roku 1907 wynosił . .	172.918 K. 22 g.			
Stan należytości biernych z końcem roku 1906 wynosił . .	175.000 „ — „	ubytek czyli wynik dodatni		2.081 „ 78 „
		Razem **przyrost** jak wyżej .		273.171 K. 71 g.

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.							
		Odsetki.							
	1	Odsetki od papierów wartościowych:							
		a) należytość zaległa . 15 K. — g.							
		b) „ bieżąca 387.928 „ — „							
		Razem . . 387.943 K. — g.							
		od tego odsetki bierne przy zakupnie efektów . . . 843 „ 72 „							
		Czysty dochód . .		387.099	28	387 099	28	—	—
	2	Odsetki z książeczek wkładkowych Banku krajowego i galic. Kasy oszczędności		10.409	20	10.409	20	—	—
	3	Odsetki od kapitałów hipotekowanych i różnych wierzytelności:							
		a) 5% od kapitału 70.402 K. 99 g. hipotekowanego na realności popijarskiej we Lwowie, obecnie własność zakładu chorych (dawniej położnic i obłąkanych) przy szpitalu powszechnym we Lwowie (na rzecz fundacyi Głowińskiego) . .	3.520 K. 15 g.						
		b) 5% od kapitału 12.727 K. 29 g. hipotekowanego na dobrach Werchrata (na rzecz fundacyi hr. Łosia):							
		α) należytość zaległa 636 K. 36 g.							
		β) należytość bieżąca 636 „ 36 „	1.272 „ 72 „						
		Do przeniesienia .	4.792 K. 87 g.	397.508	48	397.508	48	—	—

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia .	4.792 K. 87 g.	397.508	48	397.508	48	—	—
		c) 5% od kapitału 8.400 K. hipotekowanego na dobrach Sietnica (na rzecz fundacyi Olszewskiego) . .	314 „ 66 „						
		d) 5% od niespłaconej reszty kapitału hipotekowanego na realności galic. Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie w pierwotnej sumie 17.473 K. 70 g. (na rzecz fundacyi Cieszewskiego i Zawadzkiego)	725 „ 14 „						
		e) 6% od wierzytelności 7.200 K., hipotekowanej na realnościach w Tarnowie (na rzecz fund. Adamskich)	432 „ 54 „						
		f) renta z dochodów z realności l. k. 238 w Krakowie (na rzecz fundacyi Jankowskiej) .	1.200 „ — „						
		g) renta z dochodów dóbr Zwiahel, rocznie 200 dukatów holenderskich, ważnych w złocie według każdoczesnego kursu (na rzecz fundacyi Ładuńskiego) . .	2.285 „ — „						
		Razem .	9.750 K. 21 g.						
		od tego zwrot nadpłaty należytości ad e)	— „ 54 „	9.749	67	7.911	61	1.838	06
		Suma rubryki I. .		407.258	15	405.420	09	1.838	06
		Do przeniesienia .		407.258	15	405.420	09	1.838	06

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Z przeniesienia .	407.258	15	405.420	09	1.838	06
II.		**Dochody z dóbr i realności.**						
	4	Nadwyżka dochodów z dóbr Winniki z przyległościami (fundacya Głowińskiego)	24.229	44	24.229	44	—	—
	5	Nadwyżka dochodów z dóbr Godowa (fund. Dydyńskiego)	3.000	—	3.000	—	—	—
	6	Czynsz dzierżawny z dóbr Jacowce (fund. Strzałkowskiego)	12.120	—	12.120	—	—	—
	7	Czynsz dzierżawny z dóbr Szypowce (fundacya Stupnickich i Jankowskich) .	22.250	—	22.250	—	—	—
	8	Nadwyżka dochodów z dóbr Kochanówka (fundacya Lachowicza) . . .	7.800	—	7.800	—	—	—
	9	Czynsz dzierżawny z dóbr Kuźmina (fundacya Pieściorowskiego):						
		a) należytość zaległa 2.272 K. 18 g.						
		b) „ bieżąca 4.000 „ — „	6.272	18	2.547	67	3.724	51
	10	Nadwyżka dochodów z dóbr Ostrów i Demeszkowce (fundacya Rylskich) .	15.704	54	15.704	54	—	—
	11	Nadwyżka dochodów z realności w Rzeszowie (fundacya dra Jana Towarnickiego)	27.693	76	—	—	27.693	76
	12	Nadwyżka dochodów z realności we Lwowie (fundacya Soleskiego). . .	4.283	65	4.283	65	—	—
	13	Czynsz dzierżawny z dóbr Urlów (fund. Lipińskich)	5.500	—	5.500	—	—	—
	14	Czynsz dzierżawny z realności w Tarnopolu (fundacya Strzałkowskiego):						
		a) należytość zaległa 24 K. 10 g.						
		b) „ bieżąca 15.600 „ — „	15.624	10	15.624	10	—	—
			144.477	67	113.059	40	31.418	27
		Do przeniesienia .	407.258	15	405.420	09	1.838	06

1.. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Z przeniesienia .	407.258	15	405.420	09	1.838	06
			144.477	67	113.059	40	31.418	27
	15	Czynsz dzierżawny z dóbr Kłodzienko (fundacya Marynowskiego) . .	10.714	15	10.714	15	—	—
	16	Czynsz dzierżawny z apteki w Podhajcach (fundacya Karzykiewicza):						
		a) należytość zaległa 544 K. 22 g.						
		b) „ bieżąca 1.680 „ — „	2.224	22	1.404	22	820	—
	17	Nadwyżka dochodów z realności we Lwowie (fundacya Śmiałowskiej) . .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki II. .	157.416	04	125.177	77	32.238	27
III.		**Dochody z innych funduszów.**						
	18	Dotacya stała z funduszu krajowego na wyposażenie fundacyi jubileuszowej Cesarza Franciszka Józefa I. . .	24.000	—	24.000	—	—	—
IV.		**Dochody rozmaite.**						
	19	Zwrot zastępczo poniesionych wydatków na zaspokojenie należytości rządowych od legatów i aktów prawnych:						
		a) należytość zaległa 66 K. 32 g.						
		b) „ bieżąca 55 „ 28 „						
		Razem . 121 K. 60 g.						
		z tego odpisano 66 „ 32 „	55	28	—	—	55	28
	20	Odsetki zwłoki od nieuiszczonych w terminie płatności czynszów dzierżawnych z dóbr i realności . . .	838	83	838	83	—	—
	21	Za polowanie na gruntach dworskich w Kłodzienku (fund. Marynowskiego)	300	—	300	—	—	—
	22	Ze sprzedaży drzewostanu w lesie kłodzienieckim	2.108	70	2.108	70	—	—
		Do przeniesienia .	3.302	81	3.247	53	55	28
			588.674	19	554.597	86	34.076	33

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Z przeniesienia .	588.674	19	554.597	86	34.076	33
			3.302	81	3.247	53	55	28
	23	Dochód z lasu i łąk w Urlowie (fund. Lipińskich) w kwocie 5.161 K. 99 g. od tego zwroty . 2.750 „ — „						
		Czysty dochód . .	2.411	99	2.411	99	—	—
	24	Odszkodowanie za spaloną karczmę w Urlowie	2.040	—	2.040	—	—	—
	25	Zwrot nadpłaty odsetków zwloki od należytości rządowej, wymierzonej od spadku po śp. Stanisławie Karzykiewiczu	496	99	496	99	—	—
	26	Zwrot nadpłaty należytości ekwiwalentowej od majątku fundacyi Kuczyńskiego wraz z odsetkami zwłoki .	422	64	422	64	—	—
	27	Reszta pretensyi do masy spadkowej śp. Stanisława Gniewosza z tytułu administracyi dóbr Kuźmina (fundacya Pieściorowskiego)	714	29	—	—	714	29
	28	Mylne dochody . . 5.290 K. 50 g. od tego zwroty . 5.290 „ 50 „	—	—	—	—	—	—
	29	Zasiłki pobrane z rachunku r. 1908 na wyrównanie niedoborów fundacyi .	40.355	55	40.355	55	—	—
	30	Wpływy i zwroty rozmaite:						
		a) należytość zaległa 75 K. — g. *b*) „ bieżąca 393 „ 66 „						
		Razem . 468 K. 66 g. od tego zwroty . 100 „ — „						
		Czysty dochód . .	368	66	267	—	101	66
		Suma rubryki IV. .	50.112	93	49.241	70	871	23
		Suma dochodów wszystkich rubryk .	638.787	12	603.839	56	34.947	56
	31	Zaliczki wyrachowane i zwrócone:						
		a) dawne . . . 138.618 K. 94 g. *b*) bieżące . . . 6.114 „ 59 „	144.733	53	12.225	92	132.507	61
		Do przeniesienia .	783.520	65	616.065	48	167.455	17

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia .	783.520	65	616.065	48	167.455	17
	32	Efekty zakupione (książeczki wkładkowe Banku krajowego i gal. Kasy oszczędności) w sumie . 28.146 K. 88 g. od tego efekty spieniężone . . . 22.527 „ 73 „	5.619	15	5.619	15	—	—
		Ogółem dochody . . .	789.139	80	621.684	63	167.455	17
		Do tego:						
		Zapas kasowy z początkiem r. 1907:						
		a) w gotówce . . 254.650 K. 38 g. *b*) w efektach . . 24.778 „ 95 „	—	—	279.429	33	—	—
		Razem	—	—	901.113	96	—	—
		Wydatki.						
I.		**Stypendya.**						
	1	Stypendya dla 1003 uczniów:						
		a) należytość zaległa 15.103 K. 68 g. z tego odpisano . 7.680 „ 51 „						
		pozostaje . 7.423 K. 17 g.						
		b) należytość bieżąca 338.843 „ 83 „						
		Razem 346.267 K. — g.						
		od tego zwroty . 1.728 „ — „						
		Czysty wydatek . .	344.539	—	322.143	08	22.395	92
	2	Opłaty za uczniów wychowywanych w c. k. Zakładach wojskowych (z fundacyi jubileuszowej Cesarza Franciszka Józefa I.) . . 12.036 K. — g. z tego odpisano 80 „ — „	11.956	—	11.956	—	—	—
		Suma rubryki I. . .	356.495	—	334.099	08	22.395	92
		Do przeniesienia .	356.495	—	334.099	08	22.395	92

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia .	356.495	—	334.099	08	22.395	92
II.		**Cele naukowe i dobroczynne.**						
	3	Wsparcia z fundacyi Brzezińskiego dla ubogich uczniów miasta Lwowa .	630	—	630	—	—	—
	4	Subwencya z fundacyi Tarnowskiej dla bursy im. św. Kazimierza w Tarnowie	140	—	70	—	70	—
	5	Wsparcia nadzwyczajne z fundacyi Dydyńskiego dla rygorozantów i ukończonych uczniów uniwersytetu lwowskiego	600	—	600	—	—	—
	6	Nagrody z fundacyi Jeleńskiego dla celujących uczniów kraj. szkoły rolniczej w Czernichowie	180	—	180	—	—	—
	7	Nagrody z fundacyi Karzykiewicza dla kandydatów stanu nauczycielskiego .	2.000	—	2.000	—	—	—
	8	Na sprawienie odzieży i przyborów szkolnych dla ubogiej dziatwy szkolnej:						
		a) w Skałacie (z fundacyi Włochowicza) 164 K. — g.						
		b) w Tarnobrzegu z (fundacyi Reifera) . . 36 „ — „						
		c) w Żółkwi z (fundacyi Kopińskiego) . . 210 „ — „	410	—	410	—	—	—
	9	Jednorazowe stypendyum z fundacyi Solowijów dla byłych uczniów i uczenic szkoły ludowej w Herbutowie:						
		a) efektami (książeczka wkładkowa Kasy oszczędności) . 101 K. 03 g.						
		b) gotówką . . . 61 „ 54 „	162	57	162	57	—	—
	10	Na cele galic. Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie dochody fundacyi Cieszewskiego i Zawadzkiego . .	841	65	841	65	—	—
	11	Dotacye z fundacyi Horodeńskiej dla zakładów wychowawczych:						
		a) OO. Zmartwychwstańców we Lwowie . . . 466 K. 28 g.						
		Do przeniesienia 466 K. 28 g	4.964	22	4.894	22	70	—
			356.495	—	334.099	08	22.395	92

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Z przeniesienia . 466 K. 28 g.	356.495	—	334.099	08	22.395	92
			4.964	22	4.894	22	70	—
		b) OO. Zmartwychwstańców w Krakowie . . . 466 „ 28 „						
		c) ks. Bosko w Miejscu Piastowem . 932 „ 56 „	1.865	12	1.865	12	—	—
	12	Zasiłek z fundacyi Strzałkowskiego na budowę łac. kościoła w Jacowcach .	5.000	—	5.000	—	—	—
	13	Zasiłki z fundacyi Dr. Jana Towarnickiego dla burs, ochronek, internatów i towarzystw naukowych, oraz jednorazowe zapomogi dla ubogich uczniów, sierót i wdów . 11.870 K. — g.						
		z tego odpisano . 60 „ — „	11.810	—	11.810	—	—	—
		Suma rybryki II. . .	23.639	34	23.569	34	70	—
III.		**Wsparcia jednorazowe.**						
	14	Jednorazowe zapomogi dla krewnych z fundacyi Lachowicza . . .	3.400	—	3.400	—	—	—
	15	Jednorazowe wsparcia dla krewnych z fundacyi im. Waleryana Czaykowskiego i im. Czaykowskich . . .	2.200	—	2.200	—	—	—
	16	Zapomogi jednorazowe dla krewnych z fundacyi Bazylego Lewickiego .	160	—	160	—	—	—
	17	Jednorazowe wsparcia dla krewnych z fundacyi Strzałkowskiego . .	600	—	600	—	—	—
	18	Jednorazowy zasiłek z fundacyi Stupnickich i Jankowskich . . .	150	—	150	—	—	—
	19	Zasiłki jednorazowe dla biednych uczniów z fundacyi Dra Jana Towarnickiego	800	—	800	—	—	—
	20	Zapomogi dla biednych uczniów i uczenic z fundacyi Horodeńskiej . . .	1.800	—	1.800	—	—	—
		Suma rubryki III. .	9.110	—	9.110	—	—	—
		Do przeniesienia . .	389.244	34	366.778	42	22.465	92

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Z przeniesienia .	389.244	34	366.778	42	22.465	92
IV.		**Subwencye stałe.**						
	21	Kapituła kadedralna obrz. łac. we Lwowie z fundacyi Głowińskiego . .	892	92	892	92	—	—
	22	Zakład ubogich we Lwowie z fundacyi Głowińskiego	25	20	25	20	—	—
	23	Dom kalek im. św. Łazarza we Lwowie z fundacyi Głowińskiego . . .	16	80	16	80	—	—
	24	Galicyjski fundusz religijny z fundacyi Głowińskiego	115	08	115	08	—	—
	25	Kościół OO. Jezuitów we Lwowie z fundacyi Russyana	42	—	42	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	1.092	—	1.092	—	—	—
V.		**Legaty i pensye.**						
	26	Baranowska Augusta z fundacyi Laskowskich	200	—	200	—	—	—
	27	Dydyńska Julia z fundacyi Pieściorowskiego	440	—	440	—	—	—
	28	Pisz Wincenta „ „	80	—	80	—	—	—
	29	Nowosieleccy Bronisław i Zofia z fundacyi Pieściorowskiego	800	—	800	—	—	—
	30	Woźniak Felicya z fundacyi Pieściorowskiego	40	—	40	—	—	—
	31	Jełowicka Kamila z fundacyi Strzałkowskiego	1.200	—	1.200	—	—	—
	32	Mieszkowska Karolina z fundacyi Adamskich	720	—	720	—	—	—
	33	Giela Jan z fundacyi Michalewiczów .	843	10	843	10	—	—
		Suma rubryki V. .	4.323	10	4.323	10	—	—
		Do przeniesienia .	394.659	44	372.193	52	22.465	92

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Z przeniesienia	394.659	44	372.193	52	22.465	92
VI.		**Wsparcia stałe i zaopatrzenia.**						
	34	Wsparcia stałe po 1.200 K. dla 5 krewnych z fundacyi Waleryana Czaykowskiego	6.000	—	6.000	—	—	—
	35	Wsparcia stałe po 800 K. dla 6 krewnych z fundacyi Rylskich (z tych jedno od 1. lipca 1907)	4.400	—	4.399	96	—	04
		Suma rybryki VI.	10.400	—	10.399	96	—	04
VII.		**Podatki i należytości rządowe.**						
	36	Należytość ekwiwalentowa od majątków ruchomych i nieruchomych fundacyi:						
		a) Horodeńskiej . . 40 K. 92 g.						
		b) Heferna . . . 28 „ 60 „						
		c) Lachowicza . . 367 „ 50 „						
		d) Lipińskich . . 5.500 „ 50 „						
		e) Kuczyńskiego . . 171 „ 64 „						
		f) Pieściorowskiego . 225 „ — „						
		g) Soleskiego . . 911 „ 08 „						
		h) Strzałkowskiego . 1.399 „ 95 „						
		i) Stupnickich i Jankowskich . . . 914 „ 55 „						
		Razem 9.559 K. 74 g.						
		do tego zwroty . 171 „ 64 „						
		Czysty wydatek .	9.388	10	9.388	10	—	—
	37	Należytość rządowa od legatów, listów fundacyjnych, kontraktów i innych aktów prawnych tudzież taksa depozytowa	188	29	188	29	—	—
		Do przeniesienia	9.576	39	9.576	39	—	—
			405.059	44	382.593	48	22.365	96

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia . {	405.059	44	382.593	48	22.465	96
			9.576	39	9.576	39	—	—
	38	Podatek gruntowy i domowo-klasowy z dodatkami z dóbr i realności fundacyi:						
		a) Marynowskiego . 2.525 K. 01 g.						
		b) Lipińskich . . 1.032 „ 12 „						
		c) Pieściorowskiego . 661 „ 09 „						
		d) Strzałkowskiego . 7.333 „ 34 „	11.551	56	11.551	56	—	—
	39	Podatek osobisto-dochodowy od płacy nadkuratora fundacyi Dra Jana Towarnickiego	386	53	386	53	—	—
	40	Podatek rentowy od dochodów z papierów wartościowych	927	40	927	40	—	—
		Suma rubryki VII. .	22.441	88	22.441	88	—	—
VIII.		**Wydatki administracyjne.**						
	41	Płace:						
		a) Władysław Towarnicki, nadkurator fundacyi Dr. Jana Towarnickiego . 8.000 K. — g						
		b) Maryan Jędrzejowicz, kurator fundacyi Dra Jana Towarnickiego . . 800 „ — „						
		c) Stanisław Dąmbski, drugi kurator fundacyi Dra Jana Towarnickiego . . 800 „ — „						
		d) Stanisław Lachowicz, administrator majątku nieruchomego fundacyi Dra Antoniego Lachowicza . . . 800 „ — „	10.400	—	10.400	—	—	—
		Do przeniesienia . {	10.400	—	10.400	—	—	—
			427.501	32	405.035	36	22.465	96

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia .		427.501	32	405.035	36	22.465	96
				10.400	—	10.400	—	—	—
	42	Zasługi i wynagrodzenia:							
		a) administratora realności w Tarnopolu (z fundacyi Strzałkowskiego) . .	500 K. — g.						
		b) inżyniera za nadzorowanie robót budowlanych w realności w Tarnopolu	400 „ — „						
		c) służby lasowej w Urlowie z fundacyi Lipińskich . . .	632 „ 59 „	1.532	59	1.532	59	—	—
	43	Remuneracye stałe referenta spraw stypendyjnych, kasyera, zastępcy kasyera i likwidatora stypendyów w myśl aktów fundacyjnych:							
		a) Lachowicza . .	680 K. — g.						
		b) Waleryana Czajkowskiego . .	180 „ — „						
		c) Dra Jana Towarnickiego . . .	240 „ — „	1.100	—	1.100	—	—	—
	44	Remuneracye niestałe		120	—	120	—	—	—
	45	Konserwacye i budowy:							
		a) koszta pobudowania studni z pompą na folwarku w Szypowcach (fundacya Stupnickich i Jankowskich) . .	5.091 K. 60 g.						
		b) koszta adaptacyi dworu i budynków gospodarczych w Szypowcach .	14.213 „ 97 „						
		Do przeniesienia .	19.305 K. 57 g.	13.152	59	13.152	59	—	—
				427.501	32	405.035	36	22.465	96

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Z przeniesienia . 19.305 K. 57 g.	427.501	32	405.035	36	22.465	96
			13.152	59	13.152	59	—	—
		c) koszta postawienia czworaku dla służby na folwarku w Szypowcach . . . 5.460 „ — „						
		d) koszta rekonstrukcyi realności w Tarnopolu (fundacya Strzałkowskiego) . . 22.654 „ 20 „	47.419	77	45.787	16	1 632	61
		Suma rubryki VIII. .	60.572	36	58.939	75	1.632	61
IX.	46	**Gotówka** przeniesiona do majątku zarodowego . . . 106.226 K. 91 g.						
		od tego przeniesiona z majątku zarodow. 192 „ 60 „						
		Czysty wydatek .	106.034	31	106.034	31	—	—
X.		**Wydatki i zwroty rozmaite.**						
	47	Raty amortyzacyi pożyczek zaciągniętych na hipotekę dóbr i realności:						
		a) z fundacyi Strzałkowskiego . . 3.561 K. 66 g.						
		b) z fundacyi Lachowicza . . . 2.802 „ 30 „						
		c) z fundacyi Lipińskich . . . 721 „ 90 „	7.085	86	7.085	86	—	—
	48	Zasiłki do rachunku r. 1906 na pokrycie niedoborów	2.454	13	2.454	13	—	—
	49	Koszta ogłoszenia konkursów na wakujące stypendya	6.519	63	6.519	63	—	—
	50	Koszta komisyjne spowodowane wyjazdami w sprawach fundacyjnych . .	330	73	330	73	—	—
		Do przeniesienia .	16.390	35	16.390	35	—	—
			594.107	99	570.009	42	24.098	57

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g
		Z przeniesienia .	594.107	99	570.009	42	24.098	57
			16.390	35	16.390	35	—	—
	51	Koszta notaryalne i honorarya adwokackie za zastępstwo w sprawach fundacyjnych:						
		a) należytość zaległa 600 K. — g.						
		b) „ bieżąca 43 „ 99 „	643	99	643	99	—	—
	52	Koszta ubezpieczenia budynków dzierżawnych 515 K. 32 g.						
		od tego zwroty 394 „ 41 „						
		Czysty wydatek . .	120	91	120	91	—	—
	53	Prestacye szkolne i dobrowolne datki na szkoły	721	46	721	46	—	—
	54	Dotacya z fundacyi Strzałkowskiego dla łac. expozytury w Łazówce . .	100	—	100	—	—	—
	55	Honoraryum za sporządzenie planu gospodarstwa lasowego w Kłodzienku (z fundacyi Marynowskiego) . .	600	—	600	—	—	—
	56	Wynagrodzenie za nadsiewy na gruntach dzierżawnych w dobrach Szypowce dla byłego dzierżawcy Stanisława Antonowicza (z fundacyi Strzałkowskiego)	697	—	697	—	—	—
	57	Na potrzeby administracyi dóbr Urlowa (fundacya Lipińskich) . . .	536	25	536	25	—	—
	58	Na rachunek udziału nieletnich Lipińskich w dochodach z dóbr Urlów	197	50	197	50	—	—
	59	Odsetki od kapitału dłużnego Bankowi krajowemu z tytułu ceny kupna dóbr Kłodzienko (fund. Marynowskiego)	8.751	56	4.354	78	4.396	78
	60	Na potrzeby kancelaryjne jak porta, telegramy, stemple, druki, odbitki litograficzne i papier . 384 K. 90 g.						
		od tego zwroty . 2 „ 50 „						
		Czysty wydatek . .	382	40	382	40	—	—
		Do przeniesienia .	29.141	42	24.744	64	4.396	78
			594.107	99	570.009	42	24.098	57

1. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Z przeniesienia .	594.107	99	570.009	42	24.098	57
			29.141	42	24.744	64	4.396	78
	61	Rozmaite drobne należytości i zwroty .	254	31	194	31	60	—
		Suma rubryki X. .	29.395	73	24.938	95	4.456	78
		Suma wydatków wszystkich rubryk .	623.503	72	594.948	37	28.555	35
	62	Zaliczki do wyrachowania . . .	6.114	59	6.114	59	—	—
	63	Gotówka wydana na zakupno efektów (książeczki wkładkowe Banku krajowego i galicyjskiej Kasy oszczędności) . . . 28.146 K. 88 g. od tego pobrana za spieniężone efekty 22.527 „ 73 „	5.619	15	5.619	15	—	—
		Ogółem wydatki . .	635.237	46	606.682	11	28.555	35
		Do tego: **Zapas kasowy** z końcem r. 1907: *a*) w gotówce . . 264.134 K. 78 g. *b*) w efektach (książeczki wkładkowe) 30.297 „ 07 „	—	—	294.431	85	—	—
		Razem zgodnie ze sumą dochodów .	—	—	901.113	96	—	—

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny.		
A. Zapas kasowy:		
1) w gotówce		264.134 K. 78 g.
2) w efektach:		
a) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	27.792 K. 49 g.	
b) 4% „ „ gal. Kasy Oszcz.	2.504 „ 58 „	30.297 „ 07 „
B. Należytości czynne		167.455 „ 17 „
Suma stanu czynnego		461.887 K. 02 g.
Stan bierny.		
1. Należytości bierne		28.555 „ 35 „
Czysty stan czynny		**433.331 K. 67 g.**

1. Fundusze stypendyjne.

Uwagi do zamknięcia rachunku majątku obrotowego.

1) Czysty stan czynny tego majątku wynosi z końcem roku 1907, jak wyżej wykazano, kwotę . . . . . 433.331 K. 67 g.

Z porównania z takimże stanem z końcem roku 1906 w kwocie . 405.977 „ 77 „

okazuje się **przyrost** stanu czynnego w roku 1907 o kwotę . . . 27.353 K. 90 g.

a to głównie wskutek przyrostu w gotówce w efektach i w należytościach czynnych, a mianowicie:

a) Stan gotówki z końcem roku 1907 wynosił	264.134 K. 78 g.		
Stan gotówki z końcem roku 1906 wynosił	254.650 „ 38 „	przyrost o .	9.484 K. 40 g.
b) Stan efektów z końcem roku 1907 wynosił	30.297 K. 07 g.		
Stan efektów z końcem roku 1906 wynosił	24.778 „ 95 „	przyrost o .	5.518 „ 12 „
c) Stan należytości czynnych z końcem roku 1907 wynosił . .	167.455 K. 17 g.		
Stan należytości czynnych z końcem roku 1906 wynosił . .	142.252 „ 12 „	przyrost o .	25.203 „ 05 „
		Razem **przyrost** (wynik dodatni) . .	40.205 K. 57 g.
d) Stan należytości biernych z końcem roku 1907 wynosił . .	28.555 K. 35 g.		
Stan należytości biernych z końcem roku 1906 wynosił . .	15.703 „ 68 „	przyrost czyli wynik ujemny o	12.851 „ 67 „

Z zestawienia obu wynikłości okazuje się **przyrost** j. w. . . 27.353 K. 90 g.

2) Wykazaną w Rubr. I. poz. 3. *g)* dochodów rentę z dóbr Zwiahel stanowią 200 dukatów holenderskich, płatnych w złocie w dwóch półrocznych ratach po 100 dukatów, dnia 8. lutego i 8. sierpnia każdego roku, a wartość ich oblicza się według kursu, notowanego przez Izbę handlową lwowską w dniach płatności rat.

3) Wykazane w Rubr. IV. poz. 29. dochodów zasiłki pobrane z rachunku roku 1908 na wyrównanie niedoborów niektórych fundacyi tem się tłumaczy, że z jednej strony w fundacyi Dra Jana Towarnickiego nie wpłynęła do kasy nadwyżka dochodów za r. 1906 (została użytą na budowę szkoły w Miłocinie), a z drugiej strony były większe wydatki inwestycyjne w fundacyi Strzałkowskiego i Stupnickich-Jankowskich (jak poz. 45. wydatków), wskutek czego w fundacyach tych okazał się znaczny niedobór, który musiał być pokryty chwilowo zaliczkami, względnie zasiłkami z roku następnego.

4) Z zapasu kasowego w gotówce, wykazanego w sumie 264.134 K. 78 g., rozporządzalną kwotę sfruktyfikowano w roku 1908 na rzecz majątku zarodowego odnośnych fundacyj.

LW. 73.301/908.

2. Administracya dóbr Winniki

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		i ochody.						
		A) Gospodarstwo gruntowe.						
I.	1	**Czynsze dzierżawne** z gruntów, łąk i ogrodów:						
		a) należytość zaległa . 291 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 1.314 „ 10 „						
		razem . 1.605 K. 10 g.						
		odpisano . 123 „ -- „						
		1.482 K. 10 g.						
		od tego zwrot korelatywny . . . 2 „ — „						
		Czysty dochód	1.480	10	1.480	10	—	—
II.	2	**Czynsze dzierżawne** z budynków wydzierżawionych propinatorowi i czynsz dzierżawny z propinacyi:						
		a) należytość zaległa . 22.723 K. 26 g.						
		b) „ bieżąca . 5.270 „ — „	27.993	26	5.270	—	22.723	26
III.	3	**Zwrot kosztów zarządu** . . .	—	—	—	—	—	—
IV.	4	**Dochody rozmaite**: Odsetki zwłoki od rat zaległych i inne — należytość zaległa	387	38	—	—	387	38
		B) Gospodarstwo lasowe.						
V.	5	Dochód ze sprzedaży drzewa opałowego	22.334	70	22.334	70	—	—
	6	„ „ „ „ materyałowego	11.402	20	11.402	20	—	—
	7	Dochód z grzywien i szkód lasowych:						
		a) należytość zaległa . 543 K. 84 g.						
		b) „ bieżąca . 41 „ 90 „	585	74	41	90	543	84
	8	Zwrot kosztów rąbania	99	20	99	20	—	—
	9	Rozmaite dochody i dochód z ubocznych użytków lasowych i polowania .	1.676	90	1.676	90	—	—
		Suma rubryki V. . .	36.098	74	35.554	90	543	84
		Suma wszystkich dochodów . .	65.959	48	42.305	—	23.654	48

2. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
I.		**A) Gospodarstwo gruntowe.**						
	1	Utrzymanie i adaptacya budynków gospodarskich	140	—	140	—	—	—
	2	Asekuracya budynków gospodarskich . . 285 K. 60 g. od tego zwrot korelatywny . . . 195 „ 31 „						
		czysty wydatek .	90	29	90	29	—	—
		Suma rubryki I. .	230	29	230	29	—	—
II.		**B) Gospodarstwo lasowe.**						
	3	Utrzymanie budynków lasowych . .	—	—	—	—	—	—
	4	Koszta wyrębu drzewa opałowego . .	1.634	70	1.634	70	—	—
	5	Koszta wyróbki drzewa materyałowego .	—	—	—	—	—	—
	6	Rozmaite wydatki:						
		a) tantyema i pniowe zarządcy lasów	1.728	92	1.728	92	—	—
		b) koszta uprawy lasów, utrzymanie rowów granicznych i dróg lasowych	412	75	412	75	—	—
		c) koszta z tytułu prestacyi drogowych i wykupna szarwarku . . .	15	—	15	—	—	—
		d) koszta polowania	84	30	84	30	—	—
		Suma rubryki II. . .	3.875	67	3.875	67	—	—
III.		**C) Koszta zarządu.**						
	7	Płace zarządcy lasów, gajowych i kominiarza . . . 3.718 K. — g od tego zwrot korelatywny . . . 22 „ — „						
		czysty wydatek .	3.696	—	3.696	—	—	—
	8	Pensye i dary z łaski	—	—	—	—	—	—
	9	Emolumenta drzewem i gotówką .	1.195	60	1.195	60	—	—
	10	Rozmaite wydatki:						
		a) datek na premie szkolne . . .	60	—	60	—	—	—
		b) koszta kancelaryjne	139	71	139	71	—	—
		c) wynagrodzenia dla służby lasowej za wykrycie szkód lasowych . .	24	25	24	25	—	—
		Suma rubryki III. . .	5.115	56	5.115	56	—	—
		Do przeniesienia .	9.221	52	9.221	52	—	—

2. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia . .	9.221	52	9.221	52	—	—
IV.	11	**D) Podatki rządowe**	6.590	63	6.590	63	—	—
V.		**E) Wydatki z prawa patronatu.**						
	12	Płace księży i nauczycieli . . .	1.360	80	1.360	80	—	—
	13	Emolumenta tychże drzewem . . .	694	—	694	—	—	—
	14	Prestacye szkolne	208	61	208	61	—	—
		Suma rubryki V. . .	2.263	41	2.263	41	—	—
VI.	15	**Nadwyżka dochodów przeniesiona do fundacyi stypendyjnej ś. p. Samuela Głowińskiego**	24.229	44	24.229	44	—	—
		Suma wszystkich wydatków . .	42.305	—	42.305	—	—	—

Uwaga. Wartość dóbr zarachowana w ogólnem zamknięciu rachunkowem kompleksu funduszów stypendyjnych.

Wykazane z końcem roku 1907 należytości czynne w ogólnej sumie 23.654 K. 48 g. stanowią pretensye:

1) do masy spadkowej bł. p. Salomona Tanda, byłego dzierżawcy propinacyjnego w Winnikach:
   a) z tytułu czynszu dzierżawnego w kwocie . . . 22.723 K. 26 g.
   b) „ odsetek zwłoki . . . . . 387 „ 38 „
2) z tytułu szkód wyrządzonych przy trasowaniu kolei Lwów-Podhajce . . . . . 543 „ 84 „
   razem j. w. . . 23.654 K. 48 g.

O ściągnięcie należytości ad 1) od masy spadkowej Salomona Tanda toczy się proces cywilno-sądowy.

L. W. 66.534.1908.

3. Fundusz stanowy — sierociński.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	697	73	697	73	—	—
	2	Efekta zakupione . 819 K. 31 g. od tego spieniężone . 101 „ 98 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	717	33	717	33	—	—
		Suma dochodów . . .	1.415	06	1.415	06	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	97.101	98	—	—
		Razem . .	—	—	98.517	04	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 799 K. 71 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 101 „ 98 „						
		Rzeczywisty wydatek . .	697	73	697	73	—	—
		Suma wydatków .	697	73	697	73	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	97.819	31	—	—
		Razem . .	—	—	98.517	04	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	3.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	33.700 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	52.400 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	4.400 „ — „	
5. 4% obligacye galicyjsk. pożyczki krajowej z roku 1893	2.800 „ — „	
6. 4% obligacye gal. funduszu propinacyjnego	1.000 „ — „	
7. książeczka wkładkowa Banku kraj. . .	119 „ 31 „	97.819 K. 31 g.
Suma stanu czynnego		97.819 K. 31 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		97.819 K. 31 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		97.101 „ 98 „
okazuje się **przyrost** majątku o		717 K. 33 g.

3. Fundusz stanowy — sierociński.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 153 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 1.335 „ 01 „						
		c) 4% od listów zastaw. galicyj. Towarzystwa kredyt. ziemskiego . 2.096 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolej. Banku krajowego . 176 „ — „						
		e) 4% od obligacyj galicyjskiej pożyczki krajowej z roku 1893 . 112 „ — „						
		f) 4% od obligacyj gal. funduszu propinacyjnego . 40 „ — „						
		g) odsetki narosłe na książeczce Banku krajow. 33 „ 11 „						
		3.945 K. 12 g.						
		od tego podatek rentowy . 10 „ 48 „						
		Czysty dochód . .	3.934	64	3.934	64	—	—
		Suma dochodów . .	3.934	64	3.934	64	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	3.934	64	—	—

3. Fundusz stanowy — sierociński.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Wydatki.						
		Utrzymanie sierót:						
	1	Siedm miejsc w zakładzie pod wezwaniem św. Antoniego we Lwowie dla osieroconych chłopców . . .	1.680	—	1.680	—	—	—
	2	Cztery miejsca w szkole ogrodniczej utrzymywanej przez zjednoczone galicyjskie Towarzystwo dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie	378	—	378	—	—	—
	3	Cztery miejsca w zakładzie pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie dla osieroconych chłopców	960	—	—	—	960	—
	4	Gotówka wydana do majątku zarodowego . 697 K. 73 g. z tego zarachowano w roku 1906 . . 664 „ 62 „	33	11	33	11	—	—
		Suma wydatków .	3.051	11	2.091	11	960	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	1.843	53	—	—
		Razem . . .	—	—	3.934	64		—

Uwaga. Kosztem tego funduszu utrzymuje się obecnie 15 sierót, a mianowicie opłaca się: siedm miejsc po 240 K. rocznie w Zakładzie św. Antoniego w Lwowie; cztery miejsca po 126 K. rocznie w szkole ogrodniczej we Lwowie i cztery miejsca po 240 K. rocznie w Zakładzie św. Józefa w Krakowie.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce 1.843 K. 53 g.
zarezerwowano na pokrycie wykazanej w Rubr. I. poz. 3 wyd.
należytości biernej kwotę . . . . . 960 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . . . 883 K. 53 g.
sfrutyfikowano z początkiem r. 1908 na rzecz majątku zarodowego.

L. W. 59.218/1908.

4. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 211 K. — g. od tego spieniężone . 200 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno ..	11	—	11	—	—	—
		Suma dochodów . .	11	—	11	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	48.033	74	—	—
		Razem . .	—	—	48.044	74	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 200 K. — g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 200 „ — „						
		Rzeczywisty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	48.044	74	—	—
		Razem . .	—	—	48.044	74	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

		Szczegół	Ogół
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
1.	$4\frac{1}{2}\%$ listy zastawne Banku krajowego .	200 K. — g.	
2.	4% „ „ „ „ .	26.900 „ — „	
3.	4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	2.200 „ — „	
4.	4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893	16.700 „ — „	
5.	4% „ pożyczki miasta Lwowa .	2.000 „ — „	
6.	książeczka wkładkowa Banku krajowego	44 „ 74 „	48.044 K. 74 g.
	Suma stanu czynnego . .		48 044 K. 74 g.
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny		48.044 K. 74 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .			48.033 „ 74 „
okazuje się **przyrost** majątku o			11 K. — g.

4. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego . 1.068 K. — g.						
		b) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 18 „ — „						
		c) 4% od listów zast. gal. Towarz. kredyt. ziemsk. 88 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1893 . . 668 „ — „						
		e) 4% od obligacyj pożyczki m. Lwowa . 80 „ — „						
		1.922 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . 2 „ 04 „						
		Czysty dochód .	1.919	96	1.919	96	—	—
	2	Sprzedaż aktów grodzkich i ziemskich .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	1.919	96	1.919	96	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce	—	—	5.200	84		—
		Razem . .	—	—	7.120	80	—	—
		Wydatki.						
	1	Wynagrodzenie za czynności około wydawnictwa aktów grodzkich i ziemskich w Archiwum bernardyńskiem .	1.000	—	—		1.000	—
	2	Koszta druku i oprawy aktów grodzkich i ziemskich	3.971	46	3.971	46	—	—
	3	Rozmaite	9	60	9	60	—	—
		Suma wydatków .	4.981	06	3.981	06	1.000	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce .	—	—	3.139	74	—	—
		Razem . .	—	—	7.120	80	—	—

Uwaga. Fundusz ten służy na wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich, znajdujących się w Archiwum bernardyńskiem we Lwowie.

Dochody tej fundacyi stanowią odsetki od efektów majątku zarodowego i kwoty uzyskane ze sprzedaży wydanych aktów grodzkich i ziemskich.

Oprócz wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce 3.139 K. 74 g. posiada fundacya remanent powyższego wydawnictwa z końcem roku 1907 wartości 62.551 K. 80 g.

Dotychczas wydrukowano 19 tomów powyższego wydawnictwa, zaś w najbliższym czasie (o ile wystarczą dochody tego funduszu) oddany zostanie do druku XX. tom.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce 3.139 K. 74 g.
po zarezerwowaniu na wypłatę wykazanej (poz. 1. wyd.) zaległości biernej . . . . . 1.000 „ — „
w resztującej kwocie . . . . . 2.139 K. 74 g
posłuży na druk XX. tomu.

LW. 59.219/908.

5. Fundusz pomnika Kościuszki.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
		Zapas z początkiem r. 1907:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . 31.714 „ 95 „	—	—	31.714	96	—	—
		Razem . .	—	—	31.714	96	—	—
		Wydatki.						
		Zapas z końcem r. 1907:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . 31.714 „ 95 „	—	—	31.714	96	—	—
		Razem . .	—	—	31.714	96	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		— K 01 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	14.900 K — g.	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	5.400 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego . .	11.200 „ — „	
4. 4% „ galic. pożyczki krajowej z r. 1893	200 „ — „	
5. 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego .	14 „ 95 „	31.714 „ 95 „
Suma stanu czynnego		31.714 K 96 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		31.714 K 96 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906		31.714 „ 96 „
okazuje się stan majątku niezmieniony . . .		— K — g.

5. Fundusz pomnika Kościuszki.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego .	628 K. — g.						
		b) 4% od llstów gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . .	216 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego	448 „ — „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z r. 1893	24 „ — „						
		Razem .	1.316 K. — g.						
		od tego podatek rentowy .	1 „ 08 „						
		Czysty dochód .		1.314	92	1.314	92	—	—
		Suma dochodów .		1.314	92	1.314	92	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach		—	—	1.293	16	—	—
		Razem . .		—	—	2.608	08	—	—
		Wydatki.							
	1	Gotówka wydana komitetowi zarządzającemu pomnikiem w Krakowie . .		1.314	92	1.314	92	—	—
		Suma wydatków .		1.314	92	1.314	92	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .		—	—	1.293	16	—	—
		Razem . .		—	—	2.608	08	—	—

Uwaga. Majątkiem tej fundacyi zarządza samoistnie Komitet istniejący w Krakowie i przedkłada Wydziałowi krajowemu corocznie sprawozdanie ze swoich czynności.

W r. 1892 nadesłał Komitet ten do przechowania w kasie Wydziału krajowego efekta imiennej wartości 550 złr. mon. konw. na rzecz majątku obrotowego z zastrzeżeniem, że efekta te służyć będą na ewentualne nadzwyczajne potrzeby pomnika Kościuszki (LW. 7.387/92).

Wykazany powyżej zapas majątku obrotowego z końcem r. 1907, stanowiący wzmiankowany wyżej depozyt, składa się obecnie z następujących efektów:

1) 4% listy zastawne Banku krajowego . . 800 K. — g.
2) 4% obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej z roku 1893 . . . . . 400 „ — „
3) 4% książeczka wkładkowa Banku krajow. na 93 „ 16 „

Razem imiennej wartości . . 1.293 K. 16 g.

LW. 31.839/08.

6. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	205	41	205	41	—	—
	2	Efekta zakupione . . 300 K. — g. od tego spieniężone . 90 „ 19 „						
		Rzeczywiste przykupno .	209	81	209	81	—	—
		Suma dochodów .	415	22	415	22	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	76.241	23	—	—
		Razem . .	—	—	76.656	45	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 295 K. 60 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 90 „ 19 „						
		Czysty wydatek .	205	41	205	41	—	—
		Suma wydatków	205	41	205	41	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	76.451	04	—	—
		Razem . .	—	—	76.656	45	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	10.000 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	23.100 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Tow. kredyt. ziemsk. .	2.400 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego . .	40.400 „ — „	
5. 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893 .	400 „ — „	
6. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego .	151 „ 04 „	76.451 K. 04 g.
Suma stanu czynnego		76.451 K. 04 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		76.451 K. 04 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		76.241 „ 23 „
okazuje się **przyrost** majątku o		209 K. 81 g.

6. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od list. zast. Banku krajowego . 450 K. — g.						
		b) 4% od listów zast. Banku krajowego . 924 „ — „						
		c) 4% od listów zast. galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 96 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . . 1.616 „ — „						
		e) 4% od obligacyj galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1893 . . 16 „ — „						
		Razem . 3.102 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 2 „ 37 „						
		Czysty dochód .	3.099	63	3.099	63	—	—
		Suma dochodów .	3.099	63	3.099	63	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	155	41	—	—
		Razem . .	—	—	3.255	04	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocia dla c. i k. inwalidów wojskowych:						
		a) należytość zaległa . 50 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 3.010 „ — „						
		razem . 3.060 K. — g.						
		z tego odpisano . 50 „ — „	3.010	—	2.910	—	100	—
	2	**Gotówka** wydana do majątku zarodowego	205	41	205	41	—	—
		Suma wydatków . .	3.215	41	3.115	41	100	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—	—	139	63	—	—
		Razem . .	—	—	3.255	04	—	—

6. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce zarezerwowano na wypłatę niepodniesionych za rok 1907 wsparć dożywotnich dla dwóch c. i k. inwalidów wojskowych kwotę . 139 K. 63 g. 100 „ — „

pozostałą zaś resztę gotówki w kwocie . . . . . 39 K. 63 g.

przeniesiono z początkiem roku 1908, jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1907, do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 36.477/08).

I W. 36.478/08.

7. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	32	—	32	—	—	—
	2	Efekta zakupione . 100 K. — g. od tego spieniężone . 65 „ 80 „						
		rzeczywiste przykupno .	34	20	34	20	—	—
		Suma dochodów .	66	20	66	20	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	6.375	88	—	—
		Razem . . .	—	—	6.442	08	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 97 K. 80 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 65 „ 80 g.						
		rzeczywisty wydatek .	32	—	32	—	—	—
		Suma wydatków . .	32	—	32	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	6.410	08	—	—
		Razem . . .	—	—	4.442	08	—	

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	4.000 K. — g	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	2.400 „ — „	
3. 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego .	10 „ 08 „	6.410 K. 08 g.
Suma stanu czynnego		6.410 K. 08 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.410 K. 08 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		6.375 „ 88 „
okazuje się **przyrost** majątku o		34 K. 20 g.

7. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . . . 160 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 96 „ — „						
		Razem . 256 K. — g.						
		od tego odsetki bierne . 1 „ 10 „						
		Czysty dochód .	254	90	254	90	—	—
		Suma dochodów .	254	90	254	90	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce	—	—	32	—	—	—
		Razem .	—	—	286	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocia trzech inwalidów wojskowych po 72 K. rocznie	216	—	216	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	32	—	32	—	—	—
		Suma wydatków .	248	—	248	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	38	90	—	—
		Razem . .	—	—	286	90	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem r. 1907 w gotówce w kwocie 38 K. 90 g. przeniesiono z początkiem r. 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 31.833/08).

LW. 31.835/08.

8. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	59	84	59	84	—	—
	2	Efekta zakupione	59	84	59	84	—	—
		Suma dochodów . .	119	68	119	68	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	4.131	85	—	—
		Razem . .	—	—	4.251	53	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	59	84	59	84	—	—
		Suma wydatków . .	59	84	59	84	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	4.191	69	—	—
		Razem . .	—	—	4.251	53	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kred. ziemskiego	800 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	3.000 „ — „	
3. 4% obligacye kolej. Banku krajowego . .	200 „ — „	
4. 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego .	191 „ 69 „	4.191 K. 69 g.
Suma stanu czynnego		4.191 K. 69 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		4.191 K. 69 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		4.131 „ 85 „
okazuje się **przyrost** majątku o . . .		59 K. 84 g.

8. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów: *a*) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kred. ziemsk. 32 K. — g. *b*) 4% od listów zast. Banku krajowego . . . 120 „ — „ *c*) 4% od obligacyj kolejowych Banku kraj. . . 8 „ — „ Razem 160 K. — g. od tego podatek rentowy . — „ 16 „						
		Czysty dochód . . .	159	84	159	84	—	—
		Suma dochodów . .	159	84	159	84		
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	59	84	—	—
		Razem . . .	—	—	219	68	—	—
		Wydatki.						
	1	Wyposażenie Maryi Stychna z Magierowa	100	—	100	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	59	84	59	84	—	—
		Suma wydatków . .	159	84	159	84	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	59	84	—	—
		Razem . .	—	—	219	68	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce 59 K. 84 g. przeniesiono z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego fundacyi i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 33.874/08).

LW. 33.876/08.

9. Zakład narodowy imienia Ossolińskich

L. porz.	Dochody	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
1	W styczniu roku 1907	—	—	—	—
2	„ lutym „ „	—	—	—	—
3	„ marcu „ „	51.643	65	50.577	94
4	„ kwietniu „ „	2.436	40	—	—
5	„ maju „ „	—	—	—	—
6	„ czerwcu „ „	25.526	—	—	—
7	„ lipcu „ „	5.378	15	3.360	15
8	„ sierpniu „ „	50	—	83	90
9	„ wrześniu „ „	6.273	25	2.200	—
10	„ październiku „ „	2.436	40	5.015	—
11	„ listopadzie „ „	100.003	10	107.000	—
12	„ grudniu „ „	62.387	24	94.751	58
	Do tego przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych .	17.712	01	11.536	71
	Suma doch. maj. zarod. 173.882 K. 14 g. 274.525 K. 28 g.; maj. obrot. 99.964 „ 06 „ — „ — „	273.846	20	274.525	28
	Zapas z początkiem roku 1907:				
	a) w gotówce (maj. obrotowego)	216	96	—	—
	b) w efektach (maj. zarodowego) w walucie koron. .	—	—	1,115.834	93
	we frankach . .	—	—	300	fran.
	Razem . . .	274.063	16	1,390.360 300	21 fran.

9. Zakład narodowy imienia Ossolińskich.

L. porz.	Wydatki	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
1	W styczniu roku 1907	—	—	—	—
2	„ lutym „ „	—	—	—	—
3	„ marcu „ „	51.680	95	—	—
4	„ kwietniu „ „	2.500	—	—	—
5	„ maju „ „	—	—	—	—
6	„ czerwcu „ „	25.073	30	2.200	—
7	„ lipcu „ „	5.886	79	—	—
8	„ sierpniu „ „	83	90	—	—
9	„ wrześniu „ „	1.248	25	7.200	—
10	„ październiku „ „	7.400	—	—	—
11	„ listopadzie „ „	100.003	10	3	10
12	„ grudniu „ „	34.505	10	93.208	34
	Do tego przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych	45.228	61	1.094	52
	Suma wyd. (maj. zarod. 173.882 K. 14 g. / 103.705 K. 96 g.; „ obrot. 99.727 „ 86 „ / — „ — „)	273.610	—	103.705	96
	Zapas z końcem roku 1907:				
	a) w gotówce (majątku obrotowego)	453	16	—	—
	b) w efektach (majątku zarodowego):				
	1) listy zast. Towarzystwa kredytow. ziemsk. 885.600 K. — gr.				
	2) oblig. gal. pożyczki kraj. z r. 1893 119.300 „ — „				
	3) „ gal. funduszu propinacyjnego 43.500 „ — „				
	4) renta państwowa 2.400 „ — „				
	5) priorytety I. węg. gal. kolei żelazn. 4.000 „ — „				
	6) oblig. komunalne Banku kraj. 50.000 „ — „				
	7) książeczki wkładkowe Banku kraj. i galicyjskiej Kasy oszczędności 15.754 „ 25 „				
	8) obligacye pożyczki papieskiej 300 franków				
	9) listy zast. Banku krajowego 159.100 K. — g.				
	Suma (1,279.654 K. 25 g. / 300 franków)				
	do tego:				
	Kaucya Aleksandra Leszczyńskiego, dzierżawcy dóbr Rakowce, mianowicie:				
	$4^1/_2$% listy zastawne Banku hipotecznego na 4.000 K. — g.			1,286.654	25
	4% listy jak wyżej 3.000 „ — „ 7.000 K. — g.			300	fran.
	Razem	274.063	16	1,390.360 / 300	21 / fran.

9. Zakład narodowy imienia Ossolińskich.

Uwaga. 1. W ostatnich pozycyach wyżej przedstawionego rachunku kasowego mieszczą się przeprowadzenia, odnoszące się do roku 1907, które wynikły z zestawienia i obliczenia całego ruchu kasowego po dzień 31. grudnia i zostały przez Kuratoryę wprowadzone do dzienników dodatkowych. Dla zgodności z rachunkami Kuratoryi i wyprowadzonymi ostatecznymi zapasami kasowymi uwidacznia się powyższe przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych kasy krajowej, które prowadzi się dla wszystkich funduszów krajowych na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 9. maja 1893 każdego roku budżetowego po koniec marca roku następnego.

2. Oprócz wykazanego z końcem roku 1907 zapasu w gotówce i efektach posiada fundacya ulokowaną w Banku krajowym na rachunku bieżącym kwotę 652 K., prowadzoną w należytościach czynnych.
3. Kancya w efektach 7.000 K. stanowi należytość bierną fundacyi.
4. Majątkiem tego Zakładu zarządza Kuratorya ustanowiona przez założyciela i składa Wydziałowi krajowemu roczny rachunek do sprawdzenia. Kasa krajowa zaś na mocy § 41. listu fundacyjnego pobiera sumarycznie dochody i uskutecznia wydatki za asygnatami Kuratora, oraz przechowuje zapasy majątku zarodowego z nadwyżek majątku obrotowego.

LW. 53.753/08.

10. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Zwroty od zapomożonych:						
		a) w kapitale z lat dawniejszych . .	80	—	80	—	—	—
		b) w odsetkach anuitetowych . .	16	74	16	74	—	—
	2	4% odsetki od książeczki wkładkowej Banku krajowego	757	53	757	53	—	—
	3	Efekta zakupione . 21.579 K. 89 g.						
		od tego efekta spieniężone . 20.628 „ 88 „						
		rzeczywiste przykupno .	951	01	951	01	—	—
		Suma dochodów . .	1.805	28	1.805	28	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907:						
		a) w efektach . 20.264 K. 13 g.	—	—	—	—	—	—
		b) w gotówce . 96 „ 74 „	—	—	20.360	87	—	—
		Razem . .	—	—	22.166	15	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów 21.579 K. 89 g.						
		od tego gotówka za spieniężone efekta 20.628 „ 88 „	951	01	951	01	—	—
		Suma wydatków . .	951	01	951	01	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	21.215	14	—	—
		Razem . .	—	—	22.166	15	—	—

10. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1907.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach: 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego Nr. 25.681	21.215 K. 14 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	21.215 K. 14 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1905 . . .	20.440 „ 87 „
okazuje się **przyrost** majątku o . .	774 K. 27 g.

LW. 59.296/08.

11. Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od książeczki Banku krajowego	21	12	21	12	—	—
	2	Efekta zakupione	21	12	21	12	—	—
		Suma dochodów . .	42	24	42	24	—	—
		Do tego:						
		Zapas początkowy efektami . . .	—	—	582	05	—	—
		Razem . .	—	—	624	29	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka ulokowana na książeczkę Banku krajowego	21	12	21	12	—	—
		Suma wydatków . .	21	12	21	12	—	—
		Do tego:						
		Zapas ostateczny efektami . . .	—	—	603	17	—	—
		Razem . .	—	—	624	29	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907:

Stan czynny:

a) w gotówce	— K.	— g.
b) w efektach (książeczka Banku krajowego)	603 „	17 „
c) w wartości realności	100.212 „	— „
Suma stanu czynnego . .	100.815 K.	17 g.
Stan bierny:	— „	— „
Czysty stan czynny	100.815 K.	17 g.
Z porównania takiegoż stanu z końcem r. 1906	100.794 „	05 „
okazuje się **przyrost** majątku o kwotę	21 K.	12 g.

LW. 31.600/08.

12. Fundacya śp. Pelagii Russanowskiej „dla inwalidów polskich“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	660	14	660	14	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.009 K. 90 g.						
		od tego spieniężone . . 325 „ 86 „						
		Rzeczywiste przykupno .	684	04	684	04	—	—
		Suma dochodów . .	1.344	18	1.344	18	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	133.156	72	—	—
		Razem . .	—	—	134.500	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . 986 K. — g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 325 „ 86 „						
		Czysty wydatek . .	660	14	660	14	—	—
		Suma wydatków . .	660	14	660	14	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	133.840	76	—	—
		Razem . .	—	—	134.500	90	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku hipotecznego	13.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „	200 „ — „	
3. 4½% obligacye komunalne Banku krajowego (III. emisyi)	19.600 „ — „	
4. 4% listy zastawne Banku krajowego .	101.000 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	40 „ 76 „	133.840 K. 76 g.
Suma stanu czynnego		133.840 K. 76 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		133.840 K. 76 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		133.156 „ 72 „
okazuje się **przyrost** majątku o		684 K. 04 g.

12. Fundacya śp. Pelagii Russanowskiej „dla inwalidów polskich“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych galic. Banku hipotecznego . . 585 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych galic. Banku hipotecznego . . 8 „ — „						
		c) 4½% od obligacyj komunalnych Banku krajowego (III. emisyi) . 886 „ 50 „						
		d) 4% od listów zastawnych Banku kraj. . 4.040 „ — „						
		Razem 5.519 K. 50 g.						
		od tego odsetki bierne 5 „ 76 „						
		Czysty dochód . .	5.513	74	5.513	74	—	—
		Suma dochodów . .	5.513	74	5.513	74	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	658	14	—	—
		Razem .	—	—	6.171	88	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocia inwalidów polskich (jak poniżej wykazano)	4.800	—	4.800	—		—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	660	14	660	14	—	—
	3	Rozmaite (koszta kancelaryjne, porto, stemple etc.)	16	93	16	93	—	—
		Suma wydatków . .	5.477	07	5.477	07	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	694	81	—	—
		Razem . .	—	—	6.171	88	—	—

12. Fundacya śp. Pelagii Russanowskiej „dla inwalidów polskich“.

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . 694 K. 81 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1908 w myśl art. 25 aktu fundacyjnego, jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1907 na rzecz majątku zarodowego fundacyi. LW. 15.479/08.

Wykaz szczegółowy dożywotników w roku 1907.

1.	Benedyktowicz Ludomir	600 K.
2.	Kostecki Michał	600 „
3.	Kownacki Józef	600 „
4.	Miniewski Józef	600 „
5.	Pachel Feliks Piotr	600 „
6.	Pożerski Edward	600 „
7.	Trawiński Jan Mikołaj	600 „
8.	Turzański Seweryn	600 „
	Razem j. w. .	4.800 K.

LW. 22.640/08.

13. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione	1.071	95	1.071	95	—	—
	2	Gotówka za spieniężone efekta	1.000	—	1.000	—	—	—
	3	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	19	95	19	95	—	—
		Suma dochodów	2.091	90	2.091	90	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce — K — g.						
		b) w efektach 204.300 „ — „	—	—	204.300	—	—	—
		Razem	—	—	206.391	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Efekta spieniężone	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów	1.019	95	1.019	95	—	—
		Suma wydatków	2.019	95	2.019	95	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce — K — g						
		b) w efektach 204.371 „ 95 „	—	—	204.371	95	—	—
		Razem	—	—	206.391	90	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny:		
Zapas kasowy w gotówce	— K. — g.	
„ „ w efektach, a to:		
1. 4% listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemskiego	174.200 „ — „	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego	28.600 „ — „	
3. 4% obligacye pożyczki kraj. z r. 1893	1.500 „ — „	
4 Książeczka Banku krajowego Nr. 24.659	71 „ 95 „	204.371 K. 95 g.
Suma stanu czynnego		204.371 K. 95 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		204.371 K. 95 g.
W porównaniu z takim stanem z końcem roku 1906 w kwocie		204.300 „ — „
okazuje się **wzrost** majątku o kwotę		71 K. 95 g.

13. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od kapitałów:						
		a) od 4% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego w kwocie . . . . 6.968 K. — g.						
		mniej ½% podatek rentowy . . . 34 „ 84 „						
		pozostaje . 6.933 K. 16 g.						
		b) od 4% listów zastawnych Banku krajowego . 1.124 K. — g.						
		mniej odsetki bierne 13 „ 11 „ 1.110 K. 89 g.						
		c) od 4% oblig. pożyczki kraj. z r. 1893 . 100 „ — „	8.144	05	8.144	05	—	—
	2	Dochody rozmaite	—	—	—	—	—	—
	3	Zwrot z depozytów zasiłków dla gmin .	1.180	—	—	—	1.180	—
		Suma dochodów .	9.324	05	8.144	05	1.180	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 5.869 K. 95 g.						
		b) w efektach . . — „ — „	—	—	5.869	95	—	—
		Razem .	—	—	14.014	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Zasiłki dla gmin na cele szkolne:						
		zaległe . . . 5.850 K. — g.						
		bieżące . . . 8.100 „ — „	13.950	—	8.500	—	5.450	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	19	95	19	95	—	—
	3	Wydatki rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	13.969	95	8.519	95	5.450	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 5.494 K. 05 g.						
		b) w efektach . . — „ — „	—	—	5.494	05	—	—
		Razem .	—	—	14.014	—	—	—

13. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1907.

Stan czynny.	Szczegół	Ogół
1. Zapas kasowy w gotówce . . .	5.494 K. 05 g.	
2. Należytości czynne	1.180 „ — „	6.674 K. 05 g.
Stan bierny		5.450 „ — „
Czysty stan czynny		1.224 K. 05 g.

Uwaga. Wykazany powyżej pozostały z końcem roku 1907 zapas kasowy w kwocie . . . . . 5.494 K. 05 g.
zostanie użyty na pokrycie zasiłków przyznanych gminom w latach poprzednich i w roku przedmiotowym, a dotąd jeszcze niewypłaconych w kwocie . . . . . 5.450 „ — „
resztę pozostałą w kwocie . . . . . 44 K. 05 g.
ulokowano z początkiem roku 1908 na książeczkę Banku krajowego Nr. 24.659 na rzecz majątku zarodowego.
Wykazane powyżej należytości czynne z depozytów w kwocie 1.180 K. posłużą na pokrycie przyznanych a dotąd jeszcze nie wypłaconych zasiłków na cele szkolne.

LW. 17.520/08.

14. Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego „dla czeladników rzemieślniczych“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	121.954	95	—	—
		Razem . .	—	—	121.954	95	—	—
		Wydatki.						
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	121.954	95	—	—
		Razem . .	—	—	121.954	95	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego	2.200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „	109.000 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	200 „ — „	
4. 4% obligacye galicyjsk. pożyczki krajowej z roku 1893	10.500 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	54 „ 95 „	121.954 K. 95 g.
Suma stanu czynnego		121.954 K. 95 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		121.954 K. 95 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		121.954 „ 95 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

14. Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego „dla czeladników rzemieślniczych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1907	
				K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . .	99 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . .	4.360 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych gal. Tow. kredyt. ziemskiego	8 „ — „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z roku 1893 . .	420 „ — „						
		e) 3·6% od książeczki wkładkowej Banku krajowego . .	31 „ 54 „						
		Razem . .	4.918 K. 54 g.						
		od tego podatek rentowy . . .	— „ 04 „						
		Czysty dochód . .		4.918	50	4.918	50	—	—
	2	Efekta zakupione . .	8.017 K. 80 g.						
		od tego spieniężone	3.649 „ 81 „						
		Rzeczywiste przykupno . .		4.367	99	4.367	99	—	—
		Suma dochodów . .		9.286	49	9.286	49	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:							
		a) w gotówce . .	2.438 K. 56 g.						
		b) w efektach . .	4.394 „ 70 „	—	—	6.833	26	—	—
		Razem . .		—	—	16.119	75	—	—

14. Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego „dla czeladników rzemieślniczych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wypłacona na rękę wygrywającym przy losowaniu w wysokości 5% wylosowanych premij . . .	229	50	229	50	—	—
	2	Premie wypłacone czeladnikom (reszta po potrąceniu 5% pod 1. wymienionych) efektami	7.543	95	7.543	95	—	—
	3	Koszta losowania . . 291 K. 98 g. od tego correlativ . . 20 „ 23 „	271	75	271	75	—	—
	4	Rozmaite	54	74	54	74	—	—
	5	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 8.017 K. 80 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 3.649 „ 81 „						
		Czysty wydatek . .	4.367	99	4.367	99	—	—
		Suma wydatków . .	12.467	93	12.467	93	—	—
		Zapas z końcem roku 1907: *a*) w gotówce . . 2.433 K. 08 g. *b*) w efektach . . 1.218 „ 74 „	—	—	3.651	82	—	—
		Razem . .	—	—	16.119	75	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . 2.433 K. 08 g. ulokowano z początkiem roku 1908 (LW. 13.672/08) na książeczkę wkładkową Banku krajowego. Gotówka ta stanowi czysty dochód z odsetek od efektów majątku zarodowego za II. półrocze roku 1907 i posłuży wraz z takimże dochodem za I. półrocze roku 1908, w myśl aktu fundacyjnego, na cele losowania w roku 1908.

Wykazany zaś powyżej zapas z końcem roku 1907 w efektach 1.218 K. 74 g. stanowi książeczka wkładkowa Banku krajowego Nr. 25.810 **obca**, na której (po potrąceniu wypłaconych gotówką 5% od całych premij) ulokowano wylosowaną w roku 1907 premię czeladnika Władysława Cielińskiego.

Książeczkę tę przechowuje się w Kasie Wydziału krajowego do czasu (najdłużej 5 lat), w którym czeladnik uczyni zadość wymaganiom § 12 statutu fundacyjnego.

ŁW. 22.608/08.

15. Fundacya śp. Franciszka Kochmana „dla literatów polskich“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	613	94	613	94	—	—
	2	Efekta zakupione . . 833 K. 82 g.						
		od tego spieniężone . 200 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno	633	82	633	82	—	—
		Suma dochodów	1.247	76	1.247	76	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	-	62.304	76	—	—
		Razem . .	—	—	63.552	52	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . 813 K. 94 g.						
		do tego pobrana za spieniężone efekta . . . 200 „ — „						
		Czysty wydatek	613	94	613	94	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . . 600 K. — g						
		od tego pobrane z winkulacyi . . . . 600 „ — g.						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	613	94	613	94	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	62.938	58	—	—
		Razem . .	—	—	63.552	52	—	—

15. Fundacya śp. Franciszka Kochmana „dla literatów polskich“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowe dawniejszej emisyi w walucie austr.)	1.000 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (56 letnie w walucie koronowej) . . .	61.800 „ — „	
3. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego	138 „ 58 „	62.938 K. 58 g.
Suma stanu czynnego . .		62 938 K. 58 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		62 938 K. 58 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		62.304 „ 76 „
okazuje się **przyrost** majątku o		633 K. 82 g.

15. Fundacya śp. Franciszka Kochmana „dla literatów polskich“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawn. galicyjsk. Towarzystwa kredytow. ziemsk. (nieokresowych emitowanych w wal. austr.) . 40 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych galic. Towarz. kredytowego ziemsk. (56-let. w wal. koron.) 2.472 „ — „						
		c) 3·6% od książ. wkład. Banku krajowego . 1.808 „ 07 „						
		Razem . 4.320 K. 07 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 17 „ 76 „						
		Czysty dochód .	4.302	31	4.302	31	—	—
	2	Efekta zakupione . . 11.306 K. 78 g.						
		od tego spieniężone . . 10.111 „ 86 „						
		Rzeczywiste przykupno	1.194	92	1.194	92	—	—
		Suma dochodów .	5.497	23	5.497	23	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907:						
		a) w gotówce . . — K. 79 g.						
		b) w efektach . . 10.111 „ 86 „	—	—	10.112	65	—	—
		Razem .	—	—	15.609	88	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	613	94	613	94	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 11.306 K. 78 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 10.111 „ 86 „						
		Czysty wydatek .	1.194	92	1.194	92	—	—
	3	Rozmaite (koszta kancelaryjne itd.) . .	2	60	2	60	—	—
		Suma wydatków .	1.811	46	1.811	46	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 2.491 K. 64 g.						
		b) w efektach . . 11.306 „ 78 „	—	—	13.798	42	—	—
		Razem . .	—	—	15.609	88	—	—

15. Fundacya śp. Franciszka Kochmana dla „literatów polskich“.

Uwaga. W myśl postanowienia § 23. aktu fundacyjnego $^1/_4$ część czystych dochodów majątku obrotowego przypada corocznie na pomnożenie majątku zarodowego fundacyi, zaś $^3/_4$ części tego dochodu przypadają na premie dla literatów polskich.

Kwotę równającą się $^3/_4$ częściom czystego dochodu lokuje się corocznie chwilowo tylko na książeczkę wkładkową Banku krajowego, zanim zużytą zostanie na premie.

Najbliższe rozdanie nastąpi w roku 1908.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce i efektach łącznie w sumie . . . . . 13.798 K. 42 g.

część równająca się $^1/_4$ części czystego dochodu fundacyi za rok 1907 (który wynosił kwotę 4.302 K. 31 g., wykazaną powyżej pod poz. 1 dochodów, z potrąceniem wydatku wykazanego powyżej pod poz. 3 wydatków w kwocie 2 K. 60 g., czyli kwotę 4.299 K. 71 g.) w kwocie . . . . . 1.074 „ 93 „

przeniesiono z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku struktyfikowano (LW. 21716/08), resztę zaś w sumie . . . . . 12.723 K. 49 g.

pozostawiono w majątku obrotowym na cele fundacyi, aktem fundacyjnym wskazane.

LW. 22.639/08.

16. Fundacya posagowa śp. Franciszka Kochmana „dla dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowych dawniejszej emisyi w walucie austryackiej) 120 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (56-letnie w walucie koronowej) . 1.924 „ — „						
		Razem 2.044 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 16 „ 12 „						
		Czysty dochód .	2.027	88	2.027	88	—	—
	2	Efekta zakupione	2.047	18	2.047	18	—	—
		Suma dochodów . .	4.075	06	4.075	06	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 987 K. 04 g.						
		b) w efektach . . 49.647 „ 55 „	—	—	50.634	59	—	—
		Razem . .	—	—	54.709	65	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	1.988	08	1.988	08	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 2.000 K. — g.						
		od tego pobrane z winkulacyi . . . 2.000 „ — „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	1.988	08	1.988	08	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 1.026 K. 84 g.						
		b) w efektach . . 51.694 „ 73 „	—	—	52.721	57	—	—
		Razem . .	—	—	54.709	65	—	—

16. Fundacya posagowa śp. Franciszka Kochmana „dla dziewcząt służących“.

Stan majątku z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy *a*) w gotówce		1.026 K. 84 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowe dawniejszej emisyi w walucie austr.)	3.000 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (56 letnie w walucie koronowej)	48.600 „ „	
3. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego	94 „ 73 „	51.694 „ 73 „
Suma stanu czynnego		52.721 K. 57 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		52.721 K. 57 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		50.634 „ 59 „
okazuje się **przyrost** majątku o		2.086 K. 98 g.
a mianowicie przybyło: *a*) w gotówce	39 K. 80 g.	
b) w efektach	2.047 „ 18 „	
Przyrost j. w.	2.086 K 98 g.	

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie i jak długo to nie nastąpi, kapitalizuje się wszelkie dochody w gotówce w celu powiększenia majątku zarodowego.

Wykazany też powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce 1.026 K. 84 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1908 na rzecz tegoż majątku (LW. 20.551/08).

Aktywowanie fundacyi nastąpi w myśl art. 21. aktu fundacyjnego dopiero wtenczas, gdy z jej dochodów można będzie po potrąceniu 10% na pomnożenie majątku zarodowego wypłacać rocznie trzy posagi w kwocie po: 1.000 K., 800 K. i 600 K.

Na teraz wynoszą dochody 2.054 K. 28 g rocznie.

LW. 22.638/08.

17. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejewiczowej „dla czterech wiekowych kobiet“

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	3	08	3	08	—	—
	2	Efekta zakupione	3	08	3	08	—	—
		Suma dochodów .	6	16	6	16	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	16.358	61	—	—
		Razem . . .	—	—	16.364	77	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	3	08	3	08	—	—
		Suma wydatków .	3	08	3	08	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	16.361	69	—	—
		Razem . . .	—	—	16.364	77	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1) 4% listy zastawne Banku krajowego . .	10.000 K. — g.	
2) 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	4.600 „ — „	
3) 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	600 „ — „	
4) 4% „ kolejowe Banku krajowego .	1.100 „ — „	
4) 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj. .	61 „ 69 „	16.361 K. 69 g.
Suma stanu czynnego		16.361 K. 69 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		16.361 K. 69 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906		16.358 „ 61 „
okazuje się **przyrost** majątku o .		3 K. 08 g

17. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejewiczowej dla „czterech wiekowych kobiet“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1906 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1906 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . . 400 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. . 184 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . . . 24 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 44 „ — „						
		Razem . 652 K. — g.						
		od tego podatek rentowy — „ 92 „						
		Czysty dochód .	651	08	651	08	—	—
		Suma dochodów .	651	08	651	08	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce	—	—	3	08	—	—
		Razem . .	—	—	654	16	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocia czterech wiekowych kobiet .	648	—	648	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	3	08	3	08	—	—
		Suma wydatków .	651	08	651	08	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce .	—	—	3	08	—	—
		Razem . .	—	—	654	16	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . . 3 K. 08 g sfruktyfikowano z początkiem roku 1908, w myśl uchwały Wydziału krajowego do LW. 6948/98, na rzecz majątku zarodowego fundacyi (LW. 16121/08).

LW. 22.637/08.

18. Fundacya Sądecka „Dom roboczy“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk. 712 K. — g.						
		b) 4% od listów zast. Banku krajowego 2.660 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z r. 1893 . 336 „ — „						
		d) 4% od obligacyi kolejowych Banku kraj. . . . 64 „ — „						
		Razem 3.772 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy 25 „ 83 „						
		Czysty dochód . . .	3.746	17	3.746	17	—	—
	2	Efekta zakupione . 3.548 K. 07 g.						
		od tego spieniężone . 283 „ 50 „						
		Rzeczywiste przykupno .	3.264	57	3.264	57	—	—
		Suma dochodów . .	7.010	74	7.010	74	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 1.736 K. 91 g.						
		b) w efektach . . 91.928 „ 35 „	—	—	93.665	26	—	—
		Razem. . .	—	—	100 676	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . 3.428 K. 37 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta. 283 „ 50 „						
		Czysty wydatek . .	3.144	87	3.144	87	—	—
	2	Należytość ekwiwalentowa za rok 1907	131	55	131	55	—	—
		Suma wydatków . .	3.276	42	3.276	42	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . 2.206 K. 66 g.						
		b) w efektach . 95.192 „ 92 „	—	—	97.399	58	—	—
		Razem . . .	—	—	100.676	00	—	—

18. Fundacya Sądecka „Dom roboczy“.

Stan majątku z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		2.206 K. 66 g.
b) w efektach:		
1) 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	17.800 K. — g.	
2) 4% listy zastawne Banku krajowego .	67.300 „ — „	
3) 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	1.600 „ — „	
4) 4% „ galic. pożyczki kraj. z r. 1893	8.400 „ — „	
5) 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego	92 „ 92 „	95.192 K. 92 g.
Suma stanu czynnego . .		97.399 K. 58 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		97.399 K. 58 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		93.665 „ 26 „
okazuje się **przyrost** majątku o		3.734 K. 32 g.
a mianowicie przybyło:		
a) w gotówce	386 K. 25 g.	
b) w efektach	3.348 „ 04 „	
Przyrost j. w. . .	3.734 K. 32 g.	

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, zatem wszystkie dochody z odsetek od efektów majątku zarodowego fruktyfikuje się celem powiększenia tego majątku.

Aktywowanie fundacyi nastąpi, skoro zarodowy jej majątek wzrośnie do takiej wysokości, że będzie można wybudować dom, przeznaczony na zakład przymusowej pracy.

Wykazany wyżej zapas z końcem r. 1907 w gotówce 2.206 K. 66 g. sfruktyfikowano z początkiem r. 1908 na rzecz majątku zarodowego (LW. 21717/08).

LW. 22726 /08.

19. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolfowej „dla obłąkanych uzdrowieńców“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
–	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	36	56	36	56	—	—
	2	Efekta zakupione . . 107 K. 35 g. od tego spieniężone 70 „ 79 „						
		Rzeczywiste przykupno	36	56	36	56	—	—
		Suma dochodów	73	12	73	12	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	5.470	79	—	—
		Razem .	—	—	5.543	91	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . 107 K. 35 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . . 70 „ 79 „						
		Czysty wydatek .	36	56	36	56	—	—
		Suma wydatków .	36	56	36	56	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	5.507	35	—	—
		Razem .	—	—	5.543	91	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem r. 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny: Zapas kasowy w efektach:		
1) 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.400 K. — g.	
2) 4½% „ „ „ „ .	200 „ — „	
3) 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	600 „ — „	
4) 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	3.200 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego	107 „ 35 „	5.507 K. 35 g.
Suma stanu czynnego . .		5.507 K. 35 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		5.507 K. 35 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		5.470 „ 79 „
okazuje się **przyrost** majątku o . .		36 K. 56 g.

19. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolfowej „dla obłąkanych uzdrowieńców“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego . . 56 K. — g.						
		b) 4½% od listów zastaw. Banku krajowego . . 9 „ — „						
		c) 4% od listów zast. gal. Towarzystwa kredytow. ziemskiego . . 24 „ — „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z r. 1893 . . 128 „ — „						
		e) 3·6% od książeczki wkładkowej Banku krajowego . . 8 „ 68 „						
		Razem 225 K. 68 g.						
		od tego podatek rentowy — „ 12 „						
		Czysty dochód	225	56	225	56	—	—
	2	Efekta zakupione	202	94	202	94	—	—
		Suma dochodów	428	50	428	50	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 122 K. 38 g.						
		b) w efektach . . 283 „ 50 „	—	—	405	88	—	—
		Razem . . .	—	—	834	38	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	36	56	36	56	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupuo efektów .	202	94	202	94	—	—
		Suma wydatków .	239	50	239	50	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 108 K. 44 g.						
		b) w efektach . . 486 „ 44 „	—	—	594	88	—	—
		Razem . . .	—	—	834	38	—	—

19. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolfowej „dla obłąkanych uzdrowieńców“.

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce i efektach w łącznej sumie j. w. . . . . 594 K. 88 g.
zarezerwowano na ewentualną wypłatę w roku 1908 sześciu wsparć dla obłąkanych uzdrowieńców (t. j. dwóch za r. 1905, dwóch za r. 1906 i dwóch za r. 1907) po 94 K. 50 gr. dla każdego, czyli łączną kwotę . . . . . 567 „ — g.

resztę zaś w kwocie . . . . . 27 K. 88 g.
jako czystą nadwyżkę dochodów za r. 1907 przeniesiono z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano. (LW. 17617/08).

LW. 22.778/08.

20. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolfowej „na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . 18 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku kraj. 556 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . 204 „ — „						
		Razem . . 778 K. — g.						
		od tego odsetki bierne 3 „ 17 „						
		Czysty dochód . .	774	83	774	83	—	—
	2	Efekta zakupione . . 990 K. 45 g.						
		od tego spieniężone 200 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	790	45	790	45	—	—
		Suma dochodów . .	1.565	28	1.565	28	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 375 K. 22 g.						
		b) w efektach . . 18.900 „ — „	—	—	19.275	22	—	—
		Razem . . .	—	—	20.840	50	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . 957 K. 05 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta 200 „ — „						
		Czysty wydatek . .	757	05	757	05	—	—
		Suma wydatków . .	757	05	757	05	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 393 K. — g.						
		b) w efektach . . 19.690 „ 45 „	—	—	20 083	45	—	—
		Razem . . .	—	—	20.840	50	—	—

20. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolfowej „na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą“.

Stan majątku z końcem r. 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		393 K. — g.
b) w efektach:		
1) 4% listy zastawne Banku krajowego . .	14.100 K. — g.	
2) 4½% „ „ „ „ .	400 „ — „	
3) 4% oblig. gal. pożyczki krajowej z r. 1893 .	5.100 „ — „	
4) Książeczka wkładkowa Banku krajowego .	90 „ 45 „	19.690 „ 45 „
Suma stanu czynnego		20.083 K. 45 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		20.083 K. 45 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . .		19.275 „ 22 „
okazuje się **przyrost** majątku o . . .		808 K. 23 g.

a mianowicie przybyło:

a) w gotówce:	17 K. 78 g.
b) w efektach	790 „ 45 „
Przyrost j. w.	808 K. 23 g.

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie z powodu, że majątek zarodowy nie wzrósł do takiej wysokości, aby można przystąpić do zrealizowania życzenia fundatorki, wyrażonego w akcie ostatniej jej woli, a w pierwszym rzędzie do wybudowania domu przytułku dla dotkniętych wielką chorobą. Obecnie zatem wszelkie dochody z odsetek od efektów majątku zarodowego fruktyfikuje się w celu powiększenia tego majątku.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . . 393 K. sfruktyfikowano z początkiem roku 1908 na rzecz majątku zarodowego (LW. 44.476/08).

LW. 44.477/08.

21. Fundacya śp. Piotra hr. Wodzickiego „dla zubożałych włościan gmin: Dobrowody, Hołhocze, Wierzbów, Wolica i Zastawce“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	458	71	458	71	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.521 K. 71 g. od tego spieniężone . 1.000 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .	521	71	521	71	—	—
		Suma dochodów . . .	980	42	980	42	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	55.718	43	—	—
		Razem . .	—	—	56.698	85	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.458 K. 71 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 1.000 „ — „						
		Czysty wydatek . .	458	71	458	71	—	—
		Suma wydatków . .	458	71	458	71	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	56.240	14	—	—
		Razem . .	—	—	56.698	85	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1) 4½% listy zastawne Banku kraj. im. wart. .	10.000 K. — g.	
2) 4% „ „ „ „ „ „ „ .	21.800 „ — „	
3) 4% listy zast. gal. Towarz. kredyt. ziemsk. .	12.800 „ — „	
4. 4% oblig. gal. pożyczki kraj. z roku 1893 .	10.800 „ — „	
5. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	700 „ — „	
6. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego	140 „ 14 „	56.240 K. 14 g.
Suma stanu czynnego		56.240 K. 14 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		56.240 K. 14 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 .		55.718 „ 43 „
okazuje się przyrost majątku o		521 K. 71 g.

21. Fundacya śp. Piotra hr. Wodzickiego „dla zubożałych włościan gmin: Dobrowody, Hołhocze, Wierzbów, Wolica i Zastawce“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . .	450 K. —g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego	872 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	512 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . .	432 „ — „						
		e) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . .	28 „ — „						
		f) 3·6% od książeczki wkładkowej Banku krajowego . . .	24 „ 30 „						
		Razem .	2.318 K. 30 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy .	4 „ 03 „						
		Czysty dochód . .		2.314	27	2.314	27	—	—
	2	Efekta zakupione . .	2.329 K. 69 g.						
		od tego spieniężone .	2.318 „ 49 „						
		Czysty dochód . .		11	20	11	20	—	—
		Suma dochodów . .		2.325	47	2.325	47	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:							
		a) w gotówce . .	1.136 K. 22 g.						
		b) w efektach . .	1.157 „ 35 „	—	—	2.293	57	—	—
		Razem . .		—	—	4.619	04	—	—

21. Fundacya śp. Piotra hr. Wodzickiego „dla zubożałych włościan gmin: Dobrowody, Hołhocze, Wierzbów, Wolica i Zastawce".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Zapomogi dla zubożałych włościan gmin: Dobrowody, Hołhocze, Wierzbów, Wolica i Zastawce	1.834	86	1 834	86	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	458	71	458	71	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.329 K. 69 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 2.318 „ 49 „						
		Czysty wydatek . .	11	20	11	20	—	—
		Suma wydatków . .	2.304	77	2.304	77	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 1.145 K. 72 g.						
		b) w efektach . . 1.168 „ 55 „	—	—	2.314	27	—	—
		Razem . .	—	—	4.619	04	—	—

Uwaga. Przypadający za cały rok czysty dochód z odsetek od efektów majątku zarodowego lokuje się tymczasowo, w miarę ich poboru, na książeczkę wkładkową Banku krajowego; z uzyskanej zaś, po spieniężeniu książeczki, gotówki cztery piąte ($^4/_5$) części rozdaje się tytułem zapomóg pomiędzy zubożałych włościan gmin: Dobrowody, Hołhocze, Wierzbów, Wolica i Zastawce; jedną piątą ($^1/_5$) zaś część fruktyfikuje się na rzecz majątku zarodowego.

Rozdawnictwem zapomóg zajmuje się osobna komisya, utworzona w myśl statutu fundacyi, pod nadzorem Wydziału powiatowego w Podhajcach.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce 1.145 K. 72 g. i efektach 1.168 K. 55 g. (książeczka wkładkowa Banku krajowego) przedstawia sumę przeznaczoną w roku 1908 na cele fundacyi, której też użyto w tym roku w sposób powyżej podany. (LW. 5540/08).

LW. 31834/08.

22. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana".

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	578	48	578	48	—	—
	2	Efekta zakupione . 600 K. — g. od tego spieniężone . 9 „ 52 „						
		Rzeczywiste przykupno .	590	48	590	48	—	—
		Suma dochodów .	1.168	96	1.168	96	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	50.393	36	—	—
		Razem . .	—	—	51.562	32	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . 583 K. — g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 9 „ 52 „						
		Czysty wydatek .	578	48	578	48	—	—
		Suma wydatków .	578	48	578	48	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	50.983	84	—	—
		Razem . .	—	—	51.562	32	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

		Szczegół	Ogół
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
	1) 4½% listy zastawne Banku krajowego .	3.200 K. — g.	
	2) 4% „ „ „ „ .	45.500 „ — „	
	3. 4% „ „ gal. Towarzystwa kred. ziemskiego	600 „ — „	
	4. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	1.600 „ — „	
	5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj. .	83 „ 84 „	50.983 K. 84 g.
	Suma stanu czynnego		50.983 K. 84 g.
Stan bierny	. . . . .		— „ — „
	Czysty stan czynny		50.983 K. 84 g.
	W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . .		50.393 „ 36 „
	okazuje się **przyrost** majątku o kwotę		590 K. 48 g.

22. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 144 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 1.820 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego 24 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 64 „ — „						
		Razem . 2.052 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 4 „ 79 „						
		Czysty dochód .	2.047	21	2.047	21	—	—
		Suma dochodów .	2.047	21	2.047	21	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce	—	—	578	48	—	—
		Razem . .	—	—	2.625	69	—	—
		Wydatki.						
	1	Wsparcia dla dwóch wdów po adwokatach po 720 K. rocznie . . .	1.440	—	1.440	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	578	48	578	48	—	—
		Suma wydatków .	2.018	48	2.018	48	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce .	—	—	607	21	—	—
		Razem . .	—	—	2.625	69	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . . 607 K. 21 g. przeniesiono z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego, a mianowicie:

a) tytułem 5% czystego dochodu za rok 1907 kwotę 102 K. 36 g.

b) „ nadwyżki dochodów „ „ „ „ 504 „ 85 „

Razem j. w. . . . 607 K. 21 g.

i na rzecz tego majątku sfruktyfikowano (LW. 23.047/08).

LW. 31838/08.

23. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	192	56	192	56	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.251 K. 60 g.						
		od tego spieniężone . 2.003 „ 04 „						
		Rzeczywiste przykupno .	248	56	248	56	—	—
		Suma dochodów .	441	12	441	12	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	45.181	74	—	—
		Razem . .	—	—	45.622	86	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów. . 2.195 K 60 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 2.003 „ 04 „						
		Czysty wydatek .	192	56	192	56	—	—
		Suma wydatków .	192	56	192	56	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	45.430	30	—	—
		Razem . .	—	—	45.622	86	—	—

23. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

		Szczegół	Ogół
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
1.	$4^1/_2\%$ listy zastawne galic. Banku hipotecznego	14.000 K. — g.	
2.	4% „ „ „ „ „	26.000 „ — „	
5.	$4^1/_2\%$ listy zastawne Banku krajowego	200 „ — „	
4.	4% „ „ „ „	4.900 „ — „	
5.	4% obligacye kolejowe Banku krajowego	200 „ — „	
6.	$3{\cdot}6\%$ książeczka wkładkowa Banku krajowego	130 „ 30 „	45.430 K. 30 g.
	Suma stanu czynnego		45.430 K. 30 g.
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny		45.430 K. 30 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1905			45.181 „ 74 „
okazuje się **przyrost** majątku o			248 K. 56 g.

23. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych galicyjskiego Banku hipotecznego . . . 675 K. — g.						
		b) 4% od listów zast. galic. Banku hipot. 1.00) „ — „						
		c) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 9 „ — „						
		d) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 196 „ — „						
		b) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 8 „ — „						
		Razem . . 1.888 K. — g.						
		od tego kupon bierny 2 „ 20 „						
		Czysty dochód .	1.885	80	1.885	80	—	—
	2	Gotówka od Kasyna miejskiego we Lwowie na wyrównanie dochodu z odsetek od 4½% i 4% listów zastawnych galic. Banku hipot. (imiennej wartości 40.000 K) do rocznej sumy 2 400 K. za rok 1907	730	—	730	—	—	—
		Suma dochodów .	2.615	80	2.615	80	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce	—	—	792	56	—	—
		Razem . .	—		3.408	36	—	—

23. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia dla jednego literata i jednego artysty po 600 K. rocznie . . .	1.200	—	1.200	—	—	—
	2	Stypendyum dla jednej utalentowanej artystki, kształcącej się poza granicami kraju za rok szkolny 1906/7 I-sze półrocze roku 1907/8 w kwocie .	900	—	900	—	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	192	56	192	56	—	—
		Suma wydatków .	2.292	56	2.292	56	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce .	—	—	1.115	80	—	—
		Razem .	—	—	3.408	36	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce . 1.115 K. 80 g. zarezerwowano na wypłatę rat stypendyjnych w roku 1908 dla młodego utalentowanego artysty, a mianowicie:

a) za rok szkolny 1906/7 kwotę . . . . 600 K.
b) „ I. półrocze roku szkolnego 1907/8 . . . 300 „
czyli razem kwotę . . . 900 „ — „

resztę zaś w kwocie . . . . . 215 K. 80 g.
przeniesiono z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż sfruktyfikowano (LW. 27.157/08), mianowicie:

a) tytułem 5% czystych stałych dochodów za rok 1907 kwotę . . . . . 130 K. 79 g.
b) tytułem czystej nadwyżki dochodów za rok 1907 kwotę . 85 „ 01 „
razem j. w. kwotę . . 215 K. 80 g.

LW. 27153/08.

24. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana".

Fundusz III. „ku wspieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	82	80	82	80	—	—
	2	Efekta zakupione . . 100 K. — g.						
		od tego spieniężone . 15 „ — „			—			
		Rzeczywiste przykupno .	85	—	85	—	—	—
		Suma dochodów .	167	80	167	80	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	42.985	86	—	—
		Razem . .	—	—	43.153	66	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . 97 K. 80 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 15 „ — „						
		Czysty wydatek .	82	80	82	80	—	—
		Suma wydatków .	82	80	82	80	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	43.070	86	—	—
		Razem . .	—	—	43.153	66	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	40.800 K — g.	
2. 4½% listy „ „ „ . .	2.000 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego .	200 „ — „	
4. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj. .	70 „ 86 „	43.070 K. 86 g.
Suma stanu czynnego		43.070 K. 86 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		43.070 K. 86 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		42.985 „ 86 „
okazuje się **przyrost** majątku o		85 K. — g.

24. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz III. „ku wspieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 1.632 „ — „						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 90 K. — g.						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 8 „ — „						
		Razem . . 1.730 K. — g.						
		od tego odsetki bierne . 1 „ 10 „						
		Czysty dochód . .	1.728	90	1.728	90	—	—
		Suma dochodów .	1.728	90	1.728	90	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce	—	—	871	60	—	—
		Razem . .	—	—	2.600	50	—	—
		Wydatki.						
	1	Subwencya dla galicyjskiego Towarzystwa muzycznego we Lwowie za II. półrocze r. 1906 i I. półr. r. 1907 .	1.573	06	1.573	06	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	82	80	82	80	—	—
	3	Należytość ekwiwalentowa wymierzona od majątku zarodowego za r. 1907 .	76	72	76	72	—	—
		Suma wydatków .	1.732	58	1.732	58	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce .	—	—	867	92	—	—
		Razem . .	—	—	2.600	50	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce . 867 K. 92 g.
przeniesiono do majątku zarodowego tytułem 5% czystych dochodów za rok 1907 kwotę . . . . . 82 „ 60 „
i sfruktyfikowano z początkiem roku 1908 na rzecz tegoż majątku (LW. 27.155/08)
pozostałą zaś resztę w kwocie . . . . . 785 K 32 g.
rezerwowano do wypłaty w roku 1908 galicyjskiemu Towarzystwu muzycznemu we Lwowie tytułem drugiej półrocznej raty subwencyi za rok 1907.

LW. 27152/08.

25. Fundacya śp Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana".

Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	373	68	373	68	—	—
	2	Efekta zakupione . . 680 K. 28 g. od tego spieniężone . 291 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	389	28	389	28	—	—
		Suma dochodów .	762	96	762	96	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	45.716	87	—	—
		Razem . .	—	—	46.479	83	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . 664 K. 68 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 291 „ — „						
		Czysty wydatek . .	373	68	373	68	—	—
		Suma wydatków .	373	68	373	68	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	46.106	15	—	—
		Razem . .	—	—	46.479	83	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	28.200 K. — g.	
2. 4½% „ „ „ „ .	200 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	3.000 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	8.300 „ — „	
5. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	4.600 „ — „	
6. 4% „ pożyczki miasta Lwowa .	1.800 „ — „	
7. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego	6 „ 15 „	46.106 K. 15 g.
Suma stanu czynnego		46.106 K. 15 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		46.106 K. 15 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		45.716 „ 87 „
okazuje się **przyrost** majątku o		389 K. 28 g.

25. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 1.126 K. — g.						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 9 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 120 „ — „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z roku 1893 . . 332 „ — „						
		e) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 184 „ — „						
		f) 4% od obligacyj pożyczki m. Lwowa . 72 „ — „						
		Razem . 1.843 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy 5 „ 14 „						
		Czysty dochód .	1.837	86	1.837	86	—	—
		Suma dochodów .	1.837	86	1.837	86	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce	—	—	533	68	—	—
		Razem . .	—	—	2.371	54	—	—

25. Fundacya śp. Józefa Kazimierza 2 im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia:						
		a) należytość zaległa . 160 K. — g						
		b) „ bieżąca . 1.098 „ 30 „						
		Razem . . 1.258 K. 30 g.						
		z tego odpisano . 160 „ 03 „						
		Czysty wydatek . .	1.098	27	1.098	27	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	473	68	473	68	—	—
		Suma wydatków .	1.471	95	1.471	95	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	899	59	—	—
		Razem . .	—	—	2.371	54	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce 899 K. 59 g. przeniesiono z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego, a to:

a) tytułem 5% czystych dochodów za rok 1907 kwotę . 91 K. 89 g.
b) tytułem nadwyżki czystych dochodów za rok 1907 kwotę 807 „ 70 „
razem j. w. . . 899 K. 59 g.

i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 33.873/908).

LW. 28032/08.

16. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. posagowy „dla ubogich dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	520	28	520	28	—	—
	2	Efekta zakupione . . 883 K. 48 g. od tego spieniężone . 333 „ 80 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	549	68	549	68	—	—
		Suma dochodów .	1.069	96	1.069	96	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	25.438	89	—	—
		Razem . .	—	—	26.508	85	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 854 K. 08 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 333 „ 80 „						
		Czysty wydatek .	520	28	520	28	—	—
		Suma wydatków . .	520	28	520	28	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	25.988	57	—	—
		Razem . .	—	—	26.508	85	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

		Szczegół	Ogół
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
1.	4% listy zastawne Banku krajowego .	13.800 K. — g.	
2.	4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	1.000 „ — „	
3.	4% obligacye kolejowe Banku krajowego	2.200 „ — „	
4.	4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	8.900 „ — „	
5.	3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	88 „ 57 „	25.988 K. 57 g.
	Suma stanu czynnego . . .		25.988 K. 57 g.
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny			25.988 K. 57 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906			25.438 „ 89 „
okazuje się przyrost majątku o			549 K. 68 g.

26. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. posagowy „dla ubogich dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajow.	544 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	40 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego	88 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . . .	356 „ — „						
		e) 3·6% od książeczki gal. Kasy oszczędności .	209 „ 05 „						
		Razem .	1.237 K. 05 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . .	3 „ 25 „						
		Czysty dochód . .		1.233	80	1.233	80	—	—
	2	Efekta zakupione . .	910 K. 10 g.						
		od tego spieniężone .	458 „ 48 „						
		Rzeczywiste przykupno . .		451	62	451	62	—	—
		Suma dochodów . .		1.685	42	1.685	42	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:							
		a) w gotówce . .	61 K. 80 g.						
		b) „ efektach . .	3.612 „ 48 „	—	—	3.674	28	—	—
		Razem . .		—	—	5.359	70	—	—

26. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana".

Fundusz V. posagowy „dla ubogich dziewcząt służących".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Wydatki.						
	1	Posagi wydane w efektach . . .	451	25	451	25	—	—
	2	Gotówka wydana uprawnionym na rękę przy losowaniu w wysokości 5% wylosowanych w r. 1907 posagów . .	47	90	47	90	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	520	28	520	28	—	—
	4	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 910 K. 10 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 458 „ 48 „						
		Czysty wydatek . .	451	62	451	62	—	—
		Suma wydatków . .	1.471	05	1.471	05	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 275 K. 80 g.						
		b) w efektach . . 3.612 „ 85 „	—	—	3.888	65	—	—
		Razem . .	—	—	5.359	70	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . . 275 K. 80 g. przeniesiono w myśl aktu fundacyjnego z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego tytułem 5% czystych stałych dochodów za rok 1907, tudzież tytułem nadwyżki dochodów za ten rok i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 33.875/08).

Wykazany zaś zapas z końcem roku 1907 w efektach stanowią posagi:

					ulokowany na książ. galic.		Kasy oszczędn.	
1) Anieli Maksymiczówny	wylosowany	w roku	1903	Nr.	151459	na 446 K.	50	g.
2) Joanny Polańskiej	„	„ „	1904	„	131237	„ 451 „	25	„
3) Parascewy Kowalczuk	„	„ „	„	„	131238	„ 451 „	25	„
4) Agnieszki Biernacik	„	„ „	1905	„	172605	„ 451 „	25	„
5) Aleksandry Iwanówny	„	„ „	„	„	172607	„ 451 „	25	„
6) Katarzyny Herman	„	„ „	1906	„	94682	„ 451 „	25	„
7) Maryi Wołkówny	„	„ „	1907	„	34245	„ 455 „	05	„
8) Ludwik Saganówny	„	„ „	„	„	34251	„ 455 „	05	„
					Razem j. w. .		3.612 K.	85 g.

których jeszcze nie wydano, gdyż uprawnione dziewczęta nie zgłosiły się po ich odbiór.

LW. 28883/08.

27. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	417	78	417	78	—	—
	2	Efekta zakupione	426	58	426	58	—	—
		Suma dochodów . .	844	36	844	36	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	37.678	80	—	—
		Razem . .	—	—	38.523	16	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	417	78	417	78	—	—
		Suma wydatków . .	417	78	417	78	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	38.105	38	—	—
		Razem . .	—	—	38.523	16	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

		Szczegół	Ogół
Stan czynny	Zapas kasowy w efektach:		
1.	4% listy zastawne Banku krajowego .	7.100 K. — g.	
2.	4½% listy „ „ „ .	200 „ — „	
3.	4% obligacye kolejowe Banku krajowego	1.000 „ — „	
4.	4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	10.700 „ — „	
5.	4% obligacye pożyczki m. Lwowa .	200 „ — „	
6.	4% renta węgierska złota . . .	18.809 „ 53 „	
7.	3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	95 „ 85 „	38.105 K. 38 g.
	Suma stanu czynnego		38.105 K. 38 g.
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny		38.105 K. 38 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906			37.678 „ 80 „
okazuje się **przyrost** majątku o			426 K. 58 g.

27. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . .	284 K. — g.						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . .	9 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . .	40 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galicyjskiej pożyczki krajowej z r. 1893	428 „ — „						
		e) 4% od obligacyj pożyczki m. Lwowa .	8 „ — „						
		f) 4% od renty węgierskiej złotej . .	752 „ 08 „						
		Razem .	1.521 K. 08 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . .	4 „ 56 „						
		Czysty dochód . .		1.516	52	1.516	52	—	—
	2	Rozmaite	375 K 94 g.						
		od tego zwrot korelatywny . . .	375 „ 94 „						
		Czysty dochód . .		—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .		1.516	52	1.516	52	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce		—	—	717	78	—	—
		Razem . .		—	—	2.234	30	—	—

27. Fundacya śp. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia dla ubogich chłopców uczących się rzemiosła :						
		a) należytość zaległa . 300 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 900 „ — „	1.200	—	660	—	540	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	417	78	417	78	—	—
		Suma wydatków . .	1.617	78	1.077	78	540	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—	—	1.156	52	—	—
		Razem . .	—	—	2.234	30	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce 1.156 K. 52 g.
zatrzymano na wypłatę niepodniesionych rat stypendyjnych kwotę 540 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . . . 616 K. — g.
przeniesiono z początkiem roku 1908 tytułem 5% czystych dochodów i nadwyżki dochodów za rok 1907 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 35.338/08).

LW. 35.337/08.

28. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego „dla bursy stanisławowskiej im. J. I. Kraszewskiego“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 160 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 80 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . 8 „ — „						
		Razem . . 248 K. — g.						
		od tego podatek rentowy — „ 40 „						
		Czysty dochód . .	247	60	247	60	—	—
		Suma dochodów . .	247	60	247	60	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 123 K. 80 g.						
		b) w efektach . . 6.388 „ 35 „	—	—	6.512	15	—	—
		Razem . .	—	—	6.759	75	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocie Klementyny z Kobrów Starzewskiej	247	60	247	60	—	—
		Suma wydatków . .	247	60	247	60	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 123 K. 80 g.						
		b) w efektach . . 6.388 „ 35 „	—	—	6.512	15	—	—
		Razem . .	—	—	6.759	75	—	—

28. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego „dla bursy stanisławowskiej im. J. I. Kraszewskiego“.

Stan majątku z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		123 K. 80 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	4.000 K. — g.	
2. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	2.000 „ — „	
3. 4% obligacye galicyjsk. pożyczki krajowej z roku 1893	200 „ — „	
4. książeczka wkładkowa Banku krajowego	188 „ 35 „	6.388 K. 35 g.
Suma stanu czynnego		6.512 K. 15 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.512 K. 15 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		6.512 „ 15 „
okazuje się stan **niezmieniony**		— K. — g.

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . . 123 K. 80 g. przeznaczony jest na pokrycie pierwszej półrocznej raty dożywocia Klementyny z Kobrów Starzewskiej, płatnego z góry dnia 1. stycznia i 1. lipca br., gdy natomiast odsetki od efektów majątku zarodowego, to dożywocie stanowiące, wpływają w ratach półrocznych z dołu.

LW. 43775/08.

29. Fundacya Antoniego Schiffnera.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 200 K. — g.						
		od tego spieniężone . 156 „ 88 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	43	12	43	12	—	—
		Suma dochodów . .	43	12	43	12	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 41 K. 04 g.						
		b) w efektach . . 5.038 „ 04 „	—	—	5.079	08	—	—
		Razem . .	—	—	5.122	20	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . 196 K. 50 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . . 156 „ 88 „						
		Rzeczywisty wydatek . .	39	62	39	62	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 200 K. — g.						
		od tego pobrane z winkulacyi . . . . 200 „ — „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
	3	Odsetki bierne	1	42	1	42	—	—
		Suma wydatków . .	41	04	41	04	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	5.081	16	—	—
		Razem . .	—	—	5.122	20	—	—

29. Fundacya Antoniego Schiffnera.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:	Szczegół	Ogół
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	5.000 K. — g.	
2. 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego .	81 „ 16 „	5.081 K. 16 g.
Suma stanu czynnego		5.081 K. 16 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		5.081 K. 16 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		5.079 „ 08 „
okazuje się **przyrost** majątku o . . .		2 K. 08 g.

a mianowicie przybyło w efektach	43 K. 12 g.	
ubyło w gotówce	41 „ 04 „	
przyrost j. w.	2 K. 08 g.	

29. Fundacya Antoniego Schiffnera.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.						
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	—	—	—	—

Uwaga. Odsetki od efektów majątku zarodowego pobiera sam fundator Antoni Schiffner, niespotrzebowany zaś dochód z odsetek składa w Kasie Wydziału krajowego celem powiększenia majątku zarodowego.

LW. 22.727/08.

30. Fundacya Maryi Mochnackiej „dla czterech ubogich ciemnych“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	108	24	108	24	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.273 K. 71 g. od tego spieniężone . 2.083 „ 56 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	190	15	190	15	—	—
		Suma dochodów . .	298	39	298	39	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach .	—	—	9.886	99	—	—
		Razem . .	—	—	10.185	38	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.191 K. 80 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 2.083 „ 56 „						
		Czysty wydatek . .	108	24	108	24	—	—
		Suma wydatków . .	108	24	108	24	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	10.077	14	—	—
		Razem . .	—	—	10.185	38	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	900 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kred. ziemskiego	8.800 „ — „	
3. 4% „ galic. pożyczki krajowej z r. 1893	200 „ — „	
4. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego .	177 „ 14 „	10.077 K. 14 g.
Suma stanu czynnego		10.077 K 14 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		10.077 K 14 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906		9.886 „ 99 „
okazuje się **przyrost** majątku o .		190 K. 15 g.

30. Fundacya Maryi Mochnackiej „dla czterech ubogich ciemnych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 36 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 352 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . 8 „ — „						
		Razem . . 396 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 2 „ 94 „						
		Czysty dochód . .	393	06	393	06	—	—
		Suma dochodów .	393	06	393	06	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	296	24	—	—
		Razem . .	—	—	689	30	—	—
		Wydatki.						
	1	Wsparcia dla czterech ubogich ciemnych po 94 K. rocznie:						
		a) należytość zaległa . 94 K. — g.						
		b) „ bieżąca 329 „ — „						
		Razem . . 423 K. — g.						
		odpisano . . . 94 „ — „	329	—	329	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	108	24	108	24	—	—
		Suma wydatków . .	437	24	437	24	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—	—	252	06	—	—
		Razem . .	—	—	689	30	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce . . 252 K. 06 g.
pozostawiono nieulokowaną część, w sumie . . . . . 188 „ — „
w majątku obrotowym na wypłatę czterech półrocznych rat wsparć dożywotnich po 47 K., pozostałą zaś resztę gotówki w kwocie . 64 K. 06 g.
jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1907 przeniesiono z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 34.980/08).

LW. 34.979/08.

31. Fundacya Edwarda Lewińskiego „dla zubożałych włościan w Galicyi“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	75	38	75	38	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.304 K. — g. od tego spieniężone . 2.120 „ 22 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	183	78	183	78	—	—
		Suma dochodów . .	259	16	259	16	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	68.494	32	—	—
		Razem . .	—	—	68.753	48	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.195 K. 60 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 2.120 „ 22 „						
		Czysty wydatek . .	75	38	75	38	—	—
		Suma wydatków . .	75	38	75	38	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	68.678	10	—	—
		Razem . .	—	—	68.753	48	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893	59.100 K — g.	
2. 4% „ pożyczki miasta Lwowa .	2.200 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	2.200 „ — „	
4. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	5.000 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkład. Banku krajowego	178 „ 10 „	68.678 K. 10 g
Suma stanu czynnnego . .		68.678 K. 10 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		68.678 K. 10 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		68.494 „ 32 „
okazuje się **przyrost** majątku o		183 K. 78 g.

31. Fundacya Edwarda Lewińskiego „dla zubożałych włościan w Galicyi“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od obligacyi galic. pożyczki krajowej z r. 1893 . .	2.444 K. — g.						
		b) 4% od oblig. pożyczki m. Lwowa . .	88 „ — „						
		c) 4% od obligacyi kolejowych Banku kraj.	88 „ — „						
		d) 4% od listów zastawnych Banku kraj.	157 „ 22 „						
		e) 3·6% od książeczki wkładkowej Banku krajowego . .	51 „ 21 „						
		Razem .	2.828 K. 43 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . .	27 „ 98 „						
		Czysty dochód . .		2.800	45	2.800	45	—	—
	2	Efekta zakupione . .	1.838 K. 75 g.						
		od tego spieniężone .	1.831 „ 46 „						
		Rzeczywiste przykupno . .		7	29	7	29	—	—
		Suma dochodów . .		2.807	74	2.807	74	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:							
		a) w gotówce . .	1.365 K. 12 g.						
		b) w efektach . .	1.421 „ 43 „	—	—	2.786	55	—	—
		Razem . .		—	—	5.594	29	—	-

31. Fundacya Edwarda Lewińskiego „dla zubożałych włościan w Galicyi“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Zapomogi dla zubożałych włościan powiatu limanowskiego	2.700	—	2.700	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	75	38	75	38	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.838 K. 75 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 1.831 „ 46 „						
		Czysty wydatek . .	7	29	7	29	—	—
		Suma wydatków . .	2.782	67	2.782	67	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 1.382 K. 90 g.						
		b) w efektach . . 1.428 „ 72 „	—	—	2.811	62	—	—
		Razem . .	—	—	5.594	29	—	—

Uwaga. Odsetki od efektów majątku zarodowego tej fundacyi lokuje się w ciągu roku, — aż do terminu rozdawnictwa zapomóg w roku następnym, — na książeczkę wkładkową Banku krajowego.

Powstały tym sposobem zapas z końcem roku 1907:

a) w gotówce	1.382 K. 90 g.
b) w efektach	1.428 „ 72 „
razem w sumie j. w.	2.811 K. 62 g.

rozdany będzie w roku 1908 na zapomogi dla zubożałych włościan w Galicyi.

LW. 43.774/08.

32. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	316	68	316	68	—	—
	2	Efekta zakupione . 33.949 K. 16 g.						
		od tego spieniężone 32.415 „ 12 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	1.534	04	1.534	04	—	—
		Suma dochodów . . .	1.850	72	1.850	72	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	1,896.124	05	—	—
		Razem . .	—	—	1,897.974	77	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . 32.731 K. 80 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 32.415 „ 12 „						
		Czysty wydatek . .	316	68	316	68	—	—
		Suma wydatków . .	316	68	316	68	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	1,897.658	09	—	—
		Razem . .	—	—	1,897.974	77	—	—

32. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: a) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego	347.400 K. — g.	
2. 4½% „ „ „ „	80.400 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	1,381800 „ — „	
4. 4% obligacye galicyjsk. pożyczki krajowej z roku 1893	25.800 „ — „	
5. 4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego	40.200 „ — „	
6. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	21.200 „ — „	
7. 4% „ kolejowe Banku krajowego .	800 „ — „	
8. książeczka wkładkowa Banku kraj. .	58 „ 09 „	1,897.658 K. 09 g.
b) w wartości dóbr, realności i inwentarza . .		1,467.335 „ 10 „
Suma stanu czynnego		3,364.993 K. 19 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3,364.993 K. 19 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		3,363.459 „ 15 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.534 K. 04 g.

Uwaga Oprócz wykazanych w stanie majątku zakładowego efektów im. wart. 1,897.658 K. 09 g. posiada tenże majątek jeszcze 9 sztuk akcyj użytkowania Towarzystwa c. k. austr. kolei państwowych, od których (jako już dawniej wylosowanych, a zatem w stan efektów nie wchodzących) pobiera się jedynie przypadającą czasem na nie dywidendę, która w tym roku wynosiła kwotę . . . . . 68 K. 68 g.

32. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek rezerwowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku kraj. . 2.106 K. 98 g.						
		b) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 344 „ — „						
		c) 4% od obligacyi kolej. Banku kraj. . . 400 „ — „						
		d) 4% od obligacyi galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . . 120 „ — „						
		e) 3·6% od książeczki Banku krajow. . 52 „ 71 „						
		Razem . 3.023 K. 69 g.						
		od tego podatek rentowy 1 „ 72 „						
		Czysty dochód . .	3.021	97	3.021	97	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego:						
		a) tytułem 10% czystych dochodów własnych fundacyi za r. 1906 7.610 K. 63 g.						
		b) tytułem 10% czystych dochodów od osób płacących za swe utrzymanie w Zakładzie za rok 1906 . . 636 „ 18 „	8.246	81	8.246	81	—	—
	3	Efekta zakupione . . 11.585 K. 39 g.						
		od tego spieniężone . 1.721 „ 62 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	9.863	77	9.863	77	—	—
		Suma dochodów	21.132	55	21.132	55	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 1.383 K. 85 g.						
		b) w efektach . . 69.510 „ 56 „	—	—	70.894	41	—	—
		Razem . .	—	—	92.026	96	—	—

32. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek rezerwowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana Zarządowi „Domu ubogich“ na pokrycie wydatków nadzwyczajnych	2.896	92	2.896	92	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 11.404 K. 99 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 1.721 „ 62 „						
		Czysty wydatek . . .	9.683	37	9.683	37	—	—
		Suma wydatków . .	12.580	29	12.580	29	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 72 K. 34 g.						
		b) w efektach . . 79.374 „ 33 „	—	—	79.446	67	—	—
		Razem . .	—	—	92.026	96	—	—

32. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1907

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		72 K. 34 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	56.000 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . .	8.600 „	
3. 4% obligacye kolej. Banku krajowego . . .	10.000 „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893 .	3.000 „	
5. książeczka wkładkowa Banku kraj. . .	1.774 „ 33 „	79.374 „ 33 „
Suma stanu czynnego		79.446 K. 67 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		79.446 K. 67 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		70.894 „ 41 „
okazuje się **przyrost** majątku o kwotę		8.552 K. 26 g.
mianowicie: przybyło w efektach .	9.863 K. 77 g.	
ubyło w gotówce .	1.311 „ 51 „	
przyrost j. w. .	8.552 K. 26 g.	

Uwaga. Majątek rezerwowy, utworzony w myśl artykułu VII. aktu fundacyjnego z potrącanych corocznie kwot w wysokości 10% czystych stałych dochodów fundacyi, oraz takichże kwot czystej nadwyżki dochodów z rachunku osób płacących za swe utrzymanie w Zakładzie, służy na pokrycie nadzwyczajnych nieprzewidzianych wydatków „Domu ubogich“.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . 72 K. 34 g. służyć będzie na pokrycie nadzwyczajnych wydatków „Domu ubogich“ w roku 1908.

32. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego . 13.638 K. 27 g.						
		b) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 3.856 „ 50 „						
		c) 4% od listów zast. galic. Towarz. kredytowego ziemskiego 55.268 „ — „						
		d) 4% od obligacyi galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . . 1.032 „ — „						
		e) 4% od obligacyi galic. funduszu propinac. . 1.608 „ — „						
		f) 4% od obligacyi pożyczki m. Lwowa . 848 „ — „						
		g) 4% od obligacyi kolejowych Banku krajowego . . . 32 „ — „						
		h) superdywidenda od 9 sztuk akcyj użytkowania Towarzystwa c. k. austr. kolei państwowej . . . 68 „ 68 „						
		Razem . 76.351 K. 45 g.						
		od tego podatek rentowy 293 „ 30 „						
		Czysty dochód . .	76.058	15	76.058	15	—	—
		Suma dochodów . .	76.058	15	76.058	15	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	42.637	49	—	—
		Razem . .	—	—	118.695	64	—	—

32. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Koszta utrzymania „Domu ubogich“ za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1907 r.	68.148	—	68.148	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	316	68	316	68	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku rezerwowego:						
		a) tytułem 10% czystych dochodów własnych fundacyi za r. 1906 . 7.610 K. 63 g.						
		b) tytułem 10% czystych dochodów od osób płacących za swe utrzymanie w Zakładzie za rok 1906 . . . 636 „ 18 „	8.246	81	8.246	81	—	—
		Suma wydatków .	76.711	49	76.711	49	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce .	—	—	41.984	15	—	—
		Razem . .	—	—	118.695	64	—	—

Uwaga. Z wykazanego zapasu z końcem roku 1907 w gotówce . . . 41.984 K. 15 g.
wydzielono na rzecz majątku rezerwowego tytułem 10% czystych dochodów własnych fundacyi za rok 1907, kwotę . . . . 7.605 „ 81 „
Z pozostałej reszty w sumie . . . . . 34.378 K. 34 g.
pozostawiono w majątku obrotowym nieulokowaną kwotę . . 34.114 „ — g.
na pokrycie dwóch rat kwartalnych zaliczki, płatnych z góry, gdyż własne dochody fundacyi wpływają w ratach z dołu;
zaś resztę w kwocie . . . . . 264 K. 34 g.
jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1907 sfruktyfikowano z początkiem roku 1908 na rzecz majątku zarodowego fundacyi (LW. 53.195/08).

Kwotę wydzieloną jak wyżej na rzecz majątku rezerwowego fundacyi przeniesiono z początkiem roku 1908, w myśl art. VII. aktu fundacyjnego, do tegoż majątku i pozostawiono nieulokowaną na pokrycie wydatków nadzwyczajnych w roku 1908.

Cały dochód od osób płacących za swe utrzymanie „w Domu ubogich“ wpływa do kasy Zakładu i nie przechodzi przez dzienniki kasy Wydziału krajowego.

Z dochodu tego pokrywa Zarząd „Domu ubogich“ wszystkie potrzeby osób płacących za swe utrzymanie, a z czystego dochodu, jaki pozostaje po potrąceniu wszystkich wydatków na utrzymanie tych osób, potrąca kwotę równającą się 10% czystego dochodu i przesyła ją w myśl art. XII. ustęp 7. aktu fundacyjnego z końcem roku administracyjnego — na rzecz majątku rezerwowego fundacyi — do kasy Wydziału krajowego.

Reszta czystego dochodu zostaje zużytą na częściowe pokrycie potrzeb osób ubogich utrzymywanych kosztem fundacyi.

LW. 53.194/08.

33. Fundacya „Macierzy polskiej“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 1.304 K. 40 g. od tego spieniężone . 1.267 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	37	40	37	40	—	—
		Suma dochodów . .	37	40	37	40	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	80.258	92	—	—
		Razem . .	—	—	80.296	32	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.267 K. — g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 1.267 „ — „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	80.296	32	—	—
		Razem . .	—	—	80.296	32	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	2.200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	28.700 „ — „	
3. 4% obligacye galicyjsk. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „ — „	
4. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	45.400 „ — „	
5. 4% obligacye pożyczki m. Lwowa . .	3.200 „ — „	
6. los węgierskiej pożyczki z r. 1870 . .	100 „ — „	
7. książeczka wkładkowa Banku kraj. na .	96 „ 32 „	80.296 K. 32 g.
Suma stanu czynnego		80.296 K. 32 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		80.296 K. 32 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		80.258 „ 92 „
okazuje się **przyrost** majątku o		37 K. 40 g.

33. Fundacya „Macierzy polskiej“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . .	121 K. 50 g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . .	1.126 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych gal. Towarz. kred. ziem. . .	1.816 „ — „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z r. 1893 . . .	24 „ — „						
		e) 4% do obligacyi pożyczki m. Lwowa .	132 „ — „						
			3.219 K. 50 g.						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne .	14 „ 39 „						
		Czysty dochód .		3.205	11	3.205	11	—	—
	2	Subwencye i datki dobrowolne:							
		a) subwencya z funduszu krajowego .	10.000 K. — g.						
		b) subwencya od gminy m. Lwowa w gotówce	400 „ — „						
		c) datek od Towarz. gimnast. „Sokół“ w Bruckhausen .	23 „ 50 „	10.423	50	10.423	50	—	—
	3	Ze sprzedaży wydawnictw własnych		14.150	—	14.150	—	—	—
		Suma dochodów .		27.778	61	27.778	61	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:							
		a) w gotówce . .	7.425 K. 65 g.						
		b) w efektach . .	2.777 „ 96 „	—	—	10.203	61	—	—
		Razem . .		—	—	37.982	22	—	—

33. Fundacya „Macierzy polskiej“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Koszta wydawnictw „Macierzy Polskiej“:						
		a) honorarya autorskie 2.632 K 06 g.						
		b) płaca redaktora „Encyklopedyi“ . . 200 „ — „						
		c) rysunki i klisze . 651 „ 08 „						
		d) oprawa i broszurowanie książek . 2.105 „ 40 „						
		e) druk i papier . . 17.500 „ — „	23.088	54	23.088	54	—	—
	2	Płaca sekretarza literackiego . . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	3	Koszta administracyi:						
		a) place funkcyonaryuszów . . . 2.440 K. — g.						
		b) tantyemy . . . 136 „ 78 „						
		c) noworoczne . . 70 „ — „						
		d) inseraty . . . 200 „ — „						
		e) zaopatrzenie wdowy po woźnym . . 240 „ — „						
		f) wydatki na służbę, portorya, opakowanie, dostawę pak z kolei i t. p. . . 1.184 „ 60 „						
		g) zwrot wydatku mylnie poniesionego przez fundusz im. Tadeusza Kościuszki 460 „ — „						
		h) inne . . . . 67 „ 34 „	4.798	72	4.798	72	—	—
	4	Zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców	620	—	320	—	300	—
		Suma wydatków .	29.507	26	29.207	26	300	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 5.997 K. — g.						
		b) w efektach (książ. Banku kraj.) . . 2.777 „ 96 „	—	—	8.774	96	—	—
		Razem . . .	—	—	37.982	22	—	—

33. Fundacya „Macierzy polskiej“.

Uwaga. Wydatkami tego funduszu zarządza „Rada wykonawcza“, na której asygnacye uskutecznia się wypłaty w miarę funduszów i potrzeby.

Czyste nadwyżki dochodów ze sprzedaży wydawnictw własnych składa „Rada wykonawcza“ na rzecz funduszu do kasy Wydziału krajowego, w której przechowany jest majątek zarodowy „Macierzy polskiej“.

Powyższy zatem rachunek obejmuje jedynie wynikłości z obrotu kasowego w kasie Wydziału krajowego.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w kwocie 8.774 K. 96 g. zarezerwowano:

a) do dyspozycyi kuratora „Macierzy“ na zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców (art. 3 i 29 listu fundacyjnego) jako nierozdaną na ten cel gotówkę z lat poprzednich 1.819 K. 44 g.

b) na wypłatę należytości biernej (jak wykazano wyżej pod 4) . . . . . 300 „ — „ 2.119 „ 44 „

reszta zaś w kwocie . . . . . 6.655 K. 52 g.

służyć będzie na potrzeby bieżące fundacyi z początkiem roku 1908.

LW. 33.872/08.

34. Fundacya śp. Feliksy Maryi z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 10.900 K. — g. od tego spieniężone . 10.300 „ 50 „						
		Rzeczywiste przykupno .	599	50	599	50	—	—
		Suma dochodów .	599	50	559	50	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	575.830	73	—	—
		Razem . .	—	—	576.430	23	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . 10.300 K. 50 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 10.300 „ 50 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	576.430	23	—	—
		Razem .	—	—	576.430	23	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

		Szczegół	Ogół
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
1.	$4^1/_2$% listy zastawne Banku hipotecznego	20.000 K. — g.	
2.	4% „ „ „ krajowego	174.300 „ — „	
3.	4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	301.800 „ — „	
4.	4% obligacye kolejowe Banku krajowego	16.200 „ — „	
5.	4% obligacye gal. funduszu propinacyjnego	64.000 „ — „	
6.	książeczka wkładkowa Banku krajowego	130 „ 23 „	576.430 K. 23 g.
	Suma stanu czynnego . .		576.430 K. 23 g.
Stan bierny:	. . . . .		— „ — „
	Czysty stan czynny		576.430 K. 23 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906			575 830 „ 73 „
	okazuje się przyrost majątku o kwotę		599 K. 50 g.

34. Fundacya śp. Feliksy Maryi z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych galicyjskiego Banku hipotecz 900 K. — g.						
		b) 4% od listów zast. gal. Banku krajow. 6.536 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego 12.472 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 648 „ — „						
		e) 4% od oblig. funduszu propinacyjnego 2.560 „ — „						
		Razem . 23.116 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . . . 62 „ 36 „						
		Czysty dochód .	23.053	64	23.053	64	—	—
	2	Zwrot pożyczek udzielonych rękodzielnikom i przemysłowcom:						
		a) należytość zaległa . 57.765 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 6.600 „ — „	64.365	—	1.830	—	62.535	—
		Suma dochodów .	87.418	64	24.883	64	62.535	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce	—		14.886	64	—	—
		Razem .	—	—	39.770	28	—	—

34. Fundacya śp. Feliksy Maryi z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Wydatki.						
	1	Stypendya dla rękodzielników i przemysłowców	17.550	—	17.550	—	—	—
	2	Pożyczki dla rękodzielników i przemysłowców	6.600	—	6.600	—	—	—
	3	Rozmaite	3	22	3	22	—	—
		Suma wydatków . .	24.153	22	24.153	22	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce .	—	—	15.617	06	—	—
		Razem . .	—	—	39.770	28	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce 15.617 K 06 g. służyć będzie w roku 1908 w myśl art. IV. i VII. aktu fundacyjnego na stypendya i pożyczki dla rękodzielników i przemysłowców.

LW. 44.045/08.

35. Fundacya z legatu śp. Józefa Ciemierzyńskiego „dla akademii rolniczej w Dublanach“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego	48	—	48	—	—	—
	2	Efekta zakupione	48	—	48	—	—	—
		Suma dochodów .	96	—	96	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	1.377	22	—	—
		Razem . .	—	—	1.473	22	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	48	—	48	—	—	—
		Suma wydatków . .	48	—	48	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	1.425	22	—	—
		Razem . .	—	—	1.473	22	—	—

35. Fundacya z legatu śp. Józefa Ciemierzyńskiego „dla akademii rolniczej w Dublanach“.

Stan majątku z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	1.200 K — g.	
2. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego .	225 „ 22 „	1.425 K. 22 g.
Suma stanu czynnego . . .		1.425 K. 22 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1.425 K. 22 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906 . .		1.377 „ 22 „
okazuje się **przyrost** majątku o .		48 K. — g.

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, zatem wszelkie dochody z odsetek od efektów fruktyfikuje się, celem powiększenia majątku zarodowego.

LW. 37.895/08.

36. Fundacya z legatu śp. Józefa Ciemierzyńskiego „na cele oświaty ludowej“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego	48	—	48	—	—	—
	2	Efekta zakupione	48	—	48	—	—	—
		Suma dochodów . .	96	—	96	—	—	—
		Zapas z początkiem r 1907 w efektach	—	—	1.377	22	—	—
		Razem . .	—	—	1.473	22	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	48	—	48	—	—	—
		Suma wydatków . .	48	—	48	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	1.425	22	—	—
		Razem . .	—	—	1.473	22	—	

36. Fundacya z legatu śp. Józefa Ciemierzyńskiego „na cele oświaty ludowej“.

Stan majątku z końcem roku 1907:

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.200 K. — g.	
2. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego	225 „ 22 „	1.425 K 22 g.
Suma stanu czynnego . .		1.425 K. 22 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1.425 K. 22 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 .		1.377 „ 22 „
okazuje się **przyrost** majątku o .		48 K. — g.

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, zatem wszelkie dochody z odsetek od efektów fruktyfikuje się w celu powiększenia majątku zarodowego.

LW. 37.896/08.

37. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
I.	1	Taksy rybackie z rewirów (15% czynszów dzierżawnych po myśli ustawy rybackiej z dnia 31. paźdz. 1887 r.):						
		a) dorzecze Bugu: należytość zaległa 1.643 K. 70 g. „ bieżąca 596 „ 10 „ razem . . 2.239 K. 80 g. odpisano . . 60 „ — „	2.179	80	1.040	80	1.139	—
		b) dorzecze Bystrzycy nadwórniańskiej i sołotwińskiej: należytość zaległa 139 K. 95 g. „ bieżąca 402 „ 60 „	542	55	222	30	320	25
		c) dorzecze Czeremoszu: należytość zaległa 7 K. 50 g. „ bieżąca 36 „ — „	43	50	14	25	29	25
		d) dorzecze Dniestru ze Strwiążem i Bystrzycą górną: należytość zaległa 1.075 K. 50 g. „ bieżąca 1.724 „ 89 „ razem . . 2.800 K. 39 g. odpisano . . 26 „ 10 „	2.774	29	1.113	90	1.660	39
		e) dorzecze Dunajca: należytość zaległa 381 K. 49 g. „ bieżąca 418 „ 75 „ razem . . 800 K. 24 g. odpisano . . 28 „ 50 „	771	74	188	70	583	04
		f) dorzecze Gniłej Lipy	—	90	—	90	—	—
		g) dorzecze Łomnicy	—	—	—	—	—	—
		h) dorzecze Prutu: należytość zaległa 390 K. 86 g. „ bieżąca 359 „ 87 „	750	73	250	29	500	44
		i) dorzecze Raby: należytość zaległa 167 K. 37 g. „ bieżąca 160 „ 71 „ razem . . 328 K. 08 g. odpisano . . 68 „ 61 „	259	47	119	92	139	55
		j) dorzecze Sanu z Wisłokiem: należytość zaległa 705 K. 21 g. „ bieżąca 941 „ 19 „	1.646	40	788	30	858	10
		Do przeniesienia .	8.969	38	3.739	36	5.230	02

37. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia .	8.969	38	3.739	36	5.230	02
		k) dorzecze Seretu	9	—	9	—	—	—
		l) dorzecze Skawy:						
		należytość zaległa 261 K. 94 g.						
		„ bieżąca 238 „ 09 „	500	03	324	83	175	20
		ł) dorzecze Soły:						
		należytość zaległa 37 K. 36 g.						
		„ bieżąca 266 „ 75 „	304	11	269	25	34	86
		m) dorzecze Stryja:						
		należytość zaległa 147 K. — g.						
		„ bieżąca 309 „ 01 „	456	01	154	05	301	96
		n) dorzecze Strypy:						
		należytość zaległa 48 K. 30 g.						
		„ bieżąca 47 „ 70 „	96	—	83	70	12	30
		o) dorzecze Styru:						
		należytość zaległa 372 K. 90 g.						
		„ bieżąca 126 „ 30 „	499	20	201	90	297	30
		p) dorzecze Świcy:						
		należytość zaległa 195 K. -- g.						
		„ bieżąca 210 „ — „	405	—	352	50	52	50
		r) dorzecze Wisły:						
		należytość zaległa 470 K. 80 g.						
		„ bieżąca 909 „ 90 „						
		razem . . 1.380 K. 70 g.						
		odpisano . . 58 „ 15 „	1.322	55	425	47	897	08
		s) dorzecze Wisłoki:						
		należytość zaległa 31 K. 54 g.						
		„ bieżąca 63 „ 76 „	95	30	59	30	36	—
		t) dorzecze Zbruczu:						
		należytość zaległa 9 K. 55 g.						
		„ bieżąca 28 „ 55 „	38	10	24	50	13	60
		u) dorzecze Złotej Lipy:						
		należytość zaległa 15 K. — g.						
		„ bieżąca 27 „ 60 „	42	60	27	60	15	—
		Do przeniesienia . .	12.737	28	5.671	46	7.065	82

37. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia	12.737	28	5.671	46	7.065	82
II.	2	Grzywny za przekroczenia ustawy rybackiej z dnia 19. listopada 1892 r. i uzyskane kwoty ze sprzedaży skonfiskowanych ryb i przyrządów rybackich:						
		należytość zaległa 168 K. 82 g.						
		„ bieżąca 210 „ 31 „						
		razem . . 379 K. 13 g.						
		od tego zwroty . 13 „ 50 „						
		Czysty dochód . .	365	63	196	81	168	82
III.	3	Dochody z książeczek rybackich: należytość . . 596 K. 18 g.						
		od tego zwroty . 70 „ 82 „						
		Czysty dochód . .	525	36	525	36	—	—
IV.	4	Czynsze za poddzierżawy rewirów rybackich dzierżawionych przez kraj (odnośnie do poz 2 lit. b) wydatków) .	850	—	850	—	—	—
V.	5	Ze sprzedaży mapy obrazowej ryb krajowych należytość zaległa . . .	625	70	—	—	625	70
VI.	6	Mylne dochody	338	—	338	—	—	—
		Suma dochodów . .	15.441	97	7.581	63	7.860	34
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 5.679 K. 10 g.						
		b) w efektach (ks. Banku krajowego 10080) . 8 „ — „	—	—	5.687	10	—	—
		Razem . .	—	—	13.268	73	—	—

37. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
I.	1	Wydatki na zarybienie rzek . . .	1.513	94	1.513	94	—	—
II.	2	Czynsz dzierżawny i administracya rewirów rybackich wydzierżawionych przez kraj:						
		a) wynagrodzenie strażnika rzecznego za nadzór stawów na XIV. rewirze Bugu (za rok 1906 i 1907 po 120 K.) . .	240	—	240	—	—	—
		b) czynsz za dzierżawę piętnastu rewirów Dunajca (czynsz od poddzierżawców w poz. 4 doch.)	1.135	—	965	—	170	—
III.	3	Wydatki rozmaite (koszta podróży referenta dla spraw rybackich i inne):						
		należytość . . 2.349 K. 35 g. od tego zwroty 420 „ 09 „						
		Czysty wydatek . .	1.929	26	1.929	26	—	—
IV.	4	Mylne wydatki:						
		należytość zaległa 100 K. — g. „ bieżąca 338 „ — „	438	—	229	—	209	—
		Suma wydatków . . .	5.256	20	4.877	20	379	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 8.383 K. 53 g.						
		b) w efektach (ks. Banku krajowego nr. 10080) 8 „ — „	—	—	8.391	53	—	—
		Razem . .	—	—	13.268	73	—	—

37. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Stan majątku z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny.		
1. Zapas kasowy:		
a) w gotówce	8.383 K. 53 g.	
b) w efektach	8 „ — „	8.391 K. 53 g.
2. Należytości czynne		7.860 „ 34 „
Suma stanu czynnego		16.251 K. 87 g.
Stan bierny.		
1. Należytości bierne		379 K. — g.
Czysty stan czynny		15.872 K. 87 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		12.482 „ 59 „
okazuje się **przyrost** majątku		3.390 K. 28 g.
a mianowicie przybyło:		
a) w gotówce	2.704 K. 43 g.	
b) w należytościach czynnych	964 K. 85 g.	
od tego przybytek należytości biernych	279 „ — „	
zostaje przybytek należytości czynnych	685 „ 85 „	
razem jak wyżej		3.390 K. 28 g.

LW. 68.714/08.

38. Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirth i Teofili Łukowskiej „dla osieroconych dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	600	—	600	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 700 K. — g. od tego spieniężone . 67 „ 10 „						
		Rzeczywiste przykupno .	632	90	632	90	—	—
		Suma dochodów .	1.232	90	1.232	90	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	17.837	87	—	—
		Razem . .	—	—	19.070	77	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . 667 K. 10 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 67 „ 10 „						
		Czysty wydatek . .	600	—	600	—	—	—
		Suma wydatków . .	600	—	600	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1906 w efektach .	—	—	18.470	77	—	—
		Razem . .	—	—	19.070	77	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny: Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	15.400 K. — g.	
2. 4½% „ „ „ „ .	3.000 „ — „	
3. książeczka wkładkowa Banku krajowego	70 „ 77 „	18.470 K. 77 g.
Suma stanu czynnego .		18 470 K. 77 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		18.470 K. 77 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		17.837 „ 87 „
okazuje się **przyrost majątku** o		632 K. 90 g.

38. Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirth i Teofili Łukowskiej „dla osieroconych dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 602 K. g.						
		b) 4 ½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 135 „ — „						
		Razem . . 737 K. — g.						
		od tego odsetki bierne . 2 „ 73 „						
		Czysty dochód . . .	734	27	734	27	—	—
		Suma dochodów . .	734	27	734	27	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	652	92	—	—
		Razem . .	—	—	1.387	19	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	600	—	600	—	—	—
	2	Rozmaite (koszta insercyjne etc.) . .	70	30	70	30	—	—
		Suma wydatków . .	670	30	670	30	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—	—	716	89	—	—
		Razem . .	—	—	1.387	19	—	—

Uwaga. Wykazany powyż zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . . 716 K. 89 g. stanowi czysty dochód z odsetek od efektów majątku zarodowego i posłuży na cele fundacyi w roku 1908.

LW. 44.314/08.

39. Fundacya śp. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla biednych moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . 2.100 K. — g. od tego spieniężone . 2.053 „ 80 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	46	20	46	20	—	—
		Suma dochodów . .	46	20	46	20	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach .	—	—	43.711	40	—	—
		Razem . .	—	—	43.757	60	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.053 K. 80 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 2.053 „ 80 „						
		Rzeczywisty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	43.757	60	—	—
		Razem .	—	—	43.757	60	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	9.500 K. — g.	
2. 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893 .	33.200 „ — „	
3. 4% losy państwowe loteryjne z roku 1860 .	1.000 „ — „	
4. książeczka wkładkowa Banku krajowego . .	57 „ 60 „	43.757 K. 60 g.
Suma stanu czynnego		43.757 K. 60 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		43.757 K. 60 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		43.711 „ 40 „
okazuje się **przyrost** majątku o . .		46 K. 20 g.

39. Fundacya śp. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla biednych moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku krajowego . . 380 K — g.						
		b) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . 1.368 „ — „						
		c) 4% od losów państwowych loteryjnych z roku 1860 . . . 40 „ — „						
		Razem . . 1.788 K — g.						
		od tego odsetki bierne 28 „ — „						
		Czysty dochód . .	1.760	—	1.760	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.710 K. — g.						
		od tego wydane . . 1.710 „ — „						
		Rzeczywiste zakupno . .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	1.760	—	1.760	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1097:						
		a) w gotówce . . . 870 K. 15 g.						
		b) „ efektach . . 850 „ 64 „	—	—	1.720	79	—	—
		Razem . .	—	—	3.480	79	—	—

39. Fundacya śp. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla biednych moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Posagi dla trzech dziewcząt po 570 K. w gotówce	1.710	—	1.710	—	—	—
	2	Rozmaite (koszta insercyjne) . . .	36	46	36	46	—	—
		Suma wydatków . .	1.746	46	1.746	46	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 883 K. 69 g.						
		b) „ efektach . . . 850 „ 64 „	—	—	1.734	33	—	—
		Razem . .	—	—	3.480	79	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce i efektach (książeczka wkładkowa Banku krajowego) w łącznej kwocie . . 1.734 K. 33 g. stanowi czysty dochód od efektów majątku zarodowego za rok 1907 i posłuży na wypłatę trzech posagów w roku 1908.

L. W. 44.317/08.

40. Fundacya śp. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach ludowych“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	72	57	72	57	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.412 K. 10 g. od tego spieniężone . 1.270 „ 93 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	141	17	141	17	—	—
		Suma dochodów . . .	213	74	213	74	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	46.870	93	—	—
		Razem . .	—	—	47.084	67	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.343 K. 50 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 1.270 „ 93 „						
		Czysty wydatek . .	72	57	72	57	—	—
		Suma wydatków . .	72	57	72	57	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	47.012	10	—	—
		Razem . .	—	—	47.084	67	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	8.500 K. — g	
2. 4½% „ „ „ „ . . .	200 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Tow. kredyt. ziemsk. .	2.200 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	36.000 „ — „	
5. książeczka wkładkowa Banku krajowego . .	112 „ 10 „	47.012 K. 10 g.
Suma stanu czynnego		47.012 K. 10 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		47.012 K. 10 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		46.870 „ 93 „
okazuje się **przyrost** majątku o		141 K. 17 g.

40. Fundacya śp. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach ludowych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego	340 K. — g.						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . .	9 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Tow. kredytowego ziemskiego .	88 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic pożyczki krajowej z roku 1893 . . .	1.440 „ — „						
		e) 3·6% od książeczki wkładkowej Bankukrajowego . . .	29 „ 73 „						
		Razem	1.906 K. 73 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy .	1 „ 62 „						
		Czysty dochód . .		1.905	11	1.905	11	—	—
		Suma dochodów . .		1.905	11	1.905	11	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce		—	—	72	57	—	—
		Razem . .		—	—	1.977	68	—	—

40. Fundacya śp. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach ludowych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia dożywotnie dla 9 wdów . .	1.800	01	1.800	01	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	72	57	72	57	—	—
		Suma wydatków . .	1.872	58	1.872	58	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce .	—	—	105	10	—	—
		Razem . .	—	—	1.977	68	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . 105 K. 10 g. stanowi czystą nadwyżkę dochodów za rok 1907, którą przeniesiono z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 44.315/08).

L. W. 44.316/08.

41. Fundacya śp. Leonarda i Ludwiki Wężyków „na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	145	47	145	47	—	—
	2	Efekta zakupione . . 656 K. 47 g. od tego spieniężone . 491 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	165	47	165	47	—	—
		Suma dochodów . .	310	94	310	94	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	7.317	81	—	—
		Razem . .	—	—	7.628	75	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 636 K. 47 g od tego pobrana za spieniężone efekta . . 491 „ — „						
		Rzeczywisty wydatek . .	145	47	145	47	—	—
		Suma wydatków . .	145	47	145	47	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	7.483	28	—	—
		Razem . .	—	—	7.628	75	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1) 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	4.400 K. — g.	
2) 4% listy zastawne Banku krajowego . .	3.000 „ — „	
3) książeczka wkładkowa Banku krajowego .	83 „ 28 „	7.483 K. 28 g.
Suma stanu czynnego		7.483 K. 28 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		7.483 K. 28 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906		7.317 „ 81 „
okazuje się **przyrost** majątku o .		165 K. 47 g.

41. Fundacya śp. Leonarda i Ludwiki Wężyków „na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . . . 176 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku kraj. . 118 „ — „	294	—	294	—	—	—
		Suma dochodów . .	294	—	294	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—		290	94	—	—
		Razem . .	—	—	584	94	—	—
		Wydatki.						
	1	Dotacya dla katedry leśnictwa w Czernichowie	138	20	138	20	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	145	47	145	47	—	—
	3	Wynagrodzenie za mszę św. żałobną .	7	27	7	27	—	—
	4	Rozmaite (ekwiwalent)	—	30	—	30	—	—
		Suma wydatków .	291	24	291	24	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce .	—	—	293	70	—	—
		Razem . .	—	—	584	94	—	—

41. Fundacya śp. Leonarda i Ludwiki Wężyków „na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie“.

Uwaga. W myśl aktu fundacyjnego połowa rocznych dochodów fundacyi przeznaczoną jest na powiększenie majątku zarodowego, z drugiej zaś połowy ($^{19}/_{20}$) dziewiętnaście dwudziestych części tej połowy służy na dotowanie katedry leśnictwa w szkole rolniczej w Czernichowie — zaś ($^{1}/_{20}$) jedna dwudziesta część tej połowy na wynagrodzenie za odprawienie mszy św. żałobnej za duszę ś. p. fundatora i jego małżonki.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce sfruktyfikowano na rzecz majątku zarodowego z początkiem r. 1908 (LW. 10.839/08) połowę w kwocie	293 K. 70 g. 146 „ 85 „
z drugiej zaś połowy w kwocie	146 K. 85 g.
$^{19}/_{20}$ części wraz z nłamkiem w kwocie	139 „ 51 „
asygnowano (do LW. 10.840/08) na dotacyę katedry leśnictwa w szkole rolniczej w Czernichowie —	
zaś resztę, t. j. $^{1}/_{20}$ część w kwocie	7 K. 34 g.

wypłacono z początkiem roku 1908 (LW. 10.840/08) Urzędowi parafialnemu w Czernichowie za odprawienie mszy św. żałobnej za dusze ś. p. fundatorów.

LW. 54.749/08.

42. Fundacya bursy imienia Księcia Leona Sapiehy „dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego	81 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego	980 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	984 „ — „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z r. 1893	24 „ — „						
		Razem .	2.069 K. — g.						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne .	12 „ 70 „						
		Czysty dochód . .		2.056	30	2.056	30	—	—
	2	**Efekta zakupione**		1.024	26	1.024	26	—	—
		Suma dochodów . .		3.080	56	3.080	56	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:							
		a) w gotówce . .	1.012 K. 04 g.						
		b) „ efektach . .	50.606 „ 61 „	—	—	51.618	65	—	—
		Razem . .		—	—	54.699	21	—	—

42. Fundacya bursy imienia Księcia Leona Sapiehy „dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych".

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	1.004	26	1.004	26	—	—
		Suma wydatków . .	1.004	26	1.004	26	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 2.064 K. 08 g.						
		b) „ efektach . . . 51.630 „ 87 „	—	—	53.694	95	—	—
		Razem . .	—	—	54.699	21	—	—

Stan majątku z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		2.064 K. 08 g.
b) w efektach:		
1) 4½% listy zastawne Banku kraj. . . .	1.800 K. — g.	
2) 4% „ „ „ „ . . .	24.500 „ — „	
3) 4% listy zast. gal. Towarz. kredyt. ziemsk. .	24.600 „ — „	
4) 4% oblig. gal. pożyczki kraj. z roku 1893 .	600 „ — „	
5) 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego	130 „ 87 „	51.630 „ 87 „
Suma stanu czynnego		53.694 K. 95 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		53.694 K. 95 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . .		51.618 „ 65 „
okazuje się **przyrost** majątku: *a*) w gotówce .	1.052 K. 04 g.	
b) w efektach .	1.024 „ 26 „	2.076 K. 30 g.

42. Fundacya bursy imienia Księcia Leona Sapiehy „dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych“.

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, a nastąpić to będzie mogło dopiero wówczas, gdy w myśl intencyi ś. p. fundatora majątek zarodowy wzrośnie do takiej wysokości, że po potrąceniu należytości skarbowej i założeniu bursy dochody bieżące wystarczą na utrzymanie przynajmniej 10 uczniów poświęcających się stanowi nauczycielskiemu dla szkół ludowych.

Obecny stan majątku zarodowego, jak wyżej wykazano, nie pozwala jeszcze na wypełnienie warunków utrzymania takiej bursy, ani urzeczywistnienie jej przeznaczenia, zatem wszelkie dochody pochodzące z odsetek od efektów majątku zarodowego fruktyfikuje się w celu powiększenia tego majątku, w którym to celu i powyżej wykazany zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . . . 2.064 K. 08 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1908 na rzecz tegoż majątku (LW. 35.227/08).

LW. 35.226/08.

43. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	304	95	304	95	—	—
	2	Efekta zakupione	311	55	311	55	—	—
		Suma dochodów . .	616	50	616	50	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	7.566	63	—	—
		Razem .	—	—	8.183	13	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	304	95	304	95	—	—
		Suma wydatków . .	304	95	304	95	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	7.878	18	—	—
		Razem . .	—	—	8.183	13	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem r. 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny: Zapas kasowy w efektach:		
1) 4½% listy zastawne Banku krajowego .	2.000 K. — g.	
2) 4% „ „ „ „ .	2.100 „ — „	
3) 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	2.600 „ — „	
4) 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	600 „ — „	
5) 4% obligacye kolej. Banku krajowego .	500 „ — „	
6) 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego	78 „ 18 „	7.878 K. 18 g.
Suma stanu czynnego . .		7.878 K. 18 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		7.878 K. 18 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		7.566 „ 63 „
okazuje się **przyrost** majątku o . .		311 K. 55 g.

43. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 90 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 79 „ 13 „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 104 „ — „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z roku 1893 . . 24 „ — „						
		e) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 20 „ — „						
		Razem . 317 K. 13 g.						
		od tego podatek rentowy — „ 52 „						
		Czysty dochód .	316	61	316	61	—	—
		Suma dochodów .	316	61	316	61	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	404	95	—	—
		Razem . .	—	—	721	56	—	—
		Wydatki.						
	1	Stypendyum dla czeladnika krawieckiego	200	—	200	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	304	95	304	95	—	—
		Suma wydatków .	504	95	504	95	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—	—	216	61	—	—
		Razem . .	—	—	721	56	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce . 216 K. 61 g.
zarezerwowano na wypłatę z początkiem roku 1908 półrocznej raty nadanego stypendyum (rocznych 200 K.) kwotę . . . . . 100 „ — „
gdyż odsetki od efektów służące na pokrycie tego stypendyum wpływają w półrocznych ratach z dołu, resztę zaś w kwocie . . . 116 K. 61 g.
przeniesiono w myśl aktu fundacyjnego z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 44.310/08).

LW. 44.311/08.

44. Fundacya posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami	15.909	10	—	—	15.909	10
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	96	77	96	77	—	—
	3	Efekta zakupione . . 522 K. — g.						
		od tego spieniężone . 401 „ 03 „						
		Rzeczywiste przykupno ..	120	97	120	97	—	—
		Suma dochodów .	16.126	84	217	74	15.909	10
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	55.437	75	—	—
		Razem . .	—	—	55.655	49	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . 497 K. 80 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 401 „ 03 „						
		Czysty wydatek . .	96	77	96	77	—	—
		Suma wydatków . .	96	77	96	77	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	55.558	72	—	—
		Razem . .	—	—	5.655	49	—	—

44. Fundacya posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	28.900 K. — g.	
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego	20.200 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	3.000 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	600 „ — „	
5. 4% „ pożyczki kraj. z r. 1893	2.600 „ — „	
6. 4% „ „ miasta Lwowa .	200 „ — „	
7. książeczka wkładkowa Banku krajowego	58 „ 72 „	55.558 K. 72 g.
II. Należytość czynna: kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami		15.909 „ 10 „
Suma stanu czynnego . .		71.467 K. 82 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		71.467 K. 82 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		71.346 „ 85 „
okazuje się **przyrost majątku** o		120 K. 97 g.

Uwaga. Od wykazanego powyżej pod II. kapitału hipotekowanego w sumie 15.909 K. 10 g. obowiązani są właściciele dóbr Łużna z przyległościami uiszczać co roku dnia 25. maja 5% odsetki, płatne z dołu, do Kasy Wydziału krajowego (LW. 23.702/890).

44. Fundacya posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki:						
		1. 5% od kapitału hipotekowanego . 811 K. 15 g.						
		2. od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 1.156 „ — „						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 909 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredyt. ziemsk. 120 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 24 „ — „						
		e) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z roku 1893 . . 104 „ — „						
		f) 4% od obligacyj pożyczki m. Lwowa . 8 „ — „						
		Razem . . 3.132 K. 15 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy 2 „ 09 „						
		Czysty dochód . .	3.130	06	3.130	06	—	—
		Suma dochodów . .	3.130	06	3.130	06	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	2.456	77	—	—
		Razem . .	—	—	5.586	83	—	—

44. Fundacya posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	96	77	96	77	—	—
	2	Rozmaite (koszta insercyjne, porto i t. d.)	47	85	47	85	—	—
		Suma wydatków . .	144	62	144	62	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce .	—	—	5.442	21	—	—
		Razem . .	—	—	5.586	83	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce . 5.442 K. 21 g
zarezerwowano na ewentualną wypłatę dziewięciu posagów po 600 K.,
a to czterech za rok 1907 i pięciu za rok 1908, czyli łączną kwotę 5.400 „ — „
pozostałą zaś resztę gotówki w kwocie . . . . . 42 K. 21 g.
jako nadwyżkę czystych dochodów za rok 1907 wcielono po myśli aktu fundacyjnego z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 45.395/08).

LW. 45.958/08.

45. Fundacya posagowa śp. Szczepana Waremby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami	3.181	82	—	—	3.181	82
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	71	47	71	47	—	—
	3	Efekta zakupione	71	47	71	47	—	—
		Suma dochodów . .	3.324	76	142	94	3.181	82
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach .	—	—	7.756	—	—	—
		Razem . .	—	—	7.898	94	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	71	47	71	47	—	—
		Suma wydatków . .	71	47	71	47	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	7.827	47	—	—
		Razem . .	—	—	7.898	94	—	—

45. Fundacya posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Stan majątku zarodowego z końcem r. 1907

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
1) 4% listy zastawne Banku krajowego . .	6.900 K. — g.	
2) 4½% „ „ „ „ .	200 „ — „	
3) 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	400 „ — „	
4) 4% oblig. gal. pożyczki krajowej z r. 1893 .	200 „ — „	
5) książeczka wkładkowa Banku krajowego .	127 „ 47 „	7.827 K. 47 g.
II. Należytość czynna: kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami		3.181 „ 82 „
Suma stanu czynnego		11.009 K. 29 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty **stan czynny**		11.009 K. 29 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . .		10.937 „ 82 „
okazuje się **przyrost** majątku o . . .		71 K. 47 g.

Uwaga. Od wykazanego powyżej pod II. kapitału hipotekowanego w kwocie 3.181 K. 82 g. obowiązani są właściciele dóbr Łużna z przyległościami uiszczać co roku dnia 25. maja 5% odsetki, płatne z dołu, do Kasy Wydziału krajowego (LW. 23.702/890).

45. Fundacya posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki:							
		1. 5% od kapitału hipotekowanego . .	162 K. 24 g.						
		2. od efektów:							
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . .	276 „ — „						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . .	9 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . .	16 „ — „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z roku 1893 . .	8 „ — „						
		Razem . .	471 K. 24 g.						
		od tego podatek rentowy . . .	— „ 08 „						
		Czysty dochód . .		471	16	471	16		
		Suma dochodów . .		471	16	471	16	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce		—	—	521	47	—	—
		Razem . .		—	—	992	63	—	—

45. Fundacya posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
		Gotówka wydana do majątku zarodowego	71	47	71	47	—	—
		Suma wydatków . .	71	47	71	47	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—		921	16	—	—
		Razem . .	—	—	992	63	—	—

Uwaga. Z wykazanego zapasu z końcem roku 1907 w gotówce . . . 921 K. 16 g. zarezerwowano na ewentualną wypłatę po 45 K.:

a) 10 ciu posagów za rok 1907 czyli kwotę . . 450 K. — g.
b) 10-ciu „ „ „ 1908 „ „ . . 450 „ — „ 900 „ — „

dla dziewcząt wiejskich z gmin Łużna i Szalowa,
pozostałą zaś resztę gotówki w kwocie . . . . . 21 K. 16 g.
jako nadwyżkę czystych dochodów za rok 1907 wcielono po myśli aktu fundacyjnego z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 46.009/08).

LW. 45.959/08.

46. Fundacya „Domu ubogich w Strzeliskach nowych“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 589 K. 50 g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 118 „ — „						
		c) 4% od obligacyj gal. pożyczki krajowej z roku 1893 . . 112 „ — „	819	50	819	50	—	—
	2	Efekta zakupione . . 300 K. — g.						
		od tego spieniężone . 291 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	9	—	9	—	—	—
		Suma dochodów . .	828	50	828	50	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 818 K. — g.						
		b) w efektach . . 18.908 „ 51 „	—	—	19.726	51	—	—
		Razem . .	—	—	20.555	01	—	—

46. Fundacya „Domu ubogich w Strzeliskach nowych'.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce odesłano odsetki od efektów na potrzeby „Domu ubogich" za r. 1906 (po potrąceniu 10% na rzecz majątku rezerwowego) . . .	736	20	736	20	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku rezerwowego tytułem 10% czystych dochodów od efektów za rok 1906 .	81	80	81	80	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . 291 K. — g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 291 „ — „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	818	—	818	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 819 K. 50 g.						
		b) w efektach . . 18.917 „ 51 „	—	—	19.737	01	—	—
		Razem . .	—	—	20.555	01	—	—

46. Fundacya „Domu ubogich w Strzeliskach nowych“

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		819 K. 50 g.
b) w efektach:		
1. $4^1/_2$% listy zastawne Banku krajowego . .	13.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ . .	3.100 „ — „	
3. 4% „ galic. pożyczki kraj. z r. 1893	2.800 „ — „	
4. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego	17 „ 51 „	18.917 „ 51 „
Suma stanu czynnego . . .		19.937 K. 01 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		19.737 K. 01 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		19.726 „ 51 „
okazuje się **przyrost** majątku o		10 K. 50 g.
a mianowicie przybyło:		
a) w gotówce:	1 K. 50 g.	
b) w efektach	9 „ — „	
Przyrost j. w. . . .	10 K. 50 g.	

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce . 819 K. 50 g.
potrącono na rzecz majątku zarodowego w myśl statutu fundacyjnego
10%, czyli kwotę . . . . . 81 „ 95 „
resztę zaś gotówki w kwocie . . . . . 737 K. 55 g.
do dysponowania z początkiem roku 1908 Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce na pokrycie potrzeb „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych. (LW. 17.841/08).

46. Fundacya „Domu ubogich w Strzeliskach nowych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek rezerwowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego . . . 116 K. — g. od tego odsetki bierne 1 „ 44 „						
		Czysty dochod . .	114	56	114	56	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku zarodowego tytułem 10% czystych dochodów od efektów za rok 1906 . . .	81	80	81	80	—	—
	3	Efekta zakupione . . 200 K. — g. od tego spieniężone . 9 „ 69 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	190	31	190	31	—	—
		Suma dochodów . .	386	67	386	67	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 104 K. 51 g.						
		b) w efektach . . 2.715 „ 62 „	—	—	2.820	13	—	—
		Razem . .	—	—	3.206	80	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . 169 K. — g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 9 „ 69 „						
		Czysty wydatek . .	186	31	186	31	—	—
		Suma wydatków . .	186	31	186	31	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 114 K. 56 g.						
		b) w efektach . . 2.905 „ 93 „	—	—	3.020	49	—	—
		Razem . .	—	—	3.206	80	—	—

46. Fundacya „Domu ubogich w Strzeliskaeh nowych“.

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		114 K. 56 g
b) w efektach:		
1) 4% listy zastawne Banku krajowego . .	2.900 K. — g.	
2) 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj. .	5 „ 93 „	2.905 „ 93 „
Suma stanu czynnego		3.020 K. 49 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3 020 K. 49 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . .		2.820 „ 13 „
okazuje się **przyrost** majątku o		200 K. 36 g.

a mianowicie przybyło:

a) w gotówce	10 K. 05 g.
b) w efektach	190 „ 31 „
Przyrost j. w.	200 K 36 g.

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . 114 K. 56 g.
łącznie z pobraną z majątku zarodowego tytułem 10% dochodów za rok 1907 w kwocie . . . . . 81 „ 95 „
razem więc gotówkę w kwocie . . . . . 196 K. 51 g.
struktyfikowano z początkiem roku 1908 na rzecz majątku rezerwowego (LW. 17 841/08).

Majątek ten, utworzony w myśl art. 5 zatwierdzonego statutu dla „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych, ma służyć na ewentualne nieprzewidziane znaczniejsze wydatki tego zakładu.

LW. 31.836/08.

47. Fundacya śp. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana za odsetki od książeczki wkładkowej	—	44	—	44	—	—
	2	Gotówka pobrana za zrealizowane efekta . 16 K. 34 g.						
		od tego gotówka wydana dla ulokowania . . 16 „ 16 „						
		Czysty dochód . .	—	18	—	18	—	—
		Suma dochodów . .	—	62	—	62	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . — K. 18 g.						
		b) w efektach . . 77.215 „ 72 „	—	—	77.215	90	—	—
		Razem . .	—	—	77.216	52	—	—
		Wydatki.						
	1	**Efekta** wydane dla zawinkulowania . . . 1.200 K. — g.						
		od tego efekta pobrane z winkulacyi . . 1.200 „ — „	—	—	—	—	—	—
	2	**Efekta** zrealizowane . . 16 K 34 g.						
		od tego w efektach ulokowano . . . . 16 „ 16 „						
		Rzeczywisty ubytek . .	—	18	—	18	—	—
		Czysty wydatek . .	—	18	—	18	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . — K. 80 g.						
		b) w efektach . . 77.215 „ 54 „	—	—	77.216	34	—	—
		Razem . .	—	—	77.216	52	—	—

46. Fundacya śp. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny: Zapas kasowy:		
a) w gotówce	— K. 80 g.	
b) w efektach:		
1) 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego im. wartości .	77.200 K. — g.	
2) książeczka wkładkowa gal. Banku krajowego . .	15 „ 54 „	77.215 „ 54 „
		77.216 K. 34 g.
Suma stanu czynnego		77.216 K. 34 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		77.216 K. 34 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		77.215 „ 90 „
okazuje się **przyrost** majątku o . . .		— K. 44 g.

47. Fundacya śp. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów: 4% od 77.200 K. listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 3.088 K. — g. od tego ½% podatku rentowego . . . 15 „ 44 „	3.072	56	3.072	56	—	—
	2	Zakupiona książeczka wkładkowa galicyjskiego Banku krajowego	2.232	73	2.232	73	—	—
		Suma dochodów . .	5.305	29	5.305	29	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce:	—	—	—	08	—	—
		Razem . .	—	—	5.305	37	—	—
		Wydatki.						
	1	Uiszczony legat na szpital powszechny od otrzymanego w spadku kapitału fundacyjnego	360	—	360	—	—	—
	2	Wypłacone spadkobiercy dożywotniczki odsetki od kapitału fundacyjnego za czas od 1. stycznia do 26. lutego 1907	479	91	479	91	—	—
	3	Gotówka wydana dla ulokowania . .	2.232	73	2.232	73	—	—
		Suma wydatków .	3.072	64	3.072	64	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w książeczce wkładkowej Banku krajowego . .	—	—	2.232	73	—	—
		Razem . .	—	—	5.305	37	—	—

Uwaga. Dożywotniczka Anna z Lundów Krzeczunowiczowa zmarła 26. lutego 1907. Wskutek tego odsetki od kapitału fundacyjnego wypłacono spadkobiercy zmarłej po dzień jej śmierci, resztę zaś lokuje się do czasu aktywowania fundacyi na książeczkę wkładkową celem fruktyfikacyi.

LW. 68.880/08.

48. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz I. „dla ślepych w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	3.282	56	—	—
		Razem . .	—	—	3.282	56	—	—
		Wydatki.						
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	3.282	56	—	—
		Razem . .	—	—	3.282	56	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye gal. pożyczki kraj. z r. 1893	700 K. — g.	
2. 4% „ kolejowe Banku krajowego .	2.400 „ — „	
3. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego	182 „ 56 „	3.282 K. 56 g.
Suma stanu czynnego		3.282 K. 56 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3.282 K. 56 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		3.282 „ 56 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g

48. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz I. „dla ślepych w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyi galicyjskiej pożyczki kraj. z r. 1893 . . 28 K. — g.						
		b) 4% od obligacyi kol. Banku krajowego . 96 „ — „	124	—	124	—	—	—
		Suma dochodów . .	124	—	124	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Jednorazowe wsparcie dla jednej ślepej osoby w Krakowie za r. 1906 .	124	—	124	—	—	—
		Suma wydatków . .	124	—	124	—	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce	—	—	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . 124 K. — g. posłuży w roku 1908 na jednorazowe wsparcie w myśl postanowienia aktu fundacyjnego.

LW. 37.000/08.

49. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundasz II. „dla wychowanków Zakładu pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	316	—	316	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 400 K. — g. od tego spieniężone 75 „ 20 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	324	80	324	80	—	—
		Suma dochodów . .	640	80	640	80	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	8.050	52	—	—
		Razem . .	—	—	8.691	32	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 391 K. 20 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 75 „ 20 „						
		Rzeczywisty wydatek . .	316	—	316	—	—	—
		Suma wydatków . .	316	—	316	—	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	8.375	32	—	—
		Razem . .	—		8.691	32	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

		Szczegół	Ogół
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
1.	4% obligacye gal. pożyczki kraj. z r. 1893	1.700 K. — g.	
2.	4% „ kolejowe Banku krajowego .	4.800 „ — „	
3.	4% listy zastawne Banku krajowego . .	1.800 „ — „	
4.	3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj. .	75 „ 32 „	8.375 K. 32 g.
	Suma stanu czynnego		8.375 K. 32 g.
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny			8.375 K. 32 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906			8.050 „ 52 „
okazuje się przyrost majątku o			324 K. 80 g.

49. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz II. „dla wychowanków Zakładu pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyi galicyjskiej pożyczki kraj. z roku 1893 . . 68 K. — g.						
		b) 4% od obligacyi kolejowych Banku kraj. . 192 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych Banku kraj. . 72 „ — „						
		Razem . . 332 K. — g.						
		od tego odsetki bierne . 5 „ 34 „						
		Czysty dochód . .	326	66	326	66	—	—
		Suma dochodów . .	326	66	326	66	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	316	—	—	—
		Razem . .	—	—	642	66	—	—
		Wydatki.						
	1	Stypendyum dla jednego wychowanka Zakładu św. Józefa w Krakowie .	300	—	300	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	316	—	316	—	—	—
		Suma wydatków . .	616	—	616	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	26	66	—	—
		Razem . .	—	—	642	66	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . 26 K. 66 g. przeniesiono w myśl aktu fundacyjnego z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1907 i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 37.118/08).

LW. 37.119/08.

50. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz III. „dla poprawionych złoczyńców w Krakowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	3.363	85	—	—
		Razem . .	—	—	3.363	85	—	—
		Wydatki.						
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	3.363	85	—	—
		Razem . .	—	—	3.363	85	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	700 K. — g.	
2. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	1.400 „ — „	
3. 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.200 „ — „	
4. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	63 „ 85 „	3.363 K. 85 g.
Suma stanu czynnego . . .		3.363 K. 85 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3.363 K. 85 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		3.363 „ 85 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

50. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz III. „dla poprawionych złoczyńców w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z r. 1893 . . 28 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj kolejowych Banku kraj. . 56 „ — „						
		c) 4% od listów zast. Banku krajowego . 48 „ — „						
		Razem . .	132	—	132	—	—	—
		Suma dochodów . .	132	—	132	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	133	42	—	—
		Razem . .	—	—	265	42	—	—
		Wydatki.						
	1	Jednorazowe wsparcie na ręce Prezydyum c. k. Sądu karnego w Krakowie do równego rozdziału pomiędzy trzech skazańców	133	42	133	42	—	—
		Suma wydatków . .	133	42	133	42	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—	—	132	—	—	—
		Razem . .	—	—	265	42	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . 132 K. — g. wypłacono z początkiem roku 1908 (LW. 7.368/908) na ręce Prezydyum c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie do równego rozdziału pomiędzy trzech skazańców.

LW. 37.214/08.

51. Fundacya im. Henryka Straszewskiego „dla ubogich rolników w Boguchwale".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	63	08	63	08	—	—
	2	Efekta zakupione . . 100 K. — g. od tego spieniężone . 34 „ 72 „						
		Rzeczywiste przykupno .	65	28	65	28	—	—
		Suma dochodów . .	128	36	128	36	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	5.711	14	—	—
		Razem . .	—	—	5.839	50	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 97 K. 80 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 34 „ 72 „						
		Czysty wydatek . .	63	08	63	08	—	—
		Suma wydatków . .	63	08	63	08	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	5.776	42	—	—
		Razem . .	—	—	5.839	50	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

		Szczegół	Ogół
Stan czynny.	Zapas kasowy w efektach:		
1.	4% listy zastawne Banku krajowego .	1.100 K. — g.	
2.	4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego:		
	a) 56-letnie waluty austryackiej .	3.000 „ — „	
	b) „ „ koronowej . .	1.600 „ — „	
3.	książeczka wkładkowa Banku krajowego	76 „ 42 „	5.776 K. 42 g.
	Suma stanu czynnego		5.776 K. 42 g.
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny		5.776 K. 42 g.
	W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		5.711 „ 14 „
	okazuje się **przyrost majątku** o		65 K. 28 g.

51. Fundacya im. Henryka Straszewskiego „dla ubogich rolników w Boguchwale“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. Banku kraj. . . 42 K. 50 g.						
		b) 4% od listów zast. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego:						
		1) 56 letn. wal. austr. 120 K. — g.						
		2) 56 „ „ koron. 64 „ — „						
		Razem . 226 K. 50 g.						
		od tego podatek rentowy — „ 92 „						
		Czysty dochód . .	225	58	225	58	—	—
		Suma dochodów . .	225	58	225	58	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	63	08	—	—
		Razem . .	—	—	288	66	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapomogi dożywotnie dla dwóch ubogich zarobników w Boguchwale po 80 K. rocznie	160	—	160	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	63	08	63	08	—	—
		Suma wydatków . .	223	08	223	08	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	65	58	—	—
		Razem . .	—	—	288	66	—	—

Uwaga. **Wykazany** powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . 65 K. 58 g. jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1907 przeniesiono w myśl aktu fundacyjnego z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano. (LW. 49.739/08).

LW. 49.755/08.

52. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
	1	Towarzystwo miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie zwrot bezprocentowej pożyczki na budowę własnego domu (spłacalnej w 50 ratach rocznych począwszy od 1. stycznia 1897).	19.680	—	492	—	19.188	—
	2	Efekta zakupione . . 802 K. — g. od tego spieniężone . 283 „ 50 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	518	50	518	50	—	—
		Suma dochodów . .	20.198	50	1.010	50	19.188	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	5.291	80	—	—
		Razem . .	—	—	6.302	30	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 775 K. 50 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 283 „ 50 „						
		Czysty wydatek . .	492	—	492	—	—	—
		Suma wydatków . .	492	—	492	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	5.810	30	—	—
		Razem . .	—	—	6.302	30	—	—

52. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	5.300 K. — g.	
2. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	500 „ — „	
3. książeczka wkładkowa Banku krajowego	10 „ 30 „	5.810 K. 30 g.
II. Należytość czynna: Pożyczka Towarzystwa Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie na budowę własnego domu		19.188 „ — „
Suma stanu czynnnego . .		24.998 K. 30 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		24.998 K. 30 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		24.971 „ 80 „
okazuje się **przyrost** majątku o		26 K. 50 g.
a mianowicie: *a*) przybyło w efektach . .	518 K. 50 g.	
b) ubyło w należytości czynnej	492 „ — „	
Przyrost j. w. .	26 K. 50 g.	

Uwaga. Ukonstytuowanie fundacyi zostało odroczone z powodu, że majątek zakładowy wypożyczono w roku 1896 Towarzystwu Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie na budowę własnego domu.

Wspomniana pożyczka ma być spłaconą w 50-ciu rocznych ratach, począwszy od 1. stycznia 1897 (LW. 83.337/896), poczem dopiero nastąpi ukonstytuowanie fundacyi.

52. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastaw. Banku kraj. . 208 K. — g.						
		b) 4% od oligacyj kolejowych Banku kraj. . 20 „ — „						
		Razem . 228 K. — g.						
		od tego odsetki bierne . 3 „ 06 „						
		Czysty dochód . .	224	94	224	94	—	—
		Suma dochodów . .	224	94	224	94	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	865	29	—	—
		Razem	—	—	1.090	23	—	—
		Wydatki.						
	1	Należytość ekwiwalentowa wymierzona od majątku zakładowego za rok r. 1907	47	92	47	92	—	—
		Suma wydatków . .	47	92	47	92	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 177 K. 02 g.						
		b) w efektach . . 865 „ 29 „	—	—	1.042	31	—	—
		Razem . .	—	—	1.090	23	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . 177 K. 02 g. ulokowano z początkiem roku 1908 na książeczce wkładkowej Banku krajowego w myśl postanowienia Wydziału krajowego (LW. 7.970/98) jako kwotę pochodzącą z odsetek od efektów zakupywanych za raty wpływające na rzecz majątku zarodowego tej fundacyi tytułem zwrotu wypożyczonego kapitału (LW. 49.738/08).

LW. 49.749/08.

53. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	80	99	80	99	—	—
	2	Efekta zakupione	80	99	80	99	—	—
		Suma dochodów . .	161	98	161	98	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	21.668	66	—	—
		Razem . .	—	—	21.830	64	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	80	99	80	99	—	—
		Suma wydatków . .	80	99	80	99	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	21.749	65	—	—
		Razem . .	—	—	21.830	64	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	21.600 K. — g.	
7. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj. .	149 „ 65 „	21.749 K. 65 g.
Suma stanu czynnego		21.749 K. 65 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		21.749 K. 65 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		21.668 „ 66 „
okazuje się **przyrost** majątku o		80 K. 99 g.

53. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastaw. Banku kraj. . . 864 K. — g.						
		b) 3·6% od książeczki wkład. Banku kraj. . 20 „ 99 „	884	99	884	99	—	—
	2	Efekta zakupione . . 864 K. — g.						
		od tego spieniężone 860 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	4	—	4	—	—	—
		Suma dochodów . .	888	99	888	99	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	860	—	—	—
		Razem . .	—	—	1.748	99	—	—
		Wydatki.						
	1	Zasiłki dla tanich kuchni ludowych we Lwowie	800	—	800	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	80	99	80	99	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 864 K. — g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 860 „ — „						
		Czysty wydatek . .	4	—	4	—	—	—
		Suma wydatków . .	884	99	884	99	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	864	—	—	—
		Razem . .	—	—	1.748	99	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w efektach . . 864 K. — g. stanowi czysty dochód fundacyi z odsetek od efektów majątku zarodowego za rok 1907 i posłuży na zasiłki dla tanich kuchni ludowych we Lwowie w roku 1908.

LW. 49.740/08.

54. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. galic. Towarzystwa kredyt ziemskiego . . 640 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj galicyjskiej pożyczki kraj. z roku 1893 . . 92 „ — „						
		Razem . 732 K. — g.						
		od tego podatek rentowy 3 „ 20 „						
		Czysty dochód . .	728	80	728	80	—	—
		Suma dochodów . .	728	80	728	80	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 364 K. 40 g.						
		b) w efektach . . 18.400 „ 94 „	—	—	18.765	34	—	—
		Razem . .	—	—	19.494	14	—	—
		Wydatki.						
	1	Postruska Julia, przełożona zboru św. Klaudyi, czysty dochód od kapitału fundacyjnego za II. półrocze r. 1906 i za I. półrocze roku 1907 w gotówce	728	80	728	80	—	—
		Suma wydatków . .	728	80	728	80	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 364 K. 40 g.						
		b) w efektach . . 18.400 „ 94 „	—	—	18.765	34	—	—
		Razem . .	—	—	19.494	14	—	—

54. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		364 K. 40 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	16.000 K. — g.	
2. 4% obligacye galicyjsk. pożyczki krajowej z roku 1893	2.300 „ — „	
3. książeczka wkładkowa Banku krajowego	100 „ 94 „	18.400 K. 94 g.
Suma stanu czynnego		18.765 K. 34 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		18.765 K. 34 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		18.765 „ 34 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

Uwaga. Odsetki od efektów majątku zakładowego pobiera przełożona zboru św. Klaudyi Julia Postruska na pokrycie wydatków zboru w dwóch półroczuych ratach, płatnych z dołu 30. czerwca i 31. grudnia, z potrąceniem jednak ewentualuych wydatków nieprzewidzianych (jak podatek rentowy od kuponów, odsetki bierne przy zakupnie efektów i t. p.).

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . 364 K. 40 g. stanowi czysty dochód z odsetek od efektów za II. półrocze 1907 i służyć będzie na wypłatę raty przypadającej za to półrocze z początkiem roku 1908.

LW. 52.056/908.

55. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Fundusz żelazny	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	500.437	21	—	—
		Wydatki.						
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	500.437	21	—	—

Stan funduszu żelaznego z końcem roku 1907:

Stan czynny:	Szczegół	Ogół
Zapas kasowy w efektach:		
1) 4½% listy zastawne Banku krajowego	98.000 K. — g.	
2) 4% „ „ „ „ .	322.300 „ — „	
3) 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	58.600 „ — „	
4) 4% obligacye pożyczki m. Lwowa .	21.200 „ — „	
5) 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	300 „ — „	
6) książeczka Banku krajowego Nr. 22.997	37 „ 21 „	500.437 K. 21 g.
Suma stanu czynnego . . .		500.437 K. 21 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		500.437 K. 21 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 w kwocie .		500.437 „ 21 „

okazuje się stan funduszu żelaznego **bez zmiany.**

55. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) Fundusz rezerwowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
	1	Efekta z rachunku roku 1906 pobrane do spieniężenia	30.200	—	30.200	—	—	—
	2	Gotówka za spieniężone efekta . .	29.654	—	29.654	—	—	—
	3	„ z książeczki Banku kraj. Nr. 22997	3	46	3	46	—	—
	4	Książeczka Banku krajowego Nr. 25063	3	46	3	46	—	—
	5	Gotówka przeniesiona z funduszu obrotowego	2.270	50	2.270	50	—	—
		Suma dochodów . .	62.131	42	62.131	42	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w efektach 25.603 K. 46 g.						
		b) w gotówce 186 „ 79 „	—	—	25.790	25	—	—
		Razem . .	—	—	87.921	67	—	—
		Wydatki.						
	1	Efekta spieniężone	30.200	—	30.200	—	—	—
	2	Gotówka za spieniężone efekta z rachunku roku 19[illegible]	29.520	50	29.520	50	—	—
	3	Z książeczki Banku kraj. Nr. 22997 .	3	46	3	46	—	—
	4	Gotówka wydana do ulokowania . .	3	46	3	46	—	—
		Suma wydatków . .	59.727	42	59.727	42	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1907:						
		a) w efektach . . 25.603 K. 46 g.						
		b) w gotówce . . 2.590 „ 79 „	—		28.194	25	—	—
		Razem . .	—	—	87.921	67	—	—

55. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Stan funduszu rezerwowego z końcem roku 1907:

Stan czynny.	Szczegół	Ogół
Zapas kasowy:		
a) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	25.600 K. — g.	
2. książeczka wkładkowa Banku kraj. Nr. 25.063	3 „ 46 „	25.603 K. 46 g.
b) w gotówce		2.590 „ 79 „
Suma stanu czynnego . . .		28.194 K. 25 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		28.194 K. 25 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		25.790 „ 25 „
okazuje się **przyrost** funduszu rezerwowego w kwocie . .		2.404 K. — g.

Uwaga. Z wykazanej wyżej w zapasie kasowym gotówki w kwocie . . . 2.590 K. 79 g. zakupiono z początkiem roku 1908 na rzecz funduszu rezerwowego 4% listy zastawne Banku krajowego nom. wartości 2.700 K., resztę zaś gotówki ulokowano na książeczkę Banku krajowego Nr. 25.063.

55. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	C) Fundusz obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 4.680 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 14.280 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 2.344 „ — „						
		d) 4% od obligacyj pożyczki m. Lwowa . 848 „ — „						
		e) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . 12 „ — „						
		Razem . . 22.164 K. — g.						
		od tego podatek rentowy 28 „ 68 „						
		Czysty dochód . .	22.135	32	22.135	32	—	—
	2	Wkładki od członków czynnych:						
		a) należytości zaległe . 15.121 K. 45 g. z tego odpisano . 3.738 „ 65 „ 11.382 K. 80 g.						
		b) należytości bieżące . . 123.091 „ 22 „	134.474	02	28.996	70	105.477	32
	3	Wkładki od pensyj emerytalnych . .	1.901	15	1.901	15	—	—
	4	Wpisowe od nowych członków . .	667	80	160	20	507	60
		Do przeniesienia .	159.178	29	53.193	37	105.984	92

55. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	C) Fundusz obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Z przeniesienia .	159.178	29	53.193	37	105.984	92
	5	Rozmaite dochody:						
		a) 4% odsetki zwłoki od wkładek:						
		α) należytości zaległe . 652 K. 66 g. z tego odpisano 318 „ 67 „ 333 K. 99 g.						
		β) należytości bieżące . . 437 „ 95 „	771	94	471	48	300	46
		b) należytość stemplowa od kwitów ściągnięta z pensyi emerytalnych .	175	74	175	74	—	—
		c) podatek osobisto-dochodowy ściągnięty z wypłaconych emerytur .	432	72	432	72	—	—
	6	Wkładki złożone przez członków polskiego teatru miejskiego we Lwowie dotychczas do funduszu emerytury nie należących . . 17.706 K. 05 g.						
		od tego zwrot korelatywny 17.706 „ 05 „	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	160.558	69	54.273	31	106.285	38
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	54.273	31	—	—

55. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Pensye emerytalne, wdowie i sieroce .	48.103	10	48.103	10	—	—
	2	Gotówka przeniesiona do funduszu rezerwowego	2.270	50	2.270	50	—	—
	3	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie . .	489	52	489	52	—	—
	4	Rozmaite wydatki:						
		a) należytość stemplowa i kontraktowa od wkładek wpłaconych przez członków czynnych . 274 K. 76 g						
		od tego zwroty korelatywne . . . 37 „ 80 „	236	96	236	96	—	—
		b) należytość stemplowa od kwitów na wypłacone emerytury, pensye i zaopatrzenia . 342 K. 02 g.						
		od tego zwroty korelatywne . . . 166 „ 28 „	175	74	175	74	—	—
		c) podatek osobisto dochodowy od emerytur 456 K. 32 g.						
		od tego zwroty korelatywne . . 23 „ 60 „	432	72	432	72	—	—
		d) kondykta ściągnięte 1.316 K. 88 g.						
		wypłacone . 1.316 „ 88 „	—	—	—	—	—	—
		e) rozmaite	68	93	68	93	—	—
		f) zwrot wkładek z lat ubiegłych .	2.495	84	2.495	84	—	—
		Suma wydatków . .	54.273	31	54.273	31	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	54.273	31	—	—

55. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Stan funduszu obrotowego z końcem roku 1907:

Stan czynny:	Szczegół	Ogół
1. Zapas kasowy	— K. — g.	
2. Należytości czynne:		
a) z lat ubiegłych	4.209 „ 58 „	
b) z roku bieżącego	102.075 „ 80 „	106.285 K. 38 g.
Suma stanu czynnego		106.285 K. 38 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		106.285 K. 38 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		15.774 „ 11 „
okazuje się **przyrost** majątku obrotowego w kwocie		90511 K. 27 g.

Uwaga. Znaczny przyrost funduszu obrotowego spowodowany został przypisaniem w roku 1907 należytości czynnych od nowo przyjętych członków za ubiegłe lata służby przy teatrze ś. p. hr. Skarbka, teatrze miejskim we Lwowie i innych scenach polskich. W myśl statutu i odnośnych dekretów, należytości te mają być spłacone w ratach miesięcznych w przeciągu 3 względnie 5 lat po przyjęciu do funduszu.

LW. 54.413/08.

56. Fundacya im. Józefa Krupacza dla patentowanych c. i k. inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	24	—	24	—	—	—
	2	Efekta zakupione	24	—	24	—	—	—
		Suma dochodów . .	48	—	48	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	766	40	—	—
		Razem . .	—	—	814	40	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	24	—	24	—	—	—
		Suma wydatków . .	24		24	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	790	40	—	—
		Razem . .	—	—	814	40	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	600 K — g.	
2. książeczka wkładkowa Banku krajowego . .	190 „ 40 „	790 K. 40 g.
Suma stanu czynnego . . .		790 K. 40 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		790 K. 40 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906 . . .		766 „ 40 „
okazuje się **przyrost** majątku o .		24 K. — g.

56. Fundacya im. Józefa Krupacza dla patentowanych c. i k. inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zast. Banku kraj.	24	—	24	—	—	—
		Suma dochodów . .	24	—	24	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	24	—	—	—
		Razem . .	—	—	48	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	24	—	24	—	—	—
		Suma wydatków . .	24	—	24	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	24	—	—	—
		Razem .	—	—	48	—	—	—

Uwaga. W roku 1907 nie nadano nikomu z tej fundacyi stypendyum, gdyż nie zgłosił się żaden kandydat.

Ponowne ogłoszenie konkursu w myśl art. V. aktu fundacyjnego, uzupełnionego za zezwoleniem c. k. Namiestnictwa dodatkową klauzulą (LW. 87.974/904), nastąpi w takim razie, jeżeli Wydział krajowy w drodze korespondencyi z władzami wojskowemi sprawdzi, że istnieją inwalidzi do kompetencyi uprawnieni.

Jak długo to nie nastąpi, fruktyfikuje się wszelkie dochody fundacyi, pochodzące z odsetek od efektów majątku zarodowego, w celu powiększenia tego majątku.

LW. 52.055/08.

57. Fundacya śp. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 163.243 K. 32 g.						
		„ spieniężone . . 50.206 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .	113.037	32	113.037	32	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	107.000	—	107.000	—	—	—
		Suma dochodów .	220.037	32	220.037	32	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 . . .	—	—	2,635.113	94	—	—
		Razem .	—	—	2.855.151	26	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 157.205 K. 32 g.						
	2	Gotówka pobrana za spieniężone efekta . . 50.206 „ — „						
		Czysty wydatek .	106.999	32	106.999	32	—	—
		Suma wydatków .	106.999	32	106.999	32	—	—
		Zapas z końcem r. 1907:						
		a) w gotówce . . — K. 68 g.						
		b) w efektach 2,748.151 „ 26 „	—	—	2,748.151	94	—	—
		Razem .	—	—	2,855.151	26	—	—

57. Fundacya śp. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

Stan czynny. Zapas kasowy:	Szczegół	Ogół
a) w gotówce		— K. 68 g.
b) w efektach:		
1. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa . .	116.600 K — g.	
2. losy kredyt. c. k. uprz. austr. Zakładu dla handlu i przymysłu	200 „ — „	
3. 4% obligacye gal. pożyczki krajowej z r 1893	103.300 „ — „	
4. 4% „ „ funduszu propinacyjnego.	385.200 „ — „	
5. 4% (41 letn.) listy zast. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	774.000 „ — „	
6. 4% (nieokres.) listy zast. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	243.000 „ — „	
7. 4% (56-letn.) listy zast. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	348.200 „ — „	
8. 4% listy zast. gal. Banku krajowego .	723.200 „ — „	
9. 4% obligacye kolejowe „ „ . .	32.800 „ — „	
10. 4% listy włości rentowych	21.000 „ — „	
11. 4% książeczka Banku krajowego . . .	651 „ 26 „	2,748.151 „ 26 „
Suma stanu czynnego		2,748.151 K. 94 g.
Stan bierny		— „ — g.
Czysty stan czynny		2,748.151 K. 94 „
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . .		2,635.113 „ 94 „
okazuje się **przyrost** majątku o . .		113.038 K. — g.

a mianowicie:

a) przybyło w gotówce . . .	— K 68 g.
b) „ w efektach . . .	113.037 „ 32 „
Razem przyrost j. w. .	113.038 K — g.

Uwaga. Oprócz wyżej wykazanych efektów i gotówki, są jeszcze własnością fundacyi dobra, położone w powiecie tarnopolskim, a mianowicie Baworów z Zastawiem, Łuka wielka Myszkowice, Łoszniów z Zagórzem i Krowinką, tudzież grunta w Tarnopolu (7 morgów 910□ sążni), realność we Lwowie, oraz zbiory naukowe i biblioteka. Wartość inwentaryjna tego majątku oszacowaną została na sumę 923.007 K 98 g.

Nadto znajdują się w przechowaniu tutejszej Kasy krajowej następujące kosztowności: 1) moneta złota włoska (20 lirów) wartości 18 K 40 g.; 2) moneta złota belgijska (20 franków) wartości 18 K 40 g.; 3) moneta złota angielska (gwinea) wartości 25 K i 4) złoty zegarek „anker“ o pojedynczej kopercie wartości 48 K.

57. Fundacya śp. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
		a) Rzeczywiste:						
	1	Czynsze z dóbr:						
		należytość zaległa . 13.209 K. — g.						
		„ bieżąca . 150.558 „ — „	163.767	—	102.409	—	61.358	—
	2	Czynsze z gruntów i domów:						
		należytość zaległa . 50 K. — g.						
		„ bieżąca . 4.826 „ 70 „	4.876	70	4.824	70	52	—
	3	Czynsze z młynów:						
		należytość zaległa . 12.456 K. 09 g.						
		„ bieżąca . 40.785 „ 88 „	53.241	97	39.765	98	13.475	99
	4	Dochody z lasów:						
		należytość zaległa . 950 K. — g.						
		„ bieżąca . 66.787 „ 26 „	67.737	26	66.787	26	950	—
	5	Odsetki zwłoki za czynsze dzierżawne:						
		należytość zaległa . 4.713 K. 57 g.						
		„ bieżąca . 1.535 „ 31 „	6.248	88	4.856	91	1.391	97
	6	Odsetki od efektów:						
		należytość bieżąca . 111.545 K. 98 g.						
		od tego zwrot . 580 „ 03 „	110.965	95	110.965	95	—	—
	7	Dochody rozmaite:						
		należytość zaległa . 910 K. — g.						
		„ bieżąca . 9.136 „ 70 „						
		Razem . 10.046 K. 70 g.						
		od tego zwrot . 6.000 „ — „	4.046	70	3.136	70	910	—
	8	Mylne dochody:						
		należytość bieżąca . 10.890 K. 08 g.						
		od tego zwrot korelatywny . . 10.890 „ 08 „	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	410.884	46	332.746	50	78.137	96
		Do przeniesienia .	410.884	46	332.746	50	78.137	96

57. Fundacya śp. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia .	410.884	46	332.746	50	78.137	96
		b) Przenośne:						
	9	Zaliczki zwrócone:						
		należytość zaległa . 17.233 K. 35 g. „ bieżąca . 68.146 „ 61 „	85.379	96	64.925	77	20.454	19
	10	Czynsz za dzierżawę propinacyi:						
		należytość zaległa . 1.200 K. — g. „ bieżąca . 4.800 „ — „						
		Razem . 6.000 K. — g.						
		od tego zwrot korelatywny . . . 3.200 K. — g.	2.800	—	—	—	2.800	—
	11	Dotacya Zarządu:						
		należytość zaległa . 7.950 K. 63 g. „ bieżąca . 995 „ — „	8.946	62	7.950	63	995	99
	12	Efekta zakupione . 192.250 K. 48 g. od tego spieniężone 176.500 „ — „						
		rzeczywiste przykupno	15.750	48	15.750	48	—	—
	13	Zwrot kaucyi dzierżawnej od c. k. Dyrekcyi propinacyi	1.200	—	—	—	1.200	—
		c) Depozyta	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	524.961	52	421.373	38	103.588	14
		Zapas z początkiem r. 1907:						
		a) funduszowy:						
		α) w gotówce . . 62.739 K. 13 g. *β*) w efektach . . 103.000 „ — „	—	—	165.739	13	—	—
		b) depozytowy:						
		α) w gotówce . . 20.000 K. — g. *β*) w efektach . . 17.147 „ 65 „	—	—	37.147	65	—	—
		Razem .	—	—	624.260	16	—	—

57. Fundacya śp. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Wydatki.						
		a) Rzeczywiste:						
	1	Honoraryum kuratora	20.000	—	20.000	—	—	—
	2	Płace urzędników administracyjnych .	12.640	—	6.640	—	6.000	—
	3	Płace służby administracyjnej . .	800	—	800	—	—	—
	4	Administracya biblioteki we Lwowie .	12.217	78	12.217	78	—	—
	5	Płace służby lasowej	9.050	—	9.050	—	—	—
	6	Płace emerytalne	2.247	—	2.247	—	—	—
	7	Drobne wydatki administracyjne Zarządu	6.613	74	6.613	74	—	—
	8	Zwroty dzierżawcom za odjęte grunta .	659	20	567	75	91	45
	9	Długi hipoteczne	105	—	105	—	—	—
	10	Konkurencye i ciężary	5.774	43	5.774	43	—	—
	11	Podatki rządowe	100.751	51	100.751	51	—	—
	12	Asekuracye	1.012	52	1.012	52	—	—
	13	Nowe budowle	12.400	—	12.400	—	—	—
	14	Konserwacye i adaptacye . . .	54.906	89	54.906	89	—	—
	15	Wydatki na lasy	6.104	14	6.104	14	—	—
	16	Zwroty dawnych długów . . .	112	76	—	—	112	76
	17	Różne wydatki ogólnego Zarządu . .	9.956	91	9.956	91	—	—
	18	Gotówka wydana do majątku zarodowego	107.000	—	107.000	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	362.351	88	356.147	67	6.204	21
		b) Przenośne:						
	19	Zaliczki dane	68.146	61	68.146	61	—	—
		Do przeniesienia .	430.498	49	424.294	28	6.204	21

57. Fundacya śp. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Z przeniesienia .	430.498	49	424.294	28	6.204	21
	20	Czynsz za dzierżawę propinacyi:						
		należytość bieżąca . 4.800 K. — g.						
		od tego zwrot . 3.200 „ — „	1.600	—	1.600	—	—	—
	21	Dotacya Zarządu	995	99	995	99	—	—
	22	Nadwyżka dochodów wydana z Kasy Zarządu Kasie krajowej . . 121.247 K. 50 g.						
		od tego:						
		pobrana z Kasy Zarządu przez Kasę krajową . 121.247 „ 50 „	—	—	—	—	—	—
	23	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 192.250 K. 48 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 176.500 „ — „						
		Rzeczywisty wydatek .	15.750	48	15.750	48	—	—
	24	Zwrot podatku za kustosza biblioteki we Lwowie:						
		należytość bieżąca . 182 K. 40 g.						
		od tego zwrot . . 91 „ 20 „	91	20	91	20	—	—
		c) Depozyta	37.147	65	17.147	65	20.000	—
		Suma wszystkich wydatków .	486.083	81	459.879	60	26.204	21
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) funduszowy:						
		α) w gotówce . 25.630 K. 08 g.						
		β) w efektach . 118.750 „ 48 „	—	—	144.380	56	—	—
		b) depozytowy w gotówce . . .	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	624.260	16	—	—

57. Fundacya śp. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu funduszowego w gotówce i w efektach w łącznej kwocie . . . . . 144.380 K. 56 g.
przeniesiono w roku 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano część w kwocie . . . . 111.340 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . . . 33.040 K. 56 g.
pozostawiono w majątku obrotowym i zarezerwowano na bieżące potrzeby fundacyi.

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. I. Zapas kasowy:		
a) funduszowy		
α) w gotówce . . 25.630 K 08 g.		
β) w efektach . . 118.750 „ 48 „	144.380 K 56 g.	
b) depozytowy w gotówce	20.000 „ — „	164.380 K 56 g.
2. Należytości czynne:		
a) Ostrowski Włodzimierz, były dzierżawca Myszkowic, zwrot 4% odsetek od długu .	44 K 53 g.	44 „ 53 „
b) Noel Adam, dzierżawca Myszkowic:		
α) czynsz dzierżawny za II. półrocze 1907	20.500 K — g.	
β) zwrot prestacyi drogowej za rok 1907 .	22 „ 80 „	
γ) zwrot asekuracyi za rok 1907 . .	727 „ 41 „	21.250 „ 21 „
c) Spadkobiercy ś. p. Alojzego Morawskiego, dzierżawcy Łuki wielkiej:		
α) czynsz dzierżawny za II. półrocze 1907	10.700 K — g.	
β) zwrot prestacyi drogowej za rok 1907 .	8 „ 40 „	
γ) zwrot asekuracyi za rok 1907 . .	306 „ 06 „	11.014 „ 46 „
d) Asłan Józef, dzierżawca Baworowa:		
α) czynsz dzierżawny za II. półrocze 1907	18.000 K — g.	
β) zwrot prestacyi drogowej za rok 1907 .	14 „ 40 „	
γ) zwrot asekuracyi za rok 1907 . .	759 „ 34 „	18.773 „ 74 „
e) Cieński Bogusław, dzierżawca Łoszniowa:		
α) zwrot prestacyi drogowej za rok 1907	36 K — g.	
β) zwrot asekuracyi za rok 1907 . .	1.284 „ 18 „	1.320 „ 18 „
f) Morozowski i Fedorowicz, dzierżawcy Krowinki:		
α) czynsz dzierżawny za rok 1907 . .	12.158 K — g.	
β) 8% odsetki od tego czynszu . . .	364 „ 75 „	
γ) zwrot asekuracyi za r. 1907 . . .	328 „ 01 „	
δ) „ prestacyi drogowej za rok 1907 .	18 „ — „	12.868 „ 76 „
g) Rada szkolna okręgowa w Trembowli: zwrot należytości czynszowej z pola wynajętego dla szkoły w Łoszniowie .	50 K — g.	50 „ — „
Do przeniesienia		229.702 K. 44 g.

57. Fundacya śp. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

	Z przeniesienia	229.702 K 44 g.
h) Zwrot należytości za najem szpichlerza w Krowince	2 K — g.	2 „ — „
i) Wacław hr. Baworowski:		
α) czynsz za najem polowania w r. 1907	950 K — g.	
β) zwrot należytości za szkody wyrządzone przez leśną zwierzynę . . .	856 „ 81 „	1.806 „ 81 „
j) Dankner Feiwel, dzierżawca młyna w Baworowie:		
α) zwrot $^1/_{30}$ części kapitału wyłożonego na budowę magazynu przy młynie w Baworowie	5.516 K 96 g.	
β) 4% odsetki od tego kapitału . .	260 „ 08 „	
γ) zwrot $^1/_{30}$ części kapitału wyłożonego na budowę łotoków przy młynie w Baworowie	3.812 „ 37 „	
δ) 4% odsetki od tego kapitału . . .	348 „ 18 „	
ε) zwrot podatku osobisto-dochodowego za r. 1896 i 1897	1.361 „ 99 „	
η) zwrot asekuracyi za r. 1905, 1906 i 1907	7.174 „ 67 „	
ζ) 6% odsetki zwłoki od nieuiszczonych w terminie rat dzierżawnych . .	196 „ 98 „	18.671 „ 23 „
k) Mendel Szalit, dzierżawca młyna w Myszkowicach:		
α) czynsz dzierżawny na IV. kwartał 1907	4.146 K 66 g.	
β) 6% odsetki zwłoki od tego czynszu .	137 „ 40 „	
γ) zwrot asekuracyi za rok 1905, 1906 i 1907	2.432 „ 07 „	
δ) zwrot za zbadanie urządzenia elektrycznego przy młynie w Myszkowcach .	84 „ — „	6.800 „ 13 „
l) Terlecki Jan, dzierżawca młyna w Łoszniowie, zwrot asekuracyi za r. 1907 .	79 K 18 g.	79 „ 18 „
l) Gellesman i Dankner, dzierżawcy młyna w Krowince:		
α) 6% odsetki zwłoki za nieuiszczony w terminie czynsz dzierżawny . . .	4 K 05 g.	
β) 6% odsetki zwłoki za nieuiszczony w terminie czynsz dzierżawny za stawisko w Krowince	11 „ 66 „	
γ) zwrot asekuracyi za r. 1905, 1906 i 1907	502 „ 82 „	518 „ 53 „
m) Cirle Landau i Majer Zeiler, poddzierżawcy prawa propinacyi:		
α) zwrot czynszu za subarendę prawa propinacyi	2.800 K — g.	
β) 10% odsetki zwłoki od czynszu tego .	24 „ 34 „	2.824 „ 34 „
n) Morozowski i Fedorowicz, dzierżawcy Krowinki, zwrot długu za sieczkarnię i młocarnię	910 K — g.	910 „ — „
	Do przeniesienia . . .	261.314 K. 66 g

57. Fundacya śp. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

	Z przeniesienia . . .	261.314 K. 66 g.
o) Uleniecki Józef zwrot zaliczki na płacę .	40 K — g.	40 „ — „
p) Syndyk fundacyi, zwrot zaliczki na pokrycie odszkodowania przyznanego Leonowi Fedorowiczowi za odjętą ekonomówkę	1.900 „ — „	1.900 „ — „
r) Od c. k. Dyrekcyi propinacyi zwrot kaucyi na zabezpieczenie dzierżawy prawa propinacyi w Myszkowicach i Łuce wielkiej	1.200 K — g.	1.200 „ — „
s) Zwrot od Kuratoryi zaliczki na pokrycie wydatków bieżących	995 K 99 g.	995 „ 99 „
t) Od bibliotekarza Edmunda Naganowskiego zwrot zaliczki na wydatki biblioteczne	2.518 K 05 g.	2.518 „ 05 „
Suma stanu czynnego . . .		267.968 K 70 g.

Stan bierny:

a) Honoraryum syndyka .	6.000 K — „	
b) Morozowskiemu Antoniemu zwrot za odjęty grunt .	91 „ 45 „	
c) Firmie Pauksch 4% odsetki od 4.000 K . . .	112 „ 76 „	
d) Zwrot kaucyi depozytowej w gotówce . . .	20.000 „ — „	26.204 „ 21 „
Czysty stan czynny		241.764 K 49 g.

LW. 77.700/08.

58. Fundusz na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	2.614	53	—	—
		Razem . .	—	—	2.614	53	—	—
		Wydatki.						
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	2.614	53	—	—
		Razem . .	—	—	2.614	53	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: a) w efektach:		
1. 4% listy zastawne gal. Banku hipotecznego	2.400 K. — g.	
2. książeczka wkładkowa Banku krajowego	214 „ 53 „	2.614 K. 53 g.
Suma stanu czynnego		2.614 K 53 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		2.614 K 53 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906		2.614 „ 53 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony** .		— K. — g.

58. Fundusz na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku hipotecznego	96	—	96	—	—	—
	2	Efekta zakupione	96	—	96	—	—	—
		Suma dochodów . .	192	—	192	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce	—	—	96	—	—	—
		Razem . .	—	—	288	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	96	—	96	—	—	—
		Suma wydatków . .	96	—	96	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 96 K. — g.						
		b) w efektach . . 96 „ — „	—	—	192	—	—	—
		Razem . .	—	—	288	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . 96 K. — g. stanowiący odsetki od efektów majątku zarodowego, ulokowano na książeczce wkładkowej Banku krajowego.

Zapas kasowy w całości 192 K. służyć będzie na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych szkół przemysłowych w kraju.

59. Fundacya śp. Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Kędzierzawce“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	21	74	21	74	—	—
	2	Efekta zakupione	21	74	21	74	—	—
		Suma dochodów . .	43	48	43	48	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	20.043	48	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	21	74	21	74	—	—
		Suma wydatków . .	21	74	21	74	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	20.021	74	—	—
		Razem . .	—	—	20.043	48	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	20.000 K. — g.	
2. 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego	21 „ 74 „	20.021 K. 74 g.
Suma stanu czynnego . .		20.021 K. 74 g.
Stan bierny:		— „ — „
Czysty stan czynny		20.021 K. 74 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906		20.000 „ — „
okazuje się **przyrost** majątku o kwotę		21 K. 74 g.

Uwaga. Fundacya ta posiada realność położoną w gminie Kędzierzawce, objętą wyk. hip. l. 240 gminy katastralnej Kędzierzawce (LW. 58.602/905), która nie jest oszacowaną, zatem wartości jej nie wykazano w stanie majątku z końcem roku 1907.

59. Fundacya śp. Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Kędzierzawce“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Towarz. kredyt. ziemsk. . . 800 K. — g.						
		od tego podatek rentowy „ 4 — „						
		Czysty dochód . .	796	—	796	—	—	—
		Suma dochodów . .	796	—	796	—	—	—
		Zapas z początkiem r 1907 w gotówce	—	—	417	69	—	—
		Razem . .	—	—	1.213	69	—	—
		Wydatki.						
	1	Dotacya na utrzymanie SS. Służebniczek i ochronki w Kędzierzawcach .	788	—	788	—	—	—
	2	Rozmaite (ekwiwalent)	1	95	1	95	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	21	74	21	74	—	—
		Suma wydatków . .	811	69	811	69	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	402	—	—	—
		Razem . .	—	—	1.213	69	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce . 402 K. — g
zarezerwowano kwotę . . . . . 395 „ 95 „
na wypłatę w roku 1908 dwóch rat kwartalnych dotacyi na utrzymanie SS. Służebniczek i ochronki w Kędzierzawcach, oraz należytości ekwiwalentowej za rok 1908, a to ze względu, że raty dotacyi płatne są z góry, zaś odsetki od efektów majątku zarodowego, przeznaczone na pokrycie tej dotacyi wpływają w ratach półrocznych z dołu, —
resztę zaś w kwocie . . . . . 6 K. 05 g.
przeniesiono w myśl art. VI. aktu fundacyjnego z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tego majątku sfruktyfikowano (LW. 37.037/08).

60 Fundacya śp. Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Żuratyn“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	31	06	31	06	—	—
	2	Efekta zakupione	31	06	31	06	—	—
		Suma dochodów .	62	12	62	12	—	
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	20.062	12	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	31	06	31	06	—	—
		Suma wydatków .	31	06	31	06	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	20.031	06	—	—
		Razem . .	—	—	20.062	12	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kred. ziemskiego	20.000 K. — g.	
2. 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego .	31 „ 06 „	20.031 K. 06 g.
Suma stanu czynnego		20.031 K. 06 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		20.031 K. 06 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		20.000 „ — „
okazuje się **przyrost** majątku o kwotę		31 K. 06 g.

Uwaga. Fundacya ta posiada realność położoną w gminie Żuratyn, objętą wyk. hip. L. 199 gminy katastralnej Żuratyn (LW. 58.602/905), która nie jest oszacowaną, przeto wartości jej nie wykazano w stanie majątku z końcem roku 1907.

60. Fundacya śp. Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Żuratyn“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych galic. Tow. kredytowego ziemsk. 800 K. — g. od tego podatek rentowy 4 „ — „						
		Czysty dochód . . .	796	—	796	—	—	—
		Suma dochodów . .	796	—	796	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	426	41	—	—
		Razem . .	—	—	1.222	41	—	—
		Wydatki.						
	1	Dotacya na utrzymanie SS. Służebniczek i ochronki w Żuratynie . . .	788	—	788	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	31	06	31	06	—	—
	3	Rozmaite (ekwiwalent)	1	35	1	35	—	—
		Suma wydatków . .	820	41	820	41	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—	—	402	—	—	—
		Razem . .	—	—	1.222	41	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce . . 402 K. — g
zarezerwowano kwotę . . . . . 395 „ 35 „
na wypłatę w roku 1908 dwóch rat kwartalnych dotacyi na utrzymanie SS. Służebniczek i ochronki w Żuratynie oraz na pokrycie należytości ekwiwalentowej za rok 1908, a to ze względu, że raty dotacyi płatne są z góry, zaś odsetki od efektów majątku zarodowego wpływają w półrocznych ratach z dołu — resztę zaś w kwocie 6 K. 65 g.
przeniesiono z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 37.040/08).

61. Fundacya ś. p. Tytusa Kielanowskiego „dla nieuleczalnych chorych chrześcijan we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka za pobrane odsetki . — K. 96 g. Gotówka za spienięsone efekta . 1.070 „ 46 „ 1.071 K. 42 g. od tego gotówka wydana na zakupno efektów 1.071 „ 42 „ Czysty dochód . .	—	—	—	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.101 K. 42 g. od tego efekta spieniężone 1.070 „ 46 „ Rzeczywiste przykupno .	30	96	30	96	—	—
		Suma dochodów .	30	96	30	96	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	122.740	46	—	—
		Razem . .	—	—	122.771	42	—	—
		Wydatki.						
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	122.771	42	—	—
		Razem . .	—	—	122.771	42	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego im. w.	120.600 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego im. w. .	2.100 „ — „	
4. książeczka wkładkowa Banku krajowego na .	71 „ 42 „	122.771 K. 42 g.
Suma stanu czynnego		122.771 K. 42 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		122.771 K. 42 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		122.740 „ 46 „
okazuje się **przyrost** majątku o kwotę . .		30 K. 96 g.

61. Fundacya ś. p. Tytusa Kielanowskiego „dla nieuleczalnych chorych chrześcijan we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od 120.600 K. listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 4.824 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . 24 „ 12 „ 4.799 K. 88 g.						
		b) 4% od 2.100 K. listów zastawnych gal. Banku krajowego . . . 84 „ — „	4.883	88	4.883	88	—	—
		Suma dochodów .	4.883	88	4.883	88	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana Zakładowi św. Józefa dla nieuleczalnie chorych chrześcijan we Lwowie na cele fundacyi jako odsetki za rok 1907	4.883	88	4.883	88	—	—
		Suma wydatków .	4.883	88	4.883	88	—	—

LW. 67.119/08.

62. Fundacya imienia Wacława Tyzenhausa.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	74	08	74	08	—	—
	2	Efekta zakupione	74	08	74	08	—	—
		Suma dochodów . .	148	16	148	16	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	6.947	57	—	—
		Razem . .	—	—	7.095	73	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów	74	08	74	08	—	—
		Suma wydatków .	74	08	74	08	—	—
		Zapas końcem roku 1907 w efektach .	—	—	7.021	65	—	—
		Razem .	—	—	7.095	73	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907:

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	6.900 K. — g.	
2. książeczka wkładkowa Banku krajowego	121 „ 65 „	7.021 K 65 g.
Suma stanu czynnego . .		7.021 K. 65 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		7.021 K. 65 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . .		6.947 „ 57 „
okazuje się **przyrost** majątku o . .		74 K. 08 g.

62. Fundacya imienia Wacława Tyzenhausa.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego	276	—	276	—	—	—
		Suma dochodów .	276	—	276	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	174	08	—	—
		Razem . .	—	—	450	08	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywotnie wsparcie dla jednej byłej wychowanki Zakładu dla ciemnych we Lwowie z rocznych 200 K. . .	200	—	200	—	—	—
	2	Rozmaite	15	12	15	12		
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	74	08	74	08	—	—
		Suma wydatków .	289	20	289	20	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	160	88	—	—
		Razem . .	—	—	450	08	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce . 160 K. 88 g.
zarezerwowano kwotę . . . . . 100 „ — „
na wypłatę sześciu miesięcznych rat dożywotniego wsparcia dla jednej byłej wychowanki Zakładu dla ciemnych we Lwowie, gdyż wsparcie to płatne jest w miesięcznych ratach z góry, zaś odsetki od efektów majątku zarodowego, przeznaczone na pokrycie tego wsparcia, płatne są w półrocznych ratach z dołu, — resztę zaś w kwocie . . . 60 K. 88 g.
przeniesiono w roku 1908 w myśl aktu fundacyjnego do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 44.312/08).

LW. 44.313/08.

63. Fundacya Karoliny z ks. Ponińskich ks. Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1907	
				K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.							
		Odsetki od efektów:							
	1	*a*) 4½% od listów zastawnych gal. Banku hipotecznego . .	243 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych gal. Banku hipotecznego . .	600 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Banku krajowego . .	556 „ — „						
		d) 4% od obligacyi kolejowych Banku krajowego . . .	440 „ — „						
		e) 4% od obligacyi gal. fund. propinacyjnego	256 „ — „						
		f) narosłe na książeczce Banku krajowego .	14 „ 72 „						
		Razem .	2.109 K. 72 g.						
		od tego odsetki bierne .	3 „ 25 „						
		Czysty dochód . .		2.106	47	2.106	47	—	—
	2	Efekta zakupione .	228 K. 25 g.						
		od tego spieniężone .	200 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .		28	25	28	25	—	—
		Suma dochodów .		2.134	72	2.134	72	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:							
		a) w gotówce . .	6 K. 78 g.						
		b) w efektach . .	51.764 „ 90 „	—	—	51.771	68	—	—
		Razem . .		—	—	53.906	40	—	—

63. Fundacya Karoliny z ks. Ponińskich ks. Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Przełożona zakładu św. Heleny we Lwowie tytułem przypadających temuż Zakładowi odsetek od kapitału zakładowego fundacyi za rok 1907 w gotówce	2.095	—	2.095	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . 218 K. 25 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 200 „ — „						
		Czysty wydatek .	18	25	18	25	—	—
		Suma wydatków .	2.113	25	2.113	25	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	51.793	15	—	—
		Razem . .	—	—	53.906	40	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny: Zapas kasowy: w efektach:		
1. 4½% listy zastawne gal. Banku hipotecznego .	5.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ „ . .	15.000 „ — „	
3. 4% „ „ „ „ krajowego . .	13.900 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe „ „ . .	11.000 „ — „	
5. 4% „ galic. funduszu propinacyjnego .	6.200 „ — „	
6. 4% listy frentowe	200 „ — „	
7. książeczka wkładkowa Banku krajowego . .	93 „ 15 „	51.793 K. 15 g.
Suma stanu czynnego . . .		51.793 K. 15 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		51.793 K. 15 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		51.771 „ 68 „
okazuje się **przyrost** majątku o		21 K. 47 g.
a mianowicie: przybyło w efektach	28 K. 25 g.	
ubyło w gotówce	6 „ 78 „	
Przyrost j. w.	21 K. 47 g.	

Uwaga. Ukonstytuowanie niniejszej fundacyi jest w toku, a zanim zostanie dokonaną, asygnuje Wydział krajowy czysty dochód z odsetek od efektów majątku zarodowego w ratach półrocznych na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w Zakładzie św. Heleny we Lwowie na ręce Przełożonej tego zakładu.

64. Fundacya Maryi Gewürtzowej „na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	—	95	—	95	—	—
	2	Efekta zakupione	—	95	—	95	—	—
		Suma dochodów .	1	90	1	90	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	2.686	76	—	—
		Razem . .	—	—	2.688	66	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	—	95	—	95	—	—
		Suma wydatków .	—	95	—	95	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	2.687	71	—	—
		Razem . .	—	—	2.688	66	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1) 4% listy zastawne galic. Banku hipotecznego	200 K. — g.	
2) 4% listy zastawne Banku krajowego . .	2.400 „ — „	
3) książeczka wkładkowa Banku krajowego .	87 „ 71 „	2.687 K. 71 g.
Suma stanu czynnego		2.687 K. 71 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		2.687 K. 71 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906		2.686 „ 76 „
okazuje się **przyrost** majątku o .		— K. 95 g.

64. Fundacya Maryi Gewürtzowej „na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. gal. Banku hipotecz. 8 K. — g.						
		b) 4% od listów zast. Banku krajowego . 96 „ — „						
		Razem .	104	—	104	—	—	—
		Suma dochodów .	104	—	104	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	103	90	—	—
		Razem . .	—	—	207	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Horowitz Samuel, rabin w Dębicy, zaliczka do wyrachowania na cele fundacyi	102	—	102	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	—	95	—	95	—	—
	3	Rozmaite (ekwiwalent)	1	05	1	05	—	—
		Suma wydatków .	104	—	104	—	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—	—	103	90	—	—
		Razem .	—	—	207	90	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce . 103 K. 90 g.
zarezerwowano kwotę . . . . . 102 „ 95 „
w myśl aktu fundacyjnego jako stały dochód z r. 1907 na zrealizowanie celów fundacyi w roku 1908 — zaś resztę w kwocie . . — K. 95 g.
jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1906 przeniesiono w myśl aktu fundacyjnego z początkiem roku 1908 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 38.339/08).

LW. 45.957/08.

65. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej „dla Czarnego Dunajca“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) od 4% listów zastawnych Banku krajowego . . . . 56 K. — g.						
		b) narosłe na książeczce Banku krajowego . 53 „ 28 „						
		Razem . . 109 K. 28 g.						
		od tego odsetki bierne . 1 „ 22 „						
		Czysty dochód . .	108	06	108	06	—	—
	2	Efekta zakupione . . 304 K. 13 g.						
		od tego spieniężone . 197 „ 22 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	106	91	106	91	—	—
		Suma dochodów . .	214	97	214	97	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	1.444	11	—	—
		Razem . .	—	—	1.659	08	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 3'0 K. 13 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 197 „ 22 „						
		Czysty wydatek . .	102	91	102	91	—	—
	2	Rozmaite (ekwiwalent)	2	44	2	44	—	—
		Suma wydatków . .	105	35	105	35	—	—
		Zapas z końcem r. 1907:						
		a) w gotówce . . . 2 K. 71 g.						
		b) w efektach . . . 1.551 „ 02 „	—	—	1.553	73	—	—
		Razem . .	—	—	1.659	08	—	—

65. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej „dla Czarnego Dunajca“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		2 K. 71 g.
b) w efektach:		
1) 4% listy zastawne Banku krajowego . .	1.400 K. — g.	
2) książeczka wkładkowa Banku kraj. .	151 „ 02 „	1.551 „ 02 „
Suma stanu czynnego		1.553 K. 73 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1.553 K. 73 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . .		1.444 „ 11 „
okazuje się **przyrost** majątku o		109 K. 62 g.

a mianowicie przybyło:

a) w gotówce	2 K. 71 g.
b) w efektach	106 „ 91 „
Razem j. w.	109 K. 62 g.

Uwaga. Fundacya ta wejdzie w życie w myśl życzenia fundatorów dopiero wówczas, gdy złożony na jej utworzenie pierwotny kapitał dojdzie do wysokości sumy 512.000 K.

Zanim to nastąpi, fruktyfikuje się wszelkie dochody fundacyi, pochodzące z odsetek od efektów majątku zarodowego, celem powiększenia tegoż majątku.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . 2 K. 71 g. sfruktyfikowano na rzecz majątku zarodowego z początkiem roku 1908 (LW. 49.317/08).

LW. 49.753/08.

66. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej „dla Dębicy".

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) od 4% listów zast. Banku krajowego . 56 K. — g.						
		b) narosłe na książeczce Banku krajowego . . 53 „ 48 „						
		Razem . . 109 K. 48 g.						
		od tego odsetki bierne . 1 „ 22 „						
		Czysty dochód . .	108	26	108	26	—	—
	2	Efekta zakupione . . 304 K. 31 g.						
		od tego spieniężone . 197 „ 22 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	107	09	107	09	—	—
		Suma dochodów . .	215	35	215	35	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	1.444	56	—	—
		Razem . .	—	—	1.659	91	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 300 K. 31 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 197 „ 22 „						
		Rzeczywisty wydatek . .	103	09	103	09	—	—
	2	Rozmaite (ekwiwalent)	2	44	2	44	—	—
		Suma wydatków .	105	53	105	53	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 2 K. 73 g.						
		b) w efektach . . 1.551 „ 65 „	—	—	1.554	38	—	—
		Razem . .	—	—	1.659	91	—	—

66. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej „dla Dębicy“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		2 K. 73 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	1.400 K. — g.	
2. 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego	151 „ 65 „	1.551 „ 65 „
Suma stanu czynnego . . .		1.554 K. 38 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1.554 K. 38 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		1.444 „ 56 „
okazuje się **przyrost** majątku o		109 K. 82 g.
a mianowicie przybyło:		
a) w gotówce:	2 K. 73 g.	
b) w efektach	107 „ 09 „	
Razem j. w. . . .	109 K. 82 g.	

Uwaga. Fundacya ta wejdzie w życie w myśl życzenia fundatorów dopiero wówczas, gdy złożony na jej utworzenie pierwotny kapitał dojdzie do wysokości sumy 512.000 K.

Zanim to nastąpi, fruktyfikuje się wszelkie dochody fundacyi, pochodzące z odsetek od efektów majątku zarodowego, celem powiększenia tegoż majątku.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . 2 K. 73 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1908 na rzecz majątku zarodowego (LW. 49.316/08).

LW. 49.752/08.

67. Fundacya Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	342	50	342	50	—	—
	2	Efekta zakupione . . 400 K. — g.						
		od tego efekta spieniężone . . . 56 „ 20 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	343	80	343	80	—	—
		Suma dochodów .	686	30	686	30	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) gotówką . . . 335 K. — g.						
		b) efektami . . . 165.964 „ 38 „	—	—	166.299	38	—	—
		Razem . .	—	—	166.985	68	—	
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 391 K. 20 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 56 „ 20 „						
		Czysty wydatek . .	335	—	335	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) gotówką . . 342 K. 50 g.						
		b) efektami . . 166.308 „ 18 „	—	—	166.650	68	—	—
		Razem . . .	—	—	166.985	68	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. **Zapas** kasowy: *a*) w gotówce		342 K. 50 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	166.300 K. — g.	
2. książeczka wkładkowa Banku kraj. .	8 „ 18 „	166.308 „ 18 „
Suma stanu czynnego . .		166.650 K. 68 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		166.650 K. 68 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		166.299 „ 38 „
okazuje się **przyrost** majątku o kwotę		351 K. 30 g.

z powodu wcielenia do majątku zarodowego 5% z zapomóg udzielonych w roku 1907 artystom sceny polskiej we Lwowie (§ VIII. aktu fundacyjnego).

Za gotówkę wykazaną w zapasie kasowym z końcem roku 1907 zakupiono w r. 1908 efekta na rzecz majątku zarodowego fundacyi.

67. Fundacya Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego . . . . 6.652 K. — g. od tego odsetki bierne przy zakupnie efektów 4 „ 13 „						
		Czysty dochód . .	6.647	87	6.647	87	—	—
	2	5% od zapomóg udzielanych artystom teatru polskiego we Lwowie (§. VIII. aktu fundacyjnego)	342	50	342	50	—	—
	3	Zasiłek pobrany z rachunku roku 1908 na pokrycie chwilowego niedoboru .	348	10	348	10	—	—
		Suma dochodów .	7.338	47	7.338	47	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	7.338	47	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapomogi udzielone artystom teatru polskiego we Lwowie	6.850	—	6.850	—	—	—
	2	Zasiłek wydany do rachunku roku 1906 na pokrycie chwilowego niedoboru .	145	97	145	97	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	342	50	342	50	—	—
		Suma wydatków .	7.338	47	7.338	47	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	7.338	47	—	—

68. Fundacya ś. p. Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	3.910	39	3.910	39	—	—
	2	Efekta zakupione . . 4.074 K. 39 g.						
		od tego spieniężone . 48 „ 50 „						
		Rzeczywiste przykupno .	4.025	89	4.025	89	—	—
		Suma dochodów .	7.936	28	7.936	28	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	14.532	60	—	—
		Razem .	—	—	22.468	88	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 3.958 K. 89 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 48 „ 50 „						
		Rzeczywisty wydatek .	3.910	39	3.910	39	—	—
		Suma wydatków .	3.910	39	3.910	39	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	18.558	49	—	—
		Razem .	—	—	22.468	88	—	—

Stan majatku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
a) 4% listy zastawne Banku krajowego .	17.800 K. — g.	
b) książeczka wkładkowa Banku kraj. .	758 „ 49 „	18.558 K. 49 g.
Suma stanu czynnego		18.558 K. 49 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		18.558 K. 49 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		14.532 „ 60 „
okazuje się **przyrost** majątku o		4.025 K. 89 g.

68. Fundacya ś. p. Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek rezerwowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
	1	Odsetki narosłe na książeczce Banku krajowego	147	88	147	88	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	2.000	—	2.000	—	—	—
	3	Efekta zakupione . . 6.147 K. 88 g. od tego spieniężone . 4.000 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	2.147	88	2.147	88	—	—
		Suma dochodów . .	4.295	76	4.295	76	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	2.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	6.295	76	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 6.147 K. 88 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 4.000 „ — „						
		Rzeczywisty wydatek . .	2.147	88	2.147	88	—	—
		Suma wydatków .	2.147	88	2.147	88	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	4.147	88	—	—
		Razem . .	—	—	6.295	76	—	—

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny: Zapas kasowy w efektach:		
4% książeczka wkładkowa Banku krajowego .	4.147 K. 88 g.	4.147 K. 88 g.
Suma stanu czynnego		4.147 K. 88 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		4.147 K. 88 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		2.000 „ — „
okazuje się **przyrost** majątku o .		2.147 K 88 g.

Uwaga. Majątek rezerwowy utworzono w myśl postanowień art. XXXV. aktu fundacyjnego od roku 1904 przez wydzielanie z końcowego zapasu majątku obrotowego pewnej kwoty.

Majątek ten, do którego w myśl powołanego artykułu aktu fundacyjnego ma co roku wpływać pewna kwota z zasobów majątku obrotowego, służyć będzie na nieprzewidziane wydatki, ewentualnie na pokrycie możliwych wydatków inwestycyjnych w dobrach fundacyjnych.

68. Fundacya ś. p. Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . 646 K. — g.						
		b) 3·6% od książeczek Banku krajowego 4.019 „ 44 „						
		Razem 4.665 K. 44 g.						
		od tego odsetki bierne 5 „ 87 „						
		Czysty dochód . .	4.659	57	4.659	57	—	—
	2	Dochody z dóbr fundacyjnych:						
		a) należytość zaległa . — K. 14 g.						
		b) „ bieżąca . 48.936 „ 32 „						
		Razem . . 48.936 K. 46 g.						
		od tego zwrot . . 650 „ — „						
		Czysty dochód . .	48.286	46	48.161	46	125	—
	3	Rozmaite	20	18	20	18	—	—
	4	Efekta zakupione . . 44.587 K. 10 g.						
		od tego spieniężone . 39.000 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	5.587	10	5.587	10	—	—
		Suma dochodów . .	58.553	31	58.428	31	125	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 7.539 K. 88 g.						
		b) w efektach . . 27.000 „ — „	—	—	34.539	88	—	—
		Razem . .	—	—	92.968	19	—	—

68. Fundacya ś. p. Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Płaca kuratora z dodatkiem na mieszkanie	6.400	—	6.400	—	—	—
	2	Pensye i wsparcia dla mężczyzn . . . . 1.800 K. — g.						
		od tego zwrot . . . 100 „ — „	1.700	—	1.700	—	—	—
	3	Pensye i wsparcia dla kobiet . . . . 3.341 K. 69 g.						
		od tego zwrot . . . 250 „ — „	3.091	69	3.091	69	—	—
	4	Stypendya:						
		a) szlacheckie . . 1.050 K. — g.						
		b) włościańskie . 300 „ — „	1.350	—	1.350	—	—	—
	5	Gotówka wydana do majątku rezerwowego	2.000	—	2.000	—	—	—
	6	Gotówka wydana do majątku zarodowego	3.910	39	3.910	39	—	—
	7	Gotówka wydana administratorowi na częściowe pokrycie wsparć dożywotnich, darów z łaski, kosztów administracyjnych i t. p.	6.000	—	6.000	—	—	—
	8	Podatek ekwiwalentowy od majątku nieruchomego	1.494	60	1.494	60	—	—
	9	Rozmaite (datki dla biednych i t. p.) .	411	62	411	62	—	—
	10	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 44.587 K. 10 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 39.000 „ — „						
		Rzeczywisty wydatek . .	5.587	10	5.587	10	—	—
		Suma wydatków .	31.945	40	31.945	40	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 28.435 K. 69 g.						
		b) w efektach . . 32.587 „ 10 „	—	—	61.022	79	—	—
		Razem . .	—	—	92.968	19	—	—

68. Fundacya ś. p. Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Uwaga. Czyste dochody niniejszej fundacyi (t. j. pozostałe po pokryciu w pierwszym rzędzie zobowiązań ciążących z woli fundatorki, jak obowiązek utrzymania w dobrym stanie kaplicy i grobowców rodzinnych na cmentarzu w Rudzie, zamawiania cztery razy do roku mszy św. i wypłacania renty dożywotniej Julianowi Pietruskiemu; następnie po opędzeniu wydatków z posiadaniem majątku połączonych) służą na cele aktem fundacyjnym wskazane.

Część pensyj, wsparć dożywotnich i wydatków administracyjnych pokrywa Wydział krajowy z dochodów wpływających wprost do Kasy krajowej; część zaś przekazuje do wypłaty administratorowi, który potrzebne na to pieniądze otrzymuje z Kasy krajowej, o ile nie wystarczają wpływy kasy miejscowego zarządu.

W wykazanym powyżej zapasie z końcem roku 1907 w efektach w kwocie . . . . . 32.587 K 10 g.

mieszczą się kwoty pochodzące z dochodów lat poprzednich, a ulokowane na trzech odrębnych książeczkach, z których:

jedna Nr. 25.805 (książeczka Banku krajowego) w kwocie . . . . . 16.537 K 44 g.
stanowi fundusz przeznaczony w myśl art. IV. lit. *α*) aktu fundacyjnego na założenie szpitala i domu przytułku w dobrach fundacyjnych;

druga Nr. 25.806 (książeczka Banku krajowego) w kwocie . . . . . 6.049 „ 66 „
stanowi fundusz przeznaczony w myśl art. IV. lit. *β*) aktu fundacyjnego na podniesienie oświaty i dobrobytu włościan w dobrach fundacyjnych;

trzecia zaś Nr. 2 (książeczka zbiorowego rachunku Patronatu własność Spółki oszczędności i pożyczek dla włościan w Rudzie-Kochawina) w kwocie . . . . 10.000 „ — „
stanowi fundusz przeznaczony na założenie kasy zaliczkowej w dobrach fundacyjnych (częściowe wypełnienie celów art. IV. lit. *β*) aktu fundacyjnego wskazanych).

Razem j. w. kwota . . . 32.587 K 10 g.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce jest nadwyżką dochodów roku 1907, z której wydzielono w r. 1908: 28.435 K 69 g.

α) na cele fundacyi art. IV. lit. *α*) i *β*) kwotę 20.000 K — g.

b) na fundusz rezerwowy, w myśl art. XXXV. aktu fundacyjnego, kwotę . . . . 4.000 „ — „ 24.000 „ — „

resztę zaś w kwocie . . . . . 4.435 K 69 g.
fruktyfikuje się na rzecz majątku zarodowego fundacyi (LW. 55.599/08).

LW. 59.220/08.

69. Fundacya imienia ś. p. Oktawa Pietruskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka złożona przez urzędników Kasy krajowej zamiast wieńca na trumnę ś. p. Władysława Silkiewicza . .	30	—	30	—	—	—
	2	Efekta zakupione	33	28	33	28	—	—
		Suma dochodów .	63	28	63	28	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 3 K. 28 g.						
		b) w efektach . . 10.005 „ 40 „	—		10.008	68	—	—
		Razem . .	—	—	10.071	96	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówką wydana na zakupno efektów .	33	28	33	28	—	—
		Suma wydatków . .	33	28	33	28	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	10.038	68	—	—
		Razem . .	—	—	10.071	96	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	10.000 K. — g.	
2. 4% książeczka władkowa Banku krajowego	38 „ 68 „	10.038 K. 68 g.
Suma stanu czynnego . . .		10.038 K. 68 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		10.038 K. 68 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		10.008 K. 68 „
okazuje się **przyrost** majątku o		30 K. — g

69. Fundacya imienia ś. p. Oktawa Pietruskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego	400	—	400	—	—	—
	2	Efekta zakupione	400	—	400	—	—	—
		Suma dochodów .	800	—	800	—	—	
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . — K. 75 g.						
		b) w efektach . . 1.767 „ 17 „	—	—	1.767	92	—	—
		Razem . .	—	—	2.567	92	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	400	—	400	—	—	—
		Suma wydatków . .	400	—	400	—	—	—
		Zapas z końcem r. 1907:						
		a) w gotówce . . . — K. 75 g.						
		b) „ efektach . . . 2.167 „ 17 „	—	—	2.167	92	—	—
		Razem . .	—	—	2.567	92	—	—

Uwaga. Fundacya ta powstała z dobrowolnych składek funkcyonaryuszów kraju i zakładów krajowych, nie jest jeszcze ukonstytuowaną.

Wykazany z końcem r. 1907 zapas w efektach w kwocie . . 2.167 K. 17 g. stanowi 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego, na której lokuje się tymczasowo odsetki od efektów majątku zarodowego.

Kwota ulokowana na tej książeczce posłuży w pierwszym rzędzie na pokrycie należytości rządowej od majątku fundacyi.

70. Fundacya posagowa Eustachego Szumańskiego „ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	120.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	120.000	—	—	—
		Wydatki.						
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	120.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	120.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
4% listy zastawne galicyjsk. Towarzystwa kredytowego ziemskiego. . . .	120.000 K. — g.	120.000 K. — g.
Suma stanu czynnego . .		120.000 K. — g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		120.000 K. — g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		120.000 „ — „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

70. Fundacya posagowa Eustachego Szumańskiego „ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. gal. Towarz. kredytowego ziemskiego . . . 4.800 K. — g.						
		b) 3·6% od książeczek wkładkowych Banku krajowego . . . 587 „ 01 „						
		Razem . . 5.387 K. 01 g.						
		od tego podatek rentowy 24 „ — „						
		Czysty dochód . .	5.363	01	5.363	01	—	—
	2	Efekta zakupione . . 17.600 K. 36 g.						
		od tego spieniężone . 12.858 „ 02 „						
		Reczywiste przykupno . .	4.742	34	4.742	34	—	—
		Suma dochodów . .	10.105	35	10.105	35	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 1 K. 47 g.						
		b) w efektach . . . 19.719 „ 02 „	—	—	19.720	49	—	—
		Razem . .	—	—	29.825	84	—	—
		Wydatki.						
	1	Odsetki wypłacone uprawnionej od niewydanego posagu	371	28	371	28	—	—
	2	Posag wypłacony w efektach (książ. Banku krajowego)	9.405	56	9.405	56	—	—
	3	Gotówka wydana ua zakupno efektów . . 17.600 K. 36 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 12.858 „ 02 „						
		Czysty wydatek . .	4.742	34	4.742	34	—	—
	4	Rozmaite (koszta insercyjne) . . .	156	56	156	56	—	—
		Suma wydatków . .	14.675	74	14.675	74	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 94 K. 30 g.						
		b) w efektach . . . 15.055 „ 80 „	—	—	15.150	10	—	—
		Razem . .	—	—	29.825	84	—	—

70. Fundacya posagowa Eustachego Szumańskiego „ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana“.

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w efektach . 15.055 K. 80 g.
stanowią książeczki wkładkowe Banku krajowego, mianowicie:

a) 4% książeczka Nr. 25.811 na . na której ulokowano posag Maryi Heleny Zofii 3 im. Górskiej (utworzony w myśl aktu fundacyjnego z dochodów fundacyi za lata 1901 i 1902 wraz z narosłymi odsetkami po dzień 3. września 1904);	10.415 K. 73 g.
b) 4% książeczka Nr. 25.812 na . na razie własność majątku obrotowego; ulokowana na tej książeczce kwota stanowi czysty dochód fundacyi za rok 1907, który wraz z dochodem za rok 1908 posłuży w myśl aktu fundacyjnego na utworzenie nowego posagu do ewentualnego nadania w roku 1909.	4.640 „ 07 „
Razem j. w.	15.055 K. 80 g.

Odsetki od książeczki wykazanej powyżej pod *a*) wypłacane będą uprawnionej Maryi Helenie Zofii 3 im. Górskiej w myśl aktu fundacyjnego ewentualnie do 3. września roku 1914, t. j. do jej 40-go roku życia.

Część tych odsetek za r. 1907 stanowi zapas wykazany powyżej z końcem r. 1907 w gotówce 94 K. 30 g., którą z początkiem r. 1908 wypłacono Maryi Helenie Zofii 3 im. Górskiej (LW. 54175/08).

LW. 54.578/08.

71. Fundacya imienia śp. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	63	75	63	75	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.163 K. 75 g.						
		od tego spieniężone . . 1.039 „ 50 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	124	25	124	25	—	—
		Suma dochodów . .	188	—	188	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	9.344	91	—	—
		Razem . .	—	—	9.532	91	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.103 K. 25 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 1.039 „ 50 „						
		Rzeczywisty wydatek . .	63	75	63	75	—	—
		Suma wydatków . .	63	75	63	75	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	9.469	16	—	—
		Razem . .	—	—	9.532	91	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	9.400 K. — g.	
2. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj. . .	69 „ 16 „	9.469 K. 16 g.
Suma stanu czynnego . . .		9.469 K. 16 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		9.469 K. 16 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		9.344 „ 91 „
okazuje się **przyrost** majątku o		124 K. 25 g.

71. Fundacya imienia śp. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego	372	—	372	—	—	—
	2	Efekta zakupione	185	75	185	75	—	—
		Suma dochodów . .	557	75	557	75	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 284 K. 59 g.						
		b) w efektach . . . 250 „ — „	—	—	534	59	—	—
		Razem . .	—	—	1.092	34	—	—
		Wydatki.						
	1	Nagrody dla wzorowych wójtów:						
		a) należytość zaległa . 100 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 200 „ — „	300	—	300	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów .	185	75	185	75	—	—
	3	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego	63	75	63	75	—	—
		Suma wydatków .	549	50	549	50	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 107 K. 09 g.						
		b) w efektach . . . 435 „ 75 „	—	—	542	84	—	—
		Razem . .	—	—	1.092	34	—	—

71. Fundacya imienia śp. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.

Uwaga. Z wykazanego zapasu z końcem r. 1907 w efektach i w gotówce w łącznej kwocie . . . . . 542 K. 84 g.

zarezerwowano na rozdawnictwo nagród w r. 1908 kwotę stanowiącą czyste stałe dochody fundacyi za rok 1907 w sumie . . 372 „ — „

z reszty zaś w kwocie . . . . . 170 K. 84 g

zatrzymano kwotę . . . . . 100 „ — „

pochodzącą z dochodów r. 1906 na pokrycie jednej nagrody w roku 1908, nadanej dodatkowo za r. 1906, pozostałą zaś gotówkę . . 70 K. 84 g.

sfruktyfikowano z początkiem r. 1908 w myśl aktu fundacyjnego jako niezużytą resztę czystych dochodów za r. 1906 na rzecz majątku zarodowego fundacyi (LW. 46.008/08).

LW. 46.011/08.

72. Fundacya im. Izydora Kowalewskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	453	97	453	97	—	
	2	Efekta zakupione . . 565 K. 37 g.						
		od tego spieniężone . 89 „ 10 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	476	27	476	27	—	—
		Suma dochodów . .	930	24	930	24	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	19.760	82	—	—
		Razem . .	—	—	20.691	06	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 543 K. 07 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 89 „ 10 „						
		Czysty wydatek . . .	453	97	453	97	—	—
		Suma wydatków . .	453	97	453	97	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	20.237	09	—	—
		Razem . .	—	—	20.691	06	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem r. 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. **Zapas kasowy w efektach:**		
1) 4% listy zastawne Banku krajowego . .	3.200 K. — g.	
2) 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	17.000 „ — „	
3) książeczka wkładkowa Banku krajowego .	37 „ 09 „	20.237 K. 09 g.
Suma stanu czynnego		20.237 K. 09 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		20.237 K. 09 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		19.760 „ 82 „
okazuje się **przyrost** majątku o . . .		476 K. 27 g.

72. Fundacya im. Izydora Kowalewskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 112 K. — g.						
		b) 4% od obligacyi pożyczki m. Lwowa . 680 „ — „						
		c) 3·6% od książeczki Banku krajowego . 9 „ 72 „						
		Razem . 801 K. 72 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 13 „ 91 „						
		Czysty dochód . .	787	81	787	81	—	—
		Suma dochodów .	787	81	787	81	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	11	64	—	—
		Razem . .	—	—	799	45	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na wsparcia do rąk kuratora fundacyi Izydora Kowalewskiego w kwocie . 389 K. 20 g.						
		od tego pobrana jako zwrot nierozdanych na wsparcia pieniędzy . 53 „ 17 „						
		Czysty wydatek . .	336	03	336	03	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	453	97	453	97	—	—
		Suma wydatków . .	790	—	790	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	9	45	—	—
		Razem . .	—	—	799	45	—	—

72. Fundacya im. Izydora Kowalewskiego.

Uwaga. Dochody z odsetek od efektów majątku zarodowego tej fundacyi obracane bywają w myśl aktu fundacyjnego w połowie na zwiększenie majątku zarodowego, dopóki tenże nie wzrośnie do wysokości 40.000 K.; w drugiej zaś połowie na wsparcia pomiędzy podupadłych nie z własnej winy pocztmistrzów, poczteksped ytorów i pocztekspedyentów w Galicyi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, którą to połowę celem rozdawnictwa przesyła Wydział krajowy w gotówce na ręce fundatora a zarazem kuratora fundacyi Izydora Kowalewskiego, który sam zajmuje się rozdawnictwem wsparć.

Wykazany powyż zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . 9 K. 45 g. pochodzi z odsetek narosłych na książeczce Banku krajowego za lata poprzednie, które w myśl art. V. aktu fundacyjnego sfruktyfikowano z początkiem roku 1908 na rzecz majątku zarodowego (LW. 49318/08).

LW. 49.754/08.

73. Fundacya ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	457	38	457	38	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.530 K. — g.						
		od tego spieniężone . 1.031 „ 62 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	498	38	498	38	—	—
		Suma dochodów . .	955	76	955	76	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	71.820	82	—	—
		Razem . .	—	—	72.776	58	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.489 K. — g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 1.031 „ 62 „						
		Czysty wydatek . .	457	38	457	38	—	—
		Suma wydatków . .	457	38	457	38	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	72.319	20	—	—
		Razem . .	—	—	72.776	58	—	—

73. Fundacya ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zast. gal. Towarzystwa kredyt. ziemskiego	36.400 K.	
2. 4% listy zast. Banku krajowego . . .	34.700 „	
3. 4% obligacye gal. pożyczki kraj. z r. 1893 .	1.100 „	
4. 4% książeczka Banku kraj.	119 „ 20 g.	72.319 K. 20 g.
Suma stanu czynnego . . .		72.319 K. 20 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		72.319 K. 20 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906		71.820 „ 82 „
okazuje się **przyrost** majątku o		498 K. 38 g.

73. Fundacya ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% odsetki od listów zastaw. Banku kraj. 1.388 K. — g.						
		b) 4% odsetki od oblig. pożyczki kraj. z r. 1893 44 „ — „						
		c) 4% odsetki od listów zast. Tow. kred. ziem. 1.456 „ — „						
		Razem . 2.888 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 12 „ 17 „	2.875	83	2.875	83	—	—
		Suma dochodów . .	2.875	83	2.875	83	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	457	38	—	—
		Razem . .	—	—	3.333	21	—	—
		Wydatki.						
	1	Utrzymanie sierót podrzutków . .	2.400	—	2.400	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	457	38	457	38	—	—
		Suma wydatków . .	2.857	38	2.857	38	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—	—	475	83	—	—
		Razem . .	—	—	3.333	21	—	—

Uwaga. W roku 1907 było na utrzymaniu kosztem fundacyi 8 sierót podrzutków w Zakładzie stowarzyszenia opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie.

Wykazany powyżej zapas kasowy z końcem roku 1907 w gotówce w kwocie 475 K. 83 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1908 na rzecz majątku zarodowego. (LW. 46.702/08).

LW. 50.279/08.

74. Krajowy fundusz sierocy.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek rezerwowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Zwrot pożyczki od Zakładu wychowawcz. w Pawlikowcach	15.000	—	—	—	15.000	—
	2	Zwrot pożyczki od Zakładu wychowawcz. w Miejscu piastowem . . .	30.000	—	—	—	30.000	—
	3	4% odsetki od *a*) pożyczki ad 1) . .	210	—	210	—	—	—
		b) „ ad 2) . .	90	—	90	—	—	—
		c) narosłe na książeczce Banku krajow. . .	510	34	510	34	—	—
		d) kupon od spieniężonych efektów . .	337	78	337	78	—	—
	4	Gotówka pobrana za spieniężone efekta . . 58.273 K. 48 g. od tego gotówka wydana na zakupno efektów . 14.421 „ 60 „						
		Czyste przykupno .	43.851	88	43.851	88	—	—
		Suma dochodów .	90.000	—	45.000	—	45.000	—
		do tego: **Zapas** z początkiem r. 1907 w efektach .	—	—	262.637	78	—	—
		Razem .	—	—	307.637	78	—	—
		Wydatki.						
	1	Pożyczka udziel. Tow. „Powściągliwość i praca“ dla Zakładu wychow. w Pawlikowcach	15.000	—	15.000	—	—	—
	2	Pożyczka udziel. Tow. „Powściągliwość i praca“ dla Zakładu wychowawczego w Miejscu piastowem . . .	30.000	—	30.000	—	—	—
	3	Efekta spieniężone . . 60.673 K. 48 g. od tego efekta zakupione 14.421 „ 60 „						
		Czysty wydatek .	46.251	88	46.251	88	—	—
		Suma wydatków .	91.251	88	91.251	88	—	—
		do tego: **Zapas** z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	216.385	90	—	—
		Razem .	—	—	307.637	78	—	—

74. Krajowy fundusz sierocy.

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1907:

	Szczegół	Ogół
Stan czynny.		
1. Należytności czynne	45.000 K. — g.	
2. Zapas kasowy w efektach:		
a) 4% obligacye galicyjsk. pożyczki krajowej z roku 1904	212.500 „ — „	
b) 4% książeczka wkładkowa Banku krajow.	3.885 „ 90 „	
Suma stanu czynnego		261.385 K. 90 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		261.385 K. 90 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		262.637 „ 78 „
okazuje się **ubytek** majątku o		1.251 K. 88 g.

który powstał wskutek spieniężenia efektów dla uzyskania gotówki na udzielone j. w. pod poz. 1) i 2) wydatków pożyczki po kursie niższym od nominal. wart. tych efektów.

Uwaga. Fundusz ten utworzono uchwałą Wydziału krajowego z dnia 20. września 1905 (LW. 88381) z części kapitału uzyskanego z nadesłanych przez c. k. Sądy w Galicyi wpływów nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych z przeznaczeniem na ewentualne założenie krajowego zakładu dla sierót, bądź też subwencyonowanie lub dotowanie istniejących zakładów prywatnych, a to w miarę uchwał Wysokiego Sejmu.

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 5. marca 1907 LW. 29739 postanowiono całoroczne odsetki od majątku rezerwowego, począwszy od roku 1907 pobierać do majątku obrotowego na pokrycie kosztów utrzymania sierót.

Uchwałami Wysokiego Sejmu z dnia 18. marca i 26. września 1907, LW. 31839 i 99677 udzielono pożyczek Zakładom wychowawczym w Pawlikowcach i Miejscu piastowem 15.000 kor. i 30.000 kor. na budowę warsztatów i urządzeń przemysłowych.

Pożyczki te mają być zwrócone w 10-ciu rocznych ratach, a to pierwsza po 1.500 K. począwszy od 1-go lipca 1910 r., druga po 3.000 K. począwszy od 1-go stycznia 1911 r., wraz z 4% odsetkami od dnia wypłaty kapitałów.

74. Krajowy fundusz sierocy.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Nadwyżki z obrotu zbiorowych kas sierocych . 72.724 K. 62 g.						
		od tego zwroty . . 10 „ 37 „						
		Czysty dochód .	72.714	25	72.714	25	—	—
	2	Odsetki: *a*) z lokacyi w c. k. poczt. Kasie oszczędności . . .	127	68	127	68	—	—
		b) narosłe na książeczce Banku krajow.	6.836	06	6.836	06	—	—
		c) od majątku rezerwowego .	10.100	—	10.100	—	—	—
	3	Częściowy zwrot kosztów utrzymania i wychowania sierót	100	—	100	—	—	—
	4	Zwrot wkładki zawiązkowej złożonej w c. k. poczt. Kasie oszczędn. . .	100	—	—	—	100	—
	5	Gotówka pobrana za spieniężone efekta (książeczka Banku kr.) . 105.918 K. 34 g.						
		od tego gotówka wydana na zakupno efektów (ks. Banku kr.) . . . 87.403 „ 45 „						
		Czysty dochód .	18.514	89	18.514	89	—	—
		Suma dochodów .	108.492	88	108.392	88	100	—
		do tego: **Zapas** z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 11.318 K. 70 g.						
		b) w efektach (książ. Banku kr.) . . 67.964 „ 49 „	—	—	79.283	19	—	—
		Razem .	—	—	187.676	07	—	—

74. Krajowy fundusz sierocy.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	*a*) Koszta utrzymania i wychowania sierót . 98.869 K. 98 g. od tego zwroty . . 769 „ 08 „						
		Czysty wydatek .	98.100	90	98.100	90	—	—
		b) Koszta odstawienia sierót do zakładów	218	70	218	70	—	—
		c) Koszta sprawienia odzieży i wyprawek	2.185	—	2.185	—	—	—
		d) Koszta domowego leczenia i pogrzebów 196 K. 28 g. od tego zwroty . . 10 „ — „						
		Czysty wydatek .	186	28	186	28	—	—
	2	Potrzeby kancelaryjne (papier, druki, roboty introligatorskie)	67	95	67	95	—	—
	3	Rozmaite (koszta manip. i prowizya dla c. k. poczt. Kasy oszczędności) . .	304	75	304	75	—	—
	4	Wydano na lokacyę w c. k. poczt. Kasie oszczędn. 70.271 K. 76 g. od tego pobrano z lokacyi w c. k. poczt. Kasie oszczędności . . 70.271 „ 76 „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
	5	Efekta spieniężone (książ. Banku krajowego) 105.918 K. 34 g. od tego efekta zakupione (ks. Banku krajowego) 87.403 „ 45 „						
		Czysty wydatek .	18.514	89	18.514	89	—	—
		Suma wydatków .	119.578	47	119.578	47	—	—
		do tego: **Zapas** z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 18.648 K. — g. *b*) w efektach . . 49.499 „ 60 „	—	—	68.097	60	—	—
		Razem zgodnie z dochodami	—	—	187.676	07	—	—

74. Krajowy fundusz sierocy.

Uwaga. Fundusz ten, pochodzący z nadsyłanych przez c. k. Sądy wpływów nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych w Galicyi w myśl ustawy z dnia 3. czerwca 1901 (Dz. p. p. Nr. 62), przeznaczony na utrzymanie i wychowanie ubogich sierót jak również zaniedbanych i opuszczonych dzieci, wprowadzony został w życie w drugiej połowie roku 1905 pod nazwą „Krajowego funduszu sierocego", a to na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17. października 1904 zatwierdzony sankcyą cesarską z dnia 2. lutego 1905 (Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 26), do której Wydział krajowy zgodnie z jej postanowieniami wydał również rozporządzenie wykonawcze z dnia 7. kwietnia 1905 (LW. 34.601).

LW. 66.852/08.

75. Fundacya zapomogowa dla sierót po wojskowych imienia Angeliki Hoffmann-Sternhort, sieroty po c. i k. majorze.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	44	—	44	—	—	—
	2	Efekta zakupione	44	—	44	—	—	—
		Suma dochodów .	88	—	88	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	7.210	[illegible]	—	—
		Razem . .	—	—	7.298	45	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	44	—	44	—	—	—
		Suma wydatków .	44	—	44	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	7.254	45	—	—
		Razem . .	—	—	7.298	45	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	7.100 K. — g.	
2. książeczka wkładkowa Banku krajowego . .	154 „ 45 „	7.254 K. 45 g.
Suma stanu czynnego		7.254 K. 45 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		7.254 K. 45 „
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906		7.210 „ 45 „
okazuje się **przyrost** majątku o . .		44 K. — g.

75. Fundacya zapomogowa dla sierót po wojskowych imienia Angeliki Hoffmann-Sternhort, sieroty po c. i k. majorze.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		4% od listów zastawnych Banku kraj. .	284	—	284	—	—	—
		Suma dochodów .	284	—	284	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	328	—	—	—
		Razem .	—	—	612	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapomogi dla sierót po wojskowych (2 po 120 K.)	240	—	240	—	—	—
	2	Rozmaite (ogłoszenie konkursu) . .	21	—	21	—	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	44	—	44	—	—	—
		Suma wydatków .	305	—	305	—	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—	—	307	—	—	—
		Razem .	—	—	612	—	—	—

Uwaga. Z powyżej wykazanego zapasu kasowego z końcem r. 1907 w gotówce . . 307 K. przeniesiono do majątku zarodowego i ulokowano na książeczkę Banku krajowego z początkiem roku 1908 (LW. 7.038/08) kwotę . . . . . 23 „
reszta zaś w kwocie . . . . . 284 K.
stanowi czysty stały dochód z roku 1907 i użytą zostanie w roku 1908 na cele aktem fundacyjnym wskazane.

LW. 49.750/08.

76. Fundacya zapomogowa dla sierót po włościanach imienia Angeliki Hoffmann-Sternhort, sieroty po c. i k. majorze.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	263	43	263	43	—	—
	2	Efekta zakupione . . 767 K. 83 g.						
		od tego spieniężone . 485 „ — „						
		rzeczywiste przykupno .	282	83	282	83	—	—
		Suma dochodów .	546	26	546	26	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	7.762	11	—	—
		Razem .	—	—	8.308	37	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 748 K. 43 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 485 „ — „						
		rzeczywisty wydatek .	263	43	263	43	—	—
		Suma wydatków .	263	43	263	43	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	8.044	94	—	—
		Razem .	—	—	8.308	37	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	8.000 K. — g.	
2. książeczka wkładkowa Banku kraj. .	44 „ 94 „	8.044 K. 94 g.
Suma stanu czynnego		8.044 K. 94 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		8.044 K. 94 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		7.762 „ 11 „
okazuje się **przyrost** majątku o		282 K. 83 g.

76. Fundacya zapomogowa dla sierót po włościanach imienia Angeliki Hoffmann-Sternhort, sieroty po c. i k. majorze.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		4% od listów zastawnych Banku krajowego	314	75	314	75	—	—
		Suma dochodów .	314	75	314	75	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce .	—	—	353	43	—	—
		Razem .	—	—	668	18	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapomogi udzielone sierotom po włościanach	225	—	225	—	—	—
	2	Rozmaite (ogłoszenie konkursu) . .	12	—	12	—	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	263	43	263	43	—	—
		Suma wydatków .	500	43	500	43	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—	—	167	75	—	—
		Razem .	—	—	668	18	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce . . 167 K. 75 g.
zarezerwowano na pokrycie dwóch półrocznych zapomóg dla sierót po 45 K. (z rocznych 90 K.), czyli kwotę . . . . . 135 „ — „
gdyż zapomogi płatne są w ratach z góry, zaś odsetki od efektów majątku zarodowego, służące na pokrycie tych zapomóg, wpływają półrocznie z dołu — resztę zaś w kwocie . . . . . 32 K. 75 g.
sfruktyfikowano z początkiem roku 1908 na rzecz majątku zarodowego (LW. 49.737/08).

LW. 49.751/08.

77. Fundacya dobroczynna im. Jakóba hr. Potockiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Datki nadesłane przez gm. miasta Brzeżan w gotówce	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.806 K. — g. od tego spieniężone . . 260 „ 32 „						
		rzeczywiste przykupno .	1.545	68	1.545	68	—	—
	3	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku kraj. 520 K. — g. od tego odsetki bierne . 8 „ 72 „						
		czysty dochód .	511	28	511	28	—	—
		Suma dochodów .	3.056	96	3.056	96	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 236 K. — g.						
		b) w efektach . . 11.897 „ 66 „	—	—	12.133	66	—	—
		Razem .	—	—	15.190	62	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.745 K. 60 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 260 „ 32 „						
		rzeczywisty wydatek .	1.485	28	1.485	28	—	—
		Suma wydatków .	1.485	28	1.485	28	—	—
		Zapas z końcem r. 1907:						
		a) w gotówce . . 262 K. — g.						
		b) w efektach . . 13.443 „ 34 „	—	—	13.705	34	—	—
		Razem .	—	—	15.190	62	—	—

77. Fundacya dobroczynna im. Jakóba hr. Potockiego.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		262 K. — g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego . .	13.400 K. — g.	
2. 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego .	43 „ 34 „	13.443 „ 34 „
Suma stanu czynnego		13.705 K 34 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		13.705 K. 34 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . .		12.133 „ 66 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.571 K. 68 g.

a mianowicie przybyło:

a) w efektach .	1.545 K. 68 g.
b) w gotówce .	26 „ — „
Przyrost j. w. .	1.571 K. 68 g.

Uwaga. Kapitał zarodowy niniejszej fundacyi stanowią datki, które gmina miasta Brzeżan winna nadsyłać do Kasy krajowej w myśl art. IV. kontraktu darowizny z dnia 9. marca 1897 L. rep. 5.882, zatwierdzonego do LW. 68.296/01.

Fundacya ta wejdzie w życie, skoro z opłaty wymienionych datków urośnie kapitał potrzebny do urządzenia zakładu dobroczynnego w Brzeżanach, a mianowicie: ochronki dla ubogich dzieci chrześcijańskich, szpitala dla nieuleczalnych chrześcijan, czasowego przytułku dla rekonwalescentów chrześcijan, lub innych tym podobnych zakładów.

Obecnie fruktyfikuje się wszelkie dochody, pochodzące z opłacanych datków, w celu utworzenia takiego kapitału.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce w kwocie . . . . . 262 K. — g. sfruktyfikowano z początkiem r. 1908 na rzecz majątku zarodowego (LW. 701/08).

LW. 31.837/08.

78. Fundacya pamiątkowa im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Kapitał zahipotekowany na realności polskiej szkoły ludowej w Białej pod l. k. 229	30.000	—	—	—	30.000	—
	2	Zwrot pożyczki udzielonej Komitetowi administracyjnemu na cele wydawnictwa w efektach	20.000	—	2.000	—	18.000	—
		Suma dochodów .	50.000	—	2.000	—	48.000	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w efektach	—	—	47.331	80	—	—
		Razem .	—	—	49.331	80	—	—
		Wydatki.						
		Zapas z końcem r. 1907 w efektach .	—	—	49.331	80	—	—
		Razem .	—	—	49.331	80	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
a) 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	47.200 K. — g.	
b) 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	2.000 „ — „	
c) książeczka wkładkowa Banku krajowego . . .	131 „ 80 „	49.331 K. 80 g.
II. Należytości czynne:		
a) kapitał zahipotekowany na realności polskiej szkoły ludowej w Białej l. k. 229	30.000 K. — g.	
b) zwrot kapitału zakładowego wydanego do majątku obrotowego do dyspozycyi Komitetu administracyjnego	18.000 „ — „	48.000 „ — „
Suma stanu czynnego . . .		97.331 K. 80 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		97.331 K. 80 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . .		97.331 „ 80 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony** . .		— K. — g.

78. Fundacya pamiątk wa im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Uwaga. Wykazany powyżej w stanie majątkowym z końcem r. 1907 pod II. a) kapitał w sumie 30.000 K., zahipotekowany na realności pod L. wyk. hip. 346 (L. konskr. 229) w Białej, będącej własnością Towarzystwa szkoły ludowej w Krakowie. wypożyczył Komitet administracyjny fundacyi przed złożeniem majątku zarodowego w Kasie Wydziału krajowego Towarzystwu szkoły ludowej w Krakowie na budowę polskiej szkoły ludowej w Białej.

Na mocy skryptu dłużnego z daty Kraków 28. września 1897 L. r. 26.395 zobowiązało się wymienione powyżej Towarzystwo płacić w Kasie krajowej od tego kapitału odsetki w wysokości $^1/_2\%$ od chwili wypożyczenia w półrocznych ratach z góry dnia 1. stycznia i 1. lipca co roku.

Wykazany zaś w stanie majątkowym z końcem roku 1907 pod II. b) kapitał w efektach 18.000 K. stanowi resztę kapitału wydanego w roku 1902 do majątku obrotowego do dyspozycyi Komitetu administracyjnego na wydawnictwo dzieła „Polska, obrazy i opisy“, a to w myśl art. VII. aktu fundacyjnego za zezwoleniem Wydziału krajowego (LW. 83.871/902). Należytość tę zwraca się majątkowi zarodowemu w ratach rocznych w efektach po 2.000 K., począwszy od r. 1907 (patrz majątek obrotowy „Uwaga“).

78. Fundacya pamiątkowa im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki:						
		a) od 4% listów zastawnych Towarz. kredyt. ziemskiego . . . 1.888 K. — g.						
		od tego podatek rentowy 9 „ 44 „						
		Czysty dochód .	1.878	56	1.878	56	—	—
		b) od 4% listów zast. Banku krajowego	6	—	6	—	—	—
		c) ½% od kapitału 30.000 K. zahipotekowanego na realności polskiej szkoły ludowej w Białej	150	—	150	—	—	—
	2	Ze sprzedaży wydawnictw własnych .	9.080	—	9.080	—	—	—
	3	Efekta zakupione	2.000	—	2.000	—	—	—
		Suma dochodów .	13.114	56	13.114	56	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w gotówce	—	—	10.600	21	—	—
		Razem .	—	—	23.714	77	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana Komitetowi administracyjnemu na koszta wydawnictwa „Polski“:						
		a) honorarya autorskie . 1.240 K. 10 g.						
		b) druk i papier . . 9.000 „ — „						
		c) klisze i rysunki . . 2.091 „ 54 „						
		d) oprawa i broszurowanie 637 „ 20 „						
		razem . 12.968 K. 84 g.						
		od tego zwroty korelatywne 294 „ 84 „						
		Czysty wydatek .	12.674	—	12.674	—	—	—
	2	Koszta administracyi:						
		a) płaca sekretarza . . 200 K. — g.						
		b) płace funkcyonaryuszów 488 „ — „						
		c) tantyemy . . . 91 „ 60 „	779	60	779	60	—	—
	3	Należytość prawna	7.033	60	1.004	80	6.028	80
	4	Gotówka wydana na zakupno efektów .	1.884	—	1.884	—	—	—
	5	Zwrot kapitału majątkowi zarodowemu w efektach	20.000	—	2.000	—	18.000	—
		Suma wydatków .	42.371	20	18.342	40	24.028	80
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—	—	5.372	37	—	—
		Razem .	—	—	23.714	77	—	—

78. Fundacya pamiątkowa im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Uwaga. Dochody tej fundacyi służą na wydawnictwa tanich książek dla polskiego ludu, które w miarę zasobów fundacyi mogą być rozdawane i bezpłatnie.

Wykazana powyżej pod poz. 5. wyd. należytość bierna w efektach 18.000 K. stanowi resztę kapitału wypożyczonego z majątku zarodowego (patrz majątek zarodowy „Uwaga“) do dyspozycyi Komitetu administracyjnego na wydawnictwo dzieła: „Polska, obrazy i opisy“.

Kapitał ten ma być zwrócony w efektach do majątku zarodowego, a Komitet administracyjny zobowiązany jest do zrefundowania tego kapitału począwszy od roku 1907 w ratach rocznych, wynoszących co najmniej 2.000 K. (LW. 5.628/905).

Wykazana pod poz. 3. wyd. należytość bierna jest resztą należytości prawnej w sumie 10.048 K., wymierzonej od kapitału fundacyjnego. Wskutek starań Wydziału krajowego uzyskano zezwolenie spłaty tej należytości w dziesięciu ratach rocznych, począwszy od roku 1904, z opuszczeniem odsetek zwłoki (LW. 59.372/904).

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . 5.372 K. 37 g. służyć będzie na potrzeby bieżące fundacyi w roku 1908.

LW. 34.459/08

79. Fundacya dobroczynna ś. p. Wojciecha Bursika.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego.	8	—	8	—	—	—
	2	Efekta zakupione	8	—	8	—	—	—
		Suma dochodów . .	16	—	16	—	—	—
		Zapas początkiem roku 1907 . . .	—	—	3.328	52	—	—
		Razem . .	—	—	3.344	52	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	8	—	8	—	—	—
		Suma wydatków . .	8	—	8	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	3.336	52	—	—
		Razem . .	—	—	3.344	52	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny:		
a) 4% listy zast. Banku krajowego . .	3.200 K — g.	
b) 4% książeczka gal. Kasy oszcz. Nr. 166.340 .	136 „ 52 „	3.336 K 52 g.
Suma stanu czynnego		3.336 K 52 g
Stan bierny:		— „ — „
Czysty stan czynny.		3.336 K 52 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		3.328 „ 52 „
okazuje się o **przyrost** majątku o . .		8 K — g.

79. Fundacya dobroczynna ś. p. Wojciecha Bursika.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1906 K.	g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego	128	—	128	—	—	—
		Suma dochodów .	128	—	128	—	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	136	—	—	—
		Razem . .	—	—	264	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	8	—	8	—	—	—
	2	Jednorazowe wsparcia	120	—	120	—		—
		Suma wydatków . .	128	—	128	—	—	—
		Zapas z końcem r. 1907 w gotówce .	—	—	136	—	—	—
		Razem . .	—	—	264	—	—	—

Uwaga. Po zatwierdzeniu w r. 1905 przez c. k. Namiestnictwo aktu fundacyjnego, fundacya ta została aktywowaną w roku 1906. W myśl artykułu IV. i V. aktu fundacyjnego czyste stałe dochody z odsetek od efektów majątku zarodowego służyć mają na wypłatę jednego lub dwóch jednorazowych wsparć dla ubogich, zamieszkałych we Lwowie, ojców rodzin klasy robotniczej.

W r. 1907 wypłacono dwa wsparcia jednorazowe po 60 K.

Z wykazanego z końcem r. 1907 zapasu w gotówce . . . . . 136 K.
zarezerwowano kwotę . . . . . 128 „
jako czysty stały dochód za r. 1907 na cele rozdawnictwa wsparć w r. 1908 wykonać się mającego:
resztę zaś w kwocie . . . . . 8 K.
sfruktyfikowano z początkiem r. 1908 na rzecz majątku zarodowego (LW. 18.832/08).

LW. 31.840/08.

80. Fundacya dobroczynna ś. p. Samuela Głowińskiego dla ubogich przy kościele w Winnikach.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	3.850	22	3.850	22	—	—
	2	Efekta zakupione	4.006	52	4.006	52	—	—
		Suma dochodów . .	7.856	74	7.856	74	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	145.166	19	—	—
		Razem .	—	—	153.022	93	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	3.850	22	3.850	22	—	—
		Suma wydatków .	3.850	22	3.850	22	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 . . .	—	—	149.172	71	—	—
		Razem . .	—	—	153.022	93	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
a) 4% obligacye pożyczki krajowej z r. 1893	96.800 K. — g.	
b) 4% „ renty papierowej . . .	28.500 „ — „	
c) 4% listy zastawne Banku krajowego . .	23.700 „ — „	
d) 4% książeczka „ „ . .	172 „ 71 „	149.172 K. 71 g.
Suma stanu czynnego . . .		149.172 K. 71 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		149.172 K. 71 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		145.166 „ 19 „
okazuje się **przyrost majątku** o kwotę		4.006 K. 52 g.

80. Fundacya dobroczynna ś. p. Samuela Głowińskiego dla ubogich przy kościele w Winnikach.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . . 3.872 K. — g.						
		b) 4% od listów renty papierowej . . 1.140 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych Banku kraj. . 888 „ — „						
		Razem . 5.900 K. — g.						
		od tego odsetki bierne . 11 „ 67 „	5.888	33	5.888	33	—	—
		Suma dochodów .	5.888	33	5.888	33	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	932	22	—	—
		Razem . .	—	—	6.820	55	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	3.850	22	3.850	22	—	—
		Suma wydatków . .	3.850	22	3.850	22	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce .	—	—	2.970	33	—	—
		Razem . .	—	—	6.820	55	—	—

Uwaga. Fundacya niniejsza nie weszła jeszcze w życie, a sprawa jej ukonstytuowania jest w toku. Zapas kasowy w gotówce w kwocie 2.970 K. 33 g. sfruktyfikowano z początkiem 1908 r. na rzecz majątku zarodowego (LW. 14.915/08).

LW. 22.636/08.

81. Fundacya ś. p. Dra Tytusa Przesmyckiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	823	31	823	31	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.046 K. 01 g.						
		od tego spieniężone . 200 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .	846	01	846	01	—	—
		Suma dochodów .	1.669	32	1.669	32	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 w efektach	—	—	116.789	39	—	—
		Razem . .	—	—	118.458	71	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.023 K. 31 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 200 „ — „						
		Czysty wydatek .	823	31	823	31	—	—
		Suma wydatków .	823	31	823	31	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach	—	—	117.635	40	—	—
		Razem .	—	—	118.458	71	—	—

81. Fundacya ś. p. Dra Tytusa Przesmyckiego.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zast. gal. Banku hipotecznego	12.000 K. — g.	
2. 4½% listy „ „ Banku krajowego .	5.000 „ — „	
3. 4% listy zast. galic. Banku hipotecznego .	2.400 „ — „	
4. 4% „ „ Banku krajowego . .	68.500 „ — „	
5. 4% „ „ galicyjsk. Towarz. kredytowego ziemskiego	29.600 „ — „	
6. książeczka wkładkowa Banku kraj. . .	135 „ 40 „	117.635 K. 40 g.
Suma stanu czynnego . .		117.635 K. 40 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		117.635 K. 40 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . .		116.789 „ 39 „
okazuje się **przyrost** majątku o . . .		846 K. 01 g.

81. Fundacya ś. p. Dra Tytusa Przesmyckiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych gal. Banku hipotecznego . . 544 K. 50 g.						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 225 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych galic. Banku hipotecznego . . 92 „ — „						
		d) 4% od listów zastawnych galic. Banku krajowego . . 2.728 „ 89 „						
		e) 4% od listów zastawnych Towarzystwa kredyt. ziemskiego . 1.184 „ — „						
		Razem . . 4.774 K. 39 g.						
		od tego podatek rentowy 5 „ 92 „						
		Czysty dochód . .	4.768	47	4.768	47	—	—
		Suma dochodów .	4.768	47	4.768	47	—	—
		Zapas z początkiem r. 1907 w gotówce	—	—	2.773	31	—	—
		Razem . .	—	—	7.541	78	—	—
		Wydatki.						
	1	Renta dożywotnia Emilii Wyspiańskiej .	1.200	—	1.200	—	—	—
	2	Wsparcia dożywotnie	1.200	—	1.200	—	—	—
	3	Stypendya	1.500	—	1.500	—	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
	5	Gotówka wydana do majątku zarodowego	823	31	823	31	—	—
		Suma wydatków .	4.723	31	4.723	31	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w gotówce	—	—	2.818	47	—	—
		Razem . .	—	—	7.541	78	—	—

81. Fundacya ś. p. Dra Tytusa Przesmyckiego.

Uwaga. Prowizoryczne aktywowanie niniejszej fundacyi nastąpiło z końcem roku 1905 na podstawie tymczasowego aktu fundacyjnego przez c. k. Namiestnictwo zatwierdzonego (LW. 5.290/905).

Przez czas trwania czynności prowizoryalnej służyć będą czyste stałe dochodfundacyi przedewszystkiem na wypłatę dożywotniej renty Emilii Wyspiańskiej, legoy wanej jej przez ś. p. fundatora, — zaś pozostała reszta tych dochodów będzie obracaną na wypłatę stypendyów i dożywotnich wsparć po połowie.

Z chwilą zgaśnięcia renty Emilii Wyspiańskiej, a po zwinięciu wsparć i stypendyów w miarę ich opróżnienia się — nastąpi definitywne aktywowanie fundacyi.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1907 w gotówce 2.818 K. 47 g. zarezerwowano na wypłatę w roku 1907:

a) półrocznej renty Emilii Wyspiańskiej . . .	600 K.	
b) 5 półrocznych rat nadanych już stypendyów po 150 K.	750 „	
c) 2 półroczne raty nadanych już dożywotnich wsparć	600 „	1.950 „ — „
resztę zaś w kwocie		868 K. 47 g.

przeniesiono w myśl art. III. tymczasowego aktu fundacyjnego do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 52.051/908).

LW. 52.054/908.

82. Fundacya dobroczynna dla powiatu turczańskiego ku uczczeniu 60-letnich rządów Cesarza Franciszka Józefa I.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	**Odsetki od efektów:**						
		a) 4% od listów zastawnych Banku kraj. 86 K. 44 g.						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku kraj. 40 „ 50 „	126	94	126	94	—	—
	2	**Efekta zakupione** . . 426 K. 94 g.						
		od tego spieniężone . . 47 „ 30 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	379	64	379	64	—	—
		Suma dochodów . .	506	58	506	58	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 244 K. 30 g.						
		b) w efektach . . . 3.019 „ 87 „	—	—	3.264	17	—	—
		Razem . .	—	—	3.770	75	—	—
		Wydatki.						
	1	**Gotówka wydana za zakupno efektów** . . 418 K. 54 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 47 „ 30 „						
		Czysty wydatek . .	371	24	371	24	—	—
		Suma wydatków . .	371	24	371	24	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 w efektach .	—	—	3.399	51	—	—
		Razem . .	—	—	3.770	75	—	—

82. Fundacya dobroczynna dla powiatu turczańskiego ku uczczeniu 60-letnich rządów Cesarza Franciszka Józefa I.

Stan majątku z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.300 K. — g.	
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	900 „ — „	
3. książeczka wkładkowa Banku krajowego	199 „ 51 „	3.399 K. 51 g.
Suma stanu czynnnego . .		3.399 K. 51 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3.399 K. 51 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		3.264 „ 17 „
okazuje się **przyrost** majątku o		135 K. 34 g.
a mianowicie: przybyło w efektach . . .	379 K. 64 g.	
ubyło w gotówce	244 „ 30 „	
Przyrost j. w. . .	135 K. 34 g.	

Uwaga. Fundacya ta, utworzona ze składek zebranych przez c. k. Starostę powiatu turczańskiego Leopolda z Biliny Bilińskiego dla uczczenia 60-letnich rządów Najjaśniejszego Pana, ma służyć na cele dobroczynne.

Wydział krajowy nie powziął dotychczas postanowienia co do przyjęcia fundacyi tej w swój zarząd, zatem złożony w Kasie krajowej fundusz zarodowy tej fundacyi jest na razie tymczasowym depozytem.

Wszelkie dochody z odsetek od efektów lokuje Kasa krajowa na **książeczkę** Banku krajowego w myśl polecenia Wydziału krajowego do LW. 84.085/07.

LW. 54.577/908.

83. Fundacya im. Józefa Ostaszewskiego dla ulżenia członkom gminy Klimkówka pow. Sanok w płaceniu podatków.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893 392 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 10 „ 72 „	402	72	402	72	—	—
	2	Efekta zakupione . . 500 K. — g.						
		od tego spieniężone . 94 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .	406	—	406	—	—	—
		Suma dochodów . .	808	72	808	72	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 196 K. — g.						
		b) w efektach . . . 9.985 „ 56 „	—	—	10.181	56	—	—
		Razem . .	—	—	10.990	28	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 486 K. — g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 94 „ — „						
		Rzeczywisty wydatek .	392	—	392	—	—	—
		Suma wydatków . .	392	—	392	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 206 K. 72 g.						
		b) w efektach . . . 10.391 „ 56 „	—	—	10.598	28	—	—
		Razem . .	—	—	10.990	28	—	—

83. Fundacya im. Józefa Ostaszewskiego dla ulżenia członkom gminy Klimkówka pow. Sanok w płaceniu podatków.

Stan majątku z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		206 K. 72 g.
b) „ efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	9.800 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego	500 „ — „	
3. książeczka wkładkowa Banku krajowego	91 „ 56 „	10.391 „ 56 „
Suma stanu czynnego . .		10.598 K. 28 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		10.598 K. 28 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906 . .		10.181 „ 56 „
okazuje się **przyrost** majątku o		416 K. 72 g.
a mianowicie przybyło: *a*) w gotówce . .	10 K. 72 g.	
b) w efektach . .	406 „ — „	
przyrost j. w. . . .	416 K. 72 g.	

Uwaga. Fundacyę niniejszą oddało c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w tymczasowy zarząd Wydziałowi krajowemu (LW. 78.592/900) do czasu, kiedy majątek zarodowy wzrośnie do kwoty dla celów fundacyi wymaganej, t. j. do chwili, kiedy odsetki od majątku zarodowego wystarczą na pokrycie połowy należytości rocznych podatków, przypisanej dla gminy rustykalnej Klimkówka powiat Sanok. Zanim to nastąpi, fruktyfikuje się wszelkie odsetki od efektów majątku zarodowego na rzecz tegoż majątku.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1907 w gotówce . . 206 K. 72 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1908 na rzecz majątku zarodowego.

LW. 52.053/908.

84. Fundusz na założenie i utrzymanie krajowego żydowskiego instytutu teologicznego we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Pobrano tytułem dobrowolnych datków:						
		a) w gotówce . . . 6.638 K. 96 g.						
		b) w efektach . . . 2.100 „ — „	8.738	96	8.738	96	—	—
	2	Efekta zakupione	4.230	—	4.230	—	—	—
		Suma dochodów . .	12.968	96	12.968	96	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	12.968	96	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	4.230	—	4.230	—	—	—
		Suma wydatków .	4.230	—	4.230	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . . . 2.408 K. 96 g.						
		b) w efektach . . . 6.330 „ — „	—	—	8.738	96	—	—
		Razem . .	—	—	12.968	96	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1907.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		2.408 K. 96 g.
b) w efektach:		
1. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	100 K. — g.	
2. 4% renta węgierska	2.000 „ — „	
3. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj. .	4.230 „ — „	6.330 „ — „
Suma stanu czynnego		8.738 K. 96 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		8.738 K. 96 g.

84. Fundusz na założenie i utrzymanie krajowego żydowskiego instytutu teologicznego we Lwowie.

Uwaga. Wykazany z końcem r. 1907 zapas kasowy w gotówce i efektach w łącznej kwocie 8.738 K. 96 g. pochodzi z datków dobrowolnych gmin wyznaniowych i osób prywatnych, które w drugiej połowie r. 1907, a po koniec tego roku wpłynęły do Kasy krajowej na okólnik Wydziału krajowego z dnia 26. marca 1907 do LW. 30.980 wystosowany w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16. marca 1907 do wszystkich gmin wyznaniowych izraelickich w Galicyi.

Datki te przeznaczone są na utworzenie funduszu potrzebnego na założenie i utrzymanie izraelickiego instytutu teologicznego we Lwowie, powstać mającego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 9. października 1907.

Wykazaną w zapasie z końcem r. 1907 gotówkę . . . 2.408 K. 96 g. ulokowano z początkiem r. 1908 na wkładkową książeczkę Banku krajowego.

LW. 66.535/08.

LW. 29.418|908
Alegat XVI do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1907.

XVI.

FUNDUSZE PROPINACYJNE MIAST

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

LW. 54069/908.

Drukarnia i litografia Pillera, Neumanna i Sp. we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Opłaty od szynkarzy	85.587	19	65.676	30	19.910	89
II.	2	Jednorazowe opłaty od założonych browarów, gorzelń i miodosytni . .	—	—	—	—	—	—
III.	3	Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych	1.568	68	666	88	901	80
IV.	4	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych	—	—	—	—	—	—
V.	5	Odsetki zwłoki	1.250	—	1.250	—	—	—
VI.	6	Zasiłek ze Skarbu Państwa . . .	217.051	56	217.051	56	—	—
VII.	7	Odsetki od kapitałów lokowanych .	341.025	26	341.025	26	—	—
VIII.	8	Rozmaite dochody	1.040	20	—	—	1.040	20
		Suma dochodów rzeczywistych	647.522	89	625.670	—	21.852	89
		B) Przenośne.						
	9	**Zakupno i sprzedaż efektów:**						
		a) Efekta zakupione . . .	2,536.911	07	2,536.911	07	—	—
		b) Gotówka za sprzedane efekta .	2,109.546	87	2,109.546	87	—	—
	10	**Spłata pożyczek udzielonych miastom na inwestycye . . . .**						
		należytość zaległa . 673.546 K 71 g.						
		„ bieżąca . 420.000 „ — „	1,093.546	71	36.283	61	1,057.263	10
	11	**Gotówka za wylosowane efekta . .**	74.000	—	74.000	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	6,461.527	54	5,382.411	55	1,079.115	99
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . 147.612 K 40 g						
		b) w efektach . 8,599.068 „ 13 „			8,746.680	53		
		Ogółem .			14,129.092	08		

37. miast uprawnionych. Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Koszta administracyjne	4.180	—	4.180	—	—	—
II.	2	Potrzeby kancelaryjne	171	36	171	36	—	
	3	Rozmaite wydatki	23.046	13	23.002	70	43	43
	4	Podatek rentowy w wysokości $^1/_2$% przypadający c. k. Skarbowi Państwa od kuponów 4% listów rentowych .	3	87	—	—	3	87
		Suma wydatków rzeczywistych	27.401	36	27.354	06	47	30
	5	**B) Przenośne.**						
		Kupno i sprzedaż efektów:						
		a) Gotówka wydana na zakupno efektów	2,514.317	94	2,514.317	94	—	—
		b) Efekta sprzedane . . .	2.084.965	77	2,084.965	77	—	—
	6	**Pożyczki udzielone miastom na inwestycye**	420.000	—	250.000	—	170.000	—
	7	**Efekta wylosowane** . . .	74.00	—	74.000	—		—
		Suma wszystkich wydatków .	5,120.685	07	4,950.637	77	170.047	30
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . 201.440 K 88 g.						
		b) w efektach . 8,977.013 „ 43 „			9,178.454	31		
		Ogółem .			14,129.091	08		

Stan majątku z końcem roku 1907.

A) Stan czynny:	*Szczegół*	*Ogół*
a) w gotówce		201.440 K 88 g.
b) w efektach:		
1. w 4% pożyczce krajowej z r. 1893	129.000 K — g.	
2. w 4% listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego	465.200 „ — „	
3. w 4% listach zastawnych Banku krajowego	3,237.300 „ — „	
4. w 4½% „ „ „	204.600 „ — „	
5. w 4% obligacyach kolejowych Banku krajowego	1,445.800 „ — „	
6. w 4% pożyczce krajowej z r. 1904	1,836.600 „ — „	
7. w 4% „ „ z r. 1905	868.600 „ — „	
8. w 4% listach rentowych	176.150 „ — „	
9. w 4% książeczkach wkładkowych Banku krajowego	613.763 „ 43 „	8,977.013 K 43 g.
10. w należytościach czynnych		1,079.115 „ 99 „
Suma stanu czynego		10,257.570 K 30 g.
B) Stan bierny		170.047 K 30 g.
Czysty stan czynny		10,087.523 „ — „

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
		Dochody.						
		A.) Rzeczywiste.						
I.		**Opłaty od szynkarzy.**						
	1	1. Miasto Bełz	975	—	850	—	125	—
		2. „ Bochnia	1.229	19	1.009	19	220	—
		3. „ Brody	2.580	61	2.355	16	225	45
		4. „ Dobromil	810	—	525	—	285	—
		5. „ Drohobycz	3.791	22	2.364	02	1.427	20
		6. „ Gródek Jagielloński	1.672	88	1.672	28	—	60
		7. „ Grybów	375	—	375	—	—	—
		8. „ Jarosław	3.388	31	1.714	46	1.673	85
		9. „ Jaryczów nowy	476	45	476	45	—	—
		10. „ Jasło	1.308	—	1.308	—	—	—
		11. „ Kołomyja	3.534	61	3.434	61	100	—
		12. „ Krosno	976	59	911	73	64	86
		13. „ Lubaczów	1.060	—	1.060	—	—	—
		14. „ Mrzygłód	80	—	60	—	20	—
		15. „ Myślenice	300	—	300	—	—	—
		16. „ Nowy Targ	2.469	81	1.821	41	648	40
		17. „ Pilzno	462	92	428	96	33	96
		18. „ Podgórze	1.933	12	1.702	89	230	23
		19. „ Przemyśl	10.201	92	7.818	02	2.383	90
		20. „ Rzeszów	2.010	36	1.987	03	23	33
		21. „ Sambor	3.697	17	3.177	58	519	59
		22. „ Sanok	1.682	14	1.184	77	497	37
		23. „ Sącz nowy	3.673	26	2.303	46	1.369	80
		24. „ Sącz stary	555	—	405	—	150	—
		25. „ Skawina	295	—	295	—	—	—
		26. „ Śniatyn	1.480	—	1.120	—	360	—
		27. „ Sokal	760	—	589	10	170	90
		28. „ Stanisławów	6.818	57	5.292	71	1.525	86
		29. „ Starasól	375	—	300	—	75	—
		30. „ Stary Sambor	1.151	41	544	56	606	85
		31. „ Stryj	5.382	92	2.930	52	2.452	40
		32. „ Tarnopol	6.267	69	4.597	52	1.670	17
		33. „ Tarnów	6.315	81	4.610	39	1.705	42
		34. „ Trembowla	2.189	96	1.282	57	907	39
		35. „ Wieliczka	981	14	961	14	20	—
		36. „ Złoczów	2.233	52	2.200	19	33	33
		37. „ Żółkiew	2.092	61	1.707	58	385	03
		Suma rubryki I.	85.587	19	65.676	30	19.910	89
II.	2	**Jednorazowe opłaty od założonych browarów, gorzelń i miodosytni**	—	—	—	—	—	—

Dochody. Fundusz propincyjne

Rybryka	Pozrcya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
III.	3.	**Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych.**						
		1. Miasto Brody	360	—	—	—	360	—
		2. „ Drohobycz	296	04	266	04	30	—
		3. „ Gródek Jagielloński	10	—	10	—	—	—
		4. „ Myślenice	93	32	93	32	—	—
		5. „ Podgórze	—	52	—	52	—	—
		6. „ Przemyśl	150	—	—	—	150	—
		7. „ Sącz nowy	90	—	90	—	—	—
		8. „ Stanisławów	238	80	30	—	208	80
		9. „ Stryj	70	—	20	—	50	—
		10. „ Tarnów	110	—	87	—	23	—
		11. „ Trembowla	130	—	50	—	80	—
		12. „ Złoczów	20	—	20	—	—	—
		Suma rubryki III.	1 568	68	666	88	901	80
IV	4	**Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych**	—	—	—	—	—	—
V.	5	**Odsetki zwłoki.**						
		1. Miasto Bełz	19	60	19	60	—	—
		2. „ Bochnia	6	07	6	07	—	—
		3. „ Brody	22	46	22	46	—	—
		4 „ Dobromil	10	25	10	25	—	—
		5. „ Drohobycz	81	85	81	85	—	—
		6. „ Gródek Jagielloński	12	97	12	97	—	—
		7. „ Grybów	1	19	1	19	—	—
		8. „ Jarosław	48	55	48	55	—	—
		9. „ Jaryczów nowy	15	28	15	28	—	—
		10. „ Jasło	7	53	7	53	—	—
		11. „ Kołomaja	85	50	85	50	—	—
		12. „ Krosno	13	74	13	74	—	—
		13. „ Lubaczów	5	14	5	14	—	—
		14. „ Mrzygłód	1	54	1	54	—	—
		15. „ Myślenice	3	65	3	65	—	—
		16. „ Nowy Targ	71	24	71	24	—	—
		17. „ Pilzno	10	71	10	71	—	—
		18. „ Podgórze	9	56	9	56	—	—
		19. „ Przemyśl	210	77	210	77	—	—
		20. „ Rzeszów	20	51	20	51	—	—
		21. „ Sambor	57	69	57	69	—	—
		Do przeniesienia	715	80	715	80	—	—

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
V.	5	Z przeniesienia . .	715	80	715	80	—	—
		22. Miasto Sanok	32	57	32	57	—	—
		23. „ Sącz nowy	40	14	40	14	—	—
		24. „ Sącz stary	7	04	7	04	—	—
		25. „ Skawina	—	07	—	07	—	—
		26. „ Śniatyn	5	32	5	32	—	—
		27. „ Skokal	7	29	7	29	—	—
		28. „ Stanisławów	92	46	92	46	—	—
		29. „ Starasól	1	40	1	40	—	
		30. „ Stary Sambor . . .	11	33	11	33	—	—
		31. „ Stryj	94	49	94	49	—	—
		32. „ Tarnopol	79	60	79	60	—	—
		33. „ Tarnów	82	87	82	87	—	—
		34. „ Trembowla	29	46	29	41	—	—
		35. „ Wieliczka	15	27	15	27	—	—
		36. „ Złoczów	15	09	15	09	—	—
		37. „ Żółkiew	19	80	19	80	—	—
		Suma rubryki V. . .	1.250	—	1.250	—	—	—
VI.	6	**Zasiłek ze Skarbu Państwa.**						
		Zasiłek ze Skarbu Państwa płatny w 12 miesięcznych ratach, wynosi rocznie . 217.741 K 56 g. a po potrąceniu należytości stemplowej do kwitów — ściąganej przy poborze miesięcznych rat — przez c. k. główną Kasę krajową w kwocie 690 „ — „ wynosi rzeczywista subwencya . 217·051 K 56 g. z której wedle repartycyi przypada na:						
		1. Miasto Bełz	2.232	72	2.232	72	—	—
		2. „ Bochnia	7.110	24	7.110	24	—	—
		3. „ Brody	4.427	28	4.427	28	—	—
		4. „ Dobromil	1.984	56	1.984	56	—	—
		5. „ Drohobycz	22.885	44	22.885	44	—	—
		6. „ Gródek Jagielloński .	6.211	80	6.211	80	—	—
		7. „ Grybów	1.248	72	1.248	72	—	—
		8. „ Jarosław	8.597	28	8.597	28	—	—
		9. „ Jaryczów nowy . . .	709	44	709	44	—	—
		10. „ Jasło	2.323	92	2.323	92	—	—
		11. „ Kołomyja	10.874	64	10.874	64	—	—
		12. „ Krosno	1.950	—	1.950	—	—	—
		13. „ Lubaczów	1.213	20	1.213	20	—	—
		14. „ Mrzygłód	119	04	119	04	—	—
		15. „ Myślenice	2 032	56	2.032	56	—	—
		16. „ Nowy Targ	1.422	96	1.422	96	—	—
		17. „ Pilzno	1.150	32	1.150	32	—	—
		18. „ Podgórze	4.705	44	4.705	44	—	—
		Do przeniesienia. . .	81.199	56	81.199	56	—	—

Dochody, Fundusze propinacyjne

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	g.
VI.	6	Z przeniesienia . .	81.199	56	81.199	56	—	—
		19. Miasto Przemyśl	16.383	36	16.383	36	—	—
		20. „ Rzeszów	11.148	—	11.148	—	—	—
		21. „ Sambor	8.951	52	8.951	52	—	—
		22. „ Sanok	3.481	68	3.481	68	—	—
		23. „ Sącz nowy	4.884	24	4.884	24	—	—
		24. „ Sącz stary	2.417	28	2.417	28	—	—
		25. „ Skawina	1.061	52	1.061	52	—	—
		26. „ Śniatyn	4.772	40	4.772	40	—	—
		27. „ Sokal	5.792	64	5.792	64	—	—
		28. „ Stanisławów	4.530	48	4.530	48	—	—
		29. „ Starasól	1.384	08	1.384	08	—	—
		30. „ Stary Sambor . . .	2.343	36	2.343	36	—	—
		31. „ Stryj	10.064	88	10.064	88	—	—
		32. „ Tarnopol	16.811	28	16.811	28	—	—
		33. „ Tarnów	25.273	44	25.273	44	—	—
		34. „ Trembowla	2.950	80	2.950	80	—	—
		35. „ Wieliczka	4.256	64	4.256	64	—	—
		36. „ Złoczów	8.835	84	8.835	84	—	—
		37. „ Żółkiew	508	56	508	56	—	—
		Suma rubryki VI. .	217.051	56	217.051	56	—	—
VII.	7	**Odsetki od kapitałów lokowanych.**						
		1. Od 4% listów zastawnych Banku krajowego	131.152	44	131.152	44	—	—
		2. Od 4½% listów zastawnych Banku krajowego	10.471	50	10.471	50	—	—
		3. Od 4% obligów kolejowych Banku krajowego	58.376	—	58.374	—	—	—
		4. Od 4% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego . .	18.522	92	18.522	92	—	—
		5. Od 4% listów rentowych . . .	774	—	774	—	—	—
		6. Od 4% pożyczki krajowej z r. 1893	5.160	—	5 160	—	—	—
		7. Od 4% „ „ z r. 1904	54.864	—	54.864	—	—	—
		8. Od 4% „ „ z r. 1905	34.864	—	34.864	—	—	—
		9. Od 4% pożyczek udzielonych miastom na inwestycye:						
		a) Bochni	3.920	—	3.920	—	—	—
		b) Drohobyczowi	13.022	58	13.022	58	—	—
		c) Jaryczowi nowemu	218	88	218	88	—	—
		d) Pilzno	91	89	91	89	—	—
		e) Podgórzowi	6.643	27	6.643	27	—	—
		f) Samborowi	1.402	78	1.402	78	—	—
		g) Żółkwi	1.541	—	1.541	—	—	—
		Suma rubryki VII.	341.025	26	341.025	26	—	—
VIII.	8	**Dochody rozmaite.**						
		Zwrot kosztów sądowych i zaliczek od c. k. Prokuratoryi Skarbu tudzież mylne pobory	1.040	20	—	—	1.040	20
		Suma rubryki VIII.	1.040	20	—	—	1.040	20

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K.	g.
		B) Przenośne.						
	9	**Kupno i sprzedaż efektów.**						
		1. Efekta zakupione:						
		a) 4% listy rentowe	176.150	—	176.150	—	—	—
		b) 4% obligi pożyczki kraj. z r. 1904 .	807.000	—	807.000	—	—	—
		c) 3·6% książeczki wkładkowe . .	479.561	03	479.561	03	—	—
		d) 4% „ „	1,074.200	04	1,074.200	04	—	—
		Suma . . .	2,536.911	07	2,536 911	07	—	—
		2. Gotówka za sprzedane efekta:						
		a) Spieniężono — celem udzielenia pożyczki na inwestycye — efekta miasta Drohobycza i Podgórza a mianowicie:						
		α) 4% listy zastawne Banku krajowego 111.191 K 55 g.						
		β) 4% obligi pożyczki z r. 1904 . 30.070 „ — „						
		γ) 4% obligi kolejowe Banku krajowego 18.957 „ 77 „	160.219	32	160.219	32	—	—
		b) Spieniężono 3·6% książeczki wkład.	1,488.890	94	1,488.890	94	—	—
		c) „ 4% „ „	460.436	61	460.436	61	—	—
		Suma	2,109.546	87	2,109.564	87	—	—
	10	**Spłata pożyczek udzielonych miastom na inwestycye.**						
		a) Miastu Bochni	104.000	—	6.000	—	98.000	—
		b) „ Drohobyczowi I. . . .	327.697	52	8.617	20	319.080	32
		c) „ Jaryczowi nowemu . .	5.703	08	309	16	5.393	92
		d) „ Podgórzowi I. . . .	150.000	—	6.851	01	143.148	99
		e) „ Pilznu	4.502	37	2.206	02	2 296	35
		f) „ Samborowi I.	19.238	88	4.522	20	14.716	68
		g) „ Samborowi II. . . .	23.304	86	5.478	02	17.826	84
		h) „ Żółkwi	39.100	—	2.300	—	36.800	—
		i) „ Podgórzowi II. . . .	50.000	—	—	—	50.000	—
		k) „ Drohobyczowi II . . .	370.000	—	—	—	370.000	—
		Suma	1,093.546	71	36.283	61	1,057.263	10
	11	**Gotówka za wylosowane efetkta.**						
		a) 4½% listy zastawne Banku kraj. .	39.600	—	39.600	—	—	—
		b) 4% „ „ „ „	12.000	—	12.000	—	—	—
		c) 4% listy zastawne Tow. kredyt ziem.	200	—	200	—	—	—
		d) 4% obligi kolejowe Banku krajowego	6.200	—	6.200	—	—	—
		e) 4% „ pożyczki kraj. z r 1904	12.000	—	12.000	—	—	—
		f) 4% „ „ „ z r. 1905	4.000	—	4.000	—	—	—
		Suma . . .	74.000	—	74.000	—	—	—

Wydatki. XVI. Fundusze propinacyjne.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	**Koszta administracyjne.**						
		Płace urzędnika rachunkowego . .	4.180	—	4.180	—	—	—
II.	2	**Potrzeby kancelaryjne.**						
		Druki, księgi, oprawa tychże i inne .	171	36	171	36	—	—
	3	**Wydatki rozmaite.**						
		Mylne wydatki	1.011	20	1.011	20	—	—
		Zwroty mylnych dochodów . . .	22.034	93	21.991	50	43	43
	4	Podatek rentowny w wysokości ½% przypadających Skarbowi państwa od kuponów 4% listów rentownych	3	87	—	—	3	87
		Suma wydatków rzeczywistych	27.401	36	27.354	06	47	30
		B) Przenośne.						
	5	**Kupno i sprzedaż efektów.**						
		Gotówka na zaknpno efektów:						
		a) 4% listy rentowne	170.802	87	170.802	87	—	—
		b) 4% obligi pożyczki krajowej z r. 1904	789.754	—	789.754	—	—	—
		c) 3·6% książeczki wkładkowe . .	479.561	03	479.561	03	—	—
		d) 4% „ „ . . .	1,074.200	04	1,074.200	04	—	—
		Suma .	2,514.317	94	2,514.317	94	—	—
		Efekta sprzedane.						
		a) Sprzedano celem udzielenia pożyczki na inwestycye — efekta miasta Drohobycza i Podgórza a to:						
		α) 4% listy stawne Banku krajowego 114.000 K. — g.						
		β) 4% obligi pożyczki krajowej z r. 1904 30.000 „ — „						
		γ) 4% obligi kolejowe Banku krajowego 20.000 „ — „	164.000	—	164.000	—	—	—
		b) Sprzedano 3·6% książeczki wkładkowe Banku krajowego. . . .	1,460.529	16	1,460.529	16	—	—
		c) Sprzedano 4% książeczki wkłaokowe Banku krajowego	460.436	61	460.436	61	—	—
		Suma .	2,084.965	77	2,084.965	77	—	—

37 miast uprawnionych. Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g.	Uiszczenie K	g.	Należytość pozostała z koncem roku 1907 K	g.
	6	**Pożyczki udzielone miastom na inwestycye.**						
		a) Miastu Podgórzowi II. . . .	50.000	—	50.000	—	—	—
		b) „ Drohobyczowi II. . . .	370.000	—	200.000	—	170.000	—
		Suma . . .	420.000	—	250.000	—	170.000	—
	7	**Efekta wylosowane.**						
		a) 4½% listy zastawne Banku krajowego	39.600	—	39.600	—	—	—
		b) 4% „ „ „ „	12.000	—	12.000	—	—	—
		c) 4% listy zastawne Tow. kredyt ziem.	200	—	200	—	—	—
		d) 4% obligi kolejowe Banku krajowego	6.200	—	6.200	—	—	—
		e) 4% obligi pożyczki krajowej z r. 1904	12.000	—	12.000	—	—	—
		f) 4% „ „ „ z r. 1905	4.000	—	4.000	—	—	—
		Suma . . .	74.000	—	74.000	—	—	—

STAN KAPITAŁÓW

funduszów propinacyjnych 37 miast uprawnionych, po koniec roku 1907.

Liczba porządk.	Nazwa miasta	4% pożyczka krajowa z r. 1893	4% listy zastawne Towarz. kredyt. ziemsk.	4% listy zastawne Banku krajowego	4½% listy zastawne Banku krajowego	4% obligi kolejowe Banku krajowego	4% pożyczka krajowa z r. 1904	4% pożyczka krajowa z r. 1905	4% listy rentowe	4% książeczki wkładkowe Banku krajowego		Suma ogólna efektów		Reszta kasowa w gotówce pozostała z końcem r. 1907	
		K	K	K	K	K	K	K	K	K	g.	K	g.	K	g.
1	Bełz	900	5.800	44.700	4.400	15.000	15.000	2.000	—	14.319	68	102 119	68	2.027	90
2	Bochnia	—	—	5 000	—	57.000	60.000	13.000	—	39.947	95	175.347	95	3.619	82
3	Brody	13.400	24.200	112.600	4.200	37.800	42.000	9.000	—	40.427	80	283.627	80	5.969	48
4	Dobromil	500	6.400	48.900	200	14.000	5.000	4.000	—	20.358	80	99.358	80	1.998	71
5	Drohobycz	—	36.400	1.100	—	108.500	120.000	30.000	—	20.723	46	316.723	46	10.069	44
6	Gródek Jagielloński	2.500	18.400	122.500	6.400	41.400	76.700	11.000	—	961	42	279.861	42	5.882	94
7	Grybów	600	1.400	28.400	4.000	9.100	10.000	2.000	—	8.945	65	64.445	65	1.240	03
8	Jarosław	4.400	7.000	160.700	24.800	61.600	110.000	15.000	—	33.892	75	417.392	75	9.007	85
9	Jaryczów nowy	400	5.000	22.300	200	1.000	7.000	2.000	—	6.470	54	44.370	54	1.156	51
10	Jasło	4.100	2.000	51.100	1.200	16.100	20.000	4.000	—	17.627	66	116.127	66	2.435	97
11	Kołomyja	4.500	39.800	243.700	—	71.900	126.000	20.000	—	4.274	14	510.174	14	10.782	71
12	Krosno	2.800	5.200	34.900	1.600	13.400	14.000	2.000	—	16 002	96	89.902	96	1.881	59
13	Lubaczów	400	7.000	43.000	400	12.600	14.000	2.000	—	12.419	20	91.819	20	1.735	34
14	Mrzygłód	100	200	2.700	200	1.200	1.000	300	—	1.059	23	6.759	23	138	18
15	Myślenice	1.100	4.400	37.200	1.000	12.200	12.000	4.000	—	9.778	80	81.678	80	1.813	34
16	Nowy Targ	3.100	5.000	32.700	2 000	13.200	14.000	2.000	—	17.977	10	89.977	10	2.896	65
17	Pilzno	500	4.400	11.100	—	12.800	—	16.000	—	11.834	30	56.634	30	1.074	24
18	Podgórze	—	13.000	3.200	—	—	5.000	9.000	—	5.493	83	35.693	83	2.578	58
19	Przemyśl	19.400	37.600	320.500	17.600	113.100	175.000	29.000	43.950	12.353	45	768.503	45	18.435	16
20	Rzeszów	4.900	17.600	199.200	10.000	57.300	120.000	20.000	—	9.914	93	438.914	93	9.279	07
21	Sambor	—	23.800	83.500	—	86.900	155.300	17.000	—	500	56	367.000	56	7.354	47
22	Sanok	1.700	7.200	72.600	—	24.300	20.000	6.000	—	25.403	23	157.203	23	3.390	47
23	Sącz nowy	2.500	22.600	125.000	3.600	39.000	30.000	9.000	—	42.570	48	274 370	48	5.822	14
24	Sącz stary	1.100	4 600	41.400	2 200	14.400	15.000	4.000	5.000	8.535	27	96.235	27	2.024	41
25	Skawina	500	400	25.200	—	7.000	7.000	1.000	—	8.182	01	49.282	01	942	49
26	Sniatyn	4.400	14.200	98.000	5.400	33.000	25.000	9.000	—	34 889	21	223.889	21	4.367	06
27	Sokal	14.200	10.000	85.300	4.200	27.500	25.000	11.000	—	32.024	07	209.224	07	4.489	10
28	Stanisławów	3.100	42.000	203.900	37.200	63.500	89.000	9.000	—	55.840	—	483.540	—	10.059	42
29	Starasól	400	1.200	30.400	200	8.900	9.000	2.000	—	7.643	03	59.743	03	1.301	53
30	Stare miasto	700	4.400	44.100	800	13.900	—	19.000	—	11.999	34	94.899	34	2.167	80
31	Stryj	4.000	16.400	179.200	12.400	64.600	56.000	85.000	—	4.416	36	422.016	36	9.905	35
22	Tarnopol	—	—	10.500	—	125.100	358.200	185.000	54.700	8.963	35	742.463	35	15.962	96
33	Tarnów	23.700	53.400	446.100	31.200	153.900	50.400	191.300	72.500	1.536	12	1,024.036	12	23.770	68
34	Trembowla	1.100	12.600	66.800	1.400	22.900	—	25.000	—	23.999	96	153.799	96	3.071	85
35	Wieliczka	3.500	7.400	66.000	10.000	25.400	—	27.000	—	27.487	04	166.787	04	3.792	18
36	Złoczów	4.500	4.200	132.400	15.400	53.300	50.000	61.000	—	18.649	78	339.449	78	7.859	43
37	Żółkiew	—	—	1.400	2.400	12.600	—	11.000	—	16.339	97	43.739	97	792	60
	Razem	129.000	465.200	3,237.300	204.600	1,445.800	1,836.600	868.600	176.150	613.763	43	8,977.013	43	201 397	45

LW. 29.418/08
Alegat XVII. do sprawozdania Wydziału kraj. o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1907.

XVII.

Fundusz pożyczkowy na budowę szkół

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

Sporządzone przez Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

DOCHODY. Fundusz pożyczkowy na budowę szkół.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g.	Uiszczenie K	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Kapitały otrzymane z funduszu szkolnego krajowego	—	—	—	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek bezprocentowych na budowę szkół: a) należytość zaległa 643.169 K 07 g. b) „ bieżąca 109.900 „ — „	753.069	07	136.836	86	616.232	21
	3	Odsetki od kapitałów lokowanych w Banku krajowym	835	55	—	—	835	55
	4	6% odsetki zwłoki	3.066	56	3.066	56	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	756.971	18	139.903	42	617.067	76
		B) Przenośne.						
	5	Zwrot mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowanych wydatków: a) należytość zaległa 2.138 K 05 g. b) „ bieżąca 5.520 „ 56 „	7.658	61	3.784	24	3.874	37
	6	Zwroty chwilowych lokacyi w Banku krajowym: a) należytość zaległa — K — g. b) „ bieżąca 59.711 „ 50 „	59.711	50	32.737	05	26.974	45
	7	Otrzymane karnety na gotówkę ulokowaną w Banku krajowym . .	59.711	50	59.711	50	—	—
		Suma wszystkich dochodów	884.052	79	236.136	21	647.916	58
		Zapas kasowy z początkiem roku: a) w gotówce . . 802 K 33 g. b) „ efektach . . — „ — „			802	33		
		Razem .			236.938	54		

Zamknięcie rachunku za rok 1907. WYDATKI.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Zwrot funduszowi szkolnemu krajowemu:						
		a) otrzymanego kapitału 584.611 K 90 g.						
		b) odsetek od tego kapitału . . . . 7.417 „ 36 „						
		c) wpłaconych odsetek od chwilowych lokacyi gotówki:						
		α) należytość zaległa 25.561 K 76 g.						
		β) należytość bieżąca 835 „ 55 „ 26.397 „ 31 „						
		d) wpłaconych 6% odsetki zwłoki:						
		α) należytość zaległa 22.337 K 88 g.						
		β) należytość bieżąca 3.066 „ 56 „ 25.404 „ 44 „	643.831	01	—	—	643.831	01
	2	Bezprocentowe pożyczki na budowę szkół	109.900	—	109.900	—	—	—
	3	Rozmaite wydatki	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	753.731	01	109.900	—	643.831	01
		B) Przenośne.						
	4	Mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowane wydatki:						
		a) należytość zaległa 6.180 K 55 g.						
		b) „ bieżąca 5.520 „ 56 „	11.701	11	7.215	54	4.485	57
	5	Chwilowa lokacya gotówki w Banku krajowym nal. bieżąca . . .	59.711	50	59.711	50	—	—
	6	Zwrot karnetów przy pobraniu gotówki z chwilowej lokacyi:						
		a) należytość zaległa — K — g.						
		b) „ bieżąca 59.711 „ 50 „	59.711	50	32.737	05	26.974	45
		Suma wszystkich wydatków	884.855	12	209.564	09	675.291	03
		Zapas kasowy z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce . 400 K — g.						
		b) „ efektach . 26.974 „ 45 „			27.374	45		
		Razem .			236.938	54		

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.	Szczegół	Ogół
Zapas kasowy: *a*) w gotówce . . .	400 K — g.	
b) w efektach . . .	26.974 „ 45 „	27.374 K 45 g.
Należytości czynne		647.916 „ 58 „
Suma stanu czynnego . .		675.291 K 03 g.
Stan bierny		675.291 „ 03 „
Czysty stan czynny . .		— K — g.

Uwaga: Na uposażenie funduszu pożyczkowego wydano z funduszu szkolnego krajowego:

w kapitale	584.611 K 90 g.
w odsetkach	7.417 „ 36 „
Razem wydano . . .	592.029 K 26 g.

Do zwrotu przypada funduszowi szkolnemu krajowemu z końcem roku 1907 ogółem . .	643.831 „ 01 „
zatem *więcej* o kwotę . .	51.801 K 75 g.

która powstała z odsetek od chwilowych lokacyi gotówki tudzież z 6% odsetek zwłoki pobieranych od rat pożyczkowych w terminie niespłaconych.

LW: 55.069/08.

Do L. 23.993/908.
R. S. K.

WYKAZ

gmin, którym wypłacono pożyczki na budowę szkół w roku 1907.

L. porz.	Nazwa gminy	Wypłacono pożyczkę w koronach	UWAGA
1	Nowosiółki	4.000.	
2	Semenów	4.000	
3	Zabawa	4.000	
4	Krowodrza	6.000	
5	Wola cieklińska	3.000	
6	Żyznomierz	1.600	
7	Kuzmina	2.900	
8	Słoboda	2.000	
9	Kałusz	8.000	
10	Bucniów	4.000	
11	Fatowce	2.000	
12	Porudenko	1.900	
13	Szeparowce	8.000	
14	Sowina	4.000	
15	Krowodrza	6.000	
16	Debesławce	3.000	
17	Łanczyn	3.500	
18	Wulka mazowiecka	6.000	
19	Soroki	6.000	
20	Koropiec	10.000	
21	Tartaków	11.000	
22	Ujsoły	6.000	
23	Luka	3.000	
	Razem	109.900	

LW. 29.418/1908.
Alegat XVIII. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1907.

XVIII.

Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych

na budowę koszar dla c. i k. wojska.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

Dochody. Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
		A. Rzeczywiste.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego . .	—	—	—	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek udzielonych na budowę koszar:						
		1. od gminy Brzeżany	5.640	—	2.836	—	2.804	—
		2. „ „ Czortków	100.199	32	10.300	—	89.899	32
		3. „ „ Jaworów	21.800	—	3.800	—	18.000	—
		4. „ „ Kołomyja: należytość zaległa . 392.099·90 K należytość bieżąca . 24.000·00 „	416.099	90	30.075	—	386.024	90
		5. od Rohatynów na koszary we Lwowie: należytość zaległa . 516.750·— K należytość bieżąca . 50.000·— „	566.750	—	28.750	—	538.000	—
		6. od gminy Nowy Sącz . . .	170.000	—	10.000	—	160.000	—
		7. „ „ Przemyśl	246.000	—	20.000	—	226.000	—
		8. „ „ Rzeszów	348.154	76	32.720	—	315.434	76
		9. „ „ Sanok	17.624	—	8.812	—	8.812	—
		10. „ „ Stanisławów . . .	170.658	—	17.336	—	153.322	—
		11. „ „ Stryj	98.820	10	7.060	—	91.760	10
		12. „ „ Tarnopol	20.832	—	6.944	—	13.888	—
		13. „ „ Tarnów	70.824	—	8.336	—	62.488	—
		14. „ „ Trembowla . . .	146.625	—	11.500	—	135.125	—
		15. „ „ Żółkiew	271.500	—	30.000	—	241.500	—
		16. „ Rohatynów na koszary w Złoczowie	254.000	—	21.000	—	233.000	—
		17. od Rohatynów na koszary w Kołomyi	96.000	—	—	—	96.000	—
			3,021.527	08	249.469	—	2,772.058	08
	3	3% odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych	6.195	06	6.195	06	—	—
	4	6% odsetki zwłoki od niezapłaconych w terminie rat	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite dochody	5.220	—	5.220	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	3,032.942	14	260.884	06	2,772.058	08
		B. Przenośne.						
	6	Gotówka odebrana z lokacyi na 3% rachunku bieżącym w funduszu kraj.	358.450	07	358.450	07	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	3,391.392	21	619.334	13	2,772.058	08
		C. Zapas z początkiem roku 1907. .			103.761	07		
		Razem .			723.095	20		

na budowę koszar dla c. i k. wojska. Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
		A. Rzeczywiste.						
	1	Pożyczki bezprocentowe udzielone na budowę koszar dla c. i k. wojska:						
		1. Gminie miasta Kołomyi . . .	24.000	—	24.000	—	—	—
		2. Feiwlowi i Lei Rohatynom na budowę koszar we Lwowie . .	50.000	—	50.000	—	—	—
		3. Powyższym na budowę koszar w Kołomyi	96.000	—	96.000	—	—	—
			170.000	—	170.000	—	—	—
	2	Rozmaite wydatki	5.220	—	5.220	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	175.220	—	175.220	—	—	—
		B. Przenośne.						
	3	Gotówka ulokowana na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym .	358.450	07	358.450	07	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	533.670	07	533.670	07	—	—
		C. Zapas z końcem roku 1907 . .			189.425	13		
		Razem .			723.095	20		

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.	Szczegół	Ogół
Należytości czynne: Zwroty pożyczek udzielonych gminom i prywatnym na budowę koszar dla c. k. wojska		
a) z lat ubiegłych . . .	2,602.058 K 08 g.	
b) z roku bieżącego . . .	170.000 „ — „	2,772.058 K 08 g.
Zapas kasowy w gotówce		189.425 „ 13 „
Suma stanu czynnego . .		2,961.483 K 21 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		2,961.483 K 21 g.
w porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906		2,955.288 „ 15 „
okazuje się przyrost .		6.195 K 06 g.

LW. 7.811/1908.

LW. 29.418/1908.
Alegat XIX. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1907.

XIX.

Fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników

z roku 1859

z przeznaczeniem udzielania gminom bezprocentowych pożyczek na budowę koszar dla c. i k. wojska.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

Z drukarni E. Winiarza.

Dochody. Fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z r. 1859 z przeznaczeniem

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Dochody.						
	1	Zwrot pożyczek udzielonych gminie m. Gródka Jagiellońskiego na budowę koszar dla c. i k. wojska . . .	46.000	—	5.000	—	41.000	—
	2	Odsetki od kapitałów lokowanych na książeczkę Banku krajowego . .	6·421	56	6.421	56	—	—
	3	Dolokowano na książeczkę Banku kraj.	11.421	56	11.421	56	—	—
		Suma dochodów .	63.843	12	22.843	12	41.000	—
		Zapas z początkiem roku 1907: ks. wkł. Banku krajowego Nr. 11.703 . .	—	—	85.916	20	—	—
		Razem .	—	—	108.759	32	—	—

Stan majątku

Stan czynny.

	Szczegół:	Ogół:
1. Zapas kasowy: ks. Banku kraj. Nr. 11.703 .	97.337 K 76 g.	
2. Należytości czynne u gminy m. Gródka Jagiel.	41.000 „ — „	
Suma stanu czynnego		138.337 K 76 g.

UWAGA. Z powyższego zapasu przyrzeczono gminie m. Złoczowa bezprocentową pożyczkę na budowę koszar w kwocie 40.000 K. LW. (81.625/1904.)

udzielenia gminom bezprocentowych pożyczek na budowę koszar dla c. k. wojska. Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g.	Uiszczenie K	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na lokacyę . .	11.421	56	11.421	56	—	—
		Suma wydatków .	11.421	56	11.421	56	—	—
		Zapas z końcem roku 1907 ks. Banku krajowego Nr. 11.703 . . .	—	—	97.337	76	—	—
		Razem .	—	—	108.759	32	—	—

z końcem roku 1907.

	Szczegół:	Ogół:
Stan bierny		— K — g.
Czysty stan czynny		138.337 „ 76 „
w porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1906		131.916 „ 20 „
okazuje się **przyrost** majątku o		6.421 K 56 g.

powstały skutkiem przyrostu odsetek z lokacyi zapasowej gotówki.

LW. 67.259/1908.

LW. 29418/1908
Alegat XX. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1907.

XX.

Depozyta gminne serwitutowe.

Zamknięcie rachunku

za rok

1907.

Drukarnia i litografia Pillera, Neumanna i Sp. we Lwowie.

XX. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Dochody	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
I.		**Kapitały odebrane w zarząd:**						
	1	Depozyt gm. Wola raniżowska pow. Kolbuszowa otrzymany z depozytu c. k. Sądu we Lwowie *a*) 4% obligacya galic. pożyczki kraj. z r. 1893 . . . . 200 K. — g. *b*) karta wkładkowa rzeszowskiej kasy oszczędności . . . . 961 „ 80 „ *c*) książeczka galic. kasy oszczędności . . . 49 „ 60 „	1.211	40	1.211	40	—	—
II.		**Odsetki:**						
	2	od 4% listów Banku krajowego . .	11.084	—	11.084	—	—	—
	3	od 4½% listów Banku krajowego . .	1.003	50	1.003	50	—	—
	4	od 4% obligacyi pożyczki kraj. z r. 1893.	6.292	—	6.292	—	—	—
III.		**Zakupione efekta:**						
	5	4% obligacye galic. pożycz. kraj. z r 1893.	2.000	—	2.000	—	—	—
	6	4% listy Banku krajowego . . .	6.000	—	6.000	—	—	—
	7	4% listy włości rentowych . . .	12.150	—	12.150	—	—	—
	8	4% książeczki Banku krajowego . .	1.318	84	1.318	84	—	—
IV.		**Gotówka ze spieniężenia i wylosowania:**						
	9	4% oblig. gal. poż. kraj. z r. 1893 (spien.)	6.328	69	6.328	69	—	—
	10	4% oblig. gal. poż. kraj. z r. 1893 (wylos)	800	—	800	—	—	—
	11	4% listów zast. Banku krajow. (spien.)	13.568	46	13.568	46	—	—
	12	4% listów zast. Banku kraj. (wylosow.)	5.200	—	5.200	—	—	—
	13	4½% listów zast. Banku kraj. (spien.)	508	75	508	75	—	—
	14	4½% listów zast. Banku kraj. (wylosow.)	2.600	—	2.600	—	—	—
	15	karty wkładkowej rzeszowskiej Kasy oszczędności	1.261	79	1.261	79	—	—
	16	książeczki galic. Kasy oszczędności . .	53	05	53	05	—	—
	17	książeczki Banku krajowego . . .	1.171	94	1.171	94	—	—
V.		**Efekta pobrane z wymiany:**						
	18	4% obligacye pożyczki kraj. z r. 1893	600	—	600	—	—	—
		Suma dochodów . .	73.152	42	73.152	42	—	—
		Zapas z początkiem roku 1907:						
		a) w gotówce . . 2.428 K. 17 g.						
		b) w efektach:						
		1. 4% listy zast. Banku krajowego 289.800 K— g.						
		2. 4½% listy zast. B. krajowego . 23.000 „ — „						
		3. 4% obligacye galic. poż. kraj. z r. 1893 . . 162.900 „ — „						
		4. Książeczki B. kraj. 88 „ 41 „ 475.788 „ 41 „	—	—	478.216	58	—	—
		Razem . .	—	—	551.369	—	—	—

XX. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Wydatki	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g.
I.	1	**Kapitały zwrócone gminom w gotówce:**						
		a) tytułem taksy depozyt. . 3 K. 40 g.						
		b) tytułem rzecz. zwrotu 21.294 „ 60 „	21.298	—	21.298	—		
II.		**Gotówka wydana na zakupno:**						
	2	4% oblig. galic. poż. kraj. z r. 1893 .	1.937	25	1.937	25		
	3	4% listów Banku krajowego . . .	5.832	—	5.832	—		
	4	4% listów włości rentowych . . .	11.634	49	11.634	49		
	5	książeczek Banku krajowego . . .	1.318	84	1.318	84		
III.		**Efekta spieniężone i wylosowane:**						
	6	4% obl. gal. poż. kr. z r. 1893 (spien.)	6.400	—	6.400	—		
	7	4% obl. gal. poż. kr. z r. 1893 (wylos)	800	—	800	—		
	8	4% listy Banku krajowego (spien.)	13.800	—	13.800	—		
	9	4% „ „ „ (wylos.)	5.200	—	5.200	—		
	10	4½% „ listy Banku krajowego (spien.)	500	—	500	—		
	11	4½% „ „ „ (wylos.)	2.600	—	2.600	—		
	12	karta rzeszowskiej Kasy oszczędn. .	961	80	961	80		
	13	książ. galic. Kasy oszcz. we Lwowie .	49	60	49	60		
	14	książeczka Banku krajowego . . .	1.171	94	1.171	94		
IV.		**Efekta wydane do wymiany:**						
	15	4% obl. gal. poż. kraj. z r. 1893. . .	600	—	600	—		
		Suma wydatków . .	74.103	92	74.103	92	—	—
		Zapas z końcem roku 1907:						
		a) w gotówce 10.279 K. 77 g.						
		b) w efektach:						
		1. 4% listy Banku kraj. 276.800 K. — g.						
		2. 4½% listy Banku kr. 19.900 „ — „						
		3. 4% oblig. pożycz. kraj. z r. 1893 157.900 „ — „						
		4. 4% listy włości rent. 12.150 „ — „						
		5. książ. B. krajowego 235 „ 31 „ 466.985 „ 31 „	—	—	477.265	08	—	—
		Razem: . .	—	—	551.369	—	—	—

XX. Depozyta gminne serwitutowe.

Stan depozytów gminnych serwitutowych z końcem roku 1907.

		Szczegół	Ogół
Stan czynny.	Zapas kasowy *a*) w gotówce . . .		10.279 K. 77 g.
	b) w efektach:		
	1. 4% listy Banku krajowego . . .	276.800 K. — g.	
	2. 4½% „ „ „ . . .	19.900 „ — „	
	3. 4% obligacye pożyczki kraj. z r. 1893	157.900 „ — „	
	4. 4% listy włości rentowych . . .	12.150 „ — „	
	5. książeczki Banku krajowego . .	235 „ 31 „	466.985 „ 31 „
	Razem . .		477 265 K. 08 g.

LW. 54414/1908.

LW. 29418/1908
Alegat XXI do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1907.

XXI.

Depozyta ogólne.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

XXI. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K	Gotówka g.	Efekta K	Efekta g.
	Dochody.				
	A) W kasie krajowej:				
	1. Depozyta ogólne.				
I.	Kaucye i wadya na myta i dostawę szutru przy drogach krajowych	38 975	32	78.871	91
II.	Fundusz rezerwowy na budowę domków mytniczych i drożniczych	1.870	55	1.870	55
III.	Kaucye i wadya przedsiębiorców kolejowych . .	40.178	39	3,358.566	78
IV.	„ „ służbowe	125	—	—	—
V.	„ „ innych przedsiębiorców . . .	120.351	48	156.871	66
VI.	Depozyta rozmaite	436.859	87	509.550	91
VII.	Kondykta na płacę urzędników	47.172	18	—	—
VIII.	Podatek osobisto-dochodowy od płac	25.427	79	—	—
IX.	Premie asekuracyjne	2.072	85	—	—
X.	Mylne pobory c. k. Kas rządowych	1.127	82	—	—
XI.	Depozyta stypendyjne	2.338	76	106.441	85
XII.	Administracya dóbr „Winniki“	1.000	—	—	—
XIII.	Fundusz pro praeterito dróg krajowych . . .	30.988	89	30.988	89
XVI.	Zasiłki chwilowe zwrócone z funduszu krajowego .	170.000	—	—	—
	Razem . . .	918.488	90	4,243.162	55
XV.	2. Depozyta gminne . .	819.918	56	1,271 974	53
	Razem w Kasie krajowej . .	1,738.407	46	5,515.137	08
	Do przeniesienia .	1,738.407	46	5,515.137	08

XXI. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotowka K	Gotowka g.	Efekta K	Efekta g.
	Z przeniesienia . .	1,738.407	46	5,515.137	08
	B) W innych kasach:				
I.	W Kasie szpitala powszechnego we Lwowie . .	38.151	84	17.240	19
II.	„ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie .	15.852	25	9.093	46
III.	„ szpitala św. Łazarza w Krakowie . .	28.211	09	21.668	08
IV.	„ krajowych zakładów rolnicz. w Dublanach	37.935	52	3.609	59
V.	„ kraj. szkoły średniej roln w Czernichowie	30.680	93	9.630	50
VI.	„ „ „ „ „ w Horodence	238	38	—	—
VII.	„ „ „ „ „ w Jagielnicy	161	32	—	—
VIII.	„ „ „ „ „ w Kobiernicach	926	54	—	—
IX.	„ „ „ „ „ w Bereżnicy	145	69	—	—
X.	„ „ „ „ „ w Suchodole	720	67	—	—
XI.	„ „ szkoły ogrodniczej w Tarnowie . .	1.959	12	—	—
XII.	„ „ „ mleczarskiej w Rzeszowie .	296	20	—	—
	Suma dochodów .	1,893.687	01	5,576.378	90
	Do przeniesienia . .	1,893.687	01	5,576.378	90

XXI. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie			Gotówka K	Gotówka g.	Efekta K	Efekta g.
			Z przeniesienia . .	1,893.687	01	5,576.378	90
	C) Zapas z początkiem roku 1907:						
		Gotówka:	Efekta:				
I.	**W kasie krajowej:**						
	1) depozyta ogolne	72.842 K 84 g.	1,625.107 K 39 g.				
	2) „ gminne	8.767 „ 59 „	152.624 „ 30 „				
II	**W innych kasach:**						
	1) szpitala lwowskiego . . .	11.784 „ 36 „	19.706 „ 55 „				
	2) zakładu kulparkowskiego . .	7.566 „ 26 „	23.124 „ 85 „				
	3) szpitala św. Łazarza w Krakowie . . .	4.160 „ 48 „	57.309 „ 82 „				
	4) kraj. zakładów rolniczych w Dublanach . .	2.117 „ 78 „	10.719 „ 48 „				
	5) średniej szkoły rolniczej w Czernichowie .	572 „ 84 „	3.084 „ 43 „				
	6) niższej szkoły rolniczej w Horodence . .	— „ — „	— „ — „				
	7) niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy . .	— „ — „	— „ — „				
	do przeniesienia	107.812 K 15 g.	1,891.676 K 82 g.	1,893.687	01	5,576.378	90

XXI. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka:	Efekta:	Gotówka K	Gotówka g.	Efekta K	Efekta g.
	Z przeniesienia . .			1,893.687	01	5,576.378	90
	Z przeniesienia	107.812 K 15 g.	1,891.676 K 82 g.				
	8) niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach .	397 „ 57 „	— „ — „				
	9) niższej szkoły roln. w Bereźnicy	30 „ 46 „	— „ — „				
	10) niższej szkoły roln w Suchodole	10 „ — „	— „ — „				
	11) szkoły ogrodniczej w Tarnowie	— „ — „	— „ — „				
	11) szkoły mleczarskiej w Rzeszowie . . .	606 „ 54 „	— „ — „	108.856	72	1,891.676	82
	Ogółem . . .			2,002.543	73	7,468.055	72

XXI. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K	Gotówka g.	Efekta K	Efekta g.
	Wydatki.				
	A) W kasie krajowej:				
	1. Depozyta ogólne.				
I.	Kaucye i wadya na myta i dostawę szytru przy drogach krajowych	48.512	19	55.776	34
II.	Fundusz rezerwowy na budowę domków mytniczych i drożniczych	1.870	55	1.218	67
III.	Kaucye i wadya przedsiębiorców kolejowych	42.785	19	1,373.256	78
IV.	„ „ służbowe	—	—	—	—
V.	„ „ innych przedsiębiorców	118.386	48	272.203	87
VI.	Depozyta rozmaite	438.841	38	435.690	53
VII.	Kondykta na płace urzędników	49.073	23	—	—
VIII.	Podatek osobisto-dochodowy od płac	24.325	74	—	—
IX.	Premie asekuracyjne	2.064	43	—	—
X.	Mylne pobory c. k. Kas rządowych	605	43	—	—
XI.	Depozyta stypendyjne	2.958	76	108.805	48
XII.	Administracya dóbr „Winniki“	1.041	—	—	—
XIII.	Fundusz pro praeterito dróg krajowych	30.988	89	29.653	31
XIV.	Zasiłki chwilowe dla funduszu krajowego	170.000	—	—	—
	Razem	931.453	27	2,276.604	98
XV.	2. Depozyta gminne	801.616	39	1,328.000	92
	Razem w Kasie krajowej	1,733.069	66	3,604.605	90
	Do przeniesienia	1,733.069	66	3,604.605	90

XXI. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K	Gotówka g.	Efekta K	Efekta g.
	Z przeniesienia . .	1,133.069	66	3,604.605	90
	B) W innych kasach:				
I.	W kasie szpitala powszechnego we Lwowie . .	34.737	52	15.295	21
II.	„ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie .	15.459	23	10.770	71
III.	„ szpitala św. Łazarza w Krakowie . .	22.408	46	21.770	16
IV.	„ kraj. zakładów rolniczych w Dublanach .	38.407	87	5.420	89
V.	„ „ szkoły śred. rolniczej w Czernichowie	29.714	95	10.470	50
VI.	„ „ niższej szkoły rolniczej w Horodence	238	38	—	—
VII.	„ „ „ „ „ w Jagielnicy	161	32	—	—
VIII.	„ „ „ „ „ w Kobiernicach	1.309	54	—	—
IX.	„ „ „ „ „ w Bereżnicy	101	15	—	—
X.	„ „ „ „ „ w Suchodole	720	67	—	—
XI.	„ „ szkoły ogrodniczej w Tarnowie . .	1.959	12	—	—
XII.	„ „ „ mleczarskiej w Rzeszowie .	259	21	—	—
	Suma wydatków .	1,878.547	08	3,668.333	37
	Do przeniesienia . .	1,878.547	08	3,668.333	37

XXI. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie			Gotówka K	Gotówka g.	Efekta K	Efekta g.
	Z przeniesienia			1,878.547	08	3,668.333	37
	A) Zapas z końcem roku 1907:						
		Gotówka:	Efekta:				
I.	**W kasie krajowej:**						
	1. depozyta ogólne	59.878 K 47 g.	3,591.664 K 96 g.				
	2. „ gminne	27.069 „ 76 „	96.597 „ 91 „				
II.	**W innych kasach:**						
	1. szpitala lwowskiego . . .	15.198 „ 68 „	21.651 „ 53 „				
	2. zakładu kulparkowskiego . .	7.959 „ 28 „	21.447 „ 60 „				
	3. szpitala św. Łazarza w Krakowie . . .	9.963 „ 11 „	57.207 „ 74 „				
	4. kraj. zakładów rolniczych w Dublanach . .	1.645 „ 43 „	8.908 „ 18 „				
	5. średniej szkoły rolniczej w Czernichowie .	1.538 „ 82 „	2.244 „ 43 „				
	6. niższej szkoły rolniczej w Horodence . . .	— „ — „	— „ — „				
	7. niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy . . .	— „ — „	— „ — „				
	Do przeniesienia	123.253 K 55 g.	3,799.722 K 35 g.	1,878.547	08	3,668.333	37

XXI. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K	Gotówka g.	Efekta K	Efekta g.
	Z przeniesienia . .	1,878.547	08	3,668.333	37
	Gotówka: Efekta:				
	Z przeniesienia 123.253 K 55 g. 3,799.722 K 35 g.				
	8. niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach . . 14 „ 57 „ — „ — „				
	9. niższej szkoły rolniczej w Berźnicy . . . 75 „ „ — „ — „				
	10. niższej szkoły rolniczej w Suchodole . . . 10 „ — „ — „ — „				
	11. szkoły ogrodniczej w Tarnowie . . . . — „ — „ — „ — „				
	12. szkoły mleczarskiej w Rzeszowie . . . 643 „ 53 „ — „ — „	123.996	65	3,799.722	35
	Ogółem . . .	2.002.543	73	7,468.055	72

LW. 54334/908.

Zakupno i wymiana efektów funduszów powiatowych i gminnych nadesłanych w r. 1907 przez niżej poszczególnione powiaty:

Liczba porządk.	Powiat	Pozostałość z r. 1906				Wpływy w roku 1907				Razem				Wydatki w roku 1907				Pozostałość z końcem r. 1907.			
		gotówka		efekta		gotówka		efekta		gotówka		efekta		gotówka		efekta		gotówka		efekta	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1	Biała	—	—	—	—	39.256	26	58.958	64	39.256	26	58.958	64	29 256	26	46.522	37	10.000	—	12.436	27
2	Bochnia	—	—	—	—	5.000	—	10.256	13	5.000	—	10.256	13	5.000	—	10.256	13	—	—	—	—
3	Borszczów	—	—	—	—	2.700	—	3.423	77	2.700	—	3.423	77	2.700	—	3.423	77	—	—	—	—
4	Brody	—	—	—	—	400	—	807	68	400	—	807	68	400	—	807	68	—	—	—	—
5	Brzesko	1	01	28.029	70	10.004	28	11.335	83	10.005	29	39.365	53	10.004	28	10.149	83	1	01	29.215	70
6	Brzeżany	—	97	—	—	—	—	—	—	—	97	—	—		—	—	—	—	97	—	—
7	Brzozów	—	—	—	—	4.500	—	7.042	56	4.500	—	7.042	56	4.500	—	7.042	56	—	—	—	—
8	Buczacz	—	—	—	—	9.975	30	—	—	9.975	30	—	—	9.975	30	—	—	—	—	—	—
9	Chrzanów	—	—	—	—	20.854	72	41.005	60	20.854	72	41.005	60	20.854	72	41.005	60	—	—	—	—
10	Dąbrowa	—	—	—	—	111	95	45	—	111	95	45	—	111	95	45		—	—	—	—
11	Dobromil	—	—	—	—	10.248	—	10.268	—	10.248	—	10.268	—	10.248	—	10.268		—	—	—	—
12	Dolina	—	—	406	67	4.630	25	13.700	—	4.630	25	14.106	67	4 630	25	14.106	67	—	—	—	—
13	Drohobycz	397	67	—	—	11.267	60	21.801	06	11.665	27	21.801	06	11 665	27	21.801	06	—	—	—	—
14	Gorlice	1.216	—	—	—	12.610		20.969	93	13.826		20.969	93	13.826		20.969	93	—	—	—	—
15	Gródek	—	—	—	—	2.100		2 200	—	2.100	—	2.200	—	2.100	—	2.200	—	—	—	—	—
16	Grybów	—	—	405	91	7 343		13.315	68	7.343	—	13.721	59	7.343	—	13.121	59	—	—	600	—
17	Horodenka	—	—	—	—	199	64	—	—	199	64	—	—	199	64	—	—	—	—	—	—
18	Husiatyn	—	—	4.403	—	7.796	16	14.400	—	7.796	16	18.803	—	—	40	14.400	—	7.795	76	4.403	—
19	Jasło	—	—	2.220	74	10.277	60	5.757	24	10.277	60	7.977	98	10.277	60	7.977	98	—	—	—	—
20	Jaworów	—	—	1.200	—	91.172	49	162.553	72	91.172	49	163.753	72	91.172	49	163.353	72	—	—	400	—
21	Kałusz	—	—	—	—	10.100	—	20.349	78	10.100		20.349	78	10.100	—	20.349	78	—	—	—	—
22	Kamionka str.	—	—	—		6.993	40	9.180	39	6.993	40	9.180	39	6.993	40	9.180	39	—	—	—	—
23	Kolbuszowa	—	—	—	—	931	—	1.148	49	931	—	1.148	49	931	—	1.148	49	—	—	—	—
24	Kraków	—	—	3.000	—	3.035	95	2.044	50	3.035	95	5.044	50	3.035	95	5.044	50	—	—	—	—
25	Krosno	—		—	—	23 719	02	45.153	02	23.719	02	45.153	02	23.719	02	45.153	02	—	—	—	—
26	Limanowa	1.412	24	4.673	34	1.221	56	1.625	22	2 633	80	6.298	56	2.633	80	6.298	56	—	—	—	—
27	Lisko	—	—	—	—	200	—	459	76	200		459	76	200	—	459	76	—	—	—	—
28	Lwów	—	—	489	55	200	—	6.900	—	200	—	7.389	55	200	—	200	—	—	—	7.189	55
29	Łańcut	15	20	—	—	52.271	63	95.215	37	52.286	83	95.215	37	50.360	65	65.215	37	1.926	18	30.000	—
30	Mościska	—		—	—	96.658	81	124.762	43	96.658	81	124.762	43	96.658	81	124.762	43	—		—	—
31	Myślenice.	1.748	05	—	—	5.740	—	5.872	45	7.488	05	5.872	45	7.488	05	5.872	45	—		—	—
32	Nisko	—	—		—	400	—	815	25	400		815	25	400	—	815	25	—	—	—	—
33	Nowy Sącz	95	—	52.789	48	160.335	96	320.712	53	160.430	96	373.502	01	160.430	96	373.502	01	—	—	—	—
34	Nowy Targ	165	90	—	—	1.400	92	3.256	84	1.566	82	3.256	84	1.365	90	3.256	84	200	92	—	—
35	Przemyśl	—	—	203	33	8.446	09	12.811	91	8.446	09	13.015	24	8.446	09	13.015	24	—	—	—	—
36	Rawa	—	—	3.700	—	5.320	37	10.108	12	5.320	37	13.808	12	1 411	—	13.808	12	3.909	37	—	—
37	Rohatyn	—	—	2.300	—	5.215	27	6.924	34	5.215	27	9.224	34	5.215	27	9.224	34	—	—	—	—
38	Rudki	—	—	—	—	3.953	35	5.004	46	3.953	35	5.004	46	2.953	35	5.004	46	1.000	—	—	—
39	Rzeszów	511	57	—	—	28.195	72	28 920	18	28.707	29	28.920	18	28.707	29	28.920	18	—	—	—	—
40	Sanok	—	—	—	—	30.606	28	32.282	04	30.606	28	32.282	04	30.381	70	32.282	04	224	58	—	—
41	Sokal	—	—	—	—	46.406	94	—		46.406	94		—	46 406	94	—	—	—	—	—	—
42	Stanisławów	—	—	4.200	—	20.824	45	24.852	67	20.824	45	29.052	67	20 824	45	24.852	67	—	—	4.200	—
43	Stryj	—	—	2	53	19.233	92	36.021	07	19.233	92	36.023	60	19.233	92	36.003	56	—	—	20	04
44	Tarnów	3	98	20.504	07	299	—	6.100	—	302	98	26.604	07	302	98	26.604	07	—	—	—	—
45	Turka	—	—	—	—	2.370	73	2.280	39	2.370	73	2.280	39	2.370	73	2.280	39	—	—	—	—
46	Wadowice	—		—	—	9.015	13	6.975	39	9.015	13	6.975	39	7.004	16	6.975	39	2.010	97	—	—
47	Wieliczka	3.200	—	6.000	—	6.410	35	36.200	—	9.610	35	42.200	—	9.610	35	42.200	—	—	—	—	—
48	Złoczów	—	—	7.833	35	400	—	502	27	400	—	8.335	62	400	—	202	27	—	—	8.133	35
49	Żółkiew	—	—	—	—	1.300	—	1.551	08	1 300	—	1.551	08	1.300		1.551	08	—	—	—	—
50	Żydaczów	—	—	4.262	63	17 265	46	25.083	86	17.265	46	29.346	49	17 265	46	29.346	49	—	—	—	—
51	Żywiec	—	—	6.000	—	1.000		1.019	88	1.000	—	7.019	88	1.000	—	7.019	88	—	—	—	—
	Razem	8.767	59	152.624	30	819.918	56	1,271.974	53	828.686	15	1,424.598	83	801.616	39	1,328.000	92	27.069	76	96.597	91

LW. 29.418/1908.
Alegat XXII. do sprawozdania Wydziału kraj. o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1907.

XXII.

Fundusze administrowane przez Bank krajowy.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1907.

1. Stały fundusz przemysłowy . . . . . str. 1230
2. Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych . . . . . „ 1233
3. Stały fundusz hodowlany . . . . . „ 1234
4. Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego . . . . . „ 1235
5. Stały fundusz pożyczkowy dla Spółek oszczędności i pożyczek . . . „ 1236

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Dochody. 1. Stały fundusz przemysłowy.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		Dochody.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego . .	150.000	—	150.000	—	—	—
	2	Zwroty udzielonych pożyczek: *a)* należytość zaległa 3,013.900 K 39 g *b)* „ bieżąca 1,105.800 „ — „	4,119.700	39	412.242	98	3,707.457	41
	3	Odsetki pobrane od dłużników . .	89.104	74	89.104	74	—	—
	4	Odsetki pobrane z lokacyi w Banku krajowym	—	—	—	—	—	—
	5	Udziały funduszu przemysłowego . *(Należytość zaległa z początkiem roku . . . . . 81.075 K Odpisy: z udziału w akc. garbarni w Rzeszowie 1.875 K z udziału Tow. handlowego . . 1.600 „ razem odpisy (jak poz. 5 wyd.) . . 3.475 K Spłaty udziałów Tow. handlowego . . 5.400 „ 8.875 „ Pozostała należytość z końcem roku j. w. . . . . 72.200 K)*	81.075	—	8.875	—	72.200	—
	6	Dywidenda od udziałów (Akc. Tow. tkackie w Łańcucie)	2.000	—	2.000	—	—	—
	7	Zaliczka z Banku krajowego (pobrana w myśl uchwały Sejmu z dn. 29. października 1903)	553.310	—	553.310	—	—	—
		Suma dochodów .	4,995.190	13	1,215.532	72	3,779.657	41
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z początkiem roku 1906 .			—	—		
		Razem .			1,215.532	72		

Zamknięcie rachunku za rok 1907. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g
		Wydatki.						
	1	Pożyczki udzielone w r. 1907 . .	1,105.800	—	1,105 800	—	—	—
	2	Koszta administracyi w Banku krajowym.	23.363	60	23.363	60	—	—
	3	Odsetki wypłacone Bankowi krajowemu	82.445	31	82.445	31	—	—
	4	Odpisy pożyczek przemysłowych. .	448	81	448	81	—	—
	5	Straty w udziałach	3.475	—	3.475	—	—	—
	6	Zwrot zaliczki z Banku krajowego (odnośnie do poz. 7 dochodów): należytość zaległa . 1,233.430 K „ bieżąca . 553.310 „	1,786.740	—	—	—	1,786.740	—
		Suma wydatków .	3,002.272	72	1,215.532	72	1,786.740	—
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z końcem roku 1907 . .			—	—		
		Razem .			1,215.532	72		

*

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny.

1. Należytości czynne u dłużników		3,707.457 K 41 g
2. Udziały funduszu przemysłowego:		
a) w galic. akc. Towarzystwie handlowem . .	2.200 K	
b) w Spółce komandytowej F. Stryjeński i Ska .	20.000 „	
c) w akc. Towarzystwie dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie	50.000 „	72.200 „ — „
Razem . .		3,779.657 K 41 g

Stan bierny.

Zwrot zaliczki Bankowi krajowemu	1,786,740 „ — „
Czysty stan czynny . . .	1,992.917 K 41 g
W porównaniu ze stanem czynnym z końcem roku 1906 .	1,861.545 „ 39 „
Okazuje się **przyrost** o . . .	131.372 K 02 g

LW. 39.779/1908.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 91.896/1907 i 26.204/1908.

2. Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego . .	—	—	—	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek udzielonych Kółkom rolniczym:						
		a) należytość zaległa 61.285 K 52 g						
		b) „ bieżąca 26.200 „ — „	87.485	52	23.715	45	63.770	07
	3	Odsetki zwłoki od dłużników . . .	24	—	24	—	—	—
	4	Odsetki od lokacyi w Banku krajowym	305	02	305	02	—	—
		Suma dochodów .	87.814	54	24.044	47	63 770	07
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z początkiem r. 1907 . .			9.176	—		
		Razem .			33.220	47		
		WYDATKI.						
	1	Pożyczki dla Kółek rolniczych . .	26.200	—	26.200	—	—	—
	2	Odsetki wypłacone Bankowi krajowemu	50	29	50	29	—	—
	3	Koszta administracyi w Banku krajowym.	60	18	60	18	—	—
		Suma wydatków .	26.310	47	26 310	47	—	—
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z końcem r. 1907 . . .			6.910	—		
		Razem .			33.220	47		

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny:

1. Należytości czynne u Kółek rolniczych. 63.770 K 07 g
2. Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym 6.910 „ — „ 70.680 K 07 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 70.680 K 07 g

W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . 70 461 „ 52 „

Okazuje się **przyrost** o . . 218 K 55 g

LW. 39.535/908.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 101.671/907 i 26.244/908.

3. Stały fundusz hodowlany.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907. K	Należytość pozostała z końcem roku 1907. g
		DOCHODY.						
	1	Dotacya funduszu krajowego . . .	10.000	—	10.000	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek udzielonych gminom:						
		a) należytość zaległa 91.721 K 55 g						
		b) „ bieżąca 21.220 „ — „	112.941	55	27.577	86	85.363	69
	3	Odsetki zwłoki od dłużników . . .	13	49	13	49	—	—
	4	Odsetki pobrane od lokacyi w Banku krajowym	965	75	965	75	—	—
		Suma dochodów .	123.920	79	38.557	10	85.363	69
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z początkiem roku 1907 .			9.797	—		
		Razem .			48.354	10		
		WYDATKI.						
	1	Subwencye wypłacone:						
		a) Komitetowi Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie 342 K 40 g						
		b) Komitetowi Towarzystwa rolniczego w Krakowie . . . . . 171 „ 19 „	513	59	513	59	—	—
	2	Pożyczki udzielone gminom na zakupno buhajów	21.220	—	21.220	—	—	—
	3	Odsetki wypłacone Bankowi krajowemu	60	46	60	46	—	—
	4	Koszta administracyi w Banku krajowym	134	05	134	05	—	—
		Suma wydatków .	21.928	10	21.928	10	—	—
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z końcem roku 1907 . .			26.426	—		
		Razem .			48.354	10		

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny:

1. Należytości czynne u gmin . . . 85.363 K 69 g
2. Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym 26.426 „ — „ 111.789 K 69 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 111.789 K 69 g

W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . 101.518 „ 55 „

Okazuje się **przyrost** o . . 10.271 K 14 g

LW. 39.536/908.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 101.671/907 i 26.243/908.

4. Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g
		Dochody.						
	1	Zwroty z udzielonych pożyczek:						
		a) zaległe . . 528.634 K 18 g						
		b) bieżące . . 114.900 „ — „	643.534	18	85.435	02	558.099	16
	2	Odsetki:						
		a) od dłużników	14.107	26	14.107	26	—	—
		b) od dłużników za zwłokę . .	227	37	227	37	—	—
		c) z lokacyi w Banku krajowym	3.316	72	3.316	72	—	—
		Suma dochodów.	661.185	53	103.086	37	558.099	16
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z początkiem roku 1907 .			83.765	—		
		Razem .			186.851	37		
		Wydatki.						
	1	Pożyczki udzielone	114.900	—	114.900	—	—	—
	2	Koszta administracyjne, podatki i inne	1.809	87	1.809	87	—	—
	3	Prowizya Banku krajowego . . .	215	50	215	50	—	—
		Suma wydatków.	116.925	37	116.925	37	—	—
		Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym z końcem roku 1907 . .			69.926	—		
		Razem .			186.851	37		

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny:

1. Należytości czynne . . . . . 558.099 K 16 g
2. Pozostałość na lokacyi w Banku krajowym 69.926 „ — „ 628.025 K 16 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . 628.025 K 16 g

W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1906 . . 612.399 „ 18 „

okazuje się **przyrost** majątku o . 15.625 K 98 g

LW. 58.151/1908.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 91.730/1907 i 26.245/1908.

5. Stały fundusz pożyczkowy dla Spółek oszczędności i pożyczek.

Zamknięcie rachunku za rok 1907.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1907 K	Należytość pozostała z końcem roku 1907 g
		Dochody.						
	1	Dotacya z funduszu kraj. (IX. rata)	40.000	—	40.000	—	—	—
	2	Dotacya z rach. zbiorowego Patronatu	183	26	183	26	—	—
	3	Zwroty pożyczek udzielonych Spółkom:						
		a) należytość zaległa 2,199.758 K 87 g						
		b) „ bieżąca 1,181.700 „ — „	3,381 458	87	588.944	36	2,792.514	51
	4	Odsetki od dłużników:						
		a) należytość zaległa 33.613 K 31 g						
		b) „ bieżąca 115.446 „ 68 „	149.059	99	104.374	55	44.685	44
	5	Pożyczka z rachunku zbiorowego Patronatu	523.061	12	523.061	12	—	—
		Suma dochodów .	4,093.763	24	1,256.563	29	2,837.199	95
		Wydatki.						
	1	Pożyczki udzielone Spółkom . . .	1,181.700	—	1,181.700	—	—	—
	2	Zwrot pożyczki zaciągniętej w rachunku zbiorowym Patronatu:						
		a) należytość zaległa:						
		α) z tytułu pożyczki . . 1,815.430 K 52 g						
		β) z tytułu odsetek za rok 1906. . . 13.952 „ 16 „ 1,829.382 K 68 g						
		b) należytość bieżąca:						
		α) z tytułu pożyczki . . 523.061 K 12 g						
		β) z tytułu przypisanego w r. 1907 w księg. Banku krajowego zwrotu czystego zysku rach. zbiorowego za rok 1906 11.072 „ 13 „ 534.133 „ 25 „	2,363.515	93	—	—	2,363.515	93
	3	Odsetki od pożyczek zaciągniętych w rachunku zbiorowym Patronatu	88.601	01	74.575	29	14.025	72
	4	Koszta administracyi (poniesione z rachunku zbiorowego)	—	—	—	—	—	—
	5	Rezerwa do dyspozycyi Wydziału krajowego (należytość zaległa) . .	1.625	73	288	—	1.337	73
		Suma wydatków.	3,635.442	67	1,256.563	29	2,378.879	38

Stan majątku z końcem roku 1907.

Stan czynny:

1. Należytości czynne u Spółek:		
a) z tytułu pożyczek	2,792.514 K 51 g	
b) z tytułu odsetek	44.685 „ 44 „	2,837.199 K 95 g

Stan bierny:

Należytości bierne z tytułu pożyczek w rachunku zbiorowym Patronatu	2,363.515 K 93 g	
Należytości bierne z tytułu odsetek od powyższych pożyczek	14.025 „ 72 „	
Należytości bierne funduszu rezerwowego . .	1.337 „ 73 „	2,378.879 „ 38 „
Czysty stan czynny		458.320 K 57 g
W porównaniu z takimże stanem wykazanym z końcem r. 1906		402.363 „ 77 „
Okazuje się **przyrost** o		55.956 K 80 g

LW. 39.534/1908.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 91.731/1907 i 28.249/1908.

LW. 29418/1908.
Alegat XXIII do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1907.

XXIII.

ZESTAWIENIE SUMARYCZNE

obrotu *brutto*

wszystkich funduszów krajowych

za rok

1907.

1) Rachunek majątku obrotowego . . . . . str. 1240
2) „ „ zarodowego . . . . . „ 1256
3) Rekapitulacya i depozyta . . . . . „ 1274
4) Zestawienie ogó ne stanu majątku z końcem roku 1907. . . . . „ 1275
5) Poszczególnienie papierów wartościowych . . . . . „ 1281
6) Wykaz zapasów kasowych . . . . . „ 1290
7) Wykaz dóbr i realności . . . . . „ 1294

Z drukarni i litografii Pillera, Neumanna i Sp.

Liczba porządkowa		Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach gotówka K.	g.	Dochody w ciągu roku 1907. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
		Fundusze budżetem objęte.														
I.		Fundusz krajowy	705.385	30	1,000.000	—	1,370 124	—	69,850.659	68	251.133	17	70,556.044	98	1,251.133	17
II.		*Szpitale krajowe:*														
	1	*Krajowy szpital powszechny we Lwowie.*														
		a) Oddział chorych	—	—	—	—	—	—	1,993.813	57	—	—	1,993.813	57	—	—
		b) „ położnic	—	—	—	—	—	—	287.538	60	—	—	287.538	60	—	—
	2	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—	—		2,002.625	27	—	—	2,002.625	27	—	—
	3	*Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.*														
		a) Oddział chorych	—	—	—	—	—	—	1.458.247	87	—	—	1.458.247	87	—	—
		b) „ położnic	—	—	—	—	—	—	140.656	26	—	—	140.656	26	—	—
		c) „ syfilitycznych	—	—	—	—	—	—	197.305	43	—	—	197.305	43	—	—
		d) „ obłąkanych	—	—	—	—	—	—	193.402	81	—	—	193.402	81	—	—
	4	Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenia zakładów dla obłąkanych na Kulparkowie . . .	67.587	18	—	—	—	—	385.341	33	—	—	452.928	51	—	—
	5	„ budowy krajowego zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju (Kobierzyn) . .	—	—	—	—	—	—	36 660	07	—	—	36.660	07	—	—
	6	„ podrzutków w Krakowie . .	—	—	—	—	—	—	5.850	06	—	—	5.850	06	—	—
III.		Fundusz szkolny krajowy	—	—	—	—	—	—	20,171.750	06	—	—	20,171.750	06	—	—
IV.		Krajowy fundusz szkolny emeryt. . .	—	—	—	—	—	—	1,350.309	78	—	—	1.350.309	78	—	—
V.	*)	Fundusz koszar krajowych	—	—	—	—	5.823	22	275.221	12	—	—	275.221	12	—	—
VI.		„ policyi krajowej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII.		„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	—	—	—	—	—	—	462.186	96	—	—	462.186	96	—	—
VIII.		„ kolejowy	4.016	42	3,045.400	—	3,561.594	48	4,797.684	91	846.600	—	4,801.701	33	3,892 000	—
IX.		*Fundusze przedsiębiorstw melioracyjnych:*														
	1	Fundusz regulacyi gólnej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	40.960	20	—		—	—	28.729	75	—	—	69.689	95	—	—
	2	„ „ pot. Kisieliny a) dolna	12.234	80	—		—	—	45.164	75	—	—	57.399	55	—	—
		b) górna	172	60	—		—	—	31.591	52	—	—	31.764	12	—	—
	3	„ „ rzeki Łęgu	3.886	23	476	86	—	—	21.678	66	—	—	25.564	89	476	86
	4	„ „ potoku Krzemienicy, Babulówki, Trześni i Rowu	7.666	29	—	—	—	—	19.637	79	—	—	27.304	08	—	—
	5	„ „ rzeki Brnia Nowego z dopływami	16.161	36	—	—	—	—	103.709	47	—	—	119.870	83	—	—
	6	„ „ Białej z dopływami i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca	102.765	71	—	—	—	—	523.648	57	—	—	626.414	28	—	—
		Do przeniesienia	960.836	09	4,045.876	86	4,937.541	70	104,383.414	29	1,097.733	17	105,344.250	38	5,143·610	03

*(Wynikłość zamieszczono pod I. fund. kraj.

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1907.		Stan z końcem roku 1907.											
		w kasie		należytości						czysty stan			
				czynne				bierne		czynny		bierny	
gotówka	efekta	gotówka	efekta	w bankach		inne							
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.		K. g.		K. g.		K. g.	
69,325.492 48	251.133 17	1.230.552 50	1,000.000 —	389.720 —		8,538,172 48		7,938.562 09		3,219.882 89		— —	
1,998.813 57	— —	— —	— —	— —		836.774 97		142.810 27		693.964 70		— —	
287.538 60	— —	— —	— —	— —		136.578 94		— —		136.578 94		— —	
2,002.625 27	— —	— —	— —	— —		715.537 57		1,603.100 57		— —		887.563 —	
1,458.247 87	— —	— —	— —	— —		111.679 26		447.736 61		— —		336.057 35	
140.656 26	— —	— —	— —	— —		17.967 10		18.004 12		— —		37 02	
197.305 43	— —	— —	— —	— —		53.419 36		— —		53.419 36		— —	
193.402 81	— —	— —	— —	— —		28.737 69		— —		28.737 69		— —	
452.928 51	— —	— —	— —	— —		— —		273.749 22		— —		273.749 22	
36.660 07	— —	— —	— —	— —		— —		43.922 06		— —		43.922 06	
5.850 06	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
20,171.750 06	— —	— —	— —	— —		1,932.231 96		76.138 79		1,856.093 17		— —	
1,330.309 78	— —	— —	— —	— —		19.586 63		75.676 37		— —		56.089 74	
275.221 12	— —	— —	— —	— —		— —		1,679.500 —		— —		1,679.500 —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
462.186 96	— —	— —	— —	— —		1,049.496 79		— —		1,049.496 79		— —	
4,798.509 21	870.800 —	3.192 1:	3,021.200 —	4,252.266 —		2,781.556 40		5,487.036 16		4,571.178 36		— —	
39.727 68	— —	29.962 27	— —	— —		12.268 15		254 96		41.975 46		— —	
43.380 70	— —	14.018 85	— —	— —		34.977 —		15.023 59		33.972 26		— —	
2.347 77	— —	29.416 35	— —	— —		14.618 19		— —		44.034 54		— —	
18.301 43	— —	7.263 46	476 86	— —		10.785 19		9 84		18.515 67		— —	
23.096 55	— —	4.207 53	— —	— —		415 52		4.122 19		500 86		— —	
86.651 68	— —	33.219 15	— —	— —		23.448 20		— —		56.667 35		— —	
513.477 71	— —	112.936 57	— —	— —		17.079 13		108 275 68		21.740 02		— —	
103.879.481 58	1,121.933 17	1,464.768 80	4,021.676 86	4,641.986 —		16,335.330 53		17,913.922 52		11,826.758 06		3,276.918 89	

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1907. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . .	960.836	09	4,045.876	86	4,937.541	70	104,383 414	29	1,097.733	17	105,344.250	38	5,143.610	08
7	Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	86.634	51	—	—	—	—	200.184	25	—	—	286.818	76	—	—
8	„ zabudowania potoku górskiego Niszkówki	4,351	14	—	—	—	—	4.008	65	—	—	8.359	79	—	—
9	„ regulacyi rzeki Bugu od ujścia Pełtwi do granicy Państwa . .	132.326	90	9	08	—	—	263.671	26	—	—	395.998	16	9	08
10	Fundusz regulacyi rzeki Złotej Lipy . .	42.018	34	—	—	—	—	6 552	22	—	—	48.570	56	—	—
11	„ osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	7.399	81	—	—	—	—	7.574	91	—	—	14.974	72	—	—
12	„ regulacyi potoku Dumnego . .	11.425	92	—	—	—	—	2 408	17	—	—	13 834	09	—	—
13	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	8.380	46	—	—	—	—	4 043	61	—	—	12 424	07	—	—
14	„ regulacyi Przegnojówki	8.044	36	—	—	—	—	11.294	90	—	—	19 339	26	—	—
15	„ „ Wereszycy	110.256	82	—	—	—	—	88.177	54	—	—	198.434	36	—	—
16	„ „ potoków górskich w dorzeczu Dniestru	112 427	95	—	—	—	—	175 655	97	—	—	288.083	92	—	—
17	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	96.203	55	—	—	—	—	235.198	96	—	—	331.402	51	—	—
18	„ zabudowania potoku Bystry . .	1.005	03	—	—	—	—	962	94	—	—	1.967	97	—	—
19	„ regulacyi górnego Dniestru . .	364.523	84	—	—	—	—	1,404 597	68	—	—	1,769.121	52	—	—
20	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim . . .	27.437	90	—	—	—	—	148.554	32	—	—	175.992	22	—	—
21	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim	129.200	15	—	—	—	—	260.836	62	—	—	390.036	77	—	—
22	„ obwałow. lewego brzegu Dunajca powyżej mostu w Bogumiłowicach .	544	03	—	—	—	—	3.119	78	—	—	8.663	81	—	—
23	„ regul. potoku Pustej	9.953	40	—	—	—	—	163.118	01	—	—	173 071	41	—	—
24	„ „ Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim	88 877	59	—	—	—	—	111.082	59	—	—	199.960	18	—	—
25	„ obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim . . .	14.521	65	—	—	—	—	560.996	26	—	—	575.517	91	—	—
26	„ zabudowania debr w Mikołajowie	15.850	57	—	—	—	—	5.242	78	—	—	21.093	35	—	—
27	„ zabudowania debr w gminie Zniesieniu	92.137	95	—	—	—	—	34.632	48	—	—	126.770	43	—	—
28	„ obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby	41 585	58	—	—	—	—	465.302	92	747	96	506.888	50	747	96
29	„ obwałowania Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej	35.102	94	—	—	—	—	409.787	27	154	27	444.890	21	154	27
30	„ kolmatacyi bagien naddnieprzańskich	115.822	02	—	—	—	—	314.686	50	—	—	430 008	52	—	—
31	„ regulacyi potoku Błotni	9 852	97	—	—	—	—	137.064	67	—	—	146.917	64	—	—
32	Fundusz regulacyi górnej Trześniówki	18.067	70	—	—	—	—	424.326	54	—	—	442.394	24	—	—
33	„ osuszenia bagien Rzemieńskich .	14 428	99	—	—	—	—	145.617	43	—	—	160 046	42	—	—
34	„ konserwacyi rzeki Trześniówki .	5.134	63	—	—	—	—	11.824	89	—	—	16 959	52	—	—
35	„ zabudowania potoku górskiego Michałów	1.163	11	—	—	—	—	298	28	—	—	1.461	39	—	—
36	„ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim .	89.667	78	—	—	—	—	47.682	83	—	—	137.350	61	—	—
37	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy	660	33	—	—	—	—	4.483	55	—	—	5.143	88	—	—
38	„ Związku budowl. kas chorych .	514	07	17.580	20	—	—	22.338	72	18.924	10	22.852	79	36 504	30
39	„ pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślanych	150.000	—	—	—	—	—	18.255	10	—	—	168.255	10	—	—
40	„ obwał. lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegorzkach do ujścia Białuchy	—	—	—	—	—	—	47.758	61	—	—	47.758	61	—	—
	Do przeniesienia	2,805.858	08	4,063.456	14	4,937.541	70	110,124.755	50	1.117,559	50	112,930.613	58	5,181.025	64

jątku. obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1907.				Stan z końcem roku 1907.											
				w kasie				należytości						czysty stan	
								czynne							
gotówka		efekta		gotówka		efekta		w bankach		inne		bierne		czynny	bierny
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K. g.	K. g.
103,879.481	58	1,121.933	17	1,464.768	80	4,021.676	86	4,641 986	—	16,335 330	53	17,913.922	52	11,826.758 06	3,276.918 39
268.987	99	—	—	17.830	77	—	—	—	—	—	—	—	—	17 830 77	— —
8 194	88	—	—	164	91	—	—	—	—	—	—	—	—	164 91	— —
218.670	70	—	—	177.327	46	9	08	—	—	160 867	—	—	—	338.203 54	— —
5 360	59	—	—	43.209	97	—	—	—	—	21.361	53	—	—	64.571 50	— —
7 500	57	—	—	7.474	15	—	—	—	—	—	—	26	—	7.448 15	— —
1.723	84	—	—	12.110	25	—	—	—	—	1.500	—	40	—	13.570 25	— —
3.611	58	—	—	8.812	49	—	—	—	—	132	76	296	34	8.648 91	— —
10.189	69	—	—	9.149	57	—	—	—	—	3.560	—	1.897	51	10 812 06	— —
71 315	55	—	—	127.118	81	—	—	—	—	40 800	—	—	—	167.918 81	— —
164.289	95	—	—	123.793	97	—	—	—	—	—	—	—	—	123.79 97	— —
102.078	77	—	—	229.323	74	—	—	—	—	—	—	80	—	229.243 74	— —
1.559	15	—	—	408	82	—	—	—	—	300	—	—	—	708 82	— —
1,460 374	20	—	—	308.747	32	—	—	—	—	13 344	88	196.256	47	125 835 73	— —
114.625	83	—	—	61.366	39	—	—	—	—	1 789	55	—	—	63 155 94	— —
246 857	38	—	—	143.179	39	—	—	—	—	32 661	—	—	—	175.840 39	— —
3.156	86	—	—	506	95	—	—	—	—	109	85	109	85	506 95	— —
147 767	77	—	—	25.303	64	—	—	—	—	149.760	—	13.427	02	161 636 62	— —
89.227	90	—	—	110.732	28	—	—	—	—	—	—	—	—	110.732 28	— —
555.028	19	—	—	20 489	72	—	—	—	—	—	—	82.916	64	— —	62 426 92
9 097	73	—	—	11.995	62	—	—	—	—	—	—	—	—	11.995 62	— —
59.035	18	—	—	67.735	25	—	—	—	—	—	—	—	—	67.735 25	— —
446 015	16	747	96	60 873	34	—	—	—	—	189.011	56	41.221	91	208 662 99	— —
351.390	19	154	27	93.500	02	—	—	—	—	180.154	27	300	—	273.354 29	— —
234.615	55	—	—	195.392	97	—	—	—	—	120.600	—	—	—	315.992 97	— —
119 003	86	—	—	27 853	78	—	—	—	—	82.800	—	500	—	110.153 78	— —
348 778	35	—	—	93 615	89	—	—	—	—	24.500	—	—	—	118.115 89	— —
131.395	97	—	—	28.650	45	—	—	—	—	—	—	—	—	28.650 45	— —
10.944	04	—	—	6.015	48	—	—	—	—	—	—	30	06	5.985 42	— —
—	—	—	—	1 461	39	—	—	—	—	—	—	—	—	1.461 39	— —
40 050	53	—	—	97 300	08	—	—	—	—	4.088	99	189	25	101 199 82	— —
3 626	47	—	—	1.517	41	—	—	—	—	—	—	—	—	1.517 41	— —
19 997	13	17.580	20	2.855	66	18.924	10	—	—	1 219	28	964	06	— —	— —
														22.084 98	— —
168.255	10	—	—	—	—	—	—	—	—	111·551	59	—	—	111.551 59	— —
16	—	—	—	47.742	61	—	—	—	—	52.500	—	—	—	100.242 61	— —
109,802.284	23	1,140.415	60	3,628.629	35	4,040.610	04	4,641.986	—	17,527.912	79	18,252.177	63	14,926.035 86	3,389 845 81

Rachunek ma

Liczba porządkowa		Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1907. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
		Z przeniesienia . . .	2,805.858	08	4,063.466	14	4,937.541	70	110,124.755	50	1,117.559	50	112,930.613	58	5,181.025	64
	41	undusz podwyż. prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami . . .	—	—	—	—	—	—	78.450	14	—	—	78.450	14	—	—
	42	„ podwyż. lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granic państwa . .	—	—	—	—	—	—	45.183	75	—	—	45.183	75	—	—
	43	„ bezprocent. pożyczek na osuszanie i drenow. gruntów	—	—	—	—	—	—	785.380	53	500.000	—	785.380	53	500.000	—
	44	„ regulacyi Pełtwi	—	—	—	—	—	—	452.479	14	—	—	452.479	14	—	—
	45	„ zabud. potoku Krzemionki	—	—	—	—	—	—	103.874	70	—	—	103.874	70	—	—
X.		„ pożyczkowy na cele melioracyjne	142.957	70	292.674	68	—	—	502·966	11	345.767	86	645.923	81	638 442	54
XI.		*Zakłady rolnicze.*														
	1	Akademia rolnicza w Dublanach . . .	—	—	—	—	—	—	1,234.955	57	150.000	—	1,234 955	57	150.000	—
	2	Niższa szkoła rolnicza w Dublanach .	—	—	—	—	—	—	51.940	—	—	—	51.940	—	—	—
	3	Szkoła gorzelnicza w Dublanach . . .	—	—	—	—	—	—	22.954	74	—	—	22·954	74	—	—
	4	Gorzelnia w Dublanach	—	—	—	—	—	—	82.499	63	—	—	82.499	63	—	—
	5	Folwark w Dublanach	—	—	—	—	—	—	256.730	01	—	—	256 730	01	—	—
	6	Stacya doświadczalna chemiczno-roln. w Dublanach	—	—	—	—	—	—	222.005	44	—	—	222.005	44	—	—
	7	Doświadczalna stacya botan.-roln. we Lwowie	—	—	—	—	—	—	40.776	74	—	—	40.776	74	—	—
	8	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	—	—	—	—	—	—	56.622	34	—	—	56.622	34	—	—
	9	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie	—	—	—	—	—	—	190.934	40	—	—	190.934	40	—	—
	10	Folwark w Czernichowie	—	—	—	—	—	—	36.065	56	—	—	36.065	56	—	—
	11	Niższa szkoła roln. w Bereźnicy . . .	—	—	—	—	—	—	61.807	66	—	—	61.807	66	—	—
	12	„ „ „ w Horodence . . .	—	—	—	—	—	—	46.827	10	—	—	46.827	10	—	—
	13	„ „ „ w Jagielnicy . . .	—	—	—	—	—	—	53.258	28	—	—	53.258	28	—	—
	14	„ „ „ w Kobiernicach . .	—	—	—	—	—	—	64.040	49	—	—	64.040	49	—	—
	15	„ „ „ w Suchodole . . .	—	—	—	—	—	—	76.429	70	—	—	76.429	70	—	—
	16	„ „ „ w Miłocinie . . .	—	—	—	—	—	—	107.471	09	—	—	107.471	09	—	—
	17	Szkoła mleczarska w Rzeszowie	—	—	—	—	—	—	135.774	13	—	—	135.774	13	—	—
	18	„ ogrodnicza w Tarnowie	—	—	—	—	—	—	52.585	44	—	—	52.585	44	—	—
	19	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach .	—	—	—	—	—	—	66.184	38	—	—	66.184	38	—	—
	20	Skład publiczny w Krakowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
*)	21	Fundusz kultury krajowej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII.		Włości rentowe	—	—	—	—	—	—	328·918	23	402.857	92	328 918	23	402.857	92
XIII.		*Pożyczki krajowe:*														
	1	Z roku 1893	—	—	98.660	—	—	—	4,325.802	06	100	—	4,325.802	06	98.760	—
	2	„ 1904	27.389	29	5,600.·00	—	—	—	1,031 049	94	35.100	—	1,058.439	23	5,635.700	—
	3	„ 1905	21.471	58	5,187.600	—	—	—	507.213	96	37.400	—	528.685	54	5,225.000	—
*) XIV.		*Zakłady przemysłowe*	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Suma funduszów budżetem objętych	2,997 676	65	15,243.000	82	4,937.541	70	121,145.936	76	2,588.785	28	124,143.613	41	17,831.786	10

*) Wynikłości zamieszczono pod I. fund. kraj.

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1907.				Stan z końcem roku 1907.											
				w kasie				należytości						czysty stan	
								czynne							
gotówka		efekta		gotówka		efekta		w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
K.	g.	K.	g	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
109,302.284	23	1,140.415	60	3,628.329	35	4,040.610	04	4,641.986	—	17,527,942	79	18,252.177	63	14,926 035	86	3,339.345	31
33.205	14	—	—	45.245	—	—	—	—	—	55.000	—	—	—	100.245	—	—	—
17.320	27	—	—	27.863	48	—	—	—	—	55.000	—	—	—	82.863	48	—	—
7 7.538	81	500.000	—	7.841	72	—	—	—	—	691.896	02	699.737	74	—	—	—	—
341.128	10	—	—	111.351	04	—	—	—	—	64.110	—	—	—	175.461	04	—	—
80.032	30	—	—	23.842	40	—	—	—	—	—	—	—	—	23.842	40	—	—
603.604	88	292.674	68	42 318	93	345.767	86	—	—	1,472.301	05	19.211	80	1,841.176	04	—	—
1,234.955	57	150.000	—	—	—	—	—	—	—	6.798	72	246.161	67	—	—	239.362	95
51.940	—	—	—	—	—	—	—	—	—	460	—	—	—	460	—	—	—
22.954	74	—	—	—	—	—	—	—	—	71	22	—	—	71	22	—	—
82.499	63	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
256.730	01	—	—	—	—	—	—	—	—	2.145	29	96.490	76	—	—	94.345	47
222.005	44	—	—	—	—	—	—	—	—	763	—	—	—	763	—	—	—
40.776	74	—	—	—	—	—	—	—	—	61	80	—	—	61	80	—	—
56.622	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.430	62	—	—	1.430	62
190.934	40	—	—	—	—	—	—	—	—	569	50	—	—	569	50	—	—
36.065	56	—	—	—	—	—	—	—	—	6	36	12.218	30	—	—	12 211	94
61.807	66	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
46.827	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53.258	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
64.040	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
76.429	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
107.471	09	—	—	—	—	—	—	—	—	297	24	192.000	—	—	—	191.702	76
135 774	13	—	—	—	—	—	—	—	—	5.804	21	6.396	73	—	—	592	52
52.585	44	—	—	—	—	—	—	—	—	80	—	—	—	80	—	—	—
66.184	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
299.979	66	398.887	35	28.938	57	3.970	57	—	—	207.311	73	187.892	87	52.328	—	—	—
4,325.802	06	200	—	—	—	98.560	—	—	—	9.928	—	51,882.288	—	—	—	51,773.800	—
1,020.673	70	912.200	—	37 765	53	4,723.500	—	—	—	184	86	6,907.640	—	—	—	2,146.189	61
528.684	96	412.700	—	—	58	4,812.300	—	—	—	—	—	6,068.800	—	—	—	1,256.499	42
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
120,190.116	81	3,807.077	63	3,953.496	60	14,024.708	47	4,641 986	—	20,100.731	79	84,572.446	12	17,203.957	34	59,055.480	60

Rachunek ma

Liczba porządkowa		Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1907. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
		Fundusze samoistne budżetem nieobjęte.														
XV.		*Fundusze samoistne i dobroczynne.*														
	1	Fundusze stypendyjne	254.650	38	24.778	95	—	—	650.067	12	28.146	88	904.717	50	52.925	83
	2	Administracya dóbr Winniki	—	—	—	—	23.945	48	42.524	31	—	—	42.524	31	—	—
	3	Fundusz stanowy sierociński	—	—	—	—	—	—	3.945	12	—	—	3.945	12	—	—
	4	„ Aleksandra hr. Stadnickiego .	5.200	84	—	—	—	—	1.922	—	—	—	7.122	84	—	—
	5	„ pomnika Kościuszki	—	—	1.293	16	—	—	1.316	—	—	—	1.316	—	1.293	16
	6	„ galicyjski inwalidów wojskowych	155	41	—	—	—	—	3.102	—	—	—	3.257	41	—	—
	7	„ niżankowicki inwalidów wojskowych	32	—	—	—	—	—	256	—	—	—	288	—	—	—
	8	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	59	84	—	—	—	—	160	—	—	—	219	84	—	—
	9	Zakład narodowy im. Ossolińskich . . .	216	96	—	—	938	—	99.964	06	—	—	100.181	02	—	—
	10	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	96	74	20.264	13	—	—	21.483	15	21.579	89	21 579	89	41 844	02
	11	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12	„ Pelagii Russanowskiej (dla inwalidów polskich)	658	14	—	—	—	—	5.519	50	—	—	6.177	64	—	—
	13	„ szkół ludowych z r. 1872 . . .	5.869	95	—	—	—	—	8.192	—	—	—	14.061	95	—	—
	14	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych	2.438	56	4.394	70	—	—	8.588	58	8.017	80	11.027	14	12.412	50
	15	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	—	79	10.111	86	—	—	14 431	93	11.306	78	14.432	72	21 418	64
	16	„ Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	17	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla 4 wiekowych kobiet	3	08	—	—	—	—	652	—	—	—	655	08	—	—
	18	Fundacya sądecka „Dom roboczy“ . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych wyzdrowieńców	122	38	283	50	—	—	225	68	202	94	348	06	486	44
	20	„ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Dobrowody, Hołhocze, Wierzbów, Wolica i Zastawce	1.136	22	1.157	35	—	—	4.636	79	2.329	69	5.773	01	3.487	04
		„ Dra Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego im. Najjaśniejszego Pana:														
	21	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach	578	48	—	—	—	—	2.052	—	—	—	2.630	48	—	—
	22	2) ku wspieraniu artystów i literatów	792	56	—	—	—	—	2.618	—	—	—	3 410	56	—	—
	23	3) ku popieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie	871	60	—	—	—	—	1.730	—	—	—	2.601	60	—	—
		Do przeniesienia . . .	272.883	93	62 283	65	24.883	48	873.386	24	71.583	98	1,146.270	17	133.867	63

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1907.				Stan z końcem roku 1907.											
				w kasie				należytości					czysty stan		
gotówka		efekta		gotówka		efekta		czynne				bierne	czynny		bierny	
								w bankach		inne						
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.
640 582	72	22.628	76	264.134	78	30.297	07	—	—	167.455	17	28.555	35	433.331	67	—	—
42.524	31	—	—	—	—	—	—	—	—	23.654	48	—	—	23.654	48	—	—
2.101	59	—	—	1.843	53	—	—	—	—	—	—	960	—	883	53	—	—
3.983	10	—	—	3.139	74	—	—	—	—	—	—	1.000	—	2.139	74	—	—
1.316	—	—	—	—	—	1.293	16	—	—	—	—	—	—	1.293	16	—	—
3.117	78	—	—	139	63	—	—	—	—	—	—	—	—	139	63	—	—
249	10	—	—	38	90	—	—	—	—	—	—	—	—	38	90	—	—
160	—	—	—	59	84	—	—	—	—	—	—	—	—	59	84	—	—
99 727	86	—	—	453	16	—	—	652	—	—	—	—	—	1.105	16	—	—
21.579	89	20.628	88	—	—	21.215	14	—	—	—	—	—	—	21.215	14	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5.482	83	—	—	694	81	—	—	—	—	—	—	—	—	694	81	—	—
8 567	90	—	—	5.494	05	—	—	—	—	1.180	—	5.450	—	1.224	05	—	—
8.594	06	11.193	76	2.433	08	1.218	74	—	—	—	—	—	—	3.651	82	—	—
11.941	08	10.111	86	2.491	64	11.306	78	—	—	—	—	—	—	13 798	42	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
652	—	—	—	3	08	—	—	—	—	—	—	—	—	3	08	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
239	62	—	—	108	44	486	44	—	—	—	—	—	—	594	88	—	—
4.627	29	2.318	49	1.145	72	1.168	55	—	—	—	—	—	—	2.314	27	—	—
2.023	27	—	—	607	21	—	—	—	—	—	—	—	—	607	21	—	—
2 294	76	—	—	1.115	80	—	—	—	—	—	—	—	—	1.115	80	—	—
1.733	68	—	—	867	92	—	—	—	—	—	—	—	—	867	92	—	—
861.498	84	66.881	75	284.771	33	66.985	88	652	—	192.289	65	35.965	35	508.733	51	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1907. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . . .	272.883	93	62.283	65	24.883	48	873.386	24	71.583	98	1,146.270	17	133.867	63
24	4. ku wspieraniu ubogich sług prywatnych	533	68	—	—	—	—	1.843	—	—	—	2.376	68	—	
25	5. posagowa dla ubogich dziewcząt służących	61	80	3.612	48	—	—	1.695	53	910	10	1.757	33	4.522	58
26	6 ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła	717	78	—	—	—	—	1.897	02	—	—	2 614	80	—	—
27	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy Stanisławowskiej im. J. I. Kraszewskiego . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	„ imienia Antoniego Schiffnera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	„ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych	296	24	—	—	—	—	396	—	—	—	692	24	—	—
30	„ ś. p. EdwardaLewińskiego dla zubożałych włościan	1 365	12	1.421	43	—	—	4.659	89	1.838	75	6.025	01	3.260	18
31	„ „Domu ubogich“ imienia Ludwika i Anny Helclów w Krakowie:														
	a) obrotowy	42.637	49	—	—	—	—	76 351	45	—	—	118.988	94	—	—
	b) rezerwowy	1.388	85	69.510	56	—	—	2.992	12	11 585	39	14.375	97	81.095	95
32	Fundusz „Macierzy polskiej“	7.425	65	2.777	96	—	—	27 793	—	—	—	35.218	65	2 777	96
33	Fundacya ś. p. Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju, zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących . . .	14.886	64	—	—	—	—	24 946	—	—	—	39.832	64	—	—
34	Fundusz z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego dla akademii rolniczej w Dublanach . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	„ z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego na cele oświaty ludowej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	„ ku podniesieniu rybactwa . .	5.679	10	8	—	—	—	8.086	04	—	—	13 765	14	8	—
37	Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirthowej i Teofili Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt	652	92	—	—	—	—	737	—	—	—	1,389	92	—	—
38	„ ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich dla biednych, moralnie prowadzących się dziewcząt	870	15	850	64	—	—	1.788	—	1,710	—	2.658	15	2.560	64
39	„ ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych	72	57	—	—	—	—	1.906	73	—	—	1.979	30	—	—
	Do przeniesienia	349.466	92	140.464	72	24.883	48	1,038.478	02	87.628	22	1,387.944	94	228.092	94

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1907.		Stan z końcem roku 1907.									
		w kasie		należytości				czysty stan			
				czynne							
				w bankach		inne		bierne			
gotówka	efekta	gotówka	efekta							czynny	bierny
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.		K. g.		K. g.	K. g.
861.498 84	66.881 75	284.771 33	6.985 88	652 09		192.289 65		35.965 35		508.733 51	— —
1.477 09	— —	899 59	— —	— —		— —		— —		899 59	— —
1.481 53	909 73	275 80	3.612 85	— —		— —		— —		3.888 65	— —
1.458 28	— —	1.156 52	— —	— —		— —		— —		1.156 52	— —
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —	— —
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —	— —
440 18	— —	252 06	— —	— —		— —		— —		252 06	— —
4.642 11	1.831 46	1.382 90	1.428 72	— —		— —		— —		2.811 62	— —
77.004 79	— —	41.984 15	— —	— —		— —		— —		41.984 15	— —
14.303 63	1.721 62	72 34	79.374 33	— —		— —		— —		79.446 67	— —
29.221 65	— —	5.997 —	2.777 96	— —		— —		300 —		8.474 96	— —
24.215 58	— —	15.617 06	— —	— —		62.535 —		— —		7 8152 06	— —
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —	— —
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —	— —
5.381 61	— —	8.383 53	8 —	— —		7.860 34		379 —		15.872 87	— —
673 03	— —	716 89	— —	— —		— —		— —		716 89	— —
1.774 46	1.710 —	883 69	850 64	— —		— —		— —		1.734 33	— —
1.874 20	— —	105 10	— —	— —		— —		— —		105 10	— —
1,025.446 98	73.054 56	362.497 96	155.038 38	652 —		262.684 99		36.644 35		744.228 98	— —

Rachunek ma

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907. w kasie gotówka K.	g.	w kasie efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1907. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . . .	349.466	92	140.464	72	24.883	48	1,038.478	02	87.628	22	1,387.944	94	228.092	94
40	Fundacya śp. Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	„ śp. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie . . .	290	94	—	—	—	—	294	—	—	—	584	94	—	—
42	„ bursy imienia ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła	404	95	—	—	—	—	317	13	—	—	722	08	—	—
44	„ posagowa ś. p. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego dla 5 panien szlacheckich . . .	2.456	77	—	—	—	—	3.132	15	—	—	5.588	92	—	—
45	„ posagowa śp. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego dla 10 dziewcząt wiejskich . .	521	47	—	—	—	—	471	24	—	—	992	71	—	—
46	„ „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych *rezerwowy* . .	104	51	2.715	62	—	—	207	49	200	—	312	—	2.915	62
47	„ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów	—	08	—	—	—	—	3.088	—	2.232	73	3.088	08	2.232	73
	„ im. Józefa Kosvitzky'ego:														
48	1) dla ślepych w Krakowie	124	—	—	—	—	—	124	—	—	—	248	—	—	—
49	2) „ wychowank. zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie .	316	—	—	—	—	—	332	—	—	—	648	—	—	—
50	3) dla poprawionych złoczyńców w Krakowie .	133	42	—	—	—	—	132	—	—	—	265	42	—	—
51	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale	63	08	—	—	—	—	226	50	—	—	289	58	—	—
52	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich-Niezabitowskiej dla zboru im. św. Klaudyi . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53	„ emeryt. członków sceny polskiej we Lwowie:														
	a) rezerwowy	186	79	25.603	46	—	—	31.927	96	30.203	46	32.114	75	55.806	92
	b) obrotowy	—	—	—	—	—	—	73.552	60	—	—	93.552	60	—	—
54	„ Józefa Krupacza dla patentowanych c. k. inwalidów wojskowych	24	—	—	—	—	—	24	—	—	—	48	—	—	—
55	„ śp. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	82.739	13	120.147	65	—	—	724.131	71	192.350	48	806.870	84	312.398	13
56	Fundusz śp. Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie	—	—	865	29	—	—	228	—	—	—	228	—	865	29
57	„ śp. Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	—	—	860	—	—	—	1.744	99	864	—	1.744	99	1.724	—
	Do przeniesienia . .	436.832	06	290.656	74	24.883	48	1,878.411	79	313.378	89	2,315.243	85	604.035	63

jątku. obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1907.				Stan z końcem roku 1907.											
				w kasie				należytości						czysty stan	
								czynne							
gotówka		efekta		gotówka		efekta		w bankach		inne		bierne		czynny	bierny
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K. g.	K. g.
1,025.446	98	73.054	56	362.497	96	155.038	38	652	—	262.684	99	36.644	35	744.228 98	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —
291	24	—	—	293	70	—	—	—	—	—	—	—	—	293 70	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —
505	47	—	—	216	61	—	—	—	—	—	—	—	—	216 61	— —
146	71	—	—	5.442	21	—	—	—	—	—	—	—	—	5.442 21	— —
71	55	—	—	921	16	—	—	—	—	—	—	—	—	921 16	— —
197	44	9	69	114	56	2.905	93	—	—	—	—	—	—	3.020 49	— —
3.088	08	—	—	—	—	2.232	73	—	—	—	—	—	—	3.232 73	— —
124	—	—	—	124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	124 —	— —
621	84	—	—	26	66	—	—	—	—	—	—	—	—	26 66	— —
133	42	—	—	132	—	—	—	—	—	—	—	—	—	132 —	— —
224		—	—	65	58	—	—	—	—	—	—	—	—	65 58	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —
29.523	96	30.208	46	2.590	79	25.603	46	—	—	—	—	—	—	28.194 25	— —
73.552	60	—	—	—	—	—	—	—	—	106.285	38	—	—	106.285 38	— —
24	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24 —	— —
761.240	76	193.647	65	45.630	08	118.750	48	—	—	103.588	14	26.204	21	241.764 49	— —
50	98	—	—	177	02	865	29	—	—	—	—	—	—	1.042 31	— —
1.744	99	860	—	—	—	864	—	—	—	—	—	—	—	864 —	— —
1,896.987	52	297.775	36	418.256	33	306.260	27	652	—	472.558	51	62.848	56	1,134.878 55	— —

Rachunek ma

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907. w kasie gotówka K.	g.	w kasie efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1907. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . .	436.832	06	290.656	74	24.883	48	1,878.411	79	313.378	89	2,315.243	85	604.035	63
58	Fundusz na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych przemysłowych zakładów naukowych w kraju	96	—	—	—	—	—	96	—	96	—	192	—	96	—
59	„ śp. Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce	417	69	—	—	—	—	800	—	—	—	1.217	69	—	—
60	„ śp. Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn	426	41	—	—	—	—	800	—	—	—	1.226	41	—	—
61	„ śp Tytusa Kielanowskiego dla nieuleczalnych chorych chrześcijan we Lwowie	—	—	—	—	—	—	4.908	—	—	—	4.908	—	—	—
62	„ śp, Wacława Tyzenhauza . . .	174	08	—	—	—	—	276	—	—	—	450	08	—	—
63	„ ks. Karoliny z książąt Ponińskich ks. Lubomirskiej na utrzymanie i wychowanie 12 sierót św. Heleny we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
64	„ Maryi Gewürtzowej na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy	103	90	—	—	—	—	104	—	—	—	207	90	—	—
65	„ ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Czarnego Dunajca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
66	„ ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Dębicy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
67	„ Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej dla chorych artystów	—	—	—	—	—		7.342	60	—	—	7.342	60	—	—
68	„ śp. Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich . . . a) obrotowy . . .	7.539	88	27.000	—	—	—	92 847	08	44.587	10	100.386	96	71.587	10
	b) rezerwowy . .	—	—	2.000	—	—	—	6.147	88	6.147	88	6.147	88	8.147	88
69	„ posagowa im. Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50 letnich rządów Najjaśniejszego Pana	1	47	19.719	02	—	—	18.245	03	17.600	36	18.246	50	37.319	38
70	„ im. śp. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich . . .	284	59	250	—	—	—	372	—	185	75	656	59	435	75
71	„ im. Izydora Kowalewskiego .	11	64	—	—	—	—	854	89	—	—	866	53	—	—
72	„ śp. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie	457	38	—	—	—	—	2.888	—	—	—	3.345	38	—	—
73	Krajowy fundusz sierocy; a) obrotowy .	11.318	70	67.964	49	—	—	266.857	54	87.403	45	278.176	24	155 367	94
	b) rezerwowy	—	—	262.637	78	—	—	59.421	60	14.421	60	59.421	60	277 059	38
	Fundacya im. Angieliki Hoffmann-Sternhort:														
74	I. dla sierot po wojskowych . .	328	—	—	—	—	—	284	—	—	—	612	—	—	—
75	II. dla sierót po włościanach . .	353	43	—	—	—	—	314	75	—	—	668	18	—	—
76	„ dobroczynna im. Jakóba hr. Potockiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
77	„ pamiątkowa im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu	10.600	21	—	—	—	—	11.418	84	2.000	—	22 019	05	2.000	—
	Do przeniesienia .	468.945	44	670.228	03	24 883	48	2,352.390	—	485.821	03	2,821.335	44	1,156.049	06

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1907.		Stan z końcem roku 1907.											
		w kasie		należytości						czysty stan			
				czynne				bierne		czynny		bierny	
				w bankach		inne							
gotówka	efekta	gotówka	efekta										
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.		K. g.		K. g.		K. g.	
1,896.987 52	297.775 36	418 256 33	306.260 27	652 —		472.558 51		62.848 56		1,134.878 55		— —	
96 —	— —	96 —	96 —	— —		— —		— —		192 —		— —	
815 69	— —	402 —	— —	— —		— —		— —		402 —		— —	
824 41	— —	402 —	— —	— —		— —		— —		402 —		— —	
4.908 —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
289 20	— —	160 88	— —	— —		— —		— —		160 88		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
104 —	— —	103 90	— —	— —		— —		— —		103 90		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
7.342 60	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
71.951 27	39.000 —	28.435 69	32 587 10	— —		— —		— —		61.022 79		— —	
6.147 88	4.000 —	— —	4.147 88	— —		— —		— —		4.147 88		— —	
18.152 20	22.263 58	94 30	15.055 80	— —		— —		— —		15 150 10		— —	
549 50	— —	107 09	435 75	— —		— —		— —		542 84		— —	
857 08	— —	9 45	— —	— —		— —		— —		9 45		— —	
2.869 55	— —	475 83	— —	— —		— —		— —		475 83		— —	
259.528 24	105.918 34	18.648 —	49.449 60	— —		100 —		— —		68.197 60		— —	
59.421 60	60.673 48	— —	216 385 90	— —		45.000 —		— —		261.385 90		— —	
305 —	— —	307 —	— —	— —		— —		— —		307 —		— —	
500 43	— —	167 75	— —	— —		— —		— —		167 75		— —	
— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —		— —		— —	
16.616 68	2.000 —	5.372 37	— —	— —		— —		— —		5.372 37		— —	
2.348.296 85	531.630 76	473.038 59	624.418 30	652 —		517.658 51		62.848 56		1,552.918 84		— —	

Rachunek ma

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1907. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . .	468.945	44	670.228	03	24.883	48	2,352 390	—	485.821	03	2,821.335	44	1,156.049	06
78	Fundacya imienia ś. p. Oktawa Pietruskiego	—	75	1.767	17	—	—	400	—	400	—	400	75	2.167	17
79	„ dobroczynna ś. p Wojciecha Bursika	136	—	—	—	—	—	128	—	—	—	264	—	—	—
80	„ dobroczynna ś. p. Samuela Głowińskiego dla ubogich przy kościele w Winnikach	932	22	—	—	—	—	5.900	—	—	—	6.832	22	—	—
81	„ ś.p. Dr. Tytusa Przesmyckiego	2.773	31	—	—	—	—	4.774	39	—	—	7.547	70	—	—
82	„ dobroczynna dla powiatu turczańzkiego ku uczczeniu 60-letnich rządów Ces. Franciszka Józefa I.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
83	„ im. Józefa Ostaszewskiego dla ulżenia członkom gminy Klimkówka pow. Sanok w płaceniu podatków	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	„ na budowę domu żydowskiego instytutu teologicznego we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVI.	Fundusz propinacyjny	147 612	40	8,599.068	13	—	—	2,864.008	95	2,536.911	07	3,011.621	35	11,135.979	20
XVII.	„ pożyczkowy na budowę szkół	802	33	—	—	—	—	176.424	71	59.711	50	177.227	04	59.711	50
XVIII.	„ pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	103 761	07	—	—	—	—	619.334	13	—	—	723.095	20	—	—
XIX.	„ b. korpusu ochotników wojsk.	—	—	85.916	20	—	—	11.421	56	11.421	56	11.421	56	97.337	76
	Suma funduszów budżetem nieobjętych	724.963	52	9,356.979	53	24.883	48	6,034.781	74	3,094 265	16	6,759.745	26	12,451.244	69
	Suma funduszów budżetem objętych .	2,997.676	65	15,243.000	82	4,937.541	70	121,145.936	76	2,588.785	28	124,143.613	41	17,831.786	10
	Suma funduszów budżetem nieobjętych	724.963	52	9,356.979	53	24.883	48	6,034.781	74	3,094.265	16	6,759.745	26	12,451.244	69
	Ogólna suma majątku obrotowego	3,722.640	17	24,599.980	35	4,962.425	18	127,180.718	50	5,683.050	44	130.903.358	67	30,283 030	79

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1907.				Stan z końcem roku 1907.											
				w kasie				należytości						czysty stan	
								czynne							
gotówka		efekta		gotówka		efekta		w bankach		inne		bierne		czynny	bierny
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
2,348.296	85	531.630	76	473.038	59	624.418	30	652	—	517.658	51	62.848	56	1,552.918	84	—	
400	—	—	—	—	75	2.167	17	—	—	—	—	—	—	2.167	93	—	—
128	—	—	—	136	—	—	—	—	—	—	—	—	—	136	—	—	—
3.861	89	—	—	2.970	33	—	—	—	—	—	—	—	—	2.970	33	—	—
4.729	23	—	—	2.818	47	—	—	—	—	—	—	—	—	2.818	47	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2,819.180	47	2,158.965	77	201.440	88	8,977.013	43	—	—	1,079 115	99	170.047	30	10,087.523	—	—	—
176,827	04	32.737	05	400	—	26.974	45	—	—	647.916	58	675.291	03	—	—	—	—
533.670	07	—	—	189.425	13	—	—	—	—	2,772,058	08	—	—	2,961.483	21	—	—
11.421	56	—	—	—	—	97.337	76	—	—	41.000	—	—	—	138 337	76	—	—
5,889.515	11	2,723.333	58	870.230	15	9,727.911	11	652	—	5,057.749	16	908.186	89	14,748 355	53	—	—
120,190.116	81	3,807.077	63	3,953.496	60	14,024.708	47	4,641.986	—	20,100.731	79	84,572 446	12	17,203.957	34	59,055.480	60
5,889.515	11	2,723 333	58	870.230	15	9,727.911	11	652	—	5,057.749	16	908.186	89	14,748.355	53	—	—
126,079.631	92	6,530,411	21	4,823.726	75	23,752.619	58	4,642.638	—	25,158.480	95	85,480.633	01	31,952.312	87	59,055,480	60

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907.								Dochody w ciągu roku 1907.						Ra	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Fundusze budżetem objęte:																						
I.	Fundusz krajowy:																						
	a) Gmach sejmowy . .	—	—	—	—	2,920.632	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) Szpital św. Łazarza w Krakowie: (część wartości nowego gmachu szpitala Nr. 48 i 49|222 Dz. III. własność funduszu krajowego	—	—	—	—	763.522	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) Zamek w Olesku . .	—	—	—	—	2.665	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	d) Gmach dla c. k. żandarmeryi we Lwowie	—	—	—	—	532.332	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	e) Gmach dla c. k. żandarm. w Czortkowie	—	—	—	—	14.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	f) Gmach żandarmeryi w Skałacie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	—	—
	g) Fundusz policyi kraj.	—	—	94.417	76	—	—	54	50	—	—	—	—	—	—	177.855	—	—	—	—	—	94.417	76
	h) Fundusz kultury kraj.	—	—	88.838	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.838	58
II.	*Szpitale krajowe:*																						
1	*Krajowy szpital powszechny we Lwowie:*																						
	a) Oddział chorych . . .	15	58	1.033	15	1,758.555	66	—	—	—	—	503.219	49	602	97	—	—	—	—	503.235	07	1.636	12
	b) „ położnic . .	2	21	—	—	568.107	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	21	—	—
2	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	1.631	35	2,315.482	50	—	—	—	—	10.977	01	1.719	06	—	—	—	—	10.977	01	3.350	41
3	*Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie:*																						
	a) oddział chorych . .	—	—	356.708	69	1,191.814	54	484.015	35	—	—	76.228	91	46.813	48	—	—	—	—	76.228	91	40.522	17
	b) „ położnic . .	—	—	45.729	54	55.505	—	—	—	—	—	5.608	61	5.755	86	—	—	—	—	5.608	61	51.485	40
	c) „ syfilitycznych	—	—	8.161	72	11.398	38	—	—	—	—	165	69	165	69	—	—	—	—	165	69	8.327	41
	d) „ obłąkanych .	—	—	—	—	9.206	02	6.545	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenia Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Fundusz budowy kraj. Zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju (Kobieżyn) . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	„ podrzutków w Krakowie . .	847	80	64.910	80	—	—	—	—	—	—	5.786	12	3.377	97	—	—	—	—	6.633	92	68.288	77
III.	Fundusz szkolny krajowy	—	—	1,120.222	28	12.235	89	14.818	54	—	—	51.365	98	53.373	60	—	—	—	—	51.365	98	1,173.595	88
IV.	Krajow. fund. szkolny emerytalny	—	—	67.000	—	—	—	—	—	—	—	167	80	167	12	—	—	—	—	167	80	67.167	12
V.	Fundusz koszar kraj.	—	—	—	—	3,086.409	78	—	—	—	—	—	—	—	—	19.489	71	—	—	—	—	—	—
*VI.	Fundusz policyi kraj. .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VII.	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII.	„ kolejowy . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IX.	Fundusz przedsiębiorstw melioracyjnych:																						
1	Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Fundusz regulacyi potoku Kisieliny . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Fund. regul. rzeki Łęgu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Fundusz regul. potoku Krzemienicy, Babulówki oraz Trześni i Rowu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia .	865	59	1,848.653	87	3,241.917	87	505.433	83	—	—	653.519	61	111.975	75	213.344	71	—	—	654.385	20	1,960.629	62

*) Wynikłość zamieszczono pod I. fund. kraj.

jątkru zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1907.								Stan z końcem roku 1907.																	
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości						czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	k.	g.	K.	g.
2,920.682	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,920.682	36	—	—	—	—	—	—	—	—	2,920.682	36	—	—
763.522	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	763.522	61	—	—	—	—	—	—	—	—	763.522	61	—	—
2.665	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.665	60	—	—	—	—	—	—	—	—	2.665	60	—	—
532.332	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	532.332	—	—	—	—	—	—	—	—	—	532.332	—	—	—
14.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.000	—	—	—
16.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—
177.855	—	54	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94.417	76	177.855	—	54	50	—	—	—	—	—	—	272.327	26	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.838	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.838	58	—	—
1,758 555	66	—	—	503.235	07	548	73	—	—	—	—	—	—	1.987	39	1,758 555	66	—	—	—	—	4.000	—	56.322	36	1,707.320	69	—	—
568.107	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	21	—	—	568.107	53	—	—	—	—	—	—	14.080	60	554.029	14	—	—
2,315.482	50	—	—	10.977	01	1.240	15	—	—	—	—	—	—	2.110	26	2,315.482	50	—	—	—	—	3.200	—	—	—	2,320.792	76	—	—
1,191.814	54	484.015	35	76 228	91	20.578	51	9.	75	484.015	35	—	—	382.943	66	1,182.439	17	—	—	—	—	458.853	11	—	—	2,024.235	94	—	—
55.505	—	—	—	5.608	61	4.483	44	—	—	—	—	—	—	47.001	96	55.505	—	—	—	—	—	18.004	12	—	—	120.511	08	—	—
11.398	38	—	—	165	69	161	72	—	—	—	—	—	—	8.165	69	11.398	38	—	—	—	—	1.760	—	—	—	21.324	07	—	—
9.206	02	6.545	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9 206	02	6.545	44	—	—	—	—	—	—	15.751	46	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	5.976	12	1.341	74	—	—	—	—	657	80	66.947	03	—	—	—	—	—	—	21.286	78	—	—	88,891	61	—	—
12.235	89	14.818	54	51.365	98	46.437	14	—	—	—	—	—	—	1,127.158	74	12.235	89	14.818	54	—	—	643.831	01	36.485	84	1,761.558	34	—	—
—	—	—	—	167	80	—	—	—	—	—	—	—	—	67.167	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67.167	12	—	—
3,105.899	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,105.899	49	—	—	—	—	—	—	—	—	3,105.899	49	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13,655.262	58	505.433	83	653.725	19	74.791	43	9.375	37	484.015	35	660	01	1,885.838	19	13,415.887	21	21.418	48	—	—	1,150.935	02	106.808	80	16,397,850	11	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907.										Dochody w ciągu roku 1907.								Ra			
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia .	865	59	1,848.653	87	13,241.917	87	505.433	83	—	—	653.519	61	111.975	75	213.344	71	—	—	654.385	20	1,960.629	62
5	Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopł.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Fundusz regul. rzeki Białej z dopływami i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Fundusz regul. dla uzupeł obwałow. prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Fundusz na zabudow. potoku górsk. Niszkówki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Fund. regul. rzeki Bugu od ujścia Pełtwi do granicy państwa . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Fundusz regulacyi rzeki Złotej Lipy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Fundusz osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12	Fundusz regulacyi potoku Dumnego . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Fundusz regulacyi Przegnojówki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Fundusz regulacyi Wereszycy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Fundusz regulac. środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Fundusz na zabudowanie potoku Bystra .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Fundusz regulacyi górnego Dniestru . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Fundusz obwałow. lewego brzegu Wisły w pow. krakowskim	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Fundusz obwałow. lewego brzegu Dunajca powyżej mostu w Bogumiłowicach . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Fund. regulacyi potoku Pustej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Fundusz regulacyi Łęgu w pow.. Niżańskim i Kolbuszowskim . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Fund. obwałow. Wisły w pow. Dąbrowskim	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Fund. zabudowania debr w Mikołajowie . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Fundusz zabudow. debr w gmin. Zniesienie pow. lwowskiego . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
28	Fundusz obwał. Wisły od Niepołomic do ujścia Raby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Fundusz obwałow. Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia .	865	59	1,848.653	87	13,241.917	87	505.433	83	—	—	653.519	61	111.975	75	213.344	71	—	—	654.385	20	1,960.629	62

jątku. zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1907.								Stan z końcem roku 1907.													
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości				czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
13,455.262	58	505.433	83	653.725	19	74.791	43	9.375	37	484.015	35	660	01	1,885.838	19	13,445.887	21	21.418	48	—	—	1.150.935	02	106.898	80	16,397.850	11	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa		Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907. w kasie gotówka K.	g.	w kasie efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1907. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	Ra gotówka K.	g.	efekta K.	g.
		Z przeniesienia . .	865	59	1,848.653	87	13,241.917	87	505.433	83	—	—	653.519	61	111.975	75	213.344	71	—	—	654.385	20	1,960.629	62
	30	Fundusz kolmatacyi bagien naddniestrzańskich	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	31	Fundusz regulacyi potoku Błotni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	32	Fundusz regulacyi górnej Trześniówki . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	33	Fundusz osuszenia bag en Rzemienieckich	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	34	Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	35	Fundusz zabudowania potoku górskiego Michałów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	36	Fundusz obwałowania Wisły i Sanu w pow. Tarnobrzeskim . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	37	Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	38	Fundusz Związku budowlanych kas chorych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	39	Fundusz pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślanych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	40	Fundusz obwał. lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grze górzkach do ujścia Białuchy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	41	Fundusz podwyż. prawego wału nadwiślańskiego między Podgorzem a Niepołomicami	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	42	Fundusz podwyż. lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	43	Fundusz bezprocentowych pożyczek na osuszanie i drenowanie gruntów . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	44	Fundusz regul. Pełtwi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	45	Fundusz zabudow. potoku Krzemionki . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
X.		Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Zakłady rolnicze:																						
XI.	1	Akademia rolnicza w Dublanach	42	39	9.567	66	796.327	74	—	—	—	—	5.483	08	5.481	47	—	—	—	—	5.525	47	15.049	13
	2	Niższa szkoła rolnicza w Dublanach . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3	Szkoła gorzelnicza w Dublanach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	4	Gorzelnia w Dublanach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	5	Folwark w Dublanach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	6	Stacya doświadczalna chemiczno rolnicza w Dublanach . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	7	Stacya doświadczalna botaniczno rolnicza we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	8	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie .	—		—	—	81.796	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia .	907	98	1,858.221	53	14,120.042	33	505.433	83	—	—	659.002	69	117.457	22	213.344	71	—	—	659.910	67	1,975.678	75

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1907.						Stan z końcem roku 1907.													
								w kasie				należytości				czysty stan					
												czynne									
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	inne	bierne	czynny	bierny							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
13,455.262	58	505.433	83	653.725	19	74.791	43	9.375	37	484015	35	660	01	1,885.838	19	13,445.887	21	21.418	48	—	—	1,150.935	02	106.888	80	16,397.850	11	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa		Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907. w kasie gotówka K.	g.	w kasie efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1907. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	Ra- gotówka K.	g.	efekta K.	g.
		Z przeniesienia	907	98	1,858.221	53	14,120.042	33	505.433	83	—	—	659.002	69	117.457	22	213.344	71	—	—	659 910	67	1,975.678	75
	9	Szkoła rolnicza w Czernichowie	168	—	7 093	48	471.621	54	—	—	—	—	4.014	92	4.014	92	—	—	—	—	4.182	92	11.108	40
	10	a) folwark w Czernich. b) była szkoła ogrodn. w Czernichowie . .	—	—	1.111	49	—	—	—	—	—	—	288	63	288	63	—	—	—	—	288	63	1.400	12
			—	—	1 452	44	—	—	—	—	—	—	2.941	19	2.941	19	—	—	—	—	2.941	19	4.393	63
	11	Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	—	—	—	—	122.230	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	12	Niższa szkoła rolnicza w Horodence	—	—	—	—	48.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	13	Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy	—	—	—	—	25.881	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	14	Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	15	Niższa szkoła rolnicza w Suchodole . . .	—	—	—	—	145.664	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	16	Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200.000	—	—	—	—	—	—	—
	17	Szkoła mleczarska w Rzeszowie	—	—	—	—	113.640	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	18	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	—	—	—	—	36.276	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	19	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . . .	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	20	Skład publiczny w Krakowie	—	—	—	—	297.260	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XII.		Włości rentowe . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIII.	1	Pożyczki kraj. zr.: 1893	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	2	1904	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	3	1905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
*XIV.		Zakłady przemysłowe .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Suma fund. budżetem objętych	.075	98	1,867.878	94	15,397.167	74	505.433	83	—	—	666.247	43	124.701	96	413.344	71	—	—	667.323	41	1,992.580	90

*) Wynikłość zamieszczono pod I. fund. kraj.

jątku zarodowego.

z em				Wydatki w ciągu roku 1907.						Stan z końcem roku 1907.											
										w kasie						należytości				czysty stan	
																czynne					
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka		efekta		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
14,333.387	04	505.433	83	659.206	66	79.110	17	9.375	37	484015	35	704	01	1,896.568	58	14,324011	67	21.418	48	—	—	1,150,935	02	106.888	80	17,286.748	96	—	—
471.621	54	—	—	4.014	92	3.061	48	—	—	—	—	168	—	8 046	92	471.621	54	—	—	—	—	—	—	—	—	479.836	46	—	—
—	—	—	—	288	63	—	—	—	—	—	—	—	—	1.400	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 400	12	—	—
—	—	—	—	2.941	19	2.563	93	—	—	—	—	—	—	1.829	70	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.829	70	—	—
122.230	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	122.230	10	—	—	—	—	—	—	—	—	122.230	10	—	—
48.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.550	—	—	—
25.881	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.881	31	—	—	—	—	—	—	—	—	25.881	31	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
145.664	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	145.664	72	—	—	—	—	—	—	—	—	145.664	72	—	—
200.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200.000	—	—	—
113.640	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	113.640	96	—	—	—	—	—	—	—	—	113.640	96	—	—
36.276	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	36.276	40	—	—	—	—	—	—	—	—	36.276	40	—	—
16.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.000	—	—	—
297.260	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	297.260	38	—	—	—	—	—	—	—	—	297.260	38	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15,810.512	45	505.433	83	666.451	40	84·735	58	9.375	37	484015	35	872	01	1,907.845	32	15,801137	08	21.418	48	—	—	1,150.935	02	106.888	80	18,775.319	11	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907.								Dochody w ciągu roku 1907.						Ra	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia	2.834	38	11,924.253	37	1,896.098	81	36.915	59	—	—	436.411	41	576.250	14	141.677	80	—	—	439.245	79	12,500.503	51
24	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych	—	—	45.716	87	—	—	—	—	—	—	664	68	680	28	—	—	—	—	664	68	46.397	15
25	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących .	—	—	25.438	89	—	—	—	—	—	—	854	08	883	48	—	—	—	—	854	08	26.322	37
26	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła .	—	—	37.678	80	—	—	—	—	—	—	417	78	426	58	—	—	—	—	417	78	38.105	38
27	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej im, J. J. Kraszewskiego	123	80	6.388	35	—	—	—	—	—	—	248	—	—	—	—	—	—	—	371	80	6.388	35
28	Fundacya imienia Antoniego Schiffnera .	41	04	5 038	04	—	—	—	—	—	—	156	88	400	—	—	—	—	—	197	92	5.438	04
29	Fundacya Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych . . .	—	—	9.886	99	—	—	—	—	—	—	2.191	80	2.273	71	—	—	—	—	2.191	80	12.160	70
30	Fundusz ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi	—	—	68.494	32	—	—	—	—	—	—	2.195	60	2.304	—	—	—	—	—	2.195	60	70.798	32
31	Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie	—	—	1,896.124	05	1,467.335	10	—	—	—	—	32.731	80	33.949	16	—	—	—	—	32.731	80	1,930.073	21
32	Fundusz „Macierzy polskiej“	—	—	80.258	92	—	—	—	—	—	—	1.267	—	1.304	40	—	—	—	—	1.267	—	81.563	32
33	Fund. ś. p. Feliksy Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzieln. lub przemysłowy podejmujący	—	—	575.830	73	—	—	—	—	—	—	10 300	50	10.900	—	—	—	—	—	10.300	50	586.730	73
34	Fundusz z legatu śp. Józefa Ciemierzyńskiego a) dla akademii rolniczej w Dublanach . . .	—	—	1.377	22	—	—	—	—	—	—	48	—	48	—	—	—	—	—	48	—	1.425	22
35	b) na cele oświaty lud.	—	—	1.377	22	—	—	—	—	—	—	48	—	48	—	—	—	—	—	48	—	1.425	22
36	Fundusz ku podniesieniu rybactwa . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Fundacya Malwiny Łukowskich Wirthowej i Teofili Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt	—	—	17.837	87	—	—	—	—	—	—	667	10	700	—	—	—	—	—	667	10	18.537	87
38	Fundacya ś.p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich dla biednych moralnie prowadzących się dziewcząt	—	—	43.711	40	—	—	—	—	—	—	2.053	80	2.100	—	—	—	—	—	2 053	80	45.811	40
39	Fundacya ś.p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych	—	—	46.870	93	—	—	—	—	—	—	1.343	50	1.412	10	—	—	—	—	1.343	50	48.283	03
	Do przeniesienia .	2.999	22	14,786.283	97	3,363·433	91	36.915	59	—	—	491.599	93	633.679	85	141.677	80	—	—	494.599	15	15,419.963	82

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1907.						Stan z końcem roku 1907.													
										w kasie				należytości						czysty stan			
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
2,037.776	61	36.915	59	436.012	28	250.113	30	—	—	9.098	94	3.233	51	12250390	21	2.037.776	61	27.816	65	—	-	519.487	41	179918	22	14.658 786	17	—	—
—	—	—	—	664	68	291	—	—	—	—	—	—	—	46.106	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46.106	15	—	—
—	—	—	—	854	08	333	80	—	—	—	—	—	—	25.988	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.988	57	—	—
—	—	—	—	417	78	-	—	—	—	—	—	—	—	38.105	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38.105	38	—	—
—	—	—	—	248	—	—	—	—	—	—	—	123	80	6.388	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.512	15	—	—
—	—	—	—	197	92	356	88	—	—	—	—	—	—	5.081	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.081	16	—	—
—	—	—		2.191	80	2.083	56	—	—	—	—	—	—	10.077	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.077	14	—	—
—	—	—	—	2.195	60	2.120	22	—	—	—	—	—	—	68.678	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	68.678	10	—	—
1,467.335	10	—	—	32 731	80	32 415	12	—	—	—	—	—	—	1,897.658	09	1.467.335	10	—	—	—	—	—	—	—	—	3,364,993	19	—	—
—	—	—	—	1.267	—	1.267	—	—	—	—	—	—	—	80.296	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80.296	32	—	—
—	—	—	—	10.300	50	10.300	50	—	—	—	—	—	—	576.430	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	576.430	23	—	—
—	—	—	—	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.425	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.425	22	—	—
—	—	—	—	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.425	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.425	22	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	667	10	67	10	—	—	—	—	—	—	18.470	77	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.470	77	—	—
—	—	—	—	2.053	80	2.053	80	—	—	—	—	—	—	43.757	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43 757	60	—	—
—	—	—	—	1.343	50	1.270	93	—	—	—	—	—	—	47.012	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47.012	10	—	—
,505.111	71	36.915	59	491.241	84	302.673	21	—	—	9.098	94	3.357	31	15117290	61	3,505.111	71	27.816	65	—	—	5 9.487	41	179.918	22	18,993.145	47	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907. w kasie gotówka K.	g.	w kasie efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1907. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	Ra gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Fundusze samoistne budżetem nieobjęte.																						
XIV.	Fundusze samoistne i dobroczynne:																						
1	Fundusze stypendyjne .	110	42	9.664.535	64	1.795.886	81	86.915	59	—	—	247.685	27	284.518	93	141.677	80	—	—	247.795	69	9,949.054	57
2	Administr. dóbr Winniki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Fundusz stanu sieorociński	—	—	97.101	98	—	—	—	—	—	—	799	71	819	31	—	—	—	—	799	71	97.921	29
4	Fundusz Aleks. Stadnickiego	—	—	48.033	74	—	—	—	—	—	—	200	—	211	—	—	—	—	—	200	—	48.244	74
5	Fund. pomn. Kościuszki	—	01	31.714	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	01	31.714	95
6	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	—	—	76.241	23	—	—	—	—	—	—	295	60	300	—	—	—	—	—	295	60	76.541	23
7	Fundusz niżankowicki inwalidów wojskow.	—	—	6.375	88	—	—	—	—	—	—	97	80	100	—	—	—	—	—	97	80	6.475	88
8	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	—	—	4.131	85	—	—	—	—	—	—	59	84	59	84	—	—	—	—	59	84	4.191	69
9	Zakład narodowy imienia Ossolińskich . .	—	—	1,116.134	93	—	—	—	—	—	—	173.882	14	274.525	25	—	—	—	—	173.882	14	1,390.660	21
10	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	582	05	100.212	—	—	—	—	—	21	12	21	12	—	—	—	—	21	12	603	17
12	Fundusz Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich	—	—	133 156	72	—	—	—	—	—	—	986	—	1.009	90	—	—	—	—	966	—	131.166	62
13	Fundusz szkół ludowych z r. 1872 . . .	—	—	204 300	—	—	—	—	—	—	—	1.019	95	1.071	95	—	—	—	—	1.019	95	205.371	95
14	Fund Wincen. Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieśln.	—	—	121.954	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121.954	95
15	Fundusz ś. p. Franciszka Kochmana dla literatów polskich . . .	—	—	62 304	76	—	—	—	—	—	—	813	94	1.433	82	—	—	—	—	813	94	63.738	58
16	Fundusz ś. p. Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących . . .	987	04	49.647	55	—	—	—	—	—	—	2.044	—	4.047	18	—	—	—	—	3.031	04	53.694	73
17	Fund. ś. p. Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla 4 wiekowy kobiet .	—	—	16.358	61	—	—	—	—	—	—	3	08	3	08	—	—	—	—	3	08	16.361	69
18	Fundacya sandecka „Dom roboczy“ . .	1.736	91	91.928	35	—	—	—	—	—	—	4.055	50	3.548	07	—	—	—	—	5.792	41	95.476	42
19	Fundacya Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców	—	—	5.470	79	—	—	—	—	—	—	107	35	107	35	—	—	—	—	107	35	5.578	14
20	Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Wolica i Zastawce .	—	—	55.718	43	—	—	—	—	—	—	1.458	71	1.521	71	—	—	—	—	1.458	71	57.240	14
	Fundac. Dr. Józ. Kazim. dw. im. Malinowskiego, im Najjaśn. Pana:																						
21	Fund. 1) ku wspieraniu zubożałych adwok. i wdów po adwokatach	—	—	50.393	36	—	—	—	—	—	—	588	—	600	—	—	—	—	—	588	—	50.993	36
22	Fund. 2) ku wspieraniu artyst., i literatów .	—	—	45.181	74	—	—	—	—	—	—	2.195	60	2.251	60	—	—	—	—	2 195	60	47.433	34
23	Fund. 3) ku wspieraniu celów galic. Tow. muzycznego we Lwowie. .	—	—	42.985	86	—	—	—	—	—	—	97	80	100	—	—	—	—	—	97	80	43.085	86
	Do przeniesienia .	2.834	38	11,924.253	37	1,896.098	81	86.915	59	—	—	436.411	41	576.250	14	141.677	80	—	—	439.245	79	12,500.503	51

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1907.						Stan z końcem roku 1907.											
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości				czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1,937.564	61	36.915	59	247.795	69	138.441	66	—	—	9.098	94	—	—	9,810.612	91	1,937.564	61	27.816	65	—	—	519.487	41	179.918	22	12.122.563	86	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	799	71	101	98	—	—	—	—	—	—	97.819	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97.819	31	—	—
—	—	—	—	200	—	200	—	—	—	—	—	—	—	45.044	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.044	74	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	01	31.714	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31.714	96	—	—
—	—	—	—	295	60	90	19	—	—	—	—	—	—	76.451	04	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76.451	04	—	—
—	—	—	—	97	80	65	80	—	—	—	—	—	—	6.410	08	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.410	08	—	—
—	—	—	—	59	84	—	—	—	—	—	—	—	—	4.191	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.191	69	—	—
—	—	—	—	173.882	14	103.705	96	—	—	—	—	—	—	1,286.954	25	—	—	—	—	—	—	—	—	7.000	—	1,279.954	25	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100.212	—	—	—	21	12	—	—	—	—	—	—	—	—	603	17	100.212	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100.815	17	—	—
—	—	—	—	986	—	325	86	—	—	—	—	—	—	133.840	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	133.810	76	—	—
—	—	—	—	1.019	95	1.000	—	—	—	—	—	—	—	204.371	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	204.371	95	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121.951	95	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121.954	95	—	—
—	—	—	—	813	94	800	—	—	—	—	—	—	—	62.938	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62.938	58	—	—
—	—	—	—	2.004	20	2.000	—	—	—	—	—	1.026	84	51.694	73	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52.721	57	—	—
—	—	—	—	3	08	—	—	—	—	—	—	—	—	16.361	69	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.361	69	—	—
—	—	—	—	3.585	75	283	50	—	—	—	—	2.206	66	95.192	92	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97.399	58	—	—
—	—	—	—	107	35	70	79	—	—	—	—	—	—	5.507	35	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.507	35	—	—
—	—	—	—	1.458	71	1.000	—	—	—	—	—	—	—	56.240	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56.240	14	—	—
—	—	—	—	588	—	9	52	—	—	—	—	—	—	50.983	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50.983	84	—	—
—	—	—	—	2.195	60	2.003	04	—	—	—	—	—	—	45.430	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45.430	30	—	—
—	—	—	—	97	80	15	—	—	—	—	—	—	—	43.070	86	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43.070	86	—	—
2,037.776	61	36.915	59	436.012	28	250.113	30	—	—	19.098	94	3.233	51	12,250.390	21	2,037.776	61	27.816	65	—	—	519.487	41	179.918	22	14.658.786	17	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907. w kasie gotówka K.	g.	w kasie efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1907. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	Ra gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia .	2.999	22	14,786.283	97	3 363.433	91	36 915	59	—	—	491.599	93	633.679	85	141.677	80	—	—	494.599	15	15,419.963	82
40	Fundacya ś.p. Teresy z hr, Stadnickich hr. Weissenwolffowej na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą	375	22	18.900	—	—	—	—	—	—	—	978	—	990	45	—	—	—	—	1.353	22	19.890	45
41	Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły roln. w Czernichowie.	—	—	7.317	81	—	—	—	—	—	—	636	47	656	47	—	—	—	—	636	47	7.974	28
42	Fundacya bursy imienia ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na naucz. szkół lud.	1.012	04	50.606	61	—	—	—	—	—	—	2.069	—	1 024	26	—	—	—	—	3.081	04	51.630	87
43	Fundacya Franc. Steczkowskiego z Jasła .	—	—	7.566	63	—	—	—	—	—	—	304	95	311	55	—	—	—	—	304	95	7.878	18
44	Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego 5 dla panien szlacheckich .	—	—	55.437	75	—	—	15.309	10	—	—	497	80	522	—	—	—	—	—	497	80	55.959	75
45	Fundacya posagowa ś.p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla 10 dziewcząt wiejskich .	—	—	7.756	—	—	—	3.181	82	—	—	71	47	71	47	—	—	—	—	71	47	7.827	47
46	Fundacya „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych	818	—	18.908	51	—	—	—	—	—	—	1.110	50	300	—	—	—	—	—	1 928	50	19.208	51
47	Fund. ś. p. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów .	—	18	77 215	72	—	—	—	—	—	—	16	78	1.216	16	—	—	—	—	16	9	78 431	88
48	Fundacya imienia Józefa Kosvitzky'ego:																						
	1) dla ślep w Krakowie	—	—	3.282	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.282	56
49	2) dla wychowanków zakładu sierót podzwaniem św. Józefa w Krakowie	—	—	8.050	52	—	—	—	—	—	—	391	20	400	—	—	—	—	—	391	20	8.450	52
50	3) dla poprawionych złoczyńców w Krakowie	—	—	3.363	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.363	85
51	Fund. zapom. im. Henr. Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale . . .	—	—	5.711	14	—	—	—	—	—	—	97	80	100	—	—	—	—	—	97	80	5.811	14
52	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru im. św. Klaudyi	364	40	18.400	94	—	—	—	—	—	—	732	—	—	—	—	—	—	—	1.096	40	18.400	94
53	Fundusz emerytalny członków sceny polskiej we Lwowie . .	—	—	500.437	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500.437	21
54	Fundacya Józefa Krupacza dla patent. c.k. inwalidów wojskow.	—	—	766	40	—	—	—	—	—	—	24	—	24	—	—	—	—	—	24	—	790	40
55	Fund. Wikt. z Bawcrowa hr. Baworowskiego	—	—	2,635.113	94	923.007	98	—	—	—	—	157.206	—	163.243	32	—	—	—	—	157.206	—	2,798.357	26
56	Fund. ś.p. Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na na rzecz „Domu pracy„ czyli Towarz, Miłoś. we Lwowie .	—	—	5.291	80	—	—	—	—	—	—	775	59	802	—	—	—	—	—	775	50	6.093	80
57	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	—	—	21.668	66	—	—	—	—	—	—	80	99	80	99	—	—	—	—	80	99	21.749	65
	Do przeniesienia .	5.569	06	18,232.080	02	4,286.441	89	56.006	51	—	—	656.592	39	803.422	52	141.677	80	—	—	662.161	45	19,035.502	54

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1907.						Stan z końcem roku 1907.													
								w kasie						należytości						czysty stan	
														czynne							
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka		efekta		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka		efekta		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach		inne		bierne		czynny	bierny
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.	k.	g.	K	g
3,505.111	71	36.915	59	491.211	84	302.673	21	—	—	9.098	94	3.357	31	15,117.290	61	3,505.111	71	27.816	65	—	—	519.487	41	179.918	22	18,993.145	47	—	—
—	—	—	—	960	32	200	—	—	—	—	—	393	—	19.690	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.083	45	—	—
—	—	—	—	636	47	491	—	—	—	—	—	—	—	7.483	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.483	28	—	—
—	—	—	—	1.016	96	—	—	—	—	—	—	2.064	08	51.630	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53.694	95	—	—
—	—	—	—	304	95	—	—	—	—	—	—	—	—	7.878	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.878	18	—	—
—	—	15.909	10	497	20	401	02	—	—	—	—	—	—	55.558	72	—	—	15.909	10	—	—	—	—	—	—	71.467	82	—	—
—	—	3 181	82	71	47	—	—	—	—	—	—	—	—	7.827	47	—	—	3.181	82	—	—	—	—	—	—	11.009	29	—	—
—	—	—	—	1.109	—	291	—	—	—	—	—	819	50	18.917	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19.737	01	—	—
—	—	—	—	16	16	1.216	34	—	—	—	—	—	80	77.215	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77.216	34	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.282	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.282	56	—	—
—	—	—	—	391	20	75	20	—	—	—	—	—	—	8.375	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.375	32	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.363	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.363	85	—	—
—	—	—	—	97	80	34	72	—	—	—	—	—	—	5.776	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.776	42	—	—
—	—	—	—	732	—	—	—	—	—	—	—	364	40	18.400	94	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.765	34	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500.437	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500.437	21	—	—
—	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	790	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	790	40	—	—
923 007	98	—	—	157.205	32	50.206	—	—	—	—	—	—	68	2,748.151	26	923.007	98	—	—	—	—	—	—	—	—	3,671.159	92	—	—
—	—	—	—	775	50	283	50	—	—	—	—	—	—	5.810	30	—	—	—	—	—	—	19.188	—	—	—	24.998	30	—	—
—	—	—	—	80	99	—	—	—	—	—	—	—	—	21.749	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21.749	65	—	—
4,428 119	69	56.006	51	655.161	68	355.872	—	—	—	9.098	94	6.999	77	18,679.630	54	4,428.119	69	46.907	57	—	—	538.675	41	179.918	22	23,520.414	76	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907.						Dochody w ciągu roku 1907.						Ra	
		w kasie		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach		gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane			gotówka	efekta
		gotówka	efekta												
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.	K. g.	K g.	K. g.			K. g.	K. g.
	Z przeniesienia . . .	5.569 06	18,232.080 02	4,286.441 89	56.006 51	— —		656.592 39	803.422 52	141.677 80	— —			632.161 45	9,035.502 54
58	Fundusz na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych zakł. nauk. w kraju	— —	2.614 53	— —	— —	— —		— —	— —	— —	— —			— —	2.614 53
59	Fundusz Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce . .	— —	20.000 —	— —	— —	— —		21 74	21 74	— —	— —			21 74	20.021 74
60	Fundusz Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn	—	20.000 —	— —	— —	— —		31 06	31 06	— —	— —			31 06	20.021 06
61	Fundusz Tytusa Kielanowskiego dla nieuleczalnie chorych chrześc. we Lwowie	— —	122.740 46	— —	— —	— —		1.071 42	1.101 42	— —	— —			1.071 42	123.841 88
62	Fundacya Wacława Tyzenhauza	— —	6.947 57	— —	— —	— —		74 08	74 08	— —	— —			74 08	7.021 65
63	Fundacya ks. Karoliny z ks. Ponińskich ks. Lubomirskiej na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w Zakładzie św. Heleny we Lwowie	6 78	51.764 90	— —	— —	— —		2.309 72	228 25	— —	— —			2.316 50	51.993 15
64	Fundacya Maryi Gewürtzowej na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy	— —	2 686 76	— —	— —	— —		— 95	— 95	— —	— —			— 95	2.687 71
65	Fund. ks. Jana Szaflarskiego i Fr. Ksaw. Czajkowskiej dla Czarnego Dunajca .	— —	1.444 11	— —	— —	— —		306 50	304 13	— —	— —			306 50	1.748 2
66	Fund ks. Jana Szaflarskiego i Fr. Ksaw. Czajkowskiej dla Dębicy	— —	1.444 56	— —	— —	— —		306 70	304 31	— —	— —			306 70	1.748 87
67	Fundacya Róży hr. z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej dla chorych artystów .	335 —	165.964 38	— —	— —	— —		398 70	400 —	— —	— —			733 70	166.364 38
68	Fund. ś. p. Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich .	— —	14 532 60	— —	— —	— —		3.958 89	4·074 39	— —	— —			3.958 89	18 606 99
69	Fund. posag. im. Eust. Szumańskiego ku uczczeniu jubil. 50-let. rządów Najjaś. Pana	— —	120.000 —	— —	— —	— —		— —	—	—	— —			— —	120.000 —
70	Fundacya im. śp. Ign. Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.	— —	9.344 91	— —	— —	— —		1.103 25	1.163 75	— —	— —			1.103 25	10.508 66
71	Fundacya Kowalewskiego Izydora	— —	19.760 82	— —	— —	— —		543 07	565 37	— —	— —			543 07	20.326 19
72	Fundacya Morawieckiego Michała na utrzy- sierót i podrzutków we Lwowie	— —	71.820 82	— —	— —	— —		1.489 —	1.530 —	— —	— —			1.489 —	73.350 82
73	Krajowy fund. sierocy	— —	— —	— —	— —	— —		— —	— —	— —	— —			— —	— —
	Fund. im. Angeliki Hoffmann - Sternhort:														
74	I. dla sierot po wojsk.	— —	7.210 45	— —	— —	— —		44 —	44 —	— —	— —			44 —	7.254 45
75	II. dla sierot po włościan.	— —	7.762 11	— —	— —	— —		748 43	767 88	— —	— —			748 48	8.529 94
76	Fundacya dobroczynna Jakóba hr. Potockiego	236 —	11.897 66	— —	— —	— —		1.780 32	1.806 —	— —	— —			2.016 32	13 703 66
77	Fundacya pamiątkowa im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.	— —	47.331 80	— —	30.000 —	— —		— —	2.000 —	— —	— —			— —	49 331 80
	Do przeniesienia .	6.146 84	18,937.348 46	4,286.441 89	86.006 51	— —		670.780 22	817.839 80	141.677 80	— —			676.927 06	26

jątk:u. zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1907.						Stan z końcem roku 1907.													
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				należytości						czysty stan	
												gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
4,428.119	69	56.006	51	655.161	68	355.872	—	—	—	9.098	94	6.999	77	18,679.630	54	4,428.119	69	46.907	57	—	—	538.675	41	179,918	22	23,520.414	76	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.614	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.514	53	—	—
—	—	—	—	21	74	—	—	—	—	—	—	—	—	20.021	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.021	74	—	—
—	—	—	—	31	06	—	—	—	—	—	—	—	—	20.031	06	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.031	06	—	—
—	—	—	—	1.070	42	1.070	46	—	—	—	—	—	—	122.771	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	122.771	42	—	—
—	—	—	—	74	08	—	—	—	—	—	—	—	—	7.021	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.021	65	—	—
—	—	—	—	2.316	50	200	—	—	—	—	—	—	—	51.793	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51.793	15	—	—
—	—	—	—	—	95	—	—	—	—	—	—	—	—	2.687	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.687	71	—	—
—	—	—	—	303	79	197	22	—	—	—	—	2	71	1.551	02	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.553	73	—	—
—	—	—	—	303	97	197	22	—	—	—	—	2	73	1.551	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.554	38	—	—
—	—	—	—	391	20	56	20	—	—	—	—	342	50	166.308	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	166.650	68	—	—
—	—	—	—	3.958	89	48	50	—	—	—	—	—	—	18.558	49	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.558	49	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120.000	—	—	—
—	—	—	—	1.103	25	1.039	50	—	—	—	—	—	—	9.469	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.469	16	—	—
—	—	—	—	543	07	89	10	—	—	—	—	—	—	20.237	09	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.237	09	—	—
—	—	—	—	1.489	—	1.031	62	—	—	—	—	—	—	72.319	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	72.319	20	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.254	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.254	45	—	—
—	—	—	—	748	43	485	—	—	—	—	—	—	—	8.044	94	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.044	94	—	—
—	—	—	—	1.754	32	260	32	—	—	—	—	262	—	13.443	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13.705	34	—	—
—	—	30.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	49.331	80	—	—	30.000	—	—	—	18.000	—	—	—	97.331	80	—	—
4,428.119	69	86.006	51	669.317	35	360.547	14	—	—	9.098	94	7.609	71	19.394.641	12	4,428.119	69	76.907	57	—	—	556.675	41	179.918	22	24,284.035	28	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907.								Dochody w ciągu roku 1907.						Ra-	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia .	6.146	84	18,937.348	46	4,286.441	89	86.006	51	—	—	670.780	22	817.839	80	141.677	80	—	—	676.927	06	19.755.188	26
78	Fundacya im. ś. p. Oktawa Pietruskiego . .	3	28	10.005	40	—	—	—	—	—	—	30	—	33	28	—	—	—	—	33	28	10.038	68
79	Fundacya dobroczynna ś.p. Wojciecha Bursika	—	—	3.328	52	—	—	—	—	—	—	8	—	8	—	—	—	—	—	8	—	3.336	52
80	Fundacya Głowińskiego Samuela dla ubogich przy kościele w Winnikach	—	—	145.166	19	—	—	—	—	—	—	3.850	22	4.006	52	—	—	—	—	3.850	22	149.172	71
81	Fundacya ś. p. Tytusa Przesmyckiego . .	—	—	116.789	39	—	—	—	—	—	—	1.023	31	1.046	01	—	—	—	—	1.023	31	117.835	40
82	Fundacya dobroczynna dla powiatu Turczańskiego ku uczczeniu 60-letnich rządów Ces. Franciszka Józefa I.	244	30	3.019	87	—	—	—	—	—	—	147	24	426	94	—	—	—	—	418	54	3.446	81
83	Fundacya im. Józefa Ostaszewskiego dla ulżenia członkom gminy Klimkówka pow. Sanok w płaceniu podatków . .	196	—	9.985	56	—	—	—	—	—	—	496	72	500	—	—	—	—	—	692	72	10.485	56
84	Fundacya na założenie i utrzymanie kraj. żydowskiego instytutu teologicznego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.638	96	6.330	—	—	—	—	—	6.638	96	6.330	—
XVI.	Fundusz propinacyjny .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII.	Fund. pożyczkowy na budowę szkół . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVIII.	Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIX.	Fundusz byłego korpusu ochotników wojskowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma funduszów budżetem nieobjętych . . .	6.590	42	19,225.643	39	4.286.441	89	86.006	51	—	—	683.001	67	830.190	55	141 677	80	—	—	689 592	09	20,055.833	94
	Suma funduszów budżetem objętych	1.075	98	1,867.878	94	15,397.167	74	505.433	83	—	—	666.247	48	124.701	96	413.344	71	—	—	667.323	41	1,992.580	90
	Suma fundoszów budżetem nieobjętych . . .	6.590	42	19.225.643	39	4,286.441	89	86 006	51	—	—	683.001	67	830.190	55	141.677	80	—	—	689.592	09	20.055.833	94
	Ogólna suma majątku zarodowego	7.666	40	21.093.522	33	19,683.609	63	591.440	34	—	—	1,349.249	10	954.892	51	555.022	51	—	—	1.356.915	50	22.048.414	84

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1907.								Stan z końcem roku 1907.													
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości				czysty stan	
												gotówka		efekta						czynne				czynny	
																				w bankach		inne			
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
4,428.119	69	86.006	51	679.317	35	360.547	14	—	—	9.098	94	7.609	71	19394641	12	4,428.119	69	76.907	57	—	—	556.675	41	179918	22	24,284.035	28	—	—
—	—	—	—	33	28	—	—	—	—	—	—	—	—	10.038	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.038	68	—	—
—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.336	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.336	52	—	—
—	—	—	—	3.850	22	—	—	—	—	—	—	—	—	149.172	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	149.172	71	—	—
—	—	—	—	1.023	31	200	—	—	—	—	—	—	—	117.635	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	117.635	40	—	—
—	—	—	—	418	54	47	30	—	—	—	—	—	—	3.399	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.399	51	—	—
—	—	—	—	486	—	94	—	—	—	—	—	206	72	10.391	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.598	28	—	—
—	—	—	—	4.230	—	—	—	—	—	—	—	2.408	96	6.330	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.738	96	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4,428.119	69	86.006	51	679.366	70	360.888	44	—	—	9.098	94	10.225	39	19694945	50	4,428.119	69	76.907	57	—	—	556.675	41	179918	22	24,586.955	34	—	—
15,810.512	45	505.433	83	636.451	40	84.735	8	9.375	37	484.015	85	872	01	1,907.845	32	15801.137	08	21.418	48	—	—	1,150.935	02	106888	80	18,775.819	11	—	—
4,428.119	69	86.006	51	679.366	70	360.888	44	—	—	9.098	94	10.225	39	19694945	50	4,428.119	69	76.907	57	—	—	556.675	41	179918	22	24,586.955	34	—	—
20.238.632	14	591.440	34	1,345.818	10	445.624	02	9.375	37	493.114	29	11.097	40	21,602.790	82	20,229.256	77	98.326	05	—	—	1,707.610	43	286807	02	43,362.274	45	—	—

Rekapitulacya i depozyta.

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1907. w kasie gotówka	Stan z początkiem roku 1907. w kasie efekta	Stan z początkiem roku 1907. wartość dóbr i realności	Stan z początkiem roku 1907. kapitały hipotekowane	Stan z początkiem roku 1907. w bankach	Dochody w ciągu roku 1907. gotówka	Dochody w ciągu roku 1907. efekta	Dochody w ciągu roku 1907. wartość dóbr i realności	Dochody w ciągu roku 1907. Kapitały hipotekowane	Razem gotówka	Razem efekta	Razem wartość dóbr i realności	Razem kapitały hipotekowane	Wydatki w ciągu roku 1907. gotówka	Wydatki w ciągu roku 1907. efekta	Wydatki w ciągu roku 1907. wartość dóbr i realności	Wydatki w ciągu roku 1907. kapitały hipotekowane	Stan z końcem roku 1907. w kasie gotówka	Stan z końcem roku 1907. w kasie efekta	Stan z końcem roku 1907. wartość dóbr i realności	Stan z końcem roku 1907. kapitały hipotekowane	Stan z końcem roku 1907. należytości czynne w bankach	Stan z końcem roku 1907. należytości czynne inne	Stan z końcem roku 1907. należytości bierne	Stan z końcem roku 1907. czysty stan czynny	Stan z końcem roku 1907. czysty stan bierny
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.
	Rekapitulacya.																											
	Suma majątku obrotowego	3,722.640 17	24,599.980 35	— —	— —	4,962.425 18	127.180.718 50	5,683.050 44	— —	— —	130,903.358 67	30,283.030 79	— —	— —	126,079.631 92	6,530.411 21	— —	— —	4,823.726 75	23,752.619 58	— —	— —	4,642.638 —	25,158.480 95	85,480.633 01	31,952.312 87	59,055.480 60
	Suma majątku zarodowego	7.666 40	21,093.522 33	19,683.609 63	591.440 34	— —	1,349.249 10	954.892 51	555.022 51	— —	1,356.915 50	22,048.414 84	20,238.632 14	591.440 34	1,345.818 10	445.624 02	9.375 37	493.114 29	11.097 40	21,602.790 82	20,229.256 77	98.326 05	— —	1,707.610 43	286.807 02	43.362.274 45	— —
	Razem	3,730.306 57	45,693.502 68	19,683.609 63	591.440 34	4,962.42 18	128,529.967 60	6,637.942 95	555.022 51	— —	132,260.274 17	52,331.445 63	20,238.632 14	591.440 34	127,425.450 02	6,976.035 23	9.375 37	493.114 29	4,834.824 15	45,355.410 40	20.229 256 77	98.326 05	4 642.638 —	26,866.091 38	85,767.440 03	75,314.587 32	59,055.480 60
	Depozyta.																											
1	Depozyta w ogólności	81.610 43	1,777.731 69	— —	— —	— —	1,738.407 46	5,515.137 08	— —	— —	1,820.017 89	7,292.868 77	— —	— —	1,733.069 66	3,604.605 90	— —	— —	86.948 23	3,688.262 87	— —	— —	— —	— —	3,775.211 10	— —	3,775.211 10
2	Depozyta szpitala powszechnego we Lwowie	11.784 36	19.706 55	— —	— —	— —	38.151 84	17.240 19	— —	— —	49.936 20	36.946 74	— —	— —	34.737 52	15.295 21	— —	— —	15.198 68	21.651 53	— —	— —	— —	— —	36.850 21	— —	36.850 21
3	Depozyta zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	7.566 26	23.124 85	— —	— —	— —	15.852 25	9.093 46	— —	— —	23.418 51	32.218 31	— —	— —	15.459 23	10.770 71	— —	— —	7.959 28	21.447 60	— —	— —	— —	— —	29.406 88	— —	29.406 88
4	Depozyta szpitala św. Łazarza w Krakowie	4.160 48	57.309 82	— —	— —	— —	28.211 09	21.668 08	— —	— —	32.371 57	78.977 90	— —	— —	22.408 46	21.770 16	— —	— —	9.963 11	57.207 74	— —	— —	— —	— —	67.170 85	— —	67.170 85
5	Depozyta szkoły rolniczej w Dublanach	2.117 78	10.719 48	— —	— —	— —	37.935 52	3.609 59	— —	— —	40.053 30	14.329 07	— —	— —	38.407 87	5.420 89	— —	— —	1 645 43	8 908 18	— —	— —	— —	— —	10.553 61	— —	10.553 61
6	Depozyta szkoły rolniczej w Czernichowie	572 84	3.044 43	— —	— —	— —	30.680 93	9.630 50	— —	— —	31.253 77	12.714 93	— —	— —	29.714 95	10.470 50	— —	— —	1.538 82	2.244 43	— —	— —	— —	— —	3.783 25	— —	3.783 25
7	Depozyta szkoły rolniczej w Horodence	— —	— —	— —	— —	— —	238 38	— —	— —	— —	238 38	— —	— —	— —	238 38	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
8	Depozyta szkoły rolniczej w Jagielnicy	— —	— —	— —	— —	— —	161 32	— —	— —	— —	161 32	— —	— —	— —	161 32	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
9	Depozyta szkoły rolniczej w Kobiernicach	397 57	— —	— —	— —	— —	926 54	— —	— —	— —	1.324 11	— —	— —	— —	1.309 54	— —	— —	— —	14 57	— —	— —	— —	— —	— —	14 57	— —	14 57
10	Depozyta szkoły rolniczej w Bereźnicy	30 46	— —	— —	— —	— —	145 69	— —	— —	— —	176 15	— —	— —	— —	101 15	— —	— —	— —	75 —	— —	— —	— —	— —	— —	75 —	— —	75 —
11	Depozyta szkoły ogrodnicz. w Tarnowie	— —	— —	— —	— —	— —	1.959 12	— —	— —	— —	1.959 12	— —	— —	— —	1.959 12	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
12	Depozyta szkoły rolniczej w S chodole	10 —	— —	— —	— —	— —	720 67	— —	— —	— —	730 67	— —	— —	— —	720 67	— —	— —	— —	10 —	— —	— —	— —	— —	— —	10 —	— —	10 —
13	Depozyta gmin. serwitut.	2.428 17	475.788 41	— —	— —	— —	49.872 18	23.280 24	— —	— —	52.300 35	499.068 65	— —	— —	42.020 58	32.083 34	— —	— —	10 279 77	466.985 31	— —	— —	— —	— —	477.265 08	— —	477.265 08
14	Depozyta szkoły mleczarskiej w Rzeszowie	606 5	— —	— —	— —	— —	296 20	— —	— —	— —	902 74	— —	— —	— —	259 21	— —	— —	— —	643 53	— —	— —	— —	— —	— —	643 53	— —	643 53
	Suma depozytów	111.284 89	2,367.465 23	— —	— —	— —	1,943.559 19	5,599.459 14	— —	— —	2,054.844 08	7,967.124 37	— —	— —	1,920.567 66	3,700 416 71	— —	— —	134.276 42	4,266.707 66	— —	— —	— —	— —	4,400.984 08	— —	4,400.984 08
	Do tego suma funduszów krajowych	3,730.306 57	43,693 502 68	19,683.609 63	591.440 34	4,962.425 18	128,529.967 60	6,637.942 95	555.022 51	— —	132,260.274 17	52,331 445 63	20,238.632 14	591.440 34	127.425.450 02	6,976.035 23	9.375 37	493.114 29	4 834.824 15	45,355.410 40	20,229.256 77	98.326 05	4,642.638 —	26,866.091 38	85,767.440 03	75,314.587 32	59,055.480 60
	Ogółem	3,841.591 46	48,060.967 91	19,683.609 63	91.440 34	4,962.425 18	130,473.526 79	12,237.602 09	555.022 51	— —	134.315.118 25	60,298.570 —	20,238.632 14	591.440 34	129,346.017 68	10,676 451 94	9.375 37	493.114 29	4,969.100 57	49,622.118 06	20,229.256 77	98.326 05	4,642.638 —	26,866.091 38	90.168.424 11	75,314.587 32	63,456.464 68
	Fundusze administrowane przez Bank krajowy:																											
	a) stały fundusz przem.	— —	— —	— —	— —	— —	1,215.532 72	— —	— —	— —	1,215 532 72	— —	— —	— —	1,215.532 72	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	3,779.657 41	1,786.740 —	1,992.917 41	— —
	b) Fundusz pożyczkowy dla kółek rolniczych	9 176 —	— —	— —	— —	— —	24.044 47	— —	— —	— —	33.220 47	— —	— —	— —	26.310 47	— —	— —	— —	6.910 —	— —	— —	— —	— —	— —	63.770 07	— —	70.680 07	— —
	c) Fundusz pożyczkowy dla przemysłu roln.	88.765 —	— —	— —	— —	— —	108.086 37	— —	— —	— —	186.851 37	— —	— —	— —	116.925 37	— —	— —	— —	69.926 —	— —	— —	— —	— —	— —	558.099 16	— —	628.025 16	— —
	d) Stały fundusz hodowl.	9.797 —	— —	— —	— —	— —	38.557 10	— —	— —	— —	48.354 10	— —	— —	— —	21.928 10	— —	— —	— —	26.426 —	— —	— —	— —	— —	— —	85.363 69	— —	111.789 69	— —
	e) Stały fundusz pożyczkowy dla spółek oszczędn. i pożyczek	— —	— —	— —	— —	— —	1 256.563 29	— —	— —	— —	1,256.563 29	— —	— —	— —	1,256.563 29	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	2,837.199 95	2,378.879 38	458.320 57	— —
	Razem	102.738 —	— —	— —	— —	— —	2,637.783 95	— —	— —	— —	2,740.521 95	— —	— —	— —	2,637.259 95	— —	— —	— —	103.262 —	— —	— —	— —	— —	— —	7,324.090 28	4,165.619 38	3,261.732 90	— —

Uwaga. Czysty stan czynny funduszów krajowych (bez depozytów) wynosi jak wyżej . . . . . 75,314.587 K 32 g.
Porównując ten stan czynny z wykazanym stanem biernym w sumie . . . . . 59,055.480 » 60 »
okazuje się w rezultacie w majątkach fund. kraj. przewyżka stanu czynnego w sumie . 16,259.106 K. 72 g.

Zestawienie

ogólnego stanu majątku obrotowego wraz z majątkiem zarodowym z końcem roku 1907.

(po wyłączeniu skryptów, kart dłużnych i t. p. efektów bez wartości.)

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny: obrotowy K.	g.	Czysty majątek czynny: zarodowy K.	g.	Razem: czynny K.	g.	Razem: bierny K.	g.
1	Fundusz krajowy	3,219.882	89	—	—	3,219.882	89	—	—
	a) Gmach sejmowy	—	—	2,920.682	36	2,920.682	36	—	—
	b) Szpital św. Łazarza w Krakowie (Część wartości nowego gmachu szpital. Nr. 48 i 49. 222 Dz III. własność funduszu krajowego).	—	—	763.522	61	763.522	61	—	—
	c) Zamek w Olesku	—	—	2.665	60	2.665	60	—	—
	d) Gmach dla c. k. Żandarmeryi we Lwowie	—	—	532.332	—	532.332	—	—	—
	e) „ „ „ „ w Czortkowie	—	—	14.000	—	14.000	—	—	—
	f) „ „ „ „ w Skałacie	—	—	16.000	—	16.000	—	—	—
	g) Fundusz policyi krajowej	—	—	272.327	26	272.327	26	—	—
	h) „ kultury krajowej	—	—	88.838	58	88.838	58	—	—
	Szpitale krajowe:								
2	Krajowy szpital powszechny we Lwowie: a) Oddział chorych	693.964	70	1,707.320	69	2,401.285	39	—	—
	b) „ położnic	136.578	94	554.029	14	690.608	08	—	—
3	Krajowy zakł. dla obłąkanych w Kulparkowie: w majątku zarodowym stan czynny 2,320.792 K. 76 g.; „ „ obrotowym stan bierny 887.563 „ — „	—	—	1,433.229	76	1,433.229	76	—	—
4	Szpital św. Łazarza w Krakowie: a) Oddział chorych: w majątku zarodowym stan czynny 2,024.235 K. 94 g.; „ obrotowym „ bierny 336.057 „ 35 „	—	—	1,688.178	59	1,688.178	59	—	—
	b) „ położnic: w majątku zarodowym stan czynny 120.511 K. 08 g.; „ „ obrotowym „ bierny 37 „ 02 „	—	—	120.474	06	120.474	06	—	—
	c) „ syfilitycznych	53.419	36	21.324	07	74.743	43	—	—
	d) „ obłąkanych	28.737	69	15.751	46	44.489	15	—	—
5	Fundusz budowy pawilonów i rozszerzenia zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—	—	—	273.749	22
6	„ „ kraj. zakł. dla obłąkanych w zachodn. części kraju (Kobieżyn)	—	—	—	—	—	—	43.922	06
7	„ podrzutków w Krakowie	—	—	88.891	61	88.891	61	—	—
8	Fundusz szkolny krajowy	1,856.093	17	1,761.558	34	3,617.651	51	—	—
9	Krajowy fundusz szkolny emerytalny: w majątku zarodowym stan czynny 67.167 K. 12 g.; „ „ obrotowym stan bierny 56.089 „ 74 „	—	—	11.077	38	11.077	38	—	—
10	Fundusz koszar krajowych: w majątku zarodowym stan czynny 3.105.899 K. 49 g.; „ „ obrotowym „ bierny 1,679.500 „ — „	—	—	1,426.399	49	1,426.399	49	—	
*)11	„ policyi krajowej	—	—	—	—	—	—	—	—
12	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	1,049.496	79	—	—	1,049.496	79	—	—
13	„ kolejowy	4,571 178	36	—	—	4,571.178	36	—	—
14	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy	41.975	46	—	—	41.975	46	—	—
15	„ „ „ Kisieliny (*a*) dolna 33.972 K 26 g. (*b*) górna 44.034 „ 54 „	78.006	80	—	—	78.006	80	—	—
16	„ „ „ Łęgu	18.515	67	—	—	18.515	67	—	—
17	„ „ „ Krzemienicy i Babulówki oraz Trześni Rowu	500	86	—	—	500	86	—	—
18	„ „ „ Brnia Nowego z dopływami	56.667	35	—	—	56.667	35	—	—
19	„ „ „ Białej z dopływami i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca	21.740	02	—	—	21.740	02	—	—
20	„ „ dla uzupełnienia prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	17.830	77	—	—	17.830	77	—	—
21	„ „ zabudowania potoku górskiego Niszkówka	164	91	—	—	164	91	—	—
22	„ „ Bugu od ujścia Pełtwi do granic państwa	338.203	54	—	—	338.203	54	—	—
23	„ „ Złotej Lipy	64.571	50	—	—	64.571	50	—	—
24	„ osuszenia bagien w pow. łańcuckim i jarosławskim	7.448	15	—	—	7.448	15	—	—
25	„ regulacyi Potoku Dumnego	13.570	25	—	—	13.570	25	—	—
26	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	8.648	91	—	—	8.648	91	—	—
27	„ regulacyi potoku Przegnojówki	10.812	06	—	—	10.812	06	—	—
28	„ „ Wereszycy	167.918	81	—	—	167.918	81	—	—
29	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru	123.793	97	—	—	123.793	97	—	—
30	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	229.243	74	—	—	229 243	74	—	—
31	„ zabudowania potoku Bystry	708	82	—	—	708	82	—	—
32	„ regulacyi górnego Dniestru	125.835	73	—	—	125.835	73	—	—
33	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim	63.155	94	—	—	63.155	94	—	—
34	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskiem	175.840	39	—	—	175.840	39	—	—
35	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej mostu w Bogumiłowicach	506	95	—	—	506	95	—	—
36	„ regulacyi potoku Pustej	161.636	62	—	—	161.636	62	—	—
37	„ „ Łęgu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim	110.732	28	—	—	110 732	28	—	—
38	„ obwałowania Wisły w powiecie dąbrowskim	—	—	—	—	—	—	62.426	92
39	„ zabudowania debr w Mikołajowie	11 995	62	—	—	11.995	62	—	—
40	„ zabudow. debr w Zniesieniu	67.735	25	—	—	67.735	25	—	—
41	„ obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby	208.662	99	—	—	208.662	99	—	—
42	„ „ „ od ujścia Raby do Woli rogowskiej	273 354	29	—	—	273.354	29	—	—
43	„ kolmatacyi bagien naddniestrzańskich	315.992	97	—	—	315.992	97	—	—
44	„ regulacyi potoku Błotni	110.153	78	—	—	110.153	78	—	—
45	„ „ górnej Trześniówki	118.115	89	—	—	118.115	89	—	—
46	„ osuszenia bagien Rzemienieckich	28.650	45	—	—	28.650	45	—	—
	Do przeniesienia	14,582.042	64	13,488.603	—	28,020.645	64	380.098	20

*)Wynikłość zamieszczono pod poz. 1). fund. kraj.

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny obrotowy K.	g.	Czysty majątek czynny zarodowy K.	g.	Razem czynny K.	g.	Razem bierny K.	g.
	Z przeniesienia . .	14,582.042	64	13,438.603	—	28,020.645	64	380.098	20
47	Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki	5.985	42	—	—	5.985	42	—	—
48	„ zabudowania potoku górskiego Michałów	1.461	39	—	—	1.461	39	—	—
49	„ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim	101.199	82	—	—	101.199	82	—	—
50	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy	1.517	41	—	—	1.517	41	—	—
51	„ Związku budowlanych kas chorych	22.034	98	—	—	22.034	98	—	—
52	„ pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślanych	111.551	59	—	—	111.551	59	—	—
53	„ obwałow. lewego brzegu Wisły od stacyi kolej. w Grzegorzkach do ujścia Białuchy	100.242	61	—	—	100.242	61	—	—
54	„ podwyż. praw. wału nadwiślan. między Podgórzem a Niepołomicami.	100.245	—	—	—	100.245	—	—	—
55	„ „ lewego „ „ od ujścia Białuchy do granicy państ.	82.863	48	—	—	82.863	48	—	—
56	„ bezprocent. pożyczek na osuszanie i drenowanie gruntów .	—	—	—	—	—	—	—	—
57	„ regulacyi Pełtwi	175.461	04	—	—	175.461	04	—	—
58	„ zabudow. potoku Krzemionki	23.842	40	—	—	23.842	40	—	—
59	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	1,841.176	04	—	—	1,841.176	04	—	—
60	Akademia rolnicza w Dublanach: (niższa szkoła, szkoła gorzelnicza, gorzelnia, folwark i stacya doświadczalna w Dublanach { w majątku zarodowym stan czynny 807.102 K. 13 g. „ „ obrotowym stan bierny 332.414 „ 21 „	—	—	474.687	93	474.687	93	—	
61	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	61	80	—	—	61	80	—	—
62	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie . . . . . { w majątku zarodowym stan czynny 81.796 K. 72 g. „ „ obrotowym „ bierny 1.430 „ 62 „	—	—	80.366	10	80.366	10	—	—
63	Szkoła średnio-rolnicza w Czernichowie: (folwark i była szkoła ogrodnicza) . . . . . { w majątku zarodowym stan czynny 483.066 K. 28 h. „ „ obrotowym „ bierny 11.642 „ 44 „	—	—	471.423	84	471.423	84	—	—
64	Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	—	—	122.230	10	122.230	10	—	—
65	„ „ „ w Horodence	—	—	48.550	—	48.550	—	—	—
66	„ „ „ w Jagielnicy	—		25.881	31	25.881	31	—	—
67	„ „ „ w Kobiernicach	—	—	—	—	—	—	—	—
68	„ „ „ w Suchodole	—		145.664	72	145.664	72	—	—
69	„ „ „ w Miłocinie { w majątku zarodowym stan czynny 200.000 K. — g. „ „ obrotowym „ bierny 191.702 „ 76 „	—	—	8.297	24	8.297	24	—	—
70	Szkoła mleczarska w Rzeszowie { w majątku zarodowym stan czynny 113.640 K. 96 g. „ „ obrotowym „ bierny 592 „ 52 „	—	—	113.048	44	113.048	44	—	—
71	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	80	—	36.276	40	36.356	40	—	—
72	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	—	—	16.000	—	16.000	—	—	—
73	Skład publiczny w Krakowie	—	—	297.260	38	297.260	38	—	—
74	Włości rentowe	52.328	—	—	—	52.328	—	—	—
75	Pożyczka krajowa z r. 1898	—	—	—	—	—	—	51,773.800	—
76	„ „ „ „ 1904	—	—	—	—	—	—	2,146.189	61
77	„ „ „ „ 1905	—	—	—	—	—	—	1,256.499	42
*)78	Fundusz kultury krajowej	—	—	—	—	—	—	—	—
79	Fundusze stypendyjne	433.331	67	12,122.563	36	12.555.895	03	—	—
80	Administracya dóbr Winniki	23.654	48	—	—	23.654	48	—	—
81	Fundusz stanowy sierociński	853	53	97.819	31	98.702	84	—	—
82	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	2.139	74	48.044	74	50.184	48	—	—
83	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	1.294	16	31.714	96	33.008	12	—	—
84	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	139	63	76.451	04	76.590	67	—	—
85	„ nižankowicki „ „	38	90	6.410	09	6.448	98	—	—
86	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	59	84	4.191	69	4.251	53	—	—
87	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	1.105	16	1,279.954	25	1,281.059	41	—	—
88	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	21.215	14	—	—	21.215	14	—	—
89	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	100.815	17	100.815	17	—	—
90	„ Pelagii Russanowskiej (dla inwalidów polskich)	691	81	133.840	76	134.535	57	—	—
91	„ szkół ludowych z roku 1872	1.224	05	204.371	95	205.596	—	—	—
92	Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych .	3.651	82	121.954	95	125.606	77	—	—
93	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	13.798	42	62.938	58	76.737	—	—	—
94	„ Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących	—	—	52.721	57	52.721	57	—	—
95	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla 4-ech wiekowych kobiet . .	3	08	16.361	69	16.364	77	—	—
96	„ Sandecka „Dom roboczy“	—	—	97.399	58	97.399	53	—	—
97	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców. . .	594	88	5.507	35	6.102	23	—	—
98	„ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin Hołhocze, Dołrowody, Wierzbów, Wolica i Zastawce	2.314	27	56.240	14	58.554	41	—	—
99	„ ś. p. Dra Józefa Kazimierza 2-ga im. Malinowskiego im. Najjaśn. Pana:	—	—	—	—	—	—	—	—
	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach . .	607	21	50.983	84	51.591	05	—	—
	2) ku wspieraniu artystów i literatów	1.115	80	45.430	30	46.546	10	—	—
	3) ku popieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie. .	867	92	43.070	86	43.938	78	—	—
	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych	899	59	46.106	15	47.005	74	—	—
	5) posagowy dla ubogich dziewcząt służących	3.888	65	25.988	57	29.877	22	—	—
	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła . . .	1.156	52	38.105	38	39.261	90	—	—
	Do przeniesienia . .	17,716.771	89	30,047.275	73	47.764.047	62	55,556.587	23

*) Wynikłość zamieszczono pod poz. 1) Fundusz krajowy.

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	17,716.771	89	30,047.275	73	47,764.047	62	55,556.587	23
100	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej . . .	—	—	6 512	15	6 512	15	—	—
101	„ imienia Antoniego Schiffnera	—	—	5.081	16	5.081	16	—	—
102	„ Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych	252	06	10.077	14	10.329	20	—	—
103	„ ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi . .	2.811	62	68 678	10	71.489	72	—	—
104	„ „Domu ubogich“ imienia Ludwika a) obrotowy . . . 41.964 K. 15 g i Anny Helzlów w Krakowie b) rezerwowy . . 79.446 „ 67 „	121.430	82	3,364 993	19	3,486.424	01	—	—
105	Fundusz „Macierzy polskiej“	8.474	96	80.296	32	88.771	28	—	—
106	„ ś. p. Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców	78.152	06	576.430	23	654 582	29	—	—
107	„ z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego dla akademii rol. w Dublanach.	—	—	1.425	22	1.425	22	—	—
	„ „ ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego na cele oświaty ludowej . .	—	—	1 425	22	1.425	22	—	—
108	„ ku podniesieniu rybactwa	15.872	87	—	—	15.872	87	—	—
109	„ Teofili i Malwiny Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt . . .	716	89	18.470	77	19.187	66	—	—
110	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt	1.734	33	43.757	60	45.491	93	—	—
111	„ Siemianowskich dla wdów po nauczycielach szkół ludowych . .	105	10	47.012	10	47.117	20	—	—
112	„ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą . .	—	—	20.083	45	20.083	45	—	—
113	„ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie .	293	70	7.483	28	7.776	98	—	—
114	„ bursy im. ks. Leona Sapiehy dla kand. na nauczycieli szkół ludowych	—	—	53.694	95	53.694	95	—	—
115	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła	216	61	7.878	18	8.094	79	—	—
116	Fundacya posagowa ś.p Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	5.442	21	71.467	82	76.910	03	—	—
	„ „ „ „ „ „ „ dziewcząt wiejskich	921	16	11.009	29	11.930	45	—	—
117	„ „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych . (Rezerw.) . 3.020 K 49 g	3.020	49	19.737	01	22.757	50	—	—
118	„ Piotra Krzeczunowicza dla chorych nieuleczalnych i rekonwalescentów	2.232	73	77.216	34	79.449	07	—	—
119	„ im. Józefa Kosvitzky'ego:								
	1) dla ślepych w Krakowie	124	—	3.282	56	3.406	56	—	—
	2) „ wychowanków zakładu sierót pod wezw. św. Józefa w Krakowie	26	66	8.375	32	8.401	98	—	—
	3) „ poprawionych złoczyńców w Krakowie	132	—	3.363	85	3.495	85	—	—
120	Fundusz zapomog. im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobn. w Boguchwale	65	58	5.776	42	5.842	—	—	—
121	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	—	—	18.765	34	18.765	34	—	—
122	„ emerytury członków sceny polskiej we Lwowie { rezerwowy 23.191 K. 25 g. obrotowy 106 285 K. 38 g.	134.479	63	500.437	21	634.916	84	—	—
123	„ Józefa Krupacza dla c. i k. inwalidów wojskowych	24	—	790	40	814	40	—	—
124	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	241.764	49	3,671.159	92	3,912 924	41	—	—
125	Fundacya Lud. ś. p. z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie	1.042	31	24.998	30	26.040	61	—	—
126	„ Ludwiki ś. p. z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	864	—	21.749	65	22.613	65	—	—
127	„ „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju“	192	—	2.614	53	2 806	53	—	—
128	„ ś. p. Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierżawce	402	—	20.021	74	20.423	74	—	—
129	„ „ „ „ nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	—	—	122.771	42	122.771	42	—	—
130	„ „ „ „ gminy Żuratyn	402	—	20.031	06	20.433	06	—	—
131	„ Wacława Tyzenhausa ś. p.	160	88	7.021	65	7.182	53	—	—
132	„ ks. Karoliny Lubomirskiej	—	—	51.793	15	51.793	15	—	—
133	„ Maryi Gewürzowej	103	90	2.687	71	2.791	61	—	—
134	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	—	—	1.553	73	1.553	73	—	—
135	„ „ „ Dębicy	—	—	1.554	38	1.554	38	—	—
136	„ Róży hr. Lanckorońskiej	—	—	166 650	68	166.650	68	—	—
137	„ Konstantego i Michaliny Pietruskich { a) obrotowy 61.022 K. 79 h. b) rezerwowy 4.147 „ 88 „	65.170	67	18.558	49	83.729	16	—	—
138	„ Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50-letnich rządów Najjaśniejszego Pana	15 150	10	120.000	—	135.150	10	—	—
139	„ im. śp. Ign. Łukasiewicza na nagr. dla wzor. wójtów gmin wiejskich	542	84	9.469	16	10.012	—	—	—
140	„ Kowalewskiego Izydora	9	45	20.237	09	20.246	54	—	—
141	„ Morawieckiego Michała	475	83	72.319	20	72.795	03	—	—
142	Fundusz krajowy sierocy { a) obrotowy 68.197 K. 60 g. b) rezerwowy 261.385 „ 90 „	329·583	50	—	—	329.583	50	—	—
143	Fundacya Hoffmannowej Angeliki dla sierót po wojsk. I.	307	—	7.254	45	7.561	45	—	—
	„ „ „ „ po włość. II.	167	75	8.044	94	8.212	69	—	—
144	„ Jakóba hr. Potockiego	—	—	13 705	34	13.705	34	—	—
145	„ pamiątkowa im Kościuszki	5.372	37	97.331	80	103.704	17	—	—
146	„ Pietruskiego Oktawa	2.167	92	10.038	68	12.206	60	—	—
147	„ dobroczynna ś. p. Wojciecha Bursika	136	—	3.336	52	3.472	52	—	—
148	„ Głowińskiego Samuela dla ubogich przy kościele w Winnikach . . .	2.970	33	149.172	71	152.143	04	—	—
149	„ Przesmyckiego Tytusa	2.818	47	117.635	40	120.453	87	—	—
150	„ dobroczynna dla powiatu turczańskiego	—	—	3.399	51	3.399	51	—	—
151	„ im. Józefa Ostaszewskiego dla ulżenia członkom gm. Klimkówka w płaceniu podatków	—	—	10.598	28	10.598	38	—	—
152	Fundusz na założenie i utrzymanie żydowskiego instytutu we Lwowie . . .	—	—	8.738	96	8.738	96	—	—
	Do przeniesienia . .	18.763,105	18	39,865.244	80	58,628.349	98	55,556.587	23

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny obrotowy K.	g.	Czysty majątek czynny zarodowy K.	g.	Razem czynny K.	g.	Razem bierny K.	g.
	Z przeniesienia . .	18,763.105	18	39,865.244	80	58,628.349	98	55,556.587	23
153	Fundusz propinacyjny	10,087 523	—	—	—	10,087.523	—	—	—
154	„ pożyczkowy na budowę szkół	—	—	—	—	—	—	—	—
155	„ pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	2,961.483	21	—	—	2,961.483	21	—	—
156	„ byłego galic. korpusu ochotników wojskowych	138.337	76	—	—	138.337	76	—	—
	Suma	31,950.449	15	39,865.244	80	71,815.693	95	55,556.587	23
	Czysty stan czynny wynosi jak obok kwotę					71,815.693	95		
	Porównując stan czynny ze stanem biernym, wynoszącym sumę					55,556.587	23		
	wynika w funduszach krajowych przewyżka stanu czynnego					16,259.106	72		

Uwaga.

Oprócz wyżej wykazanego majątku istnieją fundusze, oddane w administracyę Banku krajowego, których stan majątkowy wedle zestawienia na str. 1276—1279 wykazuje następujące wyniki:

1) w stałym funduszu przemysłowym . . . . . 1,992.917 K. 41 g.
2) „ „ „ pożyczkowym dla Kółek rolniczych . . . . . 70.680 „ 07 „
3) „ „ „ pożyczkowym dla popierania przemysłu rolniczego (b. fundusz domestykalny) . . . . 628.025 „ 16 „
4) „ „ „ hodowlanym . . . . . 111.789 „ 69 „
5) „ „ „ pożyczkowym dla spółek kas oszczędności i pożyczek . . . . . 458.320 „ 57 „

Razem . . . 3.261.782 K. 90 g

Nadto utrzymują się w ewidencyi pretensye niepewne (illiquida), to jest takie, co do których zachodzi wątpliwość, czy kiedykolwiek odebrane zostaną, a mianowicie:

a) przy funduszu szpitala św. Łazarza — Oddział chorych . . . . . 90.000 złp. — gr. czyli 45.000 K. — g.
b) „ „ szkolnym krajowym . . . . . 232.265 „ 22 „ „ 116.132 „ 87 „
c) „ „ ś. p. Anny Helclowej 9 sztuk akcyj użytkowania Tow. c. k. austr. kolei państwowej, które przynoszą czasami dywidendę.

Poszczególnienie

papierów wartościowych

według ich rodzaju

z końcem roku 1907.

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obligacye pożyczki krajowej 1893.
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	
		Wartość				
		K.	K.	K.	K.	K.
	Z przeniesienia . .	148.000	400	1,449.900	—	70.200
54	Fundusz podwyższenia praw. wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami . .	—	—	—	—	—
55	Fundusz podwyższenia lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granic państwa . .	—	—	—	—	—
56	Fundusz bezprocent. pożycz. na osuszanie i drenow. gruntow.	—	—	—	—	—
57	Fundusz regulacyi Pełtwi	—	—	—	—	—
58	„ zabudowania potoku Krzemionki . .	—	—	—	—	—
59	„ pożyczkowy na cele melioracyjne . .	—	—	—	—	—
60	Akademia rolnicza w Dublanach (szkoła rolnicza, szkoła gorzelnicza, gorzelnia, folwark, i stacya chem. rolnicza	—	—	5.700	—	—
61	Stacya doświadczalna botaniczno rolnicza we Lwowie .	—	—	—	—	—
62	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie . .	—	—	—	—	—
63	„ średnia rolnicza w Czernichowie . .	—	—	4.200	—	—
64	„ „ „ w Bereźnicy . .	—	—	—	—	—
65	„ „ „ w Horodence . .	—	—	—	—	—
66	„ „ „ w Jagielnicy . .	—	—	—	—	—
67	„ „ „ w Kobiernicach . .	—	—	—	—	—
68	„ „ „ w Suchodole . .	—	—	—	—	—
69	„ „ „ w Miłocinie . .	—	—	—	—	—
70	„ mleczarska w Rzeszowie . .	—	—	—	—	—
71	„ ogrodnicza w Tarnowie . .	—	—	—	—	—
72	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	—	—	—	—	—
73	Skład publiczny w Krakowie . .	—	—	—	—	—
74	Włości rentowe	—	—	—	—	—
75	Pożyczka krajowa z r. 1893.	—	—	—	—	98.560
76	„ „ „ 1904.	—	—	—	—	—
77	„ „ „ 1905.	—	—	—	—	—
78	Fundusz kultury krajowej	1.200	—	87.600	—	—
79	Fundusze stypendyjne	3,477.400	478.200	4,361,000	1.200	514.400
80	Administracya dóbr Winniki . . .	—	—	—	—	—
81	Fundusz stanowy sierociński . . .	52.400	—	37.100	—	2.800
82	„ Aleksandra hr. Stadnickiego . .	2.200	—	27.100	—	16.700
83	„ pomnika Tadeusza Kościuszki . .	5.400	—	14.500	—	200
84	„ galic. inwalidów wojskowych . .	2.400	—	33.100	—	400
85	„ niżankowicki	—	—	2.400	—	4.000
86	Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich .	800	—	3.000	—	—
87	Zakład narodowy im. Ossolińskich. . . .	885.600	7.000	159.100	—	119.300
88	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego .	—	—	—	—	—
89	„ budowy domu podrzutków we Lwowie .	—	—	—	—	—
90	Fundacya Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich	—	13.200	101.000	—	—
91	Fundusz szkół ludowych z roku 1872 . .	174.200	—	28.600	—	1.500
92	Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego . .	200	—	111.200	—	10.500
93	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich .	62.800	—	—	—	—
94	„ „ „ dla dziewcząt służących	51.600	—	—	—	—
95	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla 4-ech wiekowych kobiet	4.600	—	10.000	—	600
96	Fundacya sandecka „Dom roboczy“ . . .	17.800	—	67.300	—	8.400
97	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców	600	—	1.600	—	3.200
98	„ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gm. Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Wolica i Zastawce . . .	12.800	—	31.800	—	10.800
99	Fundacya Dra Józefa Kazimierza Malinowskiego, imienia Najjaśn. Pana:					
	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach	600	—	48.700	—	—
	2) ku wspieraniu artystów i literatów . .	—	40.000	5.100	—	—
	3) ku popieraniu celów galic. Towarzystwa muzyczn. we Lwowie	—	—	42.800	—	—
	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych .	3.000	—	28.400	—	8.300
	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących .	1.000	—	13.800	—	8.900
	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła	—	—	7.300	—	10.700
	Do przeniesienia . .	4,904.600	538.800	6;680.700	1.200	889.460

gacye jowej z roku 1904	gacye jowej z roku 1905	Obligacye włości rentowych	Obligacye komunalne Banku krajowego	Obligacye pożyczki papieskiej	Obligacye funduszów propinacyjnych	Obligacye Pożyczki miasta Lwowa	Obligacye kolejowe Banku krajowego	Renty państwowe	Losy państwowe i inne	Akcye kolei węgiersko-północno-wschod. i inne	Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.	Razem	Zapisy dłużne i inne dokumenta
imienna													
K.	K.	K.	K.	franki	K.	K.	K.	K	g.	K.	K.	K. g.	K. g.	K. g.
—	—	—	—	—	28.500	—	76.800	6.700	—	200	3,999.200	57.709 65	5,837.609 65	2,548.906 94
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	569.960 —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	345.767 86	345.767 86	2,318.810 61
—	—	—	—	—	500	1000	—	—	—	—	—	5.530 39	10.730 39	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.076 74	11.276 74	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.970 57	3.970 57	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	98.560 —	— —
4,723.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	4,723.500 —	— —
—	4,812.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	4,812.300 —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	38 58	88.838 58	— —
—	—	39.100	—	—	79.500	302.400	420.100	75.500	—	3.270	—	88.369 98	9,840.909 98	47.776 37
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —	— —
—	—	—	—	—	1.000	—	4.400	—	—	—	—	119 31	97.819 31	— —
—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—	—	—	44 74	48.044 74	— —
—	—	—	—	—	—	—	11. 200	—	—	—	—	1.308 11	33.008 11	— —
—	—	—	—	—	—	—	40.400	—	—	—	—	151 04	76.451 04	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10 08	6.410 08	— —
—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	191 69	4.191 69	— —
—	—	—	50.000	300	43.500	—	—	2.400	—	—	4.000	15.754 25	1,286.954 25	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21.215 14	21.215 14	3.780 —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	603 17	603 17	— —
—	—	—	19.600	—	—	—	—	—	—	—	—	40 76	133.840 76	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	71 95	204.371 95	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.273 69	123.173 69	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11.445 36	74.245 36	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	94 73	51.694 73	— —
—	—	—	—	—	—	—	1.100	—	—	—	—	61 69	16.361 69	— —
—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	—	—	—	92 92	95.192 92	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	593 79	5.993 79	— —
—	—	—	—	—	—	—	700	—	—	—	—	1.308 69	57.408 69	— —
—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	—	—	—	83 84	50.983 84	— —
—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	130 30	45.430 30	40.000 —
—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	70 86	43.070 86	— —
—	—	—	—	—	—	1.800	4.600	—	—	—	—	6 15	46.106 15	— —
—	—	—	—	—	—	—	2.200	—	—	—	—	3.701 42	29 601 42	— —
—	—	—	—	—	—	200	1.000	18.809	53	—	—	95 85	38.105 38	— —
4,723.500	4,812.300	39.100	69.600	300	153.000	307.400	566.300	103.409	53	3.470	4,003.200	567.403 30	28,363.742 83	5,529.233 92

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obligacye pożyczki krajowej 1893.
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	
		Wartość				
		K.	K.	K.	K.	K.
	Z przeniesienia . .	4,901.600	538.800	6,680.700	1.200	889.460
100	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej	2.000	—	4.000	—	200
101	„ imienia Antoniego Schiffnera	5.000	—	—	—	—
102	„ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych	8.800	—	900	—	200
103	„ ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zuboż. włościan	—	—	5.000	—	59.100
104	„ „Domu ubogich“ imienia Ludwika i Anny Helzlów w Krakowie	1,390.400	—	483.800	—	28.800
105	Fundusz „Macieży Polskiej“	45.400	—	80.900	—	600
106	Fundusz Feliksy Maryi Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców	301.800	20.000	174.300	—	—
107	„ z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego: a) dla akademii rolniczej w Dublanach	—	—	1.200	—	—
	b) na cele oświaty ludowej	—	—	1.200	—	—
108	Fundusz ku podniesieniu rybactwa	—	—	—	—	—
109	Fundacya Teofili i Malwiny Łukowskich dla osier. dziewcz.	—	—	18.400	—	—
110	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt . .	—	—	9.500	—	33.200
111	„ „ „ wdów po nauczycielach szkół ludowych	2.200	—	8.700	—	36.000
112	„ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą	—	—	14.500	—	5.100
113	„ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie	—	—	3.000	—	4.400
114	„ bursy im. ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	24.600	—	26.300	—	600
115	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła . . .	2.600	—	4.100	—	600
116	„ posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	3.000	—	49.100	—	2.600
	dla dziewcząt wiejskich	400	—	7.100	—	200
117	„ „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych . .	—	—	19.000	—	2.800
118	„ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów	77.200	—	—	—	—
119	„ im. Józefa Kosvitzky'ego: 1) dla ślepych w Krakowie	—	—	—	—	700
	2) dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie . .	—	—	1.800	—	1.700
	3) dla poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	—	—	1.200	—	700
120	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Bochnie . .	4.600	—	1.100	—	—
121	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	16.000	—	—	—	2.300
122	„ emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	58.600	—	44.900	—	—
123	„ Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów wojsk. .	—	—	600	—	—
124	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego . .	1,365.200	—	723.200	200	103.300
125	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie .	—	—	5.300	—	—
126	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni lud.“ we Lwowie	—	—	21.600	—	—
127	„ „na zakupno książek dla uczni niższych zakładów przemysłowych“	—	2.400	—	—	—
128	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce	20.000	—	—	—	—
129	„ „ „ „ gminy Żuratyn . .	20.000	—	—	—	—
130	„ „ „ „ nieuleczalnie chorych	120.600	—	2.100	—	—
131	Fundacya Wacława Tyzenhauza	—	—	6.900	—	—
132	„ Karoliny ks. Lubomirskiej	—	20.400	13.900	—	—
133	„ Maryi Gewürtzowej	—	200	2.400	—	—
134	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca . .	—	—	1.400	—	—
135	„ „ „ Dębicy	—	—	1.400	—	—
136	„ Róży hr. Lanckorońskiej	—	—	166.300	—	—
137	„ Konstantego i Michaliny Pietruskich . .	—	—	17.800	—	—
138	„ Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50-letnich rządów Najj. Pana . .	120.000	—	—	—	—
139	„ im. ś. p. Ignacego Łukasiewicza dla wzorowych wójtów gmin wiejskich	—	—	9.400	—	—
140	„ Kowalewskiego Izydora	—	—	3.200	—	—
141	„ Morawieckiego Michała	36.400	—	34.700	—	1.100
142	Krajowy fundusz sierocy	—	—	—	—	—
143	Fundacya Hoffmannowej 1) dla sierót po wojskowych I	—	—	7.100	—	—
	„ 2) dla sierót po włośc. II. .	—	—	8.000	—	—
144	„ Jakóba hr. Potockiego	—	—	13.400	—	—
145	„ pamiątk. im. Kościuszki	47.200	—	2.000	—	—
	Do przeniesienia . .	8,576.600	581.800	9,032.400	1.400	1,178.660

gacye		Obligacye															
jowej z roku		Włości rentowych	komunalne Banku krajowego	pożyczki papierskiej	fuuduszów propinacyjnych	pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego	Renty państwowe	Losy państwowe i inne	Akcye kolei węgiersko-północno-wschod. i innd	Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.	**Razem**		Zapisy dłużne i inne dokumenta	
1904	1905														
i m i e n n a															
K. g.	K.	K.	K.	K.	K.	K.	K.	K. g.	K.	K.	K. g.	K. g.	K. g.		
4,723.500	4,812.300	39.100	69.600	300	1 3.000	307400	566.300	103.409 53	3.470	4,003.200	567.403 30	28,363.742 83	5,529.238 92		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	188 35	6.388 35	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81 16	5.081 16	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	177 14	10.077 14	—	—	
—	—	—	—	—	—	2,200	2.200	—	—	—	1.606 82	70 106 82	—	—	
—	—	—	—	—	40.200	21.200	10.800	—	—	—	1.832 42	1,977.032 42	—	—	
—	—	—	—	—	—	3. 00	—	—	100	—	2.874 28	88.074 28	—	—	
—	—	—	—	—	64.000	—	16.200	—	—	—	130 23	576.430 23	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	225 22	1.425 22	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	225 22	1.425 22	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 —	8 —	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	70 77	18.470 77	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	908 24	44.608 24	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	112 10	47.012 10	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	90 45	19.690 45	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	83 28	7.483 28	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	130 87	51.630 87	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	500	—	—	—	78 18	7.878 18	—	—	
—	—	—	—	—	—	200	600	—	—	—	58 72	55.558 72	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	127 47	7.827 47	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	23 44	21.823 44	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.248 27	79.448 27	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	2.400	—	—	—	182 56	3.282 56	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	4.800	—	—	—	75 32	8.375 32	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	1.400	—	—	—	63 85	3.363 85	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76 42	5.776 42	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100 94	18.400 94	—	—	
—	—	—	—	—	—	21.200	300	—	—	—	40 67	526.040 67	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	190 40	790 40	—	—	
—	—	21.000	—	—	385.200	116600	32 800	—	—	—	119.401 74	2,866.901 74	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	500	—	—	—	875 59	6.675 59	24.600	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.013 65	22.613 65	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	310 53	2.710 53	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21 74	20.021 74	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31 06	20.031 06	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	71 42	122.771 42	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121 65	7.021 65	—	—	
—	—	—	—	—	6.200	—	11.000	200	—	—	93 15	51.793 15	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	87 71	2.687 71	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	151 02	1.551 02	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	151 65	1.551 65	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 18	166.308 18	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37.493 47	55.293 47	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15.055 80	135.055 80	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	504 91	9.904 91	—	—	
—	—	—	—	—	—	17.000	—	—	—	—	37 09	20 237 09	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	119 20	72.319 20	—	—	
212.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53.335 50	265.835 50	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	154 45	7.254 45	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44 94	8.044 94	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48 34	13.443 34	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	131 80	49.331 80	—	—	
4.936.000	4,812.300	60.100	69.600	300	648.600	489000	649 800	103.609 53	4.570	4,003.200	808.673 68	35)951.613 21	5,553.883 92		

Liczba porządkow.	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obli
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	pożyczki kra-
						1893.
		Wartość				
		K.	K.	K.	K.	K.
	Z przeniesienia . .	8,576.600	581.800	9,032.400	1.400	1,173.660
146	Fundacya Pietruskiego Oktawa	—	—	10.000	—	—
147	„ Głowińskiego Samuela	—	—	23.700	—	96.800
148	„ Przesmyckiego Tytusa	29.600	14.400	73.500	—	—
149	„ Bursika Wojciecha	—	—	3.200	—	—
150	„ dobroczynna dla pow. turczańskiego ku uczczeniu 60-cio let. rządów Ces. Franciszka Józefa I.	—	—	3.200	—	—
151	Fundacya Józefa Ostaszewskiego na rzecz gm. Klimkówka	—	—	500	—	9·800
152	Fundusz na założenie i utrzymanie żydowskiego instytutu teologicznego we Lwowie . . .	—	—	—	—	—
153	Fundusz propinacyjny	465 200	—	3,441.900	—	129.000
154	„ koszar krajowych	-	—	—	—	—
155	„ pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	—	—	—	—	—
156	„ byłego korpusu ochotników wojskowych . .	—	—	—	—	—
	Razem . .	9,071.400	596.200	12,588.400	1.400	1,409.260

gacye		Obligacye															
jowej z roku		Obligacye włości rentowych	komunalne Banku krajowego	pożyczki papieskiej	funduszów propinacyjnych	Pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego	Renty państwowe	Losy państwowe i inne	Akcye kolei węgiersko-północno-wschod. i inne	Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.	Razem		Zapisy dłużne, i inne dokumenta	
1904.	1905.														
imienna															
K.	K.	K.	K.	franki	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
4,936.000	4,812.300	60.100	69.600	300	648.600	489000	649.800	103.609	53	4.570	4,003.200	808.673	68	35,951.613	21	5,553.833	92
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.205	85	12.205	85	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	8.500	—	—	—	172	71	149.172	71	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	135	40	117.635	40	—	—
—	—	—	—		—	—	—	—	—	—	—	136	52	3.336	52	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	199	51	3.399	51	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	91	56	10.391	56	—	—
—	—	—	—	—	—	100	—	2.0000	—	—	—	4.230	—	6.330	—	—	—
1,836.600	868.600	176.150	—	—	—	—	1,445 800	—	—	—	—	613.763	43	8,977.013	43	1,258.000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26.974	45	26.974	45	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,427.839	60
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97.337	76	97.337	76	—	—
6,772.600	5,680.900	236.250	69.600	300	648.600	489100	2.095.600	134.109	53	4.570	4.003.200	1,553.920	87	45,355.410	40	14,239.673	52

Wykaz zapasów kasowych z końcem roku 1907.

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	A. W kasie krajowej.				
1	Fundusz krajowy	1,230.552	50	1,000.000	.
2	Krajowy szpital powszechny we Lwowie: a) Oddział chorych	.	.	1.087	39
	b) „ położnic	2	21	.	.
3	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	.	.	2.110	26
4	Szpital św. Łazarza w Krakowie: a) Oddział chorych	.	.	382.943	66
	b) „ położnic	.	.	47.001	96
	c) „ syfilitycznych	.	.	8.165	6
	d) „ obłąkanych	.	.	.	.
5	Fundusz budowy pawilonów i roz-zerzenie Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie	.	.	.	.
6	„ „ krajowego zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju (Kobierzyn)	.	.	.	.
7	„ podrzutków w Krakowie	657	80	66 947	03
8	„ szkolny krajowy	.	.	1,127.158	74
9	„ szkolny krajowy emerytalny	.	.	67.167	12
10	„ koszar krajowych	.	.	.	.
11	„ policyi krajowej	.	.	94.417	76
12	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	.	.	.	.
13	„ kolejowy	3.192	12	3,021.200	.
14	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy,	29.962	27	.	.
15	„ „ potoku Kisieliny *a)* dolna . . . 14.018 K. 85 g.				
	b) górna . . . 29.416 „ 35 „	43.435	20	.	.
16	„ „ rzeki Łęgu	7.263	46	476	86
17	„ „ potoku Krzemienicy, Babulówki, Trześni i Rowu	4.207	53	.	.
18	„ „ rzeki Brnia z dopływami	33.219	15	.	.
19	„ „ Białej z dopływami i uzupełnienie prawego brzegu Dunajca	112.936	57	.	
20	„ obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	17.830	77	.	.
21	„ zabudowania potoku górskiego Niszkówki	164	91	.	.
22	„ regulacyi rzeki Bugu od ujścia Pełtwi do granic państwa	177.327	46	9	08
23	„ „ Złotej Lipy	43.209	97	.	.
24	„ osuszenia bagien w powiecie łańcuckim i jarosławskim	7.474	15	.	.
25	„ regulacyi potoku Dumnego	12.110	25	.	.
26	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	8.812	49	.	.
27	„ regulacyi Przegnojówki	9 149	57	.	.
28	„ regulacyi Wereszycy	127.118	81	.	.
29	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru	123.793	97	.	.
30	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	229.323	74	.	.
31	„ zabudowania potoku Bystry	408	82	.	.
32	„ regulacyi górnego Dniestru	308 747	32	.	.
33	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim	61.366	39	.	.
34	„ „ lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim	143.179	39	.	.
35	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej mostu w Bogumiłowicach	506	95	.	.
36	„ regulacyi potoku Pustej	25.303	64	.	.
37	„ „ Łęgu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim	110.732	28	.	.
38	„ obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim	20.489	72	.	.
39	„ zabudowania debr w Mikołajowie	11.995	62	.	.
40	„ zabudowania debr w gm. Zniesienie pow. Lwowskiego	67.735	25	.	.
41	„ obwałowania Wisły od Niepołomic do ujścia Raby	60.873	34	.	.
42	„ „ „ od ujścia Raby do Woli rogowskiej	93.500	02	.	.
43	„ kolmatacyi bagien naddniestrzańskich	195.392	97	.	.
44	„ regulacyi potoku Błotni	27.853	78	.	.
45	„ „ górnej Trześniówki	93.615	89	.	.
46	Fundusz osuszenia bagien rzemienieckich	28.650	45	.	.
47	„ konserwacyi rzeki Trześniówki	6.015	48	.	.
	Do przeniesienia	3,478.112	21	5,818.685	55

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia .	3,478.112	21	5,818.685	55
48	Fundusz zabudowania potoku górskiego Michałów	1.461	39	.	.
49	„ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim . . .	97.300	08	.	.
50	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy	1.517	41	.	.
51	„ Związku budowlanych kas chorych	2.855	66	18.924	10
52	„ pożyczkowy na podwyższenie wałów wiślańskich	.	.	.	.
53	„ obwał. lewego brzegu Wisły od stacyi kolej. w Grzegórzkach do ujścia Białuchy	47.742	61	.	.
54	„ podwyż. prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami	45.245	.	.	.
55	Fundusz podwyż. lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granic państwa	27.863	48	.	.
56	„ bezprocent. pożyczek na na osuszanie i drenowanie gruntów .	7.841	72	.	.
57	„ regulacyi Pełtwi	111.351	04	.	.
58	„ zabudowania potoku Krzemionki	23.842	40	.	.
59	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	42.318	93	345 767	86
60	*a*) Akademia rolnicza w Dublanach	44	.	10.730	39
	b) Niższa szkoła „ „ „	.	.	.	.
	c) Szkoła gorzelnicza „ „	.	.	.	.
	d) Gorzelnia „ „	.	.	.	.
	e) Folwark „ „	.	.	.	.
	f) Stacya doświadczalna chem. rolnicza w Dublanach	.	.	.	.
61	„ „ botan. „ we Lwowie	.	.	.	.
62	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	.	.	.	.
63	*a*) „ średnia rolnicza i ogrodnicza w Czernichowie	168	.	9.876	62
	b) Folwark w Czernichowie	.	.	1.400	12
64	Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	.	.	.	.
65	„ „ „ w Horodence	.	.	.	.
66	„ „ „ w Jagielnicy	.	.	.	.
67	„ „ „ w Kobiernicach	.	.	.	.
68	„ „ „ w Suchodole	.	.	.	.
69	„ „ „ w Miłocinie	.	.	.	.
70	Szkoła mleczarska w Rzeszowie	.	.	.	.
71	„ ogrodnicza w Tarnowie	.	.	.	.
72	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	.	.	.	.
73	Skład publiczny w Krakowie	.	.	.	.
74	Włości rentowe	28.938	57	3.970	57
75	Pożyczka krajowa z roku 1893.	.	.	98.560	.
76	„ „ „ „ 1904.	37.765	53	4,723.500	.
77	„ „ „ „ 1905.	.	58	4 812.300	.
78	Fundusz kultury krajowej	.	.	88.838	58
79	Fundusze stypendyjne	264.134	78	9,840 909	98
80	Administracya dóbr Winniki	.	.	.	.
81	Fundusz stanowy sierociński	1.843	53	97.819	31
82	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	3.139	74	48,044	74
83	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	.	01	33.008	11
84	„ galicyjski inwalidów wojskowych	139	63	76.451	04
85	„ niżankowicki	38	90	6.410	08
86	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	59	84	4.191	69
87	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	453	16	1,286.954	25
88	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	.	.	21.215	14
89	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	.	.	603	17
90	„ Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich	694	81	133.840	76
91	„ szkół ludowych z roku 1872	5.494	05	204.371	95
92	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych	2.433	08	123.173	69
93	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	2.491	64	74.245	36
94	„ „ „ „ dziewcząt służących	1.026	84	51.694	73
	Do przeniesienia . .	4,236.318	62	27,935.487	79

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g
	Z przeniesienia . .	4,236.318	62	27,935.487	79
95	Fundusz Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla czterech wiekowych kobiet .	3	08	16 361	69
96	„ Sandecka „Dom roboczy“	2.206	66	95.192	92
97	„ Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców	108	44	5.993	79
98	„ Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Dobrowody, Hołhocze, Wierzbów, Wolica i Zastawce . . .	1.145	72	57.408	69
99	Fundusz śp dr. Józefa Kazim. dw. im. Malinowskiego im. Najjaśniejszego Pana:				
	1) ku ws ieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach . .	607	21	50.983	84
	2) „ „ artystów i literatów	1.115	80	45.430	30
	3) „ „ celów gal. Towarzystwa muzycznego we Lwowie .	867	92	43.070	86
	4) „ „ ubogich sług prywatnych	899	59	46.106	15
	5) posagowy dla ubogich dziewcząt służących	275	80	29.601	42
	6) ku ws ieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła . . .	1.156	52	38.105	38
100	„ Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej . .	123	80	6.388	35
101	„ imienia Antoniego Schiffnera	.	.	5.081	16
102	„ Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych	252	06	10.077	14
103	„ ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan	1.382	90	70.106	82
104	„ „ Ludwika i Anny Helclów na rzecz „Domu ubogich“ w Krakowie	42.056	49	1,977.032	42
105	Fundusz Macierzy polskiej	5.997	.	83.074	28
106	„ Feliksy Maryi Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowc w	15.617	06	576.430	23
107	„ z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego:				
	a) dla akademii rolniczej w Dublanach .	.	.	1.425	22
	b) na cele oświaty ludowej . . .	.	.	1.425	22
108	„ ku podniesieniu rybactwa	8.383	53	8	.
109	Fundacya Teofili i Malwiny Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt .	716	89	18.470	77
110	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt	883	69	44.608	24
111	„ „ „ wdów po nauczycielach ludowych . . .	105	10	47.012	10
112	„ hr. Weisenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą	393	.	19.690	45
113	„ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie .	293	70	7.4.3	28
114	„ bursy im. ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	2.064	08	51.630	87
115	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła	216	61	7.878	18
116	„ posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	5.442	21	55.558	72
	„ „ „ „ „ „ „ dziewcząt służących	921	16	7.827	47
117	„ „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych	934	06	21.823	44
118	„ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów	.	80	79.448	27
119	„ im. Józefa Kosvitzky'ego: 1) dla ślepych w Krakowie . . .	124	.	3.282	56
	2) dla wychowanków zakładu sierót pod wezw. św. Józefa w Krakowie	26	66	8.375	32
	3) „ poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	132	.	3.363	85
120	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale	65	58	5.776	42
121	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	364	40	18.400	94
122	„ emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	2.590	79	526.040	67
123	„ Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów wojskowych	24	.	790	40
124	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowkiego	45.630	76	2,866.901	74
125	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskiej Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie	177	02	6.675	59
126	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	.	.	22.613	65
127	„ na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych zakładów przemysłowych w kraju	96	.	2.710	53
128	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce	402	.	20.021	74
129	„ „ „ „ nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	.	.	122.771	42
130	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn	402	.	20.031	06
131	„ Wacława Tyzenhauza	160	88	7 021	65
	Do przeniesienia . .	4,380.685	59	35,091.001	00

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . .	4.380.685	59	35,091.001	00
132	Fundacya Karoliny ks. Lubomirskiej	.	.	51,793	15
133	„ Maryi Gewürtzowej	103	90	2.687	71
134	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	2	71	1.551	02
135	„ „ „ Dębicy	2	73	1.551	65
136	„ Róży hr. Lanckorońskiej	342	50	166.308	18
137	„ Konstantego i Michaliny Pietruskich	28.435	69	55.293	47
138	„ Eustachego Szumańskiego „ku uczczeniu jubileuszu 50-letnich rządów Najjaśniejszego Pana“	94	30	135.055	80
139	„ im. śp. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich	107	09	9.904	91
140	„ Kowalewskiego Izydora	9	45	20.237	09
141	„ Morawieckiego Michała	475	83	72.319	20
142	Krajowy fundusz sierocy	18.648	.	265.835	50
143	Fundusz Hoffmannowej Angeliki dla sierót po wojskowych	307	.	7.254	45
	„ „ „ „ „ po włościanach	167	75	8.044	94
144	„ Potockiego hr. Jakóba	262	.	13.443	34
145	„ pamiątkowa im. Kościuszki	5.372	37	49.331	80
146	„ Oktawa Pietruskiego	.	75	12.205	85
147	„ Głowińskiego Samuela dla ubogich przy kościele w Winnikach .	2.970	33	149.172	71
148	„ Przesmyckiego Tytusa	2.818	47	117.635	40
149	„ Burzyka Wojciecha	136	.	3.336	52
150	„ dla powiatu turczańskiego ku uczczeniu 60-let. rządów cesarza Franciszka Józefa I.)	.	.	3.399	51
151	„ im. Józefa Ostaszewskiego dla ulżenia gminie Klimkówka pow. Sanok w płaceniu podatków	206	72	10.391	56
152	„ propinacyjny	201.440	88	8,977.013	43
153	„ pożyczkowy na budowę szkół	400	.	26.974	45
154	„ pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	189.425	13	.	.
155	„ byłego galicyjskiego korpusu ochotników wojskowych . . .	.	.	97.337	76
156	„ na założenie i utrzymanie żydowskiego instytutu teologicznego we Lwowie	2.408	96	6.330	.
163	Depozyta gminne serwituowe	10.279	77	466.985	31
164	Depozyta ogólne	86.948	23	3,688.262	87
	Razem . . .	4,932.052	15	49,510.658	58
	B. W innych kasach.				
	W c. k. kasach rządowych, depozyta	.	.	.	.
	„ kasie krajowego szpitala powszechnego we Lwowie, depozyta . .	15.198	68	21.651	53
	„ „ „ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, depozyta . .	7.959	28	21.447	60
	W kasie szpitali krakowskich depozyta . .	9.963	11	57.207	74
	„ „ krajowej szkoły rolniczej w Dublanach „ . .	1.645	43	8.908	18
	„ „ krajowej szkoły rolniczej w Czernichowie „ . .	1.538	82	2.244	43
	„ „ „ „ „ „ w Kobiernicach „ . .	14	57	.	.
	„ „ „ „ „ „ Bereźnicy „ . .	75	.	.	.
	„ „ „ niższej szkoły rolniczej w Suchodole	10	.	.	.
	„ „ szkoły mleczarskiej w Rzeszowie	643	53	.	.
	Razem . . .	37.048	42	111.459	48
	Zestawienie sumaryczne.				
	A) W kasie krajowej	4,932.052	15	49,510,658	58
	B) „ innych kasach	37.048	42	111.459	48
	Suma	4,969.100	57	49,622.118	06

Wykaz dóbr i realności, stanowiących własność funduszów krajowych z końcem roku 1907.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Wartość Szczegół K.	g	Ogół K.	g.
I.	**Fundusz krajowy:**				
	1. Realność pod Nr. 717 $^2/_4$ (gmach sejmowy)	2,920.682	36		
	2. „ „ „ 319, 320 i 336 $^1/_4$ na umieszczenie szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	81.796	72		
	3. Szkoły rolnicze i folwark w Dublanach	796.327	74		
	4. Zakład w Czernichowie	471.621	54		
	5. Szpital św. Łazarza w Krakowie (część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49|222 dzieln. II.)	763 522	61		
	6. Szkoła rolnicza w Horodence	48.550	.		
	7. „ „ w Jagielnicy	25.881	31		
	8. „ „ w Bereźnicy	122.230	10		
	9. „ „ w Suchodole	145.664	72		
	10. „ „ w Miłocinie	200.000	.		
	11. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie	36.276	40		
	12. Zakład poprawczy w Przeździelnicy	177.855	.		
	13. Gmach dla c. k. Żandarmeryi we Lwowie	532 332	.		
	14. Budynek „ „ „ w Czortkowie	14.000	.		
	15. „ „ „ „ w Skałacie	16.000	.		
	16. Krajowy skład publiczny w Krakowie	297.260	38		
	17. Zamek w Olesku	2.665	60		
	18. Krajowa szkoła mleczarska w Rzeszowie	113.640	96		
	19. Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	16.700	—	6,782. 07	44
II.	**Krajowy szpital powsz.** we Lwowie: 1. Oddział chorych:				
	a) Gmach popijarski we Lwowie Nr. 349 $^4/_4$ (stary) Nr. 7 ulica Głowińskiego (nowy) część	708.583 K. 17 g.			
	b) Pawilon dla zakaźnych, przerobiony z dawnej realności pod Nr. 381382 $^4/_4$ (stary) Nr. 59 ulica Piekarska (nowy) nabyty od Schimserowej	84.055 „ 62 „			
	c) Nowo zbudowane kliniki, dom administracyjny itp.	958.110 „ 57 „			
	d) Koszt urządzenia dróg i ogrodu przy klinikach	7.806 „ 30 „		1,758.555	66
	2. Oddział położnic:				
	a) Gmach popijarski we Lwowie Nr. 349 $^4/_4$ (stary) Nr. 7. ulica Głowińskiego (nowy) część	20.207 K. 04 g.			
	b) Grunt zakupiony pod dom położnic pod nazwą „Wulka szpitalna“	11.288 „ 53 „			
	c) Grunt zakupiony pod dom położnic (i kliniki) pod nazwą „Wulka kampiańska“ pod l. k. 3.985 $^4/_4$ przy ul. Pijarów Nr. konskrypc. 771 $^4/_4$	41.750 „ — „			
	d) Gmach nowo zbudowany dla zakładu położnic	494.861 „ 96 „		568.107	53
				2,326.663	19
III.	**Fundusz budowy domu podrzutków** we Lwowie: Realność pod l. k. 146 i 147 $^4/_4$ przy ul. Paulinów l. 5.			100.212	
IV.	**Krajowy zakład dla obłąkanych** w Kulparkowie: Gmach nowo wybudowany Nr. 38 i 39 wraz z zabudowaniami folwarcznemi, gruntami i cegielniami			2,315.482	50
V.	**Szpital św. Łazarza** w Krakowie: Gmach szpitalny w Krakowie Nr. 50/221 i 48/222 dzieln. VI na „Wesołej“ z wszystkiemi przynależytościami i zabudowaniami:				
	1. Oddział chorych:				
	a) Część wartości starego wspólnego gmachu Nr. 50221	254.690 K. 03 g.			
	b) Wartość kościoła szpitalnego doń należącego	170.000 „ — „			
	c) Część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49|222 dz. VI. w Krakowie, łącznie z folwarkiem Blich i II. piątrem (9.400 K) nowo pawilonem i budynkami gospodarcz.	455.549 „ 14 „			
	d) Dobra Tropiszów (w Królestwie polskiem)	248.000 „ — „			
	e) Prądnik czerwony (w W. Ks. Krak.)	54.200 „ — „		1,182.439	17
	Do przeniesienia			1,182.439	17	11,524.665	13

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Wartość Szczegół K.	g.	Ogół K.	g.
	Z przeniesienia . .	1,182.439	17	11,524.665	13
	2. Oddział położnic wspólnie z funduszem podrzutków w Krakowie: Część wartości starego gmachu 50|221	55.505	—		
	3. Oddział syfilistycznych (dawniej szpital św. Ducha) część wartości starego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49|222	11 398	38		
	4. Oddział obłąkanych dawniej szpital św. Ducha (część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49|222	9.206	02	1,258.548	57
VI.	**Fundusz koszar krajowych**: Grunta i budynki we Lwowie na (Wulce) w Rawie ruskiej, w Trembowli, w Mostach wielkich, i w Zaleszczykach	—	—	3,105.899	49
VII.	**Fundusz szkolny krajowy**: Budynek szkolny w Tarnowie	—	—	12.235	89
VIII.	**Fundusze stypendyjne**: 1. Fundusz Dydyńskiego:				
	a) Dobra Godowa z przynależnościami . . . 79.944 K. — g.				
	b) Realność w Strzyżowie Nr. 97 (nowy gmach) . 54.040 „ 12 „	133.984	12		
	2. Fundusz Głowińskiego: Dobra Winniki z przynależnościami . .	302.618	—		
	3. Fundusz Stupnickich-Jankowskich, dobra Szypowce z przyległościami	231.570	—		
	4. Fundusz Dra Jana Towarnickiego:				
	a) realność w Rzeszowie . . . . . 75.547 K. 60 g.				
	b) Gmach c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie . . . . . 156.845 „ 48 „				
	c) Gmach na pomieszczenie koszar żandarmeryi . 81.014 „ 91 „				
	d) Parcela gruntowa l. k. 605|15 . . . . . 2.704 „ 50 „				
	e) Gmach internatu przy c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie . . . . 118.408 „ 20 „	434.520	69		
	5. Fundusz Stanisława Strzałkowskiego:				
	a) Dobra Jacowce . . . . . 234.650 K. — g.				
	b) Realność w Tarnopolu l. k. 1280 . . . . 138.544 „ — „	373.194	—		
	6. Fundusz Ignacego Marynowskiego: Dobra Kłodzienko	320.000	—		
	7. Fundusz Ryszarda Pieściorowskiego; Dobra Kuźmina dolna i górna	60.000	—		
	8. Fundacya Rylskich:				
	a) dobra Ostrów . . . . . 40.958 K. 60 g.				
	b) „ Demeszkowce . . . . . 40.719 „ 20 „	81.677	80	1,937.564	61
IX.	**Fundacya „Domu ubogich im. Ludwika i Anny Helclów" w Krakowie**: Budynek zakładowy z kaplicą i gruntami w Krakowie			1,467.335	10
X.	**Fundacya Wiktora hr. Bawarowskiego: Dobra położone w powiecie tarnopolskim i trembowelskim a mianowicie: Baworów z Zastawiem, Łuka wielka, Myszkowice, Łoszniów z Zagórzem i Krowinką, tudzież grunta w Tarnopolu i realność we Lwowie**			926.007	98
	Razem . .		—	20,229.256	77

Oprócz wyżej wykazanych nieruchomości, posiada fundusz krajowy realność pod l. k. 466¼ we Lwowie (szkoła weterynaryi) realność na szkołę ślusarską w Sułkowicach, tudzież dwa budynki z ogrodem na krajową szkołę sukienniczą w Rakszawie, których wartość dopiero później będzie mogła być oznaczoną; zaś fundusze stypendyjne posiadają dobra Kochanówka z przyległościami własność fundacyi Dra Antoniego Lachowicza; dobra Urlów własność w ¾ częściach fundacyi Karola i Reginy Lipińskich; dwie realności we Lwowie fundacyi Goleskiego Józefa; nadto w budowie będący dom dla szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

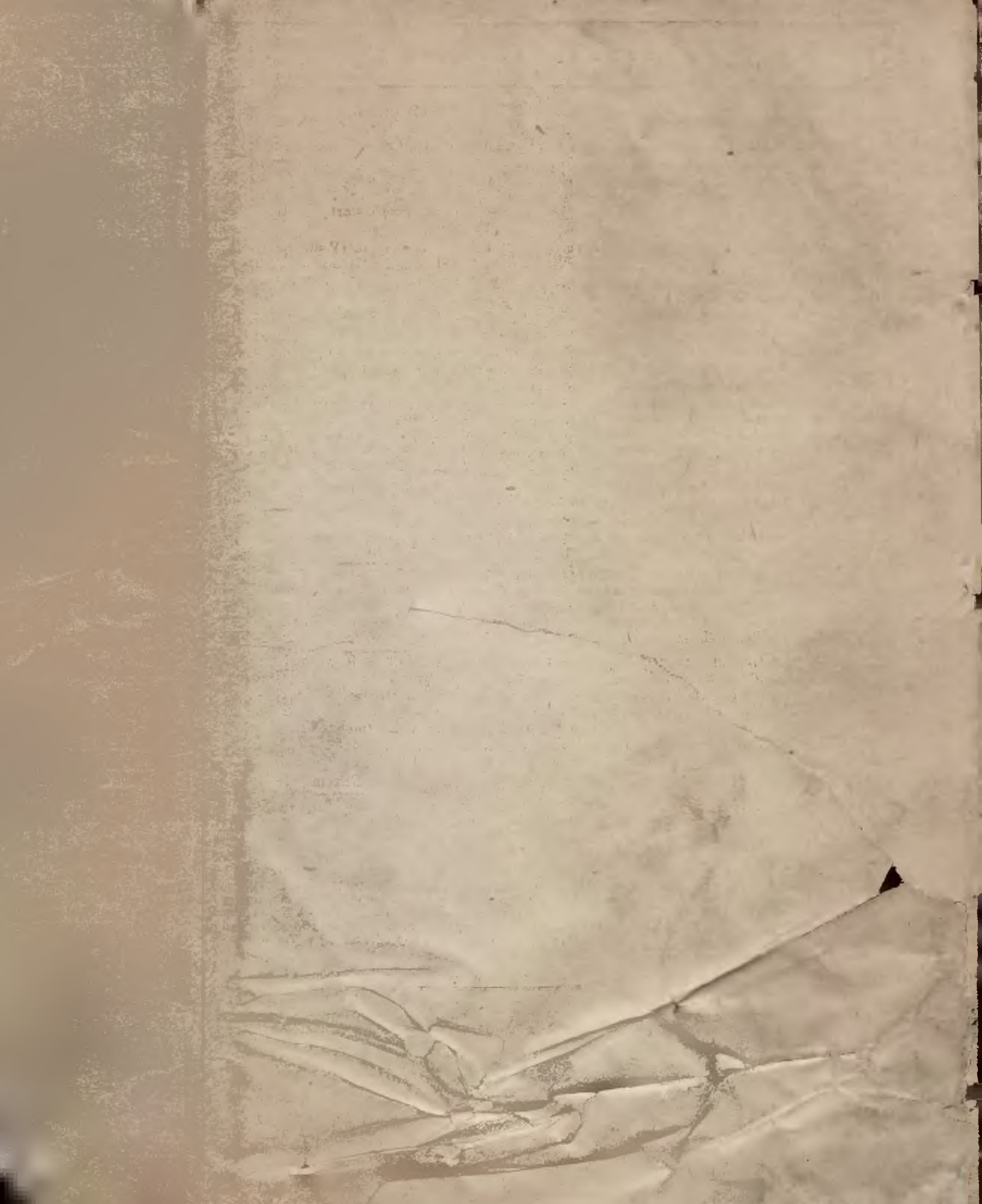

LW. 77.421/908.

We Lwowie, dnia 27. lipca 1908.

Alog. 35

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie krajowych zbiorników publicznych na ropę w Popielach pod Borysławiem.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą swą z dnia 23. września 1907 upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do założenia kosztem $1^1/_2$ miliona koron krajowych publicznych zbiorników na ropę o pojemności 10.000 cystern, do pokrycia tego wydatku na razie we własnych funduszach a następnie do zaciągnięcia na ten cel pożyczki komunalnej, któraby dała potrzebny fundusz $1^1/_2$ miliona w gotówce.

Uchwała powyższa co do upoważnienia zaciągnięcia pożyczki nie otrzymała dotąd Najwyższej sankcyi, mimoto ze względu na nagłość sprawy i wprost konieczność bezzwłocz- nego dostarczenia zbiorników dla niemogącej znaleść gdzieindziej umieszczenia ropy naszych producentów naftowych, postanowił Wydział krajowy nie czekając sankcyi w uzasadnionem zresztą przypuszczeniu, że sankcya żadnej kwestyi nie ulega, przystąpić natychmiast do wykonania powyższej uchwały i do budowy zbiorników.

Przedewszystkiem postarał się Wydział krajowy o odpowiedni grunt pod budowę, wydzierżawiając kontraktem z dnia 15. października 1907 od spadkobierców śp. Mikołaja Kryśki w dobrach Popiele około tuż pod Borysławiem leżących 40 morgów gruntu za czynszem rocznym po 200 K od morga na lat 25, przyczem Wydział krajowy zastrzegł sobie możność wypowiedzenia stosunku dzierżawnego już po 10 latach względnie po upływie tychże, już corocznie; wydzierżawiający mają jednakowoż prawo wypowiedzieć kontrakt tylko po 25 latach. Grunt powyższy przytyka jednak do istniejących już od dawna zbiorników na ropę Towarzystwa „Petrolea“ i z tego powodu, gdy Wydział krajowy nawiązał rokowania z krakowskiem Towarzystwem wzajemnych ubezpieczeń co do zaasekurowania od ognia krajowych zbiorników i ropy w nich zawartej, wynikały ze zbyt bliskiego sąsiedztwa zbiorników „Petrolei“ trudności w ubezpieczeniu. Skutkiem tego zmuszony był Wydział krajowy dodzierżawić w dniu 17. kwietnia b. r. od tych samych właścicieli na tych samych, co wyżej podano, warunkach dalsze dwa morgi i 1.034 sążni□. Razem tedy wydzierżawił kraj pod projektowanych 22 zbiorników 42 morgów o 1.034 sążni□ gruntu.

Przeprowadzenie samej budowy oddał Wydział krajowy — w myśl zeszłorocznego swego sprawozdania i powyżej cytowanej uchwały Wysokiego Sejmu — jako swemu pełnomocnikowi galicyjskiemu Towarzystwu magazynowemu dla produktów naftowych we Lwowie, nakładając nań obowiązek poruczenia budowy zbiorników oraz innych robót, o ile możności, wyłącznie firmom krajowym.

Towarzystwo oddało też budowę wszystkich zbiorników dwom firmom: fabryce maszyn L. Zieleniewskiego w Krakowie, która podjęła się dostarczenia 4 zbiorników, reszta zaś t. j. 18 zbiorników przypadła akcyjnemu Towarzystwu budowy maszyn w Sanoku.

Ponieważ jednak terminy dostawy poszczególnych zbiorników zostały naznaczone jak najrychlejsze tak, by już z wiosną b. r. mogła część zbiorników być otwartą, musiała fabryka Sanocka chcąc dotrzymać terminów dostawy, część swego zamówienia oddać do wykonania hutniczemu gwarectwu w Witkowicach na Morawach. Wprawdzie tedy część zbiorników mimo starań usilnych Wydziału krajowego i Towarzystwa magazynowego zostanie wykonana poza granicami kraju, z tą niekorzyścią łączy się jednakowoż ta dobra strona, że z wiosną b. r. zostało wykonanych i do użytku oddanych 6 zbiorników, w ciągu letnich miesięcy przybyło dalszych 5, w sierpniu i wrześniu b. r. przybędzie reszta tak, że w październiku b. r. mają być wszystkie rezerwoary otwarte dla użytku naszego przemysłu naftowego.

Rzeczywiste koszta budowy — co dziś na podstawie dotychczasowych wydatków przyjąć trzeba — przenosić będą jednak mniej więcej o kwotę 200.000 K sumę 1½ miliona w zeszłorocznem sprawozdaniu prowizorycznie obliczoną a przez Wysoki Sejm w powyższej uchwale przyjętą i przyznaną.

Koszta tej budowy przedstawiają się obecnie, jak następuje:

1)	22 zbiorników à 53.000 K	1,177.000 K
2)	ogrzewalniki, gromochrony, malowanie zbiorników i reszta urządzeń	75.900 „
3)	roboty ziemne	102.560 „
4)	koszta wydzierżawienia gruntów, jazdy, prowizye itd.	17.100 „
5)	budowa drogi, mostu itd.	10.000 „
6)	rurociągi	131.129 „
7)	tłocznia, pompa, kotłownia i kocioł	56.500 „
8)	budynki manipulacyjne	4.150 „
9)	ogrodzenie siatką drucianą	8.200 „
10)	instalacya elektryczności	8.000 „
11)	materyały i roboty pomocnicze	47.800 „
12)	administracya, nadzór i koszta biurowe	24.900 „
13)	budynek dla służby z ceną kupna parceli	5.700 „
14)	nieprzewidziane	20.000 „
	Razem	1,688.939 K

Prawdopodobne tedy przekroczenie zeszłorocznego preliminarza zbiorników będzie wynosić 188.939 K, okrągło 200.000 K i nie jest jednak wykluczonem, że po wejściu w życie całego zakładu okażą się jeszcze inne konieczne wydatki, — dlatego upraszamy niniejszem Wysoki Sejm tylko o przyjęcie do wiadomości powyższego koniecznego przekroczenia przyznanego uchwałą zeszłoroczną kredytu i o pozwolenie pokrycia na razie powyższego wydatku we własnych funduszach. Z definitywnymi wnioskami co do pokrycia tej nadwyżki wstrzymujemy się do przyszłorocznego sprawozdania, które przedłożymy już na podstawie rzeczywistego zamknięcia rachunków budowy, co nam da możność dokładnego określenia spodziewanego przekroczenia.

Podobnie jak budowę zbiorników, tak samo również i zarząd zbiornikami oddał Wydział krajowy w myśl zeszłorocznego swego sprawozdania i powołanej na wstępie uchwały Wysokiego Sejmu Towarzystwu magazynowemu, zawarłszy z niem w dniu 30. kwietnia b. r. szczegółową umowę na następujących zasadach:

1. Towarzystwo otrzymuje pełny zarząd całego zakładu a więc wykonuje jako pełnomocnik Wydziału krajowego a na rzecz funduszu krajowego wszelkie czynności z przedsiębiorstwa tego wypływające, ściśle jednak wedle wydanego przez Wydział krajowy regulaminu i taryfy opłat oraz wedle szczegółowych specyalnych poleceń i rozporządzeń Wydziału krajowego.

2. Ze swych czynności przedkłada Towarzystwo Wydziałowi krajowemu półroczne sprawozdania i rachunki, składając nadwyżkę dochodów do kasy krajowej na amortyzacyę kapitału przez kraj na budowę zbiorników wyłożonego.

3. Nad całym tokiem czynności Towarzystwa wykonuje Wydział krajowy szczegółową kontrolę, biorąc nadto udział przez swego delegata w posiedzeniach Dyrekcyi Towarzystwa w sprawach zbiorników z głosem stanowczym.

4. Czynności swe wykonuje Towarzystwo zupełnie bezpłatnie, za zwrotem jedynie wszelkich wydatków poniesionych przez Towarzystwo z powodu prowadzenia przedsiębiorstwa.

5. Towarzystwu nie wolno w krajowych zbiornikach umieszczać ropy swojej ani ropy swoich komitentów.

6. Obie strony mają prawo stosunek swój wzajemny rozwiązać każdej chwili za poprzedniem sześciomiesięcznem wypowiedzeniem.

Przez układ z Towarzystwem magazynowem otrzymują zbiorniki fachowe i doświadczone kierownictwo Dyrekcyi Towarzystwa i to bez żadnej za to opłaty za technicznie wyszkolony już personal Towarzystwa za zwrotem tylko kosztów rzeczywistych przez Towarzystwo pokrywanych. Nadto — jeśliby Wydział krajowy nie uważał za stosowne budować dla zbiorników popielskich osobnego zbiornika manipulacyjnego przy stacyi kolejowej w Borysławiu, — zobowiązało się Towarzystwo oddać na żądanie Wydziału krajowego swój zbiornik manipulacyjny w Borysławiu na wyłączny użytek krajowych zbiorników w Popielach za odpowiednim czynszem.

Zestawienie dochodów i wydatków popielskich zbiorników na rok 1909 i odtąd stale, jak długo zbiornikami krajowymi będzie administrowało Towarzystwo magazynowe we Lwowie, przedstawiać się będzie w przybliżeniu następująco

Wydatki:

1.	Czynsz za grunt	K	8.600·—
2.	Kierujący urzędnik w Borysławiu . .	„	6.000 —
3.	Pomocnik biurowy w Borysławiu . .	„	2.160·—
4.	Dozorca placowy	„	2.760·—
5.	Przygodna pomoc placowa	„	1.200·—
6.	5 stróżów	„	4.800·—
7.	Przyczynienie się do płac urzędników Towarzystwa we Lwowie	„	5.000·—
8.	Pomoc przygodna przy maszynach . .	„	1.200·—
9.	Najem lokalu w Borysławiu na biuro .	„	600·—
10.	Opał i światło biura w Borysławiu . .	„	1.200·—
11.	Utrzymanie koni w Borysławiu z woźnicą	„	2.500·—
12.	Posługa kancelaryjna w Borysławiu . .	„	360·—
13.	Przybory kancelaryjne, papier i druki w Borysławiu	„	600·—
14.	Posługa kancelaryjna we Lwowie . .	„	300·—
15.	Przybory kancelar., papier i druki we Lwowie	„	2.000·—

16. Najem lokalu we Lwowie	K	1.200·—
17. Opał i światło biura we Lwowie. . .	„	800·—
18. Robotnicy przy rezerwoarach — 2 ludzi .	„	1.500·—
19. 1 palacz do kotła	„	1.200·—
20. 1 strażnik do dynamo-maszyny . . .	„	1.200·—
21. Ruch dynamo-maszyny, oświetlenie placu, benzyna i t. p.	„	3.000·—
22. Ruch kotła parowego, odtłaczanie 200 cystern na kolej	„	4.000·—
23. Czynsz za grunt pod rurociągi . . .	„	600·—
24. Pełnienie cystern i stacya doświadczalna .	„	2.000·—
25. Dozorca ekspedycyjny	„	2.000·—
26. Utrzymanie dróg	„	2.000·—
57. Konserwacya budynków, wałów, rezerwoarów, rurociągów i t. d.	„	8.000·—
28. Asekuracya zbiorników (22 zb. 9·5%) .	„	11.903·—
29. Asekuracya tłoczni budynków . . .	„	546·—
30. Asekuracya ropy 6.000 cystern po 300 K .	„	18.000·—
31. Asekuracya urzędników i robotników . .	„	1.800·—
32. Poczta, telegramy, telefon	„	3.000·—
Razem .	K	102.129·—

Dochody:

1. Magazynowanie 6.000 cystern a 36 K .	K	216.000·—
2. Ekspedycya 4 000 cystern a K 4·50 . .	„	18.000·—
3. Zwrot asekuracyi ropy	„	18.000·—
4. Drobne przychody za wystawienie awizów, warrantów i t. p.	„	1.000·—
5. Powstała nadwyżka z manca pobranego na ulotnienie t. j. 1·6% miesięcznie manca od 6.000 cystern 100 a K 1·50 .	„	18.000·—
6. Nadwyżka z manca przy przyjęciu, licząc, że przyjęto 10.000 cystern, t. j. 12·5 cyst. po K 1·50	„	1.875·—
Razem .	K	272.875·—

Z porównania tych dwóch sum okazuje się nadwyżka dochodów w kwocie 170.746 K, która ma służyć na amortyzacyę wydanego kapitału na budowę zbiorników.

Przy obliczaniu dochodów przyjęto dla ostrożności, że tylko nieco więcej niż połowa zbiorników będzie przez cały rok zajęta i stale nieść będzie dochód; nie jest jednak oczywiście wykluczonem, owszem jest bardzo prawdopodobnem, że przy trwającym dalej postępie zwrostu produkcyi nad konsumcyą oraz przy dotychczasowym braku prywatnych zbiorników i z tem się łączącym silnym popytem za umieszczeniem produkowanej ropy zwłaszcza wobec stosunkowo bardzo niskiej ceny surowca — zgłoszenia o miejsce w krajowych zbiornikach będą znacznie większe, co oczywiście łączy się ze zwrostem dochodów ponad kwotę powyżej preliminowaną. Wydział krajowy podaje do wiadomości Wysokiego Sejmu, że projektowana, w sprawozdaniu zeszłorocznem Wydziału krajowego i zeszłorocznej uchwale Wysokiego Sejmu wspomniana umowa z gronem producentów, którzy za przyznanie im pewnego rodzaju pierwszeństwa w korzystaniu z krajowych zbiorników mieli funduszowi krajowemu gwarantować dochód połowy względnie jednej czwartej zawartości zbiorników, do skutku nie przyszła, albowiem pomimo dłuższych rokowań p. p. gwarancı do formalnej umowy nie przystąpili.

Przyjmując jednak mimo braku gwarancyi, z przyczyn powyżej przedstawionych, że przecież 6 000 cystern będzie stale zamagazynowanych, t. j. że więcej niż połowa zbiorników będzie stale zajęta, otrzymamy po potrąceniu kosztów administracyi 102.129 K rocznie od dochodu brutto 272.875 K rocznie czysty dochód w sumie około 170.746 K rocznie.

Gdy zaś przyjmiemy koszta budowy zbiorników na kwotę 1,700.000 K w gotówce, a z powodu straty na kursie obligów komunalnych okrągło 1,785.000 K, którego to długu amortyzacya w przeciągu lat 15 wymagać będzie rocznej spłaty 160.650 K — przeto coroczny dochód kraju z popielskich zbiorników równać się będzie mniej więcej z corocznym na nie wydatkiem, a może nawet i nieznaczną wykaże nadwyżkę, nie mówiąc już o korzyściach, jakie zbiorniki te naszemu przemysłowi naftowemu już oddały i oddawać będą.

Dotychczas wybudowane i do publicznego użytku oddane zbiorniki są stale zapełnione w zupełności — nadto ma Towarzystwo magazynowe jako Dyrekcya zbiorników z reguły zamówienia na miejsce w zbiornikach już w trakcie ich budowy; możnaby tedy na tej podstawie przypuszczać, że popyt ten za umieszczeniem na ropę stale się utrzyma, że więc zbiorniki o wiele większy dawać będą dochód, niż wyżej wykazano. Jeśli jednak mimo to Wydział krajowy przyjął w powyższem obliczeniu za podstawę dochodów stałe zapełnienie tylko nieco większej połowy zbiorników, to uczynił to w przekonaniu, że dotychczasowa wielka ilość zgłoszeń na miejsce w krajowych zbiornikach musi znacznie spaść, gdy zostaną wybudowane przez niedawno zawiązany krajowy Związek producentów ropy ziemne zbiorniki mające pomieścić 30.000 cystern ropy, oraz gdy skutkiem zakontraktowania ostatecznie po tylu latach bezskutecznych żądań przez Ministerstwo kolei dla opału maszyn dostawy rocznych 30.000 cystern, o tyle się zmniejszy roczna hiperprodukcya ropy a więc i popyt za miejscem w krajowych zbiornikach.

Aleg 1. Zbiornikami popielskimi będzie administrowało Towarzystwo magazynowe wedle dołączonego ·/. regulaminu, który Wydział krajowy ułożył ściśle zgodnie z postanowieniami ustawy państwowej z 28. kwietnia 1889 Nr. 64. Dz. u. p. o domach składowych a to w intencyi, by naszym zbiornikom zostały przyznane uprawnienia publicznych domów składowych a w szczególności prawe wydawania warrantów, na któreby ich właściciele mogli otrzymywać w publicznych instytucyach finansowych zaliczki na złożoną przez nich w zbiornikach ropę, nie będąc więc w ten sposób zmuszeni dla braku gotówki pozbywać się ropy w bardzo nieraz dla siebie niekorzystnej konjunkturze targowej.

Na odnośne pismo wystosowane w marcu b. r. przez Wydział krajowy do Ministerstwa handlu nie otrzymaliśmy dotychczas odpowiedzi, nie ulega jednak wątpliwości, że przyznanie krajowym zbiornikom powyższych uprawnień nastąpi w najbliższym czasie.

Aleg. 2 Przedkładając ·|. wreszcie taryfę opłat obowiązujących w popielskich zbiornikach, upraszamy:

Wysoki Sejm zechce niniejsze sprawozdanie przyjąć zatwierdzająco do wiadomości.

Z Rady Wydziału kraj. Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wiel. Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Władysław Jahl, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Regulamin

krajowych zbiorników publicznych na ropę w Popielach obok Borysławia.

Własność i przeznaczenie.

§. 1.

W wykonaniu uchwały Sejmu krajowego z dnia 23. września 1907. założył gal. Wydział krajowy z funduszów krajowych na cel ten rzeczoną uchwałą sejmową przeznaczonych, publiczne zbiorniki (składy, magazyny) krajowe na ropę (surowe oleje mineralne) w gminie Popiele w powiecie drohobyckim obok Borysławia położonej.

Właścicielem więc i przedsiębiorcą tych krajowych zbiorników publicznych na ropę jest fundusz krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Zbiorniki te przeznaczone są na przechowywanie ropy (surowych olejów mineralnych).

Firma i siedziba.

§. 2.

Firma tych krajowych zbiorników publicznych w sądzie handlowym we Lwowie zaprotokołowana opiewa: „Krajowe Zbiorniki Publiczne na ropę w Popielach“.

Siedzibą przedsiębiorstwa jest Lwów; na miejscu zaś zakładu w Popielach funkcyonuje stale organ wykonawczy, którego zadaniem jest wykonywanie zleceń Zarządu i przestrzeganie instrukcyi ruchu i manipulacyjnej, oraz porządku domowego w obrębie zakładu.

Zarząd.

§. 3.

Zarząd tych krajowych zbiorników publicznych na ropę powierzył obecnie Wydział krajowy „galicyjskiemu Towarzystwu magazynowemu dla produktów naftowych we Lwowie“,

które zarząd ten przez swych funkcyonaryuszy wykonuje. Kierownikiem tego zarządu i ruchu jest każdoczesna Dyrekcya tegoż Towarzystwa. Zakres działania tej Dyrekcyi, o ile odnosi się do niniejszych krajowych zbiorników publ. na ropę, określa osobna instrukcya przez Wydział krajowy wydana.

§. 4.

Zarząd ten wykonuje wszystkie czynności w krajowych zbiornikach publicznych na ropę:

a) według postanowień ustawy z d. 28. kwietnia 1889 r. Nr. 64.dz. p. p. o urządzeniu i prowadzeniu składów publicznych i wydanych przez nie poświadczeniach składów;

b) według przepisów niniejszego regulaminu ułożonego na podstawie wspomnianej ustawy;

c) według taryfy należytości ustanowionej przez Wydział krajowy i ogłoszonej w sposób przepisany ustawą z d. 28. kwietnia 1889 r. Nr. 64. Dz. p. p.;

d) według instrukcyi służbowej, manipulacyjnej i ruchu oraz porządku domowego, wydanych dla urzędników i służby niniejszych krajowych zbiorników publicznych.

Zakres działania.

§. 5.

Krajowe zbiorniki na ropę:

1) przechowują wprowadzoną do nich ropę i wykonują wszelkie czynności połączone z przyjęciem, przechowaniem i wydaniem lub wysyłką ropy;

2) opłacają w miarę uznania Zarządu krajowych zbiorników publicznych na polecenie i rachunek składającego towar lub upoważnionego do jego odbioru, wszelkie wydatki połączone z przechowaniem i wydaniem lub wysyłką towaru i pokrywają w zastępstwie stron rzeczonych wszelkie na przechowywanym towarze już po tegoż nadejściu do składu narosłe opłaty i należytości.

Wydatków i opłat połączonych z przyjęciem lub narosłych przed i podczas magazynowania towaru nie przyjmują krajowe zbiorniki publiczne ani do zwrotu ani do wypłaty, gdyż całe w ogóle zamagazynowanie odbywa się wyłącznym z góry opłaconym kosztem składającego;

3) ubezpieczają od ognia na rachunek składającego lub do odbioru upoważnionego przyjęty do zbiorników towar, o ile tenże przez odnośne towarzystwa do ubezpieczenia przyjętym będzie.

Stosunek prawny składającego.

§. 6.

Kto w jakikolwiek sposób korzysta ze zbiorników lub ich urządzeń, poddaje się już samym faktem korzystania postanowieniom tego, względnie każdocześnie obowiązującego regulaminu i wszelkich dla tychże zbiorników wydanych instrukcyi oraz przepisom każdocześnie obowiązującej taryfy.

Zlecenia i żądania.

§. 7.

Wszelkie zlecenia i żądania do Zarządu krajowych zbiorników publicznych należy uskuteczniać pisemnie; ustnych lub telefonicznych zleceń i żądań nie uwzględnia się. Zlecenia telegraficzne wykonuje się podług najlepszego zrozumienia; za ewentualne nieodpowiednie zrozumienia nie przyjmuje Zarząd krajowych zbiorników publicznych żadnej odpowiedzialności.

Zgłoszenia przesyłek.

§. 8.

Każdy składający (komitent) mający zamiar zamagazynowania ropy w krajowych zbiornikach publicznych winien zamiar ten zgłosić pisemnie w zarządzie krajowych zbiorników publicznych z tem wyraźnem oświadczeniem, że mu są znane warunki magazynowania w krajowych zbiornikach publicznych.

Zgłoszenie to pisemne winno zawierać:

a) datę i dokładny adres składającego tj. jego imię, nazwisko i miejsce zamieszkania, względnie firmę i jej siedzibę;

b) pochodzenie ropy czyli markę np. borysławską itp.;

c ilość produktu względnie wagę w kilogramach;

d) wartość produktu.

Jeżeli przesłanie (tłoczenie towaru ma nastąpić przez przedsiębiorstwo rurociągowe, winno zgłoszenie zapodać także i firmę tegoż przedsiębiorstwa wraz z jej oświadczeniem, że się poddaje warunkom krajowych zbior. publ. obowiązującym.

Przyjęcie, odbiór i przechowanie towaru.

§. 9.

Zarząd krajowych zbiorników publicznych przyjmuje pojedyńcze ilości ropy w porządku, w jakim zgłoszenie ich nastąpiło i w tym celu prowadzi zapiski zgłoszeń w porządku chronologicznym, wyznaczając o ile możności jak najrychlej dzień, w którym pełnienie (tłoczenie) do zbiornika ma nastąpić.

O ile miejsce wystarczy (§. 9. ust. u 28. kwietnia 1889. Nr. 64, Dz. p. p.) przyjmować się będzie ropę w ilościach co najmniej jednej cysterny tj. 10.000 klg.

§. 10.

Sam odbiór produktu następuje w regule zapomocą mierników, będących własnością krajowych zbiorników publicznych t. j. mierników krajowych. Zanim jednak mierniki krajowe oddane zostaną do użytku a względnie nawet i później, może w razie uznania Wydziału krajowego odbywać się przyjmowanie ropy innym, przez Zarząd krajowych zbiorników publicznych za odpowiedni uznanym sposobem.

§. 11.

Ropę przechowuje się w osobnych, według obowiązujących prawideł technicznych, zbudowanych rezerwoarach żelaznych. Partye ropy nie obejmujące całego zbiornika będą razem zlewane do jednego zbiornika (rezerwoara) aż do zupełnego tegoż zapełnienia, przyczem jednak należy w księgach Zarządu zapisać dokładnie, ile przyjęto od każdego składającego i przez które Towarzystwo transportowe.

Zanieczyszczenie.

§. 12.

Ropa oddana nie może mieć nad 5% wody lub zanieczyszczenia (kału) względnie obu razem. Za miejsce zajęte przez zanieczyszczenie lub wodę liczyć się będą opłaty w taryfie ustanowione.

Nadto zarząd krajowych zbiorników publicznych ma prawo w wypadku skonstatowania zanieczyszczenia lub wody ponad 5% dalszy odbiór ropy niezwłocznie wstrzymać, przyczem z tego tytułu nie może sobie ani komitet składający, ani tłoczące przedsiębiorstwo do krajowych zbiorników publicznych żadnych rościć pretensyj.

W a g a.

§. 13.

Ropę oblicza się według wagi a wagę tę oznacza się w kilogramach. Towar przyjmuje się i wydaje tylko według tej wagi, jaka wykazaną została przy ważeniu w krajowych zbiornikach publicznych.

§. 14.

Jeżeli produkt nadszedł w mniejszej ilości (wadze), niż oznaczono w zgłoszeniu (§. 8.) winien Zarząd krajowych zbiorników publicznych zawiadomić o tem najdalej do 48 godzin składającego, a jeżeli tłoczenie odbywało się przez przedsiębiorstwo rurociągowe, także i rzeczone przedsiębiorstwo.

O p ł a t y.

§. 15.

Opłaty składowe (magazynowe) pobierać się mające przez Zarząd krajowych zbiorników publicznych ustanowione są w osobnej taryfie należytości, przez Wydział krajowy ustalonej a ogłoszonej w „Gazecie Lwowskiej“ i w Zarządzie krajowych zbiorników publicznych na widocznem miejscu przy-

bitej. Opłaty te winien opłacać składający (względnie do odbioru upoważniony) od dnia, który mu do pełnienia (tłoczenia) przez Zarząd krajowych zbiorników publicznych wyznaczony został a to bez względu czy z miejsca mu wyznaczonego skorzystał lub nie.

§. 16.

Składowe te opłaty należy uiszczać z góry za każdy (kwartał) i to zawsze za cały bez względu na to, czy miejsce zajęte jest przez cały (kwartał) lub nie.

Jeżeli się komitent do tego postanowienia nie stosuje, a towar jego na składzie się znajduje, wolno Zarządowi krajowych zbiorników publicznych niezwłocznie towar wypowiedzieć a następnie go i sprzedać (§. 43. reg.).

A w i z o.

§. 17.

Zarząd krajowych zbiorników publicznych oznacza na podstawie dokonanego odbioru wagę (ilość) ropy od każdego komitenta odebranej.

Od ilości tej czyli wagi potrąca się:

a) ubytek (manco) spowodowany manipulacyą. Wysokość tego manca, które ma być procentowo (n. p. $^1/_2\%$ od każdych 100 kg.) oznaczone, ustanowi Wydział krajowy w każdoczesnej taryfie;

b) zanieczyszczenie t. j. kał i wodę.

Po potrąceniu obu tych ilości pod *a*) i *b)* wymienionych od ogólnej wagi nadesłanego towaru, wydaje się na obliczoną w ten sposób wagę czystą (netto) zawiadomienie czyli awizo.

Zawiadomienie to zawierać ma następujące okoliczności:

1. datę przyjęcia towaru na skład,
2. liczbę bieżącą zawiadomienia i księgi składowej,
3. imię i nazwisko, miejsce zamieszkania składającego oraz firmy tłoczącej,
4. pochodzenie ropy czyli markę,
5. wagę czyli ilość produktu,
6. oznaczenie, na jaką kwotę i na jak długo towar ubezpieczono,
7. wyszczególnienie opłat magazynowych i innych a względnie także i wypłat na rachunek składającego już poniesionych i jeszcze się należących.

List składowy.

(ceduła).

§. 18.

Na żądanie składającego towar winien Zarząd krajowych zbiorników publicznych wydać mu sporządzony podług postanowień §§. 17. i 18. ustawy z 28. kwietnia 1889 Nr. 64. Dz.

p. p. i z jej prawnymi skutkami — list składowy (poświadczenie składowe) na złożony przez niego produkt. List ten składowy ma zawierać wszystkie wymienione w §. 17. od 1—7. okoliczności według podanych tamże szczegółów i znamion.

List składowy, który ma być wycinany w równobrzmiącej przez Zarząd krajowych zbiorników publicznych prowadzonej księgi juxtowej, składa się z dwóch, złączonych, jednakże dających się oddzielić od siebie części mianowicie:

Część I. »rewersu« (poświadczenie posiadania), list posiadawczy).

Część II. „warrantu“ (poświadczenie zastawu, list zastawczy).

Strona obowiązaną jest uiścić podług postanowień §. 40. ustawy z dnia 28. kwietnia 1889 Nr. 64. Dz. p. p. należytość stemplową od każdego wystawić się mającego listu składowego, jakoteż zapłacić Zarządowi krajowych zbiorników publicznych przypadającą według taryfy należytość za wystawienie tegoż listu i za inne dalsze czynności z rzeczonym listem składowym połączone.

§. 19.

Zawiadomienie o odbiorze (awizo §. 17.) jak również list składowy (§. 18.) podpisują urzędnicy upoważnieni do podpisywania firmy krajowych zbiorników publicznych. Nazwiska i podpisy ich ogłasza Zarząd w urzędowej „Gazecie lwowskiej“ i na tablicy w Zarządzie krajowych zbiorników publicznych

§. 20.

Dalsze postępowanie z listami składowymi, prawa i obowiązki właścicieli listów składowych i każdej ich części, oraz prawa i obowiązki Zarządu krajowych zbiorników publicznych, wydającego listy te, uregulowane są przepisami ustawy z dnia 28. kwietnia 1899 Nr. 64. Dz. p. p.

Zmiana listu składowego.

§. 21.

Wylegitymowany w myśl art. 36. powszechnej ordynacyi wekslowej właściciel obu części listu składowego, może żądać od Zarządu krajowych zbiorników publicznych wystawienia nowego, na jego imię opiewającego listu składowego. Służy mu również prawo żądania podzielenia złożonego towaru na partye, przy zachowaniu postanowień niniejszego regulaminu oraz wystawieniu tylu nowych na jego imię opiewających listów składowych, ile nowych partyj powstaje wskutek podziału towaru. Oznaczone w pierwszym ustępie tego paragrafu prawo przysługuje również obydwom partyom, posiadającym

po jednej części listu składowego, jeżeli ze swem żądaniem zgłoszą się równocześnie. W każdym wypadku ponoszą właściciele listów składowych koszta wynikłe ze spełnienia ich żądania, a Zarząd krajowych zbiorników publicznych obowiązany jest ściągnąć pierwotny list składowy.

Zarządowi krajowych zbiorników publicznych przysługuje również prawo zopatrzyć nowe listy składowe datą pierwotną obok wymienienia daty wystawienia.

§. 22.

Przedsiębiorstwo krajowych zbiorników publicznych nie przyjmuje na siebie żadnej odpowiedzialności za tożsamość osoby składającego z takąż osobą oznaczoną imiennie na liście składowym, dalej za tożsamość wylegitymowanego jako właściciela w myśl art. 36. powszechnej ordynacyi wekslowej posiadacza obydwu albo tylko jednej części listu składowego z osobą wskazaną za właściciela w liście składowym. Przedsiębiorstwo krajowych zbiorników publicznych nie jest również obowiązane badać prawdziwości indosów.

Amortyzacya listów składowych.

§. 23.

Przy umożeniu (amortyzacyi) zaginionego listu składowego lub jednej z obydwu części tego poświadczenia, należy zastosować się do postanowień §. 39. ustawy z dnia 28. kwietnia 1889 Nr. 64. Dz. p. p.

Ubezpieczenie od ognia przyjętej na skład ropy.

§. 24.

Ropę przyjętą przez Zarząd krajowych zbiorników publicznych ubezpiecza Zarząd w Towarzystwie ubezpieczeń od ognia uprawnionych do działania w krajach i w królestwach w Radzie Państwa reprezentowanych, o ile towarzystwa te ubezpieczenie to przyjmą, a Wydział krajowy zawrzeć się mający z nimi układ zatwierdzi.

§. 25.

Wartość asekuracyjną oznacza Zarząd krajowych zbiorników publicznych podług własnego uznania.

Składający towar obowiązany jest premię asekuracyjną wykazaną przez Zarząd krajowych zbiorników publicznych temuż Zarządowi zwrócić.

§. 26.

Zarząd krajowych zbiorników publicznych ubezpiecza od ognia towar od dnia dokonanego pomieszczenia towaru w krajowych zbiornikach publicznych.

§. 27.

Towar złożony w Zarządzie krajowych zbiorników publicznych ubezpiecza się na cały czas pozostania w składzie.

§. 28.

Premię asekuracyjną obowiązany jest ponosić składający towar, względnie właściciel listu składowego, ten ostatni w granicach postanowień §. 42. ust. ostatni regulaminu i zwrócić ją Zarządowi krajowych zbiorników publicznych przy odbiorze ropy w Zarządzie.

§. 29.

W razie uszkodzenia przez pożar ropy złożonej w Zarządzie kraj. zbior. publ. otrzyma dotknięty pożarem w zamian tylko sumę przez Towarzystwo ubezpieczeń od ognia wypłaconą i to po otrąceniu popłaconej przez Zarząd kraj. zbiorn. publ. premii asekuracyjnej i wszelkich innych należytości i kosztów przypadających od złożonej ropy aż do chwili pożaru, o ile na takie potrącenie zezwala zamieszczone w §. 42. ust. ostatni regulaminu zastrzeżenie na korzyść właściciela listu składowego.

Zastosowanem będzie zatem postanowienie §. 15. ustawy z 28. kwietnia 1889 Nr. 64. Dz. p. p., podług którego w razie szkody przez pożar wyrządzonej, otrzymane wynagrodzenie asekuracyjne wstępuje w miejsce towaru.

Zarząd kraj. zbior. publ. ma przeto wyłączne prawo odebrać od Towarzystwa ubezpieczeń od ognia kwotę wynagrodzenia wypłaconą za spaloną względnie zniszczoną ropę.

§. 30.

Jeżeli jednak wobec ciągłego mieszania się ropy lub jej przekazywania nie da się zdaniem Zarządu kraj. zbiorn. publ. oznaczyć, czyja ropa przez pożar zniszczoną została, otrzymuje każdy, którego ropa była w dniu pożaru na składzie umieszczoną, ze sumy przez Towarzystwo ubezpieczeń wypłaconej kwotę wypadającą ze stosunku ropy przezeń złożonej do ogólnej ilości ropy w chwili pożaru w zbiornikach się znajdującej (pro parte rata) po potrąceniu atoli wszelkich należytości w §. 29. wyszczególnionych i pod zastrzeżeniami tamże wymienionemi i po uwidocznieniu na liście składowym zniszczonych a pro rata parte potrąconych ilości ropy.

Wydawanie i wysyłka towaru.

§. 31.

Na pisemne żądanie uprawnionego do odbioru podejmuje się Zarząd kraj. zbiorn. publ. wydania względnie wysyłki towaru na skład przyjętego za zwrotem wszelkich wydatków i należytości w § 37. wymienionych. Pod wysyłką rozumie się

expedycyę na dworzec kolejowy, załadowanie zapomocą nalewaków do dostarczyć się mających przez składającego franco stacya Borysław cystern i nadanie tychże w zarządzie kolejowym pod wskazanym adresem.

Po tem nadaniu, które ma znaczenie wydania towaru, nie mogą być krajowe zbiorniki publiczne pociągane do żadnej odpowiedzialności.

§. 32.

Przy expedycyi rowaru ma być waga stacyi nadawczej tj. stacyi kolejowej w Borysławiu jako jedynie miarodajna uważana. W razie przeszkód na tej wadze uniemożliwiających odważenie na stacyi Borysław miarodajną będzie waga tej stacyi kolejowej, którą kierownictwo stacyi Borysław do odważenia przeznaczy.

§. 33.

Przechowana w kraj. zbiorn. publ. ropa może być wydana odrazu albo częściami. Jednak już przy odbiorze pierwszej części produktu, winien właściciel obydwu części listu składowego w granicach §. 42. ust. ostatni regulaminu, uiścić wszelkie należytości ciążące na całości złożonej ropy.

§. 34.

Jak wielką ma być każda część czyli partya produktu, która ma być wydana ze składu, oznacza właściciel obydwu części listu składowego; minimum jednakże tej części oznacza się na jedną cysternę czyli 10.000 klg.

Jeżeli jednak po przeważeniu ropy okaże się, że dostarczona przez zarząd kolejowy cysterna ma więcej niż 10.000 klg. pojemności — względnie, że zapełniająca ją ropa waży więcej niż do expedycyi zgłoszono, wolno Zarządowi kraj. zbiorn. publ. tę nadwyżkę albo pobrać wprost od adresata albo żądać dopłaty od wysyłającego lub jeżeli tenże ma jeszcze ropę na składzie, potrącić z niej rzeczoną nadwyżkę.

§. 35.

Przy wydaniu produktu odbierać się będzie tytułem manca powstałego przez ulatnianie się ropy (osuszki) $^1/_{90}\,^0/_0$ dziennie i wydawać się będzie produkt w zmniejszonej o tę osuszkę ilości.

§. 36.

Nadto Zarząd krajowych zbiorników publicznych wyznaczy stacyę doświadczalną, której obowiązkiem będzie każdą ilość expedyować się mającej przez Zarząd krajowych zbiorników publicznych ropy badać pod względem zanieczyszczenia i wody i ilość tychże oznaczyć. Obliczona przez potrącenie zanieczyszczenia i wody ilość ropy musi być przez odbiorcę uznana jako rzeczywiście odebrana.

Kosztów frachtu zanieczyszczenia krajowych zbiorników publicznych nie ponoszą i wogóle za fracht za to zanieczyszczanie nie biorą żadnej odpowiedzialności.

§. 37.

Bezpośrednio przed wyjściem towaru z krajowych zbiorników publicznych winny być wszelkie wydatki przez Zarząd krajowych zbiorników publicznych na rachunek składającego towar poczynione, jak niemniej wszelkie należytości za składowe i wagowe, za wyładowanie, naładowanie, wydanie, względnie wysyłkę towaru ekspedycyjnego i manipulacyjne i t. d. — Zarządowi krajowych zbiorników publicznych przez składającego towar względnie właściciela listu składowego w granicach §. 42. ust. ostatni regulaminu zwrócone.

Zarząd krajowych zbiorników publicznych ma jednak prawo żądać od składającego towar względnie od właściciela listu składowego wcześniejszej zapłaty tych należytości.

Zarządowi kraj. zbiorników publ. wolno także obliczyć się wprost z odbiorcą i za jego zgodą pobrać od niego wszelkie wyż wymienione kwoty.

§. 38.

Uprawniony do odbioru winien nadto przy odbieraniu produktu zwrócić Zarządowi krajowych zbiorników publicznych obie części listu składowego t. j. rewers i warrant.

Jeżeli zaś złożony na skład produkt wydawany bywa częściami, zapisuje Zarząd kraj. zbiorn. publ. na obu częściach listu składowego, jaką część pierwotnie złożonego produktu już wydano.

Bez równoczesnego zwrotu warrantu, może właściciel rewersu żądać wydania towaru, jeżeli suma zastawna wraz z ewentualnie należącemi się odsetkami, które obliczyć należy aż do płatności warrantu (§. 20. l. 2. ustawy z 28. kwietnia 1889 Nr. 64. Dz. p. p.) złożoną zostanie w Zarządzie kraj. zbiorników publicznych celem wydania jej właścicielowi warrantu.

Wykonanie powyższego postanowienia nie wstrzymuje okoliczność, że warrant jeszcze nie jest płatnym albo czas przechowania towaru na składzie jeszcze nie upłynął albo że właściciel warrantu nie jest znany.

Jeśli na warrancie wymieniony jest osobny domicyliat (§. 21. powołanej wyżej ustawy), winien Zarząd kraj. zbiorn. publ. zawiadomić go o złożeniu pieniędzy.

Zarząd kraj. zbiorn. publ. winien złożoną u siebie kwotę na zapłacenie warrantu wydać właścicielowi warrantu za ściągnięciem tegoż ostatniego, a jeśli kwota ta nie zostanie odebraną w ciągu trzech miesięcy od płatności warrantu, złożyć ją w sądzie.

§. 39.

Na żądanie uprawnionego do odbioru wysyła Zarząd kraj. zbiorn. publicznych towar także i za granicę przy zachowywaniu obowiązujących przepisów skarbowych i cłowych, atoli składający towar względnie właściciel listu składowego obowiązany jest w takim wypadku wszelkie z wyprowadzeniem produktu ze zbiorników oraz z wysłaniem za granicę połączone wydatki oraz ewentualne opłaty skarbowe i cłowe Zarządowi zwrócić.

Od gotówki na ten cel złożonej ściągnie dla siebie Zarząd procent taryfą ustanowiony.

Trwanie przechowania.

§. 40.

Okres czasu przechowania towaru w kraj. zbiorn. publ. może trwać w regule najdłużej pół roku, z wyjątkiem wypadków przewidzianych §. 43. regulaminu pod warunkiem, że składający uiszcza wcześnie i regularnie wszelkie na złożonym produkcie ciężące opłaty i należytości. Czas ten trwania przechowania ropy w kraj. zbiornikach publicznych może być za zgodą Zarządu przedłużonym jednak nie więcej jak jeszcze na jedno półrocze.

Odpowiedzialność przedsiębiorstw rurociągowych.

§. 41.

Jeżeli tłoczenie towaru do krajowych zbiorników publicznych odbyło się przez przedsiębiorstwo rurociągowe, natedy przedsiębiorstwo to odpowiada wobec kraj. zbiorników publ. solidarnie ze składającym względnie z uprawnionym do odbioru za wszelkie wydatki i należytości połączone z przyjęciem i zamagazynowaniem ropy a w szczególności za opłaty za zanieczyszczanie (§. 12.) wreszcie za wszelkie szkody przez tłoczenie i magazynowanie powstałe.

Ustawowe prawo zastawu Zarządu kraj. zbiorn. publ.

§. 42.

Dopóki produkt znajduje się w kraj. zbiorn. publ., ma tegoż Zarząd w myśl §. 28. ustawy z 28. kwietnia 1889 Nr. 64. Dz. p. p. na złożonej ropie prawo zastawu z pierwszeństwem przed wszystkiemi innemi prawami, które to pierwszeństwo pozostaje w mocy prawnej także w wypadku konkursu a mianowicie:

a) dla opłat należnych kraj. zbiorn. publ. według regulaminu i obowiązującej taryfy za przyjęcie produktu na skład, jego przechowanie, manipulacyę z przechowaniem połączoną, zabezpieczenie, wydanie i wysyłkę;

b) dla wszystkich wydatków uprzednich na towar poniesionych przez Zarząd kraj. zbiorn. publ. na rachuek składającego produkt, kosztów transportu i utrzymania lub z innych powodów, jak niemniej w ogóle dla wszystkich pretensyi wynikających z bieżącego rachunku w dozwolonych kraj. zbiorn. publ. ustawą z 28. kwietnia 1889. Nr. 64. Dz. p.p. interesach. Jeżeli wystawiono list składowy, może zarząd kraj. zbiorn. publ. poszukiwać prawa zastawu tego na właścicielu jednej z dwóch części tego listu tylko o tyle, o ile wysokość należytości przypadającej zarządowi kraj. zbiorn. publ. zapisaną została na obu częściach listu składowego, albo jeżeli co do odnośnego towaru chodzi o należytości przypadające kraj. zbiorn. publ., powstałe dopiero po wystawieniu listu składowego i to również tylko o tyle, o ile przypadają na okres przechowania w liście składowym z góry oznaczony (§. 18. L. 6. ustawy z 28. kwietnia 1889. Nr. 64. Dz. p. p.), a jeżeli okres ten nie był z góry oznaczonym, za przeciąg nie więcej jak jednego roku od dnia wystawienia listu składowego.

Prawo sprzedaży przysługujące krajowym zbiornikom publicznym.

§. 43.

Zarząd kraj. zbiorn. publ. ma prawo za poprzedniem zawiadomieniem składającego sprzedać złożoną ropę w wypadkach przewidzianych w §. 33. ustawy z 28. kwietnia 1889. Nr. 64. Dz. p. p., a nadto także i wtedy, jeżeli mimo wypowiedzenia towaru w wypadku §. 16. przewidzianym, nie odebrano towaru w terminie do odebrania w wypowiedzeniu wyznaczonym.

Sposób sprzedaży dozwolonej w powyż oznaczonych przypadkach, sposób użycia kwoty uzyskanej ze sprzedaży i prawo właściciela warrantu do regresu, określają §§. 34. 35 i 36 ustawy z 28. kwietnia 1889. Dz. p. p. Nr. 64.

Ograniczenia prawne krajowych zbiorników publicznych.

§. 44.

Z wyjątkiem wypadku wyżej przytoczonego nie wolno w myśl §. 12. ustawy z 28. kwietnia 1889. Nr. 64. Dz. p. p. Zarządowi kraj. zbiorn. publ. na własny lub cudzy rachunek prowadzić handlu ropą. Również nie wolno Zarządowi kraj. zbiorn. publ. na własny lub cudzy rachunek udzielać zaliczek lub pożyczek na złożoną we własnym składzie ropę.

Poręka i odpowiedzialność kraj. zbiorn. publ.

§. 45.

Krajowy fnndusz Królestwa Galicyi i Lodomeryi poręcza za każdą szkodę wynikłą z zaniedbania kupieckiej troskliwości w spełnianiu czynności połączonych z Zarządem kraj. zbiorn. publ.

Zarząd tegoż powinien udowodnić użycie tej troskliwości.

§. 46.

Krajowe zbiorniki publiczne odpowiadają za urzędników i innych funkcyonaryuszy, których używają przy Zarządzie i obsłudze kraj. zbiorn. publ.

§. 47.

Z powodu utraty, ubytku lub uszkodzenia złożonego produktu może być roszczoną pretensya do kraj. zbiorn. publ. tylko wtedy, jeżeli celem stwierdzenia utraty, ubytku lub uszkodzenia wniesione zostanie niezwłocznie po odkryciu podanie w myśl artykułu 348. powszechnej ustawy handlowej i jeżeli zostanie udowodnionem, że utrata, ubytek lub uszkodzenie nastąpiło w czasie od przyjęcia do kraj. zbiorn. publ. aż do chwili wydania z kraj. zbior. publ. (§. 31).

§. 48.

Krajowe zbiorniki publiczne nie poręczają za uszkodzenia i straty zrządzone wojną, napadem nieprzyjacielskim, powstaniem, rozruchem publicznym, gwałtem publicznym lub wypadkami elementarnymi, zarządzeniem jakiejkolwiek władzy rządowej lub autonomicznej także i w tym wypadku, jeżeli takie zarządzenie zostało wydanem dla innych celów, jak ograniczenia pożaru albo jeśli szkoda spowodowaną została przez samego interesowanego świadomie i rozmyślnie.

Nie odpowiadają także kraj. zbior. publ. i za wszelkie przeszkody w ruchu w kraj. zbiorn. publ., ich rezerwoarach, rurociągach, tłoczniach, przyrządach i t. d. bądź to siłą wyższą, bądź też przypadkiem, bądź wreszcie samym ruchem i manipulacyą spowodowane. Wreszcie nie odpowiadają kraj. zbior. publ. za ubytek ropy, spowodowany ulatnianiem się czyli osuszką i manipulacyą, względnie za ubytek wartości ropy, spowodowany ulatnianiem się jej części lotnych.

§. 49.

Skargi i zarzuty przeciw kraj. zbiorn. publ. z powodu utraty, ubytku, uszkodzenia lub opóźnionego wydania towaru przedawniają się według przepisów ustanowionych w artykule 386. powszechnej ustawy handlowej.

Okres czasu więc do wniesienia skarg rozpoczyna się, jeżeli one tyczą się zupełnej utraty, z upływem dnia, w którym by wydanie nastąpić miało, jeżeli zaś odnoszą się do ubytku, uszkodzenia lub opóźnienia w wydaniu, z upływem dnia, w którym nastąpiło wydanie.

Jeżeli strona ma zamiar wnieść do Zarządu kraj. zbiorn. publ. żądanie reklamacyjne, to należy je niezzwłocznie i dokładnie uzasadnić cyfrowo i doręczyć na piśmie Zarządowi kraj. zbiorn. publ., który obowiązanym jest na podanie reklamującego odpowiedzieć najdalej do dni (8) ośmiu.

Jeżeliby zaś reklamujący nie zadowolnił się tą odpowiedzią, to za zgodą obydwóch stron może być sprawa rozstrzygniętą przez Sąd polubowny, złożony według postanowień §§. 50—54. niniejszego regulaminu.

Powyższe postanowienia reklamacyjne nie mogą być stosowane, jeżeli strona wnosi skargę do zwykłego sędziego.

Sąd polubowny.

§. 50.

Wszelkie spory wynikłe między stronami a Zarządem kraj. zbiorn. publ. może rozstrzygać za obopólną zgodą Sąd polubowny.

Strona żądająca Sądu polubownego winna złożyć w Zarządzie kraj. zbiorn. publ. na zabezpieczenie kosztów sporu oznaczyć się mającą przez Zarząd kraj. zbiorników publiczn. kwotę, jednak nie wyżej jak 200 koron.

§. 51.

W przeciągu dni ośmiu od dnia, w którym reklamujący otrzymał niezadowalniającą go odpowiedź od Zarządu krajow. zbiorn. publ. (§. 49. ust. 4.), winien oświadczyć, iż żąda Sądu polubownego, poczem w przeciągu dalszych dni ośmiu — jeżeli Zarząd kraj. zbiorn. publ. na Sąd ten się zgadza, winny obie strony zawrzeć pisemną §. 587. post. sąd. przewidzianą umowę.

§. 52.

Sąd polubowny składa się z trzech członków, z których jednego mianuje Zarząd kraj. zkiorn. publ., drugiego strona przeciwna. Wybrani w ten sposób sędziowie polubowni wybierają trzeciego członka sądu, jako zwierzchnika (superarbitra).

§. 53.

O sposobie mianowania sędziów i superarbitra, zawiadamiania o wyborze, uchylaniu sędziów, terminach, postępowaniu przy sporze, wyroku, doręczeniu i t. d. stanowią przepisy §. §. 578. do 594. postęp. sąd., do których obie strony i sędziowie polubowni bezwarunkowo stosować się winni.

§. 54.

Od wyroku sądu polubownego nie ma odwołania (§. 11. ustawy z 28. kwietnia 1889 Nr. 64. Dz. p. p.). Natomiast jest dopuszczalny jedynie środek prawny bezskuteczności wyroku sądu polubownego, w wypadkach przewidzianych w §. 595. post. sąd.

Postępowanie w tych wypadkach określone jest przepisami §. §. 596. do 598. post. sąd.

Skarga ta jednak o nieskuteczności nie wstrzymuje wykonania wyroku sądu polubownego.

O wykonanie wyroku sądu polubownego należy udać się do właściwych władz sądowych.

Publikacye.

§. 55.

Regulamin, taryfę i każdoczesne zmiany tychże, jakoteż roczne wykazy o obrocie złożonego na skład towaru i ruchu listów składowych ogłasza się w urzędowej „Gazecie Lwowskiej“, a gdyby c. k. Ministerstwo handlu tego zażądało, także i w dziennikach przez toż c. k. Ministerstwo wskazanych. Ponadto mają być regulamin i taryfa w Zarządzie krajowych zbiorników publicznych przybite na miejscu zupełnie dostępnem i mogą być tamże podejmowane.

Zażalenia.

§. 56.

Wszelkie zażalenia na kierownika Zarządu krajowych zbiorników publicznych należy wnosić do Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem, zaś na personal kraj. zbiorn. publ. do jego kierownictwa.

Porządek domowy.

§. 57.

Co do porządku służbowego i biurowego, prowadzenia ruchu, manipulacyi jak wogóle całego porządku domowego obowiązują osobne przez Zarząd krajowych zbiorników publicznych wydane przepisy i instrukcye.

Alegat 2 do sprawozdania Wydziału kraj. L. W. 77421/08.

Taryfa

opłat w krajowych zbiornikach publicznych w Popielach.

A. Postanowienia ogólne.

Poz. 1. Kto w jakikolwiek sposób korzysta z K. Z. p. i ich urządzeń, poddaje się już tem samem postanowieniom regulaminu i taryfy każdocześnie obowiązującym (§. 6. reg.).

Poz. 2. Wszelkie zlecenia do Zarządu K. Z. p. należy uskuteczniać na piśmie, ustne lub telefoniczne zlecenia uwzględniane nie będą, zaś pisemne i telegraficzne wykonuje się według najlepszego zrozumienia, za ewentualne nieodpowiednie zrozumienie nie przyjmują K. Z. p. żadnej odpowiedzialności. (§. 7. reg.).

Poz. 3. Przed nadaniem ropy do K. Z. p. należy wcześniej zawiadomić o tem Zarząd K. Z. p. w sposób podany w §. 8. reg.

Poz. 4. Każda ilość ropy umieszczona w K. Z. p. musi być ubezpieczoną od ognia pod zastrzeżeniem atoli w §§. 24—28 reg. zamieszczonemi.

Ewentualne wypłacenie wartości ubezpieczonej następuje również tylko pod zastrzeżeniami w §§. 29 i 30 reg. określonemi.

Poz. 5. Zgłoszoną ilość ropy przyjmuje się w porządku, w jakim zgłoszenie nastąpiło (§. 9. reg.).

Poz. 6. Ilość ropy oblicza się według wagi, a wagę według kilogramów. Miarodajna jest jedynie waga podana przez Zarząd K. Z. p. (§. 13 reg.)

Poz. 7. Od skonstatowanej przez Zarząd K. Z. p. ilości względnie wagi potrąca się przy przyjęciu jednorazowo $^1/_4\%$ tytułem manca manipulacyjnego oraz zanieczyszczenia t. j. kał i wodę i na obliczoną w ten sposób (po potrąceniu manca i zanieczyszczenia) ilość wydaje się zawiadomienie względnie list składowy (§§. 17 i 18 reg.).

Poz. 8. Towar może być przyjęty i wydany tylko w ilości co najmniej 1 cysterny czyli 10.000 klg. (§. 10 i 34 reg.)

Poz. 9. Wszelkie opłaty należące się K. Z. p. należy uiszczać z góry; w szczególności zaś opłaty składowe i za zanieczyszczanie (poz. 18 i 19) winne być zawsze za kwartał cały z góry względnie za czas deklarowany uiszczane (§§. 12, 15 i 16 reg.).

Poz. 10. Czas przechowania towaru w K. Z. p. trwa w regule do pół roku, a wyjątkowo tylko może być (do jednego roku) przedłużonym.

Przedłużenie to zawisło jedynie i wyłącznie tylko od uznania Zarządu K. Z. p. (§. 40 reg.)

Poz. 11. Przed wydaniem lub wysyłką towaru należy co najmniej na 48 godzin naprzód zawiadomić Zarząd K. Z. p.

Poz 12. Przy wydaniu będzie obliczonem od zgłoszenia do wydania ilości ropy $^1/_{00}\%$ za każdy dzień pomieszczenia w studni tytułem osuszki czyli ubytku wskutek ulatniania a Zarząd wyda i potwierdza jedynie ilość ropy w ten sposób po potrąceniu rzeczonej osuszki obliczoną (§. 35 reg.)

Poz. 13. Od wydatków gotówką na rachunek składającego względnie posiadacza listu składowego wyłożonych, jak również od nieuiszczonych w terminie opłat składowych (poz. 9, 13 i 19) pobiera Zarząd K. Z. p. 5% zwłoki.

Poz. 14. Wszelkie opłaty i należytości oblicza się ściśle wedle niniejszej taryfy — wszelkie zatem ulgi i bonifikacye są bezwarunkowo wykluczone.

Poz. 15. Wszelkie manipulacye w obrębie K. Z. p. mogą być uskuteczniane wyłącznie tylko przez personal K Z. p.

Poz. 16. Wszelkie zażalenia na kierownictwo Zarządu należy wnosić do Wydziału krajowego zaś na personal K. Z. p. do jego kierownictwa (§. 56 reg.).

Poz. 17 Taryfa niniejsza ogłoszoną jest w urzędowej „Gazecie lwowskiej“ a wszelkie jej zmiany wtedy tylko będą ważne i obowiązujące, jeżeli również w tejże „Gazecie lwowskiej“ ogłoszone zostaną (§. 55 reg.).

B. Opłaty.

I) Składowe.

Poz. 18 Za przechowanie ropy w K. Z. p. należy opłacać od każdych 10.000 klg. miesięcznie . . . . . 3 K. — h.

Poz 19. Za zanieczyszczenie t. j. kał i wodę należy się do 5^0_0 tychże taka sama opłata jak za ropę czystą, za każdy stopień zanieczyszczenia ponad 5% płaci się należytość poczwórną.

II.) Ekspedycyjne.

Poz. 20. Za ekspedycyę z K. Z. p. na stacyę ładowniczą Borysław, napełnienie każdej cysterny i za ekspertyzę w stacyi doświadczalnej od każdej cysterny . . . . . 4 K. 50 h.
Wagowe płaci sam producent.

III.) Manipulacyjne.

Poz. 21. Za wydanie zawiadomienia (awizo §. 17. reg.) od sztuki . . . . . 1 K. — h.

Poz 22. Za wystawienie listu składowego od sztuki (§. 18 reg.) . . . . . 2 „ — „

Poz. 23. Za przepisanie czyli zmianę listu sładowego (§. 21 reg.) od sztuki każdorazowo . . . . . 1 „ — „

Poz. 24. Za nadanie w zarządzie kolejowym i czynność z nadaniem tem połączoną od każdej cysterny . . 1 „ — „

Poz 25. Załatwienie formalności cłowych od każdej cysterny 1 „ 50 „

LW. 82.941/08.

We Lwowie, dnia 11. siepnia 1908.

Aleg. 36

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

Wysoki Sejmie!

W sprawach dotyczących szkolnictwa przemysłowego i przemysłu krajowego, powziął W. Sejm w ubiegłej sesyi szereg uchwał, które kolejno przytaczamy. Mianowicie uchwalił W. Sejm na posiedzeniu z dnia 13. marca 1907 w załatwieniu sprawozdania komisyi przemysłowej w stanie szkolnictwa handlowego w kraju w latach 1904/5 i 1905/6, co następuje:

1. Seim przyjmuje sprawozdanie c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie szkół handlowych w r. 1904/5 oraz 1905/6 do wiadomości.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, by przeprowadził bezzwłocznie rokowania z interesowanymi czynnikami w sprawie budowy nowego gmachu dla c. k. Akademii handlowej we Lwowie.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, by przeprowadził jak najrychlej upaństwowienie wyższej szkoły handlowej w Krakowie.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przy pertraktacyach z c. k. Rządem o upaństwowienie tego zakładu miał na uwadze konieczność należytego wyposażenia szkoły w sprzęty i zbiory naukowe. Potrzebne na ten cel ewentualne wydatki z funduszu krajowego należy uwzględnić w budżecie na r. 1908.

4. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przystąpił bezzwłocznie do założenia dwuklasowej szkoły handlowej przy c. k. Akademii handlowej we Lwowie, oraz jednej takiej szkoły w Krakowie przy Wyższej szkole handlowej.

5. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w myśl §. 5. ustawy z dnia 24. sierpnia 1899 o szkołach realnych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, za-

łożył dwuklasowe szkoły handlowe na razie przy dwu szkołach realnych.

6. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przy współudziale funduszów państwowych zajął się bezzwłocznie sprawą kształcenia sił nauczycielskich dla wyższych i niższych szkół handlowych.

7. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową przeprowadził z gminą m. Krakowa rokowania, co do przeniesienia kursów handlowych żeńskich ze szkoły św. Scholastyki do Wyższej szkoły handlowej w Krakowie, przyczem zabezpieczyć należy tym kursom potrzebne na ich utrzymanie fundusze, tudzież aby w porozumieniu z Radą szkolną krajową i gminą m. Krakowa kursa te zorganizował.

Następnie na posiedzeniu z dnia 14. marca 1907 uchwalił Wysoki Sejm w przedmiocie szkół zawodowych i kursów majsterskich:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 29. stycznia 1907 L 9.800/07. i dołączone do niego sprawozdanie z czynności krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych w zakresie szkół zawodowych.

II. 1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wdrożył rokowania z c. k. Rządem w celu uregulowania stosunku z rządowem biurem dla popierania rękodzieł, istniejącem przy c. k. Ministerstwie handlu, a Komisyą krajową dla spraw przemysłowych, zwłaszcza co do urządzania fachowych kursów majsterskich w Galicyi i obdzielania rękodzielników maszynami i narzędziami.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przeprowadził układy z c. k. Rządem względem uregulowania stosunku dotacyi ze skarbu państwa na szkolnictwo przemysłowe w Galicyi, tudzież na bezpośrednie popieranie przemysłu i rękodzieł odpowiednio do wydatków funduszu krajowego na te cele.

III. Sejm wzywa c. k. rząd:

1. ażeby obracał większe niż dotychczas kwoty z przyznanych na ten cel funduszów państwowych na popieranie rękodzieł i przemysłu w Galicyi, jużto w formie udzielania maszyn pomocniczych, jużto w formie pożyczek i subwencyi bezzwrotnych;

2. Ażeby znosił się w sprawach tego popierania i w sprawie urzadzać się mających specyalnych kursów dla rękodzielników z Wydziałem krajowym i krajową Komisyą dla spraw przemysłowych, celem uzyskania jednolitości w działaniach kraju i państwa.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do nabycia na fundusz krajowy realności, objętej lwh. 163 ks. gr. gm. kat. Gliniany, kosztem 28.000 K, tudzież do przeprowadzenia kosztem 6.000 K adaptacyi, niezbędnych do pomieszczenia tam szkoły tkackiej.

Na pokrycie tego wydatku zaciągnie Wydział krajowy w banku krajowym pożyczkę komunalną w wysokości 35.000 K imiennej wartości w 4% obligach IV. emisyi zwrotną w ciągu $34^1/_2$ lat. Potrzebną na amortyzacyę i oprocentowanie kwotę wstawiać będzie Wydział krajowy do budżetu krajowego.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do pokrywania z funduszu krajowego począwszy od 1. stycznia 1907 procentów i rat anuitetowych od pożyczki w maksymalnej sumie 100.000 K, jaką gmina stoł. miasta Lwowa zaciągnie na pokrycie wydatku budowy muzeum przemysłowego.

VI. Poleca się Wydziałowi krajowemu. aby zbadał, w której miejscowości w powiecie wielickim ma być założoną szkoła koszykarska.

VII. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby sprawę założenia szkoły koszykarskiej w Dobczycach zbadał, możliwie uwzględnił i złożył sprawozdanie na najbliższej sesyi sejmowej.

VIII. Poleca się Wydziałowi krajowemu zbadanie sprawy założenia szkoły tkackiej w Białej i przedstawienie wniosku.

Na tem samem posiedzeniu uchwalił nadto Wys. Sejm w sprawie państwowych szkół przemysłowych:

1. Sprawozdanie c. k. Rady szkolnej krajowej o czynnościach jej w zakresie państwowych szkół przemysłowych w Galicyi przyjmuje się do wiadomości.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd ponownie, ażeby przyspieszył wprowadzenie w życie przy c. k. Szkole przemysłowej we Lwowie oddziałów dla nauki elektrotechniki i kieramiki, a zanim to nastąpi, ażeby znaczniejsze dotacye wyznaczał na stypendya dla kształcenia kandydatów z Galicyi na maszynistów i werkmistrzów w tych zawodach w obcokrajowych zakładach fachowych.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby koniecznie już w roku szkolnym 1907/8 urządził przy c. k. wyższej szkole przemysłowej w Krakowie kurs specyalny dla kształcenia dozoców do budowli wodnych.

4. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby zaprowadził w państwowych szkołach przemysłowych, w których dotąd niema nauki religii, naukę tego przedmiotu obowiązkowo.

5. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przyspieszył sfinalizowanie sprawy budowy nowych gmachów odpowiednich dla państwowych szkół przemysłowych we Lwowie i w Krakowie.

6. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przyspieszył otwarcie fachowej szkoły dla nauki budowy maszyn rolniczych w Tarnopolu.

7. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby po wysłuchaniu zdania Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych wdrożył rokowania w kierunku zakładania nowych szkół fachowych dla nauki przemysłowej w naszym kraju — w pierwszym rzędzie centralnej szkoły tkackiej i szkoły dla kształcenia nauczycielek do robót kobiecych tudzież instruktorek do robót w zakresie przemysłu, które mogą rozszerzyć zakres zarobkowej pracy kobiet.

A nadto:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wdrożył rokowania z rządem o założenie szkoły dla rzemieślników budowlanych w Tarnowie, a następnie porozumiał się z czynnikami lokalnymi co do ich udziału w kosztach, co zaś do udziału finansowego kraju w tym względzie, oraz co do charakteru krajowego, względnie państwowego tej szkoły przedstawił Sejmowi wniosek na najbliższej sesyi.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wdrożył rokowania z rządem o założenie dwuklasowej szkoły handlowej przy szkole realnej w Tarnowie, porozumiał się z czynnikami lokalnymi co do udziału tychże w kosztach założenia i utrzymania, co zaś do udziału finansowego kraju przedstawił Sejmowi wnioski na najbliższej sesyi.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby między ośmiu oddziałami handlowemi przy uzupełniających szkołach przemysłowych przez c. k. Radę szkolną krajową w porozumieniu z Wydzia-

łem krajowym otworzyć się mającemi, uwzględnił także Tarnów.

Wreszcie w rozprawie budżetowej nad rubr. XII. wydatków w dniu 18. marca 1907 prócz pomniejszych uchwał, dotyczących przeważnie subwencyj, uchwalił Wys. Sejm:

Sejm uznaje konieczność podniesienia krajowego funduszu przemysłowego z 5,000.000 koron na 7,000.000 koron i w tym celu podnosi roczną dotacyę budżetową ze 100.000 K na 150.000 K.

Na podstawie zwiększonej dotacyi funduszu przemysłowego Bank krajowy zaliczy funduszowi przemysłowemu w latach 1907 i 1908 sumę 1 miliona koron,

tudzież:

Poleca się Wydziałowi krajowemu poczynienia badań, zdążających do wyświetlenia przyczyn ciągłego zubożenia i proletaryzacyi ludności rzemieślniczej małomiejskiej. Oraz by po wyświetleniu przyczyn przedstawił na jednej z najbliższych sesyi sejmowej środki zdążające do ekonomicznej sanacyi tej warstwy ludności, dotychczas w zastosowaniu nie będące i obecnym budżetem nie objęte.

Z wykonania powyższych uchwał, tudzież o czynnościach podjętych w okresie czasu, dzielącym niniejsze sprawozdanie od ostatniego, zdaje Wydział krajowy sprawę w następującem przedłożeniu, ograniczając się jednakowoż do omówienia tych spraw o tyle tylko, o ile ich już nie omówiła krajowa Komisya dla spraw przemysłowych w dołączonem */. sprawozdaniu z swych czynności, dokonanych w czasie od 1. stycznia 1907 do 31. maja 1908.

*. Alegat

Szkoły przemysłowe uzupełniające

Do 55 szkół przemysłowych uzupełniających, czynnych w roku szkolnym 1906/7 przybyły dwie: jedna w Strzyżowie, która jest już od zeszłego roku szkolnego czynną, a druga w Sokalu, która wejdzie w życie z nadchodzącym rokiem szkolnym. Przyczyna powolnego tempa w powstawaniu szkół tego typu była kilkakrotnie omawianą w dawniejszych przedłożeniach Wydziału krajowego. Jest nią zawsze brak zrozumienia potrzeby takich szkół ze strony interesowanych czynników, któreby chętniej widziały powstanie takiej szkoły, gdyby się do jej utrzymania nie trzeba było materyalnie przyczyniać.

Jednem z ważniejszych niedomagań tych szkół była w stosunku do ilości klas i w stosunku do ilości godzin nauki za wielka liczba sił nauczycielskich w tych szkołach zajętych, pochodząca stąd, że tego samego przedmiotu uczył w kursie przygotowawczym inny, w klasie pierwszej inny, a w klasie drugiej jeszcze inny nauczyciel. Pragnąc to uchylić, rozporządził Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową, że w przyszłości należy stanowczo dążyć do tego, aby we wszystkich oddziałach tego samego przedmiotu uczył jeden i ten sam nauczyciel. Rada szkolna krajowa oświadczyła gotowość do stopniowego przeprowadzenia redukcyi sił nauczycielskich w miarę przeprowadzonych inspekcyi. Przy tej sposobności zarządził także Wydział krajowy, aby kierownicy tych szkół, którzy mają być w pierwszym

rzędzie kierownikami nadzorującymi tok nauki podczas godzin szkolnych, nie obarczali siebie znaczniejszą ilością godzin, lecz ograniczyli się tylko do dwóch godzin tygodniowo zajęcia nauczycielskiego.

Zarządzenia te wpłyną niewątliwie na jakość nauki i przyczynią się do podniesienia poziomu szkół uzupełniających.

Wprowadzone w ubiegłym roku szkolnym kursy rysunkowe dla abituryentów szkół przemysłowych, urządzone wyłącznym kosztem skarbu państwowego i krajowego, odbyły się w dziewięciu szkołach. Frekwencya była średnia, a wynik wobec spóźnionego rozpoczęcia i z uwagi, że te kursy pierwszy raz się odbyły tego rodzaju, że zgodnie z propozycyą Rady szkolnej krajowej postanowił Wydział krajowy powtórzyć je w tych samych szkołach w roku szkolnym 1908/9. Odbędą się tedy te kursy w Krakowie w dwóch szkołach, we Lwowie w trzech szkołach, w Nowym Sączu, Podgórzu, Przemyślu I., Sanoku i Stanisławowie.

W sprawie oddziałów handlowych w szkołach przemysłowych uzupełniających zapowiedział Wydział krajowy w zeszłorocznem sprawozdaniu, że obok oddziałów, istniejących przy dwóch szkołach w Krakowie na Kaźmierzu i w Kołomyi dożyć będzie do utworzenia ich przy szkołach w Brodach, Przemyślu, Rzeszowie, Tarnowie i Złoczowie. Zamiar ten dał się urzeczywistnić tylko co do Przemyśla i Rzeszowa, gdyż w innych miastach czynniki lokalne nie okazały skłonności do pokrycia $^1/_3$ części kosztów utrzymania.

W sprawach, objętych uchwałami Wys. Sejmu na początku niniejszego sprawozdania przytoczonemi, a odnoszącemi się do tego działu, w szczególności zaś do:

budowy nowego gmachu dla akademii handlowej we Lwowie,

upaństwowienia akademii handlowej w Krakowie,

założenia dwóch szkoł handlowych dwuklasowych przy szkolach realnych

c. k. Rząd nie dał dotąd odpowiedzi. Jedynie c. k. Rada szkolna krajowa oznajmiła, że powstanie dwuklasowych całodziennych szkół handlowych musi poprzedzić wykształcenie odpowiednich sił nauczycielskich i że w tym celu przedstawiła c. k. Ministerstwu oświaty wniosek na wyznaczenie na ten cel rocznego kredytu w kwocie 2000 K. Wydziałowi krajowemu do chwili zamknięcia sprawozdania nie wiadomo, czy c. k. Ministerstwo przychyliło się do tego wniosku. Mając jednak na pamięci uchwałę Wys. Sejmu pod 6), upoważniającą go do czynienia odpowiedniego wydatku, a zarazem uznając potrzebę rychłego kreowania tych szkół, udzielił Wydział krajowy nauczycielowi lwowskiej akademii handlowej p. Seweryuowi Kistrynowi i absolwentowi wiedeńskiej akademii handlowej p. Witołdowi Skalskiemu odpowiednie stypendya na uzupełnienie studyów w kierunku wskazanym dla nauczycieli szkół handlowych.

Szkoły przemysłowe zawodowe.

Z ogólnej liczby krajowych szkół zawodowych ubyły dwie szkoły koszykarskie: jedna we wschodniej, druga w zachodniej części kraju, mianowicie w Dżurowie i Niez nanowicah. W miejsce szkoły nieznanowickiej przybyła szkoła w Gdowie. W innych rodzajach szkół zawodowych nie było żadnych zmian.

We wszystkich natomiast jest znaczny spadek frekwencyi, albowiem wedle relacyi kierowników o zapisach uczniów było w zakładach krajowych:

	w roku	1907/8	1906/7	1905/6
w szkołach	koszykarkskich	65	114	130
„	tkackich	147	160	167
„	stolarskich i kołodziejskich .	243	365	341
„	szewskich	119	102	103
„	hafciarskich i koronkarskich .	124	130	147
	razem .	698	871	888.

W porównaniu tedy do frekwencyi z przed dwóch lat spadła ona w tym roku o 21 prc. Największy bo 50 prc. ubytek jest w szkołach koszykarskich, z kolei 29 prc. w stolarskich i kołodziejskich, 22 prc. w tkackich, 16 w hafciarskich i koronkarskich, a w jednych szewskich przyrost o 15 prc.

Z dwuletnich wyników nie można jeszcze dalej idących wysnuwać wniosków, w każdym jednak razie jest to objaw niepocieszający, zniewalający do pilnej obserwacyi i do zastanowienia się, czy przypadkiem szkoły te w tej formie, jak obecna nie przeżyły się. Wydział krajowy będzie w dalszym ciągu zwracał na ten objaw pilną uwagę i w razie chronicznego stanu wystąpi wobec Wys. Sejmu z odpowiednimi wnioskami.

W przedmiocie tych szkół oraz kursów majsterskich powiął Wys. Sejm w dniu 14. marca 1907 szereg uchwał, wyliczonych na wstępie niniejszego przedłożenia pod I—VIII. Co do rezolucyi, mieszczących się w tych uchwałach, a zawierających wezwania do c. k. Rządu, to na nie niema jeszcze dotąd odpowiedzi.

Z upoważnienia, udzielonego w uchwale IV. Wydział krajowy skorzystał, realność w uchwale wskazaną w Glinianach na pomieszczenie szkoły tkackiej nabył za kwotę, uzyskaną z pożyczki komunalnej, częściową adaptacyę budynku z tej kwoty także przeprowadził, a brakującą jeszcze na ten cel stosunkowo nieznaczną kwotę wstawił do preliminarza r. 1909.

W sprawie założenia szkoły koszykarskiej w powiecie wielickim, względnie w Dobczycach, tudzież szkoły tkackiej w Białej — do czego się odnoszą polecenia Wys. Sejmu, zawarte w uchwałach V—VIII., obecnie rzecz się tak ma, że po ukończeniu prac przedwstępnych istniejąca dotąd szkoła szewska w Dobczycach zostanie przeniesioną do Wieliczki, natomiast utworzoną zostanie w Dobczycach szkoła koszykarska.

Co do szkoły tkackiej w Białej, tudzież szkoły kamieniarskiej w Trembowli, krajowa komisya dla spraw przemysłowych nie ukończyła jeszcze badań, a skoro po ich ukończeniu przedłoży rzecz konkretną, nie omieszka Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi tak przebiegu pertraktacyi jak i ewentnalnie szczegółowych wniosków.

W szkole drohowyskiej, która po usunięciu pierwszych trudności, weszła już na właściwe tory i raz na tej drodze postępując i rozwijając się, winna oddać krajowemu rękodzielnictwu te rzeczywiste usługi, o jakich myśleli ci, co jej stworzenia się domagali, zaszła potrzeba dostawienia dalszych budynków prócz tych, na które już Wys. Sejm zezwolił i potrzebny kre-

dyt wyznaczył. Mianowicie okazała się potrzeba wprowadzenia działu odlewnictwa metali, działu bardzo potrzebnego dla tokarstwa i ślusarstwa ze względu na praktyczną naukę galanteryjnego blacharstwa i ślusarstwa. Oczywista, że dla działu tego trzeba osobnego budynku, w którymby znalazła także pomieszczenie suszarnia drzewa.

Obok tego zaszła jeszcze potrzeba wystawienia dwóch budyneczków gospodarskich. Wydatki na te niezbędne budowle mieszczą się w preliminarzu na r. 1908 w poz. 98. a. i c. i o ich przyzwolenie Wydział krajowy uprasza.

W uchwałach Wys. Sejmu, dotyczących państwowych szkół przemysłowych, a obejmujących 5 rezolucyi do c. k. Rządu, jedynie co do ostatniej, zawierającej wezwanie do przyspieszenia otwarcia fachowej szkoły mechanicznej w Tarnopolu, nadeszła pozytywna odpowiedź c. k. Rządu. Mianowicie c. k. Rząd gotów jest szkołę tę już z przyszłym rokiem aktywować, skoro czynniki lokalne zobowiążą się do pewnych prestacyi realnych i do kosztów konserwowania budynku, będącego już na ukończeniu a przeznaczonego na pomieszczenie tej szkoły.

Wśród uchwał tych mieściło się także w uchwale 7. polecenie do Wydziału krajowego, aby po wysłuchaniu zdania krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych wdrożył rokowania w kierunku zakładania nowych szkół przemysłowych. Wydział krajowy nie omieszka rokowań tych przeprowadzić i zda z ich przebiegu sprawę, skoro tylko otrzyma opinię komisyi.

Wśród personalu, zajętego w krajowych szkołach zawodowych w charakterze kierowników, służą od dłuższego czasu prowizorycznie:

Feliks Blauth jako dyrektor kraj. szkoły rzemiosł w Drohobyczu od 1. listopada 1906;

Jan Kunstmann jako kierownik krajowej szkoły sukienniczej w Rakszawie od 15. marca 1904; wreszcie

Stanisław Gnoiński jako kierownik kraj. szkoły kołodziejskiej w Tłumaczu od 7. marca 1903.

Przez czas służby prowizorycznej złożyli dowody uzdolnienia, a gorliwością w pełnieniu obowiązków i dbałością o rozwój ich kierownictwu powierzonych zakładów zasłużyli w zupełności na stabilizacyę na zajmowanych posadach. O upoważnienie do stabilizowania uprasza Wydział krajowy w końcowych wnioskach.

W krajowej szkole kołodziejskiej w Grzymałowie pełnił od szeregu lat obowiązki przodownika kołodziejskiego Andrzej Ciupik, ostatniemi laty po 120 k. miesięcznie. Dnia 18. października 1907 zmarł Ciupik po dłuższej chorobie, zostawiając wdowę bez żadnych środków do życia. Z uwagi na długoletnią, nienaganną i gorliwą służbę Ciupika, oraz przez wzgląd, że pozostała wdowa, kobieta starsza i schorowana, nie jest w stanie na swe najskromniejsze utrzymanie zapracować, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie jej dożywotniego daru z łaski w kwocie 480 K rocznie.

Uchwałą z dnia 10. października 1907 przekazał Wys. Sejm petycyę Heleny Gruszeckiej, wdowy po kierowniku kraj. szkoły tkackiej w Krośnie, o podwyższenie pensyi wdo-

wiej do możliwego załatwienia. Gruszeckiej przyznano w myśl przepisów statutu emerytalnego z r. 1889. pensyę wdowią w kwocie rocznej 1200 K, tudzież datek na wychowanie dwojga dzieci po 120 K rocznie. Statut emerytalny późniejszy z r. 1898, mający jednakowoż zastosowanie tylko do urzędników krajowych, a nie do urzędników zakładów krajowych, zrównał wymiary emerytur, pensyi wdowich i datków na wychowanie dzieci, z wymiarami obowiązującymi w służbie państwowej, żądając jednak w zamian za to pewnych świadczeń ze strony urzędników krajowych do funduszu krajowego. Podwyższenie więc pensyi wdowiej p. Gruszeckiej do tej wysokości, jaką normuje statut z r. 1898, a o co p. Gruszecka w swej petycyi prosi, nie byłoby możliwe. Z uwagi jednak na zasługi, jakie niewątpliwie oddał ś. p. Gruszecki tkactwu krajowemu w ogólności, a podległej jego kierownictwu szkole w szczególności, skłania Wydział krajowy do przedstawienia Wys. Sejmowi wniosku na przyznanie p. Gruszeckiej dodatku do pensyi wdowiej w kwocie 400 K rocznie począwszy od 1. stycznia 1908.

Obydwa wydatki tak dla Gruszeckiej, jak i dla Ciupikowej przewidziane są w preliminarzu budżetu.

Ustawą państwową z dnia 16. grudnia 1906 Dz. pp. nr. 1 ex 1907, wchodzącą w życie z dniem 1. stycznia 1909, włożono na pracodawców wogóle obowiązek ubezpieczania swych funkcyonaryuszy, wyłącznie lub przeważnie umysłowo pracujących, na wypadek niezdolności do pracy, słowem zabezpieczenia tym funkcyonaryuszom, względnie wdowom i sierotom po nich emerytur. W kraj. szkołach przemysłowych jest poważna ilość funkcyonaryuszów niestabilizowanych, która jako taka będzie musiała być ubezpieczoną. Gdy jednakowoż praca przygotowawcza około zestawienia obowiązanych do ubezpieczenia jest dopiero w toku, a nadto wskutek niedość ściśle określonych granic w samej ustawie, kto ma być ubezpieczonym, musi być przeprowadzona korespondencya z władzami politycznemi I. instancyi, powołanemi w myśl ustawy do decydowania o tem w pierwszej instancyi, nie mógł Wydział krajowy już w chwili układania preliminarza budżetu na r. 1909 wstawić doń kwoty, potrzebnej na opłacenie premii asekuracyjnej. Wydział krajowy wydatek ten, jaki począwszy od r. 1909 na nim stale ciążyć będzie, pokryje w roku 1909 częściowo z ewentualnych zaoszczędzeń w innych pozycyach tego działu, a częściowo wyjątkowo przez przekroczenie.

Krajowa mechaniczna stacya doświadczalna.

Sprawozdanie nasze obejmuje czynności dwóch lat od 15. lipca r. 1906 po 15. lipca 1908 r.

W roku 1906/7 stacya doświadczalna miała niemniej zgłoszeń i pracy jak w roku poprzednim, bo obrobiono i do doświadczeń w stacyi przygotowano około 1000 okazów, stanowiących 35 zamówień dla stron, a 2 badania naukowe. Zamówień dały władze krajowe 14, a 21 strony prywatne.

Badania te były następujące:

1. badania naukowe

a. wyznaczono moc blachy z użytego kotła na ciągnienie i wydłużenie.

b. przeprowadzono badanie wytrzymałości żelaznobetonowych słupów na wyboczenie przy środkowem i mimośrodkowem obciążeniu. Sprawozdanie o tem badaniu, które trwało 5 miesięcy i do którego użyto 500 okazów, ogłoszono w czasopiśmie „Beton und Eisen".

2. Badanie wapna i cementów.

Badano wapno palone z fabryki J. Kruha w Zbarażu na okazach sporządzanych z różnemi ilościami normalnego piasku, i 5 rodzajów portlandzkiego cementu dla c. k. kolei państwowych (sekcya konserwacyi).

3. Badanie piasku.

Wyznaczono porowatość próbki piasku, przysłanej z Rzeszowa i opór, jaki różnej grubości warstwy tego piasku przedstawiają przepływającej wodzie; nadto zbadano wartość piasku przysłanego przez zarząd kopalni wielickiej dla użytku budowlanego.

4. Badanie kamieni naturalnych.

Zbadano 38 gatunków kamienia ; 1 dla c. k. Namiestnictwa, 34 dla kierownictwa budowy c. k. kolei państwowych we Lwowie, 3 dla prywatnych osób. Oznaczono przeważnie moc na zgniecenie, wytrzymałość na działanie mrozu i zużywanie się (ścieranie) jako materyału brukowego.

5. Badanie kamieni sztucznych.

Wyznaczono zużywanie się przy ścieraniu i moc na zderzanie 8 rodzajów płytek kamionkowych na posadzki, a płytki asbestowe badano na działanie kwasów i mocznika.

6. Badanie betonu.

Wyznaczono moc na ciśnienie betonu użytego do budowy mostu w Haliczu.

7. Badanie cegieł.

Wyznaczono moc na ciśnienie i ciężar gatunkowy 5 rodzajów cegieł przeznaczonych do budowy kominów fabrycznych.

8. Badanie dachówek cementowych.

Zbadano ciężar gatunkowy, moc na złamanie i wytrzymałość na działanie mrozu dachówek z fabryki w Borszczowie.

9. Badanie żelaza i metali.

Wyznaczono moc na ciągnienie i granicę sprężystości starego żelaza przysłanego przez firmę I. Sosnowski i J. Zachariewicz; badano moc na ciągnienie łańcuchów hamulcowych, tudzież drutów stalowych i żelaznych dla elektrycznych zakładów miasta Lwowa, badano moc na ciągnienie 8 sposobów łączenia koten (ankry) dla celów budowlanych;

Wyznaczono moc na ciągnienie lanego żelaza z uzbrojenia toczydła, które było przyczyną nieszczęśliwego wypadku w Sanoku.

10. Rozbiory chemiczne.

Za pośrednictwem stacyi przeprowadzono rozbiór 3 rodzajów białego metalu do wylewania panewek dla zakładów elektrycznych m. Lwowa.

Taksy pobrane za powyżej wymienione badanie wynoszą 2136 koron, a za obróbkę okazów pobrano 236 koron — razem 2372 koron.

C. k. Ministerstwo kolei żelaznych poleciło było c. k. dyrekcyi ruchu we Lwowie założenie własnej stacyi doświadczalnej dla łatwiejszej kontroli różnych materyałów, których tak wiele spotrzebowuje. C. k. dyrekcya kolei we Lwowie uważała jednak za właściwsze poruczyć te badania kraj. mechanicznej stacyi doświadczalnej, uzyskawszy 25 prc. opust z taks dziś ustanowionych.

W r. 1907/8 wykonano 38 zamówień, z których 8 dla władz, a 30 dla stron prywatnych; nadto 1 badanie naukowe, a mianowicie:

1. Badanie naukowe.

Badano moc betonu na ciśnienie. Beton sporządzano z szutru różnej grubości i przy rozmaitych proporcyach piasku.

2. Badania wapna i cementów.

Badano wapno z oleszowskiej fabryki wapna w Stanisławowie (wydajność po zgaszeniu i moc na ciągnienie i ciśnienie przy różnych proporcyach normalnego piasku), i cement portlandzki

a) do budowy mostu w Haliczu,

b) do mającej powstać fabryki w Andrychowie.

c) dla sekcyi konserwacyi kolei państwowych we Lwowie; nadto cement firmy Ad. Suess i S-ki w Witkowicach.

3. Badanie piasku.

Badano piasek rzeczny do budowy mostu w Haliczu.

4. Badanie kamieni naturalnych.

Badano na zgniecenie i na wytrzymałość na działanie mrozu dziewięć rodzajów kamienia, przeznaczonych na cele budowlane i do użycia przy budowie mostów i regulacyi rzek, a mianowicie:

kamień do budowy fabryki tytoniu w Zabłotowie,

kamień z łomu w Hrebenowie,

kamień z Batiatycz i ze Zboisk,

kamienie z Tezła i ze Smażowej, z Werynia i z Grzybowic.

5. Badanie kamieni sztucznych.

Zbadano dwa rodzaje płyt chodnikowych dla sprawdzenia zużywania się.

6. Badanie betonu.

Zbadano na zgniecenie moc betonu użytego do budowy mostu w Haliczu i do budowy mostu kolejowego na linii Lwów-Podhajce.

7. Badanie cegieł.

Zbadano dziewiętnaście rodzajów cegieł nadesłanych z różnych miejsc, oznaczając ich ciężar gatunkowy i moc na zgniecenie.

8. Badanie dachówek cementowych.

Zbadano cztery rodzaje dachówek cementowych a mianowicie 1 dla fabryki prywatnej, 2 dla c. k. Sądu w Nowym Sączu, i 1 dla Wydziału rady powiatowej w Husiatynie; badano przepuszczalność wody, moc na złamanie i wytrzymałość na działanie mrozu.

9. Badanie żelaza i metali.

Wyznaczono moc na ciągnienie i zginanie blachy cynkowanej z fabryki Winwartera z Gumpoltskirchen.

Badano moc na ciągnienie i przeprowadzono badania makroskopowe i mikroskopowe pękniętych rur wodociągowych dla c. k. Sądu w Krakowie.

Wyznaczono moc na ciągnienie drutu stalowego do napinania przewodów elektrycznych jakoteż i moc przewodów miedzianych dla kolei elektrycznej m. Lwowa.

Wyznaczono moc na ciągnienie i zgniecenie dwóch rodzajów żelaza lanego do budowy mostów, — i wyznaczono

moc na ciągnienie i wydłużenie żelaza płaskiego i kątówek, użytych do bagrów rzecznych.

10. Badanie sukna.

Zbadano moc na ciągnienie 12 próbek sukna dla służby zakładów elektrycznych we Lwowie.

11. Rozbiory chemiczne.

Za pośrednictwem stacyi wykonano rozbiór chemiczny żelaza lanego z rur wodociągowych, koksu z Morawskiej Ostrawy, i wody używanej przy fabrykacyi drożdży.

Ogółem badano nie mniej jak 500 okazów; taksy pobrane wyniosły za badanie 1512 K 50 gr., za obróbkę okazów 287·50 K — razem 1800 koron.

Inwentarz stacyi wzrósł w roku 1907/8 o dwa przyrządy, zapisane w poz. 92 i 93. wartości 1210 K 50 gr.

Słuchacze szkoły politechnicznej brali w obu ubiegłych latach udział w doświadczeniach wykonywanych w stacyi.

W zawodowych kursach majsterskich, ich przebiegu i rozwoju Wydział krajowy na tem miejscu żadnych szczegółów nie przytacza, gdyż rzecz cała jest wyczerpująco przedstawiona w sprawozdaniu komisyi przemysłowej.

Inne sprawy.

Pod różnemi nazwami powstają w obu stołecznych miastach kraju instytucye, których zadaniem i celem popieranie fachowego wykształcenia rękodzielników. Impuls do tego dała lwowska Izba handlowa i przemysłowa, która uchwaliła była z okazyi pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana założyć „Muzeum technologiczne imienia cesarza Franciszka Józefa dla przemysłu rękedzielniczego“. Brak miejsca na pomieszczenie stanął na przeszkodzie wykonaniu.

Dopiero budowa własnego gmachu posunęła rzecz naprzód, gdyż w gmachu tym projektowane muzeum znajdzie odpowiednie pomieszczenie i wejdzie z przyszłym rokiem w życie.

W Krakowie inicyatywa wyszła z Rady miejskiej, która korzystając z ofiarności kasy oszczędności, przeznaczającej z okazyi jubileuszu cesarskiego odpowiednią kwotę na budowę Muzeum przemysłowego, postanowiła urządzić obok tego Muzeum jako osobny samoistny dział: „Instytut dla popierania drobnego przemysłu“.

Obydwa zakłady w myśl swych statutów mają między innemi:

a) zaznajamiać rękodzielników z maszynami, motorami i innemi środkami pomocniczemi w pracy;

b) podnosić ich techniczne i kupieckie wykształcenie;

c) pośredniczyć między rękodzielnikami a fabrykantami maszyn i dostawcami surowca;

d) urządzać fachowe kursa rękodzielnicze dla majstrów i czeladników;

e) urządzać wystawy fachowe,

Instytut lwowski ma już zatwierdzony statut, zatwierdzenie statutu krakowskiego jest tylko kwestyą czasu. W obu instytucyach ma Wydział krajowy zapewniony wpływ przez udział w kuratoryi za pośrednictwem 3 delegatów, którymi są dla Lwowa: członek Wydziału krajowego Dr. Jahl, c. k. inspektor przemysłowy Nawratil i profesor politechniki Fiedler; dla Krakowa dwaj pierwsi i Józef Górecki, właściciel fabryki wyrobów metalowych. W kosztach utrymania obu zakładów przyrzekł partycypować c. k. Rząd; Wydział krajowy oświadczył imieniem funduszu krajowego gotowość subwencyonowania obu instytucyi po 6.000 K i w tym celu wstawił do preliminarza roku 1909 te kwoty, a o ich przyzwolenie przez wzgląd na istotną potrzebę i niewątpliwą pożyteczność tych zakładów, Wys. Sejm uprasza.

Uchwałami z dnia 18. marca 1907, zamieszczonemi przy końcu pierwszej części niniejszego sprawozdania uznał Wys. Sejm konieczność podniesienia kraj. funduszu przemysłowego z 5 na 7 milionów, podniósł tedy roczną dotacyę z 100.000 na 150.000 K i polecił Bankowi krajowemu zaliczyć na tej podstawie milion K w latach 1907 i 1908. Nadto polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu zbadać przyczynę ubożenia rękodzielniczej ludności małomiejskiej i przedstawić środki zaradcze.

Co do pierwszej uchwały, to szczegóły o jej wykonaniu znajdują się w przedłożonem Wys. Sejmowi sprawozdaniu z czynności dep. II., uchwałę zaś drugą odstąpił Wydział krajowy kraj. Komisyi przemysłowej do przeprowadzenia zaleconych badań.

Uchwałą z dnia 18. marca 1907 odstąpił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu:

a) dwie równobrzmiące petycye krakowskiego Tow. technicznego o przyjęcie przez kraj. amortyzacyi części kosztów budowy domu i nieustającej wystawy przemysłu budowlanego;

b) petycyę stowarzyszenia Pomoc przemysłowa we Lwowie o jednorazową subwencyę;

c) petycyę Towarzystwa „Muzeum przemysłowe w Rzeszowie“ o subwencyę;

d) petycyę wydawnictwa „Kupiec polski“ w Krakowie o subwencyę;

e) petycyę Towarzystwa pomocy naukowej dla uczniów szkoły zakopiańskiej o subwencyę na budowę internatu; wreszcie:

f) petycyę Harasimowiczowej, wdowy po instruktorze szkoły koszykarskiej, o datek na utrzymanie syna; do zbadania i przedstawienia wniosku.

Zdając sprawę kolejno Wydział krajowy oznajmia, że:

ad a) wstawił do preliminarza 1500 K. na utrzymanie wystawy;

ad b) udzielił zasiłek w wysokości 500 K;

ad c) udzielił zasiłek w wysokości 250 K;

ad d) udzielił zasiłek w wysokości 500 K;

ad e) wobec tego iż szkoła sama jest tak umieszczona, że raczej o jej przeniesieniu do innej miejscowości c. k. Rząd

pomyśleć powinien, wszelkie zabiegi około budowy internatu są na teraz bezcelowe;

ad f) udzielił 50 K zasiłku.

W składzie biura krajowej komisyi dla spraw przemysłowych zaszła zmiana o tyle, że powołany na referenta statystycznego Dr. Zygmunt Gargas ustąpił z tej posady z początkiem bieżącego roku. Wakującej posady dotąd nie obsadzono. Wobec zrównania dodatków aktywalnych urzędnikom krajowym przyznawanych z dodatkami systemizowanymi w służbie państwowej zaszła potrzeba podniesienia także dodatku sekretarzowi komisyi, którego pobory równają się zresztą poborom urzędników krajowych w VII. randze.

W preliminarzu budżetu na r. 1908 różnicę tę już uwzględniono i wstawiono dla sekretarza komisyi dodatek aktywalny w kwocie 1120 K t. j. takiej, jak u urzędników krajowych VII. rangi. Uchwałą swą powziętą w myśl końcowego wniosku raczy Wys. Sejm rzecz tę unormować.

Na podstawie powyższego przedstawienia i na podstawie sprawozdania kraj. komisyi dla spraw przemysłowych, której wnioski Wydział krajowy przyjmuje z wyjątkiem przytoczonego tam pod IV. c. a to z motywów, przedstawionych w zeszłorocznem sprawozdaniu, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego i dołączone do niego sprawozdanie krajowej komisyi dla spraw przemysłowych.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd:

1. ażeby umożliwił dalszą wydatniejszą akcyę kraju w kierunku zakładania i rozszerzania szkół zawodowych oraz urządzania zawodowych kursów wędrownych i majsterskich, przyznając na ten cel ze skarbu państwa znacznie wyższe zasiłki niż dotychczas;

2. ażeby przyjął na etat państwa znaczniejsze szkoły przemysłowe, utrzymywane dotychczas kosztem kraju:

3. ażeby w najkrótszym czasie przyjął na etat państwowy wyższą szkołę handlową w Krakowie;

4. ażeby w myśl §. 5. ustawy z dnia 24. sierpnia 1899 o szkołach realnych założył w jak najkrótszym czasie dwuklasowe szkoły handlowe na razie przynajmniej przy dwóch szkołach realnych;

5. ażeby założył w najkrótszym czasie dwuklasową szkołę handlową w c. k. Akademii kandlowej we Lwowie i przyczyniał się jak najwydatniej do utrzymania takiejże szkoły przy wyższej szkole handlowej w Krakowie;

6. ażeby utworzył jak najrychlej kurs abituryentów w c. k. Akademii handlowej we Lwowie;

7. ażeby utworzył we Lwowie komisyę egzaminacyjną dla nauczycieli wyższych i niższych szkół handlowych;

8. ażeby wobec dotkliwego braku fachowych sił nauczycielskich przystąpił bezzwłocznie do wykształcenia odpowiedniej liczby sił nauczycielskich dla wyższych i niższych szkół handlowych;

9. ażeby obracał większe niż dotychczas kwoty z przyznanych na ten cel funduszów państwowych na popieranie rękodzieł i przemysłu w Galicyi, jużto w formie udzielania maszyn pomocniczych, jużto w formie pożyczek i subwencyi bezzwrotnych;

10. ażeby znosił się w sprawach tego popierania i w sprawie urządzać się mających specyalnych kursów dla rękodzielników z Wydziałem krajowym i krajową komisyą dla spraw przemysłowych celem uzyskania jednolitości w działaniach kraju i państwa;

11. ażeby zaniechał dalszego urządzania kursów zawodowych z językiem wykładowym niemieckim jako niezrozumiałym dla przeważnej większości rękodzielników w Galicyi;

12. ażeby c. k. Urząd popierania przemysłu we Wiedniu urządzał także i z polskim językiem wykładowym kursy dla rękodzielników zwłaszcza w zakresie takich rękodzieł, dla których kursy w kraju nie są urządzane;

13. ażeby c. k. Ministerstwo handlu z funduszu państwowego, przeznaczonego na popieranie wielkiego przemysłu, dotowało odpowiednią kwotą krajowy fundusz przemysłowy;

14. ażeby przy państwowych szkołach przemysłowych we Lwowie i Krakowie urządził specyalne oddziały elektrotechniczne;

15. ażeby przystąpił do urządzenia stałych kursów dla palaczy i dozorców maszyn parowych oraz dla maszynistów kolejowych przy c. k. szkole politechnicznej lub państwowej szkole przemysłowej we Lwowie;

16. ażeby urządził przewidziany programem pierwotnym państwowej szkoły przemysłowej lwowskiej oddział keramiczny przy tejże.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby stabilizował na dotychczasowych posadach:

a) Feliksa Blautha, dyrektora krajowej szkoły rzemiosł w zakładzie hr. Skarbka w Drohowyżu;

b) Jana Kunstmanna, kierownika krajowej szkoły sukienniczej w Rakszawie;

c) Stanisława Gnoińskiego, kierownika krajowej szkoły kołodziejskiej w Tłumaczu; oraz przyznał im prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi, wymienionymi w §. 12. ust. 2. lit. b. statutu emerytalnego, uchwalonego przez Sejm dnia 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z 3. stycznia 1874 i pod warunkami w tej uchwale określonemi wymierzał im po trzy pięciolecia.

Służba policzalna do emerytury ma się liczyć od dnia przyjęcia do służby krajowej, do pięcioleci zaś od uchwały sejmowej.

IV. Sejm przyznaje Helenie Gruszeckiej, wdowie po kierowniku kraj. szkoły tkackiej w Krośnie, stały dodatek do pensyi wdowiej w rocznej kwocie 400 K od 1. stycznia 1908.

V. Sejm przyznaje Andrzejowej Ciupikowej, wdowie po przodowniku w kraj. szkole kołodziejskiej w Grzymałowie, stały dar z łaski w rocznej kwocie 480 K od 1. stycznia 1908.

VI. Sejm podwyższa od 1. stycznia 1908 dotychczasowy dodatek aktywalny sekretarza krajowej komisyi dla spraw przemysłowych do kwoty 1.120 K rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Władysław Jahl**, w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

z czynności

Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych

za czas od 1. stycznia 1907 do 31. maja 1908 r.

z krótkim rzutem oka na ostatnie sześciolecie działalności Komisyi.

WE LWOWIE.
Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ul. Lindego 4.
1908.

Z rokiem ubiegłym skończyła się trzecia sześcioletnia kadencya t. j. ośmnasty rok działalności Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, od chwili zreorganizowania jej przez Wysoki Sejm na szerszych podstawach. W sprawozdaniu niniejszem zamieszczamy też cyfrowe zestawienia, rzucające pogląd na rozwój i stan tej działalności tak w zakresie szkolnictwa przemysłowego, jak i bezpośredniego popierania przemysłu w ciągu całego sześciolecia, a obejmujemy również i dalsze czynności z pięciu miesiecy roku bieżącego.

Skład Komisyi z początkiem ostatniej kadencyi przedstawiał się jak następuje. Powołanymi przez Wydział krajowy członkami byli: pp. Leopold Baczewski, właść. fabryki likierów we Lwowie, dr. Artur Benis, sekretarz Izby handl. i przem. w Krakowie, Ignacy Drewnowski, inspektor kolei państw. we Lwowie, Jan Franke, radca dworu, inspektor kraj. szkolny, August Gorayski, poseł sejmowy, członek Izby Panów, dr. Juliusz Leo, prof. uniw. Jagiel., obecnie prezydent m. Krakowa, Michał Michalski, poseł sejmowy, później prezydent m. Lwowa, Arnulf Nawratil, starszy inspektor przemysłowy we Lwowie, Bronisław Pawlewski, prof. szkoły politechnicznej we Lwowie, Jan Rotter, poseł, dyrektor wyż. szkoły przemysłowej w Krakowie, August Sołtyński, starszy inżynier kolei państwowych we Lwowie, Antoni Stefanowicz, c. k. inspektor szkół przemysłowych, Dr. Władysław Stesłowicz, sekretarz Izby handlowej lwowskiej, Włodzimierz Szuchiewicz, prof. szkoły realnej we Lwowie, Józef Wczelak, właść. fabryki stolarskiej we Lwowie, dr. Józef Wereszczyński, członek Wydziału kraj., dr. Alfred Zgórski, dyr. Banku kraj.

Z wyboru, dokonanego na zgromadzeniu wyżwymienionych osób pod przewodnictwem b. Marszałka krajowego i prezesa Komisyi śp Andrzeja hr. Potockiego w dniu 24. lutego 1902, weszli w skład Komisyi jako dalsi jej członkowie: pp. Wojciech Biechoński, prezes Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, Tadeusz Fiedler, profesor szkoły politechnicznej we Lwowie, Zygmunt Gorgolewski, dyrektor wyższej szkoły przem. we Lwowie, dr. Henryk Kolischer, poseł i właściciel fabryki papieru, Bernard Liban, właściciel fabryki cementu w Podgórzu, książę Andrzej Lubomirski, poseł sejmowy, Józef Makusch, inspektor kolei państwowych, Teofil Merunowicz, poseł, dr. Stanisław Rittel, sekretarz Izby handlowej w Brodach, dr. Tadeusz Rutowski, poseł, Gustaw Steingraber, profesor wyższej szkoły przemysłowej w Krakowie, Karol Schayer, kupiec we Lwowie, dr. Henryk Szarski, kupiec w Krakowie, Narcyz Ulmer, sekretarz Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, Władysław hr. Zamoyski, właść. Zakopanego, Edmund Zieleniewski, właśc. fabryki w Krakowie i Bolesław Żardecki, poseł sejmowy i dyrektor Tow. zaliczk. w Łańcucie.

Z urzędu wszedł nadto w skład Komisyi członek Wydziału krajowego i szef Departamentu przemysłowego w Wydziale kraj. Tadeusz Romanowicz. Prezydyum składało się z Marszałka krajowego jako prezesa, hr. Władysława Zamoyskiego

jako pierwszego, Jana Rottera drugiego i Tadeusza Romanowicza trzeciego wiceprezesa Komisyi.

Sekretarzem Komisyi był i pozostał nadal p. Juliusz Starkel.

W ciągu sześciolecia utraciła Komisya przez śmierć następujących członków: Zygmunta Gorgolewskiego, Tadeusza Romanowicza i Jana Rottera, których pamięć uczczono w rocznych sprawozdaniach Komisyi. W r. 1907 przybyła nowa a ciężka strata skutkiem śmierci śp. Michała Michalskiego, prezydenta m. Lwowa. Obywatel ten, gorący patryota, zasłużony wielce około kraju i stolicy jego, zasiadał w Komisyi od d. 26. stycznia 1900, a kierując się zawsze głębokiem poczuciem obywatelskiem, znajomością stosunków i wiedzą praktyczną w zakresie wytwórstwa rękodzielniczego, oddawał Komisyi w pracach jej znakomite usługi.

W ostatniej chwili przed zamknięciem niniejszego sprawozdania dochodzi nas z Krakowa smutna wiadomość o dalszym jeszcze zgonie. Oto d. 6. maja b. r. zasnął w Panu prof. Gustaw Steingraber, jeden z najczynniejszych członków Komisyi. Wielką jest strata, którą wskutek tej śmierci ponosi nauka polska i zakład naukowy w Krakowie, w którym śp. G. Steingraber był tak wybitną siłą. Dla Komisyi strata ta jest niepowetowaną, gdyż zmarły, będąc znakomicie wykształconym technologiem i wybornym znawcą przemysłu fabrycznego, a gorąco kraj swój miłującym obywatelem, przyczyniał się radami i pracą swą bardzo wydatnie do rozwijania akcyi w kierunku dźwigania przemysłu krajowego na pewnych i zdrowych podstawach.

Skład Komisyi zmienił się jeszcze wskutek ustąpienia prof. Edgara Kovatsa, powołanego na miejsce śp. Z. Gorgolewskiego i księcia Andrzeja Lubomirskiego.

Na miejsca, opróżnione przez śmierć i złożenie mandatu, weszli w skład Komisyi pp. Antoni Pawłowski, dyrektor Akademii handlowej, dr. Józef Schoenett, c. k. instruktor stowarzyszeń przemysłowych z ramienia Ministerstwa handlu, dr. Józef Milewski, dyrektor Banku krajowego i Stanisław Ciuchciński, prezydent m. Lwowa.

Po tych zmianach i uzupełnieniach przedstawia się obecnie skład osobowy Komisyi jak następuje:

Przewodniczący J. E. Stanisław hr. Badeni, Marszałek krajowy.

Zastępcy przewodniczącego: Władysław hr. Zamoyski, Edmund Zieleniewski, dr. Władysław Jahl.

Członkowie: Leopold Baczewski, dr. Artur Benis, Wojciech Biechoński, Stanisław Ciuchciński, Ignacy Drewnowski, Jan Franke, Tadeusz Fiedler, August Gorayski, dr. Henryk Kolischer, dr. Juliusz Leo, Bernard Liban, Józef Makusch, Teofil Merunowicz, dr. Józef Milewski, Arnulf Nawratil, Bronisław Pawlewski, Antoni Pawłowski, dr. Stanisław Rittel, dr. Tadeusz Rutowski, Karol Schayer, dr. Józef Schoenett, August Sołtyński, Antoni Stefanowicz, dr. Władysław Stesłowicz, dr. Henryk Szarski, Włodzimierz Szuchiewicz, Narcyz Ulmer, Józef Wczelak, dr. Józef Wereszczyńki, dr. Alfred Zgórski, Bolesław Żardecki.

Skład obu komitetów stałych:

a) do komitetu dla spraw szkolnych należą pp. J Franke, T. Fiedler, A. Nawratil, A. Pawłowski, A. Stefanowicz, A. Sołtyński, W. Szuchiewicz. Oprócz tego zapraszani byli na posiedzenia tego komitetu członek Komisyi dr. J. Schoenett i sprawujący obowiązki krajowego inspektora szkół przemysłowych uzupełniających prof. Łucyan Baecker.

b) do komitetu dla spraw przemysłowych i handlowych należą pp. W. Biechoński, L. Baczewski, dr. W. Stesłowicz, N. Ulmer, J. Wczelak, E. Zieleniewski, dr. A. Zgórski.

Na stanowisku sekretarza Komisyi pozostaje od r. 1891 p. Juliusz Starkel, na stanowisku drugiej stałej siły biurowej, tj. referenta technicznego, utworzonej uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 26. października 1903, inżynier budowy maszyn, p. Konrad Łoziński. Stanowisko aplikanta konceptowego nie jest obsadzone. Pomocy biurowej udziela tymczasowy dyurnista. Posada referenta statystycznego, którą zajmował przez jakiś czas dr. Zygmunt Gargas, jest również, wskutek rezygnacyi tegoż, nie zajętą.

Niektóre zmiany w organizacyi Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych nastąpiły wskutek nadania jej nowego statutu uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 19. września 1903. Przepisanym też został dla Komisyi nowy Regulamin czynności i Instrukcya dla jej biura, które w sprawozdaniach Komisyi za lata 1902 1904 w całości ogłoszono.

W ciągu całego sześciolecia aż do połowy maja b. r. odbyła Komisya 18 posiedzeń plenarnych a to w dniach: 10. marca, 4. czerwca i 22. października 1902 17. stycznia i 13. grudnia 1903, 6. marca, 26. czerwca i 27. listopada 1904, 12. marca, 25. czerwca i 17. grudnia 1905, 18. marca, 29. lipca i 9. grudnia 1906, 21. kwietnia, 14. lipca i 8. grudnia 1907, wreszcie d. 12. kwietnia 1908.

Posiedzeń sekcyi administracyjnej a później obu komitetów stałych odbyło się w tymsamym czasie 121. Nadto odbywały się posiedzenia przygodnych komitetów specyalnych i ankiet.

Najogólniejszy pogląd na stan i rozwój szkolnictwa przemysłowego w kraju, pominąwszy szkoły rządowe, które leżą poza obrębem działania Komisyi, dają następujące zestawienia cyfrowe:

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

Rok	Liczba szkół	Ilość uczniów zapisanych	% uczniów klasyfikowanych	Koszta utrzymania wedle preliminarzy (w koronach)			
				ze źródeł miejscowych	z funduszu krajowego	ze skarbu państwa	Razem
1902	50	6.364	64·48	61.449	61.396	61.738	184.583
1903	51	6.382	68	61.638	64.373	62.821	188.832
1904	51	5.926	68	61.993	64.976	64.567	191 536
1905	52	6.216	74	61.588	66.085	66.031	193.704
1906	54	6.728	75	65 090	68.838	67.493	201.421
1907	55	7.020	70	68.872	76.244	75.264	220.380

II. Szkoły i kursy przemysłowe zawodowe.

Rok	Liczba szkół i kursów	Ilość uczniów	Koszta utrzymania wedle preliminarzy (w koronach)			
			ze źródeł miejscowych i ze sprzedaży wyrobów	z funduszów krajowych	ze skarbu państwa	Razem
1902	46	1.103	101.014	137.866	76.040	314 920
1903	49	1.170	112.654	156.591	83.900	353.145
1904	54	1.414	122.864	162.958	88.540	374 362
1905	53	1.360	125.746	173.381	93.800	392.927
1906	53	1.340	143.266	202.475	96.400	442.141
1907	58	1.316	149.916	237.342	92.800	480.058

W jakich rękodziełach była młodzież w krajowych szkołach i na kursach zawodowych kształconą, oraz ilu uczni w którym zawodzie naukę w ciągu ubiegłego sześciolecia pobierało, przedstawia wykaz następujący:

Zawód rękodzielniczy	W r. 1902			W r. 1903			W r. 1904			W r. 1905			W r. 1906			W r. 1907		
	uczniowie i uczenice																	
	zwyczajni	nadzwycz.	razem	zwyczajni	nadzwycz.	razem	zwyczajni	nadzwycz.	razem	zwyczajni	nadzwycz.	razem	zwyczajni	nadzwycz.	razem	zwyczajni	nadzwycz.	razem
Koszykarstwo	177	116	293	266	71	337	392	69	461	326	81	407	320	53	373	294	61	355
Kołodziejstwo i kowalstwo	142	4	146	134	3	137	140	3	143	147	2	149	152	—	152	111	1	112
Stolarstwo	70	11	81	74	9	83	84	7	91	70	7	77	73	15	88	75	49	124
Zabawkarstwo	36	6	42	37	4	41	33	—	33	59	—	59	62	—	62	47	—	47
Garncarstwo	31	16	47	32	13	45	32	2	34	53	5	58	55	6	61	52	4	56
Szewstwo	70	35	105	74	51	125	95	140	235	104	82	186	101	58	159	94	54	148
Tkactwo	156	26	182	171	18	189	198	16	214	188	33	221	173	41	214	166	39	205
Powroźnictwo	—	6	6	—	5	5	—	5	5	—	6	6	—	4	4	—	5	5
Koronkarstwo	88	59	147	91	35	126	107	26	133	124	32	156	141	38	179	181	15	196
Hafciarstwo	42	12	54	50	—	50	41	2	43	30	11	41	48	—	48	44	—	44
Murarstwo	—	—	—	—	32	32	—	22	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Piekarstwo	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24	24
Razem	812	291	1.103	929	241	1.170	1.122	292	1.414	1.101	259	1.360	1.125	215	1.340	1.064	252	1.316

Szczegółowe zestawienia cyfrowe, tyczące się bezpośredniego popierania przemysłu przez udzielanie pożyczek z krajowego funduszu przemysłowego w ciągu całego sześciolecia, mieszczą się w dalszej, działowi temu poświęconej części sprawozdania.

Przechodzimy obecnie do szczegółowego sprawozdania wyłącznie za rok 1907 po dzień 31. maja 1908.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

W ciągu roku szkolnego 1906/7 wzmogła się liczba szkół przemysłowych uzupełniających o jedną, która została utworzona w Dębicy. Razem zatem było szkół 55. Do tego przybyła jeszcze szkoła przemysłowa uzupełniająca w Strzyżowie, którą z początkiem r. 1908 zorganizowano. Nadto zatwierdził Wydział krajowy wniosek Komisyi co do utworzenia szkoły w Sokalu z początkiem najbliższego roku szkolnego. Z własnej inicyatywy wprowadziła u siebie naukę przemysłową uzupełniającą gmina Kołaczyce. Co do ewentualnego zorganizowania prawidłowej szkoły w tej gminie i w Haliczu, który również o założenie szkoły się stara, toczą się bliższe badania i przygotowują wnioski na rok szkolny 1908/9.

Nowa ustawa przemysłowa, przepisująca egzamina czeladnicze i majsterskie i podnosząca tem samem wymogi staranniejszego niż dotąd kształcenia młodzieży rękodzielniczej, uczyniła szkołę przemysłową uzupełniającą bardziej potrzebnym, niemal niezbędnem ogniwem w organizacyi szkolnictwa. Rozwinął się też i w Galicyi żywszy interes dla szkół tej kategoryi, sami rękodzielnicy zaczynają przywiązywać do niej większą wagę, młodzież rzemieślnicza poczyna także odczuwać potrzebę lepszego wykształcenia, należy tedy przypuszczać, że ruch w tym kierunku wzmagać się będzie, zwłaszcza, że i pp. Instruktorowie stowarzyszeń przemysłowych kładą przy każdej sposobności nacisk na potrzebę staranniejszego kształcenia młodzieży rękodzielniczej. Wzmiankowany powyżej wypadek, gdzie naukę przemysłową uzupełniającą — po wyjaśnieniu sprawy przez Instruktora stowarzyszeń p. W. Ostrowskiego, — postanowiono na własną rękę zaprowadzić w Kołaczycach, świadczy, że tam, gdzie przedtem potrzeba było usilnych namów, dziś już poczucie własne popycha do szukania środków lepszego kształcenia młodzieży rękodzielniczej.

Że Galicya jest pod tym względem dosyć zaniedbaną, poucza porównanie z nią bodaj kilku innych krajów koronnych. I tak w roku szkolnym 1906/7 liczono: w Austryi Niższej 219 szkół przemysłowych uzupełniających i 42.759 uczniów i uczenic zapisanych, tj. 1 szkołę na 14 158, a 1 ucznia na 72 mieszkańców: w Czechach 420 szkół i 49.692 uczniów i uczenic tj. 1 szkołę na 15.045, a 1 ucznia na 134 mieszkańców; w Morawach 146 szkół i 13.733 uczniów i uczenic, tj. 1 szkołę na 16.700, a 1 ucznia na 178 mieszkańców; na Szląsku 35 szkół i 4.029 uczniów i uczenic, tj. 1 szkołę na 19.440, a 1 ucznia na 169 mieszkańców; w Styryi 48 szkół i 3.591 uczniów, tj. 1 szkołę na 28.260, a 1 ucznia na 378 mieszkańców; w Galicyi 55 szkół i 7020 uczniów, tj. 1 szkołę na 133.017, a 1 ucznia na 1042 mieszkańców.

Oprócz większej ilości szkół i uczniów, mnożą się w innych krajach szkoły przemysłowe uzupełniające o kierunku zawodowym, tj. gromadzące uczniów o ile możności jednego lub pokrewnych zawodów, co umożliwia wprowadzenie takiego programu nauki, który, poza niezbędnemi wiadomościami ogólnemi, wyłącznie potrzeby danego zawodu ma na oku. W sprawozdaniu zeszłorocznem wzmiankowano już, że przeprowadzonem to zostało do pewnego stopnia we Lwowie przez grupowanie uczniów pokrewnych zawodów w pewnych szkołach. Nie odbyło się to bez trudności i chwilowego zamętu, lecz podział taki służył już za podstawę zapisów

na rok szkolny 1906/7, skutkiem czego zawód uczniów mógł być przy nauce ich staranniej uwzględniany. Wedle tego podziału zatrzymano charakter ogólny jedynie w szkołach im. Sobieskiego i im. Elżbiety; szkoła św. Antoniego gromadziła uczniów murarskich, kamieniarskich, kaflarskich i blacharskich, a więc z zakresu przemysłu budowlanego, szkoła im. Konarskiego (obecnie im. Sienkiewicza) uczniów przemysłu metalowego, szkoła im. Kordeckiego uczniów ślusarskich, kowalskich, stolarskich i rzeźbiarskich, szkoła św Marcina uczniów przemysłu drzewnego w ogóle, szkoła im. Mickiewicza uczniów przemysłu artystycznego, szkoła im Piramowicza uczniów przemysłu przyodziewczego, a szkoła im. Staszica uczniów przemysłu metalowego, nadto zaś specyalny oddział dla uczniów sztuki drukarskiej.

Jestto jeszcze stan przechodowy, bo wyniki nauki byłyby niewątpliwie o wiele wydatniejsze, gdyby dla każdej silniejszej gałęzi rękodzieła była utrzymywaną osobna szkoła przemysłowa uzupełniająca o jeszcze ściślejszym kierunku zawodowym. I Rada szkolna krajowa i Komisya zmierzają do tego w przyszłości. Na razie toczą się układy o zorganizowanie szkoły takiej dla krawców we Lwowie i jest nadzieja, że w najbliższym roku szkolnym będzie ona mogła przyjść do skutku.

W Krakowie istniała już w roku ubiegłym specyalna szkoła przemysłowa uzupełniająca dla cukierników i piernikarzy, gromadząca 28 uczniów, a z końcem roku utworzonym został na razie kurs, mający się zamienić na szkołę dla uczniów gospodnio-szynkarskich, gdzie uczęszczało 18 uczniów. Obie te szkoły wsparł Wydział krajowy odpowiedniemi subwencyami.

Ściśle zawodowemu kształceniu się młodzieży w szkołach przemysłowych uzupełniających przychodzi się jeszcze w pomoc przez urządzanie dodatkowych kursów rysunkowych, szczególniej dla tych, którzy już szkołę ukończyli a pragną się jeszcze w rysunkach o kierunku zawodowym wydoskonalić, oraz przez kursa uzupełniające o kierunku handlowym. Obszerniej mówiono o tem w zeszłorocznem sprawozdaniu Komisyi. Kursów rysunkowych preliminowano na rok 1906/7 dwanaście, kursów handlowych ośm. Lecz nie wszystkie te kursa, z powodu rozmaitych trudności, mogły już w ubiegłym roku szkolnym wejść w życie. Gdzie je utworzono i z jakim skutkiem prowadzono na nich naukę, o tem zda sprawę Rada szkolna krajowa w rocznem swem sprawozdaniu o szkołach przemysłowych.

Jakie są koszta utrzymania szkół przemysłowych uzupełniających za
Al. I. rok 1907, przedstawia dołączona tu /. tabela, zestawiona wedle preliminarzy a wykazująca, jakimi kosztami do pokrycia ich przyczyniają się źródła miejscowe, fundusz krajowy i skarb państwa. Świadczenia ze źródeł miejscowych wynoszą 68.872 K., zasiłki z funduszu krajowego 76.224 K., zasiłki ze skarbu państwa 75·264 K. — razem 220.380 K. Na pokrycie tych normalnych potrzeb oraz wydatków na projektowane nowe kursy rysunkowe, handlowe i inne ulepszenia szkół istniejących domagała się Komisya od c. k. Rządu subwencyj w łącznej kwocie 81.763 K. Wniosku tego nie uwzględnił c. k. Rząd w całej wysokości, wyasygnował wszakże w grudniu 1907 tytułem zasiłków dla szkół poszczególnych 78.800 K., a nadto przeznaczył ryczałtowo 2.000 K. na nowe środki naukowe dla szkół przemysłowych uzupełniających.

Komisya uważa za swój obowiązek zaznaczyć, że w zachęcaniu kół rękodzielniczych do lepszego opiekowania się szkołami przemysłowemi uzupełniającemi i młodzieżą, która do nich uczęszcza, oraz wydatniejszego przyczyniania się do ponoszenia kosztów tej nauki, współdziałają gorąco pp. Instruktorowie Ministerstwa handlu
Al. II. dla stowarzyszeń przemysłowych, jak o tem świadczy między innemi załączony tu /. okólnik p. W. Ostrowskiego, Instruktora w Krakowie.

II. Szkoły zawodowe.

Z końcem r. 1907 wynosiła liczba szkół i kursów zawodowych 58. Między temi istniało: 35 krajowych szkół i warsztatów naukowych, 13 subwencyonowanych i 10 kursów czasowych, a to dla koszykarstwa 18 szkół i 1 kurs, dla kołodziejstwa 4 szkoły, dla stolarstwa 2 szkoły i 2 kursy, dla zabawkarstwa 1 szkoła, dla garncarstwa 2 szkoły i 1 warsztat, dla szewstwa 4 szkoły i 4 kursy, dla tkactwa 10 szkół i warsztatów oraz 1 kurs, dla hafciarstwa 1 szkoła, dla powróżnictwa 1 warsztat, dla piekarstwa 2 kursy.

Jaką była frekwencya uczniów w tych szkołach i kursach, względnie ilu uczniów w którym zawodzie kształcono, wykazuje załączona tu ·/. tabela statystyczna. W drugiej tabeli załączonej ·/. zestawiono koszta utrzymania rzeczonych szkół i kursów na podstawie preliminarzy. Wykazuje ona, że ze źródeł miejscowych i ze sprzedaży wyrobów preliminowano 149.916 K., z funduszu krajowego 237.342 K., ze skarbu państwa 92.800 K., tj. łącznie 480.058 K.

Al. III. Al. IV.

Przedstawione w marcu 1906 wnioski Komisyi co do subwencyonowania ze skarbu państwa szkół zawodowych (bez kursów), a opiewające na kwotę 99.800 K. nie zostały przez c. k. Rząd w całości uwzględnione. We wrześniu r. z. wyasygnowano na ten cel jedynie 94.800 K. Zauważyć wszakże wypada, iż suma ta jest o 2.000 K. wyższą od pierwotnie preliminowanej sumy zasiłków.

Przechodzimy do najważniejszych szczegółów obecnego stanu i rozwoju szkół zawodowych aż po dzień zamknięcia niniejszego sprawozdania.

Co do szkół koszykarskich jest przedewszystkiem do zaznaczenia, że dwie szkoły, t. j. w Dżurowie i Nieznanowicach zostały zwinięte. W pierwszej z tych szkół spowodował zamknięcie upadek frekwencyi, pomimo, że szkoła dobrze była prowadzoną i odpowiednie dawała pomieszczenie uczniom, pochodzącym z dalszych okolic – w Nieznanowicach zaś powodem zamknięcia był głównie zły stan budynku, nierestaurowanego przez właściciela.

Już w zeszłorocznem sprawozdaniu zwróciliśmy na to uwagę, że fluktuacya co do liczby uczniów w szkołach koszykarskich jest objawem stałym — że tam, gdzie uczniowie rekrutują się głównie w siedzibie szkoły i we wsiach okolicznych, następuje upadek frekwencyi, skoro się pewna ilość młodzieży wykształci i da początek przemysłowi koszykarskiemu — lub gdzie wychodźtwo do Niemiec i do Ameryki młodzież tę porywa. W takim razie jest w interesie kraju wskazanem zwijać szkoły mniej żywotne, względnie przenosić je do innych miejscowości, gdzie się o kształcenie młodzieży w koszykarstwie upominają – zwłaszcza, że przeniesienie takiej szkółki nie przedstawia trudności, a instruktorowie szkół zwiniętych mogą być gdzie indziej do nauczania koszykarstwa użyci. I w tym przeto wypadku, zwinięcia szkół dżurowskiej i nieznanowickiej nie należy uważać za ograniczenie środków kształcenia w koszykarstwie, gdyż szkołę z Nieznanowic przesiedlono w roku b. do pobliskiego Gdowa, gdzie gmina zobowiązała się dać jej bezpłatne a odpowiedniejsze pomieszczenie, i gdzie pewna liczba wykształconych już koszykarzy może być w spółkę produkcyjną zorganizowana — a zwinięcie szkoły w Dżurowie, której instruktor przeniesionym został do szkoły koszykarskiej w Tarnobrzegu, oddało do rozporządzenia jednę ze sił nauczających i dozwoliło wprowadzić w życie nowy kurs koszykarski w Krzywaczce, w powiecie Myślenickim, gdzie gmina już oddawna o szkołę lub kurs koszykarski się upominała.

Postanowionem także zostało urządzenie szkoły koszykarskiej w Dobczycach, gdzie gmina posiada własnych 38 morgów kęp łozinowych nad Rabą i szkoły takiej pragnie, a to w miejsce utrzymywanej tam dotychczas szkoły szewskiej, która ma być przeniesioną do Wieliczki. Wprowadzenie w życie tych szkół zawisłem jest

od przygotowania lokalu na szkołę szewską w Wieliczce, bo lokal dla szkoły koszykarskiej w Dobczycach może być dopiero po opróżnieniu go przez szkołę szewską zajęty.

Frekwencya siedmiu szkół koszykarskich krajowych, a to w Brzezowcu, Brzostku, Dynowie, Leżajsku, Niżniowie, Tarnobrzegu i Zatorze nie jest wielką i w porównaniu z rokiem poprzednim obniżyła się o 14 uczniów — lecz już w ciągu roku 1907/8 sprawdzono, przy sposobności lustracyj, pewne jej polepszenie.

W subwencyonowanych szkołach i pracowniach koszykarskich widać natomiast pewne wzmaganie się liczby pracowników, z czego wnosić wypada, że szukając zarobku w swoim zawodzie, ściągają się do nich wykształceni w szkołach koszykarze, że zatem szkoły wpłynęły stanowczo i wpływają dalej na tworzenie się nowych, postępowszych pracowni i na podnoszenie przemysłu koszykarskiego w kraju, co właśnie było ich zadaniem.

Oprócz wymienionych w wykazie subwencyonowanych pracowni koszykarskich wspomnieć jeszcze należy o dobrem rozwijaniu się pracowni koszykarskiej w Wielowsi, która, po zwinięciu tam szkoły koszykarskiej, została przez krajowy Związek przemysłowy podtrzymaną i przy pomocy zasiłków z funduszu krajowego zorganizowaną. Zajęci w pracowni tej koszykarze produkują na zlecenie Związku wyborny i pokupny towar, utrzymują się z tej produkcyi i są naturalnym zawiązkiem zaszczepionego przez szkołę, a zdolnego do życia domowego przemysłu koszykarskiego. Przy lustracyi tej pracowni sprawdzono 18-tu stale w niej zatrudnionych robotników i uczniów.

Uszlachetnianiem form i ornamentyki w wyrobach krajowego koszykarstwa, opracowywaniem modeli dla nowych wyrobów i kształceniem dalszem zdolniejszych uczniów koszykarskich, tak, ażeby można z pośród nich wybierać potrzebnych instruktorów, zajmuje się Centralny kurs koszykarstwa we Lwowie. W zakładzie tym odbyło się już sześć kursów pięcio-miesięcznych, a w każdym z tych kursów brało udział 5 ciu do 6 ciu zdolniejszych uczniów krajowych szkół koszykarskich oprócz nauczycieli ludowych, których Rada szkolna krajowa dla wyćwiczenia się praktycznego w koszykarstwie na kurs przysyła.

Wystawa wyrobów kursowych, która odbyła się we Lwowie w lutym b. r., po zamknięciu szóstego kursu, przedstawiła bardzo ciekawy i cenny zbiór zarówno zwyczajnych jak i bardzo wykwintnych wyrobów, które spotkały się z pochwałami i podziwem znacznej liczby zwiedzających. Łatwość rozsprzedaży wszystkiego, co mogło być sprzedanem i zgłaszanie się z zamówieniami — których Zarząd kursu, pracującego dla nauki a nie dla produkcyi i handlu, nie może przeważnie przyjmować — były najwymowniejszym wyrazem uznania dla kursu.

Na kurs siódmy, który się rozpoczął z początkiem marca b. r., dopuszczono także kilka panien do nauki praktycznej. Jestto próba ewentualnego kursu dla dziewcząt, wyłącznie w obrębie koszykarstwa ozdobnego, galanteryjnego, które miałoby pewne widoki rozwoju jako gałęź przemysłu, wchodzącego w zakres pracy kobiet.

W lecie z. r. otwarto wędrowny kurs koszykarski w Trzemeśni, w powiecie myślenickim. Trwał on do połowy marca b. r. i zgromadził 11-tu wyrostków wiejskich, którzy pod bardzo starannem kierownictwem instruktora Andrzeja Fudalego w wyrobie wielu najpożyteczniejszych i najpokupniejszych artykułów należycie się wykształcili. Obowiązki opiekuna kursu spełniał z prawdziwie obywatelskiem oddaniem się tej sprawie proboszcz miejscowy, ks. Aleksander Brożek.

W r. b. zarządzono otwarcie dwóch dalszych kursów wędrownych, mianowicie: w Ciężkowicach, gdzie gmina oddała bezpłatnie odpowiedni lokal na

pomieszczenie kursu, a Grybowska Rada powiatowa przyczynia się do kosztów utrzymania kwotą 100 K i w Krzywaczce, w powiecie myślenickim, gdzie również gmina ofiarowała bezpłatnie potrzebny lokal, a Rada powiatowa 200 K na koszta utrzymania kursu. Naukę w pierwszym z tych kursów prowadzi instruktor wędrowny Andrzej Fudali, na drugim Piotr Gwóźdź, ukończony uczeń centralnego kursu koszykarskiego, który przedtem prowadził naukę w szkole koszykarskiej w Tarnobrzegu.

Nauka kołodziejstwa w połączeniu z kowalstwem udzielaną jest w czterech szkołach krajowych, a to w Kamionce strumiłowej, Grybowie, Grzymałowie i Tłumaczu. Wyniki nauki we wszystkich tych zakładach są zadowalniające, przyczyniają się do wzrastania większej liczby dobrych rękodzielników w tym zawodzie i wpłynęły już na całe części kraju co do ulepszenia wyrobów kołodziejsko-kowalskich, a tem samem i co do obniżenia importu wózków i powozików z poza granic kraju.

Porównanie frekwencyi uczniów w tych szkołach za rok 1906/7 z frekwencyą r. 1905/6 wykazuje 26-cio procentowy ubytek Ubytki podobne trafiały się już i w latach poprzednich, należy więc i ten ubytek brać za wyraz zwyczajnej fluktuacyi, a nie jako zmniejszanie się żywotności tych zakładów. Owszem, interesowanie się nimi jest zawsze żywe i frekwencya na ogół zadowalniająca. Powody zmniejszenia się liczby uczniów były czysto lokalnej natury. W Grybowie był to peryod przesiedlenia się szkoły z dawnego budynku do nowego, który teraz odpowiada najzupełniej wszelkim wymogom szkoły, skutkiem czego i frekwencya w b. roku szkolnym znowu się podniosła. W Grzymałowie są w toku rokowania co do rozszerzenia i lepszego urządzenia lokalności szkolnych oraz urządzenia internatu dla uczniów, co niewątpliwie przyczyni się do podniesienia frekwencyi. W Tłumaczu traktuje się sprawa przeniesienia bursy uczniów w pobliże budynku szkolnego, co również winno korzystnie oddziałać na frekwencyę. Co do Kamionki strumiłowej powołujemy się na czynione już niejednokrotnie uwagi, iż pomieszczenie szkoły w budynku starym, który się już chyli ku upadkowi, nie jest odpowiednie i obok zasycenia najbliższej okolicy dobrze wykształconymi kołodziejami i kowalami przyczynia się do obniżania frekwencyi.

Do nauki ciesielstwa, dla której w szkole kołodziejsko-kowalskiej w Kamionce utworzonym jest osobny oddział, wprowadzono tam w b. roku szkolnym także naukę wyrabiania ulów najlepszej konstrukcyi, której udziela specyalista, znany z fabrykacyi ulów, przez pszczelarzy najbardziej zalecanych.

Kierownika szkoły kołodziejsko-kowalskiej w Tłumaczu, p. Stanisława Gnoińskiego, który już od pięciu lat zakładem ku zupełnemu zadowoleniu władz przełożonych kieruje, przedstawia Komisya w końcowych swych wnioskach do stabilizacyi.

W dwóch szkołach krajowych, a to w Stanisławowie i w Kalwaryi Zebrzydowskiej, udziela się nauki stolarstwa. Obie te szkoły stoją na wysokości swego zadania i przyczyniają się do zasilania przemysłu stolarskiego w kraju zdolnymi pracownikami.

Szkoła stolarska w Stanisławowie, która przed kilku jeszcze laty miała dużo do walczenia z uprzedzeniami majstrów stolarskich i ich nieuzasadnioną niechęcią do tego zakładu — cieszy się stale znaczną bardzo frekwencyą i wybornymi wynikami nauki W ostatnich czasach urządzenie internatu przy szkole dla uczniów pozamiejscowych, przyczyniło się jeszcze bardziej do uregulowanie frekwencyi i uporządkowania wewnętrznych stosunków szkoły. Jestto w ogóle jeden z zakładów krajowych, na który można się powoływać z chlubą jako na wzorową szkołę zawodową.

Szkoła stolarska w Kalwaryi ma stale frekwencyę ograniczoną, nie przekraczającą zazwyczaj 12 uczniów zwyczajnych, jej bowiem obowiązkiem, równie ważnym jak kształcenie przyjmowanej na naukę młodzieży, jest dalsze kształcenie pracującej

już w zawodzie czeladzi i majstrów w kierunku produkcyi i udoskonalania wyrobu tanich mebli, których wyrobem oddawna miejscowi stolarze się trudnią. Oprócz prawidłowej nauki szkolnej z uczniami zwyczajnymi, odbywają się tedy kursy dla starszych, z których jeden jest przygotowawczym, obejmującym tylko naukę rachunków, drugi zaś, dzielący sie na dwa oddziały, wyższy i niższy, trwa sześć miesięcy i obejmuje naukę rysunków, rachunkowości przemysłowej i wiadomości z zakresu ustawy przemysłowej. Na kursy takie zapisanych było w ubiegłym roku szkolnym 14, a w bieżącym 18 uczestników, z których zwykle znaczniejsza część czyni zadość wymaganiom nauki.

Szkoła posiada obszerną i znakomicie w pomocnicze maszyny stolarskie wyposażoną halę, do której dopuszczani są i z zewnątrz stolarze, członkowie miejscowego Towarzystwa stolarzy, celem maszynowego przygotowywania materyału do swych wyrobów. Lustrator szkoły z ramienia c. k Rządu i Komisyi, Radca szkolny A. Stefanowicz, zdając sprawę z lustracyi, odbytej w marcu b. r., tak się wyraża o tym dziale zakładu i oddziaływaniu tegoż na miejscowy przemysł stolarski.

„Maszynowe urządzenia, zupełnie wystarczające, funkcyonują pod dozorem mechanika zakładu bardzo dobrze, są należycie ochronione i opatrzone ekshaustorami. Z tych urządzeń korzysta Towarzystwo stolarzy bezpłatnie w zamian za ofiarowany pod budowę szkoły grunt, pobierając na rzecz własną od członków swych za użycie maszyn skromne opłaty, które, mimo niskiego wymiaru, powiększyły majątek Towarzystwa w r. 1906 o 1722 K 56 h. Już ten jeden szczegół stosunku Towarzystwa do szkoły świadczy o jej dodatnim wpływie na miejscowy przemysł stolarski, a gdy się zważy, iż działalność jej w niedługim stosunkowo czasie zdołała liche, brzydkie i tandetne wyroby tamtejszych majstrów zamienić na ulepszoną produkcyę dobrze zbudowanych, należycie wykończonych, kształtnych a przytem tanich mebli — gdy się następnie uwzględni, że dzięki organizatorskim zdolnościom kierownika szkoły, będącego zarazem dyrektorem Towarzystwa, majątek Towarzystwa w przeciągu dziesięciu lat (od 1897 do 1907) wzrósł w gotówce z 212 K na 8412 K, a w zapasach magazynowych ze 100 na 11.404 K — trudno nie przyznać, że szkoła dobrze spełnia najważniejsze swe zadanie kontaktu z przemysłowem życiem praktycznem.“

Staraniem miejscowego Towarzystwa przemysłowego, przy poparciu krakowskiej Izby handlowo-przemysłowej, Rady powiatowej wadowickiej i kraju, założoną została przy szkole kalwaryjskiej w ubiegłym roku bursa, dająca pomieszczenie i całkowite utrzymanie 8-u uczniom Przyczyni się ona do należytego uregulowania frekwencyi uczniów zwyczajnych, która dotychczas trudnością pomieszczenia uczniów zamiejscowych i wybuchającemi wśród nich chorobami była alterowana.

W szkole zabawkarskiej w Jaworowie nauka idzie dobrze, a wyroby szkolne są coraz poprawniejsze i coraz bardziej odpowiadają wymogom komercyalnym przemysłu zabawkarskiego. To też wszędzie spotykają się z uznaniem tak w kraju jak i za granicą, a na zeszłorocznej wystawie rolniczo-przemysłowej w Jaworowie stanowiły jedną z najgłówniejszych atrakcyj.

W celu odpowiedniego uporządkowania stosunków szkoły obejmuje Wydział krajowy budynek szkolny od gminy m. Jaworowa na własność kraju i postanowił przeprowadzić w nim potrzebne naprawki i rekonstrucye. Jeszcze w ciągu b. roku stanąć ma na gruncie szkoły szopa na materyał i na wyroby gotowe oraz suszarnia drzewa, a maszynowe urządzenie szkoły zostanie rozszerzone.

Z pomiędzy ukończonych uczniów szkoły — o ile nie ulegają zgubnej gorączce emigracyjnej do Prus i za ocean, albo nie są do wojska asenterowani, lecz mogą przy rodzinie na utrzymanie pracować — wytwarza się zwolna nowe pokolenie przemysłowców domowych, którzy w zabawkarstwie ulepszonem i popłatniej-

szem znachodzą źródło wydatniejszego zarobku. Z pomiędzy dawniejszych wychowanków szkoły pracuje na miejscu 5-ciu tokarzy, 2 snycerzy, 2 łyżkarzy, 1 stolarz zabawkowy i 1 specyalista do wyrobu koni biegunowych. W ubiegłym roku, otrzymawszy zasiłki na zakupno narzędzi, wzięło się do pracy 6 snycerzy i 3 stolarzy. Wyniki tej pracy, w związku i z pomocą szkoły, są rozmaite, zależne od pracowitości i wytrwałości wychowanka. Że jednak w okolicznościach przyjaznych, wsparte pilnością i zapobiegliwością, a opierając się roztropnie na wyrobie jednego i tego samego artykułu, mogą dać pokaźny dochód poza gospodarstwem małorolnem, pouczaja dwa przykłady. W jednym z nich uczeń ukończony, zabrawszy się wyłącznie do wyrobu wyrzynanych z deszczułki i malowanych kogutków, zarobił w ciągu trzech miesięcy około 400 K. — inny zaś, obok zajęcia przy większem gospodarstwie, ma dochód roczny około 800 K. z rzeźbienia koników drewnianych.

Skutki oddziaływania szkoły na przemysł zabawkarski w Jaworowie są już dzisiaj takie, że coraz naglejszą okazuje się roztropna organizacya handlowa produkcyi zabawkarskiej poza szkołą. Jest ona tem potrzebniejszą, że nowe zabawki jaworowskie, jak najchlubniej oceniane w kraju i za granicą z trudnością przecież zdobywają sobie wstęp do większych handlów zabawkarskich w kraju — bo handle te, mając znaczny wybór i rozliczne ułatwienia płatności u producentów zagranicznych, zachowują się w ogóle dość obojętnie w obec produkcyi krajowej i nie idą jej tak na rękę, jakby należało.

Szkoła garncarska w Kołomyi, kładąca dziś nacisk nietylko na wyrób ozdobnych naczyń, lecz jeszcze większy na kaflarstwo, które się w kraju coraz wydatniej rozszerza, utrzymuje się zawsze na tym samym poziomie pod względem nauki i pożyteczności. Utworzenie internatu dla uczniów przyczyniło się do ustalenia frekwencyi — a potrzebnem jest jeszcze rozszerzenie budynku, o czem już w ostatniem sprawozdaniu Komisyi była mowa, ażeby stworzyć odpowiedniejsze warunki dla praktycznej nauki w zakresie keramiki użytkowej.

Na krajowych kursach keramicznych w Podgórzu podniosła się frekwencya. W r. szkolnym 1905/6 liczono 14 uczniów, w roku ubiegłym 22, w bieżącym zaś roku szkolnym wykazała dokonana w marcu lustracya 25 uczniów. Świadczy to, że wyniki nauki na kursie dają abituryentom zakładu podstawę do zajmowania miejsc w fabrykach keramicznych i możność odpowiedniego zarobkowania, skoro napływ uczniów do zakładu jest żywszy. Właściciele fabryk z zakresu przemysłu fabrycznego, zaproszeni pod koniec ubiegłego roku do dania swej opinii o żywotności kursów keramicznych i przydatności ich abituryentów w praktyce, dali w ogóle opinię przychylną, uznają stanowczo potrzebę takiej szkoły zawodowej, szczególnie w okolicy Krakowa, gdzie jest znaczna ilość przedsiębiorstw z zakresu przemysłu keramicznego, a kładą jedynie nacisk na to, ażeby w samej już szkole rozwinięte zostały na szerszą skalę pouczenia praktyczne. Pod tym względem jednakże jest do zauważania, że z jednej strony musiałoby to pociągnąć za sobą kosztowne bardzo inwestycye w samej szkole, z drugiej zaś, że nie zastąpiłby nigdy pracy i doświadczeń, nabywanych przez pracę fabryczną. Dzisiejsza organizacya zakładu daje możność łączenia zajęć fabrycznych we fabryce z nauką teoretyczną i pracami doświadczalnemi w szkole i nie stawia trudności kombinowania obu tych czynników w zastosowaniu do potrzeb ucznia. To należy uznać za jej zaletę. „Bo trzeba pamiętać — pisał w ostatniem swem sprawozdaniu miejscowy inspektor szkoły, śp prof. G. Steingraber — iż utworzenie ścisłego „typu“ dla szkoły fachowej nie byłoby rzeczą dobrą. Najogólniejsze zasady podstawowe powinny być unormowane — ale szkoła fachowa jest organizmem żywym i musi się, czasem nawet chwilowo, dostosować do rozwoju potrzeb. Dlatego nie tyle plan naukowy jak sposób nauczania mają być decydujące przy ocenie szkoły tego rodzaju.“

Jestto sąd wytrawny, stosujący się nietylko do tego zakładu, lecz wogóle do wielu szkół zawodowych, które spotykają się z niedojrzałą krytyką, iż nie wychodzą z nich gotowi już zupełnie pracownicy i przemysłowcy. Tak ze względu na wiek uczniów i odpowiedni wiekowi rozwój umysłowy, jak i właściwe zadania nauki szkolnej, nie jest to rzeczą możliwą. Jeżeli jednak już sama szkoła kładzie nacisk na praktyczne kształcenie uczniów i na właściwe budzenie zmysłu praktycznego w uczniach, tak, ażeby się później łatwo dostosowywali do potrzeb fabrykacyi, będąc już w życiu praktycznem — to wtedy i fabryka łatwo i prędko zrobi z nich dobrych pracowników.

Takie stanowisko zajmować może i powinna każda szkoła zawodowa, szczególnie z zakresu takich zawodów, jak zawody keramiczne, gdzie zupełna produkcya przychodzi dopiero do skutku przy pomocy specyalnych urządzeń fabrycznych. Na takiem też stanowisku mogą jedynie stać kursy keramiczne w Podgórzu i z tego punktu widzenia należy ważność ich i pożyteczność dla przemysłu keramicznego oceniać. „A praktyka musi się nauczyć — dodaje do tych uwag ś. p. prof. G. Steingraber — że lepiej jest wziąć robotnika ze szkoły i dalej go wyszkolić, aniżeli pierwszego lepszego z ulicy“.

Uwagi te wypadało tu obszerniej omówić, gdyż dalsze utrzymanie kursów keramicznych w Podgórzu zostało zachwiane cofnięciem dotychczasowych prestacyi na ich utrzymanie ze strony miasta, które, z powodu innych a znacznych wydatków na szkolnictwo, musiało się w innych wydatkach ograniczyć — Zakład zaś, bez wydatniejszego poparcia ze źródeł lokalnych, nietylko nie mógłby być w kierunku praktycznym bogaciej wyposażony, lecz nawet istnienie jego dalsze musiałoby być zakwestyonowane, gdyby tylko sam kraj i państwo miały łożyć na jego utrzymanie.

Mając na oku bardzo znaczne, a dla naszego kraju tak ważne postępy w dziale przemysłu keramicznego, odczuwa Komisya jak najżywiej potrzebę, ażeby poza obydwoma omówionemi powyżej szkołami keramicznemi stworzono jeszcze jeden zakład na szersze rozmiary, poświęcony zarówno użytkowej jak i artystycznej keramice i ponawia w końcowych swych wnioskach wezwanie do rządu, ażeby na koszt państwa utworzył oddział keramiczny w związku z państwową szkołą przemysłową we Lwowie, co już przy założeniu tej szkoły było przewidziane.

Nauka szewstwa — pomijając majsterskie kursy szewskie, o których gdzieindziej jest mowa — odbywała się w czterech szkołach szewskich, a to w Dobczycach, Kołomyi, Starym Sączu i Witkowie Nowym.

W szkole szewskiej w Starym Sączu zmienił się cały zarząd wskutek śmierci byłego kierownika ś. p. F. Gaudnika. Na kuratora szkoły uprosił Wydział krajowy p. Józefa Dobrowolskiego, dyrektora miejscowego seminaryum nauczycielskiego, a w miejsce kierownika ustanowił funkcyonaryusza rachunkowego i pomiędzy tegoż i kierującego instruktora rozdzielił czynności zarządu tak, ażeby ściślejszą była na przyszłość kontrola w rachunkach i obrotach kasowych zakładu. Powód do tego dały znaczne nieporządki administracyjne, które lustracya rachunkowa wykryła po śmierci b. kierownika zakładu.

Co do szkoły szewskiej w Dobczycach wzmiankowano już powyżej, że ma być ona z początkiem najbliższego roku szkolnego przeniesioną do Wieliczki. Inne trzy szkoły pozostają w swych miejscowościach, mają zawsze dostateczną ilość uczniów, nauka odbywa się w nich prawidłowo i z dobrym skutkiem. Szkoła w Witkowie zmienia swe umieszczenie.

Dla nauki tkactwa istnieją te same zakłady co w latach poprzednich, nie przybył żaden nowy, a nauka połączona z produkcyą zawodową i frekwencya uczniów stoją mniej więcej na tym samym poziomie.

W szkole tkackiej w Krośnie nastąpiła zmiana na stanowisku nauczyciela rysunków. Nauki tej udziela obecnie p. Bernard Jarosiewicz, pod względem wykształcenia artystycznego siła poważna a traktująca swój zawód z niezwykłem zamiłowaniem i dążąca do artystycznego rozwinięcia i podniesienia rysunku tkackiego na podstawie motywów swojskich.

W szkole tkackiej w Glinianach, gdzie wskutek odpowiedniejszego umieszczenia podnosi się frekwencya i stale utrzymuje się pewna liczba uczenic, pomnożono personal nauczycielski o jednę siłę, a to do nadzoru oddziału żeńskiego i pomocy kancelaryjnej. Siłą tą jest pani Kamila Jurajdowa, żona zasłużonego kierownika szkoły, któremu znaczny już dziś rozwój tkactwa ręcznego w Glinianach bardzo wiele zawdzięcza.

Szkoła tkacka w Wilamowicach, którą oddano w Zarząd kraj. Związkowi przemysłowemu, zlewa się coraz bardziej z miejscowym przemysłem tkackim. Cała produkcya szkolna i pozaszkolna odbywa się obecnie na zlecenie i rachunek Związku, który dostarcza wszelkich materyałów i funduszów na opłatę robocizny, a odbiera gotowe wyroby, który nadto zaopatruje tak szkołę jak i przemysłowców domowych w potrzebne przyrządy i wymienia stare ich krosna stopniowo na znacznie wydatniejsze krosna ręczne nowej konstrukcyi. Krosien takich, korzystając z przyznawanych na ten cel zasiłków z funduszu krajowego, dostarczył Związek dotychczas 30, a poza szkołą, gdzie chłopcy i dziewczęta obsługują 16 krosien ulepszonych, zatrudnia stale 60-ciu tkaczy miejscowych. Działanie Związku wywarło ten skutek, że rodzaj domowej produkcyi zmienił się i ulepszył tak, iż daje znacznie lepszy zarobek tkaczowi, niż poprzednio. Skutkiem tego i tkacze starsi, zarówno mężczyźni jak i kobiety, którzy już byli przemysł ten zarzucili, powracają do niego, pracując na krosnach ulepszonych. Zasługą Związku jest, że wyspecyalizował produkcyę płócien lnianych, od średnich aż do najcieńszych, na które jest dziś znaczny popyt, i wyrób drelichów, a jako nowe artykuły wprowadził tanie dywany półwełniane i tkacki wyrób storów patyczkowych. Obrót Związku na produkcyę tkacką w Wilamowicach wynosił w r. 1907 K 55.750, a dalsza akcya, przy odpowiedniem poparciu Związku, może doprowadzić do zdwojenia i potrojenia tej cyfry, gdyż dałoby się w nią wprowadzić dalszych 65 ciu tkaczy, obecnie nieczynnych, gdyby ich w ulepszone krosna i przyrządy tkackie zaopatrzono. Wilamowice stanowią zatem dowód, że szkoła i odpowiednie administracyjno-handlowe zajęcie się tkaczami ręcznymi, zdołają jeszcze dziś obok wysoko rozwiniętego tkactwa mechanicznego, utrzymać domowy przemysł tkacki w pewnym zakresie tkanin jako zajęcie, przy którem tkacz na życie swe może zarobić i nie widzi się zmuszonym do emigrowania w celu szukania pracy i zarobku.

W uzupełnieniu wydanego przed dwoma laty przez Komisyę dziełka H. Gruszeckiego p. t. „Podręcznik do nauki tkactwa“ wydała Komisya w roku ubiegłym nową, uznpełniającą to dzieło publikacyę p. t. „Wykończenie tkanin“, podręcznik dla szkół tkackich. Wyszła ona z pod pióra znakomitego specyalisty Dr. Stanisława Anczyca i zajęła poważne miejsce w polskiej literaturze zawodowej, odnoszącej się do przemysłu włóknistego.

Szkoła sukiennicza w Rakszawie, pracująca w związku z akcyjnem Towarzystwem tkackiem w Łańcucie, spełnia jak najlepiej swe zadanie co do nauczania tkactwa wełnianego i sukiennictwa. Oprócz tego urządza ona kursy uzupełniające dla starszych tkaczy z Rakszawy i pobliskich miejscowości, celem uzdolnienia ich do lepszego wykonywania domowego przemysłu sukienniczego. Praca ta jednak nie wydała dotąd wielkich rezultatów, a to głównie z tego powodu, że podobnie jak w całym kraju, tak i tutaj brak odpowiednich funduszów i inteligentniejszych żywiołów, ażeby przemysł ten, zdolny do rozwoju w zakresie grubych sukien

i koców, oprzeć o organizacyę spółkową, która mogłaby dlań wytworzyć zdrowe warunki produkcyjno-handlowe. Wydział krajowy umożliwił kierownikowi szkoły rakszawskiej bliższe zbadanie drobnego przemysłu sukienniczego, który kwitnie w Siedmiogrodzie i Węgrzech. Może być, że na podstawie zebranych tam dat i spostrzeżeń da się także i w Rakszawie coś więcej dla przemysłu tego uczynić.

Kierownika szkoły, p. Jana Kunstmana, który już piąty rok obowiązki swe ku zupełnemu zadowoleniu władz przełożonych pełni, pozwala sobie Komisya we wnioskach swych końcowych przedstawić Wysokiemu Sejmowi do stabilizowania.

Poza szkołami tkackiemi należy jeszcze wspomnieć o wędrownych kursach tkackich, które Komisya i Wydział krajowy co roku dla tkaczy domowych urządzają.

W ubiegłym i b. roku, począwszy od 28. grudnia 1907, urządzonym został kurs tkacki dla tkaczy domowych w Czernelicy, w powiecie horodeńskim, pod kierownictwem Antoniego Króla jako instruktora wędrownego, a opieką miejscowego proboszcza ks. Józefa Baranieckiego, który z niezwykłą gorliwością sprawami kursu się zajął. Wyniki kursu pierwszego, który trwał do 23. kwietnia b. r. były tak dodatnie, że na wniosek Komisyi zarządził Wydział krajowy przydłużenie go dla nowo zgłaszających się tkaczy, względnie odbycie drugiego 3 miesięcznego kursu do d. 28. lipca b. r.; udzielono nadto subwencyi 300 K na sprawienie dalszych dwóch krosien do nauki i zaliczkę 300 K na zakupywanie przędzy do wyrabiać się mających tkanin. Wydział powiatowy w Horodence przyczynił się ze swej strony zasiłkiem 200 K do kosztów utrzymania kursu.

Należyte postępy w nauce uczyniło siedmiu tkaczy w wieku od 18 do 37 lat i jedna dziewczyna 15-letnia. Brali oni udział w wyrobie płótna, ręczników wzorzystych i t z. „cajgów“ w kilku gatunkach, dwaj zaś uczą się także wyrobu tkanin wełnianych i kilimów.

Nauka koronkarstwa pielęgnowaną jest w szkołach koronkarskich w Zakopanem, Bobowej, Kańczudze i Jaworowie. Frekwencya w szkołach tych, z wyjątkiem Bobowej, wzmogła się, a wyniki praktycznej nauki są bardzo dobre, lecz mało uczyniono dotąd dla odpowiedniej organizacyi przemysłu koronkarskiego wogóle, skutkiem czego nie mają ukończone uczennice tych szkół właściwego pola zużytkowania swych wiadomości i wydatniejszego zarobkowania zawodowego. W kierunku tym musi w najbliższym czasie nastąpić jakiś krok stanowczy, ażeby siły krajowe, w koronkarstwie należycie wykształcone, wciągnąć w taką organizacyę produkcyjno-handlową, któraby im stały zbyt i słuszne wynagrodzenie pracy zapewniała.

Lustrator rzeczonych szkół, Radca A. Stefanowicz, taką daje w tej sprawie opinię:

„W sprawozdaniach Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych stwierdzono już niejednokrotnie, że wyroby szkół krajowych w Bobowej i w Zakopanem, tudzież szkół subwencyowanych w Kańczudze i w Jaworowie odznaczają się doskonałością wykonania i smakiem, że wskutek tego spotykają się z uznaniem po za granicami kraju, a temsamem stanowią gałąź przemysłu domowego, który przy odpowiedniej organizacyi handlowej mógłby się dobrze opłacać. Doprowadziwszy stronę techniczną i artystyczną produkcyi koronkarskiej do tak znacznego poziomu, Komisya krajowa dla spraw przemysłowych dąży obecnie do spełnienia drugiego swego względem szkół koronkarskich zadania, a mianowicie uregulowania stałego i korzystnego zbytu ich produkcyi przez kontakt z instytucyą, zajmującą się popieraniem strony komercyonalnej przemysłu koronkarskiego na szeroką skalę.

„Taką instytucyą, opiekującą się rządowemi szkołami koronkarskiemi w Austryi, jest c. k. Centralny Kurs koronkarski w Wiedniu, zorganizowany w roku 1902, głównie w celu dostarczania szkołom licznych i ciągłych zamówień, powiększania przez to zastępu pracownic i zabezpieczenia im stałego lepszego zarobku, a zarazem ochrony przed wyzyskiem spekulujących pośredników. Za odebrany towar zarząd komercyonalny Kursu płaci gotówką umówioną i podług rodzaju i jakości wyrobu skalkulowaną cenę, nadpłacając nadto po sprzedaży towaru 3% na rzecz funduszu obrotowego szkoły. Prócz tego otrzymują szkoły na żądanie albumy wzorów koronkarskich ze zbioru specyalnej pracowni rysunkowej i Biura środków naukowych dla szkół przemysłowych, lub w danym razie gotowe do zastosowania rysunki zawodowe o najnowszych, na targu koronkarskim poszukiwanych motywach, z dodatkiem stosownych wskazówek i objaśnień co do sposobu wykonania. Wreszcie zarząd komercyalny kursu dostarcza wszelkich do wyrobów koronkarskich potrzebnych materyałów, jak nici, bawełny, jedwabiu naturalnego i sztucznego, po cenach własnych, a wskutek zakupu w wielkich ilościach, znacznie niższych od cen sklepowych, przyczem wyrównywanie rachunków za materyały następuje ratami w formie potrąceń od należytości za dostarczony towar. Gotowe druki na rachunki (faktury), tyczące się zamowień uskutecznionych i na prośby o albumy wzorów, oraz nalepki na oznaczenie każdej sztuki towaru, upraszczają i skracają korespondencyę między Kursem centralnym a szkołami należącemi do związku komercyalnego.

„Kilkuletnie doświadczenie wykazało niewątpliwie korzyści, wynikające z określonego powyżej stosunku rządowych szkół koronkarskich do komercyalnej Centrali wiedeńskiej, w niedługim bowiem czasie wzmógł się domowy przemysł koronkarski, a zarazem nie tylko podniósł wartość pracy robotnic, dziś lepiej płatnych niż przedtem, lecz zaznaczył się już widocznym dobroczynnym wpływem wychowawczym na ludność. Są to wyniki dobrej organizacyi sprzedaży i rozpowszechnienia towaru na rynku światowym, wyrażające się już dziś w samym zakresie nauki, przeważnie wędrownej i krótkoterminowej, poważnemi cyframi 110 sił nauczycielskich, 8.000 uczenic i 1,(00.000 K wartości rocznej produkcyi. Sfinansowanie całej akcyi opiera się na pokryciu kosztów administracyi i nauki z funduszu rządowego, zaś wydatków obrotowych (wynagrodzenie robotnic, remuneracye sił pomocniczych, zakup materyałów, prowizye i t. p.) z dochodów obrotowych, stanowiących majątek całej gospodarki obrotowej. Wpływające od czasu do czasu zasiłki rozmaitych instytucyi i stowarzyszeń pokrywają wydatki na wsparcia dla chorych robotnic, na lekarzy i leki, koszta pogrzebowe, tanie kuchnie itp.

„Sam Kurs centralny we Wiedniu obejmuje cztery działy, a mianowicie: administracyjny, dydaktyczny, techniczny i komercyalny. Dział administracyjny prowadzi buchalteryę centralną na podstawie buchalterycznych kopij zakładów filialnych. Dział dydaktyczny kształci siły nauczycielskie w miarę rzeczywistego zapotrzebowania. Zadaniem działu technicznego jest staranie się o nowe wzory, zakup materyałów, rozdział zamówień i sprawdzanie dostaw towaru. Dział komercyalny kalkuluje ceny sprzedaży, rozpowszechnia całą produkcyę na targach wewnątrz państwa i poza jego granicami, kierując eksport na Amerykę, Anglię i na kontynent Wschodu.

„Ten ponętny obraz akcyi dydaktycznej i handlowej na polu produkcyi koronkarskiej skłonił Komisyę krajową dla spraw przemysłowych do rozważenia kwestyi stosunku naszych szkół koronkarskich do wiedeńskiego Kursu centralnego, a mianowicie zbadanie, o ile niewątpliwe korzyści takiego stosunku, polegające na ścisłem połączeniu momentu dydaktycznego z momentem gospodarczym, na sze-

rokiem rozwinięciu myśli asocyacyjnej, na wpływie wychowawczym sięgającym odległych zakątków kraju, a w pierwszym rzędzie na podniesieniu zarobkowości w tej gałęzi przemysłu domowego, dałyby się osiągnąć bez uszczerbku dla odrębnych właściwości kraju naszego".

Szkoła hafciarska w Makowie stoi zawsze na wysokości swego zadania i gromadzi stale poważną liczbę uczenic.

Komisya czyniła usiłowania, ażeby w kraju, przy pomocy wybitnych artystów krajowych, wytworzyć dla koronkarstwa, względnie hafciarstwa, szereg wzorów o typie swojskim, tak, ażeby tą odrębną charakterystyką, w związku ze starannem wykonaniem, podnieść jego wartość. Usiłowania te jednak nie odniosły dotąd spodziewanego skutku.

Nauka rysunków i modelowania w tych wszystkich szkołach zawodowych, w których z natury rzeczy jest ona nauką podstawową, przeszła już w znacznej części i przechodzi na nowsze tory, służąc o wiele dzielniej praktycznej nauce zawodowej. Po porozumieniu się Rady szkolnej krajowej z Wydziałem krajowym wydaną została w tym względzie dla szkół stolarskich w Stanisławowie i Kalwaryi, dla szkoły zabawkarskiej w Jaworowie i dla szkoły garncar-
Al. V. skiej w Kołomyi instrukcya, którą się tu w całej osnowie ·/. podaje.

Spis osobowy kuratorów, kierowników, etatowych nauczycieli, instruktorów
Al. VI i werkmistrzów podaje się w załączonym tu ·/. wykazie.

Szkoła rzemiosł przy Zakładzie sierot śp. St. hr. Skarbka w Drohowyżu, pokonawszy bardzo wiele trudności w objęciu jej i zorganizowaniu przez Wydział krajowy, została wreszcie z początkiem b. roku uporządkowaną. Od następnego roku szkolnego można się już spodziewać zupełnie prawidłowego toku nauki i pracy, a szczegółowe z nich sprawozdania zostaną i sprawozdaniem rocznem Komisyi objęte.

Sprawozdanie z czynności krajowej Stacyi keramicznej we Lwo
Al. VII. wie, spisane przez kierownika tejże, inżyniera E. Krzena, przedkłada się w ·/. załączeniu.

III. Krajowe kursy majsterskie, szkoły i kursy handlowe, wystawy.

Przy odnośnych szkołach zawodowych zdano już sprawę z kursów wędrownych dla koszykarstwa i tkactwa. Obecnie przystępujemy do zdania sprawy z urządzania wielce ważnych dla przemysłu krajowego kursów majsterskich. Roferentem tej sprawy i organizatorem kursów majsterskich, tak z ramienia Komisyi jak i Wydziału krajowego, był od samego początku członek Komisyi, Radca Arnulf Nawratil i jego to niezmordowanej pracy zawdzięczają one przeważnie swe powodzenie i uznanie, z którem się z wielu stron spotykają.

Jakim był przebieg tych kursów w ciągu całego sześciolecia, po koniec roku 1907, przedstawił Radca A. Nawratil w następującem sprawozdaniu:

Krajowe kursy majsterskie.

Zawodowe kursy majsterskie mają u nas swoją historyę. Kiedy minister stwo wojny pewną ilość obuwia dla armii przeznaczyło do roboty dla drobnego przemysłu, liczni w Galicyi, po miasteczkach osiadli szewcy, wykonujący szewstwo, przeważnie jako przemysł domowy, nie umieli należycie wyrabiać obuwia wojskowego, dostarczane przez nich obuwie było odrzucane przez komisyę odbiorczą i szewcy ci ponosili znaczne straty. To spowodowało Krajową Komisyę Przemysłową do wniosku o ustanowienie wędrownego nauczyciela dla szewstwa. Wydział

krajowy zamianował takiego nauczyciela (śp. Aleksandra Celewicza), który objeżdżał ważniejsze centra szewskie i uczył po kilka tygodni w jednej miejscowości wyrobu obuwia wojskowego. Kursy takie odbyły się w Uhnowie, Witkowie Nowym, Podhajcach, Kopyczyńcach, Łańcucie, Żołyni, Mikołajowie i Lwowie.

Widząc jakie korzyści te zawodowe kursy rzemieślnikowi przynoszą i jak niedostatecznie zawodowo jest wykształcony nasz czeladnik i majster szewski, Wydział krajowy na wniosek Komisyi przem. postanowił urządzać w kraju kursy zawodowe dla majstrów i czeladników szewskich. Rozporządzeniem z 12. stycznia 1897 l. 1618, wydał Wydział krajowy przepisy organizacyjne dla szewskich kursów majsterskich we Lwowie, zaś reskryptem z 7. grudnia 1897, L. 76.450, wydał przepisy dla takich kursów w Krakowie

Początkowo odbywały się te kursy tylko we Lwowie i w Krakowie, po 2 w każdem z tych miast co roku. Na te kursa przyjmowało się szewców do Lwowa ze wschodniej, zaś do Krakowa ze zachodniej części kraju. Na każdy kurs zgłaszała się znaczna ilość kandydatów, przyjmowano po 14 na każdy kurs. Uczestnicy uczęszczali bardzo pilnie i korzystali z udzielanej nauki bardzo wiele, nadto pobyt w stołecznem mieście wpływał także korzystnie na małomiasteczkowych rzemieślników. Gdy jednak okazało się, że z tych kursów szewcy z miast powiatowych i miasteczek tylko wyjątkowo mogą korzystać, bo im interes i stosunki rodzinne nie pozwalają opuścić na kilka tygodni miejsca stałego zamieszkania, zaczęto urządzać kursy dla szewców także po miastach powiatowych, a gdy się okazało, że te kursy przynoszą także wielkie korzyści rzemieślnikowi, urządza się je obecnie wszędzie tam, gdzie się znajduje większa ilość szewców, a starają się o urządzenie kursu majsterskiego.

Niestety, we wielu wypadkach przełożeństwa Stowarzyszeń szewców nie pojmują należycie swego zadania, nie rozumieją interesu członków stowarzyszenia, nie pojmują tego, że dziś rzemieślnik, jeżeli chce stać na wyżynie zawodowej techniki i utrzymać swe przedsiębiorstwo w rozwoju, musi się uczyć i znać to wszystko dokładnie, co w jego zawodzie jest nowem, co ułatwia pracę i przyczynia się do wzmocnienia przedsiębiorstwa. Często zaś zdarza się, że przełożeństwa stowarzyszeń przemysłowych, zamiast starać się o kurs majsterski i zachęcać członków stowarzyszenia do korzystania z nauki na kursie, stają tej akcyi kraju w poprzek, utrudniają ją i zniechęcają majstrów do korzystania z nauki.

Na kursie szewskim uczą dwaj zawodowi nauczyciele przez kraj w zawodzie należycie wykształceni. Znakomitym i sprawie całkiem oddanym nauczycielem i kierownikiem kursów majsterskich szewskich był ś. p. Aleksander Celewicz. Po jego śmierci, z powodu braku odpowiedniego fachowego kierownika, nie odbywały się przez rok 1905 kursy majsterskie dla szewców. Rozpoczęto je na nowo urządzać w roku 1906, gdy wykształcono w zawodzie nowego kierownika w osobie p. Filipa Prociuka. Zawodowym instruktorem wyrobu obuwia jest p. Wincenty Wejers, krakowski majster szewski.

Każdy kurs trwa 7 do 8 tygodni, stosownie do uzdolnienia uczestników. Na kursie udziela się następujących przedmiotów: O budowie nogi, zawodowe rysunki, branie miary, sporządzanie odlewów nóg w gipsie, przykrawanie, przyrządzanie wierzchów i spodów, wyrób obuwia przy pomocy najważniejszych maszyn ręcznych i nożnych i przy zastosowaniu najnowszych ulepszeń zawodowych, o materyałach w szewstwie używanych, zawodowa książkowość i stylistyka, zawodowa hygiena, najważniejsze postanowienia z ustawy przemysłowej i ustaw robotniczych.

Aby ułatwiać korzystanie z nauki na kursie i wynagrodzić uczestnikom straty, jakie ponoszą w zarobku przez uczęszczanie na kurs, udziela się z funduszów krajowych uczestnikom zasiłków, które w Krakowie i we Lwowie wynoszą

po 2 K, zaś w mniejszych miastach po 1·60 K dziennie na jednego uczestnika. Nadto uczestnikom kursu opłaca się koszta podróży z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której się kurs odbywa i powrót z kursu do domu. Uczestnicy kursu otrzymują wreszcie bezpłatnie wszelkie przybory i środki do nauki na kursie potrzebne, oraz każdy dostaje na materyał do wyrobu obuwia zasiłek

Następująca tabelka daje obraz frekwencyi uczestników kursów majsterskich szewskich w ciągu ostatniego sześciolecia

Krajowe kursy majsterskie dla szewców
w okresie sześcioletnim od 1902 do 1907.

Rok	Miejsce urządzenia kursu	Czas trwania kursu	Ilość uczęszczających		Razem	Ogólna ilość kursów	Ogólna ilość uczestn.
			majstrów	czeladników			
1902	Lwów	$^{20}/_{6} - {}^{15}/_{8}$	8	10	18		
	Kraków	$^{15}/_{10}$ $^{15}/_{12}$	7	10	17		
1903	Lwów	$^{15}/_{1} - {}^{4}/_{2}$	5	13	18		
	Jarosław	$^{5}/_{6} - {}^{30}/_{7}$	11	5	16		
	Kraków	$^{15}/_{9} - {}^{10}/_{11}$	5	9	14		
1904	Lwów	$^{15}/_{1} - {}^{8}/_{3}$	4	14	18		
	Kraków	$^{15}/_{4} - {}^{4}/_{6}$	4	10	14		
	Rzeszów	$^{15}/_{6} - {}^{9}/_{8}$	3	8	11		
	Przemyśl	$^{16}/_{8} - {}^{8}/_{10}$	5	10	15		
	Lwów	$^{17}/_{10} - {}^{10}/_{12}$	7	7	14		
1905	W tym roku z powodu śmierci kierownika nie urządzano kursów szewskich.						
1906	Lwów	$^{1}/_{3} - {}^{10}/_{4}$	6	8	14		
	Lwów	$^{7}/_{5} - {}^{24}/_{6}$	7	7	14		
	Tarnów	$^{9}/_{7} - {}^{25}/_{8}$	9	5	14		
	Kraków	$^{17}/_{10} - {}^{3}/_{12}$	8	5	13		
1907	Rohatyn	$^{21}/_{1} - {}^{3}/_{3}$	12	2	14		
	Lwów	$^{10}/_{5}$ $^{7}/_{7}$	5	9	14		
	Gródek Jagiel	$^{23}/_{7}$ $^{1}/_{9}$	5	9	14		
	Wadowice	$^{30}/_{9} - {}^{17}/_{11}$	8	3	11	18	263

Koszta utrzymania kursu i płace nauczycieli pokrywa Wydział krajowy z funduszu krajowego, nadto subwencyonują te kursy gminy miast, w których się kurs odbywa, (dostarczają one także lokalu, opału, światła i obsługi) dalej dotyczące Rady powiatowe, Izba handlowa, w której okręgu kurs się odbywa i wreszcie Ministerstwo handlu. Od r. 1907 krakowska Izba handlowa zajęła względem krajowych kursów majsterskich nieprzychylne stanowisko i odmawia subwencyi.

Uczestnicy, którzy kurs odbyli, otrzymują świadectwa, stwierdzające, że kurs ukończyli. Każdym kursem zawiaduje miejscowy komitet, składający się z delegatów tych instytucyj, które kurs subwencyonują.

W r. 1907 przystąpiono do urządzenia krajowych kursów majsterskich dla stolarzy: jeden odbył się we Lwowie, a drugi w Krakowie.

Na każdym z tych kursów uczono przez 8 do 10 tygodni, przez 8 godzin dziennie, następujących przedmiotów:

1. Rysunki geometryczne, geometrya wykreślna i przenikanie ciał geometrycznych.

2. Obliczanie powierzchni i objętości.

3. Ogólne wiadomości z fizyki i encyklopedyi maszyn, z technologii drewna i apretury wyrobów stolarskich.

4. Rachunki przemysłowe, książkowość, korespondencya zawodowa, o wekslach.

5. Hygiena ogólna i zawodowa, ochrona przed chorobami zakaźnemi, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.

6. Wiadomości z ustawy przemysłowej, z ustaw o kasach chorych, o ubezpieczeniu na wypadki, o inspekcyi przemysłowej i o sądach przemysłowych.

7. Zawodowe rysunki, praktyczne ćwiczenia w bajcowaniu i politurowaniu drewna.

8. Praktyczne wskazówki o wykonywaniu stolarskich robót budowlanych ze względu na ślusarskie okucia.

Nadto odbywało się zwiedzanie fabryk stolarskich, tartaków i składów materyałów stolarskich.

Zawodowym instruktorem dla stolarstwa jest majster i rysownik stolarski p. Stanisław Jamroż, były werkmistrz w zakładach fabrycznych stolarskich i były właściciel zakładu stolarskiego w Warszawie, do nauki innych przedmiotów zaprasza się zawodowych techników, lekarza i buchaltera.

W r. 1907 odbyły się dwa krajowe kursy majsterskie dla piekarzy: jeden we Lwowie, drugi w Krakowie. Na obydwu tych kursach wykładali zaproszeni technicy, chemicy i buchalter następujące zawodowe przedmioty: o wyrobie mąki; o materyałach do wyrobu pieczywa; o wyrobie pieczywa; o przyrządach i maszynach do wyrobu pieczywa białego i chleba, biszkoptów, suchych ciast i makaronów; o materyałach opałowych; o hygienie zawodowej; o technicznem wyposażeniu postępowej piekarni; o książkowości i korespondencyi zawodowej; o najważniejszych postanowieniach ustawy przemysłowej i ustaw robotniczych.

Uczestnicy kursu zwiedzili nadto parowe młyny, oraz wojskowe piekarnie, wyposażone w postępowe piece piekarskie i maszyny do wyrobu ciasta.

Następujący wykaz przedstawia stan frekwencyi na kursach dla stolarzy i piekarzy.

Krajowe kursy majsterskie dla stolarzy i piekarzy
w okresie sześcioletnim od 1902 do 1907:

Dla stolarzy.

Rok	Miejsce urządzenia kursu	Czas trwania kursu	Ilość uczęszczających		Razem	Ogólna ilość kursów	Ogólna ilość uczestn.
			majstrów	czeladników			
1907	Lwów	$^{18}/_{2} - {}^{4}/_{5}$	1	13	ukończyło 14		
	Kraków	$^{14}/_{10}$ $^{14}/_{12}$	przyjęto 4 ukończyło 2	przyjęto 11 ukończyło 11	przyjęto 15 ukończyło 13	2	27

Dla piekarzy.

Rok	Miejsce urządzenia kursu	Czas trwania kursu	Ilość uczęszczających		Razem	Ogólna ilość kursów	Ogólna ilość uczestn.
			majstrów	czeladników			
1907	Lwów	$^{10}/_{12} - {}^{11}/_{5}$ 1906—1907	przyjęto 13 ukończyło 7	przyjęto 10 ukończyło 9	przyjęto 23 ukończyło 16		
	Kraków	$^{29}/_{5} - {}^{6}/_{8}$ 1907	przyjęto 14 ukończyło 6	przyjęto 3 ukończyło 2	przyjęto 17 ukończyło 8	2	ukończyło 24

W r. 1907 uchwaliła Komisya krajowa dla spraw przemysłowych urządzenie krajowego kursu zawodowego dla blacharzy, który ma się odbyć z początkiem roku 1908. Również w projekcie jest krajowy kurs zawodowy dla młynarzy, który również w ciągu r. 1908 przyjdzie do skutku.

W przygotowaniu jest krajowy kurs majsterski dla krawców męskich; w tym celu udzielono uzdolnionemu krawcowi stypendyum do wykształcenia się w kroju za granicą.

W ciągu roku 1907 subwencyonował kraj kurs zawodowy dla kelnerów w Krakowie. Przyznano także w roku 1908 subwencyę Stowarzyszeniu gospodnio-szynkarskiemu we Lwowie na urządzenie kursu zawodowego dla kelnerów.

Wszystkie te kursy urządzone są i utrzymywane, jak wyżej wspomniałem, funduszem krajowym.

Kursy majsterskie krajowe, o podanym powyżej programie nauki, nietylko wydoskonalają zawodowo rzemieślnika, lecz także kształcą go ogólnie, bo przyswa-

jają im ogromną masę innych niezbędnych im wiadomości. Kursy te, na neutralnym gruncie sali wykładowej, łączą pracodawcę z robotnikiem, a przez osobiste obcowanie ich z sobą łagodnieją drażliwe między niemi sprawy, a przynajmniej stają się mniej ostre i gorzkie. Na kursy te zapisują się przeważnie robotnicy zdolniejsi. Nauka na kursie wprowadza w te zdolne i ambitne mózgi realną wiedzę, która zajmuje im myśl w kierunku praktycznym, wskazuje im rzeczywistość, podaje lepszy chleb w ręce, a to wszystko odciąga od utopijnych myśli, które ich pobudzały do siania społecznej niezgody, w której polepszenia bytu szukali. Wielki i dodatni wpływ wywiera tu, tak na majstrów jak i czeladników, należyte, uprzejme traktowanie ich przez zarząd kursu i nauczycieli, pilnowanie porządku, czystości, akuratności w pracy, uprzejmego obcowania z sobą. Tem wszystkiem cywilizuje się tych ludzi, podnosi i uszlachetnia się ich ducha. Krajowe kursy majsterskie dla rękodzielników mają więc tak w praktycznym jak i moralnym kierunku bardzo doniosłe społeczne znaczenie.

Kursy majsterskie mogą przynosić te korzyści tylko w takim razie, jeżeli na nich uczą nasi ludzie, a zarząd i kierownictwo kursów spoczywa w naszych rękach, bo my i dobrani przez nas ludzie znamy dokładnie kulturę i potrzebę naszego rękodzielnika i wiemy dokładnie, co i jak do jego wiadomości podać potrzeba, by to, co się mu podaje, nie było ani szablonem, ani konikiem, ale by stosowano naukę do zdolności uczestników, by uczestnik kursu rozumiał dokładnie to, co się go uczy, by mu uprzytomnić to, czego zrozumieć nie może, by majstrowi podać nieznane mu elementarne wiadomości w sposób taki, który nie drażni ujemnie jego ambicyi.

Znakomity nasz ekonomista, prof. Dr Józef Miliewski, na jednem z ostatnich posiedzeń ostatniej kadencyi sejmowej wypowiedział zdanie, które niewątpliwie każdy, kto interes i rozwój stosunków krajowych należycie pojmuje, w zupełności podziela:

„Nie zgadzam się, aby było bezpiecznem oddawać organizacyi centralnej wiedeńskiej pomoc naszemu stanowi rękodzielniczemu, gdyż w tej centralnej instytucyi względy polityczne będą odgrywały poważną rolę. Jeżeli rząd stać na taką pomoc i chce jej udzielić naprawdę rzemieślnikom, to powinien oddać jej przeprowadzenie instytucyi krajowej".

Że kursy o wykładach niemieckich w Galicyi, urządzane przez „Gewerbeförderungsdienst", na których uczą w języku dla tutejszego rękodzielnika niezrozumiałym i wykładają ludzie obcy, nieznający tutejszych stosunków, niepozostający pod nadzorem i kierownictwem naszych ludzi, nie mogą odpowiadać celowi — rozumie się samo przez się".

Tak się przedstawia stan kursów majsterskich za ostatnie sześciolecie po koniec r. 1907.

W roku b. zwróciła się Komisya z większą jeszcze usilnością do urządzania kursów majsterskich i zawodowych, upatrując w nich bardzo ważny czynnik podnoszenia i uzupełniania wiedzy zawodowej starszych, zawód swój już od dłuższego czasu wykonujących rzemieślników.

I tak, na polecenie Wydziału krajowego, a pod zarządem Radcy A. Nawratila, odbyły się: w czasie od 13 stycznia do 8-go marca kurs majsterski dla stolarzy w Tarnowie, na który zapisało się 14 uczestników, a to 9-ciu majstrów i 5 czeladników; takiż sam kurs stolarski we Lwowie, w czasie od 15 marca do 15 maja przy udziale 14 uczestników, a to 4 majstrów i 10 czeladników; kurs majsterski dla blacharzy od 12 stycznia do 19 marca we Lwowie, w którym brało udział 2 majstrów i 12 czeladników, razem 14 uczestników; dwunastodniowy kurs teoretyczny z odpowiedniemi demonstracyami dla 14 piekarzy z prowincyi, w czasie od 18 do 30 maja we Lwowie; kurs majsterski szewski od 13 stycznia do

8 marca w Krakowie przy udziale 15-tu uczestników, a to 10 majstrów i 5 czeladników.

Oprócz tego odbywają się obecnie: kurs majsterski szewski w Przemyślu, który się rozpoczął d. 11. maja i ma się skończyć w d. 30. czerwca, a zgromadził 14 uczestników; kurs trzymiesięczny dla młynarzy we Lwowie, otwarty dla 20 uczestników z początkiem maja. Następnie zaś odbyć się mają: kurs majsterski szewski w Kętach w czasie od 1-go lipca do 24. sierpnia b. r. i takiż sam kurs dla szewców w Jarosławiu, w czasie od 1-go września do 24. października b. r.

Pozatem poparto subwencyą 500 K. kurs zawodowy dla współpracowników przemysłu gospodnio-szynkarskiego, urządzony przez dotyczącą korporacyę pod nadzorem delegatów komisyi we Lwowie. Kurs ten, gromadzący około 40 uczestników, rozpoczął się d. 7. maja b. r. Nadto popartym został zasiłkiem 200 K. kurs uzupełniający dla malarzy pokojowych, który już drugi rok urządzonym był w państwowej szkole przemysłowej w Krakowie.

Komisya przedstawiła również Wydziałowi krajowemu wniosek subwencyonowania kwotą 200 K. kursu krawieckiego, który z ramienie Urzędu dla popierania przemysłu przy c. k. Ministerstwie handlu urządzonym został w Tarnopolu, zastrzegając się jednak z całą stanowczością przeciw urządzaniu kursów zawodowych w kraju naszym z językiem wykładowym niemieckim, jak właśnie kurs tarnopolski, gdzie udzielał nauki instruktor, nie władający żadnym z krajowych języków.

Okoliczność ta, na którą Komisya zwracała już i dawniej uwagę, stała się powodem wniosku o uchwalenie odpowiedniej rezolucyi do c. k. Rządu, którą w końcowych wnioskach Komisyi zamieszczono.

W sprawie szkół i kursów handlowych rozwija Komisya akcyę coraz żywszą, lecz urzeczywistnianie przedstawianych przez nią projektów natrafia na rozliczne trudności, a w pierwszym rzędzie na tę trudność, że c. k. Rząd, pomimo uchwalanych w tej mierze rezolucyi, nie podjął dotychczas żadnych kroków, aby tworzyć na koszt skarbu państwa, względnie z współudziałem funduszów krajowych i lokalnych, dwuklasowe szkoły handlowe, których krajowi naszemu tak bardzo potrzeba.

Jedyna taka szkoła została w ubiegłym roku otwartą przy Wyższej szkole handlowej w Krakowie Komisya, dążąc do ustalenia jej bytu, przedstawiła Wydziałowi krajowemu wnioski, aby ją stale a wydatnie z funduszu krajowego subwencyonował i przyczynił się wydatnim zasiłkiem do kosztów jej urządzenia. Utworzenie podobnejże szkoły przy Akademii handlowej we Lwowie ma do walczenia z brakiem miejsca, gdyż sama Akademia nie ma się gdzie odpowiednio pomieścić, a stan jej budynku jest taki, że trudno się spodziewać, ażeby go dalsze reperacye od zupełnego zniszczenia ochroniły — i budowa nowego gmachu dla Akademii staje się sprawą naglącą. W sprawie tej musi wyjść inicyatywa od gminy m. Lwowa, która dostarcza budynku dla Akademii i na której ciąży obowiązek ewentualnego rozszerzenia budynku własnym kosztem, gdyby się konieczność takiego rozszerzenia okazała. Gdy zaś gmina m. Lwowa nie uczyniła dotąd żadnego w tej mierze kroku — brak pomieszczenia udaremnia utworzenie dwuklasowej szkoły handlowej we Lwowie. Komisyi nie pozostawało w tej sprawie nic innego jak tylko wyrażenie swej opinii, co uczyniła na posiedzeniu d. 8 grudnia r. z. powziąwszy następującą uchwałę: „Komisya krajowa dla spraw przemysłowych uznaje potrzebę wybudowania nowego gmachu dla Akademii handlowej we Lwowie i poprze ze swej strony takie rozwiązanie tej sprawy, ażeby na cel budowy zaciągnęła gmina m. Lwowa pożyczkę, a kraj i rząd przyczyniły się do kosztów budowy przez przejęcie na siebie obowiązku spłacania po $^1/_3$ części rat pożyczkowych aż do ich umorzenia.“

Teraz od gminy m. Lwowa i od Wysokiego Sejmu będzie zależało, ażeby dać możność wystawienia stosownego gmachu dla Akademii handlowej i połączonej z nią szkoły dwuklasowej, ważnej dla kształcenia pomocników handlowych, a wywarcia odpowiedniego wpływu na rząd, ażeby do kosztów wystawienia gmachu i ze skarbu państwa się przyczynił.

Co do utworzenia dalszych dwóch szkół dwuklasowych na prowincyi toczą się rokowania.

O otwieraniu oddziałów handlowych przy szkołach przemysłowych uzupełniających, wzmiankowano już powyżej. Tu dodać należy, że na rok b. zarządzonym został na wniosek Komisyi trzeci już z rzędu ośmiotygodniowy kurs handlowy dla nauczycieli szkół handlowych uzupełniających. Kurs ten odbywa się w Akademii handlowej we Lwowie na podstawie planu naukowego,
Al. VIII. który się tu ./. załącza. Bierze w nim udział 15 stu uczestników. Koszta nauki na kursie pokrywa rząd, koszta zaś utrzymania nauczycieli w czasie nauki ponosi fundusz krajowy.

Celem przygotowania sił nauczycielskich dla całodziennych dwuklasowych szkół handlowych przedstawiła Komisya w dwóch wypadkach do uwzględnienia prośby kandydatów, którzy przy pomocy udzielonych im zasiłków stypendyjnych przygotowali się do zdania przepisanych dla tych szkół egzaminów nauczycielskich. Komisya uznaje wszakże, że w kierunku kształcenia sił nauczycielskich dla szkół handlowych powinna być podjętą, tak ze strony kraju jak i państwa, akcya na szersze rozmiary. Do tego też odnoszą się wnioski, które Komisya przy końcu swego sprawozdania przedstawia.

Ażeby przychodzić w pomoc starszym rękodzielnikom w celu przyswajania im i uzupełniania tak dla nich ważnych wiadomości z buchalteryi zawodowej, popierała Komisya i popiera urządzane z inicyatywy korporacyj przemysłowych, Instruktorów tychże i Izb handlowych i przemysłowych kursy buchalteryczne.

Udzielanie im zasiłków z funduszu krajowego uczyniła Komisya zawisłem od zastosowania odpowiedniego planu nauki i użycia sił odpowiednich do nauczania. Został też przez Komisyę opracowanym i przepisanym dla kursów subwencyo-
Al. IX. nowanych normalny plan nauki, który się tu w całości ./. podaje.

Kursy takie subwencyonowane odbyły się w ubiegłym roku w stowarzyszeniu szewców i garbarzy w Kętach, w Akademii handlowej we Lwowie, w stowarzyszeniu cukierników w Krakowie, w stowarzyszeniu stolarzy w Tarnowie, w stowarzyszeniu krawców w Tarnowie, w b. roku zaś w stowarzyszeniach fryzyerów, pokostników, cukierników, stolarzy i rękawiczników w Krakowie. Urządzenie kursów subwencyonowanych i wyniki nauki bada z ramienia Komisyi członek tejże, Dyr. Akademii handlowej A. Pawłowski.

Co do wystaw przemysłowych jest do zanotowania, że na wniosek Komisyi udzielone były w roku ubiegłym subwencye krajowe dwu wystawom okręgowym w Wadowicach i w Jaworowie, na których przedstawiono wiele cennych okazów przemysłu krajowego, przyczyniając się tem do rozszerzenia wiadomości o gałęziach przemysłu krajowego i zbytu ich wytworów. W b. roku przedstawiła Komisya wniosek o wydatne subwencyonowanie urządzającej się wystawy w Jarosławiu.

IV. Bezpośrednie popieranie przemysłu.

Akcya Wys. Sejmu i Wydziału krajowego przy współdziałaniu Komisyi w kierunku bezpośredniego popierania przemysłu z funduszów przez kraj na ten cel przeznaczanych, ma już za sobą poważną, 20-stoletnią przeszłość. Jest ona dla przemysłu tak doniosłą i doprowadziła do takich wyników, że pozwalamy sobie zamieścić tu szczegółowy jej obraz, skreślony piórem Radcy dr. A. Zgórskiego, stałego od samych początków i wielce zasłużonego referenta Komisyi w zakresie spraw pożyczkowych z kraj. funduszu przemysłowego.

* * *

„W roku bieżącym kończy się sześcioletnia kadencya krajowej Komisyi przemysłowej w obecnym jej składzie i dlatego uważa sobie Komisya za obowiązek dołączyć do urzędowego sprawozdania rzut oka na 6-cio letnią działalność Komisyi także na polu popierania przemysłu przez udzielanie pożyczek z krajowego funduszu przemysłowego.

Gdy zaś Komisya funduszem tym rozporządza, a Bank krajowy nim zarządza od roku 1887, przeto w sprawozdaniu swojem Komisya poczyni porównania także z okresem od tegoż roku się rozpoczynającym.

Komisya przemysłowa łącznie z Bankiem krajowym objęła od Wydziału krajowego dnia 1. stycznia 1887 fnndusz ten w kwocie K. 222,820.06, umieszczony na 43 pożyczkach; z likwidacyi tego funduszu uzyskano, po odpisach koron 68,928.64, kwotę K. 153,891.52. Od roku 1887 wzrastał ten fundusz dotacyami krajowemi według uchwał budżetowych i przewyżką własnych dochodów ponad wydatki.

Stan tego funduszu przedstawia się w następujących cyfrach z końcem

	r. 1902	r. 1907	więcej
Fundusz obrotowy	K. 1,405.409.55	K. 3,779.657.41	K. 2,374.247.86
Majątek własny	K. 1,399.409.55	K 1,992.917,41	K. 593.507.86
Pożyczki, liczba	141	183	42
„ kwota	K 1,190.289.55	K. 3,707.457.41	K. 2,517.167.86

Znaczny ten wzrost kapitału obrotowego, a skutkiem tego i pożyczkowego, jest wynikiem uchwał sejmowych z 29. października 1903, 14. listopada 1904 i 18. marca 1907.

Komisya krajowa dla spraw przemysłowych widząc, że fundusze, którymi w r. 1902 rozporządzała, są zbyt szczupłe, aby podołać ciążącemu na niej obowiązkowi wspomagania coraz bardziej rosnących dążności w kraju do zakładania przedsiębiorstw przemysłowych, udała się na wniosek dr. Zgórskiego do Wydziału krajowego z prośbą:

1. o ustalenie krajowego funduszu przemysłowego w wysokości K. 5,000.000 i stałe dotowanie go, dopóki tej wysokości nie osiągnie, kwotą K. 100,000 rocznie;

2. o zezwolenie eskontowania tej dotacyi choćby częściowo, aby już z miejsca przyspieszyć działalność na polu przemysłowem przez udzielanie większych i liczniejszych pożyczek.

Wydział krajowy przedstawił Sejmowi wnioski w duchu żądań powyższych, a Sejm uchwałą z 29. października 1903 żądanie pierwsze uwzględnił w całości, a w myśl drugiego żądania zezwolił funduszowi eskontowanie późniejszych dotacyj w Banku krajowym do wysokości koron 1,000.000. Następną zaś uchwałą z 14. listopada 1904 zezwolił Sejm na eskont drugiego miliona koron w Banku krajowym na rachunek funduszu przemysłowego. W końcu uchwałą z 18. marca 1907 podniósł Sejm granicę wzrostu funduszu przemysłowego do K. 7,000.000, dotacyę roczną do K. 150.000, a zezwolenie na eskont w Banku krajowym do K. 3,000.000.

Te uchwały dały też Komisyi szerszą podstawę działania w możności udzielania pożyczek, a więc tą drogą wspierania przedsiębiorstw przemysłowych.

To też zwiększył się w okresie 1902—1907 znacznie ruch pożyczkowy, jak to wykazuje następujące zestawienie:

Fundusz przemysłowy udzielił pożyczek:

	1887—1901		1902—1907	
	sztuk	w kwocie	sztuk	w kwocie
na przemysł tkacki	55 K	489.900.—	15 K.	746.000.—
„ „ skórny	25 „	381.000 —	17 „	442.300.—
„ „ drzewny	43 „	308.200 —	16 „	289.900.—
„ „ metalowy	44 „	502.043.89	25 „	632.146.96
„ „ ceramiczny	20 „	214.300.—	10 „	201.000.—
„ „ innych gałęzi	73 „	885.300.—	74 „	1844.004.34
razem	260 K	2,780.743.89	157 K.	4,155.351.30

Zestawienie to wykazuje, jak znacznie wzrosła kwota i liczba udzielonych pożyczek w okresie 1902—1907 w porównaniu z okresem 1887—1901; zarazem jednak wskazuje to zestawienie, że Komisya przemysłowa, mając większe fundusze do rozporządzenia i uwzględniając wzrastający w kraju przemysł, większe też udzielać poczyna pożyczki. Wzrosła więc i przeciętna wysokość jednej pożyczki, bo wynosiła w okresie poprzednim K. 10,500, a w okresie ostatnim K. 26,500; najwyższa pożyczka w okresie ostatnim udzielona jednemu przedsiębiorstwu wynosi koron 400.000, a w poprzednim okresie K. 100.000.

Idąc wedle wysokości pożyczek udzieliła Komisya:

	w okresie 1887—1901		w okresie 1902—1907
pożyczek do K.	5 000	107	34
„ „ „	10.000	83	32
„ „ „	50.000	68	77
„ „ „	100.000	2	9
„ nad „	100.000	—	5
	razem	260	157

Z zestawienia tego widoczne, że Komisya nie zaniedbuje mniejszych i średnich przedsiębiorstw, a pożyczek ponad K. 50.000, a zatem na większe przedsiębiorstwa, udzieliła 16 na 417, z czego w okresie ostatnim 14.

Wszakże ze wzrostem funduszów okazała się możność, a z wymiarem wyższych pożyczek potrzeba przyznania dłużnikom dalszych ponad dotychczasowe normy ułatwień. To też rozszerzała Komisya okres, w którym dłużnicy na początek uwolnieni są od spłaty rat na kapitał, od 2—5 lat, również rozszerzała Komisya okres amortyzacyjny od 15 do 25 lat i czyniła wyjątkowo dalsze ulgi w opłacie odsetek poniżej normalnych 3% rocznie.

Z ożywieniem ruchu pożyczkowego w Komisyi przemysłowej wzmógł się jednak, obok zdrowego, także i niezdrowy popyt za temi pożyczkami. Niejeden przedsiębiorca zaczął uważać fundusz przemysłowy za dogodne dla siebie źródło kredytu, które na każde zawołanie i dla każdego stać ma otworem. To też pokazywały się zgłoszenia całkiem nieuzasadnione, nieraz wprost fantastyczne.

Komisya przeto bardzo znacznej części zgłoszeń uwzględnić nie mogła; z odmową spotkało się: w r. 1902 59 podań na kwotę K. 440.300.—
„ „ 1903 72 „ „ „ „ 1,199.167.—
„ „ 1904 88 „ „ „ „ 2,146 400.—
„ „ 1905 85 „ „ „ „ 1,414.800.—
„ „ 1906 103 „ „ „ „ 2,439.300.—
„ „ 1907 86 „ „ „ „ 2,113.900.—
razem 493 podań na kwotę K. 9,753.867.—

Tak zwiększony interes pożyczkowy wymagał zarazem większej troskliwości tak w badaniu podań, jak i przedsiębiorstw samych. Prawie żadna więc sprawa nie została załatwioną bez badania przedsiębiorstwa na miejscu t. j. bez lustracyi wstępnej. W ostatniem sześcioleciu odbyło się takich lustracyj wstępnych 366, a mianowicie dokonali ich: 18 członków Komisyi 230, Referent przemysłowy 83, Sekre-
Al. X. tarz Komisyi 3, delegaci z poza grona Komisyi 50. ·/.

Przy licznych pożyczkach z funduszu przemysłowego, zwłaszcza przeznaczonych na inwestycye, wypłata waluty pożyczkowej następuje w miarę postępu tych inwestycyj pod nadzorem Komisyi. Nadzór ten spełniał Referent przemysłowy Komisyi, a jeszcze częściej jej członkowie, z tych zaś najczęściej śp. prof. Steingraber.

Jeszcze ważniejsze są lustracye, których dokonuje Komisya w zakładach przemysłowych po udzieleniu już pożyczki, aby się przekonać, w jaki sposób pożyczka użytą została i jaką korzyść przyniosła samemu przedsiębiorstwu. Lustracye te odbywają się planowo dopiero od ustanowienia posady referenta przemysłowego Komisyi t. j. od roku 1904. W czterech więc ostatnich latach odbyło się takich lustra-
Al. XI. cyj 69 ·/.; z tych 12 dokonali członkowie Komisyi, a mianowicie: pp. prof. Pawlewski, dr. Stesłowicz, śp. prof. Steingraber, dr. Szarski i inż. Zieleniewski, resztę 57 lustracyj przeprowadził referent Komisyi, a z tych jedną przy współudziale członka Komisyi Sołtyńskiego, a drugą prof. Steingrabera. Lustracye te stanowią dla Komisyi bardzo cenny materyał, a przynoszą także przedsiębiorcom poważne korzyści, gdyż otrzymują oni przy tej sposobności rady i wskazówki, nie obojętne dla rozwoju ich interesu,

Wypłatność rat wypożyczonego kapitału w całości jest zadowalająca. — Zaległość z końcem r. 1907 wynosiła u 25 dłużników K 140.299·07 w kapitale, czyli 2·2% w stosunku do udzielonych pożyczek, a 3.78% w stosunku do resztującego kapitału z 31. grudnia 1907. — Stosunek ten pogorszył się wprawdzie od końca roku 1904 o 1·16% względnie 1·38%, jednak głównie z powodu rachunkowego włączenia zaległości w Akcyjnej Garbarni w Rzeszowie koron 41.270·43, kwalifikującej się do odpisania.

Straty na pożyczkach udzielonych przez Komisyę wynoszą u 23 dłużników K 80.905·70 czyli 1·16% wypożyczonego kapitału. — Ponadto poniósł fundusz przemysłowy stratę K 39.705·55 na nabytej w drodze licytacyjnej realności od dłużnika J. Chylewskiego w Tarnowie, gdyż przy następnej odsprzedaży jej z wolnej ręki uronił wyżej wykazaną kwotę z ceny kupna przez siebie wyłożonej. Ponadto nie jest jeszcze rachunkowo przeprowadzoną strata K 98.413·27 na akcyjnej garbarni w Rzeszowie, w któremto przedsiębiorstwie stracił fundusz przemysłowy także na kapitale akcyjnym K 50.000.

Al. XII. i XIII. Dołączając do niniejszego sprawozdania ·/. imienny wykaz obrotu pożyczek z krajowego funduszu przemysłowego od r. 1887 do 1907 z osobnem zestawieniem za lata 1902 do 1907, nie widzimy potrzeby omówienia poszczególnych rodzajów udzielonych pożyczek z tego funduszu. Poprzestać więc można na zaznaczeniu spraw ważniejszych w odniesieniu do okresu 1902—1907.

W przemyśle tkackim zaznaczyła się Komisya dopomożeniem do powstania dwu pierwszych mechanicznych tkalni w kraju: jednej na większe rozmiary i założonej wedle wszelkich wymogów techniki w Andrychowie, drugiej mniejszej, ale w rodzimej siedzibie tego przemysłu, w Krośnie. — Na wzmiankę również zasługuje pomoc Komisyi, udzielona akcyjnemu Towarzystwu dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie.

W przemyśle skórnym dopomogła Komisya do rozrostu garbarni w Ludwinowie pod Krakowem, a przedewszystkiem ułatwiła dogodnym i szybkim kredytem lwowskiemu Towarzystwu dostaw dla armii do zorganizowania dostaw obuwia

dla wojska, a krajowemu Związkowi przemysłowemu do zorganizowania dostaw krajowych kożuchów dla kolei żelaznych.

W przemyśle drzewnym, względnie chemicznym, przyczyniła się Komisya łącznym kredytem K. 200.000 do znacznego rozwoju trzech istniejących już fabryk zapałek, z których jedna, w Skolem, stanęła już do konkurencyi pozakrajowej.

W przemyśle metalowym wskazać może Komisya, jako na działanie pożyteczne a skuteczne, na poparcie rozwoju fabryk: wyrobów metalowych w Dębnikach pod Krakowem, Fabryki armatur w Trzebini i dwóch fabryk metalowych w Krakowie: Marcina Jarry i Józefa Góreckiego. — Mniej natomiast szczęśliwą była Komisya popierając Zakład Dedrzeńskiego i Sp. w Krakowie, głównie z powodu, że w tym zakładzie dokonano odlewu pomnika T. Kościuszki dla Krakowa i fabrykę maszyn Braci Bartików w Tarnowie, która powstała na gruzach zakładu J. Chylewskiego, ze znaczną, jak wyżej wspomniano, ofiarą ze strony funduszu przemysłowego.

Przemysł ceramiczny doznawał w ostatnim okresie stosunkowo najmniej poparcia ze strony Komisyi, która zresztą w tym dziale przemysłu skrępowana była wskazówką Sejmu, aby ten dział, już w kraju ustalony i rentowny, mniej wydatnie pożyczkami z funduszu przemysłowego popierać.

Z innych gałęzi przemysłu podnieść należy poparcie udzielone fabryce farb Karmańskiego w Krakowie, fabryce lakierów i pokostów we Lwowie, fabryce szkła w Tarnowie, fabryce świec i mydła we Lwowie, większemu zakładowi litograficznemu we Lwowie i fabryce papieru w Wadowicach. — W tej rubryce mieści się także kredyt, udzielony Towarzystwu dostaw dla armii we Lwowie, na ułatwienie mu dostaw mundurów dla służby kolejowej i skarbowej. Również wspomnieć należy o poparciu danem różnym stowarzyszeniom produkcyjnym, handlowym i rękodzielniczym i wielu po całym kraju rozrzuconym zakładom i warsztatom, o najróżnorodniejszych rodzajach wyrobów, aby wyrobić przekonanie, że Komisya przemysłowa, widząc rozbudzoną i rosnącą w kraju działalność na coraz nowych polach przemysłu, starała się każdej gałęzi tego przemysłu przyjść z pomocą, o ile na to petenci zasługiwali, a środki Komisyi starczyły.

Równomiernie z rozrostem wszystkich agend Komisyi przemysłowej wzmaga się także z roku na rok dział pożyczkowy. Należy się przeto zastanowić, czy duża ta maszyna da się nadal prowadzić za pomocą obecnych sił biurowych.

Komisya odczuwa przedewszystkiem brak przemysłowego biura statystycznego. Żądania Komisyi w tym względzie zredukował Sejm do minimum, a nawet w tych tak znacznie ścieśnionych ramach nie mógł Wydział krajowy dotąd aktywować tego biura dla braku odpowiedniego kandydata.

Biuro Komisyi przemysłowej posiada w ogóle całkiem niedostateczny personal urzędniczy, skutkiem czego niemal cały ciężar pracy przewala się na członków Komisyi, a właściwie, jak z natury rzeczy wynika, tylko na kilku z nich jako referentów. Mówiąc zaś jedynie o dziale, o którym zdaje się sprawę na tem miejscu, dość powiedzieć, że w ostatniem sześcioleciu było załatwionych 650 referatów pożyczkowych, a załatwił prawie wszystkie jeden członek Komisyi, 18 członków Komisyi załatwiło 242 lustracyj. A nie są to referaty formalne, ale wymagające żmudnej i nieraz bardzo trudnej pracy, godzi się zatem zapytać, czy można tak wielki interes opierać wyłącznie niemal na ofiarności pracy jednostek?“.

Do powyższego wyczerpującego sprawozdania dodać jeszcze należy szczegółowy spis przedsiębiorstw przemysłowych, które co do udzielenia pożyczek Komisya

w ciągu ubiegłego i po koniec maja b. roku Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia przedstawiła:

1. Tadeuszowi Bohdanowiczowi, właścicielowi fabryki puszek i wyrobów z blachy tłoczonych w Prądniku białym, 100.000 kor. na 3%, do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych od 1. lipca 1908 za hipotecznem ubezpieczeniem na dobrach Romanestie-Kapri na Bukowinie (L. 784/06)

2. Firmie Hudes i Berkelhammer, fabryce prawideł i kopyt w Bogumiłowicach, 35.000 K na 3% do spłaty w 35 równych ratach kwartalnych od 1. lipca 1908 za hipotecznem ubezpieczeniem na realności whl. 145 w Bogumiłowicach (L. 650/06.)

3. Leopoldowi Feliksowi, właśc. farbiarni tkanin w Sporyszu pod Żywcem, 30.000 K na 3% do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych począwszy od 1. lipca 1908, za ubezpieczeniem hipotecznem na realności lwh. 336 w Sporyszu (L. 1634/06).

4. Ludwikowi Dobiji w Rybarzowicach 10.000 K na 3%, do spłaty w 40 równych ratach kwartalnych od 1. września 1908, na urządzenie piekarni, za ubezpieczeniem hip. na realności lwh. 382 w Rybarzowicach (L. 239).

5. Eugeniuszowi Świątkowskiemu, właśc. fabryki przetworów chemicznych „Beskid“, w Białej, 10.000 K na 3% do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od 1. lipca 1908 za poręką Karola Paara w Białej (L. 259).

6. Michalinie Kozłowskiej na pracownię sukien damskich we Lwowie 10.000 K na 3% do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od 1. lipca 1908, za poręką Andrzejowej hr. Potockiej (L. 248).

7. Krawieckiej Spółce wytwórczej we Lwowie 6.000 K na 3% do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od 1. lipca 1908, za poręką, jaką Bank krajowy za dostateczną uzna (255).

8. Antoniemu Szczurkowi, rymarzowi w Przemyślu, na wykonywanie dostaw wojskowych zasiłku bezzwrotnego 1000 K i 4000 K na 3%, do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od 1. lipca 1908, za poręką, którą Bank krajowy za dostateczną uzna (L. 1689/06).

9. Aleksandrowi Jankowskiemu, właścicielowi fabryki wyrobów bednarskich we Lwowie, 20.000 kor. na 3%, do spłaty w 40 ratach kwartalnych od 1. stycznia 1909, za hipotecznem ubezpieczeniem na realności whl. 772. I. dz. gm. miasta Lwowa (L. 22).

10. Chaimowi Frischowi, właśc. garbarni w Bolechowie, 20.000 kor. na 3%, do spłaty w 40 ratach kwartalnych od 1. stycznia 1909, za hipotecznem ubezpieczeniem na realności whl. 621. gm. Bolechów ruski (L.443.)

11. Ignacemu Guzikowi i Józefowi Kołodziejskiemu, właścicielowi fabryki kaflarskiej w Tarnowie, 25.000 kor. na 3%, do spłaty w 40 ratach kwartalnych od 1. stycznia 1909, za hipot. ubezpieczeniem na realności whl. 601. gm. Tarnów (L. 428).

22. Firmie Lieber, Loewenthal i Salomon, fabryce wyrobów kauczukowych w Przemyślu, 25.000 kor. na 3%, do spłaty w 40 ratach kwartalnych od 1. stycznia 1909, pod warunkiem zakupienia gruntu i wybudowania budynku fabrycznego kosztem co najmniej 40.000 kor. lub zakupienia realności wyłącznie na cele fabryczne i zabezpieczenia pożyczki hipotecznie w wysokości co najmniej $^2/_3$ wartości realności fabrycznej. (L.490.)

13. Stanisławowi Gurgulowi, właścicielowi fabryki pierników w Jarosławiu, do wysokości maksymalnej 100.000 koron, na wyrób suchych pieczywek i mączki do karmienia dzieci.

14. Krajowej wytwórczo-handlowej Spółce przyborów szkolnych we Lwowie 40.000 koron na wyrób zeszytów, bloków rysunkowych i przyborów szkolnych.

15. Tkalni mechanicznej „Krosno“ w Krośnie 150.000 K na 3% do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. lipca 1908, za ubezpieczeniem hipotecznem na budynkach fabrycznych i poręką członków Rady zawiadowczej Towarzystwa.

16. Filii c. k. uprz. austr. Zakładu dla handlu i przemysłu we Lwowie na tkalnię bawełnianą w Krakowie 300.000 K na 3%, do spłaty w 20 ratach rocznych w 2 lata po puszczeniu w ruch fabryki i za zabezpieczeniem hipotecznem primo loco na realnościach fabrycznych.

17. Mendlowi Brandowi, fabrykantowi wyrobów koszykarskich i ryżowych we Lwowie, 10.000 K na 3%, do spłaty w 20 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1909, za ubezpieczeniem hipotecznem na realności lwh. 242 III. we Lwo· (L. 298/06).

18. Aronowi Potaschmanowi w Tarnowie na wyrób kartonaży wyciskanych 25.000 K na 3%, do spłaty w 50 równych ratach kwartalnych od 1 stycznia 1909, za ubezpieczeniem hipotecznem na realności lwh. 234 na Zabłociu w Tarnowie (L. 337).

19. Józefowi Szaynokowi, fabrykantowi maszyn w Rzeszowie, 20.000 K na 3%, do spłaty w 40 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1909, za ubezpieczeniem hipotecznem na realności lwh. 935 w Rzeszowie (L. 552).

20. Lazarowi Voglowi, fabrykantowi tłuszczów roślinnych w Jarosławiu, 30.000 K na 3%, do spłaty w 30 równych ratach kwartalnych, począwszy od 1. stycznia 1909, za ubezpieczeniem hipotecznem na realności lwh. 2.611 w Jarosławiu (L. 943).

21. Henrykowi Blumenfeldowi, właścicielowi I. Galic. Fabryki produktów chemicznych, lakierów i farb we Lwowie, 40.000 K na 3%, do spłaty w 30 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1909, za ubezpieczeniem hipotecznem na realnościach fabrycznych (L. 943).

22. Teofilowi Solskiemu i Franciszkowi Foltinowi, właścicielowi fabryki wyrobów drzewnych w Jaroszowicach, 35.000 K na 3%, do spłaty w 50 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1909, za ubezpieczeniem hipotecznem na realności lwh. 425 w Jaroszowicach (L. 1.187).

23. Feliksowi Romaszkanowi, właścicielowi fabryki papieru w Wadowicach, 50.000 K na 3%, do spłaty w 50 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1909, za ubezpieczeniem hipotecznem na realnościach fabrycznych (L. 1.188).

24. Parowej fabryce cukrów i czekolady „Postęp“ we Lwowie 150.000 K na 3%, do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1910, za hipotecznem ubezpieczeniem na realności lk. 1.773/4 lwh. 128 III. ks. gr. m. Lwowa (L. 345).

25. Jubilerowi M. Jarra w Krakowie, na założenie walcowni blachy mosiężnej, 150.000 K na 3%, do spłaty w 100 równych ratach kwartalnych od 1. lipca 1910, za hipotecznem ubezpieczeniem na realnościach lwh. 1.787, 1.756 i 1.763 ks. gr. gm. m. Krakowa Dz. III. (L. 311).

26. Samsonowi Hellerowi, właścicielowi mechanicznej fabryki czesankowej w Kołomyi, 100.000 K na 3%, do spłaty w 74 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1910, za hipotecznem ubezpieczeniem na realnościach lwh. 125, Dz. II. gm. kat. Kołomyja (L. 1.007).

27. Krakowskiemu zakładowi witraży S. G. Żeleńskiego 70 000 K na 3%, do spłaty w 80 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1910, za ubezpieczeniem hipotecznem na realności lwh. 2.612, lk. 175, Dz. III. m. Krakowa (L. 344).

28. Fabryce farb, dawniej Karmiński i Ska, obecnie Gabryel Górski

i Ska w Zwierzyńcu pod Krakowem, 60.000 K na 3%, do spłaty w 80 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1911, za ubezpieczeniem hipotecznem na realności lwh. 529 gm. Zwierzyniec (L. 339).

29. Aleksandrowi Landauowi, właścicielowi fabryki pończoch w Jarosławiu, 50.000 K na 3%, do spłaty w równych ratach kwartalnych od 1. lipca 1909, za ubezpieczeniem hipotecznem na realnościach lwh. 1.508 gm. kat. Jarosław Lk. 432 i 433 (L. 1.001).

30. Firmie Gatermayer i Zahradnik, właśc. huty szkła w Dąbrowej ad Jaworzno, 40.000 K na 3%, do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1910, za hipotecznem ubezpieczeniem na realnościach lwh. 92 i 94 gm. kat. Dąbrowa ad Jaworzno (L. 1.675).

31. Janowi Pretoriusowi, właścicielowi piekarni w Jarosławiu, 35.000 K na 3%, do spłaty w 70 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1911, za hipotecznem ubezpieczeniem na realności lwh. 1.560 gm. m. Jarosławia (L. 999).

32. Maryi z Michalskich Legeżyńskiej, właścicielce pracowni powozów we Lwowie, 30.000 K na 3%, do spłaty w 60 równych ratach kwartalnych od 1. lipca 1909, za hipotecznem ubezpieczeniem na realności pod lk. $112^2/_4$ lwh. 91 II. miasta Lwowa (L. 347).

33. Józefowi Bonellatowi, fabrykantowi kamieni do zegarków w Trzebini, 10.000 na 3%, do spłaty w 40 równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1909, za poręką p. Cezara Hallera, właściciela hotelu saskiego w Krakowie (L. 133).

34. Leonowi Försterowi, fabrykantowi obuwia filcowego w Zakopanem, 10.000 K na 3%, do spłaty w 40 równych ratach kwartalnych od 1. lipca 1909, za ubezpieczeniem hipotecznem na realnościach lwh. 1.173 i 2.949 gm. kat. Zakopane (L. 99).

35 Firmie G. Marburg i Syn w Freudenthalu na mechaniczną tkalnię lnianą w Krośnie (po włączeniu mechanicznej tkalni „Krosno“) 400.000 K na $2^1/_2$%, do spłaty w 20 równych ratach rocznych, począwszy od 1. stycznia 1912, za hipotecznem ubezpieczeniem na realnośaiach fabrycznych już istniejących i powstać mających.

Bilans kraj. funduszu przemysłowego przedstawia się jak następuje:

Bilans stałego funduszu przemysłowego
z dniem 31. grudnia 1907.

Stan czynny	Koron	h	Stan bierny	Koron	h
Kapitał z pożyczek udzielonych przemysłowi:			Z aktywów przejętych od Wydziału kraj. z dnia 1.		
tkackiemu 14 poż. K 686.520·15			stycznia 1888 . . .	153.891	52
skórnemu 13 „ „ 362.290·47			Dotacya 21 rat funduszu		
metalow. 28 „ „ 540.124·10			krajowego od r. 1887 do		
drzewn. 20 „ „ 138.854·37			r. 1907	1,550.000	—
ceramiczn. 17 „ „ 180.755·04			Bank krajowy	1.786.740	—
Innym gałęziom przem. 91 „ „ 1,803.913 28	3,707.457	41	Przyrost dotacyi do 31. grudnia 1906 . .307.653·87		
183			Mniej strata w roku 1907 . . 18.627·98	289 025	89
Udziały w Tow. przemysł.	72.200	—			
	3,779.657	41		3,779.657	41

Zamknięcie rachunków strat i zysków

z dniem 31. grudnia 1907.

Wydatki	Koron	h	Dochody	Koron	h
Prowizya Banku kraj . .	1.833	56	Odsetki: pobrane od dłużników	86.374	84
Podatki, koszta lustracyi i inne	21.530	04	„ od lokacyi w akc. Tow. dla wyrob. tkac. i suk. Łańcucie	2.000	—
Odsetki wypłacone Bankowi krajowemu . . .	82.445	31	„ zwłoki	2.729	90
Odpisy	448	81	Strata w roku 1907 . .	18.627	98
Straty na udziałach . .	3.475	—			
	109.732	72		109.732	72

Oprócz pożyczek z funduszu przemysłowego udzielano także zasiłki bezzwrotne na popieranie studyów handlowych, zawodowych i na przedsiębiorstwa przemysłowe z kredytu na cele te przeznaczonego. W czasokresie niniejszego sprawozdania przedstawiła Komisya następujące wnioski udzielenia zasiłków:

I. Na studya handlowe.

a) w kraju:

1. Akademii handlowej we Lwowie 400 K, i wyższej szkole handlowej w Krakowie 250 K na koszta wycieczek uczniów do fabryk i miejscowości przemysłowych (L. 1.060).

2. Aleksandrowi Stolarskiemu, słuchaczowi kursu abituryentów w c. k. wyższej szkole handlowej w Krakowie 100 K.

b) za granicą:

3. Tadeuszowi Kistrynowi ze Lwowa 1.000 K na uzupełnienie studyów w celu uzyskania kwalifikacyi na profesora wyższych szkół handlowych (L. 790).

4. Witołdowi Skalskiemu ze Lwowa 800 K na uzupełnienie studyów w tymże samym kierunku (L. 817).

5. Słuchaczom Akademii eksportowej we Wiedniu: Z. Kaczorowskiemu, L. Fabiańczykowi, L. Jakubowskiemu, M Browińskiemu, F. Wilińskiemu i A. Poznańskiemu po 600 K na studya tamże (L. 665, 666, 845, 913, 920 i 925)

6. Abrahamowi Rathowi 200 K na studya w Akademii eksportowej w Wiedniu (L. 1.121).

7. Mieczysławowi Łuczkiewiczowi 300 K na studya w Akademii eksportowej w Wiedniu (L 1.049)

8. Mieczysławowi Balickiemu 200 K na studya handlowe w Lipsku (L. 1 627).

II. Na studya zawodowe.

a) w kraju:

9. Dyrektorowi i trzem nauczycielom szkoły przemysłu drzewnego w Kołomyi 400 K na wycieczkę w okolice Prutu i Czeremosza, celem zebrania niknących motywów huculskich dla użytku szkoły (L. 294).

10. Technickiemu Kołu pomocy przemysłowej 600 K, na koszta praktyki wakacyjnej słuchaczów techniki (L. 233).

11. Maryi Antoniewiczównie 150 K na kształcenie się w rysunkach w państwowej szkole przemysłowej we Lwowie (L. 376).

12. Stanisławowi Bobrzeckiemu 60 K, jako zasiłek na ukończenie roku szkolnego w państwowej szkole przemysłowej we Lwowie (L. 119).

13. Jakóbowi Lwu, czeladnikowi rzeźbiarskiemu, na odbycie kursu rzeźby figuralnej w szkole przemysłu drzewnego w Zakopanem 200 K (L. 97).

14. Michałowi Demiańczukowi, ukończonemu uczniowi szkoły kołodziejsko-kowalskiej w Tłumaczu, 300 K na dodatkową naukę kucia koni w pracowni H. Chauera we Lwowie (L. 670).

15. Tomaszowi Dylowi, tkaczowi, na odbycie kursu tkackiego w szkole tkackiej w Krośnie 120 K (L. 295).

16. Franciszkowi Chodackiemu na naukę w szkole ślusarskiej w Świątnikach 100 K (L. 1.666).

17. Józefowi Pełeszczukowi, czeladnikowi szewskiemu, na uzupełnienie wykształcenia zawodowego w szkole szewskiej w Kołomyi, jako uczniowi nadzwyczajnemu 80 K (L. 844).

18. Mikołajowi Paszko i Leonowi Budzianowskiemu po 250 K na odbycie 10-cio miesięcznego kursu kaflarskiego w krajowej szkole garncarskiej w Kołomyi (L. 1.320).

19. Eliaszowi Kukurbie, garncarzowi, 100 K na odbycie praktyki kaflarskiej w krajowej szkole garncarskiej w Kołomyi (L. 336).

20. Michałowi Słobodzińskiemu, kaflarzowi z Budzanowa, na koszta uzupełnienia nauki w szkole garncarskiej kołomyjskiej 120 K (L. 1.117).

21. Franciszkowi Weberowi, uczniowi nadzwyczajnemu szkoły szewskiej w Kołomyi, 80 K zasiłku.

b) za granicą:

22. Michałowi Piskozubowi, nauczycielowi rysunków w Stanisławowie, 200 K na odbycie podróży i zbadanie stanu nauki rysunków w Wallachisch-Meseritsch, Pradze i Insbruku (L. 215).

23. Ludmile Pitschównej we Lwowie 400 K na dalsze studya w Monachium w zakresie rysunku, stosowanego do przemysłu artystycznego (L. 624).

24. Lambertowi Ruckiemu, absolwentowi oddziału artystycznego państwowej szkoły przemysłowej w Krakowie, na dalsze studya w zawodzie artystyczno-dekoracyjnym we Wiedniu 600 K (L. 298).

25. Helenie Majerskiej, na uzupełnienie nauki robót kobiecych we Wiedniu i w Reutlingen w Wirtembergii 300 K (L. 1.701).

26. Stanisławowi Kędzierskiemu, krawcowi w Monachium, na ukończenie specyalnej nauki krawiectwa za granicą 400 K (L. 137).

27. Michałowi Majcherowi 400 K na odbycie we Wiedniu pięciomiesięcznego kursu dla maszynistów i monterów elektrotechnicznych (L. 686).

28. Maryanowi Garbackiemu, ukończonemu uczniowi szkoły zabawkarskiej w Jaworowie, na dalsze praktyczne studyowanie zabawkarstwa za granicą 500 K. (L. 1.430/7).

29. Teodorowi Biłousowi, uczniowi szkoły keramicznej w Znaim, na odbycie ostatniego roku nauki 300 K (L. 1.192).

30. Romanowi Ciesielskiemu w Krakowie, dodatkowy zasiłek 200 K na pokrycie wydatków, poniesionych na studya w zakresie keramicznym za granicą (L. 1.099).

31. A. Lityńskiemu, ślusarzowi budowlanemu, odbywającemu nauki we Wiedniu, na ukończenie studyów 200 K (L. 1.007).

32. Michałowi Moczoradowi, czeladnikowi lakierniekiemu, 80 K na wyjazd do Wiednia, celem wyszukania sobie miejsca i dalszego praktycznego wydoskonalenia (L. 62).

33. Andrzejowi Studzińskiemu, ukończonemu uczniowi szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem, 800 K na studya w Kunstgewerbeschule we Wiedniu.

III. Ukończonym uczniom szkół zawodowych na rozpoczęcie pracy zawodowej.

34. Jedenastu ukończonym uczniom szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem, a to: rzeźbiarzom Antoniemu Jamce i Henrykowi Dejmekowi po 40 K; stolarzom Stanisławowi Szajnie, Janowi Mikulskiemu, Stanisławowi Cudzichowi, Władysławowi Ziemińskiemu, Józefowi Brzozowskiemu, Józefowi Chowańcowi, Franciszkowi Chycowi i Czesławowi Śmietanie po 60 K; cieśli Stanisławowi Królowi 80 K; razem 640 K na sprawienie narzędzi (L. 335).

35. Dziesięciu uczniom kraj. szkoły zabawkarskiej w Jaworowie, a mianowicie: Eustachemu Czumie, Mikołajowi Borysowi, Matwijowi Brytanowi, Michałowi Świtłakowi, Michałowi Bulowi i Janowi Lisowskiemu po 40 K; Janowi Kostrubie, Eustachemu Masiukowi i Mikołajowi Kobyciowi po 80 K; razem 480 K na sprawienie narzędzi i warsztatów (L. 182).

36. Józefowi Pyrgiesowi, ukończonemu uczniowi warsztatu naukowego tkackiego w Rychwałdzie, na sprawienie własnych krosien 80 K (L. 1.073);

37. Władysławowi Baczyńskiemu, koszykarzowi w Rudkach, 100 K (L 1.084).

38. Dymitrowi Bigusowi i Wasylowi Ołeksemu, ukończonym uczniom tkackiego warstatu naukowego w Gorlicach, po 80 K na sprawienie krosien (L. 1.089).

39. Henrykowi Gąsiorkowi, ukończonemu uczniowi szkoły tkackiej w Rychwałdzie, 120 K na zakupno krosien tkackich (L. 898).

40. Wasylowi Macewce, Piotrowi Maziakowi i Piotrowi Pyłypowowi, ukończonym uczniom szkoły tkackiej w Łańcucie, po 120 K na zakupno krosien tkackich (L. 901, 902, 903).

41. Emilowi Leszczyńskiemu, wykształconemu w Krośnie czeladnikowi tkackiemu, 200 K na założenie własnej pracowni tkackiej w Giermakówce (L. 904).

42. Prokopowi Kuczerakowi 150 K na założenie pracowni stolarskiej w Kałuszu, jeśli Wydział powiatowy tamtejszy taką samą kwotą do tego celu się przyczyni (L. 673).

43. Annie Jachimiak, włościance w Czarnym Dunajcu, która wędrowny kurs tkactwa ukończyła, 100 K na sprawienie drugiego ulepszonego krosna (L. 789).

44. Koszykarzom Mikołajowi Steciowi w Glinnej i Władysławowi Broklowi w Brzeżanach, po 100 K na założenie pracowni (L. 484 i 704).

45. Michałowi Matkowskiemu, Antoniemu Patkowskiemu i Szymonowi Frostowi, ukończonym uczniom szkoły szewskiej w Kołomyi, po 20 K na zakupno narzędzi szewskich (L. 667).

46. Janowi Czuchremu, ukończonemu uczniowi c. k. szkoły dla przemysłu drzewnego w Kołomyi, 40 K na zakupno narzędzi snycerskich.

47. Józefowi Pyrgiesowi, ukończonemu uczniowi warsztatu tkackiego w Rychwałdzie, 150 K na zakupno materyału surowego.

48. Spółce wytwórczej, złożonej z ośmiu b. wychowanków szkoły w Starym Sączu, 400 K na zakupno maszyn do szycia i 600 K na koszta założenia spółki i początkowy fundusz obrotowy (L. 22).

49. Karolowi Michalikowi, ukończonemu uczniowi szkoły kołodziejskiej w Grybowie, 100 K jako uzupełnienie subwencyi, udzielonej mu przez Wydział powiatowy grybowski na urządzenie własnej pracowni (L. 1.593).

*

50. Janowi Kurasiowi i Antoniemu Radoniowi w Kalwaryi, wykształconym w tamtej szkole stolarzom, pierwszemu 300 K, drugiemu 150 K, na założenie własnej pracowni (L. 549 i 1.324).

51. Karolowi Kłosowskiemu, ukończonemu uczniowi c. k. szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem, 80 K na zakupno narzędzi i przyrządów do rzeźby ornamentalno-figuralnej (L. 1.321).

52. Wasylowi Antoniakowi, ukończonemu uczniowi szkoły koszykarskiej w Siekierczycach, 40 K na zakupno narzędzi i przyborów koszykarskich (L. 927).

53. Ignacemu Wittkowi, ukończonemu uczniowi szkoły kołodziejskiej w Grybowie, 250 K na założenie własnego warsztatu (L. 1.100).

54. Wincentemu Mulikowi, przodownikowi w krajowej szkole zabawkarskiej w Jaworowie, 350 K na urządzenie własnej, specyalnej pracowni zabawkarskiej (L. 435).

55. Mikołajowi Dyrbawce, ukończonemu uczniowi nauk. warstatu tkackiego w Horodence, na sprawienie krosna tkackiego z przyborami 200 K (L. 1 620).

56. Bazylemu Karplukowi, b. uczniowi szkoły szewskiej w Witkowie, 80 K na zakupno maszyny do szycia (L. 1.698).

57. Danielowi Bałyczowi, absolwentowi szkoły zabawkarskiej w Jaworowie, na założenie tamże własnej pracowni 400 K (L. 318).

58. Janowi Kuszajowi, ukończonemu uczniowi szkoły szewskiej w Witkowie, 80 K na zakupno maszyny do szycia (L. 1.648).

59. Władysławowi Bednarczukowi, ukończonemu uczniowi szkoły szewskiej w Witkowie, 100 K na zakupno maszyny do szycia (L. 763).

60. Stefanowi Kaszowskiemu, ukończonemu uczniowi c. k. szkoły przemysłu drzewnego w Kołomyi, 40 K na sprawienie narzędzi rzeźbiarskich (L. 751).

61. Janowi Kozyrze i Antoniemu Stępieniowi, ukończonym uczniom szkoły sukienniczej w Rakszawie, po 120 K na założenie własnej pracowni.

IV. Na rozmaite cele przemysłowe i handlowe.

62. Redakcyi „Kupca polskiego“ 600 K, jako zasiłek na koszta wydawnictwa (L. 361).

63. Augustowi Porębskiemu w Krakowie, na dalsze wydawnictwo „Kupca polskiego“ 600 K (L. 140).

64. Administracyi wydawnictw Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie, 350 K na wydanie „Stylistyki handlowo przemysłowej“ (L. 25).

65. Towarzystwu koszykarskiemu w Skawinie 300 K (L. 1.581).

66. Utrzymywanej przez Kółka rolnicze szkole koszykarskiej w Dobrzechowie maszynę, narzędzia i inne przybory, pozostałe po zwiniętej szkole koszykarskiej w Wojsławiu (L. 1.114).

67. Związkowi polskiemu niewiast katolickich w Wieliczce 150 K na zakupno maszyn do szycia w utrzymywanej przezeń pracowni robót kobiecych (L. 820).

68. „Polskiemu Związkowi katolickich uczniów rękodzielniczych“ w Krakowie 300 K (L. 29).

69. Towarzystwu pomocy przemysłowej w Jarosławiu na koszta zebrania okazów okolicznego przemysłu domowego na odbyć się mającą wystawę w Jarosławiu 600 K (L. 30).

70. Związkowi stowarzyszeń przemysłowych w Stanisławowie na koszta organizacyi 600 K (L. 1.424).

71. Towarzystwu „Muzeum przemysłowe“ w Rzeszowie na założenie kultury wiklinowej przy szkole koszykarskiej w Przewrotnem 200 K, na poparcie ogólnej działalności Towarzystwa 250 K (L. 1.667 i 118).

72. Szwalni dzieci Maryi w Jarosławiu 200 K na naukę robót kobiecych (L. 513).

73. Stowarzyszeniu kobiet „Pomoc przemysłowa“ we Lwowie na dalsze wyuczanie wyrobu guzików nicianych 500 K (L. 1.491).

74. Ruskiemu stowarzyszeniu kobiet „Żyźń“ we Lwowie 340 K na zakupno dwóch maszyn do szycia (L. 4)

75. Konstancyi bar. Lipowskiej w Nowym Sączu 240 K na koszta nauki dziewcząt w wyrobie klimów (L 1 128).

76. Mieczysławowi Polaczkowi, lakiernikowi w Samborze, na poparcie produkcyi specyalnego i uznanego za bardzo dobry, lakieru do tablic szkolnych 500 K (L. 5).

77. Antoniemu Kozakiewiczowi w Szczawnicy 300 K na zakupno tokarni i narzędzi i założenie pracowni drobnych wyrobów snycersko-artystycznych o charakterze swojskim (L. 745).

78. Janowi Nazarowi w Kamionce strumił. 200 K na ulepszone narzędzia i przyrządy do wyrobu ulów, uznanych za najlepsze (L. 714).

79. Romualdowi Bielikowiczowi, nauczycielowi ludowemu w Załużu, 150 K na uzupełnienie i naprawę przyrządów do wyrobu szczotek przy pomocy młodzieży szkolnej (L. 384).

80. Mikołajowi Łotockiemu (ciemnemu) w Balicach 100 K na założenie pracowni koszykarskiej (L. 757).

81. Zofii d' Abancourt nauczycielce we Lwowie 500 K na wydawnictwo gier towarzyskich jako zabawek dla dzieci (L. 1.010).

82. Józefowi Habeście, szewcowi w Zakopanem, 600 K na rozszerzenie warsztatu (L. 777).

83. Tow. „Polska Sztuka Stosowana“ w Krakowie 1 000 K na wydawnictwa w zakresie krajowego przemysłu artystycznego.

84. Tow. Pomoc Przemysłowa w Czortkowie 600 K na szkołę wyrobu wzorzystych kilimów.

Pozatem zostały rozdane w krajowych i rządowych szkołach zawodowych
Al. XIV. zasiłki stypendyjne, których wykaz się tu ·/. załącza.

Zakończenie.

Skreśliwszy w głównych szczegółach obraz czynności Komisyi za ubiegłe sześciolecie, uważamy za wskazane dać jeszcze pogląd najogólniejszy na popieranie przemysłu krajowego przez Wysoki Sejm i krajową władzę autonomiczną.

Galicya była pierwszym z krajów koronnych, w którym odczuto potrzebę, ażeby sam kraj i jego reprezentacya, nie oglądając się na działanie c. k. rządu, przychodziła w pomoc rękodzielnikom i przemysłowcom w dźwiganiu krajowego przemysłu. Zaraz po otwarciu pierwszej linii kolejowej im. Karola Ludwika stanęła przed oczami dbałych o kraj ekonomistów w całej swej grozie ta prawda, że rozszerzenie łatwej komunikacyi handlowej, dozwalającej z prowincyi zachodnich przywozić tanio bardzo już tanie wyroby fabryczne wszelkiego rodzaju, musi stać się klęską dla naszych miast i miasteczek, zniszczyć nasze rzemiosła i przemysł w dawnych jego formach produkcyi, uczynić Galicyę niewolnicą przemysłu zagranicznego i odbiorczynią jego wytworów.

Wszystko to odczuto najwyraźniej na Wystawie krajowej rolniczo przemysłowej w r. 1877 we Lwowie, gdzie, prócz okazów wiejskiego przemysłu domowego, zgromadzonego troskliwie pod patronatem śp. Włodzimierza hr. Dzieduszyckiego, przedstawił się przemysł nasz bardzo ubogo. Rok 1877 stał się więc punktem wyjścia dla akcyi kraju w kierunku popierania przemysłu.

Na podstawie uchwały sejmowej z d. 28. sierpnia 1877 utworzonym został przy Wydziale krajowym, pod przewodnictwem marszałka krajowego, osobny komitet, noszący nazwę „tymczasowego komitetu doradczego“, któremu poruczone zostało czuwanie nad sprawami krajowego rękodzielnictwa i przemysłu, a oraz opiekowanie się szkołami rękodzielniczemi. Komitet ów przystąpił do wypracowania statutu dla kuratoryi, mającej stale zajmować się sprawami przemysłu domowego i rękodzielniczego, a Wydział krajowy wystąpił z żądaniem do c. k. rządu, aby się tenże we wszystkich sprawach rękodzielnictwa i przemysłu krajowego z komitetem porozumiewał. C. k. rząd odpowiedział jednak odmownie i nie chciał wejść w żaden stosunek z komitetem, skutkiem czego zapadła w Sejmie d. 16. października 1878 uchwała, polecająca Wydziałowi krajowemu, aby utworzył przy Wydziale krajowym stałą kuratoryę dla spraw rękodzielnictwa i przemysłu domowego jako doradczy i pomocniczy organ Wydziału.

W myśl tej uchwały i na podstawie wydanego przez Wydział krajowy statutu, powołaną została d. 13. czerwca 1879 do życia „Kuratorya dla spraw przemysłu domowego i drobnego“, pierwsze ciało autonomiczne, które się w tym ograniczonym zakresie sprawami rękodzieł i przemysłu krajowego zajmować zaczęło.

Kuratorya rozpoczęła swe czynności w listopadzie 1879, lecz stanowisko jej stało się od samego początku bardzo trudnem. Działalność tamowana była brakiem środków i dróg wykonawczych. Kuratoryą spędzała swój czas tylko na rozprawach teoretycznych i wnet odczuła swą bezsilność. Nie chcąc przeto tworzyć instytucyi „obarczonej wielką odpowiedzialnością obywatelską a pozbawionej możności działania“, (jak to w sprawozdaniu Kuratoryi powiedziano), złożyli członkowie Kuratoryi w r. 1882 zbiorowo swe mandaty.

W kraju wzrastał tymczasem ruch, dążący do podnoszenia rękodzieł i przemysłu, do zakładania szkół przemysłowych uzupełniających i zawodowych. Wydział krajowy uznał zatem, że sprawy rękodzielnictwa i przemysłu nie mogą się nadal obejść bez opieki kraju, i doprowadził do utworzenia „Komisyi krajowej dla przemysłu domowego i rękodzielniczego“, która z dniem 24. października 1884 weszła w życie.

Zakres tej instytucyi był już znacznie szerszy, a ówczesny marszałek krajowy, dr. Mikołaj Zyblikiewicz, jako przewodniczący Komisyi, popierał gorąco jej działalność, polegającą głównie na tworzeniu szkół przemysłowych i warsztatów wzorowych, na udzielaniu stypendyów i zasiłków na kształcenie się zawodowe w kraju i za granicą, oraz na badaniu stosunków przemysłu w kraju i poznawaniu warunków obcej produkcyi przemysłowej. Na cele te wstawiać począł Sejm wydatniejsze kwoty do budżetu krajowego, z którego już i pożyczki na cele przemysłowe udzielał Wydział krajowy na wniosek Komisyi jako swego organu doradczego.

Działanie tej Komisyi trwało do r. 1887. Budżet jej z tego roku wynosił już 110 960 K i było już podówczas 17 szkół zawodowych, powiatowych lub krajowych, oraz 15 szkół przemysłowych uzupełniających. Poza tem istniały dwie rządowe szkoły zawodowe i dwie c. k. państwowe przemysłowe.

W r. 1888 nastąpiło jeszcze jedno przekształcenie instytucyi, opieknjącej się sprawami przemysłowemi kraju. Uznano potrzebę jeszcze szerszego zakreślenia jej zadań, oddania jej opieki nad przemysłem krajowym w ogóle, a nietylko nad przemysłem domowym i rękodzielniczym — i na posiedzeniu Sejmu z d. 19. stycznia 1888 uchwalono statut, w którym Komisyi dano nazwę „Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych“ i stosownie do tego rozszerzono ramy jej działalności. Zmiany, rozszerzające jeszcze dalej i normujące ściślej tę działalność Komisyi „jako organu doradczego Wydziału krajowego w wykonywaniu wszelkich jego czynności

ku podniesieniu przemysłu w kraju", zostały wprowadzone do jej statutu na mocy uchwały Sejmu z d. 19. września 1903.

Rozstrzygającą dla dalszej całej akcyi w kierunku bezpośredniego popierania przemysłu i wpływania na tworzenie się większych, fabrycznych przedsiębiorstw przemysłowych w kraju, była uchwała Sejmu z d. 22. stycznia 1887, mocą której utworzonym został stały fundusz przemysłowy, przeznaczony na pożyczki dla przemysłowców, a zbierany z uchwalanych co roku dotacyj. Jak ten fundusz w ciągu 20 lat się rozwinął i jak wpływał na tworzenie się większych przedsiębiorstw przemysłowych — przedstawił już dr. A. Zgórski w zamieszczonym powyżej referacie. Ale trzeba było konsekwentnych usiłowań w dwojakim kierunku, ażeby do tych wyników doprowadzić: raz, wzbudzać i utrwalać w samym Sejmie przekonanie, że w interesie całego kraju leży jak najdalej idące poparcie nietylko przemysłu rękodzielniczego, lecz także wielkiego — a powtóre, wyrabiać w przemysłowcach świadomość, że kraj nie może rzucać swych funduszów na niedojrzałe pomysły, wiodące do strat i klęsk, lecz iść w pomoc poważnej pracy, opartej na zawodowej znajomości rzeczy i wprowadzającej wydatne kapitały prywatne w popierać się mające przedsiębiorstwa.

Skutkiem tych usiłowań jest przedewszystkiem to, że w całej dzisiejszej akcyi przemysłowej widać mniej fantazyi, a więcej trzeźwego rachunku i dojrzałych studyów — że coraz odważniej, za impulsem danym przez Wysoki Sejm, biorą w tej akcyi udział kapitały prywatne, że ściąga się do kraju specyalnie wykształconych, majętnych przemysłowców, którzy, korzystając z pomocy funduszu przemysłowego, zakładają tu wielkie fabryki. Na dowód tego wszystkiego wystarczy wspomnieć o otwarciu w maju b. r. wielkiej tkalni mechanicznej na 520 krosien braci Czeczowiczków w Andrychowie i o przygotowaniach do utworzenia tkalni lnianej na 350 krosien przez przemysłowca G. Marburga z Moraw w Krośnie (z włączeniem tamtejszej tkalni dotychczasowej), — wystarczy wskazać na powstanie nowych, względnie na znaczne udoskonalenie i rozwinięcie dawniejszych fabryk zapałek w Skolem, Stryju, Bolechowie, Żywcu i Sidzinie, na fabrykę papieru w Wadowicach, puszek blaszanych w Prądniku białym, tłuszczów roślinnych w Jarosławiu, lakierów i farb w Krakowie i Lwowie, fabrykę armatur i pomp w Trzebini, farb artystycznych w Zwierzyńcu, na dwie fabryki cukrów i czekolady we Lwowie, fabrykę pierników i mączki dla dzieci w Jarosławiu, huty szkła w Tarnowie, Żółkwi i Jaworznie, zakład witraży w Krakowie, zakłady litograficzne w Krakowie i Lwowie, na fabryki narzędzi rolniczych w Krakowie i Tarnowie, dachówek we Lwowie i Niepołomicach, podków ek, gwoździ i ocyli w Mogile, wyrobów platerowanych w Krakowie, na garbarnie w Podgórzu i Oświęcimiu, fabrykę bielizny w Przemyślu, pończoch w Jarosławiu, wód mineralnych w Krakowie, waseliny w Klęczanach, na fabrykę sukna w Kętach, piórek i pióropuszów w Przemyślu, na tkalnię mechaniczną wełny czesankowej w Kołomyi, tkalnię akcyjną w Łańcucie, fabrykę stolarską w Krakowie, fabrykę siatek drucianych i mebli żelaznych w Krakowie, lin drucianych w Drohobyczu, woreczków papierowych we Lwowie, latarń, lamp, naczyń blaszanych, samowarów i t. p. w Dębnikach, fabrykę kawy sztucznej w Stanisławowie, kas ogniotrwałych we Lwowie, wyrobów ślusarskich w Stryju, wag we Lwowie, guzików metalowych i zapięć w Podgórzu, fabryki opatrunków we Lwowie i Podgórzu, fabryki gliceryny i mydeł we Lwowie, papieru listowego i kopert we Lwowie, Zakładu czyszczenia i przeróbki włosienia w Brodach, krzeseł w Bolechowie, plomb w Podwołoczyskach, farbiarń i drukarń płócienek w Andrychowie, fabryki kartonaży w Tarnowie, fabryki maszyn w Rzeszowie i inne.

W całej tej działalności bezpośredniego popierania przemysłu odgrywał fundusz przemysłowy rolę drożdży, pobudzających przedsiębiorstwa do szerszego rozwoju. W największej części wypadków oddziałał ze skutkiem pomyślnym, a że w niektórych wypadkach nie dopomógł do rozwinięcia i ustalenia przedsiębiorstwa i nie zapobiegł upadkowi — to rzecz bardzo naturalna, bo nie od samych pieniędzy zawisło powodzenie w zakresie przemysłu, lecz także, a może i więcej, od dzielności, obrotności i fachowego uzdolnienia osób, które przedsiębiorstwami kierują. I fundusz przemysłowy ponosił zatem straty, są one jednak — jakto zestawienia cyfrowe udowadniają — znikome w porównaniu z korzyściami, które dla przemysłu przy pomocy funduszu osiągnięto.

Wydaje się niektórym badaczom, rozpatrującym stosunki ekonomiczne Galicyi, że jednak akcya popierania przemysłu przy pomocy funduszu przemysłowego była zbyt nikłą i powolną — że należało szybciej, odważniej i ryzykowniej ją pchnąć na szersze tory. Komisya mniema wszakże, że akcya taka, jaką dotąd była, odpowiadała położeniu i możności kraju, a co więcej, rozliczała się trzeźwo z przygotowaniem ludności do podejmowania przedsiębiorstw przemysłowych, z wzrastaniem ilości fachowców i kształtowaniem się stosunków ekonomicznych i handlowych, które umożliwiały nietylko produkcyę, lecz i zbyt wytworów przemysłu krajowego w warunkach, dających mu możność utrzymania się i dalszego rozwoju. Sprawdzić zresztą należy, że w żadnym z krajów koronnych monarchii, Sejm i władza autonomiczna nie uczyniły dla przemysłu tyle, co w Galicyi i nie rozpoczęły tej akcyi tak wcześnie, jak u nas.

Rozumie się, że dziś, gdy już przewalczono pierwsze trudności, gdy rozproszono początkowe obawy, gdy rzucono zdrowe podstawy dla wielu gałęzi przemysłu i ośmielono kapitały do angażowania się w przemyśle — może dalsza akcya postępować odważniej i ogarniać coraz szersze kręgi. Stać się to może tem łatwiej, że samo społeczeństwo wydaje już z siebie organizacye, idące tej akcyi na rękę, że wspomnimy tylko „Centralny Związek galicyjskiego przemysłu fabrycznego“, który w niejednej sprawie — zwłaszcza w ostatnich czasach — rozważnie z Komisyą współpracował i swemu zadaniu inicyatywy i pośrednictwa w wytwarzaniu nowych i coraz silniejszych posterunków przemysłu zupełnie odpowiada — oraz Ligę pomocy przemysłowej, która poucza niezmordowanie ludność krajową o produkcyi przemysłowej kraju, agituje na jej korzyść i stara się zbytowi wyrobów krajowych wywalczyć pierwszeństwo przed wyrobami przemysłu obcego.

Położenie w kraju jest więc już dzisiaj takie, że jeśli tylko gospodarka budżetowa i wzmocnienie finansów krajowych zezwolą na to, może i powinien być fundusz przemysłowy jeszcze bardziej wzmocniony i rozwój przedsiębiortw przemysłowych szerszem powinien popłynąć korytem.

* * *

Poza akcyą bezpośredniego popierania przemysłu nie spuszczała Komisya z oka całej sfery zawodowego kształcenia młodzieży. Owszem, coraz usilniej stara się o nie na rozmaitych drogach w tem przeświadczeniu, że tą pracą u podstaw — która ma w młodzieży budzić i utrwalać zamiłowanie do pracy ręcznej i szacunek dla niej, wyrabiać dzielnych i bardziej wykształconych zawodowców — powinno się dojść niemal do przekształcenia natury naszej, która nas wiedzie łatwiej ku celom i studyom oderwanym i nie dostarcza Ojczyźnie dość rąk do pracy nad materyalnem jej wzmocnieniem.

Obok tego celu ogólnego zmusza do energicznych wytężeń w kierunku kształcenia zawodowego widok naszych zubożałych miast i miasteczek, gdzie wskutek ciężkich przewrotów ekonomicznych podupadło mieszczaństwo i rzemiosła i gdzie dźwiganie go z tego upadku staje się jednem z najważniejszych zadań politycznych naszego kraju.

Zarówno szybki rozwój techniki przemysłowej jak i zaskoczenie Galicyi potężną siecią komunikacyi kolejowej, oddziałały zabójczo na rozwój naszych rzemiosł, niegdyś tak kwitnących. Stało się to nietylko u nas, lecz także w innych krajach, a przybrało takie rozmiary, że poczęto podawać w wątpliwość, czy wobec rozszerzania się fabrycznych form produkcyi na wszystkie dziedziny przemysłu, nie należy uważać produkcyi rękodzielniczej za formę skazaną na zatratę i wszelkie rzemiosło za coś, co wkrótce utonie w wytwórstwie maszynowem.

Nie długo jednakże panowały takie wyobrażenia. Ocknięto się, że zarówno ze względów społecznych, jak etnicznych i artystycznych, nie może być stan średni a z nim i rzemiosła skazane na zatratę, że przecież niemożliwą byłaby konstrucya społeczna, w której jedynymi składnikami byliby kapitalista, fabrykant, martwa maszyna i robotnik. Rzucono się zatem w całej Europie a obecnie i w Ameryce do ochrony stanu średniego i takiego odrodzenia rzemiosł i organizacyi przemysłu drobnego i domowego, ażeby im zapewnić szerokie a właściwe miejsce obok fabryk i ich potężnej produkcyi.

A że to odrodzenie jest przekształceniem na nowych podstawach, wymagającem od rękodzielnika bez porównania więcej wykształcenia niż przedtem, więc tworzenie i rozwój szkół zawodowych i warsztatów naukowych stało się hasłem tych dążeń odrodczych.

Wskazaliśmy powyżej, jak wcześnie wszedł kraj nasz na tę drogę i jak konsekwentnie dalej Komisya nad kształceniem zawodowem młodzieży krajowej pracuje. Otóż praca ta nie jest i nie może być już zamknięta. Szkół przemysłowych uzupełniających mamy zbyt mało, a organizacya ich musi być bardziej rozwiniętą i ustaloną. Specyalny komitet z łona Komisyi obraduje nad projektem do ustawy krajowej, któryby posłużył Wysokiemu Sejmowi w najbliższym czasie do uporządkowania tego działu szkolnictwa.

Szkół zawodowych posiada Galicya dość dużo. Stoi na tym punkcie wyżej od wielu innych krajów koronnych, lepiej nawet, niż Węgry, które, jako państwo mające swój rząd, bez porównania więcej zdziałały w kierunku bezpośredniego popierania przemysłu, ale mniej stosunkowo zrobiły dla odrodzenia rzemiosł i kształcenia zawodowego. Wobec ludności okrągło 20-milionowej, posiadają Węgry obecnie tylko 3 wyższe szkoły przemysłowe i 25 szkół zawodowych.

Co do naszych szkół zawodowych bywają podnoszone wątpliwości, czy one wpływają dość silnie na ulepszanie techniki i organizacyi przedsiębiorstw rękodzielniczych i czy młodzież w nich kształcona pozostaje przy swych zawodach.

W kraju naszym, gdzie szkolnictwo, zwłaszcza początkowe, nie stanęło jeszcze na odpowiedniej wyżynie, gdzie zatem dla ludzi choćby nieco wykształconych otwierają się rozmaite pola zajęcia — trafia się dość często, że uczeń szkoły zawodowej porzuca swój zawód i bierze się do innego zajęcia, ażeby zarobić na życie. Wszak doświadczenie codzienne poucza, że nietylko uczniowie szkół zawodowych, lecz praktycznie wykształceni zawodowcy, jak krawcy, szewcy, stolarze, przechodzą na woźnych, dozorców, pomocników kancelaryjnych itd. Otóż dzieje się to i z uczniami szkół zawodowych, zwłaszcza w tej krytycznej chwili życia, gdy uczeń, odbywszy naukę zawodową a nie wciągnąwszy się jeszcze w praktykę, zmuszony jest odbyć trzyletnią służbę wojskową, w której niejednokrotnie używanym bywa do pisania i rachowania w wojskowych kancelaryach. Odwyknięcie trzyletnie od zawodowej pracy ręcznej a nawyknięcie do innego trybu życia wpływa w takiej chwili na postanowienia co do dalszej przyszłości — nie dziw zatem, że i wielu z pomiędzy uczniów szkół zawodowych znajdujemy później na stanowiskach, nie mających nic wspólnego z pierwotnem ich wykształceniem zawodowem. I nie jest to specyalnością galicyjskich szkół

zawodowych, że tracą pewną część swych uczniów na korzyść innych zajęć. To bywa wszędzie.

Jaki to stanowi procent ukończonych wychowanków szkół u nas, nie podobna ściśle podać — bo nie zawsze możliwem jest zasięgnięcie wiadomości o dalszych losach ucznia, skoro szkołę opuści. Nie mamy więc podstaw do ścisłej statystyki pod tym względem. O ile jednak ze sprawozdań nadesłanych Komisyi przez zarządy szkół zawodowych da się obliczyć, pozostawało i pozostaje w zawodzie koszykarskim 60%, kołodziejsko-kowalskim 61%, stolarskim 56%, zabawkarskim 53%, garncarskim (kaflarskim) 74%, szewskim 75%, tkackim 48%, sukienniczym 51%, koronkarskim i hafciarskim 65% uczniów i uczenic.

W wyborze zawodów, dla których w kraju szkoły zawodowe zostały zorganizowane, nie trzymano się niewolniczo przykładów obcych, lecz brano na uwagę w pierwszym rzędzie potrzeby własnego przemysłu domowego i rękodzielniczego. Tak np. istnieją u nas szkoły szewskie i kołodziejsko-kowalskie, jakich zresztą niema wcale w innych krajach Austryi, a których potrzebę i pożyteczność stwierdza właśnie wyższy procent pozostających w zawodzie wychowanków. Obecnie rozszerza Komisya zakres zawodów w szkolnictwie, lecz na razie czyni to nie za pomocą szkół stałych, lecz kursów, jak np. w blacharstwie, piekarstwie i młynarstwie. Forma kursów, które dozwalają sięgać pomiędzy starszych i praktycznie już pracujących zawodowców, a nie pociągają za sobą większych kosztów i dają możność wędrownego nauczania, wedle potrzeby, w rozmaitych punktach kraju — nadaje się tu bardzo dobrze, a trudnością jest tylko wyszukiwanie i pozyskiwanie fachowych instruktorów, których dopiero dla takich kursów przysposabiać potrzeba.

Zwracając się teraz ku praktycznemu oddziaływaniu naszych szkół i kursów zawodowych na rozwój odnośnych gałęzi przemysłu, stwierdzić należy w wielu wypadkach wyniki dodatnie. Tak np. koszykarstwo krajowe, dziś już znacznie rozwinięte, zawdzięcza ten rozwój, jeśli nie wyłącznie, to bardzo przeważnie tworzonym przez kraj szkołom i kursom koszykarskim; tkactwo ręczne, domowe należałoby już u nas pewnie do zamarłej przeszłości, gdyby nie wszczęta przed 20-tu laty i konsekwentnie dalej prowadzona akcya zakładania i podtrzymywania szkół tkackich, które w pewnych specyalnościach ulepszyły i dźwignęły ręczną produkcyę tkacką, zdolną jeszcze dziś, obok potężnego tkactwa mechanicznego, dać tkaczowi możność zarobkowania na życie; stolarstwo, co do rozpowszechnienia znajomości rysunku zawodowego, techniki zawodowej i uszlachetnienia form, ma szkołom tego zawodu wiele do zawdzięczenia; garncarskie warsztaty naukowe, szkoły i kursy podniosły nietylko poziom fachowych wiadomości w gałęziach przemysłu keramicznego, lecz wprost przyczyniły się do wytworzenia przemysłu kaflarskiego, który po dziś dzień już tak wiele pracowni wytwórczych w kraju posiada itd.

Ale jest jeszcze szeroka i wdzięczna sfera działania, która nie może należeć do szkoły, a powinna znaleźć jak najwydatniejszą pomoc i opiekę, jeśli praca szkół zawodowych nie ma iść na marne. Jest nią zajmowanie się nowemi, na zasadach szerszej wiedzy zawodowej tworzonemi przedsiębiorstwami przemysłowemi—przychodzenie im z pomocą w organizowaniu produkcyi i zbytu, tak ważnem ze względu na ciężkie warunki konkurencyi z wyrobami pozakrajowymi—popieranie ruchu kooperatywnego i wytwarzanie spółek wytwórczo-handlowych, na których tegoczesne rękodzielnictwo i przemysł domowy muszą się jak najsilniej oprzeć, jeśli obok fabryk i ich organizacyi produkcyjno-handlowej mają sprostać swoim zadaniom.

Działając w tym kierunku usiłowała Komisya w wielu wypadkach, a w dostępnych jej granicach, jak najwydatniej wspierać przedsiębiorstwa poszczególne

i spółki. Należy jednak stwierdzić, że była to niejednokrotnie praca niewdzięczna, pełna zawodów i niepowodzeń, gdyż brakło odpowiednio przygotowanych ludzi i dostatecznej kontroli. Dość wskazać na niefortunne spółki magazynowe dla szewców we Lwowie, Kulikowie, Sędziszowie, Przemyślu i Łańcucie i na wytwórczą spółkę szewską we Lwowie, na których fundusz przemysłowy poniósł straty, aby udowodnić, że już w tym jednym, zdawałoby się bardzo racyonalnym kierunku jednoczenia szewców co do ułatwień w zakupnie materyałów, trudno było doprowadzić do dobrego współdzielczego ustroju.

Niepowodzenia, nadużycia i bankructwa nie mogą jednak i nie powinny wstrzymać dalszej w tym kierunku akcyi, a to tem bardziej, że obecnie spotyka się ona z równoległą akcyą instruktorów stowarzyszeń przemysłowych, mających na celu uporządkowanie tych stowarzyszeń, które, przez tak długie lata pozbawione wszelkiej pomocy i istotnego nadzoru, znajdują się w stanie opłakanego zaniedbania.

Tworzenie zatem spółek magazynowych i wytwórczych, któreby się opierały o zreorganizowane i dobrze zarządzane stowarzyszenia przemysłowe, musi pozostać ważnym punktem programowym dla dalszej akcyi popierania drobnego przemysłu. Aby zaś przygotowywać odpowiednie siły do prowadzenia takich spółek i wogóle rozszerzać wśród drobnych przemysłowców bardzo dziś niedostateczne wiadomości z zakresu rachunkowości przemysłowej, popiera Komisya zasiłkami specyalne kursy buchalteryczne, urządzane przez stowarzyszenia przemysłowe zazwyczaj z inicyatywy instruktorów tychże stowarzyszeń.

W kierunku organizowania spółek magazynowych i wytwórczych jest wogóle za słabym jeszcze ruch w naszem społeczeństwie. Związki stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych pilnowały dotąd prawie wyłącznie zakładania i rozwijania stowarzyszeń kredytowych, magazynowym zaś i wytwórczym poświęcały zbyt mało uwagi i pracy. Ten stan rzeczy powinien uledz zmianie i społeczeństwo ma prawo domagać się od rzeczonych Związków, aby weszły teraz z całą energią na pole zaniedbywanych dotąd spółek wytwórczych.

Organizacyą wytwórczości przemysłu domowego zajmuje się od dziesięciu lat z chwalebną gorliwością krajowy Związek przemysłowy. Po przewalczeniu tysiącznych trudności, jakie z natury rzeczy wytwórczo-handlowe opanowanie przemysłu domowego przedstawia, powiodło się kraj. Związkowi przemysłowemu, przy wydatnej pomocy kraju i posiłkowaniu się szkołami zawodowemi, doprowadzić w kilku gałęziach przemysłu do poważnych wyników. I tak: zdołał Związek zorganizować produkcyę tkaczy w Wilamowicach łącznie z oddanym mu w zarząd warsztatem naukowym tkackim i doprowadzić wartość jej roczną do kwoty około 27.000 K; podjął zespolenie produkcyi kuśnierskiej (kożuszniczej) w Tyśmienicy i uzyskawszy znaczne dostawy wyrobów kuśniersko-krawieckich dla Zarządów kolei państwowej, doprowadził wartość roczną tej produkcyi do 94.000 K; rozwija coraz szerszą akcyę w organizowaniu produkcyi koszykarskiej, na razie w Wielowsi, Skawinie i Gdowie, w popieraniu kultur łoziny koszykarskiej przez dostarczanie dobrych sadzonek, rowinięciu handlu łoziną itd. Jeżeli Związek na tej drodze akcyę swą będzie wytrwale i konsekwentnie rozwijał, to odda tem niewątpliwie znaczne usługi przemysłowi domowemu, wprowadzi go na nowe tory, wzmocni, uchroni od upadku i wytwarzać będzie zwolna ważną tamę przeciw emigracyi włościańskiej do Prus i za Ocean.

Poszczególnych spółek produkcyjnych, a to spółek żywotnych, które przy pomocy funduszu krajowego zdołały się utrzymać i przewalczać nawet ciężkie katastrofy, nie mamy niestety dużo do wyliczenia. W pierwszym rzędzie stoi tu Towarzystwo powroźnicze w Radymnie, Towarzystwo stolarzy w Kalwaryi,

Związek krawców katolickich w Krakowie, Towarzystwo dostaw dla armii we Lwowie, Spółka ślusarska w Świątnikach, Towarzystwo kowali w Sułkowicach, Towarzystwo tkaczy im. św. Sylwestra w Korczynie, Towarzystwo kapeluszników w Myślenicach i inne.

W dobrze zrozumianym interesie drobnego przemysłu, nie poprzestawała jednak Komisya na udzielaniu pomocy tylko samym spółkom. Owszem, w szerszych jeszcze rozmiarach dawała zasiłki bezzwrotne młodzieży rękodzielniczej, pragnącej uzupełnić swe wiadomości zawodowemi studyami lub założyć pracownię, a pożyczki z funduszu przemysłowego na ulepszenie, maszynowe wyposażenie i rozszerzenie istniejących już pracowni.

Wbrew pojawiającym się tu i owdzie twierdzeniom, że Komisya i Wydział krajowy popierają dziś z funduszu przemysłowego przeważnie przemysł fabryczny, a znacznie mniej drobny, należy tu skonstatować, że od początku istnienia funduszu przemysłowego z udzielonych zeń 460 pożyczek przypada 141 w wysokości po 5000 K i 115 w wysokości po 10.000 K, tj. razem 256 czyli około 56% pożyczek mniejszych na spółki i drobne przedsiębiorstwa przymysłowe. Zależało to już od dzielności i obrotności biorącego pożyczkę rękodzielnika, o ile zdołał przy jej pomocy przedsiębiorstwo swe rozwinąć. Trudnoby było wyliczyć dziś wszystkie takie pracownie, z chlubą jednakże wskazać można na niejedną, która z drobnych początków stała się już dziś znacznem fabrycznem przedsiębiorstwem. Wystarczy wspomnieć fabrykę siatek i mebli drucianych J. Góreckiego w Krakowie, fabrykę naczyń blaszanych, samowarów, latarń itd. S. Sulikowskiego w Dębnikach, wyrób kas ogniotrwałych W. Kosiby i wyrób wag J. Stankiewicza we Lwowie, wyrób lin drucianych br. Batorowiczów w Drohobyczu, konstrukcyi żelaznych J. Wehrsteina w Stryju, wyrobów kowalskich i powoźniczych H. Chauera we Lwowie, urządzeń elektrycznych K. Domiczka we Lwowie, pieców kaflowych K. i J. Siomiaka w Kołomyi, M. Gromosiaka w Krynicy i inne.

W końcu nie można pominąć milczeniem, że do całej akcyi podnoszenia przemysłu drobnego i stanu rękodzielniczego należy jeszcze wynagradzanie nauki praktycznej w pracowniach prywatnych majstrów, do czego Komisya przyczyniała się dotąd w ten sposób, że subwencyonowała wystawy prac rękodzielniczych — oraz udzielanie pomocy na organizacyę ustawowych Związków stowarzyszeń przemysłowych, mających doniosłe znaczenie w pracy nad odrodzeniem naszych rzemiosł.

* * *

Opierając się na powyższem sprawozdaniu, pozwala sobie Komisya przedstawić następujące wnioski:

Wydział krajowy raczy:

I. Przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie niniejsze do wiadomości;

II. Przedłożyć Wysokiemu Sejmowi ułożony przez Komisyę projekt preliminarza wydatków funduszu krajowego na podniesienie w kraju rękodzielnictwa przemysłu i handlu na r. 1909 do uchwalenia;

III. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi potrzebę uchwalenia rezolucyi, domagającej się od c. k. Rządu, ażeby umożliwił dalszą wydatniejszą akcyę kraju w kierunku zakładania i rozszerzania szkół zawodowych oraz urządzania zawodowych kursów wędrownych i majsterskich, przyznając na ten cel ze skarbu państwa znacznie wyższe zasiłki niż dotychczas.

IV. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi potrzebę ponowienia następujących rezolucyi:

a) Wzywa się c. k. Rząd, aby założył w jak najkrótszym czasie dwuklasową szkołę handlową przy c k. Akademii handlowej we Lwowie i przyczyniał się jak najwydatniej do utrzymania takiejże szkoły przy wyższej szkole handlowej w Krakowie

b) Wzywa się c. k. Rząd, aby w myśl §. 5. ustawy z d. 24. sierpnia 1899 o szkołach realnych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem, założył w jak najkrótszym czasie dwuklasowe szkoły handlowe na razie przynajmniej przy dwóch szkołach realnych.

c) Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby poczynił starania celem jak najrychlejszego założenia na koszt kraju, przy współudziale c. k. Rządu i czynników miejscowych, trzech dwuklasowych szkół handlowych w miastach prowincyonalnych o znaczniejszym ruchu handlowym.

d) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby zwrócił uwagę na potrzebę kształcenia sił nauczycielskich dla wyższych i niższych szkół handlowych i przeznaczył na ten cel odpowiednie fundusze.

e) Wzywa się c. k. Rząd, ażeby utworzył we Lwowie komisyę egzaminacyjną dla nauczycieli wyższych i niższych szkół handlowych.

V. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi potrzebę ponowienia rezolucyi do c. k. Rządu:

a) ażeby obracał większe niż dotychczas kwoty, z przyznanych na ten cel funduszów państwowych, na popieranie rękodzieł i przemysłu w Galicyi, jużto w formie udzielania maszyn pomocniczych, jużto w formie pożyczek i subwencyi bezzwrotnych;

b) ażeby znosił się w sprawach tego popierania i w sprawie urządzać się mających specyalnych kursów dla rękodzielników z Wydziałem krajowym i Komisyą krajową dla spraw przemysłowych, celem uzyskania jednolitości w działaniach kraju i państwa;

c) ażeby zaniechał dalszego urządzania kursów zawodowych z językiem wykładowym niemieckim, jako niezrozumiałym dla bardzo przeważnej większości rękodzielników w Galicyi.

VI. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi potrzebę ponowienia rezolucyi, wzywającej c. k. Rząd:

a) ażeby przy szkołach państwowych przemysłowych we Lwowie i Krakowie urządził specyalne oddziały elektrotechniczne;

b) ażeby przystąpił do urządzenia stałych kursów dla palaczy i dozorców maszyn parowych oraz dla maszynistów kolejowych przy c. k. Szkole politechnicznej lub państwowej Szkole przemysłowej we Lwowie;

c) ażeby urządził przewidziany pierwotnym programem państwowej Szkoły przemysłowej we Lwowie oddział keramiczny przy tejże.

VII. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi do stabilizowania na zajmowanych dotąd posadach:

a) Jana Kunstmana, kierownika krajowej Szkoły sukienniczej w Rakszawie;

b) Stanisława Gnoińskiego, kierownika Szkoły kowalsko-kołodziejskiej w Tłumaczu.

We Lwowie, dnia 31. maja 1908.

Dr. Władysław Jahl,
Zastępca Prezesa Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych.

Juliusz Starkel,
Sekretarz Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych.

Wykaz

kosztów utrzymania szkół przemysłowych uzupełniających w roku 1906/7.

(Wedle preliminarza na rok 1907).

Liczba porządk.	Siedziba szkoły	Fundusze miejscowe						Subwencye				Razem
		Gminy	Fundacye	Kasy oszczędności	Towarzystwa zaliczkowe	Opłaty szkolne	Inne fundusze	Rad powiatow.	Izb. handl. i przemysł.	Funduszu krajowego	Skarbu państwa	
		K o r o n										
1	Biała	800	—	400	—	300	60	400	800	2.060	2.060	6 880
2	Bochnia	1.000	—	—	—	—	—	—	—	944	1.090	3.034
3	Brody	600	—	—	—	—	—	200	1.000	1.168	1.134	4.102
4	Brzesko	30	—	—	—	—	270	300	200	955	800	2.555
5	Brzeżany	400	—	—	—	—	—	300	—	1.222	1.170	3.092
6	Buczacz	400	—	—	—	—	100	400	200	1.100	1.100	3.300
7	Chrzanów	400	—	—	100	—	—	400	200	970	1.100	3.170
8	Drohobycz	700	—	100	20	—	100	550	—	1 921	2.230	5.621
9	Gorlice	200	—	—	300	—	—	400	300	1.168	1.250	3.618
10	Jarosław	688	—	—	—	—	—	400	—	1.266	1.400	3.754
11	Jasło	400	—	—	—	—	—	240	200	1 325	1.170	3.335
12	Kałusz	200	—	—	—	—	—	200	—	1.360	1.260	3.020
13	Kęty	816	—	—	—	—	—	—	—	817	950	2.583
14	Kołomyja I.	1 020	480	—	—	—	—	300	—	1.230	1.350	4.380
15	Kołomyja II	1.703	—	—	—	—	—	100	—	1.703	1 500	5.006
16	Kraków na Kleparzu	2.852	—	—	—	—	—	—	—	2.853	3.100	8.805
17	„ w Ogrodzie angielskim	1.415	—	—	—	—	—	—	—	1.415	1.900	4.730
18	„ na Smoleńsku	1.380	—	—	—	—	—	—	—	1.340	1.290	4.010
19	„ „ Kaźmierzu	1.825	—	—	—	—	—	—	—	1.825	1.650	5.300
20	„ przy ul. Dietla	1.474	—	—	—	—	—	—	—	1.474	1.402	4.350
21	Krosno	500	—	—	—	—	—	200	—	1.269	1.346	3.315
22	Lwów im. św. Anny	2.027	—	—	—	—	—	—	—	2.028	1.980	6.035
23	„ „ „ Antoniego	1.630	—	—	—	—	—	—	—	1.635	1.480	4.745
24	„ „ Elżbiety	952	—	—	—	—	—	—	—	953	960	2.865
25	„ „ Konarskiego	1.585	—	—	—	—	—	—	—	1.585	1.650	4.820
26	„ „ św. Marcina	1.952	—	—	—	—	—	—	—	1.953	1.790	5.695
27	„ „ A. Mickiewicza	1.292	—	—	—	—	—	—	—	1.293	1.320	3.905
28	„ „ Piramowicza	952	—	—	—	—	—	—	—	953	960	2.865
29	„ „ Kr. Sobieskiego	1.900	—	—	—	—	—	—	—	1.900	1.800	5.600
30	„ „ Staszica	1.912	—	—	—	—	—	—	—	1.913	1.870	5.695
31	„ „ Bernsteina (izraelicka)	—	2.600	—	—	—	200	—	—	950	950	4.700
32	Łańcut	240	—	—	—	—	—	300	—	1.071	1.015	2.626
	Do przeniesienia	33.245	3.080	500	420	300	730	4.690	2.900	45.619	46.027	137.511

Liczba porządk.	Siedziba szkoły	Fundusze miejscowe						Subwencye				Razem
		Gminy	Fundacye	Kasy oszczędności	Towarzystwa zaliczkowe	Opłaty szkolne	Inne fundusze	Rad powiatow.	Izb handl. i przemysł.	Funduszu krajowego	Skarbu państwa	
		K o r o n										
	Z przeniesienia .	33.245	3.080	500	420	300	730	4.690	2.900	45.619	46.027	137.511
33	Myślenice . . .	400	—	—	—	—	—	400	—	886	920	2.606
34	Nowy Sącz . . .	400	—	200	—	—	200	600	200	2.152	2.060	5.812
35	Nowy Targ. . . .	200	—	—	144	—	100	400	—	960	1.000	2.804
36	Podgórze	1.531	—	—	—	—	—	50	200	1.483	1.670	4.934
37	Przemyśl I. . . .	600	—	—	—	—	—	600	—	1.952	1.730	4 882
38	Przemyśl II. . . .	600	—	200	—	—	—	—	—	1.342	1.320	3 462
39	Rzeszów	250	300	—	—	—	—	200	200	2.496	1.590	5.036
40	Sambor	300	—	—	—	—	—	200	—	1.361	1.490	3.351
41	Sanok	738	—	—	—	—	—	—	—	1.172	1.130	3.040
42	Stanisławów . . .	784	—	100	—	—	—	100	—	2.736	2.560	6.280
43	Stary-Sambor . . .	400	—	—	—	—	—	400	—	998	950	2.748
44	Stary-Sącz . . .	600	—	—	—	—	—	300	200	872	920	2.892
45	Stryj	650	—	—	200	—	400	200	—	992	1 110	3.582
46	Tarnopol	800	—	—	—	—	—	200	200	1.018	1.172	3.390
47	Tarnów	800	—	80	—	—	—	400	300	2.030	1.960	5.570
48	Tarnobrzeg . . .	200	—	—	—	—	200	400	200	934	898	2 832
49	Turka	300	—	—	—	—	—	500	—	1.306	950	3.056
50	Wadowice	800	—	400	—	—	—	200	—	818	882	3.100
51	Wieliczka	800	—	—	—	—	—	50	—	1.225	1.225	3.300
52	Złoczów	300	—	—	—	—	—	300	200	1.812	1.620	4 232
53	Żółkiew	600	—	—	—	—	—	400	—	880	880	2.760
54	Żywiec	400	—	—	—	—	—	200	200	1.200	1.200	3.200
	Razem . .	46.728	3.380	1.480	764	300	1.630	9.790	4.800	76.244	75.264	220.380
		68.872										

C. k. Instruktor Ministerstwa handlu dla stowarzyszeń przemysłowych w Krakowie.

Kraków, dnia 7. maja 1908.

L. 560.

Do Przełożeństwa stowarzyszenia przemysłowego!

(w siedzibach szkół uzupeł. przemysłowych).

Z końcem miesiąca maja lub z początkiem czerwca b. r. odbędzie się w tamtejszej szkole uzupełniającej przemysłowej zamknięcie roku szkolnego, o czem Przełożeństwo jeszcze osobno ze strony Dyrekcyi szkoły zawiadomionem zostanie.

Ze względu, że w myśl §. 115. ustawy przemysłowej jeszcze z dnia 23. lutego 1897 Nr. 63 Dz. u. p. należy co najmniej połowę opłat za wpisy i wyzwoliny uczniów obracać na takie cele, któreby służyły wykształceniu uczniów lub innym ich interesom, przeto winno Przełożeństwo stowarzyszenia z tego funduszu uczniów, który obecnie ma się przechowywać na osobnej książeczce kasy oszczędności, przeznaczyć pewną kwotę na nagrody dla uczniów, zajętych u członków stowarzyszenia, którzy w szkole wykazali najlepszy postęp w naukach, zaś w pracowni u majstra gorliwą chęć do pracy i wzorowe zachowanie się.

Nagrody takie, rozdzielane w innych krajach corocznie przez stowarzyszenia, przyczyniają się znakomicie do zachęcania młodzieży do wytrwałej i pilnej pracy oraz kształcenia się w obranym zawodzie. Po porozumieniu się z Dyrekcyą szkoły należy rozdzielić przeznaczoną kwotę na nagrody pierwsze i drugie, np. po 5 i 10 koron i ulokować je na książeczkach kasy oszczędności winkulowanych t. j. z zastrzeżeniem, że uczeń będzie mógł podjąć kwotę złożoną dopiero po ukończeniu terminu i złożeniu egzaminu na czeladnika. Książeczki te wręczyć należy uczniom podczas uroczystości zakończenia roku szkolnego po stosownej przemowie jako „nagrody stowarzyszenia“. Zaleca się zaś rozdawanie nagród w postaci książeczek kas oszczędności, aby zarazem rozbudzać u ucznia zmysł oszczędności. Uczeń bowiem przez czas trwania terminu może oszczędzać drobne kwoty, które zarabia lub czasem przy innej sposobności otrzymuje zamiast trwonić na niepotrzebne często rzeczy.

O zastosowaniu się do tego okólnika należy wraz z podaniem wysokości kwoty przeznaczonej na nagrody i sposobu ulokowania jej donieść tut. c. k. Urzędowi w najkrótszym czasie.

C. k. Instruktor Ministerstwa handlu dla stow. przemysłowych.

Ostrowski.

Alegat III. do sprawozdania Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych za rok 1907.

Frekwencya

szkół przemysłowych zawodowych za rok 1906/7.

Liczba porządkowa	Nazwa zakładu	Liczba uczniów (uczenic) zwyczajnych w klasie I.	II.	III.	IV.	nadzwycz. i uczniowie kursów	Razem	Pracowało razem uczniów (uczenic)		Uwaga
	I. Dla wyrobów koszykarkich.									
1	Brzezowiec szkoła koszykarska.	9	3	—	—	1	13	w koszykarstwie		
2	Brzostek „ „	6	1	—	—	2	9			
3	Dynów „ „	9	6	8	—	—	23			
4	Dżurów „ „	2	—	—	—	6	8			
5	Leżajsk „ „	2	10	—	—	—	12			
6	Nieznanowice „ „	3	2	—	—	7	12			
7	Niżniów „ „	1	4	3	—	—	8			
8	Tarnobrzeg „ „	13	—	—	4	4	21			
9	Zator „ „	6	5	1	—	4	16			
10	Albigowa subw. pracownia koszyk.	7	7	7	9	—	30			
11	Bilinka (Siekierczyce) sub. prac. kosz.	4	12	17	15	6	54			
12	Chyszewice „ „ „	8	4	3	3	—	18			
13	Czerwona Wola „ „ „	16	15	—	—	11	42			
14	Milczyce „ „ „	17	—	—	—	—	17			
15	Przewrotne „ „ „	13	2	9	3	—	27			
16	Rudki „ „ „	3	3	—	—	5	11			
17	Żurawno „ „ „	3	1	1	—	—	5			
18	Centr. kurs koszyk. we Lwowie	—	—	—	14	4	18			
19	Trzemeśnia kurs koszykarski	—	—	—	—	11	11		355	kursy
	II. Dla wyrobów kołodziejskich.									
20	Grybów szkoła kołodziejstwa	10	7	6	6	—	29	w kołodziejstwie		
21	Grzymałów „ „	2	6	2	4	—	14			
22	Kamionka str. „ „	13	17	6	5	—	41			
23	Tłumacz „ „	6	6	7	8	1	28		112	
	III. Dla wyrobów stolarskich.									
24	Kalwarya szkoła stolarska	5	—	—	1	19	25	w stolarstwie		
25	Stanisławów „ „	30	19	10	10	3	72			
26	Lwów kurs majsterski	—	—	—	—	14	14			
27	Kraków „ „	—	—	—	—	13	13		124	
	IV. Dla wyrobów zabawk. z drzewa.									
28	Jaworów warsztat dla wyr. zabaw.	22	14	7	4	—	47		47	
	Do przeniesienia	210	144	87	86	111	638		638	

Liczba porządkowa	Nazwa zakładu	Liczba uczniów (uczenic) zwyczajnych w klasie I.	II.	III.	IV.	nadzwycz. i uczniowie kursów	Razem	Pracowało razem uczniów (uczenic)		Uwaga
	Z przeniesienia . . .	210	144	87	86	111	638		638	
	V. Dla wyrobów keramicznych.									
29	Kołomyja szkoła garncarska . .	10	7	7	—	4	28	w garncarstwie		
30	Podgórze kursa keramiczne . . .	—	12	7	—	—	19			
31	Touste subw. pracownia garncarska.	1	2	6	—	—	9		56	
	VI. Dla wyrobów szewskich.									
32	Dobczyce szkoła szewska . . .	8	3	1	3	—	15	w szewstwie		
33	Kołomyja „ „	12	9	7	2	1	31			
34	Stary Sącz „ „	8	4	5	3	—	20			
35	Witków Nowy warsztat szewski .	7	10	8	4	—	29			
36	Rohatyn kurs majsterski. . . .	—	—	—	—	14	14			
37	Lwów „ „	—	—	—	—	14	14			
38	Gródek Jagielloński kurs majster. .	—	—	—	—	14	14			
39	Wadowice „ „	—	—	—	—	11	11		148	
	VII. Dla wyrobów tkackich.									
40	Gliniany warsztat tkacki . . .	9	3	1	—	19	32	w tkactwie		z tego 12 uczenic
41	Gorlice „ „	9	7	—	—	—	16			
42	Kosów „ „	7	9	10	—	—	26			
43	Łańcut „ „	12	3	—	—	4	19			
44	Rychwałd „ „	8	2	—	—	—	10			
45	Krosno szkoła tkacka. . . .	13	5	7	—	2	27			
46	Wilamowice „ „	11	4	1	—	5	21			
47	Budzanów subw. warsztat tkacki .	8	4	3	—	—	15			
48	Korczyna „ „ „	5	4	2	1	—	12			
49	Rakszawa szkoła sukiennicza . .	9	6	3	—	—	18			
50	Czernelica kurs tkacki	—	—	—	—	9	9		205	
	VIII. Dla wyrobów koronkarskich.									
51	Bobowa szkoła koronkarska .	14	3	8	—	12	37	w koronkarstwie		uczenice
52	Kańczuga „ „	14	8	12	—	—	34			
53	Zakopane „ „	21	16	15	30	3	85			
54	Jaworów subw. „ „	40	—	—	—	—	40		196	
	IX. Dla wyrobów hafciarskich.									
55	Maków szkoła hafciarska . . .	33	11	—	—	—	44		44	
	X. Dla wyrobów powroźniczych.									
56	Stryj subw. warsztat powroźniczy .	—	—	—	—	5	5		5	
	XI. Dla wyrobów piekarskich.									
57	Lwów kurs majsterski	—	—	—	—	16	—	w piekarstwie		
58	Kraków „ „	—	—	—	—	8	24		24	
	Razem . . .	469	271	194	129	253	1.316		1.316	

Wykaz

kosztów utrzymania krajowych szkół zawodowych w roku 1906/7.

(wedle preliminarzy na r. 1907).

Liczba porządkowa	Nazwa zakładu	Fundusze miejscowe				Subwencye			Razem
		Gminy	Fundacye i kasy oszczędności	Z innych źródeł miejscowych	Ze sprzedaży wyrobów	Rad powiatowych	Funduszu krajowego	Skarbu państwa	
		Koron							
1	Czerwona-Wola, szkoła koszykarska	—	—	—	3.300	400	2.400	2.200	8.300
2	Brzezowiec „ „	—	—	—	1.500	800	1.282	800	4.382
3	Dynów „ „	—	—	—	1.300	200	1.440	800	3.740
4	Dżurów „ „	—	—	—	1.700	300	1.700	1.000	4.700
5	Leżajsk „ „	200	100	—	2.800	200	1.332	1.000	5.632
6	Nieznanowice „ „	—	—	400	9.300	400	1.840	1.000	12.940
7	Niżniów „ „	—	—	—	3.300	500	1.470	1.200	6.470
8	Brzostek „ „	—	—	—	1.500	400	1.100	1.500	4.500
9	Tarnobrzeg „ „	—	—	—	1.500	300	1.100	900	3.800
10	Wojsław „ „	—	—	100	1.000	400	870	1.000	3.370
11	Zator „ „	—	—	—	2.900	360	1.200	1.200	5.860
12	Lwów, centr. kurs koszykarski	—		—	4.200	—	9.980	2.400	16.580
13	Albigowa, subw. szkoła koszykarska	—	—	—	—	—	500	400	900
14	Bilinka „ „ „	—	—	—	—	—	600	400	1.000
15	Chyszewice „ „ „	—	—	—	—	—	500	300	800
16	Milczyce „ „ „	—	—	—	—	—	500	300	800
17	Przewrotne „ „ „	—	—	—	—	—	600	300	900
18	Rudki, powiatowa „ „	—	—	—	—	—	1.200	1.300	2.500
19	Siekierczyce, sub. „ „	—	—	—	—	—	400	400	800
20	Żurawno, subw. „ „	—	—	—	—	—	600	400	1.000
21	Grybów, kraj. nauk. warsztat koł.	—	—	1.000	7.500	200	7.910	3.400	20.010
22	Grzymałów „ „ „ „	—	—	—	7.000	1.000	5.234	3.400	16.634
23	Kamionka strumiłowa, szkoła kołodziejstwa i ciesielstwa . . .	—	—	—	9.860	—	11.900	3.600	25.360
24	Tłumacz, szkoła kołodziejska . .	—	—	—	6.100	1.000	8.742	3.200	19.042
25	Kalwarya zebrz., szkoła stolarska .	200	—	—	4.100	—	17.720	4.400	26.420
26	Stanisławów „ „	1.600	200	—	8.000	200	13.370	5.000	28.370
27	Jaworów „ zabawkarska	1.000	—	—	21.800	200	23.700	4.000	50.700
26	Kołomyja „ garncarska .	—	—	—	2.050	—	15.130	6.000	23.180
29	Touste, subw. pracow. „ .	—	—	—	—	—	800	300	1.000
	Do przeniesienia . .	3.000	300	1.500	108.710	6.860	146.190	52.200	309.670

Liczba porządkowa	Nazwa zakładu	Fundusze miejscowe				Subwencye			Razem
		Gminy	Fundacye i kasy oszczędności	Z innych źródeł miejscowych	Ze sprzedaży wyrobów	Rad powiatowych	Funduszu krajowego	Skarbu państwa	
		Koron							
	Z przeniesienia . .	3.000	300	1.500	108.710	6.860	146.190	52.200	309.670
30	Podgórze, kursa keramiczne . .	—	—	—	—	200	11.828	4.000	16.028
31	Dobczyce, szkoła szewska . .	—		—	6.000	200	3.610	1.000	10.810
32	Kołomyja „ „ . . .	—	—	—	3.120	300	3.690	1.400	8 510
33	Stary-Sącz „ „ . . .	—	—	—	11.000	600	3.296	1.400	16.296
34	Witków, kraj. nauk. warsztat szewski	—	—	—	3.300	—	4.772	1.600	9.672
35	Gliniany „ „ „ tkacki .	240	—	—	—	100	5.034	2.500	7.874
36	Gorlice „ „ „ „ .	760	—	—	—	400	2.078	900	4.138
37	Kosów „ „ „ „ .	80	—	—	—	300	4.160	1.700	6.240
38	Krosno „ szkoła tkacka . .	—	—	—	800	—	9.350	8.000	18.150
39	Łańcut „ nauk. warsztat tkacki	500	—	—	—	600	3.780	1.500	6.380
40	Rychwałd „ „ „ „	—	—	—	—	—	2.680	1.000	3.680
41	Wilamowice „ „ „		—	—	—	—	1.760	1.200	2.960
42	Budzanów, subw. pracownia tkacka	—	—	—	—	—	880	400	1.280
43	Horodenka „ „ „	—	—	—	budynek	—	—	—	—
44	Korczyna „ „ „	—	—	—	—	—	1.100	1.400	2.500
45	Rakszawa, szkoła sukiennicza . .	—	—	50	—	1.000	17.000	7.000	25.050
46	Bobowa, kraj. szkoła koronkarska	150	—	—	1.200	200	1.140	1.000	3.690
47	Zakopane „ „ „	—	—	—	4.000	—	6.310	1.600	11.910
48	Jaworów, subw. „ „	—	—	—	—	—	1.200	500	1.700
49	Kańczuga „ „ „	—	—	—	—	—	1.800	1.400	3.200
50	Maków, kraj. „ hafciarska .	96	—	—	2.300	50	2.954	1.200	6.600
51	Stryj, subw. pracownia powroźnicza	—	—	—	—	—	800	—	800
52	Kursa majsterskie	—	—	—	—	—	14.000	—	14.000
	Razem . .	4.826	300	1.550	132.430	10.810	237.342	92.800	480.058
		149.916							

L. 15.459. Lwów, dnia 20. kwietnia 1908.

Do Zarządu krajowej szkoły stolarstwa w Stanisławowie
„ „ „ „ „ w Kalwaryi
„ „ „ „ garncarstwa w Kołomyi
„ „ krajowego warsztatu naukowego wyrobu zabawek w Jaworowie.

Na wniosek Rady szkolnej krajowej postanowił Wydział krajowy pismem z dnia 1. kwietnia 1906 L. 27.721, aby nauka rysunku i modelowania w zakładzie tamtejszym odbywała się na podstawie planu i instrukcyi, obowiązujących w zawodowych szkołach rządowych. Okazało się bowiem, że współczesne prądy i potrzeby tych gałęzi przemysłu, które pozostały w bliższym lub dalszym związku ze sztuką, wymagają bezwarunkowo odnowienia motywów, a w skutek tego pewnej samodzielności rękodzielników i wytwórców przemysłowych.

Tym warunkom nie czyni zadość dawna, na kopiowaniu wzorów lub modeli gipsowych polegająca metoda nauki rysunku i modelowania, której wadą zasadniczą jest brak wyszkolenia oka i brak pomysłowości. Te niedomagania oddziaływują ujemnie nietylko na stronę dekoracyjną (artystyczną) wykonywanych w warsztatach przedmiotów, lecz są także powodem błędów w ich konstrukcyi, co razem wzięte wytwarza niekiedy okazy całkowicie chybione.

Pochodzi to stąd, że wszelkie kopiowanie, choćby najlepszych wzorów, nie nauczy ani patrzeć, ani rozumować w zakresie technicznych i artystycznych zadań wytwórczości zawodowej.

Próby i doświadczenia ostatnich lat doprowadziły do przekonania, że naukę rysunku, tak artystycznego, jakoteż zawodowo-technicznego, należy zaczynać od poznawania i rozumienia kształtu rzeczywistego, nie zaś jego odbicia na wzorze. Z tego wyłoniła się prosta zasada oparcia nauki rysunku odręcznego o rysowanie z natury, a rysunku technicznego o rysowanie podług modeli, wykonanych we właściwym materyale. Natura daje bezpośrednie wrażenie kształtu, koloru i światła, model zaś należyte pojęcie konstrukcyi, funkcyi i celu.

Tak w pierwszym, jak i w drugim rodzaju rysunku należy przedewszystkiem rzecz dobrze rozumieć, a potem dopiero rysować, a mianowicie rysować nie tak, aby obrazek wykonać, lecz tak, aby rysunkiem przedstawić poprawnie rzecz, lub wyrazić ściśle myśl.

Nowa metoda nauki rysunków i modelowania stawia przeto na pierwszem miejscu wyrobienie umysłowych zdolności ucznia, a starając się doprowadzić go do samodzielnego spostrzegania, kształci jego wyobraźnię, smak, tudzież pierwiastki indywidualne, przyczem oczywiście nie zaniedbuje także ćwiczenia i doskonalenia ręki. Do wyraźniejszych jej zadań należy pielęgnowanie i rozwijanie sił twórczych w znaczeniu stosowania nabytej wiedzy i wprawy w zakresie zawodwym i to uwzględnianie potrzeb zawodowych przy wszystkich pouczeniach, objaśnieniach.

demonstracyach, zadaniach i ćwiczeniach stanowi o jej rzeczywistej wartości. Konsekwencyą tego jest stosowanie programu nauki rysuku i modelowania do programu nauki warsztatowej.

Przesyłając w załączeniu ·/. dwie broszury p. t.: 1. „Wskazówki do udzielania nauki rysunku, modelowania i nauki o formach artystycznych“ i 2. „Objaśnienia do wskazówek i t. d.“ poleca się, aby począwszy od roku szkolnego 1906/7 nauka wymienionych przedmiotów w zakładzie tamtejszym odbywała się na podstawie tych wskazówek. W szczególności zwraca się uwagę na ustępy zakreślone w tekście, oraz na to, że celem wskazówek nie jest bynajmniej ścisły przepis, lecz wyłuszczenie ogólnych zasad kierowniczych, z których każda szkoła powinna wysnuć to, co odpowiada jej specyalnemu zadaniu, tudzież potrzebom i stosunkom miejscowym.

Obowiązkiem Zarządu będzie przeto czuwanie nad tem, aby nauczyciele obeznali się jak najdokładniej z istotą i tendencyą poleconego kierunku nauczania, bo tylko wtedy będą mogli spełniać należycie swoje zadanie.

Wykaz kuratorów i personalu nauczycielskiego w krajowych szkołach zawodowych z dniem 31. maja 1908.

Nazwa szkoły i miejscowości	Kuratorya	Kierownik i czas jego służby	Personal szkolny i czas jego służby	Kwalifikacye
Krajowe zakłady dla nauki koszykarstwa:				
w Brzezowcu	Jan Götz Okocimski	Michał Wachowicz od 1. lipca 1905		Praktyka w c. k. wzorowym warsztacie koszykarskim we Wiedniu.
w Brzostku	Ks. Stefan Szymkiewicz	Józef Jerzy Szostak od roku 1899		„
w Dynowie	Hr. Zdzisław Skrzyński	Kazimierz Kasia od 1. września 1903		Wykształcenie zawodowe uzyskane w kraju.
w Gdowie	Ks. Jan Smołka	Antoni Bidziński od roku 1900		Wykształcenie zawodowe w Królewstwie i w Kraju.
w Leżajsku	Bronisław Nowiński	Wojciech Kut od 1. sierpnia 1895		Praktyka w c. k. wzorowym warsztacie koszykarskim we Wiedniu.
w Niżniowie	Jan Urbański	Wojciech Kopkowicz od 16. maja 1897		„
w Tarnobrzegu	Dr. Waleryan Momidłowski	Jerzy Dziaduch od roku 1892		„

w Zatorze	Michał Naimski	Jacenty Kasia od 20. marca 1901		Wykształcanie zawodowe uzyskane w kraju
Krajowy centralny kurs koszykarski we Lwowie	Antoni Stefanowicz Juliusz Starkel	Miecz. Czajkowski od 15. stycznia 1905	Instruktor: Jan Kwaśniewski od roku 1902	Kunstgewerbeschule w Wiedniu. Praktyka w c. k. wzorowym warsztacie koszykarskim we Wiedniu.
Krajowe zakłady dla nauki kołodziejstwa: Krajowa szkoła kołodziejstwa w Grybowie	Michał Huza	Seweryn Gzowski od 1. września 1904; stabilizowany	Przod. kołodziejscy: Jan Młott od 23. września 1896 i Paweł Horoszczak od 28. września 1897	4-letnia nauka w Zakładzie ś. p. hr. Skarbka w Drohowyżu, 3-letnia nauka we Wiedniu. Nauka kołodziejstwa w Kamionce strumiłowej. Nauka kołodziejstwa w Grybowie.
Krajowy naukowy warsztat kołodziejski w Grzymałowie	Wojciech Mayer	Karol Związek od 18. sierpnia 1903	Tymczasowe zastępstwo na stanowisku instruktora kołodz. Instruktor kowalski: Jan Geisheimer od 1. grudnia 1903	Naukę fachową ukończył w Kamionce strumiłowej. Naukę fachową ukończył w Kamionce strumiłowej i we Wiedniu.
Krajowa szkoła kołodziejstwa i ciesielstwa w Kamionce strumiłowej	Adam Thullie	Edward Paudler od 7. lutego 1883; stabilizowany	Nauczyciel rysunków Jan Karg od 15. września 1901 Instruktor kowalski: Karol Laskowski od 22. grudnia 1887 Instruktor ciesielski: Wal. Kruczkowski od 20. września 1896 Instruktor kołodz.: Ignacy Weiss od 5. lipca 1899	C. k. szkoła politechniczna we Lwowie — Wydział budowy machin. C. k. państwowa szkoła przemysłowa w Krakowie. Praktyczne wykształcenie w zawodzie. Koncesyonowany budowniczy. Były majster kołodziejski w Jarosławiu.

Nazwa szkoły i miejscowości	Kuratorya	Kierownik i czas jego służby	Personal szkolny i czas jego służby	Kwalifikacye
Krajowa szkoła kołodziejstwa i kowalstwa w Tłumaczu	Piotr Szczepański	Stanisław Gnoiński od 13. marca 1903	Nauczyciel rysunk.: Wilhelm Nunberg od 1. stycznia 1903 Instruktor kołodz.: Jan Liszka od 1. lutego 1901 Instruktor kowalski: Wład. Polechoński od 10. stycznia 1901	Ukończona szkoła zawodowa w Kamionce strum. C. k. Seminaryum nauczycielskie we Lwowie, Studya fachowe we Lwowie, we Wiedniu i w Niemczech. Matura realna. Nauka w szkole zawodowej i praktyka. Nauka zawodowa w Zakładzie Drohowyzkim i za granicą.
Krajowe zakłady dla nauki stolarstwa: Krajowa szkoła zawodowa dla stolarstwa i tokarstwa w Stanisławowie	Gustaw Geyer	Eust. Merunowicz od 1. września 1891; stabilizowany	Nauczyciel rysunk.: Michał Piskozub od 1. listopada 1901 Przodownik stolarski: Józef Riegl od 1. września 1894 Przod. snycerstwa: Michał Hrankowski od 1. września 1903 Przodownik tokarski: Franciszek Antoniak od 1. grudnia 1903 Przodow. stolarski: Antoni Stokłosa od 15. stycznia 1903	Patent rządowej szkoły w Walachisch-Meseritsch i z Muzeum technologicznego we Wiedniu. Ukończył Muzeum dla sztuki i przemysłu we Wiedniu. Ukończył szkołę stanisławowską i Muzeum technolog. we Wiedniu. Ukończył szkołę stanisławowską i c. k. szkołę przemysł. we Lwowie. Długoletni werkmistrz tokarski zagranicą. Ukończył szkołę stanisławowską.

Krajowa szkoła stolarstwa w Kalwaryi	Grzegorz Lisowski	Wł. Niemczynowski od 26. września 1892; stabilizowany		C. k. szkoła dla przemysłu artystycznego we Lwowie. Wyższa szkoła zawodowa przy c. k. Muzeum technologicznem we Wiedniu.
			Nauczyciel rysunk.: Roman Linhardt od 1. paźdz. 1895	C. k. szkoła drzewna w Zakopanem.
			Werkmistrz stolarstwa maszynowego: Franciszek Drożdż od 9. maja 1905	Kurs majsterski stolarski we Wiedniu.
			Werkmistrz stolarstwa szkolnego: Stanisław Halczuk od 1. września 1897	Państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie.
			Werkm. snycerstwa: Karol Kudelski od 1. lutego 1906	Absolutoryum c. k. szkoły przemysłu artystycznego przy c. k. Muzeum dla sztuki i przemysłu we Wiedniu.
Krajowy zakład dla nauki zabawkarstwa: Krajowy warsztat naukowy dla wyrobu zabawek w Jaworowie	Hr. Jan Szeptycki	Posada kierownika administracyjnego na razie opróżniona		
		Paweł Prydatkiewicz kierownik zawodowy od 17. września 1896; stabilizowany		Wyższa szkoła zawodowa przy c. k. Muzeum technolog. we Wiedniu.
			Nauczyciel rysunk.: Włodzimierz Czapek od 14. grudnia 1904	Państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie.
			Nauczyciel stolarstwa i tokarstwa: Paweł Zwonarz od 15. lutego 1906	Uczył się praktycznie zabawkarstwa w Toeplitz w Saksonii.

Nazwa szkoły i miejscowości	Kuratorya	Kierownik i czas jego służby	Personal szkolny i czas jego służby	Kwalifikacye
Krajowe zakłady dla keramiki: Krajowa szkoła garncarska w Kołomyi	Jan Kleski	Aleks. Klimaszewski od 16. sierpnia 1890 stabilizowany		Politechnika we Lwowie.
			Nauczyciel rysunk.: Stanisław Daczyński od 1. stycznia 1888; stabilizowany	Akademia sztuk pięknych w Krakowie.
			Instruktor kaflarski: Stefan Skrypniczuk od 16. sierpnia 1890; stabilizowany	Szkoła garncarska w Kołomyi, praktyka w krajowej stacyi keramicznej we Lwowie.
			Instruktor toczenia i formowania: Antoni Kostrubiak od 16. sierpnia 1890	Szkoła garncarska w Kołomyi.
			Instr. modelowania: Karol Łuszczewski od 1. czerwca 1896	Praktyka odbyta w pracowniach rzeźbiarskich.
Krajowe kursa dla przemysłu keramicznego w Podgórzu	Bernard Liban	Karol Rolle od roku 1894; stabilizowany	Pomocnicze siły z innych zakładów	Inżynier-technolog.
Krajowe zakłady dla nauki szewstwa: Krajowy naukowy warsztat szewski w Witkowie nowym	Ks. Teofil Korczyński	Wacław Mümler	Instruktorzy: Piotr Koller od 1. maja 1893	Kurs majsterski szewski we Wiedniu.
			i Jan Kalisz od 2. kwietnia 1906	Szkoła szewska w Nowym Sączu.

Krajowa szkoła szewska w Starym Sączu	Józef Dobrowolski	Adam Gottman od 1. czerwca 1891	Pomocnik instruk.: Józef Pieczarkowski	Kurs majsterski szewski we Wiedniu. „ „ „ „ „
Krajowa szkoła szewska w Dobczycach	Stanisław Czerwiński	Józef Dworzak	Instruktor: Stanisław Klimczyk od roku 1897 Pomocnik instrukt.: Ignacy Waśkowski	Kurs majsterski szewski we Wiedniu. Praktyczne wykształcenie.
Krajowa szkoła szewska w Kołomyi	Jan Kleski	Adolf Bartz	Instruktorzy: Józef Carnelli od 1. września 1897 Jan Metzger od 1. maja 1896	Kurs majsterski szewski we Wiedniu. Kurs majsterski szewski we Wiedniu.
Krajowe zakłady dla nauki tkactwa: Krajowa szkoła tkacka w Krośnie	August Gorayski	Henryk Jodkiewicz od 22. lipca 1906	Nauczyciel rysunk.: Bernard Jarosiewicz Instruktor: Kaz. Krzyżanowski od 17. stycznia 1906 Przodownik: Jan Kustroń od 1. września 1895	Politechnika we Lwowie. Szkoła tkacka w Crefeldzie, praktyka tkacka. Akademia sztuk pięknych w Krakowie i Akademia sztuk pięknych w Paryżu. Szkoła tkacka w Krośnie i w Bernie. Szkoła tkacka w Krośnie.
Krajowy zakład wzorowy tkacki w Glinianach	Franciszek hr. Potulicki	Jan Jurajda od roku 1893; stabilizowany	Przodownik: Michał Ratuszyński od 1. czerwca 1896 Kamila Jurajdowa instruktorka oddziału dziewcząt	C. k. szkoła tkacka w Frankstadt. Kurs dla tkactwa mechanicznego w Bernie. Praktyka tkacka. Ukończył naukę we wzorowym warsztacie naukowym tkackim w Glinianach. Egzamin nauczycielski dla szkół ludowych i praktyka zawodowa.

Nazwa szkoły i miejscowości	Kuratorya	Kierownik i czas jego służby	Personal szkolny i czas jego służby	Kwalifikacye
Krajowy naukowy warsztat tkacki w Gorlicach	Emil Metzger	Bazyli Gęsiecki od 1. maja 1892; stabilizowany		Szkoła tkacka w Kosowie. Szkoła tkacka w Łomnicy (Czechy)
Krajowy warsztat naukowy tkacki w Kosowie	Mieczysław Zawadzki	Kazimierz Jamroz od 1. lipca 1895; stabilizowany		Ukończona szkoła tkacka w Błażowej, Krośnie i Mährisch-Schönberg
			Przodownik tkacki: Jan Hawrysz od 1. listopada 1895	Ukończył naukę w kraj. naukowym warsztacie tkackim w Kosowie
Krajowy naukowy warsztat tkacki im. „Franciszka Józefa“ w Łańcucie	Hrabia Roman Potocki	Bazyli Pyptiuk od roku 1889; stabilizowany		Fachowe szkoły tkackie zagraniczne.
			Przodownik: Józef Kolek od 28. września 1895	Ukończył naukę w kraj. naukowym warsztacie tkackim w Łańcucie.
Krajowy warsztat zawodowy tkacki w Rychwałdzie	Wojciech Szwed	Wawrzyniec Gubała od 1. stycznia 1891		Świadectwo uzdolnienia fachowego.
			Przodownik: Feliks Kłosowicz od 1. września 1900	Świadectwo uzdolnienia fachowego.

Krajowa szkoła sukiennicza w Rakszawie	Bolesław Żardecki	Jan Kunstmann od 15. marca 1904	Naucz. teoryi zawod.: Zygmunt Sajewicz od 15. kwietnia 1904 Instruktor tkactwa: Jan Trojnar od 15. września 1893; stabilizowany Instruktor farbiar.: Józef Wiech od 15. września 1893; stabilizowany	Politechnika we Lwowie, fachowe studya zagranicą. Wyższa szkoła przemysłowa w Krakowie. Szkoła tkacka w Bernie. Szkoła tkacka w Bielsku. Szkoła tkacka w Bielsku.
Krajowe zakłady dla nauki koronkarstwa: Krajowa szkoła koronkarska w Zakopanem	Stanisław Barabasz	Leontyna Reichard od roku 1905	Naucz. rysunków: Klementyna Bitmar od 1. kwietnia 1907 Nauczycielka pomoc: Jadwiga Galleth od 1. paźdz. 1902 Przodownica: Marya Łatko od 1. grudnia 1906	Centralny kurs koronkarski we Wiedniu. Państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie. Szkoła artystyczno-przemysłowa w Pradze. Centralny kurs koronkarski we Wiedniu. Szkoła koronkarska w Zakopanem.
Krajowa szkoła koronkarska w Bobowej	Bolesław Długoszewski	Helena Rzeczycka od 1. marca 1902		Centralny kurs koronkarski we Wiedniu. Państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie.
Krajowy zakład dla nauki hafciarstwa: Krajowa szkoła hafciarstwa w Makowie	Karol Pospóła p. Leona Bierkowska fachowa nadzorczyni	Ewa Antonowicz od 1. marca 1896	Nauczycielka pomoc. Anna Karafiatówna	Egzamin dojrzałości, kwalifikacya na nauczycielkę robót, państwowa szkoła przemysłowa. Świadectwo kwalifikacyjne na nauczycielkę.

Sprawozdanie

z czynności krajowej keramicznej Stacyi doświadczalnej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie za czas od 15-go listopada 1906 do 15-go maja 1908.

W myśl statutu Stacyi keramicznej przedkładam:

I.) Stacya jako zakład naukowy doświadczalny.

Stosownie do programu nauk c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie odbyli słuchacze III-go i II-go roku technologii chemicznej przepisane ćwiczenia laboratoryjne z keramiki w roku 1907 w Stacyi keramicznej pod przewodnictwem kierownika Stacyi keramicznej.

Każdorazowe nauki praktyczne ze słuchaczami technologii chemicznej działały zachęcająco i na słuchaczów innych wydziałów Politechniki, by mogli również korzystać z nauk w Stacyi keramicznej, skoro będzie utworzona katedra nauk z keramiki.

Kiełkująca ta od szeregu lat myśl znalazła wyraz w uchwałach wiecu słuchaczów Politechniki w roku 1906 w sprawie potrzeb Politechniki we Lwowie.

Memoryał z tego wiecu drukowany i przez deputacyę techników doręczony Kollegium Profesorów c. k. Szkoły politechnicznej, Ministrowi dla Galicyi, Kołu Polskiemu i Ministrowi wyznań i Oświaty we Wiedniu, obejmuje odnośnie do nauki keramiki:

„Wydział inżynieryi."

„II) Uznając i oceniając całą doniosłość roli, jaką lwowska technika powinna odegrać w podniesieniu rolnictwa i przemysłu w kraju, domagamy się jak najenergiczniej utworzenia już w roku 1906/7:

c) docentury keramiki budowlano-przemysłowej."

„Wydział chemii technicznej.

7) Utworzenie docentury przemysłu keramicznego wraz z odpowiedniem laboratoryum."

„Wydział budownictwa lądowego.

C) Poza temi najniezbędniejszemi potrzebami słuchacze politechniki domagają się uzupełnienia wydziału budownictwa lądowego przez wprowadzenie:

4. Wykładów z keramiki: 1-sze technicznej i 2-gie artystycznej wraz z ćwiczeniami."

Z powyższych wypisów z memoryału wiecu słuchaczów Politechniki lwowskiej okazuje się, że młodzież trzech wydziałów Politechniki uznaje konieczną potrzebę rozszerzenia swej wiedzy nauką teoretyczną i praktyczną z keramiki.

Że brak nauki keramiki na wydziale inżynieryi i budownictwa lądowego Politechniki naszej szkodliwie oddziaływa na wykonanie budów w kraju — pozwolę sobie przytoczyć kilka przykładów wybitniejszych:

1. We Lwowie i w kraju pokryto kościoły, szkoły i inne zakłady publiczne dachówką mazioną, z której po niewielu latach odpada powierzchnia maziona, odsłaniając powierzchnię czerepową dachówki niedopalonej. Budowniczy bowiem, nie obznajomiony z fabrykacyą dachówki mazionej, nie wie, że ona sporządzoną zostaje przez mazienie słabo palonej, bardzo porowatej dachówki. Powinien był zatem

użyć dachówki popielatej (dymionej), gdzie względy architektoniczne wymagają dachu koloru ciemnego.

2. Tunele nowego dworca lwowskiego są zaopatrywane brunatnemi płytkami okładzinowemi, prasowanemi z gliny nieogniotrwałej zwykłej. Przepuszczają one wilgoć murową, a następstwem tego okazuje się śniedź murowa na nich; kolor tych płytek staje się w środku inny, a w rogach inny. Tworzą się rysy przykre, wybitnie widoczne; powierzchnia płytek spaczona; stosugi z powodu różnej wielkości płytek bardzo duże; czerep mało zwięzły.

Majoliki gmachu Towarzystwa asekuracyjnego ruskiego „Dnistr“ we Lwowie sporządzono również z płytek prasowanych z gliny nieogniotrwałej t. zw. zwykłej. I te majoliki okazują wszystkie te wady, wymienione powyżej przy płytkach dworca kolejowego.

Gdyby fabrykant tych płytek i inżynier budowy tunelów dworca posiadali ogólne przynajmniej wiadomości z keramiki, toby pierwszy ich nie sporządzał, a drugi nie przyjął ich do budowy tunelów, lub do ozdoby fasad „Dnistru.“ — Znaną bowiem jest ogólnie zasada, że do płytek prasowanych z gliny sproszkowanej, używa się gliny ogniotrwałej, a nie gliny nieogniotrwałej zwykłej, z której sporządzono płytki tunelów dworca i płytki majolikowe fasadowe „Dnistru.“

3. W kraju naszym we wielu powiatach używają albo kamienia wapnistego albo kruchawego do żwirowania dróg bitych. Rady powiatowe i miasta ponoszą niepotrzebnie znaczne koszta na częste odnawianie dróg żwirem z kamieni wapnistych lub kruchawych. Miasto i powiat posiada jednak gliny przydatne do sporządzania cegieł zendrówek do dróg, które są znakomitym materyałem do dróg, lepszym niż żwir. Ale budowniczy i inżynier Rady powiatowej nie uczyli się keramiki, i nie mogą z wiedzą fachową zainicyować w mieście i powiecie potrzebę założenia cegielni dla fabrykacyi cegieł zendrówek.

4. Budowniczy lub inżynier cywilny układa swój kosztorys na podstawie cen praktykowanych cegielń miejscowych. Oferta jego została przyjęta. — W roku budowy cegielnie podnoszą ceny cegły, czy wskutek kartelu, czy w chęci wyzysku. — Skutkiem tego zostaje zakwestyonowany cały kosztorys i przypuszczalny zysk budowniczego względnie inżyniera.

Gdyby budowniczy lub inżynier uczył się keramiki na technice, to osiadłszy w danem mieście, postarałby się niezwłocznie o założenie cegielni sam albo wspólnie przez Stowarzyszenie. Pouczone takiemi niespodziankami cegielnianemi, już kilka firm wybitnych budowniczych i inżynierskich posiada we Lwowie i pod Lwowem własne cegielnie.

5) Częste skargi na złe piece kaflowe przypisać należy głównie złemu ich postawieniu. — Pękają koło paleniska, dymią się, zatykają się sadzą, w stosugach rozchodzą się, tworząc przykre szpary i t. d.

Wiadomości bodaj ogólne z keramiki pouczyłyby budowniczego, że nie całe palenisko zostało obłożone cegłami lub płytami ogniotrwałemi, że możliwie cegły lub płyty do wyłożenia palowiska są nieogniotrwałe, że futrowanie gliną i spajanie drutem kafli pieca nie jest normalne, że nie umieszczono wycierów albo całkiem, albo w nieodpowiedniem miejscu do czyszczenia kanałów pieca i rury kaminowej itd.

Rezolucye z roku 1906 wiecu słuchaczów Politechniki, ilustrowane kilku powyższymi przykładami, wskazują na słuszność żądań rezolucyi, niemniej, że Stacyę keramiczną w nowym budynku Stacyi keramicznej i naftowej przy Politechnice, czekają nowe zadania i prace naukowe keramiczne, nietylko jak obecnie dla słuchuczów wydziału technologii chemicznej, ale i niebawem dla słuchaczów wydziału budownictwa lądowego i inżynieryi.

Powyższe żądania słuchaczów Politechniki stwierdzają wybitnie potrzebę stałego, organicznego połączenia Stacyi keramicznej z Politechniką. — Dalej wykazują one, że uchwalona przez Wysoki Sejm budowa budynku Stacyi keramicznej i naftowej w ogrodzie Politechniki umożliwi w rozszerzonych laboratoryach Stacyi keramicznej odbywanie ćwiczeń z keramiki słuchaczom, nietylko jak obecnie z wydziału technologii chemicznej, ale i słuchaczom z wydziału budownictwa lądowego i wydziału inżynieryi.

II. Stacya jako zakład do badania materyałów surowych i do popierania przemysłu keramicznego orzeczeniami technicznemi.

a) W okresie sprawozdawczym zbadała Stacya keramiczna 121 gatunków glin i 2 gatunki piasku, pochodzących z 31 miejscowości i 23 powiatów, jak załącznik 1/. pod 1/. Dotyczące orzeczenia o przydatności tych glin i piasków do celów przemysłowych keramicznych wydano interesowanym stronom.

Rozwijający się w miastach przemysł budowlany, potrzeby melioracyjne i obowiązek ogniotrwałego krycia dachów, oto główne przyczyny liczniejszego powstawania cegielń, dachówkarń i fabryk rurek drenowych. Następstwem tego częstsze zgłoszenia interesantów z glinami do zbadania ich przydatności do celów przemysłowych keramicznych.

O wiele jeszcze liczniej powstawać będą w kraju cegielnie, dachówkarnie, fabryki rurek drenowych, skoro zostanie otwarty oddział keramiczny w państwowej Szkole przemysłowej we Lwowie, którego głównem zadaniem będzie kształcenie werkmistrzów i kierowników dla wymienionych gałęzi przemysłu budowlanego i celów melioracyjnych. — Brak bowiem tych fachowych sił daje się bardzo w kraju odczuwać, tak, że niektóre fabryki zniewolone zostały zaangażować werkmistrzów i kierowników z zagranicy kraju, a zdarzało się, że interesent odstąpił od zamiaru założenia zakładu cegielnianego dla braku krajowego kierownika, względnie werkmistrza.

b) Ażeby naczynie z glin nieogniotrwałych z moją polewą bezglejtową brunatno-kamionkową lub szkliwem bezglejtowem uczynić tańszem, zmieniłem je po licznych próbach do tyla, że mogą być one wypalane z zupełnym połyskiem i związaniem się z czerepem już w temperaturze 920° C. — Obniżyłem bowiem temperaturę 980° C. na 920° C, podaną w sprawozdaniu mojem z czynności Stacyi keramicznej za czas od 15-go lipca 1904 do 15-go lipca 1905 pod literą d) do wypalenia mojej polewy bezglejtowej brunatno-kamionkowej i szkliw bezglejtowych zdrowotnych. — Jestto dla fabrykanta dalsza korzyść, bo nie tylko nie potrzebuje do sporządzenia naczynia zdrowotnego gliny ogniotrwałej, jak dotąd ogólnie w kraju i zagranicą jest praktykowane, ale wystarczy temperatura 920° C. najczęściej stosowana do wypalania polew glejtowych w garncarniach i kaflarniach.

Ponieważ te nowe bezglejtowe szkliwa i polewa brunatno-kamionkowa są dostosowane do surówki, zaczem za jednem paleniem i masa czerepowa i polewa lub szkliwo się wypala, przeto odpada tu koszt drugiego wypalania i koszta drugiego wkładania i wyjmowania towaru z pieca.

Dotąd bowiem naczynie z glin nieogniotrwałych z polewą glejtową bywa dwa razy tak w kraju jak i za granicą wypalane. — Powyższe doświadczenia z nowem mojem szkliwem bezglejtowem i polewą bezglejtową dla temperatury 920° C. wykonałem w piecu małym t. zw. muflowym. Pozostaje teraz uczynić w Stacyi keramicznej szereg takich doświadczeń w piecu wielkim wolno-płomiennym, ażeby stwierdzić na skalę fabryczną użyteczność tej polewy bezglejtowej brunatno-kamionkowej i szkliw bezglejtowych zdrowotnych, dostosowanych do glin nieogniotrwałych, t. zw. zwykłych glin garncarskich.

c) Artyści malarze radziby dla odmiany majoliki dekorować farbami, które po wypaleniu, oprócz pożądanego koloru i gładkości powierzchni farb, przedstawiają się z pół-połyskiem, albo zupełnie bez połysku.

Paletę takich farb półpołyskowych i bezpołyskowych dla temperatury 920° C. mam na ukończeniu.

d) Garncarnia artystyczna w Kaudern (w Badenii) i Stacya keramiczna dekorują majoliki bez użycia pędzla i toczydła, jedynie wylewaniem farb z rożka, które się utrzymują na powierzchni plastycznie grubości kilkumilimetrowej do 1 *cm* grubości. — Niedogodnością tej majoliki rożkoplastycznej dla artysty malarza jest konieczność wielkiego pospiechu w dekorowaniu, ponieważ przedmiot jest z gliny niewypalonej, a farby też surówkowe. Dekorować się mający przedmiot musi być koniecznie odpowiedniej wilgotności i w tym stanie wilgotnym musi być dekorowany. Gdyby przedmiot przesechł, to odpadnie farba, nałożona rożkiem na taką powierzchnię przeschniętą. Czynię przeto obecnie doświadczenia, jak dotąd pomyślne, celem wypracowania dla dekoracyi rożkowo-plastycznej palety farb, dostosowanych do dekorowania rożkiem na przedmiocie już raz palonym.

e) Na skutek odniesienia się do Stacyi keramicznej Zarządu Muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie, dostarczono Muzeum następujących majolik Stacyi keramicznej:

1. Majoliki rożkowe nieplastyczne, sporządzane przy użyciu rożka i toczydła z nowemi farbami Stacyi keramicznej.

2. Majoliki rożkowe plastyczne, dekorowane za pomocą rożka i bez użycia toczydła i pędzla, które oprócz w Kaudern i w Stacyi keramicznej ani w kraju ani za granicą nie wyrabiają, a dotąd nie posiadało ich Muzeum tutejsze.

3. Majoliki kilkopowłokowe rytowane, sporządzane bez pędzla, rożka i toczydła, określone w dwu poprzednich moich sprawozdaniach z czynności Stacyi keramicznej. — Tych majolik również Muzeum przemysłowe miejskie nie posiadało, gdyż ani w kraju ani za granicą ich nie sporządzają. — Są one bowiem pomysłu podpisanego kierownika Stacyi keramicznej.

f) Warsztatowi garncarskiemu związkowemu w Toustem, byłych ukończonych uczni kraj. naukowego Warstatu garncarskiego tamże, dostarczono form gipsowych do sporządzania puszek na papierosy, puszek na cygara, połączonych z popielniczkami jako podstawkami, na których leży papieros lub cygaro. — Puszki te w formie walców są obłożone papierosami lub cygarami z zupełnem naśladownictwem papierosów lub cygar rzeczywistych, tak pod względem kształtu jak i koloru.

Celem ułatwienia ich fabrykacyi przesłałem Warsztatowi szczegółową instrukcyę ich sporządzania, odpowiednią ilość potrzebnych farb i gotowych wzorów tych majolik.

Firma Kazimierz Lewicki we Lwowie, handel porcelany i szkła, zamówiła znaczną liczbę tych wyrobów w Toustem.

g) Wydziałowi Krajowemu, Izbie handlowej i przemysłowej we Lwowie, przemysłowcom i osobom prywatnym udzieliła Stacya keramiczna opinii fachowych.

Edmund Krzen
inż. kierownik Stacyi keramicznej doświadczalnej.

*

WYKAZ

glin i piasków z oznaczeniem ich przydatności do celów keramicznych przemysłowych za czas od 15. listopada 1906 do 15. maja 1908, zbadanych przez krajową keramiczną Stacyę doświadczalną przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

Liczba porząd.	Piasek, glina pochodzi: Gmina	Powiat	Liczba piasków	Piasek do cel. keram. przydatny	Piasek do cel. keram. nieprzydatny	Liczba glin	Glina ta przydatna na: cegły	dachówki zwykłe	dachówki felcow.	rurki drenowe	piece kaflowe	wyroby garncarskie zwykłe	fajans emal.	Glina przydatna do schudz. glin tłustych	Glina nieprzydatna na wyroby keramiczne	Glina przyd. na wyroby ogniotrwałe: cegły	naczynie kamionkowe	inne wyroby ogniotrwałe	Uwaga
																			Znak „1“ zastępuje słowa „tak“.
1 a)	Adamówka, obszar dw.	Jarosław				3	1	1	1	1	1	1							Do 1 a). Też i do zendrówek.
1 b)	„ „ „	„				1	1												
1 c)	„ „ „	„	1	1															
2 a)	Bzianka, obszar dworski	Sanok				1	1	1	1	1									Do 2 a). Cegły, dachówki i rurki dren. warunkowo.
2 b)	„ „ „	„				1	1												Do 2 b). Cegły warunkowo.
3	Chrobrze, Skarb, gub. kielecka	Król. Polskie				1	1												
4 a)	Czortków, cegielnia	Czortków				4	1			1									Do 4 a). Rurki drenowe warunkowo
4 b)	„ „	„				1	1												
4 c)	„ „	„				3									1				
5 a)	Czortków, grunt. pryw.	„				7	1	1	1	1	1								Do 5 a). Dachówki felc. i rurki dren. warunkowo.
5 b)	„ „ „	„				17	1												
6 a)	Dąbrowa, grunt. pryw.	Dąbrowa				1	1	1	1	1									Do 6 a). Dachówki i rurki drenowe warunkowo.
6 b)	„ „ „	„				1	1												
7	Dobromil, grunt pryw.	Dobromil				1	1												
8	Dzwinogród. grunt pryw.	Buczacz				3	1												
9	Glinik dolny, gr. pryw.	Strzyżów				2	1												
10 a)	Hruszatyce, ob. dworski	Przemyśl				1	1			1									
10 b)	„ „ „	„				1	1												
11	Jagielnica, grunt pryw.	Czortków				3	1												
12	Koniuszki, grunt. pryw.	Rohatyn				1													
13	Końskie, grunt. pryw.	Brzozów				1	1								1				
14 a)	Koropiec, ob. dworski	Buczacz				1	1												Do 14 a). Cegły warunkowo.
14 b)	„ „ „	„				1	1							1					
15 a)	Maćkowice, ob. dworski	Przemyśl				4	1												
15 b)	„ „ „	„	1	1															
16 a)	Majdan, cegielnia . .	Stanisławów				1	1												
16 b)	„ „	„				1	1	1	1	1									Do 16 b). Dachówki felc. i rurki dren. warunkowo.
17 a)	Miżyniec, ob. dworski	Przemyśl				8	1												
17 b)	„ „ „	„				8	1	1	1	1									Do 17 b) Też i do zendrówek.

Liczba porząd.	Piasek, glina pochodzi: Gmina	Powiat	Liczba piasków	Piasek do cel. keram. przydatny	Piasek do cel. keram. nieprzydatny	Liczba glin	Glina ta przydatna na: cegły	dachówki zwykłe	dachówki felcow.	rurki drenowe	piece kaflowe	wyroby garncarskie zwykłe	fajans emal.	Glina przydatna do schudz. glin tłustych	Glina nieprzydatna na wyroby ceramiczne	Glina przyd. na wyroby ogniotrwałe: cegły	naczynie kamionkowe	inne wyroby ogniotrwałe	Uwaga
18 a)	Młynne, grunt. prywat.	Limanowa				1	1												
18 b)	„ „ „	„				1									1				
19 a)	Mościska, gmina . .	Mościska				3	1							1					
19 b)	„ „	„				1	1	1	1	1									Do 19 b). Dachówki felcow. i rurki dren. warunkowo.
20	Nienadowa, ob. dworski	Przemyśl				1	1	1	1	1	1	1							
21 a)	Nowoszyce, ob. dworski	Sambor				5	1												
21 b)	„ „ „	„				1	1	1	1										Do 21 b). Dachówki warunkowo.
21 c)	„ „ „	„				3	1	1	1	1									Do 21 c). Dachówki i rurki drenowe warunkowo.
21 d)	„ „ „	„				1								1					
22	Podniestrzany, ob. dw.	Bóbrka				1	1												
23 a)	Połtew, grunt. prywat.	Przemyślany				1	1			1									Do 23 a). Rurki dren. warunkowo.
23 b)	„ „ „	„				1									1				
24 a)	Posada olchowska, własność miasta Sanoka	Sanok				2	1												
24 b)	Posada olchowska, własność miasta Sanoka	„				1								1					
25 a)	Przystań, ob dworski	Żółkiew				1	1												
25 b)	„ „ „	„				1									1				
26	Rawa ruska, ob. dworski	Rawa ruska				3	1												
27	Sokoliki, grunt. pryw.	Turka				1	1												
28	Sokołów, grunt. paraf.	Kolbuszowa				1	1												
29 a)	Surochów, ob. dworski	Jarosław				5	1	1	1	1	1	1							Do 29 a). Też i do zendrówek. Piece kaflowe i naczynie garnc. warunkowo
29 b)	„ „ „	„				1	1							1					
30	Trzebinia, fabryka impregnowania drzewa	Chrzanów				1	1												Do 30. Też i do zendrówek.
31 a)	Wistowice, gr. pryw.	Rudki				2	1												Do 31 a). Jedna też i do zendrówek.
31 b)	„ „ „	„				1									1				
32 a)	Wysocko, ob. dworski	Jarosław				1	1	1	1	1									Do 32 a). Dachówki felc. warunk.
32 b)	„ „ „	„				1	1												
32 c)	„ „ „	„				1								1					
	Razem . . .		2			121													

Plan naukowy

8-tygodniowego kursu, celem kształcenia nauczycieli dla szkół handlowych uzupełniających.

I. Rachunki kupieckie

(8 godzin tygodniowo).

Ułatwienia przy rachowaniu. Zwięzłe powtórzenie tych partyi z rachunków, które przypuszczalnie są frekwentantom znane, wymagają jednak uzupełnienia ze względu na plan naukowy szkół uzupełniających i są koniecznie potrzebne do zrozumienia rachunków kupieckich. System monetarny miar i wag Europy i Stanów Zjednoczonych Ameryki północnej. Rachowanie liczbami mianowanemi, reguła łańcuchowa, rachunek mieszaniny. Rachunek procentu i odsetek, dyskont weksli, rachunki bieżące. Proste obliczenia monet, dewiz i papierów wartościowych. Prosta i złożona kalkulacya towarów. Metoda uczenia rachunków kupieckich w szkołach handlowych uzupełniających.

II. Buchalterya

(8 godzin tygodniowo).

Zadanie i znaczenie buchalteryi, książkowanie interesów gotówkowych i kredytowych. Wykaz stanu majatku. Praktyczne przeprowadzenie przykładu książkowania w interesie drobiazgowym. Prawne postanowienia o prowadzeniu ksiąg. Moc dowodowa ksiąg handlowych i ich znaczenie w postępowaniu konkursowem, tudzież przy wymiarze podatków. Książkowanie w interesie hurtownym. Księgi pomocnicze. Podwójna buchalterya. Praktyczne zastosowanie buchalteryi pojedynczej i podwójnej w interesie hurtownym.

Metoda nauczania w szkołach uzupełniających.

III. Korespondencya handlowa

(6 godzin tygodniowo).

Forma zewnętrzna listów kupieckich i prac kantorowych. Odpowiednia biegłość w układaniu listów kupieckich w zakresie interesu towarowego i takich listów z interesu bankowego, które mają zastosowanie w interesie towarowym, ze szczególnem uwzględnieniem rozszerzonego planu naukowego dla szkół handlowych uzupełniających.

Postępowanie z listami przychodzącymi i odchodzącymi, dotyczące przepisy prawne, kopiał.

IV. Nauka o handlu i wekslach

(4 godziny tygodniowo).

Wyczerpanie i pogłębienie planu naukowego szkół handlowych uzupełniających, tudzież uzupełnienie przez najważniejsze postanowienia ustawy przemysłowej, oraz postępowanie w sprawach konkursu i procesu sądowego. — Odmienne postanowienia obcych kodeksów wekslowych.

Wykłady mają się opierać na formularzach, przyczem należy wyjaśnić, jak się ich używa przy nauce szkolnej.

Zestawienie planu naukowego.

Przedmiot:		
Rachunki kupieckie	8	godzin tygodniowo
Buchalterya	8	„ „
Korespondencya handlowa	6	„ „
Nauka o handlu i wekslach	4	„ „
Razem	26	godzin tygodniowo.

Plan naukowy

dla kursów buchalteryi zawodowej.

Od pewnego czasu odbywają się w kraju, przeważnie z inicyatywy pp. c. k. Instruktorów stowarzyszeń przemysłowych, kursy buchalteryjne dla drobnych przemysłowców, wspierane między innymi przez Wydział krajowy i Komisyę kraj. dla spraw przemysłowych. Nie potrzeba zdaje się udowadniać długo potrzeby i pożyteczności takich kursów. Urządzane odpowiednio, mogą one przyczyniać się dzielnie do rachunkowego i gospodarczego uporządkowania drobnych interesów przemysłowych. Dla kursów przez siebie patronowanych przepisała Komisya następujący plan naukowy:

I. Cel nauki.

1. Zapoznanie frekwentantów z taką metodą prowadzenia ksiąg, któraby odpowiadała wymogom ustawowym, a pozwalała prowadzić księgi każdemu z nich osobiście, bez wielkiego nakładu pracy i kosztów.

2. Objaśnienie wszystkich obliczeń potrzebnych do buchalteryi i najważniejszych postanowień prawnych.

II. Plan szczegółowy.

Najpotrzebniejsze do buchalteryi wiadomości z nauki rachunków przemysłowych; obliczanie odsetek i zastosowanie do praktyki przemysłowej; obliczanie kosztów własnych wytworzonego przedmiotu, z uwzględnieniem ceny materyału, robocizny i kosztów zarządu. Obliczanie cła. Środki płatnicze w przemyśle.

Najważniejsze wiadomości z nauki o wekslu.

Ogólne pojęcia buchalteryczne; księga kasy, księga główna, strazza i księga zamówień, inwentarz, księgi pomocnicze

Prawne przepisy dotyczące prowadzenia ksiąg.

Praktyczne prowadzenie jednomiesięcznego tematu buchalterycznego w odpowiednim dziale przemysłu.

Materyał należy wyczerpać w 45 godzinach minimum i używać przy nauce podręczników rachunków przemysłowych i buchalteryi, aprobowanych dla polskich szkół uzupełniajacych przemysłowych, a do uzupełnienia wykładów przez docenta, podręczniki: Gruber, gew. Buchführung i Rehling, Buchhaltung für das Tischler-, Schlosser-, Schneider-, Schumachergewerbe.

Kursy te mogą być też rozszerzone na dalsze przedmioty, jak: Stylistyka przemysłowa (20—30 godzin), najważniejsze wiadomości z prawa przemysłowego i handlowego (10—15 godzin) w zakresie planu naukowego dla szkół przemysłowych uzupełniających.

Badania wstępne

przedsiębiorstw przemysłowych, ubiegających się o pożyczkę z funduszu przemysłowego, przeprowadzone przez członków, urzędników, tudzież osoby z poza grona Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych od roku 1902 do 1908.

Rok 1902.

Członek Komisyi, L. Baczewski:

1. Fabryka chemiczna „Tlen“ we Lwowie.

Członek Komisyi J. Drewnowski:

2. Pracownia blacharska, F. Książkiewicz, Lwów.
3. Fabryka pilników, Bracia Bartik, Tarnów.
4. Pracownia blacharska K. Gärtler Lwów.
5. „ „ „ „ „
6. Fabryka maszyn rolniczych „Wulkan“, Przemyśl.
7. „ kotłów, I. Weinstock, Mikuliñce.

Członek Komisyi, J. Franke:

8. Zakład przyrodniczych środków naukowych, F. Złotnicki, Lwów.

Członek Komisyi, Z. Gorgolewski:

9. Pracownia malarska, R Springman, Lwów.

Członek Komisyi, A. Nawratil:

10. Garbarnia, Schönberg i Dunkelblum, Prądnik biały.
11. Towarzystwo szewców, Pruchnik.
12. Fabryka pierników, St. Gurgul, Jarosław.
13. Fabryka zapałek, M. D. Lipschütz, Skole
14. Stowarzyszenie szewców, Dobczyce.
15. Wyrób napojów miodowych, Dr. Ciesielski, Lwów.
16. Pracownia elektrotechniczna, W. Tranda, Przemyśl.
17. Fabryka gipsu J. Franz, Lwów.

Członek Komisyi B. Pawlewski:

18. Zakład malowania na szkle i porcelanie K. Lewicki, Lwów.
19. Zakład apretury skór, Lessingowie, Knihinin.
20. Garbarnia, H. Scherer, Stryj.
21. Garbarnia, Menkes i Rechter, Bolechów.

Członek Komisyi, Dr. St. Rittel:

22. Fabryka koszykarska J. Musen, Brody.
23. Bazar krajowy, W. Żurowska, Tarnopol.

Członek Komisyi J. Rotter:

24. Zakład witrażów, Ekielski i Tuch, Kraków.
25. Pracownia stolarska W. Bober, Kraków.

Członek Komisyi, A. Sołtyński:

26. Ślusarnia J. Wehrstein, Stryj.
27. Wyrób sztucznego marmuru, Oreste Groggia, Lwów.

28. Odlewarnia żelaza, A. Benczer, Stryj.
29. Pracownia powozów, E. Sienkiewicz, Lwów.
30. Pracownia ślusarska, F. Górniakowa, Przemyśl.
31. Parowa pralnia, Rapaport, Löwenthal, Gans, Przemyśl.
32. Inż. E. Wereszczyński, Rawa.
33. Pracownia powozów, St. Bocheński, Nowy Sącz.

Członek Komisyi G. Steingraber:

34. Fabryka wód mineralnych, Rząca i Chmurski, Kraków.
35. Produkcya surogatu kawy, K. Waśniewski, Podgórze.
36. Garbarnia, Dłużyńscy, Ludwinów.
37. Rafinerya nafty, N. Brunicka, Klęczany.
38. Fabryka cementu portland. J. Wolgner, Komarówka.

Członek Komisyi, Dr. W. Stesłowicz:

39. Pracownia blacharska, Z. Popiel, Lwów.
40. Fabryka giętych mebli, Fuchs i Freud, Nowosielice
41. Fabryka lin drucianych, Batorowicze, Drohobycz.

Członek Komisyi. J. Wczelak:

42. Fabryka powozów, J. Stromenger, Lwów.

Członek Komisyi L. Zieleniewski:

43. Fabryka ślusarska, J. Gorecki, Kraków.
44. Fabryka wyrobów żelaznych, Hofstädter, Mogiła.

Z poza grona Komisyi: Dyrekcya Związku Stow. zarobk. i gosp.:

45. Towarzystwo kowali w Sułkowicach.
46. Spółka ślusarska w Świątnikach górnych.

J. w., Karol Bily w Świątnikach:

47. Rzemieślnicy w Świątnikach górnych.

J. w., Aleksander Klimaszewski w Kołomyi:

48. Fabryka fartuszków tureckich, H. Goldstein, Kołomyja.
49. Fabryka cementu, J. Wolgner, Komarówka.

J. w, inż. Edmund Krzen we Lwowie:

50. Fabryka dachówek cementowych, A Niespał, Sokal.
51. „ garncarska, J. Słowicki, Potylicz.
52. „ cementu, J. Wolgner Komarówka.

J. w. Edward Paudler w Kamionce.

53. Fabryka powozów, W. Siwiński Stanisławów.

J. w., inż. Karol Rolle w Podgórzu:

54. Fabryka pieców kaflowych, W. Wojtyga, Zakrzówek.
55. Pracownia garncarska, R. Nocula, Poręba.
56. Pracownia garncarska, J. Pawik z Brodeł.
57. Pracownia kaflarska J. Bylica, Andrychów.
58. Pracownia garncarska, S. Bukowski Poręba.

J. w., Teofil Sochaniewicz we Lwowie.

59. Pracownia nożownicza K. Dudziński, Tarnów.

J. Dr. Franciszek Tomaszewski:

60. Pracownia introligatorska, W. Siwak, Sambor.

J. w., Bolesław Wasylewski w Stryju:

61. Pracownia powrożnicza Wegnera w Stryju:
62. Fabryka białoskórnicza, J. Pasiecznik, Stryj.

Rok 1903.

Członek Komisyi, A. Benis, Szayer, Romanowicz i Gruszecki:

1. Przedsiębiorstwa tkackie w Andrychowie:

Członek Komisyi A. Benis:

2. Towarzystwo dostaw obuwia dla c. k. armii, Kraków.
3 Pracownia introligatorska, R. Jahoda, Kraków.

Członek Komisyi, W. Biechoński:

4. Fabryka wyrobów żelaznych „Wulkan“ Przemyśl.
5. „ „ z papieru, St. Niemojowski, Lwów.

Członek Komisyi, J. Drewnowski:

6. Pracownia rzeźbiarska, J. Kowalczyk, Sambor.
7. „ bronzownicza, F. Götlicher, Lwów.
8. Fabryka sortowania włosienia końskiego, Brody.
9. Pracownia blacharska, A. Bratkowski, Lwów.
10. Zakład jubilerski, H. Zipper, Lwów.
11. Pracownia elektromechaniczna, J. Grajewski, Lwów.
12. „ ślusarska, J. Łagodzic, Sanok.
13. „ stolarska, L. Szafrański. Lwów.
14. Spółka dla wyrobów bronzowniczych, Lwów.
15. Pracownia stolarska, W. Czubiński, Winniki.
16. Fabryka wyrobów żelaznych „Wulkan“ Przemyśl,
17. Odlewarnia artystyczna, J. Kupiecki, Lwów.
18. Pracownia bronzownicza, Jurkiewicza, Sambor.
19. Fabryka stor i żaluzyi, W. Zelnik, Lwów.

Członek Komisyi, A. Nawratil:

20. Fabryka pierników, St. Gurgul, Jarosław.
21. Towarzystwo szewców, Witków nowy.
22. Fabryka zapałek, Ch. H. Lipschütz, Skole.
23. Fabryka pierników, St. Gurgul, Jarosław.
24. Piekarnia, Wł. Pytlowany, Lwów.

Członek Komisyi, Br. Pawlewski:

25. Fabryka farb i pokostu, H. Blumenfeld, Lwów.
26. „ papieru, Bracia Weiser, Sassów.

Członek Komisyi, Dr. St. Rittel:

27. Piekarnia, Jan Merwart, Złoczów.

Członek Komisyi, J. Rotter.

28. Fabryka wyrobów żelaznych, Hoffstädter, Dunkelblum i Sternberg, Mogiła.
29. „ armatur i pomp, K. Rudolphi i Ska, Trzebinia.

Członek Komisyi, A. Sołtyński:

30. Fabryka wyrobów glinianych, F. Zandler, Lwów.
31. „ powozów, J. Pyndus, Łysiec.
32. Pracownia kufrów i torb, L. Rosenzweig, Lwów.

Członek Komisyi, A. Stefanowicz:

33. Zakład światłodruków, M. Polaski, Lwów.
34. Pracownia trawionych zwierciadeł, R. Springman, Lwów.

Członek Komisyi, G. Steingraber:

35. Fabryka drzewnika i papy, F. Jakobowicz, Rajcza.
36. „ octu Lebensteinów, w Krakowie.
37. „ impregnowania drzewa, E. Mycielski i Ska, Trzebinia.
38. Garbarnia, Dłużyńscy, Ludwinów.
39. Fabryka krochmalu, S. Tyras, Andrychów.

40. Garbarnia, Schönberg i Dunkelblum, Prądnik biały.
41. Projektowana fabryka papieru Foltinów, Jaroszowice.

Członek Komisyi, Dr. W. Stesłowicz:
42. Pracownia stolarska, J. Rużycki, Lwów.
43. Fabryka cukierków, Z. Litwiński, Lwów.
44. „ wyrobu listew i ram w Tarnopolu.
45. „ tutek, Elster i Topf, Lwów.
46. Pracownia stolarska, J. Rużycki, Lwów.
47. Fabryka tutek, Ch. Perlmutter, Brzeżany.

Członek Komisyi, Dr. Szarski:
48. Fabryka farb, J. Karmański i Ska, Dębniki.

Członek Komisyi, N. Ulmer:
49. Spółka kapelusznicza, Myślenice.

Członek Komisyi, J. Wczelak:
50. Fabryka bilardów, M. Andraszek, Lwów.
51. Pracownia powozów, E. i W. Sienkiewicze, Lwów.
52. Towarzystwo stolarskie, Tarnopol.
53. Pracownia stolarska, F. Winiarski, Lwów.

Członek Komisyi, E. Zieleniewski:
54. Fabryka mebli giętych, M. Ader, Jazowsko.

Sekretarz Komisyi, J. Starkel.
55. Fabryka koszykarska, Lauer, Rączna.

Z poza grona Komisyi, Dr. Jan Adamski, w Okocimiu.
56. Warsztat bednarski, W. Bętkowski, Słotwina.

J. w., Stanisław Barabasz w Zakopanem:
57. Zakład snycerski, S. Jarząbek, Kęty.
58. Pracownia rzeźbiarska, J. Aszklar, Krościenko.

J. w., E. Filous, architekt w Kołomyi:
59. Fabryka fortepianów, E. Kappi, Kołomyja.

J. w., Henryk Gruszecki, w Krośnie:
60. Tkalnia, M. Mięsowicz, Korczyna.
61. „ „ „ „
62. Towarzystwo tkaczy pod wezw. św. Sylwestra w Korczynie.

J. w., Kazimierz Jamroz, w Kossowie:
63. Warsztat sukienniczy, S. Fichman, Rohatyn.

J. w., Edmund Krzen, inż. we Lwowie:
64. Fabryka wyrobów betonowych, J. Grabowski i Ska Nowy Targ.
65. „ sztucznego kamienia i dachówek, Lwów,
66. „ wyrobów cementowych, Bracia Mund, Lwów.
67. Huta szkła, Żółkiew.
68. Fabryka dachówek cementowych, A. Chrapkiewicz, Sułkowice.
69. Parowa cegielnia w Szczucinie.
70. Fabryka dachówek, F. Gottesman, Dolina.
71. „ „ J. Beer, Rawa ruska.

Z poza grona Komisyi: Karol Rolle, inż. Podgórze:
72. Pracownia kowalska, I. Grządziel, Podgórze.
73. Fabryka kafli, J. Horowitz, Dębniki.
74. „ „ L. Starski, Półwsie zwierzynieckie.
75. „ cegieł, J. Dworak, Wadowice.

J. w., Bolesław Wasylewski, w Stryju:
76. Pracownia stolarska, St. Solski, Stryj.
77. Warsztat białoskórniczy. J. Pasiecznik, Stryj.

Rok 1904.

Członek Komisyi, L. Baczewski:
1. Fabryka musztardy, O. i A. Gorgon, Lwów.
Członek Komisyi, A. Benis:
2. Farbiarnia płócienek, L. Feliks, Sporysz.
Członek Komisyi, W. Biechoński:
3. Towarzystwo dla wyrobów tkackich, Łańcut.
Członek Komisyi, I. Drewnowski:
4. Pracownia ślusarska J. Kucharski, Lwów.
5. Fabryka powozów, Stromenger, Lwów.
Członek Komisyi, A. Nawratil:
6. Pracownia hafciarska, M. Komoniewska, Lwów.
7. Fabryka zapałek, M. Adlersberg, Bolechów.
Członek Komisyi, Br. Pawlewski.
8. Fabryka chemiczna, H. Blumenfeld, Lwów.
Członek Komisyi, Dr. St. Rittel:
9. Zakład dla sortowania włosienia końskiego, M. Alter, Brody.
Członek Komisyi, J. Rotter:
10. Fabryka guzików, Bincer i Thorn, Podgórze.
11. Fabryka prawideł i kopyt szewskich, Schenierer et Berkelhammer Bogumiłowice.
Członek Komisyi, A. Sołtyński:
12. Odlewarnia żelaza, M. Gottlieb, Wełdzirz.
Członek Komisyi, G. Steingraber:
13. Garbarnia, R. Weisbach, Stanisławów.
14. Farbiarnia płócienek, T. Feliks, Andrychów.
15. Fabryka kawy słodowej, Waśniewski i Ska, Podgórze.
16. Pracownia kuśnierska, J. Kłosiński, Kęty.
17. Farbiarnia płócienek, F. Stamberger, Andrychów.
18. Fabryka opatrunków chir. M. Dobrowolski, Podgórze.
19. Huta szkła, Kupfer i Glaser, Tarnów.
20. Fabryka farb, J. Karmański i Ska.
Członek Komisyi, Dr. W. Stesłowicz:
21. Pracownia złotnicza, J. Wojtych, Lwów.
Członek Komisyi, Dr. Szarski:
22. Fabryka tutek „Noris“, W. Bełdowski, Kraków.
23. Pracownia rymarska, S. Piotrowicz, Kraków.
24. Koszykarnia, Lauer, Rączna.
Członek Komisyi, E. Zieleniewski:
25. Fabryka wyrobów metalowych, W. Bialik, Tarnów.
26. Fabryka syfonów, Ameisen, Kraków.
Referent techniczny, inż K. Łoziński:
27. Zakład litograficzny, K. Rogalski, Przemyśl.
28. Fabryka wyrobów cementowych, H. Wagner, Przemyśl.
29. Fabryka kartonów, K. Graziado, Lwów.
30. Pracownia blacharska, S. Einschlag, Lwów.

31. Zakład tapicerski, J. Früauff, Lwów.
32. Pracownia ślusarska, L. Węgłowski, Lwów.
33. Fabryka musztardy, Gorgon, Lwów.
34. Pracownia stolarska, J. Zeiser, Lwów.
35. Pracownia stolarska, T. Pazdoń, Dębniki.
36. Fabryka musztardy, J. Żelechowski, Lwów.
37. Pracownia rusznikarska, B. Jankowski, Lwów.
38. Fabryka bronzownicza Jurkiewiczów, Sambor.

Z poza grona Komisyi, Józef Dąbrowski:

39. Koszykarnia, J. Marek, Jarosław.

J. w. Gustaw Geyer:

40. Fabryka wany, H. Eiman, Stanisławów.

J. w. Kazimierz Jamroz:

41. Warsztat tkacki, M. Riegl, Kossów.
42. Warsztat tkacki, H. Goldstein, Kołomyja.
43. Warsztat stolarski, M. Kahyn, Monastersko.
44. Fabryka gurtów, A. Geller, Bohorodczany.

J. w., Aleksander Klimaszewski:

45. Warsztat kaflarski, J, Trupkiewicz, Starasól.

J. w., E. Kovats:

46. Pracownia dla rzeźby dekoracyjnej, B. Sołtys, Lwów.

J. w., inż. Edmund Krzen:

47. Fabryka dachówek cementowych, A. Kampl, Lwów.
48. Fabryka dachówek, W. Tchórznicki, Nadyby.
49. Fabryka wyrobów cementowych, H. Bohdan, Zadwórze.
50. Fabryka dachówek cementowych, Grabowski, Nowy Targ.
51. Fabryka wyrobów kaflarskich, St. Romański, Leżajsk.

J. w., Wincenty Paszcza:

52. Fabryka mydeł, W. Brach, Tarnów.

J. w., Kornel Paygert:

53. Pracownia złotnicza, M. Schmajuk, Zbaraż.

J. w., Bolesław Wasylewski:

54. Odlewarnia żelaza, A. Benczer, Stryj.

J. w., Witkiewicz w Stryju:

55. Fabryka tektury, Landau i Lieber.

Rok 1905.

Członek Komisyi, A. Benis:

1. Farbiarnia płócienek, L. Feliks, Sporysz.
2. Spółka krawiecka, Filipkiewicz, Bętkowski i Miśko, Kraków.

Członek Komisyi, I. Drewnowski:

3. Warsztat ślusarski „Kraj“, Stanisławów.

Członek Komisyi, A. Nawratil:

4. Fabryka zapałek, J. Lipschütz, Stryj.
5. Pracownia konfekcyi damskiej, A. Hupertowa, Lwów.
6. Pracownia krawatów, H. Kwiatkowska, Lwów.
7. Stowarzyszenie pracownic konfekcyi damskiej, Lwów.
8. Fabryka sody krystalicznej, Eimer i Kruh, Stanisławów.
9. Mydlarnia, L. Seemann, Kałusz.

10. Fabryka czernidła do butów, K. Katz, Złoczów.
11. Fabryka proszku na owady, N. Halpern, Jarosław.
12. Mydlarnia, L. Vogel, Jarosław.
Członek Komisyi, B. Pawlewski:
13. Fabryka atramentu, A. Löwensohna, Tarnopol.
14. Fabryka sody, Friedfeld i Gelles, Zagrobela.
15. Fabryka mydła, Ostersetzer, Tarnopol.
16. Pralnia chemiczna, H. Kranzler, Rzeszów.
17. Fabryka świec, Kriss i Singer, Kołomyja.
Członek Komisyi, J. Rotter:
18. Pracownia jubilerska, M. Jarra, Kraków.
Członek Komisyi, A. Stefanowicz.
19. Handel i wyrób przyborów szkolnych, Dr. K. Falkiewicz, Lwów.
Członek Komisyi, G. Steingraber:
20. Fabryka wyrobów keramicznych, Dr. Bieliński, Wierzchnia polna.
21. Fabryka papy dachowej, S. Kurtz, Chrzanów.
22 Pracownia mechaniczno-optyczna, Hildelbrandt, Kraków.
23. Fabryka wyrobów chemicznych, M. Mahler, Nowy Sącz.
24. Farbiarnia płócienek, T. Feliks, Andrychów.
25. „ „ Stamberger, „
26. Fabryka cementu, Wolgner, Komarówka.
27. Fabryka, Kuźnicki, Oświęcim.
28. Fabryka wapna, Lick, Zapalski i Ska, Szaflary.
29. Papiernia, Romaszkan, Rajcza.
30. Fabryka zapałek, Unger, Zadziel.
Członek Komisyi, Dr. W. Stesłowicz:
31. Pracownia introligatorska, K. Legeżyński, Lwów.
Członek Komisyi, Dr. Szarski:
32. Warsztat repar. fortepianów, T. Drozdowski, Kraków.
33. Fabryka szczotek, Chudzikiewicz, Zwierzyniec.
34. Tow. „O własnych siłach“, Kraków.
Członek Komisyi, N. Ulmer:
35. Tow. powroźnicze, Radymno.
Referent techniczny, inż. K. Łoziński:
36. Pracownia mosiężnicza, M. König, Sambor.
37. Fabryka tutek, Ch. Perlmutter, Brzeżany.
38. Fabryka „Leopolia“, Haendel i Silberstein, Lwów.
39. Zakład elektro-mech. W. Pruszkowski, Lwów.
40. Warsztat ślusarski, J. Plezia, Turka.
41. Pracownia rzeźbiarska, J. Aszklar, Krościenko.
42. Fabryka pióropuszy, S. Weissman, Przemyśl.
43. Fabryka maszyn, Michałowski, Podhajce.
44. Pracownia stolarska, A. Skubiejski, Tarnów.
45. Fabryka wyrobów żelaznych, J. Górecki, Kraków.
46. Fabryka lin drucianych, Batorowicze, Drohobycz.
47. Fabryka parasoli, M. Rubin, Lwów.
Z poza grona Komisyi: Stanisław Barabasz:
48. Pracownia rzeźbiarska, R. Marduła, Olcza.
J. w., Kazimierz Jamroz:
49. Tkalnia M. Hillman, Kosów.
50. Fabryka wyrobów tkackich, J. Kellman, Mikulińce.
51. Tkalnia, Leiser i Stahl, Zabłotów.

Z poza grona Komisyi, inż. Edmund Krzen:
52. Fabryka dachówek cementowych, Wodyński, Podhorce.
53. Spółka przemysłowa, Maniowce.
54. Kaflarnia, P. Świstek, Przemyśl.
55. Fabryka dachówek glinianych, Kapiszewski, Kobylnica.
56. Cegielnia, K. Poznański, Kamionka strumiłowa.
57. Fabryka cegieł J. Tiger, Gródek.
J. w., Eugeniusz Kosiba w Przemyślu:
58. Fabryka czernidła, M. Honigfeld, Przemyśl.
59. Pracownia ubiorów męskich, H. Blatt, Przemyśl.
J. w., Kornel Paygert:
60. Bazar krajowy, W. Żurowska, Tarnopol
J. w., inż. Karol Rolle:
61. Pracownia garncarska, E. Miękiński, Alwernia.

Rok 1906.

Członek Komisyi, A. Nawratil:
1. Masarnia, J. Jankowski, Lwów.
2. Fabryka ozdób na drzewko, N. Halpern, Jarosław.
3. „ kunerolu, L. Vogel, Jarosław.

Członek Komisyi B. Pawlewski:
4. Fabryka atramentu, A. Löwensohn, Tarnopol.
5. „ mydła i świec, A. Friedrich, Lwów.

Członek Komisyi J. Rotter:
6. Ślusarnia, Pogorzelscy, Kraków.
7. Fabryka wyrobów platerowanych, Tyrała i Ska, Podgórze.
8. Warsztat ślusarski, K. Domiczek, Lwów.

Członek Komisyi A. Stefanowicz:
9. Zakład reprodukcyi „Galicya", K Czapek, Lwów.

Członek Komisyi, G. Steingraber:
10. Garbarnia, Hersch Enoch i Synowie, Oświęcim.
11. Fabryka mydła i świec, S. Künzler, Nowy Sącz.
12. „ farb olejnych, Baranowski w Dębiu.
13. „ zapałek, L. Stabrowski, Sidzina.
14. „ waseliny, Brunicka, Klęczany.
15. Farbiarnia płócien, A. Mechner Andrychów.

Członek Komisyi Dr. W. Stesłowicz:
16. Drukarnia, Piller i Ska, Lwów.
17. Bracia Bartik, Tarnów.
18. Fabryka zegarków, A. Zipper, Lwów.

Członek Komisyi, Dr. Szarski:
19. Zakład reprodukcyi artyst. Jabłoński i Ska, Kraków.
20. „ „ „ Kranikowski, Kraków.
21. Fabryka farb, G. Górski i Ska, Kraków.

Członek Komisyi E. Zieleniewski:
22. Towarzystwo przemysłowe dla wyrobów żelaznych, Kraków.

Sekretarz Komisyi, J. Starkel:
23. Koszykarnia, J. Musen, Brody.

Referent przemysłowy inż. K. Łoziński:

24. Fabryka bielizny, Rapaport, Löwenthal i Gans, Przemyśl
25. „ maszyn, J. Szaynok, Rzeszów.
26. „ ultramaryny, Gużkowski i Ska, Lwów.
27. Garbarnia, J. Polisiuk, Złoczów.
28. Fabryka płyt słomianych, M. Mikułowska, Siemiechów.
29. „ czernidła „Blask", W. Biechoński, Jasło.
30. Stolarnia, W. Cirin, Lwów.
31. Fabryka armatur, Rudolphi i Ska, Trzebinia.
32. Fabryka wyrobów koszykarskich, M. Brand, Lwów.
33. Warsztat powroźniczy, J. Halpern, Skole.
34. Fabryka skór, J. Wolf, Zamarstynów.
35. Pracownia instrumentów, F. Niewczyk, Lwów.
36. „ czapek, S. Scheiner, Lwów.
37. Ślusarnia, S. Gurniak, Przemyśl.
38. Fabryka worków. J. Bieniek, Dębica.
39. Garbarnia, Ch. Zlatkies, Gołogóry.
40. Fabryka zapałek, Ch. Lipschütz, Skole.
41. „ krzeseł, Laufer i Schneid, Bolechów.
42. „ prawideł i kopyt szewskich, Hudes i Berkelhammer Bogumiłowice.
43. Fabryka mydła i zegarków, Mahrfeld, Krasne.
44. „ puszek i wyrobów tłoczonych z blachy, Bohdanowicz, Prądnik biały.
45. Fabryka kapeluszy, L. Bielawski, Myślenice.
46. „ akumulatorów, Dr. Z. Stanecki i Ska Lwów.
47. Warsztat stolarski, L. Szafrański, Lwów.
48. Fabryka plomb, B. Ratz, Podwołoczyska.
49. „ cukrów, Höflingerowie, Lwów.
50. „ grzebieni, F. Skarbek, Brzozów.
51. Tkalnia mechaniczna „Krosno", Krosno.
52. Fabryka powozów, H. Chauer, Lwów.
53. Warsztat rymarski, A. Szczurek, Przemyśl.

Z poza grona Komisyi, Dyr. Związku Stow. zarobk. i gosp. Lwów.

54. Wytwórczo-handlowa Spółka przyborów szkolnych, Lwów.

J. w. Dr. Stanisław Anczyc:

55. Fabryka wyrobów powroźniczych, W. Wagner, Mikuszowice.

J. w. Władysław Brodacki:

56. Farbiarnia, L. Feliks, Sporysz.

J. w., Gustaw Geyer:

57. Fabryka waty i kołder, H. Eiman, Stanisławów.
58. „ kawy zdrowotnej, A. Wolny, Stanisławów.

J. w. Kazimierz Jamroz:

59. Fabryka wyrobów tkackich, H. Goldstein, Kołomyja.

J. w. inż. Edmund Krzen:

60. Kaflarnia, St. Horoszkiewicz, Stanisławów.
61. „ S. Goldstern, Sichów.

J. w. Eugeniusz Kusiba:

62. Zakład bronzowniczy, F. Stupnicki, Przemyśl.

J. w. inż. Karol Rolle:
63. Kaflarnia, J. Horowitz, Dębniki.
J. w, H. Zauderer:
64. Fabryka worków J. Bieniek, Dębica.

Rok 1907.

Członek Komisyi A. Nawratil:
1. Zakład masarski, L. Szyndralewicz, Lwów.
2. Pracownia pończoch, Z. Aywas, Wieliczka.

Członek Komisyi, B. Pawlewski:
3. Fabryka wyrobów chemicznych, Blumenfeld, Lwów.

Członek Komisyi G. Steingraber:
4. Fabryka świec, Langsam, Sommer i Rabinowicz, Gorlice.
5. „ superfosfatu, Schönker i Jakubowicz, Oświęcim.
6. „ wyrobów dyetetycznych, G. Dobiński i Ska, Wola duchacka.
7. „ chemiczna „Beskid", E. Świątkowski, Biała.
8. „ lodu, Kosobudzki, Kraków.
9. „ wyrobów drzewnych, Solski, Foltin, Jaroszowice.
10. „ papieru, F. Romaszkan, Wadowice.
11. Huta szkła, Gattermayer-Zahradnik, Dąbrowa.

Członek Komisyi, Dr. Szarski:
12. Koszykarnia, Z. Lauer, Ręczna.

Sekretarz Komisyi, J. Starkel:
13. Fabryka obuwia filcowego, L. Förster, Zakopane.

Referent przemysłowy inż. K. Łoziński:
14. Fabryka wyrobów bednarskich, E. Jankowski, Lwów.
15. „ musztardy, J. Żelechowski, Lwów,
16. „ stolarska, J. Suchar, Zamarstynów.
17. „ kołków do butów, M. Teitelbaum, Lwów.
18. Tkalnia mechaniczna „Krosno", Krosno.
19. Fabryka puszek blaszanych, W. Katzner, Tarnów.
20. „ wyrobów tekturowych, A. Potaschman, Tarnów.
21. Tow, wyrobów drucianych Kańczuga.
22. Pracownia sukien damskich, M. Kozłowska Lwów.
23. Krawiecka Spółka wytwórcza, Lwów.
24. Fabryka pierników, St. Gurgul, Jarosław.
25. „ naczyń glinianych, D. Rottenstrauch, Bolechów.
26. „ chustek wełnianych, L. Artzt, Tarnów.
27. „ beczek, A. Picele, Bolechów.
28. Garbarnia, Ch. Frisch, Bolechów ruski.
29. Fabryka wyrobów kauczukowych, Lieber, Löwenthal i Salomon, Przemyśl.
30. Pracownia wyrobów z papieru, A. Krause, Lwów.
31. Fabryka kamieni młyńskich, F. Pohnetal, Lwów.
32. Zakład czyszczenia odzieży, J. Sozański, Lwów.
33. Pracownia szczotkarska, S. Bubisz, Tarnów.
34. Fabryka maszyn, J. Szaynok, Rzeszów.
35. Pracownia rzeźbiarska, W. Druciak, Kraków.
36. Fabryka wyrobów żelaznych, Ch. Hofstädter i Ska, Mogiła.

37. Fabryka mydła, M. Ehrlich, Tarnów.
38. Zakład artystycznych oszkleń, E Unger, Jasło.
39. Fabryka wyrobów drzewnych, Solski, Foltin, Wadowice.
40. „ kunerolu, L. Vogel, Jarosław.
41. Piekarnia, J. Pretorius, Jarosław.
42. Fabryka pierników, St. Gurgul, Jarosław.

Z poza grona Komisyi, Dr. Stanisław Anczyc:

43. Tkalnia, K. Micherdziński, Biała.

J. w., Władysław Brodacki:

44. Piekarnia, L. Dobija, Rybarzowice.

J. w., Kazimierz Jamroz:

45. Warsztat tkacki, I. Hillman, Kosów.

J. w. inż. Karol Rolle:

46. Fabryka kafli, Guzik i Kołodziejski, Tarnów.
47. „ „ T. Danz, Kraków.

Lustracye kontrolne

przedsiębiorstw przemysłowych po udzieleniu pożyczki, przeprowadzone przez członków i referenta technicznego Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych w latach 1904, 1905, 1906 i 1907.

Rok 1904.

Referent techniczny inż. K. Łoziński:

1. Fabryka maszyn braci Bartik w Tarnowie.
2. „ „ M. Peterseim w Krakowie.
3. Parowa fabryka stolarska, Roman Muranyi, w Krakowie.
4. Fabryka guzików metalowych, Bincer i Thorn, Podgórze.
5. „ wód mineralnych, K. Rząca i Chmurski, Kraków.
6. „ ślusarska, Józef Górecki w Krakowie.
7. „ fabryka farb, J. Karmański i Ska w Dębnikach.
8. „ wyrobów żelaznych, Chaim Hofstädter i Ska, Mogiła.
9. „ „ metalowych, St. Sulikowski, Dębniki.

Rok 1905.

Członek Komisyi prof. Pawlewski:

1. Fabryka chemiczna, H. Blumenfeld we Lwowie.

Członek Komisyi prof. Steingraber:

2. Huta szkła, Kupfer i Glaser w Tarnowie.
3. Garbarnia, Dłużyńscy w Ludwinowie.
4. „ Schönberg i Dunkelblum w Prądniku białym.
5. Fabryka cementu, I. Wolgner w Komarówce.

Referent techniczny inż. K. Łoziński:

6. Fabryka zapałek, Ch. H. Lipschütz w Skolem.
7. „ ślusarska, I. Wehrstein w Stryju.
8. „ wyrobów betonowych, H. Wagner w Przemyślu.
9. „ zapałek, I. Lipschütz w Stryju.
10. „ „ M. Adlersberg w Bolechowie.
11. Kaflarnia, St. Romański w Leżajsku.

Rok 1906.

Członek Komisyi A. Sołtyński i inż. K. Łoziński:
1. Zakład elektro-mechaniczny. Karol Domiczek, Lwów.
Członek Komisyi W. Stesłowicz i inż. K. Łoziński:
2. Fabryka maszyn Braci Bartik w Tarnowie.
Członek Komisyi Zieleniewski i inż. K. Łoziński:
3. Fabryka armatur, Rudolphi i Ska w Trzebini.
Członek Komisyi prof. Steingrber:
4 Fabryka papieru Feliksa Romaszkana w Wadowicach.
5. „ zapałek Leopolda Ungera w Zadzielu.
6. Garbarnia, Enoch Hersch i Ska w Oświęcimiu.
Członek Komisyi Dr. Szarski:
7. Fabryka opatrunków, M. Dobrowolski w Podgórzu.
8. Zakład litograficzny, K. Kranikowski w Krakowie.
Referent techniczny inż. K. Łoziński:
9. Fabryka lin żelaznych, Batorowicze w Drohobyczu.
10. „ maszyn Braci Bartik w Tarnowie.
11. „ wyrobów żelaznych, J. Górecki w Krakowie.
12. „ „ metalowych, St. Sulikowski w Dębnikach.
13. Garbarnia, Jan Polisiuk w Złoczowie.
14. „ Chune Zlatkies w Gołogórach.
15. Parowa fabryka bielizny, Rappaport, Löwenthal i Gans w Przemyślu.
16. Fabryka zapałek, Ch. H. Lipschütz w Skolem.
17. „ „ Józef Lipschütz w Stryju.
18. Pracownia stolarska, Szafrański Ludwik we Lwowie.
19. „ „ Cirin Władysław we Lwowie.
20. Fabryka papieru listowego, Niemojowski S. W. Lwów.
21. „ zegarków, Zipper A. H. we Lwowie.
22. „ świec i mydła, Artur Friedrich we Lwowie.
23. „ tłuszczu roślinnego, L. Vogel w Jarosławiu.
24. Zakład litograficzny, Piller i Ska we Lwowie.

Rok 1907.

Członek Komisyi prof. Steingraber i inż. Łoziński:
1. Fabryka papieru Feliksa Romaszkana w Wadowicach.
Referent techniczny inż. Łoziński:
2. Pracownia stolarska, Mikołaj Woroniecki, Kraków.
3. „ „ Wojciech Bober, Kraków.
4. Farbiarnia płócienek, Teodor Feliks, Andrychów.
5. „ „ Adolf Mechner, „
6. Tkalnia mechaniczna, Bracia Czeczowiczka, Andrychów.
7. Fabryka wyrobów żelaznych, Chaim Hofstädter i Ska, Mogiła.
8. „ „ „ J. Górecki, Kraków.
9. „ „ platerowanych, M. Jarra, Kraków.
10. „ „ metalowych, St. Sulikowski, Dębniki.
11. „ guzików „ Bincer i Thorn, Podgórze.
12. „ maszyn, Bracia Bartik, Tarnów.
13. „ cukierków, T. Höflinger, Lwów.

14. Fabryka tłuszczów roślinnych, L. Vogel, Jarosław.
15. „ suchych pieczywek, St. Gurgul, Jarosław.
16. „ krzeseł, Laufer i Schneid, Bolechów.
17. „ zapałek, Józef Lipschütz, Stryj.
18. „ „ M. Adlersberg, Bolechów.
19. „ armatur, Rudolphi i Ska, Trzebinia.
20. „ mydła i świec, Artur Friedrich, Lwów,
21. Pracownia bednarska, Aleksander Jankowski, Lwów.
22. Zakład reprodukcyi artystycznych, Jabłoński i Ska, Kraków.
23. „ „ „ Zygmunt Gotlieb, Kraków.
21. „ kowalski, Henryk Chauer, Lwów.
25. „ litograficzny, Kazimierz Rogalski, Przemyśl.

Obrót pożyczek

z krajowego funduszu przemysłowego

od roku 1887 do roku 1907.

L. bież.	Imię i nazwisko	Kwota pożyczona K	g.	Kwota odpisana K	g.	Kwota spłacona K	g.	L. bież.	Reszta długu pr. 31. grudnia 1907 K.	g.	W tem zaległości K	g.
	Przemysł tkacki.											
	A. Przejęte od Wydziału krajowego.											
1	Tow. tkaczy w Łużnej	1.800	—	300	—	1.500	—					
2	„ „ „ Błażowej . . .	4.000	—			4.000	—					
3	„ „ „ Kosowie . . .	5.700	—			5.700	—					
		11.500	—	300	—	11.200	—					
	B. Udzielone przez Komisyę przemysłową.											
4	Tow. tkaczy w Korczynie . .	4.000	—			4.000	—					
5	„ „ „ Komarnie. . .	1.400	—			1.400	—					
6	„ „ „ „ . . .	4.000	—			4.000	—					
7	„ „ „ „ . . .	4.000	—			4.000	—					
8	„ „ „ „ . . .	6.000	—			6.000	—					
9	„ „ „ „ . . .	8.000	—			8.000	—					
10	Ska tkacka w Krośnie	2.000	—			2.000	—					
11	Tow. dla przem. tkac. Lwów .	6.000	—			6.000	—					
12	„ tkackie w Glinianach . .	1.600	—			1.600	—					
13	Gorayski A. dla Prządki . . .	6.000	—			6.000	—					
14	Lewakowski A. dla Prządki. .	2.000	—			2.000	—					
15	Biechoński St. „ „ . .	4.000	—			4.000	—					
16	Szczepanowski St. dla Prządki	4.000	—	2.300	—	1.700	—					
17	Ramułt Ludwik „ „ .	4.000	—			4.000	—					
18	Stojowski August „ „ .	6.000	—			6.000	—					
19	Tow. tkackie w Korczynie . .	6.000	—			6.000	—					
20	Orpiszewski K. dla Prządki . .	4.000	—			4.000	—					
21	Tow. tkackie w Glinianach . .	8.000	—			8.000	—					
22	Zajączek Fr. w Kętach	9.600	—			9.600	—					
23	Stawiarski W. dla Prządki . .	4.000	—			4.000	—					
24	Stojowska J.	2.000	—			2.000	—					
25	Ska tkacka w Rychwałdzie . .	2.000	—			2.000	—					
26	Lubomirski ks. A. dla Prządki.	6.000	—			6.000	—					
27	Starowiejski St.	2.000	—			2.000	—					
28	Wiktor Józef	2.000	—			2.000	—					
	Do przeniesienia .	108.600	—	2.300	—	106.300	—					

L. bież.	Imię i nazwisko	Kwota pożyczona K	g.	Kwota odpisana K	g.	Kwota spłacona K	g.	L. bież.	Reszta długu pr. 31. grudnia 1907 K	g.	W tem zaległości K	g.
	Z przeniesienia . .	108.600	—	2.300		106.300	—					
29	Prządka w Krośnie	50.000	—			50.000	—					
30	Trzecieski A. dla Prządki . . .	2.000	—			2.000						
31	Tow. tkackie w Komarnie . .	4.000	—			4.000						
32	„ „ „ „ . .	4.000	—			4.000	—					
33	„ „ „ „ . .	8.000	—			8.000	—					
34	„ „ „ „ . .	7.000	—			7.000	—					
35	Matkowski St. dla Prządki . .	2.000	—			2.000	—					
36	Tow. tkackie w Kosowie . . .	3.000	-			3.000	—					
37	Knauer Ferdynand w Glinnej.	20.000	—			20 000	—					
38	Prządka w Krośnie	50.000	—	40.000	—	10.000	—					
39	Tow. tkackie w Glinianach . .	10.000	—			10.000	—					
40	„ prod. handl. w Łańcucie.	32.000	—			32.000	—					
41	„ tkackie w Glinianach . .	2.000	—			2.000	—					
42	„ „ „ Wilamowicach	6.000	—			6.000	—					
43	„ prod. handl. w Łańcucie.	20.000		3.164	27	16.835	73					
44	Mandel Paulina	2.000	—			2.000	—					
45	Fichmann S. Rohatyn	4.000	—			4.000	—					
46	Bracia Leser w Podgórzu . . .	50.000	—			50.000	—					
47	Ska tkacka w Rychwałdzie . .	2.000	—			2.000	—					
48	„ „ „ Komarnie . . .	1.200	—			1.200	—					
49	Żywiecka fabryka sukna . . .	52.000	—			52.000	-					
50	Kronhelm J. Zakopane	3.000	—			3 000	—					
51	Brzęk Marcin	8.000	—			8.000	—					
52	Bernadzikiewicz Wł.	400	—			400	—					
53	Tow. tkaczy w Korczynie. . .	8.000	—			8 000	—					
54	Burczak Teodor	700	—			700	—					
55	Ska tkacka w Rychwałdzie . .	2.000	—			2.000	—					
56	Tow. tkackie w Wilamowicach.	6.000	—			6.000	—					
57	Grünspan Joachim	20.000	—			20.000	—					
58	Mandel Paulina	2.000	—			2.000	—					
59	Zajączek & Lankosz	20.000	—			10.000	—	1	10.000	—		
60	Ska tkacka w Rychwałdzie . .	3.000	—			2.700	—	2	300	—		
61	Jamroz Kazimierz	2.000	—			2.000						
62	Brzęk Marcin	5.000	—			3.166	74	3	1.833	26		
63	Lipowska br. Konstancya . . .	4.000	—			3.200	—	4	800	—		
64	Tow. tkackie w Kossowie . . .	9.000	—			3.599	07	5	5.400	93		
65	Fichmann, Schabsa i Cypra . .	5.000	—			1.875	—	6	3.125	—		
66	Mięsowicz Michał i Katarzyna.	5.000	—			2.498	94	7	2.501	06		
67	Kraj. Związek przemysłowy. .	10.000	—			1.250	—	8	8.750	—		
68	Akc. Tow. dla wyrobów tkackich i sukien. Łańcut . .	100.000	—			19.990	10	9	80.009	90		
69	Hillmann Alter Mordko. . . .	10.000	—			6.900	—	10	3.100	-		
70	Feliksowie Teodor i Regina. .	20.000	—			2.000	—	11	18.000	—		
71	Bracia Czeczowiczka	400.000	—				—	12	400.000	—		
72	Mandel Paulina	3.000	—			300	—	13	2.700	—		
73	Tkalnia mechaniczna Krosno .	150.000	—			—	—	14	150.000	—		
	Razem . .	1,235.900	—	45.464	27	503.915	58	14	686.520	15		
	Łącznie A. i B. . .	1,247.400	—	45.764	27	515.115	58	14	686.520	15		

L. bież.	Imię i nazwisko	Kwota pożyczona K	g.	Kwota odpisana K	g.	Kwota spłacona K	g.	L. bież.	Reszta długu pr. 31. grudnia 1907 K	g.	W tem zaległości K	g.
	Przemysł skórny.											
	A. Przejęte od Wydziału krajowego.											
1	Tow. handlu skór Sanok . . .	2.000	—	2.000	—							
2	Sierociński Stanisław Lwów . .	6.650	16	4.771	78	1.878	38					
3	Tow. handlu skór Jarosław . .	5.500	—	5.500	—							
4	Deskur Fr. obecnie Weisbach R..	14.000	—			14.000	—					
5	Wurm Ignacy, Rzeszów . . .	11.100	—			11.100	—					
6	Małecki Hipolit, Lwów	6.000	—			6.000	—					
7	Tow. handlu skór Łańcut . . .	1.000	—			1.000	—					
8	„ „ „ „ . . .	2.650	—			2.650	—					
9	„ szewców w Pruchniku .	4 500	—			4.500	—					
10	„ handlu skór w Przemyślu	5.000	—	3.896	20	1.103	80					
11	Rogowski J. Kraków	2.000	—			2.000	—					
12	Pawlikowski A.	14.000	—			14.000	—					
13	Tow. handlu skór Sędziszów. .	1.600	—	400		1.200	—					
14	Bracia Dłużyńscy	16.000	—			16 000	—					
15	Tow. handlu skór Kulików . .	1.200	—	200		1.000	—					
16	„ „ „ Rymanów .	1.200	—			1.200	—					
17	„ „ „ „ .	1.200	—			1.200	—					
18	„ szewców Dąbrowa . . .	2.000	—			2.000	—					
19	„ handlu skór Lwów . . .	20 000	—	16.152	96	3.847	04					
20	Ska kuśnierzy Stary Sącz. . .	5.000	—			5.000	—					
21	Siekierski Franciszek	6.800	—	5.649	24	1.150	76					
22	„ „	10.200	—	8 149	30	2.050	70					
23	Handel skór w Tarnowie . . .	4 900	—			4.900	—					
		144.500	16	46.719	48	97.780	68					
	B. Udzielone przez Komisyę przemysłową.											
24	Tow. handlu skór Sędziszów .	2.000	—			2.000	—					
25	„ „ „ Dobczyce .	2.000	—			2.000	—					
26	Akc. garbarnia Rzeszów . . .	40.000	—			40.000	—					
27	Fröhlich P. Stary Sącz	2.000	—			2.000	—					
28	Majstrowie szewscy Dobczyce .	3.600	—			3.600	—					
29	Tow. dostaw dla armii Lwów .	20.000	—			20.000	—					
30	„ „ „ „ „ .	20.000	—			20 000	—					
31	„ „ „ „ „ .	20.000	—			20.000	—					
32	„ „ „ „ „ .	2.800	—			2.800	—					
33	Akc. garbarnia Rzeszów . . .	30 000	—			30.000	—					
34	Tow. handlu skór Łańcut . . .	8 000	—	3.203	28	4.796	72					
35	Tow. szewców Dąbrowa. . . .	9.600	—			9.600	—					
36	Akc. garbarnia Rzeszów . . .	30.000	—			30.000	—					
37	Dobrzański Br..	800			66	799	34					
38	Tow. szewców Witków nowy .	2.000	—			2.000	—					
39	„ kuśnierzy Tyśmienica . .	6 000	—			6.000	—					
40	Ska kuśnierska St. Sącz . . .	5.800	—			5.800	—					
41	Bracia Dłużyńscy.	40.000	—			40.000	—					
42	Strzemeski W.	4 000	—			4.000	—					
	Do przeniesienia . .	248.600	—	3.203	94	245 396	06					

L. bież.	Imię i nazwisko	Kwota pożyczona K	g.	Kwota odpisana K	g.	Kwota spłacona K	g.	L. bież.	Reszta długu pr. 31. grudnia 1907 K	g.	W tem zaległości K	g.
	Z przeniesienia . .	248.600	—	3 203	94	245.396	06					
43	Cetnarowicz Jan	800	—	478	06	321	94					
44	Majstr. szewscy Dobczyce. .	3.600	—			3.600	—					
45	Tow. kuśnierzy Tyśmienica .	10.000	—			10.000	-					
46	Akc. Garbarnia w Rzeszowie.	100.000	—			1.586	73	1	98.413	27	41.270	43
47	Zlatkes Chune	6.000	—			4.499	76	2	1.500	24		
48	Polisiuk Jan	12.000	—			12.000	—					
49	Tow. szewców Pruchnik . .	3.000	—			3.000	—					
50	Schönberg & Dunkelblum . .	30.000	—			10.031	22	3	19.968	78		
51	Tow. szewców „Kraj“ Lwów.	9.500	—			7.988	49	4	1.511	51		
52	„ „ Witków nowy.	4.000	—			4 000	—					
53	Bracia Dłużyńscy	80.000	—			8.002	83	5	71.997	17		
54	Tow. dostaw dla armii Lwów.	20.000	—			20.000	—					
55	„ „ „ „ „ .	10.000	—			10 000	-					
56	„ „ „ „ „ .	24.000	—			24.000	-					
57	„ „ „ „ „ .	10.000	—			10.000	—					
58	Pasiecznik Jan i Franc. . .	3 000	—			1.500	—	6	1.500	—		
59	Weissbach Rafael	14.000	—			2.800	—	7	11.200	—		
60	Tow. szewców Witków nowy.	5.000	—			2.000	—	8	3.000	—		
61	Kłosińscy Jan i Aniela . .	8.000	—			3 600	—	9	4.400	—		
62	Kumala & Banasiński . . .	8.000	—			800	—	10	7.200	—		
63	Enoch H i synowie . . .	40.000	—			2.000	50	11	37.999	50		
64	Wolf Izrael Eliasz	50.000	—					12	50.000	—		
65	Kraj. Związek przemysłowy .	123.800	—			70.200	—	13	53.600	—		
		823.300	—	3.682	—	457.327	53	13	362.290	47	41.270	43
	Łącznie A. i B. . .	967 800	16	50 401	48	555.108	21	13	362.290	47	41.270	43
	Przemysł drzewny.											
	A. Przejęte od Wydziału krajowego.											
1	Pawlik Jan	2.400	—			2.400	—					
2	Pracownia stol. „Zorza“ Lwów.	1.400	-	1 289	40	110	60					
3	Meissner A.	12.000	—			12.000	—					
4	Harasimowicz P.	1.000	-			1.000	—					
		16.800	—	1.289	40	15.510	60					
	B. Udzielone przez Komisyę przemysłową.											
5	Związek prac. stol. „Nadzieja“ Kraków	3.000				3.000	-					
6	Kosiński Antoni	20.000	—			17.400	—	1	2.600	-		
7	Pawlik J..	6.000	—			6.000	—					
8	Chodziński K.	6.000	—			6.000	-					
9	Związek prac. stol. „Nadzieja“ Kraków	3.000	—			3 000	—					
10	Malewski L.	9.600	—			9.600	—					
	Do przeniesienia. .	47.600	—			45.000	—		2.600	—		

L. bież.	Imię i nazwisko	Kwota pożyczona K	g.	Kwota odpisana K	g.	Kwota spłacona K	g.	L. bież.	Reszta długu pr. 31. grudnia 1907 K	g.	W tem zaległości K	g.
	Z przeniesienia . .	47.600	—			45.000	—		2.600	—		
11	Chądzyński J.	8.000	—			8.000	—					
12	Bętkowski W.	3.000	—			3.000	—					
13	Meissner A.	6.000	—			6 000	—					
14	Tow. koszykarskie Jezierzany.	2.400	—			2.400	—					
15	Schmindling & Papciak . .	16.000	—			16.000	—					
16	Wystawa stol. Kraków . .	9.600	—			9 600	—					
17	Lenard Jan	8.000	—			8.000	—					
18	Cirin Władysław	2.000	—			2.000	—					
19	Muranyi Bracia	20.000	—			20.000	—					
20	Woroniecki Fr.	3.000	—			3.000	—					
21	Musiał L.	3.000	—	2.619	12	380	88					
22	Fiedler J.	4.000	—			4.000	—					
23	Pawlik J.	6.000	—			6.000	—					
24	Solski M.	4.000	—			4.000	—					
25	Wasylica M.	1.000	—			1.000	—					
26	Getlich M.	3.600	—			3.600	—					
27	Karabin Jan.	2.000	—			2.000	—					
28	Pawliszak M	2.000	—			2.000	—					
29	Malewski L.	12.000	—			12.000	—					
30	Sokulski T.	6.000	—			6.000	—					
31	Kilian A.	2.000	—			2.000	—					
32	Schmindling & Papciak . .	4.000	—			4.000	—					
33	Stypuła J.	3.000	—			3.000	—					
34	Tenerowicz F.	10.000	—			8.500	—	2	1.500	—		
35	Meissner Adolf	8.000	—			8.000	—					
36	Białas Jan	1.000	—			1.000	—					
37	Maksymowicz Jan	3.000	—			3.000	—					
38	Nieustająca Wystawa Kraków.	8.000	—			8.000	—					
39	Bętkowski W.	4.000	—			4.000	—					
40	Prugar Tadeusz	40.000	—			10.000	—	3	30.000		24 000	—
41	Chrześć. Towarzystwo składu drzewa Kraków	12.000				12.000	—					
42	Tow. stol. Kalwarya Zebrz. .	10.000	—			6 000	—	4	4.000	—		
43	Nadwodzki Alfons	10.000	—			10 000	—					
44	Bilik Adam	4.000	—			4 000	—					
45	Bobrich Antoni	12.000	—			12.000	—					
46	Laska Franciszek	3.000	—			3.000	—					
47	Sokulski Tadeusz	5.000	—			5.000	—					
48	Chrześć. Towarzystwo składu drzewa Kraków	19.400	—			10.295	67	5	9.104	33		
49	Kruk Stanisław i Rozalia . .	10.000	—			5.500	—	6	4.500	—	250	—
50	Muranyi Roman.	30.000	—			13.500	—	7	16.500	—		
51	Szafrański Ludwik	5.000	—			3.000	—	8	2.000	—		
52	Grządziel Ignacy	10 000	—			3.000	—	9	7.000	—		
53	Jarząbek Stanisław	2.500	—			1.496	15	10	1.003	85		
54	I. galic. Fabryka impreg. drzewa Mycielski E. . . .	20.000	—			4.000	—	11	16.000	—		
55	Bober Wojciech	6 000	—			2.399	22	12	3.600	78		
56	Lipschütz Ch. M.	25 000	—					13	25.000	—		
57	Mardułowie Rom. i Maryanna .	3.000				554	59	14	2.445	41		
	Do przeniesienia. .	439 100	—	2.619	12	311.226	51		122.654	37	24.250	—

*

L. bież.	Imię i nazwisko	Kwota pożyczona K	g.	Kwota odpisana K	g	Kwota spłacona K	g.	L. bież.	Reszta długu pr. 31. grudnia 1907 K	g.	W tem zaległości K	g
	Z przeniesienia . .	439.100	—	2.619	12	311.226	51		122.654	37	24.250	—
58	Woroniecki Mikołaj . . .	6.000	—			400	—	15	5.600	—		
59	Cirin Władysław i Eufrozyna .	8.000	—					16	8.000	—		
60	Lipschütz Józef.	50.000						17	50.000	—		
61	Lipschütz Ch. H.	50.000	—					18	50.000	—		
62	Adlersberg Mendel	25.000	—					19	25.000	—		
63	Jankowski Aleks. Edward. .	20.000	—					20	20.000	—		
		598.100	—	2.619	12	311.626	51	20	283 854	37	24.250	—
	Łącznie A. i B. . .	614.900	—	3.908	52	327.137	11	20	283.854	37	24.250	—
	Przemysł metalowy.											
	B. Udzielone przez Komisyę przemysłową.											
1	Tow. kowali Sułkowice . .	6.000	—			6.000	-					
2	„ „ „ . .	6.000	-			6.000	—					
3	Dornwald M.	16.000	—			16.000	—					
4	Rosenbusch H.	4.000	—	461	68	3.538	32					
5	Ska ślusarska Świątniki . .	6.000	—			6.000	-					
6	Stow. ślus. maszyn. Lwów .	4.000	—			4.000	—					
7	Tow. bud. wagon. Sanok . .	20.000	-			20.000	—					
8	Jakubowski & Jarra . . .	9.600	—			9.600	—					
9	Ska ślusarska Świątniki . .	3.000	—			3.000	—					
10	Górniak J.	16.000	—			16.000	—					
11	Kosiba W.	9.600	—			9.600	—					
12	Michalik J.	8.000	—			8.000	—					
13	Dornhelm.	9.600	—			9.600	—					
14	Chylewski J.	30.000	—			30 000	—					
15	Stankiewicz J.	7.000	—			7.000	—					
16	Tow. kowali Sułkowice . .	4.000	—			4.000	—					
17	Waligóra A.	2.000	—			2.000	—					
18	Gorecki J.	4 000	-			4.000	—					
19	Fałatowicz J.	10.000	—			10.000	—					
20	Stattler K.	900	—	900	—	—	—					
21	Jankowski W.	8.000	—	146	63	7.853	37					
22	Sulikowski S.	10.000	—			10.000	—					
23	Kostrzewski S.	10.000	—			10.000	—					
24	Gottlieb E.	4.000	—			4.000	—					
25	Schumann A.	10.000	—	53	01	9 946	99					
26	Waydowscy	6.000	—			6.000	—					
27	Tow. kowali Sułkowice . .	4.000	—			4.000	—					
28	Fröhlich P.	2.000				2 000	—					
29	Pietsch Ferdynand	30.000	—			26.400	—	1	3.600	—		
30	Faranowski Wł.	10.000	—	8.285	12	1.714	88					
31	Szymański Ignacy	1.000	—	698	70	301	30					
32	Wehrstein Jan	10.000	—			10.000	—					
33	Sroczyński M.	1.000	—			1.000	—					
34	Bartik Bracia	34.743	89			6.743	89	2	28.000	—	8.000	—
	Do przeniesienia . .	316.443	89	10.545	14	274 298	75		31.600	—	8.000	—

L. bież.	Imię i nazwisko	Kwota pożyczoną K	g.	Kwota odpisana K	g	Kwota spłacona K	g	L. bież.	Reszta długu pr. 31. grudnia 1907 K	g.	W tem zaległości K	g.
	Z przeniesienia . .	316.443	89	10.545	14	274.298	75		31.600	—	8.000	—
35	Weinberg & Müller . . .	20.000	-			18.065	36	3	1.934	64		
36	Ska ślusarska Świątniki . .	6.000	—			5.400	—	4	600	—		
37	Płoński Edward.	2.000	—			2.000	—					
38	Weinberg & Müller	30.000	—			24.000	—	5	6.000	—		
39	Gorecki J. Ska	40.000	—			40.000	—					
40	Ks. Drozd fabryka „Wulkan“ Przemyśl	20.000	—	448	81	19.551	19					
41	Jakubowski & Jarra . . .	30.000	—			30.000	—					
42	Hapka M. i Sz.	600	-			480	—	6	120			
43	Tow. kowali Sułkowice . .	25.000	—			24.765	58	7	234	42		
44	Domiczek K..	12.000	—			12.000						
45	Peterseim M.	30.000	—			30.000	—					
46	Kosibowie Wojciech i Olga .	10 000	—			10.000	-					
47	Sulikowski St.	24 000	—			24.000						
48	Wehrstein Jan	20.000	—			8.598	90	8	11.401	10		
49	Bracia Bartik	33.800	—			1.800	—	9	32.000	-	2 706	72
50	Batorowicze Jan i Aleks. . .	10.000	—			10.000	—					
51	Młodzik Józef	3.000				2.397	03	10	602	97		
52	Gärtler Karol	3.000	—			300	—	11	2.700			
53	Tranda Witold	2.000	—			1.599	58	12	400	42		
54	Dudziński Karol	3.000	—			2.099	38	13	900	62		
55	Fabr. armatur Rudolphi i Ska.	50 000				15.000	—	14	35.000	—		
56	Dedrzeński i Ska	30.000	—	} polica				15	30.333	83	7.833	84
		333	83									
57	Hofstäter. Dunkelblum, Steinberg	35.000	-			6.000	—	16	29.000	—		
58	Sulikowski Stanisław . . .	40.000						17	40.000	—		
59	Szkoła kowalska Sułkowice .	8.000	-			4.800		18	3 200			
60	Jarra Marek	60.000	—			6.000	—	19	54.000	-		
61	Jankowski Bolesław i Jan .	5.000	-			1.500	—	20	3.500	-		
62	Pindus Jerzy	2.000	—			800	—	21	1.200	—		
63	Mulkiewicz Gabryel i Anna .	2.000				299	75	22	1.700	25		
64	Gorecki Józef	100 000	—			3.336	62	23	96.663	38		
65	Fabr. armatur Rudolphi i Ska.	40.000	—			1.980	66	24	38.019	34		
66	Domiczek i Sosin	25.000	-			2.000	—	25	23.000	—		
67	Bracia Bartik	60.000	—	} polica				26	60.013	13	1.513	13
		13	13									
68	Batorowicze Jan i Aleks. . .	20.000	—					27	20.000	—		
69	Chauer Henryk	16.000	—					28	16.000	—		
		1,134.190	85	10.993	95	583.072	80	28	540.124	10	20.053	68
	Przemysł ceramiczny.											
	A. Przejęte od Wydziału krajowego.											
1	Tow. garncarskie w Glińsku .	4.000	—			4.000	—					
2	Dembiński hr. Z.	8.000	—			8.000	—					
3	Tow. garn. w Kołomyi . .	1.920	—	1.091	94	828	06					
		13.920	—	1.091	94	12.828	06					

L. bież.	Imię i nazwisko	Kwota pożyczona K	g.	Kwota odpisana K	g.	Kwota spłacona K	g.	L. bież.	Reszta długu pr. 31. grudnia 1907 K	g.	W tem zaległości K	g.
	B. Udzielone przez Komisyę przemysłową.											
4	Lewiński Jan i Ska . . .	40.000	—			40.000	—					
5	Fabr. dachówek Niepołomice .	40.000				40.000						
6	Goebel Robert	6.000	—			6.000	—					
7	Niedźwiedzki & Pokutyński .	8.000	—			8.000						
8	Kraiński Wincenty	4.000	—			4.000	—					
9	Fabryka w Potyliczu . . .	20.000	—			20.000	—					
10	Łapciak S.	600	—	550	—	50	—					
11	Suwaj J	600	—	450	—	150	—					
12	Pawik F.	400	—			400	—					
13	Siomiak K. i J.	2.800	—			2.800	—					
14	Werner Arnold	20.000	—			10.400	—	1	9.600	—	3.600	—
15	I. Nowosądecka fabryka dachówek Biegonice . . .	20.000	—			16.500	—	2	3.500	—	1.500	—
16	Niedźwiedzki i Ska Dębniki .	20.000	—			18.000	—	3	2.000			
17	Trupkiewicz J.	700				700						
18	Siomiak K. i J.	1.200	—			1.200	—					
19	Koszak Piotr	400	—	60	—	340	—					
20	Rozwadowski Franciszek . .	20.000	—			16.000		4	4.000			
21	Siemianowicz & Pliszyło . .	1.600	—			1.500	—	5	100	—		
22	Gromusiak M.	6.000	—			6.000						
23	Słowicki Jan.	2.000	—			2.000	—					
24	Zandler Feliks	20.000	—			250	—	6	19.750	—	19.750	—
25	Patkowski Ignacy	2.000	—			600	—	7	1.400	—		
26	Niespałowie Antoni i Kat. .	10.000	—			4.000	—	8	6.000	—		
27	Bylica Jan	6.000	—			2.098	35	9	3.901	65		
28	Fabryka sztucz. kamienia Lwów	60.000	—			18.000	—	10	42.000			
29	Beer Jan	40.000	—			10.000	—	11	30.000	—		
30	Wagner Herman i Jetti . .	12.000	—			2.398	17	12	9.601	83		
31	Romańscy Stanisław i Zofia .	6.000	—			1.598	44	13	4.401	56		
32	Dr. Bieliński Stanisław . .	20.000	—			500	—	14	19.500	—	1.500	—
33	Guzikowie Ign. i Karolina i tow.	25.000	—					15	25.000	—		
		415.300	—	1.060	—	233.484	96	15	180.755	04	26.350	
	Łącznie A. i B. . .	429.220	—	2.151	94	246.313	02	15	180.755	04	26.350	—
	Różne gałęzie przemysłu. *A. Przejęte od Wydziału krajowego.*											
1	Stow. krawców „Praca“ Lwów.	1.600		1.406	20	193	80					
2	Heydenreich M.	12.000		12.000	—							
3	Trzemeski E.	5.400	—	3.240	—	2.160	—					
4	Kutrzeba & Murczyński . .	5.000	—	1.500	—	3.500	—					
5	Baar Józef	6.000		1.381	62	4.618	38					
6	Darowska B. i H.	1.200	—			1.200	—					
7	Tow. powroźnicze Radymno .	750				750	—					
8	„ „ „ .	750	—			750	—					
9	„ „ „ .	1.600	—			1.600	—					
10	„ „ „ .	1.800				1.800	—					
		36.100	—	19.527	82	16.572	18					

L. bież.	Imię i nazwisko	Kwota pożyczona K	g.	Kwota odpisana K	g.	Kwota spłacona K	g.	L. bież.	Reszta długu pr. 31. grudnia 1907 K	g.	W tem zaległości K	g.
	B. Udzielone przez Komisyę przemysłową.											
11	Zieliński T.	1.000	—	318	—	682	—					
12	Grzybińscy Żegota i Mat. .	3 000				3.000	—					
13	Teodorowicz Sabina . . .	1.000	—			1.000	—					
14	Gmina Kraków (dla Bazaru) .	6.000	—			6 000	—					
15	Przyszlak A.	6 000	—			6 000	—					
16	Huculska Ska w Kołomyi. .	1.000	—			1.000	—					
17	Gruszkiewicz Józef. . . .	700	—			700	—					
18	Tow. powroźnicze Radymno .	20.000	—			20.000	—					
19	Ska susz. owoców w Bochni .	5 000	—			5 000	—					
20	Dobrowolski M. i S. . . .	9 600	—			9.600	—					
21	Gieszkowski Z. A.	9.600	—			9.600	—					
22	Baczyński Jan	2.000	—			2.000	—					
23	Perier Henryk	6 000	—			6.000	—					
24	Baczyński Jan	4 000	—			3.636	63	1	363	37		
25	Tow. wyr. szat liturg. Krosno.	8 000	—			8.000						
26	Dr. Ciesielski Teofil . . .	14.000	—			14.000	—					
27	Rojowski K.	4.000	—			4.000	—					
28	Śliwiński Jan	20.000				20.000	—					
29	Ibiański W.	20.000	—			20.000	—					
30	Raczyńska Klara	2.000	—			2.000	—					
31	Rożański Jan	5.000	—	348	26	4.651	74					
32	Markowski J.	12.000	—			12.000						
33	Knapiński R.	4.000	—			4.000	—					
34	Gieszkowski Z. A.	8.000	—			8.000	—					
35	Kuczabiński Wincenty . . .	8.000	—			8.000	—					
36	Treter Henryk	10.000	—			10.000	—					
37	Andrejszyn A.	1.000	—			1.000	—					
38	Zahradnik M.	8.000	—			8.000	—					
39	Sosnowscy Karol i Stan. . .	8.000	—	8.000	—	—	—					
40	Huta szła w Żółkwi . .	20.000	—			20.000	—					
41	Tow. wyr. szat litur. Krosno.	10.000	—			10.000	—					
42	Kalapus Marya	20.000	—			15.506	17	2	4.493	83		
43	Rucker Zygmunt (Dr. Jan Jerzy)	30.000	—			30.000	—					
44	Tow. dla handlu i przemysłu Gorlice	30.000	—			30.000	—					
45	Gadowski Jan	10.000	—			2.800	—	3	7.200	—	2.400	—
46	Baumann K.	8.000				8.000	—					
47	Meus & Górski	10.000	—			10.000	—					
48	Tow. dla handlu i przem. Lwów	24.000	—			24.000	—					
49	Darowska Barbara i Helena .	2.800	—			2.800	—					
50	Tow. powroźnicze Radymno .	6.000	—			6.000	—					
51	Bracia Brandstädter . . .	30.000	—			30.000	—					
52	Jakobiak Walenty	2.400	—			2.400	—					
53	Dr. Ciesielski Teofil. . . .	10.000	—			10.000	—					
54	Bromilska Helena	16.000	—			10.340	23	4	5.659	77	5.159	77
55	Tow. powroźnicze Radymno .	6.000	—			6.000	—					
56	Sakowicz Jan	6.000	—	1.703	87	4.296	13					
57	Huta szkła w Żółkwi . . .	15.000	—			15.000	—					
58	Kraj. Związek przem. Lwów .	50.000	—			12.500	—	5	37.500	—		
	Do przeniesienia . .	513.100	—	10.370	13	447.512	90		55.216	97	7.559	77

L. bież.	Imię i nazwisko	Kwota pożyczona K	g.	Kwota odpisana K	g.	Kwota spłacona K	g.	L. bież.	Reszta długu pr. 31. grudnia 1907 K	g.	W tem zaległości K	g.
	Z przeniesienia . .	513.100	—	10.370	36	447.512	–		55.216	97	7.559	77
59	Tow. wyr. szat liturg. Krosno.	10.000	—			10.000	—					
60	Bracia Roszkowscy (Ludw. i M.)	10.000	—			10.000	—					
61	Stow. pracy kobiet w Kołomyi.	800	—	309		491	—					
62	Rojowski Kazimierz . . .	6.000	—			5.995	94	6	4	06	4	06
63	Niemojowski W. Stefan . .	16 000	—			16.000	—					
64	Konieczny Alojzy	3.000	—			2.398	17	7	601	83		
65	Niemeksza Władysław . . .	20.000	—			15.000	—	8	5.000	—		
66	Towarzystwo dostaw dla c. k. armii Lwów	16.000	—			16.000	—					
67	I. gal. Tow. dla przem. chemicz.	50.000	—			35.000	—	9	15.000	—		
68	Waligóra Antoni	2.000	—			2 000	—					
69	Ska podgór. w Stanisławowie .	8.000	—	6.407		1.592	77					
70	Śliwiński Jan	12.000	—			12.000	—					
71	Wegner Albert	2.000	—			999	66	10	1.000	34	200	34
72	Kraj. Związek przem. Lwów .	15.000	—			2.250	—	11	12.750	—		
73	Woroniecki Franciszek. . .	3.000	—			3.000	—					
74	Ks. Tyczyński Antoni . . .	6.000	—			3.898	69	12	2.101	31		
75	Kranikowski Karol	12.000	—			12.000	—					
76	Hagen br. Stanisław . . .	20.000	—			13.401	89	13	6.598	11	598	11
77	Tow. kapeluszn. Myślenice .	6.000	—			6.000	—					
78	Związek kat. krawców Kraków.	30.000	—			30.000	—					
79	Lwowska fabryka chem. „Tlen“	20.000	—			5.000	—	14	15.000	—	2.000	—
80	Dukalska Ludwika	1.000				430	—	15	570	—	90	—
81	Kraj. Ska wytw. handl. Lwów.	10.000	—			3.250	—	16	6.750	—		
82	Komorowski hr. Stefan . .	15.000				15.000	—					
83	Treter Henryk	20.000	—			11.500	—	17	8.500	—		
84	Weiser Henryk	30.000	—			22.401	—	18	7.599	—		
85	Mięsowicz Michał	3.000	—			1.616	01	19	1.383	99	1.383	99
86	Rosinkiewicz Kazimierz . .	6.000	-			3.300	—	20	2.700	—		
87	Wegner Albert	1.600	—			137	60	21	1.462	40	1.462	40
88	Gurgul Stanisław	15.000	—			3.750	—	22	11.250	—		
89	Karmański J. i Ska fabryka											
90	Dębniki	12.000	—			12.000	—					
	Teodorowicz Sabina . . .	1.000	—			800	—	23	200	—		
91	Lwowska fabr. chem. „Tlen“ .	25.000	—			2.000	—	24	23.000	—	2.000	—
92	Złotnicki i Dr. Piątkowski .	16.000	—			8.000	-	25	8.000	—		
93	Krakowski Zakł. witraż. Ekiel-											
94	ski i Tuch.	15.000	—			6.000	55	26	8.999	45		
	Lewicki Kazimierz	20.000	—			16.000	—	27	4.000	—		
95	Tow. wyr. szat liturg. Krosno.	10.000	—			998	26	28	9.001	74		
96	Fabryka wód gazowych Rząca											
97	i Chmurski	30.000	—			9.000	—	29	21.000	—		
	Siwiński Władysław . . .	20.000	—			7,000	–	30	13.000	–		
98	Rapaport, Löwenthal i Gans .	20.000	—			7.993	69	31	12.006	31		
99	Dr. Ciesielski Teofil . . .	10.000	—			10.000	—					
100	Niemojowski W. Stefan . .	30.000	—			3.000	—	32	27.000	—	6.000	—
101	Blumenfeld Henryk . . .	30.000	—			9.000	—	33	21.000	—		
102	Wolgner Józef	40.000	—			7.923	71	34	32.076	29	2.076	29
103	Lipschütz Ch. H.	50.000	—			8.333	30	35	41.666	70		
104	Gurgul Stanisław	15.000	—					36	15.000	—		
	Do przeniesienia . .	1,226.500	-	17.086	36	819.974	24		389.438	50	23.374	96

L. bież.	Imię i nazwisko	Kwota pożyczona K	g.	Kwota odpisana K	g.	Kwota spłacona K	g.	L. bież.	Reszta długu pr. 31. grudnia 1907 K	g.	W tem zaległości K	g.
	Z przeniesienia . .	1,226.500	—	17 086	36	819.974	24		389.438	50	23.374	96
105	Karmański I. Ska Dębniki .	30.000	—			30.000						
106	Huta szkła w Żółkwi . . .	35.000	—			8.750	—	37	26.250			
107	Jahoda Robert	3.000	—			1.493	72	38	1.506	28		
108	Bincer D. i Thorn H. i R. .	25.000	—			2.500	—	39	22.500			
109	Fabr. ram i luster Piątkiewicz i Sommerstein	15 000	—			706	99	40	14.293	01		
110	Tiras Samuel	10.000	—			4.000		41	6.000	—		
111	Rogalski Kazimierz. . . .	5.000	—			567	37	42	4.432	63		
112	Kupfer & Glaser	100.000				10.033	26	43	89.966	74		
113	Legeżyński Kazimierz . . .	6.000	—			1.200		44	4.800			
114	Hildebrandt Gustaw i Karol .	5.000	—			713	88	45	4.286	12		
115	Blumenfeld Henryk . . .	30.000	—			3.500	—	46	26.500			
116	Żurowska i Kobuzowska . .	10.000	—					47	10.000	—	3.000	—
117	Dobrowolscy Michał i Marya .	40.000	—			8.000		48	32.000			
118	Perlmutter Chaim	16.000	—			2.420	46	49	13.579	54		
119	Morer Alter	33.000	—			4.943	30	50	28.056	70		
120	Hupertowa Aniela	6.000	—			1.500		51	4.500			
121	Falkiewicz Dr. Karol . . .	10.000	—					52	10.000		2.000	—
122	Weissmann Samuel. . . .	5 000	—			1.499	15	53	3.500	85		
123	Haendel & Silberstein . . .	20.000	—			1.989	72	54	18.010	28		
124	Tow. powroźnicze Radymno .	20.000	—			3.000		55	17.000	—		
125	Kurtz Sina i Resi	10.000	—			3.000		56	7.000			
126	Blatt Henryk	20.000	—			2.000		57	18.000			
127	Zapalski Aleksander i Ska .	15.000	—			480		58	14.520			
128	Zipper A. H.	140.000	—			7.000		59	133.000			
129	Piller i Ska	80.000	—			5.000		60	75.000			
130	Unger Leopold	20.000	—			1.666	70	61	18.333	30		
131	Jabłoński i Rząca	20.000	—			1.000		62	19 000			
132	Aszklar Józef	3.400	—			226	86	63	3.173	14		
133	Pydynkowska Emilia . . .	6.000	—			704	92	64	5.295	08		
134	Gottlieb Zygmunt i Sara . .	8.000	—			533	34	65	7.466	66		
135	Friedrich Artur.	50.000	—					66	50.000			
								67	30.004	34		
136	Vogel Lazar i Cylla . . .	30.000	—	nied. przy								
		4	34	racie %								
137	Wolny Antoni	3.000	—			299	56	68	2.700	44		
138	Baranowski Łucyan i Wład. .	20.000	—				33	69	19.999	67		
139	Brunicka br. Natalia . . .	20.000	—					70	20.000			
140	Romaszkan Feliks	150.000	-					71	150.000			
141	Stabrowscy Leon i Regina .	20.000	—					72	20.000			
142	Kranikowski Karol	12.000	—			1.200		73	10.800			
143	Laufer & Schneid	25.000	—					74	25.000			
144	Mechner Abraham	20.000	—			500		75	19.500			
145	Górski Gabryel i Ska . . .	40.000	—					76	40.000			
146	Ratz Bernard, Eliza i Efr. .	25.000	—					77	25.000			
147	Tow. dostaw dla c. k. armii .	69.500	—			69.500	—					
148	Związek handl. przemysł. kat. krawców Kraków . . .	30.000	-					78	30.000			
149	Kozłowska Michalina . . .	10.000	—					79	10.000			
150	Hudes & Berkelhammer . .	35.000	—					80	35.000			
	Do przeniesienia. .	2,532.404	34	17.086	36	999.904	70		1,535.413	28	28.374	96

L. bież.	Imię i nazwisko	Kwota pożyczona K	g.	Kwota odpisana K	g.	Kwota spłacona K	g.	L. bież.	Reszta długu pr. 31. grudnia 1907 K	g.	W tem zaległości K	g.
	Z przeniesienia . .	2,532.404	34	17.086	36	999.904	70		1,535.413	28	28.374	96
151	Golińscy Jan, Marya i Helena .	1.500	—					81	1.500	—		
152	Świątkowski i Paar . . .	10.000	—					82	10.000	—		
153	Feliks Leopold	30.000	—					83	30.000	—		
154	Höflingerowie Tad. i Tekla .	50.000	—					84	50.000	—		
155	Krawiecka Ska wytw. Lwów .	3.000	—					85	3.000	—		
156	Jamroz Kazimierz	4.000	—					86	4.000	—		
157	Kraj. wytw. handl. Ska przyborów szkolnych . . .	40.000	—					87	40.000	—		
		2,670.904	34	17.086	36	999.904	70	87	1,673.913	28	28.374	96
	Łącznie A. i B. . .	2,707.004	34	36.614	18	1,016.476	88	87	1,653.913	28	28.374	96
	Na cele wystawy krajowej z roku 1894.											
	B. Udzielone przez Komisyę przemysłową	58.400	—			58.400	—					

Rekapitulacya I.

Ilość pożyczek												
73	Przemysł tkacki.	1,247.400	—	45.764	27	515.115	58	14	686.520	15		
65	„ skórny	967.800	16	50.401	48	555.108	21	13	362.290	47	41.270	43
63	„ drzewny	614.900	—	3.908	52	327.137	11	20	283.854	37	24.250	—
69	„ metalowy . . .	1,134.190	85	10.993	95	583.072	80	28	540.124	10	20.053	68
33	„ ceramiczny . . .	429.220	—	2.151	94	246.313	02	15	180.755	04	26.350	—
157	Różne gałęzie przemysłu . .	2,707.004	34	36.614	18	1,016.476	88	87	1,653.913	28	28.374	96
	Na cele wystawy kraj. z r. 1894	58.400	—			58.400	—					
460		7,158.915	35	149.834	34	3,301.623	60	177	3,707.457	41	140.299	07

Rekapitulacya II.

43	A. Przejęte od Wydz. kraj. .	222.820	16	68.928	64	153.891	52					
417	B. Udzielone przez Kom. przem.	6,936.095	19	80.905	70	3,147.732	08	177	3,707.457	41	140.299	07
460		7,158.915	35	149.834	34	3,301.623	60	177	3,707.457	41	140.299	07

Objęte od Wydziału krajowego aktywa . . . . . 222.820 K 16 h
odpisane straty . . . . . 68.928 „ 64 „
Stan wedle bilansu z 31. grudnia 1907 . . . . . 153.891 K 52 h

Dochody i wydatki od r. 1887 — 1907:

Odsetki od dłużników.	591.524 K 14 h	
„ zwłoki	12.370 „ 64 „	
Inne wpływy i dywidendy	48.350 „ 15 „	
Zwrot podatku zarobkowego za rok 1898—1902 . .	28.424 „ 40 „	680.669 „ 33 „
Odsetki od lokacyi	121.826 K 28 h	
Koszta administracyjne, podatki, prowizya . . .	81.805 „ 91 „	
Straty na udziałach	67.400 „ — „	
Straty na pożyczkach udzielonych przez Komisyę przem.	80.905 „ 70 „	
Straty na nabytej w drodze licytacyjnej, a następnie odsprzedanej realności J. Chylewskiego w Tarnowie	39.705 „ 55 „	391.643 „ 44 „
Przyrost funduszu z własnych dochodów w czasie od roku 1887—1907 .		289.025 K 89 h

Obrót pożyczek

z krajowego funduszu przemysłowego

od roku 1902 do roku 1907.

L. bież.	Imię i nazwisko	Rodzaj przemysłu	Kwota K	Kwota g.	Łącznie K	Łącznie g.
		Przemysł tkacki.				
1	Zajączek & Lankosz	rok 1902	20.000	—		
2	Ska tkacka w Rychwałdzie . . .		3.000	—		
3	Jamroz Kazimierz		2.000	—		
4	Brzęk Marcin		5.000	—	30.000	—
5	Lipowska br. Konstancya	„ 1903	4.000	—		
6	Tow. tkackie w Kossowie		9.000	—	13.000	—
7	Fichmann, Schabsa i Cypra . . .	„ 1904	5.000	—		
8	Mięsowicz Michał i Katarzyna . .		5.000	—		
9	Kraj. Związek przemysłowy . . .		10.000	—	20.000	—
10	Akc Tow. dla wyrobów tkackich i sukienniczych Łańcut. . . .	„ 1905	100.000	—		
11	Hillmann Alter Mordko		10.000	—		
12	Feliksowie Teodor i Regina . . .		20.000	—	130.000	—
13	Bracia Czeczowiczka	„ 1907	400.000	—		
14	Mandel Paulina		3.000	—		
15	Tkalnia mechaniczna Krosno . .		150 000	—	553 000	—
					746.000	—
		Przemysł skórny.				
1	Towarzystwo szewców Pruchnik .	rok 1903	3.000	—	3.000	—
2	Schönberg & Dunkelblum	„ 1904	30.000	—		
3	Tow. szewców „Kraj.“ Lwów . .		9.500	—		
4	„ „ Witków nowy . .		4.000	—		
5	Bracia Dłużyńscy		80.000	—		
6	Tow. dostaw dla armii Lwów . .		20.000	—		
7	„ „ „ „ „ . .		10.000	—		
8	„ „ „ „ „ . .		24.000	—		
9	„ „ „ „ „ . .		10.000			
10	Pasiecznik Jan i Franciszek . . .		3.000	—	190.500	—
11	Weisbach Rafael	„ 1905	14.000	—		
12	Tow. szewców Witków nowy . .		5.000	—		
13	Kłosińscy Jan i Aniela		8 000	—	27.000	—
	Do przeniesienia . .				220.500	—

L. bież.	Imię i nazwisko	Rodzaj przemysłu	Kwota K	Kwota g.	Łącznie K	Łącznie g.
	Z przeniesienia . .	**Przemysł skórny.**			220.500	—
14	Kumała & Banasiński	rok 1906	8.000	—		
15	Enoch H. i synowie		40.000	—		
16	Wolf Izrael Eliasz		50.000	—	98.000	—
17	Kraj. Związek przemysłowy . . .	„ 1907	123.800	—	123.800	—
		Przemysł drzewny.			442.300	—
1	Chrześć. Tow. skład drzewa Kraków	rok 1902	19.400	—		
2	Kruk Stanisław i Rozalia		10.000	—		
3	Muranyi Roman		30.000	—	59.400	—
4	Szafrański Ludwik	„ 1904	5.000	—		
5	Grządziel Ignacy		10.000	—		
6	Jarząbek Stanisław . . . . . »		2.500	—		
7	I. gal. fabr. impr. drz. Mycielski .		20.000	—	37.500	—
8	Bober Wojciech	„ 1905	6.000	—		
9	Lipschütz Ch. M.		25.000	—		
10	Mardułowie Rom. i Maryanna . .		3.000	—	34.000	—
11	Woroniecki Mikołaj	„ 1906	6.000	—		
12	Cirin Wład. i Eufrozyna		8.000			
13	Lipschütz Józef		50.000	—		
14	Lipschütz Ch. H.		50.000	—		
15	Adlersberg Mendel		25.000	—	139.000	
16	Jankowski Aleks. Edward	„ 1907	20.000	—	20.000	—
		Przemysł metalowy.			289.900	—
1	Peterseim M.	rok 1902	30.000	—		
2	Kosibowie Wojciech i O.		10.000	—		
3	Sulikowski St.		24.000	—		
4	Wehrstein Jan		20.000	—		
5	Bracia Bartik.		33.800	—		
6	Batorowicze Jan i Aleksander . .		10.000	—	127.800	—
7	Młodzik Józef	„ 1903	3.000	—		
8	Gärtler Karol		3.000	—		
9	Tranda Witold		2.000	—		
10	Dudziński Karol		3.000	—	11.000	—
11	Fabryka armatur Rudolphi i Ska.	„ 1904	50.000	—		
12	Dedrzeński i Ska		30.333	83		
13	Hofstäter, Dunkelblum, Steinberg .		35.000	—	115.333	83
14	Sulikowski Stanisław	„ 1905	40.000	—		
15	Szkoła kowalska Sułkowice . . .		8.000	—		
16	Jarra Marcin		60.000	—		
17	Jankowski Bolesław i Jan		5.000	—		
18	Pindus Jerzy		2.000	—		
19	Mulkiewicz Gabryel i Anna . . .		2.000	—	117.000	—
	Do przeniesienia . .				371.133	83

L. bież.	Imię i nazwisko	Rodzaj przemysłu	Kwota K	Kwota g.	Łącznie K	Łącznie g.
	Z przeniesienia . .	**Przemysł metalowy.**			371.133	83
20	Gorecki Józef	rok 1906	100.000	—		
21	Fabryka armatur Rudolphi i Ska		40.000	—		
22	Domiczek i Sosin		25.000	—		
23	Bracia Bartik.		60.013	13		
24	Batorowicze Jan i Aleksander . .		20.000	—	245.013	13
25	Chauer Henryk	„ 1907	16.000	—	16.000	—
					632.146	96
		Przemysł ceramiczny.				
1	Zandler Feliks	rok 1902	20.000	—		
2	Patkowski Ignacy		2.000	—	22.000	—
3	Niespałowie Antoni i Katarzyna .	„ 1903	10.000	—		
4	Bylica Jan		6.000	—	16.000	—
5	Fabryka sztucz. kamienia Lwów .	„ 1904	60.000	—		
6	Beer Jan.		40.000	—	100.000	—
7	Wagner Herman i Jetti	„ 1905	12.000	—		
8	Romańscy Stanisław i Zofia . . .		6.000	—		
9	Dr. Bieliński Stanisław		20.000	—	38.000	—
10	Guzikowie Ignacy, Kar i tow. .	„ 1907	25.000	—	25.000	—
					201.000	—
		Różne gałęzie przemysłu.				
1	Weiser Henryk	rok 1902	30.000	—		
2	Mięsowicz Michał		3.000	—		
3	Rosinkiewicz Kazimierz		6.000	—		
4	Wegner Albert		1.600	—		
5	Gurgul Stanisław		15.000	—		
6	Karmański J. Fabr. Dębniki . . .		12.000	—		
7	Teodorowicz Sabina.		1.000	—		
8	Lwowska fabryka chem. Tlen . .		25.000	—		
9	Złotnicki i Dr. Piątkowski. . . .		16.000	—		
10	Krak. zakład witr. Ekielski i Tuch		15.000	—		
11	Lewicki Kazimierz		20.000	—	144.600	—
12	Tow. wyrobu szat litur. Krosno .	„ 1903	10.000	—		
13	Fabr. wód gaz. Rząca i Chmurski		30.000	—		
14	Siwiński Władysław		20.000	—		
15	Rapaport, Löwenthal, Gans . . .		20.000	—		
16	Dr. Ciesielski Teofil.		10.000	—	90.000	—
17	Niemojowski W. Stefan	„ 1904	30.000	—		
18	Blumenfeld Henryk		30.000	—		
19	Wolgner Józef		40.000	—		
20	Lipschütz Ch. H.		50.000	—		
21	Gurgul Stanisław		15.000	—		
22	Karmański J. Dębniki.		30.000	—		—
	Do przeniesienia . .		195.000		234.600	—

L. bież.	Imię i nazwisko	Rodzaj przemysłu	Kwota K	Kwota g.	Łącznie K	Łącznie g.
	Z przeniesienia . .	**Różne gałęzie przemysłu.**	195.000		234.600	—
23	Huta szkła Żółkiew	rok 1904	35.000	—		
24	Jahoda Robert		3.000	—		
25	Bincer i Thorn		25.000	—		
26	Fabryka ram i luster Piątkiewicz i Sommerstein		15.000	—	273.000	—
27	Tiras Samuel	„ 1905	10.000	—		
28	Rogalski Kazimierz		5.000	—		
29	Kupfer & Glaser		100.000	—		
30	Legeżyński Kazimierz . . .		6.000	—		
31	Hildebrandt Gustaw i Karol . .		5.000	—		
32	Blumenfeld Henryk		30.000	—		
33	Żurowska i Kobuzowska . . .		10.000	—		
34	Dobrowolscy Michał i M. . . .		40.000	—		
35	Perlmutter Chaim		16.000	—		
36	Morer Alter		33.000	—		
37	Hupertowa Aniela		6.000	—		
38	Falkiewicz Dr. Karol		10.000	—		
39	Weissmann Samuel		5.000	—		
40	Haendel & Silberstein		20.000	—		
41	Tow. powroźnicze Radymno . .		20.000	—		
42	Kurtz Sina i Resi		10.000	—	326.000	—
43	Blatt Henryk	„ 1906	20.000	—		
44	Zapalski Aleksander i Ska . .		15.000	—		
45	Zipper A. H.		140.000	—		
46	Piller i Ska		80.000	—		
47	Unger Leopold		20.000	—		
48	Jabłoński i Rząca		20.000	—		
49	Aszklar Józef		3.400	—		
50	Pydynkowska Emilia		6.000	—		
51	Gottlieb Zygmunt i Sara . . .		8.000	—		
52	Friedrich Artur.		50.000	—		
53	Vogel Lazar i Cylla		30.004	34		
54	Wolny Antoni		3.000	—		
55	Baranowski Łucyao i Wł. . . .		20.000	—		
56	Brunicka br. Natalia		20.000	—		
57	Romaszkan Feliks		150.000	—		
58	Stabrowscy Leon i Regina . .		20.000	—		
59	Kranikowski Karol		12.000	—		
60	Laufer & Schneid		25.000	—	642.404	34
61	Mechner Abraham	„ 1907	20.000	—		
62	Górski Gabryel i Ska		40.000	—		
63	Ratz Bernard, Eliza i Efr. . .		25.000	—		
64	Tow. dostaw dla c. k. armii . .		69.500	—		
65	Związek handlowo-przemysłowy katol. krawców Kraków . .		30.000	—		
66	Kozłowska Michalina		10.000	—		
67	Hudes & Berkelhammer . . .		35.000			
68	Golińscy Jan, Marya i Helena .		1.500	—		
	Do przeniesienia . .		231.000		1,476.004	34

L. bież.	Imię i nazwisko	Rodzaj przemysłu	Kwota K	Kwota g.	Łącznie K	Łącznie g.
	Z przeniesienia . .	**Różne gałęzie przemysłu.**	231.000		1,476.004	34
69	Świątkowski i Paar	rok 1907	10.000	—		
70	Feliks Leopold		30.000	—		
71	Höflingerowie Tadeusz i Tekla .		50.000	—		
72	Krawiecka Ska wytw. Lwów .		3.000	—		
73	Jamroz Kazimierz		4.000	—		
74	Krajowa wytwórczo-handlowa Ska przyborów szkolnych . . .		40.000	—	368.000	34
	Razem . . .				1,844.004	34

Zestawienie wedle lat od roku 1902—1907.

Rok	Rodzaj przemysłu	Kwota K	Kwota gr.	Łącznie K	Łącznie gr.
1902	Przemysł tkacki	30.000	—		
„	„ skórny	—	—		
„	„ drzewny	59.400	—		
„	„ metalowy	127.800	—		
„	„ ceramiczny	22.000	—		
„	Różne gałęzie przemysłu	144.600	—	383.800	—
1903	Przemysł tkacki	13.000	—		
„	„ skórny	3.000	—		
„	„ drzewny	—	—		
„	„ metalowy	11.000	—		
„	„ ceramiczny	16.000	—		
„	Różne gałęzie przemysłu	90.000	—	133.000	—
1904	Przemysł tkacki	20.000	—		
„	„ skórny	190.500	—		
„	„ drzewny	37.500	—		
„	„ metalowy	115.333	83		
„	„ ceramiczny	100.000	—		
„	Różne gałęzie przemysłu	273.000	—	736.333	83
1905	Przemysł tkacki	130.000	—		
„	„ skórny	27.000	—		
„	„ drzewny	34.000	—		
„	„ metalowy	117.000	—		
„	„ ceramiczny	38.000	—		
„	Różne gałęzie przemysłu	326.000	—	672.000	—
	Do przeniesienia . .			1,925.133	83

Rok	Rodzaj przemysłu	Kwota K	Kwota gr.	Łącznie K	Łącznie gr.
	Z przeniesienia . .	—	—	1,925.133	83
1906	Przemysł tkacki	—	—		
„	„ skórny	98.000	—		
„	„ drzewny	139.000	—		
„	„ metalowy	245.013	13		
„	„ ceramiczny	—	—		
„	Różne gałęzie przemysłu	642.404	34	1,124.417	47
1907	Przemysł tkacki	553.000	—		
„	„ skórny	123.800	—		
„	„ drzewny	20.000	—		
„	„ metalowy	16.000	—		
„	„ ceramiczny	25.000	—		
„	Różne gałęzie przemysłu	368.000	—	1,105.800	—
	Razem . .	—	—	4,155.351	30

Zestawienie wedle gałęzi przemysłu od roku 1902 — 1907.

Przemysł tkacki	746.000	K	— g.
„ skórny	442.300	„	— „
„ drzewny	289.900	„	— „
„ metalowy	632.146	„	96 „
„ ceramiczny	201.000	„	— „
Różne gałęzie przemysłu	1,844.004	„	34 „
Razem . . .	4,155.351	K	30 g.

WYKAZ

zasiłków stypendyjnych, przedstawionych Wydziałowi krajowemu do udzielenia uczniom szkół przemysłowych i handlowych.

Liczba porządkowa	Nazwa zakładu	W roku 1907/8				
		Ryczałt	Ilość uczniów pobierających zasiłek	miesięcznie po	co czyni rocznie	Na zakład przypada razem rocznie
		K		K	K	K
	Dla zakładów krajowych:					
1	Szkoła koszykarska w Brzezowcu . . .	—	5	8	440	—
	„ „ „ . . .	—	6	5	330	770
2	„ „ w Brzostku	—	6	8	528	—
	„ „ „		2	6	132	660
3	„ „ w Czerwonej Woli . .	600	—	—	—	600
4	„ „ w Dynowie	400	—	—	—	400
5	„ „ w Leżajsku	450	—	—	—	450
6	„ „ w Niżniowie. . . .	—	1	8	88	—
	„ „ „	—	4	5	220	—
	„ „ „	—	3	4	132	440
7	„ „ w Tarnobrzegu . . .	—	4	8	352	—
	„ „ „ . . .	—	9	5	495	847
8	„ „ w Zatorze	—	3	10	330	—
	„ „ „	—	5	6	330	660
9	„ kołodziejska w Grybowie . . .	—	3	12	396	—
	„ „ „		9	10	990	—
	„ „ „	—	8	8	704	—
	„ „ „	—	5	6	330	2.420
10	„ „ w Grzymałowie . .	457	—	—	—	457
11	„ „ w Kamionce strumił .		11	8	968	—
	„ „ „ „ .	—	6	6	396	1.364
12	„ „ w Tłumaczu . . .	—	8	6	528	—
	„ „ „ . . .	—	12	4	528	—
	„ „ „	—	3	3	99	1.155
13	„ stolarska w Kalwaryi zebrzydowskiej	2.753	—	—	—	2.753
14	„ „ w Stanisławowie . . .	—	3	15	495	—
	„ „ „ . . .	—	6	10	660	—
	„ „ „ . . .	—	14	8	1.232	—
	„ „ „ . . .	—	6	6	396	—
	„ „ „ . . .	500	—	—	500	3.283
15	„ wyrobu zabawek w Jaworowie . .	1.600	—	—	—	1.600
16	„ garncarska w Kołomyi	—	8	6	528	—
	„ „ „	1.000	—	—	1.000	1.528
17	„ szewska w Dobczycach	—	1	5	55	—
	„ „ „	—	10	3	330	385

Liczba porządkowa	Nazwa zakładu	W roku 1907/8				
		Ryczałt	Ilość uczniów pobierających zasiłek	miesięcznie po	co czyni rocznie	Na zakład przypada razem rocznie
		K		K	K	K
18	Szkoła szewska w Kołomyi	—	7	8	616	—
	„ „ „	—	4	6	264	—
	„ „ „	—	6	5	330	1.210
19	„ „ w Starym Sączu. . . .	800	—	—	—	800
20	„ „ w Witkowie nowym . .	1.000	—	—	—	1.000
21	„ tkacka w Glinianach	900	—	—	—	900
22	„ „ w Gorlicach	900	—	—	—	900
23	„ „ w Kossowie	900	—	—	—	900
24	„ „ w Łańcucie.	1.000	—	—	—	1.000
25	„ „ w Rychwałdzie	500	—	—	—	500
26	„ „ w Wilamowicach	600	—	—	—	600
27	„ sukiennicza w Rakszawie	1.600	—	—	1.600	—
	„ „ „	—	2	8	176	1.776
28	„ koronkarska w Bobowie	700	—	—	—	700
29	„ „ w Zakopanem . . .	600	—	—	—	600
30	„ hafciarska w Makowie	600	—	—	—	600
	Dla szkół państwowych.					
31	C. k. szkoła przemysłowa w Krakowie . .	—	8	15	1.200	—
	„ „ „ „ . .	—	7	10	700	—
	„ „ „ „ . .	300	—	—	300	2.200
32	„ „ „ we Lwowie . .	—	1	15	150	—
	„ „ „ „ . .	—	3	12	360	—
	„ „ „ „ . .	—	6	10	600	—
	„ „ „ „ . .	—	19	8	1.520	2.630
33	„ „ przemysłu drzewnego w Kołomyi	1.800	—	—	—	1.800
34	„ „ „ „ w Zakopanem	—	5	8	400	—
	„ „ „ „ „	—	17	6	420	—
	„ „ „ „ „	—	14	4	560	
	„ „ „ „ „	500	—		500	1.880
35	„ „ „ żelazn. w Sułkowicach	1.400	—	—	—	1.400
36	„ „ ślusarska w Świątnikach . .	—	9	8	720	—
	„ „ „ „ . .	—	20	6	1.200	1.920
	Razem . .	—	—	—	—	43.088

Stypendya handlowe

w roku 1907/8.

A) Wyższa szkoła handlowa w Krakowie.

1.	Samuel Grünbaum	Koron	200·—
2.	Jakób Kleinzeller	„	200·—
3.	Jan Bortnik	„	200·—
4.	Justyn Mackiewicz	„	150·—
5.	Izrael Pinkusfeld	„	150·—
6.	Markus Schönfeld	„	150·—
7.	Pinkus Steiner	„	150·—
8.	Jan Zytkiewicz	„	150·—
9.	Witołd Łaniewski	„	150·—
10.	Nikodem Nawój	„	150·—
11.	Grzegorz Olejnik	„	150·—
12.	Tadeusz Walka	„	150·—
13.	Stanisław Wawrzecki	„	150·—
14.	Władysław Zarębski	„	150·—
	Nadto ryczałt na chwilowe zasiłki dla uczniów	„	700·—

B) Akademia handlowa we Lwowie.

15.	Stefan Kostiów	„	300·—
16.	Artur Quirini	„	200·—
17.	Miron Hawrysiewicz	„	200·—
18.	Karol Świstun	„	200·—
19.	Roman Kubalski	„	200·—
20.	Michał Dziba	„	200·—
21.	Stanisław Królikiewicz	„	200·—
22.	Kron Gustaw	„	200·—
23.	Fryderyk Meth	„	150·—
24.	Mendel Grünstein	„	150·—
	Nadto ryczałt na chwilowe zasiłki dla uczniów	„	600·—
		Razem Koron	5.550·—

PRELIMINARZ
FUNDUSZU KRAJOWEGO
na rok 1908.

Rubryka XII.
Przemysł i Rękodzieła.

Z drukarni E. Winiarza.

CZĘŚĆ I.

PRELIMINARZE

poszczególnych zakładów.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

1. **Biała.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	900	—	900
		b) nauka	5.296	—	5.296
	2	Przybory szkolne	580	—	580
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	200	—	200
		Razem	7.176	—	7.176
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	800	—	800
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) z Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie	800	—	800
		d) z Kasy oszczęd. w Białej od cechu sukienniczego	400	—	400
		e) wkładki uczniów na przybory	300	—	300
		f) od miejsc. Związku przemysł.	60	—	60
		g) od c. k. Rządu	2.208	—	2.208
		h) z funduszu krajowego	2.208	—	2.208
		Razem	7.176	—	7.176

2. **Bochnia.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	1.875	—	1.875
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem	2.975	—	2.975
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	987	—	987
		c) z funduszu krajowego	988	—	988
		Razem	2.975	—	2.975

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
	900	Z tego przypada 300 K za kierownictwo kursu handlowego.
	5.200	Więcej, z powodu zaprowadzenia w II. klasie kursu handlowego nauki
7.355	480	pisania na maszynie.
	100	Wedle potrzeby.
	200	
7.355	6.880	
	800	
	400	
	800	
5.239		
	400	
	300	
	60	
	2.060	
2.116	2.060	Więcej o 48 K z powodu zaprowadzenia nauki pisania na maszynie.
7.355	6.880	

Preliminarz na rok 1908.

	400	
	1.984	Mniej, z powodu mniejszego wydatku na egzorty.
3.393	350	Wedle potrzeby.
	200	
	100	
3.393	3.034	
	1.000	
2.309	1.090	
1.084	944	Więcej o 44 K z powodu zapreliminowania niższej subwencyi od c. k. Rządu.
3.393	3.034	

3. Brody. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.890	—	2.890
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	500	—	500
	3	Wydatki administracyjne	120	—	120
		Razem .	3.910	—	3.910
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od Izby handl. przemysł.	1.000	—	1.000
		d) od c. k. Rządu	1.055	—	1.055
		e) z funduszu krajowego	1.055	—	1.055
		Razem .	3.910	—	3.910

4. Brzesko. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	1.863	—	1.863
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	200	—	200
	3	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.563	—	2.563
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	30	—	30
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od JW. Jana Götza Okocimskiego . .	200	—	200
		d) od Stowarzyszenia rękodzielników kat. .	50	—	50
		e) od Stowarzyszenia przemysłu handl. i gosp. szynk.	20	—	20
		f) od Izby handlowo-przemysł. . . .	200	—	200
		g) od c. k. Rządu	881	—	881
		h) z funduszu krajowego	882	—	882
		Razem .	2.563	—	2.563

Preliminarz na rok 1908.

Winikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	400	
3.242	3.082	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	500	
—	120	
3.242	4.102	
—	600	
—	200	
2.800	1.000	
—	1.134	
442	1.168	Mniej o 113 z powodu mniejszego wydatku na naukę.
3.242	4.102	

Preliminarz na rok 1908.

—	400	
—	1.855	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	200	
—	100	
—	2.555	
—	30	W myśl uchwały Rady gm. z dnia 17. sierpnia 1905 na 6 lat (LW. 108.139/05).
—	300	W myśl uchwały Rady pow. z dnia 27. lutego 1905 (LW. 97.962/05).
—	200	
—	50	W myśl uchwały z dnia 13. sierpnia 1905 na 6 lat (LW. 108.139/05).
—	20	
—	200	
—	800	
—	955	Mniej o 73 K z powodu mniejszego wydatku na naukę.
—	2.555	

5. **Brzeżany**. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca . . . . . 400 K			
		β) dodatek osobisty . . . 100 „	500	—	500
		b) nauka	2.152	—	2.152
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	350	—	350
	3	Wydatki administracyjne	130	—	130
		Razem .	3.132	—	3.132
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od c. k. Rządu	1.216	—	1.216
		f) z funduszu krajowego	1.216	—	1.216
		Razem .	3.132	—	3.132

6. **Buczacz**. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	450	—	450
		b) nauka	2.152	—	2.152
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	300	—	300
	4	Wydatki administracyjne	198	—	198
		Razem .	3.300	—	3.300
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Stowarzyszenia rzemieślniczego . .	100	—	100
		d) od Izby handlowo-przemysłowej . .	200	—	200
		e) od c. k. Rządu	1.100	—	1.100
		f) z funduszu krajowego	1.100	—	1.100
		Razem .	3.300	—	3.300

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
	500	Wynagrodzenie 500 K ad personam dla kierownika M. Baczyńskiego.
2.724	2.112	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
	350	
	130	
2.724	3.092	
	400	
1.725	300	
	1.170	
999	1.222	Mniej o 6 K z powodu preliminowania większej subwencyi od c. k. Rządu.
2.724	3.092	

Preliminarz na rok 1908.

	450	
	2.304	Mniej, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
3.360	200	
	200	Więcej, wedle potrzeby.
	146	
3.360	3.300	
	400	Gmina uchwałą z dnia 30. listopada 1895 r. zobowiązała się dawać 400 K rocznie (LW. 3.484/1896).
	400	Rada powiatowa uchwałą z dnia 29. lutego 1896 r. zobowiązała się dawać 400 K rocznie (LW. 8.896/1896).
2.260	100	Stowarzyszenie rękodzielników aktem fundacyjnym z dnia 3. grudnia 1895 zobowiązało się dawać 100 K rocznie (LW. 3.484/1896).
	200	
	1.100	
1.100	1.100	Jak na rok 1907.
3.360	3.300	

7. Chrzanów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.004	—	2.004
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	300	—	300
	4	Wydatki administracyjne	200	—	200
		Razem .	2.904	—	2.904
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Izby handlowo-przemysłowej . . .	200	—	200
		d) od Towarzystwa zaliczkowego . . .	100	—	100
		e) od c. k. Rządu	902	—	902
		f) z funduszu krajowego	902	—	902
		Razem .	2.904	—	2.904

8. Dębica. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	2.055	—	2.055
	2	Przybory szkolne	100	—	100
	3	Środki naukowe	134	—	134
	4	Wydatki administracyjne	330	—	330
		Razem .	2.919	—	2.919
		DOCHODY.			
	—	Subwencye:			
		a) od gminy	650	—	650
		b) od c. k. Rządu	1.134	—	1.134
		c) z funduszu krajowego	1.135	—	1.135
		Razem .	2.919	—	2.919

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
	400	
3.316	2.240	Mniej z powodu mniejszego wydatku na egzorty i niepreliminowania
	400	na naukę religii wyznania mojżeszowego w II. kl.
	130	Wedle potrzeby.
3.316	3.170	
	400	Gmina uchwałą z dnia 4. października 1899 r. L. 5.868 zobowiązała się dawać roczną subwencyę w kwocie 400 K i dostarczać lokalu, opału i oświetlenia (LW. 47.126/1900).
	400	Rada powiatowa w Chrzanowie uchwałą z dnia 31. stycznia 1901 r.
2.216	200	zobowiązała się płacić roczną subwencyę 400 K.
	100	
	1.100	
1.100	970	Mniej o 68 K z powodu niepreliminowania na naukę religii mojżeszowego wyznania w II. kl.
3.316	3.170	

Preliminarz na rok 1908.

—	—	
—	—	
—	—	Szkoła nowootworzona w r. 1907. Wydatki w tym roku pokryto z kre-
—	—	dytu na nowo założyć się mające szkoły przemysłowe uzupełniające.
—	—	
—	—	Gmina m. Dębicy zobowiązała się dawać roczną subwencyę w kwocie
—	—	650 K. i dostarczyć lokalu, tudzież opału, oświetlenia i usługi
—	—	(LW. 106.050,06).
—	—	

9. Drohobycz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	4.779	—	4.779
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	500	—	500
	3	Przybory (rysunki i specyalne modele) dla kursu rysunkowego	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	120	—	120
		Razem .	6.049	—	6.049
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	700	—	700
		b) od Rady powiatowej	550	—	550
		c) od Kasy oszczędności	100	—	100
		d) od Towarzystwa zaliczkowego . . .	20	—	20
		e) od Grupy III. przemysłowców . . .	100	—	100
		f) od c. k. Rządu	2.289	—	2.289
		g) z funduszu krajowego	2.290	—	2.290
		Razem .	6.049	—	6.049

10. Gorlice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	2.440	—	2.440
	3	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	530	—	530
	4	Wydatki administracyjne	110	—	110
		Razem .	3.580	—	3.580
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Towarzystwa zaliczkowego . . .	300	—	300
		d) od Izby handlowo przemysłowej . .	300	—	300
		e) od c. k. Rządu	1.190	—	1.190
		f) z funduszu krajowego	1.190	—	1.190
		Razem .	3.580	—	3.580

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
	500	
	4.351	Więcej, z powodu zamierzonego otwarcia kursu handlowego.
5.257	500	
	120	
	150	Wedle potrzeby.
5.257	5.621	
	700	
	550	Rada powiatowa w Drohobyczu uchwałą z dnia 29. grudnia 1905 podwyższyła subwencyę z dotyczasowych 300 K na 550 K.
3.506	100	
	20	
	100	
	2.230	
1.751	1.921	Więcej, o 369 K z powodu preliminowania wydatku na kurs handlowy.
5.257	5.621	

Preliminarz na rok 1908.

	500	
	2.528	Mniej, wedle potrzeby obliczonej na podstawione ilości godzin.
3.530	130	
	400	
	60	Więcej, z powodu potrzeby sprawienia drugiej szafy na modele.
3.530	3.618	
	200	Od roku 1900 gmina obniżyła subwencyę z dotychczasowych 400 K na 200 K, natomiast jednak corocznie czyni starania u Izby handlowej o subwencyę w kwocie 300 K (LW. 4.634/1901)
2.566	400	
	300	
	300	
	1.250	
964	1.168	Więcej o 22 K, głównie z powodu większego kredytu na wydatki administracyjne.
3.530	3.618	

11. Jarosław. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	2.158	—	2.158
	2	Przybory szkolne	350	—	350
	3	Środki naukowe	250	—	250
	4	Wydatki administracyjne	170	—	170
		Razem	3.428	—	3.428
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	560	—	560
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od c. k. Rządu	1.234	—	1.234
		d) z funduszu krajowego	1.234	—	1.234
		Razem	3.428	—	3.428

12. Jasło. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.401	—	2.401
	2	Środki naukowe	300	—	300
	3	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem	3.251	—	3.251
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	240	—	240
		c) od Izby handl. przemysł.	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	1.205	—	1.205
		e) z funduszu krajowego	1.206	—	1.206
		Razem	3.251	—	3.251

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	500	
—	2.484	Mniej, z powodu nieprelimiowania na II. oddział kursu handlowego.
3.418	350	
—	250	
—	170	
3.418	3.754	
—	688	Z kwoty 560 K przypada na kurs handlowy 60 koron.
2.314	400	
—	1.400	
1.104	1.266	Mniej o 32 K głównie z powodu iż odpadł wydatek na II kurs handlowy.
3.418	3.754	

Preliminarz na rok 1908.

—	400	
—	2.585	Mniej, z powodu iż odpadł wydatek na religię wyznania mojżeszowego.
3.381	250	Wedle potrzeby.
—	100	
3.381	3.335	
—	400	Gmina zobowiązała się dostarczyć szkole lokalu, opału, oświetlenia
—	240	usługi i subwencyę 400 K (LW. 5.147 i 25.494/1891).
1.977	200	
—	1.170	
1.404	1.325	Mniej o 119 K głównie z powodu mniejszego wydatku na naukę.
3.381	3.335	

13. Kałusz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	2.098	—	2.098
	2	Przybory szkolne	150	—	150
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyi	80	—	80
		Razem .	2.778	—	2.778
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.189	—	1.189
		d) z funduszu krajowego	1.189	—	1.189
		Razem .	2.778	—	2.778

14. Kęty. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	1.863	—	1.863
	2	Środki naukowe	260	—	260
	3	Wydatki administracyjne	50	—	50
		Razem .	2.573	—	2.573
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	857	—	857
		b) od c. k. Rządu	857	—	857
		c) z funduszu krajowego	859	—	859
		Razem .	2.573	—	2.573

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
	400	Mniej za kierownictwo kursu przygotowawczego, który został zwinięty.
	2.240	Mniej wedle potrzeby, obliczonej na podstawie ilości godzin.
2.800	150	
	150	
	80	
2.800	3.020	
	200	Gmina zobowiązała się dać dla szkoły lokal, opał, oświetlenie, usługę i 200 K (LW. 19.051/1893).
2.108	200	Rada powiatowa zobowiązała się dawać 200 K rocznie (LW. 19.051/1893).
	1.260	
692	1.360	Mniej o 171 K, głównie z powodu mniejszego wydatku na kierownictwo i naukę.
2.800	3.020	

Preliminarz na rok 1908.

	400	
2.028	1.883	Mniej wedle potrzeby, obliczonej na podstawie ilości godzin.
	250	Więcej, wedle potrzeby.
	50	
2.028	2.583	
	816	Gmina zobowiązała się dać szkole opał, oświetlenie, usługę i przyczyniać się subwencyą w wysokości jednej trzeciej części kosztów utrzymania, na którą to subwencyę wpływa subwencya od Rady powiatowej w Białej w kwocie 300 K (LW. 72.486 i 75.316/1904).
1.377		
	950	
651	817	Więcej o 42 K, stosownie do potrzeby.
2.028	2.583	

15. Kołomyja. I. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Sobieskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	3.392	—	3.392
	2	Przybory szkolne	450	—	450
	3	Środki naukowe	350	—	350
	4	Wydatk. administracyjne	262	—	262
		Razem .	5.054	—	5.054
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.524	—	1.524
		b) od Rady powiatowej	—	—	—
		c) z funduszu rzemieślniczego odsetki od kapitału 12.000 K	480	—	480
		d) od c. k. Rządu	1.525	—	1.525
		e) z funduszu krajowego	1.525	—	1.525
		Razem .	5.054	—	5.054

16. Kołomyja. II. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. St. Szczepanowskiego.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	3.598	—	3.598
	2	Środki naukowe	780	—	780
	3	Wydatki administracyjne	300	—	300
		Razem .	5.278	—	5.278
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.726	—	1.726
		b) od Rady powiatowej	100	—	100
		c) od c. k. Rządu	1.726	—	1.726
		d) z funduszu krajowego	1.726	—	1.726
		Razem .	5.278	—	5.278

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	600	
—	2.880	Więcej z powodu preliminowania większego wydatku na I. i II. klasę kursu handlowego.
—	400	
—	300	Wedle potrzeby.
—	200	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości szkół przemysłowych uzup. w Kołomyi, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	4.380	
—	1.020	W myśl uchwały Rady miasta z dnia 31. stycznia 1888 L. 404 gmina pokrywa niedobór, tudzież dostarcza lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
—	300	
—	480	
—	1.350	
—	1.230	Więcej o 295 K, głównie z powodu większego kredytu na naukę.
—	4.380	

Preliminarz na rok 1908.

—	600	
—	3.856	Mniej, głównie z powodu zwinięcia drugiego oddziału kursu przygotowawczego.
—	250	Więcej, wedle rzeczywistej potrzeby.
—	300	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości szkół przemysłowych uzup. w Kołomyi, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	5.006	
—	1.703	Rada gminna aktem notar. z dnia 17. września 1902 r. zobowiązała się dać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i subwencyę w wysokości $^1/_3$ części kosztów jednak nie wyżej jak 1.500 K (LW. 51.886 1902).
—	100	Rada powiatowa aktem notar. z dnia 4. lipca 1902 r. LR. 8.053 zobowiązała się płacić po 100 K rocznie począwszy od r. 1902 przez cały czas istnienia tej szkoły (LW. 51.886/1902).
—	1.500	
—	1.703	Więcej o 23 K, głównie większego wydatku na środki naukowe.
—	5.006	

17. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kleparzu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajny	Razem
				Korony		
		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) kierownictwo:				
		α) płaca	480 K			
		β) dodatek osobisty . . .	200 „	680	—	680
		b) nauka		7.020	—	7.020
	2	Przybory szkolne		240	—	240
	3	Środki naukowe kursu rysunkowego . . .		500	—	500
	4	Wydatki administracyjne		550	—	550
			Razem .	8.990	—	8.990
		DOCHODY.				
	1	Subwencye:				
		a) od gminy		2.996	—	2.996
		b) od c. k. Rządu		2.996	—	2.996
		c) z funduszu krajowego		2.998	—	2.998
			Razem .	8.990	—	8.990

18. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca przy ulicy Lubomirskiego.

		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) kierownictwo:				
		α) płaca	480 K			
		β) dodatek osobisty . . .	50 „	530	—	530
		b) nauka		3.520	—	3.520
	2	Przybory szkolne		96	—	96
	3	Środki naukowe		200	—	200
	4	Wydatki administracyjne		226	—	226
			Razem .	4.572	—	4.572
		DOCHODY.				
	1	Subwencye:				
		a) od gminy		1.524	—	1.524
		b) od c. k. Rządu		1.524	—	1.524
		c) z funduszu krajowego		1.524	—	1.524
			Razem .	4.572	—	4.572

Preliminarz na rok 1908

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	680	
—	7.025	Mniej, wedle potrzeby.
—	250	
—	500	
—	350	Wele potrzeby.
—	8.805	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest do rubryki XII.
—	2.852	Dotowanie pięciu szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, postawiono na równi z przeważną częścią szkół przemysłowych w kraju, tj. że gmina, rząd i kraj, poza drobnymi datkami z funduszu Dietla, przyczyniać się mają do kosztów utrzymania jedną trzecią częścią ogólnych wydatków, a gmina ponadto obowiązaną jest dostarczać jeszcze bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
—	3.100	
—	2.853	Więcej o 145 K, głównie z powodu większego wydatku na administracyę.
—	8.805	

Preliminarz na rok 1908.

—	530	
—	3.700	Mniej, z powodu mniejszego wydatku za nadzór w kościele podczas nabożeństwa.
—	350	Wedle potrzeby.
—		
—	150	Wynikłość tej szkoły z r. 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	4.730	
—	1.415	
—	1.900	
—	1.415	Więcej o 109 K, głównie z powodu preliminowania mniejszej subwencyi od c. k. Rządu.
—	4.730	

19. **Kraków.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Smoleńsku.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	2.900	—	2.900
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	296	—	296
	3	Wydatki administracyjne	226	—	226
		Razem .	3.902	—	3.902
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.301	—	1.301
		b) od c. k. Rządu	1.300	—	1.300
		c) z funduszu krajowego	1.301	—	1.301
		Razem .	3.902	—	3.902

20. **Kraków.** Szkoła przem. uzupełn. na Kaźmierzu.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płace . . . . . 480 K.			
		β) dodatek osobisty . . . 50 „	530	—	530
		b) nauka	3.750	—	3.750
	2	Przybory naukowe	120	—	120
	3	Środki naukowe	250	—	250
	4	Wydatki administracyjne	350	—	350
		Razem .	5.000	—	5.000
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.666	—	1.666
		b) od c. k. Rządu	1.666	—	1.666
		c) z funduszu krajowego	1.668	—	1.668
		Razem .	5.000	—	5.000

Peliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	
—	3.080	Mniej, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	300	Wedle potrzeby.
—	150	
—	4.010	Wynikłość tej szkoły z r. 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.380	
—	1.290	
—	1.340	Mniej o 39 K, głównie skutkiem preliminowania mniejszego wydatku na naukę.
—	4.010	

Preliminarz na rok 1908.

—	530	
—	4.170	Mniej wedle potrzeby, obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	350	
—	100	
—	150	
—	5.300	Wynikłości tej szkoły z r. 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.825	
—	1.650	
—	1.825	Mniej o 157 K, głównie z powodu mniejszego wydatku na naukę.
—	5.300	

21. Kraków. Szkoła przem. uzup[illegible]ln. przy ul. Dietla.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) kierownictwo:				
		α) płaca	480 K			
		β) dodatek osobisty . . .	50 „	530	—	530
		b) nauka		3.220	—	3.220
	2	Przybory szkolne		96	—	96
	3	Środki naukowe		200	—	200
	4	Wydatki administracyjne		224	—	224
			Razem .	4.270	—	4.270
		DOCHODY.				
	1	Subwencye:				
		a) od gminy		1.423	—	1.423
		b) od c. k. Rządu		1.423	—	1.423
		c) z funduszu krajowego		1.424	—	1.424
			Razem .	4.270	—	4.270

22. Krosno. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) kierownictwo		400	—	400
		b) nauka		2.247	—	2.247
	2	Przybory szkolne		100	—	100
	3	Środki naukowe		350	—	350
	4	Wydatki administracyjne		280	—	280
			Razem .	3.377	—	3.377
		DOCHODY.				
	1	Subwencye:				
		a) od gminy		500	—	500
		b) od Rady powiatowej		200	—	200
		c) od c. k. Rządu		1.338	—	1.338
		d) z funduszu krajowego		1.339	—	1.339
			Razem .	3.377	—	3.377

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Koron		
—	530	
—	3.370	Mniej, skutkiem mniejszego wydatku na egzorty.
—	200	Wedle potrzeby.
—	100	
—	150	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	4.350	
—	1.474	
—	1.402	
—	1.474	Mniej o 50 K, z powodu mniejszego wydatku na naukę i preliminowania większej subwencyi od c. k. Rządu.
—	4.350	

Preliminarz na rok 1908.

	400	
	2.355	Mniej, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
3.195	300	Stosownie do potrzeby.
	100	
	160	
3.195	3.315	
	500	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, oświetlenie i usługę i 500 K subwencyi (LW. 57.555/1892).
2.062	200	
	1.346	
1.133	1.269	Więcej o 70 K, głównie z powodu potrzeby zakupna szafy na modele.
3.195	3.315	

23. Lwów. Szkoła przem. uzupeł. im. ks. Kordeckiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	4.500	—	4.500
	2	Przybory szkolne	800	—	800
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Potrzeby administracyjne	100	—	100
		Razem .	6.030	—	6.030
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	2.010	—	2.010
		b) od c. k. Rządu	2.010	—	2.010
		c) z funduszu krajowego	2.010	—	2.010
		Razem .	6.030	—	6.030

24. Lwów. Szkoła przem. uzupełn. im. św. Antoniego.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	3.540	—	3.540
	2	Przybory szkolne	600	—	600
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	4.900	—	4.900
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.633	—	1.633
		b) od c. k. Rządu	1.633	—	1.633
		c) z funduszu krajowego	1.634	—	1.634
		Razem .	4.900	—	4.900

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	
—	4.505	Mniej, wedle potrzeby.
—	800	
—	150	
—	100	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	6.035	
—	2.027	Dotowanie dziewięciu szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie postawiono na równi z przeważną częścią szkół przemysłowych w kraju, tj., że gmina, kraj i państwo przyczyniać się mają w jednej trzeciej części ogólnych kosztów, a gmina nadto obowiązaną jest dostarczać bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
—	1.980	
—	2.028	Mniej o 18 K, głównie z powodu preliminowania większej subwencyi od c. k. Rządu.
—	6.035	

Preliminarz na rok 1908.

—	480	
—	3.465	Wedle potrzeby, obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	600	
—	120	Więcej, wedle potrzeby.
—	80	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	4.745	
—	1.630	
—	1.480	
—	1.635	Mniej o 1 K, wedle potrzeby.
—	4.745	

25. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. króla Sobieskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	4.190	—	4.190
	2	Przybory szkolne	700	—	700
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	5.550	—	5.550
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.850	—	1.850
		b) od c. k. Rządu	1.850	—	1.850
		c) z funduszu krajowego	1.850	—	1.850
		Razem .	5.550	—	5.550

26. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Elżbiety.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	1.860	—	1.860
	2	Przybory szkolne	300	—	300
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	40	—	40
		Razem .	2.830	—	2.830
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	943	—	943
		b) od c. k. Rządu	943	—	943
		c) z funduszu krajowego	944	—	944
		Razem .	2.830	—	2.830

Preliminarz na rok 1908.

Winikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	
—	4.170	Wedle potrzeby, obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	700	
—	150	Mniej, stosownie do potrzeby.
—	100	
—	5.600	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.900	
—	1.800	
—	1.900	Mniej o 50 K, głównie z powodu mniejszego wydatku na środki naukowe.
—	5.600	

Preliminarz na rok 1908.

—	480	
—	1.865	
—	320	Wedle rzeczywistej potrzeby.
—	160	
—	40	
—	2.865	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	952	
—	960	
—	953	Mniej o 9 K, głównie skutkiem mniejszego wydatku na przybory szkolne.
—	2.865	

27. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Konarskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	4.700	—	4.700
	2	Przybory szkolne	700	—	700
	3	Środki naukowe	300	—	300
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	6.260	—	6.260
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	2.087	—	2.087
		b) od c. k. Rządu	2.086	—	2.086
		c) z funduszu krajowego	2.087	—	2.087
		Razem .	6.260	—	6.260

28. Lwów. Szkoła przem. uzupełn. im. św. Marcina.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	4.240	—	4.240
	2	Przybory szkolne	800	—	800
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	5.800	—	5.800
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.933	—	1.933
		b) od c. k. Rządu	1.933	—	1.933
		c) z funduszu krajowego	1.934	—	1.934
		Razem .	5.800	—	5.800

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	
—	3.365	Więcej, z powodu preliminowania na III. klasę zawodową dla metalowców.
—	700	
—	200	Więcej, z powodu zamierzonego otwarcia III. klasy zawodowej.
—	75	
—	4.820	Wynikłośc tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.585	
—	1.650	
—	1.585	Więcej o 502 K, z powodu większego wydatku na naukę, a specyalnie na kurs metalowców.
—	4.820	

Preliminarz na rok 1908.

—	480	
—	4.165	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	800	
—	150	Stosownie do potrzeby.
—	100	
—	5.695	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.952	
—	1.790	
—	1.953	Mniej o 19 K, głównie z powodu preliminowania większej subwencyi od c. k. Rządu.
—	5.695	

29. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. A. Mickiewicza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	2.740	—	2.740
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	60	—	60
		Razem	3.880	—	3.880
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.293	—	1.293
		b) od c. k. Rządu	1.293	—	1.293
		c) z funduszu krajowego	1.294	—	1.294
		Razem	3.880	—	3.880

30. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Piramowicza.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	2.740	—	2.740
	2	Przybory naukowe	400	—	400
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	60	—	60
		Razem	3.880	—	3.880
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.293	—	1.293
		b) od c. k. Rządu	1.293	—	1.293
		c) z funduszu krajowego	1.294	—	1.294
		Razem	3.880	—	3.880

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	
—	2.825	Mniej, stosownie do ilości godzin udzielanej nauki.
—	400	
—	140	Wedle potrzeby.
—	60	
—	3.905	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.292	
—	1.320	
—	1.293	Więcej o 1 K, stosownie do potrzeby.
—	3.905	

Preliminarz na rok 1908.

—	480	
—	1.865	Więcej, z powodu preliminowania na oddział równorzędny I. klasy.
—	320	
—	160	Więcej, głównie z powodu otwarcia paralelki I. klasy.
—	40	
—	2.865	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden osobny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	952	
—	960	
—	953	Więcej o 341 K, głównie z powodu preliminowania na oddział równorzędny I. klasy.
—	2.865	

31. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Staszica.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	4.220	—	4.220
	2	Przybory szkolne	800	—	800
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	5.700	—	5.700
		DOCHODY.			
		Subwencye:			
		a) od gminy	1.767	—	1.767
		b) od c. k Rządu	1.766	—	1.766
		c) gremium właścicieli drukarń . . .	400	—	400
		d) z funduszu krajowego	1.767	—	1.767
		Razem .	5.700	—	5.700

32. **Lwów.** Izraelicka szkoła przem. uzupeł. im. Bernsteina.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	2.400	—	2.400
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	500	—	500
	3	Wydatki administracyjne	150	—	150
	4	Lokal, opał i oświetlenie	900	—	900
	5	Usługa	150	—	150
		Razem .	4.700	—	4.700
		DOCHODY.			
		Subwencye:			
		a) z fundacyi Marka Bernsteina . . .	2.600	—	2.600
		b) od zboru izraelickiego	200	—	200
		c od c. k. Rządu	950	—	950
		d) z funduszu krajowego	950	—	950
		Razem .	4.700	—	4.700

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	
—	4.165	Więcej, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	800	
—	150	Stosownie do potrzeby.
—	100	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	5.695	
—	1.912	
—	1.870	
—	—	
—	1.913	Mniej o 146 K, głównie z powodu przyczynienia się do pokrycia ogólnych kosztów Gremium właścicieli drukarń.
—	5.695	

Preliminarz na rok 1908.

	600	
	2.400	
4.700	500	
	150	
	900	
	150	
4.700	4.700	
	2.600	
3.750	200	
	950	
950	950	Jak na rok 1907.
4.700	4.700	

33. Łańcut. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.927	—	1.927
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	200	—	200
	3	Wydatki administracyjne	190	—	190
		Razem .	2.617	—	2.617
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	240	—	240
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od c. k. Rządu	1.038	—	1.038
		d) z funduszu krajowego	1.039	—	1.039
		Razem .	2.617	—	2.617

34. Myślenice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	1.799	—	1.799
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	250	—	250
	3	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.549	—	2.549
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od c. k. Rządu	874	—	874
		d) z funduszu krajowego	875	—	875
		Razem .	2.549	—	2.549

Preliminarz na rok 1908.

Winikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
	300	
2.319	1.936	Mniej, z powodu mniejszego wydatku na egzorty.
	240	
	150	Wedle potrzeby.
2.319	2.626	
	240	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 240 koron subwencyi (LW. 31.162 i 55.074/1894).
1.571	300	Rada powiatowa zobowiązała się dać 300 K subwencyi (LW. 71.162/1895).
	1.015	
748	1.071	Mniej o 32 K, głównie z powodu mniejszego wydatku na naukę i preliminowania większej subwencyi państwowej.
2.319	2.626	

Preliminarz na rok 1908.

	400	
2.191	1.856	Mniej, głównie z powodu mniejszego wydatku na egzorty.
	250	
	100	
2.191	2.606	
	400	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, opał. oświetlenie, usługę i 400 koron subwencyi (LW. 47.647/1897).
1.736	400	Rada powiatowa zobowiązała się dać 400 K subwencyi (LW. 47.647 i 52.227/1897).
	920	
455	886	Mniej o 11 K, z powodu mniejszego wydatku na naukę.
2.191	2.606	

35. **Nowy Sącz.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	5.033	—	5.033
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	300	—	300
	4	Wydatki administracyjne	200	—	200
		Razem .	6.633	—	6.633
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Rady powiatowej	800	—	800
		c) od Kasy oszczędności	200	—	200
		d) od Dyrekcyi c. k. kolei państwowej . .	200	—	200
		e) od Izby przemysłowo-handlowej w Krakowie	200	—	200
		f) od c. k. Rządu	2.316	—	2.316
		g) z funduszu krajowego	2.317	—	2.317
		Razem .	6.633	—	6.633

36. **Nowy Targ.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	1.878	—	1.878
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	300	—	300
	3	Wydatki administracyjne	120	—	120
		Razem .	2.698	—	2.698
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Stow. rękodz. i przem.	100	—	100
		d) od Tow. zaliczkowego	144	—	144
		e) od c. k. Rządu	927	—	927
		f) z funduszu krajowego	927	—	927
		Razem .	2.698	—	2.698

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	600	
—	4.312	Więcej, z powodu preliminowania na oddział równorzędny II. klasy kursu uzupełniającego.
4.768	400	Więcej, z powodu zamierzonego otwarcia paralelki II. klasy przem.
—	300	
—	200	
4.768	5.812	
—	400	
—	600	
3.386	200	
	200	
—	200	
—	2.060	
1.382	2.152	Więcej o 165 K, głównie skutkiem większego wydatku na naukę.
4.768	5.812	

Preliminarz na rok 1908.

—	400	
2.355	1.984	Mniej, głównie z powodu mniejszego wydatku na egzorty.
	300	
—	120	
2.355	2.804	
—	200	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 200 K subwencyi (LW. 23.775 1892).
—	400	
1.857	100	
—	144	
—	1.000	
498	960	Mniej o 33 K, głównie z powodu mniejszego wydatku na naukę.
2.355	2.804	

37. Podgórze. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	3.850	—	3.850
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	450	—	450
	3	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem .	4.850	—	4.850
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.500	—	1.500
		b) od Rady pow. w Wieliczce.	50	—	50
		c) od Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie	300	—	300
		d) od c. k. Rządu	1.500	—	1.500
		e) z funduszu krajowego	1.500	—	1.500
		Razem .	4.850	—	4.850

38. Przemyśl. I. Szkoła przemysłowa uzupełn. w śródmieściu.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	3.570	—	3.570
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	4.730	—	4.730
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Rady powiatowej	600	—	600
		c) od c. k. Rządu	1.765	—	1.765
		d) z funduszu krajowego.	1.765	—	1.765
		Razem .	4.730	—	4.730

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
	400	
4.549	3.984	Mniej, głównie z powodu mniejszego wydatku na egzorty.
	400	Wedle potrzeby.
	150	
4.549	4.934	
	1.531	Gmina zobowiązała się przyczyniać subwencyą w jednej trzeciej części
2.958	50	ogólnych kosztów utrzymania szkoły, tudzież dostarczać lokalu,
	200	opału, oświetlenia, usługi (LW. 25.305/1891).
	1.670	
1.591	1.483	Więcej o 17 K, głównie z powodu preliminowania mniejszej subwencyi od c. k. Rządu.
4.549	4.934	

Preliminarz na rok 1908.

—	480	
—	3.722	Mniej, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	500	
—	100	
—	80	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości obydwóch szkół przemysłowych uzupełniających w Przemyślu, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	4.882	
—	600	
—	600	Rada powiatowa obowiązała się dać subwencyę 600 (LW. 11.373/1888).
—	1.730	
—	1.952	Mniej o 187 K, głównie z powodu mniejszego wydatku na naukę i preliminowania wyższej subwencyi państwowej.
—	4.882	

39. **Przemyśl.** II. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na przedmieściu lwowskiem.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	2.377	—	2.377
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem	3.437	—	3.437
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Kasy oszczędności	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.318	—	1.318
		d) z funduszu krajowego	1.319	—	1.319
		Razem	3.437	—	3.437

40. **Rzeszów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	4.540	—	4.540
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem	5.840	—	5.840
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	250	—	250
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) z funduszu Towarnickiego	300	—	300
		d) od Izby handlowo-przemysłowej	200	—	200
		e) od c. k. Rządu	2.445	—	2.445
		f) z funduszu krajowego	2.445	—	2.445
		Razem	5.840	—	5.840

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	
—	2.452	Mniej, głównie z powodu mniejszego wydatku na egzorty.
—	350	Więcej, wedle potrzeby.
—	100	
—	80	Wynikłość tej szkoły z roku 1906 mieści się w sumie wynikłości obydwóch szkół przemysłowych uzupełniających w Przemyślu, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek i ta ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	3.462	
—	600	
—	200	
—	1.320	
—	1.342	Mniej o 23 K, skutkiem mniejszego wydatku na naukę.
—	3.462	

Preliminarz na rok 1908.

—	500	
—	3.786	Więcej, z powodu preliminowania na kursa handlowe.
3.557	450	Więcej, ze względu na rzeczywistą potrzebę, z powodu otwarcia kursu handlowego.
—	150	
—	150	
3.557	5.036	
—	250	
—	200	Rada powiatowa zobowiązała się dawać subwencyę 200 K (LW. 59.566/1887).
2.219	300	
—	200	
—	1.590	
1.338	2.496	Mniej o 51 K, z powodu preliminowania wyższej subwencyi państwowej.
3.557	5.036	

41. Sambor. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	520	—	520
		b) nauka	2.024	—	2.024
	2	Przybory szkolne i środki naukowe	400	—	400
	3	Wydatki administracyjne	140	—	140
		Razem	3.084	—	3.084
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	300	—	300
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) z Kasy oszczędności	100	—	100
		d) od kasy mieszczan w Samborze	50	—	50
		e) od c. k. Rządu	1.217	—	1.217
		f) z funduszu krajowego	1.217	—	1.217
		Razem	3.084	—	3.084

42. Sanok. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.644	—	2.644
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	130	—	130
	4	Wydatki administracyjne	70	—	70
		Razem	3.444	—	3.444
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	738	—	738
		b) od c. k. Rządu	1.353	—	1.353
		c) z funduszu krajowego	1.353	—	1.353
		Razem	3.444	—	3.444

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
	520	
3.254	2.291	Mniej, głównie z powodu mniejszego wydatku na egzorty.
	400	
	140	
3.254	3.351	
	300	
2.045	200	Rada powiatowa zobowiązała się dawać subwencyę 200 K (LW. 48.423/1890).
	1.490	
1.209	1.361	Mniej o 144 K głównie z powodu mniejszego wydatku na naukę.
3.254	3.351	

Preliminarz na rok 1908.

	400	
	2.240	
2.701	200	Więcej, z powodu zamierzonego otwarcia kursu rysunkowego.
	130	
	70	
2.701	3.040	
	738	
1.863	1.130	
838	1.172	Więcej o 181 K, głównie z powodu większego kredytu na naukę.
2.701	3.040	

43. Stanisławów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajny	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	5.200	—	5.200
	2	Przybory szkolne	300	—	300
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	6.300	—	6.300
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	784	—	784
		b) od Rady powiatowej	100	—	100
		c) od Kasy oszczędności	100	—	100
		d) od c. k. Rządu	2.658	—	2.658
		e) z funduszu krajowego	2.658	—	2.658
		Razem .	6.300	—	6.300

44. Stary Sambor. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.088	—	2.088
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	250	—	250
	3	Wydatki administracyjne	50	—	50
		Razem .	2.788	—	2.788
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od c. k. Rządu	994	—	994
		d) z funduszu krajowego	994	—	994
		Razem .	2.788	—	2.788

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	600	
—	5.180	Więcej, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
5.616	300	
—	100	
—	100	
5.616	6.280	
	784	
	100	Rada powiatowa zobowiązała się dawać subwencyę 200 K (LW. 1.132/1888
3.966	100	i 52.976/1897.
	2.560	
1.650	2.736	Mniej o 78 K z powodu preliminowania wyższej subwencyi państwowej.
5.616	6.280	

Preliminarz na rok 1908.

	400	
2.616	2.048	Więcej, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
	250	
	50	
2.616	2.748	
	400	Gmina aktem notaryalnym zobowiązała się dawać roczną subwencyę 400 K i prócz tego dostarczyć szkole lokalu, opału, oświetlenia
1.716		i usługi (LW. 88.959/1904).
	400	Rada powiatowa w Starym Samborze, aktem notaryalnym zobowiązała
	950	się dawać subwencyę 400 K rocznie (LW. 88-959/1904).
900	998	Mniej o 4 K wedle potrzeby.
2.616	2.748	

45. **Stary Sącz.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	1.940	—	1.940
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	340	—	340
	3	Wydatki administracyjne	140	—	140
		Razem .	2.820	—	2.820
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Rady powiatowej w Nowym Sączu .	300	—	300
		c) od Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	860	—	860
		e) z funduszu krajowego	860	—	860
		Razem .	2.820	—	2.820

46. **Stryj.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	2.216	—	2.216
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem .	3.366	—	3.366
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	680	—	680
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od Tow. zaliczkowego	200	—	200
		d) od Zarządu c. k. kolei państw. . . .	400	—	400
		e) od c. k. Rządu	943	—	943
		f) z funduszu krajowego	943	—	943
		Razem .	3.366	—	3.366

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	400	
3.032	2.052	Mniej, głównie z powodu mniejszego wydatku na egzorty.
	340	
—	100	
3.032	2.892	
—	600	
—	300	
2.012	200	
—	920	
1.020	872	Mniej o 12 K, wedle potrzeby.
3.032	2.892	

Preliminarz na rok 1908.

—	500	
—	2.432	Mniej, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
3.759	400	
—	100	
—	150	
3.759	3.582	
—	680	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 600 K subwencyi (LW. 30.566/1891).
—	200	
3.204	200	
—	400	
—	1.110	
555	992	Mniej o 49 K, głównie z powodu mniejszego kredytu na naukę.
3.759	3.582	

47. Strzyżów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.236	—	1.236
	2	Przybory szkolne	50	—	50
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	50	—	50
		Razem .	1.836	—	1.836
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	300	—	300
		b) od Tow. zaliczkowego	100	—	100
		c) od Rady powiatowej	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	618	—	618
		e) z funduszu krajowego	618	—	618
		Razem .	1.836	—	1.836

48. Tarnopol. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.344	—	2.344
	2	Przybory szkolne	300	—	300
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem .	3.344	—	3.344
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	800	—	800
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) z Izby handlowej w Brodach . . .	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	1.072	—	1.072
		e) z funduszu krajowego	1.072	—	1.072
		Razem .	3.344	—	3.344

Preliminarz na rok 1908.

Winikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	Szkoła nowootworzona. W roku 1907 pokryto wydatki z kredytu na nowo założyć się mające szkoły przemysłowe uzupełniające.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Uchwałą z dnia 23. lipca 1906 (LW. 100.098/07) zobowiązała się gmina m. Strzyżowa do płacenia przez lat 10 po 300 K rocznie, obok bezpłatnego dostarczania lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
—	—	ad 1) b) W myśl uchwały z dnia 27. marca 1907 (LW.100.098/07) na lat 10.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	

Preliminarz na rok 1908.

—	400	Mniej, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	2.390	
4.128	300	
—	150	
—	150	
4.128	3.390	
—	800	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 800 K subwencyi (LW. 4.158/1892).
—	200	
2.956	200	
—	1.172	
1.172	1.018	Więcej o 54 K, głównie z powodu preliminowania mniejszej subwencyi państwowej.
4.128	3.390	

49. Tarnów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	4.634	—	4.634
	2	Przybory szkolne	250	—	250
	3	Środki naukowe	187	—	187
	4	Wydatki administracyjne	120	—	120
		Razem .	5.791	—	5.791
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	925	—	925
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Kasy oszczędności	80	—	80
		d) od Izby handlowo-przemysłowej . .	300	—	300
		e) od c. k. Rządu	2.043	—	2.043
		f) z funduszu krajowego	2.043	—	2.043
		Razem .	5.791	—	5.791

50. Tarnobrzeg. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.004	—	2.004
	2	Środki naukowe	200	—	200
	3	Wydatki administracyjne	120	—	120
		Razem .	2.724	—	2.724
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od JW. Zdzisława hr. Tarnowskiego . .	200	—	200
		d) od Izby handl. przemysł.	200	—	200
		e) od c. k. Rządu	862	—	862
		f) funduszu krajowego	862	—	862
		Razem .	2.724	—	2.724

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
	600	
	4.270	Więcej, z powodu preliminowania na oddział równorzędny I klasy przemysłowej.
5.018	400	
	200	Więcej, z powodu zamierzonego otwarcia paralelki I kl. przemysłowej.
	100	
5.018	5.570	
	800	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal. opał, oświetlenie, usługę i 800 K subwencyi (LW. 1.508,1882)
	400	
3.363	80	
	300	
	1.960	
1.655	2.030	Więcej o 13 K, z powodu większego kredytu na naukę.
5.018	5.570	

Preliminarz na rok 1908.

	400	
	2.112	Mniej, głównie z powodu mniejszego wydatku na egzorty.
2.812	200	
	120	
2.812	2.832	
	200	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, opał, oświetlenie usługę i 200 koron subwencyi (LW. 60.283/1898, 41.576 i 78.010,1899).
	400	
1.914	200	
	200	
	898	
898	934	Mniej o 72 K, z powodu mniejszego kredytu na naukę.
2.812	2.832	

51. Turka (nad Stryjem). Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.216	—	2.216
	2	Przybory szkolne	160	—	160
	3	Środki naukowe	250	—	250
	4	Wydatki administracyjne	50	—	50
		Razem	3.076	—	3.076
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	300	—	300
		b) od Rady powiatowej	500	—	500
		c) od c. k. Rządu	1.138	—	1.138
		d) z funduszu krajowego	1.138	—	1.138
		Razem	3.076	—	3.076

52. Wadowice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.260	—	2.260
	2	Przybory szkolne	120	—	120
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem	2.980	—	2.980
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	800	—	800
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od Kasy oszczędności	400	—	400
		d) od c. k. Rządu	790	—	790
		e) z funduszu krajowego	790	—	790
		Razem	2.980	—	2.980

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	400	
—	2.256	Mniej, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	100	
—	250	
—	50	
—	3.056	
—	300	Rada gminna uchwałą z dnia 28. września 1903 zobowiązała się dostarczać szkole lokalu, opału, oświetlenia i usługi i do pokrycia jednej trzeciej części kosztów utrzymania, jednak nie wyżej jak 300 K rocznie (LW. 14.440/1905).
—	500	Rada powiatowa w Turce uchwałą z dnia 22. stycznia 1904 zobowiązała się dawać subwencyę 500 K rocznie (LW. 14.440/1905.
—	950	
—	1.306	Mniej o 168 K, głównie z powodu preliminowania większej subwencyi państwowej i mniejszego wydatku na naukę.
—	3.056	

Preliminarz na rok 1908.

	400	
	2.380	Mniej, z powodu mniejszego wydatku na egzorty.
2.723	120	
	100	
	100	
2.723	3.100	
	800	
	200	
2.282	400	
	882	
441	818	Mniej o 28 K z powodu mniejszego kredytu na naukę.
2.723	3.100	

53. Wieliczka. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.360	—	2.360
	2	Przybory naukowe	200	—	200
	3	Środki naukowe	120	—	120
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem	3.180	—	3.180
		DOCHODY			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	800	—	800
		b) od Rady powiatowej	50	—	50
		c) od c. k. Rządu	1.165	—	1.165
		d) z funduszu krajowego	1.165	—	1.165
		Razem	3.180	—	3.180

54. Złoczów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca 400 K			
		β) dodatek osobisty 100 „	500	—	500
		b) nauka	3.122	—	3.122
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem	4.322	—	4.322
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	300	—	300
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od Izby handlowej	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	1.761	—	1.761
		e) z funduszu krajowego	1.761	—	1.761
		Razem	4.322	—	4.322

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	400	Mniej, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	2.480	
3.328	200	
—	120	
—	100	
3.328	3.300	
—	800	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 800 K subwencyi (LW. 2.628/1890 i 42.570 ex 1891).
—	50	
2.103	1.225	
1.225	1.225	Mniej o 60 K z powodu mniejszego wydatku na naukę.
3.328	3.300	

Preliminarz na rok 1908.

—	500	Więcej, wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	3.082	
2.912	350	
—	200	
—	100	
2.912	4.232	
—	300	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, oświetlenie, usługę i 300 K subwencyi (LW. 48.988/1899).
—	300	
2.182	200	
—	1.620	
730	1.812	Mniej o 51 K z powodu preliminowania większej subwencyi od c. k. Rządu.
2.912	4.232	

55. Żółkiew. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.940	—	1.940
	2	Przybory szkolne	300	—	300
	3	Środki naukowe	140	—	140
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.780	—	2.780
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od c. k. Rządu	890	—	890
		d) z funduszu krajowego	890	—	890
		Razem .	2.780	—	2.780

56. Żywiec. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.836	—	2.836
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	350	—	350
	3	Wydatki administracyjne	125	—	125
		Razem .	3.711	—	3.711
		DOCHODY.			
	1	Subwencye.			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od Izby handlowo-przemysłowej . .	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	1.455	—	1.455
		e) z funduszu krajowego	1.456	—	1.456
		Razem .	3.711	—	3.711

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.806	300 1.920 300 100 140	Więcej wedle potrzeby.
2.806	2.760	
1.926	600 400 880	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 600 koron subwencyi (LW. 53.942/1889, 38.988 i 48.591/1893).
880	880	Więcej o 10 K. wedle potrzeby.
2.806	2.760	

Preliminarz na rok 1908.

3.222	400 2.325 350 125	Więcej, z powodu zamierzonego otwarcia kursu rysunkowego
3.222	3.200	
—	400	Rada gminna uchwałą z dnia 29. listopada 1895 obowiązała się dostarczyć bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi, tudzież przyczyniać się do kosztów utrzymania kwotą 400 K. rocznie (LW. 27.040 i 40.226 ex 1896.
2.033	200 200	Rada powiatowa uchwałą z dnia 28. lutego 1896 zobowiązała się dawać 200 K. rocznie (LW. 27.040/1896).
—	1.200	
1.189	1.200	Więcej o 256 K głównie z powodu większego wydatku na naukę.
3.222	3.200	

II. Krajowe zakłady przemysłowe zawodowe.

57. **Brzezowiec.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	200	—	200
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	300	—	300
	3	Opał	150	—	150
	4	Oświetlenie	40	—	40
	5	Usługa	72	—	72
	6	Materyał	1.400	—	1.400
	7	Wynagrodzenie uczniów	400	—	400
	8	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	9	Rozmaite inne wydatki	220	—	220
	—	Zaliczka na zakupno łoziny w r. 1907 . . .	—	—	—
		Razem .	4.182	—	4.182
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.800	—	1.800
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	800	—	800
		b) od c. k. Rządu	800	—	800
	—	Zwrot kosztów przesyłki	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	782	—	782
		Razem .	4.182	—	4.182

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	
—	200	
345	300	
113	150	
14	40	
24	72	
849	1.500	
226	500	} Mniej o 200 K stosownie do produkcyi.
53	200	
59	220	
800	—	
3.683	4.382	
1.005	1.500	Więcej o 300 K na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
900	800	Rada powiatowa w Brzesku zobowiązała się dawać subwencyę dawną (na Jurków) 600 K a nadto na wynajem lokalu w Brzezowcu 200 K LW. 76.621/1905).
800	800	
3	—	
975	1.282	Mniej o 500 K z powodu większego dochodu ze sprzedaży wyrobów i mniejszego wydatku na materyał i robociznę.
3.683	4.382	

58. Brzostek. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	240	—	240
	—	Wynajem lokalu i ogrodu dla instruktora . .	—	—	—
	2	Utrzymanie lokalu	60	—	60
	3	Opał	280	—	280
	4	Oświetlenie	60	—	60
	5	Usługa	120	—	120
	6	Materyał	1.600	—	1.600
	7	Wynagrodzenie uczniów	700	—	700
	8	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	9	Ubezpieczenie budynku i inwentarza . . .	50	—	50
	10	Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne	250	—	250
	—	Zakupno wyrobów obcych	—	—	—
	—	Koszta sprzedaży wyrobów	—	—	—
	—	Koszta przeniesienia szkoły	—	—	—
		Razem .	5.000	—	5.000
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.300	—	2.300
	—	Od instruktora czynsz za ogród	—	—	—
	—	Datek właścicieli Warzyc na opał i oświetlenie .	—	—	—
	—	Ze sprzedaży materyału i inne	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej w Pilznie . . .	400	—	400
		b) od c. k. Rządu	1.500	—	1.500
	—	Dotacya z funduszu krajowego	800	—	800
		Razem .	5.000	—	5.000

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.440	
222	240	
325	—	
—	50	
257	240	Więcej z powodu znacznego podrożenia opału.
52	60	
37	120	
1.563	1.500	Stosownie do produkcyi.
1.067	500	
81	150	Więcej wedle potrzeby.
43	—	
239	200	
193	—	
330	—	
375	—	
5.984	4.500	
2.813	1.500	Więcej na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
100	—	
50	—	
154	—	
287	400	Rada powiatowa w Pilznie zobowiązała się dać lokal i subwencyę 400 K (LW. 80.360/1906).
1.600	1.500	
980	1.100	Mniej o 300 K z powodu większego dochodu ze sprzedaży wyrobów.
5.984	4.500	

59. Dynów. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne	Wniosek na rok 1908 Razem
				Korony		
		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) instruktor:				
		α) płaca	1.200			
		β) dodatek na mieszkanie	200	1.400	—	1.400
		b) administrator		240	—	240
	—	Restauracya mieszkania instruktora		—	—	—
	2	Materyał		1.400	—	1.400
	3	Wynagrodzenie uczniów		1.100	—	1.100
	4	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza		300	—	300
	5	Rozmaite inne wydatki		300	—	300
	6	Opał		200	—	200
	7	Oświetlenie		50	—	50
	8	Usługa		25	—	25
			Razem	5.015	—	5.015
		DOCHODY.				
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych		2.500	—	2.500
	2	Subwencye:				
		a) od Rady powiatowej		200	—	200
		b) od c. k. Rządu		800	—	800
	—	Zaliczka w r. 1905 na restauracyę mieszkania instruktora		—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego		1.515	—	1.515
			Razem	5.015	—	5.015

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.080	1.400	
200	240	
56	—	
1.455	1.000	Więcej stosownie do produkcyi.
1.465	500	
82	300	
241	300	
—	—	Więcej ze względu, iż gmina Dynowa, która zobowiązała się dostarczać bezpłatnie oświetlenia, opału i usługi, zobowiązania nie dotrzymuje.
—	—	
—	—	
4.579	3.740	
2.271	1.300	Więcej z powodu większej produkcyi i ze względu wynikłość z lat poprzednich.
200	200	Rada powiatowa w Brzozowie uchwałą z dnia 25. czerwca 1905 zobowiązała się dawać przez lat 6 po 200 K rocznie (LW. 74.667/1901).
800	800	
56	—	
1.252	1.440	Więcej o 75 K z powodu nieprelimiowanego dotychczas wydatku na opał oświetlenie i usługę.
4.579	3.740	

60. Dżurów. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		Instruktor	1.440	—	1.440
	2	Utrzymanie lokalu	100	—	100
	3	Opał	220	—	220
	4	Oświetlenie	30	—	30
	5	Usługa	60	—	60
	6	Materyał	1.100	—	1.100
	7	Wynagrodzenie uczniów	600	—	600
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	9	Rozmaite inne	200	—	200
	—	Na pokrycie reszty kosztów utrzymania ubogich uczniów	—	—	—
	—	Zaliczka na zakupno łozy w r. 1907	—	—	—
		Razem .	3.950	—	3.950
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.700	—	1.700
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
	—	Rozmaite	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	950	—	950
		Razem .	3.950	—	3.950

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.440	
22	250	Mniej, stosownie do potrzeby.
221	220	
17	30	
—	60	
1.384	1.200	Stosownie do produkcyi.
849	600	
102	300	Mniej, wedle potrzeby.
172	200	
—	400	
450	—	
4.417	4.700	
1.734	1.700	
—	300	Rada powiatowa w Śniatynie uchwałą z dnia 24. marca 1892 zobowiązała się dostarczyć pomieszczenia dla szkoły, pomieszkania dla instruktora i 300 K rocznie subwencyi (LW. 16.391/1892).
1.000	1.000	
11	—	
1.672	1.700	Mniej o 750 K, głównie z powodu, iż odpadł wydatek na utrzymanie ubogich uczniów.
4.417	4.700	

61. Leżajsk. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajny	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	—	240	240
	3	Utrzymanie lokalu	50	—	50
	4	Opał	150	—	150
	5	Oświetlenie	100	—	100
	6	Usługa	80	—	80
	7	Materyał	1.800	—	1.800
	8	Wynagrodzenie uczniów	1.300	—	1.300
	9	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	10	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
		Razem .	5.560	240	5.800
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .	3.100	—	3.100
	—	Ze sprzedaży faszyn sztangli i odpadków . .	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	—	—	—
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od kasy zaliczkowej w Łańcucie . .	100	—	100
		d) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.160	240	1.400
		Razem .	5.560	240	5.800

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.440	
240	240	
—	—	Więcej z powodu zwolnienia gminy m. Leżajska na przeciąg dwóch lat od dostarczania bezpłatnie lokalu na pomieszczenie szkoły.
21	50	
139	180	
75	100	
72	72	Więcej wedle potrzeby.
2.519	1.800	
1.527	1.300	
127	250	Wedle potrzeby.
236	200	
6.396	5.632	
3.548	2.800	Więcej na podstawie wynikłości z lat ubiegłych. Rada gminna aktem notaryalnym z dnia 13. stycznia 1203 L. R. 16.975 zobowiązała się do bezpłatnego dostarczania pomieszczenia dla szkoły i pomieszkania dla instruktora, tudzież do płacenia 200 K rocznie gotówką. (LW. 97.049 902). Rada powiatowa w Łańcucie aktem notaryalnym z d. 27. grudnia 1902 L. R. 2.637 zobowiązała się do płacenia zasiłku rocznego w kwocie 200 K na czas istnienia szkoły. (LW. j. w.).
129	—	Kasa zaliczkowa i oszczędności w Łańcucie aktem notaryalnym z dnia 27. grudnia 1902 L. R. 2.638 zobowiązała się do płacenia i zasiłku rocznego 100 K na czas istnienia szkoły (LW. j. w.).
200	200	Mniej, z powodu zwolnienia gminy na przeciąg 2 lat od płacenia tej subwencyi.
200	200	
100	100	
1.000	1.000	
1.219	1.332	W zwyczajnych mniej o 172 K głównie z powodu większego dochodu ze sprzedaży wyrobów.
6.396	5.632	W nadzwyczajnych więcej 240 K z powodu chwilowej potrzeby wynajmu lokalu.

62 Nieznanowice. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	240	—	240
	2	Czynsz za najem lokalu	1.000	—	1.000
	3	Opał i oświetlenie	400	—	400
	4	Materyał	4.200	—	4.200
	5	Wynagrodzenie uczniów	3.600	—	3.600
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza .	200	—	200
	7	Rozmaite inne wydatki	400	—	400
	—	Zaliczka na zakupno łoziny w r. 1907 . . .	—	—	—
	—	Związek przemysłowy zwrot zaliczki z r. 1905 .	—	—	—
		Razem .	11.240	—	11.240
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.000	—	8.000
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	400	—	400
		b) od JW. P. Zdzisława Włodka na opał i oświetlenie	—	—	—
		c) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
	—	Zaliczka na zakupno łozy z r. 1905 . . .	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.840	—	1.840
		Razem .	11.240	—	11.240

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	
240	240	
833	1.000	
135	400	
3.594	5.500	} Mniej, stosownie do produkcyi.
3.563	4.000	
127	200	
466	400	
523	—	
500	—	
11.181	12.940	
7.536	9.300	Mniej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
400	400	
3		
330	400	
1.000	1.000	
942	—	
970	1.840	Jak na rok 1907.
11.181	12.940	

63. Niżniów. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	240	—	240
		c) katecheci	160	—	160
	2	Wynajem budynku	—	—	—
	3	Utrzymanie budynku	130	—	130
	4	Opał	470	—	470
	5	Oświetlenie	120	—	120
	6	Usługa	100	—	100
	7	Materyał	1.800	—	1.800
	8	Wynagrodzenie uczniów	1.500	—	1.500
	9	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza	250	—	250
	10	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	—	Reszta kosztów utrzymania ubogich uczniów	—	—	—
		Razem	6.410	—	6.410
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.300	—	3.300
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	500	—	500
		b) od c. k. Rządu	1.200	—	1.200
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.410	—	1.410
		Razem	6.410	—	6.410

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	Więcej z powodu długoletnej nienagannej służby.
240	240	
240	160	
500	500	Mniej, gdyż ostatnia rata za rekonstrukcyę budynku spłacona została w roku 1907.
60	130	
395	470	
161	120	
91	100	
1.161	1.800	
1.107	1.300	Więcej, odpowiednio do produkcyi.
170	250	
166	200	
408	—	
5.899	6.470	
2.780	3.300	
500	500	Wydział powiatowy deklaracyą z dnia 8. października 1901 r. L. 3.228/00 zobowiązał się dawać coroczną subwencyę w kwocie 500 K (LW. 71.011/1900).
1.200	1.200	
1.419	1.470	Mniej o 60 K głównie z powodu, iż odpadła rata za rekonstrukcyę budynku szkolnego.
5.899	6.470	

64. Tarnobrzeg. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	240	—	240
	2	Lokal i utrzymanie bursy	600	—	600
	3	Usługa szkoły	48	—	48
	4	Materyał	1.500	—	1.500
	5	Wynagrodzenie uczniów	1.200	—	1.200
	6	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza .	100	—	100
	7	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	—	Zaliczka zarządowi na zakupno łoziny w r. 1907 .	—	—	—
	—	Zaliczka do wyrach. na wybudowanie szopy na rok 1907	—	—	—
	—	Na pokrycie wydatków krajowego centralnego kursu koszykarskiego we Lwowie	—	—	—
	—	Mylny dochód z r. 1905	—	—	—
		Razem .	5.088	—	5.088
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.700	—	2.700
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	900	—	900
	—	Zaliczka na zakupno łozy z r. 1905	—	—	—
	—	Ze sprzedaży materyałów, ze stypendyów i różne	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.188	—	1.188
		Razem .	5.088	—	5.088

Preliminarz na rok 1908.

Winikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
840	1.200	
169	240	
183	60	
—	—	
1.598	1.500	
1.096	500	Więcej, stosownie do produkcyi.
52	100	
282	200	
713	—	
300	—	
900	—	
4	—	
6.137	3:800	
2.824	1.500	Więcej na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
267	300	Gmina zobowiązała się dostarczać szkole lokalu, opału, oświetlenia i usługi, Rada powiatowa subwencyę 300 K, a JWP. Zdzisław hr. Tarnowski 3 sągi drzewa opałowego i 10 kóp wikliny na pniu. (LW. 105951/05).
1.000	900	
1.121	—	
464	—	
461	1.100	Więcej o 88 K głównie z powodu niepreliminowanego dotychczas wydatku na lokal dla bursy.
6.137	3.800	

65. Zator. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	300	—	300
		c) nauczyciel rysunków i rachunków	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	800	—	800
	3	Opał	120	—	120
	4	Oświetlenie	70	—	70
	5	Usługa	30	—	30
	6	Materyał	1.600	—	1.600
	7	Wynagrodzenie uczniów	1.400	—	1.400
	8	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza	150	—	150
	—	Zaliczka zarządowi na zakupno nowych modeli w roku 1907	—	—	—
	9	Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	250	—	250
		Razem	6.400	—	6.400
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.100	—	3.100
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	360	—	360
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. Rządu	1.200	—	1.200
	—	Zaliczka nakupno modeli w r. 1905	—	—	—
	3	Rozmaite dochody	50	—	50
	—	Dotacya z funduszu krajowego	1.490	—	1.490
		Razem	6.400	—	6.400

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	Więcej z powodu siedmioletniej nienagannej służby.
300	300	
—	—	Pozycya no a, ze względu na potrzebę wykształcenia uczniów w tym kierunku.
800	800	
48	120	
65	60	Wedle potrzeby.
—	30	
1.423	1.600	
1.412	1.400	
162	150	
600	—	
326	200	Więcej, z powodu częstszych wyjazdów na jarmarki do okolicznych miast.
6.336	5.860	
3.182	2.900	Więcej, z powodu rozwoju tej szkoły.
360	360	Rada gminna uchwałą z dnia 2. grudnia 1899 zobowiązała się płacić 360 K rocznie, aż do czasu zwinięcia szkoły. (LW. 9.158 903).
200	200	
1.200	1.200	
100	—	
118	—	
1.176	1.200	Więcej o 290 K głównie z powodu przyznania instruktorowi szkoły większego wynagrodzenia.
6.336	5.860	

66. **Lwów.** Krajowy centralny kurs koszykarski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i nauczyciel rysunków:			
		α) płaca . . . . . 3.000 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 600 „	3.600	—	3.600
		b) instruktor:			
		α) płaca . . . . . 1.560 K			
		β) dodatek osobisty . . . 480 „	2.040	—	2.040
		c) dwóch przodowników po 720 K . . .	1.440	—	1.440
		d) nauczyciele stylistyki i buchalteryi . .	480	—	480
	2	Lokal:			
		a) czynsz najmu	3.000	—	3.000
		b) utrzymanie lokalu	300	—	300
	3	Opał, oświetlenie i usługa	800	—	800
	4	Materyały warsztatowe	2.000	—	2.000
	5	Przybory szkolne	400	—	400
	6	Utrzymanie dwóch seryi uczniów po 5-ciu przez 5 miesięcy	2.500	—	2.500
	7	Uzupełnienie inwentarza	300	—	300
	8	Rozmaite inne wydatki	300	—	300
	9	Koszta powrotnej podróży uczniów . . .	150	—	150
		Razem .	17.310	—	17.310
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych (modeli) . .	3.500	—	3.500
	2	Subwencye:			
		a) od c. k. Rządu	2.400	—	2.400
		Za sprzedany materyał i inne	—	—	—
		Na szkołę koszykarską w Trembowli . . .	—	—	—
		Część subwencyi państw. na Wielowieś i Wojsław	—	—	—
—		Dotacya z funduszu krajowego	11.410	—	11.410
		Razem .	17.310	—	17.310

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3.000	3.600	
1.880	2.040	
960	1.440	
486	480	
1.850	2.400	Więcej z powodu zmiany lokalu.
—	300	
470	720	Więcej, z powodu większej ilości pieców do opalania i niedostatecznego
1.914	2.000	dotychczas oświetlenia.
—	400	
2.500	2.500	
19	400	Mniej, wedle potrzeby.
1.022	300	
—	—	Pozycya nowa konieczna a niemająca dotychczas pokrycia w budżecie szkolnym.
14.101	16.580	
1.930	4.200	Mniej, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
1.500	2.400	
140	—	
1.100	—	
1.300	—	
8.131	9.980	Więcej o 1.430 K głównie z powodu mniejszego dochodu ze sprzedaży wyrobów (modeli) tudzież wyższego czynszu za lokal.
14.101	16.580	

67. Grybów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dod. osobisty . . . . 500 „	2.300	—	2.300
		b) przodownik kowalski			
		c) przodownik kołodziejski	1.440	—	1.440
		d) pomocnik kołodziejski	1.080	—	1.080
		e) pomocnik kowalski	840	—	840
		f) administrator	480	—	480
		g) nauczyciel nauk dopełniających . . .	460	—	460
		h) katecheta	100	—	100
		i) stróż szkolny	180	—	180
	2	Utrzymanie lokalu	240	100	340
	3	Opał	250	—	250
	4	Materyał kołodziejski	1.600	—	1.600
	5	Materyał kowalski	2.600	500	3.100
	6	Węgiel i koks	600	—	600
	7	Roboty koszykarskie, lakiernicze, tapicerskie i dostawa wyrobów	1.200	—	1.200
	8	Wynagrodzenie uczniów	2.800	—	2.800
	9	Środki naukowe i przybory	300	—	300
	10	Uzupełnienie inwentarza	600	—	600
	11	Ubezpieczenie od ognia	150	—	150
	12	Rozmaite inne	500	—	500
	13	Spłata pożyczki komun. 54.000 K na budowę szkoły:			
		a) w kapitale VI. i VII. rata . 789 K 20 g			
		b) 4½% odsetki . . . 2.321 „ 82 „			
		c) dodatek administracyjny . 128 „ 98 „	3.240	—	3.240
	—	Zaliczka na zakupno materyału w r. 1907 . .	—	—	—
		Razem .	20.960	600	21.560
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.000	—	8.000
	2	Zwroty za wykończenie i dostawę wyrobów . .	1.200	—	1.200
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	3.400	—	3.400
	—	Zaliczka z r. 1905 na uzupełnienie narzędzi w nowym budynku	—	—	—
	—	Za sprzedane odpadki żelaza i zużyte narzędzia .	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	8.160	600	8.760
		Razem .	20.960	600	21.560

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.800	2.300	
1.200	1.440	
840	1.080	
—	840	
480	480	
460	460	
100	100	
—	180	
14	240	Więcej, z powodu potrzeby nowych schodów do piątrowego magazynu.
190	200	Więcej, wedle potrzeby.
1.825	1.600	
2.905	2.400	Więcej, z powodu podrożenia żelaza, osi i węgla.
481	600	
1.726	1.000	Więcej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
3.175	2.300	
134	300	
799	600	
100	150	
940	500	
3.240	3.240	
500	—	
20.909	20.010	
9.128	7.500	Więcej, na podstawie przecięcia wynikłości z lat poprzednich.
1.622	1.000	
200	200	
3.600	3.400	
400	—	
12	—	
5.947	7.910	Więcej o 850 K, głównie z powodu większego wydatku na materyał kowalski.
20.909	20.010	

68. Grzymałów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków	1.800	—	1.800
		b) instruktor kowalski	1.440	—	1.440
		c) instruktor kołodziejski	1.440	—	1.440
		d) pomocnik kowalski	1.080	—	1.080
		e) administrator:			
		α) płaca 1.200 K			
		β) dodatek na pomieszkanie 300 „	1.500	—	1.500
		f) nauczyciel nauki dopełn.	400	—	400
		g) katecheta	100	—	100
	2	Opał	250	—	250
	3	Oświetlenie	100	—	100
	4	Usługa	264	—	264
	5	Materyał drzewny	2.000	—	2.000
	6	Materyał żelazny	2.800	—	2.800
	7	Koks	400	—	400
	8	Roboty lakiernicze i tapicerskie	1.600	—	1.600
	9	Wynagrodzenie uczniów	1.000	—	1.000
	10	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	11	Ubezpieczenie od ognia	80	—	80
	12	Rozmaite inne wydatki	700	—	700
	—	Reperacye w budynkach	—	—	—
	—	Pożyczka dla funduszu stypendyjnego	—	—	—
	—	Zwrot za zwrócony tarantas	—	—	—
	—	Zaliczka na zakupno materyału w r. 1907	—	—	—
		Razem	17.354	—	17.354
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	8.000	—	8.000
	—	Rozmaite zwroty	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	3.400	—	3.400
	—	Dotacya z funduszu krajowego	4.954	—	4.954
		Razem	17.354	—	17.354

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.640	1.800	
1.320	1.440	
1.200	1.440	
—	1.080	
1.400	1.500	
330	400	
100	100	
376	180	Więcej, z powodu znacznego podrożenia opału.
64	100	
264	264	
1.652	2.000	
2.466	2.600	
509	400	
1.690	1.500	
764	900	
197	350	
68	80	
714	500	
345	—	
165	—	
340	—	
900	—	
16.504	16.634	
7.864	7.000	Więcej na podstawie wynikłości z lat ubiegłych i z powodu rozwoju szkoły.
280	—	
—	1.000	
3.400	3.400	
4.960	5.234	Mniej o 280 K, głównie z powodu większego dochodu ze sprzedaży wyrobów.
16.504	16.634	

69. Kamionka strumiłowa. Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
	1	**WYDATKI.**			
		Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) I. dod. pięciol. . . . . 300 „			
		γ) II. „ „ . . . . . 250 „			
		δ) dodatek na mieszkanie . . 600 „	4.750	—	4.750
		b) nauczyciel fachowy rysunków i nauki dopełniającej	2.400	—	2.400
		c) instruktor kowalski	1.840	—	1.840
		d) instruktor kołodziejski	1.440	—	1.440
		e) instruktor ciesielski	1.440	—	1.440
		f) przodownik kołodziejski	840	—	840
		g) przodownik kowalski	840	—	840
		h) pomocnik kołodziejski	360	—	360
		i) katecheta obrz. rz. kat.	100	—	100
		k) katecheta obrz. gr. kat.	100	—	100
	2	Wynajem budynku	1.200	—	1.200
	3	Opał	240	—	240
	4	Oświetlenie	200	—	200
	5	Usługa	240	—	240
	6	Materyał drzewny	1.200	—	1.200
	7	Materyał żelazny	2.600	—	2.600
	8	Węgiel i koks	800	—	800
	9	Wynagrodzenie uczniów	1.600	—	1.600
	10	Roboty lakiernicze, tapicerskie, koszykarskie i t. p.	2.000	—	2.000
	11	Środki naukowe, przybory do rysowania i pisania i uzupełnienie inwentarza	1.000	—	1.000
	12	Ubezpieczenie od ognia budynków i inwentarza .	230	—	230
	13	Koszta leczenia uczniów	200	—	200
	14	Wydatki administracyjne, kancelaryjne i inne nieprzewidziane	500	—	500
		Razem .	26.120	—	26.120
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:			
		a) kołodziejsko-kowalskich	9.360	—	9.360
		b) ciesielskich	500	—	500
	—	Zwrot zaliczek na płace	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od c. k. Rządu	3.600	—	3.600
	—	Dotacya z funduszu krajowego	12.660	—	12.660
		Razem .	26.120	—	26.120

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
4.500	4.500	Więcej, z powodu przypadającego począwszy od 1. marca 1908 drugiego dodatku pięcioletniego z rocznych 300 koron.
2.400	2.400	
1.840	1.840	
1.440	1.440	
1.440	1.440	
840	840	
700	840	
300	360	
83	100	
134	100	
1.200	1.200	
136	240	
201	200	
240	240	
1.261	1.200	
2.480	2.400	Więcej, z powodu podrożenia żelaza.
653	800	
1.010	1.500	Stosownie do produkcyi i wynikłości z lat ubiegłych.
1.556	2.000	
273	1.000	
232	120	Więcej, wedle potrzeby.
—	200	
667	400	Więcej, wedle potrzeby.
23.586	25.360	
7.054	9.360	
295	500	
30	—	
3.600	3.600	
12.607	11.900	Więcej o 760 K, głównie z powodu przyznania kierownikowi IIgo dodatku pięcioletniego, większego wydatku na materyał żelazny, robociznę i asekuracyę budynków i inwentarza.
23.586	25.360	

70. Tłumacz. Krajowa szkoła zawodowa kołodziejska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.000	—	3.000
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca 1.700 K			
		β) dodatek na mieszkanie 300 „	2.000	—	2.000
		c) przodownik kołodziejski:			
		α) płaca 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie 240 „	1.440	—	1.440
		d) przodownik kowalski:			
		α) płaca 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie 240 „	1.440	—	1.440
		e) pomocnik kowalski	480	—	480
		f) pomocnik kołodziejski	480	—	480
		g) nauczyciel do nauk wieczornych	400	—	400
		h) katecheci obu obrządków	240	—	240
	2	Lokal:			
		a) wynajem ubikacyi na kancelaryę i mieszkanie kierownika	540	—	540
		b) utrzymanie budynków	200	—	200
		c) instalacya oświetlenia elektrycznego	—	—	—
	3	Opał	400	—	400
	4	Oświetlenie elektryczne	400	—	400
	5	Usługa	300	—	300
	6	Materyał drzewny	1.200	—	1.200
	7	Materyał żelazny	2.000	—	2.000
	8	Węgiel i koks	900	—	900
	9	Wykończenie wyrobów (roboty rymarskie, lakiernicze, tapicerskie i t. p.)	1.400	—	1.400
	10	Wynagrodzenie uczniów	600	—	600
	11	Środki naukowe	600	—	600
	12	Uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	13	Ubezpieczenie od ognia	200	—	200
	14	Rozmaite inne wydatki	600	—	600
		Razem	19.220	—	19.220
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.100	—	6.100
—		Zwrot kierownika za oświetlenie elektryczne w mieszkaniu	50	—	50
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	3.200	—	3.200
—		Zwrot nadwyżki z r. 1905	—	—	—
—		Dotacya z funduszu krajowego	8.870	—	8.870
		Razem	19.220	—	19.220

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.700	2.700	Więcej, z powodu wydatnej pracy i dobrej kwalifikacyi.
2.000	2.000	
1.350	1.440	
1.200	1.400	Więcej, z powodu przyznania takiego dodatku na mieszkanie jaki pobiera przodownik kołodziejski.
117	400	Więcej z powodu ogólnej drożyzny i podniesienia płac w warsztatach prywatnych.
360	360	
420	400	
210	240	
1.080	540	
263	200	
—	532	
676	350	Więcej ze względu na podrożenie opału.
256	230	Więcej, stosownie do rzeczywistej potrzeby.
300	300	
2.602	1.200	
1.724	2.000	
708	800	Więcej z powodu podrożenia węgla i koksu.
995	1.400	
289	700	Mniej, odpowiednio do wyniku z lat ubiegłych.
251	600	
292	400	
—	250	Stosownie do potrzeby.
708	600	
18.501	19.042	
5.601	6.100	
—	—	
2.000	1.000	
3.600	3.200	
10	—	
7.290	8.742	Więcej o 128 K, głównie z powodu podwyższenia płacy kierownikowi.
18.501	19.042	

71. Stanisławów. Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajny	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i nauczyciel fachowy:			
		α) płaca . . . . . 2.700 K			
		β) dodatek osobisty . . . 800 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 200 „			
		δ) II. dod. pięciol. (od 1. III. 1908). 167 „	3.867	—	3.867
		b) nauczyciel fachowy rysunków:			
		α) płaca . . . . . 1.920 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „	2.220	—	2.220
		c) werkmistrz stolarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 200 „	1.640	—	1.640
		d) werkmistrz tokarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 200 „	1.640	—	1.640
		e) nauczyciel snycerstwa	1.440	—	1.440
		f) przodownik stolarstwa	1.200	—	1.200
		g) pomocnik kancelaryjny	480	—	480
		h) nauka stylistyki, niemieckiego, polskiego i rachunków	800	—	800
		i) katecheci obu obrządków	100	—	100
	2	Utrzymanie budynku	600	—	600
	3	Opał	700	—	700
	4	Oświetlenie	500	—	500
	5	Usługa	720	—	720
	6	Materyał drzewny	2.000	1.500	3.500
	7	Materyały dodatkowe (bajcy, okucia, lustra i t. p.	2.600	—	2.600
	—	Roboty tapicerskie	—	—	—
	8	Wynagrodzenie za robotę	2.600	—	2.600
	9	Środki naukowe i przybory	900	—	900
	10	Uzupełnienie inwentarza	500	—	500
	11	Ubezpieczenie od ognia	300	—	300
	12	Odnajęcie lokalu i utrzymanie drugiego internatu	900	—	900
	13	Koszta leczenia uczniów	300	—	300
	14	Rozmaite inne	600	—	600
	15	Na budowę (rata od pożyczki hipot. zaciągnąć się mającej w kwocie 50.000 K)	—	3.000	3.000
	—	Urządzenie bocznych schodów	—	—	—
	—	Zaliczka stała na kapitał obrotowy na r. 1907 (LW. 9537/05)	—	—	—
		Razem .	26.607	4.500	31.107

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3.500	3.700	Więcej, z powodu przypadającego II. dodatku pięcioletniego z rocznych 200 K od 1. III. 1908.
1.920	2.220	
1.440	1.640	
1.440	1.640	
1.200	1.440	
1.200	1.200	
360	480	
690	800	
117	100	
414	600	
892	600	Więcej, z powodu podrożenia opału i na podstawie dotychczasowej wynikłości.
463	500	
600	600	Więcej, z powodu drożyzny.
3.474	2.600	Więcej, w nadzwyczajnych, wskutek koniecznej potrzeby zakupna zapasu materyałów tokarskich jakoto bursztynu, pianki morskiej, kości słoniowej itp.
2.433	2.000	
130	—	
1.744	2.800	Mniej, stosownie do produkcyi.
897	750	Więcej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
583	500	
100	300	
—	—	Pozycya nowa ze względu na konieczną potrzebę utrzymania takiego internatu.
—	300	
717	600	
—	3.000	
1.390	—	
500	—	
26.204	28.370	

71. Stanisławów. Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	7.500	—	7.500
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	1.600	—	1.600
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) z Kasy oszczędności	400	—	400
		d) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
	—	Zaliczka stała na kapitał obrotowy z r. 1905 .	11.907	4.500	16.407
	—	Zwrot nadwyżki przewoźnego od Dyrekcyi kolei .	—	—	—
	—	Odsetki z lokacyi	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	—	—	—
		Razem .	26.607	4.500	31.107

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
6.732	8.000	Mniej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
1.600	1.600	
200	200	
100	200	
5.000	5.000	
500	—	
43	—	
13	—	
12.016	13.370	W zwyczajnych więcej o 1.537 K, głównie z powodu nieprelimino-wanego dotychczas wydatku na utrzymanie drugiego internatu, tudzież większego wydatku na opał i usługę.
26.204	28.370	W nadzwyczajnych więcej o 1.500 K z powodu wstawienia 1500 K na zakupno potrzebnego zapasu materyałów tokarskich.

72. Kalwarya. Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 2.700 K			
		β) dodatek osobisty . . . 300 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 200 „	3.200	—	3.200
		b) werkmistrz dla stolarstwa maszynowego i tokarstwa	1.800	—	1.800
		c) werkmistrz dla stolarstwa szkolnego meblowego:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „	1.740	—	1.740
		d) werkmistrz snycerstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 100 „	1.300	—	1.300
		e) przodownik stolarski:			
		α) płaca . . . . . 1.000 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 100 „	1.100	—	1.100
		f) nauczyciel rysunków zawodowych:			
		α) płaca. . . . . 1.500 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 200 „	1.700	—	1.700
		g) nauka przedmiotów pomocniczych:			
		α) rysunki	600	—	600
		β) język polski i korespondencya przem. .	300	—	300
		γ) rachunki i geometrya	300	—	300
		δ) rachunkowość przemysłowa . . .	200	—	200
		ε) religia	160	—	160
		h) maszynista	1.500	—	1.500
		i) pomocnik przy kotle	500	—	500
		k) stróż i służący	500	—	500
	2	Konserwacya budynków i ogrodzenia . . .	300	—	300
	3	Opał:			
		a) maszynowy	4.000	—	4.000
		b) budynku szkolnego			
	4	Oświetlenie, konserwacya tegoż i przybory . .	100	—	100
	5	Materyał drzewny	1.200	—	1.200
	6	Materyały dodatkowe (okucia, lustra, bajcy i t. d.)	1.200	—	1.200
	7	Wynagrodzenie za robotę	1.600	—	1.600
	8	Środki naukowe i przybory	500	—	500
	9	Uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	10	Smary i artykuły teczniczne do urządzeń mechanicznych	300	—	300
	11	Ubezpieczenie:			
		a) budynków i inwentarza od ognia . .	460	—	460
		b) robotników od wypadków	160	—	160
		Do przeniesienia . .	25.120	—	25.120

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3.200	3.200	
1.800	1.800	
1.620	1.620	Więcej z powodu długoletniej służby i dobrej kwalifikacyi.
1.200	1.200	Więcej, z powodu przyznania dodatku na mieszkanie.
900	1.000	Więcej, z powodu przyznania dodatku na mieszkanie.
1.440	1.500	Więcej, z powodu przyznania dodatku na mieszkanie.
	—	
	600	
865	300	
	300	
	200	
126	160	
1.250	1.500	
420	450	Więcej, z powodu wielkiej drożyzny artykułów żywności, opału i mieszkań.
165	450	
58	400	Mniej wedle potrzeby.
1.908	1.600	Więcej, skutkiem ogromnego podrożenia opału.
—	400	
157	100	
1.091	1.200	
1.684	1.200	
2.141	1.600	
398	500	
803	400	
—	300	
—	560	Wedle potrzeby.
—	160	
21.526	22.700	

72. Kalwarya. Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	25.120	—	25.120
	12	Rozmaite inne	450	—	450
	13	Kurs wieczorny dla majstrów	1.400	—	1.400
	14	Spłata pożyczki komunalnej 34.000 K na wewnętrzne urządzenia maszynowe:			
		a) w kapitale V. i VI rata . 458·20 K			
		b) 4% odsetki . . . . 1.328·73 „			
		c) dodatek administracyjny . 83·07 „	1.870	—	1.870
	15	Na wykonanie przeróbek i wzmocnienie maszyny parowej	—	950	950
—		Reszta kosztów budowy i studni	—	—	—
—		Terczka, werkmistrz snycerstwa, odprawa . .	—	—	—
—		Zaliczka komitetowi szkolnemu na przyrządy do odpylania maszyn i wentylacyi w akumulatorach	—	—	—
		Razem .	28.840	950	29.790
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.500	—	4.500
	2	Rozmaite	100	—	100
—		Zaliczka na wieczorny kurs majstrów z r. 1905 .			
	3	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
—		Zaliczka na pokrycie reszty kosztów urządzenia warsztatu z r. 1906	—	—	—
—		Odsetki z lokacyi i rozmaite	—	—	—
—		Dotacya z funduszu krajowego	19.040	950	19.990
		Razem .	28.840	950	29.790

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
21.526	22.700	
1.532	450	
1.153	1.400	
1.870	1.870	
—	—	
10.840	—	
1.200	—	
3.120	—	
41.241	26.420	
4.626	4.000	Więcej, wskutek częściowego użycia maszyn roboczych.
—	100	
1.076	—	
—	200	
5.000	4.400	
728	—	
271	—	
29.540	17.720	Więcej o 3.190 K, głównie z powodu wstawienia większego o 2.000 K kredytu na opał maszynowy i budynku szkolnego, tudzież podwyższenia płac niektórym funkcyonaryuszom szkolnym, w nadzwyczajnych mniej mniej o 920 K z powodu iż odpadł kredyt na budowę i studnię.
41.241	26.420	

73. Jaworów. Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik administracyjny	2.400	—	2.400
		b) instruktor:			
		α) płaca 1800 K			
		β) dodatek na mieszkanie 400 „	2.200	—	2.200
		c) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie 360 „	2.160	—	2.160
		d) pomocnik kancelaryjny	960	—	960
		e) pomocnik do rzeźbiarstwa dla I. roku	600	—	600
		— „ „ „ dla II. i III. roku	—	—	—
		f) „ „ tokarstwa	600	—	600
		g) „ „ stolarstwa	600	—	600
		h) „ „ wykończania i malowania robót	600	—	600
		i) werkmistrz maszynowy	2.400	—	2.400
		k) pomocnik magazynowy do maszyn	600	—	600
		l) nauczyciel rachunków i stylistyki	1.440	—	1.440
		m) nauczyciel muzyki	—	960	960
	2	Gmina miasta Jaworowa za budynek	—	8.018	8.018
	3	Utrzymanie budynku	—	—	—
	4	Opał	1.500	—	1.500
	5	Oświetlenie			
	6	Usługa			
	7	Materyał drzewny	8.000	2.000	10.000
	8	Materyały dodatkowe	4.000	—	4.000
	9	Wynagrodzenie za robotę	7.000	—	7.000
	10	Wynagrodzenie robotników pracujących w domu	2.000	—	2.000
	11	Koszta opakowanie i dostawy wyrobów	—	—	—
	12	Środki naukowe i przybory szkolne	600	—	600
	13	Uzupełnienie inwentarza	4.000	—	4.000
	14	Utrzymanie maszyn w ruchu	1.800	—	1.800
	15	Ubezpieczenie od wypadków i rozmaite inne	1.000	—	1.000
	16	Spłata pożyczki komun. 56.000 K na budowę szkoły:			
		a) w kapitale IX. i X. rata 838·33 K			
		b) 4½% odsetki 2.388·96 „			
		c) dodatek administracyjny 132·71 „	3.360	—	3.360
	—	Dalsze wewnętrzne urządzenie maszynowe	—	—	—
	—	Budowa szopy i suszarni	—	—	—
	—	Zaliczka na zakupno exhaustora	—	—	—
	—	Spłata pożyczki chwilowej z r. 1904 i 1905	—	—	—
	—	Za dostarczone wyroby ludowe	—	—	—
	—	Spłacone długi	—	—	—
	—	Zaliczki pozostałe na spłatę długów w r. 1907	—	—	—
		Razem	47.820	10.978	58.798

Preliminarz na rok 1908.

Winikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.400	2.400	
2.200	2.200	
1.800	1.800	Więcej, z dobrej dobrej kwalifikacyi.
1.170	960	
480	480	
360	—	
330	480	Więcej, z powodu większego obrotu i produkcyi maszynowej.
420	480	
486	480	
1.623	2.400	
—	480	
—	—	Pozycya nowa, konieczna ze względu, iż w Jaworowie niema szkoły przemysłowo-uzupełniającej.
—	—	
—	—	
—	300	
783	500	
175	300	
360	480	
5.465	8.000	Więcej, z powodu potrzeby znaczniejszej ilości materyału suchego.
2.011	4.000	
5.167	7.000	
—	—	Pozycya nowa, dla popierania przemysłu domowego.
384	800	
168	600	
1.643	800	
627	1.800	
1.186	1.200	Wedle potrzeby.
3.360	3.360	
—	3.200	
—	6.200	
2.500	—	
1.600	—	
1.377	—	
5.559	—	
1.235	—	
44.869	50.700	

73. Jaworów. Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	15.000	—	15.000
	2	Zwrot za opakowanie i dostawę	800	—	800
	3	Zwroty od uczniów za użycie maszyn . . .	400	—	400
	—	Pożyczka chwilowa	—		—
	4	Subwencye:			
		a) od gminy ryczałt za opał, oświetlenie i usługę	1.000	—	1.000
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
	—	*c*) od c. k. Rządu	4.000	—	4.000
	—	Zaliczka na spłatę długów z r. 1905 . . .	—	—	—
	—	Zaliczka na studnie i plantacye podwórza . .	—	—	—
	—	Zaliczka zwrotna na fundusz obrotowy z r. 1905 .	—	—	—
	—	Odsetki z lokacyi i inne	—	—	—
	—	Kierownik administr. zwrot za roboty w ogrodzie	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	26.420	10.978	37.398
		Razem .	47.820	10.978	58.798

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
7.780	21.000	Mniej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
—	800	
410	—	
297	—	
1.000	1.000	
200	200	
4.000	4.000	
6.640	—	
5.000	—	
7	—	
50	—	
19.485	23.700	W zwyczajnych więcej o 15.480 K, głównie z powodu wstawienia nowego kredytu, *a*) na nauczyciela rachunków i stylistyki *b*) na wynagrodzenie robotników pracujących w domu, podwyższenie wynagrodzenia pomocnikom warsztatowym i wyższego kredytu na uzupełnienie inwentarza.
44.869	50.700	W nadzwyczajnych mniej o 1.782 K, gdyż odpadł kredyt na wewnętrzne urządzenie maszynowe, budowę szopy i suszarni.

74. Kołomyja. Krajowa szkoła garncarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajny	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 600 „			
		γ) I. dod. pięciol. . . . . 400 „			
		ε) II. dod. pięciol. . . . 400 „	5.000	—	5.000
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca . . . . . 2.400 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 400 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 300 „			
		ε) II. dodatek pięcioletni . . 300 „	3.400	—	3.400
		c) przodownik do nauki modelowania:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „	2.100	—	2.100
		d) instruktor do nauki kaflarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dod. na mieszk. . . . 300 „			
		γ) I. dod. pięciol. . . . . 160 „			
		ε) II. dod. pięciol. . . . 160 „	2.060	—	2.060
		e) przodownik do nauki toczenia i formowania:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „	1.740	—	1.740
		f) nauka przedmiotów pomocniczych . .	300	—	300
		g) katecheta obrz. rz. kat.	100	—	100
		h) „ „ gr. kat.	100	—	100
		i) pomocnik kancelaryjny	360	—	360
	2	Rąbanie drzewa	100	—	100
	3	Usługa	900	—	900
	4	Materyał	350	—	350
	5	Opał techniczny	500	—	500
	6	Wynagrodzenie za robotę	400	—	400
	7	Wynagrodzenie robotników dziennych . . .	450	—	450
	8	Środki naukowe i przybory	700	—	700
	9	Uzupełnienie inwentarza	300	1.000	1.300
	10	Ubezpieczenie od ognia	340	—	340
	11	Rozmaite inne	350	—	350
	12	Kurs nauki strycharstwa	600	—	600
	13	Na rozszerzenie budynku półroczna rata pożyczki	—	—	—
	14	Na założenie pracowni form kaflarskich . .	—	3.000	3.000
		Razem .	20.150	4.000	24.150

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
5.000	5.000	
3.100	3.340	
2.100	2.100	
2.060	2.060	
1.740	1.740	
256	300	
100	100	
100	100	
360	360	
88	80	Więcej, wedle potrzeby.
888	850	Więcej, z powodu drożyzny.
761	350	
504	500	
378	700	Mniej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
449	450	
379	1.000	Wedle potrzeby.
203	300	W nadzwyczajnych 1.000 K na urządzenie w rozszerzonym budynku.
283	350	
343	400	
—	600	
—	2.500	Nieprelimiuuje się z uwagi, że rata z r. 1907 nie została użyta.
—	—	
19.092	23.180	

74. Kołomyja. Krajowa szkoła garncarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.500	—	1.500
	2	Ze sprzedaży materyałów i inne	50	—	50
	3	Subwencye:			
		a) od c. k. Rządu	6.000	—	6.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	12.600	4.000	16.600
		Razem .	20.150	4.000	24.150

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.167	2.000	Mniej, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
69	50	
6.000	6.000	
10.856	15.130	W zwyczajnych więcej o 270 K głównie z powodu podwyższenia kredytów na rąbanie drzewa i usługę, w nadzwyczajnych więcej o 1.200 na założenie pracowni form kaflarskich i uzupełnienie inwentarza w rozszerzonym budynku.
19.092	23.180	

75. Podgórze. Krajowe kursa przemysłu keramicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dodatek pięcioletni . . . 67 „	3.667	—	3.667
		b) wynagrodzenie nauczycieli	4.992	—	4.992
		c) laborant	900	—	900
	2	Wynajem lokalu	2.400	—	2.400
	3	Opał lokalu i pieców technicznych	750	—	750
	4	Oświetlenie	500	—	500
	5	Usługa	600	—	600
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	1.400	—	1.400
	7	Rozmaite inne wydatki	500	—	500
	8	Na 3 miesięczne kursa odlewania form i szklenia .	750	—	750
	9	Stypendya na kursa prak.	600	—	600
	—	Na budowę pieców laboratoryjnych	—	—	—
		Razem .	17.059	—	17.059
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) do Rady powiatowej	200	—	200
		b) do c. k. Rządu	5.000	—	5.000
	—	Odsetki z lokacyi i inne	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	11.859	—	11.859
		Razem .	17.059	—	17.059

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	Więcej, z powodu przypadającego kierownikowi od 1. listopada 1908 dodatku pięcioletniego.
4.172	4.498	Więcej, z powodu zmiany programu nauki.
600	800	Więcej, z powodu podrożenia środków egzystencyi.
2.400	2.400	
424	750	
411	400	Więcej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych i rzeczywistej potrzeby.
480	480	Więcej, z powodu podrożenia środków egzystencyi.
693	1.400	
652	500	
452	600	Więcej, z powodu konieczności prowadzenia kursów betonowych.
—	600	
2.738	—	
16.622	16.028	
200	200	
5.000	4.000	Więcej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
12	—	
11.410	11.828	Więcej o 31 koron wedle potrzeby.
16.622	16.028	

76. Witków. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) administrator	600	—	600
		b) instruktor fachowy	1.200	—	1.200
		c) I. pomocnik instruktora	1.200	—	1.200
		d) II. pomocnik instruktora	960	—	960
		e) nauczyciel pomocniczy	720	—	720
		f) katecheta obrz. rzym. i grecko-kat.	200	—	200
	2	Najem budynku	800	—	800
	3	Utrzymanie lokalu	150	—	150
	4	Opał	100	—	100
	5	Oświetlenie	100	—	100
	6	Usługa	252	—	252
	7	Materyał	2.800	—	2.800
	8	Wynagrodzenie uczniów	500	—	500
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	450	250	700
	—	Zaliczka Zarządowi na maszynę do szycia	—	—	—
	10	Rozmaite wydatki	200	—	200
	—	Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1907	—	—	—
		Razem	10.232	250	10.482
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	3.300	—	3.300
	—	Zapas funduszu obrotowego z r. 1905	—	—	—
	—	Kredyt na maszynę do szycia z r. 1905	—	—	—
	—	Tow. szewców, zwrot pożyczki	—	—	—
	—	Zwrot kosztów wysyłki wyrobów	—	—	—
	—	Zapas w kasie podręcznej z zaliczek od byłego kierownika	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od c. k. Rządu	1.600	—	1.600
	—	Dotacya z funduszu krajowego	5.332	250	5.582
		Razem	10.232	250	10.482

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
647	600	Mniej, gdyż płaca wstawiona w budżecie roku 1907 przeznaczona była dla innego instruktora.
1.200	1.440	
920	1.200	
717	960	
934	720	
200	200	
—	—	Więcej z powodu chwilowej potrzeby.
207	150	
123	100	
173	100	
192	252	
3.273	2.800	
252	500	
1.268	450	W nadzwyczajnych preliminuje się 250 K z powodu koniecznej potrzeby zakupna nowej maszyny do szycia.
200	—	
435	200	
711	—	
11.452	9.672	
3.701	3.300	
344	—	
200	—	
184	—	
7	—	
137	—	
1.600	1.600	
5.279	4.772	W zwyczajnych więcej o 560 K głównie z powodu wstawienia kredytu na czynsz za najem lokalu.
11.452	9.672	W nadzwyczajnych 250 K na maszynę do szycia.

77. Stary Sącz. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) administrator	600	—	600
		b) instruktor	1.800	—	1.800
		c) przodownik	1.200	—	1.200
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	700	—	700
	3	Opał	200	—	200
	4	Oświetlenie	100	—	100
	5	Usługa	96	—	96
	6	Materyał	9.000	—	9.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	2.500	—	2.500
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	400	—	400
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	—	Z fund. obrot. spłata VII. i VIII. raty pożyczki do fund. kraj.	—	—	—
	—	Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1907	—	—	—
		Razem .	16.796	—	16.796
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	11.500	—	11.500
	—	Zapas funduszu obrotowego z roku 1905 . .	—	—	—
	—	Za sprzedane dodatki i inne	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	600	—	600
		b) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	—	Dotacya z funduszu krajowego	3.296	—	3.296
		Razem .	16.796	—	16.796

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
600	600	
1.800	1.800	
1.200	1.200	
648	700	
196	200	
62	100	
96	96	
10.400	9.000	
2.829	2.000	Więcej, stosownie do produkcyi.
170	400	
155	200	
160	—	
852	—	
19.168	16.296	
12.986	11.000	Więcej na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
1.202	—	Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywa koszta produkcyi tj. materyał i robociznę.
53	—	
600	600	Rada powiatowa w Nowym Sączu uchwałą dnia 14. sierpnia 1899 r. L. 1450 zobowiązała się dawać subwencyę 600 K rocznie (LW. 46.184/1900).
1.400	1.400	
2.927	3.296	Jak na rok 1907.
19.168	16.296	

78. Dobczyce. Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) administrator	600	—	600
		b) instruktor fachowy	1.200	—	1.200
		c) pomocnik instruktora	1.080	—	1.080
		d) nauczyciel	480	—	480
		e) katecheta	120	—	120
	2	Wynajem lokalu	200	—	200
	3	Opał, światło i usługa	350	—	350
	4	Materyał	4.000	—	4.000
	5	Wynagrodzenie uczniów za robotę	1.000	—	1.000
	6	Środki naukowe	200	—	200
	7	Uzupełnienie inwentarza	300	—	300
	8	Rozmaite inne wydatki	230	—	230
		Razem	9.760	—	9.760
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	5.000	—	5.000
	—	Za sprzedany materyał, dodatki i zwroty portoryów	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	1.070	—	1.070
	—	Dotacya z funduszu krajowego	3.490	—	3.490
		Razem	9.760	—	9.760

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
600	600	
1.200	1.200	
1.080	1.080	
480	480	
120	120	
—	—	
284	—	
2.934	4.500	Mniej, stosownie do produkcyi.
391	1.500	
134	200	
122	900	Mniej, z powodu iż odpada kredyt na zakupno maszyny do obrębiania dziurek.
157	230	
7.502	10.810	
3.225	6.000	Mniej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
48	—	Gmina ma dostarczać bezpłatnie pomieszczenia dla szkoły, opału, oświetlenia i usługi.
200	200	Na mocy uchwały Rady powiatowej z dnia 15. grudnia 1897.
1.000	1.000	
3.029	3.610	Mniej o 120 K głównie z powodu mniejszego wydatku na uzupełnienie inwentarza.
7.502	10.810	

79. Kołomyja. Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i instruktor fachowy			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 400 „			
		γ) doda ek za kierownictwo . 200 „	2.040	—	2.040
		b) I. pomocnik instruktora:			
		α) płaca . . . . . 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 300 „	1.500	—	1.500
		c) pomocnik instruktora:			
		α) płaca . . . . . 1.000 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 200 „	1.200	—	1.200
		d) administrator	400	—	400
	2	Materyał	3.000	—	3.000
	3	Wynagrodzenie uczniów za robotę . . .	500	—	500
	4	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	400	600
	5	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	6	Utrzymanie lokalu	80	—	80
	—	Zaliczka zwrotna na fundusz obrotowy na r. 1907	—	—	—
	—	Zakupno kasy ogniotrwałej	—	—	—
		Razem .	9.120	400	9.520
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.500	—	3.500
	2	Za robotę z obcych materyałów	350	—	350
	—	Za odsprzedany materyał i zwroty . . .	—	—	—
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	—	Zaliczka na pokrycie należytości biernych z r. 1905	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	3.570	400	3.970
		Razem .	9.120	400	9.520

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.840	Więcej, z powodu przyznania dodatku za kierownictwo.
1.183	1.300	Więcej, z powodu dobrej kwalifikacyi.
880	1.000	Więcej, z powodu przyznania dodatku na mieszkanie.
600	600	Mniej, z powodu reorganizacyi szkoły.
3.506	2.500	Więcej, stosownie do produkcyi.
363	500	
336	600	Nadzwyczajny kredyt na zakupno wagi decymalnej, szafy na narzędzia i stołków do sali rysunkowej.
285	170	
54	—	Pozycya nowa konieczna, a niemająca dotychczas pokrycia w budżecie szkolnym.
800	—	
238	—	
9.685	8.510	
4.346	3.000	Więcej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
—	120	
97	—	
1.200	300	Gmina na mocy uchwały z 29. lipca 1903 dostarczać ma bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi (LW. 91.476/1903). Rada powiatowa uchwałą z dnia 11. sierpnia 1902 zobowiązała się wstawiać do budżetu na szkołę po 300 K rocznie. (LWK. jw.).
1.400	1.400	
2.395	3.690	W zwyczajnych więcej o 130 K głównie z powodu wstawienia dodatku za kierownictwo i na mieszkanie dla personalu szkolnego. W nadzwyczajnych więcej o 150 K głównie z powodu potrzeby zakupna wagi decymalnej, szafy na narzędzia i stołków do sali rysunkowej.
247	—	
9.685	8.510	

80. Krosno. Krajowa szkoła tkacka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
		A) Szkoła.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.600	—	3.600
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca 2.400 K			
		β) dodatek na mieszkanie 400 „	2.800	—	2.800
		c) instruktor w tkalni ręcznej	1.440	—	1.440
		d) przodownik	1.200	—	1.200
		e) nauczyciele przedmiotów pomocniczych	1.500	—	1.500
		f) pisarz w kancelaryi kierownika i pomocnik rysunków	1.200	—	1.200
	2	Koszta utrzymania internatu dla 20-tu uczniów	2.500	—	2.500
	3	Opał	1.300	—	1.300
	4	Oświetlenie	210	—	210
	5	Usługa	600	—	600
	6	Środki naukowe	700	—	700
	7	Uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	8	Ubezpieczenie inwentarza	200	—	200
	9	Rozmaite inne wydatki	1.000	—	1.000
	—	Saldo kasowe fund. obrot na r. 1907	—	—	—
	—	Restauracya mieszkań kierownika i instruktora	—	—	—
		Suma A)	18.650	—	18.650
		B) Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów.			
	1	Płace:			
		a) wynagrodzenie kierownika	240	—	240
		b) wynagrodzenie nauczyciela rysunków	160	—	160
		c) wynagrodzenie przodownika	120	—	120
	2	Materyał, desenie i wynagrodzenie za robotę	700	—	700
		Suma B)	1.220	—	1.220
		Razem	19.870	—	19.870
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	1	Ze sprzedaży kartonów	800	—	800
	—	Rozmaite	—	—	—
	—	Saldo gotówki fund. obrot. z r. 1905	—	—	—
	2	Subwencya od c. k. Rządu	8.000	—	8.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	11.070	—	11.070
		Razem	19.870	—	19.870

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
4.190	3.600	
3.400	3.400	Mniej, z powodu zamianowania nowego nauczyciela.
2.405	1.700	
1.080	1.200	
1.522	1.500	
860	960	Więcej, z powodu udzielania nauki rysunków fachowych i dozoru internatu.
—	—	Pozycya nowa, konieczna ze względu na wielką liczbę ubogich uczniów.
1.076	1.300	
171	210	
600	600	
1.462	700 400	
34	360	Mniej wedle potrzeby.
2.226	1.000	
3.000	—	
675	—	
22.701	16.930	
230	240	
160	160	Jak na rok 1907.
120	120	
453	700	
963	1.220	
23.664	18.150	
—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyjnego Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
491	800	Gmina miasta Krosna daje budynek dla szkoły.
372	—	
3.000	—	
8.000	8.000	Jak na rok 1907.
11.801	9.350	Więcej a 1.720 K głównie z powodu wstawienia kredytu na utrzymanie internatu dla uczniów.
23.664	18.150	

81. Gliniany. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajny	Razem
			Koruny		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		e) kierownik i instruktor fachowy:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) I. dod. pięciol. . . . . 160 „			
		γ) II. dod. pięciol. . . . 160 „	2.120	—	2.120
		b) przodownik	840	—	840
		c) nauczyciel pomocniczy	240	—	240
		d) katecheta obrz. rz. i gr. kat. . . .	200	—	200
		e) pomocnik kierownika	800	—	800
	2	Wynajem lokalu	—	—	—
	3	Konserwacya i asekuracya budynku . . .	164	—	164
	4	Opał	320	—	320
	5	Oświetlenie	125	—	125
	6	Usługa	150	—	150
	7	Środki naukowe	700	—	700
	8	Uzupełnienie inwentarza	200	—	200
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	10	Na zakupno realności (II. rata od pożyczki 35.000 K)	2.475	—	2.475
		Razem .	8.534	—	8.534
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
	—	Zwrot za materyały	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy na lokal, opał i oświetlenie .	240	—	240
		b) od Rady powiatowej w Przemyślanach .	100	—	100
		c) od c. k. Rządu	2.500	—	2.500
	—	Dotacya z funduszu krajowego	5.694	—	5.694
		Razem .	8.534	—	8.534

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.120	2.420	Kierownik otrzymuje mieszkanie, zatem odpada dodatek z tego tytułu.
720	840	
240	240	
200	200	
—	—	Pozycya nowa, konieczna z powodu zwiększonej frekwencyi, oraz zaprowadzenia farbiarstwa wełny.
1.088	—	
—	100	Więcej, z powodu wyższej premii asekuracyjnej.
278	280	Więcej, z powodu drożyzny opału.
85	125	
62	94	Więcej, z powodu obszerniejszego lokalu.
905	700	
	200	
327	200	
—	2.475	
6.025	7.874	
—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyjnego Towarzystwa wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian tak na wyrób jakoteż do celów naukowych dostarcza bezpłatnie przędzy i opłaca wynagrodzenie uczniów.
2	—	
240	240	
100	100	
2.500	2.500	
3.183	5.034	Więcej o 660 K głównie z powodu wstawienia kredytu na nową siłę pomocniczą dla kierownika.
6.025	7.874	

82. Gorlice. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
					Korony	
		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) instruktor:				
		α) płaca	1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie	300 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni	27 „	1.767	—	1.767
		b) przodownik		480	—	480
	2	Donajem lokalu		500	—	500
	3	Opał		450	—	450
	4	Oświetlenie		80	—	80
	5	Usługa		288	—	288
	6	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza		400	—	400
	7	Rozmaite inne wydatki		200	—	200
	—	Spłacone długi w r. 1906		—	—	—
			Razem	4.165	—	4.165
		DOCHODY				
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych		—	—	—
	1	Subwencye:				
		a) od gminy ryczałt na pomieszkanie i oświetlenie dla instruktora		300	—	300
		b) od gminy ryczałt na opał, oświetlenie i usługę szkoły		460	—	460
		c) od Rady powiatowej		400	—	400
		d) od c. k. Rządu		900	—	900
	—	Zaliczka z r. 1905 na pokrycie należytości biernych		—	—	—
	—	Ze sprzedaży papieru (carta-rigata)		—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego		2.105	—	2.105
			Razem	4.165	—	4.165

Preliminarz na rok 1908.

Winikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.740	1.740	Więcej, z powodu przypadającego I. dodatku pięcioletniego począwszy od 1. listopada 1908 z rocznych 160 K.
480	480	
500	500	
457	450 80 288	
379	400	
237	200	
265	—	
4.058	4.138	
—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek Akcyjnego Towarzystwa dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów za robociznę. Gmina pismem z dnia 18. kwietnia 1901 r. l. 5.341 (LW. 28.848/901) zobowiązała się zamiast dawania pomieszkania dla instruktora w naturze płacić na ten cel ryczałt w kwocie 300 K rocznie, pismem zaś z dnia 21. grudnia 1905 l. 4.618 zobowiązała się zamiast dostarczania szkole opału, oświetlenia i usługi w naturze płacić na to 460 K rocznie.
300	300	
460	460	Rada powiatowa w Gorlicach uchwałą z dnia 14. lipca 1892 zobowiązała się dawać 400 K rocznie subwencyi.
400	400	
800	900	
339	—	
8	—	
1.751	2.078	Więcej o 27 K, z powodu przyznania I. dodatku pięcioletniego instruktorowi.
4.058	4.138	

83. Kosów. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 160 „			
		δ) II. „ „ . . 160 „	2.420	—	2.420
		b) przodownik	840	—	840
		c) pomocnik warsztatowy	480	—	480
		d) nauczyciel rysunków, rachunkowości i korespondencyi kupieckiej	440	—	440
		e) katecheta	80	—	80
		f) pomocnik administr.	300	—	300
	2	Opał	380	—	380
	3	Oświetlenie	160	—	160
	4	Usługa	360	—	360
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	500	—	500
	6	Rozmaite inne wydatki	340	—	340
		Razem .	6.300	—	6.300
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	80	—	80
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od c. k. Rządu	1.800	—	1.800
	—	Dotacya z funduszu krajowego	4.120	—	4.120
		Razem .	6.300	—	6.300

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.260	2.420	
840	840	
440	480	
440	440	
80	80	
300	300	
354	320	Więcej, z powodu podrożenia opału.
123	160	
240	360	
549	500	
342	340	
5.968	6.240	
—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
—	80	
—	300	
1.800	1.700	
4.168	4.160	Mniej o 40 K głównie z powodu preliminowania wyższej subwencyi od c. k. Rządu.
5.968	6.240	

84. Łańcut. Krajowy naukowy warsztat tkacki im. Franciszka Józefa.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) I. dodatek pięcioletni . . 160 „			
		γ) II. dodatek pięciol. . . . 160 „	2.120	—	2.120
		b) przodownik	960	—	960
	2	Akc. Towarz. dla wyrobów tkackich i sukienniczych; subwencya na pomieszczenie szkoły i instruktora	1.600	—	1.600
	3	Opał i oświetlenie	800	—	800
	4	Usługa	420	—	420
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	300	—	300
	6	Ubezpieczenie od ognia	40	—	40
	7	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
		Razem .	6.440	—	6.440
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	500	—	500
		b) od Rady powiatowej	600	—	600
		c) od c. k. Rządu	1.700	—	1.700
	—	Dotacya z funduszu krajowego	3.640	—	3.640
		Razem .	6.440	—	6.440

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
2.120	2.120	
960	960	
1.600	1.600	
789	800	
360	360	Więcej, z powodu podrożenia środków utrzymania.
282	300	
79	40	
—	200	
6.190	6.380	
—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego akcyjnego Towarzystwa dla wyrobów tkackich i sukienniczych, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
500	500	
600	600	
1.800	1.500	
3.290	3.780	Mniej o 140 K, głównie z powodu preliminowania wyższej subwencyi państwowej.
6.190	6.380	

85. Rychwałd. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor fachowy:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek osobisty . . . 200 „	1.640	—	1.640
		b) przodownik warsztatowy	840	—	840
		c) nauczyciel czytania pisania i rachunków .	600	—	600
		d) katecheta	100	—	100
	2	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	300	—	300
	3	Ubezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego .	50	—	50
	4	Rozmaite inne wydatki	160	—	160
		Razem .	3.690	—	3.690
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	1	Subwencye:			
		od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.690	—	2.690
		Razem .	3.690	—	3.690

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.640	1.640	
840	840	
600	600	
100	100	
47	300	
35	40	Więcej, według potrzeby.
105	160	
3.367	3.680	
—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów. Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenia dla warsztatu wraz z opałem, oświetleniem i usługą.
1.000	1.000	
2.367	2.680	Więcej o 10 K, wedle potrzeby.
3.367	3.680	

86. Rakszawa. Krajowa szkoła sukiennicza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.600	—	3.600
		b) nauczyciel teoryi zawodowej	2.400	—	2.400
		c) instruktor tkactwa	1.800	—	1.800
		d) „ farbiarstwa	1.800	—	1.800
		e) przodownik w tkalni ręcznej	1.200	—	1.200
		f) pomocnik w tkalni ręcznej	480	—	480
		g) pomocnik warsztatowy w farbiarni	480	—	480
		h) nauka przedmiotów pomocniczych	720	—	720
		i) nauka religii	200	—	200
		k) pomocnik kancelaryjny i nauczyciel buchalteryi i stylistyki	1.200	—	1.200
		l) stróż nocny	360	—	360
	2	Utrzymanie lokalu	500	200	700
	3	Opał	1.800	—	1.800
	4	Oświetlenie	400	—	400
	5	Usługa	480	—	480
	6	Płaca gospodyni w internacie	360	—	360
	7	Środki naukowe, przybory szkolne i uzupełnienie inwentarza	700	—	700
	8	Ubezpieczenie od ognia	350	—	350
	9	Tkalnia mechaniczna:			
		a) maszynista	480	—	480
		b) pomocnik warsztatowy	480	—	480
		c) części wymienne	720	—	720
		d) benzyna i oliwa	1.930	—	1.930
		e) podatek od benzyny	190	—	190
		f) inne	200	—	200
	10	Rozmaite inne wydatki	440	—	440
	11	Na budowę piwnic, kadź do farbowania i dynamometr	—	—	—
—		Datek konkurencyjny na rekonstrukcyę i restauracyę kościoła parafialnego w Rakszawie	—	245	245
—		Zaliczka na pokrycie należytości biernych na r. 1907	—	—	—
		Razem	23.270	445	23.715

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	
2.400	2.400	
1.800	1.800	
1.800	1.800	
960	1.200	
480	480	
480	480	
720	720	
200	200	
1.200	1.200	
300	360	
827	500	W nadzwyczajnych więcej o 200 K, ze względu na konieczną potrzebę odrestaurowania mieszkania kierownika szkoły.
1.534	1.700	Więcej, ze względu na podrożenie opału.
362	400	
480	480	
360	360	
888	700	
277	350	
480	480	
480	480	
139	720	
1.242	1.260	Więcej, ze względu na znaczne podrożenie benzyny.
735	190	
10	200	
655	440	
—	2.550	Wydatek jednorazowy wedle potrzeby.
—	—	
58	—	
22.467	25.050	

86. Rakszawa. Krajowa szkoła sukiennicza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	—	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	—	Rozmaite	—	—	—
	1	Zwrot za oświetlenie w mieszkaniu:			
		a) od kierownika	50	—	50
		b) od nauczyciela teoryi	30	—	30
	1	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	7.000	—	7.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	15.190	445	15.635
		Razem .	23.270	445	23.715

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza wszelkich materyałów potrzebnych tak do wyrobów jak i do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
61	—	
50	50	
—	—	
1.000	1.000	
7.000	7.000	
14.356	17.000	W zwyczajnych więcej o 770 K, głównie z powodu większego wydatku na benzynę i na drzewo opałowe.
22.467	25.050	W nadzwyczajnych mniej o 2.105 K, gdyż odpadł kredyt na budowę piwnic, kadź do farbowania i dynamometr.

87. Zakopane. Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płaće:			
		a) kierowniczka	1.680	—	1.680
		b) nauczycielka rysunków	1.200	—	1.200
		c) nauczycielka pomocn. I.	1.200	—	1.200
		d) „ „ II.	540	—	540
		e) „ „ III.	—	—	—
		f) katecheta	100	—	100
		g) nauczyciel czytania pisania i rachunków	240	—	240
		h) pomocnik kancelaryjny	200	—	200
	2	Wynajem lokalu	1.800	—	1.800
	3	Opał	340	—	340
	4	Oświetlenie	120	—	120
	5	Usługa	240	—	240
	6	Materyał	700	—	700
	7	Wynagrodzenie uczenic	2.500	—	2.500
	8	Środki naukowe	350	—	350
	9	Uzupełnienie inwentarza	100	—	100
	10	Rozmaite inne wydatki	280	—	280
	—	Zaliczka komitetowi na dług za opał na r. 1907	—	—	—
		Razem	11.590	—	11.590
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.200	—	3.200
	—	Za sprzedany materyał i inne	—	—	—
	—	Rozmaite	—	—	—
	2	Subwencye:			
	—	od c. k. Rządu	1.600	—	1.600
	—	Zaliczka na wyższy czynsz z r. 1905	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	6.790	—	6.790
		Razem	11.590	—	11.590

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.680	1.680	
440	1.200	
1.610	1.200	
520	540	
40	—	
100	100	
510	240	
	360	Mniej z powodu przyjęcia nowego pomocnika kancelaryjnego.
1.800	1.800	
293	300	
	120	Więcej, z powodu znacznego podrożenia drzewa i węgla.
200	240	
575	600	Więcej, stosownie do produkcyi i ze względu na większą liczbę uczenic.
2.136	2.800	Mniej, stosownie do produkcyi.
85	350	
	100	
162	280	
120	—	
10.271	11.910	
3.167	4.000	Mniej, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
114	—	
350	—	
1.600	1.600	
800	—	
4.240	6.310	Więcej o 480 K, głównie z powodu mniejszego dochodu ze sprzedaży wyrobów.
10.271	11.910	

88. Bobowa. Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Nauczycielka	1.440	—	1.440
	2	Wynajem lokalu z opałem i usługą	600	—	600
	3	Oświetlenie	100	—	100
	4	Materyał	300	—	300
	5	Wynagrodzenie uczennic	700	—	700
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	—	200
	7	Rozmaite inne wydatki	150	—	150
	—	Zaliczka komitetowi na utworzenie funduszu obrotowego na r. 1907	—	—	—
		Razem	3.490	—	3.490
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.000	—	1.000
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	150	—	150
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	—	Chwilowa pożyczka	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	740	—	740
		Razem	3.490	—	3.490

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.440	
400	600	
—	100	
72	300	
567	800	Mniej, stosownie do produkcyi i na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
30	300	Mniej wedle potrzeby.
38	150	
300	—	
2.847	3.690	
188	1.200	Mniej, na podstawie wynikłości z lat poprzednich.
425	150	W myśl deklaracyi z dnia 9. lipca 1904 gmina daje 150 K rocznie na koszta lokalu, opału i usługi. (LW. 83.337/1904).
200	200	
1.400	1.000	
19	—	
615	1.140	Mniej o 400 K, z powodu preliminowania wyższej subwencyi od c. k. Rządu.
2.847	3.690	

89. Maków. Krajowa szkoła hafciarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) nauczycielka kierująca:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 200 „	1.640	—	1.640
		b) nauczycielka pomocnicza	960	—	960
		c) pomocnica rachunkowa i kancelaryjna .	600	—	600
		d) katecheta	200	—	200
		e) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fachowy nadzór	400	—	400
	2	Opał, oświetlenie i usługa	360	—	360
	3	Materyał	1.000	—	1.000
	4	Wynagrodzenie uczennic	1.100	—	1.100
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	6	Rozmaite inne wydatki	140	—	140
	—	Zapas funduszu obrotowego na r. 1907 . . .	—	—	—
		Razem .	6.600	—	6.600
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.100	—	2.100
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	96	—	96
		b) od Rady powiatowej	50	—	50
		c) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	—	Dotacya z funduszu krajowego	2.954	—	2.954
		Razem .	6.600	—	6.600

Preliminarz na rok 1908.

Winikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.640	1.640	
960	960	
—	600	
120	200	
400	400	
360	360	
866	1.000	
1.150	1.100	
160	200	
72	140	
627	—	
6.355	6.600	
1.669	2.300	Mniej, według wyniku z lat poprzednich.
96	96	
—	50	
1.400	1.200	
3.190	2.954	Jak na rok 1907.
6.355	6.600	

90. **Lwów.** Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 4.000 K			
		β) dod. aktywalny . . . 720 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 400 „			
		δ) II. „ „ . . 400 „			
		ε) III. „ „ . . 400 „	5.920	—	5.920
		b) adjunkt	720	—	720
		c) laborant:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „	1.740	—	1.740
	2	Opał lokalu stacyi	300	—	300
	3	Usługa	720	—	720
	4	Uzupełnienie ingredencyi keramicznych . . .	200	—	200
	5	Opał pieców technicznych	240	—	240
	6	Gaz do oświetlenia i do celów technicznych . .	200	—	200
	7	Biblioteka i czasopisma	160	—	160
	8	Koszta kancelaryjne, frachty i portorya . .	160	—	160
	9	Wydatki nieprzewidziane	100	—	100
	—	Spłata pożyczki 60.000 K na budowę stacyi doświadczalnej keramicznej i naftowej I. rata .	4.050	—	4.050
	—	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	—	—	—
	—	Zaliczka Zarządowi stacyi na zakupno aparatów, przyrządów i sprzętów do laboratoryum .	—	—	—
		Razem .	14.510	—	14.510
		DOCHODY.			
	1	Dochody własne:			
		a) opłata za badanie materyałów . . .	700	—	700
		b) dochód ze sprzedaży typowych wyrobów, wzorów, zastosowania szkliw, polew farb, emalji i nowych technik Stacyi . . .	100	—	100
	—	Zaliczka na zakupno aparatów z r. 1905 . .	—	—	—
	—	Rozmaite	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu kraj.	13.710	—	13.710
		Razem .	14.510	—	14.510

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
5.920	5.920	
928	720	
1.740	1.740	
316	300	
720	720	
392	200	
120	240	
258	200	
72	160	
256	160	
329	100	
—	—	
70	—	
400	—	Więcej, z powodu zamierzonej budowy osobnego domu na pomieszczenie Stacyi doświadczalnej keramicznej i naftowej.
11.521	10.460	
1.046	700	
242	100	
400	—	
4	—	
9.829	9.660	Więcej o 4.050 K. z powodu wstawienia raty od pożyczki zaciągnąć się mającej na budowę Stacyi doświadczalnej keramicznej i naftowej.
11.521	10.460	

90. **Lwów.** Krajowa mechaniczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajny	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	1.200	—	1.200
		b) asystent:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . . 240 „	1.840	—	1.840
		c) laborant	1.440	—	1.440
	2	Opał i oświetlenie	100	—	100
	3	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	4	Wydatki laboratoryjne	400	—	400
	5	Rozmaite	200	—	200
	—	Zaliczka na dalsze inwestycye w r. 1907 . .	—	—	—
		Razem .	5.380	—	5.380
		DOCHODY.			
	1	Opłata od stron za przeprowadzone badania . .	2.000	—	2.000
	—	Zaliczka na dalsze uzupełnienie inwentarza z r. 1904	—	—	—
	—	Rozmaite	—	—	—
	—	Dotacya z funduszu krajowego	3.380	—	3.380
		Razem .	5.380	—	5.380

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	
1.600	1.600	Więcej, z powodu przyznania dodatku aktywalnego.
1.440	1.440	
100	100	
1	200	
519	400	
206	200	
1.989	—	
7.055	5.140	
2.184	2.000	
1.663	—	
68	—	
3.140	3.140	Więcej o 240 K, z powodu przyznania asystentowi stacyi dodatku aktywalnego.
7.055	5.140	

91. Drohowyże. Krajowa szkoła rzemiosł.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) dyrektor	4.600	—	4.600
		b) dwóch nauczycieli do nauki zawodowej	5.600	—	5.600
		c) nauka dopełniająca	2.000	—	2.000
		d) 7 werkmistrzów po 1.680 K	11.760	—	11.760
		e) maszynista	1.680	—	1.680
		f) administracya:			
		α) urzędnik rachunkowy 1.200 K			
		β) pomoc biurowa 480 „	1.680	—	1.680
	2	Usługa	960	—	960
	3	Dyety i koszta podróży	1.400	—	1.400
	4	Utrzymanie lokali	800	—	800
	5	Utrzymanie mieszkań	800	—	800
	6	Utrzymanie inwentarza	1.500	—	1.500
	7	Koszta ruchu	1.400	—	1.400
	8	Naprawa maszyn	600	—	600
	9	Naprawa narzędzi	500	—	500
	10	Środki naukowe szkolne	2.000	—	2.000
	11	Środki naukowe warsztatowe	1.000	—	1.000
	12	Materyały	30.000	—	30.000
	13	Wynagrodzenie czeladników	10.000	—	10.000
	14	Wynagrodzenie uczniów	800	—	800
	15	Transport i opakowanie	200	—	200
	16	Wydatki kancelaryjne	600	—	600
	17	Inwestycye	—	9.400	9.400
	18	Oświetlenie	600	—	600
	19	Opał	600	—	600
	20	Zwrot zaliczki z r. 1907	2.500	—	2.500
	21	Rozmaite	200	—	200
	22	Spłata należytości za materyały i wyroby od fundacyi hr. Skarbka	2.500	—	2.500
		Razem	86.280	9.400	95.680
		DOCHODY.			
	1	Za wyroby dla obcych	16.000	—	16.000
	2	„ „ dla funkcyonaryuszy	5.000	—	5.000
	3	„ „ dla Zakładu	25.000	—	25.000
	4	Ze sprzedaży starych materyałów	300	—	300
	5	Rozmaite dochody	2.100	—	2.100
	6	Subwencye:			
		a) od fundacyi hr. Skarbka	5.300	—	5.300
		b) od c. k. Rządu	8.000	—	8.000
	—	Dotacya z funduszu krajowego	24.580	9.400	33.980
		Razem	86.280	9.400	95.680

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wyjaśnienia
Korony		
—	4.600	
—	5.600	
—	2.080	
—	11.700	
—	1.680	
—	1.260	
—	1.280	
—	—	
—	—	
—	—	
—	1.200	Więcej na podstawie prawdopodobnych wynikłości z roku 1907 i stosownie do rozwoju szkoły.
—	—	
—	—	
—	—	
—	3.000	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	600	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	33.000	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	5.000	
—	—	
—	28.000	W zwyczajnych mniej o 3.420 K, głównie z powodu preliminowania dochodów ze sprzedaży wyrobów.
—	33.000	W nadzwyczajnych więcej o 9.400 K, z powodu potrzeby urządzenia odlewarni metalu, zakupna maszyn do szewstwa i krawiectwa.

Część II.

Preliminarz ogólny.

Z drukarni E. Winiarza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Wydatki.			
XII.		**I. Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.**			
		A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.			
	1	W Białej	7.176	—	7.176
	2	„ Bochni	2.975	—	2.975
	3	„ Brodach	3.910	—	3.910
	4	„ Brzesku	2.563	—	2.563
	5	„ Brzeżanach	3.132	—	3.132
	6	„ Buczaczu	3.300	—	3.300
	7	„ Chrzanowie	2.904	—	2.904
	8	„ Dębicy	2.919	—	2.919
	9	„ Drohobyczu	6.049	—	6.049
	10	„ Gorlicach	3.580	—	3.580
	11	„ Jarosławiu	3.428	—	3.428
	12	„ Jaśle	3.251	—	3.251
	13	„ Kałuszu	2.778	—	2.778
	14	„ Kętach	2.573	—	2.573
	15	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego . . .	5.054	—	5.054
	16	„ „ II. „ St. Szczepanowskiego	5 278	—	5.278
	17	„ Krakowie na Kleparzu (im. św. Floryana)	8.990	—	8.990
	18	„ „ przy ul. Lubomirskiego (im. św. Mikołaja)	4.572	—	4.572
	19	„ „ na Smoleńsku	3.902	—	3.902
	20	„ „ „ Kazimierzu	5.000	—	5.000
	21	„ „ „ przy ul. Dietla (im. Ces. Franciszka Józefa) . . .	4.270	—	4.270
	22	„ Krośnie	3.377	—	3.377
	23	We Lwowie im. Kordeckiego	6.030	—	6.030
	24	„ „ „ św. Antoniego . . .	4.900	—	4.900
	25	„ „ „ im. króla Sobieskiego .	5.550	—	5.550
	26	„ „ „ Elżbiety	2.830	—	2.830
	27	„ „ „ Konarskiego	6.260	—	6.260
	28	„ „ „ św. Marcina	5.800	—	5.800
	29	„ „ „ Mickiewicza	3.880	—	3.880
	30	„ „ „ Piramowicza	3.880	—	3.880
	31	„ „ „ Staszica	5.700	—	5.700
	32	„ „ „ Bernsteina (izrael.) . .	4.700	—	4.700
	33	W Łańcucie	2.617	—	2.617
	34	„ Myślenicach	2.549	—	2.549
	35	„ Nowym Sączu	6.633	—	6.633
	36	„ Nowym Targu	2.698	—	2.698
	37	„ Podgórzu	4.850	—	4.850
	38	„ Przemyślu I. w śródmieściu . . .	4.730	—	4.730
	39	„ „ II. na przedmieściu lwow.	3.437	—	3.437
	40	„ Rzeszowie	5.840	—	5.840
		Do przeniesienia . .	173.865	—	173.865

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wydatek netto fund. kraj. na r. 1908	Wyjaśnienia
Korony			
7.355	6.880	2.208	
3.393	3.034	988	
3.242	4.102	1.055	
—	2.555	882	
2.724	3.092	1.216	
3.360	3.300	1.100	
3.316	3.170	902	
—	—	1.135	
5 257	5.621	2.290	
3.530	3.618	1.190	
3.418	3.754	1.234	
3.381	3.335	1.206	
2.800	3.020	1.189	
2.028	2.583	859	
	4.380	1.525	
9.136	5.006	1.726	
	8.805	2.998	
	4.730	1.524	*Poz. 1—56.* (Szkoły przemysłowe uzupełniające). Preliminuje się na rok 1908 ogółem więcej o 9.031 K, a to na podstawie preliminarzy szczegółowych tych szkół.
22.878	4.010	1.301	
	5.300	1.668	
	4.350	1.424	
3.195	3.315	1.338	
	6.035	2.010	
	4.745	1.634	
	5.600	1.850	
	2.865	944	
37.603	4.820	2.087	
	5.695	1.934	
	3.905	1.294	
	2.865	1.294	
	5.695	1.767	
4.700	4.700	950	
2.319	2.626	1.039	
2.191	2.606	875	
4.768	5.812	2.317	
2.355	2.804	927	
4.549	4.934	1.500	
	4.882	1·765	
6.821	3.462	1.319	
3.557	5.036	2.445	
147.876	167.047	58.910	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	173.865	—	173.865
	41	W Samborze	3.084	—	3.084
	42	„ Sanoku	3.444	—	3.444
	43	„ Stanisławowie	6.300	—	6.300
	44	„ Starym Samborze	2.788	—	2.788
	45	„ „ Sączu	2.820	—	2.820
	46	„ Stryju	3.366	—	3.366
	47	„ Strzyżowie	1.836	—	1.836
	48	„ Tarnopolu	3.344	—	3.344
	49	„ Tarnowie	5.791	—	5.791
	50	„ Tarnobrzegu	2.724	—	2.724
	51	„ Turce (nad Stryjem)	3.076	—	3.076
	52	„ Wadowicach	2.980	—	2.980
	53	„ Wieliczce	3.180	—	3.180
	54	„ Złoczowie	4.322	—	4.322
	55	„ Żółkwi	2.780	—	2.780
	56	„ Żywcu	3.711	—	3.711
		Suma wydatków poz. 1—56 .	229.411	—	229.411
	57	Na uzupełnienie przyborów i na druki .	2.500	—	2.500
	58	Na nagrody za najlepsze rysunki . . .	1.000	—	1.000
	59	Na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe	5.000	—	5.000
	60	Na nieprzewidziane oddziały równorzędne	1.000	—	1.000
	61	Na wykonanie w kraju wzorów i modeli dla szkół	—	—	—
		Suma grupy A . .	238.911	—	238.911
		B) Szkoły zawodowe, warsztaty naukowe i kursa majsterskie.			
		a) Zakłady krajowe:			
	62	Kraj. szkoła koszykarska w Brzezowcu .	4.182	—	4.182
	63	„ „ „ „ Brzostku .	5.000	—	5.000
	64	„ „ „ „ Dynowie .	5.015	—	5.015
	65	„ „ „ „ Dżurowie .	3.950	—	3.950
	66	„ „ „ „ Leżajsku .	5.560	240	5.800
	67	„ „ „ „ Nieznanowicach	11.240	—	11.240
	68	Kraj. szkoła koszykarska w Niźniowie .	6.410	—	6.410
	69	„ „ „ „ Tarnobrzegu	5.088	—	5.088
	70	„ „ „ „ Wojsławiu .	—	—	—
	71	„ „ „ „ Zatorze . .	6.400	—	6.400
		Do przeniesienia . .	52.845 238.911	240 —	53.085 238.911

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wydatek netto fund. kraj. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony			
147.876	167.047	58.910	
3.254	3.351	1.217	
2.701	3.040	1.353	
5.616	6.280	2.658	
2.616	2.748	994	
3.032	2.892	860	
3.759	3.582	943	
—	—	618	
4.128	3.390	1.072	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
5.018	5.570	2.043	
2.812	2.832	862	
—	3.056	1.138	
2.723	3.100	790	
3.328	3.300	1.165	
2.912	4.232	1.761	
2.806	2.760	890	
3.222	3.200	1.456	
195.803	220.380	78.730	
1.492	2.500	1.500	Jak na rok 1907.
860	1.000	1.000	
1.678	7.000	1.000	*Mniej* o 2.000 K, gdyż na kształcenie nauczycieli dla szkół handlowych wstawiono osobny kredyt w dziale II. (grupa D).
1.336	1.000	1.000	Jak na r. 1907.
—	2.400	—	*Mniej* z powodu, iż niema potrzeby sprawiania co roku nowych wzorów i modeli.
201.169	234.280	83.230	
3.683	4.382	782	
5.984	4.500	800	
4.579	3.740	1.515	*Poz. 62—98.* (Krajowe szkoły zawodowe i warsztaty naukowe). Preliminuje się na rok 1908 ogółem więcej o 97.057 K na podstawie wyjaśnień, zamieszczonych w 36 szczegółowych preliminarzach, dołączonych jako alegaty do niniejszej rubryki.
4.417	4.700	950	
6.396	5.632	1.160	
		240	
11.181	12.940	1.840	
5.899	6.470	1.410	
6.137	3.800	1.188	
2.770	3.370	—	
6.336	5.860	1.490	
57.382	55.394	11.375	
201.169	234.280	83.230	

Fundusz krajowy. Rubryka XII przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	238.911	—	238.911
			52.845	240	53.085
	72	Kraj. centralny kurs koszykarski we Lwowie	17.310	—	17.310
	73	„ nauk. warsztat kołodziejski w Grybowie	20.960	600	21.560
	74	„ nauk. warsztat kołodziejski w Grzymałowie	17.354	—	17.354
	75	„ szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce Strumiłowej	26.120	—	26.120
	76	„ szkoła zawodowa kołodziejska w Tłumaczu	19.220	—	19.220
	77	„ szkoła stolarska w Stanisławowie .	26.607	4.500	31.107
	78	„ „ „ w Kalwaryi . .	28.840	950	29.790
	79	„ nauk. warsztat wyrobu zabawek w Jaworowie	47.820	10.978	58.798
	80	„ szkoła garncarska w Kołomyi . .	20.150	4.000	24.150
	81	„ kursa przemysłu keramicznego w Podgórzu	17.059	—	17.059
	82	„ nauk. warsztat szewski w Witkowie	10.232	250	10.482
	83	„ „ „ „ w Starym Sączu	16.796	—	16.796
	84	„ szkoła szewska w Dobczycach . .	9.760	—	9.760
	85	„ „ „ w Kołomyi . . .	9.120	400	9.520
	86	„ „ tkacka w Krośnie	19 870	—	19.870
	87	„ nauk. warsztat tkacki w Glinianach .	8.534	—	8.534
	88	„ „ „ „ „ Gorlicach .	4.165	—	4.165
	89	„ „ „ „ „ Kosowie .	6.300	—	6.300
	90	„ „ „ „ „ Łańcucie .	6.440	—	6.440
	91	„ „ „ „ „ Rychwałdzie	3.690	—	3.690
	92	„ szkoła sukiennicza w Rakszawie .	23.270	445	23.715
	93	„ „ koronkarska w Zakopanem .	11.590	—	11.590
	94	„ „ „ w Bobowej . .	3.490	—	3.490
	95	„ „ hafciarska w Makowie . .	6.600	—	6.600
	96	„ keramiczna stacya doświadczalna w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	14.510	—	14.510
	97	„ mechaniczna stacya doświadczalna w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	5.380	—	5.380
		Do przeniesienia . .	454.032	22.363	476.395
			238.911	—	238.911

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wydatek netto fund. kraj. na rok 1906	Wyjaśnienia
Korony			
201.169	234.280	83.230	
57.382	55.394	11.375	
14.101	16.580	11.410	
20.909	20.010	8.160 *600*	
16.504	16.634	4.954	
23.586	25.360	12.660	
18.501	19.042	8.870	
26.204	28.370	11.907 *4.500*	
41.241	26.420	19.040 *950*	
44.896	50.700	26.420 *10.978*	
19.092	23.180	12.600 *4.000*	
16.622	16.028	11.859	
11.452	9.672	5.332 *250*	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
19.168	16.296	3.296	
7.502	10.810	3.490	
9.685	8.510	3.570 *400*	
23.664	18.150	11.070	
6.025	7.874	5.694	
4.058	4.138	2.105	
5.968	6.240	4.120	
6.190	6.380	3.640	
3.367	3.680	2.690	
22.467	25.050	15.190 *445*	
10.271	11.910	6.790	
2.847	3.690	740	
6.355	6.600	2.954	
11.521	10.460	13.710	
7.055	5.140	3.380	
456.606	452.318	249.149	
201.169	234.280	83.230	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na r. 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	238.911	—	238.911
			454.032	22.363	476.395
	98	Kraj. szkoła rzemiosł w zakładzie St. hr. Skarbka w Drohowyżu;			
		a) na utrzymanie	86.280	9.400	95.680
		b) na umorzenie pożyczki zaciągnąć się mającej na budowę domów mieszkalnych dla nauczycieli i werkmistrzów szkoły, I. rata	—	2.300	2.300
		c) na budowę stajni, komórek etc. .	—	8.000	8.000
		Suma wydatków poz. 60—98 *c*)	540.312	42.063	582.375
	99	Na druki dla szkół zawodowych i wydawnictwo wzorów	3.000	—	3.000
	100	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	6.000	—	6.000
	101	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w kraj. szkołach przemysłowych i w biurze kraj. Komisyi przemysłowej . . .	4.000	—	4.000
	102	Na nowe warsztaty zawodowe powstać mające w r. 1908	6.000	—	6.000
	103	Nauczyciel wędrowny dla majsterskich kursów szewskich	2.400	—	2.400
	104	Nauczyciele wędrowni dla tkactwa, koszykarstwa i innych	4.000	—	4.000
	105	Na kursa majsterskie	18.000	—	18.000
	106	Na remuneracye i zapomogi dla funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych	4.000	—	4.000
		Razem *a*) . . .	587.712	42.063	629.775
		b) Zakłady subwencyonowane.			
	107	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli . . . 2.400 K subwencya państwowa . 2.200 „	4.600	—	4.600
	108	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Albigowej . . . . . 500 K subwencya państwowa . 400 „	900	—	900
	109	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Bilince . . . . . 600 K subwencya państwowa . 400 „	1.000	—	1.000
		Do przeniesienia . .	6.500 238.911	—	6.500 238.911

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wydatek netto fund. kraj, na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony			
201.169	234.280	83.230	
456.606	452.318	249.149	
—	33.000	24.580 *9.400*	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
—	—	*2.300*	
—	—	*8.000*	
456.606	485.318	293.429	
2.445	3.000	3.000	
2.088	6.000	6.000	
3.575	4.000	2.000	Jak na r. 1907.
1.192	6.000	6.000	
680	2.400	2.400	
1.520	4.000	4.000	
15.399	14.000	18.000	*Więcej* z powodu, iż dotychczasowy kredyt nie wystarczał na pokrycie wydatków projektowanych kursów.
—	—	4.000	Pozycya nowa — konieczna ze względu, iż dotychczas wszelkie remuneracye i zapomogi udzielane były z budżetu odnośnej szkoły, w którym nie miały pokrycia.
483.505	524.718	338.829	
4.500	4.600	2.400	
900	900	500	Jak na rok 1907.
1.000	1.000	600	
6.400	6.500	3.500	
201.169	234.280	83.230	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	238.911	—	238.911
			6.500	—	6.500
	110	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Chyszewicach . . . 500 K subwencya państwowa . 300 „	800	—	800
	111	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Milczycach . . . . 500 K subwencya państwowa . 300 „	800	—	800
	112	Subwencya dla Tow. Muzeum przemysłowego w Rzeszowie na pracownię koszykarską w Przewrotnem 600 K subwencya państwowa . 300 „	900	—	900
	113	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Rudkach . . . . . 1.200 K subwencya państwowa . 1.300 „	2.500	—	2.500
	114	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Siekierczycach . . . . . 400 K subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
	115	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Trembowli . . . . — K subwencya państwowa . — „	—	—	—
	116	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Warzycach	800	—	800
	117	Subwencya dla kraj. Związku przemysłowego na pracownię koszykarską w Wielowsi	800	—	800
	118	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Żurawnie . . . . . 600 K subwencya państwowa . 400 „	1.000	—	1.000
	119	Subwencya dla pracowni garncarskiej w Toustem . . . . . 800 K subwencya państwowa . 300 „	1.100	—	1.100
	120	Subwencya dla Towarzystwa tkackiego św. Sylwestra w Korczynie 1.100 K subwencya państwowa . 1.400 „	2.500	—	2.500
	121	Subwencya dla kraj. Związku przemysłowego na warsztat tkacki w Wilamowicach . . . . . 1.760 K subwencya państwowa . 1.200 „	2.960	—	2.960
	122	Subwencya dla produkc. warsztatu tkackiego w Budzanowie . 880 K subwencya państwowa . 400 „	1.280	—	1.280
		Do przeniesienia . .	22.740 238.911	—	22.740 238.911

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wydatki netto fund. kraj. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony			
201.169	234.280	83.230	
6.400	6.500	3.500	
800	800	500	
800	800	500	
900	900	600	Jak na rok 1907.
2.600	2.500	1.200	
800	800	400	
800	700	—	Nie preliminuje się z powodu zwinięcia szkoły.
—	800	800	
—	800	800	
1.000	1.000	600	
1.100	1.100	800	Jak na rok 1907.
2.500	2.500	1.100	
3.660	2.960	1.760	
1.280	1.280	880	
22.640	23.440	13.440	
201.169	234.280	83.230	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	238.911	—	238.911
			22.740	—	22.740
	123	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju	800	—	800
	124	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Kańczudze . . . . 1.800 K subwencya państwowa . 1.400 K	3.200	—	3.200
	125	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie . . . . 1.200 K subwencya państwowa . 500 „	1.700	—	1.700
	126	Subwencya dla szkoły koronkarskiej SS. Miłosierdzia w Przeworsku . . .	600	—	600
	127	Subwencya dla szkoły praktycznych robót kobiecych i kursa handlowe w szkole św. Scholastyki w Krakowie . . . . . 5.000 K subwencya państwowa . 2.400 „	7.400	—	7.400
	128	Subwencya dla szkoły robót utrzymywanej przez Towarzystwo „Pracy kobiet we Lwowie . . . 1.400 K subwencya państwowa . 1.600 „	3.000	—	3.000
	129	Subwencya dla szkoły robót u PP. Benedyktynek w Przemyślu 1.000 K subwencya państwowa . 700 „	1.700	—	1.700
	130	Subwencya dla Towarzystwa „Pracy Kobiet“ w Kołomyi . . . 1.600 K subwencya państwowa . 1.500 „	3.100	—	3.100
	131	Subwencya dla Stowarzyszenia „Pracy kobiet“ w Przemyślu . . 600 K subwencya państwowa . 700 „	1.300	—	1.300
	132	Subwencya dla Spółki przemysłowej robót kobiecych „Trud“ we Lwowie .	1.000	—	1.000
	133	Subwencya dla Stowarzyszenia konfekcyi damskiej im. św. Józefa we Lwowie	1.000	—	1.000
	134	Subwencya dla warsztatu kapeluszniczego w Myślenicach	1.680	2.500	4.180
	135	Subwencya dla szkoły rzemieślniczej OO. Salezyanów w Oświęcimie . . .	4.000	—	4.000
	136	Subwencya dla Towarzystwa „Powściągliwość i Praca“ w Miejscu Piastowem	3.000	—	3.000
		Do przeniesienia . .	56.220	2.500	58.720
			238.911	—	238.911

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wydatek netto fund. kraj. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony			
201.169	234.280	83.230	
22.640	23.440	13.440	
669	800	800	
2.800	3.200	1.800	
2.000	1.700	1.200	
600	600	600	
5.000	7.400	5.000	Jak na rok 1907.
1.400	3.000	1.400	
1.000	1.700	1.000	
1.600	3.100	1.600	
600	1.300	600	
1.000	1.000	1.000	
1.000	1.000	1.000	
—	1.680	1.680 *2.500*	*Więcej* z powodu wstawienia I raty od zaciągnąć się mającej pożyczki na budowę szkoły.
4.000	4.000	4.000	Jak na rok 1907.
2.000	3.000	3.000	
46.309	56.920	40.620	
201.169	234.280	83.230	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	238.911	—	238.911
			56.220	2.500	58.720
	137	Subwencya dla Muzeum przemysłowego we Lwowie:			
		a) na utrzymanie	8.000	—	8.000
		b) na umorzenie pożyczki 100.000 K na budowę	—	5.000	5.000
	138	Subwencya dla Muzeum przemysłowego w Krakowie	8.000	—	8.000
	139	Subwencya dla Towarzystwa technicznego w Krakowie na utrzymanie nieustającej Wystawy przemysłowej .	1.500	—	1.500
	140	Subwencya dla Towarzystwa pomocy przemysłowej w Rudkach na szkołę koronkarską	600	—	600
		Razem *b)* . . .	74.320	7.500	81.820
		c) C. k. szkoły państwowe subwencyonowane ze skarbu krajowego.			
	141	C. k. szkoła przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.200	—	2.200
	142	C. k. szkoła przemysłu drzewnego w Zakopanem	4.200	—	4.200
	143	C. k. Szkoła ślusarska w Świątnikach:			
		a) na utrzymanie	3.108	—	3.108
		b) na kurs majsterski	800	—	800
	144	C. k. szkoła zawodowa przemysłu żelaznego w Sułkowicach:			
		a) na utrzymanie	1.024	—	1.024
		b) na kurs majstrów	1.000	—	1.000
		Do przenienienia . . .	12.332	—	12.332
			238.911		238.911

Preliminarz na r. 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wydatki netto fund. kraj. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony			
201.169	234.280	83.230	
46.309	56.920	40.620	
8.000	8.000	8.000	Jak na rok 1907.
—	5.000	*5.000*	
6.000	8.000	8.000	
—	—	1.500	Pozycya nowa. — Uchwałą do LW. 33.735/1907 przyznano subwencyę roczną 1.500 K, jak długo Towarzystwo taką wystawę, w całym obecnie przez się zajmowanym lokalu utrzymywać będzie.
—	—	600	
60.309	77.920	63.720	
2.200	2.200	2.200	Jak na rok 1907.
5.200	3.600	4.200	*Więcej* z powodu znacznego podrożenia opału i zwiększonych kosztów utrzymania budynku.
2.672	3.108	3.108	
800	800	800	
			Jak na rok 1907.
1.818	1.024	1.024	
—	1.000	1.000	
12.690	11.732	12.332	
201.169	234.280	83.230	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.	144	Z przeniesienia . .	238.911	—	238.911
			12.332	—	12.332
		c) spłata pożyczki 8.000 K na budowę hali maszynowej:			
		α) w kapitale VII. i VIII. rata . . . . . 1.600 K			
		β) 3% odsetki . . . . 60 „	—	1.660	1.660
	145	C. k. Szkoła mechaniczno-ślusarska w Tarnopolu	7.000	—	7.000
		Razem *c*)	19.332	1.660	20.992
		Do tego suma *a*) .	587.712	42.063	629.775
		„ „ „ *b*) .	74.320	7.500	81.820
		Suma grupy B . .	681.364	51.223	732.587
		C) *Szkoły handlowe.*			
	146	Wyższa szkoła handlowa w Krakowie:			
		a) na utrzymanie	16.000	—	16.000
		b) na umorzenie pożyczki 70.000 K na budowę	—	3.500	3.500
		c) na pokrycie niedoboru funduszu emerytalnego nauczycieli	1.414	—	1.414
	147	Na założyć się mające dwuklasowe szkoły handlowe przy dwu szkołach realnych w Krakowie	5.000	—	5.000
	148	Akademia handlowa we Lwowie . . .	16.000	—	16.000
		Suma grupy C . .	38.414	3.500	41.914
		D) *Stypendya przemysłowe i handlowe.*			
	149	Na stypendya przemysłowe:			
		a) zasiłki na kształcenie nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających	4.500	—	4.500
		b) zasiłki na wykształcenie nauczycieli dla dwuklasowych szkół handlowych	2.000	—	2.000
		c) stypendya przemysłowe	35.000	—	35.000
	150	Stypendya dla młodzieży handlowej . .	6.000	—	6.000
		Suma grupy D . .	47.500	—	47.500
		Do przeniesienia .	1,006.189	54.723	1,060.912

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wydatek netto fund. kraj. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony			
201.169	234.280	83.230	
12.690	11.732	12.332	
1.756	1.708	1.660	*Mniej* na podstawie szczegółowego planu umorzenia tej pożyczki.
15.000	—	7.000	*Więcej*, z powodu zamierzonej budowy tej szkoły (LW. 53.658/07).
29.446	13.440	20.992	
483.505	524.718	338.829	
60.309	77.920	63.720	
573.260	616.078	423.541	
16.000	16.000	16.000	
—	3.500	3.500	Jak na rok 1907.
1.414	1.414	1.414	
—	—	5.000	Pozycya nowa w myśl odnośnej uchwały sejmowej.
16.000	16.000	16.000	Jak na rok 1907.
33.414	36.914	41.914	
3.600	4.000	4.500	
—	—	2.000	Pozycya nowa w myśl uchwały sejmowej z d. 13. marca 1907. (LW. 31.295/1907).
35.290	35.000	35.000	
4.580	6.000	6.000	Jak na rok 1907.
43.470	45.000	47.500	
851.313	932.272	596.185	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia . .	1,006.189	54.723	1,060.912
XII.		**II. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe i handlowe.**			
	151	Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	40.000	—	40.000
	152	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—	2.000
	153	Dotacya kraj. funduszu przemysłowego	—	150.000	150.000
	154	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie“ za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych	30.000	—	30.000
	155	Subwencya dla „Ligi pomocy przemysłowej“ we Lwowie	—	10.000	10.000
	156	Liga pomocy przemysłowej, na urządzanie ruchomych wystaw	—	6.000	6.000
	156*a*)	Na zakupno „Skorowidza przemysłowo-handlowego Król. Galicyi“ wydanego przez Ligę pomocy przemysłowej	—	—	—
	157	Na cele lustracyi Spółek przemysłowo-wytwórczych (do rozp. Wydz. kraj.)	4.800	—	4.800
	158	Zasiłki na wystawy przemysłowe . . .	—	8.000	8.000
		Suma działu II. .	76.800	174.000	250.800
		III. Komisya kraj. dla spraw przemysłowych.			
	159	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł	400	—	400
	160	Biuro Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych:			
		a) koszta podróży, dyety członków i urzędników komisyi i inne wydatki	10.000	—	10.000
		b) sekretarz:			
		α) płaca . . . . . 4.800 K			
		β) dodatek aktywalny . 1.288 „	6.088	—	6.088
		c) refent techniczny:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dodatek aktywalny . 1.104 „	4.704	—	4.704
		d) aplikant	1.400	—	1.400
		e) mundat	—	—	—
		Do przeniesienia . . .	22.592	—	22.592
			1,082.989	228.723	1,311.712

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wydatek netto fund. kraj. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony			
851.313	932.272	596.185	
18.610	40.000	40.000	
2.000	2.000	2.000	
100.000	150.000	*150.000*	
			Jak na rok 1907
30.000	30.000	30.000	
10.000	10.000	*10.000*	
6.000	6.000	*6.000*	
6.000	5.000		
4.800	4.800	4.800	Jak na rok 1907.
7.534	8.000	*8.000*	
184.944	255.800	250.800	
400	400	400	Jak na rok 1907.
	10.000	10.000	
23.622	5.640	6.088	*Więcej*, z powodu wstawienia dla sekretarza krajowej Komisyi przemysłowej dodatku aktywalnego w tej wysokości w jakiej urzędnikom krajowym tej samej rangi został już przyznany.
	4.320	4.704	*Więcej*, z powodu podwyższenia dodatku aktywalnego (LW. 54.464/1907).
	1.400 600	1.400 —	*Mniej*, wedle potrzeby.
24.022	22.360	22.592	
1,060.279	1,188.072	846.985	

Fundusz krajowy. Rubryka XII Przemysł i rękodzieła

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.	160	Z przeniesienia . .	1,082.989	228.723	1,311.712
			22.592	—	22.592
		f) referent statystyczny:			
		α) płaca . . . . . 2.800 K			
		β) dodatek aktywalny . . 600 „	3.400	—	3.400
		g) pomoc kancelaryjna w oddziale statystycznym	1.200	—	1.200
		h) ryczałt na badania, ankiety i t. p.	1.000	—	1.000
		Suma działu III. .	28.192	—	28.192
		Ogółem suma wydatków . .	1,111.181	228.723	1,339.904

Preliminarz na r. 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Wydatek netto fund. kraj. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony			
1,060.279	1,188.072	846.985	
24.022	22.360	22.592	
	3.400	3.400	Jak na rok 1907.
	1.200	1.200	
	1.000	1.000	
24.022	27.960	28.192	
1,060.279	1,216.032	875.177	Na rok 1908 preliminuje się ogółem w rubr. XII. wydatki w sumie . . . . . 1,339.904 K w porównaniu więc z budżetem roku 1907 w sumie . . . . . 1,216.032 „ preliminuje się na rok 1908 ogółem *więcej* o . . . . . 123.872 K głównie z powodu większych wydatków na szkoły zawodowe (grupa B) i szkoły przemysłowe uzupełniające (grupa A).
Od tego zwrot pożyczek na cele przemysłowe . .		2.160	Z preliminowanych wydatków na r. 1908 w sumie j. w. . . . . 1,339.904 K po strąceniu dochodów z subwencyj rządowych, czynników miejscowych i ze sprzedaży wyrobów, w sumie . . . . . 466.887 „ przypada na fundusz krajowy na r. 1908 wydatek (*netto*) . . 873.017 K w porównaniu więc z budżetem r. 1907 (*netto*) w sumie . . . 808.220 „ okazuje się *netto* wydatek Rubr. XII. funduszu krajowego na rok 1908 ogółem *większy* o . . 64.797 K a to na podstawie wyżej zamieszczonych wyjaśnień.
	Ogółem	873.017	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajny	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Dochody.			
		I. Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.			
		A) Szkoły przemysłowe i uzupełniające.			
XII.	1	W Białej	4.968	—	4.968
	2	„ Bochni	1.987	—	1.987
	3	„ Brodach	2.855	—	2.855
	4	„ Brzesku	1.681	—	1.681
	5	„ Brzeżanach	1.916	—	1.916
	6	„ Buczaczu	2.200	—	2.200
	7	„ Chrzanowie	2.002	—	2.002
	8	„ Dębicy	1.784	—	1.784
	9	„ Drohobyczu	3.759	—	3.759
	10	„ Gorlicach	2.390	—	2.390
	11	„ Jarosławiu	2.194	—	2.194
	12	„ Jaśle	2.045	—	2.045
	13	„ Kałuszu	1.589	—	1.589
	14	„ Kętach	1.714	—	1.714
	15	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego	3.529	—	3.529
	16	„ „ II. „ S. Szczepanowskiego	3.552	—	3.552
	17	„ Krakowie: na Kleparzu (im. św. Floryana)	5.992	—	5.992
	18	„ „ przy ul. Lubomirskiego im. św. Mikołaja)	3.048	—	3.048
	19	„ „ na Smoleńsku	2.601	—	2.601
	20	„ „ „ Kaźmierzu	3.332	—	3.332
	21	„ „ przy ul. Dietla (im. Ces. Franciszka Józefa)	2.846	—	2.846
	22	„ Krośnie	2.038	—	2.038
	23	We Lwowie im. św. Anny (Kordeckiego)	4.020	—	4.020
	24	„ „ „ Antoniego	3.266	—	3.266
	25	„ „ „ Sobieskiego	3.700	—	3.700
	26	„ „ „ Elżbiety	1.886	—	1.886
	27	„ „ „ Konarskiego	4.173	—	4.173
	28	„ „ „ św. Marcina	3.866	—	3.866
	29	„ „ „ Mickiewicza	2.586	—	2.586
	30	„ „ „ Piramowicza	2.586	—	2.586
	31	„ „ „ Staszica	3.933	—	3.933
	32	„ „ „ M. Bernsteina (izrael.)	3.750	—	3.750
	33	W Łańcucie	1.578	—	1.578
	34	„ Myślenicach	1.674	—	1.674
	35	„ Nowym Sączu	4.316	—	4.316
	36	„ Nowym Targu	1.771	—	4.771
	37	„ Podgórzu	3.350	—	3.350
	38	„ Przemyślu I. w śródmieściu	2.965	—	2.965
	39	„ „ II. na przedmieściu lwow.	2.118	—	2.118
	40	„ Rzeszowie	3.395	—	3.395
		Do przeniesienia	114.955	—	114.955

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Dochód netto fund. kraj. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony			
5.239	4.820	—	
2.309	2.090	—	
2.800	2.934	—	
—	1.600	—	
1.725	1.870	—	
2.260	2.200	—	
2.216	2.200	—	
—	—	—	
3.506	3.700	—	
2.566	2.450	—	
2.314	2.488	—	
1.977	2.010	—	
2.108	1.660	—	
1.377	1.766	—	
3.239	3.150	—	
3.415	3.303	—	
	5.952	—	
	3.315	—	
15.252	2.670	—	
	3.475	—	
	2.876	—	
2.062	2.046	—	
	4.007	—	
	3.110	—	
	3.700	—	
	1.912	—	
	3.235	—	
25.069	3.742	—	
	2.612	—	
	1.912	—	
	3.782	—	
3.750	3.750	—	
1.571	1.555	—	
1.736	1.720	—	
3.386	3.660	—	
1.857	1.844	—	
2.958	3.451	—	
	2.930	—	
4.486	2.120	—	
2.219	2.540	—	
101.397	110.157	—	

Poz. 1—56. Szkoły przemysłowe uzupełniające). Preliminuje się na 1908 ogółem więcej o 6.545 K na podstawie preliminarzy szczegółowych, dołączonych jako alegaty do niniejszego sprawozdania.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	114.955	—	114.955
	41	W Samborze	1.867	—	1.867
	42	„ Sanoku	2.091	—	2.091
	43	„ Stanisławowie	3.642	—	3.642
	44	„ Starym Samborze	2.794	—	1.794
	45	„ Starym Sączu	1.960	—	1.960
	46	„ Strzyżowie	1.218	—	1.218
	47	„ Stryju	2.423	—	2.423
	48	„ Tarnopolu	2.272	—	2.272
	49	„ Tarnowie	3.748	—	3.748
	50	„ Tarnobrzegu	1.862	—	1.862
	51	„ Turce (nad Stryjem)	1.938	—	1.938
	52	„ Wadowicach	2.190	—	2.190
	53	„ Wieliczce	2.015	—	2.015
	54	„ Złoczowie	2.561	—	2.561
	55	„ Żółkwi	1.890	—	1.890
	56	„ Żywcu	2.255	—	2.255
		Suma dochodów poz. 1—56 .	150.681	—	150.681
	57	Subwencya państwowa na uzupełnienie przyborów i druki	1.000	—	1.000
	58	Subwencya państwowa na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe	4.000	—	4.000
		Suma grupy A) . .	155.681	—	155.681
		B) Szkoły zawodowe, warsztaty naukowe i kursa majsterskie.			
		a) zakłady krajowe:			
	59	Krajowa szkoła koszykarska w Brzezowcu	3.400	—	3.400
	60	„ „ „ „ Brzostku .	4.200	—	4.200
	61	„ „ „ „ Dynowie .	3.500	—	3.500
	62	„ „ „ „ Dżurowie .	3.000	—	3.000
	63	„ „ „ „ Leżajsku .	4.400	—	4.400
	64	„ „ „ „ Nieznanowicach	9.400	—	9.400
	65	„ „ „ „ Niżniowie .	5.000	—	5.000
	66	„ „ „ „ Tarnobrzegu	3.900	—	3.900
	67	„ „ „ „ Wojsławiu	—	—	—
	68	„ „ „ „ Zatorze .	4.910	—	4.910
	69	Krajowy centralny kurs koszykarski we Lwowie	5.900	—	5.900
	70	Krajowy naukowy warsztat kołodziejski w Grybowie	12.800	—	12.800
	71	Kraj. naukowy warsztat kołodz. w Grzymałowie	12.400	—	12.400
		Do przeniesienia . .	72.810 155.681	—	72.810 155.681

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Dochód netto fund. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony			
101.397	110.157	—	
2.045	1.990	—	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
1.863	1.868	—	
3.966	3.544	—	
1.716	1.750	—	
2.012	2.020	—	
—	—	—	
3.204	2.590	—	
2.956	2.372	—	
3.363	3.540	—	
1.914	1.898	—	
—	1.750	—	
2.282	2 282	—	
2.103	2.075	—	
2.182	2.420	—	
1.926	1.880	—	
2.033	2.000	—	
134.962	144.136	—	
—	1.000	—	Jak na rok 1907.
—	4.000	—	
134.962	149.136	—	
2.708	3.100	—	*Poz. 59—95.* (Krajowe szkoły zawodowe i warsztaty naukowe). Preliminuje się na rok 1908 ogółem więcej o 53.130 K na podstawie szczegółowych preliminarzy, dołączonych jako alegaty do niniejszego sprawozdania.
5.004	3.400	—	
3.327	2.300	—	
2.745	3.000	—	
5.177	4.300	—	
10.211	11.100	—	
4.480	5.000	—	
5.676	2.700	—	
2.572	2.500	—	
5.160	4.660	—	
5.970	6.600	—	
14.962	12.100	—	
11.544	11.400	—	
79.536	72.160	—	
134.962	149.136	—	

Fundusz krajowy. Rubryka XII. Przemysł i rękodzieła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na r. 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia	155.681	—	155.681
			72.810	—	72.810
	72	Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	13.460	—	13.460
	73	„ szkoła zawodowa kołodziejska w Tłumaczu	10.350	—	10.350
	74	„ szkoła stolarska w Stanisławowie	14.700	—	14.700
	75	„ „ „ „ Kalwaryi	9.800	—	9.800
	76	„ naukowy warsztat wyrobu zabawek w Jaworowie	21.400	—	21.400
	77	„ szkoła garncarska w Kołomyi	7.550	—	7.550
	78	„ kursa przemysłu keramicznego w Podgórzu	5.200	—	5.200
	79	„ naukowy warsztat szewski w Witkowie	4.900	—	4.900
	80	„ naukowy warsztat szewski w Starym Sączu	13.500	—	13.500
	81	„ szkoła szewska w Dobczycach	6.270	—	6.270
	82	„ „ „ „ Kołomyi	5.550	—	5.550
	83	„ „ tkacka w Krośnie	8.800	—	8.800
	84	„ nauk. warsztat tkacki w Glinianach	2.840	—	2.840
	85	„ „ „ „ „ Gorlicach	2.060	—	2.060
	86	„ „ „ „ „ Kosowie	2.180	—	2.180
	87	„ „ „ „ „ Łańcucie	2.800	—	2.800
	88	„ „ „ „ „ Rychwałdzie	1.000	—	1.000
	89	„ szkoła sukiennicza w Rakszawie	8.080	—	8.080
	90	„ „ koronkarska w Zakopanem	4.800	—	4.800
	91	„ „ „ „ Bobowej	2.750	—	2.750
	92	„ „ hafciarska w Makowie	3.646	—	3.646
	93	„ keramiczna stacya doświadczalna we Lwowie	800	—	800
	94	„ mechaniczna stacya doświadczalna we Lwowie	2.000	—	2.000
	95	„ szkoła rzemiosł w Drohowyżu	61.700	—	61.700
		Suma dochodów poz. 59—95	288.946	—	288.946
	95 a)	Subwencya państwowa na majsterskie kursa szewskie	—	—	—
	96	Zwroty zaliczek na płace od funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych i w biurze krajowej Komisyi przemysłowej	2.000	—	2.000
		Razem *a*)	290.946	—	290.946
		Do przeniesienia	155.681	—	155.681

Preliminarz na r. 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Dochód netto fund. kraj. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony			
134.962	149.136	—	
79.536	72.160	—	
10.979	13.460	—	
11.211	10.300	—	
14.188	15.000	—	
11.701	8.700	—	
25.384	27.000	—	
8.236	8.050	—	
5.213	4.200	—	
6.173	4.900	—	
16.240	13.000	—	
4.473	7.200	—	Wyjaśnienie jak na poprzedniej stronie.
7.290	4.820	—	
11.863	8.800	—	
2.842	2.840	—	
2.307	2.060	—	
1.800	2.080	—	
2.900	2.600	—	
1.000	1.000	—	
8.111	8.050	—	
6.031	5.600	—	
2.232	2.550	—	
3.165	3.646	—	
1.692	800	—	
3.915	2.000	—	
—	5.000	—	
248.482	235.816	—	
3.440	—	—	
2.659	2.000	2.000	Jak na r. 1907.
254.581	237.816	2.000	
134.962	149.136	—	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	155.681	—	155.681
		b) Zakłady subwencyonowane (subwencye państwowe).			
	97	Dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli	2.200	—	2.200
	98	Dla szkoły koszykarskiej w Albigowej .	400	—	400
	99	„ „ „ „ Bilince . .	400	—	400
	100	„ „ „ „ Chyszewicach .	300	—	300
	101	„ „ „ „ Milczycach .	300	—	300
	102	„ Muzeum przemysłowego w Rzeszowie na pracownię koszykarską w Przewrotnem	300	—	300
	103	„ szkoły koszykarskiej w Rudkach .	1.300	—	1.300
	104	„ „ „ „ Siekierczycach .	400	—	400
	105	„ „ „ „ Trembowli .	—	—	—
	106	„ pracowni koszykarskiej w Żurawnie	400	—	400
	107	„ „ garncarskiej w Toustem .	300	—	300
	108	„ Towarzystwa tkackiego św. Sylwestra w Korczynie	1.400	—	1.400
	109	„ Krajowego związku przemysłowego na warsztat tkacki w Wilamowicach	1.200	—	1.200
	110	„ produkcyjnego warsztatu tkackiego w Budzanowie	400	—	400
	111	„ szkoły koronkarskiej w Kańczudze .	1.400	—	1.400
	112	„ „ „ „ Jaworowie .	500	—	500
	113	„ „ praktycznych robót kobiecych i kursów handlowych w szkole św. Scholastyki w Krakowie	2.400	—	2.400
	114	„ szkoły robót utrzymywanej przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie	1.600	—	1.600
	115	„ szkoły robót u PP. Benedyktynek w Przemyślu	700	—	700
	116	“ Towarz. „Pracy kobiet“ w Kołomyi	1.500	—	1.500
	117	„ „ „ „ w Przemyślu	700	—	700
		Razem *b*)	18.100	—	18.100
		Do tego suma *a*) .	290.946	—	290.946
		Suma grupy B . .	309.046	—	309.046
		Do przeniesienia . .	464.727	—	464.727

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Dochód netto fund. kraj. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony			
134.962	149.136	—	
2.100	2.200	—	
400	400	—	
400	400	—	
300	300	—	
300	300	—	Jak na rok 1907.
300	300	—	
1.400	1.300	—	
400	400	—	
800	300	—	*Mniej* z powodu zwinięcia szkoły.
400	400	—	
300	300	—	
1.400	1 400	—	
1.900	1.200	—	
400	400	—	
1.000	1.400	—	
800	500	—	Jak na rok 1907.
—	2.400	—	
—	1.600	—	
—	700	—	
—	1.500	—	
—	700	—	
12.600	18.400	—	
254.581	237.816	2.000	
267.181	256.216	2.000	
402.143	405.352	2.000	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	464.727	—	464.727
		II Zwroty pożyczek na cele przemysłowe.			
	117*a*)	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych na cele przemysłowe (Marconi)	—	—	—
	118	Przemyśl, Konwent PP. Benedyktynek zwrot pożyczki na budowę szkoły robót kobiecych w kwocie 10.000 K spłacalnej w 17 ratach od roku 1897 po 600 K rocznie (17 i ostatnia rata w r. 1913 w kwocie 400 K) XII. rata	—	600	600
	119	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki na zakupno realności dla krajowej szkoły koszykarskiej w Dżurowie w kwocie 6.000 K spłacalnej w 15 ratach od r. 1898 po 400 K rocznie, X. rata	—	400	400
	119*a*)	Kańczuga, szkoła koronkarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 600 K spłacalnej w 5 ratach od roku 1902 po 120 K rocznie .	—	—	—
	119*b*)	Stary Sącz, krajowy naukowy warsztat szewski, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 800 K spłacalnej w 10 ratach od r. 1903 po 80 K półrocznie	—	—	—
	119*c*)	Rudki, szkoła koszykarska, zwrot pożyczki na uprawę łoziny w kwocie 1.200 K spłacalnej w 3 ratach od r. 1904 po 400 K rocznie, III. i ostatnia rata , ...	—	—	—
	120	Świątniki, c. k. szkoła ślusarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 2.000 K spłacalnej w 5 ratach od r. 1906 po 400 K rocznie III. rata	—	400	400
	121	Maków, krajowa szkoła hafciarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 1.000 K spłacalnej w 5 ratach od r. 1907 po 200 K rocznie, II. rata	—	200	200
		Do przeniesienia . .	— 464.727	1.600 —	1.600 464.727

Preliminarz na rok 1908.

Wynikłość z roku 1906	Kwota uchwalona na rok 1907	Dochód netto fund. kraj. na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony			
402.143	405.352	2.000	
4.169	—	—	
600	600	*600*	Jak na rok 1907.
400	400	*400*	
120	—	—	
160	160	—	*Mniej* z powodu, iż ostatnią ratę spłacono w r 1907.
—	200	—	
400	400	*400*	
—	200	*200*	
5.849	**1.960**	**1.600**	
402.143	**405.352**	**2.000**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
XII.		Z przeniesienia . .	464.727	—	464.727
			—	1.600	1.600
	122	Jaworów, krajowy naukowy warsztat wyrobu zabawek, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 5.000 K spłacalnej w 10 ratach od roku 1907 po 500 K rocznie, I. rata	—	500	500
	123	Bobowa, kraj. szkoła koronkarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy, w kwocie 300 K spłacalnej w 5 ratach od roku 1908 po 60 K rocznie, I. rata	—	60	60
		Suma działu II. . .	—	2.160	2.160
		Ogółem suma dochodów . .	464.727	2.160	466.887

PRELIMINARZ
FUNDUSZU KRAJOWEGO
na rok 1909.

Rubryka XII.
Przemysł i rękodzieła.

Z drukarni E. Winiarza.

CZĘŚC I.

PRELIMINARZE

poszczególnych zakładów.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

1. **Biała.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	900	—	900
		b) nauka	5.336	—	5.336
	2	Przybory szkolne	580	—	580
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	200	—	200
	—	Częściowy zwrot zaliczki z r. 1900	—	—	—
		Razem	7.216	—	7.216
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	800	—	800
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) z Izby handlowo-przemysł. w Krakowie	800	—	800
		d) z Kasy oszczędności w Białej od cechu sukienniczego	400	—	400
		e) wkładki uczniów na przybory	300	—	300
		f) od miejsc. Związku przemysł.	60	—	60
		g) od c. k. Rządu	2.223	—	2.223
		Suma dochodów	4.983	—	4.983
		w porównaniu z wydatkami			7.216
		okazuje się niedobór			2.233

2. **Bochnia.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	1.875	—	1.875
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Środki naukowe	240	—	240
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem	3.015	—	3.015
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	1.007	—	1.007
	—	Odsetki z lokacyi	—	—	—
		Suma dochodów	2.007	—	2.007
		w porównaniu z wydatkami			3.015
		okazuje się niedobór			1.008

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
900	900	Z tego przypada 300 K za kierownictwo kursu handlowego.
5.039	5.296	*Więcej* z powodu zaprowadzenia wspólnych egzort dla wszystkich kursów.
	580	
731	200	
235	200	
33	—	
6.938	7.176	
800	800	
400	400	
800	800	
400	400	
357	300	
60	60	
2.060	2.208	
4.877	4.968	
6.938	7.176	
2.061	2.208	

Preliminarz na rok 1909.

400	400	
1.934	1.875	
	400	
602	200	Wedle potrzeby.
58	100	
2.994	2.975	
1.000	1.000	
1.090	987	
9	—	
2.099	1.987	
2.994	2.975	
895	988	

3. **Brody.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.423	—	2.423
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	437	—	437
	3	Wydatki administracyjne	140	—	140
		Suma wydatków .	3.400	—	3.400
		Zwrot nadwyżki funduszowi krajowemu . .	—	—	—
		Razem .	3.400	—	3.400
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od Izby handl. przemysł.	1.000	—	1.000
		d) od c. k. Rządu	800	—	800
	—	Inne dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	2.600	—	2.600
		w porównaniu z wydatkami .			3.400
		okazuje się niedobór .			800

4. **Brzesko.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	1.927	—	1.927
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	300	—	300
	3	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.727	—	2.727
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	30	—	30
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od J. W. Jana Götza Okocimskiego . .	200	—	200
		d) od Stow. rękodzielników kat. . . .	50	—	50
		e) od Stow. przemysłu handlowego i gosp. szynk.	20	—	20
		f) od Izby handlowo-przemysł. . . .	200	—	200
		g) od c. k. Rządu	963	—	963
		Suma dochodów .	1.763	—	1.763
		w porównaniu z wydatkami .			2.727
		okazuje się niedobór .			964

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	
2.041	2.890	*Mniej* z powodu zmniejszenia kredytu na zaprowadzenie oddziału handlowego.
297	500	Wedle potrzeby.
95	120	
2.833	3.910	
453	—	
3.286	3.910	
950	600	
200	200	
1.000	1.000	
1.134	1.055	
2	—	
3.286	2.855	
3.286	3.910	
—	1.055	

Preliminarz na rok 1909.

400	400	
1.646	1.863	*Więcej* z powodu zaprowadzenia jednogodz. nauki religii w każdej klasie.
428	200	Wedle potrzeby.
82	100	
2.556	2.563	
30	30	W myśl uchwały Rady gm. z dnia 17. sierpnia 1905 na 6 lat (LW.108.139/05).
300	300	W myśl uchwały Rady pow. z dnia 27. lutego 1905 (LW. 97.962/05).
200	200	
—	50	W myśl uchwały z dnia 13. sierpnia 1905 na 6 lat (LW. 108.139/05).
20	20	
400	200	
800	881	
1.750	1.681	
2.556	2.563	
806	882	

5. **Brzeżany.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo			
		α) płaca . . . . 400 K			
		β) dodatek osobisty . 100 „	500	—	500
		b) nauka	2.152	—	2.152
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	350	—	350
	3	Wydatki administracyjne	130	—	130
		Razem .	3.132	—	3.132
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od c. k. Rządu	1.216	—	1.216
		Suma dochodów .	1.916	—	1.916
		w porównaniu z wydatkami .			3.132
		okazuje się niedobór .			1.216

6. **Buczacz** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	450	—	450
		b) nauka	2.152	—	2.152
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	300	—	300
	4	Wydatki administracyjne	198	—	198
		Razem .	3.300	—	3.300
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Stowarzyszenia rzemieślniczego . .	100	—	100
		d) od Izby handlowo-przemysłowej . .	200	—	200
		e) od c. k. Rządu	1.100	—	1.100
		Suma dochodów .	2.200	—	2.200
		w porównaniu z wydatkami .			3.300
		okazuje się niedobór .			1.100

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
500	500	Wynagrodzenie 0 K ad personam dla kierownika M. Baczyńskiego.
1.800	2.152	
374	350	
130	130	
2.804	3.132	
400	400	
300	300	
1.200	1.216	
1.900	1.916	
2.804	3.132	
904	1.216	

Preliminarz na rok 1909.

350	450	
2.142	2.152	
275	200	
171	300	
118	198	
3.056	3.300	
400	400	Gmina uchwałą z dnia 30. listopada 1895 r. zobowiązała się dawać 400 K rocznie (LW. 3.484 1896).
400	400	Rada powiatowa uchwałę z dnia 29. lutego 1896 r. zobowiązała się dawać 400 K rocznie (LW. 8.896/1896).
168	100	Stowarzyszenie rękodzielników aktem fundacyjnym z dnia 3. grudnia
200	200	1895 zobowiązało się dawać 100 K rocznie (LW. 3.484/1896).
1.100	1.100	
2.268	2.200	
3.056	3.300	
788	1.100	Jak na rok 1908.

7. **Chrzanów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.632	—	2.632
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	400	—	400
	3	Wydatki administracyjne	200	—	200
		Razem .	3.632	—	3.632
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Izby handlowo-przemysłowej . .	200	—	200
		d) od Towarzystwa zaliczkowego . . .	100	—	100
		e) od c. k. Rządu	1.266	—	1.266
		Suma dochodów .	2.366	—	2.366
		w porównaniu z wydatkami .			3.632
		okazuje się niedobór .			1.266

8. **Dębica.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.991	—	1.991
	2	Przybory szkolne	100	—	100
	3	Środki naukowe	134	—	134
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.625	—	2.625
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	650	—	650
		b) od c. k. Rządu	987	—	987
		Suma dochodów .	1.637	—	1.637
		w porównaniu z wydatkami .			2.625
		okazuje się niedobór .			988

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	
2.442	2.004	*Więcej* z powodu zaprowadzenia drugiego oddziału klasy I.
440	300	*Więcej* wedle potrzeby.
101	200	
3.383	2.904	-
400	400	Gmina uchwałą z dnia 4. października 1899 r. L. 5.868 zobowiązała się dawać roczną subwencyę w kwocie 400 K i dostarczać lokalu, opału i oświetlenia (LW. 47.126/1900).
400	400	Rada powiatowa w Chrzanowie uchwałą z dnia 31. stycznia 1901 r. zobowiązbla się płacić roczną subwencyę 400 K.
200	200	
100	100	
1.100	902	
2.200	2.002	
3.383	2.904	
1.183	902	

Preliminarz na rok 1909.

275	300	
1.292	2.055	*Mniej* z powodu zmniejszenia godzin nauki w II. klasie.
383	100	
	134	
26	330	Wedle potrzeby.
1.976	2.919	
800	650	Gmina m. Dębicy zobowiązała się dawać roczną subwencyę w kwocie 650 K. i dostarczyć lokalu, tudzież opału, oświetlenia i usługi (LW. 106.050/06).
900	1.134	
1.700	1.784	
1.976	2.919	
276	1.135	

9. **Drohobycz.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	4.820	—	4.820
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	500	—	500
	3	Przybory (rysunki i specyalne modele) dla kursu rysunkowego	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	120	—	120
	5	Kurs rysunkowy	—	620	620
		Razem .	6.090	620	6.710
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	700	—	700
		b) od Rady powiatowej	550	—	550
		c) od Kasy Oszczędności	200	—	200
		d) od Towarzystwa zaliczkowego . . .	20	—	20
		e) od III. Grupy przemysłowców . . .	—	—	—
		f) od c. k. Rządu	2.620	—	2.620
	—	Od Towarzystwa kredytowego	—	—	—
		Suma dochodów .	4.090	—	4.090
		w porównaniu z wydatkami .			6 710
		okazuje się niedobór .			2.620

10. **Gorlice.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	2.440	—	2.440
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	570	—	570
	3	Wydatki administracyjne	70	—	70
	—	Opał i oświetlenie	—	—	—
	—	Inne wydatki	—	—	—
		Razem .	3.580	—	3.580
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Towarzystwa zaliczkowego . . .	300	—	300
		d) od Izby handlowo-przemysł. w Krakowie	300	—	300
		e) od c. k. Rządu	1.190	—	1.190
	—	Inne dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	2.390	—	2.390
		w porównaniu z wydatkami .			3.580
		okazuje się niedobór .			1.190

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
500	500	
4.047	4.779	*Więcej* z powodu otwarcia oddziału równorzędnego klasy II.
	500	
389		
	150	
96	120	
—	—	*Więcej* w nadzwyczajnych z powodu zamierzonego otwarcia kursu rysunkowego dla absolwentów.
5.032	6.049	
800	700	
550	550	Rada powiatowa w Drohobyczu uchwałą z dnia 29. grudnia 1905 podwyższyła subwencyę z dotychczasowych 300 K na 550 K.
200	100	Z powodu podwyższenia subwencyi przez Kasę Oszczędności na 200 K.
70	20	
50	100	III. Grupa przemysłowców odmówiła subwencyonowania powyższej szkoły.
2.230	2.289	
50	—	
3.950	3.759	
5.032	6.049	
1.082	2.290	

Preliminarz na rok 1909.

500	500	
2.520	2.440	
373	530	Wedle potrzeby.
131	110	
200	—	
6	—	
3.730	3.580	
200	200	Od roku 1900 gmina obniżyła subwencyę z 400 K na 200 K, natomiast jednak corocznie czyni starania u Izby handlowej o subwencyę w kwocie 300 K (LW. 4.634/1901).
400	400	
300	300	
300	300	
1.250	1.190	
8	—	
2.458	2.390	
3.730	3.580	
1 272	1.190	

11. **Jarosław.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	2.158	—	2.158
	2	Przybory szkolne	350	—	350
	3	Środki naukowe	250	—	250
	4	Wydatki administracyjne	170	—	170
		Razem .	3.428	—	3.428
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	500	—	500
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od c. k. Rządu	1.264	—	1.264
		Suma dochodów .	2.164	—	2.164
		w porównaniu z wydatkami .			3.428
		okazuje się niedobór .			1.264

12. **Jasło.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.401	—	2.401
	2	Środki naukowe	450	—	450
	3	Wydatki administracyjne	200	—	200
		Razem .	3.451	—	3.451
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	240	—	240
		c) od Izby handl. przemysł. w Krakowie .	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	1.305	—	1.305
	—	Inne jednorazowe subwencye	—	—	—
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	2.145	—	2.145
		w porównaniu z wydatkami .			3.451
		okazuje się niedobór .			1.306

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
500	500	
2.034	2.158	
356	350	
115	250	
93	170	
3.098	3.428	
500	560	*Mniej* z powodu niepreliminowania przez gminę subwencyi na kurs handlowy.
400	400	
1.400	1.234	
2.300	2.194	
3.098	3.428	
798	1.234	

Preliminarz na rok 1909.

400	400	
2.415	2.401	
521	300	Wedle potrzeby.
194	150	
3.530	3.251	
400	400	Gmina zobowiązała się dostarczać szkole lokalu, opału, oświetlenia usługi i subwencyę 400 K (LW. 5.147 i 25.494/1891).
240	240	
200	200	
1.220	1.205	
155	—	
2	—	
2.217	2.045	
3.530	3.251	
1.313	1.206	

13. **Kałusz.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	2.152	—	2.152
	2	Przybory szkolne	150	—	150
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	2.832	—	2.832
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.216	—	1.216
		Suma dochodów .	1.616	—	1.616
		w porównaniu z wydatkami .			2.832
		okazuje się niedobór .			1.216

14. **Kęty.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	1.863	—	1.863
	2	Środki naukowe	300	—	300
	3	Wydatki administracyjne	50	—	50
		Razem .	2.613	—	2.613
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	871	—	871
		b) od c. k. Rządu	871	—	871
	—	Od Rady powiatowej	—	—	—
		Suma dochodów .	1.742	—	1.742
		w porównaniu z wydatkami .			2.613
		okazuje się niedobór .			871

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
383	300	
1.932	2.098	*Więcej* wedle potrzeby, obliczonej na podstawie ilości godzin.
256	150	
	150	
1	80	
2.572	2.778	
200	200	Gmina zobowiązała się dać dla szkoły lokal, opał, oświetlenie, usługę i 200 K (LW. 19.051/1893).
200	200	Rada powiatowa zobowiązała się dawać 200 K rocznie (LW. 19.051/1893).
1.000	1.189	
1.400	1.589	
2.572	2.778	
1.172	1.189	

Preliminarz na rok 1909.

400	400	
1.801	1.863	
281	260	*Więcej* wedle potrzeby.
	50	
2.482	2.573	
516	857	Gmina zobowiązała się dać szkole opał, oświetlenie, usługę i przyczyniać się subwencyą w wysokości jednej trzeciej części kosztów utrzymania szkoły po potrąceniu subwencyi, która wpływa od Rady pawiatowej w Białej w kwocie 300 K (LW. 72.486 i 75.316/1904).
1.000	857	
300	—	
1.816	1.714	
2.482	2.573	
666	859	

15. **Kołomyja.** I. Szkoła przem. uzupełn. im. Sobieskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	3.284	—	3.284
	2	Przybory szkolne	450	—	450
	3	Środki naukowe	400	—	400
	4	Wydatki administracyjne	300	—	300
		Razem .	5.034	—	5.034
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	898	—	898
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) z funduszu rzemieślniczego odsetki od kapitału 12.000 K	480	—	480
		d) od c. k. Rządu	1.678	—	1.678
		Suma dochodów .	3.356	—	3.356
		w porównaniu z wydatkami .			5.034
		okazuje się niedobór .			1.678

16. **Kołomyja.** II. Szkoła przem. uzupełn. im. St. Szczepanowskiego.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	3.600	—	3.600
	2	Środki naukowe	700	—	700
	3	Wydatki administracyjne	300	—	300
		Razem .	5.200	—	5.200
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.633	—	1.633
		b) od Rady powiatowej	100	—	100
		c) od c. k. Rządu	1.733	—	1.733
		Suma dochodów .	3.466	—	3.466
		w porównaniu z wydatkami .			5.200
		okazuje się niedobór .			1.734

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	600	
—	3.392	*Mniej* wedle potrzeby, obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	450	
—	350	Wedle potrzeby.
—	262	
—	5.054	Wynikłość tej szkoły z roku 1907, mieści się w sumie wynikłości szkół przemysłowych uzupeł. w Kołomyi, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	1.524	W myśl uchwały Rady miasta z dnia 31. stycznia 1888 L. 404 gmina pokrywa niedobór, tudzież dostarcza lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
—	—	
—	480	
—	1.525	
—	3.529	
—	5.054	
—	1.525	

Preliminarz na rok 1909.

—	600	
—	3.598	
—	780	*Mniej* wedle potrzeby.
—	300	
—	5.278	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości szkół przemysłowych uzup. w Kołomyi, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek a ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	1.726	Rada gminna aktem notar. z dnia 17. września 1902 r. zobowiązała się dać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i subwencyę w wysokości $^1/_3$ części kosztów, jednak nie wyżej jak 1.500 K (LW. 51.886/1902).
—	100	
—	1.726	Rada powiatowa aktem notar. z dnia 4. lipca 1902 r. LR. 8.053 zobowiązała się płacić po 100 K rocznie począwszy od r. 1902 przez cały czas istnienia tej skoły (LW. 51.886/1902).
—	3.552	
—	5.278	
—	1.726	

17. **Kraków.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kleparzu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kiewnictwo:			
		α) płaca . . . . 480 K			
		β) dodatek osobisty . . 200 „	680	—	680
		b) nauka	6.725	—	6.725
	2	Przybory szkolne	240	—	240
	3	Środki naukowe	500	—	500
	4	Wydatki administracyjne	550	—	550
	5	Kurs rysunków zawodowych	—	320	320
		Razem .	8.695	320	9.015
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	3.005	—	3.005
		b) od c. k. Rządu	3.005	—	3.005
		Suma dochodów .	6.010	—	6.010
		w porównaniu z wydatkami .			9.015
		okazuje się niedobór .			3.005

18. **Kraków.** Szkoła przem. uzupełniająca przy ul. Lubomirskiego.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca . . . . 480 K			
		β) dodatek osobisty . . 50 „	530	—	530
		b) nauka	3.575	—	3.575
	2	Przybory szkolne	120	—	120
	3	Środki naukowe	250	—	250
	4	Wydatki administracyjne	180	—	180
	5	Pięciomiesięczny kurs dla absolwentów . . .	—	390	390
		Razem .	4.655	390	5.045
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.681	—	1.681
		b) od c. k. Rządu	1.681	—	1.681
		Suma dochodów .	3.362	—	3.362
		w porównaniu z wydatkami .			5.045
		okazuje się niedobór .			1.683

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	680	
—	7.020	*Mniej* wedle potrzeby.
—	240	
—	500	
—	550	W nadzwyczajnych więcej z powodu zamierzonego otwarcia kursu rysunkowego.
—	—	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest do rubryki XII.
—	8.990	
—	2.996	Dotowanie pięciu szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, postawiono na równi z przeważną częścią szkół przemysłowych w kraju, tj. że gmina, rząd i kraj, poza drobnymi datkami z funduszu Dietla, przyczyniać się mają do kosztów utrzymania jedną trzecią częścią ogólnych wydatków, a gmina ponadto obowiązaną jest dostarczać bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
—	2.996	
—	5.992	
—	8.990	
—	2.998	

Preliminarz na rok 1909.

—	530	
—	3.520	*Więcej* głównie z powodu otwarcia oddziału równorzędnego klasy I.
—	96	Wedle potrzeby.
—	200	
—	226	
—	—	W nadzwyczajnych więcej z powodu zamierzonego otwarcia pięciomiesięcznego kursu rysunkowego dla absolwentów.
—	4.572	Wynikłość tej szkoły z r. 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubr. XII.
—	1.524	
—	1.524	
—	3.048	
—	4.572	
—	1.524	

19. **Kraków.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Smoleńsku.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	2.880	—	2.880
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	280	—	280
	3	Wydatki administracyjne	242	—	242
		Razem .	3.882	—	3.882
		DOCHODY.			
	1	Subwencye.			
		a) od gminy	1.294	—	1.294
		b) od c. k. Rządu	1.294	—	1.294
		Suma dochodów .	2.588	—	2.588
		w porównaniu z wydatkami .			3.882
		okazuje się niedobór .			1.294

20. **Kraków.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kaźmierzu.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca . . . . 480 K			
		β) dodatek osobisty . . 50 „	530	—	530
		b) nauka	4.000	—	4.000
	2	Przybory szkolne	140	—	140
	3	Środki naukowe	300	—	300
	4	Wydatki administracyjne	360	—	360
		Razem .	5.330	—	5.330
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.776	—	1.776
		b) od c. k. Rządu	1.776	—	1.776
		Suma dochodów .	3.552	—	3.552
		w porównaniu z wydatkami .			5.330
		okazuje się niedobór .			1.778

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	
—	2.900	*Mniej* z powodu zaprowadzenia wspólnych egzort dla wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających.
—	296	Wedle potrzeby.
—	226	
—	3.902	Wynikłość tej szkoły z r. 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.301	
—	1.300	
—	2.601	
—	3.902	
—	1.301	

Preliminarz na rok 1909.

—	530	
—	3.750	*Więcej* z powodu zaprowadzenia dwóch oddziałów równorzędnych.
—	120	Wedle potrzeby.
—	250	
—	350	Wynikłość tej szkoły z r. 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	5.000	
—	1.666	
—	1.666	
—	3.332	
—	5.000	
—	1.668	

21. **Kraków.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca przy ul. Dietla.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo:			
		α) płaca . . . . . 480 K			
		β) dodatek osobisty . . 50 „	530	—	530
		b) nauka	3.200	—	3.200
	2	Przybory szkolne	96	—	96
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	224	—	224
	5	Kurs rysunkowy	—	550	550
		Razem .	4.250	550	4.800
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.600	—	1.600
		b) od c. k. Rządu	1.600	—	1.600
		Suma dochodów .	3.200	—	3.200
		w porównaniu z wydatkami .			4.800
		okazuje się niedobór .			1.600

22. **Krosno.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.251	—	2.251
	2	Przybory szkolne	100	—	100
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	260	—	260
		Razem .	3.211	—	3.211
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	500	—	500
		b) od c. k. Rządu	—	—	1.355
		c) gremium właścicieli drukarń	1.355	—	—
		Suma dochodów .	1.855	—	1.855
		w porównaniu z wydatkami .			3.211
		okazuje się niedobór .			1.356

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	530	
—	3.220	
—	96	*Mniej* z powodu zaprowadzenia wspólnych egzort dla wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie.
—	200	
—	224	
—	—	
—	4.270	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających w Krakowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.423	
—	1.423	
—	2.846	
—	4.270	
—	1.424	

Preliminarz na rok 1909.

400	400	
2.404	2.247	*Więcej* z powodu podwyższenia należytości za egzorty.
351	100	Wedle potrzeby.
	350	
81	280	
3.236	3.377	
500	500	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, oświetlenie, usługę i 500 K. subwencyi (LW. 57.555/1892).
200	200	Rada powiatowa odmówiła subwencyonowania.
1.346	1.338	
2.046	2.038	
3.236	3.377	
1.190	1.339	

23. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. ks. Kordeckiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	4.425	—	4.425
	2	Przybory szkolne	800	—	800
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Potrzeby administracyjne	100	—	100
		Razem .	6.125	—	6.125
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	2.041	—	2.041
		b) od c. k. Rządu	2.042	—	2.042
		Suma dochodów .	4.083	—	4.083
		w porównaniu z wydatkami .			6.125
		okazuje się niedobór .			2.042

24. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Antoniego.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	4.345	—	4.345
	2	Przybory szkolne	800	—	800
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	5.925	—	5.925
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.975	—	1.975
		b) od Rady powiatowej	1.975	—	1.975
		Suma dochodów .	3.950	—	3.950
		w porównaniu z wydatkami .			5.925
		okazuje się niedobór .			1.975

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	*Więcej* z powodu większej ilości klas.
—	4.500	*Mniej* wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	800	
—	150	*Więcej* wedle potrzeby.
—	100	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	6.030	
—	2.010	Dotowanie dziewięciu szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie postawiono na równi z przeważną częścią szkół przemysłowych w kraju, tj. że gmina, kraj i państwo przyczyniać się mają w jednej trzeciej części ogólnych kosztów, a gmina nadto obowiązaną jest dostarczać bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
—	2.010	
—	4.020	
—	6.030	
—	2.010	

Preliminarz na rok 1909.

—	480	
—	3.540	*Więcej* z powodu utworzenia oddziału równorzędnego klasy II.
—	600	Wedle potrzeby.
—	200	
—	80	Stosownie do potrzeby.
—	4.900	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.633	
—	1.633	
—	3.266	
—	4.900	
—	1.634	

25. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. króla Sobieskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	3.360	—	3.360
	2	Przybory szkolne	650	—	650
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	4.720	—	4.720
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.573	—	1.573
		b) od c. k. Rządu	1.573	—	1.573
		Suma dochodów .	3.146	—	3.146
		w porównaniu z wydatkami .			4.720
		okazuje się niedobór .			1.574

26. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Elżbiety.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo 480 i dodatek osobisty 120 K	600	—	600
		b) nauka	1.865	—	1.865
	2	Przybory szkolne	350	—	350
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	40	—	40
		Razem .	3.005	—	3.005
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.001	—	1.001
		b) od c. k. Rządu	1.002	—	1.002
		Suma dochodów .	2.003	—	2.003
		w porównaniu z wydatkami .			3.005
		okazuje się niedobór			1.002

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	
—	4.190	Wedle potrzeby, obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	700	Wedle potrzeby.
—	100	
—	80	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	5.550	
—	1.850	
—	1.850	
—	3.700	
—	5.550	
—	1.850	

Preliminarz na rok 1909.

—	480	*Więcej* z powodu przyznania dodatku osobistego w kwocie 120 K.
—	1.860	Stosownie do potrzeby.
—	300	Wedle potrzeby.
—	150	
—	40	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	2.830	
—	943	
—	943	
—	1.886	
—	2.830	
—	944	

27. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Konarskiego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	3.705	—	3.705
	2	Przybory szkolne	650	—	650
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
	5	Kurs rysunkowy	—	550	550
		Razem .	5.065	550	5.615
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.871	—	1.871
		b) od c. k. Rządu	1.871	—	1.871
		Suma dochodów .	3.742	—	3.742
		w porównaniu z wydatkami .			5.615
		okazuje się niedobór .			1.873

28. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Marcina.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	4.425	—	4.425
	2	Przybory szkolne	800	—	800
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	6.005	—	6.005
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	2.001	—	2.001
		b) od c. k. Rządu	2.001	—	2.001
		Suma dochodów .	4.002	—	4.002
		W porównaniu z wydatkami .			6.005
		okazuje się niedobór .			2.003

Preliminarz na rok 1909

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	
—	4.700	*Mniej* z powodu oddzielenia kredytu na kurs rysunkowy i wstawienia go jako nadzwyczajny.
—	700	Wedle potrzeby.
—	300	
—	80	
—	—	*Więcej* z powodu wstawienia kredytu na kurs rysunkowy jako nadzwycz.
—	6.260	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	2 087	
—	2.086	
—	4.173	
—	6.260	
—	2.087	

Preliminarz na rok 1909.

—	480	
—	4.240	*Więcej* wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	800	
—	200	
—	80	Stosownie do potrzeby.
—	5.800	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.933	
—	1.933	
—	3.866	
—	5.800	
—	1.934	

29. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. A. Mickiewicza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	2.585	—	2.585
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	60	—	60
		Razem .	3.725	—	3.725
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.241	—	1.241
		b) od c. k. Rządu	1.242	—	1.242
		Suma dochodów .	2.483	—	2.483
		w porównaniu z wydatkami .			3.725
		okazuje się niedobór .			1.242

30. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Piramowicza.

		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	3.705	—	3.705
	2	Przybory szkolne	650	—	650
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	5.065	—	5.065
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.688	—	1.688
		b) od c. k. Rządu	1.688	—	1.688
		Suma dochodów .	3.376	—	3.376
		w porównaniu z wydatkami .			5.065
		okazuje się niedobór .			1.689

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	
—	2 740	*Mnicj* wedle potrzeby, obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	400	Wedle potrzeby.
—	200	
—	60	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	3.880	
—	1.293	
—	1.293	
—	2.586	
—	3.880	
—	1.294	

Preliminarz na rok 1909.

—	480	
—	2.740	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
—	400	Stosownie do potrzeby.
—	200	
—	60	
—	3.880	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydzial szkolny składa jeden osobny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.293	
—	1.293	
—	2.586	
—	3.880	
—	1.294	

31. **Lwów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Staszica.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	4.841	—	4.841
	2	Przybory szkolne	800	—	800
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem	6.541	—	6.541
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) gminy	2.180	—	2.180
		b) od c. k. Rządu	2.180	—	2.180
		c) gremium właścicieli drukarń	—	—	—
		Suma dochodów	4.360	—	4.360
		w porównaniu z wydatkami			6.541
		okazuje się niedobór			2.181

32. **Lwów.** Izraelicka szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Bernsteina.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	2.400	—	2.400
	2	Przybory szkolne i środki naukowe	500	—	500
	3	Wydatki administracyjne	150	—	150
	4	Lokal, opał i oświetlenie	900	—	900
	5	Usługa	150	—	150
		Razem	4.700	—	4.700
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) z fundacyi Marka Bernsteina	2.600	—	2.600
		b) od zboru izraelickiego	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	950	—	950
		Suma dochodów	3.750	—	3.750
		w porównaniu z wydatkami			4.700
		okazuje się niedobór			950

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	*Więcej* z powodu większej ilości klas.
—	4.220	*Więcej* z powodu utworzenia dwóch oddziałów równorzędnych w klasie I. i II.
—	800	
—	100	Wedle potrzeby.
—	100	
—	5.700	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających we Lwowie, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	1.767	
—	1.766	
—	400	Gremium właścicieli drukarń odmówiło subwencyi.
—	3.933	
—	5.700	
—	1.767	

Preliminarz na rok 1909.

	600	
	2.400	
4.536	500	
	150	
	900	
	150	
4.536	4.700	
	2.600	
3.936	200	
	950	
3.936	3.750	
4.536	4.700	
600	950	

33. **Łańcut.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.927	—	1.927
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	200	—	200
	3	Wydatki administracyjne	190	—	190
		Razem .	2.617	—	2.617
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	240	—	240
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od c. k. Rządu	1.038	—	1.038
		Suma dochodów .	1.578	—	1.578
		w porównaniu z wydatkami .			2.617
		okazuje się niedobór .			1.039

34. **Myślenice.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	1.799	—	1.799
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	200	—	200
	3	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem .	2.549	—	2.549
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od c. k. Rządu	874	—	874
		Suma dochodów .	1.674	—	1.674
		w porównaniu z wydatkami .			2.549
		okazuje się niedobór .			875

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
300	300	
1.950	1.927	
193	200	
82	190	
2.525	2.617	
240	240	Gmina zobowiązała się dawać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 240 koron subwencyi (LW. 31.162 i 55.074/1894).
300	300	Rada powiatowa zobowiązała się dawać 300 koron subwencyi (LW. 71.162/1895).
1.015	1.038	
1.555	1.578	
2.525	2.617	
970	1.039	

Preliminarz na rok 1909.

400	400	
1.908	1.799	
234	250 100	Wedle potrzeby.
2.542	2.549	
400	400	Gmina zobowiązała się dawać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 400 koron subwencyi (LW. 47.647/1897).
400	400	Rada powiatowa zobowiązała się dawać 400 K subwencyi (LW. 47.647
1.000	874	i 52.227/1897.
1.800	1.674	
2.542	2.549	
742	875	

35. **Nowy Sącz.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	4.413	—	4.413
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	300	—	300
	4	Wydatki administracyjne	200	—	200
	5	Kurs rysunkowy	—	550	550
		Razem .	6.013	550	6.563
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Rady powiatowej	800	—	800
		c) od Kasy Oszczędności	200	—	200
		d) od Dyrekcyi c. k. kolei pastw. . . .	200	—	200
		e) od Izby przemysłowo-handl. w Krakowie .	200	—	200
		f) od c. k. Rządu	2.281	—	2.281
		Suma dochodów .	4.281	—	4.281
		w porównaniu z wydatkami .			6.563
		okazuje się niedobór .			2.282

36. **Nowy Targ.** Szkoła przemysłowa u upełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	1.878	—	1.878
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	300	—	300
	3	Wydatki administracyjne	120	—	120
		Razem .	2.698	—	2.698
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Stow. rękodz. i przem.	100	—	100
		d) od Tow. zaliczkowego	144	—	144
		e) od c. k. Rządu	927	—	927
		Suma dochodów .	1.771	—	1.771
		W porównaniu z wydatkami .			2.698
		okazuje się niedobór .			927

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
600	600	
4.076	5.033	*Mniej* z powodu oddzielenia kredytu na kurs rysunkowy jako nadzwyczajnego.
} 694	500	
	300	
206	200	
—	—	*Więcej* w nadzwyczajnych z powodu jw.
5.576	6.633	
600	600	
800	800	
—	200	
160	200	
200	200	
2.130	2.316	
3.890	4.316	
5.576	6.633	
1.686	2.317	

Preliminarz na rok 1909.

400	400	
1.774	1.878	
215	300	
136	120	
2.525	2.698	
200	200	Gmina zobowiązała się dawać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 200 K subwencyi (LW. 23.775/1892).
400	400	
100	100	
144	144	
1.000	927	
1.844	1.771	
2.525	2.698	
681	927	

37. **Podgórze.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	4.060	—	4.060
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	450	—	450
	3	Wydatki administracyjne	150	—	150
	4	Kurs rysunkowy	—	550	550
		Razem .	5.060	550	5.610
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	1.895	—	1.895
		b) od Rady powiatowej w Wieliczce . .	100	—	100
		c) od Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	1.707	—	1.707
		Suma dochodów .	3.902	—	3.902
		w porównaniu z wydatkemi .			5.610
		okazuje się niedobór .			1.708

38. **Przemyśl.** I. Szkoła przemysłowa uzupełniająca w śródmieściu.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierowuictwo	480	—	480
		b) nauka	3.529	—	3.529
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
	5	Kurs rysunkowy	—	240	240
		Razem .	4.689	240	4.929
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	780	—	780
		b) od rady powiatowej	600	—	600
		c) od c. k. Rządu	1.724	—	1.724
	2	Gremium kupców na kurs handlowy . . .	100	—	100
		Suma dochodów .	3.204	—	3.204
		W porównaniu z wydatkami .			4.929
		okazuje się niedobór .			1.725

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	
3.665	3.850	*Więcej* z powodu zaprowadzenia drugiego oddziału klasy drugiej.
857	450	
225	150	
—	—	*Więcej* z powodu zapreliminowania kredytu na kurs rysunkowy jako nadzwyczajnego.
5.147	4.850	
1.604	1.500	Gmina zobowiązała się przyczyniać subwencyą w jednej trzeciej części ogólnych kosztów utrzymania szkoły, tudzież dostarczać lokalu, opału, oświetlenia, usługi (LW. 25.305/1891).
150	50	Rada powiatowa podwyższyła subwencyę na 100 K.
300	300	Izba handlowo-przemysłowa obniżyła subwencyę na 200 K.
1.770	1.500	
3.824	3.350	
5.147	4.850	
1.323	1.500	

Preliminarz na rok 1909.

—	480	
—	3.570	*Mniej* głównie z powodu oddzielenia kredytu na kurs rysunkowy jako nadzwyczajnego.
—	500	
—	100	
—	80	
—	—	W nadzwyczajnych więcej z powodu jw.
—	4.730	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości obydwóch szkół przemysłowych uzupełniających w Przemyślu, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	600	Gmina podwyższyła subwencyę na 780 K.
—	600	Rada powiatowa obowiązała się dawać subwencyę 600 K (LW. 11.373/1888).
—	1.765	
—	—	Gremium kupców uchwaliło subwencyę 100 K.
—	2.965	
—	4.730	
—	1.765	

39. **Przemyśl.** II. Szkoła przem. uzupełn. na przedmieściu lwowskiem.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	480	—	480
		b) nauka	2.377	—	2.377
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	80	—	80
		Razem .	3.437	—	3.437
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Kasy Oszczędności	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.318	—	1.318
		Suma dochodów .	2.118	—	2.118
		w porównaniu z wydatkami .			3.437
		okazuje się niedobór .			1.319

40. **Rzeszów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	3.890	—	3.890
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem .	5.190	—	5.190
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	250	—	250
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) z funduszu Towarnickiego	300	—	300
		d) od Izby handlowo-przemysł. w Krakowie .	200	—	200
		e) od c. k. Rządu	2.120	—	2.120
		Suma dochodów .	3.070	—	3.070
		w porównaniu z wydatkami .			5.190
		okazuje się niedobór .			2.120

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	480	
—	2.377	
—	400	
—	100	
—	80	
—	3.437	Wynikłość tej szkoły z roku 1907 mieści się w sumie wynikłości obydwóch szkół przemysłowych uzupełniających w Przemyślu, z których Wydział szkolny składa jeden ogólny rachunek, a ogólna suma wstawiona jest w rubryce XII.
—	600	
—	200	
—	1.318	
—	2.118	
—	3.437	
—	1.319	

Preliminarz na rok 1909.

500	500	
3.317	4.540	*Mniej* z powodu niepreliminowania wydatku na kurs hadlowy.
245	500	
	150	
238	150	
4.300	5.840	
500	250	
—	200	Rada powiatowa zobowiązała się dawać subwencyę 200 K (LW. 59.566/87).
300	300	
200	200	
1.590	2.445	
2.590	3.395	
4.300	5.840	
1.710	2.445	

41. **Sambor**. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	1.486	—	1.486
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Wydatki administracyjne	140	—	140
		Razem .	2.426	—	2.426
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	300	—	300
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) z Kasy Oszczędności	100	—	100
		d) z kasy mieszczan w Samborze . . .	50	—	50
		e) od c. k. Rządu	888	—	888
		Suma dochodów .	1.538	—	1.538
		w porównaniu z wydatkami .			2.426
		okazuje się niedobór .			888

42. **Sanok**. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.024	—	2.024
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	130	—	130
	4	Wydatki administracyjne	70	—	70
		Razem .	2.824	—	2.824
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	738	—	738
		b) od c. k. Rządu	1.043	—	1.043
		Suma dochodów .	1.781	—	1.781
		w porównaniu z wydatkami .			2.824
		okazuje się niedobór .			1.043

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
520	520	*Mniej* z powodu zniesienia kursu przygotowawczego } LW. 40.635/1908.
2.172	2.024	*Mniej* z powodu jw. }
482	400	
99	140	
3.273	3.084	
300	300	
200	200	Rada powiatowa zobowiązała się dawać subwencyę 200 K (LW. 48.423/1890).
200	100	
—	50	
1.490	1.217	
2 190	1.867	
3.273	3.084	
1.083	1.217	

Preliminarz na rok 1909.

400	400	
2.120	2.644	*Mniej* z powodu niepreliminowania kredytu na kurs rysunkowy.
} 522	200	
	130	
20	70	
3.062	3.444	
738	738	
1.530	1.353	
2.268	2.091	
3.062	3.444	
794	1.353	

43. **Sokal.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.166	—	1.166
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem .	2.016	—	2.016
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Izby handlowej i przemysłowej . .	100	—	100
		d) od c. k. Rządu	658	—	658
		Suma dochodów .	1.358	—	1.358
		w porównaniu z wydatkami .			2.016
		okazuje się niedobór .			658

44. **Stanisławów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	3.960	—	3.960
	2	Przybory szkolne	500	—	500
	3	Środki naukowe	140	—	140
	4	Wydatki administracyjne	50	—	50
		Razem .	5.150	—	5.150
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	584	—	584
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od Kasy Oszczędności	100	—	100
		d) od c. k. Rządu	2.133	—	2.133
		Suma dochodów .	3.017	—	3.017
		w porównaniu z wydatkami .			5.150
		okazuje się niedobór .			2.133

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	Szkoła nowootworzona. W roku 1908 pokryte będą wydatki z kredytu na nowo założyć się mające szkoły przemysłowe uzupełniające.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	

Preliminarz na rok 1909.

450	600	*Mniej* z powodu zniżenia wynagrodzenia kierownikowi od 1/3 1908 z 600 na 500 K jak LW. 7.967/1908.
3.265	5.200	*Mniej* wedle potrzeby, obliczonej na podstawie ilości godzin i z powodu niepreliminowania żadnego wydatku na kurs handlowy.
148	300	Stosownie do potrzeby.
86	100	
126	100	
4.075	6.300	
584	784	Rada gminna obniżyła subwencyę na 584 K.
200	100	Rada powiatowa zobowiązała się dawać subwencyę 200 K (LW. 1.132/1888 i 52.976/1897.
—	100	
2.560	2.658	
3.344	3.642	
4.075	6.300	
731	2.658	

45. **Stary-Sambor.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.088	—	2.088
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	250	—	250
	3	Wydatki administracyjne	50	—	50
		Razem .	2.788	—	2.788
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od c. k. Rządu	994	—	994
		Suma dochodów .	1.794	—	1.794
		w porównaniu z wydatkami .			2.788
		okazuje się niedobór .			994

46. **Stary-Sącz.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	1.940	—	1.940
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	420	—	420
	3	Wydatki administracyjne	60	—	60
		Razem .	2.820	—	2.820
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Rady powiatowej w Nowym Sączu .	300	—	300
		c) od Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	860	—	860
		Suma dochodów .	1.960	—	1.960
		w porównaniu z wydatkami .			2.820
		okazuje się niedobór			860

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	
2.056	2.088	
280	250	
18	50	
2.754	2.788	
400	400	Gmina aktem notaryalnym zobowiązała się dawać roczną subwencyę 400 K i prócz tego dostarczyć szkole lokalu, opału, oświetlenia i usługi (LW. 88.959/1904).
400	400	Rada powiatowa w Starym Samborze aktem notaryalnym zobowiązała
1.000	994	się dawać subwencyę 400 K rocznie (LW. 88.959/1904).
1.800	1.794	
2.754	2.788	
954	994	

Preliminarz na rok 1909.

400	400	
2.078	1.940	
314	340	
61	140	
2.853	2.820	
600	600	
300	300	
200	200	
1.000	860	
2.100	1.960	
2.853	2.820	
753	860	

47. **Stryj.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	500	—	500
		b) nauka	2.216	—	2.216
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem .	3.366	—	3.366
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	680	—	680
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od Tow. zaliczkowego	200	—	200
		d) od Zarządu c. k. kolei państwowych . .	400	—	400
		e) od c. k. Rządu	943	—	943
		Suma dochodów .	2.423	—	2.423
		w porównaniu z wydatkami .			3.366
		okazuje się niedobór .			943

48. **Strzyżów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.927	—	1.927
	2	Przybory szkolne	50	—	50
	3	Środki naukowe	200	—	200
	4	Wydatki administracyjne	50	—	50
		Razem .	2.527	—	2.527
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	300	—	300
		b) od Tow. zaliczkowego	100	—	100
		c) od Rady powiatowej	300	—	300
		d) od c. k. Rządu	913	—	913
		Suma dochodów .	1.613	—	1.613
		W porównaniu z wydatkami .			2.527
		okazuje się niedobór .			914

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
500	500	
2.208	2.216	
260	400	
53	100	
230	150	
3.251	3.366	
680	680	Gmina zobowiązała się dawać szkole lokal, opał, oświetlenie. [illegible]gę i 600 K subwencyi (LW. 30.566/1891).
200	200	
200	200	
800	400	
1.110	943	
2.990	2.423	
3.251	3.366	
261	943	

Preliminarz na rok 1909.

—	300	
—	1.236	*Więcej* z powodu otworzenia II. klasy przemysłowej.
—	50	
—	200	
—	50	
—	1.836	
—	300	Uchwałą z dnia 23. lipca 1906 (LW. 100.098/07) zobowiązała się gmina m. Strzyżowa do płacenia przez lat 10 po 300 K rocznie, obok bezpłatnego dostarczania lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
—	100	W myśl uchwały z dnia 27. marca 1907 (LW. 100.098/07) na lat 10.
—	200	Rada powiatowa podwyższyła subwencyę na 300 K.
—	618	
—	1.218	
—	1.836	
—	618	

49. **Tarnopol.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.352	—	2.352
	2	Przybory szkolne	300	—	300
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	150	—	150
		Razem .	3.352	—	3.352
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	800	—	800
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od Izby handlowej w Brodach . . .	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	1.076	—	1.076
		Suma dochodów .	2.276	—	2.276
		w porównaniu z wydatkami .			3.352
		okazuje się niedobór .			1.076

50. **Tarnów.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	600	—	600
		b) nauka	3.369	—	3.369
	2	Przybory szkolne	250	—	250
	3	Środki naukowe	180	—	180
	4	Wydatki administracyjne	120	—	120
	5	Kurs rysunkowy dla abituryentów	—	550	550
		Razem .	4.519	550	5.069
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	925	—	925
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od Kasy Oszczędności	80	—	80
		d) od Izby handlowo-przemysłowej . .	300	—	300
		e) od c. k. Rządu	1.682	—	1.682
		Suma dochodów .	3.387	—	3.387
		w porównaniu z wydatkami .			5.069
		okazuje się niedobór .			1.682

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	
2.536	2.344	*Więcej* z powodu podwyższenia wynagrodzenia za egzorty.
753	300	
	150	
128	150	
3.817	3.344	
1.240	800	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 800 K subwencyi (LW. 4.158/1892).
200	200	
200	200	
1.172	1.072	
2.812	2.272	
3.817	3.344	
1.005	1.072	

Preliminarz na rok 1909.

600	600	
3.512	4.634	*Mniej* z powodu iż odpadł kredyt na kurs handlowy.
259	250	
	187	Wedle potrzeby.
73	120	
—	—	W nadzwyczajnych *więcej* z powodu wstawienia kredytu na kurs rysunkowy jako nadzwyczajnego.
4.444	5.791	
925	925	
400	400	
150	80	
300	300	
2.000	2.043	
3.775	3.748	
4.444	5.791	
669	2.043	

51. **Tarnobrzeg.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.004	—	2.004
	2	Środki naukowe	200	—	200
	3	Wydatki administracyjne	120	—	120
		Razem .	2.724	—	2.724
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od J. W. Zdzisława hr. Tarnowskiego .	200	—	200
		d) od Izby handl. przemysł.	200	—	200
		e) od c. k. Rządu	862	—	862
		Suma dochodów .	1.862	—	1.862
		w porównaniu z wydatkami .			2.724
		okazuje się niedobór .			862

52. **Turka** (nad Stryjem). Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.216	—	2.216
	2	Przybory szkolne	100	—	100
	3	Środki naukowe	150	—	150
	4	Wydatki administracyjne	50	—	50
		Razem .	2.916	—	2.916
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	300	—	300
		b) od Rady powiatowej	500	—	500
		c) od c. k. Rządu	1.058	—	1.058
	—	Odsetki z lokacyi	—	—	—
		Suma dochodów .	1.858	—	1.858
		w porównaniu z wydatkami .			2.916
		okazuje się niedobór .			1.058

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	
2.160	2.004	
237	200	
105	120	
2.902	2.724	
200	200	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 200 K subwencyi (LW. 60.283/1898, 41.576 i 78.010/1899).
400	400	
200	200	
200	200	
898	862	
1.898	1.862	
2.902	2.724	
1.004	862	

Preliminarz na rok 1909.

400	400	
1.966	2.216	
	160	
158	250	Wedle potrzeby.
	50	
2.524	3.076	
300	300	Rada gminna uchwałą z dnia 28. września 1903 zobowiązała się dostarczać szkole lokalu, opału, oświetlenia i usługi i do pokrycia jednej trzeciej części kosztów utrzymania, jednak nie wyżej jak 300 K rocznie (LW. 14.440/1905).
500	500	Rada powiatowa w Turce uchwałą z dnia 22. stycznia 1904 zobowiązała się dawać subwencyę 500 K rocznie (LW. 14.440/1905).
950	1.138	
18	—	
1.768	1.938	
2.524	3.076	
756	1.138	

53. **Wadowice.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.260	—	2.260
	2	Przybory szkolne	120	—	120
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.980	—	2.980
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	800	—	800
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od Kasy Oszczędności	400	—	400
		d) od c. k. Rządu	790	—	790
		Suma dochodów .	2.190	—	2.190
		w porównaniu z wydatkami .			2.980
		okazuje się niedobór .			790

54. **Wieliczka.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.360	—	2.360
	2	Przybory szkolne	200	—	200
	3	Środki naukowe	120	—	120
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	3.180	—	3.180
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	800	—	800
		b) od Rady powiatowej	50	—	50
		c) od c. k. Rządu	1.165	—	1.165
		Suma dochodów .	2.015	—	2.015
		w porównaniu z wydatkami .			3.180
		okazuje się niedobór .			1.165

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	
2.358	2.260	
370	120	
	100	
73	100	
3.201	2.980	
800	800	
200	200	
400	400	
1.000	790	
2.400	2.190	
3.201	2.980	
801	790	

Preliminarz na rok 1909.

400	400	
2.538	2.360	
222	200	
	120	
127	100	
3.287	3.180	
800	800	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 800 K subwencyi (LW. 2.628/1890 i 42.570/1891).
50	50	
1.225	1.165	
2.075	2.015	
3.287	3.180	
1.212	1.165	

55. **Złoczów**. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kiewnictwo:			
		α) płaca . . . . 400 K			
		β) dodatek osobisty . . 100 „	500	—	500
		b) nauka	3.130	—	3.130
	2	Przybory szkolne	400	—	400
	3	Środki naukowe	100	—	100
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	4.230	—	4.230
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	300	—	300
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od Izby handlowej	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	1.715	—	1.715
		Suma dochodów .	2.515	—	2.515
		w porównaniu z wydatkami .			4.230
		okazuje się niedobór .			1.715

56. **Żółkiew**. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	300	—	300
		b) nauka	1.980	—	1.980
	2	Przybory szkolne	300	—	300
	3	Środki naukowe	140	—	140
	4	Wydatki administracyjne	100	—	100
		Razem .	2.820	—	2.820
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	600	—	600
		b) od Rady powiatowej	400	—	400
		c) od c. k. Rządu	910	—	910
		Suma dochodów .	1.910	—	1.910
		w porównaniu z wydatkami .			2.820
		okazuje się niedobór .			910

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
500	500	
2.126	3.122	Wedle potrzeby.
140	400	
103	200	Wedle potrzeby.
66	100	
2.935	4.322	
300	300	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, oświetlenie. usługę i 300 K subwencyi (Lw. 48.988/1899).
300	300	
200	200	
1.700	1.761	
2.500	2.561	
2.935	4.322	
435	1.761	

Preliminarz na rok 1909.

300	300	
1.922	1.940	*Więcej* z powodu zaprowadzenia oddzielnych egzort dla obu obrządków i dla religii mojżeszowej.
449	300	
23	140	
215	100	
2.909	2.780	
720	600	Gmina zobowiązała się dać szkole lokal, opał, oświetlenie, usługę i 6 koron subwencyi (LW. 53.942/1889, 38.988 i 48.591/1893).
400	400	
880	890	
2.000	1.890	
2.909	2.780	
909	890	

57. **Żywiec.** Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownictwo	400	—	400
		b) nauka	2.216	—	2.216
	2	Przybory szkolne i środki naukowe . . .	350	—	350
	3	Wydatki administracyjne	125	—	125
		Razem .	3.091	—	3.091
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od gminy	400	—	400
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od Izby handlowo-przemysłowej . . .	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	1.145	—	1.145
	—	Odsetki z lokacyi	—	—	—
		Suma dochodów .	1.945	—	1.945
		w porównaniu z wydatkami .			3.091
		okazuje się niedobór .			1.146

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
400	400	
2.315	2.836	*Mniej* z powodu zwinięcia kursu rysunkowego.
345	350	
140	125	
3.200	3.711	
400	400	Rada gminna uchwałą z dnia 29. listopada 1895 obowiązała się dostarczyć bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi, tudzież przyczyniać się do kosztów utrzymania kwotą 400 K rocznie (LW. 27.040 i 40.226/1896.
200	200	Rada powiatowa uchwałę z dnia 28. lutego 1896 zobowiązała się dawać 200 K rocznie (LW. 27.040/1896).
200	200	
1.300	1.455	
2	—	
2.102	2.255	
3.200	3.711	
1.098	1.456	

II. Krajowe zakłady przemysłowe zawodowe.

58. **Brzezowiec**. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) intruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	200	—	200
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	300	—	300
	3	Opał	180	—	180
	4	Oświetlenie	40	—	40
	5	Usługa	96	—	96
	6	Materyał	1.000	—	1.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	800	—	809
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
		Suma wydatków .	4.216	—	4.216
	—	Nadwyżka dochodów	—	—	—
		Razem .	4.216	—	4.216
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .	1.800	—	1.800
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	800	—	800
		b) od c. k. Rządu	800	—	800
	—	Zwrot kosztów przesyłki	—	—	—
		Suma dochodów .	3.400	—	3.400
		W porównaniu z wydatkami .			4.216
		Okazuje się niedobór .			816

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	
168	200	
300	300	
150	150	*Więcej*, z powodu ogólnego podrożenia opału.
29	40	
84	72	*Więcej*, wedle potrzeby.
688	1.400	
796	400	
40	200	
74	220	Wedle potrzeby.
3.529	4.182	
4	—	
3.533	4.182	
1.927	1.800	
800	800	Rada powiatowa w Brzesku zobowiązała się dawać subwencyę dawną (na Jurków) 600 K a nadto na wynajem lokalu w Brzezowcu 200 K LW. 76.621/1905.
800	800	
6	—	
3.533	3.400	
3.533	4.182	
—	782	

59. **Brzostek**. Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) nadinstruktor	240	—	240
		c) nauczyciel przedmiotów uzupełniających .	360	—	360
	2	Utrzymanie lokalu	60	—	60
	3	Opał	280	—	280
	4	Oświetlenie	60	—	60
	5	Usługa	120	—	120
	6	Materyał	1.500	—	1.500
	7	Wynagrodzenie uczniów	900	—	900
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	9	Ubezpieczenie budynku i inwentarza . . .	50	—	50
	10	Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne	250	—	250
		Suma wydatków .	5.460	—	5.460
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .	2.400	—	2.400
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej w Pilznie . .	400	—	400
		b) od c. k. Rządu	1.500	—	1.500
	—	Ze sprzedaży materyału i inne	—	—	—
		Suma dochodów .	4.300	—	4.300
		W porównaniu z wydatkami .			5.460
		Okazuje się niedobór .			1.160

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość w roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.327	1.440	
240	240	
—	—	Kredyt nowy, konieczny dla dopełnienia wykształcenia uczniów.
—	60	
383	280	
1	60	
52	120	
858	1.600	Stosownie do preliminowanego dochodu ze sprzedaży wyrobów szkolnych.
283	700	
131	200	
—	50	
196	250	
3.471	5.000	
1.345	2.300	*Więcej*, na podstawie wniosku zarządu szkoły.
—	400	Rada powiatowa w Pilznie zobowiązała się dać lokal i subwencyę 400 K (LW. 80.360/1906).
1.400	1.500	
76	—	
2.821	4.200	
3.471	5.000	
650	800	

60. **Dynów.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	240	—	240
	2	Materyał	1.600	—	1.600
	3	Wynagrodzenie uczniów	900	—	900
	4	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	350	—	350
	5	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	6	Opał	250	—	250
	7	Oświetlenie	50	—	50
	8	Usługa	50	—	50
		Suma dochodów .	5.080	—	5.080
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . .	2.500	—	2.500
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
		Suma dochodów .	3.700	—	3.700
		W porównaniu z wydatkami .			5.080
		Okazuje się niedobór .			1.380

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.160	1.400	*Więcej* z powodu niemożności wynajęcia mieszkania za mniejszą kwotę.
192	240	
1.712	1.400	W wysokości preliminowanego dochodu ze sprzedaży wyrobów szkolnych.
854	1.100	
5	300	Wedle potrzeby.
440	300	
255	200	
24	50	
42	25	Wedle potrzeby.
4.684	5.015	
2.415	2.500	
200	200	Rada powiatowa w Brzozowie uchwałą z dnia 25. czerwca 1905 zobowiązała się dawać przez lat 6 po 200 K rocznie (LW. 74.667/1901).
800	800	*Więcej* stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
3.415	3.500	
4.684	5.015	
1.269	1.515	

61. **Leżajsk.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Nadzwyczajne	razem
				Korony		
		WYDATKI.				
	1	Płace:				
		a) instruktor: płaca	1.440			
		dodatek osobisty	200	1.640	—	1.640
		b) administrator		240	—	240
	2	Wynajem lokalu		—	240	240
	3	Utrzymanie lokalu		—	—	—
	4	Opał		300	—	300
	5	Oświetlenie		100	—	100
	6	Usługa		80	—	80
	7	Materyał		1.800	—	1.800
	8	Wynagrodzenie uczniów		1.500	—	1.500
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza		200	—	200
	10	Rozmaite inne wydatki		200	—	200
		Suma wydatków		6.060	240	6.300
		DOCHODY.				
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych		3.500	—	3.500
	2	Subwencye:				
		a) od gminy		—	—	—
		b) od Rady powiatowej		200	—	200
		c) od kasy zaliczkowej w Łańcucie		100	—	100
		d) od c. k. Rządu		1.200	—	1.200
	—	Ze sprzedaży faszyn: sztangli i odpadków		—	—	—
		Suma dochodów		5.000	—	5.000
		W porównaniu z wydatkami				6.300
		Okazuje się niedobór				1.300

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.440	*Więcej* z powodu panującej drożyzny i ze względu na długoletnią służbę.
240	240	
—	240	
263	50	
274	150	*Więcej* z powodu podrożenia opału i stosownie do obszerności budynku.
111	100	
72	80	
1.865	1.800	
2.600	1.300	*Więcej* stosownie do większej liczby uczniów.
34	200	
348	200	
7.247	5.800	
4.665	3.100	*Więcej* stosownie do rozwoju szkoły.
—	—	
200	200	Rada powiatowa w Łańcucie aktem notaryalnym z d. 27. grudnia 1902 L. R. 2.637 zobowiązała się do płacenia zasiłku rocznego w kwocie 200 K na czas istnienia szkoły. (LW. 97.049/902).
—	100	Kasa zaliczkowa i oszczędności w Łańcucie aktem notaryalnym z dnia 27. grudnia 1902 L. R. 2.638 zobowiązała się do płacenia zasiłku rocznego 100 K na czas istnienia szkoły (LW. j. w.).
1	—	
1.000	1.000	*Więcej* stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
5.866	4.400	
7.247	5.800	
1.381	1.400	

62. **Gdów.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.200	—	1.200
		b) administrator	240	—	240
	2	Opał i oświetlenie	400	—	400
	3	Materyał	4.200	—	4.200
	4	Wynagrodzenie uczniów	3.600	—	3.600
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	6	Rozmaite inne wydatki	400	—	400
		Suma wydatków .	10.240	—	10.240
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.000	—	8.000
	2	Subwencya od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
		Suma dochodów .	9.000	—	9.000
		w porównaniu z wydatkami .			10.240
		okazuje się niedobór .			1.240

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
—	—	Po zwinięciu szkoły w Nieznanowicach, otworzono szkołę w Gdowie. Preliminuje się na podstawie preliminarza na rok 1908 dla byłej szkoły w Nieznanowicach z opuszczeniem kredytu na najem lokalu, którego dostarcza gmina bezpłatnie.
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	Rada gminna m. Gdowa uchwałą z dnia 12. III. 1908 (LW. 38.708/908) zobowiązała się oddać na pomieszczenie tej szkoły na przeciąg 6-ciu lat budynek wraz z stodołą, kawałkiem ogródka i pomniejszemi reperacyami zewnętrznemi (bez opału i oświetlenia).
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	
—	—	

63. **Niżniów.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	240	—	240
		c) katecheci	160	—	160
	2	Wynajem budynku	—	—	—
	3	Utrzymanie budynku	130	—	130
	4	Opał	500	—	500
	5	Oświetlenie	120	—	120
	6	Usługa	100	—	100
	7	Materyał	1.800	—	1.800
	8	Wynagrodzenie uczniów	1.500	—	1.500
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	250	—	250
	10	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	—	Reszta kosztów utrzymania ubogich uczniów .	—	—	—
		Suma wydatków .	6.440	—	6.440
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.300	—	3.300
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	500	—	500
		b) od c. k. Rządu	1.200	—	1.200
		Suma dochodów .	5.000	—	5.000
		w porównaniu z wydatkami .			6.440
		okazuje się niedobór .			1.440

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.440	
240	240	
120	160	
500	—	
31	130	
557	470	*Więcej*, z powodu podrożenia opału.
43	120	
114	100	
1.240	1.800	
1.008	1.500	
32	250	
70	200	
599	—	
5.754	6.410	
2.594	3.300	
500	500	Wydział powiatowy deklaracyą z dnia 8. października 1901 roku L. 3.228/1900 zobowiązał się dawać coroczną subwencyę w kwocie 500 K (LW. 71.011/1900).
1.100	1.200	
4.194	5.000	
5.754	6.410	
1.560	1.410	

64. **Tarnobrzeg.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor: płaca . . . . 1.440 K dodatek na mieszkanie 400 „	1.840	—	1.840
		b) administrator	240	—	240
	2	Lokal i utrzymanie bursy	600	—	600
	3	Usługa szkoły	50	—	50
	4	Materyał	1.500	—	1.500
	5	Wynagrodzenie uczniów	1.100	—	1.100
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	100	—	100
	7	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	—	Oświetlenie	—	—	—
	—	Opał	—	—	—
		Suma wydatków .	5.630	—	5.630
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.600	—	2.600
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
	—	Rozmaite inne	—	—	—
		Suma dochodów .	3.900	—	3.900
		W porównaniu z wydatkami .			5.630
		Okazuje się niedobór .			1.730

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
960	1.200	*Więcej* z powodu oddania tej posady kierownikowi zwiniętej krajowej szkoły koszykarskiej w Dżurowie, który już taką płacę pobierał. Dodatek na mieszkanie przyznano mu ze względu, iż w budynku szkolnym niema odpowiedniego pomieszkania.
200	240	
144	600	
200	48	Wedle potrzeby.
1.151	1.500	
1.061	1.200	*Mniej*, na podstawie wynikłości 7 lat ubiegłych.
719	100	
135	200	
27	—	
68	—	
4.665	5.088	
2.163	2.700	*Mniej* na podstawie wniosku zarządu szkoły.
300	300	Gmina zobowiązała się dostarczać szkole lokalu, opału, oświetlenia i usługi. Rada powiatowa subwencyę 300 K, a JWP. Zdzisław hr. Tarnowski 3 sągi drzewa opałowego i 10 kóp wikliny na pniu.
1.000	900	*Więcej* stosownie do wysokości przyznanej na rok 1909 subwencyi.
156	—	
3.619	3.900	
4.665	5.088	
1.046	1.188	

65. **Zator.** Krajowa szkoła koszykarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor	1.440	—	1.440
		b) administrator	300	—	300
		c) nauczyciel rysunków i rachunków	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	800	—	800
	3	Opał	150	—	150
	4	Oświetlenie	70	—	70
	5	Usługa	30	—	30
	6	Materyał	1.800	—	1.800
	7	Wynagrodzenie uczniów	1.600	—	1.600
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	160	—	160
	9	Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	250	—	250
		Suma wydatków	6.840	—	6.840
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.500	—	3.500
	2	Subwencye			
		a) od gminy	360	—	360
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.200	—	1.200
	3	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów	5.260	—	5.260
		W porównaniu z wydatkami			6.840
		Okazuje się niedobór			1.580

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.440	
300	300	
—	240	
800	800	
155	120	*Więcej* z powodu podrożenia opału.
69	70	
24	30	
1.218	1.600	*Więcej* stosownie do większego popytu na wyroby tej szkoły.
1.604	1.400	
148	150	Wedle potrzeby.
179	250	
5.697	6.400	
3.752	3.100	*Więcej* z powodu większego popytu na wyroby szkolne.
360	360	
200	200	
1.000	1200	
80	50	
5.392	4 910	
5.697	6.400	
305	1.490	

66. **Lwów.** Krajowy centralny kurs koszykarski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
				Korony		
		WYDATKI				
	1	Płace:				
		a) kierownik i nauczyciel rysunków:				
		α) płaca	3.000 K			
		β) dodatek na mieszkanie	600 „	3.600	—	3.600
		b) instruktor:				
		α) płaca	1.560 K			
		β) dodatek osobisty	480 „	2.040	—	2.040
		c) dwóch przodowników po 792 K		1.584	—	1.584
		d) nauczyciele stylistyki i buchalteryi		480	—	480
	2	Lokal:				
		a) czynsz najmu		3.000	—	3.000
		b) utrzymanie lokalu		300	—	300
	3	Opał, oświetlenie i usługa		1.210	—	1.210
	4	Materyały warsztatowe		2.000	—	2.000
	5	Przybory szkolne		400	—	400
	6	Utrzymanie dwóch seryi uczniów po 5-ciu przez 5 miesięcy		2.500	—	2.500
	7	Uzupełnienie inwentarza		300	—	300
	8	Rozmaite inne wydatki		300	—	300
	9	Koszta powrotnej podróży uczniów		200	—	200
		Suma wydatków		17.914	—	17.914
		DOCHODY.				
					—	3.000
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych		3.000		
	2	Subwencya z c. k. Rządu		—	—	—
—		Rada szkolna krajowa za zużyte materyały		—	—	—
—		Rozmaite		3.000	—	3.000
		Suma dochodów		6.000	—	6.000
		W porównaniu z wydatkami				17.914
		Okazuje się niedobór				11.914

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.450	3.600	
1.880	2.040	
1.378	1.440	*Więcej*, z powodu drożyzny środków żywności we Lwowie.
396	480	
2.517	3.000	
300	300	
702	800	*Więcej*, z powodu koniecznej potrzeby utrzymania stałego służącego,
2.123	2.000	dla odsyłek wyrobów i obsługi oddziału dla kobiet.
67	400	
2.048	2.500	
75	300	
549	300	
—	150	*Więcej*, z powodu iż uczniowie przeważnie przyjeżdżają z zachodniej Galicyi i koszta ich podróży są znaczniejsze.
15.485	17.310	
2.612	3.500	*Mniej* na podstawie wynikłości z roku 1907.
200	—	
152	—	
1.500	2.400	*Więcej* stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
4.464	5.900	
15.485	17.310	
11.021	11.410	

67. **Grybów.** Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dodatek osobisty . . . 500 „			
		δ) I. dodatek pięcioletni . . 160 „	2.460	—	2.460
		b) przodownik kowalski	—	—	—
		c) „ kołodziejski	1.680	—	1.680
		d) pomocnik kołodziejski	1.320	—	1.320
		e) „ kowalski	960	—	960
		f) administrator	480	—	480
		g) nauczyciel nauk dopełniających . . .	460	—	460
		h) katecheta	100	—	100
		i) stróż szkolny	180	—	180
	2	Utrzymanie lokalu	340	—	340
	3	Opał	350	—	350
	4	Materyał kołodziejski	1.600	—	1.600
	5	„ kowalski	3.100	—	3.100
	6	Węgiel i koks	800	—	800
	7	Roboty koszykarskie, lakiernicze, tapicerskie i dostawa wyrobów	1.500	—	1.500
	8	Wynagrodzenie uczniów	2.800	—	2.800
	9	Środki naukowe i przybory	300	—	300
	10	Uzupełnienie inwentarza	600	—	600
	11	Ubezpieczenie od ognia	150	—	150
	12	Rozmaite inne	500	—	500
	13	Spłata pożyczki komun. 54.000 K na budowę szkoły:			
		a) w kapitale VIII. i IX. rata . 828 K 07 g			
		b) 4½% odsetki . . . 2.284 „ 99 „			
		c) dodatek administracyjny . 126 „ 94 „	3.240	—	3.240
		Suma wydatków .	22.920	—	22.920
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.500	—	8.500
	2	Zwroty za wykończenie i dostawę wyrobów . .	1.500	—	1.500
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od c. Rządu	4.000	—	4.000
		Suma dochodów .	14.200	—	14.200
		W porównaniu z wydatkami .			22.920
		Okazuje się niedobór .			8.720

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.133	2.300	*Więcej*, z powodu przypadającego I. dodatku pięcioletniego.
—	—	
1.360	1.440	*Więcej*, z powodu niemożności utrzymania odpowiednich sił za niższą płacę.
1.000	1.080	
—	840	
480	480	
455	460	
100	100	
90	180	
149	340	
341	250	*Więcej*, z powodu podrożenia opału.
1.260	1.600	
2.608	3.100	
865	600	*Więcej*, na podstawie wynikłości z r. 1907.
1.469	1.200	
2.583	2.800	
100	300	
738	600	
45	150	
1.294	500	
3.240	3.240	Wedle planu umorzenia do LW. 82.965/905 pozostanie z końcem r. 1909 dług w kapitale 50.568 K.
20.310	21.560	
9 313	8.000	*Więcej*, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.
1.543	1.200	
200	200	
3.600	3.400	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
14.656	12.800	
20.310	21.560	
5.654	8.760	

68. **Grzymałów.** Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków	1.800	—	1.800
		b) „ kowalski	1.560	—	1.560
		c) „ kołodziejski	1.560	—	1.560
		d) pomocnik kowalski	1.080	—	1.080
		e) „ kołodziejski	1.080	—	1.080
		f) administrator:			
		α) płaca . . . . . 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 480 „	1.680	—	1.680
		g) nauczyciel do nauk dopełniających . .	400	—	400
		h) katecheta	100	—	100
	2	Opał	300	—	300
	3	Oświetlenie	100	—	100
	4	Usługa	330	—	330
	5	Materyał drzewny	1.500	—	1.500
	6	„ żelazny	2.000	—	2.000
	7	Koks	400	—	400
	8	Roboty lakiernicze i tapicerskie	1.600	—	1.600
	9	Wynagrodzenie uczniów	1.050	—	1.050
	10	Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	400	—	400
	11	Ubezpieczenie od ognia	700	—	700
	12	Rozmaite inne wydatki			
		Suma wydatków .	17.640	—	17.640
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	5.500	—	5.500
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	4.000	—	4.000
		Rozmaite inne	—	—	—
—		Suma dochodów .	10.500	—	10.500
		W porównaniu z wydatkami .			17.640
		Okazuje się niedobór .			7.140

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.747	1.800	
1.360	1.440	*Więcej*, z powodu podwyższenia płac w prywatnych warsztatach i niemożności znalezienia odpowiednich sił za niższą płacą.
1.120	1.440	
120	1.080	
—	—	Posada nowa, niezbędna.
1.475	1.500	*Więcej*, z powodu ogólnej drożyzny mieszkań.
389	400	
142	100	
274	250	*Więcej*, z powodu podrożenia drzewa opałowego.
57	100	
264	264	*Więcej*, wedle potrzeby.
766	2.000	*Mniej*, stosownie do produkcyi i wynikłości z r. 1907.
1.483	2.800	
494	400	
1.169	1.600	
913	1.000	*Więcej*, wedle potrzeby.
218	400	
66	80	*Mniej*, wedle potrzeby.
520	700	
12.577	17.354	
4.871	8.000	*Mniej*, gdyż dochody rzeczywiste nie osiągały preliminowanej dotychczas wysokości.
—	1.000	
3.400	3.400	*Więcej*, stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
341	—	
8.612	12.400	
12.577	17.354	
3.965	4.954	

69. Kamionka strumiłowa. Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dwa dodatki pięcioletnie . 600 „			
		γ) dodatek na mieszkanie . 600 „	4.800	—	4.800
		b) nauczyciel fachowy rysunków i nauki dopełniającej	2.400	—	2.400
		c) instruktor kowalski	1.840	—	1.840
		d) „ kołodziejski	1.440	—	1.440
		e) „ ciesielski	1.440	—	1.440
		f) przodownik kołodziejski	840	—	840
		g) „ kowalski	840	—	840
		h) pomocnik kołodziejski	360	—	360
		i) katecheta obrz. rz. kat.	100	—	100
		k) „ „ gr. kat.	100	—	100
	2	Wynajem budynku	1.200	—	1.200
	3	Opał	240	—	240
	4	Oświetlenie	200	—	200
	5	Usługa	240	—	240
	6	Materyał drzewny	600	—	600
	7	„ żelazny	1.600	—	1.600
	8	Węgiel i koks	600	—	600
	9	Wynagrodzenie uczniów	700	—	700
	10	Roboty lakiernicze, tapicerskie, koszykarskie i t. p.	1.340	—	1.340
	11	Środki naukowe, przybory do rysowania i pisania i uzupełnienie inwentarza	1.000	—	1.000
	12	Ubezpieczenie od ognia budynków i inwentarza .	230	—	230
	13	Koszta leczenia uczniów	200	—	200
	14	Wydatki administracyjne, kancelaryjne i inne nieprzewidziane	500	—	500
	15	Na jednomiesięczny kurs budowy ulów . . .	130	—	130
		Suma wydatków .	22.940	—	22.940
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:			
		a) kołodziejsko kowalskich	6.000	—	6.000
		b) ciesielskich	500	—	500
	2	Subwencya c. k. Rządu	4.000	—	4.000
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	10.500	—	10.500
		W porównaniu z wydatkami .			22 940
		Okazuje się niedobór .			12.440

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
4.500	4.750	*Więcej* z powodu przypadającego II. dodatku pięcioletniego.
2.400	2.400	
1.840	1.840	
1.440	1.440	
1.440	1.440	
840	840	
410	840	
—	360	
100	100	
100	100	
1.200	1.200	
78	240	
176	200	
250	240	
547	1.200	
1.642	2.600	
579	800	*Mniej* na podstawie wynikłości z r. 1907.
789	1.600	
1.376	2.000	
391	1.000	
334	230	
206	200	
647	500	
—	—	Kredyt nowy LW. 18.016/1908 {Kierownik 80 K / materyał 150 „ = 230 K, ze sprzedaży ulów wpłynie 100 K, pozostaje czysty wydatek 130 K.
21.285	26.120	
5.488	9.360	*Mniej*, gdyż dochody rzeczywiste nie osiągały preliminowanej dotychczas wysokości.
73	500	
3.600	3.600	Stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
7	—	
9.168	13.460	
21.285	26.120	
12.117	12.660	

70. **Tłumacz.** Krajowa szkoła zawodowa kołodziejska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.000	—	3.000
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca 1.700 K			
		β) dodatek na mieszkanie 300 „	2.000	—	2.000
		c) przodownik kołodziejski:			
		α) płaca 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie 240 „	1.440	—	1.440
		d) przodownik kowalski:			
		α) płaca 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie 240 „	1.440	—	1.440
		e) pomocnik kowalski	480	—	480
		f) pomocnik kołodziejski	480	—	480
		g) nauczyciel do nauk wieczornych	400	—	400
		h) katecheci obu obrządków	240	—	240
		i) pomocnik kancelaryjny	360	—	360
	2	Lokal:			
		a) wynajem ubikacyi na kancelaryę i mieszkanie kierownika	540	—	540
		b) utrzymanie budynków	200	—	200
		c) instalacya oświetlenia elektrycznego	—	—	—
	3	Opał	400	—	400
	4	Oświetlenie	400	—	400
	5	Usługa	360	—	360
	6	Materyał drzewny	600	—	600
	7	Materyał żelazny	1.700	—	1.700
	8	Węgiel i koks	1.000	—	1.000
	9	Wykończenie wyrobów (roboty rymarskie, lakiernicze, tapicerskie i t. p.)	1.100	—	1.100
	10	Wynagrodzenie uczniów	600	—	600
	11	Środki naukowe	600	—	600
	12	Uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	13	Ubezpieczenie od ognia	200	—	200
	14	Rozmaite inne wydatki	600	—	600
		Suma wydatków	18.540	—	18.540
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	5.000	—	5.000
—		Zwrot kierownika za oświetlenie	50	—	50
—		Rozmaite dochody	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	4.000	—	4.000
		Suma dochodów	10.050	—	10.050
		W porównaniu z wydatkami			18.540
		Okazuje się niedobór			8.490

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.700	3.000	
2.000	2.000	
1.418	1.440	
1.358	1.440	
293	480	
315	480	
483	400	
310	240	
—	—	Posada nowa.—Prowadzenie rachunków przez kierownika szkoły wpływa bardzo ujemnie na tok nauki.
540	540	
260	200	
532	—	
540	400	
146	400	
296	300	Wobec stosunków drożyźnianych podwyższenie niezbędne.
529	1.200	
1.617	2.000	
1.057	900	*Mniej* stosownie do reprodukcyi i na podstawie wynikłości z r. 1907.
928	1.400	
473	600	
299	600	
933	400	
303	200	
845	600	
18.175	19.220	
3.852	6.100	*Mniej* na podstawie wynikłości z r. 1907.
—	50	
32	—	
1.000	1.000	
3.600	3.200	*Więcej* stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
8.484	10.350	
18.175	19.220	
9.691	8.870	

71. **Stanisławów**. Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i nauczyciel fachowy:			
		α) płaca . . . . . 2.700 K			
		β) dodatek osobisty . . . 1.100 „			
		γ) dwa dodatki pięcioletnie . 400 „	4.200	—	4.200
		b) nauczyciel fachowy rysunków:			
		α) płaca . . . . . 1.920 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 480 „	2.400	—	2.400
		c) werkmistrz stolarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.640 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 200 „	1.840	—	1.840
		d) werkmistrz tokarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.640 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 200 „	1.840	—	1.840
		e) nauczyciel snycerstwa	1.640	—	1.640
		f) przodownik stolarstwa	1.200	—	1.200
		g) pomocnik kancelaryjny	480	—	480
		h) nauka stylistyki, niemieckiego, polskiego i rachunków	800	—	800
		i) katecheci obu obrządków	100	—	100
	2	Utrzymanie budynku	600	—	600
	3	Opał	700	—	700
	4	Oświetlenie	500	—	500
	5	Usługa	720	—	720
	6	Materyał drzewny	2.000	—	2.000
	7	Materyały dodatkowe (bajce, okucia, lustra i t. p.	2.600	—	2.600
	8	Wynagrodzenie za robotę	2.600	—	2.600
	9	Środki naukowe i przybory	900	—	900
	10	Uzupełnienie inwentarza	600	—	600
	11	Ubezpieczenie od ognia	300	—	300
	12	Odnajęcie lokalu i utrzymanie drugiego internatu	1.000	—	1.000
	13	Koszta leczenia uczniów	300	—	300
	14	Rozmaite inne	600	—	600
	15	Na budowę (rata pożyczki zaciągnąć się mającej w kwocie 50.000 K)	—	3.000	3.000
		Suma wydatków .	27.920	3.000	30.920
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	7.500	—	7.500
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	1.600	—	1.600
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) z Kasy oszczędności	200	—	200
		d) od c. k. Rządu	6.000	—	6.000
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	15.500	—	15.500
		W porównaniu z wydatkami .			30.920
		okazuje się niedobór .			15.420

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.633	3.867	
2.145	2.220	
1.590	1.640	*Więcej*, z powodu drożyzny.
1.590	1.640	
1.360	1.440	
1.200	1.200	
360	480	
758	800	
82	100	
1.173	600	
794	700	
491	500	
666	720	
2.355	3.500	*Mniej*, z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na zakupno materyałów tokarskich.
1.660	2.600	
1.835	2.600	
859	900	
590	500	*Więcej*, z powodu większego zapotrzebowania narzędzi.
85	300	
—	900	*Więcej*, stosownie do wysokości czynszu za najem lokalu.
328	300	
364	600	
3.000	3.000	
26.918	31.107	
6.741	7.500	
1.600	1.600	Rada gminna m. Stanisławowa uchwałą z dnia 18. września 1890 i 10.
200	200	czerwca 1891 przyznała subwencyę na cały czas istnienia szkoły
100	400	po 1.600 K rocznie LW. 20.035/1894).
5.000	5.000	*Więcej* stosownie do wysokości spodziewanej subwencyi.
160	—	
13.801	14.700	
26.918	31.107	
13.117	16.407	

72. **Kalwarya.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 2.700 K			
		β) dodatek osobisty . . . 300 „			
		γ) dwa dodatki pięcioletnie . 400 „	3.400	—	3.400
		b) werkmistrz dla stolarstwa maszynowego i tokarstwa	1.920	—	1.920
		c) werkmistrz dla stolarstwa szkolnego meblowego:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 300 „	1.740	—	1.740
		d) werkmistrz snycerstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 100 „	1.300	—	1.300
		e) przodownik stolarski:			
		α) płaca . . . . . 1.000 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 100 „	1.100	—	1.100
		f) nauczyciel rysunków zawodowych:			
		α) płaca . . . . . 1.500 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 200 „	1.700	—	1.700
		g) nauka przedmiotów pomocniczych:			
		α) rysunki	600	—	600
		β) język polski i korespondencya przem.	300	—	300
		γ) rachunki i geometrya	300	—	300
		δ) rachunkowość przemysłowa . .	200	—	200
		ε) religia	160	—	160
		h) maszynista	1.620	—	1.620
		i) pomocnik przy kotle	560	—	560
		k) stróż i służacy	560	—	560
	2	Konserwacya budynków i ogrodzenia . . .	300	1.000	1.300
	3	Opał:			
		a) maszynowy	3.200	—	3.200
		b) budynku szkolnego	800	—	800
	4	Oświetlenie, konserwacya tegoż i przybory . .	150	—	150
	5	Materyał drzewny	1.200	—	1.200
	6	Materyały dodatkowe (okucia, lustra, bajce i t. p.	600	—	600
		Do przeniesienia .	21.710	1.000	22.710

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.200	3.200	*Więcej* z powodu przypadającego II. dodatku pięcioletniego.
1.800	1.800	*Więcej* z powodu niemożności znalezienia odpowiedniej siły za niższą płacę.
1.620	1.740	
1.200	1.300	
967	1.100	
1.480	1.700	
319	600	
246	300	
304	300	
	200	
118	160	
1.500	1.500	*Więcej* z powodu ogólnej drożyzny mieszkań i środków żywności.
405	500	
490	500	
755	300	Kredyt nadzwyczajny, na postawienie części parkanu i dobudówki stajni.
2.787	4.000	
110	100	*Więcej* wskutek podrożenia materyałów.
1.566	1.200	
539	1.200	*Mniej* na podstawie wynikłości z r. 1907.
19.406	21.700	

72. **Kalwarya.** Krajowa szkoła stolarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	21.710	1.000	22.710
	7	Wynagrodzenie za robotę	1.600	—	1.600
	8	Drooki naukowe i przybory	500	—	500
	9	Uzupełnienie inwentarza	400	—	400
	10	Smary i artykuły techniczne do urządzeń mechanicznych	400	—	400
	11	Ubezpieczenie:			
		a) budynków i inwentarza od ognia . .	460	—	460
		b) robotników od wypadków	160	—	160
	12	Rozmaite inne	600	—	600
	13	Kurs wieczorny dla majstrów i czeladzi . .	1.400	—	1.400
	14	Spłata pożyczki komun. 34.000 K na wewnętrzne urządzenia maszynowe:			
		a) w kapitale VII. i VIII. rata 499 K 32 g			
		b) 4% odsetki . . . . 1.290 „ 05 „			
		c) dodatek administracyjny . 80 „ 63 „	1.870	—	1.870
	15	Na wykonanie przeróbek i wzmocnienie maszyny parowej	—	—	—
		Suma wydatków .	29.100	1.000	30.100
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.000	—	4.000
	2	Rozmaite	100	—	100
	3	Subwencye:			
		a) od gminy	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
		Suma dochodów .	9.300	—	9.300
		W porównaniu z wydatkami .			30.100
		Okazuje się niedobór .			20.800

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
19.406	21.700	
1.416	1.600	
59	500	
390	400	
362	300	*Więcej*, z powodu podrożenia materyałów.
430	460	
149	160	
772	450	*Więcej*, z powodu potrzeby dowożenia wody do kotła.
899	1.400	
1.870	1.870	Wedle planu umorzenia do LW. 1.687/906 pozostanie z dniem 31. grudnia 1909 dług w kapitale 32. 125 K 22 g.
—	950	Odpada jako kredyt jednorazowy.
25.753	29.790	
2.825	4 500	*Mniej*, na podstawie wynikłości z r. 1907.
75	100	
—	200	
5.000	5.000	
7.900	9.800	
25.753	29.790	
17.853	19 990	

73. **Jaworów.** Krajowy warsztat naukowy dla wyrobu zabawek.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik administracyjny	2.400	—	2.400
		b) instruktor:			
		α) płaca 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie 400 „			
		γ) dodatek osobisty 200 „	2.400	—	2.400
		c) nauczyciel rysunków;			
		α) płaca 1.800 „			
		β) dodatek osobisty 240 „			
		γ) dodatek na mieszkanie 360 „	2.400	—	2.400
		d) pomocnik kancelaryjny	960	—	960
		e) „ do rzeźbiarstwa dla I. roku	600	—	600
		f) „ „ „ „ II. i III roku	—	—	—
		g) „ „ tokarstwa	600	—	600
		h) „ „ stolarstwa	600	—	600
		i) „ „ wykończenia i malowania robót	600	—	600
		k) werkmistrz maszynowy	2.400	—	2.400
		l) pomocnik magazynowy do maszyn	600	—	600
		m) nauczyciel rachunków i stylistyki	1.440	—	1.440
		n) utrzymanie muzyki	600	—	600
	2	Gminie m. Jaworowa za budynek	—	—	—
	3	Utrzymanie budynku	600	—	600
	4	Opał	1.500	—	1.500
	5	Oświetlenie	300	—	300
	6	Usługa	480	—	480
	7	Materyał drzewny	4.500	—	4.500
	8	Materyały dodatkowe	3.300	—	3.300
	9	Wynagrodzenie za robotę	5.200	—	5.200
	10	„ robotników pracujących w domu	2.000	—	2.000
	11	Koszta opakowania i dostawy wyrobów	—	—	—
	12	Środki naukowe i przybory szkolne	600	—	600
	13	Uzupełnienie inwentarza	1.000	—	1.000
	14	Utrzymanie maszyn w ruchu	1.800	—	1.800
	15	Ubezpieczenie od wypadków i rozmaite inne	1.000	—	1.000
	16	Przekształcenie i restauracya budynku	—	3.000	3.000
	17	Spłata pożyczki komun. 56.000 K na budowę szkoły:			
		a) w kapitale XI. i XII. rata 922·94 K			
		b) 4½% odsetki 2.308·80 „			
		c) dodatek administracyjny 128·26 „	3.360	—	3.360
	—	Dalsze wewnętrzne urządzenie maszynowe	—	—	—
	—	Budowa szopy i suszarni	—	—	—
	—	Reszta kosztów utrzymania internatu	—	—	—
	—	Zakupno wyrobów ludowych	—	—	—
		Suma wydatków	41.240	3.000	44.240

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
200	2.400	
2.200	2.200	
		Więcej, z powodu długoletniej służby i ogólnej drożyzny mieszkań i wszelkich artykułów spożywczych.
2.300	2.160	
691	960	
530	600	
—	—	
530	600	
530	600	
480	600	
2.025	2.400	
374	600	
—	1.440	
—	960	
—	8.018	Odpada jako kredyt nadzwyczajny, jednorazowy.
504		
1.723	1.500	Wedle rzeczywistych potrzeb.
266		
470		
1.917	10.000	*Mniej*, z powodu znaczniejszego zapasu materyałów i na podstawie wynikłości z r. 1907.
3.392	4.000	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
5.264	7.000	
—	2.000	
569	—	
49	600	
1.923	4.000	Stosownie do rzeczywistych potrzeb.
1.800	1.800	
1.539	1.000	
—	—	
3.360	3.360	Wedle planu umorzenia do LW. 98.144/1903 pozostanie z końcem roku 1909 dług w kapitale 51.072 K 89 g.
3.200	—	
6.200	—	
561	—	
2.012	—	
44.609	58.798	

73. **Jaworów**. Krajowy warsztat naukowy dla wyrobu zabawek.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	10.000	—	10.000
	2	Zwrot za opakowanie i dostawę	1.000	—	1.000
	3	Zwroty od uczniów za użycie maszyn . . .	600	—	600
	—	Pożyczka chwilowa . . . . , . . .	—	—	—
	4	Subwencye:			
		a) od gminy ryczałt za opał, oświetlenie i usługę	1.000	—	1.000
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
		Suma dochodów .	17.800	—	17.800
		W porównaniu z wydatkami .			44.240
		Okazuje się niedobór .			26.440

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
8.522	15.000	*Mniej* na podstawie wynikłości z r. 1907.
—	800	*Więcej* stosownie do spodziewanej produkcyi.
592	400	
—	—	
1.000	1.000	
200	200	
4.000	4.000	*Więcej*, stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
14.314	21.400	
44.609	58.798	
30.295	37.398	

74. **Kołomyja.** Krajowa szkoła garncarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 900 „			
		γ) 3 dodatki pięcioletnie po 400 K 1.200 „	5.700	—	5.700
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca . . . . . 2.400 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 600 „			
		γ) 2 dodatki pięcioletnie po 300 K 600 „	3.600	—	3.600
		c) przodownik do nauki modelowania:			
		α) płaca . . . . . 1.920 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 400 „	2.320	—	2.320
		d) instruktor do nauki kaflarstwa:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 400 „			
		γ) 2 dodatki pięcioletnie po 160 K 320 „	2.160	—	2.160
		e) przodownik do nauki toczenia i formowania:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „	1.740	—	1.740
		f) nauka przedmiotów pomocniczych . .	300	—	300
		g) katecheta obrz. rz. kat.	100	—	100
		h) „ „ gr. kat.	100	—	100
		i) pomocnik kancelaryjny	360	—	360
	1	Rębanie drzewa	100	—	100
	2	Usługa	900	—	900
	3	Materyał	400	—	400
	4	Opał techniczny	500	—	500
	5	Wynagrodzenie za robotę	500	—	500
	7	„ robotników dziennych . . .	500	—	500
	8	Środki naukowe i przybory	1.000	—	1.000
	9	Uzupełnienie inwentarza	300	2.000	2.300
	10	Ubezpieczenie od ognia	340	—	340
	11	Rozmaite inne	350	—	350
	12	Kurs nauki strycharstwa	600	—	600
	13	Na rozszerzenie budynku, półroczna rata pożyczki	—	—	—
	14	Na założenie pracowni form kaflarskich . .	—	—	—
	15	Na instalacyę gazową	—	500	500
		Suma wydatków .	21.870	2.500	24.370
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych . . .	1.000	—	1.000
	2	Ze sprzedaży materyałów i inne	50	—	50
	3	Subwencya z c. k. Rządu	7.500	—	7.500
		Suma dochodów .	8.550	—	8.550
		W porównaniu z wydatkami .			24.370
		Okazuje się niedobór .			15.820

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
5.000	5.000	
3.400	3.400	*Więcej* z powodu ogónej drożyzny i o wiele niższych wynagrodzeń niż w równorzędnych szkołach państwowych.
2.100	2.100	
2.060	2.060	
1.740	1.740	
272	300	
100	100	
100	100	
360	360	
104	100	
924	900	
445	350	*Więcej* z powodu wyższych cen materyałów.
396	500	
487	400	*Więcej* na podstawie wynikłości z r. 1907.
486	450	
888	700	*Więcej* na podstawie wynikłości z r. 1907 i potrzeby sprawienia przyrządów fizykalnych.
654	1.300	Kredyt nadzwyczajny na maszyny i urządzenia w nowym budynku.
282	340	
625	350	
—	600	
2.500	—	
—	3.000	Nie preliminuje się kredytu nadzwyczajnego, jednorazowego.
—	—	Zaprowadzenie oświetlenia gazowego jest rzeczą konieczną. Gazu dostarczy gmina m. Kołomyi bezpłatnie, zamiast dostarczanej dotąd nafty.
22.923	24.150	
1.071	1.500	*Mniej* z powodu niemożliwości osiągnięcia preliminowanej dotychczas kwoty.
51	50	
6.000	6.000	*Więcej* stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
7.122	7.550	
22.923	24.150	
15.801	16.600	

75. **Podgórze.** Krajowe kursa przemysłu keramicznego.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Koron y		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 3.600 K			
		β) dodatek pięcioletni . . . 400 „	4.000	—	4.000
		b) wynagrodzenie nauczycieli	4.992	—	4.992
		c) laborant	900	—	900
	2	Wynajem lokalu	2.400	—	2.400
	3	Opał lokalu i pieców technicznych	750	—	750
	4	Oświetlenie	500	—	500
	5	Usługa	720	—	720
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	1.200	—	1.200
	7	Rozmaite inne wydatki	700	—	700
	8	Na 3-miesięczne kursa odlewania form i szklenia .	750	—	750
	9	Stypendya na kursa praktyczne	600	—	600
		Suma wydatków .	17.512	—	17.512
		DOCHODY.			
	1	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	200	—	200
		b) od c. k. Rządu	5.000	—	5.000
		Odsetki z lokacyi i inne	—	—	—
		Suma dochodów .	5.200	—	5.200
		W porównaniu z wydatkami .			17.512
		Okazuje się niedobór .			12.312

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.667	*Więcej*, z powodu wstawienia pełnego dodatku pięcioletniego.
5.039	4.992	
800	900	
2.469	2.400	
692	750	
448	500	
550	600	*Więcej*, z powodu ogólnej drożyzny i niemożności wyszukania odpowiedniego służącego za dotychczasowe wynagrodzenie.
1.177	1.400	*Mniej*, gdyż już w latach ubiegłych zaopatrzono się w wiele najpotrzebniejszych przedmiotów.
465	500	*Więcej*, z powodu ogólnej drożyzny i potrzeby częstej pomocy kancelaryjnej.
697	750	
600	600	
16.537	17.059	
400	200	Rada powiatowa w Wieliczce oświadczeniem Marszałka powiatu w piśmie do Magistratu miasta Podgórza z d. 5. X. 1899 zobowiązała się dawać rocznie 200 K na utrzymanie szkoły i 200 K na stypendya dla uczniów.
5.000	5.000	
52	—	
5.452	5.200	
16.537	17.059	
11.085	11.859	

76. **Witków.** Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) administrator	600	—	600
		b) instruktor	1.440	—	1.440
		c) I. pomocnik instruktora	1.200	—	1.200
		d) II. „ „	1.200	—	1.200
		e) nauczyciel pomocniczy	720	—	720
		f) katecheta obrz. rzym. i grecko-kat.	200	—	200
	2	Najem lokalu	800	—	800
	3	Utrzymanie lokalu	150	—	150
	4	Opał	100	—	100
	5	Oświetlenie	100	—	100
	6	Usługa	252	—	252
	7	Materyał	3.000	—	3.000
	8	Wynagrodzenie uczniów	500	—	500
	9	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	450	—	450
	—	Reszta kosztów utrzymania uczniów w internacie	—	—	—
	10	Rozmaite wydatki	200	—	200
		Suma wydatków	10.912	—	10.912
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	3.500	—	3.500
	2	Subwencya z c. k. Rządu	2.000	—	2.000
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów	5.500	—	5.500
		W porównaniu z wydatkami			10.912
		Okazuje się niedobór			5.412

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
600	600	
1.200	1.200	*Więcej*, z powodu długoletniej służby i ogólnej drożyzny.
1.120	1.200	
960	960	*Więcej* z powodu panującej drożyzny i braku mieszkania dla instruktora w nowo odnajętym budynku.
709	720	
200	200	
—	800	
39	150	
146	100	
37	100	
252	252	
4.643	2.800	*Więcej* stosownie do produkcyi.
485	500	
415	700	Odpada kredyt nadzwyczajny na zakupno maszyny do szycia.
582	—	
49	200	
11.437	10.482	
4.739	3.300	*Więcej* na podstawie wniosku zarządu szkoły.
1.300	1.600	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
29	—	
6.068	4.900	
11.437	10.482	
5.369	5.582	

77. **Stary Sącz.** Krajowy naukowy warsztat szewski.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor { *a*) płaca . . . 1.800 K; *b*) dodatek na mieszkanie 240 „; *c*) „ za kierownictwo 200 „	2.240	—	2.240
		b) I. przodownik { *a*) płaca . . . 1.200 K; *b*) dod. na mieszkanie 240 „	1.440	—	1.440
		c) II. „ { *a*) / *b*) } jw.	1.440	—	1.440
		d) administrator	480	—	480
	2	Wynajem i utrzymanie lokalu	700	—	700
	3	Opał	200	—	200
	4	Oświetlenie	100	—	100
	5	Usługa	168	—	168
	6	Materyał	9.000	—	9.000
	7	Wynagrodzenie uczniów	2.500	—	2.500
	8	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	400	—	400
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	10	Przerobienie drzwi i okien w warsztacie . .	—	400	400
	—	Manco, znalezione przy szkontrze kasy, po śmierci kierownika szkoły śp. Gaudnika . . .	—	—	—
	—	Spłata pożyczki na fundusz obrotowy . . .	—	—	—
	—	Reszta kosztów utrzymania ubogich uczniów .	—	—	—
		Suma wydatków .	18.868	400	19.268
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	12.000	—	12.000
	2	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	600	—	600
		b) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	14.000	—	14.000
		W porównaniu z wydatkami .			19.268
		Okazuje się niedobór .			5.268

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.800	1.800	*Więcej* z powodu przyznania instruktorowi dodatku osobistego 200 K i ustanowienia drugiego instruktora z poborami 1.440 K (LW. 19.984 i 57.086/1908.
1.200	1.200	
—	—	Posada nowa, konieczna ze względu na wielką frekwencyę szkoły i brak należytego nadzoru w warsztacie.
500	600	*Mniej* z powodu przyjęcia nowego administratora (LW. 19.984/1908).
616	700	
300	200	
57	100	
102	96	*Więcej* z powodu potrzeby zatrudnienia stałej posługaczki.
5.964	9.000	
3.575	2.500	
382	400	
429	200	
3.090	—	
160	—	
205	—	Kredyt nadzwyczajny konieczny, ze względu na złe światło w warsztacie i niedogodny dostęp dla stron do kancelaryi szkolnej.
—	—	
18.380	16.796	
11.871	11.500	*Więcej*, na podstawie wynikłości z r. 1907 i rozwoju szkoły.
600	600	Rada pow. w Nowym Sączu uchwałą z dnia 14. sierpnia 1899 r. L. 1.450 zobowiązała się dawać subwencyę 600 K rocznie (LW. 46.184/1900).
1.400	1.400	
388	—	
14.259	13.500	
18.380	16.796	
4.121	3.296	

78. **Dobczyce**. Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) administrator	600	—	600
		b) instruktor fachowy	1.200	—	1.200
		c) pomocnik instruktora	1.080	—	1.080
		d) nauczyciel	480	—	480
		e) katecheta	120	—	120
	2	Wynajem lokalu	200	—	200
	3	Opał, światło i usługa	350	—	350
	4	Materyał	2.200	—	2.200
	5	Wynagrodzenie uczniów za robotę	300	—	300
	6	Środki naukowe	200	—	200
	7	Uzupełnienie inwentarza	300	—	300
	8	Rozmaite inne wydatki	230	—	230
		Suma wydatków	7.260	—	7.260
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.500	—	2.500
	2	Subwencye:		—	
		a) od Rady powiatowej	200		200
		b) od c. k. Rządu	1.400	—	1.400
	3	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów	4.100	—	4.100
		W porównaniu z wydatkami			7.260
		Okazuje się niedobór			3.160

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
600	600	
1.200	1.200	
1.080	1.080	
495	480	
120	120	
200	200	
318	350	
2.243	4.000	
218	1.000	
185	200	
663	300	
293	230	
7.615	9.760	
2.652	5.000	*Mnicj*, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych i projektowanego przeniesienia tej szkoły do innej miejscowości.
400	200	Gmina ma dostarczać bezpłatnie pomieszczenia dla szkoły, opału, oświetlenia i usługi. Na mocy uchwały Rady pow. z d. 15. grudnia 1897.
900	1.070	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
5	—	
3.957	6.270	
7.615	9.760	
3.658	3.490	

79. **Kołomyja.** Krajowa szkoła szewska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i instruktor fachowy:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 400 „			
		γ) „ za kierownictwo . 200 „	2.040	—	2.040
		b) I. pomocnik instruktora:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 400 „	1.840	—	1.840
		c) II. pomocnik instruktora:			
		α) płaca . . . . . 1.200 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 200 „	1.400	—	1.400
		d) administrator	400	—	400
	2	Materyał	3.500	—	3.500
	3	Wynagrodzenie uczniów za robotę	500	—	500
	4	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	490	250	740
	5	Rozmaite inne wydatki	300	—	300
	6	Utrzymanie lokalu	100	—	100
	—	Oświetlenie	—	—	—
	—	Zakupno kasy ogniotrwałej i kopyt . . .	—	—	—
	—	Zaliczki zwrotne	—	—	—
		Suma wydatków .	10.570	250	10.820
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.000	—	4.000
	2	Za robotę z obcych materyałów	350	—	350
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	300	—	300
		b) od c. k. Rządu	1.800	—	1.800
	—	Za odsprzedany materyał i inne	—	—	—
		Suma dochodów .	6.450	—	6.450
		W porównaniu z wydatkami .			10.820
		Okazuje się niedobór .			4.370

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.786	2.040	
1.425	1.500	*Więcej*, z powodu niemożności otrzymania odpowiedniej siły za dotychczasową płacę.
987	1.200	
592	400	
3.528	3.000	*Więcej*, na podstawie wynikłości z r. 1907.
430	500	
621	600	Kredyt nadzwyczajny na sprawienie maszyny cylindrowej.
391	200	*Więcej*, wedle potrzeby.
38	80	
4	—	
335	—	
118	—	
10.255	9.520	
3 883	3.500	*Więcej*, na podstawie wniosku zarządu szkoły.
307	350	
300	300	Gmina na mocy uchwały z 29. lipca 1903 dostarczać ma bezpłatnie lokalu, epału, oświetlenia i usługi (LW. 91.476/1903). Rada powiatowa uchwałą z dnia 11. sierpnia 1902 zobowiązała się wstawiać do budżetu na szkołę po 300 K rocznie. (LW. jw.).
1.400	1.400	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
105	—	
5.995	5.550	
10.255	9.520	
4.260	3.970	

80. **Krosno.** Krajowa szkoła tkacka.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
		A) Szkoła.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.600	—	3.600
		b) nauczyciel rysunków:			
		α) płaca 2.400 K			
		β) dodatek na mieszkanie 400 „	2.800	—	2.800
		c) instruktor w tkalni ręcznej	1.440	—	1.440
		d) przodownik	1.200	—	1.200
		e) nauczyciele przedmiotów pomocniczych	1.500	—	1.500
		f) pisarz w kancelaryi kierownika i pomocnik rysunków	1.440	—	1.440
	2	Koszta utrzymania internatu dla 20-tu uczniów	3 000	—	3.000
	3	Opał	1.300	—	1.300
	4	Oświetlenie	260	—	260
	5	Usługa	600	—	600
	6	Środki naukowe	700	—	700
	7	Uzupełnienie inwentarza	500	—	500
	8	Ubezpieczenie	360	—	360
	9	Rozmaite inne wydatki	1.000	—	1.000
	—	Ogłoszenie konkursu na posadę nauczyciela rysunków i kierownika	—	—	—
		Suma A)	19.700	—	19.700
		B) Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów.			
	1	Płace:			
		a) wynagrodzenie kierownika	240	—	240
		b) „ nauczyciela rysunków	160	—	160
		c) „ przodownika	120	—	120
	2	Materyał, desenie i wynagrodzenie za robotę	700	—	700
		Suma B)	1.220	—	1.220
		Suma wydatków	20.920	—	20.920
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	2	Ze sprzedaży kartonów	800	—	800
	3	Subwencya od c. k. Rządu	—	—	—
	4	Rozmaite	8.000	—	8.000
		Suma dochodów	8.800	—	8.800
		W porównaniu z wydatkami			20.920
		Okazuje się niedobór			12.120

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość w roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	
1.440	2.800	
1 307	1.440	
1.160	1.200	
1.504	1.500	
960	1.200	*Więcej* z powodu wzrostu czynności i dozoru internatu.
—	2.500	*Więcej* z powodu podrożenia wszelkich artykułów spożywczych.
1.635	1.300	
162	210	*Więcej* wedle potrzeby.
600	600	
715	700	
491	400	*Więcej* wedle potrzeby.
33	200	
1.711	1.000	
298	—	
15.616	18.650	
240	240	
160	160	
120	120	
624	700	
1.144	1.220	
16.760	19.870	
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyjnego Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów. Gmina miasta Krosna daje budynek dla szkoły.
548	800	
351	—	
8.000	8.000	
8.899	8.800	
16.760	19.870	
7.861	11.070	

81. **Gliniany**. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik i instruktor fachowy:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dwa dodatki pięcioletnie . 320 „	2.120	—	2.120
		b) przodownik	840	—	840
		c) nauczyciel pomocniczy	240	—	240
		d) kat. obrz. rzym. i gr. kat.	200	—	200
		e) pomocnik kierownika	800	—	800
	2	Wynajem lokalu	—	—	—
	3	Konserwacya i asekuracya budynku . . .	164	1.400	1.564
	4	Opał	400	—	400
	5	Oświetlenie	100	—	100
	6	Usługa	150	—	150
	7	Środki naukowe	200	—	200
	8	Uzupełnienie inwentarza	700	—	700
	9	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
	10	Spłata pożyczki komunalnej 35.000 K na zakupno realności dla szkoły:			
		a) w kapitale II. i III. rata . 461 K 66 g			
		b) 4% odsetki . . . . 1.377 „ 26 „			
		c) dodatek administracyjny . 86 „ 08 „	1.925	—	1.925
		Suma wydatków .	8.039	1.400	9.439
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od gminy na lokal, opał i oświetlenie .	240	—	240
		b) od Rady powiatowej w Przemyślanach .	100	—	100
		c) od c. k. Rządu	3.000	—	3.000
	—	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	3.340	—	3.340
		W porównaniu z wydatkami .			9.439
		Okazuje się niedobór .			6.099

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.120	2.120	
800	840	
247	240	
200	200	
—	800	
—	—	
136	164	Kredyt nadzwyczajny, na fasadę i nowe schody w budynku szkolnym.
459	320	*Więcej*, z powodu podrożenia opału.
103	125	*Mniej*, wedle potrzeby.
142	150	
444	200	
169	700	
346	200	
2.475	2.475	Wedle planu umorzenia do LW. 38.193,1908 pozostaje z końcem roku 1909 dług w kapitale 34.314 K 84 g.
7.641	8.534	
—	—	Nic nie preliminuje się, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyjnego Towarzystwa wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian tak na wyrób jakoteż do celów naukowych dostarcza bezpłatnie przędzy i opłaca wynagrodzenie uczniów.
240	240	
100	100	
2.300	2.500	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
108	—	
2.748	2.840	
7.641	8.534	
4.893	5.694	

82. **Gorlice.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 300 „			
		γ) I. dodatek pięcioletni . . 160 „	1.900	—	1.900
		b) przodownik	600	—	600
	2	Donajem i utrzymanie lokalu	500	—	500
	3	Opał	480	—	480
	4	Oświetlenie	80	—	80
	5	Usługa	280	—	280
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	400	—	400
	7	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
		Suma wydatków .	4.440	—	4.440
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od gminy ryczałt na pomieszkanie i oświetlenie dla instruktora	300	—	300
		b) od gminy ryczałt na opał, oświetlenie i usługę szkoły	460	—	460
		c) od Rady powiatowej	400	—	400
		d) od c. k. Rządu	1.200	—	1.200
		Suma dochodów .	2.360	—	2.360
		W porównaniu z wydatkami .			4.440
		Okazuje się niedobór .			2.080

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.740	1.767	*Więcej* z powodu zapreliminowania pełnego dodatkn pięcioletniego.
480	480	*Więcej* z powodu ogólnej drożyzny.
572	500	
578	450	*Więcej* z powodu podrożenia opału.
90	80	
166	288	Wedle potrzeby.
395	400	
228	200	
4.249	4.165	
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyjnego Towarzystwa dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów za robociznę.
300	300	
460	460	Gmina pismem z dnia 18. kwietnia 1901 r. l. 5.341 (LW. 28.848/1901) zobowiązała się zamiast dawania pomieszkania dla instruktora w naturze, płacić na ten cel ryczałt w kwocie 300 K rocznie, pismem zaś z dnia 21. grudnia 1905 l. 4.618 zobowiązała się zamiast dostarczania szkole opału, oświetlenia i usługi w naturze płacić na to 460 K rocznie.
400	400	Rada powiatowa w Gorlicach uchwałą z dnia 14. lipca 1892 zobowiązała się dawać 400 K rocznie subwencyi.
800	900	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
1.960	2.060	
4.249	4.165	
2.289	2.105	

83. **Kosów.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kerownik:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) dodatek na mieszkanie . . 500 „			
		γ) dwa dodatki pięcioletnie . . 320 „	2.620	—	2.620
		b) przodownik	960	—	960
		c) pomocnik warsztatowy	600	—	600
		d) nauczyciel rysunków, rachunkowości i korespondencyi kupieckiej	500	—	500
		e) katecheta	80	—	80
		f) pomocnik administr.	300	—	300
	2	Opał	380	—	380
	3	Oświetlenie	160	—	160
	4	Usługa	360	—	360
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	500	—	500
	6	Rozmaite inne wydatki	340	—	340
		Suma wydatków ,	6.800	—	6.800
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	80	—	80
		b) od Rady powiatowej	300	—	300
		c) od c. k. Rządu	1.800	—	1.800
		Suma dochodów .	2.180	—	2.180
		W porównaniu z wydatkami .			6.800
		Okazuje się niedobór .			4.620

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.420	2.420	*Więcej* z powodu drożyzny mieszkań.
840	840	*Więcej*, z powodu drożyzny i niemożności utrzymania odpowiednich sił za mniejszą płacę.
480	480	
455	440	*Więcej* na podstawie liczby godzin nauki.
80	80	
300	300	
402	380	
122	160	
300	360	
494	500	
305	340	
6.198	6.300	
—	—	Nic się nie preliminuje, gdyż szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
—	80	
600	300	Rada powiatowa uchwałą z dnia 29. listopada 1907 L. 2.937 zobowiązała się subwencyonować szkołę przez dalszych lat 10 t. j. od 1. stycznia 1906 do 31. grudnia 1915 r. subwencyą 300 K rocznie (Lw. 124209/07).
1.800	1.800	
2.400	2.180	
6.198	6.300	
3.798	4.120	

84. **Łańcut.** Krajowy nauk. warsztat tkacki im. Franciszka Józefa.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	Nadzwyczajne	razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor:			
		α) płaca . . . . . 1.800 K			
		β) I. dodatek pięciol. . . 320 „	2.120	—	2.120
		b) przodownik	960	—	960
	2	Akc. Towarz. dla wyrobów tkackich i sukienniczych, subwencya na pomieszczenie szkoły i instruktora	1.600	—	1.600
	3	Opał i oświetlenie	900	—	900
	4	Usługa	420	—	420
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	300	—	300
	6	Ubezpieczenie od ognia	40	—	40
	7	Rozmaite inne wydatki	200	—	200
		Suma wydatków .	6.540	—	6.540
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	500	—	500
		b) od Rady powiatowej	600	—	600
		c) od c. k. Rządu	1.800	—	1.800
		Suma dochodów .	2.900	—	2.900
		W porównaniu z wydatkami .			6.540
		Okazuje się niedobór .			3.640

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
2.120	2.120	
960	960	
1.600	1.600	
975	800	*Więcej*, wedle potrzeby.
360	420	
482	300	
35	40	
179	200	
6.711	6.440	
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego akcyjnego Towarzystwa dla wyrobów tkackich i sukienniczych, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenia uczniów.
500	500	
600	600	
1.700	1.700	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
2.800	2.800	
6.711	4.440	
3.911	3.640	

85. **Rychwald.** Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) instruktor fachowy: płaca . . 1.440 K			
		dodatek osobisty . . . 400 „	1.840	—	1.840
		b) przodownik warsztatowy	960	—	960
		c) nauczyciel czytania, pisania i rachunków .	680	—	680
		d) katecheta	100	—	100
	2	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	300	—	300
	3	Ubezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego .	50	—	50
	4	Rozmaite inne wydatki	160	—	160
		Suma wydatków .	4.090	—	4.090
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	2	Subwencye:			
		a) od c. k. Rządu	1.000	—	1.000
		b) od Rady powiatowej	—	—	—
		Suma dochodów .	1.000	—	1.000
		W porównaniu z wydatkami .			4.090
		Okazuje się niedobór .			3.090

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.640	1.640	*Więcej* z powodu drożyzny i 17-letniej służby.
840	840	*Więcej* z powodu drożyzny.
596	600	Na naukę dopełniającą uchwalono wstawiać od r. 1909 stale po 680 K rocznie. LW. 47.110/1902.
100	100	
28	300	
32	50	
240	160	
3.476	3.690	
—	—	Nic się nie preliminuje, ponieważ szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów. Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenia dla warsztatu wraz z opałem, oświetleniem i usługą.
1.000	1.000	
200	—	
1.200	1.000	
3.476	3.690	
2.276	2.690	

86. **Rakszawa.** Krajowa szkoła sukiennicza.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	3.600	—	3.600
		b) nauczyciel teoryi zawodowej	2.400	—	2.400
		c) instruktor tkactwa	1.800	—	1.800
		d) „ farbiarstwa	1.800	—	1.800
		e) przodownik w tkalni ręcznej	1.200	—	1.200
		f) pomocnik „ „	480	—	480
		g) „ warsztatowy w farbiarni	480	—	480
		h) nauka przedmiotów pomocniczych	800	—	800
		i) nauka religii	200	—	200
		k) pomocnik kancelaryjny i nauczyciel buchalteryi i stylistyki	1.200	—	1.200
		l) stróż nocny	360	—	360
	2	Utrzymanie lokalu	500	350	850
	3	Opał	2.000	—	2.000
	4	Oświetlenie	400	—	400
	5	Usługa	480	—	480
	6	Płaca gospodyni w internacie	360	—	360
	7	Środki naukowe, przybory szkolne i uzupełnienie inwentarza	800	200	1.000
	8	Ubezpieczenie od ognia budynków i inwentarza	450	—	450
	9	Tkalnia mechaniczna:			
		a) maszynista	480	—	480
		b) pomocnik warsztatowy	480	—	480
		c) części wymienne	720	—	720
		d) benzyna i oliwa	1.930	—	1.930
		e) podatek od benzyny	190	—	190
		f) inne	200	—	200
	10	Podatek gruntowy i domowo-klasowy	200	—	200
	11	Na budowę piwnic, kadź do farbowania i dynamometr	—	—	—
	—	Dodatek konkurencyjny na rekonstrukcyę i restauracyę kościoła parafialnego w Rakszawie	—	—	—
	12	Rozmaite inne	440	—	440
		Suma wydatków	23.950	550	24.500
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—
	2	Zwrot za oświetlenie w mieszkaniu:			
		a) od kierownika	50	—	50
		b) od nauczyciela teoryi zawodowej	30	—	30
	3	Subwencye:			
		a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000
		b) od c. k. Rządu	7.000	—	7.000
		Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów	8.080	—	8.080
		W porównaniu z wydatkami			24.500
		Okazuje się niedobór			16.420

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
3.600	3.600	
2.400	2.400	
1.800	1.800	
1.800	1.800	
1.200	1.200	
480	480	
480	480	
720	720	*Więcej*, stosownie do ilości godzin nauki.
200	200	
1.200	1.200	
360	360	
741	700	Kredyt nadzwyczajny na nową pompę do studni (150 K), naprawę dachów, kuchni w mieszkaniach i inne adaptacye.
1.981	1.800	*Więcej*, z powodu drożyzny węgla i drzewa.
541	400	
480	480	
360	360	
593	700	Kredyt nadzwyczajny na nową kadź do prania wełny.
444	350	*Więcej* z powodu podniesienia opłaty na podstawie nowego wniosku.
480	480	
480	480	
235	720	
1.857	1.930	
358	190	
21	200	
—	—	
2.480	—	
—	245	Odpada jako kredyt nadzwyczajny jednorazowy.
827	440	
26.118	23.715	
—	—	Nic się nie preliminuje, gdyż szkoła sporządza wyroby na rachunek Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza wszelkich materyałów potrzebnych tak do wyrobów jak i do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
50	50	
—	30	
1.000	1.000	Rada powiatowa w Łańcucie uchwałą z dnia 24. marca 1891 r. (L. 864) zobowiązała przyczyniać się do utrzymania tej szkoły subwencyą w kwocie 1.000 K (LW. 36.783/891).
7.000	7.000	
253	—	
8.303	8.080	
26.118	23.715	
17.815	15.635	

87. **Zakopane**. Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierowniczka	1.680	—	1.680
		b) nauczycielka rysunków	1.200	—	1.200
		c) „ pomocn. I.	1.200	—	1.200
		d) „ „ II.	540	—	540
		e) katecheta	100	—	100
		f) nauczyciel czytania, pisania i rachunków	240	—	240
		g) pomocnik kancelaryjny	240	—	240
	2	Wynajem lokalu	1.800	—	1.800
	3	Opał	420	—	420
	4	Oświetlenie	120	—	120
	5	Usługa	240	—	240
	6	Materyał	700	—	700
	7	Wynagrodzenie uczenic	3.300	—	3.300
	8	Środki naukowe	350	—	350
	9	Uzupełnienie inwentarza	100	—	100
	10	Rozmaite inne wydatki	280	—	280
		Suma wydatków	12.510	—	12.510
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.000	—	4.000
	2	Subwencya od c. k. Rządu	1.600	—	1.600
	—	Odsetki z lokacyi	—	—	—
	—	Dochody rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów	5.600	—	5.600
		W porównaniu z wydatkami			12.510
		Okazuje się niedobór			6.910

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.680	1.680	
1.200	1.200	
900	1.200	
530	540	
100	100	
540	240	
360	200	*Więcej.* z powodu niemożności znalezienia odpowiedniej siły za dotychczasową płacę.
1.800	1.800	
644	340	*Więcej*, z powodu podrożenia węgla i drzewa.
134	120	
240	240	
429	700	
3.262	2.500	*Więcej*, stosownie do większej ilości zamówień.
61	350	
117	100	
183	280	
12.180	11.590	
3.858	3.200	*Więcej*, na podstawie wynikłości z r. 1907.
1.500	1.600	
36	—	
28	—	
5.422	4.800	
12.180	11.590	
6.758	6.790	

88. **Bobowa.** Krajowa szkoła koronkarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Nauczycielka	1.440	—	1.440
	2	Wynajem lokalu z opałem i usługą	600	—	600
	3	Oświetlenie	—	—	—
	4	Materyał	200	—	200
	5	Wynagrodzenie uczenic	800	—	800
	6	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	—	200
	7	Rozmaite inne wydatki	150	—	150
		Suma wydatków	3.390	—	3.390
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.000	—	1.000
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	150	—	150
		b) od Rady powiatowej	200	—	200
		c) od c. k. Rządu	1.500	—	1.500
		Suma dochodów	2.850	—	2.850
		W porównaniu z wydatkami			3.390
		Okazuje się niedobór			540

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.440	1.440	
400	600	
—	100	
19	300	Stosownie do produkcyi.
891	700	
10	200	
125	150	
2.885	3.490	
685	1.000	
150	150	W myśl deklaracyi z dnia 9. lipca 1904 gmina daje 150 K rocznie na koszta lokalu, opału i usługi. (LW. 83.337 1904).
200	200	
1.400	1.400	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
2.435	2.750	
2.885	3.490	
450	740	

89. **Maków.** Krajowa szkoła hafciarska.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) nauczycielka kierująca:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 200 „	1.640	—	1.640
		b) nauczycielka pomocnicza	960	—	960
		c) pomocnica rachunkowa i kancelaryjna .	600	—	600
		d) katecheta	200	—	200
		e) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fachowy nadzór	400	—	400
	2	Opał, oświetlenie i usługa	360	—	360
	3	Materyał	1.100	—	1.100
	4	Wynagrodzenie uczenic	1.100	—	1.100
	5	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	6	Rozmaite inne wydatki	140	—	140
		Suma wydatków .	6.700	—	6.700
		DOCHODY.			
	1	Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.200	—	2.200
	2	Subwencye:			
		a) od gminy	96	—	96
		b) od Rady powiatowej	50	—	50
		c) od c. k. Rządu	1.600	—	1.600
	3	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	3.946	—	3.946
		W porównaniu z wydatkami .			6.700
		Okazuje się niedobór .			2.754

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość w roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.640	1.640	
840	960	
600	600	
178	200	
400	400	
360	360	
1.022	1.000	*Więcej*, z powodu podrożenia materyałów.
1.260	1.100	
137	200	
355	140	
6.792	6.600	
2.522	2.100	*Więcej*, na podstawie wniosku zarządu szkoły.
96	96	
50	50	
1.400	1.400	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
12	—	
4.080	3.646	
6.792	6.600	
2.712	2.954	

90. Lwów. Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik:			
		α) płaca . . . . . 4.000 K			
		β) dodatek aktywalny . . 720 „			
		γ) 3 dodatki pięciol. po 400 K 1.200 „	5.920	—	5.920
		b) adjunkt	720	—	720
		c) laborant:			
		α) płaca . . . . . 1.440 K			
		β) dodatek na mieszkanie . 300 „	1.740	—	1.740
	2	Opał lokalu stacyi	300	—	300
	3	Usługa	720	—	720
	4	Uzupełnienie ingredyencyi keramicznych . .	200	—	200
	5	Opał pieców technicznych	240	—	240
	6	Gaz do oświetlenia i do celów technicznych . .	200	—	200
	7	Biblioteka i czasopisma	160	—	160
	8	Koszta kancelaryjne, frachty i portorya . . .	160	—	160
	9	Wydatki nieprzewidziane	100	—	100
	10	Spłata pożyczki 60.000 K na budowę stacyi doświadczalnej kieramicznej i naftowej I. rata	4.050	—	4.050
		Suma wydatków .	14.510	—	14.510
		DOCHODY.			
	1	Dochody własne:			
		a) opłata za badanie materyałów . . .	700	—	700
		b) dochód ze sprzedaży typowych wyrobów, wzorów zastosowania szkliw, polew, farb, emalii i nowych technik stacyi . .	100	—	100
		Suma dochodów .	800	—	800
		W porównaniu z wydatkami .			14.510
		Okazuje się niedobór .			13.710

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
5.920	5.920	
1.218	720	
1.740	1.740	
434	300	
720	720	
147	200	
221	240	
180	200	
125	160	
179	160	
490	100	
—	4.050	
11.374	14.510	
1.296	700	
106	100	
1.402	800	
11.374	14.510	
9.972	13.710	

91. Lwów. Krajowa mechaniczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) kierownik	1.200	—	1.200
		b) asystent:			
		α) płaca . . . . . 1.600 K			
		β) dodatek aktywalny . . 240 „	1.840	—	1.840
		c) laborant	1.440	—	1.440
	2	Opał i oświetlenie	100	—	100
	3	Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	200	—	200
	4	Wydatki laboratoryjne	400	—	400
	5	Rozmaite	200	—	200
		Suma wydatków .	5.380	—	5.380
		DOCHODY.			
	1	Opłata od stron za przeprowadzone badania . .	2.000	—	2.000
	2	Rozmaite	—	—	—
		Suma dochodów .	2.000	—	2.000
		W porównaniu z wydatkami .			5.380
		Okazuje się niedobór .			3.380

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
1.200	1.200	
1.600	1.840	
1.440	1.440	
100	100	
742	200	
391	400	
181	200	
5.654	5.380	
2.508	2.000	
97	—	
2.605	2.000	
5.654	5.380	
3.049	3.380	

92. **Drohowyże.** Krajowa szkoła rzemiosł.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
			Korony		
		WYDATKI.			
	1	Płace:			
		a) dyrektor	4.600	—	4.600
		b) dwóch nauczycieli do nauki zawodowej	5.600	—	5.600
		c) nauka dopełniająca	2.000	—	2.000
		d) 8 werkmistrzów płaca po 1.680 K	13.440	—	13.440
		e) maszynista	1.680	—	1.680
		f) urzędnik rachunkowy	1.440	—	1.440
		g) pomoc biurowa	480	—	480
	2	Usługa	960	—	960
	3	Dyety i koszta podróży	1.400	—	1.400
	4	Utrzymanie lokalu	800	—	800
	5	Utrzymanie mieszkań	800	—	800
	6	Utrzymanie inwentarza	1.500	—	1.500
	7	Koszta ruchu	1.400	—	1.400
	8	Naprawa maszyn	600	—	600
	9	„ narzędzi	500	—	500
	10	Środki naukowe szkolne	2.000	—	2.000
	11	„ „ warsztatowe	1.000	—	1.000
	12	Materyały	26.000	—	26.000
	13	Wynagrodzenie czeladników	10.000	—	10.000
	14	„ uczniów	800	—	800
	15	Transport i opakowanie	200	—	200
	16	Wydatki kancelaryjne	600	—	600
	17	Inwestycye	—	20.000	20.000
	18	Oświetlenie	600	—	600
	19	Opał	600	—	600
	19a	Zwrot zaliczki z r. 1907	—	—	—
	20	Spłata należytości za materyały i wyroby od fundacyi hr. Skarbka	2.500	—	2.500
	21	Kasa chorych	300	—	300
	22	Rozmaite	200	—	200
		Suma wydatków	82.000	20.000	102.000
		DOCHODY.			
	1	Za wyroby dla obcych	12.000	—	12.000
	2	„ „ „ funkcyonaryuszy	5.000	—	5.000
	3	„ „ „ zakładu	25.000	—	25.000
	4	Ze sprzedaży starych materyałów	300	—	300
	5	Rozmaite dochody	2.000	—	2.000
	6	Subwencye:			
		a) od fundacyi hr. Skarbka	5.300	—	5.300
		b) od c. k. Rządu	10.000	—	10.000
		Suma dochodów	59.600	—	59.600
		W porównaniu z wydatkami			102.000
		Okazuje się niedobór			42.400

Preliminarz na rok 1909.

Wynikłość z roku 1907	Kwota preliminowana na rok 1908	Wyjaśnienia
Korony		
4.600	4.600	
1.650	5.600	
2.632	2.000	
8.473	11.760	Preliminuje się *więcej* o 1.630 K, to jest o płacę werkmistrza odlewarni
1.144	1.680	i tokarni metalowej (działu bronzownictwa).
—	—	
1.700	1.680	*Więcej*, z powodu dobrej kwalifikacyi.
910	960	
989	1.400	
1.029	800	
—	800	
541	1.500	
341	1.400	
142	600	
123	500	
	2.000	
2.705	1.000	
30 763	30.000	*Mniej*, z powodu zniżenia produkcyi dla stron obcych.
11.430	10.000	
749	800	
207	200	
1.621	600	
5.353	9.400	Kredyt nadzwyczajny na roboty budowlane celem powiększenia sto-
177	600	larni z żelaznym oszklonym dachem i na urządzenie wewnętrzne
70	600	przybudówki.
—	2.500	Odpada jako kredyt jednorazowy.
—	2.500	
—	—	Pozycya nowa na opędzenie kosztów leczenia majstrów i czeladników.
—	200	
77.349	95.680	
8.755	16.000	*Mniej* na podstawie wniosku zarządu szkoły.
3.989	5.000	
22.755	25.000	
120	300	
60	2.100	
4.858	5.300	
—	8.000	Stosownie do spodziewanej wysokości subwencyi.
40.537	61.700	
77.349	95.680	
36.812	33.980	

LW. 84.138/08.

We Lwowie, dnia 14. sierpnia 1908

Alog. 37

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie poboru opłaty konsumcyjnej od piwa.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 5. marca 1907 przyjął Wysoki Sejm z uznaniem do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o poborze opłaty od piwa za rok 1905, a zarazem zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego zmienił częściowo i uzupełnił ustawę z r. 1903, wprowadzającą pobór tej opłaty.

Zmieniona ustawa uzyskała najwyższe zatwierdzenie i poczęła obowiązywać od drugiej połowy 1907. Głównym jej celem było: wprowadzenie 4% odsetek zwłoki, zapewnienie uprzywilejowanego prawa zastawu dla zaległej opłaty, odpowiedzialność materyalna przedsiębiorcy za swego dzierżawcę lub zastępcę, wreszcie wprowadzenie egzekucyi sądowej dla wydobycia zaległych opłat.

Pobór opłat w ciągu ostatnich dwóch lat dzielących niniejsze sprawozdanie od ostatniego przedłożenia, dał wynik równie pomyślny, jak w początkach. Dał on bowiem funduszowi krajowemu dochód:

w roku 1906	2,235.433 K
„ 1907	2,248.994 „
razem w tych dwóch latach	4,484.427 K.
Doliczając do tego dochody z lat 1903—1905	5,467.372 „
otrzymamy	9,951.799 K

jako dochód funduszu krajowego z tej opłaty w ciągu niespełna pięciu lat, bo od 1. kwietnia 1903 do 31. grudnia 1907.

Wydatki z tytułu prowadzenia poboru we własnej administracyi wynosiły:

w roku 1906	34.344 K
„ 1907	31.061 „
razem w tych dwóch latach	65.405 „
Dodając wydatki z lat 1903—1905	139.228 „
otrzymamy	204.633 K

jako wydatek na administracyę w ciągu całego okresu t. j. od 1. kwietnia 1903 do 31. grudnia 1907.

Wydatek ten w odniesieniu do dochodów przedstawia tylko 2%, a jak w ostatniem sprawozdaniu wykazano, jest najniższy ze wszystkich krajów koronnych.

Oprócz faktycznego wpływu 9,951.799 K pozostało jeszcze z końcem roku 1907 u właścicieli browarów i u szynkarzy ogółem za wszystkie lata 110.703 K zaległości. Jakkolwiek zaległości te przedstawiają w stosunku do uiszczenia tylko 1·1%, Wydział krajowy poczynił zarządzenia, aby ściąganie zaległości przyspieszyć, a poczynił je na podstawie omówionej na wstępie nowelli, wprowadzającej także egzekucyę sądową. Od sprężystości i akuratności syndyka Wydziału krajowego zależeć będzie, by zaległości w tej opłacie doprowadzić do możliwie najniższej miary.

Na podstawie powyższego przedstawienia Wydział krajowy wnosi:

Wysokl Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o poborze opłaty konsumcyjnej od piwa w latach 1906 i 1907.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Władysław Jahl, *w. r.*
Członek Wydziału kraj.

LW. 68.439/08.

We Lwowie, dnia 14. sierpnia 1908.

Alg. 33

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Wysoki Sejmie!

Ostatnie sprawozdanie w przedmiocie spraw górniczych, które Wydział krajowy Wys. Sejmowi do LW. 96975 z r. 1906 w d. 27. grudnia z t. r. przedkładał, obejmowało czynności w roku 1906 i uchwałą z dnia 11. marca 1907 zostało przyjęte do wiadomości. Uchwałą tą polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu (L. s. 1800/907):

a) aby po przeprowadzeniu rokowań z c. k. rządem zmienił statut krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu, podnosząc poziom nauki odpowiednio do dzisiejszych wymogów kopalnictwa naftowego;

b) aby od początku nowego roku szkolnego (1907/8) zamianował dla szkoły trzeciego nauczyciela i wstawił na ten cel do poz. 2. rub. XI. kwotę 670 koron;

c) aby przedłożył na najbliższej sesyi Sejmu krajowego wniosek organizacyi kraj. zakładu dla geologii stosowanej

i wezwał c. k. Rząd, ponawiając uchwałę z dnia 13. lutego 1894, aby w najkrótszym czasie urządził w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie V. górniczo-hutniczy Wydział.

Nadto uchwałą z dnia 18. marca r. 1907 przeznaczył Wysoki Sejm w rub. XI. funduszu krajowego na cele górnicze następujące fundusze:

1.	na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000 K.
2.	na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	19.560 „
3.	na stacyę doświadczalną produktów naftowych	3.400 „
4.	na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	600 „
5.	na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000 „
6.	na stypendya i zasiłki dla górników i słuchaczy górnictwa w wyższych szkołach lub w praktycznych szkołach wiertniczych .	5.000 „
7.	na potrzeby muzeum górnictwa, nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	300 „
	t. j. łącznie .	34.860 K.,

a petycyę stałej delegacyi Zjazdu polskich górników o subwencyę na mającą się założyć prywatną szkołę górniczą na wschodnim Śląsku dla potrzeb wschodnio-śląskiego i zachodnio-galicyjskiego okręgu węglowego odstąpił Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

Na podstawie tej uchwały Wys. Sejmu i wynikłości z roku 1906 preliminował Wydział krajowy (LW. 76543/1907) na r. 1908 nieco większe wydatki na te same cele, a mianowicie:

w poz. 2.	na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu zamiast 19.560 kor.	20.530 kor.
w poz. 3/a	na stacyę doświadczalną produktów naftowych zamiast 3.400	4.300 „
i w poz. 3/6	na umorzenie pożyczki 60.000 kor., mającej się zaciągnąć na pokrycie połowy kosztów budowy gmachu na pomieszczenie stacyi naftowej i keramicznej (nowe) . . .	3.000 „
a więc o 4.870 kor. więcej, i łącznie kwotę		39.730 kor.

Z użycia tych funduszów w r. 1907 i z powodów, które skłaniały Wydział kraj. do ich podwyższenia, tudzież z wykonania wyż wymienionych uchwał mamy zaszczyt przedłożyć Wys. Sejmowi niniejsze sprawozdanie, obejmujące i czynności doradcze krajowej Rady górniczej wraz z jej komisyą geologiczną. Czynności te przedstawimy w stale zachowywanym porządku: spraw dotyczących nauki górnictwa, badań naukowych subwencyonowanych z funduszów krajowych i spraw nie obciążających funduszu krajowego.

I. Nauka górnictwa.

Frekwencya uczniów w kraj. szkole górniczej i wiertniczej wzrosła znacznie już w roku 1905/6, gdyż było ich 24, a z tej liczby 21 na kursie wiertniczym, a 3 na kursie górnictwa. Ilość ta nieznacznej tylko uległa zmianie, bo w roku 1906/7 było uczniów 21, t. j. 17 na kursie wiertniczym, a 4 na kursie górniczym, a w roku 1907/8 wniesiono podań 29; uczniów przyjęto 21, 13 na kurs wiertniczy (w tej liczbie 2 eksternistów), a 8 na kurs górniczy. Sprawowanie się ich jest wogóle zadowalające; skoro w ciągu 1906/7 wystąpiło ze szkoły tylko 4; — w ciągu roku ostatniego także 4 (jeden zmarł) — wynik zaś egzaminu w roku 1906/7 był, uwzględniając poprawki, zadowalniający dla 15 słuchaczów kursów wiertniczych i 2 słuchaczy kursu górniczego — a więc dla 17 kandydatów z 21; — w roku zaś 1907/8 zadowalniający dla wszystkich 11 kandydatów kursu wiertniczego i 5 z kursu górniczego, t. j. dla 16 z ogólnej liczby 21 zapisanych.

Po raz pierwszy w tym roku wykazuje sprawozdanie dyrekcyi szkoły znaczny wzrost, bo o drugie tyle, co dawniej, uczniów kursu górniczego; nie jest to bez związku z warunkami rozwoju przemysłu krajowego, które spowodowały tak usilne zabezpieczenie sobie uprawnień na pole górnicze w zachodniej części kraju i urządzenie w tamtym okręgu prywatnej szkoły sztygarów. Warunki istnienia krajowej szkoły w Borysławiu nie uległy w ciągu ubiegłego roku czy ubiegłych dwóch lat żadnej istotnej zmianie; jest umieszczoną w tym samym, co dawniej, wynajmowanym budynku, a więc ciasno, bez odpowiedniej sali na zbiory i na rysowanie, interniści mieszkają również ciasno i niewygodnie, a połowa prawie uczniów, 10 z reguły musi mieszkać w mieście, u rodziców, lub najmując pomieszkania w miasteczku i jest usuniętą z pod kontroli i dozoru władzy szkolnej. Nauczanie polegało, jak dotychczas, na dwóch nauczycielach fachowych, bo też w tym roku nie było wcale kursu przygotowawczego; zwiększona ilość uczni na kursie górniczym spowodowała dyrekcyę szkoły do żądania pomocniczego nauczyciela dla rysunków i ćwiczeń górniczych, a skoro i kuratorya żądanie to za słuszne uznała, przyjęto trzeciego nauczyciela, inż. górniczego Rudolfa Kielesińskiego prowizorycznie i pomocniczo, na ostatnie trzy miesiące ubiegającego roku szkolnego. Czy po wakacyach, t. j. z 1. października b. r. okaże się potrzeba takiego nauczyciela, czyli dwaj dotychczasowi wystarczą, to się dopiero pokaże; Wydział krajowy preliminuje jednak na rok 1909 odpowiedni na opłatę tego nauczyciela fundusz. Sprawozdanie dyrekcyi szkoły w Borysławiu za lata szkolne 1906/7 i 1907/8 załączamy/..

Al. 1 i 2.

Wyż wymienioną uchwałą z. d. 11. marca r. z. polecił nadto Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu wdrożenie rokowań z c. k. rządem o zmianę statutu szkoły w tym kierunku, aby podnieść poziom nauki do dzisiejszych wymogów kopalnictwa naftowego. Sprawa ta była przedmiotem pilnych badań tak kuratoryi szkoły jak i Wydziału krajowego; wniosek reformy szkoły przedłożony przez kuratoryę porównywał Wydział krajowy ze statutami innych szkół górniczych w monarchii i statut mu przed-

łożony uważa za odpowiedni. Skoro jednak ma on być zastosowany nie tylko do wymogów naukowych, ale i do przepisów, jakie dla dozorców kopalń naftowych wydaje c. k. starostwo górnicze w Krakowie w myśl kraj. ustawy naftowej, a ta ustawa, uchwalona dopiero we wrześniu (20-go) r. z., a w dniu 22. marca b. r. (1908) sankcyonowana zaledwie weszła w życie, i na jej podstawie (§. 73) nowe przepisy górniczo-policyjne dotychczas przez c. k. starostwo górnicze wydane nie zostały, — nie mógł Wydział krajowy poznać opinii c. k. rządu co do zmiany statutów szkoły, której program i zakres nauki do wymogów tych przepisów zastosować należy.

W sprawie organizacyi szkoły przedłożono Wydziałowi kraj. nadto wniosek przeniesienia jej do Drohobycza; zapytana o opinię kuratorya szkoły oświadczyła się stanowczo przeciw temu przeniesieniu, nadmieniając, że onoby pozbawiło uczniów nie tylko łatwego i bez żadnych kosztów zwiedzania kopalń, ale co ważniejsza, wszelkiej możności zarobkowania w okresie nauki szkolnej, które można zapewne ganić, ale które trzeba uwzględniać jako nieodzowną potrzebę wielu bardzo ubogich uczniów. Kuratorya sądzi też, że kosztów funduszowi krajowemu toby nie zmniejszyło, bo budynku odpowiedniego w Drohobyczu jak w Borysławiu niema i czynsze są również bardzo wysokie. Podniosła w swem protokolarnem oświadczeniu kuratorya natomiast raz jeszcze potrzebę odrębnego budynku dla szkoły w Borysławiu i upraszała Wydział krajowy o rozpoczęcie budowy na gruncie, nabytym od lat 5-ciu, i wedle planów dawniej przedstawionych.

Nauka górnictwa nie ograniczała się w roku ubiegłym do kraj. szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu; powstała i druga dziś jeszcze prywatna szkoła sztygarów w Dombrowie na Śląsku, którą się Wydział krajowy z poczucia potrzeby naszego kraju i z polecenia Wys. Sejmu (L. s. 2060/1907) zajmował. Stała delegacya Zjazdu polskich górników wniosła do Wys. Sejmu w d. 26. lutego roku 1907 prośbę o subwencyę na mającą się założyć prywatną szkołę górniczą na wschodnim Śląsku dla potrzeb wschodnio-śląskiego i zachodnio-galicyjskiego okręgu węglowego, a Wysoki Sejm petycyę tę odstąpił Wydziałowi kraj. do zbadania i sprawozdania.

W petycyi i dołączonym do niej memoryale podniesiono, że przemysł węglowy galicyjski w najkrótszym czasie znacznie się rozwinie i wytwórczość jego znacznie się wzmoże, — że ta kwestya ekonomicznie doniosła ma i społeczne znaczenie, bo zatrudnia kilka tysięcy robotników, zatrudni niebawem ich kilkanaście tysięcy, a ludności tej robotniczej brak fachowego wykształcenia i co gorzej, fachowo wykształconych rodaków-dozorców. Dziś ta polska ludność w ciężkich dla niej warunkach pracuje na Śląsku i Morawach; jutro we własnym kraju może jej przyjdzie pracować równie ciężko pod nieznającymi krajowego języka dozorcami i kierownikami.

Stosowanie maszyn do robót górniczych, szczególniej do robót uzyskiwalnych, wzmaga trudność pracy, tak samo jak i niebezpieczeństwo jej; jedynym środkiem zaradczym jest lepsze kształcenie robotników, lepsze technicznie, aby z maszynami się umiał obchodzić, lepsze ogólne, by sobie zdawał sprawę z celu i doniosłości wydawanych dla ich ochrony przepisów, a udzielić je może tylko szkoła fachowa, z językiem wykładowym dla naszego ludu przystępnym, a więc polskim. Ona tylko może przysposobić dozorców kopalń, którym się coraz większe stawia wymagania i którymi mogą w myśl ustawy z dnia 31. grudnia 1893 Dz. u. p. l. 12 zostawać tylko absolwenci niższej szkoły górniczej.

Starań o odpowiednie wykształcenie tak dozorców kopalń górniczych jak i intelligentniejszej młodzieży niebrak było na Morawie i na Śląsku. Założono tam kosztem właścicieli, a za subwencyą rządu już w r. 1874 osobną szkołę górniczą w Ostrawie; nie wystarcza ona jednak dzisiejszemu zapotrzebowaniu, z jej organizacyi (z tego, że tylko 3 godziny jest dziennie wykładu) wynika, że korzystają z niej tylko w miejscu zamieszkali robotnicy, — a z wykładów udzielanych w języku czeskim polska ludność za mało korzysta i jej istnienie nie zmienia tego stanu upośledzenia, w którym się robotnik polski w kopalniach tamtejszych znajduje.

Zaradczy środek tak dla dziś pracujących na Śląsku i Morawie górników, jak i dla tych, co niewątpliwie niebawem w podwójnej, może potrójnej ilości znajdą się w zachodniej Galicyi, jest stworzenie polskiej szkoły górniczej i założenie jej we wschodniej części Śląska, uznali za najwłaściwsze nie tylko Ślązacy i kierownicy kopalń na Śląsku, ale i zarządy zachodnio-galicyjskich kopalń węgla, tudzież stała delegacya Zjazdu polskich górników.

Z dniem 1. grudnia r. z. szkoła ta została otwartą w Dombrowie, statut jej i program szkoły przedłożony c. k. Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia i nauka rozpoczęta według programu obejmującego 1 rok studyów przygotowawczych, a 2 lata fachowych; z liczby ogólnej 22 uczniów połowa zamieszkuje internat.

Wydział krajowy uznając starania delegacyi Zjazdu polskich górników i potrzebę takiego kształcenia dozorców górniczych dla całego polsko-śląskiego zagłębia węglowego, udzielił w roku bieżącym delegacyi subwencyę w kwocie 2.000 kor. na stypendya po 20 i 15 kor. miesięcznie dla uczniów tej szkoły, a w preliminarzu rub. XI. budżetu krajowego na rok 1909, przewidując i nadal potrzebę takiego wydatku, podniósł kredyt poz. 6 tej rubryki o 3.000 koron.

Tyle co do niższej nauki górnictwa.

W dziale wyższej nauki, nauki w wyższych zakładach naukowych, nie mamy zawsze decyzyi c. k. Rządu o uzupełnienie przygotowawczego kursu dla kandydatów do zawodu w tutejszej c. k. szkole politechnicznej i stworzenie istotnego górniczo-hutniczego Wydziału. Możnaby powiedzieć, że sprawa postąpiła nieco przez to, że inż. górn. Adam Łukaszewski habilitował się jako docent prywatny górnictwa i będzie wykładać poszczególne działy machin górniczych, a więc wypełni nieco braki nauki udzielanej tu w stosunku do programów wyższych szkół montanistycznych monarchii. Ale sprawa nie zalega dla braku sił fachowych, ani dla braku funduszów; zalega ona z powodu, że c. k. Rząd nie przychyla się do rezolucyi Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1894 o kreowanie takiego Wydziału — i Wydział krajowy proponuje jej ponowienie.

Pomocy kandydatom do zawodu górniczego, studyującym na pozakrajowych montanistycznych zakładach w Austryi, udzielał Wydział krajowy, przyznając stypendya 2 słuchaczom w Leoben i 1 w Przybramie i przeznaczając po 60 do 80 kor. subwencyi na górnicze programem studyów objęte wycieczki naukowe. Tak samo udziela Wydział krajowy zasiłków naukowych uczniom odznaczającym się bardzo dobrym postępem w naukach górniczych lub eksploatacyi nafty na lwowskiej politechnice i pewną ryczałtową kwotę na ich wycieczki górnicze.

Ponadto kilku słuchaczy tych wyższych zakładów korzysta co roku z kursu wakacyjnego nauki praktycznego wiercenia, który z pomocą dyrekcyi szkoły w Borysławiu jest dla nich urządzany. W r. 1906 było ich 6-ciu, w r. 1907 8-miu, w r. 1908 7-miu; — są obowiązani do pracy w jednej z kopalni nafty, a po dwumiesięcznym okresie takiej pracy składają egzamin, dla stwierdzenia pilności i wiadomości, jakich nabyli. Zgłaszanie się o przyjęcie na ten kurs jest stałe choć w niejednakowej liczbie; korzyść niewątpliwa, tak samo jak z rozpowszechniającej się obecnie wakacyjnej praktyki w innych zawodach.

II. Naukowe badania geologiczne, geologiczno-górnicze i technologiczno-chemiczne.

Geologiczne badania, mające na celu wydanie atlasu geologicznego kraju, prowadzone staraniem komisyi fizyologicznej Akademii Umiejętności, są już ukończone i wydanie ostatnich zeszytów atlasu ulega zwłoce, od Wydziału krajowego i komisyi niezależnej; wszystkie arkusze atlasu z wyjątkiem Wadowic i Starego Sambora są w druku albo w korekcie. Obecne t. j. w ciągu 2 lat ostatnich zarządzone badania są już albo geologiczno-górniczemi badaniami pewnych, szczególne znaczenie dla przemysłu przedstawiających okolic, albo monografiami naukowemi, które się nadarzyła sposobność wykonać wskutek n. p. stworzonych przez budowę jakiej kolei żelaznej wcięć i odsłonięć. Do pierwszych zaliczamy poruczone prof. Dr. Władysławowi Szajnosze i radcy górniczemu Franciszkowi Bartonecowi zbadanie okolicy Dźwiniacza i Staruni ze względu na złoża znanych tam a mało rozwiniętych kopalń nafty i wosku ziemnego, — poruczone w roku bieżącym prof. Dr. Józefowi Grzybowskiemu zbadanie i opisanie dalszego ciągu kopalń borysławskich w gminach Tustanowice i Truskawiec, tudzież subwencyę udzieloną suplentowi gimnaryalnemu p. Leonowi Pitułce na studya o powstaniu złóż soli kuchennej. Do drugich prace pp. Dra Nowaka i Dra Rogali, pracujących w zakładzie geologicznym Uniwersytetu lwowskiego pod kierunkiem prof. Dra Zubera, o odkrywkach poczynionych przy budowie kolei Lwów-Podhajce i Lwów-Stojanów, — o stratygrafii i tektonice kredowego utworu lwowsko-rawskiego, — w spra-

wie wieku marglu kredowego na Wołczyńcu pod Stanisławowem i przyczynek do znajomości dyluwialnych utworów Galicyi.

Prace te nie wyczerpują zadania, jakie sobie założyła krajowa Rada górnicza i jej komisya geologiczna, ani też tego, czego dziś rozwinięty przemysł i byt społeczny żąda od zastosowujących naukę geologii. Ukończywszy poniekąd geologiczny atlas kraju i ogólny opis właściwych krajowi skał i zasobów mineralnych, przechodzi się do szczegółowych badań każdej części kraju i rozeznania jego właściwości ważnych dla przemysłu górniczego i niegórniczego (budownictwo, ceramika i t. p.) dla gleboznawstwa i hydrologii. Wyniki tych badań mają liczne zastosowania, każde staje się coraz bardziej specyalnością i łączna na tem polu praca koncentruje się w krajowych zakładach geologicznych. Stąd też powstał wniosek urządzenia takiego zakładu we Lwowie, jak to już Wydział krajowy w swoim ostatniem sprawozdaniu Wysokiemu Sejmowi przedstawił.

Stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. marca z. r., aby Wydział krajowy na najbliższej sesyi Sejmu krajowego przedłożył wniosek organizacyi krajowego zakładu dla geologii stosowanej, zasięgał Wydział krajowy opinii fachowej komisyi specyalnej z łona kraj. Rady górniczej, uprosił prof. Dra Szajnochę o zwiedzenie jeszcze zakładów geologicznych rumuńskiego i węgierskiego, ale w załatwieniu tych wniosków t. j. w powzięciu decyzyi co do ich wykonania napotkał na niezwykłą trudność, polegającą na braku odpowiedniego dla zakładu budynku i znacznych takiego budynku kosztach. Wyłoniła się myśl połączenia obu krajowych stacyi doświadczalnych ceramicznej i naftowej z projektowanym zakładem; myśl niezawodnie słuszna, bo wszystkie trzy obciążają fundusz krajowy i mając charakter naukowy, powinny być umieszczone w pobliżu c. k. szkoły politechnicznej, ale można ją wykonać tylko przy chętnem udziale c. k. rządu, który dla stacyi doświadczalnych dawał do dziś dnia lokale i dostarczał światła i wody, dla nich przy nowem umieszczeniu oświadczył gotowość dania darmo gruntu blizko techniki i przyczynienia się do kosztów budowy a nie powziął takiego postanowienia co do budowy gmachu dla kraj. zakładu geologicznego. Układy w tym przedmiocie są w toku, ale nie są sfinalizowane i Wydział krajowy może tylko przedłożyć do dyspozycyi Wysokiego Sejmu wszystkie akta dotyczące tego przedmiotu wraz z niezupełnym zarysem organizacyi kraj. zakładu geologicznego.

Technologiczno-chemiczne badania w kraj. stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych nie uległy w ciągu ubiegłego roku żadnej zmianie ani co do ich kierunku praktycznego, ani co do ilości żądanych badań i orzeczeń. Przybyły badania podniesienia wartości opałowej węgla brunatnego przez domieszki ropy lub odpadków naftowych i również nieuwieńczone dotychczas pomyślnym skutkiem próby łatwego i bezpiecznego opalania ropą czy ropałem pieców pokojowych, coby niezawodnie zwiększyło jej popyt i zmniejszyło ciężący na targu nadmiar produkcyi. Praca stacyi doznała jednak tej zmiany, że wskutek zarządzenia rektoratu c. k. Szkoły politechnicznej przygotowującego budynek chemii technicznej, w którym mieściła się dotychczas kraj. stacya dla produktów naftowych, do gruntownej rekonstrukcyi, musiała ona być w m. lipcu r. z. delożowaną i przeniesioną do prywatnego domu prof. Romana Załozieckiego, kierownika tej stacyi, przy ul. Krzyżowej l. 39.

Wydział krajowy rozumiał trudność odpowiedniego urządzenia stacyi doświadczalnej w prywatnym domu, zasięgał opinii fachowych chemików tak co do możliwości takiego urządzenia jak i co po podanych przez prof. Załozieckiego kosztów, ale uznając z jednej strony konieczność ciągłości pracy stacyi i niemożność poniekąd przerwania jej w chwili tak dla przemysłu naftowego krytycznej, a uważając z drugiej strony warunki najmu lokalu i koszta adaptacyi za usprawiedliwione, zgodził się na to funkcyonowanie stacyi poza gmachem szkoły politechnicznej. Do c. k. rządu udał się zaś Wydział krajowy z przedstawieniem, że skoro rząd dotychczas dawał lokal dla stacyi darmo w gmachu szkolnym, a gaz i wodę dostarczał za ryczałtową cenę 100 kor. rocznie, a dziś z tego tytułu powstaje dla funduszu krajowego wydatek 1000 kor. rocznie, by zechciał się przyczynić w połowie do tego wydatku.

Wydział krajowy stał wobec konieczności niezwłocznej decyzyi o umieszczeniu prowizorycznem kraj. stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych a dyrektywę miał w uchwale Wysokiego Sejmu powziętej w d. 4. października r. z., którą Sejm upoważnił Wydział krajowy do przeprowadzenia budowy domu na umieszczenie kraj. stacyi ke-

ramicznej i naftowej na gruntach c. k. politechniki we Lwowie leżących, pod warunkiem, że c. k. rząd przyczyni się przynajmniej w połowie do kosztów budowy domu oraz urządzenia budynku.

W sprawie tej Wydział krajowy już w 1903 r. 30. grudnia do LW. 98098 przedstawił c. k. Ministerstwu wyznań i oświecenia potrzebę zbudowania osobnego, trzeciego budynku dla szkoły politechnicznej, w którym obok labolatoryów mechanicznych i muzeum górnictwa mogłyby być umieszczone i krajowe stacye doświadczalne. Gdy w r. 1905 i 1906 niezwykła ilość słuchaczy zapisujących się na politechnikę i konieczność gruntownej przeróbki gmachu przeznaczonego dla chemii technicznej zrobiły usunięcie z obecnych gmachów kraj. stacyi koniecznem, odbyły się w tym przedmiocie wspólne konferencye delegatów c. k. Namiestnictwa, Wydziału krajowego i Rektoratu szkoły, a c. k. Namiestnictwo pismem z d. 5. lutego 1907 l. 170206/V oświadczyło gotowość starania się u c. k. Ministerstwa W. i O., aby się przychyliło do wniosku konferencyi i zezwoliło na postawienie budynku na gruntach szkoły i udzieliło odpowiedniego z funduszów państwowych zasiłku.

W wykonaniu wyż powołanej uchwały Wysokiego Sejmu polecił Wydział krajowy opracowanie planu i kosztorysu na gmach dla obu stacyi naftowej i keramicznej i zakomunikował je c. k. Namiestnictwu; skoro jednak w tym czasie projekt założenia kraj. zakładu geologicznego uzyskiwał poparcie, sądził Wydział krajowy, że stosowniej i taniej przyszłoby obie stacye i zakład geologiczny w jednym umieścić budynku. Przerobiony w tym kierunku plan budynku został też przesłany c. k. Namiestnictwu z prośbą o oświadczenie się tak co do budowy jak i udziału w kosztach.

Decyzyi c. k. rządu jeszcze nie mamy; tak samo nie mamy decyzyi w sprawie udzielania subwencyi z funduszów państwowych na potrzeby stacyi i przyznania jej prawa publiczności.

III. Sprawy nieobciążające funduszu krajowego.

Najważniejszą sprawą dla przemysłu naftowego naszego kraju było w roku bieżącym udzielenie w d. 22. marca b. r. Najwyższej sankcyi ustawie krajowej regulującej prawo wydobywania minerałów, które nadają się do użytku z powodu zawartości żywic ziemnych (uchwalonej 20. września 1907 Dz. u. i roz. kraj. Nr. 61 1908 r.). C. k. starostwo górnicze na podstawie §. 73. tej ustawy wyda niebawem nowe górniczo-policyjne przepisy dla kopalń nafty i wosku ziemnego i powoła w myśl §. 81. ustawy krajową Radę naftową. Nowa ustawa, tak ściśle przeprowadzająca zasadę oddzielenia prawa własności powierzchni od własności i użytkowania zawartych pod powierzchnią minerałów żywicznych, doda trwałości przedsiębiorstwom naftowym, wzmocni ich byt i przyczyni się do dobrobytu kraju.

W przemyśle górniczym, a mówiąc ściślej w kopalnictwie węgla kamiennego naszego kraju odbywa się przeciwnie w tej chwili zwrot, który wznieca o jego przyszłość wielkie obawy i choć datuje się od lat paru, doszedł jednak dopiero w roku ubiegłym do kulminacyjnego punktu. Dla zrozumienia stanu rzeczy, na który chcemy zwrócić uwagę Wysokiego Sejmu, należy przypomnieć, że od lat 50, odkąd w r. 1854 wprowadzono w Austryi, a więc i w Galicyi wraz z Wielkiem Księstwie Krakowskiem nową ustawę górniczą, c. k. rząd, a za nim i prywatni przedsiębiorcy lekceważyli zasoby węgla kamiennego tej części naszego kraju, rząd swe kopalnie sprzedał t. zw. gwarectwu Jaworzniekiemu, prywatni właściciele niewiele rozwijali kopalnie, uważając siebie i kraj za drobny przyczynek zagłębia węglowego na Morawach i na pruskim i austryackim Śląsku.

Badania geologiczne komisyi fizyograficznej tej części kraju dawały wprawdzie powód do poruszenia myśli o potrzebie ściślejszych poszukiwań górniczych i możności znalezienia większych zasobów mineralnych, ale dopiero lat temu dziesięć poruczył Wydział krajowy na wniosek prof. Syroczyńskiego specyalnej komisyi z Rady górniczej zbadanie całej tej formacyi w związku z całością polsko-śląskiego zagłębia węglowego t. j. zasobów węgla, którymi rozporządzamy. Komisya ta zbierała się kilkakrotnie pod przewodnictwem J. W. radcy dworu, Dr. Feliksa Kreutza, b. profesora Uniwersytetu w Krakowie, a w skład jej wchodzili pp. Franciszek Bartonec, wówczas inspektor kopalń hrabstwa Tenczyńskiego, Stanisław Kontkiewicz, dyrektor kopalni „Flora“, Michał Łempicki, dyrektor górnictwa towarzystwa hr. Renarda, profesorowie

Dr. Julian Niedźwiedzki, Dr. Władysław Szajnocha i Leon Syroczyński. Obszernie zakreślona praca trwała długo, ale w. r. 1902 mógł p. Bartonec zwrócić uwagę pierwszego zjazdu polskich przemysłowców odbytego w Krakowie na bardzo znaczne, miliardy cetnarów wynoszące zapasy węgla kamiennego w samej Galicyi i naturalnie na potrzebę lepszego zużytkowywania tych zapasów. W r. 1904 przedstawiono na wystawie urządzonej staraniem towarzystwa politechnicznego we Lwowie jako manustrypt mapę geologiczną polskiej części tego zagłębia węglowego, opracowaną przez pp. Bartoneca, Łempickiego i Syroczyńskiego, wprawdzie niezupełnie skończoną, ale rzucającą wiele światła na rozciągłość formacyi węglowej, której większe niż dawniej Fr. Roemer w „Geologie des Oberschlesiens" zakreślono granice. W tym samym czasie bystro w przyszłość patrzący przemysłowiec bł. p. Dr. Arnold Porada Rapoport rozpoczął kosztowne poszukiwanie węgla kamiennego u zachodniej granicy naszego kraju, w powiatach bialskim i wadowickim, wykonał kilka otworów wiertniczych, na podstawie ich wyników pogłębił 3 czy 4 szyby i już w r. 1904 otworzył w Brzeszczu (o. p. Jawiszowice) kopalnię węgla, która dziś rokuje najlepsze nadzieje.

Jeśli się zważy, że w tym samym czasie w Prusiech uchwalono ustawę ograniczającą na lat 2 udzielanie uprawnień do poszukiwań górniczych, i opinia uważa to za krok przejściowy do upaństwowienia tych kopalń, a w Holandyi po znalezieniu dalszego ciągu nadreńskiej formacyi węglowej rząd przyznał sobie prawo własności bardzo znacznych obszarów, że ceny węgla znacznie się u nas, na Śląsku i w Królestwie polskiem podnosiły, łatwo będzie zrozumieć, że obok godziwych i pożądanych starań o uprawnienia górnicze celem podniesienia tego przemysłu i własnego dobrobytu powstała i spekulacya temi uprawnieniami, a raczej prawami poszukiwania górniczego (wyłącznościami), której dawniej nie znano, i o której zakresie trudno sobie nawet zdać sprawę. Gdy przez cały szereg lat bywało w okręgu górniczym krakowskim około 2.000 wyłączności, a w r. 1899 — 3764 w r. 1900 — 6182, i nawet w r. 1904 tylko 6360, liczba ich w r. 1905 wzrosła do 10417, w r. 1906 do 15309, a w r. 1907 wynosiła prawie 20000. A jest to tylko wzrost wyłączności, nie idący w parze ani ze wzrostem robót poszukiwawczych, które w końcu r. 1907 były bardzo nieznaczne, ani z otrzymanemi nadaniami t. j. z obszarem miar górniczych, który w r. 1901 wynosił 11021 *ha*, a w r. 1906 tylko 11345 *ha*.

W spekulacyi tej biorą udział niewątpliwie krajowcy, ale nie mniej od nich i obcy. Cudzoziemscy spekulanci zgłaszają po 2 i 3000 wyłączności górniczych i otrzymują dla swych (nominalnie) tak ogromnych przedsiębiorstw ulgi w opłacie należności, które koszt ustawowy 8 kor. za posiadanie wyłączności przez rok jeden obniżają do 3 kor.

Wytwarza się istotnie dla kraju pełna grozy sytuacya, że wielkie obszary węglowe mogą przejść w obce ręce, i dziś pozostają odłogiem, a skoro zostaną eksploatowane, to przez obcokrajowców, w ich, a nie w kraju interesie.

Trudność zaradzenia złemu jest niemała, bo na to trzeba rozróżnić istotnego pracowitego przedsiębiorcę, który małym kapitałem chce stworzyć wielkie przedsiębiorstwo, od spekulanta, co fikcyjnemi sprawozdaniami o rzekomo wykonanych robotach górniczych dąży do zabezpieczenia sobie terytoryów, które mu pozwolą wyzyskiwać kolegę sąsiada, nabywcę lub konsumenta. Wydział krajowy z obrad komisyi geologicznej Rady górniczej i ze sprawozdań 11 Wydziałów Rad powiatowych przyszedł do przekonania, że są jedni i drudzy, że pierwszym należy pomódz, od drugich kraj ochronić. Sprawa ta jednak zarówno doniosłością swą dla przemysłu krajowego, dla całego jego dobrobytu, jak i wysokością potrzebnego ewentualnie funduszu przechodzi normalny zakres działania Wydziału krajowego.

C. k. rząd zwrócił już uwagę na ten stan rzeczy, który dziś groźny dla kraju, łatwo może się stać niebezpiecznym dla interesów państwa. Publicznie, w Radzie państwa było powiedziane, że jako regulatyw uważa rząd zgłaszanie na rzecz swoją wyłączności górniczych, i że ich zgłosił ze 3000. Brak jednak urzędowego oświadczenia c. k. rządu, co myśli dalej zrobić, jak samej spekulacyi, a ściślej mówiąc, skutkom dzisiejszej interpretacyi przepisów ustawy zapobiedz, i Wydział krajowy przedkłada do dyspozycyi Wysokiego Sejmu pisma c. k. władz górniczych w tej materyi i dowody tego chciwego starania się o wzięcie w posiadanie zasobów węgla kamiennego naszego kraju.

W myśl niniejszego sprawozdania i powołując się na potrzeby wyszczególnione w sprawozdaniu o preliminarzu budżetu krajowego na rok 1909 w rub. XI. poz. 1—7 rozchodów i poz. 1. dochodów tej rubryki, LW. 76136 r. b., Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności górniczych w ciągu r. 1907 i połowy r. 1908 przyjmuje się do wiadomości.

2. W rubryce XI. budżetu krajowego na rok 1909 przeznacza się:
poz. 3. na kraj. stacyę doświadczalną produktów naftowych 4300 K;
poz. 2. b. na stypendya i zasiłki dla słuchaczy górnictwa w wyższych zakładach naukowych lub praktycznych szkołach wiertniczych, tudzież dla kandydatów na kierowników i dozorców kopalń górniczych i naftowych 8000 K.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu:
a) dalsze rokowania z c. k. rządem o zmianę statutu krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu, podnosząc poziom nauki odpowiednio do dzisiejszych wymogów kopalnictwa naftowego, tudzież uzyskania dla niej większej niż dotychczas (9000 koron poz. 1. dochodów rub. XI) subwencyi;
b) dalsze starania o uzyskanie dla krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych charakteru instytucyi publicznej i subwencyi z funduszów państwowych.

4. Ponawiając rezolucyę z dnia 13. lutego 1894 L. 436, Sejm wzywa c. k. rząd, aby w najkrótszym czasie urządził w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie V. górniczo-hutniczy Wydział.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Władysław Jahl**, w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu za rok szkolny 1906—1907.

Na obydwa kursy zgłosiło się 22 kandydatów, z których 15 przyjęto na podstawie przedłożonych świadectw szkolnych, wykazujących kwalifikacye wymagane §. 14. statutu szkoły, reszcie, to jest 7 pozwolono zdawać egzamin wstępny, przy którym 6 okazało odpowiednie studya przygotowawcze, potrzebne do przyjęcia na kursy fachowe.

Ogółem przyjęto zatem 21 uczniów, a mianowicie 17 na kurs fachowy wiertniczy,
Sabal. a 4 na kurs fachowy górniczy.

Nazwiska tych uczniów, jako też ich wiek, miejscowość urodzenia i religia uwidocznione są na załączonej tabeli A.

Jednego ucznia, niemającego statutem przepisanego wieku, przyjęto na podstawie zezwolenia Wydziału krajowego, stosownie do uchwały Kuratoryi szkoły.

W ciągu roku wystąpili ze szkoły: Kmiecik Artur, Raczka Gustaw i Rudeński Longin, a Gąsiorowskiego Jana wykreślono z katalogu szkoły z powodu zaniedbywania nauki.

W internacie szkolnym mieszkało 12 uczni.

Stypendym Wydziału krajowego pobierało 7 uczniów po 20, a 8 po 15 koron miesięcznie.

Naukę rozpoczęto na obydwóch kursach dnia 3. października 1906 z następującym podziałem godzin:

1) Na kursie fachowym wiertniczym:

Nauka głębokich wierceń	5	godzin tygodniowo
Początki mineralogii i geognozyi	2	„ „
Zasady mechaniki teoretycznej	3	„ „
Obsługa kotłów i maszyn	2	„ „
Miernictwo	1	„ „
Początki elektrotechniki	2	„ „
Zasady rachunkowości	1	„ „
Rysunki	8	„ „
Ustawodawstwo naftowe	1	„ „
łącznie	25	godzin tygodniowo.

2) Na kursie fachowym górniczym:

Nauka górnictwa i maszyn górniczych	6	godzin tygodniowo
Początki mineralogii i geognozyi	2	„ „
Miernictwo górnicze	$1^1/_2$	„ „
Początki elektrotechniki	2	„ „
Zasady rachunkowości	1	„ „
Rysunki	8	„ „
Ustawodawstwo górnicze	1	„ „
łącznie	$21^1/_2$	godzin tygodniowo.

W planie nauk przeznaczono oprócz wymienionych przedmiotów 2 godziny w miesiącu dla nauki o pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach, oraz 4 godziny tygodniowo w porze letniej na ćwiczenia geodezyjne.

Nauka odbywała się tylko jednorazowo i to od godziny 8 rano do $1^1/_2$ po południu.

Nauki udzielali na obydwóch kursach nauczyciele szkoły: inżynierowie Kazimierz Miński i Kazimierz Broniowski, z których pierwszy jest nauczycielem kursu fachowego wiertniczego, a drugi kursu fachowego górniczego.

Pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach uczył Dr. Maksymilian Kapeliner, lekarz Kasy chorych w Borysławiu.

W ciągu roku zwiedzali uczniowie pod kierownictwem nauczycieli miejscowe kopalnie nafty i wosku ziemnego oraz odbyli ekskursye do Schoduicy, Urycza i Kałusza.

W egzaminie rocznym, który odbył się w dniach 29., 30 i 31. lipca 1907, wzięli udział pp. profesor Leon Syroczyński, Leonard Wiśniewski, marszałek powiatowy, Dr. Kazimierz Midowicz, c. k. starszy komisarz górniczy, Wacław Przetocki, c. k. radca salinarny, Franciszek hr. Zamoyski, delegat Towarzystwa naftowego, dyrektor szkoły Kazimierz Szumski, radca górniczy i nauczyciele szkoły.

Do egzaminu zgłosiło się 17 uczniów i 1 eksternista (uczeń z roku szkolnego 1905—1906), któremu Kuratorya szkoły pozwoliła do egzaminu przystąpić.

Szkoła prenumerowała następujące czasopisma:
Przegląd techniczny, Warszawa.
Nafta, Lwów.
Zeitschrift für Berg- und Hüttenwesen, Wiedeń.
Zeitschrift für Berg-, Hütten- und Salinenwesen, Berlin.
Montanzeitung, Gradec i
Mechaniker & Techniker-Zeitung, Wiedeń.

C. k. Ministerstwo rolnictwa we Wiedniu przysłało swe roczniki wykazów statystycznych.

Borysław, dnia 31. lipca 1907.

Dyrekcya krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu.

Szumski, w. r.

Subalegat do alegatu 1. **Tabela A.**

Wykaz

uczniów krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu za rok szkolny 1906—1907, sporządzony według 4 klas wieku, stosownie do reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 18. kwietnia 1905 L. 2459/167 i z dnia 8. maja 1906 L. 13595/1481.

Imię i nazwisko	Klasa i wiek	Religia	Miejscowość urodzenia	Kurs fach.
Golka Jan	I. klasa do 20 lat	rzym. kat.	Rokitno Król. Polskie	wiertniczy
Lipski Stanisław	II. klasa 20 do 25 lat	„	Bochnia Galicya	„
Ringel Emil	„	protest.	Zagórz Galicya	„
Świerz Władysław	„	rzym. kat.	Limanowa Galicya	„
Ćwierz Jan	„	„	Dolna Wieś Galicya	górniczy
Ostrowski Bolesław	„	„	Dylewo Król. Polskie	„
Klein Roman	„	„	Nowy Sącz Galicya	wiertniczy
Krcha Szymon	„	„	Balice Galicya	„
Hubicki Ludwik	„	„	Bobrek Galicya	„
Maksymowicz Stefan	„	gr. kat.	Hoszany Galicya	„
Precht Maryan	„	rzym. kat.	Dobrostany Galicya	„
Skibiński Władysław	„	„	Lwów Galicya	„
Skobertal Henryk	„	„	Staszów Król. Polskie	„
Biliński Mieczysław	„	„	Mierzeń Galicya	„
Topolski Edmund	„	„	Plojesti Rumunia	„
Dobrzyński Władysław	III. klasa 25 do 30 lat	„	Jastrzębia Galicya	„
Rogulski Jerzy	„	„	Praga Król. Polskie	górniczy

Borysław dnia 31. lipca 1907.

Dyrekcya krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu.

Szumski, *w. r.*

Sprawozdanie Dyrekcyi krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu za rok szkolny 1907—1908.

Na obydwa kursy zgłosiło się 29 kandydatów, z których 10 przyjęto na podstawie przedłożonych świadectw szkolnych, wykazujących kwalifikacye wymagane §. 14. statutu szkoły, 10 na podstawie złożonego egzaminu wstępnego i 1 repetenta.

Ogółem przyjęto zatem 21 uczniów, a mianowicie 11 uczni i 2 eksternistów na kurs fachowy wiertniczy i 8 na kurs fachowy górniczy.

Subal. Nazwiska tych uczni, jako też ich wiek, miejscowość urodzenia i religia uwidocznione są na załączonej tabeli A.

W ciągu roku wystąpili ze szkoły: Stanisław Korobij i Zygmunt Wasilewski, jako i obaj eksterniści, t. j. Stanisław Dudek i Jan Twaróg; Stanisław Guzy zmarł dnia 6. maja 1908.

W internacie szkolnym mieszkało 12 uczniów.

Stypendyum Wydziału krajowego pobierało 7 uczniów po 20 koron, a 7 po 15 koron miesięcznie.

Naukę rozpoczęto na obydwu kursach dnia 1. października 1907 z tym samym podziałem godzin, jaki obowiązywał w roku szkolnym 1906—7.

Nauki udzielali na obydwu kursach nauczyciele szkoły: inżynierowie Kazimierz Miński i Kazimierz Broniowski, z których pierwszy jest nauczycielem kursu fachowego wiertniczego, a drugi kursu fachowego górniczego.

Oprócz tego w ostatnim czasie kursów fachowych udzielał naukę rysunków i przeprowadzania wszystkich ćwiczeń mierniczych nauczyciel pomocniczy inżynier Rudolf Kielesiński.

Pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach uczył Dr. Maksymilian Kapellner, lekarz Kasy chorych w Borysławiu.

W ciągu roku zwiedzali uczniowie pod kierownictwem nauczycieli miejscowe kopalnie nafty i wosku ziemnego, fabryki narzędzi wiertniczych, rafinerye, budowy zbiorników na ropę, oraz byli obecni przy akcyach ratunkowych w czasie pożarów kopalń.

Egzaminy roczne odbyły się w dniach 15., 16. i 17. lipca 1908 przy udziale członków Kuratoryi; byli obecni:

p. p. Leonard Wiśniewski, marszałek powiatowy,
Dr. Kazimierz Midowicz, naczelnik c. k. Urzędu górniczego,
Wacław Przetocki, c. k. radca salinarny i
dyrektor szkoły Kazimierz Szumski.

Do egzaminów zgłosiło się 16 uczniów; z nich 13 zostało uznanych jako uzdolnionych, 2 jako znamienicie uzdolnionych.

Szkoła prenumerowała następujące czasopisma:

Przegląd techniczny, Warszawa,
Nafta, Lwów,
Zeitschrift für Berg- & Hüttenwesen, Wiedeń,
Zeitschrift für Berg-, Hütten & Salinenwesen, Berlin i
Mechaniker & Techniker-Zeitung, Wiedeń.

C. K. Ministerstwo rolnictwa we Wiedniu przysłało swe roczniki wykazów statystycznych.

Borysław dnia 31. lipca 1908.

Krajowa szkoła górnicza i wiertnicza w Borysławiu.

Subalegat do alegatu 2. **Tabela A.**

Wykaz

uczni krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu za rok szkolny 1907—8, sporządzony według 4 klas wieku, stosownie do rozporządzeń c. k. Ministerstwa rolnictwa z 18. kwietnia 1905 L. 2459—167 i 8. maja 1906 L. 13595—1481.

Nazwisko	Klasa wieku	religia	miejscowość urodzenia	kurs fach.
Brinken Włodzimierz	I. klasa do 20 lat	rzym. kat.	Skorocice Król. Polskie	wiertniczy
Kierwiński Ludwik	„	„	Gliny Małe Galicya	„
Pudło Jan	„	„	Moderówka Galicya	„
Rydzik Adam	„	„	Jasło Galicya	„
Marynowski Tadeusz	II. klasa od 20 do 25	„	Podgórze Galicya	„
Strzelbicki Stanisław	„	„	Stara Słupnia Galicya	„
Pajdo Stanisław	„	„	Biskupice radł. Galicya	górniczy
Radziszewski Jerzy	„	„	Łódź Król. Polskie	„
Ostrowski Bolesław	„	„	Dylewo Król. Polskie	„
Derczyński Michał	III. klasa od 25 do 30	„	Jarosław Galicya	„
Hoffbauer Władysław	„	„	Kossów Galicya	„
Herman Piotr	„	mojżesz.	Jarosław Galicya	wiertniczy
Stark Stanisław	„	rzym. kat.	Lwów Galicya	„
Tokarski Eugeniusz	„	„	„	„
Rogulski Jerzy	„	„	Brudno Król. Polskie	„
Wachlowski Kornel	IV. klasa ponad 30 lat	„	Bielsk Szląsk	„

Borysław dnia 31. lipca 1908.

Krajowa szkoła górnicza i wiertnicza w Borysławiu.

Alog. 39

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 8. października 1907 powziął Wysoki Sejm, na wniosek Komisyi solnej z d. 24. września 1907, następujące uchwały w sprawie krajowej sprzedaży soli:

I Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli z 31. sierpnia 1907 L. 86.736 przyjmuje się do wiadomości, a zarazem udziela mu się absolutoryum z rachunków krajowego funduszu solnego za rok 1906.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd ponownie, aby zwinął przedsiębiorstwo sprzedaży soli kamiennej przez organa kolejowe na niektórych stacyach c. k. kolei państwowych w Galicyi i oddał sprzedaż soli kamiennej, wykonywaną dotychczas przez organa kolejowe w obrębie Galicyi, krajowemu Zarządowi sprzedaży soli.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby ponownie z całym naciskiem podjął starania u c. k. Rządu o oddanie salin galicyjskich w zarząd lub dzierżawę kraju.

IV. W uwzględnieniu petycyi L. 2 389 Sejm przyznaje p. Maryi Gerard-Festenburgowej, wdowie po urzędniku krajowego Zarządu sprzedaży soli, jednorazowy dar z łaski w kwocie 400 K., płatny w r. 1908.

Pobór soli w r. 1907.

W roku 1907 pobrał Wydział krajowy następujące ilości produktów solnych:

a) warzonki:		
w miesiącu styczniu	37.181	m. c.
„ lutym	38.432	„
„ marcu	41.697	„
„ kwietniu	39.177	„
„ maju	35.097	„
„ czerwcu	37.691	„
„ lipcu	40.390	„
„ sierpniu	46.995	„
„ wrześniu	42.458	„
„ październiku	53.374	„
„ listopadzie	50.954	„
„ grudniu	43.571	„
razem	507.017	m. c.
b) soli kamiennej	117.662	„
c) soli bydlęcej	26.333	„
d) kainitu	96.431	„

W porównaniu zatem z rokiem poprzednim pobrał krajowy Zarząd sprzedaży soli warzonki więcej o 12.189 m. c., kamiennej więcej o 7.870 m. c., bydlęcej więcej o 1,590 m. c., kainitu mniej o 18.467 m. c.

Kainit.

Powodem obniżenia się, i to tak znacznego, popytu za kainitem kałuskim jest prawdopodobnie fakt, że kainit ten w ostatnich czasach dość słabe wykazuje zawartości soli potasowych, — powtóre rozwinięta na wielką skalę konkurencya koncentrowanych, wysoko procentowych soli stassfurckich. Co do rezultatu poszukiwań sylwinu w Kałuszu i soli potasowych w Stebniku, nie ma Wydział krajowy informacyi urzędowych.

Skargi na jakość soli stebnickiej.

Podobnie jak w roku zeszłym w lecie, i w tym roku jakość tej soli była powodem bardzo licznych i bardzo głośnych skarg ludności i kupców. Mianowicie mimo troskliwego załadowywania sól ta przychodziła na miejsce w ten sposób, że nieraz prawie czwarta część soli była w stanie sypkim. Skargi te przedstawiał Zarząd c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu, która ze swej strony poczyniła potrzebne kroki. Mianowicie po zbadaniu sprawy na miejscu przez radcę dworu, p. Klusika-Orzechowskiego i referenta salinarnego, star. radcę p. Nechaya, skonstatowano, że sól stebnicka z dzisiejszej sztucznej solanki produkowana, nie może być długo magazynowaną, zawiera bowiem części soli potasowych, które czynią sól mało na działanie wilgoci atmosferycznej odporną. Wobec tego, że dwie inne warzelnie, w których przedsięwzięto przeróbki ze względu na zaprowadzanie opału ropą, musiały produkcyę zmniejszyć, nagromadzono w Stebniku znaczne zapasy — gdy jednak okazało się, że sól ta nie znosi długiego magazynowania, tembardziej podczas tak słotnej pory, jak w roku bieżącym, zastanowiono częściowo produkcyę, aby wyczerpać jak najrychlej zapasy i przyjść do soli świeżej. Obecnie już wysyła się sól, która nie leży dłużej w magazynach, niż 5 6 dni, wskutek czego sól ta dochodzi do konsumenta w stanie należytym. Aby uniknąć i na przyszłość powodu do uzasadnionych skarg, zarządziła Dyrekcya skarbu otwarcie dawnego szybu w Kołpcu, istniejącego jeszcze od czasów przedrozbiorowych i sprowadzanie z niego surowicy naturalnej — ewentualnie zaś także sprowadzanie surowicy z drugiego podobnego szybu w Solcu. Mamy nadzieję, że po tych zarządzeniach sól w Stebniku będzie należycie silną i na transport wytrwałą i że nie będzie wywoływać zażaleń.

Szkody, jakie ponosili zastępcy z powodu otrzymywania soli rozbitej i rozkruszonej, łagodził Wydział krajowy bonifikacyami, które jednak znaczny uszczerbek funduszowi solnemu przyniosą.

Obniżenie ceny soli na 20 gr. w całym kraju.

W okresie sprawozdawczym nastąpiła bardzo doniosła zmiana w stosunkach sprzedaży soli krajowej.

Mianowicie wprowadzając w życie rezolucyę, powziętą przez Radę państwa na podstawie wniosku posła Głąbińskiego dnia 18. grudnia 1907, którą wezwano c. k. Rząd, aby w krajach, zajmujących się przez swoje Wydziały krajowe sprzedażą soli, umożliwił sprzedawanie soli po 20 gr. za 1 kg. soli opakowanej, wszedł JE. p. Minister skarbu w układy z Wydziałem krajowym, które doprowadziły do tego rezultatu, że w zamian za bonifikacyę za koszta opakowania i transportu, wynoszącą dla soli warzonki 2 grosze od 1 kg, dla soli zaś kamiennej przeciętnie 3 grosze, podjął się Wydział krajowy, wprowadzić od dnia 10. lipca b. r. począwszy, jednolitą cenę soli, w urządzonych przez siebie w całym kraju po miastach, miasteczkach i wsiach składach i filiach; mianowicie cenę 20 groszy za 1 kg. soli opakowanej.

Dla pokrycia coraz więcej wzrastających kosztów dostawy i robocizny otrzymał Wydział krajowy od c. k. Skarbu przedłużenie kredytu przy soli warzonce z 9 miesięcy na 1 rok, przy soli kamiennej zaś z 6 miesięcy na 1 rok. Oprócz tego przyznał c. k. Skarb Wydziałowi krajowemu kwotę 30 groszy od 1 mc. na mielenie soli kamiennej, a mianowicie z zaoszczędzenia, jakie c. k. Skarb ma z powodu zastanowienia wydawania kruchów.

Sól warzonka.

Wprowadzenie tej reformy co do soli warzonki nie przedstawiało żadnych technicznych trudności — sól ta bowiem od r. 1902. jest w całości opakowywaną — rozchodziło się więc tylko o odpowiednie ujedno-

stajnienie ceny soli, po jakiej kupcy hurtowni i filialiści mieli ją otrzymywać. Oczywiście cena ta musiała być w ten sposób obliczoną, aby dla sprzedającego, po odtrąceniu kosztów transportu i innych wydatków, pozostała wszędzie jedna i ta sama prowizya. Obliczenie to, jakkolwiek uciążliwe i obszerne, zostało w krótkim czasie przez Biuro solne dokonane i wywołało tylko nieliczne reklamacye, przeważnie tylko ze strony tych zastępstw, które znajdowały się bliżej salin i wobec zrównania ceny, musiały otrzymać prowizyę obniżoną na korzyść zastępstw więcej od salin oddalonych. Silną opozycyę wywołało oznaczenie prowizyi dla drobnych sprzedawców w mieście Lwowie. Dotychczasowa cena soli w drobnej sprzedaży była dla Lwowa oznaczona na 21 gr za 1 kg. Już przy początkowej organizacyi nie chcieli się pośrednicy lwowscy zadowolnić prowizyą im wyznaczoną, wskutek czego musiał Wydział krajowy założyć 120 miejsc sprzedaży, w których sprzedawano sól po 21 gr., reszta zaś kupców brała ze składu sól po pełnej cenie i sprzedawała ją po 22 gr., mając w ten sposób jedną koronę na 100 topkach. Ze względu na to, że w mieście większem znajduje się bardzo wielu ludzi, którym na tej różnicy ceny nie zależało, ci zaś, którym na tej różnicy zależało, mogli nabyć sól po cenie 21 gr. w owych 120 filiach, była ta kombinacya do lipca b. r. możliwą. Wobec jednak zrównania ogólnego ceny, jakie z 10. lipca obowiązkowo nastąpiło, nie można było dopuścić, aby we Lwowie istniały niejako dwie ceny, na przyznanie zaś prowizyi 1 korony od 1 mc. nie wystarczają siły funduszu solnego. Nie można bowiem zapominać o tem, że przy wydłużonej konfiguracyi kraju, którego cała południowa część jest górzystą, ubogą w środki komunikacyjne, zużyć trzeba znacznych funduszów na dostawienie soli tam, gdzie ona tylko na grzbiecie końskim, a często i na plecach ludzkich dostać się może, podczas kiedy we Lwowie dostawia się ją do sklepu sprzedawcy. Ze względu na specyalne wielkomiastowe stosunki podwyższył Wydział krajowy nieco prowizyę sprzedawców ponad przyjętą normę i ma nadzieję, że nie spotka się już z groźbą bojkotowania soli przez kupców, jaka padła pod pierwszem wrażeniem zmiany stosunków, na którą to groźbę musiałby Wydział krajowy odpowiedzieć utworzeniem osobnych trafik solnych.

Ponieważ przed dniem 10. lipca b. r. rozesłał Wydział krajowy ogłoszenia do wszystkich gmin o wchodzącem w życie od tego dnia obniżeniu ceny soli, wpłynęło około dwustu doniesień ze strony gmin, że albo w gminie nie ma sprzedaży soli krajowej, albo też, że sól po cenie wyższej jest sprzedawaną. Z pism tych widocznem było, że niektóre zastępstwa pomimo wskazówek, jakie otrzymały, nie udzielają sprzedawcom wiejskim należytej prowizyi. Wobec tego postanowił Zarząd rozesłać do wszystkich zastępstw wykazy cen dla filii, które to wykazy będą wywieszone na widocznem miejscu w składach. Zarazem zawiadomi Zarząd równocześnie każdą zwierzchność gminną o wyznaczonej dla sprzedawców w tej gminie prowizyi i sądzi, że po tych zarządzeniach nie będzie żadnych wątpliwości pod tym względem. Przygotowywanie tych wykazów, które muszą być z wielkim nakładem pracy dokonywane, jest w toku — niektóre zostały już rozesłane, reszta będzie rozesłaną w ciągu najbliższego miesiąca.

Przez tworzenie jak najliczniejszych magazynów kolejowych i filii sprzedaży soli, które będą pobierały sól wprost z tych magazynów lub ze salin, spodziewa się Wydział krajowy dokończyć w krótkim czasie organizacyi i ustalić ją.

Sól kamienna

Znacznie większe trudności zachodzą przy organizacyi sprzedaży soli kamiennej. Warunki, jakie otrzymaliśmy od c. k. Skarbu dla tej soli są równe z warunkami sprzedaży soli warzonki, z wyjątkiem bonifikacyi za mielenie w kwocie 30 gr. za 1 mc, wydatki zaś przy soli kamiennej są znacznie wyższe. I tak, oprócz mielenia, które pokrywa się wymienioną wyżej bonifikacyą, kosztuje opakowanie soli kamiennej o 56 gr. na 1 mc. drożej, niż opakowanie soli warzonki — a koszta dostawy kolejowej przeciętnie drożej o 20 groszy. Już ta różnica wystarcza, aby uczynić wpro-

wadzenie ceny 20 gr. za 1 kg. bardzo trudnem — a jeszcze więcej utrudnia to wprowadzenie przyzwyczajenie kupców w zachodniej Galicyi do pobierania nieproporcyonalnie wysokiej prowizyi przy sprzedaży soli.

Według wykazu umieszczonego w wydawnictwie c. k. Ministerstwa skarbu o salinach austryackich, sprzedawano sól w Galicyi zachodniej

w 23 okręgach po 25 gr.
„ 7 „ „ 27 „
a „ 1 okręgu „ 29 „

Różnica zatem między ceną nabycia (dla soli zielonej równą z ceną soli warzonki), a ceną sprzedaży soli wynosiła 5 do 7, 6 do 8, a nawet 8 do 10 groszy na 1 kg. Oprócz tego niektórzy z kupców, szczególniej pośrednicy hurtowni, zyskiwali znaczne kwoty na mieszaniu tańszych i droższych odmian soli, i nie rzadko zdarzały się wypadki, że do soli mieszano takie ingredyencye, jak sodę lub spat, co oczywiście także przyczyniało się do podniesienia zysków na sprzedaży soli. Pomijając już manipulacye tych kupców, którzy nie czynili sobie skrupułów z wyzyskiwania ludności najuboższej na produkcie, względem którego ludność ta najbardziej jest czułą, były wymienione wyżej prowizye pośredników w sprzedaży soli bezwarunkowo za wysokie. Nic dziwnego też, że przyznawane przez krajowy zarząd sprzedaży soli prowizye, umniejszane w początkach reformy przez niektórych hurtowników czy to z powodu nieporozumienia, czy też z chęci zysku, nie mogły zadowolnić pośredników. Wydział krajowy przyznaje, że prowizye przezeń wyznaczone są niskie — nie można jednak zapominać o tem, że sól jest przedmiotem monopolu, obciążonym już przez państwo wysoką opłatą, przez kolej wysoką taryfą, że więc nie może dawać przy sprzedaży wysok ej prowizyi, tem bardziej, że jest produktem codziennego użytku, który bez ryzyka i bez trudu może być sprzedawanem i który kapitału długo nie więzi. Sól w tym stanie, w jakim ją Wydział krajowy daje, tj. opakowana, jeżeli przy transporcie z mierną nawet troskliwością jest traktowaną, dochodzi na miejsce bez szkody — kupiec zatem nie ponosi żadnych wydatków na jej przeważanie, nie ma strat na rozprószce, wydawanie jej kupującemu nie przedstawia wielkiego trudu i nie zajmuje czasu, tak, jak wiele innych przedmiotów handlu, które wymagają przeważenia i zawinięcia, — dlatego więc wysoka prowizya nie jest usprawiedliwiona. Prowizya wyznaczoną została w ten sposób, że każdemu kupcowi sól w drobnych ilościach sprzedającemu, po opłacie kosztów dowozu soli na miejsce sprzedaży, pozostać powinno 60 gr. od 1 mc. Jeżeli c. k. Ministerstwo skarbu, które przy wprowadzeniu obecnej reformy jak najprzychylniej interes ludności traktowało, i uczyniło nadzieję, że poczyni starania o zniżenie taryfy kolejowej, wyjedna w c. k. Ministerstwie kolei obniżenie wysokiej taryfy dowozu dla soli, odda Wydział krajowy całą uzyskaną nadwyżkę sprzedawcom, których prowizya w ten sposób się powiększy — nie dosięgnie jednak pomimo tego dotychczas przez pośredników w sprzedaży soli pobieranej prowizyi.

Sprawa reformy sprzedaży soli kamiennej i z innych względów wywołała krytykę i narzekania. Dotychczas sprzedawano sól kamienną w postaci soli kruchowej szybikowej — i mielonej, szybikowej i zielonej, w końcu w paczkach, które sobie coraz więcej prawa obywatelstwa uzyskiwały. Ludność niektórych okolic, mianowicie górskich, nie mając zaufania do soli przemielanych, kupowała chętnie sól kruchową, co do której przy użyciu nie mógł jej spotkać żaden zawód. Przy wprowadzeniu obecnej reformy zniesiono wydawanie soli kruchowej, której produkcya, nawiasowo mówiąc, jest uciążliwą i kosztowną — a zniesiono ją dlatego, że po pierwsze sól ta, transportowana bez żadnej ochrony, w wagonach, nie dających się nigdy należycie odczyścić, poniewierana po nieczystych podłogach sklepów, nie odpowiadała wymaganiom higieny, powtóre zaś dlatego, że sól przemielona przez organa krajowe i zapakowana w paczki, dawała rękojmię, że jest czystą, a więc dawała to, czego konsument szukał, domagając się soli w postaci kruchów. W niektórych powiatach, jak np. limanowskim, ludność przekonała się tak do soli

w paczkach, że sól ta wyparła z tego powiatu prawie zupełnie kruchy, i to jeszcze przed reformą sprzedaży soli. Podniosły się jednak głosy, szczególniej w powiecie nowosądeckim i nowotarskim, żądające soli kruchowej, i przedstawiające sprawę w ten sposób, że zdawaćby się mogło, iż ludność innej soli kupować nie będzie. Podniosły się również głosy przeciwko wydawaniu soli w jednej jakości, tj. soli szybikowej, mieszanej na pół z solą zieloną — a mianowicie z tego powodu, że brak soli szybikowej, białej, daje się odczuwać producentom masła, słoniny, lepszych wędlin i lepszego pieczywa, następnie ludności zamożniejszej która chce mieć na stole sól białą, nie zaś szarą, jaką jest sól mieszana.

Pomimo jednak tych wszystkich głosów i narzekań, okazało się w przeciągu tych kilku tygodni, od których wprowadzono zmiany w sprzedaży soli, że przedewszystkiem sól krajowa opakowana znalazła uznanie u bardzo przeważnej części ludności. Krajowy zarząd sprzedaży soli, który najważniejsze inwestycyjne roboboty w młynach w Wieliczce i Bochni mógł dopiero po decyzyi c. k. Ministerstwa Skarbu w tej sprawie, tj. dopiero w maju rozpocząć, i inwestycyi tych a więc budowy i montowania maszyn, dokonywać musiał bez najmniejszej przerwy w ruchu młynów i pakowni, nie mógł w ostatnich czasach nadążyć popytowi za solą paczkową, pomimo tego, że soli prywatnej, a więc soli przez Biuro kolejowe dostarczanej i przez prywatnych handlarzy w salinach zakupywanej, mieli kupcy poddostatkiem. Wogóle sprzedano soli w Galicyi w miesiącu lipcu i sierpniu br. tyle, ile w tych miesiącach w roku zeszłym tj. 267 i 270 wagonów.

Wydział krajowy nie wątpi, że w bardzo krótkim czasie sól krajowa paczkowa, znajdzie powszechne uznanie, jeżeli c. k. saliny sól tę w odpowiedniej jakości wydawać nam będą. Pod tym względem pozostawia sprawa wiele do życzenia. Sól kamienna nie jest nigdy bezwzględnie czystą, znajdują się w niej zanieczyszczenia chemiczne, które zabarwiają ją na ciemno, które jednak z powodu bardzo małego procentu (3%) nie wpływają na smak i dobroć soli. Oprócz tych zanieczyszczeń znajdują się jednak w soli jądra ziemne, a te zmielone i pomieszane ze solą dają produkt, który trzeszczy w zębach. Wydział krajowy ma otrzymywać sól czystą, bez tych właśnie jąder błotnych. Z saliny bocheńskiej, w której sól wogóle jest lepsza, otrzymujemy sól troskliwie wybieraną, tak, że produkt mieszany z tej saliny, nie wywołuje narzekań ludności.

Inaczej ma się rzecz ze saliną wielicką, która według twierdzenia organów salinarnych, posiada już tylko bardzo małe ilości soli względnie czystych i która obok bardzo pięknej soli szybikowej wydaje nam sól zieloną nie tylko z zanieczyszczeniami chemicznemi, ale także z licznemi jądrami ziemnemi, składającemi się na produkt nie tylko ciemnej barwy, ale pomięszany z twardemi cząstkami ziemnemi, które przy spożywaniu trzeszczą w zębach.

Według układu z c. k. Ministerstwem ma Wydział krajowy otrzymywać sól w takiej postaci, w jakiej wychodzi ona przy produkcyi za pomocą łamania prochem — okazało się jednak, że soli tej, która przeważnie w wielkich kawałkach odpada, nie można należycie przebierać, i dla tego udaje się Wydział krajowy z przedstawieniem do władz skarbowych, aby przed wydaniem soli Wydziałowi krajowemu sól tę kruszono i dopiero po troskliwem jej przebraniu wydawano. Wydział krajowy jest przekonany, że c. k. władze skarbowe i w tym kierunku pójdą na rękę ludności i że odpowiednie zarządzenia zostaną w tym względzie wydane.

Po kilku tygodniowych doświadczeniach doszedł Wydział krajowy do przekonania, że obok zapewnienia wydawania czystej soli, należy spełnić życzenia ludności i w innych kierunkach. Mianowicie pewna część ludności i wyżej wymienieni producenci artykułów żywnościowych pragnie mieć sól zupełnie białą. Wydział krajowy sądzi, że składy krajowe w zachodniej Galicyi powinnyby być zaopatrzone częściowo, albo w sól warzonkową, albo w pewną ilość soli szybikowej, czystej, którąby jednak sprzedawaną była po cenie o 2 grosze na 1 kg. wyższej, jako sól specyalna, wydawana na wyraźne życzenie kupującego.

Następnie pragnie mieć ludność okolic górskich i wogóle ludność, zajmująca się hodowlą owiec i bydła, sól w kawałkach, dla podawania owcom i bydłu do lizania. Celem zapewnienia tej soli ludności, możnaby uzyskać zezwolenie na wydawanie kruchów t. zw. spyżowych. Dały się jednak słyszeć głosy, że sól spyżowa kamienna posiada małe cząstki krzemienne, na których owce ranią sobie języki i przez jakiś czas potem nie mogą się należycie odżywiać Aby i w tym kierunku iść na rękę ludności, postanowił Wydział krajowy uczynić próbę z solą bydlęcą denaturowaną, prasowaną w cegiełki. Sól tę wyrabiają saliny alpejskie. Zarząd sprzedaży soli sprowadził pewną ilość tej soli do swojego magazynu w Wieliczce, i po rozesłaniu jej do zastępstw zasięgnie opinii ich, jak się hodowcy na sól tę zapatrywać będą. W razie, gdyby sól ta ludności naszej się nadała, poczyni Wydział krajowy starania u c. k. władz skarbowych, w myśl dawnego już wniosku krakowskiego Towarzystwa gospodarskiego, aby w której z warzelni krajowych sól taka była wyrabiana

Wydział krajowy sądzi, że po wprowadzeniu tych zmian i po zapewnieniu sobie soli czystej, przeprowadzi dalszą organizacyę sprzedaży soli krajowej także w zachodniej Galicyi bez przeszkód, tem łatwiej, jeżeli będzie mógł pośrednikom oddać jako dalszą prowizyę to, co uzyska z prawdopodobnego obniżenia ceny dostawy kolejowej.

Inwestycye w młynach solnych.

Dla zmielenia i zapakowania dziennie około 50.000 kilogramowych paczek soli, okazała się potrzeba rozszerzenia młynów solnych w Wieliczce i Bochni i zaopatrzenia ich w odpowiednie maszyny i urządzenia. W bardzo krótkim stosunkowo czasie i bez żadnej przerwy w ruchu, dobudowano w Bochni odpowiadającą potrzebom pakownię, zrekonstruowano i powiększono urządzenia młyńskie, zmontowano wagi automatyczne i nowe aparaty do opakowania tak, że dziś już bez trudności można w Bochni wydać przeszło 20.000 paczek soli dziennie. W najbliższych kilku dniach ukończone zostaną podobne urządzenia w Wieliczce, poczem będzie mógł krajowy zarząd sprzedaży soli odpowiedzieć codzień więcej wzmagającemu się popytowi za solą krajową opakowaną.

Kolejowe Biuro solne.

Pomimo starań, jakie poczyniło c. k. Ministerstwo skarbu wobec c. k. Ministerstwa kolejowego, aby zwinęło ono działalność kolejowego Biura solnego w Galicyi, nie otrzymaliśmy żadnej w tym względzie decyzyi ze strony tego Ministerstwa. Wobec chwilowego oporu ze strony kół kupieckich przeciwko soli krajowej, i nieufnej pierwotnej postawy pewnej części konsumentów, było rzeczą do pewnego stopnia pożądaną, żeby ludność miała także przez jakiś czas do dyspozycyi sól inną, i żeby miała sposobność porównać ją ze solą krajową, pod względem jakości i ceny. Skoro jednak opinia powszechna zdaje się już przeważać na rzecz soli krajowej, byłaby dalsza działalność tego Biura dla organizacyi szkodliwą. Kupcy, którzy obecnie w Biurze kolejowem lub w Zarządzie salinarnem mogą się w sól zaopatrywać, będą we własnym interesie odwodzić ludność od zakupywania soli krajowej, której sprzedaż mniejsze dla nich przedstawia zyski. Co więcej, wobec tego, że sól niepaczkowaną kolej państwowa wprowadza w handel, może się na wielką skalę odbywać to, co stwierdzono w dosyć już licznych wypadkach — mianowicie, że nieuczciwi handlarze będą dalej rozrywać paczki solne, zesypywać sól do worów i sprzedawać ją jako dostarczoną przez prywatnych handlarzy lub kolej po cenie droższej. W ten sposób c. k. Skarb poniesie koszta bonifikacyi, Wydział krajowy koszta i trudy opakowania, konsument płacić będzie za sól droższą cenę, a sprzedawca będzie miał jeszcze większą niż dotychczas prowizyę, bo sól krajowa wypada mu taniej, niż jakakolwiek inna. Usunięcie się więc kolejowego Biura solnego od konkurencyi, która szkodzi ludności, skarbowi i krajowi, jest rzeczą konieczną. Wydział krajowy sądzi, że Ministerstwo Skarbu, któremu sprawę tę Wydział krajowy na nowo w obecnem świetle przedstawi, skłoni c. k. Ministerstwo kolei do zapatrywania się na tę sprawę ze stanowiska interesu ogólnego.

Zamknięcie rachunków za r. 1907.

W załączeniu przedkłada Wydział krajowy zamknięcie rachunków funduszu solnego za r. 1907, na którem już widoczne są ślady zwiększających się stale kosztów dowozu i robocizny, która to okoliczność dawała Wydziałowi krajowemu podstawę do żądania od c. k. Skarbu przedłużenia kredytu solnego. Zamknięcie za rok 1908 będzie prawdopodobnie jeszcze mniej pomyślne, gdyż koszta inwestycyi, które okazały się potrzebne z powodu reformy sprzedaży soli i koszta wprowadzenia tej reformy będą bardzo znaczne.

Po obliczeniu się dopiero z tymi przejściowymi kosztami i zbadaniu, jak wogóle reforma sprzedaży soli rachunkowo się przedstawiać będzie, pozwoli sobie Wydział krajowy przedłożyć wniosek w sprawie podniesienia dotychczasowego funduszu emerytalnego dla urzędników Biura solnego i stworzenia funduszu zabezpieczenia na starość dla robotników w młynach i pakowniach zajętych, których liczba coraz bardziej się zwiększa.

Magazyn solny w Białej.

Odnośnie do polecenia, udzielonego Wydziałowi krajowemu dnia 13. listopada 1905 założył Wydział krajowy skład solny w Białej i oddał go, po porozumieniu się z tamtejszym Wydziałem powiatowym i kongregacyą kupiecką, p. Leonowi Dubowskiemu.

Magazyn w Wysocku wyżnym.

W Wysocku wyżnem, w powiecie turczańskim, został przy sposobności reformy sprzedaży soli utworzony skład solny, do którego przydzielono wioski leżące w południowej części tego powiatu.

Oddanie w zarząd lub dzierżawę kraju salin.

Przy sposobności układów o wprowadzenie obniżonej ceny soli w kraju, przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że c. k. Rząd nie zmienił stanowiska, które zajął w sprawie oddania krajowi salin w zarząd lub dzierżawę w piśmie swojem z dnia 30. czerwca 1907 r. L. 11.841/pr. zaznaczonego.

Interpelacya p. Stapińskiego w sprawie postępowania zastępstwa sprzedaży soli w Dynowie.

Na posiedzeniu z dnia 26. września 1907 wniósł p. Stapiński i tow. interpelacyę w sprawie braku soli, względnie podniesienia ceny soli w Dynowie. Ponieważ podanych w tej interpelacyi szczegółów nie można było zbadać przed ukończeniem obrad Wysokiego Sejmu, podaje Wydział krajowy tutaj wyniki dochodzeń swoich w tej sprawie. W Dynowie zastępstwo sprzedaży soli znajduje się w rękach tamtejszego Kółka rolniczego i Alte a Fränkla. Zastępca Kółka rolniczego, p. Kossarek, udowodnił, że w ostatnich czterech dniach przed 20. września, w którym skarżono się na brak soli, pobrało zastępstwo z Wydziału krajowego 3.600 topek soli. Zastępstwo twierdzi, że połowę soli przywiezionej zostaje zawsze w zastępstwie t. j. w Kółku rolniczem, u Fränkla i w sklepie niejakiego Kassera, który ma wywieszoną tablicę i nigdy soli drożej niż po oznaczonej cenie nie sprzedawał, resztę zaś soli rozwozi zastępstwo po sklepikach. Jest jednak możliwość chwilowego braku soli, a to z następującego powodu. Okoliczne gminy mają po większej części prawo bezpośredniego poboru soli z krajowego Biura sprzedaży soli w Dobromilu, z którego korzystają jednak tylko w czasie, kiedy drogi są dobre lub kiedy nie ma robót w polu. W innych porach udają się po sól do zastępstwa dynowskiego, które wtedy właśnie z powodu znaczniejszych trudności dostawy, albo soli na składzie nie posiada tyle, aby móc niespodziewanie zwiększonemu popytowi podołać, albo też musi odstępować sól tym gminom ze stratą. Aby temu zapobiedz, polecił krajowy zarząd sprzedaży soli gminom, mającym prawo poboru soli w Dobromilu, aby stale sól stamtąd pobierały, zastępstwu zaś nakazał, aby miało zawsze o ile możności jak najwięcej soli na składzie. Stosunki te polepszą się znacznie, gdy Wydział krajowy będzie mógł reaktywować skład solny kolejowy w Bachorzu. Skład ten, z którego miał się zaopatrywać Dynów i wsie okoliczne, funkcyonował już przez jakiś czas — gdy jednak sól przeładowywana w Przeworsku cierpiała na jakości bardzo silnie, magazyn ten zwinięto. Otwarcie ponowne nastąpi wtedy,

gdy krajowy zarząd sprzedaży soli rozwiąże kwestyę należytego zabezpieczenia soli przy przeładowywaniu jej.

Zmiany w personalu.

Dnia 6. kwietnia 1908 r. zmarł adjunkt konceptowy Biura solnego p. Ludwik Marcinkiewicz. Wydział krajowy przydzielił do Biura solnego koncepistę p. Dra Juliusza Birkenmajera.

Zamykając niniejsze sprawozdanie, wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o sprzedaży soli przyjmuje Sejm do wiadomości, a zarazem udziela mu absolutoryum z rachunków krajowego funduszu solnego za r. 1907.

We Lwowie, dnia 9. września 1908.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Władysław Jahl, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Alegaty

do sprawozdania Wydziału krajowego

L. 90.787 — 1908.

Alegat 1. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 90.787/908.

Zamknięcie rachunku zysków

Winien. **Fundusz sprze-**

Straty.

	K.	g.	K.	g.
Za zakupno soli warzonki	9,151.269	—		
„ „ „ kamiennej	2,348.851	22		
„ „ „ bydlęcej	163.795	37		
„ „ kainitu	130.297	70		
	11,794.213	29		
„ kainit dany stacyom doświadczalnym i dla kolonii leczniczych	—	—	944	62
„ płace	—	—	89.984	51
„ honoraryum urzędników kasy krajowej za prowadzenie głównej kasy solnej	—	—	1.540	—
„ remuneracye i zapomogi urzędników, służby kolejowej i pocztowej	—	—	14.074	—
„ koszta podróży i zastępstwa urzędników	—	—	16.891	10
„ potrzeby kancelaryjne	—	—	3.343	07
„ porta i telegramy	—	—	6.653	84
„ stemple do weksli	—	—	14.252	20
„ koszta spedycyi	—	—	655.057	19
„ najem i utrzymanie magazynów	—	—	8.462	10
„ koszta rozsyłki produktów solnych między salinami, dostawa worów i maszynek	—	—	5.407	26
„ bonifikacye	—	—	5.325	20
„ rozmaite wydatki	—	—	24.128	22
Odpisy:				
1. urządzenie biur	—	—	548	22
2. zakupno maszynek i utrzymanie	—	—	6.547	71
3. wory	—	—	19.602	75
4. straty na magazynowaniu soli i przewozie soli bydlęcej	—	—	1.044	79
5. budowa domu spedycyjnego w Kosowie	—	—	9.479	90
6. kupno realności w Delatynie	—	—	14.100	—
7. budowa magazynu w Stanisławowie	—	—	4.313	28
8. czynsze i utrzymanie realności	—	—	5.884	49
9. ubezpieczenie realności i robotników	—	—	4.959	65
10. odpisana zaliczka ś. p. Hordyńskiego	—	—	225	—
11. sprostowanie rachunku pocztowej Kasy oszczędności	—	—	114	04
Nadwyżka z r. 1907	—	—	21.018	34
			933.901	48

Fundusz emerytalny.

Stan funduszu emerytalnego z dniem 31. grudnia 1907 wynosił:				
w gotówce	19	86		
w efektach	316.132	46		
Razem	316.152	32		

i strat z dniem 31. grudnia 1907 r.

daży soli. **Ma.**

	K.	g.	K.	g.
Zyski.				
Reszta nadwyżki dochodu z roku 1906			1.624	43
Ze sprzedaży soli warzonki	9,720.616	03	—	—
„ „ „ kamiennej	2,395.086	25	—	—
„ „ „ bydlęcej	175.267	33	—	—
„ „ kainitu	149.650	95	—	—
	12,440.620	56	646.407	27
Za zwroty kosztów załadowania	—	—	6.487	58
„ grzywny pieniężne od zastępców	—	—	551	02
„ sprzedane druki	—	—	420	82
„ rozmaite dochody	—	—	7.298	53
„ tablice	—	—	137	50
Z odsetek od kredytów i papierów wartościowych	—	—	270.974	33
			933.901	48
Fundusz rezerwowy.				
Stan funduszu rezerwowego wynosił z dniem 31. grudnia 1907:				
w efektach	77.663	99		
pożyczka na zakupno młynów w Bochni i Wieliczce	137.233	94		
Razem	214.897	93		

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 90.787/908.

Zestawienie porównawcze dochodów i wydatków

Dochody.

Poszczególnienie	1906 r.		1907 r.		Więcej		Mniej	
	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
Ze sprzedaży produktów solnych . .	608.115	47	646.407	27	38.291	80	—	—
„ „ tablic	108	08	137	50	29	42	—	—
„ „ druków	570	30	420	82	—	—	149	48
Z grzywien od zastępców . . .	443	52	551	02	107	50	—	—
Z odsetek od kredytów, rachunków bieżących i papierów wartościowych .	252.640	59	270.974	33	18.333	74	—	—
Zwroty kosztów załadowania . . .	6.222	35	6.487	58	265	23	—	—
Rozmaite drobne dochody . . .	964	62	7.298	53	6.333	91	—	—
Zwroty ubezpieczenia magazynów, zapasów soli i robotników . . .	156	25	—	—	—	—	156	25
Zwroty za formy na sól. . . .	287	87	—	—	—	—	287	87
Reszta nadwyżki dochodów z r. 1906 .	3.100	04	1.624	43	—	—	1.475	61
	872.609	09	933.901	48	63.361	60	2.069	21
W r. 1907 więcej o .	61.292	39	—	—	—	—	61.292	39

krajowego funduszu sprzedaży soli za lata 1906 i 1907.

Wydatki.

Poszczególnienie	1906 r.		1907 r.		Więcej		Mniej	
	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
Za kainit dany stacyom doświadczalnym i Spółkom torfowym	1.328	94	944	62	—	—	384	32
„ zapomogi i dary z łaski	100	—	60	—	—	—	40	—
„ sprostowanie rachunków i przeprowadzenia kwot należących jako wydatki na 1906	77	60	6.639	43	6.561	83	—	—
„ stemple do weksli	13.934	84	14.252	20	317	36	—	—
„ koszta spedycyi	595.795	81	656.677	29	60.881	48	—	—
„ najem, budowę i utrzymanie magazynów	7.151	45	8.462	10	1.310	65	—	—
„ płace	85.748	07	89.984	51	4.236	44	—	—
„ remuneracye i zapomogi	13.377	—	14.074	—	697	—	—	—
„ honoraryum urzędników kasy krajowej jako kasy solnej	1.600	—	1.540	—	—	—	60	—
„ koszta podróży i zastępstwa urzędników	17.844	65	16.891	10	—	—	953	55
„ potrzeby kancelaryjne i czynsze	10.653	56	9.227	56	—	—	1.426	—
„ porta i telegramy	4.953	80	6.653	84	1.700	04	—	—
„ koszta rozsyłki produktów solnych między salinami, przewóz maszynek i worów	4.493	97	5.407	26	913	29	—	—
„ bonifikacye	11.498	97	5.325	20	—	—	6.173	77
„ ubezpieczenie zapasów soli i robotników	4.558	90	4.959	65	400	75	—	—
„ podatek od kuponów i stemple do rachunków	1.172	66	1.400	10	227	44	—	—
„ koszta stempli, podań, planów, honoraryum syndyka	1.170	76	2.855	71	1.684	95	—	—
„ użycie telefonu	100	—	100	—	—	—	—	—
„ opał, światło i sprzątanie biur	1.073	74	1.643	72	569	98	—	—
„ koszta zrealizowania legitymacyi kolej.	105	60	40	80	—	—	64	80
„ zakupno książek i druków manipulacyjn.	30	40	869	14	838	74	—	—
„ koszta manipulacyi i prowizyi pocztowej kasy oszczędn. i koszta druków czek..	2.848	54	3.565	94	717	40	—	—
„ rozmaite drobne wydatki	2.411	07	1.135	86	—	—	1.275	21
„ wory	9.319	93	19.602	75	10.282	82	—	—
„ urządzenie biur (inwentarz)	785	98	638	22	—	—	147	76
„ kupno realności w Delatynie	—	—	14.100	—	14.100	—	—	—
Odpisane zaliczki	421	—	225	—	—	—	196	—
Sensalne Banku krajowego	5	97	9	30	3	33	—	—
Maszynki do zaszywania kartonów	2.872	38	6.547	71	3.675	33	—	—
Straty na magazynowaniu i przewożeniu soli bydlęcej	497	30	1.044	79	547	49	—	—
Formy na sól topkową	500	—	751	—	251	—	—	—
Roboty introligator., stolarskie, blacharskie	621	36	884	75	263	39	—	—
Kupno i budowa domu spedycyj. w Kosowie	543	30	9.479	90	8.936	60	—	—
Prowizya Banku Bialsko-Bielskiego	—	—	2.576	41	2.576	41		
Podatek od młyna	130	76	—	—	—	—	130	76
Budowa magazynów w Stanisławowie	—	—	4.313	28	4.313	28	—	—
Kupno realności w Łanczynie	6.067	71	—	—	—	—	6.067	71
	803.796	02	912.883	14	126.007	—	16.919	88
W r. 1907 więcej o	109.087	12	—		—		109.087	12

L. W. 51.541/08. We Lwowie, dnia 16. czerwca 1908.

Alg. 40

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany postępowania sądowego w sprawach rolniczych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 19. marca 1907 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby petycyę Komitetów Towarzystwa rolniczego w Krakowie i galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie w przedmiocie zmian postępowania sądowego w sprawach rolniczych wziął pod rozwagę i po porozumieniu się z prezydyami wyższych sądów krajowych, tudzież po zebraniu we właściwej drodze potrzebnego do ocenienia tej kwestyi materyału sprawozdanie o wyniku tych badań przedłożył.

Stosując się do tej uchwały, przedkłada Wydział krajowy następujące sprawozdanie.

We wspomnianej petycyi domagali się petenci:

1. zmiany przepisów §. 49. ustęp 5. Normy jurysdykcyjnej z dnia 1. sierpnia 1895 Dz. p. p. Nr. 111 i §§. 560. i następnych procedury cywilnej z dnia 1. sierpnia 1895 Dz. p. p. Nr. 113, a mianowicie w tym kierunku, aby do rozstrzygania sporów dzierżawnych bez względu na wartość przedmiotu sporu powoływano Sądy kolegialne z dwóch członków złożone przy współudziale równorzędnego trzeciego asesora, powołanego ze sfer rolniczych;

2. wprowadzenia postanowień, że we wszystkich sprawach mających ścisły związek z gospodarstwem rolnem i lasowem przez ustawodawcę wyszczególnić się mających, a już obecnie ze względu na wartość przedmiotu sporu poddanych kompetencyi sądów kolegialnych winien brać udział jako równorzędny czynnik przy wymiarze sprawiedliwości trzeci sędzia fachowy, powołany ze sfer rolniczych.

Komitety obu krajowych Towarzystw rolniczych uzasadniają powyższe żądania w sposób następujący:

Według obowiązującej normy jurysdykcyjnej wszystkie spory dzierżawne, o ile nie tyczą się istnienia dzierżawy lub zapłaty czynszu, należą do kompetencyi sądów powiatowych, a więc jednoosobowych.

Skutkiem tego toczą się niejednokrotnie w tych sądach spory, których przedmiot przenosi nie tylko kwotę 1.000 K., stanowiącą w innych sporach granicę kompetencyi między trybunałami (sądami kolegialnymi) a sądami powiatowymi (jednoosobowymi), ale tę granicę często przewyższa kilkadziesiąt i kilkaset razy.

Owoż w przekazaniu sądom jednoosobowym sporów dzierżawnych, mających doniosłe znaczenie dla stanu rolniczego widzą petenci jego upośledzenie; nadto zdaniem ich natura takich sporów wymaga często gruntownej znajomości gospodarstwa

rolnego, której w kołach posiadających ściśle fachowe jurydyczne wykształcenie nie zawsze można spotkać.

Z tego powodu, analogicznie jak w sprawach handlowych i wekslowych, o których rozstrzyga sąd kolegialny, złożony z dwóch prawników, sędziów zawodowych i jednego asesora ze sfer kupieckich, niema, zdaniem petentów, racyi, dla którejby rozstrzyganie sporów dzierżawnych nie powierzyć kollegium, złożonemu z dwóch sędziów zawodowych i asesora ze sfer rolniczych powołanego.

Spory dzierżawne nie powinny, jak to się dziś dzieje, być wyłączone z ogólnej zasady, według której o właściwości sądu powołanego do rozstrzygania danej sprawy orzeka rodzaj, oraz wartość przedmiotu sporu.

W myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 19. marca 1907 wspomniane żądania Komitetów zakomunikował Wydział krajowy Prezydyom c. k. Sądów wyższych krajowych we Lwowie i w Krakowie, oraz Izbom adwokatów we Lwowie i w Krakowie, upraszając o udzielenie fachowej opinii.

Z nadesłanych odpowiedzi wynika, że wszystkie powyższe władze lub instytucye oświadczyły się przeciw uwzględnieniu wymienionego pod 1. żądania petentów w granicach zakreślonych w petycyi obu krajowych Towarzystw rolniczych, t. j. oświadczyły się przeciw zmianie obowiązujących przepisów w tym kierunku, aby we wszystkich sporach dzierżawnych bez względu na wartość przedmiotu sporu rozstrzygały sądy kolegialne.

Prezydyum c. k. wyższego sądu krajowego w Krakowie i we Lwowie i Wydział Izby adwokackiej we Lwowie są zdania, że należy dążyć do zmiany postanowień §. 49 u. 5. normy jurysdykcyjnej, lecz tylko w tym kierunku, by spory z kontraktu najmu i dzierżawy, oraz z umowy według §. 1103 u. c. ponad 1.000 kor. przekazano sądom kolegialnym, z wyłączeniem jednak sporów wymienionych w §§. 560—576 proc. cyw. Wydział zaś Izby adwokackiej w Krakowie oświadczył się za zmianą powołanych postanowień w tym duchu, by wogóle wszystkie spory z kontraktów dzierżawnych, o ile przedmiot sporu przewyższa kwotę 1.000 kor., należały do kompetencyi sądów kolegialnych.

Wydział krajowy przyłącza się w tej sprawie do zdania wyrażonego przez Prezydyum c. k. wyższego sądu krajowego w Krakowie i we Lwowie oraz przez Wydział lwowskiej Izby adwokackiej, a to z następujących powodów. Jak z motywów rządowego przedłożenia i stałej komisyi Rady państwa, przytoczonych przy obradach nad nowemi ustawami procesowemi, wynika, decydującym momentem w ocenieniu kwestyi trudności i ważności pewnego wypadku prawnego jest przeważnie wartość przedmiotu sporu. Stała komisya Rady państwa objawiła więc zapatrywanie, że w sporach, w których wartość przedmiotu przewyższa kwotę 1.000 kor., domagać się należy wyższych gwarancyi judykatury. Mimo tej kierującej zasady unormowano w §. 49. ustęp 5 nor. jur. wyjątkową kompetencyę dla sporów z kontraktów dzierżawnych, które prawie wszystkie, bo z wyjątkiem sporów o istnienie kontraktu lub zapłacenie czynszu, przekazano kompetencyi sądów powiatowych, choćby wartość przedmiotu sporu przewyższała kwotę 1.000 kor.

Uzasadniono zaś te wyjątkowe przepisy względem na pospiech w załatwieniu sporu, któremu to względowi ustąpić musi wzgląd na ważność przedmiotu sporu.

Stąd też pochodzi, że obecnie Sąd powiatowy jednoosobowy, względnie samoistny sędzia na powiecie wyrokuje w przeważnej części sporów z kontraktów dzierżawnych, w których, jak np. o odszkodowanie lub rozwiązanie kontraktu dzierżawnego rozchodzi się nieraz o wielkie, krociowe sumy.

Jest to bezsprzecznie anomalią, której nie może uzasadnić sam wzgląd na pospiech. Przeciwnie spory o rozwiązanie i o odszkodowanie, wynikające z kontraktów dzierżawnych, bywają trudniejsze i zawilsze od tych, których przedmiotem jest zapłata czynszu.

Potrzeba zaś rychłej decyzyi we wszystkich tych sporach istnieje w równej mierze, jedynie tylko spory awizacyjne i rumacyjne przedstawiają się jako tak nagłe, że co do nich szybsze postępowanie przed sądem powiatowym jest konieczne. Również zaprzeczyć się nie da, że rozpoznawanie takich sporów przed sądem kolegialnym stanowiłoby w zasadzie rękojmię lepszego wymiaru sprawiedliwości, a przynajmniej budziłoby w stronach większe zaufanie do judykatury sądowej. Dlatego wzgląd ten, który prawodawcę spowodował co do innych sporów do ustanowienia pewnej

stopy wartości, mającej decydować o przedmiotowej właściwości sądu, winien i co do sporów wynikających z kontraktu najmu, dzierżawy i umowy według §. 1103. u. c. być zastosowany, zwłaszcza, że postulatowi szybkości postępowania może się stać zadość przez odpowiednie skrócenie czasokresów sądowych, zakreślonych w postępowaniu trybunalskiem dla poszczególnych czynności procesowych.

Od tej zmiany winny być wyłączone spory z §§. 560—576. proc. cyw., co do nich bowiem winny być zachowane i nadal istniejące przepisy prawne, ponieważ spory te, bez względu na wartość wymagają jak najrychlejszego rozwikłania, a przekazanie ich sądom kolegialnym mogłoby narazić spory te na zwłokę, nadto w tego rodzaju sporach kwestye faktyczne i prawne są łatwe, więc rozstrzyganie ich można i nadal pozostawić sądom powiatowym.

Natomiast nie wydaje się Wydziałowi krajowemu pożądanem dążyć do zmiany obowiązujących przepisów w tym kierunku, by sądy kolegialne powołano do rozstrzygania wszystkich sporów dzierżawnych bez względu na wartość przedmiotu sporu.

Taka zmiana sprowadziłaby zbytnie pomnożenie agend sądów kolegialnych, oraz zwiększyłaby koszta sporu, które często nie pozostawałyby w żadnym stosunku do wartości przedmiotu sporu. Te ujemne skutki ewentualnej zmiany zaznacza już sprawozdanie komisyi prawniczej z dnia 16. marca 1907 Ls. 1421 (Aleg. 267/907) o petycyi Komitetów obu Tow. kraj. rolniczych wniesionej w tym przedmiocie.

Nadto proponowana zmiana spowodowałaby obciążenie sądów kolegialnych sprawami mniejszej wagi i dłuższe trwanie procesu, które nie jest pożądanem zwłaszcza w sporach z §§ 560—576, wymagających przeciwnie jak najrychlejszego załatwienia.

W drugiej sprawie poruszonej przez petentów, a wymienionej pod 1 i 2 t. j. w sprawie zaprowadzenia instytucyi sędziów fachowych ze sfer rolniczych dla spraw dzierżawnych i gruntowych, wynik otrzymanych odpowiedzi jest następujący:

Z wyjątkiem Wydziału Izby adwokackiej krakowskiej tak Prezydyum c. k. wyższego sądu krajowego w Krakowie i we Lwowie, jako też Wydział Izby adwokackiej we Lwowie oświadczyły się stanowczo przeciw wprowadzeniu sędziego fachowego ze sfer rolniczych jako członka senatu przy rozstrzyganiu tak sporów dzierżawnych, jak sporów odnoszących się wogóle do stosunków gospodarstwa rolnego i lasowego, a to z następujących powodów:

Przedewszystkiem zaznaczają oba Sądy i lwowska Izba, że wprowadzenie przy sądach I. instancyi tego rodzaju senatów, składających się z dwóch sędziów zawodowych i jednego asesora ze sfer rolniczych, na wzór senatów handlowych i górniczych, musiałoby pociągnąć za sobą radykalną zmianę organizacyi sądowej. A jest rzeczą wątpliwą, czy czynniki ustawodawcze wobec przeprowadzenia zaledwie przed dziesięciu laty zupełnej reorganizacyi sądownictwa, zgodziłyby się znowu przystąpić do nowej organizacyi w obecnej chwili.

Ale pominąwszy ten wzgląd, w razie zaprowadzenia takich senatów rolniczych trzebaby ustawowo określić sprawy, które uważać należy jako sprawy „agrarne“ należące do kompetencyi senatów „agrarnych“.

Jasne określenie spraw „agrarnych“ przez podanie pewnego kryteryum jest bardzo trudnem. Niedokładne zaś określenie takich spraw spowodowaćby musiało częste spory o rzeczową właściwość sądu, tem samem przewlekanie sporu, w przeciwieństwie do obowiązującej nowej normy jurysdykcyjnej, której nieocenioną korzyścią jest redukcya ad minimum zarzutów formalnych, dotyczących rzeczowej właściwości sądu.

Okoliczność, że sędziemu zawodowemu, rozstrzygającemu spory dotyczące gospodarstwa rolnego i lasowego zbywa często na fachowych wiadomościach, nie może jeszcze usprawiedliwiać żądanej przez petentów zmiany przepisów ustawy. Sędzia zawodowy bowiem może sobie przysporzyć te fachowe wiadomości przez dopuszczenie dowodu ze znawców, a tego dowodu już ze względów proceduralnych żadną miarą nie może zastąpić powołanie sędziego obywatelskiego z kół rolniczych.

Według bowiem przepisów procedury cywilnej mają strony znaczny, w ustawie bliżej oznaczony, wpływ na wybór znawców. Strona może znawcę przez sąd ustanowionego uchylić, ma prawo stawiać znawcy pytania i kontrolować jego orzeczenia, co przecież u sędziego nie jest dopuszczalnem. Z tego powodu ten sposób rozpoznawania i objaśnienia spornych kwestyi fachowych w sprawie procesowej jest dla

niej bez porównania korzystniejszym i pewniejszym od zastąpienia znawcy sędzią fachowym.

Nadto wątpliwą jest rzeczą, czy znaleśćby można dostateczną liczbę odpowiednio wykształconych rolników, którzyby w licznych procesach mających związek z rolnictwem, chcieli i mogli brać udział w rozprawach procesowych, zajmujących bardzo wiele czasu i nieraz odraczanych.

Rolnicy bowiem zawodowi nie mieszkają zazwyczaj w większej liczbie w miastach, w których ma siedzibę trybunał. Musieliby zatem przyjeżdżać na posiedzenia i rozprawy, poświęcić na to kilka dni w tygodniu, a każde ich niejawienie się powodowałoby odraczanie rozpraw, narażając strony i świadków na dotkliwe straty i szkody.

Mogłoby się zdarzyć, jak to się dzieje w sądach przysięgłych, iż rolnicy, którzy doświadczeniem, wiedzą i charakterem dawaliby najlepszą rękojmę sumiennego spełnienia obowiązków, usuwaliby się od udziału w pracy zbyt dla nich uciążliwej i wymagającej zbyt daleko sięgającego zaniedbania własnego gospodarstwa.

Wkońcu powoływanie się petentów na analogię ze sprawami handlowemi i wekslowemi nie jest właściwe i trafne. Te sprawy bowiem różnią się zasadniczo pod względem źródła judykatury od spraw dzierżawnych i gruntowych, i ta właśnie różnica uzasadnia współdziałanie sędziego fachowego.

Źródłem judykatury w sprawach handlowych jest specyalna ustawa handlowa, jak dla spraw wekslowych ustawa wekslowa. Ustawa handlowa uznaje wyraźnie zwyczaje handlowe, według których nieraz osądzać potrzeba (art. 1 i 279 u. h.). W każdej dziedzinie handlowej są specyalne zwyczaje (art. 349 u. h.), tak samo różne są zwyczaje różnych targów handlowych (art. 352, 369, 370 u. h.), a niektóre zaś zwyczaje podlegają zmianom bardzo częstym. A jednak te zwyczaje muszą być zastosowane w judykaturze handlowej nawet przed przepisami powszechnej ustawy cywilnej, zaś od zawodowego sędziego nie można wymagać znajomości wszelkich zwyczajów, gdyż te nie są, z wyjątkiem niektórych zwyczajów giełdy wiedeńskiej, kodyfikowane, przeto w każdym specyalnym wypadku musiałby sąd przerywać rozprawę w celu zasięgania informacyi bądź od Izby handlowej, bądź od znawcy, lub też do rozprawy znawców zawezwać.

Proceder taki oddziaływaćby musiał w wysokim stopniu tamująco na tok spraw handlowych z natury swej wymagających właśnie spiesznego traktowania.

Temu wszystkiemu zaradzać ma lub przynajmniej powinien przybrany stale sędzia z fachu handlowego. Natomiast inaczej ma się rzecz ze sprawami gruntowemi i dzierżawnemi. Źródłem rozpoznania sędziowskiego tych spraw są wyłącznie normy powszechnej ustawy cywilnej, w której według §. 10. u. c. zwyczaje jako źródła judykatury są wprost wykluczone.

W sporach dzierżawnych, a jeszcze bardziej w sporach o własność nieruchomości, o których wnioskodawcy wspominają, normy prawne skodyfikowane są tak liczne i trudne, literatura odnośna olbrzymia, iż jest wprost wykluczone, by sędzia ze sfer rolniczych mógł choćby tylko pobieżnie objąć cały ogrom przepisów i ścierających się zdań prawników do tego stopnia, by samoistne zdanie sobie wyrobić i według niego głos oddać. Jeżeliby się zaś kierować miał tylko indywidualnem przekonaniem o słuszności, to mogłaby wyniknąć stąd bardzo ubolewania godna chwiejność judykatury, któraby na stosunki własności i posiadania, oraz na stosunki dzierżawne nader zgubny wpływ wywarła, powodując niepewność i zamęt.

Wkońcu zaznaczają wspomniane władze, że w razie uwzględnienia życzeń petentów i zmiany ustawy w kierunku zaprowadzenia senatów „rolniczych“, nie dałoby się, wobec rozwoju i postępu, jaki się niemal w każdej dziedzinie gospodarstwa społecznego objawia, pominąć interesów innych stanów zawodowych, coby w następstwie doprowadziło do instytucyi sądów ławniczych.

Oto są powody, dla których tak Prezydyum wyższego Sądu krajowego w Krakowie i Lwowie, jakoteż Wydział Izby adwokackiej we Lwowie przemawiają przeciw zaprowadzeniu instytucyi sędziów fachowych ze sfer rolniczych.

Jedyny tylko Wydział Izby adwokackiej w Krakowie oświadczył, że żądanie petentów, by „we wszystkich sprawach mających ścisły związek z gospodarstwem rolnem i lasowem, przez ustawodawcę wyszczególnić się mających, brał udział przy wydaniu wyroku na rozprawach kontradyktoryjnych sędzia fachowy ze sfer rolniczych,

powołany podobnie, jak to obecnie zachodzi odnośnie do spraw handlowych i wekslowych, za zupełnie słuszne i uzasadnione".

Tego stanowiska nie uzasadnił jednak bliżej Wydział krakowskiej Izby adwokackiej, a natomiast zaznacza, „że trudność pewną stanowiłoby tylko bliższe określenie tych właśnie spraw, w którychby miał brać udział sędzia fachowy ze sfer rolniczych".... dlatego „szkoda, że petenci nie określili bliżej i nie wyszczególnili tych spraw, które właśnie ze względu na ich naturę wymagałyby współdziałania fachowego czynnika ze sfer rolniczych. Przykładowe wymienienie w petycyi sporów o własność nie uzasadnia petycyi. W każdym razie koła interesowane powinny dostarczyć materyału faktycznego, potrzebnego właśnie do wyszczególnienia w ustawie tych sporów, w których sędzia fachowy ze sfer rolniczych ma być zaprowadzony".

Wydział krajowy po rozważeniu wszystkich motywów przemawiających tak za jako też przeciw zaprowadzeniu instytucyi sędziów fachowych ze sfer rolniczych dla spraw dzierżawnych i gruntowych, postanowił w tej sprawie przychylić się do zdania wyrażonego przez oba krajowe Sądy apelacyjne i Wydział lwowskiej Izby adwokackiej.

Na podstawie powyższego Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, by w drodze konstytucyjnej przeprowadził zmianę §. 49. u. 5. normy jurysdykcyjnej (ustawy z dnia 1. sierpnia 1895 Dz. p. p. Nr. 111) w tym kierunku, by spory z kontraktu najmu i dzierżawy, oraz z umowy według §. 1103. n. c. ponad 1.000 K przekazano sądom kolegialnym, z wyłączeniem jednak sporów wymienionych w §§. 560—576 proc. cyw. (ust. z dnia 1. sierpnia 1895 Dz. p. p. Nr. 113).

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Tadeusz Pilat**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Alog. 41

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowych zakładach naukowych rolniczych w Dublanach tudzież o krajowych stacyach doświadczalnych rolniczych w Dublanach i we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Załatwiając zeszłoroczne sprawozdanie w tym przedmiocie powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu w d. 5. marca 1907 następujące uchwały:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych zakładach naukowych rolniczych w Dublanach tudzież o krajowych stacyach doświadczalnych rolniczych w Dublanach i we Lwowie.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy, by na pokrycie kosztów rozszerzenia internatu uczniów Akademii zaciągnął w r. 1908 dalszą pożyczkę w Banku krajowym w 4% obligach komunalnych w nom. wysokości 105.000 K.

3. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 106.000 K na budowę wodociągu do zakładów rolniczych w Dublanach i wstawia na poczet tego kredytu 40.000 K do budżetu kraj. na r. 1907.

4. Sejm ustanawia w etacie kraj. stacyi doświadczalnej botaniczno rolniczej we Lwowie posadę kierownika z płacą 4.800 K i dod. akt. 1.120 K.

5. Sejm wzywa Rząd, by do kosztów budowy wodociągu w Dublanach przyczynił się stosownym datkiem z funduszów państwa.

W następującem sprawozdaniu o zakładach naukowych rolniczych w Dublanach za r. 1907/8 zdaje Wydział krajowy zarazem sprawę o wykonaniu przytoczonych powyżej uchwał Wysokiego Sejmu.

I. Akademia rolnicza.

Dzięki środkom przyznanym przez Wysoki Sejm w ostatnich latach zdołał Wydział krajowy urzeczywistnić najznaczniejszą część programu ulepszeń w urządzeniu zakładów naukowych rolniczych w Dublanach. W pierwszym rzędzie, jako rzecz największej wagi, wymieniamy budowę wodociągu, którą przeprowadził Wydział krajowy we własnym zarządzie według projektu uchwalonego przez Wysoki Sejm na ostatniej sessyi. Z powodu trudności nastręczających się przy wykupnie gruntów pod wodociąg zaczęto budowę dopiero w połowie czerwca 1907, mimo to jednak ukończono główne roboty bez znaczniejszego opóźnienia i w kwietniu 1908 oddano wodociąg do użytku zakładów. Wodociąg dostarcza wody zupełnie dobrej i bardzo obficie.

Rachunku kosztów budowy, którą kierował inżynier kraj. Biura melioracyjnego, Zygmunt Ursini, pod naczelnym nadzorem autora projektu, st. inżyniera Dr. M. Kornelli, jeszcze nie zamknięto, ze stanu funduszów budowy wiadomo jednak, że przyznany kredyt 106.000 K nieznacznie tylko będzie przekroczony z powodu wspomianych powyżej trudności wodno-prawnych opóźniających tok budowy, a także wskutek nieprelimiowanego wydatku 4.650 K, poniesionego na urządzenie 4 studzien w gminie Malechów tytułem rekompensaty za częściowe odprowadzenie wody ze źródeł, które zasilały dotychczas potok Malechowski.

Nowy budynek na pomieszczenie stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej i szkoły gorzelniczej został ukończony z upływem zeszłego roku i oddany do użytku. Opróżnione pokoje w gmachu Akademii będą w ciągu bieżących feryj letnich zaadaptowane na rozszerzenie pracowni rolniczej i hodowlanej.

Budowę nowego pawilonu internatu Akademii tudzież wykonanie rekonstrukcyi w dawnym budynku zakładowym dla uczniów Akademii oddał Wydział krajowy w r. 1907 w przedsiębiorstwo p. T. Stryjeńskiemu, architekcie z Krakowa. Budowa i wewnętrzne urządzenia są na ukończeniu, tak że z rokiem szkolnym 1908/9 będzie mógł zakład pomieścić 100 uczniów.

Pożyczkę komunalną w sumie 250.000 K dozwoloną uchwałą Wysokiego Sejmu zd. 14. listopada 1905 na inwestycye w zakładach dublańskich zrealizował Wydział krajowy stopniowo podnosząc w r. 1907 kwotę 150.000 K resztę zaś w r. 1908. W b. r. zrealizujemy również dodatkową pożyczkę komunalną w sumie 105.000 K na koszta rozszerzenia internatu w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 5. marca 1907.

Starania Wydziału krajowego o subwencyę państwową na częściowe pokrycie kosztów inwestycyjnych w Dublanach miały ten skutek, że c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem zd. 26. listopada 1907 l. 37.650 przyznało jednorazowy zasiłek w sumie 82.400 K płatnej w czterech rocznych ratach od r. 1907 począwszy na częściowe pokrycie kosztów rekonstrukcyi gorzelni, założenia gazowni i budowy gmachu dla stacyi doświadczalnej w Dublanach. Natomiast co do subwencyi na budowę internatu i wodociągu decyzya c. k. Ministerstwa jeszcze nie nastąpiła.

Ostatnie lata szkolne 1906/7 i 1907/8, które przyniosły zakładom dublańskim ważne dla ich rozwoju uposażenia, miały przebieg pomyślny. Stwierdza to załączone
Alegat I. ℣. sprawozdanie Dyrekcyi Akademii, zawierające bliższe szczegóły o frekwencyi i postępach uczniów jakoteż o pracach grona nauczycieli i naukowej działalności szkoły w ogóle. Powołując się na to sprawozdanie, przechodzimy w dalszym ciągu do uzasadnienia niektórych pozycyj w preliminarzach budżetu Akademi na r. 1908 i 1909 a w szczególności do uzasadnienia projektowanych zmian w etacie profesorów, asystentów i urzędników administracyjnych Akademii.

Etat grona profesorów Akademii rolniczej w Dublanach, ustanowiony uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 26. października 1904, składa się z 10 posad profesorów (6 ze stałą płacą 4.800 K, 4 z płacą 3.400 K) i 2 posad profesorów adjunktów. W etacie tym trzy posady są niezajęte Mianowicie po przeniesieniu w r. 1905 w stan spoczynku profesora-adjunkta Manasterskiego, który wykładał geologię i technologię rolniczą a zarazem pełnił obowiązki asystenta chemii, Wydział krajowy nie obsadził opróżnionej posady o zbyt różnorodnym zakresie obowiązków, lecz ustanowił osobnego asystenta przy katedrze chemii, wykład zaś geologii i mineralogii powierzył docentowi dojeżdżającemu ze Lwowa. Do wykładu technologii rolniczej zobowiązał Wydział krajowy kierownika szkoły gorzelniczej bez osobnego za to wynagrodzenia; renumeracye docenta geologii i asystenta chemii znalazły zupełne pokrycie w poborach połączonych z wakującą posadą profesora adjunkta. Dokonane zmiany znajdują obecnie wyraz w rubr. I preliminarza wydatków Akademii na r. 1908 przez zmniejszenie etatu profesorów o jednę posadę profesora adjunkta z równoczesnem skreśleniem połączonych z tą posadą poborów w sumie 3.400 K a wstawieniem w to miejsce nowych kredytów t, j. na remuneracyę asystenta chemii 1.400 K i docenta geologii 1.200 K.

Wakuje dalej od szeregu lat druga katedra hodowli (nauka żywienia zwierząt gosp. i mleczarstwa) z płacą niższą 3.400 K. Niepowodzenia w staraniach o pozyskanie na tę katedrę odpowiedniej osobistości przypisuje Dyrekcya Akademii w znacznej mierze niskiej płacy związanej z tą katedrą. Celem usunięcia tej przeszkody i ułatwienia szkole pozyskania ukwalifikowanej siły nauczycielskiej do jednego z najważniejszych przedmiotów, wnosi Wydział krajowy o ustanowienie w etacie profesorów Akademii nowej posady z płacą 4.800 K i dodatkiem aktywalnym 720 K rocznie z równoczesnem zwinięciem posady z poborami niższej kategoryi wynoszącymi 3.880 K rocznie.

Trzecia wreszcie posada z poborami niższej klasy zawakowała z tego powodu, że profesor Pomorski, mianowany dyrektorem Akademii zobowiązał się wykładać nadal chemię rolniczą. Katedrę tę zatrzymuje Wydział krajowy do swej dyspozycyi, gdyż z rozwojem prac dyrektora Pomorskiego, pełniącego zarazem funkcye kiero-

wnika stacyi doświadczalnej rolniczej w Dublanach, zajść może potrzeba powołania na katedrę chemii rolniczej osobnego docenta.

Dokonane na zasadzie rozporządzenia c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty z d. 18. lipca 1907 Dz. p. p. Nr. 188 polepszenie płac asystentów w państwowych wyższych zakładach naukowych i korzystne unormowanie ich stanowiska w ogólności (awans w poborach, policzenie lat służby) skłania Wydział krajowy do przedstawienia Wysokiemu Sejmowi wniosku o przyznanie asystentom Akademii rolniczej w Dublanach (przy katedrach chemii, botaniki, zoologii i rolnictwa) wynagrodzenia w wysokości odpowiadającej najniższemu wymiarowi remuneracyi asystentów uniwersytetu t. j. w kwocie 1400 K rocznie zamiast dotychczasowych 1200 K.

Na przedstawienie Dyrekcyi Akademii preliminuje Wydział krajowy wynagrodzenie niektórych docentów Akademii w nieco wyższym wymiarze, mianowicie dla docenta anatomii i weterynaryi w kwocie 1200 K zamiast 960 K, dla docenta leśnictwa 600 K zamiast 480 K, dla docenta hygieny 300 K zamiast 200 K rocznie.

Wydział krajowy uprasza w końcu Wysoki Sejm o przyjęcie wniosku podwyższenia płac kasyera i sekretarza zakładów dublańskich o 400 K rocznie dla każdego. Płace obecne (dla kasyera 2400 K, dla sekretarza 2000 K rocznie) ustanowione zostały uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 24. stycznia 1896. Proponowane polepszenie tych poborów uzasadniamy ogólnem podniesieniem skali płac w różnych działach służby krajowej i dłuższą skuteczną pracą obu wymienionych powyżej funkcyonarjuszy.

Podczas ubiegłej sessyi wpłynęła do Wys. Sejmu petycya Komitetu Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie o przyznanie subwencyi w kwocie 15.000 K na założenie przy Akademii rolniczej w Dublanach „Zakładu hodowli i uszlachetniania roślin uprawnych“, który miałby na celu podniesienie i doskonalenie produkcyi roślin gospodarskich drogą doboru najodpowiedniejszych do uprawy odmian i produkcyi doborowego nasienia. Równocześnie wpłynęła do Wys. Sejmu także petycya Komitetu Towarzystwa rolniczego w Krakowie o subwencyę w kwocie 5.000 K. rocznie „na popieranie kraj. produkcyi uszlachetnionych odmian roślin uprawnych przez zakładanie szkółek i udzielanie pouczeń z zakresu hodowli roślin.“ Wys. Sejm przekazał obie te petycye uchwałą d. 18. marca 1907 Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosków przy następnym budżecie.

Przedstawiony w petycyi Komitetu Tow. gosp. plan lepszego zorganizowania dotychczasowych doświadczeń polowych, ujęcia dotychczasowej akcyi na tem polu w pewien system na naukowych podstawach oparty i skierowania jej tem samem na właściwe tory, jest bez wątpienia racyonalny. W kraju, gdzie brak jeszcze liczniejszych hodowców i wyrobionych metod hodowli roślin, projektowany zakład mógłby istotne oddać zasługi. Atoli kwestya utworzenia w Dublanach takiej instytucyi, któraby w myśl petycyi Komitetu Tow. gosp. oprócz prac naukowych nad wykształceniem metod hodowli miała także praktyczne zadania na celu w dziedzinie samej produkcyi, wymaga jeszcze wszechstronnego zbadania na podstawie konkretnego projektu, określającego ustrój i zadania samej instytucyi jakoteż jej stosunek do zakładów naukowych rolniczych i folwarku w Dublanach. Wydział krajowy wezwał zatem obydwa Komitety Tow. gosp. we Lwowie i rolniczego w Krakowie, by pospołu z dyrekcyą zakładów dublańskich przygotowały szczegółowy program projektowanego zakładu uszlachetniania roślin, nadewszystko zaś porozumiały się wzajemnie co do ujednostajnienia planu samej akcyi nad podniesieniem doborowej produkcyi ziarna siewnego w kraju.

Funkcye projektowanego zakładu hodowli roślin, mianowicie część teoretyczną, naukową, jego zadań może tymczasem objąć katedra uprawy roślin w Akademii rolniczej w Dublanach, zajmująca się już od dłuższego czasu i skutecznie pracami nad hodowlą i uszlachetnieniem zbóż. Dla rozwoju tych prac w kierunku pożądanym dla akcyi Komitetu Tow. gospodarskiego i powstałej w jego łonie „Stałej Komisyi nasiennej“ potrzebuje katedra rolnictwa w Dublanach pewnych tylko uzupełnień w urządzeniach pracowni i pola doświadczalnego. Pozostawiając więc na razie utworzenie formalnego zakładu hodowli roślin na dalszym planie poprzestaje Wydział krajowy na wstawieniu do preliminarza budżetu Akademii na r. 1909 kredytu nadzwyczajnego w kwocie 8.000 K na budowę małej stodoły na polu doświadczalnem, urządzenia niezbędnego dla prac selekcyjnych. Nadto preliminujemy kredyt zwyczajny w kwocie 2.000 K rocznie tytułem remuneracyi dla profesora rolnictwa za prowadzenie prac selekcyjnych objętych programem

akcyi Komitetu Tow. gosp. we Lwowie i za współdziałanie w czynnościach stałej Komisyi nasiennej.

W zakończeniu przeglądu ważniejszych spraw Akademii rolniczej w Dublanach zaznaczamy jeszcze, że na życzenie Rady szkolnej krajowej zgodził się Wydział krajowy na urządzenie w Dublanach jednorocznego kursu rolniczego dla wykształcenia nauczycieli ludowych jako przyszłych kierowników dopełniających kursów rolniczych. Kursa takie odbywały się dotychczas w niższej szkole rolniczej w Suchodole, Rada szkolna krajowa tuszy jednak, że kurs w Dublanach dzięki doborowi sił nauczycielskich i środków naukowych tem lepszy wynik uwieńczy. Zorganizowaniem kursu, którego otwarcie naznaczono na dzień 5. września b. r., zajęła się Rada szkolna krajowa w porozumieniu z Dyrekcyą Akademii.

2. Niższa szkoła rolnicza.

Kwestya odpowiedniejszego pomieszczenia niższej szkoły staje się z każdym rokiem aktualniejszą. Budynek niższej szkoły, jeden z najstarszych na obszarze dworskim w Dublanach, lepiony z gliny, częścią podmurowany, chyli się coraz bardziej ku ruinie. Mimo to Wydział krajowy i w tym roku nie przedstawia jeszcze Wys. Sejmowi projektu i kosztorysu nowej budowy i wstrzymuje się od stanowczego wniosku z tej przyczyny, że w ostatnim czasie zarówno ze strony Dyrekcyi szkół rolniczych Dublańskich jakoteż ze strony czynników interesujących się rozwojem zakładów Dublańskich podniesiono kwestyę, czy zamiast wkładu na nowy budynek niższej szkoły nie należałoby raczej przenieść jej do innej miejscowości. Jako motywa, któreby za tem przemawiały, przytacza Dyrekcya Akademii po pierwsze pewne kolizye ze stanowiska pedagogicznego w prowadzeniu obok siebie dwóch zakładów o zupełnie odrębnym charakterze, Akademii i niższej szkoły, powtóre zaś nastręczające się trudności dydaktyczne w zorganizowaniu na niewielkim folwarku zakładowym zajęć praktycznych uczniów Akademii i niższej szkoły. Dyrekcya przyznaje wprawdzie, że folwark odnosi korzyści z pracy uczniów niższej szkoły, w których ma stałe z miejscem związane siły robocze, zaznacza jednak, że z drugiej strony wykonywanie niektórych prac przez robotnika najętego pospołu z uczniami utrudnia tok gospodarstwa i połączone nawet bywa ze szkodą w pewnych jego działach, n. p. w oborze, wymagającej do obsługi wyszkolonego stałego personalu.

Twierdzeniom dyrekcyi nie można odmowić pewnej racyi. Wszelako z drugiej strony Wydział krajowy nie wątpi, że przy właściwem zorganizowaniu zajęć uczniów obu szkół i całego ustroju niższej szkoły rolniczej w ogólności, kolizye i trudności, o których mowa, dadzą się jeżeli nie zupełnie usunąć, to przynajmniej znacznie osłabić i uczynić nieszkodliwemi, nie brak zaś przykładów, że obok wyższych szkół zawodowych w tej samej siedzibie prosperują szkoły niższego stopnia. To pewne, że lepszych warunków dla szkoły tego typu, jak niższa szkoła rolnicza w Dublanach, poza obecną jej siedzibą się nie znajdzie i że bądź co bądź, przesiedlenie tej szkoły byłoby bez żadnego porównania kosztowniejsze aniżeli samo uposażenie jej w nowy budynek.

Wobec tej różnicy poglądów na dalszy rozwój niższej szkoły rolniczej w Dublanach Wydział krajowy wstrzymuje się tymczasem od definitywnego wniosku w kwestyi jej pomieszczenia i tylko stan rzeczy przedstawia Wys. Sejmowi, zaznaczając, że w najbliższym czasie będzie musiała nastąpić stanowcza decyzya. Sprawozdanie Dyrekcyi za rok szkolny 1906/7 załączamy w alegacie 2.

Alegat 2.

Projektowane podwyższenie płac nauczycieli uzasadnia Wydział krajowy w swem przedłożeniu o krajowych niższych szkołach rolniczych.

3. Szkoła gorzelnicza i gorzelnia.

Przebieg nauki w roku szkolnym 1906/7 tudzież wyniki kampanii gorzelniczej w r. 1906/7 przedstawione są w załączonem tu jako alegat 3. sprawozdaniu kierownika szkoły gorzelniczej.

Alegat 3.

W b. r. umieszczono szkołę gorzelniczą we własnym lokalu, na I. piętrze nowego gmachu zakładowego. Uposażenie pracowni szkoły gorzelniczej w urządzenia i środki naukowe nie pozostawia nic do życzenia.

W czerwcu b. r. urządzono po raz pierwszy czterotygodniowy kurs dla kierowników gorzelń, celem zapoznania ich z postępami techniki fermentacyjnej. Oprócz wykładów z zakresu chemii i technologii gorzelnictwa urządzono dla uczestników kursu ćwiczenia w pracowni nadto zaś dla praktycznych demonstracyj puszczono na kilka dni w ruch gorzelnię zakładową. W kursie uczestniczyło 17 gorzelników (15 z Galicyi, 2 z Królestwa).

Wobec zainteresowania jakie ten nowy kurs gorzelniczy obudził w kołach fachowych i wobec osiągniętych rezultatów nauki zamierza Wydział krajowy organizować podobne kursa corocznie. W tym celu preliminujemy w budżecie szkoły gorzelniczej na r. 1909 nową pozycyę wydatków w kwocie 500 K. na pokrycie wynagrodzenia prelegentów. Wydział krajowy mniema, że letnie kursa gorzelnicze, dając sposobność zawodowym gorzelnikom odświeżenia i uzupełnienia swej wiedzy w porze najodpowiedniejszej, będą wielce pożądanem i pożytecznem rozszerzeniem działalności szkoły gorzelniczej.

4. Folwark.

Przedłożone Wys. Sejmowi preliminarze przychodów i wydatków gospodarstwa folwarku zakładowego w Dublanach na r. 1908 i 1909 zamykają się niedoborem w kwocie 2.564 K. względnie 7.160 K. Mimo znacznego podwyższenia przychodu ze sprzedaży plonów (z 21 000 K na 28.000 K) dzięki ukończonej melioracyi torfowisk i zwiększeniu przestrzeni produktywnej, bilans gospodarstwa przedstawia się ujemnie z tego powodu, że w rubryce wydatków na r. 1908 i 1909 zamieszczono kredyty nadzwyczajne na zakulturowanie zmeliorowanych łąk torfowych (nasiona, nawozy), tudzież na zaopatrzenie folwarku w nowsze narzędzia rolnicze po części ze specyalnem przeznaczeniem do uprawy torfów. Na uzupełnienie narzędzi rolniczych musi szkolny folwark łożyć z natury rzeczy o wiele więcej aniżeli gospodarstwo prywatne, kierujące się tylko względami praktycznymi z zupełnem pominięciem celów demonstracyjnych.

Nadto są jeszcze inne przyczyny, które sprowadzają częste niedobory w gospodarstwie folwarku Dublańskiego, a te, niestety, są trwalszej natury. Między niemi główne miejsce zajmują nadmierne braki robocizny, której folwark szkolny znacznie więcej potrzebuje, niżby wymagało zwykłe prywatne gospodarstwo w tem samem miejscu.

Folwark posiłkuje się robotnikiem sezonowym sprowadzanym już z końcem marca każdego roku i zatrzymywanym częściowo nawet przez zimę Pod wpływem zarobków osiąganych w stolicy a niemniej z powodu miejscowej konkurencyi wywołanej robotami inwestycyjnemi (budowa stacyi, internatu i wodociągu, melioracya łąk) koszt najmu robotnika sezonowego w Dublanach wzrósł niepomiernie. Według obliczeń administracyi folwarku robotnik sezonowy kosztował w r. 1907 1 K 46 h do 2 K dziennie, więc blisko 35% więcej niż przed dwoma laty. Na podstawie zamknięć rachunkowych za r. 1907 preliminujemy na robociznę w r. 1909 kredyt w kwocie 23.000 K co czyni około 45% sumy zwyczajnych wydatków folwarku.

Do preliminarza wydatków folwarku za r. 1909 wstawił Wydział krajowy kredyt nadzwyczajny w kwocie 3 000 K na zakupno 6 do 8 krów rasy pół krwi Simenthal. Wydatek ten uzasadniamy następująco. W Dublanach reprezentowane są dwie rasy bydła: anglerska (od r 1883) i oldenburgska (od r. 1894) Obie rasy prowadzone są w czystej krwi jako obory zarodowe. Ten kierunek hodowli nie ma uzasadnienia ze stanowiska ekonomicznego, w warunkach folwarku dublańskiego bowiem wychów młodzieży nie opłaca się wobec dobrych cen osiąganych ze sprzedaży mleka. Nienormalność dotychczasowego kierunku hodowli uwydatnia się szczególnie teraz, z chwilą ukończenia melioracyi około 150 ha torfowisk i dokonywującej się skutkiem tego zmiany systemu gospodarczego w ogólności. Produkcya paszy na zmeliorowanym obszarze pozwoli na zwiększenie ilości bydła i na przejście do gospodarstwa wybitnie mlecznego, systemu na podmiejskim folwarku jedynie racyonalnego. Zaniechanie hodowli zarodowej uzasadnione jest niemniej tem, że niekorzystny stan zdrowotny obory dublańskiej, stwierdzony w b. r. szczepieniem tuberkuliny, nie pozwala na wychów i sprzedaż pierwszorzędnego materyału rozpłodowego. Wobec tego stanu rzeczy powinna być obora zakładowa, zdaniem administracyi folwarku i kuratoryi, zreorganizowaną następująco. Fol-

wark zatrzyma oborę oldenburgską i prowadzić ją będzie w kierunku mleczności z zaniechaniem sprzedaży buhajków. Obora anglerska nie mająca zdaniem hodowców w ogóle racyi bytu, będzie zwinięta i stopniowo wysprzedana. Natomiast administracya folwarku będzie dążyć do zwiększenia obory przez zakupno krów oldenburgskich w kraju, ażeby zaś zadość uczynić wymogom folwarku jako objektu demonstracyjnego, zakupi administracya także kilka krów rasy simentalskiej. W ten sposób będą w Dublanach reprezentowane obie rasy bydła zalecone powszechnie do chowu przez Komitet Tow. gospodarskiego.

Zupełne uporządkowanie gospodarstwa w Dublanach wymaga jeszcze wielu starań i wkładów. Do postawienia folwarku na stopie odpowiedniej potrzeba usunąć rażące braki w zabudowaniach gospodarskich. Niedostatki w tym względzie znane są Wys. Sejmowi ze sprawozdań Komisyi gospodarstwa krajowego, zaznaczamy więc tu zwięźle, że wyjąwszy budynek na pomieszczenie obory wszystkie inne stare zabudowania, stawiane bez planu i przy zbyt szczupłych środkach, wyglądem swym i stanem nie licują z wymogami, nie mówiąc już gospodarstwa wzorowego, lecz wprost porządku. Kosztowne inwestycye w zakładach naukowych odsuwały sprawy folwarku na plan dalszy. Obecnie po zaspokojeniu potrzeb Akademii, szkoły gorzelniczej i stacyi doświadczalnej, dalsza zwłoka w uporządkowaniu folwarku nie byłaby usprawiedliwiona.

Dyrekcya zakładów dublańskich przygotowała już program robót i szkice nowych zabudowań. Według tego projektu powinny być w ciągu kilku lat wykonane następujące urządzenia i budowy: rekonstrukcya gnojowni i urządzenie okólnika dla bydła, budowa pomieszkań dla czeladzi, stodoły i spichrza. W dalszej przyszłości projektowaną jest wreszcie budowa drugiej stajni. Za najpilniejsze uważa Dyrekcya urządzenie gnojowni i budowę czworaka dla czeladzi folwarcznej.

Stała służba folwarczna jest lepsza i tańsza od robotnika sezonowego i tem tłumaczy się, że folwark dublański utrzymuje 20 ordynaryuszy rozmaitego stopnia przeważnie zamiejscowych, miejscowa bowiem ludność niechętnie staje do służby. Folwark posiada po za barakiem dla robotników tylko jeden dom czeladny, złożony z 8 izb i jednej wspólnej sieni. W domu tym mieszka 8 rodzin, dla reszty ordynaryuszów najmuje się mieszkania na wsi. Uciekanie się do najmu pomieszkań jest kosztowne a często nawet zawodne z powodu popytu na mieszkania na wsi ze strony uczniów szkoły gorzelniczej, asystentów i służby zakładów dublańskich. Dyrekcya uważa zatem budowę jednego przynajmniej czworaka na mieszkania gumiennego, polowego, kowala i stelmacha za rzecz niecierpiącą zwłoki. Stwierdziwszy słuszność żądania Dyrekcyi, wstawił Wydział krajowy do rubr. X. preliminarza wydatków funduszu krajowego na r. 1909 nadzwyczajny kredyt w sumie 20.000 K na koszta budowy drugiego domu czeladnego. Koszt ten obliczamy następująco:

1) budowa domu murowanego, krytego dachówką o powierzchni zabudowanej 160 m² (przyjmując na jedno mieszkanie złożone z izby, komory i sieni po 40 m²) metr powierzchni zabudowanej po 100 K, razem przeto . . .	16.000 K
2) ustawienie dwóch komórek z drzewa na chlewki, drewutnię i ustępy, ogrodzenie 200 m. b.	2.500 „
3) uporządkowanie obejścia i nieprzewidziane	1.500 „
razem j. w. . .	20.000 K

Oprócz tego wydatku preliminujemy w tejże rubryce nadzw. kredyt 8.000 K na wybetonowanie gnojowni i otoczenie trwałą baryerą, wreszcie 2 000 K na konieczne adaptacye w oborze. Razem więc preliminuje Wydział krajowy na inwestycye folwarczne na r 1909 kredyt nadzwyczajny w sumie 30.000 K.

Do wydatków inwestycyjnych (rubr. X. preliminarza na r. 1908) przeniesiono także ostatnią ratę kredytu na melioracyę łąk dozwolonego uchwałą Wys. Sejmu z dnia 14. listopada 1905. Poprzednie raty mieściły się w szczegółowym budżecie folwarku. było jednak życzeniem komisyi budżetowej, by wszystkie wydatki inwestycyjne złączyć dla lepszego przeglądu w jednej pozycyi X. rubr. wydatków funduszu krajowego.

5. Rolnicze stacye doświadczalne.

Działalność tych instytucyj w r. 1907 opisują załączone tu sprawozdania
Alegat 5. kierowników stacyi doświadczalnej chemiczno rolniczej w Dublanach (alegat 5.)
Alegat 6. i botaniczno-rolniczej we Lwowie (alegat 6.).

Czynność kontralna stacyi chem. roln. w Dublanach wykazuje za r. 1907 wykonanych 2.083 rozbiorów wobec ilości 3 108 w r. 1906. Spadek tempa kontroli nawozowej przypisuje kierownik stacyi zmniejszonej konsumcyi nawozów spowodowanej niekorzystnem położeniem rolnictwa z powodu ciężkiej zimy 1906/7. Na dowód zmniejszonego ruchu w handlu nawozowym w r. 1907 można przytoczyć, że według zebranych informacyi zużyto w kraju w r. 1906 4.600 wagonów żużli Thomasa, w r. 1907 tylko 3.800 wagonów.

Prace doświadczalne zamierza stacya chem. roln. organizować w szerszej niż dotąd mierze na folwarku dublańskim, pod ciągłą swoją kontrolą. Uwzględnione być mają szczególnie doświadczenia nad uprawą torfów. Kierownik stacyi wypracował już plan wzorowej fermy doświadczalnej dla badań nad sprawą i zużytkowaniem torfowisk a skoro tylko ministerstwo rolnictwa przyczyni się do kosztów założenia i utrzymania fermy, przystąpi stacya do zorganizowania zaprojektowanych doświadczeń.

Stacya botaniczno rolnicza wykonała w r. 1906/7 ogółem 3027 ocen nasion (wobec 2752 w r. 1905/6) i plombowała 1671 worów nasion o łącznej wadze 1.322 cent. metr. Do związku kontrolnego należało 23 firm handlowych. Działalność doświadczalna stacyi skupiała się głównie na studyach nad poprawą karpackich połonin. Ogród górski na Czarnej Horze i melioracye połonin prowadzone przez stacyę botaniczną zwiedzili w r. 1907 na zlecenie c. k. ministerstwa rolnictwa Dyrektor c. k. stacyi kontroli nasion we Wiedniu, radca dworu dr. Teodor Weinzierl, tudzież inspektor kultury krajowej, radca dworu Wł. Struszkiewicz.

Kraj. stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza zamierza rozszerzyć swój program na dział ochrony roślin. W tym celu podwyższa Wydział krajowy dotacyę zakładu na r. 1909 o 1000 K.

W zakończeniu swego sprawozdania przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi do uchwały wnioski o zmianę etatu asystentów w obu kraj. stacyach doświadczalnych. Projektowana zmiana polega 1. na ustanowieniu w jednej i drugiej stacyi etatowej posady adjunkta zamiast dotychczasowych posad etatowych asystentów, 2. na podwyższeniu młodszym asystentom wynagrodzenia z 1200 K na 1400 K rocznie. Etat przedłożony Wys Sejmowi do uchwały odpowiada istotnym potrzebom obu zakładów i wskazówkom zawartym w sprawozdaniu komisyi budżetowej o budżecie kraj. zakładów naukowych rolniczych na r. 1907. Stwierdzając w tem sprawozdaniu doniosłość zadań stacyj doświadczalnych, uznała zarazem komisya budżetowa konieczność zapewnienia tym instytucyom krajowym dostatku dobrych sił i odpowiednich środków.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych zakładach naukowych rolniczych w Dublanach i krajowych stacyach doświadczalnych rolniczych;

2. Sejm ustanawia w etacie profesorów Akademii rolniczej w Dublanach nową posadę profesora z płacą 4.800 K rocznie, dodatkiem aktywalnym w kwocie 720 K rocznie i prawem do pięciu dodatków pięcioletnich po 600 K. Równocześnie znosi się w tym etacie jedną posadę profesora z etatową płacą 3400 K i jedną posadę profesora adjunkta z etatową płacą 2800 K.

3. Sejm podwyższa płace kasyera i sekretarza Dyrekcyi Akademii rolniczej w Dublanach, ustanowione uchwałą z d. 24. stycznia 1896, o kwotę 400 K rocznie dla każdego.

4. Sejm znosi dotychczasowy etat asystentów w kraj. stacyach doświadczalnych rolniczych i ustanawia etat następujący:

a) w stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach.

1. adjunkt ze stałą płacą w kwocie 2400 K rocznie, z dodatkiem aktywalnym w kwocie 200 K rocznie i prawem do pięciu pięcioleci po 400 K.

2. dwóch asystentów nieetatowych, każdy z płacą po 1600 K rocznie i dodatkiem na mieszkanie i opał w kwocie 318 K rocznie.

3. dwóch asystentów nieetatowych, każdy z płacą po 1400 K rocznie i dodatkiem na mieszkanie po 318 K rocznie.

b) w stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie.

1. adjunkt ze stałą płacą w kwocie 2400 K rocznie, dodatkiem aktywalnym w kwocie 480 K i prawem do pięciu pięcioleci po 400 K rocznie;

2. asystent nieetatowy z płacą 1600 K rocznie i dodatkiem na mieszkanie 478 K rocznie.

3. asystent nieetatowy z płacą 1400 K rocznie i dodatkiem na mieszkanie w kwocie 478 K rocznie.

Adjunkci stacyi doświadczalnych chemiczno-rolniczej w Dublanach i botaniczno rolniczej we Lwowie są urzędnikami krajowymi z prawami i obowiązkami określonymi ustanową służby krajowej i statutem emerytalnym uchwalonym przez Sejm w dniu 21. stycznia 1889.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie roczne
Akademii rolniczej w Dublanach
za rok 1906/7.

Rok szkolny 1906/7 przyniósł zakładom dublańskim ważne dla ich rozwoju uzupełnienia i rozszerzenia pomieszczeń przez wybudowanie osobnego domu dla stacyi chemiczno rolniczej i szkoły gorzelniczej. Rozpoczętą też została budowa tak koniecznych wodociągów i rozpoczęto budowę nowego skrzydła domu mieszkalnego słuchaczy. W ten sposób pracownie i muzea rolnicze i hodowlane zyskują odpowiednie pomieszczenie, całe Dublany otrzymały hygieniczniejsze warunki, pracownie naukowe, posiadając gaz i wodę w odpowiedniej obfitości, mają warunki dla rozwinięcia wydatnej działalności; od roku 1908/9 będzie można pomieścić o 18 słuchaczy więcej.

Na rok 1907/8 zapisało się do Akademii 90 słuchaczy. Ponieważ dotychczasowe pomieszczenie obliczone było tylko na 82, Wydział krajowy polecił zająć jeszcze jedno mieszkanie, przeznaczone dla funkcyonaryuszy zakładowych, dla uczniów, i w ten sposób można było przyjąć już w roku bieżącym o 8 słuchaczy więcej. Zarządzenie to było koniecznem wobec tego, że w roku przyszłym po ukończeniu nowego skrzydła, będziemy mogli pomieścić 100 słuchaczy, a zapewniwszy sobie na roku drugim 35 uczniów, mając na trzecim 32, będziemy mogli odrazu mieć, przy wypełnieniu całego kompletu, liczbę słuchaczy racyonalnie unormowaną na poszczególnych latach.

Ze względu na ograniczoną liczbę miejsc, a większą liczbę zgłaszających się — podobnie jak i w latach poprzednich — wpisy do Akademii musiały być wcześniej zamknięte po odpowiedniem ogłoszeniu, aby nieprzyjęci mieli jeszcze dosyć czasu na wstąpienie do innych zakładów.

Jak przedstawiają podane poniżej szczegółowe wykazy, rozwój Akademii jest bardzo zadowalniający. Zgłoszeń mamy więcej niż miejsc, bardzo mały stosunkowo odsetek słuchaczy wstępujących nie kończy swoich studyów, przedłużanie studyów poza przypisaną liczbę trzech lat zdarza się tylko w nadzwyczajnych wypadkach. Na wybitniejszych stanowiskach rolniczych tak praktycznych jak teoryi poświęconych w Galicyi i w zaborze rosyjskim, napotykamy coraz częściej wychowańców Akademii dublańskiej.

Grono docentów Akademii poza swą działalnością nauczającą, przy szczupłych niejednokrotnie zasobach czasu i środków, według możności gorliwie oddaje się pracy naukowej, łącząc ją w wielu wypadkach z pracą społeczno-rolniczą.

Przy obsadzaniu katedr fachowych, niestety, daje się dotkliwie odczuwać brak odpowiednio ukwalifikowanych kandydatów, co jest zrozumiałem, jeśli się zważy, że wymagania od kandydata na profesora są znaczne, że wobec małej liczby stanowisk profesorów fachowych ryzyko przygotowywania się na te stanowiska jest wielkie i że wreszcie praktyczne gałęzie rolnictwa stanowią tu poważną konkurencyę materyalną a nie są wystarczającem polem do przygotowania się dla

działalności teoretycznej. Dla braku kandydatów też nie mogła być obsadzoną druga katedra hodowli w Akademii dublańskiej. Zaradzić może złemu tylko ustanowienie przy katedrach przedmiotów zawodowych docentur, na których młode siły mogłyby się wyrabiać i gdzieby można było je wypróbowywać.

Usiłowaniem Kollegium profesorów jest stworzenie z Akademii dublańskiej zakładu jak najlepiej przygotowującego do zawodu praktyczno-rolniczego i dlatego pragnie ono, by został usunięty szereg braków w organizacyi zakładów dublańskich, które nie pozwalają na odpowiednie wyzyskanie dodatnich właściwości organizacyi Akademii Na plan pierwszy wysuwa się potrzeba odpowiedniego urządzenia folwarku dublańskiego. Racyą bytu zakładów naukowych rolniczych na wsi jest połączenie ich z odpowiednio urządzonem gospodarstwem. Gospodarstwo takie musi być celowo prowadzone, musi być w niem ład i porządek. O ile pod względem racyonalności organizacyi gospodarstwo dublańskie od szeregu lat odpowiada w znacznej części wymaganiom, a stanie się obecnie po przeprowadzeniu melioracyi torfowisk objektem interesującym nietylko słuchaczy Akademii ale pouczającym dla licznych praktyków rolników, którzy coraz częściej Dublany zwiedzają, to z drugiej strony pod względem budynków i urządzeń folwark dublański pozostawia wiele do życzenia. Brak budynków lub nieodpowiednia ich konstrukcya, brak planu w rozkładzie całego obejścia, brak niejednokrotnie narzędzi, utrudnia niepomiernie prowadzenie gospodarstwa. podnosi koszta produkcyi, przyczyniając się do marnowania plonów i inwentarza martwego. W ostatnich latach zaspokojono niektóre najkonieczniejsze potrzeby, pozostają jednak do uzupełnienia liczne jeszcze braki zasadnicze, jako to: brak schowku na narzędzia, wozy, brak stodół i spichrza dobrze urządzonego, okólników dla inwentarza a nadewszystko brak pomieszkań dla służby. Bez tych ostatnich nie możemy utrzymać dłużej porządniejszej służby, musimy się posiłkować częstokroć materyałem mniej wartościowym, miejscowym, dlatego tylko, że on posiada mieszkania, któremi nie rozporządza folwark dublański. Że się to odbija na porządku i ładzie gospodarstwa jest rzeczą oczywistą. Brak odpowiednich budynków na przechowanie plonów uniemożliwia rozwinięcie gospodarstwa dublańskiego w kierunku produkcyi nasion, ku czemu Dublany mają dobre warunki i czem by mogły przynieść wielki pożytek rolnictwu krajowemu.

W dziale maszyn i narzędzi brak jest przedewszystkiem miejsca na ich przechowanie, brak też niektórych narzędzi nie nadzwyczajnych, ale koniecznych, najpowszechniej w kraju używanych, co nie pozwala na rozwinięcie jednej z najważniejszych gałęzi nauki praktycznej uczniów. Albowiem, rozpatrzywszy się w warunkach, jakie przedstawia każde gospodarstwo szkolne, przyznać trzeba, że ono nie może dostarczyć uczniom t. zw. praktyki administracyjnej, którą się nabywa przy zajmowaniu samodzielniejszego i odpowiedzialniejszego stanowiska w gospodarstwie, natomiast może ono i powinno dać znajomość praktycznej strony techniki rolniczej, w której maszyny dzisiaj odgrywają tak ważną rolę. W tym celu oprócz niezbędnego uzupełnienia folwarku dublańskiego pożądaną jest rzeczą odpowiednie wyposażenie katedry mechaniki rolniczej. Budować się mająca szopa jest tylko częściowem rzeczy załatwieniem. Pożądanem jest dopełnienie w postaci stacyi doświadczalnej, do którejby fabrykanci przysyłali chętnie swe wyroby dla wypróbowania i fachowej oceny, a przez to w tani sposób Akademia dawałaby uczniom możliwość poznania najnowszych maszyn i narzędzi. Potrzeba dalej warstatów, w którychby uczniowie mogli nietylko tak jak dotychczas się dzieje, jedynie przez opis a najwyżej dorywcze przypatrywanie się, ale przez bezpośrednie zetknięcie, zapoznać się z montowaniem i naprawianiem narzędzi, nauczyć się gruntownie obsługi. Z kwestyą warsztatów wiąże się ściśle

kwestya choćby fakultatywnie wprowadzonego, pewnego rodzaju slöjdu dla słuchaczów Akademii. Środek dzisiaj tak uznany w średniem wykształceniu, powinien zająć miejsce poczestne w praktycznem zawodowem wykształceniu w zakładach wyższych, jako wyrabiający oko, umiejętność oceniania roboty innych i wyrabiający samodzielność i zaradność. Zwłaszcza przy właściwościach naszego charakteru narodowego, wielkiego rozwoju intelektualizmu i dialektyki przy częstej bezradności i braku samodzielności kwestya ta powinna zdaniem Kollegium być poważnie wzięta pod rozwagę.

Przy planach budowli folwarcznych dublańskich ze względu na potrzeby Akademii koniecznem jest stworzenie odpowiedniego pomieszczenia na mleczarnię. Dzisiejsza wskutek piwnicy raz po raz zalewanej wodą zaskórną, a niekiedy gnojówką, uniemożliwia odpowiednie utrzymanie mleczywa, a mleczarstwo znowu jest tą ważną gałęzią krajowej techniki rolniczej, z którą słuchacze mogą się gruntownie zapoznać w Dublanach.

Z prawdziwym pożytkiem dla Akademii jest utworzenie osobnej docentury ogrodnictwa, co ma być połączone z założeniem sadu i ogrodu warzywnego. Dublany chlubią się słusznie swym ogrodem botanicznym, brak im jednak ogrodów o praktycznym kierunku.

Łącznie z gorzelnią, gospodarstwem schludnie urządzonem i dobrze wyposażonem, przy odpowiednio urządzonej mleczarni, uzupełnieniu katedry mechaniki rolniczej przez stacyę doświadczalną, zamierzonem gospodarstwie doświadczalnem torfowem, ogrodach, urządzeniu pokazowych nawodnień, Akademia dublańska będzie mogła dać słuchaczom materyał wartościowy, dzielnie w kierunku praktycznym kształcący, o jaki trudno gdzieindziej. Bez tych uzupełnień, na które potrzeba dosyć pokaźnego nakładu, warunki, jakie dają Dublany, nie są odpowiednio wykorzystane i przy wysokim stanie nauki teoretycznej w Akademii strona jej praktyczna musi chromać.

Dążąc do dalej idącego zainteresowania słuchaczy Akademii praktyczną stroną gospodarstwa dublańskiego, napotykamy na trudności związane z istnieniem w Dublanach szkoły niższej rolniczej korzystającej z tego samego folwarku i z tego między innemi powodu byłoby pożądanem, by niższa szkoła rolnicza dublańska była przeniesioną w inne miejsce.

W planie naukowym Akademii nie zaszły w roku bieżącym żadne poważniejsze zmiany. Obszerny plan naukowy skupiony jest na lat trzy. Wobec uzasadnionej tendencyi wyższych zakładów naukowych do przedłużenia kursu do lat czterech, Kollegium profesorów zastanawiało się nad tą kwestyą. Wobec jednak zadań Akademii dublańskiej przygotowywania do zawodu praktycznego, wobec tego, że mniej zamożnych kurs 4-letni skierowałby może do zakładów cudzoziemskich, Kollegium mniema, że słuszniejszem byłoby zatrzymanie kursu 3-letniego, z tem jednak, by fakultatywnie pozwolono zostawać na rok 4-ty tym, którzy tego będą pragnęli, a obowiązkowym uczyniono rok 4-ty dla tych, którzy się przygotowywują do zawodu nauczycielskiego. Rok 4-ty winien być poświęcony dla zajęć laboratoryjnych, prac samodzielniejszych pod kierunkiem profesorów, zaś wykłady powinny być ograniczone do minimum. Opuszczający zakłady naukowe wyższe, mają mało sposobności wniknięcia bliżej w metody pracy naukowej, bez czego niemożliwem jest to pogłębienie podstaw wiedzy konieczne dla każdego nauczyciela.

Te same wymagania postawić możemy rekrutującym się z ukończonych dublańczyków inspektorom hodowlanym, nauczycielom wędrownym, i t. p. jak i nauczycielom szkół rolniczych rozmaitego typu. Podnieść tu musimy, że dosyć często spotykają się zgłoszenia do Akademii kandydatów starszych, którzy bądźto

po dłuższej praktyce, bądźto przechodząc do rolnictwa z innego zawodu, pragnęliby przejść kurs Akademi całkowity lub częściowy, lecz nie mają odpowiednich kwalifikacyi na słuchaczy zwyczajnych. Umożliwienie studyowania takim kandydatom, w charakterze uczniów nadzwyczajnych, praktykowane dawniej, byłoby zdaniem Kollegium ze względu na potrzeby kraju uzasadnionem, natomiast ze względu na stanowisko Akademii koniecznem byłoby skasowanie egzaminu wstępnego.

Staraniem Dyrekcyi Akademii otrzymało trzynastu słuchaczy praktykę przez miesiące letnie w gospodarstwach galicyjskich i poznańskich. Otrzymaliśmy z większości miejsc podziękowania za pracę naszych praktykantów, którzy według tych pism byli rzeczywistą pomocą dla gospodarstw a przytem nauczyli się wiele.

W ustroju wewnętrznym życia młodzieży dublańskiej zrobiono próbę przez oddanie administracyi kuchni samym słuchaczom. Przemawiały za tem względy, że młodzież będzie mogła roztoczyć skuteczniejszą opiekę nad hygieniczną stroną wiktu i że taki zarząd jest dobrą szkołą życia.

Z początkiem roku sprawozdawczego opuścił swe stanowisko w Akademii p. Juliusz Frommel. Objął on dyrekcyę w roku 1894 w chwili trudnej, przełomowej, opuścił Akademię po latach 12-tu, pozostawiając ją w stanie zapewniającym jej najlepszy rozwój. Pozyskał sobie przez swój charakter i pracę sympatyę kolegów i młodzieży, co podnieść musimy z tem większym naciskiem i na większą jego chlubę, że wszedł do Wyższego Zakładu naukowego w warunkach trudnych, będąc sam praktykiem rolnikiem i cudzoziemcem.

Przy końcu roku 1906/7 ustąpił z katedry chemii profesor Jan Zaleski, poważny uczony i doskonały profesor.

W roku sprawozdawczym zwiedzali zakłady rolnicze w Dublanach liczni rolnicy praktycy i docenci innych zakładów naukowych. Wielokrotnie J. E. Marszałek krajowy Stanisław hr. Badeni, Szef Depart. III go, Dr. Tadeusz Pilat, Radca Dworu, Władysław Struszkiewicz, tudzież prezes Towarzystwa gospodarskiego i członek Kuratoryi, Stanisław Brykczyński.

Dzień 23. lipca 1907 pozostanie pamiętnym na długo w wspomnieniach Dublan z powodu posiedzenia sekcyi rolniczej X. Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich. Mieliśmy możność powitania w Dublanach licznego grona rolników, praktyków i teoretyków, z całej Polski.

Stan osobowy w roku 1906/7.

Kuratorya:

Delegat c. k. Rządu: Bogumił Szeligowski, c. k. Radca Namiestnictwa.

„ Wydziału krajowego: Stanisław hr. Stadnicki.

„ c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego: Stanisław Brykczyński, zastępca: Jerzy Dobczyc-Turnau.

Kollegium profesorów Akademii rolniczej.

Przewodniczący:

Józef Mikułowski-Pomorski, dyrektor krajowych zakładów naukowych rolniczych w Dublanach, agronom, profesor chemii rolniczej, kierownik stacyi doświadczalnej chemiczno rolniczej w Dublanach, wiceprezes Towarzystwa dla popierania polskiej nauki rolnictwa, przewodniczący sekcyi rolniczej Komitetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego, wiceprezes zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych, członek Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół rolniczych.

Członkowie:

Maryan Raciborski, Dr. filozofii, profesor botaniki i fizyologii roślin, nadzw. profesor c. k. Uniwersytetu we Lwowie, członek korespondent Akademii umiejętności w Krakowie, członek Tow. przyrodników w Batavii, kierownik pracowni botanicznej, muzeum, ogrodu botanicznego i pomologicznego.

Kazimierz Miczyński, Dr. filozofii i agronom, profesor rolnictwa (ogólnej i szczegółowej uprawy roślin), docent c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie, członek Rady wykonawczej Macierzy Polskiej, członek Komisyi egzaminacyjnej dla inżynierów i techników kultury, zastępca członka c. k. Komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół rolniczych, kierownik muzeum rolniczego i pola doświadczalnego, członek sekcyi rolniczej i redakcyjnej w Komitecie c. k. galic. Tow. gospodarskiego, członek główn. Zarządu Tow. Kółek rolniczych.

Kazimierz Ajdukiewicz, inżynier, profesor inżynieryi wiejskiej, kierownik muzeum inżynieryi, członek sekcyi rolniczej w Komitecie c. k. galic. Tow. gospodarskiego.

Stefan Pawlik, Dr. filozofii, profesor administracyi gospodarstwa wiejskiego (wstępu do nauki rolnictwa, ekonomii gospodarstwa wiejskiego, nauki organizacyi gospodarstw, rachunkowości i szacowania dóbr ziemskich), docent szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, docent szkoły gorzelniczej w Dublanach, korespondent c. k. Ministerstwa rolnictwa we Wiedniu, członek sekcyi rolniczej, ekonomicznej, mleczarskiej i buraczano-cukrowniczej w Komitecie c. k. gal. Tow. gospodarskiego.

Jan Zaleski, kand. nauk przyrodniczych Uniwersytetu Warszawskiego, profesor chemii ogólnej, kierownik pracowni chemicznej, członek Komisyi fizyograf. Krakowskiej Akademii umiejętności.

Mieczysław Kowalewski, Dr. filozofii, profesor zoologi i fizyologii zwierząt, kierownik muzeum zoologicznego i pracowni zoologicznej, docent zoologii i kierownik muzeum zoologicznego c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie.

Karol Malsburg, profesor hodowli zwierząt domowych i kierownik pracowni zootechnicznej, sekretarz Kollegium profesorów, członek c. k. Komisyi egzamin. dla kandydatów na nauczycieli szkół rolniczych, członek sekcyi rybackiej Komitetu c. k. gal. Tow. gospodarskiego.

Stanisław Grabski, Dr. filozofii, docent c. k. Uniw. we Lwowie, profesor ekonomii społecznej.

Kazimierz Szulc, kand. nauk fiz. mat. Un. Peters., prof. adj. fizyki, geografii fizycznej, meteorologii i klimatologii, kierownik pracowni fizycznej, stacyi meteorologicznej i biblioteki Akademii, docent kraj. szkoły gorzelniczej w Dublanach, członek Komisyi fizyograf. Akademii umiejętności w Krakowie, członek sekcyi rolniczej w Komitecie c. k. gal. Tow. gospodarskiego.

Docenci Akademii rolniczej:

Stanisław Królikowski, mag. nauk przyrodn., profesor Akademii weterynaryi, docent anatomii i weterynaryi.

Stanisław Sokołowski, profesor szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, docent leśnictwa.

Henryk Sawczyński, Dr. praw, radca Wydziału krajowego, docent historyi i literatury polskiej.

Jan Barącz, Dr. med., b. asystent Uniw. Jagiellońskiego w Krakowie, lekarz zakładowy, docent hygieny i pomocy w nagłych wypadkach.

Tadeusz Rozwadowski, inżynier Wydziału krajowego, docent rybactwa.

Aleksander Wierzbicki, starszy inżynier Biura melioracyjnego w Wydziale krajowym, docent melioracyi rolnych.

Józef Siemiradzki, Dr. fil., profesor c. k. Uniw. we Lwowie, docent mineralogii i geologii, kierownik muzeum mineralogicznego.

Tadeusz Chrząszcz, chemik technolog, prof. kierownik szkoły gorzelniczej i stacyi doświadczalnej przemysłu fermentacyjnego w Dublanach, docent technologii rolniczej, docent szkoły c. k. straży skarbowej.

Paweł Kretowicz, profesor c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie, docent chowu koni.

Ludwik Kawecki, nauczyciel niższej szkoły realnej w Dublanach, docent mleczarstwa i kierownik mleczarni.

Asystenci:

Jan Merunowicz, Dr. fil., asystent chemii ogólnej.
Julian Hanicki, agronom, asystent rolnictwa (do 30. grudnia 1906).
Henryk Maciejowski, agronom, asystent rolnictwa.

Kapelan zakładowy:

Ks. Piotr Weredyński, v. Rektor seminaryum kler. obrz. rzym. kat.

Kancelarya Dyrekcyi:

Dyrektor: Józef Mikułowski-Pomorski jw.
Sekretarz: Bolesław Wieleżyński (przełożony obszaru dworskiego).
Kasyer: Józef Popowicz.
Dyetaryusz: Zygmunt Kowalski.

Lekarz zakładowy i kierownik apteki:

Dr. Jan Barącz jw.

Prace profesorów i docentów.

Dyrektor, profesor Józef Mikułowski-Pomorski (patrz sprawozdanie krajowej stacyi doświadczalnej chemiczno rolniczej).

Prof. Dr. Maryan Raciborski ogłosił drukiem:

Ueber Schrittwachstum der Zelle, drukow. w biulet. Akademii umiejętności w Krakowie.

Coreopis var. prolifica, drukow. w Wiesner's Festschrift Wiedeń

Prof. Dr. Kazimierz Miczyński ogłosił drukiem:

Obecny stan hodowli roślin w Niemczech (Lwów 1906). Hodowla żyta w Petkus (Warszawa 1907). Studya nad krzyżowaniem odmian pszenicy (Rocznik nauk rolniczych. Kraków 1907). Przyrząd do badania tęgości słomy (tamże). Jaki pożytek z uprawy dobrych odmian roślin i jak można dobre odmiany roślin wytwarzać (Lwów. Wyd. Tow. K. Roln. 1907). O ziemniaku urugwajskim (Solanum Commersoni) (Rolnik. Lwów). Wziął udział w obradach międzynarodowego kongresu rolniczego we Wiedniu 1907. Podczas 10-tego zjazdu przyrodników i lekarzy polskich we Lwowie był organizatorem i gospodarzem Sekcyi rolniczej zjazdu; wygłosił na zjeździe referaty: O znaczeniu krzyżowania w hodowli zbóż. O potrzebie zbadania odmian roślin uprawnych w Polsce i ich rozmieszczenia. Brał udział jako członek komisyi sędziów w okręgowej wystawie rolniczo-przemysłowej w Wadowicach.

Profesor inżynier Kazimierz Ajdukiewicz brał udział w przeprowadzaniu prób maszyn rolniczych w Jaworowie, tudzież maszyn do kopania

ziemniaków w Uhryniu pod Czortkowem Ogłosił w Rolniku sprawozdania z prób przeprowadzonych w Uhryniu

Prof. Dr. Stefan Pawlik ogłosił drukiem:

Senator Radwański o gospodarstwie. Kraków 1906.

Dublany 1856—1906. Lwów 1907.

Próba badań ustroju naszych gospodarstw Kraków 1907.

Okresy robocze w gospodarstwach ziem polskich. Warszawa 1907.

Nadto artykuły: O rachunkowości w gospodarstwie wiejskiem w „Rachmistrzu". Akademia rolnicza w Dublanach w „Warsz. Przeglądzie rolniczym".

Brał udział w wycieczkach sobotnich do Stronibab i Starych Brodów, nadto w wycieczce dorocznej z uczniami Akademii do Mikulic, Przeworska, Rudnika, Dzikowa, Okocimia, Grodkowic, Mydlnik i Wieliczki W czasie wakacyi zwiedził kilka gospodarstw w okolicy Aquileji i również w Styryi gospodarstwa ogniowe. W międzynarodowym kongresie rolniczym we Wiedniu wziął czynny udział w dniach od 20. do 25. czerwca 1907.

Prof. Jan Zaleski ogłosił drukiem:

„Zastosowania metody spalań elementarnych Dennstedta do analizy pochodnych barwika krwi", tudzież wspólnie z asystentem Drem Janem Merunowiczem „Studya nad heminami" (Rozprawy Akademii umiejętności. Kraków 1907).

Prof. Dr. Mieczysław Kowalewski ogłosił drukiem:

Materyały do fauny helmintologicznej pasorzytniczej polskiej V. w sprawozdaniach komisyi fizyogr. Akad. umiej w Krakowie 1907.

Studya helmintologiczne część X. Przyczynek do bliższej znajomości dwóch ptasich tasiemców z tablicą podwójną w rozprawach Wydz. matemat. przyrodn. Akademii umiej. w Krakowie 1907.

Prof. Karol Malsburg przeprowadził szereg badań nad histologicznym ustrojem różnych ras bydła i koni, z których wygłosił referat na III-ciem posiedzeniu tegorocznego zjazdu lekarzy i przyrodników polskich we Lwowie p. t. Histologiczny problemat hodowlany" zamieszczony w „Pamiętniku" tegoż zjazdu w Nr. 5.

W królikarni przedsięwziął szereg doświadczeń nad dziedzicznością cech ustrojowych w myśl prawa Mendla Prowadził doświadczenia w oborze z żywieniem krów mlecznych i z bakteryami powodowującemi wady mleka, w celach demonstracyjnych.

Prof. adj Kazimierz Szulc prowadził spostrzeżenia meteorologiczne i wyniki ogłaszał w sprawozdaniach Komisyi fizyogr. Akad Umiej. w Krakowie, w „Jahrbücher der k. k. Centralanstalt für Meteorologie und Geodynamik in Wien", w „Jahrbücher des k. k. hydrograph. Central-Bureau's in Wien", w Towarzystwie im. Kopernika we Lwowie wygłosił odczyt p. t. „Pyrheliometr Angströma i heliodynamometr Kosińskiego".

Docent prof. mag. Stanisław Królikowski ogłosił drukiem:

Przyczynki do kazuistyki nadłomań u koni (Przegląd weterynarski 1907).

Tablica poglądowa uzębienia końskiego do rozpoznawania wieku koni. Wydanie drugie uzupełnione. Lwów 1907.

Wystawa tegoroczna bydła rozpłodowego i nierogacizny we Lwowie. (Przegląd weterynarski 1906).

Odpowiedź na listy kolegów zakordonowych (Przegląd weterynarski 1908). Jest to informacya co do źródeł, któremi posiłkować się można przy wykładach popularnych z dziedziny weterynaryi i hodowli dla ludu wiejskiego.

Szereg artykułów i odezw w sprawie Zjazdu przyrodników i lekarzy polskich i wystawy hygienicznej (Przegląd weter. 1907).

Przegląd weterynarski, miesięcznik poświęcony weterynaryi i hodowli, subwencyonowany przez Wydział krajowy. Rocznik XXI. i XXII.

Wskutek poruczenia ze strony Komitetu Zjazdu przyrodniczo-lekarskiego, jako gospodarz sekcyi weterynaryjnej tegoż Zjazdu, doprowadził sekcyę do skutku i ogłosił spis posiedzeń tejże sekcyi p. t. X. Zjazd lekarzy i przyrodników polskich (Przegląd weteryn. 1907). Urządził oddział weterynaryjny na wystawie przyrodniczo-lekarskiej we Lwowie i wydał Spis przedmiotów wystawionych w oddziale weterynaryjnym (Lwów 1907 w 8-ce Nr. 20).

Docent Tadeusz Chrząszcz ogłosił drukiem:

Wina owocowe, (podręcznik Kraków 1907).

Skład mikroorganizmów na owocach jadalnych (Wina).

Przyrost kwasowości, odfermentowanie, wydatki (Gazeta rolnicza).

Gorzelnia (Rolnik).

Metoda oznaczania siły rozpuszczającej i cukrującej (Badania).

Wspólnie z asystentem Sokołowskim „Badania w gorzelnictwie“ (Podręcznik Lwów 1907).

Nadto zamieścił mniejsze artykuły i referaty w „Rolniku“, w „Gorzelniku“ i „Rachmistrzu“. Wygłosił odczyt na ogólnem zebraniu pracowników gorzelniczych w Warszawie: krytyczny pogląd na metody prowadzenia drożdży. Odbył podróż naukową do Niemiec celem przestudyowania sprawy suszenia ziemniaków.

Pracownie, zbiory i muzea w r. 1906/7.

Pracownia botaniczna: Kierownik: prof. Dr. Maryan Raciborski. Asystent: Vacat.

Ogród botaniczny: Kierownik: prof. Dr. Maryan Raciborski. Ogrodnik: Wacław Celiński. Pomocnik ogrodnika: Józef Nitka i Marek Wieczorkowski.

Pracownia i muzeum zoologiczne: Kierownik: prof. Dr. Mieczysław Kowalewski. Asystent: Vacat.

Pracownia i muzeum zootechniczne: Kierownik: prof. Karol Malsburg. Asystent: Karol Różycki, stypendysta Wydziału krajowego.

Pracownia fizyczna: Kierownik: prof adj. Kazimierz Szulc.

Pracownia chemiczna: Kierownik: prof. Jan Zaleski. Asystent: Dr. Jan Merunowicz.

Gabinet mineralogiczny: Kierownik: doc. Dr. Józef Siemiradzki.

Pracownia rolnicza i muzeum: Kierownik: prof. Dr. Kazimierz Miczyński. Asystent: Julian Hanicki do 31. grudnia 1906. Henryk Maciejowski od 1. stycznia 1907.

Muzeum inżynieryi wiejskiej: Kierownik: prof. Kaz. Ajdukiewicz.

Mleczarnia: Kierownik: Ludwik Kawecki.

Stacya meteorologiczna: Kierownik: prof. adj. Kazimierz Szulc.

Zbiory administracyjne: Kierownik: prof. Dr. Stefan Pawlik.

Zbiory do wykładów: melioracyi rolnych, leśnictwa, rybactwa i anatomii zwierząt, powierzono opiece odnośnych docentów.

Biblioteka: Kurator: prof. adj. Kaz. Szulc. Bibliotekarz: Józ. Popowicz.

Pole doświadczalne I. Kierownik: prof. Dr. Kazim. Miczyński.

„ „ II. „ dyr. prof. J. M. Pomorski.

Biblioteka Akademii.

W ciągu roku 1906/7 przybyło do biblioteki Akademii rolniczej w Dublanach dzieł 130, tomów 141 a mianowicie:

w dziale nauk fachowych . . .	dzieł	39	tomów	43
„ „ „ przyrodniczych . .	„	42	„	48
„ „ „ społecznych . .	„	25	„	25
„ „ bibliografii i rozmaitości .	„	24	„	25
Razem . . .	dzieł	130	tomów	141.

Z tej liczby:

w języku polskim	dzieł	50	tomów	54
„ „ niemieckim . . .	„	43	„	49
„ „ angielskim . . .	„	35	„	36
„ „ francuskim . . .	„	1	„	1
„ „ czeskim	„	1	„	1
Razem . . .	dzieł	130	tomów	141.

Ogółem z dniem 1. lipca 1907 liczyła biblioteka dzieł 5.075, tomów 7.438.

W ciągu roku 1906/7 otrzymywała biblioteka czasopism i roczników 71, a mianowicie:

w dziale nauk fachowych . .	32	w tem bezpłatnie	8
„ „ „ przyrodniczych .	27	„ „	2
„ „ „ społecznych . .	4	„ „	2
„ „ bibliografii i rozmaitości	8	„ „	6
Razem . . .	71	w tem bezpłatnie	18

Z tego

w języku polskim	24
„ „ niemieckim . . .	44
„ „ angielskim . . .	1
„ „ francuskim . . .	2
Razem . . .	71.

Muzeum rolnicze

wzbogaciło się kollekcyą 188 odmian jęczmienia, zestawionych przez prof. Atterberga z Kalmar w Szwecyi i szeregiem okazów chorób roślin uprawnych i innych okazów z dziedziny produkcyi roślin.

Pole doświadczalne

obejmowało jak corocznie liczne kollekcye odmian roślin uprawnych, mianowicie zbóż i ziemniaków. Oprócz tego wykonano doświadczenia z uprawą porównawczą odmian owsa, sorga i prosa, tudzież robiono dalsze studya nad krzyżowaniem zbóż. Urządzono żelazną siatkę dla ochrony cenniejszych kultur od wróbli na przestrzeni 1.000 m^2 i wybudowano chodnik 80 m. bież.

Pracownia i muzeum zoologiczne.

Nabyto mikroskop większy, nowej konstrukcyi z fabryki C. Zeissa w Jenie, 2 okulary, ryby i kota z naczyniami krwionośnemi, podwójnie nastrzykanemi, w spirytusie, 20 nowych dzieł zoologicznych do biblioteki podręcznej.

Muzeum inżynieryi rolniczej.

Przykupiono: Pług Eberhardta z 3 typami odkładnic, pług do wyorywania ziemniaków, extyrpator, skaryfikator i znacznik, pług Sacka normalny i do przeorywania zielonych nawozów, pług zwrotny Zilla. Biblioteka wzrosła o kilka dzieł treści technicznej.

Zbiór katedry sdministracyi gospodarstwa

uzupełniony został szeregiem tablic do demonstracyi przy wykładach ułożonych na podstawie materyału zebranego i opracowanego przez prof. Dr. St. Pawlika.

Pracownia zootechniczna

założona w roku zeszłym przy katedrze hodowlanej dla celów mleczarskich i hodowlanych. Mieści się dotąd jeszcze w ciasnej i niedogodnej ubikacyi, która nie pozwala na uporządkowanie i racyonalne rozmieszczenie zbiorów i przyrządów zootechnicznych, które uzupełniono licznemi zakupnami jak: lasek miernicznych i cyrkla oraz taśm do pomiarów zwierzęcych i kraniologicznych, dużego mikroskopu Zeissowskiego, dwóch termostatów, sterylizatora, mikrotomu i licznych przyborów do badań bakteryologicznych, histologicznych i anatomicznych oraz podręcznych zapasów najniezbędniejszych chemikaliów.

W połączeniu z powyższą pracownią została założoną dla celów doświadczalno-naukowych królikarnia, w której znajduje się sześć różnych ras królików. Obok tego założono także małe wiwarium myszy białych i zwykłych do celów demonstracyjnych.

Również założono w roku bieżącym podręczną bibliotekę zootechniczną, której brak dotąd dotkliwie się dawał odczuwać i zaopatrzono ją w niewielką co prawda na razie ilość dzieł i czasopism fachowych.

Pracownia fizyczna i stacya meteorologiczna.

Nabyto: śniegomierz samopiszący Hellman-Fuess, deszczomierz zwykły w miejsce dawnego zużytego, miliampermetr, chromoskop.

Przeniesiono budkę z termometrami i przyrządy do mierzenia opadów na pole doświadczalne; miejsce zajęte przez te przyrządy ogrodzono siatką metalową.

Muzeum anatomii i weterynaryi.

Nabyto: Zbiór podków dla koni, osłów i bydła rogatego, dla zwierząt zdrowych przeznaczonych do różnych usług na różne pory roku i dla zwierząt z kopytami i chodami wadliwemi. Piękny i cenny ten zbiór wykonany pod kierownictwem jednego z weterynarzy wojskowych, wystawiony i zaszczytnie odznaczony na wystawie krajowej we Lwowie w roku 1894, nabyty został od wdowy po tymże weterynarzu i wcielony do zbiorów Akademii rolniczej.

Zbiór okazów uzębienia koni i bydła rogatego wykonany przez laboranta przy Akademii weterynaryjnej pod kierownictwem prof. Królikowskiego. Zbiór ten uzupełnia się stopniowo w miarę gromadzonego materyału. Uzębienia bydlęce umieszczone na jednej deszczółce wraz z rogami wziętymi od tychże zwierząt, do których należało uzębienie.

Frekwencya uczniów:

Frekwencya uczniów w roku 1906/7 przedstawiała się następująco:

Uczęszczało uczniów:

na rok I.	36
na rok II.	27
na rok III.	19
Razem . . .	82
a to pozostało z roku 1904/5	46
przyjętych w roku 1906/7	36
Razem	82

Według stanu rodziców było:

Synów właścicieli większych posiadłości wiejskich	20
„ dzierżawców	3
„ właścicieli mniejszych	24
innych zawodów	35
Razem	82

Według odbytych studyów było:

z wyższych zakładów naukowych	22
z egzaminem dojrzałości	54
za egzaminem wstępnym	6
Razem	82

Na rok szkolny 1907/8 wpisało się ogółem 90 uczniów zwyczajnych. Do egzaminu głównego ustnego, w terminie przed i powakacyjnym (5. listopada 1907) zgłosiło się 21 uczniów III. roku a to 16, którzy ukończyli Akademię w roku 1907 a 5 z lat poprzednich.

Komisyę dla egzaminu głównego składali dyrektor prof. Józef Mikułowski-Pomorski (przewodniczący), prof. Dr. Stefan Pawlik, prof. Dr. Kazimierz Miczyński i prof. Karol Malsburg (wybrani przez Kollegium profesorów), Oskar Schnell i Tadeusz Langie (mianowani przez Wydział krajowy). Egzamin ten złożyli następujący uczniowie:

1. Bereza Witold (z odznaczeniem)
2. Błahij Szczepański Jan
3. Bieńkowski Józef
4. Groblicki Andrzej
5. Janowski Teofil
6. Jaroński Kazimierz
7. Karczewski Henryk
8. Karpowicz Kazimierz
9. Konarski Aleksander
10. Kotarski Stefan
11. Kozłowski Kazimierz
12. Linde Juliusz
13. Machalica Alojzy
14. Moczarski Zygmunt (z odznaczeniem)
15. Peszyński Stefan
16. Rzewuski Kazimierz (z odznacz.).
17. Soroko Mieczysław
18. Szulc Tadeusz
19. Wielhorski Józef hr.
20. Woyniłowicz Józef
21. Wygoda Benedykt.

Miejsca funduszowe i stypendya.

W roku szkolnym 1906/7 nadano z fundacyi przeznaczonych dla uczniów Akademii rolniczej w Dublanach na podstawie dekretów Wysokiego Wydziału krajowego, Wysokiego c. k. Namiestnictwa i Swietnego Komitetu c. k. gal. Tow. gospodarskiego, ogółem 11 stypendyów w łącznej kwocie 3.340 kor.

Nadto nadał Wydział krajowy 12 uczniom miejsca funduszowe.

Dublany, d. 2. marca 1908.

Dyrekcya Akademii rolniczej w Dublanach.

Józef Mikułowski Pomorski *m. p.* dyrektor.

Sprawozdanie

krajowej niższej szkoły rolniczej w Dublanach za rok 1905/6 i 1906/7

Skład grona nauczycielskiego.

1. Juliusz Frommel, dyrektor, udzielał na roku III-cim nauki zarządu gospodarskiego.

2. Ks. Piotr Weredyński, wicerektor Semin. duchown. obrz. łac. we Lwowie, kapelan zakładu, udzielał nauki religii obrz. rzym. kat.

3. Ks. Włodzimierz Konowalec, paroch, udzielał nauki religii obrz. greck. kat.

4. Ludwik Kawecki, nauczyciel fachowy, udzielał nauki: anatomii i fizyologii zwierząt domowych i hodowli, rachunkowości i chemii oraz zarządzał internatem.

5. Karol Huppenthal, nauczyciel fachowy, udzielał nauki fizyki, rolnictwa, mechaniki, botaniki i zoologii.

6. Stanisław Królikowski, profesor c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie, udzielał na roku III-cim nauki weterynaryi.

7. Maryan Nowicki, nauczyciel do nauk elementarnych, spiewu i gimnastyki.

8. Piotr Nastawny pełnił obowiązki instruktora do robót praktycznych.

W roku 1906/7 zaszły następujące zmiany: Po ustąpieniu dyrektora Juliusza Frommla, który przez lat 12 prowadził szkołę, dyrekcya przeszła do rąk profesora Józefa Mikułowskiego Pomorskiego. Naukę zarządu prowadzoną przez dyrektora Juliusza Frommla, objął nauczyciel Ludwik Kawecki. Na miejsce nauczyciela Karola Huppenthala, zamianowanym został Jan Stepek.

Frekwencya uczniów.

Ilość uczniów wynosiła z początkiem roku szkol.	1905/6	1906/7
a) na III. roku nauki	13	16
b) „ II. „ „	13	12
c) „ I. „ „	18	18
Razem . . .	44	46

Z nowo przyjętych na I-szy rok nauki wykazali się świadectwami ukończenia:

	1905/6	1906/7
I-go roku semin. nauczycielskiego	1	—
I-szej i II-giej klasy szkół średnich	4	2
szkół wydziałowych (niezupełn.)	5	1
szkoły ludowej	8	14
szkoły chmielarskiej	—	1
Razem . . .	18	18

W ciągu roku zmienił się stan powyższy z powodu wystąpienia kilku uczniów ze szkoły i przeniesienia niektórych jako dobrze przygotowanych z I-go na II-gi rok nauki, tak, że frekwencya przedstawiała się następująco z końcem roku:

	1905/6	1906/7
na III-cim roku nauki	13	16
„ II-gim „ „	16	14
„ I-szym „ „	12	13
Razem .	41	43

Ukończyli szkołę i otrzymali świadectwa uzdolnienia na pisarzy ekonomicznych i dozorców robót folwarcznych w roku 1905/6 11 tu uczniów a w roku 1906/7 16 uczniów.

Jako bardzo dobrze uzdolnieni:

1905/6.	1906/7.
1. Gawaluch Michał	1. Bartoszek Andrzej
2. Halikowski Kazimierz	2. Kasprzyk Piotr
3. Herzog Ferdynand	3. Pochmurski Paweł
4. Kipryjańczuk Nikifor	4. Waniewicz Zygmunt

Jako dobrze uzdolnieni:

1. Czornobaj Dyonizy	1. Berezowski Józef
2. Hofman Emeryk	2 Bigo Władysław
3. Lis Józef	3. Cisek Leon
4. Pasierski Paweł	4. Gawaluch Jan
5. Sokołowski Antoni	5. Kobylański Ludwik
6. Soroka Kazimierz	6. Miszczuk Marcin
7. Wencak Laurenty	7. Szołomiak Teodor
	8. Wodnicki Stanisław
	9. Zabłocki Wincenty

Jako dostatecznie uzdolnieni:

1. Hołodniak Kazimierz
2. Hozyasz Jan
3. Zaleski Franciszek

Stan szkoły przedstawiał się, jak następuje:

a) podług wieku:

	w roku 1905/6	1906/7
16 letnich	2	9
17 „	9	6
18 „	1	18
19 „	18	3
20 „	5	3
21 „	5	3
24 „	1	1
Razem . .	41	43

b) według wyznania:

	w roku 1905/6	1906/7
rzymsko katol.	33	34
grecko katol.	8	9
Razem . . .	41	43

c) według przynależności do powiatów:

	w roku 1905/6	1906/7
1. Bóbrka	4	4
2. Gródek	1	1
3. Horodenka	1	1
4. Jasło	1	1

	w roku 1905/6	1906/7
5. Jaworów	1	1
6. Jarosław	5	4
7. Kamionka strumiłowa	3	5
8. Kałusz	2	2
9. Kraków	1	1
10. Lwów	4	3
11. Mościska	4	2
12. Rzeszów	1	1
13. Sambor	3	1
14. Strzyżów	1	1
15. Żółkiew	1	4
16. Złoczów	3	8
Z Królestwa Polskiego .	2	3
Razem . . .	41	43

d) według pochodzenia i zatrudnienia rodziców:

	w roku 1905/6	1906/7
1. synów rolników włościan . . .	24	28
2. „ właścicieli dóbr	1	1
3. „ urzędników gospodar. . .	7	7
4. „ urzędników	5	5
5. „ wyrobników	3	1
6. „ księży ruskich	1	1
Razem . . .	41	43

Rozwój niższej szkoły w Dublanach był normalny, o ile to jest możliwem w warunkach miejscowych. Brak dotkliwy trzeciej sali do nauki utrudnia bardzo zajęcia uczniów w porze zimowej i podczas wieczorów. Szkoła dublańska jest pod tym względem niemal najgorzej wyposażoną ze szkół krajowych. Szczupłą ilość środków naukowych niema gdzie pomieścić. Wykazywany już wielokrotnie w poprzednich sprawozdaniach brak ubieralni i łazienki utrudnia czyste utrzymanie szkoły i uczniów. Na utrzymanie odpowiedniej karności wpływa ujemnie pomieszczenie uczniów w domu zamieszkałym przez kilku funkcyonaryuszy stojących poza szkołą. Braki w urządzeniu folwarku nie dobrze wpływają na przygotowanie uczniów do przyszłych stanowisk pomocników gospodarczych, przez brak składów inwentarz martwy użytkowany przez uczniów nie może być odpowiednio przechowywany — a przez to uczniowie niedostatecznie się przyzwyczajają w gospodarstwie dublańskiem do oszczędności, skrzętności i porządku.

Nadto momentem niedobrze wpływającym na pedagogiczny wpływ pracy uczniów jest to, że nie widzą rezultatu swych zabiegów, gdyż praca ich jest zawsze pomieszaną z pracą robotnika najemnego i nie może być pod dostateczną opieką nauczycieli szkoły. Przez to uczniowie nie mają ambicyi dobrego wykonywania roboty i traktują ją nie jako rzecz mającą cel określony. Używanie uczniów starszych do pomocy w zarządzie folwarku jest niewątpliwie dodatnią stroną szkoły dublańskiej, co jednak nie wyklucza, że dla praktycznego wykształcenia uczniów niezbędną jest zasadnicza reorganizacya stosunku szkoły do gospodarstwa folwarcznego. Zmiany w tym kierunku są zamierzone, trudności jednak są za wielkie i szereg ich jest nie do usunięcia wskutek sąsiedztwa z Akademią, będącą naturalnie w innym stosunku do gospodarstwa folwarcznego. Dla tych względów uważam za bardzo pożądane, by szkołę rolniczą niższą z Dublan przenieść. Ponieważ w krótkim przeciągu czasu nieodpowiedni dla swego

celu gmach niższej szkoły będzie musiał być i tak zastąpiony nowym — kwestya przeniesienia przedstawiać się będzie o tyle mniej kosztowną.

W planie naukowym wprowadzono roboty drzewne jako rodzaj slöjdu, mający na celu wyrobienie uczniów w kierunku praktycznym i zapoznanie ich bliższe z robotami kołodziejskiemi. Dla zajęć tych brak jest dostatecznie obszernego pomieszczenia i nauka musi się odbywać partyami.

Zgłoszeń do szkoły było o wiele więcej jak wolnych miejsc. Kończący znajdują umieszczenie łatwo i prawie wszyscy wchodzą do gospodarstw w charakterze pisarzy, pomocników etc.

Jak zwykle odbywano z uczniami wycieczki do lwowskich fabryk maszyn i narzędzi rolniczych, do c. k. Sądu powiatowego dla zapoznania się z księgami gruntowemi, dla zwiedzenia pamiątek historycznych. Uczniowie brali udział w uroczystościach i odczytach urządzanych przez słuchaczy Akademii.

Stan zdrowotny był bardzo dobry. W roku 1905/6 był jeden wypadek gruźlicy. Chorego leczono w Zakopanem a następnie w Zakładzie.

Dublany, d. 7. marca 1908.

Dyrekcya krajowych zakładów rolniczych w Dublanach.

Józef Mikułowski Pomorski, w. r.
dyrektor.

Sprawozdanie

krajowej szkoły gorzelniczej w Dublanach za rok szkolny 1906/7.

Grono profesorów, docentów, oraz innych funkcyonaryuszy i ich działalność.

1. Tadeusz Czesław Chrząszcz, chemik-technolog, profesor, — kierownik szkoły gorzelniczej i stacyi doświadczalnej przem. ferm., doc. Akademii rolniczej. Wykładał chemię ogólną, enzymatykę, technologię i mikroorganizmy.

Ogłosił drukiem:

a) Wina owocowe, podręcznik, 207 str. Kraków 1907.

b) Skład mikroorganizmów na owocach jadalnych (wina).

c) Przyrost kwasowości, odfermentowanie, wydatki (Gazeta rolnicza).

d) Gorzelnia (Rolnik).

e) Metoda oznaczenia siły rozpuszczającej i cukrującej skrobię (Badania).

f) Wspólnie z asystentem Sokołowskim „Badania w gorzelnictwie“, podręcznik, 176 str. Lwów 1907.

Nadto pomieścił mniejsze artykuły i referaty w Rolniku, Gazecie rolniczej, Gorzelniku i Rachmistrzu.

Wykładał na 1) kursie gorzelniczym w Warszawie, technologię gorzelniczą i enzymatykę, 2) kursie c. k. straży skarbowej we Lwowie, gorzelnictwo, browarnictwo i cukrownictwo, 3) kursie zużytkowania owoców w Limanowej wina owocowe, soki i ocet.

Wygłosił odczyt w Tow. pracowników gorzelniczych w Warszawie „Krytyczny pogląd na metody prowadzenia drożdży“. Odbył na polecenie Wydziału krajowego podróż do Niemiec, celem przestudyowania sprawy suszenia ziemniaków. Dokonał kontroli szeregu gorzelń i innych zakładów fabrycznych; udzielał porad technicznych.

2. Stanisław Prokopowicz, c. k. radca dworu, wykładał opodatkowanie gorzelń.

3. Kazimierz Ajdukiewicz, inż. prof. Akademii rolniczej w Dublanach, wykładał o kotłach i maszynach.

4. Kazimierz Szulc, prof. adj. Akademii, wykładał matematykę i fizykę.

5. Stefan Pawlik, prof. Akademii, wykładał o rachunkowości i książkowości.

6. Leopold Baczewski, właściciel fabryki rektyfikacyi firmy I. A. Baczewski w Zniesieniu pod Lwowem, wykładał o rektyfikacyi i prowadził ćwiczenia praktyczne w swej fabryce.

7. Jan Sokołowski, asystent, obecny kierownik stacyi gorzelniczej w Warszawie, wykładał chemię analityczną i prowadził laboratoryum chemiczne i mikroskopowe, oraz naukę rysunków aparatów i planów gorzelni. Ogłosił wspólnie z kierownikiem T. Chrząszczem „Badania w gorzelnictwie“.

8 Bolesław Bajankiewicz, gorzelnik, prowadził ćwiczenia praktyczne w gorzelni szkolnej, pomagał w wykonaniu badań tak w gorzelni, jakoteż w laboratoryum. Dokonał kontroli szeregu gorzelń (do 8. lutego 1907 funkcye gorzelnika pełnił Jan Karczewski).

Szczepan Zając, laborant.

Uczniowie.

W roku 1906/7 zgłosiło się do zapisu 31 uczniów oraz 7 słuchaczów Akademii rolniczej. Na podstawie wykazanych kwalifikacyi przyjęto następujących 20 gorzelników:

1. Bolesław Bajankiewicz
2. Kwiryn Derecki
3. Stanisław Iliński
4. Albin Jaworski
5. Adolf Kaliński
6. Janusz Gruf Kleszczyński
7. Karol Gorzechowski
8. Konrad Kościński
9. Ludwik Kuszewski
10. Jan Matwijczuk
11. Jerzy Parniewski
12. Uleksander Pępiak
13. Jan Punda
14. Kazimierz Raciborski
15. Eugeniusz Sadowski
16. Ignacy Tarnawski
17. Stanisław Telatycki
18. Stanisław Tratkiewicz
19. Jan Trębicki
20. Jan Zacharzewski.

Uwolnionych od opłaty szkolnej było 15, zasiłki przyznał Wydział krajowy 15 uczniom w ogólnej kwocie 1.780 K.

Z Galicyi było 9 ciu uczniów, z Królestwa i Litwy 11 tu.

Nauki poprzednie odebrało:

V lub VI. klasę gimnazyum	4
ukończoną niższą szkołę średnią lub zakład równorzędny	9
7 klas szkoły wydziałowej	4
przyjęto na podstawie egz. wstępnego	3

Wszyscy uczniowie wykazali się praktyką gorzelniczą 2 letnią lub dłuższą. Jeden uczeń miał tylko 1 rok praktyki, co uwzględniono wobec wyższych studyów teoretycznych.

Według pochodzenia było:

synów właścicieli majątków ziemskich . . .	4
„ mniejszych rolników	1
„ rządców majątków	6
„ gorzelników	3
„ rzemieślników	4
„ urzędników	2

W roku ubiegłym gorzelnicy przedstawiali materyał bardzo dobry, na ogół biorąc z Królestwa byli lepiej przygotowani i zdolniejsi.

Wszyscy wyżej wymienieni uczniowie ukończyli szkołę, a to:

z postępem	celującym . .	6
„	bardzo dobrym	7
„	dobrym . .	5
„	dostatecznym .	2

Wszyscy po opuszczeniu szkoły otrzymali posady, 10 wróciło do Królestwa, 10 zostało w Galicyi i wszyscy ci mają posady samoistnych kierowników.

Oprócz 20 uczniów zwyczajnych odbyło zupełny kurs gorzelniczy 1906/7 także 4 uczniów Akademii rolniczej w Dublanach. Rozporządzeniem z d. 4. czerwca 1907 l. 114.147/6 postanowił Wydział krajowy, że na przyszłość równoczesne odbywanie studyów w Akademii i kursu gorzelniczego nie będzie dozwolonem ze względu na kolizyę wykładów i zajęć praktycznych w Akademii i szkole gorzelniczej.

Szkoła gorzelnicza nie dysponowała jeszcze w r. 1906/7 odpowiedniem pomieszczeniem, przeto ćwiczenia w laboratoryach były bardzo utrudnione. Również z braku mikroskopów i innych przyrządów laboratoryjnych musiano ograniczyć ćwiczenia praktyczne. Należy się spodziewać, że laboratoryum nowo postawionej szkoły zostanie tak wyposażone, aby nauka mogła się odbywać bez dotychczasowych trudności. Z braku odpowiedniego pomieszczenia wstrzymano na razie także formalne otwarcie stacyi doświadczalnej dla gorzelnictwa i przemysłów fermentacyjnych. W tym kierunku ograniczyła szkoła swoją działalność do:

I. udzielania porad technicznych;

II. sprzedaży po cenach własnych odczynników i instrumentów potrzebnych do kontroli roboty w zakładach przemysłowych;

III prowadziła liczne oryginalne badania, w czem byli czynni kierownik stacyi, asystent i kier. gorzelni, jako drugi asystent.

Tematy badania były następujące:

1. Skład mimoorganizmów na owocach jadalnych (ogłoszone — patrz działalność);

2. Wpływ rozcieńczenia moszczu na jakość otrzymanego wina (ogłoszone);

3. Nowe metody oznaczenia siły rozpuszczającej i cukrującej skrobię (ogł. patrz dział.);

4. Bardzo obszerne badania nad rozmaitymi słodami (nieskończone);

5. Własności i zachowania się amylazy (niesk.);

6. Wpływ środków podniecających na siłę pędową drożdży (nieskończ.);

7. Jaka jest najlepsza metoda prowadzenia drożdży (patrz dział.).

W roku 1906/7 zakupiono następujące przyrządy wykazane inwentarzem:

Pompę wodną, dzwon Botkina, 10 palników gazowych, czarkę platynową, 2 mikroskopy, szafka dla kultur Hansena, aparat do lakowania preparatów mikroskopowych, waga do zboża normalna, 2 termostaty.

Bibliotekę powiększono zakupnem 15 tomów dzieł naukowych, nadto korzystano z 7-miu pism fachowych.

Gorzelnia doświadczalna.

Rekonstrukcyę gorzelni ukończyła fabryka maszyn ks. A. Lubomirskiego we Lwowie w dniu 20. listopada 1906, rozpoczęto kampanię gorzelniczą dnia 25. listopada i prowadzono do 25. marca 1907.

Gorzelnia w obecnym stanie przedstawia rzeczywistą uczelnię, która nie tylko jest niezbędnym objektem demonstracyjnym szkoły gorzelniczej, ale umożli-

wia wykonanie wszelkich prób i doświadczeń i tym przodownictwem postępu służy z pożytkiem krajowi.

Próby w kampanii 1906/7 obejmowały:

I. Słód.

a) Najlepszy sposób prowadzenia słodu.

b) Różnica słodu otrzymanego z ziarn małych i wielkich.

c) Różnica między słodami otrzymanemi z jęczmienia, żyta, pszenicy, ku kurudzy, prosa i owsa.

II. Gotowanie.

a) Najlepszy sposób gotowania ziemniaków.

b) Zależność zacukrzenia od szybkości wyciskania ugotowanej masy.

III. a) Jaka metoda prowadzenia drożdży na kwasie siarczanym jest najlepsza. Porównanie metod Büchelera, Bauera, Kuesa, Chrząszcza.

b) Wpływ drzewa kadzi na przebieg fermentacyi.

IV. Zależność zużytego opału od temperatury zewnętrznej, a także izolacyi rur parowych (badania, część I.).

W sumie przerobiono w kampanii: ziemniaków 1900 q. o procentowości skrobi 13–17.7%, 43·20 q. jęczmienia, 8^{10} q. żyta, 17^{50} q. kukurudzy, 1 q. owsa, 0^{10} q. pszenicy, 0^{10} q. prosa.

Wyprodukowano:

kontyngentu	. .	173.01 st. l.
exkontyngentu	.	18.59 „
Razem	.	191.60 hl. bezwodnego alkoholu.

Wszystkie prace w gorzelni wykonywali uczniowie szkoły gorzelniczej z wyjątkiem palenia pod kotłami w gorzelni i przy pompie nad stawem, co wykonywali osobni palacze.

W czerwcu 1907 puszczono gorzelnię ponownie w ruch na 1 tydzień dla kursu Straży skarbowej (kurs ten wznowiono po 2-letniej przerwie).

Dublany, d 24 lutego 1908.

Prof. T. Chrząszcz, w. r.
kierownik szkoły gorzelniczej.

Sprawozdanie

administracyjne gospodarstwa folwarku w Dubianach za okres dwuletni t. j. za czas od 1. lipca 1905 do 30. czerwca. 1907.

1. Gospodarstwo rolne.

Zasiewy.

Zasianem i zasadzonem było w roku	1901/2	1902/3	1903/4	1904/5	1905/6	1906/7
Żytem	33	26½	30½	43	46	39¼
Pszenicą ozimą	40	30	38	20	22½	27½
Jęczmieniem ozimym	—	—	2	10	10	2
„ jarym	5	20	20	30	18½	10
Owsem	26	33½	19½	11	10	36½
Bobikiem	7	17	6	2½	—	2½
Wyką na nasienie	2½	—	—	2½		2½
„ z łubinem na zielony nawóz	2½	—	5	5½	4 5	—
Rzepakiem	10	10	10	—	3	—
Makiem	—	—	4	—	—½	—
Ziemniakami	21	31	31	30	32½	33
Burakami cukrowemi	—	—	—	20	23¼	10
„ pastewnemi	5	5	3	7¾	8½	7
Rzepą (brukwią)	—	—	3	—	—	2
Marchwią	1¼	1½	1¾	1½	1¾	3
Nasiennikami	—	1¾	1¾	—¾		—
Konicz. szwedz. z esparcetą z trawą	12½	10	10	10	2½ 10	12½
Koniczyną białą	15¾	10	10	—	7½	—
„ czerwoną	11	12½	12½	11	11	10
„ dwuletnią	10	5	5	10	10	10
Różnem nasieniem	8	3¾	3¾	1½	—	1
Zieloną paszą	3	5	5	5¾	5	5¼
„ „ w rzepaczysku	10	10	10	10	– —	3
Kapustą pastewną	—	—	—	1½	—	—
„ białą	—	—	—	—¾	—	2
Moharem	—	—	—	—	1	—
Leżało ugorem	10	10	2½	—	—	—
Lucerną	—	—	—	—	—	10
Ogrody	—	—	—	—	—	2½
Wydzierżaw. na krótko	8	8	8	8	—	—
Wzięto pod budynki i pola doświadczalne	—	1	8½	8½	9	10
Razem	241½	241½	241½	241½	241½	241½

Wykaz

produkcyi gospodarstwa rolnego w roku 1905/6.

L. porządk.	Płody	W roku 1904/5 z jednego morga				W roku gospodarskim 1905/6.									Produkcya z 1 morga		
						z morgów	zebrano										
							w snopie		w ziarnie						w snopie	w ziarnie	
									celne		średnie		poślednie				
		kóp	fur	q.	kg.		kóp	snopów	q.	kg.	q.	kg.	q.	kg.	kóp	q.	kg.
1	Żyto	14·07	—	24	87	43	416	13	442	11	9	87	21	80	9·70	11	02
2	Pszenica ozima	14	—	18	14	20	386	34	301	97	34	83	11	01	11·6	17	39
3	Jęczmień ozimy	6·1	—	16	03	10	76	—	95	57	—	—	12	76	7·6	10	83
4	„ jary	5·87	—	12	89	30	268	55	185	83	—	—	28	76	8·9	7	15
5	Owies	9 22	—	14	68	11	90	41	112	18	—	—	28	90	8·3	12	08
6	Bobik	6 83	—	4	58	2½	14	15	13	58	1	40	—	81	6·08	6	03
7	Wyka nasienna	—	—	—	—	2½	14	—	14	93	—	—	—	—	5·6	5	97
8	Rzepak	—	42·5	11	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Koniczyna biała	—	6·3	3	01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Ziemniaki	—	—	92	58	30	—	—	2.746	42	—	—	—	—	—	71	55
11	Buraki pastewne	—	—	201	—	7¼	—	—	2.850	—	—	—	—	—	—	368	90
12	Marchew pastewna . . .	—	—	134	—	1½	—	—	336	—	—	—	—	—	—	224	—
13	Mohar i proso	—	—	—	—	½	2	27	3	20	—	—	—	—	4·09	6	40
14	Mak	—	—	4	43	½	5	44	2	30	—	—	—	—	11·5	4	60
15	Rzepa	—	—	173	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Nasiona buraków pastew. .	—	—	—	—	2	—	—	4	82	—	—	—	48	—	2	41
17	Buraki cukrowe	—	—	—	—	20	—	—	3.968	65	—	—	—	—	—	198	43
18	Gorczyca biała	—	—	—	—	½	2	53	1	73	—	—	—	—	5·06	3	46

Wykaz

produkcyi gospodarstwa rolnego w roku 1906/7.

L. porządk.	Płody	W roku gospodarczym 1906/7.												
		zebrano										Produkcya z 1 morga		
		z morgów	w snopie			w ziarnie						w snopie	w ziarnie	
						celne		średnie		poślednie				
			kóp	snopów	fur	q.	kg.	q.	kg	q.	kg.	kóp	fur	q. kg.
1	Żyto	46	606	52	—	685	46	40	07	10	13	13·3	—	14 24
2	Pszenica ozima	22·5	282	53	—	268	33	7	86	3	32	12·6	—	12 43
3	Jęczmień ozimy	10	95	50	—	130	17	8	15	1	76	9·6	—	14 01
4	„ jary	18·5	154	40	—	148	21	3	55	4	57	8·4	—	8 46
5	Owies	10	118	15	—	134	88	—	—	—	—	11·8	—	13 49
6	Bobik	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —
7	Wyka nasienna	4	—	—	10	20	30	—	—	—	—	—	2·5	5 08
8	Koniczyna biała	$7\frac{1}{2}$	—	—	38	15	27	—	—	1	15	—	5·1	2 04
9	Ziemniaki	$32\frac{1}{2}$	—	—	—	3121	11	—	—	—	—	—	—	96 03
10	Buraki pastewne	8	—	—	—	2655	—	—	—	—	—	—	—	331 88
11	Marchew pastewna	$1\frac{3}{4}$	—	—	—	266	20	—	—	—	—	—	—	209 25
12	Mohar i proso	1	7	16	—	7	57	—	—	—	—	7·2	—	7 57
13	Mak	$\frac{1}{2}$	3	25	—	1	30	—	—	—	—	6·8	—	2 60
14	Rzepa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —
15	Nasiona buraków pastew.	$2\frac{1}{2}$	—	—	—	5	75	—	—	—	—	—	—	2 30
16	Buraki ćwikłowe	$\frac{1}{2}$	—	—	—	7	88	—	—	—	—	—	—	15 76
17	„ cukrowe	$23\frac{1}{4}$	—	—	—	4649	75	—	—	—	—	—	—	195 78

Porównanie wartości inwentarza żywego

z dniem 1. lipca 1906 i 1. lipca 1907 roku.

Dnia 1. lipca 1906	Koron	gr.	Dnia 1. lipca 1907	Koron	gr.
1. Konie.			**1. Konie.**		
4 sztuki	680	—	6 sztuk	1.370	—
2 „	600	—	4 „	800	—
2 „	560	—	3 „	750	—
4 „	1.040	—	4 „	1.240	—
4 „	960	—	5 „	1.100	—
5 „	1.000	—	3 „	540	—
3 „	540	—	2 „	320	—
1 „	350	—	1 „	150	—
1 „	200	—			
26 sztuk	5.930	—	28 sztuk	6.270	—
10% potr. 608 K.	5.337	—	10% potr. 627	5.643	—
2. Bydło rogate.			**2. Bydło rogate.**		
a) Oldenburgskie.			*a) Oldenburskie.*		
1 buhaj „Alfa“	319	78	1 buhaj „Piotr VII“	500	—
24 krów 15.552 kg. po 1·14 Kor.	17.729	28	21 krów 14.945 kg. po 1·14 Kor.	17.037	30
10 jałówek 4.300 kg. po 1·52 Kor.	6.536	—	10 jałówek 4.356 kg. po 1·52 Kor.	6.621	12
1 cielica 188 kg. po 1·10 Kor.	206	80	10 cielic 2.020 kg. po 1·10 Kor.	2.222	—
5 byczków 1.500 kg. po 1·20 Kor.	1.800	86	9 byczków 2.723 kg. po 1·20 Kor.	3.267	60
b) Anglerskie.			*b) Anglerskie.*		
1 buhaj „Sułtan“	307	80	1 buhaj „Junak“	500	—
4 krowy importowane	632	52	4 krowy importowane	632	52
26 krów 11.750 kg. po 0·70 Kor.	8.225	—	29 krów 12.866 kg. po 0·70 Kor.	9.006	20
7 jałówek 2.155 kg. po 0·70 Kor.	1.508	50	13 jałówek 4.160 kg. po 0·70 Kor.	2.912	—
11 cielic 1905 kg. po 1·10 Kor.	2.095	50	12 cielic 2.028 kg. po 1·10 Kor.	2.230	80
7 byczków 1.747 kg. po 1·14 Kor.	1.991	58	7 byczków 1.747 kg. po 1·14 Kor.	1.991	58
Razem	41.353	62	Razem	46.921	12

3. Owce.

5 baranów starych po 25 Kor.	125	—
8 matek po 20 Kor.	160	—
3 barany roczne po 22 Kor.	66	—
1 skop po 14 Kor.	14	—
8 jarek po 16 Kor.	128	—
15 baranków po 15 Kor.	225	—
Razem	718	—

4. Trzoda chlewna.

2 knury Jorkshire	260	—
2 lochy „ 415 kg. po 0·70 Kor.	290	50
2 „ krajowe 370 „ „ „ „	259	—
2 wieprze 250 kg. po 1·00 Kor.	250	—
3 loszki krajowe 46·5 kg. po 0·60 Kor.	27	90
9 loszek Jorkshire 342 kg. po 0·70 Kor.	239	40
1 knurek krajowy 15·5 kg. po 0·80 Kor.	12	40
8 „ Jorkshire 304 kg. po 1·00 Kor.	304	—
1 knur krajowy 175 kg.	80	—
Razem	1.723	20

5. Ryby.

400 kg. narybku jak w r. 1905	400	—

Wartość inwentarza żywego

z dniem 1. lipca 1906	49.531	82

3. Owce.

2 barany po 25 Kor.	50	—
6 matek „ 20 „	120	—
1 skop „ 14 „	14	—
4 jarki „ 16 „	64	—
5 baranków „ 15 „	75	—
8 jagniąt „ 12 „	96	—
Razem	419	—

4. Trzoda chlewna.

2 knury Jorkshire	260	—
2 lochy 410 kg. po 0·70 Kor.	287	—
2 „ krajowe 368 kg. po 0·70 Kor.	257	60
6 loszek „ 91 kg. po 0·60 Kor.	54	60
1 knurek Jorkshire 12 kg. po 0·80 Kor.	9	60
1 knur krajowy	80	—
Razem	948	80

5. Ryby.

400 kg. narybku jak w r. 1906	400	—

Wartość inwentarza żywego

z dniem 1. lipca 1907	54.331	92

Wartość inwentarza żywego z 1. lipca 1905 wynosi	43.319·02 Kor.
„ „ „ „ „ 1906 „	49.531·82 „
Różnica na korzyść r. 1906	6.212·80 Kor.
Wartość inwentarza żywego z 1. lipca 1906 wynosi	49.531·82 Kor.
„ „ „ „ „ 1907 „	54.331·92 „
Różnica na korzyść r. 1907	4.800·10 Kor.

Wartość remanentów

z dniem 1. lipca 1906	Kor.	gr.	z dniem 1. lipca 1907	Kor.	gr.
W ziarnie	6.405	98	W ziarnie	12.018	20
Pasza i słoma . . .	8.559	18	Pasza i słoma . . .	1.647	63
Nawozy pomocnicze .	1.529	13	Nawozy pomocnicze .	2.473	60
Drzewo	154	80	Drzewo	—	—
Różne	205	75	Różne	33	60
Razem . .	16.854	84	Razem . .	16.173	03
Wartość remanentów z 1. lipca 1906				16.854	84
„ „ „ „ 1907				16.173	03
Różnica na korzyść 1906				681	81

Inwentarz żywy.

Produkcya zwierzęca dała w r. 1904/5. 1905/6 i 1906/7 następujące dochody:

	1904/5		1905/6		1906/7	
a) Krowiarnia: *α)* mleko	10.170	67	11.570	69	12.460	86
β) przychowek . .	3.026	94	3.473	90	3.822	14
γ) braki i opasy .	1.239	89	1.366	10	—	—
b) Nierogacizna	2.084	36	1.445	83	776	68
c) Owce	306	12	332	64	413	10
d) Wynajęte konie	994	12	2.167	17	1.140	03
e) Różnica wartości inwentarza . .	3.605	14	6.212	80	4.800	10
Razem . .	21.427	24	26.569	13	23.412	91

W roku 1905/6 razem . . . . 26.569·13 Kor.
W porównaniu z rokiem 1904/5 . . . . 21.427·24 „
W roku 1905/6 więcej o . . . 5.141·89 Kor.

W roku 1906/7 razem . . . . 23.412·91 Kor.
W porównaniu z rokiem 1905/6 . . . . 26.569·13 „
W roku 1906/7 mniej o . . . 3.156·22 Kor.

Zestawienie

rachunku pieniężnego od dnia 1. lipca 1905 do 30. czerwca 1906 i od 1. lipca 1906 do 30. czerwca 1907.

Wydatki.

	w r. 1905/6 Kor.	gr.	w r. 1906/7 Kor.	gr.
Płace i zasługi	6 721	64	8.328	82
Najem robotnika	11.507	56	12.962	27
Zmiana nasienia	1.386	40	—	—
Dokupno nawozów pomocn.	3.527	01	4.766	63
„ karmy	11.270	34	17.436	62
Wymiana zużytych koni i uprzęży	429	31	1.588	35
Utrzymanie budynków i ogrodu	420	20	894	20
Utrzymanie machin i narzędzi	1.897	34	1.300	19
Utrzymanie dróg i rowów	—	—	440	—
Melioracye i łąkowe	400	—	608	—
Ubezpieczenie od pożaru i gradu	994	29	1.297	47
Kuchnia folwarczna	890	12	957	33
Światło i smarowidło	131	14	249	96
Rogatki, posyłki i jazdy	789	62	297	83
Kultura lasu i utrzymanie stawów	923	56	390	48
Koszta kancelaryjne	158	69	359	15
Rozmaite, jak leki, weterynarz, apteka, tępienie myszy i owadów, ochrona roślin	758	48	1.002	48
Różnica wartości remanentów	—	—	681	81
Razem	42.205	70	53.561	59

Dochody.

	w r. 1905/6 Kor.	gr.	w r. 1906/7 Kor.	gr.
Sprzedaż ziemiopłodów	12.971	81	29.295	72
Z wynajętych łąk	3.326	90	3.183	41
Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
a) Krowiarnia:				
α) mleko	11.570	69	12.460	86
β) przychowek	3.473	90	3.822	14
γ) braki i opasy	1.366	10	—	—
b) Nierogacizna	1.445	83	776	68
c) Owce	332	64	413	10
d) Ryczałt Akademii	2 000	—	2.000	—
Za wynajęte konie	2 167	17	1.140	03
Lasy i stawy	2.631	39	158	99
Różnica wartości inwentarza żywego	6.212	80	4.800	10
Różnica wartości remanentów	12.648	56	—	—
Rozmaite	140	—	473	70
Razem	60.287	79	58.524	73
Odtrącając wydatki	42.205	70	53.561	59
Rezultat z roku 1905/6	18.082	09	4.963	14

Uwaga. Pozycya dochodów „sprzedaż ziemiopłodów“ jest w ścisłej łączności z pozycyą kupna pasz. W roku 1906/7 wprowadzono znaczne zaoszczędzenie w żywieniu krów. Wysoki wydatek spowodowanym jest przez koszt utrzymania koni. W dokupnie paszy mieści się zakupno owsa na zasiew zamiast wymarzniętego żyta, i pasza sprzedawana przez zakład dla koni prywatnych osób. Przez zimę r. 1906/7 utrzymywano 28 sztuk wołów opasowych, na których była strata ze względu na niekorzystną sprzedaż.

Przedłożone powyżej sprawozdanie administracyjne za lata 1905/7 wykazuje podobnie jak sprawozdanie z lat poprzednich kosztowność gospodarstwa dublańskiego, a wskutek tego nawet przy dużych plonach mały dochód. Na wynik ten składają się warunki specyalne: położenie podmiejskie i powodowana przez to ciągle wzrastająca cena robotnika, braki budynków, wreszcie sam system gospodarstwa, uzasadniony poniekąd potrzebami szkół, lecz nie przystosowany do tych ekonomicznych warunków, które wiążą się z blizkością dużego targu.

Z braku w budynkach najważniejszym jest brak mieszkań dla służby. W roku 1907 utrzymywaliśmy 14 ordynaryuszy, liczbę zbyt małą na potrzeby folwarku, mając tylko 8 własnych małych mieszkań. Sześciu służących mieszkało na wsi, częściowo we własnych, opłacanych, częściowo w wynajętych mieszkaniach. Te mieszkania kosztują drogo, trudno o nie, w razie wypowiedzenia bywają duże kłopoty z wynalezieniem nowych i co najważniejsze nie można ich dostać więcej dla zwiększonej liczby ordynaryuszy. Z powodu braku miejscowego robotnika folwark dublański od lat szeregu posiłkuje się robotnikiem sezonowym, którego sprowadzać trzeba bardzo wcześnie, bo już z końcem marca, i częściowo trzymać go przez zimę. Robotnik ten kosztuje 1·76 do 2 K dziennie, więc blizko o 35% więcej, jak temu lat dwa. Wskutek konkurencyi robotnika sezonowego, nie możemy utrzymać obecnie na folwarku służby stołowej a przedewszystkiem dziewek do obsługi obory. Obsługa jednej sztuki bydła rogatego kosztuje 16 do 20 gr. dziennie.

Konkurencya robót melioracyjnych i wodociągowych przeprowadzonych w Dublanach podniosła nadzwyczajnie cenę robotnika miejscowego, tak że letnią porą przez okres blizko 5 miesięcy trzeba było płacić dorosłemu mężczyźnie po 2 K 40 gr. dziennie.

Koniecznem też okazało się małe podniesienie płacy ordynaryuszy, stosunkując je do liczby lat służby. Cena dnia roboczego ordynaryusza wypada na 1 K 60 do 1 K 80 gr. dziennie. Ordynaryusz kosztuje zatem nieco mniej jak robotnik sezonowy, płaci się go w znacznej części w naturze. Już z tych względów należałoby dążyć do zwiększenia liczby ordynaryuszy, a przemawia jeszcze ten wzgląd, że jest to robotnik stalszy, którego można lepiej wyrobić i wyspecyalizować, że jest odpowiedzialniejszy.

Folwark dublański posiada tylko jedną niewielką stodołę i otwartą szopę, tak że 70 do 80% zbioru muszą być złożone w sterty. Obecnie przy uprawie torfów, stosunki będą jeszcze gorsze. Brak ten powoduje duże zmarnowanie zboża w snopie. Spichlerz bardzo niepraktycznie postawiony, wystarcza na małą część zbioru, pełen jest wołków, których wygubić nie można ze względu na konstrukcyę. Wskutek tego przetrzymywanie zboża połączone jest z dużemi stratami. Tak np. w roku bieżącym, przewidując cenę żyta większą na jesieni, zatrzymano około 400 q. żyta z produkcyi roku 1907, sądząc, że wołki zostały całkiem wygubione. Przypuszczenie to jednak okazało się całkiem mylne, żyto na jesieni wskutek wołków sprzedano po 18·80 K zamiast 22 K, które można było wziąć. Strychy, na których w braku miejsca w spichlerzu składane bywa zboże, są nieszczelne i bywają zasypywane śniegiem.

Na narzędzia i wozy brakuje pomieszczeń, co ma w warunkach dublańskich specyalne niedogodności. Część robót polnych wykonywują uczniowie niższej szkoły, więc przez to personal używający narzędzia ciągle się zmienia i potrzeba mieć specyalne ułatwienie dla utrzymania ładu, aby módz kontrolować, czy wszystko oddane jest w należytym porządku. Przy braku szop na narzędzia, przedstawia to trudności nadzwyczaj wielkie do pokonania.

Częściowo potrzeby w tym kierunku zaspokoi szopa na wozy, na której wystawienie wyasygnował odpowiednią kwotę Wydział krajowy. Niezbędną jest oprócz tego szopa na narzędzia i na wozy.

Co do systemu gospodarstwa to zmiana jego zdaniem dyrekcyi polegać powinna:

A) Na wydzieleniu pewnej części dla celów szkolnych doświadczalno demonstracyjnych, do czego kwalifikują się jedynie, ze względu na swe równe położenie, pola odleglejsze od folwarku o powierzchni około 40 morgów. Łącznie z projektowanem gospodarstwem doświadczalno-torfowem powinna ta część gospodarstwa dublańskiego przedstawiać dla słuchaczy Akademii obfity materyał obserwacyjny, przedstawiający możliwą rozmaitość płodów i metod uprawy, choćby i kosztowniejszych i w danych warunkach się nieopłacających.

B) Na reszcie gospodarstwa dublańskiego powinno być prowadzone gospodarstwo obliczone na dochód, z przystosowaniem się do warunków podmiejskich — więc trudności robotniczych i łatwego zbytu na mleko. W tym kierunku też powinna być prowadzoną hodowla. Przy wysokiej cenie mleka i niskiej cenie rozpłodników u nas, (wskutek zmonopolizowania handlu rozpłodników przez Towarzystwa rolnicze) wychów w Dublanach przynosi straty. Należałoby go przynajmniej na czas pewny ograniczyć, dopóki obora nie dojdzie do większej renomy ze względu na swą mleczność. W warunkach miejscowych opłaci się tylko bydło wysoko mleczne. Z opracowaniem szczegółowem planu gospodarskiego należy się wstrzymać do czasu wypróbowania, jakiego rodzaju użytkowanie torfów zmeliorowanych będzie odpowiedniejszem. W roku 1908 obsianych zostanie około 115 morgów torfowiska. Najkorzystniejszem byłoby założenie trwałych łąk, jednakże obecnie nie można przewidzieć ze względów na trudne do uregulowania stosunki wilgotności, czy to będzie możliwem, a jeśli trzeba będzie prowadzić uprawę polną, to trzeba będzie ją połączyć w pewną całość z gospodarstwem na ziemi gliniastej.

Inne przyczyny wpływające na obniżenie dochodu z gospodarstwa dublańskiego, były podnoszone wielokrotnie przez mego poprzednika. W chwili składania niniejszego sprawozdania usuniętym już jest brak dobrej wody na folwarku, pozostaje jeszcze tylko jej doprowadzenie do miejsc użytkowania. Częściowo folwark został wybrukowanym i wyżwirowanym, zaspokojone więc zostały dwie palące potrzeby, na które podnosił uwagę w swych sprawozdaniach dyrektor J. Frommel.

Dublany, d. 28. marca 1908.

Prof. I. M. Pomorski, w. r.

Sprawozdanie

krajowej Stacyi doświadczalnej chemiczno rolniczej w Dublanach za czas od 1. stycznia 1907 do 31. grudnia 1907 roku.

Stan osobowy Stacyi.

Kierownik: Prof. Józef Mikułowski Pomorski, dyrektor Akademii rolniczej.
Adjunkt: Adam Karpiński.
Asystenci: Zygmunt Romański,
Bronisław Niklewski,
Stanisław Łabędziński,
Jan Konarski (do 31. marca 1907),
Kazimierz Nowakowski (od 1. maja 1907).
Stypendysta: Dr. Gustaw Mauthner.
Laborant: Waleryan Wdowicki, mechanik.
Służba: Piotr Tusznicki, Jan Tusznicki, Józef Crépel

a) Chemiczno-analityczna działalność Stacyi w r. 1907.

W ciągu roku 1907 wykonano dla stron ogółem 2.083 rozbiorów, a mianowicie:

	w r. 1907	w r. 1906
gleb	20	74
torfów	22	14
wapieni	3	5
nawozów sztucznych	1.900	2.857
pasz treściwych	25	11
mleka i produktów mlecznych	106	127
rozmaitych	7	20
	2.083	3.108

Kontrola nawozowa w r. 1907.

Z przysłanych do rozbioru 1.900 nawozów było:	w r. 1907	w r. 1906
superfosfatów	433	967
„ amoniakalnych	51	101
zużli Thomasa	1.198	1.548
mączek kostnych parzonych, odklejonych	7	18
„ „ preparowanych	42	111
saletry, siarkanu amonowego i innych nawozów azotowych	7	10
kainitu i skoncentrowanych nawozów potasowych	162	102
	1.900	2.857

Z tych nadesłali:	
kupcy	700
Kółka rolnicze, towarzystwa i inne instytucye rolnicze	463
rolnicy więksi i mniejsi	737
Razem	1.900

W porównaniu z r. 1906 ogólna ilość rozbiorów chemicznych zmniejszyła się o 1.025, ilość zaś nadesłanych nawozów sztucznych do oceny zmniejszyła się o 957.

Nagły ten spadek w kontroli nawozowej przypisać należy zmniejszonej konsumcyi nawozów spowodowanej przedewszystkiem długotrwałą ciężką zimą w roku 1906/7 i skutkom, jakie ona wywarła na stan gospodarstw w kraju a szczególniej w wschodniej części. Ogólne prawie wymarznięcie ozimin, późna i raptowna wiosna (koniec kwietnia, początek maja), zły stan dróg w okresie wiosennym, następnie powszechny nieurodzaj wskutek deszczów panujących w miesiącach lipcu, sierpniu, wrześniu, wreszcie brak gotówki, oto główne przyczyny, które spowodowały rolników do możliwych oszczędności a więc i w wydatkach na zakupno nawozów sztucznych. Fakta te wpłynęły bardzo niekorzystnie na ruch w handlu nawozami sztucznymi; ogólny zastój w sezonie wiosennym, mierny w okresie letnim i jesiennym, odbił się pośrednio i na stacyi, z której usług korzystają firmy kupieckie.

Jako przykład zmniejszonego ruchu w handlu nawozowym w roku 1907 w porównaniu do r. 1906 podajemy parę liczb. Mianowicie: c. k. Towarzystwo gospodarskie w r. 1906 sprzedało za swojem pośrednictwem 400 wagonów żużli Thomasa, 150 wagonów superfosfatu mineralnego, zaś w r. 1907 tylko 320 wagonów żużli Thomasa i 90 wagonów superfosfatu. Na podstawie informacyi udzielonej nam z bardzo pewnego źródła, w r. 1906 konsumcya żużli Thomasa w Galicyi wynosiła 4.600 wagonów, w r. 1907 tylko 3.800 wagonów, a więc o 800 wagonów mniej.

W roku sprawozdawczym pozostawało w związku kontrolnym ze stacyą 12 firm handlowych, a mianowicie:

1. Józef Karrach, jako przedstawiciel Biura sprzedaży żużli Thomasa w Wiedniu oraz firmy Thomasphosphatfabriken w Berlinie;
2. Firma Thomasphosphatfabriken w Berlinie;
3. Oddział handlowy c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie;
4. Ernest Bahlsen w Krakowie;
5. Związek handlowy dla Kółek rolniczych w Krakowie;
6. Zarząd główny Kółek rolniczych we Lwowie;
7. Bank rolniczy we Lwowie;
8. Firma Meilech i M. Pinkas Landau w Gorlicach;
9. Syndykat Towarzystw rolniczych w Krakowie;
10. Schönker i Jakubowicz w Oświęcimiu;
11. Firma A. E. Schönker w Oświęcimiu;
12. I. Gal. Tow. akc. dla przemysłu chemicznego we Lwowie.

O ile handel nawozami sztucznymi prowadzony przez poważne fabryki, firmy kupieckie, instytucye i towarzystwa pośredniczące w tym handlu we własnym interesie wstępuje z roku na rok na lepsze tory (czego dowodem jest poddawanie się kontroli stacyjnej), o tyle groźnie bardzo przedstawia się jeszcze w naszym kraju handel nieuczciwy, który w rękach niesumiennych małomiasteczkowych handlarzy operujących wśród warstwy nieuświadomionych włościan wyrządza bardzo duże szkody materyalne rolnikom, narażając ich na straty pieniężne nietylko przy zakupnie nawozów, ale i przez to, że ci w nadziei poprawy swych plonów przy pomocy zakupionego nawozu doznają rozczarowania, konstatując ich nieskuteczność.

Jako dowód, że taki handel małowartościowymi nawozami zafałszowanymi istnieje w kraju, przytaczamy szereg wypadków skonstantowanych przy kontroli

nawozowej, które posłużyć mogą z jednej strony jako wymowna przestroga dla rolników przed nabywaniem nawozów od handlarzy małomiasteczkowych, z drugiej strony jako materyał dowodowy, dla konieczności uregulowania handlu nawozowego na drodze ustawodawczej (na co już częstokroć w sprawozdaniach zwracaliśmy uwagę), wreszcie jako dowód koniecznej potrzeby poddawania kontroli zakupionych nawozów.

Żużle Thomasa	Kwasu fosforowego rozp. w 2% kwasie cytrynowym
L. dz. 163	9·81%
„ „ 337	3·74 „
„ „ 338	1·74 „
„ „ 395	9·19 „
„ „ 452	8·97 „
„ „ 878	8·31 „
„ „ 1.081	7·32 „
„ „ 1.088	7·27 „
„ „ 1.841	7·29 „
„ „ 1.866	1·66 „
„ „ 2.025	1·49 „

Uwaga: prawdziwe żużle Thomasa zawierają najmniej 11—12% kwasu fosforowego.

Superfosfaty	Kwasu fosforowego w wodzie rozpuszcz.	Superfosfaty	Kwasu fosforowego w wodzie rozpuszcz.
L. dz. 33 . . .	7·80%	L. dz 539 . . .	9·54%
„ „ 36 . . .	7·33 „	„ „ 1.154 . . .	8·65 „
„ „ 114 . . .	0·61 „	„ „ 1.163 . . .	4 86 „
„ „ 283 . . .	7·93 „	„ „ 1.195 . . .	6·18 „
„ „ 316 . . .	8·59 „	„ „ 1.401 . . .	8 99 „
„ „ 416 . . .	6·32 „	„ „ 1.431 . . .	3·85 „
„ „ 440 . . .	6 42 „	„ „ 1.432 . . .	7·44 „
„ „ 520 . . .	8·04 „	„ „ 1.540 . . .	9·65 „
„ „ 531 . . .	7·05 „	„ „ 1 845 . . .	3·90 „
„ „ 532 . . .	7·41 „	„ „ 1.862 . . .	8·55 „
„ „ 533 . . .	9·27 „	„ „ 1.864 . . .	3·83 „
„ „ 535 . . .	7·75 „	„ „ 2.018 . . .	3·29 „

Na podstawie naszych dotychczasowych spostrzeżeń handel małowartościowymi, zafałszowanymi nawozami jest najbardziej rozpowszechniony w okolicach Chrzanowa, Suchej, Wadowic, Chabówki, Makowa, Jordanowa, Bochni, Myślenic, a więc w tych miejscowościach, gdzie już włościanie zaczynają coraz więcej używać nawozów a nie mają jeszcze świadomości, że nawóz zakupiony należy koniecznie poddawać kontroli, aby przekonać się o jego istotnej wartości pieniężnej i użytkowej. W wschodniej części kraju prawdopodobnie sprawa ta stoi jeszcze gorzej.

Akcyę przeciwdziałającą niesumiennemu handlowi nawozami Stacya jako instytucya nie wchodząca w kontakt z tymi handlarzami ma nadzwyczajnie utrudnioną; nie wystarczy bowiem nawoływać włościan tylko zapomocą pism, aby się wystrzegali zakupna nawozów bez poddawania ich kontroli, lecz należałoby wychwytywać *in flagranti* podejrzanych handlarzy i ich ajentów przy pomocy instytucyi Kółek rolniczych, zwierzchności gmin, rad powiatowych i ludzi dobrej woli, którymby zależało na uświadomieniu rolników i wyrwaniu ich z rąk wyzyskujących pośredników rozsianych po całym kraju.

Co się tyczy kontroli kainitu kałuskiego, to jakkolwiek Wydział krajowy wprowadził od czerwca r. 1906 systematyczne poddawanie kontroli analitycznej kainitu w postaci jednej próbki dla kilkuwagonowej ekspedycyi, uważamy ten sposób załatwienia sprawy za niewystarczający a to z następujących powodów:

1. kainit kałuski wykazuje jak wiadomo znaczne wahania w % zawartości potasu od 7·5—11·5% a więc przedstawia materyał nawozowy bardzo niejednolity;

2. próbka przeznaczona do badania a pochodząca z kilkuwagonowego ładunku nie może dać miary jakości nawozu;

3. sprzedaż kainitu nie według faktycznej % zawartości potasu, lecz po z góry ustanowionej cenie za 100 kg. jest w handlu nawozowym uznana za niemiarodajną i niepraktykowaną.

Jak to już w naszych poprzednich sprawozdaniach podnosiliśmy, jedynie racyonalnie można uregulować sprzedaż kainitu kałuskiego, opierając ją na podstawach przyjętych ogólnie w handlu nawozowym t. j. według rzeczywistej gwarantowanej % zawartości potasu, tem bardziej, że jako konkurent na targu wystąpił Syndykat stastfurcki, który nietylko wysoko procentowe sole potasowe ale i kainit stastfurcki rzucił na targ galicyjski, sprzedając swój towar o zagwarantowanej % zawartości potasu przy równoczesnem poddaniu się kontroli.

Odnośnie do kontroli pasz treściwych, zaznaczamy pewien dodatni objaw mianowicie coraz szersze uznanie przez rolników wartości analizy kontrolnej przy zakupnie otrąb, karm melasowych, kukurydzy do celów gorzelnianych itd

Również i w dziale badań wartości opałowej torfów Stacya wyrabia sobie coraz liczniejszą klientelę w dobrze zrozumianym interesie samych rolników, którzy mogą przekonać się o wartości opałowej pokładów torfowych rozsianych po całym obszarze kraju a dotychczas w słabym tylko stopniu eksploatowanych.

W dziale produktów mleczarskich prócz 106 próbek analizowanych za opłatą dla stron, prowadzi Stacya stałą bezpłatną kontrolę mleka na zawartość tłuszczu dwa razy w miesiącu w całej oborze należącej do folwarku dublańskiego, przeciętnie dla 50 krów dojnych; w sumie w r. 1907 zbadano 1.200 próbek mleka

b) Działalność doświadczalna.

Długoletnia i intenzywna działalność Stacyi, propagująca wśród rolników potrzebę i korzyści racyonalnie przeprowadzanych doświadczeń polowych i łąkowych z nawozami sztucznymi w kombinacyi z obornikiem bądźto w płodozmianach *ad hoc* ułożonych na tak zwanych fermach, bądź na niwach płodozmiennych w danem gospodarstwie; w ostatnim już roku stopniowo zaczęła się raz dlatego, że z roku na rok zmniejszała się ilość miejscowości, w których jeszcze doświadczenia nie były prowadzone, powtóre znowu, że instytucye jak c. k. Towarzystwo gospodarskie, Zarząd główny Kółek rolniczych, c. k. Instytut doświadczalny w Krakowie również rozpoczęły w swoim zakresie działalność doświadczalną po kraju, wreszcie i samo usunięcie się obywateli od życia praktycznego rolnika wskutek masowego wydzierżawiania i sprzedaży majątków w ręce, które po największej części nie myślą o postępie rolniczym — wpłynęły i wpłyną w przyszłości na ograniczenie działalności Stacyi w kierunku prowadzenia doświadczeń polowych po kraju.

Wobec tych warunków utrudnionych, Stacya zamierza wejść w ściślejszy kontakt z gospodarstwem folwarku dublańskiego i tu rozpocząć szereg doświadczeń ścisłych pod ciągłą swoją kontrolą nad rozwiązaniem zagadnień rolniczych takich, których nawet przy najlepszych chęciach poza Dublanami przeprowadzićby

nie mogła. Również i torfy zmeliorowane dublańskie stanowić będą dla Stacyi warsztat pracy niezmiernie ważny. W każdym razie staraniem Stacyi będzie, by podniesione projekta nie wpłynęły ujemnie na tok jej działalności doświadczalnej w kraju, tenże pozostanie i nadal głównym programem Stacyi, który przy silnej agitacyi z naszej strony i dobrej woli samych rolników w dobrze zrozumianym ich własnym interesie będzie mógł i nadal z niesłabnącą siłą roznosić zdobycze najnowszego postępu z dziedziny racyonalnego stosowania sztucznych nawozów i ich wartości użytkowej.

W roku sprawozdawczym przeprowadziła Stacya 50 doświadczeń polowych w następujących 19 miejscowościach:

Batiatycze (pow. Żółkiew),
Bereźnica („ Stryj),
Bilcze złote („ Borszczów),
Błudniki („ Stanisławów),
Buszkowiczki („ Przemyśl),
Horodenka („ loco),
Komarowice („ Dobromil),
Koszyłowce („ Zaleszczyki),
Koropiec („ Buczacz),
Nagorzanka („ Czortków),
Pełkinie („ Jarosław),
Piwodza („ „),
Podhajce („ loco),
Sauczyna („ Sokal),
Szczerzec („ Rawa ruska),
Uhryńkowce („ Zaleszczyki),
Zaborze („ Rawa ruska),
Zahajce („ Podhajce),
Żurawno („ Żydaczów).

Wskutek długotrwałej i ciężkiej zimy zupełnie przepadło 11 doświadczeń z oziminami z powyżej wymienionej liczby 50. Szczegóły dotyczące działalności Stacyi w odniesieniu do doświadczeń nawozowych, polowych, łąkowych z r. 1906 i 1907 pomieszczone będą w IX. sprawozdaniu Stacyi, które ukaże się z druku w ciągu r 1908.

Prócz powyżej wymienionych doświadczeń prowadziła Stacya na miejscu doświadczenia wazonowe w stacyi wegetacyjnej w 720 wazonach, oraz doświadczenia na stałych polach należących do katedry chemii rolniczej i stacyi.

Poniżej podajemy parę ważniejszych tematów, które starano się roztrzygnąć przy pomocy doświadczeń wazonowych:

1. wyczerpanie fosforu i potasu w czarnoziemiu z Załucza przy jednostronnem nawożeniu azotowem;

2. działanie kwasu fosforowego w superfosfacie i żużlach Thomasa podanych w postaci mniej lub więcej zgruźlonej;

3. działanie azotu organicznego w postaci ziarna;

4. produkcyjność gleb dublańskich ze zmianowania głównego;

5. potrzeby nawozowe podglebia rozmaicie traktowanego (przewietrzanie);

6. działanie następcze superfosfatu i tomasyny przy różnie głębokiem ich umieszczeniu.

Co się tyczy akcyi na polu żywienia zwierząt, to działalność Stacyi wskutek braku zainteresowania się samych rolników, ograniczyła się tylko do przeprowadzenia doświadczenia w oborze dublańskiej, a mianowicie „nad żywie-

niem cieląt mlekiem chudem w kombinacyi ze skrobią zcukrzoną przy pomocy diastozoliny". Wyniki zostały ogłoszone w Nr. 45. „Rolnika" w r. 1907.

Informacye i pouczenia.

W roku sprawozdawczym stacya udzieliła piśmiennych informacyi i pouczeń blisko w 100 wypadkach, dotyczyły one sposobów użycia nawozów sztucznych, oceny potrzeb nawozowych gleb i ich uprawy na podstawie analiz, wartości opałowej torfów, oceny pasz treściwych, Ilość listów wysłanych przez Stacyę w r. 1907 wraz z orzeczeniami analitycznemi wynosiła 1.853.

Praca laboratoryjna.

Ponieważ działalność stacyi w kierunku kontrolnym w roku sprawozdawczym zmniejszyła się, zużytkował personal stacyi wolniejsze chwile przedewszystkiem w okresach pozasezonowej pracy kontrolnej na przeprowadzenie badań, które częściowo już opublikowano, częściowo w niedługim czasie zostaną ogłoszone.

Asystenci:

Jan Konarski, Dr. Gustaw Mauthner i Kazimierz Nowakowski badali materyały z pól doświadczalnych stacyi, by z analiz popiołów ocenić wymagania pokarmowe danych roślin i zbadać, o ile analiza popiołów w danych warunkach daje się zastosować do oceny potrzeb nawozowych gleby.

Dr. Stanisław Łabendziński prowadził dalszy ciąg badań pedologicznych gleby folwarku dublańskiego w celu ułożenia mapy gleboznawczej.

Zygmunt Romański wypracował ostatecznie ulepszoną metodę oznaczania kwasu fosforowego w nawozach, nad którą Stacya od szeregu lat się zajmowała.

Dr. Bronisław Niklewski objął dział bakteryologiczny stacyi i wykłady biochemii gleby w Akademii rolniczej; wyniki badań „nad utlenieniem wodoru przez drobnoustroje" ogłosił w Bulletin Akademii Umiejętności w Krakowie, część I., następnie wygłosił odczyt „o wpływie związków organicznych na organizmy samożywne" na X. Zjeździe lekarzy i przyrodników w sekcyi botanicznej.

Adjunkt stacyi: Adam Karpiński wspólnie z Dr. Bronisławem Niklewskim ogłosili w Bulletin Akademii umiejętności w Krakowie wyniki badań „nad wpływem związków organicznych na nitrifikacyę" część I., na X. Zjeździe lekarzy i przyrodników w sekcyi wspólnej botaniczno-rolniczej podali przyczynek „o wiązaniu azotu atmosferycznego przez Azotobacter w ziemi wydobytej z podglebia".

Kierownik stacyi ogłosił następujące artykuły: „W sprawie kursów rolniczych", „Rolnik" Nr. 3., 1907 r. „Jakie mogą być u nas maksymalne plony", „Rolnik" Nr. 17., 1907 r. „Opłacające się działanie nawozów azotowych", „Rolnik" Nr. 23., 1907 r. Wspólnie z p. Bronisławem Janowskim ogłosili wyniki doświadczeń rolniczych przeprowadzonych przez Komitet c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego za rok 1905/6, „Rolnik" Nr. 7. i nast., r. 1907. Wspólnie z Adamem Karpińskim ogłosili w Nr. 45. „Rolnika" r. 1907 „badania nad żywieniem cieląt mlekiem chudem w kombinacyi z skrobią scukrzoną przy pomocy diastozoliny.

Kierownik stacyi odbył wycieczkę do Niemiec, do zakładów doświadczalnych rolniczych w Bydgoszczy, Dahlem i Berlina w celu zbadania urządzeń wewnętrznych, któreby można było spożytkować w nowo wybudowanej stacyi.

Dublany, dnia 17. lutego 1908.

Prof. Józef M. Pomorski, w. r.
kierownik kraj. stacyi doświadczalnej chem. roln. w Dublanach.

Sprawozdanie administracyjne

krajowej stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie za czas od 1. października 1906 do 30. września 1907.

Stan osobowy Stacyi.

Kierownik: Dr. Ignacy Szyszyłowicz
Asystenci: Karol Huppenthal
Roman Drężepolski
Edward Lang
Laborant: Szymon Wojciechowski
Służący: Wincenty Pochwałowski
Oprócz tego zajęte były w Stacyi stale siły pomocnicze, a ośm zaś czasowo od 1. grudnia do końca września.

I. Działalność kontrolna.

Do związku kontrolnego ze Stacyą przystąpiły w roku sprawozdawczym następujące firmy:

1. Bank rolniczy we Lwowie
2. Dom dla Ziemian we Lwowie,
3. Dom handlowy dla rolnictwa i przemysłu K. Adamowicza we Lwowie,
4. Dom rolniczo produkcyjny Ernesta Bahlsena w Krakowie
5. Dom rolniczo ogrodniczy „Flora“ w Tarnowie,
6. Dom komisowo rolniczy S. Komornickiego we Lwowie
7. Handel nasion Feibischa Barbascha w Podwołoczyskach,
8. Gandel nasion L. Freegego w Krakowie,
9. Handel koniczyny i tymotki E. Kransa we Lwowie,
10. Handel nasion Messinga i Kiewitza w Podwołoczyskach,
11. Handel nasion J. Thurhausa w Podwołoczyskach,
12. Handel nasion M. Schattnera w Śniatynie
13. Hodowla nasion buraków cukrowych K. Romańskiego w Hrusiatyczach
14. Kultura nasion leśnych w Zassowie pod Czarną,
15. Oddział handl. c. k. Towarz. gosp. we Lwowie,
16. Oddział w Stryju c. k. galic. Towarz. gosp. Podhorce obok Stryja,
17. Produkcya nasion traw S. Jakubowskiego w Zabawie,
18. Produkcya nasion pastewnych i traw J. Jurystowskiego w Kurowcach,
19. Produkcya i handel nasion w Borównie,
20. Syndykat Towarzystw rolniczych w Krakowie,
21. Towarzystwo dla popierania produkcyi nasion leśnych we Lwowie,
22. Wydział okręgowego Towarzystwa rolniczego w Jaśle,
23. Związek handlowy dla Kółek rolniczych w Krakowie, Lwowie, Rzeszowie i Wieliczce.

Warunki, na których firmy powyższe należały do związku kontrolnego, ie uległy żadnej zmianie, a mianowicie firmy te zobowiązały się:

1. Poddać wszystkie sprzedawane nasiona rolnicze ocenie Stacyi;

2. Zapewnić kupującym przez wręczenie listu gwararancyjnego (na odpowiednim blankiecie) prawdziwość, pochodzenie, czystość, siłę kiełkowania nasienia oraz brak kanianki.

3) Odszkodować kupujących w razie pokazania się różnicy pomiędzy wartością gwarantowaną a rzeczywistą towaru.

W zamian za wypełnienie tych warunków firmy korzystały ze żniżki 50% od normalnych cen za badania.

Firmy kontrolowane przez stacyę miały obowiązek wydać kupującemu przy każdej sprzedaży nasion list gwarancyjny, który upoważnia go do powtórnej oceny Stacyi na koszt sprzedającego. Mimo tak wygodnych warunków, ułatwiających bez kosztu przekonanie się o rzeczywistej wartości zakupionego towaru, powtórne oceny wyjątkowo tylko zostają nadsyłane do Stacyi i tak w roku 1906/7 nadesłano 83 próbek (w r. 1905/6 15 próbek), z czego w dwóch wypadkach gwarancya była niedotrzymaną. W wypadkach tych firmy handlowe na wezwanie Stacyi bezzwłocznie odpowiednio do przepisanych norm odszkodowały kupujących.

Drugi sposób gwarantowania dobroci sprzedawanego towaru, a mianowicie sprzedaż tegoż w workach nieszytych, zaplombowanych przez Stacyę przyjął się już bardzo dobrze, stając się tak dla rolników jak i sprzedających najodpowiedniejszą formą gwarancyi. I tak w roku 1906/7 zaplombowała Stacya 1671 worków, o wadze 132.209 kg, wartości około 185.000 kor., co w porównaniu z poprzednimi latami przedstawia się następująco:

w r.	1895/6	plomb.	worków	10	wagi	700	kg	wrt.	towaru około	1.050	kor.
„	1896/7	„	„	46	„	3.900	„	„	„ „	5.850	„
„	1897/8	„	„	52	„	4.100	„	„	„ „	6.115	„
„	1898/9	„	„	843	„	66.015	„	„	„ „	99.000	„
„	1899/0	„	„	1.034	„	74.180	„	„	„ „	125.970	„
„	1900/1	„	„	600	„	73.975	„	„	„ „	110.962	„
„	1901/2	„	„	1.389	„	115.513	„	„	„ „	172.064	„
„	1902/3	„	„	2.282	„	206.723	„	„	„ „	310.084	„
„	1903/4	„	„	2.548	„	231.041	„	„	„ „	277.000	„
„	1904/5	„	„	772	„	62.683	„	„	„ „	98.160	„
„	1905/6	„	„	1.855	„	156.241	„	„	„ „	187.440	„
„	1906/7	„	„	1.671	„	132.209	„	„	„ „	185.000	„

Oprócz firm kontrolowanych nadsyłają do oceny do Stacyi próbki także rolnicy, kupcy oraz Stowarzyszenia rolnicze. Ogólny przegląd działalności kontrolnej w Stacyi w porównaniu z latami ubiegłemi przedstawia się następująco:

Rok	Oceny płatne		Oceny bezpłatne		Razem	
	Ilość próbek	Ilość analiz	Ilość próbek	Ilość analiz	Ilość próbek	Ilość analiz
1895/6	213	426	191	764	404	1.190
1896/7	273	346	145	580	418	1.126
1897/8	494	988	329	1.316	823	2.304
1898/9	384	768	530	1.060	914	1.828
1899/00	807	1.614	332	1.408	1.159	3.022
1900/1	644	1.288	699	2.796	1.343	4.084
1901/2	807	1.614	431	1.724	1.238	3.338
1902/3	1.111	2.807	319	1.012	1.510	3.819
1903/4	1.211	3.633	1.201	2.360	2.413	7.239
1904/5	1.584	4.752	869	2.607	2.453	7.359
1905/6	1.822	5.466	930	2.820	2.752	8.286
1906/7	2.527	7.581	500	1.500	3.027	9.081

W stosunku do gatunku nasion ilość ogólna próbek rozdziela się w następujący sposób:

Koniczyna czerwona	1.174 próbek
Koniczynowate	234 „
Zboża	303 „
Trawy	447 „
Strączkowe	113 „
Buraki	166 „
Ziemniaki (ozn. skrobi)	195 „
Nasiona drzew i krzewów	71 „
Nasiona warzywne i przemysłowe	253 „
Przepisy na mieszanki	4 „
Pasze skoncentrowane	4 „
Analizy siana	60 „
Choroby roślin	3 „
Razem	3.027 próbek.

W stosunku do jakości nasion wyniki ogólne ocen były następujące:

Kaniauka. Na wezwanie stron zbadała Stacya 1.317 próbek na kaniankę, w czem w 275 próbkach znaleziono kaniankę a więc w przeszło 20% wszystkich przesyłek. Kaniankę grubą, która w Niemczech i w Austryi szerzy się już od lat kilku, znaleźliśmy po raz pierwszy w tym roku w dwóch próbkach koniczyny czerwonej. Ogólny przegląd próbek badanych na kaniankę przedstawia się następująco:

	Ilość próbek	z kanianką	bez kanianki
Koniczyna czerwona	1.174	238	936
„ szwedzka	42	13	29
„ biała	33	—	33
Tymotka	46	13	33
Lucerna siewna	10	3	7
„ chmielowa	3	1	2
Komonica błotna	7	3	4
„ pospolita	2	1	1

Pochodzenie. Zapytania w tym kierunku w r. sprawozdawczym nie nadpływały wcale od stron do Stacyi. Roboty wykonane nad dochodzeniem pochodzenia były przedsiębrane tylko dla celów stacyjnych. Koniczyny czerwone były przeważnie pochodzenia rosyjskiego i krajowego mało było bukowińskiej i rumuńskiej, domieszki koniczyny amerykańskiej nie zauważyliśmy wcale.

Następująca tablica przedstawia średnie dane badanych nasion wraz z granicznemi minimum i maximum dla czystości i kiełkowania.

Rodzaj nasienia	Czystość %			Siła kiełkowania %		
	minim.	max.	średnia	minim.	max.	średnia
1. Koniczyna czerwona	92	99	98·6	47	97·5	89·4
2. „ biała	83	98	95·3	55	96	78·7
3. „ szwedzka	85	98	93	81	99	91·9
4. Inkarnatka	97	97	97	93	99	96·6
5. Lucerna pastewna	97·5	99	98·2	94·5	99	96·9
6. „ chmielowa	97	99	98	89	93·5	91·2
7. „ piaskowa	98	98	98	97·5	97·5	92

Rodzaj nasienia	Czystość %			Siła kiełkowania %		
	minim.	max.	średnia	minim.	max.	średnia
8. Komonica pospolita	81	94	89·6	85	98	99
9. Esparzetta	99	99	99	87·5	96	91·2
10. Przelot	84	93·5	90	84	96	91·4
11. Seradela	81	94	89·6	85	98	91
12. Rajgras angielski	92·7	99	96·6	76	91	86·9
13. „ włoski	36	93	86·4	42	100	81
14. „ francuski	82	91	85·9	58	96	85·1
15. Kostrzewa łąkowa	96	99	98·3	65	87	80·3
16. „ czerwona	86	96	89·6	14	94	59·5
17. „ owcza	62	89	74·2	88	34	79
18. „ trzcinowa	41	96	75	64	92	82·4
19. Tymotka	91	99	97·2	74·5	99	91·4
20. Kupkówka	77	93	84·6	65	97	85·4
21. Wyczyniec łąkowy	77	85	81	49·5	72	60
22. Kłosówka wełnista	62	89	78·5	53·5	77	69
23. Tonka wonna	93·5	93·5	93·5	65	65	65
24. Owsik złocisty	42	96·6	77·1	58	86	74·4
25. Mietlica rozłogowa	85	95	93·2	76·5	91	86·5
26. Wiechlina łąkowa	76	85	87	23·5	77	59·4
27. „ szorstka	78·5	87·5	83·2	72·5	94	87·1
28. „ gajowa	69	73	71	44·5	62	53·2
29. „ spóźniona	76	76	76	79	79	79
30. Grzebienica pospolita	92	97	95·5	67·5	92	84
31. Mozga trzcinowata	93	94	93·5	35·5	71	63
32. Stokłosa wyprostowana	78	78	78	57	67	57
33. „ bezostna	75·8	75·8	75·8	65	65	65
34. „ miękka	37·5	43	40·2	55	80	42·5
35. Perz	91	91	91	75	75	75
Różne nasiona.						
36. Wyka siewna	93	93	93	78	97	88
37. Groch	89	100	97	95	100	98
38. Bób	—	—	—	74	98	83
39. Fasola	—	—	—	73	90	81
40. Łubin biały	98	98	98	95	95	95
41. „ niebieski	97	100	99	20	76	50
42. „ żółty	99	100	99·5	61	91	82
43. Szporek	99	99	99	98	99	98·5
44. Koński ząb	94	97	95	73	98	89
45. Kapusta	98	100	99	93	98	91
46. Cebula	98	100	99	80	81	80
47. Ogórki	100	100	100	87	99	94
48. Len	98	99	98	83	92	87
49. Konopie	97	97	97	72	72	72
50. Marchew	88	97	93	49	89	67
51. Rzodkiew	94	99	97	85	99	95
52. Rzepa	99	99	99	79	96	89
53 Rzodkiewka	96	99	98	63	98	86
54. Sałata	91	98	95	7	12	9
55. Pietruszka	48	99	87	25	58	52

Rodzaj nasienia	Czystość %			Siła kiełkowania %		
	minim.	max.	średnia	minim.	max.	średnia
Nasiona drzew.						
Sosna	92	96	94	89	92	91
Świerk	93	99	96	70	92	82·1
Modrzew	87	87	87	49	49	49
Jodła	95	95	95	25	26	25
Dąb	96	96	96	4	76	30
Zboża.						
Pszenica	85	100	98	73	100	96
Żyto	94	98	96	94	100	96
Jęczmień	97	100	99	96	98	97
Owies	99	100	99·5	72	99	95

Zboża. Badanie zbóż przeprowadzała Stacya przeważnie tylko dla celów doświadczalnych a to w kierunku czystości, kiełkowania, wagi 1 000 ziarn, wagi hl. i grubości łuski. Przerobiono próbek 163.

Nasiona leśne. Jakkolwiek czwartą część powierzchni Galicyi zajmują lasy, z czego 14% są lasy administrowane przez państwo, mimo tego nie ma u nas najmniejszego zainteresowania sprawą dobroci zakupywanego lub wyprodukowanego nasienia. W roku bież. nadesłano z nasion leśnych tylko 20 próbek do Stacyi.

Buraki. W roku sprawozdawczym nadeszło 57 próbek buraków i to buraków pastewnych, cukrownie bowiem galicyjskie mimo tego, że zaopatrują wszystkich swych producentów, nigdy nasienia tego Stacyi do zbadania jeszcze nie wysłały. Poniżej umieszczona tablica wykazuje własności zbadanych buraków pastewnych.

Czystość			Kiełkujących kłębków			Kiełkujących nasion		
minim.	max.	średnia	minim.	max.	średnia	minim.	max.	średnia
93	100	97·4	56	96	84·9	102	226	167
Ilość w kg. kłębków			**Ilość w kg. kiełk. kłęb.**			**Ilość w kg. kiełk. nasion**		
minim.	max.	średnia	minim.	max.	średnia	minim.	max.	średnia
32.960	70.520	51.805	30.181	61.421	43.696	51.748	119.179	85.457

Rożne przesyłki. Z innych prac, które wykonała Stacya na żądanie stron, było: oznaczenie prawdziwości nasienia 10 próbek, badanie mikroskopowe mąki 6 próbek, badanie otrąb 13 próbek, ułożenie przepisów mieszanki traw 22 przepisów, oznaczenie chorób roślinnych oraz chwastów 23 zapytań.

2. Działalność doświadczalna.

A) Doświadczenia nad poprawą łąk i połonin we wschodnich Karpatach na połoninach Czarnahora i Dancerz.

1. Badania i doświadczenia w ogrodzie.

Badania warunków klimatycznych.

Czarnohorska Stacya meteorologiczna jest jedyna w swoim rodzaju w Galicyi tak pod względem położenia swego nad poziomem morza (1370 *m.*) jak i ze względu na rodzaj dokonywanych w niej badań. Badania te prowadzone są przez funkcyonaryuszów Stacyi, którzy tam przebywają stale od chwili rozbudzenia się wegetacyi a więc równocześnie z zejściem śniegów aż do nastania nowej zimy. W tym roku wiosna zaczęła się także na Czarnohorze później ale i znacznie później skończyła się jesień tak, że zapiski metereologiczne trwały od pierwszego czerwca do 3. listopada. Gdyby Stacya rozporządzała większymi, niż dotąd środkami finansowymi i mogła zbudować budynek dający się dostatecznie zaopatrzyć na zimę, to mimo nader trudnych warunków przebywania w tych niedostępnych górach podjęłaby się utrzymywania w ruchu stacyi meteorologicznej przez cały rok. Byłaby to sprawa dla poznania stosunków klimatycznych całego naszego kraju bardzo doniosłego znaczenia i dałaby możność poznania tych czynników, które wobec zbyt krótkiego okresu badania uchylają się przez naszemi spostrzeżeniami.

Spostrzeżenia robiono na tych samych przyrządach co i roku zeszłego, z uwzględnieniem jednak w tym roku już i zmian ciśnień atmosferycznych. Specyalnie zajęto się dalej badaniem temperatury gleby a mianowicie: robiono zapiski ciepłoty na powierzchni ziemi ugorowanej, na powierzchni darni i to w głębokości 3, 10, 20 i 40 *cm.* ugoru oraz gleby zadarnionej. Dalej badano ciepłotę gleby w różnych głębokościach i na różnych stokach oraz w lesie nisko i wysokopiennym. Do poznania stosunków klimatycznych przyczyniają się także liczne spostrzeżenia nad roślinami wysiewanemi w ogrodzie pochodzenia równinowego lub alpejskiego a odnoszące się jużto do ich rozwoju lub zmian morfologicznych pod wpływem klimatu.

Czynności doświadczalne w ogrodzie.

Przedewszystkiem powiększono znacznie dział roślin pastewnych tamtejszej flory górskiej a to przez przesadzanie lub wysiewanie w ogrodzie roślin miejscowych. Trawy pastewne lepsze przesadzano w ilościach większych a to celem uzyskania jak największej ilości z nich nasienia.

Oprócz tego wysiano 248 gatunków roślin otrzymanych z innych ogrodów zagranicznych; zbiór ten roślin obcych oprócz celów czysto naukowych ma także i cel praktyczny, udało nam się bowiem wśród nich znaleść kilka gatunków dobrych roślin pastewnych, które w naszych warunkach klimatycznych bardzo prosperują. Katalog nasion 186 gatunków roślin dziko rosnących lub uprawianych przez Stacyę w ogrodzie rozesłaliśmy do 47 najwybitniejszych ogrodów botanicznych oraz alpejskich celem zamiany na nasiona roślin tam produkowanych. Na żądanie zakładów tych wysłała Stacya 695 torebek z nasionami, w lecie zaś wysłano pięć pak żywych roślin. Prócz tego na miejscu udzielono radcy dworu p. Weinzierlowi oraz Dr. Błońskiemu większą ilość roślin żywych wyhodowanych w naszym ogrodzie.

Mieszanki traw.

Podobnie jak w latach poprzednich prowadziła Stacya próby z uprawą mieszanek zalecanych dla okolic górskich przez Dr. Weinzierla, Steblera oraz własnych, mieszanki te zasiewano w trojakich gęstościach. Wyniki z mieszanek tych były dosyć różne a przedewszystkiem zależne od miejscowych warunków klimatycznych. Zły rok bieżący dozwolił tylko na jednorazowe koszenie tychże Z roślin wysiewanych w mieszankach nie wszystkie rośliny okazały równą odpor-

ność wobec tamtejszego klimatu, postanowiono też w przyszłości tylko te rośliny z równinowych wprowadzać w kultury, które mają większą zdolność aklimatyzacyjną, domieszując do niej o ile możności tylko miejscowe. W tym celu prowadzi też Stacya kultury nasion czysto alpejskich, które jednak z powodu wielkiej trudności rozmnożenia rozszerzają się względnie pomału.

Hurtowanie połonin.

Z doświadczeń które wydały wyniki najlepsze, należy zaznaczyć hurtowanie połoniny owcami. Ponieważ hurtowanie owcami nigdy jeszcze nie było próbowane w Karpatach wschodnich, dlatego też Stacya pierwszą próbę przeprowadziła w samym ogrodzie doświadczalnym na części połoniny dzikiej, która dla tego rodzaju doświadczeń została ogrodzoną. Hurtowanie rozpoczęto w r. 1905 na przestrzeni 25 arów, skutek okazał się wyraźny już w r. 1906 a jeszcze wyraźniejszy w r. 1907 a to dlatego, ponieważ doświadczenia robione w r. 1906 nad potrzebną ilością owiec do hurtowania wykazały w niektórych miejscach znaczne przenawożenie. Licząc na hektar, zebrano w r. 1907 z części niehurtowanej 17·1 q, z części hurtowanej zaś 45·5 q siana. Zauważyć przy tem należy, że na części hurtowanej poprawiła się wybitnie sama jakość roślinności. Hurtowanie stwarza bowiem na mocno wyniszczonej i wyczerpanej połoninie dla roślinności szlachetniejszej, która dotychczas wobec natłoku traw gorszych, mchu i psianki zaledwo mogła się rozwijać, warunki tak dobre rozwoju, iż wobec nich rośliny gorsze szczególnie te, które nie znoszą większej ilości azotu, muszą w rozwoju swem znacznie się cofać. Hurtowanie więc jest nietylko najlepszym środkiem do zwiększenia masy i rozrostu dobrych roślin pastewnych ale równocześnie także i najlepszym czynnikiem do usuwania wielu chwastów połoninowych. Wielkie trudności natomiast robi usunięcie szczawiu alpejskiego. O ile przekonaliśmy się, najlepszym środkiem na niszczenie tegoż są środki chemiczne, nad czem szersze próby rozpoczniemy w r. 1908. Natomiast bardzo trudno znaleść środki na tępienie śmiałka darnistego, rosnącego kępami w miejscach przeważnie na wiosnę powytłaczanych przez bydło a z natury swojej średnio urodzajnych. Rośliny tej w stanie dojrzałym nie tyka żadne zwierzę nawet kozy, na wiosnę tylko w epoce głodowej jedzą go owce i bydło. Hurtowanie sprzyja rozwojowi tej szkodliwej trawy, usuwamy ją też dotychczas li tylko przez wykarczowanie. Szkodliwość trawy tej jest bardzo wielką z powodu nadzwyczajnie silnego jej rozrostu, nasze doświadczenia wykazały bowiem, że siano z jednego pokosu tej trawy na ha wynosi około 70 q.

W dalszym ciągu prowadzone były w latach poprzednich rozpoczęte próby nad uprawą roślin motylkowych oraz nad wpływem zakażania tychże nitraginą. Oprócz 36 poletek dawniejszych, które pozostawiono celem badania wpływów następczych nitraginy, założono 28 nowych poletek o pow. 25 m. kw., których połowa obsianą była w stanie naturalnym, połowa zaś zarażona nitraginą. W roku bieżącym jednak z powodu bardzo nie sprzyjających warunków pogody a szczególniej skutkiem bardzo opóźnionej wiosny osiągnięto tylko bardzo słabe wyniki z tych doświadczeń. Do kwiatu doszedł tylko, z kultur jednorocznych, łubin niebieski. W każdym razie jednak i w tym roku łubiny wydały największą ilość masy zielonej, co stwierdza nasze dawniejsze doświadczenie, iż one tylko w warunkach tamtejszych służyć mogą jedynie na zielony nawóz.

Produkcya traw nasiennych. Celem produkcyi nasion traw alpejskich wysiano na większych parcelach 19 gatunków traw oraz innych roślin pastewnych, prócz tego zasadzono 13 gatunków traw otrzymanych z upraw pozostających pod kierownictwem Dr. Seweryna Krzemieniewskiego w dolinie kościeliskiej w Tatrach. Z chwilą rozkrzewienia się tych roślin rozsadzone zostaną te, które odpowiadają najlepiej miejscowym warunkom, na większe parcele celem znaczniejszego ich rozmnożenia.

Próby z roślinami uprawnemi. Podobnie jak lat poprzednich robiono próby z uprawą najwcześniejszych odmian ziemniaków celem rozmnożenia i stworzenia na miejscu produkcyi ziemniaków odpowiednich dla tamtejszej ludności pasterskiej, której jedynem pożywieniem przez całe lato jest mleko i mamałyga. Uprawiano z ziemniaków sześciotygodniowych „Koronę cesarską“ i „Białą królowę“,

prócz tego na małych parcelkach kilkanaście odmian ziemniaków t. z. wczesnych. Z powodu późnej i brzydkiej wiosny ziemniaki wczesne zupełnie się nie udały, ziemniaki zaś sześciotygodniowe zaczęto kopać dopiero 22. września a więc o sześć tygodni prawie później, jak lat poprzednich. Natomiast żyto świętojańskie dało wyniki bardzo pomyślne. Podczas gdy na nizinach musiano jak wiadomo w bardzo wielu okolicach żyto przeorać, w ogrodzie naszym przetrwało ono zimę doskonale i wydało w stosunku na ha. słomy 50 cetn. metrycznych, ziarna 6·6 cetn. metr. Był to plon w porównaniu z zeszłorocznym znacznie mniejszy, w każdym razie jednak uzyskano słomy dużo, co jest w tamtejszych warunkach niesłychanie ważnem wobec zupełnego braku ściołki i wielkiej trudności produkcyi roślin ściółkowych.

2. Roboty na połoninie Czarnahora.

Hurtowanie połoniny. Już w roku zeszłym wprowadzono na połoninie tej hurtowanie przez owce. Z wczesną wiosną część zhurtowana odbijała świeżą zielonością od reszty połoniny i odznaczała się obfitszym i lepszym porostem. Ażeby dopuścić szlachetniejszą roślinność do należytego rozwoju, całą tę część zbronowano, część zaś jeszcze prócz tego podsiano wiechliną górską. Z braku ogrodzenia nie dało dopilnować się wdzierania się owiec na te parcele, co też uniemożliwiło oznaczenie ilości zebranego siana. Dalsze hurtowanie rozpoczęło się już na znacznie większą skalę dopiero 3. czerwca i trwało do 18. września. Z początku ilość hurtujących owiec (jarek, jagniąt i baranów) wynosiła około 200 sztuk, 7-go czerwca było ich razem około 500 sztuk, po 20. czerwca zaś przeszło 900 sztuk. Koszary przestawiano z początku co dwa dni, później co dzień. Koszary obejmowały normalnie 330 *m.* kwadr. czyli na jedną sztukę wypadało prawie ćwierć *m.* kwadr. Ogółem zhurtowano w roku 1907 21.888 *m.* kwadr.

Karczowanie z krzaków jałowca górskiego oraz świerków karłowatych wykonano w zachodniej części na przestrzeni około 15 ha. Materyał wykarczowany spalono a popiół rozsypano.

Szczawy wytępiono na przeszło przestrzeni 20 ha. częściowo kosząc przed zakwitnieniem, częściowo karczując.

Wobec znakomitego pomieszczenia Stacyi w samej okolicy alpejskiej i to w punkcie Czarnej hory najwięcej pod względem przyrodniczym interesującym rok rocznie mieliśmy u siebie gości, którzy zajmowali się badaniami naukowemi. W roku bieżącym p. Dr. Namysłowski, asystent przy katedrze botaniki z Krakowa, zajmował się podczas dłuższego swego pobytu badaniem flory pasorzytniczej, p. radca Dzięddzielewicz badał prasiatnice czarnohorskie, Dr. Łoziński z Krakowa przeprowadzał studya geologiczne. Oprócz tego odwiedzili Stacyę z polecenia c. k. Ministerstwa rolnictwa p. radca dworu Struszkiewicz, inspektor kultury krajowej, radca dworu Weinzierl, dyrektor Stacyi oceny nasion w Wiedniu, p. Sym c. k. inspektor Dyrekcyi dóbr i lasów państwowych. Okolicznościowo korzystając z wycieczki, jaką urządził Wydział zjazdu przyrodników i lekarzy we Lwowie do naszej Stacyi, przybyli: p. Seweryn Krzemieniewski z Krakowa, Dr. Błoński i Dr. Dębski z Podola rosyjskiego Dr. Miklaszewski, p. Wiśniewski z Warszawy prof. Markowski ze Stanisławowa,

B) Roboty na połoninach: Bukowinka, Sychołka, Touste, Hordie i Pereślip położonych nad Mikuliczynem.

Melioracye na połoninach tych, dzierżawionych przez Komitet c. k. Towarzystw gospodarskich, były w roku sprawozdawczym dalszym ciągiem prac rozpoczętych w latach poprzednich. Wykarczowano więc na przestrzeni przeszło 70 ha, krzaków i karłowatych świerków, dalej wyniszczono na tychże samych przestrzeniach szczawie, pokrzywy i śmiałek darnisty, prócz tego w kilku miejscowościach zapomocą wykopanych rowów osuszono miejscowe bagienka. Roboty wykonano na połoninach Sychołka, Touste i Pereślip. Krzaki i drzewa, pozostałe z karczowań przeszłorocznych, częściowo obrobione na materyał potrzebny do ro-

bienia płotów, częściowo zaś spalono, popiół natychmiast rozsypano na większych przestrzeniach. Krzewów powycinanych bliżej lasu użyto na porobienie naturalnych zasieków uniemożliwiających uciekanie bydła z połonin.

C) Porównawcze uprawy nowych odmian.

1. Próby porównawcze z pszenicą ozimą.

Do prób były użyte następujące odmiany: Ostka mikulicka, 2· ostka Dołkowskiego, 3. Graniatka Heinego, 4. Graniatka Leutowicka, 5. Graniatka Dublańska. 6. Graniatka Borriesa, 7. Graniatka Seferowicza, 8. Wysokolitewska genealogiczna biała, 9. Gółka Epp. Próby te przeprowadzono w 13 miejscowościach a mianowicie: w Gdeszycach, Chłopczycach, Rodhorcach p. Stryj, w Dublanach, w Pasiekach zubrzyckich, Rozważu, w Krasówce, w Siemikowcach oraz w pięciu kraj. niższych szkołach rolniczych.

2. Próby porównawcze z odmianami owsa.

Do prób tych były użyte następujące odmiany: 1. Rychlik lubelski, 2. rychlik mikulicki, 3. Szlanstecki Strubego, 4. Heiuego najplenniejszy, 5. Goldregen, 6. Beselera Nr. 2, 7. Probsteiski biały, 8. Loosdorfski, 9. Kirschego najplenniejszy, 10 Eckendorfski. Próby te przeprowadzono w 16 miejscowościach, a mianowicie: w Moczeradach, w Ryszkowej Wole, w Przedzielnicy, w Koropcu, w Zaborzu, w Krasówce, w Urzejowicach, w Pasiekach zubrzyckich. w Zabińcach, w Jaworowie. w Stańczanach, w Wołowem, oraz w czterech kraj. niższych szkołach rolniczych.

3. Próby porównawcze z odmianami ozimego jęczmienia.

Wykonano w Krasówce oraz w trzech kraj. niższych szkołach rolniczych, wszędzie jednak z ujemnym skutkiem.

4. Próby porównawcze z ziemniakami.

Do prób tych były użyte następujące odmiany: 1. Bojar, 2. Sas, 3. Topaz, 4. Mirejko, 5. Wid, 6. Gawronek, 7. Świteź, 8. Znicz, 9. Pac, 10. Bohun, 11. Gracya. 12. Gryf, 13. Rezydent, 14. Rejtan, 15. Topór, 16. Bismark, 17. Wohltmann, 18. Silesia, 19. Pr. Krüger, 20. Iduna, 21. Botha, 22. Vor der Front, 23. Up-to date, 24. Brocken, 25. Andersen, 26. Agraria, 27. Opal, 28. Felicya.

Próby z ziemniakami przeprowadzono w 12 miejscowościach, a mianowicie: w Krasówce, w Zabińcach, w Siekierczycach, w Strzałkowcach, w Mikulińcach, w Batiatyczach, w Pasiekach Zubrzyckich, w Poszelążniku, w Koropcu, w Uściu, w Przedzielnicy.

5. Próby porównawcze z odmianami marchwi pastewnej.

Do prób tych były użyte następujące odmiany: 1. Crievena biała, 2. Crievena żółta, 3. Kirschego lobberychska, 4. Cartera 100 Ton, 5. Borriesa czerwonożółta, 6. wogezka biała Vilmorina, 7. biało-zielona głowa Vilmorina, 8. biała Orthe Vilmorina. Próby te przeprowadzono w pięciu miejscowościach a mianowicie: w Ostrowie, w Gdeszycach, w Horożance, w Jaworowie, w Pasiekach zubrzyckich, w Moczeradach.

6. Próby porównawcze z odmianami buraków pastewnych.

Do prób tych były użyte następujące odmiany: 1. Eckendorfskie Borriesa, 2. Oberndorfskie z Aschersleben, 3. Ideał Kirschego, 4. pół cukrowe mikulickie, 5. Vauriak mikulicki, 6 Yellow globe Cartera, 7. Sugar Cartera, 8. Tannenkrug Cronnenmayera, 9. Białe Flasze, 10. Borries-Vilmorin, 11. pół-cukrowe białe Vilmorin, 12. pół-cukrowe czerwone Vilmorin. Próby te przeprowadzono w czterech miejscowościach a mianowicie: w Gdeszycach, w Jaworowie, w Pasiekach zubrzyckich i w Moczeradach.

7. Próby porównawcze z odmianami grochu.

Do prób tych użyto następujące odmiany: 1. Capidal ze Svalöf, 2. Concordia ze Svalöf, 3. Folgera zielony, 4. Victoria, 5. polski zwyczajny. Próby te przeprowadzono w czterech miejscowościach a mianowicie: w Krasowcu, w Ryszkowej Woli, w Ostrowie i w Jaworowie.

8 Próby porównawcze z koniczyną białą lodyską.

Wykonano w pięciu krajowych niższych szkołach rolniczych.

9. Próby uprawy szczeci sukienniczej.

Założono w czterech krajowych niższych szkołach rolniczych.

Wszystkie wyżej wspomniane odmiany uprawiała Stacya prócz tego na mniejszych parcelach na swem polu doświadczalnem we Lwowie.

Korzystając z plonów zebranych na własnem polu doświadczalnem, starała się Stacya lepsze odmiany rozpowszechnić wśród włościan z najbliższych okolic Lwowa. W roku sprawozdawczym rozdano pomiędzy 55 włościan 831 kg. ziemniaków nasiennych, 164 kg. owsa, 15 kg. grochu i 4 kg. buraków.

Lwów, dnia 31. kwietnia 1908.

Dr. Ignacy Szyszyłowicz, *w. r.*
kierownik Stacyi.

L. W. 82.750/08.

We Lwowie, dnia 11. sierpnia 1908.

Aleg. 42

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za r. 1906/7 i 1907/8.

WYSOKI SEJMIE!

W zeszłym roku minęło 25 lat, odkąd szkoła Czernichowska przeszła pod zarząd kraju. Przechodziła w tym czasie rozmaite fazy rozwoju a między niemi czasy pożałowania godnego rozprzężenia i upadku.

Z tym silniejszym wyrazem zadowolenia przychodzi Wydziałowi krajowemu, zamykając niniejszem sprawozdaniem ubiegłe 25-cio lecie szkoły, zaznaczyć, że kraj. szkoła czernichowska obecnie pod każdym względem rozwija się pomyślnie, zadanie swoje spełnia należycie i daje rękojmię coraz korzystniejszego a trwałego rozwoju na przyszłość. Upewnia nas w tem nietylko ta okoliczność, że w ciągu ostatnich dziewięciu lat nie zaszło w tym zakładzie żadne przekroczenie tego rodzaju, ażeby Wydział krajowy miał powód do wyrażenia swojego niezadowolenia, natomiast są liczne dowody na to, że młodzież coraz to chętniej się garnie do tego zakładu, korzyści z niego odnosi coraz widoczniejsze, a duch wśród tej młodzieży, pracowitość i obowiązkowość wzrastają z każdym rokiem.

Ze sprawozdań Dyrekcyi okazuje się, że wszystkie miejsca w szkole czernichowskiej są co roku zajęte, że wielu kandydatów pomimo dostatecznej kwalifikacyi nie może dostać się do szkoły dla braku miejsca. Wśród przyjętych coraz więcej napotykamy kandydatów z ukończoną 5-tą i 6 tą klasą szkół średnich (56% w roku szkolnym 1906/7) natomiast wyjątkowo tylko wstępują do szkoły uczniowie na podstawie egzaminu wstępnego (w roku szkolnym 1906/7 tylko dwóch).

Liczba uczniów pochodzących z Galicyi zwolna lecz stale wzrasta, w ostatnim roku szkolnym dochodziła do 40%.

Poprawa w materyale, z jakim ma do czynienia szkoła t. j. w uzdolnieniu uczniów przyczyniła się niewątpliwie do ogólnego rezultatu, jaki wykazały ostatnie egzamina w tej szkole. Jeżeli bowiem bardzo mała liczba uczniów, którzy przepadli przy egzaminach (3 na 59), świadczyć może przedewszystkiem o ich pilności, to znowu podwyższenie się liczby celujących postępów przy tych egzaminach w większej mierze przypisać należy lepszym zdolnościom uczniów. Z końcem roku szkolnego 1906/7 zdało egzamin w szkole Czernichowskiej:

z 22	uczniów	I.	roku z odznaczeniem	6 uczni	32%
z 19	„	II.	„ „	8 „	42%
z 18	„	III.	„ „	6 „	33%

Delegat Wydziału krajowego Dr. Szyszyłowicz, który był obecny przy tych egzaminach, złożył następnie sprawozdanie, z którego wyjmujemy niniejszy ustęp: »Odpowiedzi uczniów były przeważnie jasne i dobre, znać było, że pracowali nie tylko do egzaminu ale i pilnie uczyli się w kursie.

Od lat już kilku zauważyłem nie tylko stałe podnoszenie się poziomu moralnego i umysłowego uczniów w Czernichowie, ale i polepszenie znaczne co do uzdolnienia fachowego uczniów wychodzących ze szkoły. Zawdzięczać to należy przedewszystkiem dobrej organizacyi szkoły, odpowiedniemu doborowi młodzieży, a głównie rozumnemu kierownictwu dyrektora Sikorskiego, który traktując ich z prawdziwie ojcowską życzliwością umiał wyrobić w nich poczucie obowiązku i zamiłowania do zawodowej wiedzy.«

Dodamy wreszcie jeszcze i ten szczegół, że z ogólnej liczby 62 uczniów zapisanych do szkoły z początkiem roku zaledwie dwóch lub trzech uczniów opuszcza szkołę w ciągu roku, zazwyczaj z powodu złego stanu zdrowia.

W liczbie zatem nie o wiele mniejszej ci sami uczniowie dochodzą do III. roku nauki i zdają egzamin główny, skutkiem tego liczba uczniów na każdym prawie roku zbliża się do dwudziestu. N. p. w roku szkolnym 1906/7 było uczniów na I. roku 22, na II. roku 19, na III. roku 18.

To wszystko zaświadczyć może w pewnej i dość znacznej mierze o tem, że krajowa szkoła rolnicza w Czernichowie dzisiaj już znajduje się na drodze do trwałego rozwoju i w zupełności zasługuje na renomę dobrego Zakładu naukowego.

Obraz rozwoju tego krajowego Zakładu naukowego wystąpi nam jeszcze w korzystniejszem świetle, jeżeli weźmiemy przytem na uwagę, że i gospodarstwo folwarczne związane z tą szkołą zaczyna się podnosić zwolna, a wszystkie bez wyjątku kultury zaczynają przynosić coraz większe dochody. Od dwóch lat folwark Czernichowski zaczął ju wykazywać czysty dochód.

W tych warunkach Wydział krajowy nie znajduje się w trudnem położeniu, ilekroć razy przyjdzie mu zażądać od Wysokiego Sejmu i usprawiedliwić nową pozycyę wydatkową lub jakiś kredyt nadzwyczajny, przeznaczony na udoskonalenie urządzeń w tym Zakładzie, mając zawsze na względzie konieczną w gospodarstwie oszczędność grosza publicznego.

Na lata 1908 i 1909 wstawione zostały w rubr. V. wydatków szkoły kredyty na poprawę budynków, urządzeń, szkoły w wysokości 3.000 i 3.900 koron. Natomiast w dziale poborów nauczycielskich wstawił Wydział krajowy do budżetu szkoły i przedkłada Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia wnioski zmierzające do skromnego ale zdaniem Wydziału krajowego niezbędnego podwyższenia tych poborów. Nauczyciele kraj. średniej szkoły rolniczej w Czernichowie w porównaniu z nauczycielami równorzędnych szkół państwowych co do poborów samych byli znacznie gorzej dotowani. Przytem mieszkając na wsi nie mogą korzystać z żadnych pobocznych zajęć nauczycielskich, a edukacya dzieci zawsze jest dla nich utrudnioną i kosztowniejszą. Z drugiej jednakże strony Wydział krajowy porównując położenie ich materyalne z położeniem nauczycieli szkół państwowych, brał także na uwagę, że nauczyciele w kraj. szkole Czernichowskiej korzystają z wolnych pomieszkań, ilością godzin wykładowych nie są zbyt obarczeni, a niektóre artykuły spożywcze mogą nabywać taniej jak w mieście.

Według naszego wniosku w porównaniu z dotychczasowymi poborami pobieralby więcej:

a) dyrektor w płacy o 800 K, w dodatkach pięcioletnich o 100 K,

b) kapelan i nauczyciele, w płacy o 400 K, w dodatkach pięcioletnich o 100 K,

c) prefekci w płacy o 800 K więcej, natomiast jednakże nie pobieraliby już żadnego dodatku na wikt i światło wynoszącego obecnie 740 K, czyli, że w ogólnych ich poborach zwyżka wynosiłaby wprawdzie tylko 60 K rocznie, jednakże odtąd wszystkie ich pobory wliczalneby były do emerytury.

W składzie grona nauczycielskiego szkoły Czernichowskiej nie zaszła w ostatnich dwóch latach żadna zmiana dopiero począwszy od nowego roku szkolnego 1908/9 zajdzie potrzeba absadzenia w szkole katedry hodowli zwierząt domowych nowym nauczycielem. Zmarł bowiem w lipcu b. r. najmłodszy wiekiem nauczyciel ś. p. Witold Obrąpalski, zamianowany dopiero przed trzema latami nauczycielem hodowli w szkole Czernichowskiej. Jakkowiek nie było mu danem dłużej pracować w szkole, w tym krótkim czasie dał się już poznać jako uzdolniony i gorliwy pracownik, rokujący najpiękniejsze na przyszłość nadzieje, dlatego przedwczesna śmierć Jego przyniosła rzeczywistą stratę Zakładowi Czernichowskiemu.

W czasie dłuższej choroby ś. p. Obrąpalskiego zmuszeni byliśmy powierzyć w zastępstwie naukę hodowli w Czernichowie zrazu p. Mieczysławowi Pańkowskiemu a potem weterynarzowi p. Klichowi. Obecnie rozpisaliśmy już konkurs na opróżnioną posadę. Spodziewamy się zatem, że w najbliższym czasie uda nam się wyszukać odpowiedniego kandydata na tę posadę, jakkolwiek w tym dziale nauki gospodarstwa zazwyczaj najtrudniej przychodzi znaleść fachowo uzdolnioną siłę z dostatecznym już zasobem praktycznych wiadomości.

W internacie szkolnym obsadziliśmy dwie posady prefektów. Mianowicie skutkiem prośby p. Piętki przenieśliśmy go w stały stan spoczynku, wyznaczając mu przy odejściu jednorazową odprawę w wysokości 3.600 koron, gdyż mając dopiero 6 lat i 10

miesięcy służby krajowej, nie nabrał jeszcze prawa do uzyskania emerytury. W jego miejsce zamianowaliśmy prefektem p. Bronisława Trepkę byłego suplenta gimnazyalnego.

Miejsce trzeciego prefekta było dotychczas nieobsadzone, ponieważ jednak zachodziła potrzeba przyjęcia trzeciego funkcyonaryusza nie tylko dla pełnienia obowiązków dozoru internatu, ale i dla pomocy dyrektorowi przy administracyjnych czynnościach, zwłaszcza budowlanych, przeto począwszy od r. 1908 zamianowaliśmy trzecim prefektem p. Michała Kowalskiego, ukończonego słuchacza filozofii.

W roku szkolnym 1907/8 były trzy wolne miejsca funduszowe do rozdania, miejsca te nadał Wydział krajowy w następujący sposób: po jednem całem otrzymali uczniowie wstępujący na I. rok Kazimierz Barącz i Jan Pełech, trzecie zaś miejsce po połowie przyznaliśmy uczniom II. roku Stanisławowi Hipszowi i Dymitrowi Medwidowi.

W ostatniem sprawozdaniu nadmieniliśmy już, że począwszy od roku szkolnego 1907/8 opłata za utrzymanie uczniów będzie musiała być podniesioną w Czernichowie o 100 koron rocznie t. j. z 700 na 800 koron, gdyż przewidywaliśmy, że w tym czasie zmuszeni będziemy, odnawiając kontrakt z restauratorem, podnieść mu z powodu drożyzny dotychczasową należytość miesięczną za stołowanie uczniów i pranie. Rzeczywiście według nowej umowy z dotychczasowym restauratorem p. Leopoldem Zychem, począwszy od 1. września 1907 r., obowiązuje nas podwyższona norma za stołowanie uczniów, mianowicie o pięć koron wyższa miesięcznie za jednego ucznia t. j. 59 koron. Również i ryczałt roczny za pranie musiał być podwyższony z 1492 K. na 1742 koron czyli o 250 koron. Nadwyżka jednak w tych wydatkach znajduje całkowite pokrycie w większych dochodach z opłat uczniów.

Dla kraj. szkoły Czernichowskiej wydany został w r. 1907 nowy regulamin zawierający instrukcyę dla grona nauczycielskiego i dla innych funkcyonaryuszów Zakładu, przepisy dla uczniów oraz przepisy obowiązujące przy egzaminach. W tym regulaminie starał się Wydział krajowy uwzględnić wszystko to, co w dotychczasowej praktyce okazało się dobrem a zmienić lub uzupełnić te braki, które występowały nieraz przy poszczególnych wypadkach.

Wydany został również szczegółowy program nauk wykładanych w szkole, wygotowany przez grono nauczycielskie, a przejrzany i uzupełniony przez kilku fachowych pedagogów, którym udzieliliśmy ten program do zaopiniowania.

Między sprawami, które w kraj. zakładzie czernichowskim dotąd nie zostały jeszcze załatwione a wymagają przecież pomyślnego zatatwienia w najbliższej przyszłości, — jest sprawa przebudowy domku ogrodnika. Plany i kosztorys tej budowli mamy już od kilku lat przygotowane, w domku tym przez przybudowanie I. piętra znalazłoby się dostateczne pomieszczenie na infirmeryę, kancelaryę folwarczną i mieszkanie dla ogrodnika. Ze względów oszczędności wszakże musieliśmy odłożyć ten wydatek do lat następnych, ponieważ potrzebny kredyt obliczony został na 12.000 koron.

Folwark. Mówiąc o szkole, podnieśliśmy już, że gospodarstwo folwarczne zaczyna się należycie rozwijać, a rentowność jego wzrasta. Zamknięcie rachunkowe za rok 1907 przedstawia się korzystniej od budżetu o 3.571 kor, gdyby nie nadzwyczajny wydatek 4.750 K przeznaczony na koszta drenowania pól na Zakowcu, mielibyśmy już w tym roku stosunkowo dość znaczny dochód z folwarku Czernichowskiego. Dochód ten ujawnić się powinien przy zamknięciu rachunkowem za r. 1908, o ile tylko klęska tegoroczna nie obniży bardzo spodziewanych dochodów z gospodarstwa rolnego.

Zwiększenie się dochodów z folwarku Czernichowskiego w przeważnej mierze przypisać należy wyższym dochodom płynącym z lasu i z wikliny. Mały obszar będący pod kulturą rolną przy najlepszej gospodarce nie może wykazywać znaczniejszej nadwyżki ze sprzedaży płodów rolnych. Natomiast dochód z lasu podniósł się: w r. 1907 osiągnął fundusz krajowy z tego źródła 4.843 kor. wobec preliminowanych 3.400 koron, zatem więcej o 1.443 koron. Jest nadzieja, że dochód w tej wysokości uda się utrzymać i nadal, gdyż obliczenia te oparte są na nowym planie cięć wygotowanym na następne dziesięciolecie.

Niemniej i racyonalne zakulturowanie wiklin dzięki wkładom kilku lat ostatnich zaczyna już przynosić dodatnie rezultaty. Wydatność wyrębu zaczyna się stale podnosić, a łącznie z lepszymi warunkami uzyskanymi przy odnowieniu dzierżawy dochód z wikliny Czernichowskiej podniósł się dwukrotnie.

Na podstawie rozprawy ofertowej Wydział krajowy wydzierżawił wyrąb wikliny z folwarku Czernichowskiego na przeciąg lat trzech począwszy od 1. stycznia 1907 r. krajowemu Związkowi przemysłowemu we Lwowie Stow. zarejestr. z ogr. poręką za opłatą 3 K. 20 gr. za każdy wycięty cetnar metryczny wikliny.

Dochód z wikliny wynosił

w roku	1905	2.562	K
„ „	1906	4.560	„
„ „	1907	5.733	„

Widzimy zatem stały i dość znaczny wzrost tego dochodu.

Piec wapienny na razie został zamknięty, gdyż gruntowna reperacya jego na podstawie przybliżonych obliczeń wymagałaby znaczniejszych wkładów, prawdopodobnie kilku tysięcy koron, które wobec niskiego czynszu dzierżawnego, jaki w obecnej chwili dałby się osiągnąć przez wydzierżawienie tego przedsiębiorstwa, nie mogłyby się zwrócić funduszowi krajowemu i w ciągu dłuższego szeregu lat.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o kraj średniej szkole i folwarku w Czernichowie.

2. Sejm w miejsce dotychczasowego ustanawia następujący etat osób i płac dla grona nauczycieli i dla prefektów kraj. średniej szkoły rolniczej w Czernichowie:

a) Dyrektor z płacą 4.800 koron, dodatkiem aktywalnym 640 koron i mieszkaniem oraz z prawem do pięciu dodatków pięcioletnich, każdy po 500 koron rocznie.

b) Kapelan i ośmiu nauczycieli: z płacą po 3200 koron, dodatkiem aktywalnym 520 koron i mieszkaniem oraz z prawem do pięciu dodatków pięcioletnich każdy po 500 koron rocznie.

c) Trzech prefektów internatu: z płacą po 2.400 koron i mieszkaniem oraz z prawem do pięciu dodatków pięcioletnich każdy po 200 koron rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, *w. r.*
Członek Wydziału kraj.

L. 938. **Czernichów**, dnia 1. września 1907.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej szkoły rolniczej w Czernichowie za rok szkolny 1906/7.

Na rok szkolny 1906/7 zgłosiło się 154 kandydatów, a z pomiędzy nich około 100 posiadało wszelkie wymagane kwalifikacye.

Wobec tego, że liczba zapisanych na rok II. i III. wynosiła 37, a na roku I. zarezerwowane było miejsce dla jednego repetenta, można było przyjąć nowych uczniów 24.

Pilność w naukach nie pozostawiała nic do życzenia i wyrobiona już tradycya, aby lata starsze były pod tym względem przykładem dla roku pierwszego, pielęgnowaną była w roku ubiegłym szczególniej przez uczniów roku III., którzy tym sposobem, jak świadczą sprawozdania z roku szkolnego 1904/5 i 1905/6, byli przez cały czas swego pobytu w szkole prawdziwie budującym przykładem zamiłowania do nauki. Rezultaty nauki (patrz: Frekwencya uczniów) wypadły bardzo dobrze.

Zachowanie się uczniów również tylko wyjątkowo pozostawiało to i owo do życzenia, biorąc na ogół, było bardzo przyzwoite i świadczyło o wyrabiającej się ambicyi, aby i pod tym względem dobre imię szkoły podnieść i niczem ujmy jej nie uczynić. Z prawdziwem zadowoleniem podnieść tu należy, że wszelkie nieporozumienia, a nawet zatargi, nieuniknione przy wspólnem pożyciu w internacie młodzieży były załatwiane szybko i stanowczo w sposób świadczący o wysokiem pojmowaniu honoru i szlachetności uczuć młodzieńczych.

Kuratorya szkoły.

1. Antoni hr. Wodzicki, c. k. tajny Radca, marszałek powiatu chrzanowskiego, poseł na Sejm krajowy, właściciel dóbr, prezes kuratoryi szkoły;

2. Witołd Milieski, dr. praw, członek Wydziału Rady powiatowej krakowskiej, właściciel dóbr, członek kuratoryi szkoły;

3. Adam Fedorowicz, Dr. praw, delegat c. k. Namiestnictwa, c. k. Radca Dworu i c. k. podkomorzy, członek kuratoryi szkoły;

4. Stanisław hr. Badeni, członek Wydziału Rady powiatowej krakowskiej, właściciel dóbr, zastępca członka kuratoryi szkoły;

5. Vacat.

Jan Skalski, kasyer Rady powiatowej w Krakowie, sekretarz kuratoryi szkoły.

Grono nauczycielskie.

Dyrektor.

1. Jan Feliks Sikorski, dypl. agronom, b. asystent i docent krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach, nauczyciel rolnictwa i chemii rolnej, przewodniczący kolegium nauczycielskiego, przełożony internatu i zakładów krajowych w Czernichowie, zawiadowca pracowni rolniczej, udzielał nauki w 7 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 6 godzinach w letniem.

Profesorowie.

2. Ks. Władysław Jelonek, kapelan i katecheta, kanonik eksp., nauczyciel religii i języka polskiego, prefekt internatu szkolnego, zawiadowca kaplicy zakładowej i biblioteki szkolnej, udzielał nauki w 11 godzinach tydodniowo w półroczu zimowem a w 9 godzinach w letniem.

3. Ludwik Birkenmajer, Dr. fil., członek koresp. Akademii Umiejętności w Krakowie, członek c. k. komisyi fizyograficznej, nadzwyczajny profesor c. k. Uniwersytetu jagiellońskiego, nauczyciel matematyki i fizyki wraz z meteorologią i klimatologią, zawiadowca gabinetu fizycznego i miejscowej stacyi meteorologicznej, udzielał nauki w 11 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 8 godzinach w letniem.

4. Konrad Kuhl, inżynier architekt, b. asystent c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie i c. k. szkoły realnej we Lwowie, nauczyciel rysunków, budownictwa wiejskiego, miernictwa, melioracyi i mechaniki rolniczej, zawiadowca muzeum mechaniki i budownictwa wiejskiego, udzielał nauki w 10 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, i w 10 godzinach w letniem.

5. Leon Nowakowski, Dr. fil., były nauczyciel szkół średnich rządowych w Królestwie Polskiem, b. kierownik szkoły technicznej w Lublinie, nauczyciel botaniki, zoologii, mineralogii i geologii, zawiadowca zbiorów przyrodniczych i ogrodu botanicznego szkolnego, udzielał nauki w 9 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 10 godzinach w letniem.

6. Mikołaj Woyciechowski, b. kierownik kraj. niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach, nauczyciel administracyi i organizacyi gospodarstw oraz ekonomii społecznej i ustaw agrarnych, udzielał nauki w 10 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 9 godzinach w letniem.

7. Leszek Dziama, Dr. filozofii, b. suplent c. k. gimnazyum Franciszka Józefa we Lwowie i c. k. gimnazyum św. Jacka w Krakowie, nauczyciel języka polskiego, niemieckiego, historyi i geografii, zawiadowca zbiorów geograficznych, udzielał nauki w 13 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 12 godzinach w letniem.

8. Stefan Surzycki, Dr. filozofii, nauczyciel rolnictwa, rachunkowości i statystyki rolniczej, zawiadujący muzeum rolniczem i ogrodem demonstracyjnym, udzielał nauki w 9 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem i w 12 godzinach w letniem.

9. Witold Obrąpalski, dyplomowany agronom, nauczyciel hodowli zwierząt, mleczarstwa, rybactwa oraz anatomii i fizyologii zwierząt, zawiadowca muzeum chowu, udzielał nauki w 11 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem.

10. Józef Zawadzki, dyplomowany agronom i inżynier technolog, b. kierownik stacyi doświadczalnej w Kutnie i b. asystent c. k. zakładu doświadczalnego przy Uniwersytecie jagiellońskim w Krakowie, udzielał nauki chemii ogólnej i technologii rolniczej w 10 godzinach tygodniowo w półroczu zimowem, a w 11 godzinach w letniem.

Docenci.

11. Stanisław Remin, zarządca lasów hr. Tenczyńskiego, nauczyciel encyklopedyi leśnictwa, zawiadowca zbiorów dla nauki leśnictwa i administrator gospodarstwa lasowego w Czernichowie, udzielał nauki w 3 godzinach tygodniowo w półroczu letniem.

12. Kazimierz Rutkowski, Dr. medycyny, c. k. weterynarz powiatowy, nauczyciel weterynaryi, udzielał nauki w 2 godzinach tygodniowo przez obydwa półrocza.

13. Gustaw Malinowski, Dr medycyny, lekarz zakładu, nauczyciel hygieny i nauki pomocy w nagłych wypadkach, udzielał nauki w 1 godzinie tygodniowo w półroczu letniem.

14. Mieczysław Pańkowski, Dr. filozofii, b. docent Akademii rolniczej w Dublanach, sekretarz dla spraw hodowlanych przy c. k. Towarzystwie rolniczem w Krakowie, powołany przez Wydział krajowy jako zastępczy nauczyciel do nauki hodowli, udzielał nauki w 10 godzinach tygodniowo w półroczu letniem.

Nauczyciel instruktor do robót praktycznych.

15. Edward Kuschée, agronom, administrator folwarku w Czernichowie, nauczyciel zajęć praktycznych, udzielał praktyki gospodarskiej w 6 godzinach tygodniowo przez obydwa półrocza.

Prefekci internatu.

1. Mieczysław Rożański, b. nauczyciel szkół ludowych, b. nauczyciel kraj. niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach, nauczyciel gimnastyki i szermierki, prefekt internatu.

2. Jan Piętka, b. suplent c. k. gimnazyum św. Jacka i c. k. szkoły realnej w Krakowie, prefekt internatu.

Lekarz zakładowy.

Gustaw Malinowski, Dr. medycyny, zarządzający infirmeryą szkolną, j. w.

Kancelarya Dyrekcyi.

Dyrektor: Jan Feliks Sikorski (j. w.)
Kasyer: Jan Terlikiewicz.
Pisarz: Regiusz Mierzwiński.

Wizytacye Zakładu.

W okresie roku szkolnego 1906/7 zwiedzali szkołę następujący przedstawiciele władz szkolnych:

22.—24. stycznia 1907 Dr. Ignacy Szyszyłowicz, radca Wydziału kraj.:
12., 13. i 14. lutego 1907 Dr. Ignacy Szyszyłowicz (j. w.)
12. lutego 1907 Dr. Witold Milieski (j. w.)
25. kwietnia 1907 Ekscelencya Stanisław hr. Badeni, Marszałek krajowy.
27. kwietnia 1907 Władysław Struszkiewicz, c. k. Radca Dworu przy c. k. Ministeryum rolnictwa.
23. i 24. czerwca 1907 Dr. Tadeusz Pilat, Prezes Wydziału krajowego, poseł na Sejm krajowy, c. k. Radca Dworu;
11., 12., 13. i 14. lipca 1907 Dr. Ignacy Szyszyłowicz;
12. lipca 1997 Dr. Witołd Milieski (j. w.)
13. lipca 1907 Dr. Adam Fedorowicz (j. w.).

Sprawy osobiste.

Dekretem z 3. sierpnia 1906 l. 77.065 Wydział krajowy przeniósł w stały stan spoczynku profesora Kornela Radziewanowskiego z dniem 1. września 1906 r.

Dekretem z 7. września 1906 l. 77.064 Wydział krajowy zamianował od 15. września 1906 p. Józefa Zawadzkiego prowizorycznym nauczycielem chemii i technologii.

Dekretem z 7. września 1906 l. 80.448 Wydział krajowy zamianował p. Witolda Obrąpalskiego od 15. września 1906 prowizorycznym nauczycielem anatomii, fizyologii i hodowli zwierząt.

Pismem z 21. września 1906 l. 82.985 Wydział krajowy udzielił zezwolenia p. Dr. Stefanowi Surzyckiemu na przyjęcie zastępczych wykładów na studyum rolniczem przy Uniwersytecie jagiellońskim w Krakowie.

Pismem z 23. października 1906 l. 98.305 Wydział krajowy udzielił dyrektorowi szkoły p. Janowi Feliksowi Sikorskiemu 6-tygodniowego urlopu dla poratowania zdrowia i powierzył zastępstwo ks. Władysławowi Jelonkowi.

Pismem z 20. grudnia 1906 l. 127.593 Wydział krajowy przedłużył urlop dyrektorowi Feliksowi Sikorskiemu o 2 tygodnie.

Dekretem z 26. grudnia 1906 l. 125.418 Wydział krajowy stabilizował profesora Dra Aleksandra Dziamę na zajmowanej dotąd posadzie.

Pismem z 19. lutego 1907 l. 16.522 Wydział krajowy udzielił p. Edwardowi Kuschée 3-tygodniowego urlopu dla złożenia kwalifikacyjnego egzaminu nauczycielskiego.

Pismem z d. 5. marca 1907 l. 22.127, Wydział krajowy udzielił p. Witołdowi Obrąpalskiemu urlopu do końca roku szkolnego 1906/7 z powodu złego stanu zdrowia.

Pismem z 26. kwietnia 1907 l. 41.157, Wydział krajowy udzielił p. Janowi Piętce 6-tygodniowego urlopu dla poratowania zdrowia.

Dekretem z 28. maja 1907 l. 48.822, Wydział krajowy przyznał profesorowi Konradowi Kuhlowi trzeci dodatek pięcioletni.

Dekretem z 28. maja 1907 l. 52.534, Wydział krajowy przyznał p. Janowi Terlikiewiczowi drugi dodatek pięcioletni.

Dekretem z 16. lipca 1907 l. 71.867 Wydział krajowy przeniósł p. Jana Piętkę, prefekta internatu, w stały stan spoczynku z dniem 31. sierpnia 1907 r.

Prace grona nauczycielskiego.

W roku szkolnym 1906/7 odbyło się 19 posiedzeń grona. Przedmiotem obrad była klasyfikacya miesięczna i roczna uczniów, sprawy stypendyjne i uwolnień uczniów od opłat czesnego.

Frekwencya uczniów.

1. Zapisano z początkiem roku szkolnego 1906/7:

na roku I.	25	uczniów
„ „ II.	19	„
„ „ III.	18	„
Razem	62	uczniów.

2. Z 62 zapisanych 61 było religii rzymsko-katolickiej, 1 religii grecko-katolickiej.
3. Według zawodu rodziców było synów:

a) właścicieli ziemskich	31	czyli	50%
b) dzierżawców dóbr ziemskich	8	„	12·90%
c) prywatnych urzędników gospodarskich	5	„	8·07%
d) urzędników krajowych lub państwowych	5	„	8·07%
e) innych zawodów	13	„	20·96%
Razem	62	czyli	100·00%.

4. Wiek uczniów zapisanych:

na roku I. z pomiędzy 25 uczniów:

miało 16 lat ukończonych	2	czyli	8%
„ 17 „ „	4	„	16%
„ 18 „ „	3	„	12%
„ 19 „ „	11	„	44%
„ 20 „ „	3	„	12%
„ 21 „ „	1	„	4%
„ 23 „ „	1	„	4%

na roku II. z pomiędzy 19 uczniów:

miało 17 lat ukończonych	2	czyli	10·53%
„ 18 „ „	4	„	21·05%
„ 19 „ „	7	„	36·84%
„ 20 „ „	2	„	10·53%
„ 21 „ „	4	„	21·05%

na roku III. z pomiędzy 18 uczniów:

miało 18 lat ukończonych	1	czyli	5·55%
„ 19 „ „	5	„	27·78%
„ 20 „ „	5	„	27·78%
„ 21 „ „	4	„	22·23%
„ 22 „ „	3	„	16·66%

5. Kwalifikacye naukowe nowo wstępujących:

Z pomiędzy 25 zapisanych na rok I. było:

a) repetentów	2	czyli	8%
b) z ukończoną 4. klasą gimnazyalną lub szkoły realnej	11	„	44%
c) z ukończoną 5. klasą gimnazyalną lub szkoły realnej	8	„	32%
d) z ukończoną 6. klasą gimnazyalną lub szkoły realnej	6	„	24%

6. Przyjęto na rok I. na podstawie:

a) przedłożonych świadectw . .	23	czyli 92%
b) egzaminu wstępnego . .	2	„ 8%

7. Wystąpiło w ciągu roku szkolnego:

z roku I. z powodu złego stanu zdrowia		2
na skutek uchwały grona nauczycielskiego wykluczono		1
Razem		3

z roku I. . . .	pozostało	22 uczniów
z roku II. . . .	pozostało	19 uczniów
z roku III. . . .	pozostało	18 uczniów
Razem	59	uczniów.

8. Przystąpiło do egzaminów rocznych:

na roku I. z pozostałych 22 uczniów . .		22
na roku II. „ „ 19 „ . .		19
na roku III. „ „ 18 „ . .		18

9. Z 22 uczniów roku I. złożyło przepisany egzamin:

a) z odznaczeniem	8 uczniów	czyli 36·36%
b) z postępem przejściowym . . .	14 „	„ 63·64%

10. Z 19 uczniów roku II. złożyło przepisany egzamin:

a) z odznaczeniem	6 uczniów	czyli 31·58%
b) z postępem przejściowym . . .	8 „	„ 42·10%
c) otrzymało poprawki po wakacyach z jednego przedmiotu	2 „	„ 10·53%
d) pozostało bez przejścia z prawem powtarzania	3 „	„ 15·79%

11. Z 18 uczniów roku III. złożyło egzamina roczne 18 uczniów czyli 100%

12. Z 18 ukończonych uczniów roku III. złożyło egzamin główny:

a) z odznaczeniem . . .	6 uczniów	czyli 33·34%
b) z postępem dobrym . . .	12 „	„ 66·66%

Stypendya.

W roku szkolnym 1906/7 pobierało stypendya 19 uczniów a mianowicie:

a) z fundacyi ś. p. Jana Maciąga o rocznych 600 K.	3	stypendya	1.800 K.
b) z fundacyi ś. p. Leona Jana Kantego Ślepowrona Kuczyńskiego o rocznych 600 K. . . .	2	„	1.200 „
c) z fundacyi ś. p. Tomasza Bodziocha o rocznych 200 K.	6	„	1.200 „
d) z fundacyi ś. p. Napoleona Jeleńskiego o rocznych 400 K.	2	„	800 „
e) z fundacyi ś. p. Prus Petryczyna o rocznych 250 K.	5	„	1.250 „
f) z fundacyi ś. p. Agenora hr. Gołuchowskiego o rocznych 400 K.	1	„	400 „
Razem .	19	„	6.650 K.

Prócz tego jednemu uczniowi roku I. i jednemu roku II. przyznał Wydział krajowy miejsca funduszowe od początku roku szkolnego 1906/7 a jednemu uczniowi roku III. od II. półrocza roku szkolnego 1906/7.

Od opłaty czesnego uwolnił Wydział krajowy:

w pierwszem półroczu roku szkolnego 1906/7: 4 uczniów z roku II. i 7 uczniów z roku III.

w drugiem półroczu roku szkolnego 1906/7: 7 uczniów z roku I., 4 uczniów roku II. i 6 uczniów z roku III.

Kronika szkoły.

Rok szkolny 1906/7 rozpoczął się dnia 15. września 1906.

W dniu 15. września 1906 odbyły się egzamina wstępne dla dwóch kandydatów z wynikiem zadowalającym.

W dniu 17. września 1906 nastąpił przyjazd uczniów.

W dniu 18. września 1906 odprawionem zostało uroczyste nabożeństwo na rozpoczęcie roku szkolnego 1906/7.

Od dnia 19. września 1906 rozpoczęły się lekcye.

W dniu 4. października 1906, jako w dzień imienin Najjaśniejszego Pana lekcyi nie było, a nabożeństwo odbyło się w kaplicy zakładowej o godzinie 9 rano.

W dniu 5. października 1906 z okazyi IV. Zjazdu polskich prawników i ekonomistów w Krakowie powiatowy Związek Kółek rolniczych na powiat krakowski urządził w szkole tutejszej zebranie, na które po za członkami Kółek przybyło wielu uczestników Zjazdu polskich prawników i ekonomistów. Po zwiedzeniu istniejących w Czernichowie instytucyi jako to: Kasy oszczędności i pożyczek, Bazaru Kółka rolniczego, praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy wiejskich, czytelni miejscowego koła T. S. L. i po przypatrzeniu się ćwiczeniom miejscowej straży pożarnej ochotniczej, uczestnicy obydwu zjazd w rozpoczęli zwiedzać szkołę rolniczą. Po obejrzeniu internatu, sal szkolnych, muzeów i laboratoryów, odbył się dla uczestników powiatowego zjazdu Kółek rolniczych wykład profesora Kuhla „O ważniejszych narzędziach rolniczych“ ilustrowany okazami tych narzędzi. O godzinie 5. po południu w sali rekeascyjnej rozpoczęły się obrady powiatowego zjazdu Kółek rolniczych. Obrady zagaił p. Włodzimierz Tetmajer, prezes Zarządu Kółek powiatu krakowskiego, zapraszając na przewodniczącego obradom mecenasa Adama Wolińskiego z Poznania, jednego z prezesów IV. Zjazdu polskich prawników i ekonomistów.

Tematem obrad był referat Dra Zygmunta Gargasa p. t. „Gminne rady sierocе“. Po ożywionej dyskusyi i przyjęciu przez zjazd rezolucyi polecającej członkom Kółek rolniczych propagowanie zakładania po gminach Rad sierocych nastąpił referat profesora Józefa Zawadzkiego „O korzyściach z włościańskich spółek mleczarskich“. I ten referat wywołał ożywioną dyskusyę i uchwałę rezolucyi, wzywającą Zarząd główny Kółek rolniczych, aby przez swych instruktorów urządzał odczyty po Kółkach celem zakładania spółek dla wspólnej dostawy mleka dla miast.

Po wyczerpaniu programu Zjazdu nastąpiły pożegnalne przemówienia mecenasa Rychłowskiego z Poznania, Dra Kozickiego z Warszawy i posła Franciszka Wójcika, który, dla upamiętnienia podniosłych chwil przeżytych przez rodaków z 3 zaborów na tym zjeździe, postawił wniosek, aby w protokołach nazwać ten Zjazd „Uroczystym Zjazdem powiatowych Kółek rolniczych“. Wniosek ten jednomyślnie z zapałem uchwalono.

Zarówno przy zwiedzeniu przez przybyłych zakładu, jak niemniej przy obradach uczestniczyli uczniowie tutejszej szkoły.

W dniu 3. listopada 1906 odbyło się w sali rekreacyjnej zakładu przedstawienie amatorskie, na które złożyły się dwie jednoaktówki.

W dniu 16. października 1906 odbyło się w kaplicy zakładowej nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. Tadeusza Kościuszki a lekcye rozpoczęły się o godzinie 10 rano.

W dniach 19. i 20. listopada 1906 odbyła się spowiedź uczniów, której obok X. Władysława Jelonka słuchali X. Kustosz i gwardyan Zygmunt Janicki i X. Konrad, O. O. Reformaci z Krakowa.

W dniu 29. listopada 1906 odprawionem zostało w kaplicy zakładowej żałobne nabożeństwo za poległych w powstaniu listopadowem i za duszę ś. p. Adama Mickiewicza. Lekcye rozpoczęły się o godzinie 10. rano.

W dniu 1. grudnia 1906 w sali rekreacyjnej zakładu odbył się wieczór literacko-muzykalny, urządzony staraniem uczniów ku czci ś. p. Adama Mickiewicza. Słowo wstępne wypowiedział profesor Dr. Dziama. Odczyt p. t. „Młodość Mickiewicza“ wygłosił uczeń III. roku Michał Bażeński. W programie wieczorku obok uczniów przyjęły chętny udział amatorskie siły miejscowej inteligencyi.

W dniu 21. stycznia 1907 odprawionem zostało w kaplicy zakładowej żałobne nabożeństwo za poległych w powstaniu styczniowem.

W dniu 2. lutego 1907 odbył się doroczny wieczorek tańcujący. Ochocza zabawa przetrwała do godziny 7. rano. Dochód z wieczorku przeznaczono w części na budowę domu miejscowego Koła T. S. L., w części na potrzeby szkolne Wielkopolan.

W dniu 6. kwietnia 1907 odbyło się w sali rekreacyjnej przedstawienie amatorskie na cel dobroczynny.

W dniu 20. kwietnia 1907 artysta teatru łódzkiego p. Wojciech Wróblewski dał w sali rekreacyjnej zakładu wieczorek humorystyczny.

W dniu 3. maja 1907, jako w rocznicę konstytucyi odbyło się nabożeństwo w kaplicy zakładowej a lekcye rozpoczęły się o godzinie 10 rano.

W dniu 4. maja 1907 miejscowe Koło T. S. L. wspólnemi siłami z uczniami urządziło w sali rekreacyjnej zakładu wieczorek artystyczny ku uczczeniu pamięci konstytucyi 3-go maja.

W dniu 6. czerwca 1907 grono uczniów krajowej akademii rolniczej w Dublanach pod przewodnictwem profesorów Karola Malsburga, Dra K. Miczyńskiego, i Dra S. Pawlika przybyło dla zwiedzenia tutejszej szkoły.

W dniu 17. czerwca 1907 przybyła do Czernichowa wycieczka włościan z Królestwa Polskiego. Wycieczkę tę, w której brało udział około 70 włościan, członków Kółek rolniczych z różnych okolic Królestwa Polskiego, urządził Zarząd Wydziału Kółek rolniczych przy centralnem Towarzystwie rolniczem w Królestwie Polskiem przy współudziale Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek przy Wydziale krajowym we Lwowie i Zarządu głównego Kółek rolniczych we Lwowie. Na czele wycieczki stał p. Stanisław Czekanowski, przedstawiciel Zarządu Wydziału Kółek rolniczych w Królestwie Polskiem a między uczestnikami znajdował się poseł do Dumy rosyjskiej p. Józef Nakonieczny. Wycieczka przybyła do Czernichowa około 11 rano. Przy zwiedzaniu instytucyi czernichowskich, jako to: Kasy Raiffeisena, praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy wiejskich, Bazaru Kółka rolniczego, czytelni miejscowego Koła T. S. L., prócz zarządzających temi instytucyami byli członkowie komitetu specyalnie dla przyjęcia gości zawiązanego, w skład którego obok profesorów szkoły i miejscowej inteligencyi weszło kilku wybitniejszych gospodarzy czernichowskich.

Około 12 w południe rozpoczęło się zwiedzanie szkoły i folwarku i z krótką przerwą na posiłek południowy trwało do godziny 5 po obiedzie.

Członkowie wycieczki podzieleni na grupy pod wodzą uczniów tutejszej szkoły przechodzili kolejno muzea, gabinety, laboratorya, ogród botaniczny i sady, obejście folwarczne, stajnie, pole doświadczalne i t. d., gdzie każdej grupie oddzielnie każdy z profesorów udzielał objaśnień w swoim dziale.

O godzinie 5 po obiedzie w sali rekreacyjnej zakładu zebrali się członkowie wycieczki, przedstawiciele miejscowej inteligencyi, profesorowie i uczniowie szkoły. Obrady zagaił profesor Dr. Stefan Surzycki jako zastępca prezesa powiatowego Zarządu Kółek rolniczych. Po wyborze na przewodniczącego zebrania p. Józefa Nakoniecznego zabrał głos Dr. F. Stefczyk ze Lwowa, wygłaszając referat o organizowaniu Spółek oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena. — Po referacie rozwinęła się żywa dyskusya, którą jednak wobec terminu odjazdu wycieczki pociągiem do Krakowa trzeba było przerwać o godzinie 7 wieczorem.

Przy odjeździe wycieczki galarami na prawy brzeg Wisły obecnymi byli niemal wszyscy mieszkańcy Czernichowa, żegnający z całem wylaniem i szczerą serdecznością miłych a tak niecodziennych gości.

Uczniowie III. roku podobnie jak w latach ubiegłych opracowali szereg odczytów, które wygłaszali wobec ogółu kolegów i w obecności dyrektora Sikorskiego i prof. Obrąpalskiego, Dra Surzyckiego, Woyciechowskiego i Zawadzkiego. Po każdym odczycie toczyła się zawsze dość ożywiona dyskusya.

W roku szkolnym 1906/7 odczytów było 7 a mianowicie: W dniu 1. grudnia 1906 uczeń Zygmunt Zaleski odczytał pracę p. t. „O obowiązkach obywatelskich pracujących na roli".

W dniu 9. grudnia 1906 uczeń Jerzy Janecki odczytał pracę p. t. „O zastosowaniu elektryczności w rolnictwie".

W dniu 15. grudnia 1906 uczeń Karol Ott odczytał pracę p. t. „O racyonalnem użyciu brony, drapacza i walca".

W dniu 26. stycznia 1907 uczeń Edmund Lelesz odczytał pracę p. t. „Stanowisko hodowli w organizacyi gospodarstwa".

W dniach 2. i 3. lutego 1907 uczeń Jerzy Kotwicki wygłosił odczyt w dwóch częściach p. t. „O związkach hodowlanych".

W dniach 23. i 24. lutego 1907 uczeń Stanisław Fuksiewicz wygłosił pracę w dwóch częściach p. t. „O zawodach bydła krajowego w Polsce“.

W dniu 9. marca 1907 uczeń Artur Bertholdi odczytał pracę p. t. „O znaczeniu i pożytku stacyi doświadczalnych rolniczych“.

W dniach 11, 12. i 14. lutego 1907 odbyły się egzamina półroczne. Do egzaminu z chemii ogólnej, anatomii i fizyologii zwierząt, oraz fizyologii roślin przystąpiło 19 uczniów roku II. Z pomiędzy nich jeden otrzymał stopień niedostateczny ze wszystkich trzech przedmiotów, jeden z dwóch. a jeden z jednego przedmiotu. Pozostali złożyli egzamina dobrze. Do egzaminu z technologii rolniczej przystąpiło 18 uczniów roku III. i złożyli go z postępem dobrym.

W dniach 24, 25. i 26. października 1906 uczniowie roku III. pod przewodnictwem prof. Obrąbalskiego, Dra Surzyckiego, Woyciechowskiego, Zawadzkiego i Kuscheego odbyli wycieczkę naukową do dóbr ordynacyi Przeworskiej dla zwiedzenia gospodarstwa i cukrowni.

W dniach 16. i 17. kwietnia 1907 uczniowie III. roku pod przewodnictwem prof. Dra Surzyckiego i Woyciechowskiego odbyli wycieczkę do Krakowa dla zwiedzenia targu bydła krajowego i na walne zgromadzenie krakowskiego Towarzystwa rolniczego.

W dniu 22. maja 1907 uczniowie III. roku odbyli pod przewodnictwem prof. Dra Pańkowskiego i Woyciechowskiego wycieczkę do Kszeszowic dla zwiedzenia tamtejszych stajen i obór.

W dniach 29. i 30. czerwca 1907 uczniowie III. roku pod przewodnictwem prof. Dra Pańkowskiego, Woyciechowskiego i Kuscheego odbyli wycieczkę do dóbr hr. Tarnowskiego.

Opis gospodarstw zwiedzanych w roku szkolnym 1906/7, był już podany w poprzednich sprawozdaniach, to też tutaj go nie powtarzam, natomiast poczuwam się do miłego obowiązku złożenia gorącej podzięki zarówno P. T. właścicielom jak i administratorom zwiedzanych dóbr za przyjęcie wycieczki, okazaną gościnność a przedewszystkiem za łaskawie udzielane wyjaśnienia i wskazówki przynoszące uczniom tutejszej szkoły wielkie korzyści.

Roczne egzamina w roku szkolnym 1906/7 odbyły się w czasie od 2—10. lipca 1907.

Z 22 uczniów roku I. uzyskało przejście na rok II. uczniów 22 a mianowicie:

1. Włodzimierz Dąmbski,
2. Ernest Feill,
3. Ryszard Gałczyński,
4. Dominik Gniazdowski, z odznaczeniem.
5. Karol Hincz, z odznaczeniem.
6. Stanisław Hipsz.
7. Henryk Jasieński.
8. Stefan Karnkowski.
9. Zygmunt Kisielewski.
10. Agenor Kulczycki.
11. Zygmunt Lichodziejewski, z odznaczeniem.
12. Dymitr Medwid, z odznaczeniem.
13. Stefan Nechrebecki.
14. Stanisław Niepokojczycki.
15. Władysław Peszyński, z odznaczeniem.
16. Feliks Pilawski.
17. Czesław Różański.
18. Władysław Sklenarski, z odznaczeniem.
19. Roman Stachiewicz, z odznaczeniem.
20. Jan Szymoński, z odznaczeniem.
21. Tadeusz Wąsowski.
22. Julian Żurakowski.

Z 19 uczniów roku II. uzyskało przejście na rok III. uczniów 14 a mianowicie:

1. Bolesław Ankiewicz.
2. Aleksander Chilewski, z odznaczeniem.
3. Franciszek Drescher.

4. Adam Gorski.
5. Jan Jurkowski.
6. Leon Koryzna z odznaczeniem.
7. Bogusław Kozłowski z odznaczeniem.
8. Adam Lewicki z odznaczeniem.
9. Władysław Miętta Mikołajewicz.
10. Witołd Poten.
11. Bolesław Rutkowski.
12. Włodzimierz Smoleński z odznaczeniem.
13. Mieczysław Szmurłło.
14. Józef Zyskowski, z odznaczeniem.

Dwom uczniom udzielono prawa poprawczego egzaminu po wakacyach z jednego przedmiotu. Trzej uczniowie nie uzyskali przejścia, udzielono im jednak prawa powtarzania roku II.

Do egzaminu głównego w dniach 11, 12. i 13. lipca 1907 przystąpiło 18 ukończonych uczniów roku III. Do komisyi egzaminacyjnej prócz dyrektora Sikorskiego jako przewodniczącego, należeli: docent Dr. Pańkowski i profesorowie Dr. Surzycki i Woyciechowski. Z wyższych Władz szkolnych obecnymi byli przy tych egzaminach: Dr. Adam Fedorowicz, delegat c. k. Namiestnictwa jako komisarz rządowy, Dr. Ignacy Szyszyłowicz jako delegat Wydziału krajowego i Dr. Witołd Milewski jako delegat Kuratoryi szkoły.

Egzamin główny złożyli:

1. Michał Bażeński z Saskiej Kępy z odznaczeniem.
2. Artur Bertholdi z Warszawy.
3. Hilary Bronikowski z Zamysłów.
4. Leon Bronikowski z Kuczowoli.
5. Władysław Brzosko z Warszawy.
6. Stanisław Fuksiewicz z Borkowic z odznaczeniem.
7. Wacław Golski z Chorónia.
8. Maryan Janecki z Szelig z odznaczeniem.
9. Jerzy Kotwicki z Lipna z odznaczeniem.
10. Edmund Lelesz z Zeńboka.
11. Leopold Mianowski z Terpowicz z odznaczeniem.
12. Kazimierz Osuchowski z Milonek.
13. Karol Ott z Antonin.
14. Antoni Puzyński z Olszany.
15. Eugeniusz Sękowski ze Staruni.
16. Wacław Srzedziński z Ostrowa z odznaczeniem.
17. Zygmunt Zaleski z Warszawy.
18. Stanisław Żurowski z Pikułowic.

Nagrody z fundacyi ś. p. Napoleona Jeleńskiego otrzymali: Wacław Srzedziński i Stanisław Fuksiewicz.

W myśl §. 20. statutu organizacyjnego szkoły uzyskali w ubiegłym roku szkolnym świadectwa główne po odbytej jednorocznej praktyce gospodarskiej następujący byli uczniowie szkoły czernichowskiej:

1. Antoni Czaplicki z Grąbca, ukończył szkołę w roku 1905.
2. Maryan Nanowski ze Lwowa, ukończył szkołę w roku 1905.
3. Stanisław Tański z Wiśniewa, ukończył szkołę w roku 1902.
4. Maryan Rudzki z Wrzosu, ukończył szkołę w roku 1905.

Zbiory i pracownie.

1. Laboratoryum chemii ogólnej i technologii rolniczej.

Ćwiczenia uczniów w laboratoryum odbywały się według planu. Do zbiorów chemii prócz corocznie zużywanych szkieł i odczynników zakupiono między innemi: kilka lamp, piecyk do wyższych temperatur, wagę demonstracyjną Ruprechta, aparat do

galwanoplastycznych robót, dwa aparaty elektrolytyczne, aparat do wytwarzania acetylenu i przybory do obrazów świetlnych.

Do zbiorów technologicznych zakupiono obok drobnych narzędzi i naczyń 5 tablic technologicznych.

2. Zbiory nauk przyrodniczych.

Z cenniejszych nabytków do zbiorów zakupiono: 17 okazów wypchanych ptaków oraz kilka tablic z anatomicznymi rysunkami zwierząt.

3. Zbiory muzeum rolniczego i pólka demonstracyjnego.

Uzupełniono zbiory nasion bądź z własnych zasiewów na pólku bądź zakupionych od Villmorin'a z Paryża. Uzupełniono również komplet okazów zbóż i w tym celu zakupiono 21 ram oszklonych.

Uprawy zasiewów na pólku demonstracyjnem prowadzone były według planu zorganizowanego w roku szkolnym 1905/6.

4. Muzeum narzędzi rolniczych.

Prócz dokonanych naprawek, odczyszczenia, odnowienia używanych w praktyce narzędzi zakupiono do zbiorów pług nakoleśny Jana Plezia z Turki.

5. Muzeum hodowlane i mleczarskie.

Zebrane dla muzeum fotografie i ryciny zostały systematycznie ugrupowane i zabezpieczone od zniszczenia przez umieszczenie ich w odpowiednich tekach. W dalszym ciągu zakupiono 90 obrazów przeważnie krów, wydawnictwa Deutsche-Landwirthschaftsgesellschaft. Zakupiono dalej 3 gipsowe modele (1 krowa, dwie świnie) od Landsberga z Berlina, oraz drobniejsze przyrządy potrzebne dla demonstracyi od Hauptnera z Berlina.

6. Biblioteka szkolna.

Z końcem roku szkolnego 1905/6 liczyła biblioteka szkolna 3.850 dzieł w 4.596 tomach. W bieżącym roku szkolnym przybyło:

w dziale	I. Teologia i filozofia	1	dzieło	w	4	tomach
„ „	II. Pedagogika	1	„	„	1	„
„ „	III. Język, literatura i sztuka	2	„	„	3	„
„ „	IV. Belestrystyka	15	„	„	24	„
„ „	V. Historya powszechna i polska	8	„	„	9	„
„ „	VI. Geografia	6	„	„	6	„
„ „	VIII. Nauki przyrodnicze	25	„	„	31	„
„ „	IX. Gospodarstwo wiejskie	40	„	„	57	„
„ „	X. Technologia	2	„	„	2	„
„ „	XI. Weterynarya	1	„	„	1	„
„ „	XII. Inżynierya	2	„	„	2	„
„ „	XIII. Ekonomia społ., statystyka i prawo	17	„	„	47	„
„ „	XIV. Podręczniki szkolne	1	„	„	3	„
„ „	XV. Wydawnictwo peryodyczne	2	„	„	4	„
„ „	XVI. Rozmaitości	6	„	„	10	„
„ „	XVII. Atlasy	1	„	„	4	„
	Razem	130	dzieł	w	208	tomach.

Dla czytelni szkolnej prenumerowano w roku szkolnym 1906/7 następujące czasopisma: Czas, Poradnik językowy, Przewodnik bibliograficzny, Kwartalnik historyczny, Zbiór ustaw administracyjnych, Misye katolickie, Rolnik, Tygodnik rolniczy, Chemik polski, Kosmos, Journal für Landwirtschaft, Frühlings-Landwirthschaftliche-Zeitung, Landwirthschaftliche-Versuchsstationen, Biedermann's Centralblatt für Agricultur Chemie, Landwirthschaftliche Jahrbücher, Zeitschrift für das Oesterr. Landw. Versuchswessen, Jahrbücher für National Oekonomie u. Statistik, Botanische Zeitung, Botanisches Centralblatt,

Biologisches Centralblatt, Zeitschrift für Pflanzenkrankheiten, Lebensgeschichte der Blütenpflanzen, Naturwissenschaftliche Rundschau i Oesterreichische Gartenzeitung.

Wydział krajowy, c. k. Ministerstwo rolnictwa i Akademia umiejętności w Krakowie jak co roku nadsyłały część swych wydawnictw, za co poczuwam się do obowiązku złożeniu imieniem szkoły szczerej podzięki.

Sprawozdanie lekarza zakładowego.

W ubiegłym roku szkolnym zgłosiło się 722 uczniów po poradę lekarską, z tego leżało w infirmeryi 153 przez 462 dni ogółem. Przeważna część chorób stanowiły cierpienia dróg oddechowych i przewodu pokarmowego, a pod koniec roku szkolnego znaczniejsze ogólne osłabienie fizyczne

Z dotacyi zakupiono kilka termometrów, rozpylaczy desynfekcyjnych i nową Pharmakopeę.

Ogród warzywny, sad, szkółki, dziedzińce i park.

Warzywa uprawiane były zarówno dla celów naukowych jak niemniej handlowych. Ilość odbiorców zwiększa się z rokiem każdym. W dziale pomologicznym założono nową szkółkę drzew owocowych na przestrzeni 400 m^2. Pouzupełniano drzewa owocowe brakujące, przy drogach i ścieżkach zasadzono sznury poziome, a przy murach na stelarzach zasadzono drzewa rozpinane w najrozmaitsze formy.

Na dziedzińcu porobiono nowe trawniki i uzupełniono brakujące drzewa i krzewy.

W parku uzupełniono szkody, zrządzone ostatnim wylewem i opatrzono drzewa i krzewy tabliczkami z ich nazwami.

Plantacye łozy koszykarskiej.

W ubiegłym roku założono $1^1/_2$ morga nowej kultury. Okopywano na 5 morgach kultury 1—3 letnie. Walka z chwastami i szkodnikami prowadzi się systematycznie i uzyskuje się stąd zadowalające rezultaty.

Dochody z wikliny zwiększają się z roku na rok, wobec jednak znacznej przestrzeni, a małej dotacyi uzupełnianie i zakładanie nowych kultur szczególniej przy olbrzymiem podrożeniu cen robocizny postępuje niestety zbyt powoli.

Folwark.

Dochody z folwarku, jak wskazują zamknięcia rachunków z ostatnich lat, wzrastają w każdym dziale administracyjnym. W roku ubiegłym zrewidowano plan gospodarczy lasu na następne dziesięciolecie, wypracowano nowy plan cięć i uzyskano zatwierdzenie c. k. Starostwa dla tego planu. Z rewizyi tej okazuje się, że gospodarka lasowa w Czernichowie oparta jest na racyonalnej podstawie i że nie zachodzi żadna obawa zmniejszenia się dochodów z lasu na najbliższe dziesięciolecie.

Rezultaty plonów, stan inwentarzy i udoje mleka na folwarku tutejszym zostały zestawione tabelarycznie.

Dyrektor

J. F. Sikorski, w. r.

L. W. 71.894/08. We Lwowie, dnia 2. września 1908.

Alg. 43

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych w Bereźnicy, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach i Miłocinie.

Wysoki Sejmie!

W poprzedniem sprawozdaniu o krajowych niższych szkołach rolniczych, które Wysoki Sejm przyjął do wiadomości uchwałą z dnia 12. października 1907 r., podaliśmy treściwy pogląd na stanowisko i znaczenie tych zakładów w systemie zawodowych szkół rolniczych różnego stopnia i typu, a zarazem przedstawiliśmy zasady, któremi kieruje się Wydział krajowy w zarządzie niższych szkół rolniczych, w swych staraniach o ich rozwój, o podniesienie ich wartości i użyteczności w ramach dotychczasowej organizacyi.

W okresie sprawozdawczym nie przedsięwziął Wydział krajowy żadnych zmian w ustroju niższych szkół rolniczych, bacząc tylko na należyte ich uposażenie i funkcyonowanie. Główną uwagę zwraca Wydział krajowy na zapewnienie szkołom rolniczym dobrych nauczycieli, czynnika decydującego o rezultatach nauki w wyższym stopniu niż sam ustrój szkoły i zasób środków naukowych. W tym celu udzielał Wydział krajowy liczne, zwłaszcza w ostatnich latach stypendya, poszczególnione w sprawozdaniach z czynności III. Departamentu, na specyalne studya agronomiczne w kraju i celniejszych zakładach naukowych za granicą, na praktykę gospodarską, bądź też wprost na praktykę nauczycielską w szkołach rolniczych. Z szeregu stypendystów uzupełniono powstające z biegiem lat ubytki w gronie nauczycieli krajowych szkół rolniczych, a jakkolwiek opróżniające się stanowiska są zaraz obsadzane i na brak nauczycieli wogóle uskarzać się nie można, to jednak przyrost młodych sił nauczycielskich nie jest jeszcze zupełnie zadowalniający. Młodzież kończąca wyższe studya rolnicze znajduje dziś bez trudności stanowiska w zawodzie praktycznym. Jest to objaw niewątpliwie pocieszający, lecz nie może pozostać bez wpływu na aspiracye nauczycieli szkół rolniczych i na uzupełnianie sił nauczycielskich w ogóle, gdyż abituryenci wyższych zakładów naukowych rolniczych nawet mimo skłonności do pracy nauczycielskiej przenoszą nad tę służbę zawód praktyczny o lepszych szansach materyalnych.

Licząc się z tym stanem rzeczy i z uwagi na to, że w ostatnich latach podniesiono skalę płac nauczycieli państwowych szkół średnich i zawodowych, Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek o podwyższenie wymiaru stałej płacy nauczycieli fachowych w kraj. niższych szkołach rolniczych, mianowicie z kwoty 2.400 K do 2.800 K rocznie t. j. do wysokości płac nauczycieli w seminaryach nauczycielskich. W tym samym stosunku projektuje Wydział krajowy podwyższenie płacy kierowników t. j. z 3.000 K na 3.400 K rocznie. Dodatki aktywalne i pięcioletnie pozostaną w dotychczasowym wymiarze uchwalonym przez Wysoki Sejm w dniu 30. czerwca 1902.

Pobory nauczycieli do nauk ogólnie kształcących w kraj. niższych szkołach rolniczych, unormowano przytoczoną co dopiero uchwałą Wysokiego Sejmu, wynoszącą 1.400 K tytułem stałej płacy oprócz dodatku aktywalnego w kwocie 140 K

i pięciu dodatków pięcioletnich po 160 K. Ustawa z dnia 25. maja 1907. Dz. u. kr. Nr. 49 poprawiła znacznie warunki bytu nauczycieli szkół ludowych. Wobec tego równocześnie z polepszeniem płacy nauczycieli fachowych wnosi Wydział krajowy o wyższe unormowanie poborów nauczycieli elementarnych zatrudnionych w szkołach rolniczych, z zachowaniem tego samego stosunku, w jakim zostawały te pobory do płac nauczycieli ludowych przed przytoczoną ustawą z dnia 25. maja 1907. Mianowicie wnosi Wydział krajowy o przyznanie nauczycielom elementarnym w szkołach rolniczych płacy w kwocie 1.700 K, dodatku aktywalnego 140 K i pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze wynoszą po 160 K, trzy dalsze po 200 K rocznie.

W poprzedniem sprawozdaniu nadmieniliśmy, że w kilku oddziałach Tow. gosp. powstała myśl zwołania osobnej ankiety dla zbadania potrzeby reorganizacyi niższych szkół rolniczych. Przeprowadzeniem takiego badania zajął się w r. 1907 Komitet Tow. gospodarskiego we Lwowie za pośrednictwem kwestyonarza, rozesłanego zarządom dóbr i poszczególnym osobistościom interesującym się rozwojem szkolnictwa rolniczego w kraju. Kwestyonarz zredagowany ze stanowiska potrzeb większych gospodarstw, zawierał szereg pytań co do aplikowania się uczniów niższych szkół rolniczych w praktyce gospodarskiej i co do programu nauki w tych zakładach w ogólności. Materyał zebrany w tej drodze służył za podstawę obrad Komitetu Tow. gospodarskiego w d. 8. lutego 1908, w których wziął udział także szef III. departamentu. Z toku obrad nie wyłoniły się konkretne wnioski o potrzebie i sposobie przeprowadzenia zmian w obecnym ustroju niższych szkół rolniczych, uchwalono tylko szereg żądań w kierunku ulepszenia metody nauki praktycznej przez odpowiednie uposażenie gospodarstw szkolnych, przez pomnożenie i dobór dowiadczonych praktycznie nauczycieli. Postulatom zawartym w opinii Komitetu stara się Wydział krajowy od dawna zadość uczynić. Celem podniesienia sprawności praktycznej uczniów w robotach polowych i obsłudze inwentarza rozszerzono gospodarstwa szkół rolniczych w Bereźnicy i Suchodole do 80, względnie 60 morgów, a Wydział krajowy nie szczędzi środków na zaopatrzenie szkół także w maszyny i narzędzia rolnicze, używane w większych gospodarstwach, jak żniwiarki, młocarnie kieratowe i t p., tam zaś, gdzie warunki miejscowe na to pozwalają, zapoznaje się uczniów także z młocką parową. Że Wydział krajowy nie ustaje w staraniach o pozyskanie teoretycznie i praktycznie ukwalifikowanych nauczycieli, zaznaczyliśmy już powyżej, a skoro tylko przygotuje się pewien zapas kandydatów, będzie można zaspokoić także żądania w kierunku pomnożenia sił nauczycielskich w tych przynajmniej szkołach, które większem rozporządzają gospodarstwem.

Celem uwydatnienia znaczenia nauki praktycznej wprowadził Wydział krajowy do świadectw z ukończenia niższej szkoły rolniczej osobną cenzurę sprawności ucznia pod względem praktycznym. Zarządzenie to ma nadto ułatwić nauczycielowi klasyfikacyę i określenie zdolności ucznia w przedmiotach t. zw. nauki teoretycznej, jakoteż w wykonywaniu praktycznych zabiegów gospodarskich.

Ważną pomoc naukową otrzymują w b. r. szkoły rolnicze przez wydanie nakładem Wydziału krajowego podręcznika do nauki o uprawie roli i roślin, opracowanego przez dr. K. Miczyńskiego, prof. rolnictwa Akademii w Dublanach. Książka ta napisana na zlecenie Wydziału krajowego, z gruntowną znajomością rzeczy, i dostosowaniem do potrzeb niższych szkół rolniczych spełni zadanie podwójne: będzie służyć nauczycielowi za przypomnienie i podstawę do wykładu, uczniom zaś ułatwić przyswojenie i uporządkowanie słyszanej w szkole nauki. Wydany podręcznik rolnictwa będzie zarazem wzorem do opracowania książek do nauki innych także działów gospodarstwa wiejskiego.

Frekwencya w krajowych niższych szkołach rolniczych przedstawiała się w ubiegłem pięcioleciu następująco. We wszystkich niższych szkołach rolniczych w Bereźnicy, Dublanach, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach i Suchodole liczono z końcem roku szkolnego 1903/4 razem 247 uczniów, w 1904/5 r. 249, 1905/6 r. 246, z końcem roku szkolnego 1906/7, w którym otwarto nadto pierwszy rok nauki w szkole w Miłocinie, było ogółem 270 uczniów, w r. 1907/8 242. W ostatnim roku frekwencya spadła, jest atoli zawsze jeszcze zadowalniającą. Na bieżący rok szkolny 1908/9 wpisano ogółem 171 uczniów, czyli że w 282 miejsc w internatach pozostało tylko 11 niezajętych. Dalsze zgłoszenia o przyjęcie jeszcze napływają.

Aleg. 1.—6. Szczegółowe dane o frekwencyi i przebiegu nauki w szkołach objętych niniejszem przedłożeniem, zawarte są w dołączonych sprawozdaniach kierowników za rok 1906/7. Sprawozdania te uzupełniamy jeszcze poniżej uwagami o bieżących potrzebach każdego zakładu z osobna.

Szkoła w Bereźnicy.

W poprzedniem sprawozdaniu zaznaczyliśmy, że obora szkolna, postawiona przed 12 laty, lepiona z gliny, chyli się do ruiny i powinna być zastąpiona nowym budynkiem trwałym. Wydział krajowy zaprojektował już budowę nowej murowanej stajni o powierzchni zabudowanej 327 m^2 wystarczającej na pomieszczenie 7 koni i 27 sztuk bydła oprócz oddziału dla cieląt i owczarni, tudzież jednej izby dla sługi szkolnego. Nad powałą sklepioną na żelaznych trawersach będzie urządzony spichrz. Kosztorys sporządzony na podstawie gotowego projektu technicznego opiewa z całem wewnętrznem urządzeniem stajni na 22.000 K. Zarazem zaprojektowano murowaną chlewnię o powierzchni zabudowanej 126 m^2 na pomieszczenie 15 sztuk trzody chlewnej kosztem 8.000 K. Cała inwestycya kosztować będzie zatem 30.000 K. Na pokrycie tego wydatku zapreliminował Wydział krajowy w rubryce X. fund. kraj. kredyt nadzwyczajny w dwóch ratach, mianowicie połowę w preliminarzu na r. 1908, drugą połowę na rok 1909.

Szkoła w Horodence.

Sprawa uposażenia szkoły we własne gospodarstwo wzięło o tyle obrót pomyślniejszy, że w r. 1907 wydzierżawiła Dyrekcya na użytek szkoły siedm morgów gruntu. Obszar to za mały, w każdym jednak razie pozwolił już na nieco lepsze zorganizowanie ćwiczeń praktycznych. W b. r. podjął Wydział krajowy rokowania z zarządem dóbr w Horodence o odstąpienie szkole w drodze dzierżawy obszaru przynajmniej 20 morgowego i w oczekiwaniu pomyślnego rezultatu tych starań wstawił do preliminarza budżetu szkoły na rok 1909 kredyty w łącznej kwocie 7.500 K (poz. 9. i 26. preliminarza) na wybudowanie szopy na statki gospodarskie i w ogóle urządzenie i prowadzenie małego gospodarstwa szkolnego na zadzierżawionym obszarze.

Szkoła w Kobiernicach.

Niedostatki dotychczasowego pomieszczenia zakładu, mianowicie niekorzystna sytuacya wydzierżawionych pól, tudzież wadliwość budynków szkolnych, znane są Wysokiemu Sejmowi z naszych poprzednich sprawozdań. Mimo te braki zmuszony jest Wydział krajowy odroczyć decyzyę w kwestyi przesiedlenia szkoły do innej miejscowości, a to ze względu na trudność nabycia w powiecie Bialskim lub sąsiednim w drodze kupna czy dzierżawy realności o korzystniejszych dla rozwoju szkoły warunkach, a nie mniej ze względu na znaczne koszta, z jakimi przesiedlenie szkoły byłoby połączone.

Szkoła w Miłocinie.

W lipcu b. r. otwarto w tej szkole trzeci rok nauki. Wpisano ogółem 42 uczniów, mianowicie 16 na r. I., 12 na r. II, 14 na III. rok nauki.

C. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 2. maja 1907 l. 39.976/06 przyjęło do wiadomości statut organizacyjny zakładu i przyznało zarazem na częściowe pokrycie kosztów założenia szkoły w Miłocinie subwencyę w sumie 90.000 K płatną w sześciu rocznych ratach, poczynając od r. 1907. Stałą roczną subwencyę na utrzymanie szkoły przyznało c. k. Ministerstwo w kwocie 5.000 K, a więc w wymiarze o 1000 K niższym aniżeli dla innych szkół rolniczych w kraju.

Szkoła w Miłocinie jest już w głównej mierze uporządkowaną, z ważniejszych potrzeb pozostaje tylko odrenowanie pól na obszarze 40 ha i obejścia szkolnego. Projekt techniczny sporządziło już kraj. biuro melioracyjne, a potrzebny kredyt w sumie 17.800 K preliminuje Wydział krajowy w dwóch ratach na r. 1908 i 1909 (rubr. X. preliminarza wydatków fund. kraj.).

Szkoła w Suchodole.

Zakład ten jest jednym z najlepiej udotowanych. W ubiegłym roku uzupełniono zabudowania szkolne murowanym spichrzem. W b. r. przeprowadza Dyrekcya rozszerzenie obory i uporządkowanie warsztatów do wyprawy roślin włóknistych.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o niższych szkołach rolniczych.

2. Sejm znosi dotychczasowy etat płac grona nauczycieli krajowych niższych szkół rolniczych i ustanawia etat następujący:

Mianowicie otrzymują:

a) Kierownik płacę w kwocie 3.400 K rocznie, dodatek aktywalny w kwocie 300 K rocznie, tudzież prawo do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze wynoszą po 400 K, trzy następne po 600 K rocznie;

b) nauczyciel fachowy płacę 2.800 K, dodatek aktywalny w kwocie 240 K rocznie, tudzież prawo do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 300 K, trzy następne po 400 K rocznie;

c) nauczyciel do nauk ogólnie kształcących płacę w kwocie 1.700 K rocznie dodatek aktywalny w kwocie 140 K i prawo do pięciu dodatków piecioletnich, z których dwa pierwsze po 160 K, trzy następne po 200 K rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat, *w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy

za rok szkolny 1906/7.

Ogólne wiadomości o szkole.

Szkoła rolnicza w Bereźnicy założona w r. 1896, ma na celu kształcenie pomocników tj. niższych organów wykonawczych dla gospodarstw większych i gospodarzy samoistnych na mniejszych przestrzeniach rolnych.

Skład grona nauczycieli.

Stanisław Dzierżbicki, kierownik zakładu i nauczyciel fachowy, uczył rolnictwa, zarządu, miernictwa, ogrodnictwa; prowadził i dozorował gospodarstwo, internat i kancelaryę szkolną.

Jan Profic, nauczyciel fachowy, objął swe obowiązki 1. września 1906 r. i uczył nauk przyrodniczych, hodowli, mleczarstwa, pszczelnictwa, rachunkowości gospodarczej i historyi ojczystej.

Józef Zageczek, nauczyciel, udzielał nauk ogólnie kształcących.

Ks. Józef Machowski, proboszcz z Żulina, udzielał nauki religii rzymsko katolickiej. Ks. Jan Bordun, proboszcz miejscowy, udzielał nauki religii gr. katolickiej.

Do pomocy w dozorowaniu gospodarstwa używała Dyrekcya jako praktykantów gospodarczych: Stanisława Wójcika, ukończonego ucznia szkoły rolniczej w Kobiernicach i Stanisława Ziębę, absolwenta szkoły tutejszej.

Nauki w szkole udzielane.

W programie nauk nie zaszła żadna godna uwagi zmiana. Nauczyciele starają się różnorodny materyał w uczniach, wstępujących do Zakładu, ujednostajnić, przyzwyczaić do racyonalnego pojmowania nauki udzielanej i wpoić zamiłowanie do pracy.

W ciągu trzech lat pobytu ucznia w szkole rolniczej jest dużo do zrobienia i każda chwila wolna musi być zużytkowaną, by uczeń po wyjściu ze szkoły mógł być pożytecznym w swym zawodzie. Nauka teoretyczna w szkole uzupełnianą jest praktycznemi robotami w gospodarstwie szkolnem, tak, że uczeń zaznajomi się zawsze dobrze i włoży się dokładnie do robót na roli i w oborze, przyzwyczajając się zarazem do pracy.

Frekwencya uczniów.

W roku szkolnym 1906 — 1907 było uczniów na I. roku 12. na II. 15, na III. 15. Egzamin końcowy złożyli:

1. Becker Stanisław z postępem dobrym
2. Dawidowski Emil „ dobrym
3. Drabicki Wojciech „ celującym

4. Gutterwill Franciszek z postępem celującym
5. Kapało Stefan „ dobrym
6. Kraczkowski Stanisł. „ dobrym
7. Macełka Stefan „ dostatecznym
8. Malinowski Leopold „ dostatecznym
9. Prystupa Eliasz „ bardzo dobrym
10. Pułyk Włodzimierz „ dostatecznym
11. Rozdolski Andrzej „ dostatecznym
12. Sawka Szczepan „ dostatecznym
13. Skowron Antoni „ dostatecznym
14. Wiewiórka Michał „ dostatecznym
15. Wolan Stanisław „ dobrym
16. Motyl Franciszek „ dostatecznym.

Sprawy internatu.

Sposób żywienia i pomieszczenia uczniów jest taki sam, jak w latach ubiegłych. Koszta żywienia i utrzymania uczniów jednak się podniosły wskutek podrożenia artykułów żywności i materyałów.

Wiadomości o byłych uczniach.

Z uczniów, którzy ukończyli szkołę w r 1907, żaden nie został na własnej roli — lecz każdy znalazł umieszczenie w gospodarstwach większych.

Z uczniów zeszłorocznych poleciła Dyrekcya E. Prystupę na kontrolora mleczności w Królestwie Polskiem w nowo zawiązanem Towarzystwie hodowlanem w Siedleckiem, po uprzedniej miesięcznej praktyce w Gal. Towarz. gospodarczem. Również Kraczkowski poszedł na kontrolora do Tow roln. w Krakowie, St. Becker odbywa praktykę leśnictwa, mając zamiar wstąpić po roku do szkoły leśniczej w Bolechowie. A. Skowron wstąpił do Seminaryum nauczycielskiego. Dwóch uczniów wstąpiło do wojska, reszta pracuje jako pomocnicy gospodarscy.

Budynki szkolne

są za szczupłe ze względu na ciągły rozwój gospodarstwa. Stajnia zbudowana ze słabego materyału, jest spróchniałą i grozi zawaleniem. Dyrekcya uzyskała od Wydziału krajowego postanowienie budowania stajni nowej, murowanej i obszerniejszej.

Gospodarstwo szkolne

rozwija się pomyślnie. Oprócz własnych ról dzierżawi Szkoła nadal 40 morgów pola i prowadzi we własnym zarządzie fermę doświadczalną pastwiskową powiatową, w obszarze około 12 morgów. Wyniki doświadczeń ogłasza Stacya chemiczno-rolnicza w Dublanach — Gospodarstwo szkolne obejmuje zatem przeszło dziewięćdziesiąt morgów obszaru, co jest bardzo wskazanem, gdyż uczniowie mogą mieć wprawę w czynnościach już w większym zakresie rolnym przedsiębranych. Z drugiej zaś strony, jak to widzimy ze sprawozdań lat dawniejszych i obecnego, z reguły daje dobre dochody, co stwierdza usilne i dodatnie staranie się o należyte wykorzystanie wszystkich źródeł produkcyi rolnej. Dyrekcya kładzie nacisk główny na hodowlę krów mlecznych, chlewnię i przeróbkę mleka, jako najważniejszych gałęzi gospodarstwa, Mleczarnia przerabia także mleko od włościan ze wsi Bereźnicy i w obecnym roku zapłaciła im za mleko poważną sumę 1380 K. Jednocześnie wysłała mleczarnia poza granice szkoły 1662 kg. masła, dając dochodu z przeróbki mleka 921 K.

Na rok przyszły Wydział krajowy raczył wstawić w budżet kwotę odpowiednią na założenie sadu wzorowego, uwzględniając ważność szczególną hodowli drzew owocowych w gospodarstwach rolnych. Szkoła więc nasza ustawicznie zyskuje, rozwijając się rokrocznie pod każdym względem, by mogła być wzorową fermą dla prowadzenia gospodarstwa rolnego i pokrewnych gałęzi, które często stanowią o dochodach całości.

Kronika szkoły.

W roku szkolnym 1906/7 zwiedzili szkołę Inspektor kultury krajowej Radca Dworu Władysław Struszkiewicz, opiekun szkoły baron Julian Brunicki kilkakrotnie. Zakład lustrował wicesekretarz Wydziału krajowego, Konstanty Jasiński. Kierownik szkoły wygłosił także w tym roku szereg wykładów popularnych dla włościan po wsiach okolicznych, a grono nauczycieli w ogólności służyło z gotowością zgłaszającym zię rolnikom fachową poradą w sprawach gospodarskich.

Wykaz stanu majątkowego gospodarstwa szkoły rolniczej w Bereźnicy za rok 1906/7.

Porównanie inwentarzy gospodarczych.

1. Inwentarz żywy.

a) Konie.

d. I/VII. 1906.		*d. I/VII. 1907.*	
1. Wałach skarogniady adm. l. 8 . . .	300·— K	1. Wałach skarogniady administr. l. 9 . .	280·— K
2. Wał. skarogn. adm. l. 8	300·— „	2. Wałach skarogniady administr. l. 9 . .	280·— „
3. „ brudny kasztan l. 11	160·— „	3. Wałach brudny kasztan l. 12. . . .	100·— „
4. Wałach skarogniady l. 11. . . .	300·— „	4. Wałach skrogniady l. 12	200·— „
5. Wałach siwy l. 9 .	240·— „	5. Wałach siwy mały l. 10	200·— „
6. „ kasztan l. 9 .	240·— „	6. Wałach kasztan l. 10 .	200·— „
Razem	1.560·— K	Razem	1.260·— K

b) Krowy.

1. 18 krów według ceny inwentarza . .	5.541·— K	1. 14 krów według ceny inwentarza . .	4.590·— K
2. 7 jałówek wedł. ceny inw.	1 251·— „	2. 5 jałówek według ceny inwentarza . .	2.019·— „
3. 4-ro cieląt „ „ „	354·— „	3. 2 cieląt wedł. ceny inw.	183·— „
4. połowa wartości buhaja	300·— „		
Razem	7.446·— K	Razem	6.792·— K

c) Świnie.

Dwa knury, 7 loch, 35 pros. żyw. wagi 1655 po 70	1.158·50 K	Jeden knur, 5 loch, 5 warchl. żyw. w. 1253 po 70	877·10 K

d) Owce.

15 starych po 20 kor. .	300·— K	17 starych po 20 kor. .	340·— K
7 młodych „ 8 „ .	56·— „	5 młodych „ 8 „ .	40·— „
Razem	356·— K	Razem	380·— K

e) Woły.

2 woły w. żywej 1.100 po 70	770·— K

f) Kury.

19 kur po 2 kor. . . .	38·— K	22 kur po 2 kor. . . .	44·— K

Inwentarz martwy.

d. 1/VII. 1906.		*d. 1/VII. 1907.*	
Stan inwentarza martwego	4.595·72 K	Stan inwentarza martwego	4.082·07 K

Zapasy w materyałach.

1. Owsa 15 ctm. po 13 kor.	195·— K	1. Pszenicy jarej 2·70 ctm. po 16 kor.	43·20 K
2. pszenicy pośl. 0·14 ctm. po 10 kor.	1·40 „	2. pszenicy pośladu 1·17 ctm. po 10 kor.	11·70 „
3. żyta pośl. 0·34 ctm. po 8 kor.	2·72 „	3. owsa 8·23 ctm. po 12 kor.	98·76 „
4. osypki jęczm. 0·41 ctm. po 14 kor.	5·74 „	4. wyki 0·99 ctm. po 14 kor.	13·86 „
5. kukurydzianki 0·90 ctm. po 18 kor.	16·20 „	5. łubinu 6 ctm. po 13 kor.	78·— „
6. mieszanki do siewu 1·10 ctm. po 12 kor. . .	13·20 „	6. soli 56·4 kg. po 9 hal. .	4·97 „
7. wyki 4 ctm. po 14 kor.	56·— „	7. bobiku 4·93 ctm. po 12 kor.	59·16 „
8. łubinu 10 ctm. po 13 kor.	130 — „	8. otrąb 9 kg. po 9 hal. .	0·81 „
9. fasoli 0·20 ctm. po 24 kor.	4·80 „	9. ziemniaków 38·45 ctm. po 2 kor, ...	76·90 „
10. bobiku 1·17 ctm. po 12 kor.	14·04 „	Razem . .	387·36 K
11. soli 0·31 ctm. po 9 kor..	2·79 „		
12. otrąb 6·40 ctm. po 9 kor.	57·60 „		
13. kartofli 59 ctm. po 2 kor.	118·— —		
Razem	617·49 K		

Zestawienie obrotu produktów rolniczych za rok 1906/07.

Gatunek zboża	Zbiór w r. 1906			Stan 1/VII 1906	Dokupiono	Ogółem było	Rozchód			Stan 1/VII 1907
	ziarno	słoma	kłęby				sprzedano	zużyto	wysiano	
	kilogramy									
Żyto celne . .	12205	—	—	—	—	12205	101·70	—	1035	—
„ poślad . .	798	—	—	34	—	832	2	632	—	—
pszenica celna .	1921	—	—	—	350	2271	1341	—	660	270
„ poślad.	206	—	—	14	220	220	—	103	—	117
owies	17149	—	—	1500	100	18749	2280	12969	2677	823
groch	—	—	—	—	220	220	—	154	66	—
bobik	—	—	—	117	3500	3617	198	2786	140	493
wyka	—	—	—	510	25	535	—	—	436	99
łubin	540	—	—	1000	—	1540	—	—	940	600
koniczyna i siano	—	44500	—	5938	—	50438	13500	36938	—	—
potraw	—	19300	—	2000	—	21300	—	20500	—	800
słoma ściółka .	—	38800	—	2000	—	40800	—	40800	—	—
„ okłoty .	—	1350	—	400	—	1750	—	1750	—	—
„ jara . .	—	32219	—	—	—	32219	—	31410	—	809
ziemniaki . . .	—	—	42715	5980	27000	75755	23140	39770	9000	3845
marchew . . .	—	—	6000	—	—	6000	—	6000	—	—
buraki	—	—	10000	—	—	10000	—	10000	—	—
brukiew	—	—	27000	—	—	27000	—	27000	—	—
kukurydzianka .	—	—	—	90	480	570	40	530	—	—
otręby	—	—	—	640	17540	18180	127	18044	—	9
makuch	—	—	—	—	1000	1000	—	1000	—	—
sól	—	—	—	31	250	281	—	225	—	56
melassa	—	—	—	—	2000	2000	—	2000	—	—
ospa i mąka past.	—	—	—	41	2900	2941	69	2872	—	—

Obroty bieżące w roku 1906/7.

Rachunek produkcyi zwierzęcej.

a) Konie robocze.

Dochody.

We własnem gospodarstwie:

Roboczych dni 480.
Produkcya nawozu 450 ctm.

Rozchody.

Gotówką:

Robota rymarska — nowa uprząż	224·46 K
robota kowalska	101·46 „
bobiku 10 ctm. po 14 kor.	140·— „
soli 30 kg. po 9 gr	2·70 „
melassy 203 kg. po 9 gr.	18·27 „

Porachunkiem:

praca uczniów	40·— „

Z własnego gospodarstwa:

owsa 56·02 ctm.
marchwi 30 ctm.
koniczyny 120 ctm.
słomy jarej 20 ctm.
„ ściółki 55·30 ctm.

Razem . . 526·89 K

b) Konie administracyjne.

Pasza spożyta:

owsa	33·25	ctm.
melassy	1·17	„
marchwi	15·—	„
soli	15·—	kg.
potrawu	2·60	ctm.
koniczyny	60·—	„
bobiku	6·22	„
słomy jarej	6·50	„
słomy ściółki	26·10	„

w cenie kor. 541·50

c) Bydło rogate.

Gotówką:

1. Tow. gospodarskie za buh. Dobosza	400·— K
2. Szönfeld za Młynarkę.	320 — „
3. „ „ Fredę.	216·— „
4. Glasberg za jał. Sikorę	220 — „
5. „ „ pół wartości buhaja	156 66 „
6. Kuchnia za 180 kg. mięsa z krowy.	180·— „
7. za 6 cieląt sprzedanych w Stryju	221·60 „
8. za skórę z Miłej	18·— „
9. za skoki buhaja	10·— „
Do przeniesienia	1.742·26 K

Gotówką:

Za utrzymanie dwóch krów na wywarze	40·— K
„ groch 0·48 ctm. po 24.	11·52 „
„ melassy 15·70 ctm. po 9	141·30 „
„ makuch 10 ctm. po 15	150·— „
„ sól 137 kg. po gr. 9	12·33 „
„ otręby 124 58 ctm. po 10	1.245·80 „
„ bobik 4 ctm. po kor. 14	56·— „
„ łańcuchy na krowy	22·— „
	1.678·95 K

Z przeniesienia .	1.742·26 K
Porachunkiem:	
Za mleko oddane mleczarni	4.123·27 „
We własnem gospodarstwie:	
Wyprodukowano nawozu 3.000 c m.	
Razem . .	5.865·53 K

Z przeniesienia . .	1.678·95 K
Naprawa i dokupno statków	36·— „
Zgrzebła i szczotki do mycia	18·— „
wybielenie stajni . . .	20·— „
najęcie pastwiska na lato (strącono z czynszu dzierżawnego z Łotatnik) . .	300·— „
koszta transportu buhaja .	13·21 „
za siemię lniane . . .	3·50 „
„ poradę lekarską . . .	14·— „
Porachunkiem:	
Za mleko chude i pełne z mleczarni	185·12 „
za pracę uczniów przy obsłudze	120·— „
We własnem gospodarstwie:	
Owsa dla buhaja i cieląt . . 24·19 ctm.	
ziemniaków . 30·— „	
potrawu . . 165·42 „	
siana i konicz. 150·23 „	
buraków . . 100·— „	
brukwi . . 250·— „	
marchwi . . 15·— „	
słomy jarej . 224·— „	
słomy ściółki. 196·— „	
Razem . .	2.378·78 K

d) Woły robocze.

We własnem gospodarstwie:	*Gotówką:*
Wyprodukowano nawozu 300 ctm.	1. Za dwa woły kupione w Stryju . . . . . 810·— K
	2. za naprawę uprzęży . 15·20 „
	3. „ 1·08 ctm. grochu po kor. 24 . . . . . 25·92 „
	4. za melassę 1·10 ctm. po kor. 9. . „ . . . . 9·90 „
	5. za soli 13 kg. po gr. 9 1·17 „
	6. „ bobik 7·64 ctm. po kor. 14 . . . . . 106·96 „
	Porachunkiem:
	Praca uczniów . . . . 40·— „
	Z własnego gospodarstwa:
	Owsa . . . 16·23 ctm.
	potrawu . . 22·26 „
	koniczyny . . 32·50 „
	słomy jarej . 25·60 „
	„ ściółki . 25·— „
	Razem . . 1.009·15 K

e) Owce.

Gotówką:

1. Towarz. gospod. za 2 barany	62·— K
2 za 19 kg. mięsa po 1 kor.	19·— „
3. Bracia Alberta za 53 kg. wełny	53·— „

We własnem gospodarstwie:

Wyprodukowano nawozu 150 ctm.	
Razem . .	134·— K

Gotówką:

1. Otrąb 1·86 ctm. po kor. 10	18·60 K
2. soli 30 kg. po gr. 9 .	2·70 „

We własnem gospodarstwie:

Potrawu . .	14·72 ctm.
koniczyny. .	6·15 „
słomy jarej .	38·— „
słomy ściółki .	85·10 „
Razem . .	21·30 K

f) Świnie.

Gotówką:

1. 16 loszek do Towarzystwa gospodarskiego .	1.407·14 K
2. 2 knurki do Towarzystwa gospodarskiego . . .	164·31 „
3. wieprz opasiony sprzedany w Stryju . . .	196·— „
4. knurek sprzedany WP. Bocheńskiemu . . .	81·99 „
5. za 20 wieprzków na targu	1.327·— „
6. „ loszkę opas. w Stryju	156·— „
7. „ 78 prosiąt . . .	876·58 „
8. „ skoki knura . . .	15·— „

Porachunkiem:

Kuchnia uczniów za dwa wieprze	229·50 „
Razem . .	4.453·52 K

Gotówką:

1. Otrąb 54 ctm. po kor. 10	540·— K
2. kukurydzianki 5·30 ctm. po kor. 13	68·90 „
3. mąki past. 28·72 ctm. .	247·— „
4. za kupione 4 loszki. .	327·60 „
5. za czyszczenie knurków	6·20 „
6. naprawa statków dla świń	35·40 „
7. koszta sprzedaży i wysyłki świń	88·02 „

Porachunkiem:

Mleczarni za odpadki nabiałowe	191·45 „
praca uczniów	60·— „

Z własnego gospodarstwa:

Ziemniaków .	367·70 ctm.
słomy ściółki	20·— „
Razem . .	1.564·57 K

g) Kury.

Gotówką:

Za 20 kur i kogutów . .	67·50 K
„ jaja od kur	19·72 „
Razem. .	87·22 K

Gotówką:

Szkło wodne.	6·78 K

Z własnego gospodarstwa:

1. pszenicy pośladu	1·03 ctm.
2. żyta pośladu	6·32 „
Razem . .	6·78 K

h) Mleczarnia.

Gotówką:

1. Zamiejscowi za 1662½ kg. masła	4.157·40	K
2. Dyrektor Dzierzbicki za nabiał	212·89	„
3. nauczyciel Zageczek za nabiał	158·13	„
4. ks. Borduń za nabiał	104·04	„
5. naucz. Profic „ „	6·56	„
6. Konopnicka „	1·68	„
7. obcy za ser i mleko chude	244·61	„

Porachunkiem:

1. Kuchnia uczn za nabiał	1.506·—	„
2. krowiarnia za nabiał	185·12	„
3. świniarnia za odpadki nabiału	191·45	„
Razem	6.767·88	K

Gotówką:

Za 13.071·25 kg. mleka od włościan z Bereźnicy	1.380·58	K
za deszczułki do pakowania masła	88·91	„
za papier pergaminowy	51·01	„
„ dokupno masła do wysyłki obcym	64·—	„
za przekazy, szpagat, opakowanie	138·90	„

Porachunkiem:

Krowiarni za mleko za 21.763·5 kg. mleka po 12 groszy	2.601·62	„
za 15.216·5 kg. mleka po 10 gr.	1.521·65	„
Razem	5.846·67	K

Rachunek produkcyi roślinnej.

Gotówką:

Za 101·70 ctm. żyta celnego, 2 ctm. pośladu	1.432·89	K
za 13·41 ctm. pszenicy	217·38	„
„ 20·80 „ owsa	364·—	„
„ 1·98 „ bobiku	43·70	„
„ 122·— ziemniaków	520·—	„
„ 8·75 metrów długości sterty siana	227·50	„
kier. Dzierzbicki za produkta folwarczne	91·78	„
naucz. Zageczek za produkta folwarczne	18·28	„
ks. Machurski i Profic za smarowidło	2·88	„
za rozsadę kapusty	8·60	„

Porachnnkiem:

Kuchnia uczniów za kapustę	120·—	„
„ „ „ 84 ctm. ziemniaków	297·—	„
straż pożarna za naprawę beczkowozów	30·—	„
zwrot za karmę od koni administracyjnych	541·50	„
Razem	3.915·51	K

Gotówką:

Za 3·50 ctm. pszenicy	70·15	K
„ 1 ctm. owsa oryg. Strubego	58·32	„
„ nawozy sztuczne	362·66	„
„ ubezpieczenie ziemiopłod.	76·63	„
„ młockę lokomobilą	195·50	„
„ drut kolczasty	60·86	„
„ smarowidło na skórę	15·37	„
„ myto rogatkowe	11·52	„
„ kupiony obornik	40·—	„
„ przybory pszczelarskie	32·31	„
„ czyszczenie rowów	83·75	„
„ wykę i groch ozimy	22·—	„
„ nasiona Tow. gospod.	596·77	„
„ 270 ctm. ziemniaków	893·55	„
„ naprawę narzędzi gosp.	533·03	„
„ dzierżawę pola w Łotatnikach	750·—	„
„ najem robocizny	289·40	„
„ pracę uczniów w gosp.	796·—	„
„ konia administr. pracującego w gospodarstwie	128·—	„
„ melasę 1·17 ctm.	4·83	„
„ 15 kg. soli po 9 g.	1·35	„
„ 622 kg. bobiku po 14 g	87·08	„
Razem	5.109·08	K

Zestawienie.

Wyszczególnienie	Dochody		Rozchody	
	K	h	K	h
I. Stan inwentarza żywego:				
a) konie robocze	1.260	—	1.560	—
b) krowy	6.792	—	7.446	—
c) świnie	877	10	1.158	50
d) owce	380	—	356	—
e) woły	770	—	—	—
f) kury	44	—	38	—
II. Stan inwentarza martwego	4.082	07	4.595	72
III. Zapasy w płodach i produktach rolnych	387	36	617	49
A) Rachunek produkcyi zwierzęcej:				
a) konie robocze	—	—	526	89
b) bydło rogate	5.865	53	2.378	78
c) woły robocze	—	—	1.009	15
d) owce	134	—	21	30
e) świnie	4.453	52	1 564	57
f) kury	87	22	6	78
g) mleczarnia	6.767	88	5.846	67
B) Rachunek produkcyi roślinnej	3.915	51	5.109	08
Razem	35.816	19	32.234	93

Czysty zysk zatem wynosi 3.581 koron 26 gr.

Z Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy.

Bereźnica, dnia 10. stycznia 1908.

Stanisław Dzierżbicki, *w. r.*
kierownik szkoły.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence
za rok szkolny 1906/7.

Grono nauczycielskie.

Józef Froń, kierownik szkoły od 1. stycznia 1907 r., uczył ogólnej części hodowli, mleczarstwa, szczegółowej uprawy roślin, nauk przyrodniczych, sadownictwa i rysunków gospodarskich, razem 14 godzin tygodniowo.

Leon Błociszewski, zastępca nauczyciela fachowego, uczył szczegółowego chowu zwierząt gospodarskich, ogólnej części rolnictwa, nauk przyrodniczych i ustaw rolnych, razem 14 godzin tygodniowo.

Ludwik Zub, uczył nauk ogólnie kształcących, razem 32 godzin tygodn.

Ks. Edward Bladowski, proboszcz rz. kat. i ks. Antoni Strilczyk gr. kat. koop., uczyli religii.

Józef Kiełbasa, instruktor, był pomocnym w dozorowaniu uczniów.

Frekwencya uczniów.

Stan uczniów w r. 1906/7 przedstawiał się, jak następuje:

Rok I.	Rok II.	Rok III.
1. Dąbrowski Romuald	1. Borodajko Bazyli	1. Barys Michał
2. Brytan Michał	2. Busch Rudolf	2. Baumberger Władysł.
3. Busch Stanisław	3. Buchelt Jan	3. Biliński Alfred
4. Busch Władysław	4. Korobij Piotr	4. Domański Kazimierz
5. Kosiński Jan	5. Lewandowski Józef	5. Fiałkowski Witold
6. Kowbas Jan	6. Masztalar Ilko	6. Grocholski Bolesław
7. Ornatowski Józef	7. Michałowski Jarosław	7. Haniewicz Leon
8. Pikaus Karol	8. Panaszyj Naum	8. Jaworski Michał
9. Szura Jan	9. Pfeifer Jan	9. Józefowicz Izydor
	10. Sobótka Tadeusz	10. König Antoni
	11. Sztych Józef	11. Stebnowski Czesław
	12. Tustanowski Józef	12. Szymański Józef
	13. Ways Adam	13. Terlecki Stanisław
	14. Wodała Bronisław.	14. Terlikiewicz Jerzy
		15. Terpilak Andrzej
		16. Wojnarowski Stanisław
		17. Wusaty Jan.

Według stanu rodziców było:

Synów właścicicieli większych posiadłości wiejskich . .	1
„ oficyalistów prywatnych	16
„ włościan	14
„ nauczycieli ludowych i urzędników	5
„ innych zawodów	4

Uczniowie roku trzeciego po złożeniu egzaminu głównego w lipcu 1907 w przeważnej części zostali pomieszczeni na praktyce w najbliższej okolicy, jeden wstąpił do seminaryum nauczycielskiego, a trzech wróciło do domu rodzicielskiego.

Czterech uczniów kursu pierwszego w ciągu roku musiało być wydalonych, bądź też dobrowolnie wystąpiło dla braku chęci do nauki.

Za uczniami w zeszłym roku na praktyce umieszczonymi urządziła Dyrekcya wywiad u pp. chlebodawców, wszakże na 9 zapytań nadeszło tylko 6 odpowiedzi, z tych 4 zawierające korzystną, 2 niekorzystną opinię.

Zbiory szkolne.

Zbiory szkolne uzupełniono przez zakupno wirówki Mélotte, sieczkarni Mayfartha do ruchu nożnego, parnika dwunaczyniowego, ponadto pozwolił Wydział krajowy na nabycie pługa, który dano zbudować na miejscu na sposób samochodu Sacka. Do nauki geografii kupiono mapę ziem polskich Majerskiego i telurium.

Z czasopism prenumerowała Dyrekcya jedno pismo polityczne, jedno beletrystyczne (Tyg. illustr.) i dwa fachowe. Ponadto otrzymywano darmo „Rolnika“, „Tygodnik rolniczy“, „Gospodarza“, „Ogrodnictwo“ „Ogród“, „Przewodnik Kółek rolniczych“, „Zeitschrift für Moorkultur und Torfverwertung“, za co na tem miejscu składa Dyrekcya Szanownym Redakcyom staropolskie „Bóg zapłać“. Również i c. k. Ministerstwo rolnictwa troszczyło się o rozwój naszej biblioteki i nadesłało 2 tomy Jahrbuch für wissenschaftliche und praktische Tierzucht, 1 tom Die Binnen-Fischerei in Oesterreich, 2 tomy A. Kochs's landw. Veterinärkunde i Statistisches Jahrbuch der Landwirtschaft, za co Dyrekcya również podziękę składa.

Do szeregu dobrodziejów szkoły liczy Dyrekcya JWPana Stanisława Malinowskiego, który podarował nam swą bibliotekę fachową, składającą się z kilkudziesięciu dzieł i broszur przeważnie treści rolniczej, za co mu na tem miejscu jeszcze raz podziękowanie składamy. Ponadto nadesłał bibliotece Wydział krajowy dwa dzieła p. t. „Mleczarstwo w Galicyi“ i Podręcznik dla spółek mleczarskich.

Z podwyższonej na bibliotekę dotacyi można było zakupić kilka kosztowniejszych dzieł, jako podręczniki dla nauczycieli.

Ogród i gospodarstwo szkolne.

Szkoła rolnicza w Horodence rozporządza zaledwie trzymorgowym ogrodem. Znaczne trudności, na jakie z braku własnego pola szkolnego napotyka zorganizowanie praktycznych zajęć uczniów, podniosła Dyrekcya w swych poprzednich sprawozdaniach, wskazując zarazem na ujemne strony zależności zakładu od administracyi wielkiego gospodarstwa folwarcznego w Horodence, gdzie jedynie odbywać się mogą ćwiczenia praktyczne uczniów.

Ażeby przecież utworzyć małe przynajmniej gospodarstwo szkolne, wydzierżawiła Dyrekcya kilka niw włościańskich opodal szkoły położonych w łącznym obszarze 3 morgów, co pozwala już na utrzymanie w stajence szkolnej 8 krów i kilku sztuk trzody. Wobec powiększenia inwentarza zagospodarowanie ogrodu szkolnego uległo zmianom, trzeba było bowiem uprawiać więcej roślin pastewnych. Obok tych uprawiano tytoń na przestrzeni 2600 m^2, kapustę głowiastą na przestrzeni 1300 m^2, ziemniaki na przestrzeni 2600 m^2. Wszystkie rośliny były uprawiane na kombinacyach nawozów sztucznych i wydały rezultaty bardzo dobre. Za liść tytoniowy pobrała kasa szkolna 232 kor., za kapustę głowiastą, uprawianą na kainicie i tomasynie 280 kor. Tytoń był uprawiany na tomasynie, martelinie i siarkanie amonowym, wydawszy liście przeszło 70 cm. długie. Niestety 3-dniowy wicher tak liście potargał, że mogliśmy dostać za niego zaledwo czwartą część ceny. Ziemniaki pobrała kuchnia szkolna z ogrodu darmo.

Z nadzwyczajnego funduszu 1000 koron, przeznaczonego na ogrodzenie, zmontowano 480 m. bież. płota, na 1·5 m. wysokiego z trzema kolczastymi drutami ponad siatką drucianą, czyli 1 m. bież. takiego ogrodzenia na słupach dębowych wyniósł 2 kor. 7 h. Tak niskie koszta dały się osiągnąć przez użycie do roboty tylko własnych sił.

Na dodzierżawionych polach uprawiano koński ząb na paszę suchą, owies, buraki cukrowe i ziemniaki. Buraki cukrowe były uprawiane na kombinacyach nawozów sztucznych, zestawionych i dostarczonych przez stacyę chemiczno-rolniczą

w Dublanach; morg wydał 220 cetn. metr. Dodać należy, że kawałki gruntu otrzymaliśmy wycieńczone i nie mieliśmy ich czem obrobić, zatem były obrobione niedostatecznie i późno.

Mleczność krów zakupionych na targu jest wcale dobra i przedstawiała się następująco:

Nazwa krowy	Roczna ilość mleka w litrach
1. Baśka	3164
2. Irena	2892
3. Kalina	2286
4. Karolka	3354
5. Pokraka	2292
6 Sabina	3202
7. Żydówka	2913
Razem	20103.

Krowa Nr. 5. została kupiona ocielonką i doiła się u nas tylko od stycznia, zatem nie uwzględniając jej, wypada na sztukę 2.968 l, a że średnia waga krów. stwierdzona taśmą Frowheina, wynosiła 360 kg., na każde 100 kg. żywej wagi otrzymaliśmy 885 l. mleka w roku. Średnia zawartość tłuszczu w mleku wynosiła 4·2%.

$^3/_4$ otrzymanego mleka zużyła kuchnia szkolna, bądź zostało przerobione w mleczarni szkolnej, $^1/_4$ pozbyliśmy za gotówkę. Kuchni liczono 1 l. mleka po 10 gr., dla obcych 12 groszy.

Karmą letnią krów jest lucerna i koniczyna, ku jesieni koński ząb zielony z domieszką otrąb; karmą zimową wytłoki buraczane, mieszane z sieczką słomy owsianej, koniczyny, suszonego końskiego zębu, otrąb i makuchów. Wytłoków spaśliśmy 8 wagonów.

Trzoda chlewna chowała się zdrowo mimo zarazy w najbliższych sąsiedztwach, jednak wobec niskich cen nie przyniosła spodziewanych korzyści materyalnych, ale zadowoleni jesteśmy tą korzyścią przynajmniej, że uczniowie mają doskonałe pole do obeznania się z tą gałęzią chowu. W lecie karmiono trzodę chlewną koniczyną czerwoną, w zimie gotowanymi burakami z plewą i z odpowiednią do mieszką otrąb. Normalnie chowamy 4 lochy rozpłodowe, doprowadzając je do pokrycia do obcego knura, danego do Horodenki przez Komitet Tow. gosp.

Mleczarnia szkolna przedstawia się bardzo skromnie, bo nie wiele pozostaje materyału do przeróbki, bądź co bądź wystarcza do dania uczniom pojęcia o obchodzeniu się z mlekiem i do poprawnego wyrobu masła. Izdebka przeznaczona na mleczarnię pozostawia wiele do życzenia, a przedewszystkiem wymaga zmiany drewnianej podłogi na posadzkę.

Budynki szkolne.

Budynki szkolne nie odpowiadają dzisiejszej potrzebie i hygienie. Główny budynek szkolny przytyka bezpośrednio do dwóch gośoińców żwirowanych kamieniem wapiennym, przez co zgiełk i pył wdzierają się do sal sypialnych i naukowych. Budynek internatowy jest za szczupły i skutkiem tego nie można urządzić tak niezbędnej umywalni i łazienki, a także całą odzież z braku odpowiedniego schowku trzymają uczniowie w sypialniach, co z bardzo wielu względów nie jest wygodne. Brak nam również izby na pomieszczenie chorych. Nader wielką niedogodnością jest brak miejsca na hygienieniczne pomieszczenie miejsc ustępowych, które obecnie są postawione prymitywnie opodal internatu. Bardzo szczupłe i zniszczone zabudowania gospodarcze, wreszcie brak wody na miejscu zwiększają jeszcze niedogodności obecnego pomieczczenia zakładu.

Szkolna straż pożarna.

Po wieloletniej nieczynności straż pożarna uczniów została na nowo zorganizowana i interweniowała przy 9 pożarach w miejscu, zyskując sobie przychylność mieszkańców. Raźnej i skutecznej akcyi straży przeszkadza ogólny brak wody w Horodence, którą do ognia trzeba z sobą prowadzić.

Stacya meteorologiczna.

W roku kalendarzowym 1907 spostrzeżenia stacyi metereologicznej w Horodence obejmowały ciepłotę, kierunek i siłę i wiatru (ocenianą bez przyrządu), oraz opady co do ich rodzaju, ilości i grubości warstwy śniegu świeżo spadłego i dawniej leżącego. Stacya nasza należy do trzeciorzędnych i notowała swe spostrzeżenia o godzinie 7. rano, 2. po południu i 9. wieczorem, a posyłała je co miesiąca do c. k. kraj. Zakładu hydrograficznego we Lwowie, ponadto w okresie śniegowym posyłała zapiski co tygodnia w sobotę. Horodenka leży w wysokości 264 m. nad poziomem morza i odznacza się typowym klimatem podolskim, o nagłych przejściach ciepłoty i skąpych opadach atmosferycznych w lecie.

Kronika zakładu.

Rok szkolny 1906/7 rozpoczęliśmy jak zwykle nabożeństwem w świątyniach obu obrządków dnia 15. lipca. Do egzaminu wstępnego na rok I. zgłosiło się 15 uczniów i wszyscy zostali uznani za zdolnych do pobierania nauki w naszym zakładzie.

W roku tym mieliśmy wysoki zaszczyt powitać w zakładzie JE. Najprzewielebniejszego ks. Arcybiskupa Józefa Bilczewskiego, który przy sposobności wizytacyi dekanatu Horodeńskiego, raczył zwiedzić także kraj. szkołę rolniczą.

Zakład hospitowali Radca dworu Władysław Struszkiewicz, inspektor kultury krajowej, i dwukrotnie wicesekretarz Wydziału krajowego p. K. Jasiński. Gościliśmy dalej wycieczkę nauczycieli i uczniów niższej szkoły rolniczej w Radowcach.

Egzamina końcowe odbyły się w d. 20. i 21. czerwca 1907, w obecności delegata oddziału pokuckiego Tow. gosp. Leona kniazia Puzyny, wiceprezesa Rady powiatowej w Horodence ks. kanonika Bladowskiego, dyrektora dóbr w Horodence p. Schwarzenberg Czernego i wielu innych osób z Horodenki, interesujących się rozwojem szkoły.

Horodenka dnia 13. stycznia 1908.

Z Dyrekcyi kraj. szkoły rolniczej w Horodence

Józef Froń, *m. p.*
Kierownik.

Alegat 3. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 71.894/08.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy za rok szkolny 1906/7.

I. Ogólne wiadomości o szkole.

Cel szkoły. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy założona w r. 1885 staraniem Wydziału krajowego i ofiarnością J. E. Karola hr. Lanckorońskiego, ma na celu wychowanie i kształcenie na uzdolnionych gospodarzy praktycznych przedewszystkiem synów włościańskich, którzyby w przyszłości, osiadłszy na ojcowiźnie, mogli wzorem swym przyczyniać się do podniesienia gospodarstw włościańskich. W przyjęciu do szkoły mają pierwszeństwo ci synowie włościan, których obszerniejsza i zamożniejsza ojcowizna daje rękojmię, iż po ukończeniu szkoły zostaną na własnem gospodarstwie. Niezamożni synowie włościańscy, nie mający podstawy do pozostania na własnych ojcowiznach, wyrabiają się także na praktycznych i pożytecznych pomocników większych gospodarstw, bo przy urządzeniu gospodarstwa szkolnego w ten sposób, iż sami tylko uczniowie bez wszelkiego najmu i stałej czeladzi obrabiają zupełnie całe szkolne gospodarstwo, uczniowie niższych szkół rolniczych, przerabiając sami wszelkie roboty gospodarskie, potrafią je skutecznie dozorować i niemi pokierować, to też i w gospodarstwie większej własności są pożyteczni jako fachowo wyćwiczeni, głównie w praktycznej stronie gospodarstwa wiejskiego, w dokładniejszem i prawidłowszem wykonaniu robót gospodarskich.

Warunki i termin przyjęcia kandydatów do szkoły. Uczeń, chcąc wstąpić do krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy, powinien wnieść do dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy podanie z dołączeniem: a) metryki chrztu, udowadniającej, iż kandydat ukończył 15-ty rok życia, b) świadectwa szkolnego z ukończeniem szkoły ludowej z dobrym postępem, c) świadectwa moralności, wydanego przez urząd parafialny i przez zwierzchność gminną, d) świadectwa, wydanego przez lekarza, celem wykazania, iż kandydat jest zdrowy i fizycznie dobrze rozwinięty.

W dniu, oznaczonym przez dyrekcyę, zwykle z końcem czerwca, ma kandydat złożyć egzamin wstępny, z którego kierownik szkoły osądzi, czy kandydat jest dostatecznie umysłowo rozwinięty i czy posiada potrzebne wykształcenie elementarne, aby mógł należycie korzystać z nauk w szkole rolniczej udzielanych. Uczniowie przyjęci na koszt funduszu krajowego, otrzymują w zakładzie wikt i odzież, z wyjątkiem bielizny. Nauka w krajowej niższej szkole rolniczej w Jagielnicy trwa 3 lata. Rok szkolny rozpoczyna się 1-go lipca a kończy 30-go czerwca.

Egzamina i świadectwa. Przy końcu każdego roku szkolnego składają uczniowie egzamina roczne ze wszystkich przedmiotów nauki przed komisyą egzaminacyjną. Uczeń, który przy egzaminie rocznym nie otrzymał przynajmniej dostatecznego postępu ze wszystkich przedmiotów nauki, nie może przejść na rok wyższy. Po ukończeniu zaś całego 3-letniego okresu nauki zdaje każdy uczeń egzamin końcowy, czyli główny z całości nauk zawodowych (rolnictwa, hodowli zwierząt domowych i administracyi). W razie pomyślnego wyniku tego egzaminu otrzymuje świadectwo ukończenia nauk, w którem jest wyrażony ogólny postęp w naukach stopniami: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, a zachowanie się stopniami: zupełnie odpowiednie i odpowiednie. Świadectwo to służy jako dowód wiedzy, wymaganej do zawodu rolniczego na małej posiadłości.

II. Skład grona nauczycieli.

Antoni Świeżawski, kierownik zakładu i nauczyciel fachowy, uczy rolnictwa, zarządu gospodarskiego z rachunkowością gospodarską, tudzież ustaw, mających związek z gospodarstwem wiejskiem, a nadto prowadzi całe gospodarstwo szkolne i kancelaryę szkolną.

Włodzimierz Grodzki, drugi nauczyciel fachowy, uczy hodowli zwierząt domowych wraz z weterynaryą i mleczarstwem, tudzież wstępnych wiadomości z nauk przyrodniczych.

Szymon Morozowicz, nauczyciel do nauk ogólno-kształcących, uczy języka polskiego i ruskiego, rachunków, geografii i historyi, oraz kieruje ogrodem szkolnym i pasieką, wdrażając uczniów praktycznie w hodowlę drzew owocowych nadto pomaga w prowadzeniu kancelaryi szkolnej.

Wincenty Potyra i Jan Gulanowski, ukończeni uczniowie tutejszej szkoły, pełnią obowiązki instruktora pod kierownictwem nauczycieli fachowych, uczą wykonywania wszelkich robót ręcznych i dozorują uczniów przy robotach gospodarskich.

Ks. kanonik Eliasz Matkowski, gr. kat. proboszcz w Świdowie, uczy religii w 2 godzinach tygodniowo na I. i II. roku nauki.

Ks. kanonik Józef Gliński, rzym. kat. proboszcz w Jagielnicy, uczy religii na III. roku nauki 1 godzinę tygodniowo.

Włodzimierz Siekierski, dyrektor c. k. fabryki tytoniu, uczy szczegółowej uprawy tytoniu po 1 godzinie tygodniowo w okresie wiosennym i jesiennym.

Kazimierz Strzelecki, okręgowy inspektor straży ochotniczej, odbył kurs ćwiczeń szkolnej straży pożarnej w sierpniu i wrześniu 2 razy tygodniowo po 2 godziny.

III. Nauki w szkole udzielane.

a) Nauka teoretyczna. — Rodzaj i treść wszystkich nauk zostały podane w poprzednich sprawozdaniach. Na I. roku przeważają nauki ogólnokształoące, a obok tych rozpoczynają się przyrodnicze. Na II. roku obok nauk elementarnych i przyrodniczych rozpoczynają się nauki zawodowe i te na III. roku przeważają.

b) Nauka praktyczna ma swoją główną podstawę w gospodarstwie szkolnem. Uczniowie są zajęci codziennie w gospodarstwie, a mianowicie przez 9 miesięcy (t. j. od 1. października do końca czerwca) uczniowie tylko jednego roku lub dwu lat na przemian, a przez trzy miesiące letnie uczniowie wszystkich trzech lat.

Oprócz tego kolejno po 6 uczniów obsługuje przez cały tydzień inwentarz żywy, a jeden pełni służbę gumiennego (ogólną). Uczniów III. roku w obsłudze inwentarza używa się do dozoru oraz do dojenia krów i za przewodników w tych robotach a prócz tego prowadzą oni kolejno rachunkowość gospodartwa szkolnego przez zapisywanie poszczególnych dat w dzienniku robocizny, w rejestrach gospodarskich, w dzienniku kasowym i księdze kontowej i sporządzają raporta tygodniowe obrotu gospodarstwa szkolnego. Nauczyciele fachowi i praktykanci (w zastępstwie instruktora) wskazują uczniom właściwe i poprawne wykonanie robót gospodarskich, a wśród roboty dają stosowne wyjaśnienia, zwracają uwagę na zwyczajowe błędy, na właściwy cel i skutek roboty, zależnie od stosownej pory wykonania. Nauczyciel rolnictwa a zarazem kierownik zakładu kieruje całem gospodarstwem rolnem i dozoruje bezpośrednio inwentarza żywego. Nauczyciel do nauk elementarnych, posiadając kurs mleczarstwa, dozoruje obchodzenia się z nabiałem, wyręczająo chorowitego nauczyciela fachowego. Praktykanci są głównymi, bezpośrednimi dozorcami pracujących w gospodarstwie uczniów, jeden dozoruje przeważnie robót polnych, a drugi na obejściu gospodarskiem. Tym sposobem wdrażają się uczniowie pod okiem nauczycieli we wszystkie czynności gospodarskie, obrabiają i obsługują całe gospodarstwo szkolne sami bez najemnego robotnika jakoteż i bez stałej służby gospodarskiej, a przez cały trzyletni okres nauki, ma każdy uczeń dosyć sposobności do nabycia należytej wprawy w wyko-

nywaniu wszelkich robót w gospodarstwie. Takie zajęcie wszystkich uczniów prawie codziennie w gospodarstwie szkolnem daje najlepszą rękojmię, że nauka teoretyczna gospodarstwa wiejskiego podana bywa na podstawie zupełnie praktycznej, bo uwidocznionej czynnościami, przerobionemi przez samych uczniów.

IV. Środki naukowe.

1. Głównym środkiem naukowym jest gospodarstwo szkolne na obszarze 31 morgów samej tylko roli z odpowiednimi budynkami i inwentarzem żywym i martwym (o gospodarstwie bliższe szczegóły pod IX).

Nadto służą do demonstracyi i ćwiczeń przy nauce:

2. Sad ze szkółką owocowych drzewek i ogród warzywny,

3. Pólko do uprawy roślin okazowych, na którem na małych grządkach uprawia się te z ważniejszych roślin, których niema na polu, należącem do gospodarstwa szkolnego.

4. Mleczarnia, w której codziennie jest w użyciu wirówka,

5. Zbiory środków naukowych do nauk przyrodniczych, rolniczych i hodowlanych,

6. Biblioteka dzieł rolniczych, naukowych i ludowych, obejmująca obecnie 1776 dzieł. Nadto prenumeruje się jedną gazetę polityczną, z rolniczych zaś pism: Gazetę rolniczą (Warszawa), Gospodarza (Warszawa), Ziemianina (Poznań), Poradnika gospodarskiego (Poznań), Bartnika, Ogrodnictwo. Rolnika, Tygodnika rolniczego i Głos rolniczy otrzymuje się bezpłatnie. Z pism ludowych są: Gazeta niedzielna, Biblioteka Macierzy, Gazeta świąteczna (Warszawa), Powściągliwość i praca, Przewodnik kółek rolniczych, Przewodnik katolicki (Poznań) i Ojczyzna.

7. Do nauki i zajęcia uczniów w porach roku, kiedy w gospodarstwie jest mniej zajęcia, służy warstat stolarski i kołodziejski z tokarnią, na których wykonują uczniowie naprawki narzędzi gospodarskich.

V. Frekwencya uczniów.

W roku szkolnym 1906/7 było na I. roku nauki 13, na II. — 12. i na III. — 12. — razem więc było 37 uczniów. Jeden wystąpił na początku roku. Z uczniów tych ukończyło 15. rok życia 1, 16. — 6., 17. — 6., 18. — 8., 19. — 8., 20. — 3., 21. — 5.

Przed wstąpieniem do tutejszej szkoły ukończyło szkołę ludową 36, a 1 szkołę wydziałową.

Synów włościan było 28, nauczycieli ludowych 3, urzędników prywatnych 4, służących 2.

Według powiatów było z czortkowskiego 18, husiatyńskiego 5, zaleszczyckiego 3, borszczowskiego 2, cieszanowskiego 2, brzeżańskiego 1, skałackiego 1, buczackiego 1, kamioneckiego 1 i żydaczowskiego 1.

Wszyscy uczniowie I. roku przeszli na II. z wyjątkiem dwóch, którzy dobrowolnie wystąpili. Trzech zaś wystąpiło również dobrowolnie po egzaminie, a na II. roku zostało 9. Z II. roku na III. przeszło 11. Na I. rok przyjęto 14, jest więc razem 34.

Cały trzyletni kurs nauki ukończyli w r. 1906/7 następujący uczniowie:

1. Franciszek Kuc z postępem bardzo dobrym.
2. Jan Chruściel „ dobrym.
3. Paweł Czornij „ „
4. Edward Hołubiczko „ „
5. Józef Manaczyński „ „
6. Szymon Nowicki „ „
7. Franciszek Bobko „ dostatecznym.
8. Jan Drożański „ „
9. Piotr Kazimirów „ „

10. Stanisław Rożniatowski z postępem dostatecznym.
11. Zygmunt Zabiegło „ „
12 Piotr Poburenny wyjechał w ciągu roku do Ameryki.

VI. Wiadomości o byłych uczniach.

Z uczniów, którzy ukończyli szkołę w roku 1906, do wojska wzięto 2, jeden poszedł do szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, a 5 pomieściło się jako pomocnicy gospodarstw większych. O dawniejszych uczniach były wzmianki w poprzednich sprawozdaniach.

VII. Sprawy internatu.

Uczniowie są pomieszczeni wraz z praktykantami (bezpośrednimi dozorcami) w głównym budynku na piętrze w 3 salach sypialnych, które są dość szczupłe, tak, że można w nich tylko 38 uczniów pomieścić. W parterze znajdują się 3 sale naukowe, w których pozostają uczniowie w dzień, o ile nie są zatrudnieni w gospodarstwie. W parterze znajduje się też: gabinet, biblioteka i infirmerya dla chorych uczniów. Pościel ucznia składa się z siennika, prześcieradła, poduszki, sieczką wypchanej i 2 koców (1 letni, 1 zimowy). Ubranie otrzymują uczniowie następujące: na 3 lata wełnianą czapkę, 1 kożuszek pokryty i 1 gunkę na 2 zimy, 1 parę spodni sukiennych do pracy, corocznie zaś 1 spodnie i kamizelkę sukienną, tudzież kurtkę, spodnie i czapkę (kaszkiet) od święta. W miarę zaś zużycia daje się uczniom ubranie letnie z drelichu do roboty, oraz kapelusz słomkowy i obuwie. Koszt ubrania wraz z obuwiem i opraniem 1 ucznia wynosił w roku 1906/7 100·95 koron.

Stołowanie uczniów odbywa się we własnym zarządzie. Jestto najtańszy sposób wyżywienia uczniów i bardzo odpowiedni przy własnem gospodarstwie, bo produkta tegoż dają się dobrze spieniężyć.

Wdraża się też w ten sposób uczniów w oszczędne gospodarstwo domowe, bo każdy uczeń II. roku kolejno pełni przez 1 miesiąc służbę szafarza, wydając do kuchni artykuły spożywcze na wagę podług przepisu pod kontrolą praktykanta. Uczniowie zajmują się również pod nadzorem nauczyciela do nauk elementarnych (jako posiadającego kurs mleczarski) przeróbką mleka i tym sposobem mają najlepszą naukę praktycznego i należytego obchodzenia się z nabiałem i użyca wirówki, tudzież innych poprawnych przyrządów, używanych w gospodarstwie nabiałowem.

Koszt wyżywienia 1 ucznia wynosił w r. 1906/7 175·83 K, czyli miesięcznie po 14·65 K.

Stan zdrowotny uczniów był dość pomyślny, bo nie było chorób cięższych i epidemicznych. Koszt lekarza wynosił 402 K., apteki 248 K., szpital 17·06 K.

VIII. Budynki szkolne.

W bieżącym roku pokryto dachówką stajnię i główny budynek szkolny, oraz wykonano otynkowanie i bielenie budynków zakładowych.

IX. Gospodarstwo.

1. Obszar ziemi o powierzchni 31 morgów, do gospodarstwa szkolnego należący, obejmuje tylko samą rolę, a to dzierżawionych (za 1.000 K rocznie) 21 morgów obok budynków szkolnych w jednym kawałku (własność J. E. hr. Lanokorońskiego) i 10 morgów w 4 parcelach blizko siebie w obrębie gminy Ułaszkowce,

oddalonych około 3 kilometry od budynków szkolnych a zakupionych na własność szkoły kosztem funduszu krajowego.

2. Budynki gospodarskie, bliżej opisane w poprzednich sprawozdaniach, są w zupełnie dobrym stanie, zwłaszcza, gdy cały dach stajenny pokryto dachówką.

Na wzmiankę zasługuje urządzenie krowiarni do ciągłego utrzymywania nawozu stajennego pod bydłem, jako wzór do naśladowania dla gospodarstw, w których zwyczajowem przechowywaniem nawozu stajennego na dworze marnuje się bardzo wiele pokarmów roślinnych z wielkim uszczerbkiem dla roli.

3. Inwentarz martwy składa się z narzędzi, w poprzednich sprawozdaniach wyliczonych.

4. Inwentarz żywy składa się z koni roboczych, bydła rogatego i trzody chlewnej; owiec z braku pastwiska nie hoduje się wcale.

a) Koni roboczych, zwykłych fornalskich w miarę potrzeby utrzymuje się 2 pary.

b) Bydła rogatego utrzymuje się: 6 do 8 krów, 3 do 4 jałówki, 1 do 2 cieląt, oraz 1 buhaja subwencyjnego rasy Simenthal. Do utrzymania krowiarni w należytej ilości i dla odmłodzenia jej przysadza się co roku 1—2 cieliczki, co roku też przybywa 1 krowa, pierwiastka, a najstarszą lub mniej mleczną sprzedaje się.

Dwuletnie jałówki przyucza się do pociągu, aby później jako krowy mogły być użyte do zaprzęgu w pomocniczych, sprzężajnych robotach. Buhaja subwencyjnego rasy simenthalskiej dopuszcza się według instrukcyi Tow. gosp. do krów włościańskich za opłatą, która wraz z subwencyą pokrywa koszta utrzymania buhaja. Buhaja używa się także umiarkowanie do pociągu, a to do dowózki paszy zielonej, snopów, drew, wywózki gnoju i t. p. Mleka od 6 krów otrzymuje się w przeciągu roku około 16.000 litrów. Mleko oddaje się na rachunek stołowania uczniów w cenie po 10 groszy za litr. Mleko i wyroby nabiałowe wystarczają nietylko na potrzeby zakładu, ale pozostaje jeszcze pewna ilość do spieniężenia, mianowicie od czasu zaprowadzenia wirówki (Alfa Baby), przy pomocy której otrzymuje się masło wyborowej jakości.

c) Trzoda chlewna składa się z 1 własnego knura (subwencyjnego nie utrzymuje się, bo przez styczność z obcą trzodą łatwo można sprowadzić zarazę), a 4 macior. Hodowla świń skierowaną jest na sprzedaż prosiąt odessanych i mały przychowek materyału żeńskiego. Podstawę żywienia świń stanowią w zimie drobne ziemniaki z własnego gospodarstwa, dla stosownego unormowania paszy dokupuje się grysu; w lecie znowu głównem pożywieniem jest lucerna, odpadki kuchenne i nabiałowe (mleko zbierane).

Etatu służby gospodarskiej niema żadnego, bo uczniowie zupełnie sami obrabiają i obsługują całe gospodarstwo szkolne, które porachunkiem opłaca zarobek uczniów (około 800 K rocznie). Koszt ten obrobienia gospodarstwa szkolnego przez uczniów uwidoczniony jest cyframi w rozchodach gospod. (obecnie obsługa koni 24, bydła 98·20, a trzody chlewnej 24, robocizna folwarczna 572·80, na polu tytoniowem 18·60, razem w całym roku koszt robocizny wynosił 737·60 K.

Bliższe szczegóły, odnoszące się do zasad prowadzenia gospodarstwa szkolnego, objęte są osobnym planem gospodarskim, który podała dyrekcya w sprawozdaniach poprzednich lat. Według tego planu wprowadzono w gospodarstwie szkolnem następny podział pól:

A) Pole przy szkole — dzierżawa na gruntach J. E. hr. Lanckorońskiego.

I. Płodozmian główny . . . . . morgów 17

1. Ugor gnojowy z przedplonami (mieszanki, sorgo, kukurudza).
2. Pszenica w rzędowej uprawie, podsiana koniczyną z trawami.
3. Koniczyna z trawami, 2 pokosy na siano.
4. „ „ 1 „ „ „ i dodanie pół nawozu staj.
5. Pszenica.
6. Na silniejszym nawozie buraki cukrowe i pastewne.
7. Jęczmień — kukurudza.
8. Groch w połowie, w drugiej połowie ziemniaki.
9. Ozimina — owies.

Do przeniesienia . . morgów 17

	Z przeniesienia . .	morgów 17
II. Pole lucernowe		„ 3
Lucerna przez 6 lat	1 morg 800⁰□	„
Na silnym gnoju kukurudza na zielono ziemniaki	1.200⁰□	1 m. 800⁰□
potem marchew i pasze zielone	1·200⁰□	
III. Pole tytoniowe — na gnoju tytoń	200⁰□	
„ okopowe i ogrody	1.400⁰□	morgów 1
Razem		morgów 21.

B) Pole przy jeziorze . . . „ 10

1. Na gnoju mieszanka na siano.
2. Pszenica.
3. Koniczyna 2 pokosy (drugi na nasienie).
4. Kukurudza.
5. Owies lub przy wcześniejszym zbiorze kukurudzy pszenica.
6. Na gnoju kukurudza.
7. Owies.
8. Groch i wyka na nasienie.
9. Żyto.

Razem . . . . morgów 31.

Wynik z gospodarstwa w ubiegłym roku szkolnym 1906/7 był następujący:

1. W dziale produkcyi rolnej.

Gatunek płodu	Przestrzeń		Plon							Uwaga
			w ziarnie		w słomie i plewie	w sianie	w głąbiach	w liściach	z 1 morga	
			celn.	pośl.						
	m.	sąż	kilogramy							
Żyto	1	822	1849	31	4115	—	—	—	1233	silne
Pszenica ..	6	862	7118	88	18305	—	—	—	1323	wylęgnięcie przez muchę szwedzką zniszczony
Jęczmień ..	1	932	1332	—	2909	—	—	—	841	
Owies	2	743	1148	—	2946	—	—	—	466	
Groch:										
„Folger“..	1	464	1182	—	1740	—	—	—	970	
„Victoria“	—	1306	796	—	1450	—	—	—	904	
Fasola.....	—	423	418	—	600	—	—	—	1626	
Kukurudza	3	715	4246	—	6472	—	—	—	1234	
Wyka	—	478	247	—	340	—	—	—	851	
Ziemniaki .	1	725	—	—	—	—	17830	—	1229	
Buraki:										
pastewne .	1	650	—	—	—	—	56550	—	39143	
cukrowe ..	—	800	—	—	—	—	12290	—	24580	
Marchew p.	—	160	—	—	—	—	2615	—	26150	
Mieszanka .	1	347	—	—	—	2711	—	—	2222	
Koniczyna .	4	1200	84	—	—	16379	—	—	3454	
Kapusta 17 kóp	—	200	—	—	—	—	—	2550	20400	
Tytoń	—	160	—	—	—	—	—	73	730	uszkodzony przez grad
Ziel. pasza	3	113	—	—	—	—	—	—	—	
Okaz. pole .	—	100	—	—	—	—	—	—	—	
Razem .	31	—	19420	119	38877	19090	89285	2623	—	

2. W dziale produkcyi zwierzęcej.

a) Krowiarnia: Stan 30. czerwca 1907 — 6 krów, 2 jałówki, 2 cieliczki i 1 buhaj subwencyjny.

W ciągu roku udojono mleka 16.836 litrów po 10 gr. = 1.683·62 K
„ „ sprzedano 6 cieląt . . . . . 157·50 „
„ „ „ 2 stare krowy . . . . . 400·— „
Razem . . . . . 2.341·12 K.

Na wirówce oddzielono mleka 11.212 litrów, z czego wyrobiono masła 294·85 kg., zatem na 1 kilogram masła wypada 28·39 litrów mleka.

b) Trzoda chlewna. Stan 30. czerwca 1907 — 1 knur $1^3/_4$ roczny, loch 6, loszka półroczna 1, 13 prosiąt 3-miesięcznych,

Uzyskano za 59 prosiąt . . . . . 931 K
„ za knura starego . . . . . 114 „
„ za lochę . . . . . 84 „
Razem . . . . . 1.129 K.

Nawozem, uzyskanym od wyżej wymienionego inwentarza żywego i 4 koni roboczych wygnojono:

na polach głównego płodozmianu	4	morgi po	200 q	= 800 q
„ „ „ „	2	„ „	150 „	= 300 „
„ „ przy jeziorze	2	„ „	200 „	= 400 „
„ polu tytoniowem	0·5	„ „	300 „	= 150 „
„ „ lucernowem	2	„ „	300 „	= 600 „
Razem	10·5	morgów =		2.250 q.

Nawóz stajenny przechowuje się stale pod bydłem i podściela się codziennie gnojem końskim i z pod trzody. Chwilowo przechowuje się nawóz stajenny na gnojarni dla wskazania uczniom, jak się w takim razie z nawozem obchodzić należy.

Urabia się też komposty z odchodów ludzkich, uprzątanych 2 razy tygodniowo przez uczniów za pomocą odpowiednio urządzonych zbiorników z półbeczek naftowych, plewideł i z ziemi z gościńców, które polewa się gnojówką, ściekającą do zbiornika z chlewni.

Kompostów używa się na zasilenie lucerny.

Mając znaczny zapas nawozu stajennego i kompostów, nie używa się w szkolnem gospodarstwie nawozów sztucznych, zwłaszcza, że te w suchym klimacie podolskim często zawodzą i w roli szkolnej dość suto użyźnionej nie opłacają się.

Doświadczenia nawozowe pod kierunkiem stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach, a pod dozorem nauczyciela fachowego p. Włodzimierza Grodzkiego odbywają się na sąsiednich polach folwarku nagórzanieckiego, uczniowie więc naszej szkoły biorąc po części współudział w wykonywaniu tych prób, korzystają z ich wyników, które ogłasza w swych sprawozdaniach stacya chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Pod względem finansowym przedstawia się wynik gospodarstwa szkolnego w roku 1906/7, jak następuje:

I. Ogólne.

Rozchody.		Przychody.
Ubezpieczenie budynków gosp.	58·16	
Utrzymanie „ „	131·32	
Czynsz za grunta skarbu jagieln.	1000·—	
Razem .	1189·48	

II. Inwentarz martwy.

1. Maszyny i narzędzia.

Wartość na początku r. 1906/7	1168·97	Wartość inwentarza martwego	
Przykupno, odnowienie i utrzym.	505·13	z końcem 30. czerwca 1907	1222·69
Razem	1674·10	Razem	1222·69

Rozchody.	2. Uprząż.	Przychody.
Wartość uprzęży z d. 1. lipca 1906	79·19	Wartość uprzęży z dniem 30. czerwca 1907 . . . . . 79·19
Przykupno, odnowienie i utrzym.	62·34	
Razem	141·53	Razem 79·19.

III. Inwentarz żywy.

a) Konie robocze:

Wartość z dniem 1. lipca 1906	1170·—	Wartość z dn. 30. czerwca 1907	1170·—
Razem	1170·—	Razem	1170·—

b) Bydło rogate:

Wartość bydła z dniem 1. lipca 1906:		Wart. bydła rogat. z d. 30. czerwca 1907:	
6 krów o wadze 2940	3925×50=1962·50	6 krów o wadze 3189	4377×50=2188·50
3 jałówki „ 985		2 jałówki „ 840	
		2 cielice „ 348	
Razem	1962·50	Razem	2188·50.

c) Trzoda chlewna:

Wartość trzody chlewnej z dn. 1. lipca 1906:		Wartość trzody chlewn. z 30. czerwca 1907:	
knur o wadze 190 kg.	970×60=582·—	knur o wadze 112 kg.	818×60= 490·80
6 loch „ 780 „		6 loch „ 687 „	
		1 loszka „ 19 „	
13 prosiąt 6-tygodn. po 15 . .	195·—	13 prosiąt 3-miesięcznych po 10	130·—
Razem . .	777·—	Razem . .	620·80.

IV. Zapasy płodów rolnych.

Wartość zboża z d. 30. czerwca 1906:		Wartość zboża z d. 30. czerwca 1907:	
		żyta 514×19	97·66
żyta 72×11	7·92	pszenicy 1302×21	273·42
pszenicy 516×16	82·36	grochu 225×16	36·—
jęczmienia 113·5×12·40. . . .	14·07	wyki ozimej 37×20	7·40
grochu 185×16	29·60	kukurudzy celnej 2808×15 . .	421·20
wyki ozimej 54·6×20	10·92	„ średniej 470×13 . .	61·10
kukurudzy czelnej 2196×14 . .	307·44	sorga 27×32	8·64
„ średniej 62·5×11·5 .	7·18	moharu 10×30	3·—
sorga 4·5×40	1·80	brzanki 17×50	8·50
moharu 11·5×44	5·06	grysu 37×9	3·33
buraków nasiennych 6×80 . .	4·80	buraków nasiennych 5×80 . .	4·—
brzanki 18×50	9·—	lucerny 6×1·70	10·20
grysu 239×9	21·51	fasoli 114×24	27·36
Razem . .	501·66	Razem . .	961·81

V. Obrót bieżący w ciągu roku 1906/7.

1. Na rachunek produkcyi zwierzęcej.

a) Konie robocze:

Gotówką:			
kucie koni	49·—	Trzodzie chlewnej za żyto 1181 po 11	129·91
przykupno ziarna 6533 kg. . .	738·23		
Obsługa (porachunkiem) 120 dni	24·—		
Drobne sprzęty	23·52		
Do przeniesienia	834·75	Do przeniesienia	129·91

Rozchody.		Przychody.	
Z przeniesienia	834·75	Z przeniesienia	129·91
Z własnego gospodarstwa:		We własnem gospodarstwie robocizną dni parokonnych 215 produkcya gnoju 300 q	
na paszę siana . .	6843 kg.		
„ „ buraków	8400 „		
„ „ marchwi	700 „		
„ „ słomy . .	6178 „		
Razem . .	834·75	Razem . .	129·91.

b) **Bydło rogate:**

Gotówką:		*Gotówką:*	
odnowienie inwent. martwego	44·53	za mleko 16836 l. × 10 . . .	1683·62
przykupno 1 krowy 520 kg. . .	400·—	„ 2 krowy	400·—
ubezpieczenie buhaja	3·11	„ 6 cieląt	157·50
grysu 2106 × 9	189·54	Subwencya na utrzym. buhaja.	120·—
makucha 1400 × 9	126·—	za skokowe 64 × 1.	64·—
soli 200	21·60	„ sól 99 × 11	10·89
słomy 1678 × 2	33·56	„ makuch 100 × 9	9·—
obsługa (porachunkiem) 491 dni.	98·20	„ grys 48 × 9	4·32
Z własnego gospodarstwa:			
ziarna . . . 1319 kg		We własnem gospodarstwie wyprodukowano gnoju 1850 q.	
siana . . . . 8324 „			
słomy . . . 18720 „			
buraków . . 41650 „			
marchwi . . 1950 „			
Razem . .	916·54	Razem . .	2449·33.

c) **Trzoda chlewna:**

Gotówką:		*Gotówką:*	
obsługa (porachunkiem) 120 dni	24·—	sprzedano 59 prosiąt	931·—
mleko zbierane 1799 × 4 . . .	71·96	„ 2 knurków . . .	165·—
maślanka 30 × 2	—·60	„ 1 lochy	84·—
grys 352 × 9	31·68		
makuch 100 × 9	9·—		
żyto 1181 × 11	129·91		
2 knurki (1 west., 1 York) . .	136·90		
drobne sprzęty	5·20		
Z własnego gospodarstwa:			
ziarna . . . 1427 kg.		We własnem gospodarstwie produkcya gnoju 100 q	
pośladu . . . 1294 „			
ziemniaków . . 6051 „			
buraków . . . 6354 „			
plew . . . . 704 „			
słomy . . . 5130 „			
Razem . .	409·25	Razem . .	1180·—

2. Na rachunek produkcyi roślinnej.

a) folwarcznej:

Gotówką:		Gotówką ze sprzedaży i porachunkiem:	
zakupno nasion	97·89	za pszenicę 5014 kg.	791·21
tępienie szkodników	2·64	„ jęczmień 770 „	111·65
ubezpieczenie płodów roślinnych od ognia i gradu . . .	127·03	„ groch 1478 kg.	236·12
podatek gruntowy	25·08	„ kukurudzę 2086 kg. . . .	279·28
czynsz za pole koło kolei. . .	20·—	„ ziemniaki 9900 kg. . . .	231·89
Robocizna (porachunkiem) 2864 d.	572·80	„ buraki cukrowe 22300 kg. .	215·99
Do przeniesienia	845·44	Do przeniesienia	1866·14

Rozchody.		Przychody.	
Z przeniesienia	845·44	Z przeniesienia	1866·14
		za buraki 583 kg.	6·65
We własnem gospodarstwie:		„ fasolę 207 kg.	49·50
		„ kapustę $26^3/_4$ kóp × 4	107·—
Robocizna sprzężajna parokonna 21 3.		„ koniczynę nasienną 49·5 kg.	54·45
		„ mak 15·75 kg.	9·45
		„ buraki nasienne 1 kg.	0·80
Nawozu stajennego użyto 2150 q.		„ pietruszkę nasienną 1·22 kg.	1·22
		„ hreczkę 48 kg.	8·64
		Opust przy sprowadzaniu nasion	2·57
Razem	845·44	Razem	2106 42.

We własnem gospodarstwie spotrzebowano na siew:

	na ziarno:	na paszę:
żyta	261 kg.	
pszenicy	459 „	
jęczmienia	254 „	
owsa	149 „	40·0 kg.
grochu	351 „	
wyki	29 „	235·0 „
kukurudzy	192 „	
fasoli	97 „	
koniczyny		34·5 „
lucerny		6·0 „
sorga		7·5 „
końskiego zębu		93·0 „
buraków		33·0 „
łubinu		15·0 „
moharu		1·5 „
brzanki		12·0 „
hreczki	52 kg.	
ziemniaków	2979 „	

b) Pole tytoniowe:

Rozchody.		Przychody.	
Ubezpieczenie tytoniu od gradu	4·14		
Robocizna uczniów 93 dni.	18 60		
Szpagat 6 kg. = 10·80, deski 8·24	19·04		
Z własnego gospodarstwa gnoju 50 q.			
Robocizna sprzężajna 2 dni.		Sprzedaż tytoniu 73 kg.	36·73
Razem	41·78	Razem	36·73.

Zestawienie.

	Dług:		Mienie:	
I. Wydatki ogólne	1189·48	K	—	K
II. Inwentarz martwy 1. maszyny i narzędzia	1674·10	„	1222·69	„
2. uprząż	141·53	„	79·19	„
III. Inwentarz żywy a) konie robocze	1170·—	„	1170·—	„
b) bydło rogate	1962·50	„	2188·50	„
c) trzoda chlewna	777·—	„	620·80	„
IV. Zapasy płodów rolnych	501 66	„	961·81	„
Do przeniesienia	7416·27	K	6242·96	K

	Dług:		Mienie:	
Z przeniesienia	7416·27	K	6242·96	K
V. Obroty bieżące w roku 1906/7:				
1. Na rachunek produkcyi zwierzęcej:				
a) konie robocze . .	834·75	„	129·91	„
b) bydło rogate . .	916·54	„	2449·33	„
c) trzoda chlewna . .	409·25	„	1180·—	„
2. Na rachunek produkcyi roślinnej:				
a) folwarcznej . .	845·44	„	2106·42	„
b) pole tytoniowe . .	41·78	„	36·73	„
Razem . .	10464·03	K	12145·38	K
Po strąceniu wydatków (w czem robocizna uczniów 737·60 K. i 1000·— K czynszu	—	„	10464·03	„
Pozostaje czysty dochód	—	K	1681·35	K

czyli z 1 morga 54·23 K.

X. Kronika szkoły.

Nauczyciele szkoły rolniczej są czynni w kółku rolniczem i za ich inicyatywą sprowadzili tutejsi włościanie 4 siewniki rzędowe, a także założyło kółko rolnicze Spółkę oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena, którą głównie prowadzi Szymon Morozowicz, nauczyciel do nauk elementarnych.

Wszyscy uczniowie kolejno zwiedzali pod kierunkiem nauczycieli wystawę przemysłowo-rolniczą w Buczaczu w roku 1905, a szkoła rolnicza w Jagielnicy brała udział w tejże wystawie, za której urządzenie nauczyciel fachowy Włodzimierz Grodzki otrzymał medal bronzowy, a dyrektor szkoły, Antoni Świeżawski został wynagrodzony złotym medalem za należyte kierownictwo szkołą i skrzętne rozszerzanie wiedzy rolniczej.

W bieżącym roku szkolnym zwiedzał szkołę tutejszą JW. Struszkiewicz Władysław, radca dworu, oraz lustrował szkołę p. Konstanty Jasiński, wicesekretarz Wydziału krajowego.

Z Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy.

W Jagielnicy, dnia 21. listopada 1907.

Antoni Świeżawski, w. r.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach
za rok szkolny 1906/907.

Ogólne wiadomości o szkole.

Krajowa szkoła rolnicza w Kobiernicach, założona w roku 1885, kształci synów włościan na praktycznych gospodarzy, jak również pomocników do większych gospodarstw.

Skład grona nauczycielskiego.

1. Adolf Poniński, kierownik zakładu i nauczyciel fachowy, uczył: hodowli zwierząt gospodarskich, weterynaryi, rachunkowości i zarządu gospodarskiego, ustaw mających styczność z gospodarstwem; prowadził administracyę zakładu i folwarku szkolnego.

2. Stanisław Kostka, nauczyciel fachowy, uczył nauk przyrodniczych, rolnictwa, mleczarstwa, sadownictwa; prowadził mleczarnię i ogród szkolny.

3. Karol Błaszkiewicz, nauczyciel do nauk elementarnych, uczył języka polskiego, rachunków, geografii i historyi, kaligrafii i rysunków, miernictwa. Prowadził bibliotekę uczniów.

4 Jan Kamiński, instruktor do robót praktycznych, zawiadował garderobą uczniów, prowadził ćwiczenia straży pożarnej i ćwiczenia w stelmachstwie.

5. Ks. Eugeniusz Maj z konwentu OO. Reformatów, udzielał nauki religii i odprawiał nabożeństwo w miejscowej kaplicy.

Nauki w szkole udzielane.

Nauka w szkole trwa trzy lata. W zimowem półroczu poświęca się w tygodniu cztery dni nauce a dwa dni praktyce; odwrotnie zaś w kursie letnim miesiące: lipiec, sierpień i wrzesień poświęcone są niemal wyłącznie zajęciom praktycznym w gospodarstwie szkolnem.

Rozkład godzin nauki był następujący:

L. p.	Przedmiot	Półrocze zimowe			Półrocze wiosenne		
		I.	II.	III.	I.	II.	III.
1	Religia	1	1	1	1	1	1
2	Język polski	3	2	2	2	2	2
3	Rachunki	4	3	3	2	2	2
4	Historya i geografia	2	2	2	2	2	1
5	Kaligrafiia i rysunki	2	2	1	—	—	—
6	Nauki przyrodnicze	6	2	—	2	—	—
7	Hodowla i weterynarya	—	3	5	—	2	3
8	Rachunkowość i zarząd	—	1	2	—	—	2
9	Ustawy	—	—	1	—	—	—
10	Rolnictwo	—	3	4	—	2	2
11	Sadownictwo	—	—	1	—	—	—
12	Mleczarstwo	—	—	2	—	—	—
13	Miernictwo	—	—	—	—	—	2
	Razem	18	19	24	9	11	15

Nauka praktyczna i teoretyczna oparta jest o gospodarstwo szkolne, mleczarnię i ogród, gdzie uczniowie wykonywują sami wszystkie roboty pod kierunkiem nauczycieli i instruktora. Odpowiednie zorganizowanie ćwiczeń w ciesielstwie i koszykarstwie utrudnia brak odpowiedniego lokalu. — Uczniów przydziela się kolejno do poszczególnych działów gospodarstwa co 15 dni. Uczniowie służbowi codziennie składają raporty ustne, a po 15 dniach raporty pisemne. Nadto jeden uczeń pełni służbę ogólną w roli włodarza; on odbiera codziennie dyspozycye, a następnie rano i w południe sam je rozdaje, składając przytem codziennie raport pisemny.

Środki naukowe.

Do nauki teoretycznej służą zbiory naukowe, które w miarę potrzeby się uzupełnia nietylko modelami, lecz i nowszemi ulepszonemi narzędziami i maszynami, o ile fundusze na to pozwalają, aby uczniów zapoznać z najlepszemi narzędziami do obróbki pola. W tym roku zakupiono: nową bronę łąkową i kosiarkę Deringa, nadto uzupełniono i doprowadzono do porządku muzeum chemiczne. Biblioteka, licząca obecnie 600 dzieł, została w dalszym ciągu powiększoną o 20 dzieł nowych. Między innemi nabyto: Neymayr, Dzieje ziemi; Kellner, Die zweckmässige Ernährung d. landw. Nutzthiere; Strauche, Didaktik u. Methodik des landw. Unterrichtes (dar c. k. Ministerstwa rolnictwa); Jahrbuch der wissenschaftl. u. praktischen Thierzucht (dar c. k. Min. rolnictwa). Ponadto prenumerowano następujące pisma: „Gazetę lwowską“, „Tygodnik rolniczy“, „Rolnik“, „Rolnik Śląski“, „Przewodnik Kółek Rolniczych“, „Głos rolniczy“, „Ziemianin“, „Ogrodnictwo“, „Przegląd weterynaryjny“, „Rachmistrz“, „Deutsche landw. Presse“, „Gazeta niedzielna“.

Mleczarnia jest środkiem naukowym i częścią gospodarstwa. Uczniowie kolejno przydzielani do służby, wykonują tu wszelkie prace, jak: odbieranie i wydawanie mleka, przechowanie, oddzielanie, przeróbka na masło, wysyłka tegoż, oraz prowadzenie rachunków.

Ogród szkolny służy do demonstracyi sposobów uprawy różnych roślin, prowadzenia szkółki drzew owocowych i doświadczeń nawozowych, tudzież do produkcyi warzyw potrzebnych dla szkoły.

Na poletkach o powierzchni 1 m^2 przeprowadzono po raz czwarty w roku bieżącym doświadczenia nawozowe z ziemniakami w tych samych warunkach. Użyto do tego 16 poletek, z których 4 nienawożone, 3 nawożone kainitem, żużlami i saletrą, 3 kainitem i żużlami, 3 żużlami i saletrą, 3 kainitem i saletrą.

Frekwencya uczniów.

Z początkiem roku 1906/907 na wszystkich trzech kursach było uczniów razem 38; z tych na I. roku 14, na II. r. 14, na III. r. 10. W ciągu roku ubyło przez wydalenie, wystąpienie i śmierć na kursie I. 2, na II. 2, na III. 2 Szkołę ukończyło uczniów 8, a mianowicie:

1. Adamus Stefan	z postępem	dobrym
2. Cierniak Michał	„	b. dobrym
3. Duda Piotr	„	ledwie dostatecznym
4. Konior Jan	„	dobrym.
5. Jezierski Jan	„	dobrym
6. Pająk Wojciech	„	dostatecznym
7. Urbański Stanisław	„	ledwie dostatecznym
8. Żeglicki Jan	„	dobrym,

Z ukończonych uczniów jeden wrócił na własne gospodarstwo. Jeden otrzymał przez Dyrekcyę posadę asystenta kontroli mleczności obór; czterech otrzymało posady pomocników gospodarskich, a dwóch z powodu lichych postępów w nauce nie otrzymało żadnych posad. Co do byłych uczniów, to o ile Dyrekcyi wiadomo, zajęci są przeważnie przy gospodarstwie.

Po rok 1906/907 włącznie ukończyło szkołę 185, z których 82% jest zatrudnionych przy gospodarstwie. Studya, jakie posiadali uczniowie na wszystkich 3 kursach, były:

niższe klasy szkół średnich	7
szkołę wydziałową	3
„ ludową	27

Według stanu rodziców było synów rolników 22
oficyalistów prywatnych . . 8
właścicieli większych posiadłości 2
z innych zawodów 4

Sprawy internatu.

W prowadzeniu internatu nie zaszła żadna zmiana. Uczniów stołował zakład we własnym zarządzie, a koszt wiktu jednego ucznia wynosił przeciętnie koron 239·71, a więc o 11 kor. 71 g więcej w porównaniu z rokiem zeszłym. Koszt odzieży i prania pościeli na jednego ucznia wynosił 87 koron 21 g, a więc o 9 koron więcej niż w roku zeszłym.

Budynki szkolne.

W roku 1906 obok zwykłych robót koniecznych, jak: terowanie dachów, naprawa pieców i postawienie trzech nowych, naprawa podłóg, reperacya dachów — zaopatrzono wszystkie okna w spichrzu w żaluzye, postawiono ścianę w oborze i w ten sposób stworzono pasznik do przygotowywania i układania karmy. O ciągłych brakach tak w budynku zakładowym jak i mieszkalnym, jako też i w gospodarskich Dyrekcya szeroko wspomniała w sprawozdaniu za rok ubiegły i te braki ciągle dają się odczuwać.

Gospodarstwo szkolne.

Obszar gruntów wydzierżawionych dla szkoły wynosi 56 mrg. 1.330 sążni, w czem mieści się 7 mrg. 1.529 sążni kw. zajętych pod budynki szkolne i folwarczne z ogrodem szkolnym i nauczycieli. Zostaje zaś na:

1. pole orne	38	mg.	399 sąż.
2. łąki	8	„	280 „
3. nieużytki	1	„	29 „
4. wikliny	—	„	1.070 „
5. brzegi młynówki i rowy	1.223	„	
Razem	48	mg.	1.401 sąż.

Opis gospodarstwa podaliśmy w poprzedniem sprawozdaniu (1904/5).

Od dwu lat przeprowadza szkoła z ramienia krajowej Stacyi botaniczno-rolniczej doświadczenia porównawcze z odmianami owsa, pszenicy i koniczyny białej. Dla Zakładu rolniczego doświadczalnego Uniwersytetu Jagiellońskiego przeprowadziła szkoła doświadczenia z nawożeniem łąk; nadto założono stałe większe pole dla doświadczeń porównawczych z odmianami ziemniaków.

Szkolna obora zarodowa rasy czerwonej polskiej składała się z końcem czerwca 1907 z 12 krów, 3 jałówek, 4 cieliczek, 2 buhajków, 1 buhaja.

W roku 1906 wynosiła mleczność w litrach:

przeciętna	najwyższa	najniższa
2.829	3.400	2.148

Na 1 kilogram żywej wagi:

przeciętna	najwyższa	najniższa
6·4	8	5

% tłuszczu:

przeciętna	najwyższa	najniższa
4·7	4·8	4·4

Wydatek masła:

przeciętna	najwyższa	najniższa
148 64 kg.	187·88 kg.	112·25 kg.

Koszt paszy jednej krowy:

przeciętna	najwyższa	najniższa
208·15 koron	268·35 koron	173·49 koron

Żywa waga cieląt w kilogramach:

przeciętna	najwyższa	najniższa
36	41	35

Od chwili założenia zarodowej obory w Kobiernicach upływa lat dziesięć. Z końcem roku 1896 obora miała jedną krowę i dwie jałówki rasy czerwonej polskiej, reszta krów była mięszaniną najrozmaitszą. Zaczęto usuwać stare krowy i zastępować je krowami kupowanemi w okolicznych wsiach, jak: w Wilamowicach, Hecznarowicach, Kobiernicach, Porąbce i Czańcu, a nawet w okolicach Jodłownika. Przy kupnie uwzględniano przedewszystkiem typ i mleczność.

Jako kierunek hodowlany wytknięto sobie dążenie do coraz większej produkcyjności, z możliwem uwzględnieniem poprawy budowy i dążeniem do większych form, z zachowaniem czystości typu w każdym wypadku. W pierwszem pięcioleciu kupowanie i brakowanie nieodpowiednich sztuk można było prowadzić w dość szybkiem tępie, wobec stosunkowo niezbyt wysokich cen; w drugiem pięcioleciu ograniczono się do własnego przychowku, zakupując tylko od czasu do czasu wybitniejsze sztuki. Komitet c. k. Towarzystwa krakowskiego rolniczego przyszedł szkole z pomocą, udzielając cztery krowy subwencyjne, które zostały zakupione na wystawie w Szczyżycu w roku 1900; niestety musiano te sztuki jeszcze tego samego roku wybrakować z powodu niezdatności do chowu; jedna z nich nagle padła, wszystkie zastąpiono krowami z Hecznarowic.

Obora posługiwała się buhajami, pochodzącymi wyłącznie z Jodłownika, z wyjątkiem pierwszego, który pochodził z Kóz. Przy wyborze buhaja decydującym momentem było pochodzenie i typ.

Do r. 1899 jest czynnym buhaj „Hurko“ Nr. I. od Sarny po Gwiazdonie, obora Kozy.

Od roku 1899 buhaj „Starościc“ Nr. 35. od Soboty 51. po Starościcu Nr. I., obora Jodłownik.

Od roku 1901 buhaj „Hurko“ Nr. 502 od Góralki Nr. 330. po Starościcu Nr. 35. własnego chowu.

Od roku 1903 buhaj „Hetman“ Nr. 48. od Karaśki Nr. 14. po Hetmanie Nr. 13., obora Jodłownik.

Od roku 1906 buhaj „Bolek“ Nr. 634. od Malinki Nr. 506. po Hurce Nr. 502. własnego chowu.

Mleczność obory w ubiegłem dziesięcioleciu podaje następujące zestawienie:

Rok	Mleczność w kilogramach			Na 1 kg żywej wagi		
	średnio	krowa najdojniejsza dała	krowa najmniej mleczna dała	przeciętnie	najwyżej	najniżej
				kilogramów		
1897	1.822	2.654	1.600	5 4	7·8	4·8
1898	1.993	2.660	1.720	5 5	7·3	4·5
1899	2.243	2.500	1.781	5 5	6 1	4·3
1900	2 556	2.680	2.400	6·1	6 4	5·7
1901	2.563	2.750	2.274	6·14	6 6	5·4
1902	2.626	3.808	2.100	6·2	9 0	5·0
1903	2.516	3.653	1.872	5·9	8 6	4·4
1904	2 700	3.339	2.135	6·2	7·6	5 0
1905	2.858	3.938	2 600	6 4	8 9	6 0
1906	2.829	3.400	2 148	6 4	8 0	5 0

Mierzenie, względnie ważenie mleka odbywa się przy każdym podoju i od każdej krowy. Z tej tablicy widać, że mleczność u tego bydła może się znacznie podnieść, bo kiedy w roku 1897 wynosiła 1.822 kg, to w roku 1906 wynosi przeciętnie 2.829 kg, czyli że się podniosła o 58%. Najwyższy udój, osiągnięty u krowy, wynosił 3.938 kg, przy żywej wadze 360 kg. Mleczność wogóle osiągnięta w tej wysokości, nie jest jeszcze ostateczną granicą i spodziewać się można, że podniesie się wyżej.

Że mimo wzrostu mleczności tłustość mleka nie ucierpiała, o tem świadczy następujące zestawienie:

Rok	% zawartości tłuszczu w mleku: przeciętny	najwyższy	najniższy
1897	4·5	4·8	4·0
1898	4·5	5·5	3·4
1899	4·5	4·9	4·0
1900	4·2	4·5	4·0
1901	4·6	5·6	4·0
1902	4·6	5·1	4·2
1903	4·2	4·6	4·0
1904	4·1	4·9	3·6
1905	4·6	4·8	4·2
1906	4·7	4·8	4·4

Tłuszcz oznacza się pięć razy na miesiąc aparatem Gerbera.

Przeciętna produkcya masła w dziesięcioleciu wynosiła od krowy: przeciętnie 124·24 kg, najwyższa 225 kg, najniższa 85 kg.

W roku 1897 przeciętny wydatek masła wynosił 92·6 kg, a w roku 1906 150·8 kg, więc różnica znaczna, a przeciętny wydatek z lat dziesięciu w ilości 124·2 kg od krowy jest wcale wysoki.

Żywa waga krów stale się podnosi i gdy w roku 1897 przeciętna wynosi 337 kg, to w 1906 roku 440 kg.

Rok	Żywa waga krów w kilogramach: przeciętna	najwyższa	najniższa
1897	337	415	247
1898	362	424	314
1899	407	455	350
1900	417	470	360
1901	417	500	370
1902	427	500	375
1903	425	500	370
1904	436	504	370
1905	441	512	347
1906	440	552	366

Różnica w wadze na początku dziesięciolecia a z końcem wynosi 30%. Jeżeli zestawimy wszystkie powyżej wymienione cyfry, to dostaniemy jeszcze wyraźniejszy obraz:

Rok	Przeciętny udój	Mleka na 1 kg ż. w.	Przecięt. wydatek masła od krowy	Przeciętna żywa waga
1897	1.822 kg	5·4 kg	92·64	337
1906	2.829 „	6·4 „	150·84	440

Naturalnie, że aby dojść do tak korzystnych wyników, nie wystarczała sama selekcya i dobór, lecz że żywienie także niepoślednią odgrywało tu rolę i chociaż dziwne się zdanie utarło, jakoby bydło czerwone polskie i na czystej słomie dobrze się doiło, to jednakowoż jest ono wdzięczne za lepszą karmę i dobrze ją potrafi opłacić. Karma w szkolnej oborze składa się w zimie ze sieczki z plewami, słomy jarej, buraków, pasz treściwych i siana, które dostają krowy w czasie wyższej laktacyi. Z pasz treściwych daje się zazwyczaj dwie lub trzy, a używało się dotychczas melasy, otrąb pszennych, makucha lnianego i kokosowego i kiełków. Sieczkę z burakami i paszą treściwą polewa się w żłobach wodą. Żywienie ściśle indywidualne i dla każdej krowy karma osobno się wymierza, w ilości stosownej do wydatku mleka i wagi.

Żłoby są tak poprzegradzane, aby jedna krowa drugiej nic wyjeść nie mogła. Krowy przez całą zimę, bez względu na pogodę, wypędzane są do ogrodzenia na 1—2 godzin. W lecie chodzą na pastwisko, a do podoju dostają paszę zieloną z mięszanki, lucerny lub koniczyny. Koszt produkcyi mleka i masła z ostatnich

trzech lat przedstawia się tak, że produkcya 1 kg mleka kosztowała przeciętnie 6 h, najwyżej 9 h, a 1 kg masła przeciętnie 1·27 K, a najwyżej 1·88 K. Widzimy więc, że koszta produkcyi, nawet przy dość intenzywnem karmieniu nie są zbyt wysokie, lecz da się to osiągnąć jedynie przy żywieniu indywidualnem.

Zwykła karma krów na dzień i sztukę wynosiła: Przy udoju A) 16 kg, B) 10—12 kg, C) 6 kg:

	A	B	C
buraków	15 kg	10 kg	6 kg
siana	5 „	5 „	— „
melassy Fl.	2 „	2 „	2 „
makucha ln.	2 „	1½ „	1 „
kiełków	1 „	½ „	— „
słomy ad libitum	6—9 kg	6—9 „	10—12 „

Również dają się zauważyć różnice w wadze cieląt, jak i w przyrostach młodzieży, do chowu przeznaczonej.

Waga cieląt przy urodzeniu w I pięcioleciu 1897/1901:

Przeciętna	Najwyższa przeciętna	Najniższa przeciętna
36·5	39·5	30

W miarę podnoszenia się wagi matek, wzrasta także i waga cieląt tak, że w roku 1906 najniższa waga wynosiła 35 kg, a najwyższa 41·5 kg. Przyrosty młodzieży w późniejszym wieku wykazują także dość znaczne różnice. Osobno podaję przyrosty buhajków, a osobno jałówek, dzieląc cały okres dziesięcioletni na dwa pięciolecia (poniżej tabelka).

W pierwszem pięcioleciu wykazały buhaje z końcem pierwszego roku 65% wagi matki, a w drugiem pięcioleciu 80% wagi matki.

Jałówki z końcem pierwszego roku w pierwszem pięcioleciu 60% wagi matki, a przy ocieleniu 102% wagi matki, w drugiem zaś pięcioleciu w pierwszym roku 65%, a przy ocieleniu 103% wagi matki. Cielęta bywają zaraz odłączane od matek i pojone za pomocą przyrządu z fabryki Kocha w Lubece, a w ciągu dziesięciu lat ani jedno cielę nie chorowało, ani nie zginęło. — Byczki dostają mleko pełne w stosunku około 1/5 żywej wagi aż do 12-go tygodnia, potem przechodzą na mleko chude aż do końca 24. tygodnia. Początkowa pasza sucha w pierwszym kwartale składa się z owsa gniecionego, siemienia lnianego i kiełków; w drugim kwartale ujmuje się siemię, a dodaje się makucha lnianego, w trzecim i czwartym przybywa melasa i okopowe a w lecie pastwisko.

	Buhaje						Jałówki					
	I. pięciolecie			II. pięciolecie			I. pięciolecie			II. pięciolecie		
	waga w kilogramach						waga w kilogramach					
	średnia	najwyż.	najniższa	średnia	najwyż.	najniższa	średnia	najwyż.	najniższa	średnia	najwyż.	najniższa
Przy urodzen.	28	35	25	36·6	40	31	29	35	24	33	42	28
I. kwartał	101	114	81	114	135	97	98	109	90	104	130	72
II. „	174	185	163	185	245	170	157	170	141	166	215	130
III. „	237	248	222	250	325	210	201	230	195	213	283	155
IV. „	298	318	280	339	380	280	242	275	213	256	320	189
V. „	340	360	305	420	460	320	267	280	250	287	345	235
VI. „	—	—	—	—	—	—	286	303	258	312	400	260
VII. „	—	—	—	—	—	—	302	330	275	344	415	280
VIII. „	—	—	—	—	—	—	329	360	310	370	440	295
Przy ocieleniu	—	—	—	—	—	—	403	400	320	440	500	380

Jałówki dostają pełne mleko w stosunku około 1/6—1/7 żywej wagi do 8-go tygodnia, a chude mleko do 16-go tygodnia. Karma składa się z tych samych pasz co i buhaj, tylko pasz treściwych zadaje się nieco mniej.

W końcu nadmienić muszę, że obora w Kobiernicach wstrzymała się od domieszki krwi obcej, a dotychczasowo osiągnięte rezultaty pozwalają mieć nadzieję, że zachowując czystość typu, będziemy mogli za lat kilka wykazać jeszcze lepszy postęp.

Z powodu braku odpowiednich chlewów chowu trzody chlewnej nie prowadzi się zupełnie, co naturalnie dzieje się ze szkodą nauki i ze szkodą budżetu gospodarstwa, lecz wobec niepewności pozostania szkoły nadal w Kobiernicach, o budowie nowych chlewów nie można myśleć. Z chwilą, gdy definitywnie sprawa umieszczenia szkoły będzie rozstrzygniętą, nie omieszka Dyrekcya starać się o wybudowanie wzorowych chlewów i kurników, gdyż w szkole rolniczej hodowla trzody i drobiu powinna być prowadzoną.

Kronika szkoły.

W roku 1906/7 lustrował zakład Prezes Wydziału krajowego, Dr. Tadeusz Pilat, nadto dwukrotnie wicesekretarz Wydziału krajowego, p. Konstanty Jasiński. W egzaminie głównym, który odbył się w lipcu 1907, uczestniczył opiekun szkoły JW. Edmund br. Larisch.

Z działalności szkoły na zewnątrz podnieść należy udział nauczycieli w pracach okręgowego Towarzystwa rolniczego w Białej, Kółkach rolniczych i komisyach licencyonujących. Szkoła służyła z gotowością fachową poradą w kwestyach gospodarczych wszystkim zgłaszającym się włościanom.

Wyniki gospodarstwa szkolnego za rok 1906/7.

Rodzaj płodu	Zebrano w roku 1906					
	przestrzeń		plonu w kilogramach			
	mrg.	sążni	ziarno	słoma	okopowe	pasza zielona i siano
żyto	5	200	4.034	10085	—	—
pszenica	3	458	1.992	3.998	—	—
owies	10	900	6.688	13.376	—	—
jęczmień ozimy	4	428	4.680	6.920	—	—
ziemniaki	3	100	—	—	19.690	—
buraki	2	—	—	—	10.000	—
siano	—	—	—	—	—	23.270
pasza zielona	—	—	—	—	—	128.000
fasola	—	800	259	—	—	—

Zasiewy w roku 1906/7.

Rodzaj płodu	Przestrzeń		Wysiano i wysadzono kg.
	mrg.	sążni □	
żyto ozime	5	400	480
pszenica „	4	900	485
owies	11	168	1.120
jęczmień	4	428	390
konicz i trawy	2	800	—
buraki	1	400	28
ziemniaki	3	900	3.920
mięszanki	3	—	—

Porównanie inwentarzy gospodarczych.

I. Inwentarz żywy.

a) Konie.

Stan dnia 30/6. 1907:

	K
1 skarogniady wałach	250
1 „ „	400
1 klacz siwa	140
1 gniady wałach	380
1 „ „	400
1 klacz wojskowa	500
Razem	2.070

Stan dnia 30/6. 1906:

	K
1 skarogniady wałach	265
1 kasztanowaty „	230
1 klacz siwa	160
1 gniady wałach	400
1 „ „	460
1 klacz wojskowa	500
1 klacz 3-letnia	260
Razem	2.275

b) Bydło.

Stan dnia 30/6. 1907:

	K
12 krów wagi 5.850 kg	3.470
3 jałówki „ 1.010 „	808
4 cieliczki „ 630 „	630
2 byczki „ 425 „	425
1 buhaj	400
Razem	5.733

Stan dnia 30/6. 1906:

	K
12 krów wagi 5.980 kg	3.470
3 jałówki „ 700 „	700
1 buhajek „ 250 „	250
1 buhaj	300
Razem	4.720

II. Inwentarz martwy.

Stan dnia 30/6. 1907	3.420
przez dokupno	380
Razem	3.800

Stan dnia 30/6.1906 . . . . 3.800

III. Zapasy.

Dochód.

Stan dnia 30/6. 1907:

	kg	K h
żyta	724	130·32
pszenicy	546	103·74
owsa	548	103·74
kukurudzy	696	104·40
grochu	300	69·—
bobu	137	24·60
siana	35.212	1.900·—
słomy	8.710	261·30
makuchu	183	36·60
kiełki	493	49·30
melassy	69	11·04
ściółki	6.000	120·—
wyki	200	32·—
trocin	10 fur	25·—
jęczmienia	4.680 kg	702·—
Razem		3.673·04

Rozchód.

Stan dnia 30/6. 1906:

	kg	K h
żyta	959×15	143·85
pszenicy	195×18	35·—
owsa	265×19	50·—
grochu	450×23	103·50
bobiku	250×17	42·50
wyki	8×17	1·36
siana	49.893×4	1.995·72
słomy	13·049×2	260·98
makuchu	2.123×16	339·68
kiełków	1.918×9·5	182·—
soli	15×5	—·90
ściółki	2.300×2	46·—
trociny		9·—
kainitu	100	3·90
żużli	100	6·08
jęczmienia	3.000	420·—
słomy	2.000	60·—
Razem		3.700·47

Zestawienie obrotu produktów rolnych 1906/7.

Wyszczególnienie	Zbiór w roku 1906	Dokupiono	Stan 30/6. 1906	Razem	Spasiono	Wysiano	Sprzedano	Razem	Stan 30/6. 1907
	kilogramy								
żyto	4.034	—	959	5.493	1 031	430	2.709	4.769	724
pszenica	2.161	—	195	2.256	—	485	1.325	1.810	546
owies	6.688	1.992	265	8.945	4.527	1.208	2.675	8.400	545
jęczmień	4.680	—	3.000	7 680	1.793	420	787	3.000	4.680
fasola	259	—	—	259	—	—	259	259	—
groch	—	951	450	1.400	5	1.095	—	1.100	300
bobik	—	300	250	550	200	190	24	414	136
wyka	—	300	8	308	—	108	—	108	200
buraki	10.000	—	—	10.000	10.000	—	—	10 000	—
ziemniaki	19.690	—	—	19 690	8.584	3.920	7.186	19 690	—
konicz i trawy nasienia	—	44	—	44	—	44	—	44	—
siano	23.270	—	49.893	73.163	37.111	—	840	37 951	35.212
słoma	32.187	4.400	16.049	52.636	43 926	—	—	43.926	8 710
ściółka	—	16.000	2.300	18.300	12.300	—	—	12.300	6.000
trocin	—	16 fur	3 fury	19 fur	9 fur	—	—	9 fur	10 fur
kiełki	—	1.785	1.918	3.713	3.014	—	196	3.210	493
melassa	—	5.750	—	5.750	5.631	—	50	5.681	69
makuch kokosowy	—	1.057	2.123	3.180	2.997	—	—	2.997	183
łubin	—	200	200	400	—	200	—	200	200
sól	—	275	15	290	265	—	—	265	25
otręby	—	7.114	—	7.114	6 236	—	878	7.114	—
kukurudza	—	3.700	—	3.700	2.183	—	821	3.004	696
kainit	—	1.600	100	1.700	—	1.600	100	1.700	—
zuźle	—	3.700	100	3.800	—	3.700	100	3.800	—
saletra	—	400	—	400	—	300	100	400	—
wapno	—	2.000	—	2.000	—	2.000	—	2.000	—

Obroty bieżące.

I. Rachunek produkcyi zwierzęcej.

a) Obora.

Przychód.

	K h	K h
Za krowę	260·—	
„ „ dobitą	60·—	
skokowe	5·—	
3 cielęta	54·—	
2 buhaje	1.154·42	1.533·42
Za nabiał:		
mleko pełne 9.447·50 =	1.266·74	
„ chude 8.069·25 =	540·84	
masła 322·43 =	760·35	
śmietany 273·25 =	136·62	
maślanki 887·50 =	60·82	
sera 47· =	47·—	2.812·37
Do przeniesienia		4.345·79

Rozchód.

	K h	K h
Dokupno 2 krów	520·—	
szczepienie i transporty	74·42	
opłata od krów rodow.	28·—	
lekarstwa i inne	9·09	
obsługa	100·—	
światło	70·79	802·30
Karma krów:		
	kg	K h
siana	4.135	165·40
słomy	34.272	685·44
melassy	4.233	592·62
makuchu	1.953	291·95
otrąb	3.654	438·48
kiełek	681	68·10
Do przeniesienia	2.231·99	802·30

	K h			K h	K h
Z przeniesienia . .	2.813·37	Z przeniesienia. .		2.231·99	802·30
za nawóz	950·—	ściółki . .	10.000	200·—	
		ziemniaków	8.237	164·74	
		buraków .	10.000	100·—	
		soli . . .	150	13·—	2.719 73

Karma buhai i jałownika:

	kg	K h	K h
Siana . .	2.990	119·60	
słomy . .	1.920	32·40	
melassy. .	425	59·50	
owsa . .	227	31·78	
bobu . .	154	24·64	
makucha .	1.044	156·60	
otrąb . .	713	85·56	
kiełków. .	2.333	233·30	
ściółki . .	7.000	140·—	
lnu . . .	38	11·40	
grochu . .	5	1·15	
soli . . .	30	6·—	907·93

Suma przychodów . .	5.295·79	Suma rozchodów . .	4.429·96

b) Konie.

Przychód.

	K h	K h
Za 2 konie wybrakowane i źrebaka .	703·—	
za zwózkę węgla. .	160 60	

Rozchód.

	K h	K h
Dokupno 2 koni . .	571·—	
obsługa	100·—	
światło.	40·—	
kucie	179·50	
uprząż	194·30	1.084·80

Karma:

	kg	K h	K h
Siana . .	21.840	873·60	
słomy . .	7.734	154·68	
melassy .	353	49·42	
żyta. . .	1.490	223·50	
owsa . .	2.913	414·82	
kukurudzy .	2.857	405 69	
bobiku . .	46	7·36	
jęczmienia .	1.013	141·82	
ściółki . .	10.000	200·—	
ziemniaków	347	6·94	
soli . . .	40	6·—	2.483·83

Suma przychodów . .	863·60	Suma rozchodów . .	3.568·63

II. Produkcya rolna.

Dochód.	kg	K h	K h	Rozchód.	K h	K h
Otręby	878	97·59		Donajem do koszenia	96·45	
kukurudza	821	111·52		robocizna uczniów.	760·—	
owsa	2.675	490 75		asekuracya od gradu	42·98	
siana	840	50·40		żużle	3.700 kg	229·20
melassy	50	6·50		kainitu	1.600 „	56·50
kiełków	196	17·26		wapna.	250 „	5·20
bobiku	24	3·84		saletry	400 „	120·—
ziemniaków.	7.186	387·31		grochu	280 „	72·—
jęczmienia	787	116·37		konicz, trawy, buraki		101·26
żyta	2.509	384·10		trociny 16 fur		39 40
pszenicy	1.325	245·—		otrąb	7.114 kg	789 14
fasoli	259	52 40		soli	275 „	26·25
utrzymanie koni adm.		300·—		owsa	1.992 „	290·06
za nawozy		43·—		makucha	1.057 „	171·36
stare żelaziwo		1·80		melassy	5.750 „	735·39
pasza krów		2.719·73		siemienia	25 „	13·20
„ jałownika		907·93		bobiku	300 „	52·—
za siewy od następnego roku.		1.415·—		słomy	4.445 „	124·45
				kukurudzy	3.700 „	493·30
				kiełków	1.785 „	142·80
				czynsz za łąkę		500·—
				transporty i inne		109·71
				kołodziej i kowal		553·02
				smary.		57·10
				zasiewy rok. zeszłemu		1.695·—
				nawóz oborze		950·—
Suma dochodów		7.350·50		Suma rozchodów		8.225·77

Zestawienie.

	Rozchód		Dochód	
	K	h	K	h
I. Ogólne				
Czynsz dzierżawny	2.120	—	—	—
II. Inwentarz żywy				
a) konie	2.275	—	2.070	—
b) bydło	4.720	—	5.733	—
III. Zapasy	3.700	47	3.673	04
IV. Inwentarz martwy	3.800	—	3.800	—
V. Obroty				
a) konie	1.084	80	863	60
b) obora	4.429	96	5.295	79
c) produkcye rolne	8.225	77	7.350	50
Razem	30.356	—	28.785	93

Po strąceniu czynszu dzierżawnego okazuje się nadwyżka dochodów 1.570 koron 7 hal.

Z Dyrekcyi krajowej szkoły rolniczej w Kobiernicach.

Kobiernice, 13. października 1907.

Adolf Poniński, m. p.
kierownik szkoły.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Miłocinie

za rok szkolny 1906/7.

Ogólne wiadomości o szkole.

Kuratorya fundacyi imienia ś. p. Dra Jana Towarnickiego w Rzeszowie zakupiła w roku 1903 od ś. p. adwokata Dra Holzera folwark w Miłocinie, położony o 6 km. na zachód od Rzeszowa i mający 66·7 ha. obszaru wraz z budynkami. W porozumieniu z Wydziałem krajowym, jako władzą nadopiekuńczą, postanowiła kuratorya w myśl otrzymanych z Wydziału wskazówek, wybudować potrzebny budynek dla pomieszczenia w nim nowej krajowej niższej szkoły rolniczej. W r. 1906 w jesieni ukończono budowę gmachu szkolnego i budynku mieszkalnego dla nauczycieli i odrestaurowano dawny budynek mieszkalny, jako mieszkanie kierownika; odnowiono i przebudowano stajnię i inne zabudowania gospodarskie. Na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17. listopada 1905 nabył Wydział krajowy całą posiadłość na własność kraju za sumę 200.000 koron, płatnych w 50 latach po 4.000 koron. Otwarcie szkoły rolniczej w Miłocinie nastąpiło w dniu 15. października 1906 r.

Opiekunem szkoły ustanowił Wydział krajowy prezesa Rady powiatowej w Rzeszowie, właściciela dóbr i posła na Sejm krajowy, JW. P. Stanisława Jędrzejowicza.

Skład grona nauczycieli.

Henryk Rozwadowski, kierownik zakładu i nauczyciel fachowy, uczył nauk przyrodniczych, przeprowadził urządzenie szkoły i gospodarstwa i w dalszym ciągu prowadził internat, gospodarstwo szkolne, kierował praktycznemi zajęciami uczniów, jakoteż prowadził kancelaryę szkolną.

Nauczycielem do nauk ogólnie kształcących był w czasie od 25. września do 31. grudnia 1906 p. Józef Mistarz, a od 1. stycznia 1907 p. Stefan Trznadel.

Nauki religii rzymsko-katolickiej udzielał wikaryusz parafii w Staromieściu, ks. Tadeusz Dutkiewicz.

Dozorcami przy praktycznych robotach byli od dnia 15. sierpnia 1906 Wojciech Wilk, były ukończony uczeń szkoły rolniczej w Bereźnicy i Mieczysław Victorin, zawodowy ogrodnik z ukończoną szkołą ogrodniczą w Tarnowie. Gdy ten ostatni stawianym doń wymaganiom nie odpowiadał, zastąpiono go na dniu 15. grudnia drugim uczniem szkoły rolniczej w Bereźnicy, Mikołajem Grendyszem. Prócz tego w czasie od 22. listopada 1906 do 15. czerwca 1907 był w szkole przydzielony jako praktykant na nauczyciela fachowego p. Zygmunt Szepietowski, który pomagał przy dozorze uczniów, a także w letniem półroczu udzielał nauki fizyki i zoologii.

Nauki w szkole udzielane.

Szkoła rolnicza w Miłocinie ma na celu kształcenie przedewszystkiem synów włościan na dobrych gospodarzy wiejskich.

Wykształcenie zawodowe uczniów rozłożono na lat 3. Nauka dzieli się na naukę teoretyczną i praktyczną naukę wykonywania prac gospodarskich.

Ponieważ w pierwszym roku po otwarciu było w szkole tylko 20 uczniów, a gospodarstwo wymagało pomocy, przeto nauka była rozdzielona tak, że wszystkie poranki były przez 4 godziny zajęte nauką teoretyczną, a następne pół dnia poświęcano robotom praktycznym w gospodarstwie. W ten sposób w tygodniu mieli uczniowie 24 godzin nauki teoretycznej, a z tej przypadało na naukę: -

religii	1	godzina tygodniowo
chemii	4	„ „
fizyki	2	„ „
zoologii . . .	2	„ „
botaniki . . .	2	„ „
rachunków . .	4	„ „
języka polskiego .	3	„ „
geografii . . .	2	„ „
rysunków . . .	2	„ „
historyi . . .	1	„ „
kaligrafii . . .	1	„ „
Razem	24	godzin tygodniowo.

Frekwencya uczniów.

Na pierwszym roku nauki liczyła szkoła z dniem otwarcia 24 uczniów, w ciągu roku ubyło pięciu, ukończyło I. rok z dobrym i dostatecznym postępem 19 uczniów. Z tego było:

synów rolników . . .	4
„ wyrobników i sług .	9
„ prywatnych oficyal.	4
„ nauczycieli ludowych	1
„ innych zawodów .	1
Razem .	19.

Sprawy internatu.

Uczniowie pomieszczeni są w gmachu szkolnym, gdzie na pierwszem piętrze mają dwie bardzo przestronne sypialnie, każda na 20 łóżek i 2 sale mniejsze, tak, że swobodnie 54 uczniów pomieścić się jest w stanie. Dalej umywalnia, mały pokoik na infirmeryę, jeden pokój na skład ubrań i bielizny i 2 pokoje mieszkalne dla praktykantów gospodarczych. Na dole są trzy sale wykładowe, kancelarya zakładu, pokój gościnny, poczekalnia dla nauczycieli, sala na zbiory szkolne i łazienka. Sale te zostały zaopatrzone w potrzebne sprzęty, a mianowicie: w sypialni ustawiono żelazne łóżka, umożliwiające utrzymanie porządku i bardzo łatwe do desinfekcyi. Każdy uczeń ma jako pościel: siennik, poduszkę z sieczki, 1 koc zimowy, 1 letni, 4 prześcieradła, 2 poszewki i 2 ręczniki. Prócz tego szafkę o dwu przedziałach na suknie, bieliznę i na obuwie i krzesło. W ten sposób mają umieszczenie odpowiednie i możność częstej zmiany bielizny na pościeli, dla utrzymania koniecznej czystości, jakoteż schowki dla odpowiedniego przechowania sukien i bielizny. Również i inne sale otrzymały trwałe i zupełnie dla swego celu wystarczające urządzenie.

Przy zorganizowaniu kuchni zakładowej starała się dyrekcya z jednej strony uwzględnić wymagania pod tym względem ludności miejscowej, z drugiej

dostarczyć uczniom skromnego, ale zupełnie wystarczającego wiktu, takiego, z jakim później w każdem gospodarstwie spotykać się będą musieli. Rano zatem zupa na mleku chudem z rozmaitemi kaszami na zmianę i chlebem, na obiad 5 razy tygodniowo mięso z dodatkiem jarzyn, 2 razy zupa i mączne potrawy, na podwieczorek chleb domowy z omastą, na wieczór kasza z omastą do mleka chudego słodkiego lub kwaśnego.

Dokładny rozkład czasu na czynności praktyczne, połączone z pracą mięśni i ruchem i na naukę, bardzo regularne żywienie przyczyniły się niemało do podtrzymania doskonałego stanu zdrowia, tak, że żadnej ważniejszej choroby przez rok cały nie było. Jedyny wyjątek stanowiło zapalenie jaglicowe spojówek, które pojawiło się u jednego ucznia po powrocie z feryj świątecznych, ale choroba ta przy starannem leczeniu, któremu go poddała dyrekcya na klinice we Lwowie, bardzo rychło usunięta została bez dalszych następstw.

Budynki szkolne.

Internat i sale naukowe znalazły pomieszczenie w nowym gmachu. Ilość sal jest wystarczająca i wystarczyłaby na pomieszczenie 60 uczniów, ale zauważyć potrzeba, że dwie sale naukowe w stosunku do gmachu są za małe i w razie gdyby było więcej uczniów, trzebaby pomyśleć o ich powiększeniu, co jest też zupełnie możliwe. Kuchnia, pralnia, spiżarnia i jadalnia mieszczą się w suterenach gmachu. Pomieszczenie to jest pod wielu względami niekorzystne, bo raz ubikacye nie są jeszcze zupełnie suche i dość jasne, a powtóre hałas i wyziewy, wydzielające się z kuchni i pralni, udzielają się salom, znajdującym się w parterze. Przechowywanie wiktuałów świeżych jest nieco utrudnione.

Drugim nowym budynkiem jest dom mieszkalny dla nauczycieli, mający dwa mieszkania dla nauczycieli żonatych, jedno dla kawalera. Koniecznem jest dobudowanie przy tem mieszkaniu komórek na węgiel i dla drobiu lub trzody i odrenowanie budynku. Na mieszkanie dla kierownika przeznaczono dawny odnowiony dworek. Budynki folwarczne są dawniejsze i jest ich trzy. Stajnia, podzielona na stajnię końską, parnik i krowiarnię, została w zupełności wewnątrz przerobiona. W całej stajni zrobiono tła betonowe, prócz tego pod konie i buhaje zrobiono stanowiska na 40 cm. warstwie torfu i piasku. Dla zakiszania pasz zrobiono trzy betonowe kadzie. W krowiarni urządzono żłoby betonowe i stanowiska w poprzek stajni. Do tego budynku dobudowano chlewnię, jako budynek nowy, na sposób duński postawiony, w którym wzdłuż szerokiego korytarza znajduje się 14 klatek, częściowo dla macior, częściowo dla przychowku urządzonych. Podłoga i przegrody są betonowe. Ściany frontowe klatek zamknięte kratą żelazną, w której pomieszczone są żłóbki do karmienia i drzwiczki do klatek. Chociaż stajnia jest budynkiem dosyć dużym, sądzę jednak, że w przyszłości dla kompletnego inwentarza będzie za ciasną.

Drugim budynkiem jest murowany piętrowy spichlerz z dwiema dużemi wozowniami i kilkoma piwnicami w suterenach. W jednej wozowni urządziła dyrekcya skład maszyn i narzędzi rolniczych, druga służy jako wozownia dla wehikułów szkolnych. Spichlerz bardzo dogodny i przestronny ułatwiać będzie przechowywanie różnych nasion, jakie się w gospodarstwie szkolnem produkuje. W piwnicach suteren pomieszczono warstat szkolny i dyrekcya ma zamiar urządzić mleczarnię szkolną. Inne służą na skład węgla i okopowizny.

Trzecim wreszcie budynkiem jest stodoła wraz z szopą na kierat. Budynek na murowanych słupach o ścianach szczytowych murowanych, na razie na potrzeby wystarczający.

Do zupełnego urządzenia folwarku pozostaje jeszcze wykonanie ogrodzenia i wypędów dla bydła i trzody.

Przed stajnią jest dość duża zagłębiona gnojownia, cokolwiek za głęboka, ale ze względu na dobre tło zrobione z cegły osadzonej na cemencie i ze względu na zbiornik na gnojówkę w zupełnie dobrym znajdujący się stanie, dała się przy pomocy niewielkich stosunkowo przeróbek i po otoczeniu murów okalających gnojownię żelaznemi baryerami, doprowadzić do stanu, który pozwala na zupełnie odpowiedne celowi przechowywanie obornika i służy chwilowo na wypęd dla większych sztuk bydła.

Dotkliwie odczuwa szkoła na razie brak lodowni koniecznej dla chłodzenia mleka i dla przechowywania mięsa w ciągu lata.

Gościniec powiatowy, wykończony znacznym nakładem funduszu krajowego, ułatwia komunikacyę ze szkołą mleczarską i Rzeszowem.

Wewnętrzne urządzenie budynku szkolnego i sal zostało przeprowadzone w jesieni, a więc na początku roku sprawozdawczego i jest skromne, ale bardzo wystarczające. Tu przedewszystkiem liczono się z trwałością, a przytem i możliwą taniością urządzenia i zakupionych sprzętów.

Skromny na razie zbiór środków naukowych będzie stopniowo uzupełniany.

Gospodarstwo szkolne.

Przestrzeń pól i łąk do szkoły należących wynosi 66·7 hektarów. Przestrzeń tę odebrała szkoła w bardzo zaniedbanym stanie. Od lat przeszło dziesięciu prowadzono tu rabunkowe gospodarstwo, bądź przez dzierżawców, którym folwark wypuszczono, bądź przez poddzierżawców. A ponieważ kontrakty dzierżawne nie zawierały żadnych zastrzeżeń, więc przedewszystkiem nie trzymano żadnego inwentarza, obrabiano pole najętemi końmi i starano się jak najwięcej obsiać koniczem i trawami, aby je na pniu sprzedawać można, a tylko z konieczności siano trochę owsa i żyta, ale zbiór cały tak słomę, jak plewy i ziarno sprzedawano. Że po tej kilka lat z rzędu trwającej gospodarce wprowadzenie jakiejś racyonalnej uprawy łatwem nie jest, to łatwo zrozumieć. Trzeba przedewszystkiem masy nawozu, a tej na miejscu naraz wyprodukować trudno. Potrzeba włożyć w uprawę wiele pracy, choćby tylko dla wyniszczenia perzów. Wielką więc pomocą dla kierownika organizującego gospodarstwo było pozwolenie Wydziału krajowego na zakupienie zbiorów od ówczesnych zastępujących dzierżawców, a mianowicie: 18 morgów lichego żyta, 22¼ morga owsa i 47¾ morga potrawów wyrosłych słabo po spóźnionym sprzęcie pierwszego siana, częścią na polach to jest traw i czteroletnich koniczach, częścią na łąkach. Zbiór był wprawdzie nie wielki, ale dał po średnich cenach gospodarstwu na miejscu pewien zasób pasz i ściołów niezbędnych dla gospodarstwa, umożliwiał także rychlejsze rozpoczęcie obróbki objętych pól. Zakupno wszystkiego, począwszy od najzwyklejszego kółka do inwentarzy wymagało wielkich wkładów i było dosyć uciążliwem zadaniem. W ciągu jesieni kupiono trzy pary koni, 2 wozy, siewnik do zboża 14-rzęd., 3 pługi jednoskib, 1 pług dwuskib. „perfekt“, 2 garnitury bron żelaznych, bronę sprężynową, ekstyrpator, beczkę na gnojówkę i wszelkie potrzebne statki gospodarcze. Kupiono dalej 6 krów. Resztę inwentarza postanowiono uzyskać w drodze obór zarodowych, przy których urządzeniu szkoła tylko do połowy kosztów zakupna przyczynić się miała, a buhaje i knura otrzymywała za darmo od c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego. Zabiegom dyrekcyi udało się uzyskać uchwałę Komitetu Towarzystwa rolniczego na założenie obory rasy fryzyjskiej i rasy czerwonej polskiej, a dalej na chlewnię rasy westfalskiej, złożonej z 4 loch i knura. Kompletowanie tych obór szło bardzo wolno ze względu na to, że Komitet postawił sobie za warunek kupować tylko sztuki szczepione i nie reagujące na tuberkulinę. W ciągu zimy skompletowano oborę krów bydła czerwonego, złożoną z 6 krów i jałówek i jednego buhaja i kupiono dla obory fryzyjskiej 5 krów i buhajka. Zawiązek chlewni otrzymała szkoła dopiero w kwietniu 1907 r. w postaci 4-ech czteromiesięcznych loszek i takiegoż knurka.

Gdy więc prawie ¾ roku zeszło na zbieraniu materyału, o wynikach gospodarczych mowy być nie może, zwłaszcza wobec klęsk, którym gospodarstwo w ciągu tego pierwszego roku uległo. Mimo ciężkich warunków obsiano już w jesieni 14 morgów żytem, z tego 6 na przyoranym grochu zasianym na zielony nawóz, resztę na superfosfacie i kainicie, ¼ morga ozimego jęczmienia na oborniku i 4 morgi pszenicy na nawozach sztucznych w koniczysku, zaorano wszystkie ścierniska, przygotowując w ten sposób role pod dalsze wiosenne uprawy. Również w jesieni rozsiano na łąkach i kilkoletnich koniczynach żużle i kainit w stosunku 2 q na morg kainitu i 1 q żużli, by sobie zapewnić jeszcze jaki taki zbiór paszy z wiosną roku następnego. W ciągu zimy zawarto z magistratem miasta Rzeszowa roczną ugodę o odstąpienie szkole zmiotków ulicznych, o ile by

one miały jakąś wartość nawozową. Prócz tego zakupywano okolicznościowo nawóz od handlarzy końmi i przy pomocy tych dokupionych materyałów i bardzo małej ilości własnego stajennego nawozu znawożono 5 morgów pola pod ziemniaki i morgowe pole pod brukiew, ogród szkolny przeszło morg przestrzeni mający i powyżej $1^1/_2$ morga pod koński ząb. Zakupiono potrzebne nasiona i nawozy sztuczne do wiosennych siewów. Obróbka wiosenna ze względu na stan pól nader ciężka, utrudnioną została przez konieczność przeorania w większej części zasiewów ozimych zniszczonych przez zbyt śnieżną zimę. Rezultat zabiegów był taki, że na wiosnę 1907 r. zasiano 22 morgi owsa, półtora morga jęczmienia, 12 morgów łubinu na zielony nawóz pod następne ozime żyto, 2 morgi mieszanki, posadzono 5 morgów kartofli i 1 morg brukwi i półtora morga końskiego zębu. Tu jednak nowa klęska w postaci gradu na dniu 16. maja zniszczyła resztę ozimin i zasiewy jarzyn w ogrodzie szkolnym, uszkodziła owies i świeżo posadzone ziemniaki, jakoteż zaczynające się już rozwijać trawy. Grad powtórzył się z początkiem czerwca i choć był słabszy, jednak co najmniej 20% i tak już osłabionych siewów jarych zniszczył. Tyle przynajmniej przyznało Towarzystwo ubezpieczeń krakowskie przy szacowaniu szkód na zbożach. Szkody na ziemniakach uznać nie chciano, bo komisya likwidująca zjechała tak późno po gradzie, że połamane łęty już zgniły, a nowe odrosły, że więc rzeczywiście szkoda, która była, w tym czasie stała się niewidoczną. Wobec więc takich klęsk z obawą zamykamy rok bieżący gospodarczy o wyżywienie inwentarza w roku przyszłym, a tem bardziej o wynik rachunków gospodarstwa szkolnego.

Świadomość znaczenia doświadczeń polowych skłoniła szkołę do przeprowadzenia już w pierwszym roku doświadczeń nawozowych i z odmianami pszenic i owsów, jakoteż doświadczeń z uprawą seradeli bez użycia zakażenia kulturami bakteryi przyswajających azot z powietrza, jakoteż z nasieniem seradeli zakażonem temi bakteryami, korzystając z udzielonej szkole pomocy zakładu doświadczalnego Uniwersytetu Jagiellońskiego i Stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie. Założono 5 doświadczeń: 1. Doświadczenie nawozowe na życie i 2. na owsie z nawozami sztucznymi; 3. doświadczenie porównawcze nad uprawą odmian pszenicy i 4. odmian owsa; 5. doświadczenie nad uprawą seradeli z nasienia zakażonego bakteryami i niezakażonego, w oziminie i zbożu jarem. Doświadczenia te jednak na oziminie przez zimę, na jarzynach zaś przez grad zniszczone zostały, tylko doświadczenie z seradelą w jarzynie z nasieniem zakażonem bakteryami się utrzymało.

Po pierwszym pokosie lichych traw rozpoczęto uprawę starych koniczysk, aby je jak najprędzej doprowadzić do stanu, w którym uprawa na nich byłaby możliwą.

Niewielką ilość mleka, jaką uzyskano od krów, o ile nie była użytą na potrzeby internatu, odsyłano codziennie po ochłodzeniu do 3 km odległej krajowej szkoły mleczarskiej. Dla szkoły naszej ten odbiór mleka przez szkołę mleczarską był z jednej strony dobrodziejstwem, bo przeróbka tak małej ilości mleka, (zwłaszcza, żeby go przerobić, trzeba było ze względu na bardzo jeszcze małą ilość uczniów, robotnikiem najętym) nie mogłaby się opłacić, z drugiej strony był dla szkoły uciążliwym ze względu na potrzebę dostawy codziennej niewielkiej ilości mleka do Staromieścia. Ilość wyprodukowanego mleka w czasie od 1. października 1906 do 30. czerwca 1907 wynosiła 14.636 litrów. Z tego:

Dla szkoły użyto	1.994	litrów
Sprzedano kierownikowi . . .	775	„
„ nauczycielom . . .	13	„
„ obcym	508	„
Dostawiono do szkoły mleczarskiej .	11.147	„
Skarmiono cielętami . . .	118	„
„ źrebiętami . . .	81	„

Uzyskano za mleko gotówką 2.220 K. 85 gr., porachunkiem zaś od kuchni zakładowej 187 K 68 gr. Natomiast pobrano ze szkoły mleczarskiej w Staromieściu dla internatu i dla inwentarza mleka chudego, masła i sera za 459 K. 36 gr.

Mimo że na razie przy tem pierwszem sprawozdaniu szkoła żadnym dodatnim rezultatem gospodarczym poszczycić się nie może, jednak zaznaczyć musi, że rok ten dla szkoły w kierunku gospodarczym bez pożytku nie przeszedł i że przygotowawcze roboty poszły tak daleko, że już w roku przyszłym jest nadzieja pewnych dodatnich wyników.

Uporządkowanie obejścia szkolnego, w większej części urządzenie ogrodu przed gmachem, wyrównanie terenu naokoło gmachu, urządzenie dróg, obsadzenie ogrodu i dróg drzewami owocowemi lub szpalerowemi, to także czynności roku pierwszego, zapewniające dojście najbliższego otoczenia szkoły do miłego i dla oka przyjemnego wyglądu, do oddziaływania na estetyczne uczucie zatrudnionych tu ludzi.

Kronika szkoły.

W początku października 1906 roku, w czasie wykonywania robót przy budynkach szkolnych zaszczycił szkołę swoją obecnością J. E. Marszałek krajowy Stanisław hr. Badeni i prezes rady powiatowej w Rzeszowie J. W. Stanisław Jędrzejowicz.

W dniu 8. grudnia dokonano poświęcenia szkoły. Funkcyi tej dopełnił przewielebny ks. dziekan Gryziecki i przy tej sposobności w podniosłych słowach wytłómaczył zzbranym znaczenie uroczystości i złożył na ręce dyrekcyi życzenie pomyślnego rozwoju szkoły. Uroczystość tę szkolną zaszczyciło swoją obecnością kilku okolicznych ziemian i wójtów sąsiednich gmin. Wydział krajowy reprezentował radca Wydziału krajowego, Dr. Ignacy Szyszyłowicz.

Egzamin roczny dla uczniów I. roku odbył się 17. czerwca 1907 roku, na którym był obecny delegat Wydziału krajowego, wicesekretarz Wydz. kraj. pan Konstanty Jasiński.

W roku tym działalność szkoły na zewnątrz jeszcze nieznaczną być musiała, wszelkie bowiem siły i czas chłonęła przedewszystkiem organizacya szkoły i gospodarstwa. Działalność ta ograniczyła się do współudziału kierownika w pracach wydziału okręgowego Towarzystwa rolniczego w Rzeszowie, wykładu, który kierownik wygłosił na Walnem zebraniu Towarzystwa rolniczego okręgowego na temat o uprawie łąk i ich melioracyi. Dalej przygotowano 4 stypendystów c. k. Towarzystwa gospodarczego galicyjskiego do pełnienia obowiązków kontrolorów mleczności w oborach zarodowych Towarzystwa.

Przeprowadzono trzydniowy kurs gospodarczy dla członków Kółek rolniczych w Miłocinie w dniach 20., 21. i 22 czerwca, który to kurs dyrektor krajowej szkoły mleczarskiej Dr. Rylski treściwym wykładem o organizacyi spółek mleczarskich w pierwszym dniu rozpoczął. W czasie tego trzydniowego kursu prócz teoretycznych wykładów odbywały się z uczestnikami kursu praktyczne ćwiczenia w siewie, orce, użyciu bron i pługów, jakoteż dojeniu krów i chłodzeniu mleka.

Wreszcie kierownik miał kilka pouczeń o żywieniu krów mlecznych i wychowie cieląt na kursie mleczarskim dla kobiet, urządzonym w czasie zimowym w krajowej szkole mleczarskiej i uczył uczestniczki kursu w oborze szkolnej praktycznego dojenia i obchodzenia się z nabiałem w stajni.

Działanie szkoły wśród ludności okolicznej, jak łatwo przewidzieć, było jeszcze bardzo ograniczone.

W Miłocinie, dnia 20. lutego 1908.

Henryk Rozwadowski, *m. p.*
kierownik szkoły.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole za rok szkolny 1906/7.

1. Wiadomości ogólne.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole założona staraniem Wydziału krajowego na gruntach wydzierżawionych od gminy miasta Krosna na okres 60-cio letni, otwarta we wrześniu 1898 roku, ma za zadanie kształcić przedewszystkiem synów włościan na zdolnych gospodarzy praktycznych, zarazem także z pożytkiem pomocników do większych majątków ziemskich, którzy jako tacy w znacznej liczbie poszukiwani bywają. — Nadto wychowankowie tej szkoły uczą się jeszcze racyonalnej uprawy lnu i konopi przytem poprawnego wyrobu włókna z tych roślin (uprawy i wyprawy lnu i konopi). — Dział ten Dyrekcya ma zamiar w przyszłości rozszerzyć, jako szczególniej odpowiadający miejscowym warunkom i stosunkom całej okolicy.

2. Skład grona nauczycielskiego.

Przemysław Cholewa, kierownik a zarazem nauczyciel fachowy, uczył na roku II. i III. hodowli zwierząt gospodarczych, na roku III. zarządu gospodarczego i mleczarstwa; kierował zajęciami praktycznemi i prowadził administracyę szkoły i gospodarstwa.

Bronisław Gąsienica, nauczyciel fachowy, uczył rolnictwa, ustaw rolnych i rysunków na roku III cim, na II-gim zaś roku nauk przyrodniczych, prowadził ogród okazowy i doświadczalny, zarazem był pomocny kierownikowi szkoły w prowadzeniu wszystkich działów gospodarstwa szkolnego.

Józef Drewko, nauczyciel do nauk elementarnych, uczył języka polskiego, rachunków, historyi, geografii, sadownictwa i warzywnictwa; prowadził szkółkę drzew owocowych, ogród warzywny, zajmował się pasieką i miał nadzór nad internatem i kuchnią szkolną.

Wincenty Krassowski, przydzielony do tutejszej szkoły w charakterze praktykanta, uczył na roku I. zoologii, kaligrafii i rysunków, na roku II. botaniki i rysunków, na roku III. chowu koni — również był pomocnym w prowadzeniu gospodarstwa szkolnego i dozorowaniu uczniów.

Ks. Ignacy Łaskawski, udzielałał nauki religii obrządku łacińskiego.

Ks. Bohdan Polański, udzielał nauki religii obrządku greckiego.

Wojciech Chłopiński, instruktor zarazem dozorca uczniów, uczył praktycznie wykonywania wszelkich robót gospodarczych.

Do pomocy w dozorowaniu gospodarstwa i uczniów używała Dyrekcya ucznia praktykanta Michała Cichockiego, wychowanka szkoły rolniczej w Bereźnicy.

3. Nauka i środki naukowe.

Nauka odbywała się prawidłowo. W metodzie nauki praktycznej i teoretycznej nie zaszła żadna godna uwagi zmiana.

Służące w szkole środki naukowe opisaliśmy w poprzedniem sprawozdaniu, nadmienić tylko należy, że pod koniec roku szkolnego 1906/7 poczyniono przygotowania do założenia w zakładzie wzorowego sadu i rekonstrukcyi warsztatu do wyprawy lnu i konopi. Rozszerzyliśmy także w miarę środków chów drobiu.

4. Frekwencya uczniów.

Z początkiem roku szkolnego 1906/7 zapisało się ogółem 47 uczniów, a to na III. rok 14, na II. rok 15, na I. rok 18. W ciągu roku opuścił zakład 1 uczeń a 5 wydalono. — Z końcem roku szkolnego było zatem 41 uczniów; — z tych było synów włościan 27, synów rzemieślników 1; synów oficyalistów 6, synów nauczycieli, urzędników i księży unickich 7. Obrządku rzymsko-kat. było 30, gr. kat. 11.

Przygotowanie do nauki posiadało: 37 uczniów szkołę ludową, 4 zaś niższe klasy szkół średnich.

W wieku 22 lat było dwóch uczniów, 20 - 21 lat piętnastu, w wieku 18—19 lat jedynastu, 15—17 lat trzynastu uczniów.

Egzamina końcowe odbyły się w dniach 25. i 26 go czerwca w obecności opiekuna szkoły p. Waleryana Stawiarskiego i wicesekretarza Wydziału krajowego p. Konstantego Jasińskiego. Na podstawie egzaminu końcowego z uwzględnieniem postępów nauk podczas trzechletniego pobytu i praktycznego uzdolnienia do zawodu gospodarczego, otrzymało 12 uczniów świadectwa z ukończenia nauk i tak: Stanisław Kłos z postępem bardzo dobrym, Gardy Jan, Gorecki Wojciech, Maziak Kazimierz, Szetela Władysław z postępem dobrym, Buczyk Jeremiasz, Kahane Zdzisław, Nuczkowski Michał, Wasylowski Dymitr, Zaręba Franciszek, Żelaznicki Zygmunt i Huber Artur z postępem dostatecznym.

Z tych 12 uczniów zasiadających do egzaminu głównego Huber Artur czynił starania o przyjęcie go do średniej szkoły rolniczej w Czernichowie, Gardy Jan i Kłos Stanisław udali się na własne gospodarstwa, Goreckiego Wojciecha, który w przyszłości wróci na własne gospodarstwo, zatrzymała Dyrekcya jako ucznia praktykanta w szkole, resztę zaś umieściła jako pomocników w gospodarstwach większych. — Tu nadmienić należy, że w roku bieżącym popyt za uczniami był tak znaczny, że Dyrekcya nie była w stanie wszystkich pracodawców zaspokoić.

Byli abituryenci tutejszej szkoły zajęci są w przeważnej części w większych gospodarstwach, kilku gospodaruje na własnem gospodarstwie, kilku poświęciło się zawodowi nauczycielskiemu, a tylko mała liczba oddała się innym zawodom.

5. Sprawy internatu.

Uczniowie znajdują pomieszczenie w głównym budynku szkolnym na piętrze w 3 salach sypialnych gdzie również ma mieszkanie uczeń praktykant. Oprócz tego na piętrze mieści się garderoba, czyszczalnia dla uczniów i sala na zbiory. W parterze znajdują się trzy sale naukowe, infirmerya, pomieszkanie dla instruktora, umywalnia i pokoik sługi szkolnego, kancelarya Dyrekcyi.

Koszt wyżywienia 1-go ucznia, wliczając w to płace i utrzymanie 4 służby, z powodu ciągle wzrastającej drożyzny nietylko opału ale i wiktuałów przekracza znacznie kwotę 200 K rocznie zaś koszt ubrania wraz z praniem bielizny 100 K.

Stan zdrowotny uczniów pozostawiał z powodu długotrwałej i ostrej zimy wiele do życzenia. — Wprawdzie poważniejszych lub też epidemicznych chorób pomiędzy uczniami nie było, ale zdarzały się stale różnego rodzaju słabości krócej lub dłużej trwające mające przyczynę w zaziębieniach.

6. Budynki gospodarcze i szkolne.

W budynku mieszkalnym nauczycieli odnowiono na gankach baryery, które jako drewniane uległy w ciągu czasu zniszczeniu i zastąpione zostały żelaznemi; na I. piętro zaś urządzono windę do wody i węgla. W budynku głównym zastąpiono schody cementowane zupełnie powybijane drewnianemi, — Ułożono nowe betonowe chodniki i przeprowadzono zwykłe naprawki konserwacyjne. Z końcem roku szkolnego rozpoczęto budowę spichlerza.

Brak kaplicy w samym zakładzie daje się mocno odczuwać z powodu dość znacznej odległości od miasta Krosna.

*

7. Gospodarstwo szkolne.

Obszar gruntów wydzierżawionych od gminy miasta Krosna należących do szkoły wynosi 54 morgów, czyli 31 ha 20 ar., w tych:

roli	20	ha 14	ar.
łąk i pastwisk z kulturą wikliny i chmielarnią	4	„ 36	„
ogrodu warzywnego szkolnego	—	„ 54	„
ogrodu dla pp. nauczycieli	—	„ 66	„
gościńce i place budowlane	2	„ 20	„
pole doświadczalne okazowe i szkółka drzewek	1	„ 10	„
drogi i nieużytki	1	„ 20	„
jak wyżej	31	ha 20	ar.

Gospodarstwo rolne składa się z 3 kompleksów:

I. Pole tak zmane „Widacz“ obejmuje 14 morgów czyli 8 ha.

II. Pole tak zwane „Za parkanem“ obejmuje 7 morgów czyli 4 ha

III. Pole tak zwane „Za gościńcem“ obejmuje 14 morgów czyli 8 ha.

To ostatnie dodzierżawione zostało od gminy miasta Krosna w roku 1901 na okres 6-cio letni z zastrzeżonem prawem dzierżawy dalszej przy 5% zwyżce czynszu dzierżawnego. — Dzierżawa w bieżącym roku będzie przedłużoną na dalszy okres 6-cio letni; nadto z parceli do niej przytykającej zamierzamy dodzierżawić również na okres 6 cio letni dalszych 10 morgów w celu zwiększenia produkcyi paszy i słomy.

Do pola pod III. wymienionego przytyka 2 morgi pastwiska położonego przed gościńcem wzdłuż drogi dojazdowej.

Każde z tych pól podzielone jest na 8 równych działów:

Płodozmiany są następujące:

I. *Widacz*	II. *Za parkanem*	III. *Za gościńcem*
Mieszanka ozima i letnia	Mieszanka	Mieszanka
Żyto	Żyto, później groch	Żyto
Ziemniaki	Kapusta	Bobik z owsem
Mieszanka letnia	Jęczmień	Żyto
Pszenica	Konicz	Owies
Buraki	Koński ząb	Ziemniaki
Owies	Ziemniaki	Owies
Konicz	Owies	Konicz.

Łąka zajmująca przestrzeń $^1/_2$ ha poprawiona, o ile się to dało, daje już znacznie lepszy porost traw, wymaga jednak dalszych starań głównie wyrównania i dobrego znawiezienia.

Część pastwiska od strony południowej, obejmującego $1^1/_2$ ha w tym roku przeorano i obsadzono ziemniakami, by w przyszłości sztuczne można założyć pastwisko. Część dawnego pastwiska na „Widaczu“ w obszarze $1^1/_2$ ha było w roku 1902 zregulowaną i tu w niższem położeniu znajduje się kultura wikliny, w wyższym chmielarnia. Kultura wikliny rozwija się bardzo pomyślnie, gdy przeciwnie chmielarnia cierpi znacznie od wilgoci, a także od panujących tu wiatrów.

Tak samo, jak roku ubiegłego utrzymywało gospodarstwo 4 konie robocze i 1 kuca do dowozu mleka do Krosna i innych posług w gospodarstwie, 10 sztuk krów, 2 buhaje, 4—5 sztuk młodzieży, w końcu kilkanaście sztuk trzody chlewnej. W chlewni występuje sporadycznie róża węglikowa, która prawie rok rocznie ubytek w chlewni powoduje.

W oborze rasy krajowej czerwonej polskiej są 3 krowy i 1 buhaj własnością Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego Krakowskiego, dane szkole w roku 1899 jako bydło stanowiące oborę zarodową.

Wydajność mleka w roku 1906/7 wynosiła ogółem 28.794 litrów. Z ilości tej sprzedano do Krosna 10.173 litrów. Spotrzebowano dla cieląt i trzody we wła-

snem gospodarstwie 3155·5. Oddano do mleczarni prowadzonej na rachunek kuchni szkolnej 15.465·5 *l*.

Rezultaty wydajności mleka krów przez cały rok stale w gospodarstwie utrzymywanych były następujące:

Nazwa krowy	Mleczność	Przeciętna zawartość tłuszczu %	Waga krowy
1 Malina	651 (stale jałowa na rzeź)	4 —	505 kg.
2. Sikora	1244 (pierwiastka)	4 —	396 „
3. Koza	3733	3.2	510 „
4. Grażyna	2793	3.5	392 „
5. Baśka	1930 (pierwiastka)	3 5	500 „
6. Sarna	3867	4.5	432 „
7. Piękna	2277	4 —	442 „
8. Żaba	3237	3.1	508 „
9. Późna	3085	3.2	502 „
10. Danusia	2495	4 —	435 „
11. Róża	1795 (pierwiastka)	4 —	385 „
12 Kalina	1691 (sprzedana na rzeź)	4 —	— „

Z powyższego zestawienia wynika, że nie uwzględniając pierwiastek i krów jałowych zatem 5 sztuk:

a) mleczność przeciętna 7 krów wynosi 3069 litrów.
b) ich waga 460 kg.
c) na 100 kg żywej wagi przypada mleka 667 litrów.
d) Przeciętna zawartość tłuszczu wynosi okrągło 3·7 %.

Wynik stanu majątkowego gospodarstwa szkoły rolniczej w Suchodole za rok 1906|7.

Porównanie inwentarzy gospodarczych.

1. Inwentarz żywy.

a) Konie.

Dnia 1. lipca 1906.		Dnia 1. lipca 1907.	
Wartość według sprawozdania roku ubiegłego	1210 K.	1. Koń wałach gniady . . .	300 K.
		2. „ „ „ . . .	270 „
		3. Klacz „Dereszka“	180 „
		4. „ „Bulanka“	140 „
		5. Koń wałach ciemno-gniady 4 lat	350 „
		6. Kucyk „Mańka“	180 „
		7. Klacz szpakowata	350 „
		Razem . .	1770 K

b) Krowy.

Dnia 1. lipca 1906.		Dnia 1. lipca 1907.	
Wartość bydła według sprawozdania roku ubiegłego . . .	3287.70 K.	1. 11 krów żywej wagi 5007 kg po 40 gr.	2002.80 K
		2. 3. jałówki żywej wagi 875 po 50	437.50 „
		3. 2 buhajki żywej wagi 380 po 60	228.— „
		4. 2 cieliczki żywej wagi 125 po 60	75.— „
		5. ½ wartości buhaja „Boruta“	200.— „
		Razem . .	2943.30 K

c) Świnie.

Dnia 1. lipca 1906.		Dnia 1. lipca 1907.	
Wartość świń według sprawozdania roku ubiegłego	663.35 K	5 loch matek wagi 708 *kg* po 60 *gr.*	464.80 K
		2 loszki wagi 72 po 60 . .	43.20 „
		2 knurki wagi 64 po 70 . .	44.70 „
		6 prosiąt wagi 47 po 60 . .	28.30 „
		Razem . .	580.90 K.

2. Inwentarz martwy.

Dnia 1. lipca 1906.		Dnia 1. lipca 1907.	
Stan inwentarza martwego według sprawozdania roku ubiegłego .	4600 K	Stan inwentarza martwego z dniem 1. lipca 1907 r.	5550 K

3. Zapasy w materyałach.

Zapasy wyszczególnione według sprawozdania z roku ubiegłego .	959.75 K			
		300 kg	owsa po 20 K . .	60.— K
		10 „	końskiego zębu . .	2.— „
		4 „	koniczyny . . .	6.40 „
		2 „	traw	2.— „
		3.333 „	ziemn. grubych po 2	66.66 „
		290 „	„ drobn. po 1	2.90 „
		2.506 „	siana łąk. po 4 . .	100.24 „
		10 164 „	siana konicz. po 5	508.20 „
		1.370 „	słomy po 3 . . .	41.10 „
		864 „	otrąb po 14 . . .	120.96 „
		28 „	osypki owsian. po 20	5.60 „
		800 „	lnu moczonego . .	80.— „
		100 „	superfosfatu . . .	16.— „
		Razem . .		1012.06 K

Zestawienie obrotu produktów rolnych za rok 1906/7.

Nazwa płodu	Zbiór w roku 1906			Stan 1/7 1906	Dokupiono	Ogółem	Rozchód				Stan 1/7 1907
	ziarna	słomy, siana	głąbi				wysiano	sprzedaż stronom	sprzedaż porach. szkoły	skarmiono	
	kilogramy										
Pszenica	1081	—	—	—	—	1081	247	113	968	—	—
Żyto	4777	—	—	—	—	4777	771	973	3033	—	—
Jęczmień	693	—	—	25	—	718	188	39	—	491	—
Owies	7739	—	—	94	5700	13533	1402	—	2898.5	8932.5	300
Groch	—	—	—	14	193	207	192	15	—	—	—
Bobik	—	—	—	—	150	150	150	—	—	—	—
Wyka	—	—	—	3	230	233	218	15	—	—	—
Koński ząb . . .	—	—	—	20	120	140	130	—	—	—	10
Buraki	—	—	—	3	30	33	33	—	—	—	—
Marchew	—	—	—	2	—	2	2	—	—	—	—
Koniczy rozm. . .	—	—	—	—	81	81	77	—	—	—	4

Nazwa płodu	Zbiór w roku 1906			Stan 1/7 1906	Dokupiono	Ogółem	Rozchód				Stan 1/7 1907
	ziarna	słomy, siana	głąbi				wysiano	sprzedaż stronom	sprzedaż porach. szkoły	skarmiono	
	kilogramy										
Trawy rozm. . .	—	—	—	—	31·25	31·25	29·25	—	—	—	2
Chmiel	(75)	—	—	—	—	75	—	75	—	—	—
Ziemniaki, . . .	—	—	44050	725	1500	46275	9700	16688	10884	5380	3623
Buraki	—	—	52000	—	—	52000	—	—	—	52000	—
Siano łąkowe . .	—	5900	—	3680	—	9580	—	—	—	7074	2506
„ konicz. . .	—	19300	—	11210	—	30510	—	—	—	20346	10164
„ mieszanki .	—	2700	—	—	—	2700	—	—	—	2700	—
Słoma	—	27899	—	1110	—	29009	—	—	—	27639	1370
Pasze zielone . .	—	12100	—	—	—	12100	—	—	—	12100	—
Len moczony . .	—	—	—	1225	—	1225	przerobiono	425	—	—	800
Otręby	890	—	—	350	8800	10040	—	—	—	9176	864
Makuch lniany . .	—	—	—	—	2518	2518	—	—	—	2518	—
Osypki owsianej .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28
Superfosfat . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100

Obroty bieżące w roku 1906|7.

A) Rachunek produkcyi zwierzęcej.

a) konie robocze:

Dochody. **Rozchody.**

według dziennika kasowego:

Gotówką i porachunkiem:

Robocizna końmi . . .	285 K
Zwrot za kucie i naprawa uprzęży	100 „ 11 gr.
Roboczych dni parokonnych . . 660.—	
Produkcya nawozu 360 q	
Razem . .	385 K 11 gr.

Gotówką i porachunkiem:

Kupno konia „Siwki“ .	300 K — gr.
„ „ „Gniadego“	275 „ — „
cukier dla źrebaka . .	7 „ 80 „
stanowienie klaczy . .	12 „ — „
łańcuchy, wędzidła etc. .	46 „ 59 „
leczenie	28 „ 20 „
kucie	83 „ 60 „
służba	48 „ — „
Praca uczniów	48 „ — „
Dokupno owsa	776 „ — „
„ makuchu . .	15 „ 50 „
Reszta karmy z własnego gospodarstwa:	
Razem . .	1640 K 69 gr.

b) konie administracyjne:

Zwrot za utrzymanie koni szkolnych	758 K 25 gr.
Razem . .	758 K 25 gr.

c) bydło rogate:

Gotówką i porachunkiem według dziennika kasowego:

Dochody:		Rozchody:	
Za mleko sprzedane do Krosna i oddane szkole	3360.92 K	Wpisowe do Towarzystwa hodowców	24.— K
Za 5 cieląt	95.— „	koszta leczenia	52.60 „
za 1 byczka	76.— „	transport buhajka	6 20 „
za skórkę cielęcia padłego	2.— „	mączka fosforowa	50.20 „
za jałówkę „Tyrolę“	325.— „	oświetlenie	17.20 „
za buhaja „Ajaksa“ i krowę „Kalinę“	710.— „	za mleko chude	81.99 „
skokowe	65.80 „	za szczotki łańcuchy i drob.	60.36 „
Wyprodukowano nawozu 3600 q		za owies	437.— „
		za otręby	726.— „
		za makuchy	367.25 „
		kupno słomy	19.44 „
		Praca uczniów	120.— „
		Reszta ściółki karmy z własnego gospodarstwa	
Razem	4634.72 K	Razem	1962.24 K

d) Świnie:

Sprzedaż 24 prosiąt	399.— K	za mąkę i kaszę	38.57 K
„ 2 loch	315.— „	„ otręby	362.— „
„ 113 kg mięsa wieprzowego z knura	113.— „	„ makuch	25.24 „
		„ wapno past.	19.20 „
		„ mleko	92.19 „
Wyprodukowano nawozu 340 q		kastrowanie i paszporta	11.08 „
		kupno loszki i knurka	146.73 „
		za dynie	19.— „
		opał	77.30 „
		oświetlenie	10.— „
		praca uczniów	48.— „
		reszta karmy i ściółki z własnego gospod.	
Razem	827.— K	Razem	849.22 K

e) Drób:

Dochody:		Rozchody:	
Stan z dniem 1. lipca 1907.			
kur 21 po 2 K	42.— K	Za kwoki	9 K 60 gr.
kogutów 2 po 2 K	4.— „	Karma, odpadki kuchenne i gospodarcze	
kurcząt 49 po 40	19.60 „	Prace uczniów	24 „ — „
kaczek 7 po 1.40	9.80 „		
za sprzedane kury i kurczęta	11.70 „		
za jaja	61.27 „		
Razem	148.37 K	Razem	33 K 60 gr.

f) Pszczoły:

Stan z dniem 1. lipca 1907.			
Pni z pszczołami 22 szt. po 20	440 K — gr.	Za 9 uli słowiańskich	216 K
za miód	128 „ 40 „		
Razem	568 K 40 gr.	Razem	216 K

B) Rachunek produkcyi roślinnej.

Dochody:

Gotówką:

Za wiklinę	86.09	K
„ mąkę żytnią	583.40	„
„ ziemniaki	848.90	„
„ kapustę	724.70	„
„ żyto, pszenicę, jęczm. i mieszankę	213.17	„
„ mąkę pszenną	112.40	„
„ stare żelaziwo	76.20	„
„ drzewka	291.33	„
„ rozsadę kapusty	22.80	„
„ chmiel	200.—	„
Razem	3158.99	K

Rozchody:

Gotówką:

Czynsz dzierżawny za pole	1462.—	K
Praca uczniów	912.—	„
Ubezpieczenie plonów od ognia	40.85	„
„ „ od gradu	87.42	„
Za nasiona	630.35	„
„ mlewo zboża	70.32	„
„ robociznę	583.50	„
różne naprawy i sprowadzenie narzędzi i siatki dla kur	1430.24	„
Razem	5216.68	K

Zestawienie.

	Przychody		Wydatki	
	K.	g.	K.	g.
I. Stan inwentarza żywego:				
a) konie robocze	1.770	—	1.210	—
b) krowy	2.943	30	3.287	70
c) świnie	580	90	663	35
II. Stan inwentarza martwego	5.550	—	4.600	—
III. Zapasy w płodach i produktach rolnych	1.012	06	959	75
A) Rachunek produkcyi zwierzęcej:				
a) konie robocze	385	11	1.640	69
b) konie administracyjne	758	25	—	—
c) krowy	4.634	72	1.962	24
d) świnie	827	—	849	22
e) drób	148	37	33	60
f) pszczoły	568	40	216	—
B) Rachunek produkcyi roślinnej:	3.158	99	5 216	68
Razem	22.337	10	20.639	23

Czysty dochód wynosi zatem 1.697 K 87 gr., mimo niekorzystnego dla gospodarstwa roku.

Kronika szkoły.

W ubiegłym roku szkolnym nastąpiła zmiana w obsadzeniu posady nauczyciela do nauk elementarnych, mianowicie p. Józef Mistarz na własne żądanie przeniesiony został do krajowej niższej szkoły rolniczej w Miłocinie, w jego zaś miejsce zamianował Wydział krajowy nauczycielem p. Józefa Drewkę, byłego frekwentanta kursu niższego rolniczego dla nauczycieli ludowych.

W ciągu roku zwiedzali szkołę delegat Wydziału kraj. Wielmożny Pan Waleryan Stawiarski jako opiekun szkoły, pan Konstanty Jasiński, wicesekretarz Wydziału krajowego, dwukrotnie, kilkakrotnie oprócz tego bardzo wielu włościan z okolicy, szukających rady i pomocy w sprawach gospodarczych.

Z Dyrekcyi krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole.

Suchodół, dnia 10. września 1907.

Przemysław Cholewa,
kierownik szkoły.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie.

L. W. 83.882/08. We Lwowie, dnia 14. sierpnia 1908.

Aleg. 41

Aleg. 41

Aleg. 41

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowych zimowych szkołach rolniczych i o działalności nauczycieli wędrownych.

Wysoki Sejmie!

Zeszłoroczną swą uchwałą z dnia 11. marca 1907 roku polecił nam Wysoki Sejm zbadać i ocenić przyczyny, dla których szkoły zimowe rolnicze oraz praca wędrownych nauczycieli nie cieszą się dobrym wynikiem. W niniejszem sprawozdaniu Wydział krajowy na podstawie dotychczasowych doświadczeń, wzbogaconych ponownem rozpatrzeniem sprawy w ciągu ubiegłego roku, przedkłada następujące uwagi:

Nauczanie wędrowne rolnictwa i jego ubocznych gałęzi, polegające na objeżdżaniu kraju, gromadzeniu ludności w gminach i odbywaniu przed nią odczytów i pogadanek, tak jak było praktykowane w kraju naszym przez szereg lat pierwszych po zaprowadzeniu tego sposobu nauczania, miało oprócz nie zawsze szczęśliwego doboru nauczycieli i braku metody i wprawy u wielu z nich tę ujemną stronę, że nauczyciel odwiedzał po kolei rozmaite okolice rozległego kraju, o zupełnie odmiennych stosunkach gospodarczych i różnym stopniu rozwoju ludności, nie mógł zastosować swoich pouczeń do miejscowych stosunków ludności i jej gospodarstw. Stąd owe pouczania gromadne przebrzmiewały bez wpływu i nie wzbudzały nawet tam, gdzie udział słuchaczy był liczniejszy, trwalszego zainteresowania.

Doświadczenia, jakie w tym okresie poczynił tak Wydział krajowy jak i Towarzystwa rolnicze, w zakresie nauki wędrownej wykazały:

1) Do warunków, które działalność nauczyciela wędrownego czynią skuteczną, zaliczyć przedewszystkiem należy pewien wyższy stopień kultury umysłowej i gospodarczej wśród warstw ludności, które nauczyciel wędrowny ma pouczać. W okolicach pod tym względem jeszcze zbyt zacofanych, wszelkie usiłowania nauczycieli wędrownych okazywały się bezowocne.

2) Ludność musi poznać i nabrać zaufania do nauczyciela, który ma być jej doradcą, propagatorem nowych usiłowań w miejsce z dawien dawna zakorzenionych zwyczajów a nawet przesądów gospodarskich. Dlatego niemal koniecznem jest, aby nauczyciel wędrowny przez dłuższy okres czasu w jednej i tej samej okolicy był czynny, dał się poznać ludności i mógł zarazem poznać miejscowe warunki, najpilniejsze potrzeby i najgłówniejsze wady gospodarstw. W ten sposób łatwiejszy może znaleść posłuch i odpowiedniejszy zakreślić sobie program działalności, który wykonać może tylko w ciągu dłuższego pobytu w danej okolicy.

3) Obok konieczności terytoryalnego ograniczenia działalności nauczyciela wędrownego okazało się, że najłatwiej stosunkowo uczynić wędrowną naukę skuteczną, jeśli odnosi się ona do pewnych specyalnych gałęzi lub potrzeb gospodarstwa wiejskiego (sadownictwo, weterynarya, chów drobiu i t. p.) nie rozpraszając uwagi na zbyt szeroką dziedzinę.

4) Głównym warunkiem powodzenia nauki wędrownej pozostanie zawsze osobistość nauczyciela. Obok przygotowania fachowego i umiejętności nauczania musi on być przejętym ważnością swej misyi, czuć się apostołem postępu rolniczego, musi mieć zapał dla swego zadania i ten zapał umieć udzielać swym słuchaczom. W tym celu musi umieć przemawiać do ludności wiejskiej, musi wykazać skuteczność swoich rad i zaleceń na przykładach, które zdobędą mu zaufanie w jego wiedzę i praktyczność.

Przytem nauczyciel wędrowny powinien być jak najmniej — nauczycielem, ale zato zawsze chętnym doradcą, przezornym inicyatorem i bezinteresownym pośrednikiem w każdym poszczególnym wypadku, czy on dotyczy gminy czy jednostki gospodarczej. Zwłaszcza ważne może być zadanie nauczyciela wędrownego w kierunku tworzenia nowych związków assocyacyjnych i w zapobiegliwości wyzyskiwania tej pomocy, jaką dostarczać mogą drobnym rolnikom takie instytucye, jak Towarzystwa gospodarskie, Kółka rolnicze, straże pożarne i t. d.

5) Nie we wszystkich okolicach kraju ludność znajduje się już na tym poziomie, żeby mogła w znaczniejszym stopniu korzystać z nauki wędrownej rolnictwa, przyjmując chętnie i z ufnością udzielane jej wskazówki. Z drugiej strony niełatwo znaleść większą ilość odpowiednich nauczycieli, ożywionych duchem apostolstwa w interesie podniesienia dobrobytu ludności.

To są główne dwie przyczyny, dla których nauka wędrowna u nas, ale nie tylko u nas, nie rozwija się tak, jakby rozwijać się mogła i powinna. Jednakże nie można powiedzieć, żeby wędrowne nauczanie nie mogło i w naszym kraju poszczycić się niewątpiwie dodatnimi wynikami tam, gdzie przytoczone powyżej warunki spotkały się razem. Przykładowo możemy wskazać na podniesienie sadownictwa i uprawy jarzyn w okręgu krakowskim, na wpływ wykładów wędrownych p. Stasiniewiczowej o chowie drobiu, na postępy gospodarstw włościańskich w otoczeniu obu zimowych szkół rolniczych.

Z doświadczeń nabytych na tem polu w ciągu pierwszych lat działalności czterech kraj. nauczycieli wędrownych skorzystał Wydział krajowy, zaprowadzając w organizacyi nauki wędrownej, te właśnie zmiany, które, jak wyżej nadmieniliśmy, przyczynić się mogą do podniesienia jej skuteczności. Osadził zatem stale dwóch nauczycieli wędrownych we Lwowie i w Krakowie, wydzielił im okręgi zajęte przedewszystkiem pod kulturę ogrodową i w tym specyalnym kierunku polecił im działać jako instruktorom sadownictwa i uprawy warzyw. Dwom innym nauczycielom poruczył kierownictwo szkół zimowych, jednocześnie zaś uczynił ich nauczycielami wędrownymi dla najbliższej okolicy, w której się te szkoły mieszczą. I w tym wypadku zatem stworzone zostały dla tych nauczycieli najdogodniejsze warunki dla pracy mianowicie: stałe osiedlenie, wśród ludności oświeceńszej, w okręgach niezbyt rozległych. Nadto przez połączenie nauki wędrownej ze szkołami zimowemi praca nauczyciela może być lepiej wyzyskaną we wszystkich porach roku.

Czy krajowe szkoły zimowe, jako szkoły wypełniają należycie swoje zadanie a zwłaszcza czy są już widoczne wyniki ich działalności, na to pytanie nie możemy dziś jeszcze dać stanowczej odpowiedzi, gdyż uczniowie z tych szkół wychodzący jeszcze nie pracują na roli jako samodzielni gospodarze. Moglibyśmy zatem na razie co najwyżej odpowiedzieć, jak te szkoły funkcyonują, ile uczniów garnie się do nich i jaki zasób wiadomości wykazują uczniowie przy egzaminach.

Sam fakt, że dotychczas są dopiero dwie szkoły zimowe czynne w kraju, gdzie przynajmniej kilkadziesiąt takich szkół powinno działać, z chwilą zupełnego przeświadczenia o ich użyteczności, świadczy najdobitniej o tem, że szkoły te uważać należy jeszcze zawsze jako próbę usiłowań podjętych w tym kierunku, zmierzającą do tego, ażeby dla tych szkół wynaleść najwłaściwszy typ, typ szkoły rolniczej łatwo dostępnej dla szerszych warstw ludności rolniczej i bezpośrednio oddziaływującej na nie.

Dzisiaj już możemy twierdzić z pewną stanowczością, że szkoła zimowa rolnicza potrafi wykazywać tem niezawodniejsze rezultaty, im bardziej zachęcić potrafi do na-

uki młodzież starszą, gospodarzy, którzy wiadomości z tej szkoły zaczerpnięte będą mogli przenosić i zastosowywać wprost na roli, którą sami uprawiają. Kilkumiesięczne nauczanie rolnictwa chłopców w wieku od 13—16 lat może mieć pewien i to dość znaczny wpływ na ich ogólne wykształcenie, może pośrednio oddziaływać na ich otoczenie, jednakże bezpośrednich korzyści dla rolnictwa z reguły nie przyniesie.

Dla nauczenia nieletnich chłopców rolnictwa mogą być odpowiednie tylko szkoły o dłuższym okresie nauczania, natomiast krótkie zimowe kursa rolnicze przeznaczone być powinny dla młodzieży starszej a nawet dla tych samych warstw jakie korzystają i z wędrownych pouczeń. Inna rzecz, że przy zastosowaniu tej zasady w praktyce możemy napotkać na pewne trudności, nie takie jednak, ażeby z tego powodu nie należało dążyć do urzeczywistnienia programu, z chwilą, skoro będziemy dostatecznie przekonani o jego słuszności.

Po tych uwagach ogólnej natury chcemy pokrótce zdać sprawę o kraj. szkołach zimowych w Niewiarowie i w Lubczy. W obu szkołach nauka w okresie zimowym od 1. listopada do 1. kwietnia odbywała się według programu obowiązującego te szkoły. Frekwencya uczniów w szkole niewiarowskiej była większą, gdyż dochodziła do 22, natomiast w Lubczy dosięgła zaledwie połowy tej liczby, jakkolwiek ta ostatnia miejscowość posiada znacznie więcej ludności, wykazuje przeważnie gospodarstwa rozleglejsze (najczęściej około 15 morgów). Głównym powodem tak małej ilości uczniów w szkole zimowej w Lubczy jest emigracya zamorska silnie w tej miejscowości rozwinięta i wychodźtwo za zarobbiem do innych krajów europejskich, skutkiem czego okazuje się wielki brak robotnika w gospodarstwach tamtejszych, oddziaływujący niekorzystnie na regularne uczęszczanie uczniów zapisanych do szkoły. Natomiast z drugiej strony młodzież garnąca się do szkoły zimowej w Lubczy przedstawia materyał bardzo podatny do nauki i wyróżniający się zdolnościami umysłowemi, dlatego ci nieliczni, którzy korzystają z tej szkoły w stosunkowo bardzo krótkim przeciągu czasu wykazują zdumiewające postępy w naukach.

W ogólności egzamina odbywające się w obu szkołach nie przedstawiają nic do życzenia pod względem odpowiedzi uczniów, świadczą bowiem nie tylko, że w krótkim czasie zdołali oni posiąść dość znaczny zasób fachowych wiadomości ale niemniej uczniowie ci zdradzają przy odpowiedziach dostateczne zrozumienie rzeczy.

Przy ostatnich egzaminach, jakie się odbyły w tych szkołach z początkiem kwietnia bieżącego roku, był obecnym szef Dep. III. i odniósł korzystne wrażenie z rezultatów kilkomiesięcznej nauki.

Kierownicy szkół zimowych w okresie letnim od kwietnia do listopada są czynni jako wędrowni nauczyciele. Z tej działalności przedkładają Wydziałowi krajowemu miesięczne sprawozdania, w których jest wyszczególnione bliżej, kiedy, w jakich miejscowościach i jakie czynności spełniali. Ze sprawozdań tych nabrał Wydział krajowy przeświadczenia, że p. Sittauer pracował w powiecie bocheńskim gorliwie, niejedną przysługę oddał rolnikom tamtejszym i poruszył i do skutku doprowadził kilka spraw ważniejszych. P. Mielecki natomiast nie wykazał w działalności wędrownego nauczyciela w powiecie pilzneńskim takiej ruchliwości, praca jego bowiem na tem polu ograniczała się więcej do samej Lubczy i najbliższej okolicy — nie wątpimy jednak, że w przyszłości, stosownie do otrzymanych wskazówek, rozszerzyć potrafi sferę swojego oddziaływania w tym powiecie, korzystając z przyjaznych warunków dla nauki wędrownej, jakie niewątpliwie tam się znajdują wśród ludności światlejszej, chętnej i zaradnej.

W ostatnim miesiącu Wydział krajowy znalazł się w przymusowem położeniu zwinięcia kraj. szkoły zimowej w Niewiarowie i przeniesienia jej do innej miejscowości. Dotychczasowy właściciel Niewiarowa p. Wł. Struszkiewicz zawiadomił nas, że realność, którą odstępywał na pomieszczenie szkoły zimowej, sprzedał, skutkiem tego budynek mieszczący szkołę i mieszkanie nauczyciela wędrownego musi być opróżniony z dniem 1-go lipca b. r.

Poszukiwania nasze za miejscowością posiadającą odpowiednie warunki na pomieszczenie szkoły zimowej, a zarazem zapewniające jej rozwój i dostateczną frekwencyę, odniosły pożądany skutek. Otrzymaliśmy kilka ofert, mianowicie: od zarządu dóbr biskupich w Kostrzu (pow. Wieliczka), od okręgowego towarzystwa rolniczego w Wadowicach na pomieszczenie szkoły w gm. Wieprz koło Andrychowa, od OO. Bonifratrów odstępujących budynki folwarczne w Przegorzałach pod Krakowem,

od p. Stefana Konopki oświadczającego gotowość wydzierżawienia na ten cel dworu w Głogoczowie (pow. Myślenice), wreszcie ofertę od p. Karola Wysockiego właściciela Tęgoborza w powiecie nowosądeckim, ofertę popartą gorąco przez tamtejsze okręgowe Towarzystwo rolnicze.

Wydział krajowy, zanim zdecydował się na ostateczny wybór miejscowości, zastanawiał się bliżej nad poszczególnemi propozycyami, a w trzech wypadkach postarał się nawet zbadać warunki na miejscu. Z dochodzeń tych okazało się, że miejscowość Kostrze ze względu na słabe zaludnienie nie byłaby odpowiednią dla szkoły, nadto budynki jakkolwiek bezinteresownie ofiarowane, wymagałyby znaczniejszych wkładów na odrestaurowanie.

Również za nieodpowiednią miejscowość dla szkoły rolniczej uznaliśmy Przegorzały, wieś położoną pod samym Krakowem, a zatem w rejonie uprawy ogrodowej, gdzie inny nauczyciel wędrowny p. Goliński ma wyznaczoną działalność.

Szkoła zimowa w Wieprzu pod Andrychowem prawdopodobnie mogłaby się rozwijać jak najpomyślniej, w tej miejscowości ludnej, posiadającej dosyć gospodarzy zamożniejszych i usilnie starających się o pozyskanie szkoły. Niestety! budynek przeznaczony w tej gminie na pomieszczenie szkoły okazał się za szczupły i musiałby być dopiero znaczniejszym kosztem przebudowany.

Wydział krajowy jednak nie rozstaje się z myślą założenia w przyszłości szkoły zimowej w tej gminie, gdyż przemawiają za tem w wysokim stopniu okoliczności przytoczone przez nas na wstępie.

Ze względu na stosunki ludnościowe i gospodarcze szkoła zimowa w Głogoczowie prawdopodobnie nie byłaby w złem miejscu umieszczoną. W przeciwieństwie jednak do zabudowań szkolnych we Wieprzu, budynki folwarczne wraz z dworem przeznaczone dla szkoły w Głogoczowie byłyby za obszerne, za paradne i za kosztowne, gdyby je przyszło utrzymywać w dobrym stanie, dlatego Wydział krajowy oferty właściciela przyjąć nie mógł.

Postanowił zaś Wydział krajowy przenieść szkołę zimową do Tęgoborza, znalazł bowiem w tej miejscowości wcale odpowiednie warunki dla szkoły, a w okolicy jej wdzięczne pole dla działalności nauczyciela wędrownego. Ludność w Tęgoborzu od szeregu lat zachęcana do oświaty i postępu gospodarczego przez miejscowego proboszcza, nie wątpliwie gorliwie korzystać zechce z nowego ogniska wiedzy rolniczej, dlatego możemy mieć nadzieję, że szkoła rolnicza tutaj umieszczona dobrze rozwijać się będzie, tem bardziej, że cieszyć się będzie opieką prezesa tamtejszego Towarzystwa okręgowego hr. Brezy.

Pomieszczenie szkoły zimowej w Tęgoborzu będzie kosztowniejsze jak w Niewiarowie. Właściciel bowiem tego majątku odstępując jeden z budynków na pomieszczenie szkoły, zobowiązał się wyrestaurować go i pokryć nowym dachem, żądał jednakże zaliczki na koszta wykonania tych robót w wysokości 5.000 koron t. j. kwoty, jaką inżynier Wydziału krajowego obliczył w kosztorysie napraw. Powyższa zaliczka będzie strącona w dziesięciu równych ratach rocznych z czynszu najmu 1200 K rocznie wynoszącego, jaki płacić mamy właścicielowi za całkowite pomieszczenie szkoły zimowej, w myśl kontraktu zawartego z nim na lat dziesięć.

Na zapłacenie umówionej zaliczki budowlanej zużyje Wydział krajowy kredyt 5000 K, jaki wstawiony został przez nas do preliminarza Rub. X. w budżecie na r. 1908, w przewidywaniu potrzeby założenia trzeciej szkoły zimowej.

Począwszy zaś od r. 1909 wstawiać będziemy do preliminarza kraj. szkoły zimowej w Tęgoborzu na koszta najmu 700 K rocznie, czyli o 500 koron więcej, aniżeli było przeznaczone dotychczas na ten sam cel w Niewiarowie.

Budynek szkolny w Tęgoborzu ma być do 15. października wyrestaurowany, poczem sprowadzi się do niego kierownik szkoły p. Sittauer, aby z dniem 1-go listopada mógł być po raz pierwszy otwarty kurs zimowy w tej szkole.

Na otwarcie trzeciej szkoły zimowej w Jaworowie Wydział krajowy nie mógł się zdecydować, głównie z tego powodu, że nie miał pewności, aby szkoła w tej okolicy kraju mogła należycie prosperować. W tej wątpliwości utwierdził nas fakt, że nauka wędrowna rolnictwa zaprowadzona w tym powiecie przed kilku latami musiała być zwiniętą, gdyż nie wykazywała zgoła żadnych dodatnich rezultatów. Wreszcie za pomieszczenie dla szkoły zimowej mającej powstać w Jaworowie właściciele ofiarujący na ten cel realność żądali zbyt wygórowanych czynszów.

O działalności krajowych instruktorów ogrodnictwa: pp. Witołda Traczewskiego i Dra Stanisława Golińskiego, zaświadczyć mogą najlepiej sprawozdania z ich czyn-
Aleg. 1. i 2.ności, jakie tutaj w załączeniu ⁄. przedkładamy w osobnych alegatach.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych zimowych szkołach rolniczych i o działalności nauczycieli wędrownych.

2) Sejm zatwierdza przeniesienie krajowej szkoły zimowej rolniczej z Niewiarowa do Tęgoborza.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Tadeusz Pilat**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Witołda Traczewskiego, kraj. nauczyciela rolnictwa, za rok 1907.

Jak w latach poprzednich, tak i w zeszłym roku czynność moja, odnosząca się do podniesienia gospodarstw włościańskich, głównie była zwróconą w kierunku podniesienia sadownictwa i warzywnictwa w powiecie lwowskim, jakkolwiek wyjątkowo w roku ubiegłym i dział czysto rolniczy dał mi wiele do czynienia, o czem poniżej:

Sadownictwo:

Pracując nad podniesieniem sadownictwa w powiecie, zdążałem do tego celu jużto zapomocą pouczeń i pogadanek teoretycznych, jużto zapomocą zastosowań teoryi w praktyce, objaśniając włościan o rozmaitych sposobach rozmnażania drzew owocowych i krzewów, sadzenia ich, należytego utrzymania ogrodów, czyszczenia i pielęgnowania drzew owocowych, a wreszcie przez rozdawnictwo i rozsyłkę zrazów szlachetnych odmian drzew owocowych.

Niemniej dostarczałem włościanom gotowe już drzewka owocowe, na które w powiecie popyt bardzo się wzmaga.

Pogadanek rolniczych, a w szczególności z działu sadownictwa i warzywnictwa miałem w roku ubiegłym nie tylko w gminach: Brzuchowice, Bilce szlacheckiej, Jaryczowie starym, Nawaryi, Pustomytach, Dawidowie, Czyżykowie, Żurawnikach, Żyrawce, Zboiskach, Kleparowie, Malechowie, Jaryczowie nowym, Glinnie, Leśniowicach, Mikłaszowie, Winnikach, Czyszkach, Mostkach, Zuchorzycach, Zamarstynowie, Kulparkowie, ale i we Lwowie codziennie w obecności c. k. starosty p. Franza przez przeciąg miesiąca marca. Że te pogadanki i pouczenia przeprowadzałem w r. 1907 we Lwowie, zawdzięczam tylko tej okoliczności, iż w tym roku odbywały się wybory do Rady państwa na podstawie nowej ordynacyi wyborczej. W celu bowiem pouczenia gmin o sposobie wyborów c. k. Starostwo używało codziennie naczelników, pisarzy i włościan kilku gmin, przybyłych na odbywający się ówczas asenterunek wojskowy, na sesye, objaśniając im nowo wprowadzoną w życie ustawę, poczem ja ze zgromadzonymi na sesyę włościanami miałem pogadankę na różne temata, odnoszące się do podniesienia gospodarstw wiejskich. Przy tej sposobności urządzone pouczenia rolnicze miały tę wielką korzyść, że brali w nich udział wprawdzie w mniejszej ilości, ale włościanie wszystkich gmin powiatu, do których albo z powodu niemożliwej do przebycia drogi, albo z powodu braku na wiosnę czasu przybyć nie było można.

Ponadto na takie pogadanki naukowe jeździłem częściej w czwartki do miasteczka Szczerca, a w sobotę do Winnik, bo w jednej i drugiej miejscowości odbywają się w dniach powyżej wymienionych jarmarki, wobec czego miałem sposobność stykania się z większą ilością włościan przybyłych z okolicy na targ. W piątki przeważnie pozostawałem w domu, gdzie znowu do Lwowa na targ przybywający włościanie, szukający porady lub pomocy w sprawach gospodarczych, ze mną się mieli sposobność zobaczyć i porozumieć.

Co do praktycznych ćwiczeń, to te, jak to powyżej wspomniałem, starałem się przy każdej sposobności zastosować. W tym nawet celu obok swego pomieszkania przy ul. Kaleczej l. 18 najałem mały ogródek, gdzie zadolowywałem lub sadziłem sprowadzone dla włościan szczepy i gdzie przy sposobności wydawania tychże szczepów zgłaszającym się po nie włościanom udzielałem wskazówek sadzenia i dalszej pielęgnacyi

tychże w sadzie. Tu także dla celów naukowych wysadziłem wysadki lub zasiałem nasiona rozmaitych, a mniej znanych włościanom warzyw, jako to kardy, karczochy, głąbiki krakowskie, nowsze odmiany sałaty i zgłaszających się do ogrodu włościan i przedmieszczan pouczałem o użyteczności tych warzyw i o sposobach ich kultury. Brak takiego ogrodu demonstracyjnego bardzo odczuwać mi się dawał, bo nawet chwilowo nie miałem gdzie pomieścić sprowadzone przez siebie dla włościan krzewy i szczepy i byłem zmuszony wszelkie przesyłki mieścić na Wulce kapitańskiej, gdzie mi drzewka jako w nieogrodzonem miejscu, zające uszkadzały, a poza tem znaczne oddalenie tej miejscowości od miasta utrudniało demonstracye, jakie przy sposobności wydawania drzewek miewałem, nie mówiąc już o tem, że udawanie się po szczepy na Wulkę kapitańską było dla włościan połączone z wielkimi kosztami, spowodowanymi opłacaniem rogatki zamarstynowskiej.

Wiedząc z tyluletniego doświadczenia, jak pożyteczną i w skutkach dodatnią jest rzeczą rozdawnictwo zrazów do szczepienia drzew między włościan, gdyż z rozdawanych przed kilku laty dziś już włościanie owoce posiadają, jak każdego roku, tak i w zeszłym z początkiem wiosny rozsyłałem je do pojedynczych gmin, a jeszcze więcej rozdałem osobiście na pogadankach rolniczych, tudzież zgłaszającym się włościanom, którzy je albo szczepili na przygotowanych w tym celu dziczkach, albo przeszczepiali stare drzewa.

Wprawdzie brak wydoskonalenia w uszlachetnianiu drzew, brak narzędzi do tegoż koniecznych w wysokim stopniu utrudniał im tę pracę, wskutek czego dużo zrazów się marnuje, jednak zawsze na tyle w tej czynności są biegli, że pewna część ich się przyjmie i wynagrodzi włożone w nią trudy.

Zrazy szlachetnych drzew owocowych, jak zwykle, w postaci bardzo pięknych i zdrowych prętów otrzymałem z Dyrekcyi szkoły ogrodniczej w Tarnowie w bardzo znacznej ilości, a część tychże sprowadziłem za pośrednictwem p. Dr. Golińskiego z Eisgrub.

Rozsyłałem zaś je do niżej wymienionych gmin przeważnie na ręce naczelników lub nauczycieli ludowych gorącej zajmujących się sprawą rozszerzania nauki sadownictwa w powiecie lwowskim: Barszczowice, Basiówka, Biłka krolewska, Biłka szlachecka, Brodki, Czyżyków, Dmytrze, Grzęda, Hermanów, Jastrząbków, Kościejów, Mikłaszów, Podbereźce, Serdyca, Siedliska, Humieniec, Kozice, Einsiedel, Falkenstein, Ganczary, Grzybowice, Jaryczów nowy, Jaryczów stary, Leśniowice, Ostrów, Huniatycze, Sichów, Tolszczów, Werbiż, Sroki.

Pozatem osobiście rozdałem znaczną część zrazów w Winnikach i Szczercu pojedynczym okolicznym włościanom i kolonistom niemieckim obok Szczerca mieszkającym.

Wielu włościan do dnia dzisiejszego jeszcze uszlachetnia drzewka zapomocą szczepienia, używając w celu zagojenia powstałej wskutek nacięcia rany na drzewie zwykłej gliny, mieszając ją z krowieńcem i obwiązując szmatką. Wprawdzie i pod tego rodzaju maścią naturalną rana się goi i zraz się przyjmuje, ale ma to miejsce przy zwykłych i więcej wytrzymałych odmianach, podczas gdy nieco szlachetniejsze odmiany jabłoni i grusz, a zwłaszcza drzew pestkowych rzadko się przyjmują. Ażeby tego rodzaju dawnym praktykom zapobiedz, sporządzam wobec zgromadzonych na pogadankę włościan maść t. zw. „prądnicką“ i rozdzielam między obecnych słuchaczy do właściwego użytku.

Prócz zrazów dostarczyłem w r. ub. włościanom tudzież kolonistom powiatu lwowskiego przeszło 600 sztuk już gotowych z ładnemi koronami szczepów, rozsyłając je w rozmaite punkta powiatu, ażeby tem łatwiej okoliczni mieszkańcy z nich korzystać mogli. Znaczną więc ilość tychże wysłałem do Szczerca i tam je osobiście po cenie oznaczonej przez Wysoki Wydział krajowy między okoliczną ludność rozdzielałem. Drugą część tychże drzewek zawiozłem do Winnik dla użytku ludności okolicy Winnik, trzecią do Zaszkowa, miejscowości graniczącej już z powiatem żółkiewskim, a wreszcie czwartą do Barszczowic dla okolicy Barszczowic, Jaryczowa, Prus, Srok, Kamieniopola i Mikłaszowa.

Ponadto rozdzieliłem w powiecie znaczną ilość czerech kleparowskich, które pobrałem ze szkółki tychże na Wulce kapitańskiej.

Za zezwoleniem Wysokiego Wydziału krajowego w miesiącu sierpniu mieszkałem w Leśniowicach, wsi należącej do powiatu lwowskiego i tu, o ile to było możliwe

w czasie żniw, zajmowałem się pouczaniem włościan o utrzymaniu sadów i ich kulturze.

Z polecenia Wysokiego Wydziału krajowego dawniej mi wydanego dojeżdżałem do Wulki kapitańskiej, gdzie interesowałem się szkółką czerech kleparowskich tu prowadzoną. Z polecenia c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospod. dla potrzeb Sekcyi ogrod. przy tymże Towarzystwie robiłem sprawozdanie na statystycznych datach oparte o stanie i produkcyi tychże czerech, a wreszcie również z polecenia Wysokiego Wydziału krajowego dojeżdżałem do Kulparkowa celem doglądania ogrodu tam prowadzonego.

Ponieważ zauważyłem, iż ogrodnik tam znajdujący się nie odpowiada potrzebom i nie prowadzi ogrodu tak umiejętnie, jak ogród przy tak wielkim krajowym zakładzie prowadzony być powinien, przeto za porozumieniem się z Dyrekcyą zakładu, wiedzą i zezwoleniem Wysokiego Wydziału krajowego skłoniłem dobrze znanego mi wybornego ogrodnika p. Kużelę do objęcia posady przy tymże zakładzie, co ma z początkiem wiosny nastąpić.

Pozatem w sprawach sadowniczych odnosiły się do mnie niektóre dwory innych powiatów, jako to: cieszanowskiego Okopy, brzeżańskiego Horodyszcze, gorlickiego Nowodwory, gródeckiego Stawczany i wiele innych jużto ustnie jużto pisemnie przeważnie w sprawach dostarczenia i kultury czerech kleparowskich, jak również w sprawach doboru owoców odpowiednich do danej miejscowości.

W samym Lwowie byłem pomocny u kilku właścicieli większych realności przy zakładaniu mniejszych ogrodów drzewami niskopiennemi, a w Kałuszu na żądanie jednego z większych właścicieli realności dostarczyłem do założenia sadu drzew owocowych.

Na życzenie Dyrekcyi szkoły ogrod. w Zaleszczykach i zakładu br. Brunickiego w Podhorcach dostarczyłem tym ogrodom przez siebie ciętych zrazów czerech kleparowskich, których tak zakład zaleszczycki, jak br. Brunicki, starając się od dłuższego szeregu lat, dostać nie mogli.

Warzywnictwo:

Co do warzywnictwa, to starałem się podnieść głównie przez kulturę próbną warzyw nowszych odmian i w tym też celu, jak co roku, tak i w zeszłym sprowadziłem przez Oddział gospodarczy stryjski od firmy Vilmorena niektóre sortymenta nowszych odmian warzyw i te w celach próbnych w rozmaitych mejscowościach powiatu włościanom rozdałem.

Prócz tego w tymże samym celu, jak to powyżej wspomniałem, kulturowałem u siebie w ogrodzie niektóre nieznane włościanom podmiejskim warzywa, pouczając przy każdej sposobności o ich kulturze.

Działu tego ogrodnictwa starałem się dopilnować w Zakładzie krajowym dla obłąkanych w Kulparkowie, ze względu na doniosłość, jaką produkcya warzyw dla Zakładu przedstawia.

Także obszerniej zajmowałem się produkcyą kartofli na sprzedaż i w tym celu odniosłem się do Stacyi botanicznej we Lwowie z prośbą, ażeby mieszkańcom gmin w pobliżu Lwowa położonych udzieliła dobrych i odpowiednich do wczesnej kultury kartofli, której to prośbie kierownik Stacyi zadość uczynił, wskutek czego za mojem staraniem otrzymali kartofle rozmaici włościanie gmin: Zboiska, Kleparów, Sokolniki, Zimna Woda, Zamarstynów i innych.

Z polecenia JWPana mego szefa departamentu rolniczego pisałem obszerne sprawozdanie odnoszące się do kultury ogórków w powiecie lwowskim, które to sprawozdanie wymagało ściślejszych badań i dat statystycznych, jakie nie tylko w pojedynczych gminach zajmujących się kulturą ogórków, ale i w urzędzie targowym Magistratu zbierać musiałem.

Sprawy rolnicze:

Prócz sadownictwa i warzywnictwa zajmowałem się w ubiegłym roku więcej jak zwykle sprawami czysto rolniczemi, a to specyalnie na prośbę włościan. Nauczeni bowiem doświadczeniem o dodatnim wpływie, jaki wywiera na podniesienie produkty-

wności zboża i roślin okopowych zmiana nasion, prosili mię o sprowadzenie im przedewszystkiem innej więcej wydatnej odmiany owsa, lnu rygskiego, lepszych odmian buraków, koniczyny i traw na łąki.

W ślad za tem idąc, odniosłem się do Dyrekcyi c. k. Akademii rolniczej w Dublanach z uprzejmą prośbą o dostarczenie włościanom powiatu lwowskiego żądanego nasienia owsa odmiany Anderbäcker, Wettertrotzen, które to nasiona już w poprzednim roku za mojem staraniem włościanie z Dublan otrzymali, a które nadzwyczajny rezultat wydały.

Pozatem dzięki c. k. galicyjskiemu Towarzystwu gospod. otrzymałem większą ilość nasienia lnu rygskiego, traw łąkowych, buraków pastewnych nowszych odmian, z których to nasion korzystały głównie okolice Szczerca, a więc gminy: Łany, Humieniec, Sroki, Popielany, Leśniowice, Falkenstein, Rosenberg, Jastrzębków, Piaski, Siemianówka, Czerkasy, Horbacze, Nikonkowice, Ostrów, Einsiedel, Sardyca.

Niemniej korzystały z tego gminy bliżej Lwowa położone, jak: Tołszczów, Podciemno, Hermanów, Czarnuszowice.

Inne czynności mające łączność z moimi obowiązkami.

1) Komisya licencyonująca.

Jako członek komisyi licencyonującej biorę udział w jej czynnościach i w tym celu jeździłem do Winnik, Tołszczowa, Dawidowa, Jaryczowa i Bilki szlacheckiej.

2) Należąc do sekcyi ogrodniczo-sadowniczej przy c. k. gal. Towarzystwie gospod., biorę zawsze czynny udział w tejże sekcyi, starając się tamże ile możności popierać interesa włościan powiatu lwowskiego.

3) Tak samo wybrany do Wydziału Oddziału Towarzystwa gospod. lwowskiego biorę w naradach tegoż Oddziału udział i stosownie do uchwał Oddziału sprawami powierzonemi a odnoszącemi się do gospodarstw wiejskich się zajmuję.

4) Jako członek Rady powiatowej lwowskiej biorę udział w sprawach powiatu, a jako delegat tejże Rady często udział w rozmaitych komisyach dotyczących dobra gmin tegoż powiatu.

Dużo czynności dają mi liczne korespondencye w sprawach gospodarczych od włościan, dworów i rozmaitych firm, na które odpowiadać jestem zmuszony i które w myśl życzeń w nich wyrażonych załatwiam.

Na dowód tych czynności przedkładam Wysokiemu Wydziałowi krajowemu część korespondencyi, w których żądane życzenia zostały załatwione.

Z polecenia Wysokiego Wydziału krajowego zajmowałem się zakupnem wołów dla Zakładu dla umysłowo chorych w Kulparkowie i w tym celu jeździłem kilkakrotnie na targ i w okolicę Lwowa, dopóki odpowiednio dobrych sztuk wraz z p. Zarządcą nie wyszukaliśmy.

Lwów, dnia 22. lutego 1908.

Sprawozdanie Dra Stanisława Golińskiego, kraj. instruktora ogrodnictwa w zachodniej części Galicyi, za czas od 1. lipca 1906 roku do 31. grudnia 1907 roku.

W celu dokładniejszego rozgraniczenia spraw należy podzielić wszystkie czynności na następujące grupy:

1) Stosunek z Towarzystwami oraz nadzór i opieka nad sprawami ogrodniczemi.
2) Pouczania, wykłady, kursa, wycieczki i demonstracye.
3) Informacye i porady, udzielane stronom w biurze ustnie albo piśmiennie, oraz w urzędach autonomicznych.
4) Studya, prace naukowe i literackie.
5) Sprawy organizacyi handlu i produkcyi ogrodniczej.

I.

W pierwszym rzędzie załatwionemi zostały polecenia Wysokiego Wydziału krajowego, a to w następujących sprawach:

a) co do szkółek i ogrodów w Lanckoronie,
b) co do pożyczki z funduszów rolniczo-przemysłowych na przeroby warzywne,
c) sprawozdania i rachunki z przeszczepiania,
d) ogłoszenia o poradach w biurze,
e) rachunki z funduszów demonstracyjnych i biurowych.

C. k. Ministerstwo rolnictwa powierzyło krajowemu instruktorowi za pośrednictwem c. k. komitetu Towarzystw rolniczych:

a) akcyę przeszczepiania drzew owocowych (Al. 1 i 2),
b) urządzenie kursu dla nauczycieli ludowych w Dąbiu (Al. 3),
c) korygowanie broszury o szkodnikach,
d) udział w charakterze delegata na międzynarodowym kongresie w Wiedniu.

C. k. Ministerstwo handlu za pośrednictwem tegoż komitetu zapytywało o galicyjski handel owocami.

Komitetowi c. k. Towarzystw rolniczych w Krakowie:

a) dopomógł krajowy instruktor ogrodnictwa w ustaleniu norm subwencyjnych dla celów ogrodniczych,
b) dał orzeczenie co do spółki owocarskiej w Rajbrodzie,
c) dał orzeczenie co do podróży na studya w sprawie malin i orzechów p. Lichańskiego.
d) informacye o urodzaju i handlu owocami,
e) udzielał porad i wskazówek piśmiennie i ustnie.

C. k. Rada szkolna krajowa poruczyła krajowemu instruktorowi następujące sprawy:

a) kurs nauczycielek ludowych w Dąbiu (Aleg. 3),
b) zastępstwo wykładów o nauce gospodarstwa w seminaryum nauczycielskiem w Krakwie, które wykonywał od 15. października 1907 roku do 1. lutego 1908 roku (alegat 4),
c) orzeczenia w sprawach ogrodów szkolnych,
d) referat w sprawie ogrodów szkolnych na konferencyi krajowej w Krakowie.

Rady powiatowe zgłaszały się w następujących sprawach:

Rada powiatowa w Krakowie, gdzie krajowy instruktor udziela porad w dni targowe (wtorki i piątki) od 11—12, wydelegowała go do Rady szkolnej miejscowej w Bielanach i Przegorzałach.

Wieliczka zgłaszała się w sprawie założonych szkółek, w sprawie sił pomocniczych do oczkowania, w sprawie urzędowania instruktora powiatowego.

W Limanowej zgłaszała się o sprawy szkółek drzew owocowych; wyjazdu na wycieczkę handlową p. Lichańskiego, powiatowego instruktora ogrodnictwa; o kursa dla nauczycieli ludowych i nauczycielek.

Rada powiatowa w Tarnowie w sprawie obsadzenia posady instruktora ogrodnictwa.

Rada powiatowa w Lisku w sprawie agrestów.

Rada powiatowa w Myślenicach w sprawie agrestów.

Rada powiatowa w Kosowie w sprawie zrazów drzew owocowych.

Rada powiatowa w Grybowie w sprawie malin i agrestów.

Rada szkolna okręgowa w Krakowie zasięgała rady i pomocy w sprawach kursów ogrodniczych i slöjdu dla kobiet, oraz w sprawach ogrodów szkolnych.

Rada okręgowa wielicka w sprawie urządzenia kursu ogrodniczego w Wieliczce i pogadanki ogrodniczej w Dobczycach.

Rada szkolna żywiecka: pogadanka ogrodnicza szkolna na konferencyi okręgowej.

Rada szkolna okręgowa brzeska w sprawie kursu ogrodniczego.

Rada miasta Krakowa: udział w posiedzeniach komisyi plantacyjnej.

Towarzystwo upiększenia miasta Krakowa: udział w posiedzeniach; ułożenie konkursu na zdobienie kwiatami balkonów; przeprowadzenie konkursu.

Grono konserwatorów wezwało mię o poradę w kwestyi ozdobienia ruin piastowskich pod Myślenicami, dokąd wraz z delegatami grona konserwatorów udałem się w październiku roku 1907.

Izba handlowa (w Krakowie) zapytywała w sprawie sprzedaży owoców (al. 5).

Towarzystwo rolnicze w Suwałkach (Królestwo Polskie) zapytywało w sprawie kursów rolniczych i ogrodniczych.

W okresie sprawozdawczym zwiedzonemi zostały przez krajowego instruktora ogrodnictwa następujące miejscowości:

1) Szkółki powiatowe drzew owocowych w Limanowej.
2) Szkółki drzew owocowych Towarzystwa ogrodniczego w Wadowicach.
3) Szkółki drzew owocowych przy szkole ludowej w Dąbiu.
4) Szkółki drzew owocowych prywatne w Rakowicach.
5) Szkółki drzew owocowych prywatne w Dzikowie.
6) Ogrod szkolny w Dąbiu pod Krakowem.
7) Ogród szkolny w Jaworznie.
8) Ogród szkolny w Woli justowskiej.
9) Ogród szkolny w Przegorzałach.
10) Ogród szkolny w Drogini.
11) Ogród szkolny w Lanckoronie.
12) Ogród szkolny w Mogile.
13) Ogród szkolny w Kościelnikach.
14. Ogród parafialny św. Floryana w Krakowie.
15) Ogród p. Bzowskiej w Drogini.
16) Ogród p. Badeniowej w Branicach.
17) Ogrody Zakładu sierót w Bobrku.
18) Ogród p. Wiśniewskiej w Rząsowicach.
19) Cmentarz w Zielonkach, gdzie chodziło o żywopłot.
20) Ogród p. Lisowskiej w Korabnikach.
21) Ogród i szkółki drzew w Limanowej.
22) Plantacye warzyw w Izdebniku.
23) Ogrody przy bursie seminaryum nauczycielskiego w Krakowie, Karmelicka 41.
24) Ogrody i plantacye warzywne p. prezydenta Leo w Bonarce.
25) Liczne ogrody i sady włościańskie, w których przeszczepia się drzewa owocowe.

II.

1) Kurs ogrodniczy dla kobiet. Nauczycielki korzystały z kursu urządzonego w Dąbiu na wiosnę, a w jesieni z kursu przerobów w Limanowej [1]).

2) Kurs ogrodniczy w Limanowej dla nauczycieli ludowych.

3) Wykłady od 15. października 1907 do 1. lutego 1908 roku w seminaryum nauczycielskiem w Krakowie.

a) Ćwiczenia z seminarzystami w ogrodzie parafialnym św. Floryana w Krakowie.

4) Wykłady o glebie i nawozach na kursach wieczornych od listopada do połowy marca.

a) Seminaryum ogrodnicze z uczniami i uczenicami w ciągu zimy 1907/8 roku.

5) Referat o czyszczeniu sadów na wystawie ogrodniczo-pszczelniczej we Lwowie w 1906 roku.

6) Referat w sprawie ogrodów szkolnych w Krakowie na konferencyi krajowej dnia 19. grudnia 1907 roku.

7) Odczyt na konferencyi nauczycieli ludowych w Krakowie.

8) Odczyt o ogrodach szkolnych na konferencyi nauczycieli ludowych w Żywcu.

9) Pogadanka z sadownictwa w Dobczycach.

10) Współudział w kursie pakowania w Eisgrub.

III.

Porady i informacye i pomoc w uzyskaniu posad lub też odpowiednich pracowników.

Po ustanowieniu godzin urzędowych biura krajowego instruktora ogrodnictwa (od 9—11 codziennie) w jego prywatnem mieszkaniu, gdzie odstępuje on jeden pokój na kancelaryę i po ogłoszeniu w dziennikach za uchwałą Wydziału krajowego, zostały atrybucye krajowego instruktora rozszerzone i powiększone jego prace.

Powiększyła się liczba informacyj ustnych, a także pisemnych. Musi być nagromadzony materyał, aby te informacye były ścisłe i rzeczowe; ten materyał nagromadza się powoli, gdyż instruktorowi nie była dotychczas udzieloną pomoc poza skromną sumą na zapłatę jednej godziny co dzień na siłę pomocniczą.

Pomimo to, poza władzami wymienionymi na początku tego sprawozdania, dałem wyjaśnienia, pomoc lub wskazówki 102 osobom.

Po zatem w sprawie ogrodników posad i praktyki udzielałem bliższe wskazówki w 28 wypadkach.

Aby zadośćuczynić tym licznym potrzebom, musiał krajowy instruktor ogrodnictwa wykonać następujące czynności:

1) Zasięgać rad u licznych instytucyj i osób prywatnych.

2) Zbierać dane co do urodzaju owoców (Al. 6).

3) Zbierać skrzętnie ceny produktów ogrodowych.

4) Zbierać przez rozesłanie kart cenniki zagraniczne, odnoszące się do produktów i przedmiotów w ogrodnictwie stosowanych.

5) Zasięgać rady u specyalistów danego działu.

IV.

Podróż po Morawach i Czechach w październiku i listopadzie 1906 roku podjął krajowy instruktor w celu zbadania szkół ogrodniczych i organizacyi urzędów ogrodniczych.

Z tej podróży złożył w swoim czasie szczegółowe sprawozdanie. Szkoły rolnicze zwiedzał na Śląsku i w Galicyi.

Brak pola doświadczalnego instruktor krajowy zastąpić musiał pracą na własnym kawałku ziemi. Przeprowadzał tu badania nad hodowlą warzyw i sposobami ich nawożenia, nad cykoryą i chrzanem, hodując je według metod znanych i ulepszonych

[1]) Kursistki zrobiły pod kierunkiem instruktora liczne wycieczki w okolice Krakowa i do zakładów w mieście (jak zakład Lubomirskich, Helclów, ogrodów i sadów podmiejskich) w celu dopełnienia wiadomości teoretycznych i praktycznych.

osobiście. Obecnie podejmuje próby hodowli chrzanu na większą skalę na dziesięciu morgach gruntu. W celu zbadania chemicznych i życiowych własności chrzanu pracował w pracowni prof. Steingrabera, w szkole przemysłowej w Krakowie. Próby dokonywane dotychczas pozwoliły ułożyć na rok 1908 seryę doświadczeń z kapustami późnemi, przeznaczonemi dla włościan, z ogórkami w polnej uprawie i dziesięciu gatunkami pomidorów, ważnych dla okolicy Bielan.

Praca obliczania drzew owocowych, dla której nadesłano w roku 1907 koło stu obliczeń, ukończoną być może dopiero w roku 1908.

Pozatem instruktor ogłaszał po pismach: Artykuły o urodzaju owoców, o przeszczepianiu, o ratowaniu drzew uszkodzonych przez zające, o utrzymaniu sadów gminnych w Galicyi, o sadach i wiele innych.

V.

Z działu organizacyi objął krajowy instruktor dwa momenta:

Uporządkowanie sadów przez akcyę przeszczepiania oraz uregulowania handlu przez zebranie danych:

1) Co do urodzajów (Al. 6),

2) Co do produkcyi płodów ogrodowych, na mocy których miała się zawiązać spółka sprzedaży produktów ogrodowych; spółka ta jednak nie doszła do skutku i tymczasowo sprawa ta jako biuro informacyjne przydzieloną została Towarzystwu rolniczemu w Krakowie.

Kraków, dnia 15. lutego 1908.

Subalegaty 1. i 2. do alegatu 2.

Przeszczepianie drzew owocowych.

Wprowadzenie w Galicyi racyonalnego sadownictwa poprzedzonem być musi przez uporządkowanie starych sadów. Dopóki właściel sadu nie zrozumie, że z owoców będzie miał dochód, akcya zakładania nowych sadów będzie chromać i wymagać subwencyi, co jest rzeczą nienormalną, bo sadownictwo powinno dawać tak wysokie renty, że wydatek kilkudziesięciu centów na drzewo może być poniesiony przez samego właściciela.

Sad nowozałożony wśród dziko utrzymanych drzew owocowych u sąsiadów narażony jest na zagładę.

Owady i pasożyty roślinne wyhodowane na starych drzewach, dziesiątkują młode drzewka owocowe.

Nie znajdziemy w okolicach, gdzie sady są zapuszczone odpowiednich specyalistów do pielęgnowania drzew, przez co młody sad dziczeje. Odmiany szlachetne, wydrodukowane na nielicznych młodych drzewach, muszą być sprzedawane po taniej cenie, tak jak lichy owoc z otaczających starych sadów, gdyż na niewielką ilość z daleka kupców sprowadzać nie warto, a miejscowi owocarze zwykle spekulują na zniżkę, przez co nasze owocarstwo daje zyski dla zagranicy.

Te motywy, które poprzećby można wielu innemi, zmuszają do wysumięcia sprawy c z y s z c z e n i a i p o r z ą d k o w a n i a sadów na plan pierwszy.

Trudności w przeprowadzeniu tej sprawy są bardzo znaczne: nie mamy ani prawa, ani dostatecznych funduszów, aby w cudzych sadach gospodarować. Naraziło to już niejednego na przykre odmowy. Jedynym sposobem, który w praktyce okazał się skutecznym jest niezaprzeczenie a k c y a p r z e s z c z e p i a n i a.

Szczepiciel daje swoją osobistą pracę, dostarcza zrazów szlachetnych odmian, wykonywa pracę własnemi narzędziami i może każdego niedowiarka w krótkim czasie przekonać o dobrych następstwach swoich trudów. Silne pędy przeszczepionej odmiany, owoce w drugim roku po przeszczepieniu przełamują nieufność posiadacza sadu, który poddaje się chętnie kierownictwu przeszczepiającego.

Wśród kierownikow szkół ludowych znalazło się koło półtorej setki osób, które zajęły się sprawą przeszczepiania, a są między nimi tacy, co obliczają przez siebie przeszczepione drzewa na tysiące.

Dzięki subwencyi ministeryalnej w ilości 2000 kor. mógł krajowy intruktor ogrodnictwa w Krakowie podjąć sprawę przeszczepiania w szerokich ramach i racyonalnie ją rozwinąć.

Zarówno rozmiary tej akcyi, jak i dodatnie wyniki, które się już wśród ludności wiejskiej przyoblekają w formę potrzeb, zmuszają nas do nieustawania na tej drodze. I dalecy jesteśmy sądzić, żeby te parę tysięcy koron wydanych na tę akcyę, miało od razu stosunki zmienić i choć kilkadziesiąt tysięcy zrazów zaszczepiono już, to jednakże miliony drzew stoją przed nami i czekają, aby je oczyścić, uporządkować i uszlachetnić. Ta wielka praca, zaznaczyć musimy raz jeszcze, dokonaną być może tylko rękoma setek pionierów i wieloletnią pomocą rządu i kraju.

Kraków, dnia 15-go lutego 1908.

Subalegat 3. do alegatu 2.

Sprawozdanie z I. kursu praktycznego ogrodniczego urządzonego dla nauczycielek.

W myśl rozporządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej we Lwowie z dnia 28. marca 1907 (Dziennik urzędowy Nr. 7 z dnia 28. marca 1907 r.) odbył się praktyczny kurs ogrodniczo-sadowniczy dla nauczycielek w szkole II-kl. połączonej z dopełniającym kursem ogrodniczym w Dąbiu pod Krakowem. Kursem tym kierowali pp. Dr. Stanisław Goliński, krajowy instruktor ogrodnictwa i Stanisław Szarek, dyrektor szkoły II-kl. z dopełniającym kursem ogrodniczym w Dąbiu.

Nauka trwała 24 dni i odbywała się w dwóch okresach czasu, a mianowicie od dnia 3. do 20. kwietnia 1907 r. włącznie, jako podstawowa wiosenna część kursu, i od dnia 16. do 22. września 1907 r. włącznie, jako część dopełniająca.

C. k. Rada szkolna wyznaczyła na ten kurs następujące nauczycielki: Filipina Rzechowiczówna z Krościenka (Dobromil), Olga Supińska z Jedlicza (Krosno), Aniela Urbańska z Branic (Kraków), Julia Dmytryk z Przerośli (Nadwórna), Aniela Perówna z Wrząsowic (Podgórze), Józefa Kwiatkowska z Dębowa (Przeworsk), Zofia Glotzówna z Dąbrówki (Sambor), Modesta Psarska z Przewozu (Wieliczka), Bronisława Gofrykówna z Firlejówki (Złoczów) i Stanisława Zuhoryów z Dulib (Stryj). Olga Supińska na kursie nie jawiła się.

Oprócz wyżej wymienionych nauczycielek wzięły udział w kursie pp. Marya Borstkiewiczówna z Wilna i Stanisława Benoniówna z Krakowa.

Kurs wiosenny dzielił się na dwie części: na teorytyczną i praktyczną.

Wykłady teoretyczne służyły tylko jako wyjaśnienie głównej części praktycznej, dlatego też w 36 godzinach zawarł wszystkie dla nauczycielek ludowych potrzebne wiadomości. Nauka teoretyczna odbywała się od godziny 9—12. rano.

Warzywnictwo, obejmujące wskazówki do hodowli warzyw w gruncie i w inspektach z uwzględnieniem najpospolitszych warzyw oraz hodowli nasion warzywnych, wykładał dyrektor Stanisław Szarek w 9-ciu godzinach.

Pszczelnictwo z uwzględnieniem praktyki wykładał dyr. Stanisław Szarek w 6-ciu godzinach.

Kwiaciarstwo, obejmujące najważniejsze kwiaty ogrodów szkolnych i ogrodów przy chatach wiejskich, jak niemniej o zakładaniu ogrodów szkolnych, wykładał dyr. Stanisław Szarek 4 godziny.

Sadownictwo, obejmujące rozmnażanie drzew i krzewów owocowych przez siew, sadzonki lub odkłady, szczepienie lub oczkowanie, cięcie drzew owocowych, jak również wszelkie roboty przy zakładaniu i pielęgnowaniu sadów, oraz owocarstwo i teoryę przeszczepiania, wykładał Dr. Stanisław Goliński w 3-ch godzinach.

Przyrodnicze wiadomości wykładał prof. Dr. Krzemieniecki w 6-ciu godz.

O znaczeniu nauki zręczności, oraz różnicy nauki zręczności systemu skróconego krakowskiego a systemu szwedzkiego Slöjdu, wykładał inspektor J. Spis w 2 godzinach.

O systemie „Slöjdu“ wiedeńskiego wykładał Józef Lorenz w 2 godzinach.

W godzinach popołudniowych, a mianowicie od godziny 1. do 5. odbywały się roboty z zakresu warzywnictwa i sadownictwa, zaś od godziny 5. do 7. odbywała się nauka Slöjdu pod kierownictwem dyr. St. Szarka i Jana Rozdzielskiego.

Uczestniczki kursu przerobiły własnoręcznie w ogrodzie szkolnym w Dąbiu wszystkie najniezbędniejsze czynności wchodzące w zakres warzywnictwa, sadownictwa i pszczelnictwa. Pracowały zatem w szkółkach, robiły regulówkę, sadziły dziczki, siały ziarnka drzew owocowych, szczepiły dziczki i przeszczepiały starsze drzewa owocowe, przygotowywały maść ogrodniczą, cięły drzewa w różnym wieku, tak w szkółce drzew piennych, jak i karłowych, zakładały świeżą część sadu, sadząc drzewka na miejscu przeznaczenia, przerzedzały korony drzew, oczyszczały i bieliły takowe.

W dziale warzywnictwa: robiły maty, przesiewały ziemię inspektową, ryły i grabiły rolę, wysiewały nasiona warzyw do inspektu i do gruntu, robiły kopce na szparagach.

Pracowały na inspektach, ułożyły własnoręcznie dwie skrzynie inspektowe, wysiewały warzywa i kwiaty, pilnowały i sadziły młode roślinki kapust, kalarep i sałat. Zakładały chrzanownię w trojaki sposób, zaznajomiły się praktycznie z hodowlą truskawek, przygotowaniem nawozu do hodowli pieczarek i z zakładaniem pieczarek; zaznajomiły się również praktycznie z siewem marchwi, pietruszki i ćwikły planetem i ręcznie, z sadzeniem grochów, fasol karłowych i tycznych; z siewem nasion szparagów, z przygotowaniem ziemi pod szparagarnię i z zakładaniem szparagarni. Wysadzały wreszcie nasienniki: buraków ćwikłowych, pastewnych, marchwi, pietruszki, cebuli, selerów i kapusty; przyczem zapoznały się z produkcyą nasion warzywnych. Wkońcu zaznajomiły się z wczesną uprawą gruntową ogórków i sposobami sadzenia ziemniaków. Obcinały róże i przysposobiały grzędy pod kwiaty. Prócz tych czynności zwiedziły: plantacye warzyw podmiejskich ogrodników w Łobzowie, Nowej wsi narodowej i Czarnej wsi, tudzież prywatny ogród prof. E. Janczewskiego poświęcony wyłącznie hodowli drzew karłowych.

W letniej części kursu od 16. do 20. września 1907 był następujący porządek czynności:

W dzień 16. września w godzinach przedpołudniowych odbył się egzamin słuchaczek w obecności ks. Antoniego Głodzińskiego, inspektora dopełniających kursów rolniczych i ogrodniczych, Radcy ces. inspektora okręgowego, szkół Józefa Spisa, Dra Stanisława Golińskiego, krajowego inspektora ogrodnictwa i dyr. Stanisława Szarka.

Następnie przedstawił dyr. Stanisław Szarek wyrób swych win owocowych. Po odbytym egzaminie odbyła się ogólna konferencya pod przewodnictwem ks. Antoniego Głodzińskiego, który referował o ogrodach szkolnych i dawał ogólne wskazówki dotyczące urządzenia i prowadzenia tychże, oraz zwracał uwagę kursistek na rozporządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej dotyczące ogrodów szkolnych, premiowanie nauczycieli względnie nauczycielek za prowadzenie wzorowe ogrodów i o komitetach pszczelno-ogrodniczych, zachęcając obecne kursistki, by one były tymi pionierami w zakładaniu ogrodów szkolnych i komitetów pszczelno-ogrodniczych.

Po południu dnia 16. września 1907 r. zwiedziły kursistki w towarzystwie Dra Golińskiego i dyr. Szarka zakład ogrodniczy firmy L. Freege w Rakowicach, zakład ogrodniczy w schronisku Ks. Lubomirskich w Krakowie oraz ogród botaniczny w Krakowie, gdzie kierownicy kursu zwracali uwagę zwiedzających na różne okoliczności przy hodowli danych warzyw i innych roślin.

W dniu 17. września rano zwiedzono na Prądniku czerwonym ogród doświadczalny Studyum rolniczego uniwersytetu Jagiellońskiego i zakład sadowniczy „Glinka“, należący do Tow. ogrodniczego w Krakowie. Po południu tegoż dnia zwiedzono sad przy szkole ludowej w Woli justowskiej, założony i należycie prowadzony przez Antoniego Lacha, piękny park i ogrodnictwo dworskie w Woli justowskiej, następnie wzorowo urządzony i starannie utrzymany sad Wincentego Sataleckiego przy willi jego w Przegorzałach, sad przy szkole w Przegorzałach, założony i prowadzony przez Kazimierza Tarkowskiego, a w końcu wzorowo założoną i prowadzoną chrzanownię i plantacyę truskawek w Przegorzałach, będącą własnością Dra Stanisława Golińskiego.

W dniu 18. września 1907 r. wyjechały kursistki ze swymi kierownikami Drem Stanisławem Golińskim i dyr. Stanisławem Szarkiem do Izdebnika, własności Jego Wysokości Arcyksięcia Rajnera, celem zaznajomienia się z urządzeniem suszarni warzyw, wzorowo i na wielką skalę prowadzoną plantacyą warzyw, jedynie dla celów fabrycznych, z wzorową gospodarką rolną i w oborze, tudzież z fabrykacyą wódek izdebnickich.

W podeszłym wieku będący dyrektor zakładu, radca Seeling, chętnie i szczegółowo wszystko zwiedzającym pokazywał i objaśniał. Po szczegółowem zwiedzeniu całego zakładu nastąpiło gościnne przyjęcie zwiedzających, poczem dyrektor radca Seeling uczestniczki wycieczki odesłał do stacyi Kalwaryi, skąd o godzinie 1. w nocy odjechano do Limanowej.

W dniach 19., 20. i 21. września odbył się dalszy ciąg kursu praktycznego, a mianowicie: w dniu 19. września od godziny 2—3. po południu wykładał prof. Tadeusz Chrząszcz o przerobie owoców, od 3—4. o śliwkach Władysław Lichański, powiatowy instruktor ogrodnictwa, od 4—5. otrzymywanie soku prof. Tadeusz Chrząszcz, od 5—6. o kiszeniu wogóle, a w szczególności kiszeniu kapusty, ogórków na doraźny i na zimowy użytek, o kiszeniu korniszonów, ogórków z gorczycą (Senfgurken), ogórków z octem i cukrem, tudzież o Miseral-Pochles na sposób angielski wykładał dyr. Szarek, 20. września od godziny 8—12. praktyczne postępowanie przy suszeniu śliwek na sposób bośniacki wykładał W. Lichański, od 2—3. o fermentacyi prof. Chrząszcz, od 3—5 owocarstwo Dr. Stanisław Goliński, od 5—7. suszenie śliwek W. Lichański. 21. września od 8—10. oczkowanie w zakładzie ogrodniczym „Słoneczna“, od 10—12. suszenie śliwek, od 2—3. o fermentacyi: prof. Dr. Chrząszcz, od 3—5. pakowanie owoców: Dr. Stanisław Goliński.

Dla ułatwienia robót praktycznych otrzymała każda z uczestniczek na własność pudełko z narzędziami ogrodniczemi, a mianowicie: nóż ogrodniczy, piłkę do drzew, nożyce, nożyk do oczkowania, jak również książkę Józefa Brzezińskiego „Hodowla drzew i krzewów owocowych“, tudzież książkę „Owocarstwo“ i „O przeszczepianiu drzew“ Dr. Stanisława Golińskiego.

W czasie trwania kursu wiosennego zwiedził tenże JW. Fedorowicz delegat c. k. Namiestnictwa, w towarzystwie c. k. inspektora szkół Radcy Józefa Spisa, oraz w dniu 16. kwietnia 1907 r. JW. p. Władysław Struszkiewicz, c. k. Radca dworu w Ministerstwie rolnictwa. Ogólny rezultat okazał się bardzo pomyślnym. Wszystkim uczestnikom po odbytym egzaminie wydano świadectwa frekwentacyjne z oznaczeniem postępu.

Kraków, dnia 15. lutego 1908.

Subalegat 4. do alegatu 2.

Zastępstwo w wykładach gospodarstwa przy seminaryum nauczycielskiem w Krakowie.

Półroczny urlop spowodowany zasłabnięciem prof. Stanisława Harlendera zniewolił Dyrekcyę seminaryum nauczycielskiego do zajęcia się wyszukaniem zastępcy na kurs III. a i b, knrs IV. a i b.

Otrzymawszy zapewnienie, że Wysoki Wydział krajowy pozwala mi przyjąć to zajęcie, zgodził się krajowy instruktor przyjąć zastępstwo, układając w ten sposób godziny, żeby mieć tylko trzy dni w tygodniu zajęte (t. j. w poniedziałek 6 godzin, we wtorek 6, w piątek 4 godziny), a resztę czasu w tygodniu mógł użyć na zajęcia swego urzędu. Wykłady rozłożył sobie w ten sposób, aby przejść z uczniami główne punkty, dotyczące sadownictwa i wawrzywnictwa. Na kursie III. położony był nacisk na powstanie i skład chemiczny i fizyczny gleby, potem główne nawozy zwierzęce, ich skład, nawozy pomocnicze i zastosowanie. Zakończonymi zostały kursa ogólnym poglądem na sadownictwo.

Na kursie IV. zaczęte były wykłady od sadownictwa, potem warzywnictwo.

Uczniowie wygłaszali pogadanki na tematy ogrodnicze, np. o kapuście, o szczepieniu, o nawozach pomocniczych. Na zadany temat plan sytuacyjny obejścia przy szkole ludowej w Jaworznie musiał każdy z uczniów (kandydatów) wykonać projekt ogrodu szkolnego, a po omówieniu wszystkich przedstawiony został wzór z ogrodu, który będzie przedstawiony Radzie szkolnej krajowej.

O ile pogoda pozwalała, odbywały się ćwiczenia w ogrodzie parafialnym św. Floryana i ogrodzie bursy nauczycielskiej. Rozkładanie nawozu, kopanie, cięcie drzew i krzewów owocowych, szczepienie i t. p. prace zostały przeprowadzone.

Na wyraźne zlecenie Wysokiego Wydziału krajowego zastępstwo zostało przerwane z dniem 1. lutego.

Kraków, dnia 15. lutego 1908.

Subalegat 5. do alegatu 2.

WYKAZ.

Firmy zajmujące się sprzedażą owoców:

Feliks Lejczak, Kraków, Sebastyana l. 7.
Karol Lepiarz, Wieliczka, Kozi różek l. 59.
„ Ratusik, Morawice, poczta Balice.
„ Idzik, Morawice, p. Balice.
„ Niziol, Morawice, p. Balice.
„ Tarnowski, Kosów.
Spółka owocarska (Bojków) w Synowódzku (tamże pojedynczy handlarze związani w mniejsze lub większe spółki).

Strony mogące dać odpowiednie wyjaśnienia:

Towarzystwo rolnicze w Jaśle.
Tłumacki, Brabyszew p. Niznicze.
Zbydniw — Hordyński.
Aniela Hubicka, Ożydów.
Witkiewicz, Olesko.

Posiadacze większych ogrodów w zachodniej Galicyi:

Wiktor Królicki w Łącku.
Jan Wadowski w Łącku.
Marcin Zbozień, Maszkowice p. Łącko.
Zarząd dóbr hr. Tarnowskiego w Kópkach.
Zarząd dóbr hr. Tarnowskiego, Nart nowy.
Kodrębski, Kątna p. Ciężkowice.
Grodzicki, Polna p. Stróże.
Jan Wilk, Czulice p. Kocmyrzów.
Dwór Jurczyce p. Skawina.
Zarząd dóbr Czudec, Boguchwała p. loco.
Mis w Brzance p. Rzeszów.
Br. Adolf Lipowski, Huciska p. Gdów.
Fihauser (dwór), Bruśnik.
Stanisław Ostaszewski, Klimkówka.
Towarzystwo w Wadowicach.
Rada powiatowa w Kołomyi.
Rada powiatowa w Limanowej.
Wilk, Śniatyn (Instruktor powiatowy).

Posiadacze większych ogrodów we wschodniej Galicyi:

Bracia Nieruszewscy, Okopy, stac. Trójcy, poczta Kozaczówka.
Jan Indza, Zabrodzie p. Solina.
Zygmunt Indza, Zabrodzie p. Solina.
J. Hudnicki, Książyce p. Pikulice.
Pawlikowski, Medyka.
Ks. Jan Wolski, Klimków.

Kraków, dnia 12. lutego 1908.

Subalegat 6. do alegatu 2.

Urodzaje owoców w Galicyi w r. 1907.

Produkcya owoców zaczyna nabierać coraz większego znaczenia dla gospodarstwa rolniczego, przeto uregulowanie tego działu produkcyi jest rzeczą pierwszorzędnej wagi. Brak organizacyi, mała znajomość i świadomość targowych potrzeb, zarówno u producenta, jak i u pośrednika i u handlarza, wytworzyły u nas stosunki, w których często na małej przestrzeni jest zbytek owoców, tak, że ceny niebywale spadają, co odstrasza od dalszej wytwórczości. W sąsiednich miastach, albo też w nieopodal znajdujących się centrach zbytu bywa wielkie zapotrzebowanie na ten sam produkt — pokrywane z zagranicy.

Owoce i warzywa sprowadzamy całemi wagonami z Węgier, Moraw, ba nawet w bieżącym roku wiśnie nasyła nam Śląsk pruski. Jeżeli nawet dana, obfitująca w owoce okolica stanie się dostawcą dla tych centrów, to i wtedy nie traci całego zbytu zagraniczny — do ryzyka przyzwyczajony — pośrednik. Zysk 100%, a nawet 200% nie jest tak rzadkim, przyczem ryzyko zawsze zręcznie zepchniętem zostaje na producenta i konsumenta.

Każdy najmniejszy krok uczyniony w kierunku sanacyi tych nienormalnych stosunków powinien być żywo poparty przez ogół codziennie w tej sprawie zainteresowany, jako konsument owoców. Aby uczynić wyłom i zapoczątkować akcyę opartą nie na domysłach i przypuszczeniach, ale na znajomości miejscowych stosunków, zwróciłem się z konkretnemi zapytaniami o urodzajach na owoce w roku bieżącym do wszystkich Rad powiatowych, Towarzystw rolniczych i osób sprawą zainteresowanych.

Kartka z prośbą o nadesłanie wiadomości opatrzona jest drukowaną odpowiedzią, gdzie w rubrykach odnośnych wstawia się wyrazy: bardzo dobry, dobry, średni, zły i niema. Poza tem miejsca na adresy osób mających większe sady lub owoc na sprzedanie, a w końcu podpis.

Zapytanie moje znalazło oddźwięk nadspodziewany, tak, że na 80 powiatów tylko 5 i to bardzo małych (jak Strzyżów, Przeworsk, Rudki, Zborów i Peczeniżyn) nie dały znaku życia, z innych nadesłano nieraz bardzo cenne wskazówki, z niektórych zaś po kilka, co ułatwia kontrolę — wszystkich odpowiedzi jest 178. — Wyrażam na tem miejscu podziękowanie wszystkim P. T. korespondentom za pomoc i nadesłanie dokładnych wiadomości, które mogą mieć znaczenie w oryentacyi, nie tylko w handlu owocem, ale i co do kierunku, jaki się nadać powinno sprawie produkcyi owoców w kraju.

Stała się rzecz ciekawa, że na czoło wysunęły się owoce jagodowe: agresty, maliny, porzeczki. Nacisk, jaki położono wszędzie na te owoce, jest charakterystyczny i nadaje się do szerszego omówienia, co wykracza poza ramy niniejszego sprawozdania.

Zastraszającą jest klęska, wywołana przez gąsienice. Walkę przeciw tym pasożytom rozpocząć należy jak najrychlej, aby choć w części uratować produkcyę owoców w okolicach klęską dotkniętych. Na wielkich przestrzeniach, obejmujących kilka lub kilkanaście powiatów, drzewa owocowe są już teraz zdziesiątkowane.

I tak biegnie przez środek Galicyi, od południa w Krośnieńskiem zacząwszy, czworoboczny pas objęty Sanem i Wisłą, gdzie spustoszenie poczyniły owady. Ta sama plaga, choć w mniejszej mierze, nawiedziła dawne Księstwo Krakowskie. Drugi pas biegnie od Sokala (na północy) przez Rawę, Żółkiew, Jaworów, Mościska i wzdłuż

Dniestru, aż po Kosów. Na wschodnim zaś krańcu: Zbaraż i Skałat są klęską dotknięte. Zarówno władze centralne we Wiedniu, jak i pojedyncze kraje Austryi zajęły się tą piekącą sprawą. Posiadają one stacye ochrony roślin hodowanych przed pasożytami. Tam specyaliści: entomologowie, pitopatologowie bakteryolodzy i chemicy intenzywnie się krzątają, aby rolników ochronić przed plagami. U nas na tem polu cisza kompletna i nikt nie myśli o środkach zapobiegawczych.

Z nadesłanych mi łaskawie orzeczeń zestawioną została tabelka dla każdego pojedynczego owocu, gdzie każdy powiat do odnośnej rubryki zaciągnięto. Dla każdego owocu sporządzoną została mapka — osoby interesowane w tej sprawie mogą każdą pojedynczą mapkę (za zwrotem 30 h.), lub komplet mapek 11 (za zwrotem 3 K 30h.) otrzymać za zgłoszeniem się pod adresem Dr. Stanisław Goliński, krajowy instruktor ogrodnictwa, Kraków ulica Kościuszki 48 — Zwierzyniec.

W ten sposób określić można: w wielu powiatach był dobry urodzaj, w wielu zły, a w których wcale go nie było. Dopiero z tych pojedynczych arkuszy zestawiono tabelę ogólną, którą poniżej podaję:

Tabela urodzaju owoców w Galicyi.

Gatunek owocu	Ilość powiatów z danym urodzajem				
	bardzo dobry	dobry	średni	zły	niema
Jabłka deserowe .	1	—	9	27	63
„ na wino . .	4	—	14	29	53
Gruszki	1	—	19	28	51
Wiśnie	1	—	10	24	65
Czereśnie	3	—	5	20	72
Węgierki	—	—	6	18	76
Renklody	—	—	2	15	83
Agrest	15	—	33	18	34
Maliny	33	—	22	18	27
Porzeczki	18	—	33	23	26

Owoce jagodowe zrobiły zupełną niespodziankę.

Agrest, choć znów w zachodniej części kraju daje nam obraz lepszych urodzajów, to jednakże więcej niż połowa wszystkich powiatów wykazała dobry lub średni urodzaj. Mamy tutaj trzy bardzo charakterystyczne centra:

I. Zachodni, sięgający aż po Dąbrowę, Tarnów i Gorlice, z wyjątkiem Nowego Targu. Produkcya koncentruje się w Bialskiem, Wadowickiem i Krakowskiem, zaś sprzedaż w Chrzanowskiem.

II. Środkowy centr tworzy koło, którego wschodni kraniec stanowią Mościska, zachodni Rzeszów, północny Jarosław, a południowy Turka.

III. Wschodni centr otacza, jakby puste ziarno, cztery powiaty z brakiem urodzajów (Podhajce, Buczacz, Tłumacz, Stanisławów) i sięga on kołem po granicę rosyjską (wschodnią), Bukowinę i Węgry.

Pięć północnych powiatów dało bardzo złe wyniki (Cieszanów, Rawa, Sokal, Kamionka i Jaworów).

Maliny pod względem urodzajów przedstawiają podobny obraz i tak samo więcej niż połowa wykazuje dobry i średni urodzaj, z tą tylko różnicą, że na dobry urodzaj przypada więcej powiatów, niż przy agreście. Dobre urodzaje wykazują górskie powiaty na całej południowej granicy z wyłączeniem Nowego Targu, Grybowa, Jasła, Sanoka i Kossowa. To samo na lewym brzegu Dniestru: część Żydaczowa, Rohatyn, Buczacz i Zaleszczyki mogą się poszczycić dobrym urodzajem.

To są bardzo cenne wskazówki dla hodowców.

Porzeczki wykazują daleko większą ilość średnich plonów. I znów zachodnia Galicya przedstawia znaczniejszy kompleks dobrych urodzajów.

Jeśliby z jednorocznej oceny wolno było wnioskować, to należałoby zwrócić baczną uwagę na owoce jagodowe. Ich uderzająco bogaty urodzaj po ostatniej srogiej zimie (z 1906 na 1907), ich łatwość hodowli i wczesne zyski dały impuls małemu rolnikowi do zajęcia się tą produkcyą.

Przyznać się musimy, że zbyt mały nacisk kładzie się na produkcyę gruszek, wisień i czereśni, a także i renklod.

Co do śliw (węgierek) niedyskretne cyfry wykazują niepocieszające tegoroczne wyniki hodowli, jeśli się je porówna z tem, com niedawno podał w sprawozdaniu z kongresu, to propaganda za silnem rozprzestrzenianiem tego owocu musi znacznie osłabnąć.

Kraków, dnia 15. lutego 1908.

L. W. 81.522/08. We Lwowie, dnia 7. sierpnia 1908.

Aleg. 45

Sprawozdanie

o krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie za rok szkolny 1906/7.

Wysoki Sejmie!

W ostatniem sprawozdaniu przytoczono powody, dla jakich kraj. szkoła gospodarstwa lasowego musiała być zamkniętą w ciągu letniego półrocza r. 1906. Następstwem tego zarządzenia było, że uczniowie skutkiem własnej winy stracili półrocze letnie 1906, a skoro nie mogli się zapisywać z chwilą otwarcia szkoły na nowo, t. j. w jesieni roku szkolnego 1906/7 na wyższy rok, ale na ten sam począwszy od letniego półrocza 1907 r., stracili tem samem dla studyów także zimowe półrocze r. 1906/7. Frekwencya uczniów w kraj. szkole gospodarstwa lasowego w zimowem półroczu roku szkolnego 1906/7 zmniejszyła się skutkiem tego, musiała się bowiem ograniczyć do uczniów nowo przyjętych na I. rok, których było 17, w tej liczbie 4 repetentów, oraz do 5 uczniów, którzy bądź na podstawie świadectwa maturalnego lub też jako repetenci mogli być przyjęci na II. rok. Stan uczniów podniósł się dopiero z początkiem letniego półrocza 1907, skoro zapisali się do szkoły zeszłoroczni uczniowie; mianowicie było wówczas zapisanych na I. roku 27, na II. roku 16, na III. roku 3, razem 46 uczniów, czyli taka liczba, jaką szkoła przy dzisiejszych swych urządzeniach zaledwie pomieścić może.

Z początkiem roku szkolnego wydane zostały nowe przepisy dla uczniów, odpowiadające bardziej wymogom średniego zakładu naukowego, przestrzegające w wyższym stopniu pilności i obowiązkowości uczniów.

Wydział krajowy przez wydanie odpowiednich przepisów i poleceń dołożył wszelkich starań, aby zakład wprowadzony napowrót na tory normalnego rozwoju utrzymać na tych torach, zapewnić regularną frekwencyę i pilną naukę. Równocześnie wprowadzony został w szkole nowy rozkład nauk, przyczem staraliśmy się uwzględnić postulaty wyrażone przez członków ankiety zwołanej w tym celu przez nas w r. 1906. Rozkład nauk wprowadzony na razie prowizorycznie, na stałe obowiązywać zaczął w kraj. szkole gospodarstwa lasowego począwszy od roku szkolnego 1907/8. Ważniejsze różnice między dawniejszym a obecnym rozkładem nauk polegają na tem, że do nowego podziału wprowadzono kilka nowych przedmiotów dotychczas nie wykładanych w szkole, w innych ważniejszych przedmiotach podwyższono liczbę godzin wykładowych, ścieśniając natomiast godziny przy przedmiotach, gdzie praktyka wykazała, że mniejsza ilość godzin w zupełności wystarczyć może. Mianowicie wprowadzono jako osobne przedmioty nauki: botanikę leśną, geometryę wykreślną, które poprzednio złączone były z przedmiotami pokrewnymi. Zaprowadzono naukę sado-

wnictwa w zakresie odpowiednim dla leśników. Powiększono też liczbę godzin wykładowych dla zoologii, botaniki wraz z fizyologią roślin, chemii, nauki o glebie (siedlisku) i inżynieryi lasowej, natomiast zmniejszono liczbę godzin dla matematyki, geografii, języka polskiego, hodowli lasu i zabudowania dzikich potoków. Ogółem będzie odtąd według nowego programu następująca ilość godzin wykładów i ćwiczeń na poszczególnych kursach:

na kursie	wykładów	ćwiczeń	razem
I.	26	11	37
II.	23	11	34
III.	24	11	35
IV.	23	13	36
V.	23	8	31
VI.	19	8	27

W ostatnich dwóch latach zaszły również pewne zmiany w składzie grona nauczycieli i docentów szkoły.

Pragnąc zapewnić kraj. szkole gospodarstwa lasowego na przyszłość nową fachową siłę nauczycielską w tym dziale, w którym najwcześniej zajśćby mogła potrzeba nowej obsady, starał się Wydział krajowy od dłuższego czasu wyszukać odpowiedniego kandydata, a pozyskawszy go, dać mu zarazem możność gruntowniejszego przygotowania się naukowego w tej właśnie grupie przedmiotów, które miałby za zadanie objąć w przyszłości. Kandydata takiego znaleźliśmy w osobie p. Aleksandra Kozikowskiego, ukończonego słuchacza akademii leśnej w Tarancie, posiadającego już pewną praktykę w większych gospodarstwach lasowych w W. Ks. Poznańskiem. P. Kozikowskiego mianowaliśmy na razie prowizorycznie prof. adjunktem, a zarazem zezwoliliśmy mu, ażeby przez jedno półrocze zapisał się na Akademię ziemiańską we Wiedniu i złożył przepisany egzamin nauczycielski dla szkół średnich z grupy miernictwa, szacowania i administracyi lasu. Po złożeniu tego egzaminu poleciliśmy jeszcze p. Kozikowskiemu zwiedzić kilkanaście wzorowych gospodarstw lasowych w kraju, ażeby miał sposobność poznania warunków miejscowych gospodarstwa lasowego w naszym kraju. Począwszy od nowego roku szkolnego p. Kozikowski rozpocznie już wykłady w kraj. szkole gospodarstwa lasowego.

Docenturę chemii powierzyliśmy po ustąpieniu Dra Opolskiego p. Bronisławowi Duchowiczowi, profesorowi I. c. k. szkoły realnej we Lwowie, uzyskawszy przytem zezwolenie c. k. Rady szkolnej krajowej, aby uczniowie nasi mogli korzystać przy ćwiczeniach z chemii z laboratoryum znajdującego się przy szkole realnej.

Po śmierci prof. Franciszka Konarskiego zamianowaliśmy docentem języka polskiego i niemieckiego prof. Tadeusza Pini, z chwilą zaś skoro dyrektor Dr. Tomaszewski i inspektor szkolny p. Bruchnalski z powodu nowych zajęć zmuszeni byli zrzec się obowiązków nauczycielskich w kraj. szkole lasowej, powierzyliśmy w ich miejsce wykłady fizyki i matematyki prof. Witoldowi Rybczyńskiemu.

Wreszcie docentem dla nauki sadownictwa zamianowaliśmy Dr. Władysława Kubika.

Zarządzenia wydane przez nas w ostatnich latach w szkole, przedewszystkiem przepytywanie uczniów, konferencye kwartalne i baczniejsze przestrzeganie uczęszczania uczniów na wykłady wydały już w pewnej mierze dodatnie rezultaty. Odpowiedzi uczniów przy egzaminach świadczyły już o gruntowniejszem ich przygotowaniu, jeżeli jednak w niektórych przedmiotach nie zdołano jeszcze osiągnąć bardziej zadowalniających odpowiedzi, to przyczyny tego należałoby szukać w tem, że do szkoły lasowej zapisuje się młodzież z rozmaitem, częstokroć nie wystarczającem przygotowaniem, częstokroć nie mająca odpowiednich zdolności. Stosunkowo dość znaczna liczba uczniów napotyka na takie trudności przy nauce, że nie mogąc zdać egzaminów za pierwsze półrocze, lub nie siadając do nich wcale, opuszcza zakład. Skutkiem tego jednak dobór uczniów na II., a zwłaszcza III. roku jest znacznie lepszy, ci zaś, którzy siadają do końcowego egzaminu, są zwykle do niego dobrze przygotowani i zdają go z dobrym postępem. Tak n. p. do ostatniego głównego egzaminu w szkole lasowej, jaki się odbył w lipcu b. r., zasiadło 14-tu kandydatów, z tej liczby zdało egza-

min z postępem bardzo dobrym 3 uczniów, z dobrym 5-ciu, z dostatecznym 5-ciu, jednemu zaś uczniowi pozwolono powtórzyć egzamin w terminie półrocznym.

Regulując pobory nauczycieli w kraj. Zakładach naukowych, Wydział krajowy uwzględnić musiał także grono nauczycielskie w kraj. szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie. Nauczyciele ci, mieszkający we Lwowie a nie mający mieszkania w naturze, uczuwali w wysokim stopniu drożyznę wszystkich artykułów życiowych a przedewszystkiem mieszkania. Wydział krajowy porównując ich pobory z podwyższonymi poborami nauczycieli szkół średnich, uznał za potrzebne podnieść dodatki aktywalne analogicznie do podobnych poborów w innych gałęziach: Dyrektora z 840 K. na 1288 K, profesorów z 720 K. na 960 K., profesorów adjunktów z 600 na 720 K., zaś pięciolecia dla wszystkich stopni o 100 K.

Tak zmienione pobory przedstawiamy Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia, nadmieniając, że wstawiliśmy je do budżetów na rok 1908 i 1909.

Nadmieniamy wreszcie, że Wydział krajowy, przedkładając Wysokiemu Sejmowi następne sprawozdanie o kraj. szkole gospodarstwa lasowego, wystąpi już z gotowym projektem rozszerzenia i odpowiedniego urządzenia budynku, w którym się mieści ta szkoła. Obecny budynek jest za ciasny, aby w nim można było pomieścić zakład naukowy chociażby dla 50 ciu uczniów, nie posiada odpowiednich nbikacyi na laboratorya, sale do ćwiczeń i pracownie dla profesorów, muzea są przepełnione, wogóle zachodzi z dawna konieczna potrzeba powiększenia budynku. Potrzebę te podniósł Wydział krajowy niejednokrotnie już w poprzednich swoich sprawozdaniach, a komisya gospodarstwa krajowego oświadczyła się również za wykonaniem tego projektu, jeżeli jednak pomimo to sprawa ta uznana za ważną i pilną nie została dotychczas pomyślnie załatwioną, to powód opóźnienia jej leży w wstrząśnieniach, jakie w ostatnich czasach przechodziła szkoła.

Dzisiaj skoro jest nadzieja coraz widoczniejszej zmiany na lepsze, sądzi Wydział krajowy, że nastała odpowiednia chwila do wykonania dawno powziętego projektu. Nadmieniamy przytem, że plany i kosztorysy dobudowy pierwszego piętra i koszta wewnętrznego urządzenia mamy już przygotowane. Jakkolwiek zaś wydatek na ten cel potrzebny byłby dość znaczny, mógłby być przecież pokryty z pożyczki zaciągniętej na realność, nie posiadającą w obecnej chwili już żadnego długu, a przedstawiającą wysoką wartość.

Na podstawie powyższego sprawozdania raczy Wysoki Sejm uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o kraj. szkole gospodarstwa lasowego.

2. Sejm ustanawia w miejsce dotychczasowego następujący etat osób i płac w krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie:

a) dyrektor z płacą 4.800 koron, dodatkiem aktywalnym 1.288 koron i prawem do poboru pięciu dodatków pięciolotnich, każdy po 500 koron rocznie,

b) trzech profesorów fachowych z płacą po 3.280 koron, dodatkiem aktywalnym 960 koron i prawem do poboru pięciu dodatków pięcioletnich, każdy po 500 koron,

c) trzech profesorów adjunktów z płacą po 2.400 koron, dodatkiem aktywalnym 720 koron i prawem do poboru pięciu dodatków pięcioletnich, każdy po 400 koron

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca

***Dr. Tadeusz Pilat**, w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Alegat do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 81.522/08.

Sprawozdanie Dyrekcyi krajowej Szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie za rok szkolny 1906|07.

Wskutek przerwania normalnego biegu nauki w maju 1906 przez zamknięcie Szkoły w półroczu zimowem, zanim dawniejsi słuchacze powrócili do Zakładu od półrocza letniego — było znacznie mniej uczniów niż zwyczajnie. Dopiero w półroczu letniem doszliśmy do liczby 46, wyższej od średniej przeciętnej lat ostatnich.

Od października zaprowadzono nowy rozkład nauki i nowe przepisy szkolne dla uczniów na podstawie uchwały Wydziału krajowego.

Żałować należy, iż czas niefunkcyonowania Zakładu nie dał się wyzyskać na wybudowanie pierwszego piętra na budynku szkolnym. Albowiem, jak to Dyrekcya Szkoły już tylekrotnie podnosiła, rozwój dalszy Zakładu jest niemożliwy bez uzyskania odpowiednich ubikacyi na muzea, pracownie, sale rysunkowe i wykładowe. Najlepiej obmyślane rozkłady nauk nie zastąpią wyniku dodatniego demonstracyi, opartych o przeglądowe zgrupowanie i umiejętne opracowanie odpowiednio dobranych okazów z dziedziny praktyki. Materyałów bardzo ciekawych nagromadzono od lat stosami, lecz korzyści z tego minimalne, ponieważ absolutnie niema miejsca na rozmieszczenie.

Że wyciągnięcie piętra na starym budynku jest możliwe i zaspokoi dostatnio, w razie wyłączenia mieszkania Dyrektora, wszystkie potrzeby Zakładu na przyszłość, przedstawiono w sprawozdaniu z 10. maja 1904 l. 152. Znawcy oświadczyli, iż koszt budowy z zaprowadzeniem elektryczności, gazu, rozszerzeniem wodociągów, urządzeniem specyalnej sali dla wykładów chemii, fizyki i laboratoryum chemicznego, pracowni profesorskich, zastosowaniem najnowszych urządzeń hygienicznych w salach wykładowych — nie przeniesie 200.000 koron. W razie rozszerzenia Zakładu dałoby się niezawodnie uzyskać podwyżkę rocznej dotacyi Rządu, — która od początków Szkoły wynosi 14.000 kor. tylko — przynajmniej o drugie tyle, a więc, ściśle biorąc, całą budowę umorzyłoby się na spłaty właściwie prawie bez kosztów dla kraju.

Lwów otoczony wieńcem zwyż 7000 morgów lasów bardzo interesujących i różnorodnych pod względem gospodarczym, zaledwie kilka kilometrów od środka miasta odległych, obfituje istotnie w wyjątkowo korzystne warunki do ćwiczeń praktycznych i wycieczek naukowych. Nasi uczniowie widząc ciągle wiele różnych typów gospodarstwa, nie stają się dzięki temu szablonowymi po ukończeniu nauk.

I. Grono nauczycielskie.

Wskutek wyjazdu za granicę na studya Dr. Opolski opuścił posadę docenta chemii, a jego miejsce zastąpił profesor Szkoły realnej Bronisław Duchowicz.

Wydział krajowy z 8. lutego 1907 l. 14.496 zamianował prowizorycznym nauczycielem adjunktem Aleksandra Kozikowskiego z obowiązkiem złożenia do roku egzaminu nauczycielskiego dla szkół średnich lasowych z grupy urządzenia lub miernictwa, ocenienia i administracyi lasu.

Z końcem roku szkolnego skład grona nauczycielskiego był następujący:

A) Profesorowie stali.

1. Dyrektor szkoły, a zarazem profesor Maryan Małaczyński, wykładał urządzenie gospodarstwa lasowego, kierował i zarządzał zakładem.
2. Profesor Zygmunt Demianowski: miernictwo, matematyka zastosowana, pomiar drzewa, szacowanie wartości lasu i statystyka leśna; łowiectwo.
3. Profesor Stanisław Sokołowski: hodowla lasu, nauka o glebie, meteorologia, zabudowanie dzikich potoków, wstęp do nauki leśnictwa.
4. Profesor Michał Janeczko: użytkowanie lasu, ochrona lasu, technologia drewna, rybactwo.
5. Profesor adjunkt Bronisław Błocki: zoologia, botanika, mineralogia i geografia.
6. Profesor adjunkt Aleksander Kozikowski: administracya lasu.

B) Docenci.

1. Franciszek Konarski: język polski, niemiecki i korespondencya biurowa.
2. Kazimierz Bruchnalski: matematyka:
3. Władysław Wojtan: zarys inżynieryi, rysunki i konstrukcye do inżynieryi.
4. Dr. Franciszek Tomaszewski: fizyka.
5. Bronisław Duchowicz: chemia i laboratoryum chemiczne.
6. Dr. Władysław Pilat: ekonomia społeczna.
7. Dr. Stefan Pawlik: zarys gospodarstwa wiejskiego.
8. Dr. Wiktor Hamerski: zasadnicze wiadomości z nauki prawa i administracyi.
9. Dr. Kazimierz Zgórski: pomoc w nagłych wypadkach.

II. Nauki wykładane.

Program naukowy z r. 1898, po wyczerpujących naradach w Gronie nauczycielskiem, przedłożony w lipcu 1906 r. do zatwierdzenia, wprowadzono na polecenie Wydziału krajowego już od półrocza zimowego, na razie prowizorycznie.

Nowy rozkład nauki przedstawia się następująco:

W y k ł a d y						
Tytuł przedmiotu	Ilość tygodniowa godzin na kursie					
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Wstęp do nauki leśnictwa	1	—	—	—	—	—
Botanika	3	5	—	—	—	—
Zoologia	2	3	—	—	—	—
Mineralogia i geologia	3	—	—	—	—	—
Fizyka	3	3	—	—	—	—

Wykłady						
Tytuł przedmiotu	Ilość tygodniowa godzin na kursie					
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Matematyka	4	4	—	—	—	—
Chemia	3	3	—	—	—	—
Geografia	2	1	—	—	—	—
Geometrya wykreślna	1	1	—	—	—	—
Język niemiecki	2	2	—	—	—	—
Język polski	2	2	2	2	—	—
Miernictwo	—	1	3	4	—	—
Pomiar drzewa	—	—	1	2	—	—
Nauka o siedlisku	—	—	3	2	—	—
Hodowla lasu	—	—	2	4	—	—
Użytkowanie lasu	—	—	3	2	—	—
Ochrona lasu	—	—	3	3	—	—
Meteorologia	—	—	2	—	—	—
Matematyka zastosowana	—	—	2	—	—	—
Botanika leśna	—	—	3	2	—	—
Ekonomia społeczna	—	—	—	3	—	—
Zarys prawa i administracyi państwowej	—	—	—	—	3	3
Zarys gospodarstwa wiejskiego	—	—	—	—	2	2
Urządzenie lasu	—	—	—	—	3	3
Technologia drewna	—	—	—	—	3	3
Zarys inżynieryi lasowej	—	—	—	—	3	3
Szacowanie wartości lasu i statystyka leśna	—	—	—	—	3	—
Administracya lasu	—	—	—	—	—	3
Zabudowanie dzikich potoków	—	—	—	—	1	—
Łowiectwo	—	—	—	—	2	—
Rybactwo	—	—	—	—	1	—
Handel drewnem	—	—	—	—	1	—
Korespondencya biurowa i handlowa	—	—	—	—	2	—
Pomoc w nagłych wypadkach	—	—	—	—	2	—
Zarys sadownictwa	—	—	—	—	—	2
Łącznie tygodniowo wykładów	26	25	24	24	26	19

Ćwiczenia						
Tytuł przedmiotu	Ilość tygodniowa godzin na kursie					
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Ćwiczenia z botaniki, zoologii i mineralogii . .	3	—	—	—	—	—
„ z chemii	—	3	—	—	—	—
„ z języka polskiego i niemieckiego . .	2	2	—	—	—	—
Rysunki techniczne	6	6	—	—	—	—
„ i ćwiczenia z miernictwa	—	—	4	4	—	—
Ćwiczenia z nauki o siedlisku wspólnie z hodowlą lasu i botaniką leśną	—	—	3	4	—	—
Ćwiczenia z ochrony lasu wspólnie z użytkowaniem lasu	—	—	4	2	—	—
Ćwiczenia z pomiaru drzewa	—	—	—	3	—	—
„ z urządzenia lasu	—	—	—	—	2	2
Rysunki i konstrukcye do inżynieryi lasowej . .	—	—	—	—	6	6
Łącznie tygodniowo ćwiczeń . . .	11	11	11	13	8	8

Zestawienie.

Wyszczególnienie	Ilość tygodniowa godzin na kursie					
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
Łącznie tygodniowo wykładów	26	25	24	24	26	19
„ tygodniowo ćwiczeń	11	11	11	13	8	8
Ogółem tygodniowo godzin . .	37	36	35	37	34	27

We środy odbywają się wycieczki lub demonstracye przez obydwa półrocza na roku II., przez lato na roku I. i III.

Oprócz tego każdego ucznia obowiązują:

1) około dziesięć dni trwające pomiary i ćwiczenia z urządzenia lasu w lesie szkolnym w Winnikach;

2) praktyka sześciotygodniowa po IV. kursie, w czasie od 1. sierpnia do 15. września przy gospodarstwie lasowem, przez Dyrekcyę szkoły wskazanem.

Przy układaniu nowego programu korzystano z doświadczeń lat ubiegłych, tak własnych, jak w innych zakładach naukowych tego samego typu poczynionych. Każdy bezstronny znawca leśnictwa, porównując rozkład nauk z r. 1898 z nowym i z programami szkół innych takiego samego typu, nie tylko nie dopatrzy się wcale tendencyi do „zniżenia poziomu naukowego“ w naszej szkole, lecz owszem podniesie raczej zarzut, iż przy naukach zawodowych wymagamy dziś tyle, co na Akademii leśnej we Wiedniu.

Przepisy szkolne, opracowane na konferencyach nauczycielskich, weszły również w życie od nowego roku szkolnego po zatwierdzeniu przez Wydział krajowy na mocy, uchwały z 21. września 1906 l. 96.016.

III. Środki naukowe.

Póki budynek nie będzie rozszerzony przez dobudowanie pierwszego piętra wszelki rozwój szkoły jest zatamowany, gdyż brak miejsca krępuje na każdym kroku i tem dotkliwiej uczuwać się daje, że ilość uczniów stale wzrasta.

Z końcem roku szkolnego stan środków naukowych był taki oto:

A) Biblioteka.

W roku szkolnym 1906/07 przybyło 88 dzieł w 106 tomach. Biblioteka liczy tedy obecnie 3540 dzieł w 4003 tomach. Nowe nabytki pochodzą przeważnie z darów: Akademii umiejętności w Krakowie, Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego. W bibliotece czuje się brak najnowszych dzieł zawodowych, ponieważ kredyt nasz roczny wynosi tylko 600 kor., z czego większą część obracamy na prenumeratę najpoważniejszych czasopism zawodowych, jako koniecznych dla utrzymania się w kontakcie z ciągłym postępem w dziedzinie leśnictwa.

Podniesienie dotacyi rocznej stale do 1000 koron jest sprawą pilną, zwłaszcza, że bardzo wiele dawniejszych dzieł jest nieoprawnych i od kilku lat przyznawany nadzwyczajny kredyt 200 kor. zużywamy na oprawę. Do czytelni, zarezerwowanej z braku miejsca jedynie dla profesorów, prenumerujemy 19 czasopism polskich, niemieckich i francuskich. Bezpłatnie dostajemy „Sylwana“ i „Statistische Nachrichten aus dem Gesamtgebiete der Landwirtschaft“. Biblioteką zajmuje się prof. Sokołowski.

B) Zbiory.

Zbiorami naukowymi, podzielonymi według grup wykładowych, opiekują się odnośni profesorowie. Zbiory uzupełniamy okazami przyniesionymi z wycieczek i przez dokupno.

W roku 1906/07 przybyło:

1. Dla miernictwa:
   Cyrkiel redukcyjny Richtera,
   4 cyrkle redukcyjne zwyczajne,
   Maszynka do dodawania „Adix“,
   Planimeter Prytza,
   Bębenek mierniczy,
   Pantograf drewniany nowszy,
   4 stoliki na jednej nodze do szkicowania.
2. Dla pomiaru drzewa:
   Klupa kieszonkowa składana.
3. Dla urządzenia lasu:
   Plan gospodarstwa lasowego z Kłodzienka wraz z teką map.
   Plan gospodarstwa lasowego w Juseptyczach z mapką przeglądową.
4. Dla ochrony lasu: preparaty w słojach, sosny zwyczajnej, ogryzionej przez sarny; Wajmutki z porażonemi przez opóźniony przymrozek szpilkami; grzyba Herpatrichia nigra na kosodrzewinie i trądu na sośnie zwyczajnej.

5. Dla użytkowania lasu: okazy do fabrykacyi celulozy i masy drzewnej.
6. Dla botaniki: model skrzypa i widłaka.
7. Dla zoologii: 11 tablic do systematyki zwierząt i trzy tablice do anatomii owadów.

C) Arboretum.

Wskutek nadzwyczaj ostrej zimy straciliśmy kilka bardzo ładnych starszych okazów drzew zagranicznych szpilkowych. Zastąpi się je okazami młodymi tych samych gatunków. Ogród jest uporządkowany. Pieczę nad ogrodem przy szkole sprawuje prof. Błocki.

D) Szkółki doświadczalne.

W szkółkach doświadczalnych w Winnikach i Brzuchowicach rozwija się działalność według programu przedstawionego w sprawozdaniu Dyrekcyi za rok 1901/2.

I. Ogród w Winnikach.

Jesień 1907.

1. Zasadzono 6 nowych grup okazowych:
   1. Carpinus Betulus;
   2. Prunus serotina;
   3. Betula lenta;
   4. Larix sibirica;
   5. Larix europea (Alpy);
   6. Larix europea (Sudety).

Wszystkie sadzonki pochodzą z własnej produkcyi.

Wiosna 1907.

1. Przeniesiono część sadzonek z dawnych grzęd na nowe, zrobione w środkowej części ogrodu, nadto zasiano następujące gatunki:
   Pinus silvestris (Szkocya);
   „ „ (Norwegia);
   „ „ (Finlandya);
   „ „ (Galicya);
   Siquidambar styraciflua;
   Fagus silvatica atropurpurea;
   Alnus cordata;
   Picea excelsa.

Rok 1907 odznaczał się szczególniejszym nieurodzajem nasion i z wyjątkiem dębu szypułkowego, tak nasze jak i zagraniczne gatunki obrodziły bardzo słabo, dlatego też i ilość zasiewów była mała.

2. Z zasiewów zeszłorocznych i dawniejszych przesadzono:
   Pinus Laricio austriaca;
   „ „ corsicana;
   „ „ calabrica;
   „ „ Manspeliensis;
   „ „ pyrenaica;
   Fraxinus excelsior (Tatry);
   „ „ (Podole).

3. Założono 10 grup okazowych z sadzonek własnej hodowli, mianowicie:
   Chamaecyparis Lamsaniana (Dania);
   „ „ (Ameryka);
   „ pisifera;
   „ obtusa;

Pinus Cembra (Alpy)
„ rigida;
Picea pungens;
„ Engelmanni;
Thuja occidentalis;
„ gigantea.

Nadto na pasie wzdłuż zachodniej ściany zasadzono małe po kilkanaście sztuk obejmujące grupy:

Phellodendron amureuse;
Aesculus hippocastanum;
Tsuga canadensis.

4. Uczniowie brali jak zwykle czynny udział we wszystkich pracach, mianowicie wykonano następujące ćwiczenia pod kierownictwem profesora hodowli:

Obrobienie grzędy w szkółce.
Zasiew nasion rozmaitych gatunków.
Wyjmowanie sadzonek z grzędy.
Przesadzanie roczniaków na grzędach rękami i maszyną.
Sadzenie wszystkiemi w praktyce używanemi metodami, jak: w jamkę, klinem, na wzniesieniu, świdrem i t. d.
Siew pełny i częściowy.

Ćwiczenia te wykonywują uczniowie zawsze chętnie i z zamiłowaniem.

5. Czyszczenie ogrodu polegało na kilkakrotnem plewieniu grządek, gracowaniu ścieżek i wycinaniu trawy w tych grupach, gdzie groziła przygłuszeniem.

II. Szkółka w Brzuchowicach.

Czynności w r. 1907 ograniczyły się na czyszczeniu szkółki i pielęgnowaniu zasiewów i sadzeń z lat poprzednich. Rozwój sadzonek sosny Banksa i kosodrzewiny jest względnie zadowalający. Na r. 1908 projektuje się doświadczenia ze sztucznymi nawozami.

IV. Wycieczki naukowe i ćwiczenia praktyczne.

Szkoła lwowska pomimo pozornie niewłaściwego położenia w mieście wielkiem posiada wyjątkowo szczęśliwe warunki do wycieczek naukowych praktycznych — gdyż stolicę kraju otaczają znaczne obszary lasów, bądźto miejskich, bądź prywatnych, bądź fundacyjnych, rosnące na różnorodnych siedliskach, rozmaicie gospodarowane, a oprócz tego mamy las szkolny w Winnikach. Wycieczki cotygodniowe środowe do owych lasów okolicznych i lasu szkolnego nie przedstawiają tedy żadnych trudności, a ćwiczenia wielkie z miernictwa i urządzenia, ujęte w system, przyczyniają się niepospolicie do wyszkolenia praktycznego uczniów we wszystkich działach nauk wykładanych.

Sprawozdanie pisemne o wycieczce każdej, połączone z dyskusyą nad treścią, są obowiązujące i rozbudzają umysły. Tegoroczne ćwiczenia wielkie z miernictwa i urządzenia odbyły się w lesie Winnickim w części zwanej „Wysokim lasem“ i trwały od 17. do 26. czerwca. Wycieczek dalszych kilkudniowych nie robiono w tym roku szkolnym.

Wycieczek tygodniowych odbyto 26, jako to:

1. Wycieczka uczniów II. roku do Brzuchowic na dniu 10. października z prof. Janeczką.

2. Wycieczka uczniów II. roku do Winnik na dniu 17. października z prof. Janeczką i Sokołowskim.

3. Wycieczka uczniów II. roku do Piratyna na dniu 6. i 7. listopada z dyr. Małaczyński i prof. Sokołowskim.

4. Wycieczka uczniów I. roku do Winnik na dniu 10. października z prof. adj. Błockim.

5. Wycieczka uczniów I. roku do Brzuchowic na dniu 17. października z prof. adj. Błockim.

6. Wycieczka uczniów I. roku do Zubrzy i Sichowa na dniu 24. października z prof. adj. Błockim.

7. Wycieczka uczniów I. roku do Sichowa i Zubrzy na dniu 17. kwietnia z prof. adj. Błockim.

8. Wycieczka uczniów I. roku do Brzuchowic i Hołoska na dniu 24. kwietnia z prof. adj. Błockim.

9. Wycieczka uczniów II. roku do Winnik na dniu 17. kwietnia z prof. Sokołowskim.

10. Wycieczka uczniów II. roku do Winnik na dniu 24 kwietnia z prof. Sokołowskim.

11. Wycieczka uczniów III. roku do Winnik na dniu 15. maja z dyr. Małaczyńskim.

12. Wycieczka uczniów I. roku do Basiówki na dniu 15. maja z prof. adj. Błockim.

13. Wycieczka uczniów I. roku do Brzuchowic i Hołoska na dniu 22. maja z prof. adj. Błockim.

14. Wycieczka uczniów I. roku do Janowa na dniu 29. maja z prof. adj. Błockim.

15. Wycieczka uczniów II. roku do Brzuchowic na dniu 15. maja z prof. Janeczką.

16. Wycieczka uczniów II. roku do Winnik na dniu 29. maja z prof. Janeczką.

17. Wycieczka uczniów II. roku do Janowa na dniu 22. maja z prof. Demianowskim, Janeczką i adj. Kozikowskim.

18. Wycieczka uczniów II. roku do Winnik na dniu 12. czerwca z prof. Demianowskim i adj. Kozikowskim.

19. Wycieczka uczniów III. roku do Skolego na dniu 12. czerwca z prof. Sokołowskim.

20. Wycieczka uczniów I. roku do Basiówki na dniu 12. czerwca z prof. adj. Błockim.

21. Wycieczka uczniów I. roku do Brzuchowic na dniu 19. czerwca z prof. adj. Błockim.

22. Wycieczka uczniów I. roku do Janowa na dniu 26. czerwca z prof. adj. Błockim.

23. Wycieczka uczniów I. roku do Winnik na dniu 3. lipca z prof. adj. Błockim.

24. Ćwiczenia z urządzenia lasu w Winnikach z uczniami III. roku od 17. do 25. czerwca z dyr. Małaczyńskim.

25. Ćwiczenia z miernictwa w Winnikach z uczniami II. roku od 17. do 26. czerwca z prof. Demianowskim.

26. Wycieczka uczniów III. roku do Wygody na dniu 26. czerwca z prof. Sokołowskim.

V. Uczniowie i egzaminy.

W roku szkolnym 1906/7 było na kursie pierwszym uczniów 27 i to:

a) bez egzaminu wstępnego 5: Kanigowski Adam, Krotki Gustaw, Loebl Bolesław, Odolski Henryk, Zagrodzki Włodzimierz;

b) z egzaminem wstępnym 8: Ciszewski Józef, Jaworski Jan, Koczyński Bolesław, Ostrowski Józef, Ryszpler Tadeusz, Staszkiewicz Franciszek, Wigurski Władysław, Wyczałkowski Kazimierz;

c) jako repetentów 4: Janelli Piotr, Kruszyński Władysław, Łusakowski Stefan, Pohorecki Jerzy;

d) od półrocza letniego byłych uczniów 10: Bodnar Włodzimierz, Dajewski Zdzisław, Gieruszyński Zdzisław, Gosk Bolesław, Greger Jan, Herrmann Stanisław, Kapuściński Wiesław, Karpiński Tadeusz, Małaczyński Konrad, Szarras Łucyan.

Na kurs III. zapisało się 16:

a) W październiku 5: Buzek Jan, Paroszkewow, Pop Stefan, Stojczew Stefan, Straszyłów Stamat, Stupnicki Stanisław i jeden repetent: Kotkowski Stanisław;

b) od półrocza letniego 10: Galus Karol, Krzesiwo Edward, Lilpop Daniel, Modzelewski Stefan, Ohanowicz Stanisław, Rotarski Wojciech, Sikora Adam, Świerczewski Władysław, Szancer Stanisław, Wierzbowski Kazimierz.

Na kurs szósty chodziło 3, a mianowicie:
Ceranowicz Stefan, Gałuszka Kazimierz, Jasienicki Stefan.

W roku 1906/7 uczęszczało do Zakładu ogółem 46 uczniów.

Z uwagi na stanowisko społeczne rodziców mieliśmy w szkole:

1)	synów oficyalistów prywatnych	15
2)	„ urzędników „	11
3)	„ rolników	12
4)	„ z innych zawodów	8

W ciągu półrocza zimowego, względnie po nieotrzymaniu promocyi przy egzaminie w lutym opuścili zakład:

a) na kursie I.: Ciszewski, Jaworski, Kanigowski, Loebl, Odolski, Ostrowski, Pohorecki;

b) na kursie III.: Kotkowski, Stupnicki.

Egzaminów półrocznych w lipcu nie zdali, względnie w ciągu półrocza wystąpili:

a) na kursie II.: Kapuściński, Wigurski — zostało na półr. III. ośmnastu;

b) na kursie IV. nikt nie odpadł — na półrocze V. przeszło czternastu;

c) na kursie VI. zdali wszyscy. Wynik przeciętny egzaminów był bardzo dobry zwłaszcza w półroczu letniem.

Egzamin główny odbywał się w tym roku szkolnym tylko w terminie lipcowym 29. i 30.

Do egzaminu głównego zgłosiło się dwóch kandydatów: Ceranowicz Stefan i Gałuszka Kazimierz i obydwaj uzyskali stopień dobry. Jako delegaci występowali: ze strony c. k. Rządu WPan Nadradca Herman Scheuring, ze strony Wydziału kraj. WPan Radca Dr. Ignacy Szyszyłowicz.

VI. Kronika.

Szkołę zwiedzali kilkakrotnie JWPan Dr. Tadeusz Pilat, zastępca marszałka krajowego, JWPan Radca dworu Władysław Struszkiewicz, WPan Radca Wydziału kraj. Dr. Ignacy Szyszyłowicz.

Prace grona nauczycielskiego:

1. Dyrektor Maryan Małaczyński:

a) zestawienie wszystkich typów map używanych przy planach gosp. lasowego,

b) nadzór nad gosp. lasowem w dobrach fundacyi śp. Ignacego Marynowskiego na polecenie Wydziału krajowego;

c) artykuł w „Sylwanie“ o sposobie ochrony sadzeń przed zwierzyną.

2. Profesor Stanisław Sokołowski:

a) nadzór szkółek doświadczalnych w Winnikach i Brzuchowicach;

b) nadzór nad biblioteką;

c) udział w Kongresie międzynarodowym rolniczym we Wiedniu z komunikatem co do wyniku doświadczeń nad dębem galicyjskim i ślawońskim, jesionem tatrzańskim i podolskim w sekcyi VIII-ej;

d) udział w Zjeździe lekarzy i przyrodników polskich z odczytem „O wpływie pochodzenia nasion na rozwój drzew“;

e) odczyt w Tow. Kopernika „Z wędrówki po Karsie“;

f) redakcya „Sylwana“;

g) drukował artykuły „W obronie lasów“ w „Słowie polskiem“ i „Sylwanie“, „Międzynarodowy kongres rolniczy we Wiedniu 1907“ w „Sylwanie“, „Recenzye i sprawozdania“ „w Sylwanie“.

3. Prof. J. Michał Janeczko:

a) preparaty z ochrony lasu i użytkowania;
b) recenzya w „Sylwanie“ o „Holzkonservierung im Hochbaue“.

4. Prof. Bronisław Błocki:

a) uzupełnienie zielnika szkolnego nowymi gatunkami drzew i krzewów z uwzględnieniem wszystkich faz rozwojowych;
b) tablica do anatomii owadów.

Lwów 30. grudnia 1907.

Dyrekcya krajowej Szkoły gospodarstwa krajowego.

Maryan Małaczyński, w. r.

LW. 81.523/908. We Lwowie, dnia 7. sierpnia 1908.

Aleg. 46

Sprawozdanie

o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie za rok szkolny 1906|7 i 1907|8.

Wysoki Sejmie!

W ostatnich dwóch latach szkoła ogrodnicza w Tarnowie oprócz głównego zajęcia t. j. należytego przygotowania wychowanków swoich do zawodu ogrodniczego, których liczba wzrosła w ostatnim roku szkolnym do 30, miała również za zadanie zająć się w tym czasie urządzeniem ogrodu szkolnego powiększonego z 3 morgów do 10-ciu. Czynności te są już prawie na ukończeniu i dlatego na wstępie chcemy z nich zdać sprawę Wysokiemu Sejmowi.

W r. 1903, z chwilą, skoro byliśmy już upewnieni, że miasto Tarnów wydzierzawi dla ogrodu szkolnego sąsiednią 7 mio morgową parcelę, zażądaliśmy od Wys. Sejmu kredytu w wysokości 20.000 koron na koszta oparkanienia, zmeliorowania i urządzenia tego ogrodu. Odnośne kredyty zostały przyznane w budżetach szkoły za r. 1905, 1906 i 1907.

Okazało się jednak, że fundusze na ten cel wyznaczone nie mogą wystarczyć na wykonanie wszystkich robót. Do zupełnego urządzenia ogrodu według pierwotnego planu zabrakło jeszcze około 3.600 koron, które dodatkowo zmuszeni byliśmy wstawić do preliminarza szkoły na rok 1908.

Powyższe jednak przekroczenie w zupełności da się uspawiedliwić następującemi przyczynami: po pierwsze znacznem podskoczeniem cen robocizny w ostatnich czterech latach, skutkiem czego regulówka ogrodu kosztowała przeszło o 900 koron więcej, dalej nie preliminowano w kosztorysie kosztów przełożenia drogi gminnej (1.530 kor.), do czego zobowiązaliśmy się przy umowie z gminą, a wreszcie, koszta wykopania studni wzrosły znacznie po nad kosztorys, gdyż dostateczną ilość wody znaleziono dopiero w głębokości 40 metrów. Natomiast dość znaczne zaoszczędzenie zdołano uzyskać na kosztach oparkanienia.

Ogółem wydano do końca r. 1907:

na	preliminowano kor.	wydano kor.	zatem ± kor.
a) przełożenie drogi	—	1.530	+ 1.530
b) drenowanie	2.300	2 590	+ 290
c) regulówka	2.040	2.947	+ 907
d) oparkanienie	6.000	5.089	— 911
e) osiatkowanie	3.000	3.206	+ 206
f) studnia	800	2.200	+ 1.400
g) Inne (nasiona, drzewka, narzędzia, nawozy, robocizna itd.	6.000	2.400	resztę 3.600 K. wyda się w r 1908.
razem	20.000	19 962	

Na przygotowanym w ten sposób obszarze zakłada się obecnie kultury ogrodowe według z góry ułożonego planu. Mianowicie dotychczas pod szkółkę drzewek owocowych zajęto już dwa poletka, każde po 4.080 sztuk uszlachetnionych odmianami z doboru owocowego. W r. 1907 założono sad drzew wysokopiennych, obecnie

zaś zakłada się sad drzew niskopiennych z odmian czysto kandlowych. Prócz tego założony już został w zeszłym roku chmielnik i plantacya wikliny, w jesieni w tym roku posadzony zostanie sortyment drzew i krzewów ozdobnych, na wiosnę zaś przyszłego roku zasiane zostaną rośliny trwałe i dwuletnie. Cztery poletka przeznaczone w przyszłości pod szkółki drzewek owocowych, na razie zajęte są pod uprawę roślin okopowych.

Zauważyć przytem należy, że wszystkie czynności przy zakładaniu ogrodu wykonywali sami uczniowie, mieli zatem w tych dwóch latach dostateczną sposobność gruntownego zapoznania sie z temi czynnościami.

Ogród szkolny do zupełnego urządzenia potrzebuje jeszcze dwóch znaczniejszych wkładów, mianowicie: na rozprowadzenie wody i na budowę domku dla stróża oraz szopy na skład dla narzędzi i pomieszczenie koni.

Nad sposobem rozprowadzenia wody w ogrodzie szkolnym zastanawiał się Wydział krajowy szczegółowiej i nabrał przekonania, że bez odpowiednego urządzenia wodociągowego ogród nie będzie się mógł obejść w przyszłości. Jest już wprawdzie wykopana studnia dająca dostateczną ilość zimnej wody, jednakże woda ta musi być odpowiednio ogrzana w zbiornikach i w możliwie najdogodniejszy sposób rozprowadzona do wszystkich miejsc 10-cio morgowej przestrzeni ogrodu. Zwłaszcza szkółki drzewek owocowych w pewnych okresach czasu potrzebują znacznej ilości wody. Byłoby rzeczą zbyt uciążliwą i za kosztowną, potrzebną ilość wody ręcznie pompować i roznosić po ogrodzie. W każdym razie tej czynności uczniowie nie mogliby podołać, nie byłoby przytem wskazane, ażeby znaczną część czasu poświęcali na tę robotę, zamiast na naukę lub praktyczne zajęcia fachowe. Pewnego rodzaju zatem udogodnienie przy rozprowadzeniu wody w ogrodzie kraj. szkoły w Tarnowie jest konieczne. Bezwątpienia, że urządzenie motorowe do czerpania wody a rurociągowe do rozprowadzenia jej po ogrodzie przy zastosowaniu odpowiedniej ilości hydrantów i basenów, byłoby najlepsze — ale zarazem i najkosztowniejsze. Dyrekcya szkoły tarnowskiej przedłożyła nam nawet taki projekt rozprowadzenia wody przy pomocy motoru wiatrowego i benzynowego wraz z kosztorysem firmy morawskiej Kunza, opiewającym przy użyciu motoru wiatrowego na 13.965 K benzynowego zaś na 16.379 K. Wydział krajowy uważał jednak, że oba projekty byłyby za kosztowne, tembardziej, że gmina m. Tarnowa ma zamiar wybudowania miejskich wodociągów, wówczas zaś rozprowadzenie wody po ogrodzie szkolnym stanie się łatwiejszem i o wiele tańszem. Tymczasem jednak trzeba wodę rozprowadzać w inny sposób, a mianowicie przez użycie siły pociągowej.

Początkowo projektowaliśmy, ze względu na koszta, użyć w tym celu jako siły pociągowej muła i dlatego wstawiony został w preliminarzu szkoły na r. 1908 nadzwyczajny kredyt 900 koron. Po szczegółowszem jednak rozpatrzeniu tej sprawy doszliśmy do przekonania, że urządzenie takie, jeżeli ma w zupełności odpowiadać celowi, nie może się obejść bez siły pociągowej przynajmniej pary koni. Musi być postawiony kierat do pompowania wody, zbiornik na wodę odpowiedniej wielkości i przynajmniej 50 beczek rozmieszczonych w różnych stronach ogrodu. Za użyciem siły pociągowej koni, przemawia i ta okoliczność, że para koni w ogrodzie obejmującym przestrzeń 10 cio morgów może być przydatna do wykonywania wielu innych czynności, zastępując niejednokrotnie drogą robociznę i koszt furmanek, przy uprawie gleby, zwózce płodów, wożeniu nawozu z miasta i t. p. Z tych powodów zdecydowaliśmy się przedstawić Wys. Sejmowi projekt rozprowadzenia wody w szkole tarnowskiej zapomocą siły pociągowej pary koni i wstawiliśmy na potrzebne urządzenia, zakupno koni i narzędzia odnośny kredyt nadzwyczajny w preliminarzu szkolnym na r. 1909 oraz zwyczajny kredyt potrzebny na utrzymanie pary koni. Wydatki z tego powodu obliczone zostały w następujący sposób.

a) nadzwyczajne (jednorazowe):

kierat	300	K
rezerwoar	400	„
podmurowanie	500	„
50 beczek	600	„
para koni	700	„
uprząż	200	„
narzędzia	500	„
razem	3.200	K,

z tej kwoty wstawiono 900 K do preliminarza na r. 1908, zaś 2.300 K do preliminarza na r. 1909.

b) zwyczajne (coroczne):

furman płaca.	720 K
utrzymanie koni	1.000 „
kucie koni, naprawy etc. . .	80 „
razem	1.800 koron.

Wreszcie w obrębie ogrodu szkolnego postawić należy następujące dwa budynki. Jeden u wejścia do ogrodu przeznaczony na pomieszczenie stróża ogrodowego, drugi zaś w środku ogrodu mieszczący stajenkę dla koni, skład na narzędzia i płody ogrodowe. Na koszta tych budowli wstawiliśmy do preliminarza na r. 1908 łącznie kwotę 9.000 K, zaś w preliminarzu na r. 1909 dodatkowo jeszcze 1315 koron, gdyż okazało się, że skutkiem znacznego podwyższenia cen jednostkowych przy robotach budowlanych, żaden z przedsiębiorców w Tarnowie nie chciał się podjąć tych budowli w granicach sumy kosztorysowej obliczonej przed dwoma laty.

Powiększając ogród kraj. szkoły ogrodniczej w Tarnowie do 10-ciu morgów, liczył się Wydział krajowy z tą koniecznością, że do obrobienia tej przestrzeni nie wystarczą siły robocze, jakiemi rozporządza szkoła, używając uczniów swoich do wykonywania rozmaitych robót praktycznych. Przy tem zwiększyć się muszą jednocześnie i wszelkie inne wydatki na koszta utrzymania ogrodu jak materyały, narzędzia, nawóz, i t. d. Dlatego łącznie na te wszystkie potrzeby powiększonego ogrodu przewidywaliśmy już przy układaniu projektu konieczność powiększenia kredytu w Rubr. IV. poz. 20 wydatków szkolnych co najmniej o 2.500 K tj. z dotychczasowej kwoty 2.000 K wystarczającej przy 3-ech morgach kultur ogrodowych na 4.500 koron. Temu wzrostowi wydatków odpowiadać jednak będzie w przyszłości znaczniejsze zwiększenie się dochodów z ogrodu. Dzisiaj już odnośną pozycyę dochodową zdołaliśmy podnieść o 1000 koron, po dwóch latach dochód z tego źródła podniesie się jeszcze bardziej, przynajmniej o 2 do 3 tysięcy koron, zwłaszcza skoro drzewka z nowo założonych szkółek będą już sprzedawane w znaczniejszej ilości.

Wobec zatem większego zapotrzebowania robocizny Dyrekcya szkoły tarnowskiej przedstawiła nam projekt, ażeby zamiast donajmowania robotników dziennych przyjmować do zakładu stałych praktykantów. Ci praktykanci otrzymywaliby całkowite pomieszczenie i utrzymanie w szkole, w zamian za roboty wykonywane przez nich w ogrodzie szkolnym, podobnie jak to jest już zaprowadzone w kraj. Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach, z tą tylko różnicą, że w tamtym Zakładzie praktykanci otrzymują w naturze tylko pomieszczenie, a utrzymują się sami z zarobku dziennego w ogrodzie. Zaprowadzenie przy szkole ogrodniczej w Tarnowie podobnej kategoryi robotników-praktykantów byłoby z wielu względów bardzo wskazane. Przedewszystkiem działalność szkoły podniosłaby się przez to znacznie w kierunku wykształcenia praktycznie uzdolnionych ogrodniczków, dalej z grona tych praktykantów Dyrekcya mogłaby wybierać zdolniejszych i chętniejszych do nauki i po roku praktyki przyjmować ich jako uczniów do szkoły, przez co udałoby się zasilić szkołę lepszym materyałem do nauki i bardziej już przygotowanym. Wreszcie i jako siła robocza, zwłaszcza przy szkółkach drzewek owocowych, stali praktykanci mogą być pożyteczniejsi od zwykłych najemników dziennych zmieniających się ciągle.

Wziąwszy to wszystko na uwagę, Wydział krajowy w myśl projektu Dyrekcyi i zgodnie z opinią wyrażoną w tym względzie przez sekcyę stałą kraj. Komisyi dla spraw rolniczych postanowił zaprowadzić przy szkole tarnowskiej kategoryę praktykantów. Celem wykonania tego projektu okazało się potrzebnem wyrestaurować salę w starym budynku administracyjnym kosztem 650 K, urządzić ją odpowiednio na pomieszczenie kilku praktykantów kosztem 500 K i wstawić kredyt zwyczajny 1.500 koron na koszta ich całorocznego utrzymania. Powyższe kredyta wstawione zostały do preliminarza szkoły na rok 1908, dwa pierwsze jako kredyt jednorazowy nadzwyczajny w Rubr. III., ostatni zaś jako zwyczajny coroczny w Rubr. IV., w następstwie tego nie potrzebowaliśmy już podwyższać kredytu na koszta utrzymania ogrodu szkolnego, jakto początkowo projektowano, o 2.500 koron, lecz tylko o 1.000 K, stąd też w preliminarzu na r. 1909 znajduje się ta pozycya podniesiona tylko z 2.000 na 3.000 K.

Szczegółowe wiadomości o szkole i o wyniku egzaminów znajdują się w sprawozdaniach Dyrekcyi, które jako osobne alegata ·/. dołączamy, na tem miejscu zaznaczamy tylko, że uczniowie podczas trzechletniego pobytu w szkole tarnowskiej nabierają dostatecznego zasobu wiadomości fachowych, przy egzaminach z tych

Aleg. I. i 2

*

przedmiotów wykazuję potrzebne wiadomości praktyczne i wystarczające zrozumienie zasad teoretycznych, natomiast zawsze jeszcze występują u wielu uczniów tej szkoły braki elementarnego wykształcenia, których fachowa szkoła ogrodnicza pomimo usilnych starań nie może uzupełnić w zadowolniającej mierze. Zaradzić temu może tylko ściślejszy egzamin wstępny. Dlatego przy przyjmowaniu uczniów do szkoły zwraca się obecnie baczniejszą uwagę na ich elementarne przygotowanie.

W personalu nauczycielskim szkoły nie zaszła żadna zmiana. Regulując pobory nauczycieli w kraj. niższych szkołach rolniczych, nie mogliśmy pominąć przy regulacyi tego równorzędnego zakładu naukowego, dlatego przedkładamy Wys. Sejmowi wniosek podwyższenia poborów kierownika i nauczycieli kraj. szkoły ogrodniczej w Tarnowie do tej wykokości, jaką jest przez nas projektowana w etacie kraj. niższych szkół rolniczych.

Wysoki Sejm raczy zatem uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o kraj. szkole ogrodniczej w Tarnowie.

2. Sejm ustanawia w miejsce dotychczasowego następujący etat osób i płac w kraj. szkole ogrodniczej w Tarnowie:

a) kierownik a zarazem nauczyciel fachowy z płacą 3400 koron, dodatkiem aktywalnym 300 kor i wolnem pomieszkaniem oraz prawem do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 400 kor., trzy ostatnie po 600 koron rocznie;

b) nauczyciel fachowy z płacą 2.800 koron, dodatkiem aktywalnym 240 koron i dodatkiem na pomieszkanie 400 koron oraz z prawem do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 300 koron, trzy ostatnie po 400 koron rocznie;

c) nauczyciel do nauk elementarnych z płacą 1.700 koron, dodatkiem aktywalnym 140 kor., dodatkiem na pomieszkanie 360 kor., oraz prawem do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 160 kor., trzy ostatnie po 200 kor. rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie za rok szkolny 1906|07.

I. Ogólne wiadomości o szkole.

Celem kraj. szkoły ogrodniczej w Tarnowie jest wykształcenie ogrodników uzdolnionych do prowadzenia ogrodów wiejskich, do czego dąży szkoła nietylko przez udzielanie wychowankom swoim zawodowej wiedzy, ale także przez uzupełnienie i ugruntowanie wykształcenia ogólnego, jakie ze szkoły ludowej przynoszą, jakoteż przez pielęgnowanie ich strony moralnej i religijnej.

Do szkoły może być przyjęty każdy kandydat, który:

1) wykaże, że ukończył z dniem przyjęcia przynajmniej 15. rok życia, odbył z dobrym postępem obowiązkową naukę w szkole ludowej, jest fizycznie i umysłowo zdrów i nienagannych obyczajów;

2) w terminie, przez Dyrekcyę oznaczonym, złoży egzamin wstępny, służący do ocenienia, czy kandydat wogóle jest dostatecznie umysłowo rozwinięty, aby mógł korzystać z nauk w szkole tej udzielanych.

Kandydaci, którzy odbyli przynajmniej jednoroczną praktykę ogrodniczą, a czynią zadość wyżej wymienionym warunkom, mają pierwszeństwo do przyjęcia.

Koszta utrzymania ucznia w zakładzie wynoszą 330 kor. rocznie, za co otrzymuje mieszkanie, pościel, wikt, światło, pranie i ubranie, oprócz bielizny i obuwia, w które każdy wstępujący do zakładu zaopatrzony być powinien dostatecznie z domu.

Synowie ubogich rodziców mogą być przyjęci na koszt funduszu krajowego.

Nauka trwa 3 lata, a rok szkolny rozpoczyna się z początkiem kwietnia każdego roku.

Przy końcu każdego półrocza szkol. składają uczniowie egzamin ze wszystkich nauk udzielanych w tym czasie, jakoteż z nabytej wprawy w wykonywaniu czynności zawodowych.

O wyniku egzaminu zawiadamia kierownik szkoły listownie rodziców lub opiekunów każdego ucznia.

Uczeń, który przy egzaminie rocznym nie otrzymał przynajmniej dostatecznego postępu z każdego przedmiotu nauki, nie może przejść na rok wyższy. Pozwolenie do powtarzania zaniedbanego roku może udzielić Wydział krajowy na przedstawienie kierownika szkoły, jeżeli uczeń wytrwałą pracą i wzorowem zachowaniem się na to zasługuje.

Po ukończeniu całego trzechletniego kursu nauk, zdaje każdy uczeń egzamin końcowy czyli główny z całości nauk zawodowych przed osobną komisyą egzaminacyjną, a w razie pomyślnego wyniku tego egzaminu otrzymuje świadectwo „ukończonych nauk“, wystawione według wzoru przez Wydział kraj. zatwierdzonego.

Jeżeli zaś uczeń egzaminu tego z postępem przynajmniej dostatecznym nie złoży, otrzymuje świadectwo odbycia całego kursu ze stopniem niedostatecznym nabytej w szkole wiedzy. Innych świadectw szkoła nie wydaje.

II. Skład grona nauczycielskiego.

1) Kierownik zakładu i nauczyciel fachowy Wojciech Maciaszek uczył: sadownictwa, warzywnictwa, kwieciarstwa szklarniowego, uprawy chmielu, uprawy wikliny koszykarskiej i pszczelnictwa.

2) Katacheta ks. Józef Kaliciński udzielał nauki religii.

3) Nauczyciel fachowy Antoni Kurowski uczył kwieciarstwa gruntowego, hodowli drzew i krzewów ozdobnych, botaniki ogrodniczej, ogólnych zasad ogrodnictwa i zoologii zastosowanej do ogólnych potrzeb ogrodnika.

4) Nauczyciel do nauk ogólnie kształcących Wiktor Tabeau, uczył języka polskiego i niemieckiego, arytmetyki i geometryi, geografii i historyi polskiej, fizyki i chemii w zastosowaniu do ogrodnictwa, rysunków, kaligrafii, miernictwa i niwelacyi.

5) Instruktor Wincenty Krzywosądzki, później Stanisław Wierzbicki dozorował uczniów w zakładzie i podczas zajęć praktycznych.

III. Nauki w szkole udzielane.

Nauka jest teoretyczna i praktyczna i obejmuje następujące przedmioty:

a) z nauk ogólnie kształcących i podstawowych:

1. religia, 2. j. polski, 3. j. niemiecki, 4. arytmetyka i geometrya 5. geografia i historya, 6. fizyka. 7. chemia, 8. botanika ogólna, i szczegółowa, 9. rysunki, 10. praktyczne miernictwo i niwelacya, 11. zoologia, 12 kaligrafia.

b) z nauk zawodowych:

1. ogólne zasady ogrodnictwa, 2. warzywnictwo, 3. sadownictwo, 4. kwiaciarstwo gruntowe i szklarniowe, 5. hodowla drzew i krzewów ozdobnych, 6. zasady zakładania i utrzymywania ogrodów.

c) z nauk pomocniczych:

1. uprawa chmielu, 2. uprawa wikliny koszykarskiej, 3. pszczelnictwo.

Nauka teoretyczna odbywa się w izbach szkolnych i bywa popierana demonstracyami w szkole i ogrodzie. Nauka przedmiotów zawodowych i pomocniczych bywa zawsze demonstrowaną w ogrodzie i stwierdzaną licznymi przykładami podczas ćwiczeń praktycznych. Podręczników używają uczniowie tylko przy nauce przedmiotów ogólnie kształcących i podstawowych (z wyjątkiem fizyki, chemii i botaniki), nauk zawodowych i pomocniczych uczą się uczniowie z wykładu nauczyciela, który w sposób możliwie najzrozumialszy i treściwy nauki udziela, a przy powtarzaniach i demonstracyach według potrzeby uzupełnia i objaśnia.

W ogrodach szkolnych uczyli się uczniowie praktycznie przyrządzania kompostów, uprawy ziemi, rozmnażania, uprawy i przechowywania roślin warzywnych i produkcyi nasion; dalej rozmnażania, uprawy i hodowli drzew i krzewów owocowych i ozdobnych, oraz prowadzenia drzew w formach karłowych, uprawy gruntowych roślin kwiatowych, uprawy chmielu, wikliny koszykarskiej i pszczelnictwa, wreszcie rozmnażania i hodowli roślin szklarniowych, utrzymywanie trawników, wysadzania kłębów i kwietników kobiercowych, przechowywania i suszenia owoców i jarzyn oraz wyrobu win owocowych.

Nauka teoretyczna bywa udzielaną w szkole przedewszystkiem w okresie zimowym. W okresie letnim, w którym uczniowie głównie nauką praktyczną są zajęci, odbywa się nauka teoretyczna tylko z przedmiotów ogólnie kształcących i podstawowych, co szczegółowo poniżej jest uwidocznione.

A) W okresie letnim (od 1. kwietnia do 30. września) udzielano następujących przedmiotów.

Nauczyciel	Przedmiot nauki	Tygodniowo			Razem
		I.	II.	III.	
Katecheta ks. J. Kaliciński	Religia	1	1	1	3
Kierownik W. Maciaszek	Sprawozdania tygodniowe	1	1	1	1
Naucz. fach. A. Kurowski	Botanika	1	1	—	2
Naucz. W. Tabeau	Język polski	2	1	—	3
	„ niemiecki	2	1	—	3
	Arytmetyka i geometrya	2	1	—	3
	Fizyka	1	—	—	1
	Miernictwo i niwelacya	—	2	—	2
	Rysunki	2	2	2	4
	Razem	12	10	4	22

B) W okresie zimowym (od 1. października do 31. marca) udzielano następujących przedmiotów:

Nauczyciel	Przedmiot nauki	Tygodniowo			Razem	Ogółem
		I.	II.	III.		
Katecheta ks. J. Kaliciński	Religia	1	1	1	3	3
Kierownik W. Maciaszek	Warzywnictwo	—	2	2	4	
	Sadownictwo	2	2	3	7	
	Kwiaciarstwo szklarniowe	—	—	3	3	
	Uprawa wikliny	—	1	—	1	
	„ chmielu	—	1	—	1	
	Pszczelnictwo	—	1	—	1	17
Naucz fach. A. Kurowski	Botanika	2	2	—	4	
	Zoologia	1	—	—	1	
	Zasady ogrodnictwa	2	—	—	2	
	Kwiaciarstwo gruntowe	2	2	—	4	
	Krzewoznawstwo	—	2	—	2	
	Teorya zakładania parków	—	—	2	2	15
Naucz. W. Tabeau	Język polski	2	2	1	5	
	„ niemiecki	2	2	1	5	
	Arytmetyka i geometrya	4	3	1	8	
	Geografia i historya	2	2	—	4	
	Fizyka	1	—	—	1	
	Chemia	—	2	1	3	
	Rysunki	2	2	2	4	
	Kaligrafia	2	1	—	3	33
	Razem	25	28	17	—	68

IV. Środki naukowe szkoły.

Do skromnych środków naukowych szkoły w ciągu roku przykupiono: zbiór owadów szkodliwych i pożytecznych w ogrodnictwie, obejmujący 277 okazów, za kwotę 93 koron 24 groszy, 4 pnie pszczół za kwotę 80 koron i mapę Europy za 27 koron 76 groszy.

Do biblioteki przykupiono 16 dziełek fachowych za kwotę 59 koron 44 groszy, podręczników dla uczniów za 14 koron 56 groszy.

Prenumerata czasopism fachowych kosztowała 55 koron 86 groszy, Gazety Lwowskiej 32 koron, oprawa roczników pism fachowych 38 koron 50 groszy.

Przez coroczne dokupywanie kilku dziełek fachowych i oprawę roczników czasopism, chociaż powoli ale stale powiększa się biblioteka szkolna.

Główny środek naukowy do nauk fachowych, to jest ogród szkolny, został dzięki staraniu Wydziału krajowego a ofiarności Wysokiego Sejmu znacznie rozszerzony, co umożliwia w znacznej mierze wychowankom zakładu praktyczną naukę zawodową. Szczegóły rozszerzenia ogrodu podaje Dyrekcya niżej.

V. Frekwencya uczniów.

Z początkiem roku szkolnego zapisanych było 26 uczniów, mianowicie: na 1 rok 13-tu, na drugi rok 7-miu, na III. rok 6-ciu uczniów.

Pod względem religii było:

religii rzymsko-katolickiej	20
„ grecko-katolickiej	6

Pod względem wieku było:

z ukończonym	15	-tym	rokiem	życia	7	uczniów
„	16	„	„	„	6	„
„	17	„	„	„	5	„
„	18	„	„	„	5	„
„	19	„	„	„	3	„

Pod względem przygotowania szkolnego było:

z ukończoną	2	klasą	ludową		6	uczniów
z ukończoną	3	klasą	szkoły	ludowej	4	uczniów
„ „	4	„	„	„	5	„
„ „	5	„	„	„	3	„
„ „	6	„	„	„	4	„
„ „	7	„	„	„	1	„
„ „	I	„	„	średniej	1	„
„ „	II	„	„	„	1	„
„ „	III	„	„	„	1	„

Pod względem pochodzenia było:

z powiatu	bialskiego . . .	1 „
„ „	bocheńskiego . .	2 „
„ „	borszczowskiego .	1 „
„ „	brodzkiego . .	3 „
„ „	brzozowskiego . .	1 „
„ „	chrzanowskiego . .	1 „
„ „	jarosławskiego . .	2 „
„ „	kołomyjskiego . .	1 „
„ „	krakowskiego . .	1 „
„ „	mieleckiego . .	1 „
„ „	mościskiego . .	1 „
„ „	nowosądeckiego . .	1 „
„ „	pilzneńskiego . .	1 „
„ „	rohatyńskiego . .	1 „
„ „	śniatyńskiego . .	2 „
„ „	sokalskiego . .	1 „
„ „	tarnowskiego . .	2 „
„ „	wadowickiego . .	1 „
„ „	żółkiewskiego . .	1 „
z Królestwa	polskiego . .	1 „

Pod względem stanu i zajęcia rodziców było:

synów	rolników	12 „
„	ogrodników . . .	2 „
„	służby folwarcznej . .	6 „
„	rzemieślników . . .	3 „
„	służby rządowej . .	2 „
„	nauczycieli . . .	1 „

W ciągu roku dwóch uczniów roku I-go opuściło zakład, przeto przy końcu roku było: na I. roku 11-stu, na II-gim 7-miu, na III-cim 6-ciu, razem 24 uczniów na wszystkich latach.

VI. Egzamina.

Z 11-tu uczniów I. roku złożyło egzamina roczne:

z postępem	dobrym	1
„ „	dostatecznym	8
„ „	niedostatecznym	2.

Z 7 uczniów II. roku złożyło:

z postępem	dobrym	1
„ „	dostatecznym	6.

Z 6-ciu uczniów III. roku złożyło:

z postępem	dobrym	6

Do egzaminu końcowego z całości nauk przystąpiło 6-ciu uczniów, a mianowicie:

Harbuz Józef,
Józefik Władysław,
Petryszyn Wasyl,
Rumun Henryk,
Starzyk Wojciech,
Wojciechowski Zacheusz,

i złożyli wszyscy egzamin z dobrym postępem.

Uczniowie, którzy w ubiegłym roku szkolnym cały trzechletni kurs nauki w szkole ukończyli, udali się na praktykę:

Józef Harbuz, jako uczeń-praktykant pozostał w szkole ogrodniczej w Tarnowie.

Wasyl Petryszyn, jako ogrodnik do Żołczowa.

Wojciech Starzyk, jako pomocnik ogrodniczy do ogrodów JE. K. hr. Badeniego w Busku

Władysław Józefik, Henryk Rumun i Zacheusz Wojciechowski do zakładów ogrodniczych w Halle.

VII. Wiadomości o byłych uczniach.

Uczniowie, którzy dawniej ukończyli naukę w tutejszej szkole, pozostają:

Ligęza Kazimierz	na posadzie ogrodnika w	Jaśle
Kozacki Michał	„ „ „ „	Krynicy.
Gunia Wawrzyniec	„ „ „ „	Izdebniku.
Jabłoński Edward	„ „ „ „	Królestwie.
Szczudło Jan	„ „ „ „	Krakowie
Jedynak Sebastyan	„ „ „ „	Krakowie
Kawalec Jan	„ „ „ „	Zassowie
Fedoruk Tymofij	„ „ „ „	Kołomyi
Moskal Jędrzej	„ „ „ „	Łopuchowy
Jewniewicz Klemens	„ „ „ „	Lublinie
Victoryn Mieczysław	„ „ „ „	Krakowie
Berlik Henryk	„ „ „ „	Tarnowie
Dobosz Paweł	„ „ „ „	Czyżynach
Filaczyński Józef	„ „ „ „	Zassowie
Ferenz Maryan	„ „ „ „	Kaliszu
Białobok Jan	„ „ „ „	Czernichowie
Drobner Zygmunt	„ „ „ „	Drohowyżu.
Rozdolski Maciej	„ „ „ „	Kąśnej
Gołębiowski Karol	„ „ „ „	Antoninach
Chadalski Roman	„ „ „ „	Wiedniu
Kolasa Józef	„ „ „ „	Tarnowie
Michalski Walenty	„ „ „ „	Cieszanowie
Hatschier Kazimierz	„ „ „ „	Hureczku

Strzyż Józef	ogrodnikiem handlowym	w Berlinie
Biodrowicz Jan	„ „	„ Sanoku
Lichański Władysław	na pos. ogrodn. i instr.	„ Limanowy
Walczak Wojciech	„ „ „	„ Jaśle
Zaborowski Jan	„ „ ogrodn. pomocn.	„ Krynicy
Mazur Adolf	„ „ pomocnika	we Lwowie
Świszczowski Władysław	na posadzie pomocn.	w Ameryce
Kiwała Władysław	„ „ „	„ Łańcucie
Skolski Wiktor	„ „ „	„ Dobromilu
Misiołek Kazimierz	„ „ „	„ Budapeszcie
Hass Edward	„ „ „	we Lwowie
Lettner Ludwik	„ „ „	„ „
Ordyk Franciszek	„ „ „	w Tarnobrzegu
Stepaniak Józef	„ „ „	„ Jarosławiu
Krzepela Antoni	„ „ „	„ Pradze
Ignacy Gacek	„ „ „	„ Dreźnie
Kudyk Jan	„ „ „	„ Dreźnie
Kordyk Stanisław	„ „ „	„ Boguchwale
Kasprzyk Stefan	„ „ „	„ Halle
Michułka Tomasz	„ „ „	„ Rozdole
Świszczowski Stanisław	„ „ „	„ Dreźnie
Wodwór Stefan	„ „ „	we Lwowie
Mrozowski Zdzisław	„ „ „	w Demblinie
Niedzielski Andrzej	„ „ „	„ „
Ubik Maciej	„ „ „	„ Krasiczynie
Misiołek Franciszek	„ „ „	„ Dreźnie
Zajączkowski Antoni	„ „ „	„ Przeworsku
Czekałowski Dominik	na posadzie nauczyciela	we Lwowie
Inglot Franciszek	w c. k. seminaryum naucz.	w Krakowie
Obuszko Józef	„ „ „ „ „	„ Tarnowie
Teliga Tadeusz	„ „ „ „ „	we Lwowie
Wojnarski Józef	przy wojsku	
Styrpeyko Teodor	„ „	
Chodor Jan	„ „	
Babiak Michał	„ „	
Madeja Franciszek	„ „	
Skorupa Tomasz	w Ameryce	
Urbańczyk Antoni	„ „	
Schweichler Piotr	„ „	
Chwastowicz Władysław	„ „	
Dżaluk Michał	„ „	

O innych Dyrekcya bliższych wiadomości nie posiada.

VIII. Sprawy internatu.

Pod względem administracyi i nadzoru uczniów w zakładzie nie zaszłz żadna zmiana.

Uczniowie pomieszczeni są w internacie w dwóch salach, gdzie bezpośrednio nadzór nad nimi wykonuje kierownik przy pomocy instruktora.

W okresie letnim uczniowie wstają o godzinie $4^1/_2$ rano, a w zimowym o $5^1/_2$ rano. Po umyciu się i ubraniu, odmawiają wspólną modlitwę, poczem wychodzą do zajęć praktycznych lub przygotowują się na lekcyę, stosownie do podziału czasu.

Każdy z uczniów jest obowiązany pościelić swe łóżko a dyżurny zamiotłszy salę sypialną, zamyka drzwi, które zostają cały dzień zamknięte aż do godziny $8^3/_4$ wieczór.

O godzinie 7½ spożywają śniadanie, o 12 obiad, o 4 podwieczorek, a o 7¼ kolacyę.

Utrzymanie uczniów odbywa się we własnym zarządzie pod osobistym nadzorem kierownika. Wikt, ubranie i pościel otrzymują uczniowie takie same, jak dawniej. Koszta wiktu uczniów, ubranie, pościel i pranie, tudzież utrzymanie odpowiedniej służby kuchennej wyniosły 8303 koron 77 groszy.

Uczniowie otrzymują wikt następujący:

Dnie	Śniadanie	Obiad			Wieczerza
Poniedział.	75 dkg. chleba i ½ litr. mleka.	Rosół z ryżem	Mięso z sosem	Kasza jaglana z omastą	Ziemniaki z omastą i kwaśne mleko
Wtorek	„	Rosół z ziemniak.	Mięso z kapustą	Groch z omastą	Kasza jęczmienna i słodkie mleko
Środa	„	Rosół z fasolą	Mięso z ćwikłą	Kluski krajane z omastą	Ziemniaki z omastą i kwaśne mleko.
Czwartek	„	Rosół z perłówką	Mięso z kapustą	Ziemniaki z omastą	Kasza jaglana z omastą i kwaśne mleko
Piątek	„	Zupa ziemniacz.	—	Fasola biała z masłem	Ziemniaki z omastą i kwaśne mleko
Sobota	„	Zupa grochowa	—	Kluski krajane z masłem	Ryż z mlekiem
Niedziela	„	Rosół zgrysikiem	Mięso z ćwikłą	Pieczeń z ziemniakami	Kasza perłowa z omastą i słodkie mleko

Do mięsa otrzymują uczniowie i inne jarzyny, jak kalarepę, marchew, brukiew, włoską kapustę, ogórki kiszone i sałatę, według pory roku.

W zimie otrzymują uczniowie zamiast kwaśnego mleka do ziemniaków, i co drugi dzień na śniadanie żur żytni za stosowną omastą.

Stan zdrowotny uczniów był zupełnie zadowalniający, gdyż uczniowie nie zapadali na poważniejsze słabości. Porady lekarskiej udzielał w potrzebie dr. Józef Walczyński zupełnie bezinteresownie, dlatego Dyrekcya poczytuje sobie za obowiązek złożenia na tem miejscu dr. Walczyńskiemu serdecznego podziękowania.

IX. Budynki szkolne.

Dyrekcya w sprawozdaniu zeszłorocznem podała potrzebę wybudowania budynku zakładowego przy obecnym, rozszerzonym ogrodzie szkolnym.

Wygodne pomieszczenie, ścisły nadzór całego zakładu, skupienie sił nauczycielskich i uczniowskich w jednym punkcie, a nadewszystko oszczędzenie tyle drogiego czasu i uzyskanie stałej opieki nad całością plantacyj szkolnych świadczy nader wymownie o piekącej potrzebie przystąpienia do budowy całego zakładu.

O plac się nie rozchodzi, bo takowy odstąpi gmina miasta Tarnowa, i to tyle, ile zażąda Wydział krajowy, obecne budynki odkupi za cenę szacunkową.

*

Gdyby z jakichkolwiek powodów nie można na razie do budowy całego zakładu przystąpić, to wybudowanie budynku, w którymby można pomieścić instruktora i stróża zakładowego, a przytem postawić skład na narzędzia, stajnię i wozownię i szopę do pakowania drzewek, jest potrzebą nieodzowną, bez której zakład obyć się nie może, jeżeli ma normalnie funkcyonować i nie być na przykrości i straty narażonym.

Na przybranej parceli wykopano studnię, celem otrzymania dostatecznej ilości wody do picia i podlewania; jest ona już 30 *m* głęboka, lecz w chwili obecnej nie ma jeszcze pompy, zatem nie można wiedzieć, czy ilość wody będzie dostateczna.

Teraz należałoby zbudować zbiornik na wodę, postawić wiatrak lub motor benzynowy do pompowania wody i takową po nowym i starym ogrodzie rurami rozprowadzić; bez tego nie można myśleć o dostatecznym dostarczaniu wody roślinom a tem samem nie można liczyć na racyonalną ich uprawę, co byłoby znów z wielką ujmą dla nauki.

O szklarniach podała Dyrekcya w sprawozdaniu zeszłorocznem dokładne dane i wskazywała na niebezpieczeństwo, jakiem grożą w razie zawalenia się, bo to podpieranie coroczne jest dość kosztowne, a w rezultacie bardzo niepewne.

X. Ogród szkolny.

Przybrana od gminy m. Tarnowa parcela o powierzchni 7 morgów na rozszerzenie ogrodu, została otoczona siatką z drutu pocynkowanego. Wysokość siatki jest 1.8 *m*, nad którą poprowadzono 1 rząd drutu kolczastego w oddaleniu 20 *cm*., zatem wysokość ogrodzenia wynosi 2 metry.

Drut rozciągnięty jest na słupkach dębowych, osadzonych na 1 *m*. w ziemi i dobrze kamieniami obitych. W otoczeniu drucianem umieszczone są 4 bramy żelazne służące do komunikacyi i przejazdu wozów z nawozem, ziemią, płodami i t. p.

Wykonanie ogrodzenia powierzyła Dyrekcya firmie tarnowshiej F. Lenczewskiego, która się zadowalniająco z zadania wywiązała.

Koszt otoczenia, z bramami żelaznemi i progami dębowymi wyniósł 3300 koron.

Z powierzchni tej zregulowano $5^1/_4$ morga w jesieni, a na wiosnę zrównano ziemię i wytyczono miejsca pod założyć się mające kultury, według planu przedłożonego Wydziałowi krajowemu a mianowicie:

Od strony zachodniej i w połowie północnej posadzono dwa szeregi drzew dzikich w celu osłony przed wiatrami zachodnimi i północnymi. Posadzono pierwszy dział szkółki drzew owocowych na przestrzeni 1308 m^2, obejmujący 4080 sztuk drzewek, t. z. że taką ilość będzie szkoła rocznie produkować. Odstępy pomiędzy liniami dawano na 80 *cm*, aby można sprzężajem obrabiać ziemię w szkółce. Posadzono także 880 podkładek pod drzewka karłowe, aby przy coraz większem zapotrzebowaniu tego rodzaju drzewek, można było choć w części zamawiającym zadość uczynić.

Założono sad z drzew wysokopiennych na przestrzeni 8533 m^2, obejmujący 138 drzew. W sadzie tym posadzono najważniejsze rodzaje drzew a mianowicie: jabłonie, grusze, śliwy, wiśnie, czereśnie, orzechy włoskie i laskowe. Drzewa te są posadzone w szeregach co 7.5 *m*. odległości w kierunku od południa na północ i według pory dojrzewania t. z że osobno stoją gatunki letnie, osobno jesienne i osobno zimowe. Sadek ten jest tak zwany kolekcyjny, t. z. że posadzone w nim drzewa obejmują odmiany objęte doborem Wydziału krajowego.

Na tej części, która w r. b. się przygotowuje, posadzi Dyrekcya na przyszłą wiosnę sadek z drzew niskopiennych, z odmian najbardziej handlowych, czyli tak zwany sadek rentowy.

Założono mały chmielnik i obsadzono go wczesnym i późnym chmielem w ilości 123 krzaków.

Założono też małą plantacyę wikliny koszykarskiej, obejmującą 32 odmian z różnych grup wierzby, najwięcej się do hodowli nadających.

Sadzonek chmielu i wikliny koszykarskiej dostarczyła bezinteresownie, jedynie za zwrotem przygotowania i wysyłki, Dyrekcya kraj. średniej szkoły rolniczej w Czernichowie, za co na tem miejscu składa jej Dyrekcya serdeczne po-

dziękowanie, a to tem bardziej, że hodowla wikliny w szkole czernichowskiej należy do pierwszorzędnych w kraju, tak pod względem starannej kultury, jakoteż i prawdziwości odmian.

Przestrzeń, którą ma zająć zbiór drzew i krzewów ozdobnych, dalsze działy szkółki drzew i krzewów owocowych, szkółka drzew i krzewów ozdobnych, i t. p. obsiano i obsadzono warzywami.

W sadzie pomiędzy liniami drzew posadzono buraki pastewne i ziemniaki, tak ze względu na łatwość uprawy, jakoteż i na lepsze wyrobienie ziemi.

Wykopano studnię na 30 *m.* głęboką, ale w tej chwili jeszcze nie wiadomo, czy dostarczy potrzebnej ilości wody, bo próba nie została przeprowadzona.

Tyle jest zrobione na nowoprzybranej parceli; resztę robót wykonywać się będzie w ciągu roku w miarę możności tak, by na przyszły rok wyszła z tego planem określona całość.

Dawny ogród szkolny, po obcięciu mu dwóch boków t. j. wschodniego i południowego po 12 *m.* został otoczony parkanem z desek na 2.5 *m* wysokim. Przez obcięcie ogrodu, stracił wiele na symetryi a szczególniej utraciło się około 30 drzew owocowych, które były w pełni swej rodliwości, dalej sadzawkę betonową i starą studnię.

Wynik produkcyi był następujący:

Sprzedano	drzewek	za	1253 kor.	32 gr.
„	zrazów	„	108 „	37 „
„	owoców	„	169 „	88 „
„	jarzyn	„	557 „	56 „
„	kwiatów	„	86 „	42 „
„	innych płodów	„	239 „	38 „
	razem za	. . . .	2404 kor.	93 gr.

XI. Kronika szkoły.

Egzamin z okresu letniego odbył się w dniu 30. i 31. października pod przewodnictwem Radcy Wydziału krajowego Dr. J. Szyszyłowicza w obecności opiekuna szkoły JWP. J. hr. Męcińskiego, posła na Sejm krajowy.

Egzaminy roczne odbyły się w dniach 19., 20. i 21. marca, egzamin końcowy dnia 22. marca, — egzamin praktyczny z powodu śniegu i zimna nie odbył się.

Przewodniczył Radca Wydziału krajowego Dr. J. Szyszyłowicz. Obecni byli: delegat konsystorza biskupiego ks. prałat Jan Jaworski, delegat Rady powiatowej Dr. Wł. Krzeczunowicz, delegat gm. m. Tarnowa, burmistrz Dr. Tad. Tertil i opiekun szkoły JWP. J. hr. Męciński, poseł na Sejm krajowy.

Odpowiedzi uczniów w ogóle były dobre.

W ciągu roku raczyli zwiedzić zakład JWP. Dr. Tadeusz Pilat szef departamentu rolniczego, Radca Wydziału krajowego Dr. J. Szyszyłowicz, opiekun szkoły JWP. J. hr. Męciński, i JWP. Sękowski, posłowie na Sejm krajowy.

Z powodu 30-letniego jubileuszu Zjednoczonego Galicyjskiego Towarzystwa pszczelniczo-ogrodniczego we Lwowie, została urządzona staraniem tegoż Towarzystwa wystawa ogrodniczo-pszczelnicza, do której udziału i szkoła zaproszoną została. Szkoła udział w wystawie wzięła i wystawiła drzewka owocowe, owoce świeże, owoce suszone, przeroby owocowe i jarzyny w stanie świeżym i suszonym.

Jak zawsze, tak i tym razem nie pozwoliła się szkoła wyprzedzić żadnemu wystawcy. Szczególniej drzewka owocowe i owoce były podziwiane nie tylko przez zwiedzającą P. T. publiczność alo także przez fachowców i znawców ogrodnictwa.

Nie ubiegając się o żadną nagrodę, wystawiła wszystkie przedmioty „hors concours“ — ale komitet sędziów wystawy wyraził jej swoje najwyższe uznanie i podziękowanie za udział w wystawie, a kierownikowi szkoły p. W. Maciaszkowi przyznał nagrodę honorową Prezesa Towarzystwa Dra Teofila Ciesielskiego, za skuteczną pracę około rozwoju ogrodnictwa w kraju.

XII. Wycieczki naukowe.

W ciągu roku zwiedzili uczniowie pod przewodnictwem nauczycieli kilkakrotkie ogrody w Gumniskach, a w początku października uczniowie III. roku zwiedzili wystawę ogrodniczo-pszczelniczą we Lwowie.

Prócz wystawy zwiedzili ogrody miejskie, c. k. ogród botaniczny, ogrody handlowe P. P. Starcka, Klimowiczów, Piątkowskiego i Wolińskiego.

Dyrekcya poczuwa się do miłego obowiązku złożenia P. T. właścicielom i kierownikom powyższych zakładów serdecznego podziękowania tak za łaskawe pozwolenie zwiedzenia, jakoteż i za udzielanie objaśnień i wskazówek tyczących się ogrodnictwa wychowankom naszego zakładu.

Z Dyrekcyi krajowej szkoły ogrodniczej

w Tarnowie, dnia 25. czerwca 1907.

W. Maciaszek, *w. r.*
kierownik szkoły.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie za rok szkolny 1907/8.

I. Ogólne wiadomości o szkole.

Celem krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie jest wykształcenie ogrodników, uzdolnionych do prowadzenia ogrodów wiejskich.

Do szkoły może być przyjęty każdy kandydat, który: 1. wykaże się, że ukończył przynajmniej 15 lat życia, odbył z dobrym postępem obowiązkową naukę w szkole ludowej, jest fizycznie i umysłowo zdrów i nienagannych obyczajów; 2. w terminie przez Dyrekcyę oznaczonym złoży egzamin wstępny, służący do ocenienia, czyli kandydat jest wogóle dostatecznie rozwinięty umysłowo, ażeby mógł korzystać z nauk w tej szkole udzielanych.

Kandydaci, którzy odbyli przynajmniej jednoroczną praktykę ogrodniczą, a czynią zadość powyżej wymienionym warunkom, mają pierwszeństwo do przyjęcia.

Koszta utrzymania ucznia w zakładzie wynoszą 330 koron rocznie, za co otrzymuje mieszkanie, pościel, wikt, pranie, światło i ubranie, prócz bielizny i obuwia, w które każdy wstępujący zaopatrzony być powinien dostatecznie z domu.

Synowie ubogich rodziców przyjęci być mogą na koszt funduszu krajowego.

Nauka trwa lat trzy, a rok szkolny rozpoczyna się w początku kwietnia każdego roku.

Przy końcu każdego półrocza szkolnego składają uczniowie egzamin ze wszystkich nauk udzielanych w tym czasie, jakoteż i z nabytej wprawy w wykonaniu prac i czynności zawodowych.

O wyniku egzaminu zawiadamia kierownik szkoły listownie rodziców lub opiekunów każdego ucznia.

Uczeń, który przy egzaminie rocznym nie otrzymał przynajmniej dostatecznego postępu z każdego przedmiotu nauki, nie może przejść na rok wyższy. Pozwolenie do powtarzania zaniedbanego roku udzielić może Wydział krajowy na przedstawienie kierownika szkoły, jeżeli uczeń wytrwałą pracą i wzorowem zachowaniem się na to zasługuje. Po ukończeniu całego trzechletniego kursu nauk zdaje każdy uczeń egzamin końcowy czyli główny, z całości nauk zawodowych, przed osobną komisyą egzaminacyjną, a w razie pomyślnego wyniku tego egzaminu otrzymuje świadectwo ukończenia nauk, wystawione według wzoru, przez Wydział krajowy zatwierdzonego.

Jeżeli zaś uczeń egzaminu tego nie złoży, otrzymuje tylko poświadczenie pobytu w szkole. Innych świadectw uczniom szkoła nie wydaje.

II. Nauki w szkole udzielane.

Nauka jest teoretyczną i praktyczną i obejmuje następujące przedmioty:

a) z nauk ogólnie kształcących i podstawowych: 1. religia, 2. język polski, 3. język niemiecki, 4. arytmetyka z geometryą, 5. miernictwo praktyczne i niwelacya, 6. geografia i historya, 7. kaligrafia, 8. rysunki, 9. elementarne wiadomości z fizyki, 10. elementarne wiadomości z chemii, 11. botanika, 12. zoologia.

b) z nauk zawodowych:

1. ogólne zasady ogrodnictwa, 2. warzywnictwo, 3. sadownictwo, 4. kwiaciarstwo, 5. hodowla drzew i krzewów ozdobnych, oraz 6. zasady zakładania i utrzymania ogrodów:

c) z nauk pomocniczych:

1. Uprawa chmielu, 2. uprawa wikliny koszykarskiej, 3. pszczelnictwo.

Nauka teoretyczna odbywa się w izbach szkolnych i bywa popieraną (o ile na to środki i zbiory szkoły pozwalają), demonstracyami w szkole i ogrodzie; nauka przedmiotów fachowych i pomocniczych bywa zawsze demonstrowaną w ogrodzie i stwierdzaną licznymi przykładami podczas ćwiczeń praktycznych.

Podręczników używają uczniowie tylko przy nauce przedmiotów ogólnie kształcących i podstawowych (z wyjątkiem botaniki), — nauk fachowych i pomoc-

niczych uczą się uczniowie z wykładu nauczyciela, który w sposób jak można najzrozumialszy i treściwy naukę podaje, a przy powtarzaniach i demonstracyach według potrzeby uzupełnia i objaśnia.

Nie ulega wątpliwości, że przy pomocy odpowiednich podręczników nauka odbywałaby się o wiele prędzej, materyał naukowy możnaby lepiej rozwinąć, a uczeń nie byłby ograniczony tylko do tego, co sam zapamiętał.

Niestety, nauczyciele fachowi, zajęci cały rok wytężającą pracą, nie mieli dotychczas dosyć swobodnego czasu, ażeby mogli byli wykłady swoje należycie uporządkować i wydrukować.

Poprzestają więc na tem, że ważniejsze daty i wskazówki zasadnicze podają w taki sposób uczniom, ażeby je zanotować mogli.

Naukę praktyczną pobierali uczniowie przedewszystkiem w ogrodach szkolnych, a także i w ogrodach prywatnych, o ile te dostarczały materyału potrzebnego do nauki praktycznej uczniów, materyału którego na razie ogród szkolny dostarczyć nie mógł. W ogrodzie szkolnym uczyli się uczniowie praktycznie: przyrządzania kompostów, uprawy ziemi, rozmnażania, uprawy i przechowywania roślin warzywnych i produkcyi nasion; dalej: rozmnażania, uprawy i hodowli drzew i krzewów owocowych i ozdobnych oraz prowadzenia drzew w formach karłowych, uprawy gruntowych roślin kwiatowych uprawy chmielu, wikliny koszykarskiej i pszczelnictwa, wreszcie rozmnażania i hodowli roślin szklarniowych, utrzymywania trawników, wysadzania kląbów: kwietników kobiercowych, przechowywania a także suszenia owoców i jarzyn oraz wyrobu win owocowych.

Do nauki praktycznej w prowadzeniu drzew owocowych w formach karłowych używani byli uczniowie w ogrodach prywatnych.

Nauka teoretyczna w szkole udzielaną bywa przedewszystkiem w okresie zimowym, z wyjątkiem nauk, których materyał w okresię zimowym wyczerpać było trudno, jak nauki religii, botaniki, języka polskiego, niemieckiego, arytmetyki, rysunków i miernictwa praktycznego.

Nauka praktyczna odbywa się przez cały rok pod kierunkiem nauczycieli fachowych.

Rozkład godzin nauki teoretycznej i praktycznej wskazuje dokładnie, jakiej nauki i w ilu godzinach uczą się w okresie letnim i zimowym.

A) W okresie letnim (od 1. kwietnia do 30. września) udzielano następujących przedmiotów:

Nauczyciel	Przedmiot nauki	Tygodniowo			Razem
		I.	II.	III.	
Katecheta ks. J. Kaliciński	Religia	1	1	1	3
Kierownik W. Maciaszek	Sprawozdania tygodniowe	1	1	1	3
Naucz. fach. A. Kurowski	Botanika	1	1	—	2
Nauczyciel W. Tabeau	Język polski	2	1	—	3
	„ niemiecki	2	1	—	3
	Arytmetyka i geometrya	2	1	—	3
	Miernictwo i niwelacya	—	—	2	2
	Rysunki	2	2	2	6
	Razem	11	8	6	25

B) W okresie zimowym (od 1. października do 31. marca) udzielano następujących przedmiotów:

Nauczyciel	Przedmiot nauki	Tygodniowo			Razem	Ogółem
		I.	II.	III.		
Katech. ks. J. Kaliciński	Religia	1	1	1	3	3
Kierownik W. Maciaszek	Warzywnictwo	—	2	2	4	
	Sadownictwo	2	2	3	7	
	Kwieciarstwo szklarniowe	—	—	3	3	
	Uprawa wikliny	—	1	—	1	
	„ chmielu	—	1	—	1	
	Pszczelnictwo	—	1	—	1	17
Naucz. fach. A. Kurowski	Botanika	2	2	—	4	
	Zoologia	1	—	—	1	
	Zasady ogrodnictwa	2	—	—	2	
	Kwieciarstwo gruntowe	2	2	—	4	
	Krzewoznawstwo	—	—	1	1	
	Teorya zakładania parków	—	—	1	1	13
Nauczyciel W. Tabeau	Język polski	2	2	1	5	
	„ niemiecki	2	2	1	5	
	Arytmetyka i geometrya	4	3	1	8	
	Geografia i historya	2	2	—	4	
	Fizyka	1	—	—	1	
	Chemia	—	2	1	3	
	Rysunki	2	2	2	6	
	Kaligrafia	2	1	—	3	33
	Razem	25	26	17	—	66

III. Skład grona nauczycielskiego.

1. Kierownik zakładu i nauczyciel fachowy Wojciech Maciaszek uczył: sadownictwa, warzywnictwa, kwieciarstwa szklarniowego, uprawy chmielu, uprawy wikliny koszykarskiej i pszczelnictwa.

2. Katecheta ks. Józef Kaliciński udzielał nauki religii.

3. Nauczyciel fachowy Antoni Kurowski uczył kwieciarstwa gruntowego, hodowli drzew i krzewów ozdobnych, botaniki ogrodniczej, ogólnych zasad ogrodnictwa i zoologii, zastosowanej do ogólnych potrzeb ogrodnika.

4. Nauczyciel do nauk ogólnie kształcących Wiktor Tabeau uczył języka polskiego i niemieckiego, arytmetyki i geometryi, geografii i historyi polskiej, fizyki i chemii w zastosowaniu do ogrodnictwa, rysunków, kaligrafii, miernictwa i niwelacyi.

5. Instruktor Stanisław Wierzbicki, a od 15-go września Stanisław Cyran dozorował uczniów w zakładzie podczas zajęć praktycznych

IV. Srodki naukowe szkoły.

Do skromnych środków naukowych szkoły przykupiono w roku ubiegłym instrument niwelacyjny, taśmę mierniczą i prostokąt stalowy za kwotę 72 koron 40 groszy; dwie hydronety, lampę do opalania owadów, opryskiwacz „non plus ultra". do skrapiania drzew i krzewów cieczą bordowską za kwotę 127 koron 60 groszy.

Do biblioteki przykupiono: Dzieje Polski illustrowane w 16 tomach przez A. Sokołowskiego za 94 koron 20 groszy., kilka broszurek treści fachowej za kwotę 10 koron 60 groszy. Prenumerata czasopism fachowych wynosiła 54 koron, prenumerata Gazety Lwowskiej 32 koron, Pogoni 9 koron 20 groszy.

Redakcye: Ogrodnictwa, Tygodnika rolniczego, Rolnika przysyłały swe czasopisma bezpłatnie, za co Dyrekcya na tem miejscu składa im serdeczne podziękowanie.

Przez oprawianie roczników różnych czasopism biblioteka szkolna, chociaż zwolna, ale stale się powiększa.

V. Frekwencya uczniów.

Z początku roku szkolnego 1907/08 zapisanych było na I. roku 14, na II. roku 9 ciu, na III. roku 7, razem 30 uczniów.

Pod względem religii było:

religii rzymsko-katolickiej 24 uczniów,
„ grecko-katolickiej 6 „

Pod względem wieku było:

z ukończonym 15-stym rokiem życia 10-ciu uczniów.
„ „ 16 „ „ 7 „
„ „ 17 „ „ 5 „
„ „ 18 „ „ 4 „
„ „ 19 „ „ 2 „
„ „ 20 „ „ 2 „

Pod względem przygotowania szkolnego było:

z ukończoną 3-cią klasą szkoły ludowej 6 uczniów.
„ „ IV „ „ „ 10 „
„ „ I „ „ wydział. 4 „
„ „ II „ „ „ 4 „
„ „ III „ „ „ 3 „
„ „ I „ „ średniej 1 „
„ „ II „ „ „ 1 „
„ „ III „ „ „ 1 „

Pod względem pochodzenia było:

z powiatu bialskiego 1 uczniów
„ „ bocheńskiego 2 „
„ „ brodzkiego 1 „
„ „ brzozowskiego 1 „
„ „ chrzanowskiego 1 „
„ „ czortkowskiego 1 „
„ „ husiatyńskiego 1 „
„ „ jarosławskiego 2 „
„ „ kołomyjskiego 2 „
„ „ krakowskiego 3 „

z powiatu krościeńskiego 1 uczniów
„ „ mościskiego 2 „
„ „ nowosądeckiego 1 „
„ „ przemyślańskiego 1 „
„ „ przeworskiego 1 „
„ „ śniatyńskiego 2 „
„ „ sokalskiego 2 „
„ „ tarnowskiego 2 „
„ „ zółkiewskiego 1 „
ze Szląska pruskiego 1 „
z Królestwa polskiego 1 „

Pod względem stanu i zajęcia rodziców było:

synów rolników 8
„ służby folwarcznej 7
„ rzemieślników 5
„ ogrodników 3
„ służby państwowej 3
„ nauczycieli 2
„ oficyalistów prywatnych 1
„ urzędników 1

W ciągu roku opuściło zakład 6 ciu uczniów, a przyjęto 4, zatem przy końcu roku było 28 uczniów na wszystkich latach.

VI. Egzamina.

Z czternastu uczniów I. roku złożyło egzamina roczne:

z postępem dobrym 3
„ „ dostatecznym 6
„ „ niedostatecznym 5

Z siedmiu uczniów II. roku złożyło egzamina roczne:

z postępem dobrym 2
„ „ dostatecznym 4
„ „ niedostatecznym 1

Z siedmiu uczniów III. roku złożyło egzamina roczne:

Bułdys Władysław z póstępem bardzo dobrym
Kapusta Roman „ „ „
Kleban Dymitr z postępem dostatecznym
Metyk Jakób „ „
Pulka Edward „ „
Suchocki Jan „ „
Świtalski Maryan „ „

Do egzaminu końcowego z całości nauk przystąpili wszyscy uczniowie III. roku i złożyli:

bardzo dobrze 1
dobrze 1
dostatecznie 4

jednemu pozwolono składać powtórnie po roku.

Uczniowie, którzy w ubiegłym roku szkolnym cały trzechletni kurs nauki w szkole ukończyli udali się:

Bułdys Władysław na posadę ogrodnika do Jankówki
Kleban Dymitr „ „ „ „ Śniatynia
Metyk Jakób „ „ „ „ Łętowni
Kapusta Roman na praktykę do ogrodów w Halle
Pulka Edward „ „ „ Tarnowa
Świtalski Maryan do domu rodzicielskiego

VII. Wiadomości o byłych uczniach.

Uczniowie, którzy dawniej ukończyli naukę w tutejszej szkole, pozostają:

Ligęza Kazimierz	na posadzie	ogrodnika	w Jaśle
Kozacki Michał	„	„	„ Krynicy
Gunia Wawrzyniec	„	„	„ Izdebniku
Jabłoński Edward	„	„	„ Królestwie
Szczudło Jan	„	„	„ Krakowie
Jedynak Sebastyan	„	„	„ „
Kawalec Jan	„	„	„ Sierszy
Fedoruk Tymofij	„	„	„ Kołomyi
Moskal Jędrzej	„	„	„ Łopuchowy
Jewniewicz Klemens	„	„	„ Lublinie
Vetoryn Mieczysław	„	„	„ Krakowie
Berlik Henryk	„	„	„ Tarnowie
Dobosz Paweł	„	„	„ Czyżynach
Filaczyński Józef	„	„	„ Zassowie
Ferenz Maryan	„	„	„ Kaliszu
Białobok Jan	„	„	„ Czernichowie
Drobner Zygmunt	„	„	„ Drohowyżu
Rozdolski Maciej	„	„	„ Kaśniej
Gołębiowski Karol	„	„	„ Krakowie
Chadalski Roman	„	„	„ Tarnowie
Kolasa Józef	„	„	„ Tarnowie
Michalski Walenty	„	„	„ Cieszanowie
Hatschier Kazimierz	„	„	„ Hureczku
Misiołek Franciszek	„	„	„ Zassowie
Misiołek Kazimierz	„	„	„ Zassowie
Letnicz Ludwik	„	„	„ Ostrowie
Józefik Władysław	„	„	„ Siedliszowicach
Petryszyn Bazyli	„	„	„ Złoczowie
Strzyż Józef	ogrodnikiem	handlowym	w Berlinie
Biodrowicz Jan	„	„	„ Sanoku
Wojciechowski Tadeusz	„	„	„ Łęczycy
Lichański Władysław	na posadzie	instruktora	w Limanowy
Walczak Wojciech	„	„	„ Jaśle
Zaborowski Jan	„	pomocnika	„ Krynicy
Mazur Adolf	„	„	„ Lwowie
Kiwała Władysław	„	„	„ Rozdole
Skolski Wiktor	„	„	„ Dobromilu
Hass Edward	„	„	„ Lwowie
Ordyk Franciszek	„	„	„ Tarnobrzegu
Stepaniak Józef	„	„	„ Jarosławiu
Krzepela Antoni	„	„	„ Pradze
Ignacy Gacek	„	„	„ Dreźnie
Kudyk Jan	„	„	„ Dreźnie
Kordyk Stanisław	„	„	„ Halle
Kasprzyk Stefan	„	„	„ Halle
Michułka Tomasz	„	„	„ Rozdole
Świszczowski Stanisław	„	„	„ Dreźnie
Wodwód Stefan	„	„	„ Lwowie
Mrozowski Zdzisław	„	„	„ Demblinie
Niedzielski Andrzej	„	„	„ Demblinie
Ubik Maciej	„	„	„ Krasiczynie
Zajączkowski Antoni	„	„	„ Przeworsku
Harbuz Józef	„	„	„ Opawie
Rumun Henryk	„	„	„ Lwowie
Starzyk Wojciech	„	„	„ Krakowie
Karbowski Adolf	„	„	„ Halle
Chodor Jan	„	„	„ Krynicy

Czekałowski Dominik nauczycielem we Lwowie
Inglot Franciszek „ w Chrzanowie
Obuszko Józef w c. k. Seminaryum w Tarnowie
Teliga Tadeusz w gimnazyum we Lwowie
Wojnarski Józef przy wojsku
Styrpeyko Teodor „ „
Bobiak Michał „ „
Prorok Teofil „ „
Roziński Zygmunt „ „
Schweichler Piotr „ „
Urbańczyk Antoni w Ameryce
Chwastowicz Władysław „
Dzialuk Michał „
Madeja Franciszek „
Swiszczowski Władysław „

O innych Dyrekcya bliższych wiadomości nie posiada.

VIII. Sprawy internatu.

Pod względem administracyi i nadzoru uczniów w zakładzie nie zaszła żadna zmiana. Uczniowie pomieszczeni są w internacie w dwóch salach, gdzie bezpośredni nadzór nad nimi wykonuje kierownik przy pomocy instruktora.

W okresie letnim uczniowie wstają o godzinie $4^1/_2$ a w zimowym o $5^1/_2$ zawsze. Po umyciu się i ubraniu odmawiają wspólną modlitwę, poczem wychodzą do zajęć praktycznych lub przygotowują się na lekcyę, stosownie do podziału czasu.

Każdy z uczniów jest obowiązany pościelić swe łóżko, a dyżurny, zamiotłszy salę sypialną, zamyka drzwi, które zostają cały dzień zamknięte aż do godziny $8^3/_4$ wieczór.

O godzinie $7^1/_2$ spożywają śniadanie, o 12 obiad, o $4^1/_2$ podwieczorek, a o $7^1/_4$ kolacyę.

Utrzymanie uczniów odbywa się we własnym zarządzie pod osobistym nadzorem kierownika. Wikt, ubranie i pościel otrzymują uczniowie takie same, jak dawniej. Koszta wiktu uczniów, ubranie pościel i opranie, tudzież utrzymanie odpowiedniej służby kuchennej wynosiły 8.514 koron 23 groszy.

Uczniowie utrzymują wikt następujący:

Dnie	Śniadanie	Obiady			Wieczerza
Poniedział.	75—dg chleba i $^1/_2$ litra mleka	Rosół z ryżem	Mięso z sosem	Kasza jaglana z omastą	Ziemniaki z omastą i kwaśne mleko
Wtorek	„	Rosół z ziemniak.	Mięso z kapustą	Groch z omastą	Kasza jęczmienna i słodkie mleko
Środa	„	Rosół z fasolą	Mięso z ćwikłą	Kluski krajane z omastą	Ziemniaki z omastą i kwaśne mleko
Czwartek	„	Rosół z perłówką	Mięso z kapustą	Ziemniaki z omastą	Kasza jaglana z omastą i słodkie mleko
Piątek	„	Zupa ziemniacz	—	Fasola biała z masłem	Ziemniaki z omastą i kwaśne mleko
Sobota	„	Zupa grochowa	—	Kluski krajane z masłem	Ryż z mlekiem
Niedziela	„	Rosół z grysikiem	Mięso z ćwikłą	Pieczeń z ziemniakami	Kasza perłowa z omastą i słodkie mleko

Do mięsa otrzymują uczniowie i inne jarzyny jak: kalarepę, marchew, brukiew, włoską kapustę, ogórki kiszone i sałatę według pory roku.

W zimie otrzymują uczniowie zamiast kwaśnego mleka do ziemniaków i co drugi dzień na śniadanie żur żytni ze stosowną omastą.

Stan zdrowotny uczniów był zupełnie zadowalniający, gdyż uczniowie nie zapadali na poważniejsze słabości. Porady lekarskiej udzielał w potrzebie dr. Józef Walczyński zupełnie bezinteresownie, dlatego Dyrekcya poczytuje sobie za obowiązek złożenia na tem miejscu drowi Walczyńskiemu serdecznego podziękowania.

IX. Budynki szkolne.

W poprzednich sprawozdaniach Dyrekcya wykazywała stan budynków zakładowych i podnosiła potrzebę wybudowania nowego budynku przy rozszerzonym ogrodzie szkolnym. Wydział krajowy uwzględniając w części potrzeby zakładu, postanowił jeszcze w tym roku wybudować domek dla stróża ogrodowego oraz postawić stajnię wozownię, magazyn na narzędzia ogrodnicze oraz szopę do pakowania drzewek i oczyszczania jarzyn.

X. Ogród szkolny.

Zakładanie ogrodu szkolnego postępuje naprzód i już w tym roku prawie wszystkie czynności odnoczące się do zakładania bedą wykonane.

Dotychczas założono szkółkę dla drzew owocowych na dwóch poletkach. Posadzone w pierwszym roku zakładania drzewka owocowe uszlachetniono przez oczkowanie, które bardzo pięknie porosły; drugi poletek pooczkuje się w tym roku. Jeden taki dział roczny drzewek obejmuje 4.080 sztuk. Przy uszlachetnianiu miano na względzie przedewszystkiem dobór odmian przez Wydział krajowy poleconych.

Podkładki karłowe także pooczkowano odmianami nadającemi się do hodowli karłowej i takowe wydały piękny rezultat: rosną pięknie i zdrowo.

Założony w ubiegłym roku sad drzew wysokopiennych rozwija się dobrze. Na przygotowanej w jesieni dalszej części założono sad z drzew niskopiennych.

Do obsadzenia użyto odmian czysto handlowych, celem wykazania rentowności takiego sadu.

Z powodu nieotrzymania wszystkich potrzebnych do tego celu odmian, skompletowanie nastąpi w obecnej jesieni.

Założony w roku zeszłym chmielnik i plantacya wikliny koszykarskiej rozwija się pomyślnie.

Sortyment drzew i krzewów ozdobnych posadzi się w jesieni. W tym celu miejsca już wytyczono i pokopano stosowne pod nie doły.

Pod kwiaty trwałe i dwuletnie przygotowuje się ziemię tak, by na wiosnę można je było posadzić.

Drogi w ogrodzie nie zostały jeszcze zupełnie urządzone z powodu braku do tego materyału ale i te do końca roku urządzone będą.

Cztery poletki przeznaczone pod szkółki drzew owocowych obsadzać się będą co roku pojedynczo tak, ażeby mieć zawsze drzewka zdatne do sprzedaży. Tymczasem uprawia się na nich rośliny okopowe celem należytego wyrobienia ziemi.

Do wszystkich czynności przy zakładaniu ogrodu używa się uczniów. Jestto dla nich bardzo dobra praktyka, z której prawdziwy pożytek odnoszą.

W nowym ogrodzie wybudowano studnię 40 m. głęboko i ustawiono pompę. Koszta wiercenia studni wyniosły za 40 m. po 40 koron 1.600 koron, pompa 600 koron, razem 2.200 koron.

Przeprowadzone próby wykazały, że wody jest dość, tylko pompowanie wody jest ciężkie, potrzeba bowiem 3—4 ludzi do obracania dwóch kół.

Dyrekcya proponuje sprawienie kieratu aby módz koniem wodę pompować i ustawienie zbiornika wody na wysokości 4—5 m. celem łatwego jej rozprowadzenia po ogrodzie, aby przy pomocy odpowiednio długiego węża podlewać rośliny. Propozycya ta wynika skutkiem doświadczenia i rzeczywistej potrzeby. Samo bowiem pompowanie ręczne potrzebuje wiele siły, której od uczniów wymagać trudno, a następnie roznoszenie jej w konewkach po 10-ciu morgowej przestrzeni zwłaszcza podczas dłuższej posuchy jest wprost niemożliwe, a jeżeli się je podejmuje, to tylko z nadzwyczajnej konieczności a ze stratą dla zdrowia wychowanków i samej nauki.

Po urządzeniu nowej części ogrodu, przystąpi. Dyrekcya do rekonstrukcyi starego, który wskutek obcięcia z dwóch stron, mianowicie od strony wschodniej i południowej po 12 m. uległ do pewnego stopnia zdeformowaniu.

Wynik produkcyi był następujący:

Sprzedano	drzewek	za	513	koron 29	groszy
„	zrazów	„	117	„ 75	„
„	owoców	„	64	„ 04	„
„	jarzyn	„	1.937	„ 17	„
„	kwiatów	„	348	„ 62	„
„	krzewów	„	126	„ —	„
	razem	za	3 106	koron 87	groszy.

XI. Kronika szkoły.

Egzamin z okresu letniego odbył się w dniu 22 i 23 października.

Egzaminy z o kresu zimowego odbyły się w dniu 26, 27 i 28 marca, egzamin końcowy w dniu 30-go, a praktyczny w dniu 31 marca.

Jako delegaci obecni byli: ks. Dr. Stanisław Dutkiewicz, rektor seminaryum, duchownego, Dr. Włodzimierz Krzeczunowicz, marszałek Rady powiatowej i Dr. Jan Lenich, dyrektor c. k. II-go gimnazyum w Tarnowie jako delegat gminy miasta Tarnowa.

Odpowiedzi uczniów były przeważnie bardzo dobre.

W ciągu roku wizytowali zakład JW. Pan Władysław Struszkiewicz, Radca Dworu, JW. Pan Dr. Pilat, Wicemarszałek krajowy i Szef departamentu rolniczego.

XII. Wycieczki naukowe.

Oprócz ogrodów w Gumniskach, do których uczniowie wszystkich lat odbywają kilkakrotnie w ciągu roku wycieczki z nauczycielami, zwiedzili uczniowie pod przewodnictwem nauczyciela fachowego p. A. Kurowskiego ogrody i szkółki JWP. Hrabiego Łubieńskiego w Zassowie, tudzież ogrody i plantacye miejskie, w Krakowie c. k. ogród botaniczny, ogród studyum rolniczego.

Ogrody i szkółki drzew owocowych firmy L. Freege.

Dyrekcya na tem miejscu składa serdeczne podziękowanie P. T. właścicielom i kierownikom powyższych zakładów, którzy nie tylko pozwolili na zwiedzanie ogrodów, ale cennemi objaśnieniami i radami praktycznemi przyczynili się do wzbogacenia umysłów wychowanków zakładu.

Tarnów w lipcu 1908 r.

W. Maciaszek, *w. r.*
kierownik szkoły.

LW. 88.041/08. We Lwowie, dnia 25. sierpnia 1903.

Aleg. 47

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o kraj. Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach, o popieraniu sadownictwa w kraju i objęciu w zarząd kraju niższej szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej.

Wysoki Sejmie!

I. Krajowy Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Wypełniając polecenie Wysokiego Sejmu z dnia 25. lutego 1907 roku, przystąpił Wydział krajowy do rozszerzenia ogrodu krajowego Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach przez wydzierżawienie tłoki gminnej, sąsiadującej z ogrodem zakładowym, i do rekonstrukcyi budynku poszpitalnego, celem urządzenia w nim stacyi dla przerobów owocowych. Potrzebne na to kredyty nadzwyczajne wstawiliśmy do preliminarza Zakładu zaleszczyckiego na rok 1908, a mianowicie: 4.000 koron w Rubr. III. poz. 23. na koszta wydzierżawienia pastwiska i 24.200 koron w Rubr. IV. poz. 26. na koszta dobudowy i adaptacyi budynku przeznaczonego dla przeróbek owocowych.

Poszukując odpowiedniego gruntu do kupna lub wydzierżawienia, miał Wydział krajowy w najbliższem sąsiedztwie zakładu do wyboru jedynie dwa grunta: przyległy grunt dworski w Zaleszczykach i pastwisko gminne, będące własnością gminy Zaleszczyki stare. Gdy zaś okazało się, że obecna właścicielka Zaleszczyk nie miała ochoty odstąpienia gruntu dla powiększenia ogrodu zakładowego i stawiała warunki, których nie mógł Wydział krajowy przyjąć, pozostała tylko możność zawarcia umowy z gminą Zaleszczyki stare na warunkach postawionych przez tę gminę. Gmina zaś zażądała wypłacenia z góry całego czynszu dzierżawnego za lat 12, w wysokości około 85 koron rocznie za jeden morg, gdyż pieniądze te były jej potrzebne na budowę szkoły i dlatego tylko była skłonną wydzierżawić wspomniane pastwisko funduszowi krajowemu. Wydział krajowy zgodził się na te warunki i ostatecznie kontrakt najmu został zawarty z gminą w lipcu 1908 roku.

W myśl powyższej umowy w mowie będąca parcela o obszarze prawie 4-ech morgów została przez nas wydzierżawioną na okres czasu od 1. lipca 1908 roku do 1. listopada 1920 roku, t. j. na 12 lat i 4 miesiące za ryczałtową kwotę 3.238 koron 44 gr.

Wydzierżawiona parcela przeznaczona jest pod szkółki drzewek owocowych. Ażeby te szkółki urządzić, koniecznem jest grunt przygotować i ogrodzić parcelę w najodpowiedniejszy sposób. Grunt przygotowano przez uprawę roślin okopowych, zaś na ogrodzenie przedłożyła Dyrekcya Zakładu kosztorys ogrodzenia zapomocą parkanu z desek na słupach dębowych ogólnym kosztem obliczonym na 5.423 koron. Długość parkanu wynosić będzie z trzech stron 778 metr. bież., czwartym bokiem przypiera bowiem ta parcela do muru ogrodu zakładowego. Zgodziliśmy się na ten projekt Dyrekcyi, gdyż na podstawie wniesionej oferty okazało się, że otoczenie tego kawałka gruntu porządną siatką żelazną cynkowaną ze słupami byłoby droższe prawie o tysiąc koron, a w każdym razie dla ogrodu parkan z desek jest odpowiedniejszem ogrodzeniem. Z tego też powodu wstawioną została kwota 6.000 koron jako nadzwyczajny kredyt do preliminarza Zakładu na rok 1909, przewidując przytem, że reszta tego kredytu, zatem około 580 koron służyć będzie na koszta urządzenia tej parceli.

Niemniej w ciągu roku 1907 i 1908 wykonane zostały wszystkie potrzebne roboty budowlane w realności poszpitalnej, mającej służyć na pomieszczenie stacyi dla przerobów owocowych. Na podstawie planów, wygotowanych przez architektę p. Kamienobrodzkiego, sporządzono w starym budynku wielką halę dla przerobów, urządzono pomieszkanie dla kierownika stacyi, postawiono werandę i piwnice, nadto dobudowano nowy budynek gospodarczy. Wszystkie te roboty budowlane oddano w przedsiębiorstwo p. M. Smereczyńskiemu za ryczałtową kwotę 25.334 koron 59 gr.

Z początkiem maja b. r. budowle zostały wykończone i oddane do użytku Zakładu, przyczem komisya kolaudacyjna uznała, że przedsiębiorca wykonał wszystkie roboty należycie i według planów.

Prócz tego w budynku dla przeróbek owocowych zaprowadzono jednocześnie instalacye wodociągowe kosztem 2.196 koron 56 gr. Instalacye te wykonał przedsiębiorca p. Landau. Z chwilą, skoro pomieszczenie dla stacyi było już gotowe, sprowadzono i zmontowano przyrządy potrzebne do celów fabrykacyi, zamówione prawie wyłącznie w kraju. W lipcu b. r. mógł się zatem już odbyć pierwszy kurs dla przeróbek owocowych. Pomiędzy ogrodem należącym do krajowego Zakładu sadowniczego a dokupioną realnością poszpitalną biegła droga gminna II. klasy, będąca w połowie własnością gminy Zaleszczyki miasto, w drugiej połowie gminy Zaleszczyki stare. Przełożenie tej drogi okazało się niezbędne celem połączenia wszystkich parcel zakładowych w jedną całość, dlatego zakupując parcelę poszpitalną, poleciliśmy tamtejszemu Wydziałowi powiatowemu, ażeby porozumiał się z obu gminami co do przełożenia tej drogi. W roku 1907 nadarzyła się sposobność wykonania tego projektu, z chwilą, skoro obie gminy zgodziły się na przełożenie tej drogi tak, żeby przechodziła przez grunta p. Skulskiego. Właściciel ten odstąpił sześciometrowy pas pod nową drogę za ryczałtowem wynagrodzeniem 2.000 koron; nadto po obliczeniu ilości metrów kw. należało gminom dopłacić różnicę, a mianowicie: gminie Zaleszczyki stare 270 koron za 778 m. □, zaś gminie Zaleszczyki miasto 241 koron 50 gr. za 696 m. □. Łącznie z kosztami kontraktu potrzebny był na ten cel kredyt 2.600 koron, który też wstawiliśmy jako nadzwyczajny wydatek do preliminarza Zakładu zaleszczyckiego na rok 1908 (w Rubr. IV. poz. 25).

Rozprowadzenie wody w ogrodzie zakładowym zostało ostatecznie w roku 1908 wykonane. Ogród posiada obecnie na całej przestrzeni 14 morgowej dostateczną ilość hydrantów, w wysokim stopniu ułatwiającą dostarczanie wody do każdego działku. Ostatnie roboty instalacyjne wykonał przedsiębiorca p. Landau kosztem 1.518 koron. Ponieważ na ten cel mieliśmy w budżetach na rok 1907 i 1908 do dyspozycyi łącznie kwotę 2.000 koron, przeto udało się zaoszczędzić z tego kredytu prawie 500 koron.

Skutkiem ostrej zimy 1906/7 wyginęły doszczętnie szpalerowe morele w ogrodzie zakładowym, na podstawie zatem dotychczasowych doświadczeń postanowiliśmy ograniczyć uprawę tej kultury, w miejsce zaś wymarzniętych morel poleciliśmy Dyrekcyi zasadzić szpalerowe jabłonie i grusze w ilości 350 palmet i 756 sznurów zakupionych we Francyi kosztem 500 koron. Odnośny kredyt wstawiony został do preliminarza Zakładu na rok 1908 w Rubr. III. poz. 19.

Wreszcie zakupiliśmy w tym roku dla krajowego Zakładu w Zaleszczykach pasiekę, składającą się z 10-ciu pni żywych i 18-tu uli próżnych, kosztem 350 koron, gdyż Zakład nie posiadał dotychczas żadnego ula, a nauka pszczelnictwa w myśl obo-

wiązującego programu jest udzielaną na kursach, zwłaszcza urządzanych co roku dla nauczycieli szkół ludowych.

W roku 1907 obaj nauczyciele fachowi w krajowym Zakładzie sadowniczym otrzymali zasiłek z funduszu krajowego celem odbycia wycieczki naukowej za granicę. Kierownik p. Brzeziński udał się do Besarabii i na Podole rosyjskie, zwiedzał tamże liczne zakłady ogrodnicze tak rządowe jak i prywatne, głównie zaś starał się o wyszukanie odmian moreli i winorośli najbardziej odpowiadających warunkom klimatycznym Zaleszczyk i okolicy. P. Zając zwiedzał wzorowe urządzenia fabryk i stacyi dla przerobów owocowych w południowych Niemczech, a następnie korzystając z wiadomości tam nabytych, zajął się zakupnem przyrządów i urządzeniem stacyi dla przerobów owocowych w Zaleszczykach.

Przy regulacyi płac staraliśmy się pobory nauczycieli krajowego Zakładu w Zaleszczykach zbliżyć do poborów nauczycieli w krajowych niższych szkołach rolniczych i w krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie. W myśl tego we wniosku, jaki przedkładamy Wysokiemu Sejmowi na końcu niniejszego sprawozdania, i w preliminarzu Zakładu na rok 1909 wstawiliśmy dla kierownika wyższą płacę o 640 koron i wyższy dodatek aktywalny o 20 koron, dla nauczyciela fachowego zaś wyższą płacę o 640 koron i wyższy dodatek o 40 koron.

W załączeniu ·/. jako osobny alegat przedkładamy Wysokiemu Sejmowi sprawo-
Aleg. zdanie Dyrekcyi o działalności krajowego Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach za rok 1907.

II. Popieranie sadownictwa w kraju.

Działalność Towarzystw i Zakładów sadowniczych subwencyonowanych z funduszu krajowego przedstawia się na podstawie szczegółowych sprawozdań, które przedłożyły Wydziałowi krajowemu, w następujący sposób:

1) Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie i zakład sadowniczy „Glinka". Ożywiona działalność tego Towarzystwa zaznacza się nie tylko w wzrastającej liczbie członków, których było z końcem roku 1907 ogółem 326, ale niemniej i w korzystnych rezultatach, jakie wydały usiłowania tegoż Towarzystwa w kierunku podniesienia wiedzy ogrodniczej i kultury ogrodowej. Kursa urządzane przez Towarzystwo, podobnie jak lat poprzednich, wykazywały liczną frekwencyę i wielkie zainteresowanie słuchaczów.

Na kursa wieczorne zapisało się 106 słuchaczów, mianowicie: ogrodników i praktykantów ogrodniczych 13, nauczycieli ludowych 2, słuchaczów uniwersytetu 13, kobiet 67, osób różnych zawodów 11.

Kursa te trwały od początku listopada do drugiej połowy marca, wykłady odbywały się codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od 4 lub 5 godziny po południu do 8-mej wieczorem.

Pozatem odbywały się kursa praktyczne z ogrodnictwa, trwające w dwóch półroczach przez cały rok, na które było zapisanych do 30 uczestników przeważnie kobiet.

Wreszcie Towarzystwo urządziło kurs ogrodnictwa dla nauczycieli ludowych na Prądniku czerwonym pod Krakowem. Nauki teoretyczne i praktyczne na tym kursie trwały przez 22 dni, wzięło zaś w nim udział 13 nauczycieli ludowych. Rezultat z tego kursu okazał się bardzo dodatni.

Pozatem Towarzystwo zajmowało się zakładaniem „sadów wzorowych" w czasie od 15. października do 15. listopada 1907 założono sześć sadów wzorowych u gospodarzy w powiatach krakowskim i brzeskim. Ogółem obsadzono 29.800 m. kw. przestrzeni, przyczem zużyto 331 drzew owocowych, głównie jabłoni, i 50 krzewów owocowych — wskazanych „doborem odmian".

Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie, rozpoczynając na tem polu swoją działalność, zwróciło się do Wydziału krajowego z prośbą o przyznanie mu specyalnej subwencyi rocznie 2.000 koron na zakładanie i lustrowanie sadów wzorowych. Wydział krajowy, opierając się na opinii sekcyi stałej krajowej komisyi dla spraw rolniczych, do prośby tej nie przychylił się, podobnie jak do innych próśb o subwencye na urządzanie sadów wzorowych i sadów szkolnych, raz dlatego, że nie chciał stworzyć

precedensu, który w dalszym toku stawiałby go wobec żądań przenoszących o wiele fundusze, jakimi wolno mu z woli Wysokiego Sejmu dysponować na takie cele, a powtóre dlatego, że chciał wyczekać rezultatów osiągniętych na razie własnemi siłami Towarzystwa i subwencyą dotychczasową kraju.

Zakład sadowniczy „Glinka“ nie mógł w ubiegłym roku wykazać tak pomyślnych rezultatów, jak się tego spodziewano, układając preliminarz Zakładu. Powodem tego była ostra zima, która odbiła się w ujemny sposób na wegetacyi drzew, w szczególności grusz. Zakład sprzedał w roku 1907 drzew piennych sztuk 9.803, drzew karłowych sztuk 100, krzewów owocowych sztuk 4.212.

Zważywszy jednak, że Zakład stale powiększa swe szkółki i że w roku 1907 uszlachetnił około 70.000 dziczek, jest uzasadnioną nadzieja, że w niedalekiej przyszłości potrafi podnieść roczną produkcyę drzewek i zbyt ich przynajmniej do 30.000 sztuk.

Na szczególniejsze uznanie zasługuje organ Towarzystwa ogrodniczego krakowskiego „Ogrodnictwo“, któremu też, jak lat poprzednich, udzieliliśmy subwencyi w wysokości 700 koron rocznie.

2) Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie spełniało w dalszym ciągu swą pożyteczną i ruchliwą działalność głównie w powiecie tarnowskim. Podobnie jak Towarzystwo krakowskie, urządziło kurs ogronictwa dla nauczycieli ludowych i w Seminaryum duchownem, zajmowało się zakładaniem wzorowych sadów, rozdawnictwem premii i uroczystem sadzeniem drzew owocowych. Sadów wzorowych założono w roku 1907 trzy, zasadzając w nich 175 drzew.

Jako główne zadanie postawiło sobie Towarzystwo szerzenie ogrodnictwa i zamiłowania do niego wśród ludności rolniczej na wsi. Usiłowania te odniosły już pożądany skutek, gdyż zainteresowanie włościan sadownictwem w powiecie tarnowskim stale wzrasta, a Towarzystwo pozyskuje coraz więcej czynnych członków z warstwy tej ludności. Każdy członek włościanin lub nauczyciel dostaje co roku jako premie trzy drzewka owocowe. Pozatem Towarzystwo rozdaje bezpłatnie drzewka kursistom, którzy zobowiążą się posadzić je w gminie w sposób uroczysty. W ten sposób rozdało Towarzystwo w roku 1907 w kilkunastu gminach 1850 drzewek, a od początku swego istnienia, to jest w ośmiu latach, rozdało już ogółem przeszło 8.000 drzewek owocowych.

Rozwijająca się z roku na rok działalność Towarzystwa ogrodniczego w Tarnowie, spowodowała Zarząd do przyjęcia stałego instruktora ogrodnictwa, któryby objeżdżał okręg, zakładał sady i udzielał porad fachowych. Oceniając dotychczasową działalność Towarzystwa, Wydział krajowy na prośbę jego podwyższył mu roczną subwencyę z funduszów krajowych do 1000 koron, począwszy od roku 1908.

3) Powiatowy Zakład sadowniczy w Limanowej. Instruktor powiatowy p. Lichański w ciągu roku 1907 urządził w 14 miejscowościach pouczenia o pielęgnowaniu drzew owocowych, na których potrafił zgromadzić do 800 słuchaczów z pośród włościan. Prócz tego w porozumieniu z Radą szkolną krajową urządził p. Lichański 6-cio dniowy kurs dla kierowników szkół z powiatów: limanowskiego, nowosandeckiego, bocheńskiego i wielickiego, w którym wzięło udział 11-tu nauczycieli. Na tym kursie wykładał i krajowy instruktor ogrodnictwa Dr. Goliński.

Ponadto działalność p. Lichańskiego wydała dodatnie rezultaty przy zakładaniu nowych sadów. W ostatnim roku założył ich p. Lichański 16-cie, wysadzając 1.162 sztuk drzew owocowych, ogółem zaś w ciągu swej pięcioletniej działalności w powiecie limanowskim założył 37 sadów, o ogólnej ilości drzew 6.035 sztuk, z tej liczby przypada na włościan 18 sadów, 2 522 drzew, zaś na większe posiadłości 19 sadów, 3.513 drzew.

Przeszczepieniem drzew owocowych zajęty był instruktor w trzech miejscowościach, zużywając w tym celu 628 zrazów na 98 drzew przeszczepionych.

Na szczególniejszą uwagę zasługuje działalność p. Lichańskiego na polu suszenia śliw ulepszonym sposobem, t. z. bośniackim. Ilość nowych suszarń, które z każdym rokiem powstają i cena za produkt suszu, która jest obecnie dwa razy większą od ceny suszu otrzymywanego dymnym sposobem — jest najlepszym dowodem, jak ważną jest ta sprawa, zwłaszcza w okolicach, w których uprawa śliwek jest prowadzona na większą skalę.

Dotychczas było czynnych 9 suszarni o 17 piecach, a mianowicie: 4-ry w powiecie limanowskim, 2 w nowotarskim, po 1-nej zaś w powiatach: bocheńskim, tarnoskim i wadowickim. W projekcie było postawienie 16-tu nowych suszarń. W dziewięciu czynnych suszarniach uzyskano ogółem suszu 11.500 klg., które w przeważnej części zakupił Wydział powiatowy w Limanowej, płacąc po 30 koron za 100 klg. suszu (w przeciwieństwie do ceny 14—16 koron, jaką się płaci za susz uzyskany dymnym sposobem).

Powiatowa szkółka drzewek owocowych niemniej rozwija się należycie i wypełnia swoje zadanie, dostarczając dla całego powiatu dobrych drzewek owocowych. Obszar szkółki powiększony został do 9-ciu morgów przez dokupno 6 morgów. W roku 1906 zregulowano dwie dalsze kwatery, które obsadzono podkładkami 1000 czereszni, 3500 grusz, 11.400 jabłoni i 1.000 drzewek karłowych. Sprzedano zaś w ciągu roku drzewek, krzewów i zrazów za ogólną kwotę 5.068 koron. Pośrednictwo zaś w handlu suszonemi śliwkami przyniosło Wydziałowi powiatowemu dotychczas czysty dochód w kwocie 607 kor.

4) Powiatowy Zakład ogrodniczy w Wieliczce. Nowo zamianowany powiatowy instruktor ogrodnictwa p. Kwerka zajęty był w pierwszym roku swego urzędowania założeniem powiatowej szkółki i ogrodu na 8-miu morgach pola wydzierżawionego od miasta Wieliczki. Szkółka została ogrodzoną siatką drucianą, a następnie obsadzoną drzewami matecznemi, dziczkami do oczkowania i do dalszej hodowli. Ogółem zaoczkowano 11.000 jabłoni, 1.500 grusz i 1.370 śliw. Poza czynnościami w ogrodzie objeżdżał instruktor okoliczne wsie, udzielając porad i wskazówek dotyczących ogrodnictwa, nadto zlustrował kilka większych sadów w powiecie i podał projekta rozszerzenia ich i udoskonalenia.

5) Zakład ogrodniczy w Jaśle, założony staraniem okręgowego Towarzystwa rolniczego na sześciomorgowej parceli, zakupionej przez Towarzystwo, dzięki pożyczce z funduszu przemysłowo-rolniczego w kwocie 12.000 koron. Instruktorem zamianowany został p. Walczak.

W pierwszym roku istnienia tego Zakładu działalność instruktora ograniczyła się prawie wyłącznie do urządzenia ogrodu i szkółki drzewek owocowych. Z posadzonych 16.000 dziczków jabłoni i grusz połowa przepadła skutkiem ostrej i surowej zimy.

Instruktor przeszczepiał w kilku miejscowościach sady włościańskie i odbył w kilku miejscowościach pouczenia. Nadto zlustrował cztery sady należące do większych właścicieli.

6) Powiatowy Zakład ogrodniczy w Śniatynie. Dotychczasowa szkółka drzewek owocowych w Dżurowie była nieumiejętnie prowadzona, a materyał w szkółce przedstawiał niewielką wartość, dlatego instruktor p. Wilk starał się wprowadzić pewne ulepszenia w tej szkółce, jednakże okazało się, że usiłowania te są bezcelowe, gdyż grunt jest zanadto wyczerpany, a drzewka dokładnie nie oznaczone. Istnieje zatem projekt zwinięcia tej szkółki i przeniesienia jej do Śniatyna. Głównem zajęciem p. Wilka było obsadzanie dróg drzewkami owocowemi, na pięciu drogach powiatowych zdołał instruktor wysadzić w roku 1907 około 1.570 sztuk drzewek owocowych.

III. Objęcie szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej w zarząd kraju.

W poprzednich sprawozdaniach wspomnieliśmy już, że istnieje projekt ukrajowienia szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej, znajdującej się dotychczas pod zarządem Galicyjskiego Zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa. Inicyatywa w tym kierunku wyszła ze strony delegatów c. k. Ministerstwa rolnictwa, wysłanych w maju 1905 roku na wspólną konferencyę do Lwowa, na której miano się zastanawiać nad reorganizacyą tej szkoły.

Delegaci ministeryalni oznajmili wówczas, że zdaniem ich należałoby dążyć do tego, ażeby szkoła ogrodnicza na Wulce Kapitańskiej w jak najkrótszym czasie przeszła pod zarząd kraju, odpowiednio do potrzeby zreformowana i urządzona została kosztem, do którego niewątpliwie i fundusze państwowe przyczynią się w odpowiedniej mierze. Rzeczywiście c. k. Ministerstwo rolnictwa w reskrypcie swym z dnia 2. marca 1906 roku L. 3723/181, opierając się na sprawozdaniu dyrektora Lauchego, oznajmiło życzenie, aby Wydział kraj. przejął pod swój zarząd szkołę ogrodniczą na Wulce

Kapitańskiej, a wówczas c. k. Ministerstwo chętnie przyczyni się do ogólnych kosztów wykonania tego projektu i przyzna roczną subwencyę dla tego Zakładu.

Mając tego rodzaju zapewnienie, po którem należałoby się spodziewać, że w tym wypadku fundusze państwowe większym udziałem przyczynią się do kosztów wyposażenia tego krajowego Zakładu, postanowił Wydział krajowy przyspieszyć zrealizowanie tego projektu. Tem bardziej uważał, że ukrajowienie tej szkoły ogrodniczej jest ze wszech miar wskazane, gdyż inaczej szkoła na Wulce Kapitańskiej dla braku środków musiałaby upaść, podobny zaś zakład ogrodniczy w tej stronie kraju okazał się bardzo potrzebny; sama zaś miejscowość przeznaczona na szkołę i ogród posiada warunki możliwie jak najkorzystniejsze dla rozwoju podobnego Zakładu. Z tych powodów Wydział krajowy postanowił dążyć do wykonania projektu i z przygotowanym już planem i kosztorysem objęcia szkoły na Wulce Kapitańskiej wystąpić przed Wysokim Sejmem na najbliższej sesyi sejmowej.

W pierwszym rzędzie zwróciliśmy się do gminy miasta Lwowa jako właścicielki folwarku, gdzie pomieszczona jest szkoła ogrodnicza, z zapytaniem, czy byłaby skłonną i na jakich warunkach wydzierżawić funduszowi krajowemu Wulkę Kapitańską na dłuższy okres czasu. W odpowiedzi na to Magistrat miasta Lwowa pismem z dnia 20. sierpnia 1907 roku zakomunikował nam uchwałę Rady miejskiej z dnia 4. lipca 1907 roku zezwalającą na wydzierżawienie funduszowi krajowemu wspomnianego folwarku na lat trzydzieści za czynszem rocznym w wysokości 1.464 koron, pod warunkiem, że stale pomieszczoną tam będzie krajowa szkoła ogrodnicza z językiem wykładowym polskim i że wszelkie budynki postawione na tym gruncie przejdą na własność gminy po wygaśnięciu okresu dzierżawnego. Wydział krajowy przyjął powyższe warunki, polecił syndykowi swemu wygotować odnośny kontrakt dzierżawny, a nadto wstawił już do preliminarza na rok 1909 kredyt 1.464 koron w Rubr. X. z tytułu umówionego czynszu dzierżawnego.

Przejmując szkołę ogrodniczą z rąk gal. Zjednoczonego Towarzystwa, wiedział Wydział krajowy z góry, że zanim ten Zakład jako krajowy funkcyonować zacznie, musi być odpowiednio zreformowany i należycie urządzony. W tym celu postanowiliśmy zwołać specyalną konferencyę z fachowych ogrodników i osób zajmujących się ogrodnictwem, ażeby w tem gronie fachowych ludzi przedyskutować i ustalić najważniejsze zasady, na jakich miałby się opierać statut kraj. szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej. Konferencya, o jakiej mówimy, odbyła posiedzenie w Wydziale krajowym w dniu 15. lipca b. r. Obradowali w niej pod przewodnictwem Szefa Dep. III. pp. prof. Dr. Teofil Ciesielski, prof. Władysław Tyniecki, Władysław Gniewosz, Julian br. Brunicki, Dr. Ignacy Szyszyłowicz, Dr. Józef Brzeziński, Kazimierz Brzeziński, Stanisław Piątkowski, Dr. Władysław Kubik, Witołd Traczewski i Wojciech Maciaszek. Na tem posiedzeniu w ciągu kilkogodzinnej ożywionej dyskusyi były omawiane po kolei najważniejsze punkta, na których opierać się powinien statut organizacyjny tej kraj. szkoły.

Zgodnie z zapatrywaniami wyrażonemi na tej konferencyi Wydział krajowy wygotuje statut organizacyjny kraj. szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej i przedłoży do zatwierdzenia Wysokiemu Sejmowi przy następnem sprawozdaniu.

Statut ten opierać się będzie na następujących zasadach:

Krajowa szkoła ogrodnicza na Wulce Kapitańskiej będzie niższą szkołą, o poziomie naukowym niższym, jak krajowa szkoła Tarnowska. Zadaniem jej będzie wykształcać praktycznych ogrodników mogących prowadzić mniejsze dworskie ogrody lub małe przedsiębiorstwa produkujące owoce i warzywa, zwłaszcza pod miastami lub wreszcie uzdolnionych pomocników dla powiatowych instruktorów ogrodnictwa lub dla większych ogrodów prywatnych.

Czas trwania nauki będzie dwuletni.

W okresie letnim nauka odbywać się będzie wyłącznie przez wykonywanie poszczególnych czynności wchodzących w zakres ogrodnictwa, w okresie zimowym udzielane będą również i najpotrzebniejsze wiadomości z teoryi ogrodnictwa i naglówniejsze wyjaśnienia z nauk przyrodniczych.

W planie naukowym uwzględnione będzie przedewszystkiem sadownictwo i warzywnictwo, z nauki kwiaciarstwa tylko najgłówniejsze działy, z pszczelnictwa te wszystkie wiadomości, jakie mogą być potrzebne ogrodnikowi dodatkowo zajmującemu się pasieką.

Nauki elementarne i ogólnokształcące nie będą osobno udzielane w szkole, jedynie przy sposobności zadań i ćwiczeń, zwłaszcza w korespondencyi, wiadomości z tych nauk będą uzupełniane.

Przyjmowani do szkoły będą kandydaci mający co najmniej 17. rok życia, posiadający już pewną praktykę ogrodniczą i umiejący dobrze czytać, pisać i rachować. Uczniów takich będzie w szkole na obu latach 20. Pozatem mogą być jednak przyjmowani do szkoły w charakterze uczniów eksternistów kandydaci starsi wiekiem, już po odbyciu służby wojskowej. Zapisawszy się do szkoły, mieszkać mogą poza internatem.

Grono nauczycielskie stanowić będą: kierownik szkoły a zarazem nauczyciel fachowy oraz instruktor do robót praktycznych.

Ogród szkolny zużytkowany będzie częściowo na szkółkę drzewek owocowych, jako ogród doświadczalny, a wreszcie pod uprawę warzyw i produkcyę nasion.

W miarę potrzeby mogą być w Zakładzie w pewnych porach roku urządzane specyalne kursa z ogrodnictwa i pszczelnictwa.

Przystępujemy wreszcie do omówienia kosztów, jakie pociągnie za sobą przejście pod zarząd kraju szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej.

Obecnie znajdujące się budynki na tym folwarku są w złym stanie i nie wystarczają na pomieszczenie Zakładu naukowego. Budynek szkolny a zarazem internatowy trzeba postawić nowy, inne, a mianowicie: pomieszkanie dla kierownika i zabudowania gospodarskie należy odrestaurować.

Według kosztorysu wygotowanego przez architektę Kamieniobrodzkiego powyższe roboty wymagać będą następujących wkładów:

I. Budynek szkolny, zarazem internat dla 20 uczniów, o zabudowanej powierzchni 293·60 m², jednopiętrowy, podpiwniczony	58.600 K
II. Adaptacya budynku mieszkalnego dla kierownika	4.500 „
III. Adaptacya szopy i budynku gospodarskiego	1.200 „
IV. Roboty na obejściu: nowa pompa, chodniki, wychodki i doły kloaczne	2.700 „
Razem . .	67.000 K.

Wreszcie konieczny jest wydatek na ogrodzenie folwarku, położonego pod samym Lwowem, a skutkiem tego narażonego na liczne szkody. O oparkanieniu całej 47 morgowej parceli niema mowy, nawet siatka druciana nie jest wszędzie koniecznie potrzebną, wystarczy okolenie folwarku drutem kolczastym, siatkę zaś drucianą tylko tej części, która będzie zajęta pod kultury ogrodowe i szkółki, wreszcie parkan od północnej strony. Koszt ogrodzenia obliczony został na 15.000 koron.

Łącznie zatem na roboty budowlane potrzeba będzie wydać 82.100 koron. Z tej kwoty wstawiliśmy do preliminarza na rok 1909 I. ratę 30.000 koron, resztę zaś wstawimy do preliminarza na rok 1910.

Na zwyczajne potrzeby szkoły, prócz należytości dzierżawnej, nie wstawiamy na razie jeszcze żadnej kwoty. Wydatki, jakie się w ciągu roku 1909 okażą potrzebne na koszta robocizny, ogrodnika względnie kierownika, gdyby w tym czasie musiał być przyjęty, pokryte zostaną z zaoszczędzonych subwencyi krajowych na Wulkę Kapitańską.

Uzupełniając niniejsze sprawozdanie, nadmienić musimy jeszcze, że gmina miasta Lwowa udzielała dotychczas czterem uczniom szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej stypendya po 315 koron i że przyrzekła i nadal stypendya te wypłacać uczniom tej szkoły. Niemniej ze stanowego funduszu sierocińskiego udzielane bywają każdego roku cztery stypendya po 126 koron dla uczniów tej szkoły.

W myśl powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach, o popieraniu sadownictwa w kraju i objęciu w zarząd kraju niższej szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej.

II. Sejm ustanawia w miejsce dotychczasowego następujący etat osób i płac w krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach:

a) Kierownik a zarazem nauczyciel fachowy z płacą 3.240 koron, dodatkiem aktywalnym 300 koron i pomieszkaniem oraz z prawem do poboru pięciu dodatków pięcioletnich, każdy po 400 koron rocznie;

b) nauczyciel fachowy z płacą 2.640 koron, dodatkiem aktywalnym 240 koron i pomieszkaniem oraz z prawem do poboru pięciu dodatków pięcioletnich, każdy po 300 koron rocznie.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej w zarząd kraju.

IV. Sejm zezwala na wykonanie potrzebnych robót budowlanych w kraj. szkole ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej kosztem 82.000 koron i wstawia na ten cel do budżetu krajowego na rok 1909 w Rubr. X. I. ratę w wysokości 30.000 koron.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby się przyczynił w połowie do kosztów całkowitego urządzenia krajowej szkoły ogrodniczej i ogrodu na Wulce Kapitańskiej i przyznał tejże szkole stałą roczną subwencyę państwową.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Tadeusz Pilat**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego

Sprawozdanie Dyrekcyi krajowego zakładu sadowniczego za rok 1907.

Rok 1907, śmiało powiedzieć można, był dla sadownictwa rokiem klęski. Po wyjątkowo ciężkiej zimie 1906/1907 szkody w sadach okazały się dosyć znaczne.

W Zaleszczykach i okolicy szczególniej ucierpiały sady morelowe; przeważnie drzewa starsze, już rodzące, zostały przemrożone, drzewa młode, które jeszcze nie rodziły, ocalały prawie wszystkie. Morela, najbardziej zawodne i grymaśne drzewo, po kilku urodzajach wyczerpuje się i albo ginie wskutek gumozy, albo też marznie nawet w łagodne zimy. Drzewo to żyje krótko, przeciętnie lat 12, wprawdzie w czwartym roku zaczyna rodzić, w lata zaś urodzaju daje nadzwyczajną obfitość owoców, ale nigdy na ten urodzaj liczyć nie można, gdyż nawet w zwykłe nasze zimy, nie mówiąc już o tak ciężkiej, jak tegoroczna, zawsze znaczna ilość drzew ginie. Często bardzo przemarzają pączki kwiatowe tak, że drzewo, nie rozwijając pączków kwiatowych z wiosną, zrzuca je. Jeżeli zaś zimę morela przetrwała dobrze, to zawsze istnieje obawa przed wiosennymi przymrozkami. Mogą morele okwitnąć, najpiękniej zawiązać, a jeszcze zdąży je złapać przymrozek majowy i osypią się przemarznięte zawiązki, jak to miało miejsce w 1900 roku.

Przypatrując się bliżej od lat kilku hodowli morel w Zaleszczykach i okolicy, widzę, że drzewo to przyszłości w kulturze ogrodniczej w naszych warunkach nie ma żadnej; sad bowiem zasadzony morelami musi być stale rok rocznie dosadzany, albowiem po każdej zimie ginie około 25% drzew. Nikt na to nie zwraca uwagi i poprostu dosadza się nowe drzewa, a nawet tutejsi mieszkańcy obok każdego starszego, t. j. kilkoletniego drzewa, sadzą jednoroczne drzewko na wszelki wypadek. Jeżeli zginie stare, to ma je zastąpić młode. Rozumie się, przy takiej gospodarce, przy nasadzaniu sadów morelowych drzewkami w odległości dwóch metrów, szkody wyrządzone przez mróz nie tak rzucają się w oczy. Ponieważ gospodarka taka nasadzania drzewka na drzewko prowadzi się już od lat 30, mamy więc takie sady, w których morela zupełnie już rosnąć nie chce. Byłoby bardzo ciekawe, gdyby można było mieć dane, wiele razy sad taki w czasie swego istnienia rodził, jaki przyniósł dochód i wiele drzew od założenia sadu dosadzono?

W krajowym zakładzie sadowniczym po 7 latach z 320 drzew morelowych pozostało 50, nb. przez pierwsze trzy lata stale na miejsce drzew upadłych dosadzaliśmy nowe. Od 1904 roku, t. j. od czasu, kiedy się drzewa bardzo rozrosły, dosadzać morele przestaliśmy i w rezultacie po ciężkiej tegorocznej zimie zostaliśmy pozbawieni zupełnie prawie plantacyi morelowej. Pocieszyć się jednak możemy, że los ten czekał naszą plantacyę w ciągu kilku lat. Nie wyginęłyby drzewa wprawdzie od razu, jak to miało miejsce tego roku, ale po latach najdalej 5 musielibyśmy w każdym razie sad morelowy zakładać na nowo.

Sądzę, że najbardziej ujemną stroną drzew morelowych jest ich krótkotrwałość. Bo kiedy zazwyczaj sad założony z innych drzew owocowych po latach 10 czy 12 wchodzi w okres pełni swego rozwoju, zaczyna rodzić, a z każdym rokiem znacznie podnosi swoją wydajność, to sad morelowy do tego czasu zmarnieje, i kiedy sąsiedzi cieszą się z pięknych drzew jabłoni, grusz, czereszni, korzystają z obfitości plonów, właściciel sadu morelowego musi rozpoczynać pracę na nowo.

Właściciele tutejszych sadów morelowych widzą to, i rozpoczyna się po trochu zwrot ku hodowli raczej innych drzew owocowych. Szczególniej po latach nieurodzaju morel, lub po ciężkich zimach, kiedy znaczny procent drzew morelowych zginie, właściciele ogrodów, sadząc nowe drzewa, po trochu zastępują morele jabłonią, gruszą lub śliwą. My radzibyśmy widzieć na miejscu moreli winorośl, wczesne czereśnie, szlachetne deserowe jabłonie i takież grusze, na wzór południowego Tyrolu, gdzie również morelę we włościańskich sadach, w miarę podnoszenia się kultury ogrodniczej, zastąpiono z niemałym zyskiem w pierwszej linii winoroślą, dalej wczesną czereśnią i naostatek hodowlą białej kalwili oraz deserowych gruszek. O ile większe zyski dają te drzewa w porównaniu z morelą, niema co i mówić, wiadomą bowiem jest powszechnie rzeczą, do jakich cen dochodzą deserowe owoce i jakie bajeczne zyski przynosi hodowla wczesnych czereśni.

U nas przejście do innych kultur jest trudniejsze, gdyż nie wyłączając nawet ludzi pracujących na roli, utarło się ogólne pojęcie, że drzewo owocowe samo rośnie, a chcąc mieć sad i owoce, wystarczy tylko drzewo posadzić, na czem też zazwyczaj cała robota zaczyna się i kończy. Śmiem sądzić, że w lasach daje się większą opiekę drzewom, niż w naszych ogrodach, które też zazwyczaj bardzo smutny przedstawiają widok, pomimo, że mamy tutaj przednie warunki dla hodowli drzew owocowych, nawet odmian bardzo szlachetnych.

Morela w ciągu krótkiego swojego życia mniej wymaga starania i pracy, a chociaż przy gorszej kulturze daje lichsze owoce, to przecież, ponieważ i najmarniejsze morele można sprzedać, więc zysk do czasu przynosić będzie. Sądzę jednak, że najwięcej przemawia za morelą to, że w trzy, najdalej w cztery lata, zaczyna rodzić owoce i rozrasta się w wielkie drzewo; ta perspektywa szybkiego zysku, chociaż nie zawsze pewnego, daje pierwszeństwo w sadach zaleszczyckich drzewom morelowym.

W krajowym zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach, prócz morel odmiany zaleszczyckiej, mieliśmy i kilka innych odmian, które okazały się mniej odporne na działanie mrozu, niż morela zaleszczycka; część jednak sortymentu utrzymała się, jak „Du Chancelier“ i częściowo morela z Nancy.

Do drzew, które bardzo ucierpiały wskutek surowej zimy w Zaleszczykach, zaliczyć należy brzoskwinie, które na podobieństwo morel zmarzły doszczętnie, pomimo bardzo silnego okrycia, z wyjątkiem młodych, które jeszcze nie owocowały.

Inne rodzaje drzew mniej ucierpiały, przynajmniej ocalały same, szkody mniej widoczne, chociaż rany mrozowe wystąpiły u wielu odmian grusz i kilku czereśni. U niektórych drzew formowanych zmarzły pojedyncze konary, szpecąc pięknie uformowany stożek lub palmetę, są to jednak rzeczy do poprawienia w przeciągu lat kilku.

Nie boz wpływu została surowa zima na owocowanie drzew, ucierpiały bowiem pączki kwiatowe od mrozów tak silnie, że z nastaniem pierwszych dni wiosennych osypały się, gdzieniegdzie zaledwie jakiś pączek ocalał, a i te nawet, które ocalały, po zakwitnieniu niezdolne były do zapylenia. Mieliśmy więc w roku 1907 jako następstwo surowej zimy między innemi klęskami i kompletny nieurodzaj owoców, który odbił się bardzo niekorzystnie na dochodach zakładu; pierwszy to był bowiem rok, na który Dyrekcya zakładu, układając projekt budżetu, liczyła na poważniejszy już dochód ze sprzedaży owoców.

Szkółki drzewek owocowych po surowej zimie 1906/1907 wyszły zadowalająco, co zawdzięczyć należy jedynie systemowi, jaki przyjęliśmy w prowadzeniu drzewek, a mianowie podwójnemu przeszczepianiu wszystkich grusz i śliw oraz delikatniejszych odmian jabłoni.

W roku sprawozdawczym została włączoną w obręb ogrodu dokupiona parcela poszpitalna, którą ogrodzono odpowiednio do całości zakładu, oraz przystąpiono do budowy hali na pomieszczenie przeróbek owocowych, któryto budynek wraz z piwnicami, werandą i całem wewnętrznem urządzeniem odpowiadać będzie ostatnim wymaganiom techniki przerobów owocowych. Jednakże kwota preliminowana na zakupno maszyn dla fabrykacyi przetworów owocowych okazała się zbyt szczupłą dla urządzenia stacyi przerobów owocowych i przytem uczelni. Zazwyczaj bowiem, fabrykę dostosowuje się do miejscowych warunków, zaprowadzając urządzenia do przeróbki pewnego rodzaju owoców w większych ilościach, na towar jednolity, w stacyi zaś i uczelni musimy uwzględnić najrozmaitszy rodzaj owoców i warzyw w najrozmaitszej formie

przeróbek rozlicznymi sposobami. Ucząc n. p. gotować choćby powidła, musimy uczyć gotować na parze, na wrzącej wodzie i bezpośrednio na ogniu. Każdy z tych sposobów wymaga innego urządzenia, a który w rozmaitych warunkach znajdzie odpowiednie zastosowanie. Inaczej bowiem urządzać będzie powidlarnie n. p. Rada powiatowa dla powiatu, inaczej właściciel kilkunastomorgowego, a inaczej właściciel kilkodziesięciumorgowego śliwnika. Wreszcie przy takiej stacyi należy jeszcze uwzględnić potrzeby drobnych właścicieli.

Dyrekcya, mając obecnie na uwadze potrzeby urządzenia uczelni przerobów owocowych w zastosowaniu do ogólnych potrzeb kraju, na razie uwzględni w zakresie kwoty preliminowanej najpotrzebniejsze maszyny, w nadziei, że Wysoki Wydział krajowy w myśl intencyi Wysokiego Sejmu zechce w ciągu lat kilku odpowiedniemi dotacyami dać możność zakupienia wszystkich potrzebnych maszyn do celów prowadzenia wzorowej uczelni przerobów owocowych w zakresie odpowiednim do potrzeb kraju.

Z uczelnią przerobów owocowych będą związane odpowiednie specyalne kursa, program których we właściwym czasie zostanie przedłożony Wysokiemu Wydziałowi krajowemu.

W 1907 roku w zakładzie miały miejsce następujące kursa:

a) od 21. stycznia do 16. lutego sadownictwo, pomologia, teorya ogrodnictwa (popularne wykłady z nauk przyrodniczych w zastosowaniu do potrzeb ogrodnictwa), choroby roślin i szkodniki oraz walka z nimi, warzywnictwo, — codzień godzina z każdego przedmiotu;

b) od 25. lutego do 1. marca kurs dla ogrodniczków dworskich;

c) od 4. marca do 14. marca kurs dla uczniów tutejszego seminaryum nauczycielskiego; sadownictwo, pomologia, teorya ogrodnictwa, choroby roślin i szkodniki oraz walka z nimi; na kurs ten uczęszczało 36 uczniów;

d) od 8. kwietnia do 20. kwietnia kurs dla nauczycieli ludowych według przyjętego programu;

e) od 12. sierpnia do 18. sierpnia kurs letni dla nauczycieli ludowych;

f) od 20. listopada do 20. grudnia kurs jesienny, hodowla szkółek, hodowla winorośli, przeroby owocowe, pszczelnictwo; codzień każdego przedmiotu godzina.

Prócz tego przez rok cały dla uczniów stałych jest jedna godzina w tygodniu poświęcona omawianiu robót będących w toku, oraz powtarza się pomologię w miarę dojrzewania rozmaitych owoców. W dnie niepogodne, o ile praca w ogrodzie odbywać się nie może, repetuje się z chłopcami przedmioty wykładane w zimie i jesieni.

Dyrekcya krajowego Zakładu sadowniczego śmie zauważyć, że przeładowanie zbytnie elewów zakładu teoryą z korzyścią dla nich nie jest; chłopcy bowiem nasi przychodzą z przygotowaniem kilku zaledwie klas szkoły ludowej, więc do nauki teoretycznej są za mało przygotowani, podstawą nauczania naszych chłopców z natury rzeczy musi być nauka nie na tablicy w klasie, lecz w ogrodzie, gdzie każde zajęcie, każdą robotę na miejscu wspiera się teoryą. Idziemy jeszcze dalej, wymagamy bowiem od naszych chłopców przy każdej ważniejszej robocie objaśnień z ich strony. Śmiało Dyrekcya może powiedzieć, że jeżeli idzie o naukę naszych chłopców, to poza salą wykładową z chwilą rozpoczęcia robót wiosennych w ogrodzie i dalej przez lato aż do zimy chłopcy nasi na każdym kroku i w każdej chwili przy zajęciach praktycznych stale jednocześnie zdobywają potrzebną im wiedzę teoretyczną. Wprawdzie nauka ta nie ma godzin oficyalnych według utartego szablonu szkolnego, bez kwestyi jednak uczącym się przynosi wielkie korzyści. Ten system przeniesienia nauki w pewnej porze roku z klasy do ogrodu więcej zabiera czasu prowadzącym wykłady, oraz wymaga bardzo szerokiego opracowania, nie da się bowiem ująć w mniej lub więcej ciasne ramki zwykłych suchych wykładów szkolnych.

W myśl jednak programu szkolnego krajowego Zakładu sadowniczego Dyrekcya zawsze gotową jest, oprócz wymienionych powyżej w sprawozdaniu rolniczych kursów, urządzić każdej chwili nowe kursa odpowiednie do poziomu inteligencyi słuchaczy, o ile takowi się zgłoszą. Kursa prowadzone dotychczas zajmują nam prawie całe półrocze zimowe, latem zaś prowadząc zajęcia praktyczne, staramy się poprzeć je na każdym kroku teoryą, starając się wiązać nasze nauczanie w jedną przystępną dla uczniów całość.

Wielką pomoc w kształceniu się w ogrodnictwie znajdują uczniowie w dobrze zorganizowanej bibliotece szkolnej, skąd otrzymują książki w wyborze dla każdego odpowiednim. Z przeczytanych książek zdają relacyę. Stałych uczniów w krajowym Zakładzie sadowniczym mieliśmy 12 i dwóch praktykantów, jeden z maturą gimnazyalną, drugi ze szkołą średnią miejską, reszta chłopcy z tutejszych wiejskich szkół ludowych, a mianowicie:

Trzech z powiatu złoczowskiego,
czterech z powiatu stryjskiego,
jeden z powiatu sokalskiego,
jeden z powiatu husiatyńskiego,
jeden z powiatu sochaczewskiego w Królestwie Polskiem,
dwóch z powiatu zaleszczyckiego.

Chłopcy z powiatów: stryjskiego, sokalskiego otrzymują drobne stypendya z tamtejszych Rad powiatowych, które ich wysłały na naukę ogrodnictwa do krajowego Zakładu sadowniczego.

Chłopcy z powiatu stryjskiego zostali wysłani na wniosek p. Juliana br. Brunickiego.

Chłopcy, którzy opuścili Zakład po zupełnem ukończeniu nauki i otrzymaniu świadectw, wszyscy bez wyjątku pracują jako ogrodnicy, czyto w kraju czy poza granicą.

Jeden na praktyce ogrodniczej w Wiedniu,
jeden na praktyce ogrodniczej w Dreźnie,
dwóch pracuje w szkółkach JW. P. Juliana br. Brunickiego w Podhorcach
jeden jest ogrodnikiem na Podolu pod zaborem rosyjskim,
jeden ogrodnikiem w Zwiniaczu,
trzech służy wojskowo,
trzech gospodaruje na wsi i zajmuje się ogrodnictwem,
dwóch w zakładzie handlowym w Kołomyi,
jeden ogrodnikiem w Jasionowie,
jeden w seminaryum nauczycielskiem,
jeden w szkole ogrodniczej w Tarnowie,
dwóch w Ameryce pracują w ogrodach,
jeden ogrodnikiem w Lataczu,
jeden wstąpił do szkoły ogrodniczej w Pruszkowie,
dwóch pracuje w ogrodzie Dom. Zaleszczyki.

Z praktykantów ogrodniczych, którzy przebywali dłuższy czas na praktyce ogrodniczej w Zakładzie, jeden obecnie jest nauczycielem ogrodnictwa w seminaryum nauczycielskiem w Ursynowie pod Warszawą, drugi ogrodnikiem objazdowym Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie. Z ramienia Towarzystwa zakłada sady wzorowe.

Lustracye ogrodów celem udzielenia porady fachowej, z wygłoszeniem nieraz odczytu przeprowadzili Dyrektor K. Brzeziński w Tarnopolu, Olesku, Torskiem, Chmielowej, Drohiczówce, Lataczu, Jasionowie, Brodach, Kopyczyńcach, który także, o ile zajęcia pozwalały, przyjmował udział w posiedzeniach Towarzystwa ogrodniczego krakowskiego i w Sekcyi sadowniczej c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego we Lwowie; inspektor M. Zając w Czerwonogrodzie, Kasperowcach, Nyrkowie, Szczytowcach, Uchrynkowcach, Winiatyńcach. W miesiącu sierpniu inspektor M. Zając jeździł do Niemiec celem poinformowania się w sprawie zakupna maszyn oraz zwiedzenia fabryk i szkół przetworów owoców, rozglądając pilnie za postępem techniki przeróbek owocowych. Zwiedził je w miejscowościach następujących: Wrocław, Berlin, Werder o. H., Magdeburg, Brunświk, Hannower, Frankfurt, Würzburg, Obernburg, Kassel, Oberzwehren, Norymbergia, Passau, Wiedeń, Eisgrub. Szczegółowe sprawozdanie zostało przedłożone Wysokiemu Wydziałowi krajowemu. Kierownik krajowego Zakładu sadowniczego K. Brzeziński jeździł w lipcu na Podole pod zaborem rosyjskim, do Bessarabii i gubernii chersońskiej. Celem podróży było zwiedzenie znanych plantacyi drzew morelowych, leżących w dolinie Dniestru. Przejechał K. Brzeziński Dniestrem od Mohylowa do Akkermanu, zwiedzając pilnie centra hodowli drzew morelowych oraz kultury winorośli. Co do drzew morelowych, to upewnił się K. Brzeziński, że kultura ogrodnicza i tam usuwa drzewa te na plan ostatni, dając pierwszeństwo winorośli, gruszy i jabłoni. Co do winorośli, to o ile chodzi o wielkie kul-

tury na wyrób wina, należy przedewszystkiem przeprowadzić szereg prób z rozmaitemi odmianami, albowiem też same odmiany winorośli w rozlicznych ziemiach i klimacie dają zupełnie różnej wartości wina. Dyrekcya Zakładu z wiosną 1908 r. przystępuje do szeregu prób w tym kierunku. Szczegółowe sprawozdanie z podróży doliną Dniestru do Akkermanu zostało wysłane do Wysokiego Wydziału krajowego, oraz było drukowane w Ogrodnictwie, organie Tow. ogrodniczego w Krakowie. Również na wiosnę 1908 r. projektuje Dyrekcya niewielkie zmiany w kulturach, a mianowicie, powiększenie ilości drzew szpalerowych grusz i jabłoni na miejsce szpalerów morelowych, oraz rozszerzenie winnicy, ograniczając hodowlę morel do $^2/_5$ obszaru zajmowanego dotychczas, kładąc przytem nacisk głównie na kierunek doświadczalny. Wprawdzie wszystkie kultury drzew owocowych, winorośl i t. p. w naszym Zakładzie traktowane są przedewszystkiem z punktu widzenia obserwacyjnego, uważaliśmy jednak do dzisiaj za podstawowe drzewo dla kultur sadowych naszych stron morelę. Lecz doświadczenia nasze od lat kilku drzewo to postawiły pod względem wartości hodowli niestety zaledwie na miejscu czwartem. Prawdziwość zaś naszych wniosków popierają obserwacye prowadzone i w innych krajach o warunkach hodowli zbliżonych do naszych. Na szczególniejszą uwagę zasługują w pierwszej linii winorośl, grusza, czereśnia, oraz wysoko szlachetne odmiany jabłek.

Kierownik krajowego Zakładu sadowniczego oraz inspektor ogrodu są stałymi współpracownikami miesięcznika „Ogrodnictwo“. Uważając, że każda nasza praca na polu podniesienia sadownictwa w kraju, oraz wszelkie doświadczenia, próby, obserwacye, zestawienia rezultatów rozmaitych kultur i t. p. powinny się stać własnością ogółu, stale więc prace te publikujemy.

Kończąc sprawozdanie, nadmienić musimy, że powiększenie terenu pod kultury szkółek przez wydzierżawienie graniczącej z zakładem tłoki, należącej do gminy Zaleszczyki stare, jest w toku i w niedługim czasie sprawa pomyślnie załatwioną zo stanie.

Produkcya drzewek zwiększa się z roku na rok, jak również popyt na drzewka. W roku 1907 sprzedaliśmy 9.200 drzewek, pozostało nam do sprzedaży wiosennej w 1908 roku drzew 2000. Pozostały zaś jedynie dlatego, że zamówionych i zadatkowanych 1.800 drzewek jesienią nie zabrano. Na wiosnę jednak zapas ten okaże się prawdopodobnie bardzo szczupły w stosunku do zamówień, które już licznie napływają. Dyrekcya dokłada wszelkich starań, żeby główna sprzedaż drzewek odbywała się w jesieni; w naszych bowiem warunkach sadzenie jesienne daje o wiele lepsze rezultaty, niż wiosenne. Wyjątek od reguły stanowić powinno tylko sadzenie drzew w ziemiach ciężkich, wilgotnych.

Co do przeróbek owocowych, to w roku sprawozdawczym ograniczyliśmy się jedynie do demostracyi przy odpowiednich kursach; brak bowiem było tak materyału w owocach, jak również pomieszczenia.

K. Brzeziński, w. r.

LW. 53.383/1908. We Lwowie, dnia 25. maja 1908.

Aleg. 48

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego i domowego.

Wysoki Sejmie!

W przedłożonem Wys. Sejmowi na wiosennej sesyi roku 1907 sprawozdaniu naszem z dnia 7. listopada 1906 LW. 111.681/906 w przedmiocie wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego i domowego przedstawiono sposoby gospodarczego wykształcenia kobiet, jakie z biegiem czasu wyrobiły się w krajach zachodniej i środkowej Europy, oraz zestawiono zabiegi i próby czynione w tym kierunku w naszym kraju.

Niniejsze sprawozdanie dotyczące tego samego przedmiotu, uważamy za wskazane podzielić również na dwie części.

Pierwsza część zawiera opis obecnego stanu, względnie rozwoju istniejących w naszym kraju zakładów dla gospodarczego wykształcenia kobiet, druga obejmuje pewien program na najbliższą przyszłość w celu uczynienia choć w części zadość uczuwanej coraz powszechniej potrzebie wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego i domowego.

I.

Powiatowa szkoła gospodyń wiejskich w Albigowej pod Łańcutem. Na kurs zimowy roku szkolnego 1907/8 zapisało się 31 uczenic. Z tych pochodziły 5 z powiatu łańcuckiego, 4 z pow. dąbrowskiego, 3 z pow. wadowickiego, 4 z pow. rzeszowskiego, 3 z pow. krośnieńskiego, 1 z pow. jasielskiego, 1 z pow. mieleckiego, 1 z pow. brzeżańskiego, 1 z pow. jarosławskiego, 1 z pow. nowotarskiego, 1 z pow. samborskiego, 1 z pow. sokalskiego, 1 z pow. brzeskiego, 1 z pow. staro-samborskiego, 1 z pow. niskiego, 1 z pow. gorlickiego, wreszcie 1 z Królestwa Polskiego.

Z wyjątkiem dwóch uczenic wszystkie płaciły opłatę za utrzymanie w internacie, oraz za naukę w kwocie 5·24 K miesięcznie. Cyfry te świadczą o znacznym wzroście frekwencyi, a tem samem rozwoju szkoły. Ujemną stroną szkoły jest brak należytych urządzeń jak własnej obory, którą tylko w bardzo niedostateczny sposób może zastępować dość od szkoły odległa obora plebańska, następnie brak chlewni, spiżarni, pola niezbędnego pod uprawę paszy zielonej dla krów, ogrodzenia itp.

Brak tych urządzeń stwierdził delegowany dla zbadania tej sprawy na miejscu dyrektor krajowej szkoły rolniczej w Miłocinie, a Wydział krajowy pismem z dnia 8. listopada 1907 LW. 106.886 oznajmił Wydziałowi powiatowi w Łańcucie,

że gotów jest przynać subwencyę w kwocie 1.500 K na częściowe pokrycie kosztów niezbędnie potrzebnych urządzeń, oraz najpilniejszych adaptacyj i wezwał Wydział powiatowy, aby w porozumieniu z księdzem kanonikiem Tyczyńskim, oraz kierowniczką szkoły przedłożył wnioski, oraz przybliżony kosztorys tych urządzeń, względnie adaptacyj.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania, nie otrzymał Wydział krajowy mimo kilku urgensów odpowiedzi od czynników miejscowych. Co się tyczy sprawy subwencyonowania tej szkoły, to gdy w r. 1906 wstawił Wys. Sejm do budżetu funduszu krajowego na r. 1906 subwencyę w kwocie 2.000 K na rzecz szkoły albigowskiej, to w r. 1907 uchwalony został tylko ryczałt na zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich i na stypendya dla przyszłych nauczycielek w tych szkołach w łącznej kwocie 10.000 K.

Owoż z tego ryczałtu przyznał Wydział krajowy tej szkole zasiłek w r. 1907 w kwocie 3.000 K prócz osobnego jednorazowego zasiłku na zakupno kurników w kwocie 400 K, a nadto nadzwyczajną subwencyę inwestycyjną w kwocie 1.500 K.

Wobec bowiem znacznego rozwoju szkoły i stwierdzonej koniecznej potrzeby inwestycyj dotychczasowe subwencye w kwocie 2.000 K rocznie okazały się stanowczo niewystarczające.

Natomiast nie uwzględnił Wydział krajowy prośby Wydziału pow. w Łańcucie o ukrajowienie szkoły gospodyń wiejskich w Albigowej.

W końcu nadmienia się, że c. k Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 19/10 1907 r. L. 19.343 poleciło c. k. Namiestnictwu wyrazić p. Maryi Gostkowskiej, kierowniczce szkoły, uznanie za skuteczną działalność na polu nauki gospodarstwa.

Szkoła gospodarstwa domowego i wiejskiego w Olesku (w Pietrzycach) pow. złoczowskiego. W roku ubiegłym przeprowadzono przedewszystkiem organizacyę założonej z inicyatywy i ofiarności grona Pań, byłych uczenic zakładu w Kuźnicach pod Zakopanem, szkoły gospodarstwa domowego i wiejskiego w Olesku.

W szczególności utworzyły założycielki tej szkoły w celu dalszego prowadzenia i utrzymania szkoły Towarzystwo dla gospodarczego wykształcenia kobiet z siedzibą w Olesku. Statut tego stowarzyszenia zatwierdziło c. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 28. listopada 1907 L. 147.286. W postanowieniach §§ 15. i 19. tego statutu zastrzeżono Wydziałowi krajowemu, jak długo szkoła pobierać będzie subwencyę z funduszu krajowego, prawo nominacyi jednego członka kuratoryi, zatwierdzanie sił nauczycielskich, oraz planu i regulaminu szkoły, wreszcie prawo ewentualnej decyzyi co do przeznaczenia funduszów Towarzystwa na wypadek jego rozwiązania.

Następnie w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 15. marca 1907, polecającej Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę wydatniejsze poparcie szkoły, ewentualnie przeniesienie jej przy pomocy kraju do Zamku oleskiego, postanowił Wydział krajowy opróżnić tę część zamku oleskiego, w której mieści się obecnie w myśl uchwały sejmowej z dnia 18. marca 1899 publiczna dwuklasowa szkoła ludowa połączona z dopełniającym kursem rolniczym, i oddać tę część zamku na pomieszczenie szkoły gospodyń wiejskich w Olesku.

Z powodu, iż wpomniane opróżnienie części zamku oleskiego, z którem złączoną jest ściśle sprawa budowy budynku szkolnego w Olesku dla dwuklasowej szkoły publicznej, nie może tak rychło nastąpić, nie mniej ze względu, że lokal Towarzystwa szkoły ludowej, w którym umieszczono szkołę gospodyń wiejskich, był za szczupłym, a nie można było dla szkoły znaleść odpowiedniego umieszczenia w mieście Olesku, przeniesiono czasowo w październiku 1907 szkołę gospodyń do Pietrycz pod Krasnem, miejscowości powiatu Złoczowskiego.

Umieszczenie szkoły w Pietryczach, gdzie wynajęto dwór, budynki gospodarskie, mleczarnię, oraz wydzierżawiono obszerny ogród za cenę bardzo umiakowaną 700 K. rocznie, jest pod każdym względem korzystne.

Szkoła cieszy się znaczną popularnością u miejscowej ludności. Uczęszcza do niej 14 uczenic, wyłącznie córek włościan, które mieszkają w internacie.

W chwili wygotowania niniejszego sprawozdania zajęte są w tej szkole dwie siły nauczycielskie, a sprawa pozyskania trzeciej siły nauczycielskiej jest w toku.

Stosujac się do powołanej wyżej uchwały sejmowej z 15. marca 1907 udzielił Wydział krajowy w r. 1907 subwencyę z funduszu krajowego na r. 1907 w łącznej kwocie 1.500 koron; a nadto wyasygnował subwencyę państwową w kwocie 2.000 K., wyjednaną przy poparciu Wydziału krajowego u c.k. Rządu jako jednorazowy zasiłek. Subwencye te przeznaczone zostały na częściowe pokrycie kosztów przeniesienia szkoły z Oleska do Pietrycz, zapłacenie czynszu najmu za pierwsze półrocze, zakupno przyrządów mleczarskich i wogóle na częściowe pokrycie kosztów prowadzenia i utrzymania szkoły.

W końcu dodajemy, że według pisma c. k. Rady szkolnej okręgowej w Złoczowie z dnia 23. grudnia 1907 L. 1869 sprawa budowy nowego budynku szkolnego dla dwuklasowej szkoły ludowej, mieszczącej się obecnie w zamku oleskim, postąpiła o tyle naprzód, iż wydano orzeczenie co do zakupna gruntu pod szkołę, której budowa rozpocznie się z wiosną r. 1908 tak, iż prawdopodobnie w jesieni tego roku będzie ukończoną.

Szkoła gospodarstwa wiejskiego i domowego dla dziewcząt w m. Korczynie pow. Krośnieńskiego. Uzupełniając zawarte w zeszłorocznem naszem sprawozdaniu z dnia 7. listopada 1906 LW. 111 681/906 daty odnoszące się do tej szkoły, ufundowanej kosztem JExc. Najprzew. księdza Biskupa przemyskiego ob. łać. Dr. Pelczara, zaznaczamy, że w r. szkolnym 1906/7 uczęszczało do tej szkoły, prowadzonej przez Siostry Służebnice Serca Jezusowego, 12 dziewcząt z parafii korczyńskiej, a w ostatnim czasie przyjęto dwie internistki.

Według sprawozdania kierownika kraj. niżzzej szkoły rolniczej w Suchodole, który na polecenie Wydziału krajowego zbadał na miejscu stan tej szkoły, nie posiada ona odpowiednich urządzeń szkolnych. Wskutek tego przychylając się w części do prośby kierownictwa szkoły gospodyń wiejskich w Korczynie, przyznał Wydział krajowy jednorazowy zasiłek w kwocie 500 K. na ulepszenie urządzeń szkoły, w szczególności na rozszerzenie stajni, urządzenie komórki dla drobiu, gnojarni, ewentualnie na rozszerzenie stodoły.

Szkoła gospodarstwa domowego we Lwowie utrzymywana przez Spółkę udziałową „Gospodarstwo domowe“ we Lwowie, stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką.

Uchwałą z dnia 18. marca 1907 przekazał Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia z ryczałtu na zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich i na stypendya dla przyszłych nauczycielek w tych szkołach, petycyę wymienionej szkoły o udzielenie subwencyi z funduszu krajowego.

Z postanowień statutu tego Stowarzyszenia okazuje się, że powyższa szkoła jest jednym z przewidzianych w statucie środków, mających na celu podniesienie gospodarstwa domowego wyłącznie członków Towarzystwa związanego w spółkę udziałową.

W pierwszym roku istnienia liczyła szkoła 50 uczenic dochodzących, które prócz teoretycznej pobierały również praktyczną naukę gotowania. Sporządzane przez uczenice obiady sprzedaje się i z tego źródła dochodów nie mniej z opłat od uczenic, udziałów członków Stowarzyszenia i wynajmowania sali szkolnej jest szkoła utrzymywaną.

Do szkoły tej uczęszczają również w charakterze hospitantek nauczycielki publicznych szkół ludowych.

Wydział krajowy pragnąc poprzeć usiłowania Towarzystwa w kierunku wykształcenia w szkole jej uczenic na przyszłe nauczycielki gospodarstwa domowego, udzielił temu Stowarzyszeniu jednorazową subwencyę w kwocie 400 K. na r. 1908.

Praktyczna wyższa szkoła ogrodnicza żeńska w Gumniskach pod Tarnowem.

Szkołę tę zorganizował od 1. lipca 1906 naczelny ogrodnik XX. Sanguszków w Gumniskach p. W. Nowak. W myśl przepisów organizacyjnych tej szkoły mogą być do niej przyjęte praktykantki zwyczajne i nadzwyczajne. Od pierwszych wymaga się ukończonego wieku 15 lat, świadectwa zdrowia i przynajmniej ukończonej 5. klasy szkoły wydziałowej. Przyjęcie do szkoły zależnem jest od złożenia egzaminu wstępnego, od którego uwolnione są tylko kandydatki, które ukończyły seminaryum nauczycielskie, gimnazyum lub liceum. Uczenice zwyczajne mieszkają w internacie i mają, prócz wpisowego w kwocie 20 kor. rocznie, opłacić 40 kor. miesięcznie za naukę i utrzymanie.

Większość jednak kandydatek zarabia pracą w ogrodzie na swe utrzymanie.

Internat mieści się w ubikacyach ofiarowanych na ten cel przez X. Sanguszkową.

Prócz tej szkoły założył p. Nowak niższy kurs ogrodnictwa dla chłopców.

Szkoła prowadzona jest głównie w kierunku praktycznym.

W r. 1907 zgłosiło się 6 uczenic do egzaminu, a 4 złożyły go z postępem bardzo dobrym.

Nauki teoretycznej udzielali w ubiegłym roku w tej szkole zaangażowani przez p. W. Nowaka profesorowie gimnazyum z Tarnowa.

Ze względu, że szkoła ta jest bardzo dobrze prowadzoną oraz, że koszta teoretycznych wykładów były stosunkowo znaczne, udzielił Wydział krajowy jednorazowy zasiłek w kwocie 1.100 kor. na częściowe pokrycie kosztów utrzymania tego zakładu w r. 1907/8.

W ostatnim czasie podniesiono myśl przeniesienia tej szkoły do Dębowca (pow. Jasło), a Zwierzchność tej gminy wniosła do Wydziału krajowego ofertę w sprawie wydzierżawienia w tym celu realności gminnej, składającej się z 9 morgów gruntu, oraz budynków, na dłuższy przeciąg czasu i pod najkorzystniejszymi warunkami.

Wskutek tej oferty gminy Dębowca oznajmił Wydział krajowy reskryptem z dnia 1. listopada 1907 LW.: 71.597 Wydziałowi pow. w Jaśle, że gotów jest wziąć pod rozwagę wyjednanie u Wys. Sejmu znaczniejszej subwencyi z funduszu krajowego na częściowe pokrycie kosztów utrzymania tej szkoły, jednak po uznaniu jej za szkołę powiatową i po dopełnieniu całego szeregu warunków, od których zawisło utrwalenie bytu i dalszego utrzymania tego zakładu naukowego.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymaliśmy odpowiedzi w tej sprawie od czynników miejscowych.

Projektowana szkoła gospodyń wiejskich w Szynwaldzie (pow. Tarnowskiego). Szkoła ta nie jest dotąd zorganizowaną. Obecnie wzniesiony został staraniem księdza Aleksandra Siemieńskiego proboszcza w Szynwałdzie, jednopiątrowy budynek mający 20 ubikacyj, przeznaczony na szkołę, w której kształcić się mają dziewczęta wiejskie z parafii szynwałdzkiej i z gmin powiatu tarnowskiego na samoistne gospodynie. Brak jednak wewnętrznego urządzenia i najniezbędniejszych budynków gospodarczych. Na prośbę ks. A. Siemieńskiego delegował Wydział kraj. kierownika Szkoły rolniczej w Miłocinie, który udzielił petentowi na miejscu wskazówek fachowych co do rozmieszczenia budynków gospodarczych szkoły.

Również pezyznał Wydział krajowy stypendya z funduszu kraj. dla dwóch SS. Służebniczek mających się wykształcić na nauczycielki w tej szkole w łącznej kwocie 1.000 K. Wypłatę zaś tych stypendyów uczyniliśmy zawisłą od wykazania, że wspomniane kandydatki uzyskały przyjęcie na kurs gospodarstwa domowego w szkole w Söhle.

W końcu poparł Wydział krajowy prośbę ks. S o udzielenie subwencyi z funduszów państwowych na częściowe pokrycie kosztów wykończenia budynku szkolnego i wewnętrznego urządzenia.

Projektowana przez Towarzystwo zakładu bł. Kunegundy w Nowym Sączu szkoła gospodyń wiejskich.

Towarzystwo to zbiera od szeregu lat fundusze na założenie szkoły gospodyń wiejskich w powiecie nowosądeckim. Stan funduszów, jakimi Towarzystwo rozporządza na ten cel, wynosił z końcem roku 1906 kwotę 9.947 K. 32 h. W budżecie funduszu krajowego wstawianą była corocznie kwota 600 K. dla wspomnianego Towarzystwa. W preliminarzu budżetu na r. 1908 niema tej subwencyi, wobec podwyższenia ryczałtu na zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich, nie mniej ponieważ Towarzystwo nie podjęło dotąd żadnych kroków w kierunku przystąpienia do założenia projektowanej szkoły.

Tak przedstawia się stan istniejących, oraz projektowanych szkół gospodarstwa domowego i wiejskiego w naszym kraju.

Uchwałą z dnia 15. marca 1907 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, aby ponownie wziął pod rozwagę założenie krajowej szkoły dla gospodyń wiejskich w jednym z powiatów środkowej części naszego kraju i przedłożył odpowiednie wnioski. Wobec jednak obecnego stanu wykształcenia gospodarczego kobiet w kraju, nie mniej z powodu, że Wydział krajowy zajmuje to zasadnicze stanowisko, iż inicyatywa o zakładaniu, opieka, oraz utrzymanie tego rodzaju szkół powinny być rzeczą czynników miejscowych, a subwencye krajowe przyczyniałyby się do pokrywania tylko części wydatków, nie uważał Wydział krajowy za wskazane przedkładać Wys. Sejmowi wniosku o założenie krajowej szkoły gospodyń wiejskich i z tych samych powodów nie uwzględnił prośby Wydziału powiatowego w Łańcucie o ukrajowienie szkoły gospodyń wiejskich w Albigowej.

To zasadnicze stanowisko uzasadnił Wydział krajowy szczegółowo w sprawozdaniu z dnia 7. listopada 1906 LW. 111.681/906 w przedmiocie wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego i domowego, a Wysoki Sejm przez przyjęcie powyższego sprawozdania do wiadomości aprobował wspomniane stanowisko Wydziału krajowego.

Natomiast od początku zajmowania się sprawą gospodarczego wykształcenia kobiet uznawaliśmy, że głównym warunkiem rozwoju urządzeń dla tego wykształcenia jest należyte przygotowanie zawodowych sił nauczycielskich.

W tym celu udzielił Wydział krajowy i w roku ubiegłym stypendyów na odbycie nauki w zakrajowych, a nawet zagranicznych szkołach gospodarstwa domowego i wiejskiego osobom, które bądź to są już nauczycielkami w krajowych szkołach gospodyń wiejskich, bądź też zamierzają się poświęcić temu zawodowi.

W szczególności udzieliliśmy znaczniejszego zasiłku p. M. Demelównej, nauczycielce publicznej szkoły ludowej w Olesku, która zajmowała się już szkołą gospodyń wiejskich w Olesku, na zwiedzenie i zapoznanie się z organizacyą szkół gospodarstwa kobiecego istniejących w Austryi, Niemczech, Szwajcaryi, Belgii, Holandyi i Królestwie, w ogóle na przeprowadzenie blisko rok trwających studyów w zakresie gospodarstwa domowego.

Szczegółowe sprawozdanie p. Demelównej z tej podróży zostało osobno wydrukowane kosztem funduszu krajowego z powodu, że stanowi nowy i poważny materyał naukowy w tej dziedzinie wykształcenia kobiecego.

Również w ostatnim roku przyznał Wydział krajowy stypendya na odbycie całego kursu gospodarstwa domowego w szkole we Friedland pp. Irenie Gawlikowskiej, Izabeli Nejtekównej, Zofii Wójcikównej i Janinie Radzikowskiej.

Z kursów tych przywiozły stypendystki chlubne świadectwa, a pierwsza z nich zajętą już jest w charakterze nauczycielki w szkole gospodyń wiejskich w Pietryczach.

II.

Istniejące w kraju specyalne zakłady dla kształcenia kobiet w gospodarstwie domowem i wiejskiem, jakkolwiek bez wątpienia bardzo pożyteczne dla jednostek, korzystających z tych zakładów i dla ich rodzin, względnie dla służbodawców tych jednostek, nie są jednak w stanie, nawet przy znaczniejszem powiększeniu ich liczby oraz ich rozmiarów, wpływać skutecznie na uzdolnienie całej warstwy dorastających dziewcząt w kraju do należytego prowadzenia gospodarstwa domowego i przypadających u nas kobietom zajęć gospodarstwa wiejskiego.

Ilość tych zakładów będzie zawsze na to za małą i liczba uczenic za szczupłą zwłaszcza, że zakłady te po największej części muszą być internatami, a przytem muszą być dość kosztowne ze względu na internat i na połączone z nimi gospodarstwo wiejskie.

Wskutek takiego stanu rzeczy zachodzi konieczna potrzeba obmyślenia innego jeszcze środka, któryby umożliwił szerokim warstwom ludności zdobycie choćby elementarnych zasad nauki gospodarstwa domowego oraz wiejskiego i to w sposób najmniej kosztowny.

Takim skutecznym środkiem jest, zdaniem Wydziału krajowego, należyte uwzględnienie nauki gospodarstwa domowego i wiejskiego w publicznych szkołach ludowych żeńskich. Potrzebę podawania przy nauce dopełniającej wiadomości i praktyki odnoszących się do przyszłego zajęcia uczniów i uczenic uznaje ustawa szkolna z 23. maja 1895 N. 57 dz. u. kr. i przepisuje w art. 19—22 urządzenia kursów dopełniających rolniczych, przemysłowych lub handlowych. Specyalnie co do nauki dopełniającej dla dziewcząt ogranicza się jednak ustawa do wypowiedzenia w art. 23; „Kursa dopełniające dla dziewcząt mają na celu utwierdzić młodzież w nauce nabytej w szkole codziennej i uzupełnić tę naukę wiadomościami potrzebnemi kobiecie w jej życiu domowem“. W praktyce ta strona praktyczna w wykształceniu młodzieży żeńskiej odnosi się jedynie do nauki robót ręcznych kobiecych odbywanej w 3500 szkołach ludowych i do specyalnych kursów praktycznych dla młodzieży, która ukończyła obowiązkową naukę szkolną. Kursa takie w szerszym zakresie odbywają się jedynie w szkołach wydziałowych we Lwowie i w Krakowie, a tylko w lwowskiej szkole istnieje kurs gospodarstwa domowego.

Wprowadzenie nauki gospodarstwa domowego w publicznych szkołach ludowych żeńskich, mianowicie w wyższych klasach tych szkół i przy nauce dopełniającej wymaga odpowiedniego do udzielania nauki gospodarstwa domowego i wiejskiego przygotowania ze strony nauczycielek publicznych szkół ludowych. Ten kierunek praktycznego przysposobienia przyszłych nauczycielek publicznych szkół ludowych uwzględnia w zasadzie uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 4. marca 1907 projekt ustawy o kształceniu nauczycieli, oraz o uzdolnieniu do nauczania w szkołach ludowych.

Owóż w celu poparcia oraz rozwinięcia tego kierunku z jednej strony, a z drugiej w celu jak najrychlejszego zadość uczynienia uczuwanej coraz powszechniej w naszem społeczeństwie potrzebie lepszego wykształcenia kobiet w tych

działach gospodarstwa domowego i wiejskiego, które stanowią odpowiednią dziedzinę dla pracy kobiecej, uważa Wydział krajowy za wskazane urządzanie dla nauczycielek publicznych szkół ludowych peryodycznych kursów obejmujących najważniejsze gałęzie gospodarstwa domowego i wiejskiego.

Nieodzowną potrzebę, oraz pożytek takich kursów udawadniają dostatecznie panujące dziś stosunki w tej dziedzinie wykształcenia kobiecego, niemniej brak praktycznych wiadomości z zakresu gospodarstwa domowego i wiejskiego, z jakim spotykamy się u ogółu nauczycielek publicznych szkół ludowych.

Kandydatki na nauczycielki nie mogą nabyć tych wiadomości w seminaryum nauczycielskiem, w którem zaledwie starczy czasu na wyczerpanie w ciągu lat czterech stosunkowo obszernego programu nauk ogólnie kształcących, na naukę trzech języków i pedagogiki. O praktycznej zaś nauce gospodarstwa wiejskiego nie ma obecnie mowy wobec faktu, że żadno seminaryum nauczycielskie żeńskie nie posiada ani ogrodu szkolnego i pola doświadczalnego, ani też jakichkolwiek innych urządzeń niezbędnych do praktycznej nauki gospodarstwa wiejskiego i domowego. Wskutek takiego stanu rzeczy w przeważnej części wypadków seminarzystka po złożeniu egzaminu dojrzałości i uzyskaniu nominacyi na prowizoryczną nauczycielkę, skoro przydzieloną zostanie do szkoły ludowej na wsi i tam przybędzie, nie tylko nie jest uzdolnioną do udzielania wiadomości gospodarczych ani też odpowiedniego objaśniania ustępów czytanek, odnoszących się do gospodarstwa kobiecego, lecz jest wśród obcych jej stosunków wprost bezradną, nie umie bowiem sobie przyrządzić strawy, skroić lub uszyć cokolwiek lub wyprasować rzeczy itp., a cóż dopiero nauczyć tego. Stosunki takie zniechęcają ją od razu do przyszłego zawodu, a z pewnością nie przyczyniają korzystnej opinii o praktyczności urządzeń szkolnych, które nie uczą zaspakajać potrzeb, wchodzących w zakres gospodarczego zadania kobiety.

Projektowane kursy miałyby właśnie na celu zaradzić tym niedostatkom. Nie można również milczeniem pominąć i tej okoliczności, że frekwentantki takich kursów po przyswojeniu sobie odpowiednich wiadomości mogą przez racyonalny chów drobiu, uprawę warzyw itp. osiągnąć nawet materyalne korzyści i ułatwić sobie egzystencyę bez uszczerbku dla obowiązków nauczycielskich.

Proponowane kursy mogłyby być dwojakie. Pierwszą formą mogłyby być tzw. kursy wstępne. Tego rodzaju kursy przeznaczoneby były dla ukończonych seminarzystek, które po złożeniu egzaminu dojrzałości i otrzymaniu nominacyi na prowizoryczne nauczycielki pobierałyby w czasie od 15. lipca do 30. września naukę gotowania, prasowania, prania i szycia. Nauka ta miałaby przeważnie kierunek praktyczny i byłaby bezpłatną. Miejscem, w którem urządzone być mają takie kursy, mogłyby być w pierwszym rzędzie istniejące szkoły gospodarstwa kobiecego w Albigowej i w Pietryczach, które posiadają odpowiednie siły nauczycielskie i możność pomieszczenia kandydatek, następnie zaś, o ile chodzi o szkoły miejskie, większe miasta, w których istnieją szkoły lub kursa gospodarstwa domowego, internaty itp. O ile kurs trwałby po za czas wakacyi w czasie, w którym rozpoczęła się już nauka w publicznych szkołach ludowych, otrzymałyby frekwentantki na tę część kursu urlop z pełnymi poborami.

W razie, jeżeliby w owym półtrzecia miesiąca trwającym czasie kursów wstępnych okazała się możliwość udzielania nauki warzywnictwa, sadownictwa i chowu drobiu, wówczas uwzględnić by należało również i te gałęzie gospodarstwa, zwłaszcza, jeżeli w miejscowości urządzenia kursów te ostatnie rodzaje nauki są praktycznie prowadzone np. przez szkoły rolnicze, sadownicze, gospodarstwa domowego itp. Drugim rodzajem takich kursów byłyby kursy stałe, na których kierunek nauki byłby zastosowany do pory roku.

Przedewszystkiem te kursy byłyby przeznaczone dla takich tylko nauczycielek publicznych szkół ludowych, które złożyły egzamin kwalifikacyjny i przez dłuższy czas odbyły samodzielną praktykę nauczycielską, zwłaszcza w szkołach wiejskich. Program nauki obejmowałby najważniejsze gałęzie gospodarstwa domowego i wiejskiego, więc naukę gotowania, prania, prasowania, szycia, warzywnictwo, sadownictwo, chów drobiu i mleczarstwo.

Nauka byłaby teoretyczną i praktyczną, a trwałaby przez przeciąg sześciu miesięcy np. od 15. marca lub 1. kwietnia do 15. lub 30. października w roku.

Nauka byłaby również bezpłatną, a frekwentantki otrzymałyby urlop i pobierałyby przez czas nauki na kursie pełne pobory. Takie kursy mogłyby się odbywać wyłącznie w miejscowościach, gdzie istnieją już szkoły gospodarstwa domowego i wiejskiego, mające charakter internatów, w których frekwentantki mogłyby znaleść pomieszczenie i utrzymanie za skromną opłatą i gdzie prowadzone jest praktycznie gospodarstwo domowe i wiejskie.

W celu zachęcenia do odbywania takich kursów możliwem by było wprowadzenie przepisów, że przy obsadzaniu posad w szkołach ludowych wiejskich ewentualnie i miejskich przysłuża prawo pierwszeństwa takim kandydatkom, które kursy stałe gospodarstwa domowego i miejskiego pomyślnie ukończyły.

Co się wreszcie tyczy kosztów, jakich wymaga urządzenie takich kursów, oraz ewentualnych trudności ze stanowiska administracyi szkolnej, to zaznaczamy, że koszta ograniczałyby się głównie do wydatków na koszta podróży i honorarya prelegentów, na koszta podróży dla nauczycielek, o ileby kursa urządzane były w miejscowościach, gdzie nie ma na miejscu dostatecznej liczby kandydatek na frekwentantki kursów, wreszcie na koszta zastępstwa tych nauczycielek, któreby uczęszczały na kurs, a nie mogły przez ten czas być zastąpionymi przez inne miejscowe siły nauczycielskie.

Zważywszy, że kursy wstępne urządzaneby być miały w czasie feryj szkolnych i w miesiącu wrześniu, koszta zastępstwa ograniczyłyby się do tego jednego miesiąca i wyjątkowo tylko wówczas musiałyby być pokryte, gdy frekwentantki nie możnaby żadną miarą zastąpić inną miejscową siłą nauczycielską.

Zważywszy, że frekwencya w szkołach ludowych wiejskich zmniejsza się znacznie w miesiącach letnich, mogłyby miejscowe siły nauczycielskie zastąpić frekwentantki nawet kursów stałych przez czas trwania kursów w miesiącach letnich, tak że koszta zastępstwa frekwentantek stałych kursów musiałyby być pokryte z funduszu szkolnego krajowego najwyżej przez czas trzech miesięcy. Wobec powyższego nie powinno, zdaniem Wydziału krajowego, urządzenie takich kursów gospodarstwa domowego i wiejskiego dla nauczycielek publicznych szkół ludowych, napotykać na znaczne trudności ze stanowiska administracyi szkolnej.

W końcu oznajmiamy, że Wydział krajowy wspólnie z Radą szkolną krajową ma zająć się urządzeniem takich kursów.

Na podstawie powyższego Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje niniejsze sprawozdanie do wiadomości.

2. Sejm wstawia do Rub. X. budżetu funduszu krajowego na r. 1908 do rozporządzenia Wydziału krajowego kwotę **15.000** K. na zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich:

a mianowicie:

a) w Albigowej 3.500 K;

b) w Olesku 3.500 K;

c) na zasiłki dla innych szkół i stypendya dla przyszłych nauczycielek w tych szkołach 8.000 K.

Udzielenie subwencyi powyższym szkołom może nastąpić po dopełnieniu warunków wymienionych w uchwale sejmowej z dnia 15. marca 1907 roku.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową zajął się sprawą urządzenia kursów gospodarstwa domowego i wiejskiego dla nauczycielek publicznych szkół ludowych i aby przedłożył Sejmowi sprawozdanie i wnioski w tym przedmiocie na najbliższej sesyi sejmowej.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Tadeusz Pilat**, w. r.*

LW. 49.380/08.

We Lwowie, dnia 27. maja 1908.

Alog. 49

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w roku 1906 i 1907.

Wysoki Sejmie!

Załatwiając sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1905 powziął Wysoki Sejm na wniosek Komisyi gospodarstwa krajowego na posiedzeniu z dnia 12. marca 1907 następujące uchwały:

1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do hodowli bydła w r. 1905.

2) Sejm postanawia powiększenie stałego funduszu hodowlanego do kwoty koron 150.000, w pięciu ratach rocznych od roku 1907—1914 po 10.000 koron.

3) Sejm wstawia na cel powyższy 10.000 kor. tytułem pierwszej raty do rubryki X. budżetu wydatków funduszu krajowego na r. 1907.

4) Sejm wzywa Wydział krajowy, by w sprawie szybszego podniesienia hodowli bydła w kierunku opasowym w myśl żądań c. k. Rządu, wziął pod rozwagę, jakimi funduszami kraj akcyi tej mógłby przyjść z pomocą, wdrożył rokowania z c. k. Rządem, przy układaniu preliminarza na rok 1908 wstawił w rubrykę wydatków funduszu krajowego odpowiednia kwotę i przedłożył Sejmowi odnośne wnioski.

Nadto załatwiając preliminarz budżetu krajowego na r. 1907, mianowicie Rubr. X. poz. 59., powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z 18. marca 1907 na wniosek Komisyi budżetowej następującą uchwałę:

I) Petycye obydwóch Towarzystw rolniczych l. 1037/844 i 1361/1119 w sprawie tworzenia zarodowych obór gminnych kosztem 50.000 koron względnie 21.000 kor. odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego przedłożenia wniosków na następne lata.

Z wykonania powyższych uchwał oraz z swych czynności, odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1906 i 1907 przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie w dwóch rozdziałach:

I. Podniesienie hodowli bydła przy pomocy subwencyi kraju i państwa.
II. Wykonanie ustawy hodowlanej.

I. Podniesienie hodowli bydła rogatego przy pomocy subwencyi kraju i państwa.

Subwencye kraju i państwa dla obu Towarzystw rolniczych na ogólne cele hodowli bydła wynosiły w roku 1906 kwotę 260.000 koron, w r. 1907 zaś kwotę 291.000 koron, w porównaniu zatem z r. 1905 wzrosła w r. 1906 subwencya rządowa o 60.000 kor., w r. 1907 zaś o 91.000 koron. Subwencya krajowa wzrosła

w r. 1906 o 25.000 kor. t. j. do kwoty 100.000 kor. i pozostała w tej samej wysokości w r. 1907.

Z wyszczególnionych powyżej subwencyi przypadła w r. 1906 na Towarzystwo gospodarskie kwota 173.666 kor. 66 gr. a w 1907 r. kwota 193.666 kor. 66 gr., na Towarzystwo rolnicze zaś w 1906 r. kwota 86.333 kor. 34 gr. a w roku 1907 kwota 97.333 kor. 34 gr.

Oparta na tych subwencyach działalność obu Towarzystw rolniczych poruszała się w ramach dotychczasowego programu, zwłaszcza, że program obecny daje już dzisiaj dodatnie rezultaty, i że tylko systematyczna praca w obranym kierunku może doprowadzić do trwale pomyślnych wyników.

Szczegółowe sprawozdanie z swojej działalności na polu podniesienia chowu bydła, ogłosiły oba Towarzystwa drukiem w rocznych sprawozdaniach z swych czynności, ze swej strony więc ogranicza się Wydział krajowy do podniesienia z tych sprawozdań jedynie dat, uwydatniających wyniki działalności Towarzystw na polu hodowli bydła w latach 1906 i 1907 w porównaniu z analogicznymi rezultatami w r. 1905.

Obór zarodowych pełnej krwi było w r. 1906 ogółem 51, z czego na Towarzystwo gospodarskie przypada 20, na Towarzystwo rolnicze zaś 31. W porównaniu więc z 1905 r. jest o dwie obór mniej a to w okręgu Towarzystwa rolniczego krakowskiego. W roku 1907 było takich obór łącznie 54, zatem o trzy więcej niż w roku 1906.

W okręgu Tow. gospod. obór tych było 22, w okręgu zaś Towarzystwa rolniczego 32. Coroczny wzrost obór zarodowych pełnej krwi powoduje wzmagające się z każdym rokiem zapotrzebowanie materyału rozpłodowego, tak że istniejące obory nie mogą sprostać zamówieniom.

Liczba obór zarodowych pół krwi zwiększyła się w r. 1906 w porównaniu z r. 1905 o cztery, w r. 1907 zaś przybyła nadto jeszcze jedna taka obora. Ogółem było w roku 1906 obór zarodowych półkrwi 68, w r. 1907 zaś 69.

Towarzystwo gospodarskie chcąc zachęcić hodowców do tworzenia tych obór, uchwaliło w r. 1906 dawać do nich buhaja zupełnie za darmo (o ile właściciel nie żąda buhaja importowanego) a nie jak dotąd za 50-procentowym opustem.

Z szczególną starannością zajmowały się oba Towarzystwa sprawą gminnych obór zarodowych, uznając wielką ich doniosłość dla poprawy bydła włościańskiego. Liczba tych obór wzrosła w roku 1906 w obrębie Towarzystwa gospodarskiego o 7, tak, że razem było ich 32, w r. 1907 zaś przybyło ich jeszcze 8 czyli że było ich razem 40. Obory te założone zostały w przeważnej części przy pomocy finansowej powiatów. Założone dawniej obory rozwijają się pomyślnie i mogą służyć za wzór racyonalnej hodowli.

W obrębie Towarzystwa rolniczego obór gminnych dotychczas nie było. Dopiero w r. 1906 rozpoczęło Towarzystwo rolnicze na tem polu akcyę, wybierając komisyę, której poruczyło opracowanie projektu tworzenia gminnych obór zarodowych. Według projektu opracowanego przez tę komisyę a zatwierdzonego przez komitet Tow. roln. każda gminna obora zarodowa ma się składać z 10 krów rozmieszczonych u włościan, znanych jako dobrych gospodarzy; w odnośnej gminie utworzoną zostanie również stacya buhaja.

Obory gminne zarodowe będą tworzone tam, gdzie istnieją związki hodowlane, oraz gdzie się znajduje osobistość chętna do opieki nad oborą. Do kosztów zakupna krów przyczyniać się mają hodowcy z $^1/_4$ części ceny kupna; przez 6 lat odnośna sztuka bydła pozostaje wspólną własnością Tow. roln. i hodowcy a po sześciu latach wzorowego hodowania przechodzi na wyłączną własność hodowcy.

W r. 1907 nie założył Komitet Towarzystwa rolniczego jeszcze żadnej gminnej obory zarodowej, gdyż nie posiadał na to funduszów.

Wydział krajowy uznając wielkie znaczenie tychże obór dla hodowli bydła oraz wykonując uchwałę Wysokiego Sejmu z 18. marca 1907, którą polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu zbadać petycye obu Towarzystw rolniczych o subwencyę na zakładanie gminnych obór zarodowych i przedłożyć ewentualnie wnioski na następne lata, wstawił na ten cel do preliminarza wydatków funduszu krajowego na r. 1908 w Rubr. X poz. 58 f. kredyt w kwocie 30.000 kor., celem rozdzielenia go między obydwa Towarzystwa rolnicze i uprasza Wysoki Sejm o jego zatwierdzenie.

Niewątpliwie i c. k. Ministerstwo rolnictwa, do którego zwróciły się oba Towarzystwa o udzielenie subwencyi na zakładanie gminnych obór zarodowych,

oceniając należycie doniosłość, jaką ma zakładanie tychże obór dla zapoczątkowanej przez to Ministerstwo akcyi podniesienia hodowli bydła w kierunku mięsnym (ilościowym), przyzna również na ten cel odpowiednią kwotę.

Stacyi buhajów było w r. 1906 w okręgu Towarzystwa gosp. 498, w okręgu zaś Towarzystwa rolniczego 393.

W r. 1907 stan ten zmienił się o tyle, że w okręgu Towarzystwa gospodarskiego przybyło buhajów stacyjnych 45, w okręgu zaś Towarzystwa rolniczego było ich mniej o 15, łącznie posiadało zatem w r. 1907 Towarzystwo gosp. 543 buhajów na stacyach, Towarzystwo roln. zaś 378.

Buhaje stacyjne były używane wyłącznie do stanowienia krów włościańskich.

Na stacyach tych były umieszczone w obrębie Towarzystwa gosp. buhaje rasy Simmenthalskiej lub Oldenburskiej, w okręgu zaś Towarzystwa roln. buhaje ras nizinnych, Simmenthalskiej i czerwonej polskiej.

Towarzystwo gospodarskie chcąc ujednostajnić hodowlę bydła pod względem ras, wypracowało plan podziału wschodniej części kraju na strefy hodowlane i przesłało go Wydziałowi krajowemu, celem zawiadomienia komisyj licenconujących jakiej rasy buhaje mają licencyonować w swoim okręgu.

Komitet Towarzystwa rolniczego krakowskiego jest w toku pracy nad ułożeniem planu podziału zachodniej części kraju na strefy hodowlane i w krótkim czasie spodziewa się ukończyć tę pracę.

Skoro Komitet Towarzystwa roln. przedłoży swój plan, Wydzał krajowy przedstawi oba plany do zaopiniowania kraj. Komisyi dla spraw rolniczych a następnie wyda w tej sprawie odpowiednie zarządzenia w myśl § 1. instrukcyi dla Komisyj licencyonujących.

Liczba związków hodowlanych w obrębie Towarzystwa rolniczego wzrosła w r. 1906 o dwa, a mianowicie jeden powstał w gminie Brzeziny p. Ropczyce, a drugi w gminie Lubcza p. Pilzno, gdzie istnieje zimowa szkoła rolnicza.

W r. 1907 nie założono żadnego nowego związku hodowlanego.

Nowo utworzone dwa związki oraz dawniejsze w Wilamowicach, Czańcu, Hecznarowicach, Porąbce i Jodłowniku pozostają w pierwszym rzędzie pod opieką Towarzystwa hodowców czerwonego bydła polskiego, które kontroluje je przez swego lustratora, tworzy stacye buhajów, urządza premiowania i w ten sposób stara się wpływać na rozwój związków.

Wystawy bydła połączone z premiowaniem odbyły się w r. 1906 w okręgu Towarzystwa gosp. 3. Przyprowadzono na nie 387 sztuk, rozdano nagród 82, wypłacono na premie 1590 kor.

W r. 1907 było wystaw 6, przyprowadzono sztuk 903, rozdano nagród 321, wypłacono na premie 5495 kor.

W okręgu Towarzystwa rolniczego odbyło się w r. 1906 takich wystaw 23, przyprowadzono 1380 sztuk, rozdzielono nagród 182, wypłacono na premie 3975 kor.

W r. 1907 było wystaw 6, na których rozdano 76 nagród.

Targ na bydło rozpłodowe w Krakowie odbył się w r. 1906 podobnie jak i lat poprzednich w maju. Na targ ten spędzono 68 sztuk bydła, z czego więcej niż połowa przypadała na rasy nizinne.

Z przyprowadzonych 68 sztuk sprzedano na targu 46 sztuk za łączną kwotę 23.249 kor.

Ażeby zachęcić okręgowe Towarzystwa rolnicze do zakupywania na tych targach buhajów na stacye, przeznaczył Komitet Towarzystwa roln. z kwoty 4000 kor. preliminowanej na pokrycie kosztów urządzenia targu 2000 kor. na ulgi procentowe dla tych okręgowych Towarzystw roln., które potrzebne buhaje zakupią na targu w Krakowie. Koszta urządzenia targu w roku 1906 wyniosły 1166 kor. 80 gr.

Piąty z kolei targ na bydło rozpłodowe odbył się w kwietniu 1907 r. Targ ten był bardzo ożywiony, przyprowadzono 103 sztuk, z czego 53 sztuk rasy nizinnej, a sprzedano 64 sztuk za łączną kwotę 38.080 kor. Na targu tym premiował Komitet buhaje i rozdał 25 nagród.

Na wystawę targową we Lwowie urządzoną staraniem Komitetu c. k. Towarzstwa gosp. w maju r. 1906, o której już wspomnieliśmy w poprzedniem sprawozdaniu, doprowadzono 772 sztuk bydła, a sprzedano bydła za około 50.000 kor. Na premie wypłacono 10.100 kor.

Wobec tego, że Komitet pokrył koszta transportu i żywienia bydła podczas wystawy, nadto koszta utrzymania wystawców włościan, urządzenie wystawy kosztowało 32.000 kor.

Z subwencyi państwowej w kwocie 2000 kor. za dobre utrzymanie budynków stajennych włościańskich wypłaciło Towarzystwo roln. w r. 1906 dwie premie po 200 kor. i jedną w kwocie 300 kor., nadto rozpisało Towarzystwo konkurs na plany wzorowych stajni, wyznaczając trzy nagrody: I. nagroda w kwocie 250 kor., II. nagroda w kwocie 150 kor., III. nagroda w kwocie 100 kor.

W r. 1907 wypłaciło powyższe Towarzystwo z tej subwencyi 3 premie po 200 kor., 2 po 300 kor. i po 1 w kwocie 400, 250 i 150 kor.

Ne ten sam cel wydało w r. 1906 Towarzstwo gosp. z własnych funduszów 3 premie po 200 kor i jedną w kwocie 100 kor.

Na połoninach wydzierżawionych przez gal. Towarzystwo gospodarskie pasło się jak lat poprzednich bydło większych właścicieli za opłatą po 6 kor. od sztuki, a bydło włościańskie za darmo.

Podobnie jak w ubiegłych latach dążył Komitet Towarzystwa roln. do wydatnego poprawienia hodowli bydła nizinnego w r. 1906 i 1907 przez import w większej ilości bydła rozpłodowego z Fryzyi holenderskiej i Szwajcaryi.

Wobec dodatnich rezultatów osiągniętych z importu bydła w r. 1905, wpłynęły do Towarzystwa roln. prośby od hodowców o zakupienie dla nich pewnej ilości bydła rozpłodowego we Fryzyi holenderskiej.

Na skutek tych próśb wysłał Komitet w sierpniu 1906 r. do Fryzyi holenderskiej komisyę, która zakupiła 63 sztuk (w tem 5 buhajów) za 51132 koron 11 gr. Cena kupna była w r. 1906 o 25% wyższą niż w r. ubiegłym, do czego w znacznej mierze przyczyniło się wyższe cło. Komitet pokrył z własnych funduszów tylko koszta podróży członków komisyi w kwocie 1105 kor. 40 gr. oraz cenę kupna 4 buhajów dla obór zarodowych w kwocie 4064 kor. 34 gr.

W tym samym roku wysłał Komitet komisyę do Szwajcaryi, celem zakupna dla własnych obór zarodowych i dla prywatnych hodowców bydła rasy Simmenthalskiej. Ogółem zakupiono 20 sztuk (w tem 4 buhaje) a koszta zakupna oraz transportu wyniosły 35392 kor. 94 gr. Z powyższej sumy przypadła na Komitet do pokrycia kwota 6784 kor. 81 gr. za nabyte do obór zarodowych w Jedliczu, Lubli i Więckowicach 3 buhaje i 4 krowy. Oprócz tego poniosło Towarzystwo roln. koszta podróży komisyi w kwocie 1276 kor. 10 gr.

W r. 1907 wysłał Komitet Towarzystwa roln. komisyę celem zakupna bydła do Fryzyi niemieckiej, gdyż rząd niemiecki, wrzekomo z powodu panującej w Holandyi zarazy, nie pozwolił na przewóz bydła z Fryzyi holenderskiej. We Fryzyi niemieckiej zakupiła komisya 66 sztuk bydła na rachunek prywatny a tylko 2 sztuki dla obór zarodowych. Zakupiony materyał, jakkolwiek silniejszy pod względem budowy, pozostaje jednak w tyle pod względem szlachetności i mleczności.

Z zakupnem bydła we Fryzyi niemieckiej połączono również zakupno czerwonego bydła duńskiego w Danii dla dwóch, założonych przez Towarzystwo hodowców czerwonego bydła polskiego obór zarodowych rasy czerwonej duńskiej a mianowicie przy kraj. szkole rolniczej w Miłocinie oraz na obszarze dworskim w Zbydniowie.

Komitet bowiem, korzystając z wyników urządzonej w r. 1906 wycieczki do Danii, postanowił przeprowadzić próby z hodowlą czerwonego bydła duńskiego u nas w kraju i to zarówno próby hodowli tego bydła w krwi czystej jak i doświadczenia nad krzyżowaniem tegoż z naszem bydłem czerwonem.

Za 14 sztuk tego bydła (w tem 2 buhaje) zapłacono 10177 Kor. 15 gr., z czego Komitet pokrył 4100 Kor. i koszta podróży, resztę zaś tych kosztów poniosły obory z własnych funduszów.

Zawiązany w r. 1905 związek hodowców bydła nizinnego przyjął w r. 1906 do Związku 12 obór z 18 buhajami i 172 krowami. Związek zaprowadził również we wszystkich oborach należących do związku kontrolę mleczności, którą przeprowadza naczelny kontrolor Towarzystwa rolniczego przy pomocy 2 asystentów kontrolnych.

Subwencyonowane przez kraj i państwo Towarzystwo hodowców czerwonego bydła polskiego posiadało z końcem r. 1907 szesnaście obór zarodowych i opiekowało się, jak już na wstępie sprawozdania nadmieniliśmy, włościańskimi związkami hodowlanymi.

Rachunki z użycia powyższych subwencyi krajowych i państwowych dołączamy jako alegaty 1, 2, 3 i 4, do niniejszego sprawozdania.

Alegaty 1, 2, 3 i 4.

Celem ochrony produkcyi bydła rzeźnego od strat spowodowanych szkodliwem działaniem pośredników, którzy stanowią zarazem jedną z głównych przyczyn wzrastającej w zatrważający sposób z każdym rokiem drożyzny mięsa, przystąpiły w r. 1907 Komitety obu kraj. Towarzystw roln. do zorganizowania handlu bydłem rzeźnem. Kroki w tym kierunku były już podejmowane w r. 1906, wówczas jednak nie doprowadziły do celu, gdyż u kół interesowanych napotkały na brak zainteresowania się tą tak doniosłą sprawą.

Dopiero w r. 1907 starania Komitetów uwieńczone zostały pomyślnym rezultatem, czego widocznym dowodem jest założenie przy Towarzystwie gospodarskiem we Lwowie „Agencyi“, przy Towarzystwie rolniczem zaś „Biura handlowego dla sprzedaży i kupna bydła opasowego“.

Organizacya tych intytucyi opiera się na typie hamburskim, który z wielkiem powodzeniem zastosowano w Hanowerze i Bawaryi.

Wspomniane organizacye handlowe przy obu komitetach opierają się w pierwszym rzędzie o centralną organizacyę we Wiedniu, której powierzają na sprzedaż odpowiedni materyał.

Zadaniem tych organizacyi jest pośredniczyć w sprzedaży powierzonego im materyału opasowego na targu we Wiedniu i innych targach krajowych i zagranicznych, informować hodowców o konjunkturach targowych i przez to regulować obsyłkę targów. Sprzedaż samą uskutecznia pod dozorem Biura zakontraktowany komisyoner.

Celem ułatwienia hodowcom nabycia w stosownym czasie bydła chudego na opas, agencya handlowa przy Towarzystwie gospod. weszła w porozumienie z Spółką ziemską w Stanisławowie, która przyjęła na siebie zaliczkowanie takiego bydła.

Zaliczkowane bydło, jako dane w zastaw spółki, może być sprzedane tylko za pośrednictwem agencyi. Towarzytwo rolnicze zaczęło dopiero prowadzić pertraktacye z instytucyami finansowemi, by objęły takie zaliczkowanie bydła.

Podstawę organizacyjną tych Biur tworzą ustanowieni dla każdej okolicy mężowie zaufania, których zadaniem jest przedewszystkiem utrzymywanie w ewidencyi materyału rzeźnego swego rejonu oraz przesyłanie agencyi listy ewidencyjnej, zawiadamianie producentów o konjunkturze targowej, opiekowanie się wysyłką materyału i wogóle wykonywanie wszelkich prac agitacyjnych, związanych z tym urzędem.

Czynności swe mają pełnić mężowie zaufania na podstawie umów a przez czas pełnienia funkcyi nie wolno im się trudnić handlem bydła na rachunek prywatny.

Jakkolwiek w mowie będące organizacye zostały zawiązane dopiero przy końcu grudnia 1907, mimo to przeprowadziły już kilka tranzakcyi, rozwinąwszy się zaś w przyszłości na wielką skalę, uwolnią zarówno producentów jak i konsumentów od zbyt kosztownego pośrednictwa a w ten sposób przyczynią się do zmniejszenia drożyzny mięsa.

Według przedłożonego wykazu sprzedano za pośrednictwem Agencyi przy c. k. Towarzystwie gospodarskiem we Lwowie w czasie od 1. grudnia 1907 do 1 czerwca 1908:

a) we Wiedniu	653	sztuk	za	181.096 K	30 h
b) we Lwowie	305	„	„	81.072 „	30 „
c) w Pradze	78	„	„	19.136 „	60 „
Razem	1036	sztuk	za	281.305 K	20 h

nadto zakupiono na zlecenie 45 sztuk wołów chudych za 12.491 K, ogólny zatem obrót wynosił 293.796 K 20 h.

Kwestyą drożyzny mięsa a co za tem idzie sprawą podniesienia hodowli bydła w kierunku mięsnym zajmował się Wysoki Sejm w poprzedniej kadencyi i na wniosek komisyi gospodarstwa krajowego na posiedzeniu w dniu 12 marca 1907 uchwalił polecić Wydziałowi krajowemu, by w celu podniesienia hodowli bydła w kierunku opasowym w myśl żądań c. k. Rządu, wziął pod rozwagę, jakimi funduszami kraj akcyi tej mógłby przyjść z pomocą, wdrożył rokowania z c. k. Rządem, przy układaniu preliminarza na r. 1908 wstawił w rubrykę wydatków funduszu odpowiednią kwotę i przedłożył Sejmowi odnośne wnioski.

W wykonaniu powyższej uchwały Wys. Sejmu oraz w odpowiedzi na reskrypt c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 12. grudnia 1906 L. 38.411/1255 intymowany odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 12. stycznia 1907 L. IX. 2919/52/906, którym powyższe Ministerstwo zażądało od Wydziału krajowego i krajowych Towarzystw rolniczych wniosków, jaką drogą i zapomocą jakich funduszów, dostarczyć się mających przez państwo i kraj, możnaby doprowadzić do szybszego podniesienia hodowli bydła pod względem ilościowym, wystosował Wydział krajowy do c. k. Ministerstwa rolnictwa obszerne pismo pod dniem 4. czerwca 1907 L. 44.099, w którem wspomniawszy na wstępie o powodach upadku wypasu wołów, poparł wypracowane przez oba Towarzystwa rolnicze programy akcyi, zmierzającej do wydatnego wzmożenia produkcyi bydła rzeźnego, ze swej zaś strony wskazał jako środki prowadzące do tego celu, podniesienie produkcyi paszy, uzyskać się mogącej przez melioracyę pastwisk gminnych, moczarów i torfowisk, oraz tworzenie na wysoką skalę gminnych obór zarodowych, wreszcie podniósł jako środek na wzmożenie produkcyi bydła opasowego, udzielanie zaliczek na bydło wstawiane na opas przy gorzelniach.

Nadto podniósł Wydział krajowy w powyższem piśmie szereg wniosków, zmierzających do podniesienia rentowności hodowli bydła rzeźnego a zarazem powołując się na wspomnianą uchwałę W. Sejmu, upraszał c. k. Ministerstwo rolnictwa o zawiadomienie w jak najkrótszym czasie, czy zgadza się na przedstawiony przez Wydział krajowy program akcyi w celu podniesienia produkcyi bydła w kierunku mięsnym i jaką kwotę zamierza przeznaczyć na ten cel.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania c. k. Ministerstwo rolnictwa nie dało żadnej odpowiedzi na to pismo.

Wobec braku ustalonego programu działania na powyższem polu, nie zużył Wydział krajowy uchwalonego przez W. Sejm w rubr. X. poz. 59 b wydatków budżetu funduszu krajowego w r. 1907 kredytu w kwocie 30.000 koron z specyalnem przeznaczeniem na wzmożenie hodowli bydła mięsnego, lecz przeniósł powyższy kredyt na rok 1908, wskutek czego też nie wstawił do preliminarza budżetu na r. 1908 żadnej nowej kwoty na ten cel.

Skoro tylko przyjdzie do porozumienia w sprawie programu podniesienia produkcyi bydła w kierunku mięsnym, zużytkuje Wydział krajowy wyż wspomniany kredyt 30.000 kor. i przedłoży W. Sejmowi na następnej sesyi sejmowej odpowiednie wnioski w tej sprawie.

Aleg. 5. Odpis tut. odezwy z 4. czerwca 1907 L. 44099 załączamy ·/. jako alegat 5 do niniejszego sprawozdania.

Akcya tępienia gruźlicy u bydła.

Działalność Wydziału krajowego i obu Towarzystw rolniczych na polu walki z gruźlicą u bydła poruszała się w r.1906 i 1907 w ramach programu tej akcyi z r. 1902, polegała więc przedewszystkiem na klinicznem badaniu i rozpoznawczem szczepieniu bydła w oborach zarodowych przez weterynarzy Wydziału krajowego i obu Komitetów.

Nadto prof. Nowak, pełniący obowiązki weterynarza Komitetu Towarzystwa rolniczego, prowadził w dalszym ciągu doświadczenia z metodą ochronnego szczepienia według Behringa.

W r. 1906 uodpornił prof Nowak szczepionką sprowadzoną od Behringa z Marburga, 69 cieląt w 5 oborach i obrobił naukowo materyał sekcyjny, pochodzący ze sztuk uodpornionych, następnie przeszczepionych tuberkuliną i zabitych w grudniu r. 1905. W r. 1907 uodpornił wyż nazwany 48 cieląt w czterech oborach oraz rozpoczął przeszczepianie tuberkuliną 384 sztuk cieląt, które zostały uodpornione w ciągu trzech lat t. j. w r. 1905, 1906 i 1907.

Szczegółowy opis przebiegu badań i wyników rozpoznawczego szczepienia tuberkuliną obór zarodowych w kraju w trzech ostatnich miesiącach 1906 r. oraz w r. 1907 opracowany przez krajowego nauczyciela weterynaryi p. Sochaniewicza na podstawie sprawozdań własnych i sprawozdań weterynarzy przy Komitetach

Al. 6 i 7 załączamy ·/. jako alegaty 6 i 7 niniejszego sprawozdania. Koszta powyższej akcyi są pokrywane z osobnego fundurzu, składającego się z subwencyi rządowej i krajowej po 5.000 koron.

Subwencya rządowa nie jest stałą, lecz o jej przyznanie zwraca się Wydział krajowy corocznie do c. k. Ministerstwa rolnictwa. Na rok 1908 przyznało Ministerstwo rolnictwa na powyższy cel subwencyę w wysokości dotychczasowej (5.000 K.) a wyasygnowanie jej uczyniło zawisłem od przedłożenia sprawozdania o sposobie zużytkowania podobnej subwencyi w r. 1907.

Z funduszu przeznaczonego na tępienie gruźlicy u bydła rogatego pokrywa się płace weterynarzy przy obu Towarzystwach rolniczych w kwocie 4.800 koron, oraz koszta podróży tychże weterynarzy i weterynarza krajowego.

Preliminarz tego funduszu na rok 1008 przedstawia się następująco:

A) Dochody:

1)	Subwencya państwowa	5.000 K.
2)	„ krajowa	5.000 „
	Razem . . .	10.000 K.

B) Wydatki:

1)	Pensye weterynarzy przy komitetach po 2.400 K .	4.800 K.
2)	Koszta komisyjne weterynarzy:	
	a) Wydziału krajowego	1.200 „
	b) Towarzystwa gospodarskiego	2.000 „
	c) Towarzystwa rolniczego	2.000 „
	Razem . . .	10.000 K.

Kwota przeznaczona na koszta podróży, wobec powiększającej się z każdym rokiem liczby obór zarodowych, wystarcza zaledwie na pokrycie tych kosztów. W niedalekiej więc przyszłości będzie musiało nastąpić powiększenie tego funduszu, zwłaszcza gdy Towarzystwo gospodarskie zajmie się szczepieniem gminnych obór zarodowych.

II. Wykonanie ustawy hodowlanej.

Ustawa hodowlana z r. 1892 (Dz. u. kr. Nr. 51) zmieniona częściowo nowelą z r. 1902 (Dz. u. kr. Nr. 26) obejmuje dwa główne działy: Pierwszy z nich traktuje o licencyowaniu buhajów w ścisłem tego słowa znaczeniu drugi zaś o buhajach gminnych.

Przechodząc do omówienia wykonania pierwszego działu ustawy budowlanej, należy podnieść przedewszystkiem, że licencyowanie buhajów zostało przeprowadzone w r. 1906 i 1907 we większej liczbie okręgów aniżeli w r. 1905. Liczba okręgów nieczynnych spadła w tych latach z trzech na dwa, a mianowicie nie odbyło się licencyonowanie w r. 1906 w okręgu rawskim i grzymałowskim, w r. 1907 zaś w okręgu skałackim, z powodu panującej zarazy i w okręgu ulanowskim.

Postępowi terytoryalnemu dotrzymywała kroku zwiększająca się ogólna liczba buhajów licencyonowanych. W 157 bowiem okręgach, w których licencyonowanie w latach 1906 i 1907 zostało przeprowadzonem, zalicencyonowano w 1906 r. 9181, w r. 1907 zaś 8723 sztuk buhajów.

Powodem, że w r. 1907 zalicencyonowano mniejszą niż w r. 1906 ilość buhajów, były klęski elementarne, które w tym roku nawiedziły znaczny obszar kraju. Wskutek tych klęsk włościanie nie mogąc wyżywić dla braku paszy większej ilości bydła, sprzedawali je na targach na rzeź.

Jak stwierdza przeważna część komisyj licencyonujących, jakość buhajów licencyonowanych poprawia się z każdym rokiem, a tylko drobna część tychże komisyj skarży się w swoich sprawozdaniach, że przyprowadzone przed nie buhaje były na ogół gorsze w porównaniu z materyałem buhajów lat poprzednich. Jakkolwiek liczba buhajów licencyonowanych wzrasta corocznie, to jednakowoż jeszcze ciągle jest niedostateczną w stosunku do liczby buhajów potrzebnych.

Według przepisów wykonawczych do §. 8. ustawy hodowlanej, jeden buhaj licencyonowany winien przypadać na 80—100 krów i stanownych jałówek.

Jak się okazuje ze spisów bydła, było we wszystkich gminach kraju krów i stanownych jałówek:

w roku	1905 . . .	1,701.930 sztuk
a „	„ 1906 . . .	1,780.506 „

Licząc przeciętnie 100 krów i stanownych jałówek na jednego buchaja licenncyonowanego, potrzeba było:

w roku	1906 . . .	17.019 sztuk
a „	„ 1907 . . .	17.805 „

buhajów licencyowanych.

Doliczając do liczby buhajów licencyonowanych, buhaje znajdujące się na stacyach obu Towarzystw rolniczych, otrzymamy następujący wynik:

	1906 r.	1907 r.
Buhaje licencyonowane	9.181	8.723
Buhaje stacyjne	843	942
Razem	10.024	9.665

Ogólna zatem liczba buhajów licencyonowanych i stacyjnych stanowiła w r. 1906 58·8% a w r. 1907 54·3% buhajów potrzebnych.

Gdy się zważy, że w r. 1905 buhajów licencyonowanych i stacyjnych było łącznie 7.894 sztuk, okazuje się, że postęp w tym kierunku w latach ubiegłych był bardzo wielki.

Nie mniejszy też postęp wykazuje również akcya w sprawie buhajów gminnych, polegająca na zakupywaniu lub najmowaniu przez gminy oznaczonej przez komisye licencyonujące ilości buhajów licencyonowanych.

Wynika to z porównania następujących cyfr:

Rok	Liczba powiatów	BUHAJE GMINNE				Buhaje powiatowe
		Własne	Najęte	Najęto na obszarach dworskich	Razem	
1905	43	259	1591	217	1850	24
1906	50	342	2612	349	2954	33
1907	57	326	2984	491	3801	62

Jak się z powyższego zestawienia okazuje, wzrosła w r. 1906 liczba powiatów, w których znajdują się buhaje gminne, o siedm, w roku 1907 zaś również o siedm.

Powiększyła się również przeszło w dwójnasób w tych latach liczba buhajów gminnych (najętych).

Co do powyższego zestawienia za r. 1907 nadmienić należy, że nie jest ono zupełne, ponieważ powiaty Drohobycz, Husiatyn, Kałusz, Lwów i Nowy Targ nie nadesłały do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania odnośnych sprawozdań.

Obok buhajów gminnych i powiatowych zaliczyć wypada do buhajów zapewnionych dla rozpłodu bydła gminnego także buhaje, znajdujące się na stacyach obu Towarzystw rolniczych:

W r. 1906 było buhajów gminnych i powiatowych	2987
Buhajów na stacyach	843
Razem . .	3830
W r. 1907 było buhajów gminnych i powiatowych	3372
„ „ „ „ na stacyach . . .	942
Razem . .	4314

W porównaniu więc z r. 1905 (2590) powiększyła się w latach 1906 i 1907 liczba buhajów zapewnionych przeszło w dwójnasób.

W jakim stosunku powyższe ogólne cyfry buhajów gminnych, powiatowych i buhajów na stacyach Towarzystwa gospodarskiego i rolniczego rozpadają się na poszczególne powiaty, to podają osobne tabelki dołączone do niniejszego sprawozdania jako alegaty 8 i 9. Al. 8 i 9.

Jakkolwiek liczba buhajów gminnych w ciągu ostatnich lat wzrosła w dość w wysokim stopniu, mimo to, jak poprzednio wykazano, daleką jest jeszcze od liczby buhajów potrzebnych.

Na okoliczność powyższą składa się wiele rozmaitych przyczyn.

Przedewszystkiem zaznaczyć należy, że akcya w sprawie buhajów gminnych datuje się dopiero od lat kilku, w pierwszych bowiem latach istnienia ustawy hodowlanej poprzestawano jedynie na wprowadzeniu w życie pierwszej części tejże ustawy t. j. licencyonowania.

Dalszym powodem, dlaczego akcya powyższa tak powolnie się rozwija, jest podniesiony już przez nas w poprzednich sprawozdaniach brak należytego i energicznego współdziałania na polu akcyi hodowlanej ze strony Wydziałów powiatowych i c. k. Starostw.

Jak podnoszą niektóre komisye, licencyonujące w swych sprawozdaniach wielka ilość krów bywa stanowioną buhajami nielicencyonowanymi, gdyż starostwa nie sprawują w myśl ustawy w tym względzie należytej kontroli przez swe organa i wskutek tego przekroczenia te uchodzą w wielkiej liczbie wypadków zupełnie bezkarnie.

Skutki takiego postępowania są dla hodowli bydła bardzo szkodliwe. Właściciele krów bowiem, widząc, iż przestępstwa takie uchodzą bezkarnie, coraz liczniej stanowią swe krowy buhajami nielicencyonowanymi, zwłaszcza, że użycie tychże buhajów jest tańsze, i w ten sposób powodują, że hodowla bydła co do jakości upada zamiast się podnosić.

Okoliczność powyższa spowodowała też Wydział powiatowy w Chrzanowie, iż wystąpił z wnioskiem noweli do ustawy z 20. lipca 1892 (Dz. u. kr. Nr. 51) wprowadzającej do tej ustawy zakaz chowania i trzymania buhajów nielicencyonowanych powyżej pewnego ustawą oznaczyć się mającego wieku.

Po objawieniu opinii krajowej Komisyi dla spraw rolniczych weźmie Wydział krajowy powyższy wniosek pod rozwagę.

Ilekroć doszło do wiadomości Wydziału krajowego, że w gminach używają do stanowienia krów buhajów nielicencyonowanych, odnosił się Wydział krajowy natychmiast do właściwego starostwa.

Okoliczność, iż w r. 1907 przyprowadzono do licencyonowania mniejszą ilość buhajów aniżeli w r. 1906, należy w części przypisać również tej konkurencyi ze strony buhajów nielicencyonowanych.

Właściciele bowiem buhajów licencyonowanych, mając do walczenia z konkurencyą buhajów nielicencyonowanych, której, poniósłszy znaczne koszta wychowu buhaja, sprostać nie mogą, zniechęcają się i w następnym roku wstrzymują się od przyprowadzenia swoich buhajów do licencyonowania.

Dalszym powodem, dlaczego akcya w sprawie buhajów gminnych tak powolnie naprzód postępuje, jest okoliczność, iż Wydziały powiatowe, które na mocy ustawy mają obowiązek czuwać, aby gminy zapewniły oznaczoną przez komisye licencyonujące ilość buhajów licencyonowanych, nie dość zajmują się wykonaniem tej części ustawy hodowlanej.

Wydział krajowy przy każdej sposobności wzywał Wydziały powiatowe, aby pouczały i przypominały gminom obowiązki, jakie ciążą na nich na mocy § 9. ustawy hodowlanej, zmienionego nowelą z r. 1902 (Dz. u. kr. Nr. 26), czuwały nad wykonaniem przez gminy tych obowiązków i w razie potrzeby zmuszały ich do tego w sposób wskazany w §§ 11. i 18. ustawy hodowlanej.

Wezwania powyższe Wydziału krajowego odniosły częściowo skutek, czego dowodem jest, iż w ostatnich dwóch latach powiększył się w tak znacznym stopniu stan buhajów gminnych.

W ciągu r. 1906 i 1907 interweniowały Wydziały powiatowe na podstawie § 11. ustawy hodowlanej w przymusowem dostawieniu buhajów gminnych w następujących powiatach:

Powiat	Liczba gmin		Liczba buhajów	
	R. 1906	R. 1907	R. 1906	R. 1907
Biała	32	58	38	88
Brody	—	3	—	niepodana
Brzesko	13	11	13	11
Buczacz	7	—	7	—
Czortków	1	—	1	—
Dobromil	1	1	1	1
Dolina	7	—	7	—
Gródek	—	18	—	26
Horodenka	7	4	7	4
Kołomyja	10	—	10	—
Nisko	6	8	7	10
Podhajce	1	—	1	—
Rohatyn	23	—	23	—

Powiat	Liczba gmin		Liczba buhajów	
	R. 1906	R. 1907	R. 1906	R. 1907
Stanisławów	2	1	2	1
Stryj	—	1	—	1
Stary Sambor	1	—	1	—

Na rok 1907 wstawiło do budżetów gminnych w 24 powiatach 186 gmin 36914 koron 34 gr. na zakupno względnie utrzymanie buhajów gminnych, na r. 1908 zaś 141 gmin w 17 powiatach 40013 kor. 36 gr.

Z urzędu wstawiło 18 powiatów 229 gminom do budżetów na r. 1907 na zakupno względnie utrzymanie buhajów 39855 kor., na r. 1908 zaś 24 powiatów 345 gminom 106.334 kor. 17 gr.

Kwoty powyższe przeznaczone są przeważnie na zakupno buhajów, a tylko w drobnej części na koszta najmu lub utrzymania buhajów.

Gminy bowiem oddają przez siebie zakupione buhaje w ręce prywatne z obowiązkiem odstawiania bydła gminnego za oznaczoną taksę, którą pobiera utrzymujący buhaja na pokrycie kosztów utrzymania.

Co się tyczy wyszczególnionych wyżej kwot, wstawianych bądź przez gminy same bądź też przez Wydziały powiatowe do budżetów gminnych na rok 1908 na zakupno buhajów, zaznaczyć należy, że kwoty powyższe są w rzeczywistości wyższe, gdyż do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymaliśmy w tym względzie sprawozdań od Wydziałów powiatowych w Drohobyczu, Husiatynie, Kałuszu, Lwowie i Nowym Targu.

W § 21. przyznaje ustawa hodowlana Wydziałowi krajowemu prawo zawieszania w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem mocy obowiązującej postanowień §§ 2. i 3. co do licencyonowania i §§ 8. i 9. co do przymusu utrzymywania buhajów gminnych, względnie prawo przyznawania ulg w tych kierunkach.

W r. 1907 nie były nigdzie zawieszone przepisy §§ 2. i 3. tej ustawy, postanawiające, że tylko buhaj licencyonowany, względnie buhaj opatrzony certyfikatem wydanym przez jeden z Komitetów Towarzystw rolniczych może być używany do rozpłodu cudzego bydła. Natomiast uwalniał Wydział krajowy w całości lub w części gminy od obowiązku zapewnienia wyznaczonej im przez Komisye licencyonujące liczby buhajów licencyonowanych.

Poniżej zamieszczone zestawienie podaje powiaty oraz ilość gmin, które w r. 1907 uwolniono w całości lub częściowo od obowiązku zaopatrzenia się w odpowiednią ilość buhajów gminnych.

Powiat:	Liczba gmin:	Zawieszenie zupełne	ulgi częściowe	zarządzone na przeciąg roku
1) Brzesko	7	„	—	1907
2) Dolina	15	—	„	1907
3) Gorlice	wszystkie gminy	—	„	1907
4) Gródek	wszystkie gminy okręgu janowskiego	—	„	1907
5) Kraków	14	„	—	1907 i połowę r. 1908
	reszta gmin	—	„	
6) Łańcut	1	„	—	1907 i połowę r. 1908
7) Nowy Targ	wszyskie gminy	—	„	1907
8) Stryj	1	—	„	1907
9) Trembowla	4	—	„	1907 i połowę r. 1908

Na udzielenie powyższych ulg złożyły się następujące powody: brak paszy, wielkie ubóstwo gmin, trudność w nabywaniu dobrych rozpłodników oraz brak ludzi, którzyby się podjęli zakupione przez gminy buhaje utrzymywać.

Z dniem 1. lipca b. r. upływa drugi okres sześcioletni, w którym ustawa hodowlana dozwala na udzielanie powyższych ulg, od tego dnia więc ustawa hodowlaua w całej rozciągłości winna być we wszystkich gminach kraju bezwzględnie stosowaną.

Stwierdzoną jest jednak rzeczą, że wskutek zbyt łagodnego stosowania ustawy przez władze powiatowe autonomiczne i rządowe bardzo wielka ilość gmin w kraju nie jest zupełnie przygotowaną, ażeby mogła się poddać z całą bezwzględnością przepisom ustawy hodowlanej i bez wyjątku mogła ją wykonywać.

Jak już poprzednio wykazaliśmy, było w r. 1907 siedemnaście powiatów, w których druga część ustawy hodowlanej, traktująca o buhajach gminnych pozostała martwą literą, w niektórych zaś innych powiatach akcya w sprawie buhajów gminnych znajduje się dopiero w początkach rozwoju. Potrzeba więc jeszcze szeregu lat i dużo pracy, ażeby w całym kraju stan hodowli doprowadzić do tego stopnia, by bez trudności można zastosować względem wszystkich gmin postanowienia ustawy w całej pełni.

Wobec takiego stanu rzeczy, o ścisłem wykonaniu ustawy, bez możności przyznawania ulg z §. 21. tejże ustawy, nie może być obecnie mowy.

Bezwzględne stosowanie ustawy hodowlanej w dzisiejszych warunkach mogłoby się stać również powodem ruiny bardzo wielkiej liczby gmin.

Z poprzednich ustępów niniejszego sprawozdania wiadomem jest W. Sejmowi, że liczba buhajów zalicencyonowanych w r. 1907 stanowi zaledwie połowę wszystkich buhajów potrzebnych, gminy więc chcąc zadośćuczynić postanowieniom §. 9., musiałaby, zapewniwszy wpierw dla wszystkich swoich członków całą ilość buhajów zalicencyonowanych, zakupić drugą połowę buhajów potrzebnych za granicami kraju, co wszakże przekraczałoby możność finansową gmin i zniewoliłoby je do obchodzenia ustawy.

Z tych więc względów wnosi Wydział krajowy na przedłużenie mocy obowiązującej §. 21. na dalszy okres sześcioletni i w tym celu uprasza Wysoki Sejm o uchwalenie projektu noweli dołączonego ⁄. do niniejszego sprawozdania jako
Aleg. 10. alegat 10.

Według postanowień §. 4. ustawy hodowlanej mandat członków komisyj licencyonujących trwa trzy lata. Ponieważ z końcem r. 1906 upłynął czwarty okres trzechletniej działalności komisyj licencyonujących, ustanowionych z początkiem r. 1904, przeto Wydział krajowy zajął się zorganizowaniem nowych komisyj na piąty okres trzechletni, który obejmuje lata 1907, 1908 i 1909.

Ilość okręgów licencyjnych pozostała ta sama co w r. 1905 a mianowicie w obrębie Towarzystwa rolniczego było ich 49, w obrębie zaś Towarzystwa gospodarskiego 110.

W granicach tychże okręgów zaszły tylko drobne zmiany w powiecie drohobyckim i lwowskim, wskutek wydzielenia niektórych gmin z jednego i przyłączenia ich do drugiego okręgu licencyjnego.

Skład oraz okręgi komisyj licencyonujących ogłosił Wydział krajowy w myśl przepisów wykonawczych do §. 4. ustawy hodowlanej w Dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych i z tego powodu nie załącza wykazu tychże Komisyj do niniejszego sprawozdania.

Korzystając z prawa, przyznanego w §. 19. ustawy hodowlanej rozwiązał Wydział krajowy w r. 1907 Komisyę licencyonującą w okręgu cieszanowskim, celem złożenia jej w takim składzie, w którymby mogła spełniać obowiązki ustawą nałożone. Na mocy powołanego wyżej §. 4. ustawy hodowlanej pokrywa fundusz krajowy dyety i koszta podróży przewodniczących komisyj licencyonujących, względnie ich zastępców, oraz weterynarzy, powołanych do udziału w licencyonowaniu, nadto w myśl postanowień przepisów wykonawczych do §. 14. tejże ustawy dostarcza Wydział krajowy komisyom licencyonującym pieczęci, piętn oraz wszelkich druków.

Koszta powyższe wyniosły w r. 1906 — 22.191 K. 52 gr., w r. 1907 — 24.749 K. 49 gr; przekroczyły zatem w r. 1906 kwotę preliminowarą o 2.191 K. 52 gr., w r. 1907 zaś były mniejsze niż kwota preliminowana o 250 K. 51 gr.

Ponieważ z kilku okręgów nie otrzymaliśmy partykularzy kosztów podróży przewodniczących komisyj i weterynarzy, przeto resztę niezużytego w r. 1907

kredytu w kwocie 250 K. 51 gr. przenieliśmy na r. 1908 na pokrycie tychże kosztów. Co się zaś tyczy nadwyżki kosztów podróży członków komisyj licencyonujących w kwocie 2.191 K. 52 gr. ponad preliminowany na ten cel w r. 1906 przez W. Sejm kredyt w kwocie 20.000 kor., to przekroczenie powyższe znalazło zupełne pokrycie w wyższej od preliminowanej (9.500 K.) subwencyi rządowej w kwocie 12.000 koron.

Na r. 1907 i 1908 przyznało c. k. Ministerstwo rolnictwa na częściowe pokrycie powyższych kosztów subwencyę w kwocie 12.500 kor., równającą się połowie wydatku preliminowanego na ten cel w budżecie krajowym.

Coroczny wzrost kosztów komisyjnych członków komisyj licencyonujących tłómaczy się tem, że działalność komisyj rozciąga się z każdym rokiem na coraz większe obszary, że w bardzo wielu okręgach oprócz licencyonowania głównego odbywa się także licencyonowanie dodatkowe, że komisye dla dogodności ludności wyznaczają większą liczbę miejsc licencyonowania i że często zjeżdżają się w ciągu roku na posiedzenia, celem naradzenia się nad poprawą i podniesieniem hodowli bydła w swoim okręgu.

W myśl powołanego poprzednio § 4. ustawy hodowlanej koszta komisyjne wszystkich innych członków komisyj licencyonujących z wyłączeniem przewodniczących i weterynarzy pokrywają fundusze powiatowe.

Według nadesłanych wykazów wynosiły w r. 1906 wydatki funduszów powiatowych z tego tytułu kwotę 17434 kor. 09 h., w roku 1907 zaś 18.006 k. 75 h., w co jednakże nie są wliczone wydatki powiatu drohobyckiego i nowotarskiego, które nie nadesłały odnośnych wykazów.

Uchwałą z dnia 12. marca 1907 powiększył W. Sejm stały fundusz hodowlany do kwoty 150.000 koron i w tym celu polecił wstawiać do budżetów przez pięć lat począwszy od r. 1907 po 10.000 koron.

Z ostatniego zamknięcia rachunków powyższego funduszu, jakie przedłożył nam Bank krajowy, w którego administracyi fundusz ten pozostaje, okazuje się, że z dniem 31. grudnia 1907 r. wynosił fundusz ten 111.789 kor. 69 h., a mianowicie lokacya w Banku krajowym z dnia 31. grudnia 1907 wynosiła kwotę 26.426 K., zaś należytości czynne, z powodu udzielonych pożyczek gminom i powiatom wynosiły kwotę 85.363 kor. 69 h.

W ciągu roku 1907 zaciągnęło z tego funduszu pożyczki na zakupno buhajów 5 gmin, a mianowicie z powiatu jaworowskiego Jaworów 900 kor. i z powiatu stanisławowskiego Pasieczna 320 kor., Uzin 300 kor., Subotów 300 kor., Kołodziejów 300 kor. oraz powiat bocheński 20.000 kor.

Nadto otrzymała promesę na pożyczkę 320 kor. gmina Knihinin kolonia, promesy tej jednak dotąd nie zrealizowała.

Powodem, że w r. 1907 w stosunku do lat poprzednich tak mała liczba gmin korzystała z powyższego funduszu, jest okoliczność, iż Wydziały powiatowe z powodu panującego w niektórych okolicach braku paszy i wywołanych tym brakiem wielkich kosztów wyżywienia bydła, nie wywierały nacisku na gminy, ażeby celem zakupna buhajów zaciągały pożyczki ze stałego funduszu hodowlanego.

Wydział krajowy żywi jednak nadzieję, że stosunki w tym względzie poprawią się w b. r., do czego daje podstawę okoliczność, iż już obecnie kilka gmin wniosło prośby o pożyczki z powyższego funduszu jak również i niektóre wydziały powiatowe, pragnąc przeprowadzić w swych powiatach na szerszą skalę akcyę w sprawie zakupna buhajów dla gmin, zwróciły się do Wydziału krajowego z zapytaniem, czy i jak wielkie pożyczki mogłyby zaciągnąć na ten cel z funduszu hodowlanego.

Korzystając z upoważnienia Wys. Sejmu z dnia 13. marca 1899, rozdzielił Wydział krajowy w r. 1907 i 1908 podobnie jak lat poprzednich dochód z odsetek funduszu hodowlanego między oba Towarzystwa rolnicze w zwykłym stosunku 2:1, przeznaczając go wyłącznie na zakupno buhajów ewentualnie na udzielanie subwencyi na utrzymanie buhajów licencyonowanych. Dochód z powyższego tytułu wynosił za r. 1906 kwotę 513 kor. 59 h., za rok 1907 zaś kwotę 915 kor. 31 h.

Obraz usiłowań, zmierzających do podniesienia chowu bydła w naszym kraju byłby niezupełny, gdybyśmy nie wspomnieli nic o dochodach i wydatkach funduszów powiatowych z akcyą hodowlaną związanych.

W myśl §. 17. ustawy hodowlanej, dochód z grzywien za przekroczenie tejże ustawy wpływa do funduszu powiatowego i ma być użyty na cele hodowlane, w pierwszym zaś rzędzie na pokrycie wydatków z wykonaniem tej ustawy połączonych. Według przedłożonych wykazów wynosiły w r. 1906 dochody funduszów powiatowych z grzywien za przekroczenia ustawy hodowlanej kwotę 3677 kor. a wydatki na ogólne cele hodowlane z wyłączeniem kosztów komisyjnych 52.158 K. 01 h., natomiast w r. 1907 wynosiły dochody 3898 K. 56 h., wydatki zaś 52.150 K. 91 h. Suma wydatków i dochodów za r. 1907 nie jest zupełną, gdyż Wydziały powiatowe w Drohobyczu i Nowym Targu nie przysłały odnośnych wykazów.

Porównując sumę wydatków funduszów powiatowych w latach 1906 i 1907 z odnośnymi wydatkami za r. 1905, okazuje się, że wydatki te zwiększyły się o $^1/_4$ część sumy wydatków za r. 1905, ofiarność zatem powiatów na cele hodowli bydła wzrasta z każdym rokiem.

Większą część tychże wydatków stanowią subwencye udzielane okręgowym Towarzystwom rolniczym na podniesienie hodowli bydła w powiecie, drugą zaś część zużyły powiaty w własnym zarządzie na zakładanie gminnych obór zarodowych, na premie i subwencye dla utrzymujących buhaje licencyonowane, na zakupno buhajów dla gmin oraz na spłatę pożyczek na powyższy cel w krajowym funduszu hodowlanym zaciągniętych.

Ponadto istnieją w kilku powiatach, oddzielnie administrowane i kapitalizujące się powiatowe fundusze hodowlane, które powstały z zaoszczędzonych kredytów przeznaczonych przez powiaty na cele hodowlane, z grzywien za przekroczenia ustawy hodowlanej, z oprocentowania powyższych kwot oraz z osobnych dotacyi Rad powiatowych.

Kończąc niniejsze sprawozdanie, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w roku 1906 i 1907.
2. Sejm wstawia do rubryki X. budżetu wydatków funduszu krajowego na r. 1908 kwotę 30.000 kor. na tworzenie gminnych obór zarodowych.
3. Sejm uchwala załączony ·/. projekt noweli do ustawy hodowlanej.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Alegat 1. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 49.380/08.

Sprawozdanie rachunkowe

Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego z użycia subwencyi państwowej i krajowej na podniesienie chowu bydła za rok 1906.

L. porz.	Przychód	K	gr.	K	gr.
1	Przeniesiona reszta kasowa z roku 1905	—	—	16.580	19
2	Pobrane subwencye w roku 1906				
	a) na cele ogólne:				
	1. z funduszów państwowych . .	107.000	—	—	—
	2. z funduszów krajowych . . .	66.666	66	173.666	66
	b) na utrzymanie instruktora:				
	1. z funduszów krajowych . . .	4.000	—	—	—
	c) na utrzymanie weterynarza:				
	2. z funduszów krajowych . . .	2.400	—	6.400	—
3	Pobrano tytułem zasiłku z odsetek krajowego funduszu hodowlanego, na zakupno i utrzymanie buhajów dla gmin w r. 1907	—	—	947	04
4	Dochód za bydło z obór zarodowych pełnej i pół krwi	—	—	608	22
5	Dochód za bydło z obór zarodowych gm:				
	a) za krowy i przychowek	4.295	—	—	—
	b) za buhaje zużyte	4.213	64	8.508	64
6	Dochód ze sprzedaży buhajów ze stacyi subwencyjnych	—	—	40.524	99
7	Dochód z tytułu zwrotu kosztów szczepienia bydła tuberkuliną w oborach zarodowych	798	24	—	—
	tudzież z tytułu wpływów i zwrotów z różnych źródeł	293	54	1.091	78
8	na melioracyę połonin za rok 1905. . .	—	—	1.000	—
	Suma przychodu . .	—	—	249.327	52

L. porz.	Rozchód	K	gr.	K	gr.
1	Na dalsze zakładanie i uzupełnienie obór zarodowych pełnej i pół krwi . .	—	—	39.213	81
2	Na dalsze zakładanie i uzupełnienie obór zarodowych gminnych	—	—	47.760	29
3	Na stacye buhajów dla krów włościańskich				
	a) zakupno buhajów pół krwi. . . .	60.150	18	—	—
	b) na utrzymanie buhajów	35.674	—	95.824	18
4	Na zakupno i utrzymanie buhajów dla gmin z funduszu hodowlanego . .	—	—	1.090	12
5	Na wychów młodzieży na połoninach .	—	—	2.040	57
6	Na melioracyę wydzierżawionych połonin w Mikuliczynie	—	—	1.000	—
7	Na premiowanie bydła włościańskiego na wystawach przeglądowych	—	—	1.357	66
8	Na premiowanie wzorowych stajen włościańskich na bydło	—	—	700	—
9	Na koszta szczepienia bydła tuberkuliną w oborach zarodowych	—	—	1.021	48
10	Na koszta badania stosunków hodowlanych	—	—	502	06
11	Na koszta utrzymania t. j. płaca i koszta podróży:				
	a) instruktora	5.085	92	—	—
	b) weterynarza	2.714	18	7.800	10
12	Na koszta kontroli i administracyi:				
	a) płace, dyurna i remuneracye . . .	—	—	13.570	—
	b) koszta podróży inspektorów . . .	—	—	4.332	10
	c) najem lokalu, opał i oświetlenie . .	—	—	1.188	60
	d) druki adm. i wydatki kancelaryjne	—	—	501	26
	e) opłaty pocztowe, telegr. i różne . .	—	—	1.047	89
13	Na wydatki nadzwyczajne i nieprzewidziane	—	—	630	—
	Suma rozchodu . .	—	—	219.580	12
	Reszta kasowa z końcem r. 1906 . .	—	—	29.747	40
	Do wypłaty z powyżej wykazanej reszty kasowej niezużyte dotacye i zaległe należytości z końcem roku 1906:				
1	Na koszta założenia obory zarodowej gminnej w Czernichowie i Jezupolu 10.000 — 1.575	8.425	—	—	—
2	Na zakupno 30 buhajów w miejsce sprzedanych ze stacyi subwencyjnych w roku 1906	12.600	—	—	—
3	Na utrzymanie 70 stacyi buhajów dla krów włościańskich resztę za rok 1905/1906	8.400	—	29.425	—
	Pozostaje reszta na rachunek r. 1907 .	—	—	322	40

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 49380/08.

Sprawozdanie rachunkowe

Komitetu c k. Towarzystwa rolniczego z użycia subwencyi kraju i państwa na podniesienie chowu bydła za rok 1906.

	I. Subwencya na podniesienie chowu bydła rogatego.	Dochód K	Dochód h	Rozchód K	Rozchód h
1	Pozostałość kasowa z r. 1905	9597	39		
2	Zasiłek państwowy	31500	—		
3	Podwyżka subw. państw. na r. 1906 . .	19500	—		
4	Premie na budowę wzorowych stajni, zasiłek państwowy	2000	—		
5	Zasiłek krajowy	33333	33		
6	„ „ z fund. pożyczk. hod. .	473	53		
7	„ „ na instruktora hod. . .	4000	—		
8	„ „ i państwowy na utrzymanie weterynarza	2400	—		
9	Zwrot dyet weterynarza i kosztów szczepienia metodą Behringa za rok 1905 przez Wydział krajowy	1446	72		
10	Zwrot dyet weterynarza i kosztów szczepienia metodą Behringa za I. półrocze 1906	1125	—		
11	Zaległości	1200	—		
12	Za sprzedane sztuki z obór zarod. rasy czerw. polskiej	2516	33		
13	Za sprzedane sztuki z obór zarod. ras zagranicznych	1232	80		
14	Za sprzedane buhaje z obór prywatnych czerw. bydła polskiego i ras zagran. .	5128	79		
15	Różne zwroty (za księgi rodowodowe, szczepienie, z zakupna i subwencyj) .	857	97		
16	Kompletowanie obór zar. czerwon. bydła polskiego			3300	—
	Do przeniesienia . . .	116311	86	3300	—

		Dochód		Rozchód	
		K	h	K	h
	Z przeniesienia . . .	116311	86	3300	—
17	Kompletowanie obór zarodowych ras zagranicznych i pośrednictwo w imporcie bydła			8262	75
18	Zakupno buhajów do obór pryw. ras zagranicznych			9944	14
19	Subwencya hodowlana dla Tow. roln. okręgowych na zakupno buhajów i cieląt dla włościan			33050	—
20	Premiowanie bydła włościańskiego . . .			8700	—
21	Zasiłek dla Związków hodowlanych włościańskich			3000	—
22	Reszta dyet weterynarza za r. 1905 . .			1228	40
23	Za jałówki do doświadczeń Behringa w r. 1905			1572	50
24	Wydatki weterynaryjne za rok 1906 . .			2400	—
25	Wydatki połączone ze szczepieniem tuberkuliną i metodą Behringa w r. 1906			1186	22
26	Asekuracya obór zarodowych			196	60
27	Płace urzędników			6628	34
28	Ubezpieczenie urzędników			613	25
29	Koszta podróży i delegacyi wogóle . .			3163	60
30	Koszta podróży do Danii, Szwajcaryi i Holandyi dla zakupna materyału . .			3249	54
31	Nieprzewidziane wydatki (druki, klisze itp.)			628	59
32	Udział w ogólnych kosztach administr. .			7508	66
33	Premie na wzorowe stajnie za r. 1905 .			400	—
34	Premie na wzorowe stajnie za r. 1906 .			400	—
35	Zasiłki dla Związku hodowców bydła nizinnego			4000	—
	Saldo z dniem 31. grudnia 1906 r. . .			16879	27
		116311	86	116311	86

Alegat 3. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 49.380/08.

Sprawozdanie rachunkowe

Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego z użycia subwencyi państwowej i krajowej na podniesienie chowu bydła za rok 1907.

L. porz.	Przychód	K	gr.	K	gr.
1	Przeniesiona reszta kasowa z roku 1906	—	—	29.747	40
2	Pobrane subwencye w roku 1907 . . .				
	a) na cele ogólne:				
	1. z funduszów państwowych . .	127.000	—		
	2. z funduszów krajowych . . .	66.666	66	193.666	66
	b) na utrzymanie weterynarza:				
	1. z funduszów krajowych . . .	4.000	—		
	c) na utrzymanie weterynarza:				
	2. z funduszów krajowych . . .	2.400	—	6.400	—
3	Pobrano tytułem zasiłku z odsetek krajowego funduszu hodowlanego, na zakupno i utrzymanie buhajów dla gmin w roku 1907	—	—	342	40
4	Pobrano tytułem dotacyi Wydziału Rady powiatowej w Gródku na zakupno 12 buhajów na stacye w powiecie .	—	—	2.880	—
5	Dochód za bydło z obór zarodowych pełnej i półkrwi	—	—	2.551	93
6	Dochód za bydło z obór zarodowych gm.:				
	a) za krowy i przychowek	4.821	24		
	b) za buhaje zużyte	2.657	92	7.479	16
7	Dochód ze sprzedaży buhajów ze stacyi subwencyjnych	—	—	38.396	79
8	Dochód z tytułu zwrotu kosztów szczepienia bydła tuberkuliną w oborach zarodowych	1.084	47		
	tudzież z tytułu wpływów i zwrotów z różnych źródeł	560	—	1.644	47
	Suma przychodu . .	—	—	283.108	81

L. porz.	Rozchód	K	gr.	K	gr.
1	Na dalsze zakładanie i uzupełnienie obór zarodowych pełnej i półkrwi . . .	—	—	35.383	31
2	Na dalsze zakładanie i uzupełnienie obór zarodowych gminnych:				
	a) na zakupno krów i jałówek	34.894	68		
	b) na zakupno buhajów pełnej krwi . .	12.931	49	47.826	17
3	Na stacye buhajów dla krów włościańskich:				
	a) na zakupno buhajów pół krwi . . .	83.849	44		
	b) na utrzymanie buhajów	41.809	59	125.659	03
4	Na zakupno i utrzymanie buhajów dla gmin z funduszu hodowlanego . .	—	—	698	—
5	Na wychów młodzieży na połoninach 2.441·39 —516 = ...	1.925	39		
6	Na melioracyę wydzierżawionych połonin w Mikuliczynie	1.262	86	3.188	25
7	Na premiowanie bydła włościańskiego na wystawach przeglądowych	2.176	20		
8	Na premiowanie wzorowych stajen włościańskich na bydło	100	—	2.276	20
9	Na koszta szczepienia bydła tuberkuliną w oborach zarodowych	—	—	1.744	32
10	Na koszta badania stosunków hodowlanych	—	—	1.087	60
11	Na koszta utrzymania t. j. płaca i koszta podróży:				
	a) instruktora	5.371	91		
	b) weterynarza	3.530	76	8.902	67
12	Na koszta kontroli i administracyi:				
	a) płace, dyurna i remuneracye. . . .	16.768	30		
	b) koszta podróży inspektorów	4.904	61	21.672	91
	c) najem lokalu, opał i oświetlenie . .	1.240	30		
	d) druki adm. i wydatki kancelaryjne .	410	14		
	e) opłaty pocztowe, telegr. i różne . .	1.109	88	2.760	32
13	Na wydatki nadzwyczajne i nieprzewidziane	—	—	206	20
	Suma rozchodu .	—	—	251.404	98
	Reszta kasowa z końcem roku 1907 .	—	—	31.703	83
14	Do wypłaty z powyżej wykazanej reszty kasowej, nieużyte dotacye i zaległe należytości z końcem roku 1907:				
	1. na koszta założenia obór zarodowych gminnych, z udziałem Wydziałów Rad powiatowych:				
	a) w Biskowicach p. Sambor 5000 — 2000 = K. 3000				
	Do przeniesienia . .	—	—	31.703	83

L. porz.	Rozchód	K	gr.	K	gr.
	Z przeniesienia . .	—	—	31.703	83
	b) w Gródku p. Gródek 5000 — 2000 = K. 3000				
	c) w Horodence p. Horodenka 5000 — 2000 = K. 3000				
	d) w Lublińcu p. Cieszanów 5000 — 2000 = K. 3000				
	e) w Szówsku p. Jarosław 5000 — 1600 = K. 3400	15.400	—		
	2. na koszta uzupełnienia obory zarodowej gminnej w Albigowej p. Łańcut, założonej w roku 1907 . . .	1.500	—		
	3. na koszta zakupna 25 buhajów na stacye nieobsadzone z r. 1907	10.500	—		
	4. na utrzymanie 30 stacyi buhajów resztę za rok 1906/1907	3.600	—	31.000	—
	Pozostaje reszta na rachunek roku 1908	—	—	703	83

Alegat 4. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 49380/08.

Sprawozdanie rachunkowe

Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego z użycia subwencyi krajowej i państwowej na podniesienie chowu bydła za rok 1907.

	I. Subwencya na podniesienie chowu bydła rogatego.	Dochód K	Dochód h	Rozchód K	Rozchód h
1	Pozostałość kasowa z r. 1906	16879	27		
2	Zasiłek państwowy	62000	—		
3	Premie na budowę wzorowych stajen .	2000	—		
4	Zasiłek krajowy	33333	34		
5	„ „ z fund. pożyczk. hod. .	171	19		
6	„ „ na instruktora hodowli .	4000	—		
7	„ „ i państwowy na utrzymanie weterynarza	2400	—		
8	Zwrot dyet weterynarza i kosztów szczepienia metodą Behringa	2125	—		
9	Zaległości	611	25		
10	Za sprzedane sztuki z obór zarod. rasy czerw. polskiej	1380	—		
11	Za sprzedane sztuki z obór zarod. ras zagranicznych	516	—		
12	Za sprzedane buhaje z obór prywatnych czerwonego bydła polskiego i ras zagranicznych	3989	—		
13	Różne zwroty (za księgi rodowodowe, zakupna jałówek i t. p.)	481	47		
14	Zakładanie i kompletowanie obór zarod. ras zagranicznych i pośrednictwo w imporcie bydła			6833	10
15	Zakupno buhajów do obór pryw. czerw. bydła polskiego			1872	42
16	Zakupno buhajów do obór pryw. ras zagranicznych			7813	85
	Do przeniesienia . . .	129886	52	16519	37

		Dochód		Rozchód	
		K	h	K	h
	Z przeniesienia . . .	129886	52	16519	37
17	Zasiłek hodowlany dla Tow. roln. okręg. na zakupno buhajów			33000	—
18	Premiowanie bydła włościańskiego . . .			9300	—
19	Zasiłek dla związków hodowlanych włościańskich			3130	—
20	Wydatki weterynaryjne			2400	—
21	Wydatki połączone ze szczepieniem tuberkuliną i metodą Behringa			425	39
22	Płace urzędników i dodatki do płac . .			7638	16
23	Ubezpieczenie urzędników			617	96
24	Asekuracya obór			149	65
25	Koszta podróży i delegacyi wogóle . .			3889	01
26	Koszta podróży do Danii i Holandyi dla zakupna materyału			1281	30
27	Nieprzewidziane			160	86
28	Udział w ogólnych kosztach administr. .			8468	64
29	Premie na wzorowe stajnie			875	—
30	Zasiłek dla Związku hodowców bydła nizinnego			4000	—
	Saldo z dniem 31. grudnia 1907 r. . . .			38031	18
		129886	52	129886	52

Alegat 5. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 49380/08.

Odpis

pisma Wydziału krajowego do c. k. Ministerstwa rolnictwa.

LW. 44099. Lwów, dnia 4. czerwca 1907.

An das k. k. Ackerbauministerium in Wien.

In Beantwortung des Erlasses des k. k. Ackerbauministeriums an die k. k. Statthalterei in Lemberg vom 12. Dezember 1906. Z. 38.411/1.255, welcher uns mit der Zuschrift der k. k. Statthalterei vom 12. Jänner 1907. Z. 2.919,52 mitgetheilt wurde, und im Anschlusse an die dem k. k. Ackerbauministerium direkt vorgelegten Gesuche der beiden Landwirtschaftsgesellschaften vom 28. Februar 1907. Z. 347 und von 19. März 1907 Z. $\frac{288}{1}$ beehren wir uns nach Einvernahme unseres Beirathes, nähmlich der ständigen Sektion der Landeskommission für landvirtschaftliche Angelegenheiten Folgendes mitzutheilen:

In Folge der bekannten Elementarereignisse in den letzten Jahren, insbesondere in Folge der Überschwemmung im Jahre 1903 und der Dürre im Jahre 1904, welche weite Gegenden des Landes umfassten, hat sich der Viehstand unseres Landes wesentlich vermindert. Die erwähnte Dürre hat sich aber nicht nur in unserem Lande fühlbar gemacht, sie fügte gleichzeitig enorme Schaden dem Rindviehstande eines grossen Theiles von Mitteleuropa und eben dieses Moment hat die Viehnoth in unserem Lande noch empfindlicher gestaltet. Unsere damaligen Viehvorräthe wurden nämlich zu hohen Preisen seitens der ausländischen Viehhändler in sehr kurzem Zeitraume ausgekauft. Zu Folge dieser starken Nachfrage verloren wir damals zu Gunsten des Auslands nicht nur eine überaus grosse Zahl unseres reifen Schlachtsviehes, aber auch ein ansehlicher Theil unseres Viehnachwuchses und sogar unseres Zuchtviehes fiel dieser Konkurrenz seitens der reicheren Nachbarländer zum Opfer. In Folge dessen ist unsere gesammte Rindviehzucht ins Stocken gerathen.

Es kann nicht geleugnet werden, dass bereits seit einer Reihe von Jahren vor den erwähnten Elementarereignissen unsere Ochsenzucht sich aus folgenden Gründen zu einem veniger rentablen Unternehmen gastaltet hat.

Zuerst wirkte in dieser Richtung die immer zunehmende Futtertheuerung, welcher entsprechende Fortschritte in der Futterproduktion nicht entgegengearbeitet haben. Die Futtertheuerung in unserem Lande ist die naturliche Folge der schlechten Weiden, der vernachlässigten Wiesenanbaues der ungenügenden Anbaues der Futterpflanzen auf den Äckern schliesslich der steigenden Futterausfuhr und der ungenügenden Ausnützung der Kleie und der Futtermehle zu Zwecken der inländischen Viehernährung.

Zweitens wirkte auf den Niedergang der Ochsenzucht die sowohl in den grösseren als auch in den kleineren Wirtschaften stetig abnehmende Ochsenhaltung. Der Ochs wird bei den Feldarbeiten in immer grösserem Umfange durch das Pferd verdrängt aus naheliegenden privatwirtschaftlichen Gründen, die wir weiter nicht zu entwickeln brauchen.

Drittens war der Verfall der Ochsenzucht eine Folge des bedeutenden Aufschwunges der Milchwirtschaft. Die Preise der Milch- und der Molkereiprodukte sind in den letzten Jahren im fortwehrenden Steigen begriffen. Die natürliche Folge dessen war die Vermehrung der Zahl der Kühe und die intensivere Kuhkälberaufzucht auf Kosten der Ochsenzahl und der Ochsenaufzucht.

Der gefertigte Landesausschuss gibt seiner Meinung Ausdruck, dass die aus den erwähnten Gründen resultirende Knappheit der Zahl des fleischliefernden Viehes, insbesondere der Ochsenzahl durch zwei Mittel beseitigt werden kann

und im dringenden Interesse der heimischen Fleischproduktion und der Versorgung der Consumtionscentren beseitigt werden muss.

Es muss nämlich erstens die Futterproduktion im Lande bedeutend gehoben werden, und zweitens muss die Kälberaufzucht und die Ochsenzucht sich dermassen rentabler gestalten, dass der Züchter seine Rechnung, seinen Gewinn in diesem Unternehmen findet.

Zur Vermehrung der Futterproduktion sollten folgende Massnahmen angewendet werden:

Zuerst wären Meliorationen der bisher nicht nur ungenügend ausgenützten, sondern direkt vernachlässigsten geradezu verwahrlosten Gemeindeweiden zu nennen. In Würdigung des grossen Einflusses, welchen meliorirte und rationell bewirtschaftete Gemeindeweiden auf Vermehrung der Futterproduktion und dadurch auf Vermehrung der Viehzahl haben müssten. wäre der gefertigte Landesausschuss bereit seinerseits technische Fachkräfte den Gemeinden zu diesem Zwecke unentgeltlich zur Verfügung zu stellen, falls die k. k. Regierung entsprechende Mittel zur Bestreitung anderweitiger, damit verbundener Kosten zu widmen sich entschliesse. Dasselbe gilt von den Torf- und Moorweiden, welche in viel weiterem Umfange, als bisher meliorirt werden sollten. Die Zentralausschüsse der beiden Landwirschaftsgesellschaften und der Bauvereine verfügen über entsprechende Fachkräfte, welche als Wanderlehrer der rationellen Wiesen- und Weidenpflege und als Instruktoren der Gewirtschaftung der Gemeindeweiden funktioniren könnten. Es sind dies nähmlich die bei diesen Zentralausschüssen auf Kosten der Landessubwention angestellten landwirtschaftlichen Referenten. Nachdem also entsprende Fachorgone bereits zur Verfügung stehen, hängt die Vermehrung der Futterproduktion im Wege der Hebung der Gemeindeweidenwirtschaft ausschliesslich von den Mitteln ab, welche die k. k. Regierung diesem Zwecke zu gewähren gedenkt.

Der gefertigte Landesausschuss benützt diese Gelegenheit, um an die k. k. Regierung mit der Bitte heranzutreten, für die vom hohen Landtage in der letzten Session beschlossene Novelle zum Gemeindegesetze vom Jahre 1866 (L. G. B. Nr. 19) mit möglichster Beschleinigung die Allerhöchste Sanktion zu erwirken. Die erwähnte Novelle, durch welche der §. 68. dieses Gesetzes abgeändert wird, ermöglicht nämlich Änderungen in der bisherigen Benützungsweise der Gemeindeweiden und eine rationelle Ausnützung derselben unter Anleitung der höheren autonomen Behörden. Der gefertigte Landesausschuss beabsichtigt denn auch diese Novelle unverzüglich zu einer energischen Action behufs Verbesserung der Gemeindeweiden auszunützen. Alle Bezirksausschusse werden vom Landesausschusse aufgefordert werden die Benützung der Gemeindeweiden nach einem vom Landesasschusse genehmigten Regulativ zu überwachen und die Gemeindevertretungen zu entsprechenden Beschlüssen unter Verheissung der technischen und finanziellen Mithilfe des Staates und des Landes zu veranlassen.

Als eine zur Vermehrung der Viehzahl unmittelbar führende Massnahme erachtet der gefertigte Landesasschuss in erster Linie die weitere Gründung von subventionirten Stammherden in den Gemeinden und die Vertheilung von in denselben oder auch anderwärts angekauften Kälbern unter die Viehzüchter mit der Verpflichtung dieselben zur Aufzucht zu behalten. Die Gemeindestammherden haben sich im Thätigkeitsbereiche der k. k. galizischen Landwirtschaftsgesellschaft glänzend bewährt. Es handelt sich also um Gewährung der erforderlichen Mittel, um die Zahl dieser Stammherden in Mittel- und Ostgalizien bedeitend zu vermehren, und dieselben nach Westgalizien in möglichst grosser Zahl zu verpflanzen. Die in dem erwähnten Erlasse des k. k. Ackerbauministeriums angeregte Abgabe von Abspannkälbern zu ermässigten Preisen zu Zwecken der Aufzucht bildet eine neue Massnahme, die erst erprobt werden muss. Die beiden Landwirtschaftsgeselschaften sind entschlossen im Falle der Gewährung entsprechender Mittel seitens der k. k. Regierung an diese neue Aufgabe heranzutreten. Es kann nicht geleignet werden, dass beide, zuletzt erwähnten Massnahmen nämlich sowohl die Gemeindestammherden als die Abgabe der Abspannkälber zur Zucht, falls sie zweckdienlich organisirt werden, zur Förderung der Vermehrung der Viehstände viel beitragen könnten. Auf diese Weise könnte man nämlich dem Übel mit Erfolg vorbeugen, dass eine mit jedem Jahre grössere Menge von Kälbern als Zuchtmaterial verloren geht, indem sie als Fleischwaare verkauft werden.

Im Interesse der Rentabilität der Ochsenzucht erachtet der gefertigte Landesausschuss folgende Massnahmen als solche, welche schleunigst angewendet werden sollten:

Zuerst die Revision der Marktordnungen und der Gemeinde-Consum- und Marktgebühren. Sowohl die bereits veralteten, den modernen Verhältnissen nicht mehr angepassten Marktordnungen als auch die mannigfaltigsten Gebühren bilden ein Haupthinderniss einer rationeller Zufuhr von Vieh nach den Märkten und grösseren Konsumorten. Sie erschweren den Züchtern die Beschickung des Marktes und schicken ihn ab von der Weiterführung und Erweiterung seines Viehzuchtsunternehmens. Im gemeinsamen Interesse sowohl der Viehzucht als auch der Approvisionirung der Städte muss eine entsprechende Remedur geschaffen werden, es müssen dem Züchter Erleichterungen beim Verkaufen seiner Waare auf den Stadtmärkten gewährt werden. Der gefertigte Landesausschuss ersucht daher die k. k. Regierung auf diesem Gebiete die Initiative zu ergreifen.

Zweitens wäre in der Reihe der zum erwähnten Zwecke führenden Massnahmen eine Agentur zu nennen, deren Aufgabe es wäre erstens eine Reihe von Vermittlern zu ersetzen und zweitens die gerechte Interessen des Züchters auf dem Markte erfolgreich zu schützen. In erster Linie sollte diese Agentur über entsprechende Reservestallungen auf den grösseren Märkten verfügen, in welchen sie auch durch längere Zeit die Waare bewahren könnte, um auf diese Weise den Züchter vor der Notwendigkeit seine Waare um jeden Preis zu verkaufen zu schützen. Die Agentur wurde also auf diese Art im Interesse der Züchter auf Ausgleichung der schwankenden Preise Einfluss üben. Die Gründung solcher Agentur ist auch ausschliesslich von der Gewahrung entsprechender Mittel seitens der k. k. Regierung abhängig.

Der gefertigte Landesausschuss kann schliesslich nicht unerwähnt lassen, dass es noch ein Mittel gibt, welches auf der Stelle eine reichhaltige Vermehrung des Fleischvorrathes herbeiführen müsste. Als solches schnell und sicher wirkendes Mittel erachtet der Landesauschuss die Gewährung niedrig verzinslicher Darlehen aus Staatsmitteln an Züchter und Inhaber von Branntweinbrennereien, welche eigene oder angekaufte junge Ochsen in grösserer Zahl behufs Aufzucht und Mästung zu halten sich verpflichten würden. Solche Darlehen müssen entsprechend sichergestellt werden und könnten auf höchstens drei Jahre gewährt werden. Der Züchter, welcher eine solche Anleihe bekommen würde, müsste hinsichtlich der Verwendung des Darlehens einer stetten Kontrolle unterstehen und müsste auch die Rückzahlung des Darlehens sammt Zinsen aus dem Erlöse für die verkauften Thiere gewährleistet werden. Auf diese Weise könnte verhältnissmässig sehr leicht und binnen einer kurzen Zeit eine grössere Menge von Ochsen zu Zwecken der Fleischproduktion bei den Landwirten unseres Landes untergebracht werden. Das Unternehmen der Ochsenzucht und der Ochsenmästung wurde auf diese Weise erheblich gefördert werden.

Das sind die wichtigsten Massnahmen, welche der gefertigte Landesausschuss im Interesse der Förderung der Fleischproduktion als angewiesen erachtet. Der Landesausschuss erlaubt sich aber gleichzeitig auch alle anderen, von den Landwirtschaftsgesellschaften dem k. k. Ackerbauministerium in den erwähnten Gesuchen vorgelegten Wünsche wärmstens zu unterstützen. Diese Wünsche gipfeln in der Überzeugung, dass nur viel ausgiebigere Geldmittel für die bisher angewendeten Massnahmen und die Gewahrung neuer namhaften Geldmittel für neue Massnahmen zum Zwecke führen könnten.

Der hohe Landtag hat in seiner letzten Session in das Landesbudget für Jahr 1907 als eine neue Ausgabe den Betrag von 30.000 K. zu Zwecken der Hebung der Viehzucht und namentlich zur Förderung der Fleischproduktion zur Verfügung des Landesausschusses eingestellt.

Der hohe Landtag hat weiters in Erledigung der Petitionen der beiden Landwirtschaftsgesellschaften laut Beschlusses vom 18. März 1907 den Landesausschuss beauftragt eventuelle Aufträge um Gewährung neuer Subwentionen für die Gemeindestammherden dem Landtage vorzulegen.

Der hohe Landtag hat schliesslich laut Beschlusses vom 12. März 1907 den Landesausschuss beauftragt, die Frage der Betheiligung des Landesfondes an

der intensiveren Hebung der heimischen Rindfleischproduktion den Intentionen der k. k. Regierung gemäss zu prüfen und zu erwägen, sich zu diesem Zwecke mit der k. k. Regierung ins Einvernehmen zu setzen, eine entsprechende Quote in das Präliminar des Landesbudgets für das Jahr 1908 einzustellen und weitere diesbezügliche Anträge dem Landtage vorzulegen.

Das Land ist hienach ebenfalls bereit die Kosten der Action behufs quantitativer Hebung der Viehzucht und Förderung der Fleischproduktion aus Landesmitteln zu unterstützen. Die Höhe dieser Kosten und die Art der Verwendung dieser Subwention hängt ab von der Höhe der von der k. k. Regierung aus dem Staatsfond diesem Zwecke gewidmeten Mittel und von der Einigung über ein Programm, welches für die ganze Aktion im Einvernehmen der k. k. Regierug, dem Landesausschusse und den Landwirtschaftsgesellschaften festgestellt werden muss.

Der Landesausschuss sieht demnach einer bald möglichsten Antwort seitens der k. k. Regierung entgegen, um danach seine weiteren Schritte und insbesondere die dem hohen Landtage vorzulegenden Anträge einzurichten.

Akcya tępienia gruźlicy u bydła rogatego w Galicyi w roku 1906.

W roku 1906 była prowadzoną akcya tępienia gruźlicy u bydła rogatego w całym kraju, wedle tego samego programu, jakim się kierowano w latach podrzednich i opierała się na metodzie Banga, rozpoznawczego szczepienia tuberkuliną w ścisłym związku z badaniem klinicznem.

Badania i szczepienia rozpoznawcze na gruźlicę w roku 1906 wykonali:

a) z polecenia Wydziału krajowego Teofil Sochaniewicz, krajowy nauczyciel weterynaryi w sześciu oborach, złożonych z 570 sztuk, prócz tego na prywatne zaproszenie J. E. Kollomana Szella badał i szczepił p. Sochaniewicz w Erlenbach w Szwajcaryi, wybrane i zakupione przez niego 38 sztuk bydła pełnej krwi Simenthal do jego sławnej obory w Rátót i Hiérahaza na Węgrzech, gdzie część jej 63 sztuk umieszczonych w Rátót po powrocie ze Szwajcaryi powtórnie zbadał. Wreszcie w lipcu 1906. zbadał i zaszczepił w Rodekirchen w Oldenburgu 40 sztuk zakupionych przez Komisyę, wydelegowaną przez c. k. galic. Towarzystwo gospodarskie. Ogółem zbadał i zaszczepił 714 sztuk.

b) z polecenia Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego zbadał weterynarz Augustyn Krüger w 39 oborach 1596 sztuk wreszcie

c) z polecenia Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego przeszczepił prof. Dr. Julian Nowak, pełniący obowiązki weterynarza przy tem Towarzystwie, w 15 oborach 678 sztuk.

W roku 1906 zbadano: 48 buhajów, 1578 sztuk krów, 994 jałówek, 150 buhajków, 66 wołów; ogółem 2836 sztuk.

Między temi oborami było:

I. 10 obór pełnej krwi Simenthal, złożonych z 6 buhajów, 124 krów, 90 jałówek, 26 buhajków i 1 wołu; razem 247 sztuk.

II. 16 obór pół krwi Simenthal, złożonych: z 11 buhajów, 472 krów, 265 jałówek, 33 buhajków i 16 wołów; razem 797 sztuk.

III. 2 obory pełnej krwi Oldenburg, złożone: z 3 buhajów, 19 krów, 16 jałówek i 10 buhajków; razem 48 sztuk.

IV. 13 obór pół-krwi Oldenburg, złożonych: z 10 buhajów, 298 krów, 294 jałówek, 20 buhajków i 23 wołów; razem 645 sztuk.

V. 1 obora pełnej krwi rasy Schwytz, złożona z 1 buhaja, 47 krów, 18 jałówek i 3 buhajków; razem 69 sztuk.

VI. 3 obory bydła rasy fryzyjskiej, złożone z 1 buhaja, 44 krów, 54 jałówek i 18 buhajków; razem 117 sztuk.

VII. 6 obór bydła rasy czerwonej krajowej, złożonych: z 5 buhajów, 187 krów, 71 jałówek i 30 buhajków; razem 293 sztuk.

VIII. 12 obór bydła ras mięszanych (krzyżowanych), złożonych z 11 buhajów, 387 krów, 186 jałówek, 10 buhajków i 26 wołów; razem 620 sztuk.

I. Obory pełnej krwi Simenthal.

Między badanemi sztukami, w grupie obór pełnej krwi Simenthal, uznano za *chore*: 1 buhaja = 16·66%, 11 krów = 8·07%, 1 jałówkę = 1·11%, 1 buhajka = 3·84%. Ogółem sztuk *chorych* 15 = 6·07%, — *podejrzane* 2 buhaje = 33·32%, 9 krów = 7·17%, 10 jałówek — 11·11%, 2 buhajki = 7·7% *podejrzanych* sztuk ogółem: 23 = 9·29%, *lekko podejrzane*: 1 buhaj = 16·66%, 9 krów = 7·17%, 6 jałówek = 6·66%, ogółem razem *lekko podejrzanych* 16 sztuk = 6·47%.

Na 247 sztuk ogółem *chorych i podejrzanych* było 54 = 21·83%.

Obora G. złożona z 9 sztuk, po raz czwarty badana. Między temi sztukami znaleziono, jedną sztukę (jałówkę) *podejrzaną* = 11·11% i 2 krowy *lekko podejrzane* = 22·23% ogółem 33·34%. Obora ta była badana w r. 1905. Między 16 sztukami, było 3 *podejrzane* = 18·75% i 3 *lekko podejrzane* = 18·75%. W oborze tej prawie żadnej nie ma redukcyi gruźlicy.

Obora E. była badaną w marcu 1905 piąty raz. Między 15 sztukami znaleziono tylko jedną sztukę *podejrzaną* = 6·66%, zaś w r. 1906 między 12 sztukami badanemi po raz szósty wszystkie uznano za zdrowe a obora za wolną od gruźlicy.

Obora F., po raz siódmy badana. Między 94 sztukami znaleziono 6 sztuk *chorych* = 6·38%, 13 sztuk *podejrzanych* = 13·82% wreszcie 7 sztuk *lekko podejrzanych* = 7·29%; ogółem za dotknięte gruźlicą lub o nią podejrzane uznano: 26 sztuk = 27·65%. W stosunku do lat poprzednich redukcyi gruźlicy w tej oborze nie ma. Z powodu nie wykonywania środków ochronnych, zarządzonych przez weterynarza.

Obora X., złożona z 8 sztuk badana po raz czwarty; znaleziono tylko jedną krowę *lekko podejrzaną* = 12·5%. Ta sama obora, z 21 sztuk złożona, badana w r. 1905 wykazała 5 sztuk *chorych* = 25·81%; redukcya wynosi 13·41% a gdy w poprzednim roku były sztuki *chore*, obecnie znaleziono tylko jedną sztukę *lekko podejrzaną*, oborę należy uważać za wolną od gruźlicy.

Obora R., złożona z 45 sztuk, po raz piąty badana; przy piątem badaniu uznano buhaja kupnego za *lekko podejrzanego*, po usunięciu którego można uważać, że obora ta wolną będzie od gruźlicy.

Obora N., złożona z 24 sztuk, badana 7. raz. Przy badaniu znaleziono: 2 krowy *chore* = 8.33%, 4 *podejrzane* = 16·66%, 3 *lekko podejrzane* = 12·5%, ogółem 9 sztuk gruźlicą dotkniętych lub o nią podejrzanych = 37·5%. Ze względu, że w ciągu 7 letniego badania tej obory i nie zmiejszania się rozmiarów gruźlicy, a to wskutek tego, że właściciel każdorazowo nie usuwa z obory sztuk, do wyeliminowania przeznaczonych, należy oborę tę bezwarunkowo z pomiędzy obór zarodowych wydzielić i dalej badania w niej nie prowadzić.

Obora Z., złożona z 33 sztuk; badana po raz 4; przy badaniu znaleziono 6 sztuk *chorych* = 15·5%. Obora ta badana w r. 1905 wykazała między 25 sztukami 7 sztuk *chorych* = 24%. Redukcya rozmiarów gruźlicy wynosi 8·5%. Między 10 oborami pełnej krwi Simenthal badanemi w r. 1906 były 3 obory po raz pierwszy badane.

W grupie I. znajdują się 3 obory, pierwszy raz badane a mianowicie:

Obora B_1: złożona z 7 sztuk, wykazała 1 sztukę *chorą*, 1 *podejrzaną* i 1 *lekko podejrzaną* razem 3 sztuki = 42·84%.

Obora C_1: złożona z 11 sztuk, wykazała 3 sztuki *podejrzane*, 1 *lekko podejrzaną*. Ogółem 4 sztuki = 36·36%.

Obora D_1: złożona z 4 sztuk; wykazała 1 sztukę *podejrzaną* = 25%.

Porównując ostateczny wynik, wskazujący w procentach (21·83%) rozmiary gruźlicy, sprawdzone w oborach pełnej krwi Simentkal, badanych w r. 1906., z takim samym wynikiem (16·55%) w r. 1905, widzimy pozorne powiększenie się rozmiarów gruźlicy o 5·28%. Na to głównie wpłynął wysoki procent gruźlicy w oborach pierwszy raz badanych i w oborze *N.*, siódmy raz badanej a zwyż opisanej.

II. Obory pół krwi Simenthal.

W roku 1906, w 16 oborach pół-krwi Simenthal, złożonych z 797 sztuk, uznano: za *chore* 2 buhaje, 72 krów, 18 jałówek, 2 buhajki i 2 woły, razem 96 sztuk = 12·04%. Za *podejrzane* 32 krów, 8 jałówek, razem 40 sztuk = 5·01%. Za *lekko podejrzane* 26 krów, 12 jałówek, 1 buhajka, razem 39 sztuk = 4·9%.

Ogółem między 797 sztukami znaleziono chorych i podejrzanych 175 sztuk t. j. 21·95%.

Obora g: czwarty raz badana, złożona z 44 sztuk. Między temi znaleziono 1 krowę *podejrzaną* = 2·27% i za *lekko podejrzane* 5 krów, 3 jałówki i 1 buhajka, razem 9 sztuk = 20·45%.

Ogółem podejrzanych sztuk 10 = 22·72%.

Obora ta badana w r. 1905 złożona z 48 sztuk, wykazała 7 sztuk *podejrzanych* t. j. 14·58% i 3 sztuki *lekko podejrzane* t. j. 6·25%.

Ogółem *podejrzanych* 10 sztuk = 20·83%.

Zwyżka procentowa rozmiarów gruźlicy w tej oborze wynosi 1·80%, z niewiadomych przyczyn.

Obora f: złożona z 53 sztuk, między niemi uznano za *podejrzaną*: 1 krowę = 1·83% i za *lekko podejrzaną* 1 krowę i 1 jałówkę t. j. 2 sztuki = 3·77%. Ogółem 3 stuki = 5·66%.

Obora ta badana w r. 1905 po raz 6, złożona z 61 sztuk. Przy badaniu uznano za: *podejrzanego* 1 buhajka = 1·63%, za *lekko podejrzane* 2 krowy i 2 jałówki, razem 4 sztuk = 6·55%, razem 5 sztuk = 8·19%.

Redukcya rozmiarów gruźlicy zmniejszyła się o 2·53%.

Obora s: złożona z 40 sztuk, piąty raz badana. Przy badaniu uznano: 2 krowy za *podejrzane* = 4·3%. Ta sama obora badana w r. 1905 złożona z 46 sztuk, wykazała przy badaniu 4 sztuki *lekko podejrzane* = 8·69%.

Redukcya rozmiarów gruźlicy wynosi 4·39%.

Obora c_1 złożona 66 sztuk, 4 raz badana, wykazała 14 sztuk *chorych* = 21·21%, 11 *podejrzanych* i 6 *lekko podejrzanych* = 9·09%.

Ogółem dotkniętych gruźlicą lub o nią podejrzanych 31 sztuk = 49·96%. Obora ta badana w r. 1905, złożona z 67 sztuk, wykazała 17 sztuk chorych i podejrzanych = 25·37%. Widoczne zwiększenie się rozmiarów gruźlicy w tej oborze powstało wskutek pozostawienia sztuk chorych i podejrzanych między sztukami zdrowemi w r. 1905.

Obora c_2 złożona z 50 sztuk, trzeci raz badana. Przy badaniu znaleziono 1 krowę *chorą* = 2%, 1 krowę *podejrzaną* = 2%, 3 krowy *lekko podejrzane* = 6%. Ogółem 5 sztuk chorych i podejrzanych = 10%. Ta sama obora badana w r. 1905 po raz drugi, złożona z 71 sztuk, wykazała przy badaniu 14 krów *chorych* t. j. = 19·71%, 10 krów *podejrzanych* = 14·08%, 10 krów i 3 jałówki *lekko podejrzanych*, razem 13 sztuk = 18·30%.

Ogółem 37 sztuk dotkniętych gruźlicą lub o nią podejrzanych = 52·09%.

Redukcya rozmiarów gruźlicy w tej oborze wynosi 42·09%. To wskazuje, że po badaniu obory w r. 1905 wyeliminowano wszystkie sztuki chore i podejrzane z obory i wykonano ściśle wszystkie ochronne środki.

Obora y_1 złożona z 50 sztuk, czwarty raz badana. Przy badaniu uznano 2 sztuki za *chore* = 4% i 4 sztuki za *podejrzane* = 8%, ogółem 6 sztuk chorych i podejrzanych = 12%. Ta sama obora badana w r. 1905 przy stanie bydła 62 sztuk wykazała 13 sztuk chorych, 3 podejrzane = 4·84%. Ogółem chorych i podejrzanych 16 sztuk = 25·80%. Redukcya rozmiarów gruźlicy wynosi w tej oborze w ciągu roku 13·80%.

Obora w_1 złożona z 51 sztuk, piąty raz badana, okazała się zupełnie wolną od gruźlicy. Taki sam stan zdrowotny obory okazał się przy badaniu w r. 1905.

Obora u_1 złożona z 29 sztuk, piąty raz badana. Przy badaniu znaleziono 2 sztuki *chore* = 4·89%, 4 sztuki *podejrzane* = 13·79% i 4 sztuki *lekko podejrzane* = 13·79%. Ogółem chorych i podejrzanych 10 sztuk = 18·34%. Obora ta badana w r. 1904 przy stanie bydła 34 sztuk wykazała 3 sztuki chore = 8·82%, 5 sztuk podejrzanych = 14·7% i 3 sztuki lekko podejrzane, ogółem 11 sztuk = 32·35%. Rozmiary gruźlicy w tej oborze zmniejszyły się w ciągu 2 lat o 14·—%.

Obora z, złożona z 9 sztuk, czwarty raz badana. Przy badaniu uznano 2 krowy i 1 buhajka za *chore*, razem 3 sztuki = 33·33%.

Oprócz opisanych powyżej obór w r. 1906 było 7 obór po raz pierwszy badanych a wyniki badania uwidocznione w tabelce II.

Porównując rozmiary gruźlicy w oborach pół-krwi Simmethal, badanych w r. 1905, w którym w 28 oborach, złożonych z 1638 sztuk, uznano za chore i podejrzane 641 sztuk = 39·15%, zaś w r. 1906 w 16 oborach złożonych z 797 sztuk uznano za chore i podejrzane 175 = 21·95%, przeto w oborach pół-krwi Simenthal badanych w r. 1906 wynosi ogólna redukcya rozmiarów gruźlicy17·20%.

III. Obory pełnej krwi Oldenburg.

W r. 1906 zbadano w 2 oborach 3 buhaje, 19 krów, 16 jałówek, 10 buhajków, razem 48 sztuk. Z tych uznano za *chore* 1 buhaja, 1 jałówkę, razem 2 sztuki

= 4·16%, za *podejrzane* 4 krowy, 3 jałówki, 1 buhajka, razem 8 sztuk = 8·16%, za *lekko podejrzane* 3 jałówki, jednego buhajka, razem 4 sztuki = 8·33%. Ogółem chorych i podejrzanych 14 sztuk = 29·15%.

Obora O_1, złożona z 26 sztuk, siódmy raz badana. Między temi sztukami uznano 1 buhaja i 1 jałówkę za *chorą*, ogółem 2 sztuki chore = 7·69%.

Obora O_{29}, złożona z 22 sztuk, drugi raz badana. Przy badaniu uznano za *podejrzane* 4 krowy, 3 jałówki, 1 buhajka, razem 8 sztuk = 36·36% i za *lekko podejrzane* 3 jałówki i 1 buhajka, razem 4 sztuki = 18·18%, ogółem podejrzanych sztuk 12 = 54·54%. Obora ta badana w r. 1905, złożona z 19 sztuk, po raz pierwszy. Przy tem badaniu uznano tylko 1 buhaja za chorego = 5·26%.

Obora ta utworzona w r. 1904 z 1 buhaja i 10 cielnych jałowek, importowanych z Oldenburga t. j. z 11 sztuk, były wszystkie tam w miejscowości Rodekirchen przezemnie badane i szczepione i uznane za zupełnie wolne od gruźlicy. Po sprowadzeniu ich do kraju dostały się do stajni zakażonej gruźlicą, w której przebywało bydło innej rasy, w wysokim stopniu gruźlicą dotknięte. Nic dziwnego, że świeżo założona obora w niedalekiej przyszłości zmarnieć musi. To też wysoki procent rozmiarów gruźlicy (29·15%) wpływa wyłącznie obora O_{29}.

IV. Obory półkrwi Oldenburg.

W r. 1906 przeprowadzono badanie w 13 oborach półkrwi Oldenburg, obejmujących 645 sztuk. Z tych uznano za *chore* 3 buhaje, 93 krów, 35 jałówek, 1 buhajka i 5 wołów, razem 137 sztuk = 21·24%, za *podejrzane* 24 krów, 9 jałówek, razem 33 sztuk = 5·11%, wreszcie za *lekko podejrzane* 11 krów, 5 jałówek i 1 buhajka, razem 17 sztuk = 2·63%. Ogółem sztuk chorych i podejrzanych 187 = 28·98%.

Obora O_{20}, złożona z 1 buhaja, 35 jałówek, 2 buhajków, razem sztuk 38. Drugi raz badana wykazała się zupełnie wolną od gruźlicy. W tym samym roku po upływie 6 miesięcy była badana ta obora, złożona z 53 sztuk po raz trzeci. Między temi uznano 1 buhaja za *chorego*, a 2 jałówki za *podejrzane* t. j. 3·76%. Ogółem chorych i podejrzanych 3 sztuki = 4·64%.

Obora O_1, złożona z 55 sztuk, siódmy raz badana. Uznano 1 jałówkę za *chorą* t. j. 1·81%.

V. Obora pełnej krwi rasy Schwytz.

Złożona z 69 sztuk, pierwszy raz badana. Wynik badania był następujący: 38 sztuk *chorych* = 55·07% i 10 sztuk *podejrzanych* = 14·49%. Ogółem chorych i podejrzanych 48 = 69·66%.

VI. Obory bydła pełnej krwi rasy fryzyjskiej.

3 obory wykazane na tabelce VI. tworzą właściwie 1 oborę rozmieszczoną w 3 miejscowościach i należą do jednego właściciela.

Obora F_7 była badaną partyami w czerwcu i grudniu, obora ta składa się z 1 buhaja, 44 krów, 54 jałówek i 18 buhajków, razem 117 sztuk. Między temi sztukami uznano za *chore* 1 jałówkę i 1 buhajka, razem 2 sztuki = 1·7%. Jedna partya była badaną po raz trzeci, druga partya po raz czwarty.

VII. Obory bydła rasy czerwonej krajowej.

W r. 1906 zbadano w 6 oborach: 5 buhajów, 187 krów, 71 jałówek, 30 buhajków, razem 293 sztuk.

Obora $\frac{Kcz}{4}$, złożona z 55 sztuk, po raz czwarty badana, okazała się zupełnie wolną od gruźlicy. Ta sama obora była badaną powtórnie w listopadzie, złożona z 57 sztuk. Wynik badania przy piątem badaniu był taki sam jak przy czwartym.

Obora $\frac{Kcz}{5}$ badana w maju po raz czwarty. Między 40 sztukami znaleziono tylko 1 krowę *chorą* = 2·08%. Ta sama obora złożona z 51 sztuk przy piątem badaniu okazała się zupełnie wolną od gruźlicy.

Obora $\frac{Kcz}{6}$ była badaną w czerwcu i grudniu drugi i trzeci raz. Między 53 sztukami nie znaleziono żadnej sztuki chorej i żadnej podejrzanej.

Obora $\frac{Kcz}{3}$ badana w listopadzie po raz piąty. Między 29 sztukami nie znaleziono żadnej sztuki chorej lub podejrzanej.

Z wielkiem zadowoleniem zauważyć można, że w oborach bydła rasy czerwonej krajowej między 293 sztukami uznano tylko 1 sztukę za chorą = 0·41%. Z tego wynika, że bydło tej rasy jest nadzwyczaj odporne od narażania się gruźlicy.

VIII. Obory bydła ras mięszanych, krzyżowanych.

W r. 1906 zbadano w 12 oborach: 11 buhajów, 387 krów, 186 jałówek, 10 buhajków i 26 wołów; razem 620 sztuk. Między niemi uznano za *chore* 5 buhajów, 91 krów, 18 jałówek, 3 buhajki i 3 woły, razem 120 sztuk = 19·35% Za *podejrzane* 1 buhaja, 54 krów, 16 jałówek, 1 buhajka i 1 wołu, razem 73 sztuk = 11·39%, wreszcie za *lekko podejrzane* 1 buhaja, 54 krów i 9 jałówek, razem 64 sztuk = 10·32%.

Ogółem sztuk chorych i podejrzanych 257 sztuk = 41·06%. Między temi oborami było 11 pierwszy raz badanych a tylko 1 drugi raz badana.

Obora M_{28} Przy pierwszem badaniu w r. 1905 między 74 sztukami znaleziono 34 sztuk *chorych* = 45·94%, *podejrzanych* 7 sztuk = 9 46%, *lekko dodejrzane* 4 sztuki = 5·40%. Ogółem chorych i podejrzanych 45 sztuk = 60.8%. Ta sama obora, złożona z 58 sztuk przy drugiem badaniu w r. 1906 wykazała 6 sztuk *chorych* = 10·34%, 2 sztuki *podejrzane* = 3·44% i 2 sztuki *lekko podejrzane* = 3·44% Ogółem chorych i podejrzanych 10 sztuk = 17·24%. Redukcya rozmiarów gruźlicy przy drugiem badaniu wynosi 43·4%.

Zestawienie ogólne.

W ciągu roku 1906 zbadano i zaszczepiono w 63 oborach:

buajów . .	48	
krów . . .	1578	
jałówek . .	994	= 2836 sztuk
buhajków . .	150	
wołów . . .	66	

Z tych uznano za:

a) *chore*

buhajów .	13	= 27·07%	
krów . .	298	= 18·88%	
jałówek . .	79	= 7·94%	= 411 sztuk = 14·48%
buhajków .	11	= 7·33%	
wołów . .	10	= 15·15%	

b) podejrzane

buhajów	3	6·24%	
krów	132	8·36%	
jałówek	47	4·72%	= 187 sztuk = 6·59%
buhajków	4	2·06%	
wołów	1	1·54%	

c) lekko podejrzane

buhajów	2	4·16%	
krów	100	3·53%	
jałówek	35	3·52%	= 140 sztuk = 4·93%
buhajków	3	2·—%	
wołów	—	—	

Ogółem chorych na gruźlicę lub o tę chorobę podejrzanych:

buhajów	18	37·47%	
krów	530	30·77%	
jałówek.	161	16·18%	= 738 sztuk = 25·96%
buhajków	18	11·93%	
wołów	11	16·69%	

Zestawienie ogólnego wyniku akcyi tępienia gruźlicy w r. 1905 przeprowadzonej w 83 oborach, złożonych z 4145 sztuk, między któremi było sztuk gruźliczych 1439 = 34·70%, z takim samym wynikiem z r. 1906, w ciągu którego w całym kraju w 63 oborach zbadano 2836 sztuk i między niemi znaleziono sztuk gruźliczych 738 = 25·96% daje zniżkę i znaczne zmniejszenie rozmiarów gruźlicy o 8·74%.

Lwów, w maju 1908.

Teofil Sochaniewicz, w r.

I. Obory pełnej krwi Simenthal 1906.

Liczba porządk.	Znak obory	Czas badania i szczepienia		Stan bydła badanego i szczepionego						Z tych uznano za																		Ogółem sztuk chorych i podejrzanych	W procentach				Który raz obora szczepiona?	Kto badał oborę
										chore						podejrzane						lekko podejrzane											
		rok	miesiąc	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem		chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem		
1	G	1906	I	—	3	5	1	—	9	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2	—	—	—	2	3	—	11·11	22·23	33·34	4 raz	Augustyn Krüger weterynarz c. k. gal. Towarz. gospodarskiego.
2	B_1	„	II	1	4	2	—	—	7	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	3	14·28	14·28	14·28	42·84	1 raz	
3	E	„	II	1	8	2	1	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 raz	
4	F	„	IV	1	41	40	12	—	94	—	4	1	1	—	6	—	4	7	2	—	13	—	3	4	—	—	7	26	6·38	13·82	7·29	27·65	7 raz	
5	C_1	„	V	1	10	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	3	—	1	—	—	—	1	4	—	27·27	9·09	36·36	1 raz	
6	D_1	„	V	—	3	1	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	25·—	—	25.—	1 raz	
7	X	„	X	—	5	3	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	—	12·5	12·5	4 raz	
8	R	„	XI	1	22	18	3	1	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	2·22	2·22	5 raz	
9	N	„	XII	1	14	7	2	—	24	—	2	—	—	—	2	1	2	1	—	—	4	—	2	1	—	—	3	9	8·33	16·66	12·5	37·5	7 raz	
10	Z	„	XI	—	14	12	7	—	33	—	5	—	1	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	15·5	—	—	15·15	4 raz	Dr. Julian Nowak
Razem w 10 oborach				6	124	90	26	1	247	1	11	1	1	—	15	2	9	10	2	—	23	1	9	6	—	—	16	54	W procentach					
				W procentach						16·66	8·07	1·11	3·84	—	6·07	33·32	7·17	11·11	7·7	—	9·29	16·66	7·17	6·66	—	—	6·47	21·83						

II. Obory pół krwi Simenthal badane w r. 1906.

Liczba bieżąca	Znak obory	Miesiąc badania	Stan bydła badanego i szczepionego						Z tych uznano za																		Ogółem sztuk chorych i podejrzanych	W procentach				Który raz badana obora?	Kto badał obory?
									chore						podejrzane						lekko podejrzane											
			buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem		chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem		
1	y_2	I	2	28	16	—	—	46	—	1	2	—	—	3	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	4	6·52	2·17	—	8·69	1 raz	Teofil Sochaniewicz
2	z_2	II	1	21	14	—	—	36	—	5	—	—	—	5	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	7	13·88	5·55	—	19·43	1 raz	
3	u_2	I	—	47	34	1	—	82	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	—	1	3	—	—	4	6	—	2·43	4·87	7·3	1 raz	
4	g	II	—	31	9	4	—	44	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	5	3	1	—	9	10	—	2·27	20·45	22·72	4 raz	
5	w_2	II	1	14	8	—	—	23	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	2	4·34	—	4·34	8·68	1 raz	
6	x_2	II	1	36	9	—	2	48	—	1	—	—	—	1	—	3	—	—	—	3	—	4	—	—	—	4	8	2·08	6·25	8·33	16·66	1 raz	
7	f	II	—	20	26	7	—	53	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	1	—	—	2	3	—	1·88	3·77	5·66	6 raz	
8	s	III	1	26	19	—	—	46	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	4·3	—	4·3	5 raz	
9	c_1	V	—	38	26	2	—	66	—	8	6	—	—	14	—	8	3	—	—	11	—	1	5	—	—	6	31	21·21	16·66	9·09	49·96	4 raz	
10	a_3	VII	2	46	—	—	—	48	1	28	—	—	—	29	—	7	—	—	—	7	—	6	—	—	—	6	42	60·41	14·58	12·5	87·5	1 raz	
11	b_2	VIII	1	27	19	3	—	50	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	3	—	—	—	3	5	2·—	2·—	6·—	10·—	2 raz	
12	y_1	X	1	31	15	3	—	50	—	1	1	—	—	2	—	4	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	6	4·—	8·—	—	12·—	4 raz	
13	w	XI	—	19	19	1	12	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 raz	
14	u_1	XII	—	17	10	2	—	29	—	1	1	—	—	2	—	2	2	—	—	4	—	4	—	—	—	4	10	6·89	13·79	13·79	34·48	5 raz	Augustyn Krüger
15	z	XI	—	7	1	1	—	9	—	2	—	1	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	33·33	—	—	33·33	4 raz	Dr. Nowak
16	c_3	XII	1	64	40	9	2	116	1	23	8	1	2	35	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	36	30·—	0·86	—	30·86	1 raz	
Razem w 16 oborach			11	472	265	33	16	797	2	72	18	2	2	96	—	32	8	—	—	40	—	26	12	1	—	39	175						
			W procentach						18·18	15·23	6·78	6·06	12·5	12·04	—	6·78	3·—	—	—	5·01	—	5·48	4·5	3.—	—	4·9	21 95	W procentach					

III. Obory pełnej krwi Oldenburg badane w r. 1906.

Liczba bieżąca	Znak obory	Miesiąc badania	Stan bydła badanego i szczepionego						Z tych uznano za																Ogółem sztuk chorych i podejrzanych	W procentach				Który raz badana obora?	Kto badał obory?
									chore						podejrzane						lekko podejrzane											
			buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem		chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem		
1	O_1	XI	2	9	9	6	—	26	1	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	7·69	—	—	7·69	7 raz	Sochaniewicz.
2	O_{29}	II	1	10	7	4	—	22	—	—	—	—	—	—	—	4	3	1	—	8	—	—	3	1	—	4	12	—	36·36	18·18	54·54	2 raz	Krüger
			3	19	16	10	—	48	1	—	1	—	—	2	—	4	3	1	—	8	—	—	3	1	—	4	14	W procentach					
			W procentach						33·33	—	6·23	—	—	4·16	—	21·05	18·73	10	—	16·66	—	—	18·73	10·—	—	8·33	29·15						

IV. Obory pół krwi Oldenburg badane w r. 1906.

1	O_{20}	III	1	—	35	2	—	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 raz	Teofil Sochaniewicz weter. Wydz. kraj.
2	O_{33}	VI	2	103	52	2	7	166	1	48	5	—	—	54	—	7	1	—	—	8	—	—	—	—	—	—	62	32·53	4·82	—	37·35	1 raz	
3	O_{20}	X	1	—	50	2	—	53	1	—	—	—	—	1	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	3	1·88	3·76	—	4·64	3 raz	
4	O_1	XI	—	25	20	10	—	55	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1·81	—	—	1·81	7 raz	
5	O_{35}	XII	2	42	20	3	16	83	1	12	1	1	5	20	—	2	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	23	24·1	3·6	—	27·7	1 raz	
6	O_{29}	II	—	—	9	—	—	9	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	22·22	—	—	22·22	1 raz	Augustyn Krtiger weterynarz galic. Tow. gospodarskiego
7	O_{30}	III	—	2	27	—	—	29	—	2	20	—	—	22	—	—	4	—	—	4	—	—	1	—	—	1	27	75·86	13·78	3·44	93·02	1 raz	
8	O_{31}	IV	—	39	15	—	—	54	—	13	—	—	—	13	—	6	—	—	—	6	—	2	—	—	—	2	21	24·07	11·1	3·7	38·87	1 raz	
9	O_{32}	VI	1	21	12	—	—	34	—	12	3	—	—	15	—	1	—	—	—	1	—	4	2	—	—	6	22	44·12	2·94	17·64	64·7	1 raz	
10	O_{34}	VII	1	14	9	—	—	24	—	5	3	—	—	8	—	5	1	—	—	6	—	3	1	—	—	4	18	30·76	23·07	15·38	69·22	1 raz	
11	O_{26}	X	—	—	25	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	4·—	4·—	2 raz	
12	O_{36}	X	1	16	—	1	—	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	1	—	—	5·55	5·55	pow.	
13	O_{37}	XI	1	36	20	—	—	57	—	1	—	—	—	1	—	3	—	—	—	3	—	2	—	—	—	2	6	1·75	5·26	3·5	10·52	pryw.	
Razem w 10 oborach			10	298	294	20	23	645	3	93	35	1	5	137	—	24	9	—	—	33	—	11	5	1	—	17	187	W procentach					
			W procentach						31·2	30·19	11·9	5·—	21·74	21·24	—	8·05	3·06	—	—	5·11	—	3·69	1·7	5·—	—	2·63	28·98						

V. Obora pełnej krwi rasy Schwytz w r. 1906.

Liczba porządk.	Znak obory	Czas badania i szczepienia		Stan bydła badanego i szczepionego						z tych uznano za chore						z tych uznano za podejrzane						Ogółem chorych i podejrzanych	W procentach			Który raz obora badania?	Kto szczepił i badał oborę?
		rok	miesiąc	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem		chore	podejrzane	ogółem		
1	Schw.$_2$	1906	VIII	1	47	18	3	—	69	1	30	5	2	—	38	—	9	1	—	—	10	48	55·07	14·49	69·56	1 raz	Sochaniewicz
Razem w 1 oborze				W procentach						100	63·83	27·77	60·66	—	55·07	—	18·06	5·5	—	—	14·49	69·56	—	—	—	—	

VI. Obory bydła pełnej krwi rasy fryzyjskiej w roku 1906.

1	F$_7$	1906	VI	—	—	26	8	—	33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	młodzież	Dr. Julian Nowak weterynarz przy c. k. Tow. roln. w Krakowie
2	F$_7$	„	XII	—	2	29	10	—	41	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	2	4·87	—	4·87	3 raz	
3	F$_7$	„	XII	1	42	—	—	—	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 raz	
Razem w 3 oborach				1	44	54	18	—	117	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	2	1·7	—	1·7		
				W procentach						—	—	1·85	5·55	—	1·7	—	—	—	—	—	—	1·7	W procentach				

VII. Obory bydła rasy krajowej w roku 1906.

1	Kcz$_4$	1906	V	1	34	17	3	—	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 raz	Dr. Julian Nowak weterynarz przy c. k. Towarz. rolnicz. w Krakowie
2	Kcz$_5$	„	V	1	33	12	2	—	48	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2·08	—	2·08	4 raz	
3	Kcz$_4$	„	XI	1	36	15	5	—	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 raz	
4	Kcz$_5$	„	X	1	37	9	4	—	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 raz	
5	Kcz$_6$	„	VI i XI	1	25	14	13	—	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 raz	
6	Kcz$_3$	„	XII	—	22	4	3	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 raz	
Razem w 6 oborach				5	187	71	30	—	293	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	0·41	—	0·41		
				W procentach						—	0·53	—	—	—	0·4	—	—	—	—	—	—	0·41	W procentach				

VIII. Obory bydła ras mięszanych (krzyżowanych) w r. 1906.

Liczba porządk.	Znak obory	Czas badania i szczepienia		Stan bydła badanego i szczepionego						Z tych uznano za: chore						podejrzane						lekko podejrzane						Ogółem sztuk chorych i podejrzanych	W procentach				Który raz obora badana?	Kto badał oborę
		rok	miesiąc	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem		chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem		
1	M_{34}	1906	II	1	38	11	—	—	50	—	7	—	—	—	7	—	6	2	—	—	8	—	11	1	—	—	12	27	14·—	16·—	24·—	54·—	1 raz	Augustyn Krüger wet. c. k. Gal. Tow. gospodars.
2	M_{35}	„	II	1	8	1	—	—	10	—	—	—	—	—	—	1	2	/	—	—	3	—	1	1	—	—	2	5	—	30·—	20·—	50·—	1 raz	
3	M_{36}	„	III	1	93	1	—	1	96	—	11	—	—	—	11	—	9	/	—	—	9	—	22	1	—	—	23	43	11·45	9·37	23·95	44·78	1 raz	
4	M_{37}	„	III	4	84	2	—	—	90	3	25	—	—	—	28	—	13	/	—	—	13	—	8	1	—	—	9	50	31·11	14·44	10·—	55·55	1 raz	
5	M_{28}	„	IV	1	3	47	6	1	58	1	—	3	2	—	6	—	—	1	—	1	2	—	—	2	—	—	2	10	10·34	3·44	3·44	17·24	2 raz	
6	M_{38}	„	VI	—	22	10	1	—	33	—	11	3	—	—	14	—	7	—	—	—	7	—	3	—	—	—	3	24	42·42	21·21	9·09	72·72	1 raz	
7	M_{39}	„	VII	2	35	14	—	10	61	1	7	1	—	—	9	—	3	3	—	—	6	1	4	—	—	—	5	20	14·75	9·83	8·19	32·77	1 raz	
8	M_{40}	„	VII	—	55	22	—	—	77	—	26	3	—	—	29	—	12	3	—	—	15	—	10	—	—	—	10	54	37·66	19·48	14·28	71·42	1 raz	
9	M_{41}	„	VIII	—	20	20	—	2	45	—	4	8	—	—	12	—	2	7	—	—	9	—	5	3	—	—	8	29	26·66	20·—	17·77	64·33	1 raz	Dr. Julian Nowak wet. c. k. Tow. rol. Krakowskiego weterynarz c. k. O
10	M_{42}	„	V	—	—	—	—	12	12	—	—	—	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	25·—	—	—	25·—	1 raz	
11	M_{43}	„	VI	—	—	40	3	—	43	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	2·32	2·32	—	4·64	1 raz	
12	M_{32}	„	VI	1	29	15	—	—	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 raz	
Razem w 12 oborach				11	387	186	10	26	620	5	91	18	3	3	120	1	54	16	1	1	73	1	54	9	—	—	64	257	W procentach					
				W procentach						45·45	23·51	9·67	30·—	11·53	19·35	9·09	13·95	8·6	10·—	3·84	11·39	9·09	13·95	4·78	—	—	10·32	41·06						

Zestawienie ogólne z r. 1906.

Grupa	Rasa	Stan bydła badanego i szczepionego						z tych uznano za																Ogółem sztuk chorych i podejrzanych	W procentach			
								chore						podejrzane						lekko podejrzane									
		buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem		chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem
I	10 obór pełnej krwi Simenthal	6	124	90	26	1	247	1	11	1	1	—	15	2	9	10	2	—	23	1	9	6	—	—	16	54	6·07	9·29	6·47	21·83
II	16 obór pół-krwi Simenthal	11	472	265	33	16	797	2	72	18	2	2	96	—	32	8	—	—	40	—	26	12	1	—	39	175	12·04	5·01	4·9	21·95
III	2 obory pełnej krwi Oldenburg	3	19	16	10	—	48	1	—	1	—	—	2	—	4	3	1	—	8	—	—	3	1	—	4	14	4·16	16·66	8·33	29·15
IV	13 obór pół-krwi Oldenburg	10	298	294	20	23	645	3	93	35	1	5	137	—	24	9	—	—	33	—	11	5	1	—	17	187	21·24	5·11	2·63	28·98
V	1 obora pełnej krwi rasy Schwytz	1	47	18	3	—	69	1	30	5	2	—	38	—	9	1	—	—	10	—	—	—	—	—	—	48	55·07	14·49	—	69·56
VI	3 obory bydła rasy fryzyjskiej	1	44	54	18	—	117	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1·7	—	—	1·7
VII	6 obór bydła rasy czerwonej krajowej	5	187	71	30	—	293	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0·4	—	—	0·4
VIII	12 obór bydła ras mięszanych (krzyżowanych)	11	387	186	10	26	620	5	91	18	3	3	120	1	54	16	1	1	73	1	54	9	—	—	64	252	19·35	11·39	10·32	41·06
	Ogółem w 63 oborach	48	1578	994	150	66	2836	13	298	79	11	10	411	3	132	47	4	1	187	2	100	35	3	—	140	738	14·14	6·59	4·93	25·96
		W procentach						27·07	18·88	7·94	7·33	15·15	14·44	6·24	8·36	4·72	2·6	1·54	6·59	4·16	3·53	3·52	2·—	—	4·93	25·96	W procentach			

Alegat 7. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 49.380/08.

Akcya tępienia gruźlicy u bydła rogatego w Galicyi w roku 1907.

W roku 1907 była prowadzoną akcya tępienia gruźlicy u bydła rogatego w całym kraju wedle tego samego programu, jakim się kierowano w latach poprzednich i opierała się na metodzie Banga, rozpoznawczego szczepienia tuberkuliną, w ścisłym związku z badaniem klinicznem.

Badania i szczepienia rozpoznawcze na gruźlicę w r. 1907 wykonali:

a) Z polecenia Wydziału krajowego Teofil Sochaniewicz, krajowy nauczyciel weterynaryi w 13 oborach, 629 sztuk. Oprócz tego w czerwcu 1907 zbadał i zaszczepił w Rodekirchen w Oldenburgu 29 sztuk zakupionych przez komisyę wydelegowaną przez c. k. galic. Towarzystwo gospodarskie. Ogółem zbadał i zaszczepił 658 sztuk.

b) Z polecenia Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego, zbadał weterynarz Augustyn Krüger, w 44 oborach 1901 sztuk.

c) Z polecenia Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego przeszczepił prof. dr. Julian Nowak pełniący obowiązki weterynarza przy tem Towarzystwie, w 15 oborach, 769 sztuk.

Oprócz tego przeszczepił p. Nowak dla nowo założonej obory, złożonej z 3 różnych ras bydła t. j. Simenthalerów, Fryzów i bydła rasy czerwonej krajowej w 3 nieszczepionych dotąd oborach a mianowicie: W pierwszej zbadał 14 krów rasy czerwonej krajowej, z których reagowało 10 sztuk a 3 były podejrzane. W drugiej oborze przeszczepiono 13 krów czerwonych krajowych, z których 11 sztuk reagowało, wreszcie w trzeciej oborze przeszczepiono 8 krów i 4 buhajki fryzyjskie razem sztuk 12, reagowało sztuk 10, w tem 7 krów i 3 buhajki i 1 krowę uznano za podejrzaną. Razem było zbadanych przez p. Nowaka 39 sztuk, doliczając tę cyfrę do cyfry 769 sztuk, p. dr. Nowak zbadał ogółem sztuk 808.

W r. 1907 w 72 oborach zbadano i przeszczepiono 73 buhajów, 1833 krów, 1155 jałówek, 216 buhajków i 58 wołów; ogółem 3335 sztuk.

Między temi oborami było:

I. 14 obór pełnej krwi Simenthal, złożonych z 14 buhajów, 227 krów, 141 jałówek, 64 buhajków i 4 wołów, razem 450 sztuk.

II. 28 obór pół krwi Simenthal, złożonych z 21 buhajów, 765 krów, 525 jałówek, 94 buhajków, 27 wołów; razem 1432 sztuk.

III. 5 obór pełnej krwi Oldenburg, złożonych z 6 buhajów, 41 krów, 15 jałówek, 5 buhajków; razem 67 sztuk.

IV. 8 obór pół krwi Oldenburg, złożonych z 4 buhajów, 183 krów, 153 jałówek, 22 buhajków i 13 wołów; razem 375 sztuk.

V. 4 obory bydła rasy fryzyjskiej, złożone z 4 buhajów, 133 krów, 78 jałówek i 15 buhajków; razem 230 sztuk.

VI. 4 obory bydła rasy czerwonej krajowej, złożonej z 6 buhajów, 157 krów, 67 jałówek, 15 buhajków; razem 245 sztuk.

VII. 9 obór bydła ras mięszanych, złożonych z 18 buhajów, 327 krów, 176 jałówek, 1 buhajka i 14 wołów; razem 536 sztuk.

I. Obory pełnej krwi Simenthal.

Między badanemi sztukami w grupie pełnej krwi Simenthal uznano za *chore*: 1 buhaja = 7·01%, 5 krów = 2·2%, 11 jałówek = 7·8%, 3 buhajki = 4·68%, ogółem sztuk *chorych* 20 = 4·44%, — *podejrzane* 3 buhaje = 21·4%, 17 krów = 7·4%, 16 jałówek = 14·18%; 3 buhajki = 4·69%; ogółem sztuk *podejrzanych* 39 = 8·66%.

Na 450 sztuk badanych, ogółem *chorych* i *podejrzanych* 59 sztuk = 13·1%.

Obora D. badana w styczniu, siódmy raz. Złożona z 86 sztuk. Między niemi znaleziono 4 sztuki *chore* = 4·65% i 4 *podejrzane* = 4·65%, ogółem *chorych* i *podejrzanych* 8 sztuk = 9·3%.

Poprzednie badanie tej obory było w lutym 1905. Między 97 sztukami, znaleziono 2 sztuki *chore* = 2·06% i 3 sztuki *podejrzane* = 3·08%. Ogółem *chorych* i *podejrzanych* 5 sztuk = 5·14%. Na nieznaczne procentowe zwiększenie się rozmiarów gruźlicy w r. 1907 wpłynęła dwuletnia przerwa między szóstym a siódmem badaniem, jednak każdorazowe wyeliminowanie sztuk *chorych* i *podejrzanych* z obory i ścisłe przestrzeganie środków ochronnych, rokuje nadzieję, że obora D. w najbliższej przyszłości będzie wolną od gruźlicy.

Obora E. złożona z 14 sztuk, siódmy raz badana, okazała się zupełnie wolną od gruźlicy. Taki sam wynik w tej oborze był przy szóstem badaniu w r. 1906.

Obora G. badana w marcu po raz piąty; między 10 sztukami uznano za *chorą* 1 jałówkę = 10%, za *podejrzane* 2 krowy = 20%; ogółem sztuk *chorych* i *podejrzanych* 3 = 30·00%, Ta sama obora, złożona z 9 sztuk badana w styczniu 1906 wykazała jedną jałówkę *podejrzaną* = 11·11% i 2 krowy *lekko podejrzane* = 22·23%; ogółem sztuk *podejrzanych* 3 = 33·34%. Obora ta, umieszczona jest razem z oborą pół krwi Simenthal, w której gruźlica szerzy się w znacznem natężeniu.

Obora A. trzeci raz badana w lutym, złożona z 13 sztuk, okazała się zupełnie wolną od gruźlicy.

Obora L. badana w lutym piąty raz. Między 56 sztukami, uznano 1 buhaja i 1 jałówkę za *podejrzane*, razem 2 sztuki = 3·05%. Ta sama obora, badana w grudniu 1905 r. wykazała 3 sztuki *podejrzane* = 6·59%. Redukcya gruźlicy w tej oaorze wynosi 3·54%.

Obora F. siódmy raz badana w marcu, złożona z 97 sztuk, między któremi znaleziono 3 krowy, 5 jałówek, 2 buhajki *chore*, razem 10 sztuk = 10·3%, za *podejrzane* 5 krów, 11 jałówek i buhajka, razem 17 sztuk = 17·42%; ogółem *chorych* i *podejrzanych* 27 sztuk = 27·72%. Ta sama obora była badaną w kwietniu 1905 r.; między 69 sztukami, uznano za *podejrzane* 4 krowy = 5·79%, za *lekko podejrzane* 8 krów, 2 jałówki, razem 10 sztuk = 14·49%, ogółem sztuk *podejrzanych* 14 = 20·28%.

Przyczyną wzmagania się i natężania gruźlicy w tej oborze, jest sprawdzony fakt, że zarząd obory stale pozostawia w oborze sztuki *chore* i *podejrzane*.

Obora C. złożona z 19 sztuk, badana w kwietniu trzeci raz. Z tych uznano 5 krów za *podejrzane* = 26·31%. Obora ta, badana drugi raz w r. 1901, składała się z 14 sztuk, z których uznano za *chore* 4 sztuki = 28·57% i 3 sztuki *podejrzane* 21·43%, ogółem 7 sztuk *podejrzanych* = 50%.

Redukcya rozmiarów gruźlicy w tej oborze po przerwie 6 lat wynosi 25·69%.

Obora R tylko częściowo badana, złożona z 2 buhajów i 11 buhajków, razem 13 sztuk, między któremi uznano 1 buhaja (kupnego) za *podejrzanego* = 7·68%. Zauważyć trzeba, że obora ta składa się z przeszło 50 sztuk i jest wolną od gruźlicy.

Obora H badana w listopadzie siódmy raz, złożona z 43 sztuk, między któremi znaleziono 4 sztuki *chore* = 4·3% i 7 *podejrzanych* = 16·19%, ogółem *chorych i podejrzanych* 11 sztuk = 25·49%. Ta sama obora była badaną w grudniu 1905. Między 42 sztukami było 4 *chore* 9·52% i 2 *lekko podejrzane* = 4·76%, ogółem *chorych i podejrzanych* 6 sztuk = 14·28%. Wzmaganie się i rozszerzanie się gruźlicy w tej oborze znajduje przyczynę w budynkach stajennych, zakażonych silnie przed laty, gdzie bydło innej rasy, przez długie lata przebywało, w wysokim stopniu i bardzo wielkim procencie gruźlicą dotknięte.

Obora Z badana w lipcu piąty raz. Między 40 sztukami uznano 1 krowę za *chorą* = 2·5%. Ta sama obora była badana w listopadzie 1906 po raz czwarty. Między 33 sztukami znalazło się 5 krów i 1 buhajek *chore*, razem 6 sztuk = 15·15%. Redukcya rozmiarów gruźlicy w tej oborze wynosi 13·10%.

II. Obory pół-krwi Simenthal.

W r. 1907 w 28 oborach, złożonych z 1432 sztuk, uznano za *chore* 6 buhaji = 28·57%, 148 krów = 19·34%, 90 jałówek = 17·14%, 11 buhajków = 11.68%, 2 woły = 7·4%, ogółem *chorych* sztuk 257 = 17·45%, *podejrzane* 77 krów = 10·06%. 32 jałówki = 6·09% i 1 buhajek = 1·06%, razem 110 sztuk *podejrzanych* = 7·68%. Między 1432 sztukami było sztuk gruźliczych lub o tę chorobę podejrzanych 360 = 25·13%.

Obora X badana w lutym czwarty raz. Między 57 sztukami nie znaleziono ani jednej *chorej* na gruźlicę ani o tę chorobę podejrzaną. Obora ta po pierwszem badaniu po wyeliminowaniu 1 sztuki uznanej za chorą jest stale wolną od gruźlicy.

Obora f badana w marcu po raz siódmy, między 42 sztukami uznano za *chore* 2 = 4·76% i 1 sztukę *podejrzaną* = 2·38%, ogółem sztuk *chorych i podejrzanych* 3 = 7·14. W oborze tej w r. 1906 między 53 sztukami znaleziono jedną sztukę *podejrzaną* = 1·88% i 2 sztuki *lekko podejrzane* = 3·77%, ogółem *podejrzanych* sztuk 3 = 5·66%.

Obora g badana w marcu czwarty raz. Między 88 sztukami uznano za *chore* 29 sztuk = 32·95%, 8 sztuk *podejrzanych* = 9·09%, ogółem sztuk *chorych i podejrzanych* 37 = 42·04%.

Obora ta badana w r. 1906, wykazała między 44 sztukami 10 sztuk podejrzanych = 22·72%.

Znaczne powiększenie rozmiarów gruźlicy, jakie się pojawiło w r. 1907, należy brać na karb zarządu dóbr, który z poprzednich lat sztuki chore i podejrzane w oborze zostawiał do dalszego użytku.

Obora m badana w lutym po raz piąty. Między 59 sztukami uznano za *podejrzane* 2 krowy i 1 jałówkę, razem 3 sztuki = 5·08%. Ta sama obora badana w r. 1905 między 56 sztukami wykazała 1 jałówkę *podejrzaną* = 1·78% i 3 jałówki *lekko podejrzane* = 5·35%, ogółem podejrzanych sztuk 4 = 7·14%. Redukcya rozmiarów gruźlicy wynosi 2·06%.

Obora c badana w kwietniu po raz trzeci. Między 78 sztukami znaleziono 8 krów *podejrzanych* = 10·25%. Obora ta była drugi raz badaną w r. 1901. Między 50 sztukami znaleziono 13 krów i 5 jałówek *chorych*, razem 18 sztuk = 32·14%, *lekko podejrzanych* 2 krowy i 1 jałówkę, 3 sztuki = 5·35%, ogółem sztuk *chorych i podejrzanych* 21 = 37·49%. Redukcya rozmiarów gruźlicy po upływie 6 lat wynosi 27·24%.

Obora d_1 badana w czerwcu piąty raz. Między 58 sztukami znaleziono 1 krowę *chorą* = 1·72%, 4 krowy *podejrzane* = 6·88%, ogółem *chorych i podejrzanych* 5 sztuk 8·60%.

Ta sama obora badaną była w styczniu r. 1904 po raz drugi. Między 75 sztukami znaleziono *chorych* sztuk 5 = 6·85%, 14 sztuk *podejrzanych* = 19·11% i *lekko podejrzanych* 7 = 9·59%, ogółem sztuk chorych i podejrzanych 26 = 35·61%.

Ta sama obora była trzeci raz badana w grudniu 1904. Między 61 sztukami uznano za *chore* 6 sztuk = 9·83% i 1 sztukę za *lekko podejrzaną* = 1·64%, ogółem chorych i podejrzanych 7 sztuk = 11·47%.

Z tego zestawienia wynika, że w oborze d_1 rozmiary gruźlicy wydatnie się zmniejszają.

Obora y_1 badana w październiku po raz czwarty. Między 50 sztukami uznano za *chore* 2 sztuki = 4%, za *podejrzane* 4 sztuki = 8%, ogółem chorych i podejrzanych 6 sztuk = 12%. Obora ta badana w r. 1905 po raz trzeci wykazała między 62 sztukami 13 sztuk *chorych* = 20·96% i 3 sztuki *podejrzane* = 4·84%, razem chorych i podejrzanych 16 sztuk = 25·80%.

Redukcya rozmiarów gruźlicy w tej oborze w ciągu 2 lat wynosi 13·80%.

Obora w badana w listopadzie po raz piąty. 51 sztuk w skład tej obory wchodzących, uznane zostały za *zdrowe* i zupełnie wolne od podejrzenia od gruźlicy.

Obora n badana w grudniu po raz szósty. Między 26 sztukami znaleziono 2 sztuki *chore* = 6·89%, 8 sztuk *podejrzanych* = 27·58%, ogółem sztuk chorych i podejrzanych 10 = 34·47%.

Obora ta badana w r. 1905 wykazała między 30 sztukami 3 *chore* = 10%, 7 sztuk *podejrzanych* = 23·33% i 3 *lekko podejrzane* = 10%, ogółem chorych i podejrzanych sztuk 13 = 43·33%.

Redukcya rozmiarów gruźlicy w 2 latach wynosi 8·86%. Obora ta umieszczona jest razem z oborą pełnej krwi Simenthal, oznaczoną znakiem N. To też podtrzymujące się rozmiary gruźlicy polegają na tych samych przyczynach, jakie przy oborze N podałem.

Obora h badana w listopadzie po raz siódmy, złożona 36 sztuk, między któremi uznano za *chore* 5 sztuk = 13·88% i 7 sztuk *podejrzanych* = 19·45%. Razem 12 sztuk *chorych i podejrzanych* = 33·03%. Obora ta jest razem umieszczona z oborą pełnej krwi Simenthal pod znakiem H., dlatego wzmaganie się rozmiarów gruźlicy ma te same przyczyny, które przy tamtej podałem.

Obora z złożona z 10 sztuk rasy Bern-Simenthal, piąty raz badana razem z oborą pełnej krwi Simenthal oznaczoną znakiem Z wykazała 3 sztuki *chore* = 30%.

Obora i_3 była badaną w r. 1907 2 razy, a mianowicie w czewcu i listopadzie pierwszy raz. Między 77 sztukami uznano za *chore* 39 sztuk = 50·64% i 4 sztuki *podejrzane* = 5·19%, ogółem *chorych i podejrzanych* sztuk 43 = 55·83%. Przy drugiem badaniu między 40 sztukami uznano za *chore* 11 sztuk = 27·5%, 3 sztuki *podejrzane* = 7·5%, razem 14 sztuk = 35%. Po wyeliminowaniu sztuk *chorych i pogejrzanych* redukcya rozmiarów gruźlicy wynosi 20·83%.

III. Obory pełnej krwi Oldenburg.

W r. 1907 zbadano w 5 oborach pełnej krwi Oldenburg: 6 buhaji, 41 krów, 15 jałówek, i 5 buhajków; razem: 67 sztuk.

Z tych uznano za *chore*: 2 buhaje = 33%, 12 krów = 29·24%, 4 jałówki = 26·66%. Razem sztuk chorych 18 = 26·86%; *podejrzane*: 5 krów = 12·19%, 2 jałówki = 13·33%; razem sztuk podejrzanych 7 = 10·44%.

Ogółem sztuk chorych i podejrzanych 25 = 37·31%.

Obora O_4 badana w marcu siódmy raz. Między 24 sztukami znaleziono 1 krowę chorą = 4·14%. — Ta sama obora badana w październiku 1905 po raz szósty, między 22 sztukami uznano 1 krowę za chorą = 4·5% i 1 jałówkę za podejrzaną = 4·5%. — Ogółem 2 sztuki chore i podejrzane = 9%.

Redukcya rozmiarów gruźlicy w tej oborze wynosi 4·86%.

Obora O_{29} badana w lutym raz trzeci. Między 10 sztukami uznano za *chore*: 4 sztuki = 40%, a za *podejrzane* 5 = 50%; ogółem chorych i podejrzanych 9 sztuk = 90%. Obora ta przy pierwszem badaniu w r. 1905 wykazała 1 chorego buhaja = 5·26%. W r. 1906 uznano za podejrzane między 22 sztukami 4 krowy, 3 jałówki i 1 buhajka, razem 8 sztuk = 36·56%. Za lekko podejrzane 3 jałówki, 1 buhajka, razem 4 sztuki = 18·18%. — Ogółem 12 sztuk podejrzanych = 54·54%. Zniszczenie zupełne tej obory przez gruźlicę było naturalnem następstwem po trzeciem badaniu przyczyn podanych w sprawozdaniu za rok 1906.

Obora O_{30} drugi raz badana w marcu. Między 10 sztukami uznano za *chore* 2 sztuki = 20% i 2 sztuki podejrzane = 20%, ogółem chore i podejrzane 4 sztuki = 40%.

Obora O_{31} badana w maju drugi raz. Między 11 sztukami uznano wszystkie za chore tj. 11 sztuk = 100%.

Obora O_{15} drugi raz badana, złożona z 12 sztuk, między któremi wszystkie uznano za zdrowe i zupełnie wolne od podejrzenia gruźlicy.

IV. Obory pół krwi Oldenburg.

W r. 1907 w 8 oborach pół krwi Oldenburg zbadano i zaszczepiono 4 buhaje, 183 krów, 153 jałówek, 22 buhajków i 13 wołów. Razem 375 sztuk. Między temi uznano za *chore*: 1 buhaja = 25%, 5 krów = 2·75—, 2 jałówki = 1·3%, razem chorych sztuk 8 = 2·13%. *podejrzane*: 14 krów = 7·64%, 9 jałówek = 5·81% i 1 wół = 7·61%, razem podejrzanych 24 sztuk = 6·40%. Ogółem chorych i podejrzanych 32 sztuk = 8·56%.

Obora O_4 badana w marcu siódmy raz. Między 48 sztukami znaleziono 1 krowę podejrzaną = 2·08%.

Obora O_{20}: Złożona z 58 sztuk, uznano 1 jałówkę za chorą = 1·72%.

Obora O_{30} badana po raz drugi w październiku. Między 85 sztukami uznano za *chore* 5 sztuk = 6·66%. Obora ta badana w r. 1906 pierwszy raz. Między 83 sztukami było 20 sztuk chorych = 24·1% i 3 sztuki podejrzane = 3·6%. Ogółem sztuk chorych i podejrzanych 23 = 27·7%.

Redukcya rozmiarów gruźlicy w tej oborze od pierwszego do drugiego badania wynosi: 21·04%.

V. Obory bydła rogatego rasy fryzyjskiej.

W r. 1907 zbadano 4 obory bydła rogatego rasy fryzyjskiej, obejmujące 4 buhaje, 133 krów, 78 jałówek i 15 buhajków, razem 230 sztuk. Z tego uznano za *chore*: 3 buhaje = 75%, 44 krów = 33·08% i 14 jałówek = 16·66%, razem chorych sztuk 61 = 26·52%. *podejrzane*: 4 krowy = 3%, 3 jałówki = 3·84%. razem podejrzanych sztuk 7 = 3·04%. Ogółem chorych i podejrzanych sztuk 68 = 29.56%.

Obora F_{10} pierwszy raz badana w miesiącu czerwcu. Między 37 sztukami uznano za *chore*: 1 buhaja, 10 krów, 9 jałówek, razem chorych sztuk 20 = 54·32%.

Obora F_8 badana w czerwcu pierwszy raz. Między 56 sztukami uznano za *chore*: 2 buhaje, 27 krów i 3 jałówki, razem chorych sztuk 32 = 57·14%. Za *podejrzane*: 1 krowa = 1·78%. Ogółem chorych i podejrzanych sztuk 33 = 58·92%.

Obora F_8 badana w listopadzie drugi raz. Między 92 sztukami uznano za *chore*: 5 krów, 2 jałówki, razem 7 sztuk chorych = 7·6%.

Obora F_9 badana w listopadzie po raz drugi. Między 45 sztukami uznano za *chore*: 2 krowy = 4·44% i 1 jałówkę za *podejrzaną* = 2·22%. Ogółem chorych i podejrzanych sztuk 3 = 6·66%.

VI. Obory bydła rogatego rasy czerwonej krajowej.

W r. 1097 zbadano 4 obory bydła rogatego czerwonego rasy krajowej obejmujące: 6 buhajów, 157 krów, 67 jałówek i 15 buhajków, razem 245 sztuk. Z tego uznano za *chore*: 1 buhaja = 16·66%, 46 krów = 29·39%, 2 jałówki = 2·98%, razem chorych sztuk 49 = 19·02%; *podejrzane*: 5 krów = 3·18%, razem, 5 sztuk = 2·02%. Ogółem chorych i podejrzanych sztuk 54 = 21·86%.

Obora $\frac{Kcz}{4}$ badana w lipcu po raz szósty. Między 50 sztukami uznano za *chorą* 1 krowę = 1·72%, za *podejrzaną* 1 krowę = 1·72%. Ogółem chorych i podejrzanych sztuk 2 = 3·44%.

Obora $\frac{Kcz}{7}$ badana w lipcu pierwszy raz. Między 97 sztukami uznano za *chore*: 44 krów i 1 jałówkę, razem chorych sztuk 45 = 46·39%, za *podejrzane* 4 krowy = 4·12%. Ogółem chorych i podejrzanych sztuk 49 = 50·51%.

Obora $\frac{Kcz}{3}$ badana w październiku szósty raz. Między 30 sztukami uznano za *chorego* jednego buhaja, zakupionego w innej oborze. Ogółem chora jedna sztuka = 1·03%.

Obora $\frac{Kcz}{4}$ badana w grudniu szósty raz. Między 59 sztukami uznano za *chore* 1 krowę i 1 jałówkę, razem 2 sztuki chore = 3·45%.

VII. Obory bydła rogatego ras mięszanych.

W r. 1907 zbadano i zaszczepiono w 9 oborach bydła rogatego ras mięszanych 18 buhaji, 327 krów, 176 jałówek, 1 buhajka i 14 wołów. Razem sztuk 536. Z tych uznano za *chore* 4 buhaje = 22·25%, 48 krów = 14·67%, 9 jałówek = 5·05%. Razem chorych sztuk 61 = 11·38%, *podejrzane* 1 buhaj = 5·55%, 28 krów = 6·85%,

12 jałowek = 6·81%, 1 buhajek = 100%, razem podejrzanych sztuk 42 = 7·83%. Ogółem sztuk chorych i podejrzanych 103 = 19·21%.

Obora M_{28} I. badana w lutym trzeci raz. Między 44 sztukami uznano za *chorą* 1 krowę = 2·27%, za *podejrzane* 2 krowy = 4·54%. Ogółem chorych i podejrzanych 3 sztuki = 6·81%. Obora ta była badaną drugi raz w r. 1906. Między 58 sztukami uznano za *chore*: 1 buhaja, 3 jałówki i 2 buhajki razem 6 sztuk chorych = 10·34%. Za *podejrzane* uznano: 1 jałówkę i 1 woła. Razem podejrzane sztuki 2 = 3·44%, za *lekko podejrzane* 2 jałówki = 3·44%. Ogółem chorych i podejrzanych 10 sztuk = 17·24%.

Redukcya rozmiarów gruźlicy w tej oborze wynosi 10·43%.

Obora M_{28} II. była w marcu trzeci raz badana. Między 105 sztukami uznano za *chore*: 1 buhaja i 7 krów, razem 8 sztuk chorych = 7·61%; *podejrzane* 9 krów, 3 jałówki, razem podejrzanych sztuk 12 = 11·4%. Ogółem chorych i podejrzanych sztuk 20 = 19·00%.

Obora M_{11}. badana w listopadzie piąty raz. Między 17 sztukami uznano za *chorą* 1 jałówkę = 5·88%, za *podejrzanego* 1 buhajka = 5·88%. Razem chorych i podejrzanych 2 sztuki = 11·76%. Obora ta była badana w grudniu 1905 po raz czwarty. Między 38 sztukami uznano za chore 3 krowy i 3 woły, razem sztuk 6 = 15·79%, za podejrzane 3 krowy = 7·89%. Ogółem chorych i podejrzanych sztuk 9 = 23·68%.

Redukcya rozmiarów gruźlicy w tej oborze wynosi 11·82%.

Obora M_{32} badana w grudniu po raz trzeci. Między 45 sztukami uznano za *chore*: 1 buhaja, 4 krowy, razem sztuk chorych 5 = 11·11%; za *podejrzane*: 1 krowę = 2·22%. Ogółem chorych i podejrzanych 6 sztuk = 13·33%.

Ta sama obora badana w 1906 r., złożona z 45 sztuk, wykazała, że wszystkie sztuki są zdrowe i wolne od podejrzenia o gruźlicę.

Przyczyna pojawienia się gruźlicy w tej oborze jest niewiadoma.

Zestawienie ogólne.

W ciągu roku 1907 zbadano i zaszczepiono w 72 oborach:

buhajów	73	
krów	1833	
jałówek	1155	= 3335 sztuk
buhajków	216	
wołów	58	

Z tych uznano za:

a) chore:

buhajów . . .	18	=	24·65%	
krów	308	=	15·32%	
jałówek . . .	132	=	11·42%	= 474 = 14·21%.
buhajków . .	14	=	6·48%	
wołów . . .	2	=	3·44%	

b) podejrzane:

buhajów . . .	4	=	5·47%	
krów	150	=	8·18%	
jałówek . . .	74	=	6·40%	= 234 = 7·—%.
buhajków . . .	5	=	2·31%	
wołów	1	=	1·75%	

Ogółem chorych na gruźlicę lub o tę chorobę podejrzanych:

buhajów . .	22 =	30·12%	
krów	458 —	23·50%	
jałówek . . .	206 =	17·82%	= 708 = 21·21%.
buhajków . .	19 =	8·79%	
wołów . . .	3 =	5·19%	

Zestawienie wyniku akcyi tępienia gruźlicy u bydła w roku 1907 z wynikiem takim samym w roku 1906 wskazuje, że rozmiary szerzenia się gruźlicy u bydła w kraju zmniejszyły się w r. 1907 o 4·75%.

Lwów, czerwiec 1908.

Teofil Sochaniewicz, w. r.

I. Obory pełnej krwi Simenthal badane i szczepione w r. 1907.

Liczba porządk.	Znak obory	Czas badania i szczepienia		Stan bydła badanego i szczepionego						z tych uznano za												Ogółem chorych i podejrzanych	W procentach			Który raz obora badana?	Kto szczepił i badał oborę?
										chore						podejrzane											
		rok	miesiąc	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem		chore	podejrzane	ogółem		
1	D	1907	I	2	47	31	6	—	86	1	—	2	1	—	4	—	2	1	1	—	4	8	4·65	4·65	9·3	7 raz	T. Sochaniewicz wet. kraj.
2	E	„	III	1	12	1	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 raz	
3	G	„	IV	—	3	7	—	—	10	—	—	1	—	—	1	—	2	—	—	—	2	3	10·—	20·—	30·—	5 raz	
4	A	„	II	1	8	4	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 raz	Augustyn Krüger weterynarz c. k. gal. Towarz. gospodarskiego.
5	L	„	II	1	32	20	3	—	56	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	2	2	—	3·05	3·05	5 raz	
6	F	„	III	—	34	53	10	—	97	—	3	5	2	—	10	—	5	11	1	—	17	27	10·3	17·42	27·72	7 raz	
7	C	„	IV	—	8	8	3	—	19	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	5	5	—	26·31	26·31	3 raz	
8	A_1	„	VI	2	27	—	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 raz	
9	R	„	VII	2	—	—	11	—	13	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	7·68	7·68	4 raz	
10	B_1	„	V	—	6	1	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 raz	
11	C_1	„	VI	1	10	3	2	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 raz	
12	ad F	„	VII	2	—	—	5	—	7	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	14·3	14·3	—	
13	H	„	XI	1	19	—	19	4	43	—	1	3	—	—	4	—	3	3	1	—	7	11	9·30	16·19	25·49	7 raz	
14	Z	„	VII	1	21	13	5	—	40	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2·5	—	2·5	5 raz	Dr. Julian Nowak
Razem w 14 oborach				14	227	141	64	4	450	1	5	11	3	—	20	3	17	16	3	—	39	59	W procentach				
				W procentach						7·01	2·2	7·8	4·68	—	4·44	21·4	7·4	14·18	4·69	—	8·66	13·10					

II. Obory pół krwi Simenthal badane i szczepione w r. 1907.

Liczba porządk.	Znak obory	Czas badania i szczepienia		Stan bydła badanego i szczepionego						Z tych uznano za												Ogółem sztuk chorych i podejrzanych	W procentach			Który raz obora badana?	Kto badał oborę
										chore						podejrzane											
		rok	miesiąc	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk		chore	podejrzane	Ogółem		
1	y_2	1907	I	2	28	16	—	—	46	—	1	2	—	—	3	—	1	—	—	—	1	4	6·52	2·17	8·69	2 raz	Teofil Sochaniewicz weterynarz kraj. Wydziału krajowego.
2	w_2	„	I	1	56	12	7	—	76	1	20	1	2	—	24	—	3	1	—	—	4	28	31·57	5·26	36·83	1 raz	
3	f	„	II	1	26	27	3	—	57	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 raz	
4	f	„	III	—	27	3	12	—	42	—	1	—	1	—	2	—	—	1	—	—	1	3	4·76	2·38	7·14	7 raz	
5	g	„	III	2	51	33	2	—	88	2	18	9	—	—	29	—	7	1	—	—	8	37	32·95	9·09	42·04	4 raz	
6	f_1	„	IV	—	27	19	13	11	70	—	3	4	1	1	9	—	2	—	—	—	2	11	12·85	2·85	15·71	4 raz	
7	z_2	„	I	1	13	10	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	4·16	4·16	1 raz	Augustyn Krüger weterynarz przy c. k. galic. Towarzystwie gospodarskiem we Lwowie.
8	m	„	II	—	30	26	3	—	59	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	3	3	—	5·08	5·08	5 raz	
9	c	„	IV	—	29	35	14	—	78	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	8	8	—	10·25	10·25	3 raz	
10	a_3	„	IV	1	44	18	—	—	63	—	26	10	—	—	36	—	11	1	—	—	12	48	57·14	19·04	76·18	1 raz	
11	b_3	„	V	1	20	26	—	—	47	1	15	12	—	—	28	—	7	3	—	—	10	38	57·59	21·27	78·86	1 raz	
12	c_3	„	V	—	3	20	—	—	23	—	1	4	—	—	5	—	2	5	—	—	7	12	21·73	30·43	52·16	1 raz	
13	k_3	„	V	1	35	16	6	—	56	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	1·78	1·78	1 raz	
14	z_1	„	VI	—	—	23	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15	d_1	„	VI	2	33	19	4	—	58	—	1	—	—	—	1	—	4	—	—	—	4	5	1·72	6·88	8·60	5 raz	
16	d_3	„	VII	2	46	26	5	—	75	1	8	5	—	—	14	—	1	7	—	—	8	22	17·72	10·1	27·82	1 raz	
17	y_1	„	X	1	31	15	3	—	50	—	1	1	—	—	2	—	4	—	—	—	4	6	4·—	8·—	12·—	4 raz	
18	w	„	XI	—	19	19	1	12	51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 raz	
19	n	„	XII	—	17	10	2	—	29	—	1	1	—	—	2	—	6	2	—	—	8	10	6·89	27·58	34·47	8 raz	
20	e_3	„	X	—	23	13	—	—	36	—	11	1	—	—	12	—	8	2	—	—	10	22	3·33	27·77	61·10	1 raz	
21	f_3	„	X	2	57	9	—	—	68	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	4	4	—	5·88	5·88	1 raz	
22	g_3	„	XI	1	16	16	—	—	33	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	6·06	—	6·06	1 raz	
23	h	„	XI	—	20	11	4	1	36	—	1	2	1	1	5	—	4	2	1	—	7	12	13·88	19·45	33·36	7 raz	
24	h_3	„	VI	1	53	22	7	3	86	—	7	7	5	—	19	—	—	—	—	—	—	19	23·25	—	23·25	1 raz	Dr. Julian Nowak pełniący czynności weterynarza przy c. k. Towarz. roln. w Krakowie.
25	h_3	„	VI	—	—	19	6	—	25	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	4·—	—	4·—	—	
26	i_3	„	VI	1	36	40	—	—	77	1	22	16	—	—	39	—	—	4	—	—	4	43	50·64	5·19	55·83	1 raz	
27	z	„	VII	—	7	2	1	—	10	—	2	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	3	30·—	—	—	Bern-Simental 5 raz	
28	i_3	„	XI	1	18	20	1	—	40	—	7	4	—	—	11	—	2	1	—	—	3	14	27·5	7·5	35·—	2 raz	
Razem w 28 oborach				21	765	525	94	27	1432	6	148	90	11	2	257	—	77	32	1	—	110	360	W procentach				
				W procentach						28·57	19·34	17·14	11·68	7·4	17·45	—	10·06	6·09	1·06	—	7·68	25·13					

III. Obory pełnej krwi Oldenburg badane i szczepione w r. 1907.

Liczba porządk.	Znak obory	Czas badania i szczepienia: rok	Czas badania i szczepienia: miesiąc	Stan bydła badanego i szczepionego: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	Z tych uznano za chore: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	Z tych uznano za podejrzane: buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	Ogółem sztuk chorych i podejrzanych	W procentach: chore	podejrzane	Ogółem	Który raz obora badana?	Kto badał oborę
1	O_4	1907	III	2	12	5	5	—	24	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	4·14	—	4·14	7 raz	Sochaniewicz weteryn. kraj
2	O_{29}	„	II	1	3	6	—	—	10	1	—	3	—	—	4	—	3	2	—	—	5	9	40·—	50·—	90·—	2 raz	Augustyn Krüger wet. c. k. galic. Tow. gosp.
3	O_{30}	„	III	1	6	3	—	—	10	—	1	1	—	—	2	—	3	—	—	—	2	4	20·—	20·—	40·—	2 raz	
4	O_{30}	„	V	1	10	—	—	—	11	1	10	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—	11	100	—	100·—	2 raz	
5	O_{15}	„	XII	1	10	1	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 raz	
Razem w 5 oborach				6	41	15	5	—	67	2	12	4	—	—	18	—	5	2	—	—	7	25	W procentach				
				W procentach						33·33	29·24	26·66	—	—	26·86	—	12·19	13·33	—	—	10·44	37·31					

IV. Obory pół krwi Oldenburg badane i szczepione w r. 1907.

1	O_{20}	1907	III	—	25	15	8	—	48	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	—	2·08	2·08	7 raz	Teofil sochaniewicz wet. krajowy
2	O_{20}	„	IV	1	10	45	2	—	58	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1·72	1	1·72	5 raz	
3	O_{31}	„	IV	—	40	20	1	—	61	—	2	—	—	—	2	—	3	—	—	—	3	5	3·27	4·91	8·18	1 raz	Augustyn Krüger wet. c. k. Towarzystwa gospod. we Lwowie
4	O_{32}	„	IV	1	6	5	—	—	12	—	2	—	—	—	2	—	—	1	—	—	1	3	16·36	8·33	25·—	1 raz	
5	O_{33}	„	II	—	14	—	—	—	14	—	1	—	—	—	1	—	3	—	—	—	3	4	7·14	21·42	28·56	1 raz	
6	O_{32}	„	IV	1	—	7	—	—	8	1	—	—	—	—	1	—	—	5	—	—	5	6	12·5	62·5	75·—	1 raz	
7	O_{30}	„	X	1	37	29	7	11	85	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	1	5	5	—	6·66	6·66	2 raz	
8	O_{30}	„	XII	—	51	32	4	2	89	—	—	1	—	—	1	—	4	2	—	—	6	7	1·12	6·75	7·87	1 raz	
Razem w 8 oborach				4	183	153	22	13	375	1	5	2	—	—	8	—	14	9	—	1	24	32	W procentach				
				W procentach						25·—	2·75	1·30	—	—	2·13	—	7·64	5·81	—	7·61	6·40	8·53					

V. Obory bydła rogatego rasy fryzyjskiej w r. 1907.

1	F_{10}	1907	VI	1	16	20	—	—	37	1	10	9	—	—	20	—	3	2	—	—	5	25	54·32	13·51	67·83	1 raz	Dr. Julian Nowak pełniący czynność wet. przy c. k. Tow. roln. krakowskiem
2	F_{11}	„	VI	2	46	8	—	—	56	2	27	3	—	—	32	—	1	—	—	—	1	33	57·14	1·78	58·92	1 raz	
3	F_8	„	XI	1	43	33	15	—	92	—	5	2	—	—	7	—	—	—	—	—	—	7	7·6	—	7·6	2 raz	
4	F_9	„	XI	—	28	17	—	—	45	—	2	—	—	—	2	—	—	1	—	—	1	3	4·44	2·22	6·66	2 raz	
Razem w 4 oborach				4	133	78	15	—	230	3	44	14	—	—	61	—	4	3	—	—	7	68	W procentach				
				W procentach						75·—	33·08	16·66	—	—	26·52	—	3·—	3·84	—	—	3·04	29·56					

VI. Obory bydła rasy czerwonej krajowej w r. 1907.

1	Kcz_7	1907	VII	2	37	19	—	—	58	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	2	1·72	1·72	3·44	6 raz	Dr. Juliusz Nowak pełniący czynności wet. przy c. k. Tow. roln. w Krakowie.
2	Kcz_7	„	VII	1	68	28	—	—	97	—	44	1	—	—	45	—	4	—	—	—	4	49	46 39	4·12	50·51	1 raz	
3	Kcz_3	„	X	1	20	6	6	—	33	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1·03	—	1·03	6 raz	
4	Kcz_4	„	XII	2	33	15	9	—	59	—	1	1	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	3·45	—	3·45	6 raz	
Razem w 4 oborach				6	157	67	15	—	247	1	46	2	—	—	49	—	5	—	—	—	5	54	W procentach				
				W procentach						16·66	29·39	2·98	—	—	19·02	—	3·18	—	—	—	2·02	21·86					

VII. Obory bydła rogatego ras mięszanych w r. 1907.

Liczba porządk.	Znak obory	Czas badania i szczepienia		Stan bydła badanego i szczepionego						z tych uznano za												Ogółem chorych i podejrzanych	W procentach			Który raz obora badana?	Kto szczepił i badał oborę?
										chore						podejrzane											
		rok	miesiąc	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem		chore	podejrzane	ogółem		
1	M_{44}	1907	II	4	45	17	—	—	66	1	2	—	—	—	3	—	—	1	—	—	1	4	4·54	1·51	6·05	1 raz	Augustyn Krüger wet. c. k. Gal. Tow. gosp.
2	M_{45}	„	I	—	24	5	—	—	29	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	2	3·44	3·44	6·88	1 raz	
3	M_{28}	„	II	2	40	—	—	2	44	—	1	—	—	—	1	—	2	—	—	—	2	3	2·27	4·54	6·81	3 raz	
4	M_{28}	„	III	2	72	31	—	—	105	1	7	—	—	—	8	—	9	3	—	—	12	20	7·61	11·40	19·01	3 raz	
5	M_{11}	„	XI	—	12	4	1	—	17	—	—	1	—	—	1	—	—	—	1	—	1	2	5·88	5·88	11·76	5 raz	
6	M_{46}	„	XII	1	49	23	—	12	85	—	6	—	—	—	6	—	9	3	—	—	12	18	9·23	25·88	35·11	1 raz	
7	M_{47}	„	XII	7	45	82	—	—	134	1	25	8	—	—	34	1	6	5	—	—	12	48	25·37	8·95	34·32	1 raz	
8	M_{48}	„	III	1	7	3	—	—	11	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	18·18	—	18·19	1 raz	Dr J. Nowak wet. krak. Tow. roln.
9	M_{32}	„	XII	1	33	11	—	—	45	1	4	—	—	—	5	—	1	—	—	—	1	6	11·11	2·22	13·33	3 raz	
Razem w 9 oborach				18	327	176	1	14	536	4	48	9	—	—	61	1	28	12	1	—	42	103	11·38	7·83	19·21		
				W procentach						22·25	14·67	5·05	—	—	11·38	5·55	6·85	6·81	100.00	—	7·83	19·21	W procentach				

Zestawienie ogólne z r. 1907.

Grupa	Rasa	Stan bydła badanego i szczepionego						z tych uznano za												Ogółem sztuk chorych i podejrzanych	W procentach		
								chore						podejrzane									
		buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	razem		chore	podejrzane	Ogółem
I	14 obór pełnej krwi Simenthal	14	227	141	64	4	450	1	5	11	3	—	20	3	17	16	3	—	39	59	4·44	8·66	13·00
II	28 obór pół-krwi Simenthal	21	765	525	94	27	1432	6	148	90	11	2	257	—	77	32	1	—	110	367	17·45	7·68	25·13
III	5 obór pełnej krwi Oldenburg	6	41	15	5	—	67	2	12	4	—	—	18	—	5	2	—	—	7	25	26·86	10·44	37·31
IV	8 obór pół-krwi Oldenburg	4	183	153	22	13	375	1	5	2	—	—	8	—	14	9	—	1	24	32	2·13	6·40	8·36
V	4 obory bydła rasy fryzyjskiej	4	133	78	15	—	230	3	44	14	—	—	61	—	4	3	—	—	7	68	26·52	3·04	29·56
VI	4 obory bydła rasy czerwonej krajowej	6	157	67	15	—	245	1	46	2	—	—	49	—	5	—	—	—	5	54	19·02	2·02	21·86
VII	9 obór bydła ras mięszanych	18	327	176	1	14	536	4	48	9	—	—	61	1	28	12	1	—	42	103	11·38	7·83	19·21
	Razem w 72 oborach	73	1833	1155	216	58	3335	18	308	132	14	2	474	4	150	74	5	1	234	708			
		W procentach						24·65	15·32	11·42	6·48	3·44	14·21	5·47	8·18	6·4	2·31	1·75	7·00	21·21			

Alegat 8. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW.: 49.380/08.

WYKAZ

buhajów licencyonowanych, potrzebnych, gminnych, powiatowych i na stacyach Towarzystw rolniczych za rok 1906.

Liczba porządkowa	Powiat	BUHAJE GMINNE				Buhaje powiatowe	Buhaje na stacyach Towarzystw rolniczych	Buhaje zapewnione przez gminy, powiat i Towarzystwa rolnicze	Buhaje licencyonowane	Liczba buhajów potrzebnych
		własne	najęte	najęte na obszarach dworskich	Razem					
1	Biała	2	7	4	9	—	34	43	152	202
2	Bóbrka	—	—	—	—	—	5	5	86	178
3	Bochnia	—	129	7	129	—	34	163	237	296
4	Bohorodczany	—	—	—	—	—	—	—	52	130
5	Borszczów	—	45	8	45	—	5	50	64	114
6	Brody	—	—	—	—	—	7	7	239	278
7	Brzesko	13	146	5	159	—	20	179	197	318
8	Brzeżany	—	86	28	86	—	8	94	87	160
9	Brzozów	—	43	11	43	—	6	49	106	251
10	Buczacz	5	117	16	122	2	10	134	117	194
11	Chrzanów	—	27	5	27	—	3	30	136	157
12	Cieszanów	—	—	—	—	—	10	10	36	236
13	Czortków	—	1	1	1	—	5	6	35	124
14	Dąbrowa	—	—	—	—	—	1	1	86	240
15	Dobromil	—	—	—	—	—	3	3	43	217
16	Dolina	—	—	—	—	—	11	11	90	232
17	Drohobycz	4	—	—	4	—	7	11	276	328
18	Gorlice	—	—	—	—	12	12	24	122	315
19	Gródek	16	59	10	75	—	11	86	65	207
20	Grybów	—	—	—	—	—	4	4	77	166
21	Horodenka	7	—	—	7	—	1	8	51	99
22	Husiatyn	—	—	—	—	—	5	5	111	174
23	Jarosław	—	—	—	—	—	20	20	125	325
24	Jasło	—	201	19	201	—	27	228	222	364
25	Jaworów	9	—	—	9	—	11	20	69	255
26	Kałusz	4	—	—	4	—	9	13	119	192
27	Kamionka	8	25	3	33	—	6	39	151	250
28	Kolbuszowa	1	6	2	7	—	—	7	94	304
29	Kołomyja	17	—	—	17	—	14	31	191	190
30	Kosów	—	—	—	—	3	5	8	81	165
31	Kraków	—	3	2	3	—	27	30	127	179
32	Krosno	—	—	—	—	—	9	9	105	279
33	Limanowa	—	—	—	—	—	14	14	173	252
34	Lisko	—	—	—	—	—	5	5	109	337
35	Lwów	10	—	—	10	—	10	20	109	328
36	Łańcut	—	—	—	—	—	6	6	171	467
37	Mielec	—	—	—	—	—	14	14	155	242

Liczba porządkowa	Powiat	BUHAJE GMINNE				Buhaje powiatowe	Buhaje na stacyach Towarzystw rolniczych	Buhaje zapewnione przez gminy, powiat i Towarzystwa rolnicze	Buhaje licencyonowane	Liczba buhajów potrzebnych
		własne	najęte	najęte na obszarach dworskich	Razem					
38	Mościska	4	—	—	4	—	6	10	173	242
39	Myślenice	1	130	13	131	—	12	143	128	308
40	Nadwórna	—	53	—	53	—	25	78	71	149
41	Nisko	7	—	—	7	—	—	7	22	209
42	Nowy Sącz	—	—	—	—	—	15	15	169	303
43	Mowy Targ	—	—	—	—	—	25	25	242	297
44	Pilzno	4	—	—	4	—	10	14	73	184
45	Podhajce	5	—	—	5	—	1	6	102	138
46	Przemyśl	—	—	—	—	10	19	29	138	291
47	Przemyślany	1	—	—	1	—	13	14	147	167
48	Rawa	3	—	—	3	—	7	10	49	220
49	Rohatyn	26	157	2	183	1	11	195	247	217
50	Ropczyce	—	6	3	6	—	16	22	77	236
51	Rudki	1	3	3	4	—	14	14	45	193
52	Rzeszów	2	30	6	32	—	49	81	248	452
53	Sambor	5	—	—	5	—	7	12	141	280
54	Sanok	5	145	28	150	—	17	167	189	321
55	Skałat	8	—	—	8	—	4	12	10	160
56	Śniatyn	8	51	4	59	—	6	65	50	104
57	Sokal	6	133	18	139	—	14	153	154	175
58	Stanisławów	5	11	9	16	—	18	34	148	196
59	Stary Sambor	1	30	3	31	—	11	42	44	193
60	Stryj	34	62	8	96	—	18	114	176	249
61	Tarnobrzeg	15	34	6	49	—	9	58	134	209
62	Tarnopol	18	155	45	173	—	14	187	171	206
63	Tarnów	—	163	16	163	—	12	175	189	278
64	Tłumacz	—	—	—	—	—	31	31	90	169
65	Trembowla	—	2	—	2	2	2	6	39	129
66	Turka	1	129	41	130	—	5	135	114	282
67	Wadowice	—	6	6	6	—	14	20	196	266
68	Wieliczka	—	268	11	268	—	31	299	268	243
69	Zaleszczyki	—	—	—	—	—	—	—	47	66
70	Zbaraż	17	49	14	66	—	2	68	84	134
71	Złoczów	—	—	—	—	3	11	14	191	346
72	Żółkiew	67	3	3	70	—	7	77	117	204
73	Żydaczów	2	97	—	99	—	3	102	111	162
74	Żywiec	—	—	—	—	—	—	—	121	369

Alegat 9. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 49.380/08.

WYKAZ

buhajów licencyonowanych, potrzebnych, gminnych, powiatowych i na stacyach Towarzystw rolniczych za rok 1907.

Liczba porządkowa	Powiat	BUHAJE GMINNE				Buhaje powiatowe	Buhaje na stacyach Towarzystw rolniczych	Buhaje zapewnione przez gminy, powiat i Towarzystwa rolnicze	Buhaje licencyonowane	Liczba buhajów potrzebnych
		własne	najęte	najęte na obszarach dworskich	Razem					
1	Biała	2	92	11	94	—	35	129	115	215
2	Bóbrka	—	50	7	50	—	6	56	71	188
3	Bochnia	1	108	10	109	—	49	158	196	320
4	Bohorodczany	—	—	—	—	—	1	1	61	134
5	Borszczów	—	100	28	100	—	9	109	79	87
6	Brody	5	—	—	5	—	6	11	224	322
7	Brzesko	17	212	13	229	—	23	252	238	340
8	Brzeżany	—	83	31	83	—	9	92	80	161
9	Brzozów	—	93	9	93	—	10	103	92	266
10	Buczacz	7	110	15	117	—	8	125	132	194
11	Chrzanów	1	23	4	24	—	1	25	108	167
12	Cieszanów	1	—	—	1	—	13	14	32	244
13	Czortków	—	—	—	—	—	9	9	26	118
14	Dąbrowa	—	—	—	—	—	3	3	90	249
15	Dobromil	1	—	—	1	—	3	3	54	233
16	Dolina	—	—	—	—	5	14	19	85	254
17	Drohobycz	—	—	—	—	—	12	—	256	365
18	Gorlice	—	10	10	10	13	9	32	122	323
19	Gródek	20	55	23	75	—	25	100	64	223
20	Grybów	—	27	9	27	—	5	33	59	175
21	Horodenka	6	6	2	12	—	3	15	53	101
22	Husiatyn	—	—	—	—	—	2	—	106	175
23	Jarosław	—	30	11	30	—	17	47	133	359
24	Jasło	—	101	21	101	—	25	126	155	352
25	Jaworów	11	—	—	11	—	18	29	74	261
26	Kałusz	—	—	—	—	—	10	—	135	203
27	Kamionka	7	35	5	42	—	6	48	164	249
28	Kolbuszowa	1	12	2	13	—	—	13	91	315
29	Kołomyja	15	—	—	15	7	15	37	178	202
30	Kosów	—	—	—	—	4	7	11	96	153
31	Kraków	—	61	8	61	—	21	82	122	192
32	Krosno	—	—	—	—	—	14	14	85	278
33	Limanowa	—	—	—	—	—	4	4	158	272
34	Lisko	—	—	—	—	—	9	9	89	313
35	Lwów	—	—	—	—	—	11	—	163	385
36	Łańcut	—	—	—	—	—	10	10	158	491
37	Mielec	—	—	—	—	—	13	13	132	262

Liczba porządkowa	Powiat	BUHAJE GMINNE				Buhaje powiatowe	Buhaje na stacyach Towarzystw rolniczych	Buhaje zapewnione przez gminy, powiat i Towarzystwa rolnicze	Buhaje licencyonowane	Liczba buhajów potrzebnych
		własne	najęte	najęte na obszarach dworskich	Razem					
38	Mościska	5	—	—	5	—	9	14	175	240
39	Myślenice	1	107	12	108	—	14	122	119	320
40	Nadwórna	—	52	—	52	11	25	88	77	152
41	Nisko	10	—	—	10	—	—	10	25	218
42	Nowy Sącz	—	—	—	—	—	18	18	115	338
43	Nowy Targ	—	—	—	—	—	30	—	271	322
44	Pilzno	4	—	—	4	—	8	12	77	190
45	Podhajce	5	—	—	5	—	4	9	108	169
46	Przemyśl	—	3	2	3	15	19	37	97	312
47	Przemyślany	2	—	—	2	—	14	16	103	174
48	Rawa	8	—	—	8	—	8	16	78	226
49	Rohatyn	10	217	—	227	5	12	244	230	245
50	Ropczyce	—	—	—	—	—	9	9	72	235
51	Rudki	1	4	4	5	—	14	19	30	209
52	Rzeszów	4	60	10	64	—	40	104	221	470
53	Sambor	5	—	—	5	—	14	19	117	291
54	Sanok	2	197	21	199	—	19	218	199	309
55	Skałat	9	—	—	9	—	4	13	12	166
56	Śniatyn	7	58	5	65	—	9	74	54	99
57	Sokal	6	107	50	113	—	21	134	131	186
58	Stanisławów	7	65	10	72	—	21	93	128	202
59	Stary Sambor	1	33	3	34	—	5	39	32	200
60	Stryj	32	58	6	90	—	14	104	143	244
61	Tarnobrzeg	9	24	5	33	—	16	49	152	207
62	Tarnopol	15	121	47	136	—	12	148	136	213
63	Tarnów	—	132	4	132	—	40	172	156	277
64	Tłumacz	—	—	—	—	—	33	33	116	187
65	Trembowla	3	47	16	50	2	6	58	96	135
66	Turka	—	97	21	97	—	5	102	95	281
67	Wadowice	—	—	—	—	—	13	13	168	273
68	Wieliczka	—	274	31	274	—	14	288	258	176
69	Zaleszczyki	—	—	—	—	—	2	2	53	68
70	Zbaraż	18	55	19	73	—	2	75	70	138
71	Złoczów	—	—	—	—	—	15	15	181	357
72	Żółkiew	58	6	6	64	—	7	71	127	233
73	Żydaczów	9	59	—	68	—	10	78	120	178
74	Żywiec	—	—	—	—	—	1	1	115	366

Alegat 10. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 49380/08.

Ustawa

z dnia ..... obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, przedłużająca moc obowiązującą § 21. ustawy krajowej z dnia 20. lipca 1892 (Dz. u. kr Nr 5) o licencyonowaniu i utrzymywaniu buhajów gminnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Kięstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 21. ustawy krajowej z dnia 20. lipca 1892 Nr. 51 Dz. u. kr., których moc obowiązującą przedłużono art. III. ustawy krajowej z dnia 16. lutego 1902 Nr. 26 Dz. u. kr., obowiązywać będą przez dalszych lat sześć od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

LW. 70.381/08.

We Lwowie, dnia 13. lipca 1908.

Alg. 50

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie podniesienia chowu koni.

Wysoki Sejmie!

Załatwiając sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie podniesienia chowu koni, powziął Wysoki Sejm na wniosek tej komisyi na posiedzeniu z 18. listopada 1905 r. następujące uchwały:

1. „Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie podniesienia chowu koni".

2. „Sejm wzywa c. k. Rząd, by preliminowaną pod tytułem 8. pozycya 5. Nr. 7. w budżecie c. k. Ministerstwa rolnictwa na rok 1906 kwotę 50.000 K, przeznaczoną na premie dla hodowców za konie wprost od nich dla c. k. armii kupowane, w przyszłych preliminarzach budżetowych odpowiednio podwyższył tak, ażeby premia nie tylko na większą ilość koni udzieloną być mogła, ale także wysokość premii za poszczególnego konia wypłacać się mająca do kwoty 200 K podniesioną została".

Przy tej sposobności uchwalił Wysoki Sejm na wniosek posła Stanisława Jędrzejowicza następujące dalsze rezolucye:

3. „Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w myśl wniosku komitetu centralnego dla chowu koni przy c. k. Ministerstwie rolnictwa czynsze płacone za najem ogierów rządowych były w zupełności najemcom zwracane, skoro udowodnionem będzie, że w czasie okresu stanowienia jednego roku pokryto ogierem od Rządu najętym przynajmniej trzydzieści klaczy własnych lub cudzych".

4. „Sejm wzywa c. k. Rząd, aby cena najmu ogiera została obniżoną po dojściu ogiera do wieku powyżej 12 lat, niemniej też, by cena najmu ogiera nie była obliczoną podług stopy procentowej 6 od ceny nabycia, lecz tylko podług stopy 5 od sta".

5. „Sejm wzywa c. k. Rząd, by przy oddawaniu hodowcy ogiera w najem prócz czynszu najmu należytość stemplowa podług skali III. nie od kwoty, za którą odnośny ogier został zakupiony, lecz od kwoty rocznego najmu pobieraną była".

6. „Sejm wzywa c. k. Rząd, by zniósł przepis, według którego najmujący ogiera rządowego ręczyć musi wedle §. 7. kontraktu najmu za zwrot całej ceny kupna ogiera na wypadek, gdyby z winy najmującego zginął lub okazał się do chowu niezdolnym, lecz aby poręka ta ograniczona została do rzeczywistej tylko wartości ogiera w odnośnej chwili".

Z wykonania powyższych uchwał przedłożył Wydział krajowy W. Sejmowi sprawozdanie w ubiegłej sesyi.

Ponieważ Wysoki Sejm sprawozdania tego nie załatwił, przeto Wydział krajowy ponawia je obecnie po uzupełnieniu nowymi szczegółami.

Uchwały na wstępie wymienione zakomunikowane zostały c. k. Rządowi pismem Marszałka krajowego z 18. listopada 1905 Ls. 4.235.

C. k. Rząd do tej pory na nie nie odpowiedział.

Pośrednia tylko odpowiedź c. k. Rządu na część tych uchwał, mianowicie na rezolucyę piątą i szóstą przez Wysoki Sejm w dniu 18. listopada 1905 uchwaloną, mieści się w reskrypcie c. k. Ministerstwa rolnictwa z 21. grudnia 1905, l. 35.818, stanowiącym odpowiedź na wspomnianą w zeszłorocznem naszem sprawozdaniu w tym przedmiocie odezwę Wydziału krajowego z 30. czerwca 1905, l. 40.324. Odezwą powyższą zwrócił się był Wydział krajowy do c. k. Rządu w sprawie dwóch udogodnień dla hodowców, biorących w najem ogiery rządowe a mianowicie w sprawie wymiaru należytości stemplowej nie od ceny kupna najętego ogiera, lecz tylko od kwoty jednorocznego najmu, tudzież w sprawie ograniczenia odpowiedzialności najemcy do rzeczywistej wartości ogiera najętego w chwili uszkodzenia w miejsce obowiązującej dotąd odpowiedzialności w wysokości pierwotnej całej ceny kupna takiego ogiera. C. k. Ministerstwo rolnictwa nie uwzględniło żądań, które Wysoki Sejm uchwalił w rezolucyach 5. i 6. w dniu 18. listopada 1905. C. k. Ministerstwo oświadczyło mianowicie, że żądana zmiana wymiaru należytości stemplowej jest niemożliwą ze względu na obowiązujące przepisy w przedmiocie należytości stemplowych. C. k. Ministerstwo uznało też za niemożliwe do uwzględnienia drugie żądanie, podnosząc, że przy sposobności zawierania nowego kontraktu najmu może w myśl obowiązujących już przepisów Zakład ogierów rządowych w danym razie zniżyć wartość szacunkową starszego ogiera rządowego.

Przy tej sposobności zawiadomiło c. k. Ministerstwo rolnictwa, że jakkolwiek na razie nie może powiększyć liczby ogierów rządowych w Galicyi, zamierza to wszakże uczynić w przyszłości.

W sprawozbaniu w przedmiocie podniesienia chowu koni w roku 1905 Wysokiemu Sejmowi przedłożonem podał Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu plan zwołania fachowej ankiety w sprawie chowu koni, a to w celu wszechstronnego wyjaśnienia wszystkich kwestyi, w skład problemu podniesienia chowu koni wchodzących i w celu ustalenia i jednolitego sformułowania planu działania, a tem samem i żądań wszystkich krajowych czynników na tem polu wobec c. k. Rządu, a w szczególności wobec centralnej władzy państwowej. Plan ten, który tak w sprawozdaniu sejmowej komisyi gospodarstwa krajowego jak i w dyskusyi w Wysokim Sejmie przeprowadzonej z przychylną spotkał się oceną, wykonał Wydział krajowy w r. 1906. W dniu 16. lutego 1906 r. zebrała się na zaproszenie Wydziału krajowego ankieta, w skład której weszli reprezentanci wszystkich organów krajowych, powołanych do współdziałania na polu podniesienia chowu koni. Pod przewodnictwem zastępcy szefa Departamentu III. Wydziału krajowego wzięli udział w ankiecie prezesowie Komitetów obu krajowych Towarzystw rolniczych, referent sprawy chowu koni sejmowej komisyi gospodarstwa krajowego, komendant Oddziału stacyi ogierów rządowych, członkowie Komitetu doradczego dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie, członkowie Sekcyi stałej krajowej komisyi dla spraw rolniczych, reprezentanci Towarzystwa chowu koni i wyścigów we Lwowie, tudzież członkowie Sekcyj chowu koni obu krajowych Towarzystw rolniczych.

Protokół stenograficzny obrad tej ankiety dołączony jest do poprzedniego sprawozdania. (Vide alegat 32 stenograficznych sprawozdań za r. 1907).

Ankieta powyższa wybrała subkomitet w skład którego weszli: pp. Stanisław Jędrzejowicz, zastępca członka Wydziału krajowego, Juliusz br. Bielski, reprezentant Towarzystwa chowu koni i wyścigów we Lwowie i Komitetu dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie, Eustachy Zagórski, referent sejmowej Komisyi gospodarstwa krajowego, wreszcie Witold ks. Czartoryski i Jan hr. Tarnowski, przewodniczący Sekcyi dla chowu koni obu krajowych Towarzystw rolniczych a zarazem członkowie Komitetu dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie.

Subkomitet ten, wybrany przez ankietę dla ostatecznego i ścisłego sformułowania programu akcyi na tem polu w myśl uchwał ankiety i poglądów na ankiecie wypowiedzianych, zebrał się w pełnym komplecie pod przewodnictwem szefa Departamentu III. Wydziału krajowego w dniu 28. marca 1907 i sformułował wyniki ankiety w następującem brzmieniu:

1. „Ankieta wyraża życzenie, aby Wydział krajowy przynajmniej raz w roku zwoływał subkomitet, wybrany przez ankietę a łączący w sobie wszystkie czynniki, zajmujące się sprawami chowu koni, a to celem posługiwania się nim jako organem doradczym".

2. „Ankieta wyraża życzenie, aby całe zakupno ogierów rządowych dla Galicyi tak w kraju jak i zagranicą, jakoteż przyjmowanie ogierów z Radowiec było oddane w ręce czynników krajowych tak rządowych jak autonomicznych z głosem stanowczym".

3. „Ankieta wyraża życzenie, by kwota na zakupno ogierów rządowych dla Galicyi przez Rząd przeznaczona była podniesioną w stosunku do kwot, w innych krajach na ten cel zużywanych".

4. „Ankieta uważa za pożądane premiowanie na szerszą skalę klaczy, celem podtrzymania materyału hodowlanego i wytworzenia katastru klaczy. W tym celu wskazaną jest inicyatywa ze strony Sejmu przez udzielenie subwencyi w kwocie 50.000 K pod warunkiem, że c. k. Rząd da 150.000 koron".

5. „Ankieta zaleca domagać się, aby ogiery rządowe dawane były, ile możności, do użytku prywatnego hodowcy (in Privatpflege) darmo zamiast na stacye lub w najem, tudzież zaleca domagać się uchylenia rozporządzeń c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 4. lutego 1904. l. 1.577 i 15. marca 1905 l. 6.297, wedle których do użytku prywatnego darmo dawane będą tylko drobne konie rasy oryentalnej i krajowej".

6. „Ankieta oświadcza się za zatrzymaniem zasad przyjętych obecnie przez miarodajne czynniki co do kierunku hodowli pod względem ras, zaznaczając że na poszczególnych stacyach ma być umieszczany materyał jednolity pod względem rasy".

7. „Wreszcie oświadcza się ankieta za innymi postulatami w przedmiocie chowu koni podniesionymi przez sejmową Komisyę gospodarstwa krajowego a przez Sejm w r. 1905 uchwalonymi".

Wobec uchwał ankiety zajął Wydział krajowy stanowisko następujące:

Wydział krajowy postanowił przedewszystkiem skorzystać z organizacyi wybranego przez ankietę subkomitetu. Oceniając pożytek stąd płynący, postanowił Wydział krajowy zwoływać subkomitet dla zasięgania jego opinii w sprawach chowu koni.

Wydział krajowy przychylił się też do wszystkich innych przez ankietę uchwalonych środków podniesienia chowu koni a w szczególności oświadczył się w myśl uchwały ankiety za oparciem odtąd akcyi powyższej przedewszystkiem na premiowaniu klaczy w przeciwieństwie do dotychczasowego systemu, który polegał na dostarczaniu na użytek tej hodowli odpowiedniej liczby ogierów, Państwo utrzymuje w Galicyi własne ogiery, subwencyonuje zaś nadto na równi z krajem odnośną akcyę Towarzystw rolniczych, polegającą przeważnie na zakupywaniu ogierów na stacye i na subwencyach wypłacanych właścicielom ogierów licencyonowanych. Z wydatków państwa na podniesienie chowu koni

w Galicyi z r. 1904 przypadało, pominąwszy wydatki na utrzymanie ogierów rządowych:

na koszta komisyi licencynujących.	2.600 K.
na nagrody wyścigowe	22.600 „
na premie państwowe	8.000 „
na subwencye dla właścicieli licencyonowanych ogierów prywatnych	5.000 „
na koszta kontroli tych ogierów	7.000 „
na subwencye dla Towarzystw rolniczych	10.000 „
Razem . .	55.200 K.

Z powyższych pozycyj wydatków trzy ostatnie wyłącznie, pierwsze trzy zaś pozycye w bardzo znacznej części przeznaczone były na ogiery, z wydatków zaś obu krajowych Towarzystw na chów koni w r. 1904 przypada zaledwie 1·3% na premie na wstawach przeglądowych. Całą resztę wydatków pochłonęły prócz kosztów administracyi koszta zakupna ogierów na stacye i subwencye dla licencyonowanych ogierów. Pomoc publiczną więc w formie kupna, subwencyi i premii otrzymywali dotąd w pierwszej linii właściciele ogierów.

Na ankiecie przeważyło przekonanie, że obecnie w pierwszym rzędzie potrzeba poparcia chowu klaczy. Popierając bowiem w dalszym ciągu przedewszystkiem chów ogierów, mógłby się wkrótce kraj znaleść wobec braku odpowiedniego materyału klaczy dla rozporządzalnych ogierów. Materyał klaczy należy tedy uzupełnić, zatrzymać w kraju i wyzyskać dla chowu zapomocą premii, przyznawanych za klacze w zamian za zobowiązanie do używania tych klaczy do chowu. Ażeby jednak środek ten cel powyższy osiągnął, musiałby znaleść zastosowanie w bardzo szerokich rozmiarach. Akcya dotycząca musiałaby być opartą na znacznie szerszych niż dotąd podstawach finansowych. Przyznanie bowiem premii w minimalnej kwocie 200 K właścicielom choćby tylko jednego tysiąca klaczy wymagałoby wydatku rocznego 200.000 koron na same tylko premie, nie licząc kosztów organów, premie przyznających i następnie użycie klaczy do chowu kontrolujących podczas, gdy w r. 1904 cały wydatek kraju i państwa na chów koni w Galicyi wynosił 71.200 K., w tem 16.000 subwencyi krajowej a 10.000 K. subwencyi państwowej na akcye Towarzystw rolniczych, nie licząc w to oczywiście kosztów utrzymania ogierów rządowych. Na r. 1906 wzrosły powyższe subwencye dla Towarzystw rolniczych, mianowicie: krajowa do 25.000 a państwowa do 20.000 K.

Zgadzając się na projekt ankiety oparcia akcyi, zmierzającej do podniesienia chowu koni przedewszystkiem na premiowaniu klaczy, uchwalił Wydział krajowy wystąpić z poparciem tego projektu wobec c. k. Rządu i oświadczył gotowość wstawienia do preliminarza budżetu krajowego na r. 1907 znaczniejszej na ten cel kwoty pod warunkiem, że c. k. Rząd przyzna subwencyę na ten cel w kwocie 150.000 koron.

Zarazem uchwalił Wydział krajowy przedłożyć c. k. Rządowi wszystkie inne uchwały ankiety jako program akcyi na tem polu w najbliższych latach przez wszystkie powołane do tego w kraju czynniki zgodnie ułożony a przez Wydział krajowy przyjęty i zatwierdzony. Żądania powyższe obejmują 1) rozszerzenie kompetencyi Komitetu doradczego dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie, 2) podwyższenie przez c. k. Rząd kwoty przeznaczonej na zakupno ogierów rządowych dla Galicyi, 3) podwyższenie preliminowanego poraz pierwszy na r. 1906 w wysokości 50.000 K. wydatku państwa na premie za konie dla armii u hodowców zakupywane, 4) utrzymanie w mocy obowiązujących obecnie przepisów co do kierunku hodowli z następującemi zmianami: a) by także ogiery rasy angielskiej, roślejsze ogiery rasy arabskiej i ogiery rasy huculskiej mogły być oddawane prywatnemu hodowcy do użytku bez wynagrodzenia (in Privatflege) i b) by na poszczególnych stacyach umieszczano materyał jednolity pod względem rasy, 5) zwijanie, o ile możności, stacyj ogierów rządowych i zmniejszenie liczby ogierów, dawanych hodowcom do użytku prywatnego za opłatą czynszu najmu, natomiast powiększenie liczby ogierów dawanych hodowcy do użytku prywatnego darmo (in Privatpflege), 7) udogodnienia wreszcie dla hodo-

wców biorących w najem ogiera rządowego, zawarte w rezolucyach do Rządu (3—6), uchwalonych przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 18. listopada 1905.

Odezwa Wydziału krajowego do c. k. Namiestnictwa z 20. maja 1905. l. 40.034, zawierająca wszystkie powyższe żądania wraz z motywami, załączoną jest jako alegat do poprzedniego sprawozdania.

C. k. Rząd odpowiedział na powyższe pismo Wydziału krajowego reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 7. stycznia 1907 L. 33.939/3.763/1906 wystosowanym do c. k. Stacyi ogierów rządowych w Drohowyżu, który to reskrypt c. k. Namiestnictwo udzieliło nam do wiadomości. Odpis powyższego reskryptu za-
Alegat łączamy jako **alegat** do niniejszego sprawozdania.

Jak się z powyższego reskryptu okazuje, c. k. Ministerstwo rolnictwa, załatwiając wnioski Komitetu dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie w r. 1906 przedstawione, przychyliło się tylko częściowo do dwóch wniosków, a mianowicie, aby 1) także ogiery roślejsze rasy arabskiej i huculskiej mogły być oddawane prywatnemu hodowcy do użytku bez wynagrodzenia (in Privatpflege) i aby 2) na poszczególnych stacyach w granicach obecnego stanu ogierów umieszczano materyał jednolity pod względem rasy, wszystkie zaś inne nasze wnioski c. k. Ministerstwo rolnictwa w części odrzuciło w części zaś nie dało na nie żadnej odpowiedzi.

Wobec tego, że c. k. Rząd przychylił się tylko do dwóch naszych wniosków zawartych w przytoczonym wyżej programie podniesienia hodowli koni, Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek uchwalenia rezolucyj wzywających c. k. Rząd do wykonania całego programu chowu koni, na podstawie uchwał ankiety przez Wydział krajowy sformułowanego, a powyżej omówionego.

Na podstawie więc niniejszego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie podniesienia chowu koni.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd do przyznania stałego zasiłku państwowego w kwocie 150.000 K rocznie na premiowanie klaczy w Galicyi.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wstawienia do preliminarza budżetu krajowego na r. 1910 wydatku na premiowanie klaczy pod warunkiem przyznania na ten cel zasiłku państwowego, a to w wysokości odpowiadającej trzeciej części kwoty, przez c. k. Rząd na ten cel przyznanej.

4. Sejm wzywa c. k. Rząd do rozszerzenia kompetencyi Komitetu doradczego dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie we Lwowie w tym kierunku, by całe zakupno ogierów rządowych dla Galicyi tak w kraju jak zagranicą jakoteż przyjmowanie ogierów z Radowiec było oddane w ręce tego Komitetu z głosem stanowczym.

5. Sejm wzywa c. k. Rząd, by kwotę na zakupno ogierów rządowych dla Galicyę przeznaczoną podwyższył w stosunku do kwot w innych krajach na ten cel przeznaczonych.

6. Sejm wzywa c. k. Rząd, by preliminowaną na rok 1907 w wysokości 50.000 K kwotę, przeznaczoną na premie dla hodowców za konie u nich dla armii zakupywane odpowiednio podwyższył tak, by wysokość premii za jednego konia wynosiła 200 K, i by ogólna ilość tych premii mogła być powiększoną.

7. Sejm wzywa c. k. Rząd do zniesienia ograniczenia, zawartego w reskryptach c. k. Ministerstwa rolnictwa z 4. lutego 1904 l. 1577 i z 15. marca 1905 l. 6297, a dotyczącego rasy ogierów przeznaczonych do użytku prywatnego hodowców bez wynagrodzenia.

8. Sejm wzywa c. k. Rząd do zwijania stacyj ogierów rządowych i zmniejszania liczby ogierów rządowych, przeznaczonych do prywatnego użytku hodow-

ców za opłatą czynszu najmu, natomiast do powiększania liczby ogierów rządowych, przeznaczonych do prywatnego użytku hodowców bez wynagrodzenia.

9. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd do przyznania następujących udogodnień hodowcom prywatnym, biorącym w najem ogiera rządowego:

a) zwracania całego czynszu najmu w razie udowodnienia przez hodowcę, że w czasie jednego okresu stanowienia pokryto najętym ogierem przynajmniej trzydzieści klaczy własnych lub cudzych;

b) obniżenia ceny najmu po dojściu ogiera do wieku powyżej lat dwunastu;

c) obliczania czynszu najmu ogiera nie podług procentowej 6 od ceny kupna ogiera lecz podług stopy 5 od sta od tej ceny;

d) wymiaru należytości stemplowej od kontraktu najmu ogiera nie, jak dotąd od kwoty, za którą dany ogier został kupiony, lecz od kwoty odpowiadającej rocznemu czynszowi najmu ogiera;

e) zniesienia przepisu, wedle którego musi biorący w najem ogiera ręczyć w §. 7. kontraktu najmu za zwrot całej pierwotnej ceny kupna ogiera na wypadek, gdyby z winy najmującego zginął lub okazał się do chowu niezdolnym, zastąpienia natomiast tego przepisu postanowieniem, ograniczającem obowiązek poręki do rzeczywistej wartości ogiera w odnośnej chwili.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 70.381/08.

Odpis

pisma c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 7. stycznia 1907.

L. $\frac{33939}{3763}$ ex 1906. **An das Staatshengstendepot in Drohowyże.** Über die Berichte vom 25. Oktober und 8. November 1906 Z: 1569 betreffend die vom galiz. Pferdezuchtkomite in seiner Sitzung vom 10. Oktober 1906 in Angelegenheiten der Pferdezucht Galiziens gefassten Beschlüsse und gestellten Anträge wird dem k. k. Depot zur Kentnis und Darnachachtung nachfolgendes bemerkt:

ad I. Der Antrag auf Vermehrung der unter den gegenwärtigen Bedingungen in staatliche Subventionsverhältnis aufzunehmenden vorzüglichen lizenzierten Privathengste wird genehmigt und gewärtigt das Ackerbauministerium in dieser Beziehung die jeweilig vom k. k. Depot im Einvernehmen mit dem galiz. Pferdezuchtkomite vorzulegenden bezüglichen Anträge der Köhrungskomission.

ad II. Eine weitere Erhöhung der im Laufe der lezten 3 Jahre ohnehin sukzessive von 5000 auf 10.000 K erhöhten jährlichen Dotation für die staatlichen Pferdeprämierungen in Galizien kann bei den beschränkten Dotationsmitteln derzeit nicht in Aussicht gestellt werden, wobei bemerkt wird, dass die den beiden Landwirtschaftsgesellschaften in Krakau und Lemberg bewilligte, in erster Linie zu Pferdeprämierungszwecken bestimmte Jahressubvention von 10.000 K seit vorigem Jahre auf jährlich 20.000 K orhöht worden ist.

ad III. Zur Subventionierung des Ankaufes von Stuten und Stutfohlen seitens einzelner Pferdezüchter in Galizien wird von der dem Ackerbauministerium zu diesem Zwecke zur Verfügung stehenden Dotation für Galizien pro 1907 ein Betrag von 10.000 K in Aussicht gestellt; über die Art und Weise der Verwendung dieser Subvention sind baldmöglichst detaillierte Anträge seitens des galiz. Pferdezuchtkomites im Einvernehmen mit dem k k. Depot zu erstatten um die Durchführung dieser Massnahmen im Laufe des Jahres 1907 zu ermöglichen.

ad IV. Die vom Pferdezuchtkomite beantragte Erweiterung seiner Befugnisse bei den jeweilig für das Ackerbauministerium im Lande stattfindenden Hengsten Ankäufen erscheint nicht erforderlich, da dem Komite im Sinne des § 4. lit. b) der mit ihm bezüglich der Mitwirkung in Landespferdezuchtangelegenheiten vereinbarten Bestimmungen bei diesen Ankäufen ohnehin bereits eine entscheidende Stimme und zwar insoferne zusteht, als bei divergierender Ansicht des Depot und des Delegierten des Komites in Bezug auf den Ankauf irgend eines Hengstes, dieser nicht ohneweiters erfolgen kann. In einem solchen Falle muss vielmehr die Entscheidung des Ackerbauministeriums eingeholt werden zumal es sich um Ankäufe aus seiner Dotation handelt.

ad V. ist nichts zu bemerken.

ad VI. Eine Vermehrung der Beschälstationen, bezw. der in den Beschälstationen aufzustellenden Staatshengste, kann nur nach Massgabe der zur Besetzung dieser Stationen zur Verfügung stehenden Wartemannschaft in Aussicht genommen, bezw. von Fall zu Fall beantragt werden.

ad VII. Dem Antrage auf Hinausgabe auch grösserer Araber und Huzulenhengste in Privatpflege wird mit dem Bemerken zugestimmt, dass von einer solchen Hinausgabe englische Vollblut- und Halbblut- Hengste auszuschliessen sind.

ad VIII. Die Besetzung der Beschälstationen mit einheitlichen (derselben Klasse angehörigen) Hengsten ist innerhalb des gegenwärtigen Hengstenstandes möglichst einzuhalten und bei der vom k. k. Depot im Einvernehmen mit dem Pferdezuchtkomite betreffs Einteilung der Hengste in die Beschälstationen jeweilig zu erstattenden Anträge zu berücksichtigen.

ad IX. Bezüglich des Antrages des Komites auf Änderung der Bedingungen, unter welchen Staatshengste in Miete gegeben werden sollen, wird auf die dem Pferdezuchtkomite bereits mitgeteilten Bestimmungen im Schlussabsatze des h. o. Erlasses vom 23. Juli 1906 Z. 21834 verwiesen.

Von der vorstehenden Bestimmungen ist die galiz. Statthalterei mit Bezug auf ihre unter dem 8. November und 20. Dezember 1906 Z. 2558 u. 2557 an das Ackerbauministerium erstatteten Berichte behufs entsprechender Verständigung des galiz. Landesausschusses in Kenntnis zu setzen.

LW. 42.280/08. We Lwowie, dnia 29. kwietnia 1908.

Alog. 51

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie podniesienia hodowli drobiu.

Wysoki Sejmie!

Działalność Wydziału krajowego na polu podniesienia chowu drobin obejmuje dwa główne kierunki, mianowicie subwencyonowanie Towarzystw na tem polu pracujących i działalność Wydziału krajowego we własnym zakresie czynności.

Stosownie do tego podziału przedstawiamy w pierwszej części niniejszego sprawozdania działalność wspomnianych Towarzystw w ubiegłym roku, w drugiej zaś części działalność Wydziału krajowego we własnym zakresie czynności w tym samym okresie czasu.

Przedewszystkiem jednak zaznaczyć należy, że tak działalność Wydziału krajowego, jak i wspomianych Towarzystw, zdążająca do podniesienia hodowli zapomocą podnoszenia umiejętności hodowli, oraz zapomocą doboru, ustalenia i rozszerzania w całym kraju odpowiednich ras drobiu, przyniosła w ubiegłym roku dodatnie rezultaty, jak to wynika z przytoczonych poniżej najważniejszych dat z działalności obu tych czynników.

Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego łączy w utworzonej w roku 1904 sekcyi chowu drobiu reprezentantów lwowskiego jak jarosławskiego Towarzystwa chowu drobiu i rozporządzał w roku 1907 subwencyą państwową w kwocie 12.000 K na podniesienie chowu drobiu w swoim okręgu. Z tych powodów zapewnił sobie kierownicze stanowisko w akcyi chowu drobiu we wschodniej i środkowej części kraju.

W myśl programu zajmowało się Towarzystwo w dalszym ciągu sprawą ustalenia i rozpowszechnienia rasy drobiu, odpowiadającej najbardziej naszym stosunkom.

Przeprowadzone w tym kierunku doświadczenia dały wynik coraz bardziej przemawiający na korzyść kur t. zw. „zielononóżek“, jako „bardzo nośnych, mięsnych i wcześnie dojrzewających“.

Na drugiem polu swego programu, mianowicie na polu rozszerzania wiadomości o racyonalnym chowie drobiu, zajęło się Towarzystwo opracowaniem projektu instrukcyi dla zakładania wzorowych kurników. Zasiłkami z subwencyi państwowej przyznanymi umożliwiło krajowemu Towarzystwu chowu drobiu we Lwowie wydawnictwo miesięcznika, poświęconego wyłącznie sprawom chowu drobiu, tudzież wydawnictwo kilkunastu dziełek traktujących o hodowli drobiu, gołębi i królików. Towarzystwo przyznało też subwencye Tow. chowu drobiu we Lwowie i Pierwszemu galic. Tow. chowu drobiu w Jarosławiu na założenie wzorowego kurnika we Lwowie i w Jarosławiu.

Niemniej poparło materyalnie wystawy drobiu w Brzeżanach i Stanisławowie' w końcu przyznało zasiłki na założenie wzorowych kurników w Dulibach, Dłużniowie i Worobijówce.

W trzecim wreszcie kierunku objętym programem uchwalono wdrożyć w porozumieniu z głównym Zarządem Kółek rolniczych akcyę w sprawie bardzo ważnej dla gospodarstwa krajowego, a mianowicie organizacyi handlu jajami.

Komitet c. k. krakowskiego Towarzystwa rolniczego popierał wyłącznie chów krajowych kur tzw. „zielononóżek". Zdaniem bowiem Komitetu kura „zielononóżka", jako „najmniej wybredna co do karmy i sposobu wychowu, nadaje się najlepiej do naszego klimatu i warunków chowu, przyczem nośnością swą przewyższa kury ras innych".

Komitet dąży do tworzenia przy każdem okręgowem Towarzystwie rolniczem osobnych sekcyi dla chowu drobiu. W roku 1907 utworzono nową sekcyę przy Wydziale Towarzystwa rolniczego okręgowego w Jaśle, tak że z końcem roku 1907 czynne są sekcye chowu drobiu przy Wydziale Towarzystwa rolniczego okręgowego w Brzesku, Nowym Sączu, Bochni i Jaśle.

Komitet przesłał sekcyi chowu drobiu w Jaśle 461 kokoszek hodowlanych i 52 kogutów w celu stosownego umieszczenia między wybranymi hodowcami, sekcyi w Brzesku 27 kogutów dla odmiany w kurnikach.

W rejonie hodowlanym nowosądeckim założył Komitet trzy subwencyjne kurniki zarodowe, mianowicie w Witowicach, Librantowej i w Nowym Sączu; w rejonie bocheńskim jeden kurnik subwencyjny w Niepołomicach. Ponadto sekcya chowu drobiu przy Wydziale Towarzystwa rolniczego okręgowego w Bochni otrzymała w r. 1907 subwencyę w kwocie 250 K na zakupno kogutów i 250 K na przebudowanie kurników w Łężkowicach.

Wreszcie założył Komitet w roku 1907 jeden kurnik zarodowy subwencyjny w Woli Ocieckiej, w celu zapoznania hodowców w okolicach Ropczyc, Dąbia i Dębicy z zaletami kur „zielononóżek".

Uchwałą Komitetu z dnia 6. września 1907 naznaczoną została na r. 1907 cena 6 K za kokoszkę, a 7 K za koguta.

Ogółem zakupił Komitet w roku 1907 do chowu w swych pepinierach 561 kokoszek i 89 kogutów, razem 650 sztuk.

Każda sztuka przed wysyłką do miejsca przeznaczenia wycechowaną została przez inspektora hodowli jako sztuka hodowlana pierścionkiem na lewej nodze.

We wrześniu roku ubiegłego powstało w Krakowie osobne Towarzystwo chowu drobiu, gołębi i królików.

Krajowe Towarzystwo chowu drobiu, gołębi i królików we Lwowie liczyło w roku ubiegłym, według ogłoszonego drukiem sprawozdania Zarządu głównego z działalności w r. 1907, członków 1010 i miało 9 filii. Z ogólnej liczby członków przypada na główne Towarzystwo 424, na filie 586. W porównaniu z rokiem 1906 przybyło Towarzystwu i jego filiom w roku 1907 członków 125.

W toku jest sprawa utworzenia filii w Przemyślu, Kołomyi, Gródku Jagiellońskim, Buczaczu i Bohorodczanach.

Wszystkie filie Towarzystwa rozwijają się prawidłowo i działają z pożytkiem dla podniesienia chowu drobiu. Staraniem filii w Brzeżanach, Rzeszowie i Stanisławowie urządzono w roku 1907 w każdem z tych trzech miast wystawę drobiu.

Towarzystwo przyszło z pomocą materyalną tym wystawom, które tak co do ilości wystawców jak i liczby oraz jakości okazów na wystawy nadesłanych powiodły się w zupełności.

Wystawy te zainteresowały publiczność, a nawet przysporzyły członków filiom Towarzystwa urządzającym te wystawy.

Wystawa w Brzeżanach przyniosła nawet czysty zysk w kwocie 501 K 88 h, a w Stanisławowie w kwocie 448 K 92 h.

Towarzystwo udzieliło swoim filiom subwencyi w kwocie 2.559 K 63 h, t. j. całą subwencyę krajową i część rządowej tak, że resztę subwencyi rządowej i własny dochód obrócono na ogólne cele Towarzystwa, oraz na wydawnictwo miesięcznika „Hodowca drobiu" i broszur traktujących o chowie drobiu.

W roku 1907 rozwinęło Towarzystwo bardzo ożywioną działalność na polu zakładania stacyj zarodowych, założono bowiem w tym okresie czasu 159 stacyj zarodowych wartości 3.314 K. Nie od rzeczy będzie zaznaczyć na tem miejscu, że od chwili założenia, t. j. od roku 1900 do końca roku 1907, utworzono ogółem 941 stacyj wartości 20.650 K. W roku ubiegłym rozdano też bezpłatnie członkom jaj wylęgowych za 131 K. Według sprawozdania kasowego wynosiły w roku 1907 dochody Towarzystwa kwotę 12.005 K 85 h., rozchody kwotę 11.578 K 77 h, tak, że na rok 1908 pozostała reszta kasowa w kwocie 427 K 8 h.

Dzięki specyalnej subwencyi rządowej i galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego założyło Towarzystwo trzy większe kurniki przy szkołach w Dulibach, Dłużniowie i Worobijówce, w których odpowiednio wykształceni nauczyciele udzielają nauki hodowli drobiu według programu, opracowanego przez Towarzystwo, a przyjętego przez c. k. Radę szkolną krajową.

Wreszcie zajmowało się Towarzystwo sprawą założenia we Lwowie wzorowego zakładu chowu drobiu, o czem poniżej jest mowa.

Pierwsze galicyjskie Towarzystwo chowu drobiu w Jarosławiu liczyło w roku 1907 t. j. w dwunastym roku swego istnienia, 452 członków. W porównaniu z rokiem 1906 zyskało 86 członków.

Najwięcej wagi przywiązywało Towarzystwo w roku ubiegłym, podobnie jak i w latach ubiegłych, do rozpowszechnienia drobiu rasowego kilku wypróbowanych ras. Pracę w tym kierunku prowadziło przez rozsyłkę i rozdawanie jaj wylęgowych, oraz przez zakładanie stacyj zarodowych.

Na 200 zamówień rozesłano w roku 1907 — 3.783 sztuk jaj wylęgowych, w tem 1.455 sztuk po zniżonej cenie dla członków Towarzystwa.

W roku ubiegłym pozostało 271 stacyj zarodowych o 388 stadkach. Najwięcej stacyj zarodowych posiadają włościanie i nauczyciele ludowi.

Celem poprawienia rasy drobiu krajowego i umożliwienia jak najszerszym kołom ludności wiejskiej nabycia i posiadania drobiu rasowego zawarło Towarzystwo z Zarządem głównym Towarzystwa Kółek rolniczych umowę, na podstawie której każde Kółko rolnicze może dostać od Towarzystwa chowu drobiu w Jarosławiu, o ile Kółko jest członkiem Towarzystwa, rok rocznie dla poprawienia drobiu rasowego koguta za zniżoną cenę 2 K, kaczora za 3 K, gęsiora za 4 K, indora za 5 K. Resztę ceny tych rozpłodników pokrywają po połowie Towarzystwo chowu drobiu w Jarosławiu i Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych.

W zamian za to zobowiązuje się dotyczący członek Kółka rolniczego wobec jego zarządu sprzedać swego samca na rzeź; w miejsce bowiem jego otrzymuje po powyższych cenach rasowego rozpłodnika. W ten sposób może każde Kółko rolnicze otrzymywać rok rocznie dla swych członków najmniej po 3 samce z trzech rodzajów drobiu po $^1/_3$ ceny rzeczywistej i tą drogą za lat kilka poprawić drób u swych członków.

W roku 1907 skorzystało z udogodnień płynących z powyższego układu kilka Kółek rolniczych, a Towarzystwo żywi nadzieję, że w przyszłości znaczna ilość Kółek będzie korzystać z ułatwienia, wynikającego z powyżej wspomnianej umowy.

W roku 1907 wydało Towarzystwo na zakładanie stacyj zarodowych sumę . . . . . 2.590 K 96 h
a gdy koszta zniżenia ceny jaj wylęgowych wynosiły kwotę . . 175 K 58 h
więc na rozpowszechnianie drobiu rasowego wydano kwotę . . 2.766 K 54 h
t. j. o 66 K 54 h więcej, niż wynosiły razem subwencye rządowa i krajowa, udzielone na poparcie ogólnych celów Towarzystwa.

Wreszcie poczyniło Towarzystwo starania o założenie wzorowego zakładu hodowli drobiu w Jarosławiu, którąto sprawę przedstawiamy poniżej w niniejszem sprawozdaniu.

Sprawa założenia wzorowego zakładu chowu drobiu przy c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie przedstawia się w następujący sposób:

Zgodnie z wnioskiem przedłożonym w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 7. grudnia 1906 LW. 121.404/906 w przedmiocie podniesienia hodowli drobiu uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 7. marca 1907 dla krajowego Towarzystwa chowu

drobiu we Lwowie nadzwyczajną subwencyę na budowę wzorowego zakładu chowu drobiu przy c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie w kwocie 15.000 K, płatną w dwóch równych ratach rocznych w roku 1907 i 1908 po 7.500 K, pod warunkiem, że c. k. Rząd przyzna na ten cel subwencyę państwową w tej samej co najmniej wysokości.

Wskutek tej uchwały wniósł Zarząd krajowego Towarzystwa chowu drobiu prośbę do c. k. Rządu o wyjednanie na cel powyższy subwencyi z funduszów państwowych w wysokości przyznanej subwencyi krajowej. Równocześnie odniósł się Rektorat c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie do c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty o udzielenie pozwolenia na wybudowanie takiego zakładu w obrębie Akademii weterynaryi.

Według reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 17. lipca 1907 L. 14.162, zakomunikowanego Wydziałowi krajowemu pismem c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 22. lipca 1907 L. IX. 694/3/41, oświadczył c. k. Rząd gotowość udzielenia na cel powyższy subwencyi państwowej w kwocie 11.000 K, płatnej w roku 1907 i 1908, względnie w roku 1908, lecz przyznanie tej dotacyi uczynił zawisłem od dopełnienia następujących warunków:

1) od zatwierdzenia przez c. k. Rząd układu między krajowem Towarzystwem chowu drobiu we Lwowie, a c. k. Akademią weterynaryi, zawartego w sprawie budowy zakładu hodowli drobiu na gruntach Akademii, oraz od zatwierdzenia planów tej budowy;

2) od urządzenia zakładu projektowanego w ten sposób, iż wykluczoną będzie możliwość zawleczenia zarazy z klinik Akademii do zakładu chowu drobiu.

Nadto oznajmił c. k. Rząd, że gotów jest wziąć pod rozwagę udzielenie w roku 1909 dodatkowego kredytu w kwocie najwyżej 5.000 K pod warunkiem, jeżeli:

a) subwencye państwa, kraju i inne ofiary nie wystarczyłyby na pokrycie wszystkich kosztów budowy i wewnętrznego urządzenia zakładu wraz z instalacyą gazu i wodociągów;

b) kraj weźmie pod rozwagę udzielenie na ten sam cel dodatkowego kredytu w tej samej wysokości (do 5.000 K);

c) jeżeli potrzeba tego dodatkowego kredytu zostanie wykazaną preliminarzem kosztów budowy i wewnętrznego urządzenia zakładu, przyjętym przez c. k. Namiestnictwo, oraz uzasadnioną użyciem funduszów.

C. k. Rząd przyznając na cel powyższy subwencyę państwową o 4.000 K niższą od zasiłku krajowego, powołuje się na to, że:

1) Towarzystwo gospodarskie galicyjskie odłożyło na cele budowy zakładu ze subwencyi państwowej, przyznanej Towarzystwu na poparcie chowu drobiu w roku 1906, kwotę 3.500 K;

2) c. k. Rząd nie sprzeciwia się, by wspomniane Towarzystwo gospodarskie odkładało na ten sam cel ze subwencyi państwowej na rok 1907 i 1908 corocznie po 2.000 K.

Wobec przedstawionego powyżej stanu tej sprawy oznajmił Wydział krajowy Zarządowi krajowego Towarzystwa chowu drobiu we Lwowie pismem z dnia 11. października 1907 LW. 72.035, że zarządzi wypłatę I. raty subwencyi krajowej, skoro Zarząd Towarzystwa przedłoży asygnatę I raty subwencyi państwowej, lub oświadczenie c. k. Rządu, że uważa za spełnione powyżej wymienione warunki lub, że je cofa.

Zarazem wezwał Wydział krajowy Zarząd krajowego Towarzystwa drobiu we Lwowie do przedłożenia odpisu zatwierdzonego przez c. k. Rząd układu zawartego między tem Towarzystwem a c. k. Akademią weterynaryi w sprawie budowy zakładu hodowli drobiu na gruntach Akademii, oraz do przedłożenia przyjętego przez c. k. Rząd preliminarza wydatków budowy i wewnętrznego urządzenia Zakładu, a to w celu powzięcia ewentualnej decyzyi w przedmiocie przyznania na cel powyższy dodatkowej subwencyi z funduszu krajowego.

Według przedłożonego Wydziałowi krajowemu pismem z dnia 24. marca 1908 L. 679 sprawozdania zarządu głównego krajowego Towarzystwa chowu drobiu we Lwowie (LW. 32.774/908) zawarło Towarzystwo układ z c. k. Akademią weterynaryi co do używania w przyszłości projektowanego zakładu hodowli drobiu i akta tej sprawy przesłano wraz z przychylną opinią c. k. Namiestnictwa c. k. Ministerstwu oświaty, które przedłożyło sprawę c. k. Ministerstwu finansów do zatwierdzenia.

Z relacyi zaś Komitetu galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie z dnia 31. października 1907 L. 5987/07 (LW. 10 .206/907) wynika, że Komitet odłożył ze subwencyj państwowych przyznanych na podniesienie chowu drobiu w roku 1906 kwotę 4.000 K, w roku 1907 kwotę 2.000 K, i uchwalił udzielić w roku 1908 kwotę 2.000 K na częściowe pokrycie kosztów budowy i wewnętrznego urządzenia wspomnianego zakładu.

Jak z przedstawionego stanu rzeczy się okazuje, nie wyasygnował Wydział krajowy dotąd I. raty przyznanej na ten cel subwencyi krajowej na rok 1907, a ponieważ budowa zakładu nie zostanie prawdopodobnie rozpoczętą wcześniej, jak w jesieni roku 1908, nie wstawiono do preliminarza budżetu funduszu krajowego na rok 1908 drugiej raty w kwocie 7.500 K. Nastąpi to prawdopodobnie w roku 1909.

Sprawa założenia wzorowego zakładu hodowli drobiu w Jarosławiu.

Uchwałą z dnia 18. marca 1907 odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia petycyę Towarzystwa chowu drobiu w Jarosławiu o udzielenie pożyczki bezprocentowej lub subwencyi na założenie zakładu hodowli drobiu w Jarosławiu.

Wskutek tej uchwały sejmowej i po zasięgnięciu opinii stałej sekcyi krajowej komisyi dla spraw rolniczych przedkłada Wydział krajowy, uznając potrzebę i użyteczność takiego zakładu, Wysokiemu Sejmowi wniosek o przyznanie na ten cel subwencyi z funduszów krajowych w kwocie 10.000 K, płatnej w dwóch równych ratach rocznych po 5.000 K, począwszy od roku 1908, i wstawia pierwszą ratę w kwocie 5.000 K do Rubryki X. preliminarza budżetu funduszu krajowego na rok 1908.

Wypłatę tej subwencyi uczynić jednak należy zawisłą od zabezpieczenia reszty kosztów budowy tego zakładu w pierwszym rzędzie przez czynniki miejscowe.

Pismem z dnia 31. marca 1908 L 1422 (LW. 35.040/908) oznajmił Komitet galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie Wydziałowi krajowemu, że przyznał na cel powyższy Towarzystwu chowu drobiu w Jarosławiu subwencyę w kwocie 1.500 K z zasiłku otrzymanego od c. k. Rządu na podniesienie chowu drobiu. Zasiłek ten uważa Komitek jako pierwszą ratę, a stanowczą decyzyę w sprawie wysokości zasiłku poweźmie po przedłożeniu przez Towarzystwo szczegółowego kosztorysu budowy zakładu dla hodowli drobiu w Jarosławiu.

Na opisaną powyżej działalność Towarzystw przyznał Wydział krajowy następujące subwencye z funduszu krajowego:

W roku 1907 dysponował Wydział krajowy subwencyą przyznaną przez Wysoki Sejm na podniesienie chowu drobiu w kwocie 9.000 K.

Kwotę tę rozdzielił Wydział krajowy w ten sposób, że Towarzystwo chowu drobiu, gołębi i królików we Lwowie otrzymało na ogólne cele 2.500 K, nadto na wydawnictwo „Hodowcy drobiu“ 500 K, czyli razem 3.000 K. Towarzystwo rolnicze w Krakowie 2.500 K, Towarzystwo chowu drobiu w Jarosławiu 1.000 K

Oprócz badania działalności tych Towarzystw i ich subwencyonowania skierował Wydział krajowy w roku 1907, podobnie jak w latach poprzednich, swe starania i czynności ku zawsze jeszcze w danych warunkach najważniejszej sprawie, mianowicie ku podnoszeniu umiejętności hodowli w kraju. Do tego zmierzał Wydział krajowy przez nadawanie stypendyów z funduszu krajowego na kursy chowu drobiu w szkole chowu drobiu w Zielonej pod Rawą ruską, przez urządzanie kosztem funduszu krajowego kursów wędrownych, przez popieranie wystaw drobiu, przez przyznawanie subwencyi na urządzenie kurników w szkołach, wreszcie przez udzielanie subwencyi dla wzorowego zakładu i szkoły chowu drobiu w Zielonej pod Rawą ruską.

Wydatki na te cele wyniosły kwotę łączną 5.925 K 57 h, a doliczywszy do niej kwotę 6.500 K, udzieloną wspomnianym Towarzystwom tytułem subwencyj z funduszu krajowego, okazuje się, że Wydział krajowy wydał na cele podniesienia chowu drobiu w kraju ogółem kwotę . . . . . 12.425 K 57 h

Gdy dyspozycyjny kredyt wynosił na rok 1907 tylko kwotę . . 9.000 „ — „

przeto resztę wydatków w sumie . . . . . 3.425 K 57 h

pokrył Wydział krajowy z pozycyi 40. wydatków budżetu funduszu krajowego na rok 1907, przeznaczonych „na zasiłki na podniesienie wiedzy rolniczej".

Ostatnie trzy lata (1905—1907) dowiodły, że środki finansowe na cele podniesienia chowu drobiu przez Wysoki Sejm do rozporządzenia Wydziału krajowego uchwalane nie wystarczają na pokrycie wydatków funduszu krajowego na ten cel poniesionych, mimo, że Wysoki Sejm uchwałą z dnia 7. marca 1907 zwiększył dotacyę na podniesienie chowu drobiu o kwotę 3.000 K.

Wzrost wydatków na podniesienie chowu drobiu wyniknął z ożywienia na tem polu działalności Wydziału krajowego, poszczególnych Towarzystw oraz szkół gospodarstwa domowego i wiejskiego.

Wobec przedstawionego stanu tej sprawy Wydział krajowy, nie chcąc z jednej strony zrezygnować z wszelkiej samodzielnej na tem polu akcyi i ograniczyć się wyłącznie tylko do subwencyonowania Towarzystw, z drugiej obciążać stale wydatkami na chów drobiu inną pozycyę budżetu, przeznaczoną na podniesienie wiedzy rolniczej, uważa za konieczne podwyższenie dotacyi na podniesienie chowu drobiu przynajmniej o 2.000 K i w tym duchu przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje niniejsze sprawozdanie do wiadomości.
2. Sejm uchwala nadzwyczajny kredyt w wysokości 5.000 K na podniesienie chowu drobiu do rozporządzenia Wydziału krajowego, oprócz stałej subwencyi rocznej w kwocie 6.000 K na ten cel przeznaczonej w myśl uchwały sejmowej z 11. listopada 1904 i wstawia powyższą kwotę 5.000 K. do Rub. X. p. 71 wyd. budżetu funduszu krajowego na r. 1908.
3. Sejm uchwala dla pierwszego galicyjskiego Towarzystwa chowu drobiu w Jarosławiu nadzwyczajną subwencyę na budowę zakładu hodowli drobiu w Jarosławiu w kwocie 10.000 K, płatną w dwóch równych ratach rocznych w r. 1908 i 1909 po 5.000 K, pod warunkiem zabezpieczenia reszty kosztów budowy tego zakładu i wstawia na ten cel kwotę 5.000 K tytułem I. raty do Rub. X. p. 73 wyd. budżetu funduszu krajowego na r. 1908.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Drukarnia Ludowa we Lwowie

L. W. 41.812/08.

We Lwowie, dnia 21. sierpnia 1908.

Aleg. 52

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa.

Wysoki Sejmie!

Poprzednie sprawozdanie w tym przedmiocie przyjął Wysoki Sejm uchwałą z dnia 5. marca 1907 do wiadomości, nie wydając żadnych specyalnych poleceń, Wydział krajowy przystępuje więc bezpośrednio do zdania sprawy ze swych czynności około podniesienia mleczarstwa za czas od 1. grudnia 1906 do 15. sierpnia 1908. Sprawozdanie dzielimy na dwie części: 1) o szkole mleczarskiej w Rzeszowie, 2) o innych czynnościach Wydziału krajowego w sprawach mleczarskich.

1. Szkoła mleczarska w Rzeszowie.

W rozwoju szkoły mleczarskiej podnieść należy przedwszystkiem ten moment dodatni, że trudności w otrzymaniu obfitszej ilości mleka do przeróbki w mleczarni szkolnej zostały pokonane. Wskutek pozyskania nowych dostawców, zwłaszcza zaś dzięki powstaniu w sąsiedztwie szkoły dwóch włościańskich spółek mleczarskich w Trzcianie i Zaczerniu, które od maja 1907 r. zaczęły dostarczać mleko do szkoły, przerobiła mleczarnia zakładowa w r. 1907 okrągło 700.000 litrów mleka, a więc dwa razy tyle, jak w poprzednim roku (320.803 l.). W b. r. dostawa mleka jeszcze się zwiększyła, dochodząc w porze letniej do 3.500 litrów dziennie, całoroczna przeróbka dosięgnie więc miliona litrów.

Zapewniwszy sobie zupełnie wystarczającą ilość mleka i po wykończeniu urządzeń technicznych w mleczarni, zwłaszcza zaś w piwnicach, podjęła szkoła z upływem r. 1907 także prawidłowy wyrób serów, miękkich i twardych. Zarówno masło jako też niektóre rodzaje serów miękkich wyrabiane w mleczarni szkolnej są pierwszorzędnej jakości, zdobyły sobie dobrą markę i popyt w handlu. Strona techniczna i przemysłowa ustroju szkoły mleczarskiej została więc zupełnie uporządkowaną i na tej podstawie może już działalność naukowa rozwijać się dalej bez przeszkód. Z tą też chwilą można przystąpić do rewizyi i ulepszenia planu naukowego szkoły.

Głównym względem, którym kierowano się przy układaniu przed pięciu laty programu nauki w szkole mleczarskiej, była pilna potrzeba wykształcenia w krótkich okresach czasu zastępu mleczarzy dla licznych mleczarń w kraju posługujących się przeważnie personalem fachowo niewyszkolonym. W tym celu postanowiono urządzić w ciągu jednego roku dwa kursa mleczarskie: jeden czteromiesięczny od listopada

do końca lutego, drugt ośmiomiesięczny od marca do końca października każdego roku. Równocześnie z tymi kursami miał się odbywać kurs trzeci, całoroczny, t. zw. serkarski.

Kursa mleczarskie spełniły swe zadanie. W ciągu pięcioletniego okresu istnienia szkoły (od maja 1905 do końca lipca 1908) opuściło szkołę 104 ukwalifikowanych uczniów, z których większa część zajęła według informacyi dyrekcyi szkoły posady kierowników lub pomocników w mleczarniach prywatnych lub spółkowych.

Popyt za mleczarzami został już poniekąd umiarkowany, rozwijający się przemysł mleczarski w kraju stawia natomiast większe wymagania pod względem fachowego przygotowania i wyrobienia personalu; szkole mleczarskiej zależeć więc musi nie na ilości abituryentów, lecz na gruntownem i wszechstronnem ich wykształceniu. Cel ten osiągnie zakład ściślejszym doborem kandydatów zgłaszających się do wpisu, tudzież dłuższym okresem nauki i jej pogłębieniem w kierunku praktycznym i teoretycznym.

W dotychczasowej organizacyi kursów mleczarskich tkwiła ta niedogodność, że kursa cztero i ośmiomiesięczne, urządzane naprzemian w zimie i w lecie, zapoznawały uczniów jednostronnie z prowadzeniem mleczarni tylko zimą lub latem, nie dawały im zaś sposobności do praktycznego przerobienia wszystkich zabiegów stosowanych w ciągu całej kampanii, zależnie od pory roku i zmiennych warunków atmosferycznych. Doświadczono dalej, że okres kilkumiesięczny nie wystarcza na zupełne, gruntowne wykształcenie samodzielnych kierowników mleczarń. Stąd płynie wniosek, że cztero i ośmiomiesięczne kursa mleczarskie, nieodpowiadające już dzisiejszym zadaniom szkoły, należy z programu usunąć, uprościć tem samem dość skomplikowany plan nauki i sprowadzić go do jednego kursu całorocznego, który obejmując naukę maślarstwa i serkarstwa, będzie kursem głównym uprawniającym jedynie do uzyskania świadectwa ukończenia szkoły mleczarskiej. Obok kursu głównego mogą jak dotychczas, odbywać się w miarę potrzeby krótsze kursa dla uczniów szkół rolniczych, dla mleczarek, kierowników mleczarń i t. p. Całoroczny kurs maślarsko-serkarski zorganizowany będzie z nadchodzącym rokiem szkolnym, t. j. w listopadzie b. r.

Preliminarze budżetów szkoły mleczarskiej na r. 1908 i 1909 przedstawiamy Wys. Sejmowi po raz pierwszy w układzie b r u t t o z poszczególnieniem wszystkich rozchodów i przychodów mleczarni zakładowej. Na zakupno mleka i prowadzenie mleczarni w ogólności w r. 1909 preliminujemy wydatek w sumie 126.680 K., przychody zaś wynoszą 126.020 K. Cyfry te dowodzą, że mleczarnia szkolna urasta do rozmiarów dość wielkiego przedsiębiorstwa. Kierownictwo zakładu staje więc wobec coraz szerszego zadania, polegającego nie tylko na prowadzeniu szkoły, lecz także na opanowaniu rozwiniętych czynności technicznych i handlowych z ruchem mleczarni i serowni związanych. Przy obecnej organizacyi szkoły mleczarskiej spoczywa na kierowniku cały ciężar prowadzenia zakładu, nauczania fachowego i cała odpowiedzialność za finansową stronę przedsiębiorstwa. Kierownik, który jest zarazem jedynym w zakładzie nauczycielem fachowym, udziela dziennie 2 godziny nauki, organizuje zajęcia praktyczne uczniów, załatwia sam całą korespondencyę szkolną i handlową i prowadzi osobiście kasę z obrotem wynoszącym obecnie przeszło 200.000 K rocznie. Z rozwojem agend szkoły ustanowienie obok kierownika drugiej siły fachowej, umożliwiającej podział pracy administracyjnej i nauczycielskiej, staje się niezbędnem, jeżeli kierownik zakładu ma zupełnie odpowiedzieć zadaniu i iść w swym zawodzie z postępem. Na tej podstawie zapreliminował Wydział krajowy w budżecie szkoły mleczarskiej na r. 1908 nową stałą pozycyę wydatków na pokrycie poborów drugiego nauczyciela fachowego z płacą 2800 K. rocznie, dodatkiem aktywalnym 240 K. i dodatkiem na mieszkanie w kwocie 600 K. Natomiast wykreśla się równocześnie kredyty 1200 K. na utrzymanie instruktora i 480 K. na wynagrodzenie dochodzącego nauczyciela elementarnego, gdyż te siły p mocnicze bedą zbędne z chwilą powołania drugiego nauczyciela fachowego.

Wnioski etatowe przedłożone w zakończeniu tego sprawozdania Wys. Sejmowi do uchwały zawierają zarazem propozycyę podwyższenia dotychczasowej płacy kierownika szkoły mleczarskiej o 400 K., to jest do kwoty 3400 K. rocznie obok dodatku aktywalnego wynoszącego 400 K. To podwyższenie łączy się z zamierzoną regulacyą poborów nauczycieli w kraj. niższych szkołach rolniczych, co uzasadnia Wydział krajowy w swem przedłożeniu o tych właśnie zakładach.

Bliższe szczegóły o sprawach szkoły, o frekwencyi i postępach uczniów tudzież
Aleg. 1. o ruchu mleczarni w r. 1906/7 podaje załączone jako 1. alegat sprawozdanie dyrekcyi. O zmianie w osobie kierownika szkoły mleczarskiej w Rzeszowie nadmienia Wydział krajowy w dalszym ciągu tego przedłożenia.

W związku ze sprawami szkoły mleczarskiej wymieniamy poniżej stypendystów, którzy w roku 1907/8 otrzymali zasiłki z fuduszu krajowego na naukę mleczarstwa.

P. Tadeusz Swiszczowski, pomocnik kraj. instruktora mleczarstwa, otrzymał stypendyum 1000 K., na praktyczne zapoz anie się z urządzeniem i administracyą miejskich mleczarń spółkowych. Polecone studya praktyczne odbył stypendysta w czasie od maja do końca września 1907 w centralnej mleczarni w Bernie morawskiem i w dolno-austryackiej mleczarni we Wiedniu, poczem objął funkcye kierownika mleczarni związku producentów mleka w Tarnopolu. Po rozwiązaniu spółki powrócił p. Swiszczowski na stanowisko pomocnika kraj. instruktora mleczarstwa.

P. Zygmunt Brudziński, były uczeń szkoły mleczarskiej w Rzeszowie i kierownik większej mleczarni we Lwowie, kształcił się z pomocą zasiłku w kwocie 1000 K. w wyrobie serów w serowni Stolp na Pomorzu, a następnie w serowni szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, w czasie od sierpnia 1907 do września 1908.

P. Wacław Nowakowski, ukończony uczeń wydziału budowy maszyn politechniki lwowskiej, otrzymał stypendyum 1400 K. na sześciomiesięczne studya mleczarskie w szkole mleczarskiej w Rzeszowie, a następnie w instytucie mleczarskim w Kleinhof-Tapiau. Naukę rozpoczął stypendysta w kwietniu b. r.

P. Zofia Wójcikówna, ukończywszy szkołę dla gospodyń wiejskich we Friedland w Czechach, otrzymała zasiłek w kwocie 250 K. na odbycie w tejże szkole trzymiesięcznego kursu mleczarskiego w czasie od 1. kwietnia do 30. czerwca 1908. Po ukończeniu kursu z postępem celującym wstąpiła p. Wójcikówna na praktykę nauczycielską do szkoły gospodyń wiejskich w Pietryczach.

Inne sprawy mleczarskie.

Wiadomości zebrane przez biuro mleczarskie o stanie i rozwoju przemysłu mleczarskiego w kraju w r. 1906 dają się streścić w cyfrach następujących:

Z końcem r. 1906 liczono ogółem 321 mleczarń w kraju, z czego wypada na okręg działalności Towarzystwa rolniczego w Krakowie 88 (w 1905 r. 90 mleczarń), na okręg zaś działalności Tow. gospodarskiego we Lwowie 233 (w 1905 r. 213) mleczarń.

Pod względem organizacyjnym było mleczarń:

	w r. 1905		w r. 1906	
	ilość	%	ilość	%
spółkowych	12	3·90	16	5·00
zbiorowych	62	20·13	83	25·85
dworskich	234	75·97	222	69·15
	308	100·—	321	100·—

Z powyższego zestawienia widocznem jest, w jakim kierunku odbywa się rozwój mleczarstwa: coraz jaśniejszą staje się świadomość, że przeróbka małych ilości mleka jednego producenta nie może się dobrze opłacać, coraz częstszym jest więc fakt zwijania małych mleczarń prywatnych i łączenia większych ilości mleka w powstających mleczarniach spółkowych i zbiorowych.

Według uzyskanych dat i obliczeń do 321 mleczarń dostarczono około 35 milionów litrów mleka (w 1905 r. 34 milionów); pomimo więc zmniejszenia się ilości mleczarń wzrosły rozmiary ogólnej przeróbki. Z tych 35 milionów litrów spieniężyły mleczarnie spółkowe $4^1/_4$ miliona (12%), mleczarnie zbiorowe łącznie z przemysłowemi miejskiemi $16^1/_2$ milionów (47%), a dworskie $14^1/_2$ miliona (41%); produkcyę masła deserowego w r. 1906 można obliczyć na przeszło milion kilogramów.

W myśl programu przedstawionego w poprzedniem sprawozdaniu wykonywało Biuro mleczarskie stałą kontrolę nad 24 mleczarniami prywatnemi, które się jej dobrowolnie poddały. Były to mleczarnie w Albigowej, Babicach nad Sanem, Bachórzu, Brzozdowcach, Bujowie, Łuczycach, Dołędze, Dóbr Jasionka w Rzeszowie, Hłudnie, Jasionowie koło Złoczowa, Kolędzianach, Leszczowatem, Lipnikach, Łoniowej, Łuce

Oleszycach, Perespie, Rabie wyżnej, Spasie, Stubnie, Szczucinie, Tarnoszynie, Uwinie, Werchracie i Wieczorkach. Mleczarnie te odwiedzali instruktorzy mleczarstwa w nierównomiernych odstępach czasu (co 2—4 miesiące) i udzielali szczegółowych wskazówek co do poprawy techniki. Stwierdzić też można, że ta kontrola wpłynęła dodatnio na poprawę produkcyi wymienionych mleczarń.

Dążąc do stworzenia swojskiej literatury mleczarskiej, biuro mleczarskie zwróciło uwagę na potrzebę wyrobienia i ustalenia słownictwa mleczarskiego. Na początek akcyi wydano słowniczek zawierający szereg wyrażeń technicznych, używanych w przemyśle mleczarskim.

Instruktor mleczarstwa, p. Z. Chmielewski, ukończył opracowanie „podręcznika dla spółek mleczarskich“, zawierające szczegółowe wskazówki do zawiązania i prowadzenia przedsiębiorstw spółkowych, tudzież „podręcznika techniki mleczarskiej“. Pierwszy podręcznik został wydany w języku polskim i ruskim nakładem Wydziału krajowego z pomocą subwencyi c. k. Ministerstwa rolnictwa; podręcznik techniki mleczarskiej wyszedł nakładem Tow. gospodarskiego we Lwowie.

Biuro mleczarskie wydało nadto w języku polskim i ruskim „przepisy porządkowe dla obór“ i „przepisy porządkowe dla mleczarń“ i rozesłało je bezpłatnie do wszystkich mleczarń i większych obór w kraju.

Akcya w kierunku tworzenia miejskich mleczarń spółkowych, rozpoczęta w r. 1905, była dalej prowadzona. Zwrócono przedewszystkiem uwagę na Kraków, jako na miasto dające najlepsze warunki dla korzystnego spieniężania mleka. Instruktor p. Chmielewski wygłosił na zebraniu producentów mleka, zwołanem w Krakowie przez Towarzystwo rolnicze w dniu 17. kwietnia 1907 r., odczyt „O korzyściach utworzenia w Krakowie spółkowej mleczarni producentów mleka“, który następnie został wydrukowany i rozesłany producentom nieobecnym na zebraniu.

Sprawa utknęła jednak wobec świadomości, że brak kontroli nad sprzedażą mleczywa w miastach czyni niemożliwą wszelką uczciwą konkurencyę; nadto pośrednicy w ostatnich czasach płacili za mleko rzeczywiście wysokie ceny, których nie mogło zapewnić przedsiębiorstwo spółkowe, sprzedające konsumentom niefałszowany towar. Akcya biura mleczarskiego znalazła natomiast żywy oddźwięk w Nowo sądeckiem. Miejscowe Towarzystwo rolnicze okręgowe zwołało kilka zebrań przedwstępnych producentów mleka i w dniu 12. marca 1908 na założycielskiem zebraniu zawiązano „Spółkę mleczarską w Nowym Sączu“ na podstawie statutu opracowanego przez Biuro mleczarskie. Sprawa jest na dobrej drodze ze względu na zainteresowanie się ze strony producentów mleka i ze strony miasta. Rada miejska postanowiła przystąpić do przedsiębiorstwa z udziałem 3.000 koron i rozciągnąć surową kontrolę nad sprzedażą nabiału w mieście z chwilą otwarcia przedsiębiorstwa spółkowego.

Sprawa regulaminu dla sprzedaży nabiału w miastach postąpiła krok naprzód. W dniu 17. listopada 1907 r. została z inicyatywy Biura mleczarskiego zwołana w Krakowie przez Dyrekcyę c. k. Zakładu dla badania środków spożywczych ankieta fachowców, która opracowała szczegółowe przepisy dla sprzedaży mleczywa w miastach; przepisy te mają być przedłożone c. k. Namiestnictwu dla rozpatrzenia, a radom poszczególnych miast do zatwierdzenia i wprowadzenia.

Celem podniesienia produkcyi mleka w okolicach objętych działalnością spółek mleczarskich zorganizowało Biuro mleczarskie przy współudziale Komitetu Tow. rolniczego w Krakowie i Towarzystwa Kółek rolniczych tygodniowe kursy rolniczo-hodowlane w Kwaczale, Rybnej, Myślenicach i Królówce. Na kursach tych inspektor hodowli M. Pańkowski wykładał o chowie i żywieniu krów, cieląt i nierogacizny, inspektor Z. Bańkowski o uprawie roślin pastewnych, instruktor mleczarstwa Z. Chmielewski o obowiązkach członków spółki mleczarskiej i o korzyściach z mleczarni spółkowej.

Z powodu wystawy hygienicznej we Lwowie Biuro mleczarskie odstąpiło od urządzenia w r. 1907 ocen masła w Rzeszowie i stosując się do uchwały gal. Komitetu ocen i wystaw masła, urządziło w dniach od 21. do 25. lipca na wystawie hygienicznej w oddzielnym pawilonie wystawę masła i serów. W dniu 24. lipca jury złożone z pp. Barańskiego, Bielikowicza, Chmielewskiego i Gawlikowskiego oceniło nadesłane próbki. Wśród 51 próbek pochodzących z tylu mleczarń tylko 2 (4%) uznano za złe, 12 (24%) za dobre, 28 (55%) za bardzo dobre i wreszcie 9 (18%) za wyborne. Ze względu na ten pomyślny wynik fachowej oceny główne jury wystawy

hygienicznej przyznało: najwyższą nagrodę dyplom honorowy 3 mleczarniom, medal złoty 6, medal srebrny 22, medal bronzowy 13, list pochwalny 5 mleczarniom. Wystawa serów przedstawiła się ubogo, na kilkakrotne bowiem wezwania Biura mleczarskiego tylko 4 serkarnie wzięły udział w wystawie, a 9 od udziału tego się uchyliło; dwom serkarniom przyznano medal złoty, a dwom medal bronzowy. Nadto główne jury wystawy hygienicznej przyznało 4 dyplomy honorowe „za prawdziwie umiejętną i pożyteczną akcyę w zakresie mleczarstwa“: Wydziałowi krajowemu, Biuro mleczarskiemu, Biuru Patronatu i gal. Komitetowi ocen i wystaw masła.

Krajowy instruktor mleczarstwa p. Zygmunt Chmielewski odbył w celach lustracyi i pouczeń 132 wyjazdów w 174 dniach, pomocnicy zaś instruktora Romański, T. Swiszczowski, T. Wyszomierski i A. Schütterly ogółem 64 wyjazdów w 79 dniach. Razem wykonano więc w 253 dniach 196 komisyj, z czego wypada:

na lustracyę mleczarń prywatnych pozostających pod kontrolą Biura mleczarskiego 66 wyjazdów, na lustracyę mleczarń spółkowych podlegających Biuru Patronatu 18 wyjazdów, na lustracyę mleczarń nie pozostających pod stałą kontrolą 19 komisyj, z propagandą za tworzeniem mleczarń spółkowych 53 wyjazdów, w innych sprawach mleczarskich 10.

W okresie sprawozdawczym załatwiło Biuro mleczarskie 1572 korespondencyj.

Szczegółowy wykaz wyjazdów kraj. instruktora mleczarstwa załączamy do spra-
Aleg. 2. wozdania w 2. alegacie */.

O czynnościach Biura Patronatu w zakresie organizowania spółek mleczarskich zdaje Wydział krajowy sprawę na innem miejscu. Dla zupełności obrazu nadmieniamy tylko, że rozwój spółek mleczarskich wykazuje stały postęp. Ilość spółek pozostających pod patronatem Wydziału krajowego wynosiła w 1907 r. 18, w 1908 r. doszła do 21. Obok nich grupuje się 30 t. zw. filii śmietankowych Ilość przerobionego mleka w mleczarniach spółkowych wynosiła w 1906 r. 3,419.376 litrów, a w r. 1907 dosięgła sumy 5,124.496 litrów. Celem stworzenia dobrej organizacyi zbytu masła wyprodukowanego w spółkach mleczarskich i innych mleczarniach w kraju poczyniło Biuro Patronatu przygotowania do przeobrażenia „biura handlowego dla sprzedaży masła“, istniejącego dotychczas jako oddział Tow. mleczarskiego, w osobny związek producentów masła należycie zorganizowany i uposażony do celów handlowych, tak by mógł ułatwić korzystny zbyt masła, a zarazem zaopatrywać mleczarnie w potrzebne przybory.

W pracy na polu mleczarstwa korzysta Biuro Patronatu stale z pomocy kraj. instruktorów mleczarstwa. Dla rozwoju i systematycznej ciągłości akcyi Biura Patronatu i całej wogóle działalności Wydziału krajowego nad podniesieniem mleczarstwa w kraju ważną jest rzeczą pozyskanie dla biura mleczarskiego stale pracujących, wyrobionych sił fachowych. Tymczasem w tym właśnie względzie nastręczają się co chwila trudności, gdyż instruktorzy mleczarstwa nie mając zapewnienia stałego pozostania w służbie krajowej, rezygnują ze swych stanowisk dla otwierających się gdzie indziej lepszych widoków materyalnych. Także w bieżącym roku kraj. instruktor mleczarstwa, p. Z. Chmielewski, ustąpił z posady, przyjmując lepiej płatne stanowisko w zawodzie praktycznym. Dla uchylenia tych trudności przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi do uchwały wniosek o utworzenie w urzędzie Wydziału krajowego stałej posady instruktora mleczarstwa z płacą 3600 K. i dodatkiem aktywalnym 1200 K. rocznie. Z braku innych odpowiednio ukwalifikowanych kandydatów powoła Wydział krajowy na stanowisko instruktora mleczarstwa Dra Tadeusza Rylskiego, kierownika szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, poruczając kierownictwo szkoły inżynierowi p. Józefowi Mokrzyńskiemu, który od dwóch lat pełnił obowiązki lustratora spółek mleczarskich w Biurze Patronatu. Ponieważ pobory kierownika szkoły mleczarskiej łącznie ze świadczeniami w naturze (mieszkanie, opał, mleko) przewyższają proponowaną obecnie płacę instruktora mleczarstwa, preliminuje Wydział krajowy w Rubr. X. wydatków funduszu krajowego dodatek osobisty do płacy Dr. Rylskiego w kwocie 1000 kor. rocznie.

Wyższy wydatek na pensye instruktora mleczarstwa znajduje częściowe pokrycie w subwencyi ze skarbu państwa na utrzymanie instruktorów mleczarstwa, którą poczynając od r. 1908 podwyższyło c. k. Ministerstwo rolnictwa o 2770 K., t. j. do sumy 5970 K.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa w kraju.

2. Sejm znosi dotychczasowy etat osób i płac grona nauczycielskiego krajowej szkoły mleczarskiej w Rzeszowie i ustanawia etat następujący: Grono nauczycielskie stanowią:

a) nauczyciel fachowy zarazem kierownik zakładu z płacą 3400 K. rocznie, dodatkiem aktywalnym w kwocie 300 K. rocznie i prawem do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 400 K., trzy następne po 600 K. rocznie;

b) drugi nauczyciel fachowy z płacą 2800 K. rocznie, dodatkiem aktywalnym 240 K. rocznie i prawem do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 300 K., trzy następne po 400 K. rocznie.

c) instruktor serkarz z wynagrodzeniem w kwocie 2000 K rocznie.

Wymienieni powyżej funkcyonaryusze otrzymują wolne mieszkania w zakładzie.

Kierownik i nauczyciel fachowy są urzędnikami krajowymi z prawami i obowiązkami określonymi ustanową służby krajowej i statutem emerytalnym, uchwalonym przez Sejm z d. 21. stycznia 1889 r.

3. Sejm ustanawia etatową posadę instruktora mleczarstwa z płacą 3600 K rocznie, dodatkiem aktywalnym 1200 K rocznie i prawem do pięciu dodatków pięcioletnich po 400 K rocznie. Instruktor mleczarstwa jest urzędnikiem krajowym z prawami i obowiązkami określonymi ustanową służby krajowej i statutem emerytalnym, uchwalonym przez Sejm w d. 15 lutego 1898.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr Tadeusz Pilat**, w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Alegat 1. do sprawozdania Wydziału krajowego L. 41.812/08.

Sprawozdanie Dyrekcyi krajowej szkoły mleczarskiej w Rzeszowie za czas od 1. lipca 1906 do 31. października 1907 r.

Sprawozdanie niniejsze z 16 miesięcznego okresu działalności szkoły obejmuje czwarty i część piątego roku jej istnienia.

Celem szkoły w myśl statutu organizacyjnego jest teoretyczne i praktyczne wykształcenie kierowników oraz pomocników dla mleczarń i serkarń parowych i ręcznych. Prócz tego jednak statut przewiduje możność urządzania obok zwyczajnych także specyalnych kursów w miarę potrzeby. W okresie sprawozdawczym czyniono z tego obszerny użytek, urządzając kurs czterotygodniowy dla słuchaczów wyższych zakładów naukowych rolniczych, kurs trzymiesięczny dla kobiet, wreszcie jednomiesięczny kurs uzupełniający dla kierowników spółek mleczarskich.

Aby dalej umożliwić jak najszerszym warstwom interesowanych zapoznanie się z przemysłem mleczarskim, na wszystkie kursa przyjmowano hospitantów na dłuższy lub krótszy przeciąg czasu.

Dodać jednak należy, że przeważna część hospitantów pozostawała w szkole przez cały czas trwania kursów i następnie za zezwoleniem Wydziału krajowego dopuszczoną była do składania egzaminu końcowego na równi z uczniami zwyczajnymi.

Jedynie w zakresie serkarstwa także w roku sprawozdawczym nie można było rozwinąć statutem przepisanej działalności. Chociaż bowiem w ciągu roku 1907 doprowadzono urządzenie serowni i piwnic do końca i rozpoczęto wyrób serów, to jednak na prośbę Dyrekcyi szkoły Wydział krajowy odroczył otwarcie prawidłowego kursu serkarskiego do jesieni r. 1908 i zezwolił, by tymczasem przyjmować jedynie praktykantów w serkarstwie z myślą przygotowania w ten sposób uczniów na pierwszy kurs. Głównym względem, który przemawiał przeciw otwarciu nowego kursu już w r. 1907, było przekonanie Dyrekcyi szkoły, które podzielił Wydział krajowy, że początek wyrobu serów jest zawsze okresem prób, tak co do gatunków, które należałoby wprowadzić, jak również i to przedewszystkiem co do sposobu wyrobu, który ściśle dostosowany być musi do jakości mleka, jego stopnia kwasoty i t. d. w rozmaitych porach roku. Ponieważ zaś mleko nasze na ogół z powodu paszy, obchodzenia się po wydojeniu i t. d. jest gorsze, w każdym razie inne, jak w Szwajcaryi lub Francyi, nie można metody tych krajów przy wyrobie serów u nas bez zmiany stosować.

Otwarcie kursu przed przejściem tych wszystkich prób i przed wypełnieniem piwnic serami znajdującymi się w rozmaitych stadyach rozwoju, nie dałoby uczniom możności pełnej praktyki i spowodowałoby, że pierwsi uczniowie opuściliby szkołę niedostatecznie przygotowani.

Grono nauczycielskie.

Skład grona nauczycielskiego był następujący:

Dr. Tadeusz Rylski, kierownik Zakładu, a zarazem nauczyciel fachowy, uczył mleczarstwa, rachunkowości technicznej i kupieckiej, konstrukcyi i montowania maszyn mleczarskich, kalkulacyi kupieckiej i prowadził ćwiczenia w laboratoryum szkolnem. Prócz tego kierował całą administracyą Zakładu i mleczarni szkolnej.

Jan Licznerski, mianowany dnia 1. listopada 1905 r. instruktorem serkarzem, prowadził pod nadzorem kierownika mleczarnię i serownię szkolną. P. Licznerski od-

był poprzednio kurs serkarski w szkole szwajcarskiej w Rütti-Zollikofen, gdzie złożył egzamin dyplomowy z postępem bardzo dobrym. W okresie zaś sprawozdawczym udzielił mu Wydział krajowy dalszego półrocznego urlopu i stypendyum, celem zapoznania się z wyrobem serów miękkich francuskich w ich ojczyźnie. Korzystając ze stypendyum, zwiedził p. Licznerski szkołę mleczarską w Surgères (dep. Charente inf.) i Marvejol, następnie dłuższy czas pracował samoistnie w serowni firmy G. Blanchon Fils w Vimoutiers (dep. Orne — Normandya) gdzie głównie wyrabiano sery Camembert, Livarol, St. Hubert, poczem w Pouilly (dep. Seine et Marne) zapoznał się z wyrobem serów Brie de Melun i Coulomiers, wreszcie zwiedził dokładnie składy serów w Cesson, a także zapoznał się z wyrobem i pielęgnacyą serów w Roquefort. Obok tej podróży odbył także p. Licznerski z polecenia Wydziału krajowego wędrówkę po kraju, celem zapoznania się z istniejącemi już serowniami. W ten sposób zwiedził serownię w Wielkich drogach, Wieprzu koło Żywca, Wiśniowej, Strzyżowie, Trybuchowcach i Rudzie różanieckiej. Po powrocie z podróży pracował p. Licznerski nad urządzeniem serowni szkolnej, w czerwcu zaś rozpoczęto wyrób niektórych gatunków serów.

Teodor Wyszomierski, ktory ukończył poprzednio kurs w szkole rzeszowskiej, pełnił obowiązki ucznia-praktykanta od 1. kwietnia 1905 do 30. kwietnia 1907 roku, poczem przeniesiony został jako pomocnik instruktora do Biura mleczarskiego przy Wydziale krajowym, skąd po pięciomiesięcznym pobycie powrócił do szkoły mianowany instruktorem-mleczarzem i obowiązki te spełnia dotąd. Zajęty był jako pomocnik instruktora w masłowni szkolnej, jako dozorca uczniów poza zajęciami praktycznymi.

Franciszek Stein, nauczyciel szkoły czteroklasowej im. St. Konarskiego w Rzeszowie, jako nauczyciel dochodzący uczył języka polskiego, korespondencyi handlowej, przepisów pocztowych i kolejowych — prócz tego pełnił prowizorycznie obowiązki buchaltera i korespondenta.

Julian Woiński, nauczyciel szkoły czteroklasowej im. H. Sienkiewicza w Rzeszowie, uczył rachunków (jako nauczyciel dochodzący).

Feliks Kramer, st. inżynier c. k. kolei państwowych i zastępca naczelnika ogrzewalni kolejowej, uczył jako docent obsługi kotłów parowych i motorów na kursie wyższym.

Jan Głowiak, egzaminowany maszynista, kierował zajęciami uczniów przy maszynie parowej.

Prócz powyższych, przez czas krótszy pełnili obowiązki w szkole:

Tadeusz Świszczowski zastępował serkarza Licznerskiego w czasie jego pobytu we Francyi (od 1. listopada 1906 do końca lutego 1907 r.); Wojciech Haracz pełnił obowiązki ucznia-praktykanta od 1. maja do 10. sierpnia 1907; Kazimierz Jarosiewicz pełnił prowizorycznie obowiązki ucznia-praktykanta od 10. sierpnia do końca października.

Nauka.

Plan organizacyjny szkoły przepisuje urządzanie w ciągu roku dwu kursów maślarskich: a) niższego (kształcącego personal dla mleczarń ręcznych), który trwa cztery miesiące, t. j. od 1. listopada do końca lutego i b) wyższego (kształcącego personal dla większych mleczarń posługujących się motorem parowym), który trwa ośm miesięcy, t. j. od 1. marca do końca października każdego roku.

Ponieważ z dotychczasowej praktyki okazało się, że niższe kursa maślarskie niezupełnie odpowiadają celowi, gdyż z powodu krótkiego czasu trwania i z powodu nader rozmaitego a na ogół niedostatecznego przygotowania uczniów wydaje jednostki słabo przygotowane do zawodu, Wydział krajowy na propozycyę Dyrekcyi zmienił tymczasowo plan nauki o tyle, że kursa niższe zawieszono, pozostawiając jedynie ośmiomiesięczne, które kształcić mają kierowników i pomocników zarówno dla mleczarń motorowych jak i ręcznych. Na miejsce zaś kursu krótszego urządzono na próbę trzymiesięczny kurs dla kobiet i jednomiesięczny kurs uzupełniający dla zajętych w praktyce kierowników i pomocników mleczarń spółkowych, pozostających pod Patronatem Wydziału krajowego.

Projekt urządzenia kursu osobnego dla kobiet powstał z jednej strony z powodu licznych zgłoszeń kandydatek, z drugiej z powodu zapytań małych mleczarń (dworskich przeważnie), które żądały polecenia im mleczarek. Dotychczasowe doświadczenie przekonało, że fachowo wykształcony mleczarz może być mniej pożyteczny w małych dworskich mleczarniach, niż mleczarka, z powodu tego, że w takich wypadkach zazwyczaj mleczarnia należy razem z drobnem gospodarstwem podwórzowem do zakresu działania gospodyni, która chętnie i lepiej zużytkuje pracę kobiety jako mleczarki.

Kurs jednomiesięczny uzupełniający dla kierowników mleczarń urządzono na życzenie Patronatu spółek oszczędności i pożyczek przy Wydziale krajowym dla tych pracowników, którzy posiadali wprawdzie po największej części praktykę, potrzebowali jednakże uzupełnienia wiadomości przedewszystkiem teoretycznych.

Plan nauki, jakkolwiek zastosowany do długości kursów, pozostał taki sam jak w latach poprzednich. To samo również odnosi się do rozkładu prac w mleczarni, które wykonywali uczniowie i uczennice sposobem dyżurów.

Wyższy kurs maślarski trwał od 1. marca do 31. października 1906 r. Na kurs ten przyjęto 12 uczniów i dwu hospitantów (mieszkających poza zakładem), którym zezwolił Wydział krajowy na składanie egzaminu końcowego. W ciągu kursu wydalono jednego ucznia i jednego hospitanta, uwolniony ze szkoły został na własne żądanie jeden uczeń, tak że do egzaminu końcowego dopuszczono 10 uczniów i jednego hospitanta.

Za uzdolnionych do samoistnego prowadzenia mleczarni ręcznej i parowej uznano 6 uczniów.

Jako uzdolnionych do samoistnego prowadzenia mleczarni z warunkiem odbycia poprzednio przynajmniej jednorocznej praktyki jako pomocnik uznano 4 uczniów.

Jako uzdolnionych do pełnienia obowiązków pomocnika uznano 1 ucznia.

Z powyższych:

odbyło poprzednio niższy kurs w szkole obok praktyki	2	uczniów
odbyło 3-6 miesięczną praktykę w jednej z mleczarń w kraju	4	„
praktykę handlową	2	„
ukończyło niższą szkołę rolniczą	3	„

O ile informacye szkoły sięgają, z jedynastu tych wychowanków szkoły pracuje obecnie w mleczarstwie 8 ucz. (z tych 3 w Królestwie Polskiem), pracuje obecnie w gospodarstwie rolnem 2 uczniów.

Ponieważ w ciągu trwania kursu w czasie wolnym od nauki (16. lipca do 15. sierpnia) urządzono równocześnie kurs t. z. wakacyjny dla słuchaczów wyższych Zakładów naukowych rolniczych, — przeto podobnie, jak w r. 1905, za zezwoleniem Wydziału krajowego postarała się Dyrekcya o umieszczenie części wychowanków na praktyce w innych mleczarniach, pragnąc im w ten sposób dać możność zapoznania się z urządzeniem innych mleczarń. Aby umożliwić uboższym wyjazd, udzielano za zezwoleniem Wydziału krajowego niewielkich zasiłków, nie wyższych w każdym razie, jak koszt utrzymania tych uczniów w szkole. Wychowanków naszych przyjęła z całą gotowością Spółka mleczarska w Rybnej, mleczarnia Łuczanowicka w Krakowie i mleczarnia M. Bielikowicza we Lwowie. Aby Dyrekcya szkoły mogła zdać sobie sprawę, o ile i w jakim zakresie uczniowie korzystają z praktyki, obowiązani byli składać co tygodnia szczegółowe sprawozdanie ze swoich zajęć.

Kurs wakacyjny od 16. lipca do 15. sierpnia 1906 Dyrekcya szkoły, zachęcona dobrym wynikiem pierwszego tego rodzaju kursu, urządzonego w r. 1905, jak również zapytaniami ze strony interesowanych, czy kurs ten powtórzony zostanie, postanowiła za zezwoleniem Wydziału krajowego drugi tego rodzaju kurs urządzić i to w czasie czterech letnich tygodni, wolnych od nauki szkolnej (16. lipca do 15. sierpnia).

Wobec licznych zgłoszeń zwiększono w porównaniu z ubiegłym kursem liczbę przyjęć do trzynastu, pierwszeństwo zaś przyjęcia zastrzeżono dla słuchaczy ostatniego roku zakładów rolniczych i akademii weterynaryi.

Przyjęto:	5	ukończonych słuchaczów	akad. rolniczej w Dublanach
	4	„ „	studyum roln. w Krakowie
	2	„ „	szkoły rolniczej w Czernichowie
	2	„ „	akademii weterynar. we Lwowie.

Z powyższych pochodziło z Galicyi 3
z Król. Pol., Wołynia i Ukrainy . . 11

Program kursu, podobnie jak na poprzednim, obejmował:

1. Zajęcia praktyczne (5—6 godzin dziennie). Zajęcia te zostały w ten sposób rozłożone, że uczestnicy zapoznać się mogli z obsługą zarówno maszyn ręcznych i parowych, przyczem nacisk położono na to, aby uczestnicy wszystkie prace w mleczarni wykonywali własnoręcznie, bez żadnej pomocy. Praktyka obejmowała w szczególności:

a) wyrób masła (przy zastosowaniu czystych kultur i pasteuryzacyi),

b) wyrób niektórych łatwiejszych serów miękkich, konsumowanych na świeżo (imperyal).

c) analizy mleka ze szczególnem uwzględnieniem zafałszowań,

d) ćwiczenia w korespondencyi kupieckiej i rachunkowości.

2. Teorya mleczarstwa, wykładana przez kierownika w 1—2 godzinach dziennie, obejmowała najważniejsze działy maślarstwa, serkarstwa, kalkulacye mleczarskie i rachunkowość.

Wycieczki do okolicznych mleczarń. W każdą sobotę po ukończeniu pracy w mleczarni szkolnej odbywano wycieczki do najbliższych mleczarń. Zwiedzono w ten sposób: mleczarnię dóbr Jasionka w Rzeszowie, mleczarnię spółki włościańskiej w Chmielniku, mleczarnię i szkołę gospodyń w Albigowej, wreszcie mleczarnię parową w Dębicy.

Z końcem kursu poddali się wszyscy uczestnicy egzaminowi, który złożyli przeważnie z postępem bardzo dobrym.

Kurs trzymiesięczny dla kobiet od 10. listopada 1906 do 10. lutego 1907. Przyjęto ogółem dziewięć uczennic i jedną hospitantkę.

Warunki przyjęcia ustanowił Wydział krajowy następujące:

a) ukończony 18. rok życia

b) ukończoną szkołę ludową z dobrym postępem,

c) wiarygodne poświadczenie, stwierdzające nienaganne prowadzenie się i

d) świadectwo dotychczasowych zajęć.

Kandydatkom, które mogły wykazać się praktyką mleczarską lub też przedłożyły poświadczenie pracodawców, że zawiadują (jako szafarki) gospodarstwem domowem, albo do niego się sposobią, zapewniono pierwszeństwo przyjęcia. Uczennice wszystkie mieszkały w Zakładzie, dozór nad internatem powierzono wobec trudności dostania na tak krótki czas wiarygodnej starszej osoby, najstarszej z uczennic.

Uczennice, wobec braku jakiejkolwiek innej pomocy, wykonywać musiały wszelkie zajęcia w mleczarni szkolnej, poczem tak w nauce jak i zajęciach praktycznych zachowano system przyjęty dla kursów męskich.

Programem kursu objęto jednak jeszcze naukę pielęgnowania krów mlecznych, dojenia i obchodzenia się z mlekiem w czasie podoju, uzupełnioną ćwiczeniami w dojeniu. Ćwiczenia te i wykłady odbywały się w krajowej szkole rolniczej w Miłocinie pod kierunkiem i przy współudziale dyrektora kierownika Rozwadowskiego.

W dniach 8. i 9. lutego odbył się egzamin końcowy. Do egzaminu dopuszczono wszystkie dziewięć uczennic prócz hospitantki, która wysłuchała tylko część kursu.

Wszystkie uczennice uznano za uzdolnione do pełnienia obowiązków pomocnic w mleczarniach ręcznych i parowych, a mianowicie:

a) z ogólnym postępem bardzo dobrym i dobrym 7 uczennic

b) „ „ dostatecznym 2 „

W obecnej chwili pracuje w mleczarniach 6 absolwentek (z tych dwie po ukończeniu kursu odbyły kurs chowu drobiu w Zielonej, a następnie szkołę gospodyń we Friedland), dwie poświęciły się innym zawodom, co do jednej zaś brak wiadomości.

Jednomiesięczny kurs uzupełniający dla kierowników spółek włościańskich od 10. lutego do 16. marca 1907 r. urządzony został, jak już wyżej wspomniano, na życzenie biura Patronatu spółek oszcz. i pożyczek przy Wydziale krajowym. Uczestników było jedenastu, nadesłanych przez spółki mleczarskie w Chmielniku, Kwaczale, Kukizowie, Rudzie, Lityni, Cebłowie, Dłużniowie, Błażowej, Królówce, Zaczerniu i Rybnej. Z uczestników kursu 8 posiadało poprzednio dłuższą lub krótszą praktykę, trzech zaś nie posiadało jej.

Wobec tego, że przeważna ilość spółek nie mogła dłużej jak przez miesiąc obchodzić się bez swoich pracowników, koniecznem było kurs ograniczyć tylko do jednego miesiąca, wskutek czego nauce poświęcić musiano znaczną ilość godzin dziennie. Wobec tego Wydział krajowy delegował na czas trwania kursu instruktora mleczarstwa, p. inżyniera J. Mokrzyńskiego, który objął część z wykładów, wspólnie z kierownikiem szkoły.

Program kursu obejmował obok zajęć praktycznych mleczarni szkolnej:

a) Maślarstwo i wyrób twarogu (5 godzin tygodniowo).
b) Organizacyę i administracyę spółek mlecz (2 godziny tygodniowo).
c) Rachunkowość (4 godziny tygodniowo).
d) Kalkulacye mleczarskie (4 godziny tygodniowo).
e) Budowę i montowanie maszyn (2 godziny tygodniowo).
f) Ćwiczenia w laboratoryum (4 godziny tygodniowo).

Z końcem kursu poddano uczestników egzaminowi, przy którym przyznano:
ogólny stopień bardzo dobry 8 uczestnikom,
„ „ dostateczny 3 „

Ponieważ trzech uczestników kursu nie posiadało poprzednio praktyki, mleczarnie zaś, w których mieli być czynni, nie zostały jeszcze w ruch puszczone, pozostawiono onych kandydatów jeszcze przez dalsze dwa miesiące w szkole dla lepszego ich wykształcenia.

Wyższy kurs maślarski rozpoczął się 17. marca i trwał do 31. października 1907 r.

Na kurs ten za zezwoleniem Wydziału krajowego przyjęto wyjątkowo nieco większą ilość uczniów, a mianowicie 12 na koszt funduszu krajowego, dwu zaś na koszt własny, razem więc 14 uczniów i sześciu hospitantów. W ciągu kursu jeden z uczniów uwolniony został z powodu choroby, dwu hospitantów po kilkumiesięcznej praktyce opuściło szkołę, do egzaminu końcowego zatem dopuszczono siedemnastu kandydatów razem z hospitantami, którzy ukończywszy cały kurs, uzyskali pozwolenie Wydziału krajowego na poddanie się egzaminowi.

Wynik egzaminu był następujący:

a) stopień kierowników przyznano 6 uczniom,
b) stopień kierowników z warunkiem odbycia poprzednio przynajmniej kilkumiesięcznej praktyki jako pomocnicy 6 uczniom,
c) stopień pomocników z prawem zdawania uzupełniającego egzaminu dla uzyskania stopnia kierownika po 1 rocznej praktyce 3 uczniom,
d) ogólny stopień niedostateczny bez przyznania stopnia pomocnika 2 uczniom.

Z powyższych — przeważnie za pośrednictwem szkoły — uzyskało posady w mleczarniach dwunastu (z tych pięciu w Królestwie Polskiem), jeden odbywa służbę wojskową, jeden odbywa w szkole praktykę serkarską, jeden uzyskał stypendyum Towarzystwa gospodarskiego dla kształcenia się w dojeniu metodą Hegelunda i w służbie stajennej, jeden pozostaje chwilowo bez posady, jeden zaś umarł.

Ogółem w okresie sprawozdawczym na powyżej wymienionych pięciu kursach miała szkoła:

uczniów i uczennic zwyczajnych	32
hospitantów z prawem zdawania egzaminu końcowego .	5
hospitantów bez prawa „ „ „ .	3
uczestników kursów uzupełniających, którzy otrzymali poświadczenie pobytu z klasyfikacyą	24
Razem .	64

W liczbie 64 uczestników nie policzono uczniów i uczennic, którzy zostali wydaleni, lub z powodu choroby musieli szkołę opuścić.

Środki naukowe.

a) Pracownia. W roku 1906/7, korzystając z przyznanego przez Sejm kredytu na urządzenie małej pracowni bakteryologicznej, sprowadzono: termostat Sartoriusa (ogrzewany naftą), suszarkę Freseniusa, autoklaw, lejek do filtrowania w cieple pły-

nów gęstych, dwa palniki naftowe Bunsena, etui z narzędziami do prac botanicznych i szereg kolb, czarek i naczyń, szklanych potrzebnych do prac bakteryologicznych.

Prócz tego sprowadzono znaczną ilość odczynników służących powyższemu celowi. Poza tem do analiz mleka metodą Dra Gerbera zakupiono wirówkę „Matador", łaźnię wodną i znaczną ilość butyrometrów. Prace uczniów w pracowni szkolnej rozciągały się na oznaczanie prostszymi sposobami ciężaru właściwego, tłuszczu, stopnia kwasoty w mleku pełnem, zbieranem, śmietanie i maślance. Prócz tego zapomocą formuł Fleischmanna i Halenkego obliczano suchą masę, suchą masę wolną od tłuszczu, a także ciężar właściwy suchej masy. Silny nacisk położono na wykrywanie najczęściej spotykanych zafałszowań. Prócz tego od czasu do czasu przeprowadzano badania na zawartość brudu w mleku i próby fermentacyjne.

W pracowni szkolnej analizowano także dość znaczną ilość mleka i masła nadsyłanego przez mleczarnie lub kupców z prośbą o zbadanie.

b) Muzeum szkolne. Muzeum szkolne cierpi ustawicznie z powodu braku pomieszczenia, wobec czego niewiele tylko przyrządów można było sprowadzić. Zakupiono stereoskop z kilkudziesięciu fotografiami w zakresie mleczarstwa i hodowli bydła, aparat do gaszenia pożaru „Minimax" i sito z wkładkami wacianemi „Perfekt".

Bezpłatnie otrzymała szkoła nowy model wirówki Alfa „Daisy", nowy model wirówski „Perfect" Nr. 1 (o działalności 85 litrów w godzinie).

c) Biblioteka i czytelnia. Zukupiono w okresie sprawozdawczym 70 dzieł, prócz tego otrzymano w darze książek i broszur 19, tak, iż obecnie biblioteka szkolna liczy 160 numerów.

Czytelnia szkolna otrzymuje (w znacznej części bezpłatnie) 29 czasopism, a mianowicie: Gazetę mleczarską, Przegląd weterynarski, Społem, Hodowcę drobiu, Tygodnik rolniczy, Schweizerische Milch-Zeitung, Deutsche Milchwirtschaftliche Zeitung, Oesterr. Molkerei Zeitung, Leipz. Milch-Zeitung, Milchwirtsch. Centralblatt, Käsereitechnische Rundschau, Statistische Nachrichten, Czasopismo dla spółek, Rolnik i Hodowca, Poradnik gospodarski, Przewodnik Kółek rolniczych, Ziemianin, Dobra gospodyni, Zorza wileńska, Przegląd gorzelniczy, Hodowca polski, Przewodnik przemysłowy, Czasopismo czeskie „Kodym", Ruski „Ekonomist", Gospodarz, Głos nauczycielstwa ludowego, Handlowiec, Landwirtschaftliche Industrie, Kupiec polski.

Mleczarnia szkolna.

Sprawozdanie niniejsze obejmuje dwa lata, t. j. rok 1906 i 1907, t. j. czas od 1. stycznia 1906 do 31. grudnia 1907 r. W ciągu roku kalendarzowego 1906 otrzymała mleczarnia ogółem 264.603·5 litrów mleka i 9.350 litrów śmietany z jednej filii.

W ciągu zaś roku 1907 otrzymano: mleka 631.791 litrów; śmietany z trzech filii 11.350·5.

W przecięciu zatem dziennem uzyskano:

w r. 1906	mleka 725,	śmietany z filii	25·5 litrów
„ 1907	„ 1731,	„	„	31·0 „

Z zestawienia powyższego widzimy, że ilość mleka dostarczonego mleczarni szkolnej w r. 1907 zwiększyła się przeszło w dwójnasób w porównaniu z rokiem poprzednim. Przyczyna leżała w zwiększeniu się ilości dostawców, w szczególności zaś w powstaniu dwu spółek włościańskich w Trzcianie i Zaczerniu, które rozpoczęły jednak dostarczać mleko i śmietanę dopiero w maju i lipcu 1907 r. W roku 1908 według wszelkiego prawdopodobieństwa przekroczymy 1,000.000 litrów.

Wracając do szczegółowego omówienia ruchu mleczarni przedewszystkiem w r. 1906, zaznaczyć musimy, że ilość odebranego przez szkołę w tym czasie mleka mniejszą była nawet od roku 1905. Przyczyna tego leżała w odpadnięciu jednego dostawcy większego, ale przedewszystkiem trudne do wytłómaczenia znaczne zmniejszenie się produkcyi u wszystkich dostawców w sierpniu, wrześniu i październiku 1906. W październiku i listopadzie udało się jednak zawrzeć nowe kontrakty, tak, że już z końcem roku dostarczyły szkole mleka następujące Zarządy dóbr;

1. Staromieście, 2. Czudec, Babica i folwarki, 3. Dobrzechów i folwarki, 4. Moderówka i Szebnie, 5. Dąbrowa pod Trzcianą, 6. Miłocin szkoła rolnicza.

Zawartość tłuszczu w mleku w przecięciu rocznem wynosiła tylko 3%, podobnie jak w r. 1905. Z całej ilości dostarczonego w r. 1906 mleka pełnego sprzedano 10·7%. Sprzedano zatem w stosunku do dostarczonego mleka o 4% więcej, jak w roku 1905; do 7·3% więcej, jak w roku 1904.

Mleka zbieranego sprzedano nieco więcej jak w r. 1905 (30·9%), natomiast mniej, jak w roku 1904.

Co do maślanki, to w roku 1904 sprzedano 75·4%
„ 1905 „ 55·0%
„ 1906 „ 66·4%

Stosunkowe zwiększenie się sprzedanej ilości powyższych produktów w porównaniu z rokiem zeszłym zawdzięczaliśmy prowizorycznemu zorganizowaniu sprzedaży w mieście. Z mleka i śmietany dostarczonej przez filie uzyskano ogółem 9442 kg. masła deserowego. Ilość wyrobionego masła w r. 1906 jest najmniejszą w porównaniu z latami ubiegłymi (w r. 1904 — 14.727 kg.; w r. 1905 — 10.582 kg.). Okazała się, jak wyżej wspomniano, potrzeba dokupna w porze letniej masła, którego sprowadzono 1620 kg.

Masło przez szkołę wyrabiane pochodziło wyłącznie ze śmietany pasteuryzowanej. Przewazne ilości masła szły za granicę kraju. Uzyskiwano za nie w porze zimowej 2·80—2·90, w porze letniej 2·30—2·55 K. Ceny zatem były wcale dobre.

Ceny mleka wskutek ogólnego podniesienia się cen mleka w kraju i wskutek położenia szkoły tuż pod miastem były bardzo wysokie. Najgorszem zaś jest to, że wskutek stosunków lokalnych zmuszona była szkoła, chcąc wogóle mieć mleko, od dwu ostatnich lat porzucić system płacenia za 1% tłuszczu, a płacić stałą cenę za litr.

Większe wady w wyrobie masła nie pojawiły się, masło cieszyło się znacznym popytem. Głównem miejscem zbytu były północne Czechy, Wiedeń, Lwów, Kraków, w porze zaś letniej Karlsbad, letniska pod Wiedniem leżące i krajowe.

Poniżej podajemy szczegółowe zestawienie przeróbki nabiału w roku 1906.

Zestawienie przeróbki nabiału w r. 1906.

I. Mleko pełne.

Dochód.		Rozchód.	
Uzyskano litrów . . .	264.603·5	Sprzedano . . .	28.496 (10·7%)
		Odtłuszczono na wirówce	236.107·5 (89·3%)
	264.603·5		264,603·5

II. Mleko zbierane.

Remanent z r. 1905 . .	768	Sprzedano litrów .	60,080 (30·9%)
Uzyskano	193.591·5	Przerobiono twaróg .	129,843·5
		„ maślankę	1,964
		koń	810·5
		Remanent na r. 1907	314
		Strata . .	1,347·5
	194.359·5		194,359·5

III. Śmietana.

Remanent z r. 1905 .	163	Sprzedano litrów . .	845 (1·5%)
Uzykano	42.516	Przerobiono . . .	51.015·5
Z filii Czudec . .	9.350 (17·9%)	Remanent na r. 1907 .	168·5
	52.029		52.029

Dochód.		IV. Maślanka.	Rozchód.	
Remanent z r. 1905	107	Sprzedano litrów	27.167	(66·4%)
Uzyskano	38.793	Przerobiono	13.612	(33·3%)
Dorob. z ml. zbier.	1.964	Remanent na r. 1907	85	
	40.864		40.864	

V. Masło deserowe.

Remanent z r. 1905	56·60	Sprzedano	10.831·82
Uzyskano kg.	9.442·20	Przerobiono na masło kuch.	171·60
Dokupiono	1.620·10 (14·6%)	Remanent na rok 1907	115·48
	11.118·90		11.118·90

VI. Masło kuchenne.

Remanent z r. 1905	41	Sprzedano	232·60
Przer. mas. des. na kuch.	171·60	Remanent na r. 1907	—
Dokupiono	20		
	232·60		232·60

VII. Twaróg.

Remanent z r. 1905	169·75	Sprzedano	8.133·90
Uzyskano	8.377·65	Remanent na r. 1907	413·50
	8.547·40		8.547·40

VIII. Serwatka.

Uzyskano	107.689	Sprzedano	44.893	(41·6%)
		Wylano	62.796	(58·4%)
	107.689		107.689	

Co do ruchu mleczarni w r. 1907 uderza przedewszystkiem znaczne zwiększenie się produkcyi. Powodem głównym tego wzrostu produkcyi było utworzenie w okolicy pod opieką Patronatu Wydziału krajowego dwu spółek włościańskich w Trzcianie i Zaczerniu, jako naszych stacyi zbiorczych dla mleka, a zarazem stacyi śmietankowych.

Jedna zwłaszcza z tych spółek (Zaczernie) rozwinęła się bardzo szybko, czego dowodem następujące zestawienie. Spółka rozpoczęła funkcyonować dnia 10. maja 1907 r., od tego czasu dostarczyła:

	Mleka	Śmietany
Maj	4.858	149
Czerwiec	25.532	256
Lipiec	28.630	281·5
Sierpień	28.871	156·5
Wrzesień	24.262	—
Październik	19.960	81·0
Listopad	15.098	25·5
Grudzień	12.442	—
Razem	159.653	949·5

Za dostarczone mleko i śmietanę otrzymała spółka w ciągu 7 miesięcy przeszło 21.000 koron.

Rok 1907 był pierwszym właściwie od chwili założenia szkoły, w którym rozpoczęliśmy na stałe wyrób serów. Ponieważ wyrób ten mogła szkoła zacząć dopiero w lipcu, a później z powodu niegotowej instalacyi centralnego ogrzewania i in-

nych przyczyn musiano na jakiś czas fabrykacyę przerwać — przeto ogółem przerobiono tylko nieznaczną ilość mleka na sery.

I tak:

Mleka pełnego przerobiono	5.310	litrów
Śmietany	68·5	„
Mleka zbieranego	3.760	„

Ze serów twardych robiono: Groyer tłusty, Tylżycki półtłusty, ser kręgowy chudy (na sposób duński), Trapistów (robiony z dogrzewaniem); ze serów zaś miękkich: Gervais, St. Hubert, Remoudou, Litewski.

Poniżej zamieszczamy zestawienie ruchu mleczarni za rok 1907.

Zestawienie przeróbki nabiału w r. 1907.

I. Mleko pełne.

Dochód.		Rozchód.		
Uzyskano litrów . . .	631.791	Sprzedano litrów . .	56.367	(8·9%)
		Przerobiono na masło	570.294	(90·2%)
		„ „ sery .	5.130	
	631.791		631.791	

II. Mleko zbierane.

Remanent z r. 1906 . . .	314	Sprzedano litrów . .	78.362	15·8%)
Uzyskano	495.615	Przer. na sery podpuszczk.	3.760	
		Przerob. na twaróg	402.729	(81·2%)
		dla koni . . .	3.750	
		Zapas na rok 1908 .	1.568	
		Strata	5.760	
	495.929		495.929	

III. Śmietana.

Remanent z r. 1906 . .	168·5	Sprzedano	762
Uzyskano	74.678·5	Przerobiono na masło . .	85.057·5
Filie	11.350·5	Przerob. na sery podpuszcz.	68·5
		Zapas	309·5
	86.197·5		86.197·5

IV. Maślanka.

Remanent z r. 1906 . . .	85	Sprzedano . . .	29.073	(45·9%)
Uzyskano	63,140	Przerob. na twaróg .	31.785	(50·2%)
		Zapas	95	
		Strata	2.272	
	63.225		63.225	

V. Masło deserowe.

Remanent z r. 1906 . .	115·48	Sprzedano	21.376
Uzyskano	21.808·66	Zasolono	476·30
Dokupiono	100·00	Zapas	171·84
	22.024·14		22.024·14

VI. Masło kuchenne.

Dochód.		Rozchód.	
Uzyskano	442·75	Sprzedano	366·75
		Zapas	76
	442·75		442·75

VII. Twaróg.

Remanent z. r. 1906	413	Sprzedano	30.834
Uzyskano	30.889	Zapas	468
	31.302		31.302

VIII. Serwatka.

Uzyskano	412.323	Sprzedano	169.744
		Strata (wylano)	242 579
	412.323		412.323

IX. Sery.

		Sprzedano	66 kg.
		Zapas	129 „
Uzyskano: Groyera tłustego	195 kg.		195 kg.
		Ser. kr. chudy, sprzedano	59 „
		Zapas	150 „
Sera chudego kręgowego	209 „		209 kg.
Tylżycki (½ tłusty	122 „	Tylżycki: zapas	122 kg.
Litewskiego	19 „	Litewski: zapas	19 kg.
		Remoudou: sprzedano	155 sztuk
		Zapas	90 „
Remoudou	245 sztuk		245 sztuk
		Sprzedano	165 kg.
		Zapas	25 „
Trapistów	190 kg.		190 kg.
		Sprzedano	185 sztuk
		Zapas	60 „
St. Hubert	245 sztuk		245 „
Gervais	702 „	Sprzedano	702 sztuk

W ciągu lat 1906 i 1907 przeprowadzono znaczne roboty adaptycyjne tak mleczarni szkolnej jak również urządzono serownię.

Wobec konieczności urządzenia w budynku serowni, musiano urządzenie maszynowe maślarni odpowiednio zmienić, aby zyskać przynajmniej dwie izby wolne na pomieszczenie kotłów i pras do serów.

Ponieważ przytem posadzki, a także część maszyn i przyrządów jako pozostałości po dawnym właścicielu uległy zużyciu, należało je zastąpić nowymi. A więc, wymieniając tylko główne roboty: ułożono w całej mleczarni i serowni nową posadzkę z płytek szamotowych gładkich, dano nowe schody betonowe wyłożone płytkami do hali wirówek, pociągnięto emalią ściany do wysokości 1·70 metr., w zakwaszarni zaś polakierowano ściany do sufitu. Sprawiono nowy basen na mleko pełne, nowy zbiornik na mleko zbierane, nowe chłodniki do mleka zbieranego i śmietany, prasę do twarogu, wreszcie ustawiono nowy przyrząd do nizkiego chłodzenia solanką pasteuryzowanej śmietany.

Do serowni sprawiono kocioł miedziany podwójny, ogrzewany parą o pojemności 800 litrów, kociołek mniejszy 200 litrowy, prasę do serów, stoły, formy i t. p. W piwnicach ustawiono półki, tudzież w całym lokalu serowni i piwnicach zaprowadzono ogrzewanie centralne ciepłą wodą, systemem wolnoobiegowym. System ten jak dotąd okazuje się praktyczny, oszczędza paliwa, przyczem cała instalacya, wykonana przez firmę krajową, nie była kosztowna.

Całe obecne urządzenie mleczarni i serowni szkolnej okazuje się w użyciu dość praktyczne, umożliwa utrzymanie potrzebnej czystości, jakkolwiek zaznaczyć należy, że brak miejsca wobec zwiększającej się produkcyi daje się dotkliwie odczuwać.

Kronika szkoły.

Poza obowiązkową działalnością brała szkoła przez funkcyonaryuszy swoich żywy udział we wszystkich niemal sprawach, mających styczność z podniesieniem mleczarstwa w kraju.

W gmachu szkoły i przy współudziale jej funkcyonaryuszy odbył się w dniu 13. października 1906 i następnych ocena masła, zjazd mleczarzy, a następnie posiedzenie specyalnej komisyi dla ustalenia słownictwa mleczarskiego.

W wystawie hygienicznej we Lwowie wzięła szkoła udział przez nadesłanie fotografii wewnętrznego urządzenia, jak również wystawienie produkowanego przez siebie masła, za co przyznano jej medal srebrny. Uczniowie pod kierunkiem nauczycieli zwiedzili także wystawę w czasie ocen masła i serów.

Kierownik szkoły redagował w ciągu roku 1907 pismo „Gazeta mleczarska“, gdzie umieścił znaczną ilość artykułów. Brał udział jako członek w posiedzeniach Wydziału Towarzystwa mleczarskiego, sekcyi mleczarskiej lwowskiego Towarzystwa gospodarskiego, wreszcie w posiedzeniu zwołanem przez krakowski c. k. Zakład do badania środków spożywczych, w sprawie ułożenia regulaminu dla handlu mlekiem.

Prócz tego brał udział w zebraniach włościan okolicznych wsi, dokąd wzywany bywał celem wygłoszenia referatu o spółkach mleczarskich. Odczyty takie odbyły się w Stobiernej, Trzebownisku, Zaczerniu i Trzcianie.

Oprócz lustracyi urzędowych Prezesa Wydziału krajowego, JW. Dra Tadeusza Pilata, kuratora szkoły JW. Stanisława Jędrzejowicza, Radcy Dworu Władysława Struszkiewicza i krajowego instruktora mleczarstwa, p. Zygmunta Chmielewskiego, cieszyła się szkoła licznymi odwiedzinami interesowanych z Galicyi i innych dzielnic.

Rzeszów, dnia 2. kwietnia 1908.

Z Dyrekcyi krajowej szkoły mleczarskiej w Rzeszowie.

Dr. Tadeusz Rylski, m. p.
kierownik szkoły.

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego L. 41.812|08

Wykaz wyjazdów krajowego instruktora mleczarstwa Z. Chmielewskiego w czasie od 1. listopada 1906 r. do 31. marca 1908 r.

L. p.	Data	Miejscowość	Przedmiot
1	6., 7. listopada	Kraków	Zjad delegatów spółek; wykład: o korzyściach ze spółek mleczarskich.
2	8. listopada	Bierzanów	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
3	9. listopada	Kraków	Lustracya Biura dla sprzedaży masła.
4	10. listopada	Piekary	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
5	10. listopada	Aleksandrowice	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
6	10. listopada	Balice	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
7	10. listopada	Nowa wieś szlach.	Lustracya mleczarni.
8	12. listopada	Rząska	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
9	12. listopada	Tomaszowice	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
10	13. listopada	Prądnik czerwony	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
11	13. listopada	Mirzejowice	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
12	13. listopada	Lubocza	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
13	13. listopada	Wadów	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
14	13. listopada	Ruszcza	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.

L. p.	Data	Miejscowość	Przedmiot
15	13. listopada	Branice	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
16	13. listopada	Pleszów	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
17	14. listopada	Prokocim	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
18	14. listopada	Śledziejowice	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
19	14. listopada	Grodkowice	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
20	14. listopada	Niegowić	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
21	15. listopada	Kraków	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółkowej w Krakowie.
22	18. listopada	Błażowa	Informacyjne zebranie w sprawie założenia spółki mleczarskiej.
23	19. listopada	Krysowice	Lustracya mleczarni dworskiej.
24	22. listopada	Poddniestrzany	Udzielenie informacyi w sprawie budowy mleczarni.
25	23. listopada	Brzozdowce	Lustracya mleczarni kontrolowanej.
26	24. listopada	Śniatyn	Badanie w sprawie podania p. Bajeczko o subwencyę.
27	27., 28., 29. list.	Wadowice	Wykład na kursie Kółek rolniczych.
28	30. listopada	Tłuczań górna	Wykład informacyjny o spólce mleczar.
29	1., 2. grudnia	Dołęga	Lustracya mleczarni kontrolowanej.
30	6., 7. grudnia	Wieczorki	„ „ „
31	10., 11. grudnia	Uwin	„ „ „
32	14., 15. grudnia	Przemyślany	Wykład na kursie hodowlano-rolniczym.
33	16. grudnia	Kosina	Wykład agitacyjny.
34	17. grudnia	Rzeszów	Kontrola mleczarni „Dóbr Jasionka“.
35	17. grudnia	Krzemienica	Wykład agitacyjny.
36	17. grudnia	Łąka	„ „
37	18. grudnia	Bratkowice	„ „
38	18. grudnia	Mrowla	„ „
39	19. grudnia	Trzciana	„ „

L. p.	Data	Miejscowość	P r z e d m i o t
40	19. grudnia	Świlcza	Wykład agitacyjny.
41	20. grudnia	Dobrzechów	„ „
42	20., 21. grudnia	Rzeszów	Kontrola mleczarni „Dóbr Jasionka“.
43	3. stycznia	Rażniów	Badanie w sprawie subwencyi.
44	4. stycznia	Andrjanów	Lustracya mleczarni zgłoszonej pod kontrolę.
45	4., 5. stycznia	Wierbiż	Badanie w sprawie subwencyi.
46	6., 7. stycznia	Rzeszów	Kontrola mleczarni „Dóbr Jasionka“.
47	8. stycznia	Oleszyce	Lustracya mleczarni kontrolowanej.
48	10., 11. stycznia	Rzeszów	„ „ zestawienie bilansu.
49	20., 21. stycznia	Strzelce wielkie	„ „ „ „
50	22. stycznia	Górka	Lustracya mleczarni dworskiej.
51	23., 24. stycznia	Mościska	Wykład na kursie hodowlano weterynar.
52	7. lutego	Albigowa	Lustracya mleczarni kontrolowanej.
53	8. lutego	Zaczernie	Informacye w sprawie budowy lodowni.
54	9., 10. lutego	Rzeszów	Udział w egzaminie w szkole mleczarskiej na kursie kobiecym.
55	3., 4. marca	Rzeszów	Lustracya mleczarni „Dóbr Jasionka“.
56	5. marca	Szczucin	Lustracya serkarni.
57	6. marca	Kraków	Konferencya w sprawie spółki miejskiej.
58	7. marca	Oleszyce	Lustracya mleczarni.
59	7., 8. marca	Ruda różaniecka	„ „
60	27. stycznia	Wierbiż	Zebranie założycielskie.
61	27. stycznia	Horożana	Badanie warunków rozwoju śmietanczarni.
62	27. stycznia	Honiatycze	„ „ „ „
63	20. marca	Rawa ruska	Lustracya mleczarni A. Heklego.
64	20. marca	Werchrata	„ „ kontrolowanej.
65	21. marca	Szczerzec k. Niem.	„ „ dworskiej.
66	22, 23. marca	Leszczowate	„ „ kontrolowanej.
67	24. marca	Podliski małe	Wykład agitacyjny w sprawie założenia spółki.
68	15.-18. kwietnia	Kraków	Agitacya za utworzeniem mleczarni spółk.

L. p.	Data	Miejscowość	Przedmiot
69	26., 27. kwietnia	Rzeszów	Lustracya mleczarni kontrolowanej.
70	28. kwietnia	Gumniska	Konferencya w sprawie mleczarni spółk.
71	29. kwietnia	Albigowa	Lustracya mleczarni kontrolowanej.
72	5., 6. maja	Łuka mała	„ „ „
73	6. maja	Chorostków	„ „ „
74	7. maja	Borszczów	Wykład na zebraniu producentów mleka.
75	9., 10., 11. maja	Kraków	Udział w posiedzeniu komisyi spółki mleczarskiej.
76	27., 28. maja	Brzozdowce	Lustracya mleczarni kontrolowanej.
77	28. maja	Poddniestrzany	„ „ dworskiej.
78	29. maja	Bereźnica	„ „ szkolnej.
79	3., 4. czerwca	Bruśnik	„ „ dworskiej.
80	5. czerwca	Rzeszów	„ „ kontrolowanej.
81	6. czerwca	Bachórz	„ „ „
82	6., 7. czerwca	Babice n. Sanem	„ „ „
83	7., 8. czerwca	Iskań	„ „ „
84	21., 22. czerwca	Łańcut	Wykład na kursie rolniczym.
85	22., 23. czerwca	Jarosław	Lustracya mleczarni miejskiej.
86	2., 3., 4. lipca	Wieczorki	„ „ kontrolowanej.
87	5. lipca	Tarnoszyn	„ „ „
88	6., 7. lipca	Werchrata	„ „ „
89	28., 29. lipca	Dubiecko	Wykład na zebraniu oddziału Tow. gosp.
90	4. września	Jaworów	Wykład agitacyjny dla włościan zebranych na wystawie.
91	5., 6. września	Tarnopol	Lustracya spółki mleczarskiej.
92	10., 11. września	Stubno	Lustracya mleczarni kontrolowanej.
93	12. września	Oleszyce	„ „ „
94	13. września	Rzeszów	„ „ „
95	14., 15. września	Raba wyżna	„ „ „
96	1. października	Lipniki	„ „ „
97	2. października	Albigowa	„ „ „

L p.	Data	Miejscowość	P r z e d m i o t
98	3., 4. paździer.	Strzelce wielkie	Lustracya mleczarni spółkowej.
99	5., 6. paździer.	Szczurowa	Zebr. agitac. w sprawie poddania się spółki pod Patronat Wydziału krajowego.
100	13. październ.	Dubowce	Wykład agitacyjny.
101	14., 15. paźdz.	Tarnopol	Lustracya spółki mleczarskiej.
102	28. październ.	Jarosław	Lustracya mleczarni Szafrana.
103	29. październ.	Albigowa	Udział w egzaminie w szkole gospodyń wiejskich.
104	30. paźdz. 1., 2. list.	Rzeszów	Udział w egzaminie w szkole mleczar.
105	17., 18., 19. list.	Kraków	Udział w ankiecie dla ułożenia regulaminu sprzedaży mleczywa w miastach.
106	22.—23. listop.	Łoniowa	Lustracya mleczarni kontrolowanej.
107	24.—25. listop.	Raba wyżna	„ „ „
108	1.—4. grudnia	Kwaczała	Wykłady na kursie hodowlano-rolniczym.
109	5.—8. grudnia	Rybna	„ „ „ „ „
110	9.—11. grudnia	Myślenice	„ „ „ „ „
111	12.—15. grudnia	Królówka	„ „ „ „ „
112	19.—20. grudnia	Rzeszów	Lustracya mleczarni kontrolowanej.
113	21. grudnia	Zarzecze	„ „ dworskiej.
114	18.—19. styczn.	Rajbrot	Wykład informacyjny w sprawie założenia mleczarni spółkowej.
115	20.—23. styczn.	Nowy Sącz	Badanie warunków projektowanej miejskiej mleczarni spółkowej.
116	6.—8. lutego	Strzelce wielkie	Lustracya i zamknięcie rachunkowe spółki mleczarskiej.
119	9. lutego	Szczurowa	Wykład informacyjny w sprawie założenia mleczarni spółkowej.
120	10.—14. lutego	Kwaczała	Lustracya spółki mleczarskiej.
121	15.—16. lutego	Rybna	„ „ „
122	26.—27. lutego	Cebłów	„ „ „
123	28. lutego	Dłużniów	„ „ „
124	29. lut. do 1. mar.	Uhrynów	„ „ „
125	7. marca	Trzebownisko	Wykład agitacyjny w sprawie założenia mleczarni spółkowej.

L. p.	Data	Miejscowość	P r z e d m i o t
126	8. marca	Rzeszów	Lustracya mleczarni kontrolowanej.
127	9. marca	Zaczernie	„ „ spółkowej.
128	10. marca	Trzciana	„ „ „
129	11. marca	Nowy Sącz	Wykłady na kursie hodowlano rolniczym.
130	12. marca	„ „	Udział w założycielskiem zebraniu spółki mleczarskiej.
131	13. marca	Limanowa	Lustracya mleczarni dworskiej.
132	14.—15. marca	Albigowa	„ „ kontrolowanej.

LW. 49.767/1908. We Lwowie, dnia 4. sierpnia 1908.

Aleg. 53

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zarządzie krajowym Składem publicznym, połączonym ze Składem wolnym w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 5. marca 1907 przyjął Wysoki Sejm sprawozdanie o zarządzie krajowym Składem publicznym w Krakowie do wiadomości. Niniejszem sprawozdaniem objął Wydział krajowy okres czasu od 1. listopada 1906 do 30. kwietnia 1908. Już w ostatniem swem sprawozdaniu podniósł Wydział krajowy, że tak budynek dwupiątrowy magazynu zbożowego, jak i wszystkie kominy w budynkach administracyjnych wymagają z powodu groźnego stanu niecierpiących zwłoki napraw.

Zamknięcie rachunków krajowego składu za rok 1907, które przedkładamy równocześnie Wysokiemu Sejmowi w sprawozdaniu Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1907, wykazuje szczegółowo, iż z powodu tych nadzwyczajnych robót, ostateczny wynik za rok 1907 jest niekorzystniejszy od budżetu o 3758 K 01 h W szczególności na niezbędne ankrowanie budynku składów i restauracyę kominów wydano 4216 K 30 h., z czego kwotę 2000 K zarachowano w budżecie r. 1906, resztą zaś obciążono budżet roku 1907. Na zaprowadzenie w Składach wodociągu domowego, do której to instalacyi został Zarząd Składów przez magistrat miasta Krakowa wezwany, poniesiono wydatek w sumie 864 K 50 h. Wreszcie na niezbędną rekonstrukcyę mieszkań magazyniera i woźnego wydano 1954 K 30 h.

Były to jednakowoż rekonstrukcye tymczasowe niecierpiące zwłoki, a już przy kolaudacyi tych robót okazało się, że w celu przyprowadzenia Składów do należytego porządku, zachodzi potrzeba nie tylko dalszej rekonstrukcyi samych budynków, ale także pewnych zmian w wewnętrznem urządzeniu Składów.

Przedewszystkiem stwierdzono na miejscu w Składzie, że istniejąca stara winda jest bezużyteczną, a naprawioną być nie może. Wskutek tego Wydział krajowy upoważnił Dyrekcyę Składu do sprzedaży tej windy wraz z całem urządzeniem, za co uzyskano kwotę 1430 K wstawioną do dochodów Składów i uwidocznioną w zamknięciu rachunków roku 1907. Natomiast postanowił Wydział krajowy zaprowadzić w Składzie nową windę elektryczną, której koszt obliczony został na sumę 5.200 K. Kwotę tę preliminuje Wydział krajowy jako wydatek nadzwyczajny w preliminarzu budżetu krajowego na rok 1908. W preliminarzu tym wstawiono ogółem w wydatkach nadzwyczajnych kwotę 7700 K, preliminując w tem kwotę 2500 K na roboty adaptacyjne w budynkach składowych.

W ciągu roku 1908 zarządził Wydział krajowy dokładne zbadanie wszystkich budynków składowych. Okazało się przy tem badaniu, że główną wadą wszystkich budynków magazynowych jest nieszczelność pokrycia dachowego. W magazynie głównym jest z tego powodu najwyższa kondygnacya niemożliwą do użycia, zaś w magazynach cłowych przenoszą towar z miejsca na miejsce. Wymiana pokrycia dachowego na nowe jest rzeczą niezbędnie potrzebną. Prócz tego niezbędne są nowe rynny wiszące, naprawa rur spustowych, podłóg i ramp. Nadto wskutek żądania c. k. Inspektoratu przemysłowego w Krakowie muszą być dla bezpieczeństwa robotników urządzone zewnętrzne schody żelazne w magazynach.

Pierwotny kosztorys opiewający na sumę 24.500 K zredukował Wydział krajowy na sumę około 15.000 K, a gdy do preliminarza na rok 1908 wstawiono na ten cel w wydatkach nadzwyczajnych kwotę 2500 K, postanowił Wydział krajowy resztę potrzebnego kredytu w sumie 12.500 K wstawić do preliminarza budżetu krajowego Składu publicznego w Krakowie na rok 1909, przedstawiając Wysokiemu Sejmowi do uchwały stosowny wniosek.

Na posiedzeniu Komitetu doradczego dla spraw krajowego Składu publicznego w Krakowie, poruszoną została nadto dla zwiększenia frekwencyi Składu i lepszego wyzyskania jego pojemności, potrzeba zaprowadzenia drugiego połączenia szynami Składów z dworcem kolejowym w Krakowie. Obecnie bowiem jedyna para szyn służy do wwożenia i do wywożenia wagonów tak pełnych jak opróżnionych, skutkiem czego manipulacya musi być bardzo powolną. Wydział krajowy zarządził szczegółowe zbadanie tego projektu, gdy jednakowoż okazało się, że koszt projektowanego drugiego toru dowozowego wymaga wydatku w sumie 16.660 K, musiał Wydział krajowy ze względów oszczędnościowych od tej myśli odstąpić.

W ciągu roku roku 1907 przeprowadził Wydział krajowy studya nad reformą taryfy opłat obowiązującej w krajowym Składzie publicznym w Krakowie. Na wniosek Dyrekcyi Składu i po zasięgnięciu opinii Komitetu doradczego postanowił Wydział krajowy wydać nową, nieco podwyższoną taryfę opłat, którą
Aleg. I. jako Aleg. I. ·/. podajemy do wiadomości Wysokiego Sejmu. Przy podwyższeniu nowej taryfy miano przedewszystkiem na względzie te artykuły, które przy kosztowniejszej manipulacyi musiały być pociągnięte do wyższych opłat bez szkody dla interesów składających. Na budżet Składu wpłynie to korzystnie, gdyż z opłat tych spodziewany jest w roku 1908 wyższy dochód.

W składzie Komitetu doradczego zaszła ta zmiana, iż w miejsce p. Mieczysława Sędzimira. który ustąpił z posady kierownika filii Banku krajowego w Krakowie, powołał Wydział krajowy p. Stanisława Karłowskiego, nowo mianowanego kierownika filii Banku krajowego w Krakowie.

Wskutek śmierci magazyniera Składów Jana Ortyńskiego, poruczył Wydział krajowy prowizorycznie pełnienie obowiązków magazyniera Janowi Wilkowi, byłemu funkcyonaryuszowi Syndykatu Towarzystw rolniczych w Krakowie.

W następstwie tej zmiany oraz przeniesienia rządcy szpitala krajowego św. Łazarza w Krakowie Juliusza Szczepańskiego do zakładu obłąkanych w Kulparkowie, musiała nastąpić zmiana w firmowaniu krajowego Składu publicznego w Krakowie. Prawo podpisywania firmy nadał mianowicie Wydział krajowy magazynierowi Janowi Wilkowi i prokurzyście krakowskiej filii Banku krajowego Janowi Armółowiczowi, a to w ten sposób, iż firmę krajowego Składu podpisywać mają likwidator i zastępca kierownika Składu Witołd Onyszkiewicz wspólnie z magazynierem Janem Wilkiem; w razie zaś choroby lub urlopu pp. Onyszkiewicza lub Wilka, podpisywać ma firmę prokurzysta filii Banku krajowego Jan Armółowicz wspólnie z pp. Onyszkiewiczem lub Wilkiem.

Zmiany te zostały już przez c. k. Sąd krajowy jako handlowy w Krakowie, wpisane do rejestru handlowego dla firm pojedynczych.

Uchwałą z dnia 11. kwietnia 1900 Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do stabilizowania Witołda Onyszkiewicza na posadzie likwidatora krajowego Składu publicznego w Krakowie, i przyznania mu prawa do emerytury na równi z urzędnikami krajowymi, wymienionymi w § 12. ustawy 2c statutu emytalnego, uchwalonego przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 3. stycznia 1889. Uchwałą tą nie przyznano likwidatorowi Onyszkiewiczowi natomiast, ani prawa do dodatku aktywalnego, ani do dodatków pięcioletnich, a jedynie wyznaczono mu w budżecie płacę o rocznych 2400 K. Wobec tego, że w służbie krajowej nie ma żadnego urzędnika, któryby pozbawiony był prawa do poboru powyższych dodatków, Wydział krajowy pozwala sobie przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek na zrównanie poborów likwidatora Składów z poborami innych urzędników krajowych, a nadto z uwagi na dłuższą służbę p. Onyszkiewicza, wyznaczenia mu płacy wyższej o 400 K, to jest o rocznych 2800 K. Nowe pobory likwidatora wstawił Wydział krajowy do preliminarza budżetu składów na rok 1908.

Aleg. II. Wydział krajowy przedkłada w końcu w załączeniu jako Alegat II. ·/. zestawienie obrotów zboża, towarów i warrantów w Składzie za czas od dnia 1. listopada 1906 do 30. kwietnia 1908.

Z powodu uwagi uczynionej przez Komisyę gospodarstwa krajowego w zeszłorocznem sprawozdaniu (Aleg. 148 ex. 1907), Wydział krajowy stwierdzić może, że ruch warrantów w okresie sprawozdawczym znacznie się zwiększył.

W czasie od 1. września 1905 do 31. października 1906 wynosił obrót netto 17 sztuk warrantów wartości ubezpieczonej w sumie 32.000 K, przy udzielonej zaliczce 2000 K.

W czasie zaś od 1. listopada 1906 do 30. kwietnia 1908 wynosił obrót netto 75 sztuk warrantów, wartości ubezpieczonej w sumie 239 700 K i zaliczkach w sumie 79.200 K. W okresie tym wydano 41 sztuk warrantów w sumie ubezpieczonej 125.400 K a z tych na 13 warrantów w sumie ubezpieczonej 62.300 K, udzielono zaliczek w sumie 39.600 K.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zarządzie krajowym Składem publicznym, połączonym ze Składem wolnym w Krakowie.

II. Sejm wstawia do budżetu krajowego Składu publicznego w Krakowie na roboty adaptacyjne w budynkach Składów jako wydatek nadzwyczajny kwotę 7700 K do budżetu na rok 1908, a do budżetu Składów na rok 1909 kwotę 12.500 K.

III. Sejm ustanawia pobory służbowe likwidatora krajowego Składu publicznego w Krakowie w następującej wysokości: płaca 2800 K, dodatek aktywalny 960 K, oraz prawo do czterech dodatków 3-letnich po 200 K rocznie, z utrzymaniem w mocy praw do emerytury na podstawie stututu uchwalonego przez Sejm na posiedzeniu z dnia 3. stycznia 1889.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, *w. r.*

LW. 80.175/1907.

TARYFA OPŁAT

w krajowym Składzie publicznym połączonym ze składem wolnym

w Krakowie

obowiązująca od 1. września 1907.

I. Taryfa od zboża i nasion.

A) Postanowienia ogólne.

Poz.	
1	Kto w jakikolwiek sposób korzysta z krajowego Składu publicznego lub jego urządzeń, poddaje się już tem samem postanowieniom każdocześnie obowiązującego regulaminu i każdocześnie obowiązującej taryfy (§. 7. reg.).
2	Wszelkie zlecenia do Zarządu Składu należy uskuteczniać na piśmie; ustne lub telefoniczne zlecenia uwzględniane nie będą, zaś zlecenia pisemne i telegraficzne wykonuje się podług najlepszego zrozumienia, za ewentualne nieodpowiednie zrozumienie nie przyjmuje krajowy Skład żadnej odpowiedzialności (§. 8. reg.).
3	Przed wysłaniem produktu pod adresem krajowego Składu publicznego winien składający uprzedzić o wysyłce pisemnie Zarząd Składu.
4	Przy wagonach, nadchodzących pod obcym adresem do wyładowania w krajowym Składzie, nie przyjmuje Zarząd Składu żadnej odpowiedzialności za ewentualną grzywnę (poenale), przypadające kolei z powogu przetrzymania wagonów przez adresata, jak również za wagę, jeżeli wagon na żądanie strony bez urzędowego stwierdzenia wagi, ma być wyładowany.
5	Produkta nadchodzące w stanie nadpsutym lub wilgotnym mogą być przyjęte tylko w wypadku, jeżeli składający złoży pisemną deklaracyę, że za ewentualne dalsze psucie się produktu, jakoteż i ubytek wagi (manco), wynikłe skutkiem manipulacyi lub przez uschnięcie produktu, nie rości sobie do krajowego Składu publicznego żadnej pretensyi.
6	Produkt, któremu grozi zepsucie, może krajowy Skład publiczny bez poprzedniego porozumienia się z właścicielem produktu na koszt i ryzyko tegoż manipulować.
7	Składowe liczy się tygodniowo, a każdy zaczęty tydzień za cały — najmniejsza opłata zaś wynosi 50 halerzy.

Poz.	
8	Każdy produkt złożony w krajowym Składzie publicznym musi być na koszt strony ubezpieczony od ognia, ubezpieczenie zaś liczy się miesięcznie, a każdy zaczęty miesiąc za cały.
9	Żądający przygotowania produktu do wysyłki, winien żądanie swe zgłosić pisemnie u Zarządu Składu na 24 godzin naprzód.
10	Przygotowane na żądanie strony produkta do wysyłki, obowiązana jest strona zabrać w przeciągu 48 godzin — w przeciwnym razie może krajowy Skład podług własnego uznania ułożyć takowe w stosy lub wysypać na koszt i ryzyko właściciela.
11	Strona, która żąda zamówienia wagonu, a następnie żądanie to cofnie, lub jeżeli na czas nie dostarczy potrzebnych do wysyłki dokumentów, albo nie dostarczy do uzupełnienia wagonu zgłoszonej ilości produktu lub też próżnych worów, płaci prócz kosztów, przypadających taryfą, nadto grzywnę (poenale), tytułem wynagrodzenia kolei za przetrzymanie wagonu po 32 halerzy za każdą godzinę od chwili, w której podług przepisów kolejowych miał być wagon kolei zwrócony.
12	Krajowy Skład publiczny wypożycza stronom wory jedynie w celu manipulacyi produktu w obrębie Składu. Do manipulacyi poza obręb Składu, czy też do wysyłki worów się nie wypożycza.
13	Strony winny wory próżne, będące ich własnością, jakoteż poślady pozostałe po zmanipulowaniu produktu, najdalej w ciągu dni ośmiu ze Składu zabrać, gdyż w przeciwnym razie Zarząd Składu za takowe nie odpowiada.
14	Od wydatków, gotówką poczynionych na rachunek właściciela produktu, jakoto: frachtów, cła i t. d. pobiera Zarząd Składu 6% zwłoki w stosunku rocznym. Zarząd może jednak w myśl §. 34. reg. wezwać stronę, ażeby wcześniej zwróciła tego rodzaju wydatki.
15	Za pośrednictwo w odbieraniu i wypłacaniu gotówki pomiędzy sprzedającym, a kupującym pobiera Zarząd Składu $^1/_4$% prowizyi prócz kosztów poniesionych. Tak prowizya jak i odsetki wynosić mogą najmniej 50 hal.
16	W myśl §. 28. ust. z dnia 28. kwietnia 1889 Nr. 64. dz. pp. służy Zarządowi Składu na złożonym produkcie prawo zastawu, mające pierwszeństwo przed wszystkimi innymi, nawet w wypadku konkursu, a to zarówno dla wszelkich opłat przypadających Zarządowi Składu w myśl regulaminu i taryfy, jak i dla wszelkich należytości poczynionych gotówką w zastępstwie składającego, jak wreszcie wogóle dla wszelkich pretensyi, wynikających z bieżącego rachunku w dozwolonych krajowemu Składowi publicznemu interesach (§. 43. reg.).
17	Przyjęcie lub wydanie produktu nastąpić może w ilości najmniej 500 kg.
18	Przyjmowanie na Skład produktów taryfą nieobjętych, wilgotnych lub grożących zepsuciem, zależy wyłącznie od każdorazowej dycyzyi Zarządu Składu, który w danym razie oznaczy warunki przyjęcia.
19	Wszelkie manipulacye w obrębie Składu krajowego mogą być uskuteczniane wyłącznie przez personal Składu.
20	Wszystkie należytości oblicza się ściśle według obowiązującej taryfy—wszelkie zatem ulgi i bonifikacye są wykluczone.

B) Opłaty.

		Od 100 kg.	
		Kor.	hal.
	a) Opłaty przy przyjęciu.		
1	Dostawa wagonu do składu	1	—
2	Przyjęcie zboża, ziarn strączkowych, olejnych i nasion w worach, z wydatkiem owsa, bez odważenia . . . . . :	—	04
3	Przyjęcie zboża, ziarn strączkowych, olejnych, nasion i owsa z sypanki (rinfussa) bez odważenia	—	08
4	Przyjęcie owsa w worach opłata wyższa od poz. 2) o . .	—	01

Poz.		Od 100 kg. Kor.	hal.
	b) Składowe.		
	Za przechowanie najmniej 5.000 kg. tygodniowo:		
5	Od zboża, ziarn strączkowych, olejnych, nasion i owsa w worach	—	02
6	Od zboża, ziarn strączkowych, olejnych, nasion i owsa z sypanki (rinfussa)	—	03
7	Nasyp normalny wynosi 1 metr wysokości		
	Nasyp na 75 cm. opłata wyższa od poz. 6) o	—	01
	Nasyp na 50 cm. opłata wyższa od poz. 6) o	—	02
8	Od wprowadzonej lub pozostałej ilości produtu niżej 5.000 kg., opłata wyższa o	—	01
	c) opłaty przy wydaniu.		
9	Dostawa wagonu do składu	1	—
10	Wydanie zboża, ziarn strączkowych, olejnych i nasion z wyjątkiem owsa w worach, bez odważenia	—	04
11	Wydanie zboża, ziarn strączkowych, olejnych, nasion i owsa, zsypanki (rinfussa) bez odważenia	—	08
12	Wydanie owsa w worach opłata wyższa od poz. 10) o	—	01
	d) Ubezpieczenie od ognia.		
13	Od każdych 200 koron ubezpieczonej wartości, miesięcznie	—	07
	e) Opłaty za manipulacyę.		
14	Przełożenie produktu w worach lub ułożenie w stosy	—	02
15	Przesypanie produktu w inne wory z wiązaniem lub szyciem	—	04
16	Wysypanie produktu z worów od każdego wora	—	02
17	Nasypanie produktów do worów z wagą bez egalizowania	—	05
18	Egalizowanie wagi każdego wora	—	02
19	Każde odważenie produktu na żądanie strony	—	02
20	Przeniesienie produktu z jednego miejsca na inne celem manipulacyi (w worach)	—	02
21	Przeniesienie produktu z jednego miejsca na inne celem manipulacyi (z sypanki)	—	04
22	Jednorazowe szuflowanie	—	02
23	Czyszczenie na młynku „Baekera“ ciężkiego ziarna	—	12
24	„ „ „ „ lekkiego „	—	16
25	„ „ wialni ciężkiego ziarna	—	10
26	„ „ „ lekkiego „	—	12
27	„ „ trierze ciężkiego „	—	24
28	„ „ „ lekkiego „	—	30
29	„ „ młynku „Röbera“ nasion poniżej 500 kg.	—	50
30	„ „ „ „ „ od 500–1000 kg.	—	40
31	„ „ „ „ „ od 1000 kg. zwyż	—	24
32	Szpagat do wiązania worów, od 100 worów	—	60
33	Szpagat do szycia worów, od 100 worów	1	20
34	Wypożyczenie worów w obrębie składu, tygodniowo od 1 wora	—	01
35	Naprawa worów od 1 wora	—	04
36	Za pakowanie, liczenie, plombowanie i odważenie próżnych worów, Od 100 worów	—	40
37	Ekspedycya próżnych worów, od 100 worów	—	60
38	Sygnowanie worów na żądanie strony, od 1 wora	—	01
39	Odbiór z kolei próżnych worów, od 100	—	60
	f) Inne opłaty.		
40	Wystawienie potwierdzenia odbioru z rachunkiem wejścia	—	40
41	„ poświadczenia składowego z warrantem, oprócz stempla	—	70

Poz.		Od 100 kg.	
		Kor.	hal.
42	Każdorazowe przepisanie pozycyi z jednego właściciela na drugiego z portem	1	—
43	Reekspedycya wagonu bez wyładowania do składu produktu — od wagonu	4	—
44	Ekspedycya każdego wagonu	1	—
45	Wysłanie próbki na żądanie właściciela (§. 32 reg.), z portem .		40
46	Wysłanie próbki na żądanie właściciela od 1—5 kg. z woreczkiem bez opłaty pocztowej	1	—
47	Załatwienie formalności cłowych do 5.000 kg.	1	50
48	„ „ „ od 5.000 – 10.000 kg. . . .	2	50

Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie, 12. sierpnia 1907.

Aleg. II. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 49.767/1908.

Obrót zboża i towarów za czas od 1. listopada 1906 do 30. kwietnia 1908.

Miesiąc	Przyjęto zboża i towarów	Wydano zboża i towarów	Zapas z końcem każdego miesiąca
	Metryczn. cetnarów	Metryczn. cetnarów	metryczn. cetnarów
Zapas z miesiąca października r. 1906	5164		
Listopad rok 1906 . . .	9963	4957	10170
Grudzień „ „ . . .	7417	3220	14367
Styczeń „ 1907 . . .	7374	6115	15626
Luty „ „ . . .	6321	7708	14239
Marzec „ „ . . .	8714	7370	15583
Kwiecień „ „ . . .	7493	6605	16471
Maj „ „ . . .	5538	5500	16509
Czerwiec „ „ . . .	4919	7213	14215
Lipiec „ „ . . .	2736	10719	6232
Sierpień „ „ . . .	3168	4404	4996
Wrzesień „ „ . . .	3319	3287	5028
Październik „ . . .	3853	4368	4513
Listopad „ „ . . .	6415	3167	7761
Grudzień „ „ . . .	9752	3476	14037
Styczeń rok 1908 . . .	9459	4916	18580
Luty „ „ . . .	5678	5954	18304
Marzec „ „ . . .	3800	6876	15228
Kwiecień „ „ . . .	3661	4980	13909
Zapas na dniu 30-go kwietnia 1908 .		13909	
Obrót za czas od 1./XI. 1906 – 30/IV. 1908.	114744	114744	
Weszło od dnia 1/XI. 1906 – 30/IV. 1908.	109580		
Wyszło dtto dtto dtto.	100835		
	210415	2104 wagonów.	

Obrót warantów za czas od 1. listopada r. 1906 do 30 kwietnia r. 1908.

Miesiąc	Wydano warrantów					Ściągnięto warrantów				
			zaliczkowano					zaliczkowanych		
	sztuk	wartości ubezpiecz. Koron	sztuk	wart. ubezp. Koron	wysokość udzielonej zaliczki K	sztuk	wartości ubezpiecz Koron	sztuk	wart. ubezp. Koron	wysokość udzielonej zaliczki K
Zapas z paźdź. r. 1906	3	4000	.	.	.	.	.	.	.	.
Listopad 1906	9	56300	6	47300	32000	1	1000	.	.	.
Grudzień „	.	.	.	.	.	1	2600	.	.	.
Styczeń 1907	4	7200	.	.	.	5	20700	2	14700	9800
Luty „	2	3600	2	3600	2000	4	7200	.	.	.
Marzec „	.	.	.	.	.	2	12100	1	8700	4900
Kwiecień „	12	24000	5	11400	5600	3	18600	3	18600	13500
Maj „	.	.	.	.	.	4	13400	4	13400	8200
Czerwiec „	1	4000	.	.	.	2	5000	2	5000	2200
Lipiec „	4	16000	.	.	.	9	18500	1	1900	1000
Sierpień „	2	3200	.	.	.	4	16000	.	.	.
Wrzesień „	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Październik „	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Listopad „	.	.	.	.	.	1	1800	.	.	.
Grudzień „	3	5400	.	.	.	1	1400	.	.	.
Styczeń 1908	1	1700	.	.	.	.	.	.	.	.
Luty „	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Marzec „	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Kwiecień „	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zapas na d. 30/IV 1908	.	.	.	.	.	4	7100	.	.	.
Obrót za czas od 1. listopada 1906 do 30. kwietnia 1908 roku	41	125400	13	62300	39600	41	125400	13	62300	39600
Wydano od 1. listopada r. 1907 do 30. kwietnia r. 1908	38	121400	13	62300	39600					
Ściągnięto dtto dtto	37	118300	13	62300	39600					
Obrót netto . . .	75	239700	26	124600	79200		czyli warrantów 75 (siedmdziesiąt pięć).			

LW. 94.081/08.

We Lwowie, dnia 11. września 1908.

Aleg. 54

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o klęskach elementarnych w r. 1908.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu z czynności Departamentu III. zdajemy sprawę Wysokiemu Sejmowi z pomocy, jaką udzieliliśmy w tym roku kilkudziesięciu powiatom z powodu zeszłorocznej klęski nieurodzaju, mając wyznaczony na ten cel do dyspozycyi fundusz zapomogowy w wysokości 500.000 koron. Jeszcze Wysoki Sejm nie przyjął tego sprawozdania do wiadomości a już zmuszeni jesteśmy przedłożyć nowe sprawozdanie o klęskach elementarnych, jakich widownią był nasz kraj w r. 1908.

Rozmiary tegorocznej klęski są bardzo wielkie, większe od wszystkich poprzednich, jakie dotknęły niejednokrotnie ludność rolniczą Galicyi w ciągu kilkunastu lat ostatnich. Jest ona większą nie tylko przez to, że objęła ogromne obszary kraju naszego i spowodowała ubytek bogactwa krajowego o wiele milionów większy, że nie ograniczyła się do obniżki i zniszczenia pewnych tylko ziemiopłodów, ale uszkodziła wszystkie w mniejszym lub większym stopniu, od siana łąkowego do słomy i plewy, nie oszczędzając ani ziarna ani okopowizn. Umniejszając tak znacznie dochody rolników, klęska tegoroczna jednocześnie podwyższyła ich wydatki, w szczególności na robociznę, suszenie i przekładanie siana i zboża, które częstokroć przedstawiało już bardzo małą wartość. Bywały w tym roku wypadki, że właściciel darowywał plony na polu, żeby tylko je kto sprzątnął. Rolnicy nasi będą musieli w tym roku dokupywać paszę i ziarno na zasiew drogo a bydło sprzedawać za bezcen, jakto się już zresztą dzieje.

Co więcej tegoroczne wypadki elementarne powodując tę klęskę w bardzo wielu okolicach kraju, uszkodziły komunikacye do tego stopnia, że doprowadzenie dróg i mostów do należytego stanu wymagać będzie dłuższego czasu i wielkich wkładów. Wreszcie dla rolnictwa krajowego następstwa obecnej klęski mogą być tem groźniejsze, że łatwo spowodować mogą upadek wielu gospodarstw na dłuższy okres czasu, przez to, że skutkiem braku paszy ilościowo stan bydła niewątpliwie się obniży, że skutkiem powszechnego braku dobrego ziarna na zasiew będzie używane ziarno poślednie i zrośnięte, że w końcu fizykalne własności i struktura gleby zostały przez ulewne deszcze i długotrwałe słoty do tego stopnia popsute, że o należytej uprawie i przygotowaniu roli pod nowe zasiewy, w bardzo wielu okolicach kraju nie można było dotychczas pomyśleć.

Te i tym podobne obawy na przyszłość nasuwają się, skoro skutki tegorocznych klęsk elementarnych weźmiemy pod baczniejszą uwagę, nie mówiąc już o chwilowych potrzebach ludności, niedostatku w szerokich jej warstwach i głodzie w poszczególnych wypadkach.

Przedkładamy zatem niniejsze sprawozdanie w tej nadziei, że Wysoki Sejm z materyału, jaki zdołaliśmy w krótkim czasie nagromadzić, nabierze przeświadczenia o rzeczywistem położeniu kraju i stosownie do rozmiarów klęski i zasobów funduszu krajowego zechce przyjść z pomocą ludności w sposób najbardziej w tych okolicznościach wskazany.

Na klęskę elementarną w r. 1908 złożył się cały szereg nieprzyjaznych dla wegetacyi roślin warunków atmosferycznych, działających bądź łącznie lub też z osobna w poszczególnych okolicach kraju. Zależnie od pory, siły i długości trwania tych niekorzystnych warunków, ogrom zniszczenia wystąpił w mniejszym lub większym stopniu.

Ogólną klęskę zniszczenia plonów spowodowały:

a) długotrwające słoty,
b) wylewy,
c) grady
d) posucha,
e) przymrozki lipcowe,
f) ulewy,
g) myszy i inne szkodniki.

Sledząc za przyczynami tegorocznej klęski, nie można pominąć tego szczegółu, że już w czasie jesiennych zasiewów w r. 1907 w pewnych okolicach kraju ujawniły się mniej przyjazne warunki powodujące obawy rolników. Mianowicie skutkiem posuchy oziminy źle powschodziły lub też siew ich został opóźniony. Dotyczy to zwłaszcza żyta, które słabiej ujęte przed zimą, jakkolwiek poprawiło się z wiosną, w wielu przecież powiatach od początku nie rokowało bujnych plonów. Wreszcie i myszy korzystając z posuchy już na jesieni w pewnych okolicach zrobiły nie małe szkody w nowych zasiewach.

W każdym razie jednak szkody jesienne, na ogół biorąc, były nie wielkie, dlatego głównych powodów klęski szukać należy dopiero w warunkach atmosferycznych, występujących w ciągu wiosny a przedewszystkiem w ciągu lata bieżącego roku.

P o s u c h a w i o s e n n a i s ł o t y w ciągu lata spowodowały głównie zniszczenie plonów na wielkich obszarach kraju. Podczas gdy jednak pierwsza z nich wystąpiła groźniej przedewszystkiem w południowo wschodniej części kraju (Podole i Pokucie), drugiej doświadczył prawie cały kraj, jakkolwiek w niejednakowej mierze, gdyż najdotkliwiej ucierpiały od słoty zachodnie powiaty, w szczególności grupa powiatów nadwiślańskich. Skutkiem tego od samego początku w wegetacyi roślinnej zachodziła wielka różnica między powiatami na zachodzie Galicyi, a na wschodzie. Na zachodzie wiosna była dla wzrostu traw i zbóż bardzo sprzyjająca, dlatego do pierwszych dni lipca widoki na zbiory były tam nad wyraz obiecujące. Pierwsze sianokosy z małymi wyjątkami sprzątnięto dobrze, a nawet obficie. Dopiero z nastaniem okresu słoty wszystko odmieniło się na niekorzyść rolników, przepadły zbiory zbóż i drugie pokosy siana w dolinach.

Na wschodzie przeciwnie w całej grupie powiatów podolskich i pokuckich właściwą klęskę spowodowała wiosna; skutkiem dwumiesięcznej prawie posuchy spalone zostały trawy, a jarzyny źle powschodziły. Pierwsze pokosy łąk przepadły. Dopiero deszcze, jakkolwiek z jedej strony utrudniały zbiory, powodowały wylewy i porośnięcie zbóż, z drugiej strony jednak poprawiły wegetacyę jarzyn, kukurudzy i traw. Kilka powiatów podgórskich (Nadwórna, Kossów, Bohorodczany) całą nadzieję pokładają jeszcze w zbiorach drugich pokosów traw.

W całym szeregu powiatów zachodnich, jeśli zgniją ziemniaki, na co się zanosi, nie będzie uratowany żaden plon od zniszczenia, tymczasem w najbardziej dotkniętych klęską tegoroczną powiatach wschodnich przynajmniej kukurudza jakie takie przyniesie jeszcze plony.

Niemniej i p r z y m r o z k i uszkodziły w tym roku niektóre plony w dość znacznej części kraju. W innych latach przymrozki występowały w połowie maja, w tym roku okres zimna wiosennego, podobnie jak okres deszczowy, opóźnił się o jeden miesiąc.

Przymrozki wystąpiły dopiero w pierwszych dniach lipca, zniszczyły fasole, hreczki i prosa, a uszkodziły nać ziemniaczaną. Szkodę z tego powodu poniosły przedewszystkiem podolskie powiaty i środkowe, na zachodzie bądź nie było przymrozku lub też okazał się mniej szkodliwy.

Nie mamy roku, w którym by nie było szkód gradowych, tego rodzaju wypadki elementarne zdarzać się muszą w pewnych miejscowościach, zwłaszcza w kraju o wielkim obszarze. Zazwyczaj jednakże gradobicia noszą na sobie charakter lokalnej klęski, ograniczającej się do niewielkiej liczby miejscowości. W tym roku przeciwnie i siłą elementarnego zniszczenia i ilością opadów i obszarem, na który niszcząco działały, wyróżniły się gradobicia w ten sposób, że nabrały przez to cechy klęski elementarnej o znaczeniu ogólno krajowem.

Z trudnością przyszło by nam znaleść taki powiat w kraju, w którymby grad nie uszkodził w ubiegłym roku choć jednej miejscowości. Niektóre powiaty miały po kilka burz gradowych, w pow. nowosandeckim naliczono ich w okresie wiosennym i letnim aż 13. Były takie orkany gradowe, które przeszły przez kilka powiatów, jak np. ów pamiętny orkan z d. 14. i 15. lipca b. r., który przeszedł przez powiaty: Sanok, Brzozów, Turka, Dobromil, Przemyśl i Jarosław, niszcząc plony w stu kilkudziesięciu gminach.

Wprawdzie bardzo wiele gradobić spowodowało mniejsze zniszczenie (w małej liczbie gmin poniżej 25% szkody), wiele z nich przypadało na okres dość wczesny, majowy, skutkiem czego uszkodzone ziemiopłody miały czas jeszcze się odnowić, przecież pozatem mieliśmy w tym roku bardzo wiele gradobić powodujących od 50—75% a nawet doszczętne zniszczenia. Przeważna liczba tych elementarnych wypadków przypadła na miesiące lipiec i sierpień, w których skutkiem opóźnienia zbiorów przeważna część zbóż już dościgłych jeszcze znajdowała się na polu. W wielu miejscowościach grady późniejsze, sierpniowe, dopełniły miary zniszczenia, spowodowanego już przez słotę, w innych wypadkach, gdy wystąpiły przed słotą, przyspieszyły tylko zniszczenie, które miało i tak nastąpić. Charakterystycznem jest, że tegoroczne gradobicia tak silnie i często występowały w okresie długotrwałej słoty, przy dłuższem obniżeniu temperatury.

Do powiatów, które poniosły w tym roku najznaczniejsze szkody skutkiem gradobicia, zaliczamy powiaty: Brzesko, Kolbuszowa, Nowy Sącz, Sanok, Brzozów, Dobromil, Jarosław, Przemyśl, Łańcut, Tarnopol (wiosenne), Czortków, Zaleszczyki, Horodenka i Buczacz. Wysokości wszystkich szkód gradowych w kraju nie jesteśmy w stanie nawet w przybliżeniu obliczyć, gdyż dokładniejszych dat nie posiadamy, zazwyczaj Wydziały powiatowe, jeśli podają wysokość szkody, to ogólną z wszystkich czynników działających w tym roku na ubytek plonów. W każdym razie przyjąć można z pewnem prawdopodobieństwem, że grady w roku 1908 na obszarze całego kraju wyrządziły szkodę w ziemiopłodach, przenoszącą kwotę pięciu milionów koron.

Największe przecież zniszczenia ziemiopłodów i właściwą klęską w tych rozmiarach, w jakich wystąpiła w kraju naszym w r. 1908, przypisać należy głównie długotrwającej słocie, ulewom towarzyszącym jej i występującym skutkiem tego powodziom. Niekorzystnego działania tych czynników na wszystkie kultury rolne nie możemy oddzielić i osobno je traktować, gdyż łącznie działały szkodliwie i przyczyniły się do klęski zniszczenia ziemiopłodów w całej jej grozie. To tylko nie ulega żadnej wątpliwości, że do ogólnego niedoboru procentowo najwyższym udziałem przyczyniła się słota.

Słota w miesiącach letnich bieżącego roku panowała w całym kraju, nie było jednej miejscowości, w którejby nie utrudniała zbiorów i nie opóźniała zwózki, nie ma powiatu takiego, gdzieby zboże w kopach lub na pokosach choć z części nie porosło, a słoma zatrzymała właściwą pożywność. W poszczególnych częściach kraju zachodzi tylko różnica w stopniu niekorzystnego jej oddziaływania na ziemiopłody, zależnie od tego, jak długi był okres jej trwania, jak wielkie i jak częste były w tym czasie opady atmosferyczne, jak długie były przerwy, a wreszcie w jakim okresie wegetacyi działała słota na poszczególne ziemiopłody.

Okres słoty wystąpił najwcześniej i trwał najdłużej w całym szeregu zachodnich powiatów galicyjskich, tak nadwiślańskich jako też i podgórskich. Słota

rozpoczęła się tutaj z końcem czerwca (Kraków, Chrzanów) lub najdalej w pierwszych dniach lipca i trwała z małemi przerwami 5 do 6 tygodni. W połowie sierpnia zaczęło się wypogadzać, jednakże stałej pogody nie było prawie do końca tego miesiąca. W południowo wschodniej części kraju okres słoty nastał znacznie później, dopiero po 15. lipca i trwał króciej, najwyżej 2—3 tygodni. Wreszcie w całej grupie powiatów w środkowej i północno-wschodniej części kraju okres deszczowy wystąpił później, opady były stosunkowo słabsze a przerwy znacznie dłuższe. W powiecie krakowskim, a zapewne i w innych sąsiednich powiatach, w ciągu sześciotygodniowego okresu słoty nie było trzech dni pogodnych bezpośrednio następujących po sobie, natomiast były dni parne, ułatwiające w wysokim stopniu kiełkowanie zbóż. W powiecie nowosandeckim naliczono w okresie czasu od 20. maja t. j. od czasu rozpoczęcia zbioru siana aż do dnia 21. sierpnia a więc w przeciągu 63 dni:

dni pogodnych tylko	8
dni pochmurnych bezdeszczowych ale mglistych . .	8
dni, w których deszcz padał krótko	27
dni, w których deszcz padał pół dnia	11
dni, w których deszcz padał cały dzień	9
Razem .	63

w tem zaś dni, w których były burze, połączone z oberwaniem chmury i gradu, było trzynaście.

To wszystko, cośmy powyżej przytoczyli odnośnie do okresu trwania słoty w poszczególnych częściach kraju, wytłómaczyć nam zarazem może, w jakim stopniu mogła ona niekorzystnie wpływać na zbiory ziemiopłodów a w szczególności, na jakie ziemiopłody jeszcze nie sprzątnięte albo już dojrzewające.

Najwięcej od słoty ucierpiały zatem zachodnie powiaty, nietylko pod względem procentowego ubytku w plonach, który oszacowany został w granicach od 50 do 75% a nawet do 80%, — ale i dla tego, że uszkodzenie z tego powodu odnosi się zarówno do wszystkich ziemiopłodów. Tylko siana z pierwszych pokosów zdołano przeważnie sprzątnąć jeszcze za pogody, z wyjątkiem górskich części powiatów, które później rozpoczynają sianokosy. Za to w tych podgórskich stronach zdołano zebrać w lepszym stanie część zbóż jarych i drugie pokosy traw. Do ostatnich czasów wątpliwy był jeszcze zbiór ziemniaków, jakkolwiek wszędzie występuje niestety uzasadniona obawa, że ulegną zepsuciu i donoszą zewsząd, że już zaczynają gnić. Gdyby się to w rzeczywistości stało, ogrom klęski wystąpiłby dopiero w całej pełni — a widmo głodu w rzeczywistości mogłoby powstaćw wielu okolicach.

Na podgórzu wschodniem słota uczyniła również wielką szkodę, stanowczo jednak mniejszą niż na zachodzie a w każdym razie w wyższym stopniu uszkodziła tylko pewne ziemiopłody. Jakkolwiek zatem klęska tegoroczna i w tych powiatach jest wielką, przecież do powstania jej nie przyczyniła się wyłącznie słota lecz w równej, jeśli nie w większej mierze, posucha wiosenna i wylew potoków górskich.

Słota w środkowej i południowej części kraju spowodowała tylko częściowe uszkodzenia plonów najwyżej w 25% a nawet w niektórych powiatach jak lwowskim, żółkiewskim, przemyślańskim, północnych podolskich powiatach i td. szkoda z tego powodu byłaby jeszcze mniejszą, gdyby jej nie powiększyły jednoczesne szkody wynikające z przymrozków lub lokalnych gradów.

Jak powiedzieliśmy już, następstwem długo trwającej słoty i większych ulewnych deszczów były powodzie i wylewy potoków górskich. Cały szereg powiatów bliżej Wisły położonych był nawiedziony powodzią po 20. lipca, w innych a zwłaszcza w podgórskich powiatach wylewy występowały i ponawiały się w różnych porach, bezpośrednio po przechodzących burzach i zlewach. Z natury rzeczy powodzie w nizinach uszkodziły plony na większych obszarach, a wody stały dłużej na polach, natomiast wylewy górskich potoków uszkodziły przedewszystkiem łąki nadbrzeżne a głównie przyczyniły się do zepsucia komunikacyi

na drogach i do uszkodzenia mostów. To też z podgórskich powiatów najwięcej nadchodzi żalów i próśb zarazem o udzielenie im pomocy na naprawę dróg powiatowych i gminnych.

Od powodzi i wylewów najdotkliwiej ucierpiały w tym roku powiaty Kraków, Bochnia, Brzesko, Dąbrowa, Mielec, Myślenice, Wadowice, Nowy Targ, Nowy Sącz, Stary Sambor, Stryj, Dolina, Bohorodczany, Nadwórna, Kossów i Śniatyn.

Zauważyć jednak musimy, że jakkolwiek w tym roku znaczna liczba powiatów doznała wylewów nawet kilkakrotnie po sobie następujących, że prawie wszystkie potoki górskie od Żywca po Kossów wystąpiły z łożysk, to przecież obszar zalanych pól nie był w tym roku większy od obszarów dotkniętych poprzedniemi wielkimi powodziami, jakich już nieraz był widownią nasz kraj. Szkody wyrządzone przez wylewy w tym roku są bardzo wielkie przez to, że bardziej niż kiedykolwiek uszkodziły komunikacye w dwudziestu kilku powiatach a nadbrzeżne pola zasypały żwirem, natomiast w plonach wyrządziły mniejsze szkody, zwłaszcza w stosunku do olbrzymich szkód spowodowanych przez słotę.

Wreszcie z kilkunastu powiatów donoszą o wystąpieniu pewnych chorób roślinnych, szkodników ze świata roślinnego i zwierzęcego jak rdzy, śnieci, niezmiarki, myszy i t. p. W południowych podolskich powiatach bezpośrednio po wiosennej posusze pojawiły się myszy polne w dość znacznej ilości i dopiero wygubione zostały przez słotę. W każdym razie i z tych powodów plony zbożowe ucierpiały w pewnej mierze na swej wydatności.

Przeszliśmy po kolei, nie zagłębiając się w szczegóły, wszystkie nieprzyjazne czynniki działające w tym roku na wegetacyę roślinną. Suma tych wszystkich nieprzyjaznych warunków, częstokroć łącznie działających, spowodowała dopiero ostateczny rezultat — wielką klęskę elementarną w kraju.

Byłoby prawie niemożebnem, a nawet dla niniejszego sprawozdania bezcelowem, choćby w pewnem przybliżeniu ująć w cyfry ogrom tej klęski i podać wysokość uszczerbku, jakie rolnictwo krajowe poniosło w tym roku we wszystkich 74 powiatach. Materyał, jaki pod tym względem służyć nam może do dyspozycyi, w zupełności nie wystarcza do wygotowania chociażby przybliżonych obliczeń. Jest zebrany dorywczo, w pospiechu, przeważnie w chwili, kiedy nieprzyjazne czynniki jeszcze ujemnie działały, i kiedy ostateczny rezultat ze zbiorów nie mógł być jeszcze dokładnie wiadomy, a w każdym razie nie odnośnie do wszystkich ziemiopłodów. Dzisiaj jeszcze, zachodzi n. p. wątpliwość, czy ziemniaki, produkt tak ważny dla wyżywienia całych mas ludności ulegnie zniszczeniu, czy też przyniesie spodziewane średnie plony. Częstokroć dwa powiaty sąsiednie w tych samych warunkach znajdujące się, obliczają szkody i procentowe ubytki plonów według zupełnie odmiennej skali. Nawet obliczenia z jednego i tego samego powiatu dokonane z jednej strony przez Wydziały powiatowe z drugiej strony przez c. k. Starostwa różnią się bardzo znacznie między sobą, czasem trzy- i czterokrotnie. Dlatego woleliśmy w tym wypadku zamiast tabeli szkód z poszczególnych powiatów, wątpliwej wartości, dołączyć do niniejszego sprawozdania treściwy wyciąg z tych wszystkich wiadomości, jakie zdołaliśmy zebrać z 74 powiatów, korzystając z materyału jaki nam służył do dyspozycyi, a mianowicie z wykazów i sprawozdań przedłożonych nam przez Wydziały powiatowe i z relacyi i obliczeń c. k. Starostw, które nam c. k. Namiestnictwo zezwoliło spożytkować do uzupełnienia niniejszego sprawozdania. W wyciągu tem są zawarte i wysokości szkód dla poszczególnych powiatów, o ile do tego czasu przedłożone zostały. W każdym razie na podstawie tych obliczeń, redukując je nawet do pewnego stopnia, można nabrać zupełnej pewności, że szkody ogólne spowodowane na całym obszarze kraju naszego przez klęski elementarne w r. 1908 są bardzo wielkie, niewątpliwie przechodzą kwotę kilkudziesięciu milionów koron.

O wiele już łatwiej przyszłoby nam podzielić wszystkie powiaty na grupy, na podstawie procentowego ubytku plonów, jeżeli w tej skali przyjęlibyśmy szersze granice uszkodzeń, n. p.

I) powiaty, które najdotkliwiej ucierpiały od klęsk elementarnych w r. 1908 i wykazują co najmniej 50—75 prc. szkody.

II) powiaty, które poniosły bardzo znaczne szkody do 50 prc.

III) powiaty, które poniosły bardzo niewielką szkodę lub sięgającą co najwyżej do 25 prc.

Do pierwszej grupy powiatów zaliczyćby przedewszystkiem należało: Kraków, Bochnia, Brzesko, Tarnów, Dąbrowa, Mielec, Myślenice, Wieliczka, Nowy Sącz (część), Zaleszczyki, Horodenka, Bohorodczany, Stary Sambor, Dobromil (część).

Do drugiej grupy resztę powiatów w zachodniej stronie kraju, ze wschodniej zaś: Czortków, Husiatyn, Śniatyn, Kossów, Nadwórna, Dolina, Stanisławów, Stryj, Turka, Sanok, Brzozów, Przemyśl, Jaworów.

Wreszcie do trzeciej grupy zaliczyć należy wszystkie inne powiaty ze wschodniej części kraju, wyróżniając przytem w każdym razie jako znajdujące się w gorszem położeniu powiaty: Lisko, Drohobycz, Mościska, Rudki, Żydaczów, Kałusz, Tłumacz, Buczacz, Borszczów, Brody a jako względnie najlepsze mające zbiory w tym roku: Lwów, Gródek, Przemyślany, Brzeżany, Podhajce, Cieszanów i Sokal.

Powiaty z III. grupy nie będą potrzebowały pomocy z funduszów publicznych z wyjątkiem może dostarczenia niektórym z tych powiatów soli bydlęcej, lub mniejszej zapomogi potrzebnej poszczególnym gminom dotkniętym klęską gradową.

Przedstawiliśmy obraz klęski — smutny, zastraszający, lecz niestety prawdziwy; przechodzimy teraz do środków, jakieby były najbardziej wskazane do użycia, aby skutki pochodzące z tej klęski, nie uchylić w zupełności, gdyż to byłoby niemożebnem, ale przynajmniej umniejszyć, złagodzić, przy użyciu środków, które mogą służyć do dyspozycyi.

Zadanie to w pierwszym rzędzie bezwarunkowo spoczywa na energii i zaradności jednostek i całych warstw ludności, które nieszczęście spotkało i bezpośrednio je dotyka — potem dopiero, gdyby ta odporność niewystarczała, przyjść muszą z pomocą czynniki zobowiązane do współdziałania w akcyi ratunkowej. Z góry jednak warstwy te, dla których akcya ratunkowa ma być przeprowadzoną wiedzieć powinny i liczyć się z tem muszą, że zadaniem tej akcyi, chociażby najszerzej podjętej, nie może być nigdy powetowanie wszystkich strat wyrządzonych im przez klęski elementarne, ale tylko co najwyżej dostarczenie zupełnie bezbronnym środków do dalszej, skutecznej pracy na, warsztacie unieruchomionym chwilowo.

Akcya ratunkowa w tym kierunku została już rozpoczętą. Dzięki zarządzeniom JE. p. Namiestnika w pierwszej zaraz chwili, skoro rozmiary klęski ujawniać się zaczęły i było już pewnem, że społeczeństwo rolnicze naszego kraju nie będzie się mogło obyć bez natychmiastowej pomocy publicznej, powołany przez niego został Komitet ratunkowy złożony z delegatów Wydziału krajowego, Gal. Towarzystwa gospodarskiego i Tow. rolniczego Krakowskiego, Kółek rolniczych, Proświty i Tow. im. Kaczkowskiego. Do komitetu tego wydelegował Wydział krajowy Szefa Dep. III. Dr. Tadeusza Pilata i jako jego zastępcę Dr. Franciszka Stefczyka dyrektora kraj. Biura Patronatu. Komitet ratunkowy ma za zadanie badać potrzeby poszczególnych powiatów nawiedzonych klęską, o ile jest koniecznem udzielenie im natychmiastowej pomocy przez dostarczenie ziarna na zasiew doborowej jakości, w wypadkach szczególniejszej potrzeby bezpłatnie, a zresztą za pewnym opustem ceny . Prócz tego po powiatach zaliczonych do rzędu powiatów potrzebujących pomocy publicznej, zorganizowane zostały miejscowe powiatowe komitety, współdziałające w całej akcyi ratunkowej kierowanej przez p. Namiestnika przy udziale kraj. Komitetu ratunkowego.

Tak krajowy Komitet ratunkowy jak i komitety powiatowe dotychczas już zorganizowane, rozpoczęły zaraz swoje czynności, licząc się na wstępie z potrzebami powiatów, ze względu na nadchodzącą właśnie porę zasiewów jesiennych. W ten sposób rozpoczęta akcya ratunkowa daje wszelką rękojmię, że co tylko będzie możebnem uczynić dla złagodzenia skutków tegorocznej klęski elementarnej, to wszystko wykonane będzie we właściwym i najodpowiedniejszym czasie,

a w każdym razie zorganizowanie tej akcyi przyczyniło się już do pewnego uspokojenia umysłów w kraju. Cała jednak skuteczność podjętych usiłowań zależną będzie od wysokości funduszu, jaki będzie służył do dyspozycyi przy tej akcyi. Niewątpimy, że c. k. Władze centralne, świadome rozmiarów klęski, jaka nawiedziła nasz kraj w tym roku, nie odmówią wystarczającego funduszu dla podźwignięcia tysięcy gospodarstw w kraju od zupełnego upadku. W tym celu postanowiliśmy we wnioskach końcowych odnośne wezwanie do c. k. Rządu a zarazem i wniosek, ażeby Wys. Sejm zechciał również i z funduszów krajowych zasilić ten fundusz ogólny na cele ratunkowe kwotą 100.000 K, przeznaczając ją specyalnie na zakupno paszy celem podtrzymania stanu bydła, zwłaszcza w okolicach odznaczających się chowem bydła cenniejszego.

Nadto zażądaliśmy jeszcze od Wys. Sejmu kredytu w kwocie 200.000 K. na roboty publiczne, w szczególności drogowe, dla naprawy komunikacyi zepsutych wskutek klęsk elementarnych. Kwota ta powiększy fundusze przeznaczone na ten cel w Rubr. VIII.

Byłoby zbędnem uzasadniać bliżej potrzebę tego kredytu, w niniejszem sprawozdaniu niejednokrotnie było podniesione, jak wielkie szkody wyrządziły nawalnice i wylewy w komunikacyach w obrębie dwudziestu kilku powiatów. Szkody z tego powodu dochodzą do 2 milionów koron a wszystkie Wydziały powiatowe dotknięte tą klęską usilnie proszą o pomoc w tym kierunku. Najbardziej jednak przemawia za tym wnioskiem ta okoliczność, że z funduszów państwowych na te cele nie jest zamierzoną pomoc, gdyż te fundusze wyłącznie będą zużyte na zakupno zboża i paszy, zatem cały obowiązek udzielenia zasiłków na cele drogowe przypadnie na fundusz krajowy.

Przedkładając Wysokiemu Sejmowi powyższe wnioski na ogólną sumę 300.000 K obciążającą budżet krajowy na r. 1909 z powodu tegorocznej klęski elementarnej, wiedział Wydział krajowy dobrze, że kwota ta jest zbyt drobną w stosunku do rozmiarów klęski i potrzeb powiatów pochodzących z tego tytułu, musiał się jednak liczyć w tym wypadku nietylko z zasobnością funduszu krajowego ale niemniej względem na to, że rok obecny jest rokiem niemal powszechnej klęski elementarnej w kraju a zatem każdy wydatek na rzecz jednych dotkniętych klęską jednocześnie musiałby obarczyć drugich, częstokroć znajdujących się w położeniu nie o wiele lepszem. Liczyliśmy się niemniej i z tą okolicznością, że skutkiem odpisania podatków gruntowych fundusz krajowy i w ten sposób przyczynić się będzie musiał do ulżenia ciężaru podatkowego kontrybuentów, znacznym uszczerbkiem własnych funduszów.

Wreszcie i tej okoliczności nie mogliśmy pominąć, oznaczając wysokość pomocy krajowej na rzecz powiatów dotkniętych klęską, że budżecie krajowym w wydatkach Rubr. IX. na r. 1909 pod poz. 13. i 14. wstawione zostały znaczniejsze kwoty na regulacye rzek w tych właśnie powiatach, które klęskami elementarnemi w r. 1908 nawiedzone zostały. Roboty te będą w przyszłym roku wykonane i dadzą nie mały zarobek miejscowej ludności:

Mianowicie:

1)	na uzupełnienie regulacyi Biały (pow. Grybów) (wraz z dodatkiem państwa)	176.667 K
2)	na regulacyę górnego Dniestru z dopływami (wraz z dodatkiem państwa)	328.570 „
3)	na regulacyę Soły (pow. Biała i Żywiec) (oprócz 60% dodatku państwa)	79.556 „
4)	na regulacyę Łomnicy (pow. Kałusz) (oprócz 60% dodatku państwa)	79.616 „
5)	na regulacyę Prutu (pow. Śniatyn) oprócz 60% dodatku państwa	14.050 „
6)	na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru (pow. Stary Sambor) (wraz dodatkiem państwa)	80.800 „

7) na regulacyę potoku Pustej (pow. Kamionka) (wraz z dodatkiem państwa i konkurencyjnym) . . 83.200 K

8) na regulacyę Łęgu (pow. Kolbuszowa) (wraz z dodatkiem państwa) . . . . . 60.000 „

9) na obwałowanie Wisły (pow. Dąbrowa) (wraz z dodatkiem państwa i konkurencyjnym) . . 200.000 „

10 na obwałowanie Wisły (pow. Bochnia) (wraz z dodatkiem państwa i konkurencyjnym) . . 232.080 „

11) na obwałowanie Wisły (pow. Bochnia i Brzesko) (wraz z dodatkiem państwa i konkurencyjnym) . . 225.000 „

12) na regulacyę potoku Błotni (pow. Żółkiew i Rawa) (wraz z dodatkiem państwa i konkurencyjnym) . . 92.000 „

13) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich (pow. Rudki) (wraz z dodatkiem państwa i konkurencyjnym) . . 200.000 „

14) na regulacyę rzeki Wereszycy (pow. Rudki) (wraz z dodatkiem państwa i konkurencyjnym) . . 204.000 „

15) na regulacyę górnej Trześniówki (pow. Tarnobrzeg) (wraz z dodatkiem państwa i konkurencyjnym) . . 200.000 „

16) na osuszenie bagien Rzemieńskich (pow. Mielec) (wraz z dodat. państwa i konkurencyjnym) . . . 75.999 „

17) na uzupełnienie regulacyi Bugu (pow. Kamionka), (wraz z dodatk. państwa) . . . . . 140.222 „

18) na regulacyę Pełtwi z dopływami (pow. Kamionka, Złoczów, Przemyślany i Lwów), (wraz z dodatk. państwa i konkurencyjn.) . . . 320.550 „

19) na zabudowanie potoku Krzemionki (pow. Stary Sambor i Sambor), (wraz z dodatk. państwa) . . . . . 60.000 „

20) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego (pow. Kraków), (wraz z dodatk. państwa i spółki wodnej) . . . 100.000 „

21) na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego (pow. Wieliczka), (wraz z dodatk. państwa i spółki wodnej) . . . 100.000 „

22) na uzupełnienie regulacyi Wisłoki i Pielnicy (pow. Sanok), (wraz z dodatk. państwa) . . . . . 97.500 „

23) na regulacyę Raty (pow. Żółkiew), (wraz z dodatkiem państwa i konkurencyjn.) . . 304.000 „

24) na regulacyę Tyśmienicy (pow. Drohobycz), (wraz z dodatk. państwa i konkurencyjn.) . . . 328.000 „

25) na regulacyę Błożewki (pow. Rudki), (wraz z dodatk. państwa i konkurencyjn.) . . . 102.000 „

26) na regulacyę Rudawy (pow. Kraków i Chrzanów), (wraz z dodatk. państwa i powiatów) . . . . 200.000 „

Widzimy zatem z powyższego zestawienia, jak wielkie roboty wykonane zostaną w przyszłym roku w dziale melioracyi i regulacyi rzek.

W wezwaniach do c. k. Rządu postawiliśmy jeszcze następujące żądania, których spełnienie uważamy za bardzo ważne i za ułatwiające całą akcyę ratunkową.

Żądamy ulg taryfowych na kolejach dla przewozu wszystkich płodów rolniczych a nie tylko paszy. W tym roku klęski, do pewnych okolic potrzeba będzie z dalszych stron kraju a nawet z zagranicy sprowadzić bardzo wiele produktów, produkty te są już w wysokiej cenie lokalnej, prawdopodobnie z czasem podniosą się jeszcze bardziej, zniżki zatem taryfowe przyczynić się mogą łatwo do uregulowania tych cen i poskromienia chciwości spekulantów.

Ażeby jednak zniżki taryfowe osiągnięły cel właściwy i przyniosły pożytek w czasie najgorętszej akcyi, muszą być przyznane jak najspieszniej, w każdym razie w tym roku przed zimą jeszcze. Przykładamy do tego wyrazu „zaraz“ przy ulgach taryfowych nie małe znaczenia, gdyż jak nas pouczyło doświadczenie nabyte już kilkakrotnie przy poprzednich akcyach, przyznane ulgi taryfowe były tylko na papierze, w rzeczywistości rolnicy z nich bardzo mało korzystali, z tego powodu, że ogłaszane były i wchodziły w życie bardzo późno, zazwyczaj w lutym lub marcu, a gasły w miesiącu czerwcu. Zanim wiadomość o nich doszła do interesowanych stron, tymczasem zbliżył się nowy rok gospodarczy, a nieraz i nowa klęska.

Również kładziemy wielki nacisk na wezwanie do c. k. Rządu o udzielenie „wytarczającej“ ilości soli dla bydłá i otwarcia wolnego poboru surowicy. W żadnym roku klęsk elementarnych zapotrzebowanie soli dla poprawienia paszy nie było tak wielkie a zarazem i tak konieczne, jak w tym roku, gdy niema garści słomy a mało takiego siana, któreby nie było na deszczu i nie było do pewnego stopnia zamulone. Wszystkie powiaty, nawet te z nich, które żadnej innej pomocy się nie domagają, usilnie proszą o sól dla bydła. Niektóre żądania są bardzo wielkie i obliczone na podstawie rzaczywistego stanu bydła w powiecie. Gdyby zatem c. k. Rząd zechciał życzenia, zresztą słuszne hodowców naszego kraju zaspokoić, musiałby bardzo z szczodrą ręką udzielić tych naturalnych bogactw, które się znajdują w głębi tej ziemi, dla zasilenia jej żywotności.

Wreszcie domagamy się powstrzymania w tym roku egzekucyi zaległości podatkowych w gospodarstwach klęską nawiedzionych. Żądanie to nie potrzebuje być uzasadnione bliżej przez nas, w roku klęski elementarnej jeszcze o takim stopniu i przy takiej redukcyi źródeł dochodowych bardzo wielu kontrybuentów, którzy już i w poprzednich latach ucierpieli od klęsk elementarnych, nawet przy zastosowawiu całego aparatu egzekucyjnego nie będzie mogło w tym roku uiścić dawnych zaległości.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o klęskach elementarnych w r. 1908.

2. Sejm przeznacza i wstawia do budżetu krajowego na rok 1909:

a) na roboty publiczne w szczególności drogowe, potrzebne dla napraw komunikacyi zepsutych na drogach powiatowych i gminnych z powodu klęsk elementarnych w r. 1907, 200.000 koron.

b) na uzupełnienie funduszu przeznaczonego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa na dostarczanie paszy po zniżonych cenach 100.000 koron.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby z powodu klęsk elementarnych, jakie nawiedziły Galicyę w r. 1908:

a) wyznaczył fundusz zapomogowy odpowiadający wielkim rozmiarom tej klęski;

b) przyznał jeszcze przed zimą zniżki taryfowe na kolejach dla przewozu paszy, zboża, ziemniaków, grysu, soli, przeznaczanych dla gospodarstw dotkniętych klęską.

c) przeznaczył wystarczającą ilość wagonów odpadków soli kamiennej do bezpłatnego rozdzielenia jej między hodowców bydła w okolicach kraju, gdzie pasza jest zepsutą, oraz aby zezwolił na otwarcie i wolny pobór surowicy z źródeł solnych hodowcom w okolicach, gdzie takie źródła są a brak jest paszy zdrowej;

d) aby zarządził wstrzymanie egzekucyi zaległości podatkowych względem tych gospodarstw, które zostały nawiedzone w r. 1908 klęskami elementarnemi.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Tadeusz Pilat**, w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Wyciągi

ze sprawozdań nadesłanych Wydziałowi krajowemu przez Wydziały powiatowe oraz z relacyi przedłożonych c. k. Namiestnictwu przez c. k. Starostwa o stanie zbiorów i o rozmiarach klęsk elementarnych w roku 1908.

1. Biała.

Pierwsze pokosy siana zebrane zostały za pogody i w dostatecznej ilości, jednakże jest zwyczajem w tym powiecie, że siano z pierwszych pokosów bywa sprzedawane do Prus. Dlatego skoro drugie pokosy w znacznej części przepadły a słomy zdatnej na paszę zebrano bardzo niewiele, jest uzasadniona obawa, że paszy dla bydła zabraknie.

W dniach 23. i 24. lipca nastąpił wylew Wisły i dopływów, mianowicie:

Wisła	zalała	7	gmin na	860	ha
Soła	„	10	„ „	485	„
Białka	„	2	„ „	4	„
Inne potoki		10	„ „	80	„
	razem	29	gmin na	1.329	ha

Szkoda została przez Starostwo oszacowana na 200.000 koron, najbardziej ucierpiały od wylewu Soły gminy Bielawa i Nowa Wieś.

Grad uszkodził częściowo gminy: Rajsko, Wilczkowice, Skidzin, Godziska wilkowska, stara i nowa, Szczyrsk, Salmopol, Rybaczowice, Brzezinka i Zaborze, czyniąc szkodę w ziemiopłodach oszacowaną na 30.000 koron.

Skutkiem ciągłych deszczów zboża gniją na pniu i na pomieci. Również ziemniaki zaczynają już gnić. Niewątpliwie zabraknie w wielu gminach ziarna na zasiew a prawdopopobnie i paszy.

2. Bóbrka.

Na łąkach wyżej położonych zebrano siano dobrze, również i inne gatunki paszy, natomiast łąki i pola na nizinach zostały skutkiem słoty zamulone. Zbiór potrawów będzie zły. Żyta i pszenice częściowo zebrano w czasie pogody, reszta zrosła i strupieszała. W szczególności owsa i jęczmiona przepadły na pokosach. Okaże się zatem brak paszy, owsa i jęczmienia. Wcześniejsze ziemniaki zaczęły się psuć. W siedmiu gminach był grad, który częściowo uszkodził ziemiopłody.

Powiat uprasza o zapomogę na zakupno paszy i o kilka wagonów soli dla bydła.

3. Bochnia.

Powiat bocheński ucierpał skutkiem wylewu rzek i skutkiem długotrwałej słoty, trwającej przez cały lipiec. Wylały rzeki: Raba, Stradomka, Gróbka, Drwinka i Uszwica, wyrządzając w 80 gminach szkodę około 2 milionów koron. Słoty zaś, zdaniem Wydziału powiatowego, uczyniły szkodę przynajmniej dwa razy tak wielką. Ogółem zatem szacowana jest szkoda na 6 milionów koron. Według sprawozdania c. k. Starostwa w 140 gminach powódź wyrządziła szkodę na 13.000 morg w wartości 2,027.568 koron, zaś na 12 obszarach dworskich 1.468 morg wartości 149.900 K.

W szczególności zbiory przedstawiają się w całym powiecie bardzo źle. Jedynie pierwsze sianokosy zdołano sprzątnąć dość obficie i w dobrej jakości. Z drugich pokosów i z łąk jednokośnych nie będzie żadnych zbiorów, gdyż wszystko zgniło i przepadło. Dlatego będzie brak paszy, zwłaszcza że i słomy nie ma.

Widoki na zbiory zbóż były bardzo obiecujące, tymczasem sprzątnięto za pogody zaledwie $^1/_{20}$ część żyta. Reszta przepadła, zgniła i zczerniała w kopach i na pokosach. Pszenice i jęczmiona porosły na pniu, owsy przybite do ziemi nie dojrzały. Słoma na paszę nie da się użyć. Ziemniaki na ziemach cięższych już gniją.

4. Bohorodczany.

Powiat bohorodczański został w tym roku dwukrotnie nawiedziony powodzią: w lipcu i sierpniu, głównie skutkiem wylewu rzeki Bystrzycy. Starostwo oblicza szkody wyrządzone powodzią w 29 gminach na 4.688 morgach w sumie 414.539 koron. Wydział powiatowy nadesłał nam szczegółowy wykaz, obejmujący 35 gmin nawiedzionych w mniejszym lub większym stopniu powodzią. Według tego wykazu 3.568 morg zostało zamulonych i zasypanych szutrem, zaś 553 morgów (?) zabrała woda w zupełności. Szkodę obliczono ogołem na 700.000 kor., w tem znaczne szkody w uszkodzonych komunikacyach, zerwanych mostkach i kładkach na drogach powiatowych i gminnych. Miejscowy inżynier powiatowy wygotował szczegółowy kosztorys szkód wyrządzonych przez tegoroczne powodzie na drogach i mostach powiatowych w ogólnej sumie 67.780 koron, jakiej wymagać będą koszta naprawy.

W powiecie bohorodczańskim oprócz wylewów i długotrwałej słoty, wiosenna posucha wyrządziła również niemałe szkody. Dlatego pierwsze pokosy nie mogły wypaść obficie, otawy zaś w znacznej mierze zostały uszkodzone. Brak paszy z wiosną będzie niewątpliwy. Ceny bydła już dziś spadają. Widoki na zbiory zbóż i ziemniaków średnie, o ile tylko deszcze ustaną. Ze sprawozdania Wydziału powiatowego widać, że powiatowi zagraża brak paszy, jednakże ziarna na zasiew i wyżywienie prawdopodobnie wystarczy.

5. Borszczów.

Według sprawozdania c. k. Starostwa w powiecie borszczowskim szkody wyrządzone zostały głównie przez grady, posuchę i mróz. Słoty przeszkadzały przy zbiorach, jednakże z tego powodu szkody są tu mniejsze jak w innych powiatach. Na 75 gmin w powiecie 17 gmin zostało częściowo nawiedzonych gradem, szkoda z tego powodu dochodzi do 400.000 koron, w 27 gminach mróz i posucha wyrządziły szkody oszacowane blisko na 500.000 koron. Zakupno ziarna na zasiew w tych gminach jest pożądane, w szczególności ucierpiała w tym roku od klęsk elementarnych gm. Szerszeniowice.

W każdym razie powiat borszczowski nie można zaliczać w tym roku do rzędu powiatów, które ucierpiały od klęsk w wyższym stopniu. Wydział powiatowy nie nadesłał żadnej relacyi, co również świadczyłoby o tem, że powiat nie znajduje się w ciężkiem położeniu.

6. Brody.

Powiatu brodzkiego nie można zaliczyć do rzędu powiatów, nawiedzonych w tym roku klęskami elementarnemi, jakkolwiek i tutaj rok ten nie okazał się urodzajnym, a słoty podczas zbiorów przeszkadzały niejednokrotnie i uszkodziły część plonów.

Siana z małymi wyjątkami wszędzie zebrano nieźle, jakkolwiek nie obficie. W wielu miejscowościach wody wezbrane skutkiem nawalnych deszczów uszkodziły pokosy. Miejscami tylko może zabraknąć paszy.

Oziminy i jare zboża okopowe i inne ziemiopłody dadzą plon średni, w każdym razie w ilości wystarczającej na zasiew i wyżywienie ludności.

Grad w kilku gminach wyrządził szkody, jednakże tylko częściowo uszkodził ziemiopłody. Oberwanie chmury uszkodziło zasiewy a częściowo i komunikacye popsuło w gminach Nakwaszy, Suchowoli, Gajach starobrodzkich i Starobrodach.

Obliczenia c. k. Starostwa wykazują następujące szkody w tym powiecie: grad w 25 gminach uczynił 272.600 K szkody, słota w 69 gminach 426.300 K, a wylewy miały wyrządzić w 14 gminach szkodę na 153.900 K.

7. Brzesko.

Największe szkody w powiecie brzeskim wyrządziła słota trwająca z małemi przerwami prawie 6 tygodni. Wprawdzie pierwsze siana i konicze zebrano jeszcze za pogody, jednakże nie zbyt obficie, natomiast inne ziemiopłody prawie w zupełności przepadły. Zgniły, zczerniały i porosły na pokosach lub na pniu. Ziarna nie ma, słoma zaś nie przydatna nawet na karmę dla nierogacizny. Wreszcie ziemniaki i buraki zaczynają gnić w zastraszający sposób. Wogóle klęska w całym powiecie wielka. Przedewszystkiem zupełny brak paszy, gdyż to, co zebrano z pierwszych pokosów, musiano skarmić w lecie, gdyż bydło z powodu słoty nie mogło paść się w polu. Użytecznej słomy do karmienia nie ma, również i plew nie będzie. Powiatowi zagraża zaraz z początkiem zimy brak paszy dla bydła i żywności dla ludzi.

Oprócz tej klęski, która nawiedziła cały powiat, większa powódź z dnia 20. lipca i dwie mniejsze sierpniowe w znacznej części zalały wsie: Szczurowę, Kwików, Rząchowę, Borzęcin, Filipowce, Stróże, Jurków i Wesołów. Starostwo ocenia szkodę wyrządzoną w 110 gminach pow. brzeskiego przez powódź i słotę na 3,156.232 koron (w tem zalanej przestrzeni 6.366 morgów). Szkoda w budynkach 14.760 K, zabrane grunta 3.080 K, szkoda w komunikacyach 69.945 K.

Wreszcie grad uszkodził plony w gminach Borzęcin, Tworkowa, Jasień, Stróże, Piaski-Drużków. Wydział powiatowy prosi o natychmiastowe zarządzenie robót publicznych, o dostarczenie ziarna na zasiew i paszy po zniżonej cenie.

8. Brzeżany.

Powiat nie ucierpiał od klęsk elementarnych w większym stopniu, a słota jakkolwiek przeszkadzała przy zbiorach i tu i ówdzie, uszkodziła je, większych szkód jednakże nie wyrządziła. Najwięcej ucierpiały od mrozu lipcowego, hreczki, fasole i ogrodowizny. Ziemniaki odnowiły jednakże skutkiem późniejszych przyjaznych warunków.

W ogóle sianokosy zostały zebrane dość pomyślnie i w średniej obfitości. Zboża co do wydatności ziarna będą dobre, słomy jednakoże nie dadzą zbyt obficie.

Grady w połowie maja uszkodziły częściowo plony w gminach Kalne, Słobodzie i Wiktorówce.

Powiat brzeżański nie będzie zatem potrzebował żadnej pomocy z funduszów publicznych.

Według obliczeń c. k. starostwa mróz, słota i grad obniżyły plony w 75 gminach pow. brzeżańskiego o 1,652.000 koron.

9. Brzozów.

Oprócz długotrwałej słoty, która w tym powiecie wyrządziła nie małe szkody w ziemiopłodach, znaczniejsze spustoszenia wyrządziły burze gradowe i ulewy powodujące zniszczenie plonów w kilkunastu gminach, wylewy potoków i uszkodzenia komunikacyi. Burza gradowa z d. 14. lipca doszczętnie zniszczyła plony w gminach Witryłowie (670 ha), Temeszowie (370 ha), Hroszówce (300 ha,) Końskiem (700 ha), Grabówce (600 ha), Uluczu i Krzywem, wyrządzając szkody ocenione przez Wydział powiatowy na 457.000 kor. W cztery dni potem przeszła przez powiat nawalnica z gradem, niszcząc ziemiopłody i komunikacye w kilkunastu gminach. W ogóle Wydział powiatowy oszacował początkowo szkody wyrządzone na 90.000 morgach w pow. brzozowskim przez słotę, wylewy i grady z końcem lipca b. r. na 3 miliony kor., w sierpniu zaś zawiadomił nas, że skutkiem trwającej ciągle słoty i porośnięcia zbóż, obliczenia początkowe podnieść należy co najmniej do $4^1/_2$milona koron. Natomiast obliczenia c. k. starostwa w Brzozowie podają szkodę w tym powiecie tylko na 860.000 koron a mianowicie w 61 gminach nawiedzonych gradem, słotą i powodzią: w 5 gminach szkodę oceniono w $^4/_4$, w 27 gminach w $^3/_4$, w 24 gminach w $^2/_4$. Wydział powiatowy uprasza przedewszystkiem o pomoc na roboty drogowe celem naprawy komunikacyi.

10. Buczacz.

Ze sprawozdania Wydziału powiatowego przekonujemy się, że słoty nie wyrządziły w powiecie buczackim znaczniejszych szkód po nad 20%. Natomiast uszkodzone zostały pewne ziemiopłody przez mróz w lipcu, trzydzieści kilka gmin w mniejszym lub większym stopniu dotknięte zostały klęską gradową a dwie gminy mianowicie: Łuka i Uście zielone porosły większą szkodę przez wylew Dniestru. W ogóle dochodzenia przeprowadzone w 86 gminach pow. buczackiego wykazały, że w 46 gminach ubytek plonów wynosi do 20% (skutkiem słoty), zaś skutkiem gradobicia i wylewu w 6 gminach ubytek do 30%, w 8 gminach do 35%, w 7 gminach do 40%, w 3 gminach do 45%, w 7 gminach do 50%, w 4 gminach do 60%, (w gminach Jezierzany, Porchowa, Zubrzec), wreszcie w 5 gminach: Duliby, Hrehorów, Jarhorów, Jazłowiec i Żnibrody szkody gradowe mają wynosić do 70%.

11. Chrzanów.

Wydział powiatowy chrzanowski nie nadesłał nam dotychczas żadnego sprawozdania; na podstawie relacyi przesłanej Namiestnictwu przez tamtejsze starostwo okazuje się, że powodzie wyrządziły w tym powiecie szkodę obliczoną na 335.000 K. Grady nawiedziły dwie gminy : Długoszyn i Jaworzno uszkadzając ziemiopłody w wartości około 45.000 koron.

Sądząc z okolicznych powiatów, zbiory innych ziemiopłodów prawdopodobnie nie będą w tym powiecie znacznie lepsze od zbiorów w pow. krakowskim, bialskim i t. d.

12. Cieszanów.

Wszystkie zasiewy z końcem czerwca przedstawiały się bardzo obiecująco, potem przyszedł mróz i uszkodził hreczki, prosa i ziemniaki, te ostatnie jednak odrosły na nowo. Słota uszkodziła pasze i plony jednakże nie w tym stopniu, ażeby niedostatek groził powiatowi. Paszy będzie mniej głównie skutkiem uszkodzenia słomy jęczmiennej i owsianej. O odpisanie podatków wpłynęły prośby z 17 gmin.

Grad uszkodził ziemiopłody w $^1/_2$ i $^3/_4$ części w pięciu gminach na obszarze 1.820 ha. Soli bydlęcej przynajmniej z 10 wagonów przydałoby się bardzo dla hodowców w tamtejszym powiecie.

13. Czortków.

Posucha na wiosnę, potem przymrozki, wreszcie długotrwająca słota podczas zbiorów spowodowały, że rok obecny, który zapowiadał się wcale pomyślnie, w rezultacie okazał się zły na ilość i jakość plonów, w każdym razie jednak wystarczyć powinno ziarna na zasiew i wyżywienie ludności z wyjątkiem kilku gmin nawiedzonych klęską gradową. Najgorzej przedstawia się ten rok pod względem paszy, której zawsze jest brak w powiecie z powodu niedostatecznej ilości łąk i małej uprawy traw i koniczyn, niedostatek ten tem bardziej odczuć się da w tym roku, gdyż pierwsze pokosy paszy wypadły licho, a słomy zdatnej na paszę jest b. nie wiele. Skutkiem tego nie będzie czem karmić bydła przez zimę. Zboże zebrano z przeszkodami, w znacznej części porośnięte, tak, że ostatecznie wydatek okazał się mniej niż średni a jakość ziarna zła, częstokroć nie przydatna do siewu. Ponadto 11 gmin ucierpiało od gradu, na podstawie dochodzeń przeprowadzonych przez urząd podatkowy szkoda na 2.100 ha ma wynosić około 112.750 K. Najbardziej ucierpiały od gradu gminy:

Dolina	300 ha	80 %	opust pod	10.500 K	szkody
Rosochacz	900 „	75 %	„ „	49.000 „	„
Sosolówka	700 „	75 %	„ „	36.750 „	„
Ułaszkowce	700 „	50 %	„ „	24.500 „	„

14. Dąbrowa.

Powiat dąbrowski ucierpiał w tym roku bardzo od powodzi i od słoty. Gradów nie było. Szkody w całym powiecie skutkiem słoty, powodującej porośnięcie i zgnicie ziemiopłodów, wynoszą co najmniej 50%. Słomy zdatnej na paszę bardzo mało. Powódź wyrządziła następujące szkody: Skutkiem przerwania wału Uszwicy zostały doszczętnie zniszczone plony, gdyż woda stała przez tydzień na polach, w trzech gminach

w Woli rogowskiej	na obszarze	700 m	szkoda	50.000 kor. (i 20 domów zniszcz.)
„ Jadownikach mokrych	(część)	200 „	„	12.000 „
„ Dęblinie	na obszarze	100 „	„	6.000 „

Śluza kanału Zyblikiewicza została zamkniętą i spowodowała wylew w gminie Toni na 171 m, szkodę 12.000 kor., przyczem uszkodzonych zostało 14 budynków. W innych 7 gminach na 960 morgach, szkoda z powodu tego wylewu wynosi około 72 500 koron.

Wylew dopływu Nowego Brnia spowodował szkody w Wulce grądzkiej i mędrzechowskiej na 80 morgach 6000 K. Nadto w terenie inundacyjnym w 16 gminach zalanych zostało 370 morgów. Szkoda ma wynosić 123.000 kor.

15. Dobromil.

W dniu 17. lipca br. nawiedzoną została północna część powiatu dobromilskiego zatem najurodzajniejsza część powiatu, klęską gradową. Dwadzieścia kilka gmin ucierpiały w wysokim stopniu od gradu, w gminach zaś Hubice, Hujsko, Falkenberg i Truszowice ziemiopłody zniszczone zostały doszczętnie — nawet drzewa uległy zniczczeniu. Według oszacowania urzędu podatkowego szkoda wyrządzona gradem w 27 gminach na obszarze 6540 ha ma wynosić 965.000 K, do 3000 ha ma szkodę w $^4/_4$ lub $^3/_4$.

Po tej burzy gradowej nastał okres deszczowy powodujący dalsze zniszczenie ziemiopłodów i w gminach, które grad ominął. Skutkiem deszczów ulewnych potoki wystąpiły z brzegów w dniu 9, 10 i 11 sierpnia br. i wyrządziły bardzo znaczne szkody w komunikacyach. Wydział powiatowy sporządził szczegółowy kosztorys uszkodzeń i potrzebnych napraw na drogach gminnych I i II klasy w ogólnej kwocie 62.400 koron.

Powiat uprasza o pomoc przy zakupnie ziarna na zasiew i paszy, oraz zapomogi na roboty publiczne wreszcie o wyjednanie u rządu odpowiedniej ilości soli bydlęcej.

16. Dolina.

Wskutek wiosennej posuchy obfitość paszy jest bardzo małą, przytem słoty utrudniały zbiór. Koniczyny zebrano dosyć dobrze. Zbiory zboża średnie, zapowiadały się znacznie lepiej, jednakże wiele zboża zwłaszcza żyta porosło. Ziemniaki zaczynają gnić.

Dwukrotne wylewy rzek górskich Łomnicy, Duby, Czeczwy, Sukielu, Mizunki i innych wyrządziły znaczne szkody. Według obliczenia Wydziału powiatowego ogółem wynoszą szkody w powiecie doliniańskim

z powodu gradu w	5	gminach	3.810	morg	51.240 K
„ wylewu w	39	„	5.892	„	162.249 „
„ słoty w	82	„	—	„	492.379 „
razem w	87	gminach			705.868 K

Natomiast według wykazu sporządzonego przez miejscowe starostwo szkody mają wynosić

z powodu gradu w	5	gminach	1160	morg	50.484 K
			1696	„ roli	
„ wylewu w	31	„	2476	„ łąk	140.249 K
			1777	„ pastwisk	

Nadto Wydział powiatowy przedkłada szczegółowy wykaz uszkodzeń wyrządzonych na drogach przez powódź i słotę na łączną kwotę: 63.800 K i prosi przedewszystkiem o zasiłek na wykonanie tych robót.

17. Drohobycz.

O ogólnej klęsce w tym powiecie nie może być mowy. Paszy będzie podostatkiem, jakkolwiek słomy będzie mniej jak w innych latach i pod względem jakości zła. Żyta zebrano przed słotami w ilości dość dobrej, pszenicy sieją tu nie wiele. Zbiór jarzyn wypadł znacznie gorzej i przeważnie sprzątnięto je źle, bo w ciągu trwającej słoty. Przy zasiewach jesiennych nie potrzeba będzie pomocy, dopiero na wiosnę przy obsiewach jarych prawdopodobnie potrzeba będzie dostarczyć kilkunastu gminom ziarna na zasiew.

Od gradu ucierpiało 8 gmin. Ogółem szkody w 30 gminach bardziej dotkniętych słotą, wylewami i gradem szacuje c. k. starostwo na obszarze 14.780 ha na kwotę 1,478.000 koron.

18. Gorlice.

Wydział powiatowy zawiadomił z końcem lipca, że sianokosy zostały dokonane w powiecie Gorlickim pomyślnie i w obfitej ilości, skutkiem tego nie należy się spodziewać braku paszy. Widoki na zbiory zbóż i innych ziemiopłodów są dobre, o ile tylko czas pogodny pozwoli je sucho pozbierać. Późniejszego zawiadomienia nie otrzymaliśmy z powiatu, musimy zatem powiat Gorlicki uważać jako nie nawiedzony klęską i niepotrzebujący pomocy.

Gradem było w tym roku nawiedzionych 30 gmin w dniu 16. maja i 14. lipca, jednakże szkoda z tego powodu nie przekracza 20%. Wylewy uczyniły pewne szkody głównie na łąkach w 20 gminach, ulewy zaś i słoty większe zniszczenie plonów spowodowały w 21 gminach.

19. Gródek Jagielloński.

Sianokosy dokonano pomyślnie, zbiór tegoroczny i co do jakości wypadł dobrze. Zbiory innych ziemiopłodów wypadną dość dobrze, jakkolwiek co do ilości niżej przeciętnego zbioru.

Powodzi, gradu (z wyjątkiem gm. Zaszkowice) ani burzy nie było w tym roku, natomiast pożary wyrządziły w 5 gminach szkodę na 12.150 koron.

Jakkolwiek nie posiadamy późniejszego sprawozdania z Wydziału powiatowego, na podstawie powyższego z końca lipca br. przyjąć należy, że powiat

Gródecki nie jest w tym roku klęską nawiedzony, paszy w nim nie braknie, w ogóle rok ma średnio dobry.

Starostwo ocenia ubytek plonów skutkiem słoty w całym powiecie na 25% tj. około 1,600.000 koron.

20. Grybów.

Burza gradowa w d. 16. maja uszkodziła plony w 5 gminach. Wielkie ulewy przechodziły przez środkową część powiatu w dniach 14 i 25. lipca. Pozatem bezustanna słota przeszkadzała przy zbiorach i spowodowała porośnięcie zbóż, o klęsce jednak w większych rozmiarach może być mowa tylko w gminach: Strożna, Korzenna, Lipnica wielka, Wojnarowa i Koniuszowa i w tych gminach prawdopodobnie zabraknie ziarna na zasiewy.

Według wykazu c. k. Starostwa szkody w 43 gminach na 14.021 ha ocenione zostały na 707.350 koron. W tem jest najbardziej uszkodzony obszar 2557 ha.

21. Horodenka.

Z początkiem wiosny oziminy zapowiadały się wcale dobrze, niestety nastała długotrwała posucha, która powstrzymała wegetacyę ozimin a jarzyny miejscami nie powschodziły. Koniczyny i rośliny pastewne mało co wyrosły ponad ziemię. Po tem przyszły przymrozki a w końcu grady, burze i słoty. Paszy niema nigdzie, słomy również było nie wiele, w ogóle ogromny brak karmy dla bydła, które już obecnie spadło o połowę w cenie. Na domiar złego spekulanci wykupują i wywożą z powiatu resztę paszy. Co susza nie spaliła, kilkotygodniowa słota podczas zbiorów zniszczyła do reszty. Wreszcie grad zniszczył w zupełności plony w 8 gminach a mianowicie: w Toporowcach, Siekierczynie, Piotrowie, Wierzbowcach, Olchowcu, Czernelicy, Kunisowcach i Kopaczyńcach, szkoda wynosi na 5000 ha 45.000 koron. Rok zatem obecny jest o wiele gorszy od poprzednich, które również był złe dla rolników. Zupełny brak paszy i głód zagraża. Dlatego konieczna jest pomoc dla powiatu na zakupno paszy, ziarna na zasiew i na roboty publiczne.

Starostwo ocenia szkody w powiecie wyrządzone słotą na przeszło 600.000 koron.

22. Husiatyn.

Wydział powiatowy nie przedłożył nam dotychczas żadnego sprawozdania. Na podstawie relacyi c. k. Starostwa przekonujemy, się że i ten powiat podobnie jak sąsiednie podolskie powiaty ucierpiał w pewnej mierze od posuchy wiosennej i mrozu a wreszcie w czasie zbiorów od słoty. W 9 gminach nie ma znaczniejszej szkody, natomiast

w 34 gminach	szkoda dochodzi	½ na 34.570 ha	2,056.000 K
w 7 „	„	¾ „ 8.400 „	591.000 „
w 41 gminach	szkoda	na 42.970 ha	2,647.000 K

Najbardziej ucierpiały w tym roku od klęsk elementarnych gminy: Czabarówka, Chłopówka, Howiłów mały, Myszkowce, Niżborg nowy, szlachecki i stary. Te gminy przedewszystkiem potrzebować będą w tym roku pewnej pomocy.

23) Jarosław.

Oprócz szkód wyrządzonych słotą powiat jarosławski należy do powiatów, które w tym roku najwięcej ucierpiały od klęski gradowej. W dniu 14. lipca przeszła przez powiat burza gradowa niszcząc plony w 32 gminach; według obliczeń Wydziału powiatowego grad uszkodził w tych gminach ziemiopłody na 30.000 morgach; wyrządzając szkodę około 1½ miliona koron. Potrzeba będzie dla tych gmin dokupić ziarna przynajmniej za 200.000 koron, aby obsiać 10.000 morgów.

Starostwo oblicza szkody spowodowane klęską gradową w pow. jarosławskim na 1,328.800 K, gdyż grad uszkodził ziemiopłody w 31 gminach na 14.254 ha, w tem całkowicie zniszczone zostały plony w 12 gminach na 4.500 hektarach. Całkowicie prawie zniszczone zostały ziemiopłody w gminach: Zaniechów, Boratyn, Radymno, Skołoszów, Dobkowice, Kramarzówka, Tuligłowy, Lutków i Łowce.

Wydział powiatowy uprasza przedewszystkiem o zapomogę na zakupno zboża na zasiew i odstępowanie go rolnikom z opustem 30%.

24) Jasło.

Do połowy lipca br. stan ziemiopłodów i widoki na zbiory w powiecie jasielskim przedstawiały się wcale dobrze, najlepszym dowodem jest pierwsze sprawozdanie Wydziału powiatowego, jakie w tym czasie otrzymaliśmy. Donoszono wówczas z powiatu, że sianokosy dokonane zostały dobrze, pierwsze pokosy traw i koniczów były obfite, natomiast drugie „z powodu posuchy“ zapowiadają się mniej dobrze, w każdym razie zbiór całoroczny paszy będzie prawdopodobnie średni. Zbiór zboża zapowiada się obfity, ziemniaków niewiadomy jeszcze, kapusty słaby. Zbiór owoców b. dobry.

Tymczasem w miesiąc potem sprawozdanie Wydziału krajowego przedstawia już owe spodziewane zbiory. jako klęskę spowodowaną słotą trwającą od 17. lipca. Żyto, pszenica i jęczmień zgniły na pokosach lub w kopach, ziarno i pasza przepadły, ludności grozi widmo głodu i nędzy. Paszy okazał się brak, ziarna niedostatek nawet na zasiew. Nadto wezbrane strumyki górskie powystępowały z brzegów, zalały pola i uszkodziły drogi. Szkodę na drogach obliczono na 20—30.000 koron. W kilku gminach grad doszczętnie zniszczył ziemiopłody. Powiat potrzebuje zatem pomocy.

Starostwo oblicza szkody wyrządzone w powiecie słotą i wylewami w 122 gminach na 6.218 morgach 1,130.000 Koron.

25) Jaworów.

Sprawozdanie Wydziału powiatowego z połowy lipca przedstawia stan ziemiopłodów w powiecie b. korzystnie. Pierwsze pokosy siana miano zebrać zupełnie za pogody i co do ilości znakomicie, słomy ozimej będzie o wiele więcej jak w roku zeszłym, natomiast słomy jarej skutkiem posuchy w czerwcu mniej. Żyta i pszenice zapowiadają się zadalwaniająco, jarzyny dadzą plon średni. Mroźne wiatry uszkodziły hreczki i prosa.

Natomiast z końcem sierpnia b. r. Wydział powiatowy donosi „rok 1908, który z wiosną pozwolił rokować rolnictwu jak najlepsze nadzieje, tak co do zbioru paszy jak i płodów rolnych, jak dziś już stwierdzić można, będzie rokiem największych klęsk jakie pokolenie nasze w ostatnich kilkunastu latach przeżyło“. Tę zmianę spowodować miała słota. Wydział oblicza szkody z tego powodu na milion koron, prócz tego szkody zrządzone przymrozkami na 350.000 koron a gradem na 100.000 K, razem zatem około $1^1/_2$ miliona. (Starostwo oblicza szkodę w 52 gminach na 845.540 K). Jakkolwiek sprawozdanie Wydziału powiatowego wydaje się być za bardzo pesymistyczne, sądząc po okolicznych powiatach — zdaje się jednak nie ulegać wątpliwości, że powiat jaworowski zamiast spodziewanego dobrego roku będzie miał również do przebycia ciężki rok.

26) Kałusz.

Siana łąkowe skutkiem posuchy a potem słoty wydały o 25% mniejsze zbiory od przeciętnych, wydatność koniczyn zmniejszyła się o 40% — skutkiem tego z paszą będzie bardzo skąpo a miejscami okaże się nawet brak paszy. Zbiory żyta liche, ziarno porosło i zczerniało, jęczmień i hreczka dobre, owies mierny, ziemniaki zaczynają gnić. Wogóle rok ciężki, jednakże o klęsce nie można mówić w tym powiecie.

Starostwo ocenia szkody wyrządzone w pow. Kałuskim przez słoty i grad w 69 gminach ua kwotę 665.000 K.

27. Kamionka strumiłowa.

Siana zostały zebrane w tym powiecie przy sprzyjających warunkach jeszcze w czasie pogody, z wyjątkiem gmin we wschodniej części powiatu, gdzie sianokosy dokonywane są później. Łąki nad Bugiem ucierpiały częściowo skutkiem wylewu. Wogóle jednak braku paszy nie będzie z wyjątkiem kilku gmin dotkniętych gradobiciem. Zboża były dobre i gęste, jednakże ucierpiały znacznie z powodu słoty, słoma zczerniała lub zgniła, ziarno w części porosło. Rośliny okopowe nie rokują dobrego plonu. Jednakże powiat przy zasiewach nie potrzebuje pomocy z wyjątkiem gmin zniszczonych gradobiciem.

Szkody wyrządzone gradem w d. 2. czerwca i 19. lipca br. oblicza c. k. Starostwo w 10 gminach na obszarze 6. 70 morgów ogółem na kwotę 251.650 kor. Najbardziej ucierpiały gminy: Chołojów, Niestanice, Wierzblany i Jabłonówka (w tej ostatniej gminie był i pożar). Te cztery gminy potrzebują pomocy.

28. Kolbuszowa.

Stan zbiorów przedstawia się niekorzystnie, nawet pierwsze sianokosy źle sprzątnięto i wśród niepogody. Siana na łąkach jednokośnych zgniły na pniu. Inne ziemiopłody zebrano również w ciągu bezustannej słoty z ubytkiem 25 do 50%. Grochy i fasole przepadły, ziemniaki zaczynają gnić.

Następstwem zbiorów dokonanych w tych warunkach będzie brak paszy dla bydła, gdyż nawet ta pasza, która jest, będzie nie do użycia. W gminach gradem dotkniętych braknie ziarna na zasiew. Wydział powiatowy oblicza szkody wyrządzone gradem i słotą w 62 gminach na 33.940 hektarach w ogólnej kwocie 878.800 koron. W tem mieści się 13 gmin, które ucierpiały w dniu 21. czerwca br. od klęski gradobicia. Szkoda z tego powodu ocenioną została na 109.113 koron, największą szkodę poniosły gminy Cmolas i Werynia.

Powiat uprasza o zapomogę na roboty publiczne, o pożyczki bezprocentowe na zakupno paszy i ziarna do siewu oraz o odpowiednią ilość soli dla poprawienia paszy dla bydła.

29. Kołomyja.

Niezwykle długo trwająca posucha od początku maja do pierwszych dni lipca potem zaś bezustanna słota, spowodowały, że wszystkie ziemiopłody przedeszystkiem zaś pasza poschły a potem zgniły lub porosły. Połowa wszystkich plonów w powiecie zmarniała. Ziemniaki już się psują, jedynie kukurudze są ładne. Brak paszy wszędzie.

Większych klęsk gradowych nie było w powiecie. Wylewy w kilku gminach nad Prutem wyrządziły znaczniejsze szkody w plonach, zwłaszcza ucierpiały gminy Oskrzesińce, Siemakowce, Kornicz i Tłumaczyk. Starostwo w powiecie politycznym Peczeniżyn ocenia szkodę wyrządzoną przez wylew w 6 gminach na obszarze 1290 ha na sumę 24.000 koron. Głównie uszkodzone zostały w tych gminach żyta, kukurudze i ziemniaki.

30. Kossów.

Sianokosy skutkiem posuchy a potem słoty wydały o $^1/_3$ a nawet połowę mniej siana. Ludność powiatu kossowskiego, która głównie z chowu bydła ciągnie dochody, jest tą klęską ciężko dotknięta, gdyż zmuszoną będzie za bezcen wysprzedawać inwentarz, aby módz go przezimować choć w części. Żyta i owsy słoty uszkodziły w wysokim stopniu. Kukurudza wyda średni plon. Ziemniaki gniją. Owoce, zwłaszcza jabłka obrodziły.

Według wykazu c. k. Starostwa szkody wyrządzone w 42 gminach powiatu kossowskiego przez słotę, grad (9 gmin) i powódź wynoszą na obszarze 17.572 ha około 494.800 koron. Szkody na drogach powiatowych i gminnych oszacowano w tym wykazie na 300.000 (?) koron.

31. Kraków.

Do powiatów najbardziej dotkniętych w tym roku klęską powodzi i słoty niewątpliwie zaliczyć należy i powiat krakowski. Sprawozdanie Wydziału powiatowego w następujący sposób kreśli warunki atmosferyczne, jakie spowodowały klęskę i przyczyniły się do nadania jej tak znacznych rozmiarów. „Deszcze — donosi Wydział powiatowy — rozpoczęły się z końcem czerwca i tym, którzy się z tymi zbiorami siana nieco spóźnili, już nie dały go zebrać dobrze. Krótka przerwa około połowy lipca zachęciła do rozpoczęcia znacznie opóźnionych tegorocznych żniw. Ledwie je rozpoczęto, nastał pamiętny tygodniowy deszcz (19. do 26. lipca), który sprowadził wylewy i powodzie na dolinach rzek, potoków i strumieni, a zamoczenie plonów w całym powiecie. Po tym tygodniowym deszczu nastały dni po części pogodne i parne, ale przeplatane krótkiemi lokalnemi ulewami, powtarzającemi się codziennie, a czasem kilka razy na dzień. — Po nich nastały znowu kilkudniowe słoty, które trwają dotąd z przerwami tak krótkiemi, że nie wystarczają nawet na poruszanie gnijącego zboża. Od chwili rozpoczęcia żniw aż dotychczas nie było trzech dni po sobie następujących bez deszczu, a wszystkich dni w całości pogodnych nie było więcej niż pięć".

„Tym ciągłym nadmiernym opadom towarzyszyła zwykle wysoka temperatura, powietrze przesycone parą wodną, atmosfera iście cieplarniana. Skutkiem tego ziarna żyta, pszenicy i jęczmienia kiełkują daleko prędzej niż kiedykolwiek indziej, i to kiełkują tak ziarna zbóż zerzniętych, jakoteż stojących na pniu".

Naumyślnie zacytowaliśmy ustęp ze sprawozdania Wydziału powiatowego krakowskiego, gdyż on wiernie przedstawia warunki, wśród których rozwijała się klęska zniszczenia plonów i to nie tylko w tym jednym powiecie ale w całym szeregu powiatów zachodnich. Nic dziwnego zatem, że stan taki trwający więcej jak miesiąc, spowodował w całym powiecie klęskę zniszczenia, porośnięcia i zgnicia prawie wszystkich ziemiopłodów. Wydział powiatowy ocenia ubytek ziemiopłodów w następujący sposób:

żyta zmarniało	80%	wartości ziarna i słomy
pszenicy zmarniało . . .	70%	„ „ „
jęczmienia zmarniało . .	70%	„ „ „
owsa (jak dotąd) . . .	60%	„ „ „
ziemniaków zgniło dotąd	50%	

Drugie zbiory koniczu stracą najmniej 25% plonu.

Nadto przyszła skutkiem długotrwałych deszczów wielka powódź, w dniach 24—28 lipca, zalewając 19 gmin powiatu niezabezpieczonych wałami. Najwyższy stan wody pod Krakowem wynosił w dniu 26. lipca 3·10 m nad 0. Z wyjątkiem gmin leżących pod samym Krakowem wszystkie inne ucierpiały w tym samym stopniu od powodzi jak w r. 1903.

Szkody spowodowane tegoroczną powodzią oszacowane zostały:

w 19 gminach, 1423 dotkniętych gospodarstw,	2.876 morg.	zalanych,	457.000 K szkody
w 6 obszarach dworskich, 6 dotkn. gosp.	382 „	„	37.100 „ „
szkoda na drogach gminnych			24.380 „ „
razem	3.258 morg.	zalanych,	518.980 K szkody.

Tymczasem słota trwała dalej, w dniach 9. i 11. sierpnia przyszły ulewy, które dopełniły miary klęski. Ostatecznie Wydział powiatowy oblicza ogół szkód w powiecie krakowskim na 5,024.000 koron, w tem obliczeniu z powodu słoty na 43.349 morgach z ogólnej wartości plonów oszacowanej na 5,868.000 K. ubyło w plonie głównym (ziarnie 4,036.000 K, w słomie, paszy, plewach 793.000 K, razem 4,829.000 koron.

Również i komunikacya w powiecie ucierpiały skutkiem powodzi i słoty, Koszta naprawy dróg uszkodzonych powodzią obliczono jak wyżej na 24.380 K, pozatem Wydział powiatowy przedłożył projekt i kosztorys rekonstrukcyi drogi nadwiślańskiej kosztem 65.000 koron, przez co danyby był zarobek ludności rolniczej w kilkunastu gminach najciężej dotkniętych w r. 1908 klęską powodzi i słoty.

Oszacowanie szkody przedstawione powyżej przez Wydział powiatowy jest znacznie wyższe od obliczeń nadesłanych c. k. Namiestnictwu przez starostwo krakowskie.

Według tych ostatnich obliczeń szkoda wyrządzona lipcową powodzią wynosiłaby:

w 19 gminach 1398 gospodarstw 2.841 morg. . 451.200 K

Pozatem głównym wylewem były jeszcze szkody:

a) od mniejszych wylewów	12 gmin	250 ha	50%	145.000 K
	6 obsz. dw.	400 „	50%	70.000 „
b) od gradu	3 gminy	1.400 „	75%	20.000 „
	4 obsz. dw.	700 „	75%	40.000 „
c) od słoty	68 gmin	18.000 „	75%	1,800.000 „
	60 obsz. dw.	3.900 „	75%	390.000 „

Na roboty publiczne potrzeba zdaniem c k. Starostwa 52.800 koron.

32. Krosno.

Długotrwałe ulewne słoty, wylewy i gradobicia zniszczyły plony w całym powiecie. Klęska ogólna, będzie brak ziarna już przy zasiewach jesiennych.

Braku paszy nie będzie, gdyż sianokosy dokonane zostały jeszcze za pogody. Zboża a zwłaszcza żyta porosły w kopach, co pozostało, grad wybił. Szkodę obliczono w przybliżeniu na 500.000 koron. W szczególności poniosły znaczniejsze szkody 34 gmin z górskiej części powiatu.

Starostwo zawiadamia, że bez pomocy nie obejdzie się przynajmniej 15 gmin, gdzie szkoda na 11.047 morgach wynosi 232.000 koron. W gminach górskich częściowo brak paszy, potrzeba dostarczyć przynajmniej 10 wagonów grysu i 2 wagonów soli. Na naprawę uszkodzonych komunikacyi w powiecie potrzeba około 30.000 koron.

33. Limanowa.

Szkody w powiecie limanowskim spowodowane zostały głównie: powodzią z dnia 16. lipca i długotrwałemi słotami. Skutkiem powodzi i ulew uszkodzone zostały komunikacye w całym powiecie. Gdy ziemniaki przepadną, a zaczynają się już psuć (8. sierp.), niedostatek grozić będzie powiatowi. W górskich wsiach stan lepszy.

Braku paszy niema, gdyż pierwsze siana i konicze zawczasu sprzątnięto, jakkolwiek wartość ich odżywcza nie wielka. Wydział powiatowy ocenia szkody na 2,040.000 kor. oprócz tego naprawa dróg powiatowych i gminnych I. kl. wymagać będzie 61.975 K zaś dróg gminnych II. klasy 40.550 K, razem 102.525 koron.

Według relacyi starostwa ogólna szkoda spowodowana gradem, słotą i wylewem w 91 gminach wynosi za 17.271 ha około 2,196.829 kor. Grad nawiedził 11 gmin lecz szkody z tego powodu nie są wielkie. Komunikacya między wsiami jest obecnie niemożebna. Potrzeba dla powiatu przynajmniej 10 wagonów grysu i 10 wagonów soli.

34. Lisko.

Od wylewów powiat nie doznał żadnej klęski, jedynie skutkiem ulewnych deszczów, słoty a w kilku gminach skutkiem mniejszych gradów były szkody, które miejscowe starostwo ocenia w 42 gminach na 155.300 koron. Zdaje się, że pomocy nie będzie potrzebował ten powiat żadnej, jakkolwiek z natury ubogi i górzysty bardziej urodzajnych lat nie zaznaje.

35. Lwów.

W tym roku niema znaczniejszych szkód w powiecie lwowskim — powiat zaliczyć należy do rzędu tych nie wielu powiatów, które obecny rok pod względem urodzaju uważać muszą za dobry. Siana zebrano przeważnie dobrze i bardzo obficie. Wszystkie zboża dobre i zapowiadają ładne wydatki. Przy sprzętach słota zaczęła przeszkadzać, miejscami uczyniła nawet dość znaczne szkody, ale w każdym razie tylko w pewnej części umniejszyła dobre wydatki plonów. Większych burz i gradów nie było w powiecie. Pomocy nie potrzebuje powiat lwowski żadnej.

36. Łańcut.

Mamy z Wydziału powiatowego tylko szczegółowe sprawozdanie o klęsce gradowej, jaka nawiedziła w dniu 15. lipca cztery gminy a mianowicie:

Albigowę	na	454	morgach	szkoda	33.687	koron
Wysoką	„	590	„	„	57.480	„
Soninę	„	798	„	„	79.812	„
Przedmieście	„	351	„	„	28.100	„
Razem	na	2.193	morgach	szkoda	199.079	koron.

Później był jeszcze grad 6. sierpnia w 6-ciu gminach uszkadzając w nich ziemiopłody częściowo. Starostwo oblicza ogółem szkody spowodowane gradem w 10 gminach powiatu łańcuckiego na 3.000 morgów na 273.579 koron. Oprócz tego skutkiem słoty poniosło 30 gmin szkodę na 398.800 koron.

W ogóle powiat łańcucki również ucierpiał w tym roku od klęsk elementarnych, jednakże w mniejszym stopniu aniżeli wiele innych powiatów na zachodzie. Jeżeli zajdzie potrzeba udzielenia powiatowi pomocy, to przedewszystkiem dla gmin nawiedzionych gradobiciem.

37. Mielec

W sprawozdaniu swem przedłożonem z końcem lipca zawiadamia nas Wydział powiatowy, że sianokosy dokonano w powiecie mieleckim przeważnie za pogody, te zaś, które później sprzątnięto mianowicie w ciągu lipca, ucierpiały już od deszczów. Jednakże paszy należy się spodziewać pod dostatkiem. Widoki na zbiory zbóż są niezłe, o ile tylko słoty w dalszym ciągu nie przeszkodzą zbiorom.

Tymczasem nastał okres bezustannej słoty, który z każdym dniem pogarszał sytuacyę w polu, powiększał ubytki w plonach i ostatecznie spowodował w całym powiecie klęskę wielką. Conajmniej 50% zbiorów przepadło a to co pozostało, porosło i zczerniało. Wydział powiatowy oblicza ogół szkód w powiecie mieleckim z powodu słoty i wylewów na 4,300.000 koron mianowicie.;

Szkoda w zbożu na 60.000 hekt. 50% 3,300.000 K.
W innych ziemiopłodach na 20.000 hekt. 50% 1,000.000 „

Wreszcie i powódź w wysokim stopniu przyczyniła się do ogólnej klęski, w jakiej znajduje się powiat mielecki w tym roku. Skutkiem nawalnych deszczów trwających przez 10 dni wylała Wisłoka i przepełnione wodą kanały wystąpiły z brzegów, zalewając dość znaczne przestrzenie.

Obliczenia c. k. Starostwa co do wysokości szkód różnią się bardzo znacznie od obliczeń Wydziału powiatowego. Mianowicie Starostwo oblicza szkodę wyrządzoną przez powódź i słotę:

w 97 gminach na obszarze	34.282 ha	. na	852.764 koron
„ 45 obsz. dworsk. na obszarze	9.426 ha	. na	336.400 „
razem na obszarze	43.708 ha	. na	1,189.164 koron.

Wydział powiatowy uprasza:

1. Soli kamiennej dla poprawienia paszy dla bydła przynajmniej 50 wagonów.
2. bezprocentowej pożyczki,
3. wstrzymania egzekucyi podatków.

38. Mościska.

Wcześniejsze siana zebrano dobrze, później zbierane uszkodzone zostały przez słotę. Ponieważ zbiór koniczyn był lichy, przeto należy się spodziewać braku paszy. Jedna trzecia część a miejscami nawet połowa zbóż ozimych a nawet jarych uległa zniszczeniu skutkiem słoty. Z końcem lipca przyszły zlewy powodujące wezbranie i wylew potoków, zwłaszcza w południowej części powiatu, przyczem głównie łąki zostały zalane i zamulone. Gdzieniegdzie mosty na drogach zostały uszkodzone. Najbardziej ucierpiały wsie: Sudkowice, Jatwięgi, Chliple, Krukieince, Bolanowice, Złotkowice, Sanniki, Lipniki, Buchowice i Pakość, w 12 gminach był grad jednakże szkody wyrządził tylko nieznaczne.

W ogólności szkody spowodowane słotą wylewem i gradem ocenić można na kwotę 400.000 koron., Rok zatem jest niepomyślny, jednakże znamion większej klęski nie posiada.

39. Myślenice.

Na nizinach siana zebrano wcześniej zatem dobrze, w górzystej części powiatu zbierano później już podczas słoty, skutkiem czego znacznie mniej i gorzej. Przeciwnie ze zbiorami zbóż, te bowiem w nizinach wypadły na porę słotną i w przeważnej części uległy zniszczeniu w podgórzu zaś zbierane później mniej od słoty ucierpiały. Ziemniaki zaczynają gnić, skutkiem tego grozi ludności niedostatek a bydłu brak paszy. W powiecie nie ma zdrowego ziarna żyta i pszenicy na zasiew jesienny.

Wreszcie kilkudniowe ulewne deszcze (od 16 — 22 lipca) spowodowały wylew potoków. Szkody ocenia Wydział powiatowy w 49 gminach na 304.800 K. a mianowicie w ziemiopłodach 172.000 K., w gruntach zabranych lub szutrem zawalonych 74.000 K., w drogach, mostach i tamach 58.800 K. W ogóle zaś szkody wyrządzone przez powódź i słotę szacuje Wydział powiatowy na 3.484.900 K. Natomiast c. k. Starostwo oblicza te same szkody w 64 gminach:

wyrządzone przez	słotę	na	37.065 ha	
„	powódź	„	3.186 „	
„	grad	„	45 „	(28 domów uszkodz.)

w łącznej kwocie 4,029.600 K.

40. Nadwórna.

Rok bardzo ciężki, przedewszystkiem brak paszy, bo posucha trwająca całą wiosnę, powstrzymała wegetacyę traw, powodując ubytek ich przynajmniej o $^1/_3$ część, potem przyszły słoty i wylewy, skutkiem czego z pierwszych pokosów zebrano b. niewiele i to w jakości złej. Drugie jesienne pokosy prawdopodnie wypadną lepiej jednakże, nie dadzą połowy normalnego zbioru. Dlatego już z początkiem zimy zabraknie paszy dla bydła. Wydział powiatowy oblicza, że dla przezimowania bydła w powiecie nadwórniańskim potrzeba będzie dołożyć co najmniej 480.000 K.

Zbiory zbóż również jak najgorsze. Żyta przeważnie porosły, owsy są bardzo liche, ziemniaki już się psują. Niedostatek zatem zagraża ludności.

Czterodniowy ulewny deszcz spowodował wylew górskich potoków, zalanie łąk i gruntów w 23 wsiach, a nadewszystko uszkodzenie komunikacyi i zerwanie mostów . Szkody w drogach wynoszą przeszło 50.000 K. Od powodzi ucierpiały najbardziej gminy: Dora, Jabłonna, Jamna, Mikuliczyn, Pasieczna, Potok czarny, Osłan biały i Zielona. Szkodę z tego powodu oceniono na 260.000 K.

41. Nisko.

Sprawozdanie Wydziału powiatowego nadesłane nam w połowie lipca br. przedstawiało ekonomiczne położenie powiatu w korzystnem świetle. Siana i koniczyny zebrano dobrze i w dostatecznej ilości, zatem braku paszy nie będzie. — Zbiory zbóż zapowiadały się również dobrze. Niedługo potem skutkiem słoty stan ten uległ zmianie na gorsze, jednakże klęski przynajmniej w tym stopniu jak w innych powiatach zachodnich słota nie spowodowała, częściowo tylko umniejszyła spodziewane dobre rezultaty.

Grady nawiedziły gminy: Domosław, Wolin i Ulanów, jednakże szkodę w tych gminach nie można przyjąć wyżej jak 10 do 20%.

C. k. Starostwo wykazuje 36 gmin z pośród 61 gm. pow. niskiego, które ucierpiały od klęsk elementarnych w tym roku, największe szkody są w 14 gminach. Ogółem szkody oszacowane zostały na 331.399 koron.

42. Nowy Sącz.

Pora deszczowa w powiecie nowosandeckim rozpoczęła się z d. 26. czerwca i trwała aż do drugiej połowy sierpnia z małemi przerwami. Prócz tego przechodziły przez powiat ciągłe burze, ulewy i grady. Samych dni gradowych naliczono w powiecie 13. Wobec takich warunków atmosferycznych nic dziwnego, że prawie cały powiat przedstawia w tym roku obraz wielkiego zniszczenia plonów. Stosunkowo korzystniej przedstawia się jeszcze południowa zatem górzysta część powiatu, gdzie trawy i zboża później dochodzą, mogły być więc zebrane już w okresie stalszej pogody. W tej części powiatu nie zabraknie przynajmniej paszy dla bydła, a jeżeli ziemniaki dopiszą, to i żywności.

Natomiast w północnej części powiatu nie było ziemiopłodu, któryby nie porósł na deszczu, nawalnicami nie był przybity do ziemi, wreszcie w wielu miejscach został wytłuczony gradem. Przymrozki w lipcu niemniej uszkodziły niektóre ziemiopłody. Siana zdrowego bardzo mało zebrano. W ogóle stan rozpaczliwy w całym powiecie.

Według wykazu nadesłanego przez Wydział powiatowy przedstawiają się szkody w plonach. nie uwzględniając strat w koniczach, sianie. ziemniakach, zerwanych gruntach i uszkodzonych drogach, zrujnowanych budynkach itd., w następującej wysokości:

a)	grad zniszczył zboża ozime	na kwotę	409.506 K		
	„ „ „ jare	„ „	175.980 „		
	„ „ inne plony	„ „	27.459 „	612.945 K	
b)	mróz wyrządził szkodę w plonach	„ „	33.886 „		
	mróz wyrządził szkodę w sadach	„ „	66.521 „	100.407 K	
c)	powódź zniszczyła plonów	„ „		316.125 „	
d)	zboża porosło skutkiem słoty	„ „		2,949.803 „	
	razem szkoda wynosi . . .			3,979.280 K	

Również i komunikacye w powiecie bardzo ucierpiały od wylewów i gwałtownych burz.

43. Nowy Targ.

Do rozmiarów tegorocznej klęski w powiecie nowotarskim przyczyniły się myszy, grasujące w jesieni roku zeszłego, posucha na wiosnę, wreszcie ciągłe słoty i wylewy górskich potoków w ciągu lata. Pokoszone siana i koniczyny woda uniosła, reszta zaś zgniła na pokosach. Wogóle $^3/_4$ paszy przepadło. Brak paszy dotkliwy. Wszystkie zboża zostały w wysokim stopniu uszkodzone. Przedewszystkiem jednak powodzie zrujnowały wszelkie komunikacye drogowe w powiecie. Wydział powiatowy przedłożył szczegółowy wykaz szkód na drogach, dosięgający nieprawdopodobnej cyfry 600.540 koron.

Wydział powiatowy oblicza szkodę w tym roku na 20.000 ha.

a) skutkiem słoty na	1,500.000	koron
b) szkody przez powódź na gruntach na	600.000	„
c) szkody na drogach	600.000	„
razem	2,700.000	koron

W przeciwieństwie do powyższego sprawozdania starostwo stwierdza wprawdzie znaczne uszkodzenia na drogach i w mostach, przyznaje, że paszy będzie brak w powiecie, jednakże sądzi, że ziarna na zasiewy i żywność dla ludności wystarczy.

44. Pilzno.

Oprócz dość znacznego ubytku w plonach, spowodowanego słotą, powiat pilzneński nawiedzony został klęską oberwania chmury i 20 godzinną ulewą w dniu 15. i 16. lipca br.; wyłącznie w komunikacyach ocenia Wydział powiatowy z tego powodu szkodę na 15.000 koron.

C. k. Starostwo wykazuje szkodę wyrządzoną przez grady i powodzie w 48 gminach powiatu pilzneńskiego w kwocie 136.518 koron.

45. Podhajce.

Sprawozdanie Wydziału powiatowego odnosi się do stanu ziemiopłodów z połowy lipca, a zatem nie uwzględniono w niem późniejszych szkód powstałych z powodu słoty. Sądząc jednak po okolicznych powiatach, słota nie zniszczyła plonów w wyższym stopniu jak w $^1/_4$ części. Siana przed 15. lipca sprzątnięto dobrze jednakże w owiele mniejszej ilości niż w normalnych latach, gdyż posucha wiosenna wstrzymała rozwój traw i koniczyn. W zbożach spodziewać się należy w ogóle średnio dobrego urodzaju. Mróz zniszczył fasolę, a uszkodził kukurudze i ziemniaki.

Grad w maju uszkodził ziemiopłody w 4-ech gminach, powodując szkodę około 50.000 koron. Szkodę z powodu słoty ocenia c. k. Starostwo w 66 gminach na kwotę 280.000 koron.

46. Przemyśl.

Sprawozdania o stanie zbiorów Wydział powiatowy dotychczas nie przedłożył, zawiadomił nas tylko o wielkiej burzy gradowej, która w dniu 14. i 15. lipca b. r. nawiedziła 36 gmin, niszcząc ziemiopłody w wysokim stopniu, w niektórych miejscowościach doszczętnie. W gminach, które najdotkliwiej ucierpiały od gradobicia, zagraża ludności głód.

Starostwo stwierdza wielkie szkody w powiecie przemyskim, nadmieniając, że zabraknie ludności ziarna na zasiew jesienny i wiosenny mianowicie około 54.400 ctm metr. — W 98 gminach dotkniętych klęskami elementarnemi na ogólnym obszarze 36.000 ha. 24 gmin ma szkody ocenione na $^1/_4$, 41 gmin w $^2/_4$, 28 gmin $^3/_4$, a pięć gmin ma plony zupełnie zniszczone: są to gminy: Niżankowice, Podmojsce, Kupiatycze, Zabłotce i Młodowice.

47. Przemyślany.

Zbiór siana i koniczyny odbył się w czasie pogody i jest co do ilości i co do jakości dobry. Braku paszy nie będzie. Zbiory wszystkich zbóż rokują dobre wydatki. Zrośniętego zboża jest bardzo mało. Rośliny strączkowe i okopowe prawdopodobnie wydadzą dobre plony.

Powiat przemyślański zatem nie został w tym roku nawiedzony klęską — przeciwnie wyróżnia się od innych wcale dobrymi zbiorami i możebnością zebrania ich w pomyślniejszych warunkach.

Z klęsk bardziej lokalnych nawiedziły powiat: pożary w 11 gminach, powodując szkody około 100.000 koron. Znaczniejszy grad był 17-go lipca, jednakże szkody wyrządził tylko w jęczmionach i hreczce. Potoki wylały w okolicy Kurowic, Wyżnian, Laszek, zalewając około 1.000 morgów łąk.

48. Rawa.

Dwukośnych łąk jest w powiecie rawskim nie wiele, dlatego siana łąkowego w dobrym stanie zebrano mało. Zbiór z łąk jednokośnych wypadł znacznie gorzej, gdyż wiele siana popsuło się skutkiem słoty. Obawiać się należy braku paszy. Zboża również ucierpiały od słoty, miejscami do 50% zbiorów zostało uszkodzonych. Skutkiem mrozów w lipcu fasole i ogórki czasowo poprzepadały. Okres słotny trwał od 7. do 18. sierpnia, grady były w 13 gminach, jednakże szkody uczyniły nieznaczne. W dniu 12. sierpnia wylał potok Sołokija, zalewając przedewszystkiem łąki. Większy pożar nawiedził gm. Poddubce, zgorzało doszczętnie 300 zabudowań wartości około 300.000 koron.

49. Rohatyn.

Wogólności rok nie jest zły, jakkolwiek zapowiadał się o wiele lepiej. Siana i koniczyny zebrano dobrze, lecz z powodu posuchy panującej na wiosnę o wiele mniej niż zwykle. Zboża wszelkiego rodzaju z wyjątkiem owsa były dobre, jednakże mocno ucierpiały od słoty, porośniętego zboża dużo. Na pszenicy pojawiła się nieznana w tych okolicach niezmiarka. — Skutkiem zlew i wezbrania potoków, drogi i mosty w powiecie zostały uszkodzone.

Wprawdzie Wydział powiatowy oblicza w przybliżeniu szkodę z powodu posuchy i słoty na milion koron, jednakże klęski we właściwem znaczeniu niema, i bez pomocy z funduszów publicznych powiat obejść się potrafi.

50. Ropczyce.

Położenie ludności rolniczej jest bardzo ciężkie, od dawna nie było w gospodarstwach takiej klęski, jak tegoroczna. Zniszczenie wszystkich ziemiopłodów spowodowały posucha w maju, przymrozki z końcem czerwca, burze, grady i słoty w lipcu. Żyta prawie nigdzie nie zebrano, ziemniaki już uległy zepsuciu.

Według obliczeń miejscowego Starostwa, szkody w powiecie ropczyckim wynoszą ogółem w 78 gminach na obszarze 66.461 ha 6,800.000 koron, czyli przeszło 100 koron na hektarze (!)

51. Rudki.

Według sprawozdania Wydziału powiatowego z dnia 4. sierpnia b. r. stan ziemiopłodów i dotychczasowe zbiory w powiecie rudeckim przedstawiają się bardzo pomyślnie. W bieżącym roku, jako „roku posusznym“, zebrano w całym powiecie, jak donosi Wydział powiatowy, bardzo łatwo siana i konicze. Drugie siana zostały zalane i zamulone, jednakże braku paszy nie będzie. Zboża i ziemniaki są w tym roku dobre, a nawet bardzo dobre. W lipcu były burze i ulewy, które miejscami uszkodziły plony. Od mrozu ucierpiały fasole, hreczki, ogórki.

W południowej części powiatu wylały rzeki i zalały łąki i pastwiska. Najbardziej ucierpiało 13 gmin. Starostwo oblicza szkody z powodu wylewów i słoty w 70 gminach na 1,212.550 koron.

52. Rzeszów.

Wydział powiatowy sprawozdania o stanie zbiorów dotychczas nie nadesłał. Z wykazu c. k. Starostwa, przesłanego Namiestnictwu wynika, że i ten powiat ucierpiał znacznie od słoty i wylewów potoków, mianowicie szkody oszacowano z tego powodu

w 85 gminach	50%	4,000.000	K
w 68 obszar. dwor.	50%	1,200.000	„
	razem	5,200.000	K

Powódź i gradobicie dotknęły w wyższym stopniu 27 gmin. W szegółności gmina Błażowa i okoliczne wsie ucierpiały bardzo od wylewów, zwłaszcza uszkodzone zostały drogi i mosty w tej stronie powiatu. Pomoc dla tych gmin jest wskazana.

53. Sambor.

Siana i konicze, o ile zdołano je zebrać w czerwcu, wypadły dobrze, co do jakości nawet bardzo dobrze. Później zbierane uszkodzone i zamulone zostały przez słoty. Otawy zapowiadają zbiór obfity. Braku paszy nie będzie zatem. Zboża zapowiadają się dobrze, jednak skutkiem słoty zbiór okazał się ledwie średni. Ziemniaki na niższych miejscach gniją.

Większe szkody skutkiem słoty i powodzi poniosło 11 gmin. Wogóle ubytek plonów na 9.261 ha. oszacowany został na 759.300 kor. Pomimo to powiatu samborskiego nie można w tym roku zaliczyć do rzędu powiatów dotkniętych klęską i potrzebujących z tego powodu pomocy.

54. Sanok.

Powiatowi zabraknie paszy, gdyż siana zebrane zostały tylko w części przed słotą. Później zbierane przepadły. Wszystkie zboża zostały co najmniej w $^1/_3$ części uszkodżone od słoty. Ziemniaki i kapusty chybiły. Nadomiar burze i grady nawiedziły kilkanaście gmin. Położenie materyalne ludności w tych gminach jest rozpaczliwe. Pierwsza burza gradowa w dniu 14. lipca wyrządziła w kilku wsiach wielkie szkody, zwłaszcza plony gminy Raczkowa są zniszczone w zupełności. Potem przyszła druga burza gradowa 17. lipca, wraz z ulewą zniszczyła plony w gminach Zarszynie, Posadzie zarszyńskiej, Długiem i Nowosielcach. Wody w potokach i w rzeczce Pilnicy wezbrały i zalały na przestrzeni kilku kilometrów kwadratowych pola, łąki i ogrody. W ogólności od gradu ucierpiało 15 gmin.

Szkody z powodu słoty, wylewów i gradów oblicza c. k. Starostwo na obszarze 71.728 ha. na kwotę 2,270.000 koron. W tym roku najbardziej ucierpiało od klęsk elementarnych 35 gmin i te przedewszystkiem zasługiwałyby na wspomożenie. Szkody na drogach są dość znaczne.

55. Skałat.

Z powodu posuchy siana zebrano mniej o połowę, jak w innych latach, jednakże za pogody zebrano, zatem dobrej jakości. Ponieważ mieszanki i koniczyny zebrane zostały również w mniejszej ilości, a owsianka i słoma jęczmienna z powodu słoty przepadła — przeto będzie wielki brak paszy. Zbiór ozimin wypadł średnio dobrze, dlatego braku ziarna ozimego nie będzie, natomiast zbiór jarzyn wypadł znacznie gorzej i okaże się niedostatek ziarna przy zasiewach wiosennych. Grady były dość silne w 30 gminach, jednakże doszczętnego zniszczenia ziemiopłodów nie spowodowały nigdzie. Wogóle rok będzie ciężki, ale o klęsce mówić można tylko w gminach najdotkliwiej dotkniętych gradem, posuchą i słotą.

Starostwo ocenia szkody w 43 gminach na 97.619 kor. Potrzeba zachodzi dostarczenia przynajmniej 3 wagonów soli i pewnej ilości ziarna na zasiewy wiosenne.

56. Śniatyn.

Pierwszego zbioru siana łąkowego i koniczu prawie że nie było, tak posucha wiosenna wypaliła wszystko. Już obecnie jest brak paszy. Natomiast zbiory wszelkich innych ziemiopłodów wypadły dobrze (z wyjątkiem buraków cukrowych). Słota uszkodziła plony w 30% przedewszystkiem jednak słomy, które skutkiem tego są niezdatne na paszę. Kukurudze są bardzo dobre. Ziemniaki zaczynają gnić Grad uszkodził plony najwyżej jednak do 40% w gminach Podwysoka i Zadubrowce.

Powiat śniatyński doznał w tym roku klęski, skutkiem wylewu Prutu, Czeremoszu i Rybnicy. Nadbrzeżne pola zostały zalane, plony uszkodzone a komunikacye przerwane. Najbardziej ucierpiały gminy nad rzeką Rybnicą położone: Rożnów, Nowosielica, Dżurów i Rudniki, dalej pięć gmin położonych nad Czeremoszem i 15 gmin nad Prutem. Szkody na drogach są bardzo wielkie.

57. Sokal.

Paszy będzie dostateczna ilość, jakkolwiek część siana została sprzątnięta już podczas słoty. Żniwa były bardzo utrudnione, 1/4 część zbóż porosła, w ogóle jednakże z wyjątkiem grochu, urodzaj ozimin i jarzyn był dość dobry. Zboże jest namłotne.

Szkody przez słotę w 28 gminach oszacowano na 400.000 koron, w 18 gmi. gminach był grad lecz szkody znaczniejszej nie zrobił. Nawalnice uszkodziły drogi. Klęski powodującej niedostatek niema w powiecie sokalskim.

58. Stanisławów.

Wiosenna posucha uszkodziła przedewszystkiem trawy, owsa i jęczmiona. Oziminy wyszły jeszcze obronną ręką, jakkolwiek ucierpiały od słoty w 1/4 części. Brak paszy w całym powiecie, ta zaś pasza, która jest, w znacznej części zamulona. Kukurudzy również ucierpiały. Przymrozki lipcowe dotknęły głównie fasole i bób. W 17 gminach bardziej nawiedzonych klęskami, jak gradem i wylewem szkody oszacowane przez urząd podatkowy wynoszą 105.000 koron.

Starostwo nadmienia w swem sprawozdaniu, że ziarna na zasiew i na wyżywienie stanowczo nie zabraknie w powiecie — jedynie brak będzie dobrej paszy.

59. Stary Sambor.

Z wiosną okazywał się urodzaj, nawet siana zapowiadały się obfite, niestety lipcowe słoty, wylewy i burze zmieniły pierwotne nadzieje rolników na klęskę. Siana w dobrym stanie mało zebrano, gdy i słomy, a zwłaszcza jęczmienna przepadły, okazał się brak paszy w całym powiecie. Żyta porosły najbardziej, przenicę uszkodziła oprócz słoty niezmiarka. Zabraknie zatem i ziarna na zasiewy a skoro ziemniaki zgniją, zapanuje głód w powiecie.

Burze i ulewy, a zwłaszcza wielka burza gradowa, która przeszła przez powiat w dniu 15. lipca br., okazały się w skutkach swych straszne. Kilkanaście gmin zniszczonych zostało od gradu, w niektórych ziemiopłody uległy prawie całkowitemu zniszczeniu. Nadto potoki górskie wezbrały, wylały, zalały łąki, zerwały wiele nadbrzeżnych pól, a więcej jeszcze zasypały stosem kamieni i warstwą żwiru. Zwłaszcza w drogach i mostach szkody są bardzo wielkie w górskiej części powiatu, komunikacya furami ustała. Dziesiątków tysięcy potrzeba na naprawę uszkodzonych objektów, powiat środków na to nie posiada.

Według sprawozdania Starostwa najwięccj ucierpiało 17 gmin od gradu, a 14 od wylewów. Szkoda wynosi w tych gminach przeszło 200.000 koron.

60 Stryj.

Zbiory zapowiadały się bardzo pięknie, tymczasem w znacznej części przepadły. Siana zebrano o połowę mniej, jak zeszłego roku, w górskiej części powiatów nawet jeszcze mniej, gdyż i później za słoty zbierano i wylewy dużo za-

brały. Żyto porosło w kopach i na pomieci, pszenice ucierpiały od rdzy, zboża jare najlepiej się trzymały, a nawet w niektórych okolicach zebrano je dość dobrze. Są gminy, które klęski nie mają, wiele jest jednak i takich, zwłaszcza górskich, które bez pomocy nie obejdą się, przynajmniej ziarna na zasiewy potrzeba będzie im dostarczyć.

Skutkiem wylewu Stryja, Świcy, Oporu i potoków górskich wiele gmin bardzo ucierpiało, drogi i mosty zostały uszkodzone. Najbardziej dotknięte klęską są gminy: Sokołów, Stryhańce, Kawczykąt, Tatarsko i Chodowice. Grad również nawiedził kilka gmin, największe szkody wyrządził w gminie Tuchli.

Starostwo oblicza szkody w 52 gminach na 400.000 koron.

61. Tarnobrzeg.

Paszy prawdopodobnie nie braknie, gdyż siana na łąkach dwukośnych zebrano wcale dobrze, jedynie zbiór z łąk jednokośnych wypadł znacznie gorzej. Wielkie szkody są w zbożach z powodu słoty, zwłaszcza wiele żyta i pszenicy porosło, mało co lepiej zebrano jęczmiona i owsy. Słoma do tego stopnia została uszkodzona, że na paszę jest niezdatna. Wylewów tak wielkich jak w innych nadwiślańskich powiatach nie było. Grady nieznacznie uszkodziły ziemiopłody w kilku gminach, Wydział powiatowy ocenia, że w całym powiecie co najmniej $^1/_3$ zbóż została w zupełności zniszczoną, druga zaś $^1/_3$ uszkodzona została do tego stopnia, że n. p. ziarna z tych zbóż nie możnaby było spieniężyć.

Starostwo oblicza w 12 gminach nawiedzionych gradem i wylewem oraz w 34 gminach, gdzie słota wyrządziła znaczniejsze szkody, ubytek ziemiopłodów w wartości blisko 1 miliona koron.

62. Tarnopol.

Powiat tarnopolski nie doznał w tym roku większej klęski — ma srednio dobre zbiory w pewnej części tylko uszkodzone przez słoty i przymrozki. Natomiast miał jędną większą burzę gradową, która uszkodziła bardzo ziemiopłody w 13 gminach. Szkody z powodu tej burzy gradowej, obliczone zostały na 5.880 morgach w plonach na 119.516 kor., w budynkach na 18.890 koron. Zauważyć jednak należy, że grad, o którym mowa, uszkodził ziemiopłody jeszcze 16. maja, a zatem wnioskować można, że większa część uszkodzonych ziemiopłodów mogła się jeszcze wcale dobrze odnowić, jak to często bywa przy wczesnych gradobiciach.

63. Tarnów.

Deszcze trwały do 20. sierpnia, dlatego obiecujące urodzaje tegoroczne przepadły zwłaszcza żyta i pszenice. Pierwsze pokosy siana, nawet koniczyn, wypadły bardzo dobrze i w bardzo obfitej ilości, niestety nie wszyscy gospodarze zdołali wszystkie siana zwieść przed porą deszczową, co zaś pozostało na polu, przepadło. Skutkiem tego paszy nie będzie. Ziemniaki już gniją. Dunajec, Biała i inne potoki wylały. W kilku gminach były mniejsze grady.

Ogólne szkody spowodowane tegorocznemi klęskami elementarnemi, głównie słotą, oblicza Wydział powiatowy na kwotę 2,293.100 koron, uszkodzenia zaś na drogach i mostach na 13.590 koron. Powiat uprasza o bezwrotną zapomogę, na zakupno zboża na zasiew i paszy, oraz znaczniejszą bezprocentową pożyczkę na ten sam cel.

64. Tłumacz.

Wydział powiatowy nie nadesłał dotychczas żadnego sprawozdania, przypuścić zatem należy, że klęską elementarną w większych rozmiarach nie został nawiedzony, w przeciwnym bowiem razie niewątpliwie byłby o tem zawiadomił Wydział krajowy. Ze sprawozdania c. k. Starostwa w Tłumaczu przedłożonego c. k.

Namiestnictwu dowiadujemy się, że 50 gmin tego powiatu ucierpiały w tym roku nieco więcej od posuchy, gradu lub słoty a szkoda z tego powodu ocenioną została na 12.850 morgach na kwotę około 700.000 koron.

65) Trembowla.

Posucha wiosenna uszkodziła głównie pasze i zboża jare, dlatego paszy będzie niewiele. Przymrozki uszkodziły fasolę, słota przeszkadzała przy zbiorach i spowodowała częściowe porośnięcie zbóż, przecież z tego powodu nie ma klęski wymagającej pomocy z funduszów publicznych. Powodzi nie było, grady były w kilku miejscowościach jednakże w żadnej nie wyrządziły większej szkody ponad 25%. Pomimo to Wydział powiatowy ocenia ubytek w ziemiopłodach spowodowany posuchą i słotą w całym powiecie na milion koron.

66. Turka.

Wydział powiatowy przedstawia rozmiary tegorocznej klęski w o wiele większym stopniu aniżeli Starostwo. Według sprawozdania Wydziału powiatowego szkody spowodowane zostały słotą, wylewami i przymrozkami. Siana mało co zebrano nawet z pierwszych pokosów, gdyż zbiór siana w tym górskim powiecie odbywa się później, a zatem w tym roku wypadł już na okres słotny. Skutkiem tego powszechny brak paszy. Wszystkie inne ziemiopłody w wysokim stopniu ucierpiały od słoty, przeważnie zgniły na polu. Głód i nędza zagraża ludności.

Wielkie szkody wyrządziły burze i ulewy kilkakrotnie, nawiedzające powiat zwłaszcza zaś burza gradowa z d. 15. lipca. Następstwem tych opadów było wezbranie i wylew potoków górskich, oprócz szkód w polach nadbrzeżnych i na łąkach wylewy głównie uszkodziły komunikacyę w całym powiecie. Szkody z tego powodu oblicza Wydział powiatowy przeszło na 50.000 koron.

Natomiast według sprawozdania Starostwa klęska jest jednakże nie tak groźna, Pomoc okaże się potrzebna dopiero w zimie i przy zasiewach jarych. Spieszna naprawa komunikacyi b. pożądana. Ogólne szkody wynoszą.

W plonach zbóż	336.600	K.
W trawach i koniczach . . .	210.400	„
W mostach, kładkach i drogach .	127.500	„
razem .	674.500	K.

67. Wadowice.

Powiat ucierpiał głównie od słoty i wylewów mniej od gradów. Siana przed deszczem częściowo tylko zebrano i to było dobre, późniejsze pokosy zgniły, nadzieja na drugie pokosy nie bardzo obiecująca. Wogóle mało paszy.

Przedewszystkiem oziminy uległy porośnięciu żyta od 70—80% pszenice od 50 — 60%, słomy tych zbóż na paszę niezdatne. Z jarych zbóż owies będzie jeszcze uratowany, miejscami może być nawet dobry. Również fasola i kapusta są dobre. Coraz liczniej dochodzą skargi, że ziemniaki zaczynają się psuć. Wogóle powiat Wadowicki jakkolwiek klęską był dotknięty, przecież korzystniej wyróżnia się jeszcze od wielu innych powiatów w tej stronie kraju.

Gradobicia nawiedziły 9 gmin w powiecie, jednakże szkody nieznaczne, większe natomiast powodzie skutkiem wylewu Wisły, Skawy, Wieprzówki, Frydrychówki, Kleczówki i Cedrona. Obszar zalany dosięgnął 5.000 morgów, zabranych i zasypanych szutrem gruntów było do 200 morgów. Miasto Wadowice poniosło również od powodzi znaczniejszą szkodę.

W przybliżeniu oblicza Wydział powiatowy ogólną szkodę z powodu tegorocznych klęsk elementarnych na 2,700.000 koron.

68. Wieliczka.

Wydział powiatowy w Wieliczce dotychczas nie przedłożył nam żadnego sprawozdania, dlatego oprzeć się musimy wyłącznie na relacyach starostw w Wieliczce i w Podgórzu przesłanych c. k. Namiestnictwu. — Według tych relacyi:

a) W pow. podgórskim szkody spowodowane słotą i wylewami wynoszą w przecięciu około 50 koron na hektarze, wiele plonów uszkodzonych zostało w 75%, ogółem szkoda wynosi 890.400 koron. Oprócz tego uszkodzone zostały w powiecie drogi i mosty na 30.000 kor., ogromne urządzenia wodne zburzone zostały w wartości 10.000 kor. Gradów nie było.

Wielki brak paszy niedługo się okaże w powiecie.

b) w pow. wielickim oprócz słoty, powodzie uczyniły większe uszkodzenia mianowicie: Raba trzy razy wystąpiła z brzegów, głównie ucierpiały gminy: Grzezowa. Niezdów, Winiary, Kuniec, Fałkowiec, Stadniki, Gdów, Padolany, Dobczyce i Dziekanowice. Szkoda wynosi w tych gminach na 620 ha 62.000 K. Natomiast szkody wyrządzone w powiecie przez słoty i grady ocenia c. k. Starostwo w 110 gminach na 9.553 ha ogółem na 955.300 koron.

69. Zaleszczyki.

Między powiatami położonymi na wschodzie kraju powiat zaleszczycki zarówno z horodeńskim wyróżnia się rozmiarami klęski jak najniekorzystniej. Głównym powodem klęski w tak znacznych rozmiarach była posucha wiosenna a burze, nawalnice i grady w ciągu lata. Na rachunek słoty przymrozków i myszy polnych przypisać należy tylko cząstkę z tego wielkiego ubytku w plonach. Paszy zawsze jest mało w tym powiecie pozbawionym większej ilości łąk, w tym roku brak paszy jest tem dotkliwszy, że siana i konicze spalone zostały przez posuchę, potem przez słoty uszkodzone, a ze słomy w tym roku pożytek karmny jest nie wielki. Długie pokosy również nie zapowiadają się dobrze, jakkolwiek prawdopodobnie lepiej wypadną od pierwszych. Przynajmniej okopowe i kukurudze zapowiadają średnie plony. Wszelkie zboża na kopy wprawdzie dały zbiór dosyć dobry, jednakże częściowo porośnięte, w wielu gminach zbite gradem, ziarna dobrego nie wydają wiele.

Burze i grady nawiedziły powiat zaleszczycki kilkakrotnie (zwłaszcza okręg sądowy Tłuste) mianowicie większe burze gradowe były w połowie maja, w pierwszych dniach czerwca olbrzymi grad, w d. 16 lipca, uszkodzone najbardziej gminy Beremiany, Świerzkowce, Chmielowe, Drohiczówka). Wreszcie oberwanie chmury w d. 17. lipca br. Również uszkodzone zostały komunikacye w powiecie zaleszczyckim w wysokim stopniu.

Według wykazu c. k. Starostwa w Zaleszczykach szkody w 48 gminach najbardziej dotkniętych gradem, posuchą, myszami wynoszą ogółem na 5.910 ha (w tem 3.660 ha prawie doszczętnie) kwotę 600.000 koron.

70. Zbaraż.

Paszy nie braknie w tym roku, gdyż sianokosy ukończone zostały jeszcze za pogody i dosyć obficie. Rezultaty ze zbioru zbóż będą gorsze, gdyż rdza, niezmiarka i śnieć uczyniły w płonach wielkie szkody. Z powodu słoty zbiory się spóźniły i wiele prześcigłego zboża wysypało się przy sprzęcie na polu, częściowo zaś porosło.

Grady były w 20 gminach, jednakże szkody wyrządziły nie wielkie, w jednej tylko gminie największą szkodę 30 prc. Ogółem szkoda oszacowana została w 20 gminach na 208.800 koron, zaś w 16 obszarach dworskich na 61.850 koron.

71. Złoczów.

Najbardziej ucierpiały wszelkiego rodzaju trawy od posuchy wiosennej i dla tego będą takie miejscowości, w których z paszą będzie b. skąpo. Słoty uszkodziły również zbiory zbóż wszelkiego rodzaju, które w tym roku zapowiadały się b. pomyślnie. Jest wiele zboża zrośniętego. W ogólności jednak o klęsce nie może być mowy w tym powiecie, rezultaty okazały się średnio dobre, a nawet tam, gdzie zdołano zawczasu sprzątnąć ziemiopłody — dobre. — Grady wyrządziły częściowe szkody w 30 gminach.

Na podstawie oszacowania szkód okazało się, że szkody wynosiły ogółem:

a) w starostwie Złoczów: w 23 gminach najbardziej uszkodzonych na 4.079 ha 127.560 kor., w tem od gradu 13 gmin, nigdzie jednak szkoda nie przeniosła 50 procent.

b) w starostwie Zborów oszacowano szkodę w gminach na 10.400 ha 903.250 koron, na obszarach dworskich na 3.100 ha 301.448 koron.

Grad uszkodził plony w 17 gminach. Powiat nie potrzebuje pomocy.

72. Żółkiew.

Niema żadnych większych szkód w powiecie. Siana zebrano za pogody w cokolwiek mniejszej ilości, z powodu posuchy, ale dobre. Braku paszy nie będzie. Wszelkie inne płody zebrano d. dobrze, jakkolwiek słota niejednokrotnie utrudniała zbiory.

Powiat nie potrzebuje w tym roku żadnej pomocy.

73. Żydaczów.

Sianokosy wypadły średnio dobrze, dużo siana woda zabrała, dlatego będą takie miejscowości, w których zabraknie paszy. Słota wyrządziła znaczne szkody w szczególności żyto porosło prawie wszędzie. Jare zboża są lepsze zwłaszcza owsy. Przymrozek z d. 1. lipca w niższych położeniach uszkodził fasolę proso, hreczkę nawet ziemniaki. W dniach 26. i 27. lipca wystąpiły z brzegów rzeki Dniestr, Świca i Stryj i pozalewały nadbrzeżne grunta, przecież szkody z tego powodu nie są zbyt wielkie.

W ogólności powiat żydaczowski klęską we właściwem znaczeniu tego słowa dotknięty nie został, zbiory ma średnio dobre; dla niektórych gmin tego, powiatu rok będzie ciężki do przebycia a zwłaszcza w wyżywieniu inwentarza, jednakże pomoc w tych miejscowościach nie jest konieczna.

74. Żywiec.

Powiat żywiecki poniósł w tym roku stosunkowo największą szkodę w środkach komunikacyjnych wyrządzoną gwałtownym wylewem potoków górskich. Na naprawę dróg i mostów chce Wydział powiatowy zaciągnąć pożyczkę w wysokości 50.000 koron.

Słota uczyniła największą szkodę przy zbiorze pierwszych pokosów siana które w znacznej części uległy zepsuciu. Drugie pokosy zapowiadają się lepiej, skutkiem tego znaczniejszego braku paszy być nie powinno. Zbiory żyta, pszenicy grochu i fasoli będą dość dobre, gorsze natomiast są jęczmiona i owsy. W każdym razie pod względem zbiorów powiat żywiecki wyróżnia się w tym roku nieco korzystniej od innych sąsiednich powiatów.

Zawiadomieni w lipcu o powodzi i katastrofie w gm. Juszczynie (17. lipca br.) w której jak wiadomo straciło życie 26 osób, wyasygnowaliśmy Wydziałowi powiatowemu dla tejże gminy 1.500 koron zapomogi.

LW. 93.535/08.

We Lwowie, dnia 9. września 1908.

Alg. 55

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o włościach rentowych.

Wysoki Sejmie!

W myśl §. 45. ustawy „O tworzeniu włości rentowych (dz. u. i rozp. kr. Nr. 40 z r. 1905), „winien Wydział krajowy przedkładać Wys. Sejmowi sprawozdania z czynności krajowej Komisyi dla włości rentowych i o jej kosztach, o udzielonych pożyczkach rentowych jako też o hipotecznych prawach zastawu dla tych pożyczek nabytych, o stanie emisyi listów rentowych i funduszów odnoszących się do listów rentowych".

Temu obowiązkowi czyni Wydział krajowy niniejszem zadość, przedkładając Wys. Sejmowi dołączony pod ·/. statut krajowej Komisyi dla włości rentowych, ·/. pod ·/. sprawozdanie z czynności tejże komisyi za czas od 20. września 1906 do 31. sierpnia 1908 r., a zarazem nadmienia, że zamknięcie rachunków wydatków krajowej Komisyi dla włości rentowych z r. 1907 przedkłada w swem sprawozdaniu o zamknięciu rachunków funduszu krajowego i funduszów pod zarządem Wydziału krajowego zostających, które też obejmuje zamknięcia rachunków funduszów odnoszących się do emisyi listów rentowych.

Dołączone sprawozdanie krajowej Komisyi dla włości rentowych przedstawia wyczerpująco sprawę udzielonych pożyczek a Wydział krajowy stwierdza jedynie, że wszystkie udzielone pożyczki są zgodnie z postanowieniami §. §.: 28. i 51. ustawy „o tworzeniu włości rentowych" zaintabulowane.

Przechodząc do zdania sprawy z swych czynności w sprawie włości rentowych, zaznacza Wydział krajowy, że uchwalona przez Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 5. marca 1907 roku nowela do §. 4. ustawy „o tworzeniu włości rentowych" uzyskała Najwyższą Sankcyę w postanowieniu z dnia 1. października 1907 i weszła w życie z dniem 30. listopada 1907 jako z dniem jej ogłoszenia. W ten sposób zostało usunięte z ustawy postanowienie, utrudniające w wysokim stopniu korzystanie z pożyczek rentowych i stało się zadość woli Wys. Sejmu.

Wzrastające czynności biura krajowej Komisyi dla włości rentowych spowodowały Wydział krajowy do znacznego powiększenia sił pracujących w tem

biurze, ponad skład tegoż biura ustalony w uchwalonym przez Wys. Sejm w dniu 18. marca 1907 preliminarzu wydatków na włości rentowe. Już w ciągu roku 1907 zaszła konieczność powiększenia liczby sił pisarskich w biurze komisyi do clizby trzech tudzież potrzeba zaangażowania czasowo drugiej siły rolniczej dla przeprowadzenia oszacowań gospodarstw zgłoszonych na włości rentowe tak, by nie powstały zaległości w postępie całej akcyi tworzenia włości. W r. 1908 oprócz zaangażowania czasowego drugiej siły rolniczej — podobnie jak w lecie roku zeszłego — okazało się koniecznem przydać także drugiego referenta hipotecznego. Pismem z dnia 27. lutego 1908 r. LW. 20.854 powołał tedy Wydział krajowy począwszy od dnia 1. marca 1908 odpowiednią siłę do biura za wynagrodzeniem 250 K miesięcznie. Wreszcie na wniosek krajowej Komisyi dla włości rentowych przedstawiony przy sposobności przedłożenia preliminarza jej wydatków na rok 1909 postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi w dotyczącym preliminarzu wniosek wstawienia w wydatki na biuro Komisyi na r. 1909 wynagrodzenia dla drugiego referenta rolniczego w kwocie 5.000 K, Wydział krajowy bowiem uznaje konieczność takiej drugiej siły zarówno ze względu na wzrastające czynności oceniciełskie jak i ze względu na potrzebę lustrowania gospodarstw stanowiących włości rentowe. W końcu postanowił też Wydział krajowy wstawić w wydatki biura wydatek potrzebny na opłacenie trzech sił rachunkowych zajętych pod kontrolą oddziału rachunkowego Wydziału krajowego rachunkowością funduszów emisyjnych listów rentowych. To powiększenie sił czasowo pokrywane z zaoszczędzeń na preliminowanych dotąd wydatkach obecnie znajduje wyraz w preliminarzu wydatków Rubr. X. poz. 88 wydatków funduszu krajowego na r. 1909 i powoduje podwyżkę całego wydatku tej pozycyi o 12.364 koron.

W końcu zwraca Wydział krajowy uwagę, że z upływem bieżącej kadencyi sejmowej gasną mandaty 2 członków i 2 zastępców członków krajowej Komisyi dla włości rentowych, wybranych przez Sejm na jego posiedzeniu z dnia 20. listopada 1905 r., że zatem zachodzi potrzeba nowego wyboru dla zapewnienia Komisyi prawidłowego składu.

Opierając się na powyższem przedstawieniu, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości niniejsze sprawozdanie wraz ze sprawozdaniem z czynności krajowej Komisyi dla włości rentowych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

krajowej Komisyi dla włości rentowych.

Dwa lata upływają z dniem 1. października b. r. od chwili wejścia w życie ustawy „o tworzeniu włości rentowych“ i ten też bez mała okres czasu jest przedmiotem niniejszego sprawozdania z czynności Komisyi dla włości rentowych w jej pierwszym składzie, Komisya bowiem rozpoczęła swe czynności z dniem 20. września 1906 b. r., w którym zebrana została na swe pierwsze posiedzenie, zamyka zaś niniejsze sprawozdanie z d. 31. sierpnia 1908 r.

Działalność Komisyi w tym okresie czasu dzieli się z natury rzeczy na dwa działy: czynności organizacyjne, o ile one w myśl ustawy i statutu Komisyi do niej należą, to dział jeden, drugi, to tworzenie włości rentowych przez przyznawanie pożyczek rentowych na gospodarstwa, które mają właściwości, jakich ustawa wymaga, gospodarzom, którzy również wymaganiom ustawy odpowiadają a gotowi są poddać się warunkom, jakie ustawa nakłada.

Pierwszym działem czynności zajmowała się Komisya zwłaszcza w pierwszych początkach swego działania. Już na pierwszem swem posiedzeniu z d. 20. września 1906. roku przeprowadziła dyskusyę nad sprawą organizacyi Biura Komisyi, postanowiła przedłożyć Wydziałowi krajowemu wniosek o powołanie w skład biura: 1. zawodowego rolnika, jako referenta rolniczego, któryby mógł podania o pożyczki badać ze stanowiska rolniczo-zawodowego, któryby dalej przeprowadzał oszacowania gospodarstw, udzielał interesowanym wskazówek gospodarczych i rad co do sposobu użycia pożyczki z jak największą korzyścią dla ich gospodarstwa, któryby wreszcie w miarę powstawania włości rentowych wykonywał lustracye tych włości i przy tej sposobności udzielał wskazówek gospodarczych mogących zapewnić zarówno bezpieczeństwo pożyczek jak i prawidłowy rozwój i postęp gospodarczy na włościach rentowych; 2. referenta prawnego, biegłego w sprawach hipotecznych i należytościowych, którego zadaniem byłoby badanie stosunków prawnych a zwłaszcza hipotecznych, związanych ze sprawą tworzenia włości rentowych i zabezpieczenia pożyczek w sposób wymagany w ustawie. Wniosek ten uwzględnił Wydział krajowy i biuru Komisyi przydzielił odpowiednie siły już w miesiącu październiku 1906 r. Również na pierwszem swem posiedzeniu zajęła się Komisya wypracowanym przez biuro projektem regulaminu oszacowań, uchwalając przedłożony regulamin jako prowizoryczny, (chodziło bowiem o jak najrychlejsze rozpoczęcie szacowania gospodarstw zgłoszonych na włości już na parę miesięcy przed wejściem w życie ustawy), a polecając jednemu z swych członków wypracowanie projektu regulaminu oszacowań, w którymby znalazły uwzględnienie zapatrywania wyrażone w dyskusyi przeprowadzonej nad tą sprawą na posiedzeniu. Referent wybrany przez Komisyę przedłożył zmieniony regulamin na posiedzeniu Komisyi w dniu 14. stycznia 1907 r. pod obrady i w myśl jego wniosku został też uchwalony regulamin obecnie obowiązujący, który Wydział krajowy przyjął do zatwierdzającej wiadomości.

Al. 1. Regulamin ten dołączamy ·/. jako załącznik niniejszego sprawozdania. Sprawa przeprowadzenia oszacowań jest pierwszorzędnego znaczenia nie tylko ze względu na bezpieczeństwo udzielanych pożyczek i przyszły rozwój gospodarstw zamienionych we włości rentowe ale także ze względu na umożliwienie szybszego tempa akcyi, skrócenia czasu, jaki upływa od wniesienia podania o pożyczkę do chwili powzięcia przez Komisyę decyzyi o jej przyznaniu lub odmówieniu. Rozległość kraju, mnogość zgłoszeń o pożyczki wpływających ciągle z gmin rozrzuconych na tem rozległem terytoryum, sprawiają, że referent rolniczy biura Komisyi, w myśl obowiązującego regulaminu główny czynnik komisyi szacującej, nie może nadążyć zgłoszeniom, zajęty bowiem w jednej stronie kraju nie może jej porzucać dla zgłoszeń choćby liczniejszych z innej strony i okolicy i zgłoszenia takie muszą czekać swej kolei oszacowania często czas dłuższy, kilka a nawet kilkanaście miesięcy. Nadto pomoc w oszacowaniu, jaką regulamin obowiązujący chciał zapewnić ze strony znających miejscowe warunki i stosunki zapraszanych do oszacowania rzeczoznawców, często zawodzi. Te okoliczności są powodem, że Komisya sprawą przeprowadzania oszacowań zajmuje się stale, że poświęciła jej swe obrady na posiedzeniach z d. 20. maja i 27. czerwca 1908 r. Wyrazem tego zajęcie jest też wniosek w preliminarzu budżetu Komisyi na r. 1909, uchwalonym na posiedzeniu z d. 27. czerwca 1908 r., o wstawieniu kwoty 5000 K. jako poborów drugiego referenta rolniczego i uchwała Komisyi na tem posiedzeniu zapadła a polecająca biuru wzięcie pod rozwagę sprawy reformy sposobu przeprowadzania oszacowań tak, iżby bez ujmy dla jego gruntowności rzecz mogła postępować szybciej, niż dotąd. Biuro nad tą sprawą pracuje i odpowiedni wniosek na najbliższem posiedzeniu Komisyi przedłoży.

Z kolei wspomnieć należy o uchwałach powziętych przez Komisyę w wypełnieniu postanowień statutu, które na nią nakładają obowiązek decyzyi w tych sprawach. Należą tu:

1) Uchwała Komisyi z d. 20. września 1906 r., którą przedłożono Wydziałowi krajowemu wniosek lokowania gotówki, otrzymywanej z corocznej dotacyi, uchwalonej przez Wys. Sejm na posiedzeniu z d. 26 października 1906 r. dla funduszu rezerwowego listów rentownych, na rachunku bieżącym w Banku krajowym. Wydział krajowy wniosek ten uwzględnił.

2) Uchwała, którą Komisya postanowiła na razie nie wydawać norm o wysokości zaliczek, któreby mieli składać wnoszący podania o pożyczki rentowe na pokrycie kosztów badania i uzupełnienia podań, tudzież kosztów oszacowania gospodarstw. W miejsce tych norm powzięła Komisya uchwałę upoważniającą biuro do żądania złożenia takich zaliczek w kwocie odpowiedniej w wypadkach, w których biuro uzna to za odpowiednie i wskazane.

3) Uchwała, którą Komisya wyznaczyła, w myśl §. 8. ustęp 1. statutu, Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń od ognia w Krakowie i Towarzystwo „Dniestr“ we Lwowie, jako instytucye assekuracyjne, w których właściciele włości rentowych mają ubezpieczać swe budynki, inwentarze i płody zebrane od ognia, a ewentualnie także plony od gradu.

4) Uchwały z d. 20. września 1906, 19. listopada 1907 i 27. czerwca 1908, któremi Komisya przedłożyła Wydziałowi krajowemu preliminarze wydatków budżetów krajowej Komisyi dla włości rentowych na lata 1907, 1908 i 1909, tudzież uchwała z d. 27 czerwca 1908, którą przedłożono Wydziałowi krajowemu zamknięcia rachunków funduszów emisyi listów rentowych za rok 1907 do zatwierdzenia i przedłożenia ich Wys. Sejmowi.

5) Uchwała o wydaniu nakładem funduszów Komisyi odpowiedniej ilości wzorów podań (formularzy) o pożyczki rentowe, tudzież odpowiedniego kwestyonaryusza. Wzory takie wydano w obu językach krajowych, a mianowicie: wzór podania o pożyczkę rentową na istniejące gospodarstwo, dalej wzór podania o pożyczkę rentową na gospodarstwo, które ma być powiększonem przez dokupno gruntu i wreszcie wzór podania o pożyczkę na zakupno nowego gospodarstwa i jego urządzenie. Nadto wydano też kwestyonaryusz obejmujący pytania dotyczące stosunków osobistych, zawodowych i rodzinnych zgłaszającego się o po-

życzkę. Wzory te przesyła biuro bezpłatnie każdemu starającemu się o pożyczkę z odpowiedniem pouczeniem.

6) Uchwała z d. 27. czerwca 1908, którą Komisya poleciła biuru wypracowanie projektu instrukcyi do mężów zaufania Komisyi, mających wykonywać nadzór nad gospodarką właścicieli włości rentowych (§. 25. statutu) i przedstawienia go łącznie z propozycyą ustanowienia mężów zaufania dla każdej grupy utworzonych już włości rentowych. Uchwale tej stanie się zadość na najbliższem posiedzeniu Komisyi.

7) Uchwała z d. 27. czerwca 1908 r. o wygotowaniu niniejszego sprawozdania, określająca szczegóły, jakie sprawodanie to winno zawierać.

Drugi dział czynności Komisyi: tworzenie włości rentowych, czyli rozdawnictwo pożyczek rentowych, stanowił z natury rzeczy główny przedmiot działalności Komisyi i pracy jej biura.

Każde podanie o pożyczkę rentową, o ile tylko przedmiot ofiarowany pod pożyczkę odpowiadał wymogom ustawy co do obszaru posiadłości i aż do wejścia w życie noweli z d. 1. października 1907 (dz. u. i rozp. kraj. Nr. 144) do ustawy „o tworzeniu włości rentowych“, co do czystego dochodu katastralnego, o ile też osoba wnoszącego podanie, jej zajęcie i miejsce zamieszkania świadczyły, że najgłówniejsze z warunków §. 3. ustawy „o tworzeniu włości rentowych“ zachodzą, było przedmiotem badania i uzupełnienia ze strony biura w myśl postanowień §. 33. statutu Komisyi celem uzupełnienia zawartych w podaniu wiadomości i szczegółów zarówno co do obszaru gospodarstwa i jego bliższych cech gospodarczych (wartości budynków, ilości i wartości inwentarzy i t. p.), jak stosunków prawnych (własności, obciążenia hipotecznego), jak wreszcie co do przymiotów osobistych proszącego o pożyczkę i jego stosunków rodzinnych.

Badania te wykazały zwłaszcza w pierwszym roku działalności Komisyi i przed wejściem w życie noweli wyżej wspomnianej znaczny balast podań nieodpowiadających wymogom ustawy, głównie z powodu zbyt niskiego czystego dochodu katastralnego, ale także z powodu zbyt małego obszaru posiadłości i zupełnej nieznajomości warunków i celów ustawy wśród proszących o pożyczki. Komisya upoważniła biuro uchwałą z dnia 20. września 1906 r. do załatwiania takich podań odmownie bez uchwał specyalnych Komisyi. Podań takich załatwiono około 1200, zaznaczyć jednak należy, że po wejściu w życie noweli do ustawy znaczna ich część wpłynęła ponownie, uzyskała bowiem warunki ustawowe z chwilą zniesienia postanowienia o minimum dochodu katastralnego.

Dopiero po zbadaniu wstępnem podania — w razie pomyślnego dla sprawy udzielenia pożyczki jego wyniku — przeprowadza biuro Komisyi oszacowanie gospodarstwa i stwierdzenie na miejscu wszystkich warunków udzielenia pożyczki. Oszacowanie odbywa się wedle planu podróży zatwierdzonego przez Przewodniczącego Komisyi, który też zaprasza rzeczoznawców mających uczestniczyć w pracy komisyi szacującej.

W roku 1906 przeprowadzono w ciągu $1^1/_2$ miesiąca oszacowanie 14 gospodarstw, w r. 1907 od 22. marca do końca listopada 335 gospodarstw, w r. 1908 po dzień 31. sierpnia 217 gospodarstw, tak, że w czasie objętym niniejszem sprawozdaniem oszacowano 566 gospodarstw rozrzuconych po całym kraju. Do oszacowania w roku bieżącym po dzień 31. sierpnia b. r. przeznaczonych gospodarstw zostaje jeszcze 167, położonych w 24 powiatach i 101 miejscowościach.

Rezultat osiągnięty w r. 1907 i obecnie można było osiągnąć jedynie dzięki temu, że na przedstawienie biura Wydział krajowy powołał do przeprowadzania oszacowań obok referenta rolniczego jeszcze drugą siłę fachową do spełnienia tego zadania, płatną dziennie a angażowaną jedynie na czas potrzeby przeprowadzania oszacowań na miejscu. W ten sposób od maja do końca września 1907 pracowało 2 ocenicieli a podobnie ma się rzecz i w tym także roku. Nadwyżkę wydatku z tego powodu powstałą pokryto z ryczałtu na koszta podróży i dyety, który na ten cel wystarczył.

Referaty szacunkowe poddaje biuro badaniu, uzupełnia jeszcze referat, o ile tego zachodzi potrzeba, danymi hipotecznymi i katastralnymi i przedkłada Komisyi wnioski co do przyznania pożyczki lub jej odmówienia. Wniosków takich przedłożono Komisyi w czasie objętym niniejszem sprawozdaniem 406, reszta zaś podań oszacowanych a więc 160 oczekuje załatwienia przez Komisyę. Są to referaty szacunkowe z oszacowań przeprowadzonych w miesiącach: maju, czerwcu, lipcu 1908 r., które nie mogły być przedmiotem decyzyi Komisyi na jej ostatniem posiedzeniu (w dniu 27. czerwca 1908), wymagały bowiem jeszcze uzupełnień lub wyjaśnień od interesowanych albo też nadeszły już po tem posiedzeniu.

Z podań 406, która komisya uchwałą swą załatwiła, zostało 287 podań załatwionych przychylnie, to jest Komisya przyznała pożyczki, zaś 119 podań załatwiła Komisya odmownie.

Podania uwzględnione w liczbie 287 dają sumę przyznanych pożyczek: 2,765.100 K. Suma ta rozkłada się w następujący sposób:

1	w powiecie	Bialskim	przyznano	1	pożyczkę	w kwocie	20.000	K
2	„ „	Bóbreckim	„	11	pożyczek	„ „	79.600	„
3	„ „	Bocheńskim	„	6	„	„ „	54.450	„
4	„ „	Borszczowskim	„	1	pożyczkę	„ „	30.000	„
5	„ „	Brodzkim	„	1	„	„ „	38.000	„
6	„ „	Brzeskim	„	10	pożyczek	„ „	139.000	„
7	„ „	Brzozowskim	„	7	„	„ „	56.700	„
8	„ „	Buczackim	„	1	pożyczkę	„ „	20.000	„
9	„ „	Cieszanowskim	„	3	pożyczki	„ „	44.000	„
10	„ „	Czortkowskim	„	1	pożyczkę	„ „	7.000	„
11	„ „	Dąbrowskim	„	1	„	„ „	11.000	„
12	„ „	Dolińskim	„	3	pożyczki	„ „	39.500	„
13	„ „	Gródeckim	„	2	„	„ „	13.500	„
14	„ „	Grybowskim	„	2	„	„ „	18.000	„
15	„ „	Husiatyńskim	„	1	pożyczkę	„ „	9.000	„
16	„ „	Jarosławskim	„	3	pożyczki	„ „	22.000	„
17	„ „	Kałuskim	„	1	pożyczkę	„ „	5.000	„
18	„ „	Kamioneckim	„	25	pożyczek	„ „	242.900	„
19	„ „	Kołomyjskim	„	2	pożyczki	„ „	10.200	„
20	„ „	Kossowskim	„	1	pożyczkę	„ „	4.500	„
21	„ „	Krośnieńskim	„	1	„	„ „	4.000	„
22	„ „	Limanowskim	„	7	pożyczek	„ „	45.900	„
23	„ „	Liskim	„	3	pożyczki	„ „	8.000	„
24	„ „	Lwowskim	„	13	pożyczek	„ „	106.000	„
25	„ „	Łańcuckim	„	5	„	„ „	48.000	„
26	„ „	Mieleckim	„	6	„	„ „	27.200	„
27	„ „	Mościskim	„	1	pożyczkę	„ „	4.000	„
28	„ „	Nadwórniańskim	„	1	„	„ „	5.000	„
29	„ „	Niskim	„	1	„	„ „	3.000	„
30	„ „	Nowosądeckim	„	5	pożyczek	„ „	49.600	„
31	„ „	Nowotarskim	„	5	„	„ „	19 500	„
32	„ „	Pilzneńskim	„	1	pożyczkę	„ „	35.000	„
33	„ „	Przemyskim	„	1	„	„ „	7.000	„
34	„ „	Przemyślańskim	„	13	pożyczek	„ „	76.300	„
35	„ „	Przeworskim	„	2	pożyczki	„ „	13.800	„
36	„ „	Rawskim	„	5	pożyczek	„ „	26.100	„
37	„ „	Rohatyńskim	„	1	pożyczkę	„ „	10.000	„
38	„ „	Ropczyckim	„	12	pożyczek	„ „	117.400	„
39	„ „	Rudeckim	„	2	pożyczki	„ „	14.000	„
40	„ „	Rzeszowskim	„	9	pożyczek	„ „	82.800	„
41	„ „	Samborskim	„	3	pożyczki	„ „	12.400	„
42	„ „	Sanockim	„	6	pożyczek	„ „	47.900	„
43	„ „	Skałackim	„	10	„	„ „	157.000	„
44	„ „	Śniatyńskim	„	4	pożyczki	„ „	14.600	„

45	w	powiecie	Sokalskim	przyznano	19	pożyczek	w	kwocie	197.000 K
46	„	„	Starosamborskim	„	1	pożyczkę	„	„	3.000 „
47	„	„	Stryjskim	„	2	pożyczki	„	„	12.900 „
48	„	„	Tarnobrzeskim	„	7	pożyczek	„	„	79.000 „
49	„	„	Tarnopolskim	„	2	pożyczki	„	„	24.000 „
50	„	„	Tarnowskim	„	1	pożyczkę	„	„	6.000 „
51	„	„	Trembowelskim	„	3	pożyczki	„	„	152.000 „
52	„	„	Wadowickim	„	7	pożyczek	„	„	51.500 „
53	„	„	Wielickim	„	4	pożyczki	„	„	47.700 „
54	„	„	Zbaraskim	„	21	pożyczek	„	„	286.850 „
55	„	„	Zborowskim	„	5	„	„	„	27.800 „
56	„	„	Żółkiewskim	„	13	„	„	„	71.900 »
57	„	„	Żydaczowskim	„	1	pożyczkę	„	„	6.000 „
			Razem		287	pożyczek	w	kwocie	2,765.100 K.

Z tych 287 pożyczek przyznanych wypłacono po dzień 31. sierpnia 1908: 112 pożyżyczek na sumę: 1,096.600 K, czyli przez wypłacenie tej kwoty utworzono 112 włości rentownych. Pierwszą pożyczkę wypłacono w dniu 1. kwietnia 1907, ostatnie w d. 31. sierpnia b. r.

Al. 2. W myśl uchwały Komisyi podajemy pod $^1/_2$ tabelę, obejmującą imienny wykaz właścicieli włości rentowych, obszar ich gospodarstw, wartość oszacowaną gospodarstw, kwotę przedstawiającą $^3/_4$ części tej wartości, stwierdzony oszacowaniem czysty dochód z gospodarstwa, wysokość pożyczki i rentę od niej przypadającą, tak, że z tabeli widzieć i ocenić można, jak się mają przyznane pożyczki do tych kryteryów, które w §. 7. ustawy „o tworzeniu włości rentowych“ ustanowiono jako granice maksymalnej pożyczki rentowej. Tabela ta daje więc dokładny obraz zabezpieczenia pożyczek udzielonych, a rubryki „z pożyczki przypada na morg gruntu“ „oszacowana przeciętna wartość morga“ i „renta z morga gruntu“, pozwalają sprawę obciążenia pożyczką gospodarstwa z jednej strony, z drugiej jej zabezpieczenie, dokładnie ocenić. W 6 ostatnich rubrykach podajemy dane o tem, na co pożyczka została udzieloną, czyli na co została użytą. Tu zaznaczamy, że stwierdzenie sposobu użycia pożyczki co do sum przeznaczonych na spłaty rodziny, spłatę długów i spłatę ceny kupna jest absolutnie prawie pewnem, spłaty bowiem sum obciążających hipotekę dokonuje biuro bezpośrednio, spłaty długów nie hipotekowanych znaczniejszych również a drobnych za pośrednictwem Kas Raiffeisenowskich lub zaufanych osobistości, spłaty cen kupna wreszcie zawsze bezpośrednio. Zużycie kwot przeznaczonych na budowę i poprawę budynków tudzież na powiększenie inwentarza lub inne drobne wkłady mające na celu podniesienie gospodarstwa może być stwierdzone dopiero przy lustra-
Al. 3 cyach włości rentowej. Obok tabeli dajemy też pod $^1/_3$ zestawienie sumaryczne powiatami tabeli. Zanim przejdziemy do omówienia pożyczek przyznanych a jeszcze niewypłaconych, zwracamy uwagę na niektóre wyniki tabeli nie dające się w niej bezpośrednio przedstawić.

Utworzone 112 włości rentowych dające łączny obszar: 2.383 morgów dają się co do obszaru podzielić na następujące grupy:

Włości	o	obszarze	5—10	morgów	utworzono:	20	w	15 powiatach
„	„	„	10—15	„	„	29	„	16 „
„	„	„	15—25	„	„	36	„	23 „
„	„	„	25—35	„	„	14	„	11 „
„	„	„	35—50	„	„	6	„	5 „
Włości	o	obszarze	od 50	morgów	wyżej:	było 7	w	6 „

Wartość gruntów tworzących włości rentowe w oszacowaniu przyjęto na 1,756.544 K., co daje przeciętną dla 112 gospodarstw wartość morga 737 K. 11 g., pożyczki obciążające te grunta wynoszą 1,096.600 K., przeciętnie zatem wynosi obciążenie morga pożyczką rentową 460 K. 17 h. a cała suma pożyczek rentowych stanowi 62·42% wartości samego gruntu.

Wartość oszacowana gospodarstw wyrażona jest w sumie 2,308.619 K. Suma pożyczek na te gospodarstwa przyznanych stanowi tylko 47·50% sumy całej wartości gospodarstw a tylko 63·33% trzech czwartych wartości tychże gospodarstw. Renta roczna przypadająca od całej sumy pożyczek: 49.347 K. stanowi tylko 42·06% dochodu czystego.

W ostatecznych sumach tabeli uderza niekorzystny stosunek sumy wartości budynków i inwentarzy żywych do wartości gruntów. Suma wartości budynków: 347.833 K. stanowi zaledwie 19·80%, a suma wartości inwentarzy żywych: 148·986 K. zaledwo 8·47% wartości gruntu. Ten wynik należy objaśnić, zwracając uwagę, że w kilkunastu włościach nie szacowano budynków specyalnie i tam też ich wartości nie wstawiano w tabeli, dalej że we wielu włościach budynki nie były wykończone i zupełne i tam przyjęto tylko wartość faktycznie istniejących zabudowań lub nawet materyału, wreszcie że we wielu włościach budynki mają dopiero stanąć przy użyciu pożyczki rentowej. Drugi wynik tabeli: niski stosunek wartości inwentarzy żywych do wartości gruntu wyjaśnia po części fakt, iż w oszacowaniu uwzględnia się jedynie wartość bydła, koni i trzody, jakie komisye szacujące zastają faktycznie w gospodarstwie, skoro więc oszacocowanie odbywa się wczesną wiosną, kiedy bydło zbędne jest wysprzedane, to wynik oszacowania jest niekorzystniejszym od normalnego stanu rzeczy. Nadto należy tu uwzględnić fakt, że przeważna część gospodarstw tabelą objętych, to gospodarstwa na dorobku świeżo lub niedawno, przed kilku laty nabyte lub dokupnem powiększone, wskutek tego znacznie obciążone kredytem na ciężkich przeważnie warunkach zaciągniętym, że więc tu nadmierna sprzedaż przychowku dla uiszczenia rat i procentów lub nawet sprzedaże egzekucyjne wpływały na ukształtowanie niekorzystnego stosunku.

Cyfry podane w ostatnich rubrykach tabeli wykazują, że tylko 6·39% ogólnej sumy pożyczek przyznanych obrócone zostało na spłaty rodzinne, że dalej lwią część pożyczek obrócono na spłatę długów, bo 41·69%, że wreszcie na spłatę reszty cen kupna, lub cen kupna obrócono 31·42% pożyczek. Wszystkie te trzy rubryki stoją ze sobą w ścisłym związku: pierwsza i trzecia spływają się niejako w środkowej. Komisya miała stosunkowo nie wiele bezpośrednio do czynienia ze spłatami członków rodzin, pośrednio jednak w rubryce spłaty długów natknęła się w znacznej części na nie i tak samo w rubryce „spłata cen kupna gruntu“ tkwią spłaty rodzinne jak w rubryce spłata długów, spłaty rodzinne bowiem, o ile bywają dokonywane, polegają prawie zawsze na odkupieniu gruntu a za grunt płaci się najczęściej pożyczonymi pieniądzmi.

Spłata długów dokonana przy pomocy pożyczek rentowych wynosiła: 457.192 K. Jeśli zważymy, że w najpomyślniejszych wypadkach oprocentowanie sum dłużnych wynosiło 7% a nie rzadko wyżej 10% i jeśli przyjmiemy średnią 8, to zysk z pożyczek przyznanych, zaoszczędzenie roczne na procentach płaconych, wyniosłoby już 16.000 K. Podobny zysk jest też na sumie obróconej na spłatę ceny kupna lub jej reszty, bo i ta suma 344.601 K była co najmniej na 8% oprocetowaną i tu więc zaoszczędzenie roczne na odsetkach daje przeszło 12.000 K. rocznie. A cóż powiedzieć o korzyściach, jakie daje rozłożenie spłaty na szereg lat amortyzacyi.

Przy pomocy pożyczek rentowych spłacono reszty cen kupna 843 morgów, znaczy to, że przez to obszar dotychczasowy gospodarstw wzrósł o 35·37%.

Kwota obrócona na spłatę cen i reszt cen kupna nie stanowi cen kupna dokupionych do gospodarstw objętych tabelą gruntów, jest ona tylko jej częścią i to nie znaczną, nie można więc wyprowadzać ceny kupna owych 843 morgów z porównania sumy zużytej z pożyczki na spłatę kupna z tym wyżej podanym obszarem.

Nakoniec zaznaczyć musimy, że suma rubryki przedstawiających cele, na które pożyczki udzielone zostały, różni się od sumy udzielonych pożyczek o kwotę 101.623 K, czyli o 9·26%. W tem tkwi strata na kursie listów rentowych wynosząca od jesieni zeszłego roku 5%, dalej wszystkie koszta prawne i należytości a wreszcie wszystkie kaucye, jakie przy wypłacie pożyczki są zatrzymywane w kwotach nieco wyższych, niż prawdopodobnie będzie potrzeba uiścić. Fakt, że w bardzo znacznej ilości wypadków kaucye te jeszcze nie mogą być zwolnione,

nie ma bowiem jeszcze ostatecznych wymiarów, nie pozwala na razie obliczyć kosztów rzeczywistych pożyczki, jakie interesowani ponoszą.

Na tem kończymy wyjaśnienia dotyczące tabeli.

Pożyczki przyznane a jeszcze nie wypłacone w liczbie 175 na sumę łączną 1,668.500 K. rozkładają się na następujące powiaty:

1.	Powiat:	Bóbrka	9	pożyczek	łącznie:	57.600 K.
2.	„	Bochnia	6	„	„	54.450 „
3.	„	Brzesko	7	„	„	115.500 „
4.	„	Brzozów	1	pożyczka	„	6.000 „
5.	„	Cieszanów	3	pożyczki	„	44.000 „
6.	„	Czortków	1	pożyczka	„	7.000 „
7.	„	Dolina	3	pożyczki	„	39.500 „
8.	„	Grybów	1	pożyczka	„	6.000 „
9.	„	Husiatyn	1	„	„	9.000 „
10.	„	Jarosław	2	pożyczki	„	8.000 „
11.	„	Kamionka St.	16	pożyczek	„	150.900 „
12.	„	Kołomyja	1	pożyczka	„	7.400 „
13.	„	Kossów	1	„	„	4.500 „
14.	„	Krosno	1	„	„	4.000 „
15.	„	Limanowa	5	pożyczek	„	35.900 „
16.	„	Lisko	2	pożyczki	„	4.000 „
17.	„	Lwów	8	pożyczek	„	56.000 „
18.	„	Łańcut	4	pożyczki	„	42.000 „
19.	„	Mielec	5	pożyczek	„	22.200 „
20.	„	Mościska	1	pożyczka	„	4.000 „
21.	„	Nadwórna	1	pożyczka	„	5.000 „
22.	„	Nowy Sącz	4	pożyczki	„	42.300 „
23.	„	Pilzno	1	pożyczka	„	35.000 „
24.	„	Przemyśl	1	„	„	7.000 „
25.	„	Przemyślany	6	pożyczek	„	41.000 „
26.	„	Przeworsk	2	pożyczki	„	13.800 „
27.	„	Rohatyn	1	pożyczka	„	10.000 „
28.	„	Ropczyce	11	pożyczek	„	113.000 „
29.	„	Rudki	2	pożyczki	„	14.000 „
30.	„	Rzeszów	5	pożyczek	„	32.400 „
31.	„	Sambor	2	pożyczki	„	6.400 „
32.	„	Sanok	4	„	„	39.700 „
33.	„	Skałat	6	pożyczek	„	108.000 „
34.	„	Śniatyn	3	pożyczki	„	10.600 „
35.	„	Sokal	15	pożyczek	„	178.500 „
36.	„	Stryj	1	pożyczka	„	2.000 „
37.	„	Tarnobrzeg	5	pożyczek	„	46.900 „
38.	„	Tarnopol	1	pożyczka	„	20.000 „
39.	„	Wadowice	2	pożyczki	„	10.000 „
40.	„	Wieliczka	3	„	„	41.300 „
41.	„	Zbaraż	12	pożyczek	„	172.850 „
42.	„	Zborów	3	pożyczki	„	17.800 „
43.	„	Żółkiew	5	pożyczek	„	23.000 „
		Razem	175	pożyczek	łącznie	1,668.500 K.

Pożyczki te stosownie do postępu pracy około ich realizowania dają się podzielić z dniem zamknięcia niniejszego sprawozdania na następujące gminy:

I. Pożyczki, co do których wniesiono już podania o intabulacyę prawa zastawu na rzecz krajowej komisyi dla włości rentowych. Tu należy: 37 pożyczek na łączną sumę: 373.600 K., suma ta będzie zatem w najbliższym czasie wypłaconą.

II. Pożyczki, co do których zachodzi jeszcze potrzeba uporządkowania stosunków prawnych (przeprowadzenie działów, wyjaśnienie niezgodności księgi gruntowej, katastru itp.) lub wyjaśnienia i uporządkowania finansowego obciążenia, tak że wygotowanie aktów ostatecznych musiano odwlec. Tu należy pożyczek: 40 na na łączną kwotę: 390.550 K.

III. Pożyczki, gdzie dłużnicy zeznali skrypta a sprawa dalszego postępu zależy jeszcze od dodatkowych wyjaśnień. Tu należy pożyczek 9: na łączną kwotę 70.000 K.

IV. Pożyczki na mające powstać w drodze parcelacyi większych obszarów włości, gdzie wygotowanie map działowych, a więc ścisłe ostateczne określenie przedmiotu, tudzież oczyszczenie hipoteki z ciężarów obciążających parcelowane majątki, jest powodem zwłoki. Tu należy 19 pożyczek na łączną kwotę 201.600 K.

V. Pożyczki, gdzie wydano promesy a dotąd nie przedłożono skryptów dłużnych lub odpowiednich wyjaśnień. Takich wypadków jest 33, a pożyczki te dają łączną sumę 288.400 K.

VI. Pożyczki, które nie będą wypłacone, interesowani bowiem zmarli lub zrzekli się pożyczki przyznanej lub też pozbyli swe gospodarstwa, opuścili kraj itp. Tu należy: 37 pożyczek na łączną kwotę: 344.300 K. Pożyczki te rozkładają się następująco:

W pow.:	Bochnia	1 pożyczka	na	13.000 K
„	Brzesko	3 pożyczki	„	51.500 „
„	Brzozów	1 pożyczka	„	6.000 „
„	Dolina	3 pożyczki	„	39.500 „
„	Kamionka	5 pożyczek	„	37.500 „
„	Limanowa	1 pożyczka	„	2.400 „
„	Lwów	1 pożyczka	„	4.000 „
„	Mielec	1 pożyczka	„	4.000 „
„	Nowy Sącz	4 pożyczki	„	42.300 „
„	Przeworsk	1 pożyczka	„	5.800 „
„	Ropczyce	1 pożyczka	„	9.000 „
„	Rzeszów	2 pożyczki	„	10.000 „
„	Sanok	1 pożyczka	„	8.000 „
„	Skałat	2 pożyczki	„	5.000 „
„	Sokal	2 pożyczki	„	5.000 „
„	Wadowice	2 pożyczki	„	10.000 „
„	Wieliczka	3 pożyczki	„	41.300 „
„	Zbaraż	1 pożyczka	„	35.000 „
„	Zborów	1 pożyczka	„	7.000 „
„	Żółkiew	1 pożyczka	„	8.000 „
	Razem	37 pożyczek	na	344.300 K.

O tę kwotę zatem zmniejsza się suma stanowiąca w myśl promes zobowiązania do wypłaty tak, że wynosi ona obecnie 1,324.200 K, a łącznie z sumą wypłaconą daje sumę 2,420.800 K.

Zanim skończymy omawiać dział ten działalności Komisyi, należy nam zwrócić uwagę na fakt, iż Komisya przyznawała dotąd prawie wyłącznie pożyczki na już istniejące gospodarstwa, bo jakkolwiek przeważna część gospodarstw, objętych tabelą, powstała z dokupna parcelacyjnego lub nawet wprost z parcelacyi, to jednakże Komisya nie miała możności oddziałania na przebieg parcelacyi, z których skutkami i owocami miała dopiero do czynienia, weszła bowiem w styczność z niemi, dopiero gdy już cała sprawa w decydujących kwestyach była załatwioną, gdy i grunta były wybrane i cena za nie ustanowiona i warunki jej spłaty ułożone. Komisya pomna, iż celem instytucyi włości rentowych jest nie tylko zachowanie istniejących już gospodarstw średnich rozmiarów ale także tworzenie nowych takich gospodarstw, świadoma dalej, że możność uzyskania kredytu rento-

wego dla parcelantów może uczynić instytucye parcelujące skłonnemi do zastosowania planu parcelacyi do wymogów Komisyi a zatem wywrzeć wpływ dodatni na parcelacye odbywające się o tyle, iż przyczynią się do utworzenia pewnej ilości żywotnych średnich rozmiarów gospodarstw, upoważniła biuro uchwałą z d. 27. czerwca b. r. do wejścia w kontakt z instytucyami parcelacyjnemi celem współdziałania w tworzeniu nowych gospodarstw średnich rozmiarów. Biuro nawiązało już takie rokowania, które jednak nie doprowadziły jeszcze do konkretnych wyników.

Na tem kończymy sprawozdanie o rozdawnictwie pożyczek rentowych.

* * *

Komisya zarządza w myśl postanowień ustawy „o tworzeniu włości rentowych“ funduszami emisyi listów rentowych. Zamknięcie rachunkowe tych funduszów za rok 1907 przedłożyła Komisya Wydziałowi krajowemu z prośbą o zatwierdzenie i przedłożenie go Wys. Sejmowi. Tu dodajemy tylko, iż po dzień 31. sierpnia 1908 emitowano listy rentowe:

Ser. A. (po 50 K) sztuk 18 na . . .	900	K
Ser. B. (po 100 K) sztuk 532 na . . .	53.200	„
Ser. C. (po 500 K) sztuk 167 na . . .	83.500	„
Ser. D. (po 1.000 K) sztuk 229 na . . .	229.000	„
Ser. E. (po 2.000 K) sztuk 365 na . . .	730.000	„
Razem	1,096.600	K.

Kupony zapadłe od emitowanych listów zostały spłacone a renty zapadłe w liczbie 44 od 34 pożyczek zostały również uiszczone tak, że z dniem zamknięcia niniejszego sprawozdania żadna renta nie zalega.

* * *

Do biura Komisyi weszło:

w r. 1906 pism		1.214
„ 1907 „		3.826
„ 1908 „		5.062

które też z wyjątkiem referatów szacunkowych, na podstawie których biuro wypracowuje wnioski na najbliższe posiedzenie Komisyi, są załatwione.

Oprócz podań o pożyczki składa się na ten wpływ liczna korespondencya biura z wnoszącymi podania o pożyczki, z władzami, (urzędami ksiąg gruntowych i urzędami ewidencyi katastru podatku gruntowego, urzędami parafialnemi, zwierzchnościami gminnemi) celem uzupełnienia podań i uzyskania bliższych informacyi, z c. k. sądami w sprawach intabulacyjnych, z władzami skarbowemi w sprawach należytościowych a wreszcie pisma przypominające zapadłości rent i obowiązek uiszczenia premii asekuracyjnych.

Biuro zastępuje w myśl postanowień statutu zaciągającego pożyczkę rentową wobec sądów i władz skarbowych, wypracowuje więc bezpłatnie wzory wszelkich potrzebnych do utworzenia włości rentowej dokumentów prawnych, jak: deklaracyi zezwalających na wykreślenie, cessyi pierwszeństwa, skryptów dłużnych i kontraktów W czasie objętym niniejszem sprawozdaniem wygotowano w biurze: 141 skryptów dłużnych, 35 kontraktów zamiany, 48 kontraktów rentowych i jeden kontrakt kupna i sprzedaży. W sprawach konwersyi i wyjednania ulg konwersyjnych, tudzież w sprawie wyjednania ulg należytościowych i stemplowych przyznanych dla zaciągających pożyczki rentowe ustawą z d. 12. czerwca 1908 r. (dz. u. p. Nr. 116) wnosi biuro przepisane zgłoszenia a ewentualnie rekursy. Konwersyi przeprowadzono:

Za	I. półrocze	1907 r.	3 z	sumą	konwers.	4.224 K	— h
„	II. „	1907 „	12	„	„	65.701 „	— „
„	I. „	1908 „	38	„	„	241.029 „	58 „
Za	lipiec i sierpień	1908 „	20	„	„	97.634 „	69 „
					Razem	408.589 K	27 h.

W sprawach należytościowych wniesiono rekursów 10, w sprawach sądowych 3.

Krajowa Komisya dla włości rentowych.

Przewodniczący:
St. Badeni, w. r.

Kierownik biura:
Dr. Henryk Sawczyński, w. r.

Regulamin

oszacowań gospodarstw mających stanowić włości rentowe.

§. 1.

Jeśli krajowa Komisya dla włości rentowych uchwali zgodnie z postanowieniem §. 38. ustęp 1. ustawy „o tworzeniu włości rentowych“, względnie z postanowienami §§. 6. i 34. statutu krajowej Komisyi dla włości rentowych, przeprowadzenie oszacowania gospodarstwa, mającego stanowić włość rentową, natenczas oszacowanie to przeprowadza Komisya szacunkowa złożona co najmniej z 2 osób a mianowicie z:

1. referenta rolniczego w Biurze krajowej Komisyi dla włości rentowych lub jego zastępcy wyznaczonego przez Przewodniczącego Komisyi dla włości rentowych,

2. rzeczoznawcy powołanego przez Przewodniczącego Komisyi dla włości rentowych.

Jeśli ani referent rolniczy Biura ani jego zastępca nie bierze udziału w oszacowaniu, powołuje Przewodniczący Komisyi dla włości rentowych drugiego rzeczoznawcę do Komisyi szacunkowej.

§. 2.

Rzeczoznawca powołany przez przewodniczącego krajowej Komisyi dla włości rentowych winien przedłożyć pisemną własnoręczną deklaracyę, zredagowaną wedle roty przesłanej mu, iż oszacowanie przeprowadzi bezstronnie, wedle najlepszej swej wiedzy i sumienia, zgodnie z przepisami ustawy „o tworzeniu włości rentowych“ i niniejszego regulaminu tudzież ewentualnie wydanych instrukcyi szacunkowych.

§. 3.

Biuro krajowej Komisyi dla włości rentowych winno tak złożonej Komisyi szacunkowej dostarczyć:

1. podania proszącego o pożyczkę rentową wraz z opisem gospodarstwa, które ma być szacowanem;

2. dotyczącego wyciągu hipotecznego;

3. arkuszy posiadłości obejmujących grunta tego gospodarstwa;

4. odbitki mapy katastralnej obejmującej te grunta;

5. policy ubezpieczenia budynków od ognia lub, jeśli budynki nie były dotąd ubezpieczane, ich opisu a względnie, jeśli budynki dopiero mają być wzniesione, podanych przez właściciela rozmiarów ich i przybliżonego kosztu ich wzniesienia;

6. ewentualnie, o ile chodzi o gospodarstwa nabyte niedawno lub o grunta, które mają być nabyte przy pomocy pożyczki rentowej, kontraktu kupna lub spisanych punktacyi.

§. 4.

Biuro krajowej Komisyi dla włości rentowych wyznacza po porozumieniu się z członkami Komisyi szacunkowej termin oszacowania i o nim zawiadamia tak członków Komisyi szacunkowej, jak podającego o pożyczkę.

§. 5.

Komisya szacunkowa zjechawszy na miejsce, winna przedewszystkiem:

1. zasięgnąć od wiarygodnych osób jak najdokładniejszych wiadomości o przymiotach osobistych proszącego o pożyczkę w myśl §. 3. ustawy „o tworzeniu włości rentowych“ i podać streszczenie tych wiadomości w swem sprawozdaniu;

2. sprawdzić i uzupełnić. wiadomości zawarte w aktach jej udzielonych odnośnie do gospodarstwa i jego części;

3. przedłożyć ile możności odręczny szkic sytuacyjny gospodarstwa;

4. zestawić przychodową wartość gospodarstwa.

W tym celu na podstawie zebranych na miejscu danych i własnych wiadomości obliczy Komisya przeciętny brutto przychód roczny z gospodarstwa a to: z płodów ziemi, przychowku i sprzedaży tegoż, tudzież z gałęzi gospodarstwa ubocznych, jak: mleczarstwo, sadownictwo i t. p. Jeśli proszący o pożyczkę wykonuje jakiś przemysł, (kowalstwo, kołodziejstwo, szewstwo i t. p.), winna Komisya fakt ten zaznaczyć oddzielnie, podając w przybliżeniu sumę rocznego przychodu, jaką mu to przynosić może.

Obliczywszy przychód roczny, do którego jednak nie należy wliczać przychodu z zajęć lub przedsiębiorstw ubocznych lub z zarobków osiąganych poza własnem gospodarstwem, zestawi i obliczy Komisya:

1. opłacane rocznie podatki i daniny,

2. koszta roczne utrzymania w należytym stanie budynków,

3. normalny koszt roczny utrzymania rodziny gospodarza i jego osoby,

4. normalne wynagrodzenie gospodarza i członków jego rodziny, pracujących w gospodarstwie, za ich pracę uwzględniając okoliczność, że pracują w gospodarstwie własnem,

5. ewentualnie normalny koszt najmu robotników lub domowników w gospodarstwie pracujących, i wyprowadzić przeciętny czysty dochód, jaki z przychodu zostaje.

Komisya może w tem obliczeniu uwzględnić spodziewany przyrost dochodu wskutek inwestycyi, melioracyi gruntów, któreby miały przyjść do skutku przy pomocy pożyczki rentowej, jakoteż wskutek faktu, iż grunta, które stanowiły dotąd część składową większego majątku, poddane będą w gospodarstwie średniem, w którego skład wejdą, intenzywniejszej kulturze.

Przyjęcie w szacunku spodziewanego wzrostu przychodu należy w referacie wyraźnie podnieść i oznaczyć, o ile wskutek tego przychód podwyższono.

§. 6.

Obok oszacowania i zestawienia przychodu i obliczenia przychodowej wartości gospodarstwa jako całości, będzie rzeczą Komisyi szacunkowej zestawić sprzedażną wartość gruntów gospodarstwa, jego budynków i inwentarzy.

W tym celu na podstawie zasięgniętych na miejscu wiadomości i własnych spostrzeżeń i przekonań ustali Komisya cenę czyli wartość sprzedażną gospodarstwa, uwzględniając przytem wartość podobnych gospodarstw na miejscu i w okolicy najbliższej.

Rzeczą Komisyi będzie:

1. Stwierdzić, jaką średnią wartość może mieć morg gruntu każdego rodzaju uprawy w gospodarstwie, uwzględniając: jakość gleby, położenie gruntu, wzajemne położenie gruntów w gospodarstwie, ich skupienie lub oddalenie od siebie, warunki gospodarcze uprawy i zbioru i warunki komunikacyjne, a nareszcie uwzględnić, że, o ile grunta szacowane mają wyjść z obszaru większego majątku i stać się gospodarstwem średnich rozmiarów, okoliczność ta wpływa też na podniesienie wartości sprzedażnej gruntów.

2. Opisać istniejące budynki mieszkalne i gospodarcze i podać ich wartość.

Jeśli budynki nie są w stanie odpowiednim do prowadzenia porządnej gospodarki lub są niedostateczne dla potrzeb gospodarstwa (w razie n. p. dokupna gruntów), obliczy Komisya w przybliżeniu koszt ich naprawy lub postawienia budynków potrzebnych i wykaże go w referacie oddzielnie jako ewentualny przyrost wartości gospodarstwa spodziewany po wybudowaniu lub poprawie budynków.

Wartości budynków zbytkownych lub dla prowadzenia gospodarki niepotrzebnych nie uwzględni Komisya wcale.

3. Opisać i ocenić inwentarz żywy i martwy i orzec, czy jej zdaniem jest on dostateczny lub zbytni ze względu na gospodarstwo, a ewentualnie ocenić koszt potrzebnego uzupełnienia. Wynik oszacowania poda Komisya w referacie oddzielnie.

§. 7.

Na porównaniu obliczonego dochodu czystego z gospodarstwa z obliczoną jego wartością sprzedażną, czyli ceną, oprze Komisya swój wniosek co do wysokości pożyczki rentowej,

stosując się do postanowień §. 7. i §. 38. ustawy „o tworzeniu włości rentowych“ zastrzegających, iż renta przypadająca od pożyczki winna znaleść pokrycie w czystym dochodzie gospodarstwa.

§. 8.

Bliższe instrukcye postępowania przy oszasowaniu wydawać będzie Komisyom szacunkowym w miarę potrzeby krajowa Komisya dla włości rentowych.

§. 9.

Akt oszacowania z wyjaśnieniami i dowodami, jakich przedłożenia zażąda krajowa Komisya dla włości rentowych, opatrzony podpisami członków Komisyi szacunkowej prześle Komisya krajowej Komisyi dla włości rentowych.

Jeśli członkowie Komisyi szacunkowej tak dalece się różnią w zdaniu, że wspólnie nie mogą przedłożyć aktu oszacowania, winien każdy przedłożyć swe oszacowanie oddzielnie. Będzie rzeczą decyzyi krajowej Komisyi dla włości rentowych jużto oświadczyć się za jednym z referatów, już to wysłać na miejsce swego delegata celem zbadania sprawy i jej ponownego przedłożenia.

§. 10.

Krajowa Komisya dla włości rentowych zbada akt szacunkowy, zarządzi w razie potrzeby uzupełnienie lub zasięgnie potrzebnych wyjaśnień. Komisya może oszacowanie, które uzna za zbyt wygórowane, wedle swego uznania zmodyfikować.

Obliczywszy i ustaliwszy wartość gospodarstwa, wymierzy krajowa Komisya dla włości rentowych pożyczkę rentową lub też jej odmówi.

Sumaryczne zestawienie udzielonych pożyczek rentowych.

Powiat polityczny	Obszar		Oszacowana wartość w koronach				Cała wartość gospodarstw	¾ wartości gospodarstw	Czysty dochód gospodarstw	Pożyczka przyznana	Renta roczna od pożyczki	Pożyczka udzielona na:					Kupiono morgów
	morgów	sążni	gruntów	budynków	inwentarzy żywych	inwentarzy martwych						spłaty rodziny	spłaty długów	spłaty ceny kupna lub jej reszty	budowę budynków	powiększenie inwentarzy lub podniesienie gospodarstwa	
							korон										
Biała	23	452	24.200	6.400	3.000	820	34.420	25.815·—	2.420	20.000	900·—	—	15.245·21	—	—	3.354·77	—
Bóbrka	36	1.299	33.080	6.000	1.700	480	41.260	30.945·—	1.286	22.000	990·—	—	—	18.408	1.000	—	36*m* 1.299
Borszczów	51	677	37.013	2.500	700	600	40.813	30.609·75	7.102	30.000	1.350·—	—	—	18·048	4.000	7.932·—	51*m* 677
Brody	81	183	58.250	16.000	4.460	1.830	80.540	60.405·—	2.511	38.000	1.710·—	—	17.168·73	—	8.000	10.000·—	—
Brzesko	48	653	37.225	6.600	4.140	1.512	49.477	37.107·75	4.067	24.100	1.084·50	—	9.366·63	9.370	1.054	1.623·59	30*m* 197
Brzozów	212	892	110.083	8.350	5.120	1.720	125.273	93.954·75	6.096	50.700	2.281·50	—	—	40.213	6.000	—	187*m* 1.394
Buczacz	67	283	34.000	1.600	3.014	1.124	39.738	29.803·50	3.945	20.000	900·—	—	3.000·—	13.339	—	—	67*m* 283
Dąbrowa	24	1.282	18.550	—	—	—	18.550	13.912·50	1.100	11.000	495·—	—	—	10.000	—	—	24*m* 1.282
Gródek	44	1.016	24.713	4.861	1.918	531	32.023	24.017·25	1.010	13.500	607·50	—	11.374·62	400	1.000	—	1*m* 962
Grybów	16	1.470	14.200	600	1.710	200	16.710	12.532·50	903	12.000	540·—	—	9.139·91	—	2.000	176·—	—
Jarosław	36	1.108	46.210	6.600	4.086	1.380	58.276	43.707·—	2.048	14.000	630·—	—	6.842·41	1.000	—	5.211·65	2*m* —
Kałusz	22	944	11.025	2.000	1.220	300	14.545	10.908·75	644	5.000	225·—	—	4.624·30	—	—	—	—
Kamionka	241	1.083	152.733	38.680	12.062	7.495	210.970	158.227·50	7.539	92.000	4.140·—	16.772	57.452·39	2.874	4.000	7.631·45	8*m* 164
Kołomyja	8	1.233	4.950	800	140	150	6.040	4.530·—	223	2.800	126·—	—	1.689·—	—	500	413·35	—
Limanowa	47	709	32.875	8.000	6.835	2.567	50.277	37.707·75	3.211	10.000	450·—	—	2.444·97	2.880	550	3.410·25	5*m*
Lisko	36	754	19.525	1.600	2.525	420	24.070	18.052·50	339	4.000	180·—	—	1.200·—	—	—	2.831·56	—
Lwów	86	331	62.106	22.448	9.100	2.718	96.372	72.279·—	10.029	50.000	2.250·—	—	37.946·—	—	4.600	4.426·48	—
Łańcut	11	1.465	14.300	2.560	1.010	350	18.220	13·665·—	360	6.000	270·—	—	—	5.579	—	—	11*m* 1.465
Mielec	11	1.159	9.744	2.400	1.200	595	13.939	10.454·25	327	5.000	225·—	—	—	4.740	—	—	6*m* 16
Nisko	6	1.010	4.563	1.500	1 146	299	7.508	5.631·—	199	3.000	135·—	—	2.873·58	—	—	—	—
Nowy Sącz	13	1.109	9.587	1.500	1.865	326	13.278	9.958·50	518	7.300	328·50	—	6.448·40	366	—	—	1*m* 339
Nowy Targ	57	129	25.900	7.350	6.393	1.060	40.703	30.527·25	2.433	19.500	877·50	—	11.274·62	—	5.545	2.074·15	—
Przemyślany	77	865	57.126	12.400	6.025	2.067	77.618	58.213·50	2.472	35.300	1.588·50	—	3.184·—	500	—	—	800
Rawa Ruska	76	1.256	39.232	7.000	3.710	1.000	50.942	38.206·50	1.326	26.100	1.174·50	—	—	19.380	5.000	—	76*m* 1.256
Ropczyce	14	399	11.650	—	850	140	12.640	9.480·—	852	4.400	198·—	—	2.021·42	—	—	1.935·56	—
Rzeszów	77	614	77.160	10.900	8.180	1.827	98.067	73.550·25	4.828	50.400	2.268·—	1.858	39.777·93	6.256	—	—	17*m* 1.279
Sambor	17	1.167	13.312	7.000	1.630	1.822	23.764	17.823·—	275	6.000	270·—	—	5.574·67	—	—	—	—
Sanok	27	160	16.885	9.500	3.550	1.154	31.089	23.316·75	771	8.200	369·—	—	4.575·96	—	890	—	—
Skałat	72	1.370	64.800	15.750	4.075	1.930	86.555	64.916·25	3.580	49.000	2.205·—	19.557	25.445·31	—	—	1.720·—	—
Śniatyn	6	210	4.447	1.000	235	—	5.682	4.261·50	299	4.000	180·—	479	—	3.000	—	183·26	2*m* 1.178
Sokal	58	96	44.170	11.990	5.005	1.920	63.085	47.313·75	1.343	18.500	832·50	6.000	9.889·—	—	600	760·—	—
Stary Sambor	7	567	5.200	6.000	1.840	370	13.410	10.057·50	241	3.000	135·—	—	2.600·—	—	—	170·—	—
Stryj	20	1.545	22.000	4.200	1.080	600	27.880	20.910·—	495	10.000	450·—	—	8.251·67	—	—	1.000·—	—
Tarnobrzeg	38	944	60.540	10.250	4.099	2.102	76.991	57.743·25	2.318	33.000	1.485·—	15.912	15.227·95	—	—	—	—
Tarnopol	9	554	6.937	1.900	540	200	9.577	7.182·75	320	4.000	180·—	—	3.736·67	—	—	—	—
Tarnów	8	733	4.922	4.000	1.895	640	11.457	8.592·75	411	6.000	270·—	—	5.631·—	—	—	—	—
Trembowla	215	1.040	184.160	21.500	7.499	4.800	217.959	163.469·25	8.140	152.000	6.840·—	—	—	143.604	—	—	215*m* 1.040
Wadowice	68	1.291	46.715	21.800	6.710	2.080	77.305	57.978·75	4.525	41.500	1.867·50	3.600	33.019·08	—	—	2.144·38	—
Wieliczka	16	1.464	13.640	4.000	1.450	400	19.490	14.617·50	796	6.400	288·—	—	—	6.056	—	116·24	16*m* 1.464
Zbaraż	213	1.493	172.412	24.050	9.615	4.350	210.427	157.820·25	7.253	114.000	5.130·—	—	70.253·04	26.962	5.591	2.536·03	54*m* 451
Zborów	22	1.534	15.350	7.000	2.429	400	25.179	18.884·25	629	10.000	450·—	—	6.617·47	800	1.719	—	1*m* 123
Żółkiew	133	669	102.922	17.244	3.510	700	124.376	93.282·—	17.677	48.900	2.200·50	6.000	21.134·52	9.034	2.395	7.280·10	23*m* 768
Żydaczów	11	278	8.137	2.000	1.645	342	12.124	9.093·—	450	6.000	270·—	—	2.162·13	1.800	—	1.630·54	—
	2.383	690	1,756.549	347.833	148.916	55.321	2,308.619	1,731.464·25	117.311	1,096.600	49.347·—	70.178	457.192·59	344.609	54.444	68.561·36	843*m* 437

LW. 50.655/908.

We Lwowie, dnia 26. maja 1907.

Alg. 56

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o Banku krajowym.

Wysoki Sejmie!

W załatwieniu sprawozdania komisyi bankowej o przedłożeniach Wydziału krajowego za lata 1905 i 1906, uchwalił Wysoki Sejm wezwanie do Rządu, ażeby w jak najkrótszym czasie załatwił sprawę zatwierdzenia uchwalonych na poprzednich sesyach sejmowych zmian statutu Banku krajowego.

Wydział krajowy stwierdza, że uchwalone przez Wys. Sejm na poprzednich sesyach zmiany statutu Banku krajowego uzyskały zatwierdzenie rządowe. Tak samo nadeszło zatwierdzenie rządowe zmian statutu, uchwalonych przez Wysoki Sejm w dniach 11. i 19. marca i 7. października 1907.

Równocześnie Jego Ces. i król. Apostolska Mość raczył Najwyższem postanowieniem z 5. listopada 1907 udzielić sankcyi powziętej dnia 11. marca 1907 uchwale sejmowej, w sprawie objęcia przez kraj gwarancyi za dopełnienie zobowiązań Banku krajowego za obligacye komunalne pierwszej i następnych emisyj, jakoteż za obligacye kolejowe aż do wysokości po pięćdziesiąt milionów koron wartości nominalnej.

Najwyższem postanowieniem z dnia 4. stycznia 1908 udzieloną została również Sankcya uchwale sejmowej z dnia 7. października 1907, którą w celu powiększenia zakładowego kapitału Banku krajowego do wysokości 15,000.000 koron upoważniono Wydział krajowy do zaciągnięcia odpowiedniej pożyczki krajowej w obligacyach.

Na przedstawienie Wydziału krajowego Ministerstwo skarbu zatwierdziło już formularze tej 4% pożyczki krajowej, która zaciągniętą zostanie w wysokości 11,157.900 koron, oraz przyznało w zasadzie na podstawie ustawy państwowej z dnia 25. marca 1902. Dz. p. p. nr. 70 uwolnienie tej pożyczki od należytości stemplowych i bezpośrednich.

Wydział krajowy poczynił również w Ministerstwie skarbu kroki o wyjednanie dla tej pożyczki kwalifikacyi lokacyj pupilarnych i otrzymał z Ministerstwa zawiadomienie, że ustawodawcze załatwienie tej kwestyi niebawem nastąpi.

Według powziętej przez Wydział krajowy decyzyi, sfinansowanie

tej pożyczki przeprowadzić ma Bank krajowy z dniem 1. sierpnia 1908. i pokryć z własnych funduszów koszta konfekcyi. Bank krajowy nie ma zamiaru obligów tej pożyczki wprowadzać na targ publiczny, tylko część obligów umieścić w własnych funduszach rezerwowych, resztę zaś zwolna umieszczać będzie w swoich funduszach i na stałych lokacyach publicznych. W ten sposób papier ten nie będzie robił konkurencyi ani emisyom Banku krajowego ani przyszłym emisyom krajowym, a zarazem pieniężne zwiększenie kapitału zakładowego postępować będzie zwolna, zgodnie z intencyami sejmowej komisyi bankowej.

Podatek 2% kuponowy od obligów tej pożyczki opłacać będą właściciele obligacyj.

Najwyższą sankcyę otrzymał również uchwalony przez Wys. Sejm na posiedzeniu dnia 19. marca 1907. projekt ustawy o objęciu przez kraj gwarancyi pożyczki zaciągnąć się mającej w Banku krajowym przez gminę miasta Lwowa w wysokości dziesięciu milionów koron, na rozszerzenie miejskiej kolei elektrycznej.

Uchwałą z dnia 7. listopada 1905 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu przedkładać corocznie w dołączeniu do sprawozdania o Banku krajowym szczegółowe sprawozdanie o dokonanych przy pomocy kredytu Banku krajowego parcelacyach. Na podstawie sprawozdania Dyrekcyi Banku krajowego Wydział krajowy w wykonaniu powyższej uchwały podaje do wiadomości Wys. Sejmu, że w ciągu roku 1907 wniesiono do Banku krajowego trzy podania o kredyt parcelacyjny, Bank zaś przyznał jedną tylko pożyczkę w kwocie 200.000 koron za pośrednictwem Banku ziemskiego w Krakowie na częściową parcelacyę dóbr Pustków. Powyższy kredyt zrealizowano tylko do kwoty 170.000 kor. i spłacono w ciągu roku 1907, przed przyjściem do skutku zamierzonej parcelacyi.

Omówiwszy wykonanie uchwał powziętych przez Wysoki Sejm, przechodzi Wydział krajowy do zdania sprawy z czynności administracyjnych, mających związek z Bankiem krajowym, a które w ciągu ostatnich dwóch lat zostały przedsięwzięte.

Reskryptem z dnia 16. lutego 1907 L. 118.872 polecił Wydział krajowy Bankowi krajowemu zastosowanie regulaminu bankowego do postanowień ustawy z dnia 27. grudnia 1905. nr. 213 dz. p. p. w tym kierunku, ażeby ogólny fundusz rezerwowy nie był, jak dotychczas, ulokowany w papierach wartościowych, ale żeby cały ten fundusz przelano do ogólnego obrotu bankowego dla jego wzmocnienia, natomiast, aby specyalne rezerwy każdej kategoryi emisyi Banku krajowego, a więc rezerwy listów zastawnych, obligacyj komunalnych i kolejowych wycofać z ogólnego obrotu bankowego, pozakupywać za fundusze tych rezerw papiery pupilarne bezpieczeństwo mające i te papiery wartościowe pod wspólnym kluczem komisarza krajowego przechować. W myśl tego reskryptu Rada nadzorcza Banku krajowego przedstawiła wniosek na zmianę regulaminu, który Wydział krajowy reskryptem z dnia 28 maja 1907 L. 41.463 zatwierdził. Zmiany te podaje Wydział krajowy do wia-
Al. I. domości Wys. Sejmu jako **Aleg. I.**

Mimo powyższej zmiany obowiązujący dotąd regulamin Banku krajowego okazał się w praktycznem zastosowaniu niedostateczny i w niejednym kierunku niewykonalny. Regulamin ten ułożony został jeszcze w r. 1882, w czasie gdy Bank krajowy jeszcze nie funkcyonował, miał zatem więcej teoretyczne znaczenie.

Dyrekcya Banku krajowego, opierając się na 25-letniem doświadczeniu i po zasięgnięciu opinii naczelników wszystkich działów bankowych, opracowała projekt zmian regulaminu, który Rada nadzorcza Banku krajowego z małemi zmianami przyjęła, a Wydział krajowy zatwierdził go reskryptem z dnia 2. czerwca 1908 L. 50.329. Zmiany te
Al. II. podaje Wydział krajowy do wiadomości Wys. Sejmu jako **Aleg. II.**

Uchwalone w r. 1907 zmiany statutu Banku krajowego, rozszerzające koło interesów i dłużników działu komunalnego, uczyniły konieczną także zmianę przepisów o udzielaniu pożyczek komunalnych. Obok wprowadzenia norm ustanawiających warunki udzielania pożyczek państwu, spółkom wodnym, korporacyom prawno-publicznym i obejmowania tak zwanych interesów annuitetowych, wykazała dalej praktyka Banku krajowego konieczność umożliwienia dłuższego okresu amortyzacyjnego, którą to myśl poruszył poseł Tarnawski we wniosku swym przedłożonym Wysokiemu Sejmowi do Ls. 1494/07 celem zastosowania dłuższego czasu amortyzacyjnego przy pożyczkach udzielanych 30 miastom, podlegającym ustawie gminnej z r. 1889.

Pozakrajowe banki udzielają pożyczek komunalnych na znacznie dłuższy okres amortyzacyjny (n. p. Bank krajowy czeski na lat 78, Dolnoaustryacki Zakład hipoteczny na lat 59), przez co ich oferty kredytowe, żądając rocznie niższej spłaty, niż Bank krajowy to mógł przyznawać, odbierały Bankowi krajowemu szereg interesów, stawiały go w oczach nie dość krytycznych w fałszywem świetle, jak gdyby był droższy, uniemożliwiały mu objęcie całej służby komunalnego kredytu w kraju. — Celem uchylenia tego stanu wprowadzono w §. 9. przepisów nowe plany amortyzacyi, maksymalny okres lat 51 w emisyi III., lat 57 w emisyi IV., a uzyskanie dłuższego okresu amortyzacyi oparto nie na osobie dłużnika, jak dotąd, lecz na wielkości interesu. — Zważywszy, że pożyteczność i rentowność zamierzonej publicznej czy zarobkowej inwestycyi, zarówno jak siła kredytowa i podatkowa dłużnika są przedmiotem badań, że dopiero korzystny ich wynik tworzy podstawę do udzielenia pożyczki, zdaje się uzasadnioną i pożądaną ta zmiana, że wielkość pożyczki, a nie osoba decyduje o dopuszczalności dłuższego okresu amortyzacyi.

Ustanowiono przeto, że pożyczki do K 100.000·— udzielane być mogą najwyżej na 33 resp. 34 $^1/_2$ lat, do K 500.000·— najwyżej na lat 41 $^1/_2$ resp. 44, a tylko wyższe nad K. 500.000·— na najdłuższy okres umorzenia t. j. 51 resp. 57 lat. — Kraj jednak i państwo są uprawnione każdą swą pożyczkę komunalną zaciągnąć na najdłuższy okres umorzenia.

Równość warunków co do przyznania pożyczki 4% czy 4$^1/_2$% z jedyną różnicą przepisów co do okresu umorzenia i wysokości rat skłoniły Dyrekcyę Banku krajowego do połączenia przepisów o pożyczkach komunalnych w jedną całość, zamiast dotychczasowych dwóch; ułatwi to i stronom poinformowanie się i decyzyę.

W nowych tych przepisach utrzymano emisyę III. 4$^1/_2$% obok 4% emisyi IV. Położenie targowe każe się liczyć z tem, że prawdopodobnie często jeszcze strony będą skłaniały się do korzystania z emisyi III., że ta emisya będzie nieraz korzystniejszą przy zaciąganiu pożyczki. Nie chcąc jednak ustalać typu 4$^1/_2$% jako dominującego, coby było pogorszeniem bo podrożeniem kredytu w kraju, zatrzymano i tu, podobnie jak przy listach zastawnych Banku krajowego, korzystniejszą bo dłuższą amortyzacyę przy 4% pożyczkach.

Pozatem po myśli uchwały Rady nadzorczej z dnia 15. kwietnia 1905. zniża projekt przepisów dodatek administracyjny dla pożyczek udzielanych państwu i krajowi z $^1/_8$ na $^1/_{16}$% półrocznie. Na ogólne zniżenie dodatku administracyjnego Rada nadzorcza ze względu na dochody Banku i analogię z dłużnikami hipotecznymi zgodzić się nie mogła i na tym tylko poprzestała wyjątku.

Doświadczenie ostatnich lat stwierdziło, że wyłączne trzymanie się siły podatkowej dłużnika bez uwzględniania dochodów, jakie zamierzona inwestycya przynieść zdoła, powstrzymywałoby możność przeprowadzenia takich, częstokroć bardzo pożądanych i finansowo zupełnie uprawnionych inwestycyj. Dlatego też §. 30. ustanawia dla Banku możność uwzględnienia przy wymiarze pożyczki także dochodu, jaki zamierzona inwestycya rokuje. Wypadek ten zaszedł już za zgodą Rady nadzorczej

i Wydziału krajowego przy wymiarze pożyczki dla miasta Bochni. Dyrekcya żywi przekonanie, że przepis ten zdoła przyczynić się do postępu i ulepszenia gospodarki przedewszystkiem szeregu miast.

§§. 41—46 traktują o pożyczkach dla spółek wodnych w obligacyach komunalnych.

Nowe przepisy uchwalone przez Radę nadzorczą Banku krajowego a zatwierdzone przez Wydział krajowy reskryptem z dnia 2. czerwca b. r. L. 50.330 podaje Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu
Al. III. jako **Aleg. III.**

Wprowadzając w roku 1904 pożyczki gotówkowe, ustanowiono w §. 11. maksymalną ich granicę w wysokości własnego kapitału z dołączeniem niefundowanych rezerw po potrąceniu własnych udziałów Banku w przedsiębiorstwach przemysłowych.

Podwyższenie kapitału zakładowego Banku, uchwalone przez Wys. Sejm w r. 1907 a po części i fakt stworzenia przez Wys. Sejm funduszu inwestycyjnego, który pewną część kredytów przemysłowych z czasem objąć zdoła, wytworzył obowiązek zastanowienia się, czy i po podniesieniu kapitału zakładowego Banku dla 15 milionów i po przyszłem przejęciu udziałów przemysłowych Banku krajowego przez fundusz inwestycyjny, zatrzymać należy dotychczasową granicę sumy łącznej pożyczek gotówkowych, czy też ją ograniczyć.

Za ograniczeniem przemawiał fakt, że nie jest pożądanem, aby cały własny kapitał Banku krajowego był na dłuższy termin angażowany, a nie mając zastrzeżonej granicy, trudno Dyrekcyi odrzucać merytorycznie uzasadnione podania. — Skutkiem tego też zaproponowała Dyrekcya Banku krajowego zmianę, aby tylko połowa własnego kapitału Banku z dołączeniem niefundowanych rezerw służyła na cele pożyczek gotówkowych.

Stylizacya ta poręcza dla tego działu pewien wzrost w miarę stopniowej podwyżki zamożności Banku a zostawia i poważne zasoby nie związane trwale.

Zmieniając przepisy gotówkowe w jednym punkcie, uznała Dyrekcya za słuszne przyjąć i dalsze wskazane zmiany. A mianowicie przy kredycie budowlanym jest słusznem ograniczenie jego wymiaru do 50% (nie 57½%) szacunku, oraz przyznawanie go tylko 1-o loco. — Skutkiem tego musi uledz zmianie §. 5.

Dalej: zgodnie z analogią pożyczek hipotecznych słusznem jest wprowadzenie wpisowego celem wytworzenia specyalnej rezerwy na straty, nie wykluczone zwłaszcza przy inwestycyach przemysłowych lub nawet przy kredycie budowlanym. Wysokość tego wpisowego ma wynosić ⅛% przy kredytach spłacalnych do trzech lat, zaś ¼ przy amortyzacyjnych pożyczkach gotówkowych.

Wreszcie doświadczenie pouczyło Dyrekcyę Banku krajowego o konieczności wyraźnego zastrzeżenia, że oszacowanie na koszt strony nie stanowi jeszcze obowiązku Banku do udzielenia w ogóle pożyczki; nie otrzymawszy bowiem promesy dość wysokiej, reklamowano zwrot kosztów oszacowania. Dyrekcya wniosła przeto następujące zmiany §§. 5, 7, 11 i 16. przepisów o udzielaniu przez Bank krajowy pożyczek gotówkowych osobom prywatnym na skrypta notaryalne za hipotecznem ubezpieczeniem:

1) §. 5. w dzisiejszym brzmieniu znosi się i ma odtąd brzmieć:
1) §. 5. Kredyt budowlany (§. 1. A., a.) udzielany będzie do 50% szacunku.

Pożyczki inwestycyjne dla właścicieli realności miejskich jak wyżej w §. 1. A. b) i c) wymienione muszą być zabezpieczone co najmniej

w $57^1/_2\%$ wartości hipoteki, pożyczki dla właścicieli mniejszych i większych posiadłości ziemskich w §. 1. B. a c) i C. a) wymienione muszą być zabezpieczone co najmniej w 60% wartości hipoteki, pożyczki zaś na inne cele w §. 1. C. b) wymienione muszą być zabezpieczone w pierwszej połowie wartości hipoteki.. Pożyczki wreszcie dla przedsiębiorstw przemysłowych w §. 1. D. wymienione muszą być zabezpieczone w $^1/_4$ części wartości hipoteki.

Pożyczki inwestycyjne w §. 1. pod A. b). i c) B. i C. a) wymienione mogą być zabezpieczone także secundo loco, o ile wierzytelności poprzedzające są pożyczkami amortyzacyjnemi, udzielonemi przez instytucyę emisyjną i o ile te poprzedzające wierzytelności w resztujących kapitałach ze wszystkiemi zaległościami wraz z pożyczką inwestycyjną nie przenoszą przy pożyczkach A. b) i c) $57^1/_2\%$, a przy pożyczkach B. i C. a) 60% wartości hipoteki.

Pożyczki wymienione w §. 1. A. a), C. b) i D muszą być zabezpieczone primo loco.

2) do §. 7. dodatek jako alineę drugą:

„Otrzymujący pożyczkę obowiązany będzie uiścić Bankowi krajowemu przy podnoszeniu pożyczki na osobną rezerwę strat działu pożyczek gotówkowych przy pożyczkach krótko-terminowych spłacalnych w trzy lata $^1/_8\%$ a przy pożyczkach amortyzacyjnych $^1/_4\%$ sumy pożyczkowej“.

3) §. 11. ustęp 1-szy ma brzmieć:

„Maksymalna suma wszystkich takich pożyczek jeszcze nie spłaconych może wynosić tylko sumę równą połowie zakładowego kapitału Banku z doliczeniem jego niefundowanych rezerw“.

Ustęp drugi bez zmiany.

4) do §. 16 nowy ustęp jako alineę drugą:

„Oszacowanie na koszt strony dokonane nie zobowiązuje Banku do udzielenia pożyczki, ani też do zwrotu złożonej zaliczki nawet wtedy, gdyby żądana pożyczka w całości lub częściowo odmówioną została.

Powyższe zmiany uchwaliła Rada nadzorcza Banku krajowego, a Wydział krajowy zatwierdził je reskryptem z dnia 2. czerwca b. r. L. 49.769.

W myśl postanowień §. 4. ustęp 2 i §. 112 ustęp 3 statutu Banku krajowego, zaliczył Wydział krajowy w czasie od przedłożenia ostatniego sprawozdania następujące miejcowości do rzędu tych, w których Bank krajowy może po myśli §. 4. swego statutu udzielać pożyczek hipotecznych na domy mieszkalne murowane, podatkowi domowo-czynszowemu podległe: 1. Sucha w pow. żywieckim; 2. Radziechów w pow. kamioneckim; 3. Witków w pow. kamioneckim; 4. Zabłotów w pow. śniatyńskim; 5. Ulanów w pow. niżańskim; 6. Janów w powiecie grodeckim; 7. Kozowa w powiecie brzeżańskim; 8. Lipnik w pow. bialskim; 9. Kosów; 10. Kuty w pow. kosowskim, 11. Sołotwina w pow. bohorodczańskim; 12. Biecz w pow. gorlickim.

Reskryptem z dnia 5. października 1907 L. 97.472 wezwał Wydział krajowy Dyrekcyę Banku krajowego, ażeby w dziale pożyczek gotówkowych przedkładał Wydziałowi krajowemu corocznie szczegółowe daty o wysokości udzielonych pożyczek z rozdziałem na rodzaje przyznanego kredytu. Wydział krajowy pragnął mieć pewien obraz, w jakiej mierze i które kategorye gospodarcze korzystają z tego kredytu inwestycyjnego. Przedłożone przez Dyrekcyę Banku krajowego sprawozdania o pożyczkach gotówkowych za lata 1906 i 1907 podaje Wydział
Al. IV. i V. krajowy do wiadomości Wys. Sejmu jako **Alegat IV. i V.**

Nawiązując do sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym z dnia 16. listopada 1906 LW. 77.301/06 w sprawie nawiązania stosunków przez Bank krajowy z odpowiednią instytucyą finansową amerykańską, Wydział krajowy podaje do wiadomości Wys. Sejmu, że w kwietniu 1908 otrzymał od Prezesa Zjednoczenia polskiego rzymsko-katolickiego w Chicago propozycyę nawiązania przez Bank krajowy

stosunku w obrocie pieniężnym ze Stanami zjednoczonemi, za pośrednictwem Banku polskiego w Chicago.

Na wezwanie Wydziału krajowego Dyrekcya Banku krajowego odniosła się do Prezesa Zjednoczenia polskiego w Chicago z prośbą o porozumienie się z Bankiem polskim w Chicago, aby tenże nadesłał Bankowi krajowemu konkretne propozycye, w jaki sposób i w jakim kierunku nawiązanie stosunków nastąpić może.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy żadnej dalszej informacyi w tej sprawie.

W sprawach personalnych Banku krajowego zaszły w okresie sprawozdawczym następujące zmiany:

Wskutek znacznego wzrostu czynności Banku krajowego, okazał się dotychczasowy etat urzędników Banku krajowego za niewystarczający do należytego spełniania wszystkich agend bankowych, wskutek tego Rada nadzorcza Banku krajowego zgodnie z wnioskiem Dyrekcyi uchwaliła przedłożyć Wydziałowi krajowemu wniosek na powiększenie etatu urzędników o 9 posad, a mianowicie: w II. randze o 1 posadę, w III. randze o 1 posadę, w IV. randze o 1 posadę, w V. randze kl. 1. o 2 posady, w V. randze kl. 2. o 2 posady, w VI randze o 2 posady. W ten sposób etat urzędników składa się ze 100 urzędników.

Wydział krajowy uwzględniając powyższą propozycyę Rady nadzorczej, uchwałą z dnia 28. maja. 1907 L. 41.158 z mocy §§. 106. i 112. ust. 9. statutu Banku krajowego, zgodził się na to powiększenie etatu urzędników Banku krajowego.

W następstwie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16. marca 1907, którą podwyższono dodatki aktywalne, oraz dodatki 3 i 5 letnie urzędnikom Wydziału krajowego, Rada nadzorcza Banku krajowego przedstawiła Wydziałowi krajowemu wniosek na zrównanie poborów urzędników Banku krajowego z poborami urzędników Wydziału krajowego.

Wydział krajowy uznając słuszność tego przedstawienia, zatwierdził reskryptem z dnia 28. maja 1907 L. 41.464 z mocy §§. 106. i 112. ustęp 9. statutu Banku krajowego nowy etat płac i dodatków urzędników Banku krajowego.

Na wniosek Dyrekcyi i zgodnie z uchwałą Rady nadzorczej Banku krajowego, zezwolił Wydział krajowy reskryptem z dnia 4. lutego 1908. L. 7.567 na zamianowanie kierownika filii krakowskiej, Stanisława Karłowskiego urzędnikiem Banku krajowego w II. randze *extra statum* z zestrzeżeniem, iż przy najbliższym wakansie w randze II, p. Karłowski wejść ma na etat na opróżnioną posadę.

W końcu przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi w myśl postanowienia §. 100. statutu Banku krajowego, sprawozdanie Rady
Al. VI. nadzorczej Banku **Aleg. VI.** za rok 1907 wraz z bilansem i zamknięciem rachunków Banku krajowego za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1907 i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym.
2. Sejm udziela Dyrekcyi Banku krajowego absolutoryum z rachunków za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1907.

Z Rady Wydziału kraj. Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wiel. Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat, w r.

Członek Wydziału krajowego.

Alegat I. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 50.655/08.

Projekt
zmiany regulaminu

ze sprawozdania Banku krajowego we Lwowie z dnia 22 kwietnia 1907. L 13.115/7 do Wydziału krajowego

§. 106. Regulaminu, który brzmi:

„Fundusz rezerwowy Banku krajowego ma być kontrolowany oddzielnie od wszystkich innych funduszów i aktywów tegoż Banku i oddzielnie wykazywany w jego bilansach“

przyłącza się jako alinea 2-ga do §. 105.

§. 105. będzie brzmiał:

„Fundusz rezerwowy Banku krajowego wytwarzać się będzie z corocznego oddzielenia 30% czystych dochodów Banku odpowiednio do ustępu c. §. 101. statutu Banku.

Fundusz rezerwowy Banku krajowego ma być kontrolowany oddzielnie od wszystkich innych funduszów i aktywów tegoż banku i oddzielnie wykazywany w jego bilansach“.

§. 107. Regulaminu, który brzmi:

„Za każdą sumę do funduszu rezerwowego wpływającą, Dyrekcya banku obowiązaną będzie bezzwłocznie zakupywać krajowe papiery wartościowe, urzędownie na giełdzie notowane, których kapitały pupilarne lokowane być mogą“

znosi się w dzisiejszym brzmieniu.

§. 108. Regulaminu, który brzmi:

„Z funduszu rezerwowego pokrywaną będzie każda strata poniesiona przez Bank krajowy bądźto w oddziale hipotecznym bądź bankowym, o ile dochód otrzymany przez Bank krajowy w tym roku, w którym strata wyniknie, nie wystarczy na jej pokrycie.

Wynikły w ten sposób ubytek w funduszu rezerwowym, winien być przedewszystkiem z zysków następnych lat temuż funduszowi zwrócony, zanim te zyski wedle przepisu §. 101. będą mogły być rozdzielone“,

będzie odtąd

§-fem 106. w niezmienionem brzmieniu.

§. 109. Regulaminu, który brzmi:

„Celem zapewnienia sobie funduszu na regularną wypłatę kuponów i listów zastawnych, tudzież spłatę listów wylosowanych w razie dopuszczenia przez dłużników zaległości w opłacaniu rat procentowych amortyzacyjnych, Bank krajowy wytwarzać będzie specyalną rezerwę.

Rezerwa ta tworzyć się będzie przez odrodzenia losowania tej sumy listów zastawnych, któraby z każdej wydanej pożyczki hipotecznej w pierwszych dwóch latach do wylosowania przypadała, na ostatnie dwa lata okresu amortyzacyjnego tejże pożyczki. Te zatem kwoty, które z każdej pożyczki hipotecznej

w pierwszych czterech półrocznych ratach amortyzacyjnych na umorzenie kapitału wpłyną zapisywane będą na rzecz pomienionej specyalnej rezerwy".

§. 110. Regulaminu, który brzmi:

„Z tej specyalnej rezerwy Bank wypłacać będzie należność za ubiegające kupony i za listy zastawne wylosowane w zastępstwie odpowiednich wpływów przypadających Bankowi od dłużników w opłacie rat amortyzacyjnych zalegających, dopóki te ostatnie nie zostaną uiszczone lub w drodze egzekucyi od zalegających ściągnięte.

Po wyczerpaniu specyalnej rezerwy Bank pokrywać będzie należności te ze źródeł wskazanych w §. 25. statutu",

znoszą się w dzisiejszem brzmieniu, a w ich miejsce wstępuje:

jako §. 107.:

„Fundusz specyalnej rezerwy dla listów zastawnych wytwarzać się będzie:

1. z wpisowego, które każdy zaciągający pożyczkę hipoteczną z Banku krajowego w wysokości $^1/_4\%$ imiennej wartości pożyczki przy jej odebraniu uiścić będzie obowiązany,

2. z zysków, jakie Bank osiągać będzie przez wykup z wolnej ręki listów zastawnych do wycofania przeznaczonych,

3. z części nadwyżki dochodów Banku krajowego w §. 101. b. statutu na fundusz rezerwowy pożyczek hipotecznych przeznaczonej pod warunkami tamże wymienionymi.

Rezerwa ta kontrolowaną będzie oddzielnie i oddzielnie wykazywaną w bilansach Banku".

jako §. 108.:

„Fundusz specyalnej rezerwy dla obligacyi komunalnych wytwarzać się będzie:

1. z wpisowego, które każdy zaciągający pożyczkę w Banku krajowym w obligacyach komunalnych II. i następnych emisyi w wysokości $^1/_4\%$ od imiennej wartości pożyczki przy jej odebraniu uiścić będzie obowiązanym,

2. z zysków, jakie Bank osiągać będzie przez wykup z wolnej ręki obligacyj komunalnych do wycofania przeznaczonych,

3. z części nadwyżki dochodów Banku krajowego w §. 101. b. statutu na fundusz rezerwowy pożyczek komunalnych przeznaczonej.

Rezerwa ta kontrolowaną będzie oddzielnie i oddzielnie wykazywaną w bilansach banku".

Jako §. 109.:

„Fundusz specyalnej rezerwy dla obligacyj kolejowych wytwarzać się będzie:

1. z wpisowego, które każdy zaciągający pożyczkę kolejową w wysokości $^1/_4\%$ od imiennej wartości pożyczki przy jej odebraniu uiścić będzie obowiązanym,

2. z zysków, jakie bank osiągać będzie przez wykup z wolnej ręki obligacyj kolejowych do wycofania przeznaczonych,

3. z wpływów pochodzących z przedawnienia kuponów i obligacyj kolejowych.

Rezerwa ta kontrolowaną będzie oddzielnie i oddzielnie w bilansach Banku wykazywaną".

Jako §. 110.:

„Za każdą sumę do specyalnych rezerw (§. 107., 108. i 109.) wpływającą Dyrekcya obowiązaną będzie bezzwłocznie zakupywać krajowe papiery wartościowe, urzędownie na giełdzie notowane, w których kapitały pupilarne lokowane być mogą.

Papiery te przechowane będą pod wspólnym kluczem Komisarza krajowego".

REGULAMIN
BANKU KRAJOWEGO.

§. 1. al. 1. bez zmiany.

ustęp a) bez zmiany.
„ b) Dyrekcya złożona z trzech członków, z których jednemu Wydział krajowy przewodniczenie poruczy, wreszcie
„ c) bez zmiany.

§. 2. z dodaniem alinei 4. Rada nadzorcza wybierze ze swego grona komisyę rewizyjną, której skład i zakres działania określi osobnym regulaminem.

§§. 3, 4, 5. bez zmiany.

§. 6. al. 1-sza. Dyrekcya wydaje uchwały swoje na posiedzeniach odbywanych kolegialnie i załatwia także kolegialnie rozdział czynności między poszczególnych członków Dyrekcyi.

al. 2-ga i 3-cia bez zmiany

§§. 7, 8, 9, 10. bez zmiany.

§. 11. każda ekspedycya lub dokument wychodzący z Banku, podpisem dwóch Dyrektorów lub jednego Dyrektora i jednego zastępcy lub prokurzysty opatrzone być winne.
Dyrekcya podpisuje nadto listy zastawne i obligacye komunalne oraz asygnaty kasowe.

§§. 12. i 13. bez zmiany
(dawny §. 14. odpada)

§. 14. równy dawnemu §. 15. bez zmiany.

§. 15. równy dawnemu §. 16. bez zmiany.

§. 16. Naczelny buchalter przedkłada co miesiąca c. k. Komisarzowi rządowemu dla c. k. Ministerstwa dostarczony przez Likwidaturę Zakładu centralnego i Filij a przez

siebie sprawdzony wykaz asygnat kasowych i wkładek oszczędności, wygotowuje materyały potrzebne do obliczenia podatku rentownego, bezpośrednich należytości rządowych, należytości stemplowych od rat hipotecznych, komunalnych i kolejowych i 2% należytości rządowych i dopilnowuje zapłaty ich we właściwych terminach.

Naczelny buchalter dostarcza ponadto na żądanie Dyrekcyi wszelkich wykazów i zestawień rachunkowych.

Każdy rachunek wychodzący z Buchalteryi winien być jeszcze przez drugiego urzędnika sprawdzony.

§. 17. równy dawnemu §. 18. bez zmiany.

§. 18. Kasa dzieli się na kasę główną i kasy pomocnicze. Przydział czynności dla poszczególnych kas ustanawia Dyrekcya.

Szczegółowe insrukcye dla kas wyda Dyrekcya po zatwierdseniu przez Wydział krajowy.

Każda kasa prowadzi dla siebie osobny raport dzienny, który to raport wraz z nagromadzoną gotówką oddaje codziennie do kasy głównej po poprzedniem sprawdzeniu.

Kasa główna zestawia codzienny raport główny obejmujący wszystkie raporta kasowe a cały raportem głównym wykazany stan gotówki po sprawdzeniu przez kontrolora kasy przechowuje się w osobnych zamkniętych kasetach w kasie w skarbcu bankowym.

Jedynie tylko mniejsze reszty kasowe w drobnych banknotach i monecie zdawkowej pozostać mogą w podręcznych kasach pod kluczem kasyerów i kontrolora.

Szkontrum kasy zarządza Dyrekcya w każdej chwili według swego uznania, z końcem wszakże roku bezwarunkowo przy współudziale Naczelnego Buchaltera.

§. 19. Wszelkie podania o udzielenie pożyczek hipotecznych lub nabycie wierzytelności hipotecznych, rozpatruje przedewszystyiem doradca prawny dla zbadania, czy nie zachodzą pod względem prawnym takie przeszkody, które bez względu na wartość ofiarowanej hipoteki udzielenie pożyczki niemożliwem czynią i dlatego żądaniu strony bez dalszych dochodzeń odmówić należy.

(dawny §. 20. odpada.)

§. 20. Podania o udzielenie pożyczek kipotecznych mogą dotyczyć:

a) posiadłości ziemskich większych, zapisanych w księgi hipoteczne istniejące przy sądach kolegialnych;

b) mniejszych posiadłości ziemskich zapisanych w księgi hipoteczne istniejące przy sądach powiatowych;

c) domów mieszkalnych murowanych, krytych materyałem ogniotrwałym, mogących podlegać podatkowi domowo-czynszowemu w miejscowościach, które oznaczy Wydział krajowy.

§. 21. Do podania, jeżeli chodzi o pożyczkę na posiadłość ziemską, należy dołączyć:

1. nowy zupełny wyciąg hipoteczny,
2. nowy widymowany arkusz posiadłości gruntowej,

3. widymowaną kopię mapy katastralnej,
4. prawomocne zezwolenie władzy na korczunek,
5. pierwotne (t. zn. z wykazem budynków) i bieżące police asekuracyjne,
6. kontrakty najmu i dzierżawy w oryginałach lub wierzytelnych odpisach,
7. prawomocny reskrypt władzy przyznający kontyngent dla gorzelni,
8. dowód wysokości opłacanych podatków, a więc książeczkę podatkową lub certyfikat przez władzę wydany,
9. ostatni kontrakt kupna w oryginale lub w wierzytelnym odpisie, względnie, jeżeli nabycie nastąpiło przez licytacyą, uchwałą sądową wydaną w postępowaniu egzekucyjnem, z której widocznąby była cena kupna, uzyskana przy licytacyi posiadłości,
10. opis dóbr, własnoręcznym podpisem właściciela zaopatrzony.

Jeśli zaś chodzi o pożyczkę na dom czynszowy, przedłożyć należy:

1. najnowszy zupełny wyciąg hipoteczny,
2. uwierzytelniony arkusz posiadłości, zgodny z kartą A wyciągu hipotecznego,
3. policę asekuracyjną pierwotną (zawierającą opis budynku) oraz policę bieżącą,
4. urzędowy wykaz fasyonowanych czynszów z ostatnich 6 lat względnie od czasu późniejszego zamieszkania, zaś co do budynków nowo zbudowanych urzędowe poświadczenie władzy skarbowej, jaki czynsz zgłoszony został do wymiaru podatku.
5. konsens na budowę,
6. konsens na zamieszkanie
7. plany budowy,
8. kosztorys budowy,

(5–8: co do budynków nowych)

9. ostatni kontrakt kupna, względnie, jeżeli nabycie nastąpiło przez licytacyę, uchwałę sądową wydaną w postępowaniu egzekucyjnem, z której widoczną byłaby cena kupna uzyskana przy licytacyi realności,
10. przy realnościach położonych w obrębie miast fortecznych poświadczenie c. k. Dyrekcyi inżynieryi wojskowej, że realność nie leży ani w bliższym ani w dalszym rejonie fortyfikacyjnym,
11. uwierzytelnioną kopię z mapy katastralnej, z której widocznem byłoby położenie wszystkich parcel i budynków w skład realności wchodzących do ulicy względnie placu publicznego.

§. 22. równy dawnemu §. 25. bez zmiany,

§. 23. równy dawnemu §. 26. bez zmiany,

§. 24. równy dawnemu §. 27. bez zmiany,

(dawny §. 24. odpada.)

§. 25. Jeśli strona interesowana mniema, iż obliczenie wartości hipoteki wypływające z przedłożonych Bankowi dowodów, nie odpowiada wartości rzeczywistej, natenczas może żądać oszacowania na miejscu z ramienia Banku. Podobnież może Bank krajowy żądać oszacowania hipoteki.

Koszta takiego oszacowania ponosi starający się o pożyczkę i winien złożyć w tym celu zażądaną przez Dyrekcyę Banku zaliczkę.

§. 26. Dyrekcya Banku nie jest związana przy wymiarze pożyczki ani rezultatem zarządzonego oszacowania ani dostarczonymi przez stronę dowodami wartości, może udzielić pożyczkę mniejszą lub jej wcale odmówić bez podania powodów odmowy.

§. 27. Po zbadaniu (opatrzonego wymaganymi dowodami) podania przez doradcę prawnego, a po jego przychylnej opinii i po ewentualnem oszacowaniu hipoteki, wygotowanym będzie referat pożyczkowy, obejmujący zestawienie głównych dat interesu pożyczkowego.

§. 28. Tak wygotowany referat pożyczkowy wraz z wszelkimi dowodami tudzież opinią prawną przedstawiony zostaje Dyrekcyi, która oznacza wartość nieruchomości i wedle tej wartości przyznaje pożyczkę w myśl §§. 5. i 7. statutu, oznaczając zarazem warunki, jakich strona interesowana poprzednio dopełnić winna.

Uchwała Dyrekcyi winna być w całej treści na referacie pożyczkowym zamieszczoną i przez Dyrekcyę i komisarza bankowego podpisaną, poczem referat pożyczkowy odesłany zostaje do Likwidatury hipotecznej celem oznaczenia wysokości rat półrocznych.

Plan umorzenia wygotuje Likwidatura hipoteczna przed wypłatą pożyczki i wręczy go dłużnikowi.

§. 29. Na podstawie zapadłej uchwały Dyrekcyi wydaną zostanie stronie interesowanej promesa pożyczkowa, obejmująca dokładne wyszczególnienie warunków, pod jakimi wydanie samejże pożyczki będzie mogło nastąpić, a zarazem opatrzona potrzebnymi wzorami skryptu dłużnego, podania hipotecznego, ustępstwa pierwszeństwa hipotecznego, pełnomocnictwa lub innych dokumentów.

Promesa zawiera także termin, w ciągu którego strona interesowana dopełnieniem warunków jej postawionych wykazać się winna z tem zastrzeżeniem, iż po bezskutecznym upływie naznaczonego terminu promesa straci moc obowiązującą. Termin ten może być stronie interesowanej na uzasadnione żądanie przedłużony.

§. 30. Skrypt dłużny następujące obowiązki dłużnika obejmować winien:

1. przyznanie sumy dłużnej oraz umówionych procentów i dodatku na koszta administracyjne,
2. obowiązek dłużnika spłacenia sumy pożyczkowej z procentami i dodatkiem administracyjnym w ciągu oznaczonej liczby lat, półrocznemi z góry płatnemi ratami.
3. obowiązek opłacania procentów za zwłokę od nieuiszczanych w terminie rat półrocznych, tudzież procentów od wszelkich przez Bank w zastępswie dłużnika poczynionych wypłat i wydatków,
4. zrzeczenie się prawa potrącania podatku dochodowego i obowiązek dłużnika opłacania podatku tego z własnych funduszów bez regresu do Banku.

5. obowiązek ubezpieczania budynków od ognia w pewnej oznaczonej wartości w instytucie przez Bank krajowy wskazanym, niemniej upoważnienie Banku do zarządzenia tego ubezpieczenia na rachunek dłużnika i podniesienia jego imieniem przyznanego wynagrodzenia w razie pogorzeli,

6. obowiązek wykazywania się z opłaty wszelkich podatków i danin, procentów od długów hipotecznych poprzedzających wierzytelności Banku oraz upoważnienie Banku do uiszczania tych należytości w imieniu i na rachunek dłużnika,

7. poddanie się dłużnika postanowieniom zawartym w §§. 10 do 21 włącznie statutu bankowego, oraz obowiązek ponoszenia wszelkich kosztów z zaciągnieniem i umorzeniem pożyczki połączonych,

8. obowiązek uwiadomienia Banku w razie zaszłej zmiany właściciela nieruchomości na hipotekę oddanej,

9. poddanie się dłużnika bezpośredniej egzekucyi ze skryptu dłużnego w myśl §. 3. ustawy z dnia 25. lipca 1871 Nr. 75 dz. pr. p. oraz egzekucyi politycznej w myśl ustawy z dnia 21. czerwca 1882 Nr. 81. dz. pr. p.,

10. ustanowienie kaucyi hipotecznej na zabezpieczenie zobowiązań dłużnika zawartych w ustępach od 3 do 8, oraz dla procentów dłuższych niż lat trzy, którymby w myśl ustawy hipotecznej równe z kapitałem pierwszeństwo nie przysługiwało,

11. ustanowienie prawa zastawu dla sumy pożyczkowej, dla procentów i procentów zwłoki, dla dodatku na koszta administracyjne i dla kaucyi na nieruchomości pod zastaw ofiarowanej,

12. zastrzeżenie dla Banku krajowego prawa podnoszenia dowolnej ilości wypisów aktu notaryalnego.

Wyciąg aktu notaryalnego obejmującego skrypt dłużny, winien w klauzuli zawierać, iż jest dla Banku krajowego przeznaczony.

§. 31. Skrypt dłużny winien być zeznany według udzielonego wzoru w formie aktu notaryalnego, inne dokumenta, o ile nie są dokumentami publicznymi, sądownie lub notaryalnie legalizowane być mają.

§. 32. równy dawnemu §. 35. bez zmiany z tem, że ma być powołany §. 30. zamiast dawnego 33.

§. 33. Jeśli strona interesowana w terminie, promesą naznaczonym lub na żądanie przedłużonym nie udowodni, iż postawionym jej warunkom uczyniła zadość, natenczas promesa gaśnie a załączniki podania pożyczkowego mogą być stronie wydane po zwróceniu przez nią promesy, oraz po pokryciu wszelkich przez Bank poniesionych kosztów.

Podanie, korespondencye i referaty oraz operat szacunku z ramienia Banku dokonanego, jak nie mniej referat pożyczkowy, na którym zgaśnięcie promesy uwidocznić należy, pozostają w aktach Banku.

§. 34. Podanie, w którem strona interesowana wykazuje, iż dopełniła warunków promesy, udzielonem zostaje doradcy prawnemu, ktory bada przedłożone dowody a znalazłszy je w porządku, spisuje relacyę na referacie pożyczkowym, w jaki sposób strona interesowana warun-

kom jej postawionym zadość uczyniła, niemniej w jakiej pozyzyi tudzież w jakim porządku hipotecznym wierzytelność Banku ubezpieczoną została, a następnie przedkłada Dyrekcyi celem wydania zarządzeń zmierzających do wypłacenia pożyczki.

§. 35. O zarządzeniu Dyrekcyi celem wydania czyli wypłacenia sumy pożyczkowej uwiadomioną zostaje strona interesowana z oznaczeniem kursu, po jakim listy zastawne z pożyczki pochodzące odkupione przez Bank zostaną i oznaczeniem dnia, kiedy pożyczka w Kasie Banku lub Zastępstwie podniesiona być może.

Do uwiadomienia tego dołącza się zarazem wzór kwitu na odbiór pożyczki.

Przy podniesieniu pożyczki winna strona interesowana złożyć kwit do kwoty 2.000·— K wobec dwóch świadków podpisany, powyżej zaś K. 2.000.— notaryalnie lub sądownie legalizowany wedle udzielonego sobie wzoru, tudzież uiścić w Kasie Banku:

a) procenta od sumy pożyczkowej, przypadające z góry, za czas od dnia wypłaty pożyczki do dnia płatności pierwszej raty amortyzacyjnej, wraz z dodatkiem administracyjnym za całe półrocze,

b) koszta konfekcyi listów zastawnych w wysokości 1^{0}_{00} imiennej wysokości pożyczki,

c) zwrot wartości ubiegłego kuponu od wydanych jej listów zastawnych po dzień wypłaty pożyczki,

d) zwrot kosztów oświadczenia, zeznanego przez Bank na rzecz posiadaczy listów zastawnych,

e) wpisowe w wysokości 1/4 % imiennej wysokości pożyczki, zaś przy kowersyach własnych wierzytelności Banku w wysokości 1/4 % imiennej wysokości kapitału, po nad kanwersyę do wypłaty przypadającego.

f) jeśli nie przedłożyła dowodu na opłaconą należytość skarbową od intabulacyi pożyczki oraz należytość stemplową od skryptu dłużnego, kwotę tym dwom należytościom odpowiadającą, którą Bank albo sam odnośnym urzędom skarbowym prześle lub zwróci stronie interesowanej za przedłożeniem kwitów tychże urzędów.

g) należytość stemplową według skali II. od sumy procentu i dodatku administracyjnego,

h) prowizyę za pośrednictwo Zastępstwa, o ile wypłata pożyczki nie nastąpiła w Zakładzie centralnym lub Filii Banku.

§. 36. równy dawnemu §. 40. bez zmiany.

§. 37. równy dawnemu §. 41. bez zmiany

(dawny §. 38. odpada)

§. 38. równy dawnemu §. 42. bez zmiany.

§. 39. równy dawnemu §. 43. bez zmiany.

§. 40. Bank może na żądanie strony interesowanej i za jej szczególnem upoważnieniem spłacać funduszami z pożyczki uzyskanymi wierzytelności instytucyj publicznych lub kredytowych obciążające nieruchomość na hipotekę przedstawioną.

§. 41. równy dawnemu §. 45. bez zmiany.

§. 42. Jeśli dłużnik w myśl §. 19. statutu żąda rozłożenia resztującej sumy pożyczkowej na nowy plan amortyzacyjny z powodu umorzenia czwartej części pożyczki, winien zeznać dodatkową deklaracyę obejmującą ten nowy rozkład i przeprowadzić hipoteczne uwidocznienie tegoż odnośnie do pozycyi, w której suma pożyczkowa pierwotnie zapisaną została.

§. 43. równy dawnemu §. 47. bez zmiany.

§. 44. Wszelkie uchwały Dyrekcyi oraz fakty dotyczące bądź zmiany uzyskanej hipoteki bądź też zapisanej sumy pożyczkowej, mianowicie częściowe spłaty pożyczki lub ich wykreślenia, udzielenie pożyczek dodatkowych, zmiany planu amortyzacyjnego, uwidocznienie kaucyi dla posiadaczy listów zastawnych, częściowe uwolnienie obszarów w skład uzyskanej hipoteki wchodzących z pod prawa zastawu dla pożyczki i t. p. winny być z dokładnem przytoczeniem dat dokumentów w tym celu wystawionych, tudzież odnośnych pozycyi hipotecznych na referacie pożyczkowym kolejno zapisywane, podobnież notowane być mają na referacie wypłaty pożyczki, wszelkie zmiany, jakie w wysokości obowiązkowej asekuracyi zajdą po wypłacie pożyczki.

§. 45. Blankiety listów zastawnych udzielone zostają Komisarzowi przez Wydział krajowy w myśl §. 7. ustawy z dnia 24. kwietnia 1874 Nr. 48. Dz. pr. p. przy Banku krajowym ustanowionemu, wraz ze skryptami dłużnymi, a na jego każdoczesne zażądanie także referat pożyczkowy, w celu wykonania służącej mu kontroli i zaopatrzenia listów zastawnych swoim podpisem w myśl §. 26. ust. g. statutu bankowego. Z tej czynności spisanym być powinien protokół, w którym zamieścić należy dokładne oznaczenych dostarczonego pokrycia hipotecznego oraz wydanych listów zastawnych z wyszczególnieniem numerów i seryj.

Protokół ten po podpisaniu przez Komisarza krajowego i Dyrekcyę Banku przechowany będzie w Archiwum Banku.

Komisarz Wydziału krajowego zamieści oprócz tego na przedłożonych sobie skryptach dłużnych klauzulę, iż poszczególny skrypt dłużny użyty już został na pokrycie wypuszczonych listów zastawnych.

§. 46. Blankiety listów zastawnych wycinane będą z ksiąg sznurowych, a odcinki grzbietowe zawierać mają seryę i numer każdego listu oraz kwotę, na jaką opiewa.

Przy wycinaniu listów w celu ich konfekcyi, data wycięcia na odcinkach grzbietowych zanotowaną być winna.

Blankiety listów zastawnych przed udzieleniem ich do podpisu Komisarzowi Wydziału krajowego, opatrzy Dyrekcya swym podpisem, zaś prezes lub inny członek Rady Nadzorczej potwierdzi imieniem tejże Rady na listach, iż one wydane zostały na podstawie nabytej w myśl statutu wierzytelności hipotecznej.

Każdy list zastawny winien być także podpisem kasyera Banku opatrzony.

Tak Dyrektorowie, jakoteż prezes lub inny członek Rady Nadzorczej, Komisarz Wydziału krajowego i kasyer winni podpisy swe położone na listach zastawnych umieścić także w księdze kontroli wydanych listów zastawnych.

(dawny §. 51. odpada).

§. 47. W razie spłaty pożyczki w części lub całości ponad plan umorzenia listami zastawnymi może Dyrekcya zamiast kasowania listów dostarczyć dla nich nowe pokrycie w hipotekach jeszcze na pokrycie niezużytych, jeśli te hipoteki na kwotę odpowiednią spłaconej pożyczce opiewają. I w tym wypadku spisanym zostaje z Komisarzem Wydziału krajowego protokół wedle wskazówek §. 45. przytoczonych.

§. 48. równy dawnemu §. 53. bez zmiany.

§. 49. równy dawnemu §. 54.
wstęp bez zmiany
ust. 1. przez poddawanie zniszczeniu tych listów zastawnych, które dłużnicy pożyczek przez Bank udzielonych, wniosą do jego kasy w ciągu ubiegłego półrocza na fundusz umorzenia tychże pożyczek;
ust. 2. i 3. bez zmiany.

§. 50. równy dawnemu §. 55. bez zmiany.

§. 51. równy dawnemu §. 56. bez zmiany

§. 52. równy dawnemu §. 57. bez zmiany.

§. 53. równy dawnemu §. 58. bez zmiany.

§. 54. równy dawnemu §. 59. bez zmiany.

§. 55. równy dawnemu §. 60. bez zmiany.

§. 56. równy dawnemu §. 61. bez zmiany.

§. 57. równy dawnemu §. 62. bez zmiany.

§. 58. równy dawnemu §. 63. bez zmiany.

§. 59. równy dawnemu §. 64. bez zmiany.

§. 60. równy dawnemu §. 65. bez zmiany.

§. 61. równy dawnemu §. 66. bez zmiany.

§. 62. Pożyczki wskazane w §§. 3. B. tudzież 36. statutu udziela Bank krajowy Państwu, krajowi, powiatom, gminom i wskazanym tamże korporacyom w obligacyach komunalnych wedle osobnych Przepisów o udzielaniu przez Bank krajowy pożyczek w obligacyach komunalnych.

(dawny §. 79. odpada).

§. 63. równy dawnemu §. 80. bez zmiany.

§. 64. Stosunek dłużnika do Banku i zasady w przedmiocie wydawania obligacyj komunalnych normują zresztą §§. 37—54 statutu Banku.

Przepisy niniejszego regulaminu co do wypuszczania listów zastawnych, ich ściągania z obiegu, losowania i winkulowania, wreszcie co do kontroli mają analogiczne zastosowanie także do pożyczek, udzielonych państwu, krajowi, powiatom, gminom i innym w §. 36. statutu wymienionym instytucyom, tudzież do obligacyj komunalnych z wykluczeniem jedynie przepisów normujących hipoteczne ubezpieczenie, które przy pożyczkach komunalnych odpada.

§. 65. Pożyczki wskazane w §§. 3. C. tudzież 56. statutu, udzielać będzie Bank krajowy państwu, krajowi, miastom o własnym statucie i prywatnym przedsiębiorstwom kolejowym w kraju w obligacyach kolejowych.

Pożyczki kolejowe udzielane będą na wniosek Dyrekcyi za uchwałą Rady Nadzorczej Banku krajowego zatwierdzoną nadto przez Sejm lub też tylko przez Wydział krajowy, jeżeli chodzi o galicyjskie koleje, których czysty dochód już został poręczony przez Państwo lub kraj.

§. 66. Stosunek dłużnika do Banku i zasady w przedmiocie wydawania obligacyj kolejowych normują postanowienia §§. 57 — 75. statutu Banku.

Wszelkie zaś przepisy niniejszego regulaminu co do wypuszczania listów zastawnych, ich ściągania z obiegu, losowania i winkulowania, wreszcie co do kontroli mają także analogiczne zastosowauie do obligacyj kolejowych.

Kontrolę w tym dziale pożyczek wykonywa c. k. Komisarz rządowy i Komisarz krajowy.

§. 67. równy dawnemu §. 67. bez zmiany.

§. 68. Eskont wekslowy §§. 77 — 79 statutu jest unormowany. Weksle do skupu przedstawione winne być płatne we Lwowie lub na innych placach, na których Bank krajowy lub Bank austo-węgierski mają swoje Zastępstwa, najpóźniej w 130 dni i opiewać na walutę państwową. Wyjatkowo może jednak Dyrekcya przyjąć za osobną uchwałą weksle o dłuższym, lecz nie wyżej 180-dniowym biegu.

§. 69. równy dawnemu §. 69. bez zmiany.

§. 70. równy dawnemu §. 70. bez zmiany.

§. 71. równy dawnemu §. 71. bez zmiany.

§. 72. równy dawnemu §. 72. bez zmiany.

§. 73. równy dawnemu §. 73. bez zmiany.

§. 74. równy dawnemu §. 74. bez zmiany.

§. 75. Cenzorami nie mogą być Dyrektorowie, Członkowie Rady nadzorczej i urzędnicy innych banków lub instytucyj, skupem weksli się zajmujących.

§. 76. równy dawnema §. 76. bez zmiany.

§. 77. równy dawnemu §. 77. bez zmiany.

§. 78. równy dawnemu §. 82. bez zmiany.

§. 79. równy dawnemu §. 83. bez zmiany.

§. 80. równy dawnemu §. 84.
alinea 1. bez zmiany,
alinea 2.: przy depozytach, których cena imienna nie dochodzi K. 4.000 — wynagrodzenie obliczane będzie wedle tejże ceny.
alinea 3. bez zmiany.

§. 81. równy dawnemu §. 85. bez zmiany.

§. 82. równy dawnemu §. 86. bez zmiany.

§. 83. równy dawnemu §. 87. bez zmiany.

§. 84. równy dawnemu §. 88. bez zmiany.

§. 85. równy dawnemu §. 89. bez zmiany.

§. 86. równy dawnemu §. 90. bez zmiany.

§. 87. równy dawnemu §. 91. bez zmiany.

§. 88. równy dawnemu §. 92. bez zmiany.

§. 89. równy dawnemu §. 93. bez zmiany.

§. 90. Asygnaty kasowe są oprocentowane i płatne za wypowiedzeniem. Najkrótszy termin wypowiedzenia jest ośm dni, wszelako Bank nie jest obowiązany płacić procentu od asygnaty, która w terminie krótszym niż dni czternaście od dnia wystawienia licząc, wypłaconą została.

§. 91. równy dawnemu §. 95. bez zmiany.

§. 92. równy dawnemu §. 96. bez zmiany.

§. 93. równy dawnemu §. 97. bez zmiany.

§. 94. równy dawnemu §. 98. bez zmiany.

(dawny §. 99. odpada).

§. 95. równy dawnemu §. 100. bez zmiany.

§. 96. równy dawnemu §. 101. bez zmiany.

§. 97. równy dawnemu §. 102. bez zmiany.

§. 98. równy dawnemu §. 103. bez zmiany.

§. 99. równy dawnemu §. 104. bez zmiany.

§. 100. równy dawnemu §. 105. bez zmiany.

§. 101. równy dawnemu §. 106. bez zmiany.

§. 102. równy dawnemu §. 107. bez zmiany.

§. 103. równy dawnemu §. 108. bez zmiany.

§. 104. równy dawnemu §. 109. bez zmiany.

§. 105. równy dawnemu §. 110. bez zmiany — a jedynie z dodatkiem jako al. 3.: Wymiana tychże papierów zawsze jedynie na inne krajowe papiery wartościowe, urzędownie na giełdzie notowane i do lokacyi pupilarnej zdolne nastąpić może za zgodnem porozumieniem komisarza krajowego z Dyrekcyą Banku.

O wymianie, o ruchu efektów wskutek losowania, o wydaniu kuponów, o złożeniu zakupionych walorów ma się spisać każdym razem protokół w 2 egzemplarzach, z których jeden pozostanie w aktach Banku, drugi zaś egzemplarz ma przechować komisarz krajowy.

§. 106. równy dawnemu §. 111. bez zmiany.

§. 107. równy dawnemu §. 112. bez zmiany.

§. 108. równy dawnemu §. 113. bez zmiany.

Alegat III. do sprawozdania Wydziału krajowego do LW. 50.655/908.

PRZEPISY

o udzielaniu przez Bank krajowy pożyczek w obligacyach komunalnych III. i IV. emisyi.

Rozdział I.

O obligacyach komunalnych.

§. 1.

Pożyczki komunalne (§. 36. statutu) udzielane będą przez Bank w obligacyach komunalnych III. lub IV. emisyi, podzielonych na cztery serye, a mianowicie:

serya	A.	po	200	koron
„	B.	„	1.000	„
„	C.	„	5.000	„
„	D.	„	10.000	„

§. 2.

Obligacye komunalne III. emisyi przynosić będą posiadaczom procent $4^1/_2$ od sta, zaś obligacye komunalne IV. emisyi 4 od sta rocznie od ich imiennej wartości. Procent ten będzie płacony posiadaczom obligacyi komunalnych w dwóch równych półrocznych ratach z dołu, a mianowicie w dniach 1. kwietnia i 1. października każdego roku, za wręczeniem Bankowi kuponu, a przy obligacyach winkulowanych za kwitem.

Obligacye komunalne mogą być po myśli §. 7. ustawy z dnia 27. grudnia 1905. Nr. 213. Dz. u. p. użyte na lokacyę kapitałów fundacyjnych, kapitałów zakładów zostających pod dozorem publicznym, kapitałów pocztowych kas oszczędności, tudzież funduszów pupilarnych, fideikomisowych i depozytowych i nareszcie służyć mogą według kursu giełdowego jako kaucye w stosunkach służbowych i kontraktowych.

§. 3.

Tak kapitał jak i procent (kupony) wypłacane będą posiadaczom obligacyj komunalnych w walucie koronowej.

§. 4.

Każda obligacya komunalna III. emisyi musi być wycofaną z obiegu najpóźniej w lat $51^1/_2$ a IV. emisyi w lat $57^1/_2$ od daty wystawienia.

§. 5.

Wszystkie spłaty na kapitał, które winny być uiszczone w ciągu jednego półrocza, czy to w przypisanych ratach amortyzacyjnych, czy też wskutek częściowej lub całkowitej spłaty ponad plan umorzenia, o ile nie zostały dokonane obligacyami komunalnemi, tworzą razem wziąwszy fundusz umorzenia obligacyj komunalnych odnośnej emisyi tegoż półrocza. W 6 miesięcy po upływie półrocza Bank krajowy będzie obowiązany wycofać z obiegu taką ilość obligacyj komunalnych tej emisyi, jaką reprezentuje tenże fundusz umorzenia.

§. 6.

Wycofanie obligacyj komunalnych odnośnej emisyi z obiegu nastąpi:

a) Przez zniszczenie tych obligacyj, które dłużnicy wniosą do kasy Banku w ciągu ubiegłego półrocza już to tytułem raty na kapitał (§. 39. statutu) już to tytułem przyspieszonej spłaty po nad plan umorzenia zaciągniętej pożyczki (§. 38. statutu).

b) Przez użycie nagromadzonego w ciągu półrocza funduszu umorzenia na wykup, lub wylosowanie odpowiedniej ilości obligacyj komunalnych, a w szczególności:

1. Przez zniszczenie tych obligacyj, które Bank z wolnej ręki w celu umorzenia nabędzie, lub z własnych zapasów dostarczy;

2. Przez wylosowanie reszty obligacyj, jaka po strąceniu obligacyj pod b. 1. wymienionych okaże się potrzebną na pokrycie sumy, która w danem półroczu ma być umorzoną.

Losowanie odbywać się ma w sposób przepisany dla losowania listów zastawnych Banku krajowego, w dniach 2. stycznia i 1. lipca każdego roku — wypłata zaś wylosowanych sztuk w trzy miesiące po wylosowaniu.

§. 7.

Po upływie terminu zakreślonego w §. 4. tych przepisów do wycofania z obiegu obligacyi komunalnych użyje Bank na ten cel przedewszystkiem całego funduszu w ubiegłem półroczu na umorzenie odnośnych obligacyi przez dłużników wniesionego.

§. 8.*)

Wypłata oznaczonych w §. 2. półrocznych procentów, dopełnioną ma być przez Bank krajowy od każdej obligacyi w ciągu czasu między dniem wypuszczenia obligacyi, a dniem wycofania jej z obiegu.

---

*) Paragraf ten niezmieniony.

Rozdział II.

O pożyczkach komunalnych wogóle.

(*Przepisy ogólne*).

§. 9.

Pożyczki komunalne będą udzielane po myśli §§. 3. b. i 3. c. statutu osobom prawnym poniżej pod a. do g. wymienionym w następujących planach umorzenia:

a) w $4^1/_2$% obligacyach komunalnych III. emisyi:

1.	na lat 51	przy półrocznej spłacie na procent i na amort.			2.60%	wzgl.	2.547%
2.	„ „	$41^1/_2$	„	„	2.75%	„	2.700%
3.	„ „	33	„	„	3.70%	„	2.940%
4.	„ „	19	„	„	4%	„	3.927%
5.	„ „	$13^1/_2$	„	„	5%	„	4.938%

b) w 4% obligacyach komunalnych IV. emisyi:

1.	na lat 57	przy półrocznej spłacie: na proc. i na amort.			2.325%	wzgl.	2.274%
2.	„ „	44	„	„	2.500%	„	2.455%
3.	„ „	$34^1/_2$	„	„	2.750%	„	2.703%
4.	„ „	22	„	„	3.500%	„	3.436%
5.	„ „	15	„	„	4.500%	„	4.437%

Podane powyżej w każdym planie umorzenia niższe raty mogą być zastosowane tylko przy pożyczkach państwu lub krajowi udzielonych.

Z każdej z tych rat będzie zaliczał Bank krajowy przy pożyczkach ad A po 2.25%, a przy pożyczkach ad B po 2% na procent od każdoczesnego stanu pożyczki, dalej przy pożyczkach państwu lub krajowi udzielanych po 0.0625% czyli $^1/_{16}$%, a przy wszystkich innych pożyczkach po 0·125% czyli $^1/_8$% jako dodatek na koszta administracyi, resztę zaś na umorzenie długu.

§. 10.

Strona ubiegająca się o pożyczkę ma w podaniu wyrazić, w jakich obligacyach komunalnych, a mianowicie czy w $4^1/_2$% obligacyach III. emisyi, czy też w 4% obligacyach IV. emisyi pragnie dostać pożyczkę, a również na jaki okres umorzenia ma być żądana pożyczka udzieloną.

Zaznacza się jednak, że pożyczki do wysokości 100.000 koron mogą być udzielane najdłużej na lat $34^1/_2$, do 500.000 koron najdłużej na lat 44, a tylko wyższe nad 500.000 koron na lat 51, względnie 57. Państwo i kraj mogą jednak bez względu na wysokość pożyczki korzystać z każdego w §. 9. wskazanego planu umorzenia.

§. 11.

Otrzymujący pożyczkę obowiązany będzie opłacić przy podjęciu takowej:

a) kwotę wyrównywającą 1/4% imiennej wartości pożyczki tytułem wpisowego;

b) procent w stosunku $4^1/_2$ względnie 4 od sta rocznie od cyfry długu zaciągniętego za czas od dnia wypłaty pożyczki, aż do terminu płatności pierwszej raty półrocznej; otrzymując zaś obligacyę z kuponem bieżącym, winien nadto zwrócić wartość kuponu od dnia ostatniej zapadłości kuponowej, aż do dnia wypłaty pożyczki;

c) winien dalej opłacić $^1/_8\%$ względnie $^1/_{16}\%$ tytułem dodatku na koszta administracyi od cyfry długu zaciągniętego;

d) zwrócić Bankowi koszt wygotowania obligacyj komunalnych w wysokości $1‰$ od cyfry długu zaciągniętego.

§. 12.*)

W każdym z dni płatności rat półrocznych otrzymujący pożyczkę winien oprócz spłaty na kapitał, procenta i dodatek na koszta administracyi (§. 9. ust. ost.) zwracać Bankowi wszystko, coby on z tytułu pobierania tych rat jakoteż wypłaty kuponów Skarbowi Państwa w odnośnem półroczu opłacić był obowiązany.

§. 13.**)

Każde całkowite lub częściowe uchybienie którejkolwiek z półrocznych rat, wskazanych w skrypcie dłużnym, wkładać będzie na opóźniającego się obowiązek płacenia Bankowi krajowemu procentów zwłoki w następującym stosunku:

a) jeśli zaległość najpóźniej w 15 dni po terminie uiszczoną będzie, żadne procenta zwłoki od dłużnika nie będą żądane;

b) w razie dłuższej nad dni 15 dopuszczonej zwłoki, dłużnik będzie w obowiązku uiszczać Bankowi procenta zwłoki od dnia, w którym zapłata nastąpić miała, a to za pierwsze trzy miesiące w stosunku po pięć od sta rocznie, za dalszą zwłokę w stosunku po sześć od sta rocznie.

Przy obliczaniu procentów zwłoki frakcye pół miesięcy za całe pół miesiące liczone będą.

§. 14.

Wszystkie procenta zwłoki obliczane będą zawsze od całej sumy zaległości, tak w kapitale, jak w procentach, dodatku na koszta administracyi, lub w innych opłatach i biegną aż do chwili całkowitego każdej zaległości uiszczenia.

Gdyby Bank w zastępstwie dłużnika uiścił wypłaty, do których ten ostatni był obowiązany z ustawy lub na mocy swego wobec Banku zobowiązania, procenta zwłoki od takich sum obliczane będą od dnia, w którym Bank te wypłaty uskutecznił.

Przy całkowitem lub częściowem uiszczeniu zaległości będą pokrywane przedewszystkiem procenta zwłoki do dnia uiszczenia narosłe, jak niemniej koszta, spowodowane egzekucyą i wydatki, poczynione przez Bank na podstawie statutu, przepisów niniejszych lub skryptu dłużnego, a dopiero reszta uiszczonej kwoty zaliczoną będzie na zmniejszenie lub całkowite pokrycie samych rat zalegających.

---

*) Paragraf ten niezmieniony.

**) Paragraf ten niezmieniony.

§. 15.*)

Wszelkie spłaty uiszczane będą przez dłużników w kasie Banku krajowego we Lwowie.

§. 16.

Po rozpoznaniu dowodów, które strona ubiegająca się o pożyczkę wedle podanych poniżej przepisów szczegółowych przedłożyć powinna, prześle Dyrekcya Banku promesę, oznaczającą wysokość pożyczki i wskazującą warunki, jakie przed jej odebraniem dopełnione być mają. Skrypt dłużny sporządzony być ma we formie aktu notaryalnego, odpowiadającego warunkom §. 3. ustawy z 25. lipca 1871. Nr. 75. Dz. u. p. wedle wzoru dostarczonego przez Dyrekcyę Banku, a podpisany przez osoby uprawnione do podpisywania dokumentów imieniem strony, której pożyczka udzieloną została.

W skrypcie ma być we formie prawnej uznanem, że w razie sporu, wykaz zaległości, sporządzony przez Dyrekcyę Banku krajowego, uważany być ma za pełny dowód wierzytelności Banku, żaden przeto spór o jej wysokość ze strony dłużnika podnoszony, nie będzie mógł ani wstrzymać, ani opóźnić kroków egzekucyjnych tak w drodze sądowej, jak w drodze administracyjnej.

§. 17.

Przy pożyczkach komunalnych hipotecznie ubezpieczonych ma być po myśli ustawy z 27. grudnia 1905 Nr. 213. Dz. u. p. względnie po myśli ustawy z 24. kwietnia 1874. Nr. 48. Dz. u. p. równocześnie z pożyczką na podstawie deklaracyi przez Bank zeznanej, w odnośnych wykazach hipotecznych zaintabulowanem, że dana pożyczka stanowi kaucyę na zabezpieczenie praw posiadaczy obligacyi komunalnych III. względnie IV. emisyi.

Przy wszystkich zaś innych pożyczkach komunalnych hipotecznie nie ubezpieczonych, ma osoba prawna otrzymująca pożyczkę potwierdzić, po myśli §. 3. ustawy z 27. grudnia 1905 Nr. 213. Dz. u. p., że jej jest wiadomem, iż dana pożyczka stanowi kaucyę na zabezpieczenie praw posiadaczy obligacyi komunalnych III. względnie IV. emisyi.

Wzór takiego potwierdzenia udzieli Bank stronie razem z promesą.

§. 18.

Bank zastrzega sobie prawo sprzedania obligacyi komunalnych dla danej pożyczki emitowanych. po kursie dziennym w dniu asygnacyi pożyczki, za potrąceniem dla siebie prowizyi, która w każdej promesie z góry będzie oznaczoną.

§. 19.

Po wypłaceniu waluty pożyczki prześle Bank dłużnikowi:

a) rachunek ze skupu obligacyi komunalnych;

b) rachunek raty wstępnej obliczonej po myśli §. 11. tych przepisów.

Zarazem wykaże Bank wysokość zatrzymanych ewentu-

*) Paragraf ten niezmieniony.

alnie z waluty pożyczkowej kaucyi na zabezpieczenie należytości skarbowych lub na zabezpieczenie dopełnienia pewnych warunków promesy lub wreszcie spłat, które w myśl zastrzeżeń promesy lub na żądanie dłużnika mają być w jego zastępstwie dokonane. Równocześnie z tym rachunkiem otrzyma strona plan umorzenia pożyczki.

§. 20.

W razie potrzeby może Bank przedsiębrać na koszt strony ubiegającej się o pożyczkę komunalną, oszacowanie ofiarowanej hipoteki lub zbadanie stosunków kredytowych, urządzeń i sposobu administracyi odnośnej osoby prawnej. Dyrekcya Banku oznaczy wysokość potrzebnej na ten cel zaliczki. Oszacowanie na koszt strony dokonane nie obowiązuje Banku do udzielenia pożyczki, ani też do zwrotu złożonej zaliczki, nawet wtedy, gdyby żądana pożyczka w całości lub częściowo odmówioną została.

§. 21.

Mimo dopełnienia wszystkich warunków promesy może Bank odmówić wypłaty pożyczki:

a) jeżeli od czasu przyznania pożyczki stosunki kredytowe dłużnika tak się pogorszyły, że nie przedstawiają dostatecznego bezpieczeństwa;

b) jeżeli strona prosząca o realizacyę pożyczki w ciągu dni trzydziestu po uwiadomieniu ze strony Banku, że pożyczka przygotowaną jest do wypłaty, tejże nie podniosła;

c) jeżeli korporacya prosząca o pożyczkę straciła osobowość prawną;

d) jeżeli przedsiębiorca, robiący z Bankiem interes annuitetowy zmarł lub popadł w konkurs;

e) jeżeli jest w toku sądowa licytacya realności, na której pożyczka komunalna zahipotekowaną została.

Rozdział III.

O rodzajach pożyczek komunalnych (Przepisy szczegółowe).

A) O pożyczkach udzielanych państwu i funduszowi krajowemu.

§. 22.

Pożyczki komunalne mogą być udzielane państwu tylko na podstawie ustawy uchwalonej przez obie izby Rady państwa i przez Monarchę sankcyonowanej, zaś funduszowi krajowemu tylko na podstawie uchwały Sejmu krajowego przez Monarchę sankcyonowanej.

Bliższe warunki tych pożyczek, a mianowicie co do wysokości pożyczki, co do rodzaju obligacyj komunalnych i co do długości planu umorzenia, muszą odpowiadać treści odnośnej ustawy państwowej, względnie uchwały sejmowej.

Ustawa państwa względnie uchwała sejmowa, na podstawie której pożyczka zaciągniętą zostaje, powinna być w skrypcie dłużnym powołaną.

B) O pożyczkach udzielanych powiatom.

§. 23.

Wydział powiatowy, pragnący dla powiatu wyjednać w Banku pożyczkę w obligacyach komunalnych III. względnie IV. emisyi, do podania dołączyć winien:

a) ostatni inwentarz majątku powiatu, zatwierdzony przez Wydział krajowy;

b) budżety powiatu z ostatnich trzech lat.

c) poświadczony wykaz wszystkich podatków bezpośrednich, rozpisanych na wszystkich mieszkańców powiatu w ostatnich trzech latach;

d) wierzytelny odpis uchwały Rady powiatowej, wydanej w przedmiocie pożyczki, w Banku krajowym w obligacyach komunalnych III. względnie IV. emisyi zaciągnąć się mającej.

§. 24.

Wysokość pożyczki, która powiatowi może być udzieloną, zawisłą jest po myśli ustawy o reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866. Nr. 21. Dz. u. kr. od siły podatkowej, od sumy dotychczasowych długów i zobowiązań powiatu. — Ilekroć pożyczka ta, łącznie z długami lub zobowiązaniami już powiat obciążającemi przewyższać ma 5%, nie będzie zaś przenosiła 50% podatków bezpośrednich, dla tegoż powiatu przypisanych, zezwolenie Wydziału krajowego na jej zaciągnięcie winno być do rzeczonej uchwały dołączonem. W razie zaś żądania pożyczki, przewyższającej 50% wzmiankowanych podatków, rzeczona uchwała Rady powiatowej ma być popartą wyjednaniem odpowiedniej ustawy krajowej zgodnie z przepisem §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej.

§. 25.

Uchwała Rady powiatowej wyrażać winna upoważnienie Wydziału powiatowego do zaciągnięcia w Banku krajowym pożyczki w obligacyach komunalnych III. względnie IV. emisyi do wysokości oznaczonej, pod warunkami opisanymi w niniejszych przepisach, wskazując zarazem cel, na który pożyczka ta ma być użytą i kto jest władnym walutę pożyczki od Banku krajowego odebrać i z jej odbioru Bank imieniem powiatu pokwitować.

§. 26.

W skrypcie ma być powołaną uchwała Rady powiatowej wraz z zezwoleniem Wydziału krajowego lub ustawy krajowej, ilekroć zezwolenie to lub wyjednanie tej ustawy jest koniecznem. — Nadto winna być uchwała Rady powiatowej wraz z zezwoleniem Wydziału krajowego złożoną we formie wierzytelnej przy akcie notaryalnym i w wypisie tegoż aktu w całej treści zawartą.

Skrypt ma być podpisany przez prezesa lub jego zastępcę i przez dwóch członków Wydziału powiatowego, przy wyciśnięciu pieczęci powiatu.

§. 27.

W razie dopuszczenia zaległości w opłacaniu którejkolwiek półrocznej raty, Dyrekcya Banku wezwie Wydział po-

wiatowy o niezwłoczne jej uiszczenie, a jednocześnie o dopuszczeniu tej zaległości doniesie Wydziałowi krajowemu. W razie zaś dopuszczenia przez Wydział powiatowy zaległości dwóch po sobie idących rat półrocznych, Dyrekcya Banku będzie władną:

a) wdrożyć w drodze sądowej, na podstawie aktu pożyczkowego, środki przymusowe celem ściągnięcia całej zaległości;

b) i jednocześnie na podstawie §. 22. ustawy o Reprezentacyi powiatowej i na podstawie ustawy krajowej z dnia 17. czerwca 1874. L. 52. Dz. u. kr. wyjednać wstawienie w budżet powiatu całej zaległości Bankowi przypadającej i rozpisanie na powiat dodatków do podatków w wysokości na pokrycie tej zaległości potrzebnej.

C) O pożyczkach udzielanych gminom.

§. 28.

Zwierzchność gminy, pragnąca imieniem gminy wyjednać w Banku krajowym pożyczkę w obligacyach komunalnych III. względnie IV. emisyi, do podania dołączyć winna:

a) ostatni inwentarz majątku gminy, potwierdzony przez Wydział powiatowy;

b) budżety gminy z ostatnich trzech lat, potwierdzone przez Wydział powiatowy;

c) poświadczony wykaz wszystkich podatków bezpośrednich, rozpisanych na wszystkich mieszkańców gminy w ostatnich trzech latach;

d) wykaz członków Rady gminnej i Zwierzchności gminy, potwierdzony przez Wydział powiatowy;

e) wierzytelny odpis uchwały Rady gminnej, wydanej w przedmiocie pożyczki w obligacyach komunalnych III. względnie IV. emisyi w Banku krajowym zaciągnąć się mającej.

W razie jeśli gmina posiada grunta lub realności, przedłożyć winna nadto:

f) zupełne wyciągi hipoteczne i wierzytelne arkusze gruntowe.

Uchwała Rady gminnej winna być powziętą zgodnie z przepisami §. 41. i 42. ustawy gminnej w obecności co najmniej $^2/_3$ części członków Rady, a zatwierdzoną przez Radę powiatową odpowiednio do §. 99. lit. b) tejże ustawy. Zatwierdzenie Rady powiatowej winno mieścić w sobie wyraźne uznanie pożyteczności i potrzeby pożyczki na jeden z celów w §. 36. statutu wymienionych.

§. 29.

Przy zaciąganiu pożyczki przez miasta, mające własne statuta lub też przez miasta, dla których są wydane ustawy z 13. marca 1889. L. 24. i z 3. lipca 1896 L. 51. Dz. u. i rozp. kraj. mają być zastosowane przepisy statutów miejskich względnie odnośnych ustaw, traktujące o ważności uchwał i o potrzebie zatwierdzania tych uchwał przez Wydział krajowy, względnie radę powiatową.

§. 30.

Uchwała Rady gminnej wyrażać winna upoważnienie do zaciągnięcia w Banku krajowym pożyczki w obligacyach komunalnych III. względnie IV. emisyi do wysokości oznaczonej, pod warunkami wymienionymi w niniejszych przepisach, wskazując zarazem cel, na który pożyczka ta ma być użytą i kto jest władnym odebrać od tegoż Banku walutę pożyczki i z jej odbioru Bank imieniem gminy pokwitować.

§. 31.

Podstawą do obliczenia siły kredytowej gminy będzie przeciętna roczna siła podatkowa tejże, obliczona na podstawie urzędowego wykazu opłacanych w gminie podatków bezpośrednich w ostatniem trzechleciu.

Udzielenie gminie pożyczki komunalnej tudzież wysokość pożyczki zawisłe będą z reguły od tego, czy i o ile roczne raty annuitetowe tej pożyczki mieć będą dostateczne pokrycie w 50% przeciętnej rocznej siły podatkowej gminy, po potrąceniu z niej dodatków gminnych administracyjnych w ostatnich 3 latach przeciętnie nakładanych.

O ile gmina na poostawie uchwały sejmowej przez Monarchę sankcyonowanej uzyskała prawo nakładania dodatków ponad 50% opłacanych w gminie podatków bezpośrednich, przyjętą zostanie za podstawę wymiaru pożyczki ta wyższa granica siły podatkowej gminy.

W wypadkach, w których pożyczka komunalna ma być użytą na produktywne inwestycye, zapewniające wedle wszelkiego prawdopodobieństwa podniesienie własnych dochodów gminy, może Bank przy wymiarze pożyczki uwzględnić spodziewaną zwyżkę siły kredytowej gminy, i celem upewnienia się, że pożyczka na zamierzone inwestycye rzeczywiście użytą zostanie, postawić w promesie do tego zmierzające warunki, jak n. p. że waluta pożyczki wypłacaną będzie w miarę postępu robót inwestycyjnych za ewentualnem każdoczesnem sprawdzeniem przez delegata Banku na koszt gminy, albo, że waluta pożyczkowa będzie mogła być podnoszoną tylko za każdoczesnem zezwoleniem Wydziału powiatowego, względnie Wydziału krajowego.

§. 32.

W skrypcie ma być powołaną uchwała Rady gminnej wraz z zatwierdzeniem Rady powiatowej względnie Wydziału krajowego. Ta uchwała wraz z dotyczącem zatwierdzeniem winna być złożoną we formie wierzytelnej przy akcie notaryalnym i w wypisie tegoż aktu w całej treści zawartą.

Skrypt ma być podpisany przez burmistrza względnie naczelnika gminy, przez jednego z jej asesorów lub przysiężnych i przez dwóch radnych, a nadto ma być stwierdzonym przez wyciśnięcie na nim pieczęci gminy.

Skrypt zeznany przez miasta stołeczne własne statuty mające, ma być zeznawany dla Lwowa przez prezydenta i trzech radnych, a dla Krakowa przez prezydenta i dwóch radnych.

§. 33.

Drugi egzemplarz obrachunku zaliczenia i planu umorzenia pożyczki ma Bank przesłać Wydziałowi powiatowemu dla tegoż wiadomości, a przy pożyczkach komunalnych przez

Lwów lub Kraków i przez miasta, dla których jest wydana ustawa z 13. marca 1889 Nr. 24. Dz. u. i rozp. kraj., zaciągniętych Wydziałowi krajowemu.

§. 34.

Celem przekonania się, że gminy, które pożyczkę komunalną w Banku krajowym zaciągnęły, stosownie do postanowień skryptu dłużnego, wstawiły do budżetu kwoty potrzebne na pokrycie annuitetów pożyczkowych, żądać może Bank krajowy wyjaśnienia od Wydziału powiatowego, względnie zażąda od gminy przedłożenia budżetu.

§. 35.

W razie dopuszczenia przez gminę zaległości w uiszczeniu którejkolwiek półrocznej raty, Dyrekcya Banku wezwie Zwierzchność gminną o niezwłoczne zapłacenie zaległości, a jednocześnie doniesie Wydziałowi powiatowemu, zaś co do miast mających własne statuta i miast, dla których jest wydana ustawa z 13. marca 1889 Nr. 24. Dz. u. i rozp. kraj., Wydziałowi krajowemu o dopuszczeniu zaległości, który ze swej strony rozwinie działanie, jakie za stosowne uzna w celu skłonienia Rady gminnej do spiesznego zapłacenia zaległości, a tem samem zapobieżenia rozpoczęciu przez Bank kroków egzekucyjnych.

Jeżeli do trzech miesięcy od zapadłości, zaległa rata nie zostanie przez gminę całkowicie wyrównaną, dyrekcya Banku będzie władną:

a) na podstawie aktu pożyczkowego rozwinąć w drodze egzekucyi politycznej lub w drodze sądowej środki przymusowe, celem ściągnięcia całej zaległości;

b) i jednocześnie, na podstawie §. 70. ustawy gminnej, w związku z przepisem ustawy krajowej z dnia 17. czerwca 1874 L. 52. Dz. u. kr. wyjednać wstawienie w budżet gminy całej zaległości Bankowi przypadającej i rozpisanie na gminę dodatków do podatków w wysokości potrzebnej na pokrycie tej zaległości.

D) O pożyczkach udzielanych instytucyom kredytowym za poręką powiatów i gmin.

§. 36.

Towarzystwa zaliczkowe, utworzone na podstawie ustawy z dnia 9. kwietnia 1873 L. 70. Dz. u. p. tudzież powiatowe lub gminne Kasy oszczędności (o ile tymże ostatnim przysługuje prawo zaciągania pożyczek), któreby pragnęły za poręką powiatów lub gmin zaciągnąć pożyczkę komunalną celem dostarczenia obrotowego funduszu, szczególnie dla udzielania pożyczek na realności włościańskie pod warunkami odpowiadającymi potrzebom kredytu włościańskiego (§. 36. ust. 2. statutu), winny przedłożyć Bankowi:

a) najnowszy statut we formie wierzytelnej;

b) sprawozdanie, bilans i zamknięcie rachunków ostatniego okresu rachunkowego; nadto

c) Towarzystwa zaliczkowe, utworzone na zasadzie ustawy z 9. kwietnia 1873. L. 70. Dz. u. p. wierzytelny wyciąg z rejestru Stowarzyszeń i urzędowy spis członków z wymie-

nieniem wysokości udziałów, — powiatowe i gminne Kasy oszczędności zaś urzędowe zatwierdzenie swoich statutów;

d) inne dowody i wyjaśnienia, jakichby Bank zażądał.

Ponadto przedłożone winne być Bankowi:

1. w razie zamierzonej poręki powiatu, wierzytelny odpis uchwały Rady powiatowej, zaś w razie zamierzonej poręki gminy, takiż odpis uchwały Rady gminnej, wraz z zatwierdzeniem wyższej władzy autonomicznej, w których to uchwałach mieścić się winno upoważnienie do solidarnego poręczenia imieniem powiatu lub gminy wobec Banku krajowego za dług, przez instytucyę zaciągnąć się mający, z wyrażeniem cyfry ściśle lub do kwoty maksymalnej oznaczonej w obligacyach komunalnych III. względnie IV. emisyi, pod warunkami przez Bank krajowy wymaganymi, jak niemniej wskazanie, do czyich rąk pożyczka ma być wypłaconą;

2. nadto przedłożone być winny w razie poręki powiatu dokumenta w §. 28 pod a. — c., w razie zaś poręki gminy dokumenta w §. 28 pod a. — f. wymienione.

§. 37.*)

Poręka powiatu lub gminy może być przyjętą tylko w granicach i pod warunkami, jakich ustawy wymagają dla zaciągnięcia własnych zobowiązań powiatów lub gmin.

§. 38.

Po rozpoznaniu dowodów w §. 36. wymienionych, Dyrekcya Banku prześle instytucyi, żądającej udzielenia pożyczki, promesę, oznaczającą warunki, jakie przed jej odebraniem spełnione być mają, a w szczególności także warunki, jakie Bank uzna ze stosowne nałożyć dla zapewnienia, że pożyczka wyłącznie na cel wskazany w §. 36. ust. 2. statutu użytą będzie.

W przypadku, jeśli zaciągnięcie pożyczki wedle ustaw lub statutów instytucyi wymaga uchwały organu nadzorczego tejże instytucyi, uchwała taka winna być przy akcie notaryalnym we formie wierzytelnej złożoną i w wypisie tegoż aktu w całej treści zawartą.

Co do treści i sposobu zeznania dokumentu poręki, który razem ze skryptem we formie aktu poręki winien być zeznany, mają być zastosowane §. 23. względnie §. 27. niniejszych przepisów.

§. 39.**)

Po wypłaceniu przez Bank waluty pożyczki, prześle Bank poręczycielowi obrachunek, o którym mowa w §. 19. niniejszych przepisów, a w razie poręki gminy nadto drugi egzemplarz tego obrachanku Wydziałowi powiatowemu do wiadomości.

§. 40.

W razie dopuszczenia przez Instytucyę biorącą pożyczkę zaległości w uiszczeniu którejkolwiek raty półrocznej, Dyrekcya Banku wezwie poręczyciela o niezwłoczne uiszczenie zaległości, gdyby zaś wezwanie takie w ciągu dni 14 nie odniosło skutku, wdrożyć może bez dalszej zwłoki kroki egzekucyjne, jakie uzna za stosowne.

---

*) Paragraf ten niezmieniony.

**) Paragraf ten niezmieniony.

E. O pożyczkach udzielanych spółkom wodnym.

§. 41.

Spółkom utworzonym na podstawie ustawy państwowej z 30. maja 1869. Nr. 93. Dz. u. p. i ustawy krajowej z 14. marca 1875. Nr. 38. Dz. u. kr. mogą być udzielane pożyczki w obligacyach komunalnych III. względnie IV. emisyi na cele wskazane statutem spółki.

§. 42.

Spółka wodna pragnąca uzyskać w Banku krajowym pożyczkę w obligacyach komunalnych powinna przedłożyć:

a) statut spółki przez właściwe starostwo zatwierdzony, który ze względu na zaciągnąć się mającą pożyczkę powinien zawierać następujące postanowienia:

1. ad §. 63. ustawy wodnej z roku 1875, że wydzielenie poszczególnych gruntów ze związku spółki może przed zupełnem spłaceniem pożyczki tylko za zezwoleniem Banku krajowego nastąpić;

2) ad §. 64. ustawy wodnej z roku 1875, że rozwiązanie spólki może nastąpić dopiero po zupełnem spłaceniu pożyczki;

3. ze względu na §§. 65. i 66. ustawy wodnej z roku 1875 powinna być w statucie wyrażoną miara, według której koszta budowy i utrzymania przedsiębiorstwa na uczestników spółki mają być rozkładane, a ze względu na §. 19. ustawy z 30. czerwca 1884 Nr. 116 Dz. u. p. powinny być w statucie zawarte postanowienia co do sposobu umorzenia pożyczki i co do rozłożenia rat pożyczkowych na uczestników spółki;

b) urzędowy wyciąg z księgi wodnej, zawierający w myśl §. 56. ustawy z 14 marca 1875 Nr. 38. Dz. u. kr. i §. 3. rozp. min. roln. z 9. lipca 1875 N. 7085 L. 70. Dz. u. kr. wszystkie danej spółki dotyczące szczegóły i daty;

c) jeżeli przedsiębiorstwo, dla którego spółka wodna zawiązaną została, korzysta na popstawie ustawy z 30. czerwca 1884 Nr. 116 Dz. u. p. z pomocy państwa i kraju, albo w inny sposób przez państwo lub kraj jest subwencyonowane, a tem samem plany i kosztorysy były przez organa techniczne państwa lub kraju badane i wykonanie przedsiębiorstwa pod kontrolą tych organów pozostaje, wystarczy, jeżeli spółka na stwierdzenie powyższych okoliczności przedłoży Bankowi odnośne pisma urzędowe w oryginale lub w wierzytelnym odpisie, a jeżeli przedsiębiorstwo na podstawie osobnej ustawy krajowej do skutku przyszło, o ile tę ustawę w swojem podaniu powoła. Jeżeli zaś przedsiębiorstwo ściśle prywatne nie korzysta z pomocy państwa lub kraju po myśli ustawy z d. 30. czerwca 1884 Nr. 116 Dz. p. p., to w takim razie winna spółka przedłożyć szczegółowe plany i kosztorysy, które Bank krajowy Biuru melioracyjnemu przy Wydziale krajowym do zbadania i zaopiniowania udzieli;

d) spis członków spółki, który w urzędownie zatwierdzonym odpisie przełożyć należy, winien zawierać obok nazwisk członków także obszar gruntów, które do związku spółki należą;

e) odpis wierzytelny protokołu walnego zgromadzenia spółki, na którem zapadła uchwała na zaciągnięcie pożyczki, przyczem się zauważa, że walne zgromadzenie powinno być

po myśli statutu spółki należycie zwołanem i ukonstytuowanem, a uchwała powinna zawierać:

1. uzasadnienie zapotrzebowania, na pokrycie którego pożyczka jest potrzebną;

2. wysokość pożyczki i bliższe jej warunki;

3. sposób dopełnienia zobowiązań z pożyczki wypływających, a w szczególności miarę, według której raty pożyczkowe na uczestników spółki mają być rozkładane. Ow rozkład ma być o ile możności tak dokładny, by zastępował wykaz, który wedle §. 17. ustawy państwowej z r. 1884 przewodniczący spółki celem ściągnięcia datków konkurencyjnych urzędowi podatkowemu ma przedkładać.

f) Jeżeli za pożyczkę udzieloną spółce wodnej ręczyć mają solidarnie poszczególni uczestnicy spółki, albo gminy lub powiaty do spółki nie należące. to celem zbadania siły kredytowej tych ręczycieli przedłożone być mają odpowiednie dokumenta, wymagane wedle obowiązujących przepisów przy udzielaniu pożyczek hipotecznych, względnie pożyczek komunalnych.

g) Oprócz tego zastrzega sobie Bank krajowy prawo, zażądać w każdym poszczególnym wypadku przedłożenia innych jeszcze dokumentów, jeżeli takowe za potrzebne uzna.

§. 43.

Uchwała walnego zgromadzenia spółki upoważniająca zarząd do zaciągnięcia w Banku krajowym pożyczki w obligacyach komunalnych III. lub IV. emisyi, winna wskazać, kto jest upoważnionym do odebrania i pokwitowania waluty pożyczkowej. Ta uchwała powinna być w skrypcie powołaną i ma być złożoną w wierzytelnym odpisie przy akcie notaryalnym i wypisie tegoż aktu w całej treści zawartą.

Skrypt ma być podpisany przez osoby statutem spółki do jej zastępowania powołane.

§. 44.

Pożyczka komunalna udzielona spółce wodnej nie może być nigdy wyższą od sumy kosztów przedsiębiorstwa melioracyjnego, które przy pomocy żądanej pożyczki ma być dokonanem, przyczem jednak ewentualna subwencya względnie ewentualny udział państwa lub kraju w kosztach zamierzonego przedsiębiorstwa mają być od sumy kosztorysowej potrącone, tak, że udzielona przez Bank krajowy pożyczka komunalna może się równać tylko tej części kosztów zamierzonego przedsiębiorstwa, które przez członków spółki wodnej mają być pokryte.

§. 45.

Skrypt dłużny zawierać powinien następujące postanowienia:

a) Bankowi krajowemu ma przysługiwać prawo, 15 dni po zapadłości raty pokryć ją z osobnej rezerwy na ten cel utworzonej, co jednak nie ma wstrzymywać dalszej egzekucyi, celem ściągnięcia od uczestników zaległych datków, które następnie do owej rezerwy wpływać będą;

b) w razie, gdyby po zupełnem wyczerpaniu utworzonej na ten cel rezerwy którakolwiek rata pożyczkowa w terminie zapadłości uiszczoną nie została, przysługiwać będzie Bankowi krajowemu prawo, cały resztujący kapital pożyczkowy, który od razu stanie się płatnym, razem z odsetkami zwłoki, które od dnia płatności zaległej raty mają być liczone, bezzwłocznie od spółki względnie od wszystkich jej uczestników ściągnąć.

c) datki od poszczególnych uczestników do roku nie ściągnięte, mają być rozłożone wedle miary przyjętej w statucie lub w uchwale walnego zgromadzenia na resztę uczestników;

d) w skrypcie ma być w końcu nadanem Bankowi krajowemu prawo, o ile odnośne przedsiębiorstwo wodne nie jest publicznem przedsiębiorstwem przez kraj lub państwo subwencyonowanem, przez swoje organa albo przez Biuro melioracyjne Wydziału krajowego przekonywać się na koszt spółki o postępie robót i należytem wykonaniu przedsiębiorstwa wodnego, a spółka zobowiąże się na każde żądanie Banku krajowego przedkładać potrzebne plany, kosztorysy i wykazy, przyczem zastrzeżonem zostanie, że wypłata pożyczki nastąpi dopiero po rozpoczęciu robót i to tylko w miarę ich postępu. Gdyby roboty w terminie zakreślonym nie zostały rozpoczęte albo ich prowadzenie i ukończenie okazało się niemożliwem, przysługiwać będzie Bankowi krajowemu prawo wstrzymać się od zupełnej lub dalszej wypłaty pożyczki.

§. 46.

Na pokrycie ewentualnych zaległości w ratach danej pożyczki winna spółka wodna złożyć wedle każdoczesnego uznania Banku krajowego kaucyę do wysokości 10% sumy pożyczkowej. — Pokryte z tej kaucyi, a następnie przez spółkę wodną zapłacone zaległości pobierać będzie Bank krajowy na uzupełnienie tej kaucyi. — Tę kaucyę będzie oprocentowywał Bank krajowy na równi z wkładkami oszczędności, a po zupełnem umorzeniu pożyczki będzie mogła spółka wodna podnieść na swoją rzecz nie wyczerpaną jej resztę wraz z przyrostem.

F) O pożyczkach udzielanych prawno-publicznym korporacyom, mającym swą siedzibę w kraju i wyposażonych w prawo nakładania danin dla pokrycia swoich potrzeb.

§. 47.

Oprócz osób prawnych wymienionych powyżej w ustępach A) do E) niniejszych przepisów, mogą się ubiegać po myśli §. 3. B 4. statutu o pożyczki komunalne Banku krajowego te prawno-publiczne korporacye, które mają swą siedzibę w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i które są wyposażone w prawo nakładania danin dla pokrycia swoich potrzeb. — Do kategoryi takich prawno-publicznych korporacyi należą:

a) katolickie gminy parafialne, gdy o ich urządzeniu i zastępstwie po myśli §. 37. ustawy z 7. maja 1874. Nr. 50. Dz. u. p. osobna ustawa wydaną zostanie;

b) gminy ewangelickie na podstawie ustawy z 8. kwie-

tnia 1861. Nr. 41. Dz. u. p. i rozporządzenia ministerstwa wyznań i oświaty z 15. grudnia 1891. Nr. 4. Dz. u. p. ex 1892;

c) gminy izraelickie na podstawie ustawy z 21. marca 1890 Nr. 57. Dz. u. p.;

d) Izby handlowe i przemysłowe na podstawie ustawy z 29. czerwca 1868. Nr. 85. Dz. u. p.;

e) izby adwokackie na podstawie ustawy z 6. lipca 1868. Nr. 96. Dz. u. p.;

f) izby lekarskie na podstawie ustawy z 22. grudnia 1891 Nr. 6. Dz. u. p. ex 1892.

g) wszystkie inne powyżej nie wymienione prawno-publiczne korporacye, siedzibę w kraju mające, które osobną ustawą wyposażone zostały, względnie zostaną w prawo nakładania danin dla pokrycia swoich potrzeb.

§. 48.

Zarząd korporacyi ubiegającej się w Banku krajowym o pożyczkę w obligacyach komunalnych III. względnie IV. emisyi, powinien dołączyć do podania następujące dokumenta:

a) ostatni inwentarz majątku;

b) budżety ostatnich trzech lat;

c) wykaz danin nakładanych w ostatnich trzech latach celem pokrycia potrzeb korporacyi;

d) wykaz członków zarządu;

e) wierzytelny odpis uchwały, powziętej przez właściwe organa korporacyi w przedmiocie zaciągnąć się mającej pożyczki;

f) statut korporacyi i regulamin jej zarządu;

g) jeżeli korporacya posiada grunta lub realności, zupełne wyciągi hipoteczne, wierzytelne arkuszy gruntowe, police asekuracyjne i książeczki podatkowe;

h) wszelkie inne dokumenta i dowody, których Dyrekcya Banku krajowego ewentualnie jeszcze zażąda.

UWAGA: Autentyczność względnie wierzytelność dokumentów pod a) do d) wymienionych, powinna być stwierdzoną przez tę władzę, której nadzorowi dana korporacya bezpośrednio podlega.

§. 49.

Przepisy ustawowe, statutowe i regulaminowe każdej korporacyi wskażą, jakie formalności mają być dopełnione, by pożyczka mogła być ważnie zaciągniętą i podniesioną i w jaki sposób i przez kogo skrypt dłużny ma być zeznanym i podpisanym.

Uchwała powzięta przez właściwy organ korporacyi w przedmiocie zaciągnięcia pożyczki wraz z ewentualnem zatwierdzeniem władzy nadzorczej, powinna być złożoną we formie wierzytelnej przy akcle notaryalnym i w wypisie tegoż aktu w całej treści zawartą.

§. 50.

Czy i w jakiej wysokości żądana pożyczka przez Bank krajowy udzieloną zostanie, zależeć będzie przedewszystkiem od siły kredytowej danej korporacyi.

Ponadto będą uwzględniane wszystkie momenta, mogące dać wyobrażenie o sile majątkowej i wypłatności danej osoby

prawnej, jak: wartość i rentowność majątku własnego, o ile go dana korporacya posiada; wydatność i płynność wszelkich innych źródeł dochodu, poza daninami publicznemi; ściągalność danin publicznych; jaki rodzaj egzekucyi przysługa ustawowo danej korporacyi; o ile cel zamierzonej pożyczki jest racyonalnym; o ile zarząd korporacyi daje gwarancyę, że pożyczka w należyty sposób ku zamierzonemu celowi użytą zostanie i że raty pożyczkowe punktualnie będą wpływały, a wreszcie; jeżeli pożyczka jest przeznaczoną na pokrycie kosztów pewnych inwestycyi, o ile ta inwestycya będzie produktywną i o ile dochody, a tem samem siłę kredytową korporacyi podniesie.

§. 51.

Oprócz zwykłych warunków może Bank krajowy zastrzedz w promesie, w jaki sposób i do czyich rąk waluta pożyczki ma być wypłaconą, by cel, dla którego pożyczka udzieloną została, został osiągniętym, tudzież by Bank krajowy uniknął możliwie jakiejkolwiek szkody lub straty.

§. 52.

Drugi egzemplarz obrachunku zaliczonej pożyczki i plan jej umorzenia (vide §. 19. niniejszych przepisów) prześle Dyrekcya Banku krajowego tej władzy, której dana korporacya bezpośrednio podlega.

G) O interesach annuitetowych.

§. 53.

Wedle §. 3. statutu wolno Bankowi krajowemu oprócz pożyczek komunalnych, udzielanych bezpośrednio wymienionym wyżej pod A. do F. osobom prawnym, nabywać w drodze cesyi pretensye osób trzecich, przysługujące im do państwa, kraju i innych prawno-publicznych korporacyi w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i na podstawie tak nabytych pretensyi obligacye komunalne emitować.

Celem finansowania przedsiębiorstw przez osoby prawne lub fizyczne podejmowanych, za których wykonanie, jak n. p. za budowę gmachów publicznych, dróg lub kolei żelaznych, za budowle wodne, melioracyjne i wogóle za roboty publiczne przedsiębiorcy przysługuje płatna w annuitetach pretensya do państwa, kraju lub innych prawno-publicznych krajowych korporacyi — będzie Bank krajowy nabywał w drodze cesyi owe pretensye.

Waluta cesyjna będzie wypłacaną we formie pożyczki komunalnej.

§. 54.

Przedsiębiorca, pragnący odstąpić Bankowi krajowemu w drodze cesyi swoją pretensyę annuitetową i na tej podstawie uzyskać w Banku krajowym pożyczkę w obligacyach komunalnych III. względnie IV. emisyi, powinien dołączyć do podania następujące dokumenta:

a) oryginalny kontrakt, pretensye annuitetowe uzasadniający;

b) o ile przedsiębiorcą jest osoba prawną, uchwałę właściwego organu wraz z ewentualnem zatwierdzeniem władzy nadzorczej, powziętą w przedmiocie zacedowania Bankowi krajowemu pretensyi annuitetowej;

c) wszelkie inne dalsze dokumenta, których w każdym poszczególnym wypadku Dyrekcya Banku krajowego zażądać może.

§. 55.

Na podstawie nabycia pretensyi annuitetowej, może Bank krajowy udzielić pożyczkę komunalną tylko do tej wysokości, by oprocentowanie, dodatek administracyjny i amortyzacya pożyczki znajdywały zupełne pokrycie w annuitetach zacedowanej na rzecz Banku krajowego pretensyi.

§. 56.

O ile już w kontrakcie annuitetowym nie nastąpił przekaz annuitetów na rzecz Banku krajowego, ma przedsiębiorca zeznać na rzecz Banku krajowego dokument cesyjny we formie aktu notaryalnego przy analogicznem zastosowaniu wszystkich warunków, które w niniejszych przepisach dla skryptów dłużnych ustanowione zostały.

Wzór dokumentu cesyjnego prześle Bank krajowy razem z promesą.

§. 57.

Wypłata waluty pożyczkowej będzie mogła dopiero wtedy nastąpić, gdy wszystkie warunki promesy dopełnione zostaną, a o ile przekaz annuitetów na rzecz Banku krajowego nie jest już w kontrakcie annuitetowym zawarty, musi być przedewszystkiem cesya na rzecz Banku krajowego zdziałaną i przyjętą do wiadomości przez dłużnika annuitetowego.

Alegat IV. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 50.655/08.

Odpis

sprawozdania Dyrekcyi Banku krajowego z dnia 24. kwietnia 1907 l. 30 417 do Wydziału krajowego.

Czyniąc zadość żądaniu Wysokiego Wydziału, wyrażonemu w reskrypcie z 5. października 1906. L. 97.472 mamy zaszczyt donieść, że z wypłaconych dotychczas pożyczek na skrypta za ubezpieczeniem hipotecznem czyli tak zwanych pożyczek gotówkowych na łączną kwotę K. 5,287.200 przypadają na poszczególne kategorye następujące kwoty:

a) **na realności miejskie:**

1.	jako kredyt budowlany (spłacalny do lat trzech)	79	sztuk na K.	3,083.400
2.	jako pożyczki na adaptacye i dobudowę (19 letnie)	3	„ „ „	185.000
	Razem . .	82	sztuk na K.	3,268.400

b) **na większą własność hipoteczną:**

1.	jako pożyczki melioracyjne	sztuk	3 na K	150.000
2.	na gorzelnie	„	6 „ „	326.000
3.	na młyn	„	1 „ „	25.000
4.	na ogólne inwestycye gospodarcze . . .	„	2 „ „	396.000
	Razem . .	sztuk	12 na K	897.000

c) **na małą własność ziemską:**

1.	na odbudowę spalonych budynków . . .	sztuk	21 na K	16.100
2.	na dokupno gruntu	„	2 „ „	1.300
3.	bez podania celu	„	1 „ „	400
	Razem . .	sztuk	24 na K	17.800

d) **na realności fabryczne:**

1.	na młyny i tartaki	sztuk	8 na K	329.500
2.	na cegielnie	„	5 „ „	149.500
3.	na browary	„	2 „ „	175.000
4.	na rafinerye nafty	„	3 „ „	275.000
5.	na fabryki żelazne	„	2 „ „	91.000
6.	na fabrykę papy	„	1 „ „	60.000
7.	na elektrownię	„	1 „ „	24.000
	Razem . .	sztuk	22 na K	1,104.000

Ogółem udzielił więc Bank krajowy w tym dziale do końca r. 1906 czyli w ciągu $2^1/_3$ roku:

140 pożyczek na K 5,287.200·—

z których do końca r. 1906 spłacono w całości

sztuk 11 na	K 197.500·—	
nad plan	„ 200.000·—	
w annuitetach	„ 67.931·15	
Razem . . sztuk 11 na		„ 465.431·15
pozostaje więc 128 sztuk na		K 4,821.768·85

zgodnie z bilansem Banku.

Z spłaconych w całości pożyczek przypada:

10 sztuk na kredyty budowlane	K. 179.000·—
1 „ „ pożyczkę miejską adaptacyjną	„ 18.500·—
spłacona nad plan część pożyczki	„ 200.000·—

udzieloną była na inwestycye gospodarskie większej własności tabularnej.

Z dniem 31. grudnia 1906. zalegała tylko jedna rata procentowa koron 593·75 z pożyczki budowlanej koron 25.000, inni dłużnicy punktualnie lub tylko wyjątkowo po upomnieniu raty swoje uiścili. Z powodu owej jednej zaległej raty egzekucya jest już w toku.

Z zestawień powyższych okazuje się, że nowy ten dział kredytu hipotecznego dowodzi szybkim i pomyślnym swoim rozwojem, iż jest wynikiem naturalnej potrzeby ekonomicznej kraju, że wypełnił widoczną lukę w naszej organizacyi kredytowej, co się szczególniej okazuje w dziale kredytu budowlanego i pożyczek przemysłowych.

Stosunkowo mały rozwój pożyczek gotówkowych, udzielanych na małą własność ziemską wyjaśnić może jedynie niedostateczne rozpowszechnienie wiadomości o nich w sferach interesowanych. Pożyczki te bowiem przy nieznacznie tylko wyższem oprocentowaniu ($^1/_2\%$) i to datującem się dopiero od czasu zniżenia dodatku administracyjnego, mają w porównaniu do pożyczek hipotecznych inne wyraźne korzyści jak dowolnie krótkie okresy umorzenia, rzecz u włościan bardzo silnie akcentowana, jak brak straty na kursie i wszelkich kosztów z emisyą listów połączonych. Niewątpliwie jednak i ten dział z czasem pomyślnie się rozwinie.

W końcu dodajemy, że granica, do której wogóle w dziale pożyczek gotówkowych iść możemy, wynosiła pr. 31. grudnia 1906. K 6,391.482·60.

Alegat V. do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 50.655/08.

Odpis

sprawozdania Dyrekcyi Banku kraj. z dnia 16. marca 1908. l. 20.497/08 do Wydziału krajowego.

Stosownie do stałego polecenia, zawartego w reskrypcie Wysokiego Wydziału z dnia 5. października 1906 r. L. 97.472 mamy zaszczyt złożyć o pożyczkach gotówkowych następujące doroczne

Sprawozdanie.

Do dnia 31. grudnia 1907. wypłacił Bank ogółem tej kategoryi:

214 pożyczek na kwotę . . . . . K 9,236.000

spłaty w całości i w annuitetach wynosiły

47 pożyczek na kwotę . . . . . K 1,963.188·92

tak, że do bilansu weszło z dniem 31. grudnia 1907.

167 pożyczek na kwotę . . . . . K 7,272.811·08

Z wypłaconych pożyczek przypada:

a) 132 na K 5,736.200 na pożyczki, ubezpieczenie na realnościach miejs.;
b) 19 „ „ 1,552.000 na pożyczki ubezpieczone na większej własności;
c) 26 „ „ 38.200 na pożyczki, ubezpieczone na małej własności;
d) 37 „ „ 1,909.600 na pożyczki, ubezpieczone na realnościach fabrycz.;

razem jw. 214 na K 9,236.000.

Ad a) Na wypłacone pożyczki na realności miejskie składają się w przeważającej ilości kredyty budowlane, których udzielił Bank od chwili otwarcia działu pożyczek gotówkowych

128 na kwotę . . . . . K 5,527.200·—

a tylko w małej ilości są te pożyczki na budowę i adaptacye, których wypłacono

4 na kwotę . . . . . K 209.000·—

W ciągu roku 1907. wypłacił Bank w ogóle z tej kategoryi

50 pożyczek na . . . . . K 2,467.800·—

Ad b) Pożyczek ubezpieczonych na większej własności wypłacił Bank w ciągu r. 1907

7 pożyczek na . . . . . K 655.000·—

są to pożyczki na gorzelnie (3 na K 270.000) 1 na młyn, torfiarnię i melioracye łąk w kwocie K 250.000; 3 na inne inwestycye gospodarcze w łącznej kwocie K 135.000.

Ad c) Na realności rustykalne udzielił Bank w r. 1907. tylko dwie pożyczki, a to:

K 15.000 na budowę dworu podmiejskiego
i „ 5.400 „ kulturę wiklin koszykarskich.

Ad d) Przedsiębiorstwa przemysłowe, które w r. 1907. otrzymały pożyczki, są następujące:

6	młynów gazowych	K 134.600·—
1	młyn parowy	„ 125.000·—
2	browary	„ 135.000·—
3	fabryki ceramiczne	„ 126.000·—
1	elektrownia	„ 50.000·—
1	drożdżarnia	„ 85.000·—
1	rafinerya nafty	„ 150·000·—
15		K 805.600·—

Spłaty ratalne wpływają w tym dziale na ogół dobrze. Z dniem 31. grudnia 1907. zalegało ogółem 8 rat u 6 dłużników wszystkie z lipca r. 1907. a tylko u dwóch z lipca i stycznia r. 1907. Zaległy w ratach kapitał wynosił K 3.153·44.

Z zaległości tych ubyło do dnia niniejszego sprawozdania 6 rat na K 1427.68 tak, że pozostają jeszcze w egzekucyi tylko 2 raty z r. 1907. u jednego dłużnika a zaległy kapitał w tych ratach wynosi K 1725.76.

Suma wypłaconych pożyczek K 9,236.000·— ma zabezpieczenie w hipotece objektów ocenionych przez Bank na K 34,320.420·—

Stan niespłaconych z dniem 31. grudnia 1907. pożyczek K 7,272.811·08 przekracza wprawdzie granicę zakreśloną §. 11. przepisów o udzielaniu pożyczek gotówkowych, gdyż granica ta wedle bilansu za r. 1907. wynosi K 5,969.439·02 jednakowoż wydane już promesy na pożyczki hipoteczne w celu konwersyj kredytów budowlanych wynoszą K 1,535.500·— czyli więcej niż wykazane wyżej przekroczenie. Do dnia sprawozdania znaczną część tych promes już zrealizowano i dziś wynosi przekroczenie już tylko K 534.862·07 a zapowiedziane dalsze spłaty kredytów budowlanych pozwalają oczekiwać już w ciągu kilka tygodni br. zupełnej równowagi w tym dziale. W każdym razie Bank krajowy od chwili, gdy suma zgłoszeń o pożyczki gotówkowe zapowiadać zaczęła znaczne przekroczenie granicy, do jakiej Bankowi wolno udzielać te pożyczki, wstrzymał zupełne wydawanie promes, a nawet oddalał zgłoszenia, nie wchodząc w meritum. Dopiero tym sposobem po przeszło półrocznym zastoju w tym dziale przywróciliśmy równowagę między sumą żądań stawianych do Banku a jego środkami i obecnie możemy rozpocząć dalsze normalne rozwijanie tego działu.

Przerwa ta, choć może w poszczególnych wypadkach naraziła na zawód interesowanych oczekujących pomocy od Banku, była jednak dla nas cenną chwilą dla poczynienia spostrzeżeń co do wypłacalności bądź co bądź nowej sfery dłużników oraz co do sposobów oceniania nowego rodzaju objektów hipotecznych i ostrożności przy zabezpieczaniu się.

Doświadczenia te zużytkuje Bank przy dalszej działalności na tem polu a zarówno w tym kierunku jak i ze względu na przyszłe podwyższenie kapitału zakładowego Banku okażą się koniecznemi pewne zmiany w „Przepisach o pożyczkach gotówkowych“, o czem będziemy mieli zaszczyt osobno Wysokiemu Wydziałowi relacyonować.

Raczy Wysoki Wydział sprawozdanie niniejsze przyjąć do wiadomości.

Wysoki Wydziale krajowy!

Po myśli przepisów §. 100. statutu Banku, Rada Nadzorcza ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Wydziałowi zamknięcia rachunkowe i bilans za rok 1907 z następującem swojem sprawozdaniem:

Rok ubiegły był bez zaprzeczenia najcięższym ze wszystkich od założenia Banku. Dyrekcya w sprawozdaniu swojem wyłuszcza szczegółowiej powody i skutki tego, a Rada Nadzorcza podziela w tym względzie zupełnie jej zdanie, podnosząc z uznaniem, że Dyrekcya nasza umiała w tych trudnych warunkach spełnić swój obowiązek wobec Instytucyi i kraju.

Bank krajowy nie tylko nie zmniejszył, ale dość znacznie zwiększył swoją działalność w ostatnim roku. Wynikłością ciężkich przejść, musiało być zmniejszenie zysku netto, ale obroty ogólne wzrosły znacznie, równie jak i te pozycye bilansu, które wskazują, że w udzielaniu możliwego kredytu nie było stagnacyi.

Nie będziemy się tu zajmować szczegółowym rozbiorem bilansu i rachunku zysków i strat, żeby nie powtarzać wyczerpujących cyfr objętych przedłożonem sprawozdaniem Dyrekcyi Banku, cyfr zbadanych dokładnie i z księgami sprawdzo-
Subal. nych przez komisyę rewizyjną Rady. Dołączamy natomiast tablicę obrotów i wynikłości, dodając do niej uzupełnienia i wyjaśnienia głównych pozycyi.

Ogólny obrót we wszystkich działach Banku doszedł w r. 1907 do sumy K 2,608,606.089·84 i był większym od zeszłorocznego o koron 409,398.850·84.

Obroty kasowe K 758,536.370·86. zwiększone o K 71,128.122·38. Suma bilansowa K 249,267.846·47 większa niż z końcem 1906 roku o K 19,810.124·11. Zysk netto K 590.559·27, mniejszy niż za rok poprzedni o K. 169.969·05. Wyjaśnienie tej różnicy podajemy poniżej.

Oddział hipoteczny miał w roku 1907 do załatwienia 3.020 podań o pożyczki na K 50,980.700 o 379 podań na K 7,305.300 więcej niż w r. 1906. Odmówiono 449 na K 21,233.800, wydano 1944 promes na K 18,228.100, pozostało w referatach 627 podań na K 11,518.800, a wypłacono 1613 pożyczek, przeważnie w 4 procentowych, częściowo w $4^1/_2$ procentowych listach zastawnych na koron 14,824.700. W obiegu pozostaje 1854 promes na K 13,635.900.

Do końca ubiegłego roku wydał Bank krajowy pożyczek hipotecznych 19.069 na K 216,033.500, a pozostaje 13.457 nie spłaconych na K 128,605.065·09.

Wydane pożyczki rozdzielone były na:

Większą własność	. . .	K 73,378.000
Domy w miastach	. . .	„ 115,760.700
Własności włościańskie	. . .	„ 26,894.800

Zaległości ratalne wynosiły z roku 0,17% kapitału bieżącego. (W Towarzystwie kredytowem ziemskiem stanowiły one 1,04%, a w Banku hipotecznym 1,10% kapitałów).

Rezerwa hipoteczna wzrosła wśród 1907 roku o K 157.728·90 i doszła do sumy K 1,939.566·18.

Podatku kuponowego za posiadaczy Listów Zastawnych zapłacono K. 26.839·58.

Zysk w tym dziale K 421.328·70, większym był niż 1906 roku o K 79.309·79.

Z oddziału komunalnego wypłacono w roku 1907 pożyczek 32 na K 1,815.400. Razem dotąd wydano pożyczek 638 na K 34,943.800, a pozostaje jeszcze nie spłaconych 435 na K 22,692.706·97.

Wypłacone pożyczki komunalne dzielą się na:

Kraj i Powiaty	K	12,682.200
Gminy miejskie	„	20,522.000
Gminy wiejskie	„	1,739.600

Raty zaległe czynią 0.07% kapitału bieżącego.

Rezerwa komunalna wynosiła K 910.672·35, zwiększona w roku 1907 o K 66.778·23.

Podatku kuponowego od obligacyi i należytości stemplowych zapłacono K 7.599·62.

Zysku miał ten oddział K 72.362·83.

W roku 1908 wprowadza Bank zmiany w przepisach dotyczących pożyczek komunalnych, w kierunku ułatwień w spłatach, co ruch w tym dziale ożywi.

W oddziale kolejowym nie wypłacono w ubiegłym roku żadnej pożyczki. Przynano na kolej elektryczną miasta Lwowa K. 10,000.000 na r. 1908.

Nie spłaconych pożyczek pozostaje jeszcze na K 22,647.800 z wydanej sumy K 23,992.800 — na koleje:

Borki-Grzymałów	K	1,200.000
Łupków-Cisna	„	930.000
Chodorów-Podwysokie	„	2,000.000
Delatyn - Kołomyja - Stefanówka	„	7,674.800
Trzebinia - Skawce	„	4,040.000
Przeworsk - Rozwadów	„	500.000
Przeworsk - Dynów	„	2,964.000
Piła - Jaworzno	„	1,254.000
Tarnów - Szczucin	„	2,000.000
Lwów - Podhajce	„	830.000
Wydział krajowy	„	600.000

Zaległości ratalnych nie ma żadnych.

Podatku kuponowego od obligacyi kolejowych zapłacono w roku 1907 K 4.691·44. Zysk z roku wyniósł K. 25.737·62. Rezerwa K 63.549·41.

Do końca ubiegłego roku doszły emisye Banku w listach zastawnych i obligacyach obu działów do K 264,881.300, umorzono losowaniem i spłatami K 91,455.400, pozostaje stan emisyi koron 173,425.900.

Oddział bankowy, miał znacznie zwiększone obroty, jak to wskazują cyfry wyżej podane.

Z emisyi bankowych było do umieszczenia papierów za koron 21,852.900, a sprzedano ich za K 13,391.500.

Dnia 31. grudnia 1907 notowano. Listy zastawne Banku krajowego 4½% po 100.50 do 101, 4% po 94.80 do 95.80. Obligacye komunalne 4½% po 99.40 do 100.40, 4% po 94 do 95, tak samo jak kolejowe. Kursa te były w 4 procentowych emisyach niższe niż przed rokiem o przeszło 3%, co znacznie zmniejszyło dochody działu bankowego. Różnica na niekorzyść ze spadku kursów w 1907 roku w porównaniu z rokiem poprzednim, wyniosła poważną sumę K 221.583·39, co jest głównym powodem zniżenia zysku netto z ogólnych operacyi Banku.

Weksli eskontowano w roku 1907 sztuk 94.856 za K 120,728.956·61 a odrzucono 11.299 na K 9,390.513·89. Ruch ten był większym niż w roku poprzednim o 9.101 sztuk na K 19,240.656·25 w podaniach i 9.183 sztuk za K 18,782.004·59 w eskoncie.

Portfel wekslowy z 31. grudnia 1907 w sumie K 35,814.369·42 obejmował weksle Zakładu centralnego, Filii, Zastępstw i przedsiębiorstw przemysłowych oraz Instytucyi autonomicznych i krajowych, które to ostatnie jako eskont subwencyi przez Sejm uchwalonych, wynosiły w powyższej sumie K 1,868.534·35.

Pozatem portfel mieścił w sobie dokumenta gwarancyi za podatki spożywcze na K 3,434.615·04 za cukier, spirytus i naftę.

Kredyt solny wyczerpany był z końcem roku na K 9,355.900, z dokumentu na K 9,830.000.

Reeskont wyłącznie w Banku Austro-Węgierskim był znaczny. Stan z końcem roku wynosił więcej niż w poprzednim K 15,843.918·03.

Stopa procentowa eskontu uległa trzykrotnym zmianom, razem ze stopą Austro-Węgierskiego Banku.

Pożyczek gotówkowo-hipotecznych wypłacono po koniec 1907 roku razem 214 na K. 9,236.000, a mianowicie na:

Realności miejskie	K. 5,736.200
Większą własność	K. 1,552.000
Małą własność	K. 38.200
Zakłady przemysłowe . . .	K. 1,909.600

Spłacono już pożyczek 47 na K 1,963.188·90.

Wśród ostatniego roku wydano 74 takie pożyczki na K. 3,948.800.

Podatku rentowego za oprocentowanie wkładek i asygnat wypłacono K. 11.523·38. Zysk w dziale bankowym zmniejszony o K. 57.968·92 wyniósł K. 1,178.011·64.

Udziały w Towarzystwach handlowych, przemysłowych i innych, stanowią cząstkę stanu czynnego ostatniego bilansu, w sumie K. 704.105, zmniejszonej wśród roku o K. 26.800, przez wpłatę K. 10.800 z Galicyjskiego akcyjnego Towarzystwa handlowego w likwidacyi i przez odpisaną stratę K. 16.000 w lwowskiej fabryce chemicznej „Tlen“ po jej bilansie z 31. grudnia 1906. Suma cała rozdziela się na 14 następujących zakładów:

1. Galicyjsko-Bukowińskie Towarzystwo akcyjne dla przemysłu cukrowniczego w Przeworsku miało dwunastą swoją kampanię w roku 1906/1907 zupełnie pomyślną, albowiem zamknięcia rachunkowe z 30. czerwca 1907 wykazały dochodu 1,281.308·50, a po pokryciu statutowych amortyzacyi na K 448.194·30 i strat z roku poprzedniego K 370.137·39 pozostało zysku netto K 462.976·81 i wypłacono 5% dywidendy od pełno wniesionego kapitału K 7,000.000.

Zawdzięczać to należy dobremu przebiegowi fabrykacyi we wszelkich kierunkach i uregulowaniu stosunków w handlu cukrem, czyli sprężystej i fachowej administracyi. Kampania bieżąca trafiła na nieurodzaj buraków, ale przy doskonałej ich palaryzacyi i wyższych niż w roku ubiegłym cenach cukru, rokuje korzystne wynikłości.

Bank ma w tem przedsiębiorstwie K 276.000 w akcyach zakładowych i miał 31. grudnia 1907 ze skryptu, rachunku bieżącego i syndykatu akcyi K 1,327.032·14.

2. Pierwsze galicyjskie Towarzystwo akcyjne budowy wagonów i maszyn w Sanoku zamknęło roczne rachunki w dniu 30. września 1907 z zyskiem netto K 102.274·98 po dokonanych odpisach amortyzacyi K 135.778·85. Nie było już strat dawnych do pokrycia i wypłacono dywidendy 5% od emitowanego kapitału akcyjnego K 1,556.000. Rok bieżący przy dostatecznych zamówieniach zapowiada się dobrze. Bank posiada tu akcyi za K 210.000 i miał do żądania w końcu grudnia K 3,887.768·88.

3. Akcyjne Towarzystwo dla wyrobów tkackich w Łańcucie. Przy znacznem podrożeniu wełny i przędzy, a niemożności podwyższenia cen zbytu wskutek konkurencyi bilans z 30. kwietnia 1907 wykazał zysk nieco mniejszy niż za rok poprzedni i wypłacono dywidendy 4% nie 5%. Kapitał akcyjny K 200.000, a w nim ma Bank krajowy K 45.000. Towarzystwo winne nam było 31. grudnia 1907 z eskontu K 57.500.

4. Pierwsze galicyjskie Towarzystwo akcyjne dla przemysłu chemicznego we Lwowie. Po przedostatniem niekorzystnem wskutek pożaru zamknięciu rachunkowem ostatnie z 30. września 1907 jest bez porównania gorszem i wykazuje straty K 63.307·85. Zarząd przypisuje ten niepomyślny rezultat podrożeniu surogatów, węgla i robotnika, ale przeważnie wielkiej stagnacyi handlowej i doniosłemu zmniejszeniu sprzedaży superfosfatów, których został znaczny zapas. Obecnie zarządzono zmiany w personalu i nawiązano obiecujące stosunki handlowe, dla zabezpieczenia zbytu produkcyi. Towarzystwo to ma kapitału akcyjnego K 600.000, w którym Bank K 57.500, winne było 31. grydnia 1907 Bankowi w reeskoncie K 403.098·66.

5. Lwowska fabryka chemiczna „Tlen“ we Lwowie była w ubiegłym roku bliską upadku. Pierwotnie ogłoszone zamknięcia rachunków za rok 1906 musiały uledz znacznym poprawkom, a skutkiem tego nastąpiła redukcya udziałów i Bank krajowy odpisał na stratę K. 16.000, zatrzymując jeszcze K 4.000, mając także do żądania 31. grudnia 1907 z reeskontu K 66.671 93. Sanacya przedsiębiorstwa jest w toku.

6. Krajowy związek przemysłowy we Lwowie kroczył dalej przez rok 1907 w rozwoju przedsięwziętej w r. 1905 poprawie stosunków. Za ten rok ubiegły wykazuje zyski i wypłaci dywidendę 5%. Bank ma w tym zakładzie tylko K 4.000 w udziałach.

7. Związek handlowy Kółek rolniczych w Krakowie z trzema Filiami, stale rozwija swoją działalność, jak obecnie przeważnie w dziale rolniczym, przy stopniowym wzroście zysków i rezerw, które przewyższają już 50% udziałowego kapitału, wynoszącego K 246.240·26. Dywidenda w ostatnich latach wynosiła 6%. Bank ma w Związku K 20.000 udziału i K 46.435·10 w portfelu.

8. Bank melioracyjny we Lwowie już przez drugi rok znacznie poprawia stan interesów. Nowa Dyrekcya wzbudza ogólne zaufanie i zasługuje na coraz większe nader jednak jeszcze skąpo udzielane poparcie społeczeństwa. Wynikłości 1907 roku pozwalają na wypłatę dywidendy, pomimo znacznych wydatków poniesionych na przeróbki dawnych robót, na odszkodowania za zmiany w Dyrekcyi i na zwyższone koszta zarządu. Bank krajowy ma tu K 20.000 udziału i K 372.419·60 z reeskontu.

9. Galiyyjskie akcyjne Towarzystwo handlowe we Lwowie ukończyło już likwidacyę. Rezultat ostateczny jest, że akcyonaryusze otrzymali 82% zwrotami na kapitał, a stracili 18%. Bank ma jeszcze akcyi za K 5.600, których część będzie w r. b. spłaconą, a razem strata Banku wyniesie K 36.000.

10. Bank parcelacyjny we Lwowie wypłacił za rok 1906 dywidendy 8% i tak samo za rok 1907. Sprawozdanie ostatnie wykazuje wzrost obrotów i zysku netto, pomimo znacznego podwyższenia kosztów administracyi. Nie obojętne są niektóre pozycye bilansu za rok 1907. Przy majątku Stowarzyszenia w udziałach i rezerwach K 284.335·89, stan czynny obejmuje jeden wierszyk „Dobra własne“ K 4,036.513·81, dajej zaś widzimy pozycye: Obroty kasowe K 10,085.779·94, koszta administracyi K 142.467·79 i zysk netto K 105.249·76. Z rozdziału zaś zysku wypadło K 12.262·20 na dywidendy, a K 35.232·40 na tantyemy dla Dyrekcyi i personalu. Bank krajowy ma w tej Instytucyi K 20.000 w udziałach i miał 31. grudnia 1907 w eskoncie i rachunku bieżącym K 1,449.808·06 o koron 312.652·18 mniej niż przed rokiem.

11. Bank ziemski w Krakowie działa zawsze w pierwotnie wytkniętym kierunku, zdrowo i pożytecznie. Oprocentowuje udziały po 6% za lata 1906 i 1907. Bank krajowy ma udziałami K 20.000 i miał 31. grudnia 1907 w reeskoncie K 326.655, o połowę mniej niż 31. grudnia 1906. Bank ziemski zaspakaja największą część potrzeby swego kredytu poza Bankiem naszym.

12. Syndykat Towarzystw rolniczych w Krakowie rozwija się stale, a pomyślnie dla rolników. Obroty się zwiększają, równie jak udziały i zyski, a z tych poważnie bywają wzmacniane rezerwy. Wzrastają nadto kwoty rozdawane członkom i odbiorcom towarów, tak w formie zwrotów towarowych jak

fakturowych i prowizyi. Oprocentowuje udziały po 5%. Bank ma tu udziałem K 20.000 i reeskontem K 520.640·13.

13. Towarzystwo wzajemnego kredytu w Krakowie, wypłaciło za rok 1906 dywidendy 5% i zapewne tyleż rozdzieli za rok 1907. Bank krajowy ma tu tylko K 1.005 udziału, żeby być członkiem Towarzystwa, dla utrzymania stosunków finansowych z Filią.

14. Towarzystwo zaliczkowe w Białej, w którem Bank krajowy ma udział K 1.000 jako jeden z założycieli, rozwija się stopniowo pomimo lokalnych trudności. Wzrastają udziały pomimo niewypłacania jeszcze dywidendy, zwiększa się stan wkładek i obrotów.

Za zapewnioną na lat pięć subwencyę na koszta administracyi, zapłacił Bank za rok 1907 mniej niż w poprzednich latach, bo K 3.624·52, w przeciwstawieniu do K 9.831·81 za pierwszych ośmnaście miesięcy i K 5.854·32 za rok 1906. Z reeskontu i dotacyi miał Bank w tem Stowarzyszeniu z końcem grudnia z. r. K 228.700·56 oraz skupionych weksli na rzecz Banku za K 290.770·12.

Jak z powyższych streszczeń widzimy, ma Bank krajowy w tym jednym dziale swoich czynności razem K 9,679.605·15, nie wliczając tu innych pozycyi jak z pożyczek gotówkowo-hipotecznych, portfelowych i innych. Dochody od udziałów K 704.105 wyniosły w r. 1907 K 30.650·25. Od początku zaś, to jest od 1892 roku odpisano na straty z kapitałów udziałowych K 189.401·40, przez lat sześć nie było żadnych dochodów, a przez lat dziesięć zebrano razem dywidendami K 174.245·34. A zatem, przy zupełnem nieoprocentowaniu kapitałów udziałowych, dopłacono do końca 1907 roku koron 15.156·06 jako straty na przemyśle i handlu krajowym.

Z ogólnego jak i szczegółowego przeglądu stanu czynnego i biernego bilansu, oraz z przebiegu czynności w różnych działach bankowych widzimy, że w roku 1907 uległy zniżkom: Udzielone pożyczki hipoteczne, zysk komunalny, kolejowy i ogólno bankowy, sprzedaż emisyi własnych, wkładki oszczędności; salda rachunków dłużników i wierzycieli; udziały w przedsiębiorstwach i zysk netto. Zwyżki zaś wykazują: Obroty ogólne i kasowe, tak we Lwowie jak i w Filii i zastępstwach wydane pożyczki komunalne; zysk hipoteczny; zapas emisyi własnych; eskont wśród roku; stan portfelu; asygnaty kasowe; zaliczki na efekta; depozyta obce; majątek Banku i rezerwy; dochody od udziałów.

Z zamknięcia rachunku zysków i strat notujemy: Zwiększenie wydatków na koszta handlowe razem o K 97.555·57 (w czem sama zwyżka płac i wynagrodzeń personalu K 56.352·54); Podatki opłacone w wyższej sumie niż w roku poprzednim o K 60.947·51 przeważnie z powodu dodatków krajowych. Zniżka zaś dochodów ze wszystkich działów wyniosła K 11.465·97. Te więc cyfry wyjaśniają nam różnicę K 169.969·05 w zyskach netto między rokiem 1906 a 1907

Za wszystkie opłaty i należytości rządowe, to jest za podatki ekwiwalentowy i zarobkowy, dalej rentowy od kuponów, wkładek i asygnat, zapłacił Bank krajowy w roku 1907 razem K 377.683·94.

Fundusz inwestycyjny, ustanowiony uchwałą Wysokiego Sejmu, wejdzie w życie w r. b. Rozpocznie działalność sumą K 308.051·24, nadzwyczaj skromną na oczekujący ten dział zakres i jego potrzeby.

Fundusze krajowe pożyczkowe, którymi zawiaduje Bank krajowy a to Przemysłowy, Przemysłowo-rolny, Hodowlany, Kółek rolniczych i Wiejskich Spółek oszczędności, posiadały w końcu grudnia 1907 kapitałów razem K 7,427.352·28, z czego rozpożyczonych K 7,207.204·84.

Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych dopuścił 184 osobny komitet cenzorów do kredytu w Banku na r. 1907—1908. Zeskontowano im wśród roku 41.461 sztuk weksli za K 45,793.456·09 z których pozostawało do wykupienia 31. grudnia 1907 — sztuk 11.542 na K 12,659.361·50.

Lustratorowie Banku przeprowadzili w roku ugiegłym 46 rewizyi w tych Stowarzyszeniach, a treść ich sprawozdań podawaną była do wiadomości Rady Nadzorczej przez jej komisyę rewizyjną.

Filia Banku krajowego w Krakowie wykazała w roku ubiegłym największy ruch i rozwój z dotychczasowych i wyższą od poprzednich cyfrą zysku netto przyczyniła się do zwiększenia dochodów Banku.

Zastępstwa pozostały bez zmiany w liczbie 73 o czynnościach i obrotach wśród roku, na rzecz Banku, daje dokładny obraz osobna tablica w zeszycie sprawozdania Dyrekcyi. Uwidoczniamy z niej, że najwyższe cyfry wykazują Zastępstwa: Stanisławów, Przemyśl, Biała, Tarnopol, Podhajce, Tarnów, Sokal, Kołomyja, Lisko, Kuty i Radziechów.

Zysk netto w sumie K 590.559·27 rozdzielony został procentowo według przepisów statutu, zwiększając majątek Banku wynoszący obecnie K 9,587.331·96.

W roku bieżącym upływa lat dwadzieścia pięć od rozpoczęcia czynności w Banku krajowym. Bilans ten, o którym zdajemy sprawę, jest z rzędu dwudziestym czwartym. Następny będzie jubileuszowym i po myśli uchwały powziętej już przez Dyrekcyę, a do wiadomości przyjętej przez Radę Nadzorczą, wydaną zostanie — razem z zamknięciami rachunków za rok 1908 — książka sprawozdawcza z dwudziestopięcioletniej działalności. Pracę tę, mającą objąć przedmowę, cztery działy i dwanaście poddziałów, — rozdzieliła już Dyrekcya między siebie i starszych urzędników. Wykaże ona i da wymowne świadectwo doniosłości uchwały Wysokiego Sejmu z 21. października 1881 roku, postanowiającej założenie Banku krajowego. Wykażą niezawodnie cyfry tej statystyki, jak potrzebną była ta Instytucya, jakie oddała i oddaje krajowi usługi.

Rada Nadzorcza odbyła w 1907 roku posiedzeń siedm, a jej Komisya rewizyjna poświęciła swym czynnościom dni trzydzieści dwa.

Rada Nadzorcza uprasza:

Wysoki Wydział krajowy raczy sprawozdanie niniejsze przyjąć do Swej wiadomości i uzyskać od Wysokiego Sejmu absolutoryum dla Zarządu Banku za rok 1907.

We Lwowie, dnia 2. maja 1908.

Wice-Prezes Rady:
***Gorayski** w. r.*

Sprawozdawca:
***Scipio** w. r.*

Tabela udzielonych pożyczek rentowych.

Powiat polityczny	Gmina	Imię i nazwisko właściciela	Obszar gruntów		Oszacowana wartość (w koronach)				Cała wartość gospodarstwa	¾ wartości gospodarstwa	Czysty dochód gospodarstwa	Pożyczka przyznana	Renta roczna od pożyczki	Oszacowana przeciętna wartość morga	Z pożyczki przypada na morg	Renta z morga gruntu	Pożyczka udzielona na					Kupiono morgów
			morgów	sążni	gruntów	budynków	inwentarzy żywych	inwentarzy martwych									spłatę rodziny	spłatę długów	spłatę ceny kupna lub jej reszty	budowę budynków	powiększenie inwentarza lub podniesienie gospod.	
									koron								koron					
I. Biała	Hecznarowice	Józef i Katarzyna Warmusowie	23	452	24.200	6.400	3.000	820	34.420	25.815·—	2.420·—	20.000	900·—	1.041·—	860·—	38·71	—	15.245·21	—	—	3.354·77	—
II. Bóbrka	Brzostowce	Franciszek Matusz	16	97	14.400	3.000	800	200	18.400	13.800·—	560·—	10.000	450·—	900·—	625·—	28·—	—	—	8.790·—	—	—	16 m 97 s
"	"	Jędrzej Śliwak	20	1.202	18.680	3.000	900	280	22.860	17.145·—	726·—	12.000	540·—	900·—	674·64	26·71	—	—	9.618·—	1.000·—	—	20 m 1.202 s
			36	1.299	33.080	6.000	1.700	480	41.260	30.945·—	1.286·—	22.000	990·—	—	—	—	—	—	18.408·—	1.000·—	—	36 m 1.299 s
III. Borszczów	Michałków	Dr. Jan Niemczewski	51	677	37.013	2.500	700	600	40.813	30.609·75	7.102·—	30.000	1.350·—	719·77	582·52	26·27	—	—	18.048·—	4.000·—	7.932·—	51 m 677 s
IV. Brody	Rudeńko lackie	Konrad Weissbrod	81	183	58.250	16.000	4.460	1.830	80.540	60.405·—	2.511·—	38.000	1.710·—	719·13	469·20	21·05	—	17.168·73	—	8.000·—	7.000·— 3.000·—	—
V. Brzesko	Fasciszowa	Józef i Anna Gutowie	10	458	7.225	2.000	660	150	10.035	7.526·25	387·—	7.500	337·50	704·87	731·70	32·93	—	5.332·14	—	—	1.623·59	—
"	Kończyska	Józef Budzyn	30	197	22.800	3.000	2.535	1.142	29.477	22.107·75	2.802·—	12.000	540·—	760·—	400·—	18·—	—	—	9.370·—	1.054·—	—	30 m 197 s
"	Sukmany	Jan i Ludwika Bojdowie	7	1.598	7.200	1.600	945	220	9.965	7.473·75	878·—	4.600	207·—	900·—	577·77	25·87	—	4.034·49	—	—	—	—
			48	653·	37.225	6.600	4.140	1.512	49.477	37.107·75	4.067·—	24.100	1.084·50	—	—	—	—	9.366·63	9.370·—	1.054	1.623·59	30 m 197 s
VI. Brzozów	Izdebki	Maciej Owsiany	41	792	21.590	2.600	2.100	700	25.990	20.242·50	1.648·—	10.000	450·—	650·36	240·95	18·43	—	—	9.218·—	—	—	31 m 390 s
"	"	Jan i Maryanna Lubeccy	22	1.239	12.093	1.900	600	200	14.793	11.094·75	588·—	7.000	315·—	529·—	307·—	13·35	—	—	5.380·—	1.000·—	—	22 m 1.239 s
"	"	Tomasz Lubecki, syn Piotra	45	204	23.679	2.250	900	200	27.029	20.271·75	1.939·—	9.000	405·—	526·—	200·—	9·—	—	—	8.250·—	—	—	30 m 1.108 s
"	"	Antoni Potoczny	30	924	15.408	—	620	300	16.328	12.246·—	886·—	9.200	414·—	505·—	301·64	13·61	—	—	6.440·—	2.000·—	—	30 m 924 s
"	"	Franciszek i Honorata Potoczni	48	562	23.618	—	—	—	23.618	17.713·50	685·—	10.000	450·—	489·—	207·—	9·32	—	—	6.000·—	3.000·—	—	48 m 562 s
"	"	Tomasz i Tekla Gładyszowie	24	371	13.695	1.600	900	320	16.515	12.386·25	350·—	5.550	247·50	570·—	229·—	10·21	—	—	4.925·—	—	—	24 m 371 s
			212	892	110.083	8.350	5.120	1.720	125.273	93.054·75	6.096·—	50.700	2.281·50	—	—	—	—	—	40.213·—	6.000·—	—	187 m 1.394 s
VII. Buczacz	Kośmierzyn	Jan i Zofia Padlewscy	67	283	34.000	1.600	3.014	1.124	39.738	29.803·50	3.944·84	20.000	900·—	506·—	297·61	13·43	—	3.000·—	13.338·60	—	—	67 m 283 s
VIII. Dąbrowa	Sieradza	Stanisław Kwaśniak	24	1.282	18.550	—	—	—	18.550	13.412·50	1.100·—	11.000	495·—	800·—	440·—	18·22	—	—	10.000·—	—	—	24 m 1.282 s
IX. Gródek	Wiszenka Walddorf	Franc. i Marya Waloszczykowie	25	806	10.313	861	603	215	11.992	8.994·—	225·75	4.500	202·50	404·43	176·48	7.94	—	2.929·86	400·—	—	—	1 m 962 s
"	Doliniany	Michał Czekajło	19	210	14.400	4.000	1.315	316	20.032	15.023·25	784·—	9.000	405·—	757·89	473·68	21·31	—	8.444·76	—	1.000·—	—	—
			44	1.016	24.713	4.861	1.918	531	32.023	24.017·25	1.009·75	13.500	607·50	—	—	—	—	11.374·62	400·—	1.000·—	—	1 m 962 s
X. Grybów	Jankowa	Franciszek Pudło	16	1.470	14.200	600	1.710	200	16.710	12.532·50	903·—	12.000	540·—	835·29	705·88	31·—	—	9.139·91	—	2.000·—	176·—	—
XI. Jarosław	Cząstkowice	Teodor Tracz	7	1.327	10.335	2.500	1.866	500	15.021	11.400·75	267·—	2.000	90·—	1.303·—	258·06	11·52	—	250·—	1.000·—	—	176·—	2 m — s
"	Pruchnik	Jędrz. i Magdal. Drapałowie	9	387	11.500	1.600	1.000	400	14.500	10.875·—	727·—	4.000	180·—	1.250·—	433·36	19·59	—	1.438·44	—	—	300·—	—
"	Węgierka	Walenty i Katarzyna Szpak	19	994	24.375	2.500	1.220	480	28.575	21.431·25	1.054·—	8.000	360·—	1.244·—	510·26	18·34	—	5.133·97	—	—	2.326·60	—
			35	2.708	46.210	6.600	4.086	1.380	58.276	43.707·—	2.047·—	14.000	630·—	—	—	—	—	6.842·41	1.000·—	—	2.584·99	2 m — s
XII. Kałusz	Tużyłów	Grzegorz Fidyk	22	944	11.025	2.000	1.220	300	14.545	10.908·75	644·—	5.000	225·—	487·—	221·—	9·97	—	4.624·30	—	—	5.211·64	—
XIII. Kamionka	Jazienica polska	Karol i Katarzyna Nawacey	14	259	7.698	2.400	1.225	400	11.723	8.792·25	700·—	5.000	225·—	540·21	357·—	16·09	—	800·—	2.874·28	—	1.125·72	8 m 164 s
"	Radziechów	Józef i Anieli Ciepłowie	19	1.080	9.875	2.100	380	250	12.605	9.453·75	256·—	5.500	247·50	500·—	279·48	12·59	3.000·—	2.980·—	—	—	—	—
"	Pawłów	Jan Heinberger	25	169	17.850	3.000	2.000	1.000	23.750	17.887·50	540·—	8.000	360·—	700·—	320·—	14·30	—	3.005·57	—	—	4.487·62	—
"	"	Marcin Burghardt	50	495	35.217	5.800	1.115	1.400	43.557	32.667·75	800·—	25.000	1.125·—	700·—	497·51	22·38	—	23.835·69	—	—	—	—
"	Stanin	Filip Ring	39	827	23.700	3.300	1.562	1.600	29.715	22.286·25	1.556·—	9.000	405·—	600·—	228·—	10·25	—	8.241·13	—	—	—	—
"	Suszno	Józef Kuczerowski	33	839	19.800	5.300	1.520	420	27.082	20.311·50	758·—	15.000	675·—	600·—	454·54	20·15	—	12.950·—	—	2.000·—	1.900·—	—
"	Suszno	Filip i Katarzyna Endersowie	22	1.377	13.800	5.900	1.960	1.280	22.500	16.875·—	1.223·—	8.000	360·—	605·—	350·87	15·75	2.400·—	1.600·—	—	2.000·—	—	—
"	Suszno Nowa wieś	Marc. i Kryst. Burghardowie	24	265	14.400	8.700	1.140	975	26.035	19.526·25	1.341·—	10.000	450·—	600·—	416·66	18·75	9.372·22	—	—	—	—	—
"	Sokołów (Żelechów mały)	Mikołaj Łyszak	12	572	10.393	2.180	1.160	170	13.903	10.427·25	365·45	6.500	292·50	850·—	527·10	23·98	2.000·—	4.000·—	—	—	118·11	—
			241	1.083	152.733	38.680	12.062	7.495	210.970	158.227·50	7.539·45	92.000	4.140·—	—	—	—	16.772·22	57.452·39	2.874·28	4.000·—	7.631·45	8 m 164 s
XIV. Kołomyja	Turka	Jan i Anna Manulakowie	8	1.233	4.950	800	140	150	6.040	4.530·—	222·50	2.800	126·—	565·75	320·—	14·40	—	1.689·—	—	500·—	413·35	—
XV. Limanowa	Jastrzębia	Marc. i Jadw. Kowalczykowie	27	1.090	20.300	4.800	3.570	1.367	30.037	22.527·75	2.894·—	5.000	225·—	732·79	180·50	8·12	—	1.276·97	—	—	3.410·25	—
"	Sowliny	Józef Mamak	19	1.219	12.575	3.200	3.265	1.200	20.240	15.180·—	317·—	5.000	225·—	636·71	253·80	11·39	—	1.168·—	2.880·—	549·30	—	5 m — s
			47	709	32.875	8.000	6.835	2.567	50.277	37.707·75	3.211·—	10.000	450·—	—	—	—	—	2.444·97	2.880·—	549·30	3.410·25	5 m — s
XVI. Lisko	Krywe	Jan Podoliński	36	754	19.525	1.600	2.525	420	24.070	18.052·50	338·—	4.000	180·—	537·13	111·—	4·95	—	1.020·—	—	—	2.831·56	—
XVII. Lwów	Dawidów	Jan i Katarzyna Chirowscy	11	1.345	5.562	1.968	788	240	8.558	6.418·50	1.397·—	4.000	180·—	475·36	340·81	15·31	—	3.687·11	—	—	—	—
"	Sichów	Marya Malinowska	27	1.324	22.325	9.000	1.640	1.180	34.145	25.608·75	3.756·—	20.000	900·—	802·—	708·71	32·30	—	15.704·42	—	—	3.295·58	—
"	Rudno	Jan i Agnieszka Mirotowie	11	375	8.537	1.800	1.352	432	12.121	9.090·75	1.073·—	5.000	225·—	685·—	455·—	20·11	—	3.535·—	—	—	1.130·90	—
"	Kamienopol	Ilko Sawka	8	538	5.125	1.600	1.310	366	8.401	6.300·75	594·—	3.000	135·—	621·21	360·14	16·33	—	2.779·47	—	—	—	—
"	Krzywczyce	Jan Markowski	26	1.549	20.557	8.080	4.010	500	33.147	24.860·25	3.209·—	18.000	810·—	761·37	666·66	30·—	—	12.240·—	—	4.600·—	—	—
			86	331	62.106	22.448	9.100	2.718	96.372	72.279·—	10.029·—	50.000	2.250·—	—	—	—	—	37.946·—	—	4.600·—	4.426·48	—
XVIII. Łańcut	Gillershof	Jan i Katarzyna Ślizowie	11	1.465	14.300	2.560	1.010	350	18.220	13.665·—	360·—	6.000	270·—	1.200·—	500·—	22·50	—	—	5.579·36	—	—	11 m 1.465 s
XIX. Mielec	Łysakówek	Jan i Józefa Adamczykowie	11	1.159	9.744	2.400	1.200	595	13.939	10.454·25	337·—	5.000	225·—	840·—	441·30	19·18	—	—	4.740·—	—	—	6 m 16 s
XX. Nisko	Pysznica	Jan Bajdas	6	1.010	4.563	1.500	1.146	299	7.508	5.631·—	198·54	3.000	135·—	688·—	603·80	20·37	—	2.873·58	—	—	—	—
XXI. Nowy Sącz	Siedlec	Józef Nowak	13	1.109	9.587	1.500	1.865	326	13.278	9.968·50	518·—	7.300	328·50	700·42	557·44	24·—	—	6.448·40	366·79	—	—	1.339 m — s
XXII. Nowy Targ	Tylka	Józef Dyda	22	272	10.975	3.000	2.398	340	16.713	12.534·75	1.188·—	6.500	292·50	498·86	295·45	13·29	—	3.710·56	—	2.000·—	317·38	—
"	"	Józef Gabryś	18	131	7.675	2.150	2.095	320	12.240	9.180·—	445·—	7.000	315·—	680·—	388·88	17·50	—	3.853·50	—	2.545·04	—	—
"	"	Franciszek Gabryś	16	1.326	7.250	2.200	1.900	400	11.750	8.812·50	800·—	6.000	270·—	432·35	358·20	16·12	—	3.710·56	—	1.000·—	1.756·77	—
			56	1.729	25.900	7.350	6.393	1.060	40.703	30.527·25	2.433·—	19.500	877·50	—	—	—	—	11.274·62	—	5.545·04	2.074·15	—
XXIII. Przemyślany	Zadwórze	Jan Dworianyn	11	170	8.350	3.500	2.000	899	14.749	11.061·75	273·—	5.500	247·50	—	550·—	20·52	—	3.890·—	—	—	1.200·—	—
"	"	Tomasz i Marya Olejnikowie	8	1.136	6.000	nieoszacowano	nieoszacowano	nieoszacowano	6.000	4.500·—	431·—	4.000	180·—	695·60	524·04	21·—	—	2.675·—	1.070·—	—	—	1 m 369 s
"	"	Tymko i Anna Ududowie	12	1.541	9.750	2.500	750	nieoszacowano	13.000	9.750·—	585·—	6.000	270·—	—	461·53	20·90	—	2.056·12	3.000·—	—	634·21	6 m 1.293 s
"	"	Wawrz. i Leontyna Bilińscy	9	1.380	7.400	2.000	1.100	466	10.966	8.224·50	224·—	5.800	261·—	—	598·37	26·40	—	484·—	1.950·—	—	3.143·99	2 m 717 s
"	"	Jędrz. i Klem. Sawczynowie	12	1.028	9.348	1.100	590	160	11.198	8.398·50	355·—	5.000	225·—	739·55	395·71	17·80	—	1.010·—	3.600·—	—	—	5 m 1.581 s
"	Zadwórze	Iwan Kołtun	15	467	11.453	1.800	1.060	300	14.613	10.959·75	387·—	5.000	225·—	737·—	321·75	14·47	1.400·—	2.381·—	—	901·70	—	—
"	Kurowice	Piotr i Anna Borsukowie	6	1.543	4.825	1.500	525	242	7.092	5.319·—	217·49	4.000	180·—	689·28	571·—	25·71	—	3.184·—	500·—	—	—	— m 800 s
			77	865	57.126	12.400	6.025	2.067	77.618	58.213·50	2.472·49	35.300	1.588·50	—	—	—	1.400·—	15.680·12	10.120·—	901·70	4.978·20	15 m 1.260 s
XXIV. Rawa Ruska	Prusie	Ołeksa Handz	13	1.212	7.300	1.400	840	200	9.740	7.305·—	275·—	5.000	225·—	532·84	364.45	16·36	—	—	3.595·—	1.000·—	—	13 m 1.212 s
"	"	Dmytro Nesterak	15	456	7.720	1.400	800	200	10.120	7.590·—	228·—	4.500	202·50	659·82	222·—	13·27	—	—	3.200·—	1.000·—	—	15 m 456 s
"	"	Jurko Potoplak	20	81	10.035	1.400	820	200	12.455	9.341·25	340·—	7.000	315·—	501·75	350·—	15·75	—	—	5.575·—	1.000·—	—	20 m 81 s
"	"	Iwan Potoplak	13	867	6.915	1.400	680	200	9.195	6.896·25	202·50	4.600	207·—	512·—	340·74	15·33	—	—	3.320·—	1.000·—	—	13 m 867 s
"	"	Kość Seń	14	240	7.262	1.400	570	200	9.432	7.074·—	280·—	5.000	225·—	518·76	357·14	16·07	—	—	3.690·—	1.000·—	—	14 m 240 s
			76	1.256	39.232	7.000	3.710	1.000	50.942	38.206·50	1.325·50	26.100	1.174·50	—	—	—	—	—	19.380·—	5.000·—	—	76 m 1.256 s
XXV. Ropczyce	Nockowa	Jan i Maryanna Tosiowie	14	399	11.650	—	850	140	12.640	9.480·—	852·—	4.400	198·—	817·54	325·92	13·84	—	2.021·42	—	—	1.935·56	—
XXVI. Rzeszów	Babica	Józef Szczepan	26	318	29.200	1.600	2.215	425	33.440	25.080·—	1.119·—	14.000	630·—	1.123·—	538·45	24·—	—	12.851·57	—	—	—	—
"	Bratkowice	Adam Miazga	17	1.279	14.160	1.300	2.000	460	17.920	13.440·—	1.181·—	12.000	540·—	797·74	676·06	30·42	—	5.002·—	6.255·83	—	—	17 m 1.279 s
"	Niechobrz	Franc. i Katarz. Lasotowie	16	1.480	20.500	4.000	1.900	400	26.800	20.100·—	1.387·—	13.400	603·—	1.211·58	791·96	35·74	57·60	13.320·—	—	—	—	—
"	Trzciana	Jan Dziedzic	16	737	13.300	4.000	2.065	542	19.907	14.930·25	1.141·—	11.000	495·—	809·12	687·50	30·62	1.800·—	8.604·36	—	—	—	—
			77	614	77.160	10.900	8.180	1.827	98.067	73.550·25	4.828·—	50.400	2.268·—	—	—	—	1.857·60	39.777·93	6.255·83	—	—	17 m 1.279 s
XXVII. Sambor	Sąsiadowice	Tomasz Malejki	17	1.167	13.312	7.000	1.630	1.822	23.764	17.823·—	275·—	6.000	270·—	751·24	338·60	15·23	—	5.574·68	—	—	—	—
XXVIII. Sanok	Wolica	Antoni Maceńko	18	1.117	10.600	4.500	1.590	544	17.234	12.925·50	495·—	6.000	270·—	569·89	322·23	14·51	—	4.575·96	—	890·—	—	—
"	Jędruszkowce	Jan Pastuszak	8	643	6.285	5.000	1.960	610	13.855	10.391·25	276·—	2.200	99·—	748·21	264·10	10·08	2.064·43	—	—	—	—	—
			27	160	16.885	9.500	3.550	1.154	31.089	23.316·75	771·—	8.200	369·—	—	—	—	2.064·43	4.575·96	—	890·—	—	—
XXIX. Skałat	Grzymałów	Władysław Mihucki	12	1.538	11.775	8.400	610	120	20.905	15.678·75	600·—	10.000	450·—	920·—	781·25	36·—	6.557·20	2.577·98	—	—	500·—	—
"	Mytnica sorocka	Jan i Marya Chuderscy	19	164	18.600	2.000	1.745	950	23.295	17.471·25	1.000·—	15.000	675·—	978·74	789·37	35·55	—	14.083·33	—	—	—	—
"	Sorocko	Jan Wyspiański	26	814	21.600	3.800	1.290	700	27.390	20.542·50	1.560·—	18.000	810·—	815·09	679·24	30·56	13.000·—	4.384·—	—	—	—	—
"	"	Józef Orzechowski	14	454	12.825	1.550	430	160	14.965	11.223·75	420·—	6.000	270·—	900·—	421·05	18·19	—	4.400·—	—	—	1.220·—	—
			71	1.370	64.800	15.750	4.075	1.930	86.555	64.916·25	3.580·—	49.000	2.205·—	—	—	—	19.557·20	25.445·31	—	—	1.720·—	—
XXX. Śniatyn	Tułuków	Franciszek Sokołowski	6	210	4.447	1.000	235	—	5.682	4.261·50	298·50	4.000	180·—	726·—	653·06	29·38	478·96	—	—	3.000·—	183·26	2 m 1.178 s
XXXI. Sokal	Żniatyn	Jakób Kurowski	11	962	8.800	1.480	755	120	11.155	8.366·25	158·—	2.500	112·50	765·21	217.39	9·78	—	1.755·50	—	—	—	—
"	Siehieczów z Piwowszczyzną	Hańdzia Harach	17	1.157	18.450	2.410	1.260	400	22.520	16.890·—	532·—	6.500	292·50	1.047·16	368·89	16·60	—	6.068·50	—	—	—	—
"	Zboiska	Jan Mally	16	1.091	10.725	6.100	2.240	800	19.865	14.898·75	293·—	6.500	292·50	650·—	390·39	17·53	4.000·—	2.065·—	—	—	—	—
"	Byszów	Hryć Michalczuk	12	86	6.195	2.000	750	600	9.545	7.158·75	360·—	3.000	135·—	516·25	250·—	11·25	2.000·—	—	—	—	760·—	—
			58	96	44.170	11.990	5.005	1.920	63.085	47.313·75	1.343·—	18.500	832·50	—	—	—	6.000·—	9.889·—	—	—	760·—	—
XXXII. Stary Sambor	Posada Felsztyńska	Paweł Rygliński	7	567	5.200	6.000	1.840	370	13.410	10.057·50	241·—	3.000	135·—	712·31	410·95	18·45	—	2.600·—	—	—	170·—	—
XXXIII. Stryj	Stryj	Józef i Rozalia Lachowiczowie	20	1.545	22.000	4.200	1.080	600	27.880	20.910·—	485·—	10.000	450·—	1.047·41	476·19	21·42	—	8.251·67	—	—	1.000·—	—
XXXIV. Tarnobrzeg	Machów	Wojciech Wiącek	7	58	12.240	2.500	839	602	16.181	12.135·75	917·53	8.000	360·—	1.748·57	1.408·45	51·16	—	7.740·—	—	—	—	—
"	Zaleszany	Jan Mączka	31	886	48.300	7.750	3.260	1.500	60.810	45.607·50	1.400·—	25.000	1.125·—	1.533·33	793·33	33·39	15.912·04	7.487·96	—	—	—	—
			38	944	60.540	10.250	4.099	2.102	76.991	57.743·25	2.317·53	33.000	1.485·—	—	—	—	15.912·04	15.227·96	—	—	—	—
XXXV. Tarnopol	Chodaczków mały	Hryńko i Warwara Berezowie	9	554	6.937	1.900	540	200	9.577	7.182·75	320·—	4.000	180·—	750·—	432·43	19·45	—	3.736·67	—	—	—	—
XXXVI. Tarnów	Radlna	Jan Szymczak	8	733	4.922	4.000	1.895	640	11.457	8.592·75	411·—	6.000	270·—	615·—	750·—	32·—	—	5.631·—	—	—	—	—
XXXVII. Trembowla	Hleszczawa	Jan Majewski	100	343	85.482	9.700	3.854	2.200	101.236	75.927·—	3.500·—	70.000	3.150·—	854·—	700·—	31·50	—	—	68.361·—	—	—	100 m 343 s
"	"	Piotr Majewski	66	527	56.678	4.800	1.730	1.800	65.008	48.756·—	2.640·—	47.000	2.115·—	852·30	975·93	32·—	—	—	46.113·—	—	—	66 m 527 s
"	"	Jan Terlecki	49	170	42.000	7.000	1.915	800	51.715	38.786·25	2.000·—	35.000	1.575·—	857·14	714·28	32·—	—	—	29.130·48	—	—	49 m 170 s
			215	1.040	184.160	21.500	7.469	4.800	217.959	163.469·25	8.140·—	152.000	6.840·—	—	—	—	—	—	143.604·48	—	—	215 m 1.040 s
XXXVIII. Wadowice	Tłuczeń górna	Anna Medoniowa	18	846	12.200	7.500	1.920	620	22.240	16.680·—	1.397·—	12.000	540·—	659·45	648·65	29·24	—	11.098·83	—	—	—	—
"	"	Jan i Franc. Jędrzejczykowie	10	900	7.875	2.000	1.205	260	11.340	8.505·—	369·—	7.000	315·—	745·73	648·14	29·80	—	6.238·18	—	—	270·17	—
"	Spytkowice	Franc. i Agnieszka Łabajowie	24	83	15.550	7.500	2.160	800	26.010	19.507·50	1.364·—	14.000	630·—	648·—	333·33	26·10	3.600·—	9.464·—	—	—	—	—
"	Wielkie Drogi	Andrzej i Wiktorya Berglowie	6	1.030	5.040	1.800	670	300	7.810	5.857·50	706·50	2.500	112·50	759·03	379·—	17·—	—	2.126·07	—	—	183·76	—
"	Zator	Franciszek Głownia	9	32	6.050	3.000	755	100	9.905	7.428·75	688·—	6.000	270·—	670·82	665·28	29·93	—	4.092·—	—	—	1.690·45	—
			68	1.291	46.715	21.800	6.710	2.080	77.305	57.978·75	4.524·50	41.500	1.867·50	—	—	—	3.600·—	33.019·08	—	—	2.144·38	—
XXXIX. Wieliczka	Sławkowice	Kaz. i Małgorz. Slenczkowie	16	1.464	13.640	4.000	1.450	400	19.490	14.617·50	796·—	6.400	288·—	814·—	382·09	17·17	—	—	6.056·44	—	116·24	16 m 1.464 s
XL. Zbaraż	Romanowe Sioło	Iwan Czorny	16	1.291	9.700	1.900	1.600	500	13.700	10.275·—	340·—	5.000	225·—	579·10	298·50	13·43	—	2.629·80	—	1.200·—	848·64	—
"	Roznoszyńce	Filip i Tekla Atamańcowie	10	1.474	8.600	900	650	150	10.300	7.725·—	500·—	5.000	225·—	800·—	457·87	20·60	—	3.800·—	—	880·—	—	—
"	Siemiachówka	Piotr i Elżbieta Winnicy	21	183	15.850	2.100	970	700	19.620	14.715·—	900·—	11.000	495·—	754·76	523·80	23·17	—	10.104·—	—	—	—	—
"	"	Wincen. i Natalia Szuberowie	25	1.229	19.362	2.000	870	850	23.082	17.311·50	1.000·—	14.000	630·—	751·92	543·68	24·89	—	—	13.104·—	—	—	24 m 18 s
"	Stryjówka Maksymówka	Franc. i Elżbieta Sobolakowie	83	1.563	75.200	11.300	3.170	800	90.470	67.852·50	2.389·—	50.000	2.250·—	895·23	595·23	26·78	—	47.100·—	—	—	—	—
"	Stryjówka	Piotr i Elżbieta Warężakowie	24	913	19.600	2.000	690	600	22.890	17.167·50	750·—	15.000	675·—	800·—	612·24	27·55	—	—	11.858·33	1.000·—	—	24 m 913 s
"	Tarasówka	Antoni i Marya Dobrowolscy	10	1.071	8.400	1.400	700	300	10.800	8.100·—	525·—	6.000	270·—	800·—	571·42	25·71	—	4.319·24	—	—	983·43	—
"	"	Paw. i Agnieszka Korczyńscy	10	549	8.500	1.100	305	200	10.105	7.578·75	500·—	5.000	225·—	800·—	476·19	21·42	—	—	2.000·—	2.000·—	703·96	5 m 520 s
"	"	Ign. i Bronisł. Dobrowolscy	9	220	7.200	1.350	660	250	9.460	7.095·—	349·—	3.000	135·—	800·—	333·33	15·—	—	2.300·—	—	511·73	—	—
			213	1.493	172.412	24.050	9.615	4.350	210.427	157.820·25	7.253·—	114.000	5.130·—	—	—	—	—	70.253·04	26.962·33	5.591.73	2.536·03	54 m 1.451 s
XLI. Zborów	Kabarowce	Mikołaj Diakow	12	244	7.800	5.100	1.350	150	14.400	10.800·—	353·—	4.000	180·—	709·—	307·63	13·84	—	1.706·22	800·—	1.000·—	—	1 m 123 s
"	Kudobińce	Iwan Humeniuk	10	1.290	7.550	1.900	1.079	250	10.779	8.084·25	276·—	6.000	270·—	709·—	558·13	25·11	—	4.911·25	—	719·42	—	—
			22	1.534	15.350	7.000	2.429	400	25.179	18.884·25	629·—	10.000	450·—	—	—	—	—	6.617·47	800·—	1.719·42	—	1 m 123 s
XLII. Żółkiew	Lubella	Ilko Butyniec	32	274	14.200	2.450	2.060	400	19.110	14.332·50

Tabela wspólczynników korzeni równowyższych.

Obroty i wynikłości

Przedmiot	Rok 1906			Rok 1907			Mniej			Więcej		
	sztuk	Koron		sztuk	Koron		sztuk	Koron		sztuk	Koron	
Obrót ogólny	—	2.199,207.239	—	—	2.608,606.089	84	—	—	—	—	409,398.850	84
„ kasowy	—	687,408.248	48	—	758.536.370	86	—	—	—	—	71,128.122	38
Zysk netto	—	760.528	32	—	590.559	27	—	169.969	05	—	—	—
Udzielone pożyczki hipoteczne	1.450	16,364.000	—	1.613	14,824.700	—	—	1,539.300	—	163	—	—
„ „ komunalne	23	1,800.600	—	32	1,815.400	—	—	—	—	9	14.800	—
„ „ kolejowe	2	2,830.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zaległości hipoteczne	2.275	487.550	18	3.062	634.619	96	—	—	—	787	147.069	78
„ komunalne	36	17.886	62	41	15.676	02	—	2.210	60	5	—	—
Zysk z działu hipotecznego	—	342.018	91	—	421.328	70	—	—	—	—	79.309	79
„ „ komunalnego	—	103.666	28	—	72.362	83	—	31.303	45	—	—	—
„ „ kolejowego	—	27.241	01	—	25.737	62	—	1.503	39	—	—	—
„ „ bankowego	—	1,235.980	56	—	1,178.011	64	—	57.968	92	—	—	—
Sprzedaż emisyi Banku	—	18,257.300	—	—	13,391.500	—	—	4,865.800	—	—	—	—
Stan emisyi per 31 grudnia	—	164,335.800	—	—	173,425.900	—	—	—	—	—	9,090.100	—
Wkładki na książeczkach	—	16,832.640	73	—	14,239.601	22	—	2,593.039	51	—	—	—
Eskont weksli wśród roku	85.673	101,946.952	02	94.856	120,728.956	61	—	—	—	9.183	18,782.004	59
Stan zapasu weksli per 31. grudnia	17.884	30,785.520	11	21.449	35,814.369	42	—	—	—	3.565	5,028.849	31
Asygnaty kasowe	—	225.400	—	—	1,412.800	—	—	—	—	—	1,187.400	—
Rachunki wierzycieli i czeki	—	28,329.792	36	—	35.398.382	69	—	2,931.409	67	—	—	—
Zaliczki na efekta	—	2,608.452	50	—	4,347.897	87	—	—	—	—	1,739.445	37
Dłużnicy w rachunkach bieżąc.	—	14,151.030	43	—	11,953.934	65	—	2,197.095	78	—	—	—
Depozyta obce	—	70.703.929	13	—	77,539.725	46	—	—	—	—	6,835.796	33
Obrót kasowy we Filii	—	152,675.603	85	—	172.316.631	18	—	—	—	—	19,641.027	33
„ „ w Zastępstwach	—	88.593.938	91	—	94,261.658	64	—	—	—	—	5,667.719	73
Eskont dla Stowarzyszeń wśród roku	35.368	37,533.594	96	—	45.793.456	09	—	—	—	6.093	8,259.861	13
Stan eskontu „ per 31. grudn.	8.179	9,585.400	93	41.461	12,659.361	50	—	—	—	3.363	3,073.960	57
Majątek łączny Banku	—	9,184.113	60	11.542	9,587.331	96	—	—	—	—	403.218	36
Kapitał zakładowy	—	4,400.000	—	—	4,400.000	—	—	—	—	—	—	—
Fundusz rezerwowy	—	2,096.376	24	—	2,273.544	02	—	—	—	—	177.167	78
Rezerwa hipoteczna	—	1,781.837	28	—	1,939.566	18	—	—	—	—	157.728	90
„ komunalna	—	843.894	12	—	910.672	35	—	—	—	—	66.778	23
„ kolejowa	—	62.005	96	—	63.549	41	—	—	—	—	1.543	45
Udziały w przedsiębiorstwach	—	730.905	—	—	704.105	—	—	26.800	—	—	—	—
Dochody z Udziałów	—	15.823	36	—	30.650	25	—	—	—	—	14.826	89

Bank krajowy

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem

1907.

L W Ó W.

Z drukarni i litografii Pillera, Neumanna i Sp.

Sprawozdanie

Dyrekcyi Banku Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Trudne warunki gospodarcze i pieniężne w roku zeszłym musiały także niekorzystnie oddziałać na nasz kraj i znaleść wyraz w działalności Banku. Do ogólnoświatowej, niebywałej drożyzny i trudności pieniężnej, przyłączyły się w naszym kraju niekorzystne wyniki żniw zeszłorocznych. Mimo to okazały nasze instytucye i całe społeczeństwo wielką odporność. Nasze kasy oszczędności, towarzystwa zaliczkowe i lokalne banki przetrwały ten ciężki czas bez wstrząśnień, a nawet bez zbytecznego i szkodliwego nadmiernego ścieśnienia swojej działalności. Społeczeństwo zaś całe, nie wyjmując ciężko dotkniętych naszych rolników i dzierżawców, ochroniło się od poważniejszych zawikłań, których się powszechnie obawiano.

Charakterystycznym i pocieszającym tej odporności objawem jest przedewszystkiem, że kraj nasz przebył ten czas o własnych siłach, nie mając ani ze strony rządu ani państwowych instytucyj centralnych żadnej pomocy. Przekonał się zarazem kraj, że państwowe centralne instytucye, przy których powstaniu, jak n. p. c. k. Pocztowa Kasa Oszczędności, polscy posłowie tak wybitną odszczególnili się inicyatywą, a które czerpią swoje fundusze w zupełnie proporcyonalnej mierze także z naszego kraju, zbyt małe korzyści przynoszą krajowi naszemu i jego instytucyom.

Działalność Banku krajowego wymagała w tych twardych czasach wielkiej przezorności i rozwagi, a jeśli dotąd siły finansowe Banku nie stały w należytym stosunku do jego zadań, to ostatnie uchwały Sejmu, które już uzyskały zatwierdzenie c. k. Rządu, a powiększają poważnie kapitał zakładowy Banku i ustanawiają nowy krajowy fundusz inwestycyjny, poprowadzą Bank krajowy w roku następnym, jako jubileuszowym, nie

tylko do własnego wzmocnienia, ale dadzą mu również możność rozwinięcia skuteczniejszej i dla kraju pożyteczniejszej działalności.

Czysty zysk z operacyj bankowych w roku ubiegłym wynosi K. 590.559·27 w porównaniu z rokiem poprzednim mniej o K. 169.969·05 wszakże uwzględniając, że dochód ze sprzedaży efektów skutkiem ogólnego spadku kursów wynosi o K. 221.583·39 mniej niż w roku poprzedzającym, okazuje się zysk z interesu bieżącego korzystniejszym o K. 51.614·34.

Sprzedaż i kurs emisyj bankowych.

Z r. 1906 pozostał zapas emisyj bankowych . K. 5,213.000·—
nowe emisye w r. 1907 wynosiły . . . . „ 16,639.900·—
razem . . K. 21,852·900·—
umieszczono w r. 1907 . . . . . „ 13,391.500·—
pozostał zapas do bilansu r. 1907 . . . . K. 8,461.400·—

który w dwóch pierwszych miesiącach bieżącego roku prawie w zupełności wysprzedany został.

Dnia 31. grudnia 1907 notowały: 4% listy Banku krajowego: 94·80—95·80%; 4½% listy 100·50—101·00%; 4% obligacye komunalne: 94·00—95·00%; 4½% obligacye komunalne: 99·40—100·40%; 4% obligacye kolejowe: 94·00 - 95·00%.

Sprzedaż emisyj bankowych i wypłata ubiegających kuponów i wylosowanych listów i obligacyj odbywała się, jak w latach ubiegłych, w kasie głównej Banku we Filii w Krakowie, w Zastępstwach Banku, a ponadto w miejscowościach i Zakładach, wymienionych na końcu niniejszego sprawozdania.

Udziały Banku w przedsiębiorstwach handlowych, przemysłowych i innych.

W roku ubiegłym nie wziął Bank krajowy żadnego nowego udziału w przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych. Suma udziałów zmniejszyła się nawet o K. 26.800 — a mianowicie: likwidujące Gal. akcyjne Towarzystwo handlowe uskuteczniło spłatę na kapitał K. 10.800 — zaś K. 16.000 musiał Bank odpisać tytułem straty na udziale w Lwowskiej fabryce chemicznej „Tlen“.

Z 12 pozostałych zakładów, do których Bank krajowy należy, 8 zakładów dało łącznie Bankowi dochodu K. 30.650·25, a mianowicie: Towarzystwo wzajemnego kredytu w Krakowie, Związek handlowy Kółek rolniczych w Krakowie, Pierwsze gal. Towarzystwo budowy wagonów i maszyn w Sanoku, Gal.-Buk. akc. Towarzystwo przemysłu cukrowniczego w Przeworsku, Towarzystwo akcyjne dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, Syndykat towarzystw rolniczych w Krakowie, Bank parcelacyjny we Lwowie i Bank Ziemski w Krakowie. Natomiast 4 zakłady nie dały w roku ubiegłym żadnej dywidendy, a mianowicie: Pierwsze gal. Towarzystwo akcyjne dla przemysłu chemicznego we Lwowie, Bank melioracyjny we Lwowie, Kraj. Związek przemysłowy we Lwowie i Pow. Towarzystwo zaliczkowe w Białej.

Główne jednak popieranie przedsiębiorstw przemysłowych przez Bank krajowy polega na udzielaniu im łatwego i taniego kredytu. Obok bowiem zwykłego eskontu weksli tychże przedsiębiorstw, udziela Bank zakładom stojącym z nim w stosunku, także pożyczek ratalnych na skrypta i kredytu w rachunku bieżącym.

Kredyt udzielany instytucyom publicznym i zarząd krajowymi funduszami pożyczkowymi.

Spełniając swe zadanie w obsłudze kredytu publicznego, udziela Bank krajowy taniego, a dogodnego kredytu instytucyom autonomicznym i publicznym za pomocą pożyczek skryptowych i eskontu subwencyj krajowych: głodowych, drogowych, koszarowych, kościelnych i t. p.

Nadto zawiaduje Bank pięcioma stałymi Fundu:zami, przez kraj dla poparcia przemysłu i gospodarstwa utworzonymi St ły Fundusz przemysłowy posiada kapitału obrotowego K. 3,779.657·41, z czego jest w 183 pozycyach rozpożyczonych K 3.707.457·41. — Stały Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego posiada kapitału obrotowego K. 628.025·16 z czego jest w 92 pozycyach rozpożyczonych K. 558.099 16. — tały Fundusz hodowlany z kap tałem obrotowym K. 111.78 ·69 ma na 47 pożyczkach K. 85.363·69. — Fundusz pożyc kowy dla Kółek rolniczych posiada kapitału obrotowego K 70.680·07 a ma w 115 pozycyach rozpożyczonych K. 63.770·07. — Wreszcie stały Fundusz pożyczkowy dla wiejskich spółek oszczędności i pożyczek na przy kapitale obrotowym K. 2,837.199·95 rozdanych 886 pożyczek z kwotą: K. 2, 92.514·51. W ogóle fundusze te krajowe, zawiadywane przez Bank posiadały z końcem r. 1907 kapitału obrotowego K. 7,427.352·28 przy rozdzielonych 1.323 pożyczkach z kwotą K. 7,207.204·84.

Poręka za podatek spożywczy.

Poręki za podatek spożywczy udzielił w r. 1907. Bank 7 partyom na dokumenta w kwocie K. 4,840 000, z czego wyczerpaną była dnia 31. grudnia 1907 kwota K. 3,434.615·04.

Dokument poręki za kredyt solny Wydziału krajowego wynosi K. 9,830.000·— a kredytu wyczerpanego było w dniu 31. grudnia 1907 K. 9,355.900.

Oddział hipoteczny. Wskutek ogólnej zwyżki procentowej rozpoczął Bank krajowy w roku ubiegłym wydawać obok 4% także 4½% pożyczki hipoteczne. Korzystna zmiana stopy procentowej w r. 1908 zapewne napowrót ustali 4% typ w interesie hipotecznym Banku.

Z r. 1906 pozostało niezałatwionych:

634	podań o pożyczki hipoteczne na łączną kwotę,	K. 12,648.700·—
	w roku 1907 weszło nowych:	
2386	podań o pożyczki hipoteczne na łączną kwotę	„ 38,332.000.—
	razem więc było w r. 1907 do załatwienia[1]):	
3020	podań na	K. 50,980.700·—
	z czego Bank w r. 1907 załatwił odmownie:	
449	podań na kwotę	„ 21,233.800·—
	z pozostałych zaś:	
2571	podań na kwotę	K. 29,746.900·—
	wydał Bank nowych promes:	
1944	na pożyczki hipoteczne w kwocie . . .	„ 18,228.100·—
	pozostaje jeszcze niezałatwionych:	
627	podań na kwotę	K. 11,518.800·—

Natomiast wypłacił Bank w ciągu r. 1907 walutę[2])

1581	pożyczek w 4% listach zast. w kwocie . .	„ 13,515.400·—
32	„ w 4½% „ „ „ „ . .	„ 1,309.300·
1613	pożyczek razem w kwocie	K. 14,824.700·—

[1]) w porównaniu z rokiem ubiegłym więcej 370 podań, na kwotę wyższą o K. 7.305.300.

[2]) w porównaniu z r. ubiegłym więcej 163 pożyczek na kwotę niższą K. 1,539.300

a mianowicie:

58	pożyczek na dobra ziemskie w kwocie . .	K. 4,468.900·—
292	„ „ realności miejskie w kwocie .	„ 7,386.300·—
1263	„ „ włościańskie w kwocie[1]) . .	„ 2,969.500·—
1613	„ razem w kwocie	K. 14,824·700·—

co łącznie z pożyczkami, wypłaconemi przez Bank w latach poprzednich, czyni 19069 pożyczek w ogólnej sumie K. 216.033·500 a mianowicie:

1. na dobra ziemskie 972 pożyczek w ogólnej sumie 73,378,000 K. czyli 33·97%. zaś w stosunku do zgłoszonych podań 35·27%;

2. na domy murowane mieszkalne, mogące podlegać podatkowi domowo-czynszowemu, w miejscowościach, które oznaczy Wydział krajowy, 4400 pożyczek w ogólnej sumie 115,760.700 K., czyli 53.58%, zaś w stosunku do zgłoszonych podań 44.93%;

3. na małą własność rolną, przeważnie włościańską 13697 pożyczek w ogólnej sumie 26,894.800 K. czyli 12.45% zaś w stosunku do zgłoszonych podań 49.69%.

Z promes pozostałych w obiegu z roku 1906 łącznie z wydanemi w roku 1907 na:

3780	pożyczek w kwocie	K. 40,810.800·—
313	promes nie zostało przyjętych w kwocie .	„ 12,350.200·—
	z pozostałej reszty	
3467	promes na kwotę	K. 28.460.600·—
	zrealizowano w ciągu r. 1907 jak wyżej wykazano:	
1613	pożyczek na kwotę	„ 14,824.700·—
1854	promes pozostaje więc w obiegu na kwotę .	K. 13,635.900·—

Na spłatę wyżej oprocentowanych pożyczek obcych instytucyj finansowych użytą została z waluty wypłaconych w r. 1907 pożyczek kwota K. 7,062.900·—

Niespłaconych z dniem 31. grudnia 1907 pożyczek pozostało:

11318	4% pożyczek w kwocie	K. 114,864.687·20
2139	4½% „ „	„ 13,740.377·89
13457	pożyczek w łącznej kwocie . . .	K. 128,605.065·09

Z końcem roku 1907 zalegało 3.062 dłużników z kwotą K. 634.619·96 z czego 1 dłużnik z r. 1904 ze sumą zaległości K. 56·25, 2 dłużników z r. 1905 ze sumą zaległości K. 714·50 zaś 87 dłużników z r. 1906 ze sumą zaległości K. 29.112·79. Reszta zaległości K. 604.736·42 przypada na raty z roku ubiegłego.

Z powyższych zaległości wypada K. 182.708·86 u 63 dłużników na większe posiadłości, K. 205.858·95 u 194 dłużników na realności miejskie, a K. 246.052·15 — u 2805 dłużników na grunta włościańskie.

Kapitał zaległy w tych ratach wynosi K. 220.359·65, czyli 0.17% kapitału bieżącego.

W roku 1907 wdrożono egzekucye sądowe przeciw 72 dłużnikom, pozostało zaś z r. 1906 egzekucyi sądowych przeciw 9 dłużnikom, było zatem w r. 1907 w toku razem 81 egzekucyj. Skutkiem zapłaty zaległości ratalnych odwołano 59 egzekucyj, pozostaje zatem na rok 1908 egzekucyj sądowych 22 — z tego 1 na realność miejską, a 21 na

[1]) Stosunek obszaru hipotek do udzielonych w r. 1907 pożyczek włościańskich był następujący: na gospodarstwa do 5 morgów udzielono pożyczek 118
„ „ „ 10 „ „ „ 548
„ „ „ 25 „ „ „ 492
„ „ nad 25 „ „ „ 105

realności włościańskie. W roku ubiegłym sprzedaną została w toku egzekucyi jedna realność włościańska, którą wprawdzie Bank nabył, ale ją w ciągu ubiegłego roku bez straty odsprzedał.

Zysk w oddziale hipotecznym w roku 1907 wynosi K. 421.328·70

Fundusz rezerwy specyalnej dla oddziału hipotecznego, wynoszący z dniem 31. grudnia 1906 roku K. 1,781.837·28 doszedł w ciągu r. 1907 do sumy K. 1,939.566·18 został zatem powiększony o K. 157.728·90.

Z dniem 31. Grudnia 1907 znajdowało się w obiegu listów zastawnych Banku krajowego: 4% na sumę K. 115,070.400·—, zaś 4½% na sumę K. 13,309.100·—, czyli na ogólną sumę K. 128,379.500·— natomiast pożyczki udzielone przez Bank wynosiły K. 128.605.065·09.

Oddział komunalny. Bank krajowy udzielił w r. 1907 pożyczek 32 w obligacyach komunalnych w ogólnej sumie K. 1,815.400· Bank krajowy przystępuje w r. 1908. do przeprowadzenia zmian w przepisach o udzielaniu pożyczek komunalnych, aby gminom — zwłaszcza większym — przyznać dalsze udogodnienia w spłatach zgodnie z życzeniem, objawionem w Sejmie; to też ruch w pożyczkach komunalnych będzie w r. 1908 już znacznie większy.

Z liczby 638 pożyczek udzielonych przez Bank w ciągu jego istnienia w ogólnej sumie K. 34,943.800 przypada:

1. na kraj i powiaty 153 pożyczek w ogólnej sumie K. 12,682,200 czyli 36·29%;

2. na gminy miejskie 266 pożyczek w ogólnej sumie K. 20,522.000 czyli 58·73%;

3. na gminy wiejskie 219 pożyczek w ogólnej sumie K. 1,739.600 czyli 4·98%:

Raty przypadające Bankowi na spłatę kapitału i na procent, wpływały w oznaczonym terminie lub wkrótce po terminie Wynosiły one w roku ubiegłym K. 777.318·33 pozostało zaś do ściągnięcia zaległych z roku 1907: 41 rat w kwocie K. 15.676·02.

Zysk w oddziale komunalnym w r. 1907 wynosi K. 72.362·83

Rezerwa tego oddziału, będąca własnością Banku, wynosiła z końcem r. 1907 K. 910.672·35 — zwiększyła się o kwotę K. 66.778·23.

Z dniem 31. Grudnia 1907 znajdowało się w obiegu obligacyj komunalnych Banku krajowego: III. Emisyi na sumę K. 7,734·200·— zaś IV. Emisyi na sumę K. 14,664.400· czyli na ogólną sumę K. 22,398.600·— natomiast pożyczki udzielone przez Bank wynosiły K. 22,692.706·97

Oddział kolejowy. W roku 1907 nie wypłacił Bank żadnej pożyczki kolejowej, udzielił jednak gminie m. Lwowa dla miejskiej kolei elektrycznej pożyczkę K. 10,000·000, która w r. 1908 wypłaconą została.

Z dniem 31. Grudnia 1907 znajdowało się w obiegu obligacyj kolejowych na K. 22,647.800·— podczas gdy pożyczki udzielone przez Bank wynosiły K. 22,667.332·55.

Zaległości w tym dziale nie było żadnych. Zysk wynosił w r. 1907 K. 25.737·62, a specyalna rezerwa z końcem r. 1907 K. 63.549·41.

Oddział bankowy. Całkowity obrót z wszystkich operacyj Banku we Lwowie i Krakowie w roku 1907 wynosi sumę K. 2;608,606.089·84

Obrót kasowy wynosił w roku 1907 w Banku we Lwowie, Krakowie i Zastępstwach: K. 758,536.370·86.

W ciągu r. 1907 podano do skupu:

106.155	sztuk weksli na ogólną sumę . . .	K. 130,119.470·50
	z tego odmówił Bank przyjęcia:	
11.299	sztuk na sumę	K. 9,390.513·89
94.856	sztuk zaś na sumę	K. 120,728.956·61

czyli 92·78% ogólnej kwoty zgłoszonej Bank zeskontował.

W porównaniu z r. 1906 podano do skupu w roku 1907 więcej o 9.101 sztuk weksli na kwotę większą o 19,240.656·25 i zeskontowano więcej o 9.183 sztuk weksli na kwotę większą o K. 18,782.004·59. Stan portfelu wekslowego z dniem 31. Grudnia 1907 zwiększył się o 3.565 sztuk i kwotę K. 5,028.849·31.

Stopa procentowa w Banku krajowym uległa kilkakrotnym w roku zeszłym zmianom równocześnie z zmianą stopy procentowej Austryacko-węgierskiego Banku.

Bank zreeskontował w roku 1907 znacznie więcej niż w roku poprzednim, stan reskontu z końcem roku wynosił K. 19,059.263·20. Bank reeskontował swój portfel wyłącznie w Banku austro-węgierskim, który sprawy Banku naszego traktuje zawsze z największą życzliwością.

Pożyczek hipotecznych w gotówce udzielono w r. 1907: 74 na kwotę K. 3,94 .800, stan zaś tych pożyczek z końcem roku wynosił 167 na kwotę K. 7,272.811·08. Zaległość w tym dziale stanowi tylko 8 rat z r. 1907. W ogóle od zaprowadzenia tego działu udzielił Bank 214 takich pożyczek, na łączną kwotę K. 9.236.000·—, z czego 128 pożyczek w kwocie K. 5,527.200 jako kredyt budowlany, 4 pożyczki w kwocie K. 209.000 jako pożyczki na adaptacyę i dobudowę w realnościach miejskich, 3 pożyczki w kwocie K. 150.000 na cele melioracyjne rolne, 16 pożyczek w kwocie K. 1,402.000 na inwestycye gospodarcze w majątkach tabularnych 37 pożyczek w kwocie K. 1,909.600 na cele przemysłowe, a 26 pożyczek w kwocie K. 38.200na cele gospodarcze włościańskie.

Z pożyczek melioracyjnych po myśli ustawy z 26. lipca 1896 nie wypłacono żadnej w r. 1907. Stan tych pożyczek z końcem roku wynosi 8 na K. 43.339·80. Zalegał w tym dziale tylko jeden dłużnik z ratami czerwcowymi.

Inne interesy oddziału bankowego wyjaśniają dostatecznie dołączone zamknięcia rachunkowe.

Ogólny zysk w oddziale bankowym wynosił w roku 1907 K. 1,178.011·64.

Oddział interesów bankowych ze Stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi. Osobny komitet Cenzorów, odpowiednio do §. 95. statutu bankowego dla tego oddziału ustanowiony, dopuścił do kredytu wekslowego w Banku krajowym na rok 1907: 184 Stowarzyszeń. W ciągu tegoż roku Bank eskontował 41.461 sztuk ich weksli na ogólną sumę K. 45,793.456·09, a saldo tych weksli z dniem 31. Grudnia 1907 wynosiło sztuk 11.542 na K. 15,[illegible]5°.361·50, wraz zreeskontowanymi wekslami.

Oprócz tego korzystały Stowarzyszenia z kredytu, podlegającego ocenieniu Komitetu Cenzorów, istniejącego według §. 96. statutu bankowego; Stowarzyszenia, będące zarazem Zastępstwami Banku, były także dłużnikami Banku w rachunku bieżącym (dotacye kasowe). Z końcem r. 1907 wynosiło saldo netto na rzecz Zastępstw K. 311.861·56, mianowicie: 26 Zastępstw miało w Banku na rachunku dotacyjnym do żądania

kwotę K. 639.960·01 natomiast 46 Zastępstw było dłużnych kwotę K. 328.427·85.

Filia w Krakowie.

Rozwój Filii w Krakowie był w roku ubiegłym znowu największym od czasu jej założenia. Filia operowała również i w ciągu zeszłego roku tylko własnymi funduszami, a nadto jeszcze pewną część tychże przelała do kasy Zakładu Centralnego, w rezultacie zaś przyczyniła się ponownie największym dotąd udziałem do ogólnego zysku Banku.

Czynności Banku w Zastępstwach.

W roku ubiegłym liczba Zastępstw bez zmiany: 73. O obrotach i czynnościach Banku, załatwianych przez Zastępstwa, daje obraz szczegółowy załącznik 7-my do zamknięć rachunkowych za rok 1907 (str. 26—27), dowodzący chętnego i pożytecznego współdziałania Zastępstw i korzystnego tychże wpływu na rozwój Banku.

Czsty zysk i rezerwy Banku

Przypadający na rok 1906 zysk z operacyj bankowych wynosił K. 760.528·32 zysk zaś w roku 1907 wynosi K. 590.559·27. Zysk ten został po myśli postanowienia §. §. 101. i 102. statutu bankowego rozdzielony między fundusz inwestycyjny i rezerwy Banku.

Fundusz inwestycyjny rozpocznie swoją działalność w roku bieżącym, a początkowy stan majątku jego wynosi K. 236.223·71 z zysku Banku w r. 1907. i z przekazanej uchwałą Sejmu z 4. października z. r. kwoty K. 71.827·53, łącznie K. 308.051·24.

Obecnie wynosi majątek Banku w kapitale zakładowym i rezerwach K. 9,588.387·96, strącając zaś kwotę K. 1.056. —, będącą własnością dłużników komunalnych, wynosi zwiększenie się majątku Banku po nad pierwotną dotacyę 2,000.000 K. kwotę K. 7,587.331·96, uzbieraną przez Bank w ciągu dwudziestu czterech lat jego istnienia.

Dwudzieste czwarte

Zamknięcie rachunkowe

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

za rok 1907.

Obrót.

Całkowity obrót ze wszystkich operacyj Banku wynosił od dnia 1. Stycznia do dnia 31. Grudnia 1907	K.	2;608,606.089·84

Kasa.

Gotowizna w Banku:

Pozostałość z dnia 31. Grudnia 1906 wynosiła	K.	1,330.279.25	
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1907 wpłynęło . . .	„	246,055.699·81	
razem . .	K.	247,385.979·06	
Wypłaty w tymże czasie wynosiły	„	245,902.381·23	
Pozostałość kasowa w Banku z dnia 31. Grudnia 1907			K. 1,483.597·83
Obrót kasowy w Banku w roku 1907	K.	491,958.081·04	

Gotowizna w Filii Krakowskiej:

Pozostałość z dnia 31. Grudnia 1906 wynosiła	K.	239.430·96	
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1907 wpłynęło . . .	„	86,108.751·46	
	K.	86,348.182·42	
Wypłaty w tymże czasie wynosiły	„	86,207.879·72	
Pozostałość kasowa w Filii Banku z dnia 31. Grudnia 1907			K. 140.302·70
Obrót kasowy w Filii Banku w roku 1907	K.	172,316.631·18	

Dotacye kasowe w Zastępstwach:

Pozostałość z dniem 31. Grudnia 1906 na dobro Zastępstw wynosiła	K.	696.861·56	
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1907 przybyło na dobro Zastępstw	„	46,938.164·62	
	K.	47,635.026·18	
W tymże czasie wypłacono na ciężar Zastępstw . .	„	47,323.494·02	
Łączna pozostałość kasowa z dniem 31. Grudnia 1907 na ciężar Zastępstw .			K. 328.427·85
na korzyść Zastępstw: K. 639,960·01			
Obrót kasowy w Zastępstwach	K.	94,261.658·64	
Łączna pozostałość kasowa			K. 1.952·328,38
Ogólny obrót kasowy K. 758,536.370·86			

Efekta własne, eskontowane i w komisie:

a) własne:

Z dniem 31. Grudnia 1906 Bank posiadał na własność papierów publicznych wart imien.	K.	5,445.900·—	za sumę	K.		5,364.791·75
Od dnia 1. Stycznia do dnia 31. Grudnia 1907 nabyto papierów publicznych wart. imien.	„	41,469.077·90	„ „	„		40,488.397·01
Różnica kursu wynosi mniej				„		64.761·53
razem . .	K.	46.914.977·90	za sumę	K.		45,788,427·23
W tymże czasie sprzedano papierów publicznych wartości imiennej	„	38,401.177·90	„ „	„		37,648.272·73
Pozostałość efektów własnych wynosi z dniem 31. Grudnia 1907						
a) w papierach kraj. K. 52.400						
b) w papierach własn. emisyj . . . . „ 8,461.400 wart. im.	K.	8,513.800·—	za sumę	K.		8,140.154·50

b) eskontowane:

Z dniem 31. Grudnia 1906 pozostało wylosowanych efektów wart. imien. . .	K.	19.242·80	w sumie	K.	19.870·52	
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1907 eskontowano w. i.	„	740.599·06	na K. 741.657·86			
Dyskonto wynosi .			„ „ 1.742·39			
			w sumie	K.	743.400·25	
	K.	759.841·86			763.270·77	
W tymże czasie zrealizowano w. i. . .	K.	724.610·17	w sumie	K.	728.149·32	
Pozostałość wylosowanych efektów z d. 31. Grudnia 1907 wart. imiennej .	K.	35.231·69			na sumę	K. 35.121·45

c) w komisie:

Z dniem 31. Grudnia 1906 pozostało w zapasie papierów publicznych na rachunek osób trzecich .	K.	89.600·—	za sumę	K.	88.118·97	
Od 1. Stycznia do 31. Grudnia 1907 nabyto w. i. . .	„	4,205.342·41	za sumę	„	4,821.259·20	
	K.	4,294.942·41			4,909.378·17	
Z tych efektów zrealizowano w tymże czasie wart imien.	„	4,261.492·41	za sumę	„	4,878.025·37	
Zapas papierów publ. wraz z narosłymi procentami, pozostających na rachunku osób trzecich wynosi w. i.	K.	33.450·—	. . . . . za sumę			K. 31.352·80

Łączna pozostałość efektów własnych, eskontowanych i w komisie z dniem 31. Grudnia 1907 roku podług załączonego wykazu wynosi . . . . K. 8,206.628·75

Weksle.

Z dniem 31. Grudnia 1906 r. pozostawało w portfelu weksli zeskontowanych i inkasowych	17884	sztuk	na sumę	K.	30,785.520·11
W ciągu r. 1907 przyjęto do portfelu weksli i inkasów .	105726	„	„ „	„	142,338.132·02
razem .	123610	„	„ „	K.	173,123.652·13
W tymże czasie spłacono	102161	„	„ „	„	137,309.282·71
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1907 weksli	21449	„	„ „	K.	35,814.369·42
W powyższej sumie mieszczą się weksle:					
a) na Lwów, Kraków, Białę, Zastępstwa i inne place	8985	„	„ „	K.	22,499.866·01
b) od stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych .	12215	„	„ „	„	13,152.456·11
c) inkasowe	249	„	„ „	„	162.047·30
razem j. w. .	21449	„	„ „	K.	35,814.369·42

Zaliczki na zastaw efektów.

Z dniem 31. Grudnia 1906 pozostawało udzielonych pożyczek na	228	zastawów		K.	134.500·50
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1907 udzielono „ „	96	„		„	205.607·07
razem na	324	„		K.	340.107·57
Zwrócono w tymże peryodzie	90	„		„	133.545·67
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1907 r. na	234	„		K.	206·561·90
zabezpieczonych efektami, wskazanymi w §. 3. D. lit. d. statutu w imiennej wartości				K.	276.100·—

Rachunek bieżący pokryty efektami.

Z dniem 31. Grudnia 1906 pozostawało rachunków pokrytych papierami publicznymi	u stron	239	ze sumą	K.	2,473.952·—
W ciągu roku 1907 przybyło	stron	54	i suma	„	13,867.987·81
razem	stron	293	w sumie	K.	16,341.939·81
Z tego ubyło w tymże czasie	stron	24	i suma	„	12,200.603·84
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1907 r.	stron	269	ze sumą	K.	4,141.335·97
pokrytą efektami wartości imiennej				K.	23,966.049·82

Dłużnicy i wierzyciele w rachunku bieżącym.

Pozostałość z dniem 31. Grudnia 1906 r. wynosiła na dobro korespondentów	K.	8,614.616·73
Obroty w ciągu roku 1907 wynoszą na dobro korespondentów	„	353,359.047·08
	K.	361,973.663·81
zaś na ich ciężar	„	352,566.594·51
Pozostałość z dniem 31. Grudnia 1907 r. na ciężar Banku wynosi	K.	9,407.069·30

i składa się ze sum:

Aktywa.

a) dłużnicy z weksli protestowanych	K.	226.064·86		
b) fundusze krajowe i stowarzyszenia	„	1,964.055·—		
c) należytości u stron zabezpieczone podkładem		8,696.973·68		
d) rachunki w bankach		529.867·63		
e) pobory pocztowe i inne		501·13		
f) weksle do zainkasowania u korespondentów	„	536.472·35	K.	11,953.934·65

Passywa.

a) sumy do dyspozycyi korespondentów	K.	1,046.900·75		
b) weksle do zainkasowania	„	366.218·81		
c) sumy lokacyjne	„	18,117.175·76		
d) sumy zatrzymane przy realizacyi pożyczek hipotecznych, kaucye i inne należytości od Banku	„	738,140·91		
e) należytości za odcięte kupony	„	735.867·36		
f) podatki i należytości rządowe	„	65.022·57		
g) rachunki inne	„	291.677·79	K.	21,361.003·95
	pozostaje jak powyżej .		K.	9,407.069·30

Obce kapitały

a) asygnaty, czeki i wkładki oszczędności:

Z dniem 31. Grudnia 1906 pozostawało lokowanych w Banku kapitałów na					
asygnaty kasowe			K.	225.400·—	
na oddział żyrowy:					
rach. bież. Lit. A.	K.	4,247.475·51			
„ „ „ B.	„	887.652·35			
„ „ „ C.	„	429.017·34	„	5,564.145·20	
na wkładkach oszczędności			„	16,832.640·73	K. 22,622.185·93
Od d. 1. Stycznia do 31. Grudnia 1907 wpłynęło					
na asygnaty kasowe			K.	1,207.163·65	
na oddział żyrowy:					
rach. bież. Lit. A.	K.	44,814.049·18			
„ „ „ B.	„	2,422.328·80			
„ „ „ C.	„	2,671.941·35	„	49,908.319·33	
na wkładki oszczędności			„	19,172.481·40	„ 70,287.964·38
					K. 92,910.150·31
W tymże czasie zwrócono z lokacyj					
na asygnaty kasowe			K.	19.763·65	
na oddział żyrowy:					
rach. bież. Lit. A.	K.	46,322.596·59			
„ „ „ B.	„	2,939.072·10			
„ „ „ C.	„	2,173.417·10	„	51,435.085·79	
na wkładki oszczędności			„	21,765.520·91	„ 73,220.370·35
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1907 kapitałów obcych:					
w asygnatach kasowych			K.	1,412.800·—	
w oddziale żyrowym:					
rach. bież. Lit. A.	K.	2,738.928·10			
„ „ „ B.	„	370.909·05			
„ „ „ C.	„	927.541·59	„	4,037.378·74	
na wkładkach oszczędności				14,239.601·22	K. 19,689.779·96

b) wierzyciele w rachunku bieżącym:

Jak w poprzednim ustępie	K.	21,361.003·95
Obce kapitały z dniem 31. Grudnia 1907 łącznie	K.	41,050.783·91

Spis załączników do zamknięć rachunkowych

z dniem 31. Grudnia 1907.

1. Wykaz papierów publicznych, stanowiących własność funduszów rezerwowych i Banku . 17
2. Wykaz depozytów osób trzecich według kategoryj efektów i rodzaju depozytu 18
3. Wykaz ruchu pożyczek hipotecznych 22
4. Wykaz udzielonych pożyczek hipotecznych 23
5. Wykaz ruchu pożyczek komunalnych 24
6. Wykaz emisyj Banku. 25
7. Przegląd czynności Zastępstw Banku krajowego 26
8. Zamknięcie rachunku zysków i strat 28
9. Bilans Banku 32
10. Bilans stałego funduszu przemysłowego 34
11. Przegląd zestawień Bilansów z lat $188^{8}/_{4}$—1907 35

Wykaz papierów publicznych

z dnia 31. Grudnia 1907 roku,

stanowiących własność funduszów rezerwowych i Banku.

	Wartość imienna	Najbliższy kupon płatny	Kurs	Wartość rzeczywista		
				Kapitał	Procenta do 31/12 1907	Łącznie
	Koron			Koron	Koron	Koron
A.						
Efekta funduszów rezerwowych						
§. 101 ust. b. statutu.						
4% Obligacye propinacyjne	1,450.600 —	30/6 1908	al pari	1,450.600 —	— —	1,450.600 —
4% Listy zastawne krajowe	1,000.000 —	30/6 1908	al pari	1,000.000 —	— —	1,000.000 —
4% „ „ gal. Tow. kred. ziem.	472 600 —	30/6 1908	al pari	472.600 —	— —	472.600 —
Stan z dniem 31. Grudnia 1907	2,923 200 —			2,923.200 —	— —	2,923.200 —
Efekta własne, eskontowane i w komisie.						
a) Własność Banku.						
4½% Listy zastawne krajowe	1,190.500 —	30/6 1908	100.50	1,196.452 50		
4% Listy zastawne krajowe	6,934.900 —	30/6 1908	94.80	6,574.285 20		
4½% Obligacye komunalne	41.200 —	1/4 1908	99.40	40.952 80		
4% Obligacye komunalne	252 200 —	1/4 1908	94 —	237.068 —		
4% Obligacye kolejowe	42.600 —	1/4 1908	94.—	40.044 —		
4% Obligacye gal. funduszu propinacyjnego	52.400 —	30/6 1908	98·—	51.352 —		
	8,513.800 —			8,140.154 50		8,140.154 50
b) Eskontowane.						
Efekta wylosowane i kupony	35.231 69	—	—	35.121 45	— —	35.121 45
c) Własność osób trzecich w komisie.						
5% Renta rosyjska z r. 1906	11.850 —	1/5 1908	89.15	10.564 28	98 75	10.663 03
4% „ austr. styczniowa	200 —	1/7 1908	96.85	193 70	— —	193 70
4% Listy powsz. aust. Zakł. kred. ziem.	2.000 —	1/4 1908	95.—	1 900 —	20 —	1.920 —
4% Obligacye poż. m. Lwowa z r. 1896	200 —	1/5 1908	91.75	183 50	2 67	186 17
5% Listy zastawne galic. akc. Banku hip.	1.000 —	1/3 1908	110.—	1.100 —	16 67	1.116 67
4½% „ „ „ „ „ „	1.000 —	1/5 1908	99.—	990 —	7 50	997 50
4% „ „ „ „ „ „	800 —	1/5 1908	94.80	758 40	5 33	763 73
4% Listy zastawne gal. Towarzystwa kred. ziemskiego 56 let.	16.000 —	30/6 1908	94.50	15.120 —	— —	15.120 —
„ „ 41 let.	400 —	30/6 1908	98.—	392 —	— —	392 —
Stan z dniem 31. Grudnia 1907	8,582.481 69			8,206.477 83	150 92	8,206.628 75

Objęte rachunkiem procentów od efektów własnych

Wykaz depozytów osób trzecich według kategoryi efektów i rodzaju depozytu.

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta						Razem koron	
		na zastaw		w przechowaniu		na zabezpieczenie otw. kredytu			
Akcye Banku austro-węgiersk.	1/2 908	—	—	7.000	—	6.000	—	13.000	—
Akcye gal. akc. Banku hipot. .	1/7 908	—	—	349.200	—	229.200	—	578.400	—
Akcye Galic. Banku dla handlu i przem.	1/7 903	—	—	—	—	400	—	400	—
Akcye kolei Lwowsko-Czerniowieckiej	1/5 908	—	—	92.000	—	6.400	—	98.400	—
Akcye ogóln. austr. Towarzystwa elektrycznego . .	dyw907	—	—	4.000	—	—	—	4.000	—
Akcye kolei Koszycko-Bogumińskiej	1/7 908	—	—	15.600	—	—	—	15.600	—
Akcye Banku anglo-austryackiego	dyw907	—	—	10.800	—	3.600	—	14.400	—
Akcye austr. kolei południowej	dyw907	—	—	—.	—	800	—	800	—
Akcye Unionbanku we Wiedniu	1/7 908	—	—	6.400	—	10.800	—	17.200	—
Akcye austr. Laenderbanku .	1/7 908	—	—	800	—	6.000	—	6.800	—
Akcye Towarz. kolei państw.	dyw907	—	—	20.000	—	—	—	20.000	—
Akcye pierwszeństwa kolei Praga-Dux z r. 1883 . . .	dyw907	—	—	7.500	—	—	—	7.500	—
Akcye austr. Zakładu kredyt. dla handlu i przem. . .	dyw907	—	—	96.000	—	—	—	96.000	—
Akcye Towarzystwa „Skodawerke“	diw.907	—	—	—	—	5.000	—	5.000	—
Akcye Towarz. górn. Grac-Köflach	dyw907	—	—	—	—	3.200	—	3.200	—
Akcye wiedeń. Banku związk.	dyw907	—	—	—	—	20.400	—	20.400	—
„ Banku dep. we Wiedniu	dyw907	—	—	—	—	4.000	—	4.000	—
Akcye Banku kraj. dla Bośnii i Hercogowiny . . .	dyw907	—	—	3.000	—	—	—	3.000	—
4½% Listy zast. Banku kraj.	30/6 908	18.400	—	498.800	—	217.300	—	734.500	—
4% Listy zast. Banku krajowego koronowe	30/6 908	50 400	—	7,876.600	—	6,556.400	—	14,483.400	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziemsk. nieokresowe .	30/6 908	—	—	12.600	—	8.200	—	20.800	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziemsk. 41-letnie . .	30/6 908	—	—	36.600	—	19.800	—	56.400	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziemsk. 56-letnie . .	30/6 908	44.600	—	8,078.000	—	7.635.000	—	15,757.600	—
5% Listy hip. Gal. akc. Banku hip. z 10% premią . . .	1/3 908	600	—	17.600	—	9.200	—	27.400	—
4½% Listy hip. Gal. akc. Banku hipot.	1/5 908	21.600	—	399.200	—	249.400	—	670.200	—
4% Listy hip. Gal. akc. Banku hip. koron.	1/5 908	18.200	—	1,239.200	—	1,167.400	—	2,424.800	—
4% Listy zastawne peszt. węg. Banku komerc.	1/2 908	—	—	45.200	—	169.000	—	214.200	—
4% Listy zast. ogóln. austr. Zakładu kred. ziem. . .	1/4 908	—	—	33.800	—	22.400	—	56.200	—
4% Listy zast. Bukow. Zakładu kred. ziem.	30/6 908	—	—	4.400	—	82.000	—	86.400	—
4% Listy zastawne Bukow. Banku krajowego . .	1/7 908	—	—	2.000	—	85.000	—	87.000	—
4% Listy zastawne czeskiego Banku krajowego . . .	1/5 908	—	—	5.000	—	—	—	5.000	—
4% Listy zast. peszt. ojcz. Związku Kas oszczędn. .	1/3 908	—	—	3.000	—	—	—	3.000	—
4½% Listy zast. Budapeszt. Kasy Oszczęd.	1/5 908	—	—	6.400	—	—	—	6.400	—
4% Listy zast. Banku austro-węgiersk. 50 letnie wal. austr.	1/4 908	—	—	103.400	—	69.400	—	172.800	—
koronowe . . .	1/4 908	—	—	26.200	—	—	—	26.200	—
Do przeniesienia .		153.800	—	19,000.300	—	16,586.300	—	35,740.400	—

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta			Razem koron
		na zastaw	w przechowaniu	na zabezpieczenie otw. kredytu	
Z przeniesienia .		153.800 —	19,000.300 —	16,586.300 —	35,740.400 —
4% Listy zast. austr. szląsk. Zakładu kred. ziem. . .	1/7 908	— —	10.000 —	— —	10.000 —
4% Listy zast. dolno-austr. Zakładu hipot.	1/3 908	— —	2.400 —	— —	2.400 —
3½% Listy zast. węg. Instyt. kred. ziemsk.	1/4 908	— —	— —	10.000 —	10.000 —
4½% Listy zast. Węg. Banku hipotecznego	1/7 908	— —	1.100 —	— —	1.100 —
4% Listy zast. austr. centr. Zakładu kred. ziem. . .	1/7 908	— —	1.000 —	— —	1.000 —
Losy węg. „Basilika“ z r. 1886	—	— —	1.780 —	350 —	2.130 —
5% Losy regul. Dunaju z r. 1870	1/7 908	800 —	3.800 —	3.600 —	8.200 —
Losy „Clary“ z r. 1869 . .	—	— —	640 —	320 —	960 —
4% Losy Cisańskie z r. 1880 .	1/4 908	5.800 —	14.800 —	3.200 —	23.800 —
Losy austr. Czerwon. Krzyża z r. 1882	—	— —	4.260 —	1.180 —	5.440 —
Losy węg. Czerwon. Krzyża z r. 1882	—	— —	2.630 —	730 —	3.360 —
Austr. losy kredytowe z r. 1858	—	200 —	8.200 —	11.200 —	19.600 —
Losy m. Budy z r. 1859 . .	—	— —	160 —	80 —	240 —
Losy m. Insbruka z r. 1871 .	—	— —	80 —	40 —	120 —
Losy m. Krakowa z r. 1872 .	—	400 —	4.200 —	3.480 —	8.080 —
Losy m. Lublany z r. 1879 .	—	— —	760 —	160 —	920 —
Losy m. Salzburga z r. 1872	—	— —	120 —	280 —	400 —
Losy m. Wiednia z r. 1874 .	—	2.200 —	6.800 —	2.400 —	11.400 —
Losy „Palffy“ z r. 1855 . .	—	— —	480 —	160 —	640 —
Losy Rudolfa z r. 1864 . .	—	— —	320 —	300 —	620 —
Losy „Salm-Reiffersch.“ z roku 1855	—	— —	680 —	320 —	1.000 —
2% Losy serbskie z r. 1881 .	1/1 909	— —	7.700 —	2.300 —	10.000 —
Losy tureckie z r. 1870 . .	—	— —	68.400 —	4.400 —	72.800 —
Węgierskie losy państwowe z r. 1870	—	3.400 —	14.400 —	4.400 —	22.200 —
5% austr. losy państ. z r. 1860	1/5 908	9.200 —	15.400 —	23.200 —	47.800 —
Austr. losy państw. z r. 1864 .	—	2.600 —	9.200 —	2.800 —	14.600 —
4% losy węgiersk. Banku hip. z r. 1884	1/6 908	17.000 —	46.600 —	25.600 —	89.200 —
3% Losy ogóln. austr. Zakł. kred. ziem.:					
I. emisyi z r. 1880 . .	1/6 908	14.600 —	51.200 —	26.600 —	92.400 —
II. emisyi z r. 1889 . .	1/2 908	27.000 —	81.600 —	31.400 —	140.000 —
4% Oblig. bank. bukow. Banku krajowego	1/7 908	— —	3.500 —	— —	3.500 —
4% Oblig bank. central. Banku czesk. Kas oszczęd . .	1/5 908	— —	60.800 —	— —	60.800 —
4½% Obligacye kom. Banku kraj. III. emisyi koron. .	1/4 908	— —	479.800 —	634.200 —	1,114.000 —
4% Obligacye kom. Banku kraj. IV. em. koron.	1/4 908	10.000 —	492.400 —	1,003.400 —	1,505.800 —
4% Obligacye kolejowe Banku krajowego koron. . . .	1/4 908	— —	134.300 —	1,906.200 —	2,040.500 —
5% Oblig. komun. Banku kraj. dla Bośni i Hercog. . .	1/6 908	— —	10.500 —	— —	10.500 —
4% Obligacye galic. funduszu propinacyjnego	30/6 908	1.400 —	586.600 —	744.200 —	1,332.200 —
4% Obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1896 koron. .	1/5 908	— —	356.200 —	480.600 —	836.800 —
4% Obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1900 . .	1/3 908	— —	70.800 —	212.500 —	283.300 —
4% Oblig. kom. centr. Banku hipot. węg. kas oszczędn. .	1/5 908	— —	6.000 —	— —	6.000 —
4% Obligacye komun. czesk. Banku krajowego . . .	1/5 908	— —	16.000 —	— —	16.000 —
4% Obligacye kolej. czesk. Banku krajowego . . .	1/2 908	— —	20.000 —	— —	20.000 —
Do przeniesienia .		248.400 —	21,595.910 —	21,725.900 —	43,570.210 —

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta						Razem koron	
		na zastaw		w przechowaniu		na zabezpieczenie otw. kredytu			
Z przeniesienia .		248.400	—	21,595.910	—	21,725.900	—	43,570.210	—
4% Obligacye bośniackiej pożyczki krajowej . . .	1/2 908	—	—	4.000	—	—	—	4.000	—
4% Oblig. kom. dolno-austr. kraj. Zakł. hipot. . . .	1/5 908	—	—	6.000	—	—	—	6.000	—
4% Obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893 koron. . .	1/5 908	—	—	186.800	—	219.300	—	406.200	—
4% Obligacye indemn. węg. .	1/5 908	100	—	27.200	—	2 000	—	29.200	—
4½% Oblig. kom. peszt. węg. Banku komerc 10% prem.	1/4 908	—	—	1.400	—	—	—	1.400	—
4% Oblig. komun. peszt. węg. Banku komerc. z 5% prem.	1/4 908	—	—	3.600	—	—	—	3.600	—
4% Obligacye komun. peszt.-węg. Banku komerc. . .	1/4 908	—	—	—	—	7.000	—	7.000	—
5% Obligacye prop. bukow. .	1/7 908	—	—	300	—	300	—	600	—
4% Obligacye bukow. pożyczki krajowej z r. 1893 . . .	1/2 908	—	—	5.600	—	19.800	—	25.400	—
4% Oblig. peszt. ojcz. I. Związ. Kas oszczęd. 50-letnie . .	1/4 908	—	—	—	—	2.000	—	2.000	—
4% pożyczka państ. kolei Rudolfa z r. 1893	1/2 908	—	—	14.000	—	—	—	14.000	—
4% pożyczka regulacyi Dunaju z roku 1878 . . .	1/7 908	—	—	—	—	1.200	—	1.200	—
4% pożyczka miasta Wiednia z roku 1898 . .	1/7 908	—	—	4.100	—	—	—	4.100	—
„ „ 1900 . . .	1/4 908	—	—	800	—	—	—	800	—
4% wiedeń. poż. komunikacyjna I. emisyi z r. 1894 . .	1/4 908	—	—	6.000	—	—	—	6.000	—
II. emisyi z r. 1897 . .	1/4 908	—	—	1.800	—	—	—	1.800	—
4% pożyczka państw. gal. kolei Karola Ludwika . .	1/7 908	—	—	50.400	—	9.200	—	59.600	—
4% Pryorytety czeskich kolei zachodn. w r. 1895 .	1/7 908	—	—	6.800	—	—	—	6 800	—
3½% Pryorytety austr. kolei północno-zach.	1/3 908	—	—	400	—	—	—	400	—
5% pryorytety austr. kolei północn. zach.	1/3 908	—	—	400	—	—	—	400	—
4% w srebrze Pryorytety kolei Lwow.-Czerniow. z r. 1884:								8.600	—
I. emisyi opodatkowane .	1/5 908	—	—	8.600	—	—	—		
II. emisyi wolne od podat.	1/5 908	—	—	4.200	—	—	—	4.200	—
4% Pryorytety kolei Lwów-Czerniow. z r. 1894 . .	1/7 908	—	—	2 000	—	—	—	2.000	—
3% Pryorytety austr. Tow. kolei państw.	1/3 908	—	—	—	—	12.500	—	12.500	—
4% Pryorytety kolei arcyks. Rudolfa z r. 1884 . . .	1/4 908	—	—	5.600	—	—	—	5.600	—
5% w srebrze Pryorytety I. węg.-galic. kolei:									
I. emisyi z r. 1870 . .	1/3 908	—	—	4.000	—	—	—	4.000	—
4% w srebrze Pryorytety I. węg.-galic. kolei z r. 1887 .	1/7 908	—	—	2.400	—	—	—	2.400	—
4% w srebrze Pryorytety kolei Koszyc.-Bogum. z. r. 1889	1/7 908	—	—	24.000	—	—	—	24.000	—
4% Pryorytety kol. półn. ces. Ferdynanda z r. 1898 kor.	1/2 908	—	—	2.000	—	—	—	2.000	—
4% Pryorytety kol. półn. ces. Ferdynanda z r. 1887 . .	1/5 908	—	—	2.000	—	—	—	2.000	—
4% Pryorytety kol. półn. ces. Ferdynanda z r. 1886 . .	1/3 908	—	—	4.400	—	—	—	4 400	—
Do przeniesienia		248.500	—	21,974.710	—	21,999.200	—	44,222.410	—

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta						Razem koron	
		na zastaw		w przechowaniu		na zabezpieczenie otw. kredytu			
Z przeniesienia .		248.500	—	21,974.710	—	21,999.200	—	44,222.410	—
5¾% pożyczka kolej. cesarz. Elżbiety	1/7 908	—	—	1.600	—	—	—	1.600	—
5% pożyczka kolej. cesarz. Elżbiety	1/7 908	—	—	3.600	—	—	—	3.600	—
4% Pryor. gal. kolei Karola Ludwika	1/7 908	—	—	400	—	—	—	400	—
3% Pryorytety austr. Tow. kolei południowej . . .	1/4 908	—	—	3.200	—	—	—	3.200	—
5% Pryor. kolei Stuhlweissenburg-Raab-Graz . .	1/4 908	—	—	400	—	—	—	400	—
3½% Pryorytety I. węg-gal. kolei z r. 1870 skonw. .	1/3 908	—	—	6.000	—	—	—	6.000	—
„ „ 1903. . . .	1/3 908	—	—	1.200	—	—	—	1.200	—
4% Pryorytety wiedeń. Tow. kolei lokal.	1/7 908	—	—	4.400	—	—	—	4.400	—
3% Pryorytety kolei Dux-Bodenbach z r. 1893 . .	1/7 908	—	—	48.400	—	—	—	48.400	—
5% Pożyczka rosyjska państ. z r. 1906	1/5 908	—	—	111.864	—	8.058	—	119.922	—
6% Pożyczka państw. ks. Bułgaryi z r. 1889 . .	1/4 908	—	—	2 000	—	—	—	2.000	—
6% Pożyczka państw. ks. Bułgaryi z r. 1892 . .	14/1 908	—	—	14.000	—	5.000	—	19.000	—
4²/₁₀% Renta austr. jednol. pap.	1/2 908	4.000	—	308.600	—	26.400	—	339.000	—
4% Renta austr. jednol. pap.	1/5 908	—	—	663.800	—	117.800	—	781 600	—
4% Renta austr. jednol. sreb.	1/7 908	800	—	256.200	—	20.600	—	277.600	—
4²/₁₀% Renta austr. jednol. sreb	1/4 908	—	—	51.900	—	35.000	—	86.900	—
4% Renta austr. koronowa .	1/3 908	1.000	—	755.900	—	46.100	—	803.000	—
4% Renta austr. złota . .	1/4 908	—	—	26.656	—	10.000	—	36.656	
4% Renta węgier. złota .	1/7 908	—	—	17.061	68	15.000	—	32.061	68
4% Renta węgier. koron. .	1/6 908	5 200	—	1,074.500	—	600.800	—	1,680.300	—
3½% Renta austr. inwestycyjna koron.	1/2 908	600	—	31.300	—	66.000	—	97.900	—
3½% Renta węg. koron .	1/7 908	16.000	—	92.200	—	—	—	108.200	—
Efekta nieobjęte cedułą wiedeńską:									
Asygnaty kasowe . . .		—	—	63.000	—	67.000	—	130.000	—
Dokumenta prywatne . .		—	—	1,269.049	—	89.750	—	1,358.799	—
Książeczki wkładk. i oszczęd.		—	—	1,652.828	96	87.063	82	1,739 892	78
Walory w walucie austr-węg.		—	—	842.566	—	690.372	—	1,532.938	—
Walory w obcych walutach .		—	—	2,913.840	—	82.106	—	2,995.946	—
Razem .		276.100	—	32,191.175	64	23,966.049	82	56,433.325	46

Wykaz ruchu pożyczek hipotecznych

do końca roku 1907.

Wykaz A.

	Dobra ziemskie		Realności miejskie		Realności wiejskie		**Razem**		W roku 1907	
	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron
Saldo z r. 1906 (pozostałe w toku, promesy w obiegu, promesy zrealizowane do końca r. 1906) . . .	1038	82,752.100	4.630	125,347.200	14.258	28,340.900	19.926	236,440.200	+ 1.836	+ 24,937.300
Zgłoszono w roku 1907	87	11,591.400	552	20,640.700	1.747	6,099.900	2.386	38,332.000	+ 180	+ 1,891.200
Razem . .	1125	94,343.500	5.182	145,987.900	16.005	34,440.800	22.312	274,772.200	+ 2.016	+ 26,828.500
Odmówiono w roku 1907	44	9,550.000	214	9,720.200	191	1,963.600	449	21,233.800	+ 230	+ 12,769.200
Pozostało . .	1081	84,793.500	4.968	136,267.700	15.814	32,477.200	21.863	253,538.400	+ 1.786	+ 14,059.300
Promesy wycofane w r. 1907	39	6,988.000	162	5,083.900	112	278.300	313	12,350.200	+ 162	+ 9,311.300
„ w obiegu będące	44	3,046.500	192	6,704.300	1.618	3,885.100	1.854	13,635.900	+ 18	— 8,946.800
„ zrealizowane do końca r. 1907	972	73,378.000	4.400	115,760.700	13.697	26,894.800	19.069	216,033.500	+ 1.613	+ 14,824.700
Pozostaje w toku . .	26	1,381.000	214	8,718.800	387	1,419.000	627	11,518.800	— 7	— 1,129.900

Wykaz B.

	Na dobra ziemskie				Na realności miejskie				Na grunta włościańskie				**Razem**			
	Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna koron		Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna koron		Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna koron		Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna koron	
Po koniec r. 1907 zrealizowano .	972	150,734.790	73,378.000	—	4.400	229,570 355	115,760.700	—	13.697	57,556.574	26,894.800	—	19.069	437,861.719	216,033.500	—
Po koniec r. 1907 spłacono gotówką . . .			20,329.016	64			35,741.642	48			9,407.675	79			65,478.334	91
Po koniec r. 1907 spłacono listami . . .	452	55,083.172	11,027.700	—	1.520	65,728.080	8,832 300	—	3.640	15,277.518	2,090.100	—	5.612	136,088.770	21,950.100	—
Pozostaje z 31. Grudnia 1907.	520	95,651.618	42,021.283	36	2.880	163,842.275	71,186,757	52	10.057	42,279.056	15,397.024	21	13.457	301,772.949	128.605.065	09

Wykaz udzielonych pożyczek hipotecznych po koniec roku 1907.

A. według wysokości

Do wysokości	ilość	kwota koron
600	943	534.100
1.000	3.963	3,608.700
2.000	5.802	8,924.800
10.000	4.426	19,684.400
20.000	1.369	20,712.200
50.000	1.700	54,772.300
100.000	505	34,417.700
200.000	234	31,310.300
nad 200.000	127	42,069.000
Razem . . .	19.069	216,033.500

B. według planu umorzenia

Na lat	ilość	kwota koron
12½	48	134.600
13	746	2,316.500
13½	1.760	3,536.800
14	163	257.900
14½	2.790	3,807.300
15	129	837.500
15½	391	903.800
16	7	72.900
16½	26	60.900
17½	797	1,385.600
18	80	757.400
18½	436	1,856.300
19	11	250.000
20½	31	61.400
21	283	841.800
22	565	4,944.300
23	1.755	8,372.900
24	4.556	11,918.400
29	963	15,122.100
30½	993	25,253.200
33	98	3,765.100
34½	1062	34,208.600
37½	17	611.700
39	516	25,895.800
41½	2	90.000
44	10	168.500
51	386	26,031.000
57	448	42,571.200
Razem . .	19.069	216,033.500

C. według lat

	ilość	kwota koron
W roku 1884	57	1,279.100
„ „ 1885	368	4,798.600
„ „ 1886	505	11,343.300
„ „ 1887	597	10,816.200
„ „ 1888	270	2,032.400
„ „ 1889	379	2,936.800
„ „ 1890	557	6,427.400
„ „ 1891	517	5,716.700
„ „ 1892	650	7,069.600
„ „ 1893	942	12,410.000
„ „ 1894	1.006	16,908.300
„ „ 1895	1.308	9,950.500
„ „ 1896	1.139	11,602.000
„ „ 1897	826	9,284.900
„ „ 1898	783	11,173.100
„ „ 1899	726	7,671.700
„ „ 1900	423	2,209.100
„ „ 1901	690	3,983.300
„ „ 1902	837	8,542.800
„ „ 1903	1.145	11,123.100
„ „ 1904	1.180	12,134.800
„ „ 1905	1.101	15,431.100
„ „ 1906	1.450	16,364.000
„ „ 1907	1.613	14,824.700
Razem .	19.069	216,033.500

Wykaz ruchu pożyczek komunalnych

do końca roku 1907.

Wykaz A.

	Kraj i powiaty		Gminy miejskie		Gminy wiejskie		Razem		W roku 1907	
	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron
Saldo z r. 1906 (pozostałe w toku, promesy w obiegu, promesy zrealizowane do końca r. 1906) . . .	153	12,792.200	273	21,358.200	221	1,766.200	647	35,916.600	+ 45	+ 3,142.200
Zgłoszono w r. 1907	14	2,640.400	16	9,829.000	23	373.800	53	12,843.200	— 1	+ 8,507.800
Razem . .	167	15,432.600	289	31,187.200	244	2,140.000	700	48.759.800	+ 44	+11,650.000
Odmówiono w r. 1907	1	15.000	6	6,153.000	5	153.400	12	6,321.400	+ 5	+ 5,233.200
Pozostało . .	166	15,417.600	283	25,034.200	239	1,986.600	688	42,438.400	+ 39	+ 6,416.800
Promesy wycofane w r. 1907	1	120 000	6	653 000	3	15.400	10	788.400	+ 8	+ 683 400
„ w obiegu będące	8	1,835.400	8	3,694 200	10	147.800	26	5,677.400	— 12	+ 2,973.200
„ zrealizowane do końca r. 1907	153	12,682.200	266	20,522 000	219	1,739.600	638	34,943.800	+ 32	+ 1,815.400
Pozostaje w toku . .	4	780.000	3	165 000	7	83.800	14	1,02[illegible].800	+ 11	+ 944.800

Wykaz B

	Kraj i powiaty			Gminy miejskie			Gminy wiejskie			Razem		
	ilość	kwota koron		ilość	kwota koron		ilość	kwota koron		ilość	kwota koron	
Po koniec r. 1907 zrealizowano	153	12,682.200	—	266	20,522.000	—	219	1,739.600	—	638	34,943.800	—
„ „ „ „ spłacono gotówką . .	39	3,194.609	42	89	7 513 691	30	75	939.792	31	203	11,648 093	03
„ „ „ „ obligacyami	—	25.000	—	—	536.600	—	—	41.400	—	—	603.000	—
Pozostaje z 31. Grudnia 1907 . .	114	9,462.590	58	177	12,471.708	70	144	758.407	69	435	22,692.706	97

Wykaz emisyj Banku.

Emitowano po dzień 31/12 1907 włącznie				Umorzono na skutek losowania				Umorzono na skutek spłaty pożyczek emitowanymi papierami				Pozostaje w obiegu odnośnie do pojedynczych emisyj				Ogółem
serya	sztuk	po	Suma	serya	sztuk	po	Suma	serya	sztuk	po	Suma	serya	sztuk	po	Suma	koron
a) cztero-procentowe listy zastawne																
I.	8.318	K. 100	K. 831.800	I.	910	K. 100	K. 91.000	I.	982	K. 100	K. 98 200	I.	6.426	K. 100	K. 642.600	
II.	25.174	„ 200	„ 5,034.800	II.	2.076	„ 200	„ 415.200	II.	3.314	„ 200	„ 662.800	II.	19.784	„ 200	„ 3,956.800	
III.	22.684	„ 1.000	„ 22,684.000	III.	2.399	„ 1.000	„ 2,399.000	III.	1.684	„ 1.000	„ 1,684.000	III.	18.601	„ 1.000	„ 18,601.000	
IV.	5.294	„ 5.000	„ 26,470.000	IV.	619	„ 5.000	„ 3,095.000	IV.	433	„ 5.000	„ 2,165.000	IV.	4.242	„ 5.000	„ 21,210.000	
V.	8 854	„ 10.000	„ 88,540.000	V.	924	„ 10.000	„ 9,240.000	V.	864	„ 10.000	„ 8 640.000	V.	7.066	„ 10.000	„ 70,660.000	
	70,321		K. 143,560.600		6.928		K. 15,240.200		7.277		K. 13,250.000		56 119			115,070.400
b) cztero i pół procentowe listy zastawne																
I.	3.603	fl. 50	K. 360.300	I.	2.878	fl. 50	K. 287.800	I.	482	fl. 50	K. 48.200	I.	243	fl. 50	K. 24.300	
II.	14.098	„ 100	„ 2,819.600	II.	9.968	„ 100	„ 1,993.600	II.	1.791	„ 100	„ 358.200	II.	2.339	„ 100	„ 467.800	
III.	5.993	„ 500	„ 5,993.000	III.	4.456	„ 500	„ 4,456.000	III.	438	„ 500	„ 438.000	III.	1.099	„ 500	„ 1,099.000	
IV.	10.114	„ 1.000	„ 20,228.000	IV.	7.417	„ 1.000	„ 14,834.000	IV.	948	„ 1.000	„ 1,896.000	IV.	1.749	„ 1.000	„ 3,498.000	
V.	4.308	„ 5.000	„ 43,080.000	V.	2.890	„ 5.000	„ 28,900.000	V.	596	„ 5.000	„ 5,960.000	V.	822	„ 5.000	„ 8 220.000	
	38.116		K. 72.4-0.900		27.609		K. 50,471 400		4.255		„ 8.700.400		6.252			13,309.100
c) cztero-procentowe obligacye komunalne IV. Emisyi																
A.	1.057	K. 200	K. 211.400	A.	137	K. 200	K. 27.400	A.	38	K. 200	K. 7.600	A.	882	K. 200	K. 176.400	
B.	1.221	„ 1.000	„ 1,221.000	B.	92	„ 1.000	„ 92.000	B.	31	„ 1.000	„ 31.000	B.	1.098	„ 1.000	„ 1,098.000	
C.	815	„ 5.000	„ 4,075.000	C.	49	„ 5.000	„ 245.000	C.	16	„ 5.000	„ 80 000	C.	750	„ 5.000	„ 3,750.000	
D.	1.015	„ 10.000	„ 10,150.000	D.	37	„ 10.000	„ 370.000	D.	14	„ 10.000	„ 140.000	D.	964	„ 10.000	„ 9,640.000	
	4.108		K. 15,657.400		315		K. 734.400		99		K. 258.600		3.694			14,664.400
d) cztero i pół procentowe obligacye komunalne III. Emisyi																
A.	1.398	K. 200	K. 279.600	A.	357	K. 200	K. 71.400	A.	—	K. 200	—	A.	1.041	K. 200	K. 208 200	
B.	1.615	„ 1.000	„ 1,615.000	B.	319	„ 1.000	„ 319.000	B.	—	„ 1.000	—	B.	1.296	„ 1.000	„ 1,296.000	
C.	529	„ 5.000	„ 2 645.000	C.	91	„ 5.000	„ 455.000	C.	—	„ 5.000	—	C.	438	„ 5.000	„ 2,190 000	
D.	465	„ 10.000	„ 4,650.000	D.	61	„ 10.000	„ 610.000	D.	—	„ 10.000	—	D.	404	„ 10.000	„ 4,040.000	
	4.007		K. 9,189.600		828		K. 1,455.400		—		—		3.179			7,734.200
e) cztero-procentowe obligacye kolejowe																
I.	1.098	K. 100	K. 109.800	I.	137	K. 100	K. 13.700	I.	3	K. 100	K 300	I.	958	K. 100	K. 95.800	
II.	1.965	„ 200	„ 393.000	II.	130	„ 200	„ 26.000	II	5	„ 200	„ 1.000	II.	1.830	„ 200	„ 366.000	
III.	2.565	„ 1.000	„ 2,565.000	III.	133	„ 1.000	„ 133.000	III.	26	„ 1.000	„ 26.000	III.	2.406	„ 1.000	„ 2.406.000	
IV.	1.199	„ 5.000	„ 5,995.000	IV.	36	„ 5.000	„ 180.000	IV.	73	„ 5.000	„ 3 5.000	IV.	1,090	„ 5.000	„ 5,450.000	
V.	1.493	„ 10 000	„ 14,930.000	V.	12	„ 10.000	„ 120.000	V.	48	„ 10.000	„ 480.000	V.	1.433	„ 10.000	„ 14,330 000	
	8 320		K. 23,992.800		448		K. 472.700		155		K. 872.300		7.717			22,647.800
Stan emisyj Banku krajowego z dniem 31. grudnia 1907 . . .																173,425.900

Przegląd czynności Zastępstw

Liczba bieżąca	Zastępstwo	Obrót pozycyj kasowych		Weksle podane przez Zastępstwa do skupu			Weksle zeskontowane przez Bank		
		koron		sztuk	koron		sztuk	koron	
1	Biała	3,969.772	94	1880	1,210.289	34	1.518	1.007.914	18
2	Bochnia	914.735	82	—	—	—	—	—	—
3	Bohorodczany	134.610	80	—	—	—	—	—	—
4	Borszczów	691.443	25	6	44.400	—	5	32.400	—
5	Bóbrka	270.239	74	15	31.400	—	11	16.400	—
6	Brody	725.272	47	868	453.115	13	547	273.370	95
7	Brzesko	1,446.825	12	368	757.265	—	348	716.746	—
8	Brzeżany	1,118.215	08	110	265.355	—	97	225.400	—
9	Buczacz	1,326.401	05	100	497.596	—	80	390.250	—
10	Chrzanów	420.606	46	2	2.900	—	2	2.900	—
11	Czortków	1,934.244	44	232	650.835	—	212	620.335	—
12	Dąbrowa	601.977	71	19	19.960	—	17	18.239	—
13	Dębica	611.021	38	215	165.721	03	127	124.921	03
14	Dobromil	828.395	05	145	301.395	—	128	246.570	—
15	Dolina	488.894	92	210	101.108	44	140	61.136	38
16	Drohobycz	1,599.745	95	47	87.264	84	33	66.389	29
17	Dukla	215.227	24	—	—	—	—	—	—
18	Dynów	235.581	28	2	97.576	—	1	73.476	—
19	Gliniany	964.846	24	12	43.791	34	7	25.891	34
20	Gorlice	188.342	16	—	—	—	—	—	—
21	Grybów	440.668	82	49	144.100	—	37	114.900	—
22	Horodenka	505.709	55	2	8.000	—	1	6.000	—
23	Husiatyn	565.434	08	31	66.378	57	26	50.178	57
24	Jarosław	324 813	45	—	—	—	—	—	—
25	Jasło	1,537.702	16	1	3.000	—	—	—	—
26	Jaworów	1,039.973	29	24	36.144	—	21	18.144	—
27	Kałusz	412.966	90	—	—	—	—	—	—
28	Kamionka	815.386	84	24	68.580	52	20	39.580	—
29	Kołomyja	2,378.327	07	1.477	611.544	85	849	311.241	79
30	Krosno	552.910	67	32	24.699	01	26	20.403	69
31	Krościenko	11.879	27	—	—	—	—	—	—
32	Kuty	2,067.372	39	565	1,115.773	40	376	804.462	03
33	Limanowa	164.427	84	21	50.560	—	21	50.560	—
34	Lisko	2,600.821	98	64	156.886	84	37	120.603	98
35	Lubaczów	1,636.657	64	217	1,188.271	23	132	579.674	23
36	Lwów	192·534	39	—	—	—	—	—	—
37	Łańcut	1,573.276	47	21	88.200	—	9	37.200	—
38	Maków	164.773	45	19	31.840	—	17	27.440	—
39	Mielec	303.914	78	12	57.600	—	11	54 600	—
40	Mościska	1,613.201	23	12	12 650	—	12	12.650	—
41	Myślenice *)	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Nadwórna	521.518	88	15	40.624	03	6	30 300	—
43	Nowy Sącz	705.777	98	55	180.700	—	46	137.500	—
44	Nowy Targ	1,009.048	17	—	—	—	—	—	—
45	Oświęcim	635.002	18	—	—	—	—	—	—
46	Podhajce	2,891.678	61	209	672.765	—	185	572.265	—
47	Przemyśl	8,737.382	47	609	573.360	08	478	470.278	80
48	Przemyślany	1,637.931	22	3	13.000	—	1	6.000	—
49	Radziechów	2,047.420	11	25	153.600	—	21	108.600	—
50	Rawa ruska	475.932	53	34	214.947		11	46.747	—
51	Rohatyn	652.830	14	—	—	—	—	—	—
52	Ropczyce	569.622	99	—	—	—	—	—	—
53	Rudki	245.161	01	824	335.323	—	808	326.858	—
54	Rudnik	230.384	21	19	44.486	45	15	36.286	45
55	Rzeszów	567.399	28	—	—	—	—	—	—
56	Sanok	1,995.363	63	198	569.384	44	168	486.984	44
57	Śniatyn	424.606	90	91	102.676	83	28	36.953	80
58	Sokal	2,436.822	66	66	238.878	—	58	220.878	—
59	Stanisławów	12,297.211	16	6.394	2.622.345	99	4.778	1,812.016	61
60	Stryj	1,936.290	91	456	844.184	42	323	572.180	11
61	Tarnobrzeg	785.103	44	3	52.000	—	3	52.000	—
62	Tarnopol	2,896.273	33	197	768.898	25	178	715.393	25
63	Tarnów	2,706.529	82	242	171.165	—	219	155.457	—
64	Tłumacz	1,156.414	05	41	88.340	—	39	80.340	—
65	Trembowla	371.931	11	—	—	—	—	—	—
66	Turka	1,034.805	58	11	47.500	—	11	47.500	—
67	Wadowice	264.367	71	—	—	—	—	—	—
68	Wieliczka	241.804	71	—	—	—	—	—	—
69	Zaleszczyki	716.224	06	14	44.191	—	7	19.391	—
70	Zbaraż	764.393	60	5	13 000	—	2	6.000	—
71	Złoczów	1,253.368	41	43	143.370	—	33	117.570	—
72	Żółkiew	754.195	73	109	384 400	—	104	361.800	—
73	Żydaczów	483.914	42	—	—	—	—	—	—
		91,035.863	38	16.465	16,713.340	03	12.390	12,569.276	92

*) Nie utrzymują rachunku dotacyi i przeprowadzają transakcye kasowo.

Banku krajowego w roku 1907.

Weksle inkasowane przez Zastępstwa na rzecz Banku			Efekta sprzedane przez Zastępstwa	Podań hipotecznych wniesiono w Zastępstwach		Pożyczek hipotecznych wypłaciły Zastępstwa			Lokacyj na rzecz Banku przyjęły Zastępstwa	
sztuk	koron		koron	sztuk	koron	sztuk	koron		koron	
53	66.688	76	22.200	8	33.700	9	25.800	—	—	—
396	109.559	25	—	—	—	—	—	—	208.105	82
174	38.130	29	—	13	54.100	—	—	—	—	—
138	42.358	—	—	10	35.450	7	22.900	—	—	—
267	86.034	07	—	43	95.000	28	58.400	—	—	—
554	305.492	87	—	17	116.320	1	1.500	—	—	—
168	69.007	60	—	1	10.000	1	2.200	—	—	—
656	188.468	27	—	18	75.400	4	30.000	—	—	—
245	431.658	53	—	5	11.200	7	40.800	—	—	—
330	171.728	94	—	—	—	—	—	—	—	—
322	291.014	81	15.800	4	18.600	5	18.900	—	—	—
10	2.524	03	—	7	34.000	—	—	—	—	—
206	160.487	52	—	3	14.000	5	21.100	—	—	—
322	299.048	33	—	2	1.500	2	1.700	—	5.639	31
353	103.559	02	—	8	57.800	1	3.000	—	361.040	—
255	144.316	89	120.000	9	18.200	1	1.600	—	23.000	—
145	38.898	72	—	1	1.800	—	—	—	—	—
32	8.932	10	—	2	24.000	2	10.000	—	—	—
124	68.144	96	—	29	89.000	16	33.800	—	—	—
57	26.578	84	—	—	—	1	20.000	—	79.077	11
91	154.154	59	—	2	13.000	1	4.000	—	3.506	86
341	72.011	66	—	32	206.200	24	57.300	—	168.865	29
351	97.700	02	—	8	16.500	9	22.100	—	—	—
179	50.003	46	—	7	22.100	11	40.700	—	—	—
48	24.383	07	17.200	27	95.300	18	32.600	—	94.616	57
224	52.699	36	—	30	104.100	21	51.100	—	7.667	35
511	101.972	14	—	7	31.600	4	12.200	—	—	—
382	130.790	88	—	21	91.900	7	20.100	—	—	—
1.570	649.315	41	—	21	119.900	13	54.200	—	—	—
370	121.613	94	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
683	916.136	50	—	25	110.300	10	18.900	—	—	—
25	4.198	35	—	2	4.000	—	—	—	—	—
321	202.363	90	—	3	18.400	—	—	—	—	—
319	592.761	03	—	70	164.600	37	84.600	—	—	—
—	—	—	—	42	138.300	23	45.000	—	—	—
244	408.327	40	—	06	32.800	6	55.200	—	—	—
76	47.793	02	—	—	—	—	—	—	—	—
276	74.158	19	—	1	1.200	2	10.200	—	—	—
161	46.143	48	—	9	20.600	16	54.900	—	2.000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
296	78.663	35	—	38	141.200	26	50.500	—	—	—
215	91.532	81	—	—	—	3	58.000	—	155.660	27
293	168.471	52	—	—	—	—	—	—	18.799	20
335	117.815	58	—	—	—	1	40.000	—	—	—
567	716.659	43	22.300	25	97.700	10	54.200	—	2.484	57
609	617.916	35	38.600	23	44.100	11	21.300	—	794.924	73
489	134.584	71	5.000	73	160.300	21	48.600	—	—	—
539	197.395	15	—	15	95.600	7	32.000	—	—	—
533	139.552	89	—	39	196.700	18	41.200	—	—	—
200	65.773	79	—	43	114.200	21	41.100	—	—	—
76	16.788	92	—	—	—	—	—	—	157.899	22
147	38.884	73	—	20	77.700	5	26.100	—	—	—
28	15.245	19	—	1	4.500	3	8.500	—	—	—
161	132.725	08	—	14	58.100	16	74.300	—	11.510	46
197	143.304	08	20.300	1	3.000	1	8.000	—	—	—
421	139.970	84	—	13	63.700	9	43.800	—	7.180	56
754	440.727	61	37.600	76	198.800	28	123.100	—	60.433	—
1.686	1,781.392	19	—	30	77.500	14	24.200	—	2,188.150	37
596	670.403	63	—	67	160.500	38	98.000	—	522	28
192	294.718	86	—	3	12.400	2	7.800	—	—	—
616	365.829	—	-	90	242.300	63	236.200	—	338.243	50
328	1,662.311	15	—	1	3.000	2	107.400	—	50.103	34
172	136.755	31	—	22	78.100	9	32.100	—	8.962	59
239	48.096	21	—	11	40.900	6	43.200	—	—	—
400	101.053	63	—	8	69.000	8	72.100	—	—	—
206	113.609	28	—	—	—	—	—	—	—	—
182	47.559	32	—	—	—	2	9.600	—	—	—
329	143.870	—	—	5	24.800	2	5.000	—	20.000	—
178	110.096	97	—	66	268.200	53	104.200	—	—	—
702	290.999	58	—	124	422.700	80	164.400	—	132	17
334	71.462	32	—	18	217.600	6	14.500	—	4.249	98
31	5.190	72	—	137	365.400	59	118.800	—	—	—
23.030	15,498.518	40	299.000	1 455	5,108.770	816	2,563.000	—	4.772.774	55

Zamknięcie rachunków

z dniem 31.

I. Oddział

WYDATKI	Waluta kononowa	
Kupony od listów zastawnych	5,147.088	50
Podatek rentowy od wypłaconych kuponów	26.839	58
Saldo zysku z oddziału hipotecznego	421.328	70
	5,595.256	78

II. Oddział

Kupony od obligacyj komunalnych III. i IV. Emisyi	935.789	50
Podatek rentowy od wypłaconych kuponów	4.681	14
Należytość stemplowa od wymagalności kuponowej	2.918	48
Saldo zysku z oddziału komunalnego	72.362	83
	1,015.751	95

III. Oddział

Kupony od obligacyj kolejowych	941.642	—
Podatek rentowy od wypłaconych kuponów	4.691	44
Przepadłe kupony po 1906 na rach. rezerwy	216	—
Saldo zysku z oddziału kolejowego	25.737	62
	972.287	06

IV. Oddział

Procenta:				
a) z rachunków bieżących		266.837·52		
b) z rachunków przekazowych		191.870·24		
c) z wkładek oszczędności		572.226·63		
d) z własnych asygnat kasowych		12.713·10		
e) z wylosowanych własnych 5% bonifikacya		13.646·36		
f) przelew do oddziałów emisyjnych na pokrycie niedoboru w pokryciu kuponów		72.575 60	1,129.869	35
Straty z oddziału bankowego: *a*) na wekslach		46.569·15		
b) na dłużnikach		5.000·—		
c) na udziałach w Tow. hand. i prz.		16.000·—	67.569	15
Podatek rentowy od procentów z asyg. kas. i wkładek			11.523	38
Saldo zysku z oddziału bankowego			1,178.011	64
			2,386.973	52

zysków i strat

Grudnia 1907.

hipoteczny.

DOCHODY	Waluta koronowa	
Procenta od pożyczek w listach zastawnych	5,147.088	50
Procenta zwłoki od tychże pożyczek i prowizye różne	69.990	27
Dodatek na koszta adm. tychże pożyczek	340.317	93
Z zadawnienia kuponów płatnych w r. 1904	1.812	08
Dochody z efektów rezerwy hipotecznej	36.048	—
	5,595.256	78

komunalny.

Procenta od pożyczek w obligacyach komunalnych I., II., III. i IV. Emisyi	935.789	50
Procenta zwłoki od tychże pożyczek	5.169	61
Dodatek na koszta adm. tychże pożyczek	57.748	84
Z zadawnienia kuponów płatnych w r. 1904	110	—
Dochody z efektów rezerwy komunalnej	16.934	—
	1,015.751	95

kolejowy.

Procenta od pożyczek w obligacyach kolejowych	941.642	—
Dodatek na koszta adm. tychże pożyczek	29.399	32
Dochody z efektów rezerwy kolejowej	1.245	74
	972.287	06

bankowy.

Procenta:				
a) od weksli i warrantów		1,309.559·45		
b) od pożyczek melioracyjnych, inwestycyjnych oraz rachunków pokrytych efektami		546.357·15	1,855.916	60
Prowizye i komisowe			161.588	33
Dochód z efektów własnych:				
z kuponów		361.651·87		
z różnicy kursu mniej		64.761·53	296.890	34
Dochód z efektów funduszu rezerwowego			41.928	—
Dochód z udziałów w Towarz. handl. i przemysł.			30 650	25
			2,386.973	52

Ogólne zamknięcie

za rok

WYDATKI			Waluta koronowa	
Koszta handlowe:				
a) Płace i wynagrodzenia	K.	518.813·48		
b) Dyety i koszta podróży Rady nadzorczej i Komisyi kontrolującej	„	24.624·92		
c) Fundusz emerytalny i emerytury: zwyczajne wydatki . . . . . K. 20.441·78 nadzwyczajny wydatek za r 1907 „ 50.000·—	„	70.441·78		
d) Zwroty Wydziałowi krajowemu	„	20.502·—		
e) Koszta ogólne i wydatki administracyjne . . .	„	184.081·49	818.463	67
Podatki, opłaty stemplowe i należytości rządowe			278.417	85
Odpisanie:				
na amortyzacyę ruchomości			10.000	—
Zysk do rozdziału			590.559	27
			1,697 440	79

rachunków strat i zysków

1907.

DOCHODY	Waluta koronowa	
Dochód z oddziału hipotecznego	421.328	70
Dochód z oddziału komunalnego	72.362	83
Dochód z oddziału kolejowego	25.737	62
Dochód z oddziału bankowego	1,178.011	64
	1,697.440	79

Bilans Banku krajowego Królestwa Galicyi

z dniem 31. Gru-

Stan czynny			Waluta koronowa	
Kasa:				
w Banku we Lwowie		K. 1.483.597·83		
w Filii w Krakowie		„ 140.302·70		
w Zastępstwach		„ 328.427·85	1,952.328	38
Efekta rezerwy hipotecznej		K. 1,947·400·—		
Efekta rezerwy komunalnej		„ 913.200·—		
Efekta rezerwy kolejowej		„ 62.600·—	2,923.200	—
Efekta funduszu emerytalnego			673.813	35
Efekta własne, eskontowane i w komisie			8,206.628	75
Pożyczki emisyjne:				
w 4% i 4½% listach zastawnych:				
kapitał bieżący	K. 128,384.705·44			
kapitał zalegający	„ 220.359·65	K. 128,605.065·09		
w obligacyach komunalnych I., II., III. i IV. emisyi:				
kapitał bieżący	K. 22,677.029·95			
kapitał zalegający	„ 15.677·02	K. 22,692.706·97		
w 4% obligacyach kolejowych kapitał bież.		„ 22.667.332·55	173,965.104	61
Pożyczki w gotówce: melioracyjne		K 46.339·80		
inwestycyjne		„ 7,272.811·08	7,319.150	88
Weksle			35,814.369	42
Zaliczki na zastaw efektów			206.561	90
Rachunek bieżący, pokryty efektami			4,141.335	97
Dłużnicy w rachunku bieżącym			11.953.934	65
Udziały w Towarzystwach handlowych, przemysłowych i innych			704.105	—
Ruchomości z roku 1906	K. 30.808·11			
dokupno w roku 1907	„ 1.977·71	K. 32.785·82		
amortyzacya w roku 1907		„ 10.000·—	22.785	82
Różne rachunki:				
z oddziału hipotecznego		K. 305.702·67		
z oddziału komunalnego		„ 30.869·63		
z oddziału kolejowego		„ 376·—		
z oddziału bankowego		„ 1,047.579·44	1,384.527	74
			249,267.846	47

We Lwowie, dnia

C. k. Radca Dworu i Komisarz rządowy:
Jan Kild.

Rada Nadzorcza:
K. hr. Scipio Dr. Stefan Fedak Karol Schayer.

i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem

dnia 1907 roku.

Stan bierny			Waluta koronowa	
Kapitał zakładowy			4,400.000	—
Rezerwy łącznie z przypadającą częścią zysku 1907:				
fundusz rezerwowy (§. 101 stat. ust. c.)		K. 2,273.544·02		
rezerwa oddziału hipotecznego		„ 1,939.566·18		
rezerwa oddziału komunalnego:				
własność dłużników komunalnych K. 1.056·—				
własność Banku „ 910.672·35		„ 911.728·35		
rezerwa oddziału kolejowego		„ 63.549·41	5,188.387	96
Fundusz emerytalny			673.813	35
Emisye Banku:				
4% listy zastawne K. 115,070.400·—				
4½% listy zastawne „ 13,309.100·—		K. 128,379.500·—		
4½% i 4% obligacye komunalne III. i IV. emisyi		„ 22,398.600·—		
4% obligacye kolejowe		„ 22,647.800·—	173,425.900	—
Wylosowane efekta własnych emisyj:				
4% i 4½% listy zastawne		K. 1,673.700·—		
obligacye komunalne II., III. i IV. emisyi		„ 121.600·—		
4% obligacye kolejowe		„ 23.000·—	1,818.300	—
Kupony w obiegu:				
od listów zastawnych		K. 1,198.010·59		
od obligacyj komunalnych		„ 15.134·50		
od obligacyj kolejowych		„ 11.274·—	1,224.419	09
Obce kapitały:				
asygnaty, czeki i wkładki oszczędności		K. 19,689.779·96		
wierzyciele w rachunku bieżącym		„ 21,361.003·95	41.050.783	91
Lokacye Zastępstw			639.960	01
Giro-obligo			19,059.263	20
Różne rachunki:				
z oddziału hipotecznego		K. 39.997·77		
z oddziału komunalnego		„ 16.709·39		
z oddziału bankowego		„ 239.088·39	295.795	55
Procenta przenośne:				
z oddziału hipotecznego		K. 356.075·31		
z oddziału komunalnego		„ 461.660·75		
z oddziału kolejowego		„ 461.467·50		
z oddziału bankowego		„ 212.019·84	1,491.223	40
Czysty zysk:				
rozdzielony w myśl §. 101 st.				
40% na fundusz inwestycyjny K. 236.223·71				
30% na fundusz rezerwowy „ 177.167·78				
20% na rezerwę oddziału hipotecznego „ 118.111.85				
10% na rezerwę oddziału komunalnego „ 59.055·93		K. 590.559·27		
Depozyta:				
efekta zaliczkowane K. 276.100·—				
efekta, jako pokrycie rach. bież. „ 23,966.049·82		K. 24,242.149·82		
efekta w przechowaniu		„ 32,191.175·64		
Razem		K. 56,433.325·46		
efekta winkulowane własnych emisyj		„ 21,106.400·—		
Ogółem		K. 77,539.725·46		
			249,267.846	47

31. Grudnia 1907.

Dyrekcya:

Dr. Zgórski **Dr. Domaszewski** **Dr. Milewski.**

Naczelny buchalter:

Majewski.

Bilans stałego funduszu przemysłowego

z dniem 31. Grudnia 1907.

Stan czynny	Koron		Stan bierny	Koron	
Kapitał z pożyczek udzielonych:			Z aktywów przejętych od Wydziału kraj. z dnia 1. Stycznia 1888 . .	153.891	52
Przem. tkackiemu 14 poż. K. 686.520·15			Dotacya 21 rat funduszu krajowego od r. 1887 do r. 1907	1,550.000	—
„ skórnemu 13 „ „ 362.290·47					
„ metalow. 28 „ „ 540.124·10					
„ drzewn. 20 „ „ 133.854·37			Bank krajowy	1,786.740	—
„ ceramicz. 17 „ „ 180.755·04					
Innym gałęziom przemysłu 91 „ „ 1,803.913·28	3,707.457	41	Przyrost dotacyi do 31. Grudnia 1906 . . . . . 307.653.87		
183			Mniej strata w r. 1907 . 18.627·98	289.025	89
Udziały w Tow. przemysłowych . .	72.200	—			
	3,779.657	41		3,779.657	41

We Lwowie, dnia 31. Grudnia 1907.

Za zgodność:

Majewski
naczelny buchalter Banku krajowego

Czyżewski
jako prowadzący rachunkowość funduszu.

Zamknięcie rachunków strat i zysków

z dniem 31. Grudnia 1907.

Wydatki	Koron		Dochody	Koron	
Prowizya Banku krajowego	1.833	56	Odsetki:		
Podatki, koszta lustracyi i inne . .	21.530	04	pobrane od dłużników	86.374	84
Odsetki wypłacone Bankowi kraj. . .	82.445	31	Od lokacyi w Akc. Tow. dla wyrob. tkack. i sukien. w Łańcucie . .	2 000	—
Odpisy	448	81	Odsetki zwłoki	2.729	90
Straty na udziałach	3.475	—	Strata w r. 1907	18.627	98
	109.732	72		109 732	72

Przegląd Bilansów z zestawień lat 188¾ — 1907.

Rok	Stan czynny: Kasa	Efekta własne, eskontowane i w komisie	Pożyczki w 4% i 4½% listach zastawnych	Pożyczki w 4%, 4½% i 5% obligacyach komunalnych	Pożyczki w 4% obligacyach kolejowych	Pożyczki w gotówce melioracyjne i inwestycyjne	Weksle	Zaliczki na zastaw efektów i w rachunku bieżącym	Udziały w towarzystwach handlowych przemysłowych i in.	Dłużnicy w rachunku bieżącym	Depozyta osób trzecich	Stan bierny: Kapitał zakładowy i rezerwy	Emisye Banku: 4% i 4½% listy zastawne	Emisye Banku: 5%, 4½% i 4% obligacye komunalne	Emisye Banku: 4% obligacye kolejowe	Kapitały wkładkowe	Wierzyciele w rachunku bieżącym	Dochody: z procentów	z kuponów	z różnicy kursu efektów własnych	z prowizyi i komisowego	z oddziału hipotecznego	z oddziału komunalnego	z oddziału kolejowego	Wydatki: koszta handlowe i podatki	Odpisania	Zysk do rozdziału
188¾	562.847 92	230.114 30	1,278.253 46	1,367.585 —	— —	— —	93,12.642 40	21,34.848 94	— —	232.430 74	5,475.322 22	2,098.483 78	1,279.100 —	1,366.200 —	— —	744.112 36	2,442.553 40	146.735 64	27.618 14	+ 26.753 46	13.867 16	1.804 60	5.604 44	— —	165.052 64	5.195 32	52.135 48
1885	653.660 40	88.8946 26	6,031.671 16	1,687.725 —	— —	— —	3,713.720 86	719.816 22	— —	389.022 22	6.385.023 78	2,185.511 96	6,065.700 —	1,687.800 —	— —	1,827.493 48	1,422.974 86	132.270 20	30.954 60	+ 28.777 42	13.263 74	12.813 20	4.132 66	— —	158.163 86	6.700 74	57.347 22
1886	458.660 38	1,404.797 28	17,249.869 42	1,893.785 —	— —	— —	4,590.771 68	1,454.971 08	— —	354.939 78	11,133.289 44	2,328.233 08	17,326.400 —	1,942.400 —	— —	2 537.975 36	2,267.612 24	138.945 46	17.640 66	+ 45.877 26	25.768 50	14.993 56	4.310 46	— —	164.243 04	6.820 —	96.470 86
1887	372.273 60	4,536.116 96	27,558.305 14	2,198.835 —	— —	— —	4,265.434 70	839.935 70	— —	681.344 48	8,753.037 24	2 381.476 22	27,709.500 —	2,255.400 —	— —	2,023.274 04	4,738.248 64	33.095 16	162.917 08	— 10.957 90	33.421 76	64.281 30	5.135 08	— —	192.650 98	10.021 20	151.601 96
1888	447.405 88	787.363 20	28,613.320 70	2,376.570 —	— —	— —	3,802.800 50	886.181 28	— —	2,325.016 76	8,602.192 48	2,570.938 16	28,818.800 —	2,449.800 —	— —	2,154.673 86	2,420.397 38	52.517 82	163.102 98	— 49.830 42	22.311 86	77.507 60	5.934 46	— —	194.760 36	10.402 28	
1889	422.446 04	877.878 52	30,250.783 66	2,283.570 —	— —	— —	5,177.304 04	821.465 04	— —	2,875.246 24	9,559.064 42	2,754.718 96	30,510.300 —	2,341.800 —	— —	3,231.314 28	3,622.069 70	115.925 78	59.517 72	+ 41.050 24	44.441 10	94.894 68	3.479 36	— —	195.862 32	9.260 42	154.186 14
1890	367.937 16	2,059.186 76	35,165.452 64	2,541.006 94	— —	— —	4,883.538 52	1,326.513 42	— —	4,917.748 08	12,790.682 62	3,072.860 06	35,476.600 —	2,588.000 —	— —	3,126.250 70	6,207.001 12	113.687 46	91.449 68	+ 40.800 —	187.867 52	97.740 10	2.988 64	— —	218.008 48	38.964 56	277.560 36
1891	413.685 80	3,078.939 72	39,027.141 82	3,065.741 42	— —	— —	5,962 158 74	1,197.273 48	— —	4,253.578 98	13,475.900 16	3,314.360 40	39,073.200 —	2,794.800 —	— —	4,632.651 04	5,408.330 54	16.1901 92	98.888 80	+ 37.838 74	74.079 10	102.820 50	13.224 92	— —	274.536 66	10.206 34	203.300 98
1892	639.893 20	576.135 94	44,515.225 28	5,144.618 40	— —	— —	8,413.431 28	1,418.573 46	— —	2,635.342 56	15,476.531 04	3,593.508 96	44,629.100 —	4,392.200 —	— —	4,223.389 82	4,528.572 76	173.619 12	106.006 16	+ 56.680 22	66.065 48	117.551 70	39.367 44	— —	298.665 54	5.690 72	254.923 86
1893	999.660 90	3,547.669 38	54,220.525 36	6,051.657 66	— —	— —	8,949.543 28	1,396.840 86	251.000 —	2.674.046 84	17,979.563 04	4,067.731 58	54,199.200 —	5,166.800 —	— —	7,913.071 38	4,702.905 84	173.303 96	96.103 13	+ 85.519 65	227.620 —	142.922 74	60.706 22	— —	337.991 91	26.090 74	422.093 05
1894	462.736 30	1,101.271 24	63,371.978 69	6,791.706 62	— —	— —	8,452.298 72	1,673.323 24	271.000 —	5,351.582 23	18,584.927 12	4,425.150 20	62,024.400 —	6,009.600 —	— —	5,815.330 08	4,889.784 20	93.802 55	210.772 85	+ 20.697 81	136.953 01	208.069 12	62.177 12	— —	428.949 55	16.994 24	286.528 67
1895	611.429 57	5,940.963 26	68,765.279 80	7,551.114 44	— —	— —	10,673.857 26	1,598.620 26	441.000 —	4,598.307 78	19,960.643 84	4,707.520 63	66,358.600 —	6,773.800 —	— —	6,637.911 70	11,010.840 56	246.096 46	61.299 22	+ 60.877 11	64.978 55	250.624 39	61.251 56	— —	480.289 61	41.112 94	223.724 74
1896	798.575 76	8,142.708 86	74,194.820 51	7,609.959 53	— —	— —	12,206.648 —	1,968.718 98	425.192 —	4,794.668 67	23,409.827 32	5,065.286 91	73,924.400 —	7,399.600 —	— —	8,637.646 66	11,729.680 39	127.679 59	302.000 98	+ 79.311 70	58.957 20	254.403 96	36.744 41	— —	522.486 65	42.832 45	293.778 74
1897	648.575 17	898.728 24	79,919.584 01	7,935.730 03	4,128.646 07	— —	13,287.229 54	2,404.591 68	467.882 50	13,482.588 25	26,053.850 82	5,435.792 17	79,946.100 —	7,785.800 —	4,130.000 —	11,937.819 46	12,578.038 32	232.493 05	264.030 13	+ 44.069 37	76.568 03	245.578 63	33.941 25	3.316 86	525.726 25	42.673 88	331.597 19
1898	1,323.641 81	5,318.778 84	86,731.638 99	8,517.389 97	5,693.825 68	— —	16,268.552 02	2,305.858 56	467.728 78	6,146.894 71	30,399.416 67	5.868.456 61	85,891.700 —	8,408.000 —	5,690.400 —	12 630.634 60	9,654.703 18	406.354 59	186.642 12	+ 72.687 94	64.652 82	206.057 30	18.777 98	3.073 87	496.171 96	63.289 29	398.785 37
1899	723.349 76	14,600.908 32	90,647.133 82	9,997.208 18	14,684.873 59	— —	12,817.416 72	2,434.019 26	494.886 10	7,723.195 65	30,695.775 56	6,188.659 41	90,347.400 —	10,109.800 —	14,679.100 —	12,057.349 88	14,996.400 99	230.630 89	470.664 54	−215.456 92	99.870 62	233.680 68	24.793 47	14.132 08	515.362 12	59.816 71	283.136 53
1900	1,355.597 71	13,108.169 58	89,740.674 80	14,715.975 07	15,246.756 48	— —	11,551.991 95	2,607.304 90	550.600 —	8,023.800 49	32,192.006 51	6,368.570 76	89,716.300 —	14,692.800 —	15,236.800 —	11,548.226 59	13,748.221 01	103.872 15	660.843 66	−401.583 50	77.471 61	243.032 40	27.482 52	10.702 10	529.064 71	54.886 08	137.870 15
1901	909.759 86	3,181.162 12	90,017.526 25	15,896.384 98	15,206.228 81	— —	13,782.795 77	6,495.367 90	556.805 —	10,111.108 61	37,541.611 43	6,686.534 10	89,981.100 —	15,629.600 —	15,186.200 —	12,778.743 69	11,816.777 86	205.419 02	465.310 34	— 48.560 91	73.217 05	213.646 11	48.519 69	11.435 96	536.643 10	154.788 78	277.555 38
1902	2,761.699 79	864.279 85	94,533.909 72	16,319.718 06	15,163.976 22	— —	16,905.421 17	2,946.245 41	652.072 50	15,026.992 53	35,355 005 36	7,049.611 11	94,877.000 —	16,180.800 —	15,153.100 —	16,276.815 76	14,725.507 78	388.736 83	120 281 64	+ 155.019 72	71.472 —	285.268 43	45.014 60	18.074 02	629.903 78	121.912 22	332.051 24
1903	1,300.022 64	1,796.915 15	99,064.192 89	17,493.778 74	18,301.957 40	— —	19,159.545 26	2,610.273 36	663.445 —	19,120.290 08	38,132.585 39	7,466.169 73	98,770.000 —	17,421.200 —	18,289.600 —	15,635.940 —	18,252.017 16	374.276 02	207.186 39	+ 188.656 52	116.128 25	241.424 18	27.617 83	21.317 32	697.385 37	99.761 84	379.459 30
1904	1,736.630 70	2,633.813 85	103,411.740 82	18,736.854 28	18,246.307 39	566.565 01	20.472.446 84	3,002.936 20	668.807 50	15,193.107 82	40,633.104 66	7,888.250 33	103,038.200 —	17,751.000 —	18,233.300 —	17,633.278 55	17,223.433 45	459.509 07	163.433 96	+ 127.493 82	108.337 14	290.327 25	68.771 72	17.047 37	790.538 15	39.857 08	404.525 10
1905	2,452.371 77	2,741.475 33	111,287.441 71	21,257.125 32	20,827.692 04	1,362.518 76	26,992.407 43	1.581.816 54	691.707 50	16,789.308 95	44,532.699 42	8,538.469 68	110,102.600 —	20,102.800 —	20,811.900 —	19.323.036 64	21,530.796 54	549.122 35	183.635 30	+ 201.763 75	130.090 26	325.788 08	107.761 60	24.116 62	873.801 29	48.068 22	600.408 35
1906	1,866.608 52	5,472.781 24	119,200.255 43	21,654.625 30	23,579.978 03	4,891.028 67	30,785.520 11	2,608.452 50	730.905 —	14,151.030 43	51,1.0.929 13	9,190.587 60	119,178.300 —	21,596.200 —	23,561.300 —	22,622.185 93	22,765.647 16	773.596 15	253.395 62	+ 156.821 86	141.602 80	342.018 91	103.666 28	27.241 01	960.126 20	77.688 11	760.528 32
1907	1,952.328 38	8,206.628 75	128,605.035 09	22,692.706 97	22,667.332 55	7,319.150 88	35,814.369 42	4,347.897 87	703.105 —	11,953.934 65	64,123.935 46	9,588.387 96	128,379.500 —	22,398.600 —	22,647.800 —	19,689.779 96	21,361.003 95	756.697 50	403.579 87	— 64.761 53	161.588 33	421.328 70	72.362 83	25,737 62	1,118.404 90	67.569 15	590 559 27
																		6,189.568 74	4,807.275 57	+ 679 545 41	2,090.593 89	4,508.576 12	883.766 54	176.194 33	11,304.789 53	1,060.603 31	6,970.128 26

ZARZĄD i FUNKCYONARYUSZE

BANKU KRAJOWEGO

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

RADA NADZORCZA

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks Krakowskiem.

Prezes:

Bochdan Hipolit, właściciel dóbr, Komandor orderu Franciszka Józefa, Zastępca Członka c. k. Dyrekcyi gal. funduszu propinacyjnego.

Wiceprezes:

Gorayski August, właściciel dóbr, Członek Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy, Komandor orderu Leopolda i wielkiego krzyża papieskiego orderu św. Grzegorza, Prezes galicyjskiego Towarzystwa naftowego, Prezes Rady powiatowej w Krośnie, Kurator krajowej szkoły tkackiej w Krośnie, Członek kraj. Komisyi przemysłowej i krajowej Rady górniczej, Prezes galicyjskiego Karpackiego Towarzystwa dawniej Bergheim & Mac Garvey, Członek Komitetu dla spraw chowu koni, Prezes krośnieńskiego Wydziału okręgowego gal. Tow. kred. ziemskiego, Prezes Gal. Towarzystwa magazynowego dla produktów naftowych, Członek Rady nadzorczej Towarzystwa dla handlu, przemysłu i rolnictwa.

Członkowie:

Fedak Jan Stefan, doktor praw, adwokat krajowy, Radca metropolit. ordynaryatu, Dyrektor Towarzystwa wzaj. ubezpieczeń i wzaj. kredytu „Dniestr", Członek Rady zawiadowczej „Narodnej Torhowli".

Jędrzejowicz Stanisław, właściciel dóbr, poseł na Sejm kraj., Kawaler orderu Leopolda, Prezes Rady pow. w Rzeszowie, Zastępca Członka Wydziału krajowego, Prezes rzeszowskiego Wydziału okręgowego galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Członek krajowej Rady kolejowej i krajowej komisyi dla spraw rolniczych.

Laskowski Kazimierz, właściciel dóbr, c. k. Radca dworu, c. i k. Podkomorzy, Komandor orderu Franciszka Józefa z gwiazdą, Kawaler orderu Leopolda, Poseł na Sejm krajowy, Członek Rady powiatowej w Sanoku, Członek Rady Zawiadowczej Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie, Wiceprezes Rady zawiadowczej kolei lokalnej Chabówka-Zakopane, Członek Wydziału Ligi pomocy przemysłowej.

Paszkowski Franciszek, właściciel dóbr, doktor praw, adwokat krajowy, Kawaler orderu żelaznej korony III. kl., Dyrektor referent Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń i Tow. Wzajemnego Kredytu w Krakowie, Członek Wydziału Rady powiatowej w Krakowie, Członek krakowkiego Wydziału okręgowego Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Członek Rady Nadzor-Banku ziemskiego w Krakowie.

Schayer Karol, ces. Radca, kupiec, właściciel realności, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Cenzor Banku austro-węg., Członek krajowej Komisyi przemysłowej, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Członek Wydziału kraj. stowarzyszenia czerwonego krzyża, Członek Rady Nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie, Członek kuratoryi Fundacyi im. Domsa

Scipio hr. Karol, właściciel dóbr, Członek Rady Nadzorczej Banku melioracyjnego we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Związku handlowego kółek rolniczych w Krakowie.

1 miejsce nieobsadzone.

Zastępcy:

Brunicki br. Adolf, właściciel dóbr, Kawaler orderu Leopolda, Poseł na Sejm krajowy, Prezes Wydziału Rady powiatowej grodeckiej, Członek Komisyi krajowej dla spraw rolniczych, Członek grodeckiego Wydziału okręgowego gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Łoziński August, doktor praw, adwokat kraj., Członek Wydziału Izby adwokatów, Zastępca Syndyka Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Moysa-Rosochacki Stefan, właściciel dóbr, Poseł na Sejm krajowy i do Rady Państwa, Komandor orderu Franciszka Józefa, Prezes Wydziału Rady powiat. w Śniatynie, honor. obywatel miast: Śniatyna, Kołomyi, Kut, Zabłotowa i Peczeniżyna, Sądowy oceniciel dóbr, Członek Śniatyńskiego Wydziału okręgowego galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Prezes Wydziału powiat. Kasy Oszczędności w Śniatynie, Członek c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Schulz Jan, Architekt, Członek Towarzystwa Gal. Kasy oszczędności, Członek Kuratoryi Fundacyi im. Domsa.

Komisya kontrolująca:

Prezes:

Scipio hr. Karol, j. w.

Członkowie:

Fedak Jan Stefan, Dr. j. w. **Schayer Karol,** j. w.

Zastępca:

Jędrzejowicz Stanisław, j. w.

Komisarz rządowy:

Hild Jan, c. k. Radca dworu, Komandor orderu Franciszka Józefa z gwiazdą, Kawaler orderu Leopolda i orderu żel. korony III. klasy, Prezes komisyi dla teoretycznych egzaminów rządowych (oddział dla umiejętności politycznych).

Zastępca:

Kunz Karol, doktor praw, c. k. Radca dworu.

Komisarz krajowy:

Pilat Tadeusz, doktor praw, c. k. Radca dworu, Komandor orderu Franciszka Józefa, Kawaler orderu żel. kor. III. kl., Poseł na Sejm krajowy, Członek c. k. Akademii umiejętności w Krakowie, Zastępca Marszałka krajowego, Komisarz egzaminacyjny dla teoretycznych egzaminów rządow. (oddział umiejętności politycznych), Członek Komitetu i członek honorowy c. k. gal. Towarz. gosp., Wiceprezes c. k. krajowej Komisyi agrarnej, Członek c. k. Państwowej Komisyi rolniczej i przemysłowej, Członek c. k. Komisyi dla regulacyi rzek w Galicyi tudzież krajowej Komisyi dla spraw rolniczych, Członek Wydziału kraj. Stow. czerw. krzyża w Galicyi, Wiceprezes Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej", Członek Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych, Prezes Rady zawiadowczej Kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.

Zastępca:

Ekielski Józef, doktor praw, emer. Radca Wydziału kraj., Kawaler orderu Franciszka Józefa, Asesor galic. Zakładu ciemnych we Lwowie, Wiceprezes Rady Nadzorczej Banku zaliczkowego we Lwowie i Wiceprezes Rady nadzorczej Kolei lokalnej Piła-Jaworzno.

Dyrekcya:

Dr. Zgórski Alfred. **Dr. Domaszewski Wacław.** **Dr. Milewski Józef.**

KOMITET CENZORÓW

dla działu wekslowego.

Baczewski Józef, ces. Radca, właściciel fabryki, c. k. nadw. dostawca, Cenzor Banku austro-węgierskiego.

Bardasz Ferdynand Stanisław, kupiec, Członek Rady miejskiej i Izby handlowej i przemysłowej, asesor Instytutu ubogich chrześcian we Lwowie, Cenzor Gal. Kasy oszczędności we Lwowie.

Brykczyński Stanisław, właściciel dóbr, Poseł na Sejm krajowy, Prezes c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, Zastępca Członka Dyrekcyi gal. funduszu propinac., Członek Komisyi krajowej dla spraw rolniczych, Prezes Kontrolującej Rady Nadzorczej Gal. Tow. kred. ziemskiego, Członek kuratoryi Akademii rolniczej w Dublanach.

Ciuchciński Stanisław, przemysłowiec, Prezydent m. Lwowa, Poseł na Sejm krajowy, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego, Członek Rady zawiad. fundacyi hr. Skarbka, Wiceprezydent Ligi Pomocy przemysłowej we Lwowie.

Dische Jakób B., przemysłowiec, właściciel realności, Członek Wydziału lwowskiej Izby kupieckiej.

Długoszowski Bolesław, inżynier, właściciel dóbr, Sądowy oceniciel realności i zaprzysiężony detaksator dóbr, Członek Rady zawiadowczej I. Gal. Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu chemicznego, Cenzor Galic. Kasy oszczędności we Lwowie, Wiceprezes Wydziału Gal. Izby inżynierskiej,

Getritz Aleksander, introligator, właściciel realności, Członek Rady miejskiej i Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, I. Wiceprezes Rady nadzorczej Muzeum przemysłow. miejsk. we Lwowie, Prezes Rady Nadzorczej Galicyjskiej Kasy zaliczkowej, Wiceprezes Tow. wzajemn. kredytu we Lwowie, Cenzor Gal. Kasy oszczędności we Lwowie, Asesor Zakładu głuchoniemych we Lwowie, Członek Wydziału Ligi pomocy przemysłowej.

Gubrynowicz Władysław, ces. Radca, właściciel realności, współwłaściciel firmy „Gubrynowicz i Schmidt", Kawaler orderu Franciszka Józefa, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie i znawca dla spraw ochrony prawa autorstwa, Członek Rady miejskiej, Prow. Przewodniczący Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie, Cenzor Gal. Kasy oszczędności we Lwowie, Rewident Gal. Towarzystwa muzycznego we Lwowie, Członek kuratoryi fundacyi im. Domsa, Asesor gal. Zakładu ciemnych we Lwowie.

Langie Tadeusz, właściciel dóbr, Prezes komisyi egzaminacyjnej dla nauczycieli niższych szkół rolniczych, Członek c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, Członek Komisyi krajowej dla spraw rolniczych.

Lilien Adolf, doktor praw, współwłaściciel domu bankowego pod firmą „Sokal & Lilien", Radca ces., Członek Wydziału Galic. Kasy oszczędności, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Cenzor Banku austro-węgierskiego i Gal. Kasy oszczędności we Lwowie, Skarbnik centralnego Związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego.

Mochnacki Włodzimierz, doktor praw, adwokat krajowy, Zastępca syndyka Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Zastępca dyrektora Banku zaliczkowego we Lwowie.

Nebenzahl Samuel, ces. Radca, kupiec, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k Sądzie krajowym we Lwowie, Cenzor Banku austro-węg., Członek Wydz. lwow. Izby kupieck.

Neumann Józef, właściciel drukarni i litografii pod firmą „Piller, Neumann i Spółka", ces. Radca, II. Wiceprezydent miasta Lwowa, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Prezes ogólnego gal. Stowarzyszenia pensyjnego we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Gal. Kasy zaliczkowej we Lwowie, Członek Zarządu Zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków, Członek Rady zawiadowczej kraj. Związku ochotniczych straży pożarnych, Prezes Lwowskiego Towarzystwa właścicieli realności i Członek Rady nadzorczej miejskiego Muzeum przemysłowego.

Rozwadowski Franciszek, właściciel dóbr, Wiceprezes Galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie, zastępca Członka c. k. krajowej Komisyi agrarnej, Członek c. k. Tow. gospodarskiego galicyjsk., Prezes Rady wiadowczej l. Gal. Tow. akc. dla przemysłu chemicznego we Lwowie i Rady nadzorczej Banku melioracyjnego we Lwowie, Członek Rady powiatowej kałuskiej, Członek Zarządu i Wydziału admin. Zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków.

Rucker Jan, doktor filozofii, Radca ces., właściciel fabryk, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie kraj. we Lwowie, Członek Wydziału Centralnego Związku gal. przemysłu fabrycznego, Cenzor Gal. Kasy oszczędności we Lwowie.

Schellenberg Artur, właściciel domu bankowego i spedycyjnego pod firmą: „August Schellenberg i Syn" we Lwowie, Członek Rady Nadzorczej Banku rolniczego we Lwowie, Cenzor Galic. Kasy oszczęd. we Lwowie.

Schnell Artur, właściciel dóbr i browaru, Zastępca Prezesa Rady powiatowej brodzkiej i Zastępca Prezesa Izby handlowej i przemysłowej w Brodach, sądowy oceniciel dóbr, Prezes brodzkiego wydziału okręgowego Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego i Zastępca Prezesa Powiatowej Kasy oszczędności w Brodach.

Vivien de Chateaubrun Jan, właściciel dóbr, Dyrektor Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Poseł na Sejm krajowy, Członek c. k. krajowej komisyi agrarnej, Członek buczackiej Rady powiatowej, Wiceprezes c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Wang Julian, inżynier, ces. Radca, Wiceprezes Rady zawiadowczej I. gal. Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu chemicznego, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Cenzor Gal. Kasy oszczędności we Lwowie i Banku austro-węgierskiego.

Wczelak Józef, właściciel fabryki, ces. Radca, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Rady miejskiej, Członek krajowej komisyi dla spraw przemysłowych, Członek Rady Nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie, Prezes Rady nadzorczej Towarzystwa stolarzy we Lwowie, Cenzor Galic. Kasy oszczędności we Lwowie, Członek kuratoryi fundacyi im. Domsa.

Winiarz Ludwik, kupiec, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Galic. Kasy zaliczkowej we Lwowie, Członek Lwowskiej Izby kupieckiej, Członek Wydziału i cenzor Galic. Kasy oszczędności we Lwowie.

Wiśniewski Leonard, właściciel dóbr, kopalń i fabryk, Prezes Rady powiatowej w Drohobyczu, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Członek krajowej Rady kolejowej, Sądowy oceniciel dóbr, Członek c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, Członek Wydziału kraj. Towarzystwa naftowego.

Wittlin Bernard, doktor praw, adwokat krajowy, Prezes powszechnego Związku na własnej pomocy opartych galicyjskich stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie.

Wixel Jakób, kupiec, ces. Radca, współwłaściciel firmy „Ozyasz Wixel i Syn", Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Członek Lwowskiej Izby kupieckiej, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie kraj. we Lwowie

KOMITET CENZORÓW

dla działu interesów ze Stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi.

Adam Ernest, doktor praw, Dyrektor Akcyjnego Banku Związkowego i gal. Kasy zaliczkowej we Lwowie, Poseł na Sejm kraj., Sekretarz Wydziału Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Banku ziemskiego w Łańcucie, Członek Wydziału Ligi pomocy przemysłowej we Lwowie, Wiceprezes Towarzystwa Szkoły ludowej.

Biechoński Wojciech, Dyrektor Akcyjnego Banku związkowego, Prezes Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, Członek krajowej komisyi przemysłowej, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Prezes Rady nadzorczej Towarzystwa dla handlu, przemysłu i rolnictwa we Lwowie.

Deskur Jan, doktor praw, Dyrektor Banku parcelacyjnego we Lwowie.

Domagalski Ignacy, Lustrator Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, właściciel realności, Członek zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych we Lwowie, Dyrektor Towarz. wydawniczego.

Fedak Stefan Jan, Dr., j. w.

Kułaczkowski Jarosław, Dr., Dyrektor kier. Tow. wzaj. ubezpieczeń i wzajemnego kredytu „Dniestr" we Lwowie, Członek Wydziału Gal. Kasy oszczędności we Lwowie, Wiceprezes kraj. Związku kredyt. „Sojuz".

Lechowski Wiktor, doktor medycyny, Dyrektor Tow. zaliczkowego w Drohobyczu Wiceprezes Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Łaski Kazimierz, c. k. Nadradca Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie, Prezes Rady Nadzorczej Tow. zaliczkowego urzędników pocztowych we Lwowie, Członek Wydziału Związku stow. zarobk. i gosp., Członek Rady zawiadowczej Akcyjnego Banku związkowego i wiceprezes Rady Nadzorczej ogóln. galic. Stowarzynia pensyjnego we Lwowie.

Łaszcz Tomasz, właściciel kopalń, Dyrektor Towarzystwa dla handlu, przemysłu i rolnictwa we Lwowie.

Oleśnicki Eugeniusz, doktor praw, adwokat krajowy, Poseł na Sejm krajowy i do Rady Państwa, Wiceprezes Rady powiatowej stryjskiej, Członek Rady nadzorczej Towarz. wzaj. ubezpieczeń i wzaj. kredytu „Dniestr" we Lwowie.

Sajewicz Omelan, Rewizor Kraj. Związku kredytowego „Sojuz".

Szczepański Piotr, właściciel dóbr, Dyrektor Akcyjnego Banku związkowego we Lwowie, Członek tłumackiego Wydziału okręgowego Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Członek c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, Członek Wydziału tłumackiej Rady powiatowej.

Szydłowski Wenanty, Dyrektor krajow. Związku przemysłowego we Lwowie, Sekretarz Wydziału Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, Członek Wydziału Ligi pomocy przemysłowej we Lwowie, Kurator krajowej szkoły kołodziejstwa i ciesielstwa w Tłumaczu.

Terenkoczy Władysław, właściciel realności, Dyrektor Banku zaliczkowego i Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie. Wiceprezes Wydziału Związku stowarz. zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, Wiceprezes Rady zawiadowczej Akcyjnego Banku związkowego, I. Wiceprezydent Ligi Pomocy przemysłowej.

Todschindler Albin, Dyrektor I Związkowej Drukarni we Lwowie.

Ulmer Narcyz, Sekretarz Związku stowarzyszeń zarobkow. i gospodarcz., Członek kraj. komisyi przemysł., Redaktor czasopisma „Związek", Cenzor Galic. Kasy oszczędności we Lwowie, III Wiceprezydent Ligi pomocy przemysłowej, Wiceprezes Rady nadzorczej Banku parcelacyjnego.

Syndycy:

Sołowij Tadeusz, doktor praw, adwokat krajowy.

Godlewski Włodzimierz, doktor praw, adwokat krajowy.

URZĘDNICY

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Majewski Michał, Naczelny Buchhalter i Prokurzysta.

Dr. Malaczyński Aleksander, Wice-Dyrektor i Naczelnik Oddziału hipotecznego, Prokurzysta.

Padewski Józef, Wice-Dyrektor i Naczelnik Oddziału bankowego, Prokurzysta.

Stachiewicz Ludwik, Naczelnik Likwidatury hipotecznej i Prokurzysta.

Karłowski Stanisław, Naczelnik i Firmant Filii, extra statum.

Kozakiewicz Leon, Zastępca Naczelnego Buchhaltera.

Dr. Drohojowski hr. Jan, Sekretarz Dyrekcyi i Rady i Prokurzysta.

Erlacher Waleryan, Naczelnik Likwidatury i Prokurzysta.

Kossak Stefan, Naczelnik Likwidatury i Prokurzysta.

Nartowski Antoni, Kasyer Zakładu głównego i Prokurzysta.

Łoziński Roman, Starszy referent hipoteczny i Prokurzysta.

Krzyszkowski Ignacy, Starszy referent hipoteczny.

Świeżawski Stefan, Starszy referent hipoteczny.

Pieńczykowski Stanisław, Starszy saldokontysta.

Armółowicz Jan, Zastępca Naczelnika i Prokurzysta Filii.

Hamerski Maryan, Starszy likwidator.

Woyciechowski Julian, Referent szacunkowy.

Kövess Aleksander, Starszy rewident.

Rump Fryderyk, Starszy likwidator.

Królikowski Alojzy, „ „

Narajewski Włodzimierz, Referent hipoteczny.

Dr. Rużycki Julian, Sekretarz Banku i Prokurzysta.

Reiner Juliusz, Starszy korespondent.

Trzciński Emil, Starszy likwidator.

Wilusz Tadeusz, Starszy likwidator.

Krug Emil, Starszy korespondent.

Grollé Józef, „ „

Późniak Zygmunt, Starszy likwidator.

Dzikowski Maryan, Starszy ekspedytor.

Gajewski Marceli, Likwidator.

Wolski Jan, Saldokontysta.

Jaszek Józef, Likwidator.

Dr. Szpor Łucyan, Sekretarz oddz. hipotecznego

Pizar Władysław, Referent hipoteczny.

Wisłocki Włodzimierz, Likwidator.

Osberger Stanisław, Rewident.

Kocowski Teofil, Likwidator.

Burczak Antoni, Referent hipoteczny.

Brandys Józef, Saldokontysta.

Łaszowski Zygmunt, Referent hipoteczny.

Jaroszyński Stanisław, Sekretarz oddz. bank.

Rakowski Tadeusz, Likwidator.

Kielbusiewicz Kazimierz, Kasyer efektów.

Dr. Szenk Mieczysław, Referent hipoteczny.

Borkowski Kazimierz, Adjunkt I. kl.

Jankowski Antoni, „ „

Frajdenberg Władysł., „ „

Jenik Władysław, „ „

Wiewiórowski Teodozyusz, Kasyer Filii.

Kretschmer Józef, Adjunkt I. kl.

Bastgen Bruno, „ „

Sadowski Leon, „ „

Woycikiewicz Kazim., „ „

Gonet Franciszek, „ „

Rieger Stefan, „ „

Brodacki Władysław, Lustrator stowarzyszeń zarob. i gosp., extra statum.

Ropicki Leon, Adjunkt I. kl.
Kotowicz Teodor, „ „
Czyżewski Jan, „ „

Drągowski Zygmunt, Adjunkt II. kl.
Łukasiewicz Klemens, „ „
Dr. Sawczak Juliusz, „ „
Mieszkowski Witold, „ „
Bazal Antoni, „ „
Łazica Stanisław, „ „
Drzewicki Józef, „ „
Sawczyński Włodzimierz, „ „
Minnicki Władysław, „ „
Murczyński Władysław, „ „
Czapelski Hilary, „ „
Friedlein Stefan, „ „
Malczyński Bolesław, „ „
Jamrógiewicz Zygmunt, „ „
Skórczewski Stanisław, „ „
Makowski Józef, „ „
Krzyżanowski Franciszek, „ „

Haniszewski Jan, Ekspedyent.
Mally Kamil, Asystent.
Harnwolf Artur, „
Romaszkan Artur, „
Hiolski Kazimierz, „
Szotarski Ignacy, „
Bizański Władysław, „
Szymała Zygmunt, „

Klimowicz Jan, Asystent
Skalski Witołd, „
Nowakowski Jan, „
Bialikiewicz Józef, „
Ruckgaber Maryan, „
Pawlikowski Adam, „
Walczak Mieczysław, „
Czapczyński Witołd, „
Ziemiański Michał, „
Dobrzański Władysław, „
Schmidt Władysław, „
Górak Józef, „
Hoszowski Wiktor, „
Bukowski Włodzimierz, „
Niemczynowski Stefan, „
Bielecki Stanisław, „
Prokopowicz Maryan, „
Stréer Zygmunt „

Riedl Roman, Praktykant.
Terlikiewicz Łucyan, „
Dr. Niżyński Kazimierz, „
Walter Maryan, „
Sytnik Franciszek, „
Michałowski Kazimierz, „
Bilikowski Aleksander, „
Gnoiński Adam, „
Dębski Franciszek, „
Dr. Redyk Tadeusz, „
Oskwarek Jan, „

13 woźnych.

FILIA BANKU W KRAKOWIE

Otwarta 1. stycznia 1895.

Komitet nadzorczy:

Członkowie:

Scipio hr. Karol, j. w., przewodniczący.

Federowicz Jan Kanty, Radca cesarski, właściciel firmy „J. Federowicz“, Poseł na Sejm kraj., Radca miejski, Wiceprezes Izby handlowej i przemysłowej, Członek Rady nadzorczej Związku handlowego Kółek rolniczych, Członek Wydziału Kasy oszczędności m. Krakowa, Radca krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, Fachowy sędzia obywatelski c. k. Sądu handlowego w Krakowie, Członek komitetu, Tow. opieki szpitalnej dla dzieci.

Szarski Henryk, doktor praw, c. k. Radca komercyonalny, I. Wiceprezydent m. Krakowa, właściciel realności i firmy „Szarski i Syn“, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Wydziału powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie, Członek wielkiego Wydziału miejskiej Kasy Oszczędności, Radca krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, Cenzor Banku austro-węg., Członek kraj. Komisyi przemysłowej i pańs. Rady kolej. Członek Wydziału Towarzystwa tatrzańskiego.

Zastępca:

Michalski Jerzy, doktor praw, c. k. profesor nauki skarbowości i austr. ustawodawstwa skarbowego na Uniwersytecie Jagiel., Członek c. k. Komisyi egzaminacyjnej Oddziału politycznego, b. c. k. Sekretarz skarbu, Docent kursu abituryentów Akademii handlowej, Członek Rady nadzorczej Towarz. zalicz. i prezes Ochronki dla małych dzieci w Chrzanowie.

Naczelnik:

Karłowski Stanisław.

Komitet Cenzorów

dla działu wekslowego:

Bazes Gustaw Gerson, właściciel realn. i firmy „W. Bazes“, Członek Izby handl. i przem., Członek wielkiego Wydziału Kasy oszczędności m. Krakowa, Prezes Towarz. zaliczkowego i oszczędności „Własna Pomoc“ w Krakowie.

Bober Jakób, właściciel realności, kupiec, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Dyrekcyi Towarz. kredytow. dla handlu i przemysłu, Cenzor Banku austro-węgierskiego.

Epstein Tadeusz, spólnik firmy „Blau & Epstein“, c. k. Radca komercyalny, spólnik i dyrektor fabryk „Stowarzyszenie przemysłowe dla wyrobów żelaznych i drucianych w Krakowie“ i „Walcownia w Borku fałęckim , Członek Wydziału Centr. Związku galic. przemysłu fabrycznego we Lwowie, Delegat Izby handlowej i przemysłowej.

Adolf Falter, spólnik firmy „Falter & Dattner“, współwłaściciel dóbr, Członek Izby handlowej i przemysłowej.

Fritsch Herman, Radca cesarski, właściciel winnic i firmy „H. Fritsch“, Członek państw. Rady cłowej, honorowy obywatel Państwa węgierskiego, Cenzor Banku austro-węg., Fachowy sędzia obywatelski c. k. Sądu handlowego w Krakowie.

Holzer Zygmunt, Spólnik firmy „A. Holzer“, Członek Izby handl. i przem., Cenzor Banku austro-węg.

Jawornicki Józef, Radca miejski, właściciel firmy „M. Jawornicki“, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Wydziału powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie, Członek wielkiego Wydziału Kasy oszczędności miasta Krakowa, Cenzor Banku austro-węg., Powiatowej Kasy oszczę-

dności i Filii Banku hipotecznego, Członek Wydziału Spółki kredytowej członków Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń, Zastępca dyrektora Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń i Towarzystwa wzajemnego kredytu w Krakowie.

Markus Karol, Radca miejski, blacharz, Prezes Rady nadzorczej Towarzystwa kredytowego rękodzielników i przemysłowców, Cenzor Kasy oszczędności m. Krakowa, Wiceprezes Stowarzyszenia wzajemnej pomocy rękodzielników i przemysłowców, Członek Wydziału Tow. właśc. realności w Krakowie.

Matusiński Jacek, budowniczy, fachowy znawca sądowy dla spraw budownictwa, Radca Arcybractwa Miłosierdzia, Banku pobożnego i Wydziału gospodarczego Towarzystwa dobroczynności, Członek krajow. Tow. rybackiego w Krakowie, Cenzor Banku austro-węgierskiego, Kasy oszczędności m. Krakowa i powiatowej Kasy oszczędności.

Mendelsburg Zygmunt, spólnik firmy „Albert Mendelsburg“, Członek Izby handl. i przemysł., Cenzor i członek Wydziału Kasy oszczędn. m. Krakowa, Cenzor Banku austro-węgierskiego i powiatowej Kasy oszczędności.

Mikucki Franciszek Ksawery, aptekarz i członek farmaceutycznej komisyi egzaminacyjnej

Rimler Henryk, fabrykant i właściciel realności, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Cenzor Kasy oszczędności m. Krakowa.

Schwarz Henryk, Cesarski Radca, kupiec, właściciel dóbr i realności, Radca miejski. Zastępca Dyrektora Kasy oszczędności m. Krakowa, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Starszy krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, Prezes Towarzystwa dobroczynności, Cenzor Banku austro-węgierskiego i powiatowej Kasy oszczędności.

Słonecki Zenon, Dyrektor zastępca Towarz. ubezp. i Wzajemn. kredytu.

Sulikowski Aleksander, Radca miejski, zegarmistrz i właściciel realności, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Wiceprez. Rady nadzorczej Tow. kredytowego rękodzielników i przemysł., Cenzor Banku austro-węg. Członek wielkiego Wydziału Kasy Oszczędności m. Krakowa.

Suski Wiktor, Radca cesarski, kupiec i właściciel realności, Radca miejski, Skarbnik krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, Członek Rady nadzor. Tow. kred. ręk. i przem. w Krakowie, Członek komisyi kontrolującej krak. ochotniczego Tow. ratunkowego, fachowy Sędzia obywatelski c. k. Sądu handlowego w Krakowie, Cenzor Powiat. Kasy oszczędności.

Żeleński Ludwik, właściciel dóbr, Radca miejski, Członek komisyi historyi sztuki Akademii Umiejętności.

1 miejsce nieobsadzone

Syndyk:

Bąkowski Klemens, doktor praw, adwokat krajowy.

Urzędnicy Filii:

NACZELNIK:

Karłowski Stanisław, j. w.

ZASTĘPCA NACZELNIKA i PROKURZYSTA:

Armółowicz Jan, j. w.

ADJUNKCI:

Gonet Franciszek, j. w.
Kotowicz Teodor, j. w.
Mieszkowski Witołd, j. w.
Friedlein Stefan, j. w.
Skórczewski Stanisław, j. w.

KASYER FILII:

Wiewiorowski Teodozyusz, j. w.

ASYSTEŃCI:

Mally Kamil, j. w.
Bizański Władysław, j. w.
Walczak Mieczysław, j. w.
Górak Józef, j. w.

PRAKTYKANCI:

Walter Maryan Stanisław j. w.
Dębski Franciszek, j. w.

2 woźnych.

ZASTĘPSTWA

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

1. Okręg: **Biała** (bez okręgu sądowego Oświęcim)-**Żywiec**.

Zastępstwo: **Pow. Towarzystwo zaliczkowe w Białej, Stow. zar. z org. poręką.**

Otwarte 15. lipca 1904. Dyrekcya: Władysław Brodacki, Józef Grygierzec, Dr. Emilian Mrdacek. Komisarz bankowy: Dr. Jan Myciński. Zastępca: Józef Bobak.

2. Okręg: **Bóbrka**.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Bóbrce, Stow. zarej. z nieogr. por.**

Otwarte 24. kwietnia 1884. Dyrekcya: Ks. Kazimierz Łoziński, Kazimierz Pollo i Dr. Tadeusz Gabryszewski Komisarz bankowy: Robert Adamski. Zastępca: Alfred Maly.

3. Okręg: **Bochnia**.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Bochni.**

Otwarte 5. Maja 1886. Dyrekcya: Karol Bondi, Zygmunt Rübenbauer, Dr. Bolesław Nodzyński, Józef Michnik i Jan Wykowski. Komisarz bankowy: Władysław Siemieński. Zastępca: Juliusz hr. Dębicki.

4. Okręg: **Bohorodczany**.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Bohorodczanach.**

Otwarte 7. sierpnia 1900. Dyrekcya: Józef Szeliński, Dr. Michał Ferensiewicz, Oleksa Barabasz, Józef Friedman i Tomasz Schweiner. Komisarz bankowy: Józef Szeliński. Zastępca: Teodor Pelewicz.

5. Okręg: **Borszczów**.

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa zaliczkowa i oszczędności w Borszczowie, Stow. zar. z ogr. poręką.**

Otwarte 12. Grudnia 1890. Dyrekcya: Edmund Dzierzek, Maryan Orłowski i Ludwik Przetocki. Komisarz bankowy: Edmund Dzierzek. Zastępca: Zygmunt Kościszewski.

6. Okręg: **Brody.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Brodach.**

Otwarte 10. Kwietnia 1894. Dyrekcya: Oktaw Sala, Fr. Haładewicz, Feliks West, Henryk Garwoliński i Maks Stryer. Komisarz bankowy: Oktaw Sala. Zastępca: Feliks West.

7. Okręg: **Brzesko.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Brzesku, Spółka zar. z odpow. nieogr.**

Otwarte 4. Stycznia 1894. Dyrekcya: Roman Niwicki, Dr. Szymon Bernadzikowski i Dr. Piotr Górski. Komisarz bankowy: Roman Filipkiewicz. Zastępca: Adam Marzec.

8. Okręg: **Brzeżany.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Brzeżanach.**

Otwarte 11. Kwietnia 1890. Dyrekcya: Ks. Teodor Korduba, Dr. Seweryn Zwolski i Dr. Stanisław Schätzel. Komisarz bankowy: Dr. Stanisław Schätzel. Zastępca: Karol Morwitz.

9. Okręg: **Brzozów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dynowie, Stow. zarej. z ogr. poręką.**

Otwarte 17. Listopada 1903. Dyrekcya: Teodor Jüngst, Adam Krynicki i Władysław Biega. Komisarz bankowy: Zdzisław Skrzyński. Zastępca: Ks. Gabryel Sałustowicz.

10. Okręg: **Buczacz.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Buczaczu.**

Otwarte 29. Grudnia 1900. Dyrekcya: Ignacy Wachowicz, Dr. Izydor Ausschnitt i Mieczysław Burzyński. Komisarz bankowy: Maryan br. Błażowski. Zastępca: Dr. Edward Krzyżanowski.

11. Okręg: **Chrzanów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Chrzanowie, Stow. zar. z ogr. odpow.**

Otwarte 11. Kwietnia 1896. Dyrekcya: Dr. Antoni Gaszyński, Józef Janowski i Dr Józef Kremer. Komisarz bankowy: Henryk Kowarzyk. Zastępca: Dr. Zygmunt Keppler.

12. Okręg: **Cieszanów.**

Zastępstwo: **Stowarzyszenie zaliczkowe w Lubaczowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 19. Lutego 1884. Dyrekcya: Władysław Staniec, Dr. Jakób Szłapa i Gustaw Szopiński. Komisarz bankowy: Leon Moszyński. Zastępca: Saul Friser.

13 Okręg: **Czortków.**

Zastępstwo: **Bank zaliczkowy w Czortkowie, Stow. zar. z ogr por.**

Otwarte 18. Lipca 1894. Dyrekcya: Ludwik Noss, i Wilhelm br. Lewartowski. Komisarz bankowy: Stanisław Czekoński. Zastępca: **Władysław Zielonka.**

14. Okręg: **Dąbrowa.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dąbrowej, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 5. Stycznia 1884. Dyrekcya: Ludwik Zakrzewski, Tadeusz Dybowski i Dr. Józef Datka. Komisarz bankowy: Włodzimierz Sroczyński. Zastępca: Stanisław Szpak.

15 Okręg: **Dębica** — (okręg sądowy Dębica) **Pilzno.**

Zastępstwo: **Towarzystwo wzajemnego kredytu w Dębicy, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 11. Lutego 1895. Dyrekcya: Stanisław Hubicki, ks. Eugeniusz Wolski i Herman Weis. Komisarz bankowy: Dr Mikołaj hr. Rey. Zastępca: ks. Eugeniusz Wolski.

16. Okręg: **Dobromil.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dobromilu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 3. Czerwca 1884. Dyrekcya: Michał Tustanowski, Leon Steciak i Jędrzej Robaczewski. Komisarz bankowy: Dr. Stefan Puchalski. Zastępca: Meilech Fluger.

17. Okręg: **Dolina.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Dolinie.**

Otwarte 10. Listopada 1897. Dyrekcya: Dr. Józef Dobrowolski, Adam Grabowieński i Dr. Stanisław Kotłowski. Komisarz bankowy: Dr. Stanisław Kotłowski. Zastępca: Stanisław Tarchalski.

18. Okręg: **Drohobycz-Sambor-Stary Sambor.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Drohobyczu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 11. Stycznia 1884. Dyrekcya: Dr. Wiktor Lechowski j. w., Ignacy Wierzbicki i Jan Niewiadomski. Komisarz bankowy: Juliusz hr. Bielski. Zastępca: Leonard Wiśniewski j. w.

19. Okręg: **Dukla.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dukli, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 17. Marca 1893. Dyrekcya: Franciszek Jarosz i Seweryn Gołębiowski. Komisarz bankowy: Adam hr. Męciński. Zastępca: Tadeusz Peszyński.

20. Okręg: **Gliniany.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe na gliniański powiat sądowy w Glinianach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 19. Lutego 1884. Dyrekcya: Ks. Filemon Reszetyłowicz, Dr. Jan Moch i Andrzej Bałtarowicz. Komisarz bankowy: Stanisław Tokarski. Zastępca: Dr. Jan Moch.

21. Okręg: **Gorlice.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Gorlicach.**

Otwarte 23. września 1905. Dyrekcya: Ks. Bronisław Świeykowski, Dr. Franciszek Dziubczyński i Dr. Maurycy Stern. Komisarz bankowy: Józef Olszewski. Zastępca: Dr. Józef Radomyski.

22. Okręg: **Grybów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Grybowie, Stow. zar. z nieogr. poręką.**

Otwarte 15. lipca 1904. Dyrekcya: Dr Adam Jakubowski, Walenty Polniaszek i Józef Wincenty Mordarski. Komisarz bankowy: Józef Hodbot. Zastępca: Ignacy Pollak

23. Okręg: **Horodenka.**

Zastępstwo: **Kasa oszczędności w Horodence.**

Otwarte 23. Października 1897. Dyrekcya: Dr. Antoni Roszko, Ks. Edward Bladowski i Tytus Zulauf. Komisarz bankowy: Tytus Zulauf. Zastępca: Dr. Czesław Niewiadomski.

24. Okręg: **Husiatyn.**

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Husiatynie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 9. Kwietnia 1896. Dyrekcya: Kazimierz Horodyski, Filip Kawałek i Czesław Świrski. Komisarz bankowy: Eugeniusz Dültz. Zastępca Dr. Henryk Nathansohn.

25. Okręg: **Jarosław.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Jarosławiu, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 11 Stycznia 1884. Dyrekcya: Waleryan Baczyński, Władysław Słoniewski i Edward Pawlin. Komisarz bankowy: Ignacy Rychlik. Zastępca: Dr. Adolf Dietzius.

26. Okręg: **Jasło.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Jaśle, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 11. Kwietnia 1884. Dyrekcya: Dr. Roman Adamski, Marcin Kusiak i Izydor Bielicki. Komisarz bankowy: Alojzy Metzger. Zastępca: Dr. Ignacy Steinhaus.

27. Okręg. **Jaworów** — (okręg sądowy) **Janów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Jaworowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 28. Lutego 1884. Dyrekcya: Grzegorz Szczyrba, Stanisław Lachowicz i Andrzej Marenin. Komisarz bankowy: Jan hr. Szeptycki. Zastępca: Ferdynand Paar.

28. Okręg: **Kałusz.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Kałuszu.**

Otwarte 9. Lipca 1891 Dyrekcya: Ludwik Fuss Dr. Adolf Wurst. Komisarz bankowy: Zygmunt Groblewski. Zastępca: Herman Kiczales.

29. Okręg: **Kamionka Strumiłowa** (bez okręgu sądow. Radziechowskiego.)

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Kamionce Strumiłowej, Stowarz. zar. z ogr. por.**

Otwarte 18. Października 1885. Dyrekcya: Jan Szawłowski, Zygmunt Lewicki i Dr. Maryan Krówczyński. Komisarz bankowy: Jan Szawłowski. Zastępca: Zygmunt Lewicki.

30. Okręg: **Kołomyja - Peczeniżyn.**

Zastępstwo: **Spółka handlowa rolniczo-przemysłowa w Kołomyi, Stowarz. zar. z ogr. odpow.**

Otwarte 16. Maja 1885. Dyrekcya: Jan Kleski młodszy, Emil Filous, Mieczysław Jasiński, Kazimierz Barański i Dr. Stanisław Haczewski. Komisarz bankowy: Dr. Stanisław Haczewski. Zastępca: Dr. Włodzimierz Dudykiewicz.

31. Okręg: **Kossów.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Kutach, Stow. zarej. z ogran. poręką.**

Otwarte 25. Listopada 1903. Dyrekcya: Piotr Bielecki, Jan Stebnicki i Stanisław Schaffek. Komisarz bankowy: Pictr Alfons Bielecki. Zastępca: Jan Stebnicki.

32. Okręg: **Krościenko n. D.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Krościenku n. D., Stow. za. z ogr. poręką**

Otwarte 12. Września 1908. Dyrekcya: Karol Ćwiertniewicz, Ks. Antoni Łętkowski i Józef Komórek. Komisarz bankowy: Dr. Szymon Przybyło. Zastępca: Konstanty Dziewolski

33. Okręg: **Krosno.**

Zastępstwo: **Tow. zaliczkowe w Krośnie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 14. Lipca 1885. Dyrekcya: Włodzimierz Suryn, Dr. Aleksander Kocay i Feliks Kaczorowski. Komisarz bankowy: August Gorayski j. w. Zastępca: Dr. Jan Kanty Jugendfein.

34. Okręg: **Limanowa.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe i ochrony własności ziemskiej w Limanowej, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 22. Stycznia 1884. Dyrekcya: Józef Beck, Marya Russocka i Franciszek Młynarski. Komisarz bankowy: Michał Janik. Zastępca: Dr. Karol Młodnik.

35. Okręg: **Lisko.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Lisku, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 2. Marca 1894. Dyrekcya: Dr. Jan Strutyński, Julian Jankiewicz i Ferdynand Moszczeński. Komisarz bankowy: Józef Bielak. Zastępca: Robert Barański.

36. Okręg: **Lwów.**

Tylko dla spraw hipotecznych i komunalnych.

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 1. Kwietnia 1884. Dyrekcya: Władysław Terenkoczy j. w., Teofil Merunowicz i Włodzimierz Chaberski. Komisarz bankowy: Julian Cybulski. Zastępca: Włodzimierz Malczewski.

37. Okręg: **Łańcut.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Łańcucie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 15. Grudnia 1883. Dyrekcya: Bolesław Żardecki, Józef Gaweł i Marcin Szulc. Komisarz bankowy: Gabryel Orzakiewicz Zastępca: Filip Kahane.

38. Okręg: **Maków** (okręg sądowy Maków.)

Zastępstwo: **Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna Pomoc“ w Makowie z por. nieogr. w sądzie zaprot.**

Otwarte 15. Stycznia 1884. Dyrekcya: Ludwik Kocyan, Emil Ulrich i Paweł Hławiczka. Komisarz bankowy: Wawrzyniec Kawa. Zastępca: Błażej Uchacz.

39. Okręg: **Mielec.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Mielcu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 13. Marca 1884. Dyrekcya: Michał Kopaczyński, Karol Madejski i Antoni Rink. Komisarz bankowy: Stefan Sękowski Zastępca: Józef Rydel.

40. Okręg: **Mościska.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe dla powiatu mościskiego w Mościskach, Stow. zar. z por. ograniczoną.**

Otwarte 26. Lutego 1883. Dyrekcya: Leopold Masiuk, Adam Witek i Franciszek Lichoń. Komisarz bankowy: Ks. Alfred Białogłowski. Zastępca: Ignacy Jabłoński.

41. Okręg: **Myślenice.** (bez okręgu sądowego Maków.)

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Myślenicach.**

Otwarte 3. Czerwca 1884. Dyrekcya: Józef Stolarski, Dr. Mikołaj Klakurka i Andrzej Średniawski. Komisarz bankowy: Bolesław Targowski. Zastępca: Dr. Emil Adelmann.

42. Okręg: **Nadwórna.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa w Nadwórnej, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 12. Grudnia 1890. Dyrekcya: Michał Garbiak, Bazyli Borysiewicz i Aleksander Łękawa. Komisarz bankowy: Włodzimierz Lipecki. Zastępca: Józef Skurewicz.

43. Okręg: **Nisko.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Rudniku, Stow. zarej. z ogr. poręką.**

Otwarte 17. Kwietnia 1901. Dyrekcya: Dr. Franciszek Hernich, Leon Knettner i Ferdynand Hofman. Komisarz bankowy: Ludwik Ostrichański. Zastępca: Jan Niewolkiewicz.

44. Okręg: **Nowy Sącz.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa w Nowym Sączu, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 9. Stycznia 1884. Dyrekcya: Jan Kosman, Dr. Władysław Barbacki i Karol Merkl. Komisarz bankowy: Władysław Głębocki. Zastępca: Karol Merkl.

45. Okręg: **Nowy Targ** (bez okręgu sądowego Krościenko n. D.).

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Nowym Targu.**

Otwarte 2. Grudnia 1897. Dyrekcya: Ks. Piotr Krawczyński, Aleksander Lgocki i Jan Pietraszkiewicz. Komisarz bankowy: Dr. Ernest Geissler. Zastępca: Dr. Artur Weigel.

46. Okręg: **Oświęcim** (Okręg sądowy Oświęcim.).

Zastępstwo: **Towarzystwo oszczędności i pożyczek w Oświęcimiu, Stow. zarej. z nieogr. poręką.**

Otwarte 10. Lutego 1885. Dyrekcya: Dr. Ludwik Gąsiorowski, Edward Jaśkiewicz i Józef Zabrzeski. Komisarz bankowy: Dr. Ludwik Gąsiorowski. Zastępca: Antoni Polaszek.

47. Okręg: **Podhajce.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Podhajcach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 13. Maja 1884. Dyrekcya: Karol Kwiatkiewicz, Dr. Stanisław Choróbski i Dr. Kazimierz Mossor. Komisarz bankowy: Franciszek Stobiecki. Zastępca: Juliusz Gołębski.

48. Okręg: **Przemyśl.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe rolne w Przemyślu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 11. Lutego 1884. Dyrekcya: Erazm Rościszewski, Eugeniusz Kusiba i Jan Patronowicz. Komisarz bankowy: Dr. Aleksander Dworski. Zastępca: Dr. Feliks Drużbacki.

49. Okręg: **Przemyślany.** (bez okręgu sądowego Gliniany).

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Przemyślanach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 7. Stycznia 1884. Dyrekcya: Andrzej Zarugiewicz, Szczepan Franków i Jan Mittig. Komisarz bankowy: Alojzy Madejski. Zastępca: Stanisław Domaradzki.

50. Okręg: **Radziechów.** (okręg sądowy Radziechów).

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Radziechowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 10. Stycznia 1884. Dyrekcya: Roman Ujejski, ks. Antoni Skalski i Franciszek Mrozowski. Komisarz bankowy: Franciszek Mrozowski. Zastępca: Ks. Antoni Skalski.

51. Okręg: **Rawa ruska.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa zaliczkowa i oszczędności w Rawie ruskiej, Stowarz. zarej. z ogr. por.**

Otwarte 14. Kwietnia 1896. Dyrekcya: Ks. Wincenty Czajkowski, Adam Winiarski i Seweryn Ryziewicz. Komisarz bankowy: Zygmunt Stasiniewicz. Zastępca: Dr. Julian Dadlez.

52. Okręg: **Rohatyn.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe dla powiatu rohatyńskiego w Rohatynie, Stowarzyszenie zar. z ogr. por.**

Otwarte 23. Lutego 1884. Dyrekcya: Izydor Kowalewski, Seweryn Manasterski i Apolinary Jamrógiewicz. Komisarz bankowy: Stanisław Długoszewski. Zastępca: Izydor Kowalewski.

53. Okręg: **Ropczyce** (bez okręgu sądowego Dębica).

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Ropczycach.**

Otwarte 12. Lutego 1884. Dyrekcya: Ks. Dr. Jan Krzysiak, Władysław Bursztyn i Piotr Juszczyk. Komisarz bankowy: Ks. Dr. Jan Krzysiak. Zastępca: Władysław Bursztyn.

54. Okręg: **Rudki** (okręg sądowy) **Gródek.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Rudkach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 29. Marca 1884. Dyrekcya: Jan Paraszczak, Piotr Zbrożek i Leon Lachol. Komisarz bankowy: Dr. Aleksander hr. Skarbek. Zastępca: Mieczysław Nowosielecki.

55. Okręg: **Rzeszów-Strzyżów-Kolbuszowa.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe i kredytowe w Rzeszowie, Spółka zar. z odpow. ogran.**

Otwarte 29. Lutego 1884. Dyrekcya: Edmund Rylski, Karol Prochaska, Ferdynand Schaitter i Ludwik Holzer. Komisarz bankowy: Stanisław Jędrzejowicz, j. w. Zastępca: Karol Prochaska.

56. Okręg: **Sanok.**

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Sanoku, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 8. Października 1884. Dyrekcya: Henryk Kapiszewski, Władysław Beksiński i Bronisław Nowosielecki. Komisarz bankowy: Tadeusz Wrześniowski. Zastępca: Dr. Jacek Jabłoński.

57. Okręg: **Śniatyn.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe na pow. sądowy śniatyński w Śniatynie, Stow. zarejestr. z nieogr. por.**

Otwarte 13. Kwietnia 1885. Dyrekcya: Michał Niemczewski, Józef Kossowski i Józef Wełdycz. Komisarz bankowy: Józef Teodorowicz. Zastępca: Markus Herman.

58. Okręg: **Sokal.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Sokalu, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 19. Lutego 1884. Dyrekcya: Piotr Karpiuk i Jan Semetkowski. Komisarz bankowy: Wincenty Kruszewski. Zastępca: Dr. Władysław Wajda.

59. Okręg: **Stanisławów.**

Zastępstwo: **Bank zaliczkowy w Stanisławowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 4. Stycznia 1884. Dyrekcya: Stanisław Burnatowicz, Jan Reindl i Wilhelm Linhardt. Komisarz bankowy: Józef Jägermann. Zastępca: Eustachy Bukowski.

60. Okręg: **Stryj.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Stryju, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 8. Lutego 1884. Dyrekcya: Franciszek Zapłatyński, Edward Praxmayer i Adolf Reif. Komisarz bankowy: Adam Onyszkiewicz. Zastępca: Włodzimierz hr. Russocki.

61. Okręg: **Tarnobrzeg.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Tarnobrzegu, Spółka zar. z odpow. ogr.**

Otwarte 21. Grudnia 1888. Dyrekcya: Dr. Antoni Surowiecki, Karol Pawlas i Józef Taszarski. Komisarz bankowy: Dr. Walery Momidłowski. Zastępca: Władysław Moczydłowski.

62. Okręg: **Tarnopol-Skałat.**

Zastępstwo: **Bank powiatowy w Tarnopolu, Stow. zarobkowe zar. z ogr. por.**

Otwarte 7. Lutego 1884. Dyrekcya: Dr. Stanisław Glogier, Dr. Emil Schmidt i Józef Ingver. Komisarz bankowy: Dr. Stanisław Glogier. Zastępca: Dr. Emil Schmidt.

63. Okręg: **Tarnów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Tarnowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 4. Stycznia 1884. Dyrekcya: Hipolit Wierzycki i Władysław Król. Komisarz bankowy: Witołd Rogoyski. Zastępca: Dr. Adolf Ringelheim.

64. Okręg: **Tłumacz.**

Zastępstwo: **„Oszczędność", Towarzystwo kredytowe w Tłumaczu, Stow. zar. z nieogr. poręką.**

Otwarte 7. Lipca 1884. Dyrekcya: Dr. Józef Kruszelnicki, Kazimierz Jasiński i Dr. Roman Małaczyński. Komisarz bankowy: Jan Jakubowicz. Zastępca: ks. Marceli Sierecki.

65. Okręg: **Trembowla.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Trembowli.**

Otwarte 1. Stycznia 1890. Dyrekcya: Ks. Andrzej Tymus, Dr. Adolf Frisch, Jarosław Paszkowski i Józef Kuntze. Komisarz bankowy: Stanisław Korzeniowski. Zastępca: Dr. Juliusz Olpiński.

66. Okręg: **Turka.**

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Turce, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 13. Sierpnia 1895. Dyrekcya: Ks. Michał Pruchnicki, Józef Armatys, Jan Budzianowski i Karol Hofman. Komisarz bankowy: Emil Wołoszczakiewicz. Zastępca: Nestor Salamon.

67. Okręg: **Wadowice**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Wadowicach.**

Otwarte 21. Marca 1884. Dyrekcya: Franciszek Dziobek, Teofil Kluk, Michał Gołąb i Dr. Jan Iwański. Komisarz bankowy: Robert Han. Zastępca: Dr Franciszek Opydo.

68. Okręg: **Wieliczka-Podgórze.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Wieliczce.**

Otwarte 14. Stycznia 1884. Dyrekcya: Franciszek Aywas, Adolf Scheuring, Józef Śliwiński, Henryk Kozubski i Leopold Epstein. Komisarz bankowy: Józef Fryt. Zastępca: Dr. Zygmunt Miczyński

69. Okręg: **Zaleszczyki.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Zaleszczykach.**

Otwarte 25. Lipca 1884. Dyrekcya: Witołd Mańkowski, Tadeusz Przewłocki, Tadeusz Mandybur i Izydor Zerygiewicz. Komisarz bankowy: Izydor Zerygiewicz. Zastępca: Józef Marczyński.

70. Okręg: **Zbaraż.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Zbarażu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 13. Lutego 1884. Dyrekcya: Zygmunt Dzierżanowski, Michał Paryłowski i Zenon Zaklika. Komisarz bankowy: Jakób Krub. Zastępca: Franciszek Słoński.

71. Okręg: **Złoczów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Złoczowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 18. Stycznia 1885. Dyrekcya: Karol Jakubowski, Baltazar Pachulski i Józef Mironowicz. Komisarz bankowy: Emil Bierzyński. Zastępca: Stanisław Wesołowski.

72. Okręg: **Żółkiew.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Żółkwi, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 23. Marca 1884. Dyrekcya: Stanisław Śnieszko, Stanisław Gorecki i Henryk Hillich. Komisarz bankowy: Dr. Włodzimierz Maciulski. Zastępca: Franciszek Ksawery Scheybal.

73. Okręg: **Żydaczów.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa zaliczkowa i oszczędności w Żydaczowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 13. Sierpnia 1895. Dyrekcya: Aleksander Małecki, Józef Jasiewicz, i Jan Szczurkowski. Komisarz bankowy: Kazimierz Winnicki. Zastępca: Bolesław Widajewicz.

Spis miejscowości,

w których płatne są kupony i wylosowane sztuki emisyj Banku krajowego.

Lb.	Miejscowość	Zakład płacący
1	Berno	Böhmische Unionbank Ustredni banka českych spořitelen Wechselstuben-Actien-Ges. „Merkur“ Wiener Bank-Verein Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
2	Bielsk	Böhmische Unionbank Wiener Bank-Verein
3	Bregencya	Bank dla Tyrolu i Przedarulanii
4	Budapeszt	Wiener Bank-Verein
5	Budziejowice	Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
6	Cieplice	Wiener Bank-Verein
7	Celowiec	Lublański Bank kredytowy Wiener Bank-Verein
8	Cyleja (Cilli)	Böhmische Unionbank
9	Czerniowce	Wiener Bank-Verein
10	Czeski-Kamieniec (Böhm-Kamnic)	Wechselstuben-Actien-Ges. „Merkur“
11	Czeska-Lipa (Böhm-Leipa)	Wechselstuben-Actien-Ges. „Merkur“
12	Dornbirn	Böhm. Unionbank
13	Friedek-Mistek	Wiener Bank-Verein
14	Gablonz	Böhm. Unionbank
15	Graz	Böhm. Unionbank C. k uprz. Bank dla krajów koronnych Wiener Bank-Verein
16	Hohenelbe	Böhm. Unionbank
17	Iglau	Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
18	Innsbruck	Bank dla Tyrolu i Przedarulanii
19	Jägerndorf	Böhm. Unionbank
20	Karlsbad	Wiener Bank-Verein
21	Krems n/. D.	K. k. priv. Allg. Verkehrsbank
22	Linz n/. D.	Böhm. Unionbank
23	Lublana	Lublański Bank kredytowy
24	Marienbad	Wiener Bank-Verein
25	Morawski-Schönberg	Böhm. Unionbank Wechselstuben-Actien-Ges. „Merkur“

Lb.	Miejscowość	Zakład płacący
26	Nowy-Jicin (Neutitschein)	Böhm. Unionbank Wechselstuben-Aktien-Ges. „Merkur“
27	Ołomuniec	Böhm. Unionbank
28	Opawa	Böhm. Unionbank
29	Osiek n/. E.	Wiener Bank Verein Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
30	Ostrawa Morawska	Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
31	Pardubice	Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
32	Pilzno (w Czechach)	Wechselstuben-Actien-Ges. „Merkur“ Wiener Bank-Verein Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
33	Praga	Bank krajowy król. Czech Böhm. Unionbank C. k. uprz Bank dla krajów koronnych Wechselstuben Actien-Ges. „Merkur“ Wiener Bank-Verein Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
34	Prossnitz	Wiener Bank Verein Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
35	Reichenberg	Böhm. Unionbank; Wechselstuben-Actien-Ges. „Merkur“
36	Rumburg	Böhm. Unionbank
37	Salzburg	Böhm. Unionbank
38	Spalato	Lublański Bank kredytowy
39	St. Pölten	Wiener Bank-Verein
40	Tabor	Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
41	Tryest	Unionbank
42	Villach	Wiener Bank-Verein
43	Wiedeń	C. k. uprz. Bank dla kraj. koronnych K. k. priv. allgemeine Verkehrsbank Niederösterreichische Escompte-Gesellschaft Unionbank Wechselstuben-Actien Ges. „Merkur“ Wiener Bank-Verein Živnostenska Banka pro Čechy a Moravu
44	Wr. Neustadt	Wiener Bank-Verein
45	Zatec	Böhm. Unionbank
46	Zwittau	Wechselstuben-Actien-Ges. „Merkur“

LW. 49768/08.

We Lwowie, dnia 2. czerwca 1908.

Aleg. 57

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie zmiany statutu Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 7. października 1907 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył zmianę statutu Banku krajowego w tym kierunku, aby ilość członków Rady nadzorczej została zwiększoną tak, iżby obie części kraju, oba miasta główne i rozmaite grupy interesów znalazły w niej równomierne zastępstwo. Zarazem wezwał Wys. Sejm Wydział krajowy, ażeby zastanowił się nad wprowadzeniem w wewnętrznej organizacyi Zarządu Banku krajowego tej zmiany, ażeby w razie urlopów Dyrektorów Banku krajowego, zastępowali ich upoważnieni do tego urzędnicy, a nie jak dotąd członkowie Rady nadzorczej.

Wykonując powyższą uchwałę Wys. Sejmu, Wydział krajowy wezwał Dyrekcyę Banku krajowego, ażeby zastanowiła się nad uchwalonemi przez Wys. Sejm rezolucyami, przedstawił odpowiednie wnioski swej Radzie nadzorczej a następnie uchwałę tej Rady przedłożyła Wydziałowi krajowemu.

Uchwałą z dnia 2 maja b. r. Rada nadzorcza Banku krajowego zgodnie z wnioskiem Dyrekcyi uchwaliła zmiany statutu Banku krajowego, które czynią zadość na wstępie wymienionej uchwale Wys. Sejmu.

Wydział krajowy stosownie do przytoczonej uchwały Wys. Sejmu zgodnie z propozycyą Rady nadzorczej Banku krajowego, przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek na zmianę postanowień §§. 104, 105, 109, 110 i 112 statutu Banku krajowego.

Zmiany te są następujące:

W §. 104 zgodnie z intencyą Wys. Sejmu wprowadza Wydział krajowy trzech zastępców dyrektorów, a natomiast usuwa z obowiązującego obecnie statutu postanowienia o możliwości powołania do zastępstwa dyrektora Banku krajowego, członka Rady nadzorczej.

W następstwie tej zmiany musi również nastąpić odpowiednia zmiana §. 105 i 109 ust. 12 statutu.

W §§. 110 i 111 wprowadza Wydział krajowy w myśl uchwały Wys. Sejmu powiększenie liczby członków Rady nadzorczej z 9 do 12 a w następstwie powiększenia tego ciała, zamiast jednego zastępcy przewodniczącego wprowadza dwóch zastępców, oraz z natury rzeczy ustanawia potrzebę obecności większej liczby członków do ważności uchwał Rady nadzorczej.

Wreszcie proponowana zmiana §. 112 liczba 8 jest następstwem wprowadzenia zastępców dyrektorów.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. §§. 104 i 105 w dzisiejszem brzmieniu znoszą się i odtąd brzmieć mają:
§. 104. Dyrekcya ma siedzibę we Lwowie i składa się z trzech dyrektorów. Nadto będą zamianowani trzej zastępcy dyrektorów.
§. 105. Wydział krajowy mianuje:
a) dyrektorów i zastępców dyrektorów na podstawie przedstawienia Rady nadzorczej, która w sprawie mianowania zastępców dyrektorów wysłucha poprzednio zdania urzędującej dyrekcyi,
b) naczelnego buchaltera i kasyera na podstawie przedstawienia dyrekcyi, oznaczając zarazem wysokość kaucyi służbowej dla tych obu funkcyonaryuszów.
Stosunki służbowe dyrektorów i zastępców dyrektorów określi Wydział krajowy po wysłuchaniu Rady nadzorczej osobnemi normami, które poda do wiadomości Sejmu krajowego.

II. §. 109. ust. 12. w dzisiejszem brzmieniu znosi się i odtąd brzmieć ma:
§. 109. ust. 12. przedstawienie propozycyi na posady dyrektorów a po wysłuchaniu zdania urzędującej dyrekcyi również na posady zastępców dyrektorów (§.105).

III. §§. 110 i 111 zmienia się, jak następuje:
§§. 110. Rada nadzorcza składa się z 12 członków i 4 zastępców wybranych przez Sejm krajowy na przedstawienie Wydziału krajowego.
Wydział krajowy mianuje z grona Rady nadzorczej przewodniczącego i dwóch jego zastępców.
Alinea 3, 4, 5, 6, pozostają bez zmiany.
Dopóki nowo wybrani członkowie i zastępcy nie wejdą w urzędowanie, urzędują dotychczasowi członkowie i zastępcy, chociaż czas ich urzędowania upłynął.
Alinea 8. pozostaje bez zmiany.
§. 111. Na posiedzeniach Rady nadzorczej biorą udział z głosem doradczym dyrektorowie lub urzędujący ich zastępcy, z wyjątkiem sprawy wymienionej w §. 109. pod liczbą 12., która załatwianą być ma w nieobecności urzędujących członków dyrekcyi.
Do ważności uchwał Rady nadzorczej potrzebną jest obecność przewodniczącego lub jednego z jego zastępców i siedmiu członków Rady nadzorczej lub ich zastępców oraz dwóch dyrektorów lub urzędujących zastępców i większość głosów obecnych członków Rady nadzorczej względnie ich zastępców. Przy załatwieniu sprawy wymienionej w §. 109. liczba 12 potrzebną jest obecność przewodniczącego lub jednego z jego zastępców, dziewięciu członków Rady nadzorczej lub ich zastępców.
Alinea 4. pozostaje bez zmiany.

IV. §. 112. l. 8. w dzisiejszem brzmieniu znosi się i odtąd brzmieć ma: §. 112. liczba 8. mianowanie dyrektorów, zastępców dyrektorów, buchaltera i kasyera. (§. 104 i 105).

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 78762/08. We Lwowie, dnia 4. sierpnia 1908.

Aleg. 58

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wykonywaniu Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek i innemi Spółkami rolniczemi.

Wysoki Sejmie!

Poprzednie sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 12. lutego 1907. LW. 15742 07 o wykonywaniu Patronatu nad Spółkami rolniczemi nie zostało przez Wysoki Sejm załatwione. Dalszy jednak a znaczny rozwój Spółek i prac krajowego Patronatu nie pozwalają Wydziałowi krajowemu poprzestać jedynie na ponowieniu niezałatwionych wniosków i powołać się tylko na wywody poprzedniego sprawozdania.

Przedstawiony wówczas obraz stanu i działalności Spółek patronackich opierał się głównie na dołączonym do sprawozdania Roczniku Spółek za rok 1905. Natomiast do niniejszego sprawozdania dołączony jest — jako osobny alegat — Rocznik Spółek oszczędności i pożyczek oraz innych Spółek rolniczych za rok 1907. W ciągu tych dwóch lat (1906—1907) ilość Spółek oszczędności i pożyczek wzrosła o 50% a ich stan majątkowy i obroty pieniężne zwiększyły się blisko o 100%.

Gdy bowiem z końcem roku 1905 rachunki swoje zamknęło 446 Spółek oszczędności i pożyczek a pozostawało ich pod Patronatem krajowym ogółem 486, to z końcem 1907 roku wykonało 668 Spółek swoje zamknięcia rachunkowe, więc o 222 Spółek więcej a pod Patronatem krajowym znajdowało się w tym czasie ogółem 723 Spółek Raiffeisenowskich, co stanowi przybytek 237 Spółek za dwa lata: 1906 i 1907. Odrazu też tutaj wypada zaznaczyć, że w ciągu pierwszej połowy 1908 roku przybyło dalszych 77 Spółek oszczędności i pożyczek nowo zorganizowanych i przyjętych do krajowego Patronatu a ponieważ 3 dawniejsze Spółki zostały z pod opieki krajowej usunięte, przeto ogółem znajdowało się z końcem czerwca 1908 roku 797 Spółek Raiffeisenowskich pod Patronatem Wydziału krajowego.

Co do ruchu członków, obrotów pieniężnych i stanu majątkowego Spółek oszczędności i pożyczek zawiera dołączony Rocznik za 1907. rok daty odnoszące się tylko do 668 Spółek, które były dłużej niż 3 miesiące czynne w r 1907 i sporządziły za ten rok publiczne zamknięcie rachunków. Jak dalece wzrosła w ciągu ostatnich dwóch lat działalność Spółek Raiffeisenowskich, świadczą o tem następujące daty porównawcze:

		Z końcem roku 1905	1907
Zamknięto rachunki roczne Spółek . .		446	668
Ilość członków		85.857	134.932
Stan udziałów	K	667.688	1,131.275
„ wkładek oszcz.	„	12,565 596	25,542.378
„ udzielonych pożycz.	„	14,384.137	25,201.712
„ funduszów rezerw.	„	469.577	904.454
Obroty kasowe	„	33,992.216	65,785.445

Pomimo tego niezwykle silnego przyrostu ilości Spółek i ożywienia ich działalności dalszy ruch za tworzeniem nowych Spółek Raiffeisenowskich nietylko nie słabnie, lecz raczej potęguje się i staje się coraz powszechniejszym. Ażeby Biuro Patronatu mogło sprostać wszystkim uzasadnionym żądaniom udzielenia pomocy w założeniu Spółki Raiffeisenowskiej pod Patronatem krajowym, trzebaby rocznie tworzyć i przyjmować pod opiekę Wydziału krajowego więcej niż 150 nowych Spółek. Biuro Patronatu według możności przyspieszało tempo zakładania Spółek oszczędności i pożyczek; przyrost wynosił w 1904 r. 96 Spółek, w 1905 r. Spółek 98, w r. 1906 Spółek 120, w r. 1907 Spółek 117, ale to nie zapobiegło narastaniu zaległości w załatwianiu podań o pomoc w założeniu Spółki; z końcem czerwca 1908 nie mniej, jak 131 należycie przygotowanych podań czekało na swoją kolej przeważnie od kilku miesięcy. Taka zbyt długa zwłoka, która stała się regułą, działa zniechęcająco na inicyatorów Spółki, wytwarza przeszkody w jej późniejszem ukonstytuowaniu się i szkodzi opinii Biura Patronatu zwłaszcza w jego początkowym stosunku z innemi Spółkami.

Zdaniem Wydziału krajowego można uważać za prawdopodobne, iż akcya organizacyjna w celu rozkrzewienia w całym kraju Spółek oszczędności i pożyczek zostanie ukończoną w ciągu 8 do 10 lat. Obecnie bowiem po 9 latach akcyi krajowej już z górą 3000 gmin należy do okręgów Spółek Raiffeisenowskich, zostających pod Patronatem krajowym, a ponieważ w kraju znajduje się tylko nieco więcej niż 6000 gmin wiejskich i małomiejskich, któreby mogły być wcielone do okręgu działania Spółki oszczędności i pożyczek, przeto przyjąć można, że znajdujemy się w połowie drogi i mamy do zorganizowania dalszych 700 - 800 kas Raiffeisenowskich w ciągu 8 - 10 lat z nierówną (spadającą) intenzywnością akcyi, znajdującej się obecnie w punkcie kulminacyjnym. Na zasiłki potrzeba zatem będzie wydać jeszcze około 300.000 K w ciągu 8 do 10 lat, jednakże w nierównych corocznie kwotach zrazu więcej następnie mniej w miarę malejącego stopniowo przyrostu nowych Spółek.

Konieczną byłoby rzeczą zwiększyć w r. 1909 ilość lustratorów odrazu o 2 siły zamiast o jedną (jak to się dzieje mniej więcej corocznie), jeżeli Biuro Patronatu ma sprostać uzasadnionym żądaniom pomocy w zorganizowaniu Spółki i wybrnąć z nagromadzonych i rosnących w tym kierunku zaległości. Oprócz zwiększonego wydatku na płace lustratorów nastąpiłoby odpowiednie podwyższenie wydatku na podróże organizacyjne i lustracyjne jakoteż na wynagrodzenie personalu manipulacyjnego. Odpowiednie kwoty wstawił też Wydział krajowy do budżetu na r. 1909 i uprasza Wys. Sejm o ich uchwalenie.

Jeszcze silniej aniżeli ilość Spółek wzrosły ich fundusze obrotowe w ciągu dwóch lat 1906 i 1907; szczególniej wkładki oszczędności podnoszą się w r. 1906 z $12^1/_2$ na 19 milionów a w roku następnym na $25^1/_2$ milionów koron. A przecież nie były to lata pod względem urodzajów pomyślne. Tem bardziej uderzyć musi ta okoliczność, że przesilenie pieniężne w sposób widoczny nie objawiło się w Spółkach Raiffeisenowskich w ciągu 1907 r. To tylko można skonstatować, że nadwyżki funduszów obrotowych lokowane przez Spółki na „Zbiorowym rachunku“ wykazują z końcem 1907 r. sumę (3,461.141 K) prawie równą stanowi tego rachunku z końcem 1906 r. (K 3,246.355); różnica pochodzi tylko z wyższej kwoty dopisanych w r. 1907 odsetek Znamienną jest przytem ta okoliczność, że depozyty Spółek wpływające na „Zbiorowy rachunek“ w ciągu czterech ostatnich miesięcy 1907 a więc w okresie największego napięcia w światowem przesileniu pieniężnem ubiegłego roku, są tylko nieznacznie mniejsze (razem K. 1,926.225) aniżeli w odpowiednich miesiącach poprzedniego roku (K 1,982.349). Natomiast zwroty w tychże miesiącach 1907 roku wynosiły K 1,470.260, podczas gdy w odpowiednim czasie 1906 r. dosięgły tylko sumy K 877.991. Najwyraźniej jednak uwydatnia się wpływ przesilenia ekonomicznego, szczególniej amerykańskiego na stosunki pieniężne naszych Spółek Raiffeisenowskich dopiero w pierwszej połowie 1908 r. Spółki energicznie wycofują swoje depozyty a obficie czerpią z dostępnego w Patronacie kredytu. Są to wprawdzie objawy powtarzające się regularnie w porze przednowkowej

lecz nie z tą siłą, z jaką wystąpiły w roku bieżącym. Najlepiej pouczy o tem następujące porównanie cyfr, odnoszących się do „Zbiorowego rachunku bieżącego“ Spółek z krajowym Patronatem w pierwszem półroczu

Spółki:		1907	1908
wpłaciły na swoje rachunki bieżące	.	K 2,041.588·96	2,228.359·97
pobrały „ „ „ „	.	„ 2,367.587·03	2,885.037·01
miały na depozytach z 30/6 . .	.	„ 2,777.607·58	2,580.582·56
zaciągnęły pożyczek skrypt. na sumę	.	„ 642.000·—	682.000·—
winne były w rach. poż. skrypt. 30/6	.	„ 2,541.673·35	3,159.953·95

Gdy zatem „Zbiorowy rachunek“ z końcem czerwca 1907 r. miał na rachunku bieżącym z Bankiem krajowym umieszczoną nadwyżkę swych funduszów obrotowych w sumie K 779.974, to z końcem czerwca 1908 był już dłużnikiem Banku krajowego na kwotę K 132.836·58. Zarobki zagraniczne, zwłaszcza amerykańskie coraz skąpiej zasilają naszą ludność i nasze Spółki Raiffeisenowskie w gotówkę; stwierdzają to także coraz częściej relacye lustratorów.

Przytoczone wyżej cyfry dowodzą, że Wydział krajowy tylko dzięki urządzaniu „Zbiorowego rachunku Spółek“ i podjętemu pośrednictwu w wyrównywaniu ich nadmiaru i zapotrzebowania funduszów obrotowych był w stanie sprostać zadaniom kredytowym krajowego Patronatu wobec Spółek a sam krajowy fundusz pożyczkowy dla Spółek razem z kredytem otwartym pierwotnie do 2 mil., następnie do wysokości $2^1/_2$ mil. koron w Banku krajowym jużby zupełnie nie był wystarczył. Obecnie stanowi on jeszcze poważną rezerwę obrotową, która nie wystarczyłaby jednak na dopełnienie zobowiązań względem Spółek jako wierzycieli z tytułu posiadanych wkładek.

W samą porę tedy Wysoki Sejm ufundował swemi uchwałami z dnia 26. września 1907 r. „Krajową centralną kasę dla Spółek rolniczych we Lwowie“ a jej najrychlejsze wprowadzenie w życie uwolniłoby Wysoki Sejm i Wydział krajowy od dalszej troski o środki kredytowe konieczne dla sprostania rosnącym szybko zadaniom kredytowej organizacyi dla Spółek patronackich. Odnośne uchwały sejmowe przedłożone zostały przez Wydział krajowy bezzwłocznie do Najwyższej sankcyi za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa, i z jego poparciem odeszły z początkiem grudnia do Wiednia. Ubolewać tedy wypada, że mimo osobistej interwencyi kilkakrotnej w odnośnych ministerstwach, Wydział krajowy nie otrzymał dotychczas wiadomości o sankcyonowaniu uchwał sejmowych a wskutek tego nie mógł dotąd zająć się wprowadzeniem w życie tak bardzo potrzebnej nowej instytucyi krajowej. Wydział krajowy uczyni jednak wszystko, co będzie możliwem, aby wprowadzenie w życie „Krajowej Centralnej kasy dla Spółek rolniczych“ mogło nastąpić z początkiem 1909 r.

W poprzedniem sprawozdaniu swojem podniósł i uzasadnił Wydział krajowy potrzebę reformy hipotecznego kredytu włościańskiego głównie ze względu na konieczność przeciwdziałania nadużywaniu kredytu osobistego w Spółkach Raiffeisenowskich i innych instytucyach w zastępstwie trudniej dostępnego i w praktyce często kosztowniejszego kredytu hipotecznego. Sprawa ta zdaniem Wydziału krajowego, stała się jeszcze aktualniejszą pod wpływem przesilenia zarobkowego, jakie w następstwie przesilenia ekonomicznego w Ameryce i w Niemczech daje się coraz dotkliwiej uczuwać włościańskiej ludności naszego kraju. Gdyby to przesilenie miało dłużej potrwać, to niewątpliwie odbiłoby się przedewszystkiem na handlu ziemią w rozmaity sposób — zaś przedewszystkiem w stosunkach kredytowych z powodu już dokonanych transakcyi zakupna ziemi przez włościan. W wielu bowiem wypadkach włościanie pozaciągali krótkoterminowe a wysokie zobowiązania kredytowe, licząc na dochody i oszczędności z zarobków amerykańskich i wogóle zagranicznych. Zatamowanie tego źródła wprowadzi wielu nabywców ziemi w krytyczne położenie, z jakiego najlepsze wyjście mógłby z reguły stanowić długoterminowy kredyt hipoteczny, dostosowany do potrzeb i ekonomicznych warunków naszego włościaństwa.

*

Sprawę tę zamierza Wydział krajowy dokładniej zbadać a w szczególności zauważyć, czy i o ile Spółki Raiffeisenowskie nadawałyby się do współdziałania z zakładami dla kredytu hipotecznego, aby go uprzystępnić dla włościan.

* * *

Działalność krajowego Patronatu w zakresie popierania rozwoju Spółek mleczarskich wykazuje stateczny ale z natury rzeczy nierównie powolniejszy postęp, aniżeli rozwój Spółek kredytowych. W ciągu r. 1907 ilość czynnych Spółek mleczarskich, zostających pod Patronatem krajowym wzrosła z cyfry 11 na 18 a z końcem czerwca 1908 r. było ogółem czynnych 21 Spółek mleczarskich, pomimo zwinięcia „Związku producentów mleka w Tarnopolu“, którego mleczarnia miejska nie opłacała się z powodu niedostatecznej dostawy mleka i niekorzystnych lokalnych stosunków dla tego sposobu sprzedaży mleka. Owych 21 czynnych Spółek mleczarskich posiadało oprócz głównej mleczarni (maślarni) w siedzibie każdej Spółki, nadto 30 filij śmietankowych (stacyi dla odbioru śmietany). Dalszych zaś 6 zorganizowanych Spółek mleczarskich zajętych jest urządzeniem przy pomocy Biura Patronatu swoich mleczarni.

Ilość dostawionego i przerabianego mleka do patronackich mleczarni spółkowych wzrosła z 3,419.376 litrów w r. 1906 na 5,124.496 l. w r. 1907 a obecny rok wykazuje jeszcze znaczniejszy stosunkowo wzrost produkcyi.

Czynności Biura Patronatu w stosunku do Spółek mleczarskich, jakoteż ich wewnętrzna administracya zostały już w ciągu 1907 r w każdym kierunku uregulowane. Przy sposobności wydania „Podręcznika dla Spółek mleczarskich“, napisanego przez inż. Z. Chmielewskiego, kraj. instruktora mleczarstwa, zostały ostatecznie zredagowane, ustalone i zatwierdzone przez Wydział krajowy wszystkie potrzebne instrukcye (administracyjna, dla Rady nadzorczej, dla dostawców mleka, dla stosunków Spółki z krajowym Patronatem) wraz z wszystkimi wzorami książek rachunkowych i innych druków, których dostarczaniem zajmuje się Biuro Patronatu we własnym zarządzie. Utarły się już także typy najodpowiedniejszych planów, opracowanych przez Biuro Patronatu tak dla budynków mleczarnianych jak i dla wewnętrznego urządzenia mleczarń spółkowych o ruchu ręcznym. Jeszcze tylko niektóre ulepszenia i zmiany w szczegółach są stopniowo wprowadzane.

Mimo tego cała akcya zmierzająca do popierania rozwoju Spółek mleczarskich wymaga jeszcze w kilku kierunkach uzupełnienia i zorganizowania tak, aby współdziałanie różnych czynników do tego powołanych było zapewnionem; tylko w takim razie może ona swój cel osiągnąć. Na to położył Wydział krajowy nacisk, podejmując systematyczną pracę nad rozwojem Spółek mleczarskich. Tymczasem w kierunku tego współdziałania różnych czynników z krajowym Patronatem dla Spółek mleczarskich pozostaje dużo do zrobienia Dotychczas nie jest należycie zorganizowana systematyczna, wytrwała propaganda za tworzeniem Spółek mleczarskich, organizacya zbytu masła wykazuje dużo braków, przy zaopatrywaniu się w potrzebne przybory mleczarskie (naczynia, składowe części maszyn, chemikalia, papier pergaminowy itp) jakoteż przy dokonywaniu czynności reparacyjnych i monterskich napotykają Spółki ciągle na znaczne trudności i zawody, wreszcie dla wzmocnienia podstaw rozwoju spółek należy spotęgować i rozszerzyć akcyę hodowlaną wraz z kontrolą mleczności i energiczniej pracować nad podniesieniem produkcyi paszy. Są to zadania leżące poza sferą działania Biura Patronatu a należące do odrębnych towarzystw czy związków, powołanych do pracy nad podniesieniem krajowego mleczarstwa a w dalszej linii chowu bydła i rolnictwa. Wydział krajowy dokłada jednak starań, aby utorować drogę do takiego pożądanego współdziałania z sobą wszystkich czynników zainteresowanych w rozwoju krajowego mleczarstwa. W tym też celu krajowi instruktorowie mleczarstwa weszli w ścisły stosunek z Biurem Patronatu w ten sposób, że główny krajowy instruktor mleczarstwa jest zarazem referentem spraw mleczarskich w Biurze Patronatu Poczynione zostały także ze strony Biura Patronatu przygotowania w celu przeobrażenia w najbliższej przyszłości „Biura handlowego dla sprzedaży masła“, istniejącego dotąd jako oddział gal. Towarzystwa mleczarskiego w Krakowie w osobny Związek producentów masła należycie urządzony i wyposażony dla celów handlowych. W związku z tem rozważaną jest tu sprawa ożywienia i rozszerzenia działalności towarzystwa mleczarskiego w uzupełnieniu pracy krajowego biura mleczarskiego.

Największa trudność w podjęciu pracy we wszystkich wskazanych wyżej kierunkach tkwi szczególniej w braku ludzi należycie wyspecyalizowanych dla tych różnych zadań akcyi mleczarskiej a przytem obdarzonych zamiłowaniem i uzdolnieniem do tego rodzaju społecznej pracy. Dlatego Wydział krajowy postanowił urządzić jeszcze w bieżącym roku kilkumiesięczny specyalny kurs mleczarski (w Szkole rzeszowskiej) dla małej ilości (4 do 6) upatrzonych pracowników, już czynnych na polu społecznem, ale potrzebujących wykształcenia zawodowo-mleczarskiego, aby mogli być następnie zużytkowani na różnych stanowiskach dla wspólnej akcyi rozmaitych czynników, działających każdy w wyznaczonym sobie kierunku ale pozostających w ścisłej z sobą łączności i ożywionych dążeniem do jednego wyraźnie wytkniętego celu.

Jako korzystny moment, ułatwiający dalszą, na szersze rozmiary zakrojoną akcyę w celu popierania rozwoju Spółek mleczarskich przytoczyć tu wypada podniesienie przez Ministerstwo rolnictwa subwencyi na maszyny mleczarskie dla Spółek mleczarskich z 15.000 K na 30.000 K z widokiem dalszego podwyższenia w miarę postępu akcyi i wzrastających świadczeń ze strony kraju.

* * *

W pracach organizacyjnych Biura Patronatu, dotyczących innych Spółek rolniczych nastąpił w r. 1907 prawie zupełny zastój.

Dotychczasowe współdziałanie Biura Patronatu w tworzeniu i rozwoju innych Spółek rolniczych, oprócz kredytowych i mleczarskich, miało cel i charakter próbny a mianowicie praktyczne wybadanie potrzeby i warunków rozwoju różnych typów Spółek rolniczych, inicyowanych przez miejscowe czynniki. Doświadczenie wykazało, że Spółki tego rodzaju, jak Spółka sadownicza w Jabłonowie k. Suchostawu, jak Spółka chowu drobiu i sprzedaży jaj w Bachowicach albo jak Spółka przemysłowo-rolnicza w Albigowej, mogą tylko w wyjątkowych warunkach liczyć już w obecnych stosunkach naszego kraju na powodzenie i prawidłowy rozwój, o ile znajdą bardzo inteligentne, umiejętne i zręczne kierownictwo, o co nie łatwo powszechnie a zwłaszcza na dłuższy czas; zbyt bowiem wiele różnorodnych zadań produkcyjnych, handlowych, technicznych, administracyjnych itp składa się na działalność tego rodzaju Spółek. Nie można się tedy kwapić z zachętą do zakładania takich Spółek i jeszcze na szereg lat trzeba je uznać za wyjątkowe zjawiska.

Natomiast daleko prostszemi w swojem działaniu a łatwiej zrozumiałemi co do swoich pożytków są Spółki handlowo-rolnicze w pierwszym rzędzie dla wspólnego zaopatrywania się w różne artykuły gospodarskie a w dalszym rzędzie także dla wspólnej sprzedaży produktów rolniczych. Potrzeba dobrej, współdzielczej organizacyi na tem polu jest powszechnie odczuwaną a racya bytu Spółek handlowo-rolniczych nie ulega wątpliwości. Oprócz doraźnych korzyści, osiąganych w cenie sprzedawanych produktów i nabywanych towarów a zwłaszcza w jakości i użytkowej wartości zakupywanych artykułów rolniczych, umożliwiłaby należyta współdzielcza organizacya handlowo-rolnicza skuteczne odddziaływanie na właściwy kierunek i ożywienie produkcyjnej pracy rolników, wogóle na polepszenie produkcyi, o którą dzisiejszy prywatny, konkurencyjny handel w naszym kraju wcale się nie troszczy, owszem zbyt często działa na jej szkodę. Toteż Biuro Patronatu podjęło w tym kierunku akcyę, stwarzając w powiecie bocheńskim powiatową i lokalną organizacyę handlowo-rolniczą, opartą na zasadach assocyacyi a Wydział krajowy zapowiedział w swojem poprzedniem sprawozdaniu o działalności krajowego Patronatu dalszą powolną i oględną w tym kierunku działalność Biura Patronatu Gdy jednak z kilku stron podniesionem zostało, że te zabiegi i zamiary Biura Patronatu mogą być uważane jako wkroczenie w zakres działania Towarzystwa kółek rolniczych, które zapowiedziało ze swej strony inicyatywę w przeprowadzeniu współdzielczej organizacyi handlu rolniczego, Biuro Patronatu powstrzymało swoją dalszą na tem polu organizacyjną działalność. Nie wchodząc w to, czy te zapatrywania i obawy były uzasadnione, sądzi Wydział krajowy, że nie byłoby nic szkodliwszego, jak wytwarzanie kolizyi dążności i interesów krajowego Patronatu z towarzystwami rolniczemi, istniejącemi w kraju a przedewszystkiem z zasłużonem i skutecznie działającem Towarzystwem kółek rolniczych. Przeciwnie, tylko przy ścisłem i wszechstronnem współdziałaniu ze strony tych towarzystw mogłoby Biuro Patronatu z widokami powodzenia i z pożytkiem dla kraju spełniać zamierzone zadanie na polu współdzielczej organizacyi handlowo-rolniczej. Jeżeli zaś Towarzystwa owe

istotnie chcą samodzielną w tym kierunku prowadzić akcyę, to Wydział krajowy mniema, że należy im pozostawić w całości to pole działania.

Na podstawie dotychczasowych doświadczeń uznaje Wydział krajowy za nieodzowny warunek pomyślnego rozwoju i skutecznego działania Spółek handlowo-rolniczych, wytworzenie ich własnej centralnej organizacyi handlowej, opartej na zasadach współdzielczości. Poszczególne Spółki lokalne i powiatowe muszą być uwolnione od troski dokonywania na własną rękę zakupna potrzebnych artykułów rolniczych i sprzedaży powierzonych sobie w tym celu produktów rolniczych. Doświadczenie pokazało, że w przeciwnym razie Spółki te popełniają ważne a niedające się naprawić błędy, ulegają pokusom, sprowadzającym je z właściwej drogi działania a zawiadowcze organa tych Spółek nie mogą się oddać swym właściwym czynnościom administracyjnym, od których zależy bezpieczeństwo i prawidłowa działalność każdej Spółki. W tym tedy celu potrzebną jest dla tych Spółek handlowo-rolniczych ich własna centralna instytucya handlowa, oparta w swej organizacyi i w swem działaniu na zasadach współdzielczości a więc utworzona przez te Spółki, w ich pozostająca rękach, nie obliczona na zyski lecz pracująca wyłącznie w interesie wspólnym wszystkich Spółek a tem samem wykluczająca wszelką konkurencyę. Takiej instytucyi dotychczas nie ma w naszym kraju, ale są stowarzyszenia handlowe, które niejako zastępczo spełniają w pewnej mierze zadania centralnej współdzielczej organizacyi dla handlu rolniczego, mianowicie Syndykat Towarzystw rolniczych w Krakowie, jako centralna organizacya handlowa Towarzystw rolniczych okręgowych w zachodniej Galicyi a Związek handlowy Kółek rolniczych w Krakowie, jako centralna organizacya handlowo-rolnicza Towarzystwa Kółek rolniczych. Sama przez się tedy narzuca się myśl połączenia obu tych stowarzyszeń handlowych w jedną w ten sposób przeobrażoną instytucyę handlowo-rolniczą, aby mogła być uznaną za centralną współdzielczą organizacyę handlową Towarzystw, Kółek i Spółek rolniczych. Są w tym kierunku podjęte starania, dotychczas bezskuteczne. Gdyby nie doprowadziły do celu, pozostałyby tylko dwie drogi do rozwiązania tego zagadnienia: bądźto wybranie jednego z istniejących stowarzyszeń handlowych i przeobrażenie go odpowiednio do potrzeb centralnej organizacyi handlowej dla Spółek rolniczych bądź też stworzenie całkiem nowej instytucyi.

Oto są te różne względy i okoliczności, z jakiemi liczyć się trzeba przy ocenianiu i uregulowaniu kwestyi popierania rozwoju Spółek handlowo-rolniczych w naszym kraju. Wydział krajowy nie chce jednak już obecnie przesądzać swojego w tej sprawie stanowiska przez stawianie jakichkolwiek wniosków, aby w niczem nie utrudniać pożądanego zgodnego porozumienia wszystkich w tej sprawie interesowanych czynników. W takim zaś razie byłoby wkazanem wydatne poparcie podjętej wspólnej akcyj z funduszów krajowych, co otwarłoby także możność korzystania z przeznaczonych na podobne cele funduszów państwowych.

* * *

Pomiędzy wnioskami zaproponowanymi Wysokiej Izbie do uchwalenia w przeszłorocznem niezałatwionem sprawozdaniu Wydziału krajowego o Patronacie nad Spółkami, mieścił się wniosek (III) zawierający wezwanie do Rządu, aby przyspieszył reformę ustawodawstwa dotyczącego stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, pozostawiając ustawodawstwu pojedyńczych krajów wydanie szczegółowych postanowień dla uregulowania stosunków tych stowarzyszeń a zwłaszcza sposobu wykonywania nad niemi publicznej kontroli.

Okazało się, że proponowana przez Wydział krajowy rezolucya byłaby bardzo na czasie, gdyż w rok potem tj. z końcem kwietnia br. zwołało Ministerstwo sprawiedliwości ankietę rzeczoznawców, której przedłożyło poufny projekt nowej ustawy dla stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Do wydelegowania swego przedstawiciela zaproszony też został Wydział krajowy, któremu także ściśle poufnie treść opracowanego projektu została zakomunikowaną. Wydział krajowy wydelegował do udziału w ankiecie dyrektora Biura Patronatu Dra Stefczyka. Obrady ankiety miały, na żądanie p. ministra sprawiedliwości, także ściśle poufny charakter. Wydział krajowy nie chcąc przeciwdziałać tej poufności zastrzeżonej dla przygotowywanego projektu ustawodawczego, wstrzymuje się tutaj także od omawiania treści zakomunikowanego mu projektu rządowego, jakkolwiek nie może tego zataić, że ten sposób przygotowywania ustawodawczego projektu takiej doniosłości, jaką ma ustawa o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych, wydaje

się Wydziałowi krajowemu drogą niezwykłą a jest wręcz przeciwny sposobowi, jaki zastosowany np. w Niemczech, w przygotowaniach do wydania obowiązującej tam dziś ustawy z 1889 r., wywołując rozmyślną obszerną publiczną dyskusyę nad tymczasowym projektem rządowym. Wydział krajowy nie chce powątpiewać, że Rząd uzna za stosowne zażądać od Wydziałów krajowych, zwłaszcza tych, które wykonywują patronat nad spółkami, opinii urzędowej i wyczerpującej o przygotowanym projekcie ustawodawczym i to żądanie wystosował delegat Wydziału krajowego do Rządu przy sposobności obrad ankietowych.

W każdym razie nie zaniedba Wydział krajowy w stosownej chwili swego obowiązku czuwania nad tem, aby właściwe także naszemu krajowi stosunki na polu stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych nie doznały uszczerbku, przyczem domagać się będzie Wydział krajowy także tego, aby równocześnie z reformą ustawy z 9. kwietnia 1873 dokonaną została gruntowna reforma ustawodawstwa skarbowego odnoszącego się do stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

* * *

Wykazany wyżej bardzo silny przyrost Spółek przyjętych pod Patronat krajowy, jakoteż niemniej znaczny postęp w ich obrotach i działalności pociąga za sobą także konieczność odpowiedniego pomnożenia sił Biura Patronatu a to tem bardziej, że w budżecie na r. 1907 nie dokonał Wysoki Sejm żadnego zwiększenia tych sił w Biurze Patronatu. W szczególności zaś zaszła potrzeba powiększenia ilości lustratorów z sześciu na ośmiu, czego już Wydział krajowy prowizorycznie dokonał, aby nie dopuścić do niebezpiecznego zaniedbania w czynnościach lustracyjnych. Oprócz tego uznał Wydział krajowy za rzecz niecierpiącą zwłoki ustanowienie posady zastępcy dyrektora Biura Patronatu. Prowadzić dalszą akcyę organizacyjną chociażby tylko Spółek oszczędności i pożyczek, czuwać nad należytem rozkładem i przeprowadzaniem lustracyj i innych kontrolnych czynności, badać tysiąc protokołów i sprawozdań lustracyjnych, dbać o to, aby dopilnowano wykonania zarządzeń, które mają na celu usunięcie zauważonych usterek i niedomagań w administracyi Spółek, wglądać w czynności magazynu druków i książek oraz innych przedmiotów dla Spółek ze stotysięcznym już obrotem, zawiadować „Zbiorowym rachunkiem bieżącym“ z rocznym obrotem 22 milionów koron a obok tego prowadzić główny referat spraw Patronatu dla Wydziału krajowego, wydawać Czasopismo dla Spółek, Roczniki itp., to przekracza siły jednego człowieka i w dotychczasowych warunkach mogłoby się odbywać tylko kosztem ścisłości i dokładności a nawet z niebezpieczeństwem ważnych zaniedbań i szkodliwych zaległości w czynnościach Biura Patronatu. Dlatego Wydział krajowy uważa za konieczne, aby w czynnościach kierowniczych Biura Patronatu nastąpił odpowiedni podział pracy. Nadto sądzi Wydział krajowy, że trzeba mieć na uwadze jeszcze potrzebę przygotowania odpowiedniej siły na dyrektora-referenta Centralnej kasy, której działalność musi pozostawać w najściślejszej łączności z działalnością Biura Patronatu. Na tej podstawie wstawił Wydział krajowy w preliminarz wydatków Biura Patronatu obok wydatków objętych już projektem budżetu na r. 1908 wydatek na odpowiednie uposażenie nowych posad w etacie Biura Patronatu.

Równocześnie uznał Wydział krajowy za potrzebne zaproponować ogólne uregulowanie etatu i poborów personalu Biura Patronatu, które ani w jesieni 1905 r. ani na wiosnę 1907 r. nie zostało objęte dokonaną przez Wysoki Sejm regulacyą płac urzędników krajowych. Gdy zaś tymczasem zostały nietylko pobory państwowych urzędników ale także nauczycieli ludowych podwyższone, gdy również wszelkie inne władze i instytucye publiczne i prywatne poszły za tym przykładem albo go uprzedziły, leży w interesie służby krajowej odpowiednie uregulowanie poborów i stanowiska urzędników i funkcyonaryuszów krajowego Biura Patronatu. Za podstawę tej regulacyi przyjęto pobory przywiązane do pewnych klas (rang) urzędników krajowych w ten sposób, żeby pobory dyrektora odpowiadały poborom VI. rangi (radcy), pobory zastępcy dyrektora poborom VII. rangi (sekretarza), pobory czterech (starszych) lustratorów i sekretarza Biura Patronatu poborom IX. rangi (adjunkt konc. lub rach.), pobory czterech (młodszych lustratorów poborom urzędników X. rangi (koncepista wzgl. oficyał). Proponowane zmiany w etacie i poborach urzędników krajowego Biura Patronatu wyszczególnione są niżej cyfrowo w II. wniosku końcowym niniejszego sprawozdania.

Co do lustratorów niestałych (poniżej we wniosku II e) zauważa Wydział krajowy, że uznaje potrzebę podwyższenia dla dwóch posad poborów z 2968 na 3600 K celem pozyskania sił wytrawniejszych ewentualnie z pośród osób, które nie mogą reflektować na stałą posadę, natomiast zaś dla dwóch najmłodszych sił lustratorskich preliminuje jedynie 2800 K. Dla wszystkich czterech tu wymienionych posad nie preliminuje się dodatku aktywalnego. Ogółem preliminuje się na te cztery posady na r. 1909 12.800 K zamiast 11.872 preliminowanych na r. 1908, zatem więcej o 928 K.

Dla likwidatora i buchaltera „Zbiorowego rachunku“ podniósł Wydział krajowy płacę z K 1.440 na 2.400 przy sposobności zamianowania na to stanowisko Dra Franciszka Dubowskiego, praktykanta Banku krajowego.

Wreszcie wskutek powiększenia sił manipulacyjnych Biura Patronatu o dwóch dyurnistów i jednego służącego (głównie dla wzrastających czynności ekspedycyjnych w magazynie) preliminuje się na r. 1908 wydatek wyższy o 2.978 K.

Tym sposobem wstawił Wydział krajowy w preliminarz wydatków Biura Patronatu na rok 1908 (Rubr. X. poz. 87) wydatki wyższe w porównaniu z budżetem na rok 1907:

a) na podwyższenie płac i dodatków . . .	K 8.983
b) na uposażenie nowych posad	„ 12.816
razem na personal Biura Patronatu więcej o	K 21.799.

Z powodu przeniesienia się Biura Patronatu do nowego lokalu i dla częściowego pokrycia wydatku na zakupno maszyny do powielania pism maszynowych preliminuje się na sprzęty i przybory biurowe więcej o K 1.000. — (2.000 zamiast 1.000 K). Wydatki na portorya zwiększają się o 200 K. Na zasiłki dla Spółek rolniczych głównie mleczarskich więcej o 1.000 K (5.000 zamiast 4.000 K). Ogólny zatem wzrost preliminowanych na rok 1908 wydatków Biura Patronatu wyniesie K 23.999.

Natomiast zmniejszył Wydział krajowy pozycyę wydatku na podróże organizacyjne i lustracyjne o K 2.300, przyjmując za podstawę obliczenia dziennego wydatku zamiast 25 K tylko 23 K stosownie do faktycznego przeciętnego kosztu.

Dalej skreślił Wydział krajowy wydatek 400 K na dodatek dla instruktora mleczarskiego (adjunkta) w preliminarzu wydatków Biura Patronatu, pomieszczając całe podwyższone wynagrodzenie dla tego instruktora w pozycyi 70. tejże rubryki preliminarza wydatków. W rezultacie zatem wzrost preliminowanych wydatków na r. 1908 wynosi K 21.299.

Równocześnie preliminuje się w dochodach Biura Patronatu Rubr. X. poz. 23):

zwrot od „Centr. Kasy“ wzgl. „Zbiorowego rachunku“ w kwocie wyższej o	K 4.687
dochód z magazynu druków i książek wyższy o .	„ 1.000
razem o	K 5.687
Ale po potrąceniu niniejszego o	„ 2.000
dochodu z zysków „Zbiorowego rachunku“ za r. 1906 preliminuje się dochody w kwocie wyższej o . .	K 3.687
Porównując zatem	
wydatki większe o	K 21.299
z dochodami większymi o	„ 3.687
otrzymuje się niedobór większy o	K 17.612
aniżeli w r. 1907, co wynika także z porównania ogólnych sum preliminowanych przez Wydział krajowy	
w wydatkach na	K 166.949
w dochodach „	„ 64.316
zatem niedoborów na .	K 102.633
W r. 1907 wynosił niedobór	K 85.021
ta różnica niedoboru o	„ 17.612

większego od niedoboru w r. 1908 znacznieby się zmniejszyła, gdyby Wysoki Sejm w dochodach zamiast 20.000 K wstawił 30.000 K subwencyi rządowej tj. kwotę jaką po uchwaleniu przez Wydział krajowy ostatecznego preliminarza budżetu na rok 1908 przyznało c. k. Ministerstwo rolnictwa na cele krajowego Patronatu dla Spółek rolniczych w myśl zawiadomienia c. k. Namiestnictwa z dnia 26. lutego 1908 L. 24.192. Gdy jednak w swym reskrypcie c. k. Ministerstwo rolnictwa wyraża zastrzeżenie, iż podwyższona dotacya przyznaną została tylko pod warunkiem, że kraj nie zmniejszy swoich świadczeń, przeto Wydział krajowy nie sądzi, aby było możliwem redukowanie w ten sposób niedoboru do pokrycia z funduszów krajowych. Nie może też Wydział krajowy także z tego powodu zaproponować odpowiedniej poprawki w preliminarzu Biura Patronatu, że zwiększona dotacya z funduszów państwowych będzie potrzebną na pokrycie znacznie większego wydatku na zasiłki dla nowopowstających Spółek oszczędności i pożyczek w r. 1908, ponieważ w preliminarzu uwzględniono tylko zasiłki dla 70 nowych Spółek a przewidywać trzeba przyrost około 120 nowych Spółek.

Powołując się na powyższe wyjaśnienia, ma zaszczyt Wydział krajowy upraszać:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o wykonywaniu Patronatu nad Spółkami oszczędności i pożyczek i nad innymi Spółkami rolniczemi.

II. W etacie Biura Patronatu postanawia Sejm:

a) podwyższyć dodatek aktywalny dla dyrektora Biura Patronatu z rocznych 960 K na 1.472 K;

b) utworzyć stałą posadę zastępcy dyrektora z płacą roczną w kwocie 4.800 K, dodatkiem aktywalnym 1.288 K, dwoma dodatkami pięcioletnimi po 600 K i jednym dodatkiem 3-ch letnim w kwocie 400 K;

c) zamienić posadę stałego korespondenta na posadę stałego sekretarza Biura Patronatu z płacą roczną w kwocie 2.800 K, dodatkiem aktywalnym 960 K i czterema dodatkami trzechletnimi po 200 K.

d) utworzyć w miejsce jednej cztery stałe posady starszych lustratorów z płacą po 2.800 K, dodatkami aktywalnymi po 960 K i czterema trzechletnimi po 200 K i dwie stałe posady młodszych lustratorów z płacą po 2.200 K, dodatkiem aktywalnym po 768 K i trzema dodatkami trzechletnimi po 200 K;

e) utworzyć w miejsce czterech posad prowizorycznych lustratorów z płacą po 2.200 K i 768 dodatku aktywalnego — dwie posady prowizorycznych lustratorów z płacą po 3.600 K i dwie posady prowizorycznych lustratorów z płacą po 2.800 K;

f) zarządzić, aby do stałych urzędników Biura Patronatu stosowane były przepisy dotyczące urzędników stałych Wydziału krajowego co do wymiaru emerytury, przyznawania dodatków pięcio- i trzechletnich oraz ściągania wkładek emerytalnych.

III. Sejm udziela p. Krzysztofowi Fabianowi, prowizorycznemu lustratorowi w Biurze Patronatu, veniam aetatis z upoważnieniem Wydziału krajowego, aby w razie zamianowania p. Fabiana lustratorem policzył mu do służby krajowej połowę lat służby spędzonej w zawodzie nauczycielskim.

Upoważnia się również Wydział krajowy do policzenia p. Marcinowi Wojnarowiczowi w razie zamianowania stałym lustratorem, połowy lat służby nauczycielskiej, spędzonej w zawodzie nauczycielskim.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 76.740/08.

We Lwowie, dnia 11. sierpnia 1908.

Aleg. 59

Sprawozdanie
Wydziału krajowego o melioracyach.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie o popieraniu robót melioracyjnych, które obejmuje:

I. Wykonanie uchwał Wysokiego Sejmu i załatwienia petycyj.

II. Postęp budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych w latach 1906 i 1907, sprawozdanie z czynności krajowego biura melioracyjnego za rok 1906-1907 i sprawozdanie z czynności c. k. galic. oddziału hydrograficznego za rok 1906.

III. Wnioski w sprawie podjęcia nowych przedsiębiorstw melioracyjnych i powiększenia personalu krajowego biura melioracyjnego, tudzież uzasadnienie wydatków w rubr. IX. preliminarza krajowego na rok 1908 i 1909.

IV. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego i udział kraju w tym funduszu.

I. Uchwały Wysokiego Sejmu i petycye.

a) Ustawy sankcyonowane.

1) Ustawa o regulacyi rzeki Raty z dopływami.

Odezwą z 11. czerwca 1907. l. 11.359|pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że uchwalony przez Wysoki Sejm d. 11. listopada 1905. projekt ustawy o regulacyi rzeki Raty z dopływami uzyskał sankcyę Cesarską Najwyższem postanowieniem z 9. maja 1907. Ustawa ta ogłoszoną została w dzienniku ustaw krajowych z r. 1907 Nr. 60. Wedle reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z 17. maja 1907. l. 17.951 oświadczyło c. k. Ministerstwo skarbu w odezwie z 15. kwietnia 1907. l. 26.766, że jakkolwiek ze względu na znaczne koszta przedsię-

biorstwa byłoby wskazane pokrycie datków w drodze pożyczki, nie sprzeciwia się żądaniu Wydziału krajowego, ażeby zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego uiszczony został w gotówce. Projekt rozporządzenia wykonawczego, według którego roboty przy tej regulacyi mają być wykonane przy użyciu trzech sił technicznych w latach 25 począwszy od r. 1908, przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z d. 21. czerwca 1907 l. 59.255. W myśl rozporządzenia wykonawczego, które zostało zatwierdzone przez c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 17. grudnia 1907 l. 35.368 i ogłoszone w dzienniku ustaw kraj. obwieszczeniem c. k. Namiestnictwa z d. 14. stycznia 1908 Dz. u. kraj. Nr. 7, zarządził Wydział krajowy rozpoczęcie robót z wiosną roku 1908, przeznaczając na razie z powodu braku sił technicznych dwóch inżynierów do prowadzenia budowy, mianowicie inżyniera Kazimierza Sawickiego i praktykanta Stanisława Szpaczyńskiego. Operat konkurencyjny wraz z projektem statutu spółki wodnej przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu odezwą z 28. czerwca 1908 l. 63.630 celem zarządzenia postępowania wodno-prawnego, udzielenia konsensu na budowę i zawiązania spółki wodnej.

2) Ustawa o regulacyi rzeki Tyśmienicy z dopływami i potoku Letnianki.

Odezwą z 27. lipca 1907 l. 10.725/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że uchwalony przez Wys. Sejm d. 4. listopada 1905 projekt ustawy o regulacyi rzeki Tyśmienicy z dopływami i potoku Letnianki uzyskał sankcyę Najwyższem postanowieniem z d. 23. kwietnia 1907, oraz że w reskrypcie z 2. maja 1907 l. 15.800 zgodziło się c. k. Ministerstwo rolnictwa na ustanowienie w myśl wniosku Wydziału krajowego 20-letniego okresu budowy i na wypłatę zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego w 20 ratach rocznych.

Ustawa ogłoszoną została w dzienniku ustaw kraj. z r. 1907 pod Nr. 78, rozporządzenie zaś wykonawcze, którego projekt przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa przy odezwie z 13. sierpnia 1907 l. 77.593, zatwierdzone reskryptem c. k. Ministerstwa z d. 12 lutego 1908 l. 37.149, ogłoszone zostało obwieszczeniem c. k. Namiestnictwa z d. 26. lutego 1908. Dz. u. kraj. Nr. 44.

W myśl rozporządzenia wykonawczego zarządził Wydział krajowy rozpoczęcie robót z wiosną r. 1908, ustanawiając na razie z powodu braku sił technicznych dwóch kierowników budowy (zamiast 3 przewidzianych w rozporządzeniu wykonawczem), mianowicie: inżyniera-adjunkta Tytusa Pillera dla dolnej sekcyi Tyśmienicy, zaś inżyniera-adjunkta Stanisława Kleję dla górnej sekcyi Tyśmienicy powyżej jazu kameralnego w Drohobyczu.

Operat konkurencyjny wraz z projektem statutu przymusowej spółki wodnej przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu odezwą z d. 15. maja 1908 l. 48.076 z prośbą o wydanie polecenia c. k. Starostwu w Drohobyczu, ażeby przeprowadziło postępowanie wodno-prawne, wydało konsens na budowę i zawiązało spółkę wodną.

3) Ustawa o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy.

Wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 6. października 1907 l. 13.398/pr. uzyskały Najwyższą sankcyę d. 11. czerwca 1907 uchwalone przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 7. marca 1907 projekty ustaw:

4) Ustawa o podwyższeniu lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa.

a) obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy. (Dz. u. kraj. Nr. 124).

b) o podwyżzeniu lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa. (Dz. u. kraj. Nr. 126).

c) o podwyższeniu prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami. (Dz. u. kraj. Nr. 125).

Reskryptem z 3. kwietnia 1907 l. 7.636, intymowanym odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 9. kwietnia 1907 l. 5.428/pr. zatwier-

5) Ustawa o podwyższeniu prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami.

dziło c. k. Ministerstwo rolnictwa projekty i kosztorysy powyższych 3 przedsiębiorstw, a zarazem oznajmiło, że jakkolwiek c. k. Ministerstwo skarbu obstaje przy zapatrywaniu, aby datki dla tego rodzaju przedsiębiorstw uiszczane były w anuitetach, to jednak w odezwie z 23. marca 1907 l. 19.810, oświadczyło, że gdyby Wydział krajowy nie odstąpił od żądania wypłaty datków państwowych w gotówce, wyjątkowo nie chce się sprzeciwiać wnioskom Wydziału krajowego ze względu na nagłość tych przedsiębiorstw.

Ponieważ jednak zdaniem c. k. Ministerstwa skarbu wypłata znacznej części kosztów budowy (tak zwanych rat kolaudacyjnych) odbywa się dopiero po ukończeniu robót, zażądało c. k. Ministerstwo skarbu przedłużenia okresu budowy dla przedsiębiorstwa:

ad *a*) z lat 4 na 5.
ad *b*) z lat 8 na 9.
ad *c*) z lat 10 na 11.

Odezwą z d. 13. kwietnia 1907 l. 37.064 zwróciliśmy uwagę c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że przy wszystkich tutejszokrajowych przedsiębiorstwach melioracyjnych przeprowadza się roboty w zarządzie własnym, wskutek czego po ukończeniu budowy nie asygnuje się żadnych rat kolaudacyjnych i nie zachodzi tu wypadek, który spowowodował c. k. Ministerstwo skarbu do przedłużenia okresów budowy. Ponieważ zaś przedłużenie czasu budowy pociągnęłoby za sobą zwiększenie kosztów zarządu i przekroczenia preliminarzy kosztorysowych, ponowił Wydział krajowy wniosek na zatwierdzenie pierwotnie proponowanego 4- 8- i 10-letniego okresu budowy, oraz na wypłatę datków państwowego funduszu melioracyjnego w równych ratach rocznych począwszy od r. 1907 w gotówce. Na wniosek ten Wydziału krajowego przedłożony sprawozdaniem Prezydyum c. k. Namiestnictwa z 6. października 1907 l. 13.398 pr. zgodziło się c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 24. listopada 1907 l. 28.906, (intymowanym odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 12. grudnia 1907 l. 22.527/pr.) tak iż zasiłki z państwowego funduszu melioracyjnego wypłacone będą dla przedsiębiorstwa:

ad *a*) w czterech ratach rocznych po 47.500 K,
ad *b*) w ośmiu ratach rocznych po 45.000 K,
ad *c*) w dziesięciu ratach rocznych po 45.000 K.

Odezwą z 2. listopada 1907 l. 100.258 przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy z 11. czerwca 1907 Dz. u. kraj. Nr. 124 o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, które to rozporządzenie zostało zatwierdzone reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z 29. stycznia 1908 l. 3.849 i ogłoszone obwieszczeniem c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 26. lutego 1908 w dzienniku ustaw kraj. pod Nr. 43.

Reskryptem z 2. listopada 1907 l. 100.258 wezwał Wydział krajowy spółki wodne dla przedsiębiorstw ad *b*) i *c*) do uiszczenia przypadających za r. 1907 datków konkurencyjnych po 10.000 K, Magistrat zaś miasta Krakowa do zawarcia z gminami Grzegórzki i Dąbie umowy co do rozdziału 5% datku konkurencyjnego 20.000 K (w 4 ratach po 5.000 K od r. 1907 po r. 1910) do kosztów obwałowania lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy po myśli §. 3. ustawy.

Uchwałą z 26. czerwca 1908 l. 60.158 zatwierdził Wydział krajowy przedłożoną sprawozdaniem Magistratu miasta Krakowa z d. 6. czerwca 1908. l. 47.034 umowę, według której na miasto Kraków przypada do uiszczenia z datku 20.000 K kwota 17.500 (w 4 ratach po 4.375 K rocznie), na gminę Grzegórzki 2.000 K (w 4 ratach po 500 K rocznie), a na gminę Dąbie 500 K (w 4 ratach po 125 K rocznie).

Roboty przy podwyższeniu lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa i przy podwyższeniu prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami (zamknięcie wału między Podgórzem a Płaszowem) podjęte zostały w r. 1907, dla obwałowania zaś lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, gdzie koszta wykupna gruntów wynoszą przeszło 65% sumy kosztorysowej, budowa właściwa może być rozpoczętą dopiero w r. 1909 po dokonaniu wywłaszczenia gruntów.

6) Ustawa o zaciągnięciu pożyczki dla przedsiębiorstwa regulacyi Pełtwi.

Według odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 6. października 1907 l. 18.867 pr. uzyskał sankcyę Cesarską uchwalony przez Wys. Sejm na posiedzeniu z 16. marca 1907 projekt ustawy o zaciągnięciu pożyczki dla przedsiębiorstwa regulacyi Pełtwi Najwyższem postanowieniem z 24. sierpnia 1907 (Dz. u. kraj. Nr. 123). Ustawa ta, według której kraj ma zaciągnąć pożyczkę 2,885.000 K w gotówce na pokrycie datków państwowego funduszu melioracyjnego i państwowej dotacyi wodnej do kosztów regulacyi Pełtwi, pozostaje jednak na razie niewykonaną, gdyż na kilkakrotne zapytania Wydziału krajowego oznajmiło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 10. września 1907 l. 20.739 (intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z 30. września 1907 l. 116.141) na podstawie odezwy c. k. Ministerstwa skarbu z d. 3. września 1907 l. 52.882, że ze względu na bardzo niepomyślne ukształtowanie się stosunków na targach pieniężnych odstępuje od żądania zaciągnięcia pożyczki krajowej na pokrycie datków państwa, które to datki wypłacane będą w gotówce po 160.277 K 78 gr. rocznie.

Projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy z 23. lipca 1906 Dz. u. kraj. Nr. 125 o regulacyi Pełtwi przesłał Wydział krajowy odezwą z 26. lutego 1907 l. 19.861 c. k. Namiestnictwu. Wedle tego projektu roboty przy regulacyi Pełtwi mają być wykonane w ciągu lat czternastu od r. 1907 do r. 1920, wysokość zaś corocznych rat datków wynosić ma:

40% datków funduszu krajowego i państwowego funduszu melioracyjnego w latach 1907 do 1910 po 128.220 K, w następnych zaś 10 latach 1911—1920 po 179.512 K;

10% datków państwowej dotacyi wodnej i przymusowej spółki wodnej w latach 1907 do 1910 po 32.055 K, w latach zaś 1911—1920 po 44.878 K.

Projekt rozporządzenia wykonawczego przedłożony sprawozdaniem c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 11. czerwca 1907 l. 3.007/pr. został zatwierdzony reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z 16. października 1907 l. 32.161 i ogłoszony obwieszczeniem c. k. Namiestnictwa z d. 21. grudnia 1907 w dzienniku ustaw krajowych Nr. 166.

7) Ustawa o uzupełnieniu regulacyi Wisłoka i Pielnicy z dopływami.

Po trzyletniem przewlekaniu sprawy przez c. k. Ministerstwo rolnictwa uchwalony przez Wysoki Sejm d. 3. listopada 1904 projekt ustawy o uzupełnieniu regulacyi Wisłoka i Pielnicy z dopływami uzyskał sankcyę Najwyższem postanowieniem z 7. października 1907 i ogłoszony został w dzienniku ustaw kraj. Nr. 136 (odezwa c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 26. października 1907 l. 19.960/pr.).

Projekt rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy, według którego roboty mają być wykonane w latach ośmiu od wiosny 1908 do jesieni 1915, przesłany c. k. Namiestnictwu odezwą Wydziału krajowego z 29. grudnia 1907 l. 128.331, zatwierdzony został reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z 16. marca 1908 l. 10.101 i ogłoszony w dzienniku ustaw kraj. pod N-rem 56. obwieszczeniem c. k. Namiestnictwa z 28. marca 1908.

Kierownictwo budowy poruczył Wydział krajowy reskryptem z 18. marca 1908 l. 28.862 inżynierowi biura melioracyjnego, Józefowi Pruchnikowi.

8) Ustawa o konserwacyi obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 21. stycznia 1908 l. 725 pr. uzyskał sankcyę Cesarską uchwalony przez Wysoki Sejm d. 6. marca 1907 projekt ustawy o konserwacyi obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim Najwyższem postanowieniem z dnia 20. grudnia 1907 (Dz. u. kraj. Nr. 4 ex 1908).

9) Ustawa o uzupełnieniu regulacyi rzeki Biały i obwałowania dolnego biegu Biały.

10) Ustawa o zabudowaniu potoku Krzemionki.

11) Ustawa o udzieleniu dalszych zasiłków z funduszu krajowego i państwowego funduszu melioracyjnego na uzupełnienie obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Najwyższem postanowieniem z dnia 2. grudnia 1907 uzyskały sankcyę Cesarską wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 3. lutego 1908 l. 23.550 07/pr. uchwalone przez Wysoki Sejm d. 6. marca 1907 projekty ustaw;

a) o uzupełnieniu regulacyi rzeki Biały i obwałowania dolnego biegu Biały (Dz. u. kraj. Nr. 18 ex 1908);

b) o zabudowaniu potoku Krzemionki (Dz. u. kraj. Nr. 19 ex 1908);

c) o udzieleniu dalszych zasiłków z funduszu krajowego i państwowego funduszu melioracyjnego na uzupełnienie obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim (Dz. u. kr. Nr. 21 ex 1908).

Uzupełnienie regulacyi rzeki Biały ma być wykonane w trzech latach 1907 do 1909, zabudowania zaś potoku Krzemionki w myśl rozporządzenia wykonawczego zatwierdzonego reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 26. października 1907 l. 40.764 (Dz. u kraj. Nr. 20, ex 1908) w latach czterech 1907 do 1910.

12) Ustawa o uzupełnieniu regulacyi rzeki Bugu.

Odezwą z 22. lutego 1908 zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że uchwalony przez Wys. Sejm d. 6. marca 1907 projekt ustawy o uzupełnieniu regulacyi rzeki Bugu otrzymał sankcyę Najwyższem postanowieniem z d. 7. lutego 1908.

W myśl §. 6. tej ustawy (Dz. u. kraj. Nr. 31 ex 1908) przesłał Wydział krajowy odezwą z 26. kwietnia 1908 l. 22.347 projekt rozporządzenia wykonawczego, wedle którego czas budowy ustanowiony został na lat 18 (od r. 1907 do r. 1924), o zatwierdzeniu tego projektu jednak przez c. k. Ministerstwo rolnictwa nie otrzymał dotychczas Wydział krajowy zawiadomienia.

13) Ustawa o regulacyi potoku Błożewki z dopływami.

Uchwalony przez Wysoki Sejm d. 6. marca 1907 projekt ustawy o regulacyi potoku Błożewki z dopływami otrzymał wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 16. kwietnia 1908 l. 5.462/pr. sankcyę Cesarską Najwyższem postanowieniem z d. 19. marca 1908 (Dz. u. kraj. Nr. 53 ex 1908).

Projekt rozporządzenia wykonawczego, wedle którego roboty mają być wykonane w latach 11 począwszy od r. 1909, przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z 29. kwietnia 1908 l. 40.138.

Tytułem I. raty 40% zasiłku krajowego wstawił Wydział krajowy do preliminarza krajowego na r. 1909 kwotę 40.800 K. Wypłata 40% zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego w sumie 448.800 K nastąpi wedle reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z 24. marca 1908 l. 12.100 w 11 równych ratach rocznych po 40.800 K, z których pierwsza jest już w roku bieżącym do dyspozycyi.

14) Ustawa o regulacyi potoku Rudawy z dopływami.

Wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 12. maja 1908 l. 6.724/pr. uzyskał uchwalony przez Wysoki Sejm d. 9. marca 1907 projekt ustawy o regulacyi potoku Rudawy z dopływami Najwyższą sankcyę pod d. 6. kwietnia 1908 (Dz. u. kraj. Nr. 68 ex 1908). Projekt rozporządzenia wykonawczego, które ustanawia okres budowy na lat 18

od r. 1909 do r. 1926, przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa przy odezwie z 26. maja 1908 l. 50.386.

Reskryptem z d. 17. kwietnia 1908 l. 14.910 zatwierdziło c. k. Ministerstwo rolnictwa projekt techniczny i oznajmiło, że ze względu na długi czas trwania budowy 45% datek państwowego funduszu melioracyjnego wypłacony będzie nie w anuitetach pożyczki przez kraj zaciągnąć się mającej, lecz w 18 ratach rocznych po 90.000 K.

Częściowa kwota pierwszej raty zasiłku państwowego wynosząca 80.000 K przewidzianą jest w preliminarzu funduszu melioracyjnego na r. 1907, reszta zaś 10.000 K wstawioną została do preliminarza tego funduszu na r. 1908.

Wydział krajowy wstawił I. ratę 45% zasiłku krajowego w kwocie 90.000 K do preliminarza na r. 1909, w którym to roku według rozporządzenia wykonawczego mają być rozpoczęte roboty przy użyciu 2 sił technicznych, a zarazem wezwał Wydziały powiatowe w Krakowie i Chrzanowie reskryptem z 26. maja 1908 l. 50.386 do wstawienia do budżetów powiatowych na r. 1909 I. rat 10% datków powiatów w kwocie 11.250 K, względnie 8.750 K.

b) Projekty ustaw dotychczas nie sankcyonowane.

1) Projekt ustawy zmieniającej postanowienia §. 45. kraj. ustawy wodnej.

Uchwalona przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 5. lipca 1901 nowela do ustawy wodnej nie uzyskała dotychczas Najwyższej sankcyi.

2) Projekt ustawy o regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami.

Również nie uzyskał dotychczas Najwyższej sankcyi uchwalony przez Wys. Sejm d. 1. maja 1900 projekt ustawy o regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami.

W sprawie tej uchwalił Wys. Sejm na posiedzeniu z d. 6. marca 1907 na wniosek Komisyi gospodarstwa krajowego następującą rezolucyę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd ponownie, ażeby uchwalony dnia 1. maja 1900 projekt ustawy o regulacyi Sołotwy i Rokitny bez względu na prawomocne ustalenie okręgu konkurencyjnego i zawiązanie spółki wodnej przedłożył do Najwyższej sankcyi".

Na zapytanie Wydziału krajowego z d. 29. sierpnia 1907 l. 85.922 zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z 16. października 1907 l. 18.092/pr., że wedle reskryptu z 9. września 1907 l. 32.164 c. k. Ministerstwo rolnictwa będzie mogło dopiero wówczas ocenić, o ile wyjednanie Najwyższej sankcyi dla projektu ustawy o regulacyi Sołotwy i Rokitny jest możliwe, skoro decyzya c. k. Namiestnictwa z 10. sierpnia 1907 l. 81.475, którą rozstrzygnięto rekursy przeciw konsensowi wodno-prawnemu, urośnie w moc prawną.

Na ponowne zapytanie Wydziału krajowego z 14. stycznia 1908 l. 3.319 oznajmiło c. k. Namiestnictwo, że c. k. Ministerstwo rolnictwa nie rozstrzygnęło jeszcze rekursów przeciw powyższej decyzyi II. instancyi, które to rekursy przedłożyło c. k. Namiestnictwo relacyą z 25. października 1907 l. 81.475.

O przyspieszenie załatwienia rekursów odniósł się Wydział krajowy pismem z 4. maja 1908 l. 44.836 bezpośrednio do c. k. Ministerstwa rolnictwa, lecz nie otrzymał dotychczas żadnej odpowiedzi. Wydział krajowy zaznacza, że jest to jedyne w kraju przedsiębiorstwo, przy którem c. k. Ministerstwo rolnictwa stawia podobne trudności, gdyż przy

żadnem innem przedsiębiorstwie nie jest wymagane ani prawomocne wydanie konsensu wodno-prawnego ani zawiązanie spółki wodnej przed sankcyą projektu ustawy.

c) Uchwały nie wymagające sankcyi.

Rezolucye w sprawie ochrony Krakowa, Podgórza i gmin sąsiednich od powodzi, tudzież budowy drugiego mostu na Wiśle między Krakowem a Podgórzem.

Na posiedzeniu z dnia 7. marca 1907 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w myśl przyrzeczenia danego w odezwie c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie z dnia 29. września 1903 l. 10.792 pr., oraz kilkakrotnych urzędowych oświadczeń byłego c. k. Prezydenta ministrów JE. Dra Körbera w roku bieżącym rozpoczął roboty zdążające do zabezpieczenia od powodzi lewego brzegu Wisły od klasztoru Zwierzynieckiego do stacyi kolejowej w Grzegórzkach i prawego brzegu Wisły od pieców wapiennych w Dębnikach do mostu kolei państwowej w Podgórzu, a to na koszt państwowej dotacyi wodnej i państwowego funduszu kanałowego“.

„Wzywa się c. k. Rząd, aby w roku bieżącym przystąpił do budowy drugiego mostu łączącego Kraków z Podgórzem w miejscu pierwotnie projektowanem“.

Odezwą z dnia 6. października 1907 l. 13.398 pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że wedle reskryptu z dnia 18. czerwca 1907 l. 22.288 rezolucye powyższe podało c. k. Ministerstwo rolnictwa do wiadomości c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych celem kompetentnego załatwienia, ewentualnie w porozumieniu z c. k. Ministerstwem handlu.

Na zapytanie Wydziału krajowego z d. 4. kwietnia 1908 l. 35.119, oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z d. 9. maja 1908 l. 6.031/pr., że jeszcze nie nadeszła decyzya c. k. Rządu w tej sprawie, wskutek czego odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 23. lipca 1908 l. 73.210 ponownie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa o wyjednanie decyzyi Rządu.

W sprawie ochrony Krakowa i Podgórza od powodzi, kanalizacyi Wisły w tych dwóch miastach i budowy, odbyła się d. 12. lutego 1907 w c. k. Ministerstwie handlu pod przewodnictwem JE. Dra Forta ankieta, w której wzięli udział zastępcy Ministerstwa wojny, JE. ministra Dra Wojciecha hr. Dzieduszyckiego, Ministerstwa rolnictwa, skarbu, spraw wewnętrznych, kolei i handlu, Namiestnictwa lwowskiego, dyrekcyi kolei północnej i kolei państwowych w Krakowie, galic. Wydziału krajowego, gmin miasta Krakowa i Podgórza, Wydziałów powiatowych w Krakowie i Wieliczce, wreszcie Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie.

Na ankiecie tej okazało się, że zaszła zmiana w decyzyi c. k. Rządu zakomunikowanej nam odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 29. września 1903 l. 10.792/pr., wedle której koszta zabezpieczenia od powodzi prawego brzegu Wisły od pieców wapiennych w Dębnikach do mostu kolei państwowej w Krakowie pokryć miał fundusz kanałowy, koszta zaś zabezpieczenia brzegu lewego od klasztoru Zwierzynieckiego do stacyi kolejowej w Grzegórzkach państwowa dotacya wodna.

Mianowicie na konferencyi d. 5. lutego 1906, na którą Wydział krajowy nie był zaproszony, zawartą została między zastępcami c. k. Dyrekcyi budowy dróg wodnych i c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych umowa, w myśl której c. k. Ministerstwo handlu objęło projektem kanalizacyi Wisły budowę górnego muru bulwarowego, który ma chronić od wylewu, także na brzegu lewym krakowskim poniżej ujścia

Wilgi, natomiast budowle ochronne na obu brzegach Wisły powyżej ujścia Wilgi zaprojektować i wykonać ma c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych.

Nadto wyłonił się na ankiecie nowy wniosek zastępcy c. k. Ministerstwa rolnictwa co do pokrycia kosztów zabezpieczenia obu brzegów Wisły powyżej ujścia Wilgi, które obliczono na 3,686.000 K, mianowicie przeprowadzenia tych robót na podstawie państwowej ustawy melioracyjnej przy 45% udziale funduszu melioracyjnego, a 55% udziale kraju i gmin interesowanych.

Ponieważ fundusz melioracyjny przeznaczony jest na popieranie kultury krajowej, tj. rolnictwa, o którym nie ma mowy, ani w Krakowie, ani w Podgórzu, sprzeciwił się temu wnioskowi zarówno jak pociągnięciu miast Krakowa i Podgórza do kosztów budowy kolektorów
Alegat 1. w wysokości 20% zastępca Wydziału krajowego w załączonym ⁄. oświadczeniu, do którego to oświadczenia przyłączył się zastępca reprezentacyi powiatowej krakowskiej, a następnie Wydział powiatowy w Wieliczce pismem z d. 25. lutego 1907.

Pismem z d. 13. marca 1907 l. 25.472 wystosowanem do c. k. Ministerstwa handlu zgodził się Wydział krajowy na pokrycie kosztów zabezpieczenia obu brzegów Wisły poniżej ujścia Wilgi z funduszu szu kanałowego pod warunkiem, jeżeli koszta ubezpieczenia o b u b r z e g ó w Wisły powyżej ujścia Wilgi pokryje państwowa dotacya wodna administrowana przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych. Zarazem zaaprobował Wydział krajowy oświadczenie swego zastępcy złożone na ankiecie 12. lutego 1907, tak co do pokrycia kosztow zabezpieczenia brzegów Wisły w Krakowie i Podgórzu z funduszu krajowego i państwowego funduszu melioracyjnego, jak i co do pociągania miast Krakowa i Podgórza do kosztów budowy kolektorów, przyczem zwrócił Wydział krajowy uwagę, że podobne żądanie sprzecznem jest z postanowieniem §. 5. ustawy z dnia 2. marca 1904 Dz. u. kraj. Nr. 36 o budowie dróg wodnych, wedle którego podobne datki konkurencyjne s ł u ż y ć m a j ą d o c z ę ś c i o w e g o p o k r y c i a d a t k ó w k r a j o w y c h.

O ile chodzi o wykonanie robót celem zabezpieczenia obu brzegów Wisły poniżej ujścia Wilgi na koszt funduszu kanałowego, sprawa znajduje się na dobrej drodze, gdyż projekt kanalizacyi Wisły, który obejmuje budowę murów ochronnych (górnych murów bulwarowych), był już przedmiotem reambulacyi politycznej w czasie od 4. do 15. i od 25. do 29. maja, a następnie od 25. do 28. czerwca 1907, Wydział krajowy pismem z d. 8. listopada 1907 l. 110.260 zgodził się w myśl §. 13. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 23. kwietnia 1903 Dz p. p. Nr. 90 na projekt techniczny i na tekst konsensu nadesłany pismem c. k. Ministerstwa handlu z 31. października 1907 l. 3.004/II, a c. Ministerstwo handlu reskryptem z 7. marca 1908 l. 3.004 ex 1907 wydało konsens na budowę, tak iż oczekiwać można rozpoczęcia robót z wiosną 1909.

Przy reambulacyi politycznej podwyższono też niweletę murów ochronnych na żądanie zastępcy c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, c. k. nadradcy budownictwa p. Artura Herbsta, do którego to żądania przyłączył się zastępca Wydziału krajowego, tak iż niweleta wielkiej wody w Krakowie odpowiada niwelecie projektu Wydziału krajowego dla podwyższenia wałów nadwiślańskich poniżej Krakowa i Podgórza zatwierdzonego reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 3. kwietnia 1907 l. 7.636.

Przy reambulacyi politycznej projektu kanalizacyi Wisły w Krakowie i Podgórzu był przedmiotem postępowania wodno-prawnego także generalny projekt budowy drugiego mostu na Wiśle mającego połączyć ulicę Starowiślną w Krakowie z ulicą Salinarną w Podgórzu. Zastępca c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, c. k. radca ministeryalny p. Alfred Weber v. Ebenhof złożył oświadczenie do protokołu, że jeżeli

przeciw projektowi generalnemu mostu nie będą podniesione istotne zarzuty, opracowanie projektu szczegółowego zostanie bezzwłocznie rozpoczęte, tak ażeby w jesieni 1907 mogła być rozpisaną rozprawa ofertowa, a budowa filarów i przyczółków mogła być wykonaną w r. 1908, szczegółowy zaś projekt konstrukcyi żelaznej zostanie natychmiast rozpoczęty w departamenci budowy dróg i mostów c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, ażeby montowanie mogło być rozpoczęte w jesieni r. 1908, a ukończone na wiosnę 1909.

Co się tyczy zabezpieczenia brzegów Wisły powyżej ujścia Wilgi, sprawa ta doznała zwłoki, gdyż miasto Kraków przedłożyło projekt alternatywny (z przekopem od klasztoru Zwierzynieckiego do ujścia Wilgi) odmienny od projektu c. k. Namiestnictwa, który nie przewiduje przekopu, lecz tylko złagodzenie serpentyny pod Wawelem, wobec czego oba projekty musiały być przez departament wodny c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych zbadane.

Koszta obwałowania Wisły powyżej ujścia Wilgi (do klasztoru Zwierzynieckiego na brzegu lewym, a do pieców wapiennych w Dębnikach na brzegu prawym) obliczono:

a) w projekcie c. k. Namiestnictwa (bez przekopu) na .	3,744.000 K.
b) w projekcie miasta Krakowa (z przekopem) na . .	5,102.000 „
tak iż projekt miasta Krakowa wymaga większego nakładu o	1,358.000 K.

Na ankiecie dnia 12. lutego 1907 w c. k. Ministerstwie handlu oświadczyli się zastępcy c. i k. Ministerstwa wojny przeciw projektowanemu przez miasto Kraków przekopowi Wisły, zastępca zaś Wydziału krajowego złożył oświadczenie w myśl uchwały Wydziału krajowego z d. 2. maja 1905 l. 36.291, że Wydział krajowy może tylko pod tym warunkiem zgodzić się na projektowany przekop Wisły, jeżeli albo do starego łożyska Wisły pod Wawelem wpuszczoną zostanie taka ilość wody, którąby ciągle przepływała w tem łożysku, albo też stare łożysko zostanie zasypane, gdyż Wydział krajowy jako administrator zamku królewskiego na Wawelu nie może do tego dopuścić, ażeby tuż pod przyszłą rezydencyą cesarską utworzony został zbiornik stojącej wody, siedlisko chorób zaraźliwych.

Obwałowanie Wisły od ujścia Przemszy do Krakowa.

W sprawozdaniu z d. 4. grudnia 1906 l. 112.481 (pag. 10 i 11) przedstawiliśmy Wysokiemu Sejmowi trudności, na jakie natrafiło wykonanie uchwały Wys. Sejmu z d. 11. lipca 1902 w sprawie obwałowania Wisły powyżej Krakowa, dla którego projekt na podstawie zdjęć przeprowadzonych w latach 1903 i 1904 został opracowany. Trudności polegają na tem, że c. k. centralne biuro hydrograficzne mimo upływu przeszło lat czterech nie dostarczyło Wydziałowi krajowemu obliczenia ilości wielkiej wody Wisły powyżej Krakowa, następnie c. k. Namiestnictwo powzięło w międzyczasie zamiast zmiany normalnych przekrojów poprzecznych Wisły i na kilkakrotne prośby Wydziału krajowego nadesłało odezwą z 27. kwietnia 1907. l. 13.175 nowe profile normalne Wisły (podwójne, szersze o 35 do 38 m. u góry na brzegach), w skutek czego cały projekt obwałowania musi być na nowo przerachowany. Wreszcie c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w reskrypcie z 5. kwietnia 1906 l. 29.000 zakwestyonowało całe obwałowanie Wisły powyżej Krakowa, a wszczególności efekt ekonomiczny tego obwałowania i dopuszczalność obwałowania ze względu na stosunki bezpieczeństwa na Wiśle w Krakowie i poniżej Krakowa.

W obu tych kwestyach poruszonych przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych przesłał Wydział krajowy szczegółowe wyjaśnienia i uzasadnienie potrzeby i ekonomicznego znaczenia obwałowania Wisły powyżej Krakowa w odezwie z d. 19. kwietnia 1906. l. 36.335 (alegat 7. sprawozdania Wydziału kraj. o melioracyach z 4. grudnia 1906 l. 112.481).

Gdy mimo upływu przeszło całego roku wymienione Ministerstwo wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 5. maja 1907 l. 3.825/pr. nie powzięło w tej ważnej sprawie decyzyi, zaproponował Wydział krajowy w odezwie z 9. lipca 1907 l. 47.012 konferencyę złożoną z delegatów c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego, któraby zbadała oba brzegi Wisły między Przemszą a Krakowem w ciągu r. 1907 następnie zaś ustaliła protokolarnie zasady projektu obwałowania tej przestrzeni Wisły, podobnie jak w październiku 1906 dla podwyższenia wałów nadwiślańskich poniżej Krakowa i Podgórza.

Po upływie dalszego roku zarządziło wreszcie c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 1. maja 1908 l. 13.276 intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z 7. maja 1908 l. 58.595 komisyjny objazd Wisły od ujścia Przemszy do Krakowa celem powzięcia decyzyi co do możliwości wykonania obustronnego obwałowania Wisły powyżej Krakowa od dnia 20. maja 1908 począwszy.

Alegat 2. Komisya, w której wzięło udział pięciu zastępców c. k. Rządu i dwóch zastępców Wydziału krajowego, uznała w załączonym ./· protokole z 24. maja 1908 nie tylko potrzebę i rentowność zamierzonego obwałowania za uzasadnioną, lecz także wykonanie robót za nagłe; wyraziła jednak zastrzeżenie, że obwałowanie Wisły powyżej Krakowa nie powinno zmienić stosunków odpływu wielkiej wody w Krakowie i poniżej Krakowa, gdzie roboty przy podwyższeniu wałów nadwiślańskich są w toku. W tym celu c. k. kraj. oddział hydrograficzny zbadać i obliczyć ma ilość wielkiej wody z r. 1903 bez uwzględnienia retencyi (ilości wody zatrzymanej w terenie inundacyjnym), która to ilość wody ma być odpowiednio zredukowaną, gdyby przewyższyła przyjętą dla Krakowa ilość wielkiej wody (3.300 m^3 na sekundę), ewentualnie powiększoną, tak ażeby dolina Wisły powyżej Krakowa była w tym samym stopniu zabezpieczoną przed wylewem, jak dolina Wisły poniżej Krakowa.

Odezwą z 11. czerwca 1908 l. 55.987 przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu protokół komisyjnego badania i oświadczył gotowość przydzielenia c. k. galic. oddziałowi hydrograficznemu do studyów zaleconych przez komisyę inżyniera kraj. biura melioracyjnego Stanisława Przybylskiego, który był zajęty przy pomiarach dla obwałowania Wisły powyżej Krakowa.

Od spiesznego przeprowadzenia tych studyów i obliczenia ilości wielkiej wody przed zimą 1908-9 zależnem jest wykończenie projektu technicznego, ażeby projekt ustawy zapewniającej wykonanie robót mógł być przedłożony Wys. Sejmowi na najbliższej sesyi w r. 1909.

Obwałowanie Małej Wisły powyżej ujścia Przemszy

W ścisłym związku z obwałowaniem Wisły od ujścia Przemszy do Krakowa pozostaje obwałowanie prawego brzegu granicznej Wisły od Jawiszowic do ujścia Przemszy po myśli rezolucyi Wys. Sejmu z d. 3. listopada 1904. Jak bowiem niweleta murów ochronnych na Wiśle w Krakowie unormowaną została dopiero po obliczeniu niwelety zwierciadła wielkiej wody na przestrzeni poniżej leżącej między Krakowem (Podgórzem) a Niepołomicami, tak samo wysokość prawego wału nadwiślańskiego powyżej ujścia Przemszy może być obliczoną dopiero po oznaczeniu niwelety zwierciadła wielkiej wody spiętrzonej wałami na przestrzeni od ujścia Przemszy do Krakowa.

Jak już w sprawozdaniu z 4. grudnia 1906 l. 112.481. (pag. 8—10) zaznaczyliśmy, projekt obwałowania prawego brzegu granicznej Wisły sporządzony przez c. k. kierownictwo regulacyi Wisły w Krakowie wymaga uzupełnienia, a przedewszystkiem obliczenia niwelety wielkiej wody, która w porównaniu z niweletą dotychczasowego projektu Wy-

działu krajowego poniżej Przemszy okazuje się niższą o 1,64 m. i wymaga podwyższenia.

O uzupełnienie tego projektu odnosił się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa odezwami z 23. lipca 1906 l. 48.071 i z 28. października 1906 l. 107.563, lecz c. k. Namiestnictwo nie nadesłało dotychczas Wydziałowi krajowemu uzupełnionego projektu.

Gdy w czasie objazdu Wisły powyżej Krakowa komisya skonstatowała w maju 1908, że Rząd pruski buduje już wał na lewym brzegu Wisły między Jawiszowicami i Przemszą, chociaż wedle protokołu komisyi międzynarodowej z 15. września 1905 budowa wałów na tej przestrzeni może być rozpoczętą dopiero po wykonaniu przekopów, którego termin ustanowiono na 4 lata, tj. w r. 1910; okazuje się potrzeba rychłego wykończenia projektów obwałowania Wisły od Jawiszowic do Przemszy i od Przemszy do Krakowa, a na razie potrzeba wstrzymania robót na brzegu pruskim, o co też na prośbę Wydziału powiatowego w Biały odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa odezwą z 22. lipca 1908 l. 74.724.

Rezolucya w sprawie wypłaty zasiłków z państwowego funduszu melioracyjnego w gotówce

Na posiedzeniu z dnia 6. marca 1907 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby należące się na podstawie ustawy z 30. czerwca 1884 Nr. 116. Dz. p. p. zasiłki z państwowego funduszu melioracyjnego dla ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych wypłacał w duchu tejże ustawy w gotówce, a nie w formie anuitetów pożyczek, któreby obciążały fundusz krajowy".

Na zapytania Wydziału krajowego z 29. sierpnia 1907 l. 85.921 i z d. 13. lutego 1908 l. 15.015 oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa w odezwach z 12. października 1907 l. 17.324 i z d. 22. lutego 1908 l. 2.974, że decyzya c. k. Rządu w tej sprawie dotąd nie nadeszła. Na ostatni urgens z 23. czerwca 1908 l. 62.431 nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi, zaznacza jednak, że c. k. Ministerstwo skarbu w po szczególnych wypadkach nie obstaje już przy żądaniu uiszczania datków z funduszu melioracyjnego we formie anuitetów pożyczek, któreby kraj dla państwa miał zaciągać.

Zmiana instrukcyi służbowej dla kraj. biura melioracyjnego.

Uchwalone przez Wysoki Sejm d. 6. marca 1907 zmiana §§. 1. i 10. instrukcyi służbowej dla biura melioracyjnego z dnia 9. maja 1893 Dz. u. kraj. Nr. 67 ogłoszoną została w dzienniku ustaw kraj. Nr. 133 d. 30. sierpnia 1907.

Rezolucya w sprawie regulacyi potoków w Posadzie olchowskiej i Podgórzu.

W za:atwieniu sprawozdania komisyi wodnej o wniosku nagłym posła Kuryłowicza w sprawie szkód zrządzonych przez potoki górskie w miejscowościach Posada olchowska i Podgórze pod Sanokiem powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 18. marca 1907 następującą uchwałę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby bezzwłocznie zarządził techniczne zbadanie powodów szkód zrządzonych przez potoki górskie, płynące ku Sanowi przez miejscowości Posada olchowska i Podgórze pod Sanokiem i ewentualnie, aby przeprowadził regulacyę tych potoków w możliwie jak najkrótszym czasie".

Według odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 12. maja 1907 l. 9.560 poleciło c. k. Ministerstwo rolnictwa wskutek powyższej rezolucyi reskryptem z 25. kwietnia 1907 l. 14.473 sekcyi samborskiej c. k. oddziału leśno-technicznego zbadać szkody wyrządzone w wymienionych miejscowościach przez dopływy Sanu i przedłożyć projekt generalny mających się zarządzić środków ochronnych.

Z udzielonego Wydziałowi krajowemu przez c. k. Namiestnictwo wyniku badania przeprowadzonego przez c. k. kierownictwo regulacyi Sanu, tudzież projektu generalnego sekcyi samborskiej okazało się, że zachodzi potrzeba regulacyi potoków Dworzyska i Stróżka, które zatapiają Posadę olchowską, dzielnicę Podgórze w Sanoku, fabrykę wagonów i dworzec kolei państwowej.

Ponieważ c. k. Ministerstwo rolnictwa w reskrypcie z d. 3. grudnia 1907 l. 35.065 oznajmiło, że zarządzi opracowanie projektu szczegółowego, jeżeli będą zapewnione datki kraju i stron, oraz przyszła konserwacya robót, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie 50% datków ze skarbu kraju i państwa, jeżeli interesowane strony zobowiążą się utrzymywać wykonane roboty w należytym stanie, i wezwał reskryptem z d. 21. stycznia 1908 l. 118.430 Wydział powiatowy w Sanoku do zażądania od gminy Posada olchowska, zarządu fabryki sanockiej i Administracyi kolei państwowych uchwały Rady gminnej, względnie deklaracyj co do przyjęcia obowiązku przyszłego utrzymania robót.

Przedłożone sprawozdaniem Wydziału powiatowego w Sanoku z d. 12. kwietnia 1908 l. 637 deklaracye przesłał Wydział krajowy odezwą z 5. maja 1908 l. 42.125 c. k. Prezydyum Namiestnictwa, poczem c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 30. maja 1908 l. 20.889 zarządziło opracowanie szczegółowego projektu.

Uchwała w sprawie skrócenia okresu budowy przy regulacyi Wereszycy.

W załatwieniu sprawozdania komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Brunickiego w sprawie przyspieszenia regulacyi Wereszycy powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 4. października 1907 następującą uchwałę:

„Wzywa się c. k. Rząd, ażeby celem przyspieszenia regulacyi rzeki Wereszycy zmienił w porozumieniu z Wydziałem krajowym rozporządzenie wykonawcze z 10. września 1906 Nr. 137 Dz. u. kraj. o tyle, iżby przy odpowiedniem podwyższeniu rocznych rat zasiłku państwowego postanowił przeprowadzenie tej regulacyi w ciągu lat dziesięciu począwszy od 1. stycznia 1906".

Na zapytanie c. k. Rządu oznajmił Wydział krajowy w odezwie z 22. marca 1908 l. 19.572 wystosowanej do c. k. Namiestnictwa, że już trzykrotnie oświadczał się za ustanowieniem 10-letniego okresu budowy dla regulacyi Wereszycy przy użyciu 2 sił technicznych do prowadzenia robót (27. lutego 1904 l. 3.652, 14. grudnia 1905 l. 106.093 i 23. sierpnia 1907 l. 83.524), — na 20-letni zaś czas budowy zgodził się Wydział krajowy w odezwie z 7. lipca 1906 l. 17.072 jedynie z tego powodu, ponieważ tylko pod tym warunkiem przyrzekło c. k. Ministerstwo rolnictwa w porozumieniu z c. k. Ministerstwa skarbu wypłatę zasiłku państwowego w gotówce.

W myśl poprzednich oświadczeń, tudzież z powodów przytoczonych w sprawozdaniu komisyi gospodarstwa krajowego zaproponował Wydział kraj. skrócenie czasu budowy przez podwyższenie corocznych rat datków kraju, państwa i spółki wodnej, oraz przydzielenie do budowy 2 inżynierów począwszy od r. 1909. Gdy w latach 1906 do 1908 wysokość corocznych rat datków kraju i państwa wynosiła po 40.800 K, to od r. 1909 do r. 1916 raty roczne tych datków wynosić będą po 81.600 K a ostatnia (12. rata) płatna w r. 1917 40.800 K, tak iż budowa ukończoną zostanie w ciągu lat dwunastu.

Zaproponowaną przez Wydział krajowy zmianę §§. 3. i 5. rozporządzenia wykonawczego zatwierdziło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 7. maja 1908 l. 13.690, a zmiana ta została ogłoszoną w dzienniku ustaw krajowych Nr. 69 obwieszczeniem c. k. Namiestnictwa z d. 1. czerwca 1908.

Wskutek skrócenia okresu budowy wstawił też Wydział krajowy IV. ratę 40% zasiłku krajowego do preliminarza na r. 1909 w kwocie 81.600 K.

Kanalizacya i wodociągi w gminach.

W myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 6. marca 1907 wysłał Wydział krajowy w r. 1908 na koszt kraju i państwa (zasiłku c. k. Ministerstwa rolnictwa w kwocie 1.500 K) inżynierów adjunktów biura melioracyjnego Franciszka Chudobę i Zygmunta Ursiniego na 2 miesiące (czerwiec i lipiec) do Czech, Moraw i Krainy dla przestudyowania kanalizacyi i wodociągów według programu zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, oprócz tego zaś starszego inżyniera Dra Michała Kornellę na miesiąc lipiec do Moraw i Krainy dla zwiedzenia wodociągów subwencyonowanych przez państwo.

Badanie sił wodnych.

Przy zagajeniu obrad Rady przemysłowej d. 18. grudnia 1906 r. oświadczył Pan Minister handlu, że w myśl wniosku tej Rady założony będzie kataster sił wodnych, oraz że dla założenia prowadzenia tego katastru przez c. k. centralne biuro hydrograficzne wydaną została osobna instrukcya.

Na odezwę z 21. grudnia 1906 l. 128.360 nadesłało nam c. k. Namiestnictwo przy odezwie z 14. lutego 1907 l. 17.402 załączoną ⁄. instrukcyę o zakładaniu i prowadzeniu katastru sił wodnych (rozesłaną okólnikiem c. k. Ministerstwa spraw wewn. z 3. grudnia 1906 l. 20.371), oznajmiło jednak wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewn. z 31. stycznia 1907, l. 895, że ze względu na żądania Administracyi kolei państwowych wzięto w program najbliższego czasu zdjęcia sił wodnych przedewszystkiem w dorzeczu rzeki Inn, względnie Salzach, rzeki Drawy, rzeki Anizy, jakoteż jeziora Bodeńskiego. Jakkolwiek rzeki Galicyi co do wyzyskania ich siły wodnej nie są objęte najbliższym programem dla założenia katastru sił wodnych, to jednak z punktu 7. instrukcyi wynika, że w wypadkach, w których chodzi o wyjaśnienie hydrologicznych zasad bardzo ważnych projektów siły wodnej, przepisane jest współdziałanie c. k. centralnego biura hydrograficznego. Powyższem postanowieniem poczyniono więc pod względem sił wodnych zarządzenia także i dla tych krajów koronnych, których dorzecza nie będą w pierwszym rzędzie poddane systematycznemu opracowaniu. **Alegat 3.**

Odezwą z 12. listopada 1907 l. 110.353 odnieśliśmy się do c. k. Namiestnictwa o zawiadomienie, w którym roku oczekiwać należy rozpoczęcia badania sił wodnych w Galicyi przez c. k. centralne biuro hydrograficzne, przyczem zwróciliśmy uwagę c. k. Rządu, że obok Czech przyczynia się Galicya największym datkiem (16.000 K rocznie) do utrzymania państwowej służby hydrograficznej, należałoby się zatem spodziewać, że studya sił wodnych w Galicyi podejmie wymienione biuro w najbliższej przyszłości. Na urgens Wydziału krajowego z 17. marca 1908 l. 2.468 odpowiedziało c. k. Namiestnictwo, że poprzednią naszą odezwę z 12. listopada 1907 l. 110.353 przedłożono c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych.

Po zbadaniu sił wodnych w deszczu Dunajca, Stryja i Soły w latach 1904—6 zarządził Wydział krajowy w r. 1907 w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 2. listopada 1903 studya w dorzeczu Skawy, gdzie jest zamierzoną budowa zbiorników wody i poruczył zdjęcia autoryzowanemu inżynierowi cywilnemu p. Karolowi Pomianowskiemu. Publikacya dotycząca sił wodnych w dorzeczu Soły będzie przedłożoną Wys. Sejmowi na tegorocznej sesyi.

W latach 1908 i 1909 zamierza Wydział krajowy przeprowadzić badanie sił wodnych Bystrzycy sołotwińskiej i nadwórniańskiej, a to ze względu na większe miasto Stanisławów, które ewentualnie mogłoby zużytkować siłę wodną. Ponieważ p. Pomianowski w roku bieżącym zajęty

jest innemi czynnościami, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 28 lipca 1908 l. 77.382 do c. k. Namiestnictwa o poruczenie studyów w dorzeczu obu Bystrzyc c. k. kraj. oddziałowi hydrograficznemu po myśli punktu 7. instrukcyi wydanej przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, oświadczając gotowość pokrycia kosztów komisyjnych, podwód, figurantów itp., tudzież druku publikacyi z dotacyi przez Wys. Sejm na ten cel przeznaczonej.

Oddanie sił wodnych krajom lub gminom

Na wniosek posła Dra Alberta Gessmana i tow. uchwalił Sejm dolno-austryacki dwukrotnie w latach 1903 i 1907 rezolucye wzywające c. k. Rząd, ażeby wniósł do Rady państwa projekt państwowej ustawy ramowej o zużytkowanie sił wodnych dla wytwarzania energii elektrycznej, na podstawie której to ustawy mogłyby Sejmy uchwalić specyalne ustawy krajowe regulujące tę sprawę odpowiednio do stosunków i potrzeb poszczególnych krajów. Celem tej ustawy byłoby oddanie sił wodnych w posiadanie krajów lub gmin, przy równoczesnem wykluczeniu lub ograniczeniu jednostronnego użytkowania tych sił przez kapitalistów zwłaszcza zagranicznych.

Wskutek odezw Wydziału krajowego dolno-austryackiego z 21. lutego 1907 l. 122-XIX-345 i z 6. lipca 1907 l. 337/11-XIX-345, który zaproponował wszystkim Wydziałom krajowym podjęcie kroków u c. k. Rządu celem wydania ustaw państwowej i krajowych, regulujących sprawę użytkowania sił wodnych, postanowił Wydział krajowy przyłączyć się do akcyi zainicyowanej przez Wydział krajowy dolno-austryacki i odniósł się odezwą z d. 9. września 1907 l. 71.277 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u władz centralnych wniesienia projektów ustaw do Rady państwa, a następnie do Sejmów.

Przytem zwróciliśmy uwagę c. k. Namiestnictwa, że wprawdzie kraj nasz nie posiada tak znacznych sił wodnych, jak prowincye alpejskie, w których znajdują się naturalne zbiorniki wody w jeziorach górskich i lodowcach, zawsze jednak przy znacznych spadach naszych rzek karpackich uzyskać można siły wodne, które się dadzą zużytkować do wytwarzania energii elektrycznej dla przemysłu, a przy urządzeniu sztucznych zbiorników wody nawet dla celów komunikacyjnych, jak to wykazały dotychczasowe studya w dorzeczu Dunajca, Stryja i Soły.

Odezwą z 16. lutego 1908 l. 19.406 zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo, że c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 5. lutego 1908 l. 889 przyjęło na razie do wiadomości treść powyższej odezwy Wydziału krajowego.

Gdy wnioskodawca jest obecnie szefem Ministerstwa robót publicznych, które między 47 departamentami obejmuje osobną grupę 3 departamentów (XI a, b, c) dla hydrografii, tudzież technicznych i techniczno-administracyjnych spraw zakładów o sile wodnej, należy się spodziewać, że uchwały Sejmu dolno-austryackiego, do których przyłączyły się Wydziały innych krajów, odniosą pożądany skutek.

Organizacya spółek wodnych.

W r. 1907 zawiązaną została tylko jedna spółka wodna dla obwałowania Wisły od Raby do Woli rogowskiej w myśl ustawy z 29. maja 1903 Dz. u. kraj. Nr. 61. przez c. k. Starostwo w Brzesku.

Zalegają zaś sprawy zawiązania następujących spółek wodnych:

1) dla regulacyi Bugu w myśl ustawy z 9. lipca 1894 Dz. u. kraj. Nr. 69 (w c. k. Starostwie w Kamionce);

2) dla regulacyi potoku Pustej w myśl ustawy z 11. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 92 (w c. k. Starostwie w Kamionce);

3) dla regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny (w c. k. Starostwie w Kamionce);

4) dla obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby (w c. k. Starostwie w Bochni);

5) dla regulacyi potoku Błotni w myśl ustawy z 10. lipca 1904 Dz. u. kraj. Nr. 88 (w c. k. Starostwie w Rawie);

6) dla regulacyi Wereszycy w myśl ustawy z 25. maja 1906 Dz. u. kraj. Nr. 89 (w c. k. Starostwie w Rudkach).

Nadto mają być jeszcze zawiązane spółki wodne dla następujących przedsiębiorstw, dla których przesłał Wydział krajowy władzom politycznym operaty konkurencyjne wraz z projektami statutów dopiero w r. 1908:

7) dla regulacyi Pełtwi w myśl ustawy z 23. lipca 1906 Dz. u. kraj. Nr. 125 (c. k. Starostwo we Lwowie);

8) dla regulacyi Tyśmienicy z dopływami i potoku Letnianki w myśl ustawy z 23. kwietnia 1907 Dz. u. kraj. Nr. 78 (c. k. Starostwo w Drohobyczu);

9) dla regulacyi Raty z dopływami w myśl ustawy z 9. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 60 (c. k. Starostwo w Żółkwi).

Opóźnienie w zawiązaniu spółek wodnych powoduje znaczne straty tak dla przedsiębiorstw, które nie mają do dyspozycyi dostatecznych funduszów, a skutkiem tego ponosić muszą zbyt wysokie koszta zarządu, — jak i dla interesowanych, którzy mogliby w gotówce spłacić datki konkurencyjne rozłożone na dłuższy szereg lat stosownie do ustanowionego okresu budowy, a z powodu zwłoki w zawiązaniu spółek i rozłożeniu datków zmuszeni są zaciągać pożyczki na pokrycie datków konkurencyjnych.

Zakładanie fabryk drenarskich.

W okresie czasu, za który niniejsze sprawozdanie przedkładamy, tj. po koniec czerwca 1908 r. wypożyczył Wydział krajowy ręczne prasy drenarskie z przyborami poniżej wymienionym właścicielom dóbr, względnie cegielni:

1) p. Stanisławowi Szawłowskiemu w *Baryszu starym*;

2) p. Józefowi Jarużelskiemu w *Babicach* nad Sanem;

3) p. Janowi Zielińskiemu w *Baszni* względnie nowonabywcy tamtejszej cegielni p. Witołdowi Bieniowskiemu (dwie prasy);

4) p. dr. Wincentemu Kraińskiemu w *Leszczowatem* (drugą prasę);

5) p. Kazimierzowi br. de Vaux w *Chodorowie*;

6) p. Józefowi Myszkowskiemu w *Stubnie* (drugą prasę);

7) p. Albertowi Kaempfemu w *Romanówce* (drugą prasę);

8) Zakładowi OO. Jezuitów w *Chyrowie*;

9) JE. Kazimierzowi hr. Badeniemu w *Busku*;

10) p. dr. Karolowi Czernemu w *Wielkich Oczach*;

11) p. Stanisławowi hr. Mycielskiemu w *Nienadowej*; wreszcie

13) Pawłowi Ks. Sapieże w *Siedliskach*.

Ponadto przyrzeczone zostały ręczne prasy drenarskie 1) p. Piotrowi Kurdzielowi w Chrzanowie; 2) p. dr. Janowi Hupce w Niwiskach; 3) p. Kaflowi Biegeleisenowi w Nagnajowie, oraz 4) firmie: Zeimer Fränkel, Hornstein i Spka w Dzwinogrodzie pod Buczaczem, pod warunkiem, jeżeli glina w wymienionych miejscowościach okaże się odpowiednią do wyrobu rurek drenowych.

Gdy wyżej wymienieni interesowani dotąd odnośnego poświadczenia kraj. keramicznej stacyi doświadczalnej we Lwowie nie przedłożyli, przeto też prasy tam przeznaczone, nie zostały wysłane.

Do wszystkich wymienionych miejscowości wysłano prasy już używane, po poprzedniej naprawie, które to prasy zwrócili po zaprzestaniu wyrobu rurek drenowych:

1) p. Emil Jahn w *Dydiatyczach*;

2) Administracya dóbr Ks. Lubomirskich w *Przeworsku*;

3) W. J. Schmidt w *Brodach*;

4) Zarząd dóbr hr. Gołuchowskich w *Lubaczowie*:

5) p. Karol Mencel w *Pawłoczu*;

6) Zarząd dóbr w *Cewkowie*;

7) p. Maurycy Sommerstein w *Burkanowie*;

8) Stanisław hr. Tarnowski w *Śniatynce*;

9) p. Józef Myszkowski w *Stubnie*;

10) Zarząd dóbr w *Mieczyszczowie*;

11) p. Władysław Tchórznicki w *Nadybach*; wreszcie

12) p. Stanisław Szawłowski w *Baryszu*;

Koszta naprawy i przewozu zwróconych pras drenarskich pokryte zostały z reszty dotacyi na zakupno nowych pras, który z końcem 1907 r. wynosił 8385 K 72 gr.

Ogółem jest obecnie 59 ręcznych pras drenarskich wypożyczonych do użytku w 54 miejscowościach.

Co zaś dotyczy sprawy zakupna i wypożyczenia właścicielom większych cegielni parowych pras drenarskich, to gdy c. k. Ministerstwo rolnictwa w odpowiedzi na tutejszą odezwę z dnia 28. października 1906 l. 89.270 względnie na odezwę z dnia 13. kwietnia 1907 l. 17.937, reskryptem z dnia 8. czerwca 1907, intymowanym Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 19. czerwca 1907 l. IX. $\frac{1.290}{45}$ zgodziło się na zakupno pięciu pras do popędu parowego u firmy L. Zieleniewski Tow. akc. w Krakowie i podało warunki, pod jakimi c. k. Skarb państwa pokrywać będzie połowę kosztów zakupna tychże pras, Wydział krajowy reskryptem z dnia 20. sierpnia 1907 l. 62.464 zamówił u wymienionej firmy, na razie cztery prasy, przeznaczając je dla czterech cegielni, rozmieszczonych równomiernie we wschodniej, środkowej i zachodniej części kraju.

Zamówione prasy zostały wykonane przez wymienioną firmę z wiosną b. r.

C. k. Ministerstwo rolnictwa wyżej przytoczonym reskryptem postawiło warunek, by prawa własności prasy, jak również przyjęte przez wypożyczającego zobowiązania były na rzecz c. k. Skarbu państwa i funduszu krajowego na majątku wypożyczającej firmy w formie ewikcyi do wysokości 7.500 K hipotecznie zabezpieczone.

Jakkolwiek warunek ten wcale nie może być uznany, jako zbyt uciążliwy, jednak z czterech firm, którym pierwotnie Wydział krajowy postanowił wypożyczyć rzeczone prasy, nie wszystkie na powyższy warunek się zgodziły.

Wobec tego Wydział krajowy wypożyczył dotąd dopiero dwie prasy, które już zostały ustawione i oddane do użytku, sprawa zaś wypożyczenia dalszych dwóch względnie trzech dalszych pras znajduje się w toku.

Jedna prasa wypożyczoną została cegielni „Felicya“ w Rudkach, należącej do p. Felicyi hr. Skarbkowej, druga zaś cegielni należącej do spółki wytwórczo-handlowej w Albigowej.

d) Petycye.

Uchwałą z d. 6. marca 1907 odstąpił Wysoki Sejm c. k. Rządowi do załatwienia następujące petycye:

1) Petycya gminy Szaflary o zabezpieczenie od szkód spowodowanych wylewem wody sprowadzonej rowami materyałowymi kolei Chabówka-Zakopane.

Odezwą z d. 22. sierpnia 1907 l. 16.495 zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że petycyę tę przedłożyło relacyą z 17. kwietnia 1907 l. 5.854 c. k. Ministerstwu kolei żelaznych, które jednak wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 17. lutego 1908 l. 2.143 nie nadesłało dotychczas decyzyi.

O uchwale Wys. Sejmu uwiadomił Wydział krajowy gminę Szaflary za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Nowym Targu reskryptem z d. 29. kwietnia 1907 l. 43.269.

2) Petycya gminy Wygnanka o obniżenie jazu na Serecie podwyższonego samowolnie przez dzierżawcę młyna.

Na zapytanie Wydziału krajowego z 11. sierpnia 1907 l. 77.741 oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z 24. sierpnia 1907 l. 16.494, że sprawa obniżenia jazu na rzece Serecie samowolnie podwyższonego przez dzierżawcę młyna należącego do fundacyi ubogich ś. p. Hieronima Sadowskiego w Czortkowie była przedmiotem decyzyi c. k. Namiestnictwa z 12. lutego 1905 l. 156.228, która to decyzya nie urosła w moc prawną, gdyż zarząd fundacyi wniósł rekurs ministeryalny, a c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 8. kwietnia 1907 l. 32.583 zwróciło akta sprawy celem uzupełnienia dochodzeń.

Na następne zapytanie Wydziału krajowego z 14. stycznia 1908 l. 3.318 oznajmiło c. k. Namiestnictwo odezwą z 30. stycznia 1908 l. 9.590, że równocześnie przedłożyło Ministerstwu uzupełnione akta.

O uchwale Wys. Sejmu, tudzież o przebiegu sprawy zawiadomiliśmy gminę Wygnanka za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Czortkowie reskryptami z 29. kwietnia 1907 l. 43.268, 30. sierpnia 1907 l. 85.929, 7. października 1907 l. 96.385 i 14. lutego 1908 l. 15.914.

3) Petycya gminy Dęba o uwolnienie od datków konkurencyjnych do regulacyi górnej Trześniówki.

Na zapytanie Wydziału krajowego z d. 11. sierpnia 1907 l. 77.743 oznajmiło nam c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z 18. października 1907 l. 19.544, że gminom Dęba, Mokrzyszów, Stale, Cygany, Chmielów, Jadachy, Dąbrowica, Knapy i Wola gołego w powiecie tarnobrzeskim udzieliło z państwowych funduszów zapomogowych subwencyi w łącznej kwocie 6.894 K celem spłaty zaległych za r. 1906 a przypadających na dobra tych gmin (pastwiska) datków konkurencyjnych do kosztów regulacyi górnej Trześniówki.

O uchwale Wys. Sejmu, tudzież decyzyi c. k. Prezydyum Namiestnictwa zawiadomiliśmy Wydział powiatowy w Tarnobrzegu reskryptami z d. 29. kwietnia 1907 l. 43.267 i z d. 24. października 1907 l. 104.945.

Uchwałą z d. 6. marca przekazał Wysoki Sejm następujące petycye W y d z i a ł o w i k r a j o w e m u do zbadania i możliwego uwzględnienia:

1) Petycya strażników obwałowania Wisły i Sanu o podwyższenie płac.

Płace strażników wałowych Wisły i Sanu unormował Wydział powiatowy tarnobrzeski w wysokości 25 K miesięcznie (300 K rocznie). Ponieważ strażnicy przy innych przedsiębiorstwach melioracyjnych pobierają 30 K miesięcznie, postanowił Wydział krajowy podwyższyć płace strażników obwałowania Wisły i Sanu do 30 K miesięcznie. Gdy Wydział powiatowy w Tarnobrzegu, który pokrywa połowę kosztów konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu, w relacyi z 20. września 1907 l. 1.740 zgodził się na to podwyższenie poborów dziesięciu strażników, polecił Wydział krajowy sekcyi konserwacyi publicznych robót meliora-

cyjnych w powiecie tarnobrzeskim reskryptem z d. 14. listopada 1907 l. 94.926 wypłacać strażnikom płace miesięczne po 30 K począwszy od 1. stycznia 1908. Wskutek tego polepszenia płac wzrosną roczne koszta konserwacyi o 600 K.

2) Petycya gminy Stochynie (pow. Stary Sambor) o osuszenie niwy »Błonie«.

Reskryptem z 7. maja 1907 l. 43.264 zawiadomił Wydział krajowy Zwierzchność gminy Stochynie, że gotów jest zarządzić opracowanie projektu osuszenia niwy Błonie, oraz wyjednać $33^1/_3\%$ zasiłki ze skarbu kraju i państwa na wykonanie robót, jeżeli interesowani zobowiążą się pokryć $^1/_3$ część kosztów i wykonane roboty własnym kosztem w należytym stanie utrzymywać, oraz przedłożą deklaracyę w myśl instrukcyi wydanej dla biura melioracyjnego.

3) Petycya gminy i osada dolna o regulacyę Taby.

Reskryptem z 15. sierpnia 1907 l. 43.219 zawiadomił Wydział krajowy petycyonującą gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Sanoku, że jak to już zaznaczył w reskrypcie z 28. marca 1894 l. 56.873, wobec uchwalonego przez Wys. Sejm d. 13. lutego 1894 programu regulacyi wód w całym kraju sporządzenie projektu systematycznej regulacyi potoku Taby nie może być zarządzone, gdyż przedtem muszą być opracowane projekty całego szeregu naglejszych robót regulacyjnych. Również byłoby bezowocnem zarządzenie opracowania projektu lokalnej regulacyi Taby w gminie Posada dolna, gdyż podobny projekt lokalnej regulacyi przesłany Wydziałowi powiatowemu przy reskrypcie z 19. kwietnia 1892 l. 20.979 nie mógł przyjść z tego powodu do skutku, ponieważ według sprawozdania Wydziału powiatowego z 3. listopada 1903 l. 2.795 między innemi właśnie gmina Posada dolna nie przedłożyła wymaganej deklaracyi co do pokrycia $^1/_3$ części kosztów.

Petycya gminy Tarnobrzeg o bez procentową pożyczkę na kanalizacyę miasta

W załatwieniu sprawozdania komisyi gospodarstwa krajowego w przedmiocie tej petycyi powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z 12. października 1907 następującą uchwałę:

„Petycyę gminy m. Tarnobrzega l. S. 3.351/07 odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem:

1) ażeby możliwie jeszcze w bieżącym roku zarządził na koszt funduszu krajowego wykonanie zdjęć i opracowanie technicznego projektu;

2) ażeby za pośrednictwem Wydzialu powiatowego w Tarnobrzegu zbadał finansowe położenie gminy i stosownie do wyniku badania, oraz na podstawie kosztorysu przedstawił na najbliższej sesyi sejmowej wnioski, jaka i w jakiej formie dalsza pomoc materyalna ma być udzieloną gminie w celu przeprowadzenia kanalizacyi miasta na podstawie sporządzonych przez biuro melioracyjne planów".

W wykonaniu powyższej uchwały poruczył Wydział krajowy reskryptem z 29. października 1907 l. 103.655 przeprowadzenie zdjęć miasta Tarnobrzega inżynierowi adjunktowi Franciszkowi Chudobie, oraz wezwał Wydział powiatowy w Tarnobrzegu do zbadania finansowego położenia gminy i przedłożenia wyniku tego badania.

Według inwentarza i zamknięcia rachunków za rok 1906 przedłożonego sprawozdaniem Wydziału powiatowego z 6. grudnia 1907 l. 2.658 majątek gminy Tarnobrzega (ruchomy i nieruchomy)

przedstawia wartość . . .	72.398 K 21 gr.
stan bierny	7.519 „ 39 „
stan czynny wynosi .	64.878 K 82 gr.

Zdjęcia Tarnobrzega wykonane zostały w r. 1907, projekt zaś techniczny z kosztorysem wykończy wymieniony inżynier po powrocie z wycieczki naukowej, zużytkowując doświadczenia zebrane za granicą.

Po wykończeniu projektu przedłoży Wydział krajowy Wys. Sejmowi wniosek co do finansowego poparcia przedsiębiorstwa.

Petycya l. S. 574 gmin i obszarów dworskich Bzianka i Besko, tudzież gmin Trześniów i Wzdów o uwolnienie od datków konkurencyjnych do kosztów regulacyi Wisłoka.

Na posiedzeniu z d. 6. marca 1907 przeszedł Wysoki Sejm nad tą petycyą do porządku dziennego. O czem zawiadomił Wydział krajowy petentów za pośrednictwem Wydziałów powiatowych w Brzozowie i Sanoku reskryptem z 29. kwietna 1907 l. 43.218.

Nie załatwione przez Sejm petycye.

Wydział krajowy zawiadomił strony petycyonujące, że Wysoki Sejm nie załatwił następujących petycyj:

1) l. S. 1.542 mieszkańców ulicy Potocznej i Garbarskiej w Knihyninie i Stanisławowie o zabezpieczenie rowu granicznego od wylewów;

2) l. S. 1.692 Józefa Hahna w Busku o przyjęcie na fundusz krajowy datku konkurencyjnego do kosztów zamierzonego miejscowego ubezpieczenia lewego brzegu Bugu;

3) l. S. 1.881 Adama Ostaszewskiego, tudzież gmin Trześniów, Buków, Wzdów, Jaćmierz, Posada Jaćmierska, Bzianka i Milcza o zmianę projektu uzupełnienia regulacyi Wisłoka i Pielnicy z dopływami, oraz o użycie sumy kosztorysowej 780.000 K na inne cele przez nich wskazane;

4) l. S 2.001 Eugenii Olgi Matkowskiej we Lwowie o subwencyę 2.000 K na zaprowadzenie gospodarstwa rybnego w Zamarstynowie;

5) l. S. 2.041 Wydziału powiatowego w Dąbrowy w sprawie budowy wału nadwiślańskiego;

6) l. S. 2.042 Wydziału powiatowego w Dąbrowy w sprawie zmiany trasy regulacyjnej rzeki Wisły;

7) l. S. 2.257 gmin Kruszelnica szlachecka i rustykalna o regulacyę i zabudowanie potoku „Riczka“.

8) l. S. 2.404 gmin Besko-Bzianka, Trześniów i Wzdów o odpisanie datków konkurencyjnych do kosztów regulacyi Wisłoka i Pielnicy;

9) l. S. 2.984 gminy Suszyca wielka (pow. Stary Sambor) o regulacyę potoku „Suszyca wielka“;

10) l. S. 3.041 gmin Szumlany, Żuków i Hynowice pow. brzeżańskiego o regulacyę Złotej Lipy;

11) l. S. 3.101 mieszkańców gminy Pniów (pow. Tarnobrzeg) o pozwolenie chodzenia po wałach Wisły i Sanu;

12) l. S. 3.511 gminy Nowiny (pow. Tarnobrzeg) w sprawie szkód zrządzanych przez dzikie zwierzęta, o pozwolenie chodzenia po wale nad Sanem, wybudowanie drogi i przeniesienie myta;

13) l. S. 3.572 gminy Zamarstynów o zmianę projektu regulacyi Pełtwi;

14) l. S. 3.646 gminy Jasienicy masiowej (pow. Turka) o przyspieszenie regulacyi potoku Jasienica;

15) l. S. 3.675 gminy Potok (pow. Rohatyn) ze skargą przeciw władzy politycznej w Rohatynie z powodu postępowania przy regulacyi rzeki Gniłej Lipy.

Wydział krajowy interweniował w następujących sprawach poruszonych petycyami, których Wysoki Sejm nie załatwił:

1. Petycya l. s. 1.301 gminy Przeciszów o usunięcie wadliwości przy stawach rybnych.

Wskutek tej petycyi odniósł się Wydział krajowy odezwą z 31. cznia 1908 l. 7.543 do c. k. Namiestnictwa o zarządzenie zbadania, czy urządzenia stawowe w Przeciszowie odpowiadają przepisom rozporządzenia ministeryalnego z 14. lutego 1894 Dz. p. p. Nr. 45. Na tę odezwę, zarówno jak i na urgens z 26. lipca 1908 l. 72.337 Wydział krajowy nie otrzymał odpowiedzi.

2) Petycya l s. 1.704 gminy Daszawa) pow. Stryj) o zapomogę na zmeliorowanie pastwiska gminnego.

Na skutek tej petycyi tudzież podania gminy Daszawa przedłożonego relacyą Wydziału powiatowego w Stryju z d. 9. stycznia 1908 l. 5.168 przyrzekł Wydział krajowy reskryptem z 24. stycznia 1908 l. 6.934 zarządzić opracowanie projektu osuszenia 410 morgów pastwiska gminnego na koszt funduszu krajowego, oraz wyjednać zasiłki $33^1/_3\,\%$ ze skarbu kraju i państwa, jeżeli gmina zobowiąże się pokryć $^1/_3$ część kosztów i wykonane roboty własnym kosztem w należytym stanie utrzymywać, w razie zaś gdyby w przeciągu lat trzech nie przystąpiła do wykonania zaprojektowanych robót, zwrócić funduszowi krajowemu koszta zdjęć i taksę za projekt.

Uchwałą z d. 29. lutego 1908 zatwierdzoną przez Wydział powiawiutowy 31. marca 1908 l. 1.541 wypełniła Rada gminna powyższe warunki; zdjęcia jednak zostaną zarządzone dopiero w r. 1909, gdyż uchwałę Rady gminnej przedłożył Wydział powiatowy po ułożeniu programu prac w polu dla biura melioracyjnego na r. 1908.

3) Petycya l. s. 2.969 gminy Pysznicy (pow. Nisko) o osuszenie 3.000 morgów gruntów.

Wskutek tej petycyi zawiadomiliśmy Zwierzchność gminną w Pysznicy reskryptem z 27. stycznia 1908 l. 9.458, że Wydział krajowy gotów jest gminie udzielić bezpłatnej pomocy technicznej do zaprojektowania osuszenia oraz wyjednać $33^1/_3\,\%$ zasiłki ze skarbu kraju i państwa pod warunkami podanymi powyżej (przy petycyi gminy Daszawa).

4) Petycya l. s. 3.009 gmin Ruda kameralna, Stróże, Borowa, Filipowice i innych (pow. Brzesko) o regulacyę potoku Rudzanki.

Wskutek tej petycyi mającej na celu zabudowanie jednego z dopływów Dunajca, które było przedmiotem uchwały Wys. Sejmu z 6. października powziętej w załatwieniu wniosku posła Götza, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 20. stycznia 1908 l. 5.581 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa zarządzenia, ażeby sekcya samborska c. k. oddziału leśno-technicznego zbadała potrzebę regulacyi i zabudowanie potoku Rudzanka i sporządziła generalny projekt z kosztorysem celem ewentualnego wykonania potrzebnych robót przy pomocy kraju i państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye.

Reskryptem z 10. czerwca 1908 l. 4.497 intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z 27. czerwca 1908 l. IX. $\frac{367/1}{28}$ poleciło c. k. Ministerstwo rolnictwa sekcyi samborskiej zbadać potok Rudzankę i przedłożyć sprawozdanie wraz z przybliżonym kosztorysem, o czem zawiadomiliśmy interesowane gminy za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Brzesku reskryptem z 3. lipca 1908 l. 66.692.

5) Petycye l. S. 3.332 i 3.333 mieszkańców gminy Trześni (pow. Tarnobrzegu z zażaleniem na strażnika regulacyi Trześniówki Dominika Chmielowskiego.

Na skutek tych petycyj zarządził Wydział krajowy reskryptem z 20. stycznia 1908 l. 5.582 dochodzenie, które jest jeszcze w toku, gdyż okazała się potrzeba przejrzenia aktów w c. k. Sądzie powiatowym w Tarnobrzegu.

6) Petycya l. s. 3.850 gm. Wampierzów (pow. Mielec) o wykonanie rowu osuszającego.

W tej petycyi uskarża się gmina Wampierzów, że uiściła datek konkurencyjny w kwocie 16.000 K a na jej terorytoryum nie wykonano żadnych robót. Wydział powiatowy w Mielcu wezwany reskryptem z 28. stycznia 1908 l. 10.199 do przedłożenia wyjaśnienia, doniósł w sprawozdaniu z 6. lutego 1908 l. 474, że gmina Wampierzów uiściła datek konkurencyjny 5.443 K 37 gr do kasy spółki wodnej dla regulacyi Starego Brnia.

Reskryptem z 16. lutego 1908 l. 16.292 wezwaliśmy Wydział spółki do przedłożenia sprawozdania, jakie roboty wykonała w gminie Wampierzów, lecz mimo trzykrotnego ponaglenia (ostatniego z 19. czerwca 1908 l. 61.418) nie nadesłał Wydział spółki żadnej odpowiedzi.

Jeżeli twierdzenie gminy, jakoby spółka nie wykonała w jej obrębie żadnych robót, odpowiada rzeczywistości, wówczas przysługuje gminie prawo zożądania wydzielenia ze związku spółki po myśli §. 63. kraj. ustawy wodnej, a tem samem zwrotu uiszczonego datku konkurencyjnego.

II. A) Postęp budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych w latach 1906 i 1907.

a) Przedsiębiorstwa prowadzone przez Wydział krajowy.

1. Obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa.

Według operatów wykonawczych, sporządzonych przez kierownictwo budowy a sprawdzonych przez oddział rachunkowy, koszta budowy wynosiły:

a) w 1906 roku.

I.	Roboty ziemne	29.095 K	04 gr.
II.	Wywłaszczenie gruntów . .	2.449 „	01 „
III	Ubezpieczenia	3.245 „	91 „
IV.	Budowa upustów	3.683 „	83 „
V.	Utrzymanie w czasie budowy .	2.849 „	24 „
VI.	Koszta zarządu	10.388 „	35 „
VII.	Kasa chorych i ubezpieczenie robotników od wypadków . . .	1.498 „	16 „
VIII.	Rozmaite i nieprzewidziane . .	2.116 „	86 „
	Razem .	55.326 K	40 gr.

b) w 1907 roku:

I. Roboty ziemne	57.126	K 57	gr.
II. Wywłaszczenie gruntów . . .	19.945	„ 08	„
III. Ubezpieczenia	3.294	„ 81	„
IV. Budowa upustów	1.392	„ 35	„
V. Utrzymanie w czasie budowy .	3.114	„ 44	„
VI. Koszta zarządu	11.249	„ 29	„
VII. Kasa chorych i ubezpieczenie robotników	2.148	„ —	„
VIII. Nieprzewidziane	4.123	„ 73	„
Razem .	102.394	K 27	gr.

Według protokołu kolaudacyjnego na roboty wykonane w 1906 roku preliminowano w projekcie	65.607	K 15	gr.
Wydano	55.326	„ 40	„
zatem zaoszczędzenie wynosi kwotę . . czyli około 16% preliminowanej kwoty.	10.280	„ 75	„

Według protokołu kolaudacyjnego na roboty wykonane w 1907 roku preliminowano w projekcie	122.407	K 35	gr.
Wydano	102.394	„ 27	„
zatem zaoszczędzenie wynosi kwotę . . czyli około 16% preliminowanej kwoty.	20.013	K 08	„

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w 1906 i 1907 roku starszy inżynier kraj. biura melioracyjnego Karol Boziewicz.

2. Obwałowanie prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Według operatów wykonawczych, sporządzonych przez kierownictwo budowy a sprawdzonych przez oddział rachunkowy, koszta budowy wynosiły:

a) w 1906 roku:

I. Roboty ziemne . .	4.608	K 58	gr.
II. Budowa objektów . .	5.526	„ 99	„
III. Roboty dodatkowe . .	3.741	„ 63	„
IV. Wykupno gruntów . .	4.405	„ 76	„
V. Utrzymanie robót w czasie budowy	7.707	„ 34	„
VI. Koszta zarządu . .	8.169	„ 96	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	1.170	„ 77	„
Razem .	35.331	K 03	gr.

w 1907 roku:

I. Roboty ziemne . .	54.896	K 74	gr.
II. Budowa objektów . .	16.086	„ 04	„
III. Roboty dodatkowe . .	1.609	„ 75	„
IV. Wykupno gruntów . .	3.022	„ 72	„
V. Utrzymanie robót w czasie budowy	3.932	„ 29	„
VI. Koszta zarządu . .	8.121	„ 71	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	8.662	„ 97	„
Razem .	96.332	K 22	gr.

Na wykonanie powyższych robót w 1907 roku preliminowano 85.727 K 32 gr., wskutek czego okazuje przekroczenie w kwocie 10.604 K 90 gr., które znajdzie pokrycie w oszczędnościach z lat poprzednich.

Przekroczenie to wynikło z powodu robót niezbędnych, nieprzewidzianych w kosztorysie, oraz z powodu znacznych wydatków na konserwacyę robót już wykonanych.

W roku 1907 wykonano: wał Wisły od km. 12 064 do km. 12 834, a częściowo od km. 10+690 do km. 12+015, oraz mur betonowy od km. 12+707 do 12+834.

Oprócz tego wykonano rowy: lit. „b“ w Płaszowie z bocznym rowem i część rowu „nn“ z rowem bocznym, przepust betonowy w Wale Wisły w Płaszowie jakoteż ubezpieczenie dna rowu „b“ pod mostem kolejowym.

Budowę prowadził przy tem obwałowaniu tak w 1906 jakoteż w 1907 inżynier Stanisław Flisowski.

Niepomyślny postęp budowy w r. 1906 spowodowany został brakiem funduszów, gdyż uchwalony przez Wys. Sejm d. 24. października 1904 projekt ustawy nie uzyskał sankcyi. W r. 1907 wpłynęło zaś na słaby postęp robót opóźnienie wywłaszczenia gruntów, gdyż jakkolwiek Wydział krajowy odniósł się odezwą z 18. kwietnia 1907 l. 37.984 do c. k. Namiestnictwa o przeprowadzenie postępowania wodno-prawnego, to dochodzenia komisyjne przeprowadzone zostały przez c. k. Starostwo w Podgórzu dopiero w lipcu 1907, a odnośne orzeczenie c. k. Namiestnictwa z d. 17. czerwca 1908 l. 71.980 doręczone zostało Wydziałowi krajowemu d. 9. lipca 1908. Również I. rata przypadającego za r. 1907 45% zasiłku państwowego zaasygnowaną została Wydziałowi krajowemu dopiero w r. 1908.

3) Obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie prowadzono w r. 1906 w dwóch sekcyach, podobnie jak w latach poprzednich.

Według sprawdzonych przez oddział rachunkowy protokołów dokonanej w r. 1907 kolaudacyi wynosiły koszta robót, wykonanych w r. 1906, jak następuje:

Sekcya górna.

I.	Roboty ziemne . .	43.342 K	71 gr.
II.	Objekty	313 „	67 „
III.	Roboty dodatkowe . .	721 „	49 „
IV.	Wykupno gruntów . .	21.363 „	98 „
V.	Konserwacya . . .	706 „	42 „
VI.	Zarząd	6.496 „	93 „
VII.	Rozmaite i nieprzewidziane	820 „	83 „
	Razem .	73.766 K	03 gr.

Powyższym kosztem wykonano prawy wał Wisły na długości 1037 m. wraz z zasypaniem wyrwy, utworzonej w terenie przez powódź w r. 1903 w km. 13,500 o łącznej kubaturze nasypu 68.059 m³, 3 rowy osuszające a mianowicie: Czamarys, Borowiny i na Narowach o łącznej długości 1870 m i bryłowatości wykopu 5734 m³ wraz z 6-ma mostkami z rur betonowych, a wreszcie obsiano wał Wisły nasionami traw na długości 900 m i powierzchni 2 ha.

Na wyszczególnione wyżej roboty preliminowano w kosztorysie obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby 74.920 K 01 gr., zaoszczędzono przeto 1153 K 98 gr.

Budową w tej sekcyi kierował w r. 1906 inżynier kraj. biura melioracyjnego Władysław Kowalski.

Sekcya dolna.

wykazuje w poszczególnych rubrykach następujące koszta:

I. Roboty ziemne . . .	47.031 K	24 gr.
II. Objekty	— „	— „
III. Roboty dodatkowe . .	444 „	83 „
IV. Wykupno gruntów . .	11.219 „	87 „
V. Konserwacya . . .	731 „	22 „
VI. Zarząd	7.679 „	80 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	253 „	39 „
Razem .	67.360 K	35 gr.

Powyższym kosztem wykonano: prawy wał Wisły wraz z dwoma przejazdami o bryłowatości nasypu 58.057 m³, lewy wał Raby w Bieńkowicach wraz z jednym przejazdem o bryłowatości nasypu 16.377 m³, rów „Nieprzyjma“ o długości 340 m i bryłowatości wykopu 145 m³ wraz z 2-ma przepustami z rur betonowych, przepust z rur betonowych na rowie odpływowym w Woli zabierzowskiej w trakcie drogi holowniczej nad Wisłą, a wreszcie obsiano nasionami traw wał Wisły na długości 200 m.

Na wyszczególnione wyżej roboty preliminowano w kosztorysie 80.409 K 74 gr., zaoszczędzono przeto 13.049 K 39 gr, przeważnie w rubryce robót ziemnych.

Budową w tej sekcyi kierował w r. 1906 podobnie jak w latach poprzednich inżynier kraj. biura melioracyjnego Maryan Nawrocki.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót wykonanych w r. 1907, rozdzielone na poszczególne rubryki, przedstawiają się, jak następuje:

Sekcya górna:

I. Roboty ziemne . . .	72.490 K	02 gr.
II. Objekty	1.538 „	64 „
III. Roboty dodatkowe . .	1.436 „	30 „
IV. Wykupno gruntów . .	18.080 „	79 „
V. Konserwacya . . .	1.010 „	18 „
VI. Zarząd	8.308 „	98 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	1.673 „	44 „
Razem .	104.538 K	35 gr.

Powyższym kosztem wykonano: prawy wał Wisły na długości 2.822 m oraz 4 przejazdy o łącznej bryłowatości nasypu 107.386 m³, 2 rowy osuszające o długości 878 m i kubaturze wykopu 3.297 m³, przepust betonowy o średnicy 0·50 m w świetle w wale wiślanym, ubezpieczenia płotkami i darniami 3 rowów osuszających na długości 2180 m a wreszcie obsiano wał na powierzchni 2 ha.

Na wykazane wyżej roboty preliminowano w kosztorysie 109.970 K 20 h. — zaoszczędzono przeto 5.431 K 85 h. we wszystkich rubrykach, z wyjątkiem wykupna gruntów.

Budową w tej sekcyi kierował podobnie jak w latach poprzednich inżynier kraj. biura melioracyjnego Władysław Kowalski.

Sekcya dolna.

I. Roboty ziemne . . .	48.636 K	97 gr.
II. Objekty	8.921 „	23 „
III. Roboty dodatkowe . .	836 „	09 „
IV. Wykupno gruntów . .	26.276 „	67 „
V. Konserwacya . . .	581 „	50 „
VI. Zarząd	10.998 „	98 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	1.434 „	01 „
Razem .	97.685 K	45 gr.

Powyższym kosztem wykonano: prawy wał Wisły na długości 1625 m o bryłowatości 61.922 m³, lewy wał Raby w Mikluszowicach na długości 1.241 m i bryłowatości nasypu 10.563 m³, rów osuszający w Mikluszowicach na długości 540 m o bryłowatośei wykopu 2.122 m³, ubezpieczony płotkami na długości 193 m, szluzę betonową i 2 przepusty betonowe w wale Wiślanym, 1 szluzę betonową w lewym wale Raby w Mikluszowicach, a wreszcie obsiano wał Wisły na powierzchni 2,52 ha.

Na wykazane wyżej roboty preliminowano w kosztorysie 118.402 K 04 h., okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 20.716 K 59 h., które uzyskano głównie w robotach ziemnych.

Budową w tej sekcyi kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Maryan Nawrocki.

4. Obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta robót wykonanych w r. 1906 wynoszą:

a) w sekcyi górnej:

I. Roboty ziemne . . .	24.182 K	85 gr.
II. Roboty regulacyjne . .	— „	— „
III. Objekty	1.031 „	99 „
IV. Roboty dodatkowe . .	693 „	29 „
V. Wykupno gruntów . .	30.430 „	57 „
VI. Konserwacya . . .	1.144 „	72 „
VII. Zarząd	7.033 „	85 „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane	1 316 „	02 „
Razem .	65.833 K	29 gr.

Powyższym kosztem wykonano:

1) wał Wisły w Dąbrówce morskiej od klm. 3 + 850 do 1 + 796 z 4 rampami, o łącznej kubaturze ukończonych części . . .	19.893 m³
2) wał prawy Raby od klm. 10 782 do klm. 11 + 870 z 5 rampami o łącznej kubaturze	13.215 m³
Ogółem kubatura nasypów .	33.108 m³

3) rów odpływowy od przepustu w Dąbrówce małej o dług. 130 mb., a kubaturze . . 1.960 m³
4) rów odpływowy od przepustu w Majkowicach o długości 100 mb. . . . . 569 m³

Razem kubatura rowów . 2.529 m³

5) przepust wałowy o śr. 0·5 m w klm.11+146 praw. wału Raby
6 obsiano szkarpy wału Wisły od km. 3 + 950 do km. 3 178 i od klm. 1+796 do 1 950 o powierzchni . . . . . 13.882 m²
7) wyszutrowano wszystkie przejazdy wałowe wykonane oraz drogę po koronie wału Wisły od klm. 3 + 061 do 2 975 a więc na dług. 86 mb.
8) wykupiono grunta pod wał Wisły o powierzchni 59.460 m²
9) zapłacono odszkodowanie za rowy materyałowe o powierzchni 89.173 m²
10) wykonano jeden mostek dodatkowy na rowie odpływowym od przepustu w Majkowicach.

Na powyższe roboty preliminowano 59.867·60 K.

Przekroczenie w kwocie 5.965·69 K powstało w rubryce robót dodatkowych, konserwacyi i zarządu, głównie jednak w rubryce wykupna gruntów z powodu, że przy ekspropriacyi szacowano je znacznie wyżej, aniżeli w kosztorysie preliminowano. Za to w rubryce robót ziemnych i objektów uzyskano znaczne oszczędności.

Robotami kierował w roku 1906 inżynier Andrzej Gnoiński.

b) w sekcyi dolnej:

I.	Roboty ziemne . . .	46.496 K	01 gr.
II.	Roboty regulacyjne . .	— „	— „
III.	Objekty	— „	— „
IV.	Roboty dodatkowe . .	— „	— „
V.	Wykupno grunt. i odszkod.	30.815 „	26 „
VI.	Konserwacya . . .	588 „	82 „
VII.	Zarząd	6.345 „	00 „
VIII.	Rozmaite i nieprzewidziane	772 „	70 „
	Razem .	85.017 K	79 gr.

Powyższym kosztem wykonano:

1) prawy wał Wisły na dług. 1.660 m o kubat. nasyp. . . . . 59.414,₂ m³
2) prawy wał Uszwicy na dług. 314 m o kubat. nasyp. . . . . 10.490 m³
3) 4 rampy wałowe na powyższych wałach łącznej kub. . . . . 3.487,₇₄ m³

Ogółem wały łącznej dług. 1974 m o kubaturze nasypów łącznie z przejazdami wałowemi 7.391,₆ m³

Powyższe wały obsiano nasionami traw na całej długości.

Na powyższe roboty preliminowano 79.395 K 19 gr.

Przekroczenie w kwocie 5.622 K 60 gr. powstało w rubryce wykupna gruntu.

Robotami w tej sekcyi kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Antoni Dyląg.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta robót, wykonanych w r. 1907, przedstawiają się, jak następuje:

a) Sekcya górna:

Rubr.	I.	Roboty ziemne . . .	9.547 K 04 gr.
	II.	„ regulacyjne . .	— „ — „
	III.	Objekty	1.873 „ 77 „
	IV.	Roboty dodatkowe . .	1.183 „ 70 „
	V.	Wykupno gruntów . .	7.729 „ 35 „
	VI.	Konserwacya . . .	1.471 „ 18 „
	VII.	Zarząd	4.908 „ 08 „
	VIII.	Rozmaite i nieprzewidziane	1.177 „ 37 „
		Razem .	27.890 K 49 gr.

Powyższym kosztem wykonano: uzupełnienie wału wiślanego w Dąbrówce morskiej na długości 237 m i nowy wał Wisły na długości 120 m z 2-ma rampami o kubaturze nasypu 6.243 m³, prawy wał Raby w Majkowicach na długości 649 m z 2-ma rampami o bryłowatości nasypu 8.741 m³, 3 rowy osuszające o długości 551 m i bryłowatości wykopu 1.949 m³, przepust betonowy w prawym wale Raby, 5 mostów z rur betonowych na rowach osuszających, a wreszcie obsiano wały nasionami traw na długości 1.746 m.

Na wykonanie tych robót preliminowano w kosztorysie 30.630 K 70 gr., okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 2.740 K 21 gr., które uzyskano głównie przy budowie objektów i robót dodatkowych. Budową w tej sekcyi kierował inżynier-adjunkt kraj. biura melioracyjnego Roman Janik.

b) Sekcya dolna.

Rubr.	I.	Roboty ziemne . . .	48.690 K 52 gr.
	II.	„ regulacyjne . .	15.608 „ 75 „
	III.	Objekty	— „ — „
	IV.	Roboty dodatkowe . .	366 „ 89 „
	V.	Wykupno gruntów . .	9.328 „ 83 „
	VI.	Konserwacya . . .	601 „ 73 „
	VII.	Zarząd	8.386 „ 61 „
	VIII.	Rozmaite i nieprzewidziane	101 „ 90 „
		Razem .	83.085 K 23 gr.

Powyższym kosztem wykonano: prawy wał Wisły na długości 1.660 m i podwyższenie prawego wału Uszwicy o łącznej kubaturze nasypu 70.258 m³, rów osuszujący o długości 140 m i bryłowatości wykopu 1.065 m³, 4 przekopy Uszwicy o długości 830 m i bryłowatości wykopu 9.136 m³ a wreszcie faszynowe budowle regulacyjnye na Uszwicy od km. 4,700 do 6,000 t. j. na długości 1.300 m o kubaturze faszynady 3.386 m³. Na wykonanie wykazanych wyżej robót preliminowano 79.128 K 32 gr., przekroczono tedy kosztorys o 3.956 K 91 g. głównie w rubryce wykupna gruntów z powodu zbyt wysokich cen, ustalonych przy ekspropryacyi przez rzeczoznawców agronomicznych.

Budową w tej sekcyi kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Antoni Dyląg.

5. Obwałowanie Wisły w powiecie Dąbrowskim.

Według protokołu kolaudacyi przeprowadzonej w r. 1907 przedstawiają się koszta robót wykonanych w r. 1906 następująco:

a) Sekcya górna:

I. Roboty ziemne . . .	23.373	K 72	gr.
II. Budowa objektów . .	16.657	„ 92	„
III. Obsiew wałów i roboty dodatkowe	2.150	„ 68	„
IV. Wykupno gruntów i odszkod.	12.051	„ 80	„
V. Konserwacye w czasie bud.	940	„ 50	„
VI. Koszta zarządu . . .	8.988	„ 62	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	1.533	„ 60	„
Razem .	65.696	K 84	gr.

Powyższym kosztem wykonano uzupełnienie i podwyższenie wału w Ujściu jezuickiem od km. 44,888 do km. 44,660, podwyższenie wału Wisły od km 38,714 do 37,220, tudzież częściowo nowy wał od km 36,988 do 36,858 wraz z dwoma przejazdami gminnymi i jednym przejazdem polnym o ogólnej objętości m^3 36.778·6. — Nadto wykonano częściowo rowy odpływowe o objętości wykopu 285 m^3, 2 szluzy betonowe t. j. w km. 35 + 44 Nr. 9 o trzech otworach i w km. 35+635 Nr. 10 o 2-ch otworach.

Na powyższe roboty preliminowano 66.389·23 K, z czego okazuje się oszczędność 692·39 K, którą osiągnięto głównie przy budowie objektów i robotach nieprzewidzianych.

Budową kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Jan Pisz.

b) Sekcya dolna.

I. Roboty ziemne . . .	50.590	K 96	gr.
II. Objekty	8.478	„ 04	„
III. Roboty dodatkowe . .	4.866	„ 81	„
IV. Wykupno gruntów . .	49.483	„ 70	„
V. Konserwacya . . .	1.351	„ 98	„
VI. Zarząd	7.094	„ 09	„
VII. Nieprzewidziane . . .	283	„ 95	„
Razem .	122.149	K 53	gr.

Wykazanym powyżej kosztem wykonano: podwyższenie wału Wiślanego na długości 3.414·8 m i bryłowatości nasypu 47.691·9 m^3 wraz z 3 przejazdami dla dróg gminnych i 4 przejazdami dla dróg polnych; szluzę dwuotworową w wale Wisły w Lubaszu km 17+960; tudzież rowy osuszające na długości 3.625 m i bryłowatości wykopu 15.648 m^3 wraz z 6-ma mostkami z rur betonowych.

Na wykonanie powyższych robót preliminowano 133.820 K 12 gr, wobec czego okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 11.670 K 59 gr, które osiągnięto we wszystkich rubrykach z wyjątkiem konserwacyi.

Budową w tej sekcyi kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Bronisław Winnicki.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta robót, wykonanych w r. 1907, rozdzielone na poszczególne rubryki przedstawiają się, jak następuje:

a) Sekcya górna.

I. Roboty ziemne . . .	51.957	K 37	gr.
II. Objekty	33	„ —	„
III. Roboty dodatkowe . .	1.065	„ 02	„
IV. Wykupno gruntów . .	19.556	„ 60	„

V. Konserwacya . . .	1.193 K	36	gr.
VI. Zarząd	9.612 „	32	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	345 „	99	„
Razem .	83.763 K	66	gr.

Wykazanym wyżej kosztem wykonano wał Wisły na długości 1.420 m z 2-ma przejazdami o bryłowatości nasypu 58.942 m³, 2 rowy odpływowe i 2 dopływowe o łącznej długości 1.410 m i bryłowatości wykopu 8.134 m³, a nadto obsiano nasionami traw wał, wykonany w r. 1906.

Na wykonanie tych robót preliminowano w kosztorysie 84.635 K 35 gr., zaoszczędzono zatem 871 K 69 gr.

Budową w tej sekcyi kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Jan Pisz.

b) Sekcya dolna

I. Roboty ziemne . . .	59.569 K	37	gr.
II. Objekty	9.709 „	49	„
III. Roboty dodatkowe . .	2.773 „	69	„
IV. Wykupno gruntów . .	11.985 „	29	„
V. Konserwacya . . .	2.055 „	62	„
VI. Zarząd	7.944 „	69	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	3.234 „	29	„
Razem .	95.272 K	44	gr.

Wykazanym wyżej kosztem wykonano: podwyższenie wału Wisły na długości 2.700 m wraz z 5-ma przejazdami o bryłowatości nasypu 53.603 m³, 7 rowów osuszających o długości 5.186 m i bryłowatości wykopu 22.681 m³, pogłębienie stawu w Lubaszu o bryłowatości wykopu 1.558 m³, szluzę betonową w wale wiślanym, 19 mostków z rur betonowych i 2 stopnie betonowe na rowach osuszających, a wreszcie obsiano nasionami traw wał, dawniej wykonany.

Na wykonanie tych robót preliminowano w kosztorysie 96.178 K 32 gr., okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 905 K 88 gr.

Budową w tej sekcyi kierował w r. 1907 inżynier kraj. biura melioracyjnego Józef Pruchnik.

6. Obwałowanie Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim.

Według protokołu kolaudacyjnego koszta robót wykonanych w roku 1906, sprawdzone przez oddział rachunkowy, wynosiły, jak następuje:

I. Roboty ziemne . . .	32.343 K	93	g
II. Objekty	— „	—	„
III. Roboty dodatkowe . .	9.085 „	62	„
IV. Wykupno gruntów . .	13.005 „	29	„
V. Konserwacya	14.213 „	93	„
VI. Zarząd	9.784 „	15	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane .	13.558 „	39	„
Razem .	91.991 „	31	„

Wykazanym wyżej kosztem usypano nowe wały nad Starym Brniem, Łukawcem i nad kanałem Berdechowskim na długości 2.976 m, nadsypano istniejące wały nad Starym Brniem i nad Wisłoką na długości 3.324 m., wzmocniono wały Wisły i Wisłoki za pomocą ziemnych berm, usypanych w wysokości 3 m. poniżej korony wału, na łącznej długości 1831 m.,

usypano względnie zrekonstruowano 38 ramp wałowych, wykopano kanał Maliński na długości 2.600 m. tudzież kanał ulgi pomiędzy rowem Lubienie a potokiem Brnikiem na długości 798 m., wykonano 10 przepustów klapowych z rur betonowych, a wreszcie ubezpieczono potoki, kanały i rowy za pomocą płotków o długości 17.846 m. tudzież wydarniowano szkarpy na powierzchni 10.700 m².

Na wykazane wyżej roboty preliminowano 92.624 K 48 g, okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 633 K 17 g.

Budową przy tem przedsiębiorstwie kierował starszy inżynier krajowego biura melioracyjnego Jan Haładej.

W roku 1907 wykonano roboty uzupełniające, których koszta przedstawiają się, jak następuje:

Rubr.	I. Roboty ziemne	—	K	— g.
	II. Objekty	43	„	97 „
	III. Roboty dodatkowe . . .	2.351	„	35 „
	VI. Wykupno gruntów . . .	—	„	— „
	V. Konserwacya	356	„	70 „
	VI. Zarząd	1.216	„	59 „
	VII. Rozmaite	4.454	„	07 „
	Razem .	8.422	„	68 „

Powyższym kosztem wykonano wzmocnienie wału nadwiślańskiego w Jezioranach ławeczką od strony lądu, ubezpieczenie rowów płotkami i darniami na długości 5.475 m, przedłużono dawniej wykonane mostki z rur betonowych, a wreszcie obsiano nasionami traw skarpy wałów nad Wisłą i Starym Brniem.

Na powyższe roboty nie preliminowano żadnej kwoty, a odnośny wydatek pokryto z oszczędności uzyskanych w latach poprzednich.

Roboty wykonał kierownik konserwacyi starszy inżynier krajowego biura melioracyjnego Jan Haładej.

Kontrowersya w sprawie otwierania rowów materyałowych dla budowy wałów i zmiana instrukcyi technicznej dla bubowy wałów.

C. k. Ministerstwo rolnictwa przy załatwieniu rekursu Wydziału krajowego przeciw konsensowi wodno-prawnemu na obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby podniosło w orzeczeniu z 8. lipca 1906 l. 8.779 że „co do sposobu otwierania rowów materyałowych przy wykonanych już, jako też w budowie będących obwałowaniach w Galicyi okazały się nieprawidłowości“. Ów ustęp orzeczenia wywołany został zarzutami państwowych organów technicznych, delegowanych do kontroli i kolaudacyi robót przy budowie wałów nadwiślańskich, jakkolwiek przeciw sposobowi otwierania rowów materyałowych organa krajowe w tej mierze jak w każdym innym względzie stosują się ściśle do instrukcyi wydanej w r. 1889 przez Wydział krajowy w porozumieniu z c k. Namiestnictwem.

Jakkolwiek owe zarzuty dotyczyły przedmiotu całkiem podrzędnego, jakim jest otwieranie rowów, z których pobiera się ziemię na nasyp wałów, to jednak Wydział krajowy nie mógł przenieść, aby jego organom technicznym czynione były zarzuty bez poprzedniego sprawdzenia. Wydział krajowy tedy zastrzegł się przeciw podobnym nieuzasadnionym zarzutom a gdy proponowane przezeń zbadanie komisyjne zarzutów, na które zgodziło się c. k. Ministerstwo rolnictwa w reskrypcie z 20. lipca 1906 l. 21.524, przewlekało się, odniósł się Wydział krajowy pismem z 31. marca 1907 l. 22.961 bezpośrednio do c. k. Ministerstwa rolnictwa o wydelegowanie szefa galic. oddziału departamentu wodnego w c. k. Ministerstwie spraw wewnętrznych c. k. nadradcy budownictwa p. Ar-

tura Herbsta dla zlustrowania galicyjs3ich robót melioracyjnych i zbadania zarzutów co do sposobu otwierania rowów materyałowych dla budowy wałów ochronnych.

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z 21. maja 1907 l. 12.989 przeprowadzone zostało przy sposobności lustracyi robót melioracyjnych w czasie oo 3. do 8. czerwca 1907 badanie wałów nadwiślańskich od Krakowa do Nadbrzezia przez delegatów: c. k. Ministerstwa rolnictwa p. Artura Herbsta, c. k. Namiestnictwa nadradcę p. Romana Ingardena i Wydziału krajowego dyrektora biura melioracyjnego Andrzeja Kędziora przy współudziale c. k. kierownictwa regulacyi Wisły i krajowych kierowników obwałowań Wisły.

Wynik tego badania, które obejmowało także propozycyę Wydziału krajowego z 12. stycznia 1904 l. 39.429 w sprawie zmiany instrukcyi technicznej dla budowy wałów na podstawie doświadczeń zebranych w ciągu lat dwudziestu przez kierowników budowy, zamieszczono w protokole ddto Lwów 15. czerwca 1907. Wedle tego protokołu stwierdzono podczas objazdu:

„że na istniejących wałach i na zbudowanych w nich objektach nie ma żadnego rodzaju braków, ani uszkodzeń, że powierzchnia wałów porośnięta jest dobrą, czystą i przeważnie gęstą trawą, która dostarcza znacznego dochodu funduszowi konserwacyjnemu, że stan i funkcyonowanie objektów są dobre i że także rowy materyałowe wybrane od strony wody obok trasy wałów w miarę miejscowych stosunków założone zostały odpowiednio celowi i bez szkody dla trwałości wałów. Rowy materyałowe znajdujące się w posiadaniu Administracyi budowli wodnych lub właścicieli dóbr są prawie wszędzie zasadzone wikliną i okazują postępujące zalądowanie. Rowy materyałowe znajdujące się w posiadaniu włościan przeważnie nie są zasadzone i użytkowane bywają jako pastwiska lub jako role.

Ponieważ objazd odbył się bezpośrednio po słocie i przy wyższym stanie wody Wisły, znaleziono dno rowów materyałowych w niższych miejscach terenu pokryte wodą, zwłaszcza w tych miejscach, gdzie odpływ wody był utrudniony. W kilku miejscach rozkopali właściciele gruntów progi w rowach materyałowych dla odprowadzenia wody. Słabsze progi okazują z powodu przelewania się wody podczas przepływu wielkiej wody nieznaczne uszkodzenia skarp (progów). Dawniejsze progi porośnięte są przeważnie trawą i zrównane z dnem namulonych rowów przez właścicieli".

Alegat 4. Na podstawie spostrzeżeń poczynionych podczas objazdu wypracowali wymienieni delegaci Rządu i Wydziału krajowego załączoną */. instrukcyę techniczną, którą Wydział krajowy wraz z protokołem przesłał odezwą z 31. lipca 1907 l. 64.700 c. k. Namiestnictwu.

Z powyższego protokołu i instrukcyi okazuje się, że zarzuty podnoszone przez lat ośm przez techniczne organa rządowe przeciw budowie wałów nadwiślańskich nie były uzasadnione, w projekcie zaś uzupełnionej instrukcyi technicznej unormowano szerokość rowów materyałowych wprost przeciwnie, aniżeli żądało c. k. Prezydyum Namiestnictwa, zezwalając w odezwie z dnia 3. sierpnia 1904 l. 9.726 na pobór ziemi z kęp rządowych, bo nie zmniejszono przewidzianej w instrukcyi z roku 1889 szerokości 40 m na 10 m, lecz powiększono tę szerokość z 40 m na 50 m, względnie 80 do 100 m.

Reskryptem z 21. stycznia 1908 l. 31.863 ex 1907 zatwierdziło c. k. Ministerstwo rolnictwa uzupełnioną instrukcyę i przyjęło z zadowoleniem do wiadomości wywody protokołu o znalezionym stanie wałów, objektów wałowych i rowów materyałowych.

7. Obwałowanie lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach.

Wedle protokołu kolaudacyjnego wynoszą sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót uzupełniających, wykonanych w r. 1906, jak następuje:

I.	Roboty ziemne	788 K	92 h.
II.	Objekty we wałach	— „	— „
III.	Roboty dodatkowe	595 „	33 „
VI.	Wykupno gruntów i odszkodowanie .	791 „	63 „
V.	Konserwacya	— „	— „
VI.	Koszta zarządu	249 „	55 „
VII.	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	8.342 „	55 „
	Razem .	10.767 „	98 „

Wykazanym wyżej kosztem wykonano wzmocnienie i zabezpieczenie lewego wału Dunajca pod Łukanowicami za pomocą ściany z ziemi ilastej, obitki ze świeżej wikliny i ławy od strony lądu tudzież 30 stopni betonowych dla złagodzenia spadu na potoku Milówce, obsiano tak wał Dunajca jakoteż skarpy i odkłady potoku Zakrzowskiego i Czerniawy, a wreszcie pokryto część kosztów zabudowania górnego biegu potoku Więckówki. Wskutek wykonania tych robót wyczerpano w zupełności fundusz, utworzony na podstawie ustawy z dnia 25. lipca 1901 Dz. u. kr. Nr. 71.

Budową przy tem przedsiębiorstwie zarządzał w r. 1906 kierownik regulacyi Biały inżynier kraj. biura melioracyjnepo Adam Rożański.

8. Regulacya Biały.

W r. 1906 prowadzono główne roboty przy tem przedsiębiorstwie w powiecie tarnowskim celem wykończenia robót regulacyjnych na przestrzeni łączącej powiaty tarnowski i grybowski.

Wedle operatu kolaudacyjnego, sprawdzonego przez oddział rachunkowy, wynosiły koszta robót wykonanych w r. 1906, jak następuje:

I.	Roboty ziemne . . .	— K	— g.
II.	Roboty regulacyjne . .	38.347 „	56 „
III.	Budowa objektów . . .	— „	— „
IV.	Roboty dodatkowe . .	5.914 „	65 „
V.	Wykupno gruntów . .	2.136 „	12 „
VI.	Konserwacya	29.064 „	98 „
VII.	Zarząd	9.085 „	42 „
VIII.	Nieprzewidziane . . .	5.803 „	19 „
	Razem .	90.351 K	92 g.

Powyższym kosztem wykonano 274 m tam faszynowych równoległych, 159 m tam faszynowych poprzecznych, 64 m opasek faszynowych przy budowlach poprzecznych, 271 m obitek faszynowych, 1632 m tam kamiennych równoległych, z tego 335 m z deponij kamiennych przygotowanych w poprzednich latach, 2,337 m oskałowania tam faszynowych i ustawiono 512 m. deponij kamiennych.

Oprócz tego zasadzono 26,6 ha szutrowisk sadzonkami wiklowemi i przeprowadzono konserwacyę tam faszynowych na długości 2672 m tudzież tam kamiennych na długości 6.620 m.

Na powyższe roboty przewidziano w preliminarzu kosztorysowym dla uzupełnienia regulacyi Biały kwotę 94.329 K 97 gr., okazuje się zaoszczędzenie preliminarza 3.978 K 05 gr. które osiągnięto głównie w rubryce robót regulacyjnych i robót dodatkowych.

W roku 1907 podjęto na podstawie projektu uzupełnienia regulacyi Biały dalsze roboty w powiecie Grybowskim i prowadzono roboty uzupełniające w powiecie tarnowskim.

Wedle operatu wykonawczego, sprawdzonego przez oddział rachunkowy, koszta robót wykonanych w r. 1907 wynoszą jak następuje:

I. Roboty ziemne . . .	9.681	K 50	g
II. Roboty regulacyjne . .	114.111	„ 18	„
III. Budowa objektów . .	—	„ —	„
IV. Roboty dodatkowe . .	1.770	„ 31	„
V. Wykupno gruntów . .	—	„ —	„
VI. Konserwacya . . .	38.196	„ 12	„
VII. Zarząd	9.661	„ 09	„
VIII. Nieprzewidziane . . .	9.295	„ 49	„
Razem .	182.715	K 69	g.

Wykazanym kosztem wykonano 3 przekopy o łącznej długości 2.145 mb i 15.232 m³ bryłowatości 5.544·5 m tam faszynowych równoległych, 3.570·5 m tam faszynowych poprzecznych, 1.432·0 m opasek faszynowych przy tamach poprzecznych, 1.054·0 m obitek faszynowych, 1.840·0 m tam kamiennych równoległych, 1.391·0 m oskałowania tam faszynowych, 2044·0 m ubezpieczenia tam faszynowych płytami betonowemi i ułożono 608·0 m deponii kamiennej. Oprócz tego zasadzono odsypiska żwirowe na długości rzeki 2.800 m odczyszczono koryto rzeki z szutrowisk, naprawiono tamy kamienne na długości 5348 m tudzież tamy faszynowe na długości 3.291 m, oraz przeprowadzono korekcyę ujść czterech potoków.

Na powyższe roboty preliminowano 177.455 K 15 gr., wobec czego okazuje się przekroczenie w kwocie 5.260 K 54 gr., a to z powodu wykonania znacznych robót konserwacyjnych.

Robotami przy tem przedsiębiorstwie w r. 1906 i 1907 kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Adam Rożański.

9. Uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia i dopływów.

Według operatów wykonawczych sprawdzonych przez oddział rachunkowy koszta budowy wynosiły:

w roku 1906:

I. Roboty ziemne	27.708·85	K
II. Roboty dodatkowe . . .	22.667·14	„
III. Roboty objektów . . .	3.044·33	„
IV. Wykupno gruntów . . .	3.100·04	„
V. Utrzymanie w czasie budowy .	4.829·75	„
VI. Koszta zarządu . . .	8.365·87	„
VII. Nieprzewidziane	5.849·39	„
Razem .	75.565·37	K

w roku 1907:

I. Roboty ziemne	7.306·94	K
II. Roboty dodatkowe . . .	2.956·32	„
III. Budowa objektów . . .	—.—	„
IV. Wykupno gruntów i odszkodow.	689·42	„
V. Utrzymanie w czasie budowy .	6.888·30	„
VI. Koszta zarządu	1.756·74	„
VII. Nieprzewidziane	4.635·96	„
Razem .	24.233·68	K

Na roboty wykonane w 1906 roku preliminowano

kwotę	85.913	K 08	gr.
wydano	75.565	„ 37	„
zatem oszczędzono .	10.347	K 71	gr.

czyli około 12% kwoty preliminowanej.

Na roboty wykonane w 1907 roku preliminowano	30.677	K 85	gr.
rzeczywiście wydano . .	24.233	„ 68	„
zatem zaoszczędzono . .	6.444	K 17	gr.

W roku 1907 wykonano:

1) Uzupełnienie wałów Upustu niedokończonych w 1906 r. na długości .	775	mb.
2) regulacyę Smęgorzówki na długości .	1900	„
3) Rów przez Imielnię	1550	„

Znaczną kwotę wydano na utrzymanie czyli konserwacyę wykonanych robót.

Nieznaczny postęp robót w r. 1907 został spowodowany brakiem funduszów, ponieważ spółka wodna nie zapłaciła jeszcze wszystkich datków konkurencyjnych, a datki krajowe zostały zupełnie wyczerpane.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził inżynier kraj. biura melioracyjnego Józef Pruchnik (w r. 1907 z budową dolnej sekcyi obwałowania Wisły w powiecie Dąbrowskim).

10. Osuszenie bagien rzemieńskich.

Wedle protokołu kolaudacyi przeprowadzonej w r. 1907 wynosiły koszta robót, wykonanych w r. 1906, sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy, jak następuje:

I. Roboty ziemne . . .	15.838	K 14	gr.
II. Objekty	13.926	„ 70	„
III. Roboty dodatkowe . .	8.264	„ 59	„
IV. Odszkodowania . . .	86	„ 10	„
V. Konserwacya . . .	2.704	„ 88	„
VI. Zarząd	6.812	„ 05	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	1.336	„ 44	„
Razem .	48.968	„ 90	gr.

Powyższym kosztem wykonano regulacyę potoków, tudzież rowy osuszające o łącznej długości 9.154 m i bryłowatości wykopu 31.531 m^3 8 mostków betonowych sklepionych, jedną szluzę z betonu i żelaza na rowie do gorzelni, 24 stopni betonowych dla złagodzenia spadu, 21 brodów wybrukowanych kamieniem łamanym, a wreszcie obsiew nasionami traw, skarp i odkładów rowów i potoków.

Na wykonanie powyższych robót preliminowano 75.241 K 71 g. — okazuje się zatem zaoszczędzenie w kwocie 26.272 K 81 g., które uzyskano głównie przy budowie objektów i wykupnie gruntów.

Sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1907, rozdzielone na pojedyncze rubryki, przedstawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne . . .	22.310 K	53 gr.
II. Objekty	15.588 „	94 „
III. Roboty dodatkowe . .	13.369 „	01 „
IV. Wykupno gruntów . .	185 „	— „
V. Konserwacya . . .	1.608 „	90 „
VI. Zarząd	7.512 „	91 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	1.278 „	03 „
Razem . .	61.853 K	32 gr.

Wykazanym wyżej kosztem wykonano: regulacyę 9-ciu potoków i rowów na długości 12.587 m o bryłowatości wykopu 40.827 m³, 8 mostów betonowych sklepionych, 1 szluzę betonową z mostem, 18 mostków z rur betonowych, 1 kładkę żelazno-betonową, 20 brodów brukowanych kamieniem łamanym, 44 stopnie z brusów żelazno-betonowych dla złagodzenia spadu, a wreszcie obsiano nasionami traw odkłady ziemne i skarpy potoków i rowów.

Na wykonanie tych robót preliminowano w kosztorysie 78.301 K 03 gr., zaoszczędzono przeto 16.447 K 71 gr. Budową kierował w latach 1906 i 1907 inżynier kraj. biura melioracyjnego Józef Górski.

11. Regulacya górnej Trześniówki.

Wedle protokołu kolaudacyi robót wykonanych w r. 1906 przy tem przedsiębiorstwie, przedstawiają się rzeczywiste koszta budowy, sprawdzone przez oddział rachunkowy, jak następuje:

I. Roboty ziemne . . .	40.601 K	88 gr.
II. Objekty	3.463 „	23 „
III. Roboty dodatkowe . .	14.795 „	62 „
IV. Wykupno gruntów . .	2.718 „	83 „
V. Konserwacya . . .	4.262 „	29 „
VI. Zarząd	10.846 „	91 „
VII, Rozmaite i nieprzewidziane	3.871 „	95 „
Razem .	80.560 K	51 „

Powyższym kosztem wykonano regulacyę potoków Trześniówki, Dąbrówki, Mokrzyszówki, i Klewca tudzież rów osuszający na łącznej długości 10.143 m o kubaturze wykopu 83.866 m³, 1 most drewniany i 2 mostki z rur betonowych o średnicy 0·80 m a wreszcie 15 przejazdów i przegonów.

Na wykonanie wyszczególnionych wyżej robót preliminowano w kosztorysie 81.857 K 96 gr., okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 1.297 K 25 gr.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót wykonanych w r. 1907, rozdzielone na poszczególne rubryki, przedstawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne . . .	53.377	K 54	gr.
II. Objekty	41.603	„ 24	„
III. Roboty dodatkowe . .	22.768	„ 01	„
IV. Wykupno gruntów . .	3.385	„ 16	„
V. Konserwacya . . .	5.336	„ 37	„
VI. Zarząd	8.778	„ 26	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	10.422	„ 01	„
Razem .	145.670	K 59	gr.

Powyższym kosztem wykonano: regulacyę potoków i rowów na długości 15.602 m o bryłowatości wykopu 93.332 m³, 2 szluzy do piętrzenia wody, 2 mosty drewniane, 2 mosty betonowe, 5 stopni do złagodzenia spadu w rowach, 6 przegonów i poił, a wreszcie obsiano nasionami traw skarpy i odkłady potoków i rowów.

Na wykonanie wykazanych wyżej robót preliminowano 148.889 K 77 gr., okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 3.219 K 18 gr.

Budową przy tem przedsiębiorstwie kierował w latach 1906 i 1907 inżynier kraj. biura melioracyjnego Henryk Dudek, któremu w r. 1907 przydzielony był do pomocy inżynier-adjunkt Józef Pliszewski.

12. Regulacya rzeki Bugu.

W r. 1906 prowadzono przy tem przedsiębiorstwie głównie tylko uzupełnienie robót regulacyjnych na przestrzeni Bugu poniżej Rudy sieleckiej.

Wedle operatu kolaudacyjnego sprawdzonego przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego wynosiły koszta robót wykonanych w r. 1906, jak następuje:

I. Roboty ziemne . . .	—	K —	gr.
II. Roboty regulacyjne . .	23.887	„ 93	„
III. Budowa objektów . .	2.418	„ 24	„
IV. Wykupno gruntów . .	527	„ 67	„
V. Konserwacya . . .	3.489	„ 70	„
VI. Zarząd	11.482	„ 11	„
VII. Nieprzewidziane . . .	2.785	„ 81	„
Razem .	44.591	K 46	gr.

Wykazanym kosztem wykonano 865 m kierownic faszynowych, 692 m opasek faszynowych, 57 m tam faszynowych poprzecznych, 513 m obitek faszynowych, ułożono koronę na dawniejszych tamach na długości 1.345 m, zasadzono 2·6 ha odsypisk, zbudowano 1 most drewniany, przeprowadzono roboty konserwacyjne na tamach i pogłębiono kilka przekopów samoczynnych.

Na powyższe roboty przewidziano w preliminarzu kosztorysowym dla uzupełnienia regulacyi Bugu 42.732 K 86 gr., wobec czego okazuje się przekroczenie w kwocie 1.858 K 60 gr.

W r. 1907 podjęto przy tem przedsiębiorstwie na podstawie ustawy o uzupełnieniu regulacyi rzeki Bugu dalsze roboty regulacyjne na przestrzeni powyżej Rudy sieleckiej.

Wedle operatu wykonawczego sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy wynosiły koszta robót wykonanych w r. 1907, jak następuje:

I.	Roboty ziemne . . .	14.383 K	62 gr.
II.	„ regulacyjne . .	17.304 „	90 „
III.	Budowa objektów . .	— „	— „
IV.	Wykupno gruntów . .	6.848 „	45 „
V.	Konserwacya . . .	12.653 „	05 „
VI.	Zarząd	10.153 „	31 „
VII.	Nieprzewidziane . . .	2.213 „	56 „
	Razem .	63.556 K	89 gr.

Wykazanym kosztem wykonano: 6 przekopów o bryłowatości 27.380·1 m³, 822 m kierownic faszynowych, 80 m opasek i 292 m tam poprzecznych z tegoż materyału o łącznej bryłowatości 4.866·7 m³ faszynady, zawiklono 3 h odsypisk i przeprowadzono znaczniejsze roboty konserwacyjne wskutek uszkodzenia tam przez lody na łącznej długości 1.129 m.

Na powyższe roboty preliminowano 59.156 K 76 gr., przekroczono tedy preliminarz o 4.400 K 13 gr.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie w r. 1906 i 1907 prowadził inżynier kraj. biura melioracyjnego Maksymilian Czernik.

13. Regulacya rzeki Pełtwi z dopływami.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie zarządzone z wiosną r. 1907 prowadzone były tylko w 2 sekcyach a mianowicie od ujścia w górę i w części środkowej na terytoryum gminy Połonice, gdyż wskutek trudności napotkanych przy zajęciu gruntów w sekcyi górnej pod Lwowem przeprowadzone zostały tylko roboty przedwstępne oraz dochodzenia władzy politycznej potrzebne do wydania orzeczenia wodno-prawnego i wywłaszczającego.

Według operatów wykonawczych, sprawdzonych przez oddział rachunkowy, wynosiły koszta budowy w r. 1907, rozdzielone na poszczególne rubryki, jak następuje:

A. Regulacya rzeki sekcya I., II. i III.

I.	Roboty ziemne . . .	57.462 K	69 gr.
II.	Budowle regulacyjne i ubezpieczenia . . .	34.611 „	86 „
III.	Roboty dodatkowe . .	104 „	— „
IV.	Wykupno gruntów . .	4.478 „	55 „
V.	Koszta zarządu . . .	14.859 „	17 „
VI.	Rozmaite i nieprzewidziane .	34.336 „	98 „
	Razem .	145.429 K	25 gr.

B. Melioracya doliny sekcya I.

I.	Roboty ziemne . . .	576 K	— gr.
	Ogółem .	146.429 K	25 gr.

Powyższym kosztem wykonano w sekcyi I. i II. 4.212 m koryta rzeki o bryłowatości wykopu 54.257 m³, usypano wały ochronne na długości 4.435 m o objętości nasypu 29.044 m³, nadto wykonano 1.774 m budowli regulacyjnych objętości 7.102 m³ faszynady.

Dla melioracyi doliny wykopano w sekcyi II. 821 m rowów osuszających i nawodniających, które ubezpieczono płotkami na długości 1.086 m i darniowaniem o powierzchni 1.200 m².

Wobec preliminowanej kwoty 125.191 K 35 gr. okazuje się przekroczenie w kwocie 21.237 K 90 gr., powstałe wskutek jednorazowego zwrotu kosztów zdjęć i opracowania projektu wynoszących 31.932 K.

Roboty przy regulacyi I. sekcyi prowadził w roku 1907 inżynier kraj. biura melioracyjnego Bronisław Winnicki, w sekcyi IIgiej inżynier adjunkt Kazimierz Sawicki, zaś robotami przedwstępnemi w sekcyi górnej zajęty był inżynier adjunkt Tadeusz Baecker.

14. Regulacya potoku Błotni.

Według protokołu kolaudacyjnego wynoszą rzeczywiste koszta robót wykonanych w r. 1906, sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy, jak następuje.

I. Roboty ziemne . . .	21.493	K 08	gr.
II. Objekty	15.785	„ 29	„
III. Roboty dodatkowe . .	8.044	„ 28	„
IV. Wykupno gruntów . .	4.955	„ 34	„
V. Konserwacya . . .	1.486	„ 07	„
VI. Zarząd	7.358	„ —	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane .	1.741	„ 53	„
Razem .	60.863	K 59	gr.

Powyższym kosztem wykonano następujące roboty: regulacyę potoku Błotni, rowu Łucznikowskiego, dwóch rowów Mosteńskich, rowu z Dworzysk i rowu z Adamówki na łącznej długości 10.500 m o kubaturze wykopu 51.417 m³, szluzę do piętrzenia wody na potoku Błotni z betonu i żelaza, 20 stopni betonowych na dopływach Błotni, 10 przepustów z rur betonowych na rowach osuszających, a wreszcie obsiew nasionami traw 10 hektarów skarp i odkładów potoku Błotni i rowów osuszających.

Na wykonanie powyżej wyszczególnionych robót preliminowano 75.473 K 82 gr., okazuje się tedy zaoszczędzenie w kwocie 14.602 K 23 gr., które uzyskano w rubryce I. i II.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót wykonanych w r. 1907, rozdzielone na poszczególne rubryki przedstawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne . . .	18.429	K 71	gr.
II. Objekty	6.838	„ 92	„
III. Roboty dodatkowe . .	4.425	„ 10	„
IV. Wykupno gruntów . .	3.591	„ 36	„
V. Konserwacya . . .	4.445	„ 97	„
VI. Zarząd	6.906	„ 57	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane .	2.557	„ 16	„
Razem .	47.194	K 79	gr.

Wykazanym wyżej kosztem wykonano: regulacyę potoku Błotni i 5-ciu rowów osuszających na łącznej długości 8 636 m o kubaturze wykopu 34.623 m³, 18 stopni z brusów żelazno-betonowych dla złagodzenia spadu w rowach, 10 przepustów z rur betonowych na rowach, 2 poidła i 20 ścieków, a wreszcie obsiano odkłady i skarpy potoków i rowów nasionami traw.

Na wyszczególnione powyżej roboty preliminowano 49.376 K 87 gr., okazuje się przeto zaoszczędzenie w kwocie 2.182 K 08 gr.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w latach 1906 i 1907 inżynier Henryk Smulikowski.

15. Regulacya potoku Pustej (Radosławki).

Według protokołu kolaudacyi sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót wykonanych w roku 1906 przedstawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne . . .	48.666 K	—	gr.
II. Objekty	— „	36	„
III. Roboty dodatkowe . .	15.192 „	16	„
IV. Wykupno gruntów . .	1.053 „	16	„
V. Konserwacya	593 „	90	„
VI. Zarząd	8.855 „	62	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane .	2.496 „	47	„
Razem .	76.857 K	67	gr.

Powyższym kosztem wykonano regulacyę potoków Pustej i Berezówki tudzież rowy osuszające na łącznej długości 12.027 m, o bryłowatości wykopu 102.391 m³, 1 poidło na potoku Pustej, cały szereg bocznych ścieków, a wreszcie obsiano sztucznymi nawozami i nasieniem traw odkłady, uzyskane z wykopu rowów i potoków.

Na wyszczególnione wyżej roboty preliminowano 71.236 K 89 gr., okazuje się tedy przekroczenie w sumie 5.620 K 78 gr., które pochodzi stąd, że rowy osuszające wykonano o głębokości 1·80 m zamiast projektowanej głębokości 1·50 m, która wobec znacznego osiadania się torfu wynoszącego około 20% pierwotnej głębokości, byłaby niewystarczającą.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego rzeczywiste koszta robót wykonanych w r. 1907, rozdzielone na poszczególne rubryki, przedstawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne . . .	37.568 K	93	gr.
II. Objekty	— „	—	„
III. Roboty dodatkowe . .	2.792 „	44	„
IV. Wykupno gruntów . .	— „	—	„
V. Konserwacya . . .	5.591 „	70	„
VI. Zarząd	9.311 „	34	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane .	1.052 „	37	„
Razem .	56.316 K	78	gr.

Wykazanym wyżej kosztem wykonano: regulacyę 7 potoków i rowów na długości 14.011 m o kubaturze wykopu 75.533 m³, 2 mostki drewniane, 10 ścieków bocznych, a wreszcie obsiew odkładów i skarp nawozami sztucznymi i nasionami traw.

Na powyższe roboty preliminowano 53.327 K 31 gr., okazuje się przeto przekroczenie kosztorysu o kwotę 2.989 K 47 gr., które wynikło głównie wskutek wykonania znacznych robót konserwacyjnych, tudzież w rubryce kosztów zarządu.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie kierował w r. 1906 i 1907 inżynier krajowego biura melioracyjnego Władysław Zgorlakiewicz.

16. Regulacya górnego Dniestru z dopływami.

W roku 1906 prowadzono roboty przy tem przedsiębiorstwie na czterech przestrzeniach równocześnie, a mianowicie na Dniestrze w sekcyi I. od Rozwadowa do ujścia Wereszycy, w sekcyi II. od ujścia Wereszycy do ujścia Strwiąża i w sekcyi III. od ujścia Strwiąża do Hordyni oraz na Strwiążu od ujścia do Dniestru do Babiny.

Według sprawdzouych przez oddział rachnkowy operatów kolaudacyjnych wynosiły koszta budowy w r. 1906, jak następuje:

a) przy regulacyi Dniestru w sekcyi I.

I.	Roboty ziemne . .	7.515 K	03 gr.
II.	„ regulacyjne. .	46.607 „	92 „
III.	Budowa objektów . .	333 „	20 „
IV.	Roboty dodatkowe . .	307 „	72 „
V.	Wykupno gruntów . .	1.443 „	48 „
VI.	Konserwacya . . .	2.409 „	62 „
VII.	Zarząd	10.577 „	31 „
VIII.	Nieprzewidziane . .	15.902 „	25 „
	Razem	85.096 K	53 gr.

Powyższym kosztem wykonano jeden przekop na ujściu Wereszycy o długości 294 m, o bryłowatości 6.772·1 m³, skopano brzegi Dniestru o bryłowatości 450 m³, zeskarpowano brzegi zrealizowanych przekopów na długości 779 m. o bryłowatości 8.335·9 m³, wykonano 470 m. tam faszynowych, z tego 410 m. tam równoległych a 60 m. tam poprzecznych o łącznej bryłowatości 6.379·3 m³ faszynady, 1528 m. tam kamiennych równoległych, łącznej bryłowatości 3.557·9 m³, oskałowano tamy faszynowe równoległe na długości 240 m. i ustawiono wzdłuż przekopów deponie kamienia o bryłowatości 3824 m³. Oprócz tego zawiklono odsypiska w starych korytach na powierzchni 2 ha, zbudowano dwa mosty prowizoryczne na przekopach i rozszerzono 3 przekopy parową pogłębiarką i zapomocą materyi wybuchowych.

Na powyższe roboty preliminowano kwotę 130.599 K 15 gr., wobec wobec czego okazuje się zaoszczędzenie preliminarza w kwocie 45.502 K 62 gr., które osiągnięto w rubryce robót regulacyjnych.

b) przy regulacyi Dniestru w sekcyi II. i III.

I.	Roboty ziemne . .	24.321 K	02 gr.
II.	„ regulacyjne .	90.272 „	56 „
III.	Budowa objektów . .	15.437 „	94 „
IV.	Roboty dodatkowe . .	2.489 „	87 „
V.	Wykupno gruntów . .	7.278 „	97 „
VI.	Konserwacya . . .	3.617 „	33 „
VII.	Zarząd	7.217 „	02 „
VIII.	Rozmaite i nieprzywidziane .	24.935 „	42 „
	Razem .	175.570 K	13 gr.

Powyższym kosztem przeprowadzono następujece roboty: wykopano 4 nowe przekopy o łącznej długości 747 m, ukończono 2 rozpoczęte w r. 1905 przekopy na długości 245 m. i skopano oraz zeskarpowano brzegi Dniestru powyżej ujścia Strwiąża na długości 890 m, razem o łącznej bryłowatości 42.141·2 m³, wykonano 2.933·5 m³ tam faszynowych, z tego 2.409·0 m. tam równoległych a 524·5 m³ tam poprzecznych o bryłowatości 21.947·9 m³ faszynady, ustawiono wzdłuż przekopów deponie kamienne na długości 1.147·9 m o bryłowatości 2.255·3m³ i zbudowano jeden most nowy na Dniestrze a jeden dokończono. Oprócz tego zasadzono 15 ha odsypisk w starych ramionach łoziną, naprawiono budowle regulacyjne, urządzono drogę holowniczą na długości 521 m.

Na powyższe roboty przewidziano w preliminarzu kosztorysowym kwotę 185.348 K 50 gr., okazuje się tedy zaoszczędzenie w kwocie 9.778 K 37 gr.

c) przy regulacyi Strwiąża.

I.	Roboty ziemne . .	847 K 19 gr.
II.	„ regulacyjne .	100.654 „ 12 „
III.	Budowa objektów . .	129 „ 53 „
IV.	Roboty dodatkowe .	1.140 „ 96 „
V.	Wykupno gruntów .	4.382 „ 84 „
VI.	Konserwacya . . .	1.754 „ 16 „
VII.	Zarząd	7.269 „ 93 „
VIII.	Rozmaite i nieprzewidziane	4.139 „ 30 „
	Razem .	120.318 K 03 gr.

Wykazanym kosztem skopano brzegi na długości 520 m. o bryłowatości 2.689 m³, usypano wałki ochronne wzdłuż drogi holowniczej na długości 245 m. o bryłowatości 1. 331 m³, wykonano 5.174 m. tam faszynowych, z tego 4.963 m. tam równoległych a 211 m. tam poprzecznych o łącznej bryłowatości 20.079 m³ faszynady, 520 m. tam kamiennych o bryłowatości 713·5 m³, oskałowano tamy faszynowe na długości 945 m. i ustawiono deponie kamienne wzdłuż przekopów na długości 1337 m. o bryłowatości 2.148 m³. Oprócz tego wyszutrowano rampy wyjazdowe przy trzech mostach, opokostowano żelazne leżaje, zasadzono wikliną 6·5 ha odsypisk w starych ramionach i ukończono roboty ziemne przy urządzeniu przystani zimowej.

Na powyższe roboty preliminowano 122.566 K 26 gr., okazuje się tedy zaoszczędzenie w kwocie 2.248 K 23 gr.

Ogółem przebudowano przy tem przedsiębiorstwie w r. 1906 kwotę 380.984 K 69 gr., a z preliminarza kosztorysowego zaoszczędzono 57.529 K 22 gr.

W r. 1907 prowadzono roboty na tych samych przestrzeniach, jak w r. 1906, a oprócz tego rozpoczęto z powodu zagrożonych domostw regulacyę Dniestru pod Kornalowicami.

Wedle operatów wykonawczych, sprawdzonych przez tutejszy oddział rachunkowy, wynoszą koszta robót wykonanych w roku 1907, jak następuje:

a) przy regulacyi Dniestru w sekcyi I.

I.	Roboty ziemne . .	153 K 78 gr.
II.	„ regulacyjne .	43.605 „ 36 „
III.	Budowy objektów . .	— „ — „
IV.	Roboty dodatkowe . .	— „ — „
V.	Wykupno gruntów .	2.133 „ 24 „
VI.	Konserwacya . . .	7.992 „ 63 „
VII.	Zarząd	7.816 „ 86 „
VIII.	Nieprzewidziane . .	17.578 „ 06 „
	Razem . .	79.279 K 93 gr.

Wykazanym kosztem zeskarpowano 58 m brzegu zrealizowanego przekopu, wykonano 280 m tam faszynowych, 1.209·5 tam równoległych kamiennych, w tem 244 m z materyału przygotowanego w deponiach w latach poprzednich, ustawiono deponie kamienne wzdłuż przekopów o łącznej bryłowatości 422 m³ i wyrównano koronę tam kamiennych na długości 561 m. Oprócz tego przeprowadzono znaczniejsze roboty konserwacyjne, rozszerzono oraz pogłębiono jeden przekop częścią parową pogłębiarką a częścią zapomocą materyi wybuchowych na łącznej długości 800 m i naprawiono drogę holowniczą zniszczoną przez wielką wodę.

Na powyższe roboty preliminowano ogółem 81.588 K 69 gr., okazuje się tedy zaoszczędzenie w kwocie 2 308 K 76 gr., które osiągnięto tylko w rubryce robót regulacyjnych.

b) przy regulacyi Dniestru w sekcyi II. i III.

I. Roboty ziemne . . .	11.583 K	91 gr.
II. Roboty regulacyjne . .	161.303 „	45 „
III. Budowa objektów . .	16.822 „	11 „
IV. Roboty dodatkowe . .	14 „	81 „
V. Wykupno gruntów . .	40.297 „	94 „
VI. Konserwacya . .	2.303 „	50 „
VII. Zarząd	9.862 „	06 „
VIII. Nieprzewidziane . .	21.361 „	33 „
Razem .	263.549 K	11 gr.

Powyższym kosztem oskarpowano brzegi kanału hordyńsko-dołobowskiego na długości 1.394 m, wykonano 3 przekopy o łącznej długości 590 m i 16.451 m³ bryłowatości, 7.673·9 m tam faszynowych równoległych, 697·2 m tam faszynowych prostopadłych o łącznej bryłowatości 39.011·2 m³ faszynady, 996·4 m oskałowania tam faszynowych, ułożono wzdłuż przekopów 996·4 m deponii kamienia, zbudowano most w Czajkowicach i ukończono rampy mostowe w Podolcach, tudzież zasadzono 0·5 ha odsypisk sadzonkami wiklowemi.

Oprócz tego podwyższono wskutek podniesienia zwierciadła wody korony zatopionych tam faszynowych.

Na powyższe roboty preliminowano 290.137 K 44 gr., okazuje się tedy zaoszczędzenie w kwocie 26.588 K 33 gr.

c) przy regulacyi Strwiąża.

a) Roboty programowe:

I. Roboty ziemne . . .	— K	— gr.
II. Roboty regulacyjne . .	85.021 „	02 „
III. Budowa objektów . .	12 „	85 „
IV. Roboty dodatkowe . .	439 „	15 „
V. Wykupno gruntów . .	554 „	79 „
VI. Konserwacya . . .	3.998 „	28 „
VII. Zarząd	5.760 „	92 „
VIII. Nieprzewidziane . .	2.540 „	82 „
Razem .	98.327 K	83 gr.
b) na rachunek funduszu oszczędn. .	2.692 K	32 gr.
Ogółem koszta budowy w r. 1907 .	101.020 K	15 gr.

Wykazanym kosztem wykonano 1.251 m tam faszynowych, w tem 1.124·5 m tam równoległych a 126·5 m tam prostopadłych o łącznej bryłowatości 6.631·6 m³, 1.387 tam kamiennych równoległych i 1.896 m oskałowania tam faszynowych o łącznej bryłowatości 5.384·1 m³, ułożono wzdłuż przekopów deponie kamienia o łącznej bryłowatości 1756·9 m³ i zasadzono 2·5 ha odsypisk i starych koryt łoziną koszykarską. Oprócz tego rozszerzono i pogłębiono samoczynne przekopy i skopano do projektowanej trasy odcinki brzegów wyzyskanego dla regulacyi dawnego koryta Strwiąża o łącznej bryłowatości 14.623 m³, a to na rachunek funduszu oszczędnościowego.

Na roboty programowe preliminowano 99.394 K 24 gr., okazuje się tedy zaoszczędzenie w kwocie 1.066 K 41 gr.

Budową w latach 1906 i 1907 kierował przy regulacyi Dniestru w sekcyi I. inżynier kraj. biura melioracyjnego Włodzimierz Runge, przy regulacyi zaś Dniestru w sekcyi II. i III. oraz przy regulacyi Strwiąża inżynier tegoż biura Jan Łopuszański, przyczem temuż ostatniemu kierownikowi budowy był przydzielony do pomocy w r. 1906 inżynier-adjunkt biura melioracyjnego Roman Janik, a w r. 1907 inżynier-adjunkt Ignacy Wewiórski.

17. Kolmatacya bagien naddniestrzańskich.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie prowadzono w r. 1906 w dwóch sekcyach:

Według sprawdzonych przez oddział rachunkowy operatów wykonawczych wynosiły koszta robót, wykonanych w r. 1906, jak następuje:

Sekcya górna:

I.	Roboty ziemne . . .	8.199 K	95 gr.
II.	Roboty ubezpieczające .	729 „	97 „
III.	Budowa objektów . .	5.592 „	67 „
IV.	Wykupno gruntów . .	— „	— „
V.	Konserwacya . . .	404 „	47 „
VI.	Zarząd	6.136 „	71 „
VII.	Rozmaite i nieprzewidziane	8.392 „	57 „
	Razem .	29.456 K	34 gr.

Wykazanym wyżej kosztem wykonano oskarpowanie i rozszerzenie kanału Hordyńsko-Dołobowskiego o bryłowatości wykopu 24.772 m³, obustronne wały Dniestru o bryłowatości nasypów 31.084 m³, cofkowe wały nad Strwiążem o kubaturze nasypów 4.779 m³, rów osuszający Nr. I. w Dołobowie o długości 390 m wraz z szluzą z betonu i żelaza. tudzież z dwoma mostkami betonowymi, wreszcie rekonstrukcyę drewnianego mostu na Dniestrze pod Dołobowem.

Wedle protokołu dokonanej w r. 1907 kolaudacyi robót, wykonanych w tej sekcyi w r. 1905 i 1906 rzeczywisty wydatek na budowę wynosił .	143.375 „	39 gr
a gdy na powyższe roboty preliminowano w kosztorysie	171.159 „	60 „
okazuje się zaoszczędzenie w kwocie . .	27.784 „	21 „

które uzyskano głównie w rubryce robót ziemnych.

Sekcya dolna.

I.	Roboty ziemne . . .	10.780 K	15 gr.
II.	Roboty ubezpieczające .	7 „	65 „
III.	Budowa objektów . .	14.999 „	77 „
IV.	Wykupno gruntów . .	4.920 „	23 „
V.	Konserwacya . . .	331 „	99 „
VI.	Zarząd	4.383 „	70 „
VII.	Rozmaite i nieprzewidziane	2.651 „	47 „
	Razem .	38.074 K	96 „

Powyższym kosztem wykonano częściowy kanał osuszający główny Nr. I. na długości 1844 m wraz z obustronnymi wałami o bryłowatości wykopu 16.966 m³, tudzież szluzę żelazno-betonową przy ujściu tego kanału do Dniestru.

Wedle protokołu kolaudacyi z r. 1907, rzeczywiste koszta budowy w tej sekcyi w r. 1905 i 1906 wynosiły	63.189 K	05 gr.
a gdy na te roboty preliminowano w kosztorysie	36.297 „	22 „
okazuje się przekroczenie w kwocie . .	26.891 K	83 gr.,

które wynikło głównie wskutek wykonania szluzy z żelazo-betonu, zamiast z drzewa sosnowego.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót, wykonanych w r. 1907 przedstawiają się, jak następuje:

Sekcya górna:

I. Roboty ziemne . . .	18.037 K	10 gr.
II. Ubezpieczenie . . .	1.411 „	78 „
III. Objekty	7 „	14 „
IV. Wykupno gruntów . .	1.771 „	14 „
V. Konserwacya . . .	1.026 „	79 „
VI. Zarząd	6.711 „	18 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	7 328 „	31 „
Razem .	36.293 K	44 gr.

Powyższym kosztem wykonano: obustronne wały Dniestru na długości 2.733 m oraz rozszerzenie łożyska o kubaturze wykopu 44.657 m³, 1 szluzę betonową i 1 przepust betonowy w prawym wale Dniestru, rów osuszający Nr. 1. o długości 1.362 m i bryłowatości wykopu 3.425 m³, a wreszcie obsiew wałów Dniestru na długości 1.800 m.

Na wykonanie tych robót preliminowano 34.430 K 91 gr., przekroczono tedy kosztorys o kwotę 1.862 K 53 gr., częściowo w rubryce kosztów zarządu a głównie w rubryce VII. z powodu budowy nieprzewidzianych w projekcie 2 objektów betonowych w prawym wale Dniestru.

Sekcya dolna:

I. Roboty ziemne . . .	19.977 K	17 gr.
II. Ubezpieczenie . . .	— „	— „
III. Objekty	133 „	60 „
IV. Wykupno gruntów . .	20.406 „	01 „
V. Konserwacya . . .	289 „	24 „
VI. Zarząd	4.916 „	66 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	1.190 „	47 „
Razem .	46.913 K	15 gr.

Powyższym kosztem wykonano kanał osuszający główny Nr. I. na długości 2.000 m wraz z obustronnymi wałami, o kubaturze wykopu 31.184 m³, ukończono budowę szluzy Nr. 32 na tym kanale, oraz wykupiono grunta pod ten kanał. Na wykonanie tych robót preliminowano 49.849 K 37 gr., zaoszczędzono przeto kwotę 2.936 K 22 gr.

Budowę w sekcyi górnej prowadził w r. 1906 i 1907 inżynier kraj. biura melioracyjnego Gustaw Müldner, w sekcyi zaś dolnej inżynier Kazimierz Huber. Wynik budowy był niepomyślny z powodu częstych wylewów Dniestru, które zatapiały perymeter budowy.

18. Regulacya Wereszycy.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót wykonanych w r. 1906, rozdzielone na poszczególne rubryki, przestawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne . . .	2.735	K 70	gr.
IV. Wykupno gruntów . .	1.429	„ 39	„
VI. Koszta zarządu . . .	2.691	„ 25	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	1.525	„ 72	„
Razem .	8.382	„ 06	„

Roboty przy regulacyi Wereszycy rozpoczęto dopiero w jesieni i zajęto się przedewszystkiem wykupnem gruntów. Wykonano nieznaczne roboty ziemne o bryłowatości wykopu 4.290 m³.

Sprawdzone przez oddział rachunkowy rzeczywiste koszta robót wykonanych w r. 1907, rozdzielone na pojedyncze rubryki, przedstawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne . . .	16.873	K 86	gr.
IV. Wykupno gruntów . .	3.631	„ 29	„
VI. Koszta zarządu . . .	6.202	„ 55	„
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	237	„ 92	»
Razem .	26.945	„ 62	„

Wykazanym wyżej kosztem wykonano wykop z koryta Wereszycy na długości 803 m o bryłowatości 25.107 m³. Słaby postęp budowy tłumaczy się tem, że wskutek kilkakrotnych wylewów Dniestru i Wereszycy roboty nie mogły być stale prowadzone. Budową kierował inżynier kraj. biura melioracyjnego Włodzimierz Rojecki.

19. Regulacya środkowej sekcyi Gniłej Lipy.

Podług operatu wykonawczego wynosiły sprawdzone przez oddział rachunkowy koszta robót wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w roku 1907, jak następuje:

I. Roboty ziemne. . .	31.271	K 79	gr.
II. Ubezpieczenie brzegów .	2.064	„ 25	„
V. Roboty dodatkowe . .	668	„ 87	„
VI. Wykupno gruntów . .	2.825	„ 94	„
VIII. Konserwacya . . .	1.377	„ 84	„
IX. Zarząd	6.952	„ 78	„
X. Rozmaite i nieprzewidziane	5.428	„ 71	„
Razem .	50.590	K 18	gr.

Powyższym kosztem wykonano 3270 m. b. koryta rzeki o bryłowatości wykopu 66.117 m³, ubezpieczono brzegi płotkami na długości 1484 m oraz urządzono 2 brody i 3 zjazdy do rzeki.

Wobec preliminowanej kwoty 41.028 K 38 gr. okazuje się przekroczenie w sumie 9.561 K 80 gr., powstałe wskutek ogólnej zwyżki cen i zarobków w okresie 21 letnim, jaki upłynął od chwili sporządzenia projektu.

Robotami temi, zawieszonemi w roku 1904 po wyczerpaniu datków krajowych i państwowych, kierował w r. 1907 inżynier kraj. biura melioracyjnego Andrzej Gnoiński.

b) Przedsiębiorstwa prowadzone przez c. k. Ministerstwo rolnictwa i Wydział krajowy.

(Sekcyę samborską dla zabudowań potoków górskich).

20. Regulacya i zalesienie rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim.

Według protokołu przeprowadzonej w r. 1907 kolaudacyi wynoszą sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy koszta robót wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1906 jak następuje:

I.	Roboty ziemne . . .	231 K	31 gr.
II.	„ regulacyjne . .	33.647 „	01 „
III.	Konserwacya . . .	1.925 „	24 „
IV.	Zarząd	5.516 „	75 „
V.	Nieprzewidziane . .	181 „	03 „
	Razem .	41.501 K	34 gr.

Wykazanym kosztem uregulowano koryto rzeki Łęgu na łącznej długości 3.503 m, przyczem wykonano 6.907 m tam faszynowych, z tego 5.017·7 m budowli równoległych a 1.889·3 m tam poprzecznych oraz przekop na długości 162 m o bryłowatości 563 m³ i zakulturowano odsypiska 451.250 sztuk sadzonkami na powierzchni 9 ha.

Na powyższe roboty preliminowano 40.891 K 58 gr., przekroczono tedy preliminarz o 609 K 76 gr. a to z powodu rozwinięcia trasy regulacyjnej; którą wydłużono o 25 prc.

Koszta robót wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1907 wynoszą wedle operatu wykonawczego sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy, jak następuje:

I.	Roboty ziemne . .	3.426 K	31 gr.
II.	„ regulacyjne . .	26.134 „	41 „
III.	Konserwacya . . .	2.077 „	65 „
IV.	Zarząd	7.839 „	49 „
V	Nieprzewidziane . .	4.784 „	80 „
	Razem .	44.262 K	66 gr.

Powyższym kosztem uregulowano koryto rzeki Łęgu na długości 3.655 m przyczem wykonano przekopy o bryłowatości 7.894 m³, 5.864 m tam faszynowych równoległych i poprzecznych i zawiklono 9·9 ha odsypisk.

Na powyższe roboty preliminowano 48.133 K 45 gr., wobec czego okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 3.870 K 89 gr.

21. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Według protokołu przeprowadzonej w r. 1907 kolaudacyi wynoszą sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy koszta robót wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1906, jak następuje:

I.	Roboty ziemne . . .	— K	— gr.
II.	» regulacyjne .	31.573 „	60 „
III.	Budowa objektów . .	— „	— „

IV.	Roboty dodatkowe . .	12.684 K	83 gr.
V.	Wykupno gruntów . .	605 „	60 „
VI.	Konserwacya . . .	4.232 „	14 „
VII.	Zarząd	7.924 „	39 „
VIII.	Nieprzewidziane . .	— „	— „
	Razem .	57.020 K	56 gr.

Powyższym kosztem przeprowadzono regulacyę potoku Jasienicy na długości 3.900 m, korekcyę ujścia potoku Berdy na długości 95 m, zalesiono pastwiska w Starym Samborze na przestrzeni 29·63 ha, uzupełniono kultury w zrębach w Niedzielnej i Gwoździcu oraz zawiklono szutrowiska wzdłuż korekcyi potoków Topolnicy, Jasienicy, Niedzielnej, Leniny i Łużka górnego, tudzież wzdłuż Dniestru w Hołowiecku i Dniestrzyku hołowieckim, przyczem użyto 1,686.800 stk sadzonek. Oprócz tego wykonano narzut kamienny przy kierownicy na Dniestrze na długości 700 m, ubezpieczono usuwiska w debrze A w Starym Samborze i przeprowadzono roboty konserwacyjne na potokach w Łużku górnym, Niedzielnej i Rypiance oraz na Dniestrze w Wołczem.

Porównanie kosztów budowy z preliminarzem kosztorysowym na potoku Jasienicy okazuje przekroczenie w kwocie 350 K 76 gr. z powodu zmiany typów budowli.

W r. 1907 prowadzono w dalszym toku regulacyę potoków Jasienicy i Topolnicy, tudzież zalesienia zrębów i zawiklenia szutrowisk. Wedle operatu wykonawczego sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy wynoszą koszta robót wykonanych w r. 1907, jak następuje:

I.	Roboty ziemne . .	— K	— gr.
II.	„ regulacyjne . .	46.126 „	91 „
III.	Budowa objektów . .	— „	— „
IV.	Roboty dodatkowe . .	8.492 „	74 „
V.	Wykupno gruntów . .	6 „	— „
VI.	Konserwacya . . .	10.672 „	70 „
VII.	Zarząd	7.909 „	95 „
VIII.	Nieprzewidziane . .	— „	— „
	Razem .	73.208 K	30 gr.

Powyższym kosztem wykonano 5.388 m tam równoległych systemu Seelinga, 1624 m ubezpieczenia brzegów potrójnemi kiszkami faszynowemi, 1324 m tam poprzecznych, 17.240 m^3 przekopania szutrowisk dla nowej trasy potoków, 102 m^3 muru ochronnego, 129 m^2 bruku kamiennego na zaprawie cementowej, wymieniono 121 sztuk progów poprzecznych na potokach Rypiance, Niedzielnej i Łóżku górnym, zalesiono 6 ha pastwisk, uzupełniono zalesienia z lat poprzednich na powierzchni 10 ha, zawiklono 16·5 ha szutrowisk, uzupełniono zawiklenia z lat poprzednich na powierzchni 8 ha, oraz odnowiono ogrodzenia kultur na długości 19.243 m.

Przy regulacyi potoku Topolnicy przekroczono preliminarz kosztorysowy o 22.662 K z powodu zupełnej zmiany systemu zabudowania. Przekroczenie to jednakże znajdzie pokrycie w kosztach preliminowanych na zalesienie nagich stoków, którego z powodu stanowczego oporu ludności górskiej, która oprócz tych stoków żadnych pastwisk nie posiada, nieda się przeprowadzić w tych rozmiarach, jak w kosztorysie przewidziano.

22. Zabudowanie dóbr w gminie Mikołajowie.

Wedle operatu kolaudacyjnego sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy wynoszą koszta robót wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1906, jak następuje:

I.	Roboty ziemne . . .	4.000 K 46 gr.
II.	„ regulacyjne . .	2.031 „ 81 „
III.	Budowa objektów . .	6.288 „ 22 „
IV.	Roboty dodatkowe . .	4.251 „ 01 „
V.	Wykupno gruntów . .	552 „ 84 „
VI.	Konserwacya . . .	2.389 „ 35 „
VII.	Zarząd	5.106 „ 81 „
VIII.	Nieprzewidziane . . .	596 „ 30 „
	Razem .	25.216 K 80 gr.

Wykazanym kosztem wykonano 1.594 m korekcyi potoku i ubezpieczenia dna za pomocą progów poprzecznych wraz z obwałowaniem i obsiewem skarp nasionami traw, 1 próg kamienny, 135 m kunety kakamiennej z 3 gurtami, 1 mostek żelazny na przyczółkach murowanych, 8 mostków i 4 kładki z drzewa, zalesiono 10·2 ha stoków piaszczystych i uzupełniono dawniejsze kultury.

W r. 1906 ukończono roboty przy tem przedsiębiorstwie a z ogólnych kosztów preliminowanych na to zabudowanie zaoszczędzono kwotę 12.000 K, która będzie użytą na poprawę kultur i należyte zalesienie całego dorzecza, od czego zależy głównie prawidłowe funkcyonowanie zabudowania.

23. Zabudowanie potoku Krzemionki.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie podjęto w r. 1907. Wedle operatu wykonawczego sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy wynoszą koszta robót wykonanych w r. 1907, jak następuje:

I.	Roboty ziemne . . .	20 K 20 gr.
II.	Roboty regulacyjne . .	3.932 „ 66 „
III.	Budowa objektów . .	26.430 „ 80 „
IV.	Roboty dodatkowe . .	1.173 „ 26 „
V.	Wykupno gruntów . .	110 „ 58 „
VI.	Konserwacya . . .	110 „ — „
VII.	Zarząd	2.597 „ 99 „
VIII.	Nieprzewidziane . .	1.969 „ 89 „
	Razem .	36.345 K 38 gr.

Wykazanym kosztem zabudowano przedewszystkiem dwie boczne debry C i D, przyczem wykonano 13 zapor kamiennych na zaprawie cementowej, kunetę kamienną na długości 29 m, 1 mostek o kamiennych przyczółkach, 157 m ubezpieczenia brzegów faszynadą, oraz zeskarpowano i wzmocniono płotkami pod zalesienie przeznaczone usuwiste stoki.

Na powyższe roboty preliminowano 47.990 K 38 gr., wobec czego okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 11.645 K, które osiągnięto głównie w rubryce budowy objektów.

24. Zabudowanie i zalesienie debr w gminie Zniesienie powiatu lwowskiego.

Według operatu kolaudacyjnego sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy wynosiły koszta robót wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1906, jak następuje:

I.	Roboty ziemne . . .	4.345 K	77 gr.
II.	Roboty regulacyjne . .	— „	— „
III.	Budowa objektów . .	15.347 „	33 „
IV.	Roboty dodatkowe . .	13.347 „	19 „
V.	Wykupno gruntów . .	14.337 „	94 „
VI.	Konserwacya . . .	348 „	— „
VII.	Zarząd	4.891 „	36 „
VIII.	Nieprzewidziane . . .	775 „	32 „
	Razem .	53.392 K	91 gr.

Wykazanym kosztem wykonano 7 zapor kamiennych na zaprawie cementowej, 16 zapor gałęziowych, 1 przepust kamienny, 2.425·8 mb budowli poprzecznych płotkowych, 165·8 m b. kunet faszynowych, 830·5 mb kunet darniowych, 123 m³ kunety kamiennej i 3·5182 ha skarpowania i płotkowania stoków.

W r. 1907 ukończono roboty przy tem przedsiębiorstwie w ramach projektu zabudowania, które z powodu sprzeciwienia się stron interesowanych ograniczone zostało tylko na najgroźniejsze debry.

Według operatu wykonawczego, sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy, wynoszą koszta robót wykonanych w roku 1907, jak następuje:

I.	Roboty ziemne . . .	226 K	06 gr.
II	Roboty regulacyjne . .	— „	— „
III	Budowa objektów . .	5.852 „	67 „
IV.	Roboty dodatkowe (zalesienie)	16.303 „	37 „
V.	Wykupno gruntów . .	— „	— „
VI.	Konserwacya . . .	846 „	20 „
VII.	Zarząd	3.235 „	66 „
VIII.	Nieprzewidziane . .	605 „	52 „
	Razem .	27.069 K	48 gr.

Wykazanym kosztem wykonano 3 zapory kamienne, 1 zaporę gałęziową, 1 gurt kamienny, 1 przepust drogowy, 141 przegrod płotkowych z brukiem kamiennym o łącznej długości 726 m, zeskarpowano 6.410 m² stoków, które wzmocniono płotkami o łącznej długości 13.065 m, zalesiono 2 debry i ogrodzono kultury na długości 5.100 m.

Z ogólnej kwoty preliminowanej na zabudowanie debr w Zniesieniu zostało po ukończeniu robót do dyspozycyi 65.506 K 87 gr. Co do użycia tej reszty oświadczy się komisya przy tegorocznej kolaudacyi robót.

c) Przedsiębiorstwa krajowe prowadzone przez c. k. Namiestnictwo.

25. Regulacya Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.

Według zamknięcia rachunków funduszu regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem za r. 1906, udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 5. kwietnia 1908 l. 54.876 wynoszą koszta budowy za r. 1906 115.014 K 58 gr., z czego przypada:

1.	Na koszta zarządu . . .	14.930 K	70 gr.
2.	„ „ pomiaru . . .	289 „	40 „
3.	Utrzymanie bagra parowego .	15.615 „	41 „
4.	na utrzymanie łęgowych . .	1.698 „	— „
5.	na wykupno gruntów . .	398 „	18 „
6.	na koszta budowy . . .	82.082 „	89 „

Według sprawozdania c. k. kierownictwa budowy udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 11. czerwca 1908 l. 59.976 rozpoczęto w r. 1906 prowadzić roboty przy regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem we własnym zarządzie, wskutek czego przy nagłej zmianie dotychczasowego systemu prowadzenia robót w przedsiębiorstwie nie można było rozwinąć należycie akcyi budowlanej. Roboty musiano tedy ograniczyć tylko do najniezbędniejszych ubezpieczeń realizujących się przekopów i brzegów Dniestru i czyszczenia koryta dla utrzymania należytego spławu kamienia. Wedle tegoż sprawozdania wykonano w r. 1906 następujące roboty: korekcyę ujścia Nidewki zapomocą przekopu o bryłowatości 1.438 m³; 1.158·5 mb tam równoległych kamiennych, 41·5 mb tam poprzecznych kamiennych, 39·5 mb opasek kamiennych skrzydłowych przy tamach poprzecznych, uzupełnienie tam kamiennych wykonanych w poprzednich latach, a mianowicie tam równoległych i opasek skrzydłowych o łącznej długości 399·0 mb, 208 mb tam faszynowych równoległych, 80 mb tam poprzecznych faszynowych, 27 mb opasek skrzydłowych i 50 mb uzupełnienia tam faszynowych wykonanych w latach poprzednich. Do tam kamiennych użyto 8.630 m³ kamienia łamanego, a do robót faszynowych 2.693 m³, faszynady, przyczem kosztował 1 m³ tamy kamiennej po 2 K 83 gr., a 1 m³ faszynady po 2 K 61 gr.

Oprócz tego zbudowano na przekopach 2 prowizoryczne mosty i 1 kładkę łyżwową, odnowiono pogłębiarkę parową kosztem 6,809 K 68 gr., pogłębiono pogłębiarką dno koryta w trzech przekopach, wybagrowano schronisko na zimę dla galarów i pogłębiarki, przyczem wybagrowano ogółem 13.031 m³ szutrów i iłów po przeciętnej cenie 69 gr. za 1 m³, a wreszcie usunięto z dna koryta Dniestru zapomocą elewatora 68 sztuk dębów.

Koszta robót wykonanych w r. 1906 wynoszą według sprawozdania c. k. kierownictwa budowy ogółem . . 84.616 K 11 gr.
z czego przypada:

1.	na koszta zarządu . . .	16.742 „	37 „
2.	na budowle kamienne . .	26.810 „	37 „
3.	na budowle faszynowe . .	10.014 „	14 „
4.	na roboty ziemne i ruch pogłębiarki	9.786 „	10 „
5.	na zakupno galarów . . .	1.669 „	65 „
6.	na utrzymanie pogłębiarki, statku parowego, galarów i t. p.	10.072 „	05 „
7.	na czyszczenie koryta z pni .	1.954 „	86 „
8.	na budowę mostów prowizorycznych	5.148 „	85 „
9.	na utrzymanie plantacyi wikliny	529 „	27 „
10.	na rozmaite nieprzewidziane .	794 „	70 „
11.	na opłatę należytości kasy chorych i zakładu ubezpieczeń robotników od wypadków .	1.093 „	75 „

Co do powyższego zestawienia kosztów budowy zauważa c. k. Namiestnictwo w powołanej odezwie, że niezgodność zachodząca pomiędzy zestawieniem wydatków sporządzonem przez c. k. kierownictwo a zamknięciem rachunkowem departamentu rachunkowego c. k. Namiestnictwa

pochodzi stąd, że w zamknięciu rachunkowem za r. 1906 wykazane są oprócz wydatków rzeczywiście w r. 1906 uskutecznionych także wydatki przez c. k. kierownictwo w r. 1905 wypłacone, których zwrot dopiero w r. 1906 asygnowano. Natomiast nie wykazano w zamknięciu rachunkowem wydatków z r. 1906, asygnowanych przez c. k. Namiestnictwo dopiero w r. 1907, podczas gdy c. k. kierownictwo w swojem zestawieniu za r. 1906 je umieściło.

Za rok 1907 nie nadesłało c. k. Namiestnictwo sprawozdania z budowy.

26. Regulacya Soły.

Wedle sprawozdania c. k. kierownictwa budowy udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 29. kwietnia 1908 l. 73.709 prowadzono roboty przy tem przedsiębiorstwie w r. 1906 na sześciu przestrzeniach Soły równocześnie, a mianowicie: I. Cisiec-Cięcina-Radziechowa. II. Żywiec-Zadziele. III. Bielany. IV. Łęki-Rajsko-Oświęcim. V. Skidzin. VI. Oświęcim, a to częścią w przedsiębiorstwie a częścią we własnym zarządzie, i wykonano następujące roboty:

1. szereg przekopów i wrzynek o łącznej bryłowatości 19.870·7 m³.
2. 1.141·0 m tam równoległych faszynowych, 1.136·3 m tam faszynowych prostopadłych o łącznej bryłowatości 16.458·2 m³ faszynady; 1.014 m obitki faszynowej i 1.636·9 m² oskałowania tam faszynowych.
3. 2.189 m tam równoległych kamiennych częścią jako surowy narzut a częścią z obrukowaniem, 1.126·6 m tam poprzecznych mieszanych (płotki 3 rzędowe obrukowane kamieniem na wyściółce faszynowej) 942·9 m płotków jednorzędowych, do czego użyto 7.604·79 m³ kamienia łamanego i 1.894·0 m¹ faszynady.
4. Wycięto krzaki na przekopach i wykarczowano na powierzchni 2·6649 ha.
5. zasadzono 13·0298 ha odsypisk sadzonkami wiklowemi.
6. zbudowano magazyn na narzędzia.

Koszta powyższych robót wykazuje c. k. kierownictwo budowy w kwocie 156.865 K 34 gr., z czego przypada:

1. na zarząd (płace, dodatki budowlane, dodatki aktywalne, utrzymanie biura i t. p).	18.908	K 62	gr.
2. na pomiary . . .	164	„ 40	„
3. na roboty regulacyjne .	134.209	„ 12	„
4. na koszta sadzonek . .	2.376	„ 22	„
5. na koszta budowy magazynu	1.000	„ —	„
6. na różne wydatki . .	206	„ 98	„

Porównania kosztów budowy z preliminarzem kosztorysowym c. k. kierownictwo budowy nie podało.

Udzielone odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 8. kwietnia 1908 l. 54.875 zamknięcie rachunków za rok 1906 wykazuje wydatki (uiszczenie) w tym okresie budowy w sumie 181.985 K 03 gr., z czego przypada:

1. na koszta zarządu . .	18.174	K 65	gr.
2. na „ pomiarów . .	568	„ 58	„
3. na wykupno gruntów .	2.222	„ 91	„
4. na koszta budowy . .	161.018	„ 89	„

Niezgodność zestawienia rachunków podanego w sprawozdaniu c. k. kierownictwa budowy a zamknięciem rachunków wyjaśnia c. k. Namiestnictwo podobnie jak przy zestawieniu rachunków funduszu regulacyi Łomnicy.

Za r. 1907 nie otrzymał jeszcze Wydział krajowy sprawozdania z budowy.

27. *Regulacya Łomnicy.*

Wedle sprawozdania c. k. kierownictwa budowy udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 16. kwietnia 1908 l. 33.515,07 prowadzono przy tem przedsiębiorstwie w r. 1906 na Łomnicy dalsze systematyczne roboty regulacyjne pod Dołhem - Wistową, pod Dobrowlanami i na przestrzeni Wistowa-Babin tudzież lokalne ubezpieczenia pod Perehińskiem a Jasieniem, pod Słobodą równiańską i pod Topolskiem, uzupełniono roboty na Czeczwie pod Tużyłowem i Pójłem oraz przeprowadzono lokalną regulacyę Duby pod Rożniatowem dla ochrony gościńca państwowego, przyczem wykonano następujące roboty:

1) 32 tam faszynowych równoległych o łącznej długości 5.298 m, 18 tam faszynowych prostopadłych o łącznej długości 952 m, 3 zamknięcia faszynowe o łącznej długości 350 m i walców zatapianych o łącznej długości 1391 m. Oprócz tego oskałowano jedną tamę równoległą na długości 224 m, wykonano obitek brzegów ogółem 904·5 m² i podniesiono i zakoronowano dawniejsze tamy faszynowe na łącznej długości 5.346 mb.

2) wykonano przekopów łącznej bryłowatości 11.469·8 m³;

3) zasadzono 34·2414 ha odsypisk sadzonkami wikłowemi;

4) przeprowadzono z powodu kilkukrotnych powodzi w r. 1906 roboty konserwacyjne przy 36 tamach faszynowych na łącznej długości 2853 m;

5) odczyszczono koryto rzeki z naniesionych żwirów w łącznej bryłowatości 14.859·8 m³ i wykarczowano teren pod nowe koryta na przestrzeni 500 m²;

Koszta powyższych robót wykazuje c. k. kierownictwo budowy w kwocie 204.587 K — gr., z czego przypada:

1. na zarząd	26.088 K	99 gr.
2. na utrzymanie łęgowych i nadzór rzek	1.440 „	— „
3. na koszta budowy	168.575 „	79 „
4. na zakupno inwentarza. . . .	8.482 K	22 gr.

Porównanie kosztów budowy z preliminarzem kosztorysowym podaje c. k. kierownictwo budowy tylko dla przestrzeni Błudniki - Łukaszowce, Medynia - Błudniki i Babin-Medynia, na których przekroczono preliminarz łącznie o kwotę 84.696 K 90 gr. a to z tego powodu, że wykonano znacznie większą ilość budowli, aniżeli w generalnym kosztorysie przewidziano, i że od czasu sporządzenia projektu wzrosły znacznie ceny jednostkowe materyałów i robocizny.

Udzielone odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 5. kwietnia 1908 l. 54.874 zamknięcie rachunków za rok 1906 wykazuje wydatki (uiszczenie) w tym okresie budowy w sumie 194.990 K — gr., z czego przypada:

1. na koszta zarządu . . .	25.169 K	02 gr.
2. na utrzymanie łęgowych . .	1.570 „	— „
3. na koszta pomiarów . .	1.711 „	09 „

4. na koszta budowy . . . 143.129 K 01 gr.
5. na różne wydatki . . . 23.410 „ 88 „

Niezgodność zestawienia rachunków podanego w sprawozdaniu c. k. kierownictwa budowy a zamknięciem rachunków zestawionem w c. k. Namiestnictwie pochodzi wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z d. 16. kwietnia 1908 l. 33.515/07 stąd, że w zestawieniu c. k. kierownictwa zawarte są tylko wydatki w r. 1906 rzeczywiście wypłacone i roboty w tym roku wykonane, podczas gdy zamknięcie rachunkowe za r. 1906 obejmuje również wydatki uskutecznione w r. 1905 a dopiero w r. 1906 asygnowane.

Sprawozdania z budowy za r. 1907 nie nadesłało c. k. Namiestnictwo.

*

B) Wykaz

czynności kraj. biura melioracyjnego

za czas od 1. lipca 1906 do 30. czerwca 1907.

Z 62 inżynierów biura melioracyjnego zajętych było w pierwszej połowie roku 1907:

a) 6 inżynierów (dyrektor, jego zastępca i 4 starszych inżynierów) prowadzeniem referatu, sprawdzaniem projektów, inspekcyami i kolaudacyami;

b) 8 inżynierów zdjęciami i projektami dla publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych (2 w dorzeczu Wisły, 3 w dorzeczu Bugu i 3 w dorzeczu górnego Dniestru);

c) 25 inżynierów kierownictwem publicznych robót melioracyjnych (12 w dorzeczu Wisły, 6 w dorzeczu Bugu i Pełtwi a 7 w dorzeczu górnego Dniestru).

d) 3 starszych inżynierów konserwacyą publicznych robót melioracyjnych;

e) 16 inżynierów projektowaniem i wykonaniem melioracyj prywatnych (2 w ekspozyturze krakowskiej, po 1 w ekspozyturach Tarnowskiej, Rzeszowskiej, Jarosławskiej i Stanisławowskiej, a 10 w biurze centralnem, z tych ostatnich 5 wyłącznie wykonaniem drenowania gruntów przy pomocy pożyczek bezprocentowych);

f) 1 inżynier projektowaniem i wykonaniem kultur torfowych;

g) 1 inżynier projektowaniem i wykonaniem stawów rybnych, oraz referatem spraw rybackich;

h) 2 inżynierów projektowaniem i wykonaniem kanalizacyi i wodociągów.

Szczegółowego wykazu czynności nie przedkłada Wydział krajowy celem zmniejszenia kosztów druku, wykaz ten jednak będzie wyłożony do przeglądu w kancelacyi sejmowej.

Sumaryusz tego wykazu przedstawia się, jak następuje:

I. Zdjęcia.

	Ilość projektów	Regulacya wód		Osuszenie rowami	Drenowanie	Nawodnienie
		Długość	Obszar			
		km	ha	hektarów		
1. Biuro centralne	82	417,4	20.409	3.494	5 103	663
2. Ekspozytura w Krakowie	27	13,0	—	130	1.591	62
3. Ekspozytura w Tarnowie	8	—	—	—	437	—
4 Ekspozytura w Rzeszowie	7	4,3	—	42	105	—
5. Ekspozytura w Jarosławiu . . .	13	8,0	—	353	314	—
6. Ekspozytura w Stanisławowie . .	10	—	—	200	560	—
Ogółem . .	147	442,7	20.409	4.219	8 110	695

II. Projekty.

	Kwota kosztorysowa	Ilość projektów	Regulacya wód		Osuszenie rowami	Drenowanie	Nawodnienie
			Długość	Obszar			
	Koron		km	ha	hektarów		
1. Biuro centralne	5,976.037	79	150,7 465,4	8.867	9.757	4.178	1.065
2. Ekspozytura w Krakowie	595.150	27	6,4	—	—	1.732	20
3. Ekspozytura w Tarnowie	197.007	11	2,0	—	—	557	—
4. Ekspozytura w Rzeszowie	133.820	9	—	—	—	473	—
5. Ekspozytura w Jarosławiu	79.823	7	—	—	260	94	—
6. Ekspozytura w Stanisławowie	150.720	12	6,7	—	14	552	—
Ogółem . .	7,132.557	145	165,8	8 869	9.757	4.178	1.065

Z powyższej sumy kosztorysowej przypada na projekty publicznych robót melioracyjnych opracowane przez biuro centralne:

a) na regulacyę potoku Macochy (30,4 km 903 ha) 1,166.000 K
b) „ „ „ Kłodnicy (77,1 km 7.964 ha) 1,800.000 „
razem **2,966.000** K.

III. Roboty wykonane.

(melioracye prywatne).

	Ilość projektów	Regulacya wód		Osuszenie rowami	Drenowanie	Nawodnienie
		Długość	Obszar			
		km	ha	hektarów		
1. Biuro centralne	98	66,8	—	394	721	3 wodociągi i 679
2. Ekspozytura w Krakowie	18	4,2	—	30	470	—
3. Ekspozytura w Tarnowie	13	4,2	—	—	223	2
4. Ekspozytura w Rzeszowie	22	3,9	—	—	393	—
5. Ekspozytura w Jarosławiu . . .	22	13,2	—	69	381	—
6. Ekspozytura w Stanisławowie . .	4	1,0	—	—	98	—
Ogółem . .	177	93,3	—	492	2.286	681
Bank melioracyjny wykonał podług planów, opracowanych przez krajowe biuro melioracyjne	14	—	—	57	644	i 3 wodociągi —

Oprócz tego interweniowało biuro melioracyjne z ekspozyturami w 81 komisyach.

Z wykazanych pod III. robót subwencyonowano ze skarbu państwa i kraju 29,5 kilometrów rowów osuszających i drenowanie 674 ha (1.170 morgów) gruntów włościańskich w 32 gminach.

Doświadczenia z kulturą torfowisk.

W r. 1906 i 1907 prowadzono doświadczenia z kulturą torfowisk w Moszczanach, Rzemieniu, Chyszewicach, Dmytrowie, Połonicznej, Sielcu, Kuliczkowie, Rzęśni polskiej, Peczeni i Jaworznie.

1. Pole doświadczalne w Moszczanach.

(Powiat Jarosław).

Jak w poprzednich sprawozdaniach podniesiono, pole doświadczalne w Moszczanach zostało przeznaczone dla uprawy traw nasiennych. Ko-

rzystny wynik z próbnej uprawy kostrzewy trzcinowej w r. 1905 zachęcił zarząd dóbr do zwiększenia jej produkcyi, tak, że w r. 1906 obsiano:

Kostrzewą trzcinową (Festuca arundinacea) . .	3·5 ha
Owsikiem złotym (Avena flavescens)	0·5 „
Wiechliną spóźnioną (Poa serotina)	0·1 „

Nasienie kostrzewy pochodziło z własnej produkcyi, nasienia wiechliny dostarczyło c. k. Ministerstwo rolnictwa bezpłatnie.

Nawozów sztucznych wysiano w jesieni 1905 r. 7 ctnm. kainitu i 3 ctnm. mączki Thomasa, w r. 1906 8 ctm. kainitu i 4 ctnm mączki Thomasa.

Siew wszystkich gatunków traw wykonano siewnikiem „Columbia“ przy zastosowania rzędów 22 cm. szerokich.

Kostrzewa trzcinowa zeszła na wiosnę bardzo szybko, równo i silnie, tak, że mimo uszkodzenia przez turkucie podjadki, tworzyła darń bardzo piękną i zwartą.

Mniej dobrze zeszły dwa inne gatunki traw. Wskutek powolnego rozwoju zakorzeniły się chwasty, które w znaczniejszej części zniszczyły zasiewy, tak że musiano je przeorać. Pozostało więc pod owsik uprawianych 500 m^2, zaś pod wiechlinę 1000 m^2.

Rezultat wymłotu przedstawia się następująco: Kostrzewy trzcinowej zebrano 1080 klg czyli na 1 ha 351 kg; owsika złotego 11 kg czyli z 1 ha 220 kg, wiechliny spóźnionej 45 kg czyli z 1 ha 450 kg.

Podług orzeczenia c. k. stacyi botaniczno-rolniczej w Wiedniu wykazują:

a) Kostrzewa trzcinowata czystości . .	97.80%
siły kiełkowania	98.00 „
wartości użytkowej	95.80 „
b) wiechlina spóźniona czystości . .	94.80 „
siły kiełkowania	91.00 „
wartości użytkowej	86.20 „

Ze zbiorów tych zakupił związek handlowy Kółek rolniczych znaczniejszą część, resztę przeznaczono na własny użytek.

W roku 1908 obszar zajęty pod uprawę traw nasiennych ma być powiększony.

Stacya ta odpowiedziała w zupełności swemu zadaniu, a praca bezpośredniego kierownika p. Juliana Kruppy zasługuje na uznanie.

2. Pole doświadczalne w Rzemieniu.

(Powiat Mielec).

Wskutek rozpoczętej regulacyi potoku rzemieńskiego i mniejszych dopływów w powiecie mieleckim zostaną odwodnione dość rozległe obszary gruntów zabagnionych w części torfowych, w części piaszczystych przytorfiałych, które dla właścicieli nie przedstawiały dotychczas wielkiej wartości a przeważnie stanowiły nawet w całem tego słowa znaczeniu nieużytki.

Wobec tego okazała się potrzeba założenia na tych bagnach wzorowych pól uprawnych, któreby pouczyły włościan o sposobie uprawy tego rodzaju gruntów i wykazały ich wartość dla gospodarstwa.

Przy wyborze miejsca na pola doświadczalne okazały się na razie trudności, raz dlatego, że roboty regulacyjne były dopiero w toku

i obszary osuszone dość jeszcze ograniczone, powtóre dlatego, że ludność miejscowa niema jeszcze zaufania do zamierzonej akcyi i nie jest zdecydowaną, w jakim kierunku ma rozwinąć uprawę na osuszonych gruntach. Jedni obiecują sobie mieć łąki bez żadnych z ich strony wkładów, inni natomiast grunta te orzą i uprawiają jako pola.

Wobec tego postanowiono na razie wybrać grunt na pole doświadczalne na obszarze dworskim p. Gustawa Szaszkiewicza w Rzemieniu. Pole doświadczalne sąsiaduje bezpośrednio z gruntami włościańskimi i jest dla ludności włościańskiej łatwo dostępne i widoczne. Doświadczenia wykonywać się mają na 4 działkach o łącznej powierzchni 10 morgów.

W latach 1906 i 1907 ukończono roboty melioracyjne i przygotowawcze do uprawy.

W rokn 1908 po odpowiedniem znawożeniu obsiano wszystkie działki mieszanką na zieloną paszę.

Melioracya jak i uprawa przedstawiały dość znaczne trudności, ponieważ grunt ten był pokryty gęstymi zaroślami i pniakami, które musiano jak najstaranniej oczyścić a powstałe stąd nierówności usunąć.

3. Pole doświadczalne w Chyszewicach.
(Powiat Rudki.)

W Chyszewicach po przeprowadzeniu komasacyi gruntów zawiązała się spółka włościańska dla uprawy i eksploatacyi miejscowego torfowiska. Wydział krajowy chcąc poprzeć usiłowania tamtejszych gospodarzy, na prośbę ich postanowił założyć próbne pole na powierzchni 2—3 morgów, przeznaczając na ten cel przez 3 lata z rzędu 250 koron. Spółka zobowiązała się pokrywać zwiększone wydatki na doświadczenia z uprawą roślin gospodarczych z własnych funduszów. W r. 1907 wypracowano dla tej stacyi projekt techniczny i plan doświadczeń a z wiosną 1908 r. miały się rozpocząć przedwstępne roboty.

4. Pole doświadczalne w Dm trowie i w Połonicznej (Powiat Kamionka Strumiłowa).

Powiat Kamionka Strumiłowa obfituje w grunta torfowe. Przeszło 5.000 morgów bagien Stojanowskich zostało osuszonych w dawniejszych latach, a obecnie jeszcze większy kompleks takich gruntów przybywa wskutek regulacyi potoków Pustej i Berezówki. Podobnie więc jak na bagnach Stojanowskich tak i w perymetrze Pustej podjęto akcyę koło racyonalnej uprawy tych nieużytków przez zakładanie w pierwszym rzędzie większych pól doświadczalnych. — Ponieważ grunta te należą przeważnie do drobnych właścicieli, przeto stacye zakłada się na gruntach włościańskich. — Niestety, mimo że posiadanie stacyi przynosi właścicielowi niemałe korzyści, przy wyborze miejsc napotyka się na wielkie trudności.

Ludność nie rozumie znaczenia i celu tych stacyi, nie wierzy w skuteczność udzielanych rad i pouczeń, a dając posłuch fałszywym pogłoskom i niedorzecznym przestrogom, nie chce zmiany w dotychczasowym sposobie użytkowania torfowisk. — To też w pierwszych latach wpływ taki na poprawę stosunków gospodarczych jest bardzo nieznaczny, prowadzenie zaś jej wymaga wiele oględności i taktu.

Dla stacyi w perymetrze bagien nad Pustą nie łatwo znaleść fachowo wykształconych rolników, którymby nadzór i kierownictwo stacyi powierzyć można. Oparcie znajduje się tylko u miejscowych probo-

szczów, którzy starają się, ażeby program doświadczeń i uprawa torfowiska na stacyi stosownie do instrukcyi wykonaną została.

Stacya w Dmytrowie znajduje się tuż nad bocznym rowem Berezówki na gruncie Iwana Maciaka na powierzchni około 5 morgów. W październiku i w listopadzie r. 1907 wykopano dodatkowe rowy i założono przejazdy. Na wiosnę 1907 r. polecono rozplantować wykop i wyrównać całą powierzchnię. Czas letni i jesienny wolny od zwykłych zajęć gospodarczych użył Maciak na uprawę mechaniczną torfowiska, którą przeprowadził z niezwykłą starannością i dokładnością. — Przez zimę rozsiano na całej stacyi 15 m ctn. kainitu i 20 m ctn. mączki Thomasa. Pole podzielono na mniejsze poletki i zasadzono kilka gatunków kartofli sprowadzonych od Dołkowskiego, tak samo buraków i szwedzkiego pochodzenia owies Ligovo. — Sumienność, z jaką właściciel gruntu wykonuje wszelkie polecenia, daje gwarancyę, że stacya ta będzie i nadal wzorowo prowadzoną i spełni swoje zadanie.

Mniej korzystnie przedstawiają się stosunki na dwóch polach torfowych w gminie Połonicznej. Jedno znajduje się na gruncie włościańskim, drugie na erekcyonalnym. Po osuszeniu okazały się jednak wielkie niezgodności między stanem posiadania a mapami katastralnemi gruntów znajdujących się na tamtejszych bagnach. Zachodzi nieodzowna potrzeba zarządzenia sprostowania granic stosownie do map katastralnych. Usiłowania, ażeby dwóch sąsiadów granicznych o miedzę z parcelą wziętą pod uprawę pogodzić i wykopać rowy graniczne mające odwodnić dane pole, spełzły na niczem. Ponieważ stan ten nie rychło da się zmienić, przeto zdecydowano się zamiast rowu otwartego założyć dreny faszynowe, ewentualnie z rurek drenowych, co w ciągu r. 1908 ma być uskutecznione.

5. Pole doświadczalne w Sielcu i Kuliczkowie.

(Powiat Sokal).

Obie stacye znajdują się tuż nad uregulowanym potokiem Błotnią na gruntach włościańskich. Szczegółowe osuszenie otwartymi rowami wykonano w r. 1906 na obu stacyach równocześnie. Torf jednak na gruncie Kuliczkowskim przedstawiał materyał jeszcze bardzo nie rozłożony, przerośnięty korzeniami roślin, które uniemożliwiały orkę nietylko zwykłym pługiem ale nawet i pługiem Sacka.

Wobec tego postanowiono w r. 1907 pozostawić stacyę zajmującą około 3 morgów nieuprawioną. Pod wpływem działania powietrza i słońca grunt ten nabierze niezawodnie lepszych własności.

W każdym razie sprowadzono pług „Pionier“ z fabryki Evena w Oldenburgu, który na gruntach torfowych trudnych do uprawy miał się okazać bardzo dobrem narzędziem.

Jeśli pług ten okaże się praktycznym, będzie go można i w wielu innych wypadkach zastosować.

Natomiast pole doświadczalne w Sielcu na gruncie Stefana Kłymowa, zaraz w pierwszym roku po wykopaniu rowów, dało się dość starannie obrobić i przygotować pod zasiewy wiosenne. Sztucznych nawozów na 1 ha wysiano 10 q kainitu Kałuskiego i 3 q mączki Thomasa 18% . W maju wysadzono 2 gatunki kartofli, niebieskie olbrzymy i zwykłe miejscowe bez określonej nazwy. Pierwszych zebrano z 1 ha okrągło 120 q, drugich 115 q. Kapustę wysadzoną na 500 m^2 zniszczyły zające, tak samo i buraki pastewne, tak że na rok 1908 zarządzono ogrodzenie stacyi kolczastym drutem. Owsa z powierzchni 0.25 ha zebrano 3·5 q. Części starej darni nie przeorano, zasilając takową tylko sztucznymi nawozami. W pierwszym jednak roku żadnego efektu nie zauważono.

Już ten pierwszy próbny rok uprawy spowodował kilku włościan z Sielca i Mostów Wielkich do starania się o zapomogę w formie sztucznych nawozów na uprawę gruntów torfowych. Prośbę tę Wydział krajowy przychylnie załatwił, polecając kierownikowi regulacyi Błotni dopilnować, ażeby nawozy racyonalnie zostały użyte. Cel stacyi, założenia na gruntach osuszonych gospodarstwa łąkowego, musi być zmodyfikowany, ponieważ włościanie okazują większe zainteresowanie się uprawą rolną i uprawy tego rodzaju sobie życzą.

6. Pole doświadczalne w Rzęśnie polskiej.
(Powiat Lwów).

W najbliższem sąsiedztwie miasta Lwowa ciągną się znaczne obszary torfowisk, częściowo już odwodnionych jak w okolicach Dublan, Grzędy i Podlisek, a więc możliwych do uprawy, częściowo zaś stanowiących jeszcze pierwotne, nieużyteczne bagna. Do częściowo osuszonych i to przy pomocy funduszów krajowych i państwowych, należą torfowiska ciągnące się od Kleparowa przez Rzęsnę polską i ruską do stawu w Mszanie. Wydział krajowy już dawniej miał zamiar założyć na tych gruntach pole doświadczalne, ażeby właścicielom przeważnie włościańskim wskazać, jak grunta tego rodzaju należy uprawiać, ażeby przynosiły jak największy dochód. Starania jednak w tym kierunku spełzły na niczem, ponieważ nie można było znaleść odpowiedniego właściciela, któryby na ten cel grunt swój zechciał odstąpić i dawał rękojmię, że wykona uprawę według wskazówek fachowego inżyniera dla uprawy torfowisk.

Dopiero w ubiegłym roku zgłosił się z gotowością prowadzenia prób Dr. Tadeusz Mars z Rzęsny polskiej, ofiarując na ten cel parcelę o powierzchni około 14 morgów.

Pan Dr. Mars oświadczył zarazem, że pragnąłby uprawę torfowiska tego prowadzić na większej powierzchni, niżby na to uchwalona subwencya w trzyletnim okresie doświadczeń w kwocie 2.500 K zezwalała.

W ten sposób w jesieni 1906 r. rozpoczęto roboty około założenia stacyi w Rzęsnie polskiej. W programie doświadczeń miano głównie na celu założenie łąk z rejestracyą szlachetnych traw, ponieważ odpowiadało to najbardziej gospodarstwu p. Marsa. Mając jednak na uwadze, że w okolicach Lwowa włościanie prowadzą bardzo intenzywnie uprawę ogrodową, udało się namówić właściciela do uprawy bodaj na małej powierzchni niektórych roślin ogrodowych. Zaraz też w pierwszym roku zasadzono kilka grządek burakami i marchwią. W program doświadczeń włączono też zastosowanie nawozów stajennych, ponieważ w okolicach Lwowa użycie tego rodzaju nawozu jest powszechne z powodu łatwości nabycia z prywatnych i wojskowych stajen miasta Lwowa.

Nawóz więc ten może i dla torfów okazać się tańszym, aniżeli sztuczny.

Cały obszar stacyi podzielono rowami na 11 działek. Odstępy rowów są różne i zależne od właściwości gruntu i stanu wilgotności wynoszą 40 m, 50 m, 80 i 100 m.

Na działkach przeznaczonych dla sztucznych nawozów wysiano 10 względnie 8 q kainitu i 4 względnie 3 q mączki Thomasa, na działkach zaś dla nawozów naturalnych polecono rozwieść 40—50 fur gnoju końskiego. Część stacyi bardzo starannie oczyszczono z mchów i silnie zbronowano, podsiewając mieszanką traw na łąkę stałą, część zaś zorano celem uprawy przedplonów.

W czasie kontroli stacya przedstawiała się bardzo korzystnie. O wynikach będzie można mówić dopiero w następnym roku.

7. Pole doświadczalne w Peczeni.
(Powiat Przemyślany).

Pole doświadczalne w Peczeni zostało założone na gminnem torfowisku, osuszonem przy pomocy subwencyi z funduszów krajowych i państwowych. W pierwszym roku uprawy osiągnięto wcale dobre rezultaty, szczególnie na działkach, których odstępy rowów wynosiły 30 i 40 m. Działka o szerokości 60 m okazała się za wilgotną i dlatego buraki pastewne na niej wysadzone dały zbiór mniej zadowalający.

Jako normalną dawkę dla sztucznych nawozów wyznaczono 10 q kainitu i 3 q mączki Thomasa, 18—20% na 1 ha. Kartofli na działce 30 m zbierano średnio 135 q, na działce 40 m 127 q z 1 ha. Buraków pastewnych z powodu zbytniej wilgoci gruntu zebrano:

Eckendorfskich . . . 195 q z 1 ha.
Mamutów . . . . 160 q z 1 ha.

Pod buraki należało dać większą dawkę kainitu, co kierownik stacyi przeoczył. Kapusta i proso udały się znakomicie, Tak samo żyto jare, na które, jak wiadomo, w roku 1907 był niepamiętny nieurodzaj, na gruncie torfowym wydało normalny plon, mianowicie z 1 ha 8·75 q, zaś słomy 19 q. Jedną działkę tylko zbronowano i podsiano mieszanką traw, a rezultat był już widocznym w pierwszym roku, szczególnie przy drugim pokosie, przy którym według twierdzenia miejscowych włościan zebrano dwa razy więcej jak w latach poprzednich przed melioracyą.

Wpływ stacyi okazał się na początku dobrym, ponieważ kilku włościan przygotowało swoje prywatne grunta torfowe do uprawy na rok 1908.

8. Pole doświadczalne w Jaworznie.
(Powiat Chrzanów).

W roku 1907 wyczerpano program doświadczeń ułożony dla stacyi z uprawą torfowisk nad Przemszą w Jaworznie.

Niedostateczne działanie rowów osuszających zaprojektowanych co 50 m. uzupełniono drenami faszynowymi założonymi w środku poszczególnych działek. — Całe pole obsiano mieszanką traw, użyźniając grunt tak jak i w poprzednich latach kainitem i mączką Thomasa w stosunku jak 10 : 4 na 1 ha. Siana zbierano dwukrotnie już w pierwszym roku, a ilość jego oszacował tamtejszy kierownik p. Józef Kień na 40—50 q z 1 ha.

Dla zachęty przyznał Wydział krajowy jeszcze dodatkowo i na rok 1908 właścicielowi tej stacyi Janowi Żakowi subwencyę w formie sztucznych nawozów, którą tenże odpowiednio zużytkował.

Akcya zakładania pól doświadczalnych na torfach celem rozszerzenia uprawy tego rodzaju gruntów w kraju naszym, okazała się dość skuteczną. Rok rocznie przybywa coraz więcej gruntów uprawnych na osuszonych bagnach, a zainteresowanie się kulturą torfów stale wzrasta.

Dowodem tego są coraz liczniejsze zgłoszenia włościan i innych prywatnych właścicieli o fachową poradę i o pomoc techniczną przy melioracyi gruntów torfowych, niemniej też bardzo liczne prośby o subwencyę w formie sztucznych nawozów, które Wydział krajowy w granicach przyznanych na ten cel funduszów ze strony Wysokiego Sejmu i c. k. Ministerstwa rolnictwa stara się uwzględniać. Szczególnie znaczną ilość petentów włościańskich wsparto w roku 1907 z okolic bagien Oleskich i Stojanowskich przez udzielenie kainitu i mączki Thomasa na uprawę gruntów torfowych, z zapasów pieniężnych niewyczerpanych w ubiegłych latach. Nawozy te zostały wszędzie nale-

życie zużytkowane, a pomoc ta niezawodnie zachęci do prowadzenia zapoczątkowanej już uprawy stale przez następne lata.

Służba dozorców melioracyjnych i drenarskich

Wskutek uchwały Wys. Sejmu z 8. marca 1907, którą zmieniono §. 2. instrukcyi służbowej dla krajowych dozorców melioracyjnych, zamianowano dekretem z d. 2. kwietnia 1907 l. 31.162/07:

1. konduktora melioracyjnego II. klasy Stanisława Slisza konduktorem melioracyjnym I. klasy.

2. konduktorów melioracyjnych III. klasy:

Józefa Szlęzka, Józefa Chciuka, Adama Jamroza, Józefa Krzysztyszyńskiego i Józefa Święchowicza konduktorami melioracyjnymi II. kl.

3. starszych dozorców melioracyjnych: Stanisława Uścieńskiego, Kornela Abrahamowicza, Jana Postawę, Jana Marka, Antoniego Ledwinę, Józefa Mondalskiego, Jana Dudycza, Jacentego Jajugę, Kajetana Wykę, Adama Prarata i Jana Turbaka konduktorami melioracyjnymi III. klasy.

Dozorca melioracyjny Józef Węgrzyn, który ukończył kurs drenarski z postępem celującym, został mianowany dekretem z d. 20. marca 1907 l. 27.722/07 konduktorem melioracyjnym III. klasy dla konserwacyi obwałowania Wisły powyżej Wisłoki i lewego wału rzeki Wisłoki, a dozorca melioracyjny Teodor Seńczuk, który ukończył kurs drenarski także z postępem celującym, został mianowany konduktorem melioracyjnym III. klasy do dozoru robót melioracyjnych wykonywanych przy pomocy państwa i kraju.

Dozorca drenarski Antoni Korpała dekretem z d. 25. października 1907 l. 68.364/07 został zamianowany dozorcą melioracyjnym.

Wreszcie dekretami z d. 26. marca 1907 l. 915.583/06. z d. 19. kwietnia 1907 l. 35.954/07 i z d. 8. października 1907 l. 53.047/07 zamianował Wydział krajowy dozorcami drenarskimi ukończonych uczniów 2 letniego kursu drenarskiego: Jana Gruszczyńskiego, Antoniego Pelca, Józefa Chciuka, Michała Diducha, Józefa Stalę, Jakóba Pazia, Michała Kalinkę, Ludwika Waśkiewicza, Stefana Małeckiego, Jędrzeja Pasadyna, Jana Sowę, Józefa Fereta, Jana Regułę, Jana Tomakę, Wawrzyńca Zuchowskiego, Ludwika Pukę, Filipa Górę i Józefa Prarata.

Dozorca drenarski Marcin Kasprzak został za przekroczenie służbowe wydalonym ze służby krajowej (l. 54.006 08 z d. 16 czerwca 1908) a dozorca drenarski Adolf Brydziński został na własne żądanie ze służby uwolniony (l 57.604/08).

Obecny personal służby dozorców liczy 6 konduktorów melioracyjnych przy konserwacyi publicznych robót melioracyjnych, przy robotach zaś 1 konduktor melioracyjny II. klasy, 12 konduktorów melioracyjnych III klasy, 16 dozorców melioracyjnych, 48 dozorców drenarskich i 27 ukończonych uczniów dwuletniego kursu drenarskiego, którzy jeszcze egzaminu końcowego nie zdali, razem 110 konduktorów, dozorców i uczniów.

Czynności c. k. galic. oddziału hydrograficznego w r. 1906.

Nadesłane odezwą c. k. Namiestnictwa z 16 września 1907 l. 113.883 sprawozdanie z czynności c. k. kraj. oddziału hydrograficznego za r. 1906 przedkładamy Wysokiemu sejmowi w załączeniu.

Alegat 5.

Wedle tego sprawozdania było w r. 1906 czynnych 432 stacyi ombrometrycznych, 230 wodoskazowych i 200 śniegowych.

Dotychczas nie przeprowadził jeszcze c. k. oddział hydrograficzny obliczeń normalnych przekrojów poprzecznych dla regulacyi Dniestru od Rozwadowa do Żurawna, tudzież dla regulacyi Soły i Łomnicy.

III.

A) Nowe przedsiębiorstwa melioracyjne.

Wydział krajowy przedkłada Wys. Sejmowi wnioski na podjęcie czterech nowych przedsiębiorstw melioracyjnych: 2 w dorzeczu Wisły, 1 w dorzeczu Bugu i 1 w dorzeczu Dniestru.

Ponieważ zdjęcia dla obwałowania Wisły i regulacyi dopływów górnego Dniestru zostały ukończone w r. 1904, rozpoczął Wydział krajowy w r. 1905 i 1907 w myśl programowej uchwały Wysokiego Sejmu d. 13. lutego 1894 pomiary dla regulacyi podgórskich dopływów Wisły i Dniestru, tudzież rzek karpackich i przygotował dwa projekty techniczne dla regulacyi tych podgórskich dopływów, mianowicie: Macochy w dorzeczu Wisły i Siwki w dorzeczu Dniestru.

Ponieważ jednak rokowania z c. k. Rządem w sprawie subwencyonowania ze skarbu państwa regulacyi potoku Siwki, która ma na celu ochronę saliny w Kałuszu od zalewu, nie zostały ukończone, — przedkłada Wydział krajowy na razie Wys. Sejmowi projekt ustawy o regulacyi potoku Macochy, zastrzegając sobie przedłożenie projektu ustawy o regulacyi Siwki, jeżeli decyzya c. k. Rządu nadejdzie w ciągu miesiąca września r. b.

Obok projektu ustawy o regulacyi potoku Macochy przedkłada Wydział krajowy Wys Sejmowi projekty ustaw o osuszeniu bagien Rzeszowskich, o regulacyi Sołokii (dopływu Bugu) i o regulacyi Kłodnicy (dopływu górnego Dniestru).

W r. 1908 zostały wstrzymane dalsze zdjęcia dla nowych projektów melioracyj publicznych, gdyż z powodu podwyższenia dotacyi państwowego funduszu melioracyjnego (w r. 1907 o 3 miliony koron, a w r. 1908 o 4 miliony koron) przyszedł do skutku w kraju cały szereg wykazanych w I. części niniejszego sprawozdania publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych, tak iż zamiast przewidzianych w etacie biura melioracyjnego 25 kierowników budowy musiał Wydział krajowy w r. 1908 ustanowić 34 kierowników.

1. Regulacya potoku Macochy z dopływami.

Projekt techniczny opracowany przez inżynierów biura melioracyjnego Stanisława Przybylskiego i Franciszka Bernkopfa obejmuje regulacyę potoku Macochy (dopływu rzeki Soły) od mostu na drodze państwowej w Kętach do ujścia do Soły na długości . 14,650 km.

regulacyę potoku Osieckiego, Maleckiego i Młynówki Czanieckiej łącznej długości . . .	3,695	„
kanał ulgi do Soły	1,673	„
6 rowów osuszających	8,300	„
5 młynówek	2,040	„
razem .	30,358	km.

Koszta budowy preliminowane w kosztorysie projektu wynoszą:

I. Roboty ziemne . .	300.562 K —	gr.
II. Budowa objektów (13 mostów żelazno-betonowych, 10 przepustów drogowych z rur betonowych, 7 jazów		

	betonowych i żelaznych, 12 szluz klapowych, 19 stopni betonowych, 3 syfony i 4 brukowane brody)	447.410 K — gr.
III.	Ubezpieczenie łożysk potoków i wałów (57.370 m bież. płotków, 307.561 m² darniowania, obsiew 52,39 ha skarp i odkładów, 1 próg betonowy) . .	105.807 K 32 „
IV.	Wykupno gruntów i młynów (wykupno 39·952 ha gruntów, odszkodowanie za plony na powierzchni 35·794 ha, wykupno 1 młyna w Kętach i odszkodowanie za ubytek siły młyna turbinowego w Grojcu z powodu obniżenia zwierciadła wody) . . .	162.859 K 90 gr.
V.	Konserwacya w czasie budowy 4 prc. z rub. I. i II, (406.369·32 K) . . .	16.300 „ — „
VI.	Koszta zarządu (10 prc. z rub. I. do V. w sumie 1,032.939 K 22 gr.) . .	103.300 „ — „
VII.	Rozmaite i nieprzewidziane (około 3 prc. z rub. I. do V.)	29.768 „ 78 „
	Ogółem .	1,166.000 K — gr.

W regulacyi interesowanych jest 8 gmin i obszarów dworskich w powiecie Bialskim: 1) Grojec, 2) Osiek, 3) Łęki, 4) Bielany, 5) Kańczuga, 6) Malec, 7) Nowa wieś, 8) Kęty z powierzchnią 1.568 morgów gruntów, która zostanie odwodnioną i ochronioną od wylewów.

Z preliminowanej sumy kosztorysowej 1.166.000 K przypada na ulepszenie urządzeń przy zakładach wodnych kwota 183 700 K, do której obowiązani będą konkurować właściciele tych zakładów, na odwodnienie zaś i ochronę od corocznych wylewów 1.568 morgów gruntów kwota 982.300 K, czyli 630 K na 1 morg.

Przyjmując coroczną szkodę wyrządzoną przez wylewy na 30 K., a korzyść z odwodnienia na 25 K z 1 morga, otrzyma się wartość melioracyi skapitalizowaną w stosunku 4% w sumie 2,156.000 K, wobec nakładu 982.300 K.

Z powodu corocznych szkód wyrządzanych przez wylew Macochy w gruntach wnosiły też petycye tak do Wysokiego Sejmu, jak i do Wydziału krajowego i c. k. Rządu Wydział powiatowy Bialski wraz z interesowanemi gminami i obszarami, wskutek czego przy pomocy państwa i kraju wykonany został kanał ulgi odprowadzający część wielkiej wody Macochy do Soły na granicy Kęt i Nowej wsi. Kanał ten jednak nie zapobiegł wylewom, gdyż dorzecze Macochy w miejscu odgałęzienia kanału ulgi wynosi zaledwie 25 km², podczas gdy dorzecze Macochy poniżej potoku Maleckiego zwiększa się na 58 km², a poniżej ujścia potoku Osieckiego na 99·7 km².

Gdy więc dla uchylenia corocznego zalewu gruntów o wysokiej kulturze okazała się potrzeba systematycznej regulacyi i obwałowania Macochy na całej przestrzeni od Kęt do ujścia do Soły, a rentowność

przedsiębiorstwa nie ulega wątpliwości, — postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie robót w drodze przymusowej spółki wodnej pod zarządem Wydziału krajowego przy 40% zasiłkach z funduszu krajowego i państwowego funduszu melioracyjnego.

Datek kraju i państwa wynosiłby po 466.400 K, datek zaś przymusowej spółki wodnej 233.200 K z czego przypadałoby na właścicieli zakładów wodnych 36.740 K, a na właścicieli gruntów 196.460 K (po 125 K 29 gr. na 1 morg).

Przy użyciu jednej siły technicznej do prowadzenia budowy należałoby rozłożyć roboty na lat 11, tak iż rocznie byłaby do przebudowania kwota 106.000 K, coroczne zaś raty datków kraju i państwa wynosiłyby po 42.400 K, a coroczna rata datku spółki wodnej 21.200 K (po 11 K 39 gr. z 1 morga).

Projekt techniczny wraz z projektem ustawy przesłał Wydział krajowy odezwą z 2. sierpnia 1908 l. 59.903 c. k. Namiestnictwu celem wyjednania technicznej reambulacyi, którą też przeprowadził wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 23. kwietnia 1908 l. 33.995 rx 1907 c. k. inżynier w Ministerstwie spraw wewnętrznych p. Artur Born przy współudziale delegatów c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego w czasie od 4. do 9. maja 1908 z wynikiem dla projektu dodatnim.

Termin rozpoczęcia robót oznaczony zostanie w rozporządzeniu wykonawczem po wejściu w życie ustawy; — nadmieniamy jednak, że komisya reambulacyjna, która po 2 dniowym deszczu była świadkiem wylewu Macochy w Kętach, postawi wniosek na rozpoczęcie robót w jak najkrótszym czasie.

2. Osuszenie bagien rzeszowskich.

Na prośbę interesowanych gmin i obszarów dworskich zarządził Wydział krajowy w r. 1883 zdjęcia i opracowanie projektu dla osuszenia bagien nad potokami Mrowlą, Osiną i Podrzeczem w powiecie Rzeszowskim; projekt ten jednak nie został zrealizowany, gdyż interesowani nie zawiązali spółki wodnej.

Sprawę tę wznowił po 20 latach Wydział powiatowy w Rzeszowie sprawozdaniem z 25. maja 1903 l. 1.725, a Wydział krajowy zarządził reskryptem z 18. czerwca 1904 l. 29.088 rewizyę projektu i wykonanie zdjęć uzupełniających.

Projekt sporządzony w r. 1905 przez inżynierów biura melioracyjnego Maryana Röhricha i Sylwerego Strzelbickiego obejmuje następujące roboty:

1.	regulacyę potoków Czarny i Mrowli na długości	12,205 km.
2.	regulacyę potoku Osiny na długości .	7,836 „
3.	„ „ Podrzecze na dług.	7,700 „
4.	68 rowów osuszających na długości .	64,009 „
5.	kanał nawodniający na długości .	0,900 „
	Razem na długości .	92,650 „

Koszta robót według kosztorysu uzupełnionego przez komisyę reambulacyjną preliminowane są, jak następuje:

I.	Roboty ziemne . . .	125.000 K — gr.
II.	Budowa objektów: 11 szluz, 24 mostów, 44 stopni, 25 progów i 9 poideł .	76.000 „ — „

III.	Ubezpieczenie brzegów płotkami, darniami i obsiewem nasionami traw , . .	71.825	K 09	gr.
IV.	Wykupno gruntów i 1 młyna	121.484	„ 92	„
V.	Utrzymanie w czasie budowy 4% z rub. I. do III. . .	7.690	„ —	„
VI.	Koszta zarządu 10% z rubr. I. do V. . . . , .	38.874	„ 50	„
VII.	Rozmaite i nieprzewidziane	19.125	„ 49	„
	Ogółem .	460.000	„ —	„

W projektowanej melioracyi interesowanych jest 10 gmin i 7 obszarów dworskich, mianowicie:

a) w powiecie Rzeszowskim:

Gminy i dwory: 1) Dąbrowa, 2) Trzciana, 3) Mrowla, 4) Świlcza, 5) Bratkowice, 6) Rudna wielka, — tudzież gminy: 7) Lipie, 8) Rogoźnica, 9) Rudna mała;

b) w powiecie Ropczyckim:

10) gmina i dwór Klęczany z powierzchnią 2.068,75 hektarów (czyli 3.594,9 morgów), tak iż przeciętny koszt osuszenia 1 morga wynosi 127 K 95 gr.

Gdy ten nakład wobec spodziewanego wzrostu wartości gruntów w sąsiedztwie większego miasta Rzeszowa uważać należy za rentowny, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie zaprojektowanego osuszenia w drodze przymusowej spółki wodnej przy 40% zasiłkach kraju i państwowego funduszu melioracyjnego pod zarządem Wydziału krajowego.

Zasiłki 40% kraju i państwa wynosiłyby po 184.000 K, 20% datek zaś spółki wodnej 92.000 K (po 25 K 90 gr. z 1 morga).

Roboty proponuje Wydział krajowy rozłożyć przy użyciu jednej siły technicznej do budowy na lat 5 tak, iż corocznie byłaby do przebudowania kwota 92.000 K, a coroczne raty datków państwa i kraju wynosiłyby po 36.800 K, datku zaś spółki wodnej po 18.400 K (po 5 K 12 gr. z jednego morga).

Projekt techniczny wraz z projektem ustawy przesłał Wydział krajowy odezwą z 8. listopada 1907 l. 96.474 c. k. Namiestnictwu celem wyjednania u c. k. Ministerstwa rolnictwa zarządzenia zbadania projektu na miejscu.

Reambulacyę projektu przeprowadził wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 19. maja 1908 l. 49.841 c. k. radca budownictwa w Ministerstwie spraw wewnętrznych p. Józef Opolski z wynikiem dla projektu dodatnim.

Roboty zamierza Wydział krajowy rozpocząć po wejściu w życie ustawy i zawiązaniu spółki wodnej.

3. Regulacya rzeki Sołokii z dopływami.

Obok regulacyi Błotni i Raty z dopływami ma regulacya rzeki Sołokii wielkie znaczenie dla ochrony od wylewów i odwodnienia znacznych obszarów gruntów po lewym brzegu rzeki Bugu.

Projekt techniczny opracowany przez starszego inżyniera Pawła Dyrdonia wspólnie z inżynierem Tadeuszem Baeckerem i Kazimierzem Sawickim obejmuje:

1) regulacyę rzeki Sołokii od jazu w Korniach do ujścia do Bugu w Krystynopolu na długości . . .	58,160 km
2) regulacyę potoku Rzeczycy bełzkiej na długości	10,970 „
3) 25 rowów osuszających łącznej długości . .	198,089 „
4) 9 rowów doprowadzających wodę dla nawodnienia łąk długości	47,390 „
Razem . .	314,609 km

Koszta budowy obliczono w projekcie, jak następuje:

I. Roboty ziemne 2,665.370 m³ wykopu . .	2,063.081 K 18 h
II. Budowa objektów: 16 mostów żelazno-betonowych, 4 kładki żelazno-betonowe, 79 mostków sklepionych betonowych, 131 przepustów drogowych betonowych, 63 stopni betonowych, 144 progów betonowych w rowach, 12 brodów, 11 szluz z betonu i żelaza do nawodnienia, 30 syfonów betonowych, 5 akwaduktów betonowych i 73 przepustów wałowych	1,157.170 „ 38 „
III. Budowle regulacyjne 58,25 km budowli na Sołokii, 10,97 km budowli na Rzeczycy bełzkiej .	942.065 „ 23 „
IV. Ubezpieczenie brzegów potoków i rowów: 490.958 m bież. płotków, 1,025.796 m² darniowania, 186 ha obsiewu skarp, 42 ha zasadzenia wikliną .	410.929 „ 42 „
V. Wykupno gruntów i młynów: wykupno 140,5058 ha pod łożyska Sołokii i potoków, odszkodowanie za 81,246 ha gruntów pod rowy, odszkodowanie za 17 ha gruntów odciętych przekopami, odszkodowanie za plony przysypane odkładami na powierzchni 208,5 ha, wykupno 4 młynów w Ostrowie, Bożence, Wierzbicy i Poddębcach . . .	706.134 „ 58 „
VI. Utrzymanie w czasie budowy 4% z rub. I, III i IV (3,416.075 K 83 gr.)	136.643 „ 03 „
VII. Koszta zarządu 10% z rub. I, II, III, IV i VI (5,009.442 K 57 h)	541.602 „ 38 „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane . . .	42.373 „ 80 „
Ogółem . .	6,000.000 K — h

W regulacyi tej interesowanych jest 34 gmin i obszarów dworskich:

a) w powiecie Rawskim:

1) Teniatyska, 2) Mosty małe, 3) Kornie, 4) Hrebenne, 5) Machnów, 6) Nowosiółki kardynalskie, 7) Wierzbica, 8) Zielona machnowska, 9) Poddębce, 10) Dyniska, 11) Tarnoszyn, 12) Uhnów, 13) Karów, 14) Korczów, 15) Domaszów, 16) Staje, 17) Ostobuż, 18) Chlewczany, 19) Tehlów;

b) w powlecie Sokalskim:

20) Machnówek, 21) Worochta, 22) Tuszków, 23) Witków, 24) Bełz, 25) Prusinów, 26) Żużel, 27) Góra, 28) Waniów, 29) Sielec, 30) Głuchów, 31) Żabcze, 32) Parchacz, 33) Ostrów, 34) Krystynopol z powierzchnią 13.880 ha, czyli 24.119 morgów, tak iż przeciętny koszt osuszenia i ochrony od dorocznych wylewów 1 morga wynosi 248 K 77 gr.

Z całego terenu inundacyjnego przypada ⅓ część o powierzchni 8.040 morgów na grunta zabagnione, które są prawie nieużytkami, a z których po przeprowadzeniu regulacyi spodziewać się można podwyższenia dochodu o 30 K z 1 morga, tak iż przy skapitalizowaniu dochodu rocznego w stosunku 4% podniesie się wartość tych gruntów o 6,020.000 K. Na ⅔ powierzchni okręgu konkurencyjnego oczekiwać

można podwyższenia wartości wskutek regulacyi o 60% tj. z 500 K na 800 K z 1 morga, ogółem 4,823.700 K, tak, iż podniesienie wartości całego okręgu konkurencyjnego przyjąć można na 10,843.700 K.

Gdy więc spodziewane podwyższenie wartości gruntów znacznie przewyższa nakład preliminowany na regulacyę, a wskutek wykonania zaprojektowanych robót polepszą się także stosunki zdrowotne w całej zabagnionej okolicy, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej przeprowadzenie regulacyi Sołokii w drodze przedsiębiorstwa przymusowej spółki wodnej pod zarządem Wydziału krajowego przy 40% zasiłkach ze skarbu kraju i z państwowego funduszu melioracyjnego, oraz przesłał projekt techniczny wraz z projektem ustawy odezwą z 5. maja 1908 l. 43.235 c. k. Namiestnictwu celem zarządzenia reambulacyi projektu przez delegata c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Datki 40% kraju i państwa wyniosą przytem przedsiębiorstwie po 2,400.000 K, 20% datek, zaś przymusowej spółki wodnej 1,200.000 K (po 49 K 75 gr. z 1 morga).

Przy użyciu trzech sił technicznych do prowadzenia budowy wypadnie rozłożyć roboty na lat 20, tak iż corocznie będzie do przebudowania kwota 300.000 K.

Przy 20-letnim okresie budowy wyniosą coroczne raty datków państwa i kraju po 120.000 K, datku zaś spółki wodnej po 60.000 K (2 K 49 gr. z 1 morga).

Roboty zamierza Wydział krajowy rozpocząć po wejściu w życie ustawy i zawiązaniu spółki wodnej.

4. Regulacya potoków Kłodnicy (Nieżachówki) i Brydnicy z dopływami.

W r. 1907 ukończył Wydział krajowy ostatni projekt z całej seryi regulacyi dopływów górnego Dniestru z dopływami, mianowicie regulacyi potoków Kłodnicy i Brydnicy w powiatach żydaczowskim, drohobyckim i stryjskim.

Opracowany przez starszego inżyniera Stanisława Szczepanowskiego, tudzież inżynierów-adjunktów Kazimierza Hubera i Ignacego Wewiórskiego projekt techniczny obejmuje:

a) regulacyę potoku Kłodnicy od mostu na gościńcu państwowym w Nieżuchowie do ujścia do Dniestru na długości			33,632 km
b) regulacyę dopływów Kłodnicy:			
1) potoku Krynica długości	4,000 km		
2) „ Moszawa „	9,600 „		
3) „ Łomnica „	5,016 „		
4) „ Świętego „	5,167 „	24,783	„
c) reg. „ Brydnica „	5,504 „		
z 4 ramionami długości	6,100 „		
d) regulacyę dopływu Brydnicy potoku Perekyp długości	3,564 „		
z 2 rowami „	3,600 „	18,768	„
Razem . .		77,183	km

Preliminowane koszta budowy przedstawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne . . . . . 764.923 K 44 gr.
II. Budowa objektów: 10 mostów na drogach gminnych, 49 mostów na drogach polnych,

	9 kładek, 21 poideł, 6 stopni i 10 szluz dla nawodnienia	435.110 K — gr.
III.	Ubezpieczenie brzegów płotkami i darniami	110.668 „ 22 „
IV.	Wykupno gruntów: wykupno 62,6567 ha pod łożyska potoków, odszkodowanie za plony na powierzchni 77,083 ha i za 38,2412 ha odciętych przekopami . .	224.920 „ 70 „
V.	Utrzymanie w czasie budowy 4 prc. z rubr. I i III	35.000 „ — „
VI.	Koszta zarządu 10 proc. z rub. I do V .	157.000 „ — „
VII.	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	72.377 „ 64 „
	Ogółem .	1,800.000 K — gr.

W regulacyi tej interesowanych jest 14 gmin i obszarów dworskich, mianowicie:

a) w powiecie Żydaczowskim:

1) Nadiatycze, 2) Rozwadów, 3) Uście, 4) Rudniki (z obszarem 3.126 morgów);

b) w powiecie Drohobyckim:

5) Bilcze, 6) Krynica, 7) Radelicz (z obszarem 4.335 morgów);

c) w powiecie Stryjskim:

8) Brigidau, 9) Dobrowlany, 10) Dobrzany, 11) Kawsko, 12) Nieżuchów, 13) Stryj, 14) Zawadów (z obszarem 6.377 morgów); ogółem z powierzchnią 13.838 morgów, tak iż przeciętny koszt osuszenia i ochrony od dorocznych wylewów 1 morga wynosić będzie okrągło 130 K.

Ponieważ rentowność tej regulacyi nie ulega wątpliwości, przesłał Wydział krajowy projekt techniczny wraz z projektem ustawy odezwą z 26. lipca 1907 l. 69.171 c. k. Namiestnictwu celem przedłożenia c. k. Ministerstwu rolnictwa i zarządzenia zbadania projektu na miejscu przez delagata tego Ministerstwa, reambulacya projektu jednak nie została dotychczas zarządzoną.

Wedle projektu ustawy ma być przeprowadzoną regulacya Kłodnicy jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej przez Wydział krajowy przy 40% zasiłkach kraju i państwowego funduszu melioracyjnego. Datki 40% kraju i państwa wynosić będą po 720.000 K, datek zaś 20% spółki wodnej 360.000 K (po 26 K z 1 morga).

Roboty przy użyciu jednej siły technicznej do prowadzenia budowy mogą być wykonane w ciągu lat 18, coroczne zatem raty datków państwa i kraju wynosić będą po 40.000 K, datku zaś spółki wodnej po 20.000 K (po 1 K 44 gr. z 1 morga.)

Termin rozpoczęcia robót oznaczony zostanie po wejściu w życie ustawy w rozporządzeniu wykonawczem.

Po wejściu w życie ustawy o regulacyi Kłodnicy z dopływami zapewnione będzie przeprowadzenie wielkiej akcyi melioracyjnej w dorzeczu górnego Dniestru, które obok Powiśla i dorzecza Bugu i Styru stanowi jedno z trzech centrów melioracyjnych w Galicyi.

Koszta robót zapewnionych ustawami w dorzeczu górnego Dniestru przedstawiają się, jak następuje:

1. Regulacya Dniestru od Rozwadowa do Żurawna (ustawa z 1. maja 1893. Dz. u. kraj. Nr. 33)	3,200.000 K
2. Regulacya górnego Dniestru od Kornalowic do Rozwadowa i Strwiąża od Biskowic do ujścia wraz z korekcyą ujścia Tyśmienicy i Wereszycy (ustawa z 4. grudnia 1900. Dz. u. kraj Nr. 12 ex 1901)	9,200.000 „
3. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru (ustawa z 18. maja 1896. Dz. u. kraj. Nr. 36)	1,212.000 „
4. Zabudowanie potoku Krzemionki (ustawa z d. 2. grudnia 1907. Dz. u. kraj. Nr. 19. ex 1908.) .	240.000 „
5. Regulacya potoku Błożewki (ustawa z 19. marca 1908. Dz. u. kraj. Nr. 53)	1,122.000 „
6. Regulacya rzeki Wereszycy z dopływami (ustawa z d. 25. maja 1906. Dz. u. kraj. Nr. 89)	2,040.000 „
7. Regulacya rzeki Tyśmienicy z dopływami i potoku Letnianki (ustawa z 23. kwietnia 1907. Dz. u. kraj. 78)	6,560.000 „
8. Regulacya potoku Kłodnicy (projekt ustawy)	1,800.000 „
9. Kolmatacya bagien naddniestrzańskich (ustawa z dnia 29. maja 1903. Dz. u. kraj. Nr. 58)	3,800.000 „
10. Zabudowanie debr w gminie Mikołajów nad Dniestrem (ustawa z d. 23. grudnia 1903. Dz. u. kraj. Nr. 42)	140.500 „
Razem .	29,314.500 K
11. W myśl ustawy z d. 9. maja 1907. Dz. u. kraj. Nr. 54. o uzupełnieniu regulacyi rzek kanałowych:	
a) regulacya Dniestru od ujścia Mszańca do Kornalowic (według projektu generalnego)	3,770.000 K
b) regulacya Strwiąża od Ustrzyk dolnych do Biskowic (przybliżony kosztorys komisyi)	1,660.000 „
c) regulacya i zabudowanie potoków Jabłonka, Lenina, Mszaniec, Bystrzyca i Czerchawa (przybliżony kosztorys komisyi) . . .	990.000 „
d) zabudowanie potoku Łodynka i debry pod Chyrowem w dorzeczu Strwiąża (kosztorys przybliżony)	90.000 „
Ogółem	**35,824.500** K.

W przedsiębiorstwach regulacyi Błożewki, Wereszycy i Tyśmienicy, tudzież kolmatacyi bagien naddniestrzańskich interesowany jest obszar **67.745** morgów gruntów, które opłacają datki konkurencyjne.

Po rozpoczęciu wielkich robót publicznych przez Wydział krajowy w dorzeczu górnego Dniestru ludność interesowana zawiązuje już obecnie sama dobrowolne spółki wodne dla przeprowadzenia drugorzędnych melioracyi (osuszenia gruntów), mianowicie: w powiatach Żydaczowskim, Drohobyckim i Stryjskim (regulacya Wowni i Kiny) tudzież w powiecie Samborskim (regulacya potoku Likusz na lewym brzegu Strwiąża i osuszenie bagien nad Bystrzycą i Waretyną).

Po ukończeniu regulacyi Strwiąża zamierza Wydział krajowy przystąpić do obwałowania Strwiąża i Dniestru od Sambora do Czajkowic dla ochrony od zalewu wielkich obszarów urodzajnych gruntów aluwialnych w powiatach Samborskim i Rudeckim, które to obwałowanie dopiero po uregulowaniu tych 2 rzek możliwem będzie do przeprowadzenia.

B. Powiększenie personalu krajowego biura melioracyjnego.

Z powodu podwyższenia dotacyi rocznej państwowego funduszu melioracyjnego z 4,000.000 K na 7,000.000 K w roku 1907, a na 8,000.000 K w roku 1908 przyszedł w kraju naszym do skutku cały szereg nowych przedsiębiorstw melioracyjnych, których prowadzenie wymaga większej ilości sił technicznych. I tak kiedy dotychczasowy etat biura melioracyjnego ustanowiony został w przewidywaniu potrzeby 25 kierowników budowy (przy rocznym wydatku 2,500.000 K na melioracye publiczne), jak to miało miejsce w r. 1907, — to w roku 1908 Wydział krajowy zniewolony był przydzielić 32 inżynierów do prowadzenia budowy, gdyż w razie przeciwnym budowa musiałaby być zastanowioną przy kilku ustawowych przedsiębiorstwach melioracyjnych, chociaż Wys. Sejm uchwalił potrzebne na ten cel środki i c. k. Ministerstwo rolnictwa asygnuje raty zasiłków państwowych unormowane w rozporządzeniach wykonawczych. Przydzielenie 7 inżynierów do budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych połączone było z zasystowaniem zdjęć dla nowych projektów, jak to już na wstępie III. części niniejszego sprawozdania wspomniano.

W roku 1909 zmuszony będzie Wydział krajowy przydzielić ośmiu inżynierów do prowadzenia budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych, dla których zasiłki uchwalone zostały przez Radę państwa w preliminarzach państwowego funduszu melioracyjnego, a datki krajowe wstawione do preliminarza krajowego. Dwóch techników będzie miał Wydział krajowy do dyspozycyi po ukończeniu robót na Nowym Brniu i Kisielinie, braknie natomiast sześciu techników do prowadzenia budowy.

Ponieważ tego braku nie może Wydział krajowy zastąpić siłami technicznemi zajętemi dotychczas przy melioracyach prywatnych, które w takim razie musiałyby być zastanowione, przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek na powiększenie personalu biura melioracyjnego począwszy od r. 1909 o sześciu inżynierów dla prowadzenia budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych.

Obecny personal techniczny biura melioracyjnego składa się:

1. z 1 dyrektora;
2. z 1 zastępcy dyrektora;
3. z 13 starszych inżynierów (w VII. randze);
4. z 13 inżynierów I. klasy (w VIII. randze);
5. z 22 inżynierów II. klasy (w IX. randze);
6. z 24 inżynierów-adjunktów (w X. randze);
7. z 2 adjutowanych praktykantów; — ogółem 76 inżynierów.

Wobec znacznej różnicy miejsc w poszczególnych rangach (28 inżynierów w rangach wyższych, a 48 inżynierów w rangach niższych) zapowiedział już Wydział krajowy w sprawozdaniu z d. 10. września 1907 l. 86.790, że w miarę uznanej potrzeby przedkładać będzie Wys. Sejmowi wnioski na stopniowe powiększenie liczby posad w rangach wyższych, zwłaszcza że w roku bieżącym z powodu unormowanej większej liczby posad w rangach niższych niż w dawnym etacie, a tem

samem słabszych szans awansu Wydział krajowy nie mógł już pozyskać techników dla biura melioracyjnego z tak znakomitemi kwalifikacyami jak w latach poprzednich.

Z tego powodu proponuje Wydział krajowy powiększenie personalu biura melioracyjnego przeważnie w rangach wyższych, mianowicie: o dwóch starszych inżynierów (w VII. randze), dwóch inżynierów I. klasy (w VIII. randze) i dwóch inżynierów II. klasy (w IX. randze), tak iż ilość urzędników w rangach wyższych wynosić będzie 32, w rangach zaś niższych 50.

Skład personalu biura melioracyjnego przedstawiać się będzie wedle tej propozycyi, jak następuje:

1) 1 dyrektor,
2) 1 zastępca dyrektora,
3) 15 starszych inżynierów,
4) 15 inżynierów I. klasy,
5) 24 inżynierów II. klasy,
6) 24 inżynierów-adjunktów,
7) 2 adjutowanych praktykantów.

Ogółem 82 inżynierów.

W r. 1909 zajętych będzie 38 inżynierów biura melioracyjnego przy kierownictwie następujących ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych.

a) w dorzeczu Wisły.

1) przy regulacyi Rudawy	2
2) przy obwałowaniu lewego brzegu Wisły od Białuchy do granicy państwa . . .	1
3) dto od Grzegórzek do Białuchy . .	1
4) przy obwałowaniu prawego brzegu Wisły od Podgórza do Niepołomic . . .	1
5) przy obwałowaniu Wisły od Niepołomic do Raby	2
6) dto od Raby do Woli rogowskiej . .	2
7) dto w powiecie Dąbrowskim . . .	2
8) przy regulacyi Biały	1
9) przy osuszeniu bagien Rzemieńskich . .	1
10) przy regulacyi górnej Trześniówki . .	2
11) przy regulacyi Wisłoka i Pielnicy . .	1
Razem .	16.

b) w dorzeczu Bugu i Styru:

12) przy regulacyi Bugu	1
13) „ „ Błotni	1
14) „ „ Raty	3
15) „ „ Pełtwi	3
16) „ „ Pustej (Radosławki) . .	1
Razem .	9.

c) w dorzeczu Dniestru:

17)	przy	regulacyi górnego Dniestru . .	3
18)	„	kolmatacyi bagien naddniestrzańskich	2
19)	„	regulacyi Błożewki	1
20)	„	„ Wereszycy	2
21)	„	„ Tyśmienicy i Letnianki .	3
22)	„	„ Siwki	1
23)	„	„ Gniłej Lipy . . .	1
		Razem .	13.

Tych 38 kierowników budowy prowadzić będzie wyłącznie roboty przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych, gdyż dla zaprojektowania i wykonania części regulacyi rzek kanałowych ustanowił Wysoki Sejm uchwałą z 4. października 1907 personal złożony z 12 inżynierów.

Referent administracyjno-prawny.

Referent administracyjno-prawny ustanowiony w biurze meliora7 cyjnem w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 7. lutego 1894 l. s. 1.24, w randze sekretarza, pozostaje w służbie krajowej 21 lat 2 miesiące (l- cząc do końca lipca 1908), a z uwzględniem poprzedniej służby autonomicznej wliczonej do emerytury, 27 lat 3 miesiące, podczas gdy inni urzędnicy konceptowi z mniejszą ilością lat służby awansowali już na radców Wydziału krajowego w VI. randze.

Dla utrzymania równomierności stosunków awansowych urzędników konceptowych utworzył Wys. Sejm na wniosek Wydziału krajowego uchwałą z 4. października 1907 posadę radcy w VI. randze dla sekretarza biura kolejowego (w VII. randze), który do końca listopada 1907 pozostawał w służbie krajowej 9 lat 7 miesięcy, a z policzeniem poprzedniej służby kolejowej, 22 lat 3 miesiące.

Ze względów słuszności przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi wniosek na utworzenie dla referenta administracyjno-prawnego biura melioracyjnego również posady radcy w VI. randze, zwłaszcza że dotychczasowe jego pobory z 2 pięcioleciami i 1 dodatkiem trzyletnim wynoszą 7.688 K, podczas gdy pobory radcy wynoszą 7.827 K, tak że podwyższenie wydatku przedstawia nieznaczną tylko kwotę 184 K.

Do preliminarzy krajowych na r. 1908 i 1909 rub. II. poz. 5 lit a) wstawił Wydział krajowy w oczekiwaniu przychylnego załatwienia powyższego wniosku pobory VI. rangi dla referenta administracyjno-prawnego biura melioracyjnego, mianowicie:

płacę	6.400	K
dodatek aktywalny	1.472	„
Razem .	7.872	K.

C) Uzasadnienie rubr. IX. poz. 16. i 17. preliminarza wydatków funduszu krajowego na rok 1908:

W poz. 16. preliminuje Wydział krajowy na rok 1908 zasiłki na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały sejmowej z 26. listopada 1889 w sumie 460.120 K, zatem w porównaniu ze sumą tych zasiłków, uchwalonych na rok 1907 480.002 K, mniej o 19.882 K. a mianowicie:

a) Na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich ostatnia rata 2.800 K jak na rok 1907.

b) Na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich (do r. 1914) 1.200 K jak na rok 1907.

c) Na konserwacyę osuszenia baglen Oleskich (do r. 1925) 1.000 K jak na rok 1907.

d) Na drenowanie gruntów włościańskich VIII. rata (z 10-lecia) 200.000 K jak na rok 1907.

e) Na zabudowanie potoków Harbutówki i Gościbki w powiecie Myślenickim III. rata (ostatnia) i kredyt dodatkowy 40.300 K

uzasadniono w sprawozdaniu z 4. grudnia 1906 l. 112.481 o melioracyach (str. 56).

f) Na regulacyę potoku Mikoszki w Rzeszowie III. rata (z 5-lecia) 6.432 K jak na r. 1907.

g) Na osuszenie gruntów w gminie Bojaniec (pow. Żółkiew) III. rata (ostatnia) 12.000 K jak na rok 1907.

h) Na osuszenie gruntów w gminie Żydaczów III. rata (ostatnia) 9.367 K jak na rok 1907.

i) na zabudowanie potoku Stańkowskiego (pow. Nowy Sącz) II. rata (ostatnia) 6.425 K jak na rok 1907.

Uzasadniono w sprawozdaniu z 4. grudnia 1906 l. 112.481 o melioracyach (str. 57).

k) Na zabudowanie potoku Biczyczanki (pow. Nowy Sącz) II. rata (ostatnia) 15.000 K, jak na rok 1907.

Uzasadniono w poprzedniem sprawozdaniu melioracyjnem (str. 58).

l) Na zabudowanie potoku Dubeń w gminie Spas (pow. Stary Sambor) II. rata (ostatnia) oraz kredyt dodatkowy 19.500 K.

Uzasadniono w poprzedniem sprawozdaniu melioracyjnem (str. 60). Przy sporządzeniu szczegółowego projektu podwyższoną została suma

kosztorysowa o 14.000 K, wskutek czego oprócz II. raty 12.500 K wstawia się tytułem kredytu dodatkowego 7.000 K.

m) Na regulacyę potoku Wolanki (pow. Brzesko) 6.150 K.

Koszta regulacyi tego potoku, który w dolnej części swego biegu poniżej mostu na gościńcu rządowym w Zakliczynie przy wielkiej wodzie zalewa corocznie około 150 ha pól ornych, obliczyła sekcya samborska c. k. Oddziału leśno-technicznego na 12.300 K, wskutek czego w myśl uchwały Wydziału krajowego z dnia 20. czerwca 1906 l. 119.606 wstawiono do preliminarza krajowego na r. 1908 50% tej sumy, t. j. 6.150 K tytułem zasiłku krajowego na tę regulacyę. Projekt szczegółowy regulacyi potoku Wolanki, opracowany przez wyżej wymienioną sekcyę, został w biurze melioracyjnem przerobiony, zaś odnośnie do zmienionego kosztorysu w wysokości 18.860 K przedkłada Wydział krajowy odpowiednie wnioski przy wyjaśnieniach do preliminarza na r. 1906.

n) Na zabudowanie potoku Psarki (pow. Chrzanów) kredyt dodatkowy 1.000 K.

Kwota powyższa jest ostatnią ratą datku krajowego, który wynosi 50% sumy kosztorysowej 71.000 K, tj. 35.500 K. Pomimo płynności całego datku krajowego roboty około zabudowania tego potoku, którego łożysko coraz bardziej dziczeje, nie zostały rozpoczęte, gdyż c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 14. września 1907 l. 13.647 zatwierdziło wprawdzie projekt szczegółowy, jednakże oświadczyło gotowość subwencyonowania tych robót z funduszu melioracyjnego w drodze osobnej ustawy krajowej, a nie z dotacyi na drobne melioracye, a to rzekomo z powodu za wysokiej kwoty kosztorysowej. Wobec tego odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 4. marca 1908 l. 98.207/07 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie zmiany decyzyi c. k. Ministerstwa rolnictwa i przyznanie subwencyi z państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye.

o) Na zabudowanie potoku Łączki (pow. Chrzanów) 6.000 K.

Roboty przy zabudowaniu tego potoku będą rozpoczęte równocześnie z zabudowaniem potoku Psarki, skoro sprawa udzielenia subwencyi państwowej dla robót na potoku Psarce zostanie rozstrzygniętą.

p) Na regulacyę Prutu pod Łanczynem (pow. Nadwórniańskim) I. rata (z 2 lecia) 16.000 K.

C. k. Namiestnictwo opracowało na polecenie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych i skarbu projekt lokalny regulacyi rzeki Prutu pod Łanczynem, gdzie rzeka Prut skutkiem ciągłego podmywania brzegów zagraża rządowym budynkom salinarnym. Koszta tej regulacyi obejmującej 3, 4 km. koryta rzeki, rozliczyło c. k. Namiestnictwo na 80.000 K i odniosło się do Wydziału krajowego z wnioskiem na przyczynienie się 40% datkiem t. j. kwotą 32000 K.

Z uwagi, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrzych reskryptem z dnia 12. czerwca 1907 l. 12.875 zatwierdziło projekt wraz z kosztorysem, tudzież ze względu na to, że ta lokalna regulacya obejmuje

część przestrzeni, która ma zostać uregulowaną wspólnym kosztem państwa i kraju w stosunku 60 % i 40%, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznananie tego zasiłku, który miałby być płatnym w 2 ratach rocznych po 16.000 K i wstawił na ten cel do preliminarza krajowego na rok 1908 pierwszą ratę w wyżej podanej wysokości.

r) Na budowę rowów osuszających w Borkach nizińskich (pow. Mielec) 7.800 K.

Wskutek licznych petycyj gminy Borki nizińskie powiatu Mieleckiego zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu czterech rowów osuszających w tej gminie o łącznej długości 5.965 m, których koszta obliczono na 23.400 K. Uznając potrzebę wykonania tych rowów, postanowił Wydział kraj. przedstawić Wys. Sejmowi wniosek na udzielenie $33^1/_3$% zasiłku z funduszu krajowego, oraz wyjednać u c. k. Ministerstwa rolnictwa datek w tej samej wysokości, skoro interesowana gmina zobowiąże się pokryć $^1/_3$ kosztów oraz wykonane rowy w należytym stanie utrzymywać.

Zasiłek przypadający na fundusz kraj. w kwocie 7.800 K wstawiono do preliminarza na r. 1908.

s) Na obwałowanie Sanu w Bielińcu (pow. Nisko) 8.500 K.

Wskutek próśb stron interesowanych zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu i kosztorysu na obwałowanie prawego brzegu Sanu w obrębie gmin katastr. Bieliniec, Rudnik i Ulanów celem ochrony gruntów narażonych na wylewy Sanu. Koszta tego obwałowania obliczone zostały na 25.500 K, z której to kwoty obowiązał się powiat Nisko wspólnie z gminami Bieliniec i Rudnik pokryć $^1/_3$ część. Zarazem zobowiązał się Wydział powiatowy konserwować wykonane roboty pod warunkiem, jeżeli budowa wału oddaną zostanie w przedsiębiorstwo Wydziałowi powiatowemu pod technicznem kierownictwem Wydziału krajowego.

Reskryptem z d. 7. stycznia 1908 l. 28.038 zgodziło się c. k. Ministerstwo rolnictwa na pomieniowy projekt i przyznało z kredytu na drobne melioracye $33^1/_3$ prc. zasiłek w kwocie 8.500 K, płatny w dwóch równych ratach rocznych po 4.250 K.

Wobec tego wstawił Wydział krajowy do preliminarza na r. 1908 kwotę 8.500 K tytułem datku krajowego i uprasza Wys. Sejm o uchwalenie tego zasiłku.

t) Na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (pow. Rohatyn) I. rata (z 2 lecia) 2.835 K.

Na skutek podania Zwierzchności gminnej w Demeszkowcach zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu i kosztorysu na osuszenie 355 morgów gruntów. Koszt wykonania tych robót obliczony został na 17.000 K, wobec czego Wydział krajowy postanowił uchwałą z dnia 10. września 1907 przedstawić Wys. Sejmowi wniosek na udzielenie $33^1/_3$% zasiłku z funduszu krajowego w kwocie okrągłej 5.670 K, płatnej w dwóch równych ratach rocznych, oraz wyjednać u c. k. Ministerstwa rolnictwa subwencyę w tej samej wysokości, skoro intere-

sowani zawiążą spółkę wodną i uzyskają konsens na wykonanie projektowanych robót.

Ponieważ sprawa zawiązania spółki według sprawozdania Wydziału powiatowego w. Rohatynie została już wdrożoną, Wydział krajowy wstawił do preliminarza budżetowego na r. 1908 I. ratę w kwocie 2.835 K.

u) Na osuszenie gruntów włościańskich w Małnowie (pow. Mościska) I. rata (z 3 lecia) 6.478 K.

Na skutek petycyi gminy Małnów powiatu Mościskiego wniesionej do Wysokiego Sejmu o ususzenie tamtejszych gruntów, zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu technicznego, który obejmuje osuszenie 843 morgów gruntów kosztem 58.300 K i postanowił przedłożyćWys. Sejmowi wniosek na pokrycie $^1/_3$ części kosztów t. j. 19.434 K w trzech równych ratach rocznych po 6.478 K, oraz wyjednać u c. k. Ministerstwa rolnictwa zasiłek w równej wysokości, skoro zostanie zawiązana spółka wodna i udzielony konsens na wykonanie projektowanych robót.

W oczekiwaniu, że warunki te zostaną wypełnione, przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie $33^1/_3\,\%$ zasiłku krajowego i wstawił do preliminarza na rok 1908 tytułem I. raty datku krajowego kwotę 6.478 K.

w) Na osuszenie łąk włościańskich w Oleszycach starych (pow. Cieszanów) I. rata (z 2 lecia) 3.800 K.

Wskutek prośby gminy Oleszyce stare powiatu Cieszanowskiego zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu osuszenia 242 morgów zabagnionych gruntow włościańskich w tej gminie, który preliminuje koszta na 22.800 K.

W uznaniu potrzeby wykonania zamierzonych robót postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie zasiłku w wysokości $33^1/_3\,\%$ sumy kosztorysowej t. j. 7.600 K płatnego w 2 równych ratach rocznych po 3.800 K, oraz wyjednać u c. k. Ministerstwa rolnictwa zasiłek w takiej samej wysokości z dotacyi państwowej, skoro zostanie zawiązaną spółka wodna oraz uzyskanym zostanie konsens na wykonanie zaprojektowanych robót.

W przypuszczeniu, że spółka w roku bieżącym zostanie zawiązaną, Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek o udzielenie na ten cel $33^1/_3\,\%$ zasiłku krajowego i wstawił do preliminarza na rok 1908 I. ratę tego zasiłku w wysokości 3.800 K.

x) Na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gminach Dąbrowiec i Łozina (pow. Gródek) I. rata (z 2 lecia) 2.333 K.

Zdjęcie zostało zarządzone przez Wydział krajowy wskutek podania Wydziału powiatowego w Gródku, który domaga się tej regulacyi ze względów tak sanitarnych jak i gospodarczych. Projekt obejmuje regulacyę potoku „Stara rzeka“ na terytoryum gmin Łozina i Dąbrowiec na długości 4·2 km. oraz dopływów bocznych na długości 830 m. Oprócz robót ziemnych i ubezpieczeń przewidzianą jest budowa 2 mostków drewnianych, 2 przepustów rurowych 1 brodu, 4 kładek i 5 stopni betonowych, kosztorys zaś obliczono na 14.000 K,

W uznaniu ważności projektowanych robót, które mają na celu osuszenie 148 morgów gruntów, Wydział krajowy oświadczył gotowość wyjednania u Wysokiego Sejmu $33^1/_3\%$ datku krajowego w okrągłej kwocie 4.667 K, płatnego w 2 ratach rocznych po 2.333 K, i wyjednać u c. k. Ministerstwa rolnictwa subwencyę państwową w równej wysokości, jeżeli zostanie zawiązaną spółka wodna i uzyskany konsens na wykonanie projektu.

Ponieważ według sprawozdania Wydziału powiatowego w Gródku sprawa zawiązania spółki postępuje pomyślnie, gdyż wniesiono już odnośne podanie do c. k. Starostwa w Gródku o uznanie spółki wodnej w Dąbrowcu-Łozinie, Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek o udzielenie datku krajowego $33^1/_3\%$ i wstawia do preliminarza na r. 1908 I. ratę w wysokości 2.333 K.

y) Na regulacyę potoku Olszanicy w gminie Zwierzyn (pow. Lisko) 2.200 K.

Na prośbę gminy Zwierzyn powiatu Liskiego, gdzie potok Olszanica zagraża drodze gminnej, zarządził Wydział krajowy potrzebne zdjęcia, które mają również na celu ochronę $5^1/_2$ morgów gruntów położonych nad Sanem przed zasypywaniem żwirem. Kosztorys obliczono na 6.600 K a ponieważ gmina Zwierzyn oraz Wydział powiatowy w Lisku obowiązały się pokryć $^1/_3$ część kosztów, pierwsza przez wykonanie robót ziemnych, powiat zaś przez dopełnienie brakującej kwoty do wysokości 2.200 K Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi odnośny wniosek na udzielenie $33^1/_3\%$ datku krajowego i wstawił ten zasiłek w kwocie 2.200 K do preliminarza na rok 1908 równocześnie zaś po przedstawieniu przez strony interesowane konsensu na budowę i deklaracyi co do dalszych konserwacyi robót wykonanych poczyni dalsze kroki potrzebne do uzyskania subwencyi państwowej.

z) Na budowę wodociągu w Kołaczycach (pow. Jasło) 8.000 K.

Gmina Kołaczyce powiatu Jasielskiego postanowiła przystąpić do budowy wodociągu na podstawie projektu, opracowanego przez krajowe biuro melioracyjne, w którym koszta budowy obliczono na 24.000 K, i odniosła się do Wydziału krajowego z prośbą o udzielenie subwencyi w wysokości $^1/_3$ części kosztów, oraz o wyjednanie u c. k. Rządu dalszego zasiłku w równej wysokości.

W uznaniu ważności wodociągu dla polepszenia stosunków sanitarnych w tej gminie, Wydział krajowy wstawił do preliminarza na r. 1908 datek krajowy w wysokości $33^1/_3\%$ sumy kosztorysowej tj. 8.000 K i przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek na uchwalenie tego datku.

Po uzyskaniu konsensu na budowę wodociągu przez gminę Kołaczyce poczyni Wydział krajowy odpowiednie kroki celem wyjednania subwencyi rządowej.

aa) Do dyspozycyi Wydziału krajowego 75.000 K.

Wysokość tej pozycyi uzasadniono w wyjaśnieniach do preliminarza na r. 1908.

Z dotacyi 75.000 K ma być pokrytą różnica kursu pożyczki zaciągniętej na osuszenie i drenowanie gruntów w obligach komunalnych Banku krajowego w kwocie 35.000 K, tak iż na właściwe roboty pozo-

stanie do dyspozycyi kwota 40.000 K, a z całej pozycyi 16. suma 425.120 K na popieranie drobnych melioracyi w r. 1908.

Jeżeli c. k. Ministerstwo rolnictwa przyzna na popieranie drobnych melioracyi w Galicyi subwencyę w wysokości powyższych zasiłków krajowych, w takim razie udział kraju w państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye wynosić będzie w r. 1908:

a)	na roboty	425.120 K
b)	subwencya na biuro melioracyjne i utrzymanie inżyniera dla kultury torfowisk	18.000 „
c)	$4_{/2}$ % odsetki pożyczki 5,000.000 K na osuszenie i drenowanie gruntów .	41.000 „
	razem .	484.120 K

Ponieważ zaś uchwalona przez Radę państwa na r. 1908 państwowa dotacya dyspozycyjna na drobne melioracye wynosi 3,200.000 K, zatem udział Galicyi w tej dotacyi przy uwzględnieniu wszystkich wniosków Wydziału krajowego dosięgnie zaledwie $15_{/2}$ %, podczas gdy powierzchnia gruntów uprawnych w Galicyi (ról i łąk), o których melioracyą się tu rozchodzi, przedstawia $34_{/2}$ % gruntów uprawnych w państwie. W poz. 17. rubr. IX. preliminuje Wydział krajowy na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk 8.500 K (w porównaniu z r. 1907 mniej o 500 K) na zakupno zaś nawozów mineralnych na włościańskie grunta torfowe 11.000 K (porównaniu z r. 1907 więcej o 3.000 K), ogółem 19.500 K (w porównaniu z r. 1907 więcej o 2.500 K), jak to wyjaśniono przy preliminarzu.

Połowę tego wydatku pokrywa państwo z dotacyi na uprawę roślin.

W poz. 16 preliminuje Wydział krajowy na r. 1909 zasiłki na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały sejmowej z 26. listopada 1889. w sumie 356.825 K, zatem w porównaniu ze sumą tych zasiłków preliminowanych na r. 1908 mniej o 103.295 a mianowicie:

a) na konserwacyę osuszenia bagien Sfojanowskich (do r. 1914) 1.200 K jak na r. 1908.

b) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich (do r. 1925) 1.000 K jak na r. 1908.

c) na drenowanie gruntów włościańskich IX. rata (z 10-cio lecia) 200.000 K jak na r. 1908.

d) na regulacyę potoku Mikoszki w Rzeszowie IV. rata (z 5-lecia) 6.432 K jak na r. 1908.

e) na regulacyę Prutu pod Łanczynem II. rata (ostatnia) 16.000 K jak na r. 1908.

f) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (p. Rohatyn) II. rata (ostatnia) 2.835 K jak na r. 1908.

g) na osuszenie gruntów włościańskich w Małnowie (pow. Mościska) II. rata (z 3-lecia) 6.478 K jak na r. 1908.

h) na osuszenie łąk włościańskich w Oleszycach starych (pow. Cieszanów) II. rata (ostatnia) 3.800 K jak na r. 1908.

i) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gminach Dąbrowiec i Łozina (pow. Gródek) II. rata (ostatnia) 2.333 K jak na r. 1908.

k) na zabudowanie potoku Stańkowskiego (pow. Nowy Sącz) kredyt dodatkowy 800 K.

Projekt zabudowania tego potoku, opracowany przez sekcyę Samborską c. k. oddziału leśno-technicznego został wskutek przedstawionych przez Wydział krajowy w odezwie z dnia 28. września 1907 l. 58.194 wniosków co do zmiany profilu normalnego i typów budowy przerobiony, skutkiem czego suma kosztorysowa została zredukowaną do 27.300 K.

Ministerstwo rolnictwa reskryptem z dnia 8. listopada 1907 l. 38694/4010 projekt ten i kosztorys zatwierdziło i przyznało subwencyę państwową w kwocie 13.650 K płatną w 2 równych ratach po 6.825 K.

Ponieważ w preliminarzach krajowych na lata 1907 i 1908 wstawiono na ten cel 2 raty po 6.425 K, przeto tytułem uzupełnienia zasiłku krajowego do wysokości subwencyi państwowej wstawia się do preliminarza na r. 1909 kredyt dodatkowy w kwocie 800 K.

l) Na osuszenie gruntów włościańskich w gminach Budy łańcuckie i Świętoniowa (pow. Łańcut) 7.667 K.

Wskutek prośby włościan z gmin Budy łańcuckie i Świętoniowa powiatu Łańcuckiego zarządził Wydział krajowy zdjęcie i opracowanie projektu dla osuszenia 823 morgów gruntów, przyczem koszta zaprojektowanych robót obliczono na 69.000 K.

Ponieważ interesowani zawiązali spółkę wodną i uzyskali konsens na wykonanie robót objętych projektem, a spółka obowiązała się pokryć $^1/_3$ część preliminowanych kosztów, odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa z prośbą o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa $33^1/_3\%$ zasiłku z dotacyi państwowej na drobne melioracye i przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie zasiłku krajowego w takiej samej wysokości płatnego w 3 rocznych ratach po 7.667 K. I. ratę tego zasiłku wstawiono do preliminarza na rok 1909.

m) Na budowę wodociągu w Kalwaryi zebrzydowskiej 15.000 K.

Na skutek petycyi gminy miasta Kalwaryi zebrzydowskiej o udzielenie subwencyi na budowę wodociągu polecił Wysoki Sejm uchwałą z dnia 18. marca 1907 Wydziałowi krajowemu, aby sprawę tę zbadał na

miejscu, sprawdził przedłożone przez gminę plany i kosztorysy, a w razie potrzeby opracował nowe, przeprowadził rokowania z c. k. Rządem i przedłożył wnioski, o ile możności na najbliższej sesyi sejmowej.

W wykonaniu tego polecenia zarządził Wydział krajowy przerobienie projektu i kosztorysu, wedle którego obliczono obecnie koszta na 45.000 K.

Ze względu na ważność budowy wodociągu tak dla stałych mieszkańców Kalwaryi, jakoteż dla wielkiej liczby pątników, którzy kilkakrotnie do roku nawiedzają tę miejscowość odpustową tudzież ze względu na znaczne zapotrzebowanie wody przez znajdującą się tam krajową szkołę stolarstwa, uchwalił Wydział krajowy wstawić do preliminarza krajowego na rok 1909 $33^1/_3\%$ zasiłek w kwocie 15.000 K i odnieść się do c. k. Ministerstwa rolnictwa o przyznanie zasiłku państwowego w tej samej wysokości, z zastrzeżeniem, że resztę kosztów pokryje gmina z własnych funduszów i zobowiąże się dostarczać dla krajowej szkoły stolarskiej potrzebnej ilości wody bez żadnego wynagrodzenia i ograniczenia, oraz że gmina wystara się o potrzebny konsens na budowę. Wydział krajowy przedstawia tedy Wysokiemu Sejmowi wniosek o udzielenie $33^1_3\%$ zasiłku krajowego na budowę tego wodociągu.

n) Na regulacyę kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl) I. rata (z 3-lecia) 15.000 K.

Wskutek podań Rady oddziału c. k. Towarzystwa gospodarskiego w Przemyślu oraz tamtejszego Wydziału powiatowego o osuszenie zabagnionych gruntów w gminach Szechynie, Medyka, Buców, Poździacz, Nakło i Stubno zarządził Wydz. kraj. opracowanie projektu technicznego, który obejmuje wykonanie $24,_{203}$ km rowów kosztem 135.000 K dla osuszenia 7.164 morgów gruntów bądź bezpośrednio, bądź przez umożliwienie drenowania. Wobec ważności zamierzonego przedsiębiorstwa i spodziewanych korzyści z osuszenia urodzajnych gruntów aluwialnych, lecz zabagnionych Wydział krajowy postanowił przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie $33^1_3\%$ subwencyi z funduszu krajowego na wykonanie zamierzonych robót w kwocie 45.000 K, płatnej w trzech ratach rocznych po 15.000 K, oraz wyjednać u c. k. Ministerstwa rolnictwa zasiłek z państwowej dotacyi dyspozycyjnej w tej samej wysokości pod warunkiem, jeżeli zawiązaną zostanie spółka wodna i uzyskanym konsens na wykonanie projektowanych robót.

Wobec tego, że c. k. Starostwo w Przemyślu wydało już koncesyę i orzeczenie w sprawie ustanowienia okręgu konkurencyjnego, Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie na te roboty zasiłku krajowego w wysokości $33^1/_3\%$ i wstawia I. ratę w kwocie 15.000 K do preliminarza na rok 1909.

o) Na regulacyę potoku Wolanki (pow. Brzesko) kredyt dodatkowy 3.280 K.

Odnośnie do uzasadnienia poz. m) preliminarza na rok 1908 przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie na regulacyę potoku Wolanki zasiłku dodatkowego w kwocie 3.280 K tytułem pokrycia 50% nadwyżki kosztorysowej obliczonej do wysokości 6.560 K ponad pierwotny kosztorys 12.300 K i wstawia tę kwotę do preliminarza na rok 1909.

p) Do dyspozycyi Wydziału krajowego preliminuje się, jak na rok 1908, dotacyę 75.000 K z której przypuszczalnie częściowa kwota

35.000 K użytą będzie na wyrównanie różnicy kursu obligów komunalnych, w których zaciągniętą została pożyczka 5,000.000 K w gotówce na osuszenie i drenowanie gruntów.

Z preliminowanej na r. 1909 w poz. 16. sumy 356.825 K przypadnie po strąceniu powyższej kwoty 35.000 K na wykonanie drobnych melioracyi kwota 321.825 K.

W razie przyznania przez c. k. Ministerstwo rolnictwa zasiłków państwowych w tej samej wysokości, wyniesie w r. 1909 udział kraju w państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye:

a) na roboty	321.825 K
b) subwencya na biuro melioracyjne i inżyniera dla kultury torfowej . .	18.000 „
c) 4,1% odsetki pożyczki 5,000.000 K na osuszenie i drenowanie gruntów (według planu umorzenia)	59.450 „
razem .	399.275 K
czyli mniej o	85.845 K

aniżeli w roku 1908.

Powodem tego obniżenia dotacyi (w poz. 16. rubr. IX.) na drobne melioracye jest opóźnienie w zawiązywaniu spółek wodnych przez władze polityczne, które całemi latami zwlekają z przeprowadzeniem postępowania wodno-prawnego i wydaniem orzeczeń.

Przy wysokości dotacyi państwowej na drobne melioracye 3,200.000 K spadnie udział Galicyi z 15,1% w r. 1908 na **12,47%** w r. 1909.

W poz. 17. preliminuje Wydział krajowy na popieranie kultury torfowej wydatek brutto 15.500 K, w porównaniu z wydatkiem preliminowanym na r. 1908 w sumie 19.500 K mniej o 4.000 K. Wydatek netto z funduszu krajowego wynosi 7.750 K, gdyż drugą połowę wydatku pokrywa c. k. Ministerstwo rolnictwa z dotacyi na uprawę roślin.

IV. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego.

Do preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na **rok 1907**, (aleg. 394. stenogr. protokołów Izby posłów. — XVIII sesya 1907) wstawione zostały zasiłki państwowe dla 47 nowych przedsiębiorstw melioracyjnych:

a) 7 w Austryi dolnej;
b) 5 w Austryi górnej;
c) 4 w Salzburgu;
d) 6 w Styryi;
e) 1 w Gorycyi — Gradysce;
f) 1 we Vorarlbergu;
g) 9 w Czechach;
h) 4 na Morawie;
i) 4 na Szlązku;
k) 6 w Galicyi;

a mianowicie:

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta całego przedsiębiorstwa	Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
	***a)* Austrya dolna:**			
1	Zabudowanie potoku Weissenbach pod pod St. Aegyd	260.000	50	130.000
2	Osuszenie w gminach Baumgarten nad Morawą, Stripfing, Oberweiden i Zwerndorf	359.000	30 | 20	96.170
3	Naprawa szkód powodziowych na potokach Perschling i Tulln . . .	41.000	40	16.400
	na rzece Traisen	663.000	50	331.500
	Uzupełnienie regulacyi rzeki Traisen .	1,423.600	40	569.440
4	Osuszenie w gminie Ober-Schotterlee .	52.500	30 | 20	13.590
5	Osuszenie i nawodnienie w gminach Deutsch-Brodersdorf i Seibersdorf .	50.000	30 | 20	13.800
6	Osuszenie w Simonsfeld (drenowanie) .	63.500	„	14.746
7	Osuszenie w gminach Trautmannsdorf, Margarethen, Gallbrunn i Einzersdorf	144.000	30	43.200
	***b)* Austrya górna:**			
8	Zabudowanie Hundsgraben i Holzbauerngraben	19.300	50	9.650
9	Zabudowanie potoku Sulzbach w Reichraming	50.000	50	25.000
10	Regulacya potoku Mondseer Ache . .	218.000	50	109.000
11	„ „ Feldaist pod Freistadt	150.000	50	75.000
12	Zabudowanie pot. Zellerbach w gm. Tiefgraben i Zell	36.000	50	18.000
	***c)* Salzburg:**			
13	Wykończenie regulacyi rzeki Salzach w Oberpinzgau	1,623.910	50	811.950
14	Zabudowanie rzeki Fr.tzfluss . .	60.000	50	30.000
15	„ pot. Rastexen-(o.)Kirchbach	133.400	50	66.700
16	„ debry Spielberggraben .	82.000	50	41.000
	***d)* Styrya:**			
17	Zabudowanie potoku Saumerbach . .	70.000	50	35.000
18	Regulacya rzeki Raab poniżej Hartermühle	136.400	50	68.200
19	Regulacya rzeki Pössnitz pod Ober-St. Kunigund	56.000	45	25.200
20	Regulacya rzeki Kainach	86.000	45	38.700
21	Zabudowanie wielkiego potoku Fölzbach	72.000	50	36.000
22	Regulacya potoku Köttingbach . .	72.600	50	36.300
	***e)* Gorycya-Gradyska:**			
23	Melioracya bagien w gminach Aquileja, Cerviguano i Terzo	500.000	45	225.000

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta całego przedsiębiorstwa	Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
	***f)* Vorarlberg:**			
24	Regulacya potoku Ill w Satteins . .	42.300	50	21.150
	***g)* Czechy:**			
25	Melioracya w Alt-Ples (roboty ukończone)	93.316	30\ 20/	20.419
26	„ w Dolnem Mecholup . .	217.300	„	44.360
27	Regulacya potoku Myśliwieckiego . .	99.230	30	29.769
28	Melioracya w Dörnsdorf		40\ 30\ 20/	34.710
29	Dalszy zasiłek na regulacyę potoku Saubach	207.838	30	62.351
30	Regulacya pot. Silberbach i melioracya w Hodeszowicach	118.640	30\ 20/	35.205
31	Regulacya pot Aubach	560.000	—	217.200
32	Dalsze zabudowania w dorzeczu pot. Rakonickiego	222.000	50	111.000
33	Melioracya w Chotelicach . . .	146.978	30\ 20/	30.243
	***h)* Morawa:**			
34	Melioracya w gminie Mała Hrabowa .	115.800	20	23.160
35	„ w gminach Tryczyn, Bohuslawice, Dubiecko, Raube, Steinmetz i Müglitz	261.200	30\ 20/	61.379
36	Melioracya w gm. Fryczowice . .	110.550	20	22.110
37	Obwałowanie Morawy . . . . . (państwowy fundusz kanałowy pokrywa 25%).	2,600.000	30	780.000
	***i)* Szlązk:**			
38	Regulacya potoku Miserich w gm. Zuckmantel	106.000	45	47.700
39	Regulacya potoku Elsnitz . . .	85.000	50	42.500
40	„ Opy z dopływami w Opawie	2,775.400	30	832.620
41	Częściowa regulacya Białki w Komorowicach i Czechowicach . . .	114.983	50	57.491
	***k)* Galicya:**			
42	Zabudowanie potoku Krzemionki . .	240.000	50	120.000
43	Regulacya potoku Błożewki . . .	1,122.000	40	448.800
44	Dalszy zasiłek na obwałowanie Wisły i Wisłoki (pow. Mielec) . . .	60.416	40	24.166
45	Regulacya Rudawy od Woli justowskiej do Dulowy	3,600.000	45	1,620.000
46	Uzupełnienie regulacyi rzeki Biały .	530.000	50	265.000
47	„ „ „ Bugu .	2,524.000	30	757.200
	Razem .	22,375.161	—	8,588.084

W sprawozdaniu z 4. grudnia 1906 l. 112.482 wyłączył Wydział krajowy ze sumaryusza przedsiębiorstw melioracyjnych obwałowanie lewego brzegu Wisły od Grzegórzek do Białuchy, tudzież podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od Białuchy do granicy państwa i prawego wału nadwiślańskiego od Podgórza do Niepołomic ze sumą kosztorysową 2,330.000 K (pag. 66. sprawozdania powołanego), gdyż uchwalone przez Wys. Sejm d. 24. października 1903 trzy projekty ustaw, zapewniających wykonanie robót przy 50% zasiłkach państwowych wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 30-go marca 1906 l. 3.632/pr. nie zostały przedłożone do sankcyi cesarskiej (pag. 5—7 sprawozdania z 4. grudnia 1906).

Gdy te trzy projekty ustaw w nowem brzmieniu przyjętem przez Wys. Sejm na posiedzeniu z 7. marca 1907 otrzymały Najwyższą sankcyę dn. 11. czerwca 1907, należy obecnie do wykazanych powyżej kosztów przedsiębiorstw melioracyjnych, które w roku 1907 przyszły do skutku włączyć także koszta tych 3 przedsiębiorstw galicyjskich, a mianowicie

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta	Zasiłek z funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
1.	Obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy	400.000	47½	190.000
2.	Podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa	800.000	45	360.000
3.	Podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego od Podgórza do Niepołomic .	1,000.000	45	450.000
		2,200.000	—	1,000.000
	Do tego 47 przedsiębiorstw wykazanych powyżej pod 1—47)	22,375.161	—	8,588.084
	Razem w r. 1907 .	24,575.161	—	9,588.084
	do r. 1906 włącznie . .	237,279.424	—	89,088.210
	Ogółem do r. 1907 włącznie . .	**261,854.585**	—	**98,676.294**

Z powyższej sumy kosztów 261,854 585 K przypada na koszta przedsiębiorstw galicyjskich **93,136.482 K** (czyli 35,5% kosztów wszystkich melioracyj w państwie), zapewniony zaś dla przedsiębiorstw galicyjskich zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego wynosił do r. 1907 włącznie **32.344.456 K** czyli **32,8%** zaangażowanej sumy 98,676.294 K (w obec 31,55% w r. 1906).

Dla galicyjskich przedsiębiorstw melioracyjnych wstawiło c. k.

Ministerstwo rolnictwa do preliminarza funduszu melioracyjnego na r. 1907 następujące kwoty:

1.	na regulacyę Dniestru Rozwadów-Żurawno	42.666 K	76 gr.
2.	„ „ górnego Dniestru . . .	65.714 „	— „
3.	„ zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru	40.400 „	— „
4.	na regulacyę rzeki Łomnicy . . .	35.618 „	03 „
5.	„ „ „ Soły	33.657 „	76 „
6.	„ obwałowanie lewego brzegu Wisły (pow. Kraków)	32.661 „	— „
7.	na obwałowanie Wisły w pow. Dąbrowskim	90.000 „	— „
8.	na uzupełnienie regulacyi NowegoBrnia .	23.962 „	50 „
9.	na regulacyę Pustej (Radosławki) . .	24.960 „	— „
10.	„ „ Łęgu w pow. Nisko i Kolbuszowa	30.000 „	— „
11.	na obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby	92.832 „	— „
12.	na obwałowanie Wisły od Raby do Woli rogowskiej	90.000 „	— „
13.	na regulacyę Błotni	27.600 „	— „
14.	„ osuszenie bagien Rzemieńskich . .	25.333 „	34 „
15.	„ regulacyę Tyśmienicy i Letnianki .	135.880 „	— „
16.	„ „ Pełtwi	128.222 „	23 „
17.	„ obwałowanie lewego brzegu Wisły od Grzegórzek do Białuchy	7.500 „	— „
18.	na regulacyę górnej Trześniówki . .	90.000 „	— „
19.	„ „ Wereszycy	31.600 „	— „
20.	„ kolmatacyę bagien naddniestrzańskich	40.000 „	— „
21.	„ zabudowanie potoku Krzemionki .	30.000 „	— „
22.	„ regulacyę potoku Błożewki . .	30.000 „	— „
23.	„ obwałowanie Wisły i Wisłoki . .	24.166 „	32 „
24.	„ regulacyę Rudawy	80.000 „	— „
25.	„ uzupełnienie regulacyi Biały . .	50.000 „	— „
26.	„ „ „ Bugu . .	42.066 „	67 „
	Razem .	**1,344.840 K**	**61 gr.**

Na 173 przedsiębiorstw melioracyjnych w całem państwie wstawiło c. k. Ministerstwo rolnictwa do preliminarza funduszu melioracyjnego na r. 1907 sumę zasiłków **5,002.535 K** (oprócz kwoty 143.000 K na utrzymanie oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich i bezprocentowej pożyczki 18.000 K). Z powyższej sumy zasiłków przypada więc na 26 przedsiębiorstw galicyjskich **26,$_{88}$%**, podczas gdy udział 21 przedsiębiorstw galicyjskich wynosił w tym funduszu w roku 1906 **26,$_{07}$%**, a udział 27 galic. przedsiębiorstw w r. 1905 29,$_{56}$%.

Ponieważ dotacya państwowego funduszu melioracyjnego wynosiła w roku 1907 . . .	7,000.000 K
a wydatki według preliminarza wynoszą .	5,163.535 „
pozostała niewyczerpana kwota . .	**1,836.465 K.**

W preliminarzu państwowego funduszu melioracyjnego na rok 1908 (Alegat 979 stenogr. protokołów Izby posłów. — XVIII sesya 1908) uwzględniło c. k. Ministerstwo rolnictwa 57 nowych przedsiębiorstw melioracyjnych:

a) 10 w Austryi dolnej;
b) 6 „ górnej;
c) 1 w Salzburgu;
d) 5 w Styryi;
e) 1 w Karyntyi;
f) 2 w Istryi;
g) 1 w Tyrolu;
h) 22 w Czechach;
i) 2 na Morawie;
k) 1 na Szlązku;
l) 3 na Bukowinie;
m) 3 w Dalmacyi;

mianowicie:

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta całego przedsiębiorstwa	Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
	***a)* Austrya dolna:**			
1	Osuszenie w gminie Au am Leithaberge	194.000	—	45.200
2	Zabudowanie potoku miejscowego w Hundsheim	123.000	50	61.500
3	Osuszenie w Zellerndorf	156.580	—	41.174
4	Zabudowanie dzikich potoków w Aspang	143.400	50	71.700
5	„ potoku Altenbergbach .	49.000	50	24.500
6	„ debry w Werning . .	83.100	50	41.550
7	Osuszenie w Feldsberg	166.000	—	39.710
8	Regulacya potoków Mugl i Ottendorf .	66.000	40	26.400
9	„ potoku Perschling . . .	47.400	40	18.960
10	„ „ Zaya	2,265.000	40	906.000
	***b)* Austrya górna:**			
11	Zabudowanie młynówki Traunkirchen .	98.000	50	49.000
12	„ pot. Graben w Altmünster	27.000	50	13.500
13	„ debry Lumpel w Grossraming	94.500	50	47.250
14	Regulacya rzeki Rodl w Zwettl . .	?	50	?
15	Uzupełnienie zabudowań w dorzeczu Aurach	131.600	50	65.800
16	Uzupełnienie regulacyi potoku Autiesen	180.000	50	90.000
	***c)* Salzburg:**			
17	Uzupełnienie zabudowania potoku Pirtendorf	35.000	50	17.500
	***d)* Styrya:**			
18	Zabudowanie potoku Einach . . .	127.000	50	63.500

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta całego przedsiębiorstwa	Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
19	Zabudowanie potoku Flitzen . . .	200.000	50	100.000
20	„ „ Lorenzen w Trieben	60.000	50	30.000
21	„ „ Teichen w Kallwang	250.000	50	125.000
22	Zabudowanie potoku Trieben . . .	600.000	50	300.000
	***e*) Karyntya:**			
23	Zabudowanie potoku Sucha . . .	40.000	50	20.000
	***f*) Istrya :**			
24	Regulacya rzeki Quieto	1,872.000	50	936.000
25	Osuszenie doliny Lug i jeziora Jezero .	116.000	50	58.000
	***g*) Tyrol:**			
26	Regulacya Adygi: Tscharr-Staben i Naturus-Töll (pożyczka) . . .	—	—	—
	***h*) Czechy :**			
27	Podwyższenie zasiłku na regulacyę Mettau i melioracye	428.521	40/20	208.999
28	Melioracya gruntów (drenowanie) w Jesenicach	493.766	30/20	108.370
29	Regulacya potoku Brodec z melioracyą gruntów	375.450	„	75.340
30	Regulacya potoku Flöss w pow. Cieplickim	1,842.755	50/30	739.567
31	Zabudowanie w dorzeczu potoku Flöss	114.500	50	57.250
32	Regulacya pot. Baczówki i Hlubokiego i melioracya	2,211.200	30/20	510.440
33	Regulacya pot. Skalickiego i Piletyckiego i melioracya	397.580	„	102.264
34	Melioracya we Wielkich Kosicach . .	203.930	—	44.146
35	„ w Chotowicach . . .	215.440	—	44.810
36	Regulacya potoku Jilenki . . .	107.600	45	48.420
37	Melioracya we Wrchowinie . . .	179.599	—	37.131
38	„ w Prebiszowie . . .	216.358	—	41.884
39	„ „ Trebeszowie . . .	175.171	—	35.034
40	„ „ Sobotce	3,646.667	—	831.033
41	Dalszy zasiłek na zbiorniki wody w dorzeczu Gorlickiej Nisy . . .	1,385.234	20	277.047
42	Melioracya w Solnicach	510.200	—	107.060
43	Regulacya pot. Belohorskiego, Sirina i Nahon z melioracyą . . .	808.750	30/20	209.924
44	Melioracya w Sichelsdorf . . .	124.725	20	24.945

Liczba porząd.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszta całego przedsiębiorstwa	Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
45	Dalszy zasiłek na regulacyę Louczny i Lodranki	934.426	40	280.328 + 133.550
46	Melioracya w Mostek	128.554	—	24.580
47	Dalszy zasiłek na regulacyę Wyrowki z dopływami	—	—	84.413
48	Regulacya potoku Chotyszowskiego	210.659	—	92.503
	***i*) Morawa:**			
49	Regulacya rzeki Walowa	617.000	33⅓	182.233
50	Melioracya w Lipau	142.100	—	29.601
	***k*) Szlązk:**			
51	Regulacya rzeki Biele i Starzic	718.300	49,6	356.268
	***l*) Bukowina:**			
52	Osuszenie w Nikolausdorf	95 000	33⅓	31.667
53	Zabudowanie debr w Gurahumorze	48.000	50	24.000
54	Uzupełnienie regulacyi Mołdawy	1,779.308	50	889.654
	***m*) Dalmacya:**			
55	Dalszy zasiłek na regulacyę rzeki Kerka	—	—	73.200
56	Zabudowanie potoków Pjewczyne, Brezine, Benczyne i Gasine w gminie Raguza	125.000	50	62.500
57	Zabudowanie potoków w gminie Almissa	42.000	50	21.000
	Razem	25,402.363	—	8,981.405
	do r. 1907 włącznie	261,854.585	—	98,676.294
	Ogółem	**287,256.948**	—	**107,657.699**

W preliminarzu funduszu melioracyjnego na r. 1908 nie uwzględniło c. k. Ministerstwo żadnego nowego przedsiębiorstwa galicyjskiego, gdyż Wys. Sejm na sesyi jesiennej 1907 nie uchwalił żadnego nowego projektu ustawy.

O ile z dość skąpych wyjaśnień do tego preliminarza powziąść można, wstawiło jednak c. k. Ministerstwo rolnictwa pierwsze raty zasiłków na cały szereg przedsiębiorstw w innych krajach, jakkolwiek Sejmy nie uchwaliły odnośnych projektów ustaw, mianowicie dla przedsiębiorstw wyszczególnionych pod l. p. 3 i 9) w Austryi dolnej, 15 i 16 w Austryi górnej, 21 i 22 w Styryi, 48 w Czechach, wreszcie 53 i 54 na Bukowinie.

Przy równomiernem traktowaniu Galicyi winno było c. k. Ministerstwo rolnictwa wstawić pierwsze raty zasiłków państwowych do preliminarza funduszu melioracyjnego na r. 1908 także dla 3 galicyj-

skich przedsiębiorstw, których projekty od r. 1907 zalegają w biurach tego Ministerstwa, mianowicie: regulacyi Macochy, osuszenia bagien Rzeszowskich i regulacyi Kłodnicy.

Z ogólnej sumy kosztów przedsiębiorstw, zapewnionych do r. 1908 włącznie 287,256.948 koron przypada na przedsiębiorstwa galicyjskie **32,4** prc. (w stosunku do sumy kosztorysowej 93,136.482 K) wobec 35,5 prc. w r, 1907, zapewniony zaś udział przedsiębiorstw galicyjskich w państwowym funduszu melioracyjnym (32,344.456 K) **30,0** prc. zaangażowanej sumy 107,657.699 K, podczas gdy ten udział wynosił w r. 1907 32,8 prc. a w r. 1906 31,55.

Na galicyjskie przedsiębiorstwa melioracyjne wstawiło c. k. Ministerstwo rolnictwa do preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na r. 1908 następujące kwoty:

1.	Regulacya górnego Dniestru . . .	65.714 K	— gr.
2.	Zabudowanie potoków w dorzeczu Dniestru	40.400 „	— „
3.	Regulacya Łomnicy	35.618 „	— „
4.	„ Soły	33.658 „	— „
5.	Obwałowanie Wisły w pow. Dąbrowskim	90.000 „	— „
6.	Uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia .	20.539 „	29 „
7.	Regulacya Pustej (Radosławki) . .	24.960 „	— „
8.	Regulacya Łęgu w pow. Nisko i Kolbuszowa	30.000 „	— „
9.	Obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby	92.832 „	— „
10.	„ „ od Raby do Woli rogowskiej	90.000 „	— „
11.	Regulacya potoku Błotni	27.600 „	— „
12.	Osuszenie bagien Rzemieńskich . .	25.333 „	34 „
13.	Regulacya Pełtwi	128.222 „	23 „
14.	Obwałowanie lewego brzegu Wisły od Grzegórzek do ujścia Białuchy . .	47.500 „	— „
15.	Regulacya górnej Trześniówki . .	70.000 „	— „
16.	Regulacya Wereszycy	40.800 „	— „
17.	Kolmatacya bagien naddniestrzańskich .	80.000 „	— „
18.	Uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy	8.750 „	— „
19.	Zabudowanie potoku Krzemionka . .	30.000 „	— „
20.	Regulacya potoku Błożewki . . .	10.800 „	— „
21.	Regulacya Rudawy	10.000 „	— „
22.	Uzupełnienie regulacyi Biały . . .	126.666 „	66 „
23.	„ „ Bugu	42.066 „	67 „
	Razem .	**1,171.460 K**	**19 gr.**

(Do preliminarza na r. 1908 nie wstawiło c. k. Ministerstwo rolnictwa dalszych rat zasiłków państwowych dla następujących przedsiębiorstw galicyjskich, ponieważ ma do dyspozycyi kwoty uchwalone w latach poprzednich mianowicie:

1) dla regulacyi Sołotwy i Rokitny;

2) dla regulacyi Tyśmienicy;

3) „ Raty;

4) dla podwyższenia lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa;

5) dla podwyższenia prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami).

Na 191 przedsiębiorstw melioracyjnych w całem państwie wstawiło c. k. Ministerstwo rolnictwa do preliminarza funduszu melioracyjnego na r. 1908 sumę zasiłków bezzwrotnych **5,773.403 K 78 gr.** (oprócz kwoty 170.000 K na utrzymanie oddziału leśnotechnicznego dla zabu-

dowań potoków górskich i kwoty 173.113 K 86 gr. na bezprocentowe pożyczki). Z powyższej sumy przypada tedy na 23 przedsiębiorstw galicyjskich **20,3** prc. wobec 26,88 prc. w r. 1907, względnie 26,07 prc. w r. 1906, a 29,56 prc. w r. 1905.

Wobec kredytu . .	8,000.000 K	— gr.
wynoszą wydatki funduszu melioracyjnego w r. 1908	6,116.517 „	64 „
Pozostała więc w r. 1908 niewyczerpana kwota .	1,883.482 K	36 gr.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy przedkłada następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 11. sierpnia 1908 l. 76.740 Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rub. IX. poz. 16 wydatków następujące zasiłki:

Na rok 1908:

a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908)	2.800 K
b) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich (do r. 1914)	1.200 „
c) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich (do r. 1925)	1.000 „
d) na drenowanie gruntów włościańskich VIII. rata (z 10-lecia)	200.000 „
e) na zabudowanie potoków Harbutówki i Gościbki w pow. Myślenickim III. rata (ostatnia) oraz kredyt dodatkowy	40.300 „
f) na regulacyę potoku Mikoszki w Rzeszowie III. rata (z 5-lecia)	6.432 „
g) na osuszenie gruntów w gminie Bojaniec w pow. Żółkiewskim III. rata (ostatnia)	12.000 „
h) na osuszenie gruntów w gminie Żydaczów III. rata (ostatnia)	9.367 „
i) na zabudowanie potoku Stańkowskiego (pow Nowy Sącz) II. rata (ostatnia)	6.425 „
k) na zabudowanie potoku Biczyczanki (pow. Nowy Sącz) II. rata (ostatnia)	15.000 „
l) na zabudowanie potoku Dubeń w gminie Spas (pow. Stary Sambor) II. rata (ostatnia) oraz kredyt dodatkowy	19.500 „
m) na regulacyę potoku Wolanki	6.150 „
n) na zabudowanie potoku Psarki (kredyt dodatkowy)	1.000 „
o) na zabudowanie potoku Łączki	6.000 „
p) na regulacyę Prutu pod Łanczynem I. rata z (2-lecia)	16.000 „
r) na budowę rowów osuszających w gminie Borki nizińskie (pow. Mielec)	7.800 „
s) na obwałowanie Sanu w Bielińcu (pow. Nisko) .	8.500 „
t) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (pow. Rohatyn)	2.835 „

u) na osuszenie gruntów włościańskich w Małnowie (pow. Mościska) . . . . . 6.478 K
w) na osuszenie łąk włość. w Oleszycach starych (pow. Cieszanów) . . . . . 3.800 „
x) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gminach Dąbrowiec i Łozina (pow. Gródek) . . . . . 2.333 „
y) na regulacyę potoku Olszanicy w gm. Zwierzyn (pow. Lisko) . . . . . 2.200 „
z) na budowę wodociągu w Kołaczycach . . . 8.000 „
aa) do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . 75.000 „

Ogółem **460.120 K.**

Na rok 1909:

a) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich (do r. 1914) . . . . . 1.200 K
b) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich do r. 1925) . . . . . 1.000 „
c) na drenowanie gruntów włościańskich IX. rata z 10-lecia) . . . . . 200.000 „
d) na regulacyę potoku Mikoszki w Rzeszowie IV. rata (z 5-lecia) . . . . . 6.432 „
e) na regulacyę Prutu pod Łanczynem II. rata (z 2-lecia) . . . . . 16.000 „
f) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (pow. Rohatyn) II. rata z (2-lecia) . . . . . 2.835 „
g) na osuszenie gruntów włościańskich w Małnowie (pow. Mościska) II. rata (z 3-lecia) . . . . 6.478 „
h) na osuszenie łąk włościańskich w Oleszycach starych (pow. Cieszanów) II. rata (z 2-lecia) . . 3.800 „
i) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gminach Dąbrowiec i Łozina (pow. Gródek) II. rata (z 2-lecia) 2.333 „
k) na zabudowanie potoku Stańkowskiego (pow. Nowy Sącz) kredyt dodatkowy . . . . . 800 „
l) na osuszenie gruntów włość. w gminie Budy łańcuckie i Świętoniów (pow. Łańcut) . . . . 7.667 „
m) na budowę wodociągu w Kalwaryi zebrzydowskiej 15.000 „
n) na regulacyę kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl) I. rata (z 3-lecia) . . . . . 15.000 „
o) na regulacyę potoku Wolanki (zasiłek dodatkowy) 3.280 „
p) do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . 75.000 „

Ogółem . **356.825 K.**

III. Sejm przyznaje na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk w rubr. IX. poz. 17. wydatków następujace zasiłki:

Na rok 1908:

1. w Rzochowie 3. rata (ost.) . . . . . 500 K
2. w Chyszewicach 1. rata (z 3-lecia) . . . . . 250 „
3. w Dmytrowie . . . . . 500 „
4. w Połoniczny . . . . . 1.000 „
5. w Sielcu 2. rata (z 3-lecia) . . . . . 500 „
6. w Kuliczkowie 2. rata (z 3-lecia) . . . . . 500 „
7. w Peczeni 2. rata (z 3-lecia) . . . . . 500 „
8. w Rzęsnej polskiej na gruntach Dra Tadeusza Marsa 2. rata (z 3-lecia) . . . . . 500 „

9. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie: w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po 1000 K, w perymetrze regulacyi Pustej 2.000 K, w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacyi Błotni i górnej Trześniówki po 500 K . . . 5.500 „

Ogółem . **9.750 K.**

Na rok 1909:

Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:

1. w Chyszewicach 2. rata (z 3-lecia) . . . . . 250 K
2. w Sielcu 3. rata (ostatnia) . . . . . 500 „
3. w Kuliczkowie 3. rata (ostatnia) . . . . . 500 „
4. w Peczeni 3. rata (ostatnia) . . . . . 500 „
5. w Rzęśnie polskiej na gruntach Dra Tadeusza Marsa 3. rata (ostatnia) . . . . . 500 „
6. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po 1000 K, w perymetrze regulacyi Pustej 2.000 K, a w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacyi Błotni i górnej Trześniówki po 500 K, czyli razem . . . . . 5.500 „

Ogółem . **7.750 K.**

IV. Sejm powiększa personal techniczny krajowego biura melioracyjnego o dwóch etatowych starszych inżynierów, dwóch etatowych inżynierów I. klasy i dwóch etatowych inżynierów II. klasy i upoważnia Wydział krajowy do obsadzenia tych posad z dniem 1. stycznia 1909.

V. Sejm ustanawia w biurze melioracyjnem posadę radcy w VI. klasie rangi dla referenta administracyjno-prawnego.

Aleg. 6—9. VI. Sejm uchwala załączone ·/. projekty ustaw:

1) o regulacyi potoku Macochy z dopływami;
2) o osuszeniu bagien Rzeszowskich;
3) o regulacyi rzeki Sołokii z dopływami;
4) o regulacyi potoków Kłodnicy (Nieżachówki) i Brydnicy z dopływami.

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w dziale B) rub. IX. na rok 1908 do końca lutego 1910, takichże zaś kwot preliminowanych na rok 1909 do końca lutego 1911.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem,

Marszałek krajowy:

St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat, *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Alegat 1. do sprawozdania Wydziału krajowego l. 76.740/08.

ODPIS.

Oświadczenie zastępcy Wydziału krajowego galicyjskiego w sprawie pokrycia kosztów ochrony od powodzi miasta Krakowa, tudzież gmin prawobrzeżnych od ujścia Wilgi w górę do pieców wapiennych w Dębnikach.

Sprawa ochrony od powodzi lewego brzegu Wisły od klasztoru Zwierzynieckiego do mostu kolei państwowej w Krakowie, tudzież prawego brzegu Wisły od pieców wapiennych w Dębnikach do mostu kolei państwowej w Podgórzu poruszoną została przez Wydział krajowy po powodzi w r. 1903 w odezwie z dnia 18. sierpnia 1903 l. 70.540. Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego oświadczyło c. k. Prezydyum Namiestnictwa w załączonej w odpisie odezwie z dnia 29. września 1903 l. 10.792 pr., że zabezpieczenie lewego brzegu Wisły odpowiedniemi budowlami na podstawie projektu, który opracowuje departament budowli wodnych, będzie wykonane na rachunek nadzwyczajnej dotacyi dla Wisły, zabezpieczenie zaś prawego brzegu przewidziane jest w projekcie generalnym budowu kanału spławnego Kraków-Zator — wobec czego stanie się zadość życzeniu Wydziału krajowego co do ochrony Krakowa i Podgórza przed wylewami w niedalekiej przyszłości.

To oświadczenie c. k. Rządu podane zostało do wiadomości Sejmu, a kraj, zarówno jak i ludność interesowana oczekują już przeszło trzy lata na wykonanie tych niecierpiących zwłoki budowli ochronnych, które w myśl powołanej odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa mają być wykonane na brzegu lewym na koszt państwowej dotacyi wodnej, na brzegu zaś prawym na koszt państwowego funduszu kanałowego.

Wobec tego zapewnienia c. k. Rządu ze zdziwieniem powziąłem na dzisiejszej ankiecie wiadomość, że budowle ochronne na obu brzegach Wisły, z wyjątkiem przestrzeni od ujścia Wilgi do mostu kolei państwowej w Krakowie (Podgórzu) mają być wykonane w drodze osobnych ustaw krajowych na podstawie państwowej ustawy z d. 30. czerwca 1884 Dz. p. p. 116. o popieraniu k u l t u r y k r a j o w e j na polu budownictwa wodnego.

W imieniu Wydziału krajowego muszę oświadozyć, że jak to już Wydział krajowy w powołanej odezwie zaznaczył, wykonanie budowli w mowie będących nie może być przeprowadzone na podstawie postanowień państwowej ustawy melioracyjnej, gdyż tu nie chodzi o interesy kultury krajowej, lecz o zabezpieczenie dwóch miast i osad przedmiejskich z ludnością blisko dwustutysięczną. Przekazywanie tych ochronnych budowli na Wiśle na drogę melioracyjną jest tem mniej zrozumiałe, ile że została już rozpoczętą część tych robót, mianowicie przełożenie i obwałowanie Rudawy na rachunek nadzwyczajnej dotacyi wodnej.

Również nie mogę się zgodzić na pociągnięcie miast Krakowa i Podgórza do 20% datku konkurencyjnego do kosztów budowy kolektorów, gdyż potrzeba tych urządzeń wywołaną została projektowaną budową jazu na Wiśle w km. 81, a kolektory te mają usunąć podtopienie kanałów miejskich przez kanalizacyę Wisły,—w myśl zaś postanowień kraj. ustawy wodnej koszta usunięcia tego podtopienia za pomocą kolektorów wpuszczonych do Wisły poniżej jazu ponosić ma przedsiębiorca kanalizacyi t. j. państwowy fundusz kanałowy.

Wiedeń, dnia 12. lutego 1907.

Andrzej Kędzior, w. r.
Dyrektor kraj. biura melioracyjnego.

Do powyższego oświadczenia p. zastępcy Wydziału krajowego przyłączam się jako zastępca Reprezentacyi powiatowej krakowskiej.

Dr. S. Stafiej, w. r.

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału kraj. l. 76.740/08

Protokół

spisany w Krakowie d. 24. maja 1908 w sprawie zarządzonych reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 1. maja 1908 l. 13.276 miejscowych badań projektowanego obwałowania rzeki Wisły od ujścia Przemszy do Krakowa

I) Obecni jako zastępcy Administracyi państwa:

Dypl. inż. Ernest Lauda c. k. radca ministeryalny, jako delegat c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych; Roman Ingarden, c. k. starszy radca budownictwa, jako zastępca c. k. Namiestnictwa we Lwowie; Józef Opolski, c. k. radca budownictwa, jako zastępca c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Jan Czerwiński, c. k. Radca budownictwa, jako zastępca c. k. Dyrekcyi budowy dróg wodnych w c. k. Ministerstwie handlu.

Wiktor Poźniak, c. k. radca budownictwa w gal. Namiestnictwie; Ludwik Regier c. k. radca budownictwa, kierownik regulacyi Wisły.

II.) Jako zastępcy galic. Wydziału krajowego:

Andrzej Kędzior, dyrektor kraj. biura melioracyjnego.

Jan Haponowicz, starszy inżynier kraj. biura melioracyjnego.

Po zbadaniu na miejscu wspomnianej przestrzeni Wisły i przeprowadzeniu wyczerpującej dyskusyi nad kwestyą zamierzonego obwałowania tej przestrzeni, doszli podpisani do następujących wyników:

I) Co do kwestyi potrzeby i rentowności obwałowania.

Zamierzone obwałowanie ma na celu ochronę przeciw częstym wylewom 21.800 morgów uprawnych gruntów, oraz kilkudziesięciu (54) miejscowości w powiatach: chrzanowskim, bialskim, wadowickim, krakowskim i podgórskim. Grunta te są przeważnie role.

Przy tem obwałowaniu przewidziane jest odwodnienie nadmiernie mokrych gruntów położonych w dolinie Wisły.

Potrzeba tego obwałowania nie podlega żadnej wątpliwości, gdyż zalewy przyległej doliny Wisły wydarzają się często i to zwykle w miesiącu czerwcu i niszczą plony, nadto zaś wyrządzają znaczne szkody w budynkach. I tak zdarzyły się w przeciągu pięciu lat 1899—1903 trzykrotne wylewy w lecie.

Szkody, ja - wyrządziła wielka woda tylko w r. 1903, wynoszą wedle urzędowych wykazów 2,801.000 K.

Na rentowność projektowanych robót wskazuje już ta okoliczność, że jeżeli się przyjmie podwyższenie rocznego dochodu z gruntów po obwałowaniu i odwodnieniu tylko o 30 K. na jeden morg, podwyższenie dochodu rocznego z całej powierzchni 21.800 morgów wynosiłoby 654.000 K., która to kwota przy 4% skapitalizowaniu odpowiada wartości kapitału 16,350.000 K. Tymczasem koszta proje-

ktowanej melioracyi wraz z odwodnieniem wedle studyów przeprowadzonych przez Wydział krajowy nie wyniosą więcej, aniżeli 12,000.000 K.

W powyższem obliczeniu rentowności nie uwzględniono jednakże szkód w budynkach i komunikacyach.

Przez zamierzone obwałowanie osiągniętoby dalej ochronę kanału spławnego projektowanego w dolinie Wisły po prawym brzegu między Krakowem a Zatorem.

Także ze stanowiska sanitarnego miałyby zamierzone roboty molioracyjne wielkie znaczenie ze względu na odprowadzenie stagnujących wód.

Z powyższych powodów uważa komisya potrzebę i rentowność wymienionego obwałowania tudzież odwodnienia za dostatecznie uzasadnioną a przeprowadzenie tych robót za nagłe.

II.) Co się tyczy kwestyi, czy dotychczasowe stosunki odpływu pod Krakowem, a względnie czy ustalona już ilość wielkiej wody, jakoteż przekroje wielkiej wody na przestrzeni Wisły pod Krakowem i poniżej Krakowa nie mogą być zmienione, uchwalili podpisani po bliższej dyskusyi, że wymienione stosunki nie mogą uledz zmianie, a więc, że powiększenie oznaczonej dla Krakowa i dla przestrzeni poniżej Krakowa do Niepołomic ilości maksymalnej wielkiej wody i podwyższenie ustalonego spiętrzonego zwierciadła maksymalnej wody nie może nastąpić, zwłaszcza, że ustawy krajowe dla uzupełnienia obwałowania Wisły między Krakowem a Niepołomicami otrzymały już sankcyę, a odnośne roboty, jakto przy sposobności badania tej przestrzeni sprawdzono, już są w toku.

III.) Co do kwestyi, w jaki sposób ma być przeprowadzone obwałowanie Wisły od ujścia Przemszy do Krakowa, ażeby warunkom wymienionym pod II.) mogło być zadość uczynionem, uchwaliła komisya, że za podstawę studyów dla odnośnego projektu obwałowania należy przyjąć nadzwyczajną wielką wodę z r. 1903, względnie ilości odnośnej wielkiej wody bez uwzględnienia retencyi, jednakże z zastrzeżeniem, że z tego powodu nie zwiększy się ilość wielkiej wody dla Krakowa już ustalona.

Gdyby się przy tych badaniach okazało, że powiększenie ilości wielkich wód z r. 1903 powyżej Krakowa, obliczonych bez retencyi, byłoby dopuszczalne bez powiększenia ilości wielkiej wody ustalonej dla Krakowa, należałoby odnośne ilości wielkich wód powyżej Krakowa, które mają służyć za podstawę dla opracowania projektu, stosownie powiększyć, tak, ażeby dla doliny Wisły powyżej Krakowa, o ile możności, ta sama ochrona przeciw wylewom, jak dla doliny poniżej Krakowa została zapewnioną.

Odnośne studya należałoby poruczyć c. k. krajowemu oddziałowi hydrograficznemu we Lwowie, który w tej sprawie miałby się porozumieć z kraj. biurem melioracyjnem.

Wynik studyów należałoby jak najrychlej przedłożyć c. k. centralnemu biuru hydrograficznemu.

Na tem protokół zakończono i podpisano.

K. k. Ministerium des Innern.
z. Z. 20371 ex 1906.

Instruktion

über die

Veranlagung und Führung eines Wasserkraftkatasters.

---

1. Die Beobachtungen, Erhebungen und Studien über die Nutzbarmachung der Gewässer im allgemeinen und über die Verwendung der Wasserkräfte im besonderen bilden im Sinne des Organisationstatuts für den hydrographischen Dienst eine Aufgabe dieses Dienstes.

2. Die Ergebnisse dieser Erhebungen und Studien sind seitens des k. k. hydrographischen Zentralbureaus im Ministerium des Innern zur Anlage eines Wasserkraftkatasters in fachgemässer Weise zur verwerten und der Oeffentlichkeit durch Publizierung zugänglich zu machen.

3. Der Wasserkraftkataster hat über die in den Wasserläufen vorhandenen Wasserkräfte Aufschluss zu erteilen und auf Rechtsverhältnisse nur insoweit Rücksicht zu nehmen, als es zur Kenntnis der ausgenützten und der noch verfügbaren Wasserkräfte notwendig ist.

Auch sollen durch die Führung des Wasserkraftkatasters die nötigen Anhaltspunkte geliefert werden, damit bei Neuverleihung von Konzessionen eine rationelle Verwertung der noch nicht ausgenützten Wasserkräfte Platz greife und namentlich eine Zersplitterung grösserer Gefälle vermieden werde.

4. Die Führung des Wasserkraftkatasters hat sich auf die für die Wasserkraftleistung fundamentalen Elemente des Gefälles und der sekundlichen Durchflussmenge zu erstrecken. Dem Wesen der bezüglichen Daten entsprechend, sind dieselben graphisch und tabellarisch zu verzeichnen.

5. Als grundlegende Gefällsmasse für die Eintragungen in den Kataster haben die Ergebnisse der zur Festlegung der generellen Längenprofile der Flüsse durchzuführenden Nivellements zu dienen.

Die sekundlichen Wassermengen sind auf Grund von hydrometrischen Erhebungen auf die folgenden Wasserstände zu beziehen:

a) auf das Mittelwasser,

b) auf das voraussichtlich jährlich wiederkehrende Niederwasser,

c) auf das wahrscheinliche absolute Minimum des Wasserstandes.

6. Die nach Punkt 5 erforderlichen Daten sind seitens des k. k. hydrographischen Zentralbureaus durch geodätische und hydrometrische Arbeiten zu beschafen. Diese Arbeiten sollen in systematischer Weise nach Flussgebieten geordnet vorgenommen werden.

7. Die Reihenfolge der Aufnahmen wird von den beteiligten Zentralstellen bestimmt.

Ausserdem kann das hydrographische Zentralbureau im Interesse von privaten Industrieunternehmungen spezielle hydrologische Untersuchungen gegen Ersatz der Kosten durchführen.

Überdies sind die politischen Behörden im Zuge des wasserrechtlichen Verfahrens berechtigt, um die Mitwirkung des hydrographischen Zentralbureaus unmittelbar bei diesem in dem Falle einzuschreiten, wenn es sich um die Klarstellung hydrologischer Grundlagen von besonders in die Wagschale fallenden Projekten (Punkt 3, Absatz 2) handelt.

8. Als ein wesentlicher Behelf für die Führung, beziehungsweise für die Evidenthaltung des Wasserkraftkatasters hat, ausser den im Punkte 4 angegebenen Darstellungen und im Einklange mit denselben, eine Zusammenstellung über die bereits ausgenützten Wasserkräfte in tabellarischer Form zu dienen, die nachstehende Rubriken zu enthalten hat:

a) Benennug des Wasserlaufes,
b) Stationierung des Wasserlaufes (beziehungsweise die Bezeichnung und Fixierung der durch die Anlage eines Wasserwerkes in Anspruch genommenen Strecke, in der Regel vom Wehr bis zur Asmündung des Unterwasserkanals),
c) politische Landes- und Bezirksbehörde,
d) Orts- und Katastralgemeinde,
e) Bezeichnung des Konzessions-, beziehungsweise Kollaudierungserkenntnisses und die Konzessionsdauer,
f) Name des Wasserwerksbesitzers,
g) Bezeichnung der Werksanlage,
h) totales Gefälle der bezüglichen Wasserlaufstrecke,
i) konzediertes Nutzgefälle,
k) sekundlich zur Verwendung gelangende Durchflusmenge, und zwar beim konzedierten Höchstwasser und bei Minimalwasser.
l) sekundliche Leistung des Werkes in Bruttopferdekräften (75 *mkg*), und zwar beim konzedierten Höchstwasser und bei Minimalwasser.

9. Bezüglich der bereits bestehenden Wasserkraftanlagen werden die nötigen Daten für die im Punkte 8 erwähnte Zusammenstellung gelegentlich der Durchführung der sub Punkt 6 genannten planmässigen Arbeiten erhoben werden.

Zum Zwecke der fortlaufenden Evidenthaltung des Wasserkraftkatasters sind die zuständigen politischen Behörden sowohl anlässlich der Konzessionserteilung als auch insbesondere anlässlich der wasserrechtlichen Kollaudierung verpflichtet eine Anzeige direkt an das k. k. hydrographische Zentralbureau nach dem in Beilage 1 angeschlossenen Formular zu übermitteln.

Techniczna instrukcya

dla budowy wałów ochronnych wzdłuż Wisły i jej głównych dopływów (Soła, Skawa, Raba, Dunajec, Wisłoka i San).

I. Wały.

1. Trasa, niweleta i przekroje poprzeczne wałów winne być dokładnie wykonane według zatwierdzonych projektów. Jeżeliby się okazały potrzebne zmiany w projekcie, powinno kierownictwo budowy uzyskać w takim wypadku przyzwolenie Wydziału krajowego.

Ze względu na osiadanie się nasypów należy projektowaną wysokość wałów zwiększyć od 5% w terenie piaszczystym do 10% w terenie gliniastym.

W miejscach, w których trasa wałów przekracza teren niższy lub stare łożyska rzeczne, należy wzmocnić wały od strony lądu ławeczkami 2 do 3 m szerokiemi o nachyleniu skarp 1 : 1·5, koronę zaś ławeczek należy z reguły zakładać w wysokości terenu, najmniej jednak 3·00 m poniżej korony wałów.

2. Podstawę wałów należy w ten sposób wykonywać, żeby osiągnąć się dało istotne połączenie nasypu z terenem naturalnym. W tym celu należy zdjąć murawę z podstawy wałów, oczyścić ją z krzaków, pniaków i korzeni a w niższych miejscach z namułu i sitowia, następnie zorać, względnie przekopać łopatami.

Tam, gdzie trasa wałów natrafia na wypełnione wodą stare łożyska rzek, należy nasypy z obu stron równocześnie wykonywać, ażeby namuł z podstawy wałów możliwie wysunąć. Ławeczki od strony lądu należy w takich wypadkach zależnie od stosunków podłoża 2 do 4 względnie do 6 m rozszerzyć; ławeczki takie należy wykonać także po stronie rzeki. U stóp skarp ławeczek tak po stronie rzeki jak i lądu powinny być wykonane ubezpieczenia faszynami.

3. Do nasypów należy używać możliwie dobrego materyału. Tam, gdzie jest do dyspozycyi tylko silnie piaszczysty materyał, należy ile możności mieszać go w nasypach z dobrym ziemnym materyałem, a w szczególności należy w profilu wałów od strony wody używać przedewszystkiem ziemnych materyałów.

Sypanie postępować powinno we warstwach 20 do 30 cm. grubych, które to warstwy należy silnie ubijać.

Korony wałów, jeżeli mają służyć do komunikacyi, należy opatrzyć warstwą piasku 15 cm. grubą, lub o ile jest do dyspozycyi, warstwą szutru.

Do wyrównania poszczególnych warstw nasypu i do ubijania ich należy użyć 25% robotników zatrudnionych przy dobywaniu i dowozie materyału na nasypy.

Liczbę robotników przy obu rodzajach tych prac należy uwidocznić w dzienniku budowy.

Przy dowozie materyałów na nasypy wozami może być liczba sił roboczych do wyrównania i ubijania wałów zmniejszona do $^1/_6$ części robotników zajętych przy dobywaniu i przewożeniu materyałów.

4. Rozszerzenie i podwyższenie istniejących wałów powinno być z reguły tak przeprowadzone, żeby wzmocnienia wału uskuteczniano od strony lądu. Należy przytem zdjąć murawę z korony istniejących wałów i ze skarpy od strony

lądu i tę zewnętrzną skarpę wykonać w stopniach. W takich miejscach ma być nasyp wykonany w warstwach 15 cm grubych i dobrze ubitych.

W razie jeżeli trasa wałów położona jest dalej od rzeki i jeżeli to jest koniecznem w celu zregulowania trasy wałów, może być rozszerzenie istniejących wałów uskutecznione także od strony rzeki.

5. Materyał do nasypów powinien być pobierany jedynie z terenu położonego koło wału po stronie wody. Wyjątek stanowi tu okoliczność, jeżeli poza trasą wałów znajdują się stare wały, które mogą służyć jako miejsca, skąd można pobierać materyał.

W razie pobierania materyału z miejsca koło wału położonego po stronie rzeki, należy przestrzegać następujących zasad przy zakładaniu rowów materyałowych:

a) Pomiędzy stopą wału a krawędzią rowu materyałowego należy zostawić pas terenu, którego szerokość ma wynosić z reguły 3·0 m, a w piaszczystem podłożu i w wypadkach, gdzie trasa wału leży blisko rzeki albo na wklęsłym brzegu narażonym na uderzenia wielkiej wody luk kry, wynosić ma szerokość 5 m. Te pasy terenu jakoteż skarpy wzdłuż rowu materyałowego o nachyleniu 1 : 2 należy ubezpieczyć darniami, lub gdzie to jest możliwem, obsiać je w ten sam jak powierzchnię wałów.

b) Głębokość rowów materyałowych nie powinna z reguły przenosić 1 m. Dno rowów materyałowych należy zakładać w spadku w kierunku ku rzece. W miejscach, gdzie podłoże terenu tworzy przepuszczalny piasek, zaleca się takie zmniejszenie głębokości wykopów, ażeby warstwy piasku szczególnie w pobliżu wałów nie zostały odkryte.

c) Ażeby zapobiedz powstaniu szkodliwych prądów wzdłuż wałów, należy zostawić podczas wybierania rowów materyałowych pasy terenu 5 m szerokie w dobrym, a 6 m w piaszczystym gruncie, a to w ten sposób, ażeby w miejscach, gdzie te progi dotykają stopy wału, względnie leżącego wzdłuż nich pasu terenu, powstały odpowiednie rozszerzenia (w kształcie trójkąta prostokątnego o wysokości i podstawie równej 6 m). Progi terenowe należy opatrzyć w skarpy z nachyleniem od góry 1 : 1·5 a od dołu 1 : 2.

Odległość progów terenowych, które zasadniczo założone być powinne prostopadle do trasy wałów, może zwyczajnie wynosić 80 do 100 m ze względu na niewielki spad Wisły. W zagrożonych miejscach wałów należy jednak tę odległość zmniejszyć do 50 m. Przy wałach dla bocznych dopływów zaleca się zredukowanie odstępu tych progów zależnie od spadu rzeki. W tym wypadku jeżeliby teren naturalny miał nachylenie ku wałom, należy progi przez skopanie tak wykonać, żeby one w kierunku podłużnym progu miały spad ku rzece.

Celem ułatwienia odpływu wody z rowów materyałowych należałoby wykonać w progach terenowych odpowiednie zeskarpowane otwory, które umieścić należy zależnie od miejscowych stosunków naprzemian w końcu progu bliższym rzeki, albo nieco ku środkowi ich długości. Jeżeliby rowy materyałowe sięgały aż do samego brzegu rzeki lub starego koryta, należy ich brzegi w ten sposób skopać, ażeby odwodnienie rowów materyałowych odbywało się do rzeki albo starego koryta, a zalądowanie rowów materyalowych zostało przyspieszone.

d) Dno rowów materyałowych i skarpy progów należy według możności obsadzić sadzonkami wikliny, względnie należałoby wpłynąć na odnośnych posiadaczy gruntów, żeby uskutecznili to zasadzenie.

Przy stopie wałów od strony rzeki należy posadzić w odległości 5 m od wału szereg wierzb lub innych drzew w odpowiednich odstępach.

6. Uzyskaną darń z podstawy wałów i z rowów materyałowych należy użyć do pokrycia skarp wałów, mianowicie krawędzi korony i do pokrycia całych skarp wałów przy objektach lub zagrożonych miejscach, ewentualnie do przykrycia korony.

7. Nasypy powinny być wykonane tylko w czasie wolnym od mrozów. Darniowanie należy uskutecznić możliwie do połowy października.

8. Jeżeli do odwodnienia rowów materyałowych potrzebne jest przekopanie drogi holowniczej, należałoby w niej celem utrzymania komunikacyi umiejętnie ułożyć rury betonowe odpowiedniej średnicy.

9. W rowach materyałowych, których dno położone jest 2·5 m ponad normalną wodą Wisły, można zezwolić właścicielom gruntów na stopniowe usunięcie progów celem wyrównania terenu, jeżeli obnażona powierzchnia terenu utrwaliła się, t. j. jeżeli nastąpiło zalądowanie i utworzyła się murawa.

10. Do obsiania powierzchni wałów należy przeważnie takich nasion traw używać, które dają zbitą darń. Przyczem rozumie się samo przez się, należy brać pod uwagę każdoczesne stosunki gleby.

II. Przejazdy.

1. Przejazdy (rampy) od strony lądu można zakładać w dowolnym kierunku. Przejazdy po stronie rzeki należy zasadniczo urządzać równolegle do kierunku wałów.

Od reguły tej odstąpić można w razie podwyższania istniejących ramp i tam gdzie zachodzi obawa szkodliwego zwężenia terenu zalewowego i gdzie to jest dopuszczalnem ze względu na przepływ wysokich wód i zatorów lodowych.

2. Szerokość przejazdów stosuje się do szerokości odnośnych komunikacyi. Przy polnych drogach może ta szerokość wynosić 2·5 m. Przejazdy dla polnych dróg można zakładać w spadzie 10% i o nachyleniu skarp takiem, jak przy wałach.

3. Krawędzie korony wałów należy przy przejazdach wzmocnić dębowymi progami, koronę wału między tymi progami, jakoteż koronę przejazdów najmniej na długości 5 m z każdej strony należy wyszutrować lub wybrukować.

III. Objekty.

Tak szluzy jak i przepusty należy starannie wykonywać na podstawie odnośnych szczegółowych projektów. Do ścian wpustpalowych używać z reguły materyału dębowego, do murów materyałów kamiennych odpornych na zmiany atmosferyczne, do robót zaś betonowych czystego żwiru i piasku w przepisanym stosunku.

Celem powstrzymywania przesiąkania spiętrzonej wody w stronę lądu przy połączeniach objektów z wałami, należy ubezpieczyć płytami betonowemi lub brukiem skarpy rowu odpływowego aż do poziomu terenu, jakoteż skarpy wału aż do wysokości objektu.

W otworach przepustów od strony lądu należy urządzić kraty do wyciągania. Zaleca się również czołowy mur przepustów od strony rzeki wykonać z nachyleniem 1 : 10, ażeby uzyskać szczelniejsze zamknięcie klapami żelaznemi. Klapy żelazne nie powinny dotykać dna rowu odpływowego.

Ze względu na możliwe osiadanie się muru i na zamulenie rowu odpływowego powinna dolna krawędź klapy leżeć przynajmniej 10 cm nad ubezpieczonem dnem rowu odpływowego.

IV. Rowy osuszające i odpływowe.

Rowy osuszające i odpływowe należy zakładać według projektu a skarpy ich obsiać.

W razie jeżeliby w projekcie nie było zawartych dokładnych danych co do wymiarów rowów osuszających i odpływowych, powinni kierownicy budowy obliczyć przekroje normalne a obliczenia te razem z odnośnymi planami sytuacyjnymi i przekrojami poprzecznymi i podłużnymi przedłożyć Wydziałowi krajowemu do ostatecznego zatwierdzenia.

Lwów, 15 czerwca 1907.

***Artur Herbst**, w. r.* ***Roman Ingarden**, w. r.*

***Andrzej Kędzior**, w. r.*

Sprawozdanie

c. k. krajowego Oddziału hydrograficznego z czynności i kosztów służby hydrograficznej w r. 1906.

C. k. Krajowy oddział hydrograficzny był w roku sprawozdawczym zajęty zarządem stacyi ombrometrycznych, wodoskazowych i śniegoskazowych, zbieraniem i sprawdzaniem raportów, wydawnictwem map śniegowych, przygotowaniem materyału do rocznika hydrograficznego 1905, inspekcyą stacyi wodoskazowych, następnie wykonaniem pomiarów hydrotechnicznych na granicznej przestrzeni Wisły, pomiarów hydrometrycznych na Sanie i Białej, jakoteż przygotowywaniem materyału do opracowania generalnego projektu na regulacyę Dniestru od Żurawna do Okopów.

1. Obserwacye ombrometryczne.

W roku 1906 funkcyonowało w Galicyi stacyi ombrometrycznych 432.

Z tych przypada na dorzecze

a)	Wisły	257
b)	Dniestru.	144
c)	Dniepru	6
d)	Prutu , ...	25
	Razem .	432.

W porównaniu z ilością stacyi czynnych w r. 1905 . . . . 432.

funkcyonowała ta sama ilość stacyi.

Z powyższych stacyi funkcyonowało:

400	przez	12	miesięcy i	nadesłało	4.800 raportów
10	„	11	„	„	110 „
3	„	10	„	„	30 „
4	„	9	„	„	36 „
5	„	8	„	„	16 „
1	„	7	„	„	7 „
2	„	6	„	„	12 „
3	„	5	„	„	15 „
2	„	4	„	„	8 „
5	„	3	„	„	15 „
432	stacyi .	.	.	.	5.049 raportów.

Nadto nadesłały:
ze Śląska 10 stacyi po 12 raportów, czyli razem 120 raportów i
z Bukowiny 1 stacya 12 raportów.

Oprócz zwyczajnych raportów przysłały następujące stacye zaopatrzone w samopiszące przyrządy, wykresy ombrograficzne, a mianowicie:

A) w dorzeczu Wisły.

1. Krempna za czas od 1./V. do 1./XII. 1906.
2. Lutowiska „ „ „ 1./V. „ 1./XI. „
3. Łowcza „ „ „ 1./IV. „ 30./XI. „
4. Rajcza „ „ „ 1./IV. „ 1./XII. „
5. Zazadnia „ „ „ 1./V. „ 1./X. „

B) W dorzeczu Dniestru.

6. Przemyślany za czas od 1./IV. do 1./X. 1906
7. Wyżłów „ „ „ 1./V. „ 1./XI. „

2. Obserwacye wodoskazowe.

Czynnych stacyi wodoskazowych istniało w Galicyi w roku 1906 230.

Z tych przypada na dorzecze:

a) Wisły	139
b) Dniestru	80
c) Dniepru	1
d) Prutu	10
Razem .	230.
W porównaniu z ilością stacyi w roku 1905	224
przybyło	6 stacyi.

Z galicyjskich stacyi wodoskazowych funkcyonowało:

207	przez	12	miesięcy i nadesłało	2.484	raportów
11	„	11	„ „	121	„
5	„	10	„ „	50	„
1	„	9	„ „	9	„
1	„	8	„ „	8	„
1	„	7	„ „	7	„
2	„	6	„ „	12	„
1	„	5	„ „	5	„
1	„	2	„ „	2	„
230	stacyi	nadesłało	. .	2.698	raportów.

Nadto nadesłały:

ze Śląska 6 stacyi po 12 raportów czyli razem 72 raportów.

Prócz zwyczajnych raportów przysłały następujące stacye zaopatrzone w samopiszące przyrządy, wykresy limnigraficzne, mianowicie:

A) W dorzeczu Wisły.

1. Dzików na Wiśle za czas od 1./V. do 30./IX. 1906.
2. Nisko na Sanie „ „ „ 1./III. „ „ „
3. Przemyśl „ „ „ 1./III. „ 1./XII. „

B) W dorzeczu Dniestru.

4. Zaleśce na Dniestrze za czas od 1./IV. do 30./IX. 1906.

3. Obserwacye śniegoskazowe.

W ciągu zimy 1906/7 funkcyonowało w Galicyi stacyi śniegoskazowych 200
W porównaniu z ilością stacyi w zimie 1905/6 . 204
ubyło . 4.

Tutejszy Oddział hydrograficzny zbierał oprócz raportów z galicyjskich stacyi śniegoskazowych także raporty z 2 stacyi w dorzeczu Wisły na Śląsku oraz z 35 stacyi w dorzeczu Prutu i Seretu na Bukowinie.

Na podstawie raportów śniegowych nadsyłanych każdej niedzieli, wydano 18 w 450 egzemplarzach tygodniowych map śniegowych z raportami za czas od 9./XII. do 13./IV. 1907 obejmujących dorzecza Wisły, Dniestru, Styru, Prutu i Seretu w granicach Austryi.

4. Ewidencya stacyj hydrograficznych i sprawdzanie raportów.

Wszystkie raporty nadsyłane ze stacyi hydrograficznych w dorzeczu Wisły, Dniestru i Dniepru sprawdzono i uzupełniono w Oddziale hydrograficznym i przesyłano je następnie w odpisach c. k. centralnemu biuru hydrograficznemu we Wiedniu.

Dla wszystkich stacyi hydrograficznych prowadzi się księgę przeglądową stacyi, wykazy nadsyłanych raportów, księgę obserwatorów i dzienniki wydatków.

5. Przygotowanie materyału do rocznika hydrograficznego c. k. centralnego biura za rok 1905.

Oprócz spisu wszystkich stacyi hydrograficznych dorzecza Wisły, Dniestru i Dniepru sporządzone tabelaryczne zestawienie codziennych spotrzeżeń opadu, zestawienie ilości dni z opadem i codzienne spostrzeżenia ciepłoty, następnie zestawienie miesięcznych i rocznych dziennych średnich temperatur, wreszcie tabelaryczne zestawienie codziennych spostrzeżeń wodoskazowych, tabelaryczne zestawienie miesięcznych i rocznych dziennych średnich stanów wody, — czasu trwania rozmaitych stanów wody, tabelaryczne zestawienie charakterystycznych stanów wody, zestawienie ciepłoty wody i wykresy codziennych stanów wody ze wszystkich czynnych stacyi.

6. Inspekcyę stacyi wodoskazowych wykonano w r. 1906.

Przy sposobności pomiarów tak hydrograficznych jakoteż hydrotechnicznych w r. 1906 przeprowadzono inspekcyę kilkunastu stacyi wodoskazowych.

7. Pomiary hydrotechniczne wykonane w r. 1906.

W roku 1906 przeprowadzono częściowo pomiary na granicznej przestrzeni Wisły, przyczem wykonano:

a) zdjęcia przekroi poprzecznych od km 175 do km 259 w ilości 376.

b) niwelacyę znaków kilometrowych i reperów od km 175 do km 259, razem km 84.

8. Badania hydrometryczne wykonano w r. 1906.

A) na Sanie w następujących przekrojach:

a) pod Jarosławiem $^{9}/_{6}$, $^{12}/_{7}$, $^{11}/_{7}$. $^{11}/_{6}$, $^{12}/_{6}$, $^{13}/_{6}$, $^{16}/_{6}$, $^{22}/_{6}$, $^{16}/_{10}$ i $^{20}/_{10}$ — razem . . . . 10 przekroi
b) pod Radymnem $^{9}/_{6}$, $^{16}/_{7}$, $^{13}/_{7}$, $^{12}/_{6}$, $^{15}/_{6}$, $^{19}/_{6}$, $^{15}/_{10}$ i $^{19}/_{10}$ — razem . . . . . 8 „
B) na Białej pod Ciężkowicami $^{15}/_{9}$ i $^{17}/_{9}$ — razem 2 „

ogółem . 20 przekroi.

9. Elaborata hydrometryczne opracowano

na podstawie pomiarów wykonanych na Wiśle w r. 1905 od Krakowa do Popowic w ilości 19.

10. Zdjęte przekroje poprzeczne Wisły

w r. 1905 naniesiono i skopiowano oraz uskuteczniono odbitki negrograficzne od km 103 do km 174 w ilości 404.

11. Przygotowano materyał

do opracowania generalnego projektu na regulacyę Dniestru od Żurawna do Okopów.

12. Pisma urzędowe i korespondencyjne.

Z nadesłanych do protokołu c. k. krajowego oddziału hydrograficznego w roku 1906 — 17.590 pism, sprawozdań, raportów, przypomnień urzędowych, zaprotokołowano i załatwiono 2.172 ekshibitów i uskuteczniono 12.593 ekspedycyi, w których mieści się 748 przesyłek pieniężnych oprócz uskutecznionych 745 wypłat miejscowych.

Oprócz tych 2.172 ekshibitów Oddziału hydrograficznego załatwiono 370 ekshibitów c. k. Namiestnictwa.

13. Personal techniczny i manipulacyjny oddziału hydrograficznego.

Personal techniczny składał się z 1 c. k. nadinżyniera, 1 inżyniera, 1 c. k. adjunkta budownictwa, 1 praktykanta budownictwa, 4 asystentów służby hydrograficznej i 1 pomocnika technicznego, którzy pobierali swe płace wyłącznie z funduszów służby budownictwa państwowego.

Oprócz powyższego personalu było zajętych 8 pomocników technicznych i manipulacyjnych robotami manipulacyjnemi, sporządzaniem grafikonów, kopiowaniem planów, zestawianiem dat statystycznych, wykonywaniem tygodniowych map śniegowych i czynnościami polowemi.

14. Koszta służby hydrograficznej.

A) Wydatki pokryte przez c. k. Namiestnictwo względnie przez c. k. centralne biuro hydrograficzne na rachunek dotacyi funduszu hydrograficznego:

1. Urządzenie stacyi ombrometrycznych	403 K	46 gr.
2. Utrzymanie stacyi ombrometrycznych	164 „	11 „
3. Remuneracye obserwatorów stacyi ombrometrycznych	11.662 „	50 „
4. Remuneracye obserwatorów stacyi wodoskazowych	7.843 „	17 „
5. Ryczałty przyznane obserwatorom na pokrycie kosztów posłańca pocztowego	492 „	80 „
6. Dyurna pomocników technicznych i manipulacyjnych	13.887 „	42 „
7. Publikacye tygodniowych map i raportów śniegowych	3.613 „	09 „
8. Druki dla obserwatorów i dla c. k. kraj. Oddziału hydrograficznego	779 „	95 „
9. Utrzymanie biura	883 „	12 „
10. Płaca sługi biurowego	1.176 „	90 „
11. Zakupno przyborów rysunkowych i kancelaryjnych	553 „	06 „
12. Udział w kosztach publikacyi c. k. centralnego biura hydrograficznego	11.460 „	— „
13. Zakupno dzieł technicznych	1.138 „	88 „
14. Koszta pomiarów hydrometrycznych	2.680 „	13 „
15. Różne wydatki	560 „	13 „
Razem	57.298 K	72 gr.

Do pozycyi 3) i 4) c. k. krajowy Oddział hydrograficzny nadmienia, iż w roku 1906 przyznano:

a) obserwatorom ombrometrycznym.

2	po 12 K	24·—	K
178	„ 24 „	4.272.—	„
1	„ 30 „	30·—	„
2	„ 32 „	64·—	„
137	„ 36 „	4.932·—	„
7	„ 40 „	280·—	„
50	„ 48 „	2.400·—	„
2	„ 50 „	100·—	„
5	„ 60 „	300·—	„
1	„ 100 „	100 —	„
385	obserwatorom	12.502·—	K.

rzeczywisty zaś wydatek wynosił 11.662·50 K.

b) obserwatorom wodoskazowym:

13	po 12 K	156·—	K
1	„ 18 „	18·—	„
7	„ 20 „	140·—	„
75	„ 24 „	1.800·—	„
1	„ 30 „	30·—	„
1	„ 32 „	32·—	„
34	„ 36 „	1.224·—	„
8	„ 40 „	320·—	„
1	„ 43·20 K	43·20	„
86	„ 48 K	4.128·—	„
1	„ 50 „	50·—	„
3	„ 60 „	180·—	„
1	„ 72 „	72·—	„
232	obserwatorom	8.193·20	K.

rzeczywisty zaś wydatek z tego tytułu wynosił 7.843·17 K.

B) Wydatki pokryte przez c. k. Namiestnictwo z funduszu wodnego, a mianowicie na koszta urządzenia i utrzymania wodoskazów:

wynoszą razem	6.286 K 41 gr.
do tego wydatki ad *A*)	57.298 „ 72 „
Ogółem .	63.585 K 13 gr.

Do tych kosztów przyczynił się Wydział krajowy zasiłkiem asygnowanym odezwą z 9/1 1907 l. 131.257 (l. Nam. 8357/907) w kwocie . . . . . 16.000 K — gr.

resztę zaś w kwocie . 47.585 K 13 gr.

pokrył państwowy fundusz hydrograficzny i wodny.

Ustawa

z dnia . . . o regulacyi potoku Macochy z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya potoku Macochy od mostu na drodze gminnej w Kętach do ujścia do Soły wraz z dopływami ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej, mającej się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38, subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1907, który preliminuje koszta robót na 1,166.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 2a ustawy z dnia 30. czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze admini-

stracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14-go marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38 według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat, datków kraju, państwa i stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp potoku Macochy i dopływów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903, Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwacyę oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział Spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut, mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Alegat 7. do sprawodzdania Wydziału kraj. LW. 76.740/08.

Ustawa

z dnia . . . o osuszeniu bagien Rzeszowskich.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Osuszenie bagien w gminach i obszarach dworskich: Dąbrowa, Trzciana, Mrowla, Świlcza, Bratkowice, Lipie, Rogóźnica, Rudna mała i Rudna wielka powiatu Rzeszowskiego, tudzież w gminie i obszarze dworskim Klęczany powiatu Ropczyckiego ma być wykonane jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej, mającej się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38, subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1905, który preliminuje koszta robót na 460.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §§. 6. i 4. ustawy z dnia 30. czerwca 1884, Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administra-

cyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875, Dz. u. kraj. Nr. 38 według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju, państwa i stron interesowanych w §. 3. pod *c*) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Wykonanie robót oraz zarząd funduszu budowy obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracyą państwa, której podobnie jak i Wydziałowi spółki wodnej przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz, którym zarządzać będzie Wydział spółki.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp potoków i rowów.

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903, Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków spółki wodnej, które mają być rozłożone na członków spółki według miary ustanowionej w statucie.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Ustawa

z dnia . . . . o regulacyi rzeki Sołokii z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje.

§. 1.

Regulacya rzeki Sołokii od jazu w Korniach do ujścia do Bugu z dopływami ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej mającej się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38, subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1908, który preliminuje koszta robót na 6,000.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 2 a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeuiem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju, państwa i stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp rzeki Sołokii i dopływów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwacyę, oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Ustawa

z dnia .... o regulacyi potoków Kłodnicy (Nieżachówki) i Brydnicy z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya potoku Kłodnicy (Nieżachówki) od mostu na gościńcu państwowym w Nieżuchowie do ujścia do Dniestru, tudzież potoku Brydnicy z dopływami ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej, mającej się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38., subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1907, który preliminuje koszta robót na 1,800.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 2a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p.

Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38 według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju państwa i stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp potoków Kłodnicy (Nieżachówki) i Brydnicy z dopływami;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwacyę, oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział Spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut, mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa, określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

LW. 71.360/908.

We Lwowie, dnia 21. lipca 1908.

Aleg. 60

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o regulacyi rzek kanałowych.

Wysoki Sejmie!

Nowela do ustawy o regulacyi rzek kanałowych.

Na posiedzeniu z dnia 12. marca 1907 uchwalił Wysoki Sejm w załatwieniu sprawozdania komisyi wodnej o przedłożeniu rządowem z 26. lutego 1907 projekt ustawy zmieniającej ustawę z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103. o regulacyi rzek wykonać się mającej w myśl §. 5. ustępu 1. ustawy z dnia 11. czerwca 1901. Dz. p. p. Nr. 66 w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem przez włączenie regulacyi górnych biegów rzek i ich dopływów, tudzież zabudowań potoków górskich, — oraz wezwał c. k. Rząd:

„*a*) ażeby jak najrychlej przeniósł sekcyę c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań protokołów górskich ze Sambora do Lwowa, przydzielając takową do Namiestnictwa i utworzył ekspozyturę tej sekcyi w Krakowie dla wykonania zabudowań potoków w dorzeczu Wisły;

b) ażeby jak najrychlej powiększył personal galicyjskiej sekcyi c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich o potrzebną ilość techników lasowych;

c) ażeby wzmocnił sekcyę galicyjską c. k. oddziału leśno-technicznego specyalnie w tym celu wykształconymi inżynierami i utworzył osobne stypendya dla ukończonych słuchaczów inżynieryi celem umożliwienia im studyów w sekcyi leśnej c. k. akademii rolniczej w Wiedniu, podobnie jak dla inżynierów melioracyjnych;

d) aby projekty regulacyjno-techniczne regulacyi zabudowania potoków i zapor wypracował w formie jednolitej, obejmującej części rzek ze sobą złączone i całość tworzące;

e) aby ewentualne rozporządzenie wykonawcze do tej ustawy w najkrótszym czasie w porozumieniu z Wydziałem krajowym wydał w takiej formie, aby roboty, o ile nie będą oddane Wydziałowi krajowemu, były prowadzone pod jednolitym zarządem razem z regulacyą innych przestrzeni rzek".

Odezwą z dnia 4. czerwca 1907 l. 10.592/pr. zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 11. maja 1907 l. 16.103, że powyższy projekt ustawy uzyskał sankcyę Najwyższem postanowieniem z dnia 9. maja 1907, rezolucye zaś powzięte przez Wys. Sejm przy sposobności obrad nad tym projektem ustawy traktuje Ministerstwo osobno.

O załatwienie powyższych rezolucyj odniósł się Wydział krajowy odezwą z 27. marca 1908. l. 101.915, na którą otrzymał odpowiedź c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 28. kwietnia 1908 l. 5.609/pr, że c. k. Rząd nie powziął dotychczas decyzyi co do rezolucyj Wys. Sejmu z 12. marca 1907.

Program generalny uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych.

W myśl §. 3. noweli do ustawy o regulacyi rzek kanałowych ułożyć ma Namiestnictwo wspólnie z Wydziałem krajowym program generalny, który ma zawierać porządek wykonania, termina rozpoczęcia i czas trwania poszczególnych przedsiębiorstw, oraz postanowienie, które przedsiębiorstwa zaprojektować i wykonać ma Administracya państwa, a które Wydział krajowy. Program ten ma być poddany uchwale komisyi regulacyjnej, a następnie przedłożony Ministerstwu spraw wewnętrznych do zatwierdzenia w porozumieniu z innemi interesowanemi Ministerstwami.

Program generalny zaprojektowany przez szefa departamentu budownictwa wodnego c. k. Namiestnictwa i dyrektora kraj. biura melioracyjnego przyjął Wydział krajowy uchwałą z dnia 24. maja 1907 i przesłał załączoną ·/. odezwą z tej samej daty l. 36.753 c. k. Namiestnictwu.

Alegat 1.

W programie tym wprowadziła komisya regulacyjna na posiedzeniu dnia 8. sierpnia 1907 te zmiany, że:

a) na wniosek delegata c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego p. Dra Włodzimierza Kozłowskiego poruczyła zaprojektowanie i wykonanie regulacyi Mleczki c. k. Namiestnictwu;

b) zredukowała dotacyę na regulacye górnych biegów i zabudowania potoków górskich w I. okresie 1908—1912

1)	w dorzeczu Soły o .	..	100.000 K
2)	„ Skawy o	.	50.000 „
3)	„ Raby o .	.	100.000 „
4)	„ Dunajca o	.	150.000 „
5)	„ Popradu o	.	100.000 „
6)	„ Pełtwi (studya) o		30.000 „
	razem o		530.000 K.

a natomiast przeznaczyła tę kwotę (530.000 K) na następujące roboty w I okresie:

1)	w dorzeczu Łomnicy	.	200.000 K.
2)	regulacyę Mleczki	. .	300.000 „
3)	„ potoku Ryjak	.	30.000 „
	razem j. w.		530.000 K.

Wedle tej uchwały zaprojektować i wykonać ma:

c. k. Namiestnictwo regulacyę i zabudowania potoków górskich:

1) w dorzeczu Soły;
2) „ Skawy;
3) „ Raby;
4) „ Dunajca;
5) „ Popradu;

6) w dorzeczu Wisłoki;
7) „ Wisłoka;
8) „ Sanu;
9) „ Wiaru i Wyrwy;
10) „ Stryja;
11) „ Oporu;
12) „ Świcy;
13) „ Łomnicy;
14) „ Bystrzycy Sołotwińskiej i Nadwórniańskiej;
15) regulacyę Mleczki;

na długości **391·5 km**;

Wydział krajowy zaś:

1) regulacyę górnego biegu Biały powyżej Grybowa wraz z zabudowaniem potoków górskich;

2) regulacyę Ropy;

3) „ Dniestru powyżej Kornalowic z korekcyą i zabudowaniem dopływów;

4) regulacyę Strwiąża powyżej Biskowic z zabudowaniem dopływów;

razem na długości **239 km**;

5) budowle w górnym brzegu rzeki Pełtwi i jej dopływów w obrębie miasta Lwowa;

6. budowę 8-miu zbiorników wody w górach: po 2 w dorzeczu Soły, Skawy i Dunajca, a po 1 zbiorniku w dorzeczu Stryja i Oporu.

Koszta robót mających się wykonać przez c. k. Namiestnictwo wynosić będą:

a) w myśl ustawy z r. 1901 . .	45,772.000 K	
b) przedłużenie regulacyi Skawy .	1,000.000 „	
c) w myśl noweli do ustawy z r. 1901 (według przybliżonego zestawienia kosztów)	25,940.000 „	
razem . .		72,712.000 K

Koszta zaś robót mających się wykonać w myśl noweli do ustawy regulacyjnej przez Wydział krajowy, wynosić będą według przybliżonego zestawienia kosztów;

a) regulacye i zabudowania . .	7,780.000 K	
b) budowle na Pełtwi . . .	6,600.000 „	
c) 8 zbiorników wody . . .	17,500.000 „	
razem . .		32,080.000 K.

Kredyt 7,500.000 K przeznaczony w myśl §. 5. noweli z 9. maja 1907. Dz. ust. kraj. Nr. 54. na roboty, które mają być wykonane w I. okresie 1908 - 1912 rozdzieliła komisya regulacyjna na posiedzeniu z 8. sierpnia 1907, jak następuje:

1. na regulacyę i zabudowania dopływów Soły:

a) potok Kamesznica . .	143.000 K	
b) „ Leśna . . .	200.000 „	
c) „ Kocierz . . .	135.000 „	
d) Puszcza wielka i mała, oraz 3 debry na prawym brzegu	65.000 „	
na zarząd i konserwacyę .	157.000 „	900.000 K

2. na regulacyę i zabudowanie dopływów Skawy:
   a) potok Paleczka . . 59.000 K
   b) „ Stryszowa z dopływ. 330.000 „
   zarząd i konserwacya . 61.000 „ 450,000 K

3. na regulacyę i zabudowania dopływów Raby:
   a) potok Mszana . . . 202 024 K
   b) „ Słonka . . . 94.400 „
   c) „ Lastówka . . . 79.960 „
   d) „ Łętownia . . . 79.440 „
   e) „ Poręba . . . 100.000 „
   f) „ Polanica . . 105.720 „
   g) 5 debr w górnem dorzeczu 68.780 „
   zarząd i konserwacya . 169.676 „ 900.000 K

4. na regulacyę i zabudowania dopływów Dunajca:
   a) potok Kamienica . . 200.000 K
   b) „ Krośnica . . 200.000 „
   c) „ Kamienica nawojowska 275.000 „
   zarząd i konserwacya . 175.000 „ 850.000 K

5. na regulacyę i zabudowanie dopływów Popradu:
   potok Kryniczanka i Muszynka 350.000 K
   zarząd i konserwacya . . 50.000 „ 400.000 K

6. na regulacyę i zabudowanie potoków Czerbul, Kuźmieniec i zbiornik na Czeczwie w dorzeczu Łomnicy . . . 200.000 K

7. na regulacyę potoku Mleczki . . 300.000 „

8. na regulacyę potoku Ryjak . . 30.000 „

9. na bardzo pilne roboty na górnej Rabie 100.000 „

10. na takie same roboty na Białym i Czarnym Dunajcu . . . . . 200.000 „

Ogółem na roboty, które wykonać ma c. k. Namiestnictwo . . . . . 4,330.000 K

11. na regulacyę Biały powyżej Grybowa i zabudowanie jej dopływów . . . 750.000 K

12. na regulacyę Dniestru powyżej Kornalowic . . . . . 1,000.000 „

13. na budowle w górnym biegu Pełtwi w obrębie miasta Lwowa . . . 1,000.000 „

Ogółem na roboty, które ma wykonać Wydział krajowy . . . . . 2,750.000 K

14. na opracowanie generalnych projektów dla robót przydzielonych c. k. Namiestnictwu . . . . . 115.000 K

15. na opracowanie projektów dla robót przydzielonych Wydziałowi krajowemu:
   a) regulacyi rzek i zabudowań potoków . . . . 80.000 K
   b) zbiorników wody w górach 150.000 „
   c) budowli na Pełtwi we Lwowie . . . . 60.000 „ 290.000 K

16. na zasiłki dla 5 techników państwowych i 3 krajowych celem uzupełnienia studyów budowy zbiorników i zabudowań potoków górskich . . . . 15.000 K

Uchwałę powyższą komisyi regulacyjnej w sprawie przydzielenia robót c. k. Namiestnictwu i Wydziałowi krajowemu zatwierdziło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 22. lutego 1908. l. 31.207/07 z tem zastrzeżeniem, że studya dla budowy zbiorników wody mają być przeprowadzone wspólnie przez Administracyę państwa i Wydział krajowy, oraz że w swoim czasie poweźmie Ministerstwo decyzyą co do przydzielenia wykonania zbiorników Administracyi państwa.

W sprawie rozdziału kredytu 7,500.000 K na roboty mające się wykonać w I. okresie 1908 - 1912, tudzież wysłania techników państwowych i krajowych za granicę dla przestudyowania budowy zbiorników wody nie otrzymał Wydział krajowy decyzyi c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, względnie robót publicznych.

Opracowanie projektów dla uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych.

Celem rozpoczęcia robót przy 2 regulacyach przydzielonych Wydziałowi krajowemu w terminie oznaczonym w noweli, tj. w r. 1908, zarządził Wydział krajowy już w roku ubiegłym pomiary hydrotechniczne rzeki Dniestru powyżej Kornalowic i rzeki Biały powyżej Grybowa. Pomiary ukończono w jesieni 1907, tak iż projekty mogły być opracowane w ciągu zimy 1907 - 8.

Projekt generalny regulacyi Dniestru od mostu w Kornalowicach do ujścia potoku Mszańca, opracowany pod kierunkiem starszego inżyniera Stanisława Szczepanowskiego, obejmuje przestrzeń Dniestru w trasie regulacyjnej na długości 64,850 km. i korekcyą ujść dopływów na długości 6,018 km. razem **70,868** km., podczas gdy w protokole z 10. grudnia 1906 podano długość tylko na 60 km.

Koszta tej regulacyi z wyłączeniem przestrzeni 1,25 km. przy moście w Kornalowicach, której projekt szczegółowy zatwierdziła komisya regulacyjna 8. sierpnia 1907, obliczono, jak następuje:

I.	Roboty ziemne . . .	716.075 K 79 g
II.	Budowle regulacyjne . .	2,220.198 „ 67 „
III.	Wykupno gruntów . .	35.835 „ 15 „
IV.	Konserwacya	294.000 „ — „
V.	Zarząd (10% z rub. I - IV) .	330.000 „ — „
VI.	Rozmaite i nieprzewidziane (kładki, jazy, poidła i brody) . .	101.870 „ 39 „
		3,698.000 K — g
	do tego koszta przestrzeni 1,25 km. na podstawie projektu szczegółowego, zatwierdzonego przez komisyę regulacyjną . . .	72.000 K — g
	ogółem .	3,770.000 K — g

czyli 53.200 K na 1 km., podczas gdy protokole z 10. grudnia 1906 przyjęto w przybliżeniu koszta 1 km. na niespełna 40.000 K.

Projekt generalny przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu odezwą z 29. czerwca 1908 l. 63932, projekt zaś szczegółowy na przestrzeni 19,9 km. od mostu w Kornalowicach w górę, który preliminuje koszta robót na 1,402.000 K, odezwą z 30. czerwca 1908 l. 66.091.

Kierownikiem budowy zamianował Wydział krajowy uchwałą z 16. czerwca 1908. l. 60.861 inżyniera - adjunkta

kraj. biura melioracyjnego Ignacego Wewiórskiego, polecając mu przedewszystkiem rozpoczęcie robót wedle szczegółowego projektu zatwierdzonego przez komisyę regulacyjną i przydzielił mu praktykanta biura melior. Edmunda Czajkę.

Projekt generalny regulacyi Biały od Grybowa do Śnietnicy opracowany przez inżyniera-adjunkta Józefa Cyrankiewicza, obejmuje przestrzeń Biały od km: $73,_{980}$ do $91,_{724}$ na długości $17,_{744}$ km. i korekcyą ujść 8 dopływów na długości $1,_{436}$ km., razem $19,_{18}$ km. i preliminuje następujące koszta:

I. Roboty ziemne . . .	94.093 K	06 g
II. Budowle regulacyjne . .	579.388 „	94 „
III. Objekty (9 progów) . .	10.462 „	40 „
IV. Zawiklenia odsypisk . .	33.499 „	20 „
V. Wykupno gruntów . . .	12.930 „	— „
VI. Konserwacya	67.348 „	20 „
VII. Zarząd	62.783 „	34 „
VIII. Rozmaite i nieprzewidziane .	19.494 „	86 „
ogółem .	880.000 K	— g.

Projekt generalny regulacyi Biały przesłał Wydział krajowy odezwą z 14. maja 1908 l. 48.660 c. k. Namiestnictwu, projekt zaś szczegołowy od Grybowa do ujścia potoku Florynki na długości $8,_{5}$ km. (koszta preliminowane na 410.000 K) odezwą z 15 maja 1908. l. 49.342, poruczając równocześnie kierownictwo budowy kierownikowi regulacyi Biały inżynierowi Adamowi Rożańskiemu i przydzielając mu do prowadzenia robót na miejscu inżyniera - adjunkta biura melior. Józefa Cyrankiewicza. Również rozpoczęto w r. 1908 zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Biały, a mianowicie zabudowanie potoku Pławianki, które prowadzi c. k. komisarz inspekcyi leśnej Józef Pindelski według postanowień rozporządzenia wykonawczego z d. 21. grudnia 1893. Dz. u. kraj. Nr. 7 ex 1894.

W r. 1908. rozpoczął Wydział krajowy studya dla tych robót, które mają być wykonane w II. okresie począwszy od r. 1913, a przedewszystkiem zarządził zdjęcia dla regulacyi rzeki Ropy, delegując do pomiarów czterech inżynierów zgodnie z wnioskiem przedłożonym Wys. Sejmowi sprawozdaniem z 10. września 1907 l. 86.790/07.

Ponieważ, jak wyżej wspomniano, władze centralne nie zatwierdziły jeszcze uchwały komisyi regulacyjnej w sprawie studyów zbiorników wody za granicą, wysłał Wydział krajowy trzech urzędników biura melioracyjnego (st. inż. Tadeusza Korasadowicza, inż. Tadeusza Baeckera, i inż.-adjunkta Kazimierza Maćkowskiego) na koszt kraju (rub. II. poz. 5. lit. c.) do Czech i pruskiego Szlązka dla przestudyowania tego rodzaju budowli w dorzeczu Odry i Łaby, a po powrocie tych inżynierów zarządzi zdjęcia terenu i sondowanie dla budowy zbiorników wody przedewszystkiem w dorzeczu Soły i Skawy, które to rzeki wywierają decydujący wpływ na przebieg wielkiej wody w Krakowie.

Celem zaprojektowania budowli na rzece Pełtwi i dopływach we Lwowie, postanowił Wydział krajowy zgodnie ze swem sprawozdaniem z dnia 10. września 1907 l. 86.790 poruczyć prace przedwstępne personalowi technicznemu Magistratu miasta Lwowa pod kierunkiem inżyniera kraj. biura melioracyjnego i wezwał reskryptem z dnia 10. stycznia 1908

l. 1768 Prezydyum miasta do przedłożenia wniosku w sprawie organizacyi osobnego biura technicznego. Mimo pięciokrotnych urgensów (ostatniego z 11. czerwca 1908 l. 58.606) nie przedłożyło Prezydyum miasta żadnego sprawozdania; Wydział krajowy wysłał jednak na studya przeznaczonego do kierownictwa tych robót starszego inżyniera Dyonizego Howartha, który po szczegółowem przestudyowaniu kanalizacyi Pragi zwiedził także kanalizacyę Drezna, oraz pola irygacyjne w Berlinie i Wrocławiu. Skoro Prezydyum miasta przedłoży wniosek co do zorganizowania biura, zarządzi Wydział krajowy przeprowadzenie pomiarów, tak ażeby projekt w ciągu trzech lat 1908—1910 mógł być wykończony, a wyznaczony przez Komisyę regulacyjną kredyt 1,000.000 K w latach 1911 i 1912 został przebudowany.

Co się tyczy piętnastu przedsiębiorstw, które w myśl uchwały komisyi regulacyjnej zatwierdzonej przez c. k. Ministerstwo spraw wewętrznych zaprojektować i wykonać ma c. k. Namiestnictwo, a z których dziesięć ma być rozpoczętych w I. okresie budowy 1908—1912 kosztem 4,330.000 kor., Wydział krajowy nie może przedłożyć Wys. Sejmowi bliższych szczegółów co do postępu zdjęć i opracowania projektów, względnie zarządzenia robót, gdyż na pięciokrotne zapytania (ostatnie z 5. lipca 1908 l. 68.105) nie nadesłało c. k. Namiestnictwo żadnej odpowiedzi.

Projekt ustawy o przedłużeniu regulacyi Skawy.

W załatwieniu sprawozdania komisyi wodnej z przedłożenia Wydziału krajowego o regulacyi rzek kanałowych uchwalił Wysoki Sejm ustawę zmieniającą ustęp A) 1. §. 2. ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 o regulacyi rzek wykonać się mającej w myśl §. 5. ustępu 1. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66. w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

O sankcyi tego projektu ustawy, która ma zapewnić przedłużenie regulacyi rzeki Skawy od Suchy do Jordanowa, nie otrzymał Wydział krajowy zawiadomienia.

Rezolucya Sejmu z dnia 7. października 1907.

Na posiedzeniu z dnia 7. października 1907 powziął Wys. Sejm na wniosek komisyi wodnej następujące uchwały:

„1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 25. stycznia 1907 l. 131.491.

2) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby na roboty około regulacyi rzek w myśl programu uchwalonego przez komisyę dla regulacyi rzek przeznaczone kwoty, w terminach właściwych wypłacał, — ażeby przeto w przyszłości części ogólnych kosztów budowy w latach 1907 do 1912 wykonać się mających nie jak dotychczas w miesięcznych ratach, ale w rocznych lub półrocznych ratach c. k. Namiestnictwu asygnował.

3) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby bieg robót około regulacyi rzek przyspieszył.

4) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby specyalnych komisarzy wodnych w myśl §. 20. rozporządzenia wykonawczego do ustawy krajowej z dnia 18. września 1901 Dz. u. kr. Nr. 103 jak najprędzej powołał i wydanie instrukcyi dla nich przyspieszył, oraz ażeby utworzył osobne posady w celu powoływania hydrotechników jako znawców zawodowych dla władz politycznych.

5) Zważywszy, że dalsza zwłoka w przeprowadzeniu reformy organizacyi władz centralnych tak ze względu na brak

jednolitego kierunku, jak i z uwagi na potrzebę porozumienia się kilku czynników i stąd wynikającą stratę czasu, może wystawić wczesne i praktyczne wykonanie dróg wodnych i regulacyi rzek na poważne niebezpieczeństwo.

Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby w duchu równocześnie z ustawą kanałową w r. 1901 przez Izbę poselską uchwalonej, a dotychczas niewykonanej rezolucyi, stworzoną została we Wiedniu generalna dyrekcya dla budowli wodnych, w którejby dotychczas w Ministerstwie handlu, spraw wewnętrznych i rolnictwa rozstrzelone agendy budownictwa wodnego zostały połączone.

6) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby utworzył przy c. k. Namiestnictwie bezpośrednio Namiestnikowi podlegającą dyrekcyę dla wszystkich działów gospodarstwa wodnego, dla kanałów, rzek spławnych i niespławnych, zabudowania potoków górskich, rewizyi projektów melioracyjnych i spółek wodnych, a za nim to nastąpi, przydzielił sprawy dotyczące budowy kanałów, rzek spławnych, zabudowania potoków górskich i zalesienia stoków gór Departamentowi Namiestnictwa dla robót wodnych, względnie częściowo sekcyi oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich przeniesionej do Lwowa i zaprojektował w porozumieniu z odpowiedniemi władzami utworzenie osobnych organów konserwacyi budowli wodnych przy ewentualnem oddzieleniu statutu urzędników sekcyi zabudowań potoków od techników inspekcyi leśnej.

7) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby podwyższył fundusz na zawodowe kształcenie większej liczby techników dla budowli wodnych, a mianowicie odpowiednią dotacyę dla inżynierów w celu ułatwienia im specyalnego kształcenia się przy budowlach wodnych, a w szczególności, ażeby ułatwił inżynierom zwiedzanie zbiorników wody w dorzeczu sudeckich dopływów Odry.

8) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby rozszerzył zakres działania władz krajowych w sprawach dotyczących budowy kanałów, regulacyi rzek spławnych, zabudowania potoków górskich i zalesienia stoków gór.

9) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przeprowadził w jak najszybszym przeciągu czasu rewizyę zastarzałych rozporządzeń wykonawczych, obowiązujących dla państwowych budowli wodnych, a w szczególności, ażeby zmienił §. 16. rozporządzenia wykonawczego, o ile ono dotyczy regulacyi rzek na wspólny koszt państwa i kraju, oraz ażeby wydał osobną instrukcyę dla tych regulacyi.

10) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w myśl przedstawień Wydziału krajowego w odezwie z dnia 20. lutego 1906 l. 116.332 zawartych, zmienił i uzupełnił postanowienia §§. 2, 9, 17 i 19 rozporządzenia wykonawczego z dnia 21. kwietnia 1904 i w nowych postanowieniach zabezpieczył uwzględnienie interesów gospodarczych przy regulacyi rzek, oraz wysłuchanie stron interesowanych.

11) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby jak najrychlej powziął decyzyę w sprawie zmiany §. 47. kraj. ustawy wodnej po myśli projektu ustawy przedłożonego przez Wydział krajowy odezwą z 30. grudnia 1904 l. 111.325 i przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej odnośny projekt ustawy.

12) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby zarządził częste, ile być może peryodyczne zwoływanie posiedzeń, utworzonego na podstawie uchwały komisyi regulacyi rzek w Galicyi stałego technicznego komitetu w celu ciągłej wymiany zdań pomiędzy c. k. Namiestnictwem a Wydziałem krajowym.

II) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

1) co do wszystkich powyższych punktów starać się o ciągłe porozumienie z c. k. Rządem i z całą energią popierać ich wykonanie.

2) postarać się o przyspieszenie decyzyi c. k. Rządu w sprawie zmiany §. 47. krajowej ustawy wodnej".

Alegat 2. W załączonej ·/. odezwie z dnia 8. kwietnia 1908 l. 2.363/pr. nadesłało c. k. Prezydyum Namiestnictwa odpowiedź na rezolucye ad 2), 3), 4), 7), 9), 12), a zarazem zażądało oświadczenia, które z obowiązujących przepisów budowlanych uważa Wydział krajowy za przestarzałe i w jakim kierunku.

Ponieważ przepisy obowiązujące dla państwowych budowli wodnych, o których wspomina §. 16. rozporządzenia wykonawczego z 21. kwietnia 1904 Dz. u. kraj. Nr. 52, nie są Wydziałowi krajowemu znane i nie wiadomo, czy te przepisy zostały zebrane w jedną całość i ogłoszone, zażądał Wy-
Alegat 3. dział krajowy w załączonej ·/. odezwie z 29. kwietnia 1908 l. 38.681 udzielenia mu tych przepisów celem przedłożenia konkretnych wniosków, a na razie na podstawie doświadczeń zrobionych przy regulacyi rzek kanałowych zaproponował:

1) rozszerzenie zakresu działania kierunków budowy;

2) uproszczenie operatów wykonawczych;

3) przeprowadzanie kolaudacyi za każdy rok budowy;

4) punktualną wypłatę należytości za roboty i dostawy;

5) wreszcie unormowanie w mającej się wydać instrukcyi techniczno-administracyjnej sposobu postępowania przy zajmowaniu i odgraniczaniu odsypisk na wzór analogicznej instrukcyi z dnia 22. września 1886 Dz. u. kraj. karynckich Nr. 33 wydanej przez Rząd krajowy karyncki w porozumieniu z Wydziałem krajowym dla regulacyi Drawy.

Równocześnie odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Namiestnictwa o zakomunikowanie decyzyi c. k. Rządu na rezolucye ad 3), 6), 8), 10) i 11).

Odezwą z 14. maja 1908 l. 7.147/pr. oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że powyższe rezolucye, tudzież projekt ustawy o przedłużeniu regulacyi Skawy przedłożyło c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych relacyą z 10. marca 1908 l. 2.145/pr. względnie z 14. lutego 1908 l. 1.906/pr.; decyzya c. k. Ministerstwa jednak dotychczas nie nadeszła, — co się tyczy zaś wywodów i dalszych kwestyj poruszonych w odezwie Wydziału krajowego z 29. kwietnia 1908 l. 38.681 nadejdzie później odpowiedź.

Mimo przypomnienia sprawy w odezwie z 2. lipca 1907 l. 61.417 nie otrzymał Wydział krajowy dalszej wiadomości o decyzyi c. k. Rządu na rezolucye sejmowe z 7. października 1907, ani też przepisów wydanych dla państwowych budowli wodnych.

Rezolucye Sejmu w sprawie regulacyi i obwałowania środkowego biegu Dunajca i dopływów, tudzież ochronnego zalesienia jego dorzecza.

W załatwieniu sprawozdania komisyi wodnej o wniosku posła Götza w sprawie zabudowania potoków górskich i zalesienia stoków gór u źródlisk Dunajca, obwałowania Dunajca i przyspieszenia jego regulacyi powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. października 1907 następujące uchwały:

„1) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby akcyę ochronnego zalesienia stoków górskich na podstawie ustawy z 15/VI 1904. Dz. u. k. Nr. 94. przyspieszył.

2) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał potrzebę i korzyści obustronnego obwałowania Dunajca w górę od istniejących już wałów i zdał sprawę Sejmowi, względnie przedłożył projekt tego obwałowania.

3) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby porozumiał się ze stronami interesowanemi celem przeprowadzenia regulacyi bocznych dopływów Dunajca w jego średnim biegu drogą osobnych ustaw krajowych, lub mniejszych melioracyj.

4) Wzywa się Rząd, aby na przestrzeni Dunajca w powiatach Brzeskim i Tarnowskim przyspieszono regulacyę w tych miejscach, w których ostatnie powodzie spowodowały stan groźny dla nadbrzeżnych gruntów".

ad 1) Ustawa z 15. czerwca 1904. Dz. u. kraj. Nr. 94. o zalesieniach ochronnych nie weszła jeszcze w życie, gdyż regulamin dla krajowej i powiatowych komisyj nie został dotychczas zatwierdzony przez c. Ministerstwo rolnictwa.

Na projekt regulaminu nadesłany odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 4. maja 1905. l. 1.413/pr. zgodził się wprawdzie Wydział krajowy odezwą z dnia 18. listopada 1905. l. 43.839 i projekt ten przedłożyło c. k. Prezydyum Namiestnictwa sprawozdaniem z 19. stycznia 1906. l. 16.421/pr., lecz Ministerstwo oświadczyło w reskrypcie z 29. października 1907. l. 3.133, że jeszcze nie może powziąść decyzyi, gdyż nie wiadomo, czy pod wzmiankowaną w §§. 18. i 20. projektu regulaminu „galicyjską kasę krajową we Lwowie" rozumieć należy autonomiczną, czy państwową kasę krajową. Na zapytanie c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 18. listopada 1907. l. 21.195/pr. oznajmił Wydział krajowy odezwą z d. 24. stycznia 1908 l. 126.365/07, że tą kasą może być tylko c. k. główna kasa krajowa, ponieważ Kasa Wydziału krajowego nie może wypłacać na podstawie asygnacyi przewodniczego komisyi (zastępcy c. k. Namiestnictwa), zaś według regulaminu całą rachunkowość prowadzić ma oddział rachunkowy c. k. Namiestnictwa. Wydział krajowy oświadczył się zatem za połączeniem czynności rachunkowych i kasowych i poruczeniem ich organom rządowym.

ad 2) i 3). Rezolucye dotyczące obwałowania Duuajca i regulacyi jego dopływów zakomunikował Wydział krajowy reskryptem z d. 29. listopada 1907 l. 102.918 Wydziałom powiatowym w Tarnowie i Brzesku z poleceniem zbadania, na jakiej przestrzeni interesowane gminy i obszary dworskie uważają za potrzebne obwałowanie Dunajca, oraz które boczne dopływy tej rzeki wymagają regulacyi, względnie zabudowania.

Sprawozdanie nadesłał tylko Wydział powiatowy Tarnowski pod d. 15. lutego 1908 l. 4.005, z którego okazuje się, że w gminach i na obszarach dworskich Szczepanowice i Wróblowice, w gminie Dąbrówka szczepanowska i na obszarze dworskim Janowice okazuje się potrzebnem obok ubezpieczenia brzegów także obwałowanie Dunajca, oraz re-

gulacya, względnie zabudowanie potoków Lubinki z 1 dopływem, potoku w Gierowy, potoku Szczepanowickiego, tudzież potoków Paleśnicy i Siemiechówki.

Sprawą obwałowania Dunajca w Janowicach i Wróblowicach zajął się już Wydział krajowy wskutek rezolucyi Wys. Sejmu z d. 4 lutego 1895. l. S. 428 przed laty trzynastoma i przesłał projekt techniczny tego obładowania c. k. Namiestnictwu odezwą z 22. sierpnia 1895 l. 22.010, lecz dotychczas nie powzięło c. k. Namiestnictwo decyzyi, gdyż trasa regulacyjna Dunajca nie była podówczas ustaloną. Po wejściu w życie ustawy o regulacyi rzek kanałowych odniósł się znowu Wydział krajowy odezwą z d. 4 lipca 1906. l. 62.764 do c. k. Namiestnictwa o udzielenie kopii sytuacyi Dunajca od Filipowic do Janowic celem zaprojektowania obwałowania doliny Zakliczyńskiej, na zapytania odnośne jednak otrzymywał dotychczas Wydział krajowy odpowiedź, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nie zatwierdziło jeszcze generalnego projektu regulacyi Dunajca od Nowego Sącza do Zgłobic.

Skoro Wydział krajowy otrzyma zatwierdzoną trasę regulacyjną Dunajca, tudzież sprawozdanie Wydziału powiatowego w Brzesku, nie omieszka zarządzić studyów dla zaprojektowania obwałowania tej rzeki w powiatach Tarnowskim i Brzeskim, oraz regulacyi dopływów.

ad 4). Odezwą z 3. stycznia 1908 l. 19.845/pr. ex 1907 oznajmiło nam c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że zdjęcie Dunajca od Filipowic do mostu w Melsztynie przeprowadziła Tarnowska ekspozytura kierownictwa regulacyi Dunajca w jesieni r. r. 1907 i dotyczący projekt szczegółowy będzie przedłożony w r. 1908 c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych, że komisya ministeryalna w protokole z 18. lipca 1907 oznaczyła najpilniejsze roboty między Nowym Sączem a Zgłobicami, jakie do r. 1912 mają być wykonane, przeznaczając na najpilniejsze roboty od Filipowic po Melsztyn z kredytu 150.000 K po r. 1912 wyznaczonego kwotę 50.000 K oprócz przewidzianych w generalnym programie robót, oraz że zarządzono bezzwłoczne wykonanie budowli ochronnych w miejscach zagrożonych zagród włościańskich.

Rezolucye sejmowe w sprawie regulacyi Raby.

W załatwieniu sprawozdania komisyi wodnej o wniosku posła Kazimierza ks. Lubomirskiego w sprawie regulacyi rzeki Raby powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. października 1907 następującą uchwałę:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby:

1) dla regulacyi rzeki Raby oprócz kierownictwa regulacyjnego w Bochni ustanowił drugie w Myślenicach;

2) aby bezwłocznie drugą systematyczną regulacyę na rzecze Rabie na przestrzeni Mszana dolna-Dobczyce rozpoczął;

3) aby na ten cel użyto funduszów z innych regulacyj zbywających, które i tak wobec postępu robót przed rokiem 1912 nie zostaną zużyte".

Alegat 4.

W załączonej ·/. odezwie z dnia 16. kwietnia 1908. l. 2.975/pr. oświadczyło się c. k. Prezydyum Namiestnictwa przeciw wszystkim trzem ustępom rezolucyi; Wydział krajowy wyraził jednak w odezwie z d. 25. kwietnia 1908. l. 40.688 zapatrywanie, że rezolucya ta powinna być zakomunikowaną komisyi dla regulacyi rzek i wraz z opinią komisyi przedłożoną c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych do decyzyi.

Regulacya Prutu i Czeremoszu.

Na zapytanie Wydziału krajowego z d. 31. stycznia 1907 l. 10.269, w jakiem stadyum znajduje się opracowanie projektów regulacyi Czeremosza i Prutu powyżej Kołomyi, od czego wedle reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 31. października 1905 l. 30.075 wydanego na skutek rezolucyi Sejmowej z 4. listopada 1904 (ustęp 15) zależną jest decyzya co do subwencyonowania tej regulacyi z państwowej dotacyi wodnej i z państwowego funduszu melioracyjnego, oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z 9. marca 1907. l. 1.803/pr., że robót pomiarowych na Prucie i Czeremoszu w r. 1906 nie można było rozpocząć dla braku urzędników technicznych, ponieważ c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 12. września 1906 l. 4.845 odmówiło powiększenia personalu technicznego i poleciło wykonać przygotowawcze roboty do generalnych projektów przez prywatnych techników pomocniczych do tych robót zaakordowanych. Z uwagi, że technicy prywatni nie mają do tego dostatecznej kwalifikacyi, a rządownie upoważnieni inżynierowie budowy wymagaliby za podobne roboty obejmujące 300 km. bardzo wygórowanego wynagrodzenia, przedłożyło c. k. Prezydyum Namiestnictwa sprawozdaniem z 4. stycznia 1907 l. 13663/pr. przedstawienie przeciw powyższemu zarządzeniu.

Na podstawie upoważnienia udzielonego reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 4. maja 1907 l. 215 zarządziło c. k. Prezydyum Namiestnictwa wedle odezwy z 14. czerwca 1907 l. 12.333/pr. utworzenie kierownictwa budowy regulacyi Prutu w Kołomyi, które ma objąć wszystkie roboty regulacyjne na Prucie od Kołomyi do granicy bukowińskiej, tudzież na Prucie powyżej Kołomyi. Kierownictwo to, do którego przydzielono trzech urzędników technicznych i jednego ukończonego słuchacza szkoły politechnicznej, miało rozpocząć swą działalność 1. lipca 1907 i zająć się również wykonaniem pomiarów na Prucie od granicy bukowińskiej do Worochty, oraz na Czeremoszu połączonym, białym i czarnym celem opracowania generalnych projektów na systematyczną regulacyę obu tych rzek.

O ile postąpiło opracowanie tych projektów, nie otrzymał Wydział krajowy zawiadomienia.

Wydział hydrotechniczny na politechnice lwowskiej.

Pismem z 18. lipca 1907. l. 1.208. zawiadomił nas Rektorat c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie, że zgodnie z uchwałą Wys. Sejmu z 12. lipca 1902 i w myśl wniosków grona profesorów z r. 1904 zezwolilo Ministerstwo oświaty na utworzenie w szkole politechnicznej osobnego wydzialu hydrotechnicznego, równorzędnego wydziałowi inżynieryi, który obejmować będzie $4^1/_2$ lat studyów. W r. 1907 otwarto pierwsze trzy lata wydziału hydrotechnicznego, a w r. 1908 otwarty będzie rok czwarty.

W trakcie rokowań o utworzenie tego wydziału zażądało c. k. Ministerstwo wyznań i oświaty reskryptem z 29. kwietnia 1903 l. 22.607 pokrycia z funduszu krajowego połowy osobistych poborów, jakich wymagać będzie kiedykolwiek utrzymanie projektowanego kursu, względnie wydziału. Uchwałą z d. 7. lipca 1903 l. 47.246. postanowił Wydział krajowy popierać wydział hydrotechniczny, jak dotychczas, przez udzielanie z dotacyi przez Wys. Sejm wyznaczonej stypendyów słuchaczom politechniki, którzy się zobowiążą poświęcić hydrotechnice w służbie krajowej, natomiast oświadczył się przeciw przyjmowaniu na fundusz krajowy części osobistych poborów profesorów wyższych szkół państwowych, które powinny być pokrywane wyłącznie ze skarbu państwa.

Wskutek przypomnienia ze strony Rektoratu tego przyrzeczenia postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na utworzenie czterech stypendyów po 500 K rocznie, na razie na lat pięc, dla słuchaczy IV. i V. roku wydziału hydrotechnicznego, którzy zobowiążą się po ukończeniu studyów wstąpić do służby krajowej.

Do preliminarza krajowego na r. 1908 (rub. II. poz. 5. lit. d.) wstawił Wydział krajowy na ten cel kwotę częściową 1.000 K, do preliminarza zaś na r. 1909 pełną kwotę 2.000 K.

Uchwała w sprawie regulacyi Wisłoka pod Dobrzechowem.

Uchwałą z 6. marca 1907 odstąpił Wys. Sejm c. k. Rządowi do załatwienia petycyę l. s. 1.415 gminy Dobrzechów o przyspieszenie regulacyi Wisłoka.

Odezwą z 13. października 1907 l.16.497/pr. oznajmiło nam c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że komisya dla regulacyi rzek uchwałą z 8. sierpnia 1907 zatwierdziła projekt odnośnej przestrzeni Wisłoka od km. $101_{,687}$ do $101_{,225}$ kosztem 18.800 K.

O czem zawiadomił Wydział krajowy interesowaną gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Rzeszowie reskryptami z d. 29. kwietnia 1907 l. 43.266 i z d. 24 października 1907 l. 103.780.

Uchwała w sprawie regulacyi rzeki Osławy.

Uchwałą z d. 6. marca 1907 przekazał Wysoki Sejm c. k. Rządowi do załatwienia petycyę l. s. 573 gminy Zagórz o regulacyę rzeki Osławy.

Odezwą z d. 4. grudnia 1907. l. 21957/pr. oznajmiło c. k. Prezydyum Namiesnictwa, że wedle sprawozdania c. k. kierownictwa regulacyi Sanu w Przemyślu z 21. listopada 1907 l. 2.001. regulacya potoku Osławy wcale nie należy do najpilniejszych. Gdy zaś komisya regulacyjna na posiedzeniu z d. 8. sierpnia 1907 przy rozdziale funduszów przewidzianych w noweli do ustawy o regulacyi rzek kanałowych nie uwzględniła regulacyi i zabudowania potoków górskich w dorzeczu Sanu przed r. 1912, przeto petycya o uregulowanie Osławy nie może być uwzględnioną przed rokiem 1912.

O czem zawiadomił Wydział krajowy gminę Zagórz za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Sanoku reskryptem z d. 29. kwietnia 1907 l. 43.270 i z d. 10. grudnia 1907 l. 123.133.

Uchwała w sprawie regulacyi potoku Jabłonki.

Uchwałą z 6. czerwca 1907. odstąpił Wys. Sejm c. k. Rządowi do załatwienia petycyę l. s. 231 i 527 gmin Bilicz i Strzelbice o regulacyę potoku Jabłonki (dopływu Dniestru).

Odezwą z 23. lipca 1907. l. 14.332 pr. oznajmiło nam c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że regulacya Jabłonki została objęta nowelą do ustawy o regulacyi rzek kanałowych.

O powyższej uchwale i komunikacie c. k. Rządu zawiadomiliśmy interesowane gminy reskryptami z 29. kwietnia 1907 l. 43.271 i 30. lipca 1907 l. 75.635 za pośrednictwem wydzialu powiatowego w Starym Samborze.

Uchwała w sprawie regulacyi potoku Leniny.

Uchwałą z 6. marca 1907 przekazał Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia petycyę l. s. 357 gmin i obszarów dworskich Lenina wielka i mała, Ławrów, Tycha, Nanczółka wielka i mała i Potok wielki powiatu Starosamborskiego o regulacyę potoku Leniny (dopływu Dniestru).

Reskryptem z 29. czerwca 1907 l. 43.220 zawiadomił Wydział krajowy interesowane gminy i dwory, że regulacya po-

toku Leniny zapewnioną została nowelą do ustawy o regulacyi rzek kanałowych.

Uchwała w sprawie zabezpieczenia gminy Hurnie i miasta Stryja przed zalewem rzeki Stryja.

W załatwieniu ustnego sprawozdania komisyi wodnej o wniosku nagłym posła Dra Oleśnickiego w sprawie zabezpieczenia gminy Hurnie i miasta Stryja przed zalewem powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 21. lutego 1907 następującą uchwałę:

„Wzywa się c. k. Rząd, ażeby najspieszniej przedsięwziął zarządzenia i środki ochronne dla zabezpieczenia gminy Hurnie i miasta Stryja przed zalewem i zniszczeniem, a równocześnie spowodował we właściwym czasie jak najspieszniejszą rekonstrukcyę przerwanego już od roku gościńca Stryj-Skole“.

Alegat 5.

Na zapytanie Wydziału krajowego z d. 6. kwietnia 1907 l. 33.805, jakie zarządzenia wydane zostały na skutek powyższej uchwały sejmowej, zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa załączoną ·/. odezwą, że stan rzeczy na Stryju zbadał 23. lutego 1907 starszy radca budownictwa p. Roman Ingarden a z wyniku badania okazuje się, iż „wniosek nagły posła Dra Oleśnickiego co do groźnego niebezpieczeństwa zatorów i zalewów polegał na błędnej informacyi“.

Uchwała w sprawie w nagrodzenia gminie Hurnie szkody zrządzonej przez wylew rzeki Stryja.

W załatwieniu sprawozdania komisyi wodnej o wniosku nagłym posła Dra Oleśnickiego w przedmiocie wynagrodzenia gminie Hurnie powiatu Stryjskiego szkody zrządzonej przez wylew rzeki Stryja powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z d. 5. października 1907 następującą uchwałę:

„Wniosek nagły posła Oleśnickiego i tow. l. s. 2.363/07 domagający się wynagrodzenia przez c. k. skarb państwa szkody, jaką wyrządził gminie i mieszkańcom wsi Hurnie powiatu stryjskiego przez wylew rzeki Stryja w miejscu, gdzie są rozpoczęte roboty regulacyjne, odstępuje się c. k. Rządowi do załatwienia“.

Wskutek urgensu Wydziału krajowego z d. 14. lutego 1908 l. 14.176 zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z 1. marca 1908. l. 3.169/pr, że „w sprawie ewentualnego zaspokojenia pretensyi gminy Hurnie za grunta rzekomo wskutek budowli zerwane będzie można powziąć decyzyę po nadejściu sprawozdania c. k. kierownictwa budowy regulacyi Stryja“, które równocześnie przynaglono. C. k. Prezydyum Namiestnictwa zaznaczyło jednak, że „załatwienie tej sprawy tylko w takim razie będzie mogło być wkrótce uskutecznione, jeżeli c. k. kierownictwo zdołało w porze zimowej wykonać potrzebne w tym celu pomiary.“

O dalszym przebiegu sprawy nie otrzymał dotychczas Wydział krajowy zawiadomienia.

Niezałatwione przez Sejm petycye.

1. Petycya l. s. 2.038 Urzędu gminnego w Maniowach o przyspieszenie regulacyi granicznej przestrzeni Dunajca.

Reskryptem z 27. stycznia 1908. l. 9.454 zawiadomiliśmy petycyonującą gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Nowym Targu, że Wys. Sejm nie załatwił tej petycyi, przyczem zwróciliśmy uwagę, że regulacya ta może być rozpoczętą dopiero po przeprowadzeniu rokowań z Węgrami.

2) Reskryptem z 30. stycznia 1908 l. 9.761 zawiadomiliśmy Wydział powiatowy w Jaśle, że Wysoki Sejm nie załatwił petycyi l. s. 2.574 o trzymiesięczną asekuracyę gruntów od szkód wyrządzanych przez rzekę Ropę, a to od początku czerwca do końca sierpnia każdego roku.

3) Petycya l. s. 3.417 gminy Trzebowisko o przyspieszenie regulacyi Wisłoka.

4) Petycya l. s. 2.312 Rady powiatowej w Dobromilu o regulacyę górnego biegu rzeki Wiaru.

5) Petycya l. s. 1.673 gminy Mszaniec o regulacyę potoku Mszańca.

Że Wys. Sejm tych petycyj nie załatwił, uwiadomiliśmy

ad 3) reskryptem z 19. stycznia 1908 l. 5.586 Wydział powiatowy w Rzeszowie,

ad 4) reskr. z 27. stycznia 1908 l. 9.455 Wydział powiatowy w Dobromilu,

ad 5) reskr. z 27. stycznia 1908 l. 9.450. Wydział powiatowy w Starym Samborze z tą uwagą, że regulacya potoku Mszańca zapewniona ustawą z 9. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 54. ma być wykonaną w myśl uchwały komisyi regulacyjnej z 8. sierpnia 1907 w II. okresie budowy po r. 1912.

Następujące petycye przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu z prośbą o zbadanie zażaleń petentów i zawiadomienie Wydziału krajowego o wyniku:

6) petycyę l. s. 3.191 gminy Drogini w sprawie odsypisk na rzece Rabie (odezwą z 20. stycznia 1908 l. 5.587),

7) petycyę l. s. 2.950 gminy Brzączowice w sprawie odsypisk na rzece Rabie (odezwą z dnia 20. stycznia 1908 l. 5.590),

8) petycyę l. s. 2.819 gminy Brzączowice w tej samej sprawie (odezwą z 27. stycznia 1908 l. 9.457),

9) petycyę l. s. 1.584. Wojciecha i Anny Czopów, tudzież Józefa Krzyżaka w sprawie zerwania ich gruntów przez tamy regulacyjne na Dunajcu pod Dąbrową i Marcinkowicami (odezwą z dnia 27. stycznia 1908 l. 9449),

10) petycye l. s. 3.373 i 3.783 gmin Leżajsk i Siedlanka w sprawie odsypisk na rzece Sanie (odezwą z dnia 21. stycznia 1908 l. 6.071).

O wyniku badania zażaleń przedłożonych w petycyach ad 6)—10) nie zawiadomiło nas dotychczas c. k. Namiestnictwo.

11) Na petycyę l. s. 2.351 o przyspieszenie regulacyi potoku Smolnika (dopływu Dunajca) zawiadomiliśmy Zwierzchność gminną w Marcinkowicach reskryptem z 27. stycznia 1908 l. 9.465, że regulacya ta objętą jest programem uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych po myśli ustawy z 9. maja 1907. Dz. u. kraj. Nr. 54, roboty zaś mają być wykonane w myśl uchwały komisyi regulacyjnej z 8. sierpnia 1907 w II. okresie budowy po r. 1912.

12) Wreszcie na skutek petycyj l. s. 3.192 i 3.509 o zmianę §. 47. kraj. ustawy wodnej zawiadomiliśmy gminy Dolna wieś i Osieczany za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Myślenicach, że w myśl rezolucyi sejmowej z 7. listopada 1904 przedłożył Wydział krajowy c. k. Rządowi odezwą z 30. grudnia 1904 l. 111.325 projekt ustawy zmieniającej postanowienia §. 47. kraj. ustawy wodnej, lecz dotychczas nie nadeszła decyzya c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Wykonanie ustawy z r. 1901 o regulacyi rzek kanałowych.

Decyzya Ministerstwa spraw wewnętrznych w sprawie uchwał powziętych przez komisyę regulacyjną na III. posiedzeniu 17. lipca 1906.

Protokół III. posiedzenia komisyi regulacyjnej z 12. i 17. lipca 1906, której uchwały przedstawił Wydział krajowy szczegółowo Wysokiemu Sejmowi w sprawozdaniu z 25. stycznia 1907 l. 131.491/06, przyjęło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 11. stycznia 1908 l. 50.844 06 (intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z 27. czerwca 1908 l. 7.036) do wiadomości z następującemi uwagami:

Z przedstawionego w p. I. porządku dziennego sprawozdania c. k. Namiestnictwa powzięto, że postęp robót po koniec r. 1905. z rozlicznych powodów nie mógł być takim, jakim przewidywano w programach szczegółowych, w skutek czego procentowy stosunek kosztów administracyi do kosztów budowy okazał się mniej korzystnym. W celu przyspieszenia postępu robót i uzyskania tym sposobem pomyślniejszego stosunku kosztów administracyi do kosztów budowy, uważa c. k. Ministerstwo wydanie instrukcyi służbowej dla technicznych organów wykonawczych za wskazane, przyjmuje do wiadomości, że instrukcyę taką c. k. Namiestnictwo już przygotowuje i poleca przedłożyć ją sobie do zatwierdzenia po poprzedniem porozumieniu się z Wydziałem krajowym co do ewentualnych zmian w projekcie namiestniczym instrukcyi.

Uchwałę komisyi co do objazdu wykonanych dotąd na rzekach grupy A. budowli regulacyjnych i rzeki Biały. przez komitet techniczny komisyi celem przekonania się, o ile ustanowione dotychczas normalne szerokości są odpowiednie, c. k. Ministerstwo przyjmuje do wiadomości i zarządza, aby ze względu na ważność sprawy objazd ten odbył się w każdym razie przed zimą r. 1908/1909. Zarazem poleciło c. k. Ministerstwo swemu zastępcy, aby w sprawie tego objazdu porozumiał się w krótkiej drodze z szefem departamentu dla budowli wodnych, i zastrzegło sobie wysłanie do tej komisyi zastępcy c. k. centralnego biura hydrograficznego na koszt funduszu budowy. W myśl reskryptu z 11. lipca 1906 l. 57.799, którym zastrzegło sobie c. k. Ministerstwo decyzyę co do normalnych szerokości, należy wnioski komisyi, tudzież podział rzek na spławne i niespławne przedłożyć komisyi pełnej do uchwały, a następnie wraz z 10 egzemplarzami protokołu z objazdu c. k. Ministerstwu do powzięcia ostatecznego postanowienia. W protokole komisyi należy także wykazać finansowe konsekwencye, jakie ewentualna zmiana dotychczasowych normalnych szerokości może za sobą pociągnąć.

Następnie zaznacza c. k. Ministerstwo, że w celu uchwalenia przez komisyę szczegółowego programu robót na poszczególne lata będzie wskazanem zapraszać komisyę regulacyi rzek z początkiem roku na posiedzenie, a celem spowodowania uchwał innych, wymagających większego przygotowania zapraszać komisyę co roku na drugie posiedzenie w drugiej połowie roku.

Uchwałę komisyi powziętą jednomyślnie pod 6. punktem porządku dziennego, którą ustanowiono stały komitet techniczny, przyjęło c. k. Ministerstwo również do wiadomości, zaznaczyło jednak, że wnioski przez ten mitet

przygotowane wymagają zawsze zatwierdzenia komisyi. Stały komitet techniczny, którego skład c. k. Ministerstwo również przyjęło do wiadomości, może zatem tylko przygotowywać wnioski, a ma je przedkładać pełnej komisyi do powzięcia uchwały na najbliższem jej posiedzeniu. Zwoływanie stałego komitetu technicznego na posiedzenie pozostawia się ocenie c. k. Namiestnictwa. Gdy zaś w skład komitetu wchodzą zastępcy c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych i handlu, należy te władze centralne o zwołaniu komitetu technicznego wczas zawiadomiać.

Przychylenie się komisyi do wniosku szefa departamentu dla budowli wodnych celem rozpoczęcia rokowań z król. Rządem węgierskim o regulacyę granicznej przestrzeni Dunajca od Pienin do ujścia Białki tatrzańkiej zniewala do wniosku, że komisya zamierza przystąpić do regulacyi tej przestrzeni przed rokiem 1912. Stałoby to jednak w sprzeczności z uchwalonym na III. posiedzeniu a przez c. k. Ministerstwo reskryptem z 8. lutego 1907. l. 45.363/06 zatwierdzonym generalnym programem robót na I. okres budowy i mogłoby być w miarę wyniku pertraktacyj z Rządem węgierskim zmienione tylko przy sposobności rewizyi generalnego programu robót, co wymaga zatwierdzenia Ministerstwa. Z tego też powodu zastrzegło sobie c. k. Ministerstwo decyzyę w tej sprawie.

Uchwała komisyi co do ewidencyi wydatków według rubryk poszczególnych generalnego kosztorysu odpowiada wydanym w tym kierunku dyrektywom, należy jednak sprawozdania roczne uzupełniać wykazem sumarycznym od początku robót.

Uchwalony przez komisyę szczegółowy program robót na rok 1906 c. k. Ministerstwo przyjęło do wiadomości, zażądało tylko przedłożenia dla dodatkowego zatwierdzenia uchwalonych przez komisyę szczegółowych projektów na Skawie km 32—35,5 pod Zagórzem, na Dunajcu pod Kadczą km 121,2 — 123,4 i pod Krościenkiem km 148,7 — 150,2 a to z powodu wyższych kosztów, niż w generalnym projekcie na te przestrzenie przewidziano.

Wreszcie przyjęło c. k. Ministerstwo do wiadomości uchwałę, aby w szczegółowych programach robót podawano także kwoty przeznaczone na poszczególne miejsca budowy.

Komunikując powyższy reskrypt, nadmieniło c. k. Namiestnictwo, że projekt instrukcyi technicznej jest na ukończeniu i będzie wkrótce udzielony do oświadczenia się Wydziałowi krajowemu.

Zatwierdzenie generalnego programu.

Uchwalony przez komisyę regulacyjną d. 17. lipca 1906 nowy program generalny, który przedstawiony został Wys. Sejmowi w zeszłorocznem sprawozdaniu (pag. 6—12), zatwierdziło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 8. lutego 1907. l. 45.363/06, o czem zawiadomił Wydział krajowy w roku ubiegłym w krótkiej drodze sejmową komisyę wodną.

Rewizya generalnego programu.

W programie generalnym na okres 1904—1912 wyłączono na razie z kredytu 17,406.000 K rezerwę 2,250.000 K i przewidziano, aby w r. 1908 przystąpić do rewizyi programu generalnego celem rozdziału rezerwy na lata 1908—1912 i zużytkowania całego kredytu do końca r. 1912.

W myśl uchwały komisyi z dnia 17. lipca 1906 przygotowało c. k. Namiestnictwo nowy (trzeci) program generalny, który przewiduje zupełny rozdział rezerwy $2^1/_4$ milionowej na lata 1908—1912 według klucza opierającego się na generalnym programie z r. 1906, tak iż rozdział funduszu na poszczególne rzeki przedstawiłby się z uwzględnieniem kwot przebudowanych do końca r. 1907, jak następuje:

Liczba porz.	Rzeka	Dotacya roczna na lata 1908 - 1912			Rozdział do końca r. 1912		
		według programu z r. 1906.	z rezerwy $^1/_5$ część	razem	5-letnia dotacya 1908-1912	Przebudowano w latach 1904 - 1907	Ogółem
		K o r o n			K o r o n		
1	Skawa	204.478	46.589	251.067	1,255.335	617.651	1,872.986
2	Raba	186.668	42.533	229.201	1,146.005	794.643	1,940.648
3	Poprad	108.708	24.783	133.491	667.455	121.084	788.539
4	Wisłok	320.916	73.145	394.061	1,970.305	461.776	2,432.081
5	Wiar	54.046	12.313	66.359	331.795	65.936	397.731
6	Stryj	358.238	81.606	439.844	2,199.220	944.424	3,143.644
7	Świca i Sukiel . . .	211.459	48.178	259.637	1,298.185	447.834	1,746.019
8	Bystrzyce	277.518	63.188	340.706	1,703.530	1,064.062	2,767.592
9	Tanew	53.049	12.084	65.133	325.665	95.492	421.157
10	Dunajec	200.096	45.581	245.677	1,228.385	620.815	1,849.200
	Projekt generalny Wisłoki i Sanu . . .					11.249	11.249
	Razem . . .	1,975.176	450.000	2,425.176	12,125.880	5,244.966	17,406.000
	do tego nieużyta reszta z końcem r. 1907.				+ 35.156		
					12,161.034		

Ponieważ rachunki dla poszczególnych miejsc budowy nie były jeszcze ukończone, nie przystąpiła komisya na posiedzeniu z dnia 12. marca 1908 do proponowanej rewizyi generalnego programu, uchwaliła jednak użyć w r. 1908

$^1/_5$ część rezerwy	450.000 K
tak iż z dotacyą według programu z r. 1906	1,975.176 „
będzie w r. 1908 do przebudowania . .	**2,425.176** „

IV. posiedzenie komisyi regulacyjnej.

Dnia 7. i 8. sierpnia 1907 odbyło się IV. posiedzenie komisyi dla regulacyi rzek w Galicyi. Przedmiotem obrad oprócz uchwalenia generalnego programu uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych po myśli noweli z 9. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 54, który przedstawiliśmy szczegółowo w pierwszej części niniejszego sprawozdania, były następujące sprawy:

1. Sprawozdanie z czynności c. k. Namiestnictwa (z budowy) za rok 1906;

2. zamknięcie rachunków za r. 1906;

3. zatwierdzenie nowych projektów szczegółowych;

4. uchwalenie programu szczegółowego robót na r. 1907.

Sprawozdanie z budowy za r. 1906.

Alegat 6.

W r. 1906 (trzecim roku budowy) mimo niekorzystnych warunków, których powodem wedle sprawozdania c. k. Namiestnictwa były częste słoty i kilkakrotne wezbrania wody, wynosiły koszta budowy według załączonego ·/. zestawienia sporządzonego na podstawie sprawozdań kierownictw

budowy	1,619.683 K 84 gr
w porównaniu zatem z kredytem przeznaczonym na rok 1906 .	1,975.176 „ — „
wydano mniej o	**335.492 „ 16 „**

Z powyższych kosztów przypada na właściwe koszta budowy . . . . . 1,456.891 K 07 gr.

a z potrąceniem kosztów zakupna kolejki polnej	22.579 „ 15 „
	1,434.311 „ 92 „
na koszta zaś zarządu . . .	**162.792 „ 77 „**

czyli **11,3**%, podczas gdy w preliminarzu kosztorysowym projektu przewidziano na administracyę **10**%.

Na roboty wykonane w roku 1906 preliminowano w kosztorysie projektu . . .	1,593.060 „ 88 „
gdy zaś koszta budowy z potrąceniem kosztów zakupna kolejki wynoszą .	1,597.164 „ 69 „
okazuje się przekroczenie nieznaczne preliminarza kosztorysowego o	**4.103 „ 81 „**

Wynik ten nie jest jeszcze ostatecznym, gdyż dotychczas nie przeprowadzono kolaudacyi.

Porównanie kosztów budowy z preliminarzem kosztorysowym projektu przedstawia się przy poszczególnych rzekach, jak następuje:

		Oszczędność	Przekroczenie
		K	K
1.	przy regulacyi Skawy	—	29.798,93
2.	„ „ Raby	14.550,42	—
3.	„ „ Popradu . . .	7.082,08	—
4.	„ „ Wisłoka . . .	—	23.910,29
5.	„ „ Wiaru	160,79	—
6.	„ „ Stryja	45.161,65	—
7.	„ „ Świcy i Sukiela .	10.697,28	—
8.	„ „ Bystrzyc . . .	—	21.793,86
9.	„ „ Tanwi	4.122,04	—
10.	„ „ Dunajca . . .	—	3.271,61
	Razem . .	81.774,26	78.774,69

Najwięcej przebudowano w r. 1906 przy regulacyi Stryja 312.184 K 76 gr., gdzie przy zajęciu 5 techników (4 urzędników i 1 pomocnika) przypada na jednego technika kwota przebudowana okrągło 62.000 K, — następnie przy regulacyi Raby 235.563 K 26 gr., gdzie przy zajęciu 5 techników (3 urzędników i 2 pomocników) przypada na jednego technika kwota 47.000 K, — najmniej zaś przy regulacyi Tanwi 18.837 K 56 gr. i przy regulacyi Wiaru 642 K 3 gr.

Sprawozdania z czynności c. k. Namiestnictwa w r 1906 nie przedkłada Wydział krajowy z powodu wielkiej objętości, a to celem zmniejszenia kosztów druku po myśli uchwały Wys. Sejmu z d. 10. listopada 1904. Sprawozdanie to jednak będzie wyłożone do przeglądu w kancelaryi sejmowej, podobnie jak wykazy czynności kraj. biura melioracyjnego, których Wydział krajowy również nie przedkłada Wys. Sejmowi, stosując się do powołanej uchwały.

W sprawozdaniu komisyi wodnej z 24. września 1907 l. s. 2.888 z przedłożenia zeszłorocznego Wydziału krajowego o regulacyi rzek kanałowych, w którem przedstawiono postęp budowy za rok drugi (1905), podano koszta administracyjne na 11,17%; koszta te jednak odnoszą się widocznie nie do drugiego roku budowy, lecz do trzeciego (1906), o którym Wydział krajowy dopiero obecnie przedkłada sprawozdanie.

W powołanem sprawozdaniu z r. 1907 zamieściła komisya wodna obszerny wywód szefa departamentu budownictwa wodnego (pag. 8 do 16), który zawiera krytykę sprawozdania Wydziału krajowego i stara się wykazać, że koszta zarządu przy przedsiębiorstwach krajowych są wyższe, aniżeli przy regulacyi rzek kanałowych, administrowanej przez c. k. Namiestnictwo.

Wydział krajowy nie uważa za stosowne odpowiadać na tę krytykę, konstatuje tylko:

1) że daty podane w zeszłorocznem sprawozdaniu Wydziału krajowego z budowy za r. 1905 opierają się na rachunkach nadesłanych przez c. k. Namiestnictwo;

2) że koszta zarządu przy regulacyi rzek kanałowych porównywać można z kosztami tylko podobnych regulacyj, jak górnego Dniestru, Strwiąża i Biały i to za ten sam rok budowy, gdyż przy mniejszych robotach, gdzie długość potoków i rowów jest znaczna, a bryłowatość mała, koszta zarządu są wyższe i np. przy zabudowaniu potoków górskich dochodzą do 20%;

3) że w krytyce nie wyszczególniono kosztów zarządu wszystkich przedsiębiorstw melioracyjnych, lecz prawie wyłącznie tych, gdzie z powodu zwłoki w zawiązaniu spółek wodnych fundusze dyspozycyjne były za szczupłe, lub gdzie jeszcze nie były do dyspozycyi datki kraju i państwa, tak iż roboty ograniczyły się do wykupna gruntów i zaliczek spółek (górna Trześniówka, bagna Rzemieńskie);

4) wreszcie że wobec powszechnego braku robotnika kwoty przebudowane nie są największe przy tych przedsiębiorstwach, gdzie jest wielki ruch ziemi, lecz przy regulacyach rzek górskich, gdzie główną rubrykę wydatków stanowią materyały (faszyny, kamień, paliki), nie zaś robocizna.

Zamknięcie rachunków za rok 1906 Alegat 7.

Odezwą z d. 23. lipca 1907 l. 23.200 nadesłało nam c. k. Namiestnictwo zamknięcie rachunków funduszu regulacyi rzek kanałowych, które w załączeniu ·/. Wysokiemu Sejmowi przedkładamy.

Według tego zamknięcia wynosiły wydatki w r. 1906:

1)	przy regul.	*Skawy*:	koszta	budowy	203.047,54 K	
			„	zarządu	27.352,45 „	230.399,99 K
2)	„	*Raby*	„	budowy	160.663,51 K	
			„	zarządu	30.641,82 „	191.305,33 „
3)	„	*Popradu*	„	budowy	150,67 K	
			„	zarządu	1.246,87 „	1.397,54 „
4)	„	*Wisłoka*	„	budowy	69.797,34 K	
			„	zarządu	18.558,06 „	88.355,40 „
5)	„	*Wiaru*	„	budowy	4.313,85 K	
			„	zarządu	1.089,68 „	5.403,53 „
6)	„	*Stryja*	„	budowy	252.865,78 K	
			„	zarządu	30.704,56 „	283.570,34 „
7)	„	*Świcy i Sukiela*	„	budowy	110.304,74 K	
			„	zarządu	18.987,63 „	129.292,37 „
8)	„	*Bystrzyc*	„	budowy	216.761,64 K	
			„	zarządu	31.174,35 „	247.945,99 „
9)	„	*Tanwi*	„	budowy	28.203,11 K	
			„	zarządu	3.347,76 „	31.550,87 „

10) przy regul. *Dunajca* koszta budowy	124.356,32 K	
„ zarządu	18.323,48 „	142.679,80 K
11) wydatki ogólne		789,69 „
Suma wydatków rzeczywistych .		1,352.690,85 K
z czego przypada:		
na koszta budowy	1,171.264 K 19 gr.	
„ zarządu	181.426 „ 66 „	
12) Wydatki przenośne		800.658,97 „
Ogółem		2,153.349,82 K.

Na pokrycie tych wydatków użyto następujących d o c h o d ó w:

1) zapas z r. 1905 . . .	702.439,40 K	
2) datek państwowego funduszu kanałowego	642.402,57 „	
3) datek funduszu krajowego .	808.000,— „	
4) drobne dochody . . .	7.006,93 „	
5) odsetki od lokowanych kapitałów	19.517,— „	
6) dochody przenośne . . .	592.889,55 „	
7) zakupione efekta . . .	19.517,— „	2,791.772,45 „

Z porównania pozostał zapas kasowy na rok 1907 . . . . . **638.422,63 K**

a mianowicie:

a) w gotówce . .	228.498,63 K
b) na lokacyi w Banku krajowym . .	409.924,— „

Stan funduszu regulacyjnego

przedstawia się z końcem r. 1906, jak następuje:

A) Stan czynny:

1) Zapas kasowy a) w gotówce .	228.498 K 63 gr.	
b) na lokacyi . .	409.924 „ — „	
2) należytości czynne . . .	672.317 „ 51 „	
Suma stanu czynnego .		1,310.740 K 14 gr.

B) Stan bierny:

Należytości bierne	613.368 „ 76 „
Czysty stan czynny .	**697.371 K 38 gr.**

Na żądanie Wydziału krajowego wyrażone w odezwie z d. 11. sierpnia 1907 l. 76.468 nadesłało c. k. Namiestnictwo przy odezwie z d. 25. września 1907 l. 117.178 sprostowanie kosztów zarządu przy regulacyi Wiaru i Tanwi za r. 1906, które to koszta wynoszą:

a) przy regulacyi Wiaru . . .	938 K 25 gr.
b) „ Tanwi . . .	2.650 „ 18 „

Alegat 8. Do zamknięcia rachunkowego na r. 1906 dołączyło c. k. Namiestnictwo wykaz oryentacyjny ·/., który zawiera:

1) rzeczywiste koszta wedle sprawozdań kierownictw budowy za r. 1906;

2) należytości bieżące na podstawie zamknięcia za r. 1906;

3) różnice między rzeczywistymi kosztami a należytością bieżącą, które to różnice stanowią a) asygnowane w r. 1906 należytości za budowle wykonane w r. 1905, b) należytości za budowle wykonane w r. 1906, które miały być asygnowane dopiero w r. 1907.

Asygnata funduszów na budowę po koniec r. 1906.

Według wykazu dołączonego do sprawozdania c. k. Namiestnictwa za r. 1906 wynosiły dochody i wydatki funduszu regulacyjnego:

1) **w r. 1904** datek państwa	468.000 K		
„ kraju	312.000 „		
odsetki z lokacyi	3.052 „		
dochody	783.052 K		
wydatki	174.636 „ 79 gr.		
zapas funduszu z końcem r. 1904		608.415 K	21 gr.
2) **w r. 1905** datek państwa		711.000 K	— gr.
„ kraju		474.000 „	— „
odsetki z lokacyi		8.693 „	— „
zapas z r. 1904		608.415 „	21 „
dochody		1,802.108 K	21 gr.
wydatki		927.688 „	25 „
zapas z końcem r. 1905		874.419 K	96 gr.
3) **w r. 1906** datek państwa		837.000 K	— gr.
„ kraju		558.000 „	— „
odsetki z lokacyi		19.517 „	— „
zapas z końcem r. 1905		874.419 „	96 „
dochody		2,228.936 K	96 gr.
wydatki		1,591.565 „	58 „
zapas z końcem r. 1906		697.371 K	38 gr.

Ogółem wynosiły dochody funduszu regulacyjnego w pierwszych 3 latach budowy 1904—1906:

datek państwa	2,016.000 K	— gr.
„ kraju	1,344.000 „	— „
odsetki z lokacyi	31.262 „	— „
	3,391.262 K	— gr.
wydatki zaś	2,693.890 „	62 „

Zatwierdzenie nowych projektów szczegółowych.

Z 34 projektów szczegółowych przedłożonych przez c. k. Namiestnictwo zatwierdziła komisya regulacyjna na posiedzeniu z d. 8. sierpnia 1907 trzydzieści, które podzieliła na dwie grupy.

Do pierwszej grupy zaliczyła komisya projekty regulacyi przestrzeni objętej generalnym programem I. okresu budowy (1904—1912), tudzież projekty przestrzeni leżących po za granicą generalnego programu, których wykonanie dla ochrony budynków i ważnych komunikacyi jest konieczne, — do drugiej grupy zaś projekty, które nie są objęte generalnym programem, a mogą być wykonane dopiero po rewizyi generalnego programu z rezerwy $2^1/_4$ milionowej a mianowicie:

Grupa I.

L. p. proj.	Rzeka, km. i miejscowość	Kosztorys generalny K	Kosztorys szczegół. K	Uwaga
	I. Skawa.			
1	km. 11·853—12·670 Woźniki	60.364	59.582	
2	„ 12·6—16·4 Witanowice-Graboszyce . .	141.375	140.000	
	Razem . . .	201.739	199.582	
	II. Raba.			
3	km. 0·0—4·300 Ujście solne-Niedary. . . .	283.800	248.600	w prog. gener.
4	„ 46·0 Klęczany . . .	14.265	13.800	nic ma
5	„ 71·4—72·8 Myślenice-Chełm	57.070	57.000	„
6	„ 89·110—89·360 Kasinka-Lubień	21.284	20.350	„
	Razem . . .	376.419	349.750	
	III. Poprad.			
7	km. 20·200—21·030 Piwniczna	24.651	22.000	
8	„ 44·000—48·210 Andrzejówka . . .	38.519	38.000	po za gen. progr.
	Razem . . .	63.170	60.000	
	IV. Wisłok.			
9	km. 101·0—102 Dobrzechów	18.800	18.800	po za gen. progr.
10	„ 75·000—81·000 Babice Wyżne	60.000	60.000	
	Razem . . .	78.800	78.800	
	V. Wiar.			
11	km. 3·40—7·520 Krówniki-Rozubowice . . .	221.130	221.000	
	Razem . . .	221.130	221.000	

L. p. proj.	Rzeka, km. i miejscowość	Kosztorys generalny K	Kosztorys szczegół. K	Uwaga
	VI. Stryj.			
12	km. 28·0—35·80 Wierczany-Uhersko . . .	804.774	750.000	
13	„ 51·40—52·00 Dołhołuka-Hurnie	56.466	56.300	po za progr. gen.
14	„ 54·65—56·836 Dołhołuka-Siemiginów .	142.692	140.000	„
	Razem . . .	1,003.932	946.300	
	VII. Świca-Sukiel.			
15	km. 5·67—9·9 Włodzimirce-Lachowice . . .	342.000	320.000	
16	„ 22·0—23·800 Balicze podróż.	172.228	168.000	
	Razem . . .	514.228	488.000	
	VIII. Bystrzyca nadwórn.			
17	km. 21·60—22·20 Mykietyńce	34.926	30.000	po za progr. gen.
18	„ 23·200—23·820 Chryplin	36.091	35.100	„
19	„ 28·0 Czerniejów . .	32.750	32.000	„
	Razem . . .	103.767	97.100	
	IX. Tanew.			
20	km. 0·0—3·0 Ulanów-Wulka	W ramach zezwol. już funduszu	40.000	uzupełnienie tamami równoległemi po wypukłym brzegu.
	X. Dunajec.			
21	km. 128·0 Maszkowice . .	18.500	18.500	po za progr. gen. konserwacya.
22	„ 132·125—133·360 Czerniec	12.000	12.000	„
23	„ 131·6—132·0 Czerniec-Łącko	50.000	50.000	po za progr. gen.
24	„ 136·1—135 Zabrzeże .	40.000	40.000	
	Razem . . .	120.500	120.500	

Grupa II.

L. p. proj.	Rzeka, km. i przestrzeń	Kosztorys generalny K	Kosztorys szczegółowy K
	Wisłok.		
25	km. 61·3 — 65·075 Rzeszów-Drabinianka	287.650	286.000
	Bystrzyca nadwórn.		
26	km. 23·330—22·370 Mykietyńce .	83.000	82.000
	Dunajec.		
27	km. 162·685 — 165·340 Sromowce niżne	64.000	64.000
28	km. 173·658 — 175·230 Czorsztyn	24.640	24.400
29	km. 192·200 — 197·70 Waksmund-Ostrówsko	115.000	115.000
	Dunajec Czarny.		
30	km. 199·93 — 200·880 Nowy Targ	35.600	32.000
	Razem .	609.800	603.400

Program szczegółowy robót na rok 1907. Na posiedzeniu z d. 8. sierpnia 1907 uchwaliła komisya regulacyjna szczegółowy program robót mających się wykonać w r. 1907 kosztem 2,228.668 K., a mianowicie:

I. Skawa.

1. Ujście Skawy-Trzebieńczyce km. 0·0—8·3. Uzupełnienie robót z r. 1906, zabezpieczenie zrealizowanych przekopów, zabudowanie przestrzeni od km. 6·0 do km. 4·0 i częściowe oskałowanie wykonanych budowli . . . 70.000 K

2. Graboszyce-Grodzisko km. 12·0—9·0. Regulacya dzikiej przestrzeni w km. 12·0—10·0 . 30.000 K

3. Witanowice-Graboszyce km. 16·4—12·6. Uzupełnienie budowli faszynowych z lat 1905 i 1906, tudzież oskałowanie tychże w miejscach, gdzie tego obecnie zachodzi konieczna potrzeba . . . . . 35.000 K

4. Wadowice-Witanowice km. 21·0—16·4. Roboty uzupełniające przeważnie z kamienia . . . . . 10.000 K

5. Jaroszowice km. 24·0—21·0. Roboty przeważnie kamienne . . . . . 8.000 K

do przeniesienia . . . 153.000 K

z przeniesienia . . .	153.000 K
6. Zagórze-Skawce km. 33·0—32·0. Wykonanie przekopu i częściowe uzupełnienie robót z r. 1906.	10.000 K
7. Skawce km. 34·5—33·0. Konieczne budowle dla złączenia przestrzeni ad 6. z przestrzenią ad 8..	8.000 K
8. Zembrzyce-Skawce km. 40·7—34·5. Ciąg dalszy regulacyi dla zabezpieczenia drogi krajowej i toru kolei państwowej	33.000 K
Razem . . .	204.000 K

II. Raba.

1. Cerekiew km. 4·3—6·9. Ukończenie robót faszynowych	25.000 K
2. Gawłów-Bogucice km. 10·2—15·2. Dalszy ciąg robót, wybranie 4 przekopów . . .	37.000 K
3. Cikowice-Damianice km. 24·2—26·4 Dokończenie robót regulacyjnych	18.000 K
4. Chełm-Targowisko km. 33·5—34·9. Rozpoczęcie robót regulacyjnych	10.000 K
5. Niezdów-Winiary km. 52·6—56·4. Uzupełnienie regulacyi	30.000 K
6. Gaik-Dobczyce km. 59·5—61·6. Dalsze prowadzenie budowli	14.000 K
7. Brzącowice-Brzezowa km. 61·6—63·6. Ciąg dalszy budowy z r. 1906.	28.000 K
8. Borzęta-Droginia km. 66·2—68·4. Dalszy ciąg budowy rozpoczętej w r. 1904. . .	12.668 K
9. Myślenice km. 71·4—72·8. Rozpoczęcie budowy dla ochrony mostu i drogi powiatowej .	12.000 K
Razem . . .	186.668 K

III. Poprad.

1. Ujście do Dunajca do jazu pod Cyganowicami km. 0·0—7·2. Budowle regulacyjne, począwszy od wykonanego przekopu powyżej mostu krajowego w dół	130.000 K
2. Piwniczna km. 21·0—20·2. Lokalna regulacya dla odbudowania drogi gminnej, zakończenie robót	22.000 K
Razem . . .	152.000 K

w której to kwocie mieści się także część nieużytego funduszu z r. 1906.

IV. Wisłok.

1. Ujście-Tryńcza km. 0·0—6·6. Uzupełnienie i ciąg dalszy robót z r. 1906. i częściowe oskałowanie	200.000 K
do przeniesienia . . .	200.000 K

z przeniesienia . . .	200.000 K
2. Tryńcza-Chodaczków km. 6·6—12·0. Rozpoczęcie robót regulacyjnych na przestrzeni powyżej mostu kolejowego wdół	60.000 K
3. Boguchwała-Budzijów km. 70·4—68·7. Ukończenie robót faszynowych i kamiennych	9.000 K
4. Markuszowa km. 103·1—104·3. Roboty wskutek rekursu wstrzymane, jeżeli w r. 1907 będzie rekurs rostrzygnięty	20.000 K
5. Kozłówek-Kalembina km. 104·3—106·7. Budowle faszynowe i kamienne . .	50.000 K
6. Babica km. 77·0. Konserwacya . . .	3.000 K
Razem . . .	342.000 K

w której to kwocie mieści się część nieużytych funduszów z r. 1906.

V. Wiar.

1. Od ujścia do Sanu do mostu żelaznego w Krównikach km. 0·0—3·4. Wykonanie wszystkich przekopów, zamknięć i częściowe roboty kamienne	80.000 K
Razem . . .	80.000 K

w której to kwocie mieści się część niewyrobionych w r. 1906 funduszów.

VI. Stryj.

1. Dołhołuka-Siemiginów-Hurnie km. 52·0—54·7. Ukończenie robót z r. 1905—dalszy ciąg robót z r. 1906, narzuty kamienne i rozpoczęcie nowego projektu, który będzie komisyi przedłożony	70.000 K
2. Stryj-Duliby-Wierczany km. 36·5—41·5. Uzupełnienie robót z r. 1905 i 1906 i dalszy ciąg robót w km. 39·5—35·0, oraz narzuty kamienne	120.000 K
3. Hnizdyczów-Żydaczów km. 19·0—12·0. Ukończenie budowli z r. 1905—1906, dalszy ciąg robót regulacyjnych w km. 16·2—13·7 i 12·1—12·4 i narzuty kamienne	65.000 K
4. Hnizdyczów-Pokrowce km. 19·0—21·0. Rozpoczęcie budowli, projekt będzie komisyi przedłożony	40.000 K
5. Żydaczów-Międzyrzecze-Czartorya-Zalesie km. 0·0—5·0. Budowle regulacyjne, przekopy, wykupno gruntów i budowle pomocnicze	100.000 K
Razem . . .	395.000 K

w której to kwocie mieści się część niewyrobionych w r. 1906 funduszów.

VII. Świca i Sukiel.

1. Żurawno-Mielnicz km. 0·0—5·4. Wykonanie przekopów przy ujściu do Dniestru i poniżej jazu roboty faszynowe . . . . . 60.000 K

2. Balicze podgórne km. 19·8—22·0. Budowle faszynowe na całej przestrzeni . . . 40.000 K

3. Sokołów-Balicze km. 23·8—27·0. Ukończenie budowli faszynowych . . . . . 40.000 K

4. Hoszów-Tiapcze km. 47·0—48·6. Zabezpieczenie mostu gościńca rządowego i gmin Tiapcze-Hoszów . . . . . 30.000 K

5. Wygoda km. 57·0—60·5. Budowle dla pogłębienia koryta . . . . . 20.000 K

6. Włodzimirce-Lachowice km. 5·4—10·0. Na roboty, które się rozpoczną w r. 1907, jeżeli komisya zatwierdzi nowy projekt . . 22.000 K

Razem . . . 212.000 K

w której to kwocie mieści się także część niewyrobionych w roku 1906 funduszów.

VIII. Bystrzyce.

1. Bystrzyca połączona, Jezupol-Podbereże km. 0·0—7·7. Dalszy ciąg budowli regulacyjnych, oskałowanie wykonanych robót faszynowych, przekop i uporządkowanie ujścia Bystrzycy . . . . . 86.000 K

2. Bystrzyca połączona, Wołczyniec-Jezupol km. 7·7—11·4. Rozpoczęcie budowli od przestrzeni powyżej już zabudowanej w dół . . . . . 41.000 K

3. Bystrzyca połączona, Wołczyniec km. 11·4—17·4. Dalszy ciąg budowli regulacyjnych, oskałowanie tam już wykonanych . . 64.000 K

4. Bystrzyca nadwórniańska, Nazawizów km. 53·1—58·9. Dalszy ciąg budowli faszynowych i kamiennych powyżej i poniżej mostu . . . . . 30.000 K

5. Bystrzyca sołotw. Knihinin-Wołczyniec km. 0·0—4·3. Dalszy ciąg robót regulacyjnych, oskałowanie tam już wykonanych . . 46.000 K

6. Bystrzyca nadwór. Czerniejów km. 27·9—28·2. Dokończenie robót regulacyjnych 12.000 K

7. Bystrzyca nadwór. Mykietyńce km. 21·6—22·3. Rozpoczęcie budowli . . . . . 15.000 K

8. Bystrzyca sołotw. Lachowce km. 29·0—29·5. Budowle dla ochrony mostu rządowego . . . . . 13.000 K

9. Bytrzyca nadwór. Chryplin km. 23·2—23·8. Rozpoczęcie robót regulacyjnych . . 15.000 K

Razem . . . 322.000 K

IX. Tanew.

1. Ulanów-Wólka tanewska km. 0·0—3·0. Przekop i budowle faszynowe	15.000 K
2. Ulanów-Dąbrówka km. 3·0—7·0. Budowle faszynowe i przekopy.	60.000 K
Razem . . .	75.000 K

X. Dunajec.

1. Gołkowice-ujście Popradu km. 109·4—111·4. Ciąg dalszy robót a w szczególności od wykonanych robót w Gołkowicach w dół i od Podrzecza ku ujściu	100.000 K
2. Kadcza km. 121·2—123·4. Dalsze budowle w dół od wykonanych już celem zabezpieczenia gościńca i budynków	50.000 K
3. Pod Krościenkiem km. 174·7—150·2. Budowle regulacyjne w ciągu dalszym wykonanych, a w szczególności powyżej przekopu . .	30.000 K
4. Poniżej Krościenka km. 148·7—147·0. Rozpoczęcie robót od przekopu wykonanego w dół celem zabezpieczenia gościńca krajowego na lewym brzegu	35.000 K
5. Nowy Targ. Zakończenie zezwolonych robót	5.000 K
6. Ciąg dalszy robót na przestrzeni ujścia Popradu Nowy-Sącz a szczególnie przy lewym brzegu poniżej ujścia i na połączeniu z budowlami w przestrzeni rządowej	40.000 K
Razem . . .	260.000 K

w której to kwocie mieści się część kwoty preliminowanej na rok 1906, której nie można było wyrobić.

Utworzenie kas chorych przy regulacyi rzek kanałowych.

Odezwą z 15. września 1906 l. 92.337 poruszył Wydział krajowy kwestyę osobnych kas chorych przy regulacyi rzek kanałowych, Zapytane o opinię kierownictwa budowy oświadczyły się z wyjątkiem jednego za utworzeniem własnych kas chorych, zwłaszcza że robotnicy zajęci przy regulacyi otrzymują w razie choroby bardzo nieznaczne datki z powiatowych kas chorych, chociaż fundusz regulacyjny opłaca rocznie przeszło 14.000 K tytułem datków asekuracyjnych, a kierownictwa narażone są na rozliczne szykany ze strony powiatowych kas chorych, które się nie zadawalniają sumarycznym zestawieniem robotników, lecz żądają odpisów list robotniczych.

Na wniosek c. k. Namiestnictwa uchwaliła też komisya regulacyjna na posiedzeniu z dnia 8. sierpnia 1907 jednomyślnie utworzenie osobnej kasy chorych dla każdej rzeki z centralną kasą chorych w c. k. Namiestnictwie.

Studya zbiorników wody.

Na tem samem posiedzeniu uchwaliła komisya regulacyjna również jednomyślnie następujący wniosek przedłożony przez komitet techniczny:

„Z uwagi, że wedle §. 1. ustawy z dnia 9. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 54 mają być zbudowane zbiorniki wody w dorzeczu Soły, Skawy, Dunajca, Stryja i Oporu, a projekty tych budowli w myśl ogólnego programu uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych mają być opracowane do r. 1912, komisya uważa za niezbędnie potrzebne wysłanie w ciągu roku 1908 na koszt funduszu regulacyjnego urzędników technicznych państwowych i krajowych na Szląsk pruski i do Czech dla przestudyowania zbudowanych już lub znajdujących się w stadyum wykonania zbiorników wody w dorzeczu Odry i Łaby, a następnie zużytkowania zebranych tam doświadczeń przy projektowaniu tego rodzaju budowli w Galicyi".

„Komisya uprasza tedy c. k. Namiestnictwo o przedłożenie stosownego wniosku w porozumieniu z Wydziałem krajowym c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych".

Dotychczas nie odniosło się c. k. Namiestnictwo w tej sprawie do Wydziału krajowego i nie nadeszła też jeszcze decyzya c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, — wobec czego Wydział krajowy, któremu poruczono zaprojektowanie zbiorników wody, zmuszony był dla spełnienia tego zadania wysłać w roku bieżącym trzech inżynierów biura melioracyjnego na studya tych budowli na koszt funduszu krajowego (rub. II. poz. 5. lit. c).

V. posiedzenie komisyi regulacyjnej.

Wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewn. z 11. stycznia 1908 l. 50.844 06, w którym zalecono zapraszać komisyę regulacyjną 2 razy do roku na posiedzenia, mianowicie: z początkiem roku dla uchwalenia szczegółowego programu robót, a w drugiej połowie roku dla spowodowania innych uchwał wymagających większego przygotowania, zwołało Prezydyum c. k. Namiestnictwa V. posiedzenie komisyi regulacyjnej na 12. marca 1908, na którem uchwalono następujący szczegółowy program robót na rok 1908 wedle protokołu nadesłanego Wydziałowi krajowemu przy odezwie c. k. Namiestnictwa z dnia 9. lipca 1908 l. 90.242 przy użyciu części rezerwy $2^1/_4$ milionowej utworzonej w r. 1906

Program szczegółowy na rok 1908.

I. Skawa.

Roczna rata wynosi według wykazu III.		251.067 K
Za powyższą kwotę należy wykonać:		
1. km. 0—8·2 Podolsze-Zator. Brakujące jeszcze lewo i prawobrzeżne opaski faszynowe z poprzeczkami w km. 7, 6, 5, 4, 3, 2, tudzież częściowe narzuty kamiene na faszynowych budowlach . . .	50.000 K	
2. km. 9—11·85 Graboszyce-Grodzisko. Faszynowe tamy równoległe prawobrzeżne w km. 11 i przedłużenia tam rów-		
do przeniesienia . . .		50.000 K

z przeniesienia . . .		50.000 K
noległych w 9 i 10 km. oraz oskałowanie tam równoległych w km. 9 i 10 .	35.000 K	
3. km. 11·95—12·67 Woźniki. Rozpoczęcie budowy faszynowych tam równoległych z poprzeczkami w km. 12 i wykonanie przekopów przez szutrowiska . .	15.000 K	
4. km. 12·68—16·45 Witanowice-Graboszyce. Przedłużenie faszynowych tam równoległych w km. 15, 14 i oskałowanie równoległych tam faszynowych w km. 16, 15, 14	20.000 K	
5. km. 16·45—20·4 Witanowice-Wadowice. Faszynowe potrzebne poprzeczki, oskałowanie starych tam faszynowych i wykonanie budowli na wypukłych brzegach w km. 20—18	16.000 K	
6. km. 20·4—23·5 Wadowice-Jaroszowice. Uzupełnienie faszynowych poprzeczek i oskałowanie tam równoległych faszynowych w km. 21, 22	10.000 K	
7. km. 32—33·5 Skawce-Zagórze. Poprzeczki faszynowe, tamy kamienne równoległe w km. 32 i zabezpieczenie przekopu z przygotowanych rezerw	10.000 K	
8. km. 33·5—34·15 Skawce. Faszynowe poprzeczki za kamiennemi tamami i równoległe tamy kamienne w km. 34 i 33	15.000 K	
9. km. 34·45—40·7 Skawce-Zembrzyce. Faszynowe poprzeczki za tamami kamiennemi i tamy kamienne równoległe w km. 39, 38 i 37	40.000 K	
10. na roboty regulacyjne pod Makowem-Suchą km. 40·7—42·58 nowy projekt zatwierdzony na 68.000 K	20.000 K	
11. budowle regulacyjne w Grodzisku km. 8·28—9·0 w razie przjścia do skutku w r. 1908 budowy stałego jazu w Grodzisku	20.067 K	
Razem . . .		251.067 K

II. Raba.

Według generalnego programu robót, wykaz III., przypada rata		229.201 K
Za kwotę powyższą mają być wykonane:		
1. Rozpoczęcie robót faszynowych na przestrzeni 0·—4·3 Ujście solne-Niedary. Tamy równoległe na wklęsłych brzegach	15.000 K	
do przeniesienia . . .	15.000 K	

z przeniesienia . . .	15.000 K	
2. km. 4·3—6·9 Cerkiew. Uzupełnienie robót faszynowych	4.000 K	
3. km. 10—15·2 Gawłów-Bogucice. Uzupełnienie robót faszynowych i ukończenie przekopów	28.000 K	
4. km. 21·6 do 24·26 Damienice-Proszówki. Wykupno gruntów, wykonanie przekopów i tam pomocniczych	25.000 K	
5. km. 24·26—26·45 Cikowice-Damienice. Ukończenie robót faszynowych w przekopach i rozpoczęcie narzutów kamiennych	20.000 K	
6. km. 33·5—34·94 Chełm-Targowisko. Roboty ukończone.		
7. km. 45—46 Klęczany. Zakończenie robót	6.500 K	
8. km. 52·6—56·4 Niezdów-Winiary. Na dalsze roboty faszynowe	15.000 K	
9. km. 59·5 — 61·6 Gaik-Dobczyce. Ciąg dalszy robót poniżej już wykonanych	15.000 K	
10. km. 61·6 do 63·6. Brząszczowice-Brzezowa. Ciąg dalszy robót poniżej wykonanych w r. 1907	20.000 K	
11. km. 66·2 do 68·4 Bożęta-Droginia. Ciąg dalszy budowy poniżej i naprzeciw rozpoczętych robót	7.125 K	
12. km. 71·4—72·8 Myślenice-Chełm. Ciąg dalszy rozpoczętych w r. 1907 robót	25.000 K	
13. km. 89·11 do 89·36. Kasinka-Lubień. Rozpoczęcie i ukończenie tej pilnej budowy	20.350 K	
14. Na roboty konserwacyjne względnie na ewentualnie większe roboty na poszczególnych placach budowy	28.226 K	
Razem . . .		229.201 K

III. Poprad.

Według generalnego programu, wykaz III., przypada na rok 1908 rata . .		133.491 K
Za kwotę powyższą należy w r. 1908 wykonać:		
1. km. 0·0—7·2. Ujście Popradu-Cyganowice. Ciąg dalszy robót faszynowych i kamiennych od mostu kolejowego do ujścia, narzuty kamienne na faszynowych budowlach od mostu krajowego do mostu kolejowego, tudzież rozpoczęcie robót faszynowych i kamiennych od górnej granicy pod Cyganowicami w dół	90.000 K	
Do przeniesienia . . .	90.000 K	

Z przeniesienia . . .	90.000 K	
2. km. 20·2 do 21·3 pod Piwniczną. Na obydwóch brzegach	23.491 K	
3. km. 44·00 do 48·21 pod Andrzejówką. Rozpoczęcie budowli w r. 1907 zatwierdzonych	20.000 K	
Razem . . .		133.491 K

IV. Wisłok.

Według generalnego programu robót, wykaz III., przypada na r. 1908 rata . .		394.061 K
Za powyższą kwotę należy wykonać następujące roboty:		
1. km. 0·0—7·00. Ujście do Sanu-Tryńcza. Ukończenie przekopów i robót faszynowych i dalszy ciąg narzutów kamiennych	90.000 K	
2. km. 7·00—12. Tryńcza-Chodaczów. Ciąg dalszy przekopów i budowli faszynowych	80.000 K	
3. km. 12—18. Chodaczów-Gniewczyna, dla której to przestrzeni będzie komisyi przedłożony projekt do zatwierdzenia, na rozpoczęcie robót	30.000 K	
4. km. 61·3—65·07. Rzeszów-Drabinianka. Rozpoczęcie robót faszynowych i przekopów zezwolonych w r. 1907 . .	40.000 K	
5. km. 68·7—70·46. Boguchwała. Rozszerzenie i uzupełnienie robót; projekt będzie komisyi później przedłożony . .	30.000 K	
6. km. 75·0—81·00. Babica-Wyżne. Rozpoczęcie robót w roku 1907 zatwierdzonych z konserwacyą dawnych budowli	25.000 K	
7. km. 101—102 pod Dobrzechowem. Wykonanie robót w roku 1907 zezwolonych	18.800 K	
8. km. 103·1—104·3 pod Markuszową. Wykonanie robót zatwierdzonych na I. posiedzeniu, które po rozstrzygnięciu rekursu można rozpocząć	25.000 K	
9. km. 104·3—106·7. Kalembina-Kozłówek. Wykończenie robót faszynowych i wykonanie narzutów kamiennych. . .	30.000 K	
10. na roboty konserwacyjne na wszystkich placach budowy, względnie na zwiększenie robót od 1 do 9 wykazanych	25.261 K	
Razem . . .		394.061 K

V. Wiar.

Według generalnego programu robót, wykaz III., przypada na rok 1908 rata . 66.359 K

Za kwotę tę należy wykonać:

1. km. 0—3·4. Ujście do Sanu-Krówniki. Wywłaszczenie reszty gruntów pod przekopy, zabezpieczenie wykonanych przekopów i dalsze roboty faszynowe, wreszcie rozpoczęcie narzutów kamiennych . . . . . 36.359 K

2. km. 3·4—7·52. Krówniki-Rożubowice. Wywłaszczenie gruntów i rozpoczęcie przekopów, ewentualnie robót faszynowych . . . . . 30.000 K

Razem . . . 66.359 K

VI. Stryj.

Według generalnego programu budowy, wykaz III., przypada na r. 1908 rata . . . . . 439.844 K

Za powyższą kwotę należy wykonać:

1. km. 0·0—5·1. Ujście do Dniestru-Międzyrzecze. Dalsze wykonanie przekopów i budowli kamiennych . . . . . 70.000 K

2. km. 12·0—19·0. Żydaczów-Hnizdyczów. Dalsze wykończenie budowli faszynowych i narzuty kamienne na tamach równoległych na brzegach wklęsłych . . 90.000 K

3. km. 19—21. Hnizdyczów-Pokrowce. Wykonanie budowli faszynowych i przekopów przez szutrowiska . , . . 40.000 K

4. km. 28·0—35·8. Wierczany-Uhersko. Rozpoczęcie robót faszynowych, przekopy przez szutrowiska, budowle koncentracyjne, zezwolone w r. 1907 . . . . 70.000 K

5. km. 35·8—41·0. Stryj-Duliby. Dalsze wykonywanie budowli faszynowych w dolnej przestrzeni poniżej mostu kolejowego i powyżej mostu kolejowego na linii Stryj-Żydaczów, wreszcie narzuty kamienne na tamach w poprzednich latach wykonanych . . . . . 80.000 K

6. km. 52—54·7. Dołhołuka-Hurnie. Wykończenie robót faszynowych, rozpoczęcie narzutów kamiennych, reszta kredytu . . . . . 30.000 K

7. km. 51·4—52·0. Dołhołuka-Hurnie. Wykonanie tam faszynowych zezwolonych w r. 1907 . . . . . 20.000 K

8. km. 54·70—56·8. Dołhołuka-Siemiginów. Dalszy ciąg wykonania tam faszynowych, jazu faszynowego i narzutów kamiennych zezwolonych w r. 1907 . . 39.844 K

Razem . . . 439.844 K

W powyższych kwotach mieszczą się także koszta kolejki dowozowej i toru dowozowego do wydzierżawionego łomu w Skolem, a koszta tej budowy będą rozłożone na poszczególne place budowy w miarę użytego na nich kamienia z łomu skolskiego.

VII. Świca i Sukiel.

Według generalnego programu robót, wykaz III., przypada na r. 1908 rata . . 259.637 K

Za powyższą kwotę mają być wykonane następujące roboty:

1. km. 0·0—5·6. Ujście do Dniestru-Żurawno-Mielnicze. Uzupełnienie budowli faszynowych w dolnej części i zabezpieczenie przekopu przy ujściu, wykonanie w górnej części przekopu Nr. 8 i potrzebnych tu tam faszynowych wreszcie rozpoczęcie narzutów kamiennych . . . . 50.000 K

2. km. 5·67—9·9. Włodzimirce-Lachowice. Rozpoczęcie robót faszynowych, wywłaszczenie gruntów pod przekopy i wykonanie przekopów . . . . . 50.000 K

3. km. 19·8—22. Balicze podgórne. Wykończenie budowy tam równoległych w km. 21 i 20 . . . . . 25.000 K

4. km. 22—23·8. Balicze podróżne. Rozpoczęcie budowli zezwolonych w r. 1907, wykonanie tam faszynowych, przekopanie szutrowisk . . . . . 45.000 K

5. km. 23·8—27·0. Balicze podróżne-Sokołów i ujście Sukielu. Wykonanie tam faszynowych, przekopanie szutrowisk . . 33.000 K

6. km. 44—48·6. Hoszów-Tiapcze. Wykończenie tam kamiennych równoległych w km. 48, budowle faszynowe w km. 48, wykonanie przekopów IV. i V. 43.000 K

7. Na roboty konserwacyjne dawniejszych robót pod Wygodą km. 57·3—60·1, tudzież budowli do r. 1907 wykonanych, ewentualnie na większe roboty, niż powyżej od 1—6 proponowano . . . . . 13.637 K

Razem . . . 259.637 K

VIII. Bystrzyca.

Według generalnego programu robót, wykaz III., przypada na rok 1908 rata . 340.706 K

Za powyższą kwotę należy wykonać:

1. km. 0·0—7·7 Jezupol-Pobereże. Uregulowanie ujścia Bystrzycy, wykonanie budowli faszynowych, wykonanie prze-

kopów i tam faszynowych lewo i prawobrzeżnych w km. 6, 5 i 4, wykonywanie narzutów kamiennych . . . . . 80.000 K

2. km. 7·7—11·40. Wołczyniec-Jezupol. Wykonanie tam faszynowych w km. 10 i przekopów w km. 8, pod które grunta mają być wykupione . . . . . 48.000 K

3. km. 11·41—14·7 Bystrzycy połączonej i od 14·7—17·4 Bystrzycy nadwórniańskiej pod Wołczyńcem. Budowle faszynowe na przestrzeni km. 11·900 do 15·6 i km. 15·7—17·4, przekopy na tej ostatniej przestrzeni, ciąg dalszy narzutów kamiennych na wykonanych do końca r. 1907. budowlach faszynowych . . . . . 70.000 K

4. km. 0·0—4·3 Bystrzycy-sołotwińskiej pod Knihininem-Wołczyńcem. Uzupełnienie robót przy narzutach kamiennych; faszynowe są prawie ukończone . 36.000 K

5. km. 21·600—22·20 Bystrzycy nadwórniańskiej pod Mykietyńcami. Budowle faszynowe są wykończone, narzuty kamienne będą później proponowane . . — K

6. km. 22·37—23·33 Bystrzycy nadwórniańskiej pod Mykietyńcami. Zezwolone w r. 1907 roboty faszynowe z przedłużeniem do wykonanych robót ad 5 . 20.000 K

7. km. 23·2—23·8 Bystrzycy nadwórniańskiej pod Chryplinem. Zezwolone w r. 1907 wykończenie robót . . . . 35.000 K

8. km. 27·98—28·2 Bystrzycy nadwórniańskiej pod Czernijowem. Zezwolone w r. 1907 roboty . . . . . 11.000 K

9. km. 53·1—58·6 Bystrzycy nadwórniańskiej pod Nadwórną. Budowle faszynowe są ukończone; rozpoczęcie narzutów kamiennych na tych budowlach, jeżeli będzie możliwem w r. 1908 kamień łamany zabezpieczyć . . . . . 20.000 K

10. km. 29—29·58 na Bystrzycy sołotwińskiej pod Lachowcami. Na wykończenie robót resztę . . . . . 8.000 K

11. Na roboty konserwacyjne na budowlach od 1—10, ewentualnie na powiększenie funduszu na te budowle proponowane . . . . . 12.706 K

Razem . . . 340.706 K

Gdyby narzutów kamiennych ad 10 w r. 1908 nie można było rozpocząć, ma być podana tam kwota użytą na narzuty kamienne ad 1 i 3.

IX. Tanew.

Według generalnego programu robót, wykaz III., przypada na r. 1908 rata .		65.133 K
Za powyższą kwotę należy wykonać:		
1. km. 0·0—3·0 Ujście do Sanu-Ulanów. Wykonanie tam równoległych na wypukłych brzegach zezwolonych w roku 1907 i zabezpieczenie przekopu w km. 2	20.000 K	
2. od km. 3·0 do 7·0 pod Ulanowem-Dąbrówką. Budowa tam faszynowych równoległych z poprzeczkami w km. 6, 5 i 4. wykonanie przekopu w km. 3·7	45.133 K	
Razem . . .		65.133 K

X. Dunajec.

Według generalnego programu rorót, wykaz III., przypada na rok 1908 rata		245.677 K
Za powyższą kwotę należy wykonać:		
1. km. 109·4—111·4 Nowy Sącz-ujście Popradu. Wykończenie brakujących jeszcze tam faszynowych i narzuty kamienne z łomu Winna góra	20.000 K	
2. km. 111·4—119 Ujście Popradu-most krajowy w Gołkowicach. Ciąg dalszy robót faszynowych od km. 117 w dół, następnie od Podegrodzia poniżej przewozu w dół, wreszcie powyżej ujścia Popradu w km. 112 i 113., rozpoczęcie eksploatacyi kamieni z łomu wydzierżawionego i narzutów kamiennych w km. 119—118	60.000 K	
3. km. 121·2—123·4 pod Kadczą. Ciąg dalszy robót faszynowych przy lewym brzegu pod wsią, budowa tam faszynowych na prawym brzegu i narzuty z łomu wydzierżawionego, wreszcie narzuty kamienne na wykonanych tamach faszynowych lewobrzeżnych	40.000 K	
4. km. 127·4—127·9 pod Maszkowicami. Ciąg dalszy budowy tam ochronnych z kamienia łamanego	6.000 K	
5. km. 131·6—132 pod Czerńcem-Łąckiem. Ciąg dalszy budowli ochronnych i koncentracyjnych zezwolonych w r. 1907	10.000 K	
6. km. 132·1 do 133·3 pod Czerńcem. Zakończenie robót konserwacyjnych . .	2.000 K	
Do przeniesienia . . .	138.000 K	

Z przeniesienia . . .		138.000 K
7. km. 135—136·1 pod Zabrzeżem. Częściowe wykonanie budowli ochronnych i koncentracyjnych zezwolonych w r. 1907	10.000 K	
8. km. 147·1—148·7 i km. 148·7—150·2 pod Krościenkiem. Ciąg dalszy zezwolonych robót	30.000 K	
9. km. 199·94—200·88 na Czarnym Dunajcu pod Nowym Targiem. W celu zabezpieczenia mostu krajowego i miasta	10.000 K	
10. km. 192·2—197·7 pod Waksmundem-Ostrowskiem. Zabezpieczenie gościńca krajowego	20.000 K	
11. km. 165·4—162·6 pod Sromowcami niżnemi. Rozpoczęcie robót zezwolonych w r. 1907 celem zabezpieczenia dojazdu do wsi	10.000 K	
12. od km. 173·6—175·2 pod Czorsztynem. Na najpilniejsze roboty celem zabezpieczenia gościńca krajowego zezwolonego w roku 1907	7.677 K	
13. Biały Dunajec dla zabezpieczenia drogi i mostu krajowego pod Nowym Targiem	20.000 K	
Razem . . .		245.677 K

X. San.

Km. 280·19—282·2 powyżej Sanoka dla usunięcia zatorów i ochrony kolei i drogi, niewyrobiona pozostałość z końcem roku 1907	35.156 K	
Z odsetek z kapitałów złożonych przed ich użyciem w Banku kr. (40.788)	20.000 K	
Razem . . .		55.156 K

Zestawienie

kwot przypadających na poszczególne rzeki na r. 1908

1. Skawa	251.067 K
2. Raba	229.201 K
3. Poprad	133.491 K
4. Wisłok	394.061 K
5. Wiar	66.359 K
6. Stryj	439.844 K
7. Świca i Sukiel	259.637 K
8. Bystrzyce	340.706 K
9. Tanew	65.133 K
10. Dunajec	245.677 K
11. San	55.156 K
Razem	2,480.332 K

Zatwierdzenie nowych projektów szczegółowych

Na V. posiedzeniu z d. 12. marca 1908 zatwierdziła komisya regulacyjna następujące nowe projekty szczegółowe:

1. Skawa.

Sucha-Maków km. 40·7—42·58 częściowa regulacya dla ochrony gościńca krajowego i kolei.

Kosztorys wedle projektu generalnego . . 68.000·— K
Kosztorys wedle projektu szczegółowego . . 68.000·— „

2. Wisłok.

Chodaczów-Gniewczyna km. 12—18, regulacya systematyczna, wymagająca według kosztorysu:

	generalnego:	szczegółowego:
z sekcyi III. *b*)	182.600·— K	165.000·— K
„ III. *c*)	385.000·— „	350.000·— „
Razem . . .	567.600·— K	515.000·— K

Odliczając na późniejsze roboty:

ad III. *b*)	50.000·— K
„ III. *c*)	40.000·— „
Razem . . .	90.000·— K

przeznacza się na okres do końca roku 1912 . . 425.000·— K.

Następnie z odwołaniem się na sprawozdanie p. c. k. st. radcy budownictwa R. Ingardena do 2-go punktu porządku dziennego przekłada Komitet projekta dawniejsze na I-szem posiedzeniu częściowo przyjęte a w wykonaniu będące:

3. Świca.

a) Hoszów-Tiapcze km. 44—48·6. Projekt obliczony według:

projektu generalnego na . . . . . 204.860·— K
projektu szczegółowego na . . . . . 175.000·— „

Na te roboty przeznacza się z programu:

generalnego . . . . . 100.000·— K
z rezerwy . . . . . 75.000·— „
Razem . . . 175.000·— K

b) Wygoda km. 60·15—57·3. Projekt obliczony według:

projektu generalnego na . . . . . 106.000·— K
projektu szczegółowego na . . . . . 106.000·— „

Na te roboty przeznaczą się z programu:

generalnego . . . . . 50.000·— K
z rezerwy . . . . . 56.000·— „
Razem . . . 106.000·— K

Zestawienie.

przedstawionych do zatwierdzenia projektów:

	Projekt generalny	szczegółowy
1. Skawa, Sucha-Maków	68.000·— K	68.000·— K
2. Wisłok, Chodaczów-Gniewczyna	567.000·— „	515.000·— „
3. Świca, *a*) Hoszów-Tiapcze . .	204.000·— „	175.000·— „
b) Wygoda	106.000·— „	106.000·— „
Razem . . .	945.000·— K	864.000·— K
Różnica . . .	81.000·— K	

Wobec tego przypada dla zatwierdzonych dotychczas projektów:

Ogólne zestawienie

kosztów zatwierdzonych projektów.

	Według projektu generalnego:	szczegółowego:
Na I., II. i III-ciem posiedzeniu	10,594.956·— K	9,828.500·— K
na IV-tem „	2,683.685·— „	2,561.032·— „
na V-tem „	945.000·— „	864.000·— „
Razem . . .	14,223.641·— K	13,253.532·— K

Szczegółowe kosztorysy wynoszą zatem mniej o 970.109·— K. niż generalne.

Z wszystkich zatwierdzonych dotąd projektów na ogólną kwotę . . . . . 13,253.532·— K

wykonano po koniec roku 1907 roboty, po strąceniu kosztów opracowania generalnych projektów, za . . . . . 5,032.966·— K

pozostaje do wykonania robót za . . . 8,220.566·— K

Rozdział robót przy zabudowaniu i regulacyi potoków górskich objętych nowelą do ustawy regulacyjnej.

W noweli do ustawy regulacyjnej przewidziano zabudowanie i regulacyę górnych biegów i dopływów rzek kalnowych, na które to roboty preliminowała komisya delegowana przez 3 Ministerstwa, Namiestnictwo i Wydział krajowy 20,000.000 K., tudzież regulacyę potoku Lubatówki (dopływu Wisłoka), której koszta przyjęto w przybliżeniu na 800.000 K.

Na posiedzeniu z 12. marca 1908 uchwaliła komisya regulacyjna rozdzielić te roboty na dwie katorye:

I. właściwe zabudowania potoków górskich, które mają być przeprowadzone przez organa leśno-techniczne;

II. korekcye górnych biegów i dopływów, które jako roboty hydrotechniczne mają przeprowadzić kierownictwa budowy ustanowione przez c. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy.

Rozdział tych robót przedstawia się, jak następuje:

I. Zabudowanie potoków górskich.

L. p.	Rzeka	Ilość km.	Koszta pojedyncze K	h	Koszta razem K	h	Uwaga
	1. Dorzecze Soły.						
1	Potok Cięcina .	3·5	65.000	—			
2	„ Leśna . .	7	275.000	—			
3	„ Kocierz .	4·3	271.000	—			
4	„ Puszcza wielka . . .	2·5	25.000	—			
5	„ Puszcza mała . : . .	2·5	20.000	—			
6	3 debry na lewym brzegu .	—	20.000	—			
		19·8			676.000	—	
	10% administracya		67.600	—			
	Utrzymanie w czasie budowy		66.400	—			
					134.000	—	
			Razem .		810.000	—	
	2. Dorzecze Skawy.						
1	Potok Paleczka .	3	59.200	—			
2	„ Jachówka .	8	85.000	—			
3	„ Szatani .	2·5	49.000	—			Zadeńka?
4	„ Osielczyk .	1	10.000	—			Wieprzec?
5	„ Bystra . .	2·5	44.326	—			
6	„ Burdelów .	1·5	23.500	—			
7	„ Stryszawa	20	409.350	—			Stryszawka.
8	„ Strącze i Malejowa . .	8	108.432	—			
9	„ Żarnówka	3	30.000	—			
10	Zabudowanie drobnych debr	—	80.000	—			
		49·5			898 808	—	
	10% na administracyę . . .		89.880	—			
	Utrzymanie podczas budowy .		77.312	—			
					167.192	—	
					1,066.000	—	

L. p.	Rzeka	Ilość km.	Koszta pojedyncze K	h	Koszta razem K	h	Uwaga
	3. Dorzecze Raby.						
1	Potok Słomka .	3·5	94.400	—			
2	„ Łostówna .	4	79.960	—			
3	„ Łętowa .	3·3	79.440	—			
4	„ Wierzbanica . .	2	38.000	—			
5	„ Rychtowiec	1·7	33.980	—			
6	„ Poręba . .	10·3	279.650	—			
7	11 debr w dorzeczu Poręby . .	—	118.780	—			
8	Potok Ponica . .	7·8	155.720	—			
9	„ Słonne . .	4	74.870	—			
10	„ Olszówka .	3	48.540	—			
11	„ Kasinka .	3	51.000	—			
12	25 debr w górze dorzecza Raby	—	351.450	—			
13	Potok Bysinka .	4·3	63.010	—			
		46·9			1,468.800	—	
	10% na administracyę . . .		146.880	—			
	Utrzymanie w czasie budowy . .		104.320	—			
					251.200	—	
					1,720.000	—	
	4. Dorzecze Dunajca.						
1	Potok Łopuszna .	3	200.000	—			Łopuszyna
2	„ Kruzów .	0·8	30.000	—			
3	„ Lubań . .	3	110.000	—			
4	Debra pod trzema koronami .	—	50.000	—			
5	Potok Kijowski .	1·5	100.000	—			
6	„ Czarnawoda	7	100.000	—			
7	„ Smolnik .	5	150.000	—			
8	5 debr koło Krościenka . . .	—	75.000	—			
9	Potoki Kamienicy nawojowskiej .	—	250.000	—			
10	Zabudowanie debr Białego Dunajca	—	60.000	—			
		29·3			1,125.000	—	
	10% na administracyę . . .		112.500	—	112.500	—	
					1,237.000	—	

L. p.	Rzeka	Ilość km.	Koszta pojedyncze K	h	Koszta razem K	h	Uwaga
	5. Dorzecze Popradu.						
1	Potok Łomnica .	5	140.000	—			
2	„ Wierchomka	7	463.000	—			
3	„ Żegiestów	5	200.000	—			
4	„ Kryniczanka	6	300.000	—			
		23			1,103.000	—	
	Na utrzymanie w czasie budowy .	—	47.000	—	47.000	—	
					1,150.000	—	
	6. Dorzecze Białej.						
1	Uzupełnienie uregulowanej przestrzeni od ujścia potoka Czyrna do Bieliczny .	7					Czyrnawka Bieliczna
2	Zabudowanie potoków	13					
		20			700.000	—	
	7. Dorzecze Wisłoka.						
	Potok Kasina . .	1	40.000	—	40.000	—	
	8. Dorzecze Sanu.						
1	Potok Olszanka .	16	230.000	—			
	10% na administracyę . . .	—	25.000	—			
		16			255.000	—	
	9. Dorzecze Strwiąża.						
	Potok Łodynka .	3	90.000	—	90.000	—	
	10. Dorzecze Dniestru.						
1	Potok Jabłonka .	6	120.000	—			
2	„ Lenina . .	7	140.000	—			
3	„ Mszaniec .	9	180.000	—			
4	„ Bystrzyca .	12	280.000	—			
5	„ Czerchawa	12	180.000	—			
		46			900.000	—	
	10% na administracyę . . .	—	90.000	—	90.000	—	
					990.000	—	

L. p.	Rzeka	Ilość km.	Koszta pojedyncze K	h	Koszta razem K	h	Uwaga
	11. Dorzecze Stryja.						
1	Potok Boryńka .	6	80.000	—	80.000	—	
	12. Dorzecze Oporu.						
1	Potok Czudzyłów	2	30.000	—			
2	„ Tawłów .	2	30.000	—			
3	„ Zadąbrowa	2	50.000	—			
4	„ Łozierny .	1	40.000	—			
5	„ Zełemianka	2·5	80.000	—			
6	„ Libochora .	2	50.000	—			Sechły
7	4 debry w dorzeczu Oporu w Tuchli i Świętosławie . . .	—	120.000	—			
		11·5			400.000	—	
	około 10% na administracyę .	—	35.000	—	35.000	—	
					435.000	—	
	13. Dorzecze Łomnicy.						
1	Zabudowanie wszystkich potoków w tem dorzeczu . . .	30	770.000	—	770.000	—	
	14. Dorzecze Bystrzyc.						
1	Potok Semiatyn .	3	73.000	—			
2	„ Czorwnowec	2	32.000	—			
3	„ Kryczke .	3	33.000	—			
4	„ Lubieniec .	2	18.000	—			
5	„ Maniawka	5·4	169.000	—			
6	„ Suchy . .	2·6	20.000	—			
7	„ Bytkowiec	5	80.000	—			
		23			425.000	—	
	16% na administracyę . . .		55.000	—	55.000	—	
					480.000	—	

II. Korekcya potoków.

L. p.	Rzeka	Ilość km.	Koszta pojedyn. K	h	Koszta Razem K	h	Uwaga
	1. Dorzecze Soły.						
1	Potok Zlatna . .	6	162.000	—			Złotna.
2	„ Kamesznica	4	134.000	—			
3	„ Koszarowa .	20	871.140	—			
4	„ Żylec . . .	14	329.000	—			
5	Łękawka . . .	4	60.000	—			
6	„ Pewel . . .	5	81.000	—			
		53			1,637.140	—	
	10% na administracyę		163.714	—			
	Utrzymanie w czasie budowy . . .		189.146	—			
					352.860	—	
					1,990.000	—	
	2. Dorzecze Skawy.						
1	Potok Skawica . .	3·5	40.000	—			
2	„ Stryszawa .	6	72.000	—			
3	„ Skawa od Jordanowa w górę	12	150.000	—			
		21·5			262.000	—	
	10% na administracyę		26.200	—			
	Utrzymanie w czasie budowy . .		45.800	—			
					72.000	—	
					334.000	—	
	3. Dorzecze Raby.						
1	Potok Mszana . .	12	202.024	—			
2	„ Lubień . .	5·1	79.800	—			Brzezonówka
3	„ Łętownia .	7·5	111.000	—			
4	„ Trzebunia .	2	6.000	—			
5	„ Trzemeśnia .	7·5	86.000	—			
6	„ Tenczyn m.	3	50.000	—			
7	„ Suszanka .	2	20.000	—			
8	„ Zasanka . .	2	10.000	—			Zasańka.
9	„ Górny bieg Raby	14·5	247.900	—			
		55·6			813.724	—	
	10% na administracyę . . .		81.372	—			
	Utrzymanie w czasie budowy. . .		84.904	—			
					166.276	—	
					980.000	—	

L. p.	Rzeka	Ilość km.	Koszta pojedyn. K	h	Koszta Razem K	h	Uwaga
	4. Dorzecze Dunajca.						
1	Potok Poroniec . .	5	50.000	—			
2	Górny bieg Czarnego Dunajca . .	13	180.000	—			
3	Potok Lebiednica .	8	200.000	—			
4	„ Białka . .	—	70.000	—			
5	„ Krośnica .	6	330.000	—			
6	„ Ruski . . .	10	400.000	—			
7	„ Ochotnica .	9	550.000	—			
8	„ Kamienica .	14	345.000	—			
9	„ Obidza . .	6	200.000	—			
10	Kamienica nawojowska	9	250.000	—			
		80			2,175.000	—	
	10% na administracyę		217.500	—			
	Utrzymanie w czasie budowy . . .		440.000	—			
					657 500	—	
					2,832.500	—	
	5. Dorzecze Popradu.						
1	Potok Muszynka .	10	500.000	—			
	10% koszta zarządu		50.000	—			
		10			550.000	—	
	6. Dorzecze Białej.						
1	Regulacya górnego biegu Białej . .	19	700.000	—	700.000	—	
	7. Dorzecze Wisłoka.						
1	Potok Ryjak . .	18	510.000	—	510.000	—	
	8. Dorzecze Sanu.						
1	Potok Osława . .	10	200.000	—			
2	„ Stafnica . .	2	50.000	—			
3	„ Sanoczek .	1·5	50.000	—			
		13·5			300.000	—	
	10% na administr.		25.000	—	25.000	—	
					325.000	—	

L. p.	Rzeka	Ilość km.	Koszta pojedyn. K	h	Koszta Razem K	h	Uwaga
	9. Dorzecze Wiaru.						
1	Wyrwa	22	530.000	—	530.000	—	
	10. Dorzecze Stryja.						
1	Brzyczka	7	150.000	—	150.000	—	
	11. Dorzecze Świcy.						
1	Potok Witwica . .	14	280.000	—	280.000	—	
	12. Dorzecze Oporu.						
1	Orawa z dopływ. .	6·5	250.000	—			
	10% na administr.		25.000	—			
		6·5			275.000	—	
	13. Dorzecze Bystrzyc.						
1	Górny bieg rzeki Bystrzycy od Sołotwiny do Porohów	18·8	660.000	—			
	10% na administr.		60.000	—			
		18·8			720.000	—	
	14. Potok Lubatówka.						
1	Regulacya potoku na długości. . . .	26	800.000	—			
					800.000	—	

Koszta robót I. kategoryi mających się wykonać przez organa leśno-techniczne wynoszą w przybliżeniu 9,832.500 K. na długości 325 km. potoków, koszta zaś robót II. kategoryi 10,976.500 K. na długości 365 km. potoków, ogółem **20,800.000** K.

Zatwierdzenie projektów na roboty objęte nowelą do ustawy regulacyjnej.

Na V. posiedzeniu z dnia 12. marca 1908 zatwierdziła komisya regulacyjna następujące projekty generalne i szczegółowe na zabudowanie i regulacyę następujących potoków:

1. w dorzeczu Soły: zabudowanie potoku Leśna . . . . . 271.000 K — g.

2. w dorzeczu Biały: zabudowanie potoków:

Florynki	281.395,47 K	
Pławianki	49.420,72 „	
Strzylawki . . .	14.122,84 „	
20% na zarząd . .	68.987,81 „	413.926 „ 84 „

3. w dorzeczu Wisłoka: regulacya potoku Ryjak . . . . . 253.242 „ 66 „

4. w dorzeczu Łomnicy: zabudowanie potoków:

Czerbula	58.907,34 K	
Kuźmieńca . . .	54.089,34 „	
3 zapor na Czeczwie	30.266,40 „	
20% na zarząd . .	28.852,60 „	173.115 „ 68 „

razem kosztem . . . 1,111.285 K 18 g.

Na tem samem posiedzeniu upoważniła również komisya regulacyjna przed zatwierdzeniem projektów generalnych i szczegółowych:

1) c. k. Namiestnictwo do wdrożenia postępowania wodno-prawnego dla regulacyi potoku Mleczki i zarządzenia najpilniejszych robót;

2) Wydział krajowy zaś do zarządzenia robót przedwstępnych na Dniestrze powyżej Kornalowic i na Białe powyżej Grybowa, przeznaczając na r. 1908 kredyt dla Dniestru 200.000 K., a dla Białej 150.000 K., (z tego 100.000 K. na regulacyę Biały a 50.000 K. na zabudowanie dopływów).

Wreszcie na wniosek zastępcy c. k. Ministerstwa handlu uchwaliła komisya regulacyjna oddać c. k. Namiestnictwu wykonanie budowy jazu na rzece Skawie w Grodzisku na podstawie projektu ekspozytury c. k. Dyrekcyi budowy dróg wodnych w Krakowie kosztem 190.000 K., który to jaz stanowi integralną część projektu kanału spławnego Zator-Samborek a reskryptem c. k. Ministerstwa handlu z 7. marca 1908. l. 422/W. St. uznany został za odpowiedni.

Dotacya funduszu regulacyi rzek kanałowych na r. 1908.

Na zapytanie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 24. marca 1908 l. 10.830 udzielone odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 30. marca 1908 l. 41.224. oświadczył Wydział krajowy w odezwie z d. 3. kwietnia 1908 l. 34.438, że się zgadza z wnioskiem c. k. Namiestnictwa, ażeby na regulacyę rzek kanałowych (grupa A) objętą ustawą z d. 18. września 1901. D. u. kraj. Nr. 103. asygnowaną była normalna rata

wraz z $^1/_5$ częścią rezerwy ($2^1/_4$ milionowej) utworzonej w r. 1906 w sumie 2,250.000 K., — na uzupełnienie zaś regulacyi rzek kanałowych objętej nowelą z d. 9. maja 1907. D. u. kraj. Nr. 54. kwota 1,500.000 K., tj. $^1/_5$ część całego funduszzu 7,500.000 K przeznaczonego na I. okres budowy 1908—1912.

Zmiana rozporządzenia wykonawczego do ustawy o regulacyi rzek kanałowych.

W sprawozdaniu z 25. stycznia 1907. l. 131.491/06 przedłożyliśmy Wys. Sejmowi projekt zmiany rozporządzenia wykonawczego z d. 21. kwietnia 1904. D. u. kraj. Nr. 52. do ustawy o regulacyi rzek kanałowych, jaki zaproponowaliśmy c. k. Namiestnictwu odezwą z 20. lutego 1906. l. 116.332/05 na skutek wniosków posła D-ra Oleśnickiego przekazanych Wydziałowi krajowemu uchwałą Wys. Sejmu z 22. listopada 1505. Na projekt ten nie zgodziło się c. k. Namiestnictwo, wskutek przedstawienia Wydziału krajowego z d. 30. września 1906. l. 73.152., zaproponowało jednak c. k. Namiestnictwo częściowe uzupełnienie §. 2. i §. 17. rozporządzenia wykonawczego w tym kierunku, że mają być uwzględnione interesy gospodarcze tylko po myśli ustępu drugiego §. 13. państwowej ustawy kanałowej, (zapewnienie gminom, miejscowościom i osadom wody do picia, do prowadzenia gospodarstwa i na wypadek pożaru), natomiast powołanie ustępu trzeciego §. 13. państwowej ustawy kanałowej, który dotyczy melioracyj, miałoby być wyeliminowane. Również nie zgodziło się c. k. Namiestnictwo na proponowane przez Wydział krajowy uzupełnienie ustępu c) §. 9. rozporządzenia wykonawczego, ażeby komisya regulacyjna zatwierdzała projekty szczegółowe na podstawie wyniku postępowania wodno-prawnego.

Reskryptem z 23. czerwca 1908 l. 1.273/07 intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z 30. czerwca 1908 l. 84.477 oznajmiło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z interesowanemi Ministerstwami, że się nie sprzeciwia następującej zmianie (proponowanej przez c. k. Namiestnictwo) §§. 2. i 17. rozporządzenia wykonawczego:

1) W §. 2. należałoby umieścić po ustępie f) nowy ustęp: „Przy układaniu i wykonywaniu projektów należy baczyć, ile możności, na interesy gospodarstwa wodnego, w szczególności zaś na to, aby zapewnić gminom, miejscowościom i osadom potrzebną ilość wody do picia, do prowadzenia gospodarstwa i na wypadek pożaru. (§. 13. ustęp 2. ustawy z 11. czerwca 1901 dz. p. p. Nr. 66)".

2) Ustęp trzeci §. 17. miałby brzmieć:

„C. k. Namiestnictwo opracowuje na podstawie zdjęć szczegółowych przedkładanych przez kierownictwa budowy i z uwzględnieniem zatwierdzonych projektów i kosztorysów generalnych szczegółowe projekty i kosztorysy, zarządza po ich zatwierdzeniu przez komisyę regulacyi rzek wodnoprawne postępowanie celem wysłuchania interesentów, przyczem należy uwzględnić ile możności interesy gospodarstwa wodnego, o których mowa w ustępie 2. §. 13. ustawy z 11-go czerwca 1901 Dz. p. p. 66.

Namiestnictwo zarządza następnie przeprowadzenie budowy w granicach zezwolonych dla poszczególnych przestrzeni rzek na podstawie projektów szczegółowych i na dotyczący rok przypadających kredytów i nadzoruje budowę".

C. k. Namiestnictwo otrzymało upoważnienie od Ministerstwa do ogłoszenia powyższych 2 zmian rozporządzenia wykonawczego, jeżeli się na nie zgodzi Wydział krajowy.

Odezwą z 9. lipca 1908 l. 68.447 oznajmił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu, że odstępuje od żądania uzupełnienia ustępu c) §. 9. rozporządzenia wykonawczego, zwłaszcza że wedle ustępu pierwszego §. 8. i ustępu drugiego §. 11. ustawy z 18. września 1901. Dz. u. kraj. Nr. 103. zmiany projektów szczegółowych, jakie się okażą potrzebnemi wskutek wyniku postępowania wodno-prawnego, nawet bez takiego uzupełnienia §. 9. rozporządzenia wykonawczego winny być przedkładane komisyi regulacyjnej.

Zarazem zgodził się Wydział krajowy na proponowane przez c. k. Rząd uzupełnienie ustępu f) §. 2. i ustępu trzeciego §. 17. rozporządzenia wykonawczego z tą jednak zmianą, ażeby po ustępie f) §. 2. obok ustępu drugiego, także ustęp trzeci § 13. ustawy z 11. czerwca 1901. Dz. p. p. Nr. 66 w odpowiedniem brzmieniu był zamieszczony, w ustępie zaś trzecim §. 17. obok ustępu drugiego powołany był ustęp trzeci §. 13. państwowej ustawy kanałowej (dotyczący poparcia melioracyj).

Przez zamieszczenie, względnie powołanie ustępu trzeciego §. 13. państwowej ustawy kanałowej, uwzględnione zostaną interesy kultury krajowej, jak to było intencyą ustawodawcy i jak to się praktykuje przy regulacyi rzek w Czechach, gdzie obok właściwej regulacyi przeprowadza się na koszt funduszu budowy także obwałowania, oraz budowę szluz dla celów przemysłowych i dla nawodnienia.

Gdy sejmowa komisya wodna w sprawozdaniu z 20. listopada 1905 l. s. 4.423, którego autorem był J. E. obecny p. Namiestnik, wyraźnie zaznaczyła, że ustęp trzeci §. 13. państwowej ustawy kanałowej przy regulacyi rzek uwzględniony być może i powinien, odniósł się Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa z prośbą o ponowne wzięcie pod rozwagę proponowanego przez Wydział krajowy uzupełnienia §§. 2. i 17. rozporządzenia wykonawczego i o przedłożenie przychylnego wniosku c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych, względnie robót publicznych.

Normalne szerokości rzek kanałowych.

Na III. posiedzeniu z 17. lipca 1906 uchwaliła komisya regulacyjna na wniosek komitetu technicznego, aby wobec poruszonej kwestyi normalnych szerokości rzek, oraz w myśl §. 25. rozporządzenia wykonawczego odbył się w jesieni 1906 objazd kilku rzek kanałowych przez delegatów Ministerstwa spraw wewnętrznych, Ministerstwa handlu, Wydziału krajowego i Namiestnictwa, oraz zwiedzenie robót regulacyjnych na Biale, która pod względem ustroju jest podobną do rzek kanałowych i na dłuższej przestrzeni jest uregulowaną, a to w celu zrobienia spostrzeżeń, czy na rzekach kanałowych obecnie zastosowane szerokości normalne są odpowiednie. Wynik tych spostrzeżeń miał być przedłożony na następnem posiedzeniu komisyi.

Po licznych urgensach Wydziału kraj. dopiero na wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 11. stycznia 1908 l. 50.844/06 zarządziło c. k. Namiestnictwo po upływie 2 lat objazd rzek, i to nie w jesieni, jak uchwaliła komisya regulacyjna, tj. w porze odpowiedniej, kiedy niskie stany wody pozwalają ocenić wszelkie braki i strony

dodatnie wykonanej regulacyi, lecz w miesiącu lipcu, kiedy się wydarzają ulewne deszcze i tamy regulacyjne znajdują się częstokroć pod wodą.

Nadto z programu objazdu nadesłanego odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 27. czerwca 1908. l. 80.142 który ułożony został bez poprzedniego zapytania Wydziału krajowego, okazuje się, że delegaci w ciągu 11 dni od 10. do 20. lipca 1908. mieli zbadać od Wadowic do Nadwórny trzynaście rzek, z których np. Biała uregulowaną już jest na długości przeszło 70 kilometrów.

Unormowanie datków konkurencyjnych.

Jak w zeszłorocznem sprawozdaniu o regulacyi rzek kanałowych nadmieniliśmy, przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu przy odezwie z d. 11. maja 1906. l. 32.182. zmodyfikowany projekt ustawy normującej datki konkurencyjne do kosztów regulacyi rzek kanałowych, jednakże mimo licznych urgensów (ostatniego z 13. lipca 1908. l. 71.404) nie nadeszła dotychczas decyzya władz centralnych.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 21. lipca 1908 l. 71.360 o regulacyi rzek kanałowych.

2. Sejm ustanawia cztery stypendya po 500 K rocznie na razie na lat pięć począwszy od roku naukowego 1908/9 dla słuchaczy zwyczajnych wydziału hydrotechnicznego na politechnice lwowskiej, którzy się zobowiążą po ukończeniu studyów wstąpić do służby krajowej.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat 1 do sprawozdania Wydziału kraj. **LW. 71.360/08.**

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia **24.** maja 1907 do c. k. Namiestnictwa.

Odnośnie do tamtejszej odezwy z dnia 8. kwietnia r. b. l. 44.729 oznajmiamy c. k. Namiestnictwu, że Wydział krajowy przyjmując program robót ułożony d. 23. bm. przez Szefa departamentu budownictwa wodnego c. k. Namiestniwa i Dyrektora kraj. biura melioracyjnego, proponuje po myśli §. 3. noweli do ustawy z d. 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 następujący rozdział przedsiębiorstw, które zaprojektować i wykonać ma Administracya państwa, a które Wydział krajowy.

Z uwagi, że wykonanie regulacyi górnych biegów rzek i zabudowań źródłowisk należałoby w interesie sprawy poruczyć tej władzy, która już zarządza regulacyą dolnego biegu, pożądanem byłoby, ażeby Administracya państwa zaprojektowała i wykonała regulacyę i zabudowania:

1) w dorzeczu Soły;
2) „ Skawy;
3) „ Raby;
4) „ Dunajca;
5) „ Popradu;
6) „ Wisłoki;
7) „ Wisłoka;
8) „ Sanu;
9) „ Wiaru i Wyrwy;
10) „ Stryja;
11) „ Oporu;
12) „ Świcy;
13) „ Łomnicy;
14) „ Bystrzycy sołotwińskiej i nadwórniańskiej.

Natomiast objąłby Wydział krajowy opracowanie projektów i wykonanie następujących robót:

1) regulacyi górnego biegu Biały powyżej Grybowa wraz z zabudowaniem potoków górskich;
2) regulacyi Ropy;
3) regulacyi Mleczki;
4) regulacyi Dniestru powyżej Kornalowiec z korekcyą i zabudowaniem dopływów;
5) regulacyi Strwiąża powyżej Biskowic wraz z zabudowaniem dopływów;
6) budowli w górnym biegu Pełtwi i jej dopływów w obrębie miasta Lwowa;
7) zbiorników wody w górach w dorzeczu Soły, Skawy, Dunajca, Stryja i Oporu.

Studya dla budowy zbiorników przeprowadziłyby techniczne organa krajowe przy udziale techników państwowych ze względu na nadzwyczajną ważność i trudność wykonania tych budowli.

W ten sposób Administracya państwa miałaby do zaprojektowania:
166,5 km. potoków i 210 km. rzek, razem **376,5 km.**

Wydział krajowy zaś 72 km. potoków i 182 km. rzek, razem **254 km.**, oprócz budowli na Pełtwi we Lwowie i zbiorników wody w górach.

Koszta robót przy regulacyi rzek kanałowych mających się wykonać przez Administracyę państwa wynosiłyby:

a) w myśl ustawy z r. 1901	45,772.000 K
b) przedłużenie regulacyi Skawy (w myśl projektu ustawy przedłożonego Sejmowi)	1,000.000 „
c) w myśl noweli do ustawy regulacyjnej	25,240.000 „
razem	72,012.000 K

Koszta zaś robót mających się zaprojektować i wykonać w myśl noweli do ustawy regulacyjnej przez Wydział krajowy wynosiłyby:

a) regulacye i zabudowania	8,680.000 K
b) budowle na Pełtwi we Lwowie	6,600.000 „
c) budowa zbiorników wody	17,500.000 „
razem	32,780.000 K

Co się tyczy porządku wykonania robót, to Wydział krajowy uważa za najnaglejsze te przedsiębiorstwa, które mają na celu zabezpieczenie od zaszutrowania wykonanych już regulacyj dolnych i środkowych biegów rzek kanałowych, a więc korekcyą i zabudowanie dopływów Soły, Skawy, Raby, Dunajca i Popradu, następnie wykończenie regulacyi Biały i zabudowania jej dopływów powyżej Grybowa, regulacyę górnego Dniestru powyżej Kornalowic gdzie ta rzeka wyrządza wielkie spustoszenia zrywając komunikacye i grunta uprawne, wreszcie budowle na górnej Pełtwi i dopływach w mieście Lwowie.

Te roboty należałoby wykonać w latach 1908 do 1912, na który to okres czasu przeznacza nowela do ustawy regulacyjnej sumę 7,500.000 K (4,500.000 kor. ze skarbu państwa, a 3,000.000 kor. ze skarbu kraju).

W powyższym okresie 5-letnim należałoby przeznaczyć na najpilniejsze roboty następujące kwoty rocznie:

1) na zabudowania w dorzeczu Soły	200.000 K
2) „ „ „ „ Skawy	100.000 „
3) „ „ „ „ Raby	200.000 „
4) „ „ „ „ Dunajca	200.000 „
5) „ „ „ „ Popradu	100.000 „
6) na zabudowania w dorzeczu Biały i regulacyę górnego biegu	150.000 „
7) na regulacyę Dniestru powyżej Kornalowic	200.000 „
razem rocznie	1,150.000 „
czyli w latach pięciu	5,750.000 K

Ponieważ projekt budowli w górnym biegu Pełtwi nie jest jeszcze wykończony, należałoby przeznaczyć na opracowanie tego projektu w ciągu 3 lat 1908 do 1910 po 30.000 K rocznie 90.000 K

na studya dla zbiorników wody w górach przez lat 5 po 30.000 K	150.000 „
na opracowanie generalnych projektów przez Administracyę państwa (376,5 km.)	115.000 „
dto przez Wydział krajowy na długości 254 km.	80.000 „
na stypendya dla 5 techników państwowych i 3 techników krajowych celem uzupełnienia studyów przy zabudowaniu potoków	15.000 „
razem na studya i projekty	450.000 K
Na nagłe roboty na górnej Rabie, gdzie komunikacye są zagrożone, preliminuje się ogółem	100.000 „
Na nagłe roboty na Białym i Czarnym Dunajcu ogółem	200.000 „
Na budowle w górnym biegu Pełtwi w latach 1911—1912 po 500.000 kor.	1,000.000 K
razem	1,750.000 K

która to kwota wraz z wykazaną powyżej na roboty pod 1) do 7) sumą 5,750.000 kor. wyczerpuje całą dotacyę przewidzianą w noweli **7,500.000 kor.**

W załączeniu przesyłamy następujące projekty, którymi posługiwała się w roku ubiegłym komisya delegowana dla zbadania potrzeby uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych (z wyjątkiem projektu zabudowań potoków górskich w dorzeczu Łomnicy, który się znajduje w c. k. Namiestnictwie):

1) zabudowań w dorzeczu Soły;
2) zabudowań w dorzeczu Skawy;
   a) Strącza i Malejowa;
   b) Szatani;
   c) Jachówka;
3) zabudowań w dorzeczu Raby;
4) zabudowań w dorzeczu Dunajca;
   a) potoków pod Krościenkiem;
   b) potoku Smolnik;
5) zabudowania potoku Wierchomli w dorzeczu Popradu;
6) zabudowań w dorzeczu Biały;
7) zabudowania potoku Ryjak w dorzeczu Wisłoka;
8) zabudowania potoku Olszanki w dorzeczu Sanu;
9) zabudowania debr w Dolinie i Niżniowie;
10) zabudowań potoków w dorzeczu Bystrzycy sołotwińskiej i nadwórniańskiej.

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału kraj. Lw 71360/08.

L. 2,363/pr.

Odpis

odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 8. kwietnia 1908. do Wydziału krajowego we Lwowie.

Odwołując się na pismo pana Marszałka krajowego z 7. października 1907 L. S. 2888, którem zakomunikowano mi uchwały Seimu krajowego co do regulacyi rzek objętych ustawą z 18. września 1901, Dz. u. kr. Nr. 103, oznajmiam Wydziałowi krajowemu, co następuje:

Ad 2. uchwały.

W celu spowodowania asygnowania funduszów państwowych na regulacye rzek objętych powyższą ustawą w grupie A i B w ratach rocznych lub półrocznych a nie, jak dotychczas, w ratach miesięcznych, odnoszę się równocześnie w myśl uchwały sejmowej Komisyi regulacyi rzek w Galicyi do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych. Zaznaczam jednak zarazem, że c. k. Rząd asygnował potrzebne na regulacyę tych rzek fundusze dotychczas w granicach uchwalonego przez Komisyę regulacyi rzek, a przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z kompetentnemi Ministerstwami zatwierdzonego na okres 1906—1912 generalnego programu robót, tak, że funduszów na ten cel dotąd nie brakło, zwłaszcza, że c. k. Namiestnictwo we wnioskach swych przedkładanych c. k. Ministerstwu ściśle przestrzega, aby zawsze był potrzebny zapas funduszów do dyspozycyi.

Do końca grudnia 1907 asygnowano na roboty grupa A	
z funduszów państwowych 60% datek	3,411.000 K
z „ krajowych 40% „	2,274.000 „
razem . .	5,685.000 K
a gdy według generalnego programu robót po koniec roku 1907 miało być asygnowanych	5,280.122 K
asygnował c. k. Rząd i kraj o	404.878 K

więcej, które pozostały jako zapas funduszu na rok 1908.

Wynika stąd, że ani c. k. Rząd, ani kraj nie zalegają z datkami swymi na roboty na rzekach grupy A.

Na roboty objęte grupą B ustawy asygnował c. k. Rząd z państwowych funduszów po koniec roku 1907 . . . . . 2,708.000 K
która to kwota mieści się również w granicach zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych generalnego programu robót, z uwzględnieniem rezerwy, która od r. 1908 ma być użyta.

Program szczegółowy robót w grupie A, uchwalony przez Komisyą regulacyi rzek na V. posiedzeniu, uwzględniający użycie w tym roku $^1/_5$ części utworzonej zatwierdzonym generalnym programem rezerwy, opiewający zatem na ogólną kwotę 2,425.176 K, przedłożyło c. k. Namiestnictwo c. k. Ministerstwu spraw wewnętrrznych sprawozdaniem do L. 43.023/1908;

Odnośna uchwała Sejmu może się zatem odnosić tylko do tego, że dotychczasowe asygnowanie funduszów w ratach miesięcznych obarcza c. k. Namiestnictwo czynnościami manipulacyjnemi, jednak dla samej rzeczy ujemnego skutku nie wywołuje.

Ad 3. uchwały.

Przyspieszenie robót regulacyjnych na rzekach grupy A i B ponad zatwierdzone generalne programy robót i ponad fundusze w ustawie przewidzane — nie jest możliwe, skoro od r. 1908 począwszy ma być, według przytoczonego wyżej szczegółowego programu robót na rok 1908, użyta odpowiednia część utworzonej w roku 1906 rezerwy.

Powolniejszy do roku 1906 postęp robót był nieunikniony, jak przy każdem nowo w życie wprowadzonem przedsiębiorstwie; spowodowały go bowiem niezbędne czynności przygotowawcze w nowo zorganizowanych kierownictwach, zabezpieczenie dostawy materyałów budowlanych, przeprowadzenie wodno-prawnych dochodzeń, rekursa przeciw dotyczącym orzeczeniom, przeprowadzenie wywłaszczenia potrzebnych pod budowę gruntów, a wreszcie i w roku 1906 trzykrotne nadzwyczajne powodzie i bardzo często powtarzające się wysokie stany wody.

W r. 1907 był już postęp robót normalny, gdyż po usunięciu przytoczonych powyżej, a w pierwszych początkach nieuniknionych i od kierownictw niezależnych trudności, i przy odpowiednim stanie powietrza i wody wykonano w tym roku mimo bardzo długo trwającej ostrej zimy, robót na rzekach grupy A na ogólną kwotę . . . . . 2,294.583 K
a gdy według generalnego programu było do dyspozycyi na r. 1907 1,975.176 „
wykonano robót za . . . . . 319.407 K
więcej, niż preliminowano.

Wobec tego użyto w ciągu roku 1907 na roboty regulacyjne całą niemal zaległość z lat poprzednich, ogólne bowiem koszta robót wykonanych od roku 1904 do końca roku 1907 wynoszą . . . . . 5,244.966 K
czyli w porównaniu z przewidzianą na ten okres w generalnym programie kwotą . . . . . 5,280.122 „
zaledwie o . . . . . 35.156 K
mniej, która to ostatnia kwota zmniejszy się prawdopodobnie jeszcze po zestawieniu sprawozdania za rok 1907.

Wynika z powyższego, że od roku 1907 począwszy postępują już roboty regulacyjne w tempie programem przewidzianem i że o dalszem ich przyśpieszaniu, oprócz użycia odpowiedniej części rezerwy, nie może być mowy.

W ogóle wykonano po koniec r. 1907 w grupie A 30·13% robót na I. okres budowy w ustawie przewidzianych, w grupie zaś B 28%, czyli średnio 29·4%.

Pozwalam sobie zarazem zaznaczyć, że według w krótkiej drodze otrzymanych informacyj, miano w tym samym czasie wykonać w Czechach zaledwie 20% przewidzianych na I. okres robót; nie można więc administracyi c. k. Namiestnictwa zarzucać, jakoby z robotami zwlekała.

Wobec powyższego wyniku dotychczasowych robót zmniejszyły się też odpowiednio koszta administracyi; wynosiły one bowiem w r. 1907 zaledwie 8·99% kosztów budowy, a za cały okres od r. 1904 do 1907 10·32%, — obracają się zatem w granicach w kosztorysach przewidzianych.

Nie mogę jednak przy tej sposobności przemilczeć, że szybki postęp robót jest w pierwszym rzędzie zależny od możności dostawy potrzebnych do budowy materyałów i od dostatecznej liczby robotników. Tymczasem wskutek forsownego przeprowadzania robót zabrakło już w niektórych okolicach materyałów faszynowych, wskutek czego ceny ich bardzo znacznie rosną. Że zaś w całym kraju daje się wskutek emigracyi ludności stałej i sezonowej odczuwać bardzo dotkliwy brak robotników, — nie potrzebuję osobno uzasadniać, zwłaszcza gdy zapowiadany w zimowych miesiącach masowy powrót robotników z Ameryki prawie kompletnie zawiódł.

Wynika stąd, że samo przeznaczanie na roboty regulacyjne znacznych funduszów postępu robót nie przyspieszy, owszem, należy się obawiać, że zbyt forsowne prowadzenie robót może pożądany postęp już dla braku materyałów wstrzymać.

Z powyższych powodów uważam przedłożenie tej uchwały Sejmu c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych za zbędne, ponieważ życzeniu Wys. Sejmu stało się już z natury rzeczy od r. 1907 począwszy zadosyć.

Ad 4. uchwały.

Uchwałę tę przedkładam równocześnie c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych do dalszego postanowienia.

Ad 7. uchwały.

W kwestyi kształcenia większej ilości techników dla budowli wodnych, zwracam uwagę Wydziału krajowego na reskrypt c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 27. grudnia 1905, L. 7637. zakomunikowany Wydziałowi krajowemu moją odezwą z 7. stycznia 1906, L. 16.757/pr. z r. 1907, w którym c. k. Ministerstwo wyraziło gotowość wysyłać, jak to dotąd w poszczególnych wypadkach miało miejsce, technicznych urzędników na podróże naukowe celem zwiedzenia szczególniejszych i ważniejszych robót wodnych w innych krajach.

Co do zwiedzenia zbiorników wody w dorzeczu Odry w Sudetach, przedłożyłem już w myśl uchwały Komisyi regulacyi rzek na IV. posiedzeniu powziętej generalny program rozdziału funduszów objętych nowelą z 9. maja 1907, Dz. u. kr. Nr. 54, jakoteż protokół z tego posiedzenia, w którym uchwała co do zwiedzenia zbiorników wody jest zawartą.

Ad 9. uchwały.

W objaśnieniach udzielonych przez zastępcę c. k. Rządu Komisyi wodnej Wysokiego Sejmu w jesieni roku 1906 podano do wiadomości Komisyi wodnej zmiany przeprowadzone przez c. k. Namiestnictwo celem uproszczenia administracyi przy przeprowadzaniu budowli wodnych, nie tylko w grupie A, ale przy wszystkich robotach wodnych wykonywanych w kraju przez Administracyę Państwa, — oprócz zmian zawartych już w rozporządzeniu wykonawczem z 21. kwietnia 1904, L. 40.223, Dz. u. kr. Nr. 52 ex 1904, do ustawy z 18. września 1901, Dz. u. kr. Nr. 103.

Oprócz tego opracowuje c. k. Namiestnictwo nową instrukcyę techniczną i administracyjną dla robót wodnych, głównie ze względu na zaprowadzone wykonywanie robót we własnym zarządzie.

W celu umożliwienia jak najdalej idącego uwzględnienia życzeń Wydziału krajowego co do zmiany obowiązujących dotąd przepisów, byłoby wskazane, aby Wydział krajowy zechciał mi w najkrótszym czasie zakomunikować, które z obowiązujących jeszcze przepisów uważa za przestarzałe i w jakim kierunku.

Po rozpatrzeniu tych wniosków, nie omieszkam spowodować wspólną konferencyę z zastępców c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego celem ostatecznego zredagowania tej instrukcyi przed przedłożeniem jej c. k. Ministerstwu do zatwierdzenia.

Zauważam jednak, że wobec tego, iż oprócz robót regulacyjnych wykonywanych w kraju na wspólny koszt państwa i kraju, Administracya Państwa wykonuje także roboty na koszt wyłącznie państwowy, — może być wydana tylko jedna instrukcya dla wszystkich robót, już ze względu na uproszczenie i ułatwienie administracyi.

Ad 12. uchwały.

W sprawie tej uchwały Sejmu zawiadamiam Wydział krajowy, że zarząć dziłem już, aby Komisya regulacyi rzek w Galicyi zbierała się na posiedzenia w regule dwa razy rocznie, t. j. z początkiem każdego roku w lutym lub z początku marca celem uchwalenia programu szczegółowego robót na dotyczący rok, następnie z końcem lata w sierpniu lub we wrześniu celem powzięcia uchwał o rocznem sprawozdaniu c. k. Namiestnictwa i o zamknięciu rachunków za rok poprzedni, o ile na tych posiedzeniach nie przyjdą pod obrady inne sprawy łączące się z regulacyą rzek grupy A.

Przed zebraniem się komisyi na posiedzenie ma się zbierać Komitet techniczny celem przygotowania przedmiotu obrad Komisyi.

Gdyby się okazała konieczność zwołania w którym roku jeszcze jednego posiedzenia Komisyi lub Komitetu technicznego, oprócz posiedzeń normalnych, w celu omówienia spraw pilnych i ważnych nie omieszkam wydać odpowiedne zarządzenia.

Częstsze zaproszenia Komisyi i Komitetu technicznego na posiedzenia uważam na razie za zbyteczne, zwłaszcza, że każde posiedzenie powoduje wiele pracy obciążającej administracyę, wszelkie zaś dalsze obciążanie Departamentu robót wodnych c. k. Namiestnictwa czynnościami administracyjnemi byłoby dla istoty rzeczy szkodliwe i musiałoby spowodować powiększenie personalu urzędników technicznych, przy równoczesnem powiększeniu się kosztów zarządu.

Alegat 3. do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 71360/08.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego z dnia 29. kwietnia 1908 do c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie.

Odnośnie do tamtejszej odezwy z d. 8. bm. l. 2.363 pr. upraszamy c. k. Prezydyum Namiestnictwa o zawiadomienie, jaką decyzyę powziął c. k. Rząd na skutek następujących rezolucyj uchwalonych przez Sejm d. 7. października 1907:

ad 5) w sprawie utworzenia we Wiedniu generalnej dyrekcyi dla budowli wodnych, w którejby dotychczas w Ministerstwie handlu, spraw wewnętrznych i rolnictwa rozstrzelone agendy budownictwa wodnego zostały połączone;

ad 6) w sprawie utworzenia przy c. k. Namiestnictwie bezpośrednio Namiestnikowi podlegającej dyrekcyi dla wszystkich działów gospodarstwa wodnego;

ad 8) w sprawie rozszerzenia zakresu działania władz krajowych w sprawach dotyczących budowy kanałów, regulacyi rzek spławnych, zabudowania potoków górskich i zalesienia stoków gór;

ad 10) w sprawie zmiany i uzupełnienia rozporządzenia wykonawczego z d. 21. kwietnia 1904 do ustawy o regulacyi rzek kanałowych;

ad 11) w sprawie zmiany §. 47. kraj. ustawy wodnej.

Zarazem upraszamy c. k. Prezydyum Namiestnictwa o zawiadomienie, czy uchwalony przez Sejm d. 7. października 1907 projekt ustawy zmieniającej ustęp A) 1. §. 2. ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. ust. kraj. Nr. 103. został przedłożony do Najwyższej sankcyi, wszystkie bowiem projekty ustaw uchwalone przez Sejm w r. 1907, z wyjątkiem tego jednego projektu, uzyskały już sankcyę Cesarską.

Co się tyczy wydania instrukcyi technicznej i administracyjnej dla regulacyi rzek kanałowych, a w szczególności zmiany zastarzałych przepisów, Wydział krajowy nie może zakomunikować c. k. Prezydyum Namiestnictwa konkretnych wniosków, gdyż przepisy obowiązujące dla państwowych budowli wodnych, o których wspomina §. 16. rozporządzenia wykonawczego z 21. kwietnia 1904 Dz. u. kraj. Nr. 52, nie są Wydziałowi krajowemu dokładnie znane i nie wiadomo, czy te przepisy zostały zebrane w jedną całość i ogłoszone.

Upraszając tedy c. k. Prezydyum Namiestnictwa o udzielenie jednego egzemplarza tych przepisów, na razie zauważamy, że wedle spostrzeżeń zrobionych przy prowadzeniu robót przez państwowe organa techniczne pożądanem byłoby:

1) Rozszerzenie zakresu działania kierowników budowy w sprawie zakupna niezbędnych narzędzi, tudzież materyałów w drodze akordu w granicach cen jednostkowych kosztorysu, w sprawie nieznacznych zmian trasy regulacyjnej celem wyzyskania łożyska zmienionego w międzyczasie po opracowaniu projektu szczegółowego (z zatrzymaniem ustanowionych minimalnych promieni), wreszcie w sprawie natychmiastowych napraw uszkodzonych budowli za dodatkowem usprawiedliwieniem wobec c. k. Namiestnictwa.

Wskutek takiego rozszerzenia zakresu działania organów wykonawczych fundusz budowy zaoszczędzić może znaczne kwoty; przy jednej bowiem z regulacyj z powodu braku łodzi, których kierownik nie mógł zakupić bez upoważnienia c. k. Namiestnictwa (a wniosek odnośny całymi miesiącami zalegał w c. k. Namiestnictwie), znaczny zapas materyałów faszynowych nie mógł być uratowany i został uniesiony przez wielką wodę, — w innych wypadkach przy ścisłem trzymaniu się zatwierdzonej trasy regulacyjnej muszą być wykonywane kosztowne przekopy zamiast znormalizowania istniejącego łożyska przy nieznacznej zmianie trasy, wreszcie w razie opóźnienia nagłych robót konserwacyjnych budowle mogą być narażone na dalsze szkody a fundusz regulacyjny na straty.

2) Uproszczenie operatów wykonawczych dotychczas sporządzanych oddzielnie dla każdego miejsca budowy, a nawet dla każdego zezwolenia c. k. Namiestnictwa, co obciąża personal niepotrzebną i nieproduktywną pracą biurową ze szkodą dla właściwej budowy, — dalej uporządkowanie i sprawdzenie tych operatów przed każdą kolaudacyą.

3) Przeprowadzanie kolaudacyi za każdy rok budowy, tak ażeby tak Administracya państwa, jak i Wydział krajowy były dokładnie poinformowane, o ile preliminarze kosztorysowe nie zostały przekroczone.

4) Punktualna wypłata należytości za roboty i dostawy, opóźnienie bowiem wypłaty, które częstokroć przeciąga się całemi latami, jak tego doświadczył Wydział krajowy przy wykonaniu przekopów na Rabie, powoduje wielkie straty dla funduszu budowy, gdyż każdy przedsiębiorca i dostawca, który nie może liczyć na punktualną wypłatę i od kapitału włożonego opłacać musi wysokie procenta, przy wnoszeniu ofert postawić musi daleko wyższe ceny.

Instrukcya techniczno-administracyjna powinna także obejmować sposób postępowania przy zajmowaniu i odgraniczaniu odsypisk, a za wskazówkę może służyć pod tym względem instrukcya z d. 22. września 1886. Dz. u. kraj. karynckich Nr. 33. wydana przez Rząd krajowy karyncki w porozumieniu z Wydziałem krajowym dla regulacyi Drawy.

Wreszcie co się tyczy uwagi, jakoby instrukcya wydana dla regulacyi rzek kanałowych, których koszta w stosunku 40% pokrywa fundusz krajowy, miała obowiązywać także budowle państwowe, nadmieniamy, że zdaniem Wydziału krajowego nie zachodzi potrzeba podobnego kumulowania przepisów, a za precedens pod tym względem służyć może wydana w analogicznym wypadku przez Rząd krajowy w porozumieniu z Wydziałem krajowym instrukcya techniczna dla regulacyi Drawy z d. 17. października 1886 Dz. u. kraj. karynckich Nr. 34.

Alegat 4 do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 71360/08.

Odpis

odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 16 kwietnia 1908 do Wydziału krajowego we Lwowie.

Na pismo Pana Marszałka krajowego z 5. października 1907 L. s. 2816 i odezwę Wydziału krajowego z dnia 13. lutego 1908 L. 2816 co do uchwały Sejmu z 5. października 1907 o wniosku Kazimierza ks. Lubomirskiego w sprawie przyspieszenia regulacyi rzeki Raby, mam zaszczyt oznajmić Wydziałowi krajowemu, co następuje.

Rezolucya Sejmu ad 1., aby dla regulacyi Raby utworzono oprócz istniejącego już kierownictwa w Bochni drugie kierownictwo w Myślenicach, sprzeciwia się zasadzie przeprowadzonej reorganizacyi państwowej służby budowniczej wodnej, według której dla każdej rzeki i jej dorzecza utworzono tylko jedno kierownictwo w celu jednolitego prowadzenia robót. Utworzenie osobnej Ekspozytury c. k. Kierownictwa w Bochni z siedzibą w Myślenicach jest również zbyteczne, długość Raby regulować się mającej na mocy ustawy z 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 mierzy bowiem zaledwie 89 kilometrów, podczas gdy Kierownictwo regulacyi Wisłoka obejmuje 116 kilometrów, Kierownictwo Dunajca w Nowym Sączu 91 km., Dunajca wyżej Nowego Sącza 37 km. Dunajca poniżej Nowego Sącza 53 km. i 53 km. Popradu, zatem razem 181 km, kierownictwo Stryja w Stryju 149 km, kierownictwo Świcy i Sukiela 100 km. a kierownictwo Bystrzyc 133 km.

Długość Raby przydzielonej kierownictwu w Bochni zwiększy się wprawdzie wskutek noweli do powyższej ustawy z 9. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 54 o 5 km, oprócz uregulowania potoków w długości 55·6 km, okoliczność ta nie uzasadnia jednak tworzenia osobnej ekspozytury w Myślenicach już ze względu na znaczne podwyższenie kosztów zarządu, przeciw czemu Wydział krajowy przy każdej sposobności występuje.

Według generalnego programu robót po r. 1912, było na roboty na Rabie do r. 1907 przeznaczonych rocznie 186.668 K od r. 1908 począwszy ma być według nowego programu robót użytych na Rabie rocznie 229.201 K, razem z odpowiednią częścią rezerwy 2¼ miliona.

Z funduszów przeznaczonych w noweli z 9. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 54. ma być na Rabie powyżej Lubienia użytych po rok 1912 tylko 100.000 K, czyli po 20.000 K rocznie, a gdy kwestya, jak mają być przeprowadzone zabudowania potoków górskich, nie jest jeszcze rozstrzygniętą, niema więc również powodu ze względu na wysokość przebudować się mającej rocznie kwoty zwłaszcza, że inne kierownictwa przebudowują rocznie do 500.000 K i więcej.

Do przeprowadzenia robót regulacyjnych na Rabie i na potokach w okolicy Myślenic będą eksponowani na czas budowy urzędnicy techniczni z kierownictwa w Bochni w miarę potrzeby, jak to przy wszystkich kierownictwach ma miejsce.

Co do drugiej części rezolucyi, aby bezzwłocznie rozpocząć drugą systematyczną regulacyę Raby od Mszany dolnej po Dobczyce, zwracam uwagę Wy-

działu krajowego na protokoły komisyi regulacyi rzek Nr. III. i Nr. IV., z których można powziąć, że komisya zatwierdziła projekta szczegółowe na najpilniejsze częściowe roboty regulacyjne w tej przestrzeni Raby a mianowicie: pod Kasiecką Lubieniem, pod Myślenicami Chełmem, pod Bożętą-Droginia, pod Brzączowicami, Brzezową i pod Gaikiem Dobczycami, które to wszystkie roboty są w toku jako roboty systematyczne, obejmujące obydwa brzegi na przestrzeniach po kilka kilometrów długich. Tym sposobem będą wkrótce najpilniejsze roboty na tej górnej przestrzeni Raby, zabezpieczające ważne komunikacye, wsie i wartościowe budynki, ukończone.

Dalsze roboty regulacyjne na tej górnej przestrzeni Raby będą mogły być wzięte pod rozwagę w miarę istotnej potrzeby i do dyspozycyi będących funduszów, jeżeli komisyi regulacyi rzek, w której zastępcy Wydziału krajowego zwykle podnoszą zarzuty przeciw częściowym regulacyom na górnych przestrzeniach rzek dotyczące projekty szczegółowe zatwierdzi.

O przeprowadzeniu robót regulacyjnych na Rabie od Dobczyc w górę w przestrzeniach postępujących systematycznie po sobie w górę rzeki, wobec postanowień generalnego programu robót przed r. 1912 nie może być mowy.

Przechodząc wreszcie do trzeciej części rezolucyi Sejmu, aby na cel ad 2. użyto funduszów z innych regulacyi zbywających, zaznaczam przedewszystkiem, że obliczenia zawarte w sprawozdaniu komisyi wodnej z 24. września 1907 L. 2816 na podstawie których Sejm powziął dnia 5. października 1907 uchwałę, nie odpowiadały już wówczas istotnemu stanowi rzeczy, oparto je bowiem na sprawozdaniu c. k. Namiestnictwa z czynności około regulacyi rzek grupa A. za rok 1905.

Tymczasem zmieniły się bardzo znacznie stosunki już w roku 1906, jak to ze sprawozdania c. k. Namiestnictwa za rok 1906 powziąć można, a jeszcze bardziej w ciągu roku 1907.

Z zestawień udzielonych Wydziałowi krajowemu przez c. k. Namiestnictwo przy sposobności przesłania do oceny szczegółowego programu robót na rok 1908 i projektu nowego generalnego programu robót na okres 1908—1912 wynika, że po koniec roku 1907 wykonano na wszystkich rzekach, ustawą objętych robót za 5,244.966 K, a gdy w generalnym programie robót przeznaczono na ten cel po koniec roku 1907 5,280.122 K, pozostała więc z końcem r. 1907 tylko reszta 35.156 K, która przy ściślejszem zestawieniu rachunków jeszcze się umniejszy.

Z powyższej ogólnej kwoty przypada na roboty wykonane po koniec roku 1907 na Rabie 707.497 koron, czyli o 141.647 K więcej niż na Rabę w generalnym programie robót na okres 1904—1907 było zezwolone.

Z powyższego wynika zatem nie tylko, że od r. 1907 począwszy roboty regulacyjne weszły już w normalny tok, przewidziany generalnym projektem, że zatem niema obawy, aby po koniec roku 1912 fundusze w ustawie przewidziane nie były użyte na roboty regulacyjne, jeżeli elementarne wypadki lub brak materyałów i robotników nie staną na przeszkodzie, ale nadto, że c. k. Namiestnictwo mimo reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 23. stycznia 1906 L. 402, zakomunikowanego Wydziałowi krajowemu do L. Nam. 11713/906 a zabraniającego „virement“ między poszczególnemi kwotami, przewidzianemi w generalnym programie robót dla poszczególnych rzek użyło na Rabie już w r. 1906 i 1907 z funduszów na innych rzekach nie użytych o 141.647 K, więcej niż w generalnym programie robót po koniec r. 1907 było przeznaczonych.

Mimo to nie zmniejszono w szczegółowym programie robót na rok 1908 uchwalonym na wniosek c. k. Namiestnictwa przez komisyę regulacyi rzek na V-tem posiedzeniu 12. marca b. r. normalnej raty, przewidzianej w generalnym programie robót w kwocie 186.668 K i powiększono ją odpowiednią częścią rezerwy w kwocie 42533 kor., wskutek czego rata roczna na r. 1908 ma dla Raby wynosić 229.201 kor.

Z uwagi na powyższe wyjaśnienia wykazujące, że uchwała Sejmu z 5. października 1907 oparta na postępie robót po koniec roku 1905 nie odpowiada już teraźniejszemu stanowi rzeczy, nie przedkładam jej c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych, chybaby Wydział krajowy tego wyraźnie zażądał.

Alegat 5 do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 71360/08

Odpis

odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 11. kwietnia 1908
LW. 6006/pr. do Wydziału krajowego.

Na odezwę J. E. Pana Marszałka z 21. lutego br. Ls. 883 i na odezwę Wydziału krajowego z 6. kwietnia br. L. 33805 zawiadamiam Wydział krajowy, że wskutek wniosku nagłego w Sejmie Dr. Oleśnickiego zbadał c. k. starszy radca budownictwa R. Ingarden dnia 23. lutego br. istotny stan rzeczy na Stryju pod Stryjem i skonstatował, że ani pod Stryjem-Wierczanami, ani pod Hurniem nie było żadnych zatorów oprócz cokolwiek kry leżącej na odsypiskach z poprzedniego pochodu lodów.

Pod Stryjem nie funkcyonował wprawdzie jeszcze przekop wykonany w niskiem odsypisku, woda przepływała jednak swobodnie bez jakiegokolwiek spiętrzenia się, starem nie odbudowanem jeszcze korytem.

Pod Hurniem płynęła woda w znacznej części przekopem, który również wykonano, przez niskie odsypisko przechodzi, w jesieni r. 1906 w celu odwrócenia prądu wody od wyrwy lewobrzeżnej, w której powódź z czerwca 1906 zerwała części gościńca rządowego.

Budowle pomocnicze do zupełnego zrealizowania się tego przekopu były w głównych częściach wykonane w jesieni 1906 również tama równoległa, mająca chronić odbudować się mający gościniec.

Poprzeczki między brzegiem zerwanym a powyższą tamą równoległą, zaczęto budować dopiero w grudniu 1906, ponieważ właściciele nadbrzeżnych gruntów na żadne roboty w tem miejscu nie pozwalali mimo zawartej ze stronami przez Namiestnictwo co do własności odsypisk ugody z obawy przed zabraniem im przez fundusz budowy zerwanego przez powódź gruntu.

Dopiero na osobistą interwencyę szefa departamentu robót wodnych dnia 3. grudnia 1906 po zagrożeniu interwencyi władzy zezwolili oni na rozpoczęcie robót, które jednak z powodu silnych mrozów wkrótce musiały być wstrzymane.

Rozpoczęto je napowrót w drugiej połowie lutego, korzystając z łagodniejszej temperatury, a dziś są te budowle chroniące brzeg lewy przed zrywaniem, jakoteż budowle wprowadzające wodę w przekop ukończone.

Brzeg lewy poniżej wylotu przekopu chronią dawniejsze stare budowle, odsypiska żwirowe przed tym brzegiem położone tudzież nowo-wykonane poprzeczki.

Wynika z powyższego, że ani pod Stryjem-Wierczanami ani pod Hurniem żadnego niebezpieczeństwa zatorów i powodzi nie było zwłaszcza, że śniegi topnieją na północnych stokach Karpat zwykle powoli i nie powodują groźnych zalewów, jak to także w b. r. miało miejsce, mimo nadzwyczajnie wysokich śniegów.

Na Stryju odeszły też lody normalnie, nie nadeszły bowiem do c. k. Namiestnictwa żadne doniesienia o jakichkolwiek zatorach na tej rzecze.

Co do niebezpieczeństwa zalewu gminy Hurnia należy wreszcie zaznaczyć, że wieś Hurnie leży w stosunku do rzeki tak wysoko, iż według zasięgniętych u miejscowej ludności wiadomości ani powódź pamiętna z r. 1884 ani powódź z roku 1900 wsi tej nie zalała.

Niższe części wsi ma zalewać po ulewnych deszczach potok z lewobrzeżnych stoków do Stryja wpadający.

Rekonstrukcya zerwanego gościńca rządowego jest zarządzoną i rozpocznie się zaraz na wiosnę.. Tymczasem służy dla komunikacyi prowizoryczny objazd.

Z powyższego przedstawienia istotnego stanu rzeczy wynika, że wniosek nagły posła Dra Oleśnickiego co do groźnego niebezpieczeństwa zatorów i zalewów polegał na błędnej informacyi.

Alegat 6. do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 71360/08.

OGÓLNE

rzeczywistych kosztów budowli regulacyjnych rzek objętych ustawą

wedle sprawozdań poszcze-

Liczba porządk.	Rzeka	Rubryka I. KOSZTA BUDOWY									
		faszynady		narzuty kamienne		przekopy		sadzonki		zużycie narzędzi	
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
1	Skawa	112.543	46	39.498	10	26.954	21	199	07	—	—
2	Raba	106.024	58	19.244	57	18.316	30	5.560	01	1.382	27
3	Poprad	4.686	83	2.747	06	5.043	54	—	—	133	58
4	Wisłok	118.517	17	—	—	6.627	43	246	26	1.403	67
5	Wiar	590	93	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Stryj	239.981	99	—	—	22.427	09	1.825	74	1.064	28
7	Świca i Sukiel	142.817	86	1.941	52	11.712	45	—	—	2.337	32
8	Bystrzyce	121.111	63	17.154	16	31.141	48	2.317	33	4.721	75
9	Tanew	16.363	55	—	—	104	48	271	05	96	04
10	Dunajec	82.023	45	36.840	52	13.461	50	36	10	7.323	—
	R a z e m	944.661		117.425	93	135.788	48	10.455	56	18.462	51
	Do tego kolejki do robót na rzekach Skawie, Rabie i Świcy 2207·45 + 12845·24 + 7737·12 =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	R a z e m	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Koszta zarządu w c.k. Namiestn. i koszta Komisyi regul. rzek 28620·11 + 1002·42	—	—	—	—		—	—	—	—	—
	O g ó ł e m	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

ZESTAWIENIE

z 18. września 1901. Dz. u. kraj. Nr. 103. wykonanych w roku 1908

gólnych c k. Kierownictw budowy.

	Rubr II.		Rubr. III.		Rubr. IV.		Rubr I-IV.		Rubr. V.			
Razem	Konserwacya podczas budowy		Wykupno gruntów		Nieprzewidziane		Koszta właściwej budowli razem		Koszta zarządu		S u m a	
K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
179.194	84	22.450	60	—	—	6.172	35	207.817	79	17.376	09	225.193	88
150.527	73	14.106	44	48.573	10	1.844	70	215.051	97	20.511	29	235.563	26
12.611	01	—	—	—	—	—	—	12.611	01	1.399	06	14.010	07
126.794	53	5.124	96	24.190	44	3.889	67	159.999	60	16.858	32	176.857	92
590	93	—	—	—	—	1	16	592	09	49	94	642	03
265.299	70	14.160	38	6.229	55	1.459	66	287.149	29	25.035	47	312.184	76
158.809	15	1.721	89	—	—	—	—	160.531	04	16.390	24	176.921	28
176.446	35	20.955	37	—	—	5.888	89	203.290	61	15.383	15	218.673	76
16.835	12	850	—	—	—	9	—	17.694	12	1.143	44	18.837	56
139.684	57	5.356	10	—	—	24.533	73	169.574	40	18.812	58	188.386	98
1,226.793	93	84.725	74	78.993	09	43.799	16	1,434.311	92	132.959	58	1,567.271	50
22.579	15	—	—	—	—	—	—	22.579	15	210	66	22.789	81
1,249.373	08	84.725	74	78.993	09	43.799	16	1,456.891	07	133.170	24	1,590.061	31
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	29.622	53	29.622	53
—	—	—	—	—	—	—	—	1,456.891	07	162.792	77	1,619.683	84

Alegat 7 do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 71.36008.

Zamknięcie rachunków funduszu budowy na re-

I. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	g	Należytość bieżąca r. 1906 K	g	Razem K	g	Odpis pierwotny zaległości K	g	Uiszczenie K	g	Razem K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
	b) przebieżne:															
1	Zwroty stałych zaliczek asygowanych na wydatki własnego zarządu	35.000	—	60.000	—	95.000		—	—	35.000	—	35.000	—	60.000	—	
2	Zwroty kwot niewłaściwie zarachowanych w dziennikach funduszu budowy .	—		3.759	13	3.759	13	—	—	—	—	—	—	3.759	13	
	Razem . .	35.000	—	63.759	13	98.759	13	—	—	35.000	—	35.000	—	63.759	13	

S k a w y

Liczba porządkowa	Wydatki	Zaległość początkowa K	g	Należytość z r. 1906 K	g	R a z e m K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	R a z e m K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczymiste:															*Do l. p. Ia.* Z zaległości początkowej odpisano 3.274 K 10 g. z powodu przedawnienia asygnaty.
I.	Koszta budowy .	44.536	59	227.608	59	272.145	18	3.274	10	200.183	76	203.457	86	68.687	32	
II.	Koszta konserwacyi podczas budowy . .	1.003	46	5.216	01	6.219	47	–	—	2.006	20	2.006	20	4.213	27	*Do l. p. II a.* Z końcowej zaległości 4.369·22 K przypada 20 kor. na zaległość z r. 1905.
III.	Koszta wykupna gruntów . .	—	—	20.000	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	715	50	574	09	1.289	59	—	-	857	58	857	58	432	01	
V.	Koszta zarządu .	3.341	48	28.380	19	31.721	67	—	—	27.352	45	27.352	45	4.369	22	
	Razem . .	49.597	03	281.778	88	331.375	91	3.274	10	230.399	99	233.674	09	97.701	82	
	b) przebieżne:															*Do l. p. 1 b.* Z asygnowanych stałych zaliczek, których zwrot do kas urzędów podatkowych następuje z końcem każdego roku, pokrywają kierownictwa tymczasowo bieżące wydatki własnego zarządu, zwracane przez c. k. Namiestnictwo na podstawie przedkładanych rachunków. Ze względu na obroty z conto-corrente, zwroty wykazanych stałych zaliczek bieżących uwidocznione będą dopiero w zamknięciu za r. 1907.
1	Stałe zaliczki, asygnowane na wydatki własnego zarządu . . .	10.000	—	60.000	—	70.000	-	—	—	70.000	—	70.000	—	—	—	
2	Kwoty mylnie zarachowane w dziennikach funduszu budowy .	—	—	3.759	13	3.759	13	—	—	3.759	13	3.759	13	—	—	
3	Zwroty kwot, mylnie zarachowane w dziennikach funduszu budowy	11	54	—	—	11	54	—	—	11	54	11	54	—	—	
	Razem . .	10.011	54	63.759	13	73.770	67	—	—	73.770	67	73.770	67	—	—	

II. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	g	Należytość bieżąca r. 1906 K	g	Razem K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	Razem K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Zwroty z kosztów zarządu . . .	25	—	—	38	25	38	—	—	25	—	25		—	38	
II.	Różne dochody .	—	—	487	35	487	35	—	—	487	35	487	35	—	—	*Do l. p. 2 a.*
	Razem . .	25	—	487	73	512	73	—	—	512	35	512	35	—	38	Kara porządkowa ściągnięta z należytości przedsiębiorcy Miarczyńskiego za niedotrzymanie terminu dostawy materyałów (§. 5. rozp. wykonawczego).
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek, asygnowanych na wydatki własnego zarządu . . .	40.000	—	50.000	—	90.000	—	—	—	40.000	—	40.000	—	50.000	—	
2.	Zwroty kwot mylnie zarachowanych w dziennikach funduszu budowy . . .	—	—	17	91	17	91	—	—	—	—	—	—	17	91	
	Razem . .	40 000	—	50.017	91	90.017	91	—	—	40.000	—	40.000	—	50 017	91	

R a b y

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	g	Należytość r. 1906 K	g	R a z e m K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	R a z e m K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															*ad I. i III. a*
I.	Koszta budowy .	64.954	77	122.672	01	187.626	78	1.274	35	140.651	49	141.925	84	45.700	94	Z początkowych zaległości odpisano łączną kwotę 11.274 K 35 g z powodu przedawnienia dotyczących asygnat.
II.	Koszta konserwacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	25.000	—	4.149	81	29.149	81	10.000	—	19.149	81	29.149	81	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	241	40	631	43	872	83	—	—	862	21	862	21	10	62	
V	Koszta zarządu .	5.092	45	32.709	82	37.802	27	—	—	30.641	82	30.641	82	7.160	45	
	Razem . .	95.288	62	160.163	07	255.451	69	11.274	35	191.305	33	202.579	68	52.872	01	
	b) przebieżne:															
1.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własnego zarządu . . .	—	—	50.000	—	50.000	—	—	—	39.000	—	39.000	—	11.000	—	
2.	Kwoty mylnie zarachowane w dziennikach funduszu budowy .	—	—	17	91	17	91	—	—	17	91	17	91	—	—	
3.	Zwroty kwot mylnie zarachowanych w dziennikach funduszu budowy . . .	99	66	—	—	99	66	—	—	99	66	99	66	—	—	
	Razem . .	99	66	50.017	91	50.117	57	—	—	39.117	57	39.117	57	11.000	—	

III. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa		Należytość r. 1906 bieżąca		Razem		Odpis pierwotnej zaległości		Uiszczenie		Razem		Zaległość końcowa		Uwaga
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	

Popradu

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	Zaległość początkowa g	Należytość r. 1906 K	Należytość r. 1906 g	Razem K	Razem g	Odpis pierwotnej zaległości K	Odpis pierwotnej zaległości g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Razem K	Razem g	Zaległość końcowa K	Zaległość końcowa g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															*Do l p. I.*
I.	Koszta budowy .	—	—	999	88	999	88	—	—	150	67	150	67	849	21	Wedle sprawozdania c. k. Kierownictwa regulacyi Dunajca w Nowym Sączu wykonano na Popradzie w r. 1906 roboty regulacyjne kosztem 12.611 K 01 h, lecz dotyczące należytości asygnowane dopiero w r. 1907 wykazane będą w zamknięciu za r. 1907.
II.	Koszta konserwacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
V.	Koszta zarządu .	—	—	1.499	07	1.499	07	—	—	1.246	87	1.246	87	252	20	
	Razem . .	—	—	2.498	95	2.498	95	—	—	1.397	54	1.397	54	1.101	41	
	b) pobieżne:															

IV. Regulacya

Liczba porządkowa	Dochody	Zaległość początkowa K	g	Należytość bieżąca r. 1906 K	g	Razem K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	Razem K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1	Różne dochody	—	—	639	85	639	85	—	—	639	85	639	85	—	—	*Do l. p. 1a.* Kara konwencyonalna, ściągnięta z należytości przedsiębiorcy Eksteina, za niedotrzymanie terminu dostawy materyałów.
	Razem	—	—	639	85	639	85	—	—	639	85	639	85	—	—	
	b) przebiczne:															
1	Zwroty stałych zaliczek asygnowanych na wydatki własnego zarządu . . .	25.000		40.000	—	65.000	—	—	—	25.000	—	25.000	—	40.0 0	—	
2	Kwoty zarachowane mylnie w dziennikach funduszu budowy .	—	—	1	26	1	26	—	—	1	26	1	26	—	—	
3	Zwroty kwot, mylnie zarachowanych w dziennikach fuduszu budowy . . .	17	80	—	-	17	80	—	—	17	80	17	80	—	—	
4	Zwroty wydatków poniesionych przez fundusz budowy w zastępstwie innych funduszów . .	374	99	—	—	374	99	—	—	374	99	374	99	—	—	
	Razem . .	25.392	79	40.001	26	65.394	05	—	—	25.394	05	25.394	05	40.0 0	—	

W i s ł o k a

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	g	Należytość r. 1906 K	g	R a z e m K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	R a z e m K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy .	11.607	10	100.422	10	112.029	20	—	—	69.497	31	69.497	31	42.531	89	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	20.011	20	20.011	20	—	—	11	20	11	20	20.000	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	87	—	216	05	303	05	—	—	288	83	288	83	14	22	
V.	Koszta zarządu .	3.053	19	19.646	71	22.699	90	—	—	18.558	06	18.558	06	4.141	84	
	Razem . .	14.747	29	140.296	06	155.043	35	—	—	88.355	40	88.355	40	66.687	95	
	b) przebieżne:															
1.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własnego zarządu . . .	21.500	—	40.000	—	61.500	—	—	—	47.500		47.500	—	14.000	—	
2.	Zwroty kwot mylnie zarachowanych w dziennikach funduszu budowy . . .	4	06	1	26	5	32	—	—	4	06	4	06	1	26	
	Razem . .	21.504	06	40.001	26	61.505	32	—	—	47.504	06	47.504	06	14.001	26	

V. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	Zaległość początkowa g	Należytość bieżąca r. 1906 K	Należytość bieżąca r. 1906 g	Razem K	Razem g	Odpis pierwotny zaległości K	Odpis pierwotny zaległości g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Razem K	Razem g	Zaległość końcowa K	Zaległość końcowa g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1	Zwroty z kosztów administracyi	—	—	2.039	81	2.039	81	—	—	781	14	781	14	1.258	67	*Do l p 1.* 99·10 % tantjenta poborów Jana Hurka za r. 1905, zwrócona przez fundusz reg. rzek grupa B. i fundusz wodny stosownie do tutejszych odezw z 26. października i 1. grudnia 1906 l. 120.527 i 145.657. Zaległą należytość w kwocie 1.258 K 67 g zarachowanno w marcu 1907.
	Razem	—	—	2.039	81	2.039	81	—	—	781	14	781	14	1.258	67	
	b) przebiczne:															

W i a r u .

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	g	Należytość r. 1906 K	g	R a z e m K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	R a z e m K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy .	—	—	4.215	49	4.215	49	—	—	4.214	35	4.214	35	1	14	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane	28	—	71	50	99	50	—	—	99	50	99	50	—	—	
V.	Koszta zarządu .	335	03	938	25	1.273	28	—	—	1.089	68	1.089	68	183	60	
	Razem . .	363	03	5.225	24	5.588	27	—	—	5.403	53	5.403	53	184	74	
	b) przebieżne:															

VI. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	Zaległość początkowa g	Należytość r. 1906 bieżąca K	Należytość r. 1906 bieżąca g	Razem K	Razem g	Odpis pierwotnej zaległości K	Odpis pierwotnej zaległości g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Razem K	Razem g	Zaległość końcowa K	Zaległość końcowa g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1	Zwroty z kosztów budowy . . .	—	—	333	50	333	50	—		—		—	—	333	50	
2	Zwroty z kosztów zarządu . . .	433	32	—	—	433	32	—	—	433	32	433	32	—	—	
3	Zwroty z różnych wydatków . . .	—	—	81	48	81	48	—	—	—	—	—	—	81	48	
	Razem . .	433	32	414	98	848	30	—	—	433	32	433	32	414	98	
	b) przebieżne:															
1	Zwroty stałych zaliczek, asygnowanych na wydatki własnego zarządu	35.000	—	50.000	—	85.000	—	—	—	35.000	—	35.000	—	50.000	—	
	Razem . .	35.000	—	50.000	—	85.000	—	—	—	35.000	—	35.000	—	50.000	—	

Stryja

Liczba porządkowa	Wydatki	Zaległość początkowa K	g	Należytość z r. 1906 K	g	Razem K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	Razem K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy .	37.797	09	257.837	76	295.634	85	—	—	248.390	35	248.390	35	47.244	50	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	20.000	—	30.000	—	50.000	—	5.739	25	4.260	75	10.000	—	40.000	—	*Do l. p. III a.* Z końcowej zaległości 40.000 koron przypada 10.000 kor. na zaległość z roku 1905.
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	—	—	229	28	229	28	—	—	214	68	214	68	14	60	
V.	Koszta zarządu .	4.330	92	30.080	86	34.411	78	—	04	30.704	56	30.704	60	3.707	18	
	Razem . .	62.128	01	318.147	90	380.275	91	5.739	29	283.570	34	239.309	63	90.966	28	
	b) przebieżne:															
1	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własnego zarządu . . .	10.000	—	50.000	—	60.000	—	—	—	58.000	—	58.000	—	2.000	—	
2	Zwroty kwot mylnie zarachowanych w dziennikach funduszu budowy .	3.327	53	—	—	3.327	53	—	—	3.327	53	3.327	53	—	—	
	Razem . .	13.327	53	50.000	—	63.327	53	—	—	61.327	53	61.327	53	2.000	—	

VII. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	g	Należytość bieżąca r. 1906 K	g	Razem K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	Razem K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															*Do l. p. 2a.*
1	Zwroty z kosztów budowy . . .	—	—	272	—	272	—	—	—	—	—	—	—	272	—	Kary konwencyonalne, ściągnięte z należytości przedsiębiorców za niedotrzymanie terminu dostawy materyałów.
2	Różne dochody	—	—	1.769	01	1.769	01	—	—	1.537	29	1.537	29	231	72	
	Razem . .	—	—	2.041	01	2.041	01	—	—	1.537	29	1.537	29	503	72	
	b) przebieżne:															
1	Zwroty stałych zaliczek asygnowanych na wydatki własnego zarządu . . .	25.000	—	40.000	—	65.000	—	7.000		18.000	—	25.000	—	40.000	—	
2	Kwoty mylnie zarachowane w dziennikach funduszu budowy .	—	—	141	49	141	49	—	—	141	49	141	49	—	—	
3	Zwroty kwot mylnie zarachowanych w dziennikach funduszu budowy . . .	—	—	411	68	411	68	—	—	—	—	—	—	411	68	
	Razem . .	25.000	—	40.553	17	65.553	17	7.000	—	18.141	49	25.141	49	40.411	68	

Świcy z Sukielem

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	g	Należytość r. 1906 K	g	Razem K	g	Odpi pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	Razem K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy .	6.881	87	160.451	66	167 333	53	—	—	110 186	22	110.186	22	57.147	31	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	—	—	169	88	169	88	—	—	118	52	118	52	51	36	
V.	Koszta zarządu .	3.427	09	20.179	05	23.606	14	—	—	18.987	63	18.987	63	4.618	51	
	Razem . .	10.308	96	180 800	59	191.109	55	—	—	129.292	37	129.292	37	61.817	18	
	b) przebieżne:															
1	Stałe zaliczki, asygnowane na wydatki własnego zarządu . . .	16 000	—	40.000	—	56.000	—	7.000	—	49.000		56.000		—	—	
2	Kwoty mylnie zarachowane w dziennikach funduszu budowy .	—	—	411	68	411	68	—	—	411	68	411	68	—	—	
3	Zwroty kwot mylnie zarachowanych w dziennikach funduszu budowy . . .	—	—	141	49	141	49	—	—	—	—	—	—	141	49	
	Razem . .	16.000	—	40.553	17	56.553	17	7.000	—	49.411	68	56.411	68	141	49	

VIII. Regulacya Bystrzycy sołotwińskiej, nadwór-

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	g	Należytość bieżąca r. 1906 K	g	Razem K	g	Odpis pierwotny zaległości K	g	Uiszczenie K	g	Razem K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów budowy . . .	—	—	740		740	—	—	—		—	—	—	740	—	
																Do l. p. 2.
2.	Różne dochody .	—	—	449	04	449	04	—	—	42	12	42	12	406	92	Kary konwencyonalne przedsiębiorców dostawy materyałów.
	Razem . .	—	—	1.189	04	1.189	04	—	—	42	12	42	12	1.146	92	
	b) przebieżne:															
1	Zwroty stałych zaliczek asygnowanych na wydatki własnego zarządu . . .	40 000	—	50.000	—	90.000	—	—	—	40 000	—	40.000		50.000	—	
2	Zwroty kwot mylnie zarachowanych w dziennikach funduszu budowy . . .	6	94	8	—	14	94	—	—	6	94	6	94	8	—	
	Razem . .	40.006	94	50.008	—	90 014	94	—	—	40.006	94	40.006	94	50.008	—	

niańskiej i Bystrzycy połączonej.

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	g	Należytość r. 1906 K	g	Razem K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	Razem K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy . .	61.727	32	259.056	60	320 783	92	—	—	216.536	13	216.536	13	104.247	79	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane	—	—	235	51	235	51	—	—	235	51	235	51	—	—	
V.	Koszta zarządu . .	5.445	23	31.217	08	36.662	31	36	54	31.174	35	31.210	89	5 451	42	
	Razem . .	67.172	55	290.509	19	357.681	74	36	54	247.945	99	247.982	53	109.699	21	
	b) przebieżne:															
1	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własnego zarządu . . .	—	—	50.000	—	50.000	—	—	—	50.000	—	50.000	—	—	—	
2	Kwoty mylnie zarachowane w dziennikach funduszu budowy . . .	—	—	8	—	8	—	—	—	8	—	8	—	—	—	
	Razem . .	—	—	50.008	—	50.008	—	—	—	50.008	—	50.008	—	—	—	

IX. Regulacya

Liczba porządkowa	Dochody	Zaległość początkowa K	g	Należytość bieżąca r. 1906 K	g	Razem K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	Razem K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															*Do l. p. 1a.* Z należytości w kwocie 1793 kor. 97 h. przypada 1785 kor. 54 h. na 97·04% tangentę poborów prow. pomocnika technicznego Józefa Ziedka za r. 1905, zwróconą stosownie do tutejszych odezw z 26. października i 1. grudnia 1906 l. 120.527 i 145.657 funduszowi regulacyi rzek przez fundusz wodny.
1	Zwroty z kosztów zarządu . . .	—	—	1.793	97	1.793	97	—	—	1.785	54	1.785	54	8	43	
	Razem . .	—	—	1.793	97	1.793	97	—	—	1.785	54	1.785	54	8	43	
	b) przebieżne:															
1	Zwroty stałych zaliczek asygnowanych na wydatki własnego zarządu	10.000	—	—	—	10.000	—	—	—	10.000	—	10.000	—	—	—	
2	Zwroty z wydatków poniesionych przez fundusz budowy tymczasowo w zastępstwie innych funduszów	2.891	65	—	—	2.891	65	—	—	2.891	65	2.891	65	—	—	
	Razem . .	12.891	65	—	—	12.891	65	—	—	12.891	65	12.891	65	—	—	

T a n w i

Liczba porządkowa	Wydatki	Zaległość początkowa K	g	Należytość r. 1906 K	g	R a z e m K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	R a z e m K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Koszta budowy .	13.495	66	19.501	20	32.996	86	2.780	46	28.166	31	30.946	77	2.050	09	
II.	Koszta konserwacyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV.	Wydatki nieprzewidziane . . .	—	—	36	80	36	80	—	—	36	80	36	80	—	—	
V.	Koszta zarządu .	2.047	92	2.650	18	4.698	10	—	—	3.347	76	3.347	76	1.350	34	
	Razem . .	15.543	58	22.188	18	37.731	76	2.780	46	31.550	87	34.331	33	3.400	43	
	b) przebiczne:															
1.	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własnego zarządu . . .	10.000	—	—	—	10 000	—	—	—	10.000	—	10.000	—	—	—	
	Razem . .	10.000	—	—	—	10.000	—	—	—	10.000	—	10.000	—	—	—	

X. Regulacya

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	g	Należytość bieżąca r. 1906 K	g	Razem K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	Razem K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Zwroty z kosztów budowy	—	—	1.198	74	1.198	74	—	—	1.166	74	1.166	74	32	—	
2.	Zwroty z wydatków nieprzewidzianych	—	78	—	—	—	78	—	—	—	78	—	78	—	—	
3.	Zwroty z kosztów zarządu	—	—	106	28	106	28	—	—	—	—	—	—	106	28	*Do l. p. 1b*
4.	Dochody ze sprzedaży wiklin	—	—	107	80	107	80	—		107	80	107	80	—	—	Z końcowej zaległości w kwocie 119.374 K 89 h przypada 4.374 K 89 h na zaległość z r. 1905, która wyrównaną zostanie w r. 1907.
	Razem	—	78	1.412	82	1.413	60	—	—	1.275	32	1.275	32	138	28	
	b) przebieżne:															
1.	Zwroty stałych zaliczek, asygnowanych na wydatki własnego zarządu	20.000	—	115.000	—	135.000	—	—	—	15.625	11	15.625	11	119.374	89	
2.	Zwroty z wydatków poniesionych przez fundusz budowy tymczasowo w zastępstwie innych funduszów	823	31	889	36	1 712	67	—	—	823	31	823	31	889	36	
3.	Zwroty z kwot zarachowanych niewłaściwie w dziennikach funduszu budowy	7.	—	2	46	9	46	—	—	7	—	7	—	2	46	
	Razem	20 830	31	115.891	82	136.722	13	—	—	16.455	42	16.455	42	120.266	71	

D u n a j c a

Liczba porządkowa	Wydatki	Zaległość początkowa K	g	Należytość z r. 1906 K	g	R a z e m K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	R a z e m K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															*Do l. p. V.a.*
I.	Koszta budowy	3.237	85	178.191	97	181.429	82	52	—	122.215	77	122.267	77	59.162	05	Koszta administracyi regulacyi Dunajca rozdzielono w r. 1906 na fundusz państwowy wyłącznie i fundusz państwowy i krajowy (regulacya Dunajca i Popradu) w stosunku do kosztów budowli regulacyjnych, wykonanych w r. 1906 na dotyczących przestrzeniach rzek t. j. w stosunku 36·54%. 57·96% (Dunajec) 5·50% (Poprad). Nadto przeprowadzono stosownie do tutejszej odezwy z 1. grudnia 1906 l. 145.657 na fundusz wyłącznie państwowy przypadającą tangentę poborów urzędników Kierownictwa regulacyi Dunajca w Nowym Sączu za rok 1904 w kwocie 3.399 K. 72 h.
II.	Koszta konserwacyi	—	—	932		932	—	—		932	—	932	—		—	
III.	Koszta wykupna gruntów . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
IV.	Wydatki nieprzewidziane	826	82	399	73	1.226	55	—	—	1.208	55	1.208	55	18	—	
V.	Koszta zarządu	5.385	71	19.450	61	24.836	32	—	—	18.323	48	18.323	48	6.512	84	
	Razem . .	9.450	38	198.974	31	208.424	69	52	—	142.679	80	142.731	80	65.692	89	
	b) przebiczne:															
1	Stałe zaliczki asygnowane na wydatki własnego zarządu . . .	—	—	115.000	—	115.000	—	—	—	80.000	—	80.000	—	35.000	—	
2	Kwoty mylnie zarachowane w dziennikach funduszu budowy .	—	—	2	46	2	46	—	—	2	46	2	46	—	—	
3	Wydatki poniesione przez fundusz budowy tymczasowo w zastępstwie innych funduszów	—	—	889	36	889	36	—	—	—	—	—	—	889	36	
	Razem . .	—	—	115.891	82	115.891	82	—	—	80.002	46	80.002	46	35.889	36	

Liczba porz.	Dochody	Obroty: Zaległość początkowa K	g	Należytość r. 1906 bieżąca K	g	Razem K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	Razem K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
I.	Datki państwowe i krajowe na regulacyę rzek															
1	60% datki państwowe . . .	59.785	27	837 000	—	896.785	27	—	—	642.402	57	642.402	57	254.382	70	
2	40% datki krajowe	250.000	—	558.000	—	808.000	—	—	—	808.000	—	808.800	—	—	—	
	Razem . .	309.785	27	1,595.000	—	1,704.785	27	—	—	1,450.402	57	1,450.402	57	254.382	70	
II.	Odsetki od kapitałów ulokowanych w Banku krajowym . . .	—	—	19.517	—	19.517	—	—	—	19.517	—	19.517	—	—	—	
	Ogółem . .	309.785	27	1,414.517	—	1,724.302	27	—	—	1,469.919	57	1,469.919	57	254.382	70	
	b) przebieżne:															
1	Podjęte kapitały w Banku krajowym	—	—	370.000	—	370.000	—	—	—	370.000	—	370.000	—	—	—	
	Razem . .	—	—	370.000	—	370.000	—	—	—	370.000	—	370.000	—	—	—	

o g ó l n e

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	Zaległość początkowa g	Należytość r. 1906 K	Należytość r. 1906 g	Razem K	Razem g	Odpis pierwotnej zaległości K	Odpis pierwotnej zaległości g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Razem K	Razem g	Zaległość końcowa K	Zaległość końcowa g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1.	Wydatki połączone z czynnościami „Komisyi dla regulacyi rzek galicyjskich“ . .	—	—	1.002	42	1.002	42	—	—	789	69	789	69	212	73*	* Wedle załączonego wykazu.
	Razem . .	—	—	1.002	42	1.002	42	—	—	789	69	789	69	212	73	
	b) przebieżne:															
1.	Lokacya kapitałów funduszu budowy w Banku krajowym . .	—	—	389.517	—	389.517	—	—	—	389.517	—	389.517	—	—	—	
	Razem . .	—	—	389.517	—	389.517	—	—	—	389.517	—	389.517	—	—	—	

Zestawienie ogólne

Liczba porz.	Dochody	Zaległość początkowa K	g	Należytość bieżąca r. 1906 K	g	Razem K	g	Odpis pierwotny zaległości K	g	Uiszczenie K	g	Razem K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1	Skawa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	Raba	25	—	487	73	512	73	—	—	512	35	512	35	—	38	
3	Poprad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Wisłok	—	—	639	85	639	85	—	—	639	85	639	85	—	—	
5	Wiar	—	—	2.039	81	2.039	81	—	—	781	14	781	14	1 258	67	
6	Stryj	433	32	414	98	848	30	—	—	433	32	433	32	414	98	
7	Świca	—	—	2.041	01	2 041	01	—	—	1.537	29	1 537	29	503	72	
8	Bystrzyce	—	—	1.189	04	1 189	04	—	—	42	12	42	12	1.146	92	
9	Tanew	—	—	1 793	97	1.793	97	—	—	1 785	54	1.785	54	8	43	
10	Dunajec	—	78	1.412	82	1.413	60	—	—	1 275	32	1.275	32	138	28	
11	Dochody ogólne	309.785	27	1,414 517	—	1,724.302	27	—	—	1,469.919	57	1,469.919	57	254.382	70	
	Razem	310.244	37	1,424 536	21	1,734.780	58	—	—	1,476.926	50	1,476.926	50	257.854	08	
	b) przebieżne:															
1	Skawa	35.000	—	63 759	13	98.759	13	—	—	35,000	—	35.000		63.759	13	
2	Raba	40.000	—	50.017	91	90 017	91	—	—	40.000	—	40 000	—	50.017	91	
3	Poprad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Wisłok	25.394	79	40.001	26	65.394	05	—	—	25 394	05	25 394	05	40.000	—	
5	Wiar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Stryj	35.000	—	50 000	—	85.000		—	—	35.000	—	35 000	—	50 000	—	
7	Świca	25 000	—	40.553	17	65 553	17	7.000		18.141	49	25.141	49	40 411	68	
8	Bystrzyce	40 006	94	50.008	—	90.014	94	—	—	40.006	94	40 006	94	50.008	—	
9	Tanew	12.891	65	—	—	12.891	65	—	—	12.891	65	12.891	65	—	—	
10	Dunajec	20.830	31	115.891	82	136.722	13	—	—	16.455	42	16.455	42	120.266	71	
11	Dochody ogólne	—	—	370.000	—	370.000	—	—	—	370.000	—	370.000	—	—	—	
	Razem	234.121	69	780.231	29	1,014.352	98	7 000	—	592.889	55	599.889	55	414.463	43	
	Dochody rzeczywiste	310.244	37	1,424.536	21	1,734.780	58	—	—	1,476.926	50	1,476.926	50	257.854	08	
	Ogółem	544.366	06	2,204.767	50	2,749.133	56	7.000	—	2,069.816	05	2,076 816	05	672.317	51	
	Zapas kasowy z końcem r. 1905									312.032	40*					
	Saldo									2,381.848	45					

* Wedle amknięcia rachunkó za rok 1905.

f u n d u s z u

Liczba porz.	Wydatki	Zaległość początkowa K	g	Należytość r. 1906 K	g	Razem K	g	Odpis pierwotnej zaległości K	g	Uiszczenie K	g	Razem K	g	Zaległość końcowa K	g	Uwaga
	a) rzeczywiste:															
1	Skawa	49.597	03	281.778	88	331.375	91	3.274	10	230.399	99	233.674	09	97.701	82	
2	Raba	95.288	62	160.163	07	255.451	69	11.274	35	191.305	33	202.579	68	52.872	01	
3	Poprad	—	—	2.498	95	2.498	95	—	—	1.397	54	1.397	54	1.101	41	
4	Wisłok	14.747	29	140.296	06	155.043	35	—	—	88.355	40	88.355	40	66.687	95	
5	Wiar	363	03	5.225	24	5.588	27	—	—	5.403	53	5.403	53	184	74	
6	Stryj	62.128	01	318.147	90	380.275	91	5.739	29	283.570	34	289.309	63	90.966	28	
7	Świca	10.308	96	180.800	59	191.109	55	—	—	129.292	37	129.292	37	61.817	18	
8	Bystrzyce	67.172	55	290.509	19	357.681	74	36	54	247.945	99	247.982	53	109.699	21	
9	Tanew	15.543	58	22.188	18	37.731	76	2.780	46	31.550	87	34.331	33	3.400	43	
10	Dunajec	9.450	38	198.974	31	208.424	69	52	—	142.679	80	142.731	80	65.692	89	
11	Wydatki ogólne	—	—	1.002	42	1.002	42	—	—	789	69	789	69	212	73	
	Razem	324.599	45	1,601.584	79	1,926.184	24	23.156	74	1,352.690	85	1,375.847	59	550.336	65	
	b) przelicżne:															
1	Skawa	10.011	54	63.759	13	73.770	67	—	—	73.770	67	73.770	67	—	—	
2	Raba	99	66	50.017	91	50.117	57	—	—	39.117	57	39.117	57	11.000	—	
3	Poprad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Wisłok	21.504	06	40.001	26	61.505	32	—	—	47.504	06	47.504	06	14.001	26	
5	Wiar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Stryj	13.327	53	50.000	—	63.327	53	—	—	61.327	53	61.327	53	2.000	—	
7	Świca	16.000		40.553	17	56.553	17	7.000	—	49.411	68	56.411	68	141	49	
8	Bystrzyce	—	—	50.008	—	50.008	—	—	—	50.008	—	50.005	—	—	—	
9	Tanew	10.000	—	—	—	10.000	—	—	—	10.000	—	10.000	—	—	—	
10	Dunajec	—	—	115.891	82	115.891	82	—	—	80.002	46	80.002	46	35.889	36	
11	Wydatki ogólne	—	—	389.517	—	389.517	—	—	—	389.517	—	389.517	—	—	—	
	Razem	70.942	79	799.748	29	870.691	08	7.000	—	800.658	97	807.658	97	63.032	11	
	Wydatki rzeczywiste	324.599	45	1,601.584	79	1,926.184	24	23.156	74	1,352.690	85	1,375.847	59	550.336	65	
	Ogółem	395.542	24	2,401.338	08	2,796.875	32	30.156	74	2,153.349	82	2,183.506	56	613.368	76	
	Zapas kasowy z końcem r. 1906									228.498	63					
	Saldo									2,381.848	45					

Stan funduszu budowy z końcem r. 1906.

Liczba porz.	Przedmiot	Kwota Koron	Kwota g	Uwaga
	I. Stan czynny.			
1	Zapas kasowy w gotówce	228.498	63	
2	Należytości czynne zaległe , , .	672.317	51	
3	Kapitały, ulokowane w Banku krajowym .	409.924	—	
	Suma stanu czynnego .	1,310 740	14	
	II. Stan bierny.			
1	Należytości bierne zaległe . , . .	613.368	76	
	Czysty stan czynny . .	697.371	38	

Alegat 8. do sprawozdania Wydziału kraj. L. 71.360/06.

Do L. Nam. 23.200—907.

Wykaz oryentacyjny

kosztów budowli regulacyi na rzekach objętych ustawą z 18. września 1901. Dz. u. kr. Nr. 103. grupa A. w r. 1906 na podstawie sprawozdań c. k. Kierownictw budowy i zamknięć rachunków fund. budow.

Liczba porz.	Rzeka	Rzeczywiste koszta wedle sprawozd. kierownictw. Ogółem w r. 1906		Należytość bieżąca na podstawie zamknięcia rachunków w r. 1906		Różnica*	
		K	g	K	g	K	g
1	Skawa	227.401	33	281.778	88	+ 54.377	65
2	Raba	248.408	50	160.163	07	— 88.245	43
3	Poprad	14.010	07	2.498	95	— 11.511	12
4	Wisłok	176.857	92	140.296	06	— 36.561	86
5	Wiar	642	03	5.225	24	+ 4.583	21
6	Stryj	312.184	76	318.147	90	+ 5.963	14
7	Świca i Sukiel	184.658	40	180.800	59	— 3.857	81
8	Bystrzyce	218.673	76	290.509	19	+ 71.835	43
9	Tanew	18.837	56	22.188	18	+ 3.350	62
10	Dunajec	188.386	98	198.974	31	+ 10.587	33
11	Zarząd w c. k. Namiestn..	28.620	11	** —	—	— 28.620	11
12	Koszta komisyi regulacyi	1.002	42	1.002	42	—	—
	Razem . . .	1,619.683	84	1,601.584	79	— 18.099	05

* Kolumna ta obejmuje należytości za budowle wykonane w r. 1905, — a asygnowane w r. 1906, jakoteż za budowle wykonane w r. 1906 a przypadające do asygnowania w r. 1907.

** Koszta zarządu w c. k. Namiestnictwie w kwocie 28.620·11 K są uwzględnione przy zamknięciach rachunków przy poszczególnych rzekach 1—10.

1908. Allegaty 61 – 456.

L. W. 89855/08.

136. 3 Ht

We Lwowie, dnia 9. września 1908.

Allg. 61
418423
III 1908, 61-456
MF 3782.
Allegata IX Sesya I. 1908: 3 61-456.
100228
III

BIBLIOTHECA UNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budowie dróg wodnych.

Wysoki Sejmie!

Rezolucye sejmowe.

W załatwieniu sprawozdania Komisyi wodnej z przedłożenia Wydziału krajowego o budowie dróg wodnych powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 12. marca 1907 między innemi następujące uchwały:

a) „Sejm wzywa c. k. Rząd ponownie, ażeby w ciągu r. 1907 zarządził rozpoczęcie robót około budowy spławnego połączenia Wisły z Odrą na przestrzeni trasy, pod względem technicznym i administracyjnym zupełnie już do budowy przygotowanej.“

b) „Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby bezzwłocznie zwołał istniejącą przy c. k. Ministerstwie handlu Radę przyboczną dla budowy dróg wodnych“.

W tym samym przedmiocie powziął Wysoki Sejm w załatwieniu wniosku nagłego posła Teofila Merunowicza na posiedzeniu z dnia 4. października 1907 następującą dalszą uchwałę:

c) „Sejm ponawiając uchwały swe z dnia 14. listopada 1905 i z dnia 12. marca 1907 wzywa c. k. Rząd, ażeby najdalej z wiosną 1908 rozpoczął budowę kanału spławnego Zator-Samborek, tudzież roboty przy kanalizacyi Wisły w Krakowie i Podgórzu“.

ad a) i *b*). O wykonanie rezolucyi Wys. Sejmu z d. 12. marca 1907 odnosił się Wydział krajowy trzykrotnie odezwami z dnia 24. czerwca 1907 l. 55.362, z 20. października 1907 l. 97.908 i z 3. maja 1908 l. 44.861 do c. k. Namiestnictwa, pismami zaś z 31. marca 1907 l. 12.940, z 15. sierpnia 1907 l. 55.361, z 28. października 1907 l. 93.371, z 25 kwietnia 1908 l. 1.900 i z 30. lipca 1908 l. 77.841 bezpośrednio do c. k. Ministerstwa handlu.

Odezwami z 6. lipca 1907 l. 79.780, z 18. kwietnia 1908 l 43.065, i z 25. lipca 1908 l. 83.465 zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo, że powyższe odezwy Wydziału krajowego przedłożyło c. k. Ministerstwu handlu, decyzya tego Ministerstwa jednak nie nadeszła.

Na pisma wystosowane bezpośrednio do c. k. Ministerstwa handlu nie otrzymał Wydział krajowy żadnej odpowiedzi, Ministerstwo to bowiem od szeregu lat ignoruje wszystkie uchwały Wysokiego Sejmu zarówno jak i pisma Wydziału krajowego w sprawie budowy dróg wodnych.

Radę przyboczną dla budowy dróg wodnych zwołało c. k. Ministerstwo handlu na posiedzenie 15. czerwca 1908 po upływie lat czterech i 4 miesięcy, ostatnie bowiem posiedzenie tej Rady odbyło się 9. lutego 1904.

W składzie delegatów Wydziału krajowego do wymienionej Rady przybocznej zaszła ta zmiana, że w miejsce zmarłego Dra Arnolda Rapoporta zamianował Wydział krajowy uchwałą z d. 26. lipca 1907 l. 74.066 delegatem swym posła na Sejm i do Rady państwa Dra Henryka Kolischera.

ad c) O rozpoczęcie robót przy budowie kanału Zator-Samborek i kanalizacyi Wisły w Krakowie i Podgórzu w r. 1908 odnosił się Wydział krajowy odezwami z d. 23. kwietnia 1908 l. 41.648 i z d. 5. lipca 1908 l. 65.379 do c. k. Prezydyum Namiestnictwa, a załączonem ⁄. pismem z d. 2. kwietnia 1908 l. 102.260 do JE. p. Ministra dla Galicyi.

Alegat.

Obecny stan sprawy budowy dróg wodnych.

W myśl §. 1. ustawy z 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66. mają być zbudowane przez państwo następujące drogi wodne:

a) kanał spławny od Dunaju do Odry,

b) kanał spławny od Dunaju do Wełtawy pod Budziejowicami wraz z kanalizacyą Wełtawy od Budziejowic do Pragi,

c) kanał spławny od kanału Dunaj-Odra do środkowej Łaby wraz z kanalizacyą przestrzeni Łaby od Mielnika do Jaromierza,

d) spławne połączenie od kanału Dunaj-Odra do dorzecza Wisły i do spławnej przestrzeni Dniestru.

Wykonanie wymienionych dróg wodnych zależnem jest od zobowiązania się interesowanych krajów do płacenia rocznej kwoty potrzebnej do pokrycia jednej ósmej części procentów i umorzenia obligacyj, jakie będą emitowane w celu zbudowania odnośnej drogi wodnej.

Budowa tych dróg wodnych, co do których Reprezentacye odnośnych krajów powezmą uchwały w myśl §. 1. ustawy, ma być rozpoczętą najdalej w r. 1904 a ukończoną najdalej w latach dwudziestu, tj. w r. 1923 (§. 6. ustawy).

Dotychczas powzięły uchwały zgodne z § 1. państwowej ustawy kanałowej tylko Sejmy dwóch krajów:

1) Galicyi (ustawa z 2. marca 1904. Dz. u. kraj. Nr. 36),

2) Morawy (ustawa z 2. marca 1904. Dz. u. kraj. Nr. 28).

Natomiast Sejmy dalszych 2 krajów uchwaliły budowę tylko części sieci dróg wodnych przewidzianej w ustawie państwowej, mianowicie:

3) Sejm Austryi dolnej (ustawa z 2. marca 1904 Dz. u. kraj. Nr. 46) tylko budowę kanału Dunaj-Odra w granicach Austryi dolnej z wyłączeniem kanału Dunaj-Wełtawa, który może być także zbudowany od Dunaju w Lincu do Wełtawy w Budziejowicach, a którego wykonanie z powodu trudności technicznych (wysokiego działu wód i braku wody) jest problematyczne.

4) Sejm Czech (ust. z d. 24. września 1905 Dz. u. kraj. Nr. 124) tylko kanalizacyę Wełtawy od Budziejowic do Pragi wraz z kanalizacyą Wełtawy w obrębie miasta Pragi, tudzież kanalizacyą przestrzeni Łaby od Mielnika do Jaromierza, wykluczając zupełnie budowę kanału Dunaj-Wełtawa i kanału spławnego od kanału Dunaj-Odra (w Prze-

rowie) do środkowej Łaby (w Pardubicach), w czem jest widoczna tendencya odcięcia innych krajów od naturalnej drogi wodnej Łaby, wpadającej do Atlantyku, tak ażeby Czechy posiadały niejako monopol taniej drogi wodnej.

5) Wreszcie interesowany w budowie spławnego połączenia kanału Dunaj-Odra z Wisłą Sejm Szląska nie powziął dotychczas wcale uchwały zapewniającej $12^1/_2\,^0/_0$ udział tego kraju w kosztach spławnego połączenia kanału Dunaj-Odra z Wisłą.

W myśl §. 6. państwowej ustawy kanałowej obowiązane zatem było c. k. Ministerstwo handlu rozpocząć w r. 1904 budowę tylko następujących dróg wodnych i ukończyć w r. 1923:

1) kanału spławnego Dunaj-Odra w Austryi dolnej i na Morawie (§. 1. lit. a) ustawy państwowej);

2) kanału spławnego od kanału Dunaj-Odra do środkowej Łaby w granicach Morawy (§. 1. lit. c) ustawy państwowej;

3) spławnego połączenia kanału Dunaj-Odra z Wisłą i Dniestrem w granicach Galicyi.

Następnie obowiązane było c. k. Ministerstwo handlu podjąć roboty przy kanalizacyi Wełtawy i Łaby w r. 1906 po wejściu w życie ustawy czeskiej.

Tymczasem wedle sprawozdań zastępców c. k. Ministerstwa handlu przedłożonych Radzie przybocznej na posiedzeniu d. 15. czerwca 1908 przedstawia się obecnie sprawa budowy dróg wodnych, jak następuje:

Studya dla budowy kanału Dunaj-Odra-Wisła łącznej długości 282 130=412 kilometrów postąpiły do roku 1904 o tyle, że w jesieni 1904 i z wiosną 1905 została przeprowadzoną reambulacya polityczna części kanału Dunaj-Odra w Austryi dolnej na długości 47 km., części kanału Odra-Wisła w Galicyi (między Zatorem a Samborkiem) na długości 30 km i zbiornika wody na potoku Bystrzyczce na Morawie.

Od r. 1905 nastąpił zupełny zastój w sprawie budowy kanału Dunaj-Odra-Wisła, nie wydano bowiem ani konsensu na budowę, ani nie rozpoczęto robót, — a jak się wyraził zastępca Ministerstwa handlu na posiedzeniu Rady przybocznej, przystąpiono do wykonania, a raczej do projektowania takich urządzeń, które oprócz właściwego celu dla kanału spławnego przynoszą dalszą korzyść także pod względem rolniczym („Anlagen, welche neben dem egentlichen Zwecke für den Schiffahrtskanal auch noch einen weiteren Vortheil in landwirtschaftlicher Beziehung gewähren"), mianowicie: budowy zbiornika wody na Bystrzyczce w dorzeczu Beczwy i kanalizacyi Wisły w Krakowie i Podgórzu. Budowa zapory na Bystrzyczce została rozpoczętą 21. kwietnia 1908, dla kanalizacyi Wisły zaś w Krakowie i Podgórzu wydano tylko konsens, a dotychczas nie ruszono nawet łopatą, jakkolwiek JE. Minister handlu na posiedzeniu Rady przybocznej (pag. 28. stenograficznego protokołu) na zarzuty delegatów naszych oświadczył, że w Galicyi rozpoczęto przeprowadzać ustawę o drogach wodnych („Weiters muss ich konstatieren, dass nicht nur in Böhmen mit der Durchführung des Wasserstrassengesetzes begonnen wurde, sondern auch in Galizien und Mähren).

Dla upozorowania długotrwałej zwłoki w wykonaniu obowiązujących ustaw państwowej i krajowych (dolno-austryackiej, morawskiej i galicyjskiej) zarządziło c. k. Ministerstwo handlu po upływie trzech lat od ustawowego terminu rozpoczęcia robót, w kwietniu 1907 badanie rentowności kanału Dunaj-Odra i utworzyło w tym celu osobne biuro, które po 14 miesiącach ukończyło operat, lecz nie przedłożyło go jeszcze Radzie przybocznej, gdyż aperat ten musi być jeszcze zbadany

przez cztery Ministerstwa: kolei żelaznych, rolnictwa, robót publicznych i skarbu. Badania rentowności kanału Odra-Wisła nie podjęło to biuro, gdyż miało do dyspozycyi projekt dopiero po dłuższym czasie po rozpoczęciu robót („weil ein Projekt, welches eine zuverlässige Grundlage für eine ernste Studie hätte abgeben können, erst geraume Zeit nach Beginn der Arbeiten zur Verfügung stand").

Inaczej zupełnie przedstawia się sprawa budowy dróg wodnych w Czechach.

Nietylko bowiem nie zarządziło c. k. Ministerstwo handlu badania rentowności dróg wodnych czeskich, ale skoro tylko krajowa ustawa czeska z 24. września 1905 weszła w życie (w półtora roku po ustawie galicyjskiej), przeprowadzono dochodzenia komisyjne dla kanalizacyi Łaby od Mielnika do Neratowic (11,3 km), tudzież regulacyi Łaby pod Königgrätzem, Hrobicami, Pardubicami, Rosicami i Ziwanicami z końcem r. 1905, wydano konsensy na budowę i wykupiono grunta w r. 1906 pod regulacyę Łaby w wymienionych miejscowościach, oddano wykonanie robót regulacyjnych przedsiębiorcom w listopadzie 1906 a przy kanalizacyi Łaby pod Mielnikiem i w innych miejscowościach w październiku 1907, tak iż te roboty na środkowej Łabie w siedmiu miejscach budowy wykończone zostaną w r. 1911 kosztem 19,3 milionów koron. Obecnie z całej przestrzeni Łaby, która ma być skanalizowaną na długości 180 km, znajduje się w budowie $^1/_6$ część (28,6 km), przeprowadzono reambulacyę polityczną na dalszych 8,3 km., a praska ekspozytura dyrekcyi dróg wodnych wykończyła już projekty szczegółowe dla dalszej kanalizacyi na długości 33 km.

Dla kanalizacyi Wełtawy w Pradze na długości 10 km. wygotowała projekt już w r. 1901 komisya dla kanalizacyi Wełtawy i Łaby, ale ponieważ krajowa ustawa czeska weszła w życie dopiero we wrześniu 1905, roboty nie mogły być rozpoczęte. Reambulacyę polityczną przeprowadzono natychmiast po wejściu w życie ustawy w roku 1905 i przystąpiono do wykupna gruntów, sił wodnych i młynów, roboty rozpoczęto jednak dopiero w sierpniu 1907 z powodu trudności stawianych przez właścicieli młynów. Koszta kanalizacyi Wełtawy w Pradze wyniosą 19 milionów, zamiast preliminowanych 14,400 000 K.

Uzupełnienie zdjęć Wełtawy od Budziejowic do Pragi na długości 177,5 km. przeprowadziła praska ekspozytura w jesieni 1906 i na wiosnę 1907 i opracowała szczegółowy projekt dla przestrzeni Sztechowice—Praga na długości 28 km., tak iż pozostają jeszcze do wykonania studya na długości 162 km. między Budziejowicami a Sztechowicami.

Z powyższego przedstawienia sprawy przez zastępców c. k. Ministerstwa handlu na posiedzeniu Rady przybocznej dla budowy dróg wodnych okazuje się, że z 380 km. dróg wodnych w Czechach zaprojektowano dotychczas tylko 69,9 km. Łaby i 38 km. Wełtawy, razem 107,9 km., a pozostaje do zaprojektowania 272,1 km., wobec czego studya te nie postąpiły nawet o tyle, ażeby możliwem było przeprowadzenie obliczenia rentowności dróg wodnych czeskich.

Z powyższego wynika, że Ministerstwo handlu z pospiechem rozpoczęło budowę dróg wodnych w Czechach, mimo spóźnionego wejścia w życie ustawy krajowej, a natomiast zaniechało budowy kanału Dunaj-Odra-Wisła w trzech wielkich krajach: Austryi dolnej, Morawie i Galicyi, chociaż ustawy krajowe w marcu 1904 weszły w życie, a projekty szczegółowe w r. 1904 na znacznych przestrzeniach były wypracowane.

Ekspertyza dla kanału Dunaj-Odra-Wisła.

Kiedy utworzone w Ministerstwie handlu osobne biuro dla badania rentowności kanału Dunaj-Odra kończyło studya, uznało to Ministerstwo za potrzebne po upływie czterech lat od terminu ustawowego, w którym roboty winno było rozpocząć, zarządzić badanie projektu tego kanału pod względem technicznym.

Ekspertyza, do której powołano 8 znawców (3 profesorów austryackich, 3 inżynierów pruskich, 1 inżyniera cywilnego z Wiednia i 1 inżyniera z Ministerstwa kolejowego), zbadała projekt i trasę kanału Dunaj-Odra na miejscu w czasie od 6. do 15. maja 1908 i na postawionych 9 pytań oświadczyła się przychylnie za projektem opracowanym przez Dyrekcyę budowy dróg wodnych, a mianowicie:

1) za trasą z zastosowaniem szluz komorowych a z wykluczeniem elewatorów, tudzież z wykluczeniem alternatywnej trasy kanału na Śląsku przez Reichwaldau z powodu niekorzystnych stosunków podłoża;

2) za projektowanym profilem podłużnym z tą zmianą, że poziom kanału od Wiednia do Göding ma być podniesiony o 0,3 m., celem powiększenia wzniesienia dolnej krawędzi konstrukcyi akwaduktu nad zwierciadłem wielkiej wody rzeki Thaya, przyczem uzyska się oszczędność na wykopie kanału;

3) za projektowanymi przekrojami poprzecznymi z tą drobną zmianą, że pod mostami droga holownicza ma być obniżoną o 0,5 m. (z 1,2 na 0,7 nad zwierciapłem wody w kanale), ażeby w ten sposób uzyskać i pod mostami jednolite nachylenie skarp. Projektowane ubezpieczenie skarp nad i pod linią wody w kanale uważa ekspertyza za wystarczające nawet przy trakcyi remorkerami;

4) za ograniczeniem rozmiarów portów, zwłaszcza w Wiedniu i Ostrawie na razie do koniecznej potrzeby, wskutek czego obniży się kosztorys o 7 do 8 milionów koron, jednakże za wykupnem gruntów w projektowanych rozmiarach dla umożliwienia rozszerzenia portów. Przewidziane w projekcie miejsce dla portu pod Krakowem na gruntach gmin Podgórza, Dąbia i Płaszowa uznała komisya za odpowiednie i dostateczne. (Położenie to odpowiada wnioskom Wydziału krajowego i uchwale komisyi krajowej z 7. grudnia 1903.) Przedłożone projekty kanałów bocznych, które nie są przewidziane ani w ustawie państwowej, ani w krajowych ustawach, od Gruszowa wraz z kanalizacyą Ostrawicy, odnogę kanału do Kromieryża i odnogę z Dziećmorzowic do Karwina uważa ekspertyza za kosztowne, lub niedojrzałe ze względu na rentowność;

6) co do alimentacyi kanałów uznała ekspertyza, że projektowane 4 zbiorniki wody w dorzeczu Beczwy wystarczą dla zasilenia kanału Dunaj-Odra przy rocznym ruchu 4 milionów ton na kanale, dla kanału zaś Odra-Wisła wystarczy w zupełności pobór wody z rzek Wisły (na Śląsku), Soły i Skawy.

7) dla kanału Dunaj-Odra zaleca ekspertyza jednolitą trakcyę elektryczną z drogi holowniczej i szluzy komorowe podwójne, które wymagać będą nakładu większego o 5 milionów koron, tak ażeby równocześnie mogły być dwa statki podnoszone lub spuszczane. Oprócz tego ma być grunt wykupiony dla drugiej szluzy. — Dla kanału Odra-Wisła wystarczą na razie, zdaniem ekspertyzy, szluzy pojedyncze, grunt jednak powinien być pod drugą szluzę wykupiony. Na razie nie zachodzi, zdaniem ekspertyzy, potrzeba urządzenia trakcyi elektrycznej na kanale Odra-Wisła, powinny być jednak poczynione wszelkie zarządzenia, ażeby przy wzmagającym się ruchu mogła być i na tym kanale zaprowadzoną trakcya elektryczna.

8) Co się tyczy kosztów, które preliminuje dyrekcya budowy dróg wodnych na 260 milionów koron dla kanału Dunaj-Odra, a na 100 milionów koron dla kanału Odra-Wisła (w tem 50,450.000 K dla kanału galicyjskiego Bestwina-Podgórze na długości $75^1/_2$ kilometrów), uznaje ekspertyza preliminarz kosztorysowy za wystarczający, jeżeli roboty nie będą odkładane do dalekiej przyszłości.

W kosztorysie kanału Dunaj-Odra uważa ekspertyza za możliwe nawet osiągnięcie oszczędności do 25 milionów koron, tak iż koszta obniżą się z 260 na 235 milionów koron. Również uważa ekspertyza za możliwe obniżenie kosztów kanału Odra-Wisła.

9) Czas budowy zaleca ekspertyza nie przedłużać ponad lat 8, a w tym celu jak najspieszniej wykupić grunta.

Wreszcie z własnej inicyatywy zaleciła ekspertyza

10) utworzyć osobny fundusz wykupna gruntów, podobnie jak przy nowych kanałach pruskich, w celu zakupienia gruntów ponad obecną potrzebę dla przyszłego rozszerzenia kanału, szczególnie w pobliżu portów, tudzież dostarczenia gruntów po cenach umiarkowanych przemysłowcom i kupcom.

Z powodu zarządzenia badania projektu kanału Dunaj-Odra był Wydział krajowy przedmiotem ujemnej krytyki na posiedzeniu Koła polskiego d. 10. kwietnia 1908, a to dlatego, że nie postarał się o rozszerzenie tego badania na przestrzeń galicyjską kanału Odra-Wisła. Pominąwszy okoliczność, że c. k. Ministerstwo handlu nie zawiadomiło Wydziału krajowego o zarządzeniu badania projektu kanałów, Wydział krajowy nie uważał za potrzebne badania projektu kanałów galicyjskich, przy których nie napotyka się na żadne trudności techniczne ani pod względem przezwyciężenia wysokiego terenu, ani też zaopatrzenia w wodę. Powołani przez c. k. Ministerstwo handlu eksperci, którzy za staraniem Koła polskiego rozszerzyli badania także na projekt kanału Odra-Wisła, po przejrzeniu planów nie oglądali nawet trasy kanału galicyjskiego na miejscu, lecz zwiedzili tylko Wisłę w Krakowie i Podgórzu, co było zbytecznem, gdyż konsens na kanalizacyę Wisły wydało było już przedtem c. k. Ministerstwo handlu reskryptem z 7. marca 1908 l. 3.004 ex 1907.

Manifestacye na rzecz budowy kanału Dunaj - Odra Wisła.

W sprawie rozpoczęcia budowy kanału spławnego Dunaj-Odra-Wisła odbyły się w Wiedniu dwa zjazdy interesowanych korporacyj, 11. marca 1908 zjazd zwołany przez miasta Wiedeń i Kraków, tudzież Izby handlowe dolno-austryacką i krakowską, 16. marca 1908 zaś zjazd zwołany przez Wydział krajowy dolno-austryacki.

Na oba te zjazdy delegował Wydział krajowy zastępcę Marszałka krajowego Dra Tadeusza Pilata.

Na zjeździe 16. marca 1908, w którym wzięli udział delegaci czterech interesowanych krajów Austryi dolnej, Morawy, Szląska i Galicyi, miast Wiednia, Berna i Krakowa, tudzież Izb handlowych z tych trzech miast pod przewodnictwem Marszałka dolnej Austryi Alojzego ks. Lichtensteina, uchwalili zebrani na wniosek posła prof. Schmida z Wiednia następującą rezolucyę:

„Ubolewania godna niedostateczność dróg i środków komunikacyjnych w naszem państwie, szczególnie opłakane stosunki ruchu na kolei północnej i szkody wskutek tego wyrządzone w przemyśle i handlu, nieodzowna konieczność ostatecznego przeprowadzenia regulacyi rzek w Austryi dolnej i krajach sudeckich celem uchylenia wylewów dotykających ciężko od lat dziesiątków całe gospodarstwo narodowe tych krajów, dalej dotkliwy brak publicznego i prywatnego ruchu budowlanego domagają się w sposób imperatywny zrealizowania projektów kanałów spławnych uchwalonych w ustawie z 11. czerwca 1901. Wzywa się zatem wysoki c. k. Rząd, ażeby wreszcie wypełnił swój obowiązek i bezzwłocznie rozpoczął budowę kanału Dunaj-Odra-Wisła, skoro techniczne roboty przedwstępne są obecnie ukończone".

Zjazd wybrał delegacyę z 13 członków (2 z Galicyi) dla doręczenia tej rezolucyi Prezydentowi Ministrów pod przewodnictwem Marszałka ks. Lichtensteina.

Rezolucye Izby posłów Rady państwa w sprawie budowy kanału Dunaj-Odra-Wisła.

W rozprawach nad preliminarzem państwowym na r. 1908 uchwaliła Izba posłów na posiedzeniu z d. 26. czerwca 1908 na wniosek Prezesa koła polskiego Dra Stanisława Głąbińskiego następującą rezolucyę:

„Wzywa się c. k. Rząd, ażeby z kredytów pozostałych do dyspozycyi jak najrychlej rozpoczął budowę ustawami zapewnionej linii drogi wodnej Wiedeń-Odra-Wisła (Wiedeń-Bogumin-Kraków) z obu punktów końcowych i z odpowiedniego punktu na Morawie“.

Na posiedzeniu z d. 9. lipca 1908 uchwaliła dalej Izba posłów następujący wniosek nagły posła Daszyńskiego i tow.:

„Wzywa się Rząd do wydania wszelkich zarządzeń, ażeby w r. 1909 rozpoczętą została budowa dróg wodnych Wiedeń-Kraków (ustawa z 11. czerwca 1901. §. 1. lit. *a* i *d*), a to równocześnie na obu punktach końcowych projektowanej drogi wodnej pod Wiedniem i Krakowem“.

Wniosek ten uchwalony został mimo gwałtownej opozycyi posła alpejskiego Dra Steinwendera i jednego z niemieckich agraryuszy z Czech Dra Schreinera.

Kanalizacya Wisły w Krakowie i Podgórzu.

Jak już nadmieniliśmy w sprawozdaniu o melioracyach z d. 11. sierpnia 1908 l. 76.740 (pag. 8), została przeprowadzoną w czasie od 4. maja do 28. czerwca 1907 reambulacya polityczna projektu kanalizacyi Wisły w Krakowie i Podgórzu poniżej ujścia Wilgi, który to projekt obok jazu ruchomego na Wiśle i kanału lateralnego ze szluzą komorową na lewym brzegu Wisły w Dąbiu obejmuje budowę obustronnych ładowni, murów bulwarowych wzniesionych nad wielką wodę Wisły dla ochrony od wylewu i 2 kolektorów (na lewym brzegu dla Krakowa, na prawym zaś dla Podgórzu) z ujściem do Wisły poniżej jazu w Dąbiu — kosztem 13,700.000 K.

Ponieważ kolektor krakowski ma być zbudowany w bermie lewego wału nadwiślańskiego w Grzegórzkach i Dąbiu i w ten sposób zabierze wody opadowe, dla których w projekcie lewego wału przewidziano cały szereg przepustów, zażądał zastępca Wydziału krajowego urządzenia w kolektorze otworów z klapami samoczynnemi dla odwodnienia gruntów, na co też zgodzili się zastępcy Dyrekcyi budowy dróg wodnych.

Z uwagi, że na prawym brzegu Wisły na gruntach miasta Krakowa w Dąbiu projektowany jest przez Dyrekcyę budowy dróg wodnych port kanałowy, a po przyłączeniu gmin Dąbia i Grzegórzek do Krakowa oczekiwać należy powstania licznych fabryk na lewym brzegu Wisły, które wymagać będą połączenia z portem i składami portowymi na prawym brzegu, zażądał zastępca Wydziału krajowego zbudowania obu przyczółków i filaru jazu na Wiśle w km. 81 w takich rozmiarach, ażeby te części objektu mogły być podwyższone i zużytkowane do budowy mostu na Wiśle. Przeciw temu żądaniu, do którego przyłączyli się delegaci miasta Krakowa, oświadczył się delegowany przez c. k. Namiestnictwo znawca techniczny, tudzież zastępcy Dyrekcyi budowy dróg wodnych.

Co się tyczy urządzeń na brzegu prawym Podgórskim zażądał zastępca Wydziału krajowego w myśl uchwały krajowej komisyi z r. 1903 i odezwy Wydziału krajowego z d. 10. grudnia 1903 l. 114.108 wystosowanej do c. k. Namiestnictwa, wedle której ma być zbudowany nie zależnie od Wisły na brzegu prawym kanał spławny i port tranzytowy, wykupna gruntów pod ten kanał, gdyż właśnie na prawym bozegu Wisły w Podgórzu powstają corocznie nowe domy, których wykupno pochłonie ogromne sumy i niepotrzebnie obciąży skarb państwa i kraju. Obok tego zażądał zastępca Wydziału krajowego zbudowania kolektora Podgórskiego według pier-

wotnej trasy ze syfonem pod projektowanym kanałem wjazdowym ze skanalizowanej Wisły do portu. W obec tych żądań złożyli zastępcy Dyrekcyi dróg wodnych oświadczenie wymijające pomimo, że Administracya państwa zażądała od Wydziału krajowego przy projektowaniu prawego wału nadwiślańskiego poniżej mostu kolejowego w Podgórzu uwzględnienia przyszłego portu i kanału wjazdowego, wskutek czego cały projekt musiał być zmieniony, a materyał ziemny na wał pobierany nie z brzegu Wisły, lecz z terenu przeznaczonego na port.

Pismem z 31. października 1907 l. 3.004/II. udzieliło nam c. k. Ministerstwo handlu projekt konsensu budowlanego na kanalizacyę Wisły do oświadczenia, w którym zamierzało to Ministerstwo zmniejszyć przekrój kolektora krakowskiego przez wyłączenie części miasta położonej po za granicą inundacyi Wisły.

Mimo że projekt techniczny kanalizacyi Wisły nie był udzielony Wydziałowi krajowemu, chociaż do tego jest obowiązane Ministerstwo handlu w myśl przepisu ustępu pierwszego §. 13. rozporządzenia z d. 23. kwietnia 1903. Dz. p. p. Nr. 90, Wydział krajowy opierając się na opinii swego delegata, który brał udział w reambulacyi politycznej, zgodził się w celu przyspieszenia sprawy pismem z d. 8. listopada 1907. l. 110.260. na wykonanie robót według projektu Dyrekcyi budowy dróg wodnych i na brzmienie konsensu z następującemi zastrzeżeniami:

1. Projekt ewentualnego zmniejszenia kolektora krakowskiego ma być przed zatwierdzeniem udzielony Wydziałowi krajowemu po myśli §. 10. ustawy z 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66. Przytem zaznaczył Wydział krajowy, że wyłączenie z dorzecza kolektora części miasta nie podlegającego zalewom nie jest uzasadnione, gdyż przedsiębiorstwo budowy dróg wodnych obowiązane jest do budowy kolektora z powodu zatamowania odpływu wód z miasta przez kanalizacyę Wisły, bez względu czy te wody spływają z terenu poglegającego zalewom, bądź też wolnego od zalewów.

2. Co się tyczy zmiany konstrukcyi przyczółków i filaru jazu na Wiśle w Dąbiu celem zużytkowania tego objektu do budowy mostu, zwrócił Wydział krajowy uwagę c. k. Ministerstwa handlu na potrzebę zbudowania mostu w obec wniesionego do Sejmu projektu ustawy o przyłączeniu Grzegórzek i Dąbia do Krakowa dla połączenia terytoryum przyszłego Krakowa, którego część leżeć będzie po prawym brzegu Wisły, oraz komunikacyi z portem.

3. Wreszcie zwrócił Wydział krajowy uwagę c. k. Ministerstwa handlu na potrzebę rychłego wykupna gruntów pod kanał spławny na prawym brzegu Wisły w Podgórzu, oraz zażądał wydania konsensu na budowę kanału Zator-Samborek, na którego projekt zgodził się Wydział krajowy pismem z 14. grudnia 1905. l. 117.388. Pismem z 7. marca 1908. l. 3 004 ex 1907 doręczonem 7. kwietnia 1908, nadesłało nam c. k. Ministerstwo handlu konsens na kanalizacyę Wisły, w którym uwzględnia zastrzeżenie Wydziału kraj. ad 1), eliminując z konsensu zmniejszenie przekroju kolektora krakowskiego, odracza decyzyę ad 2), a wcale nie wspomina o żądaniach ad 3). Dotychczas nie otrzymał Wydział krajowy zawiadomienia o rozpoczęciu robót przy kanalizacyi Wisły, a ta nadzwyczajna powolność w załatwianiu spraw dotyczących budowy dróg wodnych w Galicyi rażąco odbija od gorączkowego pośpiechu przy budowie dróg wodnych czeskich.

Po przeprowadzeniu reambulacyi politycznej projektu kanalizacyi Wisły stała się aktualną rezolucya Wys. Sejmu z 27. października 1903 w sprawie oddania krajowi wykonania robót przy budowie dróg wodnych po cenach jednostkowych kosztorysu. Na zapytanie Wydziału krajowego z d. 3. stycznia 1908. l. 87.647 o decyzyą Ministerstwa handlu

na powyższą rezolucyę odpowiedziało to Ministerstwo reskryptem z 21. maja 1908. l. 974/W. St. intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z 28. czerwca 1908. l. 79.416. zapytaniem, które roboty zamierza Wydział krajowy objąć przy kanalizacyi Wisły w Krakowie i Podgórzu. Odezwą z 28. sierpnia 1908. l. 67.467 oznajmił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu, że gotów jest objąć wykonanie ścian pilotowych i robót ziemnych przy kanalizacyi Wisły i kanale lateralnym po cenach jednostkowych kosztorysu z zastrzeżeniem, że należytość za te roboty wypłaconą będzie funduszowi krajowemu w gotówce, przyczem zwrócił uwagę, że byłoby wskazanem oddanie budowy kolektorów miastom Kraków i Podgórze.

Preliminarz budowy dróg wodnych na rok 1908.

Preliminarz budowy dróg wodnych na r. 1908, który nadesłało c. k. Ministerstwo handlu przy reskrypcie z 6. września 1907. l. 1733/W.St. intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z 21. września 1907 l. 116.274, przedstawia się, jak następuje:

I. Kierownictwo centralne.

Rub.	I.	Pobory osobiste	545.199 K
„	II.	Koszta podróży i przesiedlenia . . .	25.000 „
„	III.	Remuneracye i zapomogi	23.000 „
„	IV.	Urządzenia dobroczynne (ubezpieczenia od wypadków i choroby itd.)	500 „
„	V.	Potrzeby i sprzęty kancelaryjne . . .	48.000 „
„	VI.	Najem i utrzymanie biur	55.500 „
„	VII.	Opłaty publiczne	— „
„	VIII.	Wydatki rozmaite	30.000 „
„	IX.	Zwroty dochodów	— „
„	X.	Zdjęcia w polu	30.000 „
		Razem . .	757.199 K

II. Budowa dróg wodnych w Galicyi.

A) Ekspozytura w Krakowie.

Rubr.	I.	Pobory osobiste (48 urzędników technicznych, 2 urzędników konceptowych, 1 inspektor przemysłowy przez pół roku, 1 urzędnik rachunkowy, 2 geometrów, 4 urzędników kancelaryjnych, 5 woźnych, razem 63 funkcyonaryuszów)	204.513 K
„	II.	Koszta podróży i przesiedlenia . . .	25.000 „
„	III.	Remuneracye i zapomogi	10.000 „
„	IV.	Urządzenia dobroczynne	1.000 „
„	V.	Potrzeby i sprzęty kancelaryjne . . .	17.000 „
„	VI.	Najem i utrzymanie lokalu kancel. . .	14.000 „
„	VII.	Opłaty publiczne (podatek gruntowy itd.) .	20.000 „
„	VIII.	Wydatki rozmaite	2.000 „
„	IX.	Zwroty dochodów	— „
„	X.	Zdjęcia w polu	20.000 „
		Razem . .	313.513 K

B) Kanalizacya Wisły w Krakowie.

Rub.	XI — XIX.	Wykupno gruntów i koszta budowy .	4,368.000 K
	C)	16,2% kosztów centralnego kierownictwa w r. 1908 w sumie 757.199 K . .	122.666 „
	D)	Dto za lata 1904 — 1906 w sumie 2,018.553 K	327.006 „
		Do przeniesienia .	5,131.185 K

Z przeniesienia .	5,131.185 K
tudzież za rok 1907 w przewidywanej kwocie 740.768 K	120.004 „
E) Zwrot kosztów robót przygotowawczych w latach 1904 — 1906 . . .	358.047 „
tudzież w roku 1907 w przewidywanej kwocie	1,295.527 „
Ogółem .	6,904.763 K

Przy 95% kursie emisyjnym pożyczki wyniesie kapitał nominalny w obligacyach 7,268.172 K na budowę dróg wodnych w Galicyi w r. 1908, półroczna zaś rata anuitetowa 4% pożyczki umarzalnej w latach 90, 149.753 K, z czego $^7/_8$ przypada na państwo tj. kwota 131.034 K, a na kraj $^1/_8$ tj. kwota 18.719 K.

Ponieważ c. k. Ministerstwo handlu do r. 1907 nie rozpoczęło budowy dróg wodnych w Galicyi, zatem w myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 14. listopada 1905, tudzież postanowień §§. 12 i 6 państwowej ustawy kanałowej, wedle których koszta robót przedwstępnych ponieść ma wyłącznie skarb państwa, Wydział krajowy wyłącza z powyższego preliminarza wydatki pod *D* i *E* i przyjmuje za podstawę obliczenia datku krajowego wydatki pod *A*, *B* i *C* w sumie **4,804.179** K, wskutek czego $^1/_8$ cześć półrocznej raty anuitetowej, która obciążyć ma kraj w r. 1908, wyniesie:

$$\frac{4{,}804.179}{6{,}904.763} \times 18.719 = \mathbf{13.024}\ \text{K}.$$

Ponieważ na ten cel jest w budżecie krajowym z r. 1907 do dyspozycyi kwota 7.362 K płynna do końca lutego 1909, zatem wstawił Wydział krajowy do preliminarza na r. 1908 jako uzupełnienie $^1/_8$ półrocznej raty anuitetowej kwotę 5.662 K.

O tem zawiadomił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwo odezwą z d. 22. października 1907, l. 95.905, a zarazem wyraził głębokie ubolewanie, że c. k. Ministerstwo handlu w preliminarzach r. 1907 i 1908 nie uwzględniło wcale budowy kanału Zator-Samborek, jakkolwiek budowa ta tak pod względem technicznym, jak i administracyjnym jest dojrzałą. Zarazem zaznaczył Wydział krajowy, że podobne traktowanie Galicyi uważać musi za tembardziej krzywdzące, ile że według preliminarza na r. 1908. na kanalizacyę Łaby i Wełtawy w Czechach

wydano w latach 1906 i 1907 sumę	12,700.000 K
a na r. 1908 preliminowaną jest suma . . .	16,263.000 „
razem .	**28,963.000** K

tak iż w 3 latach 1906—1908 suma wydatków na czeskie drogi wodne wynosić będzie wraz z kosztami zarządu **32,056.326** K, czyli przeszło 60 prc. sumy 51,400.000 K preliminowanej w programie Ministerstwa handlu z roku 1902 na I. okres budowy 1904—1912, podczas gdy kwota 4,804.179 K preliminowana na rozpoczęcie robót w r. 1908 w Galicyi przedstawia zaledwie 16 prc. sumy 30,000.000 K przeznaczonej na I. okres dla Galicyi.

Na budowę dróg wodnych w innych krajach koronnych preliminowało c. k. Ministerstwo handlu na r. 1908 następujące kwoty:

1) dla Aystryi dolnej (roboty przygotowawcze) . .	935.023 K
2) dla Morawy (z tego na budowę 1,700.000 K, resztę na projekty i zarząd)	3,795.539 „
3) dla Czech (jak wyżej)	32,056.326 K

W stosunku do kwot przeznaczonych na budowę dróg wodnych w poszczególnych krajach według programu z r. 1902 wynosi obciążenie krajów kosztami centralnego kierownictwa:

1) w Austryi dolnej . . 23,6%
2) na Morawie . . . 32,5%
3) w Galicyi 16,2%
4) w Czechach . . . 27,7%

Ponieważ stosunek ten został przez c. k. Ministerstwo handlu na korzyść Czech przesunięty, zażąda Wydział krajowy odpowiedniego obniżenia udziału Galicyi w kosztach centralnego kierownictwa.

Preliminarz budowy dróg wodnych na rok 1909.

W myśl §. 2. ustawy z dnia 2. marca 1904. Dz. u. kr. Nr. 36. odniósł się Wydział krajowy odezwą z 12. maja 1908. l. 48.641. za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa do c. k. Ministerstwa handlu o udzielenie preliminarza kosztów budowy dróg wodnych na rok 1909, ażeby na tej podstawie mógł wstawić do preliminarza krajowego $12^1/_2$% datek kraju. Gdy już budżet krajowy miał być oddany do druku, odniósł się Wydział krajowy telegraficznie 30. lipca 1908. do c. k. Ministerstwa handlu o nadesłanie preliminarza dróg wodnych, na co otrzymał telegraficzne zawiadomienie z Dyrekcyi budowy dróg wodnych, że preliminarz ten niebawem zostanie udzielony po zatwierdzeniu przez c. k. Ministerstwo skarbu.

Po otrzymaniu telegraficznej wiadomości od JE. p. Ministra skarbu, że preliminarz 9. sierpnia 1908. bez żadnej zmiany („ohne jede Aenderung") został zatwierdzony przez c. k. Ministerstwo skarbu, urgował Wydział krajowy telegraficznie c. k. Ministerstwo handlu dwukrotnie: 18. sierpnia i 3. września 1908, lecz nie otrzymał ani preliminarza, ani żadnej odpowiedzi, chociaż odpowiedź telegraficzna była zapłacona. Skoro ten preliminarz nadejdzie, udzieli go Wydział krajowy w krótkiej drodze Sejmowym komisyom budżetowej i wodnej.

Jak z protokołu obrad Rady przybocznej dla budowy dróg wodnych okazuje się, zarządziło c. k. Ministerstwo rolnictwa opracowanie projektów trzech kanałów bocznych, które wcale nie są przewidziane w państwowej ustawie kanałowej, a nadto zapowiedział JE. p. Minister handlu d. 15. czerwca 1908, że już wydał polecenie ekspozyturze w Przerowie przeprowadzić studya dla budowy kanału Przerów-Pardubice (pag. 6 stenogr. protokołu), jakkolwiek Sejm czeski nie uchwalił tego kanału w ustawie krajowej.

Natomiast nie wykończyło jeszcze c. k. Ministerstwo handlu projektów dla galicyjskiej przestrzeni kanału Odra-Wisła, objętej programem z r. 1902, ani nie zarządziło zdjęć dla kanału Wisła-Dniestr, które to kanały są zapewnione ustawami państwową i krajową.

To systematyczne pomijanie Galicyi sprawia tem bardziej przygnębiające wrażenie, ile że drogi wodne dla takiego kraju, jak Galicya, który nie posiada przemysłu i wywozić może płody mniej wartościowe o wielkiej objętości, są kwestyą egzystencyi w obec ogromnego rozwoju ekonomicznego sąsiednich krajów zachodnich.

Nie można przedewszystkiem pominąć kwestyi dostarczenia zarobku w kraju dla ludności emigrującej corocznie za granicę i za morze, który to zarobek wyniesie przy kanale Bestwina-Kraków 50,450.000 K., przy porcie krakowskim 4 miliony koron, przy kanalizacyi Wisły 13,700.000 K, a przy budowie kanału Wisła-Dniestr (Kraków-Sądowa-Wisznia-Halicz) wedle pierwotnego obliczenia biura hydrograficznego Ministerstwa handlu 61,282.000 K (na długości 446 kilometrów), razem 229,432.000 K. Główną rubrykę bowiem przy budowie kanałów stanowią roboty ziemne, a o ile chodzi o budowę objektów, staraniem jest Wydziału krajowego wykluczyć konstrukcye żelazne i zastosować objekty betonowe i murowane z materyałów krajowych.

Prawdziwą klęską krajową stał się w ostatnich latach brak opału połączony z drożyzną drzewa, którego koszta w porównaniu z wartością

opałową węgla przewyższają o 100% cenę węgla. Jeżeli ludność włościańska w naszym kraju z powodu braku opału nie ma zmarnieć i skarłowacieć, nieodzownem jest dostarczenie opału z naszego zagłębia węglowego nad Wisłą i Przemszą tanią drogą wodną, która to droga umożliwi dopiero powstanie przemysłu krajowego i zajęcie we fabrykach nadwyżce ludności rolniczej, której nie mogą wyżywić rozdrobnione posiadłości włościańskie.

Wreszcie postanowienia §. 13. powiatowej ustawy kanałowej zapewniają poparcie rolnictwa przy budowie kanałów w dwóch kierunkach: przez odwodnienie i przez dostarczenie wody dla celów nawodnienia (stawów rybnych). Z postanowień tych skorzystał już Wydział krajowy przy reambulacyi politycznej kanału Zator-Samborek i zażądał budowy równoległych rowów osuszających wzdłuż kanału spławnego, gdzie trasa prowadzoną jest w nasypach, oraz budowy przepustów dla doprowadzenia wody do nawodnienia łąk i pastwisk przyległych, tudzież do stawów rybnych we wszystkich gminach i obszarach dworskich, które na wezwanie Wydziału krajowego wniosły zgłoszenia.

Ponieważ do zasilania kanału spławnego ma być pobieraną woda namulista z rzek karpackich, nawodnienie wodą kanałową uwieńczone będzie znakomitymi rezultatami i zamieni z czasem ubogie grunta piaskowe od puszczy Niepołomickiej aż po Sądową Wisznię w urodzajne rędziny.

Z powyższych powodów pozwala sobie Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek na uchwalenie rezolucyi do c. k. Rządu, ażeby przyspieszył budowę galicyjskiej części kanału Odra-Wisła i zarządził opracowanie projektu kanału Wisła-Dniestr.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 9. września 1908. l. 89.555. o budowie dróg wodnych.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) ażeby bezzwłocznie wydał konsens na budowę przestrzeni kanału Zator-Samborek i zarządził tę budowę z wiosną r. 1909.

b) ażeby bezzwłocznie zarządził rewizyę trasy kanału spławnego od Podgórza do Samborka i od Zatora do Bestwiny, a następnie sporządzenie projektów szczegółowych tych przestrzeni kanału celem podjęcia robót w okresie 1904—1912 w myśl programu budowy z r. 1902;

c) ażeby zarządził jak najrychlej roboty przygotowawcze dla budowy kanału Wisła-Dniestr, ażeby budowa tego kanału w myśl §. 6. ustawy z 11. czerwca 1901. Dz. p. p. Nr. 66. mogłą być ukończoną w r. 1923.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Tadeusz Pilat**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Odpis

pisma Wydziału krajowego z dnia 2. kwietnia 1908 L. 102 260/07 do Jego Ekscelencyi J. Wgo. Pana Dawida Abrahamowicza, c. i k. rzeczywistego tajnego Radcy, Ministra dla Galicyi i t. d.

Ekscelencyo!

W załatwieniu wniosku nagłego p. T. Merunowicza w sprawie wezwania c. k. Rządu, ażeby najdalej z wiosną 1908 rozpoczął budowę kanału spławnego Zator-Samborek, tudzież roboty przy kanalizacyi Wisły w Krakowie, wniesionego na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 4. października 1907 powziął Wysoki Sejm na temże posiedzeniu następującą uchwałę:

Sejm ponawiając uchwały swe z dnia 14. listopada 1905 i z dnia 12. marca 1907, wzywa c. k. Rząd, ażeby najdalej z wiosną 1908 rozpoczął budowę kanału spławnego Zator-Samborek, tudzież roboty przy kanalizacyi Wisły w Krakowie i Podgórzu.

*/. Przesyłając w załączeniu */. odpis powyższego wniosku, Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać Waszą Ekscelencyę i poczynienie kroków u c. k. Rządu, ażeby w myśl obowiązujących ustaw (państwowej z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66. i krajowej z dnia 2. marca 1904 Dz. u. kraj. Nr. 36) rozpoczął niezawodnie roboty przy budowie kanału Zator-Samborek i kanalizacyi Wisły w Krakowie i Podgórzu z wiosną r. 1908.

Nadmieniamy przytem, że w myśl §. 13. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 23. kwietnia 1903 Dz. p. p. Nr. 90. Wydział krajowy zgodził się na projekt budowy kanału Zator-Samborek pismem z dnia 14. grudnia 1905 l. 117.388, na projekt zaś kanalizacyi Wisły w Krakowie i Podgórzu uchwałą z dnia 8. listopada 1907 l. 110.260.

Gdy konsens na kanalizacyę Wisły w Krakowie i Podgórzu wydany został reskryptem c. k. Ministerstwa handlu z 7. marca 1908 l. 3.004/W. St. ex 1907, rozchodzi się obecnie o to, ażeby c. k. Ministerstwo handlu na podstawie wyników reambulacyi politycznej przeprowadzonej w latach 1904 i 1905 wydało konsens budowlany dla kanału Zator-Samborek i zawiadomiło o tem c. k. Namiestnictwo celem wydania orzeczeń ekspropryacyjnych, gdyż od tego zależy rozpoczęcie robót.

Ponieważ kanalizacya Wisły w Krakowie i Podgórzu ma tylko lokalne znaczenie, bo przeważnie zabezpieczenie tych miast od powodzi, Wydział krajowy kładzie szczególniejszy nacisk na budowę kanału Zator-Samborek, która będzie początkiem utworzenia komunikacyi wodnej niezbędnej dla zaopatrzenia ludności w tani opał, a tem samem dla uprzemysłowienia kraju i dostarczenia zarobku tej nadwyżce ludności rolniczej, jaka nie mogąc wyżyć z roli, musi emigrować za granicę i do krajów zamorskich.

Wydział krajowy pozwala sobie zwrócić uwagę Waszej Ekscelencyi, że z powodu nadzwyczajnego podrożenia drzewa w Galicyi, którego zużytkowanie

zresztą na materyał budowlany po wyższych cenach leży w interesie kraju, brak opału stał się ogólną klęską krajową a temu brakowi zaradzić może tylko tani transport węgla kamiennego.

Ponieważ koszt transportu koleją żelazną jest za wysoki, a koleje galicyjskie nie są w stanie opanować nawet zwyczajnego ruchu, budowa dróg wodnych dla zaopatrzenia kraju w tani węgiel stała się obecnie kwestyą egzystencyi.

Dość tu wspomnieć, że węgiel zamówiony w maju 1907 dla kilku gorzelni i cegielni galicyjskich do października przez koleje państwowe nie został dostawionym, a w robotach melioracyjnych prowadzonych przez Wydział krajowy nastąpił w roku ubiegłym wielki zastój, gdyż ani kamienia sprowadzanego całemi pociągami, ani cementu transportowanego w całych wagonach koleje przez szereg miesięcy wcale nie dostarczały.

Z tego powodu Wydział krajowy domagać się musi jak najspieszniejszego rozpoczęcia budowy kanałów galicyjskich, a to bez względu, czy kanał spławny Dunaj-Odra, nad którym c. k. Ministerstwo handlu ze względu na trudności techniczne przeprowadza długoletnie studya, będzie budowany, lub nie. W ostatnich latach bowiem odkryto w dolinie Wisły i Przemszy w powiatach Bialskim, Wadowickim i Chrzanowskim tak wielkie pokłady węgla kamiennego, które będą w stanie pokryć całe zapotrzebowanie Galicyi, chociażby kraj nasz nie był wcale połączony z zagłębiem Ostrawskiem.

Wprawdzie c. k. Ministerstwo handlu w preliminarzu budowy dróg wodnych na r. 1908 nie zamieściło żadnej kwoty na budowę kanału Zator-Samborek, zamieszczając w reskrypcie z 6. września 1907. l. 1.733 W. St. lakoniczną wzmiankę, że stan robót technicznych i ekonomicznych nie umożliwia jeszcze preliminowania („da der Stand der technischen und wirtschaftlichen Vorarbeiten eine Prelimini-rung für das kommende Jahr noch nicht ermöglicht“); — lecz wzmianka ta o studyach przedwstępnych dotyczyć może tylko kanału Dunaj-Odra, gdzie rzeczywiście zachodzą trudności techniczne, a wcale nie może się odnosić do budowy kanałów galicyjskich, co do których biuro hydrotechniczne c. k. Ministerstwa handlu w sprawozdaniu do projektu generalnego kanałów spławnych wyraźnie zaznaczyło, że budowa kanałów galicyjskich ze względu na korzystne stosunki terenu i łatwość zasilania wodą będzie najtańszą, a tem samem najrentowniejszą. Wzmianka ta zresztą Ministerstwa handlu stoi w rażącej sprzeczności z preliminarzami tego Ministerstwa na lata ubiegłe, w których przeznaczono na budowę kanału Zator-Samborek w r. 1905 kwotę 5,600.000 K, a w r. 1906 kwotę 1,840.000 K.

Ponieważ wedle państwowej ustawy kanałowej budowa kanałów galicyjskich wcale nie została uczyniona zawisłą od kanału Dunaj-Odra, podobnie jak budowa dróg wodnych w Czechach rozpoczęta i forsowana przez Ministerstwo handlu bez względu na połączenie z kanałem Dunaj-Odra, zatem rozpoczęciu budowy kanału Zator-Samborek, którego projekt jest zupełnie dojrzałym, żadne względy rzeczowe nie powinny stać na przeszkodzie, a Wydział krajowy wyraża oczekiwanie, że w obec ugody z Węgrami, której koszta, jak zawsze, poniesie nasz kraj rolniczy, tudzież pomyślnego stanu finansów państwa, powiedzie się Waszej Ekscelencyi wyjednać u c. k. Rządu rozpoczęcie budowy kanałów spławnych galicyjskich, która krajowi ustawami została zagwarantowaną.

Nadmieniamy przytem, że gdyby nawet nie został zbudowany kanał spławny Dunaj-Odra, kanały galicyjskie w najbliższej przyszłości doczekałyby się połączenia ze Szląskiem pruskim, które to połączenie nawet jest ważniejszem dla kraju, aniżeli połączenie z Wiedniem. W interesie bowiem Niemiec Rząd pruski, który już skanalizował Odrę po Koźle (Kozel), a Kłodnicą po Gliwice, niewątpliwie przedłużyłby kanalizacyę Odry do Ostrawy w razie zbudowania kanału Ostrawa-Kraków, albo też za pomocą kanału Gliwice-Przemsza i skanalizowania Przemszy połączyłby swe drogi wodne z kanałem galicyjskim pod Oświęcimiem.

Racz przyjąć, Ekscelencyo, przy tej sposobności zapewnienie naszego wysokiego poważania.

L. W. 90.122/08. We Lwowie, dnia 2. września 1908.

Aleg 62

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem zmiany §. 87. krajowej ustawy wodnej.

Wysoki Sejmie!

Jedną z licznych wadliwości kraj. ustawy wodnej jest brak postanowienia w §. 87. tej ustawy, w jakim terminie mają żądać oszacowania sądowego właściciele gruntów, które mają być wykupione, lub obciążone służebnością na rzecz urządzeń wodnych, jeżeli się nie zadowolnią wysokością wynagrodzenia, oznaczoną przez władze polityczne.

Niektóre Sądy galicyjskie przychylają się wprawdzie do zapatrywania Wydziału krajowego, że według analogii §. 15. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 117 podania do Sądu winne być wnoszone w terminie 30 dniowym, większość jednak Sądów opierając się na interpretacyi Randy i Prażaka, wedle której termin ten w myśl §. 1479. kodeksu cywilnego upływa dopiero po latach trzydziestu, zarządza sądowe szacowanie gruntów na żądanie stron wniesione, choćby po upływie dłuższego czasu.

Ta ostatnia interpretacya §. 87. kraj. ustawy wodnej naraża publiczne przedsiębiorstwa melioracyjne na różnorodne trudności.

Najpierw bowiem należą przedsiębiorstwa melioracyjne, których okres budowy rozciągałby się na lat 30, do wyjątków, a w Galicyi niema ani jednego takiego przedsiębiorstwa. Strona zaś mogłaby zażądać oszacowania sądowego w czasie, kiedy dawno już roboty zostały ukończone i rachunki zamknięte, wskutek czego mogłaby zajść trudność, a nawet niemożliwość wypłaty ewentualnie przyznanego przez Sąd wyższego wynagrodzenia, gdyż do kosztów tego rodzaju robót konkurują zazwyczaj trzy czynniki: państwo, kraj i strony interesowane.

Następnie wiadomem jest, że w Galicyi ceny ziemi wskutek wzrostu ludności i zarobków ludności rolniczej za granicą idą nadmiernie w górę, tak iż po upływie lat dziesięciu w niektórych okolicach cena ziemi wzrosła o 100%.

Również wskutek przeprowadzenia robót melioracyjnych podnosi się wartość ziemi; spóźnione zatem szacowanie sądowe gruntów w zmienionych już po przeprowadzeniu melioracyi stosunkach wyda wynik korzystniejszy dla stron, a narazić może fundusze przedsiębiorstw melioracyjnych na przekroczenie kosztorysów.

Ażeby publiczne przedsiębiorstwa melioracyjne ochronić przed podobnemi ewentualnościami, zaprojektował Wydział krajowy uzupełnienie §. 87. kraj. ustawy wodnej postanowieniem, odpowiadającem §. 15. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 117, wedle którego termin do wnoszenia podań o sądowe oszacowanie miałby

być ustanowiony na 30 dni po doręczeniu orzeczenia władzy politycznej.

Uzupełnienie to wstawione do §. 87. kraj. ustawy wodnej jako ustęp trzeci, opiewałoby, jak następuje:

„O sądowe oszacowanie winni interesowani odnieść się w dniach trzydziestu po doręczeniu orzeczenia władzy politycznej do tego Sądu powiatowego, w którego okręgu znajduje się urządzenie uzasadniające żądanie wynagrodzenia“.

Projekt ustawy uzupełniającej postanowienia §. 87. kraj. ustawy wodnej przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 10. września 1907 l. 85.122 c. k. Namiestnictwu z prośbą o przedłożenie c. k. Ministerstwu rolnictwa z poparciem i zakomunikowanie decyzyi tego Ministerstwa.

Reskryptem z 27. lipca 1908 l. 40.428, intymowanym odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 28. sierpnia 1908 l. 12.642/pr., oznajmiło c. k. Ministerstwo rolnictwa po porozumieniu się z interesowanemi władzami centralnemi, że nie podnosi zarzutów przeciw projektowanej przez Wydział krajowy zmianie postanowień §. 87. kraj. ustawy wodnej a zaleca jedynie zmianę słowa w ustępie trzecim „po doręczeniu“ na „po prawomocności orzeczenia . . . . “.

Wydział krajowy, akceptując zmianę proponowaną przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy, zmieniającej postanowienia §. 87. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Tadeusz Pilat**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia §. 87. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

§. 87. krajowej ustawy wodnej z 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38 zostaje uchylony w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać, jak następuje:

§. 87.

W razie, jeżeli nastąpi warunek wskazany w §. 37. (§. 17. ustawy państw.), musi orzeczenie władzy politycznej zawierać postanowienie co do jakości i wysokości uiścić się mającego wynagrodzenia, które w braku zezwolenia wierzycieli tabularnych ma być złożone w sądzie realnym, któremu podlega grunt wywłaszczyć lub służebnością obciążyć się mający.

Jeżeli się interesowani tem nie zadowolą, kwota wynagrodzenia ma być oznaczoną przez sądowe oszacowanie według zasad postępowania przy wywłaszczeniu, do którego obydwie strony powołać należy.

O sądowe oszacowanie winni interesowani odnieść się w dniach trzydziestu po prawomocności orzeczenia władzy politycznej do tego Sądu powiatowego, w którego okręgu znajduje się urządzenie uzasadniające żądanie wynagrodzenia.

Wykonaniu służebności jednak albo wywłaszczeniu nie można przeszkadzać, skoro tylko orzeczenie władzy politycznej stało się prawomocnem i tymczasowo wyznaczona kwota wynagrodzenia albo wykupna sądownie została złożoną, albo też zabezpieczonem zostało rocznie płacić się mające wynagrodzenie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i handlu.

L. W. 41936/08. We Lwowie, dnia 19. maja 1908.

Aleg. 63

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o udzielaniu pożyczek bezprocentowych na osuszanie i drenowanie gruntów.

Wysoki Sejmie!

Po myśli § 1. umowy zawartej między c. k. Ministerstwem rolnictwa a Wydziałem krajowym w sprawie udzielania bezprocentowych pożyczek na osuszanie i drenowanie gruntów, której odpis został sprawozdaniem z dnia 25. stycznia 1907 L. 9.550 Wysokiemu Sejmowi przedłożonym, Wydział krajowy zaciągnął w Banku krajowym 1-szą pożyczkę 500.000 kor. w 4% obligacyach komunalnych IV. emisyi Banku krajowego, której plan umorzenia załączamy
Al. ·/..

Pożyczkę tę zrealizowano w dniu 2. maja 1907, a spieniężywszy powyższe obligacye po kursie 96½, uzyskaną gotówkę w kwocie 483.917 kor. 13 hl. ulokowano w Banku krajowym na osobnym rachunku bieżącym.

Różnicę między uzyskaną gotówką a nominalną wartością efektów w kwocie 16.082 kor. 87 hl. pokryto z dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye.

Procenta od tej pożyczki w roku 1907 uiścił w myśl przytoczonej na wstępie umowy c. k. Skarb państwa w dwóch półrocznych ratach po 10.250 kor., płatnych 1. marca i 1. września.

Wskutek starań Wydziału krajowego, przytoczonych w sprawozdaniu za rok 1906, c. k. krajowa Dyrekcya Skarbu rozporządzeniem z dnia 20. lutego 1907 L. 10.040 udzieliła funduszowi krajowemu uwolnienie od należytości stemplowych i bezpośrednich od dokumentów odnoszących się do zaciągnięcia rzeczonej pożyczki, po myśli artykułu I-go ustawy z dnia 25. marca 1902 Dz. p. p. Nr. 70, z zastrzeżeniem, że rzeczona pożyczka użytą zostanie wyłącznie na cele osuszania i drenowania gruntów.

Działając w myśl programu przedłożonego w roku ubiegłym Wysokiemu Sejmowi, Wydział krajowy przyznał w roku 1907 z wspomnianego funduszu pożyczek bezprocentowych:

w I. okręgu, obejmującym powiat polityczny Buczacz, na drenowanie gruntów w czterech majętnościach ogółem 110.400 kor.;

w II. okręgu, obejmującym powiaty Przemyśl, Lisko, Sambor, Dobromil, na drenowanie gruntów w trzech majętnościach ogółem 64.000 kor.;

w III. okręgu, obejmującym powiaty Rzeszów, Strzyżów, Krosno, Sanok, na drenowanie gruntów w trzech majętnościach ogółem 103.520 kor.;

w IV. okręgu, obejmującym powiaty Nowy Sącz, Grybów, Gorlice i Limanowa, na drenowanie gruntów w czterech majętnościach ogółem 80.640 kor., wreszcie

w V. okręgu, obejmującym powiaty Wieliczka i Podgórze, na drenowanie gruntów w czterech majętnościach oraz gruntów należących do miasta Wieliczki ogółem 107.966 kor. 02 hl.

Razem przeto w r. 1907 przyznano 19 pożyczek w łącznej kwocie 466.526 kor. 02 hal.

W porównaniu z będącą do dyspozycyi sumą 500.000 kor., mniej o 33.473 kor. 98 hal., a to z tego powodu, że kwotę tę zarezerwowano na drenowanie gruntów włościańskich w gminach Lednica niemiecka i Bierzanów, któreto roboty w myśl zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa programu miały być w roku 1907 rozpoczęte.

Ponieważ jednak interesowani właściciele gruntów drenować się mających w gminie Lednica niemiecka odstąpili od zamiaru wykonania tej melioracyi, a c. k. władza polityczna do końca 1907 roku nie uznała za zawiązaną spółki dreuarskiej w Bierzanowie, mimo starań Wydziału powiatowego w Wieliczce i konsensu na wykonanie zaprojektowanych robót nie udzieliła, przeto powyżej wyszczególniony kredyt w roku 1907 nie mógł być w zupełności wyczerpanym.

W celu wytyczenia i nieustannej kontroli wykonywanych robót oraz odnośnych rachunków, Wydział krajowy wydelegował na koszt funduszu krajowego na cały okres robót pięciu inżynierów krajowego biura melioracyjnego, przydzielając im odpowiednią liczbę krajowych dozorców melioracyjnych, względnie drenarskich.

I tak kierownictwo robót drenarskich w I. okręgu poruczył Wydział krajowy inżynierowi adjunktowi krajowego biura melioracyjnego, p. Karolowi Klimowiczowi;

w II. okręgu inżynierowi adjunktowi, p. Zdzisławowi Pierożyńskiemu;

w III. okręgu inżynierowi adjunktowi, p. Włodzimierzowi Bartoszowi;

w IV. okręgu inżynierowi, p. Franciszkowi Bernkopfowi, wreszcie

w V. okręgu kierownikowi Expozytury krajowego biura melioracyjnego w Krakowie, p. Franciszkowi Vetulaniemu, przydzielając mu do bezpośredniego czuwania nad wykonaniem robót tamtejszych inżynierów p. Antoniego Ponikowskiego, następnie po ustąpieniu tegoż ze służby krajowej inżyniera p. Teofila Wszelaczyńskiego.

Z końcem każdego miesiąca wymienieni powyżej kierownicy przedkładali Wydziałowi krajowemu do sprawdzenia rachunki robót prowadzone podług instrukcyi rachunkowej dla krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych (Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 68 z r. 1887).

W miarę postępu robót Wydział krajowy asygnował do rąk interesowanych właścicieli na wniosek wymienionych kierowników odpowiednie zaliczki do wyrachowania na poczet bezprocentowej pożyczki z funduszu złożonego na rachunku bieżącym w Banku krajowym.

Mimo starań kierowników ogólny postęp rzeczonych robót w roku 1907 nie był znacznym.

Powodem tego była z jednej strony ta okoliczność, że sankcya Najwyższa uchwały sejmowej w przedmiocie zaciągnięcia pożyczki dość późno zakomunikowaną została Wydziałowi krajowemu, wskutek czego nie było dostatecznego czasu dla załatwienia formalności połączonych z zeznaniem skryptów dłużnych przez interesowanych właścicieli i dla zaintabulowania udzielonych pożyczek w stanie biernym majętności, na hipotekę których pożyczki zostały udzielone, a Wydział krajowy nie mógł wcześnie zamówić potrzebny materyał drenowy i zarządzić roboty. Z drugiej zaś strony, stosunki klimatyczne w roku 1907 były, jak to powszechnie wiadomo, w wysokim stopniu niekorzystnie dla tego rodzaju robót. Wreszcie przez cały okres robót dawał się odczuwać wielki brak robotników, którzy, nie mając z wczesną wiosną zamówień na roboty i zajęcia, poszukali pracy poza granicami kraju.

W celu przyspieszenia postępu robót Wydział krajowy oddał nawet drenowanie gruntów w jednej majętności w powiecie buczackim za zgodą interesowanego właściciela w przedsiębiorstwo Bankowi melioracyjnemu we Lwowie, mając do obecnego kierownictwa tegoż Banku wszelkie zaufanie, jakkolwiek w myśl postanowień § 4. regulaminu o udzielaniu bezprocentowych pożyczek wykonanie robót takich ma być z reguły prowadzone we własnym zarządzie.

Ogólny postęp robót do końca r. 1907, oraz koszta tychże robót, obejmujące materyały, robociznę i dozór, jednak bez pomocy inżynierskiej, której koszta, jak wyżej wspomniano, poniósł fundusz krajowy, przedstawia następujące zestawienie:

Okręg	Powiaty polityczne	Majętności	Obszar wydrenowany w hektarach / w morgach	Wypłacona kwota kor.	gr.	Średni koszt drenowania 1 morga koron	Uwaga
I.	Buczacz	4	238 ha / 414 morg.	80827	17	195	Mały odstęp drenów, daleki przewóz rurek drenowych.
II.	Przemyśl Lisko Sambor Dobromil	3	55 ha / 96 morg.	23073	46	240	Mały odstęp drenów, kamienne podglebie, daleki przewóz rurek drenowych.
III.	Rzeszów Strzyżów Krosno Sanok	3	237 ha / 406 morg.	48935	75	120	Większy odstęp drenów, ponadto w wykazanej powierzchni znaczny procent łąk osuszonych rowami.
IV.	Nowy Sącz Grybów Gorlice Limanowa	3	161 ha / 280 morg.	48709	18	174	Kamieniste podglebie.
V.	Wieliczka Podgórze	5	249 ha / 433 morg.	65242	72	150	Mały odstęp drenów. wielka ilość robotników, blizki dowóz drenów.
	Razem	18	940 ha / 1629 morg.	266788	28	163	

Ogółem tedy z kredytu 466.526 kor. 02 hal. wydano po koniec roku 1907 zaledwie 266.788 kor. 28 hal., reszta zaś, t. j. 199.737 kor. 74 hal. pozostała na razie na lokacyi w Banku krajowym.

Narosłe odsetki z ulokowanej w Banku krajowym gotówki w kwocie 8.163 kor. 04 hal. przypadają w myśl powyżej przytoczonej umowy c. k. Skarbowi państwa.

Nadmienić w końcu należy, że w jednej majętności w IV-tym okręgu, z powodu braku rurek drenowych w roku 1907 robót wcale nie rozpoczęto, jakkolwiek pożyczka na drenowanie gruntów w tej majętności została zrealizowana, stąd w powyższem zestawieniu wykazano roboty tylko w 18 majętnościach, chociaż, jak wyżej wspomniano, udzielono 19 pożyczek.

Podnieść w tem miejscu należy, że brak rurek drenowych, niedostarczonych w porę mimo zobowiązania przez fabryki, był także w znacznej części powodem opóźnienia robót, jak również nieraz znacznego zwiększenia kosztów tychże. Niezałożone bowiem zaraz po wykopaniu rowki drenowe waliły się wskutek wpływów atmosferycznych i nieraz ponownie musiały być kopane, a przynajmniej podczyszczane.

Istniejące w kraju liczne cegielnie produkują stosunkowo mało rurek drenowych, nie mając w tem takiego zysku, jak z wyrobu dachówek, na które popyt jest

z każdym rokiem większy i zamówień na dreny w większej ilości nie chcą przyjmować. Wydział krajowy widział się przeto zmuszonym na rok 1908 zaniechać zamawiania rurek drenowych dla poszczególnych robót i pozostawił to interesowanym właścicielom gruntów drenować się mających, dając im przez to możność na wypadek, gdy w żadnej z krajowych cegielni nie będą mogli dostać drenów, sprowadzić je z pozakrajowych cegielni.

Odnośne rachunki fabryk drenów bywają z reguły bezpośrednio przez kasę krajową na poczet udzielonej pożyczki wypłacane.

Faktyczne rozpoczęcie przez Wydział krajowy akcyi przy wykonaniu robót osuszających przy pomocy bezprocentowych pożyczek spowodowało, że do dnia 12. maja 1908 wpłynęło dalszych 34 zgłoszeń od 32 właścicieli obszarów dworskich i 2 gmin, względnie włościan o udzielenie bezprocentowych pożyczek na wykonanie osuszenia rowami lub na drenowanie z 25 powiatów, a mianowicie:

1)	powiat Bóbrka	1	folwark dworski,	160	morgów	drenowania
2)	„ Bochnia	1	spółka włośc.	80	„	„
3)	„ Brody	1	folwark dworski	800	„	„
4)	„ Brzesko	4	„ „	1750	„	„
5)	„ Buczacz	1	„ „	400	„	„
6)	„ Cieszanów	1	„ „	300	„	„
7)	„ Gorlice	1	„ „	10	„	„
8)	„ Grybów	1	„ „	40	„	„
9)	„ Jarosław	2	„ „	1025	„	„
10)	„ Jasło	1	„ „	400	„	„
11)	„ Jaworów	1	„ „	240	„	„
12)	„ Kraków	1	„ „	38	„	osusz. rowami
13)	„ Mielec	1	„ „	1237	„	drenowania
				i 1820	„	osusz. rowami
14)	„ Mościska	3	„ „	717	„	drenowania
				i 200	„	osusz. rowami
15)	„ Pilzno	1	„ „	50	„	drenowania
16)	„ Podhajce	1	„ „	150	„	„
17)	„ Przemyśl	1	„ „	250	„	„
18)	„ Przeworsk	1	„ „	100	„	„
19)	„ Rohatyn	2	„ „	1040	„	„
20)	„ Sanok	2	„ „	315	„	„
21)	„ Stanisławów	1	„ „	80	„	„
22)	„ Strzyżów	1	„ „	500	„	„
23)	„ Tłumacz	1	„ „	800	„	„
24)	„ Wieliczka	2	„ „	586	„	„
25)	„ Złoczów	1	włościanin	3	„	osusz. rowami

Ogółem tedy zgłoszono o wykonanie osuszenia

rowami	2.061 morgów
drenami	11.030 „
Razem . . .	13.091 morgów.

Doliczywszy wyżej wykazane nowe zgłoszenia do 193 dawniej wniesionych, których wykaz przedłożony został Wysokiemu Sejmowi w odnośnem sprawozdaniu za rok ubiegły przedłożonem, okazuje się, że do dnia 12. maja 1908 roku wpłynęło ogółem 227 zgłoszeń o wykonanie robót dla osuszenia drenami lub rowami 50.684 morgów.

Ze zgłoszeń powyższych do 12. maja b. r. załatwiono (t. j. pożyczkę zrealizowano) 28 dla wydrenowania względnie osuszenia rowami ogółem 5.305 morgów, 12 zaś zgłoszeń obejmujących roboty na obszarze 2.308 morgów cofnięto.

Wobec tego pozostało na lata przyszłe do załatwienia ogółem 187 zgłoszeń osuszenie 46.071 morgów przy pomocy bezprocentowych pożyczek.

Powód, dla którego o pożyczki bezprocentowe na drenowanie nie zgłaszają się w znaczniejszej liczbie włościanie, wyjaśniliśmy już w zeszłorocznem sprawozdaniu. Leży on w tem, że znajdują oni większą korzyść w korzystaniu z subwencyi państwa i kraju, wynoszących 50% lub 66% kosztu.

Ze zgłaszających się właścicieli tabularnych przypuszczaliśmy do korzystania z pożyczek w pierwszym rzędzie najmniej zamożnych, nie udzielając pożyczek osobom, które rozporządzają własnymi funduszami na podjęcie tych melioracyi lub mogą je z łatwością uzyskać po niskiej stopie procentowej i dogodnych innych warunkach.

Przedstawiwszy powyższy stan sprawy, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 19. maja 1908 L. 41.936 o udzielaniu pożyczek bezprocentowych na osuszenie i drenowanie gruntów.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Tadeusz Pilat**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

Alegat do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 41936/08.

L. 1096.

Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem.

Plan umorzenia

pożyczki kor. 500.000 w 4% obligacyach komunalnych III. emisyi Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

udzielonej **Wysokiemu Wydziałowi krajowemu we Lwowie.**

Data wymagalności			Nr. porząd. raty	Półroczna rata		Z tego przypada na						Kapitał do spłacenia pozostały		Uwaga
						kapitał		procent		dodatek admin.				
rok	miesiąc	dz.		kor.	gr.	kor.	gr.	kor.	gr.	kor	gr.	kor.	gr.	
1907	wrzesień	1	1	10.250	—	—	—	10.000	—	250	—	500.000	—	
1908	marzec	1	2	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
„	wrzesień	1	3	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
1909	marzec	1	4	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
„	wrzesień	1	5	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
1910	marzec	1	6	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
„	wrzesień	1	7	„	—	—	—	10 000	—	250	—	„	—	
1911	marzec	1	8	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
„	wrzesień	1	9	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
1912	marzec	1	10	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
„	wrzesień	1	11	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
1913	marzec	1	12	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
„	wrzesień	1	13	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
1914	marzec	1	14	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
„	wrzesień	1	15	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
1915	marzec	1	16	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
„	wrzesień	1	17	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
1916	marzec	1	18	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
„	wrzesień	1	19	„	—	—	—	10.000	—	250	—	„	—	
1917	marzec	1	20	132.687	50	125.000	—	7.500	—	187	50	375.000	—	
„	wrzesień	1	21	7.687	50	—	—	7.500	—	187	50	375.000	—	
1918	marzec	1	22	130.125	—	125.000	—	5.000	—	125	—	250.000	—	
„	wrzesień	1	23	5.125	—	—	—	5.000	—	125	—	250.000	—	
1919	marzec	1	24	127.562	50	125.000	—	2.500	—	62	50	125.000	—	
„	wrzesień	1	25	2 562	50	—	—	2.500	—	62	50	125.000	—	
1920	marzec	1	26	125.062	50	125.000	—	—	—	62	50	—	—	
				Razem K.		500.000	—							

Przy każdej racie należy złożyć na stempel do rachunku **hal. 10.**

L. W. 41.937/08. We Lwowie, dnia 17. lipca 1908.

Aleg. 61

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie operacyi agrarnych.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone na poprzedniej sesyi sprawozdanie z 1. lutego 1907 l. 111.651 wykazywało rozwój czynności agrarnych do końca r. 1905, obecnie zaś zdaje Wydział krajowy sprawę z tychże czynności łącznie za r. 1906 i 1907 na podstawie przedłożonych przez c. k. krajową komisyę agrarną rocznych sprawozdań miejscowego c. k. komisarza agrarnego i inspektora agrarnego.

Do wykazanych poprzednio zgłoszonych lub w wykonaniu będących operacyi agrarnych w dwunastu gminach przybyły w okresie sprawozdawczym cztery komasacye, mianowicie w gminach: Myscowa pow. Krosno, Małnów pow. Mościska, Podbereźce pow. Lwów i Laszki gościńcowe pow. Mościska, oraz trzy dzielenia wspólnych gruntów, mianowicie w gminach: Świniarsko, Chełmiec polski i Moszkowice, wszystkie w powiecie nowo-sądeckim. Razem tedy było dotąd zgłoszonych wniosków dziewiętnaście, z których dwa zostały przez c. k. krajową komisyę agrarną odmownie załatwione, w szczególności w gminie Przewłoczna na przeprowadzenie komasacyi i w gminie Pererów na przeprowadzenie generalnego podziału wspólnych gruntów.

Stan poszczególnych operacyi agrarnych, będących w toku wykonania, przedstawia się według powołanych sprawozdań, jak następuje:

1. Komasacya w Chiszewicach pow. Rudki.

Na życzenie bezpośrednich uczestników i za ich jednomyślną zgodą oddane zostały prowizorycznie wyznaczone ekwiwalenty jeszcze we wrześniu 1906 w posiadanie uczestników. Później jednak okazała się potrzeba częściowej zmiany planu regulacyi i z wiosną r. 1907 nastąpiło ponowne prowizoryczne oddanie nowo wytyczonych ogrodów i placów budowlanych, niemniej też i gruntów ornych.

Plan komasacyjny został wyłożonym 10. grudnia 1907 do ewentualnego wnoszenia zarzutów i zażaleń.

Jeżeli plan zostanie przez uczestników przyjętym i przez c. k. krajową komisyę agrarną zatwierdzonym, nastąpi stanowcze wykonanie planu i zamknięcie postępowania komasacyjnego.

2. Komasacya w Lublińcu nowym pow. Cieszanów.

Po wykonaniu czynności około założenia rejestru planu posiadania części I. i II. w r. 1906 doprowadzono z końcem r. 1907 do wyłożenia planu bonitacyjnego i tychże rejestrów do publicznego przeglądu i do wnoszenia ewentualnych zarzutów (§§ 79, 80 kr. u. k. i 96, 97 r. k.).

Po ustaleniu rejestru stanu posiadania ma następnie przystąpić komisya miejscowa do wyznaczenia ekwiwalentów i do oznaczenia potrzebnych urządzeń gospodarczych i wyrównań w pieniądzach.

3. Komasacya w Skniłówku pow. Lwów.

Jak już w zeszłorocznem sprawozdaniu podano, komasacya w Skniłówku została faktycznie jeszcze w r. 1905 ukończoną przez prowizoryczne oddanie ekwiwalentów w posiadanie. Z powodu jednak rekursu, wniesionego przez jednego z uczestników przeciw planowi komasacyjnemu do c. k. Komisyi ministeryalnej, sprawa definitywnego zakończenia komasacyi odwlokła się tak, iż dopiero w sierpniu 1907 mogła c. k. krajowa Komisya agrarna zatwierdzić plan komasacyjny. Wskutek tego zostały też wyznaczone ekwiwalenta już stanowczo oddane w posiadanie i na własność, a pozostały do załatwienia jeszcze tylko formalne czynności, mianowicie dokonanie repartycyi kosztów i przedłożenie operatów dla sprostowania ksiąg gruntowych i katastru. Wykonanie tych czynności ma nastąpić w ciągu r. 1908.

4. Komasacya w Skniłowie pow. Lwów.

Od stadyum początkowego, w jakiem się ta sprawa znajdowała w r. 1905, postąpiły na tym obszarze czynności o tyle naprzód, iż w r. 1907 po wykonaniu potrzebnych prac geometrycznych i pomiarów dokonano wyboru klasyfikatorów, przeprowadzono rozprawę co do obchodu granic, zbadania obszaru i oznaczenia uczestników i ich praw i wreszcie rozprawę co do zaprowadzenia wspólnych urządzeń.

5. Podział generalny wspólnych gruntów w gminie Piaski pow. Lwów.

Wniesiona w r. 1904 prowokacya załatwioną została w r. 1907 przez wydanie orzeczenia przez c. k. krajową komisyę agrarną na wdrożenie postępowania. Wstępne czynności musiały być jednak przerwane, gdyż jedna z gmin niechętna podziałowi, wniosła rekurs ministeryalny, ktorego odmowne załatwienie nadeszło późną jesienią w roku 1907.

Wskutek tego wykończenie rozpoczętych czynności odłożonem zostało do wiosny roku bieżącego.

Powyżej przedstawił Wydział krajowy w głównych zarysach postęp prac przy poszczególnych operacyach agrarnych, będących w toku wykonania, wymieniając, do jakiego doszły stadyum, szczegółowe zaś czynności wykazują dołączone do sprawozdania rocznego c. k. komisarza miejscowego wykazy tabelaryczne, sporządzone na podstawie §. 12. r. k., a w szczególności wykazy II. i IV., tudzież sprawozdania inspektora agrarnego.

Przedłożenia te nasuwają zarazem jedną — zdaniem Wydziału krajowego — ważną uwagę, z której należałoby zdać sobie dokładnie sprawę. Jak wyżej nadmieniono, do końca roku 1907 wniesionych zostało 19 prowokacyi, a po odmownem załatwieniu dwóch, pozostało do załatwienia 17.

Faktycznie przeprowadzono dwie komasacye, jedną w Chiszewicach, co do której zgłoszono prowokacyę w r. 1903 i drugą w Skniłówku (prowokacya wniesiona w r. 1904) — formalne jednak zakończenie tych obydwu operacyi wymagać jeszcze będzie dużo nakładu pracy.

W pełnym toku znajdują się dwie komasacye, mianowicie w Lublińcu nowym i Skniłowie; pięć operacyi w stadyum początkowem, a ośm prowokacyi, z których dwie wniesione w r. 1904 (Wołczuchy i Błozew dolna), inne zaś w r. 1906 i 1907 nie doczekały się jeszcze nawet dochodzenia informacyjnego.

Otóż nasuwa się pytanie, kiedy i w jakim czasie mogą być przeprowadzone zgłoszone już operacye, jeżeli, mimo wydatnej pracy personalu technicznego miejscowej komisyi agrarnej, przeprowadzenie w toku będących operacyi wymaga użycia tak długiego czasu.

Jeżeli się przytem zważy, iż w miarę przeprowadzonych operacyi oczekiwać należy wnoszenia liczniejszych prowokacyi, zwłaszcza jeżeli przynajmniej jedna czyn-

ność agrarna przeprowadzoną zostanie w zachodniej części kraju, nietrudno przewidzieć, iż jedna komisya miejscowa nie będzie w możności podołać pracy w czasie, w jakimby ją ukończyć należało ze względu na ekonomiczny intrees kraju.

Wydział krajowy uważał za swój obowiązek zwrócić uwagę Wys. Sejmu na ten stan rzeczy, wstrzymuje się jednak obecnie od przedstawienia konkretnych wniosków, sądząc, że krajowa komisya agrarna poruszy tę sprawę, a ewentualnie z doświadczeń swoich wysnuje wnioski zmierzające do uproszczenia i przyspieszenia postępowania.

Zmiany w personalu oddziału technicznego miejscowej komisyi agrarnej.

Inżynier komasacyjny Tadeusz Lang został na własne żądanie zwolnionym ze służby krajowej dekretem z dnia 2. kwietnia 1907 l. 26.694; zaś asystent komasacyjny Cyryl Czyż dekretem z 8. listopada 1907 l. 110.209; wreszcie prowizoryczny asystent komasacyjny Kazimierz Polański uwolnionym został ze służby przy komisyi agrarnej.

Na podstawie uchwalonego przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 5. marca 1907 etatu komasacyjnego mianowani zostali dekretem Wydziału krajowego z 3. maja 1907 l. 38.204: asystent komasacyjny Mieczysław Franta adjunktem komasacyjnym w X. randze służby, zaś ukończony słuchacz inżynieryi Władysław Zienkiewicz, dalej prowizoryczny asystent kom. Jerzy Erazm Bittner, wreszcie pomocnik techniczny Mieczysław Gawlikowski prowizorycznymi asystentami kamasacyjnymi z poborami XI. rangi służby.

Następnie w drodze rozpisanego konkursu na wakującą jeszcze jedną posadę adjunkta komasacyjnego zamianował Wydział krajowy dekretem z 14. lipca 1907 l. 58.348 prowizorycznego asystenta komasacyjnego Władysława Szczeklika adjunktem komasacyjnym w X randze służby.

Wogóle z końcem r. 1907 personal techniczny, przydzielony c. k. miejscowemu komisarzowi agrarnemu, pozostający na etacie funduszu krajowego, składał się z następujących sił: jednego inspektora agrarnego w IX. randze, dwóch adjunktów komasacyjnych w X. randze, pięciu asystentów komasacyjnych w XI. randze, dwóch asystentów bez rangi, wreszcie za wynagrodzeniem miesięcznem: trzech pomocników technicznych i pięciu dyetaryuszy; razem tedy liczył personal techniczny 18 osób.

Wydatek na utrzymanie wynosił w r. 1907 kwotę 30.418 K. 28 g., a gdy preliminowano w budżecie (rub. X. poz. 82) 36.267 K., przeto zaoszczędzono 5.848 K. 72 g. Wykazana oszczędność pochodzi z późniejszych nominacyi, dokonanych w ciągu roku zamiast w czasie, od którego budżet został uchwalonym.

Fundusz podręczny komisarza miejscowego.

Według przedłożonego przy odezwie c. k. krajowej komisyi agrarnej z 18. marca 1908 l. 110 A odpisu dziennika kasowego funduszu podręcznego za rok 1906 wynosiły sprawdzone co do cyfry

dochody	10.233 K. 23 g.
rozchody	7.442 „ 01 „
pozostałość . .	2.791 K. 22 g.

którą to pozostałość zarachowano jako zaliczkę dla funduszu podręcznego na r. 1907

Według obliczenia naszego oddziału rachunkowego przypada z dotacyi na fundusz podręczny na r. 1906 do zwrotu funduszowi krajowemu po myśli §§. 117, 118, 26, 89 i 105 kr. u. k. kwota 5.485 K. 19 g., do której dodając przypisane do zwrotu należytości z lat poprzednich w kwocie 14.373 K. 60 g., wypada ogólna dotąd do zwrotu funduszowi krajowemu kwota 19.859 K. 51 g.

Wydział krajowy załatwiając przedłożony przez c. k. krajową komisyę agrarną — wyżej powołaną odezwą — odpis dziennika kasowego, zawiadomił rzeczoną władzę o przypisaniu w księgach rachunkowych Wydziału krajowego powyższej należytości do zwrotu od stron interesowanych. Zauważa się przytem, iż prawo żądania zwrotu stanie się wówczas aktualnem, kiedy po zatwierdzeniu planu komasacyjnego, a względnie działowego nastąpi repartycya kosztów na interesowanych i wydane w tej mierze

orzeczenie komisarza miejscowego stanie się prawomocnem. Zarazem zażądał Wydział krajowy przedłożenia dowodów rachunkowych, gdyż udzielony odpis dziennika kasowego nie zawierał alegatów kasowych.

Preliminarz funduszu podręcznego komisarza miejscowego na r. 1908, udzielony Wydziałowi krajowemu odezwą z 4. lipca 1907 l. 86 A. O., a przez Wydział krajowy uchwałą z 26. października 1907 l. 67.367 przyjęty w całości do ogólnego preliminarza funduszu krajowego za rok 1908 w rubr. X. poz. 85 B, obejmuje:

a) w dziale wydatków z funduszu krajowego bez regresu do uczestników	2.250 K
b) w dziale zaliczek zwrotnych	18.580 „
c) w dziale nadzwyczajnej dotacyi jako zwrotnej	18.800 „
razem . .	39.630 K.
nadto na koszta komisyjne	16.600 K
zaś wydatki na personal techniczny	36.267 „
ogólny przeto wydatek na koszta komisyi agrarnej preliminowano w kwocie	91.897 K.

Preliminarz przytoczonych wydatków uznał Wydział krajowy zgodnie z c. k. krajową komisyą agrarną za usprawiedliwiony.

Na podstawie powyższego wywodu Wydział krajowy uprasza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 17. lipca 1908 l. 41.937 o operacyach agrarnych przyjmuje się do wiadomości.

2) Na koszta komisyi agrarnych wstawia się do rubryki X. poz. 85. budżetu krajowego na rok 1908:

A) Na personal techniczny	36.267 K.
B) Na fundusz podręczny	39.630 „
C) Na koszta komisyjne	16.000 „
razem . .	91.897 K.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Tadeusz Pilat**, w. r.*

Członek Wydziału kraj.

L. W. 1.923/08. We Lwowie, dnia 2. września 1908.

Aleg. 65

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania daru z łaski wdowie po byłym dozorcy przy publicznych robotach melioracyjnych Józefie Schultzu.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z d. 11. marca 1907 przyznał Wys. Sejm byłemu dozorcy przy publicznych robotach melioracyjnych Józefowi Schultzowi dożywotni dar z łaski w kwocie 720 koron rocznie.

Józef Schultz umarł w szpitalu św. Łazarza w Krakowie d. 21. sierpnia 1907 roku, a Wydział krajowy przyznał wdowie płacę za miesiąc sierpień i trzymiesięczną odprawę, razem w kwocie 240 koron. Wdowa po ś. p. Józefie Schultzu Zofia Schultzowa wniosła petycyę do Wys. Sejmu w 1907 r. o przyznanie jej zasiłku miesięcznego. Petycya ta l. s. 3500/07 z 12. października 1907 nie została załatwioną.

Wskutek podania wniesionego do Wydziału krajowego przez powyżej wymienioną Zofię Schultzową Wydział krajowy postanowił uchwałą z d. 12. grudnia 1907 LW. 123873/07, zaasygnować jej resztę pozostałego kredytu z kwoty 720 kor. t. j. 60 kor. i przedstawić Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie stałego daru z łaski w kwocie 240 koron rocznie.

Ze względu, że wdowa po ś. p. Józefie Schultzu z powodu choroby i podeszłego wieku, — jak to wykazała w petycyi wniesionej do Wys. Sejmu w 1907 r., — jest zupełnie niezdolną do pracy i pozbawioną wszelkich środków do życia, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyznaje wdowie po byłym dozorcy przy publicznych robotach melioracyjnych Józefie Schultzu, Zofii Schultzowej dożywotni dar z łaski w kwocie 240 koron rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Tadeusz Pilat**, w. r.*
Członek Wydziału kraj.

L. W. 28675/08. We Lwowie, dnia 24. kwietnia 1908.

Aleg 66

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 11. listopada 1905 r. został Wydział krajowy upoważniony do otwarcia z dniem 1-go grudnia 1906 czwartego dwuletniego kursu praktycznego dozorców drenarskich dla 25 stypendystów.

Wskutek ogłoszenia z d. 26. listopada 1905 l. 111172/05 wniosło 80 kandydatów podania o przyjęcie na nowy kurs. Na praktykę wstępną, która rozpoczęła się w m. kwietniu 1906 roku, przyjęto 34 kandydatów. Do egzaminu wstępnego z języka polskiego i rachunków, który się odbył dnia 1. grudnia 1906 r., stawiło się 28 kandydatów.

Ze względu, że wszyscy ci kandydaci złożyli egzamin i że dopiero w czasie nauki teoretycznej okazuje się, który z nich ma kwalifikacye na dozorcę, Wydział krajowy przyjął wszystkich 28 kandydatów jako stypendystów.

Aleg. Według załączonego wykazu ⁄. postęp uczniów, którzy uczęszczali na zimowy 4-miesięczny kurs teorotyczny od 1. grudnia 1906 do końca marca 1907, był następujący:

u 1 ucznia przeciętny postęp celujący
u 10 uczniów „ „ bardzo dobry,
u 13 „ „ „ dobry,
u 4 „ „ „ dostateczny.

W czasie praktyki letniej w 1907 roku jeden z tych uczniów został wykreślony, pozostało zatem na II-gim zimowym kursie 27 uczniów stypendystów.

Koszta utrzymania kursu w czasie od 1. grudnia 1906 do 30. listopada 1907 przedstawiają się, jak następuje:

I. Płaca nauczycieli:		
1. Wynagrodzenie kierownika	200 K. — gr.	
2. „ docentów	3.584 „ — „	3.784 K. — gr.
II. Koszta administracyjne:		
3. Sprawienie i naprawa sprzętów . . .	814 K. 60 gr.	
4. Obsługa sali wykładowej i różne . . .	192 „ 60 „	1.007 „ 20 „
III. Utrzymanie uczniów:		
5. Stypendya 28 uczniów po 200 K. . . .	5.600 K. — gr.	
6. Podróże uczniów	361 „ 35 „	5.961 „ 35 „
IV. Potrzeby naukowe:		
7. Przybory rysunkowe	377 K. 16 gr.	
8. Środki naukowe (książki, lupy i t. d.) . .	179 „ 24 „	556 „ 40 „
Razem		11.308 K. 95 gr.

Dochody wynosiły w 1907 roku:

1. Dotacya Wysokiego Sejmu		7.000 K. — gr.
2. Zasiłek Ministerstwa rolnictwa		4.000 „ — „
Razem .		11.000 K. — gr.

Z porównania okazuje się przekroczenie w kwocie 308 K. 95 gr., powstałe z powodu większego wydatku na sprawienie stołów i przyborów rysunkowych.

Przekroczenie to zostało pokryte z oszczędności uzyskanych w latach poprzednich.

Preliminarz kosztów na rok szkolny 1907—1908 przedstawia się, jak następuje:

I. Wynagrodzenie kierownika i docentów			3.944 K. — gr.
II. Koszta administracyjne: naprawa sprzętów, obsługa sali szkolnej i różne			300 „ — „
III. Utrzymanie uczniów:			
a) 27 stypendystów po 200 K. .	5.400 K. — gr.		
b) podróże, zapomogi i różne .	600 „ — „		6.000 „ — „
c) przybory rysunkowe i środki naukowe . . .			756 „ — „
Razem .			11.000 K. — gr.

Gdy z dniem 30. listopada 1908 kończy się czwarty dwuletni kurs drenarski, Wydział krajowy wziął pod rozwagę sprawę dalszego kształcenia dozorców drenarskich.

Obecny personal dozorców jest następujący: 7 konduktorów melioracyjnych przy robotach konserwacyjnych; 11 konduktorów melior. III klasy przy robotach melioracyjnych; 17 dozorców melioracyjnych; 50 dozorców drenarskich; razem 85 konduktorów i dozorców, oraz 27 uczniów kursu drenarskiego, którzy w 1908 roku ukończyli II. rok szkolny, a w 1909 roku będą zdawać egzamin główny.

Ze względu na rozwijające się drenowanie przy pomocy bezprocentowych pożyczek i powiększenie czynności biura melioracyjnego z powodu przydzielenia sprawy wodociągów i kanalizacyi, a przedewszystkiem wielkiego wzrostu publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych, dla których dotacya państwowa w r. 1908 powiększoną została o 4 miliony koron, Wydział krajowy uznał potrzebę otwarcia nowego kursu dozorców drenarskich z dniem 1. grudnia 1908 r. i w przypuszczeniu, że Wysoki Sejm tę uchwałę zatwierdzi, rozporządzeniem z d. 13. grudnia 1907 L. 123414/07 zarządził rozpisanie konkursu.

Zgłosiło się na ten nowy kurs drenarski 79 kandydatów, z których Wydział krajowy przyjął 39 na wstępną praktykę letnią.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z d. 24. kwietnia 1908 l. 28675/08 o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do otwarcia z dniem 1. grudnia 1908 piątego dwuletniego kursu praktycznego dozorców drenarskich dla 25 stypendystów.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***S. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Tadeusz Pilat**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

Alegat do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 28675/08.

Wykaz postępu uczniów kraj. kursu praktycznego dozorców drenarskich na I. roku szkolnym 1906-1907 (czwarte 2-lecie).

Liczba porz.	Nazwisko i imię	Nauka teoretyczna			Roboty praktyczne				Uwagi i zajęcie przed wstąpieniem na kurs
		Postęp przeciętny w naukach	Pilność	Zachowanie się	Wyszczególnienie robót, przy których uczeń odbył praktykę	Przeciętny postęp w robotach	Pilność	Zachowanie się	
1	Brania Franciszek	dobry	chwalebna	zup. odpow.	w II okręgu pożycz. dren. (jako układacz)	dostateczny	dostateczna	zup. odpow.	układacz drenarski
2	Czypak Mikołaj	bardzo dobry	„	„	przy regulacyi potoku Pustej	dobry	chwalebna	„	robotnik ciesielski
3	Głaz Wawrzyniec	dobry	„	„	„ „ rzeki Wereszycy	bardzo dobry	„	„	figurant st. inż. Bochniaka, kapral straży wojsk. policyjnej
4	Góral Jan	„	„	„	„ „ „ Biały	celujący	„	„	dozorca regulacyi Biały
5	Grabski Michał	„	„	„	w IV. okręgu pożycz. drenowania	dobry	„	„	układacz drenarski
6	Kawa Stefan	dostateczny	„	„	przy ekspozyturze biura mel. w Jarosławiu	„	„	„	układacz drenarski
7	Karpiniec Michał	dobry	dostateczna	„	przy melioracyach prywatn. Lwów	—	—	—	wykreślony uchwałą z d. 8. VII. 1907 l. W. 66440/07.
8	Latawiec Władysław	bardzo dobry	chwalebna	„	w IV. okręgu pożycz. drenowania	bardzo dobry	chwalebna	zup. odpow.	układacz drenarski, podoficer pionierów
9	Lipa Franciszek	„	„	„	„ „ „ „	„	„	„	układacz drenarski
10	Maziarz Jan	celujący	„	„	przy robotach melior. w pow. Mieleckim	celujący	dostateczna	odpowiednie	dozorca tymczasowy
11	Michalski Józef	dostateczny	dostateczna	„	przy melioracyach prywatnych Lwów	bardzo dobry	chwalebna	zup. odpow.	układacz drenarski
12	Migdał Jakób	dobry	chwalebna	„	w V. okręgu pożycz. drenowania	dobry	„	„	robotnik drenarski
13	Ochmański Łukasz	dostateczny	„	„	„ „ „ „	dostateczny	„	„	pionier pułku kolejowego i murarz
14	Orłowski Józef	bardzo dobry	„	„	przy obwałowaniu Wisły w Ujściu solnem	celujący	„	„	robotnik przy regulacyi Biały
15	Pater Wojciech	dostateczny	„	„	w V. okręgu pożycz. drenowania	dobry	„	„	z wojska — podoficer
16	Pezda Jan	bardzo dobry	„	„	przy robotach melior. Lwów i wodociąg. Dnblany	bardzo dobry	„	„	figurant przy robotach melior.
17	Pietruszka Jan	dobry	„	„	w III. okręgu pożycz. drenowania	dobry	dostateczna	„	robotnik drenarski
18	Serwiński Wojciech	„	„	„	przy regulacyi Pełtwi w Buskn	dostateczny	„	„	robotnik przy regulacyi Biały
19	Skop Szczepan	bardzo dobry	„	„	w III okręgu pożycz. drenowania	dobry	chwalebna	„	robotnik przy obwałow. Wisły i Wisłoki
20	Smalec Antoni	„	„	„	przy Ekspozyturze biura melioracyjnego w Tarnowie	bardzo dobry	„	„	układacz drenarski
21	Strycharz Michał	„	„	„	przy obwał. Wisły w pow. Dąbrowskim	dobry	„	„	zastępca dozorcy przy obwałow. Wisły
22	Szewców Stefan	„	„	„	w I. okręgu pożycz. drenowania	bardzo dobry	„	„	był przy gospodarstwie, stolarz
23	Szymański Jan	dobry	„	„	„ „ „ „	celujący	„	„	robotnik drenarski
24	Terech Mikołaj	„	„	„	przy regulacyi Błotni	dobry	„	„	figurant przy regulacyi Błotni
25	Watrak Piotr	„	„	„	w III. okręgu pożycz. drenowania	bardzo dobry	„	„	układacz drenarski
26	Wójcicki Stanisław	bardzo dobry	„	„	przy melioracyach w pow. Mieleckim	celujący	„	„	zastępca dozorcy przy obwałow. Wisły i Wisłoki
27	Wojtaś Józef	dobry	„	„	przy regulacyi Pełtwi w Zadwórzu	dobry	„	„	kołodziej
28	Wolańczyk Stanisław	„	„	„	w II. okręgu pożycz. drenowania	„	„	„	drenarz

Kierownik kursu:
Józef Jankowski, w. r.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1908.

L. W. 82.705/08.

Aleg. 67

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie dalszego wyposażenia krajowego drogowego funduszu pożyczkowego.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu dnia 13. października 1882 Wysoki Sejm uchwalił, jak następuje:

1) Sejm postanawia utworzenie zakładowego funduszu pożyczkowego w sumie 300.000 zł. (600.000 kor.), przeznaczonego na publiczne cele drogowe i wyposażyć się mającego ze skarbu krajowego w ciągu lat dziesięciu corocznemi dotacyami po 30.000 zł. (60.000 kor.) począwszy od r. 1883.

2) Z drogowego funduszu pożyczkowego udzielane będą powiatom, gminom i obszarom dworskim bezprocentowe pożyczki, które spłacane być mają ratami rocznemi i umorzone najpóźniej w ciągu lat dziesięciu od dnia zaciągnięcia pożyczki.

W myśl powyższej uchwały wstawiono do budżetu krajowego za r. 1883 pierwszą roczną ratę dotacyjną w kwocie 60.000 K. Reszta jednak dotacyi w kwocie 540.000 K. nie była wypłacona w dziewięciu ratach rocznych, lecz w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. października 1883 drogowy fundusz pożyczkowy otrzymał ją w czternastu ratach rocznych począwszy od r. 1884, wskutek czego dopiero w roku 1897 rozporządzał pełną kwotą uchwalonej dnia 13. października 1882 dotacyi 600.000 K.

Następnie uchwałą z 17. lutego 1898 Wysoki Sejm w budżecie krajowym na r. 1898 przyznał na cele powyższego funduszu jednorazowo kwotę 40.000 kor. Uchwałą zaś z 27. marca 1899 Wysoki Sejm udotował fundusz, o którym mowa, dalszą sumą 600.000 kor., płatną w piętnastu ratach po 40.000 kor. rocznie począwszy od r. 1899, z tej sumy zatem wpłynęło do funduszu pożyczkowego po koniec r. 1908 dziesięć rat w łącznej kwocie 400.000 kor., a reszta 200.000 kor. ma wpłynąć w dalszych pięciu ratach rocznych począwszy od r. 1909, tak, że dopiero w r. 1913 fundusz rozporządzałby całą sumą uchwalonych już przez Wysoki Sejm dotacyj.

Z uchwalonych zatem przez Wysoki Sejm dotychczasowych dotacyj drogowy fundusz pożyczkowy otrzymał już 1,040.000 kor., a ma otrzymać jeszcze 200.000 kor. w pięciu ratach rocznych począwszy od r. 1909.

Po koniec r. 1907 udzielono powiatom pożyczek

w łącznej sumie	3,058.597	kor. 64	gr.
z czego zwrócono po koniec roku 1907 . .	2,023.357	„ 75	„
pozostaje zatem do zwotu w latach następnych	1,035.239	„ 89	„

Ta pomoc kraju przez udzielanie powiatom bezprocentowych pożyczek na budowę dróg, spłacalnych najwyżej w latach dziesięciu w granicach uchwalonych przez Wysoki Sejm dotychczas funduszów — jakkolwiek bardzo wydatna — okazała się niedostateczną, zwłaszcza w r. 1907 i 1908, a tem bardziej byłaby niedostateczna w latach następnych. Licznym żądaniom powiatów o udzielenie pożyczek na budowę dróg Wydział krajowy nie mógł uczynić zadość, pomimo, że żądania te były ze wszech miar uzasadnione, pożyczki bowiem miały służyć na budowę dróg bardzo ważnych tak pod względem komunikacyjnym, jak ekonomicznym, a zwłaszcza na budowy publicznych dojazdów kolejowych, wymagających ukończenia w pewnym z góry oznaczonym terminie z powodu otwarcia nowych linii kolejowych i wyłożenia wskutek tego w krótkim terminie całego przypadającego na powiat znacznego ustawowego udziału w kosztach budowy. Odmówienie powiatom pożyczek zniewalało je do odłożenia — ze szkodą dla sprawy — budowy ważnych dróg, w wypadkach zaś, gdzie budowy były nagłe i nieodraczalne, zniewalało powiaty do korzystania z uciążliwego kredytu.

Pożyczki udzielone powiatom z funduszu krajowego na budowę dróg umożliwiają powiatom wpłacenie do funduszu budowy naraz przypadającego na nie udziału bez anormalnego obciążenia ludności opodatkowanej, umożliwiają ekonomiczne prowadzenie budowy większemi sumami i w szybszem tempie, przez co zaoszczędza się także znacznie kosztów administracyjnych i zużytkowuje się należycie personal techniczny wydelegowany do budowy. Udzielanie pożyczek dla chwilowego zastąpienia udziału powiatu w kosztach budowy jest zwłaszcza w tych licznych wypadkach wskazane, w których udziela się powiatom pomocy technicznej przez wydelegowanie inżyniera Wydziału krajowego do prowadzenia budowy dróg.

Użyczenie powiatom wydatniejszej, aniżeli dotychczas, pomocy finansowej na budowę dróg przez udzielanie pożyczek i uczynienie zadość uzasadnionym żądaniom powiatów o pożyczki w wyższej mierze, aniżeli to dotychczas przy szczupłych funduszach miało miejsce, będzie możliwe tylko w takim razie, jeżeli Wysoki Sejm powiększy zasoby krajowego drogowego funduszu pożyczkowego.

Wobec tego Wydział krajowy jest zdania, że należy przyspieszyć wpłatę do powyższego funduszu reszty 200.000 K z uchwalonej przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 27. marca 1899 dotacyi w pierwotnej sumie 600.000 K i wpłacić ją w dwóch równych ratach rocznych w r. 1909 i 1910, oraz przeznaczyć na powiększenie funduszu, o którym mowa, dalszą dotacyę w sumie 800.000 K, a to w ośmiu równych bezpośrednio po sobie następujących ratach rocznych po 100.000 K, począwszy od r. 1911. W tej mierze Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi swe wnioski.

Przez przyjęcie tych wniosków będzie dla Wydziału krajowego poniekąd umożliwione ułożenie programu w sprawie budowy dróg subwencyonowanych i udzielania na ten cel pożyczek.

Do preliminarza budżetu krajowego na rok 1909 Wydział krajowy wstawił 100.000 koron tytułem dotacyi dla krajowego drogowego funduszu pożyczkowego.

Na podstawie powyższego przedstawienia Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 30. czerwca 1908 l. 82705 w przedmiocie dalszego uposażenia krajowego drogowego funduszu pożyczkowego, ustanowionego uchwałą Sejmu z dnia 13. października 1882.

II. Sejm postanawia, że niewpłacona dotychczas reszta 200.000 kor. z uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu z dnia 27. marca 1899 dotacyi w sumie 600.000 K będzie wpłacona do krajowego drogowego funduszu pożyczkowego w dwóch ratach rocznych po 100.000 K w latach 1909 i 1910 i wstawia z tego tytułu I. ratę 100.000 kor. do Rubr. VIII. lit. D poz. 10. wydatków budżetu krajowego na r. 1909.

III. 1) Sejm postanawia uposażyć krajowy drogowy fundusz pożyczkowy dalszą dotacyą w sumie 800.000 kor.

2) Ta dotacya w sumie 800.000 koron będzie wpłacona do krajowego drogowego funduszu pożyczkowego w ośmiu bezpośrednio po sobie następujących ratach rocznych po 100.000 kor. począwszy od r. 1911.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby począwszy od r. 1911 do r. 1918 włącznie wstawiał do budżetu krajowego po 100.000 kor. rocznie tytułem dotacyi dla krajowego drogowego funduszu pożyczkowego, ustanowionego uchwałą sejmową z dnia 13. października 1882.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Stanisław Dąmbski**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

LW. 82706/08. We Lwowie, dnia 30. czerwca 1908.

Aleg. 63

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia etatu Oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego.

Wysoki Sejmie!

Etat osób i płac rocznych Oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego, ustanowiony uchwałami Wysokiego Sejmu z 10. i 15. lutego 1898, Wysoki Sejm na podstawie sprawozdania komisyi budżetowej z dnia 8. listopada 1905 Ls. 4053 o przedłożeniu Wydziału krajowego z dnia 31. sierpnia 1905. LW. 82207 uchwalił na posiedzeniu z dnia 13. listopada 1905, powiększyć o dwie posady inżynierów I. klasy, tudzież o dwie posady inżynierów II. klasy z dodatkami aktywalnymi odpowiedniego stopnia. Ten etat obejmuje obecnie 45 posad inżynierskich, a mianowicie:

1 dyrektora,
1 wicedyrektora,
5 starszych inżynierów,
11 inżynierów I. klasy,
11 inżynierów II. klasy,
12 inżynierów-adjunktów,
4 praktykantów technicznych.

Od roku 1905 zakres czynności Oddziału techniczno-drogowego wzrósł znacznie tak, że przewidywana już poprzednio potrzeba powiększenia etatu stała się obecnie niezbędną i spowodowała Wydział krajowy do przedłożenia Wysokiemu Sejmowi niniejszego sprawozdania.

Dotacye krajowe na budowy dróg powiatowych i gminnych, subwencyonowanych z funduszu krajowego, wzrosły znacznie od roku 1904; świadczą o tem fundusze wydawane na cele drogowe.

Gdy w roku 1904 dotacyę subwencyjną preliminowano w budżecie krajowym w kwocie		1,000.000 K. — g.
a drogowy fundusz pożyczkowy wynosił		917.303 „ 69 „
to w preliminarzu budżetu krajowego na rok 1908 wstawiono dotacyę subwencyjną na ten cel w kwocie		2,200.000 K. — g.
stan czynny zaś drogowego funduszu pożyczkowego wykazano w zamknięciu rachunkowem za rok 1907 w kwocie	1,049.496 K. 79 g.	
a po doliczeniu dotacyi za rok 1908 w kwocie	40.000 „ — „	
przedstawia się obecnie ten fundusz w sumie . . .		1,089.496 K. 79 g.

Wskutek wzrostu powyższych dotacyj krajowych zwiększyły się czynności Oddziału techniczno-drogowego tak z powodu kontroli, jaką ten Oddział wykonuje w myśl obowiązujących przepisów, jako też z powodu pomocy fachowej, jakiej Wydział krajowy

użycza powiatom przez delegowanie w miarę możności inżynierów do wypracowania projektów i prowadzenia budowy dróg subwencyonowanych. Życzeniom powiatów w tym kierunku dla braku sił technicznych nie zawsze można uczynić zadość; w roku 1907 i 1908 odmówiono licznym prośbom powiatów o pomoc techniczną.

Czynności Oddziału techniczno-drogowego wzrastają również stale wskutek wykonywania w myśl ustawy drogowej naczelnego nadzoru nad kierunkiem, budową i utrzymywaniem wszystkich dróg powiatowych i gminnych I. i II. klasy, tudzież kontroli i nadzoru nad gospodarką drogową powiatów i 30 gmin miejskich, wymienionych w ustawie gminnej z 13. marca 1889 dz. u. k. Nr. 24, a zwłaszcza gmin miejskich pobierających myto kopytkowe. Czynności Oddziału techniczno-drogowego w zakresie utrzymania dróg będących w zarządzie Wydziałów powiatowych wzrosły znacznie począwszy od roku 1908 wskutek postanowień §. 15. nowej ustawy drogowej i uchwalenia przez Wysoki Sejm dotacyi w kwocie miliona koron rocznie na zasiłki dla powiatowych funduszów drogowych na utrzymanie tych dróg.

Przed przyznaniem powiatom zasiłków z tej dotacyi konserwacyjnej przedkładane przez Wydziały powiatowe kosztorysy na konserwacye dróg i plany muszą być przez Oddział techniczno-drogowy zbadane, a niejednokrotnie prostowane i na nowo opracowane, nadto Oddział techniczno-drogowy powołany jest do wykonywania ściślejszej kontroli nad prowadzeniem subwencyonowanych robót konserwacyjnych i udzielania fachowych wskazówek na miejscu, a następnie do szczegółowego sprawdzania rachunków ze subwencyonowanych robót konserwacyjnych.

Wymagają również zwiększonych czynności Oddziału techniczno-drogowego konserwacya i rekonstrukcya dróg krajowych a zwłaszcza stopniowa wymiana drewnianych przepustów i mostów na stałe i przeprowadzanie w licznych wypadkach dostawy szutru konserwacyjnego we własnym zarządzie, tudzież budowa i utrzymanie publicznych dojazdów kolejowych, których ilość z każdym rokiem znacznie wzrasta.

W budżecie krajowym za rok 1904 przeznaczono:

na nowe budowy i rekonstrukcye dróg krajowych kwotę . . .	170.000 K.
na utrzymanie dróg krajowych	860.000 „
na dojazdy kolejowe	80.000 „
razem .	1,100.000 K.

W preliminarzu zaś budżetu krajowego na rok 1908 zamieszczono:

na nowe budowy i rekonstrukcye dróg krajowych	630.000 K.
na utrzymanie dróg krajowych	950.000 „
na dojazdy kolejowe	100.000 „
razem .	1,680.000 K.

Prócz czynności wchodzących ściśle w zakres jego obowiązków, przeprowadza Oddział techniczno-drogowy w braku specyalnych organów fachowych regulacyę miast i zdrojowisk tak w razie pożaru, jak i na żądanie Reprezentacyi powiatowych i gminnych.

W latach ostatnich przeprowadzono regulacye Truskawca, Błażowej, Leżajska i Harklowej. Świeżo zarządzono zregulowanie miejsca klimatycznego Brzuchowic z Rzęsną polską. Dla braku sił technicznych Wydział krajowy nie mógł na razie uczynić zadość prośbom o sporządzenie planu regulacyjnego Buska, Kamionki Strumiłowej, Myślenic, Turki i innych.

Obok wymienionych czynności są jeszcze inne zadania, które wchodzą w zakres Oddziału techniczno-drogowego, a których on dla szczupłości sił należycie spełniać nie może.

Pierwsze tu miejsce zajmuje statystyka drogowa, która wymaga nader ścisłych i starannych studyów. Statystyka ta obok innych zadań ogólniejszego znaczenia dla gospodarstwa krajowego ma w szczególności śledzić i wskazywać, gdzie przez dobór stosownych materyałów, zmianę sposobu wykonania robót lub zastosowanie innych środków racyonalnych dałyby się osiągnąć jak najdalsze oszczędności w kosztach budowy i utrzymania dróg krajowych i innych dróg autonomicznych.

Z powodu budowy mostów stałych o konstrukcyi żelaznej lub konstrukcyi żelazno-betonowej, jako też przepustów betonowych, tak na drogach krajowych jak na innych drogach autonomicznych zachodzi niezbędna potrzeba powiększenia personalu i zorganizowania biura konstrukcyjnego dla sporządzenia typów budowli dro-

gowych i sprawdzania projektów takich budowli, przedłożonych przez powiaty. Prace około sporządzenia dalszych typów budowli drogowych, jakkolwiek bardzo potrzebne, musiały być przerwane i nie mogą obecnie być dalej prowadzone dla braku sił.

Te wszystkie wyżej wymienione okoliczności wykazują potrzebę znacznego pomnożenia sił Oddziału techniczno-drogowego. Wydział krajowy jednak, kierując się względami oszczędności, ogranicza się do najniezbędniejszej obecnie potrzeby i proponuje na razie powiększenie etatu Oddziału techniczno-drogowego o jednego starszego inżyniera z płacą etatową 4.800 kor., jednego inżyniera I. klasy z płacą etatową 3.600 kor. i o jednego inżyniera II. klasy z płacą etatową 2.800 kor. rocznie wraz z dodatkami aktywalnymi odpowiedniego stopnia. Przez proponowane obecnie powiększenie etatu Oddziału techniczno drogowego zwiększą się w roku 1909 wydatki w porównaniu z rokiem 1908 o kwotę 14.552 kor. Preliminarz budżetu krajowego na rok 1909 jest ułożony z uwzględnieniem wniosku niniejszem sprawozdaniem przedstawionego.

Na podstawie powyższego wywodu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 30. czerwca 1908 L. 82.706 w przedmiocie powiększenia etatu Oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego.

2) Dotychczasowy etat osób i płac rocznych Oddziału techniczno-drogowego Wydziału krajowego, ustanowiony uchwałami Sejmu z dnia 10. i 15. lutego 1898, oraz z dnia 13. listopada 1905, Sejm powiększa o jedną posadę starszego inżyniera, o jedną posadę inżyniera I. klasy, tudzież o jedną posadę inżyniera II. klasy z dodatkami aktywalnymi odpowiedniego stopnia.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Stanisław Dąmbski**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

L. W. 31184 07 We Lwowie, dnia 3. maja 1908.

69

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o uregulowaniu poborów krajowych konduktorów drogowych.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 8. marca 1907 r. przekazał petycyę konduktorów drogowych o polepszenie bytu Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosków.

W wykonaniu powyższej uchwały Wysokiego Sejmu Wydział krajowy przedstawia wniosek podwyższenia poborów służbowych konduktorów drogowych.

Dotychczasowy etat konduktorów drogowych po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 10. lutego 1898 r. obejmuje:

a) 10-ciu starszych konduktorów z płacą	1.800	kor.
dodatkiem aktyw.	300	„
i z prawem do trzech dod. V-letn. po . . .	100	„
b) 10-ciu konduktorów I. klasy z płacą	1.600	„
dodatkiem aktyw. po	200	„
i prawem do trzech dod. V-letn. po	100	„
c) 10-ciu konduktorów II. klasy z płacą	1.400	„
dodatkiem aktyw. po	150	„
i do prawem trzech dod. V-letn. po	100	„
d) 12-tu konduktorów III. klasy z płacą	1.200	„
dodatkiem aktyw. po	150	„
i prawem do trzech dod. V-letn. po . . .	100	„

Zmiana stosunków, wywołana znacznem podrożeniem czynszów mieszkań i wszystkich artykułów niezbędnej konsumcyi, oraz wzgląd na ten fakt, że Wysoki Sejm w ostatnich czasach pobory służbowe innych kategoryi urzędników i sług krajowych w znacznej mierze podwyższył, uzasadnia zdaniem Wydziału krajowego potrzebę po-

lepszenia dotychczasowych poborów konduktorów drogowych. Wydział krajowy mniema, że pobory te w przyszłości wynosić winny:

I. starszy konduktor:

płaca	2.000 kor.
dodatek aktywalny	450 „
i prawo do trzech dod. V-letn. po .	100 „

II. konduktor I. klasy:

płaca	1.800 kor.
dodatek aktywalny	350 „
i prawo do trzech dod. V-letn. po .	100 „

III. konduktor II. klasy:

płaca	1.600 kor.
dodatek aktywalny	250 „
i prawo do trzech dod. V-letn. po .	100 „

IV. konduktor III. klasy:

płaca	1.400 kor.
dodatek aktywalny	150 „
i prawo do trzech dod. V-letn. po .	100 „

Obciążenie budżetu krajowego wskutek tego podwyższenia poborów konduktorów drogowych wynosić będzie:

I. a)	przy płacach 10-ciu starszych konduktorów po 200 kor. rocznie =	2.000 kor.
b)	przy dodatkach aktyw. po 150 kor. = ...	1.500 „
II. a)	przy płacach 10-ciu konduktorów I. klasy po 200 kor. rocznie =	2.000 „
b)	przy dodatkach aktyw. po 150 kor. = ...	1.500 „
III. a)	przy płacach 10-ciu konduktorów II. klasy po 200 kor. rocznie =	2.000 „
b)	przy dodatkach aktyw. po 100 kor. = ...	1.000 „
IV. a)	przy płacach 12-tu konduktorów III. kl. po 200 kor. rocznie = .	2.400 „
b)	przy dodatkach aktyw. po — kor. = ...	— „
	Razem rocznie .	12.400 kor.

Wydatek ten wstawiony został do preliminarza funduszu krajowego na rok 1908.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm uchyla postanowienia uchwały swej z 10. lutego 1898 r., normujące pobory służbowe konduktorów drogowych i ustanawia następujący etat posad i płac krajowych konduktorów drogowych:

a) Dziesięciu starszych konduktorów z płacą stałą po . .	2.000 kor.
dodatkiem aktywalnym po	450 „
i trzema dodatkami pięcioletnimi po	100 „

b) Dziesięciu konduktorów I. klasy z płacą stałą po . . 1.800 kor.
dodatkiem aktywalnym po . . . . . 350 „
i trzema dodatkami pięcioletnimi po . . . 100 „

c) Dziesięciu konduktorów II. klasy z płacą stałą po . . 1.600 „
dodatkiem aktywalnym po . . . . . 250 „
i trzema dodatkami pięcioletnimi po . . . 100 „

d) Dwunastu konduktorów III. klasy z płacą stałą po . . 1.400 „
dodatkiem aktywalnym po . . . . . 150 „
i trzema dodatkami pięcioletnimi po . . . 100 „

Postanowienia powyższe wchodzą w życie z dniem uchwały sejmowej.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Stanisław Dąmbski *w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Drukarnia Ludowa we Lwowie

LW. 115.082/1907. We Lwowie, dnia 12. czerwca 1908.

Aleg. 70

Aleg. 69

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie podwyższenia rocznej dotacyi na cele popierania budowy kolei niższorzędnych z 750.000 K na 900.000 K.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm podejmując akcyę popierania budowy kolei niższorzędnych po myśli ustawy krajowej z 17. lipca 1893. Dz. u. p. Nr. 42, utworzył na ten cel odrębny fundusz w ten sposób, że uchwałą z 15. lutego 1894. upoważnił Wydział krajowy do wstawiania w budżet krajowy rocznej dotacyi 600.000 K. przez przeciąg 75 lat, począwszy od r. 1894. Uchwałą sejmową z dnia 17. marca 1899. dotacya roczna dla krajowego funduszu kolejowego została podniesiona do kwoty 750.000 K.

Na podstawie tego funduszu wziął kraj udział w kapitałach budowy kolei niższorzędnych o łącznej długości 736·477 km. i łącznych kosztach budowy 76,430.200 K.

a) przez gwarancyę dochodów czystych dla oprocentowania i umorzenia pożyczek pierwszeństwa w sumie kapitałowej .	19,822.000 K — h
b) przez subwencye bezzwrotne	2,500.000 „ — „
c) przez subwencye w zamian za kolejowe akcye pierwszeństwa lub zakładowe	4,516.000 „ — „
d) przez udzielenie pożyczki gotówkowej	370.000 „ — „
łącznie w sumie . . .	27,208.000 K — h

Udziały te objął kraj przy rocznem obciążeniu kraju kwotą 750.000 kor., t. j. przy niespełna 3 groszach dodatku do podatku, względnie przy 2·75% w stosunku do kapitałowej sumy udziału kraju.

Zobowiązania kraju z tytułu udzielonych gwarancyi dochodów dla oprocentowania i umorzenia pożyczek pierwszeństwa dosięgają roczną kwotę 1,048.434 K 24 h i znajdują pokrycie:

1. w rocznej dotacyi	750.000 K — h
2. w 3% odsetkach od rezerwy utworzonej z zapasów kraj. funduszu kolejowego, złożonej w Banku krajowym . .	30.000 „ — „
3. w zwolnieniach gwarancyjnych ustalonych uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 13. października 1903. na podstawie czystych dochodów kolei lokalnych gwarantowanych przez kraj w kwocie rocznej	300..000 „ — „
Razem . . .	1,080.000 K — h

W ten sposób nominalne obciążenie krajowego funduszu kolejowego prawie w zupełności wyczerpuje roczną rentę, którą ten fundusz dysponuje.

Uchwałami z 8. marca 1907. upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju gwarancyi dochodów czystych dla nowo projektowanych kolei:

a) Lwów-Stojanów dla oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie	6,480.000 K — h
b) Muszyna-Krynica dla oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie	750.000 „ — „
c) Drohobycz-Truskawiec dla oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie	850.000 „ — „
łącznie . . .	8,080.000 K — h
Przy oprocentowaniu po 4 od sta rocznie i 75-letniem umorzeniu tej sumy kapitałowej oblicza się roczną ratę na około .	363.600 „ — „
tak, że roczne obciążenie krajowego funduszu kolejowego wyniesie wraz z dotychczasowem obciążeniem rocznem . . .	1,048.434 „ 24 „
okrągło kwotę . . .	1,412.000 K — h
Wobec powyżej wykazanego pokrycia w rocznych przychodach .	1,080.000 „ — „
Pozostaje niepokrytych rocznie . . .	332.000 K — h

Za podstawę obliczenia rozporządzalnej rocznej renty funduszu kolejowego służą między innemi czyste dochody kolei lokalnych, gwarantowanych przez kraj, które w pierwszym rzędzie pokrywają raty pożyczek pierwszeństwa, zwalniając przez to fundusz kolejowy od objętych zobowiązań kolejowych. Uchwałą Wysokiego Sejmu z 13. października 1903. ustalone są te zwolnienia w rocznej sumie 300.000 K.

Przy preliminowaniu tych zwolnień, które stanowić mają następnie pokrycie dla nowych zobowiązań gwarancyjnych na przeciąg 75 lat, należy postępować z całą ostrożnością, aby na wypadek zastoju i spadku dochodów kolejowych nie znaleść się przed ewentualnością niedoborów niemających pokrycia w funduszu kolejowym i nie narazić przez to funduszu krajowego na niespodziewane, niepreliminowane wydatki.

Niestałość dochodów ujawnia się w szczególności przy kolejach przecinających okolice o charakterze ściśle rolniczym. Kolej lokalna Borki wielkie-Grzymałów wykazywała od dnia otwarcia aż do roku 1905. stały wzrost dochodów (patrz tablica I-sza dołączona do sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w sprawach kolejowych za czas od 1. grudnia 1906. do 31. marca 1908., tak że uważać należało tę kolej za niekorzystającą już stale z gwarancyi kraju. Dochód brutto spadł w r. 1907. na tej kolei w porównaniu do dochodów w r. 1906. z 157.671 K 95 h na 145.910 K 82 h.

W r. 1907. dochody kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów nie wystarczyły nawet na pokrycie rat pożyczki pierwszeństwa i z tego powodu krajowy fundusz kolejowy dopłacił do niej w tymże roku 17.636 K. 85 h. Gdy nadto roczna rata pożyczki inwestycyjnej przyzwolonej dla tej kolei lokalnej przez Wysoki Sejm uchwałą z 30. września 1907 wynosić będzie około 5.000 kor. wraz z umorzeniem, przeto należy na dopłatę do dochodów kolei Borki wielkie-Grzymałów zarezerwować na przyszłość roczną kwotę okrągło 25.000 kor.

Stosunki na kolei lokalnej Przeworsk-Dynów dotychczas nie ustaliły się i kolej ta wymaga stale dopłat gwarancyjnych w znacznych rocznych kwotach. Nadto należy mieć na pamięci, że proponowana kolej z Przemyśla doliną Sanu przez Dynów w kierunku ku Brzozowowi o torze normalnym w razie zrealizowania stanowić będzie konkurencyjną linię dla wąskotorowej kolei Przeworsk-Dynów. Z tych powodów nie można kolei tej wliczyć do rzędu tych, które stale własnemi dochodami pokrywają choć w części raty pożyczek pierwszeństwa.

Jakkolwiek kolej lokalna Tarnów-Szczucin w pierwszym roku obrachunkowym 1906/1907 wykazała czysty zysk w kwocie 31.526 K. 89 h., to przecież

należy mieć na względzie, że ten czysty zysk stanowią procenta (32.687 K. 80 h.) od gotówki pozostałej z kapitału budowy, którą po zamknięciu rachunku budowy uposażony będzie budowlany fundusz rezerwowy, poczem odsetki te będą przypadać temuż funduszowi rezerwowemu. W uwzględnieniu tej okoliczności, jako też z powodu braku stalszych dat dotyczących rozwoju ruchu wobec tylko jednorocznej eksploatacyi, Wydział krajowy obecnie nie ma podstawy do preliminowania jakichkolwiek zwolnień dla kolei Tarnów-Szczucin i musi dla niej rezerwować pełną kwotę raty pożyczkowej.

Koszta prowadzenia ruchu na kolejach lokalnych wzmagają się stale od ostatnich dwóch lat z powodu regulacyi płac personalu c. k. kolei państwowych, z powodu znacznego podrożenia materyałów, a w szczególności węgla. Stałe a daleko idące żądania publiczności odłączenia ruchu osobowego od ciężarowego i zaprowadzenia częstszego ruchu o dogodnych połączeniach z pociągami linii głównych powodują również niestosunkowe do ewentualnego wzrostu dochodów podrożenie prowadzenia ruchu na kolejach lokalnych. Z drugiej strony istnieje ciągła tendencya obniżania cen przewozowych.

Z tych powodów nie można też uważać kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka za stale zwolnioną w całości, jakkolwiek w ostatnich dwóch latach 1906. i 1907. czyste dochody pokryły w zupełności gwarantowane przez kraj raty pożyczek pierwszeństwa. Wydział krajowy uważa przeto za konieczne dla kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka zatrzymać kwotę okrągłą 125.000 K., t. j. mniej więcej połowę rat pożyczek pierwszeństwa na ewentualną dopłatę z funduszu kolejowego.

Wobec powyższego stanu rzeczy należy więc następujące roczne kwoty rezerwować do uiszczenia z funduszu kolejowego jako niezwolnione:

1. raty pożyczek kraju na pokrycie subwencyi bezzwrotnych na rzecz kolei państwowych	
a) Chodorów-Podwysokie	87 291 K — h
b) Przeworsk-Rozwadów	21.900 „ — „
2. raty pożyczek kraju za zakupno akcyi	
a) pierwszeństwa kolei Łupków-Cisna	40.592 „ 44 „
b) zakładowych kolei Kraków-Kocmyrzów, pierwszeństwa kol. Trzebinia-Skawce i pierwszeństwa kol. Łupków-Cisna	26.352 „ — „
3. część raty pożyczki pierwszeństwa kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów	25.000 „ — „
4. raty pożyczek pierwszeństwa kolei lokalnej Przeworsk-Dynów	131.253 „ 10 „
5. raty pożyczki pierwszeństwa kolei lokalnej Tarnów-Szczucin	89.216 „ 58 „
6. część raty pożyczki pierwszeństwa kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	125.000 „ — „
łącznie do uiszczenia rocznie	546.605 K 12 h.

Gwarancye dochodów czystych wszystkich innych kolei lokalnych, a mianowicie kolei Trzebinia-Skawce, Chabówka-Zakopane i Piła-Jaworzno należy uważać za zwolnione wobec stałych czystych zysków na tych kolejach lokalnych uzyskiwanych.

Jak wyżej wykazano, nominalne obciążenie krajowego funduszu kolejowego wynosi kwotę	1,048.434 K 24 h
Wydział krajowy preliminuje, że do uiszczenia będzie miał ten fundusz rocznie	546.605 „ 12 „
pozostaje przeto zwolniona kwota roczna okrągło . . .	500.000 K — h

Biorąc przeto tę zwolnioną kwotę za podstawę do obliczenia na przyszłość pokrycia zobowiązań funduszu kolejowego, otrzymamy następujące zestawienie

dochodów i obciążenia funduszu kolejowego z uwzględnieniem gwarancyi dla projektowanych kolei lokalnych Lwów-Stojanów, Muszyna-Krynica i Drohobycz-Truskawiec:

Nominalne obciążenie roczne (jak wyżej)		1,412.000 K — h
od tego zwolnienia według powyższego obliczenia . . .		500.000 „ — „
pozostaje do pokrycia		912.000 K — h
a) przez dotacyę roczną . .	750.000 K	
b) przez odsetki od jednomilionowej stałej rezerwy . .	30.000 „	780.000 „ — „
pozostaje niepokryta roczna kwota		132.000 K — h

Na tej podstawie wnosi Wydział krajowy podniesienie dotychczasowej dotacyi krajowego funduszu kolejowego o kwotę 150.000 K, t. j. z kwoty 750.000 na 900.000 K.

Równocześnie wnosi Wydział krajowy ustanowienie czasu trwania tej dotacyi począwszy od roku 1909. na lat 75, gdyż normalny termin umorzenia pożyczek kolejowych wynosi tę ilość lat.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. 1. Upoważnia się Wydział krajowy do wstawiania w preliminarz funduszu krajowego na cele popierania budowy kolei niższorzędnych w myśl ustawy krajowej z 17. lipca 1893. Dz. u. kr. Nr. 42, rocznej dotacyi w kwocie 900.000 K, słowami: dziewięćkroć sto tysięcy koron przez lat 75 (siedmdziesiąt pięć) począwszy od roku 1909. (dziewiątego).

2. Wszelkie oszczędności w tej rubryce i wpływy od dłużników i z tytułów kolejowych przez kraj nabytych tak w kapitale jak i odsetkach, wpływać będą do funduszu kolejowego, który osobno ma być zarachowywany i administrowany.

3. Uchwały sejmowe z 15. lutego 1894. i z 17. marca 1899., ustanawiające dotacye dla funduszu kolejowego w rocznej kwocie 750.000 *K*, uchyla się niniejszem w całej osnowie.

II. Sejm oznacza zwolnienie rocznego obciążenia krajowego funduszu kolejowego przez dochody kolei lokalnych przez kraj gwarantowanyoh w sumie rocznej 500.000 K, słowami pięćset tysięcy koron.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni** w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Stanisław Dąmbski** w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Udziały kraju w kosztach budowy kolei lokalnych.

I. Udział kraju w kapitale budowy kolei lokalnych gwarantowanych przez kraj.

Nazwa kolei lokalnej	Dzień otwarcia ruchu	Długość budowlana linii	Kapitał zakładowy	Pożyczka pierwszeństwa gwarantowana przez kraj
		klm.	w koronach	
Borki wielkie - Grzymałów . .	$^{12}/_{8}$ 1897	33·025	1,800.000	1,200.000
Trzebinia - Skawce	$^{15}/_{8}$ 1899	59·263	6,928.800	*a)* 3,320.000 *b)* 720.000
Chabówka - Zakopane	$^{25}/_{10}$ 1899	43·092	5,800.000	2,260.000
Delatyn - Kołomyja - Stefanówka .	$^{18}/_{10}$ 1899	112·622	9,184 000	*a)* 5,200.000 *b)* 900.000
Piła - Jaworzno	$^{27}/_{10}$ 1900	25·835	2,279.000	*a)* 928.000 *b)* 330.000
Przeworsk - Dynów	$^{8}/_{9}$ 1904	46·248	4,448.400	*a)* 2,266.000 *b)* 698.000
Tarnów - Szczucin	$^{15}/_{10}$ 1906	48·690	3.400.000	2,000.000
Razem	—	368·775	33.840.200	19,822 000

II. Niezwrotny udział kraju w kapitale budowy kolei lokalnych.

Nazwa kolei lokalnej	Dzień otwarcia ruchu	Długość budowlana linii	Kapitał zakładowy	Niezwrotny udział kraju
		klm.	w koronach	
Chodorów - Podwysokie	$^{29}/_{11}$ 1897	42·245	7,300.000	2,000.000
Przeworsk - Rozwadów	$^{14}/_{1}$ 1900	74·423	10,340.000	500.000
Razem . . .	—	116·668	17,640.000	2,500.000

III. Udział kraju w kapitale budowy w akcyach zakładowych lub pierwszeństwa.

Nazwa kolei lokalnej	Dzień otwarcia ruchu	Długość budowlana linii	Kapitał zakładowy	*a)* objęte akcye zakładowe *b)* objęte akcye pierwszeństwa
		km.	w koronach	
Łupków - Cisna . . .	$^{22}/_{1}$ 1898	25·311	1,580.000	1,050.000 *b)*
Kraków - Kocmyrzów .	$^{14}/_{12}$ 1899	18·910	2,340.000	200.000 *a)*
Lwów - Jaworów . . .	$^{14}/_{11}$ 1903	48·735	3,450.000	300.000 *a)*
Tarnopol - Zbaraż . .	$^{25}/_{11}$ 1906	22·478	1,710.000	600.000 *a)*
Lwów - Podhajce . . .	w budowie	131·100	15,500.000	2,100.000 *b)*
Trzebinia - Skawce „ .	patrz grupa I.		—	266 000 *b)*
Razem . .	—	246·534	24,580.000	4,516.000

IV. Pożyczka gotówkowa, udzielona kolei lokalnej Piła Jaworzno na koszta przedłużenia ($4^{1}/_{2}$ km.) linii do kopalni węgla Gwarectwa Jaworzniańskiego . . . . . 370.000 K

Rekapitulacya.

I.	19,822 000 K
II.	2,500 000 „
III.	4,516.000 „
IV.	370.000 „
Razem . .	27,208.000 K.

LW. 65.233/08.

We Lwowie, dnia 13. lipca 1908.

Nr. 71

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie udzielenia kolei lokalnej Piła-Jaworzno pożyczki 70.000 koron.

Wysoki Sejmie!

Ruch towarowy, a w szczególności węglowy wzmógł się w ostatnich dwóch latach tak znacznie na kolei lokalnej Piła-Jaworzno, że istniejące urządzenia nie są już wystarczające dla pokonania tego ruchu.

Następujące zestawienie daje obraz tego wzmożenia intenzywności ruchu:

Ogółem przewieziono linią kolejową Piła-Jaworzno towarów ton:

w roku	1901	31.935
„ „	1902	74.094
„ „	1903	111.572
„ „	1904	210.059
„ „	1905	279.804
„ „	1906	334.088
„ „	1907	519.235

Z powodu tego zwiększenia ruchu przeprowadzono w roku 1907 wymianę 2 lokomotyw lekkich na dwie lokomotywy cięższego typu o większej sile pociągowej. Obie stare lokomotywy sprzedano za cenę 66.000 koron; resztę kosztów zakupna 2 nowych lokomotyw w kwocie 53.000 koron pokrył fundusz budowy kolei lokalnej.

Niezbędnie potrzebnemi stały się następujące inwestycye:

1) Rozszerzenie ogrzewalni dla maszyn i postawienie żurawia dla brania wody na stacyi w Jaworznie wraz z położeniem toru preliminowanym kosztem K. 14.500

2) Rozszerzenie biur w budynku stacyjnym w Jaworznie preliminowanym kosztem . . . . . K. 580

3) Rozszerzenie stacyi w Jaworznie przez budowę nowych torów kosztem K. 58.000.

Projekt ten rozszerzenia stacyi w Jaworznie nie mógł być dotychczas wykonany z powodu braku funduszów na ten cel. Gdy jednak obecny stan na tej stacyi z powodu niebezpieczeństwa ruchu nie mógł być dalej cierpiany, przeto musiano na razie stworzyć prowizoryum przez wybudowanie dwóch torów ślepych kosztem preliminowanym w kwocie 15.000 kor., przyczem gwarectwo Jaworznickie przyjęło na

siebie obowiązek zestawienia swoim personalem i swojemi maszynami transportów węgla za opłatą 20 hl. za każde 10 ton wagi netto.

Prowizoryum powyższe musiało być na razie stworzone, obciąża jednak znacznie dochody kolei lokalnej. Z tego powodu nieodzownem jest przystąpić do wykonania rozszerzenia własnej stacyi; według obliczenia bowiem c. k. Dyrekcyi kolei państwowych w Krakowie kolej lokalna będzie miała płacić gwarectwu Jaworznickiemu za zestawienie pociągów rocznie około 6.300 kor., podczas gdy uzupełnienie rozszerzenia własnej stacyi kosztowałoby 43.000 kor. (58.000—15.000 kor.).

4) Na kolei lokalnej Piła-Jaworzno jest bardzo utrudnione intenzywniejsze prowadzenie ruchu pociągów z powodu znaczniejszych odległości między stacyami, gdyż pociągi muszą długo czekać na stacyach dla krzyżowania się z pociągami kursującymi w przeciwnym kierunku.

Ażeby więc umożliwić zaprowadzenie większej ilości pociągów towarowych, nieodzownem jest założenie nowej stacyi dla rozmijania się pociągów w km. 17.122/475 w gminie Byczyna kosztem preliminowanym na . . . . . K. 16.000

5) Nadto wystawiono ze względów czystości i sanitarnych na stacyi w Jaworznie dla personalu kolejowego pralnię wraz z piecem piekarskim kosztem . K. 3.485·65

Preliminowany koszt powyższych inwestycyi wynosi przeto . . K. 92.565·65

na którego pokrycie kolej lokalna Piła-Jaworzno dysponuje w funduszach rezrwowych A i B kwotą . . . . . K. 23.239·98

pozostaje do pokrycia . . . . . K. 69.325·67.

Od powyższych inwestyi zależnem jest utrzymanie dotychczasowych transportów i pozyskanie dalszych nowych ze znacznie rozszerzonych kopalń w Borach.

Na wniosek Rady zawiadowczej uchwaliło Walne Zgromadzenie akcyonaryuszy kolei lokalnej Piła-Jaworzno dnia 23. czerwca 1908 celem uzyskania potrzebnych na powyższe cele funduszów zaciągnąć za zezwoleniem Wydziału krajowego i c. k. Rządu pożyczkę gotówkową po 4% oprocentowaną, spłacalną w ciągu 5 lat, w sumie 70.000 koron. Na podstawie tej uchwały zwróciła się Rada zawiadowcza kolei lokalnej do Wydziału krajowego z prośbą o uzyskanie tej pożyczki z krajowego funduszu kolejowego.

Wydział krajowy oświadcza się w zasadzie za udzieleniem zozwolenia Towarzystwu akcyjnemu „kolej lokalna Piła-Jaworzno“ na zaciągnięcie w mowie będącej pożyczki.

Dla Towarzystwa kolejowego najkorzystniejszem, bo najmniej kosztownem będzie zaciągnięcie pożyczki z krajowego funduszu kolejowego.

Przez zaciągnięcie tej pożyczki nie wyniknie żadne obciążenie funduszu krajowego, gdyż dochody kolei lokalnej są tak znaczne, że zupełnie wystarczą na oprocentowanie i umorzenie tej pożyczki.

Czysty zysk z r. 1907 po spłaceniu rat obu pożyczek pierwszeństwa i pożyczki bieżącej wynosił kwotę 129.190 kor. 02 hal. i służy:

a) na 6% dotacyę funduszu rezerwowego B kwota 7.751 kor. 40 hal.;

b) na 4% dywidendę dla 1.555 sztuk akcyi zakładowych po 16 kor. od akcyi = 24.880 kor;

c) na zwrot dopłat w poprzednich latach przez fundusz krajowy zaliczonych z tytułu gwarancyi dochodów 96.558 kor. 62 hal.

Z dochodów za rok 1908 zostanie reszta zaliczek gwarancyjnych w kwocie 9.054 kor. 90 hal. spłaconą.

Na tej podstawie Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia z zapasów krajowego funduszu kolejowego Towarzystwu akcyjnemu „kolej lokalna Piła-Jaworzno“ pożyczki gotówkowej po 4% oprocentowanej, spłacalnej w półrocznych ratach w ciągu 5 lat, w sumie 70.000 kor., słowami siedmdziesiąt tysięcy koron, pod warunkami, jakie nłoży Wydział krajowy, a w szczególności z uwzględnieniem następujących postanowień:

1) Fundusze uzyskane z tej pożyczki przeznaczone będą na inwestycye, urządzenia i cele, jakie Wydział krajowy uzna za wskazane i potrzebne i użyte zostaną pod bezpośrednią ingerencyą Wydziału krajowego.

2) Towarzystwo kolejowe zezna skrypt dłużny według wzoru udzielonego przez Wydział krajowy aktem notaryalnym z prawem egzekucyi z §. 3. ustawy z 25. lipca 1871 Dz. u. p. Nr. 75.

3) Na pokrycie rat oprocentowania i umorzenia pożyczki gotówkowej w kwocie 70.000 koron i ewentualnych zaległości z tego tytułu będzie użyty po myśli §. 49. ustęp 3. punkt 1. statutu Towarzystwa akcyjnego „kolej lokalna Piła-Jaworzno“ dochód pozostający do dyspozycyi po pokryciu z dochodów Towarzystwa rat oprocentowania i umorzenia pożyczek pierwszeństwa, zaciągniętych po myśli §. 8. tego statutu, w kwocie 1,258.000 koron i pożyczki bieżącej w kwocie 370.000 koron, którą z dochodów eksploatacyjnych się spłaca.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Stanisław Dąmbski**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

LW. 8293/08. We Lwowie, dnia 3. maja 1908.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem ustawy, normującej stosunki prawne sezonowych robotników rolnych i leśnych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 13. marca 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu wniosek posła Zdzisława hr. Tarnowskiego i towarzyszy, zawierający zarys ustawy normującej stosunki prawne między pracodawcami a robotnikami sezonowymi rolnymi i leśnymi z poleceniem przedłożenia na najbliższej sesyi opracowanego projektu tej ustawy.

Zgodnie z tem poleceniem przedłożył Wydział krajowy na jesiennej sesyi roku ubiegłego projekt powyższej ustawy (alegat 287 ex 1907).

Projekt ten został uchwałą Wys. Sejmu z 16. września 1907 przekazanym Komisyi gospodarstwa krajowego. Komisya na podstawie referatu posła Karola Czecza rozpatrzyła projekt Wydziału krajowego i po wprowadzeniu w nim szeregu zmian przedłożyła Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem z 4. października 1907 (alegat 496) projekt ustawy.

Ten projekt umieszczonym był w ostatnich dniach ubiegłej sesyi na porządku dziennym, jednak z powodu braku czasu nie przyszedł pod obrady Wysokiego Sejmu.

Wydział krajowy wznawia niniejszem omawiany projekt ustawy. Czyniąc to, kieruje się Wydział krajowy zarówno intencyą Wysokiego Sejmu w ubiegłej sesyi objawioną, jak niemniej względem na istotną i pilną potrzebę ujęcia w ramy przepisów ustawowych stosunku prawnego między pracodawcą a sezonowym robotnikiem rolnym. Rzeczowe argumenty, udowadniające potrzebę takiej ustawy, zostały wyczerpująco przedstawione w sprawozdaniach Wydziału krajowego i Komisyi gospodarstwa krajowego (alegaty 287 i 496 ex 1907), do których — nie chcąc ich powtarzać — Wydział krajowy się odwołuje.

Załączony projekt ustawy jest zgodny z tekstem ustalonym w sprawozdaniu Komisyi gospodarstwa krajowego, z wyjątkiem dwóch zmian, a to w §. 40. w ustępie 2. i w §. 46. w ustępie ostatnim.

Wprowadzone poprawki nie zawierają jednak istotnych zmian projektu komisyjnego i nie wymagają osobnego motywowania.

LW. 8293/08. We Lwowie, dnia 3. maja 1908.

Aleg. 72

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem ustawy, normującej stosunki prawne sezonowych robotników rolnych i leśnych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 13. marca 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu wniosek posła Zdzisława hr. Tarnowskiego i towarzyszy, zawierający zarys ustawy normującej stosunki prawne między pracodawcami a robotnikami sezonowymi rolnymi i leśnymi z poleceniem przedłożenia na najbliższej sesyi opracowanego projektu tej ustawy.

Zgodnie z tem poleceniem przedłożył Wydział krajowy na jesiennej sesyi roku ubiegłego projekt powyższej nstawy (alegat 287 ex 1907).

Projekt ten został uchwałą Wys. Sejmu z 16. września 1907 przekazanym Komisyi gospodarstwa krajowego. Komisya na podstawie referatu posła Karola Czecza rozpatrzyła projekt Wydziału krajowego i po wprowadzeniu w nim szeregu zmian przedłożyła Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem z 4. października 1907 (alegat 496) projekt ustawy.

Ten projekt umieszczonym był w ostatnich dniach ubiegłej sesyi na porządku dziennym, jednak z powodu braku czasu nie przyszedł pod obrady Wysokiego Sejmu.

Wydział krajowy wznawia niniejszem omawiany projekt nstawy. Czyniąc to, kieruje się Wydział krajowy zarówno intencyą Wysokiego Sejmu w ubiegłej sesyi objawioną, jak niemniej względem na istotną i pilną potrzebę ujęcia w ramy przepisów ustawowych stosunku prawnego między pracodawcą a sezonowym robotnikiem rolnym. Rzeczowe argumenty, ndowadniające potrzebę takiej ustawy, zostały wyczerpująco przedstawione w sprawozdaniach Wydziału krajowego i Komisyi gospodarstwa krajowego (alegaty 287 i 496 ex 1907), do których — nie chcąc ich powtarzać — Wydział krajowy się odwołuje.

Załączony projekt ustawy jest zgodny z tekstem ustalonym w sprawozdaniu Komisyi gospodarstwa krajowego, z wyjątkiem dwóch zmian, a to w §. 40. w ustępie 2. i w §. 46. w ustępie ostatnim.

Wprowadzone poprawki nie zawierają jednak istotnych zmian projektu komisyjnego i nie wymagają osobnego motywowania.

Projekt Komisyi opiewał:

„§ 40. Robotnik uprawnionym jest rozwiązać jednostronnie umowę:

2. jeżeli pracodawca lub członkowie jego rodziny nakłaniają go do czynów nieobyczajnych lub karygodnych“.

Natomiast tenże ustęp w projekcie przedłożonym brzmi:

„2. jeżeli pracodawca nakłania robotnika do czynów nieobyczajnych lub karygodnych, względnie odmawia mu ochrony przed takiemi usiłowaniami ze strony członków swej rodziny lub innych domowników“.

W ustępie ostatnim §. 46. uległ zmianie tylko jeden wyraz, mianowicie w zdaniu:

„pracodawcy wolno będzie potrącić z kaucyi“.

wstawiono: „wolno będzie potrącić z zarobku“.

Do projektu komisyjnego dołączoną była rezolucya z wezwaniem do c. k. Rządu, zmierzająca do uzyskania uwolnienia od stempli dokumentów wydanych w myśl przepisów projektowanej ustawy. Rezolucyę tę Wydział krajowy również ponawia i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Załączony ·/. projekt ustawy

II. Rezolucyę następującej treści:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w drodze ustawodawczej postarał się o uwolnienie od stempli następujących dokumentów w sprawach, opartych o ustawę z dnia . . . ., dotyczącą stosunków prawnych robotników sezonowych rolnych i leśnych:

a) legitymacyi robotniczych,

b) dokumentów dotyczących umowy,

c) wszelkich skarg, pism i protokołów, wnoszonych względnie sporządzanych w postępowaniu przed władzami politycznemi.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Stanisław Dąmbski**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o stosunkach prawnych między pracodawcami a rolnymi i leśnymi robotnikami sezonowymi.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

I. Moc obowiązująca i zakres stosowania ustawy.

§. 1.

Stosunki prawne, wynikające z umów między pracodawcami a robotnikami sezonowymi w gospodarstwie rolnem lub leśnem będą oceniane wedle przepisów niniejszej ustawy, o ile strony w umowie wyraźnie oświadczyły, że się postanowieniom tej ustawy poddają.

Bez względu jednak na oświadczenie stron stosowane będą wprost z mocy niniejszej ustawy postanowienia §. 4—6, §. 21, §. 28—30, §. 32, §. 43 i §. 46.

§. 2.

Robotnikami sezonowymi w znaczeniu tej ustawy są osoby, które, nie wchodząc w stosunek służbowy, podlegający przepisom o czeladzi służebnej, obowiązują się wykonywać roboty w gospodarstwie rolnem lub leśnem przez czas z góry określony, nie krótszy niż 14 dni roboczych.

§. 3.

Ustalenie warunków pracy w granicach zakreślonych ustawą jest przedmiotem swobodnej umowy.

Jednak postanowienia umowne zmieniające przepisy §§. 28—30, 32, 40 i 46 uważane będą za nieważne.

W braku wyraźnej umowy co do pewnych szczegółów stosunku prawnego rozstrzygające będą przepisy niniejszej ustawy, następnie powszechnej ustawy cywilnej, wreszcie zwyczaj miejscowy.

II. Legitymacye robotnicze.

§. 4.

Każdy robotnik sezonowy ma posiadać legitymacyę robotniczą.

Legitymacyę robotniczą wystawi bezpłatnie, jednak za zwrokem kosztów druku naczelnik (względnie jego zastępca) gminy miejsca stałego pobytu robotnika.

Naczelnik gminy (zastępca), odmawiający bezpodstawnie robotnikowi wydania legitymacyi, odpowiada według obowiązujących ustaw.

O zgubieniu legitymacyi ma być bezzwłocznie zawiadomiona Zwierzchność gminy, która dokument wystawiła. Po zbadaniu i ocenieniu zachodzących okoliczności wyda naczelnik (zastępca) gminy nową legitymacyę z wyraźnym napisem „duplikat“.

Kto przez podanie fałszywych okoliczności wyłudził duplikat legitymacyi, popełnia przekroczenie niniejszej ustawy.

Formularz legitymacyi i sposób utrzymywania ewidencyi wydanych legitymacyi przepisanym będzie drogą rozporządzenia (§. 57).

Robotnik, posługujący się cudzą legitymacyą robotniczą popełnia przekroczenie niniejszej ustawy.

Podrabianie lub fałszowanie legitymacyi ścigane będzie według ustawy karnej.

§. 5.

Robotnikowi małoletniemu wyda naczelnik gminy (zastępca) legitymacyę robotniczą tylko za przyzwoleniem ojca lub opiekuna, robotnicy zamężnej tylko za przyzwoleniem męża. Okres czasu, na który takie przyzwolenie zostało udzielonem, będzie w legitymacyi uwidocznionym.

Jeżeli o oświadczenie prawnych zastępców postarać się nie można, może władza polityczna I-szej instancyi polecić wydanie legitymacyi bez ich przyzwolenia.

Robotnik małoletni, względnie kobieta zamężna, zaopatrzeni w wymagane niniejszą ustawą legitymacye, nie potrzebują przy zawarciu umowy o pracę osobnego przyzwolenia swych prawnych zastępców względnie męża.

§. 6.

Legitymacya robotnika, który zawarł umowę, będzie złożoną do rąk pracodawcy za pisemnem potwierdzeniem i pozostaje u pracodawcy w przechowaniu aż do chwili rozwiązania umowy.

Pracodawca wpisze do legitymacyi swoje nazwisko i miejsce zamieszkania, okres i rodzaj umówionych robót, wreszcie fakt rozwiązania umowy.

Uwagi dla robotnika niekorzystne nie mogą być wpisywane w legitymacyę.

Pracodawca obowiązanym jest po rozwiązaniu umowy legitymacyę robotnikowi zwrócić, wyjąwszy wypadek przewidziany w §. 44.

Pracodawca, który bezprawnie legitymacyę robotnika zatrzymuje i wydać jej nie chce, popełnia przekroczenie niniejszej ustawy.

III. Zawarcie umowy.

§. 7.

Umowa o pracę sezonową musi być zawartą pisemnie.

Do zawarcia umowy należy zawezwać dwóch świadków, wyjąwszy wypadki przewidziane w §. 8. i 9.

Świadkowie stwierdzą swym podpisem na dokumencie umowy, że treść jej została w ich obecności stronom odczytaną, że nasuwające się wątpliwości zostały wyjaśnione, że wreszcie umowa została własnoręcznie przez obie strony podpisaną.

Nie umiejący pisać kładą na dokumencie umowy znak ręczny, zaś jeden ze świadków wpisuje obok nazwisko dotyczącej osoby.

§. 8.

Na żądanie bądź pracodawcy, bądź robotnika będzie umowa zawartą wobec naczelnika gminy (zastępcy) tej miejscowości, w której zawiera się umowę.

Naczelnik gminy nie może odmówić swego współdziałania przy zawarciu umowy i nie wolno mu żądać za to jakichkolwiek opłat.

Zawarcie umowy w swej obecności i autentyczność podpisów stwierdzi naczelnik gminy swoim podpisem i pieczęcią gminy.

Jeżeli umowę zawarto wobec naczelnika gminy, odpada potrzeba użycia świadków (§. 7).

§. 9.

Umowy zawarte przy współudziale publicznego biura (urzędu) pośrednictwa pracy, założonego na zasadzie ustawy z 16. marca 1904 Nr. 56 Dz. u. kraj. nie potrzebują obecności świadków (§. 7) względnie interwencyi naczelnika gminy (§. 8).

§. 10.

Umowa o pracę ma być wygotowaną albo w 2 równobrzmiących egzemplarzach, z których każdy podpisanym zostanie przez obie strony, poczem każdej stronie zostanie jeden egzemplarz doręczonym, albo też może być spisaną tylko w jednym egzemplarzu, a wówczas należy drugiej stronie wydać dosłowny odpis umowy, którego wierzytelność stwierdzą bądź świa-

dkowie, bądź Zwierzchność gminna, bądź wreszcie publiczne biuro (urząd) pośrednictwa pracy, zależnie od tego, kto przy zawarciu umowy współdziałał (§. 7—9).

§. 11.

Jeżeli umowę spisano w dwóch egzemplarzach (§. 10), a później okaże się, że egzemplarze te nie są równobrzmiące, w razie nie dającej się rozstrzygnąć wątpliwości obowiązywać będzie tekst tego egzemplarza, który daje robotnikowi lepsze warunki, jednak tylko do chwili zbadania przez Władze kompetentne (§. 52), jeżeliby wogóle do sporu między stronami z tego powodu przyjść miało.

§. 12.

Osoby, występujące przy zawieraniu umowy imieniem nieobecnych robotników, muszą się wykazać ich pełnomocnictwem potwierdzonem przez Zwierzchność gminną miejsca stałego pobytu robotników.

Zawarta przez pełnomocników umowa wiąże wszystkich na pełnomocnictwie podpisanych.

Pełnomocnictwo należy dołączyć do umowy, a w szczególności do tego jej egzemplarza, który doręczono pracodawcy.

§. 13.

Pracodawca, który zawiera z robotnikiem umowę przez swego urzędnika gospodarczego lub przez trzecią osobę, winien ich zaopatrzyć w pisemne pełnomocnictwo.

Umowa zawarta przez te osoby wiąże bezpośrednio i w całości pracodawcę, który przeciw roszczeniom robotnika z tytułu zawartej umowy nie może się bronić twierdzeniem, że swego pełnomocnika nie upoważnił do zawarcia umowy w tym zakresie, w jakim on to uczynił.

Pełnomocnictwo należy dołączyć do tego egzemplarza umowy, który doręczono robotnikowi.

§. 14.

Przodownik, który zobowiązał się stanąć do pracy wraz z umówioną partyą robotników, których pełnomocnictwem z góry wykazać się nie mógł, lecz których dopiero później zebrać zamierza, przyjmuje osobiście całą odpowiedzialność prawną wynikającą z umowy lub niniejszej ustawy.

§. 15.

Jeżeli strony za obopólnem porozumieniem w czasie obowiązywania umowy chcą zmienić jej warunki lub je uzupełnić, mają postąpić w sposób przepisany dla zawarcia umowy głównej.

§. 16.

Dokument umowy ma zawierać:

1. oświadczenie, że strony poddają się postanowieniom niniejszej ustawy;

2. dokładne wymienienie pracodawcy i miejsca pracy,

3. oznaczenie okresu trwania i rodzaju robót,

4. oznaczenie dnia rozpoczęcia robót względnie podanie sposobu zawiadomienia robotnika, kiedy roboty się rozpoczną,

5. oznaczenie długości dnia roboczego i przerw w pracy, jako też wynagrodzenia za godziny nadliczbowe,

6. oznaczenie rodzaju wynagrodzenia, t. j. czy roboty będą wykonywane za udział w plonach, za płacę akordową, dzienną, miesięczną lub t. p.,

7. oznaczenie wysokości wynagrodzenia, oraz terminów wypłaty, przyczem wysokość wynagrodzenia wpisać należy nie tylko cyframi, lecz także słownie,

8. określenie świadczeń w naturze (deputatu, wiktu, mieszkania i t. p.) ze strony pracodawcy z podaniem ilości deputatu według wagi względnie miary metrycznej, oraz terminów wydawania. Zarazem należy podać pieniężną wartość deputatu względnie gotowego wiktu, jeżeli go pracodawca ma robotnikom dostarczać,

9. oznaczenie, jaka część płacy i w jaki sposób będzie przez pracodawcę zatrzymaną tytułem kaucyi,

10. postanowienia co do przerw w pracy spowodowanych przeszkodami elementarnemi,

11. postanowienia co do omówionej zaliczki i sposobu jej potrącenia,

12. postanowienia co do kosztów podróży robotnika do miejsca pracy i z powrotem,

13. podanie głównych przepisów porządku domowego, których przestrzegania pracodawca wymaga,

14. oświadczenie robotnika, że umówioną pracę wykonywać umie i wolny jest od dolegliwości, któreby mu pracę uniemożliwiały,

15. oświadczenie robotnika płci męskiej, że w chwili zawarcia umowy nie ma wiadomości o powołaniu do służby wojskowej w czasie, na który godzi się do pracy,

16. postanowienia co do narzędzi, jeżeli je robotnik ma mieć własne,

17. postanowienia co do pomocników, jeżeli ich robotnik ma ze sobą przyprowadzić,

18. imienne wskazanie pełnomocników robotników, jeżeli umowa obejmuje całą ich partyę.

§. 17.

Zadatek lub zaliczka wypłacona przez pracodawcę przy zawarciu umowy ma być potrącona (§. 16. ust. 11) ze zarobku, jeżeli się inaczej nie umówiono.

Ani zwrot zaliczki przez robotnika, ani zrzeczenie się jej przez pracodawcę nie ma wpływu na ważność umowy.

Robotnik, który nie stanął do pracy, obowiązany jest do zwrotu zaliczki, chyba, że stało się to z winy lub zaniedbania ze strony pracodawcy

IV. Zmiana w osobie pracodawcy.

§. 18.

Jeżeli w osobie pracodawcy zajdzie zmiana z jakiegokolwiek powodu, zanim roboty rozpoczęto, natenczas prawonabywca obowiązanym jest o tem robotnika względnie jego pełnomocnika (§. 16. ust. 18) bezzwłocznie zawiadomić.

W tym wypadku zarówno prawonabywca, jako też robotnik ma prawo stosunek umowny wypowiedzieć. Wypowiedzenie nie jest jednak dopuszczalnem później niż na 4 tygodnie przed umówionym terminem rozpoczęcia robót, chyba, że druga strona dobrowolnie na rozwiązanie umowy się zgadza.

Prawonabywca wypowiadający umowę obowiązanym jest zwrócić robotnikowi wydatki poniesione przy zawarciu umowy.

Robotnik wypowiadający umowę nie ma prawa do podnoszenia roszczeń o zwrot poniesionych wydatków.

Jeżeli prawonabywca zaniedba zawiadomić robotnika względnie pełnomocników (§. 16. ustęp 18) o zaszłej w osobie pracodawcy zmianie, natenczas robotnik jest uprawnionym do wypowiedzenia i rozwiązania umowy każdego czasu aż do terminu rozpoczęcia robót włącznie.

Jeżeli wypowiedzenie z żadnej strony nie nastąpi, umowa w całej pełni ma być wykonana na rachunek osoby, która gospodarstwo objęła.

Jeżeli zmiana w osobie pracodawcy nastąpi później niż na 4 tygodnie przed rozpoczęciem albo już w ciągu wykonywania umówionych robót, natenczas prawonabywca przejmuje z zastrzeżeniem regresu względem pierwotnego pracodawcy wobec robotników wszystkie obowiązki wynikające z umowy, choćby się odnosiły do czasu przed zmianą osoby pracodawcy i jest wobec nich bezpośrednio zobowiązanym.

Przepisy tego paragrafu mają także zastosowanie w wypadku zaprowadzenia zarządu przymusowego.

V. Skutki niejawienia się, opuszczenia przed terminem, względnie nieprzyjęcia do pracy.

§. 19.

Jeżeli ugodzony robotnik nie jawi się do pracy w terminie umówionym względnie samowolnie bez prawnej podstawy przed upływem czasu trwania stosunku umownego pracę porzuci, winno c. k. Starostwo na żądanie pracodawcy za okazaniem umowy,

po zbadaniu powodu niejawienia się w jak najkrótszej drodze, sprowadzenie robotnika na miejsce pracy natychmiast zarządzić. Rekurs przeciw takiemu zarządzeniu nie ma mocy wstrzymującej.

Jeżeli pracodawca nie żąda przymusowego dostawienia robotnika, albo gdy dostawienie okaże się niewykonalnem, podlega robotnik karze w §. 48. oznaczonej. Karę tę orzeka właściwy z ustawy c. k. Sąd na żądanie pracodawcy.

Orzeczenie kary nie zwalnia robotnika od odpowiedzialności za wyrządzoną pracodawcy szkodę.

§. 20.

Robotnik, który wynajmuje się kilku pracodawcom na ten sam okres czasu, popełnia przekroczenie niniejszej ustawy.

Robotnik jest obowiązany wypełnić tę umowę, którą najpierw zawarł.

Innym pracodawcom winien wynagrodzić szkodę, wyjąwszy, gdyby wiedzieli o zawarciu przezeń poprzedniej umowy.

§. 21.

Kto najmuje robotnika, wiedząc, iż tenże na ten sam czas z kim innym zawarł umowę, albo przez korzystniejsze obietnice stara się go nakłonić do zerwania poprzednio zawartej umowy, popełnia przekroczenia niniejszej ustawy.

W wypadku tym należy za każdego w ten sposób od pierwotnej umowy odwiedzionego robotnika grzywnę osobno orzec, a nadto nałożyć na winnego solidarny z robotnikiem obowiązek odszkodowania pierwszego pracodawcy.

§. 22.

Pracodawca, który ugodzonego robotnika do pracy nie przyjmie, odpowiada mu za całą wyrządzoną szkodę i podpadnie karze oznaczonej w §. 48.

Orzeczenie o karze i wysokości odszkodowania wyda właściwy z ustawy c. k. Sąd na żądanie robotnika.

IV. Wykonanie umowy.

§. 23.

Robotnik jest obowiązanym w terminie umówionym przybyć na miejsce pracy z potrzebnemi narzędziami, ewentualnie z pomocnikami, jeżeli tak się umówiono i roboty rozpocząć, spełniać je dokładnie według wskazówek pracodawcy, przestrzegać porządku ustanowionego w gospodarstwie przez pracodawcę i wogóle spełniać w sposób jak najlepszy obowiązki umowne.

Robotnika, który w toku robót zobowiązań swoich nie dopełnia, zmusi do tego kompetentna władza zagrożeniem, względnie nałożeniem kar pieniężnych w tej ustawie określonych (§. 48).

§. 24.

Jeżeli robotnik wbrew umowie jawi się do pracy bez narzędzi lub pomocników, wolno pracodawcy koszt dostarczonych mu narzędzi lub pomocy potrącić ze zarobku.

§. 25.

Robotnicy, podejmujący robotę w jednej partyi na podstawie jednego dokumentu umowy, są odpowiedzialni solidarnie za przedmioty oddane im do wspólnego użytku, każdy zaś z osobna odpowiada za szkody przez siebie zrządzone w innych przedmiotach.

Na pokrycie wyrządzonej szkody może pracodawca zatrzymać odpowiednią część zarobku robotnika.

Zatrzymany zarobek nie może służyć na pokrycie roszczeń pracodawcy z innego tytułu.

§. 26.

Robotnikowi nie wolno deputatu, o ile zawiera przedmioty pożywienia, względnie gotowej żywności od pracodawcy otrzymywanej ani sprzedać, ani wogóle odstąpić innym osobom.

§. 27.

Pracodawca obowiązany jest za nadejściem czasu w umowie oznaczonego robotnika do pracy przyjąć, wynagrodzenie regularnie opłacać, naturalia w umówionej ilości i dobrej jakości punktualnie wydawać, tudzież inne umowne zobowiązania dokładnie wypełniać.

Pracodawcę, który w toku robót zobowiązań swoich nie dopełnia, zmusi do tego kompetentna władza zagrożeniem, względnie nałożeniem kar pieniężnych w tej ustawie określonych (§. 48).

Jeżeli naruszenie umowy albo postanowień i zakazów niniejszej ustawy nastąpiło ze strony zarządzającego urzędnika gospodarskiego, karę należy nałożyć na urzędnika, a obowiązek odszkodowania także na pracodawcę.

§. 28.

Umówiona płaca musi być uiszczaną w gotówce.

Zabronionem jest wydawanie zamiast gotówki napojów wyskokowych lub towarów, jako też uskutecznianie wypłaty zapomocą jakichkolwiek przekazów.

Robotnik, którego należytość zaspokojono inaczej niż gotówką, może mimo to żądać wypłacenia tych należytości w gotówce, czemu nie można przeciwstawić, że w miejsce zapłaty dostarczono innych przedmiotów, względnie przekazów, ani też domagać się zwrotu wartości tych przedmiotów względnie przekazów.

§. 29.

Kto zniewala robotnika do kupowania pewnych przedmiotów u pracodawcy lub wskazanych przezeń osób, dopuszcza się przekroczenia niniejszej ustawy.

§. 30.

Wypłata zarobku w domach gospodnich, szynkowniach i wszelkiego rodzaju sklepikach jest wzbronioną i stanowi przekroczenie niniejszej ustawy.

§. 31.

Nakładanie kar pieniężnych na robotnika przez pracodawcę lub jego dozorujących zastępców, o ile w umowie wyraźnie przewidzianem nie zostało, jest wzbronione.

§. 32.

W niedzielę i uroczyste dni świąteczne swojego obrządku robotnik nie jest obowiązanym do pracy, chyba, że pracodawca z góry w umowie zastrzegł wykonywanie pewnych niezbędnych w gospodarstwie robót także w niedziele i dni świąteczne.

§. 33.

Jeżeli w gospodarstwie zajdzie potrzeba pilnych a niezbędnych robót, których odroczenie grozi niepowetowaną szkodą, o czem rozstrzyga pracodawca, robotnik na jego żądanie obowiązanym jest do pracy poza umówionemi godzinami, nie dłużej jednak niż przez godzin dwie, za co należy mu się osobne wynagrodzenie (§. 16. ust. 5).

§. 34.

Jeżeli wynagrodzenie za pracę ustanowiono w części zbiorów ułamkowo oznaczonej, a pracodawca życzy sobie rozpocząć zwózkę podczas trwania robót, należy część przypadającą robotnikom wytyczyć sposobem na miejscu praktykowanym, o ile niema wyraźnej na to umowy. Do czynności tej należy wezwać przedstawicieli robotników (§. 16. ust. 18).

Jeżeli do wytyczenia nie jawią się wezwani przedstawiciele robotników, może pracodawca sam uskutecznić wytyczenie.

§. 35.

Spory powstające między pracodawcą a robotnikiem mają być przedłożone do rozstrzygnięcia kompetentnej według tej ustawy władzy. Aż do rozstrzygnięcia żadna strona nie może wstrzymać się od wykonywania swoich obowiązków względnie uiszczania świadczeń wobec strony drugiej.

Strona postępująca wbrew tej zasadzie uważaną będzie za łamiącą umowę.

VII. Kaucya dla zabezpieczenia umowy.

§. 36.

Dla zabezpieczenia dotrzymania umowy może pracodawca zatrzymać tytułem kaucyi część zarobku, który ma być wypłacanym robotnikowi w gotówce.

Wysokość kaucyi i sposób jej zatrzymania będzie określonym umową (§. 16. ust. 9).

Gdyby w umowie wysokość kaucyi nie została określoną, zatrzymana na kaucyę część zarobku nie będzie mogła przewyższać 25% zarobku, mającego być wypłaconym w gotówce.

Kaucya zostanie robotnikowi wydaną przy prawidłowem rozwiązaniu umowy.

W razie bezprawnego zerwania umowy przez robotnika (§. 42) lub w razie rozwiązania umowy przez pracodawcę z winy robotnika (§. 39), kaucya przepada w całości na rzecz pracodawcy.

VIII. Zgaśnięcie, rozwiązanie, zerwanie umowy.

§. 37.

Umowa o robotę sezonową gaśnie przez upływ umówionego czasu względnie przez ukończenie robót, do których robotnicy zostali ugodzeni.

Dalsze zatrudnienie robotników wymaga nowej, względnie dodatkowej umowy (§. 15).

§. 38.

Umowa o pracę sezonową nie może być rozwiązaną przez jednostronne wypowiedzenie, wyjąwszy wypadek przewidziany w §. 18, natomiast może być każdego czasu rozwiązaną za obustronną zgodą.

§. 39.

Pracodawca uprawnionym jest rozwiązać z robotnikiem jednostronnie umowę:

1. jeżeli robotnik oddaje się nałogowo pijaństwu, a trzykrotne upomnienie pozostanie bezskutecznem,
2. jeżeli dopuści się kradzieży, złośliwego uszkodzenia własności pracodawcy lub innego czynu karygodnego, który go czyni niegodnym zaufania pracodawcy,
3. jeżeli znieważa pracodawcę, jego domowników lub w jego imieniu nadzorujących zastępców,
4. jeżeli uporczywie i mimo upomnień zaniedbuje swoje obowiązki lub innych robotników pobudza do nieposłuszeństwa i oporu,
5. jeżeli się okaże niezdolnym do ugodzonej pracy,

6. jeżeli został uwięzionym na czas dłuższy niż ośm dni.

Robotnik wydalony przez pracodawcę z powodów w tym paragrafie przewidzianych traci kaucyę, z wyjątkiem wypadku przewidzianego w punkcie 5. niniejszego paragrafu.

§. 40.

Robotnik uprawnionym jest rozwiązać jednostronnie umowę:

1. jeżeli pracodawca robotnika czynnie znieważa,

2. jeżeli pracodawca nakłania robotnika do czynów nieobyczajnych lub karygodnych, względnie odmawia mu ochrony przed takiemi usiłowaniami ze strony członków swej rodziny lub innych domowników,

3. jeżeli pracodawca mimo nakazu władzy (§. 27. ust. 2) nie dotrzymuje wobec robotnika głównych swoich w umowie przyjętych zobowiązań, a w szczególności:

a) należnego zarobku nie wypłaca,

b) umówionego deputatu względnie wiktu nie wydaje lub wydaje go w stanie do użycia nieprzydatnym,

c) nie dostarcza mieszkania, w któremby robotnik bez szkody dla zdrowia mógł mieszkać.

Robotnikowi, który, korzystając z powyższych postanowień, rozwiązał umowę, winien pracodawca zapłacić z tytułu odszkodowania zarobek i wartość deputatu za cały pozostały czas umówionej pracy.

§. 41.

W razie wypadku śmierci lub ciężkiej choroby w najbliższej rodzinie robotnika, albo w razie innego ważnego powodu zmuszającego robotnika do powrotu do domu, uprawnionym jest robotnik do żądania odpowiedniego czasowego zwolnienia od pracy. Jeżeli pracodawca nie zgadza się na czasowe zwolnienie, jeżeli co do czasu trwania takiego czasowego zwolnienia nie nastąpi dobrowolne porozumienie, wówczas c. k. Starostwo orzeknie po zbadaniu powodu w jak najkrótszej drodze, czy i na jak długo zwolnienie od pracy ma nastąpić.

Ten przepis ma także zastosowanie w razie, jeżeli robotnik żąda z ważnych powodów zupełnego uwolnienia przed wykonaniem umówionej pracy, a pracodawca uwolnić go nie chce.

Przeciw rozstrzygnięciu c. k. Starostwa niema środka prawnego. Gdyby się następnie okazało, że robotnik uzyskał zwolnienie przez podanie nieprawdziwych okoliczności, uważanym będzie za łamiącego umowę (§. 42).

W razie powołania robotnika do czynnej służby wojskowej w czasie trwania stosunku umownego, pracodawca po okazaniu mu karty powoławczej nie może robotnikowi odmówić uwolnienia na czas niezbędny do odbycia służby.

Za czas uwolnienia od pracy nie należy się robotnikowi płaca ani deputat, chyba, że w umowie wyraźnie inaczej postanowiono.

§. 42.

Robotnik, który samowolnie bez prawnej podstawy przed upływem czasu trwania stosunku umownego pracę opuści (§. 19. ustęp drugi), traci prawo do wypłaty kaucyi (§. 36), jako też prawo do żądania należnego, lecz jeszcze niewypłaconego zarobku.

Jeżeli kaucya i niewypłacony zarobek nie dorówna szkodzie wyrządzonej pracodawcy, natenczas wolno temuż żądać odszkodowania (§. 19. ustęp ostatni).

§. 43.

Kto zerwanie umowy przez robotnika spowoduje lub spowodować usiłuje agitacyą, groźbami lub przymusem, będzie karany grzywną w wysokości 300 koron, względnie aresztem dni 30, o ile czyn nie podpada pod wyższą karę, zagrożoną postanowieniami ustawy karnej.

§. 44.

Legitymacye robotników, którzy bez prawnej podstawy umowę zerwali (§. 42), odda pracodawca właściwemu c. k. Starostwu.

§. 45.

Pracodawca, który robotnika samowolnie bez prawnej podstawy (§. 39) wydali i przez to umowę z nim zerwie, popełnia przekroczenie niniejszej ustawy.

Pracodawca, zrywający umowę, obowiązany jest robotnikowi wynagrodzić szkodę przez wypłacenie zarobku i wartości umówionego deputatu za cały pozostały czas umówionej pracy.

IX. Postanowienia na wypadek choroby robotnika.

§. 46.

Robotnikowi, który w czasie robót zachorował, należy się od pracodawcy przez dni 14 bezpłatna pomoc lekarska, mieszkanie i deputat względnie wikt, natomiast nie należy się płaca.

Jeżeli choroba trwa dłużej niż dni 14, umowa ulega rozwiązaniu, o czem pracodawca zawiadomi Zwierzchność gminną, która postąpi z robotnikiem tak, jak z każdym ubogim chorym.

Jeżeli robotnik pod pozorem choroby uchyla się czasowo od pełnienia przyjętych obowiązków, wówczas nie tylko nie należy mu się płaca za czas przerwy, lecz pracodawcy wolno będzie także potrącić z jego zarobku wartość wydanego w czasie tej przerwy deputatu względnie wiktu.

X. Wierzytelności robotników.

§. 47.

Wierzytelności robotników należą do kategoryi uprzywilejowanych po myśli §§. 120, 1, 3 i 216, 1, 3 ordynacyi egzekucyjnej.

XI. Postanowienia karne.

§. 48.

Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie są zagrożone karą wyższą, karane będą grzywnami od 10 do 100 koron. Grzywny te w razie nieściągalności zamienione zostaną tem samem orzeczeniem karnem na areszt od 1 do 10 dni.

§. 49.

Jeżeli kara pieniężna, względnie aresztu, orzeczoną została przeciw robotnikowi w czasie robót, może być jej wykonanie na prośbę pracodawcy odroczonem aż do chwili rozwiązania umowy.

Jeżeli ukarany robotnik obowiązków swych zresztą należycie dopełnił, a umowa prawidłowo została rozwiązaną, wówczas na prośbę robotnika, popartą przez pracodawcę, wykonanie kary może być zaniechanem.

§. 50.

Orzecznictwo karne wykonywanem będzie nie z urzędu, lecz tylko na wniosek strony, dokonanem przekroczeniem dotkniętej.

Aż do chwili wydania wyroku wniosek taki może być cofniętym.

Z urzędu dochodzone i karane będą jedynie przekroczenia przewidziane w §. 4. i §. 43.

§. 51.

Zapłacone grzywny przypadają funduszowi ubogich tej gminy, w której skazany ma stałe miejsce zamieszkania. Gdyby miejsce zamieszkania skazanego nie dało się stwierdzić, albo leżało poza granicami kraju, grzywna przypada gminie miejsca umówionej pracy.

XII. Kompetencya władz.

§. 52.

Do kompetencyi władz politycznych, a mianowicie w I. instancyi do kompetencyi c. k. Starostwa, w którego okręgu znaj-

duje się miejsce pracy, zaś w II. i ostatniej instancyi do kompetencyi c. k. Namiestnictwa należy:

a) orzecznictwo karne z wyjątkiem wypadków przewidzianych w §§. 19. i 22;

b) orzecznictwo w sporach między pracodawcą a robotnikiem, powstałych w czasie od dnia rozpoczęcia robót aż do chwili rozwiązania umowy, z wyjątkiem takich spraw, w których chodzi o roszczenie pieniężne ponad sumę 50 kor.

W razie, gdy przedmiotem sporu jest zbiorowe roszczenie całej partyi robotników z tytułu tej samej umowy do jednego pracodawcy, kompetencyę władzy należy oceniać według wysokości kwoty odpowiadającej roszczeniu poszczególnego robotnika.

§. 53.

Do wytoczenia sporu u władzy I. instancyi, względnie wniesienia rekursu do władzy II. instancyi, uprawnionym jest robotnik w imieniu własnem, względnie pełnomocnik robotnika, który jako taki w umowie został oznaczonym (§. 16. ust. 18). Dokument umowy, którym powinien się wykazać, służy mu za legitymacyę i zastępuje pełnomocnictwo.

§. 54.

Od orzeczenia I. instancyi przysługuje każdej stronie rekurs, który należy wnieść w przeciągu 8 dni, licząc od dnia ogłoszenia wyroku. Rekurs należy wnieść pisemnie lub zgłosić ustnie do protokołu władzy I. instancyi.

§. 55.

Sprawy należące po myśli niniejszej ustawy do kompetencyi władz politycznych należy załatwiać w obu instancyach bezzwłocznie.

Postępowanie winno być w I. instancyi ustne. Z reguły należy się starać o załatwienie sprawy na jednym terminie. Do protokołu wpisuje się tylko istotne szczegóły sprawy i ustnie ogłoszone orzeczenie.

Odpis protokołu należy stronom na żądanie wydać.

Władza wydająca orzeczenie winna pouczyć strony o prawie, sposobie wniesienia i terminie rekursowym.

Orzeczenie zawierać ma także postanowienia co do ponoszenia ewentualnych kosztów dochodzeń, a mianowicie kosztów powołania rzeczoznawców i wyjazdów komisyjnych na miejsce sporu.

§. 56.

Orzecznictwo w sprawach nie przekazanych wyraźnie niniejszą ustawą władzom politycznym należy do kompetencyi c. k. Sądów właściwych na mocy ogólnie obowiązujących ustaw.

XIII. Rozporządzenie wykonawcze.

§. 57.

Rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy wyda c. k. Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego.

§. 58.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych, rolnictwa i sprawiedliwości.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

Aleg. 73

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności w zakresie publicznego pośrednictwa pracy za rok 1907.

I. Stanowisko Reprezentacyi powiatowych.

Ustawa z 16. marca 1904 Nr. 56. Dz. ust. kraj. nakłada (§. 2.) obowiązek założenia biura pośrednictwa pracy tylko na miasta stołeczne Lwów i Kraków. Poza temi dwoma miastami zakładanie biur jest fakultatywnem (§. 3.), to znaczy zależnem od uchwały Rady powiatowej. Obecnie, po upływie prawie czterech lat od czasu wejścia w życie powyższej ustawy, stanowisko Reprezentacyi powiatowych wobec kwestyi organizacyi pośrednictwa pracy przedstawia się następująco:

w 32 powiatach oświadczono się *za* założeniem biura pracy,
w 40 „ „ „ *przeciw* założeniu,
w 2 „ *nie powzięto* dotychczas decyzyi.

W szczególności:

a) oświadczyły się za założeniem biura pracy powiaty;

1. Biała, 2. Bochnia, 3. Brody, 4. Buczacz, 5. Chrzanów, 6. Cieszanów, 7. Dąbrowa, 8. Drohobycz, 9. Gorlice, 10. Jarosław, 11. Jaworów, 12. Kałusz, 13. Kolbuszowa, 14. Kołomyja, 15. Kossów, 16. Kraków, 17. Limanowa, 18 Łańcut, 19. Mościska, 20. Myślenice, 21. Nisko, 22. Nowy Sącz, 23. Nowy Targ, 24. Podhajce, 25. Ropczyce, 26. Rzeszów, 27. Sanok, 28. Tarnobrzeg, 29. Tłumacz, 30. Wadowice, 31. Wieliczka, 32. Żywiec.

b) przeciw założeniu biura oświadczyły się powiaty:

1. Bóbrka, 2. Bohorodczany, 3. Borszczów, 4. Brzesko, 5. Brzeżany, 6. Brzozów, 7. Czortków, 8. Dobromil, 9. Dolina, 10. Gródek, 11 Grybów, 12. Horodenka, 13. Husiatyn, 14. Jasło, 15. Kamionka str., 16. Krosno, 17. Lisko, 18. Mielec, 19 Nadwórna, 20. Pilzno, 21. Przemyślany, 22 Rawa Ruska, 23. Rohatyn, 24. Rudki, 25. Sambor, 26. Skałat, 27. Śniatyn, 28. Sokal, 29. Stanisławów, 30. Stary Sambor, 31. Stryj, 32. Tarnopol, 33. Tarnów, 34. Trembowla, 35 Turka, 36. Zaleszczyki, 37. Zbaraż, 38. Złoczów, 39. Żółkiew, 40 Żydaczów.

c) nie powzięto dotychczas uchwały w powiecie: 1. Lwowskim, 2. Przemyskim.

Na podstawie §. 3. ustawy uprawnionym jest Wydział krajowy nawet wbrew zdaniu Rady powiatowej spowodować założenie biura pośrednictwa pracy, jednak z tego prawa nie zrobił dotychczas Wydział krajowy użytku w żadnym wypadku, uważając z wielu względów ten środek przymusowy bądź za przedwczesny, bądź za niewskazany.

II. Organizacya biur pracy.

Jak powyżej pod *a)* wykazano, w 32 powiatach oświadczono się za potrzebą organizacyi pośrednictwa pracy. Powiaty te można rozdzielić na następujące 4 grupy:

1. W 21 powiatach założono faktycznie samoistne i czynne dotychczas biura pośrednictwa pracy. Wykaz ich podajemy poniżej pod III.

2. W 5 powiatach postanowiono nie tworzyć odrębnego biura, lecz przyłączyć je do okręgu działalności jednego z sąsiednich biur. Mianowicie przyłączono powiat:

1. Jaworów do biura w Cieszanowie.
2. Wadowice } „ w Oświęcimiu.
3. Żywiec }
4. Kraków } „ w m. Krakowie
5. Wieliczka }

W ten sposób 22 biur czynnych jest dla 26 powiatów i 1 miasta t. j. Krakowa.

3. W 5 powiatach zorganizowano wprawdzie i otwarto samoistne biuro pracy, lecz po pewnym czasie zawieszono jego działalność, a to na podstawie §. 12. ustawy, która dopuszcza „czasowe zwinięcie“ biura na mocy uchwały Rady powiatowej, zatwierdzonej przez Wydział krajowy.

Mianowicie:

Biuro pracy:	otwarto:	zwinięto:
1. Bochnia	1. lipca 1905	31. grudnia 1907
2. Buczacz	20. marca 1905	31. grudnia 1906
3. Chrzanów . . .	1. września 1905	31. marca 1907
4. Jarosław	1. lutego 1907	31. marca 1908
5. Rzeszów	1. lutego 1905	1. lipca 1906.

Nie we wszystkich powyższych wypadkach istniała konieczność zwinięcia Biura, spowodowana warunkami zewnętrznymi. Niektóre z tych biur mogły być podtrzymane przez reformy wewnętrzne, głównie przez lepszy dobór personalu, co jednak natrafiało na trudności przedewszystkiem finansowe. Jeżeli Wydział krajowy ostatecznie godził się na decyzyę Rady powiatowej, czynił to powodowany względem na przepis ustawy, w myśl którego zwinięcie może być tylko c z a s o w e tak, że po zmianie chwilowo niekorzystnej sytuacyi będzie można każde z tych Biur reaktywować W ogóle Wydział krajowy uczynił spostrzeżenie, iż Reprezentacye powiatowe zbyt łatwo zrażają się chwilowem niepowodzeniem względnie brakiem widocznych i rychłych wyników działalności Biura pośrednictwa pracy i popadają w niełatwe do usunięcia zobojętnienie i brak chęci do przeprowadzenia reform.

4 W jednym powiecie t. j. Ropczyckim, gdzie Rada powiatowa uchwałą z 9. lipca 1907 oświadczyła się za założeniem biura, dotychczas uchwały tej nie wprowadzono w wykonanie.

W obu miastach stołecznych, jak wyżej wspomniano, Biuro pośrednictwa pracy istnieć musi Reprezentacya miasta Krakowa uczyniła już zadość temu obowiązkowi, otwierając dnia 20 stycznia 1907 „Okręgowy Urząd pośrednictwa pracy“, czynny równocześnie dla powiatów Krakowskiego i Wielickiego.

We Lwowie istnieje „Miejskie Biuro pracy“ od roku 1899. W myśl §. 9. ustawy z r. 1904, założone dawniej publiczne biura pośrednictwa pracy mają być podciągnięte pod przepisy tej ustawy. We Lwowie dotychczas tej reorganizacyi Biura nie przeprowadzono, chociaż sprawa ta jest już od dłuższego czasu w toku i bliską ukończenia

Poza Biurem Lwowskiem nie ma już obecnie takich biur, do których wspomniany §. 9. miałby zastosowanie, gdyż zresztą wszędzie już dokonano przepisanej reorganizacyi.

III. Wykaz czynnych Biur pośrednictwa pracy

zorganizowanych na zasadzie ustawy z roku 1904 [1]).

Biuro pracy	Uchwała Rady powiatowej wzgl. miejskiej	Zatwierdzenie statutu	Dzień otwarcia	U w a g i.
1. Brody . . .	18. stycznia 1904	10. lutego 1905	1. czerwca 1905	Istnieje od r. 1903.
2. Cieszanów .	8. październ. 06	7. listopada 06	1 grudnia 06	dla powiatów Cieszanów i Jaworów.
3. Dąbrowa . .	6 „ 06	15. kwietnia 08	1. sierpnia 07	
4. Drohobycz .	29. grudnia 05	19. stycznia 06	1. kwietnia 06	
5. Gorlice . . .	11. marca 05	24. październ. 06	1 stycznia 07	
6. Kałusz . . .	15. czerwca 05	15. listopada 05	1. marca 06	
7. Kolbuszowa	21. „ 06	19. październ. 06	czynne od r 1900	
8. Kołomyja .	20. grudnia 04	10. lutego 05	15. stycznia 05	
9. Kossów . .	12. „ 05	3. maja 06	1. maja 06	dla m. Krakowa i pow. Krakowskiego i Wielickiego.
10. Kraków . .	6. maja 06	14. lipca 06	20. stycznia 07	
11. Limanowa .	8. listopada 04	5. stycznia 05	10. lutego 05	
12. Łańcut . . .	29. grudnia 04	10. lutego 05	1. lutego 05	
13. Mościska . .	20. „ 04	23. „ 05	1. marca 05	
14. Myślenice .	17. „ 04	10. „ 05	22. lutego 05	
15. Nisko . . .	16. „ 04	10. „ 05	25. lutego 05	
16. Nowy Sącz	26. stycznia 06	10. październ. 06	3. listopada 06	
17. Nowy Targ .	4. „ 08	?	8 kwietnia 08	
18. Oświęcim . .	25. listopada 04	1. lutego 05	9. lutego 05	dla powiatów Biała, Wadowice, Żywiec.
19. Podhajce . .	20. lutego 06	3. maja 06	1. stycznia 07	
20. Sanok . . .	15. grudnia 04	10. lutego 05	20. lutego 05	
21. Tarnobrzeg .	30. „ 04	10. „ 05	czynne od r. 1900	
22. Tłumacz . .	11. sierpnia 05	3. grudnia 05	31. paździer. 06	

IV. Działalność publicznych Biur pośrednictwa pracy.

Badanie wyników działalności biur pośrednictwa pracy opartem być musi o statystykę zgłoszeń. Statystykę tę za rok 1906 i 1907 podajemy szczegółowo w załączonych przy końcu tabelach (nr. 1 i 2). Na tem miejscu omówimy w krótkości wyniki ogólne, uwzględniając dla porównania także cyfry z r. 1905, podane już w sprawozdaniu poprzedniem.

1. Ujęta w cyfry najogólniejsze działalność publicznych Biur pracy za pierwsze trzechlecie po wejściu w życie ustawy z roku 1904 przedstawia się następująco:

---

[1]) Ponadto istnieje od roku 1899 „Miejskie Biuro pracy“ we Lwowie, dotychczas nie podciągnięte pod ustawę z r. 1904.

Rok	Czynnych Biur pracy	Zgłoszeń pracodawców	Zgłoszeń szukających pracy	Skutecznych pośrednictw
1905	15	11.882	12.629	4.165
1906	20	33.967	15.707	12.098
1907	24	63.844	32.556	26.156

Cyfry te nie są wcale imponujące, jeżeli uwzględnimy wielkość kraju i jego zaludnienia, jednak wskazują na postępujący z roku na rok rozrost i rozwój publicznego pośrednictwa Wynik to zarówno zwiększającej się liczby biur, jak niemniej faktu, że stają się coraz bardziej znane, że interesowani coraz częściej się do nich zwracają, a sprawność ich ciągle na ogół się udoskonala.

2. Ujemnym jest fakt, że pracodawcy zagraniczni (t j z poza granic kraju) daleko intenzywniej korzystają z publicznego pośrednictwa aniżeli krajowi. Zgłoszono mianowicie m i e j s c w o l n y c h

w roku:	w kraju:	za granicą:
1905	4.689	7 193
1906	11.864	22.103
1907	16.586	47.258

Chociaż więc popyt pracy w kraju w cyfrach absolutnych się zwiększa, to jednak popyt za granicę nietylko stale jest znacznie wyższym, lecz także szybciej wzrasta. Popyt zagraniczny zwiększył się między rokiem 1905 a 1907 siedmiokrotnie, krajowy tylko czterokrotnie. Także w cyfrach procentowych wyrażony pozostaje popyt w kraju stale w tyle a nawet się cofa: oto n a 1 0 0 m i e j s c w o l n y c h b y ł o

w roku:	w kraju:	za granicą:
1905	39	61
1906	35	65
1907	26	74

Na cztery wolne miejsca było w ostatnim roku 3 za granicą, 1 w kraju.

3 Analogicznie, chociaż nie tak jaskrawo, przedstawia się p o d a ż pracy. Zgłosiło się szukających pracy:

w roku:	w kraju:	za granicą:
1905	3.958	8.671
1906	5 669	10.038
1907	10.725	21.831

W cyfrach stosunkowych daje to obraz następujący: Na 100 zgłaszających się żądało pracy

w roku:	w kraju:	za granicą:
1905	31	69
1906	36	64
1907	33	67

Średnio zatem na 3 szukających pracy 2 żądało jej za granicą, 1 w kraju, zauważyć jednak należy, że podział na szukających pracy w kraju a za granicą nie może być ścisłym, gdyż często robotnik nie przychodzi do Biura ze stanowczą decyzyą z góry powziętą i dopiero później decyduje się, gdzie pracę przyjmie. Jednak w większości zgłaszający się ma już naprzód urobione postanowienie, zwłaszcza z tych, którzy już dawniej za granicą pracowali.

4. Stosunek podaży pracy do popytu bada się obliczając, ilu szukających pracy przypada na 100 miejsc wolnych. W naszych biurach stosunek ten przedstawia się następująco:

W roku	Na 100 wolnych miejsc	
	w kraju	za granicą
	przypadało szukających pracy	
1905	84	120
1906	48	45
1907	65	46

Jeżeli nie brać pod uwagę roku 1905, który jako początkowy okres działalności Biur naszych nie może być miarodajnym, to widzimy zresztą na ogół znacznie mniejszą podaż niż zapotrzebowanie pracy, a to zarówno w kraju, jak za granicą. Stosunek zapotrzebowania do podaży kształtuje się oczywiście bardzo różnorodnie w poszczególnych Biurach zależnie od warunków lokalnych, niemniej różnorodnie w poszczególnych grupach zawodowych, co wynika z następującego zestawienia za rok 1907:

Rodzaj pracy	Ilość zgłoszeń (r. 1907)	
	pracodawców	szukających pracy
1. W kraju:		
I. Rolnictwo: *a)* oficyaliści . . .	250	530
b) służba folwarczna .	1.452	548
c) robotnicy sezonowi .	7 823	2.812
II. Przemysł i górnictwo	1.778	2.008
III. Służba domowa	3.641	3.575
IV. Najemnicy dzienni	1 449	754
V. Inne zawody	193	498
2. Za granicą:		
I. Rolnictwo	42.558	18 804
II. Przemysł, górnictwo i inne . . .	4.700	3.027
Razem . .	63.844	32.556

Zapotrzebowanie przewyższa znacznie podaż w dziale rolniczej służby folwarcznej, rolnych robotników sezonowych, najemników dziennych. Natomiast podaż jest większą od zapotrzebowania w dziale oficyalistów rolniczych, robotników przemysłowych i górniczych. W dziale służby domowej jest tylko pozorna równowaga, w rzeczywistości bowiem jest brak służby żeńskiej, zaś za dużo służby męskiej, poszukującej pracy. Nie odróżniając podziału według płci, jak to powyżej uczyniliśmy, otrzymujemy pozorną równowagę.

5. Głównym wskaźnikiem dodatniej działalności w pośrednictwie pracy jest ilość skutecznie załatwionych stręczeń pracy względnie robotników.

Skutecznych stręczeń było:

	w kraju:	za granicą:	razem:
w r. 1905	1.030	3.135	4.165
„ 1906	2.420	9.678	12.098
„ 1907	5.564	20.592	26.156

Właściwy pogląd dają jednak nie cyfry bezwzględne, lecz procentowe, które przedstawiają się następująco:

Na 100 wolnych miejsc obsadzono

w roku:	w kraju:	za granicą:	razem:
1905	22	44	35
1906	20	44	36
1907	33	43	41

Skuteczność załatwień zgłoszeń pracodawców zagranicznych była stale wyższą niż krajowych, u tych ostatnich wprawdzie w r. 1907 znacznie się poprawiła, jednak jest jeszcze niedostateczną (33%).

Lepsze wyniki dostrzegamy badając skuteczność pośrednictwa w stosunku do szukających pracy, a mianowicie:

Na 100 szukających pracy otrzymało ją:

w roku:	w kraju:	za granicą:	razem:
1905	26	36	33
1906	43	96	77
1907	52	94	80

W ostatnim więc roku z pomiędzy szukających pracy za granicę otrzymywał ją prawie każdy, w kraju co drugi.

Zauważyć należy, iż skuteczność pośrednictwa w ogóle nie jest zależną wyłącznie od sprawności pośrednika (kimkolwiek on jest), lecz także od zbieżności zapotrzebowania i podaży w poszczególnych zawodach pod względem ilości zgłoszeń, czasu i warunków pracy, zatem od momentów zewnętrznych. Jednak i tu ma Biuro pracy do pewnego stopnia możność poprawienia niekorzystnej konjunktury, porzucając rolę biernego wyczekiwania zgłoszeń, a przechodząc do czynnej akcyi (n. p. werbowania robotników, jeżeli ilość samodzielnie się zgłaszających nie odpowiada zapotrzebowaniu).

6. Według utartej praktyki w publicznych Biurach pośrednictwa pracy odróżnia się następujące sposoby załatwiania napływających zgłoszeń:

a) przez skuteczne pośrednictwo, co już powyżej omówiliśmy,

b) przez cofnięcie zgłoszenia przez interesowane osoby, które zwykle równocześnie szukają pracy względnie robotników także w inny sposób tj. po za Biurem, poczem, jeżeli tamte starania okażą się skuteczne, zgłoszenie swoje w Biurze odwołują,

c) przez skreślenie zgłoszenia, co ma następujące znaczenie: Każde zgłoszenie utrzymuje się w ewidencyi przez czas jednomiesięczny. Po upływie tego czasu strona ma prawo zgłoszenie odnowić na drugi względnie trzeci itd. miesiąc, jeżeli jednak tego nie uczyni, następuje wykreślenie zgłoszenia z ewidencyi,

d) zamykając statystykę zgłoszeń w ramach roku kalendarzowego, otrzymujemy jeszcze jedną pozycyę, a mianowicie zgłoszenia niezałatwione, przechodzące do ewidencyi na następny rok.

Uwzględniając te cztery kategorye, dajemy następujące zestawienie za rok 1906 i 1907:

Sposób załatwienia	w roku 1906				w roku 1907			
	zgłoszenia				zgłoszenia			
	pracodawców		szuk. pracy		pracodawców		szuk. pracy	
	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%
a) przez pośrednictwo .	12098	36	12098	77	26156	41	26156	80
b) przez cofnięcie . .	4362	13	1045	7	7650	12	2317	7
c) przez skreślenie . .	14781	43	2181	14	26322	41	3503	11
d) pozostało na r. nast.	2726	8	383	2	3716	6	580	2
Razem .	33967	100	15707	100	63844	100	32556	100

V. Koszta utrzymania.

Załączniki nr. 3 i 4 dają obraz kosztów utrzymania i sposobu pokrycia ich w poszczególnych Biurach pośrednictwa pracy.

Koszta faktyczne utrzymania tych Biur (po odliczeniu pozostałości kasowej na rok następny) przedstawiają się następująco okrągło w koronach:

w roku:	ilość Biur:	koszta:
1905	15	26.016 kor.
1906	19	45.677 „
1907	23	77.807 „

Znaczny przyrost wydatków w roku 1907 w porównaniu z poprzednim tłumaczy się powstaniem nowych Biur (wśród nich znajduje się Okręgowy Urząd Krakowski, którego utrzymanie przenosi sumę 15.000 koron), następnie zaś normalnym wzrostem wydatków wskutek rozwoju Biur i zwiększających się agend.

Koszt utrzymania poszczególnych Biur przedstawia się bardzo różnorodnie: z jednej strony są Biura, które opędziły w r. 1907 wydatki kwotą niżej 200 K (Gorlice, Sanok), z drugiej strony są Biura kosztujące ponad 10.000 K rocznie (Kraków, Oświęcim). Jedna jak i druga granica jest nienormalną. Niemożliwem jest utrzymanie Biura za 200 K, jeżeli ma naprawdę spełnić swoje zadanie Z drugiej strony wysokie koszta utrzymania Biura w Oświęcimiu i Krakowie spowodowane są specyalnymi warunkami, w jakich się znajdują.

Jako wydatek przeciętny na normalnie funkcyonujące powiatowe Biuro pośrednictwa pracy przyjąć można kwotę od 3000 - 4000 koron.

Rozdzielając wydatki na osobowe tj. na personal urzędniczy i służbowy, jakoteż na rzeczowe otrzymamy następujące zestawienie:

	Wydatki	
	osobowe	rzeczowe
w r. 1905	14.261 K	11.755 K
w r. 1906	23.062 K	22.615 K
w r. 1907	45.205 K	32.602 K

Dzieląc wydatki przez ilość skutecznych pośrednictw otrzymamy koszt przeciętny jednego skutecznego zapośredniczenia, który wyniósł:

w roku 1905 — 6 K 25 gr.
w roku 1906 — 3 K 77 gr.
w roku 1907 — 2 K 97 gr.

Sposób pokrycia kosztów utrzymania Biur podajemy w następującem zestawieniu:

Wyszczególnienie	r. 1905		r. 1906		r. 1907	
	K	g	K	g	K	g
A. Wydatki wraz z pozostałością kasową	26455	53	45715	41	84616	30
B. Pokrycie:						
1. Pozostałość kasowa z roku poprzedniego i różne drobne dochody .	646	06	910	11	846	93
2. Opłaty pracodawców						
a) krajowych	1168	—	2314	35	7624	92
b) zagranicznych	6149	07	18324	05	48447	68
3. Subwencye i udziały sąsiednich powiatów	2950	—	6024	12	5984	—
4. Niedobór pokryty z funduszu powiatowego względnie miejskiego (w Krakowie)	15542	40	18142	78	21712	77

W powyższem zestawieniu na uwagę zasługuje stosunek pokrycia z opłat od pracodawców do pokrycia z funduszów publicznych.

Od pracodawców wpłynęło:

w roku:	koron:	tj. procent wydatków:
1905	7.317	28%
1906	20.638	45 „
1907	56.072	66 „

Wzrastające szybko dochody z tego źródła tłumaczą się coraz większą liczbą skutecznych pośrednictw, za które pobiera się opłatę, jakoteż specyalnie w roku 1907 podniesioną w tym roku przez Wydział krajowy wysokością opłat. Charakterystycznem jest, że w r. 1907 pracodawcy zagraniczni pokryli więcej niż połowę (57%) ogólnych kosztów utrzymania wszystkich Biur łącznie.

W miarę jak dochód z powyższego źródła rośnie, zmniejsza się ciężar utrzymania Biur pracy z funduszów publicznych, a mianowicie z funduszów powiatów i miast, utrzymujących te Biura i funduszu krajowego, o ile je subwencyonuje. W szczególności wynosił wydatek z funduszów publicznych (pozycya 3 i 4 powyższej tabeli):

w roku:	koron:	tj. procent wydatków:
1905	18.492	70%
1906	24.167	53 „
1907	27.697	33 „

Chociaż więc w cyfrach absolutnych wydatek ten rośnie, bo ciągle powstają nowe Biura, to jednak procentowo w stosunku do wydatków szybko się zmniejsza tak, że w roku ubiegłym tylko $^1/_3$ część kosztów wymagała pokrycia z funduszów publicznych.

Wydatek obciążający fundusze powiatów utrzymujących Biura pracy bynajmniej nie jest dotkliwym.

W roku 1907 niedobór, który musiał być pokryty z funduszu powiatowego, wynosił:

0 koron w 6 powiatach
do 1000 koron w 10 powiatach
1—2000 koron w 5 powiatach
2—3000 koron w 1 powiecie
nad 5000 koron w mieście Krakowie.

W 5 Biurach dochody dały nadwyżkę w formie pozostałości kasowej w łącznej kwocie 6809 K 64 gr.

VI. Krajowe Biuro pośrednictwa pracy.

Czynności Krajowego Biura rozwijają się normalnie w ramach wskazanych ustawą z r. 1904 (§. 13) i dadzą się w krótkości ująć w następujące działy:

1. Działalność instruktorska w stosunku do mających się założyć, a następnie już czynnych Biur pośrednictwa pracy. Tu należy udzielanie wskazówek i pouczeń, zarówno prawnych jak i praktycznych co do organizacyi i prowadzenia Biur, układanie i rozsyłanie druków, potrzebnych do manipulacyi biurowej (a udzielanych bezpłatnie przez Wydział krajowy) itp. Czynnosci instruktorskie podejmuje Krajowe Biuro bądź na żądanie interesowanych powiatów i miast, bądź z własnej inicyatywy w razie dostrzeżonych usterek w funkcyonowaniu poszczególnych Biur.

2. Działalność nadzorcza w stosunku do istniejących Biur pośrednictwa pracy powiatowych i miejskich. Czynności kontrolne podejmuje Krajowe Biuro przy każdej nadarzającej się okazyi, czy to wynikłej z toku korespondencyi z Biurami, czy z nadchodzących zażaleń lub tp. Do tego działu należy też badanie działalności bieżącej Biur na podstawie nadsyłanych stale miesięcznych wykazów statystycznych. Głównym środkiem kontrolnym jednak są lustracye dokonywane na miejscu przez urzędników Krajowego Biura.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono następujące lustracye:

1. dnia 8. marca 1907 w Jarosławiu
2. „ 21. „ „ w Oświęcimiu
3. „ 23. „ „ w Krakowie,
4. „ 19. kwietnia 1907 w Cieszanowie,
5. „ 10. maja 1907 w Podhajcach,
6. „ 20—21. lipca 1907 w Bochni,
7. „ 23. „ „ w Myślenicach,
8. „ 24—25. „ „ w Limanowej,
9. „ 26. „ „ w N. Sączu,
10. „ 27. „ „ w Gorlicach,
11. „ 29. „ „ w Sanoku,
12. „ 30—31. „ „ w Drohobyczu,
13. „ 13. sierpnia „ w Dąbrowie,
14. „ 23—24. „ „ w Kołomyi,
15. „ 26—27. „ „ w Kossowie,
16. „ 17—18. września 1907 w Kałuszu,
17. „ 19—20. „ „ w Tłumaczu,
18. „ 9—10. października 1907 w Oświęcimiu,
19. „ 5— 6. listopada 1907 w Brodach.

Ogółem przeprowadzono lustracyj:

w roku 1905 . . 8
w roku 1906 . . 13
w roku 1907 . . 19.

W §. 4. ustawy z r. 1904 poruczono Krajowemu Biuru specyalną pieczę nad pośrednictwem po za granice kraju. Każde zgłoszenie zagraniczne przesyłają Biura do wiadomości Krajowego Biura, które je bada i akceptuje lub też wydaje zakaz pośredniczenia.

3. Działalność informacyjna o popycie i podaży pracy i stosunkach zarobkowych w kraju i za granicą. W stosunku do pracodawców i robotników ustawa wyklucza bezpośrednie pośredniczenie ze strony Krajowego Biura, pozostaje mu więc tylko informowanie stron. Najczęściej powtarzające się informacye polegają na wskazaniu Biura, przez które w danej chwili można pozyskać pracę względnie robotników. Również jest Krajowe Biuro źródłem informacyi dla istniejących biur pośrednictwa pracy o stosunkach zarobkowych w kraju, a zwłaszcza za granicą. W tym celu usilnie się Biuro stara mieć nieprzerwany pogląd na zmieniające się szybko konjunktury emigracyi sezonowej, na otwierające się nowe tereny wychodźcze, na warunki pracy, na stopień zapotrzebowania itp. Z początkiem każdego roku przesyła się wszystkim Biurom obszerne sprawozdanie o układzie stosunków wychodźczych na najważniejszy sezon wiosenny, wraz ze wskazówkami o sposobach postępowania. Dla wyrównywania popytu i podaży pracy w kraju między poszczególnymi Biurami służą stałe wykazy tygodniowe miejsc wolnych i szukających pracy, zestawiane w każdy czwartek i rozsyłane do wszystkich Biur.

4. Działalność opiekuńcza została Krajowemu Biuru poruczoną przepisem §. 13. *e* ustawy, która między zadaniami jego wymienia też „opiekę nad sprawą wychodźtwa czasowego i stałego po za granice kraju i państwa“. O ile chodzi o emigracyę czasową do krajów sąsiednich (Niemcy, Dania, Szwecya, Węgry, Rumunia itp.), to Krajowe i podwładne mu Biura powiatowe i miejskie spełniają nad nią opiekę już przez sam fakt pośrednictwa przeprowadzanego wyłącznie z punktu widzenia korzyści robotnika.

W drugim rzędzie spełnia tu Krajowe Biuro swoją misyę przez udzielanie bezpłatnej rady i czynnej pomocy w wypadkach pokrzywdzenia robotnika w czasie pobytu za granicą. Rady i pomocy udziela się nietylko robotnikom, którzy przez Biura publiczne zostali zapośredniczeni, lecz każdemu, kto tylko z prośbą się zwróci. Korzystanie z tej opieki dotychczas nie przybrało wielkich rozmiarów, stale jednakże się zwiększa. Liczne zwłaszcza są sprawy o pokrzywdzenie przez pracodawcę, a dalej sprawy wynikłe wskutek nieszczęśliwych wypadków i ubezpieczenia od nich.

Sprawa opieki nad emigracyą czasową do krajów zamorskich (do Ameryki) i nad emigracyą osadniczą leży dotychczas odłogiem. Organizacya tej opieki, której zresztą przeważną część może spełnić tylko państwo, jest nadzwyczajnie trudną. Samo nakreślenie planu działania wymaga bardzo żmudnych studyów i fachowych znawców terenów wychodźczych i licznych innych kwestyj z emigracyą związanych. Nawet do tych studyów nie można było dotychczas przystąpić, gdyż dwaj zatrudnieni w Krajowem Biurze referenci mają czas wypełniony załatwianiem spraw bieżących.

5. Wreszcie służy Krajowe Biuro Wydziałowi krajowemu, jako organ fachowy dla wszystkich spraw mających związek z pośrednictwem pracy, o ile Wydział krajowy powołany jest tu do wydawania zarządzeń i rozporządzeń, następnie dla spraw emigracyjnych, o ile one w Wydziale krajowym są rozstrzygane lub opiniowane.

W roku 1907 wydał Wydział krajowy nowe przepisy o opłatach w Biurach pośrednictwa pracy (załącznik nr. 5). Różnią się one od poprzednio obowiązujących głównie w tem, że opłatę za dostarczenie służby folwarcznej zrównano z opłatą za robotników sezonowych, a następnie wysokością. Mianowicie wysokość opłat została ponownie podniesioną, a to z 2 do 5 K na 4 do 6 K. Stało się to pod wpływem żądania objawionego ze strony kilku Wydziałów powiatowych, które wykazywały, że przy dawnej stopie opłat nie mogą pokryć kosztów wyszukiwania (werbowania) robotników sezonowych zapotrzebowanych w kraju.

Przechodząc do uchwał Wysokiego Sejmu powziętych dnia 13. marca 1907 przy przyjęciu do wiadomości poprzedniego sprawozdania, Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć następujące uwagi:

ad II. Zgodnie z poleceniem Wysokiego Sejmu pomnożono personal Krajowego Biura pracy przez przydzielenie od 1. lipca 1907 drugiego referenta konceptowego z poborami rangi X. (koncypisty).

ad III. Poleceniu zbadania braków w funkcyonowaniu Biur pracy i przedłożenia wniosków na najbliższej sesyi czyni Wydział krajowy zadość, przedkładając równocześnie osobnem sprawozdaniem projekt nowej ustawy o organizacyi publicznego pośrednictwa pracy.

ad IV. Rezolucyę z wezwaniem do c. k. Rządu, aby „ponownie wydał odpowiednie i skuteczne zarządzenia względem ścigania i karania pokątnych pośredników pracy, jakoteż właścicieli tych koncesyonowanych biur, które wykraczają przeciw istniejącym rozporządzeniom i ustawom“ zakomunikowano c. k. Namiestnictwu. Wydział krajowy nie może niestety stwierdzić, aby w powyższej materyi nastąpiła widoczna zmiana na lepsze.

ad V. Również wezwanie do c. k. Rządu, aby starał się o szybkie uchwalenie w Radzie państwa ustawy emigracyjnej, nie zostało dotychczas uwieńczone rezultatem, gdyż nawet projekt ustawy nie został dotychczas wniesionym.

ad VI. Sprawa budowy domu dla wychodźców w Oświęcimiu jest w toku badań, do tej pory jednak Wydział krajowy nie ma możności przedłożenia konkretnych wniosków. Potrzeba takiego domu jest niewątpliwą, gdyż schronisko

obecnie przy Biurze w Oświęcimiu utrzymywane, nie odpowiada zgoła potrzebie. Trudność leży w upatrzeniu odpowiedniego gruntu, którego wyszukaniem zajmuje się Wydział powiatowy w Białej.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy niniejsze sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie publicznego pośrednictwa pracy przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Stanisław Dąmbski**, w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Załącznik Nr. 1.

Statystyka zgłoszeń

w publicznych Biurach pośrednictwa pracy w roku 1906.

L. porząd.	Biuro pracy	Miejsca wolne (zgłoszenia pracodawców)			Miejsca obsadzone przez skuteczne pośrednictwo			Miejsca poszukiwane (zgłoszenia szukających pracy)			W r. 1906 Biuro było czynnem przez miesięcy
		w kraju	za granicą	razem	w kraju	za granicą	razem	w kraju	za granicą	razem	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
1.	Bochnia	973	786	1.759	227	152	379	532	200	732	12
2.	Brody	878	1.289	2.167	96	564	660	552	594	1.146	12
3.	Buczacz	83	70	153	10	—	10	144	—	144	12
4.	Chrzanów . . .	426	479	905	25	24	49	459	24	483	12
5.	Cieszanów . . .	90	30	120	1	—	1	43	—	43	1
6.	Drohobycz . . .	266	622	888	59	492	551	312	517	829	9
7.	Kałusz	870	800	1.670	406	—	406	529	—	529	10
8.	Kolbuszowa. . .	802	957	1.759	75	375	450	322	375	697	12
9.	Kołomyja. . . .	1.173	2.302	3.475	86	890	976	484	890	1 374	12
10.	Kossów	354	467	821	293	374	667	293	374	667	8
11.	Limanowa . . .	295	816	1.111	28	282	310	53	394	447	12
12.	Łańcut.	1.517	550	2.067	369	238	607	542	238	780	12
13.	Mościska	1.409	552	1.961	176	258	434	520	362	882	12
14.	Myślenice . . .	456	326	782	117	210	327	219	210	429	12
15.	Nisko	—	2.187	2.187	—	1.362	1.362	—	1.362	1.362	12
16.	Nowy Sącz . . .	84	—	84	3	—	3	48	—	48	2
17.	Oświęcim. . . .	800	6.239	7.039	103	3.184	3.287	165	3.186	3.351	12
18.	Rzeszów	304	113	417	6	—	6	31	39	70	6
19.	Sanok	134	50	184	16	—	16	89	—	89	12
20.	Tarnobrzeg . . .	950	3.468	4.418	324	1.273	1.597	332	1.273	1.605	8
	Razem . .	11.864	22.103	33.967	2.420	9.678	12.098	5.669	10.038	15.707	

Załącznik Nr. 2.

Statystyka zgłoszeń

w publicznych Biurach pośrednictwa pracy w roku 1907.

L. porząd.	Biuro pracy	Miejsca wolne (zgłoszenia pracodawców)			Miejsca obsadzone przez skuteczne pośrednictwo			Miejsca poszukiwane (zgłoszenia szukających pracy)			W r. 1907 Biuro było czynnem przez miesięcy
		w kraju	za granicą	razem	w kraju	za granicą	razem	w kraju	za granicą	razem	
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
1	Bochnia	798	2.394	3.192	110	504	614	354	504	858	12
2	Brody	427	1.093	1.520	80	319	399	446	1.065	1.511	12
3	Chrzanów . . .	34	153	187	1	—	1	41	—	41	3
4	Cieszanów . . .	181	2.096	2.277	9	1.701	1.710	59	1.737	1.796	12
5	Dąbrowa	475	250	725	8	—	8	39	—	39	12
6	Drohobycz . . .	373	2.406	2.779	99	681	780	441	681	1.122	12
7	Gorlice	117	2.446	2.563	56	—	56	86	—	86	12
8	Jarosław	1.205	528	1.733	121	337	458	223	337	560	11
9	Kałusz	2.007	3.195	5.202	1.235	553	1.788	1.290	584	1.874	12
10	Kolbuszowa . .	204	2.412	2.616	—	1.628	1.628	—	1.628	1.628	12
11	Kołomyja . . .	622	6.641	7.263	149	2.439	2.588	377	2.491	2.868	12
12	Kossów	2	2.770	2.772	—	1.575	1.575	—	1.575	1.575	12
13	Kraków	4.511	586	5.097	2.585	586	3.171	4.949	586	5.535	11
14	Limanowa . . .	683	1.161	1.844	5	210	215	48	231	279	12
15	Łańcut	937	621	1.558	334	230	564	391	230	621	12
16	Mościska	1.638	1.669	3.307	336	708	1.044	1.029	1.055	2.084	12
17	Myślenice . . .	562	796	1.358	60	67	127	110	67	177	12
18	Nisko	—	3.931	3.931	—	2.280	2.280	—	2.280	2.280	12
19	Nowy Sącz . . .	389	2.239	2.628	47	401	448	223	407	630	12
20	Oświęcim . . .	443	6.273	6.716	89	4.820	4.909	137	4.820	4.957	12
21	Podhajce	40	218	258	6	218	224	36	218	254	12
22	Sanok	209	20	229	24	—	24	197	—	197	12
23	Tarnobrzeg . . .	706	2.460	3.166	207	687	894	217	687	904	10
24	Tłumacz	23	900	923	3	648	651	32	648	680	12
	Razem . .	16.586	47.258	63.844	5.564	20.592	26.156	10.725	21.831	32.556	

Załącznik Nr. 3.

Koszta utrzymania

publicznych Biur pośrednictwa pracy w roku 1906.

L. porząd.	Biuro pracy [1]	A. Wydatki wraz z pozostałością kasową na rok 1907		B. Pokrycie									
				1. Pozostałość kasowa z r. 1905 i różne drobne dochody		2. Opłaty pracodawców				3. Subwencye		4. Niedobór pokryty z funduszu powiatowego	
						a) krajowych		b) pozakrajowych					
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
1	Bochnia	3.507	44	—	—	161	27	644	72	—	—	2.701	45
2	Brody	3.133	19	—	—	77	80	1.093	56	—	—	1.961	83
3	Chrzanów	1.500	34	—	—	70	20	10	12	—	—	1.420	02
4	Drohobycz	2.368	74	—	—	118	—	633	89	400	—	1.216	85
5	Kałusz	600	39	—	—	377	50	—	—	—	—	222	89
6	Kolbuszowa	[2] 1.080	67	91	36	135	20	854	11	—	—	—	—
7	Kołomyja	3.719	55	—	—	83	50	1.814	58	300	—	1.521	47
8	Kossów	1.047	16	—	—	293	—	754	16	—	—	—	—
9	Limanowa	958	47	—	—	76	08	321	28	—	—	561	11
10	Łańcut	2.640		—	—	180	—	183	78	—	—	2.276	22
11	Mościska	1.795	31	—	—	149	50	596	71	—	—	1.049	10
12	Myślenice	14	88	3	96	6	50	—	—	—	—	4	42
13	Nisko	2.846	—	—	—	—	—	2.846	—	—	—	—	—
14	Nowy Sącz	1.339	99	—	—	1	50	4	68	—	—	1.333	81
15	Oświęcim [3]	12.089	49	233	—	206	—	5.885	—	4.324	12	1.441	37
16	Rzeszów	1.068	27	—	—	112	—	—	—	—	—	956	27
17	Sanok	362	45	—	—	30	30	—	—	—	—	332	15
18	Tarnobrzeg	5.265	63	581	79	236	—	2.681	46	1.000	—	766	38
19	Tłumacz	377	44	—	—	—	—	—	—	—	—	377	44
	Razem	45.715	41	910	11	2.314	35	18.324	05	6.024	12	18.142	78
	W procentach	100%		2%		5%		40%		13%		40%	

[1] Brak Biura w Buczaczu, które nie wykazało żadnych osobnych wydatków ani dochodów.
[2] W tem pozostałość kasowa 38 K 18 h.
[3] Koszta utrzymania Biura wraz z Schroniskiem dla robotników.

Załącznik Nr. 4.

Koszta utrzymania

publicznych Biur pośrednictwa pracy w r. 1907.

L. porząd.	Biuro pracy [1]	A. Wydatki wraz z pozostałością kasową na rok 1908		B. Pokrycie									
				1. Pozostałość kasowa z r. 1906 i różne drobne dochody		2. Opłaty pracodawców				3. Subwencye i udziały sąsiednich powiatów		4. Niedobór pokryty z funduszu powiatowego wzgl. miejskiego	
						a) krajowych		b) pozakrajowych					
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
1	Bochnia	3.710	41	81	65	174	20	1.461	71	—	—	1.992	85
2	Brody	3.456	84	—	—	11	—	686	—	—	—	2.759	84
3	Cieszanów	3.983	88	—	—	7	—	3.976	88	—	—	—	—
4	Dąbrowa	619	47	—	—	—	—	—	—	—	—	619	47
5	Drohobycz	3 996	46	—	—	178	94	1.842	55	400	—	1.574	97
6	Gorlice	91	—	—	—	2	40	—	—	—	—	88	60
7	Jarosław	2.119	76	5	—	293	82	1.130	—	—	—	690	94
8	Kałusz	3 975	—	—	—	2.857	—	1.118	—	—	—	—	—
9	Kolbuszowa	3.923	29	38	18	—	—	3.885	11	—	—	—	—
10	Kołomyja	5.582	75	—	—	229	50	4.966	07	—	—	387	18
11	Kossów	3.302	90	—	—	—	—	3.302	90	—	—	—	—
12	Kraków	15.563	94	—	—	1 363	50	3.202	50	5.000	—	5.997	94
13	Limanowa	1.940	37	—	—	64	—	400	25	—	—	1.476	12
14	Łańcut	2.616	32	—	—	463	—	458	—	—	—	1.695	32
15	Mościska	3.292	87	—	—	1.122	—	1.470	—	—	—	700	87
16	Myślenice	706	28	—	—	—	—	184	—	—	—	522	28
17	Nisko	4.631	—	—	—	—	—	4.631	—	—	—	—	—
18	Nowy Sącz	2.854	61	—	—	80	56	889	—	—	—	1.885	05
19	Oświęcim	13.140	93	722	10	379	—	11 261	16	584	—	194	67
20	Podhajce	1.223	05	—	—	60	—	400	—	—	—	763	05
21	Sanok	139	—	—	—	39	—	—	—	—	—	100	—
22	Tarnobrzeg	2.070	62	—	—	300	—	1.507	—	—	—	263	62
23	Tłumacz	1.675	55	—	—	—	—	1.675	55	—	—	—	—
	Razem	84.616	30	846	93	7.624	92	48.447	68	5.984	—	21.712	77
	W procentach	100%		1%		9%		57%		7%		26%	

[1]) Brak Biura w Chrzanowie, które w ciągu roku 1907 zostało zamknięte i nie przedłożyło rachunków.

Załącznik Nr. 5.

Odpis.

Z Wydziału krajowego we Lwowie
L. 30.618./1907.

W wykonaniu §. 7. ustawy z dnia 16. marca 1904. Nr. 56. Dz. u kraj. Wydział krajowy wydaje następujące przepisy dotyczące opłat, mających się pobierać od pracodawców w publicznych Biurach pośrednictwa pracy.

I. Opłaty dla pracodawców krajowych.

§. 1.

Pośrednictwo dla pracodawców poszukujących uczniów (terminatorów) wszelkiego rodzaju jest zupełnie bezpłatnem.

§. 2.

Opłata za pośredniczenie

a). męskiej i żeńskiej czeladzi folwarcznej,
b). robotników sezonowych rolnych i leśnych wynosi od osoby:
4 Korony w czasie od 1. stycznia do końca maja i od 1. września do końca roku, zaś
6 Koron w czasie od 1. czerwca do końca sierpnia.
O wysokości policzyć się mającej opłaty decyduje termin dostarczenia czeladzi względnie robotnika.

§. 3.

Opłata za pośredniczenie oficyalistów, robotników fachowych, najemników dziennych, służby domowej i pracowników wszelkich innych kategoryi w §. 1 i 2 nie wymienionych, wynosi 1 Koronę od osoby.

§. 4.

Opłata odpada, jeżeli pracodawcą jest władza publiczna (gminna, powiatowa lub krajowa) wykonująca roboty publiczne we własnym zarządzie tj. z wyłączeniem przedsiębiorstw.

§. 5.

Pracodawca według swego wyboru może zapośredniczonych robotników albo odebrać w siedzibie Biura pracy, albo też zażądać ich odesłania do miejsca pracy bez konwojenta na własną odpowiedzialność.
O ile pracodawca wyraźnie żąda, aby funcyonaryusz Biura pracy towarzyszył robotnikom w drodze aż do miejsca pracy lub innego wskazanego punktu, uprawnionem jest Biuro pracy zaliczyć z tego tytułu następujące koszta:
a). biletu kolejowego II. klasą,
b). rzeczywistego wydatku na furmanki lub fiakry,
c). dyet po 8 Koron za każdą dobę spędzoną w podróży przez konwojenta.

§. 6.

Oprócz opłat wymienionych w §. 2 i 3 i ewentualnych kosztów konwojenta (§. 5). nie wolno od pracodawcy żądać żadnych innych należytości ani naddatków. W szczególności nie wolno żądać zwrotu kosztów korespondencyi pocztowych, telegraficznych, wyjazdów ani jakichkolwiek innych wydatków administracyjnych, jakoteż wogóle wydatków połączonych z wyszukiwaniem robotników lub służby.

Zakaz powyższy nie dotyczy zwrotu takich wydatków, które Biuro poczyniło za wyraźnem z góry udzielonem upoważnieniem na rachunek pracodawcy np. zaliczek dla robotników, kosztów podróży robotników itp. Jednak wydatków w I. ustępie niniejszego paragrafu wymienionych nawet za zgodą i upoważnieniem pracodawcy pobierać nie wolno.

Opłaty dla pracodawców pozakrajowych.

§. 7.

Pracodawcy pozakrajowi (tj. poza granicami Galicyi zamieszkali) uiszczają za każdego dostarczonego pracownika bez względu na ilość i rodzaj opłatę w wysokości:

4 Koron w czasie od 1. stycznia do końca maja i od 1. września do końca roku, zaś:

6 Koron w czasie od 1. czerwca do końca sierpnia.

O wysokości policzyć się mającej opłaty decyduje termin dostarczenia robotnika.

§. 8.

Przepisy §§. 5 i 6., mają zastosowanie także do pracodawców pozakrajowych. Wszelkie należytości oblicza się zagranicznym interesentom w austryackiej walucie koronowej. Przy wypłatach w obcej walucie należy przeprowadzić rozliczenia na podstawie urzędowego kursu dziennego.

II. Postanowienia ogólne.

§. 9.

Opłata należy się tylko w razie skutecznego pośrednictwa, jednak Biuro pracy uprawnionem jest do żądania od pracodawcy złożenia z góry odpowiedniej kwoty z tytułu zaliczki, która zostanie zwróconą, gdy pośrednictwo pozostanie bezkutecznem lub zgłoszenie cofniętem.

Jeżeli zaliczki nie żądano, opłata winna być przez pracodawcę uiszczoną w chwili dostarczenia robotnika lub sługi.

§. 10.

1. Wydział krajowy zastrzega sobie prawo wyjątkowego podwyższenia lub obniżenia wymienionych opłat na wniosek Reprezentacyi powiatowej względnie miejskiej utrzymującej Biuro pośrednictwa pracy.

2. Biurom pośrednictwa pracy nie wolno pobierać bez zezwolenia Wydziału krajowego opłat wyższych, niż w niniejszem rozporządzeniu ustanowionych.

3. Pobór niższych opłat w poszczególnych wypadkach jest dozwolonym za wiedzą i zgodą przełożonej władzy utrzymującej Biuro pracy.

§. 11.

Wyciąg z niniejszych przepisów ma być przybitym w lokalu Biura dla wiadomości stron.

§. 12.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje we wszystkich Biurach pracy zorganizowanych na zasadzie ustawy z 16/III. 1904. Nr. 56. dz. u kraj. począwszy od dnia 1. stycznia 1908 roku aż do odwołania.

We Lwowie, dnia 28. grudnia 1907.

Marszałek krajowy:
***Badeni** w. r.*

Członek Wydziału krajowego:
***Ochrymowicz** w. r.*

LW. 65061/1908. We Lwowie, dnia 25. czerwca 1908

Alog. 74

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem ustawy zmieniającej organizacyę publicznego pośrednictwa pracy.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 13. marca 1907 r. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał dokładnie braki w funkcyonowaniu publicznych Biur pośrednictwa pracy i ażeby na podstawie wyniku badań oraz zebranych doświadczeń przedstawił na najbliższej sesyi odpowiednie wnioski, a gdyby tego potrzeba zachodziła, ewentualnie także wnioski, zmierzające do zmiany ustawy o publicznych Biurach pracy.“

Wydział krajowy po wszechstronnem rozpatrzeniu tej sprawy i opierając się na trzechletniem przeszło doświadczeniu, doszedł do przekonania, że częściowe środki zaradcze i częściowa reforma nie prowadziłyby do celu i że należy reorganizacyę Biur pośrednictwa pracy oprzeć na zupełnie innych podstawach. Wyrazem tego przekonania jest załączony projekt ⁄. ustawy, który znosi w całości dotychczas obowiązującą ustawę z dnia 16. marca 1904 nr. 56. dz. u. kraj.

Zasadnicze podstawy obecnej organizacyi są dwie: a) decentralizacya, b) oparcie o samorząd powiatowy. Przedłożony projekt natomiast przyjmuje zasadę centralizacyi i ukrajowienia Biur pośrednictwa pracy.

System dotychczasowy był teoretycznie dobrym, a także doświadczenia innych krajów i państw wskazują, że publiczne pośrednictwo pracy nadaje się w pewnych warunkach do wcielenia w samorząd lokalny. Potrzeby bowiem lokalnego targu pracy są punktem wyjścia dla działalności i organizacyi zakładów pośrednictwa pracy. Można tedy ze spokojem pozostawić inicyatywę w zakładaniu i troskę o prowadzenie publicznych Biur pracy organom lokalnego samorządu, gminom i powiatom.

Jednak doświadczenia zebrane w naszym kraju wykazały, że ten system u nas zawodzi. Zawodzi przedewszystkiem dlatego, że znaczny ruch emigracyjny wytwarza u nas odmienne i trudniejsze niż gdzieindziej warunki i zadania dla publicznego pośrednictwa, a co zatem idzie, powoduje potrzebę odmiennej organizacyi. Warunki lokalne przestały u nas przeważnie decydować o zapotrzebowaniu i podaży pracy. Ruch wychodźczy wyprowadzając z kraju corocznie około 200.000 jednostek, wytwarza lokalny brak rąk roboczych, nieraz bardzo dotkliwy, zmusza gospodarstwa rolne do zmiany systemu robocizny, do zatrudniania robotników sezonowych, zmusza do liczenia się z tem, jakie warunki zarobkowe znajduje

robotnik w Niemczech lub Danii. Targ pracy lokalny zmienia się w krajowy, a nawet międzynarodowy.

Publiczne pośrednictwo pracy staje zatem wobec dwóch trudnych, poniekąd sprzecznych zadań: równoczesnego zajęcia się i zaopiekowania emigracyą zarobkową i obsłużenia produkcyi krajowej. Pośrednictwo poza granice kraju musi być w ten sposób przeprowadzonem, aby nie tamując normalnej emigracyi zarobkowej, usuwało ujemne jej strony, zatem aby odbywało się w sposób jak najkorzystniejszy dla wychodźcy, a z jak najmniejszą szkodą interesu publicznego. Zapotrzebowanie produkcyi krajowej we wszystkich jej działach musi być zaspokojonem bez względu na trudności, z któremi przyjdzie się spotkać. Zadaniu temu może podołać jedynie organizacya silna, sprężysta i jednolita. Taką nie jest organizacya obecna.

Doświadczenie wykazało, że Biura pośrednictwa pracy poszły w kierunku najmniejszego oporu: robotnik napierał o pracę za granicę, pracodawcy zagraniczni żądali robotników w ilościach przewyższających podaż. Pośredniczyć za granicę jest łatwo, w kraju trudno. Stąd w r. 1907 wykazały nasze Biura 20592 skutecznych pośrednictw za granicę, w kraju tylko czwartą część tego (5.564). Gospodarstwa krajowe żądały między innemi 7823 robotników sezonowych, otrzymały nie całą trzecią część tego — 2357.

Nie można wprawdzie twierdzić, że Biuro pracy ponosi całą winę, jeżeli nie czyni zadość żądaniu interesowanych, jednak wyniki działalności Biur w zakresie pośrednictwa w kraju pozostawiają bardzo wiele do życzenia, a mogą i muszą być lepsze.[1])

Niezbędnym warunkiem reformy jest naprzód jednolitość organizacyi, która może być osiągniętą tylko przez ukrajowienie Biur pracy i centralizacyę.

Sprawność poszczególnych Biur nie da się pomyśleć bez odpowiedniego personalu. Dzisiejszy personal nie stoi — pomijając wyjątki — na wysokości zadania. Nie można nawet powiedzieć, żeby to było winą Reprezentacyi powiatowych. Powód bardzo często tkwi w braku potrzebnej siły finansowej. Rady powiatowe starają się opędzić koszta utrzymania Biura jak najmniejszymi środkami. Gdy głównym wydatkiem na Biuro jest wydatek na urzędnika, pojawia się naturalnie dążność pozyskania go jak najmniejszym kosztem lub zgoła bez kosztów. W pewnych więc powiatach nie przyjęto dla Biura żadnej osobnej siły, poruczając jego agendy jako dodatkowe zajęcie funkcyonaryuszom Wydziału powiatowego. W innych przyjęto osobnego funkcyonaryusza, lecz nie dano mu żadnej stałej płacy, lecz oddano mu tylko na własność opłaty wpływające od pracodawców. W ten sposób wytworzono autonomiczne agentury zamiast publicznych zakładów, mających spełnić pewną misyę publiczną. Jeszcze w innych powiatach wyznaczono tak małą dotacyę dla funkcyonaryusza, że za tę cenę dało się pozyskać tylko kogoś z kwalifikacyami na dyetaryusza zaledwie. Poza Okręgowym Urzędem pracy w Krakowie niema obecnie ani jednego Biura, w któremby urzędnicy (jeżeli wogóle są) mieli zapewnioną przyszłość, a więc byli związani na stałe z instytucyą, dla której mają pracować z zamiłowaniem i gorliwością. W tych warunkach nie ma też mowy o pozyskaniu ludzi z poziomem inteligencyi i wykształcenia, odpowiadającym trudności zadania publicznego pośrednictwa w naszym kraju.

Niedostateczne siły finansowe samorządu powiatowego także z innego jeszcze punktu widzenia działają tu niekorzystnie. Jeżeli publiczne Biura mają spełnić swoje zadanie, muszą być odpowiednio do obszaru kraju liczne, a sieć ich musi

---

[1]) Dokładne szczegóły o wynikach działalności Biur pracy zawarte są w równocześnie przedłożonem Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniu Wydziału krajowego, do którego też odwołujemy się, nie chcąc tych szczegółów powtarzać.

być dostatecznie zwartą. Na 74 powiatów oświadczyło się już 40 przeciw założeniu Biura przeważnie dla braku środków finansowych, który to argument powtarza się ciągle bądź jako jedyny, bądź w połączeniu z innymi t. j. brakiem potrzeby Biura. Z tego powodu nie ma nadziei, aby w najbliższej przyszłości sieć Biur rozszerzała się, jak tego potrzeba wymaga. Co więcej, stwierdzić należy, że ilość Biur się zmniejsza, zamiast bowiem 26 powiatowych Biur, mamy w tej chwili tylko 21, gdyż 5 zostało po krótkiem istnieniu zwiniętych.

W tem leży drugi argument, przemawiający za ukrajowieniem. Skoro bowiem samorząd powiatowy nie może podołać zadaniu z braku środków finansowych, to obowiązek ten musi przyjąć na siebie kraj. Wprawdzie ustawa z r. 1904 przewiduje subwencyonowanie Biur z funduszu krajowego, jednak subwencye te musiałyby być tak wydatne, że już lepiej objąć Biura wprost w zarząd kraju, zwłaszcza, skoro to z innych względów jest wskazanem i pożądanem.

Gdy z jednej strony momenty bardzo ważne wskazują jako jedyną drogę sanacyi — ukrajowienie, tak z drugiej strony niema żadnych argumentów przemawiających przeciw temu. Interesy i potrzeby lokalne z natury rzeczy będą uwzględnione i zaspokojone najzupełniej także wtedy, gdy Biura będą zakładami krajowymi. Bez oparcia o warunki lokalne działanie Biur nie da się wogóle pomyśleć.

Tylko przez ukrajowienie da się wytworzyć potrzebna ilościowo i jakościowo organizacya Biur wyposażonych w doborowy, inteligentny i przywiązany personal, działający karnie, sprężyście i sprawnie pod jednolitem kierownictwem centralnego zakładu. Zapewne dałyby się pomyśleć jakieś częściowe reformy obecnej organizacyi, jednak byłyby to środki połowiczne, a rezultaty niepewne.

Zwracamy wreszcie uwagę na niektóre ważniejsze szczegóły przedłożonego projektu ustawy:

1. Dotychczas stosowaną nazwę „Biura“ zastąpiono nazwą „Urzędy“ pośrednictwa pracy. Praktyka wykazała, że nazwy „Biuro“ ludność robotnicza nie rozumie, a co więcej, nie zdaje sobie sprawy z różnicy między biurami prywatnemi a publicznemi. Zależy na tem, aby już w samym tytule zakład publiczny odróżniał się całkiem niewątpliwie od agentur prywatnych, które także posługują się firmą „biuro pośrednictwa pracy“ z dodatkiem „powiatowe“, a nawet „krajowe“, czego im zabronić nie można. Temu celowi odpowie najlepiej nazwa „Urząd“, która nie natrafi na trudności, gdyż już obecnie c. k. Namiestnictwo zatwierdziło w kilku wypadkach statut Biur, posługujących się tytułem Powiatowy względnie Okręgowy Urząd pośrednictwa pracy (Kraków, Nowy Sącz, Dąbrowa).

2. Ukrajowienie pośrednictwa pracy przejawia się w następujących zasadach:

a) ilość, siedziba i okręgi działania urzędów pracy zależą od decyzyi Wydziału krajowego (§. 4.);

b) sposób ich funkcyonowania określa Wydział krajowy (§. 5.);

c) personal mianuje Wydział krajowy (§. 3.);

d) utrzymuje te urzędy fundusz krajowy (§. 2.);

e) kierownictwo spoczywa w rękach krajowego Urzędu pracy, który jest organem Wydziału krajowego (§. 19b).

3. Jakkolwiek w zasadzie utrzymanie urzędów pracy cięży na funduszu krajowym, to jednak projekt przerzuca część kosztów na Reprezentacye powiatowe względnie miast Lwowa i Krakowa. Mianowicie powiat obowiązanym jest dostarczyć lokalu wraz z opałem i oświetleniem (§. 7.). Będzie to znaczną ulgą dla funduszu krajowego, nie będzie zaś wcale dotkliwem dla funduszu powiatowego. Lokal bowiem prawie zawsze znajdzie się w budynku Rady powiatowej. Obecnie istniejące Biura, (pomijając oświęcimskie, które założono poza siedzibą Rady po-

wiatowej) wszędzie, z jedynym wyjątkiem Łańcuta, umieszczone są w budynku Rady powiatowej. Dostarczenie zatem lokalu efektywnie nie obciąży funduszu powiatowego zupełnie lub tylko wyjątkowo. Koszt opału i oświetlenia jest nieznacznym. Zresztą nie jest czemś niesłusznem, jeżeli odejmując powiatom cały ciężar utrzymania Biur pracy, nałożony na nich obecną ustawą, żąda się od nich pewnego, nieznacznego przyczynienia.

Analogiczny obowiązek nakłada projekt na miasta Lwów i Kraków (§. 8.), a nadto jeszcze obowiązek zwrócenia funduszowi krajowemu połowy wydatków na personal Urzędów w tych miastach założonych. Znaczniejszy stopień przyczynienia się ze strony tych miast uzasadniony jest większą ich siłą finansową. Pomimo tego przyczynienia odniosą te miasta korzyść materyalną w porównaniu z wydatkiem obecnym na Biura pracy, które muszą w całości same utrzymywać.

4. Wprowadzając system centralizacyi, należało przewidzieć potrzebę organu lokalnego, któryby, znając z bezpośredniej obserwacyi warunki i potrzeby miejscowe, informował o nich Wydział krajowy i wskazywał mu, w jaki sposób w danych warunkach lokalnych dałoby się osiągnąć najlepsze wyniki i funkcyonowanie Urzędu miejscowego coraz więcej ulepszać. Zadanie to mają spełnić miejscowe „Komisye pośrednictwa pracy“ (§. 10—16), złożone z delegatów Wydziału powiatowego (względnie Rady miejskiej), c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, względnie c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie i Wydziału krajowego. Komisye mają charakter organów doradczych; ich przewodniczący mają też funkcye kontrolne (§. 11).

5. Organem centralnym w przyszłej organizacyi będzie Krajowy Urząd pracy, istniejący bezpośrednio przy Wydziale krajowym, jako jego część składowa (§. 18—19). Będzie nim odpowiednio zreformowane obecne Krajowe Biuro pośrednictwa pracy.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy. ·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Stanisław Dąmbski, *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o organizacyi publicznego pośrednictwa pracy.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Celem organizacyi publicznego pośrednictwa pracy, jakoteż celem roztoczenia opieki nad stałem i czasowem wychodźctwem poza granice kraju i państwa, zakładane będą w kraju Urzędy pośrednictwa pracy.

§. 2.

Urzędy pośrednictwa pracy są zakładami krajowymi.

Organizuje je i utrzymuje Wydział krajowy w granicach budżetu na ten cel przez Sejm uchwalonego, kosztem funduszu krajowego z przyczynieniem się powiatów względnie miast, w §§. 7. i 8. określonem.

§. 3.

Personal urzędniczy i służbowy mianuje Wydział krajowy w ramach etatu przez Sejm uchwalonego.

§. 4.

Ilość Urzędów pośrednictwa pracy, ich siedziby i okręgi działalności oznacza Wydział krajowy.

§. 5.

Szczegółowe przepisy o sposobie funkcyonowania Urzędów pośrednictwa pracy określi instrukcya, którą wyda Wydział krajowy drogą rozporządzenia.

§. 6.

Urzędy pośrednictwa pracy spełniają swoje zadanie wobec szukających pracy względnie wychodźców bezpłatnie.

Ewentualne opłaty od szukających pracy względnie wychodźców mogą być w przyszłości wprowadzone w drodze uchwały sejmowej.

Od pracodawców mogą być pobierane opłaty za skuteczne pośrednictwo.

Wysokość opłat, które nie mogą być na zysk obliczone, oznacza Wydział krajowy.

Opłaty wpływają do funduszu krajowego i służą na opędzenie kosztów utrzymania Urzędów pośrednictwa pracy.

§. 7.

Reprezentacya powiatu, w którego okręgu założono Urząd pośrednictwa pracy, obowiązaną jest przyczyniać się do kosztów jego utrzymania przez dostarczenie odpowiedniego lokalu biurowego wraz z dostatecznym opałem i oświetleniem.

Wydział krajowy według własnego uznania orzeka, czy lokal dostarczony jest odpowiednim, jakoteż czy ilość i jakość opału i oświetlenia jest wystarczającą.

Od wyżej określonego obowiązku może Reprezentacya powiatu uwolnić się w całości lub w części przez uiszczenie w gotówce rocznego ryczałtu, którego wysokość oznaczy Wydział krajowy.

§. 8.

W taki sam sposób (§. 7.) obowiązane są Reprezentacye miast Lwowa i Krakowa przyczyniać się do utrzymania Urzędów pośrednictwa pracy, w tych miastach założonych.

Ponadto zaś Reprezentacye tych miast obowiązane są pokrywać połowę wydatków poniesionych na personal urzędniczy i służbowy tychże Urzędów. Wypłata przypadającej na Reprezentacyę miasta z tego tytułu kwoty nastąpi corocznie z dołu na podstawie wykazu odnośnych wydatków, przedłożonego przez Wydział krajowy.

§. 9.

Gdyby Reprezentacya powiatu względnie miast Lwowa i Krakowa nie dopełniła obowiązku w §. 7. względnie w §. 8. określonego, wówczas odnośne wydatki zostaną pokryte zaliczkowo z funduszu krajowego, a następnie Wydział krajowy wstawi te należytości w budżet powiatowy lub miejski i nałoży na ich pokrycie dodatki do podatków.

§. 10.

Przy każdym Urzędzie pośrednictwa pracy utworzoną zostanie Komisya pośrednictwa pracy.

Komisya jest organem doradczym Wydziału krajowego we wszystkich sprawach mających związek z zadaniami Urzędu pośrednictwa pracy. W szczególności jest obowiązkiem Komisyi udzielać Wydziałowi krajowemu swej opinii w sprawach, w których tego zażąda, jakoteż przedkładać samoistnie wnioski mające na celu jak najskuteczniejszą działalność Urzędu pośrednictwa pracy ze stanowiska lokalnych warunków i potrzeb.

§. 11.

Przewodniczącemu Komisyi służy zarazem prawo wglądania w czynności Urzędu pośrednictwa pracy i nadzoru w granicach obowiązujących Urząd przepisów i rozporządzeń.

§. 12.

W skład Komisyi Urzędu pośrednictwa pracy, wyjąwszy Urzędy we Lwowie i Krakowie, (§. 13.) wchodzą:

a) jeden delegat mianowany przez Wydział powiatowy, w którego okręgu Urząd istnieje,

b) jeden delegat mianowany przez Komitet c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, względnie c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie,

c) dwóch delegatów mianowanych przez Wydział krajowy.

§. 13.

We Lwowie i w Krakowie wchodzą w skład Komisyi:

a) pięciu delegatów mianowanych przez Radę miejską,

b) jeden delegat mianowany przez Wydział powiatowy,

c) jeden delegat mianowany przez Komitet c. k. Towawarzystwa gospodarskiego we Lwowie, względnie c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie,

d) pięciu delegatów mianowanych przez Wydział krajowy o ile możności z pośród przedstawicieli warstw robotniczych.

§. 14.

Przewodniczącego Komisyi mianuje Wydział krajowy z pośród członków Komisyi.

Uchwały Komisyi zapadają większością głosów obecnych. W razie równości głosów staje się uchwałą to zdanie, za którem głosował przewodniczący.

§. 15.

Gdyby która z wymienionych w §§. 12. i 13. władz lub instytucyi zaniedbała mianować swego delegata do Komisyi, wówczas w jego miejsce zamianuje brakującego członka Komisyi Wydział krajowy.

Mandat członków Komisyi trwa trzy lata. W razie ustąpienia członka przed upływem trzechlecia, należy skład Komisyi uzupełnić.

§. 16.

Szczegółowe postanowienia o prawach i obowiązkach Komisyi i jej przewodniczącego, jakoteż o sposobie jej funkcyonowania określi instrukcya, którą wyda Wydział krajowy drogą rozporządzenia.

§. 17.

Zwierzchności gmin i przełożeństwa obszarów dworskich, jakoteż Wydziały powiatowe obowiązane są współdziałać

z Urzędami pośrednictwa pracy w skutecznem wykonywaniu ich zadań w sposób określony zarządzeniami Wydziału krajowego.

§. 18.

Przy Wydziale krajowym założonym zostanie Krajowy Urząd pracy jako fachowy organ Wydziału krajowego dla wszystkich spraw wynikających z wykonania niniejszej ustawy. Wewnętrzną organizacyę Krajowego Urzędu pracy określi Wydział krajowy.

§. 19.

W szczególności jest zadaniem Krajowego Urzędu pracy:

a) opracowywać i przedkładać wnioski we wszystkich sprawach, w których Wydział krajowy z mocy niniejszej ustawy powołanym jest do wydawania rozporządzeń i zarządzeń;

b) przeprowadzać w myśl uchwał i poleceń Wydziału krajowego organizacyę Urzędów pośrednictwa pracy, kierować nimi i nadzorować je, jakoteż w ogóle czuwać nad ich rozwojem;

c) utrzymywać ewidencyę popytu i podaży pracy oraz zbierać informacye o stosunkach zarobkowych i udzielać ich do wiadomości i użytku Urzędów pośrednictwa pracy, oraz osób interesowanych;

d) dążyć do wyrównania popytu i podaży pracy między poszczególnymi Urzędami;

e) badać stosunki oraz zbierać wiadomości dotyczące wychodźctwa z kraju i w sposób odpowiedni je ogłaszać do wiadomości powszechnej oraz spełniać funkcyę bezpłatnego biura informacyjnego w sprawach emigracyjnych;

f) spełniać funkcyę bezpłatnego biura porady prawnej w sprawach robotniczych;

g) ogłaszać corocznie drukiem sprawozdania z działalności swojej i istniejących Urzędów pośrednictwa pracy.

§. 20.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Powiatowe i miejskie Biura pośrednictwa pracy, założone na zasadzie ustawy z 16. marca 1904 Nr. 56 Dz. u. kraj. pozostają czynne aż do chwili, gdy z mocy uchwały Wydziału krajowego (§. 4.) zostaną bądź zwinięte bądź zreorganizowane na zasadzie niniejszej ustawy.

§. 21.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych, handlu i rolnictwa.

LW. 51772/08. We Lwowie, dnia 11. lipca 1908.

Aleg 75

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie preliminarza kosztów utrzymania Urzędów pośrednictwa pracy w roku 1909.

Wysoki Sejmie!

W osobnem, równocześnie Wysokiemu Sejmowi przedłożonem sprawozdaniu (do LW. 65.061/08) przedstawił Wydział krajowy projekt ustawy, mający na celu reformę publicznego pośrednictwa pracy, a to na zasadzie ukrajowienia istniejących miejskich i powiatowych Biur pośrednictwa pracy.

Licząc się z tem, że ten projekt zostanie przez Wysoki Sejm uchwalonym i stanie się ustawą, musi Wydział krajowy przewidzieć w budżecie na rok 1909 środki finansowe, któreby umożliwiły wprowadzenie ustawy w życie. W przeciwnym razie zamierzona reorganizacya opóźniłaby się co najmniej o cały rok, co ze względu na pilną potrzebę reformy dotychczasowego ustroju nie jest wskazanem. Owszem dążyć należy do przeprowadzenia reformy bezzwłocznie, skoro tylko ustawa otrzyma sankcyę.

Za punkt wyjścia dla ułożenia preliminarza kosztów na pierwszy rok bierze Wydział krajowy obecnie istniejącą ilość publicznych Biur pośrednictwa pracy. Wydział krajowy przyjmuje bowiem za zasadę, że po reformie ilość zakładów pośrednictwa pracy nie może być mniejszą, niż obecnie, z drugiej zaś strony potrzebne stopniowe rozszerzanie i powiększanie sieci Urzędów pośrednictwa pracy musi być pozostawionem przyszłości.

Obecnie czynnych publicznych Biur pracy jest 23, w tem 2 Biura typu miejskiego (we Lwowie i Krakowie) i 21 Biur powiatowych. Prawdopodobnie będzie Wydział krajowy mógł niektóre z istniejących Biur bez szkody zwinąć, w to miejsce zaś założyć kilka nowych w punktach, gdzie obecnie brak Biur najsilniej daje się odczuć. Imienne wskazanie odnośnych Biur byłoby w tej chwili przedwczesnem, ze stanowiska zaś budżetowego jest obojętnem. W każdym razie podstawą preliminarza muszą być Urzędy pośrednictwa pracy w ilości 23, a nadto Krajowy Urząd pracy jako organ centralny.

I. Wydatki.

W kosztach utrzymania Urzędów pośrednictwa pracy należy odróżnić wydatki na potrzeby personalne i potrzeby rzeczowe.

1. Co do potrzeb personalnych przedkłada Wydział krajowy następujące propozycye:

Chcąc urzędy pośrednictwa pracy postawić na wysokości trudnego zadania, które mają spełnić, należy je obsadzić urzędnikami o wyższem wykształceniu, a zarazem stabilizowanymi tak, ażeby ich związać na stałe z instytucyami, dla których mają pracować, zapewnić im więc na równi z innymi urzędnikami krajowymi stałość posady i prawa emerytalne. Wydział krajowy proponuje zatem zaangażowanie dla Urzędów pośrednictwa pracy zasadniczo urzędników o wykształceniu akademickiem, nie koniecznie jednak ze studyami prawniczemi lecz ewentualnie z innemi równorzędnemi.

Prawo do stabilizacyi należałoby przyznać dopiero po dwóch latach próbnej służby, ze względu bowiem na zupełnie odrębny charakter służby w Urzędach pośrednictwa pracy w porównaniu z innemi dykasteryami służby publicznej, prędzej niż przed upływem 2 lat nie da się napewne stwierdzić, czy przyjęci urzędnicy nadawać się będą do tej pracy. Wydział krajowy proponuje dalej zastosowanie do urzędników tych wszystkich ogólnych postanowień ustanowy służbowej dla urzędników krajowych, co zaś do poborów proponuje Wydział krajowy przyznanie im płac i dodatków aktywalnych w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16. marca 1907 z jedyną następującą różnicą.

W służbie konceptowej Wydziału krajowego najniższą rangą jest ranga X. (koncypiści), którą poprzedza kategorya praktykantów bez rangi, z adjutum 1200 względnie 1400 koron.

Wydział krajowy wnosi utworzenie w etacie urzędników pośrednictwa pracy zamiast kategoryi praktykantów XI. rangi (dotychczas nieistniejącej), urzędników konceptowych z tytułem „asystentów“. Zmiana ta jest uzasadnioną naprzód potrzebą przyciągnięcia i zapewnienia Urzędom pracy personalu doborowego, następnie zaś tem, że młodzi urzędnicy w Urzędach pracy otrzymają odrazu funkcyę samodzielną i odpowiedzialną, podczas gdy praktykanci w innych działach krajowej służby pracują z początku pod okiem starszych urzędników i otrzymują referaty najłatwiejsze.

Zapewnienie młodym ludziom, wstępującym do służby w Urzędach pośrednictwa pracy, z początku wyższych poborów jest także z tego względu wskazanem, że widoki późniejszego awansu, ze względu na szczupłość etatu, nie będą zbyt świetne.

Przyjmując za zasadę stałość posad urzędniczych w pośrednictwie pracy, liczyć się musi Wydział krajowy z możliwością, że nie zgłosi się odpowiednia ilość kandydatów o pełnych kwalifikacyach. Nadto wypadnie prawdopodobnie kilku takichże kandydatów, zajętych już obecnie w Biurach pracy, zatrzymać nadal w służbie. Na ten wypadek prosi Wydział krajowy o upoważnienie do przyjmowania urzędników kontraktowych, których stanowisko i pobory oparte byłyby na umowie. Urzędnicy ci nie mieliby praw emerytalnych, a stosunek służbowy byłby obustronnie rozwiązalnym za wypowiedzeniem. Kategorya urzędników kontraktowych byłaby przejściową i zniknęłaby po pewnym czasie, gdy wszystkie miejsca zostaną obsadzone urzędnikami o pełnych kwalifikacyach.

Co się tyczy ilości potrzebnych na najbliższy rok urzędników, to Wydział krajowy uważa za niezbędne, aby w każdym Urzędzie pośrednictwa pracy był przynajmniej jeden urzędnik stały. Ponadto w kilku Urzędach o większym zakresie działania potrzeba będzie dwóch urzędników stałych. Ogółem do obsadzenia wspomnianych powyżej 23 Urzędów pośrednictwa pracy potrzeba będzie najmniej 26 stałych urzędników i tyleż posad należy utworzyć. Z tych 26 stałych posad proponuje Wydział krajowy (po połowie): 13 posad urzędników z poborami rangi X. (koncypiści) i 13 z poborami rangi XI. (asystenci).

Krajowy Urząd pracy wobec zwiększonych znacznie agend będzie również wymagał personalu większego, niż obecny, który jest złożony z 2 referentów konceptowych i jednego praktykanta manipulacyjnego.

Obok 2 referentów już obecnie zatrudnionych, potrzebnym będzie co najmniej jeszcze jeden referent konceptowy, gdyż jeden z tamtych będzie prawie ciągle zatrudnionym lustracyami, które muszą być liczniejsze, niż obecnie i odbywać się kilka razy w ciągu roku w każdym Urzędzie. Dla tych 3 referentów konceptowych proponuje Wydział krajowy pobory rangi VIII. (wicesekretarz), IX. (adjunkt) i X. (koncypista). Następnie potrzebnym będzie osobny urzędnik rachunkowy, gdyż wypadnie prowadzić przy krajowym Urzędzie całą rachunkowość wszystkich istniejących prowincyonalnych Urzędów pośrednictwa pracy i kontrolę kasową, czem obecnie krajowe Biuro zupełnie się nie zajmuje. Dla tego urzędnika rachunkowego proponuje Wydział krajowy pobory rangi XI. (asystent). Wreszcie potrzebnym jest, jak dotychczas, co najmniej jeden urzędnik dla czynności manipulacyjnych, dla którego Wydział krajowy proponuje pobory rangi XII., t. j. pisarza etatowego, podczas gdy obecnie zatrudnionym jest jeden aplikant manipulacyjny, pobierający tylko adjutum 1000 K.

Obok urzędników stałych niezbędni są dyetaryusze do czynności pisarskich, a to co najmniej po jednym w każdym Urzędzie pracy, w niektórych zaś większych po 2, a nawet 3. Łącznie, licząc już krajowy Urząd pracy, potrzeba będzie 36 dyetaryuszy z płacą dzienną od 2 kor. do 2 kor. 40 h. (zależnie od miejscowości) za ogólną kwotę 28.816 koron.

Razem więc preliminowane wydatki na personal Urzędów pracy przedstawią się, jak następnie:

A. Urzędnicy konceptowi:

1 wicesekretarz, płaca	3.600 K.	
dodatek aktywalny	1.104 „	4.704 K.
1 adjunkt, płaca	2.800 K.	
dodatek aktywalny	960 „	3.760 „
14 koncypistów, płace	30.800 K.	
dodatki aktywalne	8.160 „	38.960 „
13 asystentów, płace	20.800 K.	
dodatki aktywalne	5.472 „	26.272 „

B. Urzędnicy rachunkowi:

1 asystent, płaca	1.600 K.	
dodatek aktywalny	576 „	2.176 „

C. Urzędnicy manipulacyjni:

1 pisarz, płaca	1.200 K.	
dodatek aktywalny	576 „	1.776 „

D. Dyetaryusze:

Ryczałt na dyurna	28.816 „
Razem	106.464 K.

Proponując powyższy etat osób i płac, pragnąłby Wydział krajowy zapewnić sobie jako władzy wykonawczej możność przeprowadzenia reorganizacyi Biur pracy w sposób jak najlepszy i uwzględniający ważność zadania, które te instytucye muszą spełnić. Nie wynika jednak z tego, aby Wydział krajowy musiał zaraz dokonać obsadzenia wszystkich powyższym etatem proponowanych posad. Wydział krajowy zamierza bowiem, jak to zresztą z natury rzeczy wynika, przeprowadzać reorganizacyę sukcesywnie i w miarę też tego będzie stopniowo dobierał potrzebny personal.

2. Wydatki rzeczowe, t. j. na koszta kancelaryjne, portorya, wyjazdy, obsługę i t. p., bardzo trudno dokładnie zapreliminować na pierwszy rok, gdyż brak ku temu

rachunkowych podstaw. W przybliżeniu, kierując się wysokością wydatków rzeczowych w obecnie istniejących Biurach pracy, wyniosą wydatki rzeczowe w trzech największych Urzędach pracy po 3.000 kor.. w pięciu średnich po 2.000 kor., w piętnastu mniejszych po 500 kor., zaś w kraj. Urzędzie pracy (głównie koszta druków i lustracyi) 10.000 kor.

Łącznie preliminuje Wydział krajowy na wydatki rzeczowe ryczałt w wysokości 36.500 kor., przyczem Wydział krajowy ze względu na możliwą niedokładność obliczenia prosi o pozwolenie przenoszenia zaoszczędzeń pomiędzy wyżej podanym ryczałtem na dyurna a niniejszym ryczałtem na wydatki rzeczowe.

II. Pokrycie.

1) W myśl przedłożonego projektu ustawy będzie się pobierać od pracodawców — jak dotychczas — opłaty za skuteczne pośrednictwo, które wpływać będą do funduszu krajowego i służyć na częściowe pokrycie wydatków na Urzędy pośrednictwa pracy. W przypuszczeniu, że opłaty te na rok 1909 pozostaną w tej samej wysokości, co w roku bieżącym i licząc się z tem, że w roku 1908 do końca kwietnia opłaty te dały dochód w wysokości okrągło 54.000 kor., preliminuje Wydział kraj. na rok przyszły dochód z tego źródła w wysokości 65.000 kor.

2) Na podstawie §. 8. przedłożonego projektu ustawy, obowiązane będą miasta Lwów i Kraków zwrócić funduszowi krajowemu połowę wydatków na personal Urzędów pośrednictwa pracy w tych miastach utworzonych, co wyniesie kwotę 7.772 koron.

Razem więc preliminowane pokrycie wyniesie kwotę 72.772 kor., co w porównaniu z wydatkami w łącznej sumie 142.964 kor., wykazuje niedobór w kwocie 70.192 koron.

Zważyć jednak należy, że dotychczasowy wydatek z funduszu krajowego na Biura pośrednictwa pracy wynosi według budżetu na rok 1908 kwotę 24.011 koron. Faktyczne więc obciążenie skarbu krajowego, spowodowane projektowaną reorganizacyą, wyniesie kwotę 46.181 koron.

W myśl powyższych wywodów Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm ustanawia w etacie urzędników Wydziału krajowego dla Urzędów pośrednictwa pracy następujące posady:

a) konceptowe:

1	posadę	wicesekretarza	z poborami	VIII.	rangi
1	„	adjunkta	„ „	IX	„
14	„	koncepistów	„ „	X.	„
13	„	asystentów	„ „	XI.	„

b) rachunkowe:

1 posadę asystenta z poborami XI. rangi;

c) manipulacyjne:

1 posadę pisarza z poborami XII rangi.

II. Pobory powyższych urzędników wyznacza Sejm w wysokości ustalonej uchwałą sejmową z dnia 16. marca 1907.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zamianowania urzędnikami konceptowymi w etacie urzędów pośrednictwa pracy nie tylko kandydatów ze studyami prawniczemi, lecz także w miarę uznania kandydatów z ukończonemi równorzędnemi studyami wyższemi.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby w braku kandydatów o pełnych kwalifikacyach obsadzał według swego uznania posady w Urzędach pośrednictwa pracy urzędnikami kontraktowymi bez praw emerytalnych.

V. Sejm wstawia do budżetu krajowego na rok 1909 na Urzędy pośrednictwa pracy następujące pozycye:

I. W wydatkach:

a) w rubryce II:

A. Urzędnicy konceptowi:

1 wicesekretarz, płaca	3.600 K.	
dodatek aktywalny	1.104 „	4.704 K.
1 adjunkt, płaca	2.800 K.	
dodatek aktywalny	960 „	3.760 „
14 koncypistów, płace	30.800 K.	
dodatki aktywalne	8.160 „	38.960 „
13 asystentów, płace	20.800 K.	
dodatki aktywalne	5.472 „	26.272 „

B. Urzędnicy rachunkowi:

1 asystent, płaca	1.600 K.	
dodatek aktywalny	576 „	2.176 „

C. Urzędnicy manipulacyjni:

1 pisarz, płaca	1.200 K.	
dodatek aktywalny	576 „	1.776 „

D. Ryczałt na dyurna	28.816 „
Razem	106.464 K.

b) w rubryce XVI:

Ryczałt na wydatki rzeczowe	36.500 K.

Sejm upoważnia Wydział krajowy do przenoszenia zaoszczędzeń pomiędzy ryczałtem na dyurna z rubryki II. a ryczałtem na wydatki rzeczowe z rubryki XVI.

II. W dochodach:

a) w rubryce II.:

Zwrot 50% wydatków personalnych w Urzędach pracy we Lwowie i Krakowie od Reprezentacyi tychże miast . . . . . 7.772 K.

b) w rubryce XVI.:

Opłaty od pracodawców, którym przez Urzędy pośrednictwa pracy dostarczono robotników lub służbę . . . . . 65.000 K.

VI. Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków w ramach powyżej zakreślonych i do obsadzenia ustanowionych posad po wejściu w życie ustawy o Urzędach pośrednictwa pracy.

VII. Na wypadek, gdyby ustawa powyższa w ciągu roku 1909 nie weszła w wykonanie, Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków na publiczne pośrednictwo pracy w ramach zakreślonych budżetem na rok 1908.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Stanisław Dąmbski**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

L. W. 72.501/08 We Lwowie, dnia 16. lipca 1908.

Aleg 76

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie podwyższenia poborów Dyrektorów obu szpitali krajowych, we Lwowie i Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Obecnie otrzymują Dyrektorowie obu szpitali krajowych, we Lwowie i Krakowie:

a) płacy rocznej . . . . . 5.800 K.

b) 3 dodatki pięcioletnie po . . . . . 800 „

c) we Lwowie mieszkanie i 12 sągów drzewa na opał, — w Krakowie dla braku mieszkania w naturze relutum 1.200 K. rocznie.

Czynność tych Dyrektorów powiększyła się znacznie w ostatnich latach tak z powodu rozszerzenia się szpitali, jak i z powodu prowadzenia przez Zarządy tych szpitali administracyi c. k. klinik.

W ostatnich też czasach coraz dotkliwiej odczuwać się daje wzrastająca z dniem każdym drożyzna, która była powodem, iż Wysoki Sejm uznał potrzebę podwyższenia urzędnikom Wydziału krajowego poborów służbowych.

Dla tych powodów, oraz z uwagi, iż Dyrektorowie są naczelnikami tak wielkich instytucyj, z ich licznym personalem administracyjnym i lekarskim, w którego gronie znajdują się także c. k. profesorowie uniwersytetu jako prymaryusze odnośnych oddziałów szpitalnych, względnie c. k. zakładów klinicznych, Wydział krajowy postanowił zrównać pobory służbowe obu Dyrektorów szpitali krajowych z poborami radców Wydziału krajowego (ranga VI.), a mianowicie: podnieść płacę o 600 koron rocznie, wyznaczyć zamiast 3 pięcioletnich dodatków, 2 pięcioletnie, a jeden trzyletni po 800 koron rocznie, a w razie braku mieszkania w naturze (jak obecnie w Krakowie) wyznaczyć relutum 1472 K. — tyle bowiem wynosi dodatek aktywalny radców Wydziału krajowego; za opał i światło byłby ryczałt 420 K. rocznie.

Te podwyższone pobory wstawił Wydział krajowy do preliminarzy budżetów obu szpitali krajowych na r. 1909 i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. W uchwalonych przez Sejm krajowy etatach płac szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie z 22. maja 1875 Nr. 22 Dz. u. k., względnie z 10. października 1878 Nr. 57 Dz. u. k., ma być jako pozycya 1:

Dyrektor:

a) płaca 6.400 koron,

b) dwa dodatki pięcioletnie i jeden trzyletni po 800 koron rocznie,

c) mieszkanie lub w razie braku mieszkania w naturze relutum w kwocie 1.472 koron,

d) relutum za opał i światło 420 koron.

II. Powyższe podwyższone pobory wstawia się do budżetu obu szpitali na r. 1909.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.

L. W. 50362/08.

We Lwowie, dnia 26. maja 1908.

Aleg. 77

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o potrzebie zmiany etatu posad i płac lekarzy i urzędników kraj. zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu z czynności Dep. V. Wydziału krajowego za czas od 1. lipca 1905 do 30. listopada 1906 nie przedstawiliśmy Wysokiemu Sejmowi do uwzględnienia petycyi urzędników krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie; pobory ich bowiem w zestawieniu z poborami urzędników innych szpitali krajowych i faktycznymi stosunkami przedstawiały się korzystniej. W ciągu jednak ostatnich trzech lat pogorszyły się znacznie warunki życiowe ogółu urzędników wskutek podrożenia wszystkich niezbędnych dla życia artykułów, co wywołało powszechną akcyę zmierzającą do zapewnienia urzędnikom potrzebnych środków życia przez podwyższenie im poborów.

Wysoki Sejm uwzględnił już częściowo potrzebę zmian w tym kierunku, załatwiając przychylnie petycye lekarzy i funkcyonaryuszy administracyjnych krajowego szpitala powszechnego we Lwowie i w Krakowie i przyznając im uchwałą z 12. marca 1907 r. wyższe płace i emolumenta. Ponieważ motywy tego podwyższenia, uznające trudność egzystencyi w obecnych warunkach ekonomicznych odnoszą się w równej mierze do lekarzy i urzędników zakładu kulparkowskiego, przeto uzasadnionem będzie analogiczne podwyższenie poborów służbowych personalu tego zakładu. Dodać tu należy, że lekarze jedynego dotychczas w kraju zakładu dla umysłowo chorych są narażeni nawet na gorsze materyalne stosunki, niż jakichkolwiek innych szpitali, gdyż zarówno z powodu wyosobnienia swego, jak niemniej z powodu stałego obar-

czenia odpowiedzialną pracą i pielęgnacyą osób umysłowo chorych nie mogą oddawać się praktyce prywatnej, aby w ten sposób polepszyć swoje dochody.

Wskutek rozszerzenia zakładu w ostatnich dwóch latach i oddania do użytku sześciu nowych pawilonów ilość chorych wzrosła do 1.350 osób, co obarcza żmudną pracą zarówno personal lekarski, jak i administracyjny zakładu.

Uwzględniając powyższe okoliczności, Wydział krajowy postanowił przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wnioski zmierzające do zmiany etatu posad i płac lekarzy i urzędników rzeczonego zakładu. Ostatnia bowiem uchwała Wysokiego Sejmu z 27. października r. 1904, dotycząca tego samego przedmiotu, powiększyła tylko ilość personalu i ujęła w formę przepisu faktycznie przyznawaną dyrektorowi zakładu płacę. Obecną propozycyą zaś objęte jest podwyższenie poborów całego personalu lekarskiego i administracyjnego przy równoczesnej zmianie niektórych tytułów poboru.

Co do zmiany etatu posad zauważa Wydział krajowy, co następuje:

Już w sprawozdaniu o zmianie etatu posad i płac służby lekarskiej w zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie, przedłożonem Wysokiemu Sejmowi w roku 1904 (Aleg. 69), podniósł Wydział krajowy, że w zakładzie na stan 1200 chorych powinno przypaść 12 lekarzy — tylko uwzględniając finansowe obciążenie zakładu, jak niemniej znaczniejszą ilość nieuleczalnych obłąkanych, uznaliśmy za dostateczną ilość 10 lekarzy etatowych, mianowicie 1 dyrektor, 3 prymaryusze, 3 sekundaryusze i 3 asystenci. W tej liczbie przewidywano już potrzebę prowadzenia pracowni naukowych.

Od tego czasu stosunki w zakładzie o tyle się zmieniły, że stan chorych obraca się stale około cyfry 1350, zatem około 150 chorych więcej dziennie, jak było przewidywanem — wskutek tego lekarze są przeciążeni doglądaniem i pielęgnowaniem chorych, spisywaniem historyj chorób, załatwianiem rozlicznych czynności urzędowych, ponad miarę przyznaną jeszcze przed 14 laty. O jakiejbądź pracy naukowej w tych warunkach niema mowy, to też pracownie, na które już w roku 1906 przyznane były kredyty, dotąd nie są czynne.

W obecnym stanie wiedzy psychiatrycznej zadania każdego większego zakładu nie powinny się kończyć na udzielaniu opieki chorym i odosobnianiu ich od świata, ale mają dążyć do posuwania naprzód nauki o chorobach umysłowych, przez oparcie jej na wynikach dokładnych sekcyi zwłok, oraz na badaniach chemicznych, histologicznych i bakteryologicznych. Tylko taki zakład, który te działy teoretyczne sumiennie prowadzi, może stanąć na wysokości nowoczesnych wymagań i posiąść zaufanie swojego społeczeństwa. Obecnie zakład kulparkowski, mimo że należy do typu największych szpitali dla obłąkanych, posiada bogaty i obfity materyał przypadków chorobowych, naukowo nader cennych — materyału tego zupełnie nie wyzyskuje i nie kształci na nim swoich sił lekarskich. Jest to jedna z przyczyn, dla której też Kulparków lerpi na brak lekarzy. Młodzi bowiem lekarze, którzyby się chcieli zawodowo poświęcić psychiatryi, omijają Kulparków, wiedząc, że nie znajdą tam potrzebnych pracowni naukowych ani odpowiedniego kierownictwa. W ten sposób wiedza psychiatryczna w Kulparkowie nie idzie naprzód z wymaganiami czasu, a nawet może się znaleść w tyle, sekcye bowiem zwłok odbywają się pobieżnie, bez wymaganej ścisłości i nie dają naukowych wyników, o dalszych zaś badaniach w laboratoryum mowy nawet być nie może, bo do tej roboty potrzeba specyalnego przygotowania i ciągłej nieprzerwannej wprawy, czego żaden z lekarzy, zajętych praktycznie przy chorych nie jest w stanie posiadać. W interesie zatem nauki, jak i dobra umysłowo chorych, umieszczonych w krajowym zakładzie, leży potrzeba oddania działu badań teoretycznych na stałe w ręce doświadczonego i wyszkolonego labolatoryjnie lekarza, któryby

zarazem był czynny jako prosektor zakładowy, obowiązany do naukowego odbywania sekcyi zwłok osób zmarłych w zakładzie.

Ponadto zaś okazało się, że pozyskanie psychiatrycznie przygotowanych sił lekarskich dla zakładu jest niezmiernie trudnem, w kraju bowiem nie było do niedawna odpowiednich oddziałów na wyższych zakładach naukowych, kształcących w tym kierunku młodzież, dla której nadto ograniczona uprzedzeniami do tego rodzaju chorób praktyka i nieświetne widoki materyalne wobec szczupłego etatu posad lekarskich nie mogły stanowić skutecznej zachęty do oddania się psychiatryi — przeto wskazanem jest ustalenie zgodnie z interesem zakładu posad dwóch lekarzy asystentów, mianowanych dotychczas zawsze tylko na przeciąg dwóch lat przy równoczesnem podwyższeniu ich płacy.

W etacie posad administracyjnych zakładu proponuje się dla ujednostajnienia tytulatury urzędników krajowych zakładów leczniczych zmianę nazwy pisarzy na asystentów i ustanowienie dwóch etatowych posad praktykantów (w miejsce dotychczasowych dwóch dyetaryuszy z wyższem dyurnum).

Co do zmiany etatu płac zauważa się ogólnie, że wskazanem będzie zniesienie przyznawanych dotychczas tytułem relutum za wikt rocznej kwoty, a ustanowienia w jej miejsce dodatków funkcyjnych do emerytury również niewliczalnych i odpowiednio podwyższonych dla personalu lekarskiego, którego posady nie są ujęte w klasy rang. Z jednej bowiem strony koszt wiktu zwiększył się znacznie od r. 1883, w którym relutum zań obliczono, z drugiej zaś ustanowienie dodatków funkcyjnych dla całego personalu zakładu usunie podstawę możliwych pretensyj z powodu drożenia środków żywności na przyszłość.

Poza tem przyjęto jako zasadę dla trzech wyższych posad personalu lekarskiego podwyższenie płacy o 5% od dotychczasowej, oraz odpowiednie podwyższenie dodatków pięcioletnich. Płace personalu administracyjnego zrównano z płacami analogicznych rang, t. j. IX., X., XI. i XII. urzędników krajowych, przyznając im równocześnie przywiązane do tych rang dodatki, które nazwano funkcyjnymi (zamiast relutum za wikt), nie zaś aktywalnymi, bo urzędnicy zakładu otrzymują bezpłatnie mieszkanie z opałem i światłem w zakładzie. Ponieważ jednak dodatki te są niższe, niż pobierane przez obecnych urzędników zakładów reluta za wikt, przeto nie chcąc uszczuplać nabytych praw urzędników, Wydział krajowy wstawia do preliminarza budżetu zakładu kulparkowskiego w Rubr. I. wydatków dla tych urzędników, mianowanych przed uchwaleniem proponowanych zmian, wyższe dodatki funkcyjne, zastrzegając zarazem, że przy nowem obsadzeniu posad administracyjnych w zakładzie przyznawać będzie pobory wedle niżej podanego etatu płac.

Wszystkie zresztą powyższe propozycye Wydziału krajowego uwzględnione są już w preliminarzu budżetu krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie na r. 1908 (z wyjątkiem maszynisty), który przedstawia się Wysokiemu Sejmowi osobno do uchwalenia.

Zestawienie obecnych płac i dodatków z proponowanymi niniejszem poborami, z uwzględnieniem powiększenia etatu i zmiany nazw przedstawia się, jak następuje:

Dotychczasowy etat posad i poborów.

Nazwa posady	Płaca	Mieszkanie w naturze z opałem i oświetleniem	Wikt w naturze, względnie relutum	Dodatek do płacy	Uwaga
	Kor.		Kor.	Kor.	
1 Dyrektor . .	6.000	mieszkanie w naturze	relutum 816	3 pięciol. po 800	etatowa wysokość dodatku 600 kor.
3 Prymaryusze po	3.000	dtto	dtto	3 pięciol. po 400	
3 Sekundaryusze po . . .	2.000	dtto	dtto	3 pięciol. po 300	
1 Asystent lekarski . . .	1.500	dtto	dtto	3 pięciol. po 200	
2 Asystenci lekarscy po .	1.400	dtto	dtto	—	mianowani na 2 lata
1 Rządca . .	2.520	dtto	dtto	3 pięciol. po 400	
2 Oficyałowie po	2.220	dtto	dodatki osobiste po 600	3 pięciol. po 300	
3 Pisarze po .	1.260	dtto	relutum za wikt II. kl. 720	3 pięciol. po 160	
1 Inspicyent zakład. (dozorca)	1.260	dtto	dtto	3 pięciol. po 160	

Proponowany etat posad i poborów.

Klasa rangi	Nazwa posady	Płaca Kor.	Mieszkanie w naturze z opałem i oświetleniem	Dodatek funkcyjny Kor.	Dodatek do płacy Kor.	Uwaga
—	1 Dyrektor . .	6.300	mieszkanie w naturze	1.000	3 pięciol. po 800	
—	3 Prymaryusze po	3.200	dtto	1.000	3 pięciol. po 600	
—	4 Sekundaryusze po . . .	2.100	dtto	1.000	3 pięciol. po 400	
— — —	3 Asystenci lekarscy po .	1.500	dtto	1.000	3 pięciol. po 200	
IX.	1 Rządca . .	2.800	dtto	960	4 trzylet. po 200	W prelim. budżetu zakładu za r. 1908 dodatek funkcyjny 1000 K
X.	2 Oficyałowie po	2.200	dtto	768	3 trzylet. po 200	„ 800 K
XI.	3 Asystenci po	1.600	dtto	576	3 trzylet. po 200	„ 800 K
XI.	1 Inspicyent zakład. (dozorca)	1.600	dtto	576	3 trzylet. po 200	„ 800 K.
XII.	2 Praktykanci po	1.200	dtto	576	2 trzylet. po 200, po 12 latach dalsze 200, po 15 latach jeszcze 200	
	20					

Urzędnicy mianowani na podstawie dotychczasowego etatu pobierają dodatki pięcioletnie nieco odmiennie ułanowione tymże etatem

Ujmując powyższe przedstawienie w formę obowiązującego przepisu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Etat posad i płac krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, uchwalony dnia 27. października 1904 l. s. 1581/04, traci moc obowiązującą; w miejsce jego ustanawia się następujący:

I. Etat posad.

A) Zarząd i służba lekarska.

1. Dyrektor ze stopniem doktora medycyny, posiadający wykształcenie teoretyczne i praktyczne w psychiatryi, pełni obowiązki naczelnego lekarza.

Przy obsadzeniu posady dyrektora wolno Wydziałowi krajowemu nie zważać na wiek § 3. ustanowy służby krajowej wymagany.

2. Dziesięciu lekarzy doktorów medycyny, mianowicie: trzech prymaryuszy, czterech sekundaryuszy i trzech asystentów.

B) Służba duchowna:

1. Jeden kapelan obrządku rzymsko-katolickiego.
2. Jeden kapelan obrządku grecko-katolickiego.

C) Służba administracyjna:

1. Rządca.
2. Dwóch oficyałów.
3. Trzech asystentów.
4. Inspicyent.
5. Dwóch praktykantów.
6. Maszynista.

D) Służba niższa:

1. Woźny.
2. Oddźwierny przy furcie zakładowej.
3. Oddźwierny przy bramie wjazdowej.

II. Etat płac.

1. Dyrektor:

a) płaca 6.300 koron;
b) dodatek funkcyjny 1000 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki pięcioletnie po 800 koron.

2. Prymaryusze:

a) płaca po 3.200 koron;
b) dodatek funkcyjny 1000 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki pięcioletnie po 600 koron.

3. Sekundaryusze:

a) płaca po 2100 koron;
b) dodatek funkcyjny 1000 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki pięcioletnie po 400 koron.

4. Asystenci:

a) płaca po 1500 koron;
b) dodatek funkcyjny 1000 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki pięcioletnie po 200 koron.

5. Kapelani:

a) płaca po 800 koron;
b) mieszkanie z opałem i światłem;
c) wikt albo relutum za wikt;
d) trzy dodatki pięcioletnie po 100 koron.

6. Rządca:

a) płaca roczna 2800 koron;
b) dodatek funkcyjny 960 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) cztery dodatki trzyletnie po 200 koron.

7. Oficyałowie:

a) płaca po 2200 koron;
b) dodatek funkcyjny 768 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki trzyletnie po 200 koron.

8. Asystenci:

a) płaca po 1600 koron;
b) dodatek funkcyjny 576 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki trzyletnie po 200 koron.

9. Inspicyent:

a) płaca 1600 koron;
b) dodatek funkcyjny 576 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki trzyletnie po 200 koron.

10. Praktykanci:

a) płaca po 1200 koron;
b) dodatek funkcyjny 576 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) dwa dodatki trzyletnie po 200 koron i dodatki starszeństwa, pierwszy po 12 latach w kwocie 200 koron, drugi po 15 latach w kwocie 200 koron.

11. Maszynista:

a) płaca 1600 koron;
b) dodatek funkcyjny 800 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki pięcioletnie po 100 koron.

12. Woźny:

a) płaca 1000 koron;
b) mieszkanie z opałem i światłem;
c) dodatek na ubiór 100 koron;
d) dodatki pięcioletnie po 60 koron.

13. Oddźwierny przy furcie zakładowej:

a) płaca 1000 koron;
b) mieszkanie z opałem i światłem;
c) dodatek na ubiór 100 koron;
d) dodatki pięcioletnie po 60 koron.

14. Oddźwierny przy bramie wjazdowej:

a) płaca 1000 koron;
b) mieszkanie z opałem i światłem;
c) dodatek na ubiór 100 koron;
d) dodatki pięcioletnie po 60 koron.

2. Uchwała podwyższająca etat posad lekarskich o jednego (czwartego) sekundaryusza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1909 roku.

3. Sejm zatwierdza wstawione do Rubr. I. budżetu krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie podwyższone kredyty dla urzędników zakładu mianowanych przed powzięciem powyższych uchwał tytułem dodatków funkcyjnych:

a) dla rządcy 1000 koron;
b) dla oficyałów, asystentów i inspicyenta po 800 koron.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Mieczysław Onyszkiewicz**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

LW. 48402/08. We Lwowie, dnia 11. maja 1908.

Aleg. 78

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia etatu i podwyższenia poborów urzędników administracyjnych szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 12. marca 1907 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosku petycyę urzędników administracyjnych obu szpitali krajowych, we Lwowie i Krakowie o zmianę statutu emerytalnego i regulacyę płac.

Ponieważ w ostatnich czasach rozszerzyły się bardzo agendy kancelaryj szpitali krajowych i wzmogła się znacznie praca urzędników tych zakładów z powodu stałego zwiększania się ilości chorych, gdy nadto drożyzna we Lwowie i Krakowie coraz dotkliwiej czuć się daje, przeto Wydział krajowy po rozpatrzeniu sprawy postanowił uchwałami z 24. lipca i 26. lipca 1907 L. 53582 i 70920 przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek podwyższenia poborów urzędników administracyjnych obu szpitali krajowych z równoczesnem zastosowaniem kategoryj urzędników rachunkowych Wydziału krajowego, a mianowicie, zamiast pisarzy wprowadzono rangę asystentów, a zamiast aplikantów rangę praktykantów.

Podwyżka płacy przypadłaby wszystkim urzędnikom — z wyjątkiem oficyałów, którzy już i obecnie mają płacę rangi X. urzędników Wydziału krajowego.

Z wyjątkiem zaś rządców, asystentów w izbie przyjęcia i inspicyentów, otrzymujących mieszkanie w naturze zamiast dodatku aktywalnego, wszyscy inni urzędnicy mieliby otrzymać wyższe dodatki aktywalne.

Zarazem proponuje Wydział krajowy w konsekwencyi w miejsce dotychczasowych dodatków pięcioletnich dodatki trzyletnie z zarezerwowaniem jednak dla interesowanych urzędników praw już nabytych do pięcioletnich dodatków, — o ile są korzystniejsze od nowo proponowanych trzyletnich dodatków.

Przy tej sposobności badano także ściśle rozkład czynności kancelaryjnej w obu szpitalach i stosownie do faktycznych potrzeb proponuje Wydział krajowy także powiększenie etatu posad, a mianowicie w obu szpitalach po jednym asystencie (dotychczasowa ranga pisarza) i po jednym praktykancie (dotychczasowa ranga aplikanta), ażeby można było urzędnikami obsadzić te posterunki, na których wymagać należy intenzywniejszej pracy i większej odpowiedzialności, a któreto miejsca dotychczas zajmowali dyetaryusze; natomiast redukuje się liczbę dyetaryuszów, we Lwowie z 10 na 9, a w Krakowie z 6 na 5.

Zestawienie obecnych płac i dodatków z proponowanymi niniejszem poborami — z uwzględnieniem powiększenia etatu i zmiany nazw — przedstawia się, — jak następuje:

Dotychczasowy etat posad i poborów.

Nazwa posady	Płaca	Dodatki		
		aktywalny, względnie mieszkanie z opałem i oświetleniem w naturze	wikt w naturze, względnie relutum	pięcioletnie do płacy
	Kor.	Koron	Koron	
1 Rządca	2.640	mieszkanie w naturze	wikt	3 po 400
2 Oficyałowie po . .	2.200	po 300	—	3 po 300
2 Pisarze po . . .	1.320	po 200	—	3 po 200
1 Pisarz w izbie przyjęcia	1.320	200 względnie mieszkanie w naturze	wikt	3 po 200
1 Inspicyent . . .	1.320	mieszkanie w naturze	wikt	3 po 100
2 Aplikanci po . .	1.100	—	—	—
9 urzędników				

Proponowany etat posad i poborów.

Klasa rangi	Nazwa posady	Płaca	Dodatki			
			aktywalny, względnie mieszkanie z opałem i oświetleniem w naturze	wikt w naturze, względnie relutum	trzyletnie do płacy	
		Kor.	Kor.		Kor.	
IX.	1 Rządca . . .	2.800	mieszkanie w naturze	wikt	4 po 200	
X.	2 Oficyałowie po .	2.200	po 600	—	3 po 200	
XI.	3 Asystenci po .	1.600	po 400	—	3 po 200	
XI.	1 Asystent w izbie przyjęcia . . .	1.600	400 względnie mieszkanie w naturze	wikt	3 po 200	
XI.	1 Inspicyent . .	1.600	mieszkanie w naturze	wikt	3 po 200	
XII.	3 Praktykanci po	1.200	po 200	—	2 po 200	po 12 latach dalsze 200, a po 15 latach jeszcze 200
	11 urzędników					

Odnośne kredyty, stosunkowo zwiększone, wstawione zostały do Rubr. I. preliminarzy budżetów roku 1908 obu szpitali krajowych.

Na podstawie powyższego przedstawienia Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Etat posad i płac urzędników administracyjnych szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie ustanawia się, jak następnje:

1. rządca:

a) płaca	2.800 K
b) wikt I. klasy lub relutum,	
c) pomieszkanie z opałem i światłem,	
d) 4 dodatki trzyletnie po	200 K

2. 2 oficyałów:

a) płace po	2.200 K
b) dodatek aktywalny po	600 K
c) 3 dodatki trzyletnie po	200 K

3. 3 asystentów:

a) płaca po	1.600 K
b) dodatek aktywalny po	400 K
c) 3 dodatki trzyletnie po	200 K

4. asystent w izbie przyjęcia chorych:

a) płaca	1.600 K
b) mieszkanie z opałem i światłem, albo w braku mieszkania relutum	400 K
c) wikt II. klasy albo relutum,	
d) 3 dodatki trzyletnie po	200 K

5. 3 praktykantów:

a) płaca po	1.200 K
b) dodatki aktywalne po	200 K
c) 2 dodatki trzytelnie po	200 K
d) 2 dodatki starszeństwa po 12 i 15 latach służby po . . .	200 K

6. inspicyent:

a) płaca	1.600 K
b) wikt II. klasy lub relutum,	
c) pomieszkanie z opałem i światłem,	
d) 3 dodatki trzyletnie po	200 K.

Jeśli urzędnik przechodzi do najbliższej wyższej rangi a na posadzie w poprzedniej randze pobierał już płacę najwyższego stopnia (z najwyższą ilością dodatków trzyletnich), czas służby z peryodu pobierania tej płacy będzie mu się także liczył do pozyskania dodatku trzytetniego w randze, do której się posunął.

O ileby dla urzędników, mianowanych przed powzięciem niniejszej uchwały, nowe postanowienia były mniej korzystne, upoważnia się Wydział krajowy, by do tych urzędników stosował przepisy dotychczas obowiązujące.

II. Sejm zatwierdza kredyty, które Wydział krajowy w przewidywaniu uchwały powyższej ad I. wstawił do Rubryki I. wydatków preliminarzy budżetów roku 1908 obu szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz, *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

LW. 48.403/08.

We Lwowie, dnia 19. maja 1908.

Aleg. 79

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania służbie niższej krajowych szpitali we Lwowie i Krakowie zaopatrzeń na wypadek nieudolności do dalszej pracy.

Wysoki Sejmie!

Z powodu zwiększających się z każdym rokiem trudności pozyskania dla szpitali — zwłaszcza w wielkich miastach jak Lwów i Kraków — dobrej służby i zatrzymania jej czas dłuższy po przyuczeniu do spełniania obowiązków, wymagających pewnej rutyny i zamiłowania, okazuje się konieczna potrzeba polepszenia bytu tej służby przez powiększenie jej poborów, co Wydział krajowy już uwzględnił w preliminarzach budżetów obu szpitali krajowych na r. 1908.

Z powyższych także powodów oraz ze względu na ogólną tendencyę wprowadzenia we wszystkich działach gospodarstwa społecznego zaopatrzenia na starość lub schorzenia postanowił Wydział krajowy na wniosek Dyrekcyi lwowskiego szpitala powszechnego przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek przyznania całej niższej służbie obu szpitali krajowych zaopatrzenia na wypadek starości względnie nieudolności do dalszej pracy, a to według normy, uchwalonej już przez Wysoki Sejm 3. listopada 1905 dla służby oddziałowej zakładu dla umysłowo chorych w Kulparkowie.

Na podstawie powyższego przedstawienia Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Służba niższa w szpitalach krajowych we Lwowie i Krakowie nabiera prawa pobierania prowizyi z funduszów tych szpitali w razie okaleczenia i nieudolności do dalszej służby po 10 latach nieprzerwanej służby w wysokości 40%

ostatniej płacy, z doliczeniem do prowizyi także odpowiedniego odsetku dodatku służbowego.

2) Za każdy dalszy rok służby dolicza się przy wymiarze prowizyi 3% ostatniej płacy z wliczeniem dodatku, tak, że prowizya po 20 latach wyniesie 70%, po 30 zaś latach równać się będzie wysokości całej płacy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 49.540/08. We Lwowie, dnia 15. maja 1908.

Aleg. 80

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budowie zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 12. października 1907 sprawa budowy zachodnio-galicyjskiego zakładu dla umysłowo chorych wprowadzoną została w fazę konkretnej pracy. Uchwała ta bowiem opiewa:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z 27. września 1907 i zatwierdza zawarty w sprawozdaniu z 8. stycznia 1907 LW. 13.581 ogólny program mającego powstać zakładu dla obłąkanych w Kobierzynie oraz kosztorys urządzenia tego zakładu w maksymalnej kwocie 4,321.000 K.

2. Dla uposażenia potrzebnego na ten cel funduszu Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia w Banku krajowym pożyczki w obligacyach komunalnych do maksymalnej wysokości w efektywnej kwocie 4,321.000 K.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by niezwłocznie poczynił zarządzenia potrzebne celem wypracowania szczegółowych planów i kosztorysów, tak, by budowa zakładu możliwie w roku 1908 została rozpoczęta i upoważnia Wydział krajowy do pokrycia kosztów wszelkich robót przedwstępnych zaliczkowo z funduszu krajowego aż do czasu zrealizowania zaciągnąć się mającej pożyczki.

4. O postępie budowy winien Wydział krajowy składać Sejmowi corocznie wyczerpujące sprawozdanie.

5. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zamianowania dyrektora dla przyszłego zakładu dla obłąkanych z płacą równającą się poborom dyrektora krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

W chwili zakomunikowania tych uchwał Wysokiego Sejmu nie posiadał Wydział krajowy aui gruntu w Kobierzynie, ani kontraktowego zapewnienia, że, względnie pod jakimi warunkami zakład otrzyma wodę — wreszcie nie było ustalonych niewzruszalnie szkiców planów budowy — gdyż ówczesne komponowane na terenie idealnym służyły tylko dla oryentacyi ogólnej w programie robót i przybliżonych kosztach budowy.

W tych zatem trzech kierunkach podjął Wydział krajowy niezwłocznie pracę dla wykonania cytowanej uchwały — przed rozpoczęciem właściwych robót budowlanych.

1. Grunt w Kobierzynie, pierwotnie oferowany o obszarze około 88 morgów, okazał się niewystarczającym, jak to już zaznaczono w ostatniem sprawozdaniu Wydziału krajowego z 27. września 1907 l. 96.161 — raz z powodu, że był rozdzielony

na kilka kompleksów, powtóre dlatego, że stosunkowo znaczna przestrzeń, odgraniczona przez c. i k. Dyrekcyę inżynieryi wojskowej linią strzału fortyfikacyi krakowskich, nie mogłaby być użyta pod budowę; gdy zaś nadto wykluczono z budowy części gruntu zbyt nizko położone i inne, kwalifikujące się ze względu na swe położenie jedynie pod uprawę — nasunęła się konieczność uzupełnienia terenu budowy nowymi nabytkami. Zważyć przytem trzeba, że wedle zatwierdzonego przez Wysoki Sejm programu budowy zachodnio-galicyjski zakład dla umysłowo chorych na 500 łóżek obejmować będzie 49 objektów; z tych niektóre mają rozmiary obliczone na zaspokojenie potrzeb 800 chorych; stosownie bowiem do uchwały Wysokiego Sejmu należało się liczyć z ewentualnością rozszerzenia zakładu, a zatem zarezerwować równocześnie teren pod budowę pawilonów w przyszłości.

Rozszerzenie terenu budowy mogło nastąpić jedynie przez dokupno około 20 morgów gruntów włościańskich, przytykających bezpośrednio do zachodniej i wschodniej strony głównego kompleksu.

Dokonanie tego zakupna okazało się wcale niełatwem. Niestosunkowo znaczna ilość właścicieli (względnie współwłaścicieli) rozdrobnionych parcel, konieczność uregulowania zagmatwanych stanów hipotecznych i przeprowadzenia różnorodnych czynności sądowych utrudniały w wysokim stopniu nabycie potrzebnych gruntów i opóźniły intabulacyę ich na rzecz funduszu krajowego tak, że nawet ostateczny termin do tabularnego przejścia własności niektórych resztujących parcel na rzecz kraju musiał być przesunięty po dzień 1. października b. r. Z drugiej strony rozpowszechniona wiadomość o potrzebie gruntów wpłynęła na znaczne podwyższenie cen kupna parcel. W rezultacie zakupił Wydział krajowy 104 morgów ziemi wraz z budynkami na niej stojącymi za łączną cenę 197.000 koron, t. j. o kwotę 32.000 wyższą od poprzednio na ten cel preliminowanej, przyczem nałożono na głównego oferenta kontraktowy obowiązek przeprowadzenia całej akcyi dokupna gruntów włościańskich i zastrzeżono prawo wczesnego rozpoczęcia robót na gruntach tabularnie niezakupionych pod odpowiedniemi gwarancyami, które równocześnie określają odpowiedzialność oferenta za intabulacyę prawa własności funduszu krajowego na całych 104 morgach dla zakładu niezbędnych.

2. Woda. Niezależnie od tego prowadzono z gminą miasta Krakowa rokowania zmierzające do zapewnienia zakładowi poboru wody z miejskiego wodociągu krakowskiego. Zasady umowy przyjęte obopólnie były następujące: Gmina miasta Krakowa winna wykonać i utrzymywać własnym kosztem rurociąg z Bielan do Kobierzyna, oraz zbiornik wody na terenie zakładu na ten cel jej odstąpionym, do którego też pompować będzie wodę na wysokość 20 metrów. Tym wodociągiem winna gmina miasta Krakowa dostarczać zakładowi wodę przez cały czas istnienia tegoż, z tem zastrzeżeniem, że tylko umowa o cenę może po 25 latach uledz zmianie. Zakład będzie miał zapewniony pobór wody w przeciętnej z roku dziennej ilości 250 do 500 m^3, przyczem uwzględniono potrzeby zakładu wobec prawdopodobnego wzrostu ilości chorych w ciągu lat 25 i ewentualnego rozszerzenia zakładu. W zamian opłacać będzie Wydział krajowy przez lat 25 ryczałt roczny w kwocie 22.812 K za pobór 250 m^3 dziennie a nadto przyrzeczono opłatę ceny jednostkowej po 22 i 20 groszy za każdy $metr^3$ pobrany nad 250 do 300 m^3, względnie wyżej; co do tego ostatniego szczegółu nie osiągnięto dotychczas porozumienia, gmina bowiem stawia wyższe warunki. Wogóle zauważyć wypada, że korzyści wynikające dla gminy miasta Krakowa z bliskiego usytuowania zakładu, jak niemniej z pozyskania stałego dochodu, jaki jej z czasem przynosić będzie wodociąg kobierzyński — korzyści, które zrazu należycie oceniane, skłoniły gminę do zapowiedzi słusznych ustępstw na rzecz funduszu krajowego, znacznie słabiej były przez nią uwzględniane w miarę jak ustawały wątpliwości co do wyboru Kobierzyna pod budowę zakładu.

Niezależnie od powyższej umowy poczynił Wydział krajowy starania o pozyskanie wody z Wisły już dla budowy zakładu, co powinno znacznie zredukować jej koszta. W tym celu gmina m. Krakowa wybuduje część rurociągu kobierzyńskiego na przestrzeni od Wisły do Kobierzyna i dostarczać będzie wody za ryczałtową opłatą 5% od kapitału włożonego na budowę rurociągu i za zwrotem kosztów pompowania wody z Wisły, wyrażonych w cenie jednostkowej za 1 m^3.

3. Plany. Bezpośrednio po otrzymaniu cyt. uchwały Wys. Sejmu podjęto pracę nad wygotowaniem dokładnych szkiców planów budowy przyszłego zakładu. Ze względu

na doniosłe znaczenie każdego szczegółu budowy i urządzeń zakładu psychiatrycznego wskazane było zachowanie daleko idących ostrożności w projektowaniu przy równoczesnem zyskaniu niewątpliwych rękojmi, że wszystkie szczegóły opracowane same w sobie i w stosunku do innych złożą się na całość celową do najnowszych zdobyczy wiedzy psychiatrycznej racyonalnie dostosowaną. Wszystkie projekty zatem musiały przejść dwie fazy: na pierwszą składały się sumienne studya prowadzone przez psychiatryczne i techniczne siły fachowe, w ciągu których ustalano sporne szczegóły i obmyślano sposoby zaspokojenia wyłaniających się potrzeb w granicach programu przez Wys. Sejm uchwalonego. Wynikiem tych studyów było: sporządzenie dokładnych szkiców planów objektów budowy na terenie kobierzyńskim, zatem pawilonów dla chorych, budynków administracyjnych, mieszkalnych i folwarcznych, usytuowanie ich na gruncie, określenie programu prac i organizacyi przyszłego zakładu — co wszystko poddano rozwadze osobnego komitetu budowy. Po krytycznem rozważeniu wniosków komitetu ustalił Wydział krajowy zasady szczegółów budowy i urządzeń zakładu, przesuwając tem samem pracę w fazę drugą, t. j. wypracowanie szczegółowych planów i kosztorysów budowy i urządzeń zakładu.

Dla celowego przeprowadzenia powyższych czynności i nadania im odpowiedniego kierunku, jak niemniej dla zoryentowania kierownictwa budowy w projektowaniu szczegółów niezbędnem okazało się wczesne mianowanie dyrektora przyszłego zakładu, co też uczyniono w wykonaniu 5. punktu cyt. uchwały Wys. Sejmu. W zimie ubiegłego roku wysłany za granicę zwiedził dyrektor 33 zakładów w Szwajcaryi, Niemczech i w Holandyi i zebrał obfity i przy tych pracach przygotowawczych z korzyścią zużytkowany materyał doświadczeń poczynionych przez nowożytne zakłady w dziedzinie metod rozmieszczenia, pielęgnowania i leczenia chorych, w sposobie ich zajęcia w dostosowaniu urządzeń i wogóle w organizacyi całego życia szpitalnego. Nadto przy wydatnym współudziale powołanego przez Wydział krajowy do życia komitetu budowy, w skład którego wchodzą pp.: Szef Departamentu V. (przewodniczący), nadradca Józef Sare (zastępca), prof. dr. Jan Piltz, prof. dr. Juliusz Nowak, arch. Józef Pakies, dr. Jan Mazurkiewicz (dyrektor zakładu), arch. Władysław Klimczak (kierownik budowy) i referent prawniczy (sekretarz komitetu) — ustalono cały ogół kwestyi odnoszącej się do budowy zakładu w sposób następujący:

Plany budowy zakładu opracowano podług zasad wyłuszczonych w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 8. stycznia 1907 l. 13581 i przez Wys. Sejm zatwierdzonych. Ze zmian w nich poczynionych najważniejsze polegają na:

a) zmniejszeniu pojemności powietrza dla 1 chorego w sypialniach pawilonów dla chorych agresywnych, chronicznych i pracujących z 9 $m^2 \times 4$ m^3 na 7 $m^2 \times 4$ m^3, ze względu na to, iż wymienione kategorye chorych w dzień pozostają stale poza sypialniami — równocześnie okazała się możliwość zredukowania w ten sposób kosztów budowy pawilonów bez szkody dla chorych.

b) Rozdzielono dom administracyjny na dwa budynki, z których jeden mieszczący izbę przyjęcia i kancelaryę zarządu, ulokowany będzie w pośrodku zakładu, drugi, zawierający magazyny centralne, aptekę i laboratorya, w t. zw. lecznicy, t. j. w pobliżu głównego kompleksu pawilonów dla chorych. Okazało się to koniecznem ze względu na ład i porządek w życiu zakładowem.

c) Wreszcie zaprojektowano dodatkową budowę domu zabaw. dwóch domów dla służby pielęgnarskiej, rozszerzenie pawilonu dla chorób zakaźnych z 8 na 16 łóżek i dodatkową budowę pawilonu dla 34 chorych jaglicowych i zakaźnych skórnych.

Potrzeba ubikacyj przeznaczonych do zabaw chorych była już dawniej przewidziana i uzasadniona; w pierwotnym programie jednak mieściła się taka sala zabaw w kaplicy zakładowej, co następnie z wielu względów uznano za nieodpowiednie. Zaprojektowano więc o s o b n y b u d y n e k, który nadto mieścić będzie pokoje przeznaczone na odbywanie kursów pielęgnarskich i na ochronkę dla dzieci służby zakładowej. Ponieważ zaś doświadczenia nabyte w zakładzie kulparkowskim — gdzie służba pielęgnarska nie mogła do ostatnich czasów zawiera wiązków małżeńskich dla braku pomieszczenia — wykazały ujemne strony takich ograniczeń, przeto zaprojektowano w przyszłym zakładzie budowę d w ó c h d o m ó w skromnych dla żonatych p i e l ę g n i a r z y, aby ich po odpowiedniem wykształceniu zachęcić do wytrwania w żmudnej i odpowiedzialnej służbie.

Przy bliższem rozpatrzeniu stanu ostrych chorób zakaźnych w kraju okazało się, że śmiertelność w Galicyi w r. 1904 z powodu tych chorób wynosi 11·26% ludności, czyli że jest o $^1/_2$ raza większa niż n. p. w Niemczech, co odpowiada cztery razy częstszemu pojawianiu się ostrych chorób zakaźnych. Ponieważ częstość pojawiania się tych chorób we wschodniej i zachodniej części kraju jest w przybliżeniu jednakowa, należało uznać, że projektowana początkowo według norm zagranicznych ilość 8 łóżek dla ostrych infekcyjnych chorych jest niedostateczną, wskutek czego zaprojektowano powiększenie pawilonu zakaźnego o drugich 8 łóżek. Prócz tego zakład winien mieć możność natychmiastowego izolowania wszystkich nowo przybywających chorych, u których zostaną stwierdzone bardzo rozpowszechnione w kraju zakaźne choroby skóry, a szczególniej chorych, u których wstępne badanie wykaże jaglicę, czyli egipskie zapalenie oczu. Ze względu na to, że jaglica doprowadzić może chorego do ślepoty wrazie nienależytej pielęgnacyi, oraz ze względu na to, że wymaga długotrwałego leczenia, koniecznem jest stałe ilozowanie takich chorych. Że zaś ilość chorych na jaglicę w kraju anormalnie wzrasta (od listopada 1906 r. do listopada 1907, wzrosła z 2212 do 4551, czyli przeszło w dwójnasób) okazała się potrzeba zaprojektowania osobnego pawilonu o 34 łóżkach dla jaglicy i chorób skórnych, przez co równocześnie zwiększa się ilość łóżek w zakładzie z 500 na 534, przerabianie bowiem wszystkich planów dla pomieszczenia 34 chorych było już niemożliwe, a wobec i tak przypuszczalnego wzrostu chorych także bezcelowe.

Rozszerzenie to — jak wogóle wprowadzone zmiany łącznie z podwyższoną ceną kupna gruntów mogą spowodować wykroczenie poza granice przyznane przez Wysoki Sejm na cele budowy kredytu 4,321.000 K (p. 1. i 2. cyt. uchwały). Jak z jednej strony przypuszczalne wykroczenie to nie mogło być dla Wydziału krajowego jedyną miarą przy decydowaniu o zaspokojeniu potrzeb przyszłego zakładu, którego budowa prowadzona będzie zresztą z uwzględnieniem zasad przezornej oszczędności, tak z drugiej strony trudno byłoby Wydziałowi krajowemu już obecnie podać wysokość ewentualnej nadwyżki kosztów ponad poprzedni i tak tylko przybliżony kosztorys — w jakiej niezawodnej cyfrze; będzie to bowiem możliwe dopiero po wykończeniu szczegółowych planów i kosztorysów budowy zakładu i jego urządzeń, które jeszcze są w opracowaniu. Dlatego Wydział krajowy, nie stawiając żadnych wniosków finansowych, zmierzających do podwyższenia przyznanego na cel powyższy kredytu, które zresztą po wykończeniu kosztorysów mogłyby się okazać także zbytecznemi — ogranicza się obecnie tylko do zaznaczenia tej możliwości, faktycznym programem budowy uzasadnionej.

Według tego programu, który tylko w dziale urządzeń mechanicznych (obecnie jeszcze nieaktualnych) nie został dotąd opracowany, zakład dla umysłowo chorych w Kobierzynie obejmować będzie 43 budynków i 6 mniejszych objektów; będą one usytuowane na głównym kompleksie gruntów kobierzyńskich, najbardziej nadającym się pod budowę, zwłaszcza na stokach południowym i wschodnim, o obszarze 44 morgów; resztę terenu przeznaczono częściowo pod park zakładowy (7 morgów) i pod uprawę (35 morgów). Obszar na północ od gościńca przeznaczono również pod uprawę (15 morgów) i na cmentarz zakładowy (3 morgi). Główna wewnętrzna droga dojazdowa do zakładu dzieli go na trzy grupy: lecznicę, część administracyjną i folwark. Lecznica, usytuowana na stoku południowym i wschodnim, z salami chorych, ile możności wystawionemi na południe obejmuje pawilony dla 534 chorych z uwzględnieniem przestrzeni potrzebnej dla budowy w razie rozszerzenia zakładu do 800 łóżek. Część gruntu wschodnią od drogi dojazdowej zajmuje grupa budynków administracyjnych (kuchnia, pralnia, hala maszyn, dom zabaw, warsztaty i budynki mieszkalne). Na pagórku zachodnim poza dominującą nad zakładem kaplicą pomieszczono pawilony dla chorych zakaźnych, desinfektor i prosektoryum z truparnią. Na północnym stoku terenu, zamknięty granicami północną i wschodnią, znajduje się folwark. W ten sposób usytuowany zakład odgraniczony jest zewsząd pasem pól ornych od zabudowań okolicznych wsi.

Organizacya zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie nie jest obecnie sprawą aktualną; uwzględniono ją dotychczas tylko o tyle, o ile wywrzeć musi wpływ na ilość i rozmieszczenie budynków; szczegółowo będzie przedstawiona Wysokiemu Sejmowi bezpośrednio przed otwarciem zakładu łącznie z preliminarzem budżetu, — co przed upływem trzech lat prawdopodobnie nie nastąpi.

Ustalony bowiem program prac uwzględnia w pierwszym rzędzie konieczność odpowiedniego przysposobienia gruntów pod budowę. W tym celu muszą być przedewszystkiem zaprojektowane i wykonane potrzebne prace inżynierskie w kierunku osuszenia gruntu i okolicy (roboty drenarskie, urządzenia kanalizacyi i dróg komunikacyjnych).

Prace te powierzono już z nastaniem wiosny odpowiednim siłom technicznym, które na miejscu porobiły potrzebne zdjęcia i obecnie zajęte są wypracowaniem szczegółowych projektów. Cały rok bieżący musi być zatem poświęcony wyłącznie wykonaniu tych robót, bez których rozpoczęcie budowy nie byłoby możliwe. Równocześnie, jak wyżej wspomniano, biuro budowlane zajęte jest sporządzaniem szczegółowych planów i kosztorysów budowy zakładu i wszystkich jego urządzeń. Praca ta wykończona być może również najwcześniej z końcem pierwszego kwartału roku 1909, poczem będzie można dopiero przeprowadzić akcyę ofertową tak, że z początkiem sezonu budowlanego roku 1909 będzie można przystąpić do rozpoczęcia na terenie kobierzyńskim prac budowlanych w ścisłem znaczeniu około wszystkich objektów budowy.

Zamykając niniejsze sprawozdanie, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego o budowie zakładu dla umysłowo chorych w Kobierzynie i przedstawiony w niem program robót budowlanych do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Mieczysław Onyszkiewicz**, w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Drukarnia Ludowa we Lwowie

L. W. 47.081/08.

We Lwowie, dnia 5. czerwca 1908.

Aleg. 81

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z przedłożeniem projektu ustawy krajowej normującej płace emerytalne lekarzy okręgowych, tudzież zaopatrzenia wdów i sierot po nich pozostałych.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu polecenia Wys. Sejmu zawartego w uchwale z dnia 18. listopada 1905 ls. 4184, tudzież powołując się na sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 16. listopada 1906 do L. 111.981, Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć niniejszem Wys. Sejmowi załączony projekt ustawy krajowej normującej płace emerytalne lekarzy okręgowych, tudzież zaopatrzenia wdów i sierot po nich pozostałych.

Poszczególne postanowienia projektu powyższego oparte zostały częścią na analogicznych ustawach w innych krajach Monarchii obowiązujących — częścią zaś na zasadach statutu dla lekarzy i urzędników zakładów krajowych przy wprowadzeniu tych postanowień zasadniczych, które w interesie funduszu krajowego i samychże lekarzy okręgowych uważaliśmy za wskazane.

Postanowienia te odnoszą się w szczególności co do zastosowania ustawy emerytalnej i utworzenia funduszu pensyjnego (Art. II. III. i IV).

Jak to już w sprawozdaniu wyżej powołanem podniesionem zostało — Wydział krajowy odniósł się do Wydziałów powiatowych z zapytaniem, czy i w jakim stosunku przyczynić się zechcą z funduszów powiatu do ponoszenia wydatków na płace emerytalne lekarzy okręgowych i zaopatrzenia dla wdów i sierot po nich pozostałych.

W odpowiedzi na okólnik powyższy otrzymał Wydział krajowy oświadczenia z poważnej większości Rad powiatowych zawierające zobowiązania co do udziału funduszu pow. w utworzeniu funduszu pensyjnego dla lekarzy okręgowych w wysokości 3% od płac tychże lekarzy ponoszonych przez powiaty. Nadto nadeszły ze strony kilku Wydziałów pow. uwiadowienia o uchwaleniu emerytur dla lekarzy okręgowych z funduszów powiatu — względnie przyjęciu tychże na

etat pensyjny zarówno z urzędnikami Rady powiatowej. Szczegóły te uwzględnione też zostały w Art. II. projektu ustawy.

Na tej podstawie, tudzież mając na uwadze położenie finansowe kraju i powiatów — ułożone zostały zasady normujące powstanie funduszu emerytalnego — względnie trwałe jego zasilanie z funduszów kraju, powiatów i ze strony lekarzy okręgowych.

Dla uzyskania ścisłej ewidencyi i pewnej jednolitości w administracyi zamieszczamy w Art. V. projektu ustawy postanowienie, iż zarząd funduszem emerytalnym spełniać ma Wydział krajowy.

Bliższe szczegóły zaś co do sposobu tej administracyi, pobierania wkładek emerytalnych, opłat od dekretów itp. unormowane zostaną w rozporządzeniu wykonawczem.

Okres służby dla uzyskania pełnej emerytury oznaczony w Art. VI. za lat 35 zgodnym jest z postanowieniami przyjętemi w tym względzie w statutach innych krajów Monarchii, tudzież dla lekarzy szpitali krajowych i powszechnych, podobnie jak i wysokość pełnej płacy emerytalnej, która odpowiada ustanowionemu w §. 11. ustawy z dnia 5. października 1906 Nr. 148 d. u. kr. minimum płacy lekarza okręgowego w czynnej służbie, — i w tej samej wysokości w statutach innych krajów oznaczoną została.

Uwzględniając obowiązki służby, tudzież warunki, w jakich lekarz okręgowy spełniać je musi, zamieszczone zostały w Art. VII. odnośne postanowienia co do wyjątkowego policzenia lat służby — tudzież w Art. XV. traktującym o pensyach wdowich.

Po wejściu w życie ustawy emerytalnej, Wydział krajowy przedłoży Wys. Sejmowi odpowiednie wnioski co do udotowania funduszu emerytalnego — stosownie do postanowień Art. IV. ustęp 5, tudzież co do zaopatrzenia wdów i sierot, którym już obecnie przyznawane są zapomogi z kredytu uchwalonego przez Wys. Sejm od roku 1906 każdorocznie po 10.000 kor. z preliminowanego na ten cel w budżetach krajowych na r. 1908 i 1909.

Wydział krajowy uprasza tedy:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1) Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.

·/. 2) Sejm uchwala dołączony projekt ustawy krajowej normującej płace emerytalne lekarzy okręgowych, tudzież zaopatrzenia wdów i sierot po nich pozostałych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

krajowa z dnia . . . . normująca płace emerytalne lekarzy okręgowych tudzież zaopatrzenia wdów i sierót po nich pozostałych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Celem zapewnienia lekarzom okręgowym emerytury po wysłużeniu przepisanej niniejszą ustawą liczby lat lub na wypadek niezdolności do dalszej czynnej służby, tudzież zabezpieczenia pozostałym po nich wdowom i sierotom odpowiedniego zaopatrzenia utworzonym być ma fundusz pensyjny dla tych lekarzy.

Art. II.

Postanowienia ustawy niniejszej mają zastosowanie do wszystkich lekarzy okręgowych, którzy w dniu nominacyi nie przekroczyli 40. roku życia.

Lekarze okręgowi, którzy w chwili nominacyi przekroczyli powyższy wiek normalny a nie dosiągnęli lat 46-ciu, mogą nabyć prawa z niniejszej ustawy emerytalnej wypływające po uzyskaniu od Wysokiego Sejmu veniam aetatis.

Lekarze okręgowi, którym na mocy poszczególnych uchwał Wydziałów powiatowych zabezpieczoną już została płaca emerytalna i zaopatrzenie dla ich wdów i sierót, nie tracą nabytych praw z tego tytułu, o ile one są korzystniejsze, aniżeli niniejsza ustawa to zapewnia, i w takim razie fundusz krajowy przyczyniać się będzie do odnośnych wydatków powiatów udziałem w wysokości oznaczonej w Art. IV. ustawy emerytalnej.

Lekarze okręgowi, którzy pobierają już emeryturę z innych funduszów, nie nabywają praw z niniejszej ustawy.

Art. III.

Pozostającym w czynnej służbie lekarzom okręgowym, którzy zamianowani zostali przed wejściem w życie tej ustawy, może być przy wymiarze emerytury policzonym czas w tej służbie spędzony najwyżej za 10 lat wstecz od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, pod warunkiem, jeśli opłacą taksę nominacyjną w kwocie 100 koron (Art. IV. 2) i przypadające za policzony okres służby 3% roczne wkładki.

Art. IV.

Fundusz pensyjny.

Fundusz pensyjny powstaje z następujących źródeł:

1) z opłat uiszczanych przez lekarzy okręgowych wynoszących 3% od ustanowionej minimalnej płacy lekarza okręgowego;

2) z jednorazowych opłat uiszczanych przez lekarzy okręgowych od dekretów nominacyjnych w kwocie 100 koron;

3) z dochodów uzyskanych z kar dyscyplinarnych (§. 15. ustawy);

4) z opłat funduszu powiatowego wynoszących 3% od płacy minimalnej lekarza okręgowego w danym powiecie;

5) z opłat funduszu krajowego w tej samej wysokości.

Opłaty powyższe pod 1) 4) i 5) wyszczególnione są minimalne i w miarę potrzeby mogą być w odpowiednim stosunku podwyższone, gdyby dochody z tych opłat okazały się nie wystarczającymi na pokrycie wydatków na płace emerytalne, pensye wdowie i zaopatrzenia sieroce.

Art. V.

Zarząd funduszem emerytalnym.

Funduszem emerytalnym zarządza Wydział krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi tudzież Wielkiego Księstwa Krakowskiego na koszt tego kraju tak długo, dopóki fundusz ten nie wykaże nadwyżki, z której koszta zarządu częściowo lub w całości będą mogły być pokrywane.

Art. VI.

Czas służby.

Czas służby dla uzyskania pełnej płacy emerytalnej, którą ustanawia się w kwocie 1.000 koron rocznie, wynosić ma lat 35 od dnia złożenia przysięgi służbowej przez lekarza okręgowego.

Lekarzom, którzy bezpośrednio przed nominacyą na posadę lekarzy okręgowych pozostawali nieprzerwanie w czynnej służbie przy szpitalach krajowych lub powszechnych po-

liczonym będzie czas tej służby przy przeniesieniu w stan spoczynku i wymiarze emerytury, pod warunkiem wniesienia opłat przewidzianych Art. III. niniejszej ustawy.

Art. VII.

Wyjątkowe policzenie lat służby.

Jeżeli świadectwem lekarskiem stwierdzonem zostanie, iż lekarz okręgowy pozostający w czynnej służbie co najmniej przez lat 5. przy wykonywaniu tej służby, względnie z powodu jej spełniania stał się zupełnie niezdolnym do dalszej służby lekarskiej okręgowej, w takim razie doliczone mu będą lata brakujące do ustanowionego Art. IX. okresu lat 10-ciu służby.

Gdyby jednak z powodu pełnienia służby lekarskiej okręgowej wynikła dla lekarza okręgowego udowodniona świadectwem lekarskiem zupełna nieudolność do zarobkowania, wówczas otrzyma on przy przeniesieniu w stan spoczynku emeryturę należącą się za 20 lat służby.

Art. VIII.

Przeniesienie w stan spoczynku.

Przeniesienie w stan spoczynku jest:

1) *stałe* i następuje na żądanie lub z urzędu — albo

2) *czasowe* (kwieskowanie) i następuje z urzędu.

Art. IX.

Przeniesienie w stały stan spoczynku.

1) Przeniesienie w stały stan spoczynku *na żądanie* może nastąpić:

a) jeżeli lekarz okręgowy wykaże co najmniej 10 lat nieprzerwanej służby a nadto orzeczeniem lekarskiem (Art. XI.) stwierdzonem zostanie, że proszący na zawsze do pełnienia służby lekarskiej okręgowej stał się niezdolnym;

b) jeżeli przekroczył 70 lat życia, wreszcie

c) jeżeli wysłużył 35 lat na posadzie lekarza okręgowego.

2) Przeniesienie w stały stan spoczynku *z urzędu* zarządzi Wydział krajowy ze względów służbowych według własnego uznania.

Art. X.

Przeniesienie w czasowy stan spoczynku.

Wydział krajowy przeniesie lekarza okręgowego w czasowy stan spoczynku:

1) jeżeli chwilowa niezdolność do służby prawdopodobnie z czasem da się usunąć,

2) jeżeli posada nadana została zwiniętą, a umieszczenie na innej na razie jest niemożliwe,

3) jeżeli Wydział krajowy uzna przeniesienie takie za wskazane ze względów służbowych.

Lekarz okręgowy, przeniesiony w czasowy stan spoczynku, winien na wezwanie Wydziału krajowego do dni 30-tu, licząc od dnia doręczenia tego wezwania albo umieszczenia onego w gazecie urzędowej objąć wskazaną sobie posadę. Wezwanie to wyda Wydział krajowy:

a) jeżeli świadectwem lekarskiem stwierdzonem zostanie takie polepszenie stanu zdrowia, iż przeniesiony w czasowy stan spoczynku może objąć posadę, którą przedtem zajmował, albo inną odpowiednią;

b) jeżeli lekarz kwieskowany z powodu zwinięcia posady może być umieszczony na innej posadzie, względnie w innym okręgu;

c) jeżeli Wydział krajowy uchyli zarządzone przeniesienie w czasowy stan spoczynku.

Art. IX.

Oględziny lekarskie.

We wszystkich przypadkach, w których idzie o skonstatowanie stanu zdrowia lekarza okręgowego, Wydział krajowy wydeleguje dwóch doktorów medycyny, którzy po zbadaniu stanu zdrowia wydadzą orzeczenie na piśmie.

W razie orzeczeń niezgodnych może Wydział krajowy wydelegować do zbadania stanu zdrowia jeszcze lekarza trzeciego.

Koszta oględzin lekarskich ponosi w przypadku w Art. IX. n. 1 *a* określonym proszący, we wszystkich innych przypadkach fundusz, z którego ma być wymierzona emerytura.

Art. XII.

Wymiar emerytury.

Wysokość płacy emerytalnej w stałym lub czasowym stanie spoczynku wynosi za pierwsze 10 lat nieprzerwanej służby 40% tej kwoty, którą oznacza ustawa jako płacę minimalną.

Za każdy następny rok podwyższa się kwota emerytury o 2·4%, tak, iż po 35-letniej służbie wynosi ona całą płacę według minimum ustawowego.

Jeżeli lekarz okręgowy przeniesiony w czasowy stan spoczynku obejmie napowrót posadę, w takim razie przy przeniesieniu go w stały stan spoczynku przyjęte będą za podstawę do obliczenia definitywnej płacy emerytalnej tylko lata spędzone rzeczywiście w służbie z pominięciem okresu spędzonego w czasowym stanie spoczynku.

Przy wymiarze emerytury wliczonym będzie lekarzom okręgowym czas takiej samej służby odbytej w innym okręgu (powiecie), jeżeli przejście z jednego okręgu do drugiego nastąpiło bez przerwy.

Art. XIII.

O odprawie.

Lekarzowi okręgowemu, który z powodu stwierdzonej świadectwem lekarskiem niezdolności do służby przy spełnianiu obowiązków urzędowych zostaje uwolnionym ze służby, zanim uzyskał prawo do emerytury, względnie nie odbył jeszcze 5 lat służby, należy się odprawa w wysokości jednorocznej minimalnej płacy.

Lekarzowi okręgowemu, który nie nabył jeszcze prawa do emerytury, należy się odprawa w wysokości 50% płacy minimalnej w razie zwinięcia zajmowanej posady i niemożności przeniesienia go na inną odpowiednią (Art. X. 2.).

Art. XIV.

O utracie prawa do płacy emerytalnej.

Lekarz okręgowy traci prawo do emerytury:

1) jeżeli dobrowolnie zrzeka się swojej posady lub samowolnie służbę opuszcza, nie udowodniwszy nieudolności do jej pełnienia;

2) jeżeli w drodze orzeczenia dyscyplinarnego usuniętym został z posady;

3) jeżeli będąc w czasowym stanie spoczynku, nie uczynił zadość wezwaniu Wydziału krajowego (Art. X.) co do objęcia wskazanej sobie posady;

4) jeżeli dla zbrodni, występku lub przekroczenia wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną w drodze karnej prawomocnie został zasądzonym, wreszcie

5) jeżeli przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego w sprawach niniejszą ustawą objętych czy to w drodze sądowej lub w jakikolwiek inny sposób, z wyjątkiem drogi do Sejmu krajowego, poszukuje pomocy.

Art. XV.

O pensyach wdowich.

Pensyę wdowią otrzymują:

1) wdowy po lekarzach okręgowych, których zmarli małżonkowie w czasie zgonu posiadali prawo do płacy emerytalnej bądź też płacę emerytalną już pobierali, i jeżeli małżeństwo było zawarte przed lub w czasie czynnej służby jednak przed ukończeniem 55. roku życia zmarłego męża;

2) wdowy, których małżonkowie utracili życie skutkiem przypadku z powodu pełnienia obowiązku służbowego.

Art. XVI.

Nie mają prawa do pensyi wdowiej:

1) wdowy, których mężowie nie mieli prawa do emerytury lub to prawo utracili;

2) wdowy rozwiedzione i wdowy z własnej winy sądownie od stołu i łoża separowane, lub które samowolnie męża opuściły;

3) wdowy, których mężowie zamiast stałej emerytury otrzymali odprawę;

4) wdowy, których mężowie w czasie śmierci byli zawieszonymi w urzędowaniu, a Wydział krajowy orzeknie, że ci byliby oddalonymi ze służby, gdyby byli żyli;

5) wdowy, których mężowie zrzekli się dobrowolnie emerytury.

Art. XVII.

Wymiar pensyi wdowiej i zaopatrzenie sierót.

Pensya wdowy po lekarzu okręgowym wynosi 50% płacy, którą ustawa jako minimum oznacza.

Każdemu niezaopatrzonemu dziecku ślubnemu lekarza okręgowego, który miał prawo do poboru płacy emerytalnej lub emeryturę już pobierał, należy się po śmierci ojca dodatek na wychowanie, jednak najdłużej do ukończenia 24. roku życia, w wysokości $^1/_4$ części pensyi wdowiej.

Ogólna kwota tych dodatków nie może jednak przekraczać wysokości pensyi wdowiej. Dodatek powyższy wypłacanym będzie również sierotom po obojgu rodzicach w granicach Art. XX. niniejszej ustawy zastrzeżonych.

Wdowom i sierotom po lekarzach okręgowych, którym przysługa prawo do pensyi względnie zaopatrzenia na mocy Najw. rozporządzenia z dnia 3. lutego 1856, Nr. 113, Dz. p. p. i z dnia 9. marca 1857, Nr. 95, Dz. p. p. nie będzie przyznana pensya wdowia względnie dodatek na wychowanie na podstawie niniejszej ustawy.

Art. XVIII.

Utrata pensyi wdowiej.

Prawo do poboru pensyi wdowiej traci wdowa:

1) przez powtórne zawarcie związków małżeńskich;

2) jeżeli w czasie wdowieństwa dla zbrodni lub przekroczenia wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną w drodze karnej prawomocnie została zasądzoną.

Art. XIX.

O odprawie wdowy.

Wdowa, której małżonek nie miał prawa do emerytury lub nie zastosowano do niego wyjątkowego policzenia lat służby (Art. VII.), otrzymuje jednorazową odprawę równającą się ćwierćrocznej minimalnej płacy męża.

Art. XX.

Utrata prawa do dodatku na wychowanie.

Dziecko traci prawo do dodatku na wychowanie:

1) skoro ukończy 24 lat wieku,

2) jeżeli otrzymało zaopatrzenie stałe.

Jako zaopatrzenie stałe uważa się u dziewcząt:

a) zamężcie,

b) wstąpienie do zakonu lub stowarzyszenia religijnego, do zakładu fundacyjnego, lub uzyskanie miejsca funduszowego,

c) przyjęcie do zakładu wychowawczego,

d) uzyskanie stałej służby czy to przywatnej czy publicznej połączonej z płacą;

zaś u chłopców:

a) uzyskanie stałego miejsca w służbie publicznej lub prywatnej połączonego z płacą,

b) wstąpienie do służby w c. i k. armii,

c) uzyskanie miejsca funduszowego w c. k. cywilnych lub wojskowych zakładach wychowawczych,

d) umieszczenie w Seminaryum duchownem, w zakładzie duchownym lub świeckim,

wreszcie

3) jeżeli w drodze karnej prawomocnie zostało skazane dla zbrodni, występku lub przekroczenia wynikłych z chęci zysku lub naruszających moralność publiczną.

Art. XXI.

Kwartał pośmiertny.

Wdowie lub dzieciom pozostałym po lekarzu okręgowym, który zmarł w czynnej służbie lub w stanie spoczynku, a miał prawo do emerytury, należy się dla opędzenia kosztów choroby i pogrzebu kwartał pośmiertny w wysokości 25% płacy minimalnej ustawą oznaczonej.

Art. XXII.

Postanowienia końcowe.

We wszystkich przypadkach tą ustawą emerytalną objętych orzeka wyłącznie Wydział krajowy.

Przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego wolno interesowanym w terminie nieprzekraczalnym dni 30 wnieść przedstawienie do Wydziału krajowego.

Wydane na to przedstawienie orzeczenie Wydziału krajowego jest ostatecznem.

Art. XXIII.

Termin wejścia w życie ustawy emerytalnej.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia jej w dzienniku ustaw i rozp. krajowych.

Po ogłoszeniu tej ustawy Wydział krajowy wyda w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem rozporządzenie wykonawcze do poszczególnych postanowień niniejszej ustawy emerytalnej.

Art. XXIV.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. W. 91723/908.

We Lwowie, dnia 4. września 1908.

Aleg. 82

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie objęcia na własność kraju szpitala dla ubogich dzieci pod nazwą S-tej Zofii we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 11. marca 1907 ls. 1573 Wys. Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, ażeby po zbadaniu sprawy i uznaniu warunków za odpowiednie przedstawił Sejmowi wnioski co do objęcia w zarząd kraju szpitala Św. Zofii i przyjęcia jego zobowiązań.

Przystępując do wykonania tej uchwały, Wydział krajowy miał przedewszystkiem na oku intencyę i motywa kierujące uchwałą wyżej przytoczoną a mianowicie: zapewnienie trwałej egzystencyi oraz stworzenie ulepszonych warunków istnienia tegoż szpitala, który jako zakład prywatny z natury rzeczy pod wielu względami nie może odpowiadać wymogom — a skutkiem braków materyalnych znajduje się nawet w upadku.

Dla zaradzenia tym brakom i niedostatkom oraz podźwignięcia upadającego z powodu trudności finansowych zakładu przedstawiały dwa sposoby, a mianowicie: zawarcie układu z Komitetem Towarzystwa szpitala Św. Zofii o przyjęcie tegoż szpitala w zarząd Wydziału krajowego bez zmiany tytułu i prawa własności — względnie objęcie szpitala na własność kraju. Przyjęcie pierwszej alternatywy (t. j. zarządu) nie zapewniłoby jednak tych korzyści i warunków, o jakie głównie się rozchodzi. Szpital bowiem pozostałby nadal zakładem prywatnym a nadto przy uregulowaniu stosunku sprawującego zarząd Wydziału krajowego do właściciela zakładu powstaćby musiały poważne trudności. Przyjęcie zaś ciężarów i zobowiązań Komitetu szpitala Św. Zofii szczególnie co do prowadzenia ruchu w klinice pedyatrycznej i wobec lekarzy ordynujących — a co najważniejsze znacznych nakładów inwestycyjnych, jakich szpital ten niezbędnie wymaga — byłoby ofiarą funduszu krajowego uczynioną bądź co bądź na rzecz prywatnego zakładu.

Z tych powodów uznał Wydział krajowy jako wskazane tak w interesie funduszu krajowego jak nie mniej i samego zakładu prowadzenie rokowań o oddanie szpitala Św. Zofii na własność kraju.

W takim razie bowiem wydatki inwestycyjne i na uzupełnienie niedostatecznego inwentarza poniesie fundusz krajowy na rzecz zakładu krajowego, unormowanie zaś stosunków prawnych tego zakładu nie przedstawi trudności, ile, że szpital Św. Zofii przyłączonymby został jako oddział szpitala głównego pod wspólnym zarządem gospodarczym i administracyjnym.

Przeprowadzone przez Wydział krajowy rokowania w kierunku objęcia na własność kraju szpitala Św Zofii zostały po dłuższych pertraktacyach pomyślnie ukończone, i pod dniem 18. sierpnia br. złożył Komitet Towarzystwa szpitala Św. Zofii żądane oświadczenie, zastrzegając jednak zatwierdzenie oświadczenia przez Walne Zgromadzenie a to w myśl odnośnych postanowień statutu Towarzystwa szpitala dla ubogich dzieci pod nazwą Św. Zofii we Lwowie.

Za obopólnem porozumieniem ułożone tedy zostały zasadnicze postanowienia i warunki co do oddania względnie przyjęcia na własność kraju szpitala Św. Zofii we Lwowie w brzmieniu następującem :

I.

Towarzystwo szpitala dla ubogich dzieci pod nazwą Św. Zofii we Lwowie działając z mocy upoważnienia Walnego Zgromadzenia oddaje na własność krajowi zastąpionemu przez Wydział krajowy.

1. Wszystkie budynki i grunta tegoż szpitala mieszczące się na realności lwh. 295 IV. Dz. l. kat. $348^{4}/_{4}$ we Lwowie wraz z nowo zbudowanym gmachem dla kliniki pedyatrycznej tudzież inwentarzem tak, jak je obecnie posiada.

2. Fundusz z zapisu Bonifacego Stillera przeznaczony na budowę pawilonu dla chorych zakaźnych.

II.

1) Wydział krajowy przyjmuje z zastrzeżeniem zatwierdzenia Wys. Sejmu, wymienione powyżej budynki i grunta wraz inwentarzem, zgadzając się na zaintabulowanie obowiązku utrzymania po wieczne czasy w realnościach objętych na własność kraju — względnie w gmachu na innem miejscu zbudować się mającym szpitala dla ubogich dzieci pod nazwą Św. Zofii na tę samą liczbę łóżek.

2) przyjmuje fundusz ś. p. Bonifacego Stillera przeznaczony na budowę pawilonu dla chorych zakaźnych pod warunkiem nazwania tego pawilonu względnie odpowiedniej ubikacyi w gmachu dla chorych zakaźnych imieniem zapisodawcy.

3) przyjmuje życzenie Komitetu szpitala Św. Zofii o nazwanie dwóch sal dla chorych dzieci w szpitalu Św. Zofii imieniem Kazi i Jadwisi (Schmidówien),

4) Wydział krajowy przyjmuje zobowiązania Komitetu Towarzystwa szpitala Św. Zofii we Lwowie tudzież prawa wynikające z umów zawartych z c. k. Rządem co do budowy gmachu dla kliniki pedyatrycznej względnie prowadzenia ruchu w tej klinice pod warunkami w tych umowach zawartymi a w szczególności, iż od chwili objęcia szpitala Św. Zofii na własność kraju — czynsz najmu gmachu dla kliniki pedyatrycznej ugodzony w kwocie 7.200 K rocznie, ryczałt za prowadzenie ruchu w tej klinice w kwocie 10.000 K rocznie tudzież ryczałt za używanie wewnętrznych urządzeń w kwocie 460 K rocznie opłacanym będzie przez c. k. Skarb Państwa do kasy Wydziału krajowego.

5) Gdy zaś na budowę gmachu dla kliniki pedyatrycznej Towarzystwo szpitala Św. Zofii zaciągnęło w Banku krajowym pożyczki w ogólnej sumie 110.000 K, przeto obejmując na własność kraju gmach powyższy, Wydział krajowy przyjmuje również obowiązek spłaty rat amortyzacyjnych tej pożyczki wynoszących rocznie 6.600 K, a to począwszy od dnia objęcia szpitala Św. Zofii na własność kraju.

6) Ponieważ w trakcie budowy kliniki pedyatrycznej Komitet Towarzystwa szpitala św. Zofii przystąpił do zawarcia z c. k. Rządem dodatkowej umowy w przedmiocie urządzenia w tej klinice instalacyi centralnego ogrzewania i oświetlenia elektrycznego kosztem 23.000 kor., za których użytkowanie c. k. Skarb Państwa opłacać ma przez cały czas trwania najmu kwotę 1.600 kor. rocznie. Wydział krajowy postanowił przyjąć do pokrycia z funduszów krajowych wydatek wyżej wymieniony pod warunkiem opłacania do kasy krajowej umówionego wynagrodzenia w kwocie 1.600 kor. rocznie, oraz z zastrzeżeniem iż kosztorys powyższych instalacyi obliczony na kwotę 23.000 kor. nie może być przekroczonym i że Komitet Towarzystwa szpitala św. Zofii przedłoży Wydziałowi krajowemu podpisaną przez c. k. Rząd umowę względnie deklaracyę co do opłaty ugodzonego wynagrodzenia.

Wydział krajowy zastrzegł nadto, iż przed podpisaniem ze swej strony aktu normującego przyjęcie na własność kraju szpitala św. Zofii i jego zobowiązań, budynek przeznaczony na pomieszczenie kliniki pedyatrycznej ma być zupełnie wykończony i przez organa c. k. Rządu skolaudowany i odebrany. Gdyby zaś przedłożone rachunki budowy kliniki pedyatrycznej wykazały jakąkolwiek pozostałość z sumy pożyczkowej zaciągniętej na tę budowę, winna być odnośna kwota do kasy krajowej złożona.

7) Uznając słuszność odnośnych postulatów przedstawionych w toku rokowań, Wydział krajowy zgodził się na przyjęcie na etat służby lekarskiej kraj. szpitala powszechnego we Lwowie długoletnich lekarzy ordynujących w szpitalu św. Zofii a mianowicie:

Dra Hilarego Schramma, Dra Stanisława Czarnika, z płacami po 1.200 kor. rocznie, tudzież na przyznanie profesorowi kliniki pedyatrycznej Drowi Raczyńskiemu (*ad personam*) remuneracyi w kwocie 1.200 kor. rocznie za prowadzenie oddziału zakaźnego w szpitalu św. Zofii.

8) Wreszcie zgodził się Wydział krajowy na pokrycie z funduszów krajowych niedoboru administracyjnego Komitetu Towarzystwa szpitala św. Zofii obliczonego po koniec roku 1908 na kwotę co najwyżej 14.000 kor. z zastrzeżeniem, iż kwota ta nie może być przekroczoną, a faktyczna cyfra niedoboru szczegółowymi rachunkami udowodnioną zostanie.

Z uwagi na okoliczność, iż budynek szpitala św. Zofii od dłuższego czasu nie restaurowany znajduje się w złym stanie i z tego powodu zachodzi konieczność znacznych wkładów inwestycyjnych tudzież wydatków na uzupełnienie i odnowienie inwentarza, bielizny i sprzętów i t. p., — Wydział krajowy po objęciu na własność tego szpitala zarządzi opracowanie dokładnego kosztorysu odnośnych robót i obliczenie kosztu sprawienia inwentarza odpowiadającego wymogom stawianym do zakładów krajowych, a następnie przedłoży Wys. Sejmowi sprawozdanie i wnioski o uchwalenie stosownego kredytu.

Na razie zaś po objęciu powyższego szpitala na własność kraju, które przewidzianem jest w terminie od 1. stycznia 1909 roku, podjęte zostaną naprawy i rekonstrukcye najpilniejsze, których koszta pokryte będą z ryczałtu wstawionego w preliminarzu budżetu kraj. szpitala powszechnego we Lwowie na r. 1909 w kwocie 36.000 kor. płaconego za utrzymanie i leczenie dzieci w szpitalu św. Zofii, względnie zaliczkowo z pożyczki przeznaczonej na roboty inwestycyjne i przeobrażenia w głównym gmachu tego szpitala.

Sporządzenie dokumentu prawnego normującego sposób i warunki przejścia szpitala św. Zofii na własność kraju, zarządzi Wydział krajowy po uzyskaniu upoważnienia Wys. Sejmu.

Opierając się na szczegółach wyżej przytoczonych, Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.
2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia na własność kraju szpitala dla ubogich dzieci pod nazwą św. Zofii we Lwowie i do zawarcia imieniem Reprezentacyi kraju z Komitetem Towarzystwa tegoż szpitala układu, na podstawie warunków w niniejszem sprawozdaniu w ustępach I. i II. przytoczonych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 84.211/08. We Lwowie, dnia 18. sierpnia 1908.

Aleg. 83

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Czortkowie charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya powiatu czortkowskiego postanowiła jednomyślnie na posiedzeniu z dnia 14. grudnia 1897 ku ukończeniu półwiekowego jubileuszu panowania Najjaśniejszego Pana ufundować w Czortkowie szpital imienia „Najjaśniejszego Franciszka Józefa I.“ na czterdzieści łóżek w budynku głównym i na dziesięć łóżek w pawilonie zakaźnym, z tem zastrzeżeniem, że w chwili właściwej, gdy fundusze okażą się dostateczne, przystąpi Wydział powiatowy do nrzeczywistnienia tej fundacyi.

Już w r. 1899 nabył Wydział powiatowy realność w Czortkowie z przyległym trzymorgowym obszarem i realność tę na fundacyę szpitalną zaintabulował. Następnie Reprezentacya powiatowa uzyskała uchwałą Wysokiego Sejmu zezwolenie na zaciągnięcie pożyczki 40.000 koron na cel budowy tego szpitala. Skoro fundusze wzrosły do takiej wysokości, że można było przystąpić do budowy, odniósł się Wydział powiatowy w Czortkowie z prośbą do Wydziału krajowego o uznanie potrzeby szpitala w Czortkowie stosownie do postanowienia § 2. ustawy z dnia 28. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 47.

Uzyskawszy orzeczenie Wydziału krajowego reskryptem z dnia 8. stycznia 1904 LW. 116967 uznające potrzebę szpitala w Czortkowie, przystąpił Wydział powiatowy w roku 1907 do budowy szpitala. Na gruncie, który przez delegatów Wydziału krajowego i komisyę sanitarno-policyjną uznany został za zupełnie odpowiedni pod budowę, powstał kompleks budynków według normalnych planów, ułożonych przez Wydział krajowy, a mianowicie: 1) główny budynek szpitalny, 2) pawilon dla zakaźnych, 3) budynek administacyjny z kuchnią i pralnią, 4) trupiarnia z pokojem desinfekcyjnym, 5) budynek gospodarczy z magazynem na skład opału i wszelkich przyborów i 6) studnia z pompą.

C. k. Namiestnictwo orzekło już reskryptem z dnia 9. stycznia 1906 l. 189773, że powyż wymienione budynki oraz ich urządzenia szpitalne wedle przedłożonych planów odpowiadają wymogom sanitarno-policyjnym.

Co do zaopatrzenia szpitala w wodę, to Rada powiatowa w porozumieniu z gminą miasta Czortkowa zobowiązała się dostarczyć szpitalowi potrzebnej ilości wody z wodociągów miejskich, zaś nieczystości z obejścia szpitalnego na razie odprowadzane będą rurami betonowymi do dołów kloacznych, w przyszłości po zbudowaniu kanalizacyi miejskiej kanały szpitalne mają być połączone z kanałami miejskimi.

Aktem fundacyjnym, notaryalnie zeznanym, z daty Czortków dnia 7. sierpnia 1908 r. l. rep. 13.243 oddała Rada powiatowa w myśl §. 2, ustawy z dnia 28. lipca 1897 dz. u. kr. Nr. 47 wyżej opisane budynki szpitalne wraz z gruntem i całem urządzeniem, bez żadnych ciężarów, na wyłączną i nieograniczoną własność funduszowi szpitalnemu w Czortkowie.

W ustępie piątym pomienionego aktu fundacyjnego, zgodnie z postanowieniem §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897, zobowiązała się Rada powiatowa w Czortkowie pokrywać z własnych funduszów wszystkie wydatki na budowę, przeistoczenie lub dobudowanie w stosunku 50% to jest po połowie z funduszem krajowym — a nadto w ustępie czwartym aktu fundacyjnego pokryć z własnych funduszów wszelkie koszta utrzymania szpitala w pierwszem półroczu, licząc od wprowadzenia go w życie ustawą krajową. Wydział krajowy zatwierdził akt fundacyjny w dniu 18. sierpnia 1908 LW. 84.211, a akt ten następnie przesłany został c. k. Namiestnictwu dla zaopatrzenia go klauzulą zatwierdzającą, jako naczelna władza fundacyjna krajowa.

Zaznaczamy w końcu, że szpital w sprzęty i inne ruchomości potrzebne do wewnętrznego urządzenia jeszcze dotąd nie został zaopatrzony, fundusze jednak na ten cel potrzebne Wydział powiatowy w Czortkowie posiada i w ustępie trzecim aktu fundacyjnego zamieszczono zastrzeżenie, że przed otwarciem szpitala wszystkie potrzebne urządzenia, sprzęty i utenzylia własnym kosztem powiatu zakupione i do użytku szpitalnego oddane zostaną.

Gdy więc w ten sposób fundator, w niniejszym wypadku reprezentacya powiatu w Czortkowie dopełniła wszystkich warunków wymaganych ustawą z dnia 28. lipca 1897 Dz. ust. kr. Nr. 47., Wydział krajowy wnosi:

*/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną */. ustawę.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Mieczysław Onyszkiewicz**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . nadająca szpitalowi w Czortkowie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Czortkowie zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:
a) z delegata Wydziału krajowego,
b) z Prezesa Rady powiatowej w Czortkowie lub jego zastępcy,
c) z delegata Rady powiatowej,
d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części ponosić będzie powiat czortkowski.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 79.056/08.

We Lwowie, dnia 31. lipca 1908

Aleg. 84

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie nadania szpitalowi w Kosowie charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Powołując się na sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 2. sierpnia 1904, aleg. sejmowy 75/ex 1904, w sprawie budowy szpitala w Kosowie i Nadwórnej, Wydział krajowy ma zaszczyt podać do wiadomości Wys. Sejmu, że budowa szpitala w Kosowie została już ukończoną, tak, iż po zaopatrzeniu szpitala w całe potrzebne urządzenie wewnętrzne, Wydział krajowy zarządził otwarcie i oddanie go do użytku publicznego na dniu 15. lipca b. r.

Szpitalowi temu jednak nie przysłuża jeszcze prawo publiczności i może je uzyskać po myśli §. 2. ustawy z dnia 28. lipca 1897, Dz. u. kr. Nr. 47 i pod warunkami w paragrafie tym określonymi tylko w drodze specyalnej ustawy krajowej.

Warunkom tym stało się już w zupełności zadość a mianowicie:

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 2. maja 1900 uznał potrzebę szpitala powszechnego w Kosowie.

Reprezentacya powiatu kosowskiego, która przy wydatnej subwencyi ze strony państwa i kraju, szpital w Kosowie, pod kierunkiem Wydziału krajowego z własnych funduszów na gruncie na rzecz funduszu szpitalnego zakupionym, pobudowała i aktem fundacyjnym zatwierdzonym przez c. k. Namiestnictwo odstąpiła wszystkie budynki wraz z urządzeniem wewnętrznem na własność szpitala — oraz zabezpieczyła tymże aktem utrzymanie szpitala w pierwszem półroczu.

Szpital pobudowany został na gruncie wybranym przy współudziale delegata c. k. Namiestnictwa, na podstawie projektu opracowanego za porozumieniem i zgodą c. k. Namiestnictwa, a przy kolaudacyi wykończonych budowli i wszystkich urządzeń uznano wykonanie tychże za zgodne z projektami i bez zarzutu a zatem za odpowiadające warunkom sanitarno-policyjnym.

Gdy więc w ten sposób fundator, w niniejszym wypadku reprezentacya powiatu w Kosowie dopełniła wszystkich warunków wymaganych ustawą z dnia 28. lipca 1897, Dz. u. kr. Nr. 47 — Wydział krajowy wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączoną ·/. ustawę.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat do LW. 79056/08

Ustawa

z dnia . . . . . nadająca szpitalowi w Kosowie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Kosowie zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:

a) z delegata Wydziału krajowego,

b) z prezesa Rady powiatowej w Kosowie lub jego zastępcy,

c) z delegata Rady powiatowej,

d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części, ponosić będzie powiat kosowski.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 68.874/08.

We Lwowie, dnia 1. sierpnia 1908.

Druk. 85

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie rozszerzenia i ulepszeń szpitala powszechnego w Stanisławowie.

Wysoki Sejmie!

Szpital powszechny w Stanisławowie, zaliczający się do największych szpitali prowincyonalnych pod względem ilości łóżek dla chorych i obszaru gruntu, nie może już obecnie odpowiadać należycie swoim zadaniom, znacznie wzmożonym wskutek zmiany stosunków i wyższych wymogów nowoczesnego szpitalnictwa.

Przedewszystkiem wskutek zużycia uległy wielkiemu zniszczeniu prawie wszystkie budynki szpitalne, a szczególnie budynek główny, który bez gruntownej rekonstrukcyi dłużej w dotychczasowym stanie utrzymać się nie da, a to mimo wkładów, jakie przed paru laty w odnowienie sal i wymianę spróchniałych belek sufitowych weń włożono.

Osobnego pawilonu zakaźnego szpital tak duży i ruchliwy nie posiada, a oddział zakaźny mieści się tylko w dwóch salkach w parterze głównego gmachu, z osobnem wejściem w pobliżu kuchni i pralni, co jest ze względów na niebezpieczeństwo zakażenia i ze względów na higienę szpitalną dzisiaj wprost niedopuszczalnem.

Inne budynki szpitalne rozmieszczone niewłaściwie, zbyt ciasne i nadzwyczaj liche dopełniają niepoczesny obraz braków całego zakładu. Nadto między budynkami administracyjnymi a budynkami gospodarskimi umieszczona trupiarnia, prócz przykrego wrażenia na frekwentantów szpitala, z natury rzeczy przyczynia liczne niedogodności i niemiłe kolizye.

Prócz tego w budynkach zakładowych jest pełno braków takich urządzeń, bez których dzisiaj żaden szpital, odpowiadający wymogom budownictwa szpitalnego i hygieny, egzystować nie może.

I tak w głównym gmachu szpitalnym niema miejsca na separatki dla zamożniejszych chorych, a także brak poczekalni szpitalnej i salki do badania cho-

rych przy przyjęciu. Szpital nie posiada żadnej ubikacyi na konieczne składy. Bielizna mieści się w szafach, porozdzielanych po pojedyńczych oddziałach na salach chorych, a częścią na korytarzach.

W domu administracyjnym brak suszni na bieliznę i ubikacyi na mieszkanie służby, a materyały opatrunkowe w większej ilości sprowadzane, dla braku innego pomieszczenia muszą być przechowywane w szafach w tej sali, w której bada się i przyjmuje chorych z różnemi chorobami. Magazynu na rzeczy chorych nie ma, a z konieczności rzeczy ich składa się na strychu, co oprócz utrudnienia w administracyi, powoduje niebezpieczeństwo wzniecenia pożaru.

Głównym jednak powodem, dla którego szpital stanisławowski nie może już dłużej podołać swemu zadaniu, jest silna datująca się od szeregu lat frekwencya chorych, wzrastająca co roku, która obecnie doszła do tego stadyum, że bez rozszerzenia szpitala dalsze utrzymanie jego na tę ilość chorych, jest niemożliwe.

Daty statystyczne poniżej zestawione wykazują wzmaganie się ilości chorych i przeciętny stan chorych w roku.

W szpitalu stanisławowskim, liczącym 120 łóżek etatowych,

w roku	1896	leczono	chorych	1.892	przeciętny	stan	wynosił 130
„	1897	„	„	1.994	„	„	„ 132
„	1898	„	„	2.280	„	„	„ 144
„	1899	„	„	2.502	„	„	„ 149
„	1900	„	„	2.561	„	„	„ 135
„	1901	„	„	2.652	„	„	„ 137
„	1902	„	„	2.807	„	„	„ 132
„	1903	„	„	2.881	„	„	„ 155
„	1904	„	„	2.957	„	„	„ 166
„	1905	„	„	3.268	„	„	„ 188
„	1906	„	„	3.396	„	„	„ 187

Jak w pojedyńczych miesiącach w roku przepełniony był szpital, wskazuje następujące zestawienie:

w styczniu	roku	1905	było chorych	176
w lutym	„	1905	„ „	198
w marcu	„	1905	„ „	210
w kwietniu	„	1905	„ „	224
w maju	„	1905	„ „	191
w czerwcu	„	1905	„ „	194
w lipcu	„	1905	„ „	188
w sierpniu	„	1905	„ „	176
w wrześniu	„	1905	„ „	178
w październ.	„	1905	„ „	150
w listopadzie	„	1905	„ „	178
w grudniu	„	1905	„ „	175.

Przez cały więc przeciąg roku liczba chorych przekraczała ilość etatowych łóżek, najmniej o 30 w miesiącu październiku, a najwięcej o 104 w miesiącu kwietniu.

To stateczne od szeregu lat wzmagające się przepełnienie szpitala wskazuje na konieczną potrzebę rozszerzenia szpitala, co zarazem skutecznie usunie przeszkody tamujące należyte funkcyonowanie szpitala.

Wydział krajowy przyszedł do przekonania, że rozszerzenia tego dokonać należy przez wybudowanie osobnego pawilonu dla leczenia chorych chirurgicznych, ginekolologicznych i położnictwa na 90 łóżek, w którym także pomieszczenie mieszkania dla sekundaryusza tudzież pawilonu zakaźnego na 20 łóżek, da się uzyskać. W gmachu głównym po wykonaniu odpowiednich przeobrażeń pozostanie dostateczne miejsce tylko na 80 łóżek III. klasy i sześć separatek klasowych. Przez te zmiany normalny etat 120 łóżek szpitala stanisławowskiego podniesie się do cyfry 170 łóżek klasowych i łóżek w pawilonie zakaźnym.

Celem odpowiedniego usytuowania tych dwóch budynków musi być zburzoną obecna źle umieszczona trupiarnia a na trupiarnię przerobionym zostanie budynek folwarczny, gdzie znajdzie takie pomieszczenie dezinfektor i składy na węgle i drzewo.

Nadto budynek administracyjny, mieszczący obecnie kuchnię, pralnię i na piętrze mieszkanie sióstr Miłosierdzia, musi być rozszerzonym dla pomieszczenia suszni, izby dla służby żeńskiej i miejsc ustępowych.

Według sporządzonych przez architektę Wydziału krajowego szkiców i przybliżonych kosztorysów, łączny koszt nowych budowli, do których doliczyć należy koszt budynku gospodarczego wystawić się mającego w miejsce odstąpionego na trupiarnię, dalej ogrodzenia, dróg i plantowania terenu, instalacyę wodociągów, kanalizacyi i światła gazowego i elekrycznego wynosi kwotę 387.000 koron.

Przócz powyższych nowych budów okazały się niezbędnemi znaczniejsze adaptacye w starym gmachu szpitalnym, które wraz z rekonstrukcyą budynku gospodarczego na trupiarnię, dezinfektorem etc. kosztować będą 53.000 koron. Doliczając do powyższych cyfr koszta sporządzenia planów i kierownictwa budowy preliminowane na kwotę 10.000 koron i wewnętrzne urządzenie nowych budowli w kwocie 45.000 kor., ogólny koszt rozszerzenia i przeobrażeń szpitala w Stanisławowie wyniesie wedle przybliżonego obliczenia kwotę 495.000 koron. Stosownie do natury projektowanych inwestycyi, podzielić je należy na dwie kategorye, a mianowicie na takie, których koszta pokryć winien po połowie fundusz szpitalny i gmina miasta Sranisławowa i na te, które przypadną wyłącznie na ciężar funduszu szpitalnego. W myśl bowiem postanowień §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 47. gmina miasta Stanisławowa obowiązaną jest tylko do pokrycia połowy kosztów rozszerzenia szpitala i wewnętrzego urządzenia dobudowanej części. W niniejszym wypadku rozszerzenie szpitala stanisławowskiego nastąpi w skutek:

I. wybudowania nowego pawilonu chirurgicznego i położniczego kosztem 198.000 koron.,

II. budowy pawilonu chorób zakaźnych kosztem 68.000 koron.,

III. rozszerzenia budynku ekonomicznego i postawienia budynku gospodarskiego kosztem 42.000 koron.

IV. ogrodzenia etc. i instalacyi wodociągów, światła, kanalizacyi i urządzenia wewnętrznego obliczonych na 124.000 koron. Połowę zatem tych kosztów, preliminowanych na kwotę 432.000 K. poniesie gmina miasta Stanisławowa, drugą zaś połowę fundusz szpitalny.

Koszta adaptacyi starego budynku i rekonstrukcyi budynku gospodarczego na trupiarnię obliczone na 53.000 kor., ponieść musi fundusz szpitalny sam, bez współudziału gminy miasta Stanisławowa.

Szpital stanisławowski nie posiada żadnych zasobów, których w pierwszej linii należałoby użyć na cel powyższy, nie pozostaje więc żaden inny sposób dostarczenia potrzebnych na ten cel funduszów, jak zaciągnięcie pożyczki, którą szpital spłacać będzie z taksy leczenia.

Z tego powodu Wydział krajowy w końcowych swych wnioskach uprasza Wysoki Sejm o upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki tak na pokrycie przypadającej na fundusz szpitalny części kosztów rozszerzenia, jak i całkowitych kosztów projektowanych adaptacyi i urządzeń.

Budowa rozpoczętą będzie dopiero wtedy, gdy gmina miasta Stanisławowa złoży w gotówce przypadającą na nią część kosztów w gotówce.

Wysoki Sejm raczy przeto uchwalić:

1. Sejm uznaje potrzebę rozszerzenia szpitala powszechnego w Stanisławowie, a to przez dobudowanie pawilonu chirurgicznego i położniczego na 90 łóżek, dobudowanie pawilonu zakaźnego na 20 łóżek i budynku gospodarczego tudzież urządzenia trupiarni.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże konieczną na pokrycie połowy kosztów tego rozszerzenia i na pokrycie całkowitych kosztów projektowanych adaptacyi oraz niezbędnych ulepszeń tegoż szpitala.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Mieczysław Onyszkiewicz**, w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 81.127/1908. We Lwowie, dnia 21. sierpnia 1908.

Aleg. 86

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciach rachunkowych galicyjskich funduszów propinacyjnych za rok 1907 tudzież o preliminarzach tychże funduszów na rok 1909.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone odezwą c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego z 29. lipca 1908 L. 1.937 zamknięcia rachunkowe tegoż funduszu propinacyjnego za rok 1907 i preliminarza na rok 1909, a w szczególności:

1. zamknięcie rachunku galicyjskiego funduszu propinacyjnego ogólnego za rok 1907 (z 3 załącznikami),
2. zamknięcie rachunku galicyjskiego funduszu propinacyjnego zasobowego za rok 1907 (z 4 załącznikami),
3. zamknięcie rachunku galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego za rok 1907 i majątek obrotowy (z 1 załącznikiem),
4. zamknięcie rachunku galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego za rok 1907 i majątek zarodowy (z 3 załącznikami),
5. sumaryczny preliminarz galicyjskiego funduszu propinacyjnego ogólnego na rok 1909 (z 17 załącznikami),
6. sumaryczny preliminarz galicyjskiego funduszu propinacyjnego zarobowego na rok 1909 (z 1 załącznikiem),
7. sumaryczny preliminarz galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1909 (z 16 załącznikami) — oraz sprawozdanie własne tejże c. k. Dyrekcyi z 29. lipca 1908 L. 1.937, ma zaszczyt Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi z wnioskiem:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem raczy zatwierdzić przedłożone zamknięcia rachunkowe galicyjskiego funduszu propinacyjnego za rok 1907 i preliminarze tegoż funduszu na rok 1909".

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Kslęstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Xenofont Ochrymowicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Do L. 1.937/1908
D. F. P.

Sprawozdanie

c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego z przedłożeniem zamknięć rachunkowych tegoż funduszu za rok 1907 i preliminarzy na rok 1909.

Wysoki Sejmie!

Po myśli §. 41. ustawy z dnia 22. kwietnia 1889 Dz. u. kraj. Nr. 30. c. k. Dyrekcya galic. funduszu propinacyjnego ma zaszczyt przedłożyć niniejszem Wysokiej Izbie do załatwienia względnie uchwalenia:

A) Zamknięcia rachunków za rok 1907.

1. galic. funduszu propinacyjnego:
   a) ogólnego,
   b) zasobowego.
2. galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego:
   a) obrotowego,
   b) zarodowego.

B) Preliminarze sumaryczne na rok 1909.

1. galic. funduszu propinacyjnego ogólnego,
2. „ „ „ zasobowego,
3. „ „ „ rezerwowego,

przyczem zauważa się, że w osobnych załącznikach zamknięć rachunkowych wyjaśniono przy odnośnych pozycyach różnice zachodzące między zatwierdzonym przez Wysoką Izbę na rok 1907 budżetem, a wynikłością tegoż roku.

Z ogólnego stanowiska c. k. Dyrekcya zauważa:

A) Co do zamknięć rachunkowych.

1. galic. funduszu propinacyjnego:

a) ogólnego:

Według zamknięcia za rok 1907 wynosiły przypisane w księgach dochody

zwyczajne bieżące		11,009.968 K 47 h
wydatki zaś		8,713.079 K 11 „
przeto z porównania okazuje się nadwyżka dochodów . .		2,296.889 K 36 h
Ze względu jednak, że z pozostałych z końcem roku 1906 zaległości czynnych w kwocie . .	700.805 K 52 h	
odpisano według załącznika Nr. 2 kwotę .	27.091 „ 73 „	
która miała służyć na pokrycie zaległości biernych, zaś po strąceniu z zaległości biernych pozostałych z końcem roku 1906 w kwocie 4,222.272 K 54 h odpisanej według załącznika Nr. 2. kwoty	1.319 „ 74 h	
pozostało		25.771 K 99 h

które pokryto zwyżką dochodów roku 1907, przeto zwyżka właściwa wynosi tylko . . . . . 2,271.117 K 37 h
i jest w porównaniu z preliminowaną w budżecie na rok 1907 kwotą . . . . . 2,171.973 K — h

większą o . . . . 99.144 K 37 h

z powodów naprowadzonych przy pojedynczych rubrykach zamknięcia rachunkowego w uzasadnieniu różnic (załącznik Nr. 1).

Zwyżkę tę w kwocie 2,271.117 K 37 h wcielono do funduszu zasobowego.

b) zasobowego:

Według zamknięcia za rok 1907 wynosi zwyżka dochodów majątku zasobowego kwotę . . . . . 942.066 K 28 h
która w porównaniu z preliminowaną w budżecie na rok 1907 zwyżką w kwocie . . . . . 930.950 „ — „

jest większą o . . . . 11.116 K 28 h

z powodu naprowadzonego w zamknięciu rachunkowem przy uzasadnieniu różnic (załącznik Nr. 1).

Według zamknięcia rachunku za rok 1907 wynosi majątek funduszu zasobowego: w papierach wartościowych . . . . . 22,154.600 K — h
w lokowanych kapitałach . . . . . 7,630.841 „ 06 „

razem . . 29,785.441 K 06 h
a w porównaniu z majątkiem pozostałym z końcem roku 1906 26,635.232 „ 41 „

powiększył się o . . 3,150.208 K 65 h

2. galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego:

a) obrotowego:

Według zamknięcia rachunków za rok 1907 wynosiły
dochody . . . . . 766.224 K 52 h
wydatki zaś . . . . . 217.797 „ 19 „

przeto w porównaniu zostaje zwyżka . . . . 548.427 K 33 h
z której z powodu, że zwyżką tą objęta jest także zaległość
czynna w kwocie . . . . . 27.519 K 37 h
względnie po strąceniu zaległości biernej . 2.171 „ 63 „

w kwocie . . 25.347 „ 74 „

która dopiero w następnych latach wpłynie do galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego, przenosi się do majątku zarodowego tego funduszu tylko faktyczną zwyżkę w kwocie . 523.079 K 59 h
która od preliminowanej na rok 1907 nadwyżki w kwocie . 450.668 „ — „

jest większą o . . . 72.411 K 59 h

z przyczyn naprowadzonych w uzasadnieniu różnic przy pojedynczych rubrykach (załącznik Nr. 1.) zamknięcia rachunku.

b) zarodowego:

Z końcem roku 1907 wynosi majątek zarodowy:
a) w papierach wartościowych . . . . 15,985.200 K — h
b) w lokowanych papierach . . . . 1,679.500 „ — „
c) w gotówce . . . . . 21.152 „ 99 „

razem . . . 17,685.852 K 99 h
a w porównaniu ze stanem tego majątku z końcem roku 1906 17,124.273 „ 40 „

jest większy o . . . 561.579 K 59 h

Ogólny stan majątku galic. funduszu propinacyjnego wynosi z końcem r. 1907.
a) w galic. funduszu propinacyjnym zasobowym . 29,785.441 K 06 h
b) w galic. funduszu propinacyjnym rezerwowym . 17,785.852 „ 99 „

razem . . 47,471.294 K 05 h

a w porównaniu ze stanem tego majątku z końcem roku 1906 wynoszącym . . . . . 43,759.505 K 81 h

jest większy o . . . 3,711.788 „ 24 „

zaś w porównaniu z otrzymanym od Wydziału krajowego funduszem uzbieranym po koniec roku 1889:

w gotówce . . . . . 83.185 K 82 h
w papierach wartościowych . . . . . 7,540.400 „ — „

razem . . 7,623.585 K 82 h

powiększył się majątek w ciągu lat 1890 do włącznie 1907 o 39,847.708 K 23 h

B) Co do preliminarzy:

1. galic. funduszu propinacyjnego ogólnego:

Dochody na rok 1909 preliminuje się w kwocie . 10,903.298 K — h
wydatki zaś w kwocie . . . . . 8,665.223 „ — „

przeto preliminuje się zwyżkę . . 2,238.075 K — h

która w porównaniu z podobną zwyżką preliminowaną na rok 1908 w kwocie . . . . . 2,190.111 „ — „

jest większą o . . . 47.964 K — h

z powodów naprowadzonych przy pojedynczych rubrykach preliminarza w załącznikach tyczących się każdej rubryki z osobna.

2. galic. funduszu propinacyjnego zasobowego:

Preliminowana na rok 1909 zwyżka dochodów w kwocie 1,189.127 K — h
jest w porównaniu z preliminowaną na r. 1908 zwyżką w kwocie 1,060.000 „ — „

większą o . . . 129.127 K — h

z powodu wpływu odsetek od nadwyżki dochodów ogólnego funduszu propinacyjnego za rok 1907, wcielonej do galic. funduszu propinacyjnego zasobowego.

3. galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego:

Na rok 1909 preliminuje się dochody w ogólnej kwocie 705 826 K — h
wydatki zaś w kwocie . . . . . 224.700 „ — „

przeto preliminuje się zwyżkę . . 481.126 K — h

która w porównaniu z preliminowaną na rok 1908 zwyżką w kwocie . . . . . 463.015 „ — „

jest większą o . . . 18.111 K — h

a to z powodu zwiększenia się dochodu w odsetkach czynnych.

Ogółem przeto preliminuje się we wszystkich trzech funduszach nadwyżki na rok 1909:

a) w funduszu propinacyjnym ogólnym . . . 2,238.075 K — h
b) „ „ „ zasobowym . . . 1,189.127 „ — „
c) „ „ „ rezerwowym . 481.126 „ — „

razem . . 3,908.328 K — „

która to kwota wcieloną będzie do majątku zarodowego galic. funduszu propinacyjnego zasobowego i rezerwowego.

Lwów, dnia 29. lipca 1908.

C. k. Namiestnik:
Bobrzyński.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

ogólnego

za rok 1907.

(Z 3 załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	h	bieżąca K	h	razem K	h
		Dochody.						
		a) Zwyczajne.						
1		Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi	19.743	26	8,548.375	28	8,568.118	54
2		Opłaty od szynkarzy	40.462	84	413.072	47	453.535	31
3		Opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni	—	—	200	—	200	—
4		Grzywny za przekroczenia propinacyjne	19.421	55	13.399	15	32.820	70
5		Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych	—	—	578	13	578	13
6		Odsetki zwłoki *a)* od czynszów za wydzierżawione prawo propinac.	—	—	15.115	48	15.115	48
		Odsetki zwłoki *b)* od opłat szynkarskich	—	—	6.453	20	6.453	20
7		Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa	594 086	14	1,782.258	44	2,376.344	58
8		Odsetki od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących	—	—	230.516	32	230.516	32
9		Rozmaite	—	—	—		—	—
		Razem	673.713	79	11,009.968	47	11,683.682	26
		b) Obojętne.						
10		Mylnie zarachowane przychody przez c. k. Urzędy podatkowe	—	—	2.452	31	2.452	31
11		Zwrot mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowanych wydatków	20	28	635	45	655	73
12		Kaucye na zabezpieczenie warunków dzierżawy prawa propinacyi	—	—	1.284	88	1.284	88
13		Wpłacone czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi na rachunek lat przyszłych.	—	—	897.687	85	897.687	85
14		Wpłacone opłaty od szynkarzy na rachunek lat przyszłych	—	—	39.652	17	39.652	17
15		Zwrot za nadpłacone kupony od wylosowanych obligacyi w obiegu będących	48.762	—	15.038	—	63.800	—
		Razem	48.782	28	956.750	66	1,005.532	94
		c) Operacye kredytowe.						
16		Zwrot lokowanych kapitałów	3,536.613	64	9,163.382	66	12,699.996	30
		Razem	3.536.613	64	9,163 382	66	12,699.996	30
		Zapas kasowy z początkiem roku	1,008.611	46	—	—	1,008.611	46
		Ogółem	5,267.721	17	21,130.101	79	26,397.822	96
		W porównaniu z wydatkami	5,293.493	16	18,833.212	43	24,126.705	59
		Pozostaje	25.771	99	2,296.889	36	2,271.117	37

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
19.743	26	8,492.000	54	8,511.743	80	8,530.000	—	18.256	20	—	—	56.374	74	112
29.482	34	373.459	85	402.942	19	380.000	—	—	—	22.942	19	50.593	12	56
—	—	200	—	200	—	—	—	—	—	200	—	—	—	12
4 627	37	4.094	13	8.721	50	4.000	—	—	—	4.721	50	24.099	20	59
—	—	578	13	578	13	40	—	—	—	538	13	—	—	66
—	—	15.115	48	21 568	68	20.000	—	—	—	1.568	68	—	—	380
—	—	6.453	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
594.086	14	1,188.172	30	1,782.258	44	1,782.258	—	—	—	—	44	594.086	14	54
—	—	230 516	32	230.516	32	150.000	—	—	—	80.516	32	—	—	117
—	—	—	—	—	—	2.000	—	2.000	—	—	—	—	—	45
647.939	11	10,310.589	95	10,958.529	06	10,868.298	—	20.256	20	110.487	26	725.153	20	
										90.231	06			
—	—	2.452	31	2.452	31	—	—	—	—	—	—	—	—	109
20	10	—	—	20	10	—	—	—	—	—	—	635	63	80
—	—	1.284	88	1.284	88	—	—	—	—	—	—	—		119
—	—	897.687	85	897.687	85	—	—	—	—	—	—	—	—	88
—	—	39.652	17	39.652	17	—	—	—	—	—	—	—	—	94
12.248	—	—	—	12.248	—	—	—	—	—	—	—	51.552	—	102
12.268	10	941.077	21	953 345	31	—	—	—	—	—	—	52.187	63	
2,163 797	23	7,428.139	74	9,591.936	97	—	—	—	—	—	—	3,108.059	33	138
2,163.797	23	7,428.139	74	9,591.936	97	—	—	—	—	—	—	3,108.059	33	
										Ogółem . .		3,885.400	16	

Stan czynny z końcem r. 1906 wynosił
w zaległych dochodach 4,286.201 K 44 h
w zapasie kasowym . 1,008.611 „ 46 „
razem . . 5,294.812 K 90 h
i wystarczał na pokrycie zaległych wydatków w kwocie 5,294.812 K 90 h.

Stan czynny z końcem r. 1907 wynosi
w zaległych dochodach 3,885.400 K 16 h
w zapasie kasowym . 1,284.979 „ 31 „
razem . . 5,170.379 K 47 h
i wystarcza na pokrycie zaległych wydatków w kwocie 5,170.379 K 47 h.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	h	bieżąca K	h	razem K	h
		Wydatki.						
		a) Zwyczajne.						
1		Spłata kapitałów za wylosowane obligacye galic funduszu propinacyjnego . .	2,986.700	—	5,473.400	—	8,460.100	—
2		Wypłata kuponów od obligacyi w obiegu będących	1,086.984	—	2,266.552	—	3,353.536	—
3		Prowizya dla Banku dla krajów koronnych we Wiedniu i dla Banku krajowego we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyi i zapadłych kuponów	—	—	5.276	84	5.276	84
4		Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze Skarbu państwa . . .	1.860	—	5.580	—	7.440	—
5		Podatek dochodowy od czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi . .	—	—	4.712	30	4.742	30
6		Podatek rentowy od obligacyi galic funduszu propinacyjnego	140.408	80	226.655	20	367.064	—
7		Podatek zarobkowy od dochodów galic. funduszu propinacyjnego	—	—	459 204	61	459.204	61
8		Należytość ekwiwalentowa od majątku galic funduszu propinacyjnego . . .	—	—	11.737	64	11.737	64
9		Bonifikacya galic. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z podatków opłacanych przez galic fundusz propinacyjny do końca roku 1897	—	—	239.381	35	339.381	35
10		Ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na wpłacone czynsze za dzierżawę prawa propinacyi	5.000	—	20.000	—	25.000	—
11		Rozmaite	—	—	549	17	549	17
		Razem . . .	4,220.952	80	8,713.079	11	12,934 031	91
		b) Obojętne.						
12		Zwrot mylnie zarachowanych dochodów przez c. k. Urzędy podatkowe . .	11.717	07	2.452	31	14.169	88
13		Mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowane wydatki	—	—	635	45	635	45
14		Zwrot kaucyi złożonych na zabezpieczenie warunków dzierżawy prawa propinacyi	66.968	79	1.284	88	68 253	67
15		Zwrot wpłaconych czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi na rachunek lat przyszłych	952.233	11	897.687	85	1,849.920	96
16		Zwrot wpłaconych opłat od szynkarzy na rachunek lat przyszłych	41.620	89	39.652	17	81.273	06
17		Wypłata kuponów od wylosowanych obligacyi w obiegu będących . . .	—	—	15.038	—	15.038	—
		Razem . . .	1,072.540	36	956.750	66	2,029.291	02
		c) Operacye kredytowe.						
18		Lokacye kapitałów	—	—	9.163.382	66	9.163 382	66
		Razem . . .	—	—	9,163.382	66	9,163.382	66
		Ogółem . . .	5,293 493	16	18,833.212	43	24,126.705	59

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
2,547.400	—	2,907.500	—	5,454.900	—	5,473.400	—	18.500	—	—	—	3,005.200	—	292
1,059.626	—	1,304.828	—	2,364.454	—	2,266.552	—	—	—	97.902	—	989.082	—	169
—	—	5,276	84	5.276	84	6 400	—	1.123	16	—	—	—	—	295
1.860	—	3.720	—	5.580	—	5.580	—	—	—	—	—	1.860	—	189
—	—	4.742	30	4.742	30	—	—	—	—	4.742	30	—	—	177
136.799	40	69.847	80	206.647	20	226.655	—	20.007	80	—	—	160.416	80	183
—	—	459 204	61	459.204	61	420.000	—	—	—	39.204	61	—	—	234
—	—	11.737	64	11.737	64	11.738	—	—	36	—	—	—	—	184
—	—	239.381	95	239.381	35	266.000	—	26.618	65	—	—	—	—	240
5.000	—	15.000		20.000	—	20.000	—	—	—	—	—	5.000	—	243
—	—	549	17	549	17	—	—	—	—	549	17		—	229
3,750.685	40	5,021.787	71	8,772.473	11	8.696.325	—	66.249	97	142.398	08	4,161.558	80	
										76.148	11			
6.542	91	—	—	6.542	91	—	—	—	—	—	—	7.626	97	290
—		635	45	635	45	—	—	—	—	—	—	—	—	259
4.399	99	—	—	4.399	99	—	—	—	—	—	—	63.853	68	269
952.233	11	—	—	952.233	11	—	—	—	—	—	—	897 687	85	267
41.620	89	—	—	41.620	89	—	—	—	—	—	—	39.652	17	272
—	—	15.038	—	15.038	—	—	—	—	—	—	—	—	—	282
1,004.796	90	15.673	45	1,020 470	35	—	—	—	—	—	—	1 008.820	67	
—	—	9,163.382	66	9,163 382	66	—		—	—	—	—	—	—	307
—	—	9,163.382	66	9,163.382	66	—	—	—	—	—	—	—	—	
4.755.482	30	14,200.843	82	18,956.326	12	—	—	—	—	—	—	5,170.397	47	

Uzasadnienie różnic między budżetem a wynikłością uiszczenia.

Dochody.

a) Zwyczajne:

1. Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 18.256 K 20 h
z powodu że z końcem r. 1907 niektórzy dzierżawcy nie uiścili w terminie przypadających czynszów. Czynsze te jednak zostały już z początkiem r. 1908 w znacznej części spłacone, względnie ściągnięte.

2. Opłaty od szynkarzy.

Wynikłość większa o . . . . . 22.942 K 19 h
z powodu, znaczniejszego uiszczenia zaległości z lat dawniejszych.

3. Opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni.

Wynikłość większa o . . . . . 200 K — —
z powodu, że dochodów tej rubryki z góry budżetem oznaczyć nie można.

4. Grzywny za przekroczenia propinacyjne.

Wynikłość większa o . . . . . 4.721 K 50 h
z powodu jak przy 1 p. 3.

5. Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych.

Wynikłość większa o . . . . . 538 K 13 h
z powodu jak przy 1. p. 3.

6. Odsetki zwłoki.

Wynikłość większa o . . . . . 1.568 K 68 h
z powodu jak przy 1. p. 3.

7. Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa.

Wynikłość większa o . . . . . — K 44 h
z powodu preliminowania należytości w zaokrąglonej kwocie.

8. Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących.

Wynikłość większa o . . . . . 80.516 K 32 h
z powodu jak przy 1. p. 3.

9. Rozmaite.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 2.000 K — h
z powodu jak przy 1. p. 3.

Wydatki.

A) Zwyczajne:

1. Spłata kapitałów za wysolosowane obligacye galic. funduszu propinacyjnego.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 18.500 K — h
z powodu, że właściciele wylosowanych obligacyi nie zgłosili się po odbiór przypadającego kapitału.

2. Wypłata kuponów od obligacyi w obiegu będących.

Wynikłość większa o . . . . . 97.902 K — h
z powodu wypłaty kuponów za lata dawniejsze.

3. Prowizya dla Banku dla krajów koronnych we Wiedniu i Banku kraj. we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyi i zapadłych kuponów.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 1.123 K 16 h
ponieważ wydatków tej rubryki z góry budżetem oznaczyć nie można.

4. Podatek dochodowy od czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi.

Wynikłość większa o . . . . . 4.742 K 30 h
z powodu wypłacenia gminom dodatków gminnych do podatku dochodowego za lata 1893 – 1897.

5. Podatek rentowy od obligacyi galic. funduszu propinacyjnego.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 20.007 K 80 h
z powodu, że od zrealizowanych w IV. kwartale 1907 kuponów uiszczono podatek rentowy w styczniu 1908.

6. podatek zarobkowy od dochodu galic. funduszu propinacyjnego.

Wynikłość większa o . . . . . 39.204 K 61 h
z zowodu że z roku 1907 został podatek zarobkowy o kwotę tę przez c. k. Administracyę podatków wyżej wymierzony.

7. Należytość ekwiwalentowa od majątku galic. funduszu propinacyjnego.

Wynikłość mniejsza o . . . . . — K 36 h
z powodu preliminowania należytości w zaokrąglonej kwocie.

8. Bonifikacya galic. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek. w dochodach z podatków opłacanych przez galic. fundusz propinacyjny do końca roku 1897.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 26.618 K 65 h
z powodu, że z przypadającej za rok 1907 bonifikacyi dla funduszu krajowego strącono po myśli ustawy krajowej z 29. marca 1898 Dz. u. kr. Nr. 46 kwotę odpowiadającą wysokości dodatku krajowego do podatku zarobkowego od dochodu galic. funduszu propinacyjnego.

9. Rozmaite.

Wynikłość większa o . . . . . 549 K 17 h
z powodu jak pod l. p. 3.

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów dnia 10. czerwca 1908.

Załącznik Nr. 2. do zamknięcia rachunku gal. fund. propinacyjnego ogólnego za r. 1907.

Wykaz

umniejszenia się zaległości wskutek przedawnienia, niemożności ściągnięcia i sprostowania należytości.

	Dochody		Wydatki	
	K	h	K	h
Według zamknięcia rachunku za rok 1906 pozostały zaległości z końcem roku 1906 w kwocie	4,286.201	44	5,294.812	90
z tego odpisano	27.091	73	1.319	74
pozostało	4,259.109	71	5,293.493	16
które przeniesiono do zamknięcia rachunku za rok 1907 jako zaległość początkową.				

	Odpisano wskutek					
	przedawnienia		niemożności ściągnięcia		sprostowania należytości	
	K	h	K	h	K	h
Dochody.						
a) Zwyczajne.						
Opłaty od szynkarzy	—	—	2.600	85	15.516	51
Grzywny za przekroczenia propinacyjne .	—	—	8.384	37	590	—
Razem . .	—	—	10.985	22	16.106	51
Ogółem . .	—	—	—	—	27.091	73
Wydatki.						
a) Zwyczajne.						
Wypłata kuponów od obligacyi w obiegu będących	1.024	—	—	—	—	—
Podatek dochodowy od czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi. . .	193	34	—	—	—	—
Podatek rentowy od obligacyi galicyjskiego fnnduszu propinacyjnego	—	—	—	—	102	40
Razem . .	1.217	34	—	—	102	40
Ogółem . .	—	—	—	—	1.319	74

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

Wykaz

ilości szynkarzy i obliczenie rocznej należytości.

Rok	po 20 K		Po 30 K		Po 40 K		Po 120 K		Po 160 K		Po 200 K		Razem	
	szyn-karzy	opłata roczna	szyn-karzy	opłata roczna	szyn-karzy	opłata roczna	szyn-karzy	opłata roczna	szyn-karzy	opłata roczna	szyn-karzy	opłata roczna	szyn-karzy	opłata roczna
1890	6.614	132.280	6.880	206.400	907	36.280	34	4 080	147	23.520	26	5.200	14.608	407.760
1891	5.973	119.460	7.010	210.300	1.204	48.160	33	3.960	130	20.800	30	6.000	14.380	408.680
1892	5.853	117.060	7.011	210 330	1.100	44.000	33	3.960	128	20.480	36	7.200	14.161	403.030
1893	5.828	116.560	7.096	212.880	1.028	41.120	23	2.760	133	21.280	29	5.800	14.137	400.400
1894	5.802	116.040	7.085	212.550	1.020	40 800	21	2.520	131	20.960	29	5.800	14.088	398.670
1895	5.758	115.160	6.781	203.430	1 119	44.760	24	2 880	125	20.000	31	6 200	13.838	392.430
1896	5.559	111.180	6.745	203.350	1.112	44.480	23	2.760	122	19 520	30	6.000	13.591	386.290
1897	5.553	111.060	6.741	202.230	1.110	44.400	21	2.520	116	18.560	28	5.600	13.569	384.370
1898	5.434	108.680	6.811	204.330	1.103	44.120	19	2.280	120	19.200	26	5.200	13.513	383.810
1899	5.442	108 840	6.636	199.080	1.070	42.800	16	1.920	118	18.880	26	5.200	13.308	376.720
1900	5.424	108.480	6.603	198.090	1.066	42.640	18	2.160	119	19.040	21	4.200	13 251	374.610
1901	5.280	105.600	6.437	193.110	1.044	41.760	17	2.040	118	18.880	21	4.200	12.917	365.590
1902	5.288	105.760	6.972	209.160	1 232	49.280	13	1.560	106	16.960	24	4.800	13.635	387.520
1903	4.796	95.920	7.264	217.920	1.265	50.600	14	1.680	104	16.640	25	5.000	13.468	387 760
1904	4.840	96 800	7.480	224.400	1.327	53.080	12	1 440	102	16.320	25	5.000	13 786	397.040
1905	4.864	97.280	7.613	228.390	1.437	57.480	11	1.320	102	16.320	29	5 800	14.056	406.590
1906	4.869	97.380	7.529	225.870	1.388	55.520	10	1.200	94	15.040	29	5.800	13 919	400.810
1907	4.850	97.000	7.607	228 210	1.439	57.560	10	1.200	88	14.080	24	4.800	14.018	402.850

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

zasobowego

za rok 1907.

(Z 4 załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	h	bieżąca K	h	razem K	h
		Majątek obrotowy.						
		Gotówka.						
		Dochody.						
1		Odsetki czynne	—	—	942.066	28	942.066	28
		Razem . . .	—	—	942.066	28	942.066	28
		W porównaniu z wydatkami . . .	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje zwyżka .	—	—	942.066	28	942.066	28
		którą przeniesiono do majątku zarodowego galic. funduszu propinacyjnego.						
		Majątek zarodowy.						
		a) Gotówka.						
		Dochody.						
1		Zwroty lokowanych kapitałów . . .	3,367.332	41	4,373.508	65	7,740.841	06
2		Za wylosowane papiery wartościowe . .	—	—	163 300	—	163.300	—
3		Za sprzedane papiery wartościowe . .	—	—	4,527.750	—	4,527.750	—
4		Nadwyżka dochodów majątku obrotowego galic. funduszu propinacyjnego zasobowego za rok 1907	—	—	942.066	28	942.066	28
5		Nadwyżka dochodów galic. funduszu propinacyjnego ogólnego za rok 1907 . .	—	—	2,271.117	37	2,271.117	37
		Razem . . .	3,367.332	41	12,277.742	30	15,645.074	71
		W porównaniu z wydatkami . . .						
		Pozostaje . . .						
		Wydatki.						
1		Lokacya kapitałów	—	—	4,373.508	65	4,373.508	65
2		Na zakupno papierów wartościowych . .	—	—	3,640.725	—	3,640.725	—
		Razem . . .	—	—	8,014.233	65	8,014.233	65
		b) Efekta.						
		Dochody.						
1		Zakupione papiery wartościowe . . .	—	—	3,750.000	—	3,750.000	—
		Razem . . .	—	—	3,750.000	—	3,750.000	—
		Zapas z początkiem roku						
		Ogółem . . .						
		W porównaniu z wydatkami . . .						
		Pozostaje zapas .						
		Wydatki.						
1		Wylosowane papiery wartościowe . .	—	—	163.300	—	163.300	—
2		Sprzedane papiery wartościowe . . .	—	—	4,700.000	—	4,700.000	—
		Razem . . .	—	—	4,863.300	—	4,863.300	—

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
—	—	942 066	28	942.066	28	930.950	—	—	—	11.116	28	—	—	330
—	—	942 066	28	942 066	28	930.950	—	—	—	11.116	28	—	—	
90.000	—	20.000	—	110.000	—	—	—	—	—	—	—	7,630.841	06	363
—	—	163.300	—	163.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	368
—	—	4,527.750	—	4,527.750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	371
—	—	942.066	28	942.066	28	—	—	—	—	—	—	—	—	331
—	—	2,271.117	37	2,271.117	37	—	—	—	—	—	—	—	—	376
90.000	—	7,924.233	65	8,014.233	65	—	—	—	—	—	—	7,630.841	06	
				8,014.233	65									
				—	—									
—	—	4,373.508	65	4,373.508	65	—	—	—	—	—	—	—	—	416
—	—	3.640.725	—	3,640.725	—	—	—	—	—	—	—	—	—	413
—	—	8,014.233	65	8,014.233	65	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	3,750.000	—	3,750.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	448
—	—	3,750.000	—	3,750.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
				23,267.900										
				27,017.900	—									
				4.863 300	—									
				22,154.600	—									
—		163.300	—	163.300	—		—	—	—	—	—	—	—	478
—	—	4,700.000	—	4,700.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	481
—	—	4,863 300	—	4,863.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Majątek obrotowy.

Uzasadnienie różnic
między budżetem a wynikłością uiszczenia.

Dochody.

1. Odsetki czynne.

Wynikłość większa o . . . . . 11.116 K 28 h
z powodu, że po przedłożeniu budżetu wpłynęły odsetki od nadwyżki dochodów galic. funduszu propinacyjnego za rok 1906, które nie były preliminarzem objęte.

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

Załącznik Nr. 2. do zamknięcia rachunku galic. funduszu propinacyjnego zasobowego za r. 1907.

Majątek zarodowy.

Wykaz

zmian majątku zarodowego w papierach wartościowych w roku 1907.

Liczba porz.	Bliższe oznaczenie	Papiery wartościowe				Gotówka			
		przyrost		ubytek		przychody		wydatki	
		szczegółowo	razem	szczegółowo	razem	szczegółowo	razem	szczegółowo	razem
		K	K	K	K	K	K	K	K
	Przyrost.								
	Zakupione papiery wartościowe.								
1	4% obl. poż. m. Lwowa z r. 1900 po kursie 98 K 45 h	1,000.000	—	—	—	—	—	984.500	—
2	4% obl poż. m. Lwowa z r. 1900 po kursie 97 K 40 h	150.000	1,150.000	—	—	—	—	146.100	1,130.600
3	4% obl. poż. m. Lwowa z r. 1896 po kursie 96 K 25 h	350.000	350.000	—	—	—	—	336.875	336.875
4	4% oblig. kom. *B*anku kraj. IV. em. po kursie 97 K 40 h	500.000	—	—	—	—	—	487.000	—
5	4% oblig. kom. Banku kraj. IV. em. po kursie 94 K 50 h	250.000	750.000	—	—	—	—	236.250	723.250
6	4% obl. gal. funduszu prop. po kursie 98 K	1,000.000	1,000.000	—	—	—	—	980.000	980.000
7	4% listy zast. Banku hipot. po kursie 94 K	500.000	500.000	—	—	—	—	470.000	470.000
	Ubytek.								
	Wylosowane papiery wartościowe.								
8	4% oblig. gal. fund. propin.	—	—	86.000	86.000	86.000	86.000	—	—
9	4% obl. komun. gal. Banku kraj. IV. emisyi	—	—	10.000	10.000	10.000	10.000	—	—
10	4% obl. komun. peszt. węg. Banku komerc. 60-letnie	—	—	10.000	10.000	10.000	10.000	—	—
11	4% oblig. poż. kraj. z r. 1893	—	—	10.000	10.000	10.000	10.000	—	—
12	4% obl. pożyczki m. Lwowa z roku 1900	—	—	4.000	4 000	4.000	4.000	—	—
13	4% listy zast. g. Banku hip.	—	—	10.000	10.000	10.000	10.000	—	—
14	4% listy zast. g. Banku kraj.	—	—	13.000	13.000	13.000	13.000	—	—
15	4% listy z. gal. Tow. kred. z.	—	—	20.000	20.000	20.000	20.000	—	—
	Sprzedane papiery wartościowe.								
16	4% listy zast. gal. Tow. kr. ziem. po kursie 98 K 40 h	—	—	1,000.000	—	984.000	—	—	—
17	4% listy zast. gal. Tow. kr. ziem. po kursie 97 K 40 h	—	—	1,000.000	—	974.000	—	—	—
18	4% listy zast. gal. Tow. kr. ziem. po kursie 94 K .	—	—	500.000	—	470.000	—	—	—
19	4% listy zast. gal. Tow. kr. ziem. po kursie 93 K 25 h	—	—	1,000.000	3,500.000	932.500	3,360.500	—	—
20	4% oblig. kolej. Banku kraj. po kursie 94 K 50 h . .	—	—	250.000	250.000	236.250	236.250	—	—
21	4% obl. gal. funduszu prop. po kursie 98 K	—	—	950.000	950.000	931.000	931.000	—	—
	Razem	—	3,750.000	—	4,863.300	—	4,691.050	—	3,640.725
	Do tego zapas początkowy	—	23,267.900	—	—	—	—	—	—
	Ogółem	—	27,017.900	—	—	—	—	—	—
	W porównaniu z ubytkiem	—	4,863.300	—	—	—	—	—	—
	Pozostaje zapas . . .	—	22,154.600	—	—	—	—	—	—

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

Załącznik Nr. 3. do zamknięcia rachunku galic. fund. propin. zasobowego za r. 1907.

Majątek zarodowy.

Wykaz papierów wartościowych

stanowiących własność galic. funduszu propinacyjnego zasobowego według stanu z dniem 31. grudnia 1907.

Liczba porz.	Bliższe oznaczenie	Nominalna wartość w koronach
1	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego . . .	965.100
2	4% listy zastawne galic. Banku krajowego . . .	2,546.600
3	4% „ „ „ „ hipotecznego . . .	9,077.600
4	4% „ „ „ Tow. kredytowego ziemskiego .	1,975.400
5	4% „ „ peszt. węg. Banku komerc. 50 letnie .	600.000
6	4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1896 . .	2,370.000
7	4% „ „ „ „ „ 1900 . .	1,206.000
8	4% „ kolejowe galic. Banku krajowego . .	50.000
9	4% „ komunalne „ „ „ IV. emisyi	2,145.000
10	4% „ pożyczki krajowej z r. 1893 . . .	188.900
11	4% „ komun. peszt. węg. Banku komerc. 60 letnie.	880.000
12	4% „ „ „ „ „ z 5% prowizyą, 50½-letnie	150.000
	Razem . .	22,154.600

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

Załącznik Nr. 4. do zamknięcia rachunku galic. fund. propin. zasobowego za r. 1907.

Majątek zarodowy.

Porównanie

majątku zarodowego galic. funduszu propinacyjnego zasobowego z końcem roku 1907 a pozostałością rôku 1906.

	Szczegółowo K	h	Razem K	h
Stan majątku zarodowego wynosi z końcem r. 1907:				
a) w papierach wartościowych . . .	22,154.600	—		
b) w lokowanych kapitałach	7,630.841	06	29.785.441	06
Stan majątku zarodowego wynosił z końcem r. 1906	—	—	26,635.232	41
W porównaniu przeto okazuje się z końcem r. 1907 powiększenie majątku zarodowego o . .	—	—	3,150.208	65

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

rezerwowego

za rok 1907.

(Z 1 załącznikiem).

„Majątek obrotowy“.

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	zaległa h	bieżąca K	bieżąca h	razem K	razem h
		Dochody.						
		a) Zwyczajne.						
1	1	Odsetki czynne	—	—	727.832	12	727.832	12
2	2	Rozmaite	—	—	896	89	896	89
		Razem	—	—	728.729	01	728.729	01
		b) Obojętne.						
1	—	Zwrot danych zaliczek	27.336	47	10.159	04	37.495	51
		Ogółem	27.336	47	738.888	05	766.224	52
		W porównaniu z wydatkami	763	52	217.033	67	217.797	19
		Pozostaje zwyżka	26.572	95	521.854	38	548.427	33
		z której z powodu, że zwyżką tą objęta jest także zaległość czynna w kwocie 27.519 K 37 h względnie po potrąceniu zaległości biernej 2.171 „ 63 „ w kwocie	—	—	—	—	25.347	74
		i że ta zaległość czynna wpłynie dopiero w następnych latach do galic. funduszu propinacyjnego - rezerwowego, przenosi się do majątku zarodowego tego funduszu tylko faktyczną zwyżkę	—	—	—	—	523.079	59
		Wydatki.						
		a) Zwyczajne.						
1	1	Płace urzędników	754	52	63.183	89	63.938	41
2	2	Płace sług	—	—	4.504	06	4.504	06
3	3	Adjuta	—	—	1.800	—	1.800	—
4	4	Płace oficyantów kancelaryjnych		9 —	15.061	50	15.070	50
5	5	Dyurna	—	—	14.417	51	14.417	51
6	6	Ryczałt do Skarbu Państwa na utrzymanie Kasy galic. funduszu propinacyjnego	—	—	20.000	—	20.000	—
7	7	Czynsze najmu	—	—	7.000	—	7.000	—
8	8	Koszta administracyi powiatowej	—	—	50.416	—	50.416	—
9	9	Podatek wodociągowy od czynszu najmu	—	—	—	—	—	—
10	10	Koszta zarządu	—	—	2.953	69	2.953	69
11	11	Potrzeby kancelaryjne	—	—	3.974	93	3.974	93
12	12	Koszta sądowe	—	—	1.018	43	1.018	43
13	13	Datek 6% na rzecz Zakładu zaopatrzenia oficyantów kancelaryjnych	—	—	3.055	28	3.055	28
14	14	Dyety i koszta podróży członków c. k. Dyrekcyi	—	—	—	—	—	—
15	15	Remuneracye zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki	—	—	19.489	34	19.489	34
		Razem	763	52	206.874	63	207.638	15
		b) Obojętne.						
15	—	Dane zaliczki	—	—	10.159	04	10.159	04
		Ogółem	763	52	217.033	67	217.797	19

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
—	—	727.832	12	727.832	12	666.496	—	—	—	61.336	12	—	—	21
—	—	896	89	896	89	—	—	—	—	896	89	—	—	44
—	—	728.729	01	728.729	01	666.496	—	—	—	62.233	01	—	—	
9.976	14	—	—	9.976	14	—	—	—	—	—	—	27.519	37	88
9.976	14	728.729	01	738.705	15	—		—	—	—	—	27.519	37	
—	—	61.781	78	61.781	78	69.960	—	8.178	22	—	—	2.156	63	235
—	—	4.504	06	4.504	06	3.690	—	—	—	814	06	—	—	242
—	—	1.800	—	1.800	—	1.600	—	—	—	200	—	—	—	205
—	—	15.055	50	15.055	50	16.145	—	1.089	50	—	—	15	—	192
—	—	14.417	51	14.417	51	15.082	—	664	49	—	—	—	—	246
—	—	20.000	—	20.000	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	254
—	—	7.000	—	7.000	—	7.000	—	—	—	—	—	—	—	123
—	—	50.416	—	50.416	—	52.000	—	1.584	—	—	—	—	—	126
—	—	—	—	—	—	350	—	350	—	—	—	—	—	244
—	—	2.953	69	2.953	69	3.000	—	46	31	—	—	—	—	139
—	—	3.974	93	3.974	93	4.000	—	25	07	—	—	—	—	177
—	—	1.018	43	1.018	43	1.200	—	181	57	—	—	—	—	249
—	—	3.055	28	3.055	28	801	—	—	—	2.254	28	—	—	259
—	—	—	—	—	—	1.000	—	1.000	—	—	—	—	—	129
—	—	19.489	34	19.489	34	20.000	—	510	66	—	—	—	—	228
—	—	205.466	52	205.466	52	215.828	—	13.629	82	3.268	34	2.171	63	
								10.361	48					
—	—	10.159	04	10.159	04	—	—	—	—	—	—	—	—	201
										Ogółem		2.171	63	

Majątek obrotowy.

Uzasadnienie różnic
między budżetem a wynikłością uiszczenia.

Dochody.

a) Zwyczajne.

1. Odsetki czynne.

Wynikłość większa o . . . . . 61.336 K 12 h
z powodu podwyższenia stopy procentowej od lokowanych kapitałów.

2. Rozmaite.

Wynikłość większa o . . . . . 896 K 89 h
z powodu, że dochody te nie były w budżecie preliminowane.

Wydatki.

a) Zwyczajne.

1. Płace urzędników.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 8.178 K 22 h
z powodu interkalaryów.

2. Płace sług.

Wynikłość większa o . . . . . 814 K 06 h
z powodu przyznania woźnemu c. k. Dyrekcyi na podstawie reskryptu Ministerstwa spraw wewnętrznych z 22. marca 1907 płacy i dodatku aktywalnego I. klasy, tudzież dwom sługom pomocniczym, na podstawie art. II. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 23. marca 1907 Dz. p. p. Nr. 88, wyższej dotacyi dziennej.

3. Adjuta.

Wynikłość większa o . . . . . 200 K — h
z powodu przyznania jednemu praktykantowi rachunkowemu w myśl ustawy z dnia 25. czerwca 1906 Dz. p. p. Nr. 122 wyższego adjutum.

4. Płace oficyantów kancelaryjnych.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 1.089 K 50 h
z powodu przejścia w stan spoczynku jednego oficyanta kancelaryjnego.

5. Dyurna.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 664 K 49 h
z powodu wakansów.

8. Koszta administracyi powiatowej.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 1.584 K — h
z powodu zmniejszenia się wynagrodzeń dla delegatów na powiatach.

9. Podatek wodociągowy od czynszu najmu.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 350 K — h
z powodu, że właściciel realności, w której mieszczą się biura c. k. Dyrekcyi, nie zgłosił się o wypłatę tego podatku.

10. Koszta zarządu.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 46 K 31 h
z powodu, że przyzwolona na ten cel kwota, nie została w zupełności wyczerpana.

11. Potrzeby kancelaryjne.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 25 K 07 h
z powodu jak wyżej.

12. Koszta sądowe.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 181 K 57 h
z powodu jak wyżej.

13. Datek 6% na rzecz Zakładu zaopatrzenia oficyantów kancelaryjnych.

Wynikłość większa o . . . . . 2.254 K 28 h
z powodu, że wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 7. lutego 1907 l. 265 zapłaccno ten datek za lata poprzednie t. j. od 1902 do 1906.

14. Dyety i koszta podróży członków c. k. Dyrekcyi.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 1.000 K — h
z powodu, że w roku 1907 nie zachodziła potrzeba zwołania posiedzenia członków c. k. Dyrekcyi.

15. Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 510 K 66 h
z powodu, że przyzwolona na ten cel kwota nie została w zupełnośoi wyczerpana.

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

rezerwowego

za rok 1907.

(Z 3 załącznikami).

„Majątek zarodowy“.

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

Liczba porz.	Liczba rubryki kmdz.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	h	bieżąca K	h	razem K	h
		Gotówka.						
		Dochody.						
		a) Zwyczajne.						
1		Zwyżka dochodów majątku obrotowego galicyjskiego funduszu propinacyjnego-rezerwowego za rok 1907	—	—	523.079	59	523.079	59
		Razem . . .	—	—	523 079	59	523.079	59
		b) Operacye kredytowe.						
2		Za sprzedane papiery wartościowe . .	—	—	519.875	—	519.875	—
3		Za wylosowane papiery wartościowe . .	—	—	501.100	—	501.100	—
4		Zwrot lokowanych kapitałów	1,823.500	—	—	—	1,823.500	—
		Razem . . .	1,823 500	—	1,020.975	—	2,844 475	—
		Ogółem . . .	1,823.500	—	1,544.054	59	3,367.554	59
		Do tego początkowy zapas						
		Razem . . .						
		W porównaniu z wydatkami . . .						
		Pozostaje . . .						
		Wydatki.						
		a) Zwyczajne.						
		b) Operacye kredytowe.						
1		Na zakupno papierów wartościowych . .	—	—	1,931.375	—	1,931.375	—
		Razem . . .	—	—	1,931.375	—	1,931.375	—
		Efekta.						
		Dochody.						
1		Zakupione papiery wartościowe . . .	—	—	2,000.000	—	2,000.000	—
		Razem . . .	—	—	2,000.000	—	2,000.000	—
		Do tego początkowy zapas						
		Ogółem . . .						
		W porównaniu z wydatkami . . .						
		Zostaje zapas . .						
		Wydatki.						
2		Sprzedane papiery wartościowe . . .	—	—	550.000	—	550.000	—
3		Wylosowane papiery wartościowe . .	—	—	501.100	—	501.100	—
		Razem . . .	—	—	1,051.100	—	1,051.100	—

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
—	—	523.079	59	523.079	59	—	—	—		—	—	—	—	231
—	—	523.079	59	523.079	59	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	519.875	—	519.875	—	—	—	—		—	—	—	—	289
—	—	501.100	—	501.100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	295
144.000	—	—	—	144.000	—	—	—	—		—	—	1,679.500	—	299
144.000	—	1,020.975	—	1,164.975	—	—	—	—	—	—	—	1,679.500	—	
144.000	—	1,544.054	59	1,688.054	59	—	—	—	—	—	—	1,679.500	—	
				264.473	40									
				1,952.527	99									
				1,931.375	—									
				21.152	99									
—	—	1,931.375	—	1,931.375	—	—	—	—	—	—	—	—	—	371
—	—	1,931.375	—	1,931 375	—	—	—	—	—	—	—	—		
—	—	2,000.000	—	2,000.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	407
—	—	2,000.000	—	2,000 000	—	—	—	—	—	—	—	—		
				15,036.300	—									
				17,036.300	—									
				1,051.100	—									
				15,985.200	—									
—	—	550.000	—	550.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	475
	—	501.100	—	501.100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	481
—	—	1,051.100	—	1,051.100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Załącznik Nr. 1. do zamknięcia rachunku galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego za rok 190[illegible]

Majątek zarodowy.

Wykaz

zmian majątku zarodowego w papierach wartościowych za rok 1907.

Liczba porząd.	Bliższe znamiona	Papiery wartościowe				Gotówka							
		przyrost		ubytek		przychody				wydatki			
		szczegółowo	razem	szczegółowo	razem	szczegółowo		razem		szczegółowo		razem	
		K	K	K	K	K	h	K	h	K	h	K	h
	Przyrost.												
	Zakupione papiery wartościowe.												
1	4% obl. poż. m. Lwowa po kursie 95 K 50 h	250.000	250.000	—	—	—	—	—		238.750	—	238.750	—
2	4% oblig. galic. funduszu propinacyjnego po kursie 98 K . .	950.000	950.000	—	—	—		—	—	931.000	—	931.000	—
3	4% listy zastawne gal Banku hipoteczn. po kursie 94 K 05 h . .	250.000	250.000	—	—	—	—	—	—	235.125	—	235.125	—
4	4% listy zast. galic. Tow. kredyt. ziemsk. po kursie 96 K . .	250.000	250.000	—	—	—	—	—		240.000	—	240.000	—
5	4% listy zast. galic. Banku krajowego po kursie 95 K 50 h .	300.000	300.000	—	—	—	—	—	—	286.500	—	286.500	—
	Ubytek.												
	Wylosowane papiery wartościowe.												
6	4% listy zastaw. gal. Banku hipotecznego	—	—	6.000	6.000	6.000	—	6.000		—	—	—	—
7	4% obligac. gal. fund. propinacyjnego . .	—	—	474.900	474.900	474.900	—	474.900	—	—	—	—	—
8	4% listy zastaw. gal. Tow. kred. ziemsk. .	—	—	200	200	200	—	200	—	—	—	—	—
9	4% oblig. peszt. węg. Banku komercyaln. z 5% premią . . .	—	—	10.000	10.000	10.000	—	10.000	—	—	—	—	—
10	4% obl. pożyczki kraj. z roku 1893 . . .	—	—	10.000	10.000	10.000	—	10.000	—	—	—	—	—
	Sprzedane papiery wartościowe.												
11	4% listy zastaw. gal. Banku hipoteczn. po kursie 95 K 50 h . .	—	—	300.000	300.000	286.500	—	286.500	—	—	—	—	—
12	4% listy zast. gal. Tow. kredytowego ziemsk. po kursie 93 K 25 h	—	—	250.000	250.000	238.375	—	238.375	—	—	—	—	—
	Razem . .	—	2,000.000		1,051.100	—	—	1,020.975	—	—	—	1,931.375	—
	Do tego zapas początk.	—	15,036.300	—	—	—	—	—	—			—	—
	Ogółem . .	—	17,036.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	W porówn. z ubytkiem	—	1,051.100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zostaje zapas .	—	15,985.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10 czerwca 1908.

Załącznik Nr. 2. do zamknięcia rachunku galic. fund. propin. rezerwowego za r. 1907.

Majątek zarodowy.

Wykaz papierów wartościowych

stanowiących własność galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego według stanu z dniem 31. grudnia 1907.

Liczba porz.	Bliższe oznaczenie efektów	Nominalna wartość w koronach
1	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego . . .	4,980.800
2	4% listy zastawne galic Banku krajowego . . .	1,206.800
3	4% obligacye pożyczki krajowej z roku 1893 . . .	368.400
4	4% listy zastawne galic. Banku hipotecznego . .	3,477.600
5	4% „ „ „ Tow. kredytowego ziemskiego .	3,951.400
6	3½% obligacye państwowej pożyczki inwestycyjnej .	50.000
7	4% obligacye pożyczki miasta Lwowa	710.200
8	4% listy zastawne węg. peszt. Banku komercyalnego .	500.000
9	4% „ „ „ „ „ „ z 5% prem.	740.000
	Razem . .	15,985.200

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

Załącznik Nr. 3. do zamknięcia rachunku galic. fund. propin. rezerwowego za r. 1907.

Majątek zarodowy.

Porównanie

majątku zarodowego galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego z końcem roku 1907 a pozostałością roku 1906.

	Szczegółowo K	h	Razem K	h
Stan majątku zarodowego wynosi z końcem r. 1907:				
1. w papierach wartościowych . . .	15,985.200	–		
2. w lokowanych kapitałach	1,679.500			
3. w gotówce	21.152	99	17.685.852	99
Stan majątku zarodowego wynosił z końcem r. 1906	—	—	17,124.273	40
W porównaniu przeto okazuje się z końcem r. 1907 powiększenie majątku zarodowego o . .	—	—	561.579	59

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

Sumaryczny Preliminarz

GALICYJSKIEGO

FUNDUSZU PROPINACYJNEGO

OGÓLNEGO

według rubryk

na rok 1909.

(Z 17 załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		k o r o n			
	Dochody.				
1/1	Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi . .	8,511.744	8,530.000	8,570.000	
2/2	Opłaty od szynkarzy . . .	402.942	380.000	380.000	
3	Opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni .	200	—	—	
4/3	Grzywny za przekroczenia propinacyjne	8.722	4.000	4.000	
5/4	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych .	578	40	40	
6/5	Odsetki zwłoki	21.569	20.000	20.000	
7/6	Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa .	1,782.258	1,782.258	1,782.258	
8/7	Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących	230.516	146.000	146.000	
9/8	Rozmaite	—	1.000	1.000	
	Razem .	10,958.529	10,863.298	10,903.298	
	W porównaniu z wydatkami .	—	8,673.187	8,665.223	
	pozostaje zwyżka . . .	—	2,190.111	2,238.075	

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
	Wydatki.				
1/1	Spłata kapitałów za wylosowane obligacye gal. funduszu propinacyjnego . .	5,454.900	5,694.500	5,924.600	
2/2	Wypłata kuponów od obligacyi w obiegu będących .	2,364.454	2,045.426	1,815.368	
3/3	Prowizya dla Banku dla krajów koronnych we Wiedniu i Banku krajowego we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyi i zapadłych kuponów	5.277	6.400	6.400	
4/4	Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze Skarbu państwa . . .	5.580	5.580	5.580	
5	Podatek dochodowy od czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi . . .	4.742	—	—	
6/5	Podatek rentowy od obligacyi gal. funduszu propinacyjnego	206.647	204.543	181.537	
7/6	Podatek zarobkowy od dochodów gal. funduszu propinacyjnego	459.205	425.000	460.000	
8/7	Należytość ekwiwalentowa od majątku gal. funduszu propinacyjnego	11.738	11.738	11.738	
9/8	Bonifikacya gal. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z dodatków opłacanych przez galic. fundusz propinacyjny do końca roku 1897	239 381	260.000	240.000	
10/9	Ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na opłacone czynsze za dzierżawę prawa propinacyi . . .	20.000	20.000	20.000	
11	Rozmaite	549	—	—	
	Razem .	8,772.473	8,673.187	8,665.223	

Załącznik Nr. 1. Preliminarz na rok 1909 dochodów galicyjskiego funduszu propinacyjnego ogólnego.

Rubryka: „Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi“.

L. porządkowa	Poszczególnienie powiatów	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
			k o r o n		
1	Biała		208.930	213.930	
2	Bochnia		78.389	78.389	
3	Bohorodczany . . .		131.740	131.740	
4	Borszczów		133.930	132.200	opust.
5	Bóbrka		104.995	104.995	
6	Brody		134.273	134.273	
7	Brzesko		147.202	147.202	
8	Brzeżany		141.588	141.588	
9	Brzozów		70.770	70.770	
10	Buczacz		183.702	187.404	
11	Chrzanów		174.426	174.426	
12	Cieszanów		73.085	74.685	
13	Czortków		142.565	144.115	
14	Dąbrowa		55.030	55 030	
15	Dobromil		82.455	84.735	
16	Dolina.		182.962	184.962	
17	Drohobycz		216.770	216.770	
18	Gorlice		110.951	110.951	
19	Gródek		48.478	48.478	
20	Grybów		50.069	50.069	
21	Horodenka		156.338	156.338	
22	Husiatyn		102.810	102.810	
23	Jarosław		158.584	158.584	
24	Jasło		103.485	103.485	
25	Jaworów		90.905	90.905	
26	Kałusz		102.142	101.842	
27	Kamionka		106.252	106.252	
28	Kolbuszowa		48.143	48.143	
29	Kołomyja		112.215	112.215	
30	Kosów.		117.418	117.418	
31	Kraków		166.173	166.173	
32	Krosno		77.730	77.730	
33	Limanowa		66.070	66 070	
34	Lisko		140.295	141.295	
35	Lwów		180.860	180.860	
36	Łańcut		79.762	79.762	
37	Mielec		78.119	78.119	
38	Mościska		88.046	87.906	opust.
39	Myślenice		90.028	90.028	
40	Nadwórna		155.390	155.390	
41	Nisko		53.004	53.004	
42	Nowy Sącz		151.551	151.551	
43	Nowy Targ		73 721	73.721	
44	Peczeniżyn		42.000	42.000	
45	Pilzno		37.650	37.650	
46	Podgórze		51.230	51.230	
47	Podhajce		126.340	126.340	

L. porządkowa	Poszczególnienie powiatów	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
			k o r o n		
48	Przemyśl		173.375	173.075	opust.
49	Przemyślany		80.640	80 340	opust.
50	Przeworsk		60.427	60.427	
51	Rawa		80.788	81.048	
52	Rohatyn		193 457	191.175	
53	Ropczyce		114.152	120.042	
54	Rudki		59 772	59.772	
55	Rzeszów		126 537	126.537	
56	Sambor		53.030	53.030	
57	Sanok		126 162	126.184	
58	Skałat		77.100	77.100	
59	Śniatyn		102.175	101.975	
60	Sokal		80.392	80.412	
61	Stanisławów		196.685	196.185	opust.
62	Stary Sambor		71.800	72.920	
63	Stryj		134.152	133.952	opust.
64	Strzyżów		29.073	29.073	
65	Tarnobrzeg		90.612	90.612	
66	Tarnopol		116 022	115.472	opust.
67	Tarnów		53.370	53.370	
68	Tłumacz		111 400	117.600	
69	Trembowla		69.560	68.960	opust.
70	Turka		59.581	84.581	
71	Wadowice		207.502	207.502	
72	Wieliczka		41.306	41.306	
73	Zaleszczyki		129.433	124.933	opust.
74	Zbaraż		101.278	101.278	
75	Zborów		57.632	75.082	*vide poz. 76.*
76	Złoczów		120.930	97.880	*vide poz. 75.*
77	Żółkiew		74.235	74.010	opust.
78	Żydaczów		112.895	112.895	
79	Żywiec		240.000	240.000	
	Razem	8,511.744	8,574.044	8,612.261	
	Po strąceniu na możliwe opusty	—	44.044	42.261	
	Pozostaje	8,511.744	8,530.000	8,570.000	*Więcej o 40.000 K.* z powodu korzystniejszego wydzierżawienia niektórych uprawnień propinacyjnych.

Załącznik Nr. 2. do dochodów.

Rubryka: „Opłaty od szynkarzy“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
1	Opłaty od szynkarzy .	402.942	380.000	380.000	

Załącznik Nr. 3. do dochodów.

Rubryka: „Grzywny za przekroczenia propinacyjne“.

1	Grzywny za przekroczenia propinacyjne . .	8.722	4.000	4.000	

Załącznik Nr. 4. do dochodów.

Rubryka: „Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych“.

1	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych . . .	578	40	40	

Załącznik Nr. 5. do dochodów.

Rubryka: „Odsetki zwłoki“.

1	Odsetki zwłoki . . .	21.569	20.000	20.000	

Załącznik Nr. 6. do dochodów.

Rubryka: „Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
1	Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa	1,782.258	1,782.258	1,782.258	

Załącznik Nr. 7. do dochodów.

Rubryka: „Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących“.

1	Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących	230.516	146.000	146.000	

Załącznik Nr. 8. do dochodów.

Rubryka: „Rozmaite“.

1	Rozmaite	—	1.000	1.000	

Załącznik Nr. 1. Preliminarz na rok 1909 wydatków galicyjskiego funduszu propinacyjnego ogólnego.

Rubryka: „Spłata kapitałów za wylosowane obligacye gal. funduszu propinacyjnego“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
1	Spłata kapitałów za wylosowane obligacye gal. funduszu propinacyjnego. . . .	5,454.900	5,694.500	5,924.600	*Więcej o 230.100 K* Celem uzyskania kapitałów potrzebnych na pokrycie wynagrodzeń dla właścicieli prawa propinacyi za odjęcie im tego prawa emitowano po myśli §. 5. ustawy z dnia 22. kwietnia 1889 (Dz. u. kr. Nr. 30) 4% we obligacye nominalnej wartości 124,400.000 K, które po myśli §. 2. tej ustawy w przeciągu 26 lat począwszy od 1. stycznia 1890 przez losowanie umorzone być mają. Według preliminarza na rok 1908 pozostało jeszcze do spłacenia 46,850.700 K. Według planu umorzenia, zatwierdzonego reskryptem c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 31. maja 1889 l. 2.216 wynosi w roku 1909: I. rata płatna 30. czerwca 1909 . 2,933.000 K II. rata płatna 31. grudnia 1909 . 2,991.600 „ razem . 5,924.600 K Pozostaje przeto jeszcze do spłacenia w następujących 6-ciu latach 40,926.100 K.

Załącznik Nr. 2. do wydatków.

Rubryka: „Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
1	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	2,364.454	2,045.426	1,815.368	*Mniej o 230.058 K.* Według planu umorzenia, zatwierdzonego reskryptem c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 31. maja 1889 l. 2.216 wynosi należytość za kupony płatne w roku 1908, a mianowicie od obligacyi nominalnej wartości 46,850.700 K, płatnych dnia 30. czerwca 1909 . 937.014 K od obligacyi nominalnej wartości 43,917.700 K płatnych dn. 31. grudnia 1909 . . . 878.354 „ razem . 1,815.368 K

Załącznik Nr. 3. do wydatków.

Rubryka: „Prowizya dla Banku dla krajów koronnych we Wiedniu i Banku krajowego we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyj i zapadłych kuponów“.

1	Prowizya dla Banku dla krajów koronnych we Wiedniu i Banku krajowego we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyj i zapadłych kuponów	5.277	6.400	6.400	

Załącznik Nr. 4. do wydatków.

Rubryka: „Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze Skarbu Państwa“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
1	Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze Skarbu państwa	5.580	5.580	5.580	

Załącznik Nr. 5. do wydatków.

Rubryka: „Podatek rentowy od obligacyi galic. funduszu propinacyjnego“.

1	Podatek rentowy od obligacyi galic. funduszu propinacyjnego . .	206.647	204.543	181.537	*Mniej o 23 006 K.* Ponieważ w myśl §. 131. lit. a) ustawy z dnia 25-go października 1896 (Dz. p. p. Nr. 220) odsetki od obligacyi galic. funduszu propinacyjnego podlegają 10%-wemu podatkowi rentowemu, przeto od zapadłych w roku 1909 kuponów w kwocie 1,815.368 K preliminuje się podatek rentowy w kwocie 181.537 K odpowiadającej 10% stopie.

Załącznik Nr. 6. do wydatków.

Rubryka: „Podatek zarobkowy od dochodów galic. funduszu propinacyjnego“.

1	Podatek zarobkowy od dochodów galic. funduszu propinacyjnego	459.205	425.000	460.000	*Więcej o 35.000 K.* Ponieważ niewiadomo w jakiej wysokości c. k. Administracya podatków we Lwowie powyższy podatek na rok 1909 wymierzy, przeto preliminuje się na ten cel kwotę 460.000 K odpowiadającą w zaokrągleniu rzeczywiście w roku 1907 uiszczonemu podatkowi.

Załącznik Nr. 7. do wydatków.

Rubryka: „Należytość ekwiwalentowa od majątku galic. funduszu propinacyjnego.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
1	Należytość ekwiwalentowa od majątku galic. funduszu propinacyjnego	11.738	11.738	11.738	

Załącznik Nr. 8. do wydatków.

Rubryka: „Bonifikacya galic. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z dodatków opłacanych przez fundusz propinacyjny do końca roku 1897.

1	Bonifikacya galic. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z dodatków opłacanych przez fundusz propinacyjny do końca roku 1897 . .	239.381	260.000	240.000	*Mniej o 20.000 K.* Według ustawy z dnia 29. marca 1898 (Dz. ust. kr. Nr. 46.) przypada galicyjskiemu funduszowi krajowemu corocznie kwota . . 300.000 K zaś funduszom powiatowym corocznie kwota . . 100.000 „ razem . . 400.000 K tytułem bonifikacyi za ubytek w dochodach z dodatków opłacanych przez fundusz propinacyjny do końca roku 1897. Według art. II. powołanej ustawy ma być od przypadającej galic. funduszowi krajowemu bonifikacyi potrącony corocznie dodatek krajowy do podatku zarobkowego opłaconego przez gal. fundusz propinacyjny. Ponieważ niewiadomo w jakiej wysokości będzie pomieniony dodatek krajowy w roku 1909 wymierzony, przeto potrąca się dodatek krajowy według wymiaru na rok 1907 w zaokrąglonej kwocie . . . . 160.000 „ pozostaje zatem do preliminowania kwota . . . 240.000 K

Załącznik Nr. 9. do wydatków.

Rubryka: „Ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na opłacone czynsze za dzierżawę prawa propinacyi.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
1	Ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na opłacone czynsze za dzierżawę prawa propinacyi . . .	20.000	20.000	20.000	

Sumaryczny Preliminarz

GALICYJSKIEGO

FUNDUSZU PROPINACYJNEGO

ZASOBOWEGO

według rubryk

na rok 1909.

(Z 1 załącznikiem).

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		k o r o n			
	Dochody.				
1/2	Odsetki czynne . . .	942.066	1,060.000	1,189.127	
	Razem .	942.066	1,060.000	1,189.127	
	W porównaniu z wydatkami	—	—	—	
	pozostaje zwyżka .	942.066	1,060.000	1,189.127	

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		k o r o n			
	Wydatki.				

Załącznik Nr. 1. do dochodów galic. funduszu propinacyjnego zasobowego.

Rubryka: „Odsetki czynne“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
	Odsetki czynne.				
	nomin. wartość				
1	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego . . 965.100 K			38.604	
2	4% listy zast. galic. Banku kraj. . . 2,546.600 „			101.864	
3	4% listy zast. galic. Banku hipot. . . 9,077.600 „			363.104	
4	4% listy zast. gal. Towarz. kred. ziem.. 1,975 400 „			78.621	*ad 4 i 6.* Odsetki preliminuje się po strąceniu podatku rentowego w wysokości $^1/_2$% względnie 2%.
5	4% listy zast. 50-let. peszt. węg. Banku komerc.. . 600 000 „			24.000	
6	4% oblig. pożyczki miasta Lwowa z r. 1896 . . 2,370.000 „			92.904	
7	4% oblig. pożyczki miasta Lwowa z r. 1900 . . 1,206.000 „			48.240	
8	4% oblig. kolejowe galic. Banku kraj. 50.000 „			2.000	
9	4% oblig. komunalne gal. Banku kraj. IV. em.. . 2,145 000 „			85.800	
10	4% oblig. pożyczki kraj. z r. 1893 . 188.900 „			7.556	
11	4% 60-letnie oblig. kom. peszt. węg. Banku kom. 880.000 „			35.200	
12	4% $50^1/_2$-letn. oblig. kom. peszt. węg. Banku kom. z 5% premią 150.000 „			6.000	
13	4% z lokacyi kapitałów . 7,630.841 „			305.234	
	Razem 29,785.441 K	942.066	1,060.000	1,189.127	

Sumaryczny Preliminarz

GALICYJSKIEGO

FUNDUSZU PROPINACYJNEGO

REZERWOWEGO

według rubryk

na rok 1909.

(Z 16 załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 10. czerwca 1908.

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		k o r o n			
	Dochody.				
1/1	Odsetki czynne . . .	727.832	683.563	705.826	
	Razem .	727.832	683.563	705.826	
	W porównaniu z wydatkami	—	220.548	224.700	
	zostaje zwyżka .	—	463.015	481.126	

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		korон			
	Wydatki.				
1/1	Płace urzędników . .	61.782	74.549	74.504	
2/2	Płace sług	4.504	4.796	4.861	
3/3	Adjuta.	1.800	1.600	1.600	
4/4	Płace oficyantów kancelaryjnych	15.056	15.202	15.362	
5/5	Datek 6% na rzecz zakładu zaopatrzenia oficyantów kancelaryjnych	3.055	773	778	
6/6	Dyurna	14.418	15.078	15.045	
7/7	Ryczałt do Skarbu państwa na utrzymanie kasy galic. funduszu propinacyjnego . .	20.000	20.000	20.000	
8/8	Czynsze najmu . . .	7.000	7.000	7.000	
9/9	Podatek wodociągowy od czynszu najmu . .	—	350	350	
10/10	Koszta administracyi powiatowej	50.416	52.000	52.000	
11/11	Dyety i koszta podróży członków c. k. Dyrekcyi	—	1.000	1.000	
12/12	Potrzeby kancelaryjne .	3.975	4.000	4.000	
13/13	Koszta zarządu . . .	2.954	3.000	3.000	
14/14	Koszta sądowe . . .	1.018	1.200	1.200	
15/15	Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki . .	19.489	20.000	24.000	
	Razem .	205.467	220.548	224.700	

Załącznik Nr. 1. do dochodów galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Odsetki czynne“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
	Odsetki czynne od:				
1	4% obligacyi galic funduszu propinacyjnego nomin. . . . 4,980.800 K	—	—	199.232	
2	4% listów zast. gal. Banku kraj. nomin. . . . 1,206.800 „	—	—	48.272	
3	4% obligacyi pożyczki kraj. z r. 1893 nomin. . 368.400 „	—	—	14.736	
4	4% obligacyi pożyczki m. Lwowa nomin. . . 710.200 „	—	—	27.840	*ad 4. i 6.* Odsetki preliminuje się po strąceniu podatku rentowego w wysokości 2 i ½%.
5	4% listów zast. gal. Banku hip. nomin. . . . 3,477.600 „	—	—	139.104	
6	4% listów zast. gal. Tow. kred. ziemskiego . . 3,951.400 „	—	—	157.266	
7	3½% obligacyi państw. pożyczki inwest. nom. 50.000 „	—	—	1.750	
8	4% listów zast. węg. peszt. Banku komerc. . 500.000 „	—	—	20.000	
9	4% listów zast. węg. peszt. Banku komercyaln. z 5% premią . 740.000 „	—	—	29.600	
10	4% od lokowanych kapitałów w sumie . . 1,679.500 „	—	—	67.180	
11	4% z lokacyi gotówki pozostałej z końcem roku 1907 w kwocie 21.153 „	—	—	846	
	Razem . 17,685.853 K	727.832	683.563	705.826	

Załącznik Nr. 1. do wydatków galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Płace urzędników“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
	Oddział administracyjny.				
1	Zastępca przewodniczącego rocznie . 1.200 K				
2	1 radca c. k. Namiestnictwa, referent administracyjny i członek c. k. Dyrekcyi, płaca roczna . . 6.400 K dodatek aktywalny 1.472 „ dodatek do osoby . 2.000 „ 9.872 „				
3	1 stale urzędujący członek c. k. Dyrekcyi, powołany przez Wydział krajowy, rocznie . . 4.000 „				
4	1 starosta, zastępca referenta administracyjnego, płaca rocznych 4.800 K dodatek aktywalny 1.288 „ dodatek do osoby . 1.200 „ 7.288 „				
5	1 syndyk, rocznie . 7.000 K dodatek na koncypienta, rocznie 4.000 „ 11.000 »				
6	1 starszy c. k. komisarz powiatowy, płaca rocz. 3.600 K dodatek aktywalny 1.104 „ 4.704 „				
7	3 c. k. komisarzy powiatowych, każdy płaca roczna po . . 2.800 K dodatek aktywalny po 960 „ 11.280 „	—	49.989	49.344	
	Do przeniesienia .	—	49.989	49.344	

L. porządkowa i Nr. załącznika	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
			k o r o n		
	Z przeniesienia . .	—	49.989	49.344	
	Oddział rachunkowy.				
8	1 radca rachunkowy, płaca roczna . . 4.000 K dodatek aktywalny 1.104 „ dodatek do osoby . 1.000 „ 6.104 K				
9	2 rewidentów rach., każdy płaca roczn. po . . 3.000 K dodatek aktywalny po 960 „ dodatek do osoby po 800 „ 9.520 „				
10	2 oficyałów rachunk., każdy płaca roczn. po . . 2.200 K dodatek aktywalny po 768 „ dodatek do osoby po 600 „ 7.136 „	—	22.160	22.760	Zmiany w poborach służbowych uwidocznione w preliminarzu, jednak bez przekroczenia tegoż, znajdują uzasadnienie w potrzebie wzmocnienia biura młodszemi siłami konceptowemi z uwagi na mające się wydać postanowienia wykonawcze odnośnie do ustawy krajowej z 20. grudnia 1905 Dz. ust. kraj. Nr. 11- z roku 1906 z powodu wygaśnięcia prawa propinacyi.
	Kasa gal. funduszu propinacyjnego.				
11	1 dyrektor, dodatek do osoby, rocznie . . . . 1.000 K 1 kontrolor, dodatek do osoby, rocznie . 800 „ 1 adjunkt, dodatek do osoby, rocznie . 600 „	—	2.400	2.400	
	Razem . .	61.782	74.549	74.504	

Załącznik Nr. 2. do wydatków galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Płace sług“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
	Płace sług.				
1	1 woźny: płaca rocz. 1.400 K, dodatek aktywalny 560 „, dodatek starszeństwa 200 „ 2.160 K				*Więcej o 65 K* z powodu przyznania służbie pomocniczej wyższych poborów.
2	1 woźny pomocniczy dotacya dzienna . . 3 K 80 h 1.387 „				
3	1 stróż dotacya dzienna 3 K 60 h 1.314 „	4.504	4.796	4.861	

Załącznik Nr. 3. do wydatków.

Rubryka: „Adjuta“.

	Adjuta. *Oddział rachunkowy.*			
1	2 praktykantów adjuta po 800 K	1.800	1.600	1.600

Załącznik Nr. 4. do wydatków.

Rubryka: „Płace oficyantów kancelaryjnych“.

	Płace oficyantów kancelaryjnych.			
1	*Oddział rachunkowy i manipulacyjny.*			*Więcej o 160 K* z powodu przyznania wyższych poborów dwom oficyantom.
	1 rocznie . . . . 1.860 K			
	3 „ po 1.752 K 5.256 „			
	1 „ . . . . 1.740 „			
	1 „ . . . . 1.660 „			
	2 „ po 1.620 K 3.240 „			
	1 „ . . . . 1.606 „	15.056	15.202	15.362

Załącznik Nr. 5. do wydatków galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „6% datek na rzecz Zakładu zaopatrzenia oficyantów kancelaryjnych“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
1	Na podstawie reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 3. marca 1906 l. 51.204 6%-wy datek na rzecz Zakładu zaopatrzenia oficyantów kancelaryjnych od ich podstaw pensyjnych wynoszących łączną kwotę 12 960 K.	3.055	773	778	*Więcej o 5 K* z powodu zmian w podstawach pensyjnych oficyantów kancelaryjnych.

Załącznik Nr. 6. do wydatków.

Rubryka: „Dyurna“.

	Dyurna.				
	Oddział konceptowy.				
1	1 rocznie . . . . 3.000 K	—	3.000	3.000	
	Oddział rachunkowy i manipulacyjny.				
2	3 dziennie po 4 K 80 h rocznie po 5.256 K 1 „ „ 4 „ 40 „ „ „ 1.606 „ 1 „ „ 3 „ 80 „ „ „ 1.387 „ 2 „ „ 3 „ 60 „ „ „ 2.628 „ 1 „ „ 3 „ 20 „ „ „ 1.168 „	—	12.078	12.045	*Mniej o 33 K* z powodu, że r. 1909 nie jest rokiem przestępnym.
	Razem	14.418	15.078	15.045	

Załącznik Nr. 7. do wydatków.

Rubryka: „Ryczałt do Skarbu Państwa na utrzymanie kasy galicyjskiego funduszu propinacyjnego“.

1	Ryczałt do Skarbu Państwa na utrzymanie kasy galic. funduszu propinacyjnego .	20.000	20.000	20.000	

Załącznik Nr. 8. do wydatków galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Czynsze najmu“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
1	Czynsz najmu lokalności dla biura administracyjnego, rachunkowego, registratury i ekspedytu.	7.000	7.000	7.000	

Załącznik Nr. 9. do wydatków.

Rubryka: „Podatek wodociągowy od czynszu najmu lokalności na pomieszczenie biur c. k. Dyrekcyi“.

1	Podatek wodociągowy od czynszu najmu lokalności na pomieszczenie biur c. k. Dyrekcyi.	—	350	350	

Załącznik Nr. 10. do wydatków.

Rubryka: „Koszta administracyi powiatowej“.

1	Koszta administracyi powiatowej	50.416	52.000	52.000	

Załącznik Nr. 11. do wydatków.

Rubryka: „Dyety i koszta podróży członków c. k. Dyrekcyi“.

1	Dyety i koszta podróży członków c. k. Dyrekcyi. . .	—	1.000	1.000	

Załącznik Nr. 12. do wydatków galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Potrzeby kancelaryjne“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1907	Kwota uchwalona na r. 1908	Wniosek na rok 1909	Uwaga
		koron			
1	Potrzeby kancelaryjne . .	3.975	4.000	4.000	

Załącznik Nr. 13. do wydatków.

Rubryka: „Koszta zarządu“.

1	Oświetlenie, opał, zapuszczanie i czyszczenie podłóg, sprawienie i naprawa sprzętów	2.954	3.000	3.000	

Załącznik Nr. 14. do wydatków.

Rubryka: „Koszta sądowe“.

1	Koszta sądowe	1.018	1.200	1.200	

Załącznik Nr. 15. do wydatków.

Rubryka: „Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki“.

1	Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki	19.489	20.000	24 000	*Więcej o 4.000 K.* z powodu potrzeby przyznania personalowi pomocniczemu osobnej remuneracyi za nadzwyczajne czynności z powodu wydać się mających w roku 1909 zarządzeń wykonawczych odnośnie do ustawy z 20. grudnia 1905 Dz. ust. kraj. Nr. 11. ex 1906.

L. W. 81.503/08.

We Lwowie, dnia 28. sierpnia 1908.

Aleg. 87

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Bełejów wraz z obszarem dworskim w okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bolechowie a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dolinie.

Wysoki Sejmie!

Gmina Bełejów powiatu dolińskiego wraz obszarem dworskim wniosła prośbę do Wydziału powiatowego o wydzielenie z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bolechowie, a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dolinie.

Prośbę powyższą Wydziałowi krajowemu odstąpioną zwróciliśmy Wydziałowi powiatowemu do przeprowadzenia dochodzeń i zbadania sprawy oraz przedłożenia Radzie powiatowej do zaopiniowania. Rezultatem tego było, że Rada powiatowa w Dolinie na posiedzeniu w dniu 26. lutego 1908 oświadczyła się za przyłączeniem gminy Bełejów do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dolinie, ile że odległość tejże gminy od siedziby sądu w Bolechowie wynosi 22 klm zaś od sądu w Dolinie 18 klm.

C. k. Prezydyum Sądu krajowego wyższego we Lwowie odezwą z 4. sierpnia r. 1908 l. 18.612 oznajmiło, iż przeciw projektowanej zmianie nietylko żadne nie zachodzą przeszkody ze względu na administracyę sądową i ustrój ksiąg gruntowych, lecz owszem zgodnie z zasięgniętą opinią sądów podwładnych uważa zmianę w mowie będącą za nader pożądaną ze względu na trudności komunikacyjne, jakich gmina Bełejów w swej obecnej przynależności do Sądu powiatowego w Bolechowie z powodu częstych wylewów rzeki Świcy doznaje.

Gdy miarodajne w tej sprawie czynniki i władze uznały żądanie gminy Bełejów o to wydzielenie za uzasadnione i gdy to wydzielenie odbywa się w graniach tego samego powiatu politycznego, przeto Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi tę sprawę z wnioskiem przychylnym ze swej strony dla petycyonującej gminy i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, iż w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności mieszkańców gminy Bełejów leży wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu sądowego i podatkowego w Bolechowie a przydzielenie do takiegoż okręgu w Dolinie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Ksenofont Ochrymowicz, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 108.882/07. We Lwowie, dnia 31. marca 1908.

Aleg. 88

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Demeszkowce wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bursztynie a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bołszowcach.

Wysoki Sejmie!

Gmina Demeszkowce wraz z obszarem dworskim wniosły na dniu 25. lutego 1907 do L. s. 1299/07 i 1318/07 petycye do Wysokiego Sejmu o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bursztynie a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bołszowcach, uzasadniając swoją prośbę tem, że do Bursztyna mają 16 klm. i to w części złej drogi, zaś do Bołszowiec tylko 7 klm. drogi szutrowanej, oraz tem, że mieszkańcy Demeszkowiec wszystkie swe interesy handlowe załatwiają w Bołszowcach.

Wysoki Sejm na skutek sprawozdania Komisyi prawniczej uchwałą z 12. marca 1907 odstąpił te petycye Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia w swoim czasie wniosku.

Zarządzone przez Wydział krajowy na skutek powyższej uchwały dochodzenie przez Wydział powiatowy w Rohatynie i c. k. wyższy Sąd krajowy we Lwowie wykazało, że okoliczności naprowadzone w petycyi są w zupełności prawdziwe. To też na posiedzeniu z 9. lipca 1907 Rada powiatowa w Rohatynie powzięła uchwałę, że petycye gminy i obszaru dworskiego w Demeszkowcach uznaje się za zupełnie uzasadnione i popiera się je jak najusilniej.

Prezydyum c. k. Wyższego Sądu krajowego we Lwowie odezwą z 22. października 1907 L. Prez. 22582 oznajmiło, że przeciw projektowanej zmianie nie zachodzą żadne przeszkody, czyto ze względu na ustrój ksiąg gruntowych, czy to ze stanowiska administracyi sądowej, a nawet w uwzględnieniu stosunków odległości i łatwiejszej z Bołszowcami komunikacyi, a także bacząc na większe obciążenie Sądu powiatowego w Bursztynie (33 gmin) w porównaniu z bołszowieckim Sądem powiatowym (18 gmin), przyczyni się projektowana zmiana do wytworzenia pożądanej w przytoczonym względzie równomierności.

Gdy miarodajne w tej sprawie czynniki i władze uznały żądanie gminy Demeszkowce o to wydzielenie za uzasadnione i gdy to wydzielenie odbywa się w granicach tego samego powiatu politycznego, gdyż tak okręg Sądu powiatowego bur-

sztyńskiego jak i bołszowieckiego znajduje się w obrębie Starostwa w Rohatynie, Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi tę sprawę z wnioskiem przychylnym ze swej strony dla petycyonującej gminy i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, że w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności mieszkańców Demeszkowiec leży wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu Sądu powiatowego w Bursztynie a przydzielenie do okręgu Sądu powiatowego w Bołszowcach.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem.

Maszałek krajowy:

***S. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Xenofont Ochrymowicz**, w. r.*

Członek Wydziału kraj.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

LW. 127.185/07. We Lwowie, dnia 31. marca 1908.

Aleg. 89

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Dryszczowa pow. Podhajce wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Podhajcach, a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bołszowcach.

Wysoki Sejmie!

Gmina Dryszczów pow. Podhajeckiego wniosła w dniu 9-go listopada 1905 L. s. 4089 petycyę do Wysokiego Sejmu o wydzielenie jej z okręgu Sądu powiat. w Podhajcach, a przydzielenie jej do okręgu c. k. Sądu powiat. w Bołszowcach, powiatu rohatyńskiego, uzasadniając swą prośbę tem, że odległość jej od Sądu w Bołszowcach wynosi tylko 12 klm., podczas gdy do Podhajec odległość wynosi przeszło 25 klm.

Co do tej petycyi Wysoki Sejm nie powziął żadnej uchwały, Wydział krajowy zarządził jednak dochodzenia przez Wydział powiatowy w Podhajcach, c. k. Sąd obwodowy w Brzeżanach i c. k. wyższy Sąd krajowy we Lwowie, które wykazały, że okoliczności naprowadzone w petycyi są w zupełności prawdziwe. I tak: Rada powiatowa w Podhajcach na posiedzeniu z 28. grudnia 1906 w zasadzie oświadczyła się przychylnie za żądanem wydzieleniem; ze względu jednak, że od chwili wniesienia petycyi upłynęło lat dwa a równocześnie ustanowiono w sąsiedniej gminie Horożance co tygodnia roki sądowe dla gmin tam blizko położonych, do których i Dryszczów należy, jako też, że obszar dworski i urząd parafialny w tej sprawie jeszcze się nie były oświadczyły, uchwaliła Rada powiatowa zapytać gminę Dryszczów jeszcze raz, czy trwa przy swojem żądaniu. Na to wezwanie tak zwierzchność gminy Dryszczów jak i urząd parafialny i obszar dworski pismem z 31-go sierpnia 1907 domagają się żądanego wydzielenia.

C. k. Prezydyum Sądu krajowego wyższego we Lwowie pismem z 9-go kwietnia 1907 Prez. 7744 oznajmiło Wydziałowi krajowemu, iż przeciw projektowanej zmianie nie zachodzi żadna przeszkoda pod względem administracyi sądowej, lub bacząc na ustrój ksiąg gruntowych. Również c. k. Prezydyum Sądu obwodowego w Brzeżanach pismem z 24-go marca 1907 Prez. 297 oznajmiło Wydziałowi krajowemu, że po zasięgnięciu opinii obu sądów powiatowych i c. k. Starostwa i Wydziału powiatowego w Podhajcach oraz Wydziału powiatowego w Rohatynie uważa

żądanie gminy Dryszczów za całkowicie uzasadnione stosunkami ekonomicznymi ludności i różnicą oddalenia, a zarazem zaznacza, że nie może przyłączyć się do opinii Sądu podhajeckiego (i Wydz. pow.) sprzeciwiającego się żądanemu wydzieleniu ze względu na wprowadzone w czerwcu 1906 roki sądowe w pobliskiej Horożance, gdyż z jednej strony odbywanie roków w Horożance może być w każdej chwili usunięte, z drugiej zaś strony zakres działalności Sądu na rokach jest ograniczony i nie od woli stron zależy, czy i jakie sprawy na rokach mogą być załatwiane.

Gdy więc miarodajne w tej sprawie czynniki i władze uznały żądanie gminy Dryszczów i wspomniane wydzielenie za uzasadnione, Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi tę sprawę z wnioskiem przychylnym ze swej strony dla petycyonującej gminy i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, że w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności mieszkańców gminy Dryszczów leży wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu sądowego w Podhajcach a przydzielenie ich do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bołszowcach.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

S. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:

Xenofont Ochrymowicz, *w. r*

Członek Wydziału kraj.

Drukarnia Ludowa we Lwowie.

LW. 89.284/08.

Aleg. 90

We Lwowie, dnia 2. września 1908.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Krasna z powiatu brzeżańskiego i okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kozowie a przydzielenia jej do powiatu politycznego i do okręgu sądowego w Zborowie.

Wysoki Sejmie!

Gmina Krasna wniosła na dniu 12. czerwca 1907 do c. k. Starostwa w Brzeżanach prośbę o wydzielenie jej z okręgu c. k. Starostwa w Brzeżanach i c. k. Sądu powiatowego w Kozowie a przydzielenie do okręgu c. k. Starostwa i c. k. Sądu powiatowego w Zborowie, uzasadniając swą prośbę tem, że odległość tejże gminy od Brzeżan wynosi 5 mil, od Kozowy 3 mile, a od Zborowa tylko 5—8 klm.

C. k. Starostwo w Brzeżanach odniosło się w tej sprawie najpierw do Wydziału powiatowego w Brzeżanach, a ten przedłożył Radzie powiatowej do zaopiniowania, która też uchwałą z dnia 30. października 1907 oświadczyła się za żądanem wydzieleniem. Następnie c. k. Starostwo w Brzeżanach zażądało oświadczenia się obszaru dworskiego w Krasnej, na co otrzymało od Zarządu głównego dóbr stołowych rzym. kat. arcybiskupstwa we Lwowie, do których dobra tabularne w Krasnej należą, pismo z 15. października 1907 l. 834, wedle którego tenże Zarząd na proponowaną zmianę terytoryalną się zgadza.

Tak uzupełnioną prośbę gminy Krasna przedłożyło c. k. Starostwo w Brzeżanach c. k. Namiestnictwu we Lwowie sprawozdaniem z 30. listopada 1907 l. 34618 z wnioskiem przychylnym, ile że sprawdzona odległość gminy Krasna od Brzeżan wynosi 37 klm, od Kozowy 22 klm., a od Zborowa tylko 7 klm.; zaś c. k. Namiestnictwo odstąpiło ją Wydziałowi krajowemu do dalszego właściwego postępowania.

Prezydyum c. k. Sądu krajowego wyższego we Lwowie odezwą z 25. sierpnia 1908 l. 19386 oznajmiło Wydziałowi krajowemu po zasięgnięciu opinii sądów podwładnych, że w sprawie wydzielenia gminy Krasna z okręgu c. k. sądu powiatowego w Kozowie a przydzielenia do takiegoż okręgu sądowego w Zborowie nie zachodzą przeciw projektowanej zmianie ani ze względów na administracyę sądową ani na ustrój ksiąg gruntowych żadne przeszkody.

Gdy miarodajne w tej sprawie czynniki i władze uznały żądanie gminy Krasna za uzasadnione, Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi tę sprawę z wnioskiem przychylnym ze swej strony dla petycyonującej gminy — i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rądowi swe zdanie, iż dla dogodności mieszkańców gminy Krasna i w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości leży wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu politycznego w Brzeżanach i c. k. Sądu powiatowego w Kozowie a przydzielenie do okręgu politycznego i c. k. Sądu powiatowego w Zborowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Xenofont Ochrymowicz**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

LW. 45.240/08.

We Lwowie, dnia 9. września 1908.

Aleg. 91

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 4. lipca 1901. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

I.) »Uznaje się ze względu na ogólne interesy kraju kolej lokalną z Podgórza na Myślenice do Lubienia (tor wąski) za użyteczną i potrzebną;

II.) Upoważnia się Wydział krajowy do objęcia akcyi zakładowych zawiązać się mającego Towarzystwa akcyjnego dla kolei Myślenice-Podgórze-Lubień w sumie nie wyższej niż 500.000 koron.

Reszta kapitału zakładowego tej kolei dostarczoną być ma częściowo przez interesentów miejscowych, częściowo przez uzyskanie zasobów pieniężnych na podstawie przyznać się mającej przez c. k. Rząd zwłoki dla należytości za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia kapitałów pierwszeństwa, po myśli postanowień art. IX. ustawy z dnia 31. grudnia 1894 roku Dz. u. p. nr. 2 z r. 1895«.

Następnie na posiedzeniu z dnia 29. października 1903 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

»W razie przyznania przez c. k. Administracyę Państwa na rzecz oprocentowania po 4% i prawidłowego umorzenia kapitału pierwszeństwa przez cały okres czasu, potrzebny na umorzenie pożyczki pierwszeństwa, w sumie K 2,200.000 zwłoki (Stundung), dla należytości za prowadzenie ruchu projektowanej kolei lokalnej Podgórze-Myślenice-Lubień w ten sposób, iż z dochodów brutto tej kolei będą w pierwszym rzędzie pokrywane raty oprocentowania i umorzenia kapitału pierwszeństwa, — upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla projektowanej kolei lokalnej Podgórze-Myślenice-Lubień gwarancyi rocznego dochodu równającego się rocznej kwocie potrzebnej do oprocentowania najwyżej po 4% i umorzenia zaciągnąć się mającej przez przedsię-

biorstwo tej kolei pożyczki pierwszeństwa w sumie najwyżej K 2,200.000 pod warunkiem, iż cała reszta potrzebnego na budowę tej kolei kapitału ustalonego na podstawie projektu szczegółowego i kosztorysu zbadanego i uznanego przez Wydział krajowy, ponad wymienioną pożyczkę pierwszeństwa i ponad sumę K 500.000 wypłacić się mającą przez kraj na akcye zakładowe w myśl uchwały sejmowej z dnia 4. lipca 1901 r. dostarczoną, względnie zabezpieczoną w sposób przez Wydział krajowy za dostateczny uznany — będzie przez interesentów.

Wszystkie inne warunki uchwały sejmowej z dnia 4. lipca 1901 r. dotyczące poparcia kolei Podgórze-Myślenice Lubień pozostają w mocy«.

Wreszcie na posiedzeniu dnia 8. marca 1907 r. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

I.) »Sejm uchyla swe uchwały z dnia 4. lipca 1901 r. i z dnia 29. października 1903 w sprawie zapewnienia budowy wąskotorowej kolei lokalnej z Podgórza na Myślenice do Lubienia.

II.) Sejm uznaje ze względu na ogólne interesa kraju za potrzebne i użyteczne połączenie kolejowe o torze normalnym między Krakowem a stacyą kolei państwowych Mszaną dolną na Myślenice z wyjściem bądźto ze stacyi kolei państwowej Swoszowice, bądź też ze stacyi kolei państwowej Wieliczka.

III.) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przeprowadził rokowania z c. k. Rządem celem zapewnienia budowy tej kolei jako lokalnej, gwarantowanej przez państwo przy odpowiednim udziale kraju i interesentów miejscowych i by zdał sprawę Sejmowi z tych rokowań na najbliższej sesyi.

IV.) Sejm upoważnia Wydział krajowy, by wypracował projekt generalny za zwrotem kosztów z funduszu budowy tej kolei lokalnej i by zaliczył koszta na ten projekt generalny z krajowego funduszu kolejowego«.

Po myśli powyższej uchwały wezwał Wydział krajowy strony interesowane do oświadczenia się co do udziału na rzecz pomienionej kolei, a od c. k. Ministerstwa kolei żelaznych zażądał pismem z dnia 19. maja 1908 l. 46.145 ustawowego zapewnienia budowy kolei lokalnej z Wieliczki na Dobczyce, Myślenice do Mszany dolnej i przyznania dla tej kolei gwarancyi państwowej dochodów. Ministerstwo to bowiem już pismem z dnia 1. maja 1908 l. 45043/2 ex 1907 zgodziło się w zasadzie na gwarancyę państwową. Kapitał budowy preliminowany jest na podstawie generalnego projektu w nominalnej sumie 9,500.000 koron.

Na posiedzeniu dnia 23. stycznia 1908 postanowiła Rada powiatowa w Wieliczce przyjąć imieniem powiatu gwarancyę wobec funduszu krajowego czystego dochodu od objętych przez Wydział krajowy akcyi zakładowych kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna w imiennej wartości 150.000 K w wysokości 4·55% przez przeciąg 75 lat począwszy od dnia ogłoszenia w dzienniku ustaw państwa koncesyi na budowę i eksploatacyę tej kolei.

Zezwolenie na przyjęcie przez powiat powyższego zobowiązania nastąpić może tylko w drodze ustawowej.

Już bowiem ustawą krajową z dnia 29. maja 1904 dz. u. kr. nr. 73. otrzymała Reprezentacya powiatowa po myśli §. 24. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. nr. 21. zezwolenie na zaciągnięcie pożyczki w sumie 500.000 K w celach sanacyi powiatowej kasy oszczędności w Wieliczce.

Podług zamknięć rachunkowych i inwentarzy za r. 1907 wynosiły:

A) Długi powiatu.

1) Fundusz administracyjny.

a) Z pierwotnej pożyczki w kwocie 6.000 K zaciągniętej w r. 1905 z krajowego funduszu drogowego, reszta .	4.800 K	— g
b) Reszta z pożyczki zaciągniętej w r. 1903 z krajowego funduszu drogowego	500 „	— „
c) Z pożyczki z r. 1905 zaciągniętej w Banku krajowym, w obligacyach komunalnych w wysokości 500.000 K reszta	489.996 »	39 »
d) Z pożyczki konwersyjnej z r. 1905 zaciągniętej w Banku krajowym w sumie 34.000 K — reszta . . .	334.617 K	11 g
e) Pożyczki chwilowe zaciągnięte przez gminy	1.265 »	— »
f) Zwrot chwilowego kredytu . .	19.500 »	— »
razem . .	850.678 K	50 g

2) Fundusz dróg powiatowych.

g) Z pożyczki zaciągniętej w powiatowej Kasie oszczędności w kwocie 6.000 K reszta na wypłatę ceny kupna kamieniołomu	824 »	— »

3) Powiatowy fundusz dróg gminnych.

h) Z pożyczki zaciągniętej w powiatowej Kasie oszczędności w kwocie 6.000 K reszta na wyplatę ceny kupna kamieniołomu	824 »	— »
Razem długi		852.326 K 50 g

B) Zaległości bierne.

1) Fundusz administracyjny.

a) Z rubryki I. poz. 1, 3. 8, 11, 12, 15 z rubryki III. poz. 1, 4, 5, 7 rubryka VI. łączna kwota	1.608 »	27 »
b) Powiatowej kasie oszczędności na pokrycie różnicy kursu .	3.300 »	— »
Do przeniesienia .	4.908 K	27 g

Z przeniesienia . .	4.908 K 27 g	
c) Powiatowej Kasie oszczędn. z r. 1906 .	3.434 » 57 »	
d) Zwrot oszczędności gminom kwot zaciągnąć się mających od wójtów	3.099 K 11 g	11.441 K 95 g

2) Fundusz dróg powiatowych.

e) zaległości bierne w łącznej kwocie rubr. I. poz. 1, 2, 3, 4 rubr. II razem	2.961 K 18 g	
f) niedobór z końcem roku	7.457 » 62 »	10.418 K 80 g

3) Powiatowy fundusz dróg gminnych.

g) zaległości bierne w łącznej kwocie .	11.064 K 12 g	32.924 K 87 g

4) Fundusz dojazdów kolejowych.

h) zaległości bierne w łącznej kwocie	3 917 K 54 g
Razem obciążenie powiatu z końcem r. 1997	889.168 K 91 g

Do tego gwarancya oprocentowania i umorzenia części kapitału zakładowego kolei lokalnej z Wieliczki do Mszany w wysokości . . . . . 150.000 K — g

Razem obdłużenie . . . . . 1,039.168 K 91 g

Przypisane podatki bezpośrednie w r. 1906 wynosiły w 4 urzędach podatkowych t. j. w Wieliczce, Dobczycach, Skawinie i Podgórzu łączną sumę 567.747 K 84 g., z czego 5% jako dozwolone maximum wynosi 283.873 K 92 g.

Podług budżetów powiatowych z trzech ostatnich lat nałożyła Rada powiatowa na pokrycie niedoborów budżetowych dodatki do podatków bezpośrednich a to:

1) Na rok 1906.

dla funduszu administracyjnego	16%
» » dróg powiatowych	2%
powiatowego funduszu dróg gminnych	7%
razem	25%
obok ustawowego dodatku	10%
na powiatowy fundusz dróg gminnych.	

2) Na rok 1907.

dla funduszu administracyjnego	15%
» » dróg powiatowych	2%
dla powiatowego funduszu dróg gminnych . . .	7%
razem	24%
obok ustawowego dodatku	10%
na powiatowy fundusz dróg gminnych,	

3) Na rok 1908.

dla funduszu administracyjnego	15%
» » funduszu drogowego	18%
dodatkowo na pokrycie niedoboru za r. 1907 . .	3%
razem	36%
obok ustawowego	18%

na fundusz drogowy.

Wydział krajowy uznając, że przyjęcie pomienionego zobowiązania jest uzasadnione ze względu na korzyści ekonomiczne, jakie powiat odniesie z powodu rzeczonej kolei, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na przyjęcie gwarancyi dochodu czystego od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatu w Wieliczce zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu wielickiego wobec funduszu krajowego obowiązku uiszczania przez lat 75, licząc od chwili udzielenia koncesyi na lokalną kolej żelazną Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna rat w wysokości 4·55% rocznie potrzebnych na oprocentowanie, tudzież planem wskazane umorzenie sumy 15.000 K, stanowiącej część kapitału zakładowego rzeczonej kolei.

Art. II.

Warunki zobowiązania wymienionego w Art. I. określi osobna umowa między Reprezentacyą powiatową a Wydziałem krajowym imieniem funduszu krajowego.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

LW. 45.240/08.

We Lwowie, dnia 9. września 1908.

Aleg 92

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 4. lipca 1901 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

I.) »Uznaje się ze względu na ogólne interesy kraju kolej lokalną z Podgórza na Myślenice do Lubienia (tor wąski) za użyteczną i potrzebną;

II.) Upoważnia się Wydział krajowy do objęcia akcyi zakładowych zawiązać się mającego Towarzystwa akcyjnego dla kolei Myślenice-Podgórze-Lubień w sumie nie wyższej niż 500.000 koron.

Reszta kapitału zakładowego tej kolei dostarczoną być ma częściowo przez interesentów miejscowych, częściowo przez uzyskanie zasobów pieniężnych na podstawie przyznać się mającej przez c. k. Rząd zwłoki dla należytości za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia kapitałów pierwszeństwa, po myśli postanowień art. IX. ustawy z dnia 31. grudnia 1894 roku Dz. u. p. nr. 2 z r. 1895«.

Następnie na posiedzeniu z dnia 29. października 1903 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

»W razie przyznania przez c. k. Administracyę Państwa na rzecz oprocentowania po 4% i prawidłowego umorzenia kapitału pierwszeństwa przez cały okres czasu, potrzebny na umorzenie pożyczki pierwszeństwa, w sumie K 2,200.000 zwłoki (Stundung), dla należytości za prowadzenie ruchu projektowanej kolei lokalnej Podgórze-Myślenice-Lubień w ten sposób, iż z dochodów brutto tej kolei będą w pierwszym rzędzie pokrywane raty oprocentowania i umorzenia kapitału pierwszeństwa, — upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla projektowanej kolei lokalnej Podgórze-Myślenice-Lubień gwarancyi rocznego dochodu równającego się rocznej kwocie potrzebnej do oprocentowania najwyżej po 4% i umorzenia zaciągnąć się mającej przez przedsię-

biorstwo tej kolei pożyczki pierwszeństwa w sumie najwyżej K 2,200.000 pod warunkiem iż cała reszta potrzebnego na budowę tej kolei kapitału ustalonego na podstawie projektu szczegółowego i kosztorysu zbadanego i uznanego przez Wydział krajowy, ponad wymienioną pożyczkę pierwszeństwa i ponad sumę K 500.000 wypłacić się mającą przez kraj na akcye zakładowe w myśl uchwały sejmowej z dnia 4. lipca 1901 r. dostarczoną, względnie zabezpieczoną w sposób przez Wydział krajowy za dostateczny uznany — będzie przez interesentów.

Wszystkie inne warunki uchwały sejmowej z dnia 4. lipca 1901 r. dotyczące poparcia kolei Podgórze-Myślenice Lubień pozostają w mocy«.

Wreszcie na posiedzeniu dnia 8. marca 1907 r. powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

I.) »Sejm uchyla swe uchwały z dnia 4. lipca 1901 r. i z dnia 29. października 1903 w sprawie zapewnienia budowy wąskotorowej kolei lokalnej z Podgórza na Myślenice do Lubienia.

II.) Sejm uznaje ze względu na ogólne interesa kraju za potrzebne i użyteczne połączenie kolejowe o torze normalnym między Krakowem a stacyą kolei państwowych Mszaną dolną na Myślenice z wyjściem bądźto ze stacyi kolei państwowej Swoszowice, bądź też ze stacyi kolei państwowej Wieliczka.

III.) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przeprowadził rokowania z c. k. Rządem celem zapewnienia budowy tej kolei jako lokalnej, gwarantowanej przez państwo przy odpowiednim udziale kraju i interesentów miejscowych i by zdał sprawę Sejmowi z tych rokowań na najbliższej sesyi.

IV.) Sejm upoważnia Wydział krajowy, by wypracował projekt generalny za zwrotem kosztów z funduszu budowy tej kolei lokalnej i by zaliczył koszta na ten projekt generalny z krajowego funduszu kolejowego«.

Po myśli powyższej uchwały wezwał Wydział krajowy strony interesowane do oświadczenia się co do udziału na rzecz pomienionej kolei a od c. k. Ministerstwa kolei żelaznych zażądał pismem z dnia 19. maja 1908 l. 46.145 ustawowego zapewnienia budowy kolei lokalnej z Wieliczki na Dobczyce, Myślenice do Mszany dolnej i przyznania dla tej kolei gwarancyi państwowej dochodów. Ministerstwo to bowiem już pismem z dnia 1. maja 1908 l. 45043/2 ex 1907 zgodziło się w zasadzie na gwarancyę państwową. Kapitał budowy preliminowany jest na podstawie generalnego projektu w nominalnej sumie 9.500.000 koron.

Na posiedzeniu z dnia 11. stycznia 1908 postanowiła Rada powiatowa w Myślenicach przyjąć imieniem powiatu gwarancyę wobec funduszu krajowego czystego dochodu od objętych przez Wydział krajowy akcyi zakładowych kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna w imiennej wartości 200.000 K w wysokości 4·55% przez przeciąg 75 lat począwszy od dnia ogłoszenia w dzienniku ustaw państwa koncesyi na budowę i eksploatacyę tej kolei.

Zezwolenie na przyjęcie przez powiat powyższego zobowiązania nastąpić może tylko w drodze ustawowej.

Wedle bowiem zamknięć rachunkowych i inwentarzy powiatu za rok 1907 stan bierny powiatu jest następujący:

A) Długi

I. Funduszu administracyjnego.

1)	Wydziałowi krajowemu z pożyczki z roku 1903 w sumie 10.000 K reszta	2.000 K — g
2)	Temuż bezprocentowa pożyczka z roku 1904 . .	10.500 » — »

II. Funduszu budowy drogi Biała-Skawina-Zawoja.

3) Bankowi krajowemu z pożyczki z roku 1907 w sumie 50.000 K reszta . . . . . 43.110 K 01 g

B) Zaległości bierne.

III. Funduszu administracyjnego.

4) Z tytułu płac akuszerek . . . . 140 K — g
5) Zasiłek dla warstatu kapeluśznictwa . . 900 » — «
6) Zaliczka z funduszu dojazdów kolejowych . 1.571 « 93 »

IV. Funduszu 10% dróg gminnych.

7) Zwrot zaliczki funduszu budowy drogi Biała-Zawoja . . . . . 10.000 » — »

V. Funduszu drogi powiatowej Głogoczowskiej.

8) Zwrot pożyczki funduszowi 10% drogowemu 1.060 » — » 13.671 » 93 »

Suma obdłużenia z końcem roku 1907 . . . . . 69.281 K 94 g

Ze sumy tej należy strącić poszczególnione wyżej pod poz. 7) i 8) zaległości z tytułu zaliczek zwrotnych między funduszami w kwocie 11.060 K — g gdyż zaległości te znoszą się wzajemnie.

Rzeczywisty przeto stan obdłużenia z końcem roku 1907 wynosi 58.221 K 94 g

Do tego gwarancya oprocentowania i umorzenia części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna . . 200.000 » — »

Razem przeto wynosić będzie obdłużenie . . . . . 258.221 K 94 g.

Nadto wedle rozporządzenia Wydziału krajowego do LW. 33.577|1881 przyjął powiat porękę za wszelkie zobowiązania Kasy oszczędności a w szczególności wkładki i procentowanie tychże, niemniej względem pokrycia wydatków wyniknąć mogących.

Przypisane w powiecie w roku 1907 podatki bezpośrednie wynoszą sumę 132.824 K 29 g, z czego 50% czyni 66.412 K 14 g, co stanowi maksimum oznaczone §. 24. ustawy o Repr. pow. r. 1866 dz. kr. nr. 21.

Podług budżetów powiatowych z trzech ostatnich lat nałożyła Rada powiatowa na pokrycie niedoborów budżetowych dodatki do podatków bezpośrednich, a to:

W roku 1906 na cele powiatu 20% oprócz 10% dodatku na rzecz pow. funduszu dróg gminnych.

W roku 1907 na cele powiatu 25% oprócz 10% dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

W roku 1908 na cele powiatu 25% oprócz 18% dodatku na cele drogowe, przepisanego §. 12. ustawy z dnia 10. grudnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 155.

Dla pierwotnie projektowanej wąskotorowej kolei lokalnej ze Swoszowic względnie z Podgórza na Myślenice do Lubienia względnie Mszany dolnej upoważniony został powiat Myślenicki ustawą z 11. grudnia 1900 Dz. u. kr. Nr. 15 z r. 1901 do przyjęcia obowiązku uiszczania przez czas trwania koncesyi dla tej kolei rat rocznych w wysokości 20 000 K celem oprocentowania i umorzenia czę-

ści kapitału zakładowego, względnie do zaciągnięcia pożyczki do wysokości 480.000 K celem zakupna akcyi powyższej kolei.

Celem sfinansowania obecnie projektowanej normalnotorowej kolei lokalnej z Wieliczki na Myślenice do Mszany dolnej zamierza powiat Myślenicki objąć zobowiązanie gwarancyjne w mniejszej rozciągłości, bo w wysokości 4·55% od sumy 200.000 K, t j. w wysokości rocznych rat 9.100 K zamiast powyższych rocznych rat 20.000 K.

Wydział krajowy uznając, że przyjęcie pomienionego zobowiązania jest uzasadnione ze względu na korzyści ekonomiczne, jakie powiat odniesie z powodu rzeczonej kolei, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na przyjęcie gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatu w Myślenicach zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu myślenickiego wobec funduszu krajowego obowiązku uiszczania przez lat 75, licząc od chwili udzielenia koncesyi na lokalną kolej żelazną Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna rat w wysokości 4·55% rocznie potrzebnych na oprocentowanie, tudzież planem wskazane umorzenie sumy 200.000 K, stanowiącej część kapitału zakładowego rzeczonej kolei.

Art. II.

Warunki zobowiązania wymienionego w Art. I. określi osobna umowa między Reprezentacyą powiatową a Wydziałem krajowym imieniem funduszu krajowego.

Art. III.

Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy straci moc obowiązującą ustawa z 11. grudnia 1900 Dz. u. kr. Nr. 15 z r. 1901 w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na pokrywanie niedoborów projektowanej lokalnej kolei żelaznej ze Swoszowic względnie Podgórza na Myślenice do Lubienia względnie Mszany dolnej, ewentualnie na zaciągnięcie odpowiedniej pożyczki na zakupno akcyi zakładowych tejże kolei.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

LW. 94.042/08.

We Lwowie, dnia 11. września 1908.

Aleg. 93

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z przedłożeniem sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego za rok szkolny 1906/7.

Wysoki Sejmie!

Rada szkolna krajowa pismem z 10. września 1908 l. 45.332 nadesłała Wydziałowi krajowemu sprawozdanie o stanie wychowania publicznego za rok szkolny 1906/7.

Sprawozdanie to Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć niniejszem Wysokiemu Sejmowi.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni*, w. r.**

Sprawozdawca:
***Dr. Józef Wereszczyński*, w. r.**
Członek Wydziału krajowego.

LW. 90.598/08.

We Lwowie dnia 9. września 1908.

Aleg. 94

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem zmiany § 47. krajowej ustawy wodnej.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 7. listopada 1904 powziętych na wniosek Komisyi wodnej opracował Wydział krajowy projekt zmiany §. 47. kraj. ustawy wodnej i przesłał ten projekt, odezwą z d. 30. grudnia 1904, l. 111.325 c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa decyzyi, czy byłoby skłonnem wnieść do Wys. Sejmu projekt tej zmiany wraz z nowelą do ustawy wodnej zapowiedzianą w reskrypcie z 3. lutego 1896, l. 23.710/95, ewentualnie czy zgadza się na wniesienie proponowanej zmiany §. 47. przez Wydział krajowy.

Zaprojektowaną nowelę wraz z motywami przedłożył Wydział krajowy Wys. Sejmowi sprawozdaniem z d. 18. sierpnia 1905, l. 77.202.

W sprawie tej nadeszła decyzya c. k. Ministerstwa rolnictwa dopiero
Al. 1. w roku bieżącym w załączonym ·/. reskrypcie z d. 13. sierpnia 1908 l. 12.703 udzielonym odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 28. sierpnia 1908 l. 13.676/pr.

Jak z tego reskryptu okazuje się, zaakceptowało c. k. Ministerstwo rolnictwa proponowane przez Wydział krajowy najważniejsze postanowienie co do oznaczenia linii brzegów (łożyska wody) według normalnego, tj. najdłużej w roku trwającego stanu wody, analogicznie do §. 6. ustawy wodnej badeńskiej z 26. czerwca 1899.

Natomiast nie zgodziło się c. k. Ministerstwo rolnictwa na proponowane przez Wydział krajowy dwa ważne postanowienia wzorowane na ustawie pruskiej z 20. sierpnia 1883 i tam wypróbowane a mianowicie:

1) na oznaczenie terminu, w jakim grunta uzyskane przez regulacyę mają być odstąpione właścicielom nadbrzeżnym (Wydział krajowy proponował chwilę podwyższenia tego gruntu przez namulenie do wysokości budowli regulacyjnych);

2) na oznaczenie maksymalnej wysokości wynagrodzenia za grunta uzyskane przez regulacyę, które to wynagrodzenie nie powinno przenosić kosztów

wyłożonych na uzyskanie gruntu przez przedsiębiorstwo regulacyjne (względnie 400 K za hektar).

Nadto zażądało c. k. Ministerstwo rolnictwa zamieszczenia niekorzystnego dla właścicieli gruntów nadbrzeżnych postanowienia, które poniekąd koliduje z mającą się obecnie w drodze ustawy oznaczyć granicą wody, tudzież z §. 411. kodeksu cywilnego. To niekorzystne postanowienie identyczne z wydanem w pewnym specyalnym wypadku orzeczeniem c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 3. stycznia 1880 l. 11.968, które może mieć pewne uzasadnienie przy rzekach alpejskich, ale nie przy galicyjskich, zalicza do łożyzka wody także te grunta znajdujące się powyżej linii brzegów, a podlegające w regularnych peryodach inundacyi przy wyższych stanach wody, które są nieużytkami, albo terenami z nieuprawianemi roślinami lądowemi, to znaczy naturalne odsypiska (szutrowiska) nie zakulturowane lub porośnięte dziką roślinnością, o ile przez właścicieli nie zostaną udowodnione do tych gruntów roszczenia prywatno-prawne.

Mimo że proponowana prez c. k. Ministerstwo rolnictwa zmiana §. 47. kr. ustawy wodnej nie odpowiada w zupełności ani intencyi Wys. Sejmu wyrażonej w rezolucyach z d. 7. listopada 1904, ani też projektowanej przez Wydział krajowy noweli, Wydział krajowy przedkłada Wys. Sejmowi projekt ustawy w brzmieniu zaleconem przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w porozumieniu z innemi interesowanemi Ministerstwami; projekt ten bowiem w porównaniu z obowiązującym §. 47. ustawy przedstawia znaczny postęp i przyczyni się do usunięcia licznych uzasadnionych zażaleń ludności rolniczej.

W myśl punktu 2) rezolucyj Wysokiego Sejmu z 7. listopada 1904 wydało
Al. 2. Prezydyum Namiestnictwa załączony ·/. okólnik z 28. sierpnia 1908 l. 13.676/pr. do c. k. Starostw, kierownictw regulacyi rzek i ich ekspozytur w sprawie przeprowadzenia postępowania wodno-prawnego i wydawania orzeczeń dla budowli wodnych wykonywanych przez państwo. Zarządzenie to, równie jak wyjednanie tak długo odwlekanej decyzyi władz centralnych w sprawie zmiany §. 47. kraj. ustawy wodnej zawdzięczamy obecnemu JE. p. Namiestnikowi, który do uchwały Sejmu z 7. listopada 1904 jako sprawozdawca komisyi w głównej mierze się przyczynił.

Powołując się co do bliższych szczegółów dotyczących tej sprawy na sprawozdanie komisyi wodnej z d. 2. listopapa 1904 l. S. 1.917/04 i na przedłożenie Wydziału krajowego z d. 18. sierpnia 1905 l. 77.202, Wydział krajowy wnosi:

Al. 3. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy uzupełniającej postanowienia §. 47. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 dz. u. kraj. Nr. 38.

Z Rady Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Odpis

reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa w Wiedniu z dnia 13. sierpnia 1908 l. 12.703/1427 do c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Mit dem Berichte vom 20. April 1905 Z. 54.728, hat die k. k. Statthalterei den Entwurf eines Gesetzes, betreffend die Abänderung des §. 47 W. R. G., mit dem Ersuchen um Bekanntgabe der h. o. Stellungsnahme zu diesem Entwurfe vorgelegt.

In Erledigung dieses Berichtes wird der k. k. Statthalterei nach mit den beteiligten Zentralstellen gepflogenen Einvernehmen Nachstehendes eröffnet:

Zunächst zu §. 47: Die im 1. Absatze des Entwurfes niedergelegte Bestimmung entspricht dem bisherigen Wortlaute des §. 47, mit dem Unterschiede, dass an Stelle der Worte „im Regulierungsbereiche" die Worte „in Wasserbetten" gewonnene Grund und Boden gesetzt werden soll.

Der Beibehaltung der im ersten Absatze des §. 47 des geltenden galiz. Wasserrechtsgesetzes enthaltenen Fassung: „(durch Regulierungsbauten) im Regulierungsbereiche (gewonnene Grund und Boden)" gegenüber der neuen Fassung „in Wasserbetten" wäre eigentlich der Vorzug zu geben.

Zunächst ist auch bei der Fassung des geltenden Gesetzes das Hauptgewicht in dem Worte „gewonnener Grund und Boden" gelegen und damit schon ausgedrückt, dass es sich um einen Grund und Boden handeln muss, der als solcher vor der Regulierung noch nicht vorhanden war und darum jedenfalls auch nicht schon vorher in jemandes Eigentum gestanden ist, somit namentlich auch um einen Grund und Boden, der nicht etwa durch die Regulierung nur mehr oder weniger von zeitweiligen Überschwemmungen befreit worden ist (§. 408 a. b. G. B.).

Daneben hat aber die Begrenzung der Bestimmung auf den „Regulierungsbereich" den nicht zu unterschätzenden Zweck verfolgt, die Wirksamkeit der Bestimmung des 1. Absatzes des §. 47 sachgemäss an gewisse räumliche Grenzen zu binden, um weitentfernte Alluvionen, die möglicherweise noch als Folge der Regulierungsbauten in Anspruch genommen würden, nicht einzubeziehen. Gewiss ist in dieser Hinsicht auch mit den Worten „im Regulierungsbereiche" kein ganz bestimmtes Kriterium gegeben, so dass über den Umfang dieses Bereiches öfters Streit entstehen wird. Ebenso sicher aber ist, dass bei der ausschliesslichen Aufnahme des neuen Ausdruckes „in Wasserbetten" auch die durch den früheren

Ausdruck wenigstens als nötig bezeichnete räumliche Begrenzung im Gesetze gänzlich entfallen würde, ohne gleichwohl in der Praxis entbehrlich zu werden.

Jedenfalls müssten die Worte „in Wasserbetten" nicht an Stelle, sondern nur allenfalls neben den beizubehaltenden Worten „im Regulierungsbereiche" in die Novelle aufgenommen werden.

Auch die vorliegende Fassung der Absätze 2 und 3 erscheint in mehrfacher Hinsicht nich einwandfrei.

Die Aufnahme einer Bestimmung über die Abgrenzung des Wesserbettes, abgeleitet aus der Definition dieses letzteren im Landesgesetze darf keinesfalls die Möglichkeit bieten, erst hieraus Besitzansprüche abzuleiten und zum Nachteile der bereits zu Recht bestehenden Eigentumsverhältnisse geltend zu machen.

Letztereres wäre aber der Fall, wenn die vorgeliegenden Fassungen des Absatzes 2 Gesetz würden. Aus dem Antrage des Landesschusses würde schon auf Grund der zu normierenden Definition des Wasserbettes eine bedeutende Schädigung öffentlicher Interessen resultieren, weil grosse sterile Grundflächen, welche bisher als Wasserbett angesehen und als solche im Gundbuche ausgezeichnet sind, den Anreinern zufallen müssten. Der von der k. k. Statthallterei beantragte Wortlaut des in Rede stehenden 2 Absatzes, wonach als Grenze zwischen Wasserbetten und den benachbarten Grundstücken die Uferlinie beim mittleren Hochwasser gelten soll, brächte dagegen vielfache Eingriffe im Fremde Rechte, ungeachtet der von der k. k. Statthalterei selbst gewünschten Ausscheidung der zur Zeit der Abgrenzung in Kultur stehenden und von Privaten benützten Grundstücke. Es kann ja doch der Fall vorkommen, dass auch sterile, unvollständig verlandete Grundflächen innerhalb des in beantragter Weise abgegrenzten Wasserbettes sich im Privatbesitze befinden, und dass die Benützung solcher Grundflächen seitens der Eigentümer bisher unterlassen wurde.

Sowohl der Landesauschuss als auch die k. k. Statthalterei nehmen die Feststellung der Abgrenzung des Wasserbettes auf Grund in Betracht gezogenen Wasserstandes ohne Rücksicht auf bestehende Rechte als Regel an und schreiben im dritten Absatze vor, dass diese Grenze kommissionell durch die politische Behörde in der Natur fettzustellen sei.

Da eine solche Bestimmung einen zu weitgehenden Einfluss anf bestehende rechtliche Verhältnisse äussern müsste, kann diesem Antrage nich zugestimmt werden und wird vielmehr folgender Vorgang empfohlen:

Im Anschlusse an den ersten Absatz des §. 48, in welchem bereits von Regulierungsarbeiten die Rede ist, wäre im zweiten Absatze die Erhebung der Grenzen des Wasserbettes vor Inangriffnahme der Regulierungsarbeiten und zwar anlässlich des nach den Bestimungen des VI. Abschnittes durchzuführenden Verfahrens vorzuschreiben.

Auch müsste den Beteiligten, die in der Lage sind, ihre von der amtlichen Feststellung der Grenze abweichenden Ansprüche auf eine Privatsrechtstitel zu stützen, die Geltendmachung dieser Ansprüche im ordentlichen Rechtswege vorbehalten bleiben.

In der Regel hätte daher die wasserrechtliche Verhandlung, insoweit die Bestimmung der Grenzen des Wasserbettes in Betracht kommt, sich auf die Erhebung der bestehenden Verhältnisse zu beschränken, während die konstitutive Feststellung der Grenzen, deren nähere Erläuterrng im dritten Absatze enthalten ist, den zweifelhafen, beziehungsweise strittigen Fällen überlassen bliebe.

Dass überdies bei der Vornahme der Abgrenzung des Wasserbettes der Inhalt des Projektes von keinen rechtlichen Belange sein kann, bedarf keiner weiteren Erörterung, zumal das Projekt nicht als rechtverbindlicher Beweis über die Lage der Grenzlinie bei der vor Inangriffnahme der Regulierungsarbeiten zu pflegenden Amtshandlung angesehen werden kann. Demgemäss muss die Berufung auf das Deteilprojekt wohl unterbleiben.

Der dritte Absatz des §. 47 hätte — wie schon erwähnt — Ausnamsfälle zu

umfassen, bei welchen, im Ermangelung sonstiger stichhältiger rechtlicher Momente, die Festsetzung der Grenze des Wasserbettes auf Grund der auf dem massgebenden Wassarstande abgeleititen Daten über die Lage der Uferlinie zu erfolgen hat.

Es handelt sich somit nunmehr um die Beantwortung der Frage, welcher Wasserstand bei der Handhabung einer solcher gesetzlichen Bestimmung vorgeschrieben werden soll, und wie derselbe prägnant und unzweifelhaft zu charakterisieren wäre, um allen vorkommenden Fällen und Verhältnissen in zutreffender und gerechter Weise zu genügen.

Da mit dem Wasserstande auch die Menge des Wassers, d. i. dessen eventuell nutzbar zu machende Kraft, wächst oder fällt, erscheint es begründet und üblich, bei der Beurteilung der mit der Wassermenge und mit dem Wasserstande zusammenhängenden Besitz- und Eigentumsrechte, sich in der Regel auf den gewöhnlichen, jährlich am längsten andauernden Wasserstand zu stützen.

Es erscheint nun naheliegend, auch für die Beurteilung der Grenzlage eines Wasserbettes jene Uferlinie in Betracht zu ziehen, welche beim gewöhnlichen Wasserstande als Verschneidung der Wasserfläche mit der Böschung des Gewässers vorhanden ist.

Es wird demnach der Ansicht des Landesausschusses beigepflichtet, dass bei der Abgrenzung des Wasserbettes — allerdings immer von der Annahme ausgehend, dass es sich nur um zweifelhafte Fälle handelt — die bei normalen d. i. beim jährlich am längsten andauernden Wasserstande vorhandene Uferlienie als massgebend anzunehmen sei. Die vom Landesausschusse gewünschte Bezeichnung „mittlerer normaller Wasserstand" erscheint dagegen überflüssig, weil hiedurch — abgesehen davon, dass es nur eine Höhe des normallen Wasserstandes im betreffenden Jahre geben kann — nur Anlass zu Zweifeln über die Ermittlung dieser Höhenlage gegeben werden könnte. Die Präzisierung dieser Höhenlage wird dagegen nur an Gewicht gewinnen, wen die Erläuterung: „beim jährlich am längsten andauernden Wasserstande" ohne Anwendung der im Entwurfe des Landesauschusses ersichtlichen Klamer angeführt wird.

Um weiters jenen nachteiligen Konsequenzen vorzubeugen, welche sich aus der Anwendung des als massgebend festgesetzen normallen Wasserstandes hinsichtlich der Beurteilung der ausserhalb des Normalwasser — Rinnsales befindlichen Terrainflächen in besonderen Fällen ergeben könne, d. h. um auch den oftmaligen Bedürfnissen wegen entsprechender Diemensionirung des zu Regulierungszwecken benötigen Bettes Rechnung zu tragen, wäre in dass Gesetz auch die Bestimmung aufzunehmen, dass bei der Feststellung der Grenzen des Wasserbettes vor der Regulierung in zweifelhaften Fällen auch die im Bereiche regelmässig auftretender höherer Wasserstände gelegenen unproduktiwen Grundflächen und Terrains mit nicht kultivierten Landgewächsen insoweit privatrechtliche Ansprüche auf dieselben nicht nachgewiessen werden, als Bestandteile des natürlichen Wasserbettes behandelt werden sollen. Die besondere Anführung der in Kultur befindlichen Grundstücke wird hiebei unterlassen, weil wohl anzunehmen ist, dass in solchen Fällen begründete Privatrechte geltend gemacht werden. Aus demselben Grunde kann füglich die übrigens schwer definierbare Bezeichnung jener maximalen Höhenlage des Wasserstandes unterbleiben, über welches Niveau hinaus der Anspruch auf Einbeziehung des betreffenden Terrains in das naturliche Wasserbett nicht geltend zu machen wäre. Diese obere Grenze wird sich nämlich durch die Berücksichtigung bestehender Rechte ohnehin ergeben.

Zu §. 47 a. Es wird sich nicht empfehlen, den Zeitpunkt der Überlassung des gewonnenen Grundes von dem Fortschritte seiner Verlandung abhängig zu machen.

Eine solche Bestimmung setzt überhaupt nur spezielle Fälle voraus, in welchen dem geschiebeführenden Flusse die Möglichkeit geboten wird, seine Sinkstoffe in die betreffenden Terrains zu fördern und dieselben hiedurch aufzulanden. Aber auch in diesen besonderen Fällen würde die Normierung einer bestimmten Höhe der Verlandung zu Zweifeln in der Handhabung dieser gesetzli-

chen Bestimmung Anlass geben, weil gleichmässig hohe Verlandungen in der Regel nicht erzielbar sind und selbst geringe Abweichungen vom vorgeschriebenen Auflandungsniveau zu gerechtfertigten Anfechtungen der einschlägigen Entscheidungen führen würden.

Noch wichtiger erscheint aber der Umstand, dass in vielen Fällen, Grund und Boden durch Regulierung gewonnen wird, obwohl eine Auflandung durch die Sedimente des Gewässers nicht in Betracht kommt. Derartige Gewinne an Terrain sind beispielsweise bei direkten Anschüttungen bei hochwasserfreien Eindeichungen der Bachläufe, vornehmlich aber bei Korrektionen der Wildbachläufe, zu verzeichnen.

An Stelle dieser Bestimmung wäre dagegen im Interesse der Regulierungsunternehmungen eine Vorsorge für ein anderes Bedürfnis zu treffen. Die strikte Handhabung der bisherigen Vorschriften des §. 47 führt häufig zur Veräusserung von gewonnenen Verlandungsgründen, die zwar zur Erzielung über besseren Verlandung oder zur Befestigung der Ufer nicht mehr benötigt werden, deren Besitz aber für das Regulierungsunternehmen von besonderem finanziellen oder sonstigen Vorteil gewesen wäre. Die Vernachlässigung derartiger Interessen des Regulierungsunternehmens dürfte seinerzeit beim Zustandekommen des Wasserrechtsgesetzes kaum beabsichtigt worden sein, dennoch bieten sich dermalen Schwierigkeiten, wenn im Interesse der Erhaltung des Unternehmens oder zum Betriebe desselben überhaupt, gewonnene Verlandungsgründe anderweitig, als dies der §. 47 vorsieht, benötigt werden.

Um nur einige Beispiele hiefür anzuführen, sei darauf hingewiesen, dass Verlandungsgründe zur Anlage von Materialplätzen, Landungsplätzen, Kommunikationem im Interesse des Unternehmens, Wohnstätten für Aufseher etz. Verwendung finden können, und dass die Regulierungsunternehmen eventuell in die Lage versetzt werden können, die auf Grund der genau umschriebenen Bestimmung des §. 47 an die Anrainer veräusserten Grundstücke zu solchen Zwecken wieder käuflich zu erwerben.

Es empfiehlt sich daher, die vorliegende Gelegenheit zu benützen und im Gesetze die Verässerung des gewonnenen Grundes nur bedingungsweise, d. i. in der Voraussetzung zuzugestehen, dass derselbe nicht für die Zwecke der Regulierung überhaupt benötigt wird.

Der im zweiten Absatze des §. 47. a beantragten Bestimmung, betreffend die eventuelle Vorschreibung der Art der Benützung der Verlandungsgründe, wird vollständig beigepflichtet, nur empfiehlt es sich, die spezielle Bezeichnung „Anlandungen" durch jene: „durch Regulierung gewonnene Grudstücke" zu ersetzen.

ad §. 47 b. Der vom Landesausschusse proponierte Entwurf der gesetzlichen Normen über die Ermittlung des Kaufschillings für die Verlandung, beziehungsweise durch die Regulierung gewonnenen Grundstücke, beinhaltet eine ganz unmotivierte Einschränkung der Entschädigung für abzutretende Grundstücke und könnte in besonderen Fällen, beispielsweise bei Gewässerregulierungen in Städten, wenn wertvolle Baugründe gewonnen werden, die finanzielle Sicherstellung des betreffenden Unternehmens gefährden.

Es wird daher in diesem Belange dem Entwurfe der k. k. Statthalterei, jedoch mit dem Bemerken beigepflichtet, dass die in Rede stehende Bestimmung nicht am Schlusse des §. 47 a sondern an den ersten Absatz des §. 47 a anzufügen wäre, zumal am Schlusse dieses ersten Ansatzes bereits die Erstattung des Wertes erwähnt erscheint.

Für die Abänderung der derzeitigen Bestimmungen des §. 47. W. R. G. würde sich demnach folgende Fassung empfehlen:

„§. 47. Der durch Regulierungsbauten im Regulierungsbereiche (in Wasserbetten) gewonnene Grund und Boden fällt denjenigen zu, welche die Kosten der Unternehmung tragen.

Die Grenze zwischen dem Wasserbette und den anliegenden Grundstücken ist anlässlich des nach den Bestimmungen des III. Abschnittes durchzuführenden

Verfahrens durch die politische Behörde unter Zuziehung der Interessenten zu erheben.

Wenn über die Lage der Grenze Zweifel bestehen, ist als solche die Uferlinie beim normalen, das ist beim jährlich am längsten andauernden Wasserstande anzusehen. Über dieser Linie befindliche, im Bereiche regelmässig auftretender höherer Wasserstände gelegene unproduktive Grundflächen und Terrains mit unkultivierten Landgewächsen, sind als Bestandteile des Wasserbettes zu behandeln, insoweit auf dieselben nicht priwatrechtliche Ansprüche nachgewiesen werden.

Durch die amtliche Ermittlung oder Feststellung der Grenze des Wasserbettes wird der Geltendmachung eines auf einen Privatrechtstitel gegründeten Rechtes an dem Wasserbett oder an einem durch die Regulierungsbauten gewonnenen Grund und Boden im ordentlichen Rechtswege nicht vorgegriffen.

§. 47. a) Sobald der Zweck der Regulierungsarbeiten erzielt ist, muss der durch dieselben gewonnene Grund und Boden, insoweit derselbe nicht für die Zwecke der Regulierung benötigt wird und soweit dagegen keine Bedenken aus öffentlichen Rücksichten obwalten, den Anreinern auf Verlangen gegen Erstattung des Wertes abgetreten werden.

Dieser Wert ist, falls ein Übereinkommen nicht zustande kommt, von der politischen Behörde auf Gruud des Befundes sachverständiger Schätzleute zu bestimmen.

Wenn es öffentliche Rücksichten erheischen, kann die politische Behörde den Erstehern der durch die Regulierung gewonnenen Grundstücke die Art der Benützung derselben vorschreiben".

Was die vom galizischen Landtage beschlossene Resolution wegen der Auslegung der Bestimmungen des §. 41. Wasser-Rechts-Gesetz in der Praxis betrifft, so wird den diesbezüglichen Ausführungen der k. k. Statthalterei vollinhaltich beigepflichtet.

Die Beilagen des Eingangs zitierten Berichtes folgen mit dem Beifügen zurück, dass die Stellungnahme zu dem Gesetzentwurfe, betreffend die Abänderung des §. 45 Wasser-Rechts-Gesetz, abgesondert erfolgt ist.

Für den k. k. Ackerbauminister:

Zaleski, m. p.

Odpis

okólnika c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie z dnia 28. sierpnia 1908 l. 13.676 pr. do wszystkich c. k. Starostw, c. k. Kierownictw regulacyi rzek i ich Ekspozytur.

Ponieważ przekonałem się, że postanowienia § 41. ustawy wodnej z d. 14. marca 1875, Dz. u. kr. Nr. 38, o ile tyczą się budowli wodnych mających na celu uregulowanie wody lub ochronę przeciw wodzie a wykonywanych przez państwo, nie zawsze dobrze są rozumiane i stosowane, przeto oznajmiam, co następuje:

Chociaż po myśli §. 41 ustawy wodnej dla budowli ochronnych i regulacyjnych wykonywanych przez państwo nie jest wymagany konsens wodno-prawny właściwej władzy politycznej, to jednak przed ich wdrożeniem i wykonaniem musi być przeprowadzone, analogicznie jak co budowli wykonywanych przez władze samorządne lub osoby prywatne, dochodzenie wodnoprawne za współudziałem stron interesowanych, by im dać możność wypowiedzenia swoich życzeń i żądań, względnie podniesienia zarzutów. W ten sposób daną będzie stronom interesowanym możność bronienia swych praw i interesów, budowle przeprowadzone będą odpowiednio celowi bez przeszkód, a administracya państwa wolną będzie od późniejszych zażaleń i roszczeń.

Do przeprowadzenia dochodzenia wodnoprawnego powołane jest po myśli postanowień §. 76. ustawy wodnej Starostwo, w którego okręgu budowle są projektowane względnie c. k. Namiestnictwo, o ile chodzi o rzekę używaną do żeglugi statków lub spławiania tratew.

Kierownictwom regulacyi nie wolno przeto rozpoczynać robót regulacyjnych przed przeprowadzeniem dochodzeń wodnoprawnych.

Operaty do przeprowadzenia tych dochodzeń i wywłaszczenia gruntów mają być, jak to zarządono tutejszym reskryptem z 4. sierpnia 1904 l.96.091, sporządzone w dwóch egzemplarzach i mają się składać:

1) z planu sytuacyjnego o skali 1 : 2880 z wkreślonemi liczbami katastralnemi parcel nadbrzeżnych, a zwłaszcza parcel wykupić się mających, tudzież z wkreślonemi drogami, wodami i urządzeniami wodnemi.

W planie sytuacyjnym należy wkreślić granice między łożyskiem rzeki a przytykającymi gruntami.

Przestrzenie wykupić się mające należy oznaczyć kolorem czerwonym;

2) ze sprawozdania technicznego, czyli krótkiego opisu technicznego;

3) z wykazu właścicieli gruntów nadbrzeżnych według gmin katastralnych z oznaczeniem odnośnych parcel i podaniem ewentualnych faktycznych posiadaczy w rubryce „uwaga“;

4) z wykazu przeciętych dróg i wód (drogi, mosty, dostępy, przejazdy w bród, promy, ścieżki, kanały, młynówki, potoki, jazy i t. d.) z oznaczeniem

ewentualnych zmian w tych komunikacyach i urządzeniach wodnych, które spowoduje wykonanie projektu i sposobu, w jaki mają być zabezpieczone interesy stron, używających tych dróg, wód lub urządzeń wodnych.

Jeżeli potrzebne do wykonania budowli grunta mają być wywłaszczone, należy do operatu dołączyć nadto osobne wykazy zapotrzebowanych gruntów i praw z odnośnymi planami wykupna i oznaczeniem miejsc zamieszkania eksproprijatów.

Jeżeli w końcu projektowane budowle mają być wykonane częściowo na terytoryum kolejowem (w obrębie granicznikow kolejowych), n. p. pod mostami lub innymi objektami kolejowymi, należy, jak to już także zarządzono tutejszym reskryptem z 23. maja 1906 l. 47.838, i z 3. maja 1907 l. 14.471, dołączyć przekrój poprzeczny rzeki wzdłuż terytoryum kolejowego (mostu i t. d.), z wrysowaniem tam równoległych i filarów mostowych odniesionych do wodoskazów eraryalnych i do wysokości szyn, tudzież profil podłużny rzeki w długościach wystarczających do ocenienia, czy i o ile pogłębienie koryta na odnośnej przestrzeni może nastąpić.

Roboty na terytoryum kolejowem, jak to już w przytoczonych powyżej tutejszych reskryptach zaznaczono, podlegają przepisom kolejowym zawartym w rozporządzeniu ministeryalnem z 25. stycznia 1879 Dz. u. p. Nr. 19. i muszą być odrębnie traktowane.

Termin dochodzenia wodnoprawnego należy ogłosić w interesowanych gminach i obszarach dworskich i zaprosić do niego wszystkie znane strony interesowane, którym wolno do protokołu rozprawy wnosić zarzuty, uwagi i żądania.

Fundusz regulacyjny zastąpi przy dochodzeniu delegat odnośnego Kierownictwa regulacyi.

W dochodzeniu ma wziąć nadto udział technik państwowy, jako bezstronny znawca techniczny, który ma wydać szczegółową opinię co do projektu i warunków jego wykonania, tudzież co do żądań i zarzutów stron przy dochodzeniu podniesionych. Opinię tę należy przedstawić stronom interesowanym i spisać wzajemne ich oświadczenia.

Na podstawie wyniku dochodzenia ma być wydane orzeczenie co do żądań i zarzutów stron z wolnością rekursu.

O ile chodzi o budowle niecierpiące zwłoki a konieczne z powodu wypadków elementarnych, jak powodzi i t. p., winno c. k. Kierownictwo odnieść się do właściwego c. k. Starostwa, względnie c. k. Namiestnictwa, które mogą zezwolić na rozpoczęcie niecierpiących zwłoki budowli z tem zastrzeżeniem, że dochodzenie wodnoprawne przeprowadzone będzie dodatkowo. W tym celu c. k. Kierownictwo winno przedłożyć odnośny projekt w najkrótszym czasie, ile możności przed ukończeniem budowli.

Polecam c. k. Starostwu (Kierownictwu regulacyi rzek względnie Ekspozyturze), aby do powyższych postanowień ściśle się stosowano.

C. k. Namiestnik:

Bobrzyński, w. r.

Ustawa

z dnia . . . . . uzupełniająca postanowienia §. 47. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 47. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38. zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać, jak następuje:

§. 47.

Grunt uzyskany wskutek budowli regulacyjnych w obrębie regulacyjnym (w łożyskach wód) przypada tym, którzy ponoszą koszta przedsiębiostwa.

Granicą między łożyskiem wody a gruntami przyległymi ustalić ma władza polityczna przy udziale stron interesowanych w postępowaniu mającem się przeprowadzić według postanowień szóstego rozdziału.

Jeżeli zachodzą wątpliwości co do położenia granicy, należy uważać za granicę linię brzegu przy normalnym, to jest najdłużej w roku trwającym stanie wody.

Znajdujące się ponad tą linią, a położone w obrębie zwykle występujacych wyższych stanów wody grunta nieproduktywne, tudzież tereny z nieuprawianemi roślinami lądowemi należy uważać za przynależność łożyska wody, o ile co do nich nie zostaną udowodnione roszczenia prywatno-prawne.

Urzędowe oznaczenie lub ustalenie granicy łożyska wody nie przesądza dochodzenia prawa opartego na tytule prywatnoprawnym do łożyska wody lub gruntu uzyskanego przez budowle regulacyjne w drodze sądowej.

§. 47 a

Skoro cel regulacyi został osiągnięty, musi być grunt uzyskany wskutek budowli regulacyjnych odstąpiony właścicielom przyległych gruntów na ich żądanie za zwrotem war-

tości, o ile nie jest potrzebny dla celów regulacyi i o ile nie zachodzą przeszkody ze względów publicznych.

Wartość ta w braku obopólnej zgody ma być oznaczoną przez władzę polityczną na podstawie ocenienia znawców.

Jeżeli względy publiczne tego wymagają, może władza polityczna przepisać nowonabywcom gruntów uzyskanych przez regulacyę sposób ich użytkowania.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych, robót publicznych i handlu.

Ls. 371 08.

Aleg. 95

Wniosek

p. Dra Kostia Lewickiego i tow. w sprawie języka wykładowego w szkołach średnich.

Podpisani wnoszą.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia art. 5. i 7. ustawy z 22-go czerwca 1867 Nr. 13 dz. u. kr., względnie ustawy z 31. maja 1874 l. 45. Dz. u. kr. i ustawy z 8. września 1888 Nr. 34 dz. u. kr. o wykładowym języku w szkołach ludowych i średnich Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

§. 1.

Postanowienia art. 5. i 7. ustawy z 22. czerwca 1867 l. 13 dz. u. kr. względnie ustawy z 31. maja 1874 l. 45 dz. u. kr. i ustawy z 8. września 1888 l. 34 dz. u. kr. tracą moc obowiązującą, a na ich miejsce wchodzą w życie następujące postanowienia:

Art. 5 a. W galicyjskich szkołach średnich mają być równouprawnione języki polski i ruski jako języki wykładowe. W każdej szkole średniej może być z reguły tylko jeden z tych języków wykładowym językiem.

Art. 5. b. W szkołach średnich utrzymywanych w całości lub w części z funduszów publicznych i w czasie wydania tej ustawy istniejących, będzie językiem wykładowym ten język krajowy, który w czasie wydania tej ustawy jest w tych szkołach wykładowym językiem.

Art. 5. c. O języku wykładowym szkół średnich mających się utworzyć w przyszłości z funduszów publicznych, będą

decydowały w każdym poszczególnym wypadku kompetentne władze szkolne na podstawie następujących ograniczeń:

Kiedy okaże się potrzeba kreowania średniej szkoły w miejscowości, w której dotąd nie było żadnej średniej szkoły tego rodzaju, będzie wykładowym językiem w tej szkole ten język, jakiego na podstawie wyników ostatniej konskrypcyi używa więcej niż 50 proc. ludności w powiecie, w którym jest położona dotycząca miejscowość.

Potrzeba ta ma być uważana za istniejącą, kiedy na 3 miesiące przed rozpoczęciem roku szkolnego zgłosi się u krajowej władzy szkolnej co najmniej 30 rodziców zamieszkałych w odnośnym powiecie z zamiarem oddania swoich dzieci do pierwszej klasy średniej szkoły, skoro taka szkoła w oznaczonej miejscowości tego powiatu będzie utworzona.

Kiedy okaże się potrzeba utworzenia nowej szkoły średniej w miejscowości, gdzie już jest taka średnia szkoła z polskim językiem wykładowym, to nowo utworzona szkoła ma otrzymać ruski język wykładowy, o ile ludność w dotyczącym powiecie na podstawie wyników ostatniej konskrypcyi jest ruską w liczbie wyższej ponad 50%, albo jeżeli do istniejącej polskiej szkoły średniej uczęszcza zwyż 200 uczniów ruskiej narodowości.

Kiedy okaże się potrzeba utworzenia nowej szkoły średniej w miejscowości, w której istnieje już taka szkoła średnia z ruskim językiem wykładowym, to nowo utworzona szkoła ma otrzymać polski język wykładowy, jeżeli ludność w dotyczącym powiecie na podstawie wyników ostatniej konskrypcyi jest polską w liczbie wyższej ponad 50%, albo jeżeli do istniejącej ruskiej szkoły uczęszcza ponad 200 uczniów polskiej narodowości. Potrzeba utworzenia nowej szkoły średniej ma się uważać za istniejącą, jeżeli liczba w istniejącej już takiej szkole średniej przekroczy 500.

Art. 5. d. W szkołach średnich z polskim językiem wykładowym należy utworzyć równorzędne klasy z ruskim językiem wykładowym, kiedy tego zażąda co najmniej 25 rodziców uczniów dotyczącej klasy.

Jak długo krajowa ustawa nie uchwali inaczej, pozostawia się niemiecki język w dotychczasowym rozmiarze wykładów w II. gimnazyum we Lwowie.

§. 2.

Wykonanie tej ustawy poleca się Ministerstwu wyznań i oświaty.

Wnioskodawca:
Dr. Kost' Lewicki. w. r.

A. Szeptycki, K. Czechowicz, G. Chomyszyn, Dr. Oleśnicki, Dr. Makuch, Kiweluk, Skwarko, T. Staruch, A. Staruch, Dr. Kurowiec, Dumka, Sandulak, Sodomora, Winniczuk.

Aleg. 96

Wniosek

posła Dra Oleśnickiego i tow. w sprawie założenia w Stryju gimnazyum im. Cesarza Franciszka Józefa I. z ruskim językiem wykładowym.

Jedną z najżywotniejszej w obecnej chwili potrzeby ruskiego narodu w Galicyi na polu szkolnictwa jest pomnożenie liczby ruskich gimnazyów a mianowicie przedewszystkiem przez założenie gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stryju. Przedewszystkiem miasto Stryj jest ośrodkiem kilku powiatów jak stryjskiego, drohobyckiego, żydaczowskiego, dolińskiego a w części rudeckiego i bobreckiego, które nie mają ani jednej ruskiej szkoły średniej a w których procent ruskiej ludności jest najwyższy w kraju, bo wynosi od 68—79%. Polskie gimnazya istniejące na terytoryum tych powiatów są tak przepełnione, że sam interes szkolnictwa przemawia za ulżeniem zadań tym zakładom drogą stworzenia ruskiege gimnazyum w Stryju.

Założenie tej tak ważnej dla publicznego wychowania instytucyi — spełnienie gorących życzeń, a równocześnie bezsprzecznego prawa ruskiej ludności tego terytoryum jest pożądanem w myśl intencyi tej ludności związanem z przeważnym dla całej monarchii faktem tegorocznego jubileuszu 60-letniego panowania cesarza Austryi i króla Galicyi Franciszka Józefa I, a to przez nadanie temu nowemu gimnazyum nazwy: Gimnazyum imienia Franciszka Józefa I.

Tą drogą upamiętnionoby na zawsze pamięć tego jubileuszu, pod którego auspicyami miałby ten Zakład naukowy powstać i nadal istnieć.

Wobec tego wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w najbliższym roku szkolnym założył w Stryju osobne gimnazyum im. Cesarza Franciszka Józefa I. z ruskim językiem wykładowym.

Wnioskodawca:
Oleśnicki *w. r.*

A. Szeptycki, K. Czechowicz, Chomyszyn, Skwarko, Winniczuk, Dr. K. Lewicki, T. Staruch, A. Staruch, Kiweluk, Dumka, Makuch, Sandulak, Dr. Kuroviec, Sodomora.

Aleg. 97

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Regulacya Strwiąża i Dniestru, przedsięwzięta celem uchylenia dotychczasowych klęsk elementarnych, nie tylko żadnej zmiany na lepsze w tym kierunku nie sprowadziła, ale, jak wylewy lat ostatnich wskazują, uczyniła je dotkliwszemi i częstszemi. Wystarcza obecnie nierzadka u nas słota kilkudniowa, aby masy wód niemogące się w zbyt wąskiem i płytkiem korycie pomieścić, rozlewały się na pola i łąki okoliczne, powodując rokrocznie milionowe straty.

Celem skrócenia czasokresu wylewów należy jak najbardziej przyspieszyć ukończenie regulacyi Strwiąża i Dniestru i przystąpić jak najrychlej do sypania wałów ochronnych, nierozpoczętych niestety dotychczas z powodów technicznych i ekonomicznych.

Wobec tego, że obecny stan robót regulacyjnych sypanie wałów ochronnych ze względów technicznych już umożliwia a względy ekonomiczne wprost do tego zmuszają, stawiają niżej podpisani wniosek:

Wysoki Sejm zechce uchwalić:

1. Okres budowy przy regulacyi Strwiąża i Dniestru na lat 20 skrócić i wezwać c. k. Rząd, by odpowiednio roczne raty zasiłku państwowego podwyższył.

2. W jak najkrótszym czasie do sypania wałów ochronnych przystąpić.

Wnioskodawca.
Skarbek *w. r.*

Sozański, Rayski, Loewenstein, Jabłoński, Sala, Ciuchciński, Rutowski, Czaykowski, Głąbiński, Maiss, Michałowski, Bednarski, Skałkowski, Niezabitowski

Ls. 373/08.

Wniosek

p. Kiweluka i tow. w sprawie założenia w Samborze osobnego gimnazyum z językiem wykładowym ruskim.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby z najbliższym rokiem szkolnym założył w Samborze osobne gimnazyum z językiem wykładowym ruskim.

Wwioskodawca:
***Kiweluk** w. r.*

Sodomora, Dr. Kurowiec, Dr. Kost Lewicki, T. Staruch, A. Staruch, Dumka, Malxuch, Sandulak, Winniczuk, A. Szeptycki, Czechowicz, Chomyszyn, Skwarko.

Ls. 374.08.

Neg. 99

Wniosek

p. Tymoteusza Starucha i tow. w sprawie założenia w Brzeżanach osobnego gimnazyum z językiem wykładowym ruskim.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby z najbliższym rokiem szkolnym założył w Brzeżanach osobne gimnazyum z językiem wykładowym ruskim.

Wnioskodawca:
T. Staruch *w. r.*

*Sodomora, Dr. Kurowiec, Dr. K. Lewicki, A. Staruch, Kiwcluk, Dumka, **Makuch**, Sandulak, **Winnczuk**, A. Szeptycki, Czechowicz, Chomyszyn, Oleśnicki, Skwarko.*

LS. 380/08.

Aleg. 100

Wniosek

posła Oleśnickiego i towarzyszy w sprawie regulacyi rzeki Tyśmienicy w powiecie drohobyckim i zarządzeń ochronnych przeciw zalewom i zanieczyszczeniu gruntów i pastwisk w tymże powiecie odpadkami naftowej produkcyi.

Wielki przemysł naftowy w drohobyckim powiecie od szeregu lat wyrządza wielkie szkody dla rolnych gospodarstw położonych nad brzegami rzeki Tyśmienicy.

Według ustaw obowiązujących nie wolno przemysłowym zakładom zanieczyszczać płynące rzeki i potoki odpadkami w ten sposób, aby to wpływało niekorzystnie na wegetacyę roślin gospodarskich i chów bydła.

Rafinerye nafty w Borysławiu i Drohobyczu naruszają wspomniane postanowienia prawa i puszczają do rzeki Tyśmienicy odpadki produkcyi naftowej, przez co zanieczyszczają wodę w tej rzece i powodują wylewy jej na grunta i pastwiska całego szeregu nad tą rzeką położonych gmin i niszczą wegetacyę na tych gruntach i pastwiskach.

Podczas gdy ten proceder od szeregu lat wyrządza znaczne szkody tym gminom — tak też i w tym roku nadzwyczajna hyperprodukcya szybów naftowych i liczne a długotrwałe wybuchy tychże stały się dla gmin powiatu drohobyckiego nad rzeką Tyśmienicą położonych prawdziwie ciężką katastrofą. Właściciele erupcyjnych szybów nie postarali się o dostateczną ilość rezerwoarów i basenów dla wybuchającej w nadmiernej ilości nafty — nie postarali się o zabezpieczenie pojedynczych szybów tamami, któreby powstrzymały odpływ ropy — a wskutek tego wpłynęły i wpływają olbrzymie jej masy do rzeki Tyśmienicy i rozlewają się na gruntach i pastwiskach nadbrzeżnych gmin i ich mieszkańców.

A skutki tego dla tych gmin są zaiste straszne.

Na gruntach i pastwiskach nikła cała roślinność. Na wielkich przestrzeniach tych gruntów i pasz, osadza się ropa, wygryzająca wszelką roślinność, tak że grunt staje się nie zdolnym do wydawania roślinności na cały szereg lat a najpiękniejsze pastwiska przemieniają się w pustynie. Bydło wstępujące na te przestrzenie natychmiast podpada słabościom, puchną i ranią się mu nogi — a nawet tam, gdzie trawa nie zupełnie zniszczona — odór naftowy nie dozwala bydłu z nich

korzystać. A za tem idzie nie tylko zniszczenie produkcyi rolnej, ale wielkie zniszczenie bydła, które w powiecie drohobyckim szczególnie w sądowym powiecie medenickim stanowi główną dźwignię rolnego gospodarstwa.

Ta straszna katastrofa dotyczy nie dwu, trzech gmin, ale cała wielka przestrzeń powiatu drohobyckiego, a głównie sądowego medenickiego. Dotknięte nią są gminy: Wróblowice, Poczajowice, Michałowice, Ropczyce, Opary, Dowhe, Horucko, Litynia, Słońsko, Medenice, Uhartsberg, Terszaków, Lipice i Lipowiec. Wszystkie ta gminy są w tym roku pod względem gospodarczym zupełnie zniszczone, w samych Wróblowicach wynosi szkoda ponad 100.000 kor., w Michałowicach zalew ropy objął chaty a nawet cerkiew.

Ponieważ ten stan powodujący ruinę gospodarstw gruntowych w jednym z największych i najhojniej przez przyrodę wyposażonych powiatów kraju jest istotnem szyderstwem nad wszelką sprawiedliwością i prawnym porządkiem; ponieważ szkody, jakie z tego powodu obok powszechnej klęski elementarnej — jakie ponosi powiat drohobycki w szczególności zaś sądowy medenicki, są wyjątkowo strasznie wysokie.

wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. jak najrychlejsze przeprowadzenie regulacyi rzeki Tyśmienicy, coby uniemożliwiło na przyszłość zalewy nadbrzeżnych gruntów;

II. wezwanie do Rządu, żeby zastosował do producentów nafty ściśle kary w celu przestrzegania istniejących przepisów do rezerwoarów i basenów dla zbierania ropy — a w szczególności, aby górnicze władze zezwalały wtedy na wiercenie szybów dopiero po wykazaniu się przygotowaniem potrzebnych rezerwoarów dla możliwie najwyższej produkcyi;

III. szczególne uwzględnienie poszkodowanych z tego powodu gmin pow. drohobyckiego a w czczególności sądowego medenickiego przy rozdziale tegorocznych zasiłków z krajowego i państwowego funduszu.

Wnioskodawca:
***Oleśnicki** w. r.*

A Szeptycki, K. Czechowicz, H. Chomyszyn, Dr. K. Lewicki, Makuch, Kiweluk, Skwarko, T. Staruch, A. Staruch, Dr. Kurowiec, Dumka, Sandulak, Sodomora, Winniczuk.

Aleg. 101

Wniosek

p. Tymoteusza Starucha i tow. w sprawie rezolucyi do Rządu w przedmiocie odszkodowania gmin za czynności poruczonego zakresu działania i przedsięwzięcia środków, ażeby funkcye te poza ustawowy zakres rozszerzane nie były.

Od szeregu lat spełniają gminy naszego kraju liczne funkcye t. zw. poruczonego zakresu działania. Funkcye te są wprawdzie włożone na nie ustawą, niema jednak żadnego tytułu, któryby usprawiedliwiał obowiązek ponoszenia znacznych wydatków jakie, są dla gmin z tem połączone.

Z drugiej strony narzucają władze polityczne i ich organy gminom często takie obowiązki, które wykraczają poza granice poruczonego zakresu działania i zniewalają gminy spełniać odnośne funkcye i ponosić połączone z niemi ciężary i wydatki.

Ponieważ takie przeciążenie gmin coraz bardziej się zwiększa i jest wielką przeszkodą w prawidłowem funkcyonowaniu gmin i ich organów, — oraz w spełnianiu ich własnego zakresu działania — dlatego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

1) aby jak najrychlej przedłożył Radzie Państwa projekt ustawy, ustanawiającej wynagrodzenie dla gmin za pełnienie obowiązków poruczonego zakresu działania.

2) aby w drodze rozporządzenia pouczył gminy, do jakich taksatywnie mających się wyszczególnić funkcyj poruczonego zakresu działania są obowiązane, a władzom politycznym i ich organom surowo zabronił dowolnego rozszerzania tych funkcyj poza ustawą ustanowione wypadki.

Wnioskodawca:

***T. Staruch** w. r.*

Sodomora, Dr. Kurowiec, Dr. K. Lewicki, A. Staruch, Kiwcluk, Dumka, Makuch, Sandulak, Winniczuk, A. Szeptycki, Czechowicz, Chomyszyn, Oleśnicki, Skwarko.

Aleg. 102

Wniosek

posła Dumki i tow. w sprawie zaopatrzenia ludności kraju w drzewo budulcowe i opałowe z lasów dóbr państwowych w Galicyi.

Wielka część naszego kraju cierpi niedostatek drzewa opałowego i budulcowego.

Lasy w znacznej części kraju są wyniszczone tak, że dalej tego drzewa już dostarczać nie mogą, a do lasów, gdzie jeszcze drzewo się sprzedaje, jest tak daleko, że koszta transportu podwajają cenę drzewa.

Z tego powodu panuje niedostatek drzewa, mający wszelkie znamiona prawdziwej ekonomicznej katastrofy.

Odczuwa to ludność miast i miasteczek, która musi płacić niebywale wysokie ceny za drzewo na opał; odczuwa to jeszcze ciężej ludność wiejska, która musi grubo przepłacać drzewo budulcowe, a przeważnie zupełnie jest pozbawiona możności używania drzewa na opał.

Tymczasem są w kraju jeszcze bardzo znaczne przestrzenie lasów w dobrach państwowych, które są zdolne jeszcze tej ogólno-krajowej potrzebie zaradzić.

Jednak zarządy tych lasów sprzedają drzewo tylko wielkim kupcom — spekulantom, którzy go odsprzedają ludności za potrójną, albo jeszcze wyższą cenę.

Takim sposobem zarządy te zapoznają wagę i zadania majątku państwowego wobec społeczeństwa, — zapoznają swój socyalno-polityczny obowiązek, — a podtrzymują i wspomagają wyzysk ludności kraju na rzecz spekulantów.

Wobec tego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby:

1. ograniczył sprzedaż spekulacyjną drzewa budulcowego i opałowego z lasów państwowych w Galicyi w ten sposób, by ludność wiejska miała możność

nabywać w lasach tych każdego czasu za rzeczywistą cenę materyał budulcowy i drzewo na opał;

2. urządził jak najrychlej w bezleśnych stronach kraju odpowiednią ilość składów drzewa z lasów państwowych;

3. zniżył dla transportu drzewa z lasów państwowych do tychże składów, względnie także do miejsca zamieszkania kupujących partyj taryfę przewozową na kolejach państwowych.

Wnioskodawca:

Dumka *w. r.*

Sodomora, A. Szeptycki, K. Czechowicz, Chomyszyn, Oleśnicki, Dr. Kurowiec, Dr. K. Lewicki, T. Staruch, A. Staruch, Kiweluk, Makuch, Sandulak, Skwarko, Winniczuk.

Alg. 103

Wniosek

posła dra Kurowca i tow. w sprawie ułatwienia ludności wiejskiej chowu i wypasania bydła rogatego.

Zważywszy, że chów bydła jest dziś w kraju naszym główną gałęzią gospodarstwa rolnego;

zważywszy, że wobec wielkiego rozdrobnienia włościańskiej własności rolniczej gospodarstwo zbożowe nawet na utrzymanie gospodarza, jego rodziny i czeladzi nie wystarcza a tylko chów bydła może gospodarstwu włościańskiemu dać rzeczywisty dochód;

zważywszy, że wskutek wielkiego pokrzywdzenia przy regulacyi serwitutów i dalszych podziałów gruntów, włościańskie gospodarstwa nie mają dziś pastwisk potrzebnych do prowadzenia gospodarstwa rogatego bydła;

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w duchu i w dalszem rozszerzeniu zasadniczej myśli rozporządzenia ministerstwa rolnictwa z 4. stycznia 1907:

a) zniewolił zarządy dóbr skarbowych i fundacyjnych w Galicyi pod zarządem państwa zostających do przemiany jak największych przestrzeni tych dóbr nadających się pod kulturę pasz na pastwiska;

b) ażeby pastwiska te wypuszczał w dzierżawę spółkom włościańskim zawiązanym dla chowu bydła, lub pojedyńczym włościanom;

c) ażeby umożliwił i ułatwił nabywanie na własność pojedyńczych części tych pasz na rzecz takich spółek lub pojedyńczych włościan z wykluczeniem jednak interesów spekulacyjnych — przez rozłożenie ceny kupna na raty — w ciągu dłuższego peryodu lat spłacić się mające.

Wnioskodawca:

Dr. Kurowiec *w. r.*

Sodomora, Dr. K. Lewicki, T. Staruch, A. Staruch, Kiweluk, Dumka, Makuch, Sandulak, Skwarko, Winniczuk, A. Szeptycki, Czechowicz, Chomyszyn, Oleśnicki.

Wniosek

p. Skwarki i tow. w przedmiocie przygotowań dla wprowadzenia w życie instytucyi ubezpieczenia bydła.

Zważywszy, że gospodarstwo bydłem jest dziś w kraju najważniejszą gałęzią gospodarstwa rolnego,

zważywszy, że wypadki utraty bydła są bardzo częste, a dla małych gospodarzy rolnych zawsze są prawdziwą katastrofą,

zważywszy, że z tego powodu instytucya ubezpieczenia bydła w naszym kraju byłaby bardzo pożądaną,

zważywszy, że pierwsze początki na tem polu już zrobiono i to ze strony prywatnych osób w celach spekulacyjnych, co dla interesu kraju jest bardzo szkodliwem zjawiskiem,

wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził dokładne studya nad sprawą ubezpieczenia bydła i na następnej sesyi sejmowej przedstawił ich rezultaty Sejmowi, a równocześnie ze swej strony przedłożył sprawozdanie w kierunkach następujących:

a) jaki rodzaj i jaką formę ubezpieczeń dla bydła uważa za najwłaściwszą;

b) czy uważa za wskazane powołanie do życia instytucyi krajowej, względnie tworzenie się związków prywatnych?

c) na wypadek, gdyby tę sprawę należało pozostawić organizacyi prywatnej, jaki rodzaj pomocy ze strony kraju byłby wskazanym, ażeby mające się tworzyć instytucye stały się istotnie zdrowemi i pożytecznemi dla gospodarstwa rolnego — a nie były obrócone w interes spekulacyjny.

Wnioskodawca:
Skwarko w. r.

A. Szeptycki, Czechowicz, Chomyszyn, Sodomora, Dr. Kuroniec, Dr. K. Lewicki, T. Staruch, A. Staruch, Kiweluk, Dumka, Makuch, Sandulak, Winniczuk, Oleśnicki.

Alg. 105

Wniosek

posła Kiweluka i tow. w przedmiocie zmiany niektórych postanowień ustawy krajowej z 15. listopada 1874 Nr. 65 normującej sprawę szupaśnictwa.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustawa

z dnia . . zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z 15. listopada 1874 Nr. 65. Dz. u. kr.

§. 1.

Art. 2. ustawy kraj. z 15. listopada 1874 Nr. 65. dz. u kr. traci w swem dotychczasowem brzmieniu moc obowiązującą — a w miejsce jego obowiązywać ma następujące postanowienie:

Art. 2.

Koszta urządzenia i utrzymania stacyj szupasowych jak w ogóle wszystkich wydatków, o których wspomina §. 14. ustawy z 27. lipca 1871 Nr. 88 dz. u. p. poniesione przez gminę będącą stacyą szupasową, zwrócić ma tej gminie fundusz krajowy.

Wydatki wyszczególnione w §. 15. powołanej ustawy a mianowicie: wydatki na rewizyę lekarską, wyżywienie, oczyszczenie i odzież szupaśników, na ich transport jak również na wypadek potrzeby zasiłku dla tych, którzy otrzymują przymusowe paszporty — obowiązany jest fundusz krajowy zwrócić także i tej gminie, która poniosła te wydatki — jakkolwiek nie jest stacyą szupasową.

Wnioskodawca:
Kiweluk w. r.

Dr. K. Lewicki, Sodomora, Dr. Kurowiec, Dumka, T. Staruch, A. Staruch, Makuch, Oleśnicki, A. Szeptycki, Czechowicz, Chomyszyn, Skwarko, Winniczuk, Sandulak.

Ls. 38608

Aleg. 106

Wniosek

posła Sodomory i tow. w sprawie rezolucyi do c. k. Rządu, w przedmiocie wydania niżej wyszczególnionych zarządzeń co do kolei państwowych.

Administracya kolei państwowych obowiązana bezsprzecznie obok starań o rentowność tych kolei liczyć się także z aktualnemi potrzebami ludności i uwzględniać je szczególnie tam, gdzie to uwzględnienie nie wymaga szczególnych ofiar finansowych.

Zarząd kolei państwowych w Galicyi nie liczy się pod wielu względami z temi potrzebami — i z tego powodu konieczne są niektóre zarządzenia i reformy przedewszystkiem w interesie biedniejszych klas ludności, — a tak samo specyalnie w interesie ludności ruskiej.

Chcąc dać wyraz podnoszonym często w tym kierunku, a zupełnie usprawiedliwionym życzeniem — podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o jaknajrychlejsze przeprowadzenie w administracyi c. k. kolei państwowych na galicyjskich liniach następujących reform i zarządzeń, a mianowicie:

1) zaprowadzenie przy pociągach osobowych i mieszanych szczególnie w lokalnym obrocie wozów czwartej klasy z możliwie najniższemi cenami i z uwolnieniem kart jazdy tą klasą od podatku;

2) skasowanie podatku od kart jazdy trzecią klasą;

3) przyznanie zniżek ceny jazdy, przysługujących dziś c. k. urzędnikom państwowym, — urzędnikom autonomiczym, nauczycielom ludowym i księżom;

4) przyznanie według możności jak największego zniżenia ubogiej szkolnej młodzieży udającej się do szkół lub wracającej ze szkół;

5) zaprowadzenie kart jazdy w języku ruskim;

6) zaopatrzenie budynków stacyjnych w Galicyi wschodniej, na których jeszcze niema ruskich napisów — w napisy ruskie;

7) zarządzenie, iżby odjazd pociągów na stacyach wschodnio-galicyjskich i nazwy stacyj również w języku ruskim wywoływane były.

Wnioskodawca:

***Sodomora** w. r.*

Dr. Kurowiec, Dr. K. Lewicki, T. Staruch, Kiweluk, Dumka, Makuch, Sandulak, A. Staruch, Winniczuk, A. Szeptycki, Czechowicz, Chomyszyn, Oleśnicki, Skwarko.

Alleg. 107

Wniosek

posła Sandulaka i tow. w sprawie wezwania rządu o uwolnienie w drodze ustawodawczej od podatku konsumcyjnego sprzedaży mięsa w wypadkach koniecznego zarznięcia bydła.

Trafia się często, że gospodarz wiejski musi dorżnąć bydlę, któremu zdarzył się nieszczęśliwy wypadek niepowodujący jednak niezdatności mięsa do spożywania.

Mięso z takiego bydlęcia sprzedaje się oczywiście za bardzo małą cenę, która choć w części może pokryć tę wielką stratę, jaką ponosi właściciel odnośnej sztuki bydła.

Jednak i to staje się dla właściciela niemożliwem wobec faktu, że i od takiego mięsa musi on płacić podatek konsumcyjny.

Z tego powodu podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przedłożył Radzie Państwa projekt noweli do ustawy o podatku konsumcyjnym od mięsa, na podstawie której mięso z zarznięte w podobnych wypadkach bydlęcia wolneby było od podatku konsumcyjnego

Wnioskodawca:
***Sandulak**, w. r.*

Sodomora, Dr. Kurowiec, Dr. K. Lewicki, T. Staruch, A. Staruch, Kiweluk, Dumka, Makuch, Skwarko, A. Szeptycki, Czechowicz, Chomyszyn, Oleśnicki, Winniczuk.

Aleg. 108

Wniosek

posła Dra Oleśnickiego i tow. w sprawie zmiany niektórych postanowień krajowej ustawy o rybołowstwie z 31. października 1887 l. 37 dz. u. kr.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

Ustawę

z dnia . . . . . zmieniającą niektóre postanowienia krajowej ustawy o rybołowstwie z 31. października 1887 l: 37 dz. u. kr.

Art. I.

§§: 11, 13, 15, 42 i 48 ustawy z 31. października 1887 l. 37 dz. u. kr. tracą w swojej dotychczasowej treści obowiązującą moc, a w ich miejsce mają obowiązywać następujące postanowienia:

§. 11.

Jeżeli jedno prawo rybołowstwa obejmuje cały rewir rybacki bez względu na to, czy znajduje się ono w wyłącznem posiadaniu jednej osoby, lub w posiadaniu większej ilości osób — to ten rewir na czas, jak długo te stosunki istnieć będą, ma być uznanym na żądanie uprawnionego za rewir własny tj. taki rewir, w którym wykonywanie prawa rybackiego przysługuje osobie to prawo posiadającej przy zachowaniu postanowień niniejszej ustawy.

Rewir rybacki ma być uznany za własny także wówczas, kiedy więcej praw rybołostwa go tworzy, przyczem wszyscy uprawnieni żądają zgodnie uznania rewiru za własny.

Kiedy w związku z takim rewirem pozostają przekopy, które wmyśl §. 10. nie mogą być przeciw woli uprawnionych włączone do rybackiego rewiru -- to ta okoliczność nie wyklucza prawa żądania, aby ten rewir uznano za wolny.

§. 13.

W wypadkach, gdzie został uznany za własny rewir należący do większej ilości uprawnionych, rolne gospodarstwo w tym rewirze i wzajemne stosunki uprawnionych uczestników mają być unormowane w myśli §. 37. tej ustawy.

§. 15.

W każdym z osobna rewirze przeznaczonym do dzierżawienia, będzie prawo rybołostwa oddane w dzierżawę bez podziału co do przestrzeni w drodze rozpisać się mającej pertraktacyi ofertowej oferentowi podającemu najwyższy czynsz dzierżawny. W wypadkach, gdzie rewir leży na terytoryum jednej gminy katastralnej, przeprowadzi ową pertraktacyę ofertową zwierzchność tej gminy — we wszystkich innych powiatowa władza polityczna. Czas dzierżawny wynosi 6 (sześć) lat.

§. 42.

Uprawnionym do wykonywania prawa rybołostwa i ich personalowi dozwala się za uwiadomieniem właściciela, a w razie jego nieobecności kogokolwiek z tegoż domowników wstąpić na cudze brzegi i utwierdzić na nich przyrządy do łowienia ryb, jednakowoż z zachowaniem wszelkiej ostrożności przed możliwą szkodą i za wynagrodzeniem wyrządzonej szkody.

Możność ta jednak nie rozciąga się na te grunta, które jako przynależność domów mieszkalnych, gospodarczych i fabrycznych, lub podobnych budynków są wraz z nimi odroczone, jak również na gruntach, które skutkiem omurowania, oparkanienia lub z innych powodów są niedostępne dla cudzych osób.

§. 48.

Żądania opisane w §. 47, co do wstrzymania zanieczyszczanta wód i umożliwienia ciągu ryb nie mogą jednakowoż nawet przy zachodzących warunkach §. 47. być uwzględnione tam, gdzie chodzi o wykonanie użytkowania wody na cele rolnego gospodarstwa, które przysługiwało wykonującym jeszcze przed wprowadzeniem w życie ustawy z 31. października 1887 l. 37 dz. u. kraj., lub też gdzie mające się przed-

siębrać miary nie są w stanie spowodować odpowiednie podniesienie rybnego gospodarstwa.

Art. II.

Ustawa ta wchodzi w życie z chwilą ogłoszenia, a co się tyczy rewirów wydzierżawionych na podstawie ustawy z 31. października 1887, z chwilą ukończenia peryodu dzierżawy.

Wnioskodawca

Oleśnicki, w. r.

A. Szeptycki, Czechowicz, Chomyszyn, Skwarko, Kiweluk, Dumka, Mahuch, Sandulak, T. Staruch, A. Staruch, Sodomora, Dr. Kurowiec, Winniczuk, Dr. K. Lewicki.

Ls. 370/08.

Aleg. 109

Podpisani przedkładają do uchwały Wysokiego Sejmu

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy, zmieniającej §§. 19. i 37. statutu krajowego.

We Lwowie dnia 15. września 1908.

Wnioskodawca:
Adam w. r.

Głąbiński, Bandrowski, Leo, Battaglia, Skarbek, Kleski, Federowicz, Maryewski, Ciuchciński, Rayski, Jabłoński, Tertil, Jahl, Loewenstein, Rittel, Schätzel.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia §§. 19. i 37. statutu krajowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego ces. pat. z 26. lutego 1861 Nr. 20. Dz. u. p.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 19. i 37. statutu krajowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego ces. pat. z 26. lutego 1861 Dz. u. p. Nr. 20, opiewać mają, jak następuje:

§. 19.

Sejm jest powołany:

1. do obradowania i stawiania wniosków:

a) w przedmiocie obwieszczonych powszechnych ustaw i urządzeń ze względu na ich szczególne oddziaływanie na dobro kraju,

b) w sprawie wydania powszechnych ustaw i zarządzeń, których wymagają potrzeby i dobrobyt kraju;

2. do czynienia propozycyi we wszystkich przedmiotach, co do których rząd wzywa jego rady;

3. do kontrolowania całej działalności państwowych władz administracyjnych (szkolnych, skarbowych) i ich organów za pomocą środków regulaminem sejmowym wskazanych, a w szczególności państwowych władz administracyjnych, działających w kraju, niemniej do pociągania namiestnika do odpowiedzialności za wszelkie naruszenia ustaw. Sejm ma przeto prawo interpelowania namiestnika we wszystkich sprawach, dotyczących rządowej działalności jego i działalności podwładnych mu organów, badania aktów administracyjnych

państwowych władz w kraju, — domagania się od namiestnika wyjaśnień co do wnoszonych petycyi, — mianowania komisyj, którym ze strony namiestnika ma być udzielona potrzebna informacya, wreszcie wyrażania swego zapatrywania na działalność namiestnika i podwładnych mu organów we formie adresów lub rezolucyj.

Odpowiedzialność namiestnika wobec Sejmu określi bliżej osobna ustawa.

§. 37.

Namiestnik królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem albo też wyznaczeni przezeń komisarze mają prawo jawienia się w Sejmie i zabierania głosu każdego czasu.

Gdyby przy rozprawach potrzebnem lub pożądanem było dla udzielenia wiadomości i wyjaśnień delegowanie członków władz rządowych, marszałek zwróci się w tym celu do przełożonych tych władz.

Sejm ma prawo zażądać obecności namiestnika lub komisarza rządowego przy obradach, oraz domagać się od niego wyjaśnień.

Na interpelacye posłów może namiestnik lub komisarz rządowy odpowiadać natychmiast, przyrzec odpowiedzieć na następnem posiedzeniu lub odmówić odpowiedzi z podaniem powodów.

Posłowie mają prawo żądać otwarcia rozprawy nad odpowiedzią namiestnika lub komisarza rządowego.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 368/08.

Alleg. 110

Wniosek

posła Dra Oleśnickiego i tow. w sprawie uchwalenia zmian statutu krajowego i reformy sejmowej ordynacyi wyborczej.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

1/. 2/. załączony pod 1/. projekt zmiany statutu krajowego i załączony pod 2/. projekt nowej ordynacyi wyborczej sejmowej.

Wnioskodawca:
***Dr. Oleśnicki** w. r.*

Winniczuk, Korol, Dr. K. Lewicki, Dr. Kurowiec, Kiweluk, Makuch, Skwarko, Sodomora, Krysowaty, Dumka, Sandulak, T. Staruch, A. Staruch, Hanczakowski.

Ustawa

z dnia . . . . zmieniająca postanowienia §§. 3. i 12. statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem — ogłoszonego jako załącznik II-gi patentu z 26. lutego 1861 Nr. 20. Dz. p. p.

Art. I.

Postanowienia §§. 3. i 12. statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego jako załącznik II-gi patentu z 26. lutego 1861 Nr. 10. Dz. p. p. tracą w swojem dotychczasowem brzmieniu moc obowiązującą i mają na przyszłość obowiązywać w następującem brzmieniu:

§. 3.

Sejm składa się z stu sześćdziesięciu członków — a mianowicie:

a) z Arcybiskupów grecko- rzymsko- i ormiańsko-katolickiego we Lwowie, rz. kat. księcia biskupa w Krakowie, gr. kat. biskupów w Przemyślu i Stanisławowie, rz. kat. biskupów w Przemyślu i Tarnowie. Na wypadek opróżnienia miejsc biskupa lub arcybiskupa jest członkiem Sejmu administrator dyecezyi;

b) Rektorów Uniwersytetu we Lwowie i Krakowie i Szkoły politechnicznej we Lwowie;

c) prezesa Akademii Umiejętności w Krakowie;

d) ze stu czterdziestu ośmiu wybranych posłów, a mianowicie:

1. trzydziestu siedmiu posłów z okręgów wyborczych miast i miasteczek.

2. stu jedenastu posłów z okręgów wyborczych złożonych z poszczególnych powiatów sądowych — względnie grup powiatów sądowych.

§. 12.

Dwóch członków Wydziału krajowego wybierają wirylnie członkowie Sejmu i posłowie wybrani z 37 okręgów wyborczych miast i miasteczek, dwóch członków Wydziału krajowego wybierają posłowie wybrani z 111 okręgów wyborczych złożonych z powiatów sądowych, względnie z grup powiatów sądowych, a innych dwóch członków Wydziału krajowego wybiera Sejm z pomiędzy siebie.

Każdy z tych wyborów następuje absolutną większością głosów. Kiedy taka większość nie da się przy pierwszym i dru-

gim wyborze osiągnąć, to należy przeprowadzić ściślejszy wybór między tymi dwoma kandydatami, którzy przy drugiem głosowaniu otrzymali najwięcej głosów.

Na wypadek równości głosów rozstrzyga los.

Art. II.

Niniejsza ustawa ma wejść w życie z chwilą rozpisania najbliższych ogólnych wyborów sejmowych.

Sejmowa ordynacya wyborcza

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Ustawa z dnia . . . . .

Art. I.

Sejmowa ordynacya wyborcza dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ogłoszona jako załącznik II. patentu z 26. lutego 1861 Nr. 20 Dz. u. p. traci w dotychczasowem swem brzmieniu moc obowiązującą i ma na przyszłość obowiązywać w brzmieniu następującem:

I. Okręgi i miejsca wyborcze.

§. 1.

Dla wyboru posłów do Sejmu galicyjskiego ustanawia się 140 okręgów wyborczych złożonych z następujących miejscowości i powiatów sądowych, względnie grup miejscowości i powiatów sądowych:

a) okręgi wyborcze złożone z poszczególnych miejscowości (miast i miasteczek):

1. Lwów.
2. Kraków.
3. Przemyśl.
4. Stanisławów, Halicz, Tyśmienica.
5. Tarnopol, Mikulińce, Zbaraż.
6. Tarnów, Tuchów-Wojnicz, Radłów, Zakliczyn.
7. Kołomyja, Zabłotów, Peczeniżyn.
8. Biała, Żywiec, Kenty, Andrychów, Milówka, Oświęcim, Sucha, Ślemień, Zator.
9. Wadowice, Kalwarya, Chrzanów, Jaworzno, Krzeszowice, Liszki, Jordanów, Maków, Myślenice, Tenczynek, Trzebinia, Sułkowice, Lanckorona, Izdebnik, Debrzydowice.
10. Podgórze, Skawina, Wieliczka, Dobczyce, Gdów, Świątniki górne, Mogilany, Bierzanów, Zabierzów, Niepołomice.
11. Bochnia, Wiśnicz, Brzesko, Okocim, Limanowa, Mszana dolna, Tymbark, Nowy Targ, Czarny Dunajec, Krościenko, Zakopane, Szczawnica.
12. Nowy Sącz, Stary Sącz, Grybów, Muszyna, Krynica, Ciężkowice Tylicz(?), Bobowa-Gorlice, Biecz, Żmigród, Brzostek, Pilzno.
13. Rzeszów, Jasło, Frysztak, Strzyżów, Krosno, Dębica, Robczyce, Tyczyn, Głogów, Korczyn, Dukla.
14. Łańcut, Przeworsk, Leżajsk, Sokołów, Kolbuszowa, Ulanów, Nisko, Rozwadów, Tarnobrzeg, Mielec, Radomyśl, Dąbrowa, Żabno.
15. Sanok, Rymanów, Lisko, Bukowsko, Baligród,

Ustrzyki, Lutowiska, Dynów, Dubiecko, Bircza, Dobromil, Niżankowice, Brzozów, Zarszyn, Nowe Miasto.

16. Jarosław, Sieniawa, Radymno, Pruchnik, Cieszanów, Lubaczów.

17. Sambor, Stary Sambor, Starasól, Turka, Borynia, Chyrów, Łuka, Rudki, Komarno.

18. Gródek, Mościska, Sądowa Wisznia, Jaworów, Krakowiec, Niemirów, Rawa ruska, Uhnów.

19. Sokal, Żółkiew, Kulików, Mosty Wielkie, Bełz, Kamionka strumiłowa, Busk.

20. Brody, Olesko, Łopatyn, Radziechów, Toporów, Zborów, Podkamień, Jezierna.

21. Złoczów, Przemyślany, Gliniany, Bóbrka, Załoźce, Sassów, Gołogóry, Biały Kamień.

22. Drohobycz, Medenice, Podbuż, Borysław, Schodnica, Mikołajów nad Dniestrem.

23. Stryj, Skole, Rozdół, Żydaczów, Żurawno, Chodorów, Szczerzec.

24. Kałusz, Rożniatów, Dolina, Bolechów, Wojniłów, Bursztyn, Bołszowce, Jezupol.

25. Śniatyn, Nadwórna, Delatyn, Kosów, Kuty, Bohorodczany, Sołotwina.

26. Brzeżany, Kozowa, Kozłów, Podhajce, Wiśniowczyk, Rohatyn, Tłumacz.

27. Trembowla, Skałat, Grzymałów, Tłuste, Podwołoczyska, Kopyczyńce, Chorostków, Husiatyn, Probużna, Suchostaw.

28. Buczacz, Monasterzyska, Złoty Potok, Jazłowiec, Barysz, Czortków, Jagielnica, Budzanów, Janów koło Trembowli.

29. Horodenka, Obertyn, Ottynia, Gwoździec, Tłuste, Borszczów, Skała, Jezierzany, Mielnica, Zaleszczyki.

b) Okręgi wyborcze złożone z poszczególnych powiatów sądowych — względnie z grup powiatów sądowych:

30. Biała-Oświęcim.
31. Kenty-Andrychów.
32. Żywiec.
33. Milówka-Ślemień.
34. Chrzanów-Jaworzno.
35. Krzeszowice-Liszki.
36. Wadowice-Zator.
37. Kalwarya-Maków.
38. Myślenice-Jordanów.
39. Kraków (powiat sądowy zamiejski).
40. Podgórze-Wieliczka.
41. Skawina-Dobczyce.
42. Bochnia-Niepołomice.
43. Brzesko-Wojnicz
44. Wiśnicz-Zakliczyn.
45. Tuchów-Radłów.
46. Tarnów.
47. Limanowa.
48. Mszana dolna, Krościenko, Czarny Dunajec.
49. Nowy Targ-Muszyna.
50. Stary Sącz, Ciężkowice.
51. Nowy Sącz.
52. Grybów-Biecz.
53. Gorlice.
54. Pilzno-Brzostek.
55. Jasło.
56. Frysztak-Żmigród.
57. Krosno.

58. Strzyżów-Dębica.
59. Ropczyce.
60. Rzeszów-Głogów.
61. Kolbuszowa.
62. Tyczyn.
63. Mielec-Radomyśl.
64. Dąbrowa-Żabno,
65. Leżajsk-Ulanów.
66. Nisko-Sokołów.
67. Tarnobrzeg-Rozwadów.
68. Łańcut.
69. Przeworsk.
70. Brzozów.
71. Dukla-Rymanów.
72. Sanok.
73. Lisko-Bukowsko.
74. Baligród-Lutowiska-Ustrzyki.
75. Dynów-Dubiecko.
76. Birczа-Niżankowice.
77. Przemyśl.
78. Dobromil-Stara Sól.
79. Jarosław-Pruchnik.
80. Radymno-Sieniawa.
81. Lubaczów-Cieszanów.
82. Sambor.
83. Stary Sambor-Łuka.
84. Turka-Borynia.
85. Rudki-Komarno.
86. Gródek-Janów.
87. Mościska.
88. Sądowa Wisznia-Krakowiec.
89. Jaworów.
90. Rawa ruska-Niemirów.
91. Bełz-Uhnów.
92. Żółkiew-Kulików.
93. Sokal.
94. Kamionka strumiłowa-Mosty Wielkie.
95. Busk-Olesko.
96. Lwów (powiat sądowy zamiejski).
97. Winniki.
98. Radziechów-Łopatyn.
99. Brody.
100. Zborów-Załoźce.
101. Złoczów.
102. Przemyślany.
103. Bóbrka-Gliniany.
104. Drohobycz.
105. Medenice-Podbuż.
106. Stryj.
107. Skole.
108. Żydaczów-Chodorów.
109. Mikołajów-Szczerzec.
110. Żurawno-Bolechów.
111. Kałusz.
112. Dolina-Rożniatów.
113. Rohatyn-Bołszowce.
114. Bursztyn-Wojniłów.
115. Bohorodczany-Sołotwina.
116. Stanisławów.
117. Halicz-Tyśmienica.
118. Nadwórna-Delatyn.

119. Kołomyja-Gwoździec.
120. Peczeniżyn-Żabie.
121. Kosów-Kuty.
122. Śniatyn-Zabłotów.
123. Brzeżany.
124. Kozowa-Wiśniowczyk.
125. Podhajce.
126. Tłumacz.
127. Tarnopol.
128. Zbaraż-Nowa wieś.
129. Mikulińce-Budzanów.
130. Trembowla.
131. Skałat, Grzymałów, Podwołoczyska.
132. Husiatyn-Kopyczyńce.
133. Buczacz.
134. Monasterzyska-Złoty Potok.
135. Czortków.
136. Horodenka.
137. Obertyn-Ottynia.
138. Borszczów.
139. Mielnica.
140. Zaleszczyki-Tłuste.

§. 2.

Z okręgów wyborczych 30., — 140., wyłączone są miejscowości, tworzące okręgi wyborcze 1. — 29.

§. 3.

Lwów wybiera sześciu, Kraków czterech, a inne w §. 1. wyliczone okręgi wyborcze po jednym pośle. Wszyscy uprawnieni do wyboru posła z jednego okręgu wyborczego stanowią jedno ciało wyborcze.

§. 4.

Na wypadek utworzenia w przyszłości nowych powiatów sądowych zatrzymują gminy do tych nowych powiatów przydzielone przynależność swoją do tego okręgu wyborczego, w którym są po myśli tej ustawy do głosowania uprawnione.

§. 5.

W każdym okręgu wyborczym jest w zasadzie miejscem wyborczem każda miejscowość stanowiąca gminę, która wedle ostatniego spisu ludności liczy więcej niż 500 mieszkańców. Z miejscowości tego samego powiatu sądowego, liczących 500 lub mniej mieszkańców, położonych obok siebie — w tym samym okręgu wyborczym mogą być utworzone zbiorowe miejsca wyborcze.

Zbiorowe miejsca wyborcze oznaczyć ma namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym — drogą rozporządzenia. Jedno zbiorowe miejsce wyborcze nie może obejmować gminy, względnie miejscowości z ludnością razem wyżej dwóch tysięcy mieszkańców. Głównem miejscem wyborczem każdego okręgu wyborczego jest miejscowość w spisie 1. — 40. na pierwszem miejscu oznaczona.

II. O prawie czynnego i biernego wyboru.

Do wyboru posłów na Sejm krajowy jest uprawniony każdy własnowolny obywatel państwa, który ukończył 24. rok życia, co do którego nie zaszły przyczyny powodujące wedle obo-

wiązującej ustawy gminnej utratę czynnego prawa wyboru do reprezentancyi gminnej, a to w tej gminie, w której w dniu rozpisania wyboru jest co najmniej sześć miesięcy zamieszkały.

Osoby zamieszkałe na obszarach dworskich do gmin nieprzyłączonych, wykonują to prawo przy zachodzących tych samych warunkach w tych gminach, z jakimi dotyczący obszar dworski tworzy jedną miejscowość. Gdy takiej gminy niema, oznaczyć ma polityczna władza krajowa, w której gminie osoby na obszarze dworskim z żadną gminą jednej miejscowości nie tworzącym swoje prawo wyboru mają wykonywać.

§. 7.

W stałej lub czasowej służbie pozostający oficerowie i wogóle osoby należące do armii lub żandarmeryi, nie mogą w czasie czynnej służby, jak również w czasie czasowego urlopu ani wybierać, ani być wybranemi. Zakaz ten nie dotyczy jednak osób pozostających w służbie czynnej czasowo dla wypełnienia obowiązku ćwiczeń wojskowych.

§. 8.

Każdy wyborca może swe prawo wyboru wykonywać tylko w jednym okręgu wyborczym tylko osobiście.

Posłem sejmowym może być wybrany każdy, który:

a) jest obywatelem austryackim:

b) ma lat 30;

c) znajduje się w pełnem używaniu wszystkich praw obywatelskich;

d) ma według postanowień poprzednich tej ustawy prawo wybierać posła sejmowego w którejkolwiek kuryi wyborczej.

§. 10.

Od prawa wybierania i wybieralności wykluczone są te osoby, które zasądzone zostały wyrokiem sądowym za jakąkolwiek zbrodnię, albo za przestępstwo kradzieży, sprzeniewierzenia, udziału w nich, oszustwa, lub za przewinienie bankructwa (§§. 460, 461, 463, 464 i 486 ust. karnej).

Ten skutek zasądzenia karnego ma ustąpić co do zbrodni wyszczególnionych w §. 6. pod liczbami 1 do 10 ustawy z 15. listopada 1867 (Nr. 131 Dz. p. p.) po ukończeniu kary, w innych zaś wypadkach po upływie lat pięciu, a co do przestępstw i przewinień wyżej wymienionych po upływie lat trzech, licząc od ukończenia kary.

Osoby, które popadły w konkurs, albo załagodziły swe bankructwa dobrowolną ugodą z wierzycielami przy współudziale sądu, nie mogą być wybrane posłem do Sejmu, jak długo trwa rozprawa konkursowa lub ugodowa.

III. O rozpisaniu i przygotowaniu wyborów.

§. 11.

Do przeprowadzenia wyborów wzywa Namiestnik, ogłaszając dzień, w którym mają się odbyć wybory posłów sejmowych w miejscach wyborczych, przeznaczonych niniejszą ordynacyą wyborczą.

Dzień wyborów należy tak ustanowić, żeby można było poczynić wszelkie potrzebne przygotowania.

§. 12.

Rozpisanie ogólnych wyborów należy ogłosić w dziennikach krajowych, a także ogłoszeniami we wszystkich gminach kraju.

Między dniem ogłoszenia wyborów a dniem wyboru musi upłynąć czas co najmniej sześciu tygodni.

§. 13.

W każdej gminie ma burmistrz, względnie naczelnik gminy ułożyć listę wszystkich w tej gminie do wyboru uprawnionych w porządku alfabetycznym z podaniem charakteru i mieszkania każdego uprawnionego. Gdy w jakiejś gminie ma się odbywać wybór w więcej lokalach, a do każdego lokalu ma się przydzielić jakaś terytoryalna część miejscowości, mają listy dla uprawnionych w każdej takiej terytoryalnej części zamieszkałych ułożyć się osobno. Lista wyborcza ma być sporządzona co najmniej w dwóch egzemplarzach — jeden egzemplarz obowiązany naczelnik gminy i po ukończeniu wyborów utrzymywać w ciągłej ewidencyi i dozwolić każdemu wgląd i odpisy.

§. 14.

Po ułożeniu listy wyborczej ma naczelnik gminy przedłożyć oba jej egzemplarze swojej bezpośredniej władzy politycznej pierwszej instancyi, a prezydent stolicy politycznej władzy krajowej.

Dla miast niestołecznych, mających własne statuty wyznaczy polityczna władza krajowa starostwo, które ma zająć się zbadaniem ich list wyborczych. Polityczna władza ma dostrzeżone pomyłki w liście z urzędu poprawić i jeden egzemplarz tak poprawionej listy naczelnikowi gminy zwrócić.

§. 15.

Najpóźniej na 30 dni przed dniem wyboru ma w każdej gminie burmistrz, względnie naczelnik gminy poprawioną listę wyborczą wystawić w urzędzie gminnym do przeglądnięcia na przeciąg 14 dni. Zarazem ma to wystawienie listy obwieścić w gminie, a to tak przez publiczne ustne ogłoszenie, jak również przybicie pisemnego obwieszczenia na budynku gminnym i co najmniej w trzech, widocznych miejscach w gminie i oznaczyć **ośm dni** terminu do wniesienia reklamacyj, — tak jednakowoż ażeby pomiędzy ostatnim dniem tego terminu, a dniem wyboru posła było najmniej 8 dni czasu.

W ogłoszeniu tem ma być dokładnie określony lokal, w którym lista do przeglądnięcia jest wyłożona, jak również ma być podanem do powszechnej wiadomości, że listę wolno przeglądnąć każdemu wyborcy każdego dnia od godziny 9-tej rano do 6-tej po południu. Listy wyborcze wolno każdemu przeglądać i brać sobie z nich odpisy.

W gminach liczących ponad 10.000 mieszkańców ma być lista wyborcza równocześnie z wyłożeniem jej wydrukowana i każdemu w godzinach urzędowych w lokalu, gdzie lista jest wyłożona, od dnia wystawienia po cenach druku sprzedawana.

§. 16.

Reklamacye przeciw listom wyborczym mogą wnosić uprawnieni do wyboru w odnośnym okręgu wyborczym z powodu pomieszczenia w liście do wyboru nieuprawnionych lub pomi-

nięcia do wyboru uprawnionych do rąk naczelnika odnośnej gminy ustnie albo na piśmie.

Naczelnik gminy obowiązany jest wniesione do rąk jego reklamacye w przeciągu 48 godzin przedłożyć starostwu powiatowemu a w miastach z własnymi statutami temu organowi politycznemu, którego Namiestnik do rozstrzygania reklamacyj wyznaczy.

Starostwo powiatowe, względnie ten organ, obowiązany jest wniesione reklamacye bezwłocznie rozstrzygnąć tak, żeby rozstrzygnięcie wnoszącemu reklamacyę w przeciągu dni trzech od jej przedłożenia powołanej do rozstrzygnięcia władzy doręczone było.

Przeciw temu rozstrzygnięciu wolno reklamującemu w przeciągu dni trzech od doręczenia wnieść odwołanie przez Starostwo powiatowe względnie polityczny organ, który wydał rozstrzygnięcie, do Namiestnika kraju.

Namiestnik rozstrzyga reklamacye ostatecznie, tak jednak, żeby pisemne jego rozstrzygnięcie reklamującemu przed dniem wyboru posła doręczone być mogło.

§. 17.

Listy wyborcze sprostowane wskutek rozstrzygnięcia reklamacyi mają być przygotowane w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz przedłożyć ma naczelnik gminy Starostwu powiatowemu, a w miastach z własnymi statutami organowi politycznemu do rozstrzygania reklamacyj ustanowionemu, — a drugi egzemplarz przechowa u siebie. Naczelnicy tych gmin, które są z innemi gminami do jednego zbornego miejsca wyborczego przyłączone, mają przesłać listy wyborcze ze swych gmin naczelnikowi tej gminy, która jako zborne miejsce wyborcze jest ustanowioną.

§. 18.

Na podstawie przedłożonych list wyborczych Starostwo powiatowe ma wystawić dla wyborców ze wszyskich gmin swego powiatu karty legitymacyjne, w której ma być powołana liczba porządkowa listy wyborczej, imię i nazwisko uprawnionego do wyboru, miejsce, w którem wybór ma się odbyć i oznaczenie czasu, w którym głosowanie ma się rozpocząć i ukończyć.

W miastach z własnymi statutami obowiązaną jest do wygotowania kart legitymacyjuych Zwierzchność gminy.

Karty legitymacyjne mają być doręczone każdemu wyborcy za własnoręcznie potwierdzonym recepisem najpóźniej trzy dni przed dniem wyboru.

Doręczenie może nastąpić przez pocztę lub przez Zwierzchność gminy, w której wyborca zamieszkuje.

Równocześnie poda starostwo powiatowe, a w miastach z własnymi statutami Zwierzchność gminna do powszechnej wiadomości, że każdy wyborca, któryby z jakiejkolwiek przyczyny karty legitymacyjnej nie otrzymał, może w przeciągu ostatnich dwóch dni przed wyborami otrzymać od tejże władzy duplikat karty legitymacyjnej. Zgłaszającemu się po taki duplikat wyborcy obowiązaną jest odnośna władza tenże bezwarunkowo i bez jakiejkolwiek przeszkody wydać.

§. 19.

Równocześnie z kartami legitymacyjnemi ma być doręczona każdemu wyborcy karta do głosowania, zaopatrzona pieczęcią Starostwa powiatowego, w miastach z własnemi statutami pieczęcią Zwierzchności gminnej z dodatkiem umieszczonym na

karcie legitymacyjnej, że głosy oddane na innych, taką pieczęcią nie zaopatrzonych kartach, będą uważane za nieważne.

Co do sposobu doręczenia i wydania duplikatów kart do głosowania obowiązują postanowienia §. 18. co do kart legitymacyjnych.

§. 20.

Dla wyborów z każdego ciała wyborczego ustaniowiony będzie ze strony c. k. Rządu komisarz wyborczy. Komisarza wyborczego ustanawiać ma dla ciał wyborczych z miast mających własne statuta c. k. Namiestnik kraju — dla wszystkich innych ciał wyborczych naczelnicy powiatowych władz politycznych tych powiatów, w których są główne miejsca wyborcze.

Ustanowienie komisarza wyborczego podane będzie do wiadomości wyborców najmniej na 8 dni przed dniem wyborów przez pisemne ogłoszenie, przybite na zwyczajnem miejscu ogłoszeń c. k. Starostwa powiatowego — a oprócz tego przez ustne ogłoszenie przed rozpoczęciem samego aktu wyborczego. Urząd komisarza wyborczego jest honorowym urzędem obywatelskim, od którego przyjęcia nikt — z wyjątkiem przeszkód nie dających się usunąć — uchylić się nie może.

IV. Wybór posła sejmowego.

§. 21.

Wyborami z każdego ciała wyborczego kieruje w obecności komisarza wyborczego komisya wyborcza, utworzona z tegoż ciała wyborczego, a składająca się z pięciu, a w gminach, których liczba mieszkańców przewyższa 10.000, z siedmiu członków wybranych przez wyborców w celu przeprowadzenia wyborów zebranych z pomiędzy osób do wyboru w tej gminie uprawnionych. W gminach wyżej 10.000 mieszkańców mogą przy zachodzących wymogach terytoryalnych być ustanowione komisye wyborcze w większej liczbie i każdej z nich odpowiednia terytoryalna część gminy przydzielona.

Rozstrzyga o tem polityczna władza powiatowa, a co do miast mających własne statuty — polityczna władza krajowa.

§. 22.

Komisya wyborcza złożona w powyższy sposób wybiera z pomiędzy siebie absolutną większością głosów przewodniczącego. Gdy absolutnej większości głosów osiągnąć się nie da, oznacza osobę przewodniczącego komisarz wyborczy.

Wszystkie uchwały komisyi wyborczej zapadają względną większością głosów bez względu na liczbę głosujących. Przewodniczący głosuje tylko przy równości głosów.

§. 23.

Karta legitymacyjna wydana wyborcom przez Starostwo nadaje im prawo wstępu do miejsca wyboru i zastępuje wezwanie do jawienia się w oznaczonym czasie do głosowania.

Z uderzeniem godziny na kartach legitymacyjnych jako początek aktu wyborczego oznaczonej, ma każdy wybora wolny wstęp do lokalu wyborczego i nie może być z tegoż przed ukończeniem wyboru wydalonym.

§. 24.

Lokal wyborczy ma być w ten sposób urządzony, ażeby wszyscy do głosowania uprawnieni mogli być pomieszczeni w jednej sali i to w tej samej, w której urzęduje komisya wyborcza i komisarz wyborczy. Pod żadnym warunkiem nie może być

miejsce urzędowania tej komisyi i komisarza w jakikolwiek sposób odosobnione, oddzielone albo odgraniczone od miejsca, gdzie znachodzą się wyborcy. Stół, przy którym komisya i komisarz urzęduje, ma być ustawiony w środku lokalu wyborczego tak, ażeby wszyscy wyborcy mieli ze wszystkich stron wolny dostęp do tegoż i wszystkie czynności komisyi mogli wszechstronnie kontrolować.

W lokalu wyborczym musi znachodzić się dostateczna ilość rekwizytów do pisania i miejsc, na których można by pisać.

Jak długo wybór nie zostanie skończony, musi przy stole znachodzić się nieprzerwanie co najmniej trzech członków komisyi.

§. 25.

W oznaczonym dniu i godzinie zaczną się wybory w przeznaczonem miejscu bez względu na liczbę jawiących się członków w ten sposób, że naprzód wybiera się i ukonstytuowuje się w sposób w §. 21. oznaczony komisya wyborcza, której ma być oddana lista wyborcza i przygotowane spisy głosowania.

§. 26.

O ile rozchodzi się o członków komisyi wybrać się mających, nastąpi ich wybór przez wszystkich w lokalu wyborczym obecnych wyborców, uprawnionych do głosowania drogą ustnego głosowania. W celu przeprowadzenia tego głosowania złożoną będzie komisya prowizoryczna, złożona z naczelnika miejscowej gminy i jednego członka Rady gminnej, powołanego przez komisarza wyborczego. Komisya ta odbierze głosy obecnych wyborców w ten sposób, że jeden jej członek odczyta imiona wyborców z listy wyborczej, a drudzy dwaj będą zapisywać głosy oddane na członków komisyi. Rezultat tego wyboru ogłosi komisarz wyborczy i natychmiast po ogłoszeniu ustąpi komisya prowizoryczna, a miejsce jej zajmie komisya wyborcza.

Bezpośrednio po złożeniu komisyi nastąpi wybór jej przewodniczącego.

§. 27.

Przewodniczący komisyi wyborczej ma zebranym wyborcom przedstawić treść §§ ów 9 i 10 ordynacyi wyborczej co do warunków, potrzebnych na posła, ma im wyjaśnić sposób głosowania i obliczenia głosów, a w końcu wezwać, aby swoje głosy oddawali wedle swobodnego przekonania, bez wszelkich samolubnych celów, tak jak to uważają wedle swojej najlepszej wiedzy i sumienia za najodpowiedniejsze dla ogólnego dobra.

§. 28.

Jeżeli kto przed rozpoczęciem głosowania podniesie zarzuty przeciw którejkolwiek osobie, wciągniętej do listy wyborczej, że ta osoba nie jest uprawnioną do wybierania posła, bo od czasu ułożenia listy wyborców utraciła któryś z warunków prawa wyborczego, to co do tego zarzutu ma natychmiast powziąść uchwałę komisya wyborcza i to bez wszelkiego rekursu

Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania ma komisya wyborcza przekonać się, czy urna przeznaczona do wrzucania kartek głosowania jest próżną.

§. 29.

Głosowanie na posła rozpoczyna się tem, że najprzód oddają swoje kartki głosowania członkowie komisyi wyborczej.

Następnie wywołuje jeden członek komisyi wyborczej do głosowania wszystkibh wyborców w porządku, jak ich imiona były wpisane w liście wyborczej.

Wyborcy, którzy przyszli na wybory już po wywołaniu ich imion, muszą po odczytaniu całej listy zgłosić się w komisyi wyborczej i oddać swoje kartki głosowania.

§. 30.

Każdy do głosowania przywołany wyborca, okazując swoją kartę legitymacyjną, ma oddać komisyi kartkę do głosowania, w której ma być nazwaną dokładnie ta osoba, która ma zostać posłem sejmowym.

Jeżeli jakie ciało wyborcze ma wybierać dwóch lub kilku posłów, ma każdy wyborca podać tyle imion, ilu posłów wybrać należy.

Każdy wyborca, do urny wyborczej przywołany, ma prawo żądać przed oddaniem głosu, ażeby dano mu czystą kartkę do głosowania, zaopatrzoną pieczęcią urzędową. W takim wypadku obowiązany jest komisarz wyborczy, któremu przed wyborem polityczny urząd powiatowy, względnie w miastach o własnych statutach Zwierzchność gminna ma dostarczyć odpowiedniego zapasu kartek do głosowania — bezzwłocznie dać jeden egzemplarz karty do głosowania na żądanie wyborcy, bez względu na to, czy taka karta była mu już przedtem doręczoną, a przewodniczący komisyi jest obowiązany dać temu wyborcy krótki przeciąg czasu i możność, ażeby albo sam kartkę w lokalu wyborczym wypełnił, albo drugiemu wyborcy poruczył ją wypełnić.

§. 31.

Jeżeli przy głosowaniu zajdzie jaka niepewność co do tożsamości wyborcy, to o tem natychmiast orzeka bez rekursu komisya wyborcza.

§. 32.

Imię każdego wyborcy, który oddał swój głos, ma komisya wyborcza wciągnąć do spisu głosowania, mającego się prowadzić w dwu egzemplarzach.

Nieważnymi są te głosy wyborców, któreby oddano z jakiemś zastrzeżeniem, albo z jakimś nakazem dla posła wybrać się mającego.

O ważności lub nieważności poszczególnych głosów rozstrzyga natychmiast komisya wyborcza bez rekursu.

§. 33.

Komisya wyborcza obowiązaną jest prowadzić protokół z aktu wyborczego, w którym mają być zamieszczone w szczególności wszystkie orzeczenia komisyi, uchwalone w wypadkach, niniejszą ustawą przewidzianych.

Wybory powinny się odbyć w przeciągu wyznaczonego dnia. Jeżeli jednak zaszło coś takiego, że nie możnaby rozpocząć, dalej prowadzić, albo ukończyć wyboru, to komisya wyborcza może dalszą czynność wyborczą za zgodą komisarza wyborczego odłożyć na następny dzień. O tem należy uwiadomić wyborców w taki sposób, jakiego zwykle używa się w dotyczącem miejscu.

§. 34.

Czas przeznaczony do głosowania, nie może być krótszym od przeciągu czterech godzin.

Po upływie czasu, przeznaczonego do oddania głosów, ma obwieścić przewodniczący komisyi wyborczej, że głosowanie ukończone; jednak wyborcom, którzy w chwili tej jeszcze w lokalu wyborczym się znajdują, a którzy dotychczas jeszcze głosów nie oddali, nie może być odjętą możność oddania głosów. Następnie ma komisya sprawdzić zgodność liczby oddanych kartek z liczbą wyborców zapisanych w spisie głosowania, poczem cała komisa wyborcza i komisarz wyborczy mają podpisać obydwa spisy głosowania i ma się natychmiast przystąpić do otwarcia kartek i obliczenia głosów.

Czynność ta ma być przeprowodzoną jawnie w obecności i przy wglądzie wszystkich wyborców w następujący sposób:

Przewodniczący komisyi wyciąga z urny po jednej kartce, otwiera każdą z osobna i odczytuje imię kandydata na niej umieszczone, poczem podaje odczytaną kartkę drugiemu członkowi komisyi, który prawdziwość odczytanego imienia potwierdza — i kartki w takim porządku, jak były oddane, otwarte składa. Równocześnie dwóch innych członków komisyi prowadzi listy głosowania w ten sposób, że zapisują przy pierwszym głosie, który otrzymał kandydat na posła, jego imię i nazwisko i przy nim liczbę „1“ — przy drugim liczbę „2“ i t. d.

§. 35.

Gdy kartka do głosowania mieści w sobie więcej imion, niż ma być wybranych posłów — to imiona dalej napisane, o ile liczbę posłów wybrać sią mających przewyższają, uważają się jako zupełnie nie napisane i zupełnie się nie uwzględniają. Kiedy na kartce napisano mniej imion, niż wynosi liczba posłów wybrać się mających, to głosy przez napisanie tych imion oddane są ważne. Kiedy imię jednej i tej samej osoby na tej samej kartce kilka razy jest napisane, liczy się przy obliczeniu głosów tylko jako jeden głos.

Imiona niejasne i niedokładne do tego stopnia, że niema pewności, którą osobę oznaczają — uważają się jako głosy nieważne. Orzeka o tem komisya wyborcza, a orzeczenie jej ma być w protokole zamieszczone.

§. 36.

Po obliczeniu głosów podaje przewodniczący komisyi rezultat tegoż do wiadomości wyborców, poczem wszyscy członkowie komisyi i komisarz wyborczy podpisują protokół i listy głosowania i przewodniczący komisyi oddaje wszystkie akta wyborcze komisarzowi wyborczemu. Członek komisyi nie chcący podpisać protokołu, ma prawo umieścić w tymże protokole przyczyny, dla których odmawia podpisu.

Gdy rezultat wyboru posła ma być obliczony w głównem miejscu wyboru—przedsiębierze przewodniczący komisyi w obecności wszystkich członków komisyi i wyborców znachodzących się w lokalu wyborczym opieczętowanie wszystkich aktów wyborczych razem z kartkami głosowania pieczęcią urzędową miejscowej zwierzchności gminnej, umieszcza na zewnątrz napis oznaczający treść i oddaje tak opieczętowane akta wyborcze komisarzowi wyborczemu, który obowiązany jest odesłać je bezzwłocznie do c. k. Starosty powiatowego głównego miejsca wyboru. Każdemu z członków komisyi przysługuje prawo przyłożyć także swoją prywatną pieczęć.

Na zewnętrznej stronie opieczętowanych aktów umieścić ma przewodniczący komisyi imię i nazwisko kandydata, który

w tem miejscu wyboru otrzymał najwięcej głosów i liczbę głosów, jaka na niego padła.

§. 37.

Zbadanie i ogłoszenie ogólnego rezultatu wyboru należy do głównej komisyi wyborczej w głównem miejscu wyboru zebrać się mającej.

Komisyę tę zwołuje najdalej do trzech dni po nadesłaniu aktów wyborczych ze wszystkich miejsc wyborczych dotyczącego okręgu wyborczego Starosta powiatowy głównego miejsca wyboru. Komisya ta składa się z siedmiu członków, a mianowicie z naczelnika gminy głównego miejsca wyboru, lub jego zastępcy, dwóch członków rady gminnej głównego miejsca wyborczego przez tegoż naczelnika powołanych, dwóch członków z pomiędzy uprawnionych do wyboru tego samego okręgu wyborczego przez komisarza wyborcrego głównego miejsca wyboru powołanych, a w końcu z dwu kandydatów na posła w tym okręgu wyborczym, którzy wedle dat na zewnętrznej stronie nadesłanych z poszczególnych gmin aktów wyborczych umieszczonych, w największej liczbie poszczególnych miejsc wyborczych tego okręgu wyborczego najwięcej głosów otrzymali.

Na wypadek, gdyby we wszystkich miejscach wyborczych danego okręgu wyborczego jeden i ten sam kandydat otrzymał największą ilość głosów — względnie gdyby w dniu urzędowania głównej komisyi wyborczej jeden lub obaj kandydaci do tegoż nie zgłosili się, powołuje jednego względnie i dwóch ostatnich członków komisyi z pomiędzy wyborców dotyczącego okręgu wyborczego komisarz wyborczy głównego miejsca wyboru.

Komisya urzęduje w obecności komisarza wyborczego głównego miejsca wyboru — w lokalu możliwie najobszerniejszym, urządzonym w sposób w § 24. tej ustawy oznaczonym, przyczem mają wszyscy wyborcy prawo być obecnymi w miarę objętości miejsca.

§. 38.

Komisya przyjmuje z rąk komisarza wyborczego opieczętowane akta, nadesłane ze wszystkich miejsc wyborczych i stwierdza nienaruszenie pieczęci.

Każdemu z członków komisyj wyborczych poszczególnych miejsc wyborczych tego okręgu wyborczego, którzy po myśli §. 36. tej ustawy przyłożyli na akta wyborcze swoje prywatne pieczęcie, wolno żądać od komisarza głównego miejsca wyborczego przed rozpakowaniem aktów zbadania, czy przyłożona przez dotyczącego wyborcę pieczęć jest nienaruszoną.

Komisya wybiera z pomiędzy siebie przewodniczącego absolutną większością głosów. Gdyby taka większość nie dała się osiągnąć, mianuje przewodniczącego z pomiędzy członków komisyi komisarz wyborczy. Następnie przystępuje komisya do obliczenia głównego rezultatu wyboru na podstawie obliczeń dokonanych przez komisye wyborcze poszczególnych miejsc wyborczych.

Rezultat ogólnego obliczenia ogłosi obecnym przewodniczący komisyi.

Co do całej czynności komisyi spisany będzie protokół, który podpiszą wszyscy członkowie komisyi i komisarz wyborczy.

§. 39.

Za wybranego posłem ma się ten uważać, kto otrzymał więcej jak połowę wszystkich oddanych ważnych głosów.

§. 40.

Gdy przy głosowaniu nie padła na nikogo taka większość głosów, należy zarządzić ściślejszy wybór. Wybór ten ma zarządzić c. k. Starosta powiatowy głównego miejsca wyboru we wszystkich dotyczących miejscach wyborczych, a rezultat tych wyborów będzie obliczony po myśli powyższych postanowień niniejszej ustawy.

§. 41.

Przy ściślejszym wyborze mają wyborcy ograniczyć się tylko na tych kandydatach, którzy po wybranych absolutną większością otrzymali najwyższą liczbę głosów.

Liczba kandydatów przychodzących do ściślejszego wyboru musi być zawsze dwa razy większą niż liczba posłów wybrać się mających. Przy równości głosów rozstrzyga los, kto ma przyjść do ściślejszego wyboru.

Każdy głos, padający przy ściślejszym wyborze na osoby nie przeznaczone do tego wyboru, ma się uważać jako nieważny.

Gdy przy ściślejszym wyborze wszystkie oddane ważne głosy będą podzielone pomiędzy wszystkich do tego wyboru przeznaczonych kandydatów w równych częściach tak, że każdy z nich ma za sobą połowę wszystkich głosów — wtedy rozstrzyga o wyborze los, przez przewodniczącego komisyi wyborczej wyciągnąć się mający.

Gdy poza tym wypadkiem głosowanie nie doprowadza do absolutnej większości, należy zarządzić i dalsze wybory ściślejsze, aż dopóki nie osiągnie się absolutnej większości, co do wszystkich, mających się wybrać posłów, lub wymienionej w poprzednim ustępie równości głosów dla wszystkich osób, przeznaczonych do ściślejszego wyboru, w którym to ostatnim wypadku los rozstrzyga ostatecznie o wyborze.

Ci uprawnieni wyborcy, którzy przy pierwszym wyborze zupełnie nie głosowali, nie są jeszcze dlatego wykluczeni od wykonania tego prawa przy wyborze ściślejszym.

§. 42.

Gdy w końcu wybór przepisanej w dotyczącym okręgu wyborczym liczby posłów zostanie należycie przeprowadzony, ma być zamknięty protokół czynności wyborczej i podpisany przez wszystkich członków komisyi wyborczej jak również przez komisarza wyborczego, następnie z dołączeniem wszystkich kartek głosowania opieczętowany i komisarzowi wyborczemu w celu przesłania c. k. Namiestnikowi oddany.

§. 43.

Namiestnik ma, przeglądnąwszy akta wyborcze jemu nadesłane, każdemu wybranemu posłowi, co do którego nie zachodzą przyczyny wykluczające go po myśli niniejszej ustawy od obieralności, doręczyć certyfikat wyborczy.

Certyfikat ten uprawnia wybranego posła wstąpić do Sejmu i usprawiedliwia domniemanie ważności na tak długo dopóki Sejm inaczej nie postanowi.

§. 44.

Wszystkie akta wyborcze ma następnie c. k. Namiestnik przesłać Wydziałowi krajowemu.

Wydział krajowy jest obowiązany zbadać akta wszystkich wyborów i przedstawić co do wszystkich swoje wnioski Sej-

mówi, a to najdalej do roku od dnia przeprowadzenia wyborów. Sejmowi przysługa prawo ostatecznego rozstrzygania o ważności każdego poszczególnego wyboru.

Postanowienie końcowe.

§. 45.

Do ważności uchwały Sejmu o zmianie postanowień tej ustawy potrzeba obecności co najmniej dwóch trzecich części wszystkich posłów.

Gdy taka liczba posłów jest obecną, zmiana może nastąpić absolutną większością głosów obecnych.

Art. II.

Ustawa ta ma wejść w życie z chwilą rozpisania najbliższych ogólnych wyborów sejmowych.

Ls. 369/08.

Aleg. 111

Wniosek

posła Dra Korola i tow. o zmianę przepisów statutu krajowego i zaprowadzenie nowej ordynacyi wyborczej sejmowej.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

[1]/. załączoną pod [1]/. ustawę zmieniającą przepisy statutu krajowego;
[2]/. załączoną pod [2]/. sejmową ordynacyę wyborczą.

Lwów, dnia 15. września 1908.

Wnioskodawca:
Dr. Korol w. r.

Senyk, Kołpaczkiewicz, Hanczakowski, Tracz, Krynicki, Myroniuk-Zajaczuk, Kryłowzty, Dudykiewicz, Oleśnicki, Lewicki, Kurowiec, Makuch, Skwarko, Kiwcluk, Winniczuk.

Ustawa

z dnia . . . zmieniająca postanowienia §§. 3., 11. i 12. statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem — ogłoszonego jako załącznik II-gi patentu z 26. lutego 1861 Nr. 20. Dz. p. p.

Art. I.

Postanowienia §§. 3., 11. i 12. statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego jako załącznik II-gi patentu z 26. lutego 1861 Nr. 20. Dz. p. p. tracą w swojem dotychczasowem brzmieniu moc obowiązującą i mają na przyszłość obowiązywać w następującem brzmieniu:

§. 3.

Sejm składa się z stu siedmdziesięciu pięciu członków — a mianowicie:

a) Arcybiskupów grecko- rzymsko- i ormiańsko-katolickich we Lwowie, rz. kat. księcia biskupa w Krakowie, gr. kat. biskupów w Przemyślu i Stanisławowie, rz. kat. biskupów w Przemyślu i Tarnowie. Na wypadek opróżnienia miejsc biskupa lub arcybiskupa jest członkiem Sejmu administrator dyecezyi;

b) Rektorów Uniwersytetu we Lwowie i Krakowie i Szkoły politechnicznej we Lwowie;

c) prezesa Akademii Umiejętności w Krakowie;

d) ze stu sześćdziesięciu trzech wybranych posłów.

§. 11.

Wydział krajowy jako zarządzający i wykonawczy organ reprezentacyi krajowej, składa się pod przewodnictwem marszałka z siedmiu członków wybranych z łona Sejmu krajowego. Trzech z tych wybranych członków Wydziału krajowego musi być narodowości ruskiej.

Marszałek mianuje na wypadek przeszkody zastępcę do przewodniczenia w Wydziale krajowym z grona wybranych członków.

§. 12.

Członków Wydziału krajowego wybiera cały Sejm z pośród siebie każdego osobno.

Każdy z tych wyborów następuje absolutną większością głosów. Kiedy taka większość nie da się przy pierwszym i dru-

gim wyborze osiągnąć, należy przeprowadzić ściślejszy wybór między tymi dwoma kandydatami, którzy przy drugiem głosowaniu otrzymali najwięcej głosów.

Na wypadek równości głosów rozstrzyga los.

Art. II.

Niniejsza ustawa ma wejść w życie z chwilą rozpisania najbliższych ogólnych wyborów sejmowych.

Ustawa

z dnia . . . . zmieniająca sejmową ordynacyę wyborczą dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ogłoszoną jako załącznik II. patentu z 26. lutego 1861 L. 20 Dz. u. p.

I. Okręgi i miejsca wyborcze.

§. 1.

Dla wyboru posłów do Sejmu galicyjskiego ustanawia się 153 okręgów wyborczych, złożonych z następujących miejscowości i powiatów sądowych, względnie grup miejscowości i powiatów sądowych.

a) Okręgi, wyborcze złożone z poszczególnych miejscowości (miast i miasteczek):

1. Lwów.
2. Kraków.
3. Przemyśl.
4. Stanisławów.
5. Tarnopol.
6. Tarnów.
7. Kołomyja.
8. Biała-Żywiec-Oświęcim, Kęty-Andrychów.
9. Wadowice-Bochnia.
10. Brody.
11. Jarosław.
12. Drohobycz.
13. Nowy Sącz.
14. Rzeszów.
15. Sambor.
16. Stryj.
17. Gorlice-Jasło.
18. Podgórze-Wieliczka.
19. Sanok-Krosno.
20. Brzeżany-Złoczów.
21. Bohorodczany-Nadwórna-Delatyn-Peczeniżyn.
22. Kosów-Kuty-Zabłotów-Śniatyn.
23. Czortków-Zaleszczyki-Tłuste-Kopyczyńce.
24. Sokal-Radziechów-Łopatyn-Bełz.
25. Żółkiew-Kamionka strumiłowa-Bełz.
26. Bóbrka-Chodorów-Dolina-Kałusz.
27. Gródek-Sądowa Wisznia-Rudki.
28. Podhajce-Budzanów-Manasterzyska-Halicz.

b) Okręgi wyborcze złożone z poszczególnych powiatów sądowych z wyłączeniem gmin okręgów wyborczych od 3—28.

29. Jaworzno-Oświęcim.
30. Chrzanów.

31. Krzeszowice-Zator.
32. Liszki-Skawina.
33. Kalwarya.
34. Sucha-Maków.
35. Kęty-Andrychów.
36. Biała.
37. Milówka.
38. Wadowice.
39. Myślenice.
40. Jordanów-Czarny Dunajec.
41. Żywiec.
42. Limanowa.
43 Nowy Targ.
44. Mszana dolna-Krościenko.
45. Kraków (pozamiejski powiat sądowy)
46. Wieliczka-Podgórze.
47. Grybów-Muszyna.
48. Stary Sącz.
49. Bochnia-Niepołomice.
50. Wiśnicz-Dobczyce.
51. Brzesko.
52. Radłów-Żabno.
53. Tarnów.
54. Wojnicz-Zakliczyn.
55. Nowy Sącz.
56. Dąbrowa.
57. Gorlice.
58. Pilzno-Brzostek
59. Dębica-Radomyśl.
60. Ropczyce.
61. Tuchów-Ciężkowice.
62. Biecz.
63. Mielec.
64. Nisko.
65. Tarnobrzeg.
66. Kolbuszowa.
67. Rzeszów.
68. Leżajsk.
69. Łańcut.
70. Tyczyn.
71. Ulanów-Rozwadów.
72. Głogów-Sokołów.
73. Przeworsk.
74. Jasło.
75. Strzyżów-Frysztak.
76. Krosno.
77. Brzozów.
78. Sanok.
79. Dynów-Dubiecko.
80. Dukla-Żmigród.
81. Pruchnik-Radymno.
82. Jarosław.
83. Cieszanów.
84. Rymanów-Bukowsko.
85. Lisko-Ustrzyki dolne.
86. Bircza-Niżankowice.
87. Dobromil-Stara sól.
88. Przemyśl.
89. Lubaczów-Sieniawa.
90. Mościska.

91. Sambor.
92. Sądowa Wisznia-Krakowiec.
93. Komarno-Łuka.
94. Baligród-Lutowiska-Borynia.
95. Stary Sambor-Podbuż.
96. Turka.
97. Drohobycz.
98. Skole.
99. Medenice-Mikołajów.
100. Jaworów.
101. Gródek-Rudki.
102. Lwów (pozamiejski powiat sądowy).
103. Rawa.
104. Janów-Niemirów.
105. Uhnów-Bełz.
106. Żółkiew-Kulików.
107. Stryj.
108. Chodorów-Żydaczów.
109. Bóbrka-Szczerzec.
110. Busk-Olesko.
111. Gliniany-Winniki.
112. Kamionka Strumiłowa-Mosty wielkie.
113. Sokal.
114. Dolina-Rożniatów.
115. Bolechów-Żurawno.
116. Kałusz.
117. Bursztyn-Wojniłów.
118. Halicz-Bołszowce.
119. Stanisławów.
120. Bohorodczany-Sołotwina.
121. Nadwórna-Ottynia.
122. Delatyn-Żabie.
123. Kosów-Peczeniżyn.
124. Kołomyja.
125. Kuty-Zabłotów.
126. Śniatyn-Gwoździec.
127. Mielnica.
128. Borszczów.
129. Zaleszczyki-Tłuste.
130. Horodenka.
131. Tłumacz.
132. Obertyn-Potok złoty.
133. Tyśmienica-Monasterzyska.
134. Buczacz.
135. Czortków.
136 Husiatyn.
137. Kopyczyńce.
138. Budzanów-Wiśniowczyk.
139. Podhajce.
140. Trembowla.
141. Skałat-Podwołoczyska.
142. Zbaraż-Nowe Sioło.
143. Grzymałów-Mikulińce.
144. Tarnopol.
145. Radziechów-Łopatyn.
146. Zborów.
147. Załoźce.
148. Brody.
149. Złoczów.
150. Brzeżany.

151. Przemyślany.
152. Rohatyn.
153. Kozowa.

§. 2.

Z okręgów wyborczych 29 — 153 wyłączone są miejscowości, tworzące okręgi wyborcze 1 — 28.

§. 3.

Lwów wybiera siedmiu, Kraków pięciu, a inne w §. 1. wyliczone okręgi wyborcze po jednym pośle. Wszyscy uprawnieni do wyboru posła z jednego okręgu wyborczego stanowią jedno ciało wyborcze.

§. 4.

Na wypadek utworzenia w przyszłości nowych powiatów sądowych zatrzymują gminy do tych nowych powiatów przydzielone przynależność swoją do tego okręgu wyborczego, w którym są po myśli tej ustawy do głosowania uprawnione.

§. 5.

W każdym okręgu wyborczym jest miejscemwyborczem każda miejscowość stanowiąca gminę.

II. O prawie wyborczem i obieralności.

Do wyboru posłów na Sejm krajowy jest uprawniony każdy własnowolny obywatel państwa, który ukończył 24. rok życia, co do którego nie zaszły przyczyny powodujące wedle obowiązującej ustawy gminnej utratę czynnego prawa wyboru do reprezentancyi gminnej, a to w tej gminie, w której w dniu rozpisania wyboru jest co najmniej sześć miesięcy zamieszkały.

Osoby zamieszkałe na obszarach dworskich do gmin nieprzyłączonych, wykonują to prawo przy zachodzących tych samych warunkach w tych gminach, z jakimi dotyczący obszar dworski tworzy jedną miejscowość.

Gdy takiej gminy niema, oznaczyć ma polityczna władza krajowa, w której gminie osoby zamieszkałe na obszarze dworskim z żadną gminą jednej miejscowości nie tworzącym swoje prawo wyboru mają wykonywać.

§. 7.

W stałej lub czasowej służbie pozostający oficerowie i wogóle osoby należące do armii lub żandarmeryi, nie mogą w czasie czynnej służby, jak również w czasie czasowego urlopu ani wybierać, ani być wybranemi. Zakaz ten nie dotyczy jednak osób pozostających w służbie czynnej czasowo dla wypełnienia obowiązku ćwiczeń wojskowych.

§. 8.

Każdy wyborca może swe prawo wyboru wykonywać tylko w jednym okręgu wyborczym i to tylko osobiście.

§. 9.

Posłem sejmowym może być wybrany każdy, kto:

a) jest obywatelem austryackim;

b) ma lat 30;

c) znajduje się w pełnem używaniu wszystkich praw obywatelskich;

d) ma według postanowień poprzednich tej ustawy prawo wybierać posła sejmowego w którejkolwiek kuryi wyborczej.

§. 10.

Od prawa wybierania i wybieralności wykluczone są te osoby, które zasądzone zostały wyrokiem sądowym za jakąkolwiek zbrodnię, albo za przestępstwo kradzieży, sprzeniewierzenia, udziału w nich, oszustwa, lub za przewinienie bankructwa (§§. 460, 461, 463, 464 i 486 ust. karnej).

III. O rozpisaniu i przygotowaniu wyborów.

§. 11.

Do przeprowadzenia wyborów wzywa Namiestnik, ogłaszając dzień, w którym mają się odbyć wybory posłów sejmowych w miejscach wyborczych, przeznaczonych niniejszą ordynacyą wyborczą.

Dzień wyborów należy tak ustanowić, żeby można było poczynić wszelkie potrzebne przygotowania.

§. 12.

Rozpisanie ogólnych wyborów należy ogłosić w dziennikach krajowych, a także ogłoszeniami we wszystkich gminach kraju.

Między dniem ogłoszenia wyborów a dniem wyboru musi upłynąć czas co najmniej sześciu tygodni.

§. 13.

W każdej gminie ma burmistrz, względnie naczelnik gminy ułożyć listę wszystkich w tej gminie do wyboru uprawnionych w porządku alfabetycznym z podaniem charakteru i mieszkania każdego uprawnionego. Gdy w jakiejś gminie ma się odbywać wybór w więcej lokalach, a do każdego lokalu ma się przydzielić jakaś terytoryalna część miejscowości, mają listy dla uprawnionych w każdej takiej terytoryalnej części zamieszkałych ułożyć się osobno. Lista wyborcza ma być sporządzona co najmniej w dwóch egzemplarzach — jeden egzemplarz obowiązany naczelnik gminy i po ukończeniu wyborów utrzymywać w ciągłej ewidencyi i dozwolić każdemu wglądnięcia i brania odpisów.

§. 14.

Po ułożeniu listy wyborczej ma naczelnik gminy przedłożyć oba jej egzemplarze swojej bezpośredniej władzy politycznej pierwszej instancyi, a prezydent stolicy politycznej władzy krajowej.

Dla miast niestołecznych, mających własne statuty wyznaczy polityczna władza krajowa starostwo, które ma zająć się zbadaniem list wyborczych. Polityczna władza ma dostrzeżone pomyłki w liście z urzędu poprawić i jeden egzemplarz tak poprawionej listy naczelnikowi gminy zwrócić.

§. 15.

Najpóźniej na 30 dni przed dniem wyboru ma w każdej gminie burmistrz, względnie naczelnik gminy poprawioną listę wyborczą wystawić w urzędzie gminnym do przeglądnięcia na przeciąg 14 dni. Zarazem ma to wystawienie listy obwieścić w gminie, a to tak przez publiczne ustne ogłoszenie, jak również przybicie pisemnego obwieszczenia na budynku gminnym i co najmniej w trzech, widocznych miejscach w gminie i oznaczyć **ośm dni** terminu do wniesienia reklamacyj, — tak jednakowoż ażeby pomiędzy ostatnim dniem tego terminu, a dniem wyboru posła było najmniej 8 dni czasu.

W ogłoszeniu tem ma być dokładnie określony lokal, w którym lista do przeglądnięcia jest wyłożona, jak również ma być podanem do powszechnej wiadomości, że listę wolno przeglądnąć każdemu wyborcy każdego dnia od godziny 9-tej rano do 6-tej po południu. Listy wyborcze wolno każdemu przeglądać i brać sobie z nich odpisy.

W gminach liczących ponad 10.000 mieszkańców ma być lista wyborcza równocześnie z wyłożeniem jej wydrukowana i każdemu w godzinach urzędowych w lokalu, gdzie lista jest wyłożona, od dnia wystawienia po cenach druku sprzedawana.

§. 16.

Reklamacye przeciw listom wyborczym mogą wnosić uprawnieni do wyboru w odnośnym okręgu wyborczym z powodu pomieszczenia w liście do wyboru nieuprawnionych lub pominięcia do wyboru uprawnionych do rąk naczelnika odnośnej gminy ustnie albo na piśmie.

Naczelnik gminy obowiązany jest wniesione do rąk jego reklamacye w przeciągu 48 godzin przedłożyć starostwu powiatowemu a w miastach z własnymi statutami temu organowi politycznemu, którego Namiestnik do rozstrzygania reklamacyj wyznaczy.

Starostwo powiatowe, względnie ten organ, obowiązany jest wniesione reklamacye bezwłocznie rozstrzygnąć tak, żeby rozstrzygnięcie wnoszącemu reklamacyę w przeciągu dni trzech od jej przedłożenia powołanej do rozstrzygnięcia władzy doręczone było.

Przeciw temu rozstrzygnięciu wolno reklamującemu w przeciągu dni trzech od doręczenia wnieść odwołanie przez Starostwo powiatowe względnie polityczny organ, który wydał rozstrzygnięcie, do Namiestnika kraju.

Namiestnik rozstrzyga reklamacye ostatecznie, tak jednak, żeby pisemne jego rozstrzygnięcie reklamującemu przed dniem wyboru posła doręczone być mogło.

§. 17.

Listy wyborcze sprostowane wskutek rozstrzygnięcia reklamacyi mają być przygotowane w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz przedłożyć ma naczelnik gminy Starostwu powiatowemu, a w miastach z własnymi statutami organowi politycznemu do rozstrzygania reklamacyj ustanowionemu, — a drugi egzemplarz przechowa u siebie.

§. 18.

Na podstawie przedłożonych list wyborczych Starostwo powiatowe ma wystawić dla wyborców ze wszyskich gmin swego powiatu karty legitymacyjne, w której ma być powo-

łana liczba porządkowa listy wyborczej, imię i nazwisko uprawnionego do wyboru, miejsce, w którem wybór ma się odbyć i oznaczenie czasu, w którym głosowanie ma się rozpocząć i ukończyć.

W miastach z własnymi statutami obowiązaną jest do wygotowania kart legitymacyjnych Zwierzchność gminy.

Karty legitymacyjne mają być doręczone każdemu wyborcy za własnoręcznie potwierdzonym recepisem najpóźniej trzy dni przed dniem wyboru. Doręczenie może nastąpić przez pocztę lub przez Zwierzchność gminy, w której wyborca zamieszkuje.

Równocześnie poda starostwo powiatowe, a w miastach z własnymi statutami Zwierzchność gminna do powszechnej wiadomości, że każdy wyborca, któryby z jakiejkolwiek przyczyny karty legitymacyjnej nie otrzymał, może w przeciągu ostatnich dwóch dni przed wyborami otrzymać od tejże władzy duplikat karty legitymacyjnej. Zgłaszającemu się po taki duplikat wyborcy obowiązaną jest odnośna władza tenże bezwarunkowo i bez jakiejkolwiek przeszkody wydać.

§. 19.

Równocześnie z kartami legitymacyjnemi ma być doręczona każdemu wyborcy karta do głosowania, zaopatrzona pieczęcią Starostwa powiatowego, a w miastach z własnymi statutami pieczęcią Zwierzchności gminnej z dodatkiem umieszczonym na karcie legitymacyjnej, że głosy oddane na innych, taką pieczęcią nie zaopatrzonych kartach, będą uważane za nieważne. Co do sposobu doręczenia i wydawania duplikatów kart do głosowania obowiązują postanowienia §. 18. co do kart legitymacyjnych.

§. 20.

Dla wyborów z każdego ciała wyborczego ustaniowiony będzie ze strony c. k. Rządu komisarz wyborczy. Komisarza wyborczego ustanawiać ma dla ciał wyborczych z miast mających własne statuta c. k. Namiestnik kraju — dla wszystkich innych ciał wyborczych naczelnicy powiatowych władz politycznych tych powiatów, w których są główne miejsca wyborcze.

Ustanowienie komisarza wyborczego podane będzie do wiadomości wyborców najmniej na 8 dni przed dniem wyborów przez pisemne ogłoszenie, przybite na zwyczajnem miejscu ogłoszeń c. k. Starostwa powiatowego — a oprócz tego przez ustne ogłoszenie przed rozpoczęciem samego aktu wyborczego. Urząd komisarza wyborczego jest honorowym urzędem obywatelskim, od którego przyjęcia nikt — z wyjątkiem przeszkód nie dających się usunąć — uchylić się nie może.

IV. Wybór posła sejmowego.

§. 21.

Wyborami w każdem miejscu wyborczem kieruje w obecności komisarza wyborczego komisya wyborcza, utworzona z wyborców tegoż miejsca wyborczego, a składająca się z pięciu, a w gminach, których liczba mieszkańców przewyższa 10.000, z siedmiu członków wybranych przez wyborców w celu przeprowadzenia wyborów zebranych z pomiędzy osób do wyboru w tej gminie uprawnionych. W gminach wyżej 10.000 mieszkańców mogą przy zachodzących wymogach terytoryalnych być ustanowione komisye wyborcze w większej liczbie i każdej z nich odpowiednia terytoryalna część gminy przydzielona.

Rozstrzyga o tem polityczna władza powiatowa, a co do miast mających własne statuty — polityczna władza krajowa.

§. 22.

Komisya wyborcza złożona w powyższy sposób wybiera z pomiędzy siebie absolutną większością głosów przewodniczącego. Gdy absolutnej większości głosów osiągnąć się nie da, oznacza osobę przewodniczącego komisarz wyborczy. Wszystkie uchwały komisyi wyborczej zapadają bezwzględną większością głosów. Przewodniczący głosuje tylko przy równości głosów.

§. 23.

Karta legitymacyjna wydana wyborcom przez Starostwo nadaje im prawo wstępu do miejsca wyboru i zastępuje wezwanie do jawienia się w oznaczonym czasie do głosowania.

Z uderzeniem godziny na kartach legitymacyjnych jako początek aktu wyborczego oznaczonej, ma każdy wyborca wolny wstęp do lokalu wyborczego i nie może być z tegoż przed ukończeniem wyboru wydalonym.

§. 24.

Lokal wyborczy ma być w ten sposób urządzony, ażeby wszyscy do głosowania uprawnieni mogli być pomieszczeni w jednej sali i to w tej samej, w której urzęduje komisya wyborcza i komisarz wyborczy. Pod żadnym warunkiem nie może być miejsce urzędowania komisyi i komisarza w jakikolwiek sposób odosobnione, oddzielone albo odgraniczone. Stół, przy którym komisya i komisarz urzęduje, ma być ustawiony w środku lokalu wyborczego tak,ażeby wszyscy wyborcy mieli ze wszystkich stron wolny dostęp do tegoż i wszystkie czynności komisyi mogli wszechstronnie kontrolować.

W lokalu wyborczym musi znachodzić się dostateczna ilość rekwizytów do pisania i miejsc, na których możnaby pisać.

Jak długo wybór nie zostanie skończony, musi przy stole znachodzić się nieprzerwanie co najmniej trzech członków komisyi.

§. 25.

W oznaczonym dniu i godzinie zaczną się wybory w przeznaczonem miejscu bez względu na liczbę jawiących się członków w ten sposób, że naprzód wybiera się i ukonstytuowuje się w sposób w §. 21. oznaczony komisya wyborcza, której ma być oddana lista wyborcza i przygotowane spisy głosowania.

§. 26.

O ile rozchodzi się o członków komisyi wybrać się mających, nastąpi ich wybór przez wszystkich w lokalu wyborczym obecnych wyborców, uprawnionych do głosowania drogą ustnego głosowania. W celu przeprowadzenia tego głosowania złożoną będzie komisya prowizoryczna, złożona z naczelnika miejscowej gminy i jednego członka Rady gminnej, powołanego przez niego i jednego z pomiędzy obecnych wyborców powołanego przez komisarza wyborczego. Komisya ta odbierze głosy obecnych wyborców w ten sposób, że jeden jej członek odczyta imiona wyborców z listy wyborczej, a drudzy dwaj będą zapisywać głosy oddane na członków komisyi. Rezultat tego wyboru ogłosi komisarz wyborczy i natychmiast po ogłoszeniu ustąpi komisya prowizoryczna, a miejsce jej zajmie komisya wyborcza.

Bezpośrednio po złożeniu komisyi nastąpi wybór jej przewodniczącego.

§. 27.

Przewodniczący komisyi wyborczej ma zebranym wyborcom przedstawić treść §§ ów 9 i 10 ordynacyi wyborczej co do warunków, potrzebnych na posła, ma im wyjaśnić sposób głosowania i obliczenia głosów, a w końcu wezwać, aby swoje głosy oddawali wedle swobodnego przekonania, bez wszelkich samolubnych celów, tak jak to uważają wedle swojej najlepszej wiedzy i sumienia za najodpowiedniejsze dla ogólnego dobra.

§. 28.

Jeżeli kto przed rozpoczęciem głosowania podniesie zarzuty przeciw którejkolwiek osobie, wciągniętej do listy wyborczej, że ta osoba nie jest uprawnioną do wybierania posła, bo od czasu ułożenia listy wyborców utraciła któryś z warunków prawa wyborczego, to co do tego zarzutu ma natychmiast powziąść uchwałę komisya wyborcza i to bez wszelkiego rekursu

Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania ma komisya wyborcza przekonać się, czy urna przeznaczona do wrzucania kartek głosowania jest próżną.

§. 29.

Głosowanie na posła rozpoczyna się tem, że najprzód oddają swoje kartki głosowania członkowie komisyi wyborczej następnie wywołuje jeden członek komisyi wyborczej do głosowania wszystkich wyborców w porządku, jak ich imiona były wpisane w liście wyborczej.

Wyborcy, którzy przyszli na wybory już po wywołaniu ich imion, muszą po odczytaniu całej listy zgłosić się w komisyi wyborczej i oddać swoje kartki głosowania.

§. 30.

Każdy do głosowania przywołany wyborca, okazując swoją kartę legitymacyjną, ma oddać komisyi kartkę do głosowania, w której ma być nazwaną dokładnie ta osoba, która ma zostać posłem sejmowym.

Jeżeliby jakie ciało wyborcze miało wybierać dwóch lub kilku posłów, ma każdy wyborca podać tyle imion, ilu posłów wybrać należy.

Każdy wyborca, do urny wyborczej przywołany, ma prawo żądać przed oddaniem głosu, ażeby dano mu czystą kartkę do głosowania, zaopatrzoną pieczęcią urzędową. W takim wypadku obowiązany jest komisarz wyborczy, któremu przed wyborem polityczny urząd powiatowy, względnie w miastach o własnych statutach Zwierzchność gminna ma dostarczyć odpowiedniego zapasu kartek do głosowania — bezzwłocznie dać jeden egzemplarz karty do głosowania na żądanie wyborcy, bez względu na to, czy taka karta była mu już przedtem doręczoną, a przewodniczący komisyi jest obowiązany dać temu wyborcy krótki przeciąg czasu i możność, ażeby albo sam kartkę w lokalu wyborczym wypełnił, albo drugiemu wyborcy poruczył ją wypełnić.

§. 31.

Jeżeli przy głosowaniu zajdzie jaka niepewność co do tożsamości wyborcy, to o tem orzeka natychmiast bez rekursu komisya wyborcza.

§. 32.

Imię każdego wyborcy, który oddał swój głos, ma komisya wyborcza wciągnąć do spisu głosowania, mającego się prowadzić w dwu egzemplarzach.

Nieważnymi są te głosy wyborców, któreby oddano z jakiemś zastrzeżeniem, albo z jakimś nakazem dla posła wybrać się mającego.

O ważności lub nieważności poszczególnych głosów rozstrzyga natychmiast komisya wyborcza bez rekursu.

§. 33.

Komisya wyborcza obowiązaną jest prowadzić protokół z aktu wyborczego, w którym mają być zamieszczone w szczególności wszystkie orzeczenia komisyi, uchwalone w wypadkach, niniejszą ustawą przewidzianych.

Wybory powinny się odbyć w przeciągu wyznaczonego dnia. Jeżeliby jednak zaszło coś takiego, że nie możnaby rozpocząć, dalej prowadzić, albo ukończyć wyboru, to komisya wyborcza może dalszą czynność wyborczą za zgodą komisarza wyborczego odłożyć na następny dzień. O tem należy uwiadomić wyborców w taki sposób, jakiego zwykle używa się w dotyczącem miejscu.

§. 34.

Czas przeznaczony do głosowania, nie może być krótszym od przeciągu czterech godzin.

Po upływie czasu, przeznaczonego do oddania głosów, ma obwieścić przewodniczący komisyi wyborczej, że głosowanie ukończone; jednak wyborcom, którzy w chwili tej jeszcze w lokalu wyborczym się znajdują, a którzy dotychczas jeszcze głosów nie oddali, nie może być odjętą możność oddania głosów. Następnie ma komisya sprawdzić zgodność liczby oddanych kartek z liczbą wyborców zapisanych w spisie głosowania, poczem cała komisya wyborcza i komisarz wyborczy mają podpisać obydwa spisy głosowania i ma się natychmiast przystąpić do otwarcia kartek i obliczenia głosów.

Czynność ta ma być przeprowodzoną jawnie w obecności i przy wglądzie wszystkich wyborców w następujący sposób:

Przewodniczący komisyi wyciąga z urny po jednej kartce, otwiera każdą z osobna i odczytuje imię kandydata na niej umieszczone, poczem podaje odczytaną kartkę drugiemu członkowi komisyi, który prawdziwość odczytanego imienia potwierdza — i kartki w takim porządku, jak były oddane, otwarte składa. Równocześnie dwóch innych członków komisyi prowadzi listy głosowania w ten sposób, że zapisują przy pierwszym głosie, który otrzymał kandydat na posła, jego imię i nazwisko i przy nim liczbę „1“ — przy drugim liczbę „2“ i t. d.

§. 35.

Gdy kartka do głosowania mieści w sobie więcej imion, niż ma być wybranych posłów — to imiona dalej napisane, o ile liczbę posłów wybrać się mających przewyższają, uważają się jako zupełnie nie napisane i zupełnie się nie uwzględniają. Kiedy na kartce napisano mniej imion, niż wynosi liczba posłów wybrać się mających, to głosy przez napisanie tych imion oddane są ważne. Kiedy imię jednej i tej samej

osoby na tej samej kartce kilka razy jest napisane, liczy się przy obliczeniu głosów tylko jako jeden głos.

Imiona niejasne i niedokładne do tego stopnia, że niema pewności, którą osobę oznaczają — uważają się jako głosy nieważne. Orzeka o tem komisya wyborcza, a orzeczenie jej ma być w protokole zamieszczone.

§. 36.

Po obliczeniu głosów podaje przewodniczący komisyi rezultat tegoż do wiadomości wyborców, poczem wszyscy członkowie komisyi i komisarz wyborczy podpisują protokół i listy głosowania i przewodniczący komisyi oddaje wszystkie akta wyborcze komisarzowi wyborczemu. Członek komisyi nie chcący podpisać protokołu, ma prawo umieścić w tymże protokole przyczyny, dla których odmawia podpisu.

Gdy rezultat wyboru posła ma być obliczony w głównem miejscu wyboru, przedsiębierze przewodniczący komisyi w obecności wszystkich członków komisyi i wyborców znachodzących się w lokalu wyborczym opieczętowanie wszystkich aktów wyborczych razem z kartkami głosowania pieczęcią urzędową miejscowej zwierzchności gminnej, umieszcza na zewnątrz napis oznaczający treść i oddaje tak opieczętowane akta wyborcze komisarzowi wyborczemu, który obowiązany jest odesłać je bezzwłocznie do c. k. Starosty powiatowego głównego miejsca wyboru. Każdemu z członków komisyi przysługuje prawo przyłożyć także swoją prywatną pieczęć.

§. 37.

Zbadanie i ogłoszenie ogólnego rezultatu wyboru należy do głównej komisyi wyborczej w głównem miejscu wyboru zebrać się mającej.

Komisyę tę zwołuje najdalej do trzech dni po nadesłaniu aktów wyborczych ze wszystkich miejsc wyborczych dotyczącego okręgu wyborczego Starosta powiatowy głównego miejsca wyboru. Komisya ta składa się z siedmiu członków, a mianowicie z naczelnika gminy głównego miejsca wyboru, lub jego zastępcy, trzech członków wybranych przez radę gminną głównego miejsca wyboru i trzech członków z pomiędzy uprawnionych do wyboru tego samego okręgu wyborczego przez komisarza wyborczego głównego miejsca wyboru powołanych.

Komisya urzęduje w obecności komisarza wyborczego głównego miejsca wyboru — w lokalu możliwie najobszerniejszym, urządzonym w sposób w § 24. tej ustawy oznaczonym, przyczem mają wszyscy wyborcy prawo być obecnymi w miarę objętości miejsca.

§. 38.

Komisya przyjmuje z rąk komisarza wyborczego opieczętowane akta, nadesłane ze wszystkich miejsc wyborczych i stwierdza nienaruszenie pieczęci.

Komisya wybiera z pomiędzy siebie przewodniczącego absolutną większością głosów. Gdyby taka większość nie dała się osiągnąć, mianuje przewodniczącego z pomiędzy członków komisyi komisarz wyborczy. Następnie przystępuje komisya do obliczenia głównego rezultatu wyboru na podstawie obliczeń dokonanych przez komisye wyborcze poszczególnych miejsc wyborczych.

Rezultat ogólnego obliczenia ogłosi obecnym przewodniczący komisyi.

Co do całej czynności komisyi spisany będzie protokół, który podpiszą wszyscy członkowie komisyi i komisarz wyborczy.

§. 39.

Za wybranego posłem ma się ten uważać, kto otrzymał więcej jak połowę wszystkich oddanych ważnych głosów.

§. 40.

Gdy przy głosowaniu nie padła na nikogo taka większość głosów, należy zarządzić ściślejszy wybór. Wybór ten ma zarządzić c. k. Starosta powiatowy głównego miejsca wyboru we wszystkich dotyczących miejscach wyborczych, a rezultat tych wyborów będzie obliczony po myśli powyższych postanowień niniejszej ustawy.

§. 41.

Przy ściślejszym wyborze mają wyborcy ograniczyć się tylko na tych kandydatach, którzy po wybranych absolutną większością otrzymali najwyższą liczbę głosów.

Liczba kandydatów przychodzących do ściślejszego wyboru musi być zawsze dwa razy większą niż liczba posłów wybrać się mających. Przy równości głosów rozstrzyga los, kto ma przyjść do ściślejszego wyboru.

Każdy głos, padający przy ściślejszym wyborze na osoby nie przeznaczone do tego wyboru, ma się uważać jako nieważny.

Gdy przy ściślejszym wyborze wszystkie oddane ważne głosy będą podzielone pomiędzy wszystkich do tego wyboru przeznaczonych kandydatów w równych częściach tak, że każdy z nich ma za sobą połowę wszystkich głosów — wtedy rozstrzyga o wyborze los, przez przewodniczącego komisyi wyborczej wyciągnąć się mający.

Ci uprawnieni wyborcy, którzy przy pierwszym wyborze zupełnie nie głosowali, nie są jeszcze dlatego wykluczeni od wykonania tego prawa przy wyborze ściślejszym.

§. 42.

Gdy wybór przepisanej w dotyczącym okręgu wyborczym liczby posłów zostanie należycie przeprowadzony, ma być zamknięty protokół czynności wyborczej i podpisany przez wszystkich członków komisyi wyborczej jak również przez komisarza wyborczego, następnie z dołączeniem wszystkich kartek głosowania opieczętowany i komisarzowi wyborczemu w celu przesłania c. k. Namiestnikowi oddany.

§. 43.

Namiestnik ma, przeglądnąwszy akta wyborcze jemu nadesłane, każdemu wybranemu posłowi, co do którego nie zachodzą przyczyny wykluczające go po myśli niniejszej ustawy od obieralności, doręczyć certyfikat wyborczy.

Certyfikat ten uprawnia wybranego posła wstąpić do Sejmu i usprawiedliwia domniemanie ważności wyboru na tak długo, dopóki Sejm inaczej nie postanowi.

§. 44.

Wszystkie akta wyborcze ma następnie c. k. Namiestnik przesłać Wydziałowi krajowemu.

Wydział krajowy jest obowiązany zbadać akta wszystkich wyborów i przedstawić co do wszystkich swoje wnioski Sejmowi, a to najdalej do roku od dnia przeprowadzenia wyborów. Jeśliby przed upływem roku Wydział krajowy nie przedłożył sprawozdania z przeprowadzonego wyboru, obowiązany jest Marszałek krajowy postawić wszystkie niesprawdzone jeszcze wybory na porządku dziennym i zamianowanać w tym w tym celu referenta, który obowiązany jest bez poprzednich obrad przedłożyć sprawozdanie i postawić wniosek. Przedmiot ten nie może być usunięty na podstawie uchwały Sejmu z porządku dziennego. Sejmowi służy prawo ostatecznego rozstrzygania o ważności każdego poszczególnego wyboru.

§. 45.

Jak długo Sejm nie uzna za nieważny wybór posła, któremu wydano certyfikat wyborczy, ma dotyczący poseł głos i miejsce w Sejmie.

Jeżeli wybór posła, któremu odmówiono certyfikatu wyborczego, zostanie uznany za ważny, obowiązany jest Marszałek krajowy wezwać go, aby wstąpił do Izby sejmowej.

§. 46.

Przy podwójnym wyborze obowiązany jest wybrany na posła najpóźniej w przeciągu ośmiu dni po ukonstytuowaniu nowowybranego Sejmu, a na wypadek uzupełniającego wyboru do ośmiu dni po otwarciu dotyczącej sesyi oświadczyć, który wybór przyjmuje.

Jeżeli takiego oświadczenia nie da w podanym terminie, rostrzygnie los wyciągnięty na publicznem posiedzeniu przez Marszałka krajowego, dla którego okręgu wyborczego wybór jest ważny.

Na opróżniony w ten sposób mandat należy rozpisać nowy wybór.

§. 47.

Jeżeli zajdzie potrzeba rozpisania nowego wyboru w przeciągu 30 dni po wyborze posła należy przeprowadzić ten wybór na podstawie list wyborczych użytych przy poprzednim wyborze, o ile nie unieważniono poprzedniego wyboru posła właśnie z powodu nieprawidłowości tych list wyborczych.

§. 48.

Do ważności uchwały Sejmu o zmianie postanowień tej ustawy potrzeba obecności co najmniej dwóch trecich części wszystkich posłów.

Gdy taka liczba posłów jest obecną, zmiana może nastąpić absolutną większością głosów obecnych.

§. 49.

Ustawa ta ma wejść w życie w sześć miesięcy po ogłoszeniu, poczem ma być Sejm rozwiązany i nowe wybory na podstawie niniejszej ustawy przeprowadzone.

Ls. 377/08.

Aleg. 112

Przedkładamy do uchwały Wysokiego Sejmu

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony tu projekt ustawy o toku instancyi administracyjnych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i o Trybunale administracyjnym.

We Lwowie, dnia 15. września 1908.

Wnioskodawca:
***Dr. Tadeusz Tertil**, w r.*

Głąbiński, Leo, Bandrowski, Locwenstein, Jabłoński, Maiss, Jahl, Doliński, Bednarski, Mermowicz, Sala, Battaglia, Skarbek, Adam, Federowicz, Michałowski, Maryewski, Schätzel, Rayski, Kleski.

Projekt

ustawy krajowej o toku instancyi administracyjnych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i o krajowym Trybunale administracyjnym.

I. O toku instancyi administracyjnych.

§. 1.

We wszystkich sprawach, w których ustawy krajowe Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem przekazują pewne czynności władzom politycznym i pozwalają wnosić rekursa przeciw orzeczeniom niższych władz administracyjnych do władz wyższych, będzie c. k. Namiestnictwo od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy instancyą ostatnią, od której decyzyi niema rekursu do c. k. Ministerstwa.

§. 2.

Taksamo będzie c. k. Namiestnictwo ostatnią instancyą w tych wszystkich sprawach, które wprawdzie obecnie jeszcze unormowane są ustawami państwowemi, jednakże na mocy §. 11. ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwa z 21. marca 1867. Dz. u. p. Nr. 141. oraz §. 18. statutu krajowego Królestwa Galicyi należą do kompetencyi ustawodawstwa krajowego.

II. O krajowym trybunale administracyjnym.

Ustanowienie, siedziba i zakres działania krajowego trybunału administracyjnego.

§. 3.

Natomiast ustanawia się dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem c. k. krajowy Trybunał administracyjny z siedzibą we Lwowie. Trybunał ten ma orzekać we wszystkich wypadkach, w których ktoś

czuje się naruszonym w swych prawach przez niezgodne z ustawą ostateczne rozstrzygnienie lub zarządzenie władzy administracyjnej.

§. 4.

Władzami administracyjnemi, przeciw których rozstrzygnieniom lub zarządzeniom można wnosić zażalenie do krajowego Trybunału administracyjnego, są zarówno c. k. władze polityczne, powiatowe, c. k. Namiestnictwo, jako też i organa administracyi autonomicznej krajowej,powiatowej i gminnej.

§. 5.

Z zakresu kompetencyi krajowego Trybunału administracyjnego są wyłączone:

a) Wszystkie sprawy, które na mocy §. 3. ustawy państwowej z dnia 22. października 1875 Dz. u. p. Nr. 36/875 są wyłączone z zakresu kompetencyi c. k. Trybunału administracyjnego;

b) Wszystkie sprawy, w których na mocy ustaw państwowych, nie mogących być zmienionemi przez ustawy krajowe, dopuszczalnym jest do rozstrzygnienia lub zarządzenia c. k. Namiestnictwa rekurs do właściwego c. k. Ministerstwa.

§. 6.

Krajowy Trybunał administracyjny ma z urzędu strzedz swojej kompetencyi.

O podniesionym zarzucie niekompetencyi rozstrzyga sam Trybunał z zastrzeżeniem zażalenia do c. k. Trybunału administracyjnego we Wiedniu. (§. 10.).

Ogólne zasady sądownictwa sprawowanego przez krajowy Trybunał administracyjny.

§. 7.

Krajowy Trybunał administracyjny ma postępować tylko na żądanie stron.

Zażalenie w krajowym Trybunale administracyjnym może być wniesione dopiero po zupełnem przeprowadzeniu sprawy na drodze administracyjnej.

Jeżeli zaniedbano toku instancyi administracyjnych, zażalenie do krajowego trybunału administracyjnego jest niedopuszczalne.

§. 8.

Krajowy Trybunał administracyjny ma orzekać zazwyczaj na podstawie takiego faktycznego stanu rzeczy, jaki przyjęła ostatnia instancya administracyjna.

Jeżeli jednak Trybunał uważa, że faktyczny stan rzeczy ustalony został niezgodnie z aktami, lub że on potrzebuje uzupełnienia w istotnych punktach, albo też, że nie zważano na dochowanie istotnych form postępowania administracyjnego, natenczas ma on zwrócić akta władzy administracyjnej z wezwaniem do usunięcia tych braków i ponownego przedłożenia aktów Trybunałowi. Może także znieść w takim wy-

padku, rozstrzygnięcie lub zarządzenie będące przedmiotem zażalenia, z powodu wadliwego postępowania i zwrócić sprawę władzy administracyjnej z wezwaniem do usunięcia braków i wydania nowego rozstrzygnienia lub zarządzenia.

§. 9.

Jeżeli krajowy Trybunał administracyjny uzna zażalenie za uzasadnione, ma on zmienić zaczepione rozstrzygnienie lub zarządzenie i orzec o samej sprawie z podaniem powodów.

W takiem orzeczeniu, rozstrzygającem samą sprawę, mogą być również zawarte polecenia lub zakazy do stron lub do właściwej władzy administracyjnej, mające na celu wykonanie tego orzeczenia.

§. 10.

Przeciw orzeczeniom krajowego Trybunału administracyjnego po myśli §. 6. niniejszej ustawy wydanym, może zarówno strona jak i władza, której rozstrzygnienie zaczepiono, wnieść w terminie, oznaczonym w §§. 14. i 15. ustawy państwowej z dnia 22. października 1855 Dz. u. p. Nr. 36 876, zażalenie do c. k. Trybunału administracyjnego we Wiedniu.

W imieniu władzy państwowej powołana jest do wniesienia tego zażalenia c. k. Prokuratorya skarbu.

§. 11.

Pod względem prawa badania ważności ustaw i rozporządzeń stoi krajowy Trybunał administracyjny na równi ze zwykłymi sądami.

Skład krajowego Trybunału administracyjnego i przepisy o służbie przy nim.

§. 12.

Krajowy Trybunał administracyjny składa się z prezydenta, wiceprezydenta i z potrzebnej ilości radców. Służba przy trybunale administracyjnym jest stałym płatnym urzędem, niepołączalnym z piastowaniem innego publicznego urzędu.

Prezydent i wiceprezydent oraz radcy krajowego trybunału administracyjnego stoją pod względem poborów na równi z takimi urzędnikami wyższych sądów krajowych.

Prezydenta i połowę radców krajowego trybunału administracyjnego mianuje cesarz na propozycyę namiestnika, który ma w tej mierze zasięgnąć opinii prezydenta lub gdyby tegoż posada była opróżnioną, wiceprezydenta krajowego Trybunału administracyjnego.

Wiceprezydenta i drugą połowę radców krajowego Trybunału administracyjnego wybiera Sejm krajowy na podstawie terna, ułożonego przez Wydział krajowy, który ma w tej mierze zasięgnąć opinii prezydenta, lub gdyby tegoż posada była opróżnioną, wiceprezydenta krajowego Trybunału administracyjnego.

Członkowie mianowani przez cesarza są urzędnikami państwowymi, członkowie wybierani przez Sejm urzędnikami krajowymi.

Przynajmniej połowa członków mianowanych i przynajmniej połowa członków wybieranych musi mieć kwalifikacyę na urząd sędziowski.

§. 13.

Członkowie krajowego Trybunału administracyjnego mają być w ogólności traktowani wedle przepisów istniejących dla urzędników sędziowskich.

W szczególności mają do nich zastosowanie postanowienia artykułu 6. państw. ust. zas. o władzy sędziowskiej i wydanej dla przeprowadzenia tego artykułu ustawy z 25/5 1868 Dz. u. p. Nr. 46.

Funkcye przekazane w tej ostatniej ustawie sądowi dyscyplinarnemu, sprawuje odnośnie do członków Trybunału administracyjnego on sam.

Inne postanowienia pod względem zastosowania tej ustawy do członków krajowego Trybunału administracyjnego jakoteż bliższe przepisy co do służbowego stanowiska tychże członków, będą wydane w drodze wspólnego rozporządzenia przez namiestnika i Wydział krajowy.

§. 14.

Krajowy Trybunał administracyjny rozprawia i rozstrzyga zazwyczaj w senatach złożonych z czterech radców i przewodniczącego. Przynajmniej dwaj członkowie senatu muszą być powołani z grona radców mianowanych przez cesarza, a przynajmniej dwaj z grona radców, wybieranych przez Sejm.

Zarządzenia przygotowawcze i rozstrzygnienia incydentalne mogą być uchwalone także w senatach, złożonych z dwóch radców i przewodniczącego. Jeden członek takiego senatu musi być powołany z grona radców mianowanych, drugi z grona radców wybieranych; trzeciego członka można powołać z jednej lub drugiej kategoryi.

Przynajmniej połowa radców, wezwanych do poszczególnych senatów, musi być wzięta z grona członków Trybunału, mających kwalifikacyę do urzędu sędziowskiego.

Postępowanie przed krajowym Trybunałem administracyjnym, termin do wniesienia zażalenia.

§. 15.

Zażalenia mają być wniesione do krajowego Trybunału administracyjnego w ciągu czterech tygodni (28 dni) od doręczenia rozstrzygnienia lub zarządzenia, wydanego w ostatniej instancyi (§. 7.). W zażaleniu należy wymienić dzień doręczenia.

§. 16.

Do oznaczonego w poprzednim paragrafie terminu nie wlicza się dni biegu pocztowego.

Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na niedzielę lub święto, wtedy termin upływa dopiero z najbliższym dniem powszednim.

Przedłużenie terminu nie jest z reguły (§. 22.) dozwolonem.

§. 17.

Przywrócenie do pierwotnego stanu przeciw minionemu terminowi oznaczenemu w §. 15. jest niedopuszczalne.

Prośby o takie przywrócenie mają być odrzucane z urzędu.

Skutek prawny wniesionego zażalenia.

§. 18.

Zażalenie do krajowego Trybunału administracyjnego nie ma z mocy samego prawa skutku odraczającego, wykonalności zaczepionego orzeczenia lub zarządzenia Stronie wnoszącej zażalenie, wolno jednak upraszać władzę administracyjną o takie odroczenie, a władza ma się na nie zgodzić, jeśli natychmiastowe wykonanie nie jest nakazane względami publicznymi, a dla strony wynikłaby z tego wykonania niepowetowana szkoda.

Treść i instruowanie zażalenia.

§. 19.

Zażalenie do krajowego Trybunału administracyjnego ma wskazać dokładnie to rozstrzygnienie lub zarządzenie, przeciw któremu jest wymierzone, tudzież poszczególne punkta, będące przedmiotem zażalenia.

Do zażalenia należy dołączyć wszystkie środki dowodowe, na których strona je opiera, w oryginale lub odpisie.

Zażalenie musi być zaopatrzone podpisem adwokata.

Strony współpozwane.

§. 20.

Żalącej się stronie wolno w tem pierwszem podaniu pozwać natychmiast, obok władzy administracyjnej, także te osoby, na których niekorzyść wyszłoby zniesienie lub zmiana administracyjnego rozstrzygnienia lub zarządzenia, zaczepionego przez żalącą się stronę.

Odpisy zażalenia wraz z załącznikami.

§. 21.

Do zażalenia należy dołączyć w każdym razie jego odpis, tudzież odpisy wszystkich załączników.

Jeśli znajdują się i współpozwane strony (§. 20.), ma żalący się przedłożyć oprócz tego tyle odpisów swego podania i jego załączników, aby każdej z tych stron mógł być doręczony jeden egzemplarz.

Odrzucenie a limine.

§. 22.

Zażalenia, które się przedstawiają jako nie nadające się do rozprawy z powodu oczywistej niekompetencyi krajowego Trybunału administracyjnego, z powodu zaniedbania ustawowego terminu lub z powodu braku formalnych ustawowych wymogów (§§. 15., 19., 21.) mają być z reguły odrzucone bez dalszego postępowania; toż samo odnosi się do zażaleń, przeciw którym powstaje zarzut sprawy sądzonej, lub braku legitymacyi do wniesienia zażalenia, o ile także te braki są oczywiste.

W razie braku formalnych wymogów ustawowych (§§. 19 i 21.) może jednakoż krajowy Trybunał administrycyjny zwrócić zażalenie dla uchylenia braków, z wyznaczeniem krótkiego nieprzedłużalnego terminu.

O takiem odrzuceniu lub zwróceniu zażalenia postanawia krajowy Trybunał administracyjny na posiedzeniu niejawnem. O uchwale odrzucającej mają być zawiadomione władze administracyjne, przeciw których roztrzygnieniu lub zarządzeniu zażalenie jest wymierzone.

Przeciw zwróceniu lub odrzuceniu niema żadnego środka prawnego.

§. 23.

Jeśli zażalenie opiera się tylko na wadliwości postępowania administracyjnego, c. k. Trybunał administracyjny uznaje je za nieuzasadnione, w takim razie winien bez dalszego postępowania odrzucić zażalenie w formie uchwały, zaopatrzonej powodami.

W tej uchwale należy żalącemu się lub jego zastępcy oznajmić, że służy mu prawo przejrzenia aktów administracyjnych i sporządzenia z nich odpisów.

Przeciw takiej uchwale może żalący się wnieść w 30-dniowym nieprzedłużalnym czasokresie pisemny sprzeciw i żądać publicznej ustnej rozprawy. Do takiego żądania należy się przychylić.

Postępowanie przedwstępne.

§. 24.

W sprawach nieskomplikowanych a mianowicie w sprawach, w których przedmiotem sporu nie jest stan faktyczny, przedstawiony w zażaleniu, lecz wyłącznie tylko kwestya prawna, winien krajowy Trybunał administracyjny bez wdrażania pisemnego postępowania przedstępnego rozpisać publiczną ustną rozprawę.

W innych wypadkach winien krajowy Trybunał administracyjny podać do wiadomości pozwanej władzy, tudzież in-

nym spółpozwanym stronom, zapomocą dołączonych przez żalącego się odpisów wraz z załącznikami i ma je wezwać do wniesienia odpowiedzi na zażalenie w czasokresie, który nie może wynosić mniej jak 14 ani więcej jak 30 dni.

Co do obliczenia tego czasokresu obowiązują te same zasady, jak co do terminu wniesienia zażalenia (§§. 16 i 17).

Odpowiedź na zażalenie należy wnieść w dwóch egzemplarzach i dołączyć do niej także odpis ewentualnych załączników.

Jeden egzemplarz odpowiedzi wraz z odpisem załączników ma być udzielony wnoszącemu zażalenie.

§. 25.

Jeżeli krajowy Trybunał administracyjny uważa to za potrzebne do należytego przygotowania ustnej rozprawy, może zarządzić wniesienie repliki i dupliki.

Odpowiedź, replika i duplika zaopatrzone być mają w podpis adwokata.

Terminy do wniesienia tych pism oznacza się w każdym wypadku według uznania krajowego Trybunału, nie mogą one jednak wynosić więcej niż 30 dni (§§. 16, 17).

§. 26.

Zaniechanie wniesienia jednego z wyż wspomnianych pism (§§. 23, 25) nie stoi na przeszkodzie dalszemu prowadzeniu sprawy.

§. 27.

Dla przygotowania rozprawy może krajowy Trybunał administracyjny zarządzić przesłuchanie interesowanych stron i władz, w szczególności także przedłożenia aktów przeprowadzonego administracyjnego postępowania.

Przesłuchanie władz ma nastąpić w drodze korespondencyi.

§. 28.

Nawet jeżeli zażalenie nie jest zwrócone wyraźnie przeciw innym stronom (§. 20.),winien krajowy Trybunał administracyjny baczyć na to, aby w postępowaniu, które ma przed nim być przeprowadzone, wysłuchane były wszystkie osoby, mające interes w przedmiocie roztrzygnienia, by im daną była sposobność ochrony ich praw.

Ustna rozprawa.

§. 29.

Po zamknięciu pisemnego postępowania przedwstępnego ma prezydent krajowego Trybunału administracyjnego, o ile nie chodzi orzeczenie po myśli §. 8., zarządzić publiczną i ustną rozprawę w sprawie spornej i zawezwać do niej interesowane władze i strony.

W wezwaniu należy zaznaczyć, że interesowanym i ich zastępcom wolno przejrzeć zarekwirowane przez c. k. krajowy Trybunał administracyjny akta (§. 27.) i sporządzać z nich odpisy. Poszczególne części aktów mogą być w interesie publicznym od przeglądu wyłączone.

Pozwana władza ma przy przesyłaniu aktów krajowemu Trybunałowi administracyjnemu oznajmić, czy i które części aktów muszą być w interesie publicznym od przeglądu wyłączone.

Krajowy Trybunał administracyjny może według swego uznania zaniechać rozpisywania publicznej ustnej rozprawy i orzec bez niej na podstawie aktów, jeżeli żaląca się strona zrzeknie się publicznej ustnej rozprawy, a ani pozwana władza ani współpozwana lub po myśli §. 30 z urzędu wezwana strona, zapytana o to wyraźnie przez Trybunał przy sposobności wezwania jej do wniesienia odpowiedzi na zażalenie lub też przy sposobności zawiadomienia jej o później wniesionem przez żalącego się zrzeczeniu się ustnej rozprawy — nie oświadczy wyraźnie, że takiej rozprawy żąda.

Krajowy Trybunał administracyjny może także z urzędu lub na wniosek pozwanej władzy lub strony zawezwać żalącego się do wyraźnego oświadczenia się, czy zrzeka się rozprawy ustnej.

Raz oświadczone zrzeczenie się jest nieodwołalne.

§. 30.

Jawność rozprawy ustnej może być wykluczona uchwałą Trybunału ze względów obyczajności lub publicznego porządku.

W takim razie ma każdy interesowany prawo żądać, aby dozwolono wstępu trzem osobom jego zaufania.

§. 31.

Zastępców władzy administracyjnej państwowej wyznacza c. k. Namiestnictwo, zastępców władzy autonomicznej ta władza autonomiczna, przeciw której rozstrzygnieniu lub zarządzeniu zwraca się zażalenie.

§. 32.

Stronie interesowanej wolno bronić się na rozprawie osobiście lub dać się zastąpić przez adwokata.

Władze wykonywują swe prawo osobistej obrony swych interesów przez urzędników ze swego grona, korporacye i gminy przez pełnomocników lub przez urzędników, mających kwalifikacyę do politycznej służby konceptowej.

Ani strony ani władze nie są obowiązane jawić się na rozprawie lub wysyłać zastępców.

§. 33.

Ustna rozprawa rozpoczyna się wykładem referenta z grona Trybunału.

Przewodniczący kieruje rozprawą i sprawuje policyę obrad. Ma on i z urzędu starać się o całkowite zbadanie sprawy.

Członkowie senatu mają prawo stawiania pytań.

§. 34.

O zarzutach przeciw postępowaniu, tudzież o wnioskach stawianych podczas postępowania, rostrzyga Trybynał w drodze uchwały.

§. 35.

Niejawienie się stron interesowanych lub ich zastępców nie przeszkadza przeprowadzeniu rozprawy i rozstrzygnieniu.

§. 36.

Na przełożenie ustnej rozprawy na inny termin można zezwolić w razie, gdy nieprzezwyciężona przeszkoda nie dopuszcza dalszego prowadzenia rozprawy.

Orzeczenia krajowego Trybunału administracyjnego.

§. 37.

Gdy sprawa została dostatecznie roztrząśniętą, zamyka się rozprawę i przystępuje się do wydania orzeczenia.

Narada i głosowanie nie są jawne.

§. 38.

Orzeczenia krajowego Trybunału administracyjnego zapadają bezwzględną większością głosów.

Przewodniczący oddaje swój głos na końcu.

§. 39.

Orzeczenie ma być ogłoszone ustnie wraz z istotnymi powodami orzeczenia na temsamem posiedzeniu krajowego Trybunału administracyjnego, a jeśliby to nie było wykonalne, to z całkowitymi powodami rozstrzygnienia na innem posiedzeniu, o którem należy natychmiast uwiadomić strony interesowane.

Ogłoszenie orzeczenia musi nastąpić nawet, gdy strony interesowane się oddaliły lub nie jawiły się na wyznaczonem dla ogłoszenia posiedzeniu.

§. 40.

Orzeczenia krajowego Trybunału administracyjnego mają być wygotowane w imieniu cesarza.

Wygotowane orzeczenia muszą zawierać nazwiska wszystkich członków krajowego Trybunału administracyjnego, którzy brali udział w ich wydaniu i muszą być podpisane przez przewodniczącego i sekretarza.

Wystawione orzeczenia wraz z powodami rozstrzygnienia należy doręczyć stronom interesowanym jak najprędzej.

§. 41.

Jeżeli zażalenie zostaje zupełnie odrzucone, to można nałożyć w orzeczeniu na żalącego się obowiązek całkowitego

lub częściowego zwrotu kosztów postępowania przeprowadzonego przed krajowym Trybunałem administracyjnym.

Ściąganie przyznanych kosztów następuje na drodze egzekucyi politycznej lub sądowej.

Jeżeli zażalenie zostaje w całości lub w części uwzględnione, można nałożyć na władzę, która zaczepione rozstrzygnienie lub zarządzenie wydała, obowiązek zwrócenia stronie w całości lub w części kosztów postępowania przed kraj. Trybunałem administracyjnym, a ewentualnie także kosztów postępowania administracyjnego, poniesionych przez żalącą się stronę. Jeśli zaczepione rostrzygnienie lub zarządzenie wydane było przez władzę państwową, koszta te pokryje skarb państwa; jeśli było wydane przez władzę autonomiczną, pokryje — stosownie do tego, która władza autonomiczna je wydała — kraj, powiat lub gmina pod rygorem egzekucyi sądowej.

§. 42.

Krajowy Trybunał administracyjny uprawniony jest do nałożenia na strony, jakoteż wedle okoliczności i na ich zastępców spierających się wbrew jasnemu brzmieniu ustawy lub dopuszczających się jakiegoś oczywiście swawolnego wnoszenia zażaleń, kar pieniężnych od 10 do 2.000 kor. Kary pieniężne płyną do funduszu ubogich miejsca zwyczajnego zamieszkania żalącej się strony.

§. 43.

Z rozprawy należy sporządzić protokół. Musi on zawierać nazwiska obecnych członków kraj. Trybunału administracyjnego, stron interesowanych i ich zastępców, dalej zastępców władzy administracyjnej i stwierdzać wydarzenia z posiedzenia, mające istotne znaczenie.

Z niejawnej obrady i głosowania należy sporządzić osobny protokół.

Każdy protokół musi być podpisany przez przewodniczącego i sekretarza.

Moc prawna orzeczeń.

§. 44.

Przeciw orzeczeniom krajowego trybunału administracyjnego niema miejsca przywrócenie do pierwotnego stanu; mogą być tylko zaczepione zażaleniem do c. k. Trybunału administracyjnego we Wiedniu i to tylko w wypadku w §§. 6. i 10. przewidzianym.

Zaniechanie postępowania.

§. 45.

Jeżeli w jakimkolwiek okresie postępowania przed krajowym trybunałem administracyjnym pozwana władza złoży dowód, że żalący się został po wniesieniu zażalenia zaspokojony, należy zaniechać postępowania w drodze uchwały trybunału po wysłuchaniu wnoszącego zażalenie. Postępowanie raz zaniechane nie może być znowu wznowionem.

Wewnętrzne urządzenie i regulamin krajowego trybunału administracyjnego.

§. 46.

Bliższe postanowienia, dotyczące wewnętrznego urządzenia krajowego Trybunału administracyjnego tudzież personalu, który ma być przy nim ustanowiony, wydane będą w drodze wspólnego rozporządzenia Namiestnika i Wydziału krajowego.

Krajowy Trybunał administracyjny układa sam swój regulamin i przedkłada go za pośrednictwem Namiestnika cesarzowi do zatwierdzenia.

Rozpoczęcie działalności krajowego trybunału administracyjnego.

§. 47.

Krajowy Trybunał administracyjny rozpoczyna działalność w trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy w dzienniku ustaw krajowych.

Postanowienia przejściowe i wykonawcze.

§. 48.

Krajowy trybunał administracyjny jest kompetentny także w sprawach policyjno-karnych, o ile one zostały lub zostaną unormowane ustawami krajowemi, wchodzącemi w zakres kultury krajowej.

§. 49.

Rozstrzygnienia lub zarządzenia, które stały się prawomocnemi przed wejściem niniejszej ustawy w życie, nie mogą być przedmiotem zażalenia w krajowym Trybunale administracyjnym (§. 27).

§. 50.

Przeprowadzenie tej ustawy poleca się całemu ministerstwu, oraz namiestnikowi i marszałkowi krajowemu Królestwa Galicyi.

Aleg. 113

Wniosek

p. dr. Makucha w przedmiocie zmiany systemu dwutypowego szkół ludowych.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd do jak najrychlejszego przeprowadzenia reorganizacyi planów naukowych szkół ludowych w Galicyi w tym kierunku, aby różnica typów wyższego lub miejskiego i niższego albo wiejskiego, wprowadzona rozporządzeniem gal. Rady szkolnej krajowej z 7. marca 1893 l. 1.741 na podstawie upoważnienia c. k. Ministerstwa oświaty i wyznań z 13. stycznia 1893 l. 489 była zmienioną tak, iżby w gminach wiejskich szkoły ludowe trzyklasowe urządzone były w sposób dający możność uczniom, którzy ukończyli z dobrym postępem trzecią klasę na wsi bez przeszkód i dopełniającego przygotowania być przyjętymi do czwartej klasy szkół ludowych wyższo-klasowych.

Wnioskodawca:

Makuch *w. r.*

Sodomora, Dr. Kurowiec, Dr. K. Lewicki, T. Staruch, A. Staruch, Kiweluk, Dumka, Sandulak, A. Szeptycki, Czechowicz, Chomyszyn, Skwarko, Winniczuk, Oleśnichi.

LW. 81.945/08.

We Lwowie, dnia 14. września 1908.

Aleg. 114

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy miasta Rzeszowa co do urządzenia wodociągu miejskiego.

Wysoki Sejmie!

Brak zdrowej wody dawał się oddawna dotkliwie odczuwać mieszkańcom Rzeszowa. Z broszury, wydanej w r. 1888 przez dra Józefa Barzyckiego, podówczas c. k. lekarza powiatowego w Rzeszowie, jak też ze sprawozdania miejskiego biura sanitarnego z dnia 10. września 1902 L. 11.348, okazuje się, że przeważna ilość studzien w Rzeszowie posiada zupełnie nieodpowiednią wodę do picia i gotowania, że w wodzie tej znaleziono znaczne ślady amoniaku i kwasu azotowego, tudzież wielką ilość chloru, pochodzącego najwidoczniej z wydzielin ludzkich. Dr. Barzycki doszedł na podstawie swych badań do wniosku, że mieszkańcy miasta Rzeszowa skazani są na używanie bardzo złej wody, która właściwie jest moczem o rozmaitem rozcieńczeniu. To też już w r. 1895 podjęto myśl zaprowadzenia wodociągów w Rzeszowie. Projekt ten przybrał jednak konkretniejsze formy dopiero w r. 1904, w którym Rada miejska na posiedzeniu w dniu 31. sierpnia uchwaliła upoważnić Magistrat wspólnie z komisyą wodociągową do przeprowadzenia przedwstępnych robót i udzieliła w tym celu kredytu w kwocie 28.000 K. Magistrat powierzył przeprowadzenie studyów przygotowawczych inżynierowi Maślance, dodając mu do pomocy inż. Wierzbickiego. Na zaopatrzenie miasta w wodę źródlaną nie można było liczyć, ponieważ w całej okolicy niema znaczniejszych źródeł, wobec czego postanowiono zużytkować do tego celu wodę wgłębną, gdyż badania geologiczne przeprowadzone w r. 1902 przez profesora dr. Wilhelma Friedberga doprowadziły do wyniku, że warunki pojawiania się tej wody w okolicach Rzeszowa są pomyślne, że istnieją widoki wyszukania jej w większej ilości. Wiercenia próbne rozpoczęto dnia 18. października 1904 w Słocinie i w Kielanówce, a następnie wykonano je w Niechobrzu, na Maćkówce pod Rzeszowem, pod Czakajlem i w Zaczerniu. Komisya ekspertów, złożona z pp. nadradcy Ingardena, dyrektora Jaszczurowskiego i prof. Łomnickiego, której z końcem lipca 1905 przedłożono dotychczasowe wyniki studyów wodociągowych, uznała za odpowiedni do celów wodociągowych teren wodonośny, położony na części podgórza rzeszowskiego, rozciągającej się na północ od Zaczernia pomiędzy Rudną a Jasionką.

Na podstawie opinii tej komisyi przystąpiono w r. 1906 do wykonania próbnej studni w Rudnej i powierzono robotę p. Zygmuntowi Rodakowskiemu. Próbna studnia i otwory obserwacyjne zostały wykończone z końcem listopada, poczem zarządzono próbne pompowanie, które prowadzono nieprzerwanie przeszło

przez dwa miesiące i zbierano potrzebne daty. Rezultaty ilościowe wypadły dodatnio, a ponieważ także badania chemiczne i bakteryologiczne wykazały, że jakość wody jest dobrą, przeto z początkiem roku 1907 ukończono studya próbne, których koszt po dzień 19 sierpnia 1907 wynosi 57.288 K 76 h.

Projektowany wodociąg ma doprowadzić zdrową wodę w ilości wystarczającej dla 30.000 mieszkańców, reprezentacya miejska bowiem liczy się ze wzrostem ludności, która w r. 1907 wraz z ludnością Ruskiej wsi i Drabinianki wynosiła 22.000 mieszkańców.

Koszta budowy wodociągu, według kosztorysu generalnego, zestawionego przez inżyniera Maślankę, miałyby wynosić 2,307.894 kor. 73 h. Kosztorys ten wszelako — według opinii rzeczoznawców i komisyi wodociągowej — jest obliczony za wysoko. W tym względzie podnieść należy, że na koszta sieci miejskiej wstawiono w kosztorysie generalnym około 560.000 koron, na wykupno 42 hektarów gruntu około 200.000 kor. a na koszta zaciągnięcia pożyczki około 130.000 K., że prócz tego znajdują się także pozycye jak interkalarya 4% od 1,940.017 kor. 43 hal., wynoszące 77.600 kor. Skoro się uwzględni, że sieć miejska projektowana jest w całym obrębie dzisiejszego Rzeszowa, że w początkach sieć w tych rozmiarach wykonaną być nie może, że nadto koszta zaciągnięcia pożyczki obliczono za wysoko, że interkalarya odpadną, jeżeli wykonanie odda się w przedsiębiorstwo, to już na tych pozycyach zaoszczędzićby można kilkaset tysięcy koron. Koszta budowy zmniejszają się nadto dość znacznie wskutek proponowanych przez komisyę ekspertów zmian generalnego projektu, a także wskutek odpowiedniej redukcyi cen materyałów i robocizny, które w kosztorysie obliczono za wysoko z powodu zbytniego uwzględniania tendencyi zwyżkowej cen. Po uwzględnieniu tych zmian koszta budowy wodociągu nie powinny przekroczyć 1,400.000 koron.

Na pokrycie tych kosztów gmina będzie musiała zaciągnąć odpowiednią pożyczkę z pięćdziesięcioletnią amortyzacyą, a spłata pożyczki wymagać będzie według relacyi komisyi wodociągowej rocznych rat amortyzacyjnych po 72.000 K, prócz kosztów ruchu i konserwacyi zamierzonej inwestycyi.

Ponieważ gmina nie może z dochodów własnych pokrywać takiego wydatku, dochody te bowiem nie wystarczają na inne zwyczajne potrzeby gminy i na ich pokrycie obok dodatku konsumcyjnego nałożyć musiała Reprezentacya miejska w r. 1908, 33%, dodatek do podatków bezpośrednich, przeto Rada miejska uchwałą z d. 2. września 1907, w należytym komplecie powziętą postanowiła na pokrycie rat zaciągnąć się mającej pożyczki zaprowadzić w gminie 5 procentowy podatek gminny czynszowy od fasyonowanych czynszów najmu na cały czas opłaty pożyczki to jest na lat 50. Nadto uchwaliła Rada miejska na wzór innych miast zaprowadzić przymus połączenia domów z wodociągiem, oraz ustanowić opłaty za użytkowanie wody. Na tem samem posiedzeniu uchwalono też projekt odnośnej ustawy.

Rada powiatowa w Rzeszowie uchwałą z d. 6. czerwca 1908 zatwierdziła powyższe uchwały Rady miejskiej, proponując jedynie drobne zmiany w tekście projektu ustawy.

Przy obliczeniu wydatności 5% podatku gminnego od czynszów najmu według sprawozdania komisyi wodociągowej, wzięto za podstawę wykaz urzędu podatkowego w Rzeszowie L. 1559/99 zeznanego i sprawdzonego czynszu najmu budynków, położonych w obrębie gminy m. Rzesowa i Ruskiej wsi na okres wymiarowy 1901, stwierdzający, że przeciętny przychód czynszowy brutto w Rzeszowie wynosił 923.399 K. 76 h. zaś w Ruskiej wsi 79.025 K, czyli razem 1,002.424 K 76 h. Dochód zatem z 5% podatku gminnego wynosić będzie 50.121 K. 23 h. rocznie. Jeżeli się uwzględni, że w przeciągu lat 6 od czasu zeznanego czynszu do czasu obecnego — względnie w przeciągu lat 10 tj. do czasu, kiedy przypuszczalnie wodociąg oddanym zostanie na użytek publiczny, wysokość czynszu przynajmniej o 20% się podwyższy, to dochód z samego podatku wodociągowego wynosić będzie o 10.024 K 24 h. więcej tj. 60.145 K 47 h., a doliczywszy do tego opłaty za spotrzebowanie wody w budynkach niepodlegających podatkowi domowo-czynszowemu, tudzież opłaty za zużycie wody w zakładach przemysłowych, otrzyma się dochód w kwocie siedmdziesięciu kilku tysięcy koron, tak, że po po-

trąceniu wydatku na koszta utrzymania i administracyi wodociągów tudzież pewnej części dochodu, odpadającej ze względu na potrzebę przyznania ulg ludności uboższej, pozostanie jeszcze taka kwota, która wystarczy na amortyzacyę i oprocentowanie kapitału inwestycyjnego. Ewentualny niedobór gmina pokryje z własnych dochodów, odpadnie bowiem wydatek, jaki obecnie ponosi na sprowadzanie wody do skrapiania ulic, placów, dla straży pożarnej, dla szpitala i domu ubogich, tudzież na utrzymanie studzien publicznych.

Uchwalony przez Radę miejską projekt ustawy wodociągowej opiera się na zasadach, obowiązujących już odnośnych ustaw w miastach Białej, Krakowie, Podgórzu, Tarnopolu, Lwowie i Bochni.

C. k. Rząd, zawiadamiając Wydział krajowy o udzieleniu Najwyższej Sankcyi projektowi ustawy wodociągowej dla m. Bochni, wyraził zapatrywanie, że zezwalanie na pobór opłat gminnych na pięćdziesięcioletni okres czasu nie jest wskazane i że w przyszłych projektach ustaw należałoby od tej praktyki odstąpić. Gdy jednak instytucye finansowe, które udzielają pożyczek inwestycyjnych z pięćdziesięcioletnim terminem amortyzacyi, upatrują gwarancyę i pewność pożyczki w ustawowem zabezpieczeniu dochodów na ten okres i w przeciwnym razie gmina natrafiłaby na nieprzezwyciężone trudności Wydział krajowy proponuje przyznanie gminie m. Rzeszowa prawo poboru podatku wodociągowego, oraz wymienionych wyżej opłat na przeciąg lat 50, w przypuszczeniu, że c. k. Rząd w tym wypadku odstąpi od swego życzenia.

Na podstawie przedstawionego stanu rzeczy, uznając potrzebę i doniosłą korzyść, jaką mieszkańcy gminy odniosą z wodociągu, oraz stwierdzając konieczność otwarcia gminie nowego źródła dochodu na pokrycie połączonych z tą inwestycyą wydatków — Wydział krajowy wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***S^t. Badeni,* w. r.**

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia . . . o obowiązku właścicieli domów w król. wol. mieście Rzeszowie połączenia swoich domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwolenie tej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat gminnych na urządzenie, utrzymanie i rozszerzenie wodociągu miejskiego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel domu, położonego w obrębie gminy król. wol. miasta Rzeszowa, obowiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w dotyczącej ulicy lub dotyczącym placu połączyć dom swój z tym wodociągiem. Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić podług przepisów regulaminu technicznego (§. 9.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§. 2.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej w przeciągu 2 lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub odnośnym placu. Jeśli właściciel nie wykona tego połączenia w tym terminie, może gmina wykonać je na jego koszt i stratę. — Domy, które powstaną dopiero po otwarciu wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem konsensu na zamieszkanie lub użytkowanie.

§. 3.

Koszta doprowadzenia wody do wodociągu miejskiego aż do granicy realności, ponosi gmina miasta Rzeszowa, koszta zaś dalszego połączenia i wewnętrznego urządzenia ponosi właściciel realności, gmina jednak wykonuje część tego połączenia od granicy realności aż do odległości 1 mtr. poza wodomierz na koszt właściciela. W domach, w których na razie nie będzie wodomierzy, orzeknie Magistrat, jak daleko część tego połączenia od granicy realności Gmina wykona na koszt właściciela.

§. 4.

Od obowiązku, określonego w §. 1. ustęp pierwszy, może uwolnić Magistrat tych właścicieli domów, którzy w przeciągu sześciu miesięcy od wejścia w życie niniejszej ustawy wykażą się poświadczeniem zakładu upoważnionego przez władze do badania środków spożywczych, że woda w ich studniach jest zdrową, o ile te studnie przed wejściem w życie tej ustawy istniały. — Uwolnienie to może jednak Magistrat odwołać, jeżeli przy następnem badaniu wody okaże się, że stała się niezdrową. (Koszta ponownego badania wody ponosi gmina, jeżeli woda uznaną zostanie za zdrową, zaś właściciel domu, jeżeli woda uznaną zostanie za niezdrową.) Gdy koszta połączenia w stosunku do wartości domu, o ile powstał przed wejściem w życie ustawy, będą za wysokie, może Rada miejska uwolnić od obowiązku w §. 1. ust. 1. określonego, jeśli dostateczne zaopatrzenie domu w zdrową wodę jest zapewnione, czy to z powodu bliskości studni publicznej, czy też w inny sgosób Na żądanie właścicieli i po zbadaniu stosunków miejscowych, może Rada miejska rówież zezwolić na urządzenie kosztem właściciela i dla zakładów przemysłowych lub kolonii robotniczych, położonych w obrębie gminy, stosownej liczby studzien wodociągowych, zamiast połączenia poszczególnych domów z wodociągiem miejskim. Przeciw omówionym w tym paragrafiie uchwałom Magistratu i Rady miejskiej nie przysługuje prawo wnoszenia rekursu.

§. 5.

Na pokrycie kosztów urządzenia, utrzymania i administracyi wodociągu miejskiego, tudzież rozszerzenia sieci rur wodociągowych, przysłuża gminie król. wol. miasta Rzeszowa prawo pobierania przez lat pięćdziesiąt, licząc od dnia oddania wodociągu na użytek publiczny, od budynków w obrębie gminy się znajdujących: a) podatku gminnego aż do wysokości 5% od zeznanego przez Władze sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej, b) opłaty za spotrzebowanie wody w budynkach nie podlegających podatkowi domowo-czynszowemu, jak np. w budynkach rządowych, krajowych, miejskich, dworcach kolejowych itp., według ceny jednostkowej ustanowionej w taryfie, c) opłaty stosownie do ceny jednostkowej za jeden metr sześcienny wody podług taryfy, za użycie wody do celów przemysłowych, jako to: łazienek, hoteli, kawiarń, ogrodów i tp. jako też (opłaty stosownie do ceny jednostkowej za 1 m^3 wody podług taryfy za nadmiar użytej w roku wody t. j. ponad ilość, której wartość podług ceny taryfowej odpowiada opłacanemu podatkowi wodociągowemu). Podatek gminny od czynszów a) i opłaty b), c) nie obciążają realności położonych przy ulicach i placach, przy których na razie nie będą umieszczone rury wodociągowe, dopóki to nie nastąpi. Od podatku gminnego a) może Rada gminna uwolnić tych lokatorów, którzy płacą czynsz nie przenoszący 100 koron rocznie. Odpisanie rządowego podatku domowo-czynszowego dlatego, że mieszkanie stało próżne, pociąga za sobą uwolnienie od podatku gminnego w a).

§. 6.

W granicach oznaczonych § 5) a) i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§ 5 b. i c.) ma Rada miejska ustanowić corocznie wysokość gminnego podatku (§ 5 a).

§. 7.

Podatek gminny (§ 5. a) i opłaty za używanie wody (§ 5. b. i c.) ponosić mają lokatorowie, względnie używający wody. Za podatek gminy §. 5 a. odpowiadają gminie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do swych lokatorów. Opłaty zaś za używanie wody (§ 5 b i c.) ściągane będą wprost od pobierających wodę, lub od tych, na których żądanie zakład wodociągowy wody dostarcza. Sposób uiszczania tego podatku i opłat określi regulamin (§ 9).

§. 8.

Podatek gminny i opłaty (§. 5. a. b. c) ściągane będą w obrębie gminy od obowiązanych do ich ponoszenia podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 9.

Regulamin techniczny (§ 1), taryfę opłat § 5 b. i c.) sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§. 7) i w ogóle wszelkie rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy co do używania wody i wynagrodzenia za używanie wodomierzy uchwali Rada miejska. Uchwała ta jednak wymaga zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. Namiestnictwem. W taki sposób może nastąpić zmiana regulaminu taryfy i rozporządzeń wykonawczych.

§. 10.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 11.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 93.651/08. We Lwowie, dnia 12. września 1908.

Aleg. 115

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Bóbrce na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 100.000 koron na pokrycie kosztów wykończenia i urządzenia szpitala w Bóbrce.

Wysoki Sejmie!

Na zasadzie uchwały Rady powiatowej w Bóbrce z dnia 20. stycznia 1898 przystąpił tamtejszy Wydział powiatowy do budowy szpitala w Bóbrce, stosując się w tym względzie do wskazówek Wydziału krajowego. Dotychczasowe koszta tej budowy, która prowadzoną jest w ten sposób, iż czyni zadość wymogom dla powszechnych szpitali, — oraz koszta nabycia gruntu pod budowę, wyczerpały sumę 108.000 koron, jaką Reprezentacya powiatowa z własnych funduszów na budowę szpitala uzbierała. Wykończenie zaś budynków i wewnętrzne urządzenie szpitala wymaga jeszcze wydatku 100.000 koron, który w braku innych funduszów postanowiła Rada powiatowa uchwałą z dnia 21. grudnia 1907 pokryć przez zaciągnięcie pożyczki w sumie 100.000 koron.

Stwierdzając potrzebę zaciągnięcia tej pożyczki, Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie Reprezentacyi powiatowej w Bóbrce zezwolenia do jej zaciągnięcia.

Zezwolenie to jest potrzebne ze względu, iż zaciągnąć się mająca pożyczka po doliczeniu dotychczasowych długów i należytości biernych powiatu bobreckiego, przekracza sumę 50% przypisanych w powiecie podatków bezpośrednich, w granicach której w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej przysługuje Wydziałowi krajowemu prawo zezwolenia na pożyczkę bez odniesienia się do Sejmu krajowego.

W szczególności podług sprawdzonych zamknięć rachunkowych i inwentarza majątku powiatowego za rok 1907 wynosi dotychczasowe obciążenie powiatu sumę 56.074 kor. 56 gr., doliczywszy zaś do tego zaciągnąć się mającą pożyczkę 100.000 koron, — ogólny stan obciążenia powiatu wyniesie 156.074 kor. 56 gr., — a gdy jak świadczy przedłożony przez wydział powiatowy, wraz z budżetem na r. 1908, wykaz podatków bezpośrednich, powiat opłaca rocznie 239.933 kor. podatków bezpośrednich, z czego 50% wynosi 119.966 kor. 79 gr., — przeto pożyczka przekracza tę sumę o kwotę 36.107 kor. 77 gr.

Potrzebę założenia szpitala w Bóbrce uznał Wydział krajowy jeszcze w r. 1904 a to uchwałą swą z dnia 31. maja 1904.

Na tej zasadzie Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Bóbrce na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 100.000 koron na pokrycie kosztów wykończenia i urządzenia szpitala w Bóbrce.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuję:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Bóbrce zezwala się w myśl postanowień § 24. ust. o Reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21 na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 100.000 koron na pokrycie kosztów wykończenia i urządzenia szpitala w Bóbrce.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi skarbu.

LW. 89 995/908.

We Lwowie, dnia 18. września 1908.

Aleg. 116

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o przedłużeniu ustawy z dnia 23. grudnia 1903 dz. u. kr. Nr. 146 dozwalającej poboru na rzecz funduszu krajowego 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

Wysoki Sejmie!

Z dniem 31. grudnia 1909 gaśnie ustawa z dnia 23. grudnia 1903 dz. u. kr. Nr. 146 o poborze 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego tudzież moszczu owocowego.

Dodatek ten, zaprowadzony od dnia 1. lipca 1901, pobierany jest i odwożony na rzecz funduszu krajowego:

a) na prowincyi przez c. k. organa skarbowe względnie urzędy podatkowe, bezinteresownie,

b) w miastach zamkniętych Lwów i Kraków, przez gminy tych miast, za umówionem wynagrodzeniem po 25% od dochodu brutto z tego dodatku krajowego.

Wedle zamknięć rachunkowych za trzy ostatnie lata rzeczony dodatek krajowy przynosi funduszowi krajowemu następujący dochód netto:

Z a r o k	z prowincyi		z miasta Lwowa		z miasta Krakowa		Razem	
	kor.	gr.	kor.	gr.	kor.	gr.	kor.	gr.
1905	74.064	64	13.059	51	10.060	12	97.184	27
1906	78.746	30	12.255	03	10.591	97	101.593	30
1907	83.021	77	13.125	89	10.857	55	107.005	21
Razem za trzy lata	235.832	71	38.440	43	31.509	64	305.782	78

Z zestawienia tego wynika, że 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego tudzież moszczu owocowego zasila fundusz krajowy wcale wydatną kwotą roczną, bo wynoszącą, przeciętnie i okrągło około 102.000 K.

To też Wydział krajowy, mając na uwadze coraz wzrastające wydatki na cele dobra publicznego a niepomyślny stan funduszu krajowego, postanowił utrzymać nadal od roku 1910 to źródło dochodu i w tym celu przedkłada niniejszem Wysokiemu Sejmowi projekt nowej ustawy, obowiązywać mającej — jak dotąd na lat pięć tj. od 1. stycznia 1910 do 31. grudnia 1914 o dalszym poborze 30% dodatku krajo-

wego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego tudzież moszczu owocowego.

Projekt ten, różniący się nieco od poprzedniej ustawy z 23. grudnia 1903 dz. u. kr. Nr. 146, uzupełniony został po poprzedniem porozumieniu się z c. k. Mi-
Aleg. nisterstwem spraw wewnętrznych a na podstawie załączonego tu ·/. w odpisie reskryptu tegoż Ministerstwa z 20. sierpnia 1908 L. 27.266 nowemi dodatkowemi postanowieniami, które ze względów zasadniczych a dla usunięcia wszelkich wątpliwości okazują się koniecznemi.

Mianowicie w §. 2. projektu określono ściślej sposób wykonywania poboru dodatku krajowego i przymusowe ściąganie tego dodatku: nadto dodano nowe postanowienie jako §. 3. uznające kompetencyę c. k. władz skarbowych do rozstrzygania rekursów i sporów w sprawach poboru dodatku krajowego do podatku od wina etc. a zastrzegające Wydziałowi krajowemu prawo orzekania co do odpisania dodatku.

Proponowanego przez c. k. Ministerstwo w przyległym reskrypcie innego rozciąglejszego w tekscie ustawy określenia tej kompetencyi władz skarbowych z ewentualnem odnoszeniem się do Wydziału krajowego nie uznał Wydział krajowy za za potrzebne a to: z uwagi, 1) że dodatki do podatków państwowych są z tymi podatkami ściśle złączone, więc osobno traktować się bez pewnego zamętu nie dadzą, i podlegać powinny i podlegają tymczasowym prawnym normom ogólnym, jakie mają zastosowanie do podatków państwowych; i 2) że ostatecznie takie rozciąglejsze a szczegółowe omówienie sprawy znaleść może wyraz — o ile to okaże się koniecznem — w rozporządzeniu wykonawczem do ustawy.

Zresztą c. k. Ministerstwo uznało w przyległym reskrypcie tę okoliczność i pozostawiło też Wydziałowi krajowemu możność przyjęcia jako wystarczającego zawartego w §. 3. projektu postanowienia w brzmieniu krótszem.

Nakoniec zgodnie z reskryptem ministeryalnym dodał Wydział krajowy w załączonym projekcie ustawy nowy §. 4. co do postępowania karnego w wypadkach ukrócenia dodatku krajowego.

Wydział krajowy wnosi zatem:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Ksenofont Ochrymowicz, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Projekt.

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o poborze 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego tudzież moszczu owocowego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

W obrębie kraju całego pobierany będzie na rzecz funduszu krajowego 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

§. 2.

Dodatek ten pobierany będzie razem z odnośnym podatkiem państwowym przez te same organa i tymi samymi środkami.

Tak samo odbywać się będzie w razie potrzeby także przymusowe ściąganie tego dodatku krajowego.

§. 3.

Orzecznictwo w sprawach poboru niniejszego dodatku przysługuje państwowym władzom skarbowym.

Orzeczenie co do odpisania dodatku krajowego przysługuje Wydziałowi krajowemu.

§. 4.

Co do ukróceń dodatku krajowego od podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego tudzież moszczu owocowego nie będzie miało miejsca osobne postępowanie, w sprawach takich stosować należy postanowienia, jakie obowiązują co do ukróceń podatku państwowego.

§. 5.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1910 a przestaje obowiązywać z dniem 31. grudnia 1914.

§. 6.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Odpis

reskryptu ck. Ministerstwa spraw wewnętrznych we Wiedniu z dnia 20. sierpnia 1908 l. 27266 do ck. Namiestnictwa we Lwowie.

Mit Beziehung auf den Bericht vom 29 Februar L. J. Z. 25776—XIII, betreffend die Absicht des galizischen Landesausschusses, in den in Aussicht genommenen Gesetzentwurf wegen Einhebung eines 30%-igen Landeszuschlages zur Weinverzerungssteuer, auch Bestimmungen über die zur Entscheidung von Rechtsmitteln und Streitigkeiten berufenen Organe aufzunehmen, wird vorbehaltlich der entgültigen Stellungnahme zu dem diesbezieglichen Gesetzenwurfe der k. k. Statthalterei behufs Verständigung des Landesausschusses im Einvernehmen mit dem k. k. Finanzministerium folgendes eröffnet:

Die eingangs erwähnte Absicht des Landesausschusses muss umso freudiger begrüsst werden, als — wie die Judikatur des Verwaltungsgerichtshofes und oft gehörte Klagen von Parteien beweisen — der im ganzen ungeregelte Zustand der formalen Behandlug der Zuschläge zu zahlreichen Behelligungen der Parteien Anlass gibt, so dass eine gesetzliche Regelung auf diesem Gebiete, wie eine solche nach den Intentionen des Landesausschusses nunmehr wenigstens hinsichtlich des erwähnten speziellen Zuschlages geschaffen werden soll, dringend notwendig erscheint.

Die Punkte, die für das projektierte Gesetz in Frage kämen, sind:

1. Einhebung und zwangweise Eintreibung.
2. Rechtsmittelverfahren und zwar

a) Ort und Frist der Einbringung der Rechtsmittels,

b) Entscheidung über dasselbe,

c) Durchführung der Rechtsmittelentscheidung, insbesondere Rückvergütungen.

3. Entscheidung von anderen Streitigkeiten, insbesondere rücksichtlich der Remanenzen.
4. Strafverfahren.

ad 1. Einhebung und Eintreibung.

Schon das gegenwärtig in Geltung stehende Gesetz vom 23 Dezember 1903 nr. 146 enhält diesbezüglich die Bestimmung „§. 2. Dieser Zuschlag ist gleichzeitig mit der betreffenden Steuer und durch dieselben Organe einzuheben". Es würde sich also nur eine Ergänzung dieser Bestimmung in der Weise empfehlen, dass sie ausdrücklich auch die Exekution durch dieselben Mittel und Organe, wie rücksichtlich der Staatssteuern vorsehen wurde.

ad 2. Rechtsmittelverfahren.

Das Rechtsmittelverfahren findet in dem bestehenden Gesetze überhaupt keine Regelung. In dem derzeit geltenden Gesetze vorangegangenen Gesetze vom

4 Juli 1899 nr. 93, welches allerdings auch die seither aufgehobenen selbstständigen Landesverbrauchsauflagen regelte, war die Bestimmung enthalten, dass die politischen Behörden über Streitigkeiten, welche aus dem Gesetze hervorgehen, zu entscheiden haben.

Nach der Judikatur des Verwaltungsgerichtshofes ergibt sich gegenwärtig im allgemeinen folgeden Rechtslage bezüglich des Rechtsmittelverfahrens bei Zuschlägen.

a) Insoferne es sich um das Begehren der Herabsetzung oder der vollständigen Abschreibung resp. Rückvergütung eines Zuschlages handelt, welches sich darauf stützt, dass auch die Staatssteuer verhältnismässig reduziert oder ganz abgeschrieben werden soll oder eine solche Reduktion oder gänzliche Abschreibung bereits stattgefunden hat, ist eigentliches Rechtsmittelverfahren überhaupt überflüssig; der Zuschlag steht und fällt mit der kongruenten Staatssteuer — Erkenntnis vom 31 Mai 1906 Budg. 4475(A) u. a. und die Abschreibung resp. Rückvergütung der Staatssteuer im Rechtswege gewährt einen zeitlich nicht befristeten Rückersatzanspruch, welcher an die autonomen Behörden zu richten ist - E. E. vom 28. Juni 1895 B. 8779, 26. Juni 1906 B. 4544 (A), 6. Dezember 1906 B. 4949 (F) und andere — während der Rückforderungsanspruch also materiel durch die Enscheidungen der staatlichen Finanzbehörden gebunden ist, haben formell über den Rückforderungsanspruch nicht die staatlichen Finanzbehörden, sondern die autonomen Behörden zu enscheiden.

b) In Fällen aber, in welchen nur die Zuschlagspflicht allein aus besonderen Gründen oder aber Zuschlagsbemessung (z. B. Bei unrichtiger Berechnung!) angefochten wird, ohne das auch die kongruente Staatssteuervorschreibung einer Anfechtung unterliegt, sind überhaupt nur die autonomen Behörden zur Entscheidung berechtigt, an welche der Rechtzug von den die Steuereinhebung als Mandataren des autonomen Organes besorgenden Steuerorganen geht.

Dieser Zustand muss als ein zum Teile unbefriedigender bezeichnet werden.

Dass das Zuschlagswesen ganz ausserordentliche Wichtigkeit für die zuschlagsberechtigten autonomen Organe hat, welchen es kostenlos und bei geringen Arbeitsaufwande sehr erhebliche Einnahmsquellen erschliesst, ist in der Enquete über Landesfinanzen rückhaltlos insbesondere auch von Seite des Vertreters des galizischen Landesausschusses anerkant worden. Es ist aber kein Zweifel, dass dieses System auch erhebliche Vorteile für die Parteien haben soll, indem die Parteien belästigenden Vorgänge der Steuereinhebung, Eintreibung, des Rechtmittelsverfahrens, der Rückvergütung etc. für die Steueranforderungen verschiedener öffentlicher Verbände vereinigt werden können. Es muss daher als im dringendsten Interesse der Parteien gelegen bezeichnet werden, dass eine solche Vereinigung der Vorgänge des Steuerverfahrens auch wirklich eintrete und dass insbesondere die Parteien sich rücksichtlich der Angelegenheiten des Zuschlagswesens an dieselben Behörden und Organe zu wenden haben, wie rücksichtlich der Staatssteuern: dies ist gegenwärtig bis zu einem gewissen Grade nicht der Fall und es ist eine bekannte Klage der Parteien und Praktiker, dass sie sich absolut nicht auskennen, an wenn sie ihre Beschwerden rüchsichtlich der Zuschläge zu richten haben, dass sie von einer Stelle an die andere geschickt werden etc.

Einzig und allein unter diesem Gesichtspunkte erscheint es der Regierung als das Wünschenswerteste, wenn auch das Verfahren rücksichtlich der Zuschläge, soweit als dies möglich ist und ohne Beeinträchtigung der autonomen Organe geschehen kann, in den Händen der staatlichen Finanzorgane konzentriert würde, während selbstverständlich vom rein fiskalischen Gesichtspunkte aus jede Entlastung der staatlichen Organe und die möglichste Überwälzung der Besorgung der

Geschäfte des Zuschlagswesens auf die autonomen Organe nur im Interesse der staatlichen Finanzverwaltung gelegen wäre. Jedenfalls ist aber eine klare gesetzliche Regelung, welche die Parteien von vorneherein darüber in Gewissheit setzt, an welche Behörde sie sich in Zuschlagangelegenheiten zu wenden haben, im Interesse der Parteien von der allergrösten Wichtigkeit.

Übergehend zum konkreten Falle der Zuschläge zur Weinverzehrungssteuer, so erscheint ein besonderes Rechtsmittelverfahren wegen des Zuschlages in den oben sub *a)* besprochenen Fällen, in welchen die staatliche Steuer angefochten wird, nicht nur nicht nötig, sondern auch praktisch kaum durchführbar, es würde sonst der Partei zugemutet werden, bei jeder Anfechtung der Staatssteuern gleichzeitig ein Rechtsmittel gegen den Zuschlag einzubringen, über welches vor Entscheidung, über das Rechtsmittel gegen die Staatssteuer überhaupt nicht und nach dieser Entscheidung ganz entsprechend dieser Entscheidung abgeurteilt werden müsste. Hier würde sich im Gegentelle eine ausdrückliche, der gengewärtigen Judikatur und dem Wesen des Zuschlages entzprechende Bestimmung empfehlen, dass ein abgesondertes Rechtsmittel in diesem Falle nicht einzubringen ist. Es würde sich aber weiter die ausdrückliche, in der Praxis wahrscheinlich ohne dies gehandhabte Bestimmung empfehlen, dass im Fall der vollen oder teilweisen im Rechtsmittelwege erfolgenden Rückvergütung einer Staatssteuer die staatlichen Finanzbehörden auch die Rückvergütung des Zuschlages auf Rechnung des Landesfonds anzuweisen haben, wodurch die Partei eines speziellen Ansuchens, welchem nach dem Gesetze entsprechen werden muss, entheben würde.

Von den unter b) besprochenen Fällen erscheint die abgesonderte Anfechtung der Zuschlagspflicht bei Zuschlägen zur Weinverzehrungssteuer wohl ausgeschlossen, da ja — im Gegensatze z. B. zu den Gemeindezuschlägen zu den directen Steuern-Ausnahmen von der Zuschlagspflicht weder im gegenwärtigen Gesetze bestehen, noch für die Zukunft in Aussicht genommen s in dürften. Es käme somit nur der Fall der unrichtigen Berechnung der Zuschläge in Betracht und in dieser Hinsicht kann wohl die Entscheidung mit aller Beruhigung den Finanzbehörden überlassen werden ; sollte aber der galizische Landesausschuss in dieser Hinsicht Bedenken haben, so wäre mindestens anzuordnen, dass die diesbezüglichen Rekurse bei der Finanzbezirksbehörde einzubringen sind.

3. Streitigkeiten, abgesehen von dem Rechtsmittelverfahren gegen die Einhebung der Zuschläge, können sich in erster Linie aus den Bestimmungen über die Vergütung von Remanenzen beim Pachübergange ergeben und es dürfen gerade die Schwierigkeiten, die sich bei Entscheidung solcher Fälle ergeben haben, den Landesausschuss zu dem Wnnsche veranlasst haben , wieder wie in dem älteren Gesetze eine diesbezügliche ausdrückliche Kompetenz Bestimmung in das Gesetz aufzunehmen.

Hiebei erschien es wohl als ein überflüssiger Umweg, die Entscheidung über solche Streitigkeiten den politischen Behörden zu übertragen, welche im merito ja doch an die präjudiziele Entscheidung der Finanzbehörden gebunden wären, vielmehr muss es schon der Einheitlichkeit des Verfahrens wegen mit Rücksicht auf die Parteien als das weit aus Zweckmässigste bezeichnet werden, auch diese Streitigkeiten der Entscheidung der Finanzbehörden zu überlassen.

Es würden sich daher folgende Bestimmungen als wünschenswert ergeben:

„§. 2. Dieser Zuschlag ist gleichzeitig mit der staatlichen Steuer durch dieselben Orgaue und Mittel einzugeben und erforderlichenfalls zwangsweise einzutreiben."

„§. 3. Beschwerden gegen die Einhebung des Zuschlages sind bei der Finanzbezirksdirektion einzubringen, gegen deren Entscheidung der Rekurs an die

k. k. Finanz-Landes-Direktion und in weiterer Folge an das k k. Finanzministerium zulässig ist."

(Eventuell „einzubringen: die Entscheitung über diese Beschwerden steht dem Landesausschusse zu").

„Die Rückvergütung ist von der im Rechtsmittelverfahren entscheiden den Finanzbehörde" (Eventuell: „die Rückvergütung ist über Anweisung des Landesausschusses") „auf Rechnung des galizischen Landesfonds anzuordnen".

„Insoferne sich jedoch der Steuerzahler durch die Einhebung eines Zuschlages beschwert erachtet, welche nur die Folge der ihm unrichtig erscheinenden Einhebung der Staatssteuer erscheint, ist ein gesondertes Rechtsmittel gegen die Einhebung des Zuschlages unzulässig: findet im Rechtsmittelverfahren gegen die Einhebung der staatlichen Steuer eine Herabsetzung derselben statt, so hat die im Rechtsmittelverfahren entscheidende staatliche Finanzbehörde unter einem die verhältnismässige Rückvergütung der zuviel entrichteten Zuschläge auf Rechnung des galizischen Landesfonds anzuordnen".

„§. 4. Über andere aus der Einhebung von Zuschlägen entspringende Streitigkeiten entscheidet die Finanzbezirksbehörde, gegen deren Entscheidung der Rekurs an die k. k. galizische Finanz-Landes-Direcktion und im weiteren Rechtszuge an das k. k. Finanzministerium zulässig ist. Beziehen sich diese Streitigkeiten auch auf die Einhebung der Staatssteuern, so ist die Verhandlung und Entscheidung soweit sie sich auf die Zuschläge bezieht, mit jener über die Stadtssteuern zu verbinden".

„§ 5. Die Fristen zur Einbringung der Rechtsmittel nach §§ 3. und 4. bestimmen sich nach dem Gesetze vom 19 März 1876. R. G. B. nr. 28.

Sollte jedoch der galizische Landesausschuss sich mit einer derartigen eingehenden Regelung nicht einverstanden erklären, so könnte auch folgende kürzere Fassung gewählt werden:

„Die Entscheidung über Rechtsmittel gegen die Einhebung des Zuschlages sowie über andere aus der Einhebung des Zuschlages ergebende Streitigkeiten steht den staatlichen Finanzbehörden zu".

Was schliesslich das Strafverfahren anbelangt, so wird bemerkt, dass hinsichtlich der bezüglichen Zuschlagsverkürzungen eine abgesonderte Strafjudikatur durch die politischen Behörden überhaupt nicht einzutreten hätte, indem eine selbstständige strafbare Handlung bei Verkürzung des Landeszuschlages zur Weinverzehrungssteuer nicht denkbar ist.

Da nämlich die Zuschlagspflicht hier immer von der Staatssteuerpflich abhängig ist, stellt sich die Verkürzung des Zuschlages überhaupt nicht als eine abgesonderte strafbare Handlung, sondern als eine notwendige Konseqkenz der Verkürzung der Staatssteuer dar und es würde als dem Wesen des Zuschlages den Grundsätzen der Strafrechtspflege und den Geboten der Verwaltungsökonomie gleicher Weise widersprechen, wenn wegen einer derartigen einheitlichen Tathandlung auf der einen Seite das gefällsgerichtliche, auf der anderen das politische Strafverfahren eingeleitet würde.

Um eine solche doppelte Judikatur auszuschliessen, wäre zur Regelung des Straffverfahrens folgende Bestimmung zu treffen: „Wegen Verkürzungen des Landeszuschlages zur Weinverzehrungssteuer findet ein abgesondertes Verfahren nicht statt, auf dieselben haben die über die Verkürzung der Stammsteuer geltenden Bestimmungen Anwendung zu finden".

Die Beilagen des zitierten Berichtes sowie der Berichte vom 11 Juli L. J. Z. 74130 und 19 Juli L. J. Z. 94954 folgen im Anschlusse zurück.

Ls. 484/08.

Aleg. 117

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy, zmieniającej postanowienia §§. 16 i 18 statutu krajowego.

Lwów, dnia 17. września 1908.

Wnioskodawca:
Sala w. r.

Kleski, Battaglia, Głąbiński, Michałowski, Tertil, Skarbek, Loewenstein, Ciuchciński, Rutowski, Bandrowski, Jabłoński, Maiss, Bednarski, Landau, Rittel, Doliński, Sare, Maryewski.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia §§. 16 i 18 statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego ces. pat. z 26. lutego 1861, Nr. 20 Dz. u. p.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 16 i 18 statutu krajowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem ogłoszonego ces. patentem z 26. lutego 1861, Nr. 30 Dz. u. p. opiewać mają, jak następuje:

§. 16.

Sejm jest powołany do współudziału w pełnieniu władzy ustawodawczej w miarę postanowień cesarskiego dyplomu z 20. października 1860 Nr. 226 Dz. u. p. i Art. III. ustawy zasadniczej z 26. stycznia 1907 Nr. 15 Dz. u. p.

§. 18.

Jako sprawy krajowe uznaje się wszystkie przedmioty ustawodawstwa, które nie zostały ustawami zasadniczemi jako wspólne wszystkim królestwom i krajom w Radzie Państwa reprezentowanym wyraźnie przekazane ustawodawstwu Rady Państwa, a więc:

I. wszystkie zarządzenia w sprawach:

1) kultury krajowej. Jako sprawy kultury krajowej uznaje się wszystkie sprawy, których przedmiotem jest produkcya rolnicza leśna, oraz obrobienie i użytkowanie poświęconych jej obszarów kraju, jak rolnictwo, polowanie, rybołowstwo, chów bydła, ochrona pól, tępienie szkodników rolnych i leśnych, użytkowanie, kierowanie i ochrona od wód, melioracye, zabudowanie potoków górskich, regulacya i wy-

kupno służebności leśnych i pastwiskowych i t. d., następnie wszelkie sprawy ustroju agrarnego, jak: przepisy o rolnej podzielności gruntów lub o jej ograniczeniu, o włościach rentowych, szczególnie przepisy o dzieleniu spadków nieruchomości włościańskich, o agrarnych operacyach i t. d., niemniej udział w urządzeniu kredytu rolnego, w organizacyi zawodów rolniczego i leśnego, w urządzeniu stosunków robotniczych i czeladzi w rolnictwie i leśnictwie i t. d.

2) gmin i obszarów dworskich, tudzież organizacyi samorządnych władz administracyjnych;

3) Rady szkolnej krajowej, szkół politechnicznych, realnych, zawodowych, seminaryów nauczycielskich;

4) wewnętrznego urządzenia ksiąg gruntowych;

5) corocznego uchwalania budżetu krajowego i krajowych zamknięć rachunkowych, oraz uchwalania absolutoryum, zaciągania pożyczek krajowych, konwersyi długów krajowych, pozbywania, obciążania i przemiany nieruchomego majątku krajowego, i nakładania dodatków do podatków państwowych, ustanowienia samoistnych opłat i podatków na rzecz kraju i innych ciał samorządnych, oraz wprowadzania monopolów krajowych;

6) publicznych budowli, zakładów dobroczynnych i innych uposażonych z funduszów krajowych;

II. Bliższe zarządzenia w ramach ustaw państwowych w sprawach:

1) szkół ludowych i gimnazyów w ramach zasad nauczania, zakreślonych ustawami państwowemi,

2) organizacyi państwowych władz administracyjnych, będącej w związku z organizacyą autonomicznych władz administracyjnych, w ramach zarysów organizacyi władz administracyjnych, zastrzeżonych w §. 11. l. 1. ustawy zasadniczej z 21. grudnia 1867. Nr. 141. Dz. u. p. ustawodawstwu państwowemu;

3) kościelnych;

4) dostarczania podwód, tudzież zaopatrzenia i zakwaterowania wojska;

III. Zarządzenia co do innych przedmiotów, dotyczących dobrobytu lub potrzeb kraju, przekazanych reprezentacyi krajowej specyalnemi ustawami i zarządzeniami.

IV. Wszystkie inne sprawy nie zastrzeżone wyraźnie ustawodawstwu państwowemu.

Art. II

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 485/08.

Al. 118

Podpisani przedkładają do uchwały Wysokiego Sejmu:

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy, zmieniającej postanowienia §.§. 8, 17 i 22 statutu krajowego.

We Lwowie, dnia 15. września 1908.

Wnioskodawca:
Schätzel.

Doliński, Tertil, Kleski, Głąbiński, Leo, Rayski, Jahl, Bednarski, Skarbek, Jabłoński, Michałowski, Maiss, Merunowicz, Ciuchciński.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia §§. 8, 17 i 22 statutu krajowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego ces. pat. z dnia 26. lutego 1861 Nr 20 Dz u. p.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 8, 17 i 22 statutu krajowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego ces. pat. z dnia 26. lutego 1861 Nr. 20 Dz. u. p. opiewać mają, jak następuje:

§. 8.

Sejm zbiera się na podstawie Najwyższego zwołania przynajmniej raz do roku, i to, o ile Cesarz inaczej nie postanowi, w krajowem stołecznem mieście Lwowie. Obrady Sejmu trwać będą corocznie przynajmniej przez czas trzech miesięcy.

§. 17.

Projekty ustaw w sprawach krajowych wchodzą do Sejmu bądź jako przedłożenie rządowe, bądź jako przedłożenie Wydziału krajowego, bądź jako wnioski komisyi sejmowych lub jako samoistne wnioski posłów sejmowych (§. 35).

Do każdej ustawy krajowej potrzebna jest uchwała Sejmu i sankcya cesarska. Prawo przedkładania ustaw do sankcyi cesarskiej i ich kontrasygnowania służy marszałkowi krajowemu wraz z namiestnikiem kraju i ministrem dla Galicyi.

Wnioski, zmierzające do wydawania ustaw, odrzuconych przez cesarza lub przez Sejm, nie mogą być przedkładane powtórnie na tej samej sesyi sejmowej.

§. 22.

Sejm obraduje i uchwala w przedmiocie środków potrzebnych do spełnienia jego zadań.

W tym celu uchwala dodatki do podatków państwowych, samoistne opłaty, monopole krajowe i podatki, wymagające dla mocy obowiązującej cesarskiego zatwierdzenia.

Sejm ma prawo bez zatwierdzenia cesarskiego nakładać i pobierać dodatki do bezpośrednich podatków państwowych aż do wysokości 100% tych podatków.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 486/08.

Aleg. 119

Wniosek.

Z uwagi na to, że podczas gdy inne kraje koronne poczyniły już kroki o spiesznem zaprowadzeniu w nich szkół średnich nowego typu mianowicie gimnazyów realnych, lub realnych reformowanych, które zwracając obecny system wykształcenia młodzieży na tory więcej realne, są bardzo pożądaną nowością, w naszym kraju w tym kierunku dotąd nic nie uczyniono, z uwagi na to, że miasto Przemyśl odczuwając żywo potrzebę szkoły realnej już od szeregu lat czyni zabiegi o utworzenie takiej szkoły w Przemyślu, a obecnie właśnie wobec postanowionego wprowadzania szkół średnich nowego typu, nadarza się nader dobra sposobność zadość uczynienia tej potrzebie bez kosztów, gdyż w Przemyślu obok dwóch pełnych gimnazyów: pierwszego z językiem wykładowym polskim i drugiego z językiem wykładowym ruskim, władze szkolne tworzą obecnie trzecie gimnazyum z językiem wykładowym polskim, w którem z bieżącym rokiem szkolnym otwarto klasę piątą, a które z łatwością i bez kosztów da się przekształcić w szkołę średnią nowego typu i zastąpi szkołę realną, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Rząd, aby gimnazyum III. z językiem wykładowym polskim w Przemyślu przekształcił już z początkiem roku szkolnego 1909/10 w gimnazyum realne reformowane.

Wnioskodawca:
Doliński w. r.

Maryewski, Sala, Michałowski, Czaykowski, Bednarski, Schätzel, Maiss, Kleski, Głąbiński, Skarbek, Jahl, Jabłoński, Tertil, Battaglia, Merunowicz.

Ls. 487/08.

Aleg. 120

Ze względu na doniosłość i celowość reformy zainicyowanej przez c. k. Ministerstwo oświaty w kierunku zmiany programu wykształcenia uczniów szkół średnich do celów bardziej realnych i z obawy, że założona takim trudem i kosztem c. k. Szkoła realna w Tarnowie cieszy się tylko dlatego dość małą frekwencyą, że nie zapewnia uczniom prawa wstępu na Uniwersytet, co mogłoby narazić na szwank cel, dla którego szkoła ta została założoną — czynimy

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby z początkiem roku szkolnego 1909/10 przeprowadził przekształcenie c. k. wyższej Szkoły realnej w Tarnowie w gimnazyum realne nowego typu.

We Lwowie, 16. października 1908.

Wnioskodawcy:

Tertil i Battaglia.

Schätzel, Sare, Bandrowski, Adam, Kleski, Michałowski, Bednarski, Jabłoński, Maiss, Federowicz, Żardecki, Doliński, Sala, Skarbek, Jahl, Maryewski.

Ls. 488/08.

Aleg. 121

Wniosek

posła Dr. Iwana Kurowca i tow. w sprawie udzielenia surowicy lub odpadków solnych wszystkim gminom Kałuskiego powiatu.

Ponieważ nieustające deszcze i wylewy rzek oraz potoków górskich, jakie nawiedziły powiat kałuski, zamuliły i zniszczyły paszę tak, że gospodarstwom, których główną podporą w tym powiecie jest chów rogatego bydła, grozi wskutek złej a nawet braku paszy zupełna ruina, stawiają podpisani wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o wyjednanie u Wysokiego c. k. Skarbu surowicy lub odpadków solnych dla wszystkich gmin kałuskiego powiatu.

Wnioskodawca:
***Dr. Iwan Kurowiec**, w. r.*

Oleśnicki, Sodomora, Dumka, T. Staruch, A. Staruch, Tracz, Dr. K. Lewicki, Kołpaczkiewicz, Makuch, Skwarko, Kiweluk, Korol, Winniczuk, Krysowaty, Senyk, Hanczakowski.

Wniosek

posła Dr. Iwana Kurowca i tow. w sprawie pobudowania mostów na rzece Łomnicy w Dobrowlanach i Podmichalu powiatu Kałuskiego.

Ponieważ droga wiodąca przez wieś Dobrowlany i Podmichale tak jedna jak i druga są jedynem połączeniem dla całej podgórskiej okolicy i lasów kameralnych z miastem powiatowem Kałuszem, które wskutek częstych wylewów wody każdego roku staje się przez dłuższy czas niemożliwem, a mieszkańcy całego podgórza z powodu częstych przerw w komunikacyi ponoszą nieobliczalne straty, stawiają podpisani wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uchwala się budowę z funduszów krajowych mostów na rzece Łomnicy na drogach wiodących przez wsie Dobrowlany i Podmichale.

Wnioskodawca:
Dr. Iwan Kurowiec *w. r.*

Dumka, Oleśnicki, Senyk, Sodomora, Kołpaczkiewicz, T. Staruch, A. Staruch, Dr. K. Lewicki, Makuch, Kiweluk, Winniczuk, Hanczakowski, Korol, Krysowaty, Tracz, Skwarko.

LS. 721/08. Aleg 123

Wniosek.

Mieszkańcom powiatu żywieckiego nawiedzionym w roku 1908 klęskami gradobicia, wylewami wód, i długo trwającemi słotami, raczy Wysoki Sejm na żywność, zasiew gruntów i karmę dla bydła uchwalić bezzwrotną wydatniejszą zapomogę.

We Lwowie, dnia 17. września 1908.

Wnioskodawca:

Szwed *w. r.*

Pastor, Oleśnicki, Staruch Antoni, Dumka, Sandulak, Staruch Tymoteusz, Kiweluk, Kurowiec, Haempel, Korol, Żardecki, Krysowaty, Lewicki, Myroniuk-Zajaczuk, Makuch.

Wniosek.

Miesznańscom powiata żywieckiego uroczyście w roku 1905 hołdowani gradobicia wyłewami wód i długo trwającemi słotami, mocy Wyroki Bożych na żywności, zasiew gruntów i kurnę dla bydła ochronić, bezwarunkowe wydatnieje zapomogę.

We Lwowie, dnia 17. września 1906.

Wnioskodawca:
Szuszd mp.

Pastor, Olesnicki, Starnek Antoni, Lucko, Skrzydlok, Szmurlo Ziemianin, Kiereck, Kuronic. Ilaempel, Korol, Zawadski, Dyrzewski, Lesnicki, Skrzynski-Zajączek, Mutek.

LS. 722/08

Vlog 124

Wniosek.

Zważywszy, że m. Wieliczka od szeregu lat stara się bezowocnie o gimnazyum,

zważywszy, że liczna niezamożna młodzież z Wieliczki i okolicy zmuszoną jest uczęszczać do szkół średnich w Krakowie lub Podgórzu, gdzie środki utrzymania są kosztowne,

zważywszy, że szkoły średnie tak w Krakowie jak i w Podgórzu są przepełnione,

zważywszy w końcu, że c. k. rząd dotychczas w Galicyi nie przystąpił do kreowania gimnazyum nowego typu:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w najbliższym czasie przystąpił do otwarcia w Wieliczce gimnazyum nowego typu

Wnioskodawca:

Maryewski, w. r.

Jahl, Kolischer, Skarbek, Rittel, Leo, Bednarski, Landau, Tertil, Michałowski, Czecz, Doliński, Skołyszewski, Sala, Adam, Schätzel, Sare, Maiss.

Ls. 723/08.

Alog 125

Wniosek

Dostarczenia włościanom taniego i dogodnego kredytu hipotecznego za spłatą rozłożoną na dłuższy szereg lat a z możliwością rychlejszego umorzenia, jest piekącą potrzebą i nieodzownym warunkiem uregulowania majątkowych stosunków w gospodarstwach włościańskich, jako też podjęcie nieodzownych inwestycyj dla powiększenia dochodu z tych gospodarstw. Bank krajowy jest ze swego założenia powołany do zaspokojenia tej potrzeby, lecz organizacya kredytu hipotecznego w tym krajowym zakładzie kredytowym czyni go dla włościan trudno dostępnym i niedogodnym. Wskutek tego są pospolicie zmuszeni zastępować kredyt realny, długoterminowy, kredytem osobistym krótkoterminowym, nie mówiąc już o częstem wyzyskiwaniu tych nieuregulowanych stosunków przez prywatnych wierzycieli i przez lichwiarskie lub na zysk obliczone instytucye i przedsiębiorstwa kredytowe.

Z uwagi zatem na ten stan rzeczy wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Dyrekcyą Banku krajowego przedłożył jeszcze w bieżącej sesyi sejmowej wnioski zmierzające do takiej zmiany przepisów Banku krajowego, iżby ułatwionem zostało właścicielom gospodarstw włościańskich korzystanie w tym krajowym zakładzie kredytowym z długoterminowego kredytu hipotecznego, zwłaszcza przy użyciu stosownego pośrednictwa spółek oszczędności i pożyczek.

We Lwowie, 18. września 1908.

Wnioskodawca
Stefczyk *w. r.*

Kędzior, Bojko, Styła, Witos, Bernadzikowski, Jampolski, Jedynak, Lewakowski, Długosz, Skołyszewski, Żardecki, Bis, Cieluch, Ptak, Krężel, Cipser, Wasung, Stapiński, Myjak.

Wniosek.

p. Krynickiego i tow. w sprawie ubezpieczenia brzegów rzeki Bystrzycy sołotwińskiej i jej dopływów około gmin Progi, Kryczka, Jabłonka, Rakowiec, Sołotwina, Zarzecze, Monasterczany, Żuraki, stare Bohorodczany, miasto Bohorodczany, Lachowce, Stebnik, Stary Łysiec i miasto Łysiec.

Zważywszy, że tak dopływy Bystrzycy sołotw. t. j. górskie potoki Lubieniec, Maniawka, Rakowiec. jak i sama rzeka Bystrzyca płynące obok wyżej nazwanych gmin, rok rocznie zalewają niżej położone grunta i domy i niszczą mienie ludności a nawet bezpośrednio już zagrażają życiu mieszkańców;

zważywszy, że powiat Bohorodczański oprócz szkód elementarnych z powodu posuchy na wiosnę, deszczów — dotknięty został jeszcze dwukrotnym, dotąd niebywałym wylewem Bystrzycy i jej dopływów tak, że wszelką w niższych miejscach zasadzoną ogrodowinę i zasiane zboże, nawet i łąki woda zupełnie zamuliła, wiele dziesiątek morgów ornej ziemi zabrała, domy i budynki uniosła i uszkodziła;

zważywszy, że w samem sprawozdaniu Wydziału krajowego powiat Bohorodczański ma szkodę do 75%;

zważywszy, że tylko bezzwłoczne ubezpieczenie brzegów tych rzek i dopływów może bodaj w części usunąć niebezpieczeństwo na czas najbliższy — żeby uchronić ludność od dalszych szkód — dopóki prawidłowa regulacya, która zresztą popiero na późniejszy czas jest wyznaczoną — nie nastąpi;

zważywszy, że regulacyi Bystrzycy i jej dopływów według programu dokonać ma c. k. Rząd.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby wniesioną do c. k. Namiestnictwa prośbę gmin nadbrzeżnych rzeki Bystrzycy i jej dopływów, o jej uregulowanie a co najmniej o zabezpieczenie brzegów w miejscach, gdzie zagraża bezpośrednio domom i gospodarczym budynkom oraz ogrodom, jak najrychlej korzystnie i przychylnie załatwił i bezzwłocznie co potrzeba urzędowi regulacyi Bystrzycy sołotw. w Stanisławowie poruczył.

Wnioskodawca:

Krynicki, w. r.

Senyk, Tracz, Korol, Myroniuk-Zajaczuk, Dudykiewicz, Oleśnicki, Kurowiec, Kołpaczkiewicz, T. Staruch, A. Staruch, Krysowaty, Dumka, Hanczakowski, Winniczuk, Sandulak.

Aleg. 127

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Gruźlica płuc i innych narządów zajmuje w statystyce sanitarnej poczestne miejsce — a spustoszenie, jakie wyrządza wśród ludności i kraju, zwiększa się szybko z każdym rokiem.

Według sprawozdania kr. Rady zdrowia z r. 1903. liczba przypadków śmierci z gruźlicy płuc i innych narządów, wynosiła łącznie z zapaleniem płuc (która to choroba jest identyfikowana przez miejskich oglądaczy zwłok z gruźlicą) łącznie 48.023 czyli 6·44% ludności i 25% zmarłych wogóle. (Sama gruźlica = 25.271 t, j. 3·35% ludności : 12·7%. W niektórych powiatach wynosiła liczba zmarłych na gruźlicę na 100 — 39 a nawet 41·4. Jeżeli do tych martwych cyfr dodamy tę znaczną ilość przypadków chronicznych, podkopujących zdrowie fizycznie i moralnie a usuwających się zupełnie z ewidencyi, nabierzemy przekonania, jak znacznie rozszerzoną jest gruźlica i jak doniosłe ma znaczenie społeczne.

Przyczynami są:

1) odziedziczone usposobienie do nabycia gruźlicy, które nie koniecznie musi się rozwinąć;

2) nabyta zmniejszona odporność organizmu wskutek wyniszczenia, nędzy, alkoholizmu etc.;

3) nieznajomość względnie niemożliwość przestrzegania środków ochronnych przeciw nabawieniu się gruźlicy (ciasne, nędzne mieszkanie wieśniaków, wspólne spanie, jedzenie z tej samej miski, nieregularne żywienie się);

4) mleko i mięso zwierząt gruźliczych.

Skutki gruźlicy w gospodarstwie społecznem są fatalne a ujawniają się głównie w dwóch kierunkach:

a) utrata w ludziach a więc ubytek względnie karłowacenie wydatnych sił roboczych społeczeństwa;

b) zgubny wpływ na cały sposób myślenia, poglądy nietylko osób dotkniętych gruźlicą ale i ich otoczenia, co odbija się w zapatrywaniach politycznych.

Środki zwalczania gruźlicy zasadzają się na:

1) Wzmocnieniu odporności organizmu i to tak zupełnie zdrowego a tembardziej obciążonego dziedzicznie czyli usposobionego przez ścisłe przestrzeganie warunków hygieny mieszkań, ćwiczenia ciała, odżywiania się racyonalnego;

2) unikaniu i niszczeniu zarazków a więc odosobnieniu zdrowych od chorych przy pomocy wczesnej i racyonalnej dyagnozy, dezynfekcyi plwocin i przedmiotów powalanych plwocinami,

3) stosownem zarządzeniu weterynaryjnem dotyczącem zwierząt gruźliczych,

4) racyonalnem leczeniu, które może być zarazem środkiem hygieniczo-zapobiegawczym i dydaktycznym, zwłaszcza jeżeli odbywa się w sanatoryach.

Okólnik Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 14. lipca 1902 L. 29.949 podaje szczegółowe wskazówki i godne uwagi przepisy — wprowadzenie jednak takowych w życie nie będzie możliwem w całej pełni tak długo, dopóki ludność sama nie będzie świadomie współdziałać a władze polityczne i autonomiczne solidarnie nie wystąpią do walki przeciwgruźliczej.

Wobec powyższego przedstawienia Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) przyspieszenie wejścia w życie ustawy o epidemiach w myśl opinii departamentu sanitarnego Ministerstwa spraw wewn. z dnia 16. kwietnia 1901, orzeczenia najwyższej z Rady zdrowia z 13 września 1906.

2) Podobnie jak to zarządzono w powiatach kosowskim i nadwórniańskim z powodu kiły, należałoby ustanowić w powiatach najbardziej dotkniętych lekarzy specyalnych do zwalczania gruźlicy—zresztą akcyę przeciwgruźliczą poruczyć lekarzom okręgowym.

3) Bezpłatne badanie bakteryologiczne.

4) Konkurs na plan uzdrowisk ludowych.

5) Bezpłatne szczepienie tuberkuliną zwierząt, zwłaszcza krowy, licencyonowane buhaje.

6) Bezpłatne leczenie gruźliczych ubogich.

7) Pouczanie ludności przez odczyty, szkoły popularne, broszurki, artykuły w pisemkach ludowych o istocie gruźlicy.

Wreszcie w myśl powyższych uwag zwołania przez Wydział krajowy ankiety i zdania sprawy na najbliższej sesyi sejmowej.

Wnioskodawca
Tadeusz Cieński *m. p.*

Maiss, Rayski, Głąbiński, Moysa, Leszek Cieński, Sobolewski, Wodzicki, Kozłowski, Sapieha, Bernadzikowski, Gołuchowski, Marszałkowicz, Bojko, Bednarski, Bilczewski, Żardecki, Lewakowski, Czartoryski, A. Brunicki, Witos, Cielecki.

Ls. 792/08.

Aleg. 128

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm uznaje budowę kolei z Nowego Targu przez Krościenko do Nowego Sącza za użyteczną i potrzebną.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wypracował dla kolei Nowy-Targ-Krościenko-Nowy Sącz wstępny projekt i kosztorys a koszta stąd wynikłe pokrył z krajowego funduszu kolejowego z zastrzeżeniem zwrotu wydatków z kapitału budowy kolei.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem celem wyjednania wydatnej subwencyi na tę linię kolei budować się mającej.

Lwów, dnia 18. września 1908.

Wnioskodawca:

Bednarski w. r.

Maryewski, Battaglia, Rittel, Sala, Rayski, Michałowski, Schätzel, Niementowski, Bandrowski, Skarbek, Merunowicz, Tertil, Federowicz, Maiss, Kleski, Sobolewski.

Ls. 794/08.

Alog 129

Wniosek

posła Dr. Kurowca i tow. w sprawie przyspieszenia regulacyi Łomnicy, Siwki, Bereźnicy i Łukwi, rzek górskich w powiecie kałuskim.

Zważywszy, że rzeki górskie jak Łomnica z dopływami jak Bereźnica i Łukowa a dalej rzeka Siwka dopływ Dniestru wskutek częstych wylewów powodują ogromne szkody przez zamulenie i zaszutrowanie tysięcy hektarów najlepszych łąk i pastwisk —

zważywszy, że regulacya Łomnicy postępuje niezwykle powoli,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić;

Wzywa się c. k. Rząd o przyspieszenie regulacyi rzeki Łomnicy z jej dopływami Bereźniczka i Łukwa i dopływu Dniestru Siwka.

Wnioskodawca:
***Kurowiec**, w r.*

Oleśnicki, Winniczuk, Dumka, Sandulak, Tracz, Skwarko, A. Staruch, Sodomora, Szwed, Lewicki, Korol, Makuch, Kiweluk, Hanczakowski, Myroniuk-Zajaczuk, Senyk, Krysowaty, T. Staruch,

Ls. 805/08.

Alog. 130

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby z najbliższym rokiem szkolnym założył w Czortkowie szkołę średnią nowego typu.

Wnioskodawca:
Cielecki w. r.

Głąbiński, Rayski, Gołuchowski. Garapich, Wodzicki, Krzysztofowicz, Piniński, Niezabitowski, Stadnicki, Laskowski, Schnell, Trzecieski, Sapieha, Moysa, Zamoyski, Urbański, A. Brunicki, Krzeczunowicz.

Ls. 793,08.

Aleg. 131

Wniosek

posła Dra Kurowca i tow. w sprawie założenia niższej szkoły górniczej we wschodniej Galicyi a mianowicie w Kałuszu.

Zważywszy, że w Galicyi całej jest tylko jedna niższa szkoła górnicza a to w Wieliczce;

zważywszy, że stosunki górnicze, jak wydobywanie soli, kainitu, węgla, i ropy naftowej we wschodniej Galicyi są odmienne od zachodniej Galicyi;

zważywszy, że górnictwo i przemysł naftowy w ostatniem dziesięcioleciu we wschodniej Galicyi znacznie się wzmógł,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o założenie niższej szkoły górniczej w mieście Kałuszu.

Wnioskodawca:
***Kurowiec**, w. r.*

Oleśnicki, Dunka, Sandulak, Tracz, Skwarko, Lewicki, A. Staruch, Sodomora, Szwed, Winniczuk, Maluch, Kiweluk, Hanczakowski, Myroniuk-Zajaczuk, Senyk, Krysowaty, T. Staruch, Korol.

Ls. 801/03.

Aleg. 132

Wniosek.

Z inicyatywy posła, obecnego Marszałka krajowego J. E. D-ra Stanisława Badeniego, przyszła do skutku doniosła ustawa z 24. kwietnia 1894, Dz. u. kraj. Nr. 49 o kosztach zakładania i utrzymywania szkól ludowych i o funduszach szkolnych, która zrównała ciężary gmin i obszarów dworskich na szkolnictwo ludowe.

O ile jednak chodzi o dobrowolne zobowiązania gmin i obszarów dworskich do świadczeń na utrzymanie nauczycieli szkół ludowych, zobowiązania te zniżone zostały tylko o 3% należytości podatków bezpośrednich, tak iż zamiast 6% unormowanych ustawą liczne gminy opłacają na ten cel przeszło 20 i 30%. Ciężar ten dźwigać muszą właśnie gminy, które były dbałe o szkolnictwo ludowe i postarały się o założenie szkół przed wejściem w życie powołanej ustawy, — uważają jednak ten ciężar za krzywdę w porównaniu z innemi gminami, mniej dbałemi o szkolnictwo, które przystąpiły do założenia szkół po r. 1894 i opłacają tylko 6% dodatków do podatków na utrzymanie nauczycieli.

Aby usunąć tę nierówność w ponoszeniu ciężarów, którą gminy nadmiernie obciążone w licznych petycyach uważają za krzywdę, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

następującą nowelę do ustawy z 24. kwietnia 1894, Dz. u. kr. Nr. 49.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia art. 4. ustawy z dnia 24 kwietnia 1894, Dz u kraj. Nr. 49 o kosztach zakładania i utrzymywania szkół ludowych i o funduszach szkolnych

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Postanowienia Art. 4. ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Dz. u. kraj. Nr. 49 o kosztach zakładania i utrzymywania szkół ludowych zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać, jak następuje:

Art. 4.

Zobowiązania korporacyj, instytucyj lub osób prywatnych do ofiar na rzecz szkoły miejscowej pozostają nadal w mocy.

Zobowiązania gmin i obszarów dworskich do składania pewnej kwoty na utrzymanie nauczycieli zniżone będą na 6% całej należytości podatków bezpośrednich opłacanych w gminie, a względnie na obszarze dworskim, z wyjątkiem w drugim i trzecim ustępie art. 16. postanowionym.

Ofiary w naturze, wyznaczone na utrzymanie nauczyciela, mają być zamienione na ofiary pieniężne i wliczone do powyższego 6% datku.

§. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia roku następującego po jej ogłoszeniu.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.

Lwów, dnia 15. września 1908.

Wnioskodawca:

Kędzior *w. r.*

Bernadzikowski, Stapiński, Długosz, Bojko, Stefczyk, Wasung, Jedynak, Jampolski, Lewakowski, Bis, Ptak, Styła, Witos, Cieluch, Skołyszewski, Krężel, Wincenty Kraiński, Myjak, Merunowicz, St. Henryk Badeni, Żardecki, Myroniuk-Zajaczuk, Hanczakowski, Sozański, Cipser, Tyszkiewicz, Skrzyński, St. Mycielski, Piniński, Skarbek, Krysowaty, Męciński, Oleśnicki, Lewicki, Kurowiec, Kiweluk, Sodomora, Skwarko, Głąbiński, Makuch, Dumka, Korol, Dudykiewicz, Kołpaczkiewicz, Tracz, Krynicki, Senyk, A. Brunicki, Stojałowski, Weiser, Sapieha, Leo, Sare, Federowicz, Niementowski, Marszałkowicz, Kolischer, Szwed, Wrześniowski, Pastor, Rutowski, Czaykowski.

Ls. 795/08

Aleg. 133

Wniosek

posła Dr. Iwana Kurowca i tow. w sprawie uznania drogi prowadzącej z Kałusza na Kopanki, Dołha wojniłowska do Żurawna za drogę krajową.

Zważywszy, że dwa sąsiednie handlowe miasta powiatowe jak Kałusz i Żurawno dotąd nie mają dobrej drogi komunikakyjnej;

zważywszy, że pomiędzy temi miastami jest silnie ożywiony ruch handlowy,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

uznać drogę z Kałusza prowadzącą przez Kopanki, Dołkę wojniłowską do Żurawna za drogę krajową.

Wnioskodawca:
Kurowiec, *w. r.*

Oleśnicki. Dumky, Sandulak, Tracz, Sodomora, A. Staruch, Szwed, Lewicki, Winniczuk, Makuch, Kiweluk, Hanczakowski, Myroniuk-Zajaczuk, Senyk, Korol, Krysowaty, T. Staruch, Skwarko.

Aleg. 134

Wniosek

posła ks. Kornela Senyka i tow. w sprawie budowy mostu na rzece Dniestr między Demenką poddniestrzańską a Rozdołem w powiecie Żydaczowskim.

Wysoki Sejm raczy uchwalić budowę mostu na rzece Dniestr między Demenką poddniestrzańską a miasteczkiem Rozdół na rachunek funduszu krajowego.

Wnioskodawca:
Senyk w. r.

Hanczakowski, Kurowiec, Sandulak, T. Staruch, Korol, Krysowaty, A Staruch, Winniczuk, Sodomora, Dudykiewicz, Krynicki, Myroniuk-Zajaczuk, Iracz, Kiweluk, Oleśnicki, Skwarko.

Ls. 797/08.

Aleg. 135

Wniosek

posła Hanczakowsbiego i tow. w sprawie budowy mostu na rzece Stryj między Borynią a Jabłonowem w powiecie Turka

Wysoki Sejm raczy uchwalić budowę mostu na rzece Stryj między Borynią a Jabłonowem na rachunek funduszu krajowego.

Wnioskodawca:
Hanczakowski *w. r.*

Korol, Tracz, Kurowiec, Senyk, Myroniuk,-Zajaczuk, Krysowaty, Kołpaczkiewicz, Winniczuk, Kiweluk, Krynicki, Sandulak, Dudykiewicz, Szwed, Dumka.

Ls. 79808.

Aleg. 136

Wniosek

posła Hanczakowskiego i tow. w sprawie ukrajowienia drogi gminnej I. kl., prowadzącej przez Borynię-Komarniki-Mochnate de granic Stryjskiego powiatu

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Drogę gminną I. klasy prowadzącą od gościńca rządowego Sambor-Użok przez wsie Borynia, Wysocko niżne, Komarniki, Wysocko wyżne, Matków do granic stryjskiego powiatu przez Smorze i Klimiec uznaje się za drogę krajową.

Wnioskodawca:
***Hanczakowski** w. r.*

Skwarko, Korol, Tracz, Kurowiec, Senyk, T. Staruch, Myroniuk-Zajaczuk, Kiweluk, Oleśnicki, Dumka, Sandulak, Winniczuk, Krysowaty, Lewicki, Kołpaczkiewicz.

Aleg. 137

Wniosek

posła Winniczuka i tow. w sprawie rozdania surowicy solnej pomiędzy włościan powiatu stanisławowskiego.

Wysoki Sejmie!

Tegoroczne klęski elementarne odbiły się strasznie na ludności powiatu stanisławowskiego.

Wskutek posuchy, która trwała przez lato, wszystka jarzyna zniszczona, a przedewszystkiem siana zabrakło zupełnie, gdyż wszystko posucha spaliła. W połowie lipca poczęły padać deszcze ulewne tak, że już i tak mizerne płody zniszczone posuchą, wskutek słoty prawie zupełnie pogniły. Co można było to i zwiozło się do szopy, ale korzyści z niego bardzo małe, bo mokre zwiezione zegrzało się w szopach i zepsuło się do reszty.

Wobec tego ludność powiatu stanisławowskiego została zupełnie bez paszy i grozi jej nieunikniona ruina materyalna, gdyż będzie pozbawioną najbardziej korzystnej gałęzi gospodarstwa t. j. chowu bydła.

Już dziś nieszczęśliwi mieszkańcy widząc, że w żaden sposób nie będą w stanie bydła przezimować, sprzedają go za bezcen, a skutki tego będą straszne, jeżeli gospodarz nie będzie miał czem obrobić ziemi, wyjechać za drzewem, a co najważniejsza braknie gnoju na sprawienie pola.

Ażeby bodaj w części zapobiedz grożącej ruinie, ażeby nie dopuścić do tego, by gospodarze wyzbyli się bydła, tego najważniejszego czynnika w gospodarstwie wiejskiem, trzeba koniecznie tę zepsutą paszę, której bydło jeść nie może, podawać bydłu pokropioną surowicą, gdyż taką bydło już prędzej jeść będzie.

A kiedy rzecz wiadoma, że kraj nasz bogaty w surowicę i ona marnuje się i rozlewa się darmo, to dlaczegożby mieszkańcy kraju nie mieli dostać jej dla polepszenia paszy dla bydła i w ten sposób uratować zagrożone swe mienie.

Dlatego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy łaskawie uchwalić, iżby wolno było gospodarzom po-

wiatu stanisławowskiego pobierać surowicę dla bydła z najbliższych żup solnych, n. p. w Staruni pow. Bohorodczany lub w Zawoji powiat Kałusz, aby w ten sposób przyjść z pomocą ludności powiatu stanisławowskiego, której w przeciwnym razie grozi zupełnie ruina majątkowa, a tem samem silnie zagrożona jej egzystencya.

Wnioskodawca:
***Winniczuk**, w. r.*

Sandulak, Hanczakowski, Dumka, A. Staruch, T. Staruch, Myroniuk-Zajaczuk, Krysowaty, Kiweluk, Szwed, Senyk, Kurowiec, Lewicki, Sadomora, Tracz.

Ls. 800/08.

Aleg. 138

Wniosek

posła Witosa i towarzyszy w sprawie soli.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wzywa się Wydział krajowy, aby położył kres nadużyciom handlarzy soli i dopilnował, iżby ceny soli były wszędzie stanowczo ustalone na 20 hal. za kilogram.

2) Wzywa się Wydział krajowy, aby w drodze właściwej spowodował dostarczenie ludności soli kuchennej dobrej jakości.

Lwów dnia 19. września 1908.

Wnioskodawca:
Witos, w. r.

Ptak, Jedynak, Wasung, Krężel, Bis. Styła, Skołyszewski, Myjak, Bernadzikowski, Jampolski, Bojko, Szwed, Stefczyk, Stapiński, Ciper, Kędzior.

Ls. 803/08.

Aleg. 139

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu ponownie, ażeby z całym naciskiem podjął starania u c. k. Rządu o oddanie salin galicyjskich w zarząd lub dzierżawę kraju.

We Lwowie, 19. września 1908.

Wnioskodawca:

Teofil Merunowicz *w. r.*

Leo, Federowicz, Rutowski, Doliński, Kleski, A. Brunicki, Schätzel, Tertil, Bandrowski Rayski, Bednarski, Maiss, Battaglia, Marynowski, Głąbiński, Michałowski, Niementowski, Rittel, Sala, Landau, Skarbek.

Ls. 804/08.

Aleg. 140

Wniosek.

Ponawiając uchwałę z dnia 18. września 1907, Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu ponownie, ażeby z zastrzeżeniem dochodzenia praw własności, wdrożył natychmiast pertraktacyę z c. k. Rządem, celem bezzwłocznego objęcia w zarząd kraju, ewentualnie zadzierżawienia dochodów galicyjskich dóbr państwowych i funduszowych dla kraju, tudzież upoważnia się Wydział krajowy do zawarcia z c. k. Rządem odnośnej umowy imieniem kraju.

Lwów, dnia 19. września 1908.

Wnioskodawca:
***Teofil Merunowicz** w. r.*

Leo, Rutowski, A. Brunicki, Głąbiński, Federowicz, Tadeusz Cieński, Rayski Kleski, Doliński, Maryewski, Schätzel, Tertil, Michałowski, Niementowski, Bandrowski, Bednarski, Battaglia, Rittel, Sala, Skarbek, Landau.

Wniosek.

Z uwagi, że budowa budynków na pomieszczenie gimnazyum z językiem wykładowym polskim i ruskim w Tarnopolu przed laty uznaną została jako konieczną — dalej z uwagi, że fundusze na ten cel potrzebne zostały uchwalone, a pomimo starań czynników interesowanych sprawa rozpoczęcia budowy od szeregu lat z roku na rok bywa odkładaną pomimo, że obecne umieszczenie tych gimnazyów urąga wszelkim wymogom hygieny i pedagogii i grozi niebezpieczeństwem życia dla młodzieży tam umieszczonej — podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przyspieszył budowę gimnazyów z językiem wykładowym polskim i ruskim w Tarnopolu.

We Lwowie, dnia 19. września 1908.

Wnioskodawca:
***E. Michałowski**, w. r.*

Jabłoński, Skarbek, Schätzel, Sare, Adam, Maiss, Sala, Bednarski, Głąbiński, Rayski, Battaglia, Rutowski, Bandrowski, Kleski, Maryewski, Leo.

Wnioski.

L. 376/08.

Aleg. 142

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby kompetentnemu ciału prawodawczemu przedłożył do uchwalenia projekt ustawy wprowadzającej powszechne, przymusowe ubezpieczenie od ognia.

Ustawa ta winna wprowadzić instytucyę krajową jako tę, która ubezpieczenia od ognia ma sprawować.

Lwów, dnia 15. września 1908.

Wnioskodawca:
Jan Stapiński, w. r.

Bernadzikowski, Ptak, Krężel, Kędzior, Skołyszewski, Witos, Długosz, Styła, Lewakowski, Bojko, Stefczyk. Wasung, Cieluch, Jedynak, Jampolski.

INDEX

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, by opracowany przez się projekt statutu dwutypowych seminaryów nauczycielskich (na podstawie ustawy z dnia 12. VI. 1907 r. Dz. ust. kraj. nr. 17.) obecnie do c. k. Ministeryum wyznań i oświaty do zatwierdzenia przesłany, natychmiast stamtąd cofnęła.

Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, by projekt ów do publicznej wiadomości podała, wreszcie by w najkrótszym czasie zwołała krajową ankietę, której uczestnicy powołani z wszystkich warstw społeczeństwa i delegowani przez zaproszone do obesłania ankiety towarzystwa oświatowe i zawodowe nauczycielskie będą mogli wypowiedzieć się co do dwutypowości szkół ludowych i przyszłej organizacyi seminaryów nauczycielskich.

Wnioskodawca:
Wasung w. r.

Krężel, Jedynak, Bandrowski, Stapiński, Myjak, Ptak, Stefczyk, Bernadzikowski, Jampolski, Kędzior, Długosz, Bis, Styła, Skołyszewski, Cipser, Bojko, Witos, Lewakowski, Żardecki, Cieluch, Korol, Oleśnicki.

Ls. 981 08.

Aleg. 144

Wniosek.

Zważywszy, że kraj nasz dla braku dostatecznych funduszów nie jest w możności spełnienia swego zadania wobec dzieci zostających bez opieki, zaniedbanych i na zaniedbanie narażonych

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby już w roku 1909 przedłożył Radzie państwa projekt ustawy, mocą której kasy sieroce zbiorowe przekazywałyby na cele wychowania dzieci bez opieki, zaniedbanych i na zaniedbanie narażonych odnośnym krajom całkowitą sumę nadwyżek z obrotu, jakie wypadną z końcem roku 1910 i lat następnych, zatrzymując tylko odpowiednią rezerwę.

2. Sejm wzywa Wydział krajowy do zbadania, czyli postanowienia ustawowe dotyczące sposobu użycia funduszu ubogich w gminach nie dałyby się zmienić o tyle, iżby fundusze te w części użyte zostały na tworzenie zakładów wychowawczych dla dzieci pozostających bez opieki, zaniedbanych lub na zaniedbanie narażonych.

Lwów, dnia 22. września 1908.

Wnioskodawca.
A. Brunicki, *w. r.*

Kozłowski, Marszałkowicz, Paygert, Wrześniowski, Sobolewski, J. Brunicki, Kędzior, L. Cieński, Milewski, Obertyński, Niezabitowski, Schnell, Garapich, Skałkowski, Horodyski, Wodzicki, Czaykowski, Trzecieski, T. Cieński, Fruchtmann, Czartoryski, Kolischer, Stadnicki. Cielecki, Rayski, Skarbek, Merunowicz, Jahl, Dembiński, Sala, Laskowski, Schätzel, Krzysztofowicz, Vivien, J. Korytowski, W. Krainski, Sozański,

Wniosek

posła Tracza i tow w sprawie ukrajowienia dróg:

I. Rożnów - Kossów - Żabie - Worochta;
II. Kuty - Hryniawa - Jawornik - Żabie - Ilcze;
III. Pistyń - Mykietyńce - Ispas.

W powiecie kossowskim nie utrzymuje kraj do tego czasu ani kilometra drogi. Powiat jest biedny i jego siła podatkowa wskutek wydzielenia gmin Utoropy i Kosmacz do powiatu Peczeniżyńskiego jeszcze bardziej w ostatnich czasach zmiejszyła się. Wobec tego powiat nie jest w stanie utrzymywać wyżej wymienionych pod I—III dróg, a to tembardziej, że wylewy rzek górskich i potoków często zabierają mosty i zupełnie niszczą drogi.

Ukrajowienie, a co za tem idzie, odpowiednia budowa względnie naprawa dróg wyżej pod I—III wyszczególnionych przyczyni się:

a) do lepszej eksploatacyi lasów, których w powiecie jest do 100.000 morgów;

b) do podniesienia chowu bydła i mleczarskiego gospodarstwa;

c) do ułatwienia mieszkańcom wielkich gmin Żabie i Hryniawa sprzedaży ich produktów;

d) do ogólnego podniesienia ruchu handlowego.

Oprócz tego odpowiednia budowa drogi od III. wymienionej przyczyni się do skrócenia oddalenia Kossowa od miasta obwodowego Kołomyi, co oczywiście nie zostanie bez skutków korzystnych w każdym kierunku dla całego powiatu kossowskiego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uznaje się za krajowe i przyjmuje się na rachunek funduszu krajowego drogi:

a) Rożnów - Kossów - Żabie - Worochta;

b) Kuty - Hryniawa - Jawornik - Żabie - Ilcze;

c) Pistyń - Mykietyńce - Ispas.

Wnioskodawca:
Tracz w. r.

Korol, Hanczakowski, Krysowaty, Myroniuk - Zajaczuk, Kiweluk, Krynicki, Oleśnicki, Lewicki, T. Staruch, Kurowiec, Dudykiewicz, Senyk, Kołpaczkiewicz, Sandulak.

Ls. 982/08.

Alt. 146

Wniosek.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby potrzebę założenia we Lwowie krajowego domu podrzutków zbadał i na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył odpowiednie wnioski.

Wnioskodawca:
Ciuchciński.

Głąbiński, Bandrowski, Rittel, Merunowicz, Rutowski, Fruchtmann, Tertil, Jabłoński, Doliński, Adam, Battaglia, Sala, Leo, Halban, Skarbek, Pastor.

Wniosek.

Ls. 990/08.

Aleg 147

Wniosek

posła Tracza i tow. w sp awie przełożenia części drogi państwowej Kosów-Pistyń.

Droga państwowa Kosów-Pistyń prowadzi przez stromą górę t. zw. miejską w Kossowie. Wyjazd na tę górę i zjazd z niej próżną furą trwa około godziny czasu. Objazd tej góry stosownie do załączonego planu w kierunku a—b skróci jazdę na równym terenie doliną do kilku minut czasu, co ze względu na wielki ruch na drodze Kosów - Pistyń - Kołomya, wywóz drzewa tą drogą i przywóz towarów z Kołomyi, przedstawia się dla ludności ogólnie pożądanem.

Wobec tego **Wysoki Sejm raczy uchwalić**:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w celu objazdu t. zw. miejskiej góry w Kosowie na drodze państwowej Kosów-Pistyń jak najrychlej przystąpił do przełożenia części tej drogi w kierunku a—b załączonego planu.

We Lwowie, dnia 20. września 1908.

Wnioskodawca:
Tracz *w. r.*

Hanczakowski, Krysowaty, Myroniuk-Zajaczuk, Kiweluk, Korol, Krynicki, Oleśnicki, Lewicki, T. Staruch, Kurowiec, Dudykiewicz, Senyk, Kolpaczkiewicz, Sandulak.

LS. 983/08.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Radzie powiatowej w Żywcu przyznaje się na odbudowanie mostów i naprawę dróg wylewami wód w roku 1908 zerwanych, bezzwrotną subwencyę w kwocie 40.000 koron i bezprocentową pożyczkę w 10-ciu latach spłacaną w kwocie 50.000 koron.

We Lwowie, dnia 21. września 1908.

Wnioskodawca:
Szwed.

Haempel, Kiweluk, Korol, Krysowaty, Myroniuk-Zajaczuk, Oleśnicki, T. Staruch, Kurowiec, Dumka, Bernadzikowski, Żardecki, Styła, Bis, Krężel, Witos, Sandulak.

Wniosek.

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 26. listopada 1889 udziela kraj i państwo $33^1/_3\%$ zasiłków na wykonanie drobnych melioracyj, mianowicie na osuszenie gruntów rowami lub drenami i na nawodnienie.

W uznaniu wielkiej użyteczności drenowania gruntów, przeznaczył Wysoki Sejm uchwałą z 5. lipca 1901 osobną dotacyę na drenowanie gruntów włościańskich po 50.000 K rocznie na przeciąg lat dziesięciu 1901 do 1910, ogółem 500.000 K.

Gdy wskutek licznych zgłoszeń gmin, dotacya półmilionowa już w r. 1904 była całkowicie zaangażowaną, podwyższył Wysoki Sejm na wniosek Wydziału krajowego tę dotacyę uchwałą z 11. listopada 1905 na 80.000 K a następnie uchwałą z dnia 18. marca 1907 na 200.000 K rocznie.

Równocześnie z podwyższeniem dotacyi obniżył jednak Wysoki Sejm wymiar zasiłków ze skarbu kraju i państwa z $33^1{}_3\%$ na 25%, upoważniając Wydział krajowy do udzielania $33^1/_3\%$ zasiłków tylko w wyjątkowych, uwzględnienia godnych wypadkach.

Obniżenie zasiłków państwa i kraju na drenowanie gruntów włościańskich dało wynik ujemny, gdyż liczne gminy cofnęły zgłoszenia z powodu trudności pokrycia połowy kosztów a wedle zamknięcia rachunków funduszu krajowego za r. 1907 z preliminowanej w rub. IX. poz. 13. lit. d) sumy 600.000 K wydano tylko 390.105 K 98 gr., tak, iż przeszło $^1/_3$ część kredytu nie została użytą.

Wobec coraz trudniejszych warunków produkcyi rolniczej, a tem samem potrzeby wydatniejszego poparcia przez kraj i państwo rolnictwa, czemu też dał wyraz c. k. Rząd w noweli do państwowej ustawy melioracyjnej, podpisani uważają za sprawę piekącą przywrócenie pierwotnego wymiaru zasiłków krajowych na drenowanie gruntów włościańskich w granicach dotychczasowej dotacyi krajowej 200.000 K rocznie, zwłaszcza, że wysokość subwencyi państwowych od tego wymiaru jest zależną, i z tego powodu wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm ustanawia wysokość zasiłków krajowych dla drenowania gruntów włościańskich na $33^1/_3\%$ sumy kosztorysowej“.

Lwów, dnia 15. września 1908.

Wnioskodawca:
***Andrzej Kędzior** w. r.*

Żardecki, Lewakowski, Skołyszewski, Gorayski, Stefczyk, Tyszkiewicz, Bojko, Z. Tarnowski, E. Mycielski, Marszałkowicz, Górski, Czecz, Szwed, Kolischer, Jedynak, Stapiński, Skrzyński, Styła, Cipser, Bernadzikowski, Długosz, Wasung, Cieluch, Bednarski, Witos, Krężel, Jampolski, Myjak, Bis. Stojałowski, Oleśnicki, Skarbek, Merunowicz, Korol, Krynicki, Dudykiewicz, St. H. Badeni.

Ls. 991/08.

Aleg. 150

Wniosek

posła Hanczakowskiego i tow. w sprawie budowy mostu na rzece Stryj w Ilniku pow. Turka n. Str.

Wysoki Sejm raczy uchwalić budowę mostu na rzece Stryj w Ilniku pow. Turczańskiego na rachunek funduszu krajowego.

Wnioskodawca:
Hanczakowski, *w. r.*

Korol, Iracz, Kurowiec, Senyk, Kołpaczkiewicz, Oleśnicki, Dumka, Sandulak, T. Staruch, Lewicki, Myroniuk-Zajaczuk, Krysowaty, Winniczuk, Kiweluk, Skwarko.

Ls. 986/08.

Aleg. 151

Wniosek.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. rząd, aby w jak najkrótszym czasie założył seminaryum nauczycielskie żeńskie w Kołomyi.

Wnioskodawca
Kleski*, *w. r.

Bednarski, Rittel, Sala, Kolischer, Leo, Doliński, Adam, Maryewski, Bandrowski, Tertil, Maiss, Skarbek, Landau, Michałowski, Głąbiński.

Ls. 992/08.

Aleg. 152

Wniosek

posła Hanczakowskiego i tow. w sprawie założenia krajowej fabryki cementu.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby bezzwłocznie rozpatrzył petycye wniesione w ubiegłej sesyi sejmowej w sprawie założenia krajowej fabryki cementu (między innemi także i taką petycyę wniesioną przez Wydział powiatowy w Turce dnia 30/9 1907 Ls. 3147) i żeby po zebraniu odnośnego materyału przedłożył na następnej sesyi sejmowej sprawozdanie o rezultacie.

Wnioskodawca:
***Hanczakowski** w. r.*

Winniczuk, Korol, T. Staruch, Kołpaczkiewicz, Tracz, Senyk, Kiweluk, Kurowiec, Skwarko, A. Staruch, Oleśnicki, Dumka, Sandulak, Myroniuk-Zajaczuk, Krysowaty, Lewicki.

Wniosek

posłów Halbana i Kolischera o wezwanie c. k. Rządu o utworzenie oddziału techn. przy Starostwie Drohobyczu.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zważywszy, że miasto Drohobycz jest siedzibą najważniejszego przemysłu Galicyi, zważywszy dalej, iż c. k. Starostwo w Drohobyczu nie mając do dyspozycyi oddziału technicznego — doznaje utrudnienia w swem urzędowaniu, przez co interesenci narażeni są na zwłokę,

podpisani przejęci przekonaniem, iż c. k. Rząd winien uwzględnić tę potrzebę ekonomiczną, wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby jaknajrychlej ustanowił przy c. k. Starostwie w Drohobyczu oddział techniczny, tymczasowo zaś przydzielił temuż c. k. Starostwu przynajmniej dwie siły techniczne.

Wnioskodawca:
Halban, Kolischer *w. r.*

Gorayski, Lewakowski, Długosz, Stadnicki, Laskowski, Rutowski, Wodzicki, Niementowski, Rittel, Jaworski, Jahl, A. Lubomirski, E. Mycielski.

Wniosek

Jana Kiweluka i tow. w sprawie uzupełnienia postanowień praw gminnych i o reprezentacyi powiatowej.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustawa

z dnia . . . . uzupełniająca względnie zmieniająca postanowienia praw gminnych z dnia 12. sierpnia 1866 Nr. 19. Dz. u. kr. z dnia 13. marca 1889 Nr. 24. dz. u. kr., z dnia 13. lipca 1896 Nr. 51. dz. u. kr. i prawa z dnia 12. sierpnia 1866 Nr. 21 dz. u. kr. o powiatowej reprezentacyi.

§. 1.

Organy gminnych zarządów i powiatowych reprezentacyi są odpowiedzialne za wszelką szkodę spowodowaną ich niedbałem albo niezgodnem z ustawą urzędowaniem.

§. 2.

Organy zarządów gminnych są: zwierzchności gminne, magistraty, naczelnicy gmin, burmistrze, rady gminne, ustanowione przez nich komisye, delegacye, kasyerzy, lekarze, weterynarze, inżynierowie-urzędnicy, pisarze i gminne sługi.

Organami zarządów reprezentacyi powiatowych są: prezes Rady powiatowej, jego zastępca, Wydział Rady powiatowej z zastępcami, Rada powiatowa, ustanowione przez nich komisye, sekcye następnie sekretarze, kasyerzy, lekarze, inżynierowie-urzędnicy i sługi Rady powiatowej.

§. 3.

Jeżeli organ, który spowodował szkodę, składa się z więcej osób, wówczas odpowiadają solidarnie wszyscy, którzy spowodowali szkodę.

§. 4.

Poszkodowany ma dochodzić swych pretensyi na drodze sporu sądowego.

To prawo zadawnia się do lat 3 od czasu, od kiedy poszkodowany dowiedział się o wysokości szkody.

§. 5.

Prawo to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia a wykonanie jego polecam Moim ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Wnioskodawca:
Jan Kiweluk, *w. r.*

Lewicki, Makuch, Korol, Szwed, Oleśnicki, Tracz, A. Staruch, T. Staruch, Kurowiec, Dumka, Saudulak, Sodomora, Krysowaty, Hanczakowski.

Ls. 881/908. We Lwowie, dnia 22. września 1908.

Aleg. 155

Sprawozdanie

komisyi sanitarnej w sprawie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi w Czortkowie charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya powiatu czortkowskiego postanowiła jednomyślnie na posiedzeniu z dnia 14. grudnia 1897 ku ukończeniu półwiekowego jubileuszu panowania Najjaśniejszego Pana ufundować w Czortkowie szpital imienia „Najjaśniejszego Pana Franciszka Józefa I“ na czterdzieście łóżek w budynku głównym i na dziesięć łóżek w pawilonie zakaźnym, z tem zastrzeżeniem, że w chwili właściwej, gdy fundusze okażą się dostateczne, przystąpi Wydział powiatowy do urzeczywistnienia tej fundacyi.

Reprezentacya powiatowa w Czortkowie uzyskawszy następnie reskryptem Wydziału krajowego z dnia 8. stycznia 1904 LW. 116.967 orzeczenie uznające potrzebę szpitala w Czortkowie, przystąpiła w r. 1907 do budowy szpitala, która to budowa szpitala względnie głównego budynku szpitalnego, pawilonu dla zakaźnych, budynku administracyjnego z kuchnią i pralnią, trupiarni z pokojem desinfekcyjnym, budynku gospodarczego z magazynem na skład opału i wszelkich przyborów i studni z pompą są już ukończone a także i c. k. Namiestnictwo już orzekło, że takowe odpowiadają wymogom sanitarno-policyjnym.

Wobec tego, gdy nadto według sprawozdania Wydziału krajowego jest dla tego szpitala zapewnioną potrzebna ilość wody i gdy Wydział powiatowy posiada fundusze na zaopatrzenie szpitala w sprzęty i inne ruchomości potrzebne do wewnętrznego urządzenia, dalej gdy formalności prawne co do aktyowania tej fundacyi zostały już przeprowadzone i gdy fundacya ta dopełniła wszystkich warunków wymaganych ustawą z 28. lipca 1897 Nr. 47. Dz. u. k., Komisya sanitarna wnosi:

1/ Wysoki Sejm raczy:

załączoną pod 1/ ustawę nadającą szpitalowi w Czortkowie charakter szpitala powszechnego i publicznego uchwalić.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Dr. Czajkowski.

Ustawa

z dnia . . . . . nadająca szpitalowi w Czortkowie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Czortkowie zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:
a) z delegata Wydziału krajowego,
b) z Prezesa Rady powiatowej w Czortkowie lub jego zastępcy,
c) z delegata Rady powiatowej,
d) z dyrektora szpitala.

Art III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części ponosić będzie powiat czortkowski.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LS. 1094/08.

We Lwowie dnia 22. września 1908.

Druk. 156

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby obok soli mielonej spowodował dostarczenie ludności soli kuchennej kruchowej w dobrej jakości.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby do powiatów podgórskich a szczególniej do powiatu żywieckiego, gdzie jest chów owiec, wysyłał sól kruchową po tej samej cenie jak sól mieloną.

Wnioskodawca:
Szwed *w.* ***r.***

Stapiński, Korol, Kiweluk, Dumka, Kurowiec, Bojko, Sandulak, Winniczuk, Myroniuk-Zajaczuk, Tracz, Pastor, Cielecki, T. Staruch, Sodomora, Krysowaty.

Ls. 1091/08.

Aleg. 157

Wniosek

posła Korola i tow. w sprawie zniesienia myt na drogach i mostach krajowych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Myta na drogach i mostach krajowych znosi się z końcem roku 1909.

Wnioskodawca:
Korol w. r

Oleśnicki, Winniczuk, Dumka, Krysowaty, Myroniuk-Zajaczuk, Tracz, Hanczakowski, Kołpaczkiewicz, Krynicki, Senyk, Makuch, Kiweluk, Sodomora, Sandulak, Dudykiewicz.

poeta Król

Ls. 1.095/908.

Aleg 158

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by zbadał rentowność i użytkowność budowy kolei łączącej Brody na Załoźce z Tarnopolem i zdał o tem sprawę na następnem zebraniu Sejmu.

We Lwowie, dnia 23. września 1908.

Wnioskodawca:
Rittel, w. r.

T. Cieński, Czartoryski, Sala, Maiss, Merunowicz, Federowicz, Michałowski, Schnell, Landau, Dudykiewicz, Gniewosz, Piniński, Weiser, Doliński, Ciuchciński, Niementowski, Fruchtmann, Maryewski, Bandrowski, St. H. Badeni.

IV. Wiosek.

Ls. 1092/08.

Alog. 159

Wniosek

posła Oleśnickiego i tow. o założenie Sądu powiatowego w Strzeliskach nowych.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, iżby po myśli rezolucyi galicyjskiego Sejmu z r. 1896 jak najrychlej przystąpił do utworzenia Sądu powiatowego w Strzeliskach nowych pow. Bóbrka.

Wnioskodawca:
Oleśnicki w. r.

Senyk, Kurowiec, T. Staruch. A Staruch, Makuch, Sodomora, Winniczuk, Krysowaty, Myroniuk-Zajaczuk, Dudykiewicz, Mycielski, Hanczakowski, Sandulak, Lewicki, Kiweluk, Skwarko.

Aleg 160

Ls. 1096/08.

We Lwowie, dnia 24. września 1908.

Wniosek.

Ustawą sejmową z dnia 10. listopada 1905 ustanowioną została dla miast mających prawo propinacyi, stosowna dotacya krajowa z chwilą zgaśnięcia tego prawa. Przy powzięciu owej decyzyi kierował się Sejm zasadą, iż miasta rzeczone nie posiadające wprawdzie tytułu prawnego do takiego żądania, lecz stanowią część kraju, która ma do spełnienia wyższe zadanie ekonomiczne i kulturalne, a potrzeb tych dla braku środków materyalnych spełniać nie są w stanie.

W podobnie trudnem położeniu, jak miasta już dotacyą kraju objęte, znaleść się mają również miasta Brzeżany, Buczacz, Gorlice, Jaworów i Wadowice, które należą również do statutu organizacyjnego z r. 1889, mają te same zadania kulturalne do spełnienia, a możność tę z chwilą zgaśnięcia prawa propinacyi utracą, gdyż z prawa tego dotychczas, choć pośrednio, lecz w sposób wydatny również korzystały.

W czasie uchwalenia funduszu dotacyi dla innych miast nie było jeszcze możliwem ustalenie dotacyi dla miast powyższych, gdyż nie był wyjaśnionym ubytek w dochodach, jaki miasta te wskutek zgaśnięcia prawa propinacyi doznają

Mimo to na posiedzeniu sejmowem z dnia 11. listopada 1905 uchwalono następującą rezolucyę:

„Sejm uznając trudności finansowe miast objętych statutem organizacyjnym z r. 1899, które dotacyi z funduszów krajowych z tytułu zgaśnięcia prawa propinacyi nie mają, lecz z prawa propinacyi pośrednio korzystały, poleca Wydziałowi krajewemu, aby zbadał potrzebę dotacyi tych miast z funduszów krajowych i przedłożył Sejmowi odnośny wniosek w czasie właściwym.“

Ponieważ chwila zgaśnięcia prawa propinacyi się zbliża, a miasta rzeczone mając gospodarkę gminną opartą przeważnie na dochodach z tego prawa

propinacyjnego, znalazły się obecnie w krytycznem położeniu wymagającem niezwłocznego rozpatrzenia i zaradzenia, przeto wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby po myśli rezolucyi sejmowej z dnia 11 listopada 1905 zbadał potrzebę dotacyi miast: Brzeżany, Buczacz, Gorlice, Jaworów i Wadowice i na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył wniosek właściwy.

Wnioskodawca
***Schätzel** w. r.*

Maiss, Pastor, Bednarski, Michałowski, Kleski, Jabłoński, Bandrowski, Merunowicz, Fedorowicz, Skarbek, Rittel, Ciuchciński, Battaglia, Adam, St. H. Badeni.

Ls. 1 093/08.

Aleg. 161

Wniosek

Dra. Iwana Makucha i tow.

Zważywszy, że sól kuchenna dla włościaństwa w Galicyi jest wprost niezbędną rzeczą, zważywszy dalej, że Wydział krajowy porucza sprzedaż soli wielkim hurtownikom, którzy mają swe siedziby po większych centrach powiatowych i zważywszy wreszcie, że przez obniżenie ceny soli na 20 h. za topkę w całym kraju wielcy hurtownicy sprzedaży soli dają dla wiejskich sklepików i sklepikarzy tylko 20 procent opustu na sto topek soli tak, że małym wiejskim sklepikom niemożliwe jest pobierać sól do detajlicznej rozprzedaży po wsiach od wielkich hurtowników, wskutek czego ludność wiejska musi tracić czas na chodzenie do miasta, aby topkę soli kupić, wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, iżby uwzględniał przychylnie i rychło prośby sklepików wiejskich i pojedynczych sklepikarzy o bezpośrednie pobieranie soli z państwowych salin do wiejskich sklepików.

Wnioskodawca:
Makuch *w. r.*

Łewicki, Kurowiec, Kiweluk, Dumka, T. Staruch, A. Staruch, Sandulak, Winniczuk, Oleśnicki, Sodomora, Bernadzikowski, Jampolski, Ptak, Cicluch, Styła, Myjak, Bis, Lewakowski, Skwarko,

Ls. 1104/08.

Aleg. 162

Wniosek

posła Iwana Kiweluka i tow. w przedmiocie ustanowienia w Husiatynie stacyi ogierów rządowych.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby już z rokiem 1909 urządził w Husiatynie stacyę ogierów rządowych do użytku włościan — a to najmniej z czterech rozpłodników.

Wnioskodawca

Kiweluk *w. r.*

Kurowiec, Skwarko, A. Staruch, T. Staruch, Dumka, Winniczuk, Sanduluk, Oleśnicki, Sodomora, Makuch, Kołpaczkiewicz, Myroniuk Zajaczuk, Tracz, Hanczakowski, Lewicki,

Ls. 1105/08.

Alog 163

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Powiat Husiatyński liczy do sto tysięcy ludności rolniczej, w wielkiej mierze już bez ziemi. Przemysłu tam niema żadnego a zubożenie postępuje szybkim krokiem. Temu złu mogłyby w części zapobiedz zawodowe szkoły przemysłowe — zwracając część ludności do przemysłu — więc

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby poczynił studya w powiecie husiatyńskim, jakiego rodzaju przemysł miałby tam widoki na rozwój i na podstawie tych studyów jak najrychlej przystąpił do założenia przynajmniej dwóch szkół przemysłowych zawodowych z warsztatami w tym powiecie, umieszczając je według możności w Kopyczyńcach i Husiatynie.

Wnioskodawca:
***Kiweluk**, w. r.*

Tracz, Kuroniec, Skwarko, A. Staruch, T. Staruch, Oleśnicki, Dumka, Winniczuk Sandulak, Sodomora, Makuch, Kołpaczkiewicz, Myroniuk-Zajaczuk, Hanczakowski, Lewicki.

Ls. 1103/08.

Aleg 164

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o przeprowadzenie stosowną drogą, iżby karczmy (szynki) propinacyjne były zamknięte w niedziele i uroczyste święta chrześciańskie od 6. godziny wieczór dnia poprzedniego do godziny 6. rano dnia następnego po niedzieli i świętach.

Lwów, dnia 21. września 1908.

Wnioskodawca:
Tracz, w. r.

Korol, Hanczakowski, Krysowaty, Myroniuk-Zajaczuk, Kiweluk, Krynicki, Oleśnicki, Lewicki, T. Staruch, Kuroviec, Ludykiewicz, Senyk, Kołpaczkiewicz, Sandulak.

Aleg. 165

Wniosek.

Zważywszy, że górskie rzeki Prut z dopływem Rybnicą i Czeremoszem wyrządziły w gminach powiatu Śniatyńskiego, które przepływają, niezmierzone szkody i zagrażają zniszczeniem całych wsi,

zważywszy, że biuro regulacyi Prutu i Czeremosza założone w Kołomyi, nie jest zaopatrzone w dostateczne siły techniczne, aby módz wykonać pomiary i czynności regulacyjne w szybszem tempie odpowiadającem grozie położenia,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

1. aby utworzył w najbliższym czasie odrębne biuro regulacyi Czeremosza z siedzibą w Śniatynie;

2. aby z dotacyi zwyczajnej wykonał najspieszniej niezbędne ubezpieczenia rzek Prutu, Rybnicy i Czeremosza w gminach: Borszczów, Chlebiczyn, Trójca, Wołczkowce-Zawale, Załucze, Kniaże, Popielniki-Rożnów, Nowosielica, Dżurów, Rudniki.

We Lwowie, dnia 23. września 1908.

Wnioskodawcy:

Krzysztofowicz, Moysa, w. r.

J. Korytowski, Skałkowski, Skrzyński, Horodyski, Jaworski, Rayski, Hulban, Stadnicki, Piniński, Głębocki, T. Cieński, Starzyński, Winc. Kraiński, Paygert, Garapich, Sękowski A. Theodorowicz, Niezabitowski, L. Cieński.

LS. 99.721/908. We Lwowie, dnia 25. września 1908.

Nr. 166

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj: 1. Leona Rzeszowskiego naucz. o policzenie lat służby do emerytury; 2. Wandy Kalinowiczówny em. nauczycielki o podwyższenie emerytury; 3. Maryi Szaszkiewiczowej wdowy po naucz. o przyznanie pensyi wdowiej; 4. Emilii Parasiewiczowej wdowy po dyrektorze szkoły wydziałowej o podwyższenie pensyi wdowiej; 5. Zofii Mykietynowej wdowy po naucz. o podwyższenie pensyi wdowiej; 6. Stanisławy Zielińskiej wdowy po naucz. o podwyższenie pensyi wdowiej; 7. Felicyi Korosteńskiej b. nauczycielki o podwyższenie pobieranego zaopatrzenia.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z dnia 1. sierpnia 1908 LW. 66.043 w przedmiocie petycyj nauczycieli i nauczycielek, tudzież wdów i sierót po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury i przyznanie emerytury, pensyi wdowiej, dodatków pięcioletnich itp.

Sprawozdaniem tem objął Wydział krajowy przekazane mu do zbadania i sprawozdania uchwałami Wys. Sejmu z dnia 12. listopada 1904, 8, 11 i 12 marca tudzież 26. września, 8 i 12 października 1907 petycye, o których otrzymał od c. k. Rady szkolnej krajowej opinię do chwili wygotowania powołanego na wstępie sprawozdania.

Po wydrukowaniu tego sprawozdania przedłożyła c. k. Rada szkolna krajowa wraz z swą opinią dalsze petycye ze sfer nauczycielskich.

Ponieważ niektóre z tych petycyj zasługują zdaniem c. k. Rady szkolnej krajowej i Wydziału krajowego na uwzględnienie, i z uwagi, że Wydział krajowy pragnie, by żądaniu Wysokiego Sejmu, wyrażonemu w powołanych wyżej uchwałach, stało się jak najrychlej zadość, przeto przedkłada Wys. Sejmowi, dodatkowo do sprawozdania z dnia 1. sierpnia 1908 LW. 66.043, dalsze petycye wraz z wnioskami.

Są to mianowicie petycye:

1. Leona Rzeszowskiego nauczyciela kierującego w Cieszanowie o policzenie lat służby przed przerwą do emerytury. (LW. 84.771/908).

2. Wandy Kalinowiczówny emerytowanej naucz. o policzenie 7 lat praktyki nauczycielskiej do emerytury. (LW. 80.350/908).

3. Maryi Szaszkiewiczowej wdowy po tymczasowym nauczycielu o stałe zaopatrzenie. (LW. 86.385/908).

4. Emilii Parasiewiczowej, wdowy po dyrektorze szkoły wydziałowej im. Sobieskiego we Lwowie o podwyższenie pensyi wdowiej. (Lw. 95.155/908).

5. Zofii Mykietynowej, wdowy po st. naucz. szkoły ludowej im. Sobieskiego we Lwowie o podwyższenie pensyi wdowiej. (LW. 95.155/908).

6. Stanisławy Zielińskiej, wdowy po naucz. o podwyższenie pensyi wdowiej. (LW. 95.155/908).

7. Felicyi Korosteńskiej, byłej nauczycielki, o podwyższenie daru z łaski. (LW. 95.155/908).

Na podstawie przedstawionego szczegółowo w powołanem sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 1. sierpnia 1908 LW. 66.043/908 stanowiska, jakie Wydział krajowy zajmuje przy załatwianiu tego rodzaju petycyj, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I.

1. Leonowi Rzeszowskiemu (p. 1) wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury lata służby od 1. września 1872 do końca stycznia 1878 — na wypadek spensyonowania.

2. Wandzie Kalinowiczównej, emerytowanej nauczycielce podwyższa Sejm w drodze łaski emeryturę z 680 na 800 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 roku.

3. Maryi Szaszkiewiczowej, wdowie po tymczasowym nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski stałe zaopatrzenie w kwocie 240 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 roku.

4. Felicyi Korosteńskiej, byłej nauczycielce szkół prywatnych podwyższa Sejm w drodze łaski stałe zaopatrzenie z 160 na 240 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 roku.

II.

Nad petycyami:

Emilii Parasiewiczowej (p. 4), Zofii Mykietynowej (p. 5), i Stanisławy Zielińskiej (p. 6.) — przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 93.923/08. We Lwowie, dnia 23. września 1908.

[Ale. 167]

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem zmiany § 41. kraj. ust. wodnej.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z d. 5. lipca 1901 uchwalił Wysoki Sejm zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego projekt ustawy uzupełniającej postanowienia § 45. kraj. ustawy wodnej w tym kierunku, że przy przedsiębiorstwach przymusowych, podejmowanych w interesie dobra publicznego na podstawie projektów technicznych, zatwierdzonych przez Administracyę państwa, odpada potrzeba udzielania pozwolenia władzy politycznej przewidzianego w § 41.

Nowela ta ma na celu przyspieszenie robót melioracyjnych, oraz uchylenia tej anomalii, że wykonanie robót przymusowych, nakazanych specyalnemi ustawami na podstawie projektów technicznych, zatwierdzonych przez władze centralne dotychczas było zależne od koncesyonowania przez władzę polityczną w I. instancyi, w przeciwieństwie do innych krajów, gdzie władze polityczne w analogicznych wypadkach ograniczały się do przeprowadzenia postępowania wodno-prawnego i wydawania orzeczeń tylko co do zarzutów i praw osób trzecich.

Reskryptem z 23. lipca 1908 L. 7.122 intymowanym odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 9. września 1908. L. 12.423/pr. oznajmiło c. k. Ministerstwo rolnictwa, że wstrzymywało się z decyzyą co do tej noweli, gdyż zamierzało przedłożyć wszystkim Sejmom projekt ustawy o uproszczeniu postępowania wodno-prawnego dla przedsiębiorstw, których wykonanie leży w interesie publicznym. Gdy jednak co do tego projektu ustawy, którego przedłożenie zapowiedziało już c. k. Ministerstwo w reskrypcie z dnia 3. lutego 1906 L. 23.710, mimo upływu $12^1/_2$ lat nie osiągnięto pełnej zgody między interesowanemi Ministerstwami, zaproponowało obecnie c. k. Ministerstwo odmienny od uchwalonego przez Wysoki Sejm ustęp dodatkowy do § 45. kraj. ustawy wodnej, który opiewałby, jak następuje:

„Bei Unternehmungen zum Schutze des Grundeigentumes gegen Verheerungen durch öffentliche Gewässer“ Alternative:

„Bei Schutz- und Regulierungsbauten in öffentlichen Gewässern“, deren Ausführung im öffentlichen Interesse durch am besonderes Landesgesetz auf Grund eines von den beteiligten Ministerien genehmigten Projektes verfügt wird, entfällt insoferne auf dieselben nicht die Bestimmungen des Gesetzes vom 30. Juni 1884. R. G. Bl. Nr. 117. Anwendung finden, das Erfordernis der im § 41. vorgesehenen Bewilligung; — das über solche Projekte einzuleistende wasserrechtliche Verfahren hat sich dem nach auf die Verhandlung und Entscheidung über die Einwendungen und Rechte der Beteiligten gegenüber den im Detailprojekte vorgesehenen Vorkehrungen zu beschränken.

Zarazem nadmieniło c. k. Ministerstwo rolnictwa, że właściwszem byłoby zamieszczenie tego ustępu w § 41. kraj. ustawy wodnej przy rozszerzeniu postanowień tego ustępu na analogiczne państwowe przedsiębiorstwo, a przy tej sposobności możnaby uczynić zadość życzeniom objawionym w Sejmie i w motywach noweli, ażeby dla przeprowadzenia postępowania wodno-prawnego była powołaną polityczna władza krajowa, jako pierwsza instancya.

W myśl tych uwag c. k. Ministerstwa rolnictwa przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi projekt zmiany § 41. (zamiast § 45.) krajowej ustawy wodnej i uprasza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy uzupełniającej postanowienia § 41. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, *w. r.*
Członek Wydziału kraj.

Ustawa

z dnia . . . . uzupełniająca postanowienia §. 41. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

§ 41. krajowej ustawy wodnej z dnia 14 marca 1875. Dz. u. kr. Nr. 38. zostaje uchylony w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać, jak następuje:

§ 41.

Do stawiania w wodach publicznych wszelkich budowli wodnych, mających na celu uregulowanie wody lub ochronę od wody, potrzeba zezwolenia właściwej władzy politycznej.

Pozwolenie takie wtedy tylko potrzebne jest do podobnych budowli w wodach prywatnych, jeżeli one oddziaływują na cudze prawa, albo na jakość, bieg, lub wysokość wody w wodach publicznych.

Przy budowlach ochronnych i regulacyjnych w wodach publicznych, które przeprowadza państwo, albo które w interesie publicznym zarządzone zostały osobną ustawą krajową na podstawie projektu zatwierdzonego przez interesowane Ministerstwa, odpada potrzeba udzielania pozwolenia, o ile do tych budowli nie mają zastosowania postanowienia ust. z 30. czerwca 1884. Dz. p. p. Nr. 117; postępowanie wodno-prawne zatem, które co do takich projektów przeprowadzać ma polityczna władza krajowa, jako I. instancya, ograniczyć się winno do rozprawy nad zarzutami i roszczeniami stron interesowanych wobec urządzeń przewidzianych w projekcie szczegółowem i do wydania orzeczenia co do tych zarzutów i roszczeń

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, sprawiedliwości, robót publicznych, spraw wewnętrznych i handlu.

Ls. 988/08.

We Lwowie 22. września 1908.

Aleg. 168

Wniosek

posła Styły i towarzyszy.

Zważywszy, że nowa dodatkowa ustawa budowlana dla wsi z 15. maja 1907, Dz. u. kraj. Nr. 57 stała się niesłychanie krzywdząca małych posiadaczy rolnych, wskutek ograniczenia prywatnej własności rolnika do tego stopnia, że połowa małych rolników w Galicyi nie mogłaby zbudować domów na nowym placu wskutek brzmienia ustawy, która zakazuje zbliżyć się do granicy sąsiada z budynkiem na pięć metrów, a od stodoły jakiejkolwiek na dwieście (200) metrów.

Wskutek rozdrobnienia gruntów w całym kraju ustawa taka stała się nie wykonalną, gdyż w wielu wypadkach kilkunastumorgowy gospodarz nie może umieścić na swoim gruncie odpowiedniego jego potrzebom domu, zwłaszcza w tych miejscowościach, gdzie położenie gruntów leży we wąskich pasach, a na kilka wzdłuż ciągnących się kilometrów, co nawet morg gruntu nie wynosi dwóch metrów szerokości, a takiego położenia w Galicyi nie brak.

Zważywszy i tę okoliczność, że stodoła oddalona o dwieście metrów, jak przepisuje §. 20. punkt 8. od mieszkalnego domu gospodarza na wsi, narażona jest na szkody, a strata czasu w gospodarstwie jest wielką, z ogromną niewygodą połączona, bo zmusza do odbywania długich wędrówek, przy przenoszeniu paszy dla bydła lub wykonywaniu tam pracy,

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną tu pod ·/. ustawę.

·/.

Wnioskodawca:

Styła w. r.

Stapiński, Witos, Bojko, Krężel, Bernadzikowski, Jampolski, Bis, Żardecki, Jedynak, Skołyszewski, Lewakowski, Cielecki, Stefczyk, Szwed, Wasung.

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, w przedmiocie uzupełnienia postanowień ustępów 3, 4 i 8, §. 20. ustawy z 13. października 1899 Dz. u. kraj. Nr. 133, w brzmieniu ustawy z dnia 15. maja 1907, Dz. u. kraj. Nr. 57.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia ustępów 3, 4 i 8, §. 20. ustawy z 13. października 1899, Dz. u. kr. Nr. 133, w brzmieniu ustawy z 15. maja 1907, Dz. u. kr. Nr. 57 zostają uchylone i mają opiewać, jak następuje:

§. 20.

Punkt 3. Odległość nowego nie ogniotrwałego budynku i nie ogniotrwale krytego od jakiegokolwiek budynku obcego wynosić ma najmniej 10 metrów, jeżeli szerokość i długość parceli (placu), na którym budynek ma stanąć, pozwala.

Natomiast budynki nie ogniotrwale budowane a ogniotrwale kryte, mogą stanąć w odległości od obcych budynków najbliżej 5 metrów, a od granicy niezabudowanego gruntu obcego na jeden metr odległości, jeżeli z tej strony nie potrzeba drogi budującemu.

Punkt 4. Budynek z materyału ogniotrwałego może swym murem ogniochronnym przylegać do każdego budynku lub gruntu obcego.

Jeżeli jednak budynek taki nie ma przylegać do budynku lub gruntu obcego a stanąć ma przy drodze, ulicy lub placu publicznym, wówczas odległość jego wynosić ma najmniej pięć metrów od obcego gruntu, jeżeli w tem miejscu potrzebna jest publiczna droga lub ulica proponowana.

Punkt 8. Dach budynku przeznaczonego wyłącznie na przechowanie zboża, siana i t. p. płodów rolniczych, można pokryć materyałem nieogniotrwałym, jeżeli budynek rzeczony stanie w odległości co najmniej dwustu metrów od zabudowanej części w obrębie miast, zaś w gminach wiejskich na 20 metrów, mając na uwadze bespieczeństwo publiczne.

Art. 2.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 1247/08.

Aleg. 169

Wniosek

posła Sodomory i tow. w sprawie kreowania nowego Sądu powiatowego w Horożance pow. Podhajce.

Zważywszy, że niektóre gminy podhajechiego powiatu oddalone bardzo daleko, bo nawet po 24 kilometrów od Sądu powiatowego w Podhajcach, przez co mieszkańcy tych gmin muszą wybierać się w sprawach sądowych na 2 albo i 3 dni do Podhajec;

zważywszy, że miasteczko Horożanka podhajeckiego powiatu już od dłuższego czasu stara się o kreowanie nowego Sądu powiatowego w Horożance, która jest ośrodkiem gmin cierpiących niedogodności z powodu dalekiego oddalenia Sądu powiatowego w Podhajcach,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wysoki c. k. Rząd do kreowania nowego Sądu powiatowego w miasteczku Horożance pow. Podhajce.

Wnioskodawca:

Sodomora, w. r.

Sandulak, T. Staruch, A. Staruch, Dumka, Makuch, Winniczuk, Oleśnicki, Myroniuk-Zajaczuk, Kiweluk, Kuroniec, Lewicki, Skwarko, Krysowaty, Korol, Dudykiewicz.

Ale. 170

Wniosek.

Zważywszy, że potrzeba zmiany ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1866 (Nr. 19. dz. u. kr.) tudzież ustawy o obszarach dworskich odczuwaną jest prawie od lat 40,

zważywszy, że liczne wnioski poselskie, wnoszone w tej Wys. Izbie, żądały tej zmiany w dobrze zrozumiałym interesie kraju i narodu;

zważywszy, że Wysoki Sejm uchwalał polecenia do Wydziału krajowego, by przedłożył projekt takiej reformy a to się dotąd nie stało,

zważywszy, że obecnie nie stoi żadna przeszkoda do tak pożądanego dzieła:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by na następnej sesyi z całą pewnością przedłożył projekt reformy ustawy gminnej dla miejscowości nie objętych ustawami z dnia 13. marca 1889 i z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51, na zasadzie połączenia obszarów dworskich z gminami.

Lwów, dnia 25. września 1908.

Wnioskodawca:
***Bojko** w. r.*

Ptak, Skołyszewski, Szwed, Cieluch, Krężel, Cipser, Styła, Bis, Witos, Stapiński, Bernadzikowski, Kędzior, Wasung, Jampolski, Pastor, Długosz, Jedynak, Lewakowski.

LS. 1250/08.

Ale 171

Wniosek

posła Dra Kostia Lewickiego i tow. w sprawie założenia gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Jaworowie.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby z najbliższym rokiem szkolnym przystąpił do założenia gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w mieście Jaworowie.

Lwów, 26. września 1908.

Wnioskodawca:
Lewicki w. r.

A. Szeptycki, Czechowicz, Chomyszyn, Kurowiec, Skwarko, Oleśnicki. T. Staruch, A. Staruch, Kiweluk, Sodomora, Dumka, Sandulak, Winniczuk, Makuch.

Ls. 1255/08. Nr. 172

We Lwowie, 26. września 1908

Wniosek

posła Andrzeja Lubomiskiego i tow. w sprawie rozdziału obecnego powiatu autonomicznego Łańcuckiego na dwa powiaty i utworzenia samoistnej Reprezentacyi powiatowej w Przeworsku.

Zważywszy, że według §. 4-go ustawy krajowej z dnia 12-go sierpnia 1866 Nr. 21 dz. u. kr. siedzibą reprezentacyi powiatowej ma być siedzibą politycznego urzędu powiatowego, że zatem z chwilą utworzenia nowego Starostwa w Przeworsku daną została na mocy tej ustawy podstawa prawna do utworzenia odrębnej reprezentacyi powiatowej autonomicznej w Przeworsku, co według §. 3-go powołanej ustawy tylko w drodze ustawy krajowej stać się może.

zważywszy, że powód stworzenia instytucyi reprezentacyi powiatowych autonomicznych i duch ustawy za tem przemawiają, iż celem istnienia Rad powiatowych jest zespolenie drobnych sił pojedynczych gmin, związanych w jeden powiat polityczny, o równych warunkach ekonomicznego bytu i kultury, dla popierania idei samorządu przez wykonywanie opieki i nadzoru nad racyonalną gospodarką gminną przy pomocy i za pośrednictwem odnośnego Starostwa,

zważywszy, że wykonywanie należytego nadzoru nad gminami i współdziałanie Rady powiatowej ze Starostwem wtedy tylko swój skutek osiąga, jeżeli obie te władze znajdując się w tem samem miejscu, mogą nietylko zapomocą urzędowej wymiany pism, ale i bezpośrednio przez stykanie się osobiste ich wykonawców przeprowadzać swoje zadania, przez ustne porozumiewanie się w przeciwieństwie do przeżytego systemu biurokratycznego przewlekłego załatwiania spraw,

zważywszy, że w obecnym autonomicznym powiecie Łańcuckim gminy objęte powiatem politycznym przeworskim wyróżniły się znacznie od reszty wskutek intenzynej gospodarki rolnej i wielkiego przemysłu cukrowniczego w warunkach bytu i potrzebach ludności, w jej charaterze i kulturze, co wszystko wymaga dla siebie specyalnie przystosowanej opieki, pomocy, nadzoru,

zważywszy, że obecna Rada powiatowa Łańcucka sama, uznając w zupełności słuszność powyższych motywów i konieczność takiego rozdziału, na posiedzeniu pełnej Rady dnia 6-go lutego 1907 taki rozdział uchwaliła i postanowiła w tym kierunku czynić potrzebne starania, a na posiedzeniu dnia 27-go sierpnia 1907 także projekt podziału majątku i zobowiązań między obie powstać mające samoistne Reprezentacye powiatowe uchwaliła,

zważywszy, że z wiosną 1909 przeprowadzone być mają nowe wybory do Rady powiatowej Łańcuckiej i że bardzo byłoby pożądanem dla ludności obydwóch powiatów, by wybory te nie odbywały się pod hasłem rozdziału powiatów, że zatem sprawa jest nagła,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by sprawę rozdziału obecnego autonomicznego powiatu Łańcuckiego na dwa samoistne powiaty i utworzenia odrębnej Reprezentacyi powiatowej autonomicznej w Przeworsku, obejmującej przeworski powiat poliyczny, jak najprędzej zbadał i rozpatrzył i Wysokiemu Sejmowi jeszcze w ciągu bieżącej sesyi przedłożył odpowiednie wnioski.

Wnioskodawca:
A. Lubomirski.

Stadnicki, Wodzicki, Piniński, Milewski, Garapich, Czartoryski, Tad. Cieński, Sapieha, Gorayski, Leo, Bernadzikowski, Żardecki, Battaglia, Stefczyk, Głąbiński, L. Cieński, Loewenstein, Maysa.

We Lwowie, dnia 21. września 1908 r.

Ale 173

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 30. września 1906 do 1. marca 1908.

Wysoki Sejmie!

Krajowe fundusze pożyczkowe na budowę koszar dla wojska rozpadają się na trzy działy, a mianowicie:

I. Krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i dla prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska.

II. Krajowy fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z r. 1859.

III. Fundusz na budowę koszar krajowych.

Wydział krajowy w sprawozdaniu tegorocznem za czas od 30. września 1906 do 1. marca 1908 zgodnie z rzeczywistym stanem oraz zgodnie z księgami kasowemi zestawia wyniki kasowe w poszczególnych funduszach, które należyty dają obraz gospodarki w tych funduszach:

Ad I. Zapas funduszu pożyczkowego dla gmin i dla prywatnych na budowę koszar wynosił z dniem 30. września 1906 . . . 100.290 K 22 h

Po ściągnięciu udzielonych rat pożyczkowych w sumie 374.953 K 50 h. po doliczeniu odsetek od lokacyi kapitału w sumie 9.665 K 91 h, po wypłaceniu w czasie od 30. września 1906 do 1. marca 1908 nowych pożyczek, a mianowicie Feiwlowi i Lei Rohatynom na koszary we Lwowie 50.000 K a na koszary w Kołomyi 96.000 K, zaś gminie miasta Kołomyi 24.000 K wynosił zapas funduszu tego z dniem 29. lutego 1908 r. sumę . . . 314.909 „ 63 „

czyli, że był z dniem tym wyższy o . . . . . 214.619 „ 41 „

Cały fundusz łącznie wzięty wynosił z dniem 29. lutego 1908 r. sumę . . . . . 2,961.483 „ 21 „

na co składają się następujące sumy:

1. Pożyczki udzielone przed 30. września 1906 . .	2,851.527 „ 08 „
2. Pożyczki udzielone po 30. września 1906 do 29. lutego 1908	170.000 „ — „
3. Zapas kasowy z dniem 29. lutego 1908 . . .	314.909 „ 63 „

Dotacya do funduszu tego przez Wysoki Sejm uchwalona wynosiła sumę . . . . . 2,783.000 „ — „

Zestawiając ogólny stan funduszu po dzień 29. lutego 1908 w sumie . . . . . 2,961.483 „ 21 „

z dotacyą przez Sejm udzieloną w sumie . . . 2,783.000 „ — „

okazuje się z tym dniem przyrost . . . . 178.483 K 21 h.

Z funduszu tego udzielono gminie miasta Jarosław pożyczkę w sumie 180.000 koron, ta jednak pożyczki tej się zrzekła. Następnie po zrzeczeniu się przez

miasto Jarosław pożyczki, udzielono gminie miasta Rzeszów pożyczkę w sumie 150.000 koron płatną we wrześniu 1911 r., natomiast odmówiono prośbie miasta Przemyśla o pożyczkę w sumie 1,506.000 koron.

Ad II. Krajowy fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z roku 1859 wynosił pierwotnie . . . . . 103.498 K — h
Z dniem 29. lutego 1908 wynosił on . . . . 131.916 „ 20 „
zaczem stan obecny w porównaniu z pierwotnym okazuje się wyższym o . . . . . 28.418 „ 20 „

Z funduszu tego przyrzeczono gminie miasta Złoczowa przed kilku laty pożyczkę w sumie 40.000 kor. płatną w każdej chwili, której jednak gmina ta dotychczas nie podniosła.

Ad III. Fundusz na budowę koszar krajowych powstał z pożyczki 3,000.0000 K zaciągniętej przez kraj w galic. funduszu propinacyjnym. Za sumę 3,000.000 K wybudował kraj koszary w Mostach wielkich, w Rawie, w Trembowli, Zaleszczykach i we Lwowie a c. i k. rząd zobowiązał się płacić z tych koszar czynsz taryfowy przez 25 lat. Dotyczącą umowę zatwierdził Wysoki Sejm uchwałą z 10. stycznia 1896 r.

Pożyczka 3,000.000 K. spłacaną była z biegiem czasu z dochodów, które stanowiły czynsze najmu, z dochodów tych opłacano oprócz rat pożyczkowych także asekuracyę koszar, ich konserwacyę, słowem pokrywano wydatki, jakie wogóle do pokrycia były.

Z dniem 30. września 1906 dłużnym był fundusz ten funduszowi propinacyjnemu sumę . . . . . 1,823.500 K
W czasie od 1. października 1906 do 29. lutego 1908 spłacono 219.000 „
Wskutek czego dług funduszu na budowę koszar krajowych wynosił z dniem 29. lutego 1908 . . . . . 1,604.500 „

Już w poprzednich sprawozdaniach tak Wydziału krajowego jakoteż i komisyi administracyjnej podniesiono, że c. k. Władze podatkowe w lipcu 1906 r. poczyniły kroki zmierzające do opodatkowania budynków koszarowych podatkiem domowo czynszowym a następnie podatek ten wymierzyły od koszar krajowych we Lwowie, Rawie ruskiej, Mostach wielkich, Zaleszczykach i Trembowli, a w końcu także od szpitala wojskowego w Zaleszczykach. Podatek ten wymierzono za czas od chwili oddania tych budynków wojskowości do użytku tj. od roku 1896 a wymierzanego także za lata 1907 i 1908 wbrew przepisom ustawy kwaterunkowej z 11. czerwca 1879 l. 93. Dz. p. p. w myśl których budynki przez kraj, powiat, gminę lub osobę prywatną za wynagrodzeniem zgodnie z tą ustawą przypadającem na pomieszczenie wojska stale oddane, wolne są od podatków.

Jak ze sprawozdania Wydziału krajowego wynika, wniesiono cały szereg rekursów przeciw dotyczącym wymiarom podatkowym, które bądź przez władze krajowe bądź też przez c. k. Ministerstwo skarbu dotąd załatwione nie zostały

W ślad za tem i właśnie dlatego, że administracya podatkowa poczyniła wymiary podatku domowo czynszowego, nałożył także i magistrat miasta Lwowa na fundusz krajowy obowiązek uiszczenia gminnego podatku czynszowego i gminnego podatku wodociągowego od krajowych koszar na Wulce we Lwowie.

I przeciw tym wymiarom wniósł Wydział krajowy dwa rekursy do Rady miasta Lwowa.

O ile dotyczy gminnego podatku czynszowego, to sprawa ta nie może być ostatecznie załatwioną i podatek gminny czynszowy nie może być prawnie nałożony, jak długo nie zostanie ostatecznie rozstrzygniętą kwestya, czy koszary na Wulce podlegają podatkowi domowo czynszowemu; co się zaś tyczy gminnego podatku wodociągowego, to kwestya ta pozostać musi otwartą, bo zależeć musi od tego, jak ostatecznie sprawa postawioną i ustaloną zostanie a mianowicie, czy właściciel koszar a w danym wypadku kraj. czy też użytkowca a zatem c. k. Skarb wojskowy do zapłaty tego gminnego podatku wodociągowego zobowiązany zostanie, co zresztą w danym razie pod względem finansowym znacznej roli nie odgrywa.

W każdym razie przyznać należy, że właśnie przez wymiar podatku domowo czynszowego dokonany przez władze podatkowe oraz przez wymiar gminnego podatku czynszowego i wskutek tego, że sprawa co do wymiaru tych podatków nie została rozstrzygniętą, wytworzony został pewnego rodzaju stan niepewności, który ujemnie wpłynąćby mógł na efekt finansowy, na wypadek gdyby

ostatecznie kraj do ponoszenia podatku domowo czynszowego był zobowiązany, co jednakże wobec istniejącej ustawy kwaterunkowej i wobec rozstrzygnień w wypadkach podobnych przez trybunał administracyjny wykluczonem być się zdaje i wykluczonem być powinno.

Stan ten niepewności uchylonym być winien jak najspieszniej, dlatego zdaniem Komisyi administracyjnej, należy ze strony Wysokiego Sejmu wezwać c. k. Rząd ponownie, aby wdrożoną przez organy podatkowe sprawę opodatkowania koszar i innych budynków przez kraj na umieszczenie c. i k. wojska dostarczonych podatkiem domowo-czynszowym zbadał i zaniechanie akcyi w tym kierunku spowodował.

Wrócić należy jeszcze do krajowego funduszu pożyczkowego dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska i zastanowić się, czy nie leży w interesie c. i k. Skarbu, aby fundusz ten zasilał ze skarbu państwowego a czy nie jest to także poniekąd i obowiązkiem c. k. Skarbu państwa z drugiej strony.

Rozważając pro i contra, dojść się musi do następujących wyników:

Ustawa kwaterunkowa ciężkie wkłada obowiązki na kraj i gminy a gminy jako takie uginają się pod tym ciężarem, robią rozmaite wysiłki, budują koszary i szpitale wojskowe i przeważnie tak się zadłużają, że częstokroć wchodzą w pozycye bez wyjścia a robią to w większej części dlatego, że wychodzą z założenia, iż z chwilą zaprowadzenia w danej miejscowości garnizonu, dochody miejscowych rzemieślników i przedsiębiorców się zwiększą, co też poniekąd jest prawdą, bo pieniądze na utrzymanie wojska wydawane przeważnie w miejscu pozostają. Natomiast gminy jako takie, które budynków wojskowych dostarczyły, nawet przy ustawowej taryfie nie mogą wyjść na swoje, bo reparacye i inne wydatki tak są zazwyczaj znaczne, że taryfowe wynagrodzenie nigdy nie może posłużyć na oprocentowanie i amortyzacyę włożonego kapitału.

W tym stanie rzeczy winien c. k. Skarb państwa przychodzić z pomocą krajowemu funduszowi pożyczkowemu a tem samem pośrednio gminom, które do budowy koszar się zabierają, bo inaczej wobec wzrastających potrzeb gmin, wobec żądań odnoszących się do asanacyi gmin, wobec niebywałej drożyzny, wobec wzrastających coraz kosztów administracyi, dojśćby musiało do niewłaściwej i nieprawidłowej gospodarki a w końcu do zupełnej stagnacyi w zarządach gmin.

Zresztą mimo wysiłków ze strony gmin pod względem budowy koszar widocznem jest, że pomieszczenie wojska w obecnem stadyum wiele jeszcze pozostawia do życzenia.

Spodziewać się należy, że w niedalekiej przyszłości przyjdzie także do dwuletniej służby wojskowej a z chwilą kiedy do tego przyjdzie, ilość stałego i w służbie będącego wojska znacznie wzróść musi a za tem idzie konieczność znacznej liczby pomieszczeń dla wojska.

Wtenczas stanowczo ani kraj ani gminy ciężarowi nie podołają, tego ciężaru nie zniosą a stąd i obowiązek dla c. i k. Skarbu przychodzenia z pomocą, która z natury rzeczy na jeden raz wydatną być nie może, bez znacznego uszczuplenia dochodów państwowych.

Jakkolwiek c. k. Rząd na wezwania liczne Wysokiego Sejmu w tej mierze nie odpowiedział, to przecież zdaniem Komisyi administracyjnej wezwanie takie ponowić należy.

Po tem przedstawieniu oraz załatwiając sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 13. marca 1908 l. w. 26619/908, Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 30. września 1906 do 1. marca 1908 przyjmuje Sejm do wiadomości.

2. Sejm ponawia swe wezwania z 19. września 1903, z 3. listopada 1903, z 31. października 1904, z 18. listopada 1905, z 21. lutego 1907 i wzywa c. k. Rząd, ażeby krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska zasilał ze skarbu państwowego.

3. Sejm ponawia swoje wezwanie z dnia 21. lutego 1907 i wzywa c. k. Rząd, ażeby wdrożoną przez c. k. organy podatkowe sprawę opodatkowania koszar i innych budynków przez kraj na umieszczenie c. i k. wojska dostarczonych podatkiem domowo-czynszowym zbadał i zaniechanie akcyi rozwiniętej w tym kierunku spowodował.

Przewodniczący:
Laskowski,

Sprawozdawca:
Maiss.

L. s. 1.191/08. We Lwowie, dnia 25. września 1908.

Nr 174

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na udzielenie imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 300.000 koron zaciągnąć się mającej przez powiatową kasę oszczędności w Tarnobrzegu.

Wysoki Sejmie!

Powiatowa kasa oszczędności w Tarnobrzegu pragnie zaciągnąć w Banku krajowym pożyczkę w wysokości 300.000 kor., którą zamierza obrócić w przeważnej części 200.000 na spłacenie wierzytelności galicyjskiej kasy oszczędności, tudzież powiatowej kasy oszczędności w Krakowie, a w mniejszej części (100.000) na zaspokojenie już uchwalonych pożyczek hipotecznych. Pożyczka ta ma być zaciągniętą w 4% obligacyach komunalnych IV. emisyi, a Rada powiatowa tarnobrzeska uchwaliła na posiedzeniu w dniu 3. stycznia b. r. udzielić dla tejże pożyczki solidarnej poręki imieniem powiatu aż do wspomnianej wysokości. Uchwała ta wymaga w myśl §. 24. ust. o repr. pow. z dnia 12. sierpnia 1866 Nr. 21 Dz. ust. kr. zezwolenia Sejmu.

Ze względu na to, iż lustracya rzeczonej kasy przeprowadzona w d. 4.—6. czerwca b. r. z ramienia Banku krajowego wykazała, że gospodarka tej instytucyi jest zupełnie poprawną a rozwój w ciągu 10-letniego istnienia nader pomyślny, ze względu dalej na to, że konwersya wkładek wspomnianych wyżej dwóch instytucyj finansowych w łącznej kwocie 200.000 K, oprocentowanych na 5%, których wypowiedzenie wstrząsnęłoby bytem kasy, na 4% pożyczkę w banku krajowym, jest bezwarunkowo operacyą korzystną, wnosi Wydział krajowy, by Wysoki Sejm załączoną ./. ustawę upoważniającą uchwalić zechciał.

Komisya administracyjna podzielając w zupełności zapatrywanie Wydziału krajowego, że rzeczona poręka nie grozi żadnem faktycznem obciążeniem budżetu powiatu tarnobrzeskiego i że przedłożenie Sejmowi odnośnej ustawy jest wskazanem, wnosi

Wysoki Sejm raczy załączoną ./. ustawę w brzmieniu proponowanem przez Wydział krajowy uchwalić.

Laskowski
przewodniczący.

Stanisław Henryk Badeni
sprawozdawca.

Ustawa

z dnia . . . . . zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na przyjęcie imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 300.000 koron, zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę oszczędności w Tarnobrzegu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. 1.

Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu poręki dla pożyczki w kwocie 300.000 koron, zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę oszczędności w Tarnobrzegu.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi Skarbu.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

LS. 1086/908. Lwów, dnia 23. września 1908 r.

Ale 175

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego, dotyczącem objęcia w zarząd kraju niższej szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej.

Wysoki Sejmie!

Ze sprawozdania Wydziału krajowego o kraj. Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach itd., wyjmuje Komisya sprawę o Wulce Kapitańskiej i ze względu na nagłość sprawy przedstawia ją osobno i najpierw.

W ostatnich latach pod wpływem wydatniejszych subwencyi i ogólnego rozwoju zaczęło się podnosić ogrodnictwo w kraju; na przeszkodzie jednak należytemu rozwojowi stoi brak ludzi do pewnego stopnia fachowo teoretycznie i praktycznie wyszkolonych a mających mniejsze wymogi, a tem samem nadających się do prowadzenia skromniejszych ogrodów i przedsiębiorstw samoistnych. Mamy w kraju liczne zapotrzebowanie takich ogrodników, którzyby mogli objąć posady po dworach, przy willach, klasztorach, lub szukać chleba jako samoistni ogrodnicy w mniejszych miasteczkach. Również brak odpowiednio wyszkolonych a pewnych pomocników dla większych przedsiębiorstw ogrodowych i ogrodnictw prywatnych.

Radośnie też i z uznaniem wita Komisya wiadomość, iż starania o objęcie szkoły na Wulce Kapitańskiej zaczynają się w czyn przemieniać i że w niedalekiej przyszłości szkoła ta wejdzie na nowe drogi pod warunkami, które jej należyty byt i dla kraju korzystne istnienie zapewnią.

Komisya przyjęła do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o poczynionych do teraz krokach i podnosi z naciskiem, iż ta szkoła tylko wówczas odda krajowi oczekiwane i konieczne usługi, gdy ją z miejsca wyposażymy wszechstronnie a należycie, tak co do budynków, urządzeń, plantacyj i środków naukowych, jak i — a rzecz to najważniejsza — w środki umożliwiające zapewnienie dla niej sił fachowych nauczycielskich jak najodpowiedniejszych i względnie najlepszych.

Wobec warunków dla rozwoju warzywnictwa prawie idealnych, powinna ta szkoła w pierwszym rzędzie tej gałęzi ogrodnictwa się poświęcić, zwłaszcza iż inne zakłady krajowe przeważnie sadownictwu się poświęcają, lub też całokształt wychowania ogrodniczego mają na oku. Zapotrzebowanie natomiast ogrodników specyalistów-warzywników w kraju wzrasta, wzmagać się będzie coraz bardziej, gdyż społeczeństwo wogóle coraz bardziej zasobniejsze i więcej o zdrowotność dbające, coraz też więcej warzyw i jarzyn konsumować musi, a tem samem i produkcya ta ma z każdym rokiem większe i szersze koła odbiorców, a warzywa i jarzyny do niedawna przysmakiem niemal będące, stają się konieczną i niezbędną częścią składową pożywienia najszerszych sfer.

Przedmieścia Lwowa graniczące z Wulką Kapitańską oraz włości sąsiednie są od wieków miejscem produkcyi warzyw, niestety jednak kultura leży tu jeszcze prawie w powiciu, prowadzona jest niefachowo i do pojęć obecnych o racyonalnem warzywnictwie nieodpowiednio. Tem więc bardziej powinno warzywnictwo być podstawą, na której całość nauki ogrodnictwa na Wulce utworzyć należy, ono powinno być nauką główną; sadownictwo i domowe kwiaciarstwo powinno zejść na plan drugi, a nieco teoryi i praktyki szkółkarstwa, produkcyi nasion, uprawy wikli i ewentualnie chmielu, pszczelnictwa oraz niezbędne dla skromniejszych wymogów ogrodnika wiadomości z stolarstwa, koszykarstwa itp. rzemiosł winny zaokrąglić tę całość, obok innych dla takiego człowieka niezbędnych wiadomości ogólnych.

Położenie Wulki i jej gleba wskazują same na to, iż warzywnictwo powinno tu być prowadzone intenzywnie, dając dochody odpowiednie — obok kwiaciarstwa i sadownictwa — a na tych przykładach winien się uczeń lub praktykant przyzwyczajać do takiej pracy, któraby odpowiedni dochód dawała. Równocześnie jednak nie należy pomijać, iż ta szkoła winna być wzorem dla ludności okolicznej, że siły naukowe szkolne mają się stykać z ludnością, udzielać jej wskazówek i porady, jednem słowem na sąsiednie ogrodnictwo warzywne, kwiatowe, a nawet sadowe wpływ dodatni wywierać.

Obecnie na obszarze Wulki znajdujące się budynki są dla celów szkoły wzorowej nieodpowiednie, a przytem za szczupłe i nader zniszczone, a ogrodzenia mniej więcej brak zupełny, to też kosztorys na budynki i ogrodzenia na kwotę koron 82.100 jest wcale skromny, a nawet minimalny. Na urządzenia specyalne, plantacye, środki naukowe i resztę wyposażenia szkoły w potrzeby praktyki i teoryi naukowej należy jeszcze wypracować osobny kosztorys. Już teraz jednak Komisya wyraża zdanie, iż należałoby w pierwszym rzędzie w kraju pokryć zapotrzebowanie, a krajowe lub przez kraj subwencyonowane zakłady produkcyjne i szkoły powinny być źródłem, skądby należało nabyć potrzebne okazy drzew i roślin dla plantacyi szkolnych. Przecież odpowiednią ilość okazów stosownej jakości powinno się znaleźć w Zaleszczykach, na Glince, w Tarnowie itd., również niektóre środki naukowe znajdą się w kraju, a z poza granic tegoż należałoby li to sprowadzać, czego u nas na prawdę nie produkują. Grosz krajowy w kraju przedewszystkiem wydanym być powinien.

Zamiarowi przyjmowania do szkoły starszych praktykantów — jako eksternistów — możemy tylko przyklasnąć, mamy bowiem w kraju wielu praktyków ogrodników, którzyby chętnie korzystali z możności nabycia wiadomości teoretycznych, oraz poprawnej praktyki, co im ułatwić należy. Przy tem jednak nie może ucierpieć porządek i karność internatu, ani nauka lub praktyka właściwych wychowanków.

Projekt urządzania krótkich, czasowych kursów fachowych zasługuje pod każdym względem na uznanie. Dla ułatwienia tych kursów należałoby nawet przysobić odpowiednie urządzenia, n. p. ogródki szkolne kilku typów, warsztat wzorowy do wyrobu uli, a może z czasem i mały zakład do najpierwotniejszych domowych przeróbek, jak sporządzanie soków i konfitur, kompotów, suszenia jarzyn dla domowego użytku itd., by urządzać kursa takie dla pań miejskich.

Wreszcie rzuca Komisya myśl założenia na stosownej działce ogrodu lub pola produkcyi roślin najgłówniejszych w kraju uprawianych, jak zboża, koniczyny, trawy, itd. — w małej ilości — by te rośliny następnie można rozdawać szkołom niższym i średnim we Lwowie jako żywe okazy do nauki poglądowej botaniki lub innych wiadomości. W ten sposób możnaby u młodzieży obudzić żywsze zainteresowanie się przyrodą, zaznajomić ją z głównemi roślinami gospodarskiemi krajo-

wemi i przyczynić się nie mało do ogólnego rozwoju, obudzając w niej równocześnie poszanowanie dla przyrody i jej płodów roślinnych. Takie okazy dla poglądowej nauki botaniki dostarczane bywają w innych krajach dla szkół miejskich, a wyniki sowicie opłacają drobny wydatek na ten cel wyłożony. Możeby zresztą odpowiednie czynniki znalazły sposoby bonifikowania szkoły na Wulce za uprawę i dostarczanie tych roślin dla szkół miejskich we Lwowie.

W myśl tych wywodów Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego i upoważnia Wydział krajowy do objęcia w zarząd kraju niższej szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej.

II. Sejm zezwala na wykonanie potrzebnych robót budowlanych w krajowej niższej szkole ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej kosztem 82.100 koron i wstawia na ten cel do budżetu krajowego na rok 1909 w Rubr. X. 1-szą ratę w wysokości 30.000 koron.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby się przyczynił przynajmniej w połowie do kosztów całkowitych urządzenia krajowej niższej szkoły ogrodniczej i ogrodu na Wulce Kapitańskiej i przyznał tejże szkole stałą coroczną wydatną subwencyę państwową.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by potrzebne do ogrodów na Wulce Kapitańskiej okazy nabył w pierwszym rzędzie z krajowych zakładów, i zaopatrzył ją w środki naukowe, o ile możności w kraju wyrobione.

V. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesyi przedłożył statut organizacyjny tej szkoły.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Julian Brunicki.

LW. 1.122/08.

We Lwowie, dnia 24. września 1908.

Ale 176

Sprawozdanie

KOMISYI BUDŻETOWEJ

o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za lata 1906 i 1907.

Wysoki Sejmie!

Komisya budżetowa przedstawia swe sprawozdanie o zamknięciu rachunków funduszów krajowych równocześnie za dwa lata 1906 i 1907 ze względu na to, że zamknięcie rachunków za rok 1906 nie zostało w ostatniej sesyi załatwione.

Jak w dawniejszych latach, obejmuje także niniejsze sprawozdanie zamknięcie rachunków funduszów budżetem krajowym objętych oraz funduszów krajowych odrębnych, z wyjątkiem krajowych gal. funduszów propinacyjnych tudzież fundacyi hr. Skarbka, które są objęte osobnemi sprawozdaniami.

Między zamknięciami rachunków za rok 1906 a za rok 1907 zachodzi ważna różnica pod względem formalnym, mianowicie uwzględniono już w zamknięciu rachunkowem za rok 1907 na razie w sumarycznem tylko zestawieniu szemat rubryk i system budżetowania *brutto* we wszystkich funduszach objętych budżetem zgodnie z układem budżetu uchwalonego przez Wysoki Sejm na rok 1907. W następstwie nowego układu tudzież rzeczywistego wzrostu wydatków i przychodów kraju objawiły się też bardzo znaczne różnice cyfrowe w poszczególnych działach budżetowych i w zestawieniach sumarycznych. W szczególności przedstawiają się wyniki rachunkowe wydatków i przychodów funduszu krajowego »w ściślejszem znaczeniu« za rok 1906 następnie:

Ogółem wynosiły wydatki tego funduszu w r. *1906* sumę 30,710.130 kor. 15 gr. o 632.342 koron *więcej*, niż w budżecie uchwalono.

Dochody tego funduszu wynosiły w r. 1906 sumę 29,793.338 koron 86 gr., o 1,941.043 koron *więcej*, niż w uchwale budżetowej przewidywano.

Niedobór za rok 1906 wynosił więc 916.791 koron 29 gr., o 1,308.701 koron *mniej*, aniżeli w budżecie przewidywano.

Wyniki rachunkowe roku 1906 były zatem ogółem znacznie *korzystniejsze*, niż przewidywano, mimo to jednak zamknięcie rachunkowe zakończyło się formalnym *niedoborem* w kwocie 916.791 koron, pokrytem pożyczką krótkoterminową w gal. funduszu propinacyjnym, nie licząc rat pożyczek objętych budżetem na regulacyę rzek kanałowych i systematyczną regulacyę rzek karpackich, które w łącznej kwocie 1,028.568 koron przypadły w r. 1906 do wypłaty.

W roku *1907* wynosiły wydatki funduszu krajowego ogółem 43,609.691 koron 8 gr. o 760.113 *więcej*, niż budżetem uchwalono.

Dochody funduszu krajowego w r. 1907 wynosiły 41,065.577 koron 27 gr. o 2,047.707 koron *więcej*, niż w budżecie przewidywano.

Niedobór za rok 1907 wynosił więc 2,544.113 koron 81 gr., o 1,287.594 koron *mniej*, niż w bubżecie wykazano.

Niedobór ten pokryto pożyczką krótkoterminową w gal. funduszu propinacyjnym; nadto przypadły w r. 1907 do wypłaty z pożyczek krajowych na regulacyę rzek kanałowych i systematyczną regulacyę rzek karpackich raty w łącznej sumie 1,212.668 kor.

W obu latach 1906 i 1907 wynosił łączny niedobór rzeczywisty kwotę 3,460.905 koron, pokrytą pożyczkami w gal. funduszu propinacyjnym, o 2,596.295 koron, zatem *mniej*, niż przewidywano w budżetach na rok 1906 i 1907.

W poszczególnych działach budżetowych były wydatki i dochody funduszu krajowego w r. 1906 i 1907 następujące:

Wydatki w r. 1906.

(Fundusz krajowy w „ściślejszem znaczeniu“.)

	Rubryki	Wyniki w r. 1906 w koronach	Różnica między wynikiem a budżetem + — w koronach
I.	Reprezentacya kraju	226.307	— 27.465
II.	Zarząd	886.707	+ 6.878
III.	Sprawy zdrowotne	3,556.765	+ 80.776
IV.	Dobroczynność	104.313	— 1.160
V.	Oświata	12,183.959	+ 583.818
VI.	Pomniki historyczne	103.253	+ 373
VII.	Bezpieczeństwo publ.	740.735	+ 72.104
VIII.	Komunikacye	4,089.850	+ 78.309
IX.	Budowy wodne i melior.	2,501.054	— 210.777
X.	Rolnictwo	2,005.178	+ 46.186
XI.	Górnictwo	35.444	— 2.184
XII.	Przemysł i rękodzieła	664.265	— 28.230
XIII.	Długi krajowe	2,941.152	+ 4.695
XIV.	Rozmaite	671.148	+ 29.019
	Suma wydatków	30,710.130	+ 632.342

Nadto wynosiły wydatki (i dochody) własne funduszów budżetem objętych w rubrykach powyższych za rok 1906 nie wciągnięte:

krajowego funduszu szkolnego	3,727.264 K
„ „ „ emeryt.	328.601 K
szpitali krajowych i zakładu dla obłąkanych	1,912.679 K
funduszu policyi krajowej	11.035 K.

Dochody w r. 1906.

(Fundusz krajowy w „ściślejszem znaczeniu")

	Rubryki	Wyniki w r. 1906 w koronach	Różnica między wynikiem a budżetem + — w koronach
	Pozostałość kasowa	254.506	—
I.	Zarząd	82.272	+ 9.573
II.	Sprawy zdrowotne	283.512	— 3.709
III.	Pomniki historyczne	25.226	+ 24.776
IV.	Bezpieczeństwo publiczn.	252.105	+ 2.095
V.	Komunikacye	688.186	+ 66.916
VI.	Budowy wodne i melior.	38.452	— 3.626
VII.	Rolnictwo	648.531	+ 117.695
VIII.	Górnictwo	9.000	—
IX.	Przemysł i rękodzieła	8.508	+ 4.728
X.	Długi krajowe	4.516	+ 222
XI.	Rozmaite	1,352.710	+ 169.690
XII.	Opłaty konsumcyjne	7,724.467	+ 464.467
XIII.	Raty pożyczek na rzeki, kanał. i regul. rzek karp.	1,028.568	— 207.600
XIV.	Dodatki do podatków	17,392.779	+ 1,295.816
	Suma dochodów	29,793.339	+ 1,941.043
	Niedobór	916.791	— 1,308.701

Wyniki funduszu krajowego w roku 1907.

	Rubryki	Wydatki w koronach	Różnica między wynikiem a budżetem wydatków + — w koronach	Dochody w koronach	Różnica między wynikiem a budżetem dochodów + — w koronach
	Pozostałość kasowa			463.039	
I.	Reprezentacya kraju	135.227	21.445	370	+ 170
II.	Zarząd	1,606.773	— 59.204	209.652	+ 30.332
III.	Sprawy zdrowotne .	5,912.835	+ 249.356	2,039.887	— 165.221
IV,	Dobroczynność . .	90.445	— 6.008	—	—
V.	Oświata i sztuka .	18,409.084	+ 704.580	4,289.105	+ 430.066
VI.	Pomniki historyczne	317.673	— 1.199	101.428	+ 978
VII.	Bezpiecz. publiczne i koszta kwaterowe	969.756	— 25.694	441.040	+ 22.337
VIII.	Komunikacye . .	3,934.507	+ 166.621	635.821	+ 31.879
IX.	Budowy wodne i melioracye	5,017.967	— 258.372	3,229.702	— 226.993
X.	Rolnictwo	2.348.502	+ 112.121	775.501	+ 99.822
XI.	Górnictwo	33.130	— 2.400	9.000	—
XII.	Przemysł i rękodzieła	1,204.099	— 11.933	437.734	+ 29.922
XIII.	Długi krajowe . .	2,902.611	— 125.593	130.445	+ 101.151
XIV.	Pensye emer. i dary z łaski	293.537	+ 23.688	65.849	+ 29.849
XV.	Opłaty konsumcyjne	8.317	— 5.183	8,244.982	+ 954.982
XI.	Rozmaite	425.228	— 20.778	1,561.115	+ 307.594
XVII.	Dodatki do podatków	—	—	18,430.908	+ 400.839
	Suma .	43,609.691	+ 760.113	41,065.577	+ 2,047.707
	Niedobór pokryty pożyczką			2,544.114	— 1,287.594

Zamknięcie rachunkowe funduszu krajowego nie daje jeszcze, mimo budżetowania brutto, pełnego obrazu finansów krajowych. Chcąc zyskać obraz pełny, należałoby je uzupełnić bilansem szeregu funduszów samoistnych, budżetem funduszu krajowego dotąd nie objętych. Należą tu w pierwszym rzędzie fundusze utworzone kosztem skarbu krajowego dla stałego popierania zadań publicznych, a mianowicie:

Fundusz pożyczkowy na budowę szkół, z którego udzielono w r. 1907 ze zwrotu 109.900 koron na bezprocentowe pożyczki na budowę szkół.

Fundusz pożyczkowy na budowę koszar, z którego udzielono w r. 1907 ze zwrotu 170.000 koron na pożyczki bezprocentowe na budowę koszar.

Stały fundusz przemysłowy, z którego udzielono w r. 1907 pożyczek w kwocie 1,105.800 koron (dotacya z funduszu krajowego wynosiła 150.000 koron).

Fundusz pożyczkowy dla kółek rolniczych z którego udzielono w r. 1907 pożyczek w kwocie 26.200 koron.

Stały fundusz hodowlany, z którego w r. 1907 wypłacono kwotę 21.734 koron pożyczek i subwencyj (dotacya funduszu krajowego wynosiła 10.000 koron).

Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego, z którego w r. 1907 udzielono pożyczek w kwocie 114.900 koron.

Stały fundusz pożyczkowy dla spółek oszczędnosci i pożyczek, z którego udzielono spółkom pożyczek w kwocie 1,181.700 koron (dotacya z funduszu krajowego wynosiła 40.000 koron).

W skład finansów krajowych wchodzą także krajowe fundusze propinacyjne tak ze względu na to, że propinącya jest pośredniem opodatkowaniem społeczeństwa za pomocą czynszów propinacyjnych, opłat szynkarskich i zysków dzierżawców propinacyi, jak ze względu na nowe dochody skarbu krajowego i ciężary dla społeczeństwa, jakie nastaną w r. 1911 z wygaśnięciem prawa propinacyi. Wedle zamknięcia rachunkowego galic. funduszu propinacyjnego ogólnego za rok 1907 wynosiły dochody zwyczajne tego funduszu w r. 1907 z czynszów propinacyjnych 8,511.713 K, z opłat od szynkarzy 402.942 koron, z subwencyi państwowej 1,782.258 koron, a wraz z grzywnami, odsetkami i innymi przychodami 10,868.298 koron. Nie licząc więc bilansu obu innych funduszów propinacyjnych (zasobowego i rezerwowego) zachodzi ścisła łączność między ogólnym funduszem propinacyjnym a stanem finansów i opodatkowania kraju.

Zamknięcia rachunkowe a budżety.

Ogólna różnica między zamknięciami rachunkowemi a budżetami obu lat 1906 1907 nie jest znaczna i odpowiada normalnym stosunkom przy przezornem budżetowaniu. Wydatki w r. 1906 były ogółem o 632.342 koron wyższe, niż przewidywano, czyli o 2 prc. sumy wydatków, wydatki zaś w r. 1907 były o 760.113 koron wyższe, niż preliminowano w budżecie, czyli o 1·7 prc. sumy wydatków. W poszczególnych jednak działach zachodzą nieraz różnice znaczniejsze tak z powodu przekroczeń, jak i zaoszczędzeń wydatków; zasługują one na bliższą uwagę głównie z powodu powtarzania się, świadczącego o stałej przyczynie zbaczania od cyfr budżetowych.

Z pośród przekroczeń najznaczniejszem było w obu latach przekroczenie w dziale oświaty. W roku 1906 wynosiło przekroczenie w tym dziale (rubr. V.) 583.818 koron, w r. 1907 zaś 704.580 koron. Przekroczenie w r. 1907 jest tylko pozornie wyższe w tym dziale niż w r. 1906, faktycznie jest ono znacznie niższem, ponieważ ma częściowe pokrycie w nadwyżce dochodów tego działu w kwocie 430.066 koron, wynosi więc rzeczywiście tylko 274.514 koron. Główną przyczyną przekroczenia w tym dziale jest stale wyższy

niedobór funduszu szkolnego krajowego, niż preliminowano, a stąd potrzeba wyższej dotacyi z funduszu krajowego. W r. 1906 dotacya ta była wyższą o 622.201 koron w r 1907 zaś o 543.635 koron w porównaniu z kwotami budżetowemi. Stałem źródłem przekroczeń w krajowym funduszu szkolnym jest zbyt wysoka cyfra przewidywanych interkalaryów, oraz za wysoki preliminarz dochodów z dodatków do podatków na cele szkolne. Tworzenie nowych szkół i klas nadetatowych nie pozwala czynić na interkalaryach znacznych oszczędności. Ze względu na to już w budżecie na rok 1907 obniżono interkalarya o 2 prc. w porównaniu z rokiem 1906, co niewątpliwie wpłynęło na zmniejszenie się przekroczenia. Z powodu zbyt wysokiego proliminowania dochodu z dodatków do podatków od gmin i obszarów dworskich, oraz 3 prc. dodatku okręgowego, od szeregu lat nie dopisuje ta pozycya dochodów. W r. 1906 wpłynęło w tej pozycyi mniej o 100.038 K, w r. 1907 zaś o 114.879 koron niż preliminowano. W roku 1907 przyczyniła się do przekroczenia budżetu szkolnego także nowa ustawa o poborach nauczycielskich z 25. maja 1907 Nr. 49 Dz. ust. kr., obowiązująca już od 1. lipca r. 1907.

Znacznem jest także przekroczenie w dziale spraw zdrowotnych. W r. 1906 wynosiło ono netto 80.776 koron; w r. 1907 były wydatki w tym dziale (III) wyższe o 249.356 koron, dochody niższe o 165.221 kor., niż preliminowano, ogólny wynik więc o 414.577 koron mniej korzystny, niż przewidywano w budżecie. Przyczyną przekroczenia w r. 1906 były głównie dwie okoliczności: nie dopisanie przewidywanej kwoty zwrotów kosztów leczenia w krajowym szpitalu we Lwowie o 46.611 koron, a w szpitalu św. Łazarza w Krakowie o 21.700 koron, tudzież zaległość u rządu z tytułu zwrotu kosztów utrzymania chorych na klinikach. W r. 1906 nie zwrócił rząd z tego tytułu szpitalowi we Lwowie 97.750 koron, szpitalowi św. Łazarza zaś 21.446 koron. Obie te przyczyny złożyły się obok wzmagającej się drożyzny artykułów żywności i opału także na przekroczenie budżetu szpitala krajowego we Lwowie w r. 1907. Mianowicie w r. 1907 dotacya funduszu krajowego na rzecz szpitala we Lwowie o 317.608 koron więcej, niż przewidywano. Z tej sumy przypada kwota 102.052 koron na zaległość rządu z powyższego tytułu, kwota zaś 103.759 koron na mniejsze zwroty kosztów leczenia. Także zakład obłąkanych w Kulparkowie wymagał w r. 1907 dotacyi o 181.767 koron wyższej, niż preliminowano, głównie wskutek wielkiej ilości dni leczenia (o 41.475 dni), podrożenia artykułów żywności i zmniejszenia się przewidywanych zwrotów kosztów leczenia o 33.729 koron.

Jeżeli ubytek dochodów ze zwrotu kosztów leczenia świadczy o wielkim niedostatku osób i warstw, szukających w naszym kraju opieki lekarskiej w szpitalach publicznych, jest więc objawem ujemnym, tkwiącym przedewszystkiem w niepomyślnym stanie ekonomicznym naszej ludności, to wzmaganie się zaległości u rządu z tytułu pielęgnowania chorych na klinikach nie ma usprawiedliwienia i wymaga stanowczych kroków, aby ze szkodą skarbu krajowego nie przechodziło w stan chroniczny. Wedle wykazu należytości szpitala powszechnego we Lwowie (str. 328 zamknięcia rachunk.) wynosiła z końcem roku 1907 zaległość rządu za utrzymanie chorych klinicznych ponad taksę szpitalną za lata ubiegłe 393.499 koron, za rok 1907 zaś 102.052 koron, razem 495.551 koron, nadto zaległość rządu z tytułu robót i urządzeń klinicznych 21.145 koron, ogółem więc 516.696 koron. Wskutek niepunktualności rządu w wypłacie owych kosztów byłby niedobór rubryki III. znacznie wyższym jeszcze, niż wykazuje zamknięcie rachunkowe, gdyby w innej pozycyi tego działu, mianowicie w kosztach leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych nie osiągnięto w r. 1907 znacznej oszczędności w kwocie 190.158 koron.

W dziale wydatków na komunikacye (rubr. VIII) wynosiło przekroczenie budżetu w r. 1906 kwotę 78.309 koron, w r. 1907 zaś 166.621 koron. W r. 1906 spowodowane zostało przekroczenie głównie kosztowną budową dojazdów kolejowych (w poz. 226 wię-

cej o 55.203 koron) i częściową naprawą szkód na drogach krajowych, wyrządzoną trzykrotną powodzią. W r. 1907 dalsza naprawa tych szkód wymagała dalszej kwoty 86.211 koron, nadzwyczajne wydatki na rozkopanie zasp śnieżnych wynosiły 43.405 koron, a nadwyżka cen w dostawie szutru i cen robocizny ponad budżet wynosiła 25.669 koron.

W dziale wydatków na rolnictwo (rubr. X) wynosiło przekroczenie budżetu w r. 1906 kwotę 46.186, w r. 1907 zaś kwotę 112.121 koron. Znaczne przekroczenie formalne wykazują w obu latach koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, mianowicie w r. 1906 o 48.392 koron, w r. 1907 zaś o 82.219 koron. Przekroczenie to jednak w obu latach ma niemal zupełne pokrycie w wyższych przychodach z subwencyi rządowych i zwrotu kosztów za druki, i jest usprawiedliwionem pomyślnym rozwojem kas spółkowych, których w r. 1906 założono 115, o 45 więcej, niż przewidywano, w r. 1907 zaś 125,o 55 więcej, niż przewidywano. Znaczne przekroczenie, niepokryte nadwyżką dochodów, wykazuje w r. 1907 folwark w Dublanach. Przekroczenie netto wydatków tego folwarku wynosi 25.015 koron, a powstało częścią z powodu podrożenia robocizny, wymarznięcia ozimin i dokupna karmy, częścią zaś z powodu dokupna koni roboczych i sprawienia nowych maszyn.

Także w rubryce »rozmaite« okazało się w obu latach 1906 i 1907 przekroczenie budżetu, wynoszące w r. 1906 kwotę 29.019 koron, w r. 1907 zaś 20.778 koron. W obu latach spowodował przekroczenie przedewszystkiem wyższy wymiar podatku zarobkowego, opłacanego przez krajowy fundusz propinacyjny, a tem samem wyższy dodatek krajowy do tego podatku w r. 1906 o 26.402 koron, w r. 1907 zaś o 20.560 koron ponad kwotę preliminowaną.

W r. 1906 spowodowały w dziale VII. bezpieczeństwa publicznego wyższe koszta kwaterunkowe żandarmeryi, powiększenie stanu żandarmeryi o 169 ludzi i otwarcie nowych posterunków przekroczenie budżetu o 72.104 koron. W r. 1907 zaś wykazuje ten dział zaoszczędzenie w kwocie 25.694 koron mimo otwarcia 21 nowych posterunków, głównie z mniejszych kosztów kwaterunkowych żandarmeryi i niezużycia osobnego kredytu (8.000 koron) na wodę z wodociągów miejskich.

Pomijając mniejsze kwoty przekroczeń, usprawiedliwionych przy poszczególnych pozycyach zamknięć rachunkowych, pragnie komisya budżetowa zdnieść także niektóre zaoszczędzenia budżetowe, nie pozbawione ogólnego znaczenia

Zamknięcie rachunkowe za rok 1906 wykazuje przedewszystkiem w dziale I. wydatków na reprezentacyę kraju zaoszczędzenie w kwocie 27.465 koron, osiągnięte dzięki niższemu wydatkowi na dyety poselskie, niestety z tej przyczyny, iż Sejmu nie zwołano. Zamknięcie rachunkowe za rok 1907 zawiera kilka rzeczywistych i pożądanych zaoszczędzeń' mianowicie: w dziale II. na zarząd mniej o 59.204 koron, w dziale VII. na koszta kwaterowe mniej o 25.694 koron, w dziale XIII. na długi krajowe mniej o 125.593 koron, w dziale XV. za pobór opłat konsumcyjnych mniej o 5.183 koron.

Są jednak zaoszczędzenia, nastręczające pewne wątpliwości ze stanowiska ogólnych interesów krajowych. Do takich zaoszczędzeń należą w pierwszym rzędzie zaoszczędzania w dziale IX. na budowy wodne i melioracye, następnie w dziale XII na przemysł i rękodzieła.

W dziale wydatków na budowy wodne i melioracye wydano w r. 1906 mniej o 210.777 koron, w r. 1907 mniej o 258.372 koron, niż w budżecie uchwalono. W r. 1906 mniejszy wydatek na budowy wodne i melioracye powstał głównie z powodu zbyt powolnego postępu robót około regulacyi rzek kanałowych. Z tego powodu wydano z funduszów krajowych tytułem 40% datku na koszta regulacyi 12 rzek kanałowych w pierwszym okresie budowy (poz. 262) stosownie do żądania c. k. Namiestnictwa tylko 566.000 koron, o 207.600 koron mniej, niż preliminowano, a tem samem przeniesiono

z funduszu pożyczki krajowej na rzeki kanałowe z r. 1904 do funduszu krajowego tylko kwotę 566.000 koron, zamiast preliminowanych 773.600 koron. W r. 1907 wydano wprawdzie na regulacyę rzek kanałowych kwotę preliminowaną, a nawet o 63.135 kor. więcej ponad kwotę budżetową na koszta zdjęć i projektowanie regulacyi Białej w Grybowie i Dniestru w Kornalowicach, natomiast w całym szeregu przedsiębiorstw melioracyjnych objawił się pewien zastój i zbyt powolny postęp, skutkiem czego stosownie do wpłaconych datków państwowych i konkurencyjnych wydatki krajowe były mniejsze, niż przewidywano.

W szczególności wynosiły wydatki krajowe na drenowanie gruntów włościańskich tylko 390.106 koron, mniej o 209.894 koron od preliminowanej siódmej raty w sumie 600.000 koron; z kredytów na ten cel przeniesiono kwotę 276.943 koron na rok 1908. Na regulacyę potoku Pustej wypłacono mniej o 24.960 koron, na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby i od ujścia Raby do Woli rogowskiej razem mniej o 91.416 koron, na regulacyę potoku Błotni z dopływami mniej o 27.600 koron, na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich mniej o 40.000 koron, na uzupełnienie regulacyi Bugu mniej o 42.067 koron, na regulacyę Pełtwi z dopływami mniej o 64.113 koron, na uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy mniej o 40.000 koron. Także w szeregu mniejszych i lokalnych robót melioracyjnych (poz. 13 g. do z. i cc.)widocznym jest postęp powolniejszy z powodu nieopłacenia datków konkurencyjnych i zasiłków państwowych. Robót na osuszenie gruntów w gminie Łysaków (powiat mielecki) zaniechano, kredytu więc na ten cel przeznaczonego w kwocie 23.499 koron nie użyto. Na zakupno pras drenarskich pędzonych parą wydano tylko połowę kredytu w kwocie 17.500 koron z powodu niewpłacenia zasiłku państwowego. Zaznaczyć jednak należy, że niektóre roboty regulacyjne prowadzono w przyspieszonem tempie i przekroczono kwoty preliminowane dzięki wpłaconym zaległym datkom konkurencyjnym i zasiłkom państwowym, mianowicie roboty nad regulacyą Gniłej Lipy, Kisieliny, Nowego Brnia, Wereszycy z dopływami i górnej Trześniówki z dopływami.

Ze względu na to, że sprawa szybkiego i sytstematycznego przeprowadzenia regulacyi rzek w kraju wobec ponawiających się strasznych klęsk powodzi, obchodzić musi żywo reprezentacyę kraju, zauważyć należy, że wskutek nie dość raźnej akcyi na tem polu stosunkowy udział Galicyi w wydatkach państwowego funduszu melioracyjnego się zmniejsza i zachodzi poważna obawa, że kraj nie będzie w całej pełni korzystał z podwojonej w roku bieżącym dotacyi państwa dla melioracyjnego funduszu (z 4 na 8 milionów koron). Mianowicie wynosił udział naszego kraju w wydatkach państwowego funduszu melioracyjnego:

W r.	1905	1,274.867	koron	czyli	29·43%	całej	sumy wydatków
„ „	1906	1,296.499	„	„	26%	„	„ „
„ „	1907	1,344.840	„	„	26·78%	„	„ „

Objaw ten jest tem bardziej pożałowania godny, że także państwowe roboty około regulacyi rzek w Galicyi nie odpowiadają preliminarzom budżetowym, że bardzo znaczne kredyty przenosi się z roku na rok, a pokaźne sumy nawet przepadły z powodu niezużytkowania kredytów. W szczególnosci przepadły z państwowej budżetowej dotacyi funduszu wodnego dla Galicyi następujące kwoty:

W r.	1905	441.732 kor.
„ „	1906	173.600 „
„ „	1907	166.682 „
razem od r.	1905 — 1907	782.014 „

Nie można również uważać za objaw pomyślny zaoszczędzeń w rubryce XII. wydatków na przemysł i rękodzieła, nie wchodząc w to, jakie okoliczności spowodowały te zaoszczędzenia. W r. 1906 zaoszczędzono w tym dziale 28.200 koron, głównie przez niezużytkowanie kredytów na szkolnictwo przemysłowe, mianowicie na wzory i modele dla przemysłowych szkół uzupełniających, na nauczycieli wędrownych, na nowe warsztaty, na maszyny dla spółki stolarskiej w Krakowie i na stypendya handlowe. W r. 1907 wydano w tym dziale ogółem mniej o 11.933 koron, niż preliminowano. Wydatek na szkoły uzupełniające, zależny od frekwencyi uczniów i ilości godzin udzielanej nauki, był mniejszym o 14.458 koron niż przewidywano. Kredyt na szkołę koszykarską w Wojsławiu w kwocie 3.370 koron nie został zużyty z powodu zwinięcia tej szkoły jeszcze w roku 1906. Na koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych (poz. 98) wydano mniej o 3.901 koron z powodu mniejszej ilości komisyi lustracyjnych nowe warsztaty, zawodowe nie zużyto kredytu w kwocie 5.731 koron, ponieważ nie otwarto w r. 1907 żadnej nowej szkoły zawodowej. Obydwa ostatnie zaoszczędzenia nie są objawami dodatnimi.

Dochody funduszu krajowego były w obu latach niemal we wszystkich rubrykach budżetowych wyższe, niż preliminowano. Tylko w dwóch rubrykach, a to spraw zdrowotnych (III.) i budowli wodnych i melioracyj (IX.) nie dopisały przychody przewidywane, z powodów już wymienionych. Ubytek cyfrowy stąd powstały wynosił w r. 1906 kwotę 214.935 koron, w r. 1907. zaś 392.214 koron. Natomiast nadwyżka innych działów wynosiła w r. 1906 ogółem 2,155 978 koron, w r. 1907 zaś 2,439.921 koron.

W r. 1906 szczególnie pomyślną była wydatność dodatków krajowych do podatków bezpośrednich wynosiła bowiem 265.824 koron od grosza dodatków. Ogólna suma wpływów z tego źródła wynosiła w r. 1906 kwotę 17,392.779 koron, o 1,295.816 koron więcej, niż preliminowano przy stopie dodatków krajowych po 65 i 71 groszy w Galicyi, a po 57 i 63 groszy w W. Ks. Krakowskiem. Nadto tytułem odsetek zwłoki od niezapłaconych w terminie dodatków krajowych wpłynęło 53.444 kor. do rubr. XI.

W r. 1907 dochód z tego źródła dał również funduszowi krajowemu nadwyżkę, jednakowoż znacznie mniejszą niż w r. 1906. Wydatność grosza dodatków wynosiła w. r. 1907 kwotę 254.671 koron, zamiast preliminowanej 248.000 koron, skutkiem czego wpłynęła nadwyżka w kwocie 400.839 koron, a ogólna suma dochodu z tego źródła dosięgła cyfry 18,430.908 koron przy stopie dodatków krajowych o 7 groszy wyższej (po 72 i 78 gr. w Galicyi a 64 i 70 gr. w W. Ks. Krakowskiem). Nadto tytułem odsetek zwłoki od dodatków krajowych wpłynęła kwota 110.305 kor. do rubr. XVI. Skutkiem klęsk powodzi i nieurodzaju w r. 1906 i podwyższenia stopy dodatków krajowych zmniejszyła się w r. 1907 wydatność grosza dodatku krajowego do kwoty 254.671 koron. Zaległości w dodatkach krajowych wzrosły tak w r. 1906, jak w r. 1907. Mianowicie wynosiły zaległości:

w r. 1905	4,062.049	koron
„ „ 1906	4,141.900	„
„ „ 1907	5,478.747	„

Wobec tych cyfr można zmniejszenie się wydatności grosza dodatków w r. 1907 przypisać także zwiększeniu się zaległości o kwotę 1,336.847, odpowiadającą wydatności 5 groszy dodatku krajowego.

Także dochód z opłat konsumcyjnych dopisał w obu latach, w wyższej jednak mierze w r. 1907 niż w r. 1906, a zatem odwrotnie niż dodatki krajowe do podatków bezpośrednich. W r. 1906 wynosiła nadwyżka dochodów z tego źródła 464.467 koron, w r. 1907 zaś 954.982 koron. Różnica ta pochodzi stąd, że w obu latach wzrost dochodu z krajowych opłat konsumcyjnych, głównie od piwa, był niemal równomierny

(nadwyżka wynosiła w r. 1906 nad preliminarz 464.467 koron, a w r. 1907 zaś 362.191 kroron), natomiast udział kraju w dochodzie państwa z podatku od spirytusu wynosił w r. 1906 tylko o 114.148 koron, w r. 1907 zaś o 583.226 koron więcej, niż przewidywano. Ostateczne obliczenie należytości za rok 1907 z tego źródła wykazuje dalszą nadwyżkę dochodów w kwocie 434.563 koron, która wpłynęła do kasy krajowej dopiero w. r. 1908 po dokonanem zamknięciu rachunków i będzie wykazaną w zamknięciu rachunków za rok 1908.

Dochody kraju ze źródeł podatkowych i z opłat w latach 1906 i 1907 były cyfrowo następujące:

	1906	1907
1. Dodatki krajowe do podatków wraz z odsetkami zwłoki . . .	17.446.223 K	18,541.213 K
2. Dodatki szkolne do podatków wraz z 3% dod. okręgow.	2,299.961 „	2,285.121 „
3. Udział kraju w państwowych pod. osobistych	740.646 „	940.077 „
4. Opłata krajowa od piwa . . .	2,235.433 „	2,242.157 „
5. 30% dodatek kraj. do podatku od wina	101.593 „	107.005 „
6. Udział w państw. podatku od spirytusu	5,384.148 „	5,883.226 „
7. Taksy od spadków	233.892 „	235.353 „
8. Karty myśliwskie	26.776 „	26.541 „
9. Myta krajowe	528.468 „	527.059 „
10. 1/3 dochodu z myta we Lwowie na cele szpitala powsz.	67.782 „	70.832 „
Ogółem . .	29,064.922 K	30,858.884 K

Nie licząc więc ciężarów propinacyi, pobrał skarb krajowy ze źródeł podatkowych i z opłat w r. 1906 przeszło 29 milionów koron. w r. 1907 zaś niespełna 31 milionów.

Dochody w rubr. »rozmaite« wykazują w r. 1906 nadwyżkę ponad preliminarz w kwocie 169.690 koron, w r. 1907 zaś w kwocie 307.594 koron. Na tę nadwyżkę złożyły się w r. 1906 głównie trzy pozycye: nieprelimiowany dochód z odsetek zwłoki od dodatków krajowych w kwocie 53.445 koron, wyższy dochód o 62.794 koron z odsetek od pieniędzy chwilowo lokowanych i wyższy o 20.646 udział kraju w podatkach osobistych państwowych. W r. 1907 był udział kraju w podatkach osobistych państwowych wyższym o 220.077 koron, odsetki zwłoki od dodatków krajowych wyższe o 70.305 koron od kwot preliminowanych. Ze względu na to, że obydwie te najważniejsze pozycye dochodów umieszczonych w rubryce »rozmaite« są stałem źródłem dochodów kraju, byłoby może pożądanem umieścić je dla jaśniejszego przeglądu budżetu w osobnej rubryce, lub połączyć odsetki zwłoki od dodatków krajowych z dochodem z samychże dodatków w rubr. XVII. W zamknięciu rachunków za rok 1907 umieszczono także pozostałość kasową z r. 1905 w kwocie 413.039 K w rubryce „rozmaite«. W zestawieniu dochodów z r. 1907 umieściliśmy tę sumę podobnie, jak za rok 1906, oddzielnie poza rubrykami.

W r. 1907 były przychody w dziale oświata i sztuka (rubr. V) wyższe o 430.066 koron od sum preliminowanych, a mianowicie dochody funduszu szkolnego krajowego wyższe o 255.865 koron, funduszu szkolnego emerytalnego wyższe o 170.616 koron.

W funduszu szkolnym krajowym nie dopisał wprawdzie dochód z dodatku do podatków od gmin i obszarów dworskich i z 3% dodatku okręgowego, był bowiem mniejszy o 114.879 koron od preliminowanego, natomiast taksy od spadków dają dochód wyższy o 55 353 koron, a nadto wpłynęła kwota 310.349 koron, a mianowicie 13.161 koron z opłat 10% nałożonych ustawą krajową z 11. czerwca 1905 na nauczycielki wychodzące za mąż, i 297.188 koron z rozmaitych zwrotów i mylnych zarachowań urzędów podatkowych. Nadwyżka dochodu w funduszu szkolnym emerytalnym powstała głównie z wkładek nauczycieli i nauczycielek wyższych o 158.951 koron nad kwotę preliminowaną.

Przychody działu »rolnictwo« były w r. 1906 o kwotę 117.695 koron, w r. 1907 o 99.822 koron wyższe od przewidywanych w budżecie. W r. 1906 złożyły się na nadwyżkę dochodów głównie nieprzewidywane zwroty pożyczek udzielonych dotkniętym klęską elementarną w r. 1903, a to w kwocie 41.818 koron, wyższe subwencye rządowe o kwotę 35.742 koron i wyższe dochody biura patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek ze sprzedaży druków i książek o 18.578 koron. W r. 1907 wpłynęły również wyższe subwencye państwowe, a to na koszta założenia szkoły w Miłocinie 15.000 koron, na cele spółek oszczędności i pożyczek o 10.000 koron, na wydawnictwo podręcznika mleczarskiego i na urządzenie spółek mleczarskich 19.457 koron, na podniesienie uprawy tytoniu więcej o 2.300 koron, na inwestycye dublańskie w kwocie 20.600 koron, na uprawę nasion traw 2.000 koron, na instruktora sadownictwa 1.000 koron, dla szkoły gospodyń w Olesku 2.000 koron, w budżecie nieprelimiowane. Dochody administracyjne biura patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek były także w r. 1907 wyższe o czem już poprzednio wspomniano.

W dziale komunikacyi okazała się w r. 1906 nadwyżka w kwocie 66.916 koron, głównie dzięki dochodowi z myt wyższemu o 23.968 koron, wyższej o 26.400 koron subwencyi państwowej na budowę dróg gminnych I. klasy, tudzież wyższym o 10.072 koron zwrotów od towarzystw kolejowych. W r. 1907 nadwyżka dochodów w tym dziale wynosiła 31.879 koron, również dzięki wyższemu dochodowi z myt o 14.059 koron, wyższej subwencyi państwowej ogółem o 4.000 koron i wyższym zwrotem od towarzystw kolejowych o 13.976 koron.

Z innych rubryk dochodów wykazuje znaczniejszą nadwyżkę w r. 1907 rubryka XIII długów krajowych, mianowicie 101.151 koron ponad preliminarz. Nadwyżka ta powstała dzięki dochodowi z odsetek od pieniędzy chwilowo lokowanych, wyższemu o 104.076 koron od kwoty przewidywanej.

Subwencye ze skarbu państwa w r. 1906 i 1907.

Ze względu na uzasadnioną tendencyę do rozszerzenia autonomii skarbowej kraju i powołania w wyższym stopniu budżetu państwowego do udziału w wydatkach krajowych, zestawiamy tu na podstawie zamknięć rachunkowych za rok 1906 i 1907 subwencye państwowe, jakie wpłynęły do skarbu krajowego, oprócz wykazanego wyżej udziału kraju w podatku państwowym od spirytusu i w podatkach osobistych, tudzież kończącej się niebawem dotacyi państwowej na rzecz funduszów propinacyjnych. Nie podajemy tutaj także udziału państwa i funduszu państwowego melioracyjnego w regulacyi rzek i melioracyach,

Również pomijamy tutaj raty należne od państwa począwszy od r. 1907 (przez lat dziewięć) po 500.000 koron rocznie, na umorzenie pożyczki w kwocie pięciu milionów koron na osuszenie i drenowanie gruntów włościańskich (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 14 listopada 1905).

	Rok. 1906:	Rok 1907:
Dotacya funduszu kr. szkolnego	109.886 K	109.886 K
Subwencye na drogi	51.400 „	35.000 „
„ dla biura meliorac.	16.000 „	16.000 „
„ na utrzymanie technika dla torfowisk.	2.000 „	2.000 „
„ na utrzymanie kursu dozorców drenar-	—	4.000 „
„ na akademię rolniczą w Dublanach	20.000 „	20.000 „
„ na inwestycye w Dublanach . .	—	20.600 „
„ na szkołę gorzelniczą w Dublanach .	4.000 „	4.000 „
„ na stacyę chem.-rolniczą w Dublanach	6 000 „	6.000 „
„ na stacyę botan.-rolniczą we Lwowie	4.000 „	4.000 „
„ na szkołę gospod. lasow. we Lwowie	14.000 „	14.000 „
„ na średnią szkołę roln. w Czernichowie	20.000 „	20.000 „
„ dla szkół rolniczych niższych w Dublanach, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Bereżnicy i Suchodole po 6.000 K . .	36.000 „	36.000 „
„ dla szkoły rolniczej w Miłocinie . .	—	20.000 „
„ na założenie i utrzymanie szkoły mleczarskiej w Rzeszowie	15.000 „	15.000 „
Subwencye na szkołę ogrodniczą w Tarnowie .	18.000 „	6.000 „
„ dla krajowego zakładu sadowniczego w Zaleszczykach	5.000 „	5.000 „
Subwencye dla kraj. szkoły gospodyń w Olesku .	—	2.000 „
„ dla 4 wędrownych nauczycieli rolnictwa	8.000 „	8.000 „
„ na koszta licencyonowania buhajów	14.500 „	12.500 „
„ instruktorów mleczarstwa i hodowli bydła	7.200 „	7.200 „
„ na podniesienie uprawy tytoniu . .	2.796 „	4.300 „
„ na tępienie gruźlicy u bydła . .	8.170 „	5.000 „
„ na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi	2.000 „	2.000 „
Subwencye dla spółek oszczędności i pożyczek .	25.000 „	30.000 „
„ dla spółek mleczarskich	11.576 „	17.347 „
„ na wydawnictwo podręcznika mleczarskiego	—	2.000 „
„ na uprawę nasion traw . . .	—	2.000 „
„ na kurs rolniczy dla nauczycieli ludow.	2.085 „	—
„ na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiert. w Borysławiu	9.000 „	9.000 „
Subwencye na utrzymanie kraj. szkół koszykarskich (w r. 1906 dziesięciu, w r. 1907 tylko dziewięciu) i centralnego kursu koszyk.	14.500 „	10.600 „
Subwencye na utrzymanie 4 kraj. szkół kołodz. .	14.200 „	14.200 „
„ dla 2 kraj. szkół stolarskich . .	10.000 „	10.000 „
„ na 1 kraj. szkołę zabawkarską . .	4.000 „	4.000 „
„ na kraj. szkołę garncarską i kursa przemysłu keramicznego	11.000 „	11.000 „
Subwencye na 2 kraj. warstaty i 2. kraj. szkoły szewskie	5.400 „	5.000 „

Subwencya na kraj. szkołę tkacką i 5 warsztatów tkackich	15.900 K	15.600 K
Subwencya na kraj. szkołę sukienniczą . . .	7.000 „	7.000 „
„ na 2 kraj. szkoły koronkarskie . .	3.000 „	2.900 „
„ na krajową szkołę hafciarską . .	1.400 „	1.400 „
„ na nowo się założyć mające szkoły i kursa handlowe	—	1.400 „
Subwencya dla zakładów i towarz. przemysłowych prywatnych wypłacane przez c. k. Rząd na ręce funduszu krajowego (wykazane tylko w zamknięciu za rok 1907)	—	15,028 „
Razem .	498·013 K	536.451 K

W powyższej sumie sumie subwencyj państwowych nie mieszczą się wpływy należne krajowi z tytułów prawno-prywatnych (n. p. zwroty wydatków na kliniki, udział w kosztach kwaterunku żandarmeryi), lub na mocy ustawy (udział w kosztach szkół przemysłowych uzupełniających). W ogólności uderza zbyt słaby wzrost subwencyj państwow w r. 1907 w porównaniu z rokiem 1906 a nawet cyfrowe cofnięcie się subwencyi w niektórych działach, n. p. na drogi lub na szkoły przemysłowe. Przyczyniła się do tego objawu okoliczność, że w r. 1907 nie powstały nowe szkoły zawodowe, a nawet jedną (w Wojsławiu) już w r. 1906 zwinięto. Uderza nakoniec, że krajowa szkoła rzemiosł w zakładze sierót St. hr. Skarbka w Drohowyżu ustanowiona z funduszu krajowego w r. 1907 znaczną sumą 36.811 koron, nie korzystała z subwencyi państwowej.

Fundusze odrębne i bilans majątku funduszów krajowych

Zamknięcie rachunkowe za rok 1906 obejmuje 448 funduszów krajowych, a 13 więcej, niż w roku 1905. Zamknięcie za rok 1907 obejmuje 475 funduszów, z powodu zwinięcia 20 funduszów, jednak wynosi właściwy przyrost 7 funduszów. Funduszów samoistnych, budżetem nieobjętych, zawiera zamknięcie rachunkowe za rok 1906 w dziale B) i C) 351, zamknięcie za rok 1907 zaś 353.

W r. 1906 przybyło 14 funduszów samoistnych, mianowicie 12 fundacyj i 2 fundusze humanitarne; w r. 1907 przybyła fundacya stypendyjna im. Tadeusza Madeyskiego i fundusz na budowę domu żydowskiego instytutu teologicznego we Lwowie.

Stan wszystkich funduszów krajowych wynosił z końcem roku 1906:

w majątkach zarodowych	42,364.486 K
w majątkach obrotowych stan czynny . . .	24,209.703 K

W porównaniu z r. 1905 wzrósł w r. 1906 majątek ogólny o 3,549.703 K.

W r. 1907 wynosił stan funduszów krajowych:

w majątkach zarodowych	43,362.274 K
w majątkach obrotowych stan czynny . . .	16,259.107 K

W porównaniu z r. 1906 wzrósł majątek zarodowy o 997.788 koron, zmniejszył się zaś stan czynny majątków obrotowych o 7,950.596 koron.

Wartość dóbr i realności, stanowiących własność funduszów krajowych z końcem r. 1907, jest wykazaną w wysokości 20,229.256 koron. Niektóre dobra i realności nie są jeszcze oszacowane. Papiery wartościowe w majątkach zarodowych wynosiły 21,602.790 koron, kapitały hipotekowane 98.326 K, gotówka 11.097 K, przewyżka należytości czynnych 1,420.830 koron.

Majątek zarodowy funduszów budżetem objętych wynosił z końcem r. 1907 razem 18.775.319 koron. Majątek zawodowy funduszów samoistnych wynosił 24,586.955 koron.

Wśród funduszów samoistnych pierwsze zajmują miejsce fundusze stypendyjne (razem 257 funduszów). Majątek zarodowy tych funduszów przedstawiał z końcem r. 1907 kwotę 12,122.563 koron. Majątek fundacyi Wiktora hr. Baworowskiego wynosił 3,671.160 koron, fundacyi „Dom ubogich“ Ludwika i Anny Helclów 3,364.993 koron, zakładu narodowego im. Ossolińskich 1,279.954 koron, fundacyi ś. p. Feliksy Czarkowskiej dla rękodzielników 576.430 koron, fundusz emerytalny członków sceny polskiej we Lwowie 500.437 koron. Majątek innych funduszów samoistnych nie dosięga połowy miliona koron. Stan majątku fundacyi Stanisława hr. Skarbka, objęty osobnem sprawozdaniem, wynosił w r. 1905 ogółem netto 6,666.707 K.

Odrębne miejsce zajmują fundusze propinacyjne 37 miast i krajowe fundusze pożyczkowe. Stan kapitałów funduszów propinacyjnych 37 miast z końcem r. 1907 wynosił 8,977.013 koron w efektach i 201.397 koron w gotówce, wedle następującego zestawienia szczegółowego.

Stan kapitałów

funduszów propinacyjnych 37 miast uprawnionych, po koniec roku 1907.

Liczba porządkowa	Nazwa miasta	Suma ogólna efektów		Reszta kasowa w gotówce pozostała z końcem r. 1907	
		K	g.	K	g.
1	Bełz	102.119	68	2.027	90
2	Bochnia	175.347	95	3.619	82
3	Brody	283.627	80	5.969	48
4	Dobromil	99.358	80	1.998	71
5	Drohobycz	316.723	46	10.069	44
6	Gródek Jagielloński	279.861	42	5.882	94
7	Grybów	64.445	65	1.240	03
8	Jarosław	417.392	75	9.007	85
9	Jaryczów nowy	44.370	54	1.156	51
10	Jasło	116.127	66	2.435	97
11	Kołomyja	510.174	14	10.782	71
12	Krosno	89.902	96	1.881	59
13	Lubaczów	91.819	20	1.735	34
14	Mrzygłód	6.759	23	138	18
15	Myślenice	81.678	80	1.813	34
16	Nowy Targ	89.977	10	2.896	65
17	Pilzno	56.634	30	1.074	24
18	Podgórze	35.693	83	2.878	58
19	Przemyśl	768.503	45	18.435	16
20	Rzeszów	438.914	93	9.279	07
21	Sambor	367.000	56	7.354	47
22	Sanok	157.203	23	3.390	47
23	Sącz nowy	274.270	48	5.822	14
24	Sącz stary	96.235	27	2.024	41
25	Skawina	49.282	01	942	49
26	Śniatyn	223.889	21	4.367	06
27	Sokal	209.224	07	4.489	10
28	Stanisławów	483.540	—	10.059	42
29	Starasól	59.743	03	1.301	53
30	Stare miasto	94.899	34	2.167	80
31	Stryj	422.016	36	9.905	35
32	Tarnopol	742.463	35	15.962	96
33	Tarnów	1,024.036	12	23.770	68
34	Trembowla	153.799	96	3.071	85
35	Wieliczka	166.787	04	3.792	18
36	Złoczów	339.449	78	7.859	43
37	Żółkiew	43.739	97	792	60
	Razem	8,977.013	43	201.397	45

Objęty osobnem sprawozdaniem krajowy fundusz propinacyjny z końcem r. 1907 wynosił w majątku zasobowym . . . . . 29,785.441 K
» rezerwowym . . . . . 17.785.853 »
razem . 47,471.294 K

Fundusz pożyczkowy na budowę szkół miał z końcem r. 1908 stan czynny i bierny w sumie 675.291 K.

Fundusz pożyczkowy na budowę koszar dla wojska miał w stanie czynnym 2,961.483 K.

Fundusz był. galic. korpusu ochotników z r. 1859 dla pożyczek bezprocentowych na budowę koszar dla wojska miał w stanie czynnym 138.337 K.

Stały fundusz przemysłowy miał w czystym stanie czynnym 1,992.917 K, o 131.372 K więcej, niż w r. 1906.

Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych miał w stanie czynnym 70.680 K.

Stały fundusz hodowlany miał w czystym stanie czynnym 111.789 K, o 10.271 K więcej niż w r. 1906.

Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego miał w stanie czynnym 628.0.5 K o 15.626 K więcej niż w r. 1906.

Stały fundusz pożyczkowy dla spółek oszczędności i pożyczek miał w czystym stanie czynnym 458.320 K, o 55.957 K więcej, niż w r. 1906.

Ostatnich pięć funduszów pożyczkowych pozostaje w zarządzie Banku krajowego.

Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne wynosił z końcem r. 1907 w czystym stanie czynnym 1,049.496 K, o 42.980 K więcej, niż w r. 1906.

Fundusz kolejowy miał z końcem r. 1907 w stanie czynnym 10,058.214 K, w stanie biernym 5,487.036 K, w czystym stanie czynnym więc 4,571.178 K.

Stan pożyczek krajowych był z końcem r. 1907 następujący:

Z 4% pożyczki krajowej z r. *1893* w pierwotnej sumie . . 58,850.000 K
wylosowano do końca r. 1907 . . . . . 7,312.000 »
pozostało do wylosowania . . 51,538.000 K

Ogólny dług kraju z tej pożyczki z doliczeniem niewypłaconych obligów wynosił . . . . . 51,718.200 K

Z 4% pożyczki krajowej z r. *1904* w nomimalnej sumie 7 milionów K, przeznaczonej w myśl ustaw o budowie kanałów (ustawy państw. z 11. czerwca 1901 i ustaw kraj. z 18. września 1901 i 21. kwietnia 1904) na pokrycie 4 % kosztów regulacyi rzek kanałowych włożonych na kraj i strony interesowane w okresie budowy 1904—1912 w ogólnej sumie 6,962.400 K, wydano po koniec roku 1907 razem 2,188.734 koron jako dotacyę rubr. IX. funduszu krajowego. W tym celu puszczono po koniec roku 1907 w obieg obligów w sumie nomimalnej . . . . . 2,276.500 K
reszta zaś obligów w sumie . . . . . 4,723.500 »
pozostała w zapasie kasowym. Z obligów puszczonych w obieg umorzono po koniec roku 1907 kwotę 92.400 koron, z końcem r. 1907 więc pozostaje w obiegu obligów na 2,184.100 K.

Pożyczka krajowa z r. *1905* przeznaczoną jest na pokrycie kosztów regulacyi rzek karpackich, które w okresie 1905—1924 wynosić będą sumę 5,937.868 koron.

W tym celu zaciągnięta na mocy ustawy krajowej z 25. stycznia 1905 4% pożyczka w nominalnej sumie 6,150.000 K, została po koniec roku 1907 zrealizowaną w częściowej kwocie 1,301.069 K, użytej ratami na dotacyę rubr. IX. funduszu krajowego.

W obieg puszczono z tej pożyczki obligów w sumie 1,337.700 koron, w zapasie pozostało z końcem r. 1907 4,812.300 koron.

Z obligów puszczonych w obieg umorzono po koniec r. 1907 81.200 K, pozostało w obiegu obligów na 1,256.500 K. Z końcem r. 1907 pozostały więc w obiegu 4% obligi krajowe:

Z pożyczki	r. 1893	w kwocie	51,538.000 K
»	» 1904	»	2,184.100 »
»	» 1905	»	1,256.500 »
		razem	54,978.600 »

Postęp w wydatkach i dochodach funduszu krajowego w dziesięcioleciu 1898—1907.

W ostatniem dziesięcioleciu rozwijały się finanse kraju normalnie. Wydatki, uregulowane w r. 1898 dzięki ostatecznie przeprowadzonej konwersyi długów krajowych, wzrosły z kwoty 18,929,458 koron w r. 1898, do kwoty 30,710.130 koron w r. 1906, a w r. 1907 wedle nowego systemu budżetowania brutto do sumy 43,609.691 koron.

Wzrostowi wydatków odpowiada aż do r. 1906 wzrost dochodów funduszu krajowego. W niektórych latach wykazało zamknięcie rachunkowe znaczną pozostałość kasową przeniesioną na dochód lat następnych. Dzięki temu korzystano w r. 1898 z pozostałości kasowej w kwocie: . . . . 516.065 K.

w r. 1899	w kwocie. . .	1,880.349 «
» 1900	« . .	515.926 »
» 1903	» . .	178.522 »
» 1904	» . .	882.782 »
» 1905	» . .	128.139 »
» 1906	» . .	254.507 »
» 1907	» . .	463.039 »

Pozostałość kasowa, która zasiliła zamknięcie rachunkowe z r. 1907, pochodziła z r. budżetowego 1905. Od roku 1906 zaczynają się niedobory, które trwać będą aż do regulacyi finansów krajowych.

W ciągu dziesięciolecia 1898—1907 zdobył skarb krajowy niektóre nowe zródła dochodów, mianowicie od r. 1898 z kart myśliwskich i z państwowych podatków osobistych bezpośrednich, w r. 1902 dochód z państwowego podatku od spirytusu w miejsce opłat krajowych od wódki, w r. 1905 zaś z odsetek od krajowych dodatków do podatków bezpośrednich. Stopa dodatków krajowych do podatków bezpośrednich była dwukrotnie znacznie podwyższoną: w r. 1905 z dawniejszych 60 groszy do podatku gruntowego i domowego a 66 gr. do innych podatków Galicyi, (52 i 58 gr. w W. Ks. Krakowskiem) na 65 i 71 groszy w Galicyi, a 57 i 63 groszy w W. Ks. Krakowskiem; w r. 1907 z powyższej stopy na 72 groszy do podatku gruntowego i domowego a 78 gr. do innych podatków Galicyi, a na 64 i 70 groszy w W. Ks. Krakowskiem.

Wydatność grosza dodatków krajowych wzrastała również. Jeden grosz dodatków przyniósł skarbowi krajowemu:

w. r. 1898	237.710 K.
» » 1899	226.260 »
» » 1900	227.273 »
» » 1901	256.431 »
» » 1902	256.295 »
» » 1903	254.461 »

w r. 1904	251.424	K
» » 1905	259.555	»
» » 1906	265.824	»
» » 1907	254.671	»

Sumaryczny i procentowy obraz postępu w wydatkach krajowych tudzież w dochodach skarbu krajowego z publicznych źródeł dają cyfrowe zestawienia wydatków i dochodów do niniejszego sprawozdania dołączone. (ob str. 20 i 21).

Zestawienie wydatków funduszu krajowego w dziesięcioleciu 1898—1907 uwidacznia także porządek wydatków na cele publiczne pod względem cyfrowym.

Na pierwszem miejscu utrzymują sięstale wydatki na oświatę. W r. 1898 wynosiły one netto 5,521.806 K. a 29·17% sumy wydatków, w r. 1906 wynosiły one 12,183.959 K a 39·66% sumy wydatków, nakoniec w r. 1907 wynosiły brutto 14 119.979 K a brutto 18,409.083 K, wedle nowego systemu budżetowania, czyli 42·22% ogólnej sumy wydatków. Wydatki kraju na oświatę brutto wynosiły w r. 1906 sumę 16.239.824, o 2,169.259 K mniej niż w r. 1907. W r. 1905 były one o 3,479;088 koron, w r. 1904 o 4,585.559 K niższe, niż w r. 1907.

Wydatki na cele gospodarcze obejmujące rolnictwo, górnictwo, przemysł, budowy wodne i melioracye wraz z oświatą zawodową, zajmują w skarbowości krajowej miejsce drugie. W r. 1898 wynosiły te wydatki 2,558.328 K a 13·51% sumy wydatków funduszu krajowego, w r. 1906 już 5,205.941 K a 16·97% sumy wydatków, w r. 1907 zaś wynosiły one brutto 8,603.6 8 K a 19·73% sumy wydatków. Największy przyrost wydatków w tym dziale wykazują budowy wodne i melioracye, które w tym okresie wzrosły z 1,041.740 K a 5·52% sumy wydatków, na 2, 01.054 K, w r. 1906 5,017.967 K brutto, a 11·51% sumy wydatków w r. 1907.

Na dalszem miejscu są pod względem cyfrowym wydatki na cele zdrowotne i na komunikacye Wydatki na sprawy zdrowotne wzrosły z 2,781.708 K w r. 1898 do sumy 3,556.765 K w r. 1906, a w r. 1907 do sumy 5,912.835 K brutto. W stosunku do ogólnej sumy wydatków funduszu krajowego postęp w tych wydatkach był jednak mniejszy, niż w działach poprzednich. W r. 1898 przedstawiały te wydatki 14·70%, w r. 1906 tylko 11·58%, w 1907 zaś 13·56% ogólnej sumy wydatków.

Wydatki na komunikacye wynosiły w r. 1898 kwotę 3,042.006 K a 16·07% sumy wydatków, w r. 1906 wzrosły do kwoty 4,089.850, a 13·31% sumy wydatków, w r. 1907 zaś wynosiły kwotę 3,934.507 K, a 9·02% sumy wydatków brutto. Także w tym dziale więc postęp wydatków krajów był powolniejszy, niż w działach oświaty i gospodarstwa krajowego.

Bardzo pomyślnym był postęp wydatków na odsetki i umarzanie długów krajowych. Wydatki te bowiem nie tylko nie zwiększyły się w tym okresie, lecz przeciwnie cofnęły się nieco w cyfrach absolutnych, w r. 1898 wynosiły 3,081.172 K, w r. 1907 zaś 2,941.152 K) w stosunku zaś do całego budżetu wydatków spadły z 16·28% w r. 1898 do 9·58% w r. 1906 i 6·65% w r. 1907. Oczywiście jednak stosunek ten byłby znacznie mniej korzystnym, jeślibyśmy wciągnęli do budżetu i zamknięcia funduszu krajowego wydatki ogólnego funduszu propinacyjnego na oprocentowanie i umorzenie długów propinacyjnych. Wydatki te wynosiły w r. 1906 wraz z podatkami 8,886.473 K, ustaną jednak niebawem po zupełnem umorzeniu długów propinacyjnych. Pomyślny stan tego działu wydatków daje obraz żmudnych starań Wysokiego Sejmu w ostatniem dziesięcioleciu o utrzymanie równowagi finansowej mimo trudnych warunków i pozostanie chlubną kartą w dziejach naszego skarbu krajowego.

Wydatki na administracyę kraju wynosiły w r. 1898 kwotę 641.990 K a 3·39% sumy wydatków, w r. 1906 zaś 886.707 K., a 2·89% sumy wydatków. Rozwój tego działu wydatków jest pomyślnym, świadczy o gospodarności w zarządzie finansów kra-

Wydatki funduszu krajowego

(Wedle zamknięć

L. porz.	Wydatki	1898		1899		1900		1901	
		K	%	K	%	K	%	K	%
1	**Koszta reprezentacyi kraju**	**217.208**	**1·15**	**220.622**	**1·09**	**231.802**	**1·13**	**227.373**	**1·05**
2	**Koszta zarządu**	**641.990**	**3·39**	**669.140**	**3·31**	**673.403**	**3·29**	**670.774**	**3·09**
3	**Bezpieczeństwo kraju** . .	**538.930**	**2·84**	**540.048**	**2·67**	**545.880**	**2·67**	**577.059**	**2·65**
	a) Kwaterunkowe żandarmeryi	485.236	2·56	495.516	2·45	504.886	2·47	533.759	2·40
	b) Szupaśnictwo	53.694	0·28	44.532	0·22	40.994	0·20	43.300	0·20
4	**Służba zdrowia i opieka nad ubogimi**	**2,830.556**	**14·96**	**2,748.528**	**13·60**	**2,797·068**	**13·67**	**2.950.161**	**13·57**
	1. Zakłady i cele dobroczynne	48.848	0·26	53.048	0·26	57.448	0·28	46.648	0·22
	2. Krajowe zakłady i koszta sanitarne	2,781.708	14·70	2,695.480	13·34	2,740.420	13·39	2,903.513	13 35
5	**Wydatki na cele wykształcenia i oświaty** . . .	**5,521.806**	**29·17**	**6,077.470**	**30·06**	**6,829.329**	**33·38**	**7,449.182**	**34·26**
6	**Utrzymanie pomników historycznych**	**69.264**	**0·37**	**90.800**	**0·45**	**68.553**	**0·33**	**93.175**	**0·43**
7	**Komunikacye**	**3,042.006**	**16·07**	**3,375.024**	**16·69**	**3,245.172**	**15·86**	**3,494.941**	**16·08**
8	**Wydatki na cele gospodarcze**	**2,558.328**	**13·51**	**2,874.758**	**14·21**	**2,666.427**	**13·03**	**2,899.028**	**13·33**
	1. Wydatki na rolnictwo, szkoły rolnicze, leśne, stypendya klęski elementarne	1,123.452	5·93	1,247.913	6·17	1,187.612	5·80	1,249.012	5·74
	2. Budowy wodne i melioracye	1,041.740	5·52	1,169.842	5·78	1,115.987	5·46	1,217.803	5·60
	3. Górnictwo i przemysł .	390.126	2·06	457.002	2·26	362.827	1·77	432.212	1·99
9	**Odsetki i umarzanie pożyczek przez kraj zaciągniętych**	**3,081.172**	**16·28**	**2,933.458**	**14·51**	**2,936.365**	**14·35**	**2,901.027**	**13·34**
10	**Rozmaite wydatki** . . .	**428.198**	**2·24**	**688.883**	**3·41**	**466.583**	**2·29**	**478.827**	**2·20**
	Razem . .	**18,929,458**	**100%**	**20,218.727**	**100%**	**20,460.602**	**100%**	**21,741.546**	**100%**

w dziesięcioleciu 1898–1907.

rachunkowych).

1902		1903		1904		1905		1906		1907	
K	%	K	%	K	%	K	%	K	%	K	%
207.650	**0·88**	**245.424**	**0·96**	**245.260**	**0·91**	**270.427**	**0·96**	**226.307**	**0·75**	**135.227**	**0·31**
742.609	**3·13**	**811.834**	**3·21**	**822.382**	**3·04**	**819.103**	**2·93**	**886.707**	**2·89**	**1,606.773**	**3·69**
591.057	**2·49**	**659.673**	**2·60**	**637.629**	**2·36**	**669.330**	**2·39**	**740.735**	**2·40**	**969.756**	**2·22**
553.375	2·33	621.897	2·45	594.623	2·20	612.591	2·19	696.865	2·26	663.500	2·10
37.682	0·16	37.776	0·15	43.006	0·16	56.739	0·20	43·870	0·14	50.886	0·12
3,003.178	**12·67**	**3,400.662**	**13·45**	**3,410.680**	**12·59**	**3,472.621**	**12·42**	**3,661.078**	**11·92**	**6,003.280**	**13·77**
59.048	0·25	83.848	0·33	61.398	0·23	103.473	0·38	104.313	0·34	90.445	0·21
2,944.130	12·42	3,316.814	13·12	3,349.282	12·36	3,369.149	12·04	3,556.765	11·58	5,912.835	13·56
8,128.176	**31·28**	**9,391.737**	**37·08**	**10,014.422**	**37·00**	**10,901.796**	**38·96**	**12.183.959**	**39·66**	**18,409.083**	**42·22**
80.172	**0·34**	**86.152**	**0·34**	**93.160**	**0·34**	**106.691**	**0·39**	**103.253**	**0·33**	**317.673**	**0·72**
3,561.792	**15·02**	**3,670.267**	**14·49**	**3,624.833**	**13·38**	**3,745.552**	**13·39**	**4,089.850**	**13·31**	**3,934.507**	**9·02**
3,506.436	**14·79**	**3,669.100**	**14·48**	**4,849.346**	**17·91**	**4,414.556**	**15·79**	**5,205.941**	**16·97**	**8,603.698**	**19·73**
1,395.497	5·80	1,505.471	5·94	2,339.304	8·64	1,790.636	6·40	2,005.178	6·54	2,348.502	5·39
1,558.800	6·57	1,674.151	6·61	1,838.567	6·79	1,943.109	6·97	2,501.054	8·15	5,017.967	11·51
552.140	2·32	489.477	1·93	671.475	2·48	680.812	2·42	699.709	2·28	1,237.229	2·83
3,257.009	**13·74**	**2.999.910**	**11·84**	**2,966.436**	**10·96**	**3,036·627**	**10·87**	**2,941.152**	**9·58**	**2.902.610**	**6·65**
622.364	**2·66**	**393.777**	**1·53**	**407.777**	**1·51**	**529.311**	**1·89**	**671.148**	**2·19**	**727.081**	**1·67**
23,710.443	**100 %**	**25,328.536**	**100 %**	**27,071.928**	**100 %**	**27,966.018**	**100 %**	**30,710.130**	**100 %**	**43,609.691**	**100 %**

jowych. Zamknięcie rachunkowe za r. 1907 wykazuje znaczny wzrost wydatków w tym dziale do kwoty 1,606.773 K. a 3·69% sumy wydatków; wzrost ten jednak jest tylko formalnym, ponieważ zgodnie z nową formą budżetu wciągnięto do tej rubryki także koszta zarządu działów specyalnych.

Wydatki na kwaterunek żandarmeryi i szupaśnictwo wzrosły w tym okresie w cyfrach absolutnych, ale spadły w stosunku procentowym do sumy wydatków z 2·84% w r. 1898, do 2·22% w r. 1907. W zastoju są wydatki na cele dobroczynne: w r. 1898 wynosiły one 48.848 koron, w r. 1907 zaś 50.886 koron.

Wśród dochodów funduszu krajowego pierwsze zajmuje miejsce stale dochód z dodatków krajowych do podatków bezpośrednich. Mimo jednak podwyższenia stopy podatkowej i pewnego wzrostu wydatności grosza dodatków, dochód ten jest mało elastycznym; w r. 1898 wynosi dochód z tego źródła 14,346.926 koron, w r. 1907 zaś 18,430.908 K.

Z tego samego źródła płynie specyalny dochód funduszu szkolnego krajowego z dodatków do podatków od gmin i obszarów dworskich tudzież z 3% dodatku okręgowego. Razem z tymi dodatkami i odsetkami zwłoki wynosił dochód funduszu krajowego w r. 1907 z tego źródła 20,826.334 K.

Drugie miejsce w rzędzie dochodów kraju zajmują opłaty konsumcyjne, głównie udział kraju w państwowym podatku od spirytusu. Opłaty konsumcyjne przyniosły w r. 1898 skarbowi krajowemu 1,650.704 K, w r. 1907 zaś 8,244.982 K. W szczególności wynosił udział kraju w państwowym podatku od spirytusu:

w r. 1902	. . . .	5,093.295 K.
» » 1903	. . . .	5,414.673 »
» » 1904	. . . .	5.339.819 »
» » 1905	. . . .	5 390.341 »
» » 1906	. . . .	5,384.148 »
» » 1907	. . . .	5,883,225 K.

Dochód z krajowej opłaty od piwa wynosił:

w r. 1902	. . . .	687.104 K.
» » 1903	. . . .	1,492.036 »
» » 1904	. . . .	1,964.059 »
» » 1905	. . . .	2,011.277 »
» » 1906	. . . .	2,235.433 »
» » 1907	. . . .	2,242.456 »

Dodatek 30% do podatku od wina przyniósł w r. 1902 dochodu 68.730 K. w r. 1907 zaś 107.005 K.

Udział kraju w dochodzie państwowych podatków osobistych nie rozwinął się pomyślnie. W r. 1898 wynosił 756.058 K, w r. 1906 wynosił 740.646 K, w r. 1907 wynosił 940.077 K.

Dochód kraju z kart myśliwskich jest w zastoju. W pierwszym r. 1898 wpłynęła z tego źródła najwyższa kwota 38.043 K., w r. 1906 tylko 26.776 K, w r. 1907 zaś 26.540 K.

Dochód z myt na drogach krajowych wynosił: w r. 1898 456.652 K, w r. 1906 528.468 K, w r. 1907 527.059 K.

W stosunku *procentowym* do sumy dochodów funduszu krajowego wynosiły dochody:

	1898	1906	1907 (brutto)	
z dodatków krajowych do podatków	73·78%	56·6%	42·3%	+5·2% (na cele szkolne)
z opłat konsumcyjnych . . .	8·49 »	25·2 »	18·9 »	
z państwowych pod. osobistych .	3·89 »	2·4 »	2·2 »	
z myta	2·35 »	1·7 »	1·2 »	
z pożyczek	— »	6·3 »	5·9 »	
z reszt kasowych	2·65 »	0·8 »	1·0 »	

Postęp dochodów państwa z podatków bezpośrednich, będących (z wyjątkiem podatków osobisto-dochodowego) podstawą dla dodatków autonomicznych, był wedle państwowych zamknięć rachunkowych następujący :

	W r. 1898	1907	przyrost + ubytek —
Podatek gruntowy	8,616.950	7,355.018	— 1,261.932
„ domowo-klasowy	2,984.604	3,039.195	+ 54.591
„ „ czynszowy . . .	4,088.282	5,976.978	+ 1,888.696
5% pod. od domów nowych . . .	423.851	703.166	+ 279.315
Podatek zarobkowy ogólny	1,843.765	2,389.937	+ 536.172
„ „ od domokrążców	7.948	6.025	— 1.923
„ „ dawny	535.354	1.023	— 534.331
„ „ od publ. przedsiebiorstw	1,850.042	2,320.911	+ 470.869
Podatek rentowy	549.177	973.942	+ 424.765
„ osobisto-dochodowy . . .	3,316.779	4,772.992	+ 1,456.213
„ od wyższych płac	63.765	118.957	+ 55.192
Opłaty egzekucyjne i odsetki zwłoki	1,268.467	1,384.741	+ 16.274
Razem koron . . .	25,548.984	30,042.885	+ 4,493.901

W dziesięcioleciu więc 1898 — 1907 zmniejszył się w Galicyi ciężar podatku gruntowego o 1,261.932 koron, a w tym stosunku także ciężar dodatków krajowych do tego podatku. Natomiast zwiększył się w tym okresie ciężar podatku domowo-czynszowego o 1,888.696 koron, 5% podatku od nowych domów o 279.315 koron, zarobkowego ogólnego o 536.172 koron, zarobkowego od przedsiębiorstw praktycznych o 470.869 koron, a w tym samym stosunku także ciężar dodatków krajowych do tych podatków. Także ciężar podatku osobisto dochodowego, nie podlegającego dodatkom krajowym, wzrósł o 1,456.213 koron.

Wydatki i przychody krajowe w Galicyi a w innych krajach austryackich.

W ankiecie dla sanacyi finansów krajowych przedłożyło c. k. Ministerstwo skarbu materyały, dające pogląd na stan finansów wszystkich krajów austryackich. Podajemy z pośród tych materyałów porównawcze zestawienie wydatków krajowych za rok 1905, (*Ob. str. 24—27*) pozwalające na krytyczny przegląd gospodarstwa skarbowego poszczególnych krajów. Wydatki są zestawione wedle systemu budżetowania brutto, w Galicyi uwzględniono także wydatki na długi propinacyjne.

Wedle tego zestawienia wszystkie wydatki krajowe krajów austryackich w roku 1905 wynosiły 279,582.167 koron. Pierwsze miejsce zajmują Czechy, mające wydatki w sumie 78,517.384 kor., drugie miejsce Austrya niższa z sumą wydatków 47,474.008 kor. trzecie Galicya z sumą 46,271.533 kor., czwarte Morawy z sumą 32,289.353 kor.; te cztery kraje razem mają trzy czwarte części całej sumy wydatków wszystkich krajów.

Wydatki krajów austry-

(w koro-

Wydatki	Austrya niższa	Austrya wyższa	Salzburg	Styrya	Karyntya	Kraina	Tryest	Istrya
I. Reprezentacya i zarząd	1,864.205	544.531	223.850	722.719	227.403	205.489	1,114.460	178.300
II. Dotacye dla gmin	7,013.112	17.000	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .
III. Emerytury i zaopatrzenia	1,038.576	81.784	52.513	397.407	51.345	42 155	556.940	31.704
IV. Publiczne bezpieczeństwo	2,417.186	240.373	79.634	586.289	134.972	294.463	1,177.028	57.500
V. Kwaterunek wojska	214.520	83.862	25.297	29.220	14.600	37.012	67.640	2.900
VI. Cele sanitarne i dobroczynne	13,095.680	1,149.177	715.873	4,024.558	974.269	984.794	2,857.255	599.008
VII. Oświata i sztuka	8,366.130	3,231.887	1,132.813	6,635.319	1,709.970	1,429.443	1,840.472	795.613
VIII. Kultura krajowa	1,641.380	144.431	83.519	1,219.558	216.697	307.098	31.040	231.877
IX. Przemysł, handel i górnictwo	442.131	20.060	28.700	102.273	24.060	22.500	44.310	9.640
X. Komunikacye i budowle publ.	7,280.046	1,013.300	672 897	1,116.139	551.331	381.853	1,319.720	126.533
XI. Długi	2,822.644	1,246.446	72 942	1,435.875	11.885	541.292	1,591.980	92.300
XII. Majątek kraju	79.144	126.732	18.877	793.856	20.083	15.513	223.096	4.200
XIII. Rozmaite	393.000	37.800	11.570	12.088	53.080	4.000	34.496	17.525
XIV. Kasowe i reszty	806 254	104 985	47.331	150.009	47.393	75.475	474.829	7.699
Ogółem	47,474.008	8,042.368	3,165.816	17,225.310	4,037.088	4,341.087	11,333.266	2,154.799

ackich w r. 1905.

n a c h).

Gorycya i Gradyska	Tyrol	Vorarl-berg	Czechy	Morawy	Szląsk	Galicya	Buko-wina	Dal-macya	Razem
128.501	550.447	44.100	2,244.532	1,972.987	367 781	974 403	252.014	111.606	11,727.328
. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	. . .	7,030.112
16.185	108 689	2.900	447.648	505 009	46.371	283.787	14 415	22.356	3,699 784
61.505	192.734	36.735	1,966.449	1,259.059	195.244	448-498	61.388	77.165	9,286.222
8.932	134.188	2.260	592.130	201.063	134.181	262.090	5.500	28.600	1,843.995
703.750	1,091.401	98.063	10,414.916	5,742.450	1,419.496	4,255.968	659.224	579.752	49,365 634
349.520	1,641 212	176.230	43,001.822	15,299.979	3 853.486	14,487.456	2,147.036	1,276.807	107,375.195
126.639	681.583	30.166	2,800.710	2,652.866	294.694	2 351.648	250.069	61.442	13,125.417
20 200	65 778	10.750	775.532	251.735	114.043	996.176	51.197	9.600	2,988.645
44 500	1,359 114	369 496	12,338.411	2,374.850	148.401	5,291.778	149.254	100.994	34,638.617
120.610	505.736	. .	3,018,262	1,420.096	529 686	10,860.339	1,846.717	103.648	26 220 458
9 365	7.071	2.277	120.222	101.164	. . .	1,763.694	214.374	. . .	3,499.668
5.005	9.853	5.901	121 520	453.241	20.260	127.784	61.970	6.026	1,375.119
18.893	359 926	11.773	675.230	54 854	38 461	4,167.952	327.097	37.812	7,405.973
1,613.605	6,707.732	790,651	78,517 384	32,289.353	7,162.104	46,27 .533	6,040.255	2,415.808	279,582,167

Wydatki kra-

w stosunku

	Wydatki na działy	wydatki rozdziela się						
		Austrya niższa	Austrya wyższa	Salcburg	Styrya	Karynta	Kraina	Tryest
I	Reprezentacya kraju i zarząd	3·93	6·77	7·07	4·20	5·63	4·73	9·83
II	Dotacya dla gmin . . .	14·77	0·21	—	—	—	—	—
III	Emerytury i zaopatrzenia	2·19	1·02	1·66	2·31	1·27	0·97	4·92
IV	Publiczne bezpieczeństwo	5·09	2·99	2·52	3·40	3·34	6·78	10·39
V	Wojsko	0·45	1·04	0·80	0·17	0·36	0·85	0·60
VI	Zakłady sanitarne i dobroczynne	27·58	14·29	22·61	23·36	24·13	22·69	25·21
	Na szkoły ludowe i wydziałowe	*14·55*	*39·64*	*35·17*	*35·72*	*41·50*	*29·81*	*9·38*
	Na inne cele oświaty i sztuki	*3·07*	*0·54*	*0·61*	*2·80*	*0·86*	*3·12*	*6·86*
VII	Oświata, sztuka, wyznania	17·62	40·18	35·78	38·52	42·36	32·93	16·24
VIII	Kultura krajowa	3·45	1·80	2·64	7·08	5·37	7·07	0·27
IX	Przemysł, handel, górnictwo	0·93	0·25	0·91	0·59	0·60	0·52	0·39
	Budowle wodne.	*5·58*	*0·15*	*5·59*	*2·77*	*3·54*	*1·00*	—
	Drogi i koleje	*9·76*	*12·45*	*15·67*	*3·71*	*10·12*	*7·80*	*11·64*
X	Komunikacye i budowle wodne	15·34	12·60	21·26	6·48	13·66	8·80	11·64
XI	Długi	5·95	15·50	2·30	8·34	0·29	12·47	14·05
XII	Majątek kraju	0·17	1·58	0·59	4·61	0·50	0·36	1·97
XIII	Rozmaite	0·83	0·47	0·37	0·07	1·32	0·09	0·30
XIV	Kasowe i rachunkowe . .	1·70	1·30	1·49	0·87	1·17	1·74	4·19
	Suma . .	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

jów austryackich

procentowym

krajów

Istrya	Gorycya z Gradyską	Tyrol	Vorarlberg	Czechy	Morawy	Śląsk	Galicya	Bukowina	Dalmacya	Razem
w procentach										
8·27	7·96	8·21	5·58	2·86	6·11	5·14	2·10	4·17	4·62	4·19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2·52
1·47	1·00	1·62	0·37	0·57	1·57	0·65	0·61	0·24	0·92	1·32
2·67	3·81	2·87	4·65	2·50	3·90	2·73	0·97	1·02	3·19	3·32
0·14	0·55	2·00	0·28	0·75	0·62	1·87	0·57	0·09	1·18	0·66
27·80	43·62	16·27	12·40	13·26	17·79	19·82	9·20	10·91	24·00	17·66
31·05	*19·15*	*23·78*	*20·92*	*52·82*	*41·27*	*52·21*	*29·62*	*34·99*	*52·38*	*35·68*
5·87	*2·51*	*0·69*	*1·37*	*1·95*	*6·11*	*1·59*	*1·69*	*0·56*	*0·47*	*2·73*
36·92	21·66	24·47	22·29	54·77	47·38	53·80	31·31	35·55	52·85	38·41
10·76	7·85	10·16	3·81	3·57	8·22	4·11	5·08	4·14	2·54	4·69
0·45	1·25	0·98	1·36	0·99	0·78	1·59	2·15	0·85	0·40	1·07
2·55	*0·74*	*9·42*	*13·16*	*10·45*	*5·57*	*0·86*	*3·02*	*2·26*	*2·27*	*5·71*
3·32	*2·02*	*10·84*	*33·57*	*5·27*	*1·78*	*1·21*	*8·42*	*0·21*	*1·91*	*6·68*
5·87	2·76	20·26	46·73	15·72	7·35	2·07	11·44	2·47	4·18	12·39
4·28	7·48	7·54	—	3·84	4·40	7·40	23·47	30·57	4·29	9·38
0·20	0·58	0·11	0·29	0·15	0·31	—	3·81	3·55	—	1·25
0·81	0·31	0·14	0·75	0·16	1·40	0·28	0·28	1·02	0·26	0·49
0·36	1·17	5·37	1·49	0·86	0·17	0·54	9·01	5·42	1·57	2·65
100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00

Wydatki krajów

na głowę

	Działy wydatków	na głowę przy-											
		Austrya niższa		Austrya wyższa		Salzburg		Styrya		Karyntya		Kraina	
		K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
I	Reprezentacya i zarząd kraju .	—	56	—	66	1	10	—	52	—	61	—	40
II	Dotacye dla gmin	2	12	—	02	—	—	—	—	—	—	—	—
III	Emerytury i zaopatrzenia . .	—	31	—	10	—	26	—	28	—	14	—	08
IV	Policya bezpieczeństwa . . .	—	73	—	29	—	39	—	42	—	36	—	57
V	Wojsko	—	06	—	10	—	13	—	02	—	04	—	07
VI	Zakłady sanitarne i dobroczynne	3	96	1	39	3	51	2	88	2	62	1	91
.	Szkoły ludowe i wydziałowe .	*2*	*09*	*3*	*86*	*5*	*47*	*4*	*40*	*4*	*50*	*2*	*51*
.	Inne cele oświaty	—	*44*	—	*05*	—	*09*	—	*34*	—	*09*	—	*26*
VII	Oświata, sztuka i wyznanie .	2	53	3	91	5	56	4	74	4	59	2	77
VIII	Kultura krajowa.	—	50	—	17	—	41	—	87	—	58	—	60
IX	Przemysł, handel, górnictwo .	—	13	—	02	—	14	—	07	—	07	—	04
,	Budowle wodne	—	*80*	—	*02*	—	*87*	—	*34*	—	*38*	—	*08*
.	Drogi i koleje	*1*	*40*	*1*	*21*	*2*	*43*	—	*46*	*1*	*10*	—	*66*
X	Komunikacye i budowle publ..	2	20	1	23	3	30	—	80	1	48	—	74
XI	Długi.	—	85	1	51	—	36	1	03	—	03	1	05
XII	Majątek krajów	—	02	—	15	—	09	—	57	—	05	—	03
XIII	Rozmaite	—	12	—	05	—	06	—	01	—	14	—	01
XIV	Kasowe i rachunkowe . . .	—	26	—	13	—	23	—	11	—	13	—	15
	Suma . .	14	35	9	73	15	54	12	32	10	84	8	42

austryackich na

ludności.

pada w krajach.

Tryest		Istrya		Gorycya z Gradyską		Tyrol		Vorarlberg		Czechy		Morawa		Szląsk		Galicya		Bukowina		Dalmacya		Razem	
K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
5	84	—	49	—	53	—	62	—	32	—	24	—	78	—	51	—	13	—	33	—	13	—	43
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
2	92	—	09	—	07	—	12	—	02	—	07	—	20	—	06	—	04	—	02	—	04	—	14
6	17	—	16	—	26	—	22	—	27	—	30	—	50	—	27	—	06	—	08	—	13	—	34
—	35	—	01	—	04	—	15	—	02	—	09	—	08	—	19	—	03	—	01	—	05	—	07
14	97	1	66	2	92	1	24	—	72	1	60	2	29	1	97	—	56	—	86	—	95	1	81
5	*57*	*1*	*86*	*1*	*28*	*1*	*81*	*1*	*21*	*6*	*36*	*5*	*29*	*5*	*20*	*1*	*79*	2	*76*	*2*	*06*	*3*	*66*
4	*07*	—	*35*	—	*17*	—	*05*	—	*08*	—	*23*	—	*78*	—	*16*	—	*10*	—	*04*	—	*02*	—	*28*
9	64	2	21	1	45	1	86	1	29	6	59	6	07	5	36	1	89	2	80	2	08	3	94
—	16	—	64	—	53	—	77	—	22	—	43	1	05	—	41	—	30	—	33	—	10	—	48
—	23	—	03	—	08	—	08	—	08	—	12	—	10	—	16	—	13	—	07	—	01	—	11
—	—	—	*15*	—	*05*	—	*72*	—	*76*	*1*	*26*	—	*71*	—	*09*	—	*18*	—	*18*	—	*09*	—	*58*
6	*92*	—	*20*	—	*13*	—	*82*	*1*	*94*	—	*63*	—	*23*	—	*11*	—	*51*	—	*01*	—	*07*	—	*69*
6	92	—	35	—	18	1	54	2	70	1	89	—	94	—	20	—	69	—	19	—	16	1	27
8	34	—	26	—	50	—	58	—	—	—	46	—	57	—	74	1	42	2	41	—	17	—	96
1	17	—	01	—	04	—	01	—	02	—	02	—	04	—	—	—	23	—	28	—	—	—	13
—	18	—	05	—	02	—	01	—	04	—	02	—	18	—	03	—	02	—	08	—	01	—	05
2	49	—	02	—	08	—	41	—	09	—	10	—	02	—	05	—	54	—	43	—	06	—	27
59	38	5	98	6	70	7	61	5	79	12	03	12	82	9	95	6	04	7	89	3	94	10	26

W stosunku procentowym wzajemnym przeważają we wszystkich krajach wydatki na oświatę, z wyjątkiem Niższej Austryi i Tryestu, gdzie wydatek ten w przeważnej części pokrywają stołeczne gminy. Najwyższym procentowo jest ten wydatek w Czechach, na Śląsku i w Dalmacyi, przewyższa bowiem w tych krajach połowę całego wydatku. W Galicyi wynosił w r. 1905 tylko 31·31% w razie włączenia długów propinacyjnych do budżetu. Z tego samego powodu jest także wydatek Galicyi na długi w tem zestawieniu bardzo znaczny, wynosi bowiem 23·47% sumy wydatków. Znacznie mniej, niż na inne kraje wydaje nasz kraj stosunkowo na cele sanitarne i dobroczynne, na bezpieczeństwo publiczne, niemniej na koszta zarządu kraju.

Wydatki krajów przypadające na głowę ludności w r. 1905 wykazuje osobne zestawienie. (*Ob. str. 28 i 29*). W Galicyi wynosiły one ogółem 6 K 04 g na głowę, we wszystkich krajach średnio 10 K 26 g na głowę. Galicya, jako kraj ludny i ubogi jest więc znacznie poniżej przecięcia; poza Galicyą pozostaje pod tym względem tylko Istrya, Vorarlberg i Dalmacya. Pod względem wydatków na oświatę w stosunku do liczby ludności, ma Galicya poza sobą Tyrol, Vorarlberg i Gorycyę z Gradyską.

Stopa dodatków krajowych w r. 1907 była najwyższą na Bukowinie, wynosiła bowiem wraz dodatkami na cele szkolne (prócz podatku 5% od domów . 96 procent

Na drugiem miejscu znajduje się Galicya, mająca dodatki krajowe do podatków realnych w wysokości . . . . . 72 »
a do podatków osobistych . . . . . 83 »
razem zaś z dodatkami na cele szkolne do podatków realnych . . 81 »
do podatków osobistych zaś . . . . . 87 »

Dalej następują kolejno:

Sląsk, do podatków realnych (prócz podatku 5% od domów) . 69 »
» » » osobistych . . . . . 76 »
Miasto Kraków i powiaty polityczne Kraków i Chrzanów do podatków realnych 64% względnie . . . . . 73 »
do podatków osobistych 70% względnie . . . . . 79 »
Karyntya do podatku $26^{2}/_{3}$% czynszowego . . . . 60 »
» » innych podatków . . . . . 65 »
Salcburg do wszystkich podatków . . . . . 65 »
Morawy do podatków realnych . . . . . 57 »
» » » osobistych . . . . . 63 »
Dalmacya do podatku zarobkowego ogólnego . . . . 64 »
» » innych podatków (oprócz podat. 5% od domów) 54 »
Czechy do wszystkich podatków . . . . . 55 »
Styrya do podatku zarobkowego ogólnego . . . . 56 »
» » innych podatków . . . . . 50 »
Austrya górna do wszystkich podatków (prócz podatku 5% od domów . . . . . 44 »
Kraina do wszystkich podatków prócz 5% od domów . . 40 »
Tyrol do wszystkich podatków . . . . . 40 »
ale do podatku domowo-klasowego tylko od $^{1}/_{3}$, a do podatku czynszowego od $^{2}/_{3}$ części pełnego podatku.
Vorarlberg do podatku domowego, klasowego i czynszowego. 25 »
» » » gruntowego i osobistych . . . 45 »
Istrya do podatków realnych prócz 5% od domów . . . 35 »
» » » osobistych . . . . . 45 »

Austrya niższa do pod. gruntow., domow., od renty i płacy 28 procent
» » » 5% od wolnych domów . . . . 33 »
» » » pod. zarobkowego ogólnego III. i IV. klasy 23 »
» » » zarobkowego I. i II. klasy oraz od przedsiębiorstw publicznych . . . . . 30 »
Gorycya z Gradyską do podatków realnych (prócz 5% podatków od domów) . . . . . 20 »
Gorycya z Gradyską do podatków osobisych . . . 30 »
Tryestr z okręgiem tylko dodatki gminne:
do podatku domowo-klasowego . . . . . 10 »
» » » czynszowego . . . . . 21 »
» » osobistych . . . . . 47 »

Zestawienie przychodów krajów austryackich daje obraz finansowych źródeł autonomii krajowej. (*Ob. alegat umieszczony na końcu sprawozdania).* W każdym kraju najważniejszem źródłem dochodu są dotychczas dodatki krajowe i szkolne do podatków bezpośrednich. W r. 1905 wynosiły one ogółem 129,104.981 koron, przeciętnie 64·96% całego dochodu krajów z podatków i opłat. Z pośród własnych opłat konsumcyjnych ma dla niektórych krajów doniosłe znaczenie opłata krajowa od piwa: Czechy miały z niej 11,800.000 K. t. j. 21·12% swego dochodu z podatków i opłat, Morawy 3,150.000 K, czyli 13·85% dochodu z tych źródeł, Austrya niższa 15·26%. Salcburg 24.26%, Austrya wyższa 18·82%, Śląsk 12·32%, Galicya tylko 6·15% swoich dochodów ze źródeł publicznych. Opłaty od spadków mają ważniejsze znaczenie w Czechach, Austryi niższej, Styryi, Tryeście i Austryi wyższej. Myta utrzymały się tylko w Galicyi, w innych krajach nie mają doniosłości skarbowej. Opłaty od kart myśliwskich nie mają w żadnym kraju większego znaczenia skarbowego. Opłaty szynkarskie na rzecz funduszów propinacyjnych są tylko w Galicyi i na Bukowinie. W Tyrolu ma znaczenie dla skarbu krajowego opłata od dowożonego zboża, z której w r. 1905 preliminowano 1,111,823 koron, czyli 19% całego dochodu skarbu krajowego. Opłata od widowisk i muzyki w Czechach daje 455.700 K, w Styryi 39.100 K dochodu. Opłaty towarzystw ubezpieczeń na rzecz straży ogniowej dają w Czechach skarbowi krajowemu 361.688 K, na Morawach 125.634 K, ogółem we wszystkich krajach (prócz Galicyi) 841.846 K. Opłaty od kas oszczędności istnieją w dwóch krajach, w Austryi niższej i Styryi; przedstawiają one dochód ogólny 128.000 K. Opłaty licytacyjne istnieją w Styryi, opłaty od łowu ptaków w Tyrolu, Gorycyi z Gradyską i Tryeście, opłaty młynarskie w Styryi. Wszystkie te powyżej wymienione odrębne opłaty nie mają dla krajów doniosłości finansowej.

Udział krajów w nadwyżkach państwowych podatków osobistych bezpośrednich wynosił wedle preliminarzy r. 1905 ogółem 6,586 272 K. Udział w podatku od spirytusu wynosił razem 18,991.140 K, z tej sumy w Galicyi 5,350.000 K, w Czechach 3,611.098 K, na Morawach 2,900.000 K, w Austryi niższej 2,100.000 K, na Szląsku 1,019.000 K, w innych krajach poniżej miliona koron.

Wydatki skarbu krajowego a gmin i powiatów.

Wobec naglącej potrzeby rozszerzenia podstaw skarbu krajowego i w ogólności skarbowości autonomicznej podajemy porównanie wydatków i dochodów funduszów z gospodarstwem gmin i powiatów.

Wedle ostatnich budżetów miast Lwowa i Krakowa na r. 1908 wydatki tych miast wynoszą ogółem 7,636.571 K i 3,919.375 K, razem 11.555.946 K. Z tej sumy wynoszą wydatki Lwowa na oświatę 1,728.346 K, wydatki Krakowa 696.152 K, razem

2,424.498 K, wydatki na służbę zdrowia w obu miastach 278.356 K, wydatki humanitarne 677.749 K, resztę zaś 8,175.343 K pochłaniają wydatki lokalne na zarząd, policyę, komunikacyę, kanały, oświetlenie, kwaterunek, porządek. Dochody z dodatków do podatków i podatku gm. czynszowego wynoszą w obu miastach 2,762.000 K, z opłat konsumcyjnych, akcyzy, taks i kar 3,325.339 K, z myt 580.000 K, z opłat od psów 32.000 K, razem dochody powyższe 6,699.339 K, z dóbr, czynszów, przedsiębiorstw, kapitałów i innych zarobków 4,856.607 K, ogółem nie licząc pokrycia kosztów administracyi przedsiębiorstw gminnych, 11,555 946 K.

Wydatki 30 miast objętych nstawą z r. 1889 wynosiły wedle budżetów na r. 1906 ogółem 11,543.567 koron, niemal tyleż, jak obu miast stołecznych. Z tej sumy wynosiły wydatki szkolne i wyznaniowe 1,130.674 K, sanitarne i dobroczynne 436.399 K. drogowe 193.237 K, inne lokalne 9,783.257 koron. Dochody 30 miast wynosiły ogółem 11,263.023 koron, w tej sumie dodatki do podatków bezpośrednich 767.800 K, opłaty konsumcyjne, propinacyjne i inne 5,261.913 K, inne wydatki ze źródeł prywatno prawne 5,233.310 koron.

Wydatki amin małomiejskich i wiejskich według budżetów na rok 1905 wynosiły razem 14,880.198 koron, z tej sumy na cele szkolne i wyznaniowe 2,603.715 K, na cele sanitarne i dobroczynne 763.332 K, na cele drogowe w gotówce i w prestacyach 1,751.611 K, inne wydatki lokalne 10,023.591 koron. Dochody tych gmin były w. r. 1905 preliminowane w sumie 14,531.183 koron, w tej sumie dodatki do podatków bezpośrednich 4,014,914 koron, opłaty konsumcyjne, inne opłaty i taksy, zyski z dzierżawy propinacyj razem 2,241.558 K, myta i subwencye drogowe 468.982 K, wartość prestacyj 1,117.164 K inne dochody prywatno-prawne 6,689.565 koron.

Wydatki powiatów wedle budżetów na r. 1906 wynosiły razem 11,016.311 koron, z tej sumy wydatki na cele oświaty 191.702 koron, na cele sanitarne i dobroczynne 324.066 koron, na cele komunikacyjne 8,007.799 koron, wydatki na cele gospodarcze 80.579 koron, inne wydatki i zarząd 2,412.465 koron. Dochody powiatów wynosiły 11,327.936 koron, w tej sumie dodatki do podatków na cele komunikacyjne i dotacye 5,077.969 koron, dodatki na cele administracyjne 2,757,175 koron, razem dodatki 7,835,144 koron, myta 489.133 koron, inne dochody i subwencye 3,003.659 koron.

Dla dopełnienia obrazu podajemy sumaryczne wydatki i dochody funduszów propinacyjnych w r. 1907. Gal. ogólny fundusz propinacyjny miał w r. 1907 wydatki w sumie 8,772.473 koron, w tej sumie na oprocentowanie i umorzenie długów propinacyjnych 7,819.354 koron. Dochody ogólnego funduszu prop. wynosiły 10,958.529 koron, w tej sumie czynsze propinacyjne i opłaty 8,914.885 koron, subwencya państwowa 1,782.258 koron. Fundusz propinacyjny 37 miast miał dochód w sumie 625,670 k., z tej sumy 65.676 z opłat szynkarskich, 217.051 k. z subwencyi państwowej. Dochody te po pokryciu kosztów administracyi w kwocie 27.354 koron wpłynęły na dalsze powiększenie funduszów.

Fundusze autonomiczne przedstawiają się w sumarycznem zestawieniu następująco:

Wydatki	funduszu krajowego w r. 1907	wynosiły	43,609.691 K.
»	miast Lwowa i Krakowa (1908)	»	11,555.946 »
»	30 miast (w r. 1906)	»	11,543.567 »
»	reszty gmin (w r. 1905)	»	14,880.198 »
»	powiatów (w r. 1906)	»	11,016.311 »
		razem	92,605.713 K.
nadto wydatki ogólnego fund. prop. i 37 miast			8,799.827 »
		ogółem	101,405.540 K.

W tej sumie wydatki kraju, gmin i powiatów na cele oświaty 24,759.672 K.
» » » » » » » » na cele sanitarne i dobroczynne 7,527.077 K.
» » » » » » » » prócz miast stołecznych na cele komunikacyjne 13,886.854 K.

Dochody funduszu krajowego w r. 1907 wynosiły		43,609.691 K
» obu miast stołecznych (w r. 1908)	»	11,555.946 »
» 30 miast (1906)	»	11,263.023 »
» reszty gmin (1905)	»	14,532.183 »
» powiatów (1906)	»	11,327.936 »
	razem	92,288.779 K
nadto dochody ogólnego funduszu prop. i 37 miast		11,584.199 »
	ogółem	103,872.978 K
w tej sumie dodatki do podatków bezpośred . .		36,206.192 K
opłaty propinacyjne i inne oraz czynsze propinac.		28,348.246 K
myta		2,065.174 K

Wydatki państwa w Galicyi, o ile są w poszczególnych działach administracyi państwowej w budżecie wymienione, wynoszą w r. 1908 wedle zestawienia w »Statystyce Galicyi« (T. VIII str. 280) ogółem 132,928.210 K. W porównaniu z tą samą przedstawiają wydatki ciał samorządnych w ogólnej sumie $101\frac{1}{2}$ milionów bardzo poważną kwotę i przewyższają w niektórych działach znacznie wydatki państwowe. W szczególności wynoszą:

Wydatki autonomiczne na oświatę około . .	25,000.000 K.
» państwa » » » . .	14,000.000 «
» » » » wraz z wydatkami funduszów i dóbr religijnych . .	19,206.000 »
wydatki autonomiczne na cele sanitarne i dobroczynne	7,527.000 „
» państwa na służbę zdrowia . . .	420 000 „
wydatki autonomiczne na komunikacye głównie drogowe	13,886.854 «
wydatki państwa na branie dróg . . .	3,825.715 »

Wydatkom państwa odpowiadają liczne i obfite źródła dochodów z podatków bezpośrednich, pośrednich, monopolów i opłat, gdy gospodarstwo ciał autonomicznych czerpie głównie z dodatków do podatków bezpośrednich, niektórych opłat konsumcyjnych, oraz źródeł administracyjnych i prawno-prywatnych.

Od sprawiedliwego załatwienia kwestyi sanacyi nie tylko krajowych finansów, ale całej autonomicznej skarbowości, zależy w przyszłości normalny rozwój całej administracyi publicznej w naszym kraju.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm Wydaje Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszów budżetem objętych za rok 1906 i 1907.

2. Powyższa uchwała obejmuje także absolutoryum dla c. k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego i funduszu szkolnego emerytalnego za rok 1906 i 1907.

3. Rachunki funduszów samoistnych budżetem nieobjętych, funduszu pożycz
wego na drogi powiatowe i gminne, funduszów propinacyjnych 37 miast, funduszu
życzkowego dla gmin na budowę szkół, funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę kos
dla c. i k. wojska, funduszu byłego galicyjskiego korpusu ochotników z r. 1859, stałe
funduszu przemysłowego, funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych., stałego fundus
hodowlanego, funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego i funduszu pożyczkow
dla Spółek oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena, przyjmuje Sejm do wiadomo

Przewodniczący:
K. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Głąbiński, w. r.

Alegat do Ls. 1122/08.

Dochody krajów austryackich w r. 1905

w koronach.

Dochody	Austrya niższa	Austrya wyższa	Salcburg	Styrya	Karyntya	Kraina	Tryest	Istrya	Gorycya z Gradyską	Tyrol	Vorarlberg	Czechy	Morawy	Szląsk	Galicya	Bukowina	Dalmacya	RAZEM
Dodatki do pod. bezpośr.	29,242.410	4,449.312	1,349.150	7,541.752	2,026.650	1,395.779	1,588.000	624.238	297.200	2,450.860	349.665	36,840,383	15,440.525	4,016.183	18,514.657	2,154.657	823.560	129,104.981
„ „ konsumcyjnych	—	—	16.800	260.000	327.286	430.000	3,350.000	415.000	400.000	252.642	—	—	—	—	89.000	12.000	301.000	5,853.728
Razem dodatki do podatków	29,242.410	4,449.312	1,365.950	7,801.752	2,353.936	1,825.779	4,938.000	1,039.238	697.200	2,703.502.	349.665	36,840.383	15,440.525	4,016.183	18,603.657	2,166.657	1,124.560	134,958.709
Udział w pod. osob. bezpośr.	2,250.000	300.000	60.000	330.000	90.215	85.000	140.000	52.000	)))	146.034	20.050	1,408.973	580.000	100.000	850.000	80.000	57.000	6,586.272
„ „ od spirytusu	2,100.000	175.000	103.000	900.000	571.140	850.000	90.000	63.000	62.169	437.683	39.650	3,611.098	2,900.000	1,019.000	5,350.000	620.000	99.400	18,991.140
Razem udział w pod. państw.	4,350.000	475.000	163.000	1,230.000	661.355	935.000	230.000	115.000	99.169	583.717	59.700	5,020.071	3,480.000	1,119.000	6,200.000	700.000	156.400	25,577.412
Własne opłaty od piwa	6,330.700	1,300.000	530.000	1,100.000	312.000	170.000	—	150.000	46.200	578.000	—	11,800.000	3,150.000	730.000	1,700.000	200.000	32.400	28,129.300
„ „ od kas oszczędn.	70.000	—	—	58.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	128.000
„ „ „ licytacyi	—	—	—	8.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.000
„ „ „ towarz. ubezp.	84.254	39.526	12.161	54.550	20.000	18.800	15.500	4.265	7.000	32.100	6.980	361.688	125.634	35.761	—	15.445	8.182	841.846
Własne opłaty od spadków i ekwiwalentu należytości	1,237.500	260.000	70.000	442.000	50.000	32.000	249.110	18.000	25.000	65.000	23.000	1,270.000	310.000	—	140.000	15.140	18.000	4,224.750
Własne opłaty od myta	—	4.380	1.150	—	700	13.600	26.600	—	—	—	—	—	—	—	500.800	6.000	—	553.230
„ „ od prawa polowania	63.900	—	—	51.000	—	—	3.720	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	118.620
„ „ kart myśliwskich	68.660	—	—	59.000	20.000	10.000	200	—	5.340	—	2.200	—	87.716	22.000	24.000	3.970	—	303.086
„ „ rybołostwa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.905	—	—	2.905
„ „ kart połowu ryb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.798	5.444	—	344	—	—	12.586
„ „ połowu ptaków	—	—	—	—	—	—	180	—	490	1.644	—	—	—	—	—	—	—	2.314
„ „ muzyki i widowisk	—	—	—	39.100	—	—	—	—	—	—	—	455.700	—	—	—	—	—	494.800
„ „ zboża	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,111.823	—	—	—	—	—	—	—	1,111.823
„ „ młynarskie	—	—	—	18.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.200
„ „ propinacyjne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	439.744	49.200	—	488.944
„ „ inne	400.000	—	42.000	—	—	—	711.500	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	813.500
Razem własne opłaty	7,895.014	1,603.906	655.311	1,829.850	402.700	244 400	1,006.810	172.265	84.030	1,788.567	32.180	13,894.186	3,678.794	787.761	2,827.793	289.755	58.582	37,251.904
Ogółem podatki i opłaty	41,487.424	6,906.218	2,184.261	11,185.118	3,417.991	3,005.179	6,174.810	1,326.503	880.399	5,075.786	441.545	55,873.080	22,749.553	5,922.944	27,631.450	3,156.412	1,339 542	198,758.215
Kary	10.145	1.800	6.758	3.490	8.570	9.376	2.700	3.000	1.653	19.415	1.400	34.520	7.298	2.630	12.902	12.420	40.000	178.075
Subwencye państwa i fund. rel.	112.336	23.358	14.498	257.850	33.763	15.480	78.617	133.746	8.686	389.376	128.715	204.940	106.100	48.176	2,397.786	392.682	108.908	4,455.017
Nadwyżki kas sierocych	547.424	47.607	100	—	—	—	—	—	—	—	—	601.182	460.000	71.525	8	—	—	1,727.846
Datki interesentów i zwroty	3,915.141	474.177	383.706	2,403.683	326.944	361.318	1,643.557	573.357	244.466	591.106	114.192	2,887.424	3,540.039	361.835	1,796.228	268.906	733.263	20,619.342
Dochody prywatno-prawne	1,251.533	548.057	331.396	2,268.552	193.886	462.245	763.327	90.298	191.780	625.441	28.192	1,376.916	1,537.542	288.271	12,573.568	1,425.040	99.277	24,055.321
Dochody rozmaite	9 571	5.847	1.402	26.156	2.921	280	600	5.100	20	4.345	4.656	4.100	24.762	—	10.397	7.540	677	108.374
„ kasowe i rachunkowe	140.434	35.304	243.695	1,080.461	53.013	487.211	2,669.655	22.795	286.601	2.263	71.951	17,535.222	3,864.059	466.723	1,849.194	777.255	94.141	29,679.977
Suma dochodów	47,474.008	8,042.368	3,165.816	17,225.310	4,037.088	4,341.087	11,333.266	2,154.799	1,613.605	6,707.732	790.651	78,517.384	32,289.353	7,162.104	46,271.533	6,040.255	2,415.808	279,582.167

Ls. 1248/08.

Lwów, dnia 25. września 1908.

Aleg. 177

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby gminom powiatu Bohorodczańskiego a to gminie: Progi, Jabłonka, Rakowiec, Sołotwina, Zarzecze, Monasterczany, Maniawa, Markowa, Babcze, Żuraki, Lachowce, Stare Bohorodczany, miasto Bohorodczany, Grabowiec, Hryniówka, Sadzawa, Stebnik, Łysiec st., Łysiec miasto, które w tym roku ucierpiały przez niebywałe kilkakrotne wystąpienie Bystrzycy sołotwińskiej i jej dopływów wyznaczył z funduszów krajowych dostateczną i odpowiednią zapomogę na zasiewy jesienne 1908 i wiosenne 1909;

aby zabezpieczył także odpowiednią pomoc z funduszów państwowych;

w końcu zabezpieczył dla tych gmin celem poprawy paszy dla bydła bezpłatną dostawę soli lub surowicy.

Wnioskodawca:
***Krynicki** w. r.*

Oleśnicki, Winniczuk, Skwarko, Makuch, Dumka, Sandulak, Sodomora, Myroniuk-Zajaczuk, Kołpaczkiewicz, Szwed, Hanczakowski, Iracz, Kiweluk, A. Staruch.

Ls. 1.249/08.

Alleg. 178

Wniosek

posła Winniczuka i tow. w sprawie uchwalenia zapomogi w kwocie 5 000 koron z krajowych funduszów wieśniakom gminy Wołczyńca pow. stanisławowskiego z powodu klęsk elementarnych.

Wysoki Sejmie!

Miasto Stanisławów obejmują dwie Bystrzyce a trzecia rzeka Worona, a poniżej leży wieś Wołczyniec, gdzie te rzeki łączą się, wzajemnie tamują i wstrzymują i wówczas dolna połowa wsi Wołczyniec jest tak zatopiona, że prawie w każdejchacie jest pół, albo nawet metr wody. Ale nietylko w chatach, lecz także i w stajniach jest woda, tak, że gospodarze muszą wypędzać bydło na wyżej położone pola, a w szopach i stodołach zboże i siano woda zatapia i moczy, skutkiem czego trzeba je znowu na polu rozcielać, aby nie zgniło.

W r. 1908 powtórzyło się to 3 krotnie i ci gospodarze Wołczyńca tak zostali dotknięci, że grozi im zupełna ruina, bo ani sami nie będą mogli wyżywić się, ani swoje bydło przezimować, bo co nie zepsuło się w polu, to wygniło w szopach.

C. k. Starosta w Stanisławowie może to stwierdzić, bo w czasie katastrofy przyjeżdżał do Wołczyńca.

Aby tym nieszczęśliwym wieśniakom przyjść z pomocą i nie dopuścić do zupełnej ruiny i żebraczego kija, potrzeba im dać koniecznie zapomogę z krajowych lub rządowych funduszów.

Przeto podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

nieszczęśliwym włościanom gminy Wołczyńce powiatu stanisławowskiego zapomogę w sumie 5.000 K z funduszu krajowego.

Wnioskodawca:

Łazarz Winniczuk *w. r.*

Oleśnicki, Skwarko, Makuch Sodomora, Krynicki, Kołpaczkiewicz, Szwed, Sandulak, Myroniuk-Zajaczuk, Korol, Hanczakowski A. Staruch, Dumka, Tracz, Kiweluk,

Ls. 1254/08.

Aleg. 179

Wniosek

posła Zygmunta Lewakowskiego i tow. w sprawie budowy szkół ludowych.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Poleca się c. k. Radzie szkolnej krajowej, aby przestrzegała ściśle ustawy o budowie szkół ludowych i nie żądała od gmin świadczeń poza ustawą przepisanych 120 procent.

We Lwowie, dnia 26. września 1908.

Wnioskodawca:
Lewakowski, *w. r.*

Bernadzikowski, Styła, Krężel, Wrześniowski, Sobolewski, Bojko, Bis, Witos, Cieluch, Stapiński, Szwed, Hanczakowski, Kiweluk, Ptak, Tracz, Zamoyski, Oleśnicki, Korol, Dumka, Sodomora, Krynicki, Sandulak, Winniczuk.

Wniosek.

Zważywszy, że miasto Leżajsk, liczące około 5.500 mieszkańców było już od wieków siedzibą Starostwa, później Władzy politycznej, która w 1866 r. zwiniętą została,

zważywszy, że miasto Leżajsk odległe jest o 28 kilometrów od siedziby c. k. Starostwa w Łańcucie,

zważywszy, że wśród 34 gmin przynależnych do okręgu sądowego w Leżajsku są gminy oddalone nawet o 53 kilometrów od siedziby c. k. starostwa w Łańcucie,

zważywszy, że w interesie ogółu ludności leży, ażeby ta ludność w sprawach swoich urzędowych miała ułatwiony dostęp do powiatowej władzy administracyjnej,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy najbliższem pomnożeniu ilości starostw w kraju naszym przystąpił do utworzenia Starostwa w Leżajsku.

Lwów, dnia 24. września 1908.

Wnioskodawca:
***Żardecki**, w. r.*

Stapiński, Bernadzikowski, Ptak, Bis, Myjak, Witos, Lewakowski, Stefczyk, Skołyszewski, Bojko, Cipser, Kędzior, Styła, Jampolski, Cieluch, Krężel, Wasung, A. Lubomirski.

Ls. 1252/08.

Ale~ 181

Wniosek

posła Jana Kiweluka i tow. w sprawie podziału powiatu Husiatyńskiego na dwa powiaty a to Husiatyn i Kopyczyńce i w sprawie utworzenia c. k sądu powiatowego w Chorostkowie.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby wedle możności jak najrychlej:

a) rozdzielił powiat administracyjny Husiatyn na dwa powiaty Husiatyn i Kopyczyńce, przydzielając ostatniemu powiatowi gminy sądu powiatowego Kopyczyniec z wyjątkiem Postołówki i Rakowego Kąta;

b) rozdzielił powiat sądowy Kopyczyńce na dwa powiaty sądowe i otworzył w Chorostkowie sąd powiatowy, przydzielając mu gminy: Mszaniec, Howiłów wielki, Howiłów mały, Karaszyńce, Peremyłów, Wierzchowce, Kluwińce, Chłopówka i Uwisła.

Wnioskodawca
***Jan Kiweluk**, w. r.*

Makuch, Lewicki, Krynicki, Oleśnicki. Winniczuk, Sandulak, Dumka, Sodomora, Szwed, A. Staruch, T. Staruch, Hanczakowski, Skwarko, Korol, Myroniuk-Zajaczuk.

Ls. 1.251/08.

Ale 182

Wniosek

p Iw. Kiweluka i tow. w przedmiocie urządzenia kursów kucia koni po miasteczkach

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby po wszystkich miejscowościach Galicyi, które stanowią siedzibę sądu jak najrychlej urządził kursy kucia koni dla kowali.

Wnioskodawca:
***Jan Kiweluk**, w. r.*

Sodomora, Dumka, Korol, Oleśnicki, Krynicki, Makuch, Hanczakowski, Sandulak, Winniczuk, Skwarko, A. Staruch, Myroniuk-Zajaczuk, Szwed, T. Staruch, Lewicki.

Ls. 1257/08.

We Lwowie dnia 25. września 1908.

Ale 183

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w najbliższym czasie utworzył w Stryju szkołę realną z językiem wykładowym polskim.

Wnioskodawca:
Fruchtman *w. r.*

Bednarski, Skarbek, Sala, Niementowski, Doliński, Schätzel, Bandrowski, Maiss, Adam, Moysa, Tad. Cieński, Sękowski, Onyszkiewicz, Rayski, Brunicki Julian, Sare, Pastor, Stadnicki, Skołyszewski.

Ls. 1.259/08.

Aleg 184

Wniosek

posła Kazimierza Jampolskiego i tow. o założenie Sądu powiatowego w Narolu.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przystąpił do utworzenia Sądu powiatowego w Narolu powiat Cieszanów.

Wnioskodawca:
***Jampolski**, w. r.*

Bernadzikowski, Jedynak, Bojko, Cieluch, Ptak, Stapiński, Bis, Krężel, Kędzior, Witos, Szwed, Cipser, Styła, Sapieha, Skołyszewski.

Wniosek

Ls. 1261/08.

Ale 185

Wniosek

posła Krężela i tow. w sprawie gospodarki lasowej.

Ze względu, że wielka część właścicieli lasów prowadzi rabunkową gospodarkę przez to, że całe partye lasów sprzedają różnym szpekulantom którzy drzewo za grąnicę wywożą;

ze względu, że wyręby często latami bywają nie zalesiane, wskutek czego grozi krajowi zupełne ogołocenie z lasów, a temsamem dotkliwy brak drzewa budulcowego i opałowego;

ze względu, że wskutek takiej gospodarki ceny drzewa niesłychanie są już dziś wysokie, a przytem trudności w nabyciu drzewa ogromna;

ze względu, że ogołocenie kraju z lasów jest przyczyną różnych klęsk, jakie rok rocznie nawiedzają nasz kraj; wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przestrzegał ściśle przepisów ustawy o wyrębie lasów oraz aby utrudnił wywóz drzewa z Galicyi, przez zaprowadzenie wysokiego cła.

Wnioskodawca:
***Krężel**, w. r.*

Witos, Myjak, Cicluch, Jedynak, Bernadzikowski, Stapiński, Lewakowski, Kędzior, Ptak, Bojko, Styła, Bis, Jampolski, Szwed, Skołyszewski.

Ls. 1.263/08.

Ales 186

Wniosek

posła Bisa i tow. w sprawie udzielenia Radzie powiatowej w Nisku bezzwrotnej subwencyi w kwocie 50.000 K na budowę drogi z Wólki Tanewskiej do Kurzyny.

Część powiatu Nisko za Sanem składa się z najuboższych gmin tego powiatu. Jedną z największych klęsk dla gmin Dąbrówka, Ruda, Kurzyna mała, Kurzyna wielka, Rauchersdorf, Golce i Majdan jest brak drogi, którąby je połączyła z najbliższem miasteczkiem Ulanowem i miastem powiatowem Nisko. Gminy te wskutek tego nie mogą się podnieść ekonomicznie i kulturalnie, gdyż są zupełnie odcięte od świata wskutek braku komunikacyi. Droga ta podniosłaby chów bydła, koni, gospodarstwo mleczne, dała by mieszkańcom tych gmin zarobki przez przewóz drzewa z zagranicy do spławnej rzeki Sanu i ułatwiłaby mieszkańcom tych gmin sprzedaż ich produktów.

Budowa zaś tej drogi przysporzyłaby ludności dotkniętej w tym roku klęskami elementarnemi, zarobku

Wobec tego, że powiat Nisko rzadko korzysta z subwencyi krajowych, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Radzie powiatowej w Nisku przyznaje się na budowę drogi z Wólki Tanewskiej do Kurzyny 50.000 K subwencyi bezzwrotnej.

Wnioskodawca:
***Jan Bis**, w. r*

Jedynak, Witos, Skołyszewski, Bernadzikowski, Jampolski, Stapiński, Styła, Bojko, Szwed, Ptak, Kędzior, Cieluch, Cipser, Krężel.

Ls. 1262/08.

Lwów, dnia 26. września 1908.

Ale 187

Wniosek.

Zważywszy, że okolica Grybowa dostarcza wielu uczniów uczęszczających do szkół średnich a przedewszystkiem do gimnazyów:

Zważywszy, że najbliżej położone szkoły gimnazyalne istnieją w Tarnowie, Sączu i Gorlicach, z których najbliższa miejscowość odległą jest 23 km.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie przystąpił do założenia gimnazyum w Grybowie.

Wnioskodawca:
***Cieluch** w. r.*

Krężel, Lewakowski, Bis, Bernadzikowski, Skołyszewski, Stefczyk, Jampolski, Kędzior, Szwed, Bojko, Ptak, Witos, Cipser, Stapiński, Styla.

Ls. 1264/08.

Aleg 188

Wniosek

posła Jana Bisa i tow. w sprawie założenia szkoły przemysłowej w powiecie Niskim.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wdrożył akcyę celem założenia szkoły przemysłowej w powiecie Nisko.

Wnioskodawca

Jan Bis *w. r.*

Skołyszewski, Ptak, Jedynak, Lewakowski, Szwed, Stefczyk, Bernadzikowski, Jampolski, Kędzior, Krężel, Stapiński, Witos, Bojko, Cipser.

Wniosek

Ls. 1.265,08.

Ale. 189

Wniosek.

posła Jana Bisa i tow. w sprawie założenia seminaryum nauczycielskiego w Nisku

Powiat Nisko nad granicą rosyjską nie posiada żadnej średniej szkoły. Najbliższe gimnazya są w Jarosławiu, oddalne 40 kilometrów, w Rzeszowie 35 kilometrów, w Dębicy i Mielcu oddalone na 60 kilometrów. Młodzież nie mogąc pomieścić się w domu, musi koniecznie ukończyć kilka klas średnich szkół, aby udać się do szkół i zawodów praktycznych, a nie może się to dziać w powiecie Nisko, bo brak takich szkół.

Wobec tego wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie założył seminaryum nauczycielskie męskie w Nisku.

Wnioskodawca:

Jan Bis.

Bernadzikowski, Jampolski, Kędzior, Krężel, Bojko, Stapiński, Witos, Pta', Jedynak, Lewakowski, Szwed, Skołyszewski, Stefczyk, Cipser.

LW. 99.741/08.

We Lwowie, dnia 29. września 1908.

Aleg 190

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem ustawy łowieckiej.

Wysoki Sejmie!

Pismem z dnia 21. września b. r. L. 16.172 pr. Prezydyum Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy, iż według reskryptu Pana Ministra rolnictwa z 14. września b. r. L. 35.862 uchwalony przez Wysoki Sejm na ostatniej sesyi projekt ustawy łowieckiej nie może być przedłożony do Najwyższej sankcyi bez uskutecznienia w nim pewnych zmian, któreby usunęły dwa zasadnicze zarzuty:

Pierwszy zarzut tyczy się zamierzonego w projekcie zniżenia obszaru polowania do 60 hektarów.

Redukcya taka, która w żadnych z obowiązujących ustaw łowieckich w innych krajach koronnych niema precedensu, zdaniem Ministerstwa rolnictwa utrudniłaby lub nawet uczyniła niemożliwem racyonalne gospodarstwo łowieckie.

Drugi zarzut kieruje się przeciw zaproponowanemu w §. 4. L. 3. przyznaniu uprawnienia do samoistnego wykonywania prawa polowania posiadaczom sąsiadujących ze sobą parcel, którzy w tym celu zawrą ze sobą dobrowolną umowę.

Zasadniczą myślą wszystkich obowiązujących krajowych ustaw łowieckich jest bowiem, że uprawnienie do samoistnego wykonywania prawa polowania, jako polowania własnego, zależy nietylko od posiadania stanowiącego jedną całość obszaru pewnej wielkości, lecz także od tego warunku, że ten kompleks gruntowy znajduje się w jednej ręce, albo też w posiadaniu większej liczby osób, ale takiej, którą ze względu na zarządzanie tym obszarem trzeba uważać za jedną osobę.

Wszystkie inne grunta, położone w granicach gminy, które tym warunkom nie odpowiadają, łączy się natomiast w okręgi polowania gminnego (zbiorowego) a polowanie na nich wykonywa się na rzecz pojedynczych posiadaczy według postanowień odnośnych ustaw i pod odpowiednią kontrolą władzy.

Przez postanowienia §. 4, 8, 11 i 14, uchwalonego przez Wysoki Sejm projektu, — zdaniem Ministerstwa — zasada jednolitości okręgów polowania, miałaby być złamaną a w ustawodastwo łowieckie wprowadzoną zasada bardzo wątpliwa.

Spółki terytoryalne myśliwskie mające powstawać w drodze umowy z połączenia małych parcel, stałyby niejako w pośrodku między okręgami samoistnego polowania obecnych ustaw łowieckich a okręgami polowania zbiorowego (gminnego).

Z pierwszymi miałyby to wspólnego, że wykonywanie polowania na nich byłoby samoistnem, z pod kontroli władzy usuniętem, z wyjątkiem prawnego ograniczenia w §. 14. ustępie 2.

Z drugimi t. j. z obszarami zbiorowego polowania łączyłoby je kryteryum łączenia pojedynczych parcel, która każda dla siebie na utworzenie samoistnego okręgu polowania nie wystarcza.

Tworzenie takich okręgów polowania spółkowego przeszkadzałoby jednak racyonalnemu wykonywaniu polowania i interesom kultury krajowej, o ileby przez odpowiednie postanowienia i rękojmie celów tych nie zabezpieczono.

Ministerstwo rolnictwa udzieliło Wydziałowi krajowemu projekt zmian niezbędnych w pierwszych 38 paragrafach projektu ustawy łowieckiej na ostatniej sesyi sejmowej uchwalonej.

Zmiany te polegają na tem, że minimalna wielkość obszaru polowania utrzymana jest na 115 hektarach, a następnie mają na celu, aby uwzględniając specyalne stosunki Galicyi i licząc się o ile możności z postanowieniami o spółkach myśliwskich przez Sejm uchwalonemi, uchylić najważniejsze przeciw nim podniesione zarzuty.

Postanowienia odmienne od uchwały sejmowej z r. 1907 mieszczą się w §§. 4, 9, 11, 14, 31 i 35. Pominąwszy ustanowienie minimalnej rozległości obszaru samoistnego polowania na 115 hektarów, jak to jest obecnie, bez dopuszczenia wyjątków zawartych w uchwale sejmowej, postanowienie te utrzymują wprowadzoną przez Wysoki Sejm kategoryę samoistnych polowań spółkowych w §. 4 liczba 3, określając jedynie ściślej tę kategoryę i uchylając możliwe nieporozumienia. W szczególności utrzymuje projekt postanowienia w uchwale sejmowej zawarte, iż spółkom tym pozostawiony jest w ich okręgach polowania swobodny wybór pomiędzy wydzierżawieniem polowania a wykonywaniem go przez ustanowionych myśliwych.

Jedynie projekt ustawy łowieckiej z temi zmianami może liczyć na przedłożenie do Najwyższej Sankcyi i dlatego przedkłada go Wydział krajowy Wys. Sejmowi do uchwały, uważając za pożądane w wysokim stopniu, aby ta sprawa na obecnym Sejmie została stanowczo załatwioną.

Dla dokładnego zoryentowania się w zmianach wprowadzonych w nowym projekcie ustawy łowieckiej, zamieszcza Wydział krajowy po prawej stronie cały projekt ustawy, zaś po lewej te paragrafy w tekście uchwalonym przez Wysoki Sejm na ostatniej sesyi, które w obecnym projekcie uległy zmianie.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

'/. załączony projekt '/. ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Tadeusz Pilat** w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

Ustawa

z dnia . . . . 1908, którą wydaną zostanie ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dołączona ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wchodzi w życie w trzy miesiące po ogłoszeniu jej w dzienniku ustaw krajowych.

Z tą samą chwilą tracą moc obowiązującą dotychczasowe ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do przedmiotu niniejszej ustawy, a w szczególności ustawa z dnia 5. marca 1897 Nr. 71 Dz. u. i rozp. kraj.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa łowiecka

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

I. Prawo polowania i jego wykonywanie.

A) Postanowienia ogólne.

§. 1.

Prawo polowania polega na wyłącznem uprawnieniu do hodowania, wyszukiwania, ścigania, zabijania i przywłaszczania sobie łownej zwierzyny i dzikiego ptactwa, jak również przywłaszczania oddzielonych z niej części użytecznych, jak zrzuconych rogów, itp. Odno-

Uchwalone przez Wysoki Sejm w. r. 1907 postanowienia.

Projekt.

śnie do dzikiego ptactwa mieści w sobie prawo polowania także wyłączne uprawnienie do przywłaszczania zniesionych jaj.

§. 2.

Zwierzyną łowną są w rozumieniu niniejszej ustawy: jeleń i daniel, kozica, sarna, zając, dziki królik i borsuk. Z ptaków: głuszec, cietrzew, jarząbek, pardwa, i kuropatwa, przepiórka, chruściel (derkacz), bażant, drop, czajka, słonka, dubelt, krzyk, siewka, kulik i rozmaite tegoż gatunki, kurki wodne, łyska, nurki, dziki łabędź, dzika gęś, wszelkie gatunki dzikich kaczek i dzikich gołębi.

Również obcokrajowe odmiany łownej zwierzyny i ptaków, o ileby wprowadzone do kraju dla hodowli łowieckiej utrzymywały się i mnożyły, będą za zwierzynę łowną w rozumieniu tej ustawy uważane.

§. 3.

Prawo polowania przywiązane jest do własności gruntu, służy więc każdoczesnemu posiadaczowi gruntu.

Co do wykonywania prawa polowania jest właściciel tego prawa w myśl postanowień niniejszej ustawy albo uprawnionym do samoistnego wykonywania go, to jest do swobodnego rozstrzygania o sposobie wykonywania swego prawa polowania (już to we własnym zarządzie, już to przez wydzierżawienie itp.), albo też ograniczonym w swobodnem rozstrzyganiu o sposobie wykonywania tego prawa w myśl postanowień §. 7. niniejszej ustawy.

§. 4.

Uprawnienie do samoistnego wykonywania polowania służy:

1. Posiadaczowi nieprzerwanej powierzchni gruntu, która wynosi co najmniej 115 hektarów.

Jeśli posiadłość taka składa się przeważnie z ról, łąk lub ogrodów, natenczas do wykonywania na niej samoistnie polowania wystarcza powierzchnia 60 hektarów.

§. 4.

Uprawnienie do samoistnego wykonywania polowania służy:

1. Posiadaczowi nieprzerwanej powierzchni gruntu, która wynosi co najmniej 115 hektarów bez względu na to, czy ona znajduje się w posiadaniu osoby fizycznej, lub prawnej, czy jednej osoby lub we współposiadaniu więcej osób. Również nie stanowi różnicy, czy owe grunta leżą w jednej gminie lub

Uchwalone przez Wysoki Sejm w. r. 1907 postanowienia.

Obojętną jest rzeczą, czy posiadłość taka należy do osoby fizycznej, czy prawnej, do jednej lub więcej osób. Również nie stanowi różnicy, czy owe grunta leżą w jednej gminie lub miejscowości lub też, czy rozciągającą się na terytorya kilku gmin, względnie miejscowości.

Stare koryta rzek, pozostałe po przeprowadzonych robotach regulacyjnych, jak również tory kolejowe i drogi publiczne nie mogą jednak w żadnym razie stanowić same przez się samoistnego okręgu polowania.

2. Gminie jako takiej, jeśli grunta stanowiące majątek lub dobro gminy, położone bądź to w obrębie gminy, bądź w obrębie innych gmin, stanowią nieprzerwaną powierzchnię, co najmniej 115 względnie 60 hektarów, bez względu na rodzaj kultury tych gruntów.

Gminy mające takie grunta winny jednak wykonywanie samoistne polowania na tych gruntach albo wydzierżawiać łącznie lub podzielnie, jednak nie w mniejszych obszarach niż 60 ha, albo zlecić wykonywanie tego polowania ustanowionemu myśliwemu. Ustanowienie myśliwego winno nastąpić w myśl §§. 14, 23 i 35—40 niniejszej ustawy.

3. Posiadaczom sąsiadującym ze sobą bezpośrednio parcel o łącznej powierzchni przynajmniej 115 względnie 60 ha, którzy w tym celu zawrą ze sobą dobrowolną umowę i o niej polityczną władzę powiatową uwiadomią.

Projekt.

miejscowości lub też, czy rozciągają się na terytorya kilku gmin, względnie miejscowości.

Stare koryta rzek pozostałe po przeprowadzonych robotach regulacyjnych, jak również tory kolejowe i drogi publiczne nie mogą jednak w żadnym razie stanowić same przez się samoistnego okręgu polowania.

2. Gminie jako takiej, jeśli grunta stanowiące majątek lub dobro gminy, położone bądź to w obrębie gminy, bądź w obrębie innych gmin, stanowią nieprzerwaną powierzchnię co najmniej 115 hektarów.

Gminy mające takie grunta winny jednak wykonywanie samoistne polowania na tych gruntach albo wydzierżawiać łącznie lub podzielnie jednak nie w mniejszych obszarach jak 115 ha albo zlecić wykonywanie tego polowania ustanowionym w myśl niniejszej ustawy myśliwym.

3. Ogółowi tych posiadaczy gruntów, którzy w celu utworzenia spółkowego okręgu samoistnego polowania zawrą umowę, o ile ten okręg tworzy nieprzerwany komplex o powierzchni conajmniej 115 ha. i składa się wyłącznie z parcel tych posiadaczy gruntów, którzy zawarli umowę a następnie pod warunkiem, że pozostały obszar polowania zbiorowego (§. 7) względnie poszczególnych jego części nie zejdzio poniżej 115 ha.

Gdyby ten wypadek zaszedł w skutek utworzenia dwóch lub więcej spółkowych okręgów samoistnego polowania, bo pierwszeństwo należy się temu spółkowemu okręgowi samoistnego polowania, który posiada większy obszar.

§. 5.

Za nieprzerwaną w myśl postanowień §. 4. należy uważać powierzchnię gruntu wtedy, gdy poszczególne części gruntu, powierzchnię tę stanowiące tak są względem siebie położone, iż można się dostać z jednej części na drugą nie przechodząc przez grunta należące do innego posiadacza.

Drogi publiczne, koleje żelazne, rzeki, potoki i kanały, przerzynające po-

Uchwalone przez Wysoki Sejm w. r. 1907 postanowienia.	Projekt.
	wierzchnię gruntów, jakoteż wody stojące, w części lub całości swej położone w obrębie tej powierzchni, nie tworzą w niej przerwy, a nawet wyspy, położone na wodach publicznych, należy uważać za złączone z gruntami nadbrzeżnymi. Cudze drogi prywatne o tyle nie stanowią przerwy w powierzchni gruntów, o ile posiadacz tychże gruntów ma na nich służebność drogi.
	§. 6.
	Uprawnienie do wykonywania samoistnie prawa polowania służy też posiadaczom zwierzyńców, to jest powierzchni gruntów o dowolnej wielkości, przeznaczonych do hodowania zwierzyny, a skutecznie i trwale zabezpieczonych przeciw wydostawaniu się zwierzyny na grunta sąsiednie.
	Prawo wykonywania samoistnie polowania służy posiadaczowi zwierzyńca jedynie na gruntach, stanowiących zwierzyniec.
	Spory, czy jakaś powierzchnia gruntu ma być uważaną za zwierzyniec w znaczeniu powyższego postanowienia, rozstrzyga polityczna Władza powiatowa.
§. 7.	§. 7.
Wszelkie inne grunta, położone w obrębie gminy miejscowej i na obszarze dworskim z tą gminą jedną miejscowość stanowiacym, które nie mają rozmiarów i warunków określonych w §§. 4 i 6, albo też co do których samoistne wykonywanie prawa polowania nie zostało zgłoszone (§. 9. ustęp końcowy), stanowią okręg polowania zbiorowego.	Wszelkie inne grunta położone w obrębie gminy miejscowej i na obszarze dworskim, z tą gminą jedną miejscowość stanowiącym, które nie mają rozmiarów i warunków określonych w §§. 4 i 6, albo też co do których samoistne wykonywanie prawa polowania nie zostało zgłoszone (§. 9. ustęp końcowy), stanowią okręg polowania zbiorowego.
Wykonywać prawo polowania w okręgach polowania zbiorowego można:	Wykonywać prawo polowania w okręgach polowania zbiorowego można:
1. albo przez wydzierżawienie polowania w okręgu;	1. albo przez wydzierżawienie polowania w okręgu;
2. albo przez powierzenie wykonywania polowania ustanowionemu myśliwemu,	2. albo przez powierzenie wykonywania polowania ustanowionym myśliwym (§ 35.)
w obu wypadkach na rzecz posiadaczy gruntów, stanowiących okręg zbiorowego polowania.	w obu wypadkach na rzecz posiadaczy gruntów stanowiących okręg zbiorowego polowania.
Przy wydzierżawieniu polowania w	

Uchwalone przez Wysoki Sejm w. r. 1907 postanowienia.

okręgu zbiorowego polowania jako też przy ustanawianiu myśliwego dla wykonywania polowania zastępuje posiadaczy gruntów w skład okręgu zbiorowego polowania wchodzących reprezentacya gminna, a jeżeli okręg zbiorowego polowania obejmuje także grunta położone w obrębie obszaru dworskiego, Reprezentacya gminna wraz z przełożonym obszaru dworskiego. W takim wypadku ma tak reprezentacya gminna jak i przełożony obszaru dworskiego przedkładać powiatowej Władzy politycznej wnioski w sprawie sposobu wykonywania prawa polowania w okręgu.

Projekt.

Przy wydzierżawieniu polowania w okręgu zbiorowego polowania jakoteż przy ustanawianiu myśliwych dla wykonywania polowania, zastępuje posiadaczy gruntów w skład okręgu zbiorowego polowania wchodzących, reprezentacya gminna, a jeżeli okręg zbiorowego polowania obejmuje także grunta położone w obrębie obszaru dworskiego, reprezentacya gminna wraz z przełożonym obszaru dworskiego. W takim wypadku ma tak reprezentacya gminna jak i przełożony obszaru dworskiego prawo przedkładać powiatowej Władzy politycznej wnioski w sprawie sposobu wykonywania prawa polowania w okręgu.

B) Ustanowienie okręgów polowania.

§. 8.

Okręgi samoistnego polowania (§. 4.) jakoteż okręgi polowania zbiorowego (§. 7.) ustanawia polityczna władza powiatowa po wysłuchaniu Wydziału powiatowego na podstawie przedłożonych jej dowodów, że istnieją warunki samoistnego, względnie zbiorowego polowania.

Żądający ustanowienia okręgu polowania na podstawie umowy (§. 4. l. 3.) winni są nadto przdłożyć pisemny układ zawartej między nimi o utworzenie z ich sąsiadujących gruntów samoistnego okręgu polowania.

Ustanowienia okręgów dokonywa Władza każdym razem na najbliższy okres dzierżawny polowania.

Dzierżawny okres polowania trwa zwyczajnie lat 6. Jedynie w wypadkach, w których reprezentacya gmina względnie reprezentacya gminna wraz z przełożonym obszaru dworskiego wniesie u politycznej Władzy powiatowej przed upływem przedostatniego roku bieżącego okresu dzierżawnego z uzasadnionych powodów podanie o przedłużenie okresu dzierżawy, może c. k. Namiestnictwo zarządzić przedłużenie co najwyżej do lat dwunastu. Przeciw takiemu przedłużeniu rekurs nie ma miejsca.

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.	Projekt.
§. 9.	§. 9.
Najpóźniej na sześć miesięcy przed upływem bieżącego okresu dzierżawy ogłosi polityczna Władza powiatowa w miejscu swej siedziby tudzież we wszystkich gminach i obszarach dworskich powiatu edykt, którym wezwie posiadaczy gruntów, roszczących sobie prawo do samoistnego wykonywania polowania w myśl postanowień §§. 4 i 6. na nadchodzący okres dzierżawny polowania, by zgłosili swe roszczenia w ciągu 6 tygodni u politycznej Władzy powiatowej.	Najpóźniej na sześć miesięcy przed upływem bieżącego okresu dzierżawy ogłosi polityczna Władza powiatowa w miejscu swej siedziby tudzież we wszystkich gminach i obszarach dworskich powiatu edykt, którym wezwie posiadaczy gruntów, roszczących sobie prawo do samoistnego wykonywania polowania w myśl postanowień §§. 4 i 6 na nadchodzący okres dzierżawny polowania, by zgłosili swe roszczenia w ciągu 6 tygodni u politycznej Władzy powiatowej.
Zgłoszenie może być uczynionem albo w formie podania do politycznej władzy powiatowej albo w formie protokołowanego oświadczenia, a w jednym czy w drugim wypadku winien względnie winni (§. 4_3) starający się dołączyć szkic sytuacyjny dotyczącej powierzchni gruntów. Przy następnych aktach ustanowienia okręgów samoistnego polowania wystarhza powołanie się na poprzednio wniesione zgłoszenie.	Zgłoszenie może być uczynionem albo w formie podania do politycznej Władzy powiatowej albo w formie protokołowanego oświadczenia, a w jednym czy w drugim wypadku winien względnie winni (§. 4. l. 3.) starający się dołączyć szkic sytuacyjny dotyczącej powierzchni gruntów. Przy następnych aktach ustanowiania okręgów samoistnego polowania, wystarcza powołanie się na poprzednio wniesione zgłoszenie.
Polityczna Władza powiatowa ma zbadać zgłoszenie, w razie potrzeby przeprowadzić dochodzenia, a następnie projekt podziału powiatu na okręgi polowania przedłożyć Wydziałowi powiatowemu. Po wysłuchaniu opinii Wydziału powiatowego ustanawia i ogłasza polityczna Władza powiatowa okręgi polowania samoistnego stosownie do postanowień §. 4 i 6. i okręgi polowania zbiorowego stosownie do postanowienia §. 7.	Polityczna Władza powiatowa ma zbadać zgłoszenie i w razie potrzeby przeprowadzić dochodzenia. Jeśli zostało zgłoszone utworzenie spółkowego okręgu samoistnego polowania po myśli §. 4. l. 3., to powiatowa Władza polityczna poleci ogłosić to w odnośnej gminie z oznaczeniem terminu 14 dni, w którym posiadacze gruntów niemających być włączonymi do spółki, mogą wnosić zarzuty przeciw utworzeniu spółki.
	Następnie ma powiatowa Władza polityczna projekt podziału powiatu na okręgi polowania przesłać Wydziałowi powiatowemu. Po wysłuchaniu opinii Wydziału powiatowego ustanawia i ogłasza polityczna Władza powiatowa okręgi polowania samoistnego stosownie do postanowień §. 4. i 6. i okręgi polowania zbiorowego stosownie do postanowienia §. 7.
Niezgłoszenie w terminie przepisanym w edykcie żądania o ustanowienie okręgu samoistnego polowania pozbawia posiadacza względnie posiadaczy powierzchni gruntów mającej warunki określone w §. 4. prawa wykonywania polowania samoistnie na przeciąg okresu dzierżawnego i ma ten skutek, że niezgłoszone grunta wcielone będą po okręgów polowania zbiorowego.	Niezgłoszenie w terminie przepisanym w edykcie żądania o ustanowienie okręgu samoistnego polowania, pozbawia posiadacza względnie posiadaczy powierzchni gruntów mającej warunki określone w §. 4. l. 1., 2. i 3. prawa wykonywania polowania samoistnie na przeciąg okresu dzierżawnego i ma ten skutek, że niezgło-

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

szone grunta wcielone będą do okręgów polowania zbiorowego.

§. 10.

Przeciw ustanowieniu okręgu polowania mogą być wniesione zarzuty w ciągu 4 tygodni do politycznej władzy powiatowej.

Polityczna Władza powiatowa zbada wniesione zarzuty i po ewentualnem przeprowadzeniu dochodzeń wyda orzeczenie, zasięgnąwszy — o ile chodziło o zmianę już ustanowionego podziału — opinii Wydziału powiatowego.

§. 11.

Przy ustanawianiu okręgów polowania, czy to samoistych (§. 4. i 6.), czy zbiorowych (§. 7.), winna polityczna Władza powiatowa — o ile tylko nie sprzeciwia się temu wzgląd na racyonalne wykonywanie polowania — uwzględnić wniesione w ciągu 6 tygodni od ogłoszenia edyktu (§. 9) następujące życzenia gmin i obszarów dworskich;

a) gdy posiadacze gruntów, którym w myśl §. 4. służy prawo wykonywania samoistnie polowania, chcą swe grunta przyłączyć i to na cały najbliższy okres dzierżawny do okręgu polowania zbiorowego, a gmina się na to zgadza;

b) gdy dwie lub więcej gmin, tudzież posiadacze obszarów dworskich, przydzielonych w myśl §. 7. do okręgu polowania zbiorowego, żądają zgodnie ustanowienia dla nich na najbliższy okres dzierżawny wspólnego okręgu polowania zbiorowego;

c) gdy gmina lub pojedynczy właściciele gruntów zażądają włączenia w obręb spółki terytoryalnej (§ 4_3) gruntów bezpośrednio się z tym obrębem łączących.

Tak samo winna polityczna Władza powiatowa uwzględnić żądania gmin lub obszarów dworskich, domagające się rozdzielenia okręgów polowania, któreby miały być ustanowione, jeśli uwzględnienie tych żądań jest usprawiedliwione stosunkami miejscowymi, a zwłaszcza, jeśli

§. 11.

Przy ustanawianiu okręgów polowania, czy to samoistnych (§ 4. i 6.), czy zbiorowych (§. 7.), winna polityczna Władza powiatowa — o ile tylko nie sprzeciwia się temu wzgląd na racyonalne wykonywanie polowania — uwzględnić wniesione w ciągu 6 tygodni od ogłoszenia edyktu (§. 9.) następujące życzenia gmin i obszarów dworskich:

a) gdy posiadacze gruntów, którym w myśl §. 4. l. 1. i 2. służy prawo wykonywania samoistnie polowania, chcą swe grunta przyłączyć i to na cały najbliższy okres dzierżawny do okręgu polowania zbiorowego, a gmina się na to zgadza;

b) gdy dwie lub więcej gmin, tudzież posiadacze obszarów dworskich, przydzielonych w myśl §. 7. do okręgu polowania zbiorowego żądają zgodnie ustanowienia dla nich na najbliższy okres dzierżawny wspólnego okręgu polowania zbiorowego.

c) Tak samo winna polityczna Władza powiatowa uwzględnić żądania gmin lub obszarów dworskich, domagające się rozdzielenia okręgów polowania, któreby miały być ustanowione, jeśli uwzględnienie tych żądań jest usprawiedliwione stosunkami miejscowymi, a zwłaszcza, jeśli różnorodność polowania za takim podziałem przemawia, a żaden z okręgów mających powstać z podziału nie będzie obejmował mniejszej powierzchni gruntów, niż 115 hektarów.

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

różnorodność polowania za takim podziałem przemawia, a żaden z okręgów, mających powstać z podziału, nie będzie obejmował mniejszej powierzchni gruntów, niż 115 względnie 60 hektarów.

W wypadkach wyjątkowych może Władza przyłączyć ze względu na kulturę łowiecką niektóre parcele, n. p. remizy, łozy, kępy i t. p. do okręgu samoistnego polowania, chociaż te parcele z tymże okręgiem nie stanowią nieprzerwanej powierzchni (§. 4.), jeżeli tylko należą do tego samego posiadacza i leżą w tej samej gminie miejscowej.

§. 12.

Przy ustanawianiu okręgów polowania zbiorowego może polityczna Władza powiatowa celem odpowiedniego zaokrąglenia przylegających (sąsiednich) do siebie okręgów polowań zbiorowych, po wysłuchaniu interesowanych reprezentacyi gminnych, a względnie przełożonych obszarów dworskich, odłączyć poszczególne części od jednego okręgu zbiorowego polowania, a przyłączyć je do drugiego takiegoż okręgu. Wskutek takich odłączeń nie może jednak powierzchnia żadnego okręgu zbiorowego polowania być mniejszą niż 115 względnie 60 hektarów.

C) Wykonywanie prawa polowania.

§. 14.

Na okręgach polowania zbiorowego może być wykonywane prawo polowania na rzecz właścicieli gruntów, stanowiących okręg polowania zbiorowego, albo przez wydzierżawianie polowania na ca-

Projekt.

W wypadkach wyjątkowych może Władza przyłączyć ze względu na kulturę łowiecką niektóre parcele, np. remizy, łozy, kępy i t. p., do okręgu samoistnego polowania, w myśl §. 4 l. 1. lub 2. chociaż te parcele z tymże okręgiem nie stanowią nieprzerwanej powierzchni, jeżeli tylko należą do tego samego posiadacza i leżą w tej samej gminie miejscowej.

§. 12.

Przy ustanawianiu okręgów polowania zbiorowego może polityczna Władza powiatowa celem odpowiedniego zaokrąglenia przylegających (sąsiednich) do siebie okręgów polowań zbiorowych, po wysłuchaniu interesowanych reprezentacyi gminnych a względnie przełożonych obszarów dworskich, odłączyć poszczególne części od jednego okręgu zbiorowego polowania a przyłączyć je do drugiego takiegoż okręgu. Wskutek takich odłączeń nie może jednak powierzchnia żadnego okręgu zbiorowego polowania być mniejszą niż 115 hektarów.

§. 13.

O wszelkich sprawach, dotyczących ustanawiania okręgów polowania tudzież o zmianach w określeniu granic tych okręgów orzeka w pierwszej instancyi polityczna władza powiatowa po wysłuchaniu Wydziału powiatowego, w drugiej i ostatniej instancyi c. k. Namiestnictwo po wysłuchaniu Wydziału krajowego.

C) Wykonywanie prawa polowania.

§. 14.

Na okręgach polowania zbiorowego może być wykonywane prawo polowania na rzecz właścicieli gruntów, stanowiących okręg polowania zbiorowego, albo przez wydzierżawienie polowania na ca-

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.	Projekt.
łym okręgu, wyjąwszy niżej przewidziane wyjątki (§§. 16. i 17.) i to w drodze publicznej licytacyi lub bez licytacyi z wolnej ręki (§§. 16. i 17.), albo przez ustanowienie myśliwego uprawnionego do wykonywania polowania (§§. 35—40).	łym okręgu, wyjąwszy niżej przewidziane wyjątki, (§§. 16 i 17) i to w drodze publicznej licytacyi lub bez licytacyi z wolnej ręki (§§. 16. i 17.), albo przez ustanowienie myśliwych (§§. 35—40).
Posiadacze sąsiadujących ze sobą parcel o łącznej powierzchni 115 względnie 60 ha, którym przyznanem został w myśl §. 4_3 wykonywanie samoistnego polowania, wykonywać mogą to prawo albo przez wydzierżawienie polowania albo przez ustanowionych w odpowiedniej ilości myśliwych	Posiadacze sąsiadujących ze sobą parcel o łącznej powierzchni 115 ha, którym przyznanem został w myśl §. 4. lit. 3. wykonywanie samoistnego polowania, wykonywać mają to prawo albo przez wydzierżawienie polowania albo przez ustanowionych w odpowiedniej ilości myśliwych po myśli postanowień niniejszej ustawy. (§. 35—40).
Uchwały posiadaczy gruntów, wchodzących w skład okręgu samoistnego prawa polowania wykazywane być winny politycznej władzy powiatowej w sposób wiarygodny.	Uchwały posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu samoistnego prawa polowania wykazywane być winny politycznej władzy powiatowej w sposób wiarygodny.
Posiadacze gruntów wchodzących w w skład samoistnego okręgu polowania ustanowionego na podstawie §. 4_3 obowiązani są w celu znoszenia się z władzami ustanowić wspólnego pełnomocnika.	Posiadacze gruntów wchodzących w skład spółkowego okręgu samoistnego polowania ustanowionego na podstawie §. 4. l. 3. obowiązani są ustanowić wspólnego pełnomocnika.
	§. 15.
	Celem wydzierżawienia prawa wykonywania polowania w okręgu zbiorowego polowania winna reprezentacya gminy, w której obrębie leży okręg polowania, a jeśli w skład tego okręgu wchodzą grunta położone w obrębie obszaru dworskiego, winna reprezentacya gminy łącznie z przełożonym obszaru dworskiego ustanowić warunki główne wydzierżawienia polowania, jak: cenę wywołania, wysokość wadyum, termin i miejsce odbycia licytacyi. Wniosek swój w tej sprawie winna reprezentacya gminna przedłożyć politycznej Władzy powiatowej najdalej w miesiąc po doręczeniu jej prawomocnego orzeczenia tej Władzy o ustanowieniu okręgu polowania zbiorowego. W tym samym terminie winien też przełożony obszaru dworskiego, którego grunta wchodzą w skład okręgu zbiorowego polowania, przedstawić politycznej władzy powiatowej swój wniosek w sprawie warunków wydzierżawienia polowania, jeśli się nie zgadza na warunki przedłożone przez reprezentacyę gminną.

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.	Projekt.
	Polityczna Władza powiatowa rozstrzyga o przedłożonych wnioskach i ustala warunki wydzierżawienia bez dalszego odwołania, przyczem jednakże nie może zniżyć wniosków co do ceny wywołania i co do wysokości wadyum uczynionych przez reprezentacyę gminną a ewentualnie przez reprezentacyę gminną w porozumieniu z przełożonym obszaru dworskiego, należącego do okręgu zbiorowego polowania. Jeśli po upływie miesiąca od doręczenia orzeczenia prawomocnego o ustanowieniu okręgu polowania zbiorowego wnioski reprezentacyi gminy a względnie i przełożonego obszaru dworskiego nie zostały przedłożone, polityczna Władza powiatowa sama ustanawia warunki wydzierżawienia.
§. 16.	§. 16.
Jeżeli okręg polowania zbiorowego nie ma 115 względnie 60 hektarów powierzchni, natenczas prawo zadzieżawienia polowania w tym okręgu służy tym, którzy są uprawnieni do wykonywania prawa polowania w graniczących z tym okręgiem okręgach samoistnego lub zbiorowego polowania. Dzierżawa przyznaną będzie temu z nich, który ofiaruje najwyższy czynsz dzierżawny.	Jeżeli okręg polowania zbiorowego nie ma 115 hektarów powierzchni, natenczas prawo zadzierżawienia polowania w tym okręgu służy tym, którzy są uprawnieni do wykonywania prawa polowania w graniczących z tym okręgiem okręgach samoistnego lub zbiorowego polowania. Dzierżawa przyznaną będzie temu z nich, który ofiaruje najwyższy czynsz dzierżawny.
Polityczna Władza powiatowa wyznaczy uprawnionym do polowania w graniczących okręgach samoistnego lub zbiorowego polowania odpowiedni termin prekluzyjny do oświadczenia się, czyli chcą korzystać z prawa wydzierżawienia polowania w owym okręgu polowania zbiorowego i jaki czynsz ofiarują. Jeżeliby żaden z owych uprawnionych nie chciał korzystać z rzeczonego prawa lub gdyby ofiarowane czynsze nie odpowiadały czynszowi dzierżawnemu najbliższego okręgu polowania zbiorowego, wydzierżawionego w drodze publicznej licytacyi z uwzględnieniem możliwych różnic, w warunkach miejscowych, natenczas polityczna Władza powiatowa przydzieli ów okręg polowania zbiorowego mający mniej niż 115 względnie 60 hektarów, do jednego z przyległych lub najbliższych okręgów polowania zbiorowego i oznaczy dlań wysokość	Polityczna Władza powiatowa wyznaczy uprawnionym do polowania w graniczących okręgach samoistnego lub zbiorowego polowania odpowiedni termin prekluzyjny do oświadczenia się, czyli chcą korzystać z prawa wydzierżawienia polowania w owym okręgu polowania zbiorowego i jaki czynsz ofiarują. Jeżeliby żaden z owych uprawnionych nie chciał korzystać z rzeczonego prawa, lub gdyby ofiarowane czynsze nie odpowiadały czynszowi dzierżawnemu najbliższego okręgu polowania zbiorowego, wydzierżawionego w drodze publicznej licytacyi z uwzględnieniem moliwych różnic w warunkach miejscowych, natenczas polityczna władza powiatowa przydzieli ów okręg polowania zbiorowego mający mniej niż 115 hektarów do jednego z przyległych lub najbliższych okręgów polowania zbiorowego i oznaczy dlań wyso-

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.	Projekt.
czynszu dzierżawnego, uwzględniając wniesione oferty (ustęp pierwszy) po wysłuchaniu właściwej reprezentacyi gminnej, a ewentualnie także przełożonego obszaru dworskiego tudzież uprawnionego do polowania w okręgu, do którego przydzielenie ma nastąpić, o ile ten ostatni okręg już został wydzierżawionym.	kość czynszu dzierżawnego uwzględniając wniesione oferty (ustęp pierwszy) po wysłuchaniu właściwej reprezentacyi gminnej a ewentualnie także przełożonego obszaru dworskiego tudzież uprawnionego do polowania w okręgu, do którego przydzielenie ma nastąpić, o ile ten ostatni okręg już został wydzierżawionym.
§. 17.	§. 17.
Jeśli okręg polowania zbiorowego wynosi więcej, niż 115 względnie 60 hektarów i jeżeli część tego okręgu niemająca tego rozmiaru:	Jeżeli okręg polowania zbiorowego wynosi więcej niż 115 hektarów i jeżeli część tego okręgu nie mająca tego rozmiaru:
a) otoczoną jest w całym swym obwodzie okręgiem samoistnego polowania, istniejącym w myśl §. 4., albo	a) otoczoną jest w całym swym obwodzie okręgiem samoistnego polowania, istniejącym w myśl §. 4. l. 1 i 2 albo
b) takim okręgiem samoistnego polowania oddzieloną jest od reszty okręgu polowania zbiorowego w ten sposób, że do niej bez przekroczenia granic gminy nie można się dostać inaczej, jak tylko przez grunta należące do okręgu polowania samoistnego, względnie drogami przez te grunta prowadzącemi,	b) takim okręgiem samoistnego polowania oddzieloną jest od reszty okręgu polowania zbiorowego w ten sposób, że do niej bez przekroczenia granic gminy nie można się dostać inaczej tak tylko przez grunta należące do okręgu polowania samoistnego, względnie drogami przez te grunta prowadzącenmi,
natenczas służy posiadaczowi otaczającego okręgu samoistnego polowania prawo wydzierżawienia polowania na wspomnianej części (enklawie) okręgu polowania zbiorowego na przypadający okres dzierżawny przed wszystkimi innymi bez licytacyi. Czynsz za ową przestrzeń wypadnie z obliczenia, przyjmując w niem za podstawę czynsz dzierżawny uzyskany za jeden hektar najbliższego okręgu polowania zbiorowego, wydzierżawionego przez publiczną licytacyę.	natenczas służy posiadaczowi otaczającego okręgu samoistnego polowania prawo wydzierżawienia polowania na wspomnianej części (enklawie) okręgu polowania zbiorowego na przypadający okres dzierżawny przed wszystkimi innymi bez licytacyi. Czynsz za ową przestrzeń wypadnie z obliczenia, przyjmując w niem za podstawę czynsz dzierżawny uzyskany za jeden hektar najbliższego okręgu polowania zbiorowego, wydzierżawionego przez publiczną licytacyę.
W razie szczególnych stosunków, z powodu których taki wymiar nie jest odpowiedni, ma czynsz dzierżawny oznaczyć polityczna Władza powiatowa po wysłuchaniu reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego i posiadacza okręgu samoistnego polowania.	W razie szczególnych stosunków, z powodu których taki wymiar nie jest odpowiedni, ma czynsz dzierżawny oznaczyć polityczna Władza powiatowa po wysłuchaniu reprezentacyi gminnej (przełożonego obszaru dworskiego) i posiadacza okręgu samoistnego polowania.
Jeżeli enklawa jest otoczoną w sposób określony w alinei 1. (lit. a). względnie oddzieloną (lit. b) kilkoma okręgami samoistnego polowania, natenczas służy prawo pierwszeństwa dzierżawy	Jeżeli enklawa jest otoczoną w sposób określony w alinei 1. (lit. a), względnie oddzieloną (lit. b) kilkoma okręgami samoistnego polowania, natenczas służy prawo pierwszeństwa dzierżawy przedewszystkiem posiadaczowi okręgu samo-

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

przedewszystkiem posiadaczowi okręgu samoistnego polowania, graniczącego z enklawą na dłuższej przestrzeni. Gdyby wskutek wykonania prawa pierwszeństwa do dzierżawy okręg polowania zbiorowego zmaleć miał poniżej 115 względnie 60 hektarów powierzchni, wówczas prawo pierwszeństwa dzierżawy tylko wtedy może być zrealizowane, jeśli uprawniony posiadacz okręgu samoistnego polowania obejmie wraz z enklawą w dzierżawę także polowanie na pozostałej części okręgu polowania zbiorowego. Co do wymiaru czynszu dzierżawnego za tę pozostałą część okręgu obowiązują te same postanowienia, jak co do samej enklawy.

Polityczna Władza powiatowa wyznaczy interesowanym posiadaczom okręgów samoistnego polowania odpowiedni termin prekluzywny do oświadczenia się, czy chcą korzystać z określonego w poprzednich ustępach prawa pierwszeństwa do dzierżawy.

Projekt.

istnego polowania, graniczącego z enklawą na dłuższej przestrzeni. Gdyby wskutek wykonania prawa pierwszeństwa do dzierżawy okręg polowania zbiorowego zmaleć miał poniżej 115 hektarów powierzchni, wówczas prawo pierwszeństwa dzierżawy tylko wtedy może być zrealizowane, jeśli uprawniony posiadacz okręgu samoistnego polowania obejmie wraz z enklawą w dzierżawę także polowanie na pozostałej części okręgu polowania zbiorowego. Co do wymiaru czyszu dzierżawnego za tę pozostałą część okręgu, obowiązują te same postanowienia, jak co do samej enklawy.

Polityczna Władza powiatowa wyznaczy interesowanym posiadaczom okręgów samoistnego polowania odpowiedni termin prekluzywny do oświadczenia się, czy chcą korzystać z określonego w poprzednich ustępach prawa pierwszeństwa do dzierżawy.

§. 18.

Po ustanowieniu okręgów polowania samoistnego i zbiorowego, zarządza polityczna władza powiatowa wydzierżawienie prawa wykonywania polowania w okręgach polowania zbiorowego (§. 7.) na czas ustanowionego okresu dzierżawy, na podstawie publicznej licytacyi.

Czynności te przeprowadza naczelnik gminy w poruczonym zakresie działania, ewentualnie w porozumieniu z przełożonym obszaru dworskiego. Wyjątkowo może polityczna władza powiatowa publiczną licytacyę prawa wykonywania polowania w okręgach polowania zbiorowego sama przeprowadzić w siedzibie swego urzędu lub przez delegowanego urzędnika w gminie.

W miastach rządzących się własnymi statutami i w 30 miastach podlegających ustawie z 13. marca 1889 r. Nr. 24. Dz. u. kraj. zarządzi magistrat wydzierżawienie tego prawa.

Akt wydzierżawienia jakoteż w szczególności protokół licytacyjny sporządzony być ma według wzoru ustanowionego przez Namiestnictwo.

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.	Projekt.
	§. 19.
	Polityczna Władza powiatowa (Magistrat) ogłosi natychmiast po ustanowieniu okręgów polowania licytacyę polowania zbiorowego. Obwieszczenie o mającej się odbyć licytacyi zawierać ma potrzebne dane o polowaniu, które ma być wydzierżawionem, jako to: granice okręgu polowania, czas trwania dzierżawy, cenę wywołania, wysokość mającego się złożyć wadyum, termin i miejsce odbycia licytacyi.
	Ogłoszenie licytacyi rozpowszechnić należy w sposób w miejscowości tej praktykowany, a jeżeli spodziewać się można osiągnięcia przez to większego czynszu dzierżawnego, także i w jednej z gazet w powiecie najbardziej rozpowszechnionej.
	O terminie i miejscu odbyć się mającej licytacyi należy zawiadomić jednocześnie dotyczącą Zwierzchność gminną i obszar dworski, jakoteż Wydział powiatowy, któremu służy prawo wysłać na swój koszt delegata.
	§. 20.
	Do dzierżawy okręgu polowania zbiorowego dopuszczone być mogą: osoby fizyczne: Skarb państwa, tudzież Towarzystwa myśliwskie, istniejące na podstawie zatwierdzonych przez władze statutów. Dopuszczeni być nie mogą do dzierżawy polowania zbiorowego:
	a) małoletni;
	b) czeladź, tudzież ubodzy wspierani przez zakłady dobroczynne, albo z funduszów gminnych;
	c) umysłowo chorzy i notoryczni pijacy;
	d) osoby, co do których zachodzą przeszkody w uzyskaniu karty na broń i karty myśliwskiej w myśl cesarskiego patentu z 24. października 1852 Nr. 223. Dz. pp. i §. 92 niniejszej ustawy;
	e) na czas trzech lat po odbyciu kary ten, kto uznany był winnym zbrodni przeciw bezpieczeństwu osoby, lub mienia;

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

f) na czas trzech lat po odbyciu kary ten, który wedle §. 335. ustawy karnej uznany był winnym przestępstwa przeciw bezpieczeństwu życia z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną, albo też przekroczenia kradzieży, względnie udziału w tejże;

g) na czas dwuletni ten, kto ukarany został za przekroczenie przepisów o ochronie zwierzyny.

§. 21.

Na podstawie aktu licytacyi przyznaną będzie dzierżawa okręgu polowania zbiorowego temu, kto najwyższą cenę dzierżawną zaofiaruje, przyczem nie mogą być uwzględnione oferty tych osób, które według §. 20. wykluczone są od dzierżawy.

§. 22.

Przeciw aktowi licytacyi służy interesowanym prawo odwołania się do c. k. Namiestnictwa w ciągu dni 14.

Jeżeli przeciw przyznaniu polowania odwołanie zostanie wniesione i uwzględnione, należy zarazem orzec unieważnienie licytacyi i zarządzić ponowne wydzierżawienie polowania w okręgu polowania zbiorowego.

Pomimo wniesionego odwołania się przeciw przyznaniu dzierżawy okręgu polowania zbiorowego, prawo wykonywania tego polowania pozostaje aż do ostatecznego rozstrzygnięcia przy tym, który się utrzymał przy licytacyi, jeżeli dzierżawa prawa polowania została już przez niego w myśl §. 24. objętą.

Jeżeli polityczna władza powiatowa żadnemu z licytantów nie przyzna dzierżawy polowania a przeciw temu wniesiono odwołanie, Władze do tego powołane aż do ostatecznego rozstrzygnięcia postąpią, jak gdyby polowanie w danym okręgu nie było wydzierżawione (§§. 23. i 35.—40.).

§. 23.

Jeżeli wydzierżawienie polowania zbiorowego przy pierwszej licytacyi za

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

cenę wywołania nie przyjdzie do skutku, Władza wydzierżawiająca ogłosi w terminie nieprzekraczalnym 30-dniowym powtórną licytacyę, zniżając odpowiednio cenę wywołania, nie niżej jednak niż o 25%.

W razie zaś, gdyby i powtórna licytacya spełzła na niczem i nikt żadnego czynszu nie ofiarował, polityczna Władza powiatowa po wysłuchaniu wniosków Zwierzchności gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego przystąpi po porozumieniu z Wydziałem powiatowym do ustanowienia myśliwego dla wykonywania prawa polowania w okręgu (§§. 7. i 35).

§. 24.

Dzierżawca polowania winien złożyć kaucyę w wysokości jednorocznego czynszu i czynsz dzierżawny na rok pierwszy, najpóźniej w dni 14 po przyznaniu dzierżawy a to pod rygorem utraty wadyum na rzecz uprawnionych i rozwiązania dzierżawy.

Dzierżawa prawa polowania nie może być objętą przed złożeniem kaucyi i jednorocznego czynszu.

Kaucya ma być złożona w gotówce lub w książeczkach kas oszczędności względnie w papierach publicznych pupilarne bezpieczeństwo dających podług kursu bieżącego i ma być deponowaną we właściwym c. k. urzędzie podatkowym. Czynsz dzierżawny ma być złożonym do rąk politycznej władzy powiatowej.

Kaucya jest poręką za grzywny, na które może być skazanym dzierżawca okręgu polowania zbiorowego, dalej za koszta urzędowych czynności, odnoszących się do polowania przezeń dzierżawionego, jeżeli na zwrot ich będzie zasądzony, wreszcie za czynsz dzierżawny i wypełnienie innych zobowiązań w umowie przyjętych.

Jeżeliby zatem w ciągu trwania dzierżawy kaucya w jakibądź sposób została zmniejszoną poniżej jednorocznego czynszu, polityczna Władza powiatowa

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

poleci dzierżawcy uzupełnić ją w ciągu 14 dni do pierwotnej wysokości pod rygorem rozwiązania umowy.

W cztery tygodnie po upływie okresu dzierżawy lub po jej wcześniejszem rozwiązaniu, kaucya zwróconą będzie dzierżawcy, o ile w całości lub w części nie zostanie zatrzymaną na cele, dla których zabezpieczenia służyła.

§. 25.

Roczny czynsz dzierżawny na następne lata składać ma dzierżawca polowania na cztery tygodnie przed rozpoczęciem roku dzierżawnego do rąk politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli czynsz dzierżawny nie zostanie złożony w oznaczonym czasie, ma polityczna władza powiatowa wezwać dzierżawcę do zapłaty z oznaczeniem dni 14 i z zagrożeniem rozwiązania dzierżawy i utraty kaucyi.

§. 26.

Polityczna władza powiatowa ma w przeciągu 4 tygodni po każdoczesnem złożeniu rocznego czynszu dzierżawnego zarządzić rozdział kwoty czynszowej między poszczególnych właścicieli właścicieli gruntów do okręgu polowania zbiorowego włączonych, w stosunku do powierzchni ich posiadłości gruntownych.

Wypłata ma być dokonaną z reguły za pośrednictwem zwierzchności gminnej przy ewentualnem równoczesnem przesłaniu przełożeństwu obszaru dworskiego kwoty przypadającej na tenże obszar.

Kwoty nie podjęte przez uprawnionych w przeciągu trzech miesięcy po należytem ogłoszeniu w gminie przepadają na rzecz kasy gminnej.

§. 27.

Dzierżawę polowania zbiorowego może polityczna Władza powiatowa uznać za rozwiązaną, skoro dzierżawca:

1. nie złoży w oznaczonym terminie kaucyi, względnie uzupełnienia tejże, albo czynszu dzierżawnego (§§. 24 i 25);

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

2. nie zastosuje się do przepisów ustawy o nadzorze polowania (§. 40) i o tępieniu szkodliwej zwierzyny (§. 54);

3. dopuści się innego przekroczenia niniejszej ustawy;

4. utraci zdolność uzyskania karty myśliwskiej.

W 14 dni po prawomocności orzeczenia zarządzi polityczna Władza powiatowa a przeprowadzi Zwierzchność gminna wydzierżawienie na nowo polowania zbiorowego na podstawie wniosków przedłożonych przez reprezentacyę gminną a ewentualnie i przez przełożonego obszaru dworskiego (§. 15).

§. 28.

Bez zezwolenia politycznej Władzy powiatowej nie wolno pod nieważnością zadzierżawionego polowania w całości ani w części poddzierżawić innym osobom, czy to za zapłatą, czy też z zastrzeżeniem udziału w dochodach.

§. 29.

Spadkobiercy dzierżawców prawa polowania mogą za zezwoleniem politycznej Władzy powiatowej, jeżeli się o to najpóźniej w dwa miesiące po śmierci spadkodawcy do niej zgłoszą, wykonywać je przez cały pozostały czas dzierżawy, jeżeli posiadają warunki wymagane od dzierżawców i wykonawców polowania.

Wrazie niezgłoszenia się, lub gdy polityczna Władza powiatowa uzna ich za nieodpowiednich do wykonywania prawa polowania, zarządzonem będzie ogłoszenie nowej licytacyi.

§. 30.

Jeżeli w ciągu okresu dzierżawnego powstanie okręg w §. 4. określony, to uprawnienie do samoistnego wykonywania polowania na tym okręgu zaczyna się dopiero z najbliższym okresem dzierżawnym. Jeżeli jednak części takiego okręgu polowania samoistnego położone są w różnych okręgach polowania zbiorowego, których okresy dzierżawne upływają w różnych terminach, w takim razie nowo powstały okręg może być uznany za okręg polowania samoistnego dopiero przy ustanawianiu okręgów polowania tej

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

§. 31.

Gdyby w ciągu okresu dzierżawnego jakaś posiadłość gruntowa, uznana na na ten okres za okręg polowania samoistnego po myśli §. 4., przeszła częściami na kilku właścicieli, pozostaje w mocy uprawnienie do wykonywania samoistnego polowania odnośnie do tych części posiadłości, które zawsze jeszcze mają wymogi przepisane w §. 4.

Natomiast owe części podzielonej posiadłości gruntowej, które już nie odpowiadają tym wymogom, równie jak wogóle wszelkie posiadłości gruntowe stanowiące okręgi polowania samoistnego, które w czasie okresu dzierżawnego utracą rozmiar powierzchni, wymagany dla okręgów polowania samoistnego, określony w §. 4., albo też nieprzerwaną ciągłość powierzchni w rozumieniu §. 5., ma polityczna Władza powiatowa na żądanie reprezentacyi gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego, dalej dzierżawcy okręgu polowania lub innego interesowanego wcielić do okręgu polowania zbiorowego na resztę okresu dzierżawnego chyba, że kto wystąpi z uzasadnionem prawem pierwszeństwa dzierżawy w myśl postanowień §§. 16. i 17.

Projekt.

gminy, w której okres dzierżawny najpóźniej upływa.

Tymczasem pozostają poszczególne części nowo powstałego okręgu polowania samoistnego wcielone do odpowiednich okręgów polowania zbiorowego.

§. 31.

Gdyby w ciągu okresu dzierżawnego jakaś posiadłość gruntowa, uznana na ten okres za okręg polowania samoistnego po myśli §. 4., przeszła częściami na kilku właścicieli, pozostaje w mocy uprawnienie do wykonywania samoistnego polowania odnośnie do tych części posiadłości, które zawsze jeszcze mają wymogi przepisane w §. 4.

Natomiast owe części podzielonej posiadłości gruntowej, które już nie odpowiadają tym wymogom, równie jak wogóle wszelkie posiadłości gruntowe stanowiące okręgi polowania samoistnego, co do których w czasie okresu dzierżawnego zajdą takie zmiany, że ustawowym warunkom §§. 4. i 5. już nie odpowiadają, ma polityczna władza powiatowa na żądanie reprezentacyi gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego, dalej dzierżawcy okręgu polowania lub innego interesowanego wcielić do okręgu polowania zbiorowego na resztę okresu dzierżawnego, chyba że kto wystąpi z uzasadnionem prawem pierwszeństwa dzierżawy w myśl postanowień §§. 16 i 17.

§. 52.

Jeżeli okręg polowania samoistnego, którego posiadacz dzierżawił okręg polowania zbiorowego na podstawie §. 16, albo enklawę na podstawie §. 17, utracił właściwość okręgu granicznego (sąsiedniego) lub otaczającego ów okręg, czy też enklawę, względnie, utracił właściwość okręgu oddzielającego okręg samoistnego polowania, natenczas na żądanie reprezentacyi gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego dzierżawcy okręgu polowania zbiorowego lub innych interesowanych, winna polityczna władza powiatowa wydzierżawić ten okręg polowania zbiorowego, na resztę okresu dzierżawnego drogą licytacyi względnie winna włączyć enklawę do okręgu polowania zbiorowego o ile czy to w jednym, czy drugim wypadku nie zostanie podniesione i uza-

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

dnione z innej strony prawo pierwszeństwa dzierżawy w myśl §§. 16 i 17.

§. 33.

Jeśli w ciągu okresu dzierżawnego powstaną samoistne polowania w §. 6. określone, odpadają terytorya dotyczące zaraz z chwilą powstania warunków wykonywania samoistnego polowania od polowania wydzierżawionego przez Władzę w okręgu polowania zbiorowego. Jeżeli zaś taki okręg straci charakter okręgu samoistnego polowania w myśl postanowień §. 6, natenczas może polityczna Władza powiatowa na żądanie reprezentacyi gminnej, względnie przełożonego obszaru dworskiego, dzierżawcy okręgu polowania zbiorowego albo innych interesowanych, wcielić ten były zwierzyniec na resztę okresu dzierżawnego do okręgu polowania zbiorowego, o ile nie podniesiono i nie uzasadniono prawa pierwszeństwa dzierżawy w myśl §. 17.

§. 34.

Polityczna Władza powiatowa może za zgodą Rady gminnej przedłużyć dzierżawę okręgu polowania zbiorowego po ukończeniu się okresu dzierżawnego a to bez licytacyi, pozostawiając dotychczasowego dzierżawcę na dalsze 6 lat przy dzierżawie, jeżeli dzierżawca wniesie o to prośbę przynajmniej na 3 miesiące przed upływem trwającej jeszcze dzierżawy i zobowiąże się opłacać czynsz wyższy przynajmniej o 10% od dotychczasowego.

§. 35.

Wykonywanie prawa polowania w okręgu polowania zbiorowego może być wyjątkowo poruczonem myśliwemu (§§. 7. i 23.), którego ustanawia polityczna Władza powiatowa na wniosek reprezentacyi gminnej a względnie także obszaru dworskiego wchodzącego w skład tegoż okręgu i po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego.

Myśliwego do wykonywania polowania należy ustanowić, jeżeli wydzierżawienie polowania nie przyszło do skutku na 2-krotnej licytacyi z braku oferentów gotowych uiszczać jakikolwiek czynsz dzierżawny.

Uchwała Reprezentacyi gminnej win-

§. 35.

O ile wykonywanie prawa polowania ma być poruczonem myśliwym (§§. 4, 7, 14 i 23), to myśliwych tych ustanawia polityczna władza powiatowa a to w okręgach samoistnego polowania gminnego (§. 4 l. 2) i w okręgach polowania zbiorowego (§. 7.) na wniosek reprezentacyi gminnej a względnie także przełożonego obszaru dworskiego wchodzącego w skład tegoż samoistnego okręgu i po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego, zaś w spółkowych okręgach polowania samoistnego (§. 4. l. 3) na wniosek pełnomocnika spółki.

Myśliwych do wykonywania polowania samoistnego służącego gminie (§. 4 l. 2) oraz polowania zbiorowego (§. 7) na-

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.	Projekt.
na wymienić przynajmniej 3 kandydatów na myśliwego, lub też tyle tern kandydatów, ilu myśliwych w myśl uchwały ma być ustanowionych. Jeśli w skład okręgu wchodzą grunta położone na obszarze dworskim, winien przełożony obszaru dworskiego przedłożyć i ze swej strony wniosek i odpowiednie terna.	leży ustanowić, jeżeli wydzierżawienie polowania nie przyszło do skutku na dwukrotnej licytacyi z braku oferentów gotowych uiszczać jakiekolwiek czynsz dzierżawny.
O wniosku rozstrzyga po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego polityczna Władza powiatowa i to zarówno co do tego, ilu myśliwych należy ustanowić jako też kto ma być ustanowionym myśliwym.	Uchwała Reprezentacyi gminnej winna wymienić przynajmniej 3 kandydatów na myśliwego, lub też tyle tern kandydatów, ilu myśliwych w myśli uchwały ma być ustanowionych. Jeśli w skład okręgu wchodzą grunta położone na obszarze dworskim, winien przełożony obszaru dworskiego przedłożyć i ze swej strony wniosek i odpowiednie terna. Tak samo winien pełnomocnik spółki samoistnego polowania §. 4 l. 3 przedłożyć terna.
	O wniosku rostrzyga po wysłuchaniu zdania Wydziału powiatowego polityczna Władza powiatowa i to zarówno co do tego, ilu myśliwych należy ustanowić, jakoteż kto ma być ustanowionym myśliwym.
Od roztrzygnięcia Władzy politycznej może zarówno reprezentacya gminna, jak przełożony obszaru dworskiego wnieść odwołanie w ciągu dni 14 od dnia doręczenia im orzeczenia władzy.	Od rostrzygnięcia władzy politycznej może zarówno reprezentacya gminna, jak przełożony obszaru dworskiego ewentualnie pełnomocnik spółki polowania samoistnego wnieść odwołanie w ciągu dni 14 od dnia doręczenia im orzeczenia władzy.
	§. 36.
	Władza może ustanowić myśliwym w myśl §. 35. osobę nie wykluczoną od prawa wydzierżawiania polowania (§. 20), o której powiatowej Władzy politycznej jest wiadomem, że posiada odpowiednie wiadomości i daje rękojmię należytego wywiązywania się z obowiązków.
	§. 37.
	C. k. Namiestnik wyda po wysłuchaniu opinii Wydziału krajowego w drodze rozporządzenia przepisy o wykonywaniu prawa polowania przez myśliwych, określające bliżej także wymogi co do kwalifikacyi osób, które mogą być ustanowione takimi myśliwymi.

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.	Projekt.
§. 38.	§. 38.
Władza ustanawia myśliwego na czas trwania okresu dzieżawnego (§. 8.).	Władza ustanawia myśliwego, względnie myśliwych, na czas trwania okresu dzierżawnego (§. 8).
Ustanowiony myśliwy (względnie kilku myśliwych wykonywa prawo polowania na korzyść właścicieli gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania.	Ustanowiony myśliwy (względnie kilku myśliwych) wykonywa prawo polowania na korzyść właścicieli gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania.
Reprezentacya gminy ewentualnie w porozumieniu z przełożonym obszaru dworskiego prowadzi rachunki przychodów i rozchodów wykonywanego prawa polowania na podstawie danych dostarczonych przez myśliwego i zestawia roczny obrachunek z końcem każdego roku kalendarzowego. Z przychodów winny być pokryte: koszta wykonywania polowania, to jest umówione z myśliwym wynagrodzenie, zwrot kosztów urzędowych czynności odnoszących się do polowania w okręgu i zwrot szkód wynikłych z polowania i przez zwierzynę wyrządzonych.	Reprezentacya gminy ewentualnie w porozumieniu z przełożonym obszaru dworskiego prowadzi rachunki przychodów i rozchodów wykonywanego prawa polowania na podstawie danych dostarczanych przez myśliwego i zestawia roczny obrachunek z końcem każdego roku kalendarzowego. Z przychodów winny być pokryte koszta wykonywania polowania, to jest umówione z myśliwym wynagrodzenie, zwrot kosztów urzędowych czynności odnoszących się do polowania w okręgu i zwrot szkód wynikłych z polowania i wyrządzonych przez zwierzynę.
Obrachunek roczny, stwierdzony przez Reprezentacyę gminną i ewentualnie przełożonego obszaru dworskiego winna reprezentacya gminna przedłożyć politycznej władzy powiatowej i poddać do wiadomości posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu zbiorowego polowania najpóźniej po koniec miesiąca stycznia następującego roku. Obrachunek winien obejmować rozdział nadwyżki przychodów jeśli ją wykazuje, między posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu, dokonany w stosunku do powierzchni gruntów każdego posiadacza, lub też rozdział braku (deficytu) wykazanego obrachunkiem, a dokonany również w stosunku do powierzchni gruntów. Wypadające z tego obrachunku dopłaty winni posiadacze gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania, złożyć do kasy gminnej w ciągu 14 dni od doręczenia im dotyczączego wezwania.	Obrachunek roczny, stwierdzony przez reprezentacyę gminną i ewentualnie przełożonego obszaru dworskiego winna reprezentacya gminna przedłożyć politycznej władzy powiatowej i podać do wiadomości posiadaczy gruntow wchodzących w skład okręgu zbiorowego polowania najpóźniej po koniec miesiąca stycznia następującego roku. Obrachunek winien obejmować rozdział nadwyżki przychodów, jeśli ją wykazuje, między posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu dokonany w stosunku do powierzchni gruntów każdego posiadacza, lub też rozdział braku (deficytu) wykazanego obrachunkiem a dokonany również w stosunku do powierzchni gruntów. Wypadające z tego obrachunku dopłaty winni posiadacze gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania, złożyć do kasy gminnej w ciągu 14 dni od doręczenia im dotyczącego wezwania.
Zarzuty przeciw obrachunkowi, względnie przeciw wezwaniu do zapłacenia, mogą interesowani wnosić w ciągu dni 14 od dnia doręczenia obrachunku do politycznej Władzy powiatowej. Polityczna Władza powiatowa rozstrzyga o takich zarzutach, a przeciw jej orzeczeniu niema dalszego odwołania.	Zarzuty przeciw obrachunkowi, względnie przeciw wezwaniu do zapłacenia, mogą interesowani wnosić w ciągu dni 14 od dnia doręczenia obrachunku do politycznej Władzy powiatowej. Polityczna Władza powiatowa rozstrzyga o takich zarzutach, a przeciw jej orzeczeniu nie ma dalszego odwołania.

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

§. 39.

Jeśli wykonywanie prawa polowania przez myśliwego nie odpowiada postanowieniom ustawy, lub jeśli ten sposób wykonywania tego prawa nie jest korzystnym dla interesowanych albo dla interesów rolniczych, lasowych lub łowieckich natenczas na wniosek politycznej Władzy powiatowej po wysłuchaniu Wydziału powiatowego może c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym albo polecić zaprzestać tej formy wykonywania prawa polowania, albo zarządzić zmianę osoby myśliwego. W pierwszym razie winna reprezentacya gminna, a ewentualnie także przełożony obszaru dworskiego podjąć kroki w celu wydzierżawienia polowania (§. 15).

II. Przepisy policyi łowieckiej.

A) Nadzór nad polowaniem.

§. 40.

Uprawnieni do samoistnego polowania jakoteż dzierżawcy polowania zbiorowego, względnie ustanowieni myśliwi, winni najpóźniej w trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy ustanowić dla nadzoru i ochrony polowania straż łowiecką w odpowiedniej liczbie osób i przedstawić je do zatwierdzenia i zaprzysiężenia władzy politycznej powiatowej.

§. 41.

Co do warunków zatwierdzenia i zaprzysiężenia straży łowieckiej obowiązuje ustawa z 4. września 1892 (Dz. u. kr. Nr. 74).

§. 42.

Zaprzysiężona i zatwierdzona straż łowiecka ma prawo podczas wykonywania swej służby nosić broń myśliwską.

Jeżeli straż łowiecka nosi przepisane dla niej odznaki, uważana będzie jako straż publiczna w myśl ustawy państwowej z dnia 16. czerwca 1872 (Nr. 84. Dz. u. p.).

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

B) Przepisy o ochronie zwierzyny.

§. 43.

Nikomu nie wolno łowić lub zabijać: kóz (sarn) od 1. listopada do 31. sierpnia, łań od 1. października do 31. lipca, kozic od 15. stycznia do 30. września, kozłów (rogaczy) od 1. marca do 31. maja, jeleni od 1. stycznia do 31. lipca, zajęcy od 1. lutego do 30. września, jarząbków od 1. lutego do 31. sierpnia, cietrzewi i głuszców kogutów od 20. maja do 31. sierpnia, kuropatw od 1. grudnia do 15. sierpnia, bażantów od 1. stycznia do 15. sierpnia, przepiórek i dzikich gołębi od 1. listopada do 1. sierpnia, dropi i pardw od 15. kwietnia do 31. lipca, ptactwa błotnego, mianowicie: krzyków, dubeltów, kulonów, batalionów od 15. kwietnia do 30. czerwca, ptactwa wodnego mianowicie: dzikich gęsi i dzikich kaczek od 15. kwietnia do 15. czerwca; świstaka, cieląt jelenich, spiczaków sarnich, tudzież samic cietrzewi i głuszców przez cały rok.

Przepis ten nie stosuje się do polowań zarządzanych w zamkniętych zwierzyńcach.

§. 44.

Wyjątkowo za poprzedniem uwiadomieniem powiatowej władzy politycznej dozwala się łowienia żywych okazów zwierzyny i ptactwa użytkowego, wybierania jaj z gniazd a młodzieży z legowisk, w czasie do łowienia zakazanym, lecz tylko w celu dalszej hodowli i ochrony podczas srogiej zimy.

§. 45.

Polityczna władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym może po zasięgnięciu zdania krajowego Towarzystwa łowieckiego:

a) zarządzić nawet w porze ochronnej wystrzelanie pewnej ilości sztuk zwierzyny uznanej za łowną, jeżeli zmniejszenie tego rodzaju zwierzostanu jest pożądanem w interesie gospodarstwa rolnego, leśnego lub łowieckiego;

b) wyjątkowo na rok jeden zezwolić na późniejsze rozpoczęcie albo wcześniej-

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

sze zamknięcie pory ochronnej dla pewnych rodzajów zwierzyny w poszczególnych, albo wszystkich okręgach polowania w powiecie, jeżeli tego wymagać będą szczególniejsze względy miejscowe, klimatyczne lub klęski elementarne;

c) zamknąć zupełnie, lecz najwyżej na lat dwa, polowanie w niektórych albo we wszystkich okręgach polowania w powiecie na pewnego rodzaju zwierzynę i ptactwo łowne, którym w tej okolicy zagraża wytępienie.

W razie zupełnego zamknięcia polowania w ciągu dwóch ostatnich lat dzierżawy polowania zbiorowego, może sobie dzierżawca tego polowania rościć pretensye do odpowiedniego opustu czynszu dzierżawnego.

§. 46.

Sprzedaż łownej zwierzyny przez handlarzy odbywać się może tylko za okazaniem świadectwa jej pochodzenia. Świadectwa takie z podaniem gatunku i ilości zwierzyny, wydawać będą uprawnieni do wykonywania prawa polowania lub ich pełnomocnicy ze swojego okręgu myśliwskiego.

§. 47.

Po upływie dni 14 od rozpoczęcia się czasu ochronnego i podczas dalszego trwania tego czasu, nie wolno objętej ochroną zwierzyny żywej czy zabitej, w całości lub w częściach sprzedawać na składach, targowicach, w restauracyach lub w inny jakibądź sposób.

Sprowadzający tego rodzaju zwierzynę i ptactwo z zagranicy, albo ze zwierzyńców zamkniętych, winni przy sprzedaży jej wykazywać się świadectwem jej pochodzenia. Formę tego świadectwa przepisze c. k. Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

Sprzedaż zwierzyny łownej i ptactw ubitych z polecenia Władzy w myśl postanowienia §. 45. jak również zwierzyny skonfiskowanej w myśl §. 81. może się odbywać jedynie po wykazaniu się świadectwem pochodzenia zwierzyny, stwierdzonem przez właściwą Władzę powiatową.

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

C) Właściwe przepisy policyi łowieckiej.

§. 48.

Bez zezwolenia uprawnionego do polowania, nie wolno nikomu chodzić ze strzelbą po okręgu polowania, z wyjątkiem osób, urzędownie do tego upoważnionych.

Kto wbrew temu zakazowi spotkany zostanie przez strażnika łowieckiego ze strzelbą na obszarze polowania, pozadrogami służącemi do publicznej komunikacyi, winien jest na żądanie tegoż od dać mu strzelbę, którą strażnik łowiecki ma natychmiast złożyć u politycznej władzy powiatowej.

§. 49.

W czasie od wiosny aż do ukończenia żniw, nie wolno bez zezwolenia właściciela po polach zasianych lub zasadzonych ani polować, ani psami tropić zwierzyny i ptactwa.

Z pod tego zakazu wyjęte są pola obsiane moharem, dalej zasadzone ziemniakami, albo w rzędowy sposób burakami, lub innymi, w dalekich odstępach uprawianymi ziemiopłodami.

Polować konno na polach obsianych i łąkach wolno tylko za zezwoleniem właściciela gruntu.

§. 50.

W najbliższem otoczeniu tj. w odległości 100 metrów od zabudowań nie wolno tropić i ścigać zwierzyny, ani do niej strzelać.

Również nie wolno bez zezwolenia właściciela, przy wykonywaniu prawa polowania wchodzić do ogrodów znajdujących się w pobliżu domów i zabudowań gospodarskich, jeżeli te są ogrodzone lub w inny sposób odgraniczone.

Nie wolno polować na gruntach, stanowiących cmentarze lub grobowce rodzinne.

§. 51.

Zakazanem jest polować w niedziele i święta uroczyste.

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

§. 52.

Do chwytania zwierząt łownych nie wolno zastawiać żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, tudzież zakładać trutek. Nie wolno użytkującemu z polowania ścigać zwierzyny, która na jego obszarze zraniona, przeszła do obcego obszaru.

§. 53.

Uprawnionemu do polowania i jego służbie łowieckiej wolno w odległości nie bliższej niż 300 metrów od zabudowań gospodarskich i 30 metrów od drogi publicznej zabijać obce koty i psy włóczące się po polach lub lesie.

Psów noszących kaganiec nie wolno zabijać.

§. 54.

Na właścicieli samoistnych okręgów myśliwskich, dzierżawców polowań oraz ustanowionych myśliwych wkłada się obowiązek tępienia o każdej porze niedźwiedzi, wilków, rysiów, żbików i dzików.

W razie stwierdzonego zaniedbania tego obowiązku władza polityczna zarządzi w jak najkrótszym czasie po poprzedniem upomnieniu tępienie wymienionej zwierzyny na koszt uprawnionych do polowania przez ustanowione ze swego ramienia osoby.

Władza ta może również w takim wypadku dzierżawę polowania zbiorowego uznać za rozwiązaną (§. 27.) względnie przedłożyć c. k. Namiestnictwu wniosek o zarządzenie zmiany osoby myśliwego (§. 39).

Wykazane koszta nadzoru i tępienia wyżej wymienionej zwierzyny ściągnie polityczna władza powiatowa w drodze egzekucyi politycznej.

§. 55.

Dziki i zwierzęta groźne dla bezpieczeństwa osób oraz dla bezpieczeństwa inwentarzy gospodarskich, trzymać wolno tylko w zwierzyńcach zabezpieczonych zupełnie przeciw wydostaniu się stamtąd zwierząt na zewnątrz.

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

§. 56.

Zwierzyną szkodliwą są w rozumieniu niniejszej ustawy oprócz wymienionych w §. 54. także lisy, kuny leśne i domowe, tchórze i łasice, wiewiórki, chomiki, wydry, wszelkie gatunki orłów, sokół, białozór, sokół wędrowny, raróg, kobuz, drzemlik, kania wielka, kania czarna, jastrząb, krogulec, błotnik (rybołówka trzcinnik), czapla siwa, mewa siwa, puchacz, dzierzba, sroka, kruk i gawron.

Tępienie wymienionej zwierzyny szkodliwej jest obowiązkiem uprawnionych do wykonywania polowania i ustanowionych przez nich strażników łowieckich.

Tylko wybieranie jaj wymienionych wyżej ptaków szkodliwych i wybieranie młodych z gniazda, jak również wykopywanie i zabieranie lisów z jamy, oraz zabijanie i zabieranie dzików, niedźwiedzi, rysiów, żbików, kun, tchórzów, łasic, chomików jest każdemu na swoim gruncie, jak również na miejscach stanowiących dobro publiczne, dozwolonem.

Właściciel sadu lub ogrodu położonego w pobliżu domów lub zabudowań gospodarczych, a otoczonego stałem ogrodzeniem utrzymanem w takim stanie, iż w zwykłych warunkach uniemożliwia przedostanie się zwierzyny, może zabijać i zabierać sobie zające i króliki, któreby dostały się w obręb takiego ogrodzenia.

Nadto z pomiędzy zwierzyny łownej może właściciel gruntu zabijać zapadłe na gruncie w stadach dzikie gęsi i kaczki, które się wówczas stają jego własnością.

O ile uprawnionemu do rybołowstwa służą dalej idące prawa, osądzić należy według przepisów o rybołowstwie na wodach śródziemnych.

§. 57.

Za szkody wyrządzone w ziemiopłodach przez niedźwiedzie i dziki odpowiedzialni są właściciele samoistnych okręgów myśliwskich i dzierżawcy polowań zbiorowych w granicach swoich okręgów myśliwskich.

Tylko w razie, gdyby przyległe do samoistnego okręgu polowania okręgi po-

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

lowania zbiorowego nie były wydzierżawione i wykonywanie prawa polowania na nich było w rękach ustanowionych myśliwych, odpowiadają właściciel, względnie właściciele (§. 43.) samoistnego okręgu za szkody zrządzone przez wymienioną zwierzynę na terytoryum polowania zbiorowego w odległości do 500 metrów od granic obszaru leśnego swego okręgu.

Mogą jednak zażądać od politycznej władzy powiatowej upoważnienia do tępienia zwierzyny szkodliwej na całej powierzchni graniczących a nie wydzierżawionych okręgów polowań zbiorowych i władza ma niezwłocznie upoważnienia takiego udzielić.

W razie gdyby dzierżawca polowania zbiorowego, względnie właściciel samoistnego okręgu, graniczącego z niewydzierżawionym okręgiem polowania zbiorowego zapłacił w roku tytułem wynagrodzenia za szkody wyrządzone przez wymienioną zwierzynę kwotę większą niż dwukrotny czynsz dzierżawny, względnie większą niż trzecią część opłacanego ze stanowiącej samoistny okręg powierzchni podatku gruntowego i widocznem było, że właściciele lub dzierżawcy jednego lub kilku graniczących okręgów polowania obowiązku tępienia szkodliwej zwierzyny należycie nie wykonują, może właściciel lub dzierżawca polowania zażądać od władzy zastosowania przepisów §. 54. i polityczna władza powiatowa jest w takim wypadku obowiązaną ustanowić swój nadzór i straż łowiecką w celu tępienia szkodliwej zwierzyny na koszt opieszałych właścicieli lub dzierżawców.

§. 58.

Każdy posiadacz gruntu może w obrębie swego obejścia domowego używać dla tępienia szkodliwej zwierzyny (§. 54.) oraz lisów, kun, tchórzów i łasic, żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, winien jednak przy tem zachować wszelkie ostrożności, by nie spowodować niebezpieczeństwa dla ludzi i zwierząt pożytecznych, winien też ustawić odpowiednie, łatwo dostrzegalne znaki ostrzegające.

Nadto winien posiadacz gruntu za-

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

mierzający korzystać z powyższego uprawnienia uwiadomić o tem uprawnionego do polowania.

III. O szkodach wyrządzonych przez polowanie i przez zwierzynę.

A) O obowiązkach odszkodowania.

§. 59.

Uprawniony do wykonywania polowania ma obowiązek wynagrodzić według przepisów niniejszej ustawy:

a) szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu polowania przez niego samego, jego personal łowiecki, nagonkę, gości myśliwych i przez konie i psy tych osób.

b) szkodę wyrządzoną przez zwierzynę szkodliwą w myśl §. 57. niniejszej ustawy;

c) szkodę wyrządzoną w granicach swego okręgu polowauia na gruncie i w plonach przez wszelką inną zwierzynę łowną, oraz szkodę wyrządzoną przez zwierzynę w sadach i ogrodach, też z wyjątkiem sadów i ogrodów, w §. 56. określonych), w szkółkach i drzewkach owocowych pod warunkami w §. 63. wyszczególnionymi; z wyjątkiem wszakże szkód, wyrządzonych przez stada zapałych dzikich gęsi i kaczek.

Jeżeli prawo do wykonywania polowania służy więcej osobom, odpowiadają one solidarnie za szkody wyrządzone przez polowanie i przez zwierzynę.

Władza polityczna może zażądać od uprawnionych do wykonywania prawa polowania złożenia odpowiedniego zabezpieczenia na pokrycie szkód.

§. 60.

Za szkody wyrządzone przez wszelkiego rodzaju hodowaną zwierzynę, która się wydostanie ze zwierzyńców zamkniętych, odpowiedzialni są ich posiadacze.

§. 61.

Każdy posiadacz gruntu ma prawo

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

zabezpieczać swoje grunta przeciw wdzieraniu się zwierzyny; poczynione jednak w tym celu urządzenia nie mogą być przysposobione do łapania zwierzyny.

Wyjątki od tego przepisu zawiera §. 58.

Wolno również każdemu odstraszać i odpędzać zwierzynę od swoich gruntów przez urządzanie straszydeł, ogni nocnych i t. p., gdyby zaś wskutek takiej obrony zwierzę zraniło się lub zginęło, to uprawniony do polowania nie może domagać się odszkodowania.

§. 62.

Także uprawniony do polowania może cudze grunta w obrębie swego okręgu polowania leżące, ubezpieczać od szkód przez zwierzynę urządzanych, zapomocą odgrodzeń i innych środków ostrożności, jednak w taki sposób, aby ubezpieczenie to nie przeszkadzało posiadaczom w prowadzeniu gospodarstwa.

Pomimo to uprawniony do polowania odpowiada za szkodę, jeżeli nie dowiedzie, że cel tych urządzeń z winy poszkodowanego został udaremniony.

§. 63.

Szkody wyrządzone przez zwierzynę w sadach, ogrodach warzywnych i ozdobnych, (z wyjątkiem sadów i ogrodów w §. 56. określonych), w szkółkach drzew wreszcie na stojących pojedynczo młodych drzewkach, mają być tylko wtedy wynagradzane, jeżeli się okaże, że szkoda nastąpiła mimo, że dla ochrony uszkodzonych przedmiotów właściciel poczynił takie urządzenia, które wśród zwykłych okoliczności szkodzie rzeczonej zapobiedz są w stanie. Wzbronienie wstępu na grunta wskazane w ust. 2. §. 50. uważane być ma za zrzeczenie się wynagrodzenia szkody, która wyrządzoną być może na tych gruntach przez polowanie lub przez zwierzynę.

§. 64.

Przy ocenieniu wszelkiej szkody w w ziemiopłodach zrządzonej przez polowanie i zwierzynę, należy przyjąć w ra-

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

chunek tylko rzeczywistą stratę po potrąceniu kosztów, jakieby poszkodowany jeszcze ponieść musial aż do zebrania plonów.

B) Postępowanie.

§. 65.

Wszelkie żądania wynagrodzenia szkód zrządzonych przez polowanie i zwierzynę (§. 59.) zgłoszone być muszą przez poszkodowanego u uprawnionego do polowania, celem ugodowego załatwienia bezpośrednio lub za pośrednictwem naczelnika gminy, który obowiązany jest do dni trzech wdrożyć między stronami postępowanie ugodowe. W razie nieprzyjścia do skutku ugody w ciągu dni pięciu, rozstrzygają stanowczo i bez odwołania powoływane w każdym poszczególnym wypadku sądy rozjemcze.

§. 66.

Na wniosek Wydziału powiatowego po zasiągnięciu opinii interesowanych zwierzchności gminnych zamianuje polityczna władza powiatowa dla poszczególnych grup okręgów myśliwskich w powiecie przewodniczących sądów rozjemczych i ich zastępców na przeciąg lat trzech, z terna przez Wydział powiatowy zaproponowanego.

W razie, gdyby Wydział powiatowy w wyznaczonym mu terminie najmniej 14 dni nie przedłożył wniosków, dokona nominacyi polityczna Władza powiatowa według swego uznania, jednak po zasiągnięciu opinii interesowanych Zwierzchności gminnych.

Przewodniczący i jego zastępca mają być przed objęciem swych obowiązków zaprzysiężeni przez polityczną władzę powiatową.

Przewodniczący lub jego zastępca muszą być stale zamieszkali na terytoryum danej grupy okręgów myśliwskich.

§. 67.

Przewodniczący sądów rozjemczych względnie jego zastępca obowiązany jest

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

w razie wniesienia do niego pisemnego, lub ustnego doniesienia o szkodzie i niedojściu ugody wezwać natychmiast wyznaczonych przez obie strony mężów zaufania, z którymi ma w przeciągu 10 dni od doniesienia szkodę na miejscu zbadać i orzeczenie wydać, o ile za zgodą męża zaufania strony skarżącej nie uzna za potrzebne odroczyć stanowcze orzeczenie do czasu zbiorów.

W razie nie dojścia do skutku sądu polubownego w przeciągu dni dziesięciu z winy przewodniczącego, ewentualnie jego zastępcy wolno jest stronie poszkodowanej udać się na drogę prawa.

§. 68.

Poszkodowany ma równocześnie z doniesieniem o szkodzie wymienić przewodniczącemu sądów rozjemczych swego męża zaufania.

Uprawniony do polowania ma wyznaczyć stałego swego męża zaufania może go jednak za uwiadomieniem przewodniczącego sądów rozjemczych każdego czasu odwołać i innym zastąpić.

Jeżeli strona w przeciągu 5 dni od wezwania swego męża zaufania nie wyznaczy, lub jeżeli wyznaczony na wezwanie przewodniczącego się nie stawi, zamianuje członka sądu rozjemczego sam przewodniczący, o czem niezwłocznie stronę zawiadomi.

§. 69.

Zbadawszy szkodę na miejscu i stwierdziwszy istnienie szkody oraz rozstrzygnąwszy, czy szkoda istotnie przez polowanie lub zwierzynę w myśl §. 59. zrządzoną została, ma sąd rozjemczy orzec o wysokości wynagrodzenia.

Jeżeli między mężami zaufania stron porozumienie co do przyznania wynagrodzenia i co do wysokości tegoż nie nastąpi, orzeka przewodniczący sądu rozjemczego o przyznaniu wynagrodzenia według swego uznania a o wysokości tegoż w granicach wniosków męża zaufania.

Wolno jednak obu stronom zaczepić

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

wysokość przyznanego wynagrodzenia w drodze zwykłego sporu.

§. 70.

Do kwoty przyznanego odszkodowania doliczyć należy i wraz z nią ściągnąć kwotę kosztów urzędowania sądu rozjemczego i wynagrodzenia przewodniczącego za stracony czas.

W razie orzeczenia, że szkody nie ma, lub że szkoda nie przez polowanie lub zwierzynę (§. 59.) zrządzoną została, ponosi koszta te wyłącznie ten, kto się o wynagrodzenie szkody upominał. Skarżący ponosi również całe koszta w takim razie, jeżeli przyznane mu wynagrodzenie nie jest wyższem od połowy kwoty, jaką mu strona przeciwna dobrowolnie ofiarowała.

§. 71.

Przyznana przez sąd rozjemczy kwota odszkodowania i kosztów winna być uiszczoną w ciągu dni 14 od daty orzeczenia sądu.

O przymusowe ściągnięcie tej kwoty zwrócić się należy do właściwego sądu, który ma postępowanie egzekucyjne zarządzić, o ile strona przeciwna nie wystąpiła w terminie dni 30-tu ze skargą o unieważnienie orzeczenia sądu rozjemczego z powodów przewidzianych w §. 595. procedury cywilnej.

§. 72.

Przewodniczący sądów rozjemczych wykluczonym być ma od orzekania w tych wypadkach, gdzie wchodzą w grę interesa majątkowe osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych, względnie interesa osób, od których jest służbowo zawisłym. Obowiązki przewodniczącego sądu rozjemczego obejmie w takim wypadku zastępca przewodniczącego.

§. 73.

Szczegółowe przepisy o urzędowaniu sądów rozjemczych i o szacowaniu szkód, o wykluczeniu przewodniczących

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

od orzekania, jak również o obliczaniu kosztów i wysokości dyet przewodniczących, wyda po wysłuchaniu wniosków Wydziału krajowego c. k. Namiestnik.

C) Ugodowe unormowanie wynagrodzenia szkód.

§. 74.

Uprawnieni do polowania mogą zawierać z właścicielami gruntów dobrowolne umowy, określające obowiązek wynagradzania szkód wyrządzonych przez polowanie lub zwierzynę odmienne od postanowień niniejszej ustawy. Praw i roszczeń płynących z takich dobrowolnych umów mogą interesowani dochodzić i bronić jedynie na zwykłej drodze prawa.

IV. Ogólne postanowienia o Władzach i o postępowaniu niekarnem.

§. 75.

Wykonywanie niniejszej ustawy należy w miarę kompetencyi, oznaczonej w poszczególnych przepisach, do sądów rozjemczych (§. 65.), do politycznej władzy powiatowej albo do Namiestnictwa.

Jeżeli gmina, której poruczoną jest polityczna administracya, posiada samodzielne polowanie w obrębie własnego obszaru gminnego, Namiestnictwo załatwia i rozstrzyga w pierwszej instancyi wszystkie do tego samodzielnego polowania odnoszące się sprawy, w którychby gmina miała występować jako strona.

§. 76.

Rekurs przeciw orzeczeniu politycznej władzy powiatowej wnoszony być ma do Namiestnictwa, przeciw decyzyi Namiestnictwa — wyjąwszy wypadki określone w 2. ust. §. 8. i w §. 13. — do Ministerstwa rolnictwa.

Rekurs należy w 14 dniach po doręczeniu orzeczenia wnieść pisemnie lub ustnie u władzy, która orzekła w pierwszej instancyi.

§. 77.

Rekurs wcześnie wniesiony ma z góry

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

skutek zawieszający, wyjąwszy wypadek w §. 22. przewidziany albo też, gdy względy bezpieczeństwa publicznego i uniknięcia możliwych szkód, wymagają bezzwłocznego przeprowadzenia poleconych zarządzeń.

§. 78.

W wypadkach, w których porozumienie między polityczną władzą powiatową a Wydziałem powiatowym nie przyszło do skutku, orzeka — wyjąwszy wypadek określony w §. 66. — c. k. Namiestnictwo po zasięgnięciu zdania Wydziału krajowego.

V. Przekroczenia i kary.

§. 79.

C. k. żandarmerya, zaprzysiężone straże leśne, straże myśliwskie i straże polowe mają obowiązek czuwania nad przepisami niniejszej ustawy i podawania wszelkich dostrzeżonych przekroczeń do wiadomości politycznej Władzy powiatowej.

§. 80.

Przekroczenia tej ustawy, jakoteż rozporządzeń i szczegółowych zarządzeń na jej podstawie wydanych, mają być karane, o ile powszechna ustawa karna nie ma zastosowania, przez polityczną Władzę powiatową grzywną od 10 do 100 K. Grzywna ta podwyższoną być może w przypadku powtórnego przekroczenia albo jeżeli przekroczenie pociągnęło za sobą znaczną szkodę, aż do 200 K. W razie niewypłacalności skazanego należy grzywnę zamienić na karę aresztu, przyczem 10 K liczy slę za jeden dzień aresztu.

W razie cięższych, przez dłuższy czas dokonywanych albo powtarzanych wykroczeń przeciw niniejszej ustawie, można zamiast grzywny orzec karę aresztu od 1 do 20 dni.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich tej gminy, w której obrębie przekroczenie popełnionem zostało.

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

§. 81.

W wypadkach przekroczeń §§. 43, 44., 45. l. c., 46. i 47., których dopuszcza się sam uprawniony do polowania, względnie handlarz i właściciel restauracyi, należy zarazem orzec utratę zwierzyny złowionej albo zabitej, a względnie podanej na sprzedaż wbrew przepisowi.

Przy przekroczeniach §§. 52. i 58. orzec należy utratę zabranych przyrządów bez różnicy, czy są one własnością przestępcy lub nie.

§. 82.

W razie zajęcia przyrządów zakazanych §§. 52. i 58. należy orzec bezwzględnie utratę tych przedmiotów, chociażby niemożliwem było dochodzenie i skazanie tych osób, które się niemi posługiwały.

§. 83.

Zwierzyna, strzelby i przyrządy, które uznane zostały za przepadłe, sprzedawane być mają przez polityczną Władzę powiatową w drodze publicznej licytacyi na rzecz funduszu ubogich tej miejscowości, gdzie nastąpiło zajęcie. Przed sprzedażą jednak należy zakazane przyrządy uczynić niezdolnymi do dalszego użytku.

§. 84.

Z orzeczeniem karnem połączyć należy, o ile nie chodzi o wynagrodzenie szkód przez polowanie i zwierzynę wyrządzonych, także zobowiązanie do wynagrodzenia szkody przekroczeniem spowodowanej, jeżeli z powodu braku dostatecznego wyjaśnienia, nie wypadnie odesłać pretensyi dotyczącej odszkodowania do sądów cywilnych.

Stronom interesowanym, mimo prawomocnych orzeczeń o odszkodowaniu, służy prawo udać się w tych sprawach na zwykłą drogę prawa.

§. 85.

Jeżeli po przekroczeniu myśliwskiem w przeciągu 6 miesięcy, licząc od dnia

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

spełnienia czynu, przestępca nie został pociągnięty do odpowiedzialności, wtedy następuje prrzedawnienie przekroczenia, co jednak nie uwalnia od obowiązku usunięcia trwającego stanu bezprawnego, jakie przekroczenie to spowodowało.

§. 86.

Co do właściwości politycznych Władz do dochodzenia i karania przekroczeń niniejszej ustawy, co do terminów odwołania i co do odnośnego postępowania, zastosowane być mają ogólnie obowiązujące przepisy w administracyjnem postępowaniu karnem.

O karach i w związku z niemi będących zwrotach szkód i kosztów rozstrzyga w najwyższej instancyi Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa.

VI. Karty myśliwskie.

§. 87.

Nie wolno polować nikomu bez wydanej przez właściwą Władzę karty myśliwskiej lub bez certyfikatu jej miejsce zastępującego.

Wzór karty myśliwskiej i certyfikatu ustanowi Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

§. 88.

Karty myśliwskie i certyfiikaty wywydaje polityczna Władza powiatowa, w której okręgu ubiegający się o nie w danej chwili przebywa.

Karty myśliwskie może polityczna władza powiatowa wydawać także osobom niezamieszkałym w Galicyi.

§. 89.

Karta myśliwska wystawioną być może na rok, albo na trzy lata kalendarzowe.

Certyfikaty wydane będą zatwierdzonym i zaprzysiężonym) strażnikom łowieckim na czas ustanowienia ich strzelcami.

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.

Projekt.

Uprawnieni do polowania, którzy w myśl §. 41. al. 2. niniejszej ustawy przyjmą na siebie obowiązki dozorców polowania, nie mogą korzystać z certyfikatów (§. 91. al. 2.).

§. 90.

Karta myśliwska ważna jest na cały obszar Królestwa Galicyi wyłącznie dla osoby, na której nazwisko opiewa, zawierać winna nieodłączną od niej fotografię właściciela, nie może więc komu innemu być odstąpiona; nie daje ona jednak prawa polowania bez zezwolenia uprawnionego do polowania.

Kartę powinni posiadacze w czasie wykonywania polowania zawsze mieć przy sobie i okazać ją na żądanie organu bezpieczeństwa.

§. 91.

Za roczną kartę myśliwską opłacić trzeba taksę 10 koron, za trzyletnią 30 koron. Opłaty te wpływają do funduszu krajowego.

Certyfikaty wystawione według §. 89. nie podlegają opłacie taksy, lecz polityczna Władza powiatowa odmówić ma wydania takich certyfikatów, jeżeli powziąć można podejrzenie, że zamierzone jest uchylenie się od obowiązku opłaty taksy.

§. 92.

Wystawienia karty myśliwskiej odmówić należy:

a) małoletnim, o ile o karty dla nich nie proszą ojcowie, albo opiekunowie;

b) czeladzi, tudzież ubogim, wspieranym przez zakłady dobroczynne, albo z funduszów gminnych;

c) umysłowo chorym i notorycznym pijakom;

d) osobom, co do których wykazane są prawne przeszkody uzyskania kary na broń;

e) na czas pięciu lat po odbyciu kary temu, kto uznany był winnym zbrodni przeciw bezpieczeństwu osoby lub mienia;

f) na czas trzech lat po odbyciu

Uchwalone przez Wysoki Sejm w r. 1907 postanowienia.	Projekt.
	kary temu, który wedle §. 335. ustawy karnej, uznany był winnym przestępstwa przeciw bezpieczeństwu życia z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną, albo też przekroczenia kradzieży, względnie udziału w tejże;
	g) na czas dwuletni temu, kto ukarany został za przekroczenie przepisów o ochronie zwierzyny.
	Wydania certyfikatów strażnikom łowieckim odmówić należy w wypadkach pod lit. c), e), f) i g) wymienionych.
	§. 93.
	Kartę myśliwską odebraó należy bez zwrócenia zapłaconej za nią taksy, jeżeli po wystawieniu zajdzie, lub wiadomą się stanie, co do osoby jej właściciela jedna z powyżej wymienionych (§. 92.) okoliczności wykluczających.
	To samo stosuje się także do certyfikatów.

LS. 96.347/908. We Lwowie, dnia 25. września 1908.

Aleg 191

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie ustanowienia fachowych państwowych inspektorów piwnic winnych.

Wysoki Sejmie!

Kupczenie winem, moszczem winnym i zacierem winnym podlega postanowieniom ustawy z dnia 16. stycznia 1896 Dz. u. p. nr. 89 z r. 1897 o kupczeniu środkami spożywczymi i niektórymi przedmiotami użytkowymi (ustawa dotycząca środków spożywczych), jakoteż przepisom specyalnej ustawy z dnia 12. kwietnia 1907 Dz. u. p. nr. 210. Według §. 13. ustawy z dnia 12. kwietnia 1907 Dz. u. p. nr. 210 celem przestrzegania zawartych w tej ustawie przepisów, mają być z urzędu od czasu do czasu zwiedzane piwnice i inne ubikacye, służące do fabrykacyi i przechowania, a należące do osób, kupczących winem i moszczem winnym (producenci, handlarze, gospodarze, szynkarze i t. d.).

Celem wykonania zaś tej kontroli należy po zasięgnięciu opinii właściwego Sejmu ustanowić zaprzysiężonych, rządowych inspektorów piwnic, posiadających szczególniejsze zawodowe wykształcenie. W każdem z królestw i krajów w Radzie dzie państwa reprezentowanych należy ustanowić takiego inspektora piwnic, zależnie od okoliczności, jednakże ustanowić kilku inspektorów w jednem z tych królestw i krajów albo też jednego takiego inspektora dla kilku krajów.

Ci inspektorzy piwnic podlegają politycznej władzy krajowej a w najwyższej instancyi Ministerstwu rolnictwa.

Reskryptem z dnia 9. listopada 1907 L. 36759/1409 postanowiło c. k. Ministerstwo rolnictwa, ze względu na szczupłą dotacyę na ten cel, ograniczyć na razie liczbę kontrolorów piwnic i zamianować ich na czas jednego roku prowizorycznie , czekając wyniku doświadczeń, jak ta instytucya działać będzie. Dopiero po definitywnem ustanowieniu instytucyi inspektorów zażądać miał Rząd opinii Sejmu dotyczącego kraju po myśli §. 13. ustawy państwowej z r. 1907.

Przyjmując powyższą zasadę za punkt wyjścia, Ministerstwo rolnictwa wezwało Namiestnictwo do rozpisania konkursu na dwie posady inspektorów piwnic winnych dla Galicyi i do zasięgnięcia w zastępstwie Wys. Sejmu opinii od Wydziału krajowego o kandydatach, którzy wniosą podania o nadanie tych posad.

Późniejszym reskryptem z dnia 7. grudnia 1907 L. 43.399/1860 poleciło Ministerstwo rolnictwa Namiestnictwu, by wzięło pod rozwagę spowodowanie objawienia opinii ze strony Sejmu w tej sprawie, w razie jeśli Sejm galic. w r. 1907 będzie obradował, w przeciwnym zaś razie, jeśliby sesya sejmowa nie przyszła do

skutku, lub też Sejm z jakichkolwiek powodów nie mógł tą sprawą się zająć, ażeby Namiestnictwo postąpiło w myśl pierwotnego a powyżej cytowanego rozporządzenia ministeryalnego z dnia 9. listopada 1907 i rozpisało konkurs na dwie posady prowizorycznych inspektorów.

Wskutek tego, że sesya sejmowa została w październiku 1907 odroczoną a później nawet zamkniętą, Namiestnictwo rozpisało reskryptem z dnia 18. listopada 1907 L. III. 7480/12 A/7 konkurs na dwie posady prowizorycznych inspektorów z terminem po dzień 14. grudnia 1907. Do posad tych przywiązane są pobory urzędnika państwowego X. rangi i ryczałt 3.000 K na podróża inspekcyjne, licząc 150 dni podróży w ciągu jednego roku.

W terminie konkursowym wpłynęło do Namiestnictwa 6 podań, które następnie udzielone zostały Wydziałowi krajowemu po myśli reskryptu ministeryalnego do objawienia zdania.

Pismem z dnia 25. lutego 1908 L. 17.709 Wydział krajowy zwracając Namiestnictwu wszystkie podania kompetentów, oświadczył, że — nie przesądzając wydać się mającej po myśli postanowienia §. 13. ustawy z dnia 12. kwietnia 1907 Dz. u. p. nr. 210 opinii Wys. Sejmu w sprawie definitywnego ustanowienia inspektorów piwnic winnych w naszym kraju, oraz liczby tych posad — nie uważa, aby którykolwiek z kandydatów ubiegających się o nadanie prowizorycznej posady inspektora piwnic winnych odpowiadał zupełnie wymaganiom konkursu pod względem przygotowania teoretycznego i równocześnie praktyce w gospodarstwie piwnicznem. Nie biorąc zatem odpowiedzialności za uzdolnienie kandydatów, ubiegających się o nadanie prowizorycznej posady inspektora piwnic winnych w naszym kraju, oznajmił Wydział krajowy Namiestnictwu z powyższem zastrzeżeniem, że zdaniem jego z kompetujących o te posady odpowiadają najwięcej wymaganiom konkursu: Eugeniusz Stanisław 2-ga im. Polusiński alias Poluszyński i Tadeusz Juliusz 2-ga im. Guckler.

Pismem z dnia 10. sierpnia 1908 L. $\frac{3.143/41}{A/7}$ zawiadomiło Namiestnictwo Wydział krajowy, że P. c. k. Minister rolnictwa reskryptem z dnia 20. lipca 1908 L. 30.193 zamianował Tadeusza Eugeniusza 2-ga im. Wroniewskiego oraz Eugeniusza Stanisława Polusińskiego alias Poluszyńskiego prowizorycznymi państwowymi inspektorami piwnic winnych, a to pierwszego z siedzibą urzędową w Krakowie drugiego we Lwowie

Obecnie wskutek polecenia Ministerstwa rolnictwa z dnia 5. sierpnia 1908 L. 32.561 zawiadomiło Namiestnictwo Wydział krajowy pismem z 5. września 1908 r. L $\frac{III\ 5.993\ 48}{A/7}$, że Komisya kultury wina z łona Izby posłów Rady państwa wybrana, powzięła na posiedzeniu dnia 15. lipca b. r. na wniosek posła Schraffla następującą uchwałę:

„Wzywa się Wys. Rząd, aby wpłynął już w najbliższej sesyi na Sejmy królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa, by wpływ, jaki im został zastrzeżony w §. 13. ustawy o winie na mianowanie państwowych inspektorów piwnic, przynajmniej, o ile dotyczy spraw osobistych, przeniosły na właściwe Wydziały krajowe“.

Ministerstwo rolnictwa zażądało tedy od Namiestnictwa odniesienia się do Wydziału krajowego, celem wzięcia tej sprawy pod rozwagę, ewentualnie przedstawienia Wys. Sejmowi odpowiednich wniosków i zawiadomienia Ministerstwa rolnictwa o uchwale Wydziału krajowego, względnie Wys. Sejmu

Przedstawiając Wys. Sejmowi powyższy stan rzeczy, Wydział krajowy zgodnie z opinią wyrażoną w rezolucyi Komisyi kultury wina w Radzie państwa sądzi, że w interesie sprawy samej wskazanem jest, ażeby Wys. Sejm wpływ zastrzeżony mu w §. 13. pomienionej wyżej ustawy w mianowaniu państwowych inspektorów piwnic winnych, przelał na Wydział krajowy. W sprawozdaniu z swych czynności będzie Wydział krajowy zdawał sprawę Wys. Sejmowi z wydanych przez Rząd na podstawie opinii Wydziału krajowego zarządzeń, zatem Wys. Sejm będzie miał zawsze sposobność do ewentualnego objawienia swego zdania w sprawie ustanowienia inspektorów piwnic winnych.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zastrzeżony w §. 13. ustawy państwowej z dnia 12. kwietnia 1907 Dz. u. p. nr. 210. o kupczeniu winem, moszczem winnym i zacierem winnym wpływ na mianowanie państwowych inspektorów piwnic winnych, przelewa Sejm na Wydział krajowy.

Z Rady Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat, w. r.
Członek Wydziału kraj.

LW. 96591/1908. We Lwowie, dnia 25. września 1908.

Aleg 192

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gmin i obszarów dworskich Postołówka i Rakówkąt z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kopyczyńcach a wcielenia ich do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Husiatynie.

Wysoki Sejmie!

C. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie pismem z 5. czerwca 1908 L. 8768 odstąpiło Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowania sprawozdanie c. k. Starostwa w Husiatynie z 18. maja 1908. L. 10417., którem toż c. k. Starostwo przedkłada c. k. Namiestnictwu prośby gmin Postołówka i Rakówkąt o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kopyczyńcach a przydzielenie ich do takiegoż okręgu c. k. Sądu powiatowego w Husiatynie z wnioskiem przychylnym ze swej strony, albowiem oddzielenie tych gmin od Husiatyna jest mniejsze jak od Kopyczyniec, a nadto do Husiatyna prowadzi droga powiatowa, podczas gdy do Kopyczyniec droga prywatna w razie pory słotnej trudna do przebycia.

Z przedłożonych do tego sprawozdania aktów przedmiotowych okazało się, że c. k. Starostwo w Husiatynie zażądało od obszarów dworskich w tych gminach oświadczenia się, czy do prośby gmin przyłączają się i przedłożyło te prośby Wydziałowi powiatowemu w Husiatynie do objawienia swej opinii.

Gdy deklaracyą z daty Chorostków 4. lutego 1908 l. 68 obszary dworskie wsi Postołówka i Rakówkąt należące do ordynacyi Chorostkowskiej przyłączyły się do prośby gmin, Wydział powiatowy w Husiatynie uchwałą z dnia 31. marca 1908 zakomunikowaną c. k. Starostwu pismem z 30. kwietnia 1908 l. 530 zaopiniowały przychylnie prośby tychże gmin — odniósł się Wydział krajowy do c. k. Prezydyum Sądu krajowego wyższego we Lwowie o objawienie jego zdania.

C. k. Prezydyum Sądu krajowego wyższego we Lwowie pismem z 15. września 1908 Prez. 21.625 oznajmiło, że ze stanowiska administracyi sądowej jak i ze względu na ustrój ksiąg gruntowych nie zachodzą przeciw projektowanej zmianie żadne przeszkody.

Gdy zatem miarodajne w tej sprawie czynniki i władze uznały żądanie gmin Postołówka i Rakówkąt o to wydzielenie za uzasadnione i gdy to wydzielenie odbywa się w granicach tego samego powiatu politycznego, Wydział krajowy przedkłada tę sprawę Wysokiemu Sejmowi z wnioskiem przychylnym ze swej strony dla petycyonujących gmin i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, iż w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności mieszkańców gminy Postołówka i Rakówkąt leży wydzielenie ich wraz z obszarami dworskimi z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kopyczyńcach a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Husiatynie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Xenofont Ochrymowicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 95.142/1908. We Lwowie, dnia 25. września 1908.

Alag 193

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia osady Okulice ze związku gminy Bratucice i utworzenia z tej osady samoistnej gminy administracyjnej.

Wysoki Sejmie!

Mieszkańcy miejscowości Okulice wchodzącej w skład gminy administracyjnej Bratucice, powiatu Bochnia, wnieśli w r. 1907 petycyę do Wysokiego Sejmu o wyłączenie tej miejscowości z Bratucic i utworzenie z niej samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Okulice, a to z następujących powodów:

Okulice liczą 60 domów i 315 mieszkańców. Miejscowość ta jest starszą od Bratucic i przeważnie stamtąd dawniej wybierano naczelnika gminy; z czasem jednak Bratucice otrzymały przewagę tak, iż obecnie w skład Reprezentacyi gminnej wchodzi zaledwie trzech lub czterech radnych z Okulic.

Ta nierównomierność udziału Okulic w Radzie gminnej powoduje, iż żywotne interesy mieszkańców tej miejscowości są przez Reprezentacyę gminną lekceważone i wprost zaniedbywane, a wskutek tego nie może się ona należycie rozwijać, do czego w razie utworzenia z niej samoistnej gminy posiadałaby zresztą wszystkie warunki.

W Okulicach bowiem istnieje kościół, szkoła ludowa, posterunek żandarmeryi, składnica pocztowa, kasa Raiffeisenowska, Kółko rolnicze.

Powyższą petycyę, która nie została przez Wysoki Sejm załatwioną, przesłał Wydział krajowy rozporządzeniem z 20. stycznia 1908 l. 4.951 Wydziałowi powiatowemu w Bochni do rozpatrzenia.

Przeprowadzone przez Wydział powiatowy dochodzenie wykazało, co następuje:

Miejscowość Okulice wraz z Bratucicami i miejscowym obszarem dworskim tworzą jedną gminę katastralną.

Podług wykazu c. k. urzędu podatkowego w Bochni z 10. września 1908 siła podatkowa w gminie administracyjnej Bratucice wynosi . . 2.754 K 88 h.

z czego przypada na same Bratucice . . . 1.778 „ 24 „

na Okulice . . . . . 976 „ 64 „

Według inwentarza gminnego wspólny majątek gminy składa się z obligacyi długu państwa z roku 1869 na kwotę 1.500 K i z funduszu pożyczkowego w kwocie 7.543 K 12 h.

Prócz tego każda z tych miejscowości posiada swoje własne pastwisko, użytkowane jako dobro gminne.

Podług budżetów wynosiły w ostatniem trzechleciu przeciętnie:

dochody na cele ściśle gminne . . .	800 K
wydatki	933 „
niedobór . .	133 K

pokrywany dodatkami w wysokości około 6% do podatków bezpośrednich opłacanych w kwocie około 2.750 K.

Nadto dodatki gminne na potrzeby szkolne wynosiły w owem trzechleciu 13%.

Rada gminna w Bratucicach uchwałą z 11. lipca 1908 oprzeciwiła się projektowanemu rozłączeniu pomienionych miejscowości, na wypadek zaś, gdyby takie rozłączenie miało nastąpić, postanowiła podział wspólnego majątku w ten sposób, iż podział obligacyi ma nastąpić w stosunku do ilości numerów domów w każdej z tych miejscowości, zaś rozdział funduszu pożyczkowego zsypkowego w stosunku do powierzchni gruntu ornego przez właścicieli w obu miejscowościach posiadanego, wreszcie rozdział reszty funduszu pożyczkowego, powstałego ze sprzedaży placów gminnych, postanowiono uskutecznić w ten sposób, iż kwota za sprzedane place w Okulicach przypadnie Okulicom, zaś reszta Bratucicom.

Podług sporządzonych przez Wydział powiatowy przybliżonych budżetów dla tych miejscowości, po ich rozłączeniu wynosić będą:

w Bratucicach:

dochody własne	649 K
wydatki	812 „
niedobór . .	163 K

na którego pokrycie wystarczy nałożenie dodatku do podatków bezpośrednich w wysokości około 10%;

w Okulicach:

dochody własne	281 K 50 h
wydatki	237 „ — „

Wydatki te jednak zdają się być za nisko preliminowane, przyjąć przeto należy, że na opędzenie rzeczywistych wydatków budżetowych będą nakładane dodatki gminne, jednak w każdym razie nie obciążą one nadmiernie mieszkańców Okulic, jako przyszłej gminy administracyjnej, która zatem będzie w stanie podołać obowiązkom własnego i poruczonego zakresu działania

Miejscowe władze administracyjne i sądowe nie podnoszą żadnych zarzutów przeciw projektowanemu rozłączeniu rzeczonych miejscowości, a w szczególności: c. k. Starostwo w Bochni w piśmie z 21. sierpnia 1908 l. 26.593/II., c. k. Sąd powiatowy w Bochni w piśmie z 8. sierpnia 1908 l. prez. 413 z 26. sierpnia, c. k. Urząd podatkowy w Bochni w piśmie z 8. września 1908 l. 3.068, c. k. Ewidencya katastru podatku gruntowego w piśmie z 1. września 1908 l. 199, wreszcie Przełożeństwo obszaru dworskiego w Bratucicach w piśmie z 8. września 1908 l. 889/1908.

Również Wydział powiatowy uchwałą z 3. sierpnia 1908, powziętą po myśli §. 36. ust. o repr. pow., ze względu na nagłość sprawy w zastępstwie Rady powiatowej, oświadczył się w tej sprawie przychylnie.

Wydział krajowy uznając potrzebę wyłączenia osady Okulice ze związku gminy Bratucice i utworzenia z tej osady samoistnej gminy administracyjnej wnosi: ·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o wyłączeniu osady Okulice ze związku gminy Bratucice, powiatu Bochnia i utworzeniu z Okulic samoistnej gminy administracyjnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Osadę Okulice, obejmującą w obecnych swoich granicach zwartą całość terytoryalną, wyłącza się ze związku gminy Bratucice, powiatu Bochnia, i tworzy się z niej samoistną gminę administracyjną pod nazwą „Okulice".

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w Bratucicach, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rad gminnych w Bratucicach i Okulicach.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 92 077/1908. We Lwowie, dnia 25. września 1908.

Aleg 194

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Nowy Tyczyn ze związku gminy Zazdrość, powiatu Trembowla i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Wysoki Sejmie!

Już kilkakrotnie w petycyach, wnoszonych do Wysokiego Sejmu i do Wydziału krajowego, upraszali mieszkańcy przysiółka Nowy Tyczyn ad Zazdrość, powiatu trembowelskiego, o wyłączenie rzeczonego przysiółka ze związku gminy Zazdrość i utworzenie z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Petycye te jednak nie przyszły pod obrady Wysokiego Sejmu, zaś Wydział krajowy z uwagi na słabą siłę podatników tego przysiółka rozporządzeniami z 4. grudnia 1891 l. 53.551 i 6. listopada 1906 l. 103.190, odmówił poparcia tej sprawy wobec Wysokiego Sejmu.

Obecnie przedłożył Wydział powiatowy ponowną petycyę mieszkańców Nowego Tyczyna wraz z aktami przeprowadzonego w tej sprawie dochodzenia, które wykazuje, co następuje:

Rzeczony przysiółek, liczący trzydzieści kilka gospodarstw, oddalony jest 7 kilometrów od macierzystej gminy.

Ta znaczna odległość pozbawia go należytej opieki ze strony Reprezentacyi gminy, która pobierając od mieszkańców Tyczyna Nowego dodatki gminne i szkolne w wysokości przeszło 50% podatku domowego i czynszowego, opłacanego w kwocie 104 K 60 g, nie stara się w zamian o zaspokojenie niezbędnych potrzeb przysiółka. Nadto opłaca przysiółek niewłaściwie na rzecz gminy Ruzdwiany również przeszło 50% dodatków do podatku gruntowego w kwocie 281 K 80 g, przypisanego w gminie katastralnej Ruzdwiany, obejmującej także ów przysiółek.

Podatki przeto opłacane przez mieszkańców Nowego Tyczyna wynoszą łącznie wprawdzie tylko 386 K.

Z uwagi jednak, iż utworzenie projektowanej nowej gminy wpłynie na rozwój tej miejscowości, a co zatem idzie i na wzrost siły podatkowej, przeto należy się spodziewać, że ta nowa gmina podoła obowiązkom własnego i poruczonego zakresu działania.

Rada gminna w Zazdrości uchwałą z 21. stycznia 1905 zgodziła się na wyłączenie rzeczonego przysiółka. Również Rada gminna w Ruzdwianach oświadczyła się w tej sprawie przychylnie.

Rada powiatowa w Trembowli uchwałą z 28. maja 1906 oświadczyła się za uwzględnieniem prośby przysiółka.

Wreszcie władze administracyjne i sądowe, a mianowicie: c. k. Starostwo w Trembowli w piśmie z 26. czerwca 1906 l. 15.405, Prezydyum c. k. wyższego Sądu krajowego w piśmie z 17. sierpnia 1906 l. prez. 16.940, 19 R/6 i c. k. Sąd powiatowy w Trembowli w piśmie z 25. czerwca 1906 l. cz. S. 29/6—1 nie podniosły żadnego zarzutu przeciw projektowanemu utworzeniu nowej gminy.

Wobec tego Wydział krajowy wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o wyłączeniu przysiółka Nowy Tyczyn ze związku gminy Zazdrość powiatu Trembowla i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Nowy Tyczyn, obejmujący w obecnych swoich granicach zwartą całość terytoryalną, wyłącza się ze związku gminy Zazdrość powiatu Trembowla i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną pod nazwą Nowy Tyczyn.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w Zazdrości, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej w Zazdrości i Nowym Tyczynie.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 984 08.

Aleg 195

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby 28 gminom powiatu złoczowskiego: Bałuczyn, Ciszki, Lackie małe, Scianka, Majdan gołogórski, Olszanka mała, Skniłów, Bortków, Uhorce, Czeremosznia, Boniszyn, Lackie wielkie, Ożydów, Jasionowce, Firlejówka, Bużek, Konty, Podhorce, Remizowce, Płuchów, Chilczyce, Poczary, Ryków, Usznia, Pobocz, Sassów, Załoście i Żuków dotkniętych w tym roku ciężką klęską elementarną z powodu przymrozków letnich, wylewów i gradobicia, przeznaczył możliwie wydatny zasiłek z funduszu krajowego na zasiewy jesienne i by wyjednał dla nich także odpowiednią pomoc z c. k Skarbu Państwa a wreszcie aby zapewnił dla nich bezpłatnie dostawienie soli i grysu z magazynów wojskowych dla poprawy zgniłej paszy.

We Lwowie, dnia 22. września 1908.

Wnioskodawca:

***Henryk Weiser**, w. r.*

Schnell, Wrześniowski, Gniewosz, Halban, Tad. Cieński, Skałkowski, Starzyński, Sękowski, Wodzicki, Garapich, Sapieha, Kozłowski, Trzecieski, Sozański, A. Lubomirski.

Ls. 1.260/908.

Aleg 196

Wniosek

posła Franciszka Ptaka i towarzyszy.

Zważywszy, że ludność w kraju oddawna słusznie narzeka na instytucye myt drogowych;

zważywszy, że na drogach powiatowych około 30 powiatów zniosło myta powiatowe z zadowoleniem mieszkańców;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Myta na drogach krajowych jako rzecz przestarzałą zupełnie się znosi.

We Lwowie, dnia 26. września 1908.

Wnioskodawca:
***Ptak**, w. r.*

Bojko, Skołyszewski, Stypa, Kędzior, Myjak, Witos, Stapiński, Krężel, Cipser, Jedynak, Cieluch, Bernadzikowski, Bis, Jampolski.

Ls. 1.276/1908. We Lwowie, dnia 26. września 1908.

Aleg 197

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego ze sprawozdania Wydziału krajowego o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie za lata 1906/7 i 1907/8.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone sprawozdanie Wydziału krajowego obejmuje okres dwuletni t. j. za lata 1906/7 i 1907/8 i zaznacza, że w zeszłym roku minęło 25 lat od chwili objęcia tego Zakładu pod zarząd kraju.

Dalej zaznacza Wydział krajowy, że Czernichowska szkoła rolnicza rozwija się pomyślnie a ponieważ poprzednie sprawozdania równie korzystne wyrażają zdania, przeto zgodnie z Wydziałem krajowym należy mieć pełną nadzieję, że chwile pożałowania godnego rozprzężenia i upadku należą do przeszłości — a przyszłość ugruntowana na obecnych stosunkach niezachwiane dla dalszego korzystnego rozwoju tej szkoły otwiera widoki.

Wedle sprawozdania stale wzrasta liczba uczniów pochodzących z kraju; mimo kwalifikacyi jednak szkoła Czernichowska wszystkich zgłaszających się kandydatów pomieścić nie może dla braku miejsca. Najlepszy to dowód, że społeczeństwo przestało uważać pracę około roli za zajęcie dyletantów a przeciwnie uważa to za zawód wymagający ścisłej podstawy naukowej.

Dalszym a jaskrawym tego dowodem jest fakt, że mimo podniesionej z 700 na 800 K opłaty za utrzymanie uczniów liczba zgłaszających się kandydatów zawsze znacznie przewyższa możność ich umieszczenia.

Komisya gospodarstwa krajowego zwraca więc ponownie uwagę Wydziału krajowego na swe poprzednie sprawozdania z dnia 9. listopada 1905 i z dnia 21. lutego 1907, w których wskazaną została nieodzowna potrzeba utworzenia w kraju drugiej średniej szkoły rolniczej a to nie tylko ze względu na możność umieszczenia młodzieży garnącej się do nauki rolnictwa, lecz bardziej jeszcze ze względu na skutki fachowo prowadzonego rolnictwa, które w naszym kraju jest najgłówniejszą podstawą jego dobrobytu. Gdybyśmy się nawet oddali pożądanej lecz dziś może jeszcze złudnej nadziei, że przemysł w nieprzewidziany sposób się rozwinie, to niezaprzeczonym pozostanie pewnik, że produkcya rolnicza będzie przeważną jego podstawą, — że więc to rolnictwo całą siłą popierać należy.

Komisya gospodarstwa krajowego pragnie też doczekać się chwili, gdy Wydział krajowy przedłoży Sejmowi wniosek utworzenia drugiej średniej szkoły rolniczej w kraju — a przytem wyraża Komisya przekonanie, że będzie to krajową inwestycyą sowicie opłacić się mogącą.

Ujęcie tej sprawy w formę urzeczywistnienia będzie wykonaniem postulatu objętego dawnym wnioskiem z roku 1900, któryto wniosek jednak dotąd nie miał szczęścia doczekać się u Wydziału krajowego życzliwego załatwienia.

Znaczna liczba uczniów z postępem celującym pozwala przypuszczać, że między nimi mogą się znajdować tacy, którzyby swe wykształcenie nabyte w szkole Czernichowskiej uzupełnić pragnęli studyami w wyższych zakładach naukowych, jak wydział rolniczy na uniwersytecie w Krakowie lub akademia Dublańska.

Zarówno w interesie jednostek, jakoteż dla zasady mnożenia sił fachowych dla pożytku kraju, ułatwienie przejścia do wyższych zakładów naukowych dla młodzieży opuszczającej średnią szkołę jest niewątpliwie wskazane.

Komisya gospodarstwa krajowego wyraża przekonanie, że Wydział krajowy podzieli to zdanie i obmyśli odpowiednie środki, by obecnie w tym względzie istniejące przeszkody usunięte zostały.

Do szkoły Czernichowskiej zgłasza się często niezamożna młodzież, dla której brak funduszów stanowi nieprzepartą przeszkodę w przyjęciu do Zakładu a to mimo kwalifikacyi i zamiłowania do pracy na roli.

Zamknięta z tego powodu droga do poświęcenia się wybranemu pobudką subjektywną zawodowi, pociągnąć może za sobą wykolejenie młodego człowieka, który pozbawiony możności wykształcenia w kierunku sobie właściwym, nieraz zamiast być pożytecznym staje się dla kraju szkodliwym proletaryuszem.

Komisya gospodarstwa krajowego biorąc pod uwagę potrzebę otaczania opieką takiej niezamożnej, lecz z pożytkiem dla rolnictwa pracować mogącej młodzieży, wyraża zdanie, że pomnożenie miejsc funduszowych choćby w podwójnej ilości byłoby pożądanem.

W myśl tego zapatrywania przedkłada Komisya gospodarstwa krajowego Wysokiemu Sejmowi rezolucyę wzywającą Wydział krajowy do możliwego uwzględnienia tego postulatu.

Proponowane przez Wydział krajowy podwyższenie poborów grona nauczycielskiego i funkcyonaryuszów szkoły Czernichowskiej uznaje Komisya gospodarstwa krajowego za usprawiedliwione i przedkłada Sejmowi zgodny z przedłożeniem wniosek.

Sprawozdanie o folwarku nie nastręcza Komisyi gospodarstwa krajowego uwag, prócz życzenia, by dochody odpowiadały znaczeniu racyonalnego gospodarstwa, które w zakładzie nauki rolniczej powinno być dla uczniów przykładem osiągania najkorzystniejszych rezultatów.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie wydziału krajowego o krajowej średniej szkole i folwarku w Czernichowie.

II. Sejm w miejsce dotychczasowego, ustanawia następujący etat osób i płac dla grona nauczycieli i dla prefektów krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie:

a) Dyrektor z płacą 4.800 koron, dodatkiem aktywalnym 640 koron i mieszkaniem, oraz z prawem do pięciu dodatków pięcioletnich, każdy po 500 koron rocznie.

b) Kapelan i ośmiu nauczycieli z płacą po 3.200 koron, dodatkiem aktywalnym 520 koron i mieszkaniem, oraz z prawem do pięciu dodatków pięcioletnich każdy po 500 koron rocznie

c) Trzech prefektów internatu z płacą po 2.400 koron i mieszkaniem, oraz z prawem do pięciu dodatków pięcioletnich każdy po 500 koron rocznie.

III. Wzywa się Wydział krajowy, by wziął pod rozwagę możność utworzenia liczniejszych miejsc funduszowych w Zakładzie Czernichowskim.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Vivien.

Aleg 198

Sprawozdanie

Komisyi bankowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie Banku krajowego za rok 1907 i o wniosku posła Stefczyka w sprawie hipotecznych pożyczek włościańskich.

Wysoki Sejmie!

W ostatniem swem sprawozdaniu o Banku krajowym obejmującem okres wielkiego braku gotówki i drożyzny kredytowej, wyrażała Komisya bankowa obawę, że powody tych stosunków jako wywołane odciągającym pieniądz gwałtownym rozwojem przemysłowym Niemiec oraz wielkiemi inwestycyami Ameryki mogą nie być przemijającej natury i mogą bardzo dotkliwie odbić się na stosunkach ekonomicznych naszego kraju i dlatego doradzała Komisya uzbroić Bank krajowy przez wydatne podwyższenie jego kapitału zakładowego, by rosnącym potrzebom kredytowym mógł sprostać, i by regulowanie stosunków kredytowych w kraju nie dostało się przeważnie w ręce obcych w naszym kraju operujących instytucyi bankowych.

To też osobnem swem sprawozdaniem przedłożyła Komisya Wysokiemu Sejmowi wnioski w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego Banku do wysokości 15,000.000 K, co Sejm w d. 7 października zeszłego roku uchwalił.

Z zadowoleniem też przyjmuje Komisya bankowa do wiadomości, że nietylko uchwalone na dawniejszych i na ostatniej sesyi sejmowej zmiany statutów Banku uzyskały wreszcie zatwierdzenie rządowe, ale i uchwała w sprawie podwyższenia kapitału zakładowego otrzymała sankcyę Najwyższem postanowieniem z d. 4 stycznia b. r. i że sfinansowanie przeznaczonej na to pożyczki krajowej przeprowadzić ma Bank krajowy niebawem.

Pieniężne jednak zwiększanie kapitału zakładowego Banku postępować będzie zgodnie z przewidywaniami Komisyi bankowej zwolna, niepodobna bowiem będzie wobec coraz większych trudności lokacyi naszych emisyi wprowadzać odrazu obligi nowej pożyczki na targ, co najwyżej będzie można stopniowo zastępować niemi dawniejsze we własnych funduszach rezerwowych lokowane emisye.

Położenie bowiem na targach pieniężnych, aczkolwiek nie tak ciężkie jak przed rokiem, nie przestaje być dotąd kłopotliwem. Wielkie zapotrzebowanie kredytu, ogólny prąd do zadłużania się, wzrost emisyi przy coraz większych trudnościach lokacyi tychże i niskich niestosunkowo kursach jest i w tym roku cechą położenia.

Oddziałują tu niemało stosunki światowe i ten uznany fakt, że suma wypuszczonych rocznie emisyi przekracza znacznie sumę wzrostu oszczędności.

W naszym kraju jest to przekroczenie stosunkowo większem niż gdzieindziej, bo klęski rolnicze wcale gromadzeniu oszczędności nie sprzyjają a i wzmagającą się u nas, choć niestety zbyt powoli przedsiębiorczość przemysłowa odciąga też część zasobów pieniężnych.

Trudną więc jest obecnie lokacya nowych emisyi, trudną była i w przeciągu roku sprawozdawczego, niskimi były i są kursa.

I jeżeli mimo tych stosunków mógł Bank krajowy w roku sprawozdawczym rosnącym potrzebom kredytowym w znacznej części odpowiedzieć, a nadto bilans swój od zapasu swoich własnych efektów, które z końcem roku sprawozdawczego nadmiernie na nim ciężyły w pierwszych miesiącach bieżącego roku w przeważnej części uwolnić, to jest to niewątpliwie niemałą zasługą Zarządu Banku i przezornego kierownictwa.

Wysprzedaż emisyi tak własnych jak i innych nie obyła się oczywiście jednak bez strat na kursie, mimo, że na ogół biorąc, mogła i umiała Dyrekcya Banku lepiej o kurs swych własnych papierów dbać, niż inne emitujące instytucye krajowe, których emisye pozbawione należytej opieki na targu i na kurs emisyi Banku krajowego oddziaływać musiały niekorzystnie.

Dochód ze sprzedaży efektów wyniósł też w roku sprawozdawczym o K 221.583·39 mniej niż w roku poprzednim, dlatego też niższym okazał się czysty zysk ze wszystkich operacyj Banku o K 169.969·05, co przy uwzględnieniu pierwszej cyfry można nazwać wynikiem korzystnym.

Komisya bankowa sądzi, że o ile trudności ze sprzedażą emisyi dalej w tej samej potrwają mierze, to mimo nominalnego podwyższenia kapitału zakładowego Banku a tem samem zwiększonego wymiaru reeskontu, Bank nie będzie miał przez czas dłuższy jeszcze dostatecznych zasobów pieniężnych, by w ramach dotychczasowej działalności wszystkie zgłaszające się do niego a zasługujące na uwzględnienie potrzeby kredytowe w pełnej mierze zaspokoić. Dlatego oddawanie się zbyt różowym pod tym względem nadziejom i narzucanie Bankowi nowych kredytowych zadań, byłoby w obecnej chwili przedwczesnem.

W uwzględnieniu tego położenia uważa też Komisya bankowa za słuszną tę propozycyę Dyrekcyi, by przy podwyższeniu kapitału zakładowego zastrzedz się przeciw unieruchomieniu całego tego kapitału w pożyczkach hipotecznych gotówkowych, oznaczając granicę sumy łącznej tych pożyczek na połowę kapitału własnego Banku z dołączeniem niefundowanych rezerw.

Z uznaniem przyjmuje Komisya bankowa do wiadomości przeprowadzone w roku sprawozdawczym zmiany regulaminów Banku, oraz nowe przepisy o udzielaniu pożyczek komunalnych. Co do zmian przepisów o pożyczkach gotówkowych, to godząc się na granicę sumy łącznej, nie widzi również Komisya przed dłuższem zastosowaniu przepisów tych w praktyce powodu do ważniejszych uwag krytycznych.

Nie widząc potrzeby powtarzania cyfr lub uwag sprawozdaniami Wydziału krajowego, Dyrekcyi i Rady nadzorczej Banku objętych, co do których nie ma Komisya powodu akcentować odmiennego zdania i nie chcąc powtarzać swych uwag w poprzednich sprawozdaniach o wszystkich działach czynności Banku wypowiedzianych, ogranicza się Komisya bankowa w tym roku do kilku tylko spostrzeżeń co do sposobu prowadzenia oddziału pożyczek hipotecznych oraz reorganizacyi względnie rozszerzenia sieci zastępstw Banku.

W odpowiedziach na kwestyonaryusz rozesłany w lipcu r. 1907 do wszystkich zastępstw Banku, żalą się te instytucye przedewszystkiem na zbyt powolne tempo biegu spraw w oddziale hipotecznym Banku krajowego.

Ten sposób załatwiania podań o pożyczki hipoteczne, daje się oczywiście najwięcej uczuć włościanom jako tym, którzy na ogół biorąc potrzeby kredytu dość wcześnie przewidzieć nie umieją, w interesie wszystkich interesowanych jednak leży, by bez ujmy dla bezpieczeństwa pożyczek starano się ograniczyć zbytnią formalistykę przy załatwianiu podań.

W związku z tem pozostaje sprawa reorganizacyi zastępstw Banku krajowego jako takich i rozszerzenia ich sieci, by potrzebie kredytu hipotecznego dla włościan można było w wydatniejszej niż dotąd mierze odpowiedzieć.

Faktem jest, że nie wszystkie zastępstwa należycie obsługują włościan w ich potrzebach kredytowych i że dzieje się to najczęściej z powodu nieumiejętności.

Pożądanem więc jest wysyłać ukwalifikowanych w tym kierunku urzędników Banku na dłuższy pobyt do poszczególnych zastępstw, jako instruktorów.

Korzyść będzie, zdaniem Komisyi bankowej, pewna i obustronna, bo i dla urzędników Banku oderwanych od potrzeb życia i pracujących wśród martwych tylko aktów przyda się zetknięcie z kołami interesentów na prowincyi i nabranie zrozumienia potrzeb kredytowych ludności wiejskiej.

W tym celu należy etat urzędników Banku o kilka posad powiększyć.

Odpowiednio pouczeni przez delegowanych ad hoc urzędników Banku kierownicy i urzędnicy zastępstw, mogliby potem posługiwać się przy zasięganiu informacyi i przy ściąganiu rat dłużnych niektóremi spółkami oszczędności i pożyczek na wsi i zarządy tych spółek ze swej strony odpowiednio pouczać.

W ten sposób każde z zastępstw Banku krajowego mogłoby mieć swe organa pomocnicze po wsiach, które wyszkolone należycie mogłyby wchodzić stopniowo w bezpośredni z Bankiem krajowym stosunek i stawać się w dziale włościańskich pożyczek hipotecznych zastępstwami Banku, co Komisya przy stopniowym a ciągłym rozwoju spółek oszczędności i pożyczek nie uważa w przyszłości za wykluczone.

W tym właśnie kierunku rozszerzenia sieci zastępstw dla lepszego obsługiwania kredytu hipotecznego włościańskiego dąży wniosek posła Stefczyka odesłany do Komisyi bankowej uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 23. b. m.

Komisya bankowa stwierdza, że pod względem liczby pożyczek hipotecznych procent włościańskich pożyczek wykazuje, że w tym dziale o zastoju nie może być mowy.

Ze wszystkich bowiem pożyczek hipotecznych przez Bank krajowy udzielonych 72% przypada na włościan, 23% na miasta a 5% na większą własność.

Uznaje jednak Komisya, że co do stosunku procentowego w łącznej sumie pieniężnej tych pożyczek, sprawa przedstawia się z natury rzeczy inaczej i że w stosunku do rosnących potrzeb kredytowych włościan należy sobie usilnie życzyć wydatniejszego także i tych potrzeb zaspokojenia.

W myśl powyższych uwag o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie Banku krajowego i w zaufaniu do sprawozdań Komisyi rewizyjnej, jak również w załatwieniu wniosku posła Stefczyka Komisya bankowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym za r. 1907.

II. Sejm udziela Dyrekcyi Banku krajowego absolutoryum z rachunków za czas od 1. stycznia do 31. grudnia r. 1907.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Dyrekcyą Banku krajowego postarał się jak najrychlej o taką zmianę przepisów i urządzeń Banku krajowego, któraby ułatwiła właścicielom gospodarstw rolnych korzystanie z długoterminowego kredytu hipotecznego, w szczególności przy użyciu też stosownego pośrednictwa spółek oszczędności pożyczek.

Przewodniczący:

Leo.

Sprawozdawca:

Hupka.

Ls. 1.475/908.

Aleg 199

L. 16.763/pr.

We Lwowie, dnia 28. września 1908

Przedłożenie rządowe.

Do

Jego Ekscelencyi Jaśnie Wielmożnego Pana

Stanisława hr. Badeniego

Msrszałka krajowego etc. etc.

we Lwowie.

Jego Cesarska i Królewska Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z 14. czerwca 1908 raczył Najmiłościwiej upoważnić Pana Ministra rolnictwa do wniesienia jako przedłożenia rządowego w Sejmie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem projektu ustawy o ochronie ptaków dla uprawy ziemi pożytecznych i innych ogólnie pożytecznych zwierząt, celem konstytucyjnego traktowania.

Wskutek reskryptu Pana Ministra rolnictwa z 18. lipca 1908 L. 25.212 mam zaszczyt złożyć do laski Marszałkowskiej jako przedłożenie rządowe rzeczony projekt ustawy krajowej w polskim tekście a zarazem pozwalam sobie zauważyć, że ruskie tłómaczenie tego projektu, a zarazem motywa objaśniające to przedłożenie rządowe i odbitkę konwencyi międzynarodowej z 19. marca 1902, na której się to przedłożenie opiera, przesłane zostały Waszej Ekscelencyi pismem z 3. października 1907 L. 18.439/pr. wraz z przedłożeniem tego samego projektu ustawy w czasie ubiegłej kadencyi Sejmu.

Upraszam Waszą Ekscelencyę, aby zechciał to przedłożenie rządowe umieścić na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń obecnej kadencyi sejmowej.

Proszę przyjąć wyrazy mego wysokiego poważania.

Bobrzyński, w r

Ustawa

z dnia . . . . . o ochronie ptaków dla uprawy ziemi pożytecznych i innych ogólnie pożytecznych zwierząt.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

§. 1.

Ptaków pożytecznych wymienionych w dodatku A) nie wolno chwytać ani zabijać. Wystawianie na sprzedaż, zakupno i sprzedaż tych ptaków żywych lub nieżywych jest w każdym czasie zakazane. Chwytanie i zabijanie innych zwierząt pożytecznych, wymienionych w dodatku A) — wyjąwszy w domach, podwórzach i ogrodach — jest wzbronione.

Polityczna Władza krajowa może w drodze rozporządzenia uznać inne jeszcze ptaki względnie zwierzęta za pożyteczne w rozumieniu niniejszej ustawy.

§. 2.

Chwytanie i zabijanie ptaków szkodliwych, wymienionych w dodatku B), w miarę postanowień zawartych w przepisach łowiecko- względnie rybacko-policyjnych jest w każdym czasie dozwolone.

Polityczna Władza krajowa może w drodze rozporządzenia także jeszcze inne ptaki jako szkodliwe wciągnąć do dodatku B). W ten sam sposób może polityczna Władza krajowa z pomiędzy ptaków wyliczonych w dodatku B) poszczególne rodzaje ptaków z tego dodatku wyłączyć.

§. 3.

Ptaków, które nie należą ani do chronionych według §. 1. ani do szkodliwych (§. 2.), w czasie od 1. lutego do 15. września każdego roku (czas ochronny) nie wolno chwytać ani zabijać.

W tym samym czasie zakazane jest wystawianie na sprzedaż, zakupno i sprzedaż tych ptaków żywych lub nieżywych.

W czasie od 16. września do 31. stycznia chwytanie i zabijanie tych ptaków może być dozwolone w miarę postanowień §§. 6. do 14.

Ptaki zabite wolno puszczać w obieg li tylko w stanie, dozwalającym niewątpliwie stwierdzenie ich rodzaju.

§. 4.

Usuwanie lub niszczenie lęgowisk i gniazd, wybieranie lub niszczenie jaj i piskląt wszelkich dziko żyjących ptaków, z wyjątkiem wymienionych w dodatku B) gatunków i rodzajów szkodliwych, wystawianie na sprzedaż, zakupno i sprzedaż tych gniazd, jaj i piskląt jest w każdym czasie zakazane.

Właścicielowi, użytkowcy i ich pełnomocnikom wolno jednak poza porą lęgową usuwać gniazda znajdujące się przy domach mieszkalnych lub budynkach w ogóle lub też w nich albo w podwórzach.

Jaja ptaków należących do rodzaju mew nie podlegają zakazom pierwszego ustępu niniejszego paragrafu.

§. 5.

Niniejsza ustawa nie ma zastosowania do ptaków egzotycznych, do ptaków przepisami ustawy łowieckiej uznanych za łowne, tudzież do drobiu (ptactwo domowe).

§. 6.

Za równe chwytaniu w myśl niniejszej ustawy uważa się ściganie ptaków celem ich chwytania i zabijania.

§. 7.

Chwytanie ptaków, chronionych według §. 3. wolno wykonywać tylko na podstawie karty ptaszniczej, wystawionej przez właściwą władzę polityczną. Do wystawienia karty ptaszniczej powołaną jest władza polityczna pierwszej instancyi, w której okręgu chwytanie ptaków ma być wykonywane.

Karta ptasznicza ma zawierać nazwisko i rysopis tego, komu pozwolenie wydano, rodzaje ptaków, na których chwytanie zezwolono, obszar i czas, w których chwytanie ptaków może być wykonywane tudzież ewentualnie warunki, jakie władza od wypadku do wypadku dodać uzna za potrzebne.

§. 8.

Podanie o wystawienie karty ptaszniczej należy wnieść ustnie lub pisemnie u przełożonego gminy (obszaru dworskiego), w której okręgu chwytanie ptaków ma być wykonywane. W podaniu należy dokładnie oznaczyć rodzaje ptaków, których chwytanie ma być zezwolone, dalej stosować się mające sposoby i środki chwytania, jakoteż miejsce zamierzonego chwytania ptaków.

Jeżeli chwytanie ptaków ma się odbywać na cudzym gruncie, należy dołączyć do podania pisemne zezwolenie odnośnego właściciela gruntu, dzierżawcy lub jego pełnomocnika, a jeżeli bicie ptaków ma nastąpić za pomocą broni palnej, także zezwolenie uprawnionego do polowania w odnośnym okręgu. Przełożony gminy (obszaru dworskiego) ma podanie, względnie protokół sporządzony wskutek ustnej prośby wraz z wspomnianemi zezwoleniami przedłożyć władzy oznaczonej w §. 7. a przytem szczegółowo wyjaśnić, czy żądane chwytanie ptaków, ze

względu na stosunki ziemiańskie i na udzielone już w tej samej gminie pozwolenia, jest dopuszczalne.

O wydaniu karty ptaszniczej należy uwiadomić odnośnego przełożonego gminy (obszaru dworskiego).

§. 9.

Pozwolenie chwytania ptaków może być udzielone tylko osobom godnym zaufania, które ukończyły lat 20, a to najwyżej na czas trzech lat. Karta ptasznicza jest ważna tylko dla tej osoby, na której nazwisko opiewa.

§. 10

Chwytający ptaki winien kartę ptaszniczą podczas chwytania ptaków zawsze mieć przy sobie i na żądanie organom bezpieczeństwa okazać.

§. 11.

Jeżeli po udzieleniu pozwolenia chwytania co do osoby ptasznika zajdą lub staną się wiadome okoliczności, nie znamionujące go jako zupełnie godnego zaufania, uprawnienie do chwytania ptaków może być odebrane za ściągnięciem karty ptaszniczej.

§. 12.

Jako zabronione sposoby i środki chwytania oznacza się:

1. używanie na wabików ptaków oślepionych;
2. używanie na wabików ptaków z pomiędzy rodzajów wymienionych w dodatku A);
3. używanie łapek wszelkiego rodzaju, w szczególności łapek koszykowych, paści, siatek kabłąkowych, samotrzasków, kleszczy i t. d.;
4. używanie sideł wszelkiego rodzaju, tak leżących (Bodenschlingen) jak i wiszących (Baumschlingen, Dohnen);
5. używanie siatek wszelkiego rodzaju, mianowicie siatek przykrywkowych (Decknetze) i siatek stojących (Stecknetze), szczególnie przy niskich płotach i zaroślach (Standennetze), siatek rozciąganych, do ściągania i samotrzaskowych (Strich- Zug- und Schlagnetze);
6. używanie lepkich materyi (lepu na ptaki, prętów z lepem, krążków z lepem, szczotek z lepem itp.) w porze nocnej. Jako porę nocną uważa się czas od godziny po zachodzie słońca do godziny przed wschodem słońca;
7. używanie środków odurzających i trujących;
8. chwytanie zapomocą przykrywynia ścieków wodnych (Brünnelfangen) jakoteż każdy sposób chwytania na wodach stojących i płynących w czasie suszy;
9. chwytanie w czasie śniegu;
10. wszelkie jakiekolwiekbądź sposoby i środki chwytania, mające ułatwić masowe chwytanie i niszczenie ptaków.

Polityczna Władza krajowa może w drodze rozporządzenia uznać także inne jeszcze sposoby i środki chwytania jako zabronione.

§. 13.

Władza polityczna pierwszej instancyi może w razie potrzeby wydać zarządzenie, że przyrządy ustawione do chwytania mają być w niobecności ptasznika zaopatrzone w znak zgłoszony w odnośnym urzędzie gminnym (przełożeństwie obszaru dworskiego), za pomocą którego możnaby się dowiedzieć o osobie chwytającego ptaki.

§. 14.

Ptaki należące do rodzajów wymienionych w dodatku A) jakoteż do rodzajów, na które uprawnienie do chwytania się nie rozciąga, o ileby dostały się żywe w moc ptasznika, mają być natychmiast wypuszczone na wolność.

§. 15.

Na cele nauki i dla utrzymania gatunku może polityczna władza krajowa dopuścić wyjątków od postanowień niniejszej ustawy. Sprzedaż preparowanych (wypchanych) zwierząt dla celów naukowych przez przemysłowców uprawnionych do obrotu podobnymi przedmiotami nie podpada pod postanowienia niniejszej ustawy.

Upoważnia się polityczną Władzę krajową, by w drodze rozporządzenia zezwoliła na zastosowanie postanowień zawartych w §§. 3, dalej 6 do 14, niniejszej ustawy do ptaków wymienionych w dodatku A i do innych zwierząt na czas pozostawiony jej swobodnemu ocenieniu dla takich okolic, w których dowodnie nastąpiło nadmierne rozmnożenie się tych ptaków względnie zwierząt ze szkodą dla gospodarstwa rolnego i leśnego.

§ 16.

Władza polityczna pierwszej instancyi może uprawnić właścicieli albo użytkowców winnic i sadów, ogrodów, szkółek rozsadowych, pól zasadzonych i zasianych jakoteż kultur lasowych, zarówno jak i organa dla ich nadzoru ustanowione, do strzelania takich ptaków, które tam przez gromadne zapadanie szkodę wyrządzają a to przez pewien czas oznaczony, w razie potrzeby także podczas czasu ochronnego.

Zakazane jest jednak wystawianie na sprzedaż, zakupno i sprzedaż ptaków zabitych na podstawie takiego zezwolenia.

§. 17.

Wyjątkowo może Władza polityczna pierwszej instancyi w miarę postanowień przewidzianych w §§. 6. do 14. zezwolić na chwytanie niektórych z pomiędzy ptaków wymienionych w dodatku A), na ptaki pokojowe w czasie od 16. września do

do 31. stycznia jakoteż na ich sprzedaż przez cały rok, zachowując potrzebną ostrożność przeciw możliwym nadużyciom.

Z zachowaniem tych samych ostrożności, może ta władza zezwolić na sprzedaż ptaków pokojowych, chronionych §-fem 3., chwytanych poza czasem ocdronuym, także podczas czasu ochronnego.

§. 18.

Do wykonywania nieniejszej ustawy powołani są w miarę właściwości oznaczonej w poszczególnych postanowieniach przełożony gminy (obszaru dworskiego), władza polityczna pierwszej instancyi i polityczna władza krajowa.

Władza polityczna krajowa wydać ma rozporządzenia zastrzeżone jej w §§. 1, 2, 12 i 15 w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Te rozporządzenia podlegają zatwierdzeniu Ministerstwa rolnictwa. Ministerstwo rolnictwa rozstrzyga także w takim przypadku, gdy porozumienie między władzą krajową a Wydziałem krajowym nie przyjdzie do skutku.

§. 19.

Władza polityczna pierwszej instancyi ma dbać o to, by ustawa niniejsza była ogłaszana corocznie w miesiącu grudniu przez przełożonego gminy (obszaru dworskiego) w gminie (obszarze dworskim) w sposób w miejscu używany.

§ 20.

Przełożeni gmin (obszarów dworskich), c. k. żandarmerya, personal straży lasowej, łowieckiej i polowej jakoteż wszelkie publiczne organa nadzorcze, w szczególności organa policyi targowej mają obowiązek czuwania nad przestrzeganiem postanowień niniejszej ustawy i donoszenia władzy politycznej pierwszej instancyi o dostrzeżonych jej przekroczeniach.

§. 21.

Przekroczenia niniejszej ustawy i rozporządzeń na jej podstawie wydanych będą karane, o ile nie ma zastosowania ogólna ustawa karna, przez władze polityczne pierwszej instancyi grzywną do 20 K, wrazie powtórzenia do 50 K.

Wrazie niemożności zapłaty ze strony uznanego winnym należy zamienić grzywnę na karę aresztu, przyczem 10 koron odpowiada jednemu dniowi aresztu. Jeżeli grzywna wymierzona została niżej 10 koron, należy karę aresztu, przewidzianą na wypadek niemożności zapłaty, ustanowić w wymiarze nie mniejszym niż 6 godzin.

W orzeczeniu karnem należy zarazem orzec przepadek bezprawnie przywłaszczonych, wystawionych na sprzedaż lub sprzedanych zwierząt, gniazd i jaj, dalej tych przedmiotów, które były używane lub przeznaczone do chwytania lub zabijania zwierząt, do niszczenia lub wybierania gniazd, lęgowisk jaj lub piskląt, bez różnicy, czy przedmioty mające uledz konfiskacie, są własnością skazanego lub nie.

Jeżeli ściganie lub skazanie pewnej osoby nastąpić nie może, można orzec samoistnie przepadek przewidziany w poprzedzającym ustępie.

§ 22.

Zwierzęta żywe uznane za przepadłe należy natychmiast wypuścić na wolność, o ile one przez to nie będą narażone na zgubę; w tym ostatnim razie należy wraz z orzeczeniem o przepadku wydać odpowiednie zarządzenie.

O ileby z utrzymania zwierząt aż do wejścia w moc prawną orzeczenia przepadku, względnie do chwili wypuszczenia ich na wolność wynikły jakie koszta, ponosić je ma skazany. W razie orzeczenia uwalniającego płacić ma koszta utrzymania właściciel zwierzęcia.

Ptaki nieżywe uznane za przepadłe należy sprzedać, jeżeli sprzedaż ich jest dozwolona w miarę postanowień niniejszej ustawy, w innym razie należy je zniszczyć. Jeżeli zachodzi obawa, że skonfiskowane nieżywe ptaki mogłyby uledz zepsuciu jeszcze przed orzeczeniem przepadku, należy je sprzedać, o ile ich sprzedaż jest dozwolona, pieniądze zaś uzyskane ma przechować władza polityczna powiatowa aż do prawomocnego ukończenia postępowania.

Jaj i gniazd uznanych za przepadłe, należy o ile to jest możliwe, użyć na cele chowu, w przeciwnym razie należy je zniszczyć.

Przyrządy uznane za przepadłe należy sprzedać, przyrządy jednak do chwytania zakazane (§. 12.) należy przedtem uczynić niezdolnemi do użytku w formie zakazanej.

Sprzedaż przewidziana w niniejszym paragrafie ma nastąpić w drodze publicznej licytacyi przez przełożonego gminy (obszaru dworskiego) na rzecz funduszu ubogich gminy, w której obszarze konfiskata nastąpiła, względnie przy której odnośny obszar dworski istnieje.

§. 23.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich gminy, w której obszarze przekroczenie popełnione zostało, względnie przy której odnośny obszar dworski istnieje.

§. 24.

Rekursy przeciw zarządzeniom władzy politycznej pierwszej instancyi, wydanym na podstawie niniejszej ustawy z wyjątkiem, gdy idzie o kary i przekroczenia, idą do politycznej władzy krajowej, która rozstrzyga ostatecznie.

Tylko w tych przypadkach, w których władza polityczna krajowa wydała zarządzenie w pierwszej instancyi, dopuszczalny jest rekurs do Ministerstwa rolnictwa.

Każdy rekurs należy wnieść w 14 dniach, licząc od dnia następującego po dniu ogłoszenia względnie doręczenia u tej władzy, która zarządzenie w pierwszej instancyi wydała.

§. 25.

Co do właściwości władz politycznych do dochodzenia i karania przekroczeń niniejszej ustawy co do postępowania w przypadkach przekroczenia i co do terminów rekursowych mają zastosowanie ogólne przepisy obowiązujące w postępowaniu politycznem karnem.

O rekursach skierowanych przeciw orzeczeniu karnemu i połączonemu z niem orzeczeniu przepadku rozstrzyga w najwyższej instancyi Ministerstwo spraw wewnętrzych w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa.

§. 26.

Ustawa z dnia 21. grudnia 1874, Dz. u. kr. Nr. 10 ex 1875 przestaje obowiązywać.

§. 27.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

Dodatek A.

Sowy	Strigidae
Wszystkie rodzaje z wyjątkiem puchacza,	
Pustułka wieżowa	Tinnunculus tinnunculus L.
Pustułka pustułeczka, pustułka Naumanna	Tinnunculus Naumanni Fleisch.
Kobczyk kobuzek	Tinnunculus vespertinus L.
Pszczołojad pospolity	Pernis apivorus L.
Dzięcioły — wszystkie rodzaje	Picus, Gecinus, Dendrocopus, Picoides, Dryocopus
Żołny europejskie	Merops apiaster L.
Krętogłów szary	Jynax torquilla L.
Kraska	Coracias garrula L.
Dudek	Upupa epops L.
Słowik szary bekwarek	Erithacus philomela Bechst.
Słowik rdzawy	Erithacus luscinia L.
Słowik rudzik, włodarka	Rubecula (Erithacus)
Słowik jasnomuszka, podróżniczek	Cyanecula (Erithacus)
Kopciuszka	Ruticilla
Płochacz	Accentor
Opocznik	Saxicola
Pokląskwa	Pratincola
Świerszczyki, trzcionki	Locustella, calamodyta, (Calamodus) Acrocephalus
Trzciniaki	Cisticola
Zaganiacze	Hypolais
Gajówki	Phyloscopus
Pokrzewka, piegża	Sylvia, curruca
Strzyżyk, wołowe oczko	Anorthura troglodytes L.
Sikory	Parus, Panurus, Orites etc.
Mysikróliki	Regulus
Bargiel kowalik	Sitta europaea L.
Pomurnik czerwonoskrzydły	Sichodroma muraria L.
Pełzacz zaskórnik	Certhia familiaris L.
Skowronki	Alanda
Świegotki	Anthus, Corydala
Pliszki	Motacilla, Budytes,
Krzyżodzioby	Loxia
Ziemba czeczotka	Serinus serinus L.
Czyżyki	Chrysomitris
Szczygieł	Carduelis carduelis L.
Szpaki	Sturmus, Pastor
Muchołówki	Muscicapa

Jaskółki	Hirundo, Chelidon, Cotyle,
Jerzyki	Cypselus (Apus)
Kozodój lelek	Capimulgus europaeus L.
Bociany	Ciconia
Nietoperze	Chiroptera
Sorki	Soricidae
Jeże	Erinaceus europaeus L.
Jaszczurki	Lacertidae
Padalce	Anguidae
Węże (z wyjątkiem jadowitych)	Colubridae
Ropuchy	Bufonidae
Traszki	Urodela (caudata)

Dodatek B.

Puchacz	Bubo bubo L.
Sokoły (z wyjątkiem pustułki wieżowej, pustułeczki i kobczyka)	Falco
Kania ruda, królewska	Milvus milvus L.
Kania czarna	Milvus korschun Gmel.
Orły (wszystkie rodzaje)	Aquila, Nisaetus
Rybołów rzeczny	Pandion haliaetus L.
Birkut bielik (łomignat)	Haliaetus albicilla L.
Krogulec	Accipiter nisus L.
Jastrząb gołębiarz	Astur palumbarius L.
Błotniaki	Circus
Zimorodek	Olcedo ispida L.
Wróbel domowy	Passer domesticus L.
Orzechówka	Nucifraga caryocatactes L.
Sojka	Garrulus glandarius L.
Sroka	Pica pica L.
Kawka	Lycus monedula L.
Kruk	Corvus corax L.
Czarnowron	Corvus corone L.
Wrona	Corvus cornix L.
Dzierzba srokacz	Lanius excubitor L.
Gąska dzierzba	Lanius colluris L.
Czapla siwa	Ardea cinerea L.
Czapla purpurowa	Ardea purpurea L.
Czapla bączek	Ardetta minuta L.
Czapla bąk	Botaurus stellaris L.
Czapla ślepowron	Nycticorax nycticorax L.
Tracze	Mergus
Kormorany	Phalacrocoridae
Rybitwy	Sterna hirundo L.
Mewa śmieszka	Sterna nilotica Gmel (Hass)
Nury	Urinatores.

LW. 95.520/1908. We Lwowie, dnia 25. września 1908.

Aleg 200

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi gminy m. Tarnowa w sprawie urządzenia miejskiego wodociągu.

Wysoki Sejmie!

Gmina m. Tarnowa, chcąc zaradzić brakowi zdrowej wody do picia i innych celów gospodarczych, postanowiła przystąpić do budowy wodociągu miejskiego.

Zaprowadzenie centralnego wodociągu w mieście jest sprawą niecierpiącą zwłoki, z uwagi na stosunki zdrowotne w mieście, w którem choroby zakaźne głównie z powodu braku zdrowej wody do picia nierzadko grasują. Brak wody wytwarza groźne niebezpieczeństwo w razie pożaru zwłaszcza w dzielnicach miasta o zabudowaniach wiejskich, wykonanych z drzewa.

W miarę wzrostu miasta, liczącego już dziś 37.000 mieszkańców, potrzeba wody wzrasta, miasto rozszerzając się szybko w stronę północno-zachodnią, napotyka na tereny, będące dawniej moczarami, które zostały pozyskane przez osuszenie. Obszary te mają wodę złą, nieprzydatną do picia.

Nadto woda w całem mieście posiada wysoki stopień twardości, zawiera przeważnie związki żelaza, co ją wyklucza od użycia do celów przemysłowych.

W uznaniu tedy rzeczywistej potrzeby dostarczenia mieszkańcom zdrowej wody, uchwaliła Reprezentacya miejska w r. 1902 przekazywać corocznie oszczędności z dochodów dzierżawy prawa propinacyi do osobno utworzonego funduszu inwestycyjnego, przeznaczonego na budowę wodociągów i kanałów miejskich Z funduszu tego, który w r. 1907 osiągnął wysokość około 350.000 kor., pokrywano wszelkie wydatki na koszta badań i wykonania projektu wodociągowego. Początkowo przeprowadzała gmina w latach 1903, 1904 i 1905 ogólne badania na terenach, położonych w najbliższem sąsiedztwie Tarnowa. Były to poszukiwania za wodą gruntową, które, chociaż nie wydały pożądanego rezultatu, stanowiły jednak cenną wskazówkę do dalszych badań. W roku 1905 wybrała Rada miejska ze swego grona komisyę wodociągową, której skład uzupełniono później członkami fachowymi z poza Rady; od tej chwili datuje się większa ciągłość w pracach przygotowawczych. W tym samym roku zwrócono uwagę na teren Świerczków, położony w klinie przy ujściu Białej do Dunajca i tu rozpoczęto wstępne wiercenia, do oceny wyników tych wierceń i wstępnego rozpoznania terenu zaproszono c. k. starszego radcę budownictwa Romana Ingardena, tudzież znawcę bakteryologa, profesora Odona Bujwida, którzy teren ten ocenili korzystnie i zalecili wykonanie dalszych badań.

Przy końcu r. 1906 przedstawiła Komisya wodociągowa Radzie miejskiej wniosek, aby celem energicznego prowadzenia dalszych badań, oraz wykonania projektu wodociągu poruczyć te czynności osobnej sile fachowej. Po przyjęciu tego

wniosku ogłoszono konkurs, którego wynikiem było zamianowanie Dra Maksymiliana Matakiewicza inżynierem-hydrotechnikiem. Równocześnie uproszono p. Karola Trochanowskiego, dyrektora szkoły realnej i radnego miejskiego, aby przeprowadził szczegółowe badania chemiczne.

W roku 1907 wykonano badanie szczegółowe w Świerczkowie, tudzież badanie ogólne na odleglejszych terenach. W maju i czerwcu 1907 wywiercono studnię próbną w Świerczkowie, a w jesieni tego roku przeprowadzono próbne pompowanie, które trwało przez 3 miesiące. W jesieni i zimie 1907/8 sporządzono szczegółowy projekt wodociągu, który przy końcu marca 1908 poddano ocenie znawców.

Rada miejska na posiedzeniu z d. 3. października 1907, po wysłuchaniu sprawozdania technicznego, oraz sprawozdania z badań chemicznych i bakteryologicznych, uchwaliła jednogłośnie zaopatrzenie miasta wodą wgłębną ze Świerczkowa. Projektowany wodociąg ma dostarczyć wody w ilości wystarczającej dla 55.000 mieszkańców. Reprezentacya miejska liczy się bowiem ze wzrostem ludności. Do oceny projektu, po zupełnem ukończeniu tegoż, zaproszono pp. Romana Ingardena, oraz Gustawa Oestena, inżyniera z Berlina, ocenę zaś projektu urządzenia maszynowego powierzono profesorowi Politechniki we Lwowie p. Tadeuszowi Fiedlerowi.

Całkowite koszta budowy wodociągu wynosić będą według kosztorysu sumarycznego, opartego na szczegółowych kosztorysach wszystkich części składowych wodociągu 2,050.000 koron. Na pokrycie tych kosztów postanowiła Rada miejska uchwałą z d. 21 maja 1908 zaciągnąć w Banku krajowym 4% komunalną pożyczkę w wysokości 2,200.000 kor. z pięćdziesięciosiedmioletnią amortyzacyą, przyczem nadwyżka 150.000 kor. jest przeznaczoną na koszta sfinansowania pożyczki, oraz na ewentualną stratę na kursie. Spłata pożyczki wymagać będzie, według relacyi Magistratu, rocznych rat amortyzacyjnych po 101.239 kor. 20 h., prócz kosztów ruchu i konserwacyi zamierzonych inwestycyi, które wynosić będą rocznie 61.760 kor. 80 h.

Ponieważ gmina nie może z dochodów własnych pokrywać takiego wydatku, dochody te bowiem nie wystarczają na inne zwyczajne potrzeby gminne i na ich pokrycie okok dodatków konsumcyjnych, które wraz z dochodami z propinacyi przynoszą rocznie 356.900 koron, nakładać musi Reprezentacya miejska 20% dodatek do podatków bezpośrednich, przeto Rada miejska uchwałą z d. 14. lipca 1908 powziętą w należytym komplecie, postanowiła na częściowe pokrycie rat zaciągnąć się mającej pożyczki zaprowadzić w gminie pięcioprocentowy podatek gminny czynszowy od fasyonowanych czynszów najmu na cały czas spłaty pożyczki, to jest na lat 57. Na tem samem posiedzeniu uchwaliła Rada miejska na wzór innych miast zaprowadzić przymus połączenia domów z wodociągiem publicznym i ustanowić opłaty za używanie wody, a zarazem przyjęła sporządzony przez Magistrat projekt odnośnej ustawy. Powyższe uchwały wraz z projektem ustawy zostały w gminie należycie ogłoszone i nikt nie wniósł przeciw nim protestu.

Rada powiatowa w Tarnowie uchwałą z d. 12. września 1908 zatwierdziła wymienione uchwały Rady miejskiej.

Na pokrycie rat amortyzacyjnych pożyczki, tudzież na koszta ruchu i konserwacyi urządzeń wodociągowych, co razem, jak wyżej zestawiono, wymagać będzie rocznego wydatku w kwocie 163.000 kor., spodziewa się gmina uzyskać z opłat za używanie wody rocznie 61.050 kor. (w tem 33.750 kor. od zakładów przemysłowych), z podatków zaś czynszowego 90 000 kor., a więc razem 151.050 kor., wobec czego pozostaje niedobór 11.950 kor., który może być pokryty albo

z odsetek funduszu wodociągowego, utworzonego przez Radę miejską w r. 1902, a wynoszącego obecnie 302.000 kor., co przy 4% oprocentowaniu daje rocznie 12.000 kor., albo z subwencyi rządowej, o którą gmina zamierza się starać. Wreszcie, gdyby fundusz wodociągowy przeznaczony został na inne cele, i gdyby subwencyi gminie odmówiono, kwota 12.000 kor. obciążyłaby zwyczajny budżet gminy.

Przy obliczaniu wydatności 5% podatku gminnego od czynszów najmu, wzięto za podstawę wartość czynszów w kwocie 1,800.000 kor. z ogólnej sumy wartości czynszów obliczonych na 2,000.000 kor., a to w uwzględnieniu okoliczności, że domy bardzo odległe, przy których nie będzie rurociągów, będą od podatku tego zwolnione.

Uchwalony przez Radę miejską w Tarnowie projekt ustawy wodociągowej opiera się na zasadach już obowiązujących podobnych ustaw w Białej, Podgórzu, Tarnopolu i Bochni, oraz w Krakowie i Lwowie.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, zawiadamiając Wydział krajowy o sankcyonowaniu projektu ustawy wodociągowej dla Bochni, wyraziło zapatrywanie, że przyznawanie gminom opłat gminnych na zbyt długi okres czasu jest niewłaściwem i że w przyszłych projektach ustaw należałoby tej praktyki zaniechać. Wydział krajowy podziela również to zapatrywanie, z uwagi wszelako, że instytucye finansowe, udzielające gminom na cele inwestycyjne pożyczek z kilkudziesięcioletnim okresem amortyzacyi, upatrują pewność i gwarancyę pożyczki w ustawowem zapewnieniu gminie odpowiedniego dochodu przez cały czas trwania stosunku pożyczkowego i że w przeciwnym razie gmina napotkałaby na nieprzezwyciężone trudności przy zaciągnięciu pożyczki, proponuje w niniejszym wypadku przyznanie gminie m. Tarnowa, zgodnie z uchwałą Rady miejskiej, prawa poboru podatku gminnego od czynszów i opłat wodociągowych przez lat 57, t. j. aż do czasu zupełnego umorzenia zaciągnąć się mającej pożyczki.

Uznając doniosłą korzyść, jaką mieszkańcy m. Tarnowa odniosą z zaprowadzenia wodociągu i stwierdzając potrzebę otworzenia gminie nowego źródła dochodu ze względu na wydatki połączone z tą inwestycyą, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawczdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w gminie miasta Tarnowa połączenia swych domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu tej gminie na pobór gminnego podatku od czynszów najmu, oraz opłat gminnych na urządzenie, utrzymanie i rozszerzenie wodociągu miejskiego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel domu położonego w obrębie gminy miasta Tarnowa obowiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w dotyczącej ulicy lub dotyczącym placu, połączyć swój dom z wodociągiem miejskim (§. 2.).

Połączenie to ma nastąpić podług przepisów osobnego regulaminu technicznego (§. 13.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§. 2.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej do dwóch lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub placu.

Jeżeli właściciel nie wykona tego połączenia w powyższym terminie, może gmina miasta Tarnowa wykonać je na jego koszt i stratę.

Domy, które powstaną dopiero po zaprowadzeniu wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem zezwolenia na ich zamieszkanie lub użytkowanie.

§. 3.

Właściciel domu ponosi koszta połączenia z miejskim wodociągiem od katastralnej granicy swej realności i koszta urządzenia wewnątrz realności. Koszta doprowadzenia wody do wspomnianej granicy ponosi gmina.

§ 4.

Gdyby koszta urządzenia wodociągowego wewnątrz domu były w stosunku do jego wartości za wysokie, może Rada miejska wyjątkowo zwolnić właściciela od obowiązku w §. 1. określonego, jeżeli dostateczne zaopatrzenie domu w zdrową wodę do picia, z powodu bliskości publicznej studni wodocią-

gowej jest zapewnione, a okoliczność ta została urzędownie stwierdzoną.

Koloniom robotniczym, dalej właścicielom domów o charakterze wiejskim lub prowizorycznym może Rada miejska zezwolić na urządzenie ich kosztem wspólnych studzien wodociągowych, zamiast łączenia poszczególnych domów z wodociągiem miejskim.

Udzielenie zwolnienia w myśl obydwu powyższych ustępów może nastąpić tylko w razie przychylnego wniosku Magistratu, na posiedzeniu Rady miejskiej przy komplecie przynajmniej 27 radnych i większością $^3/_4$ głosów.

Przeciwko odmownej uchwale Rady miejskiej nie przysługuje prawo wnoszenia rekursu.

Z ustaniem powodu zwolnienia od wykonania domowego urządzenia wodociągowego zwolnienie to traci moc obowiązującą.

§. 5.

Na pokrycie kosztów urządzenia, rozszerzenia i utrzymania wodociągu miejskiego przysługuje gminie miasta Tarnowa prawo pobierania przez lat pięćdziesiąt siedm, licząc od dnia oddania wodociągu do użytku publicznego (§. 9.), podatku gminnego aż do wysokości pięciu procentów (5%) zeznanego i przez władze sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej budynków położonych przy wodociągu w obrębie gminy.

Zwolnienie od połączenia domu z wodociągiem miejskim (§. 4.) nie uwalnia od uiszczania podatku wodociągowego.

§. 6.

Za używanie wody:

a) do celów gospodarstwa domowego t. j. do picia, gotowania, prania, czyszczenia, kąpieli itp., powyżej 50 litrów na głowę i dobę,

b) na cele przemysłowe, jak do fabryk, zajazdów, hoteli, łazienek, kawiarń, dla zakładów dorożkarskich, do pojenia koni pociągowych w przedsiębiorstwach przemysłowych itp.,

c) na cele zbytkowe, jak do ogrodów, wodotrysków do pojenia koni pojazdowych i zbytkownych itp. wreszcie

d) za użycie wody w budynkach niepodlegających podatkowi domowo-czynszowemu jak n. p. w budynkach rządowych, krajowych, dworcach kolejowych i t. p. może gmina miasta Tarnowa pobierać opłaty według wydać się mającej taryfy.

§. 7.

W granicach zakreślonych §. 5. i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§. 6.) ma Rada miejska ustanawiać corocznie wysokość gminnego podatku wodociągowego.

§. 8.

Podatek gminny (§. 5.) i opłaty za używanie wody (§. 6.) ponosić mają mieszkańcy, względnie używający wody.

Za podatek gminny (§. 5.) i opłaty za wodę zużytą w gospodarstwie domowem ponad przepisaną ilość 50 litrów na głowę mieszkańca i dobę (§. 6 a) odpowiadają gminie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do najmujących mieszkania.

Opłaty za używanie wody na cele wymienione w §. 6 b), c), d) ściągane będą wprost od tych, na których żądanie lub zgłoszenie zakład wodociągowy miejski wody lub urządzeń wodociągowych dostarcza.

§. 9.

Dzień, od którego pobór podatku wodociągowego się rozpoczyna (§. 5.), poda Magistrat osobnem obwieszczeniem do publicznej wiadomości.

§. 10.

Do czasu, pokąd mieszkańcy nie będą mogli korzystać z miejskich wodociągów z powodu niewykonania urządzeń domowych, obowiązek płacenia podatku wodociągowego ciąży wyłącznie na właścicielach realności.

§. 11.

Podatek gminny (§. 5.) i opłaty (§. 6.), ściągany będzie w obrębie gminy miasta Tarnowa podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 12.

Odpisanie rządowego podatku domowo czynszowego wskutek opróżnienia mieszkania pociąga za sobą odpisanie podatku gminnego.

§. 13.

Regulamin techniczny (§. 1.), taryfę opłat (§. 6.), sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§. 8) i wogóle wszelkie rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy uchwali Rada miejska.

Uchwała ta wymaga do swej ważności zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

W taki sam sposób może nastąpić zmiana regulaminu, taryfy lub wogóle rozporządzenia wykonawczego.

§. 14.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

§. 15.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 1.460/08.

Aleg 201

Wniosek

posła Skołyszewskiego i towarzyszy w przedmiocie nowej ustawy łowieckiej.

Wysoki Sejmie!

Podpisani pragnąc rychłego przeprowadzenia ustawy łowieckiej, któraby czyniła zadość wymogom utrzymania, ochrony i podniesienia łowiectwa z drugiej jednakże strony chroniła dostatecznie ludność wiejską i czyniła zadość jej uprawnionym wymogom, pragnąc szczerze, ażeby teren sporu na wsi malał i w jak najkrótszym czasie zupełnie przestał istnieć, proszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Wnioskodawca:
***Skołyszewski** w. r.*

Stapiński, Bernadzikowski, Bis, Krężel, Długosz, Lewakowski, Jedynak, Bojko, Witos, Jampolski, Sapieha, Stefczyk, Kędzior, Ciciuch, Styła, Wasung, Żardecki, Cipser, Myjak.

Ustawa

z dnia . . . . 1907, którą wydaną zostaje ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dołączona ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wchodzi w życie w trzy miesiące po ogłoszeniu jej w dzienniku ustaw krajowych.

Z tą samą chwilą tracą moc obowiazującą dotychczasowe ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do przedmiotu niniejszej ustawy, a w szczególności ustawa z dnia 5. marca 1897 Nr. 71 Dz. u. i rozp. kraj.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa łowiecka

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

I. Prawo polowania i jego wykonywanie.

A) Postanowienia ogólne.

§. 1.

Prawo polowania polega na wyłącznem uprawnieniu do hodowania, wyszukiwania, ścigania, zabijania i przywłaszczania sobie łownej zwierzyny i dzikiego ptactwa, jak również przywłaszczania oddzielonych z niej części użytecznych, jak zrzuconych rogów, itp. Odnośnie do dzikiego ptactwa mieści w sobie prawo polowania także wyłączne uprawnienie do przywłaszczania zniesionych jaj.

§. 2.

Zwierzyną łowną są w rozumieniu niniejszej ustawy: jeleń i daniel, kozica, sarna, zając, dziki królik i borsuk. Z ptaków: głuszec, cietrzew, jarząbek, pardwa i kuropatwa, przepiórka, chruściel (derkacz), bażant, drop, czajka, słonka, dubelt, krzyk, siewka, kulik i rozmaite tegoż gatunki, kurki wodne, łyska, nurki, dziki łabędź, dzika gęś, wszelkie gatunki dzikich kaczek i dzikich gołębi.

Również obcokrajowe odmiany łownej zwierzyny i ptaków, o ileby wprowadzone do kraju dla hodowli łowieckiej utrzymywały się i mnożyły, będą za zwierzynę łowną w rozumieniu tej ustawy uważane.

§. 3.

Prawo polowania przywiązane jest do własności gruntu, służy więc każdoczesnemu posiadaczowi gruntu.

Co do wykonywania prawa polowania jest właściciel tego prawa w myśl postanowień niniejszej ustawy albo uprawnionym do samoistnego wykonywania go, to jest do swobodnego rozstrzygania o sposobie wykonywania swego prawa polowania (już to we własnym zarządzie, już to przez wydzierżawienie i t. p.), albo też ograniczonym w swobodnem rozstrzyganiu o sposobie wykonywania tego prawa w myśl postanowień §. 7. niniejszej ustawy.

§. 4.

Uprawnienie do samoistnego wykonywania polowania służy:

1. Posiadaczowi nieprzerwanej powierzchni gruntu, która wynosi co najmniej 115 hektarów.

Jeśli posiadłość taka składa się z ról, łąk lub ogrodów, natenczas do wykonywania na niej samoistnie polowania wystarcza powierzchnia 60 hektarów.

Obojętną jest rzeczą, czy posiadanie takiej powierzchni gruntów należy do osoby fizycznej, czy prawnej, do jednej lub więcej osób, byle tylko posiadłość nie była fizycznie podzieloną. Również nie stanowi różnicy, czy owe grunta leżą w jednej gminie lub miejscowości lub też, czy rozciągają się na terytorya kilku gmin, względnie miejscowości.

Stare koryta rzek pozostałe po przeprowadzonych robotach regulacyjnych, jak również tory kolejowe i drogi publiczne nie mogą jednak w żadnym razie stanowić same przez się samoistnego okręgu polowania.

§. 5.

Za nieprzerwaną w myśl postanowień §. 4. należy uważać powierzchnię gruntu wtedy, gdy poszczególne części gruntu powierzchnię tę stanowiące tak są względem siebie położone, iż można się dostać z jednej części na drugą, nie przechodząc przez grunta należące do innego posiadacza.

Drogi publiczne, koleje żelazne, rzeki, potoki i kanały, przerzynające powierzchnię gruntów, nie stanowią przerwy, o ile z jednej części gruntu można się dostać na drugą część gruntu przez drogę, kolej lub potok w kierunku prostopadłym do osi drogi, kolei żelaznej lub koryta potoku. Wody stojące, w części lub całości swej położone w obrębie tej powierzchni, nie tworzą w niej przerwy, a nawet wyspy, położone na wodach publicznych, należy uważać za złączone z gruntami nadbrzeżnymi. Cudze drogi prywatne o tyle nie stanowią przerwy w powierzchni gruntów, o ile posiadacz tychże gruntów ma na nich służebność drogi.

§. 6.

Uprawnienie do wykonywania samoistnie prawa polowania służy też posiadaczom zwierzyńców, to jest powierzchni gruntów o dowolnej wielkości, przeznaczonych do hodowania zwierzyny, a skutecznie i trwale zabezpieczonych przeciw wydostawaniu się zwierzyny na grunta sąsiednie.

Prawo wykonywania samoistnie polowania służy posiadaczowi zwierzyńca jedynie na gruntach, stanowiących zwierzyniec.

Spory, czy jakaś powierzchnia gruntu ma być uważaną za zwierzyniec w znaczeniu powyższego postanowienia, rozstrzyga polityczna Władza powiatowa.

§. 7.

We wszystkich innych wypadkach tworzy ogół lub część właścicieli gruntów w jednej gminie politycznej położonych

(§. 8), o ile jej bezpośrednio ze sobą łączący się kompleks gruntów (§. 5) 115 względnie 60 h wynosi spółka łowiecka, która na swem terytoryum jest uprawnioną w myśl §. 12 przepisów niniejszej ustawy do wykonywania prawa polowania.

Publiczne drogi, place w ogóle własność publiczna w obrębie terytoryalnych granic spółki łowieckiej wlicza się w okręg polowania.

Zabudowane przestrzenie, dziedzińce i obejścia gospodarcze, ogrodzone, murami i płotami, ogrody i parcele nie mogą być wliczane do okręgu polowania spółki łowieckiej.

W każdej gminie politycznej utworzonym będzie jeden lub więcej okręgów polowania spółek łowieckich (§. 7) a to zależnie od uchwały rady gminnej i zatwierdzonej przez polityczną władzę powiatową.

§. 8.

Okręgi samoistnego polowania (§. 4.) jakoteż okręgi polowania spółek łowieckich (§. 7.) ustanawia polityczna władza powiatowa po wysłuchaniu opinii Wydziału powiatowego. Ustanowienia okręgów dokonywa Władza każdym razem na najbliższy okres dzierżawny polowania.

Najpóźniej na sześć miesięcy przed upływem okresu dzierżawy ogłosi polityczna Władza powiatowa w miejscu swej siedziby tudzież we wszystkich gminach i obszarach dworskich powiatu edykt, którym wezwie posiadaczy gruntów, roszczących sobie prawo do samoistnego wykonywania polowania w myśl postanowień §§. 4. i 6. na nadchodzący okres dzierżawny polowania, by zgłosili swe roszczenia w ciągu 6 tygodni u politycznej Władzy powiatowej. Edykt taki winna Władza doręczyć także wszystkim tym posiadaczom gruntów, którzy w dotychczas bieżącym okresie dzierżawnym polowania wykonywali polowanie samoistne na swych gruntach w myśl §§. 4. i 6.

Zgłoszenie może być uczynionem albo w formie podania do politycznej Władzy powiatowej albo w formie protokołowanego oświadczenia, a w jednym czy w drugim wypadku winien starający się dołączyć szkic sytuacyjny dotyczącej powierzchni gruntów. Przy następnych ustanowieniach okręgów samoistnego polowania, wystarcza powołanie się na poprzednio wniesione zgłoszenie.

Polityczna Władza powiatowa ma zbadać zgłoszenie, w razie potrzeby przeprowadzić dochodzenia. Polityczna Władza powiatowa ustanawia i ogłasza okręgi polowania samoistnego stosownie do postanowień §. 4. i 6. i okręgi polowania zbiorowego stosownie do postanowienia §. 7.

Niezgłoszenie w terminie przepisanym w edykcie żądania o ustanowienie okręgu samoistnego polowania, pozbawić może posiadacza powierzchni gruntów mającej warunki określone w §. 4. 1. i 2. prawa wykonywania polowania samoistnie na przeciąg okresu dzierżawnego i może mieć ten skutek, że niezgłoszone grunta wcielone będą do okręgów polowania zbiorowego.

Przeciw uskutecznionemu podziałowi mogą być wniesione zarzuty w ciągu czterech tygodni do politycznej Władzy powiatowej.

O wszelkich sprawach, dotyczących ustanawiania okręgów polowania tudzież o zmianach w określeniu granic tych okręgów orzeka w pierwszej instancyi polityczna władza powiatowa, w drugiej i ostatniej instancyi c. k. Namiestnictwo.

§. 9.

Jeżeli w obrębie gminy znajdują się grunta należące do tego samego właściciela, do którego bezpośrednio sąsiadujący teren samoistnego okręgu polowania należy, albo też teren, który po wliczeniu takich gruntów samoistny okręg polowania stanowić może (§. 4.), wówczas grunta te należy przydzielić do samodzielnego okręgu polowania.

Także w tym wypadku jeżeli część gruntów należących do okręgu polowania spółki łowieckiej, zostanie przez właściciela terenu bezpośrednio sąsiadującego okręgu samoistnego prawa polowania nabytym, to grunta takowe muszą być do okręgu samodzielnego prawa polowania przyłączone, chociażby przez to okręg polowania spółki łowieckiej zmalał poniżej 115 względnie 60 ha.

W wypadku nabycia parcel w celu przyłączenia do samoistnego okręgu polowania wystarczy doniesienie do politycznej Władzy powiatowej.

Okoliczność, że okręg polowania spółki łowieckiej został wydzierżawionym, nie wstrzymuje wykonania ustawy, przeciwnie polityczna Władza powiatowa obowiązaną jest najdalej w przeciągu roku od otrzymania doniesienia wprowadzić stan prawny.

§. 10.

Grunta będące własnością gminy wliczyć należy tylko w tym wypadku w okręg polowania spółki łowieckiej, o ile nie posiadają warunków samoistnego okręgu polowania (§. 4.).

§. 11.

W razie, jeżeli obszar gruntów w jednej gminie (przy uwzględnieniu postanowień §. 7.) mniejszy jest jak 115 względnie 60 ha, także wówczas jeżeli część gruntów położonych w jednej gminie politycznej (przy uwzględnieniu postanowień §. 7.) tworzy enklawe mniejszą jak 115 względnie 60 ha, wówczas przestrzeń ta przydzieloną będzie do okręgu polowania tej spółki łowieckiej, z którą tworzy najdłuższą wspólną granicę.

W razie, jeżeli obszar gruntów jednej gminy politycznej (z uwzględnieniem postawień §. 7.) lub też część takowego, tworząc enklawe mniejszą jak 115 względnie 60 ha, otoczonym jest więcej jak jednym okręgiem polowania samoistnego, wówczas pierwszeństwo dzierżawy prawa polowania przysługuje temu właścicielowi samoistnego prawa polowania, którego grunta wykazują najdłuższą wspólną granicę z granicą enklawy. Jeżeli właściciel samoistnego okręgu polowania graniczący najdłuższą wspólną granicą wzbrania się objąć dzierżawę prawa polowania enklawy, wówczas prawo to przysługuje drugiemu z rzędu co do długości wspólnej granicy właścicielowi samoistnego prawa polowania, gdyby i ten się wzbraniał, trzeciemu itd. Jeżeli żaden z właścicieli samoistnego okręgu polowania nie

oświadczy gotowości dzierżawy prawa polowania enklawy, wówczas prawo polowania na takowej przyznanem zostanie najbliższej spółce łowieckiej, o ile możności w tej samej co i enklawe politycznej gminie położonej.

Na wypadek jeżeli prawo polowania enklawy przyznanem zostanie właścicielowi samoistnego okręgu polowania, wówczas czynsz dzierżawy oznaczy polityczna władza powiatowa, biorąc za podstawę płacony czynsz roczny z 1 ha najbliższego wydzierżawionego okręgu polowania spółki łowieckiej.

Jako enklawe uważać należy te grunta, które otoczone są zewsząd gruntami sąsiednich gmin politycznych, albo też gruntami samoistnych okręgów polowania.

§. 12.

Spółka łowiecka może prawo polowania albo w całości wydzierżawić, albo też przez ustanowionych, zaprzysiężonych myśliwych wykonywać.

Zaprzysiężonym myśliwym spółki łowieckiej może być ten, kto ma ustawowe kwalifikacye, potrzebne do uzyskania karty na broń i certyfikatu polowania. Wydzierżawienie prawa polowania może nastąpić bądź z wolnej ręki, bądź też w drodze licytacyi.

§. 13.

Licytacyjne wydzierżawienie prawa polowania spółki łowieckiej jest nieważne, jeżeli dokonane zostało bez poprzedniej uchwały wydziału spółki łowieckiej (§. 14), lub też jeżeli zostało przeprowadzone przy nieobecności naczelnika gminy politycznej lub tegoż zastępcy.

Wydzierżawiony przez spółkę łowiecką okręg polowania nie może być przez dzierżawcę prawa polowania częściowo (co do powierzchni) poddzierżawionym.

§. 14.

Każda spółka łowiecka zarządza prawem polowania na swoim terytoryum, przez wybrany ze swego łona Wydział spółki łowieckiej z pięciu członków złożony. Takowy wybiera ze swego grona przewodniczącego. Wydział spółki łowieckiej urzęduje przez lat sześć.

Uprawnieni do wyboru Wydziału spółki łowieckiej są wszyscy posiadacze gruntów w obrębie granic okręgu polowania spółki łowieckiej położonych, posiadający realności w obrębie gminy politycznej, do której spółka łowiecka należy.

§. 15.

Wyborem kieruje naczelnik gminy. Do ważności wyboru potrzeba:

a) ażeby przynajmniej na 14 dni przed wyborem, wszyscy członkowie spółki łowieckiej, w sposób w gminie praktykowany o nastąpić mającym wyborze zawiadomieni zostali;

b) ażeby przy wyborze przynajmniej $^1/_4$ część uprawnionych do głosowania, bądź osobiście, bądź przez pełnomocników wzięła udział.

Postanowienie ustawy gminnej, na mocy której członek gminy skazany za czyny niehonorowe, traci prawo wyborcze, nie ma w tym wypadku zastosowania. Rekurs nie może być z tego powodu wniesionym, że lista wyborcza nie była wystawioną.

Ogłoszenie wyboru wydziału spółki łowieckiej następuje zaraz po uchwaleniu wyboru. O dokonanym wyborze należy w przeciągu 3 dni powiadomić polityczne Władze powiatowe.

§. 16.

Na wypadek, jeżeli w oznaczonym do wyboru terminie nie zjawi się wystarczająca liczba uprawnionych do głosowania (§. 15) lub też jeżeli ilość głosujących mniej jak $^1/_4$ uprawnionych do głosowania wynosiła, wówczas naznaczonym zostanie drugi termin, stosownie do postanowień §. 15. niniejszej ustawy. Przy drugim terminie głosowania należy uważać wybór wydziału spółki łowieckiej za dokonany, bez względu na liczbę biorących udział w głosowaniu.

§. 17.

Głosy obliczają się w ten sposób, że właściciel przestrzeni niżej 4 ha otrzymuje jeden głos, od 4—8 ha dwa głosy, od 8—12 ha 3 głosy i t. d., z tem zastrzeżeniem, że największa ilość głosów, jaką jeden członek spółki łowieckiej otrzymać może, musi być przynajmniej o 1 mniejsza od sumy głosów reszty członków spółki łowieckiej.

Głosowanie odbywa się w ten sposób, że głosuje ustnie lub kartką każdy z członków spółki łowieckiej, na 5 członków wydziału spółki. Za wybranych uważać należy tych, którzy otrzymali największą liczbę głosów. Głosy oddane na niecłonków spółki łowieckiej, uważane będą za nieważne.

§. 18.

Zadaniem wydziału spółki łowieckiej jest zastępywanie spółki łowieckiej na zewnątz, zarządzenie w granicach niniejszej ustawy prawem polowania spółki łowieckiej, zwoływanie zgromadzenia spółki łowieckiej, przynajmniej raz do roku, w celu złożenia sprawozdań i rachunków, albo też w celu powzięcia uchwały, co do prowadzenia prawa polowania we własnym zarządzie przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych §. 12 niniejszej ustawy.

§. 19.

Jeżeli w myśl postanowień niniejszej ustawy §. 9. ust. 2 i 3 prawomocnie orzeczonem zostanie, że okręg polowania spółki łowieckiej nie ma ustawowych wymogów, potrzebnych do powstania spółki łowieckiej, wówczas okręg polowania spółki łowieckiej, jako też i wydział spółki łowieckiej nie przestaje odrazu istnieć, lecz wydział spółki łowieckiej urzęduje i zawiaduje prawem polowania spółki łowieckiej tak długo, jak długo orzeczenie nie zostanie wykonanem.

§. 20.

Wydział spółki łowieckiej rozstrzyga, czy prawo polowania okręgu polowania spółki wydzierżawionem zostanie z wolnej ręki, czy w drodze publicznej licytacyi. Licytacyę prowadzi naczelnik gminy.

Wydział spółki łowieckiej przy wyborze formy użytkowania prawa polowania, oraz przy wyborze formy dzierżawy, brać ma pod uwagę miejscowe stosunki, powodować się winien względem na dobro członków spółki, tj. wybierać ten sposób użytkowania względnie dzierżawy, przy którem spodziewać się można najwyższego pożytku.

Wrazie decyzyi wydzierżawienia prawa polowania z wolnej ręki, prawo to przyznać należy najwięcej ofiarowywującemu.

Warunki licytacyi, tak z wolnej ręki jak w drodze licytacyi, oraz warunki licytacyi oznacza wydział spółki łowieckiej.

§. 21.

Przeciwko orzeczeniu wydziału spółki łowieckiej co do sposobu użytkowania i dzierżawy przysługuje członkom spółki prawo rekursu do powiatowej Władzy politycznej.

Powiatowa Władza polityczna obowiązaną jest w razie sprawdzenia postępowania wydziału spółki łowieckiej sprzecznego z przepisami niniejszej ustawy do uchylenia uchwał.

§. 22.

Nowo wybranemu wydziałowi spółki łowieckiej nie przysługuje prawo unieważnienia prawomocnej umowy co do dzierżawy prawa polowania przeprowadzonego przez poprzedni wydział spółki łowieckiej.

§. 23.

Prawo polowania w okręgu polowania spółki łowieckiej wykonywane będzie przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych tylko wówczas, jeżeli $^3/_4$ głosów przy obecności przynajmniej $^1/_4$ uprawnionych do głosowania za tem się oświadczy.

W tym wypadku głosowanie odbywa się ustnie. Każdy głosujący zaciągnięty być ma w protokół, który przesłany zostanie powiatowej Władzy politycznej przez urząd gminny.

Głosowanie przeprowadza przewodniczący wydziału spółki łowieckiej.

§. 24.

Wydzierżawienie prawa polowania dokonuje wydział spółki myśliwskiej przynajmniej na sześć miesięcy przed upływem terminu dzierżawy.

§. 25.

Dzierżawcą prawa polowania spółki łowieckiej może być albo towarzystwo myśliwskie istniejące na podstawie zatwierdzonych przez władze statutów, albo własnowolna fizyczna osoba,

która musi mieć ustawowe wymogi potrzebne do uzyskania karty na broń i karty myśliwskiej.

Prowadzący licytacye naczelnik gminy lub tegoż zastępca nie może występować równocześnie jako strona licytująca.

§. 26.

Wydzierżawienie prawa polowania w okręgach polowania spółki łowieckiej, również jak przydzielanie enklaw musi być przeprowadzone przynajmniej na okres sześcioletni, który rozpoczyna się 1. lutego a kończy 31. stycznia.

Wydzierżawienie prawa polowania spółki łowieckiej na okres czasu po nad lat 12 nastąpić może tylko za osobnem pozwoleniem politycznej władzy powiatowej.

§. 27.

Jeśli Wydział spółki łowieckiej zarządzi, że prawo polowania spółki łowieckiej wydzierżawione być ma w drodze publicznej licytacyi, wówczas przynajmniej na 30 dni przed terminem licytacyi ogłosić ma w gminie, w obrębie której okręg polowania spółki się znajduje, w sposób powszechnie praktykowany, oraz przez umieszczenie pisemnego ogłoszenia w urzędzie gminnym, jak również doręczyć ogłoszenie politycznej Władzy powiatowej w celu umieszczenia takowego na tablicy ogłoszeń.

W ogłoszeniu umieszczonem być ma:

a) obszar okręgu polowania spółki łowieckiej,
b) dotychczasowy czynsz dzierżawy spółki,
c) cenę wywołania,
d) wadyum, które złożyć należy przed przystąpieniem do licytacyi,
e) okres czasu, na jaki prawo polowania wydzierżawionem zostanie,
f) termin i miejsce odbycia licytacyi.

Także wolno jest w warunki dzierżawy wstawić *g*) postanowienia odnoszące się do zabezpieczenia właścicieli gruntów w wynadgrodzeniu, szacowaniu i wypłacie szkód przez zwierzynę łowną zrządzonych. Postanowienia takie mogą być różne od zasad przyjętych w §. 65—74 niniejszej ustawy. Na zabezpieczenie pokrycia szkód przez zwierzynę łowną zrządzonych wolno w warunkach dzierżawy umieścić żądanie złożenia osobnej kaucyi.

Wadyum wymienione w warunkach pod *d*) złożyć należy przed rozpoczęciem licytacyi, bądź w gotówce, bądź w książeczkach Kas oszczędności, w których bezpieczeństwo wkładek poręczone jest przez gminy, powiaty lub kraj.

Ofiarowujący najwyższą dzierżawę uważany będzie za dzierżawcę. Takowy ma natychmiast złożyć kwotę odpowiadającą kosztom licytacyi.

Licytacya odbywać się będzie zależnie od uchwały Wydziału spółki łowieckiej bądź w kancelaryi gminnej bądź też w biurach powiatowej Władzy politycznej.

Z przebiegu licytacyi spisać należy protokół i przesłać powiatowej Władzy politycznej, która zatwierdza lub w razie popełnionych przekroczeń ustawy uchyla licytacyę.

W razie uchylenia licytacyi a także wówczas kiedy licytacya z braku oferentów nie doszła do skutku, ma Wydział spółki łowieckiej rozpisać powtórną licytacyę pod tymi samymi warunkami co poprzednio, bądź też zmieniając warunki i obniżając cenę wywołania.

Gdyby i w drugim terminie licytacya z braku oferentów nie przyszła do skutku, wówczas należy zwołać zgromadzenie członków spółki łowieckiej, które rozstrzygnie, czy należy przy dalszem obniżeniu ceny wywołania rozpisać trzecią licytacyę, czy też użytkować prawo polowania przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych.

W razie zatwierdzenia licytacyi winien dzierżawca w przeciągu dni 14 uzupełnić wadyum do wysokości rocznego czynszu, oraz ewentualnie złożyć na zabezpieczenie wynagrodzenia szkód przez zwierzynę łowną zrządzonych kaucyę w tej wysokości, jaka w warunkach licytacyjnych wymienioną została, a to pod rygorem natychmiastowego rozwiązania dzierżawny prawa polowania. Wadyum i kaucya złożoną być ma naczelnikowi gminy, który bezzwłocznie złoży takową w depozycie politycznej władzy powiatowej.

§. 28.

Przed rozpoczęciem każdego roku dzierżawnego złoży dzierżawca okręgu polowania spółki łowieckiej (1. lutego) całoroczny czynsz dzierżawy ewentualnie uzupełni kaucyę na zabezpieczenie wynagrodzenia szkód przez zwierzynę łowną zrządzonych (§. 27. *g*).

Jeżeli dzierżawca do dnia 14. lutego obowiązkowi temu zadość nie uczyni, wówczas dzierżawa prawa polowania uznaną być ma za rozwiazaną a kaucya i wadyum przepada na rzecz właścicieli gruntów danego okręgu polowania spółki łowieckiej.

§. 29.

W dwa miesiące po wygaśnięciu dzierżawy prawa polowania okręgu spółki łowieckiej zwrócić należy dzierżawcy wadyum i kaucyę, o ile takowa dla pokrycia szkód przez zwierzynę łowną zrządzonych a przez dzierżawcę prawa polowania nie pokrytych ewentualnych kar i zobowiązań z dzierżawy prawa polowania pochodzących, nie ma być całkowicie lub częściowo zatrzymaną.

§. 30.

Wydziałowi spółki łowieckiej przysługuje prawo w ostatnim roku okresu dzierżawy prawa polowania, jednakże przed 1. sierpniem przedłużyć dzierżawę na dalszy okres sześcio do dwunastoletni ewentualnie dłuższy w myśl. post. §. 26. ust. 2.

Zarządzenie takie wydziału spółki łowieckiej wymaga zatwierdzenia politycznej Władzy powiatowej.

§. 31.

Roczny czysty dochód ewentualnie roczny czynsz dzierżawny z okręgu polowania spółki łowieckiej, jak również ro-

czne wynagrodzenie za wykonywanie prawa polowania enklawy (§. 11) należy rozdzielić w stosunku do posiadaczy przestrzeni między właścicieli gruntów (bez względu na rodzaj uprawy). Wolno jednakże wydziałowi spółki łowieckiej przeznaczyć dochód z polowania (dzierżawy prawa polowania) płynący na cele gminne. O takiej uchwale należy zawiadomić polityczne Władze powiatowe.

§. 32.

Kontrola nad wykonaniem przepisu §. 7—31 niniejszej ustawy należy do politycznej Władzy powiatowej, takowej nie przysługuje jednakże znoszenie postanowień spółki łowieckiej i Wydziału spółki łowieckiaj, o ile takowe w ramach przepisów §. 7—31 niniejszej ustawy powzięte zostały.

Postanowienia i zarządzenia Wydziału spółki łowieckiej nieodpowiadające przepisom niniejszej ustawy są nieważne. Władza polityczna ma z urzędu wkraczać w razie stwierdzenia naruszenia ustawy a to bez względu na to, czy którakolwiek ze stron interesowanych domaga się tego czy nie.

W razie uporu lub rozmyślnego naruszania ustaw przez wydział spółki łowieckiej ma polityczna Władza powiatowa prawo Wydział spółki łowieckiej rozwiązać i do dni 30 polecić naczelnikowi gminy politycznej, w obrębie której dana spółka łowiecka istnieje, przeprowadzenie nowych wyborów wydziału spółki łowieckiej.

Przez ten czas (od rozwiązania aż do wyboru nowego wydziału) obowiązki połączone z zarządem prawa polowania wykonuje rada gminna, która od rozwiązanego wydziału spółki łowieckiej odbiera rachunki i urzędowanie. Naczelnik gminy obowiązanym jest natychmiast po przeprowadzeniu wyboru wydziału spółki łowieckiej zdać powiatowej Władzy politycznej sprawozdanie z zarządu.

§. 33.

Dzierżawę prawa polowania okręgu polowania spółki łowieckiej może polityczna Władza powiatowa uznać za rozwiązaną, skoro dzierżawca:

1. nie złoży w oznaczonym terminie kaucyi, względnie uzupełnienia tejże, albo czynszu dzierżawnego (§§. 27 i 28);

2. nie zastosuje się do przepisów ustawy o nadzorze polowania (§. 37) i o tępieniu szkodliwej zwierzyny (§. 54);

3. dopuści się innego przekroczenia niniejszej ustawy;

4. utraci zdolność uzyskania karty myśliwskiej.

W 14 dni po prawomocności orzeczenia zarządzi wydział spółki łowieckiej a przeprowadzi naczelnik gminy na nowo wydzierżawienie prawa polowania okręgu spółki łowieckiej.

§. 34.

Spadkobiercy dzierżawców prawa polowania mogą za zezwoleniem politycznej Władzy powiatowej, jeżeli się o to najpóźniej w dwa miesiące po śmierci spadkodawcy do niej zgłoszą, wykonywać je przez cały pozostały czas dzierżawy,

jeżeli posiadają warunki wymagane od dzierżawców i wykonawców polowania.

Wrazie niezgłoszenia się, lub gdy polityczna Władza powiatowa uzna ich za nieodpowiednich do wykonywania prawa polowania, zarządzonem będzie ogłoszenie nowej licytacyi.

§. 35.

Jeżeli spółka łowiecka uchwali wykonywanie prawa polowania przez ustanowionych myśliwych, wówczas Wydział spółki łowieckiej prowadzi rachunki przychodów i rozchodów wykonywanego prawa polowania na podstawie danych dostarczanych przez myśliwego i zestawia roczny obrachunek z końcem każdego roku kalendarzowego. Z przychodów winny być pokryte koszta wykonywania polowania, to jest umówione z myśliwym wynagrodzenie, zwrot kosztów urzędowych czynności odnoszącychsię do polowania w okręgu i zwrot szkód wynikłych z polowania i przez zwierzynę wyrządzonych.

Obrachunek roczny, stwierdzony przez reprezentacyę gminną winien Wydział spółki łowieckiej przedłożyć politycznej władzy powiatowej i podać do wiadomości posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu zbiorowego polowania najpóźniej po koniec miesiąca stycznia następnjącego roku. Obrachunek winien obejmować rozdział nadwyżki przychodów, jeśli ją wykazuje, między posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu a dokonany w stosunku do powierzchni gruntów każdego posiadacza, lub też rozdział braku (deficytu) wykazanego obrachunkiem a dokonany również w stosunku do powierzchni gruntów. Wypadające z tego obrachunku dopłaty winni posiadacze gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania, złożyć do kasy gminnej w ciągu 14 dni od doręczenia im dotyczącego wezwania.

Zarzuty przeciw obrachunkowi, względnie przeciw wezwaniu do zapłacenia, mogą interesowani wnosić w ciągu dni 14 od dnia doręczenia obrachunku do politycznej Władzy powiatowej. Polityczna Władza powiatowa rozstrzyga o takich zarzutach, a przeciw jej orzeczeniu nie ma dalszego odwołania.

§. 36.

Jeśli wykonywanie prawa polowania przez myśliwego nie odpowiada postanowieniom ustawy, lub jeśli ten sposób wykonywania tego prawa nie jest korzystnym dla interesowanych, natenczas na wniosek politycznej Władzy powiatowej może c. k. Namiestnictwo polecić zaprzestać tej formy wykonywania prawa polowania albo zarządzić zmianę osoby myśliwego. W pierwszym wypadku ma Wydział spółki łowieckiej podjąć kroki w celu wydzierżawienia prawa polowania.

II. Przepisy policyi łowieckiej.

A) Nadzór nad polowaniem.

§. 37.

Uprawnieni do samoistnego polowania jakoteż dzierżawcy prawa polowania spółki łowieckiej, względnie Wydział spółki

łowieckiej winni najpóźniej w trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy ustanowić dla nadzoru i ochrony polowania straż łowiecką w odpowiedniej liczbie osób i przedstawić je do zatwierdzenia i zaprzysiężenia władzy politycznej powiatowej.

§. 38.

Co do warunków zatwierdzenia i zaprzysiężenia straży łowieckiej obowiązuje ustawa z 4. września 1892 (Dz. u. kr. Nr. 74).

Uprawnienieni do wykonywania prawa polowania mogą sami podjąć się tego dozoru, jeżeli posiadają warunki do tego wymagane.

§. 39.

Zaprzysiężona i zatwierdzona straż łowiecka ma prawo podczas wykonywania swej służby nosić broń myśliwską; wolno jej jednak z broni tej zrobić użytek przeciw osobom trzecim tylko w wypadku koniecznej i słusznej obrony.

Jeżeli straż łowiecka nosi przepisane dla niej odznaki, wtedy uważana będzie jako straż publiczna w myśl ustawy państwowej z dnia 16. czerwca 1872 (Nr. 84. Dz. u. p.).

B) Przepisy o ochronie zwierzyny.

§. 40.

Nikomu nie wolno łowić lub zabijać: kóz (sarn) od 1. listopada do 31. sierpnia, łań od 1. października do 31. lipca, kozic od 1. grudnia do 31. lipca, kozłów (rogaczy) od 1. marca do 31. maja, jeleni od 1. stycznia do 31. lipca, zajęcy od 1. lutego do 30. września, jarząbków od 1.lutego do 31. sierpnia, cietrzewi i głuszców kogutów od 20. maja do 31. sierpnia, kuropatw od 1. grudnia do 15. sierpnia, bażantów od 1. stycznia do 15. sierpnia, przepiórek i dzikich gołębi od 1. listopada do 1. sierpnia, dropi i pardw od 15. kwietnia do 31. lipca, ptactwa błotnego, mianowicie: krzyków, dubeltów, kulonów, batalionów od 15. kwietnia do 30. czerwca, ptactwa wodnego mianowicie: dzikich gęsi i dzikich kaczek od 15. kwietnia do 15. czerwca; cieląt jelenich, spiczaków sarnich, bocianów tudzież samic cietrzewi i głuszców przez cały rok.

Przepis ten nie stosuje się do polowań zarządzanych w zamkniętych zwierzyńcach.

§. 41.

Wyjątkowo za poprzedniem uwiadomieniem powiatowej władzy politycznej dozwala się łowienia żywych okazów zwierzyny i ptactwa użytkowego, wybierania jaj z gniazd a młodzieży z legowisk, w czasie do łowienia zakazanym, lecz tylko w celu dalszej hodowli i ochrony podczas srogiej zimy.

§. 42.

Polityczna władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym może:

a) zarządzić nawet w porze ochronnej wystrzelanie pewnej ilości sztuk zwierzyny uznanej za łowną, jeżeli zmniejszenie tego rodzaju zwierzostanu jest pożądanem w interesie gospodarstwa rolnego, leśnego lub łowieckiego;

b) wyjątkowo na rok jeden zezwolić na późniejsze rozpoczęcie albo wcześniejsze zamknięcie pory ochronnej dla pewnych rodzajów zwierzyny w poszczególnych, albo wszystkich okręgach polowania w powiecie, jeżeli tego wymagać będą szczególniejsze względy miejscowe, klimatyczne lub klęski elementarne;

c) zamknąć zupełnie, lecz najwyżej na lat dwa, polowanie w niektórych albo we wszystkich okręgach polowania w powiecie na pewnego rodzaju zwierzynę i ptactwo łowne, którym w tej okolicy zagraża wytępienie.

W razie zupełnego zamknięcia polowania w ciągu dwóch ostatnich lat dzierżawy polowania zbiorowego, może sobie dzierżawca tego polowania rościć pretensye do odpowiedniego opustu czynszu dzierżawnego.

§. 43.

Sprzedaż łownej zwierzyny przez handlarzy odbywać się może tylko za okazaniem świadectwa jej pochodzenia. Świadectwa takie z podaniem gatunku i ilości zwierzyny, wydawać będą uprawnieni do wykonywania prawa polowania lub ich pełnomocnicy ze swojego okręgu myśliwskiego.

§. 44.

Po upływie dni 14 od rozpoczęcia się czasu ochronnego i podczas dalszego trwania tego czasu, nie wolno objętej ochroną zwierzyny żywej czy zabitej, w całości lub w częściach sprzedawać na składach, targowicach, w restauracyach, lub w inny jakibądź sposób.

Sprowadzający tego rodzaju zwierzynę i ptactwo z zagranicy, albo ze zwierzyńców zamkniętych, winni przy sprzedaży jej wykazywać się świadectwem jej pochodzenia. Formę tego świdectwa przepisze c. k. Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

Sprzedaż zwierzyny łownej i ptactw ubitych z polecenia Władzy w myśl postanowienia §. 45. jak również zwierzyny skonfiskowanej w myśl §. 86. może się odbywać jedynie po wykazaniu się świadectwem pochodzenia zwierzyny, stwierdzonem przez właściwą Władzę powiatową.

C) Dalsze przepisy policyi łowieckiej.

§. 45.

Bez zezwolenia uprawnionego do polowania, nie wolno nikomu chodzić ze strzelbą po okręgu polowania, z wyjątkiem osób, urzędownie do tego upoważnionych.

Kto wbrew temu zakazowi spotkany zostanie przez strażnika łowieckiego ze strzelbą na obszarze polowania, poza drogami służącemi za publiczną komunikacyę, winien jest na żądanie tegoż oddać mu strzelbę, którą strażnik łowiecki ma natychmiast złożyć u politycznej władzy powiatowej.

§. 46.

W jesieni i w zimie, o ile ziemia nie zamarznie, również w czasie od wiosny aż do ukończenia żniw, nie wolno bez zezwolenia właściciela po polach zasianych lub zasadzonych ani polować, ani psami tropić zwierzyny i ptactwa.

Z pod tego zakazu wyjęte są pola obsiane moharem, dalej zasadzone ziemniakami, albo w rzędowy sposób burakami, lub innymi, w dalekich odstępach uprawianymi ziemiopłodami.

Polować konno na polach obsianych i łąkach wolno tylko za zezwoleniem właściciela gruntu.

§. 47.

W najbliższem otoczeniu zabudowań nie wolno tropić i ścigać zwierzyny, ani do niej strzelać.

Również nie wolno bez zezwolenia właściciela, przy wykonywaniu prawa polowania wchodzić do ogrodów znajdujących się w pobliżu domów i zabudowań gospodarskich.

Nie wolno polować na gruntach, stanowiących cmentarze lub grobowce rodzinne.

§. 48.

W niedziele i święta uroczyste zakazanem jest polować do godziny dwunastej w południe.

§. 49.

Do chwytania zwierząt łownych nie wolno zastawiać żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, tudzież zakładać trutek. Nie wolno użytkującemu z polowania ścigać zwierzyny, która na jego obszarze zraniona, przeszła do obcego obszaru.

§. 50.

Uprawnionemu do polowania i jego służbie łowieckiej wolno w odległości niebliższej niż 400 metrów od zabudowań gospodarskich i 50 metrów od drogi publicznej zabijać obce koty i psy włóczące się po polach lub lesie.

Psów noszących kaganiec nie wolno zabijać.

§. 51.

Na właścicieli samoistnych okręgów myśliwskich, dzierżawców polowań oraz ustanowionych myśliwych wkłada się obowiązek tępienia o każdej porze niedźwiedzi, wilków, rysi, żbików i dzików.

W razie stwierdzonego zaniedbania wyżej stwierdzonego obowiązku władza polityczna zarządzi po poprzedniem upomnieniu tępienie wymienionej zwierzyny na koszt uprawnionych do polowania przez ustanowione ze swego ramienia osoby.

Władza może również w takim wypadku dzierżawę polowania zbiorowego za rozwiązaną uznać (§. 33.) względnie przedłożyć c. k. Namiestnictwu wniosek o zarządzenie zmiany osoby myśliwego (§. 36).

Wykazane koszta nadzoru i tępienia wyżej wymienionej zwierzyny ściągnie polityczna władza powiatowa w drodze egzekucyi politycznej.

§. 52.

Dziki i zwierzęta groźne dla osobistego bezpieczeństwa, oraz dla bezpieczeństwa inwentarzy gospodarskich, trzymać wolno tylko w zwierzyńcach zabezpieczonych zupełnie przeciw wydostaniu się stamtąd na zewnątrz.

§. 53.

Zwierzyną szkodliwą są w rozumieniu niniejszej ustawy oprócz wymienionych w §. 54. także lisy, kuny leśne i domowe, tchórze i łasice, wiewiórki, chomiki, wydry, wszelkie gatunki orłów, sokół, białozór, sokół wędrowny, raróg, kobuz, drzemlik, kania wielka, kania czarna, jastrząb, krogulec, błotnik (rybołówka trzcinnik), czapla siwa, mewa siwa, puhacz, dzierzba, sroka, kruk i gawron.

Tępienie wymienionej zwierzyny szkodliwej jest obowiązkiem uprawnionych do wykonywania polowania i ustanowionych przez nich strażników łowieckich.

Tylko wybieranie jaj wymienionych wyżej ptaków szkodliwych i wybieranie młodych z gniazda, jak również wykopywanie i zabieranie lisów z jamy, oraz zabijanie i zabieranie kun, tchórzów, łasic, chomików jest każdemu na swoim gruncie, jak również na miejscach stanowiących dobro publiczne, dozwolonem.

Właściciel sadu położonego w pobliżu domów lub zabudowań gospodarczych, a otoczonego murem, parkanem lub innem stałem ogrodzeniem co najmniej na metr wysokiem i utrzymanem w takim stanie, iż w zwykłych warunkach uniemożliwia przedostanie się zwierzyny, może poza czasem ochronnym zabijać i zabierać sobie zające, któreby dostały się w obręb takiego ogrodzenia.

Nadto z pomiędzy zwierzyny łownej może właściciel gruntu zabijać zapadłe na gruncie w stadach dzikie gęsi i kaczki, które się wówczas stają jego własnością.

O ile uprawnionemu do rybołowstwa służą dalej idące prawa, osądzić należy według przepisów o rybołowstwie na wodach śródziemnych.

§. 54.

Za szkody wyrządzone w ziemiopłodach przez niedźwiedzie i dziki odpowiedzialni są właściciele samoistnych okręgów myśliwskich i dzierżawcy polowań zbiorowych w granicach swoich okręgów myśliwskich.

Tylko w razie, gdyby przyległe do samoistnego okręgu polowania okręgi polowania spółki łowieckiej pomimo dwukrotnej licytacyi nie były wydzierżawione i wykonywanie prawa polowania na nich było w rękach ustanowionych myśliwych, odpowiada właściciel samoistnego okręgu za szkody zrządzone przez wymienioną zwierzynę w odległości do 500 metrów od granic obszaru leśnego swego okręgu na terytoryum polowania zbiorowego.

Może jednak zażądać od politycznej władzy powiatowej upoważnienia do tępienia zwierzyny szkodliwej na całej powierzchni graniczących a nie wydzierżawionych okręgów polowań zbiorowych i władza ma mu niezwłocznie upoważnienia takiego udzielić.

W razie gdyby dzierżawca polowania spółki łowieckiej zapłacił w roku tytułem wynagrodzenia za szkody wyrządzone przez wymienioną zwierzynę kwotę większą niż dwukrotny czynsz dzierżawny, względnie większą niż trzecią część opłacanego ze stanowiącej samoistny okręg powierzchni podatku gruntowego i widocznem było, że właściciele lub dzierżawcy jednego lub kilku graniczących okręgów polowania obowiązku tępienia szkodliwej zwierzyny należycie nie wykonują, może właściciel lub dzierżawca polowania zażądać od władzy zastosowania przepisów §. 51. i polityczna władza powiatowa jest w takim wypadku obowiązaną ustanowić swój nadzór i straż łowiecką w celu tępienia szkodliwej zwierzyny na koszt opieszałych właścicieli lub dzierżawców.

§. 55.

Polityczna władza powiatowa może także zarządzić w celu tępienia drapieżnej i szkodliwej zwierzyny publiczne obławy i ma prawo wezwać sąsiednich właścicieli i dzierżawców polowania, by dostarczyli swych strażników łowieckich jako strzelców.

§. 56.

Przy tego rodzaju obławach nie wolno nikomu zabijać innej zwierzyny oprócz tej, dla wytępienia której została obława zarządzoną.

Ubita w ten sposób zwierzyna sprzedana będzie przez Władzę zarządzającą obławę w drodze publicznej licytacyi a kwotę uzyskaną ze sprzedaży należy wręczyć Wydziałowi powiatowemu na korzyść funduszu ubogich odnośnej gminy.

§. 57.

Każdy posiadacz gruntu może w obrębie swego obejścia domowego używać dla tępienia szkodliwej zwierzyny (§. 51.) oraz lisów, kun, tchórzów i łasic, żelazek,łapek i innych przyrządów samochwytnych, winien jednak przy tem zachować wszelkie ostrożności, by nie spowodować niebezpieczeństwa dla ludzi i zwierząt pożytecznych, winien też ustawić odpowiednie, łatwo dostrzegalne znaki ostrzegające.

Nadto winien posiadacz gruntu zamierzający korzystać z powyższego uprawnienia uwiadomić o tem uprawnionego do polowania.

III. O szkodach wyrządzonych przez polowanie i przez zwierzynę.

A) O obowiązkach odszkodowania.

§. 58.

Uprawniony do wykonywania polowania ma obowiązek wynagrodzić według przepisów niniejszej ustawy:

a) szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu polowania przez niego samego, jego personal łowiecki, nagonkę, gości myśliwych i przez konie i psy tych osób;

b) szkodę wyrządzoną przez zwierzynę szkodliwą w myśl §. 54. niniejszej ustawy;

c) szkodę wyrządzoną w granicach swego okręgu polowania na gruncie i w płodach przez wszelką inną zwierzynę łowną, oraz szkodę wyrządzoną przez tęż zwierzynę w sadach (z wyjątkiem sadów w §. 53. określonych), ogrodach, szkółkach i drzewkach owocowych pod warunkami w §. 62. wyszczególnionymi.

Jeżeli prawo do wykonywania polowania służy więcej osobom, odpowiadają one solidarnie za szkody wyrządzone przez polowanie i przez zwierzynę.

§. 59.

Za szkody wyrządzone przez wszelkiego rodzaju hodowaną zwierzynę, która się wydostanie ze zwierzyńców zamkniętych, odpowiedzialni są dzierżawcy prawa polowania, mają jednakże regres prawny do właścicieli zwierzyńców.

§. 60.

Każdy posiadacz gruntu ma prawo zabezpieczać swoje grunta przeciw wdzieraniu się zwierzyny; poczynione jednak w tym celu urządzenia nie mogą być przysposobione do łapania zwierzyny.

Wyjątki od tego przepisu zawiera §. 57.

Wolno również każdemu odstraszać i odpędzać zwierzynę od swoich gruntów przez urządzanie straszydeł, ogni nocnych i t. p., gdyby zaś wskutek takiej obrony zwierzę zraniło się lub zginęło, to uprawniony do polowania nie może domagać się odszkodowania.

§. 61.

Także uprawniony do polowania może cudze grunta w obrębie swego okręgu polowania leżące, ubezpieczać od szkód przez zwierzynę urządzanych, zapomocą odgrodzeń i innych środków ostrożności, jednak w taki sposób, aby ubezpieczenie to nie przeszkadzało posiadaczom w prowadzeniu gospodarstwa.

Pomimo to uprawniony do polowania odpowiada za szkodę, jeżeli nie dowiedzie, że cel tych urządzeń z winy poszkodowanego został udaremniony.

§. 62.

Szkody wyrządzone przez zwierzynę w sadach, (z wyjątkiem sadów w §. 53. określonych), ogrodach warzywnych i ozdobnych, w szkółkach drzew wreszcie na stojących pojedynczo młodych drzewkach, mają być tylko wtedy wynagradzane, jeżeli się okaże, że szkoda nastąpiła mimo, że dla ochrony uszkodzonych przedmiotów właściciel poczynił takie urządzenia, które wśród zwykłych okoliczności szkodzie rzeczonej zapobiedz są w stanie. Wzbronienie wstępu na grunta wskazane

w ust. 2. §. 47. uważane być ma za zrzeczenie się wynagrodzenia szkody, która wyrządzoną być może na tych gruntach przez polowanie lub przez zwierzynę.

§. 63.

Przy ocenieniu wszelkiej szkody w ziemiopłodach zrządzonej przez polowanie i zwierzynę, należy przyjąć w rachunek tylko rzeczywistą stratę po potrąceniu kosztów, jakieby poszkodowany jeszcze ponieść musiał aż do zebrania plonów.

B) Postępowanie.

§. 64.

Wszelkie żądania wynagrodzenia szkód zrządzonych przez polowanie i zwierzynę (§. 58.) zgłoszone być muszą przez poszkodowanego u uprawnionego do polowania, celem ugodowego załatwienia bezpośrednio lub za pośrednictwem naczelnika gminy, który pomocy swej celem ugodowego załatwienia udzielić jest obowiązany. W tym celu naczelnik gminy zawiadomić ma urzędownie dzierżawcę prawa polowania. W razie nieprzyjścia do skutku ugody rozstrzygają stanowczo i bez odwołania powoływane w każdym poszczególnym wypadku sądy rozjemcze.

Sąd rozjemczy składa się z sędziego polubownego strony skarżącej, sędziego polubownego strony oskarżonej, oraz z przewodniczącego sądu rozjemczego.

Przewodniczącego zamianuje w każdym poszczególnym wypadku polityczna Władza powiatowa w przeciągu 3 dni po otrzymaniu doniesienia.

§. 65.

Sędziowie polubowni i przewodniczący sądów rozjemczych wybierani będą z mianowanych w odpowiedniej ilości dla każdego powiatu sądowego zaprzysiężonych rzeczoznawców dla szacowania szkód polnych i leśnych. Takowi nie mogą być w danym powiecie politycznym dzierżawcami prawa polowania spółek łowieckich.

Od wyboru w każdym konkretnym wypadku (tak przez strony jak przez polityczną Władzę powiatową) wyłączeni są ci rzeczoznawcy, którzy mieszkają w gminie, w której szkoda ma być szacowaną, albo są z jedną z partyj spokrewnieni lub spowinowaceni aż do drugiego stopnia, albo też stoją w jednej z partyj w stosunku służbowym lub dzierżawnym.

Rzeczoznawcy ci zostaną z list przedłożonych przez Zwierzchności gminne, które obejmować mają potrójną liczbę kandydatów, przez polityczną Władzę powiatową zaproponowani, a przez c. k. Namiestnictwo na przeciąg lat sześciu zamianowani.

Warunki, jakie posiadać ma rzeczoznawca, oraz formularze przysięgi zostaną w drodze rozporządzenia ustalone.

§. 66.

Przewodniczący sądu rozjemczego ma obie partye spór wiodące bezzwłocznie zawiadomić, zawezwać do wyboru i doniesienia o wyborze sędziów polubownych.

Jeżeli którakolwiek z partyj w przeciągu trzech dni od zawiadomienia nie uczyni zadość wezwaniu, wówczas wyboru dokonuje sam przewodniczący, o czem strony spór wiodące zawiadamia.

§. 67.

Najdalej w przeciągu dalszych trzech dni nastąpić ma komisyjne zbadanie przez sąd rozjemczy szkody na miejscu. Obie partye spór wiodące należy o terminie komisyjnego badania na czas zawiadomić, ażeby mogły być podczas badania obecne.

W tych wypadkach, w których podług orzeczenia sądu rozjemczego, wysokość wyrządzonej szkody może być trafnie osądzoną dopiero podczas dojrzewania plonów, należy na żądanie jednej ze stron powtórzyć komisyjne badanie wprost przed żniwami.

§. 68.

Staraniem sądu rozjemczego winno być dążenie załatwienia sporu w drodze dobrowolnej ugody. Jeżeli ugoda do skutku nie doszła, wówczas sąd rozjemczy orzeka wysokość szkody. W razie, gdy sędziowie polubowni nie są zgodni w oznaczeniu wysokości wyrządzonej szkody, wówczas przewodniczący sądu rozjemczego w granicach wniosków sędziów polubownych oznacza wysokość wynagrodzenia.

§. 69.

Koszta komisyjnego badania nie mogą przekraczać tak dla przewodniczącego sądu rozjemczego jak i dla sędziów polubownych kwoty 4 K za jeden dzień urzędowania, przyczem każdy dzień rozpoczęty uważa się za dzień cały. Koszta podróży nie mogą przekraczać 30 h za 1 km., z tem zastrzeżeniem, że płatne być mogą tylko wówczas, jeżeli stałe miejsce zamieszkania przewodniczącego lub sędziów polubownych od gruntu, na którym szkoda szacowaną była, wynosi więcej jak 3 km.

§. 70.

Na wypadek, jeżeli sąd rozjemczy żadnego odszkodowania nie przyzna, albo też przyzna odszkodowanie mniejsze lub równe temu wynagrodzeniu, jakie strona oskarzona przed zwołaniem sądu rozjemczego w drodze ugodowego załatwienia (§. 64.) ofiarowywała, wówczas skarzący ponosi koszta postępywania. Jeżeli sąd rozjemczy przyzna odszkodowanie wyższe, jak przez oskarzonego ofiarowane (§. 64.), wówczas oskarzony ponosi koszta komisyjnego badania.

Ewentualne koszta dorady oraz opieki prawnej nie mogą być przez sąd rozjemczy przyznane.

§. 71.

O przebiegu komisyjnego badania i wyniku postępywania należy spisać krótki protokół i takowy przez urząd gminny politycznej władzy powiatowej przesłać.

§. 72.

Przeciw orzeczeniu sądu rozjemczego nie ma odwołania. Ewentualne zarzuty przeciw postępowaniu sądu rozjemczego wnosić można na zwykłej drodze sądowej, co jednakże biegu egzekucyi (§. 73.) nie wstrzymuje.

§. 73.

Przyznane odszkodowanie oraz koszta komisyjne mają być w przeciągu dni 14 od dnia zawiadomienia o wyroku złożone. W razie nie uiszczenia odszkodowania i kosztów przysługuje stronie uprawnionej prosić o egzekucyę polityczną wyroku sądu rozjemczego. Polityczna władza powiatowa po sprawdzeniu prawomocności wyroku obowiązaną jest bezzwłocznie żądaniu takiemu zadość uczynić.

§. 74.

W drodze dobrowolnego porozumienia pomiędzy właścicielami gruntów lub wydziałem spółki łowieckiej a dzierżawcą okręgu polowania spółki, mogą w sprawie szacowania i wynagrodzenia szkód przez zwierzynę łowną i szkodliwą zrządzonych, zapaść inne postanowienia jak te, które §. §. 64. do 74. są określone. W tym jednakże wypadku dochodzenie takowych może mieć miejsce jedynie na zwyczajnej drodze prawnej.

IV. Ogólne postanowienia o Władzach i o postępowaniu niekarnem

§. 75.

Wykonywanie niniejszej ustawy należy w miarę kompetencyi, oznaczonej w poszczególnych przepisach, do sądów rozjemczych (§. 64.), do politycznej władzy powiatowej albo do Namiestnictwa.

Jeżeli gmina, której poruczoną jest polityczna administracya, posiada samoistne polowanie w obrębie własnego obszaru gminnego, Namiestnictwo załatwia i rozstrzyga w pierwszej instancyi wszystkie do tego samoistnego polowania odnoszące się sprawy, w którychby gmina miała występować jako strona.

§. 76.

Rekurs przeciw orzeczeniu politycznej władzy powiatowej wnoszony być ma do Namiestnictwa, przeciw decyzyi Namiestnictwa — wyjąwszy wypadki określone w §. 9. — do Ministerstwa rolnictwa.

Rekurs należy w 14 dniach po doręczeniu orzeczenia wnieść pisemnie lub ustnie u władzy, która orzekła w pierwszej instancyi.

§. 77.

Rekurs wcześnie wniesiony ma z góry skutek zawieszający, wyjąwszy wypadek w §. 27. przewidziany albo też, gdy

względy bezpieczeństwa publicznego i uniknięcia możliwych szkód wymagają bezzwłocznego przeprowadzenia poleconych zarządzeń.

V. Przekroczenia i kary.

§. 78.

C. k. żandarmerya, zaprzysiężone straże leśne, straże myśliwskie i straże polowe mają obowiązek czuwania nad przepisami niniejszej ustawy i podawania wszelkich dostrzeżonych przekroczeń do wiadomości politycznej Władzy powiatowej.

§. 79.

Przekroczenia tej ustawy, jakoteż rozporządzeń i szczegółowych zarządzeń na jej podstawie wydanych, mają być karane, o ile powszechna ustawa karna nie ma zastosowania, przez polityczną Władzę powiatową grzywną od 10 do 100 K. Grzywna ta podwyższoną być może w przypadku powtórnego przekroczenia albo jeżeli przekroczenie pociągnęło za sobą znaczną szkodę, aż do 200 K. W razie niewypłacalności skazanego należy grzywnę zamienić na karę aresztu, przyczem 10 K liczy się za jeden dzień aresztu.

W razie cięższych, przez dłuższy czas dokonywanych albo powtarzanych wykroczeń przeciw niniejszej ustawie, można zamiast grzywny orzec karę aresztu od 1 do 20 dni.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich tej gminy, w której obrębie przekroczenie popełnionem zostało.

§. 80.

W wypadkach przekroczeń §§. 40, 41., 42. l. c., 43. i 44., których dopuszcza się sam uprawniony do polowania, względnie handlarz i właściciel restauracyi, należy zarazem orzec utratę zwierzyny złowionej albo zabitej, a względnie podanej na sprzedaż wbrew przepisowi.

Przy przekroczeniach §§. 49. i 57. orzec należy utratę zabranych przyrządów bez różnicy, czy są one własnością przestępcy lub nie.

§. 81.

W razie zajęcia przyrządów zakazanych §§. 49. i 57. należy orzec bezwzględnie utratę tych przedmiotów, chociażby niemożliwem było dochodzenie i skazanie tych osób, które się niemi posługiwały.

§. 82.

Zwierzyna, strzelby i przyrządy, które uznane zostały za przepadłe, sprzedawane być mają przez polityczną Władzę powiatową w drodze publicznej licytacyi na rzecz funduszu ubogich tej miejscowości, gdzie nastąpiło zajęcie. Przed sprzedażą jednak należy zakazane przyrządy uczynić niezdolnymi do dalszego użytku.

§. 83.

Z orzeczeniem karnem połączyć należy, o ile nie chodzi o wynagrodzenie szkód przez polowanie i zwierzynę wyrządzonych, także zobowiązanie do wynagrodzenia szkody przekroczeniem spowodowanej, jeżeli z powodu braku dostatecznego wyjaśnienia, nie wypadnie odesłać pretensyi dotyczącej odszkodowania do sądów cywilnych.

Stronom interesowanym, mimo prawomocnych orzeczeń o odszkodowaniu, służy prawo udać się w tych sprawach na zwykłą drogę prawa.

§. 84.

Jeżeli po przekroczeniu myśliwskiem w przeciągu 6 miesięcy, licząc od dnia spełnienia czynu, przestępca nie został pociągnięty do odpowiedzialności, wtedy następuje przedawnienie przekroczenia, co jednak nie uwalnia od obowiązku usunięcia trwającego stanu bezprawnego, jakie przekroczenie to spowodowało.

§. 85.

Co do właściwości politycznych Władz do dochodzenia i karania przekroczeń niniejszej ustawy, co do terminów odwołania i co do odnośnego postępowania, zastosowane być mają ogólnie obowiązujące przepisy w administracyjnem postępowaniu karnem.

O karach i w związku z niemi będących zwrotach szkód i kosztów rozstrzyga w najwyższej instancyi Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa.

VI. Karty myśliwskie.

§. 86.

Nie wolno polować nikomu bez wydanej przez właściwą Władzę karty myśliwskiej lub bez certyfikatu jej miejsce zastępującego.

Wzór karty myśliwskiej i certyfikatu ustanowi Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

§. 87.

Karty myśliwskie i certyfikaty wydaje polityczna Władza powiatowa, w której okręgu ubiegający się o nie w danej chwili przebywa.

Karty myśliwskie może polityczna władza powiatowa wydawać także osobom niezamieszkałym w Galicyi.

§. 88.

Karta myśliwska wystawioną być może na rok, na trzy lata kalendarzowe, albo na miesiąc.

Certyfikaty wydane będą zatwierdzonym i zaprzysiężonym strażnikom łowieckim na czas ustanowienia ich strzelcami.

Uprawnieni do polowania, którzy w myśl §. 38. al. 2 niniejszej ustawy przyjmą na siebie obowiązki dozorców polowania, nie mogą korzystać z certyfikatów (§. 90. al. 2.).

§. 89.

Karta myśliwska ważna jest na cały obszar Królestwa Galicyi wyłącznie dla osoby, na której nazwisko opiewa, zawierać winna nieodłączną od niej fotografię właściciela, nie może więc komu innemu być odstąpiona; nie daje ona jednak prawa polowania bez zezwolenia uprawnionego do polowania.

Kartę powinni posiadacze w czasie wykonywania polowania zawsze mieć przy sobie i okazać ją na żądanie organu bezpieczeństwa.

§. 90.

Za roczną kartę myśliwską opłacić trzeba taksę 2 korony za trzyletnią 6 koron. Opłaty te wpływają do funduszu krajowego.

Certyfikaty wystawione według §. 88. nie podlegają opłacie taksy, lecz polityczna Władza powiatowa odmówić ma wydania takich certyfikatów, jeżeli powziąć można podejrzenie, że zamierzone jest uchylenie się od obowiązku opłaty taksy.

§. 91.

Wystawienia karty myśliwskiej odmówić należy:

a) małoletnim, o ile o karty dla nich nie proszą ojcowie, albo opiekunowie;

b) czeladzi, tudzież ubogim, wspieranym przez zakłady dobroczynne, albo z funduszów gminnych;

c) umysłowo chorym i notorycznym pijakom;

d) osobom, które nie mogą się wykazać kartą na broń, o ile ją wedle odnośnych przepisów mieć powinny.

e) na czas pięciu lat po odbyciu kary temu, kto uznany był winnym zbrodni przeciw bezpieczeństwu osoby lub mienia;

f) na czas trzech lat po odbyciu kary temu, który wedle §. 335. ustawy karnej, uznany był winnym przestępstwa przeciw bezpieczeństwu życia z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną, albo też przekroczenia kradzieży względnie udziału w tejże;

g) na czas dwuletni temu, kto ukarany został za przekroczenie przepisów o ochronie zwierzyny.

Wydania certyfikatów strażnikom łowieckim odmówić należy w wypadkach pod lit. c), e), f) i g) wymienionych.

§. 92.

Kartę myśliwską odebrać należy bez zwrócenia zapłaconej za nią taksy, jeżeli po wystawieniu zajdzie, lub wiadomą się stanie co do osoby jej właściciela jedna z powyżej wymienionych (§. 91.) okoliczności wykluczających.

To samo stosuje się także do certyfikatów.

LW. 89.669/08.

We Lwowie, dnia 25. września 1908.

Aleg 202

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Skałacie na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 80.000 koron na pokrycie kosztów budowy drogi gminnej I. klasy Skałat-Iwanówka–Kaczanówka.

Wysoki Sejmie!

Rozporządzeniem z dnia 13. kwietnia 1906 L. 29.992 przyznał Wydział krajowy na budowę drogi gminnej I. klasy Skałat-Iwanówka-Kaczanówka Reprezentacyi powiatowej w Skałacie subwencyę z funduszu krajowego w wysokości 40% ogólnych kosztów budowy, obliczonych według kosztorysu zatwierdzonego przez Wydział krajowy na kwotę 175.000 koron. Subwencya zatem z funduszu krajowego na budowę tej drogi wynosi sumę 70.000 koron i wypłacaną jest w ratach rocznych.

Uchwałą z dnia 4. sierpnia 1908 postanowiła Rada powiatowa w Skałacie na pokrycie brakujących powiatowi funduszów na budowę rzeczonej drogi, zaciągnąć pożyczkę w kwocie 80.000 koron.

Zezwolenie jednak na zaciągnięcie powyższej pożyczki udzielonem być może w myśl przepisów §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej tylko w drodze ustawy krajowej, gdyż pożyczka ta po doliczeniu dotychczasowych długów i należytości biernych powiatu skałackiego przekracza o kwotę 63.954 K 54 h. sumę 50% przypisanych w powiecie podatków bezpośrednich, w granicach której przysługuje Wydziałowi krajowemu prawo zezwolenia na pożyczkę bez odniesienia się do Sejmu krajowego.

Według bowiem sprawdzonych zamknięć rachunkowych i inwentarza majątku powiatowego za rok 1907 dotychczasowe obciążenie powiatu skałackiego wynosi sumę 135.881 K 04 gr., doliczywszy zaś do tego zaciągnąć się mającą pożyczkę 80.000 K, ogólny stan obciążenia powiatu wyniesie 215.881 K 04 gr. Przedłożony przez Wydział powiatowy, wraz z budżetem na r. 1908, wykaz podatków bezpośrednich świadczy zaś, że powiat opłaca rocznie 303.853 K podatków bezpośrednich, z czego 50% wynosi 151.926 K 50 gr.

Z uwagi, że budowa drogi Skałat-Iwanówka-Kaczanówka jest dla powiatu skałackiego konieczną, że odłożyć się nie da, że wreszcie budowa rzeczonej drogi bez

zaciągnięcia pożyczki z samych tylko budżetowych dochodów powiatu nie mogłaby dość rychło być wykonaną, Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie Reprezentacyi powiatowej w Skałacie zezwolenia do zaciągnięcia pożyczki.

Dla ocenienia, jaki wpływ na budżet powiatu wywrze spłata rzeczonej pożyczki, Wydział krajowy nadmienia, że na pokrycie wszystkich wydatków roku 1908 Rada powiatowa skałacka nałożyła dodatki w wysokości 40%, łącznie zatem z ustawowym 18% dodatkiem na cele drogowe powiat opłaca 58%. (Z nałożonych 40% dodatków przeznaczyła Rada powiatowa na budowę dróg 11%, na utrzymanie dróg 15%). Ponieważ raty roczne na umorzenie pożyczki 80.000 K wyniosą około $5^1/_2$%, zatem 4.400 K a 1% dodatków powiatowych przynosi 2.600 K, przeto na pokrycie rat annuitetowych wypadnie nałożyć dalsze dodatki w wysokości 2%.

Wydział krajowy wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ⁄. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Skałacie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 80.000 koron na budowę drogi: Skałat Iwanówka-Kaczanówka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Skałacie zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 80.000 koron na budowę drogi Skałat-Iwanówka-Kaczanówka.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mejemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi skarbu.

LS. 1561/908. We Lwowie, dnia 30. września 1908 r.

Aleg. 208

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Skarbka i tow. w przedmiocie przyspieszenia regulacyi i obwałowania Dniestru i Strwiąża.

Wysoki Sejmie!

Mimo licznych poleceń wydawanych przez Monarchów, kancelaryę nadworną i Rząd krajowy, tudzież objazdów podejmowanych przez kierowników i urzędników Dyrekcyi budownictwa we Lwowie od r. 1784 do r. 1847. sprawa regulacyi górnego Dniestru i Strwiąża wraz z osuszeniem bagien naddniestrzańskich prawie przez sto lat nie postąpiła naprzód.

Poruczone uchwałą Wys. Sejmu z 7. kwietnia 1876 r. Wydziałowi krajowemu opracowanie projektu doznało również 20-letniej zwłoki, gdyż Wydział krajowy nie mając wówczas do dyspozycyi sił fachowych, musiał skierować sprawę na drogę ankiet, która nie doprowadziła do rezultatu.

Dopiero na podstawie zasad ułożonych w r. 1891 przez radcę ministeryalnego śp. Romualda Iszkowskiego wspólnie z kraj. biurem melioracyjnem i departamentem budownictwa wodnego c. k. Namiestnictwa opracowało biuro melioracyjne projekt regulacyi górnego Dniestru od Kornalowic do Rozwadowa i Strwiąża od Biskowic do ujścia, której koszta obliczono na 9,200.000 K.

Projekt ustawy zapewniającej wykonanie tej regulacyi uchwalił Wys. Sejm na posiedzeniu z d. 9. lutego 1897, lecz z powodu objekcyj stawianych projektowi technicznemu przez delegata c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, który podobnej regulacyi nie projektował, ani nie wykonywał, ustawa otrzymała sankcyę cesarską po upływie prawie lat czterech 4. grudnia 1900 (Dz. u. kraj. nr. 12 z r. 1901).

Wskutek tych objekcyj doznał projekt techniczny znacznej zmiany na niekorzyść właścicieli gruntów nadbrzeżnych, okres budowy został przedłużony z lat 20 na 28, a rozporządzenie wykonawcze przesłane c. k. Rządowi odezwą Wydziału krajowego z 18. lutego 1899 l. 6.759 zostało ogłoszone w dzienniku ustaw krajowych dopiero w r. 1901 pod nr. 32.

Powołując się co do tych zmian projektu technicznego i rozporządzenia wykonawczego na alegat 4. sprawozdania melioracyjnego Wydziału krajowego z r. 1899 l. 79.101, Komisya zaznacza, że z projektu rozporządzenia wykonawczego wyeliminowało c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych wyszczególnienie robót, które dla adjacentów są najważniejsze, a natomiast skrępowało samodzielność kierownictwa budowy, poddając je delegatowi ministeryalnemu i zażądało zamieszczenia

w rozporządzeniu wykonawczem celu regulacyi, jak dla Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, który to cel nie zawsze bywa osiągniętym. Do tych najważniejszych dla adjacentów robót należą korekcya ujść dopływów (rowów), tudzież budowa przepustów w drogach holowniczych, któreby wodę występującą z brzegów odprowadziły napowrót do łożyska Dniestru i Strwiąża, a w razie potrzeby przez otwarcie klap przepustów mogły służyć do namulania.

Dlatego też, chociaż pojemność łożyska wskutek regulacyi (zwiększenia spadu) znacznie została zwiększoną, — bo obecnie przepływa w brzegach 65% do 162% więcej wody, aniżeli przed rozpoczęciem regulacyi — właściciele gruntów nadbrzeżnych podnoszą uzasadnione zażalenia z tego powodu, że woda, która przy wyższych stanach występuje z brzegów, nie ma utworzonego należytego odpływu za pomocą przepustów opatrzonych w klapy samoczynne w drogach holowniczych.

Sprawę tę przedstawiono w roku ubiegłym szefowi galic. departamentu wodnego w c. k. Ministerstwie spraw wewnętrznych, c. k. nadradcy budownictwa p. Arturowi Herbstowi, który nie podzielając zapatrywań delegata tego Ministerstwa przeznaczonego do kontroli robót, uznał potrzebę odwodnienia gruntów i odprowadzenia wody występującej z brzegów za pomocą przepustów w drodze holowniczej, a zarazem oświadczył się za skróceniem okresu budowy, zwłaszcza że realizujące się przekopy wymagają rychłego zabezpieczenia, a Wydział krajowy wobec wyczerpania rocznych dotacyj (datków państwa i kraju) udzielać musi corocznie z funduszu krajowego na rachunek dotacyi następnego roku zaliczek, których suma doszła w r. 1908 do 225.000 K. Ponieważ koszta budowy przepustów i odwodnienia znajdą dostateczne pokrycie w dotychczasowych oszczędnościach, które według sprawdzonych aktów kolaudacyjnych wynosiły z końcem r. 1903 pokaźną kwotę 604.794 K 58 gr. (36·5% preliminarza kosztorysowego), a c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zatwierdzając operat kolaudacyjny za lata 1899—1903 reskryptem z 4. czerwca 1908 l. 6.629/07, uznało potrzebę spiesznego zabezpieczenia realizujących się przekopów, choćby to nawet miało pociągnąć za sobą skrócenie okresu budowy; — Komisya gospodarstwa krajowego przychyla się do wniosku posła hr. Skarbka w sprawie skrócenia okresu budowy, a nadto proponuje uchwalenie rezolucyi w sprawie rychłego wykonania budowy przepustów w drogach holowniczych dla odprowadzenia wody pochodzącej z wylewów.

Wedle rozporządzenia wykonawczego z 6. lutego 1901 Dz. u. kr. Nr. 32, roboty przy regulacyi górnego Dniestru z dopływami mają być wykonane w latach 28, od r. 1899 do r. 1927. Ponieważ rokowania z c. k Rządem w sprawie skrócenia budowy wymagać będą dłuższego czasu, zatem skrócenie to, które wymagać będzie podwyższenia rat rocznych 40% datków kraju i państwowej dotacyi wodnej, tudzież 20% datku państwowego funduszu melioracyjnego, znaleść może wyraz w budżetach krajowym i państwowym dopiero w r. 1910. Suma 40% datków kraju i państwowej dotacyi wodnej wyniesie do końca roku 1909 po 1,445.708 K, pozostanie zaś do uiszczania po 2,284.292 K; suma natomiast 20% datku państwowego funduszu melioracyjnego wyniesie po koniec r. 1909 657.140 K, pozostanie zaś do uiszczenia 1,182.860 K.

Przy rozłożeniu reszty tych datków na lat 10 od r. 1910 do r. 1919, cały okres budowy wynosiłby 21 lat (zamiast 28), a coroczna rata 40% datku kraju i dotacyi wodnej wzrosłaby ze 131.428 K na 223.429 K 20 gr., takaż zaś rata funduszu melioracyjnego z 65.414 K na 118.286 K, corocznie zaś należałoby przebudować zamiast 328.570 K, sumę 565.145 K 40 gr.

Co się tyczy ochrony gruntów od wylewów, Komisya musi przedewszystkiem zwrócić uwagę, że prawie powszechnie, tak w prasie, jak i u ludnoćci interesowanej mylne panuje zapatrywanie, jakoby regulacya rzek mogła w zupełności uchylić wylewy.

Regulacya ma na celu ochronę gruntów od zrywania, pogłębienie łożysk rzek, a tem samem utworzenie odpływu i umożliwienie osuszenia, wreszcie ułatwienie spławu, wpływa zaś tylko na obniżenie stanu wody w rzekach, a nie chroni od wylewów przy nadzwyczajnych wezbraniach w środkowym i dolnym biegu rzeki

Dla zapobieżenia powodziom służą oprócz zabudowań i zalesień źródłowisk, dwojakiego rodzaju budowle: wały ochronne i zbiorniki wody w górach. Pierwszy system od setek lat praktykowany, zastosowuje Wydział krajowy na Powiślu, a po części w dorzeczu Dniestru przy regulacyi Tyśmienicy, gdzie chodzi o ochronę łąk nadbrzeżnych od wody tej rzeki zanieczyszczonej ropą. Drugi system daleko kosztowniejszy, lecz rentujący się w krajach przemysłowych, gdzie siłę wodną sprzedaje się przedsiębiorcom, przeprowadza Wydział prowincyonalny szląski przy regulacyi sudeckich dopływów Odry, do której kosztów przyczynia się państwo pruskie 80% datkiem. Ów pierwszy tańszy system obwałowania dla ochrony od wylewów zamierza Wydział krajowy zastosować na Dniestrze i Strwiążu, co już podniesiono w spwawozdaniu technicznem do projektu regulacyjnego, oraz w tegorocznem sprawozdaniu o melioracyach (pag. 70); — jednakże obwałowanie to będzie możliwem dopiero po uregulowaniu Dniestru i Strwiąża.

Jakkolwiek wobec tego oświadczenia Wydziału krajowego rezolucya w sprawie obwałowania jest prawie zbyteczną, to jednak Komisya dla zaznaczenia ważności i nagłości sprawy przedstawia ją Wysokiemu Sejmowi do uchwały:

Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w porozumieniu z Wydziałem krajowym zmienił postanowienia §§. 3. i 5. rozporządzenia wykonawczego z dnia 6. lutego 1901. Dz. u. kr. Nr. 32. do ustawy o regulacyi górnego Dniestru z dopływami w tym kierunku, ażeby roboty przy tej regulacyi ukończone zostały w r. 1919.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby po przeprowadzeniu rokowań z c. k. Rządem jak najrychlej przystąpił do budowy przepustów w drogach holowniczych Dniestru i Strwiąża dla odwodnienia gruntów nadbrzeżnych i odprowadzenia wody pochodzącej z wylewów.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby jak najrychlej zarządził opracowanie projektu obwałowania Dniestru i Strwiążu od Sambora w dół i przedłożył Sejmowi do lat trzech projekt ustawy zapewniającej wykonanie obwałowania przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Kędzior.

L. s. 1562/1908. We Lwowie, dnia 30. września 1908.

Aleg 204

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie praktycznego kursu dozorców drenarskich.

Wysoki Sejmie!

W swem sprawozdaniu przedstawia Wydział krajowy wyniki nauk czwartego kursu drenarskiego i stwierdza, że pozyskał dalszych 27 stypendystów.

Wedle sprawozdania Wydziału krajowego czwarty dwuletni kurs drenarski kończy się z dniem 30. listopada 1908, a obecny personal dozorców liczy 85 konduktorów i dozorców drenarskich tudzież 27 uczniów, którzy w r. 1909 będą zdawać główny egzamin.

Koszta utrzymania na rok szkolny 1906/7 — 1908 — wynosiły 11.308 K 95 h, na które złożyły się: dotacya z funduszu krajowego w kwocie 7.000 K, oraz zasiłek c. k. Ministerstwa rolnictwa w kwocie 4.000 K, tudzież oszczędność z poprzednich lat w kwocie 308 K 95 h.

Komisya gospodarstwa krajowego uznając potrzebę otwarcia nowego kursu drenarskich dozorców z dniem 1. grudnia 1908 z powodu nieuniknionego w przyszłości dalszego zapotrzebowania dozorców drenarskich celem użycia takowych przy rozwijających się czynnościach drenowania pól w kraju i przy przedsiębiorstwach wodociągowych i kanalizacyjnych, które przydzielono Biurowi melioracyjnemu, aprobuje wczesne rozpisanie konkursu, wskutek którego przyjęto 3 kandydatów na wstępną praktykę letnią.

Z tych powodów wnosi Komisya gospodarstwa krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego z 24. kwietnia 1908 LW. 28675/1908 o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie, Sejm przyjmuje do wiadomości.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do otwarcia z dniem 1. grudnia 1908 piątego dwuletniego kursu praktycznego dozorców drenarskich dla 25 stypendystów.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Krynicki.

Ls. 1.646/1908. We Lwowie, dnia 1. października 1908.

205

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej w przdmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy w sprawozdaniu odnoszącem się do niniejszego przedmiotu LW. 45.240/1908 wykazuje, że czysty podatek powiatu Myślenickiego za rok 1907 wynosi 132.824 K.

Budżet powiatowy na rok 1908 wykazuje pokrycie wydatków 25% dodatkiem do podatków.

Projektowana gwarancya 200.000 K obciążyć może powiat kwotą roczną 9.100 K, czyli przyczynić się może do podniesienia dodatków powiatowych o 7%.

Razem z dotychczasowem obciążeniem wynosić może obciążenie w przyszłości 32%, oprócz ustawowego na fundusz drogowy 18%.

Kolej projektowana posiada dla powiatu Myślenickiego podstawowe znaczenie. Przecina bowiem $^3/_4$ powiatu, łącząc miasto powiatowe dotychczas kolei pozbawione z dwoma głównemi liniami kolejowemi. Kolej Wieliczka-Myślenice-Mszana przyczynić się musi do podniesienia powiatu i wzmożenia tegoż siły finansowej.

Prawdopodobnem jest, że wymieniona linia kolejowa będzie tak rentowną, że powiat z tytułu gwarancyi na żadną stratę nie narazi. Jednem słowem gwarancyę powiatu w celu doprowadzenia linii kolejowej Wieliczka-Myślenice Mszana uważać się musi za inwestycye pierwszorzędnego pożytku.

Wobec tego Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Skołyszewski.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na przyjęcie gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Krolestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatu w Myślenicach zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu myślenickiego wobec funduszu krajowego obowiązku uiszczania przez lat 75, licząc od chwili udzielenia koncesyi na lokalną kolej żelazną Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna rat w wysokości 4·55% rocznie, potrzebnych na oprocentowanie, tudzież planem wskazane umorzenie sumy 200.000 K, stanowiącej część kapitału zakładowego rzeczonej kolei.

Art. II.

Warunnki zobowiązania wymienionego w Art. I. określi osobna umowa między Reprezentacyą powiatową a Wydziałem krajowym imieniem funduszu krajowego.

Art. III.

Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy straci moc obowiązującą ustawa z 11. grudnia 1900 Dz. u. kr. Nr. 15. z roku 1901 w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Myślenicach na pokrywanie niedoborów projektowanej lokalnej kolei żelaznej ze Swoszowic względnie Podgórza na Myślenice do Lubienia względnie Mszany dolnej, ewentualnie na zaciągnięcie odpowiedniej pożyczki na zakupno akcyi zakładowych tejże kolei.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Ls. 1.647/1908, We Lwowie, dnia 1. października 1908.

Aleg. 206

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi czystego dochodu od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy w sprawozdaniu odnoszącem się do niniejszego przedmiotu wykazuje, że czysty podatek powiatu Wieliczka-Podgórze wynosił w r. 1906 kwotę 567.747 K 84 h.

Podatek ten ze względu na wzmagający się ruch przemysłowy ciągle wzrasta. Budżet powiatowy na rok 1908 wykazuje pokrycie wydatków powiatowych dodatkiem 36%.

Projektowana gwarancya powiatu od kwoty 150.000 K obciążyć może powiat rocznie o 6.825 K czyli 1·2% płaconych rocznych czystych podatków.

Razem z dotychczasowem obciążeniem wynosiłyby dodatki powiatowe 37%, oprócz ustawowego na fundusz drogowy 18%.

Wobec faktu, że kolej projektowana przyczynić się musi w znacznej mierze do podniesienia powiatu i wzmożenia tegoż siły finansowej, że obciążenie takowe jest inwestycyą dla powiatu bardzo korzystną; wobec tego że brak komunikacyi w południowej części powiatu jest powszechnie odczuwany; wobec prawdopodobieństwa, że kolej Wieliczka-Mszana łącząc dwie główne linie kolejowe kraju, skracając drogę do miejsc klimatycznych i kąpielowych o przeszło 24 km. będzie tak rentowną, że powiat z tytułu gwarancyi do żadnych świadczeń pociąganym nie będzie.

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Skołyszewski.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na przyjęcie gwarancyi dochodu czystego od części kapitału zakładowego kolei lokalnej Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatu w Wieliczce zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu wielickiego wobec funduszu krajowego obowiązku uiszczania przez lat 75, licząc od chwili udzielenia koncesyi na lokalną kolej żelazną Wieliczka-Myślenice-Mszana dolna rat w wysokości 4·55% rocznie potrzebnych na oprocentowanie, tudzież planem wskazane umorzenie sumy 15.000 K, stanowiącej część kapitału zakładowego rzeczonej kolei.

Art. II.

Warunki zobowiązania wymienionego w Art. I, określi osobna umowa między Reprezentacyą powiatową a Wydziałem krajowym imieniem funduszu krajowego.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

LS. 1648/08. We Lwowie, dnia 30. września 1908.

Aleg 207

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy miasta Rzeszowa co do urządzenia wodociągu miejskiego.

Wysoki Sejmie!

Za przykładem całego szeregu miast w kraju, jak Biała, Kraków, Podgórze, Tarnopol, Lwów i Bochnia, które w ostatnim czasie zaopatrzone zostały w zdrową wodę za pomocą wodociągów, zamierza obecnie również miasto Rzeszów urządzić wodociągi u siebie, aby tym sposobem zapewnić mieszkańcom wodę odpowiednią i podnieść stan zdrowotności i czystości miasta, które dla braku zdrowej wody wiele cierpiały. Przeważna ilość studzien w Rzeszowie posiada wedle sprawozdania biura sanitarnego miejskiego, tudzież lekarza powiatowego w Rzeszowie Dr. Józefa Barzyckiego wodę zupełnie nieodpowiednią do picia i gotowania i w wodzie tej stwierdzono znaczne ślady amoniaku i kwasu azotowego, tudzież wielką ilość chloru, pochodzącego najwidoczniej z wydzielin ludzkich.

Chcąc usunąć te wadliwości, prowadziło miasto Bochnia od szeregu lat poszukiwania za wodą za pośrednictwem znawców. W r. 1904 upoważniła Rada miejska Magistrat wspólnie z komisyą wodociągową do przeprowadzenia przedwstępnych robót i udzieliła w tym celu kredytu w kwocie 28.000 kor.

Magistrat powierzył przeprowadzenie studyów przygotowawczych inżynierowi Maślance, dodając mu do pomocy inż. Wierzbickiego. Studya te wykazały, że nie można było liczyć na zaopatrzenie miasta w wodę źródlaną, ponieważ w całej okolicy niema znaczniejszych źródeł, wobec czego postanowiono zużytkować do tego celu wodę wgłębną w okolicach Rzeszowa. Po przeprowadzeniu próbnych wierceń w kilku miejscowościach okolicznych, uznała wreszcie komisya ekspertów złożona z pp. nadradcy Ingardena, dyrektora Jaszczurowskiego i prof. Łomnickiego jako odpowiedni do celów wodociągowych, teren wodonośny, położony na części godgórza rzeszowskiego, rozciągający się na północ od Zaczernia pomiędzy Rudną a Jasionką.

Na podstawie opinii tej komisyi przystąpiono w r. 1906 do wykonania próbnej studni w Rudniej i powierzono robotę p. Zygmuntowi Rodakowskiemu. Po wykonaniu próbnej studni i otworów obserwacyjnych zarządzono próbne pompowanie, które wypadły ilościowo dodatnio, a badania chemiczne i bakteryologiczne stwierdziły, że jakość wody jest dobrą.

Ponieważ ludność obecna miasta Rzeszowa wynosi 22.000 mieszkańców, przeto licząc się z ewentualnym wzrostem ludności, projektowany wodociąg obliczonym został na potrzeby ludności o 30.000 mieszkańców.

Za podstawę ewentualnych kosztów urządzenia tego wodociągu przyjęto plan generalny zestawiony przez inżyniera Maślankę, tudzież opinię rzeczoznawców i komisyi wodociągowej. Koszta w ten sposób zestawione nie powinny przekroczyć sumy 1,400.000 K.

Na pokrycie tej sumy uchwaliła Rada miejska zaciągnąć pożyczkę w odpowiedniej sumie z pięćdziesięcioletnią amortyzacyą, a spłata tej pożyczki wymagać będzie rocznych rat amortyzacyjnych po 72.000 K, ponieważ gmina nie może z dochodów własnych pokrywać takiego wydatku, dochody te bowiem nie wystarczają na inne zwyczajne potrzeby gminy i na ich pokrycie obok dodatku konsumcyjnego nałożyć musiała rada gminna w r. 1908 33% dodatku do podatków bezpośrednich, przeto Rada miejska uchwałą z dnia 2 września 1907 powziętą, postanowiła na pokrycie rat zaciągnąć się mającej pożyczki zaprowadzić w gminie 5% podatek gminno-czynszowy od fasyonowanych czynszów najmu na cały okres czasu spłaty pożyczki to jest na lat 50.

Gmina przyjęła za podstawę uchwały tak długi okres czasu, aby sobie zapewnić możność swobodnej wpłaty rat amortyzacyjnych pożyczki w całym okresie jej spłaty tudzież aby uczynić zadość wymogom instytucyi finansowych, które jako warunek udzielenia tego kredytu stawiają zapewnienie sobie powyższej gwarancyi.

Nadto uchwaliła Rada miejska na wzór innych miast zaprowadzenie przymusu połączenia domów z wodociągiem, oraz ustanowienie opłaty za użytkowanie wody.

Na tem posiedzeniu uchwalono też projest odnośnej ustawy.

Uchwały Rady wraz z projektami ustaw ogłoszono w gminie publicznie, a wedle urzędowego poświadczenia, żaden z mieszkańców ani przeciw uchwałom Rady, ani przeciw projektom nie wniósł protestu. Rada powiatowa w Rzeszowie uchwałą z dnia 6. czerwca 1908 zatwierdziła powyższe uchwały Rady miejskiej, jako dla miasta korzystne.

Na pokrycie rat amortyzacyjnych pożyczki 1,400.000 K spodziewa się gmina uzyskać z 5% podatku gminnego od czynszu najmu — biorąc za podstawę przeciętny przychód czynszowy około 1,200.000 K; dochód roczny w sumie około 60.000 K, a resztę potrzebną pokryć z opłat za spotrzebowanie wody w budynkach niepodlegających podatkowi domo-czynszowemu, tudzież z opłat za zużycie wody w zakładach przemysłowych.

Możliwy niedobór w tych dochodach, tudzież koszta na utrzymanie i administracyę wodociągów, pokrywać będzie gmina z własnych dochodów bieżących.

Opłata rzeczona nie przyjdzie gminie z trudnością, jeżeli się zważy, że odpadnie gminie wydatek, jaki obecnie ponosi na sprowadzanie wody do skrapiania ulic, placów, dla straży pożarnej, dla szpitala i domu ubogich, tudzież na utrzymanie studzien publicznych, a w ostateczności siła podatkowa gminy jest tak wydatną, że nawet nieznaczna zwyżka w opłacie dodatków do podatków bezpośrednich wystarczy na wyrównanie ewentualnego niedoboru.

Z przedstawionego stanu rzeczy okazuje się, że miasto Rzeszów do budowy wodociągów przystąpić musi, gdyż budowa ta przyczyni się niepomiernie do poprawy stosunków zdrowotnych.

Projekt ustawy wodociągowej uchwalony przez Radę miejską zmierza właśnie do umożliwienia gminie sfinansowania i amortyzacyi zaciągnąć się mającej pożyczki na pokrycie kosztów budowy wodociągu i opiera się na zasadach obowiązujących już podobnych ustaw w miastach Białej, Krakowie, Podgórzu, Tarnopolu, Lwowie i Bochni.

Wprawdzie c. k. Rząd zawiadamiając Wydział krajowy o udzieleniu najwyższej sankcyi projektowi ustawy wodociągowej dla m. Bochni, wyraził zapatrywanie, że zezwalanie na pobór opłat gminnych na 50-letni okres czasu nie jest wskazane, lecz mimo to Wydział krajowy w sprawozdaniu swem proponuje przyznanie gminie m. Rzeszowa tego prawa poboru, wyrażając przekonanie, że c. k. Rząd uwzględniając wymogi stawiane w tym względzie przez instytucye finansowe, od powyższego życzenia swego odstąpi.

Z tych powodów wnosi Komisya administracyjna zgodnie ze sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 14. września 1908

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony pod ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Schätzel.

Ustawa

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w król. wol. mieście Rzeszowie połączenia swoich domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu tej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu i opłat gminnych na urządzenie, utrzymanie i rozszerzenie wodociągu miejskiego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel domu, położonego w obręcie gminy król. wol. miasta Rzeszowa, obywiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w dotyczącej ulicy lub dotyczącym placu połączyć dom swój z tym wodociągiem. Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić podług przepisów regulaminu technicznego (§. 9.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§. 2.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej w przeciągu 2 lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub odnośnym placu. Jeżeli właściciel nie wykona tego połączenia w tym terminie, może gmina wykonać je na jego koszt i stratę. — Domy, które powstaną dopiero po otwarciu wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem konsensu na zamieszkanie lub użytkowanie.

§. 3.

Koszta doprowadzenia wody do wodociągu miejskiego aż do granicy realności, ponosi gmina miasta Rzeszowa, koszta zaś dalszego połączenia i wewnętrznego urządzenia ponosi właściciel realności, gmina jednak wykonuje część tego połączenia od granicy realności aż do odległości 1 metra poza wodomierz na koszt właściciela. W domach, w których na razie nie będzie wodomierzy, orzeknie Magistrat, jak daleko część tego połączenia od granicy realności gmina wykona na koszt właściciela.

§ 4.

Od obowiązku, określonego w §. 1. ustęp pierwszy, może uwolnić Magistrat tych właścicieli domów, którzy w przeciągu sześciu miesięcy od wejścia w życie niniejszej ustawy wykażą się poświadczeniem zakładu upoważnionego przez władze do badania środków spożywczych, że woda w ich studniach jest zdrową, o ile te studnie przed wejściem w życie tej ustawy istniały. — Uwolnienie to może jednak Magistrat odwołać, jeżeli przy następnem badaniu wody okaże się, że stała się niezdrową. (Koszta ponownego badania wody ponosi gmina, jeżeli woda uznaną zostanie za zdrową, zaś właściciel domu, jeżeli woda zostanie uznaną za niezdrową). Gdy koszta połączenia w stosunku do wartości domu, o ile powstał przed wejściem w życie ustawy, będą za wysokie, może Rada miejska uwolnić od obowiązku w §. 1. ust. 1. określonego, jeżeli dostateczne zaopatrzenie domu w zdrową wodę jest zapewnione, czy to z powodu bliskości studni publicznej, czy też w inny sposób. Na żądanie właścicieli i po zbadaniu stosunków miejscowych, może Rada miejska również zezwolić na urządzenie kosztem właściciela i dla zakładów przemysłowych lub kolonii robotniczych, położonych w obrębie gminy, stosownej liczby studzien wodociągowych, zamiast połączenia poszczególnych domów z wodociągiem miejskim. Przeciw omówionym w tym paragrafie uchwałom Magistratu i Rady miejskiej nie pszysługuje prawo wnoszenia rekursu.

§. 5.

Na pokrycie kosztów urządzenia, utrzymania i administracyi wodociągu, miejskiego, tudzież rozszerzenia sieci rur wodociągowych, przysłuża gminie król. wol. miasta Rzeszowa prawo pobierania przez lat pięćdziesiąt, licząc od dnia oddania wodociągu na użytek publiczny, od budynków w obrębie gminy się znajdujących: a) podatku gminnego aż do wysokości 5% od zeznanego przez Władze sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej, b) opłaty za spotrzebowanie wody w budynkach nie podlegających podatkowi domowo-czynszowemu, jak np. w budynkach rządowych, krajowych, miejskich, dworcach kolejowych i t. p., według ceny jednostkowej ustanowionej w taryfie, c) opłaty stosownie do ceny jednostkowej za jeden metr sześcienny wody podług taryfy, za użycie wody do celów przemysłowych, jako to: łazienek, hoteli, kawiarń, ogrodów i t. p., jako też (opłaty stosownie do ceny jednostkowej za 1 m^3 wody podług taryfy za nadmiar użytej w roku wody, t. j, ponad ilość, której wartość podług ceny taryfowej odpowiada opłacanemu podatkowi wodociągowemu). Podatek gminny od czynszów a) i opłaty b), c) nie obciążają realności położonych przy ulicach i placach, przy których na razie nie będą umieszczone rury wodociągowe, dopóki to nie nastąpi. Od podatku gminnego a) może Rada gminna uwolnić tych lokatorów, którzy płacą czynsz

nie przenoszący 100 koron rocznie. Odpisanie rządowego podatku domowo-czynszowego dlatego, że mieszkanie stało próżne, pociąga za sobą uwolnienie od podatku gminnego w a).

§. 6.

W granicach oznaczonych §. 5 a) i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§ 5 b. i c.) ma Rada miejska ustanowić corocznie wysokość gminnego podatku (§ 5 a).

§. 7.

Podatek gminny (§ 5. a) i opłaty za używanie wody (§ 5. b. i c.) ponosić mają lokatorowie, względnie używający wody. Za podatek gminny (§. 5 a) odpowiadają gminie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do swych lokatorów. Opłaty zaś za używanie wody (§ 5 b. i c.) ściągane będą wprost od pobierających wodę, lub od tych, na których żądanie zakład wodociągowy wody dostarcza. Sposób uiszczania tego podatku i opłat określi regulamin (§ 9).

§. 8.

Podatek gminny i opłaty (§. 5. a. b. c) ściągane będą w obrębie gminy od obowiązanych do ich ponoszenia podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 9.

Regulamin techniczny (§ 1), taryfę opłat (§ 5 b. i c.), sposób uiszczania podatku gminnnego i opłat (§. 7) i w ogóle wszelkie rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy co do używania wody i wynagradzania za używanie wodomierzy uchwali Rada miejska. Uchwała ta jednak wymaga zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu c. k. Namiestnictwem. W taki sposób może nastąpić zmiana regulaminu taryfy i rozporządzeń wykonawczych.

§. 10.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 11.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 1644/908. We Lwowie, dnia 1. października 1908.

Lg 208

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z gminy Tyniowice-Chorzów w powiecie jarosławskim dwóch samoistnych gmin administracyjnych.

Wysoki Sejmie!

Sprawa rozdziału gminy Tyniowice-Chorzów i utworzenia z niej dwóch odrębnych gmin administracyjnych była już przedmiotem obrad komisyjnych i uchwały Wysokiego Sejmu, który na posiedzeniu dn. 15. listopada 1905 r. prośbę rzeczonej gminy w myśl wniosku Wydziału krajowego i Komisyi administracyjnej przychylnie załatwił i dotyczący projekt ustawy o rozłączeniu tych gmin uchwalił.

Ustawa ta jednak z powodu pewnych wadliwości kodyfikacyjnych nie została przedłożoną do najwyższej sankcyi Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z dn. 1. października 1907 l. 32.281 przesłanym Wydziałowi krajowemu przez c. k. Namiestnictwo w krótkiej drodze zwróciło uwagę, iż ustęp drugi Art. II. tego projektu, postanawiający, że ustawa ta wchodzi w życie dopiero w dniu ukonstytuowania się nowej Reprezentacyi gminnej w Tyniowicach i Chorzowie, nie daje prawnej podstawy do zastosowania przepisu zawartego w ustępie pierwszym tego artykułu, podług którego wybory do nowych Reprezentacyj gminnych w Tyniowicach i Chorzowie mają być rozpisane do dni 60 po ogłoszeniu ustawy.

W myśl tego należało zaproponować Wysokiemu Sejmowi zmianę Art. II. dotyczącego projektu ustawy podług wzorów dawniejszych tj. przez zamieszczenie postanowienia, że ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Już w sprawozdaniach Wydziału krajowego z dnia 18. października 1905 L. W. 96.401. oraz w sprawozdaniu Komisyi administracyjnej z dnia 4. listopada 1905 Ls. 3881. wykazaną została dosadnie i wyczerpująco p trzeba rozdzielenia tych osad i utworzenia z nich dwóch samoistnych gmin administracyjnych.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że zarówno Tyniowice jak i Chorzów posiadają wszelkie warunki potrzebne do wykonywania zadań samorządnych i policyi miejscowej. Tak bowiem jedna, jak i druga osada posiadają własne pastwiska w obszarze przeszło 7 morgów, Kasę pożyczkową, szpichlerz gminny i szkołę a nadto własny las w obszarze 20 morgów, który uchwałą Rady gminnej z dnia 10. maja 1902 i z dnia 23. marca 1903 został podzielony pomiędzy obie gminy w ten sposób, że Chorzów otrzymał 12 morgów i 600 kor. ewikcyi za ubytek drzewostanu na części przez siebie objętej, Tyniowice zaś otrzymała 8 m. lasu i przyjęła na siebie obowiązek zapłacenia 600 kor. gminie Chorzów z tytułu wyżej podanego.

Nadto zestawiane odrębnie od szeregu lat przez obie osady budżety, wykazują dostateczną ich zdolność do samoistnego wykonywania agend administracyjno-policyjnych bez zbytniego obciążenia mieszkańców dodatkami do podatków.

Ważnym powodem do poczynienia starań przez obie osady w celu rozdzielenia ich na odrębne gminy administracyjne, była i ta okoliczność, że sprawowanie czynności urzędowych w obu osadach odległych od siebie o 3 km. było w wysokim stopniu utrudnionem a interesy Tyniowic, stanowiących liczebnie i terytoryalnie mniejszą osadę, nie były przez większość reprezentantów Chorzowa, jako siedziby urzędu gminnego należycie strzeżone.

Okoliczności te były dostatecznym powodem, że Rada gminna w Chorzowie uchwałą z dnia 11. lipca 1899 r. objawiła jednomyślnie życzenie rozłączenia obu osad i utworzenia z nich samodzielnych gmin administracyjnych. Nadto c. k. Starostwo i Rada powiatowa w Jarosławiu, c. k. Sąd powiatowy w Pruchniku, c. k. Dyrekcya okręgu skarbowego, oraz obszar dworski i c. k. urząd ewidencyjny złożyły przychylne w tym kierunku oświadczenia.

Opierając się na podanych wyżej powodach, mniema Komisya gminna, że rozdzielenie obu osad i utworzenie z nich dwóch odrębnych gmin administracyjnych jest pożądanem. Gdy nadto w pierwotnym projekcie ustawy poczynione zostały zmiany w myśl wskazówek przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych podanych, przeto Komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ./. projekt ustawy:

Przewodniczący:
Bojko,

Sprawozdawca:
Bernadzikowski.

Ustawa

z dnia . . . . . o rozłączeniu osad Tyniowice-Chorzów, powiat Jarosław, i utworzeniu z nich samoistnych gmin administracyjnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Osady Tyniowice-Chorzów, w powiecie Jarosławskim, tworzące obecnie jedną gminę administracyjną a dwie gminy katastralne, rozdziela się i tworzy się z nich dwie samoistne gminy administracyjne, jedną pod nazwą Tyniowice, drugą zaś pod nazwą Chorzów, a to w granicach dotychczasowych gmin katastralnych.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w Tyniowicach-Chorzowie, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej nowych gmin — Tyniowice i Chorzów.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 1.645/1908. We Lwowie, dnia 1. października 1908.

Alleg. 209

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia z rozparcelowanego obszaru dworskiego w Zagórzu samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Medynia kańczucka“.

Wysoki Sejmie!

Wskutek rozparcelowania obszaru dworskiego w Zagórzu, położonego dawniej w powiecie łańcuckim, a obecnie w przeworskim, powstała w r. 1900 osada złożona z blizko 40 gospodarstw, obejmujących zwarte terytoryum o przestrzeni 344 m. 222 □⁰ i liczącą przeszło 200 mieszkańców.

Już w r. 1901 i 1903 wnieśli mieszkańcy rzeczonej osady petycye do Wysokiego Sejmu o utworzenie z rozparcelowanego obszaru dworskiego samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Medynia kańczucka

Petycye te jednak nie weszły na porządek dzienny obrad sejmowych. Wobec tego mieszkańcy tej osady wnieśli ponownie prośbę do Wydziału krajowego za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Łańcucie.

Dochodzenia zarządzone przez Wydział krajowy w tym przedmiocie, dostarczyły następujących danych:

Przedewszystkiem stwierdzono, że osada obecna jest odległą od zabudowanej części gminy Zagórz blisko o 3 klm., przez co — w razie wcielenia tego terytoryum do gminy Zagórz, — sprawowanie nad niem agend administracyjnych i policyjnych przez Reprezentacyę gminną w Zagórzu byłoby niewątpliwie utrudzonem.

W razie zaś utworzenia z tego terytoryum samoistnej gminy administracyjnej, wynosiłyby — według projektu preliminarza — wydatki na potrzeby gminne około 160 K, na pokrycie których, w braku innych źródeł dochodu, musianoby nakładać dodatki w wysokości około 38% do podatków bezpośrednich, wynoszących 453 K 9 h.

Wprawdzie Rada gminna w Zagórzu uchwałą z dnia 15. lipca 1905 oświadczyła się przeciw projektowanemu utworzeniu nowej gminy administracyjnej, nie przytoczyła jednak żadnych rzeczowych powodów.

Natomiast Rada powiatowa w Łańcucie uchwałą z dnia 12. maja 1905 r. wyraziła przychylną opinię w tej sprawie. Tak samo przychylnie oświadczyło się c. k. Starostwo pismem z dn. 21. lipca 1905 l. 3.542 i c. k. Sąd powiatowy w Przeworsku pismem z dnia 13. lipca 1905 l. 306/2 prez.

Gdy nadto c. k. Namiestnictwo we Lwowie reskryptem z dnia 9. maja 1908 l, 55.194 oznajmiło, że przeciw utworzeniu z rozparcelowanego obszaru dworskiego w Zagórzu samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Medynia kańczucka“ ze względów publicznych niema nic do zarzucenia, przeto uwzględniając wyżej przytoczone powody, Komisya gminna wnosi:

°/₀ Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony °/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Bernadzikowski.

Ustawa

z dnia . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o utworzeniu z posiadłości powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Zagórze, powiat Przeworsk, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Medynia kańczucka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Posiadłości powstałe wskutek rozparcelowania majętności tabularnej Zagórze, powiat Przeworsk, a stanowiące zwarty obszar, tworzyć mają nową samoistną gminę administracyjną pod nazwą Medynia kańczucka.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 1642/1908. We Lwowie, dnia 1. października 1908.

Aleg 210

Sprawozdanie

Komisyi gminnej w przedmiocie utworzenia z rozparcelowanych obszarów dworskich w Koniowie i Towarni samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Jagienka“.

Wysoki Sejmie!

Staraniem Banku ziemskiego w Łańcucie przeprowadzono parcelacye obszaru dworkiego Koniów, tworząc 58 gospodarstw włościańskich zupełnie skomasowanych o wprost idealnym podziale gruntów, gdyż gospodarstw do 3 ha. jest 12, od 3—6 ha 19, od 6 10 ha. 21, zaś nad 10 ha. 7. Obszar ten styka się bezpośrednio z rozparcelowanym obszarem Towarnia mającym 32 gospodarstw, tak, że ogółem oba rozparcelowane obszary mają 80 gospodarstw i 530 mieszkańców. Na granicy obu obszarów wybudowało Koło Pań Tow. szkoły Ludowej w Przemyślu szkołę ludową pod wezwaniem królowej Jadwigi, do której dzieci z obu obszarów uczęszczają.

Podatek gruntowy, jaki oba te obszary płacą, wynosi 385 K 59 h., do czego jeszcze doliczyć wypadnie podatek domowo klasowy dotychczas nie przypisany.

Ponieważ podług prawdopodobnych obliczeń suma spodziewanych wydatków gminnych wyniesie rocznie kwotę 136 K 75 h., czyli 28% od obecnie płaconego podatku; ponieważ za utworzeniem samoistnej gminy oświadczyła się jednogłośnie Rada powiatowa w Starym Samborze, c. k. starostwo, c. k. sąd powiatowy w Starej Soli, c. k. Urząd podatkowy, c. k. Urząd ewidencyjny, wreszcie wyraziły swą zgodę reprezentacye gminne w Koniowie i Towarni;

ponieważ także względy rzeczowe za utworzeniem samoistnej gminy politycznej przemawiają;

Komisya gminna zgodnie ze sprawozdaniem Wydziału krajowego LW. 32.800/1908, wnosi:

*/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony */. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Skołyszewski.

Ustawa

z dnia . . . . . o utworzeniu z posiadłości powstałych z rozparcelowanych dóbr tabularnych Koniów i Towarnia, powiat Stary Sambor, nowej gminy administracyjnej pod nazwą Jagienka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Posiadłości, powstałe wskutek rozparcelowania majętności tabularnych Koniów i Towarnia, powiat Stary Sambor, a stanowiące zwarty obszar, tworzyć mają samoistną gminę administracyjną pod nazwą Jagienka.

Art II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 1.705/1908. We Lwowie, dnia 1. października 1908.

Sprawozdanie

Komisyi gminnej w przedmiocie utworzenia z gminy Laszki murowane dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą „Laszki murowane miasteczko“ i „Laszki murowane wieś“, oraz petycyi gminy Laszki murowane L. 864/570.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy sprawozdaniem LW. 30.185/1908 wykazuje, że obecna gmina Laszki murowane liczy około 150 numerów domów i około 900 mieszkańców. Rada gminna dobrowolnie na podział gminy i majątku gminnego się zgodziła. Według obliczenia Wydziału krajowego dochody własne obu projektowanych gmin nie tylko że wystarczają na pokrycie wydatków gminnych, ale nawet pozostaje nadwyżka dla Laszek murowanych miasteczka 84 K 40 h. zaś dla Laszek murowanych wsi 227 K 90 h.

C. k. Namiestnictwo, c. k. Starostwo w Starym Samborze, Wydział Rady powiatowej w Starym Samborze, Prezydyum c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie, c. k. Sąd powiatowy w Starej Soli, c. k. krajowa Dyrekcya Skarbu, c. k. Urząd podatkowy w Starej Soli, oraz c. k. Urząd ewidencyjny w Starej Soli, wszystkie te władze i urzędy oświadczyły się za rozdziałem Laszek murowanych na dwie gminy.

Wobec faktu, że wszystkie rzeczowe momenta przemawiają za rozdziałem, Komisya gminna zgodnie ze sprawozdaniem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

(Tem samem załatwiono petycyę L. 864/570).

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Skołyszewski.

Ustawa

z dnia . . . . . o rozdzieleniu gminy Laszki murowane, powiat Stary Sambor, i utworzeniu z niej dwóch samoistnych gmin administracyjnych pod nazwą Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminę Laszki murowane, w powiecie starosamborskim, rozdziela się i tworzy się z niej dwie samoistne gminy administracyjne, jedną pod nazwą Laszki murowane miasteczko, drugą zaś pod nazwą Laszki murowane wieś.

Art. II.

Granicę między gminami Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś ma tworzyć potok zwany „Malinowskim".

Art. III.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w Laszkach murowanych, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej nowych gmin Laszki murowane miasteczko i Laszki murowane wieś.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych

LW. 1709.

We Lwowie dnia, 1. października 1908.

Alleg 212

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności departamentu VI. za czas od 1. września 1906. do 30-tego kwietnia 1908.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 16. września 1908. L. s. 2. Wysoki Sejm przekazał sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu VI. za czas od 1. września 1906. do 30. kwietnia 1908 komisyi prawniczej, która zbadawszy to przedłożenie, przedkłada następujące swoje uwagi i wnioski:

Komisya z zadowoleniem przyjęła do wiadomości, że prawie wszystkie exhibita, które w czasie sprawozdawczym do departamentu VI wpłynęły, zostały formalnie załatwione, chociaż ich liczba w porównaniu z rokiem 1904. znacznie się powiększyła.

Co do działu czynności w sprawozdaniu Wydziału krajowego pod napisem „Sprawy terytoryalne“ wymienionych, komisya prawnicza z przykrością stwierdzić musi, że uchwały sejmowe od lat 10 powtarzane, a szczególnie w latach 1901, 1902, 1903, 1904 i 1905 powzięte przez c. k. Rząd uwzględnione nie zostały i sprawy temiż uchwałami objęte ani na krok nie postąpiły.

Na żądane przez Wysoki Sejm z 7 sądów obwodowych i 10 sądów powiatowych c. k. Rząd dopiero w roku 1907. postanowił utworzyć nowe sądy powiatowe w Rudniku i Krasnej, a wykonanie tego postanowienia nastąpi dopiero później, wiadomem zaś jest z doświadczenia, że od postanowienia utworzenia nowego sądu do wykonania lata mijają.

Dzieje się to z wielką krzywdą kraju, bo potrzeba nowych sądów jest już dawno przez czynniki miarodajne uznaną, a brak tych sądów uniemożliwia prawidłowe wykonanie wymiaru sprawiedliwości.

Należy przeto nie ustawać w urgowaniu zadośćuczynienia potrzebom kraju uchwałami Wysokiego Sejmu stwierdzonym i dlatego komisya proponuje rezolucyę ponawiającą dawne dotąd nieuwzględnione uchwały Wysokiego Sejmu.

Petye gmin Husaków, Arłamowska Wola, Łonie, Demeszkowe, Dryszczów, Moszczenia, Machlińce i Zakopane o zmiany terytoryalne starostw i sądów, tudzież o utworzenie nowych sądów prawidłowo były traktowane, a komisya nie czuje się spowodowaną co do tych petycyi czynić jakieś uwagi.

Co do spraw tyczących się żandarmeryi, komisya z ubolewaniem spostrzegła, że słusznemu i ze wszech miar uzasadnionemu postulatowi Wysokiego Sejmu, aby c. k. Rząd przy zakupnie materyałów dla żandarmeryi potrzebnych wyłącznie tylko przemysł krajowy uwzględnił, zadość uczynić nie myśli, bo odpowiedź pismem c. k. Namiestnictwa z dnia 13. listopada 1906. L. 85022. Wydziałowi krajowemu udzielona jest tak zaklauzulowaną i wymijającą, że zadowolić nie może.

Komisya wnosi przeto na ponowne uchwalenie odpowiedniej rezolucyi.

Również nie można z oka spuścić żądania już dawniej kilkakrotnie przez Wysoki Sejm uchwalonego, aby koszta kwaterunku żandarmeryi Rząd sam ponosił.

Niema racyonalnego powodu, dla którego koszta te miałyby obciążać kraj i dlatego wnosi komisya na ponowienie w tym kierunku uchwalonych, a należycie uzasadnionych rezolucyi.

Na końcu zauważa komisya, że żądaniu Wysokiego Sejmu, aby przy żandarmeryi wprowadzono język urzędowy polski, dotąd zadość się nie stało i że należy się o to ustawicznie uchwalaniem odpowiednich rezolucyi upominać.

Co do oddania konserwacyi gmachu żandarmeryi we Lwowie c. k. Komendzie żandarmeryi komisya uważa zarządzenie Wydziału krajowego za racyonalne, wyraża jednak życzenie, aby Wydział krajowy czuwał nad należytą konserwacyą tego gmachu, przekonał się, ile komenda żandarmeryi na ten cel wydała i uregulował kwestyę, co się stać ma z pozostałemi zaoszczędzeniami.

Preliminarz żandarmeryi będzie przedmiotem obrad innej komisyi, komisya prawnicza przeto od wszelkich uwag w tym względzie się wstrzymuje.

Kupno realności od fundacyi śp. Dra Jana Towarnickiego zdaje się być korzystnem dla funduszu krajowego i dlatego komisya dotyczącą część sprawozdania przyjmuje do wiadomości.

W sprawach propinacyjnych wzrost funduszów propinacyjnych 37 miast jest prawidłowy, zdaje się przeto, że c. k. Starostwa zaległości ściągają i nasuwa się tylko uwaga, że kwotę 980.968 K 13 h. wymienioną w pozycyi 8. wykazu w sprawozdaniu Wydziału krajowego pod napisem „Sprawy propinacyjne“ umieszczoną należałoby korzystniej lokować niż na 3·6%, bo nie trudno uzyskać 4%. Zamknięcie rachunków i preliminarz funduszów propinacyjnych są przedmiotem badań i uchwał innej komisyi.

W sprawach szupasowych komisya zgadza się z postępowaniem Wydziału krajowego w jego sprawozdaniu przedstawionem, a komisyi w tej sprawie żadne uwagi się nie nasuwają.

W sprawach wojskowych nie załatwione przez Sejm petycye rezerwistów wojskowych wskutek nowej w tym przedmiocie wydanej ustawy państwowej okazały się bezprzedmiotowe.

Reszta sprawozdania w przedmiocie spraw wojskowych wskazuje na prawidłowe postępowanie Wydziału krajowego, a komisya w tym względzie żadnych uwag nie czyni.

Co do krajowego funduszu sierocińskiego Wysoki Sejm powziął na dniu 5. marca 1907. uchwałę, którą 1) polecono Wydziałowi krajowemu, aby sprawę stworzenia po powiatach w kraju domów zaopatrzenia i wychowania ubogich sierót, dzieci zaniedbanych, lub na zaniedbanie narażonych wziął pod rozwagę i zbadał, czyby z funduszów gmin pochodzących z grzywien karnych tego rodzaju instytucye powstać mogły; 2) którą wezwał Wys. Sejm c. k. Rząd, ażeby ze względu, że ustawa z dnia 3. czerwca 1901, dz, u. p. Nr. 62. przestaje obowiązywać z końcem roku 1910, przedłożył możliwie jak najrychlej Radzie Państwa nowy projekt ustawy o przekazaniu krajom nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych po upływie r. 1910., a to w tym kierunku, iżby wszystkie z końcem r. 1910 urosłe nadwyżki z obrotu, po zatrzymaniu odpowiedniej rezerwy, a następne coroczne nadwyżki przekraczające tę rezerwę były w całości przekazywane krajom.

Wydział krajowy postanowił nie rozpoczynać w tej mierze żadnej akcyi a to dla szczupłości funduszu sierocego i niepomyślnego stanu finansów krajowych.

Komisya nie zgadza się z tem zapatrywaniem, albowiem sprawa sama jest zbyt ważną i wdrożenie akcyi przygotowawczej jest bardzo pożądanem, gdy przed należytem zbadaniem sprawy sądu o jej wykonalności wydać nie można. Nadto ustawa z dnia 3. czerwca 1901. dz. u. p. Nr. 62. przestaje obowiązywać z końcem r. 1910, Rząd musi przeto przygotować nową ustawę co do nadwyżek kas sierocińskich, a wyniki badań w ust. 1. uchwały semowej z dnia 5. marca 1907. Wydziałowi krajowemu poleconych, będą cennym materyałem dla poparcia żądań w ustępie 2. tej uchwały wyrażonych.

Komisya wnosi przeto na polecenie Wydziałowi krajowemu, aby uchwałę z dnia 5. marca 1907. ust. 1. wykonał.

Resztę sprawozdania w sprawie krajowego funduszu sierocego komisya przyjmuje bez dalszych uwag do wiadomości.

Co do sprawy krajowej osady poprawy dla nieletnich przestępców, komisya uważa działanie Wydziału krajowego w sprawozdaniu przedstawione za prawidłowe i celowi odpowiadające i wyraża tylko życzenie, aby sprawa w szybszem tempie postępowała.

Uwolnienie od należytości prawnych wszystkich fundacyi jubileuszowych z powodu 60-letniego panowania Najj. Pana już ustawą przyznane zostało. Sprawozdanie Wydziału krajowego o sprawach pocztowych, o krajowych opłatach konsumcyjnych i o zapomogach i subwencyach nie nasuwają komisyi żadnych uwag.

Przy dziale „sprawy tyczące się ustawodawstwa cywilnego lub karnego“ komisya z ubolewaniem spostrzegła, c. k. Rząd nie uważa za potrzebne na wezwanie Sejmu dać przynajmniej odpowiedź jakąkolwiek.

Ta sama uwaga nasuwa się przy dziale tyczącym się „podatków i należytości“.

W sprawie „Wychodźtwa“ Wysoki Sejm powziął jeszcze dnia 11. listopada 1904 uchwałę wzywającą c. k. Bząd, 1) aby w jak najkrótszym czasie doprowadził do skutku ustawę zapewniającą emigrantom ochronę, nim zaś ustawa ta wejdzie w życie, tudzież, o ile ochrona i organizacya emigracyi nie da się przeprowadzić w drodzc ustawy, aby zapobiegał nadużyciom w drodze systematycznej działalności administracyjnej; 2) aby wszystkimi środkami, ktorymi rozporządza państwo, ruch emigracyjny skierował na Tryest; 3) ażeby dla ochrony wychodźców z Galicyi od wyzysku w drodze, a zwłaszcza czasowej emigracyi zarobkowej do

Niemiec, ustanowił w Mysłowicach, albo we Wrocławiu agenta konsularnego rozumiejącego po polsku i rusku.

Dotąd uchwała ta została bezskuteczną.

Bo prócz tego, że do c. i k. Konsulatu austro-węgierskiego we Wrocławiu przydzielono urzędnika władającego językiem polskim i ruskim, c. k. Rząd nic w tej sprawie nie uczynił, a przynajmniej Wydział krajowy nie otrzymał żadnej urzędowej wiadomości, aby coś w tej mierze się stało.

Wydział krajowy nie powinien przeto tej sprawy z oka spuścić, lecz należy wykonanie uchwały Wysokiego Sejmu urgować.

Komisya prawnicza wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności departamentu VI. za czas od 1. września 1906 do 30. kwietnia 1908 do wiadomości.

2) Sejm ponawia uchwały swoje z lat 1901, 1903, 1904, 1905 i 1907 dotyczące otwarcia nowych sądów obwodowych i powiatowych i wzywa z całą stanowczością ponownie c. k. Rząd, aby

a) zarządził bezzwłocznie otwarcie c. k. Sądu obwodowego w Czortkowie,

b) otworzył najspieszniej sądy obwodowe w Białej, Bochni, Nowym Targu, Mielcu, Jarosławiu i Żółkwi, tudzież sądy powiatowe w Baranowie, Majdanie, Rudniku, Jagielnicy, Jezierzanach, Krasnej, Podkamieniu, Strzeliskach nowych, Uścierykach i Zawałowie,

c) aby zbadał, czy zachodzi potrzeba utworzenia sądów powiatowych w miasteczkach Kozłowie i Magierowie.

3) Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby wniósł na zmianę dotychczasowej ustawy o kwaterunkach c. k. Żandarmeryi w tym duchu, aby koszta tego kwaterunku ponoszone były przez Skarb Państwa.

4) Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby przy zakupnie przedmiotów dla Żandarmeryi potrzebnych uwzględniał wyłącznie przemysł krajowy.

5) Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby wprowadził język polski w urzędowaniu c. k. Żandarmeryi w kraju.

6) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby bezzwłocznie przystąpił do wykonania uchwały sejmowej z dnia 5. marca 1907 w sprawie tworzenia po powiatach w kraju domów zaopatrzenia i wychowania ubogich sierót, dzieci zaniedbanych lub na zaniedbanie narażonych.

Przewodniczący:
Maiss

Sprawozdawca:
Fruchtmann

L. s. 1.706/1908. We Lwowie, dnia 1. października 1908.

Aleg. 213

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z 31. marca 1908 LW 108.882/1907 w sprawie wydzielenia gminy Demeszkowce wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bursztynie a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bołszowcach

Wysoki Sejmie!

Gmina Demeszkowce z obszarem dworskim wniosły dnia 25. lutego 1907 Ls. 1.299/1907 i 1 318/1907 petycye do Wysokiego Sejmu o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bursztynie, a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bołszowcach.

Wysoki Sejm na podstawie sprawozdania Komisyi prawniczej uchwałą z 12. marca 1907 odstąpił te petycye Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku.

Ponieważ przeprowadzone przez Wydział krajowy dochodzenia, oparte na orzeczeniu władz, wykazały słuszność żądania gminy i obszaru dworskiego w Demeszkowcach, — przeto Komisya prawnicza zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, że w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dobra mieszkańców Demeszkowiec leży wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bursztynie a przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bołszowcach.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
A. Brunicki.

Ls. 1707/08.

We Lwowie, dnia 1. października 1908 r.

Aleg 214

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 31. marca 1908 L. W. 127185/07 w sprawie wydzielenia gminy Dryszczowa pow. Podhajce wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu pow. w Podhajcach, a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu pow. w Bołszowcach.

Wysoki Sejmie!

Gmina Dryszczów wniosła dnia 9. listopada 1905 r. L. 4089 petycyę do Wysokiego Sejmu o wydzielenie jej z okręgu Sądu pow. w Podhajcach o przydzielenie do okręgu c. k. Sądu pow. w Bołszowcach. Co do tej petycyi Sejm nie powziął był wprawdzie żadnej uchwały, Wydział krajowy jednak zarządził dochodzenia oparte na orzeczeniu władz autonomicznych i rządowych, które wykazały słuszność żądania gminy Dryszczów, do którego to żądania przyłączył się także obszar dworski pismem z 31. sierpnia 1907.

Wobec powyższych okoliczności Komisya prawnicza zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, że w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności mieszkańców gminy Dryszczów leży wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu sądowego w Podhajcach, a przydzielenie ich do okręgu c. k. Sądu pow. w Bołszowcach.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
A. Brunicki.

LW. 1708/08.

Lwów, dnia 1 października 1908.

Aleg. 215

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału kraj. z 2 września 1908 LW. 89284/908, w sprawie wydzielenia gminy Krasna z powiatu brzeżańskiego i okręgu c. k. Sądu powiat. w Kozowie, a przydzielenia jej do powiatu politycznego i do okręgu sądowego w Zborowie.

Wysoki Sejmie!

Gmina Krasna wniosła 12. czerwca 1907 do c. k. Starostwa w Brzeżanach prośbę o wydzielenie jej z okręgu c. k. Starostwa w Brzeżanach i c. k. Sądu pow. w Kozowie, a przydzielenie do okręgu c, k. Starostwa i c. k. Sądu pow. w Zborowie, uzasadniając swą prośbę tem, że odległość tej gminy od Brzeżan wynosi 5 mil, od Kozowy 3 mile, a od Zborowa 5–8 klm.

C. k. Starostwo w Brzeżanach odniosło się najpierw do wydziału powiatowego w Brzeżanach, który na podstawie uchwały rady pow. z 30. października 1907 oświadczył się za żądanem wydzieleniem. Niemniej obszar dworski w Krasnej przyłączył się do petycyi tamtejszej gminy.

Tak uzupełnioną prośbę gminy Krasna przedłożyło c. k. Starostwo w Brzeżanach c. k. Namiestnictwu, które ją z wnioskiem przychylnym odstąpiło Wydziałowi krajowemu.

Wydział kraj. przeprowadził dalsze dochodzenia, które wykazały słuszność żądania gmina Krasna.

Gdy więc miarodajne czynniki i władze uznały żądanie w mowie będącej gminy za uzasadnione, komisya prawnicza zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, iż dla dogodności mieszkańców gminy Krasna, i w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości, leży wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu politycznego w Brzeżanach i c. k. Sądu powiatowego w Kozowie, a przydzielenie do okręgu politycznego i c. k. Sądu powiatowego w Zborowie.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
A. Brunicki.

LW. 1.703/08. We Lwowie, dnia 1. października 1908.

Nr. 216

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału kraj. w przedmiocie wydzielenia gminy Bełejowy wraz z obszarem dworskim z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Bolechowie, a przydzielenia do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Dolinie.

Wysoki Sejmie!

Gmina Bełejów powiatu dolińskiego wraz z obszarem dworskim, wniosła prośbę do Wydziału pow. w Dolinie o wydzielenie z okręgu c. k. Sądu pow. w Bolechowie a przydzielenie do okręgu c. k Sądu pow. w Dolinie, uzasadniając swą petycyę tem, iż odległość gminy Bełejów do Bolechowa wynosi 22 klm., zaś od sądu w Dolinie 18 klm.

Petycyę powyższą wraz z przychylną opinią Rady powiatowej w Dolinie z 26. lutego 1908, przedłożył Wydział powiatowy Wydziałowi krajowemu, który przeprowadził odpowiednie dochodzenia a gdy miarodajne w tej sprawie czynniki i władze, uznały żądanie gminy i obszaru dworsk. w Bełejowie za uzasadnione, przeto Komisya prawnicza zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, iż w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności mieszkańców gminy Bełejów, leży wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu sądowego w Bolechowie i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu w Dolinie.

Przewodniczący:
Maiss, *w. r.*

Sprawozdawca:
A. Brunicki, *w. r.*

Aleg 217

Wniosek

posła Wrześniowskiego i towarzyszy.

Zważywszy, że statut organizacyjny dla administracyi kolei państwowych z 28. lipca 1896 L. 1369/E. B. Dz. pr. p. Nr. 129 z r. 1896 we wielu postanowieniach niekorzystnie odziaływa na dobro kraju;

zważywszy, że obecna organizacya kolejowa jest nietylko uciążliwą i powolną, ale także bez odpowiedniej korzyści kosztowną i że wrostowi ruchu osobowego i handlowego wcale nie odpowiada;

zważywszy, że potrzeba administracyę kolejową uwolnić z biurokratycznej formalistyki, która ciąży na wielu innych urzędach austryackich, a krępuje w dwójnasób administracyę kolei będących praktycznemi przedsiębiorstwami, mającemi ułatwić handel i zbyt i zapewnić regularność obrotu;

zważywszy, że obecne przepisy nie zabezpieczając ani kontroli, ani prawidłowej gospodarki, w dwójnasób osłabiają inicyatywę władz krajowych, szybkość zarządzeń i elastyczność ruchów;

zważywszy, że rzeczone przeszkody i utrudnienia w miarę wzrotu ruchu i obrotu handlowego coraz bardziej się wzmagają;

podpisani stawiają następujące wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

1. ażeby zamiast trzech dyrekcyi galicyjskich kolei państwowych utworzył jedną krajową Dyrekcyę z siedzibą we Lwowie, którejby podlegały wszystkie linie kolei galicyjskich, oraz linie kolei północnej, któremi przechodzi ruch z Galicyi do Prus i do granicy Ślązko-Morawskiej, a które stanowią z liniami galicyjskiemi obszar zjednoczony wspólnymi interesami obrotu i gospodarstwa ekonomicznego;

2. ażeby rzeczoną Dyrekcyę przy zachowaniu dla Ministerstwa kolei naczelnego nadzoru, jednolitego kierownictwa, wydawania ogólnych przepisów i zasad

taryfowych, wyposażył w szerszy zakres działania, przyznając tejże dyrekcyi rozszerzoną kompetencyę:

a) w sprawach taryfowych i komercyalnych;

b) w sprawach budżetowych;

c) w sprawach personalnych i

d) w sprawach dostaw;

3. ażeby z zachowaniem dla dyrekcyi galicyjskich kolei we Lwowie naczelnej kontroli i kierownictwa, przeniósł do obejmujących po 250 kilometrów urzędów pomocniczych, punkt ciężkości administracyi i bezpośredniego nadzoru służby.

We Lwowie dnia 30. września 1908.

Wnioskodawca:
Wrześniowki *w. r.*

Sobolewski, Marszałkowicz, Zamoyski, Landau, Stapiński, Skarbek, Tertil, Adam, Hanczakowski, Korol, Merunowicz, Dudykiewicz, Maiss, Kozłowski, Bernadzikowski, Rayski, Battaglia, Laskowski.

Ls. 1.450/08.

We Lwowie dnia 30. października 1908.

Akc. 318

Wniosek

posłów Zamoyskiego i Sozańskiego i tow. w sprawie przyspieszenia regulacyi rzeki Bystrzycy i Czerchawki.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się c. k. Rząd, aby ze względu na dotkliwe klęski grożące w dalszym ciągu miejscowościom położonym nad brzegami Bystrzycy i Czerchawki przyspieszył akcyę regulacyjną tych rzek.

Wnioskodawcy:
Zamoyski i Sozański, w. r.

Horodyski, Adam, Laskowski, Halban, Bojko, Stapiński, Skarbek, Wrześniowski, Hańczakowski, Brunicki Julian, Czartoryski, Długosz, Gorayski.

Aleg. 219

LS. 1451/08.

We Lwowie, dnia 30. września 1908.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy zmieniającej art. IV., V., VI. i VII. ustawy o Radzie szkolnej krajowej z dnia 15. lutego 1905 Nr. 38 Dz. u. kraj. Nr. 39.

Ustawa

z dnia . . . . . ., zmieniająca postanowienia art. IV., V., VI. i VII. ustawy o Radzie szkolnej krajowej z dnia 15. lutego 1905 Nr. 39 Dz. u. kr.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia art. IV.. V., VI. i VII. ustawy o Radzie szkolnej krajowej z dnia 15. lutego 1905 Nr. 39 Dz. u. kr. opiewać mają, jak następuje:

Art. IV.

Rada szkolna krajowa składa się:

1. Z przewodniczącego, którym jest Namiestnik kraju albo Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej, albo gdy ten funkcyi swojej pełnić nie może, zastępca wyznaczony przez Namiestnika;

2. z referentów spraw szkolnych administracyjnych i ekonomicznych;

3. z inspektorów szkolnych krajowych:

4. z czterech delegatów Sejmu krajowego, którzy posiadać muszą bierne prawo wyborcze do Sejmu krajowego;

5. z trzech duchownych religii katolickiej, a mianowicie jednego obrządku łacińskiego, drugiego obrządku greckiego, trzeciego obrządku ormiańskiego, z jednego duchownego wyznania ewangielickiego i jednego reprezentanta wyznania izraelickiego;

6. z jedenastu zawodowych znawców szkolnictwa, z których trzech ma być powołanych z grona nauczycieli szkół wyższych, jeden z grona nauczycieli szkół gimnazyalnych, jeden z grona nauczycieli szkół realnych, jeden ze szkół ludowych, jeden z seminaryów nauczycielskich, jeden ze szkół handlowych, jeden ze szkół przemysłowych, nadto dwóch znawców hygieny szkolnej;

7. z czterech delegatów miast, z których dwóch wybiera Rada miasta Lwowa, dwóch Rada miasta Krakowa. Ci delegaci posiadać mogą bierne prawo wyborcze do Rady gminnej.

Przed objęciem czynności mają członkowie Rady szkolnej krajowej złożyć w ręce jej przewodniczącego ślubowanie w miejsce przysięgi na wierność i posłuszeństwo cesarzowi, na zachowanie ustaw zasadniczych i wszystkich innych ustaw, na sumienne spełnianie obowiązków i na zachowanie tajemnicy urzędowej obrad.

Art. V.

Członków Rady szkolnej krajowej, wymienionych w art. IV. pod l. 5. mianuje cesarz na wniosek ministra wyznań i oświecenia, oparty na propozycyi namiestnika. Co do wniosku w przedmiocie nominacyi duchownych wyznania katolickiego i ewangielickiego, namiestnik porozumie się z Ordynaryatami metropolitalnymi względnie z krajową władzą zwierzchniczą wyznania ewangielickiego.

Członków Rady szkolnej krajowej wymienionych w art IV. pod l. 6., wybierają po jednym senaty uniwersytetów lwowskiego i krakowskiego, grono profesorów lwowskiej szkoły politechnicznej, delegaci gron profesorów szkół gimnazyalnych, szkół realnych, seminaryów nauczycielskich, szkół handlowych, szkół przemysłowych.

Znawcę zawodowego ze szkół ludowych wybiera krajowa konferencya nauczycieli szkół ludowych.

Znawców hygieny szkolnej wybierają po jednym wydziały lekarskie uniwersytetów lwowskiego i krakowskiego (niekoniecznie z grona swych członków).

Członkowie Rady, wymienieni w Art. IV, pod l. 4, 5, 6, 7, urzędują przez lat trzy, poczem mogą być ponownie wybrani względnie mianowani.

Członkom Rady, wymienionym w art. IV. pod l. 4—7, przyzna Sejm odpowiednie wynagrodzenie z funduszów krajowych.

Art. VI.

Rada szkolna krajowa na posiedzeniach pełnych i na posiedzeniach sekcyj załatwia kolegialnie sprawy, w których ma powziąć decyzyę albo zdanie swoje i wnioski przedłożyć Ministerstwu wyznań i oświecenia.

Sekcyj, które w zakresie swego działania samoistnie załatwiają sprawy, jest cztery: pierwsza dla spraw szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich, druga dla spraw szkół średnich, trzecia dla spraw szkół handlowych, czwarta dla spraw szkół przemysłowych.

Rozdział czynności pomiędzy posiedzenia pełne i sekcyjne określa regulamin wewnętrzny Rady szkolnej krajowej, zachowując przy tem zasadę, że sprawy natury ogólnej zastrzeżone być mają pełnej Radzie, ale i te przygotowane być winny przez obrady i wnioski właściwych sekcyj.

Wszelkie nominacye nauczycieli tudzież wnioski w sprawie nominacyi muszą być uchwalone na pełnych posiedzeniach Rady.

Referaty mogą być powierzone także członkom Rady, nie należącym do kategoryi członków, wymienionych w art. IV. pod l. 2. i 3.

Art. VII.

Na posiedzeniach pełnych mają głos stanowczy wszyscy członkowie Rady, wymienieni w art. IV. pod l. 4—7, zaś z członków, wymienionych pod l. 2. i 3. tylko ośmiu, a to prócz członka, który o przedmiocie obrad referuje i krajowego inspektora szkolnego, do którego zakresu agend przedmiot obrad bezpośrednio należy, z reszty obecnych starsi rangą, względnie starsi służbą w tej samej randze.

Na posiedzeniach sekcyjnych mają głos stanowczy wszyscy członkowie Rady, wymienieni w art. IV. pod l. 4—7, wchodzący w skład danej sekcyi, z członków zaś wymienionych pod l. 2 i 3 tylko czterech, a to oprócz członka, który o przedmiocie obrad referuje i krajowego inspektora szkolnego, do którego zakresu agend przedmiot obrad bezpośrednio należy, z reszty obecnych starsi rangą względnie starsi służbą w tej samej randze.

Tak na posiedzeniach pełnych jak sekcyjnych liczba głosujących członków Rady szkolnej krajowej z pośród wymienionych w art. IV. pod l. 1—3 nie może być wyższą, niż liczba członków z pośród wymienionych w art. IV. pod l. 4—7.

W skład każdej sekcyi wchodzą reprezentanci spraw szkolnych, administracyjnych i ekonomicznych i krajowi inspektorowie szkolni, załatwiający sprawę, które do danej sekcyi należą, z innych zaś członków ci, których Rada szkolna krajowa wyborem, na pełnem posiedzeniu dokonanym, do danej sekcyi przeznaczyła. Delegaci Sejmu krajowego wejść mają

po jednym, znawcy szkolnictwa przynajmniej po dwóch do każdej sekcyi.

Każdy członek Rady może głosować tylko w jednej sekcyi. Wyjątek pod tym względem zachodzi tylko co do referentów administracyjnych i ekonomicznych, oraz inspektorów szkolnych krajowych, o ile oni załatwiają sprawy dwóch sekcyj. Jeżeli jednak przedmiotem obrad sekcyi jest sprawa dotycząca nauki religii, ćwiczeń religijnych lub nauczycieli religii, to reprezentant wyznania i obrządku, do którego dana sprawa się odnosi, chociażby nie był członkiem sekcyi, ma prawo uczestniczenia w jej posiedzeniach i obradach nad sprawą z głosem stanowczym.

Rada szkolna krajowa może powołać do poszczególnych spraw znawców zawodowych, którzy obecnie będą na posiedzeniach z głosem doradczym; na posiedzenia sekcyi trzeciej i czwartej będzie ich zaś w liczbie trzech, również z głosem doradczym, powoływać stale.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi wyznań i oświecenia i Ministrowi spraw wewnętrznych.

Wnioskodawca:
Adam w. r.

Battaglia, Niementowski, Maiss, Skarbek, Tertil, Jahl, Landau, Wrześniowski, Rittel, Kolischer, Merunowicz, Sala, Bandrowski, Federowicz, Głąbiński, Rayski, Zamoyski, Kleski, Ciuchciński, Loewenstein, Sare, Bednarski.

Ls. 1442/08. Aleg. 220

Wniosek

posła ks. Kornela Senyka i tow. w sprawie ułożenia i wydania jasnej pragmatyki służbowej dla nauczycielstwa ludowego i określenia jego charakteru służbowego, przeto

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu. aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową ułożył i wydał jasną pragmatyką służbową dla nauczycielstwa ludowego oraz określił charakter służbowy nauczycielstwa ludowego.

Pragmatyka ta ma zawierać przepisy o 1) charakterze służbowym nauczycieli ludowych, 2) o nominacyi, 3) o jawnej tabeli kwalifikacyjnej, 4) o dochodzeniach dyscyplinarnych, 5) o karach służbowych i 6) o przeniesieniach ze względów służbowych.

Wnioskodawca:
ks. Senyk w. r.

Dudykiewicz, Korol, Hanczakowski, Krysowaty, Tracz, Oleśnicki, Kurowiec, Lewicki, Dumka, Kiweluk, Winniczuk, Sodomora, Skwarko, Sandulak.

Ls. 145408. Aleg 221

We Lwowie, dnia 26. września 1908.

Wniosek

w sprawie popierania włościańskich i małomieszczańskich spółek dla wyrobu dachówek i płyt cementowych, tudzież rur betonowych.

Wedle §. 47. ustawy budowlanej dla 154 miast i miasteczek w brzmieniu ustawy z 15. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 56 mają być w ciągu lat dziesięciu t. j. w r. 1917 wszystkie budynki pokryte materyałem ogniotrwałym; — wedle §. 20 zaś ustawy budowlanej dla wsi i mniejszych miasteczek w brzmieniu noweli z 15. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 59. wszystkie nowe budynki stawiane od r. 1907 mają być również pokrywane materyałem ogniotrwałym z wyjątkiem uwzględnienia godnych wypadków, w których termin ten na przedstawienie Zwierzchności gminnej na pewien ściśle oznaczony czas może być odłożony.

Spełnienie tego obowiązku jest bardzo trudnem dla włościan i małomieszczan z powodu braku dachówek palonych, które częstokroć aż ze Szląska i Morawy muszą być sprowadzane, tworzące się zaś spółki włościańskie i małomieszczańskie dla wyrobu dachówek cementowych wykluczone są od korzystania z pomocy krajowego funduszu przemysłowego a nie mogą wskutek tego rozwinąć produkcyi do tego stopnia, ażeby zaspokoić potrzeby okolicznych gmin.

Obok dachówek pożądane jest podjęcie wyrobu płyt cementowych, jako taniego materyału dla chodników, których urządzenie w miasteczkach i gminach wiejskich jest warunkiem utrzymania czystości i przyczyni się do polepszenia stosunków sanitarnych.

Niemniej ważny jest wyrób rur betonowych do budowy przepustów drogowych i studzien zwłaszcza wobec wzrastającej ceny drzewa, gdyż mostek drewniany o minimalnych rozmiarach, którego trwałość przyjąć można na lat 10, kosztuje 150 do 300 K, podczas gdy przepust betonowy, który wystarczy dla kilku generacyj, kosztuje około 80 K.

Ponieważ poparcie wyrobów betonowych leży w interesie przeważającej większości ludności kraju, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby popierał włościańskie i małomieszczańskie spółki dla wyobu dachówek i płyt cementowych, tudzież rur betonowych przez udzielanie zasiłków i pożyczek z krajowego funduszu przemysłowego.

Wnioskodawca:
***Kędzior** w. r.*

Stapiński, Bernadzikowski, Skarbek, Witos, Kolischer, Jedynak, Krężel, Bis, Sobolewski, Styła, Bojko, Merunowicz, Cieluch, Cipser, Lewakowski, Długosz, Skołyszewski, Oleśnicki, Lewicki, Kiweluk, Makuch, Sodomora, Dumka, Dudykiewicz, Winniczuk, Krysowaty, Krynicki, Hanczakowski, Senyk, Marszałkowicz.

Wniosek

spółek dla wy
betonowych.

asebocek w bramieniu
ugim lat dziesięciu t. j.
— wedle §. 20
bramieniu nowelli z 15.
wrane od r. 1907 maja
ątkiem uwzględnienia
wienie Zwierzchności

cia włościan i małomiesz-
aż ze Śląska i Mo-
włościańskie i małomiesz-
się od, którzystania
ługą wskutek tego tra
ości okolicznych gmin.
cementowych, jako
asteczkach i gminach
się do polepszenia

budowy przepustów dro-
drzewa, gdyż mostek
rzyjąć można na lat 10,
który wystarczy dla

interesie przeważającej

włościańskie i mało-
wych, trudniej tu beto-
rzemysłowego.

Wydawca:

Redaktor w. r.

Kryski Bro. Sobolewski,
Skorupscewski. Ole-
Wiadrowski. K-y.

Ls. 1458/08.

Aleg 222 Lwów, dnia 30. września 1908.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wobec uznanej powszechnie konieczności pomnożenia w naszym kraju władz administracyjnych — Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przeprowadził ustanowienie drugiego c. k. Starostwa powiatowego w obrębie dotychczasowego powiatu politycznego Lwowskiego -- a to z siedzibą w Szczercu.

Wnioskodawca:
T. Merunowicz.

Maiss, Tertil, Adam, Kolischer, Skarbek, Jahl, Landau, Kędzior, Witos, Niementowski, Bojko, Rayski, Bandrowski, Weiser, Fruchtman, Loewenstein.

Ls. 1443/08.

Lwów, dnia 30. września 1908.

Aleg 223

Wniosek

posła Krysowatego i tow. w sprawie udzielenia soli kamiennej gminom powiatu Zbaraskiego.

Ponieważ długa słota zniszczyła paszę tak, że gospodarstwa, które zajmują się chowem bydła, grozi ruina, dlatego

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o wydanie gminom powiatu Zbaraskiego soli kamiennej.

Wnioskodawca:
Krysowawty w. r.

T. Staruch, Dumka, Sodomora, Sandulak, Makuch, Kiwcluk, Kurowiec, Winniczuk, Myroniuk-Zajaczuk, Dudykiewicz, Kołpaczkiewicz, Korol, Tracz, Krynicki.

Ls. 1.444/908.

Nr. 224

Wniosek

posła Iwana Kurowca i tow. w sprawie nznania drogi powiatowej I. klasy prowadzącej z Kałusza przez Dobrowlany, Nowicę aż do Jasienia za drogę krajową.

Ponieważ całe kałuskie Podgórze niema dobrej komunikacyjnej drogi z centrum powiatowem, a dalej powiat kałuski niema dobrej komunikacyi z powiatem Bohorodczańskim i z jego centrum handlowem, jak miasta Bohorodczany i Sołotwina, a do rozwoju handlu zbytu produktów gospodarstwa rolnego i handlu drzewem oraz bydłem jest koniecznie potrzebna dobra droga — przeto podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uchwala się uznanie drogi prowadzącej z Kałusza przez Dobrowlany aż do Jasienia za drogę krajową.

Wnioskodawca:
Kurowiec, w. r.

Oleśnicki T. Staruch, Skwarko, Lewicki, Szwed, Winniczuk, Krysowoty, Makuch, Kołpaczkiewicz, Kiweluk, Sodomora, Dumka, Sandulak, Myroniuk-Zajaczuk, Tracz, Hanczakowski.

Ls. 1459/08.

Neg. 225

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przeprowadził utworzenie c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Jaryczowie nowym w powiecie Lwowskim.

We Lwowie, daia 30. września 1908.

Wnioskodawca:
Teofil Merunowicz *w. r.*

Maiss, Tertil, Adam, Kolischer, Skarbek, Jahl, Landau, Kędzior, Witos, Bojko, Niementowski, Rayski, Bandrowski, Weiser, Fruchtmann, Loewenstein.

Ls. 1445/08.

Neg 226

We Lwowie, dnia 30. września 1908.

Wniosek

posła Iwana Kurowca i tow. w sprawie jesiennych i zimowych kursów dla pisarzy gminnych przy Wydziale krajowym.

Ze względu na to, że dla prawidłowego funkcyonowania wiejskich Rad gminnych jest konieczny dobrze wyszkolony personal pisarzy gminnych — a kursy takie w tym celu przez Wydział krajowy zaprowadzone odbywają się przeważnie wiosenną lub letnią porą i przez to włościaństwo ruskie z powodu robót polnych letnią porą odpowiedniego udziału w kursach pisarskich brać nie może — podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Kursy przygotowawcze dla pisarzy gminnych przy Wydziale krajowym mają się odbywać w jesiennej albo zimowej porze roku.

Wnioskodawca:
Kurowiec w. r.

Hanczakowski, T. Staruch, Lewicki, Oleśnicki, Tracz, Krynicki, Makuch, Kiweluk, Sodomora, Dumka, Sandulak, Szwed, Skwarko, Winniczuk, Myroniuk-Zajaczuk, Kołpaczkiewicz.

Ls. 1.452/08. Alog 227

Lwów, dnia 30. września 1908.

Wniosek

posła Skołyszewskiego i towarzyszy w sprawie pomnożenia etatu urzędników krajowego biura melioracyjnego o dwie posady inżynierów przeznaczonych do projektowania i kontroli wykonania budowy studzień, wodociągów i kanalizacyi po mniejszych miastach, miasteczkach i wsiach.

Wysoki Sejmie!

Powszechnie znaną rzeczą jest, że dobra woda jest jednym z najważniejszych czynników utrzymania zdrowia. Unikanie wydatków w celu pozyskania dobrej wody odbija się nietylko na samem zdrowiu, ale nawet dziesięciokrotnie na kieszeni przez potrzebę ponoszenia kosztów na lekarzy i apteki. Obecnie władze polityczne wywierają nacisk na zwierzchności gmin miejskich i wiejskich, ażeby takowe postarały się o dobrą wodę do picia. W tym celu gminy muszą ponosić wydatki, które częstokroć idą na marne z powodu tego, że nie ma organu technicznego wyspecyalizowanego w tym kierunku, by mógł ludności służyć radą i pomocą. Wprawdzie Wysoki Sejm uchwałą z marca 1907 ustanowił dwie posady inżynierów dla projektowania wodociągów i kanalizacyi, takowe jednakże nie mogą podołać zgłoszeniom, do tego stopnia, że uchwały sejmowe z poleceniem do Wydziału krajowego pozostawały nie wykonane.

W obec oczywistej potrzeby, wobec tego, że ruch w tym kierunku zaczyna się czem raz to silniej rozwijać, w obec faktu, że dwie siły techniczne nie potrafią wszystkim zgłoszeniom sprostać, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu:

1) ażeby jeszcze na bieżącej sesyi przyszedł z projektem pomnożenia krajowego biura melioracyjnego o dwie siły techniczne przeznaczonego do wypracowania projektów i prowadzenia kontroli budowy studzień, wodociągów i kanalizacyi;

2) ażeby w budżet na rok 1909 odpowiednią kwotę wstawił.

Wnioskodawca:

***Skołyszewski** w. r.*

Bernadzikowski, Bis, Krężel, Stefczyk, Bojko, Witos, Styła, Długosz, Lewakowski, Jedynak, Cieluch, Jampolski, Wasung, Żardecki, Myjak.

Ls. 1.447/08.

Aleg. 228

Wniosek

posła Tracza i tow. w sprawie uwolnienia koniecznego rolnikom do egzystencyi majątku z pod egzekucyi i ograniczenia wpisu prawa zastawu na nieruchomościach do pretensyi ponad 50 koron.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby po przeprowadzeniu odnośnych badań postarał się w odpowiedniej drodze o uchwałę noweli do obowiązującej ordynacyi egzekucyjnej, w której

a) oznaczonoby odpowiedni majątek konieczny do egzystencyi rodziny rolniczej, jako wolny od egzekucyi;

b) ograniczono wpis prawa zastawu na nieruchomościach do pretensyi ponad 50 koron.

Wnioskodawca:
***Tracz** w. r.*

Skwarko, Oleśnicki, Lewicki, Kurowiec, Kołpaczkiewicz, Dudykiewicz, Krysowaty, Myroniuk-Zajaczuk. Hanczakowski, Korol, Kiweluk, Senyk, Winniczuk, Krynicki

Ls. 1.446/08.

Aleg 229

Wniosek

posła Hanczakowskiego i tow. w sprawie klęsk elementarnych w gminach Turka nad Stryjem.

Wskutek powodzi, przymrozków, gradobicia i długiej słoty poniosło 74 gmin powiatu turczańskiego wielkie straty w płodach ziemnych — a prócz tego drogi i mosty w całym powiecie potrzebują rychłej naprawy, jak to widać Aleg. z wykazu dołączonego pod 1).

Wobec tego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wyznaczył gminom pow. turczańskiego z funduszów krajowych odpowiednią i dostateczną zapomogę na jesienne zasiewy 1908 r. i wiosenne 1909,

aby też zabezpieczył im odpowiednią pomoc z funduszów państwowych,

a wreszcie, aby dla wszyskich gmin powiatu turczańskiego w celu poprawienia paszy dla bydła zabezpieczył bezpłatną dostawę soli, względnie surowicy a prócz tego, aby Wydziałowi powiatowemu w Turce dał z krajowego funduszu drogowego odpowiednie subwencye na rekonstrukcyę drogi i mostów w powiecie.

Wnioskodawca:
***Hanczakowski** w. r.*

Oleśnicki, Skwarko, Sodomora, Winniczuk, Korol, Dudykiewicz, Tracz, Kołpaczkiewicz, Myroniuk-Zajaczuk, Krysowaty, Senyk, Dumka, Lewicki, Kiweluk. Kurowiec.

Wniosek

Alegat do l. s. 1446/08. (Wniosek p. Hanczakowskiego).

WYDZIAŁ RADY POWIATOWEJ TURKA NAD STRYJEM.

WYKAZ

szkód elementarnych wskutek długotrwałej słoty, gradobicia, powodzi i t. p.

w roku 1908.

L. p.	Nazwa gminy	Zboża wszelkiego gatunku	Kartofle i jarzyna	Konicz i siana	Mosty, mostki i kładki	Drogi gminne	Razem
		K	K	K	K	K	K
1	Bochnowate	4.000	3.000	3.000	500	300	10.800
2	Beniowa	2.000	2.000	6.000	1.000	1.000	12.000
3	Bereżek	500	500	600	—	—	1.600
4	Boberka	2.000	1.500	700	600	500	5.300
5	Borynia	2.000	2.640	3.000	2.000	2.000	11.640
6	Bukowiec	1.000	3.000	3.000	—	—	7.000
7	Butełka niżnia	4.000	2.000	5.000	1.000	2.000	14.000
8	Butełka wyżnia	5.000	2.500	12.000	2.500	3.000	25.000
9	Butla	500	700	500	1.000	1.000	3.700
10	Chaszczów	1.000	500	1.000	500	—	3.000
11	Dniestrzyk dębowy	1.500	3.000	4.000	600	800	9.900
12	Dniestrzyk holowiecki	2.000	1.500	1.000	500	400	5.400
13	Dołżki	2.000	1.500	3.000	500	400	7.400
14	Dydiowa	1.000	1.000	300	600	600	3.500
15	Dźwiniacz górny	800	1.000	300	600	500	3.200
16	Gwoździec	2.000	3.000	3.000	200	1.000	9.200
17	Hnyła	500	1.000	300	500	500	2.800
18	Holowsko	600	600	300	600	1.000	3.100
19	Husne niżne	600	600	200	700	700	2.800
20	Husne wyżne	700	800	300	800	900	3.500
21	Ilnik	2.000	2.000	2.000	1.000	3.000	10.000
22	Isaje	1.000	1.000	500	600	800	3.900
23	Iwaszkowce	300	300	200	200	150	1.150
24	Jabłonka niżna	1.500	2.400	4.000	640	800	9.340
25	Jabłonka wyżna	1.000	1.000	500	1.000	800	4.300
26	Jabłonów	1.500	2.500	5.000	1.000	1.000	11.000
27	Jasienica zamkowa	2.000	2.500	1.000	—	—	5.500
28	Jasionka masiowa	2.000	1.000	8.000	1.000	1.000	13.000
29	Jasionka steciowa	500	1.500	1.000	200	300	3.500
30	Jawora	800	500	500	1.000	1.000	3.800
31	Jaworów	4.000	8.000	10.000	1.500	5.000	28.500
32	Krasne	1.000	1.000	800	600	1.000	4.400
33	Komarniki	10.000	5.000	20.000	3.000	2.000	40.000
34	Kondratów	1.000	1.000	2.000	1.000	1.000	6.000
35	Krywe	1.000	1.000	2.000	500	500	5.000
36	Krywka	500	500	1.000	1.000	300	3.300
37	Libuchowa	1.500	800	2.000	1.000	1.000	6.300
	Latus I.	65.300	64.340	108.000	29.940	36.250	303.830

L. p.	Nazwa gminy	Zboża wszelkiego gatunku	Kartofle i jarzyna	Konicz i siana	Mosty, mostki i kładki	Drogi gminne	Razem
		K	K	K	K	K	K
38	Lipie	—	500	500	300	300	1.600
39	Łokieć	300	500	200	300	200	1.500
40	Łomna	2.000	1.000	3.000	800	500	7.300
41	Łopuszanka lechnowa	—	—	600	—	300	900
42	Łososina	1.700	600	1.000	300	1.000	4.600
43	Matków	2.000	3.000	6.000	2.000	1.000	14.000
44	Michnowiec	1 000	—	2.000	300	500	3.800
45	Mielniczne	1.000	2.000	4.000	1.000	1.000	9.000
46	Mochnate	600	800	500	1.000	—	2.900
47	Moldawsko	500	1.500	2.000	200	300	4.500
48	Myla	300	300	200	300	400	1.500
49	Przysłup	1.000	1.000	2.000	400	200	4.600
50	Radycza	800	1.000	800	500	300	3.400
51	Rozłusz	1.000	1.000	2.000	—	1.000	5.000
52	Ryków	2.000	1.500	3.000	500	1.000	8.000
53	Rosochacz	800	800	800	500	1.000	3.900
54	Rypiany	600	800	1.000	800	800	4.000
55	Sianki	3.000	3.000	6.000	1.000	1.000	14.000
56	Smereczka	—	—	600	200	400	1.200
57	Sokoliki	4.000	1.000	10.000	3.000	1.000	19.000
58	Suchy potok	400	600	200	200	300	1.700
59	Świdnik	1.000	2.000	3.000	100	500	6.600
60	Szandrowiec	700	800	300	900	600	3 300
61	Szumiacz	600	600	800	1.000	800	3.800
62	Tarnawa niżnia	2.000	3.000	4.000	400	800	10.200
63	Tarnawa wyżnia	3.000	3.000	4.000	400	800	11.200
64	Tureczki niżne	600	600	300	600	800	2.900
65	Tureczki wyżne	200	300	800	200	500	2.000
66	Turka	83.600	2.400	16.200	13.000	3.000	139.800
67	Wołcze	3.000	2.000	5.000	1.000	1.000	12.000
68	Wołosianka mała	1 000	2.000	2.000	100	200	5.300
69	Wołosianka wielka	1.500	1.500	1.200	150	300	4.650
70	Wysocko niżne	3.000	4.000	8.000	1.500	1.000	17.500
71	Wysocko wyżne	4.000	4.000	6.000	1.250	—	15.250
72	Zadzielsko	1.500	3.000	6.000	1.000	1.000	12.500
73	Zawadka	2.000	3.000	3.000	500	1.500	10.000
74	Żukotyn	800	600	1.000	600	800	3.800
	Latus II.	131.500	75.300	108.000	36.300	26.100	377.200

Zestawienie

	Zboża wszelkiego gatunku		Kartofle i Jarzyna		Konicz i siano		Mosty, mostki i kładki		Drogi gminne		Razem	
	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h
Latus I.	65.300	—	64.340	—	108.000	—	29.940	—	36.250	—	303.830	—
„ II.	131.500	—	75.300	—	108.000	—	36.300	—	26.100	—	377.200	—
Ogółem	196.800	—	139.640	—	216.000	—	66.240	—	62.350	—	681.030	—

LS. 1453/08.

Aleg. 230

Wniosek

posła Skołyszewskiego i towarzyszy w sprawie utworzenia dwóch posad instruktorów uprawy łozy koszykarskiej.

Wysoki Sejmie!

Kraj nasz, którego południe jest jednym stokiem górskim, z którego tryska tysiące rzek, strumieni i potoków, ma setki tysięcy morgów dobrej napływowej ziemi nadrzecznej, które rok rocznie nawiedzane są klęską powodzi.

O ile regulacya połączona z obwałowaniem rzek większych ograniczyć może klęskę powodzi do małego pasma ziemi, położonego pomiędzy korytem rzeki a wałem ochronnym, o tyle właściciele gruntów nad górskiemi rzekami położonych nigdy przed klęską powodzi ochronieni nie będą.

Ze względów finansowych i technicznych nie jest projektowane obwałowanie rzek górskich, lecz jedynie zabezpieczenie brzegów przy odpowiedniej przebudowie obecnie wszędzie nader nieregularnego, częstokroć bardzo rozgałęzionego koryta rzeki. Dotychczas w dolinach rzek górskich woda o nader znacznej chyżości, zbierając raptownie nie tylko że niszczyła i niszczy kompletnie zasiewy i uprawy rolne, ale znaczną ilością żwiru i piasku zasypuje urodzajne grunta, a co najgorsze co roku zabiera haracz z przestrzeni nadrzecznych gruntów ornych, rwąc brzegi, unosząc z sobą wierzchnią urodzajną warstwę ziemi ornej.

Rezultatem tego ogromnie rozgałęzione koryta rzek, będące prawie zupełnie nieużytkami — rezultatem tego fakt, że częstokroć chłop, posiadacz ziemi nadrzecznej zostaje bez zagonu ziemi, lub że z kilkunastu morgów tej ziemi zostają mu zaledwie skrawki, od których płaci tak jak od całości cały podatek gruntowy. Regulacya dotychczas prowadzona nie rokuje zbytnich nadziei na przyszłość. To co dotychczas dała ludności gruntów nadrzecznych jak najsmutniejszemi myślami ludność usposabia. Prowadzona za powolnie, bez równoczesnego zalesienia stoków górskich, nie potrafi w razie nawet przeprowadzenia robót (na co prawdopodobnie długo czekać przyjdzie) uchronić gruntów przed wylewem.

Oby takowe bodaj przed obrywaniem uchroniła. Wobec tego jako pewnik przyjąć można, że grunta nadbrzeżne w dolinach rzek górskich tak jak obecnie tak i w przyszłości na wylewy narażone będą.

Również i w dolinach rzek nizinnych te grunta, które między wałami ochronnemi a brzegami rzeki są położone, prawie corocznie na wylewy narażone będą.

Na gruntach tych, tak w dolinach rzek górskich jak i w dolinach rzek nizinnych uprawiają włościanie prawie wyłącznie ziemiopłody rolne, których zwykle nie zbierają. Uprawa taka przynosi włościaństwu raczej szkody ekonomiczne jak pożytek. Gdy tymczasem wrazie przeprowadzenia na gruntach tych kultury łozy koszykarskiej, zapuszczającej dość głęboko w ziemię korzenie i wiążącej dość silnie glebę, nie tylko przyczyniłby się musiało do zmniejszenia obawy obrywania brzegów, ale stworzyłoby się kulturę, która byłaby obojętną na wylewy wody. Łoza koszykarska jest obecnie produktem wytrzymującym nader daleki transport, nawet do Szwecyi i Norwegii. Pożytek roczny, jaki ciągnąć można netto z 1 ha łozy koszykarskiej wynosi 300—400 K., brutto 500—600 K., zatem dać może właścicielowi dochód wyższy jak uprawa pszenicy. Dać mu może zarobek w czasach wolnych od pracy rolnej, czego brak odczuwać się daje silnie. Ze względu na obszar kilkuset tysięcy morgów takich gruntów, po przeprowadzeniu robót dać może w miliony idący ludności dochód i zarobek.

Obecnie pożyteczność robót takich odczuwają sami włościanie, którzy w sposób nieumiejętny sztubrami ordynarnych gatunków wierzb grunta swoje obsadzają.

Wobec opisanego stanu rzeczy podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu 1) ażeby utworzył dwie posady krajowych instruktorów uprawy łozy koszykarskiej,

2) ażeby w budżet na r. 1909 odpowiednie kwoty wstawił.

Wnioskodawca:

***Skołyszewski** w. r.*

Bernadzikowski, Bis, Styła, Krężel, Długosz, Lewakowski, Jedynak, Cieluch, Jampolski, Wusung, Żardecki, Myjak, Cipser, Bojko, Witos, Stefczyk.

Ls. 1455/08.

Akc 231

We Lwowie, dnia 30. września 1908.

Wniosek

posła Zamoyskiego i tow. w sprawie rozdania surowicy solnej ze źródlisk solnych położonych w powiecie drohobyckim.

Zważywszy, że we wielu gminach powiatu drohobyckiego znajdują się źródła surowicy solnej nie nadające się ze względu na stosunkowo niską zawartość soli na racyonalną eksploatacyę, które pozostając zatem bezczynne,

zważywszy, że źródła te leżą częstokroć w środku gmin najbardziej dotkniętych klęskami elementarnemi, jak n. p. gminy Jasienica solna, Kołpiec, Soec, Popiele i t. d. powiatu drohobyckiego,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o zarządzenie natychmiastowego bezpłatnego rozdania surowicy solnej dla ludności włościańskiej powiatu drohobyckiego.

Wnioskodawca:

***Zamoyski** w. r.*

Krężel, Bis, L. Cieński, Julian Brunicki, Styła, Kozłowski, Sozański, Wrześniowski, Cieluch, Cielecki, Weiser, A. Lubomirski, Lewakowski, Długosz.

Aleg. 232

Wniosek

p. Skołyszewskiego i towarzyszy w sprawie stosowania przepisów ces. patentu z dnia 24. października 1852 dz. u. p. Nr. 223, o prawie posiadania i noszenia broni.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby polityczne Władze powiatowe natychmiast po otrzymaniu od Zwierzchności gminnych zawiadomienia o pojawiających się szkodach zrządzanych przez dziki i inną szkodliwą zwierzynę, wydawały wszystkim na szkody narażonym właścicielom gruntów posiadających po temu ustawowe wymogi karty na broń, o ile także o to poproszą, i ażeby karty w tych wypadkach wystawiane wolne były od opłaty stemplowej.

Wnioskodawca:
***Skołyszewski** w. r.*

Stapiński Bernadzikowski, Bis, Krężel, Długosz, Lewakowski, Jedynak, Cieluch, Wasunj, Jampolski, Żardecki, Myjak, Stefczyk, Bojko, Witos, Styła.

Ls. 1.457/08.

Aleg 233.

Wniosek

posła Jedynaka i towarzyszy w sprawie zamknięcia granicy przed wywozem paszy.

Zważywszy, że w roku bieżącym kraj cały wskutek deszczów nawiedzony został klęską elementarną, że wskutek długich deszczów zbiór paszy dla bydła wypadł fatalnie, zważywszy że zbiór drugiego pokosu koniczyny i siana jest pra wie stracony i że wskutek tego brak dobrej paszy da się rolnikom we znaki — podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby zamknął granicę przed wywozem grysu i paszy treściwej po za granicę kraju.

Wnioskodawca:
Jedynak w. r.

Stapiński, Stefczyk, Styła, Ptak, Krężel, Bernadzikowski, Bis, Cipser, Cieluch, Jampolski, Skołyszewski, Wasung, Lewakowski, Witos, Myjak.

Ls. 1456/08 **Aleg. 234**

We Lwowie, dnia 30. września 1908.

Wniosek

posła Skołyszewskiego i tow. w sprawie pomnożenia etatu krajowej komisyi dla spraw agrarnych o jednego inżyniera-komasacyjnego I. kl. i dwóch asystentów komasacyjnych.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy w sprawozdaniu LW. 41.937/08 przyznaje, że tok robót agrarnych w dziale komasacyi oraz podziału gruntów wspólnych postępuje nader powoli, wyraża przypuszczenie, że jedna komisya miejscowa prawdopodobnie już w najbliższym przeciągu czasu nie podoła nawałowi pracy, nie wyciąga jednak jedynej konsekwencyi, do jakiej dojść się musi, że chcąc prowadzić czynności w tempie spieszniejszem, bez odrzucania wszelkich nowych życzeń, chcąc przygotować personal do ewentualnego utworzenia drugiej komisyi lokalnej, potrzeba koniecznie pomyśleć o powiększeniu obecnego etatu krajowej komisyi dla spraw agrarnych. — Roboty w Galicyi trudniejsze są, wymagają daleko większego nakładu pracy jak w którymkolwiek innym kraju koronnym. Przyczyn na to składa się głównie dwie. Przyczyną jedną jest ogromna niezgodność ksiąg hipotecznych z katastrem gruntowym, drugą ogromna ilość uczestników. Wobec zaś tego, że roboty u nas są trudniejsze, wobec faktu, że prowadzi się roboty w kilku równocześnie miejscowościach, rezultat jest ten, że przez pięć lat pracy, oprócz drobnej komasacyi Skniłówka żadna inna ukończoną nie została. Faktem jest, że roboty były prowadzone z przerwami, gdyż personalu technicznego brakowało. Nic zaś bardziej nie szkodzi pracy komasacyjnej, jak brak pośpiechu. Właściciele gruntów nie wiedzą, gdzie im grunt przypadnie, przestają grunt nawozić, następuje chwila oczekiwania i niepewności która im trwa dłużej, tem bardziej jest szkodliwą. W końcu niecierpliwość i ujemny krytycyzm biorą górę, szkodząc rozszerzaniu się rzeczy takiej w samej sobie bardzo pożytecznej i dla niektórych okolic kraju u nas koniecznej, jaką jest komasacya.

Wobec tego, że prawdopodobnie nie leży w interesie kraju, ani w intencyi Sejmu wstrzymywanie prac komasacyjnych, a tem bardziej zaprzestanie czynności komasacyjnych. Wobec oczywistej ze sprawozdania Wydziału kra-

jowego jasno przemawiającej potrzeby pomnożenia personalu technicznego krajowej komisyi dla spraw agrarnych, wobec interesu kraju i potrzeby stron interesowanych,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie powiększenia etatu personalu technicznego dla spraw agrarnych od 1-go stycznia 1909 o jednego inżyniera komasacyjnego I. kl. i trzech asystentów komasacyjnych.
2. Wydział krajowy wstawi w budżet na rok 1909 odpowiednią kwotę.

Wnioskodawca:
Skołyszewski.

Wasung, Bojko, Bernadzikowski, Witos, Myjak, Styła, Cieluch, Cipser, Stefczyk, Jampolski, Bis, Krężel, Jedynak.

Ls. 1655/08.

Aleg 235

We Lwowie, dnia 1. października 1903.

Wniosek

posła Jedynaka i towarzyszy

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby dla załatwiania swoich spraw w gminie ustanowił swój organ urzędowy, płatny ze skarbu państwa, albo wynagradzał gminę za sprawowanie poruczonego zakresu działania.

Wnioskodawca:
Jedynak *w. r.*

Krzżel, Stapiński, Stefczyk Kędzior, Bojko, Skołyszewski, Bis, Jampolski, Cieluch, Ptak, Witos, Bernadzikowski, Styła, Wasung.

Ls. 1657/08.

Nr 236

Wniosek

posła Jana Bisa i tow. w sprawie odbudowania mostu w powiecie Nisko na drodze rządowej Nisko-Zarzecze na rzece San.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie przystąpił do odbudowania spalonego mostu w roku 1907 na rzece San, na drodze Nisko-Zarzecze.

Wnioskodawca:
Bis w. r.

Bernadzikowski, Skołyszewski, Kędzior, Styła, Stefczyk, Stapiński, Witos, Krężel, Cipser, Cieluch, Wasung, Ptak, Jampolski, Bojko, Jedynak, Myjak.

LW. 1.658/08.

We Lwowie, dnia 1. października 1908.

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Ustanowiony uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 16/11 1905 krajowy fundusz pożyczkowy w kwocie 1,500.000 koron na zwrotne w 10 latach pożyczki dla Reprezentacyi powiatowych na ułatwienie krycia dachów materyałem ogniotrwałyym jest stanowczo za niski, aby wszystkie powiaty wedle potrzeby mogły z niego korzystać. Należy fundusz ten podnieść do kwoty 5 milionów koron a nadto rozszerzyć jego przeznaczenie w kierunku udzielania pożyczek na budowy włościańskie z materyału ogniotrwałego i umożliwić nie tylko powiatom ale gminom i pojedynczym osobom korzystanie z tych pożyczek bez pośrednictwa Reprezentacyi powiatowych.

Niżej podpisani wnoszą przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Fundusz pożyczkowy w kwocie 1,500.000 kor. na zwrotne w 10 latach pożyczki dla Reprezentacyi powiatowych na ułatwienie krycia dachów materyałem ogniotrwałym podwyższa się do kwoty kor. 5,000.000 z tem, że z funduszu tego mają być udzielane pożyczki bezprocentowe w 10 latach zwrotne Reprezentacyom powiatowym, gminom i pojedynczym osobom nie tylko na krycie dachów materyałem ogniotrwałym ale też i na budowy z materyału ogniotrwałego.

Wnioskodawca:
Skarbek.

Adam, Ciuchciński Doliński, Głąbiński, Kleski, Bednarski, Tertil, Wrześniowski, Marszałkowicz, Schatzel, Brunicki Adolf, Jahl, Jabłoński, Merunowicz.

Ls. 1652/08.

Aleg 238

Wniosek

posła Winniczuka i tow. w sprawie zmiany §. 20. punkt 8. ustawy budowlanej.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że teraźniejsza ustawa budowlana jest dla gmin wiejskich niemożliwą do wykonania i przynosi ludności wiejskiej przeszkody w budowaniu, a to z powodu, że w Galicyi włościańskie grunta ciągną się długim sznurem, ale są bardzo wąskie, tak że ogrody pod zabudowanie we wsi są również bardzo wąskie, że inny ogród mieści w sobie ledwo 10 metrów szerokości, a gospodarz chcąc budynek pobudować, to musi 5 metrów z jednej strony a 5 metrów z drugiej strony od sąsiedniej miedzy odstąpić, to w takim razie dla gospodarza pod budowę nic nie zostaje, a w §. 20. ust. budowlanej punkt 8. zakazuje stodołę, szopę na skład zboża, siana i paszy budować a nieogniotrwałym materyałem pokrywać w oddaleniu co najmniej na 200 metrów od zabudowania, czego żaden gospodarz na wsi tak szerokiego miejsca budowlanego nie posiada, a po drugie, że ta stodoła tak oddalona, byłaby tylko pożytkiem dla złodzieja, bo na 200 metrów od domu daleko, to w nocy ani sam gospodarz ani czeladź tam popatrzyć i przypilnować nie jest w stanie, a nawet pies domowy tak daleko nie dopilnuje, a zamek dla złodzieja jest niczem, bo potrafi go bez klucza otworzyć, a teraz już po wsiach nikt stodoły nie buduje, bo nie ma tak szerokiego i długiego placu, bo wiejskie ogrody zaledwie wynoszą 50 do 60 metrów długości a 10 do 20 metrów szerokości.

Z tych powodów koniecznie trzeba ustawę budowlaną zmienić, a najwięcej §. 20. punkt 8. o zabudowaniu stodół na skład zboża, siana i paszy.

Z tego powodu podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył projekt zmiany ustawy budowlanej na wskazanych podstawach w interesie gmin wiejskich.

Wnioskodawca:
***Winniczuk** w. r.*

Lewicki, Makuch, Kurowiec, T. Staruch, A. Staruch, Dudykiewicz, Krysowaty, Myroroniuk-Zajaczuk, Oleśnicki, Senyk, Sodomora, Dumka, Kołpaczkiewicz, Sandulak, Hanczakowski, Tracz.

Lwów, dnia 1. października 1908.

Nr. 239

Wniosek

posła Kołpaczkiewicza i towarzyszy w sprawie regulacyi rzeki Raty w powiecie rawskim i żółkiewskim o skrócenie terminu regulacyi rzeki Raty z 25 lat na 10 lat.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o skrócenie terminu regulacyi rzeki Raty z 25 lat na 10 lat.

Wnioskodawca:
Kołpaczkiewicz w. r.

Dudykiewicz, Hanczakowski, Senyk, Oleśnicki, Lewicki, Kurowiec, Dumka, T. Staruch, A. Staruch, Tracz, Kiweluk, Krysowaty, Makuch, Sandulak, Sodomora.

Ls. 1656/08. Aleg 240

We Lwowie, dnia 1. października 1908.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby niezwłocznie przystąpił do założenia w Jarosławiu szkoły technicznej dla mechaniki i elektrotechniki według typu w Niemczech pod nazwą „technicum“ wprowadzonego.

Wnioskodawca:
Jahl, *w. r.*

Loewenstein, Kolischer, Doliński, Jampolski, Leo, Sala, Halban, Jabłoński, St. Mycielski, Sare, Federowicz, Tertil, Czartoryski, Sapieha, Czaykowski, Skarbek, Maiss, Bednarski, Merunowicz, Battaglia, Adam, Ciuchciński, Głąbiński, Schätzel, Kleski.

Ls. 1656/05.

LW. kr. 84.061/1908. We Lwowie, dnia 2. października 1908.

Ldg. 241

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu na przyjęcie poręki za powiatową Kasę oszczędności w Tłumaczu, tudzież na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 50 000 K. na założenie tej kasy.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Tłumaczu uchwałą z dnia 6. grudnia 1906 r. postanowiła założyć powiatową kasę oszczędności, opartą na statucie ułożonym na podstawie wzorowego statutu, wydanego reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 19. maja 1892 r. L. 1.139 i przyjęła imieniem powiatu poręk za powyższy zakład w ogóle, a w szczególności za wkładki i ich statutowi odpowiednie oprocentowanie.

Równocześnie powzięła Rada powiatowa drugą uchwałę, mającą na celu zaciągnięcie pożyczki w wysokości 50.000 K. na założenie tejże kasy oszczędności i na dostarczenie kasie kapitału obrotowego.

Według zamknięć rachunkowych za rok 1907 obciążenie powiatu z końcem tegoż roku jest następujące:

1. Pożyczki	70.480 K.	— g.
2. Zaległości bierne	70.234 „	81 „
3. Poręka powiatu za pożyczkę gminy Tłumacza . .	75.552 „	39 „
Razem . .	216.267 K.	20 g.
Po strąceniu pożyczki hipotecznej 58.209 K. 48 g, która siły podatkowej powiatu nie obciąża i wzajemnych należytości pomiędzy funduszami powiatowymi w kwocie 10.490 K. 99 g. łącznie	68 000 „	47 „
wynosi obciążenie powiatu	147.866 K.	73 g.

Podatki bezpośrednie, przypisane w powiecie tłumackim wynoszą 235.396 K. a z tego 50% . . . . . 117.698 „

Gdy więc obciążenie powiatu z końcem roku 1907 w stosunku do przypisanych podatków bezpośrednich przekroczyło już maximum oznaczone w §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej o kwotę 30.168 K. 73 g., przeto na udzielenie zezwolenia na pożyczkę w kwocie 50.000 K. jakoteż na poręk powiatu za wkładki i ich oprocentowanie w tej kasie potrzebną jest w myśl powołanego postanowienia §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej, ustawa krajowa.

Nałożone przez Radę powiatową na potrzeby powiatowe roku 1908 dodatki do podatków bezpośrednich wynoszą:

dodatki na fundusz administracyjny . .	17%
„ „ „ drogowy . . .	32%

obok 18% ustawowego dodatku na cele drogowe.

Na amortyzacyę pożyczki 50.000 K., zaciągniętej na lat $34^1/_2$ a oprocentowanej po 4%, opłacać będzie powiat raty roczne w kwocie 2.703 K., gdy zaś 1 grosz dodatków w powiecie przynosi 2.107 K., na umorzenie rat podniesioną być musi stopa nałożonych dodatków powiatowych o $1^1/_2$%.

Wydział krajowy uznając korzyść, jaką ludność powiatu tłumackiego odniesie z założenia powiatowej kasy oszczędności, że odpowiada to kilkakrotnie powziętym uchwałom Wysokiego Sejmu, zachęcającym powiaty i gminy do zakładania kas oszczędności, przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu na przyjęcie imieniem powiatu poręki za założyć się mającą powiatową Kasę oszczędności w Tłumaczu, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich oprocentowanie, oraz zezwalająca tejże Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 50.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu tłumackiego poręki za powiatową kasę oszczędności w Tłumaczu, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Art. II.

Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 50.000 K. na założenie kasy oszczędności i na dostarczenie tejże kasie kapitału obrotowego.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

LW. 94.261/1908. We Lwowie, dnia 2. października 1908.

Nr. 942

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Nowym Targu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 170.000 K na założenie szpitala powszechnego w Nowym Targu.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Nowym Targu uchwałą z dnia 4. stycznia 1908 r. postanowiła celem uczczenia jubileuszu 60-letnich rządów Najmiłościwiej Panującego Cesarza Franciszka Józefa I. założyć powszechny szpital w Nowym Targu na 60 do 80 łóżek.

Dla uzyskania funduszu potrzebnego do wykonania powyższej uchwały postanowiła Rada powiatowa zaciągnąć pożyczkę w wysokości 170 000 koron.

Według zamknięć rachunkowych za rok 1907 stan obdłużenia powiatu z końcem tegoż roku jest następujący:

I. Pożyczki.

1. Kasie oszczędności w Nowym Targu z pożyczki na budowę miejscowego gimnazyum — reszta . . . . . 24.000 K. — g.

2. Funduszowi krajowemu pożyczki na wykupno gruntów pod drogę Zakopane-Dolina-Kościeliska — reszta. . . . 3.600 „ — „

Razem . . . 27.600 K. — g.

II. Zaległości bierne.

3. Funduszu dróg powiatowych z tytułu robót budowlanych (za budowę mostu na Piekielniku) . . . . . 4.817 „ 18 „

4. Funduszu dróg gminnych, z tytułu datku na utrzymanie dróg gminnych w Zakopanem . . . . . 5.405 „ — „

Suma obdłużenia powiatu z końcem roku 1907 wynosi . 37.822 K. 18 g.

Nadto według inwentarza majątku powiatowego za rok 1907 ciężą na powiecie:

a) poręka powiatu za wkładki i ich oprocentowanie w powiatowej Kasie oszczędności w Nowym Targu;

b) gwarancya powiatu na rzecz kolei lokalnej Chabówka-Zakopane do wysokości kapitału 100.000 koron.

Przypisane w powiecie na rok 1907 podatki bezpośrednie wynoszą sumę 182.562 K. 72 g., z czego 50% dozwolonego w §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej maximum obdłużenia powiatu czyni . . . . 91.281 K. 36 g.

Proszona przeto niniejszem pożyczka w sumie . . . 170.000 „ — „

na pokrycie kosztów założenia szpitala powszechnego w Nowym Targu wymaga po myśli powołanego §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej ustawy krajowej.

Według preliminarza powiatowego na rok 1908 wysokość przypisanych dodatków do podatków bezpośrednich wynosiła 20%.

Na pokrycie rat zaciągnąć się mającej pożyczki, Rada powiatowa wstawiać będzie do budżetu powiatowego corocznie potrzebną kwotę na opłatę odsetek i amortyzacyę kapitału tak długo, dopóki zaciągnięta pożyczka w całości umorzoną nie będzie.

Wydział krajowy uznając potrzebę budowy szpitala w Nowym Targu i zaciągnięcia na ten cel przez powiat pożyczki, wnosi:

ł. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ł. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Nowym Targu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 170.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Nowym Targu zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 170.000 koron na założenie szpitala powszechnego w Nowym Targu.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i Skarbu.

LS. 1643/908. We Lwowie, dnia 1. października 1908.

Nr. 243

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego dotyczącem krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

Wysoki Sejmie!

Frekwencya szkoły tarnowskiej wzrasta, jak to widzimy ze sprawozdania, i doszła w roku szkolnym 1907/8 do cyfry 30 — świadczy to o dobrej sławie zakładu, jaką się cieszy zasłużenie, oraz o pocieszającym objawie, iż ludność widzi możliwość zapewnienia sobie bytu w zawodzie ogrodniczym o fachową naukę opartym i do tego zawodu garnie się coraz liczniej. Prawie wszyscy uczniowie pochodzili z Galicyi, na 30 bowiem było tylko dwóch z poza jej granic.

Wykazy przedłożone przez dyrekcyę w jej sprawozdaniu dają dowód, iż zakład pozostaje w stosunku z swymi dawnymi wychowankami, i co do wielu z nich wykazuje dojście do stanowisk poważnych i dla kraju rzeczywiście pożytecznych, co zresztą wiemy i z innych źródeł.

Szczegóły informacyjne podane przez dyrekcyę są bardzo interesujące i zasługują na uznanie. Nasuwają jednak pewne, choć drobne tylko, uwagi i życzenia.

W sesyi obecnej została załatwioną sprawa objęcia w zarząd kraju niższej szkoły ogrodniczej na Wulce Kapitańskiej, a tem samem powstanie wzorowy niższy zakład, któremu będzie można oddawać tych kandydotów do szkoły tarnowskiej, którzy przy zaostrzyć się mającym egzaminie wstępnym nie okazaliby dostatecznej wiedzy ogólnej. Szkoła tarnowska powinna, jak to dotychczas mniej więcej miało miejsce — wychowywać ogrodników samoistnych, a nawet takich pracowników, którzyby po dalszej praktyce i studyach mogli stawać na czele związków produkcyjnych lub powiatowych instytucyi.

Komisya wyraża nadzieję, iż po wprowadzeniu w życie szkoły na Wulce Kapitańskiej przystąpi Wydział krajowy do pewnej reformy szkoły tarnowskiej, nadając jej charakter pośredni między niższą a średnią szkołą. Już samo zaostrzenie egzaminu wstępnego i rozszerzenie nauk fachowych i ogólnych temu celowi odpowie. Nim to się jednak stanie, należy w planie nauk uwzględnić odpowiednio książkowość i korespondencyę handlową, oraz zasady prawa handlowego, wekslowego i tych ustaw administracyjnych, które z ogrodnictwem mają pewną styczność w sposób analogiczny jak w niższych szkołach rolniczych.

Są to bowiem wiadomości dla ogrodnika obecnie konieczne, zwłaszcza gdy zajmuje posadę na wsi, lub jako samoistny prowadzi swe przedsiębiorstwa. Również należałoby położyć większy nacisk na nauce o tępieniu i zapobieganiu szkodnikom,

jest to bowiem koniecznością, by ogrodnik mógł sobie sam dać radę w razie danym i nie dał rozpanoszyć wrogom swych kultur — również na praktykę stosowania nawozów pomocniczych.

Co do nauk ściśle fachowych należałoby uwzględnić w równej mierze wszystkie działy ogrodnictwa, pozostawiając wychowankom możliwość wyspecyalizowania się w tym lub owym dziale, potem — czy to w szkole na posadzie praktykanta, czy też w innem miejscu. Byłoby wskazane zwrócić uwagę na produkcyę nasion warzyw, która może w okolicach kraju o odpowiednio korzystnej glebie i w klimacie stosownym dać zarobek czy to jako przedsiębiorstwo większe, czy też w formie spółki.

Ogród szkolny jest po części w rozszerzaniu — Komisya sądzi, iż należy nacisk położyć na działy: okazowy, szkolny służący do praktycznej nauki, oraz doświadczalny. Przeprowadzanie rozmaitych doświadczeń, czy to z odmianami czy z nawożeniem, czy w ogóle z pewnym systemem gospodarki ogrodniczej jest zadaniem właśnie zakładów publicznych, bo środki wszelakie, jakich wymaga prowadzenie takich doświadczeń nie mogą być dostarczane przez pojedyncze jednostki. lecz na to właśnie powinny łożyć fundusze publiczne dla dobra ogółu. Sprawozdania o tych doświadczeniach należy rozpowszechniać drukiem.

Działy produkcyjne są przy szkole konieczne, bo mają stanowić podkład do nauki praktycznej, powinny być prowadzone tak, by były pierwowzorem dla zakładów prywatnych w kraju istniejących — ale, by nie tworzyły konkurencyi szkodliwej inicyatywie prywatnej i poza granice niezbędnych rozmiarów wychodzić nie powinny. Przy sprzedaży swych produktów powinna szkoła trzymać się takich cen, któreby nie konkurowały szkodliwie z cenami zakładów prywatnych.

Na jeden brak wskazać musi Komisya — na szczegół nader ważny, o którym nawet wzmianki nie ma w sprawozdaniu. Szkoła przecież nie tylko ma się ograniczać na kształcenie swych wychowanków – jej zadanie jest też bezpośrednie podnoszenie ogrodnictwa krajowego a przynajmniej miejscowego; wskazując na brak wszelkich wyjaśnień bliższych w tym dziale, wyraża Komisya życzenie, by na przyszłość szkoła nie ograniczała się li do działania dotychczasowego, lecz w odpowiedni sposób starała się wejść w kontakt z producentami okolicznymi i miejscowymi, pouczała ich i wskazując poprawne sposoby prowadzenia ogrodnictwa nowoczesnego, dążyła do polepszenia istniejących stosunków i tę działalność uwidaczniała w swem sprawozdaniu.

Inwestycye konieczne z powodu rozszerzenia ogrodu i wprowadzenia praktycznego i wskazanego działu „praktykantów“ Komisya do wiadomości przyjmuje, gdyż są one zupełnie usprawiedliwione. Zaprowadzenie sieci wodociągowej lokalnej było dla ogrodnictwa koniecznem, żadna bowiem kultura bez wody się nie obejdzie, a to w ilościach takich, których nie podobna było siłą ludzką uzyskać. Tak samo zaprząg koński jest inwestycyą szczęśliwą, bo oszczędzi szkole niejeden wydatek na transporta i równocześnie da możność wykonania tewj lub oej roboty sprzężajem w chwili właśnie najodpowiedniejszej, potrzeba jednak przewidzieć kupno stosownych narzędzi.

Jako inwestycyę niezbędną musi Komisya wskazać na budowę szklarni odpowiednich rozmiarów systemu nowożytnego a do stosunków krajowych odpowiedniego. Bez szklarni nie podobna uczyć kwiaciarstwa, niepodobna uszlachetniać niektórych gatunków roślin, a obecnie istniejąca cieplarnia już do tego celu nie jest odpowiednią.

Obecne budynki zakładowe nie odpowiadają w zupełności potrzebom, a zwłaszcza pewne ich oddalenie od ogrodów szkolnych jest wadą – na razie jednak musi się zakład w tych budynkach mieścić, a może w przyszłości stosunki

co do powierzchni gruntu pod ogrody zadzierżawionego i co do czasu trwania tej dzierżawy dadzą się polepszyć i na dłuższy okres utrwalić, wówczas i o odpowiedniejszych budynkach będzie można mówić, lecz byłoby wskazanem pomyśleć już teraz o miejscu stosownem w ogrodzie pod te budyuki i na niem długotrwałych nie zaprowadzać kultur.

W każdym razie mimo drobnych usterek w rozkładzie nauk, mimo braku szklarni odpowiednej, mimo oddalenia szkoły od ogrodu szkolnego zakład spełnia swe zadania a w niedalekiej przyszłości usunięte braki postawią go na stopie umożliwiającej działalność bez zarzutu. Wielką zasługę dotyczasowej tak względnie bardzo pomyślnej działalności przypisać należy pracy niezmordowanej, zapobiegliwej i chętnej kierownika i grona nauczycielskiego tego zakładu.

Komisya przeto uznaje za słuszną i sprawiedliwą propozycyę Wydziału krajowego dotyczącą stosownego podwyższenia poborów kierownika i nauczycieli szkoły ogrodniczej tarnowskiej, zwłaszcza iż podrożenie środków do życia niezbędnych tego wymaga.

Komisya gospodarstwa krajowego wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o kraj. szkole ogrodniczej w Tarnowie.

2. Sejm ustanawia w miejsce dotychczasowego następujący etat osób i płac w kraj. szkole ogrodniczej w Tarnowie:

a) kierownik a zarazem nauczyciel fachowy z płacą 3400 koron, dodatkiem aktywalnym 300 kor. i wolnem pomieszkaniem oraz prawem do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 400 kor., trzy ostatnie po 600 koron rocznie;

b) nauczyciel fachowy z płacą 2.800 koron, dodatkiem aktywalnym 240 koron i dodatkiem na pomieszkanie 400 kor. oraz z prawem do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 300 kor., trzy ostatnie po 400 kor. rocznie;

c) nauczyciel do nauk elementarnych z płacą 1700 kor., dodatkiem aktywalnym 140 kor., dodatkiem na pomieszkanie 360 kor., oraz prawem do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 160 kor., trzy ostatnie po 200 kor. rocznie.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Julian Brunicki.

Ls. 1.763/1908. We Lwowie, dnia 3. października 1908.

Alg. 214

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach i o popieraniu sadownictwa w kraju.

Wysoki Sejmie!

I. Krajowy Zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Pożądane wszechstronnie rozszerzenie Zakładu stało się już wreszcie faktem dokonanym, zarówno co do powiększenia szkółek i ogrodów, jak i co do założenia niezbędnej fabryczki przerobów owocowych.

Zakład rozporządza już miejscem odpowiedniem i może się należycie rozwijać, oraz pokryć znaczną część zapotrzebowania drzewek owocowych i winorośli dla tej całej połaci kraju nad brzegami Dniestru położonej, a dla sadownictwa nader się nadającej. W tym też kierunku na razie Zakład utrzymymać i prowadzić należy, pomnąc jednak, iż nie tylko w masowej produkcyi drzewek cel jego leży, lecz w wytwarzaniu z jednej strony środowiska doświadczalnego i wzorowego, jako przykładu dla prywatnych producentów, jako pomocy i poparcia dla ich pracy, a z drugiej w daniu możności większej ilości młodych pracowników nabycia tam cokolwiek wiedzy teoretycznej dla tych, którzy jej wcale nie mają, a rozszerzenia jej w specyalnym kierunku i nabycia praktyki dla innych.

Wielki przeto nacisk należy położyć na działy doświadczalne, na sady wzorowe rozmaitego typu, na takież winnice, i na uzyskanie starszego materyału naukowego dla tych młodych pracowników, którzy nie w samem szkółkarstwie, ale w umiejętnem, fachowem, praktycznem sadownictwie mają się wychowywać, bo krajowi takich przedewszystkiem potrzeba; zastęp szkółkarzy jest ograniczony i wnet zostanie zapełniony, brak nam natomiast doświadczonych sadowych, którzyby z drzewek wyprodukowanych potrafili sad założyć i zwłaszcza dalej go prowadzić, choćby pod kontrolą dojeżdżającego specyalisty o wyższem wykształceniu zawodowem, brak nam dozorców plantacyi przydrożnych, co utrudnia obsadzanie dróg, brak nam wreszcie gospodarzy, którzyby przykładem zachęcali ludność wiejską do zakładania i pielęgnowania sadów.

Dla tego celu został ten Zakład głównie stworzony i czas się wnet zbliży, w którym ten główny kierunek będzie musiał wziąść w jego prowadzeniu górę nad produkcyą szczepów. Tę bowiem należy powoli przesuwać na zakłady prywatne, w rękach kraju pozostawiając nadzór nad nimi, wychowywanie sadowych i całą akcyę popierania sadownictwa.

Nowy zwrot produkcyi i doświadczeń, polegający na zarzuceniu niepewnej w plonach, a czułej na klimat moreli na rzecz szlachetnych odmian wcześnie dojrzewających czereśni i innych owoców, oraz zimowych doborowych grusz i jabłoni, zasługuje na zupełne uznanie i z pewnością doniosłe korzyści okolicy i krajowi przyniesie.

Żałować tylko należy, iż w tym celu nie starano się z krajowych, a choćby prywatnych w kraju będących zakładów, wreszcie z zakładów w innych częściach monarchii nabyć drzewka do obsadzenia kwater nowo założonych, lecz nabyto je z Francyi. Komisya wyraża nadzieję, iż tak znaczne wprowadzenie obcego towaru w przyszłości nie powtórzy się, gdyż daje ono wysoce niepochlebne świadectwo innym zakładom w kraju, kosztem kraju utrzymywanym. A może jakie inne powody kierowały tym importem, n. p. chęć nabycia wzorowych okazów, na co jednak nie wskazuje niezmiernie niska cena.

Powstanie krajowej fabryczki przerobów owocowych jest krokiem ogromnym ku postępowemu sadownictwu, gdyż pouczać będzie ludność o możliwości spieniężania racyonalnego owoców zbytecznych i odpadów, o które w latach obfitego urodzaju tak łatwo, a które do teraz idą na marne; fabryczkę tę musi się jednak wyposażyć tak, by w niej demonstracye i próby z przerobami wszelkiego systemu można wykonywać, a więc też z racyonalnym wyrobem konserw puszkowych. Może też wypadnie wziąść pod uwagę umożliwienie osobom trzecim przerabiania swych owoców lub jarzyn w tej fabryczce pod odpowiednim nadzorem i za stosowną bonifikacyą wydatków, co jeszcze więcej przyczyniłoby się do spopularyzowania tej gałęzi gospodarstwa ogrodowego, a okolicy poważne oddało usługi. Nie może jednak ta fabryczka demonstracyjna i doświadczalna przemienić się w zakład przemysłowy, a wszelkie ku temu zmierzające zapędy należy bezwarunkowo hamować.

Założenie pasieki odpowiada dawno odczutej potrzebie, ułatwi naukę pszczelnictwa i da możliwość uzyskania we własnem gospodarstwie miodu potrzebnego ewentualnie do niektórych przerobów owocowych.

Z zadowoleniem przyjmuje Komisya do wiadomości, iż Zakład nietylko wychowywał sadowych i urządzał kursa dla rozmaitej kategoryi słuchaczów, ale starał się ze skutkiem wcale poważnym wywierać wpływ na rozwój sadownictwa i innych gałęzi ogrodnictwa w sąsiedztwie a nawet w dalszych okolicach. Jestto działalność nader ważna w okręgu dla sadownictwa tak pomyślne mającym warunki, i akcya ta ma niezmierną doniosłość. Komisya wyraża zdanie, iż należy starać się ten dział wszechstronnie pielęgnować i rozszerzać, a w ogrodach zakładowych mieć odpowiednio urządzone i prowadzone działy wzrorowe demonstracyjne.

Stwierdza wreszcie Komisya, iż nauczyciele zakładu biorą udział w rozwoju ogrodnictwa krajowego działając również pismem, i uważa za wskazane wyniki prób i doświadczeń w zakładzie samym lub za jego inicyatywą robionych, ogłaszać drukiem i rozpowszechniać między interesowanymi.

Wobec tych wszystkich danych, Komisya uznaje proponowane podniesienie płac kierownika i nauczyciela zakładu — dosyć skromnych, jak do teraźniejszych stosunków — za słuszne.

II. Popieranie ogrodnictwa a zwłaszcza sadownictwa.

1. Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie i szkółki na Glince rozwijają się stale, a działalność ich na uznanie zasługuje. Zwłaszcza starania Towarzystwa w kierunku podniesienia wiedzy ogrodniczej są bardzo dodatnimi uwieńczone wynikami; żałować tylko należy, iż na doskonałe kursa wieczorne, urządzane corocznie, tak mało fachowych przychodzi ogrodników. Kursa dla nauczycieli ludo-

wych również dają dobre wyniki, przyczyniając się do ułatwienia krzewienia ogrodnictwa między wiejskim ludem, gdzie ono wiele usług oddać może.

Pośrednictwo w pracy dla fachowych ogrodników, chociaż na małą skalę prowadzone, oddaje usługi ważne i powinno być rozszerzane.

Miesięcznik wydawany przez Towarzystwo pod tytułem „Ogrodnictwo“ zawiera wiele dobrych fachowych artykułów, możeby się jednak udało pozyskać dlań sprawozdawców z praktyki w różnych okolicach kraju, a zwłaszcza zamieszczać w niem sprawozdania o wynikach prób i doświadczeń rozmaitych, robionych w krajowych zakładach i szkołach. Wadą jest wydawanie „Ogrodnictwa“ jako miesięcznika, co uniemożliwia rozwinięcie ważnego u nas, a dla administracyi korzystnego działu ogłoszeń.

Niestety nie znajdujemy w sprawozdaniach Towarzystwa wzmianki o obszerniejszej działalności na polu podnoszenia warzywnictwa, gdzie łatwo wiele zdziałać by można, czy to praktycznemi pouczeniami o demonstracye opartemi, czy to rozdawaniem nasion doborowych, — gdyby do tego zdołano zachęcić producentów włościan, niekorzystających z praktycznych dotychczasowych pouczeń, w tym dziale urządzanych. Możeby też towarzystwo znalazło szersze pole do popisu w kierunku podnoszenia ogrodnictwa ozdobnego w mieście Krakowie, n. p. przez rozdawanie dziatwie szkolnej z wiosną roślin nadających się do pielęgnowania w pokoju, czy też do obsadzania okien i balkonów, łącząc to z odpowiedniem premiowaniem w jesiennej porze.

Szkółki znacznym kosztem utrzymywane na Glince nie mają szczęścia, ucierpiały silnie od mrozu w roku 1906/7, a jakościowo nie wszystkich zadawalają swymi produktami. Zakład taki, pochłoniwszy względnie wielkie sumy grosza publicznego, powinien stać na wyższym stopniu produkcyi ilościowej i jakościowej, niż to jest w rzeczywistości, — a komisya wyraża zdanie, iż poprawa stosunków nie nastąpi, dopóki bezpośrednim kierownikiem zakładu nie zostanie człowiek praktycznie znakomicie wyszkolony, z dostatecznie obszernem fachowem wykształceniem, w wynikach ostatecznych szkółki pod względem finansowym odpowiednio zainteresowany, spodziewa się jednak, iż w najbliższych latach Glinka stanie na wysokości swego zadania pod każdym względem.

Zakładanie sadów wzorowych u włościan jest pomysłem dobrym — przyczyni się do rozwoju sadownictwa między ludem, ale koniecznie należy sady te mieć w stałej fachowej opiece. Zaniedbane nie odpowiedzą celowi, raczej zniechęcą gospodarzy.

2. Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie działa pomyślnie na małej przestrzeni, koncentrując swe siły około podniesienia ogrodnictwa a zwłaszcza sadownictwa u włościan. Z chwilą ustanowienia instruktora praca wejdzie na tory wydatniejsze, tak co do kierunku dotychczasowego, jak i co do ogólnej działalności. Należałoby zwrócić uwagę na warzywnictwo, a może dla członków miastowych też na kwiaciarstwo pokojowe i ozdobne, co z pewnością podniesie rozwój towarzystwa, wprawdzie niezbyt znanego w kraju, ale za to pracującego z pożytkiem realnym w swym okręgu.

3. Powiatowy Zakład sadowniczy w Limanowej ogranicza swą działalność z natury rzeczy na okręg paru powiatów, stara się działać tu intenzywnie, mając po temu środki stosowne, i może się pochwalić wynikami nader pomyślnymi. Warunki miejscowe okolicy odpowiadają najlepiej sadownictwu i tę gałąź naturalnie pielęgnowano. Zwrócenie uwagi na zużytkowanie należyte owoców i ułatwienie zbytu powinno być wzorem dla inych podobnych towarzystw i zakładów. Oby tylko obecnie przy zmianie kierownika szkółek i instruktora powiatowego udało się powia-

towi znaleść siłę, która potrafi utrzymać zakład na dotychczasowej wyżynie i dalej go rozwijać.

4. Powiatowy zakład ogrodniczy w Wieliczce jest instytucyą zupełnie młodą, powołaną dla rozwoju w pierwszym rzędzie sadownictwa w okolicy doskonale do tego się nadającej, gdyż włościanie i inni mieszkańcy powiatu już od dawna niem się zajmują i z zamiłowaniem w niem szukają zarobku. Szkoda, iż dla sadu matecznego zbierano drzewa z rozmaitych źródeł a nawet ze szkółek pozakrajowych, nie zawsze pewnych co do odmian. Należy się spodziewać, iż zakład ten zwróci uwagę na rozwinięty już w powiecie handel owocami i dążyć będzie do jego dalszego rozkwitu zwłaszcza urządzaniem kursów o zbieraniu, sortowaniu i pakowaniu owoców, oraz do podniesienia go w przyszłości przez pewne ujednostajnienie odmian w okolicy uprawianych.

5. Powiatowy Zakład sadowniczy w Śniatynie powstał dopiero w ostatnim roku, w okolicy dla rozwoju sadownictwa niezwykle z natury wyposażonej, ma też szerokie pole do popisu. Przeniesienie szkółki do Śniatyna, jej urządzenie na nowo, zasadzenie ziarnówek są jedynemi robotami, jakie można było wykonać w tym czasie. Szkółkę należy zaopatrzyć w drzewa mateczne ze źródeł zupełnie pewnych jak np. Zakład zaleszczycki lub Glinka a na polu naukowem dążyć do podniesienia u ludności zamiłowania do sadownictwa, zwracając uwagę na tępienie szkodników zwierzęcych, jakie w tamt. okolicy nadmiernie się rozpowszechniły.

6. Zakład ogrodniczy w Jaśle jest dopiero w pierwszych początkach rozwoju, lecz rokuje dobre nadzieje i jest na dobrej drodze.

Sprawozdanie Wydziału krajowego nic nie wspomina o niektórych instytucyach, które pobierały w ostatnich latach lub jeszcze pobierać mają bezpośrednio czy też pośrednio subwencye krajowe: Szkółka powiatowa drzew owocowych w Łańcucie, Towarzystwo ogrodniczo-pszczelnicze we Lwowie, Zakład sadowniczy w Kołomyji, Zakład Braci Niemczewskich w Okopach św. Trójcy, (o tym wiadomo prywatnie, że się rozwija pomyślnie), szkółki w Olesku — Komisya wyraża więc życzenie by te zakłady, o ile istnieć będą, w roku najbliższym zmuszone zostały do przedłożenia swych sprawozdań.

W ogóle Komisya przyjść musi do przekonania, że kraj czyni pewne postępy na polu popierania sadownictwa, a sumy na ten cel wydawane przeważnie nie marnują się.

Należy jednak zwrócić uwagę na to, iż zadaniem właściwem akcyi kraju i powiatów nie jest produkcya szkółkowa, lecz raczej i przeważnie popieranie sadownictwa i jego rozwój; produkcyę szkółkową w zakładach publicznych należy utrzymywać w mierze odpowiadającej zarówno zapotrzebowaniu jak i ogólnej podaży, a nie szkodliwej dla inicyatywy prywatnej. Natomiast ciężar akcyi instrukcyjnej winien leżeć na kraju i powiatach a wszelką inicyatywę w tym kierunku powitać trzeba najżyczliwiej i popierać według sił i możności, zwracając jednak zawsze uwagę, iż główny ciężar zadania winien leżeć w akcyi po gminach, nie w szkółce, lub podobnem przedsiębiorstwie.

Komisya wyraża zdanie, iż system krzewienia sadownictwa teraz wdrożony, przez zakładanie sadów wzorowych i plantacyi przydrożnych, wyda plon obfity i korzystny, byle przy każdej takiej akcyi pociągać do współudziału w kosztach stronę interesowaną. Niech ten współudział będzie mały, ale niech nie będzie darowizny tak szkodliwej a nieraz demoralizującej i nie cenionej.

Koniecznem natomiast jest zwrócenie większej uwagi na dalsze pielęgnowanie sadów, gdyż najlepiej założony sad zmarnieje wnet, gdy braknie mu umiejętna fachowa stała opieka. Należy przeto większą niż dotychczas zwracać uwagę na kształcenie sadowych, dozorców drzew — a niemniej fachowych zbieraczy i sorto-

wników owocu, umiejących dobrze obchodzić się z owocami przy zbiorze i je do dalszej wysyłki opakowywać. Dziś kraj tysiące traci na nieumiejętnem obchodzeniu się z owocami.

Intenzywne prowadzenie walki ze szkodnikami zwierzęcymi i roślinnymi jest również jedną z podstaw racyonalnego sadownictwa. Co roku coraz liczniej mnoży się u nas niestrzęp głogowiec, pierściennica i inne owady szkodliwe, nie mówiąc już o chrząszczu majowym; — rozmaite drobnoustroje niszczą powoli a stale sady i kultury, a po roku tak obfitującym w opady atmosferyczne klęski te będą tem dotkliwsze.

Na tępienie tych szkodników należy zwrócić uwagę w szkołach i zakładach, pouczać o tem ludność a nawet w miarę potrzeby stosownymi sposobami ustawowymi do tego celu zdążać. Inne kraje mają już odpowiednie zarządzenia wydane czy to w drodze ustawy czy rozporządzenia, nakład dotychczasowy zaś pieniędzy i pracy w naszym krajn wymaga, by kultury nie były niszczone i nie upadały wskutek zaniechania wszelkiej opieki przed szkodnikami.

Wprawdzie obowiązuje już w kraju ułożony przed paru laty dobór odmian owoców, lecz na tem poprzestać nie podobna. Z jednej strony musi się dążyć do stwierdzenia dokładnego, jakie odmiany dla pewnej ściślej określonej okolicy odpowiadają a to możliwe tylko w drodze doświadczeń długoletnich, do czego zakłady krajowe i powiatowe w pierwszym rzędzie powołane; z drugiej należy co lat kilka, korzystając z doświadczeń tymczasowych, dobór ten uzupełniać i zmniejszać ilość odmian handlowych dla pewnej strefy i okolicy. Tak samo należałoby uregulować sprawę nomenklatury odmian dla całego kraju i ustanowić pewne normy co do form drzewek, jak to już dawno porobiono w innych krajach.

Na warzywnictwo, tak ważnej gałęzi ogrodnictwa, niestety nie zwraca się do teraz należnej i potrzebnej uwagi. Komisya spodziewa się jednak, iż z chwilą powstania Szkoły ogrodniczej na Wulce kapitańskiej, tej głównej gałęzi ogrodnictwa poświęconej, powstanie zastęp fachowych warzywników, którzy będą mogli rozwijać dalej w rozmaitych stronach kraju racyonalne warzywnictwo.

Tymczasem należałoby dążyć do poprawy stosunków rozpowszechnianiem nasion nowych dobrych odmian warzyw, premiowaniem na wystawach specyalnych, urządzaniem większej ilości kursów dla mieszkańców podmiejskich gmin, w których znajdują się dane w kierunku podniesienia uprawy warzyw, popieraniem przemysłu domowego i fabrycznego konserw ludowych t. j. kwaszenia ogórków i kapusty, a tak samo pouczaniem ludności działać w kierunku tępienia bielinka kapustnika, tak groźnego wroga uprawy kapusty i pokrewnych warzyw. To co się do teraz robiło, nie jest dostatecznem i akcya na tem polu może być łatwo a znacznie rozszerzoną.

Kultura nasion warzyw i kwiatów leży u nas prawie odłogiem — wprawdzie tu i owdzie zaczyna się ruszać — nie wszędzie można będzie nasiona uprawiać i konkurencya będzie trudną wobec braku fachowo wyszkolonych, doświadczonych robotników — ale przy dobrych chęciach i ten dział ogrodnictwa dałby się wprowadzić, chociaż bezsprzecznie powoli i po latach tylko wejdzie na takie tory, by zapotrzebowanie kraju w jego granicach pokryte być mogło.

Na polu kwiaciarstwa u nas, wobec kraju uboższego od innych, nie wiele zdziałać na razie można — lecz nie godzi się zupełnie zaniedbywać tej gałęzi. Na polu kultury kłęczów konwalii, fiołków, a nawet azalii moglibyśmy się usamowolnić i przynajmniej zapotrzebowanie własne pokrywać — przecież był czas, gdy azalie z Medyki do Niemiec wywożono, a dziś dzieje się wręcz przeciwnie, chociaż niczego nam nie brak prócz przedsiębiorczości.

Wobec ogólnego rozwoju ogrodnictwa, jaki mimo usterek tu i ówdzie spostrzeganych, i nawet zastoju na pewnych polach daje się bezsprzecznie stwierdzić, niezbędnem będzie pomyśleć w niedalekich latach o takim zakładzie naukowym, któryby z biegiem lat niezbędnych kierowników dla rozwijającego się dziś, a za lat kilkanaście kwitnącego w kraju ogrodnictwa wychowywał. Zakład taki musi powstać na czas — nie w tej chwili dopiero, gdy brak kierowników będzie dotkliwy — bo tym młodym fachowcom po ukończeniu szkoły wyższej ogrodniczej musi się pozostawić parę lat czasu dla niezbędnej praktyki w kraju i poza jego granicami. Dziś na brak teoretyków nie możemy tak bardzo narzekać, ale kształcili się oni zdala od kraju rodzinnego, w obcych stosunkach, co wcale im i krajowi na dobre nie wychodzi. Tych teoretyków za późno może teraz skierowywać na tory ścisłej praktyki, ale trzeba pamiętać wcześnie o latach następnych i wczas wychowawczy zakład odpowiedni utworzyć. Komisya nie wątpi, iż Wydział krajowy tej sprawy z oczu nie straci i w następnych latach z propozycyami odpowiedniemi przed Sejmem wystąpi.

Wreszcie należałoby dążyć do tworzenia w kraju lokalnych towarzystw dla popierania czy to ogrodnictwa w ogóle, czy też poszczególnych jego gałęzi. Te towarzystwa i zakłady, wraz z już istniejącemi ujęte kiedyś w jeden wydatnie zasilony związek krajowy, oddadzą krajowi najpoważniejsze usługi i skupią w sobie wszystkie siły. Nim to się jednak stanie i właśnie aby to nastąpić mogło, koniecznem jest dążenie do ujednostajnienia akcyi, teraz niestety rozdrobnionej i rozluźnionej, idącej to w tym to w owym kierunku, nieraz nawet dosyć sprzecznie ze sobą. Niezbędnem jest ustanowienie posady referenta dla spraw ogrodniczych przy Wydziale krajowym, któryby spełniał swe zadanie ze znajomością rzeczy, bezstronnością i gorącym zapałem, a serdeczną życzliwością dla sprawy tak ważnej.

W myśl tych wywodów Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach i o popieraniu ogrodnictwa w kraju.

2. Sejm ustanawia w miejsce dotychczasowego następujący etat osób i płac w krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach:

a) kierownik a zarazem nauczyciel fachowy z płacą 3.240 koron, dodatkiem aktywalnym 300 koron i pomieszkaniem, oraz z prawem do poboru pięciu dodatków pięcioletnich, każdy po 400 koron rocznie;

b) nauczyciel fachowy z płacą 2.640 koron, dodatkiem aktywalnym 240 koron i pomieszkaniem oraz z prawem poboru pięciu dodatków pięcioletnich, każdy po 300 koron rocznie.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Julian Brunicki.

Ls. 403/1908. We Lwowie, dnia 2. października 1908.

Alegat 245

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o petycyi gminy Tarnów o uregulowanie rzeki Wątoku.

Wysoki Sejmie!

Wskutek jednomyślnej uchwały Rady miasta Tarnowa z dnia 3. października 1907 L. 14.644 tarnowski Magistrat wniósł do Sejmu petycyę o uregulowanie tej części rzeki Wątoku, która przepływa przez znaczną część miasta. Wątok, posiadający całkowite dorzecze 86 km², po przyjęciu silnych potoków z Trzemeśny i Łękawicy w Skrzyszowie, jest już rzeką o korycie małej wody od kilku do kilkunastu metrów szerokiem, a wyższe brzegi, nie wszędzie zdolne do ujęcia największych odpływów, odległe są od siebie kilkadziesiąt metrów.

W czasie wezbrań na znaczne szkody narażone są części miasta w pobliżu Wątoku położone, a mianowicie okolice gościńca Tuchowskiego, cała t. zw. Mała Strusina i obszary, leżące w pobliżu toru kolei państwowej.

Trafiają się też od czasu do czasu znaczne wylewy, że tylko wspomnimy powodzie z lat 1886, 1891 i 1901. Wtedy woda z Wątoka rozlewa się bardzo szeroko i wdziera się w ulice Nadbrzeżne (górną i dolną), ulicę św. Marcina, Młynarską, Zabłocką, P. Maryi i Małą Strusinę, a docierając do domów nadbrzeżnych, uszkadza je w wysokim stopniu. Po ustąpieniu wody pozostaje w domach tych gruba warstwa mułu, zmięszanego z fekaliami, a więc dla zdrowia przez gnicie szkodliwego.

Nadto kultury gruntów ornych i ogrodów nadbrzeżnych pomiędzy domami, ciągnących się w obrębie miasta na przestrzeni około $1^1/_2$ km., przez te wylewy doznają deteryoryzacyi a czasem zupełnego zniszczenia.

Regulacyę Wątoku dla wielkiej wody da się w stosunkowo łatwy sposób przeprowadzić, gdyż rozszerzenie profilu będzie tylko w pewnych miejscach potrzebne, jak i złagodzenie zbyt ostrych zakoli.

Za najszybszem przeprowadzeniem regulacyi Wątoku przemawiają także względy sanitarne.

Wątok, jak i odprowadzona z niego powyżej Tarnowa młynówka, uchodząca do Biały w Chyszowie, tworzą obecnie ujście licznych kanałów miejskich i domowych, a gdy oba te koryta położone są w obrębie miasta, stan zdrowotny nadbrzeżnych części jest pożałowania godny. Drogą do poprawy tego stanu będzie niewątpliwie przeprowadzenie racyonalnej i postępowej kanalizacyi miejskiej, co jednak obecnie napotyka na znaczne trudności finansowe i wymagać będzie dłuższego czasu. Jednak i po przeprowadzeniu kanalizacyi stosunki zdrowotne nadbrzeżnych części miasta nie poprawiłyby się w dostatecznej mierze, jeśliby Wątok nie miał być uregulowanym, albowiem bieg Wątoku jest na terytoryum miejskiem wysoko rozwinięty. Skutkiem wielu bardzo ostrych zakrętów wytworzyły się w wielu miejscach

zatoki o prądzie minimalnym. W takich zatokach woda niemal stoi i nie ulega odnowie. Miejsca takie są doskonałem podłożem dla mnóstwa bakteryi, między któremi i bakterye chorobotwórcze nie należą do rzadkości. Badania miejscowego urzędu zdrowia wykazywały zbyt często w wodzie, z takich zakrętów pobranej, obecność licznych prątków okrężnicowych (bacterium coli). Próba Eikmanowska dawała w tych wodach niemal zawsze wynik dodatni. Okoliczność ta wskazuje nietylko na zanieczyszczenie wody Wątoku odchodami ludzkimi i zwierzęcymi, ale nadto na możliwość przenoszenia ciężkich chorób zakaźnych jak dur, czerwonka i t. p. przez wodę wątocką. Możliwość ta jest tem groźniejszą, że ludność nadbrzeżna nawykła do używania wody z Wątoku do celów gospodarskich, do mycia, do prania i t. p. Obserwacya kilkunastu lat ostatnich wykazała też niezbicie, że przeważna część wypadków duru brzusznego oraz chronicznych nieżytów jelit u dzieci, trafia się u ludności, zamieszkałej nad Wątokiem.

Kanalizacya musi się oprzeć o rzekę Wątok; do koryta Wątoku nie będą wprawdzie mogły w przyszłości uchodzić kanały, ale przeważna część wody burzowej będzie musiała tu być odprowadzaną. Otóż chociaż kanały nie będą wchodziły do Wątoku, woda burzowa będzie zawsze przynosiła liczne cząstki organiczne, które, osadzając się w zatokach o wodzie stagnującej, będą ulegały gniciu i tworzyły nadal kulturę bakteryi chorobotwórczych. Zresztą wobec niskiej kultury hygienicznej u ubogiej ludności, zamieszkałej nad brzegami Wątoku, nigdy nie da się uniknąć zanieczyszczenia bezpośredniego wody przez tę ludność oraz przez zwierzęta domowe a będzie ono tedy tak długo zdrowiu ludności niebezpieczne, jak długo nie zapewni się szybkiego odpływu wody i pozostawi się całe mnóstwo obecnych zatok o stagnującej wodzie.

Dalej z konieczności odprowadzania wody burzowej do Wątoku wynika konieczność wykonania jego regulacyi, celem koncentracyi małej wody, pogłębienie wyrównania dna a to dla umożliwienia wykonania wylotów burzowych. Pewne pogłębienie da się z pewnością uzyskać, gdyż bieg rzeki jest stosunkowo zanadto rozwinięty, a częściowe sprostowanie biegu będzie nawet z uwagi na regulacyę miasta pożądanem.

Obecnie skutkiem zbyt szerokiego koryta małej wody, odprowadzenia prawie całej normalnej wody do Młynówki, znacznych różnic w spadku biegu górnego i dolnego, a wreszcie z powodu słabego zalesienia źródlisk Wątoku spodziewać się można podniesienia się koryta w pobliżu miasta, co przeprowadzenia kanalizacyi jeszcze bardziej utrudniałoby.

Ostatnim wreszcie powodem, przemawiającym za regulacyą Wątoku, jest wzgląd na umożliwienie miastu dalszego rozwoju.

Miasto Tarnów, liczące obecnie 36.000 mieszkańców, rozszerza się z konieczności przeważnie tylko w stronę północno-zachodnią. Powstał tu cały szereg ulic i domów, nawet w znaczniejszej odległości od miasta i bez względu na to, że tej części miasta stan wody zaskórnej jest stosunkowo wysoki

Natomiast okolice Wątoku, z natury korzystniej położone, są słabo zamieszkałe i to tylko przez ludność uboższą. Miasto w tę stronę, pomimo istnienia rozległych wolnych przestrzeni, nie może się rozszerzać a to skutkiem obecnego stanu Wątoku, skutkiem cuchnących wyziewów, dobywających się ze stagnującej w zatokach wody, skutkiem rażącego widoku poobrywanych i rozbitych brzegów, wprost proszących się o to, by były składem śmiecia i wszelkich odpadków. Jakiekolwiek uporządkowanie dzielnicy, którą idzie, nie może nastąpić przed regulacyą Wątoku, ustaleniem jego kierunków i brzegów.

Tarnów jest głównem ogniskiem rozległej okolicy, a będąc siedzibą licznych władz i posiadając seminaryum duchowne, trzy szkoły średnie, seminaryum nauczy-

cielskie męskie i prywatne żeńskie, liczne szkoły ludowe, zakłady humanitarne, domy bankowe i zaliczkowe, wreszcie rozwinięty handel, liczne i stosunkowo znaczne zakłady fabryczne, oraz przedsiębiorstwa rękodzielnicze, skupia w sobie interesy wielkiej połaci kraju.

Pomimo niewielkiej przeciętnej zamożności mieszkańców — gdyż miasto obecne powstało z przyłączenia trzech gmin o charakterze wiejskim, zamieszkałych przez ludność przeważnie ubogą, do pierwotnego miasta — gmina Tarnów w ostatnich czasach stara się iść z postępem i nie cofa się przed przeprowadzeniem inwestycyi do podniesienia miasta potrzebnych.

Obecnie znaczne ciężary spadną na miasto wskutek wodociągów, których zaprowadzenie bliskiem jest urzeczywistnienia. Już Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy wodociągowej dla Tarnowa.

Stan finansów miasta nie pozwala mu zwłaszcza — wobec akcyi wodociągowej i późniejszej kanalizacyjnej — na poniesienie całych kosztów regulacyi Wątoku.

Wszelako gmina jest gotową część wydatków regulacyjnych wziąć na siebie.

Z całego powyższego stanu faktycznego wynika, co następuje:

1. Regulacya rzeki Wątoku w obrębie miasta Tarnowa jest niezbędna dla zapobieżenia szkodom wylewowym w budynkach mieszkalnych i gospodarczych, niemniej jak w kulturach przyległych gruntów ornych i ogrodowych, a więc dla melioracyi tych gruntów, następnie dla poprawy stosunków zdrowotnych nadbrzeżnej ludności, dla ułatwienia racyonalnej kanalizacyi miasta Tarnowa, wreszcie dla podniesienia i uporządkowania nadbrzeżnych dzielnic oraz dla umożliwienia rozwoju miasta w danym kierunku.

2. Ze względu na znaczenie miasta Tarnowa, jako centrum kulturalnego i ekonomicznego dla znacznej połaci kraju, słusznem jest żądanie gminy, by inne czynniki publiczne, w szczególności kraj i państwo, przyczyniły się do wykonania regulacyi Wątoku, zwłaszcza, że obecny stan finansów miasta, stan obciążenia podatkowego mieszkańców, wreszcie rozmiary innych niezbędnych inwestycyi, które miasto podjąć będzie musiało, nie pozwalają na ponoszenie całego ciężaru finansowego, z którym regulacya Wątoku musi się łączyć.

Gdy zatem są dane w całej pełni przesłanki, wynikające z intencyi uchwały sejmowej z dnia 16. listopada 1889 o popieraniu mniejszych robót melioracyjnych, komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wykonał projekt i kosztorys regulacyi rzeki Wątoku w obrębie gminy Tarnowa a następnie zapewniwszy udział państwa w wysokości jednej trzeciej części kosztów oraz taki sam udział interesowanych, w szczególności gminy m. Tarnowa, przedstawił Sejmowi wniosek, dotyczący równego udziału kraju w kosztach wspomnianej regulacyi.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Battaglia.

Ls. 1762/08.

We Lwowie, dnia 1. października 1908 r.

Aleg 246

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej w sprawie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Bochni na zaciągnięcie pożyczki komunalnej w kwocie 150.000 koron na budowę dróg i mostów.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 28. lutego b. r. l. 3467 postanowiła Rada powiatowa w Bochni zaciągnąć w Banku krajowym we Lwowie pożyczkę komunalną w kwocie 150.000 kor. na pokrycie budowy dróg i mostów, a w szczególności na pokrycie:

1. Kosztów budowy drogi gminnej I. klasy z Ujścia solnego do Brzeska, subwencyonowanej z funduszu krajowego w stosunku 50%, z czego na fundusz powiatowy przypada do pokrycia . . . . . 61.500 K.

2. Kosztów budowy drogi gminnej I. klasy subwencyonowanej z Bochni do Szczawnicy z funduszu krajowego w wysokości 40% rzeczywistych kosztów. Do pokrycia przypada na fundusz powiatowy . 27.720 „

3. Koszta wykończenia drogi gminnej I. kl. Niepołomicy-Grabie przez budowę mostu na Podłężówce. Fundusz krajowy pokrywa 50% kosztów budowy, powiat wielicki 25%, a powiat bocheński pokrywa resztę w kwocie . . . . . 4.000 „

4 Koszta budowy drogi gminnej od przystanku kolejowego „Grodkowice“ do gminy Brzezie. Do pokrycia przez fundusz powiatowy przypadnie . . . . . 7.200 „

5. Koszta wykończ nia drogi gminnej I. kl. Wiśnicz-Kobyle, subwencyonowanej z funduszu krajowego w stosunku 30% rzeczywistych kosztów budowy. Do pokrycia przez fundusz powiatowy przypadnie . . . . . 4.900 „

6. Koszta budowy drogi gminnej z Dziewina do Chobot. W razie udzielenia supwencyi krajowej w stosunku 40% rzeczywistych kosztów, przypadnie do pokrycia z funduszu powiatowego . . . . . 21.600 „

7. Koszta budowy drogi gminnej z Kłaju do Zabierzowa. Przy subwencyi krajowej w wysokości 40% rzeczywistych kosztów budowy, przypadnie na fundusz powiatowy do pokrycia . . . . . 21.600 „

Razem . . . . 148.520 K.

Wydział krajowy uznał potrzebę wykazanych powyżej dróg w powiecie bocheńskim, a nawet przyznał na te budowy zasiłki z funduszu krajowego w różnym stosunku: 50%, 40% lub 30%, jak to wyżej podano.

Również uznał Wydział krajowy, że prowadzenie tych robót w szybszem tempie jest wskazanem, że wyjdzie to na pożytek powiatu — a dodać należy, że robota naraz prowadzona będzie tańszą i w obecnym czasie dostarczy ludności nawiedzonej klęskami elementarnemi pożądanego zarobku.

Liczne zwierzchności gminne i urzędy parafialne przyłączyły się do petycyi Rady powiatowej.

Co się tyczy budowy mostu na Rabie, nie wykazano wysokości kosztów tej budowy i nie udowodniono jej potrzeby — Wydział krajowy w swem sprawozdaniu w tej mierze wcale się nie oświadczył.

Ze względu na koszta pożyczki zaokrąglenie wydatku do kwoty 150.000 K. jest usprawiedliwionem.

Pokrycie tego wydatku inwestycyjnego na długie lata przydatnego powinno nastąpić w drodze długoterminowej pożyczki komunalnej, albowiem stan obciążenia powiatu bocheńskiego na podstawie inwentarza i zamknięć rachunkowych za rok 1907 przedstawia się następująco:

I. Długi:

1. Bankowi krajowemu z pożyczki konwersywnej z r. 1905 w sumie 70.000 K — reszta	68.599 K 50 gr.
2. Temuż z pożyczki komunalnej z roku 1905 w sumie 70.000 K na spłatę pożyczki wekslowej z r. 1904 na dokupno realności pod rozszerzenie gmachu Rady powiatowej — reszta . .	6.889 „ 17 „
3. Temuż z pożyczki z roku 1906 w sumie 30.000 K na budowę skrzydła gmachu Rady powiat., — reszta . . .	29.647 „ 63 „
4. Powiatowej Kasie oszczędności, pożyczka hipoteczna na dokończenie budowy gmachu j. w.	15.000 „ — „
5. Tejże z pożyczki komunalnej głodowej z roku 1900 reszta w kwocie	11 550 „ — „
6. Towarzystwu wzaj. ubezpieczeń w Krakowie pożyczka z r. 1906 na ogniotrwałe krycie dachów	20.000 „ — „
7. Funduszowi krajowemu pożyczka z roku 1907 na kupno buhajów gminnych	20.000 „ — „
Razem długi .	171 686 K 30 gr.

II. Zaległości bierne:

8.	Funduszu administracyjnego . .	100 K — gr.	
9.	„ dróg powiatowych . .	1.000 „ — „	
10.	„ „ gminnych . .	334 „ 18 „	1.434 „ 18 „
		Suma obciążenia	173.120 K 48 gr.

Według dostarczonego przez Wydział powiatowy wykazu urzędów podatkowych w Bochni, Niepołomicach i Wiśniczu przypisane w tym powiecie podatki bezpośrednie wynosiły:

w roku 1906 ogółem 300 448 K 28 h.
„ „ 1907 „ 301.478 „ 88 „

zaś na rok 1907 przypisano 306.645 K 79 h
z czego przecięcie wynosi 302.857 „ 65 „

a maximum dozwolonego w §. 24 ustawy o reprezentacyi powiatowej obdłużenia mogłoby dla powiatu bocheńskiego wynosić 153.322 K 89 h., którą to sumę dotychczasowe obciążenie powiatu wyżej w kwocie 173.120 K 48 h. wykazane już przekracza.

Powiat bocheński liczy ogółem 217 klm. dróg powiatowych i gminnych I. klasy oraz 168 klm. ważniejszych i już częściowo uporządkowanych dróg gminnych II. klasy.

Budżety i zamknięcia rachunkowe wykazują, że od szeregu lat wydatki na te cele w powiecie bocheńskim bardzo znacznie wzrastają, a w r. 1907 doszły do kwoty 121.000 kor., z czego dodatkami do podatków pokryto tylko 106.000 kor. nakładając w tym celu 39% dodatku, zaś na rok bieżący budżet drogowy na samo utrzymanie dróg powiatowych, gminnych I. i II. klasy i na koszta personalu drogowego preliminuje 138.000 kor. a dodatki na ten cel przyzwolone wynoszą łącznie z 18% ustawowym dodatkiem 44½% pomimo, że z funduszu krajowego otrzymał powiat subwencyę na utrzymanie dróg w kwocie 16.000 kor.

W tych warunkach nie jest już możliwem dalsze pokrywanie wydatków inwestycyjnych na budowę dróg nowych z dodatków do podatków z lat najbliższych, gdyż taka gospodarka doprowadziłaby do nadmiernego przeciążenia ludności, która na cele powiatu płaci już 40 + 18 = 58% dodatków do podatków i ma prawo wymagać, by z tych świadczeń pokrywano także wydatki na spełnienie innych zadań ekonomicznych i na cele oświatowe.

1% dodatku do podatków wynosi w powiecie bocheńskim według przypisu na rok 1908: 3066 K. 46 h, zaś według przecięcia z lat trzech ostatnich: 3028 K. 57 h.

Siła podatkowa ma tendencyę zwyżki i nie ulega wątpliwości, że roczny koszt umorzenia pożyczki komunalnej 150.000 kor. (w razie zaciągnięcia jej w Banku krajowym na 4½% — na 41½ lat — rocznie 5·50% i na 4% — na 44 lat — rocznie 5%) mogący wynosić od 7.500 do 8.250 kor., nie będzie większym dla jednostki opodatkowanej jak 2·45% względnie przy 4% 2·69% przy 4½% owej pożyczce, jeżeli za podstawę weźmiemy przypis podatkowy z r. 1908, zaś nie większy jak 2·47% względnie 2·72% dodatku do podatków, jeżeli za podstawę dla obliczenia posłużą przypisy podatkowe z ostatnich lat trzech.

Z tych przyczyn komisya podziela zapatrywanie Wydziału krajowego, że żądanie Reprezentacyi powiatowej w Bochni co do udzielenia jej zezwolenia na zaciągnięcie określonej powyżej pożyczki komunalnej jest uzasadnionem — a ponieważ zezwolenie takie w myśl postanowienia §. 24. ustawy o reprezentacyi powiatowej może być udzielonem tylko w drodze ustawy krajowej — więc

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy załączoną ustawę w brzmieniu zaprojektowanem przez Wydział krajowy uchwalić.

Tem samem załatwiono petycyę l. s. 558/08.

Laskowski.
przewodniczący.

Dr. Tadeusz Tertil.
sprawozdawca.

Ustawa

z dnia . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Bochni na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 150.000 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Bochni zezwala się na zaciągnięcie imiemien powiatu pożyczki w kwocie 150.000 K na budowę, względnie wykończenie budowy dróg: Ujście solne-Brzesko, Bochnia-Szczurowa, Niepołomice-Grabie, Grodkowice-Brzezie, Wiśnicz-Kobyle, Dziewin-Chobot i Kłaj-Zabierzów.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi Skarbu.

Ls. 1915|08.

We Lwowie, dnia 3. października 1908 r.

247

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Departamentu IV. w sprawach kolejowych za czas od 1. grudnia 1906 do 31. marca 1908.

Wysoki Sejmie!

Sprawy ogólne.

Wydział krajowy w sprawozdaniu swem w sprawach kolejowych podaje, że według zgodnego zapatrywania z c. k. Rządem użyczona kolejom lokalnym gwarancya dochodów jest po myśli tekstu uchwał sejmowych gwarancyą czystego dochodu i z tego powodu obejmuje także i niedobory eksploatacyjne wraz z kosztami zarządu Towarzystwa kolejowego. Komisya kolejowa podziela w tej mierze zdanie Wydziału krajowego i zaznacza, że w ten sam sposób interpretuje c. k. Rząd gwarancyę państwową i Reprezentacye innych krajów koronnych gwarancyę dochodów przez siebie udzieloną.

Koleje lokalne będące w ruchu:

Wyniki eksploatacyjne za dwa ostatnie lata 1906 i 1907. przyniosły wprawdzie większe dochody, niż lata poprzednie, równocześnie jednak wydatki prowadzenia ruchu tak się wzmogły, że ostateczny rezultat w r. 1907 w stosunku do roku 1906. jest mniej korzystny. Stosunek ten uwydatnia zestawienie następujące:

Dochody oprocentowują kapitał zakładowy kolei lokalnej

	w r. 1905.	1906,	1907
1) Borki wielkie-Grzymałów	4.10%	3.16%	1.83%
2) Łupków-Cisna	3.46%	3.95%	3.29%
3) Trzebinia-Skawce	6.13%	6.57%	5.94%
4) Chabówka-Zakopane	2.44%	2.75%	2.41%
5) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	2.24%	3.30%	3.17%
6) Piła-Jaworzno	4.26%	5.07%	8.04%
7) Przeworsk-Dynów	0.29%	0.87%	1.04%
8) Tarnów-Szczucin	—	—	4.08%

Do powyższego zestawienia należy dodać następujące wyjaśnienie:

Kolej Borki wielkie - Grzymałów po wycięciu lasów leżących w jej obszarze ciążenia okazuje spadek w ruchu; na tej kolei wzmogły się znacznie koszta ruchu przez zaprowadzenie trzeciej pary pociągów na usilne żądanie interesentów.

Regulacya płacy i wynagrodzenie personalu kolei państwowych użytego na liniach kolei lokalnych, następnie znaczne podrożenie materyałów, a w szczególności węgla wpłynęło na podwyższenie kosztów prowadzenia ruchu.

Tutaj zauważyć należy, że przy ruchu kolejowym wydatki na personal urzędniczy i służbę kolejową stanowią przeważającą część wydatków Ponieważ wynagrodzenie za pracę ludzką idzie ciągle w górę i ten symptom jest zdrowy, oszczędności na tem polu dadzą się wogóle przy kolejach osiągnąć tylko przez racyonalniejszą organizacyę służby kolejowej. Ten rezultat atoli lepszej organizacyi i wydatniejszej działalności personalu z natury rzeczy nieporównanie więcej uwydatnić się może na głównych szlakach jak na szlakach kolei lokalnych.

Stąd wynik, że nie można liczyć w przyszłości na oszczędności w tej głównej rubryce. Przeciwnie koszta ruchu, o ile one są zawisłe od kosztów wynagrodzenia personalu, na kolejach lokalnych będą coraz droższe. Ale i koszta budowy kolei z tych samych powodów będą coraz droższe.

Wielkie oszczędności mogłyby być atoli osiągnięte w ruchu kolejowym na głównych szlakach, a także na szlakach kolei lokalnych, gdyby były możliwe oszczędności przy wydatkach nie osobistych ale rzeczowych (sachliche Ausgaben). I tutaj państwo i kraj są więźniami kartelu Wszakże wiadomą jest rzeczą, że za żelazo, szyny i t. p. płaci rząd austryacki prawie tyle guldenów, ile w Niemczech marek za każdy metryczny cetnar.

Wiadomą jest rzeczą, że pod imperatywnym wpływem Węgier cła na żelazo są w Austryi niebywale wysokie, i że rząd węgierski oponuje każdej zniżce cła prohibitywnego na żelazo zagraniczne. Gdy rząd austryacki siły nigdy nie okazuje wobec kartelów, kartele wyzyskują i koleje rządowe i koleje prywatne w sposób, który przekracza normalne zyski industryi, dobrze prosperującej.

Miałby rząd wpływ i siłę w tej mierze, gdyby zagroził kartelowi żelaznemu że jeżeli na cele kolei państwowych nie spuści z cen, równających się cenom zagranicznym plus koszta przewozu i prawie 50% cła, rząd część swego zapotrzebowania sprowadzi z zagranicy, przyczem rząd cło zapłacony za obcokrajowy produkt do jednej kieszeni by pobrał, a z drugiej wydał, tak że z wyjątkiem udziału węgierskiego nicby z tego cła efektywnie nie zapłacił. Prawdą jest, że racyonalna polityka gospodarcza wymaga, ażeby rząd zaspokajał swoje zapotrzebowania w kraju i w państwie, a nie zagranicą, ale polityka przeciw kartelom — jak praktyka nietylko europejska ale i amerykańska poucza, nigdy nie da się załatwić w inny sposób, jak w sposób drakoński, grożeniem zniżki ceł, a gdy to w Austryi jest niemożliwe z powodu wpływu rządu węgierskiego, niema innego środka, jak groźba importu produktu obcego, ponieważ skartelowane fabryki żelala zbyt wielce koleje wyzyskują.

Jeżeli haracz, jaki opłaca skarb państwa i wielkie koleje prywatne wobec industryi produkującej żelazo jest niejednokrotnie prohibytywny przy tworzeniu szlaków kolejowych, to tem bardziej odczuwają to słabsze i mniej zasobne koleje lokalne. I niejednokrotnie ten wielki haracz, który opłacać musi komsumcya austryacka skartelowanym mocarstwom żelaznym w państwie, jest przeszkodą utrudniającą, a niekiedy wsprost uniemożliwiającą powstawanie kolei lokalnych.

Baczną więc zwrócić należy uwagę na tę okoliczność. Jeżeli wogóle kartel żelazny w Austryi jest tą przeszkodą, która nie na jednem polu tamuje rozwój przemysłu, (a niejednokrotnie i rolnictwa), to z pewnością koleje żelazne — które wszakże są żelazne — najbardziej odczuwają więzy, w których się znajdują wobec tego kartelu.

Ale nietylko kartel żelazny dawał się we znaki kolejom austryackim. Stały one także w zależności od ringów międzynarodowych wielkich kopalń węgla. Wiadomą wszakże jest rzeczą, że gdy w zimie przeszłego roku węgiel osiągnął cenę niebywale wysoką, ministeryum kolejowe nie było w możności fizycznej, zabezpieczyć przyszłe zapotrzebowanie krótkotrwałe, ale musiało podpisywać — z całą świadomością, że ceny węgla spadną, kontrakta długotrwałe po niebywałe wysokich cenach.

Rozumie się samo przez się, że brzemię drogiego opału, obciąża i obciążać będzie tak długo także koleje lokalne, aż zarząd kolejowy przez zastosowanie opalania ropą w całym kraju nie zniży kosztów opalania, i uwolni się przynajmiej w Galicyi wschodniej z więzów organizacyi sprzedawców węgla.

Dochody brutto w r. 1906 wynosiły w przecięciu na

1. kolejach lokalnych w Galicyi gwarantowanej przez kraj . . K. 7.511·—
2. kolejach lokalnych w Czechach . . . . . „ 4.332·—
3. kolejach lokalnych w państwie austryackiem będących w zarządzie kolei państwowych . . . . . „ 6.897·—
4. kolejach lokalnych w państwie austryackiem będących w zarządzie kolei prywatnych . . . . . „ 6.572·—
5. kolejach lokalnych będących we własnym zarządzie . . . „ 11.424·—

Pomijając koleje lokalne będące we własnym zarządzie, a cieszący się najznaczniejszymi dochodami, otrzymamy, że przecięcie dochodów brutto na naszych kolejach jest najkorzystniejsze. Zaznaczamy też podobnie jak w poprzednim roku, że daty te dowodzą dobitnie żywotnej siły ekonomicznej naszego kraju i silnej podstawy dla zdrowego rozwoju.

Przeciętny stosunek procentowy (Betriebscoifizient) ogólnych wydatków do dochodów wynosił w r. 1906, na kolejach

jak 1.	59·8%
jak 2.	79·9%
jak 3.	66·22%
jak 4.	68·44%
jak 5.	64·79%

Ze zestawienia tego wynika, że zarząd kolei państwowych kolejami lokalnemi w Galicyi jest stosunkowo najtańszy; okoliczność tę jednak tłumaczą między innemi większe wymogi ruchu na kolejach w innych krajach koronnych a obsługujących okolice bądź to o silniejszym przemyśle, bądź to o gęstszem zaludnieniu.

Dochody kolejowe pokryły w latach 1906 i 1907 gwarantowane raty pożyczek pierwszeństwa na liniach Trzebinia-Skawce, Chabówka-Zakopane, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, i Piła-Ławorzno. Dochody kolei Borki w.-Grzymałów nie wystarczyły jednak w r. 1907 na pokrycie zobowiązań wynikających z zagwarantowanej pożyczki pierwszeństwa i kraj musiał za ten rok dopłacić do tej kolei 17.636·46 K.

Kolei Łupków-Cisna jak w poprzednich latach umorzyła ze swoich dochodów 111 sztuk akcyi pierwszenstwa w imiennej wartości 44.400 K. według planu umorzenia. Kolej Tarnów-Szczucin rozwija się pomyślnie, gdyż już w pierwszym roku eks-

ploatacyi pokryła swymi dochodami raty pożyczek pierwszeństwa, tak że kraj w pierwszym roku nic nie dopłacił do tej kolei.

Kolej Przeworsk-Dynów w r. 1907 wykazuje nieznaczne polepszenie w dochodach (dochód brutto na 1 km. wynosił w r. 1905 — 2.407 K., w r. 1906 — 2.848 K. w r. 1907 — 3.122 K.

Dochody brutto za czas od 1. stycznia do 31. lipca 1908 na kolejach w Galicyi gwarantowanych przez kraj według prowizorycznych zestawień przedstawiają się następująco w porównaniu z dochodami brutto za ten sam czas roku 1907:

L. p.	KOLEJ	Dochody od 1. stycznia do 31. lipca roku		a zatem w roku 1908		Dochód na 1 km. koron
		1908	1907	więcej	mniej	
1.	Borki wielkie-Grzymałów . .	73.400	72.456	944	—	3.813
2.	Chabówka-Zakopane	226.800	218.959	7.841	—	9.041
3.	Delat.-Kołom.-Stefan.	311.700	339.270	—	27.570	4.771
4.	Łupków-Cisna . .	74.200	48.467	25.733	—	5.088
5.	Piła-Jaworzno . .	222.400	201.211	21.189	—	14.664
6.	Przeworsk-Dynów .	81.400	68.545	12.855	—	8.034
7.	Tarnów-Szczucin .	136.700	116.483	19.217	—	4.783
8.	Trzebinia-Skawce .	425 200	446.179	—	20.979	12.149

Projektowane koleje lokalne.

Przedewszystkiem komisya kolejowa czuje się w obowiązku ponownie zaznaczyć, że z powodu niedostatecznej sieci kolei głównych w Galicyi akcya kolejowa podjęta przez kraj niestety musi się jeszcze zajmować liniami kolejowemi, które ze względu na swoje znaczenie i na swój charakter są kolejami głównemi, nie zaś kolejami lokalnemi.

Linie te (jak n. p. kolej ze Lwowa na Kamionkę strumiłową do granicy rosyjskiej koło Stojanowa o długości prawie 90 klm. łącząca stolicę kraju z granicą państwa i przecinająca znaczny szmat kraju) winny były być budowane jako koleje państwowe. Reprezentacya kraju widząc jednak wielkie zaniedbanie kraju na tem polu i z drugiej strony będąc przeświadczoną, że w tej mierze musi być jak najprędzej zaradzone, musiała objąć swą akcyą i linie kolejowe o charakterze kolei głównych.

Komisya kolejowa ma wszelką nadzieję, że linie te nie obciążą zbytnio krajowego funduszu kolejowego z tytułu objętej przez kraj gwarancyi, podobnie jak np. kolej Tarnów-Szczucin, która już w pierwszym roku swego istnienia własnymi dochodami pokryła w zupełności raty gwarantowanej pożyczki.

Do rzędu tych linii kolejowych zaliczyć też musi komisya kolejowa i projektowaną kolej z Wieliczki przez Myślenice do Mszany dolnej, której budowy domaga się Reprezentacya kraju od r. 1901, a która jest właściwie korrekcyą linii kolei państwowych i która aby mogła zadość uczynić swemu zadaniu, powinna być budowana jako kolej państwowa. Sejm jednak przewidując trudności w zrealizowaniu tej kolei jako linii państwowej, uchwałą z 8/3 1907 postawił zasadę jej budowy jako kolei lokalnej gwarantowanej przez państwo. Koszta budowy tej kolei obliczył Wydział krajowy na podstawie projektu generalnego na 9,500.000 K.

Interesenci miejscowi deklarowali udziały w sumie około 500.000 K., państwo powinno przyczynić się udzieleniem gwarancyi dochodów przynajmniej w wysokości 75% kapitału zakładowego, a kraj obejmie resztę udziału. Wydział krajowy w tym kierunku zainicyował rokowania z Rządem i należy się spodziewać pomyślnego rezultatu. Komisyę dla rewizyi trasy projektu generalnego wypracowanego przez Wydział krajowy rozpisało c. k Naminstnictwo na 21 października br.

Reprezentacya kraju i Koło polskie we Wiedniu uważa, że budowa kolei z Wieliczki na Myślenice do Mszany dolnej jako kolei lokalnej gwarantowanej przez państwo ma być rozpoczęta w jak najbliższej przyszłości i że zrealizowania tego projektu należy się domagać u c. k. Rządu w pierwszym rzędzie.

Zrealizowanie projektów kolei lokalnych Złoczów-Sasów-Usznia i Buczkowice-Łodygowice natrafiło na finansowe trudności. Dla tych kolei miała być przez koncesyonaryuszy uzyskana pożyczka pierwszeństwa na podstawie udzielonej przez Rząd zwłoki w uiszczaniu należytości za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa. Z powodu obecnych niekorzystnych stosunków na targu pieniężnym zaciągnięcie podobnej pożyczki nie jest do przeprowadzenia z powodu zbyt wysokich kosztów jej zrealizowania.

W sprawie tych kolei wpłynęły odrębne petycye stron interesowanych; sanacya planów sfinansowania wspomnianych kolei będzie przeto traktowana przy załatwieniu tych petycyi.

Uchwałami z 8. i 12. października 1907 polecił W. Sejm Wydziałowi krajowemu zbadać pod względem komercyalnym i rentowności projekta kolei lokalnych z Lubaczowa do Cieszanowa i z Rahina na Perehińsko do Nadwórny.

Wyniki tych badań są przedstawione w przedłożonem sprawozdaniu Wydziału krajowego.

Pierwsza z tych linii miałaby szczególnie znaczenie dla Cieszanowa, gdyż stworzenie tej komunikacyi stanowi kwestyę bytu dla tego miasta.

Z tego już stanowiska zasługuje projekt połączenia Cieszanowa z koleją na sympatyczne traktowanie. Linia z Lubaczowa do Cieszanowa jest jednak zbyt krótką, ($8^1/_2$ klm.), aby się mogła rentować; dlatego musiałoby się wziąć budowę tej linii w kombinacyę taką, któraby umożliwiła jaką taką rentowność. Wskazanemby tedy było przedłużenie tej kolei do granicy rosyjskiej koło Płazowa pod Narolem, która to miejscowość mogłaby się stać punktem aktrakcyjnym dla eksploatacyi wielkich lasów po rosyjskiej stronie, będących własnością ordynacyi Hr. Zamojskich. To byłoby jednak tylko wtedy możliwe, jeżeliby interesenci po stronie rosyjskiej postarali się o komunikacyę drogową z terenu atrakcyjnego do Płazowa i jeżeliby Rząd austryacki i rosyjski utworzyły urzęda cłowe w Płazowie. Gdyby w dodatku urzeczywistnił się plan wybudowania kolei z Bełzca do Lublina, przedłużona kolej z Płazowa do Bełzca byłaby najkrótszą komunikacyą zachodniej Galicyi z Królestwem Polskiem.

Na tej podstawie wnosi komisya kolejowa jak rezolucya pod III.

Linia Rahin- Perehińsko- Nadwórna zaś mogłaby mieć znaczenie w szczególności dla skarbu państwa i kilku interesentów prywatnych, którzy jako właściciele okolicznych lasów mieliby z tej kolei bezpośrednią korzyść.

Uchwałą z 8. marca 1907. uznał Wysoki Sejm ze względów na ogólne interesa kraju za potrzebne i użyteczne uzupełnienie sieci kolejowej w powiecie Brzozowskim w ten sposób, by miasto powiatowe Brzozów było w możliwie w najkrótszym czasie połączone z istniejącą siecią kolejową. Równocześnie polecił W. Sejm Wydziałowi krajowemu, by po zasięgnięciu opinii c. k. Rządu zbadał, które połączenie kolejowe interesom tych okolic najlepiej odpowiada, biorąc pod uwagę następujące połączenie kolejowe:

a) z Przemyśla na Dynów-Krzemienną-Brzozów do Rymanowa.
b) z Przeworska na Dynów-Brzozów do Rymanowa,
c) z Sanoka na Brzozów do Strzyżowa i
d) z Rymanowa do Brzozowa.

Komisya kolejowa w swem zeszłorocznem sprawozdaniu, które było podstawą dla powyższej uchwały sejmowej, zaznaczyła co do każdej z tych alternatyw, co następuje:

„Pierwsza alternatywa mogłaby być skombinowaną z istniejącym projektem kolei żelaznej zamierzonej w dolinie rzeki Sanu t. j. kolei Przemyśl-Dynów-Sanok.

Projekt ten dał Wydziałowi krajowemu podstawę do poruszenia sprawy połączenia kolejowego w powiecie Brzozowskim u Rządu osobnym memoryałem (L. W. kr. 39.130/06).

Druga alternatywa, t. j. Przeworsk-Dynów-Brzozów-Rymanów, obsługiwałaby najlepiej potrzeby całej połaci kraju położonej między Przemyślem, Zagórzem, Jasłem a Rzeszowem; wobec tego jednak, że kolej taka jako łącząca dwie koleje główne normalnotorowe musiałaby być budowaną o torze normalnym, zrealizowanie jej natrafiłoby na znaczne trudności wskutek potrzeby przebudowania istniejącej wąskotorowej kolei Przeworsk-Dynów.

Trzecia alternatywa kolei Sanok-Brzozów-Strzyżów miałaby tę zaletę, że prócz lokalnych potrzeb Brzozowa i najbliższej jego okolicy przewoziłaby także pewną część transportów transitowych z kolei transwersalnej na linię Karola Ludwika.

Nie da się jednak zaprzeczyć, że kolej ta, jako położona zbyt blisko kolei transwersalnej, nie miałaby tak doniosłego ogólnego ekonomicznego znaczenia, jak kolej Przemyśl-Brzozów-Rymanów lub Przeworsk-Brzozów-Rymanów.

Wreszcie czwarta alernatywa Brzozów-Rymanów stanowiłaby najkrótsze a zarazem najtańsze połączenie kolejowe i mogłaby być traktowaną jako część przyszłego połącenia z Przemyślem lub Przeworskiem.

Komisya kolejowa zaznaczając, że stworzenie linii kolejowej dla Brzozowa jest pożądane tak ze względu na stosunki i potrzeby miejscowe, jak i ze względu na ogólne interesa kraju, jest zdania, że wskazanem jest pozostawić ostateczny wybór kierunku trasy wynikowi studyów i pertraktacyi Wydziału krajowego z c. k. Rządem i interesentami miejscowymi.“

W sprawie tego połączenia kolejowego Wydział krajowy pismem z 27. stycznia 1907. L. 39.130, a więc jeszcze przed powzięciem powyższej uchwały sejmowej, na zapytanie c. k. Ministerstwa kolejowego po przeprowadzeniu studyów rentowności oświadczył w zasadzie, że przeciw zrealizowaniu budowy linii kolejowej z Przemyśla wzdłuż Sanu w kierunku ku Sanokowi nie zachodzą zasadnicze względy, jeżeliby ta kolej miała być budowana jako kolej lokalna gwarantowana przez Pań-

stwo i jeżeli będzie można znaleść sposób uregulowania kwestyi konkurencyi tej nowoprojektowanej linii z linią wąskotorową Przeworsk-Dynów, gdyż obie te linie łączyćby się miały w Dynowie. Równocześnie jednak Wydział krajowy zaznaczył, że ze względu na rzeczywiste potrzeby nieodzowną jest rzeczą wciągnąć w akcyę kolejową połączenie miasta powiatowego Brzozowa z siecią kolejową i że Wydział krajowy uważa za korzystniejsze rozwiązanie połączeń kolejowych w tej części kraju przez budowę linii z Przemyśla na Dynów, Krzemiennę Brzozów do Rymanowa, linii wprawdzie o 5 km. dłuższej lecz o kierunku racyonalniejszym, przyczem obsłużonoby i powiat Brzozowski.

Uchwałę sejmową z 8. marca 1907. powyższej przytoczoną w sprawie wyboru jednej z 4 tras projektowanych w czworoboku utworzonym przez linię Przemyśl-Rzeszów, Przemyśl-Sanok, Sanok-Jasło i Jasło-Rzeszów udzielił Wydział krajowy c. k. Ministerstwu kolejowemu do wiadomości pismem z 18. maja 1907. L. 27.906. C. k. Rząd dotychczas nie dał odpowiedzi żadnej.

Zdaniem komisyi kolejowej najodpowiedniejszem rozwiązaniem byłaby kolej z Przemyśla w dolinie Sanu na Krasiczyn, Dubiecko, Dynów, Krzemiennę, Brzozów, do Rymanowa, gdyż linia ta prowadzona żyzną okolicą wzdłuż Sanu, łączy 5 miast względnie miasteczek z Przemyślem, do którego ciążą; nadto linia ta obsługuje najlepiej potrzeby powiatu Brzozowskiego i w końcu przecina mniej więcej przekątnię z Przemyśla na południowy zachód szmat kraju ujęty powyżej wymienionemi liniami kolei państwowych.

Do Wysokiego Sejmu wpłynęły petycye Wydziału powiatowego w Brzozowie, szeregu obszarów dworskich i gmin tego powiatu (L. 1.229/08 i 1.251/08) o przyspieszenie budowy kolei lokalnej z Rymanowa do Brzozowa. Komisya kolejowa powołuje się w tej mierze na przytoczoną powyżej uchwałę sejmową z 8. marca 1907, którą uznaną została ze względów na ogólne interesa kraju potrzeba i użyteczność uzupełnienia sieci kolejowej w powiecie Brzozowskim i którą uznana została budowa tej kolei za pilną.

Przez proponowaną tedy linię z Przemyśla doliną Sanu do Rymanowa rozwiązanąby była i kwestya połączenia kolejowego z Brzozowem. Natomiast komisya kolejowa nie może zalecić Wysokiemu Sejmowi do uwzględnienia petycyi miasta Sanoka i okolicznych gmin (L. S. 1085/08) o połączenie Sanoka z Przemyślem koleją wzdłuż Sanu, gdyż Sanok już jest raz połączony koleją z Przemyślem, a w niniejszym wypadku rozchodzi się o obsłużenie koleją okolicy Brzozowa, która dotychczas nie posiada żadnej kolei. Linia z Krzemiennej na Brzozów do Rymanowa przecina okolicę urodzajną t. zw. Podole Sanockie, potrzebującą dla swego ekonomicznego i kulturalnego rozwoju włączenia w sieć kolejową, podczas gdy Sanok i okolica petycyonujących gmin jest już bezpośrednio przy kolei położona lub w bardzo niewielkiem od niej oddaleniu.

Gdy mimo upływu przeszło roku c. k. Rząd nie oświadczył się dotychczas co do projektowanych linii w tej części kraju, komisya kolejowa sądzi, że dłuższe wyczekiwanie na opinię Rządu byłoby połączone z krzywdą okolicy tej dopominającej się już co raz energiczniej budowy kolei. Ze względu zresztą na tę okoliczność, że wszystkie względy przemawiają za trasą zaleconą przez komisyę kolejową wnosi się uznanie linii z Przemyśla wzdłuż Sanu do Brzozowa za użyteczną i potrzebną ze względów na ogólne interesa kraju, wezwanie Wydziału krajowego do podjęcia rokowań z c. k. Rządem i interesentami celem urzeczywistnienia tej kolei ze szczególnem uwzględnieniem najprędszego zrealizowania odcinka Brzozowa do Rymanowa, wreszcie upoważnienia dla Wydziału krajowego

projektu szczegółowego dla tej części linii za zaliczeniem potrzebnych funduszów z krajowego funduszu kolejowego. (Wniosek II).

Reprezentacya miejska w Baligrodzie w połączeniu z okolicznemi gminami wniosła petycyę (L. S 491|8) o budowę kolei ze stacyi Lisko-Łukawica przez Baligród do Cisny, względnie o zaprowadzenie ruchu automobilowego między temi miejscowościami. Komisya kolejowa wnosi odstąpić tę petycyę do Wydziału krajowego celem jej merytorycznego zbadania. (Wniosek IV).

Podczas ostatniej sesyi sejmowej wniosła Rada powiatowa z Limanowej i gmina Wiśnicz nowe petycye (L. S. 3503|07 i L. S. 3742|07) o budowę normalnotorowej kolei z Bochni przez Wiśnicz do Limanowej; ubiegły Sejm nie powziął o tych petycyach żadnej uchwały, o czem petentów Wydział krajowy uwiadomił. Komisya kolejowa zwraca uwagę Wydziału krajowego na te petycye celem utrzymywania tego projektu kolejowego w ewidencyi zgłoszonych tras.

Zresztą ta sprawa jest w związku z aktualnym projektem kolei z Mszany dolnej do Wieliczki, przez co Limanowa zbliża się do Krakowa o km. 58.

Budowa kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa jest już rozpoczęta; na podstawie publicznego przetargu oddał Wydział krajowy budowę tę przedsiębiorstwu „Wacław Brejter". Termin ukończenia przewidziany na 15. września 1910.

Komisya kolejowa wnosi przyjęcie do wiadomości sprawozdania Wydziału krajowego o projekcie p. Pietrzykowskiego kolei elektrycznej z Grybowa na Krynicę do Muszyny; kolej ta mianowicie nie może mieć najmniejszych widoków zrealizowania, gdyż wedle projektu miała być wybudowana o tak wielkich spadkach i wzniesieniach, że nie mogłaby służyć dla ruchu towarowego, dla którego miała być w pierwszej linii budowana. Nadto p. Pietrzykowski mimo wezwań nie przedłożył Wydziałowi krajowemu realnego planu sfinansowania.

Na tej podstawie Wydział krajowy przystąpił w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 8. marca 1907 do wypracowania projektu szczegółowego kolei lokalnej z Muszyny do Krynicy. Budowa tej kolei będzie rozpoczęta w pierwszej połowie roku 1909.

Co do kolei lokalnej Drohobycz—Truskawiec zaznacza komisya kolejowa, że projekt generalny dla tej kolei był już przedmiotem komisyi dla rewizyi trasy i oznaczenia stacyi. Wydział krajowy wypracował ten projekt z wyjściem z przystanku Drohobycz—Truskawiec, uwzględniając potrzeby i stosunki miejscowe, nadto uwzględniając potrzebę połączenia torem dowozowym cegielni firmy „Hip. Śliwiński i Ska" i państwowego Zakładu kary w Drohobyczu. Czynniki państwowe biorące udział w tej komisyi zażądały jednak wyjścia dla tej kolei z głównego dworca w Drohobyczu, motywując to żądanie łatwiejszą i tańszą trasą, i względami na państwowe rewiry lasowe. Rozstrzygnięcia c. k. Ministerstwa kolejowego nie ma jeszcze w tej mierze.

Wydział krajowy przeprowadza obecnie przez oddział trasowniczy studya na terenie dla projektu generalnego kolei lokalnej z Rzeszowa na Głogów, Kolbuszowę do Niska; w zimie 1908|1909 wypracowany będzie ten projekt w biurze kolejowem.

Dla części linii Dębica-Jasło rozpisało c. k. Namiestnictwo rewizyę trasy na 6. października 1908.

Podjęcie budowy kolei państwowej Jasło-Konieczna w r. 1909 zależne jest od uchwalenia ustawy państwowej zapewniającej dla tej budowy potrzebnych funduszów.

Zrealizowaniem budowy kolei z Jaworowa do Bobrówki zajmuje się Towarzystwo akcyjne kolei lokalnej Lwów-Jaworów względnie prezydent tego Towarzystwa Inżynier Ziffer; w sfinansowaniu tej kolei zachodzą jednak trudności powyżej opisane przy sposobności omawiania projektów kolei Złoczów-Sasów i Łodygowice-Buczkowice.

Wysoki Sejm uchwałą 20. listopada 1905 polecił Wydziałowi krajowemu, „by na podstawie studyów przeprowadzonych technicznych i komercyalnych rorpoczął rokowania z c. k. rządem, interesentami, ewentualnie także z Wydziałem krajowym bukowińskim w sprawie budowy kolei lokalnej z Kołomyi do Kosowa i Kut, oraz przedłożył o wyniku tych rokowań sprawozdanie Sejmowi".

Wydział krajowy zdał sprawę W. Sejmowi w przeszłym roku w tej mierze, że kolej ta byłaby o wybitnym charakterze górskim; trasa jej przekracza dwa działy wód, a z nich jeden tunelem o długości około 600 metrów i że wobec znacznych kosztów budowy nie może być na razie projekt ten zrealizowany.

Komisya kolejowa podziela to zapatrywanie Wydziału krajowego, sądzi jednak, że ze względu na zaniedbanie powiatu kossowskiego pod względem komunikacyjnym nie należy odkładać budowy kolei w tym powiecie na daleki nieokreślony czas. Część ta kraju bogata w wielkie i niespożyte obszary lasów będących głównie w ręku państwa i fundacyi skarbkowskiej, posiadająca salinę, nadająca się z powodu łagodnego klimatu na wielką kulturę drzew owocowych i na zakładanie miejscowości klimatycznych i kuracyjnych — zasługuje w całej pełni na obdarzenie jej połączeniem kolejowem.

Należy przeto zastanowić się, czy nie możnaby podnieść rentowność tej kolei przez poprowadzenie jej aż do Uścieryk celem pozyskania wielkich obszarów lasów. Komisya kolejowa wnosi przeto wezwanie do Wydziału krajowego, by badania swe komercyalne i techniczne w tym kierunku uzupełnił i aby podjął rokowania co do udziału, jakimby się przyczyniły do kosztów budowy tej kolei interesowane miejscowe strony względnie i c. k. Rząd. (wniosek V.)

Krajowy fundusz kolejowy.

Rozporządzalna gotówka krajowego funduszu kolejowego wynosiła z końcem r. 1907. kwotę, 1,235.961·65 K. Gotówka ta pochodzi głównie z zaoszczędzeń spowodowanych tą okolicznością, że rentujące się koleje lokalne opłacają w całości lub części ze swoich dochodów raty gwarantowanych przez kraj pożyczek.

I tak fundusz kolejowy wypłacił tytułem gwarancyi czystych dochodów w stosunku do podlegającej zwolnieniu części nominalnego rocznego zobowiązania gwarancyjnego w kwocie K. 783.082·22 (w r. 1907 w kwocie K. 872.298 80 z powodu przybycia kolei Tarnów-Szczucin) w r. 1905. 40%
1906. 11·6%
1907. 11·3%

Oszczędności te stoją do dyspozycyi Wysokiego Sejmu na subwencye nowo projektowanych kolei.

Oprócz tego rozporządza krajowy fundusz kolejowy rocznemi dochodami pochodzącemi:

a) z rocznej dotacyi z funduszu krajowego . . .	750.000 K.
b) z 3% odsetków od stałej rezerwy	30.000 „
c) ze zwolnień oznaczonych uchwałą W Sejmu z 13. października 1903.	300.000 „
łącznie . . .	1,080.000 K.
Nominalne obciążenie kraj. funduszu kolejowego wynosi obecnie	1,048.434·24 K.
Do tego doliczyć należy obciążenie wynikające z gwarancyi uchwalonych już przez W. Sejm: kolei lokalnych Lwów Stojanów, Muszyna-Krynica i Drohobycz-Truskawiec w rocznej kwocie około	363.600·— „
razem . . .	1,412.000·— K.
W obec powyższego pokrycia zostaje niepokrytych . .	332.000·— K.

Z tego powodu Wydział krajowy przedłożył odrębne sprawozdanie Wysokiemu Sejmowi z wnioskiem o podniesienie rocznej dotacyi na cele popierania budowy kolei lokalnych z 750.000 K na 900.000 K. i z wnioskiem oznaczenia zwolnień rocznych funduszu kolejowego na podstawie czystych dochodów kolei gwarantowanych przez kraj z 300.000 K. na 500.000 K. Sprawozdanie to ma w swym referacie komisya budżetowa

Przy tej sposobności czuje się w obowiązku komisya kolejowa przypomnieć uchwaloną przez W. Sejm dnia 20. października 1903 dyrektywę, „że należy tylko tyle kolei lokalnych rocznie budować, ile siłami biura kolejowego można z wszelką dokładnością skontrolować pod względem technicznym i administracyjnym w czasie budowy.“

Zasadę tę należy nadal utrzymać tak ze względu na szczupły stan personalu biura kolejowego, jak też i ze względu na fundusz krajowy, którego nie można narażać na większe ofiary na cele popierania kolei lokalnych, niż Wydział krajowy proponuje w swem sprawozdaniu o podwyższeniu dotacyi na kraj. fundusz kolejowy.

Sprawa taryfowa na kolejach państwowych

Jedną z ważniejszych czynności biura kolejowego w Wydziale krajowym jest kontrolowanie polityki taryfowej głównych kolei państwowych. Niejednokrotnie już działalność Wydziału krajowego w tej mierze wydała dodatnie owoce.

Rząd nosi się z zamiarem taryfy kolejowe w przyszłym roku reformować czyli mówiąc popularnie podrożyć. Podrożenie to ma dwa cele na oku, raz wyrównać ubytek w dochodach, który powstanie przez stosowanie tańszych taryf kolei państwowych na upaństwowić się mających szlakach, t. zw. Staatseisenbahngesellschaft, Nord-Westbahn, i Süd-Norddeutsche-Verbindungsbahn, a drugi cel — czysto fiskalny podwyższenie dochodów kolei państwowych. Żaden kraj koronny nie ucierpiałby tak wiele przez mechaniczne podwyższenie taryf kolejowych jak Galicya przez swoją konfiguracyę i przez wielką przestrzeń jaką towar musi biegnąć na szlakach kolejowych, ażeby osiągnąć cel swego zbytu. Dla produkcyi żadnego kraju tedy podwyższenie taryf nie będzie tak dotkliwe jak dla Galicyi, która wszakże z upaństwowienia kolei der Staatseisenbahngesellschaft, Nord-Westbahn, i Süd-Norddeutsche-Verbindungsbahn, żadnych nie będzie miała korzyści, — dla Galicyi, która ma w porównaniu z zachodnimi krajami najlepszy teren do prowadzenia ruchu, i w której gdyby prowadzono osobną rachunkowość co do rentowności jej

szlakow kolejowych, okazałaby się już dziś znaczna rentowność inwestowanych tutaj kapitałów kolei państwowych.

Będzie miał tedy Wydział krajowy trudne i ważne nadzwyczaj zadanie strzedz, by przez podwyższenie taryf kolejowych indywidualne właściwości Galicyi zostały uwzględnione i ażeby stawki kolejowe na szlakach galicyjskich nie były tak podwyższone, by przez to mogła ucierpieć w trudnych warunkach walcząca produkcya galicyjska.

Komisya kolejowa proponuje tedy rezolucyę do Rządu jak wniosek VI.

Zarząd kolejowy na mylnej jest drodze, jeśli sądzi, że tylko w podwyższeniu taryf należy szukać zbawienia dla kolei państwowych i podwyższenia ich rentowności. Każdy przemysłowiec musi się starać nietylko o osiągnięcie dobrych cen za swój produkt, ale musi się także starać o dobrą techniczną i komercyalną organizacyę, (mówię techniczną i komercyalną. Musi więc zarząd kolejowy stać na wyżynie czasu. Że atoli zarząd kolejowy nie stoi w ostatnich czasach na wyżynie techniki kolejnictwa, nie ulega najmniejszej wątpliwości. Wiadomą jest wszakże rzeczą, iż w ostatnich czasach życzeniem niejednej dyrekcyi kolejowej w państwie było, by ruch kolejowy był mniejszy, bo wadliwa konstrukcya torów kolejowych uniemożliwiała prawidłowy ruch kolejowy. Wiadomą jest wszakże rzeczą, że urządzenia stacyjne w wielkiej części szlaków kolei państwowych austryackich są takie, iż niejedna stacya była zaporą normalnego ruchu. Wiadomą jest n. p. rzeczą, że dworzec towarowy we Lwowie dotychczas jeszcze stanowi taką zaporę, która uniemożliwia rychły ruch towarowy tak w jednym jak w drugim kierunku, jeżeli ruch jest intenzywniejszy. Niejednokrotnie zdarzało się przez to, że z Przemyśla do Czortkowa szedł wagon dosłownie sześć dni, ponieważ ze Lwowa wagonu tego wydostać nie było można. Podobne stosunki nie były tylko we Lwowie, ale i w Morawskiej Ostrawie i w Brzezowie, i stanowiły główną przyczynę, że przy zwiększonym zeszłorocznym ruchu, ruch na kolei północnej był prawie niemożliwy.

Jeżeli ważną jest rzeczą w technicznej organizacyi kolei państwowych, wyposażyć koleje w odpowiednią ilość wagonów o odpowiedniej pojemności i nośności, przyczem należy o ile możności zaprowadzić wagony o większej nosności, ażeby stosunek brutta do netta był dla kolei korzystniejszy i jeżeli są wielkie braki co do wagonów specyalnych, to wszystkie te braki są minimalne wobec braku urządzeń stacyjnych, założenia torów, założenia dworców do ranżowania i t. p. a wszelkie powiększenia taboru wagonowego bez zaprowadzenia tych urządzeń odpowiadających ruchowi zwiększonemu i zwiększonej frekwencyi, mogą być tylko nową zaporą. Jeżeli towar idzie zamiast dwóch dni 5 dni, jeżeli rozdział między ruchem lokalnym (Nahverkehr) a ruchem transitowym (Fernkehr) z powodu braku tych urządzeń nie może być racyonalnie przeprowadzony, jaka może być dochodowajność kolei?

Skarb państwa znajduje się zresztą na fałszywej drodze, jeżeli sądzi, że wytrzymałość gospodarstwa narodowego jest elastyczna bez granic, i że można koszta transportu i taryfy znacznie podwyższać, nie zadając ciosów i ran gospodartwu narodowemu, a to w chwili przełomowej, kiedy w całej Europie jawnie lub skrycie odbywa się wielka kryzys gospodarcza. Należy więc przy podwyższaniu taryf indywidualizować i nie iść zbyt szybko w górę. Mylnem jest dalej zapatrywanie rządu, jakoby dochodowajność kolei państwowych była niedostateczną. Dochodowajność może być tylko kalkulowana w stosunku do wartości efektywnej kolei, a nie fikcyjnej. Wiadomą jest atoli rzeczą, że wielka część kolei austryackich została upaństwowiona po epoce Gründerstwa, że dalej państwo w epoce Gründerstwa dało gwarancyę za sumy kolei fikcyjnych wartości kolei, które nie odpowiadały rzeczywistej tych kolei

wartości. Obciążenie skarbu państwa temi gwarancyami byłoby istniało, gdyby tych tak gwarantowanych kolei się nie upaństwowiło. Gdy się te koleje upaństwowiło i po tej sfingowanej, nierzeczywistej wartości, wpisało do ksiąg ich wartość, czy od tych wartości ma także społeczeństwo dać pełnych 4 lub $4^1/_2\%$, czy za wszystkie grzechy, które ze względów politycznych rządy popełniły na polu kolejnictwa, ma odpowiadać gospodarstwo narodowe austryackie?

Dalej specyalnie koleje alpejskie, podług sprawozdania komisyi kolejowej w Radzie Państwa — już przy uchwaleniu pierwszego przekroczenia na budowę tych kolei nie miały najmniejszych szans powodzenia, nawet najmniejszego ułamka procentu, i z wiecznym będą pracować deficytem.

Czyż ma pokrywać gospodarstwo narodowe wszystkie te deficyty tych szlaków kolejowych, które ze względów politycznych a nie ekonomicznych zostały wybudowane?

Te wszystkie uwagi raczy Wydział krajowy uwzględnić, gdy przyjdzie wydać votum w sprawie reformy taryf kolejowych, czyli mówiąc popularnie, w sprawie gwałtownego podwyższenia stawek kolejowych.

Inaczej w Królestwie pruskiem, a zwłaszcza w Królestwie saskiem ma się rzecz ze statystyką ruchu przy kolejach austryackich. Statystyka ta albo całkiem nie jest prowadzoną, albo nie tak, ażeby mogła służyć jako podstawa do ocenienia polityki taryfowej i polityki gospodarczej krajów koronnych.

Niejednokrotnie Reprezentacya Kraju poruszała w Wiedniu bezskutecznie dotychczas ten stan rzeczy.

Należy się starać, by w Austryi mimo dość znacznych kosztów zaprowadzono statystykę ruchu kolejowego. Byłoby także pożądane, by rząd dla szlaków galicyjskich prowadził analogicznie jak przy kolei północnej, osobną rachunkowość, i ażeby wykazywał, jak szlaki te rentują się. Przeświadczeniem bowiem jest komisyi, że już dziś koleje państwowe galicyjskie, inklusive kolej transwersalna i inklusive koleje prowadzące do Węgier, przynoszą dochody przekraczające w przecięciu normalny procent inwestowanego w tych kolejach kapitału, i gdyby kraj mógł objąć dzierżawę tych kolei, z pewnością zrobiłby na tem nietylko dobry interes pod względem polityki ekonomicznej krajowej, ale także pod względem fiskalnym, jakkolwiek w żadnym prawie kraju koronnym koleje nie są obciążene tak wielkimi ciężarami na cele wojskowości jak w Galicyi.

Sprawy dotyczące ruchu na c. k. kolejach żelaznych i zaprowadzenia na kolejach rozmaitych udogodnień.

Uchwałą z 18. września 1907. wezwał Wysoki Sejm Wydział krajowy, aby zbadał szereg wniosków przedstawionych o zaprowadzenie rozmaitych udogodnień na kolejach żelaznych. Wydział krajowy w sprawozdaniu swem tu na wstępie powołanem zdał sprawę szczegółowo co do każdego z tych wniosków. Komisya kolejowa na podstawie tego sprawozdania proponuje odpowiednie rezolucye do c. k. Rządu.

Nadto wnosi komisya kolejowa szereg rezolucyi do c. k. Rządu w sprawie ulepszenia ruchu na c. k. kolejach państwowych.

Niniejszem sprawozdaniem załatwia się petycye do L. S. 491|08, 1085|08, 1229|09 i 1231|08.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I.

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie z czynności Departamentu IV. Wydziału krajowego w sprawach kolejowych za czas od 1. grudnia 1906 do 31. marca 1908.

II.

1. Sejm uznaje kolej lokalną z Przemyśla na Krasiczyn, Dubiecko, Dynów, Krzemienna, Brzozów do Rymanowa za użyteczną i potrzebną ze względów na ogólne interesa kraju.

2. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby celem zrealizowania kolei lokalnej z Przemyśla do Rymanowa przedsięwziął rokowania z c. k. Rządem i interesowanemi stronami, przyczem by miał na szczególnej uwadze jak najspieszniejsze wybudowanie jej części między Brzozowem a Rymanowem i upoważnia Wydział krajowy do wypracowania projekt tej części linii za zaliczeniem kosztów projektu z krajowego funduszu kolejowego za zwrotem z kapitału budowy kolei.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przy zrealizowaniu projektu kolei z Przemyśla do Rymanowa zostały odpowiednio uwzględnione interesa kolei wąskotorowej Przeworsk—Dynów, które będą narażone z powodu konkurencyi stworzyć się mającej przez tę nową kolej.

III.

Celem umożliwienia budowy kolei lokalnej z Lubaczowa na Cieszanów do granicy rosyjskiej koło Płazowa pod Narolem poleca się Wydziałowi krajowemu, aby jeżeliby badania Wydziału krajowego wykazały, że interesenci po stronie rosyjskiej postarają się o komunikacyę drogową z rosyjskiego obszaru ciążenia do Płazowa, podjął rokowania z c. k. Rządem o umożliwienie utworzenia urzędów cłowych austryackiego i rosyjskiego w Płazowie na ten wypadek, jeżeliby kolej z Lubaczowa na Cieszanów do Płazowa była wybudowaną.

IV.

Odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania petycyę gminy Baligród i okolicznych gmin o budowę kolei ze stacyi Lisko—Łukawica na Baligród do Cisny, względnie o zaprowadzenie ruchu automobilowego między temi miejscowościami.

O ile rozchodzić się będzie o ruch automobilowy, poleca się petycyą Rządowi do życzliwego traktowania.

V.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by jak najspieszniej zbadał kolej łokalną Kołomyja—Pistyń—Kossów—Kuty—Uście ryki pod względem technicznym i komercyalnym, przystąpił do rokowania z interesentami a także z c. k. Rządem co do wy-

jednania wydatnego przyczynienia się do kosztów budowy tej kolei i odnośne sprawozdanie i wnioski Sejmowi wkrótce przedłożył.

VI.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by rozpatrzył, czy nie należałoby wejść w porozumienie z c. k. Rządem co do upaństwowienia niektórych kolei lokalnych.

VII.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wobec gwałtownie rosnących zadań krajowego biura kolejowego w szczególności celem przyspieszenia badania i opracowania projektów nowych linii kolejowych przedstawił Sejmowi wnioski co do pomnożenia etatu krajowego biura kolejowego, niemniej jak co do podniesienia wydatku w rubryce VIII. poz. 17. budżetu krajowego na badania techniczne i komercyalne nowo zgłoszonych projektów.

VIII.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z Zarządem kolei państwowych zbadał i ewentualnie pomyślnie załatwił sprawę zaprowadzenia na przestrzeni Trzebinia-Siersza wodna w godzinach popołudniowych jeszcze jednej pary pociągów osobowych względnie dodania wozów osobowych do pociągów węglowych, oraz przesunięcia trasy pociągów Nr. 6053 i 6054 o parę minut celem uzyskania połączenia do Kralewa i z Kralewa.

IX

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wszedł w porozumienie z c. k. Rządem względem spożytkowania statystyki kolejowej i pocztowej dla celów statystyki handlu Galicyi, zwłaszcza handlu zewnętrznego, a ewentualnie przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski.

X.

Sejm wzywa c. k. Rząd, by w ten sposób zreformował rachunkowość i statystykę kolejową, iżby dawała ona dokładny i szczegółowy obraz ruchu towarowego i osobowego oraz wyników finansowych nietylko całej sieci lecz także poszczególnych jej zwartych terytoryów.

XI.

Z uwagi na okoliczność, że przy sposobności upaństwowienia kolei Staatseisenbahngesellschaft, Nordwestbahn, i Süd-Norddeutsche-Verbindungsbahn, rząd zamierza uskutecznić t. zw. reformę taryfową, z uwagi dalej, że zachodzi obawa poważna, iż ta reforma będzie w rzeczywistości znacznem podwyższeniem obowiązujących taryf kolejowych, z uwagi że żaden kraj koronny nie ma tak niekorzystnego położenia geograficznego jak Galicya, z uwagi iż warunki produkcyi są wogóle w Galicyi trudniejsze jak w ościennych krajach koronnych, wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy układaniu nowej taryfy uwzględnił te szczególne stosunki i ułożył taryfę odpowiednią dla produkcyi galicyjskiej, w tak trudnych warunkach walczącej.

XII.

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przez rychłe ulepszenie, rozszerzenie i pomnożenie urządzeń stacyjnych, zwłaszcza zakładów ranżowania, torów, magazynów i t. p. w Galicyi, w szczególności we Lwowie, Krakowie, Rzeszowie, Trzebini, Oświęcimiu, Białej, Żywcu i t. d. przyczynił się do przyspieszenia obrotu wagonów towarowych, a tem samem wogóle do istotnej poprawy stosunków ruchu frachtowego.

XIII.

Sejm wzywa c. k. Rząd, by nie dopuszczał do ogałacania północno-wschodniej sieci kolei państwowych z wagonów towarowych na rzecz linii zachodnich, lecz by w rozdziale parku wogóle oraz we wszelkich fazach dyrygowania wozów sieć północno-wschodnia znajdowała uwzględnienie odpowiadające faktycznym potrzebom.

XIV.

Wzywa się c. k. Rząd, aby z okazyi reorganizacyi c. k. zarządu kolei państw. wziął pod przychylną rozwagę przedzielenie szlaków c. k. kolei północnej w Galicyi leżących wraz z jej kolejami lokalnemi w Galicyi, władzy kolejowej z siedzibą w kraju.

XV.

Sejm wzywa c. k. Rząd, by przyznał funkcyonaryuszom autonomicznym co do cen jazdy osobowej te same ulgi, które przysługują funkcyonaryuszom państwowym.

XVI.

Wzywa się c. k. Rząd, aby przy każdym pociągu pospiesznym prowadził odpowiednią do frekwencyi ilość wozów III. klasy.

XVII.

Wzywa się c. k. Rząd, aby obniżył czynsz dzierżawy za restauracye kolejowe i w ten sposób umożliwił lepszą obsługę publiczności przez podanie zdrowych potraw.

XVIII.

Wzywa się c. k. Rząd, aby c. k. Dyrekcye kolejowe zobowiązały przedsiębiorców utrzymujących na większych stacyach kolejowych czytelnie, do przechowywania odpowiedniego zapasu znaczków pocztowych dla drobnej sprzedaży.

XIX.

Wzywa się c. k. Rząd, aby na stacyach kolejowych i w pociągach kolejowych na szlakach galicyjskich utrzymywał należyty porządek.

XX.

Wzywa się c. k. Rząd, aby na liniach galicyjskich powiększył istniejące i utworzył nowe magazyny dla transportów mięsa.

XXI.

Sejm wzywa c. k. Rząd, by przez odpowiednie inwestycye na linii kolei lokalnej Tarnopol-Zbaraż (ochrony śniegowe, ładownie bydła i t. d.) umożliwił należyte funkcyonowanie tej kolei.

Skołyszewski
przewodniczący.

Dr. Kolischer
sprawozdawca.

Ls. 1.881/1908. We Lwowie, dnia 4. października 1908.

Ueg 248

Sprawozdanie

Komisyi podatkowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie czasowego uwolnienia nowych domów w mieście Buczaczu od dodatków gminnych i powiatowych.

Wysoki Sejmie!

Chcąc rozbudzić w mieście ruch budowlany, uchwaliła Rada miasta Buczacz na posiedzeniach z dnia 17. lipca 1899 i 19. listopada 1902 uwolnić domy zbudować się mające w latach 1900 do końca 1905 od dodatków gminnych administracyjnych, drogowych, szkolnych i gimnazyalnych na taki przeciąg czasu, przez który domom tym przysługiwać będzie uwolnienie od państwowego podatku domowo-czynszowego.

Natomiast zastrzegła Rada miejska, iż właściciele rzeczonych domów obowiązani będą przez cały powyższy czas opłacać dodatki gminne od 5% podatku rządowego, pobieranego z tytułu lat wolnych na mocy ustawy państwowej.

Uchwałą z 21. stycznia 1904 zatwierdziła Rada powiatowa w Buczazu po wyższe uchwały Rady miejskiej w Buczaczu, a zarazem uchwaliła na prośbę tejże Rady przyznać ze swej strony podobne uwolnienie od dodatków powiatowych budynkom nowym w czasie od roku 1904 do końca roku 1909 powstać mającym.

Ponieważ uwolnienia powyższe mogłyby ze względu na §. 84. ustawy gminnej z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24 być przyznane tylko drogą ustawy krajowej, wniosły tak gmina miasta Buczacza jak i Wydział powiatowy do Wydziału krajowego petycye o wyjednanie ustawowego uwolnienia rzeczonych domów od dodatków gminnych i powiatowych.

Wskutek porozumienia się w tej sprawie Wydziału krajowego z c. k. Prezydyum Namiestnictwa, podniesione zostały ze strony c. k. Rządu niektóre sprzeczności w uchwałach powziętych, które przez Wydział krajowy zostały zakomunikowane Wydziałowi powiatowemu w Buczaczu, celem spowodowania ponownych uchwał Rady miejskiej i Rady powiatowej.

Wskutek tego powzięła Rada miejska w Buczaczu na posiedzeniu z 11. stycznia 1906 uchwałę, iż z dniem wejścia w życie ustawy dotyczącej uwalnia się domy nowo zbudowane w Buczaczu w latach 1906, 1907, 1908 i 1909 od dodatków gminnych na cele administracyjne, gimnazyalne, szkolne i drogowe na taki czas, przez jaki będzie ono uwolnione od państwowego podatku domowego, a natomiast mają być ściągane od tych domów wszelkie dodatki do 5% państwowego podatku, opłacanego z tytułu wolnych lat, a nowo pobudowanym domom w latach 1900—1905 włącznie przyznaje się tę samą ulgę z tą zmianą, że z dniem wejścia w życie dotyczącej ustawy nie będą im przypisane dodatki gminne na cele wspomniane przez lat 12, chociaż czasokres uwolnienia od podatku rządowego już minął.

Zarazem odniosła się Reprezentacya miasta z prośbą do Rady powiatowej o powzięcie uchwały w tym samym duchu co do uwolnienia od dodatków państwowych.

Uchwała powyższa Rady gminnej, po należytem ogłoszeniu jej w gminie, została przedłożona Radzie powiatowej, która ją na posiedzeniu d. 12. grudnia 1906 zatwierdziła.

Zarazem powzięła Rada powiatowa względem uwolnienia rzeczonych domów od dodatków powiatowych analogiczną uchwałę do uchwały Rady miejskiej.

Na tej podstawie uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 1. marca 1907 na wniosek Wydziału krajowego z dnia 19. lutego 1907 ustawę o czasowem uwolnieniu nowych domów w Buczaczu od dodatków gminnych i powiatowych i projekt ten przesłany został c. k. Prezydyum Namiestnictwa celem wyjednania Najwyższej sankcyi.

W art. II. powyższego projektu zaszła jednakowoż pewna niejasność w stylizacyi, polegająca na tem, że oznaczone tym artykułem czasowe ograniczenie tyczy się jedynie uwolnienia od dodatków powiatowych, przypadających od domów wybudowanych w latach 1904—1906, podczas gdy uwolnienie od dodatków gminnych, przypadających od domów wybudowanych w latach 1900 do końca 1906 nie jest w ogóle co do czasu ograniczone, wskutek czego właściciele domów wybudowanych w latach 1900 do roku 1906 włącznie mogliby rościć sobie pretensye do uwolnienia od tych dodatków także po upływie czasu, na przeciąg którego uwolnieni są oni od podatku domowo-klasowego i czynszowego.

Podnosząc zatem powyższą niejasność, któraby ewentualnie mogła być połączona ze szkodą dla samej gminy Buczacz, oznajmiło c. k. Ministeryum spraw wewnętrznych Wydziałowi krajowemu reskryptem z dnia 23. marca 1908 l. 44.794/1907, że Rząd nie zamierza wprawdzie stawiać przeszkód w dojściu do skutku projektowanej ustawy, lecz należy wprzód usunąć rzeczoną niejasność w stylizacyi art. II. tego projektu.

Tym celem zaproponowało c. k. Ministeryum odpowiednią zmianę projektu ustawy.

Podzielając zgodnie ze sprawozdaniem Wydziału krajowego zapatrywanie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, wnosi Komisya podatkowa:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Schätzel.

Ustawa

z dnia . . . . . o czasowem uwolnieniu nowych domów w Buczaczu od dodatków gminnych i powiatowych do podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Nowe domy w m. Buczaczu, które zostaną zbudowane w latach 1908 i 1909, uwalnia się od dodatków gminnych i powiatowych do państwowego podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego na taki sam okres czasu, na jaki te domy uzyskają uwolnienie od państwowego podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego.

Art. II.

Nowe domy, które w latach 1900 włącznie do 1903 zbudowane zostały, uwalnia się od dodatków gminnych, nowe domy, które zostały zbudowane w latach 1904 włącznie do 1907, od dodatków gminnych i powiatowych do państwowego podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego, i to mianowicie tak za czas ubiegły, jak również i na przyszłość na taki sam okres czasu, na jaki domom tym przysługuje czasowe uwolnienie od państwowego podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowego.

Art. III.

Właściciele domów wymienionych w Art. I. i II. są natomiast obowiązani w czasie, w którym owe domy w myśl artykułu I. i II. tej ustawy korzystają z uwolnienia od dodatków gminnych, względnie od dodatków gminnych i powiatowych do państwowego podatku domowo-czynszowego i domowo-klasowgo, uiszczać dodatki gminne, względnie dodatki gminne i powiatowe do 5 procentowego podatku, który z mocy §. 7. ustawy z 9. lutego 1882 Dz. p. p. nr. 17. bywa przypisany budynkom, uwolnionym czasowo od podatku domowo-czynszowego.

Art. IV.

Ustawa niniejsza nie narusza postanowień §. 43. ustawy drogowej z 5. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 43. względnie §. 25. ustawy drogowej z 10. grudnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 155.

Art. V.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. VI.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi skarbu.

Ls. 1.649/1908. We Lwowie, dnia 1. października 1908

Aleg 249

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia nowej gminy administracyjnej „Gody“ w powiecie kołomyjskim

Wysoki Sejmie!

Sprawa utworzenia z przysiółka „Gody“ należącego obecnie do związku gminy Kamionki małe, powiatu kołomyjskiego, tudzież z rozparcelowanej części posiadłości tabularnej „Gody“ samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Gody“, przychodzi po raz drugi przed forum Wysokiego Sejmu.

Raz już bowiem — a to na posiedzeniu dnia 21. listopada 1905 uchwalił Wysoki Sejm projekt ustawy w tejże sprawie. Projekt ten nie został jednak przez c. k. Rząd przedłożony do sankcyi monarszej z powodu usterki w stylizacyi, która mogłaby dać powód do nieporozumień przy przeprowadzeniu organizacyi nowej gminy. W uchwalonym przez Sejm projekcie powiedziano bowiem, że ustawa miałaby wejść w życie po ukonstytuowaniu się nowych Reprezentacyj gminnych w Kamionkach małych i Godach, gdy właściwie nie byłoby ustawowej podstawy do przeprowadzenia tam wyborów gminnych przed wejściem w życie ustawy, rozdzielającej miejscowość Kamionki małe na dwie odrębne gminy. Zresztą zwróciło c. k. Ministerstwo uwagę także na pewną, nie dość ścisłą zgodność w stylizacyi nagłówka ustawy, z tekstem.

Przedłożony przez Wydział krajowy nowy projekt ustawy usuwa te usterki stylistyczne — dlatego więc Komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić bez zmiany przedłożony przez Wydział krajowy projekt ustawy ·/.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Moysa.

Ustawa

z dnia . . . . . o utworzeniu z przysiółka Gody, należącego do związku gminy Kamionki małe, powiatu kołomyjskiego, tudzież z rozparcelowanej części posiadłości dóbr tabularnych „Gody“ samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Gody.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządziam, co następuje:

Art I.

Przysiółek Gody wyłącza się ze związku gminy Kamionki małe powiatu kołomyjskiego i tworzy się dla przysiółka tego z rozparcelowanymi gruntami obszaru dworskiego „Gody“, w gminie katastralnej „Gody“ położonymi, a więc dla całej gminy katastralnej „Gody“ i dla rozparcelowanych z tegoż obszaru dworskiego parcel gruntowych l. kat. 450, 463/1 463/2, 473 i 475/2, w gminie katastralnej „Kamioki małe“ położonych, samoistną gminę administracyjną pod nazwą „Gody“.

Art. II.

Do dni sześćdziesięciu po wejściu w życie niniejszej ustawy rozpisać należy wybory do nowych Reprezentacyi gminnych w Kamionkach małych i Godach.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 2063|08.

We Lwowie, dnia 7. października 1908 r.

Aleg 250

Sprawozdanie

komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wcielenia gminy Podmajerz do gminy m. Starego Sącza.

Wysoki Sejmie!

Gmina Podmajerz pochodzi od osady niemieckiej zwanej Neudörfl, która powstała za czasów Józefińskich na terytoryum Starego Sącza a mianowicie na rozparcelowanych gruntach klasztornych. Po ustąpieniu kolonistów niemieckich przed 20 laty, nabyli ich grunta mieszczanie starosądeccy, zachowując aż dotąd prawa samoistnej gminy administracyjnej.

Cała gmina Podmajerz składa się z 19 numerów domów a majątek jej według inwentarza gminnego stanowi parcela gruntowa l. kat. 1971|2 zapisana w księdze gruntowej, jako nieużytek, oraz dwie parcele drogowe l. kat. 3974|1 i 3977|1.

Innego majątku gmina Podmajerz nie posiada a zapotrzebowania gotówki na administracyę gminną pokrywane bywają dodatkami do podatków, wzrastającymi systematycznie z roku na rok. Dodatki te wynosiły w r. 1905 55% a w r. 1906 doszły do 78% w stosunku do kwoty 418 K. przypisanych w tej gminie podatków bezpośrednich.

Taki stan rzeczy był powodem, że Zarząd gminy Podmajerza odniósł się w r. 1900 do Reprezentacyi gminnej w Starym Sączu z propozycyą połączenia obu gmin w jedną gminę administracyjną.

Rada gminna m. Starego Sącza zgodziła się w uchwałach swoich z dn. 13. grudnia 1900 r. i z dn. 24. listopada 1905 na wcielenie Podmajerza z tem zastrzeżeniem, że koszta spowodowane tem wcieleniem poniosą mieszkańcy Podmajerza. Wreszcie uchwałą z dnia 13. stycznia 1906 uczyniła Rada gminna m. Starego Sącza dalsze zastrzeżenie, z którego wynika, że połączenie obu gmin ma nastąpić dopiero 1. kwietnia 1910 r., w którym to czasie kończy się sześcioletni okres urzędowania obecnej Reprezentacyi gminnej w Starym Sączu.

Wobec takiego oświadczenia odniósł się Wydział powiatowy w Nowym Sączu do miejscowych władz administracyjnych i sądowych o wydanie w tej sprawie opinii.

Tak c. k. Starostwo, jak i c. k. Prezydyum Sądu obwodowego w N. Sączu oraz Zarząd lasów i dóbr skarbowych, jako właściciel miejscowego obszaru dworskiego wydały w r. 1906 jednomyślną opinię, że nietylko nie zachodzą w tym przypadku żadne przeszkody, lecz owszem uważają połączenie tych gmin za wskazane j to tem więcej, że gmina Podmajerz stanowi zamkniętą enklawę na terytoryum Starego Sącza.

Wobec tego Rada powiatowa na umotywowany wniosek Wydziału powiatowego uchwałą swą z dnia 16. stycznia 1907 r. uznała potrzebę natychmiastowego, przymusowego połączenia Podmajerza ze Starym Sączem.

O uchwale tej zawiadomił Wydział powiatowy obie gminy i wezwał je do zawarcia między sobą umowy co do przyszłego posiadania użytkowania i własności tychże gmin.

Reprezentacye jednak obu tych gmin zaprotestowały przeciw projektowanemu przymusowemu wcieleniu, podnosząc każda z osobna zarzuty mało ważne. Tym czasem względy rzeczowe, o których na wstępie wspomniano, przemawiają niewątpliwie za połączeniem obu tych gmin.

W szczególności zauważyć należy, że gmina Podmajerz składa się z kilkunastu zaledwie domostw, że c. k. Starostwo w N. Sączu pismem z dn. 6. lutego 1907 r. zwróciło uwagę Wydziałowi powiatowemu, iż w przyszłości zabraknie w Podmajerzu potrzebnej ilości członków do Reprezentacyi gminnej, czego dowodem są ostatnie wybory z r. 1901, przy których zaledwie jeden zastępca z I. Koła i jeden zastępca z II. Koła został wybranym, że obciążenie mieszkańców Podmajerza dodatkami gminnymi wzrasta z roku na rok, podczas gdy gmina m. Starego Sącza dodatków gminnych nie opłaca, że należyte wykonywanie policyi miejscowej w obu gminach z powodu bezpośredniego sąsiedztwa ich terytoryów, ba nawet domów napotykać musi na niezawodne trudności, że własność gminy Podmajerza stanowi kawałek nieużytku, przez co odpada potrzeba uregulowania sposobu przyszłego posiadania i użytkowania własności obu gmin drogą specyalnego ustawowego postanowienia, że wreszcie c. k. Namiestnictwo reskryptem z dnia 17 lipca 1908 l. 93031 oświadczyło, iż przeciw zamierzonemu zarządzeniu po myśli §. 96. ustępu 2. ust. gm. z dn. 3. lipca 1896 D. u. k. Nr. 51 przymusowego wcielenia gminy Podmajerz do m. Starego Sącza nie ma ze względów publicznych żadnej przeszkody.

Wobec tego komisya gminna mniema, że przymusowe połączenie wyżej wzmiankowanych gmin w jedną gminę administracyjną jest ze względów rzeczowych wskazane i dlatego zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

załączony . projekt ustawy.

Przewodniczący:
Bojko

Sprawozdawca:
Bernadzikowski

Ustawa

z dnia . . . . o wcieleniu gminy Podmajerz powiatu nowosądeckiego do gminy m. Starego Sącza.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rnzporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminę Podmajerz w powiecie nowosądeckim wciela się do gminy m. Starego Sącza.

Art. II.

Do dni trzydziestu od dnia wejście w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązana dotychczasowa Rada gminna w Podmajerzu i w Starym Sączu, a natomiast mają być zarządzone nowe wybory do Rady gminnej w Starym Sączu.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Nr. 251

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o petycyach gmin w sprawie przeniesienia ich do wyższej klasy płac nauczycielskich.

Wysoki Sejmie!

Na podstawie obowiązujących ustaw o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego dzielą się roczne płace nauczycieli szkół ludowych pospolitych na cztery klasy. Do klasy pierwszej należą miasta rządzące się własnym statutem t. j. Lwów i Kraków, do drugiej miasta zorganizowane na podstawie ustawy krajowej z dnia 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24 w liczbie 30, do trzeciej miasta zorganizowane na podstawie ustawy krajowej z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51 w liczbie 131, do czwartej wreszcie klasy reszta gmin kraju.

Na tem miejscu już pragnie Komisya niejako nawiasowo zaznaczyć, że kwestya wysokości płac nauczycielskich tudzież procentów stopni płac w poszczególnych klasach pozostaje całkiem poza obrębem niniejszego sprawozdania.

Ten stan rzeczy, czyniący klasę płac, do której pewna miejscowość w kraju należy, zależną od tego, którą ustawą gminną się rządzi, wprowadzonym został jako norma ustawą z dnia 6 lipca 1899 Dz. u. kr. Nr. 85. Przed wejściem w życie tej ustawy obowiązywała co do tej kwestyi ustawa z dnia 5. stycznia 1896 Dz. u. kr. Nr. 34., która zaliczała do pierwszej klasy miasta Lwów i Kraków, do drugiej miasta Białę, Drohobycz, Jarosław, Kołomyję, Sącz, Przemyśl, Rzeszów, Sambor, Stanisławów, Tarnopol i Tarnów — razem 11, do trzeciej Bochnię, Brody, Brzeżany, Buczacz, Gorlice, Gródek, Jasło, Jaworów, Krosno, Podgórze, Sanok, Śniatyn, Sokal, Stryj, Trembowlę, Wadowice, Wieliczkę, Złoczów i Żółkiew, do czwałej resztę kraju.

Ustawa z roku 1899, zmieniająca system klasyfikowania gmin na punkcie płac nauczycielskich, była co do samego ugrupowania znacznem polepszeniem faktycznem sytuacyi nauczycieli, skoro zaliczyła wszystkie dawniejsze gminy trzeciej klasy do drugiej, a 131 gmin czwartej klasy do trzeciej.

Ugrupowanie to jednak w owej chwili dla nauczycielstwa nader korzystne, dzisiaj wykazuje już znaczne braki, a to właśnie z punktu widzenia tych motywów, które kierowały ustawodawcą przy podziale gmin na klasy. Ratio legis różniczkowania płac nauczycielskich według miejsc służbowych jest zasada całkiem słuszna, że płaca powinna w pewnej mierze od warunków życia w danej miejscowości zależeć.

Otóż te warunki życia, które w roku 1899 mogły być — mniej więcej oczywiście — analogiczne w miejscowościach zaliczonych wówczas do II. względnie III. i IV. klasy płac, dzisiaj nie są niemi wcale. Niejednostajny rozwój poszczególnych miejscowości, sprowadzający niejednokrotnie znaczne podrożenie artykułów żywności,

powstawanie w pewnych centrach przedsiębiorstw przemysłowych, ogromne w ostatnich czasach rozmnożenie się miejscowości klimatycznych lub tylko letniczych, rozrost większych miast i oddziaływanie ich na najbliższe środowiska, wreszcie stopniowe oddalanie się naszych małych miasteczek od typu osad wiejskich te wszystkie okoliczności razem sprawiły, że przed 9 laty przedsięwzięte ugrupowanie niezupełnie dzisiejszym warunkom odpowiada. Wśród miejscowości zaliczonych do klasy III. jest wiele takich, które pod względem warunków egzystencyi swoich mieszkańców, kwalifikowałyby się bezwarunkowo do zaliczenia do klasy II.

Wystarczy wymienić tylko takie miejscowości jak Chrzanów, Czortków, Horodenka, Nowy Targ, Przeworsk, Zakopane i t. d., i zapytać, czy te miejscowości rzeczywiście mają warunki życia dogodniejsze niż n. p. Jaworów, Sokal lub Krosno, i czy zaliczanie ich do niższej klasy płac jest dzisiaj jeszcze uzasadnionem?

Toteż nic dziwnego, że co roku wpływają do Wysokiego Sejmu prośby rozmaitych gmin o posunięcie do wyższej klasy płac. W ubiegłej sesyi sejmowej postawił poseł Tomaszewski wniosek o zaliczenie gmin podmiejskich Lwowa i Krakowa do drugiej klasy płac a Wysoki Sejm tę sprawę Wydziałowi krajowemu do rozpatrzenia przekazał. Obecnie wniosły do Wysokiego Sejmu petycye w tej sprawie też gminy lwowskie podmiejskie, dalej Chrzanów, Posada Sanocka, Podwołoczyska i Potok Złoty.

Według obecnego stanu ustawodawstwa należy nad temi petycyami przejść do porządku dziennego. Dzisiaj mogą te gminy uzyskać przesunięcie do wyższej klasy płac tylko w ten sposób, jeżeli uzyskają zarazem od Wysokiego Sejmu wyższą organizacyę komunalną. A wiadomo, że reorganizacya gminy na zasadzie wyższej ustawy gminnej pociąga za sobą tak daleko idące zmiany, powodnje wzrost dodatków gminnych, tak że mimo szczerej chęci polepszenia losu nauczycielstwa, byłyby gminy zmuszone przed tego rodzaju załatwieniem sprawy się cofnąć.

Stąd wynika już wprost konkluzya, że należałoby wziąść pod rozwagę rozluźnienie tego ustawowego „iunctim“ między klasą płac nauczycielskich a systemem komunalnym. — A rozluźnienie to musiałoby polegać na tem, że w razach wyjątkowych przesunięcie jakiejś miejscowości do wyższej klasy płac bez równoczesnej przemiany ustroju gminnego stałoby się możliwem!

Zmiana obecnego stanu rzeczy w tym kierunku jest do przeprowadzenia w trojaki sposób:

Po pierwsze przez przedkładanie Wysokiemu Sejmowi do uchwały ze strony Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szk. kraj. ustaw wyjątkowych przesuwających poszczególne miejscowości do wyższej klasy płac, a to przesuwanie mogłoby znowu mieć miejsce, albo epizodycznie w miarę wpływających odnośnych próśb po zbadaniu ich uzasadnienia względnie w myśl otrzymywanych od Sejmu pewnych dyrektyw albo też generalnie t. zn., że Wydział krajowy przeprowadziłby w porozumieniu z Radą szkolną krajową rewizyę dzisiejszej klasyfikacyi i przyszedłby do Sejmu z ewentualnymi wnioskami, które miejscowości — bez względu na to czy formalnie oto do Sejmu petycyonowały — do wyższej klasy przesunięte być mają.

Drugi sposób polegałby na tem, że w drodze ustawy uzupełniającej art. 11. wyż. cytowanej ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego Rada szkolna kraj. otrzymałaby rozszerzenie swej kompetencyi na posuwanie — w porozumieniu z Wydziałem krajowym wzgl. za zgodą tegoż — poszczególnych gmin w uznaniu ich warunków do wyższej klasy płac.

Trzeci wreszcie sposób byłby najbardziej daleko idącym! Chodziłoby mianowicie o zmianę obecnej zasady klasyfikacyjnej; zaliczenie pewnej miejscowości do pewnej klasy płac byłoby zależnem nie od organizacyi gminnej lecz od innych kryteryów a przedewszystkiem od liczby mieszkańców.

Dla każdego z tych trzech systemów nie trudno znaleść argumentu pro i contra.

Za pierwszym przemawia ten wzgląd, że pozostawia kompetencyę Sejmu nienaruszoną; o należeniu pewnej miejscowości do pewnej klasy płac rozstrzyga i nadal Sejm na drodze ustawodawczej. Dzisiejsza ustawa pozostaje niezmienioną; Sejm czyni jedynie użytek z pełni praw, która mu przysługuje, wchodzi na drogę która mu dzisiaj już stoi otworem.

Zawarowanie praw Reprezentacyi kraju na tem polu jest tem ważniejsze, że posunięcie jakiejś miejscowości do wyższej klasy płac pociąga za sobą pewne obciążenie funduszu szkolnego krajowego i odbija się zatem niekorzystnie na budżecie krajowym. Trudnoby tedy było może doradzać Sejmowi, żeby cząstkę swojego wpływu na wysokość wydatków krajowych w ręce innych czynników składał.

W razie przyjęcia drugiego systemu miałoby to właśnie miejsce; o przesuwaniu miejscowości decydowałby nie Sejm, ale w drodze generalnego pełnomocnictwa Rada szkolna krajowa i Wydział krajowy, choćby nawet to pełnomocnictwo było ograniczone do wypadków na szczególne uwzględnienie zasługujących. Z drugiej strony podnieść należy, że analogiczny rozdział kompetencyi przyjmują tak ustawy państwowe jak też i ustawy krajowe innych krajów koronnych. Ustrój nasz administracyjny zna stopniowanie płac wedle miejsca służbowego (Ortsklassensystem) jedynie odnośnie do dodatktów aktywalnych. Ustawa państwowa z dnia 19. lutego 1907 Dz. u. p. Nr. 20. która ostatnio te stosunki unormowała, zna pięć klas stosownie do ilości mieszkańców odnośnej miejscowości i oznacza wysokość dodatków aktywalnych w procentowym stosunku do dodatków dla Wiednia wyznaczonych. Jednakowoż art. II. § 2. ust. 3. tej ustawy upoważnia Rząd do posuwania miejscowości wyjątkowo (ausnamsweise) do wyższej klasy. Z tego pełnomocnictwa zrobił już Rząd użytek rozporządzeniem całego Ministerstwa z dnia 2. sierpnia 1907 Dz. u. p. Nr. 81. odnośnie do całego szeregu miejscowości. W Galicyi posunięto do klasy II. (Wiedeń stanowi osobną klasę bez numeru): Borysław, Drohobycz, Jarosław, Sącz, Podgórze, Rzeszów, Stanisławów, Tarnopol i Tarnów, do klasy III.: Białę, Oświęcim, Sanok z Posadą sanocką, Wadowice, Wieliczkę, Wolankę, Zakopane i Żółkiew. Ustawa dalmatyńska z 18. listopada 1880 zalicza w §. 12. do I. klasy płac te miejscowości, które są siedzibą starostw, a rozdział innych między II. a III. klasę według „warunków ekonomicznych“ pozostawia Radzie szkolnej krajowej w porozumieniu z Wydziałem krajowym, przepisując zarazem co 10 lat rewizyę tego podziału. Na temsamem stanowisku stoi i ustawa vorarlberska (§. 22. ust. z 28. sierpnia 1899) wyliczająca tylko nominatywnie gminy należące do I. klasy, i ustawa styryjska, która poleca Radzie szkolnej krajowej grupować gminy w klasy „według cen najważniejszych potrzeb życiowych i innych warunków lokalnych“. (§. 18. ustawy z 4. stycznia 1870 i §. 2. ustawy z 19. września 1899).

System klasyfikowania miejscowości z punktu widzenia płac nauczycielskich na zasadzie zaludnienia jest przyjęty obecnie nietylko przez państwo względem swych funkcyonaryuszy, ale też przez wiele ustawodawstw krajowych w Austryi. Nieznaznanym jest podział na klasy na Bukowinie, w Gorycyi, w Karyntyi i do pewnego stopnia w Istryi. W Krainie i Salzburgu ustawa czyni tylko różnicę między stolicą kraju a prowincyą, natomiast reszta krajów t. j. Austrya górna i dolna, Czechy, Morawy i Śląsk system powyższy zaakceptowały, stosując go jużto do całości płac nauczycielskich, jużto tylko do dodatków na mieszkanie, jużto wreszcie jak Czechy do dodatków aktywalnych i kwaterowych. Ustawa czeska z 27. stycznia 1903 zniosła klasy płac odnośnej do płacy zasadniczej (Grundgehalt), wprowadzając za to dodatki aktywalne. Obecnie tedy istnieją w Czechach 4 klasy co do dodatków kwaterowych (§. 30. ustawy z 27. stycznia 1903): do I. klasy należy Praga, do II. gminy ponad

30.000 mieszkańców i 15 innych w ustawie wymienionych, do III. gminy od 16 do 30.000, do IV. gminy od 8 do 16.000 mieszkańców, w gminach liczących mniej niż 8.000 mieszkańców nauczycielstwo dodatków aktywalnych wcale nie pobiera. Co do dodatków kwaterowych ustawa rozróżnia 5 klas: do I. zaliczona jest Praga, do II. gminy ponad 10.000 mieszkańców, tudzież 15 w ustawie wymienionych, do III. gminy od 4 do 10.000 mieszkańców, do IV. gminy od 2 do 4.000, do V. klasy reszta gmin.

Korzyść tego systemu polega głównie w tem, iż licząc się z wzrostem miast i miasteczek umożliwia niejako automatyczne posuwanie się ich do wyższej klasy, wprowadza organiczny związek między zmianą warunków życia a zmianą wymiaru płacy, lub niektórych części składowych płacy w przeciwieństwie do pewnej nieruchomości, która cechuje stanowisko zajęte przez dzisiejszą ustawę galicyjską, — przyjęcie zasady klasyfikacyi wedle liczby mieszkańców da się oczywiście znowu połączyć z uprawnieniem Rady szkolnej krajowej do stanowienia od tej zasady wyjątków, jak to ma miejsce w państwowej ustawie pensyjnej.

Z pomiędzy ustaw krajowych odmienną zasadę klasyfikacyi przyjęła ustawa tyrolska z 30. kwietnia 1892 w §. 54., albowiem stopniuje wymiar płac nauczycielskich według ustroju gminnego i zarazem według liczby dzieci w wieku szkolnym. Do I-szej klasy płac należą tam miasta o własnym statucie i miasteczka liczące ponad 400 dzieci obowiązanych do uczęszczania, do II-giej wsie, w tychsamych będące warunkach, do III-ciej klasy reszta miejscowości

Z tego przedstawienia rzeczy wynika, że w obecnej chwili decydować o zmianie §. 11. ustawy o stosunkach prawnych nauczycieli byłoby przedwczesnem. W jednym tylko kierunku sądzi Komisya, że już dzisiaj wolno jej prosić Wysoki Sejm o zasadniczą uchwałę t. j. w tym, że pewna rewizya dzisiejszego systemu klas płac nauczycielskich jest wskazaną, kwestya na jakich zasadach ma być ta rewizya przeprowadzoną, musi być najpierw w łonie powołanych czynników Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej rozpatrzoną i rozważoną i z tej strony może Sejm w swoim czasie pozytywnych zażądać wniosków.

Dlatego też Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznając w zasadzie potrzebę rewizyi unormowanego w art. 11. ustawy z 1. stycznia 1889 Dz. u. kr. nr. 16. w brzmieniu ustawy z 25. maja 1907 Dz. u. kr. Nr. 49. podziału wszystkich miejscowości w kraju na cztery klasy odnośnie do wysokości płac nauczycieli szkół ludowych pospolitych, poleca Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Radą szkolną krajową tę sprawę rozpatrzył i wnioski swoje na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył.

2. Petycye gmin Chrzanów, Posada sanocka, Podwołoczyska, Złoty Potok i nauczycieli lwowkich gmin podmiejskich przekazuje się Wydziałowi krajowemu do rozpatrzenia.

Przewodniczący:
Rayski.

Sprawozdawca:
St. H. Badeni.

LW. 1724/08.

We Lwowie, dnia 2. października 1908.

Aleg. 252

Sprawozdanie

komisyi kolejowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie udzielenia kolei lokalnej Piła-Jaworzno pożyczki 70.000 koron.

Wysoki Sejmie!

Kolej lokalna Piła-Jaworzno rozwija się od kilku lat w sposób bardzo pomyślny. Ilość przewożonych towarów podnosi się ustawicznie bardzo znacznie, jak to wykazuje szczegółowo przedłożone Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 13. lipca 1908 L. W. 65233|08 i wyniosła w r. 1907 519.235 ton. Najważniejszą pozycyę, bo 485.970 ton stanowi w tej cyfrze węgiel kamienny i koks, dalej wapna, cegły i kamienia przewieziono w ubiegłym roku 15.011 ton, rud i minerałów 8.928, zboża, płodów strączkowych i ziemniaków 3.943, drzewa budulcowego, materyałowego i opałowego 3.768 ton. Z powyższego zestawienia można sobie wyrobić pojęcie, jak ważną arteryą komunikacyjną stała się ta pierwotnie bardzo mało używana linia kolejowa, tudzież jak wielkie usługi oddaje ona społeczeństwu, zaopatrywując je w artykuł niezbędny dla wszystkich warstw tego społeczeństwa, w węgiel krajowy.

Odpowiednio do tego zwiększonego ruchu podnoszą się także dochody tej kolei. Zestawienie dochodów za czas od 1. stycznia do 30. czerwca 1908 r. wykazuje na tej linii najwyższy dochód z kilometra z pośród nietylko wszystkich kolei lokalnych galicyjskich, ale nawet jedną z najlepszych kolei lokalnych austryackich prywatną własnością różnych konsorcyów będących, mianowicie 14.908 koron, tak że w ciągu bieżącego roku kolej ta spłaci resztę długów powstałych z zaliczek udzielonych jej poprzednio przez fundusz kolejowy krajowy z tytułu gwarancyi dochodów.

Wzmożony ruch, który w przyszłości przez rozszerzenie kopalń w Borach jeszcze bardziej się podniesie, wymaga niezbędnie inwestycyj, któreby zapewniły bezpieczeństwo ruchu i należyte wykonanie zadań polityki komunikacyjnej.

Potrzeba tych nowych urządzeń była tak nagłą, że zarząd kolei jeszcze przed przystąpieniem do dalszych inwestycyj widział się zmuszonym do wybudowania na razie dwóch ślepych torów kosztem 15.000 koron, przyczem gwarectwo Jaworznickie przyjęło na siebie obowiązek zestawiania na własnym dworcu swoim personalem i swojemi maszynami transportów węgla za opłatą 20 hal. za każde 10 ton wagi netto.

Prowizoryum to korzystne jednak nie jest, obciąża bowiem kolej lokalną obowiązkiem płacenia gwarectwu Jaworznickiemu za zestawianie pociągów rocznie około 6.300 kor, podczas gdy uzupełnienie rozszerzenia własnej stacyi kosztowałoby 43.000 kor (58.000 – 15.000 kor.).

Na tego rodzaju doryweczne zaradzeniu najpilniejszym potrzebom nie może się jednak skończyć akcya zmierzająca do postawienia kolei Piła-Jaworzno na wysokości zadania, które ona pod względem gospodarczym ma do spełnienia i istotnie z wielkim pożytkiem spełnia.

Komisya kolejowa doszła na podstawie dokładnego zbadania stanu rzeczy do przekonania, że konieczne są następujące inwenstycye:

1) Rozszerzenie ogrzewalni dla maszyn i postawienie żurawia dla brania wody na stacyi w Jaworznie wraz z położeniem toru preliminowanym kosztem . . . . . Kor. 14.500

2) Rozszerzenie biura w budynku stacyjnym w Jaworznie preliminowanym kosztem . . . . . „ 580

3) Rozszerzenie stacyi w Jaworznie przez budowę nowych torów kosztem . . . . . „ 58.000

Przez ten ostatni wydatek odpadnie uciążliwy dla kolei obowiązek opłacania gwarectwu Jaworznickiemu wspomnianej już kwoty 6.300 Kor. rocznie za zestawianie pociągów.

4) Ażeby umożliwić zaprowadzenie większej ilości pociągów towarowych, nieodzownem jest założenie nowej stacyi dla rozmijania się pociągów w km. 17.122|475 w gminie Byczyna kosztem preliminowanym na . . . . . Kor. 16.000

5) Podobnie jak już wybudowano dwa ślepe tory kosztem 15.000 K., tak samo zaliczkowo z funduszów eksploatacyjnych wystawiono już ze względów czystości i sanitarnych na stacyi w Jaworznie dla personalu kolejowego pralnię wraz z piecem piekarskim kosztem . . . K. 3.485·65

razem więc z zaciągnąć się mającej pożyczki będzie musiała funduszowi eksploatacyi być zwrócona kwota . . . . . K. 18 485·65

Preliminowany koszt powyższych inwestycyi wynosi . . K. 92.565·65

na którego pokrycie kolej lokalna Piła-Jaworzno dysponuje w funduszach rezerwowych A. i B. kwotą . . . . . K. 23.239·98

pozostaje do pokrycia . . . . . K. 69.325·67

Na wniosek Rady zawiadowczej uchwaliło Walne Zgromadzenie akcyonaryuszy kolei lokalnej Piła-Jaworzno dnia 23. czerwca 1908 celem uzyskania potrzebnych na powyższe cele funduszów zaciągnąć za zezwoleniem Wydziału krajowego i c. k. Rządu pożyczkę gotówkową po 4% oprocentowaną, spłacalną w ciągu 5 lat, w su-

mie 70.000 kor. Wydział krajowy oświadczył się w zasadzie za udzieleniem zezwolenia na zaciągnięcie w mowie będącej pożyczki, a to z krajowego funduszu kolejowego. Skoro dalej Wydział krajowy wykazał jasno w swojem sprawozdaniu, że przez zaciągnięcie tej pożyczki nie wyniknie żadne obciążenie funduszu krajowego, gdyż dochody kolei lokalnej są tak znaczne, że zupełnie wystarczą na oprocentowanis i umorzenie tej pożyczki, Komisya kolejowa po zbadaniu sprawy wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm uchwalić raczy

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia z zapasów krajowego funduszu kolejowego Towarzystwu akcyjnemu „Kolej lokalna Piła-Jaworzno“ pożyczki gotówkowej po 4% oprocentowanej, spłacalnej w półrocznych ratach w ciągu 5 lat, w sumie 70 000 kor., słowami siedmdziesiąt tysięcy koron, pod warunkami, jakie ułoży Wydział krajowy, a w szczególności z uwzględnieniem następujących postanowień:

1) Fundusze uzyskane z tej pożyczki przeznaczone będą na inwestycye, urządzenia i cele, jakie Wydział krajowy uzna za wskazane i potrzebne, i użyte zostaną pod bezpośrednią ingerencyą Wydziału krajowego.

2) Towarzystwo kolejowe zezna skrypt dłużny, według wzoru udzielonego przez Wydział krajowy aktem notaryalnym z prawem egzekucyi z §. 3. ust. z 25. lipca 1871. dz. u. p. Nr. 75.

3) Na pokrycie rat oprocentowania i umorzenia pożyczki gotówkowej w kwocie 70.000 kor. i ewentualnych zaległości z tego tytułu będzie użyty po myśli §. 49. ustęp 3. punkt 1. statutu Towarzystwa akcyjnego „Kolej lokalna Piła-Jaworzno“ dochód pozostający do dyspozycyi po pokryciu z dochodów Towarzystwa rat oprocentowania i umorzenia pożyczek pierwszeństwa, zaciągniętych po myśli §. 8. tego statutu w kwocie 1,258.000 koron i pożyczki bieżącej w kwocie 370.000 koron, którą z dochodów eksploatacyjnych się spłaca.

Przewodniczący:
Skołyszewski.

Sprawozdawca:
Górski.

Aleg 253

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1905, opracowane na podstawie sprawozdania Wydziału krajowego.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie swoje z dnia 13. marca 1907 o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1904 zakończyła Komisya budżetowa wnioskiem:

„...2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by zażądał od fundacyi wyjaśnie-„nia pozycyi dochodów i wydatków w zamknięciu rachunków niedostatecznie wy-„tłumaczonych a w niniejszem sprawozdaniu podniesionych, i umieścił je w najbliższem „swojem sprawozdaniu“.

Komisya konstatuje, że tego wyjaśnienia Wydział krajowy w tegorocznem swojem sprawozdaniu nie umieścił, i ponawia obecnie odnośne wezwanie.

Na rok 1905 preliminowano niedobór w majątku obrotowym

w kwocie		40.985 K. 39 gr.
Zamknięcie rachunków zaś wykazuje nadwyżkę		4 831 „ 40 „
co okazuje wynik od budżetu korzystniejszy o . . .		45.816 K. 79 gr.
Mianowicie uzyskano dochody w kwocie	857.010 K. 84 gr.	
zamiast preliminowanych	686.213 „ 92 „	
zatem więcej o		170.726 K. 92 gr.
Gdy zaś wydatki wynosiły . .	852.179 K. 44 gr.	
zamiast preliminowanych	727 269 „ 31 „	
wydano więcej o		124.910 „ 13 „
korzystniejszy zatem wynik o . . .		45.816 K 79 gr.

W szczególności wykazują pojedyńcze rubryki wynik:

	Korzystniejszy o	*Niekorzystniejszy o*
I. Zarząd centralny	2.312 K. 79 gr.	— K. — gr.
II. Legaty i pensye	— „ — „	— „ — „
III. i IV. Gmach teatru	64 „ 38 „	— „ — „
V. i VI. Dobra ziemskie . . .	45.123 „ 43 „	— „ — „
VII. Realności lwowskie	75 „ 64 „	— „ — „
VIII. Pożyczki	— „ — „	7.500 „ — „
IX. Prowizye czynne	3.202 „ 49 „	— „ — „
X. Prowizye bierne	— „ — „	— „ — „
XI. Zakład w Drohowyżu . . .	— „ — „	3.501 „ 17 „
XII. Przygodne	2.039 „ 53 „	— „ — „
	56.817 K. 96 gr.	11.001 K. 17 gr.
	11.001 „ 17 „	
Wynik korzystniejszy o	45.816 K. 79 gr	jak wyżej.

Uzasadnienie.

Rubryki V. i VI. Dobra ziemskie:

Pozycya 1. Kulików i 9. Żydaczów nie dają powodu do uwag.

Pozycya 4. Opary i Słońsko. Zaoszczędzenie 1.149 K. 08 gr. na preliminowanych wydatkach na utrzymanie budynków, zasługuje na uznanie tylko w tym wypadku, jeśli stan budynków na tem nie ucierpiał, coby spowodowało znaczne wydatki konserwacyjne w niedalekiej przyszłości.

Pozycya 5. Ostałowice wykazuje również zaoszczędzenie wydatku preliminowanego na utrzymanie budynków dzierżawnych i dla służby lasowej, Okoliczność ta powoduje te same uwagi, co przy pozycyi Opary i Słońsko.

Pozycya 10. Przedsiębiorstwa w dobrach. Nasuwa się pytanie, czem się uzasadnia zaniechanie założenia pieca drenarskiego.

Pozycya 11. Rozmaite. Zaoszczędzone 2.067 K. 30 gr. z kredytu przyznanego na ustalenie granic w dobrach fundacyjnych, Komisya wytyka jako wprost szkodliwe, gdyż powoduje nietylko utrudnienie administracyi i dozór zwłaszcza powierzchni lasowych, ale naraża fundacyę na uszczuplenie substancyi majątku. Komisya uważa zatem wydatek ten jako tylko odroczony.

Pozycye: 2. Brzuchowice, 3. Drohowyże, 6. Rożniatów-Duby, 7. Smorze i Klimiec, 8. Żabie. Komisya z uznaniem konstatuje podwyższenie dochodów przez korzystniejszą sprzedaż produktów lasowych, a nadto w Smorzu przez uzyskanie wyższego czynszu z dzierżawy polowania o 4.376 K.

Należytości czynne w rubryce „Dobra ziemskie“ a raczej zaległości czynszów dzierżawnych zmniejszyły się na ogół o 1.875 K. 73 gr. i wynoszą z końcem 1905 r.:

1.	Z dóbr Kulików . . .	8.025 K.	78 gr.
2.	„ „ Drohowyże . .	210 „	41 „
3.	„ Opary i Słońsko . .	2.449 „	23 „
4.	„ Ostałowice . . .	3.178 „	75 „
5.	„ Rożniatów-Duby . .	20 „	— „
6.	„ Smorze-Klimiec . .	356 „	38 „
	Razem . .	14.240 K.	55 gr.

W tem zestawieniu uderza (i wymaga wyjaśnienia) wysoka cyfra zaległości przy pozycyi Kulików, przewyższająca o 72% cyfrę całorocznego dochodu, podczas gdy w roku poprzednim z tych dóbr nie było żadnej zaległości.

Czysty dochód z poszczególnych dóbr, był następujący:

L. p.	Majątek	1903		1904		1905	
1.	Kulików	6.242	01	8097	11	5.809	75
2.	Brzozdowice	40.082	94	43.035	89	49.988	07
3.	Drohowyże	78.580	01	77.679	01	83.126	17
4.	Opary i Słońsko	22.156	05	21.795	07	18.813	78
5.	Ostałowice	13.085	22	11.710	83	11.421	08
6.	Różniatów-Duba	*)	—	22.698	31	21.220	19
7.	Smorze-Klimiec	16.085	46	16.500	27	22.596	75
8.	Żabie	26.879	03	45.552	12	37.699	07
9.	Żydaczów	14.798	19	26.680	74	23.407	10
	Razem	217.908	91	273.752	35	274.081	96
	*) Niedobór z Rożniatowa . .	29.928	80	—	—	—	—
		187.980	11	273.752	35	274.081	96
	Po strąceniu wydatków:						
10.	Przedsiębiorstwa . 5.936 K 07						
11.	Rozmaite . . . . 8.242 „ 70					14.178	77
	Wynosi czysty dochód dóbr . .					259.903	19

Tu należy zaznaczyć, że w porównaniu z latami poprzedniemi, pozycya 10. „Przedsiębiorstwa w dobrach“, wykazuje znaczny niedobór. Pobieżna wzmianka w sprawozdaniu Wydziału krajowego, iż tu Kuratorya zarachowała „czynsze bierne“ (prawdopodobnie zaległości bierne), wymaga wyjaśnienia.

Rubryka 7. Realności lwowskie:

Dochód preliminowano na	20.899 K. 51 gr.
„ uzyskano	20.975 „ 15 „
zatem mniej o	75 K. 64 gr.

Rubryka VIII. Pożyczki. Stan pożyczek zaciągniętych przez majątek obrotowy, przedstawia się następująco:

1. Do majątku zarodowego fundacyi stan długu wynosił z początkiem roku 1905 . . . . . 325.220 K.

Dług dzierżawców	8.700 „
Razem . . .	333.920 K.
W ciągu roku spłacono	22.180 „
Pozostaje dług do majątku zarodowego . . .	311.740 K.
Z czego przypada na dzierżawców	6.000 „
Na fundacyę reszta	305.740 K.

2 Dług 10.000 K. zaciągnięty przez fundacyę w depozytach własnych, został w roku 1905 w zupełności spłacony.

Ogółem więc długi majątku obrotowego wynoszą . .	305.740 K.
a ponieważ z początkiem 1905 r. wynosiły	335.220 „
przeto zmniejszyły się o kwotę .	29.480 K.

Rubryka IX. „Prowizye czynne“ wykazują w porównaniu z preliminarzem dochód większy o 3.202 K. 49 gr. skutkiem wyższych od preliminowanych odsetek od gotówki chwilowo lokowanej.

Rubryka XII. „Przygodne“ wykazują wynik korzystniejszy o 2.039 K. 53 gr. z powodu wpływu ponad preliminarz odsetek zwłoki i zaległych zaliczek.

Zakład w Drohowyżu.

Koszt utrzymania zakładu wynosił netto w rubrykach:

I.	Administracya	33.172 K. 40 gr.
II.	Żywność	82.488 „ 38 „
III.	Odzieże	29.523 „ 79 „
IV.	Opał i oświetlenie	7.248 „ 25 „
V.	Pranie	5.500 „ 92 „
VI.	Łazienki	273 „ 80 „
VII.	Apteka i szpital	7.937 „ 42 „
VIII.	Kaplica i cmentarz	1.484 „ 88 „
IX.	Szkoła	49.809 „ 43 „
X.	Konserwacya	21.492 „ 06 „
XI.	Ogród	5.998 „ 50 „
XV.	Młyn i rzeźnia	13 „ 70 „
XVII.	Rozmaite	4.684 „ 22 „
		249 627 K. 75 gr.
	Do przeniesienia . .	249.627 K. 75 gr.

Z przeniesienia . .		249.627 K. 75 gr.
Dochody netto w rubrykach:		
XII. Folwark	1.081 K. 46 gr.	
XIII. Piekarnia	2.185 „ 24 „	
XIV. Pracownia krawiecka . .	2.505 „ 73 „	
XV. Warsztaty	6.296 „ 31 „	12.068 „ 70 „
koszt netto		237.559 K. 01 gr.
a w porównaniu z preliminarzem.		234.057 „ 84 „
wyższy o		3.501 K. 17 gr.

Stan utrzymywanych w roku 1905 sierót i prebendaryuszów:

	Z końcem 1904 r.	Przybyło	Ubyło	Z końcem 1905 r.
1. Sieroty chłopcy .	213	35	28	220
2. „ dziewczęta	128	18	15	131
3. Prebendaryusze .	27	—	2	25
4. Prebendaryuszki .	33	—	4	29
Razem . .	401	53	49	405

Koszt ogólny utrzymania tychże	237.559 K. 01 gr.
Po strąceniu wydatków nadzwyczajnych . .	19.633 „ 40 „
Właściwy koszt utrzymania .	217.925 „ 61 „
a utrzymanie jednej osoby kosztowało rocznie . .	563 K. 63 gr.
zaś „ „ „ „ dziennie . .	1 „ $54\frac{4}{10}$ „

W porównaniu z rokiem 1904:

więcej o . . . . 48 K. 78 gr. rocznie
więcej o . . . . — „ $13\frac{7}{10}$ „ dziennie.

Ogólny stan majątku fundacyi

z należącemi do niej funduszami wynosił z końcem roku 1905 . 6,666 707 K. 31 gr.
a gdy z końcem roku 1904 wynosił . . . . . 6,628.531 „ 92 „
okazuje się przyrost o . . . . . 38.175 K. 39 gr.

Wyszczególnienie.

1. Majątek zarodowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka:	
a) Dobra ziemskie wartości	2,516.120 K. 19 gr.
b) Realności lwowskie wartości	1,229.260 „ 49 „
c) Zakład sierót w Drohowyżu wartości . .	1,074.071 „ 12 „
d) Efekta imiennej wartości	1,122.000 „ — „
e) Należytości czynne w sumie.	311.740 „ — „
f) Gotówka	24.810 „ 01 „
razem .	6,278.001 K. 82 gr.
po potrąceniu długów hipotecznych . . .	683 „ 17 „
Czysty stan majątku zarodowego . . .	6,277.318 K. 65 gr.
2. Majątek obrotowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka:	
a) Zapas kasowy w gotówce	121.820 K. 70 gr.
b) Wartość aktywów Zakładu w Drohowyżu . .	74.110 „ 08 „
c) Inwentaryalna wartość dóbr Kulików . . .	11.312 „ 13 „
d) Wartość ruchomości	164.056 „ 17 „
e) Należytości czynne	23.317 „ 47 „
razem .	394.616 K. 55 gr.

Należytości bierne	311.740 K. — gr.
Czysty stan majątku obrotowego	82.876 K. 55 gr.
3. Fundusz własnej asekuracyi	46.363 K. 10 gr.
4. Majątek zarodowy funduszu Władysława hr. Skarbka	183.203 K. — gr.
5. Majątek rezerwowy funduszu Władysława hr. Skarbka	27.299 K. 11 gr.
6. Fundusz emerytalny urzędników	49.646 K. 99 gr.
7. Depozyta gotówką i efektami	436.485 K. 86 gr.

Komisya budżetowa, uznając dokładność buchalteryczną zamknięć rachunków fundacyi, wyraża życzenie, by w przyszłości zamknięcia te były uzupełniane rzeczowemi wyjaśnieniami, które dałyby dokładniejszy obraz obrotu poszczególnych funduszów i działów gospodarczych.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1905.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by zażądał od fundacyi wyjaśnienia pozycyi dochodów i wydatków w zamknięciu rachunkowem niedostatecznie wytłumaczonych i umieścił je w najbliższem swojem sprawozdaniu, a mianowicie:

a) pozycyi podniesionych w niniejszem sprawozdaniu;

b) pozycyi podniesionych w sprawozdaniu Komisyi budżetowej z dnia 13. marca 1907 odnoszącem się do zamknięć rachunków za rok 1904.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Sala.

Ls. 605/1908. We Lwowie, dnia 2. października 1908.

Alg. 254

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o petycyi mieszkańców okolicy złoczowskiej i sassowskiej w przedmiocie sfinansowania kolei lokalnej Złoczów-Sassów-Usznia.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 11. listopada 1905 Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcyi pierwszeństwa projektowanej kolei lokalnej Złoczów-Sassów-Usznia w sumie, nieprzekraczającej kwoty 300.000 K, pod warunkiem — między innemi — że reszta kapitału dostarczoną będzie przez uzyskanie zasobów pieniężnych na podstawie przyznać się mającej przez c. k. Rząd zwłoki w uiszczaniu należytości za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie 860.000 K i przez objęcie akcyi zakładowych przez interesentów miejscowych.

Ministerstwo kolei żelaznych reskryptem z 2. września 1904 L. 14.448/2 w porozumieniu z ministerstwem skarbu oświadczyło, że zwłoka w uiszczaniu należytości za prowadzenie ruchu na rzecz pokrycia czteroprocentowych odsetek i 76-letniej amortyzacyi kapitału pierwszeństwa w sumie nieprzekraczającej 360.000 K mogłaby być przyznaną.

Od powzięcia wspomnianej na wstępie uchwały sejmowej upłynęło lat blisko trzy a sfinansowanie kolei Złoczów-Sassów-Usznia na powyższej podstawie nietylko nie przyszło do skutku, lecz stało się już wręcz niemożliwem zapewne na dłuższy okres czasu. Wszelkie usiłowania koncesyonaryusza, aby na podstawie przyrzeczonej zwłoki w uiszczaniu należytości ruchu zapewnić w kołach finansowych udzielenie pożyczki pierwszeństwa w nominalnej wysokości 860.000 K, zaś w efektywnej sumie nie o wiele niższej od owego „nominale“, spełzły na niczem, gdyż wskutek znanego podrożenia i schowania się pieniądza ofiarowano na poczet owego „nominale“ tak mało, iż kapitał budowy kolei z 1,300.000 byłby się podniósł o kwotę stu kilkudziesięciu tysięcy a nawet do dwustu tysięcy koron, ginącą w kieszeni finansującego instytutu, co nietylko byłoby wydatkiem nieproduktywnym ale podnosząc roczny wydatek na oprocentowanie i amortyzacyę o dobrych kilka tysięcy, ba nawet blisko o 10.000 K, przewróciłoby zupełnie obliczenie rentowności, stanowiące podstawę poparcia budowy wspomnianej kolei przez kraj i państwo. Stosunki w danym kierunku tak się w biegu ostatnich trzech lat pogorszyły, że gdy przed dwoma laty można było uzyskać na zasadzie zwłoki w uiszczaniu należytości ruchu pożyczkę pierwszeństwa w wysokości nieco ponad 90% nominale, obecnie ofiarują zaledwie ośmdziesiąt od sta.

Nie jest to szczególna nieufność kapitału do kolei Złoczów-Sassów-Usznia, ale ogólny objaw, tak że wogóle w ostatnich latach finansowanie pożyczek pierwszeństwa na zasadzie zwłoki w uiszczaniu należytości ruchu było niemożliwe.

Nie ma też widoków poprawy tego stanu rzeczy w przyszłości, dającej się przejrzeć. Wprawdzie oficyalna stopa procentowa od pewnego czasu znów jest poniżej niezwykle wysokiego punktu kulminacyjnego, na którym znalazła się przeszło rok temu — wszelako nie ustała rzadkość pieniądza a względnie jego apatya wobec wszelakich lokacyi inwestycyjnych, choćby najpewniejszych, czego najlepszym dowodem są świeże fiasko pożyczki wiedeńskiej oraz znane trudności rządu w lokowaniu renty państwowej.

Zważywszy, że Wysoki Sejm w roku 1905 nie na to uchwalił wziąć udział w kosztach budowy kolei Złoczów-Sassów-Usznia, by budowa ta odwlekła się ad calendas graecas i że sama uchwała Sejmu z 11. listopada 1905 jest dowodem intencyi Sejmu, by kolej ta, uznaną za użyteczną i potrzebną dla kraju, jak najprędzej przyszła do skutku.

Zważywszy, że interes rozwoju miasta Złoczowa, przedsiębiorstw przemysłowych w Sassowie i znacznego w drzewo bogatego obszaru ciążenia na północny wschód od Sassowa ku Pieniakom woła o przyspieszenie stworzenia tej linii komunikacyjnej.

Zważywszy, że racyonalne sfinansowanie jej budowy na zasadzie, uchwalonej przez Wysoki Sejm 11. listopada 1905, nie jest możliwe w czasie, dającym się przejrzeć;

zważywszy, że już przez samo przyznanie ze strony kraju kwoty tylko 300 000 zamiast 440.000 koron, żądanych przez starającego się o koncesyę, a następnie przez silny wzrost kosztów robocizny i materyałów w czasie od sporządzenia kosztorysu przed laty kilku do obecnej chwili udział interesowanych w kosztach budowy na akcye zakładowe będzie musiał podnieść się znacznie ponad zdeklarowaną pierwotnie kwotę 100.000 K, zważywszy, że w efekcie finansowym odnośnie do linii tak małych dla państwa nie stanowi zbyt wielkiej różnicy, czy przychodzi im z pomocą w formie zwłoki w uiszczaniu należytości czy w formie gwarancyi pożyczki pierwszeństwa.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd, by w miejsce przyrzeczonej zwłoki w uiszczaniu należytości za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie 860.000 koron na budowę kolei lokalnej Złoczów-Sassów-Usznia oświadczył gotowość objęcia gwarancyi państwowej za taką pożyczkę oraz przedstawił Radzie Państwa odpowiedni wniosek do ustawy w ciągu roku 1909.

2. Na wypadek zapewnienia pomocy państwa dla budowy kolei lokalnej Złoczów-Sassów-Usznia w sposób powyższy przez ustawę państwową Sejm zmienia uchwałę z 11. listopada 1905 i nadaje jej następujące brzmienie:

„1. Kolej lokalną Złoczów-Sassów-Usznia uznaje się ze względu na ogólne „interesa kraju za użyteczną i potrzebną.

„2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcyi „pierwszeństwa kolei lokalnej ze Złoczowa na Sassów do Uszni w sumie nieprze„kraczającej kwoty 300.000, tj. trzysta tysięcy koron przez wpłatę za nie w pełnej „imiennej wartości z zasobów krajowego funduszu kolejowego a to pod wa„runkami:

„a) że reszta kapitału budowy tej kolei lokalnej dostarczoną będzie przez „uzyskanie zasobów pieniężnych na podstawie przyznać się mającej przez c. k. „Rząd gwarancyi państwowej na rzecz oprocentowania i umorzenia pożyczki pier„wszeństwa w kwocie 860.000 koron po myśli postanowień art. IX. ustawy z 31.

„grudnia 1894 Dz. ust. p. Nr. 2. z r. 1895 oraz przez objęcie akcyi zakładowych „przez interesentów miejscowych;

„b) że wpłata na akcye pierwszeństwa, które kraj obejmie nastąpi wtenczas

„*α)* gdy interesanci miejscowi uiszczą wpłatę na akcye zakładowe;

„*β)* gdy zrealizowaną zostanie pożyczka pierwszeństwa, zaciągnięta na pod- „stawie gwaracyi państwowej;

„*γ)* że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego Towarzystwa „akcyjnego ułożone będą w porozumieniu i przy współudziale Wydziału krajowego;

„*δ)* że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w za- „rządzie Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Złoczów-Sassów-Usznia;

„*ε)* że budowa tej kolei, jakoteż dostawy dla niej i t. p. będą rozdane o ile „możności w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możności z uwzględnie- „niem sił i dostawców krajowych, a w szczególności budowa kolei rozdaną będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia ofert“.

Przewodniczący
Skołyszewski.

Sprawozdawca:
Battaglia.

Ls. 2064|08.

Alag 255

We Lwowie, dnia 6. października 1908.

Sprawozdanie

Komisyi gminnej w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Bóbrce na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 100.000 koron na budowę szpitala.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Bóbrce zajmuje się od szeregu lat sprawą budowy szpitala, doznając w tem żywej zachęty ze strony Wydziału krajowego, który potrzebę założenia szpitala w Bóbrce uznał uchwałą z 31. maja 1904 r. Wreszcie rozpoczął Wydział powiatowy budowę, gdy miał na ten cel zebraną sumę 108.000 Koron. Koszta zakupna gruntu pod budowę, tudzież koszta podniesionych w ostatnich czasach niepomiernie cen materyałów budowlanych i robocizny, wyczerpały jednak w krótkim czasie ten zapas. Obliczono, iż wykończenie budynków i wewnętrzne urządzenie szpitala będzie jeszcze wymagało wydatku 100.000 Koron. W braku innych źródeł, postanowiła Rada powiatowa uchwałą z 21. grudnia 1907 pokryć ten niedobór przez zaciągnięcie pożyczki w sumie 100.000 Koron.

Suma opłacanych w powiecie podatków bezpośrednich wynosi według sprawozdania Wydziału krajowego 239.933 Koron, dotychczasowe zaś obciążenie powiatu 56.074 K 56 h. a z doliczeniem sumy 100.000 K pożyczki zamierzonej, wyniosłoby ono 156.074 K 56 h. Suma ta przekracza o 36.008 K 06 h. 50% opłacanych w powiecie podatków bezpośrednich.

W myśl postanowień §. 24. ustawy o reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 nr. 21 Dz. u. kraj. potrzebne jest przeto w tym wypadku przyzwolenie w drodze ustawy krajowej.

A ponieważ Wydział krajowy w sprawozdaniu swojem z 12. września b. r. l. 93651 stwierdza potrzebę zaciągnięcia tej pożyczki, poświadczając, że budowa prowadzoną jest w ten sposób, iż odpowiada wymogom powszechnych szpitali — przeto zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego Komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

Przewodniczący:

Bojko

Sprawozdawca:

Merunowicz.

Ustawa

z dnia . . . , o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Bóbrce na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 100.000 koron na pokrycie kosztów wykończenia i urządzenia szpitala w Bóbrce.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Bóbrce zezwala się w myśl postanowień §. 24. ust. o Reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21 na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 100.000 Koron na pokrycie kosztów wykończenia i urządzenia szpitala w Bóbrce.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi skarbu.

Ls. 1659/08.

Aleg 256

Wniosek.

Podpisani wnoszą.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w jak najkrótszym czasie przystąpił do regulacyi potoków Rydelówki, Czarnego i Kołomyjki od ujścia do Prutu w górę aż powyżej terytoryum miasta Kołomyi.

Wnioskodawca:
***Kleski**, w r.*

Adam, Leo, Głąbiński, Doliński, Maiss, Moysa, Krzyszztofowicz, Rayski, Tertil, Schätzel, Merunowicz, Bandrowski, Skarbek, Sare, Federowicz, Jahl, Bednarski.

Ls. 1660/08.

Aleg 257

Wniosek

w sprawie utworzenia starostwa w Monasterzyskach.

Wobec uznanej powszechnie potrzeby kreowania nowych starostw w kraju tudzież ze względu na szczególne warunki powiatu buczackiego wnoszą niżej podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by w jak najbliższej przyszłości przystąpił do wyłączenia powiatu sądowego monasterzyskiego z okręgu starostwa w Buczaczn i do-utworzenia c. k. starostwa powiatowego w Monasterzyskach.

Wnioskodawca:

Stanisław Henryk Badeni w. r.

Zamoyski, Horodyski, Doliński, Cielecki, Schätzel, Wodzicki, Jaworski, Lewicki, Niezabitowski, Paygert, Vivien, Schnell, Bojko, Hanczakowski.

Ls. 1.650/08.

Aleg 253

Wniosek

w sprawie budowy mostu na rzece Dniestr w miejscowości Dołhe powiat Tłumacz między miasteczkiem Maryampol a Uście zielone.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że rzeka Dniestr stanowi wielką przeszkodę w komunikacyi ludności, żyjącej na obydwu brzegach tej rzeki, tak samo jest pewnem, że ilość mostów na rzece Dniestr jest znikająco małą i nie stoi w żadnej proporcyi do potrzeb ludności.

I tak n. p. na przestrzeni od Halicza aż do Niżniowa — na długości Dniestru przeszło 50 km. — nie ma żadnego mostu a że potrzeba przeprawy przez Dniestr na tej przestrzeni jest wielka, dowodzą promy, jakie są aż w liczbie 4 na tej przestrzeni.

Nie potrzeba udowadniać, że przewóz promem jest bardzo lichym i drogim i niebezpiecznym surogatem nowoczesnej komunikacyi.

1) Lichym dlatego, że przy każdym wyższym stanie wody, jaki następuje po każdej trzydniowej słocie, staje się przeprawa promem wprost niemożliwą;

2) drogim dlatego, że każdy jednorazowy przewóz promem 1 fury kosztuje 30 groszy, a 1 osoby 5 gr.;

3) niebezpiecznym dlatego, bo przy przewozie promem zdarzają się bardzo często wypadki, kończące się nieraz śmiercią więcej ludzi;

4) nadto prom może kursować tylko w porze, kiedy rzeka jest nie zamarzła. A kiedy tylko Dniestr pokryje lód, następuje przerwa w komunikacyi, która trwa tak długo, póki lód nie stężeje, aby utrzymał furę z końmi i ładunkiem. Taka sama przerwa następuje z wiosną, kiedy lód pocznie się topić i osłabnie tak, że przejeżdżanie po nim jest niebezpieczne.

Ze względu na to jest konieczna budowa jak największej ilości mostów na Dniestrze. Ale nadewszystko naglącą potrzebą jest budowa mostu na Dniestrze w miejscowości Dołhe.

Dołhe leży między dwoma miasteczkami Uście zielone i Maryampol przy gościńcu wiodącym z Uścia zielonego do Stanisławowa, ale właśnie w miejscowości Dołhe przecina go Dniestr.

Ten gościniec tworzy bezsprzecznie handlową arteryę między Stanisławowem a miasteczkami targowemi Maryampol, Uście zielone, Horożanka.

Miasteczka te pobierają wszystkie towary na swoje targi od grosistów w Stanisławowie.

Z drugiej strony wszystkie surowe produkty zakupione na targach w trzech wymienionych miasteczkach transportuje się do Stanisławowa. Dla braku połączenia kolejowego transport odbywa się furami gościńcem Dołhe-Stanisławów.

W miasteczku Jezupol, leżącym na południowej stronie Dniestru, odbywają się cztery wielkie doroczne jarmarki na rogate bydło i konie.

Na te jarmarki spędzają bydło i konie z powiatów: buczackiego, podhajeckiego i z północnej części stanisławowskiego właśnie wymienionym gościńcem na Dołhe.

Dołhe przeto jest miejscem przewozowem, którędy bezustannie transportuje się fabrykaty ze Stanisławowa na północ a surowe produkty z północy do Stanisławowa.

Z wyż przedstawionego wynika, jak koniecznem jest pobudowanie w tej miejscowości mostu na Dniestrze, aby ożywioną komunikacyę uczynić tańszą, lepszą, bezpieczniejszą i trwalszą.

Skutkiem niedostatku mostu ludność terytoryalna, zaspokajając swoje potrzeby w miasteczkach Uście zielone, Maryampol, Horożanka, musi ponosić wielkie straty skutkiem drożyzny spowodowanej drogą i wadliwą komunikacyą.

A nadto zbyt często trafia się, że w tych miasteczkach trudno całymi tygodniami dostać koniecznych przedmiotów do codziennego użytku jak sól, cukier, nafta — właśnie dlatego, że skutkiem przerwy w komunikacyi nie można tych towarów sprowadzić ze Stanisławowa.

Miejscowość Dołhe nadaje się najlepiej na pobudowanie mostu przez Dniestr, bo:

1) leży na środku między dwoma miasteczkami Uście zielone i Maryampol a temsamem i Horożanka, bo droga do tego miasteczka prowadzi przez Uście zielone;

2) z obu stron tak południowej od Stanisławowa jak i północnej od Uścia zielonego i Maryampola aż po brzegi Dniestru jest doprowadzony gościniec.

3) Wreszcie wieś Dołhe, położona na obu brzegach Dniestru, otóż most ułatwi komunikacyę w samej wsi.

Podpisani stawiają przeto wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby już tej jesieni przystąpił do pobudowania mostu na Dniestrze w miejscowości Dołhe pow. Tłumacz.

Wnioskodawca:
Makuch w. r.

Kurowiec, T. Staruch, Lewicki, A. Staruch, Kiweluk, Sodomora, Dumka, Sandulak, Winniczuk, Oleśnicki, Dudykiewicz, Krysowaty, Korol, Skwarko.

Ls. 1661/08.

№ 259

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał zarówno pod względem technicznym jakoteż pod względem rentowności i użyteczności kwestyę wybudowania linii kolejowej łączącej miasto Dąbrowę (linia Tarnów-Szczucin) na Radomyśl wielki, Mielec Kolbuszowę, Sokołów z Leżajskiem lub Rudnikiem (linia Rozwadów-Przeworsk).

Wnioskodawcy:
***Sękowski-Górski** w. r.*

Wodzicki, Jędrzejowicz, Gorayski, Milewski, Kędzior, Hupka, Bojko, A. Lubomirski, Jaworski, Fierich, K. Badeni, Starzyński, Laskowski, St. H. Badeni, Męciński, Dzieduszycki, Tarnowski, Piniński.

Alej. 260

Ls. 1651/08

We Lwowie, dnia 1. października 1908.

Wniosek

posła Dra Kurowca i tow. w sprawie zaprowadzenia instytucyi stałych lekarzy szkolnych w c. k. szkołach średnich.

Ponieważ dorastająca młodzież szkolna szkół średnich zebrana w centrach powiatowych i w większych centrach kraju we wieku 10—20 lat życia t. j. we wieku intenzywnego rozwoju fizycznego i intelektualnego wystawioną jest na wszelkie zakaźne choroby — a dalej na choroby, które bez ścisłego dozoru hygienicznego mogą wpływać szkodliwie na rozwój fizyczny młodzieży — przez co może na całe swoje przyszłe życie skoszlawić a rozwój tak fizyczny jak i umysłowy młodego dorastającego pokolenia może na tem silnie ucierpić — podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby z najbliższym rokiem szkolnym wprowadził w życie instytucyę lekarzy szkolnych w szkołach średnich.

Wnioskodawca:
Kurowiec, *w. r.*

Kołpaczkiewicz, Hanczakowski, T. Staruch, Lewicki, Oleśnicki, Tracz, Krynicki, Makuch, Kiweluk, Sodomora, Dumka, Sandulak, Szwed, Skwarko, Winniczuk, Myroniuk-Zajaczuk.

Ls. 1.654/08. Aleg 261

We Lwowie, dnia 1. października 1908.

Wniosek

posła Tracza i tow. w sprawie przyznania wydatnej zapomogi powiatowi kosowskiemu na naprawę dróg powiatowych i gminnych I. i II. klasy.

Zważywszy, że powiat kosowski jest bardzo ubogi a według wykazów Wydziału Rady powiatowej w Kosowie szkody na drogach z powodu klęsk elementarnych w tym powiecie dochodzą do połowy miliona koron, wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przyznaje się powiatowi kosowskiemu z funduszów krajowych na naprawę dróg powiatowych i gminnych I. i II. klasy zapomogę w sumie 300.000 koron.

Wnioskodawca:
Tracz w. r.

Kołpaczkiewicz, Hanczakowski, Kurowiec, Senyk, Dudykiewicz, Korol, Krysowaty. Krynicki, Myroniuk-Zajaczuk, Makuch, Oleśnicki, Skwarko, Kiweluk, Lewicki, T. Staruch.

Alegat do Ls. 1654/08.

Wydział Rady powiatowej w Kosowie.

WYKAZ

szkód wyrządzonych na drogach gminnych II. klasy przez tegoroczną powódź.

L. porz.	Nazwa gmin	Ocenienie szkody Koron	Uwaga
1	Babin	1.000	
2	Brustury	2.270	
3	Chomczyn	800	
4	Czerhanówka	400	
5	Hołowy	400	
6	Jaworów	5.160	
7	Jabłonica	200	
8	Kuty stare	4.388	
9	Kuty miasto	1.100	
10	Kosów miasto	11.000	
11	Kobaki	590	
12	Mykietyńce	800	
13	Pistyń miasteczko	3.000	
14	Prokurawa	930	
15	Polanki	300	
16	Perechrestne	400	
17	Riczka	500	
18	Rybno	600	
19	Roztoki	500	
20	Rożen wielki	900	
21	Rożen mały	1.140	
22	Dołhopole	350	
23	Fereskula	300	
24	Hryniawa	9.000	
25	Smolna	6.400	
26	Sokołówka	2.200	
27	Szeszory	5.000	
28	Stebne	300	
29	Słobódka	150	
30	Tudiów	1.050	
31	Wierzbowiec	2.000	
32	Żabie (z przysiołkami)	31.800	
	Razem	94.928	

Słownie: Dziewięćdziesiąt cztery tysięcy dziewięćset dwadzieścia ośm koron.

Ogólne zestawienie

szkód poczynionych przez tegoroczne powodzie, na drogach powiatowych i gminnych I. klasy, w powiecie kosowskiem.

I.	Szkody wyrządzone na drodze powiatowej Kuty-Hryniawa wynoszą kwotę	149.546 K	90 gr.
II.	Szkody na drodze gm. I. kl. Jasienów górny-Uścieryki wynoszą kwotę	31.089 „	— „
III.	Szkody na drodze gm. I. kl. Kuty-Wyżnica wynoszą kwotę	2.450 „	80 „
IV.	Szkody na drodze gm. I. kl. Kuty-Popielniki wynoszą kwotę	591 „	90 „
V.	Szkody na drodze gm. I. kl. Smolna-Kobaki wynoszą kwotę	1.967 „	50 „
VI.	Szkody na drodze gm. I. kl. Kosów-Rożnów wynoszą kwotę	1.184 „	50 „
VII.	Szkody na drodze gm. I. kl. Kosów-Moskalówka wynoszą kwotę	1.335 „	— „
VIII.	Szkody na drodze pow. Jaworów-Żabie, wynoszą kwotę	26.126 „	80 „
IX.	Szkody wyrządzone na drodze gminnej I. kl. Pistyń-Mykietyńce wynoszą kwotę	890 „	— „
X.	Szkody wyrządzone na drodze gm. I. kl. Żabie Ilcia-Jawornik, wynoszą kwotę	9.950 „	— „
XI.	dtto na drodze gminnej I. kl. Pistyń-Prokurawa . .	10.000 „	— „
XII.	dtto na drodze gminnej I. kl. Żabie-Ilcia-Worochta .	2.100 „	— „
	Razem .	237.232 K	40 gr.

Słownie: Dwieście trzydzieści siedm tysięcy dwieście trzydzieści dwie koron.

Kosów, dnia 28. września 1908.

Z kancelaryi Wydziału powiatowego.

Ls. 1.664/08.

We Lwowie, dnia 1. października 1908.

Wniosek.

Zważywszy, że wszyscy funkcyonaryusze państwowi i autonomiczni mają możność otrzymania zaliczki na płacę, zważywszy, że od tego dobrodziejstwa wykluczeni są jedynie nauczyciele ludowi, zważywszy, że nauczyciel ludowy przy szczupłych, nawet w normalnych warunkach na utrzymanie rodziny niewystarczających poborach, w razie choroby lub nieszczęśliwego wypadku w rodzinie, nie mogąc się poratować zaliczką na płacę, popada często w lichwę,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Do budżetu wstawia się począwszy od roku 1909 kwotę 20.000 koron na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki w kwocie 400.000 koron, która to kwota posłuży na utworzenie w każdym okręgu szkolnym funduszu zaliczkowego na udzielanie zaliczek nauczycielom.

Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, by na najbliższej sesyi przedłożyła propozycyę rozdziału kwoty 400.000 kor., pomiędzy poszczególne okręgi szkolne, projekt regulaminu administrowania funduszami okręgowymi zaliczkowymi i udzielania zaliczek. Zarząd funduszem zaliczkowym winien być przy ścisłej kontroli Rady szkolnej okręgowej oddany nauczycielstwu, do czego nadają się istniejące w okręgach, a z wyboru pochodzące Wydziały konferencyjne.

Wnioskodawca:
***Jan Wasung**, w. r.*

Bernadzikowski, Cipser, Ciciuch, Stapiński, Bandrowski, Długosz, Zamoyski, Jampolski, Jedynak, Ptak, Żardecki, Lewakowski, Adam, Bis, Krężel.

Ls. 1765/08.

Aleg 263

Wniosek.

Zważywszy, że w ostatnich latach tak robotnicy jak wszyscy inni pracownicy we wszystkich działach służby prywatnej, krajowej i rządowej, tak dziennie, jak rocznie płatni, uzyskali pewne korzyści i poprawę swego społecznego stanowiska i materyalnego bytu — a jedni i jedyni organiści i dyakowie, tudzież inna niezbędna służba kościelna, tego dobrodziejstwa jest dotychczas pozbawioną — i prawie zdaną na chleb żebraczy;

zważywszy, że służba, zwłaszcza organistów i dyaków nietylko jest niezbędną przy ceremoniach religijnych, ale też powinna i może przyczyniać się do powagi i uświetnienia publicznej służby Bożej — a dziś tego obowiązku nie może spełniać z powodu właśnie nieznośnego położenia materyalnego i społecznego wskutek tego upośledzenia;

zważywszy, że stanowisko, jakie organiści i dyakowie wraz z inną służbą kościelną bądź co bądź zajmują w społeczności, nie pozwala im na dopominanie się w sposób powszechnie dziś używany, hałaśliwy i gwałtowny o spełnienie własnych ich żądań;

zważywszy, że organiści i dyakowie od wielu już lat bezskutecznie pukają do Sejmu, prosząc o należne im zaopatrzenie i ustalenie ich bytu przez stosowną zmianę ustawy konkurencyjnej — i Sejm bez wątpienia jest w pierwszym rzędzie do tego powołany i obowiązany ze względu na dobro religii i obu wyznań katolickich, przeważną większość w kraju stanowiących,

wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z Najdostojniejszymi Konsystorzami obu obrządków, tudzież w porozumieniu z Wysokiem c. k. Namiestnictwem zestawił przedewszystkiem statystykę majątków parafialnych i zbadał, jakie fundusze lub fundacye słusznie na zaopatrzenie służby kościelnej, przedewszystkiem zaś organistów i dyaków, mogą i powinny być przeznaczone, a dalej przedłożył zmianę ustawy konkurencyjnej w tym kierunku, aby organiści i dyakowie zaliczeni zostali do publicznej służby kościelnej, których prawa i obowiązki, tudzież płacę określałaby ustawa krajowa, nad której wykonaniem czuwałby komitet parafialny.

Wnioskodawca:

***Stojałowski**, w. r.*

Jampolski, Bernadzikowski, Bojko, Jedynak, Stefczyk, Stapiński, Długosz, Wasung, Sodomora, Ptak, Korol, Cieluch, Kiweluk. Styła, Myroniuk-Zajaczuk, E. Mycielski, Marszałkowicz, Krysowaty, Skołyszewski, Bis, Dudykiewicz, Dumka, Myjak, Oleśnicki, Krężel, Kołpaczkiewicz, Szwed.

Ls. 1.812/08

Leg 204

Wniosek

p. Iwana Kiweluka i tow. w sprawie założenia Sądu powiatowego w miasteczku Uście zielone pow. Buczacz.

Już ubiegłego roku został postawiony w parlamencie wiedeńskim wniosek, aby w miasteczku Uście zielone założyć Sąd powiatowy.

Dlatego, że k. Rząd nie spieszy się z zaspokojeniem tej piekącej potrzeby miejscowej ludności, podpisani podnoszą jeszcze raz tę sprawę.

Powiat sądowy Monasterzyska jest tak wielki, że już od dawna zaistniała potrzeba podzielić go i o ile to było możliwe, przeprowadzono na razie w ten sposób, że już od całego szeregu lat wyjeżdża sędzia z c. k. Monasterzyskiego Sądu powiatowego co dwa tygodnie na t. zw. roki sądowe do Uścia zielonego.

Jednak nawał spraw do przeprowadzenia na tych rokach bywa z reguły tak wielki, że mimo nadludzkiej wprost pracy urzędującemu na rokach sędziemu nie udaje się spraw wyczerpać i musi powoływać ludzi na terminy do Monasterzysk. A to naraża miejscową ludność Uścia zielonego i jego najbliższej okolicy na koszta i stratę czasu.

Ze względu na to, że najbliższy c. k. Sąd oddalony od Uścia zielonego całych 23 km. i że jedyna komunikacya to gościniec, jak znowu z drugiej strony ze względu na to, że okolica Uścia zielonego gęsto zaludniona, bo 14 najbliższych wsi oddalonych najwyżej 9 klm., znaczy w promieniu 9 klm. ma ludność 16.000 głów, że Uście zielone tworzy hundlowe centrum dla wszystkich tych wsi, które teraz należą do Monasterzyskiego powiatu sądowego, że wskutek ożywionego ruchu handlowego w Uściu zielonem, powstaje tutaj wiele sporów i spraw, które wymagają sądowego załatwienia — okazuje się rzeczą konieczną bezzwłoczne kreowanie Sądu powiatowego w Uściu zielonem. Ale oprócz tych gmin, jakie teraz należą do sądowego powiatu Monasterzyska w najbliższem sąsiedztwie Uścia zielonego są gminy powiatów sądowych Tłumacz, Tyśmienica, Halicz, Podhajce, które zupełnie sztucznie i dowolnie dołączone do nazwanych powiatów sądowych, bo tak swem geograficznem położeniem jak i handlowymi stosunkami wchodzą w handlową sferę Uścia zielonego — w Uściu zielonem zawierają rozmaite prawne interesy i z tego powodu Uście zielone okazuje się naturalnie najodpowiedniejszem i najdogodniejszem forum, gdzie te interesy i ich prawne skutki powinny znajdywać swoją prawną ochronę i zabezpieczenie w drodze sądowej.

Z tych powodów w interesie ludności leży konieczna potrzeba kreowania w Uściu zielonem Sądu powiatowego i utworzenia nowego powiatu sądowego z następujących gmin:

I. Z powiatu sądowego Monasterzyska: 1) Uście zielone, 2) Międzygórze, 3) Trościańce, 4) Jarczorów, 5) Baranów, 6) Krosiejów, 7) Zadarów, 8) Komarówka, 9) Łazarówka, 10) Niskołyzy, 11) Bobrowniki, 12) Lackie, 13) Łąka.

II. Z powiatu sądowego Tłumacz: 1) Petryłów, 2) Nowosiółka, 3) Lipa, 4) Bokówna.

III. Z powiatu sądowego Tyśmienica: 1) Dołhe, 2) Strychańce, 3) Rożnów. 4) Pobrzeże.

IV. Z powiatu sądowego Halicz: 1) Jeziorko, 2) Tumierz, 3) Delejów, 4) Byszów, 5) Kończaki nowe, 6) Kończaki stare, 7) Łany, 8) Maryampol, 9) Wołczków.

V. Z powiatu sądowego Podhajce: 1) Toustobaby, 2) Korzowa, 3) Horożanka.

Razem 33 gmin należy wyłączyć z obecnych powiatów sądowych i utworzyć nowy powiat sądowy Uście zielone, który tworzyłby koło, którego promień wynosi 13 klm.

Ze względu na wyżej naprowadzone okoliczności podpisani stawiają wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby bezzwłocznie przystąpił do kreowania Sądu powiatowego w Uściu zielonem, utworzywszy z powyżej wyszczególnionych gmin nowy powiat sądowy Uście zielone.

Wnioskodawca:
Jan Kiweluk *w. r.*

T. Staruch, A. Staruch, Winniczuk, Dumka, Sandulak, Sodomora, Skwarko, Hanczakowski, Oleśnicki, Kurowiec, Krysowaty, Tracz, Lewicki, Szwed, Makuch.

Ls. 1811/08

Aleg 265

We Lwowie, dnia 3. października 1908.

Wniosek

posła Iwana Kiweluka i tow w sprawie zaprowadzenia ruchu osobowego na linii kolejowej Tarnopol-Kopyczyńce. a zanim to nastąpi, o urządzenie ramp.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, jako zarząd wschodnio-galicyjskich kolei, aby wprowadził jak najrychlej ruch osobowy na linii kolejowej Tarnopol-Kopyczyńce — a zanim to nastąpi, bezzwłocznie urządził rampy, a to:

1) za wiaduktem to jest na kilometrze . . . 68·2
2) koło budki „ „ „ „ . . . 64·—
3) za Chorostkowem to jest na kilometrze . . . 57·2

Wnioskodawca:
Kiweluk, *w. r.*

T. Staruch, A. Staruch, Winniczuk, Dumka, Sandulak, Sodomora, Skwarko, Krysowaty, Hanczakowski, Lewicki, Oleśnicki, Kurowiec, Tracz, Szwed, Makuch.

Ls. 1.766/08.

Aleg 266

We Lwowie, dnia 3. października 1908.

Wniosek

posła Cipsera i tow. w sprawie budowy mostu w gminie Dzieduszyce wielkie powiatu stryjskiego na rzece Świcy, — względnie w sprawie założenia promu tamże dla przewozu ludzi i wozów.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby zajął się jak najrychlejszą budową mostu na drodze powiatowej I. klasy, wiodącej z Turzy wielkiej (powiatu dolińskiego) do Stryja tj. mostu w gminie katastralnej Dzieduszyce wielkie (powiat Stryj) na rzece Świca.

W razie gdyby natychmiastowa budowa w mowie będącego mostu była na razie niemożliwą, poleca się Wydziałowi krajowemu założyć przynajmniej prom tamże dla przewozu ludzi i zaprzęgów, brak bowiem wspomnianego mostu względnie promu staje się przyczyną, że prawie co roku topią się ludzie w Dzieduszycach wielkich.

Wnioskodawca:
***Cipser**, w. r.*

Wasung, Ptak, Jedynak, Jampolski, Witos, Bernadzikowski, Lewakowski, Krężel, Skołyszewski, Bojko, Cieluch, Długosz, Stapiński, Myjak, Bis.

Wniosek

posła Winniczuka i tow. o przyspieszenie regulacyi dolnego biegu rzeki Gniła Lipa w powiecie Stanisławowskim i Rohatyńskim.

Wysoki Sejmie!

Już od dwóch lat regulacya rzeki Gniła Lipa nastąpiła i górny i średni bieg rzeczonej rzeki uregulowano, a dolny, chociaż biura techniczne plany już wygotowały, to jednak do dzisiejszego dnia żadnej roboty przy regulacyi dolnego biegu Gniłej Lipy nie zrobiono i przez to w r. 1908 woda wyżej wspomnianej rzeki 3 razy okolicznych wsi grunta zatopiła i ogromne szkody poczyniła, a to: grunta Bołozowieckie, Halickie, Chorostkowskie i Tustańskie, a to podczas żniw, że zboże i siano stało na pół metra wodą zalane, a gotowe kopy zboża i kopice siana poszły z wodą, ażeby nadal do tego nie dopuścić, żeby woda tak strasznie włościańskie grunta rujnowała i zboże zatapiała, więc z tego powodu podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Wysokim c. k. Rządem zarządził regulacyę rzeki dolnego biegu Gniłej Lipy w jak najkrótszym czasie, aby tym sposobem zabezpieczyć od zatopienia i ruiny włościańskie grunta.

Wnioskodawca:

Winniczuk, w. r.

Oleśnicki, Skwarko, Dumka, Sodomora, A. Staruch, Kiweluk, Sanduluk, Kurowic', Hanczakowski. Szwed, Krysowaty, Myroniuk-Zajaczuk, T. Staruch, Bojko, Lewicki.

Wniosek

p. Iwana Sandulaka i tow. w sprawie urządzenia polowania w celu wytępienia drapieżnych zwierząt w lasach kameralnych powiatów kossowskiego i nadwórniańskiego.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd jako właściciela kameralnych lasów w Kossowskiem i Nadwórniańskiem, aby bezzwłocznie zarządził polowanie na dzikie drapieżne zwierzęta, które w lasach tych powiatów bardzo rozmnożyły się i robią włościanom rolnikom niezmiernie wielkie szkody.

Wnioskodawca:
Sandulak *w. r.*

Kiweluk, Sodomora, Dumka, Winniczuk, Oleśnicki, Skwarko, Kurowiec, Szwed, A. Staruch, Tracz, Lewicki, Makuch, T. Staruch, Hanczakowski.

Ls. 1809/08.

Aleg. 269

Wniosek

p. Antoniego Starucha i tow. w sprawie budowy mostu na rzece San w gminie Procisne powiatu Liskiego.

Gmina Procisne położona jest w górskiej okolicy, przez którą płynie dosyć wielka rzeka San. W tej wsi przez tę rzekę prowadzi gościniec od Litowisk przez przez Smolnik, Procisne, Stuposiany, Ustrzyki górne i Wołosate aż do granicy węgierskiej. Te wszystkie gminy położone są za rzeką Sanem, a przechód przez rzekę San do tych wsi jest we wsi Procisne tak samo i do miasteczka Lutowisk. W temże miejscu na rzece San niema żadnego mostu i biedni mieszkańcy okolicznych wsi muszą nieraz całymi tygodniami czekać, aby podczas wezbranej wody na drugą stronę dostać się. A już na wiosnę i w jesieni nieraz po kilka tygodni ludzie całej okolicy z powodu braku tego mostu nie mogą dostać ani soli, ani tytoniu, ani innych artykułów żywności, a kiedy kto zachoruje, to musi ginąć bez pomocy lekarskiej. A najważniejsza krzywda dla biednych mieszkańców Procisnego jest ta, że cmentarz tej wsi leży po drugiej stronie rzeki San i gdy kto umrze podczas wezbranej wody na rzece, to nieraz musi trup leżeć niepochowany. Z powodu braku mostu w tem miejscu na rzece San bardzo wiele było już ofiar w życiu ludzkiem, a w roku 1907 idąca w tem miejscu pani hrabina Zatorska ledwie została wyratowana od topieli, a konie jej duże w rzece utonęły.

Z tych to powyżej naprowadzonych powodów jest koniecznie potrzebnem pobudowanie mostu na rzece San we wsi Procisne.

A ponieważ powiat liski jest biedny i niema funduszów na budowę tego mostu, przeto podpisani stawiają wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić pobudowanie mostu na rzece San we wsi Procisne liskiego powiatu na rachunek funduszu krajowego.

Wnioskodawca:
***Antoni Staruch** w. r.*

T. Staruch, Oleśnicki, Skwarko, Kiweluk, Sodomora, Kurowiec, Dumka, Sandulak, Winniczuk, Hanczakowski, Tracz, Szwed, Bojko, Skołyszewski.

Ls. 1804/03.

Aleg 270

We Lwowie, dnia 3. października 1908.

Wniosek

w sprawie wykształcenia instruktorów rolnictwa.

Z powodu rozdrobnienia gruntów włościanie galicyjscy nie mogą korzystać z istniejących w kraju niższych szkół rolniczych, gdyż nie mają środków do frekwentowania tych szkół, a ukończywszy nawet naukę, nie mogliby zastosować nabytych wiadomości w swych małych gospodarstwach.

Z tego powodu Wydział krajowy starał się od r. 1884 wprowadzić instytucyę wędrownych nauczycieli rolnictwa dla włościan i po 5-letnich zabiegach popartych uchwałami Wys. Sejmu uzyskał od Ministerstwa rolnictwa zasiłek 2.000 złr. w. a. na utrzymanie jednego nauczyciela wędrownego rolnictwa pod warunkiem, jeżeli kraj pokryje koszta utrzymania drugiego nauczyciela.

Po upływie lat dwudziestu, w którym to czasie rolnictwo w innych krajach znacznie postąpiło, Galicya posiada zaledwie czterech nauczycieli rolnictwa dla włościan, z których 2 zajętych jest kierownictwem szkół zimowych, dwóch zaś z siedzibą we Lwowie i Krakowie instruowaniem włościan w sadownictwie i uprawie warzyw.

Jak w tegorocznem sprawozdaniu Wydział krajowy słusznie podnosi, instytucya wędrownych nauczycieli nie mogła się rozwinąć z powodu braku personalu odpowiednio ukwalifikowanego, który posiadać musi gruntowną wiedzę i praktykę rolniczą, obok zamiłowania do zawodu. Nadto nauczyciel wędrowny musi pozyskać zaufanie ludności i ograniczyć działalność na mniejsze okręgi.

A przecież gospodarka włościan, którzy posiadają 77% gruntów uprawnych (ról, łąk i pastwisk) w Galicyi, nie może pozostać w dotychczasowym stanie, lecz w obec wzrostu ludności musi być powiększoną produkcya rolna przez intenzywniejszą uprawę.

Do takiego powiększenia produkcyi rolnej dąży obecnie Ministerstwo rolnictwa w Dalmacyi, która pod względem powierzchni gruntów uprawnych jest 18 razy mniejszą od Galicyi, przez ustanowienie na koszt państwa 14 nauczycieli wędrownych rolnictwa i zakładanie gospodarstw wzorowych.

W Galicyi ilość takich nauczycieli odpowiadać powinna liczbie powiatów (około 80) przeciętnie po jednemu na jeden powiat a mianowicie w okolicach pod-

górskich, gdzie przeważają lasy, po 1 na 2 powiaty, w okolicach zaś, gdzie przeważa uprawa rolna i zachodzi potrzeba wprowadzenia nowych kultur (torfowej, roślin handlowych itp.) po 2 do 3 nauczycieli na jeden powiat.

W tym celu okazuje się potrzeba wykształcenia 80 instruktorów rolnictwa w akademii rolniczej w Dublanach i ustanowienia tyluż stypendyów po 1.000 koron rocznie. Przy 3-letnim okresie studyów a 20 stypendyach mógłby kraj w ciągu lat 12 wykształcić potrzebne siły fachowe. Ponieważ dotacya państwowa na nauczycieli wędrownych w r. 1908 wynosi 290.000 kor., z czego na Galicyę przypada tylko 8.000 kor. (2,7%), słusznem jest żądanie, ażeby państwo przyczyniło się do pokrycia kosztów wykształcenia tych sił fachowych 50%, t. j. kwotą 10.000 kor. rocznie przez lat 12. począwszy od roku naukowego 1909-1910.

Gdy wykształcenie personalu fachowego w rolnictwie potrzebnem jest nie tylko dla podniesienia gospodarstw włościańskich, lecz także dla zamierzonej organizacyi zawodowej rolników, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm uznaje potrzebę wykształcenia sił fachowych na instruktorów rolnictwa dla włościan, tudzież dla organizacyi zawodowej rolników i ustanawia w tym celu 10 stypendyów po 1.000 kor. rocznie dla zwyczajnych słuchaczów akademii rolniczej w Dublanach na przeciąg lat dwunastu począwszy od roku naukowego 1909-1910.

II. Sejm wstawia na cel powyższy do rubr. X. (poz. 37. b.) budżetu krajowego na r. 1909 kwotę 3.000 kor.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przyznał krajowi na wykształcenie instruktorów rolnictwa dla włościan zasiłek roczny 10.000 kor. na przeciąg lat dwunastu począwszy od roku naukowego 1909-1910.

Wnioskodawca:
***Kędzior** w. r.*

Bernadzikowski, Bojko, Bis, Lewakowski. Gorayski, Stefczyk, Stojałowski, Skołyszewski, Jedynak, Szwed, Stapiński, Cieluch, Jampolski, Witos, Sobolewski, Lewicki, Kurowicc, Sadomora, Dumka, Winniczuk, Krysowaty, Bednarki, Zamoyski, Męciński, Skwarko, Kiweluk, Korol, Senyk, Skarbek, Wasung, Krynicki, Dudykiewicz, Hanczakowski, Długosz, Ptak.

Ls. 1816/08.

Alleg 271

Wniosek

p. Skwarki i tow. o udzielenie pomocy z funduszów publicznych i ulg nawiedzonym w r. 1908 klęskami elementarnemi gminom powiatu mościskiego.

Ze względu na to, że sprawozdanie Wydziału powiatowego w Mościskach do Wydziału krajowego o rozmiarach tegorocznych szkód elementarnych, w gminach powiatu mościskiego swoją powierzchownością i niedokładnością bardzo skrzywdziło ludność powiatu mościskiego, przedstawiwszy rozmiary tych szkód daleko mniejszymi, jak one istotnie były;

dalej z uwagi na to, że następnie sprawozdanie Wydziału krajowego o tych szkodach elementarnych jeszcze dalej się posunęło w pokrzywdzeniu gmin powiatu mościskiego, zaliczając te gminy na stronie 6. ustępy 1. i 4. do kategoryi gmin, względnie powiatów najmniej (niżej 25%) nawiedzonych tegorocznemi klęskami elementarnemi, o której to kategoryi toż sprawozdanie na str. 6. ustęp 5. podaje, że te gminy względnie powiaty „z III. grupy nie będą potrzebowały pomocy z funduszów publicznych“, chociaż dalej to samo sprawozdanie na str. 23. pod nagłówkiem „38 Mościska“ samo przyznaje, że w mościskim powiecie „nawet połowa zbóż ozimych, a nawet jarych uległa zniszczeniu“, wobec czego należało odnośne gminy, względnie powiat mościski, zaliczyć przynajmniej do II. kategoryi powiatów ze szkodami co najmniej do 50%, którym według rozumienia ustępu 5. na str. 6. powołanego sprawozdania, należałaby się pomoc z funduszów publicznych;

i w końcu z uwagi na to, że w rzeczywistości większa część gmin powiatu mościskiego, jak: 1) Wola Arłamowska, 2) Buchowice, 3) Chorośnica, 4) Czyżki, 5) Dmitrowice, 6) Dytiatycze, 7) Lipniki, 8) Wola małnowska, 9) Mistycze, 10) Ostrożec, 11) Radenice, 12) Sokola, 13) Sądkowice, 14) Złotkowice i wiele innych — ucierpiała wskutek tegorocznych klęsk elementarnych szkody nawet ponad 50% aż do 75%, a niektóre jak: 1) Horysławice, 2) Małnów, 3) Sanniki — zostały poszkodowane do wysokości nawet ponad 75% aż do 100%, a nawet najmniej poszkodowane gminy jak: 1) Balice, 2) Czyżewice, 3) Hankowice, 4) Hodynie, 5) Jatwięgi, 6) Koniuszki nanowskie, 7) Korolin, 8) Laszki gościńcowe, 9) Mokrzany wielkie, 10) Podliski, 11) Rustweczko, 12) Starzawa, 13) Stojańce, 14) Wołostków, 15) Zawada, 16) Bortiatyn, 17) Myślatycze i wiele innych

poniosły szkody ponad 25% aż do 50%, jak to wszystko cyfrowo wykazują statystyczne wykazy powyższych gmin, dołączone do petycyi filii Towarz. „Proświta“ w Mościskach domagającej się udzielenia pomocy dla powyższych gmin, wniesionej do Wysokiego Sejmu dnia 3. października 1908 L. 1770 za pośrednictwem podpisanego wnioskodawcy,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

udzielenie poszkodowanym włościańskim gospodarstwom powiatu mościskiego a w szczególności wyżej przytoczonych gmin bezzwrotnych zapomóg na żywność, zasiew gruntów i karmę dla bydła i w ogóle takiej samej pomocy z funduszów publicznych i takich samych ulg, oraz w takiej samej proporcyi do wysokości poniesionych szkód jak i wszystkim innym poszkodowanym, względnie gminom Galicyi nawiedzionym tegorocznemi klęskami elementarnemi.

Wnioskodawca:
***Skwarko** w. r.*

T. Staruch, A. Staruch, Lewicki, Kiweluk, Kurowiec, Sandulak, Sodomora, Dumka, Makuch, Myroniuk-Zajaczuk, Oleśnicki, Korol, Dudykiewicz, Winniczuk, Krysowaty, Hanczakowski, Tracz.

Ls. 2.190/1908. We Lwowie, dnia 8. października 1908.

Aleg 272

Sprawozdanie

Komisyi bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany statutu Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Przyjmując wniosek p. Maryewskiego Wysoki Sejm uchwałą z 7. października 1907 r. polecił Wydziałowi krajowemu przedłożenie na najbliższej sesyi sejmowej wniosku w przedmiocie zmiany statutu Banku krajowego w tym kierunku, aby liczba członków Rady nadzorczej została zwiększona tak, iżby obie części kraju, oba miasta główne i rozmaite grupy interesów znalazły w niej równomierne zastępstwo. Zarazem wezwał Wysoki Sejm Wydział krajowy do wzięcia pod rozwagę wprowadzenie w wewnętrznej organizacyi zarządu Banku krajowego tej zmiany, ażeby w razie urlopów Dyrektorów Banku zastępowali ich upoważnieni do tego urzędnicy, a nie jak dotąd członkowie Rady nadzorczej.

Stosownie do powyższej uchwały Wysokiego Sejmu Wydział krajowy zgodnie z propozycyami Rady nadzorczej Banku krajowego przedłożył wniosek w przedmiocie zmiany postanowień §§. 104., 105., 109., 110. i 112. statutu Banku krajowego. Zmiany te są następujące:

W §. 104. wprowadza Wydział krajowy trzech zastępców dyrektorów i usuwa zarazem z obowiązującego obecnie statutu przepis o zarządzaniu zastępstwa dyrektorów z łona Rady nadzorczej.

W następstwie tej zmiany muszą być również odpowiednio zmienione §§. 105. i 109. ustęp 12. statutu Banku.

W §. 110. i 111. Wydział krajowy wnosi powiększenie liczby członków Rady nadzorczej z 9 na 12, a skutkiem powiększenia tego ciała wprowadza zamiast jednego — dwóch zastępców przewodniczącego, oraz ustanawia potrzebę obecności większej liczby członków do ważności uchwał Rady nadzorczej.

Nadto w §. 111. wnosi Wydział krajowy drobną zmianę, uznającą postanowienie w obecnym statucie Banku zawarte, że szkontra kasy i rewizye ksiąg przeprowadzać ma Rada nadzorcza w nieobecności urzędujących członków Dyrekcyi.

Wreszcie proponowana zmiana §. 112. l. 8. jest następstwem wprowadzenia zastępców dyrektorów.

Komisya bankowa stwierdza że z dwóch istotnych, przez Wydział krajowy przedłożonych zmian statutu Banku krajowego, pierwsza, dotycząca wprowadzenia instytucyi zastępców dyrektorów, odpowiada ściśle uchwale sejmowej. Natomiast powiększenie liczby członków Rady nadzorczej tylko o trzech zdaniem komisyi może z czasem nie w zupełności uczynić zadość intencyi Sejmu, by w Radzie nadzorczej Banku krajowego „równomierne znalazły zastępstwo obie części kraju, oba miasta główne i rozmaite grupy interesów“, o Bank się opierające. Z postępującym rozwojem

działalności kredytowej Banku krajowego, z rozszerzeniem jej na inne, dotychczas mało lub wcale nie uwzględniane grupy interesów, równomierne ich zastępstwo wymagać będzie w przyszłości niewątpliwie znaczniejszego jeszcze powiększenia Rady nadzorczej Banku. Na razie uznać można, że gwałtowna potrzeba tego jeszcze nie zachodzi. Z drugiej strony Komisya wyraża zapatrywanie, że osiągnięcie celu reprezentacyi rozmaitych grup interesów w Radzie nadzorczej Banku nie powinno stać się ze szkodą należytego funkcyonowania tejże Rady. Dalsze zwiększanie liczby jej członków stworzyłoby z niej ciało zbyt ciężkie, którego normalne i dla instytucyi skuteczne funkcyonowanie wymagałoby z konieczności wprowadzenia dalszych zmian w jej ustroju i uwzględnienia tych zmian zarówno w statucie Banku jak i w regulaminie Rady nadzorczej.

Z tych powodów komisya wnosi przyjęcie wniosków Wydziału krajowego bez zmiany.

Przy tej sposobności, niezależne od wniosków powyższych, Komisya zwraca uwagę Wys. Sejmu na brzmienie dotychczasowe §. 115. statutu Banku krajowego ust. pierwszy: „Zmiany statutów uchwala Sejm krajowy. Zmiany te podlegają zatwierdzeniu c. k. Rządu“. Komisya jest zdania, że stanowisku prawno konstytucyjnemu jak i politycznemu Sejmu, a i powadze Banku krajowego odpowiadałoby raczej by uchwalane przez Sejm zmiany statutu Banku podlegały sankcyi cesarskiej niż zatwierdzeniu państwowego organu wykonawczego t. j. c. k. Rządu. Komisya wnosi przeto, by rozważeniem tej sprawy zajął się Wydział krajowy i by przedstawił Wys. Sejmowi na najbliższej sesyi sejmowej w tym przedmiocie odpowiedni wniosek.

Załatwiając równocześnie przydzieloną jej petycyę Wydziału Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie (do L. 1209/872.) o uwzględnienie tegoż Związku w składzie Rady nadzorczej Banku krajowego, Komisya wnosi przekazanie tej petycyi Wydziałowi krajowemu.

Na podstawie powyższego sprawozdania Komisya bankowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. §§. 104., 105., 109., 110., 111. i 112. statutu Banku krajowego zmienia się, jak następuje:

§. 104. w dzisiejszem brzmieniu znosi się i odtąd brzmieć ma:

§. 104. Dyrekcya ma siedzibę we Lwowie i składa się z trzech dyrektorów. Nadto będą zamianowani trzej zastępcy dyrektorów.

§. 105. w dzisiejszem brzmieniu znosi się i odtąd brzmieć ma:

§. 105. Wydział krajowy mianuje:

a) dyrektorów i zastępców dyrektorów na podstawie przedstawienia Rady nadzorczej, która w sprawie mianowania zastępców dyrektorów wysłucha poprzednio zdania urzędującej Dyrekcyi.

b) naczelnego buchaltera i kasyera na podstawie przedstawienia Dyrekcyi, oznaczając zarazem wysokość kaucyi służbowej dla tych obu funkcyonaryuszów.

Stosunki służbowe dyrektorów i zastępców dyrektorów określi Wydział krajowy po wysłuchaniu Rady nadzorczej osobnemi normami, które poda do wiadomości Sejmu krajowego.

§. 109. ust. 12. w dzisiejszem brzmieniu znosi się i odtąd brzmieć ma:

§. 109. ust. 12. przedstawienie propozycyi na posady dyrektorów a po wysłuchaniu zdania urzędującej Dyrekcyi również na posady zastępców dyrektorów (§. 105).

§. 110. ust. 1., 2. i 7. w dzisiejszem brzmieniu znosi się i odtąd brzmieć mają:

§. 110. ust. 1. Rada nadzorcza składa się z 12 członków i 4 zastępców, wybranych przez Sejm krajowy na przedstawienie Wydziału krajowego.

§. 110. ust. 2. Wydział krajowy mianuje z grona Rady nadzorczej przewodniczącego i dwóch jego zastępców.

§. 110. ust. 7. Dopóki nowowybrani członkowie i zastępcy nie wejdą w urzędowanie, urzędują dotychczasowi członkowie i zastępcy, chociaż czas ich urzędowania upłynął.

§. 111. zmienia się, jak następuje:

§. 111. Na posiedzeniach Rady nadzorczej biorą udział z głosem doradczym dyrektorowie lub urzędujący ich zastępcy, z wyjątkiem sprawy wymienionej w §. 109. pod liczbą 12., która załatwianą być ma w nieobecności urzędujących członków Dyrekcyi.

Do ważności uchwał Rady nadzorczej potrzebną jest obecność przewodniczącego lub jednego z jego zastępców i siedmiu członków Rady nadzorczej lub ich zastępców, oraz dwóch dyrektorów lub urzędujących zastępców i większość głosów obecnych członków Rady nadzorczej względnie ich zastępców.

Przy załatwieniu sprawy, wymienionej w §. 109. liczba 12., potrzebną jest obecność przewodniczącego lub jednego z jego zastępców, dziewięciu członków Rady nadzorczej lub ich zastępców.

Ustęp 4. pozostaje bez zmiany.

§. 112. l. 8. w dzisiejszem brzmieniu znosi się i odtąd brzmieć ma:

§. 112. l. 8. mianowanie dyrektorów, zastępców dyrektorów, buchaltera i kasyera (§. 104. i 105.).

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby potrzebę zmiany §. 115. statutu Banku krajowego wziął pod rozwagę i w tym przedmiocie przedłożył Sejmowi sprawozdanie z odpowiednim wnioskiem na najbliższej sesyi sejmowej.

III. Petycyę Wydziału Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie do L. 1.209,872 odstępuje się Wydziałowi krajowemu.

Przewodniczący:
Leo.

Sprawozdawca:
Adam.

Ls. 2.116/1908.

We Lwowie dnia 7. października 1908.

Aleg 273

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowych szkołach rolniczych.

Wysoki Sejmie!

W ubiegłym roku nie zaszły żadne ważniejsze zmiany w ustroju niższych szkół rolniczych. Głównem zadaniem Wydziału krajowego było w ogóle w ostatnich latach zapewnienie tym szkołom dobrych sił nauczycielskich. W tym celu udzielał Wydział krajowy licznych stypendyów na specyalne studya agronomiczne tak w kraju jakoteż zagranicą, często jednak najlepsze siły naukowe znajdują umieszczenie w zawodzie prywatnym i po części wskutek tego przyrost sił młodych nauczycielskich „nie jest jeszcze zupełnie zadawalniający“. Dla pozyskania i utrzymania tych lepszych sił Wydział krajowy uważa za wskazane podwyższenie poborów nauczycielstwa niższych szkół rolniczych. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dołączonemi sprawozdaniami pojedynczych szkół daje dokładny obraz działalności i rozwoju w roku ubiegłym tych zakładów naukowych zawodowych. Ale w tym roku ostatnim pożyteczność szkół tego typu w licznych artykułach naszej prasy oraz na poważnych zgromadzeniach rolniczych zakwestyonowaną została. Jak wiadomo pierwsza szkoła rolnicza niższa była założoną u nas w kraju w r. 1885. Celem szkół tego typu być miało przysporzenie krajowi dobrych, postępowych rolników włościan oraz oddziaływanie przez nich przykładowo na ogół naszych mniejszych gospodarzy. Tymczasem okazuje się z wykazów statystycznych, że tylko nie wielka liczba uczniów kończących szkoły niższe rolnicze prowraca na zagon ojcowski.

Z informacyi powziętych o 452 uczniach szkół niższych krajowych w okresie od r. 1887 do 1901 okazuje się, że z tej liczby tylko 47 powróciło na własne gospodarstwo tj. nie spełna 11%, dalej, że około 33% wszystkich uczniów znalazło pomieszczenie przy większych gospodarstwach, pewna liczba zaś w mleczarniach i innych działach gospodarskich tak, iż zawsze jednak 75% wszystkich uczniów po ukończeniu szkół niższych rolniczych oddało się pracy rolnej lub zajęciom z rolnictwem w związku stojącym. Przytoczone tu cyfry opierają się na wykazach Wydziału krajowego z r. 1904; lecz można je także obecnie uważać za podstawowe, albowiem pod pewnym względem prawie żadne zmiany nie zaszły i zawsze tylko nader szczupła liczba ukończonych uczniów szkół niższych rolniczych udaje się na własny zagon. Ta okoliczność wywołała w roku ubiegłym w kołach politycznych, blisko ludu stojących, niezadowolenie i silną agitacyę w pismach, zwłaszcza ludowych, oraz po

zgromadzeniach, przedstawiającą jakoby szkoły niższe rolnicze nie odpowiadały celowi a wszelkie wydatki na takowe były zbyteczne. Również na niektórych zgomadzeniach rolników średniej własności a więc tych, którzy w tak znacznej liczbie używają ukończonych uczniów szkół niższych rolniczych jako pomocników administracyjnych przy swych większych gospodarstwach, odezwały się rozmaite zarzuty przeciwko tym samym szkołom choć zupełnie z innych powodów. Ta krytyka szkół niższych rolniczych podniesiona w prasie i na zgromadzeniach spowodowała Komitet Tow. Galicyjskiego gospodarskiego do rozesłania po wszystkich swych oddziałach kwestyonaryusza i zarządzenia w ten sposób rodzaju ankiety w sprawie niższych szkół rolniczych. Wynik tej fachowej ankiety był do pewnego stopnia niespodziewanym, gdyż ogół naszych ziemian w pewnej sprzeczności wpierw na zgromadzeniach wygłoszonemi i najczęściej nie dość uzasadnionemi zarzutami podniósł wielką pożyteczność tych szkół niższych rolniczych, wytknął tylko potrzebę pomnożenia sił nauczycielskich fachowych i oświadczył się za podwyższeniem poborów nauczycieli. Wprawdzie ta ankieta oświadczyła się za niepomnażaniem szkół tego typu, lecz za lepszem ich wyposażeniem, zawsze jednak podniosła wielką wartość tych szkół zawodowych dla kraju naszego. Komitet Tow. Galicyj. gospodarskiego biorąc na uwagę wynik ankiety w tak szerokich i fachowych kołach przeprowadzonej i porównując takowy z krytyką w dziennikach i nieraz może lekkomyślnie podnoszoną na zgromadzeniach, nie zawsze fachowych. widział się spowodowanym na swem posiedzeniu d. 8. lutego 1908 do wyrażenia zdania, „że polepszenie sprawy niższych szkół rolniczych zależy w wysokim stopniu od społeczeństwa, które: 1. winno grono nauczycielskie należycie popierać, 2. a zarazem nie potępiać szkół bezkrytycznie, lecz szczerze i życzliwie niemi się zająć, poświęcając im więcej niż dotychczas uwagi (Sym-publistyka)“. Komisya gospodarstwa krajowego wobec pewnych niezdrowych objawów wśród naszego społeczeństwa, skłonuego do zbyt pochopnej a nie zawsze wystarczająco uzasadnionej krytyki uważa za wskazane oświadczyć, polegając na sprawozdaniach Wydziału krajowego, na świadectwie licznych kół fachowych rolniczych i na doświadczeniu własnych swych członków, że uważa krajowe szkoły niższe rolnicze stanowczo za pożyteczne.

Jeżeli nie odpowiedziały one pierwotnemu swemu przy założeniu ich oznaczonemu celowi przygotowania rolników włościan do pracy na własnym zagonie, to wina tego głównie nie leży w szkole, ale w naszych niezdrowych stosunkach agrarnych. Gospodarstwa bowiem większe włościańskie znikają w kraju coraz bardziej z powodu bezgranicznego dzielenia pojedyńczych gospodarstw i parcel. Wskutek czego obecnie pragniemy te większe gospodarstwa włościańskie sztucznie podtrzymywać i pomnożyć choćby zapomocą włości rentowych. Gdyby się liczba tych znacznie powiększyła, toby wtedy prawdopodobnie wzrosła liczba uczniów niższych szkół rolniczych powracających na ojcowski zagon, gdyż te szkoły niższe rolnicze są w stanie wyszkolić doskonałych gospodarzy właśnie dla tych włości rentowych. Dziś wprawdzie ukończeni uczniowie szkół niższych rolniczych tylko w małej liczbie pracując na włościańskich gospodarstwach, lecz są oni zawsze, gdziekolwiek bądź zajęci, pożytecznymi dla rolnictwa krajowego. Jednak czas trwania nauki w tych szkołach niższych rolniczych wydaje się być trochę przydługi i ta okoliczność może zraża drobnych rolników do tego typu szkół; włościanin bowiem nie chętnie na lat trzy pozbywa się swego syna, już parobczaka i Komisya znajduje, że byłoby wskazanem zbadać, czyby nie można bez szkody dla poziomu nauki i wykształcenia praktycznego czas pobytu ucznia w szkole niższej rolniczej z 3 lat na półtrzecia a może na dwa skrócić, jak to ma miejsce w niższych szkołach polniczych w Czechach, Morawii i innych prowincyach monarchii. Może także zresztą uwzględniając kierunek późniejszej pracy uczniów, byłoby wskazanem opierać szkoły niższe rolnicze o większe

gospodarstwa i przynajmniej jedną szkołę tak ukształtować aby z niej nie wychodzili późniejsi oficyaliści prywatnie lecz tylko dozorcy niższego typu. Szkoły zimowe, za któremi oświadcza się głównie prasa ludowa, przeciwstawiając je niższym szkołom rolniczym, dobrze zorganizowane, są również nader pożyteczne i powinniśmy liczbę szkół tego typu w kraju też pomnażać, lecz w tych szkołach, w których nauka trwa tylko przez czas paro lub kilkomiesięczny w zimie, nie obezna się nigdy uczeń dostatecznie z hodowlą bydła i z zastosowaniem w praktyce tego, czego się uczyć będzie w teoryi. Albowiem przy szkołach tego typu nie może być utrzymywanym inwentarz żywy, ni też w zimowych miesiącach i bez odpowiedniej przestrzeni ziemi nie mogą być zastosowane narzędzia i maszyny rolnicze. Jedynie szkoła niższa rolnicza tego typu, jakiego są nasze, jest w stanie dać młodemu włościaninowi wystarczające zawodowe, w sobie zaokrąglone i całość pewną wychowania tworzące rolnicze wykształcenie tj. dać mu te wszystkie wiadomości, które z niego zrobić mogą dobrego, praktycznego i postępowego rolnika, który potem jest w stanie bądź samodzielnie na mniejszem bądź zależnie jako pomocnik administracyjny na większem gospodarstwie z dobrym skutkiem pracować. — Frekwencya w szkołach niższych rolniczych w ostatnich czasach ulega małej fluktuacyi, w r. r. 1906/7 w 6 ciu szkołach znajdywało się 270 uczniów, w r. 1907/8 spadła ich liczba do 242 a na r. 1908/9 z doliczeniem szkoły w Miłocinie wynosi 282 uczniów. Przeciętna liczba uczniów po szkołach niższych rolniczych wynosi czterdzieście, Komisya uważa, że byłoby możliwem podnieść ją do 60-ciu bez znaczniejszego podwyższenia kosztów zarządu i dodając tylko w każdej szkole jedną siłę nauczycielską początkującą, głównie dla nadzoru internatu. Do sprawozdania Wydziału krajowego dołączone sprawozdania kierowników poszczególnych szkół dają dokładny obraz przebiegu nauk i rozwoju życia wychowawczego w każdej szkole osobno. Dotychczas najmniejszą przestrzeń gruntu posiadała szkoła niższa rolnicza w Horodence, ale w ostatnich tygodniach, przed samem otwarciem Sejmu Wydział krajowy uzyskał od właściciela większej własności w Horodence wydzierzawienie 20 morgów gruntu dla szkoły na dłuższy przeciąg lat. Ta okoliczność wpłynie niewątpliwie bardzo dodatnio na szkołę rolniczą miejscową. Co do szkoły rolniczej w Kobiernicach to należy albo wznieść na miejscu odpowiedne budynki i jej byt należycie unormować albo szkołę przenieść do innej miejscowości, Komisya bowiem znajduje, że w tak nieodpowiednem umieszczeniu dłużej pozostawiać jej nie można. Dołączone rachunki administracyi szkół pojedynczych uderzają nie równomiernością w prowadzeniu. Najpraktyczniej przedstawia się zestawienie rachunkowe szkoły Jagielnickiej i daje jasny pogląd na pojedyncze działy. Komisya znajduje, że byłoby pożądanem, aby we wszystkich szkołach niższych rolniczych był jeden system prowadzenia rachunków, młodzież zaś szkolna powinna być zaprawianą do prowadzenia raportów i wszelkich rachunków kasowych i gospodarskich.

Byłoby również pożądanem, aby wszystkie szkoły niższe rolnicze podlegały pewnej stałej inspekcyi ze strony Wydziału krajowego. Wprawdzie szkoły bywały zwiedzane — jak to świadczą sprawozdania — w roku ubiegłym przez różnych wyższych funkcyonaryuszów, ale jedynie stała i dość częsta inspekcya szkół może wywierać rzeczywiście dodatnie skutki, sprawdzając i uzupełniając braki, które głównie uwidaczniają się przy niespodziewanie a dość często przeprowadzonych oględzinach zakładów.

Wprowadzenie przez Wydział krajowy do świadectw kończących szkołę uczniów cenzury dla sprawności ucznia pod względem praktycznym jest słusznem, gdyż jedną z najważniejszych zalet młodego rolnika być powinna jego praktyczność w zastosowaniu w życiu do potrzeb codziennej gospodarki tego, czego się uczył w szkole.

Szkół niższych rolniczych podobnych do naszych, których mamy w kraju 7, posiadają Czechy 15, a w ogóle Austrya 122. Te, które mamy, są krajowi pożyteczne, należy jednak raz wreszcie stwierdzić, że ten typ szkół pierwotnemu swemu celowi nie odpowiada i na podniesienie rolnictwa wśród szerokich warstw ludności zbyt mało wpływu wywiera należy przeto zachowując te szkoły, obmyśleć inne środki odpowiedniejsze do oddziaływania na szeroką skalę na wielkie masy drobnych naszych rolników a to w kierunku więcej pouczającym jak wychowawczym. Tak oddziaływać mogą dodatnio wędrowni nauczyciele, krótko trwałe specyalnie urządzone kursa, próbne, demostracyjne działania przy stacyach doświadczalnych, szkoły zimowe, wreszcie odpowiednio urządzone i po kraju rozsiane wzorowe gospodarstwa włościańskie z przeznaczeniem i możnością udzielania tam nauki. Nasz włościanin przedewszystkiem konserwatysta w sposobie gospodarowania daje się najłatwiej pouczać przykładowo, gdy sam sprawdza naocznie zastosowanie z dobrym wynikiem teoryi w praktyce. Dla działania rzeczywiście pożytecznego należałoby w kołach szerszych z naturą kraju i ludu dobrze obeznanych, a fachowo rolniczych odbyć wyczerpującą naradę dla wypracowania potem dobrze obmyślanego planu przyszłego działania.

W ostatnich czasach wszystkie koła fachowe a zwłaszcza ankieta, przeprowadzona przez Komitet Towarz. Galicyjskiego gospodarskiego, położyła szczególniejszy nacisk na potrzebę pozyskania dla niższych szkół rolniczych jaknajlepszych sił fachowych nauczycielskich, , co jest naturalnie ułatwionem, gdy są wyższe pobory nauczycieli. Komisya przeto przyjmuje z uznaniem wniosek Wydziału krajowego na podniesienie płacy nauczycieli szkół niższych rolniczych, tylko projektowane podwyższenie uważa za niewystarczające. Wobec ustawy z dnia 25. maja 1907 (Dz. u. kr. 49), która tak znacznie poprawiła warunki bytu nauczycieli szkół ludowych, podniesienie płacy nauczycieli szkół rolniczych powinno być o wiele wydatniejszem, tembardziej, że praca w szkołach niższych rolniczych bywa nader mozolną i rozciąga się poza godzinami udzielania nauki. Albowiem nauczyciel zwłaszcza dla nauk ogólnie kształcących musi często wykonywać nadzór nad uczniami podczas załatwiania przez nich rozmaitych robót rolnych. Bywa to dodatkowa czynność ponad 30 do 35 godzinnej pracy tygodniowej w szkole. To powinno być unormowanem i pewnemi przepisami ograniczonem.

Z tych powyższych względów uważa Komisya za wskazane, aby płaca kierownika niższej szkoły rolniczej była podniesioną do wysokości 3.600 K. rocznie, dodatek aktywalny wynosił 300 K. rocznie i aby miał prawo do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze miałyby wynosić 400 K., trzy następne po 600 K. rocznie. Nauczycielowi fachowemu należałoby podnieść płacę do 3.000 K. rocznie z dodatkiem aktywalnym 300 K. rocznie i z prawem do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 300 K., trzy następne po 400 K. rocznie. Wreszcie nauczycielowi ogólnie kształcącemu należałoby wyznaczyć 1.700 K. stałej pensyi rocznej z możnością awansu do płacy 1.900 K. i 2.100 K. rocznego poboru, dołączając dla tej kategoryi nauczycieli dodatek aktywalny wynoszący 10% zasadniczej płacy oraz 5 dodatków pięcioletnich, a to pierwszych trzy po 200 K. i dalszych dwa po 300 K. Komisya uważa także za słuszne, aby Wydział krajowy przyjmując nauczycieli szkół ludowych, liczył im lata służby spędzone przy szkołach ludowych do dodatków pięcioletnich. Zdaniem Komisyi dopiero tak wydatne podwyższenie poborów grona nauczycieli szkół niższych rolniczych ułatwi pozyskanie dla tych szkół rzeczywiście dobrych sił fachowych i wpłynąć może bardzo dodatnio na podniesienie się tych szkół. Jako wydatek dla budżetu krajowego będzie on niezbyt znacznym przez wzgląd, iż liczba nauczycieli w szkołach niższych rolniczych zatrudnionych jest niewielką. Przytem jednak Komisya znajduje, że byłoby wskazanem żądać od nauczycieli ogólnie kształcących szkół niższych rolniczych, aby posiadali

te same kwalifikacye, jakie mają nauczyciele szkół wydziałowych. Podniesienie poziomu naukowego u nauczycieli elementarnych czyli ogólnie kształcących wpłynie niewątpliwie dodatnio na szkołę samą i na harmonię między nauczycielami jednej i tej samej szkoły.

Na podstawie powyższych wywodów Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o niższych szkołach rolniczych.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w uwzględnieniu uwag poczynionych w sprawozdaniu zajął się ułożeniem nowego etatu poborów nauczycieli niższych szkół rolniczych tak, aby etat ten o ile możności w najbliższym roku mógł wejść w życie.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby celem obmyślenia sposobu rozpowszechnienia praktycznej wiedzy rolniczej w najszerszych kołach ludności włościańskiej zwołał konferencyę złożoną z sił fachowych i z uwzględnieniem jej wyników przedłożył Sejmowi odpowiedne wnioski na następnej sesyi.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przystąpił do zamianowania inspektora dla krajowych szkół rolniczych.

Tem sprawozdaniem zostaje również załatwioną petycya p. Tabeau.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Cielecki.

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego o krajowych zimowych szkołach rolniczych i o działalności nauczycieli wędrownych.

Wysoki Sejmie!

Stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. marca 1907 Wydział krajowy starał się zbadać i ocenić przyczyny, dla których szkoły zimowe rolnicze oraz praca wędrownych nauczycieli nie wykazały dobrych wyników.

Na podstawie doświadczenia, wzbogaconego ponownem rozpatrzeniem sprawy, Wydział krajowy poczynił następujące uwagi:

Nauczanie wędrowne rolnictwa i ubocznych gałęzi rolnictwa polegało na objeżdżaniu kraju, gromadzeniu ludności w gminach i odbywaniu przed nią odczytów i pogadanek, miało oprócz niezawsze szczęśliwego doboru nauczycieli i braku metody i wprawy tę ujemną stronę, że nauczyciel odwiedzając rozmaite okolice kraju o zupełnie odmiennych stosunkach gospodarczych i o różnym stopniu rozwoju kultury ludności, nie mógł w swoich pouczeniach odpowiednio zastosować się do miejscowych stosunków ludności i jej gospodarstw i z tego powodu wykłady te były bez wpływu i znaczenia.

Doświadczenia Wydziału krajowego i towarzystw rolniczych wykazały:

1. Działalność nauczyciela wędrownego jest skuteczną u ludności o wyższym stopniu kultury umysłowej i gospodarczej.

2. Ludność potrzebuje poznać i nabrać zaufania do nauczyciela; — dlatego potrzebnem i koniecznem jest, ażeby nauczyciel wędrowny przez dłuższy czas w tej samej okolicy pozostawał, poznał ludność i miejscowe warunki, potrzeby i wady gospodarstw.

3. Okazało się potrzebą ograniczenie działalności nauczyciela wędrownego do pewnych specyalnych gałęzi i potrzeb gospodarstwa wiejskiego (jak sadownictwo, chów drobiu, warzywnictwo).

4. Najważniejszym warunkiem powodzenia wędrownych nauczycieli jest osobista wartość nauczyciela, fachowe zdolności, umiejętność nauczania, idealne przejęcie się swą misyą, zapał dla swego zadania, umiejętność przemawiania do ludności wiejskiej. Nauczyciel wędrowny powinien być człowiekiem inicyatywy i doradcą we wszystkich sprawach ekonomicznych i oświatowych dotyczącej gminy.

Z tych przyczyn główna instytucya wędrownych nauczycieli nie rozwinęła się należycie.

Wydział krajowy na podstawie doświadczenia należytego zaprowadził następujące zmiany w celu skuteczności nauki wędrownej, a mianowicie osadził stale dwóch nauczycieli wędrownych jednego w Krakowie, a jednego we Lwowie, wydzielił im okręgi zajęte pod kulturę ogrodową i polecił im w specyalnym kierunku

działać jako instruktorom sadownictwa i uprawy warzyw. Dwom innym nauczycielom poruczył kierownictwo szkół zimowych oraz uczynił ich nauczycielami wędrownymi dla najbliższej okolicy, i uczynił to, że stałe osiedlenie wśród ludności oświeceńszej, w okręgach nie nadto rozległych przez połączenie nauki wędrownej ze szkołami zimowemi praca nauczycieli mogła być lepiej wyzyskaną w różnych porach roku.

Czy działalność szkół zimowych i wędrownych nauczycieli obecnie podniosła się, tego obecnie jeszcze stanowczo ocenić nie można.

Szkoły zimowe były w Niewiarowie i Lubczy. Okres nauki trwał od 1. listopada do 1. kwietnia. Frekwencya była w obu szkołach słaba, w Niewierowie nieco większa, w Lubczy bardzo słaba. Pomimo stałej frekwencyi przy egzaminach odbytych przy obecności szefa Departamentu III. z początkiem kwietnia szkoły zimowe wydały dodatnie rezultaty i korzystne wrażenie z kilkumiesięcznej nauki.

Co do działalności kierowników obu szkół zimowych uwydatniała się korzystniejsza działalność pana Sittauera w przeciwstawieniu do działalności pana Mieleckiego tak co do kierownictwa szkół zimowych i działalności wędrownej nauki w danym powiecie.

Wydział krajowy był zmuszony szkołę zimową w Niewiarowie zwinąć z powodu, że dotychczasowy właściciel Niewiarowa odstępujący realność na pomieszkanie szkoły zimowej, sprzedał posiadłość a temsamem kontrakt umowy musiał być rozwiązany.

Wydział krajowy po rozpatrzeniu różnych ofert postanowił przenieść szkołę zimową do Tęgoborza, gdyż znalazł tamże odpowiednie warunki i wdzięczne pole dla działalności wędrownego nauczyciela Pomieszczenie szkoły zimowej w Tęgoborzu będzie nieco kosztowniejsze jak w Niewiarowie z powodu adaptacyi budynków na pomieszczenie szkoły.

Co do działalności krajowych instruktorów ogrodnictwa według ich własnych sprawozdań z swej działalności podnieść należy, ażeby swe obowiązki służbowe nie obciążali niepotrzebnie innemi czynnościami nie wchodzącemi w zakres ich urzędowego działania.

Komisya krajowego gospodarstwa konstatuje i z przyjemnością przyjmuje do wiadomości urządzenie praktycznego kursu ogrodniczego dla nauczycielek.

Komisya gospodarstwa krajowego na podstawie powyższych wywodów wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych zimowych szkołach rolniczych i o działalności nauczycieli wędrownych.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by wziął pod rozwagę potrzebę reorganizacyi działalności i planu szerszej akcyi na polu szkół zimowych i nauczycieli wędrownych i w tym celu poddał tę sprawę pod obrady fachowej konferencyi dla spraw rozszerzenia wykształcenia rolniczego zwołać się mającej.

3. Sejm zatwierdza przeniesienie krajowej szkoły zimowej rolniczej z Niewiarowa do Tęgoborza.

4. Petycyę Dra Golińskiego, krajowego inspektora sadownictwa o stabilizacyę odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Kurowiec.

Ls. 2065/08.

We Lwowie, dnia 6. października 1908.

Neg 275

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej z wniosku posła Andrzeja księcia Lubomirskiego w sprawie rozdziału powiatu samorządnego łańcuckiego na dwa powiaty, i utworzenia samoistnej reprezentacyi powiatowej w Przeworsku.

Wysoki Sejmie!

W powiecie łańcuckim utworzone zostało Najw. postanowieniem z dnia 26. lipca 1899 nowe Starostwo w Przeworsku, atoli bez równoczesnego utworzenia reprezentacyi powiatowej w Przeworsku drogą ustawy krajowej, wskutek czego powstała różnica pomiędzy granicami łańcuckiego powiatu rządowego, a łańcuckiego powiatu samorządnego. Gdy powiat rządowy ograniczony jest obecnie tylko do pewnej części swego dawnego obszaru, i obejmuje 86.510 hektarów □ (865 kilom. □), z 92.691 ludności, wynosi dzisiejszy powiat samorządny łańcucki 126.858 hektarów □ (1268 kilom. □) z 143.000 ludności, wskutek czego zajmuje on co do liczby ludności drugie miejsce w rzędzie powiatów galicyjskich zaraz po powiecie przemyskim, liczącym okrągło 145.000 mieszkańców. W powiecie łańcuckim samorządnym znajdują się 3 okręgi sądów powiatowych (Łańcut, Leżajsk, Przeworsk) 110 gmin, 75 obszarów dworskich, a przypis podatków bezpośrednich wynosi okrągło 358.000 koron rocznie.

Ta wielka liczba mieszkańców powiatu samorządnego łańcuckiego, jego znaczna rozległość, sprawiająca, iż niektóre gminy są o 51 kilom. od stolicy samorządu powiatowego odległe, rozwinięcie się cukrowni w Przeworsku i połączonego z nią wielkiego ruchu i życia fabrycznego, znaczne wzmożenie się ruchu ludności i ruchu handlowego tak przez rozkwit cukrownictwa jak i wskutek przeprowadzenia nowych dróg żelaznych przez Przeworsk (na Rozwadów do Dembicy i na Bachórz do Dynowa), sprawiły, iż ludność poczęła odczuwać w wysokim stopniu pragnienie reprezentacyi powiatowej w Przeworsku i rozdzielenia dotychczasowego powiatu samorządnego łańcuckiego pomiędzy oba powiaty polityczne (łańcucki i przeworski), tak aby granice obu powiatów politycznych pokrywały się odtąd z granicami obu

powiatów samorządnych. Wyrazem tej potrzeby, tej tendencyi była petycya z 4. grudnia 1906, którą postanowiły wnieść do Wydziału krajowego wszystkie gminy i wszystkie obszary dworskie powiatu samorządnego łańcuckiego, a która opartą jest na równobrzmiących uchwałach wszystkich reprezentacyi gminnych w powiecie i na zgodzie wszystkich obszarów dworskich, żądających rozdziału powiatu. Dalszym oficyalnym wyrazem tej dążności jest uchwała Rady powiatowej łańcuckiej z dnia 6. lutego 1907, orzekająca, iż należy dążyć do rozdziału powiatu i postanawiająca wdrożyć pertraktacye z komitetem ustanowionym w Przeworsku co do rozdziału majątku, ciężarów i dochodów powiatu samorządnego łańcuckiego pomiędzy dwa przyszłe powiaty. Pertraktacye te zostały istotnie przeprowadzone i doprowadziły do zawartej dnia 8. lipca 1907 ugody pomiędzy reprezentantami Rady powiatowej łańcuckiej a komitetem przeworskim. Dnia 27. sierpnia 1907 zatwierdziła Rada powiatowa łańcucka ten projekt ugody.

Wobec tego istnieją wszystkie dane do przeprowadzenia rozdziału i komisya administracyjna uznaje, że powiat samorządny łańcucki, liczący ludności więcej niż którykolwiek inny powiat w kraju — z wyjatkiem przemyskiego, a posadający dwa starostwa powiatowe na swem terytoryum), znajduje się w wyjątkowem położeniu, i że rozdział samorządnego powiatu łańcuckiego jest uzasadniony, z czego jednak nie należy wyprowadzać precedensu dla dzielenia innych powiatów, nie znajdujących się w podobnych warunkach.

Zważywszy, że nawet po podziale dzisiejszego powiatu samorządnego łańcuckiego pozostałoby dla każdego z nowych powiatów i dość obszaru (Łańcut 86.510 hektar. □ Przeworsk, 39.382 hektar. □) i dość ludności (Łańcut 92.691, Przeworsk 49.095) i dość gmin i obszarów dworskich (Łańcut 65 gmin i 37 obszarów dworskich, Przeworsk 45 gmin i 38 obszar. dworsk.), i dość wielka podstawa podatkowa w bezpośrednich podatkach rządowych (Łańcut okrągło 220.000 kor., Przeworsk okrągło 138.000 kor.); zważywszy, że wobec tego oba powiaty będą miały dość sił i materyalnych i intellektualnych, na których będzie można oprzeć zadania i obowiązki samorządu powiatowego; zważywszy wreszcie, że ze względu na nadchodzące z wiosną r. 1909 nowe wybory do Rady powiatowej łańcuckiej chwila obecna jest do rozstrzygnięcia kwestyi podziału tego powiatu najstosowniejszą,

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by sprawę rozdziału obecnego powiatu łańcuckiego na dwa samoistne powiaty i utworzenia odrębnej reprezentacyi powiatowej w Przeworsku, obejmującej powiat polityczny przeworski jak najprędzej zbadał i Sejmowi odpowiednie w nioski przedłożył.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Ls. 2.221/1908. We Lwowie, dnia 7. października 1908.

Sprawozdanie

Komisyi bankowej o działalności Patronatu nad spółkami oszczędności i pożyczek i innemi spółkami rolniczemi.

Wysoki Sejmie!

Przekazane Komisyi sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 4. sierpnia 1908 L. 78.762, obejmujące działalność z lat 1906 i 1907 i alegat tego sprawozdania t. j. Rocznik statystyczny spółek systemu Raiffeisena za rok 1907, wykazuje dalszą pracę Wydziału krajowego, względnie Biura Patronatu, w ciągu dwóch lat tem sprawozdaniem objętych.

Gdy jednak poprzednie sprawozdanie Komisyi bankowej, przedłożone Wysokiemu Sejmowi referatem Komisyi z dnia 18. marca 1907 L. 2.217, nie przyszło na porządek dzienny obrad sejmowych, Komisya — dla ciągłości pracy — niektóre daty z tego swojego zeszłorocznego sprawozdania przypomina.

W ten sposób niniejsze sprawozdanie Komisyi bankowej odnosi się do działalności Patronatu w ciągu ostatniego trzechlecia.

Postęp akcyi Wydziału krajowego był w tym okresie czasu znakomity. Z końcem roku 1905 spółek oszczędności i pożyczek pod opieką Patronatu było 486. Przybyło takich spółek w ciągu lat dwóch 723, a jeszcze przybyło w roku bieżącym 77 spółek, tak, iż potrącając trzy spółki, które usunięte zostały z pod Patronatu, wykazuje Wydział krajowy z końcem czerwca 1908 takich spółek 797. Obecnie ilość ich doszła 840.

Funduszów własnych posiadały te spółki z końcem roku 1907:

w udziałach	1,131.275 K
w funduszach rezerwowych . .	904.454 „
razem . .	2,035.729 K
wkładek oszczędności . . .	25,542.378 „
zaciągniętych pożyczek . . .	3,087.410 „

Stosunek przeto funduszów własnych spółek do kapitałów obcych wyraża się cyfrą 1:14 podczas gdy w zeszłorocznem sprawozdaniu Komisyi bankowej mieliśmy cyfrę 1:13. Komisya podnosi z uznaniem, że od czasu ostatniego sprawozdania komisyjnego z roku 1907 fundusze własne spółek prawie podwoiły się, zaś ogólny stosunek funduszów tych do kapitałów obcych prawie ten sam pozostał, co jest wymownym wyrazem solidności tych instytutyj.

Wydział krajowy konstatuje w swem sprawozdaniu, że wprowadzenie w życie krajowej centralnej kasy dla spółek rolniczych dotychczas nie nastąpiło, gdyż sankcyonowanie odnośnych uchwał sejmowych jeszcze nie nadeszło. Wydział wyraża nadzieję, że nastąpi to z początkiem przyszłego roku.

Pomimo tak wielkich postępów na polu zakładania spółek oszczędności i pożyczek, Wydział krajowy przewiduje, że akcya ta nie wcześniej, jak w ciągu 8 do 10 lat ukończoną zostanie. Dotychczas bowiem dopiero połowa gmin została wciągniętą do organizacyi Spółek systemu Raiffeisena, a inicyatywa z ramienia kraju prowadzona trwa już lat 9. Trzeba będzie jeszcze pracować w tym kierunku przez czas nie krótszy od niniejszego okresu i wydać na koszta około 300.000 K, co wobec niezmiernego pożytku tych instytucyi jest wydatkiem wcale niedużym, aby organizacyę kredytową włościaństwa w tych spółkach doprowadzić do zakończenia.

Wobec tak intenzywnej pracy w kierunku tworzenia spółek kredytowych, a równoczesnej kontroli nad założonemi już spółkami, z natury rzeczy prace organizacyjne Patronatu, dotyczące innych spółek rolniczych, doznały pewnego zastoju.

Komisya bankowa nie uważa tego za objaw ujemny, owszem Komisya powołuje się na swoje zeszłoroczne sprawozdanie, w którem z naciskiem podniosła, że zdaniem Komisyi, głównem zadaniem Patronatu powinny pozostać spółki oszczędności i pożyczek.

Z tem zapatrywaniem Komisyi zgodził się de facto Wydział krajowy, gdyż w ostatniem sprawozdaniu swojem konstatuje, że doświadczenia przy zakładaniu innych spółek nie zachęcają do generalizowania tej akcyi, która też od r. 1907 uległa stagnacyi.

Komisya widzi w tem gwarancyę, że działalność Wydziału krajowego, względnie biura Patronatu, na polu organizacyi spółek włościańskich i w latach przyszłych będzie kierowaną tą samą dojrzałą rozwagą, jak w ciągu dziewięcioletniej dotychczasowej pracy organizacyjnej.

Wydział krajowy nie przyszedł jeszcze do ostatecznej konkluzyi w kwestyi popierania rozwoju spółek handlowo-rolniczych w naszym kraju. Zdaniem Komisyi, istniejące już w kraju naszym organizacye handlowe powinny być wezwane do współdziałania, gdyż mają one już zebrane na tem polu doświadczenia, którego nic nie potrafi zastąpić.

Komisya zgadza się na wszystkie wnioski Wydziału odnoszące się do etatu biura Patronatu i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o wykonywaniu Patronatu nad spółkami oszczędności i pożyczek i nad innemi spółkami rolniczemi.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przystąpił do załatwienia uchwalonej przez Sejm przed dwoma laty sprawy założenia „Krajowej centralnej kasy dla spółek rolniczych“.

III. Sejm uchwala następujące zmiany w etacie biura Patronatu:

a) dodatek aktywalny dyrektora biura Patronatu podwyższa się na kwotę 1.472 K rocznie;

b) stwarza się w biurze Patronatu stałą posadę zastępcy dyrektora z płacą roczną 4.800 K, dodatkiem aktywalnym 1.288 K, dwoma dodatkami pięcioletniemi po 600 K i jednym dodatkiem trzechletnim na 400 K;

c) ustanawia się posadę stałego sekretarza w tem biurze z płacą roczną 2.800 K, dodatkiem aktywalnym 960 K i czterema dodatkami trzechletniemi po 200 K, a zwija równocześnie posadę korespondenta;

d) ustanawia się cztery posady starszych lustratorów w miejsce jednej takiej posady i dwie posady stałe młodszych lustratorów.

Pobory z temi posadami połączone są:

Starszy lustrator stały pobiera:

płacy rocznej	2.800 K
dodatek aktywalny	960 „
cztery dodatki trzechletnie po . . .	200 „

Młodszy lustrator stały pobiera:

płacy rocznej	2.200 K
dodatek aktywalny	768 „
trzy dodatki trzechletnie po . . .	200 „

e) zamiast istniejących czterech posad prowizorycznych lustratorów z jednakową płacą — zaprowadza się przy dwóch tych posadach po 3.600 K i dwie posady po 2.800 K;

f) Sejm postanawia, że urzędnicy na posadach biura Patronatu stabilizowani podlegać będą tym samym przepisom przy wymiarze emerytury, dodatków pięcioletnich i trzechletnich i ściągania wkładek emerytalnych, jakie mają zastosowanie do urzędników Wydziału krajowego.

IV. Sejm udziela *veniam aetatis* prowizorycznemu lustratorowi p. Krzysztofowi Fabianowi i zezwala, aby mu w razie stabilizacyi policzono połowę lat, spędzonych w nauczycielskim zawodzie.

V. Sejm zezwala, aby na wypadek stabilizacyi p. Marcina Wojnarowicza na posadzie lustratora Patronatu policzono mu połowę służby nauczycielskiej.

Przewodniczący:
Leo.

Sprawozdawca:
Skałkowski.

LW. 85.226/08.

We Lwowie, dnia 11. października 1908.

Nr. 277

277

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj emerytowanych nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych o polepszenie ich bytu oraz petycyj wdów po nauczycielach o podwyższenie ich zaopatrzenia.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 8. października 1907 przekazał Wysoki Sejm petycye emerytowanych nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych o polepszenie ich bytu oraz petycye wdów po nauczycielach szkół ludowych o podwyższenie ich zaopatrzenia — Wydziałowi krajowemu z wezwaniem, aby w porozumieniu z Radą szkolną krajową zebrał potrzebne daty, obliczył efekt finansowy ewentualnego podwyższenia poborów emeryt. nauczycieli i nauczycielek oraz wdów i sierót po nauczycielach i przedłożył sprawozdanie na najbliższej sesyi sejmowej.

Czyniąc zadość temu poleceniu Wydział krajowy po otrzymaniu od Rady szkolnej krajowej potrzebnych dat i obliczenia efektu finansowego ewentualnego podwyższenia poborów, przedkłada Wys. Sejmowi następujące sprawozdanie:

I. Co do emerytowanych nauczycieli i nauczycielek.

Według szczegółowego wykazu udzielonego Wydziałowi krajowemu z Rady szkolnej krajowej ogólna liczba nauczycieli i nauczycielek, którym przyznano emeryturę przed wejściem w życie ustawy z 25. maja 1907 podwyższającej znacznie płace nauczycielskie, wynosi 944, suma zaś emerytur 853.146 K.

W powyższej liczbie 944 emerytów i emerytek znajduje się 93 osób, pobierających emeryturę poniżej rocznych 300 K, 108 osób, których emerytura wynosi ponad 300 K, a poniżej 400 K, 84 osób pobierających emeryturę w kwocie ponad 400 K, a poniżej 500 K; 88 osób, których emerytura wynosi ponad 500 K, a poniżej 600 K.

Przy obliczeniu efektu finansowego emerytalnego podwyższenia emerytur, Rada szkolna krajowa w braku bliższych wskazówek co do rodzaju i rozmiaru tego podwyższenia wzięła w kombinacye przyznanie wymienionym wyżej kategoryom emerytur *minimum* emerytury w kwotach 300, 400, 500 lub 600 K, a podwyższenie wszystkim innym emerytom ich poborów przewyższających te *minima* o 5%, a względnie o 10%.

aleg. A. Zwiększenie rocznego wydatku wynikające z takiego podwyższenia wykazane jest szczegółowo w załączonem ·/. obliczeniu sporządzonem przez departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

Nadmienić należy, że obliczenie to oparte jest na przypuszczeniu, że powyższe *minima* emerytury przyznane zostaną wszystkim emerytom i emerytkom bez względu na to, czyli wykażą niezdolność do wszelkiego zarobkowania. Jednakże obowiązująca ustawa z 11. czerwca 1905 Nr. 73 czyni od wykazania tej niezdolności zawisłem nietylko podwyższenie dawniejszym emerytom nauczycielskim emerytury do 300 K rocznie (art. 52.) ale także przyznanie nauczycielom oznaczonego w tej ustawie *minimum* emerytury w kwocie 500 K rocznie (art. 40.). Jeżeliby przeto dawniejszym emerytom nauczycielskim przyznano *minimum* emerytury w kwocie 500 K albo wyżej bez zastrzeżenia wykazania niezdolności do wszelkiego zarobkowania, byliby oni pod tym względem lepiej traktowani od nauczycieli, którzy dotychczas są w czynnej służbie i emerytury jeszcze nie uzyskali.

II. Co do wdów po nauczycielach.

Imienny wykaz udzielony Wydziałowi krajowemu przez Radę szkolną krajową a zestawiony po dzień 1. lipca 1907, od którego zaczęła obowiązywać ustawa z 25. maja 1907 Nr. 49. Dz. u. kr. podwyższająca znacznie płace nauczycieli ludowych w czynnej służbie, wykazuje wdów po nauczycielach zmarłych przed dniem 1. lipca 1907 — 802.

Pensye tych wdów wynoszą rocznie 317.051 K 52 h.

W powyższej liczbie 802 wdów znajduje się 241 osób, które pobierają pensye poniżej 300 K rocznie;

173 osób, których pensye wdowie wynoszą ponad 300 K a poniżej 400 K;

196 osób pobierających pensye w kwotach ponad 400 K a poniżej 500 K.

Ustawa z 11. czerwca 1905 Nr. 73. Dz. u. kr. wyznacza w Art. 44. dla wdów po nauczycielach zmarłych po dniu 1. września 1905 *minimum* egzystensyi w kwocie 400 K z tem jedynie zastrzeżeniem, że nie może przewyższać emerytury zmarłego nauczyciela, a w Art. 52. podwyższyła ustawa do *minimum* 240 K rocznie pensye niezamężnych wdów po nauczycielach zmarłych przed wejściem w życie tej nowej ustawy.

Różnica więc w wysokości pensyj wdowich dawniejszych 240 K, wobec *minimum* pensyj wdowich teraźniejszych 400 K jest znaczna, bo wynosi 160 K rocznie.

aleg. B. W udzielonym Wydziałowi krajowemu wykazie ·/. zestawionym przez departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa obliczono efekt finansowy ewentualnego podwyższenia pensyj wdów po nauczycielach dawniej zmarłych, w trzech alternatywach, przyjmując *minimum* pensyi w kwotach 300, 400 lub 500 K przy równoczesnem podwyższeniu o 5% a względnie o 10% pensyi tym wdowom, które pobierają rocznie ponad 300, 400 a względnie 500 K.

Nie przesądzając decyzyi Wysokiego Sejmu, zwraca jednak Wydział krajowy uwagę, że w razie podwyższenia *minimum* pensyi wdowiej ponad 400 K wdowy po dawniej zmarłych nauczycielach byłyby co do *minimum* pensyi lepiej traktowane od tych, którym dopiero po 1. lipca 1907 pensye wdowie przyznane zostały.

III. Co do sierót po nauczycielach.

Ustawa z 11. czerwca 1905 Nr. 73 Dz. u. kr. podwyższyła w Art. 52 wdowom po nauczycielach zmarłych przed 1. września 1905 dodatek na wychowanie każdego dziecka na 80 K. z ograniczeniem, że dla wszystkich dzieci razem nie może przewyższać 240 K, w Art. 48 zaś przyznała ustawa dla każdej z sierót po nauczycielach zmarłych po dniu 1. września 1905 jedną piątą część pensyi wdowiej, która to część przy najniższej pensyi wdowiej 400 K, taką wypada na 80 K rocznie dla jednego dziecka.

Wysokość dodatków na wychowanie sierót po dawniejszych nauczycielach jest więc prawie równa dodatkom dla sierót po nauczycielach zmarłych po wejściu w życie ustawy z 11. czerwca 1905 Nr. 73. Dz. u. kr. a jak Rada szkolna krajowa w swem piśmie do Wydziału krajowego zaznacza, pobierają sieroty po nauczycielach dawniej zmarłych nawet znaczniejsze dodatki od sierót zaopatrzonych po wejściu w życie ustawy z r. 1905, ponieważ Rada szkolna krajowa na podstawie postanowienia ustępu 3. Art. 46 ustawy z 1. stycznia 1889 Nr. 16. Dz. u. kr. pozostawiała wymierzony pierwotnie dla kilku sierót dodatek w tej samej wysokości nawet dla jednej sieroty, kiedy już reszta rodzeństwa przestała pobierać zaopatrzenie.

Dla sierót zaś bez ojca i matki tak po dawniejszych nauczycielach t. j. zmarłych przed obowiązującą teraz od 1. września 1905 ustawą z 11. czerwca 1905 Nr. 73. Dz. u. kr. jakoteż po nauczycielach zmarłych od czasu wejścia jej w życie, normują przepisy Art. 49 i 52 tej ustawy pensyę sierocińską w kwocie jednakowej 120 K dla jednej sieroty a dla wszystkich w kwocie najwyżej 400 K.

Wobec tego stanu rzeczy okazuje się zbędnem przedkładanie kombinacyj rachunkowych względem podwyższenia dodatków na wychowanie i pensyj sierocińskich.

Na tem Wydział krajowy kończy swe sprawozdanie, w którem trzymając się ściśle brzmienia uchwały z 8. października 1907, ograniczył się do przedłożenia Wysokiemu Sejmowi dat i cyfr zebranych, wstrzymał się zaś od przedłożenia własnych wniosków.

Wydział krajowy uprasza:

Wysoki Sejm raczy sprawozdanie niniejsze przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni*, w. r.**

Sprawozdawca:
***Dr. Józef Wereszczyński*, w. r.**
Członek Wydziału krajowego.

Daty

tyczące się podwyższenia emerytur przyznanych po koniec czerwca 1907.

I. Alternatywa:

93 emerytów pobiera emeryturę, które rocznie nie przekraczają 300 K.

a) *Przy podwyższeniu emerytur do minimum 300 K*, okaże się wydatek większy w rocznej kwocie 6.495 K.

b) w razie podwyższenia emerytur o 5 procent tym wszystkim emerytom (944 — 93 = 851) którzy pobierają rocznie ponad 300 K, wydatek roczny zwiększy się o 41.587 K.

c) w razie podwyższenia emerytur o 10 procent tym samym t. j. 851 emerytom wydatek roczny zwiększy się o 83.174 K.

II. Alternatywa:

201 emerytów pobiera emerytury, które roczne nie przekraczają 400 K.

a) *Przy podwyższeniu emerytur do minimum 400 K*, okaże się wydatek większy w rocznej kwocie 21.816 K.

b) w razie podwyższenia emerytur o 5 procent tym wszystkim emerytom (944 — 201 = 743), którzy pobierają rocznie ponad 400 K, wydatek roczny zwiększy się o 39.728 K.

c) w razie podwyższenia emerytur o 10 procent tym samym t. j. 743 emerytom wydatek roczny zwiększy się o 79.456 K.

III. Alternatywa:

285 emerytów pobiera emerytury, które rocznie nie przekraczają 500 K.

a) *Przy podwyższeniu emerytur do minimum 500 K*, okaże się wydatek większy w rocznej kwocie 46.234 K.

b) w razie podwyższenia emerytur o 5 procent tym wszystkim emerytom (944 — 285 = 659), którzy pobierają rocznie ponad 500 K, wydatek roczny zwiększy się o 37.844 K.

c) w razie podwyższenia emerytur o 10 procent tym samym t. j. 659 emerytom wydatek roczny zwiększy się o 85.688 K.

IV. Alternatywa:

373 emerytów pobiera emerytury, które rocznie nie przekraczają 600 K.

a) *Przy podwyższeniu emerytur do minimum 600 K*, okaże się wydatek większy w rocznej kwocie 80.265 K.

b) W razie podwyższenia emerytur o 5 procent tym wszystkim emerytom (944 — 373 = 571), którzy pobierają rocznie ponad 600 K, wydatek roczny zwiększy się o 35.480 K.

c) W razie podwyższenia emerytur o 10 procent tym samym t. j. 571 emerytom wydatek roczny zwiększy się o 70.960 K.

Szczegółowe zestawienie

efektu finansowego wrazie podwyższenia emerytur przyznanych za czas po koniec czerwca 1907.

I. 93 emerytów, którzy pobierają emerytury poniżej rocznych 300 K, podwyższenie im do 300 K rocznie wyniesie 6.495 K.

II. 108 emerytów, których emerytury wynoszą ponad 300 K rocznie a poniżej 400 K rocznie, podwyższenie im do 400 K rocznie wyniesie kwotę łączną 15.321 K.

III. 84 emerytów, których emerytury wynoszą ponad 400 K rocznie a poniżej 500 K rocznie, podwyższenie im do 500 K rocznie wyniesie łączną kwotę 24.418 K.

IV. 88 emerytów, których emerytury wynoszą ponad 500 K rocznie a poniżej 600 K rocznie, podwyższenie im do 600 K rocznie wyniesie łączną kwotę 34.031 K.

Alegat B. do sprawozdania Wydziału krajowego L. 85.226/08.

Daty

tyczące się podwyższenia pensyi wdów przyznanych po koniec czerwca 1908.

I. Alternatywa:

241 wdów pobiera pensye wdowie, które rocznie nie przekraczają 300 K.

a) przy podwyższeniu pensyi wdów do minimum 300 K okaże się wydatek większy w rocznej kwocie 12.611 K.

b) w razie podwyższenia pensyi wdów o 5% tym wszystkim wdowom (802 — 241 = 561), które pobierają rocznie ponad 300 K, wydatek roczny zwiększy się o 12.868 K.

c) w razie podwyższenia pensyi wdów o 10% tym samym t. j. 561 wdowom wydatek roczny zwiększy się o 25.736 K.

II. Alternatywa:

414 wdów pobiera pensye wdowie, które rocznie nie przekraczają 400 K.

a) przy pocwyższeniu pensyi wdów do minimum 400 K okaże się wydatek większy w rocznej kwocie o 47.834 K.

b) w razie podwyższenia pensyi wdów o 5% tym wszystkim wdowom (802 — 414 = 388), które pobierają rocznie ponad 400 K, wydatek roczny zwiększy się o 9.964 K.

c) w razie podwyższenia pensyi wdów o 10% tym samym t. j. 388 wdowom wydatek roczny zwiększy się o 19.928 K.

III. Alternatywa:

610 wdów pobiera pensye wdowie, które nie przekraczają rocznie 500 K.

a) przy podwyższeniu pensyi wdów do minimum 500 K okaże się wydatek większy w rocznej kwocie 103.787 K.

b) w razie podwyższenia pensyi wdów o 5% tym wszystkim wdowom (802 — 610 = 192), które pobierają rocznie ponad 500 K, wydatek roczny zwiększy się o 5.792 K.

c) w razie podwyższenia pensyi wdów o 10% tym samym t. j. 192 wdowom wydatek roczny zwiększy się o 11.584 K.

Szczegółowe zestawienie

efektu finansowego wrazie podwyższenia pensyi wdów, przyznanych za czas po koniec czerwca 1907.

I. 241 wdów, które pobierają pensye wdowie poniżej rocznych 300 K, podwyższenie im do 300 K rocznych wyniesie 12.611 K.

II. 173 wdów, których pensye wdowie wynoszą ponad 300 K rocznie, a poniżej 400 K rocznie, podwyższenie im do 400 K wyniesie łączną kwotę 35.223 K.

III. 196 wdów, których pensye wdowie wynoszą ponad 400 K. rocznie, a poniżej 500 K rocznie podwyższenie im do 500 K rocznie wyniesie łączną kwotę 55.954 K.

LW. 102.163/1908.

Akc. 278

We Lwowie, dnia 11. października 1908.

278

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wcielenia gminy Posady sanockiej do gminy miasta Sanoka.

Wysoki Sejmie!

Gmina miasta Sanoka graniczy od południa z gminą Posadą sanocką, której zabudowania bądź łączą się bezpośrednio z zabudowaną częścią miasta Sanoka, bądź są oddzielone jedynie gościńcem rządowym, prowadzącym z Liska.

Ponieważ miasto jest zamknięte od północy rzeką Sanem, zaś od wschodu znacznym obszarem zwanym Błoń zalewanym rok rocznie przez San, wreszcie od zachodu wysoką górą „Stróżnia“, przeto dalszy rozwój tego miasta w obrębie obecnego jego terytoryum jest uniemożliwiony, co powoduje, że pozostało ono daleko w tyle poza innemi miastami.

Gdy bowiem według konskrypcyi z roku 1890 liczył Sanok 5.118 mieszkańców i 391 domów, to obecnie liczba mieszkańców nie dochodzi nawet 6.000, a liczba domów nie dochodzi 500.

Natomiast gmina Posada sanocka, która w roku 1890 liczyła 1.585 mieszkańców i 200 domów, liczy obecnie około 4.000 mieszkańców i 430 domów.

Gdy zatem wzrost ludności w Sanoku w okresie ostatnich lat 20 wynosi zaledwie kilkanaście procent, to w tym samym okresie wzrosła ludność Posady sanockiej więcej jak w dwójnasób.

Dla braku bowiem odpowiednich pomieszkań w Sanoku i ich drożyzny, tudzież wobec drożyzny artykułów spożywczych, przeważna część urzędników, tudzież znaczna część kupców mających swe sklepy w Sanoku, mieszka stale w Posadzie sanockiej; wogóle cała miejscowa inteligencya, o ile nie jest z miastem związana, przenosi się do Posady sanockiej, gdzie w ostatnich czasach powstała osobna kolonia urzędnicza.

Nadto od szeregu lat mieszczą się w Posadzie sanockiej niektóre urzędy, mające siedziby urzędowe w Sanoku. Nawet gmina miasta Sanoka dla braku pomieszczenia w istniejącym piątrowym budynku szkolnym, spowodowanego napływem dzieci z Posady sanockiej jest zmuszoną wynajmować stale kilka ubikacyi w trzech osobnych domach położonych w Posadzie sanockiej.

Na terytoryum tej gminy istnieje również cmentarz gminy m. Sanoka.

Z nadzwyczajnym wzrostem ludności w Posadzie sanockiej nie idzie atoli w parze rozwój samej gminy, tak pod względem urządzeń gminnych jak i pod względem spełniania zadań policyi miejscowej.

Jak dawniej tak i obecnie miejscowość ta nie różni się w niczem od innych zaniedbanych gmin małomiasteczkowych.

Na zaprowadzenie bowiem urządzeń odpowiadających temu niezwykłemu wzrostowi ludności nie posiada ona dostatecznych środków.

Podług inwentarza za r. 1907 majątek gminy stanowią dwa domy (urząd gminny i rzeźnia) wartości łącznej 8 240 K, szopa na rekwizyta ogniowe, 9 hektarów młodego lasu, obligacya na 900 K i fundusz ubogich wynoszący 1.157 K 06 h.

Ogółem przedstawia się:

stan czynny . . .	14.338 K 10 h
stan bierny	3.461 „ 49 „
czysty majątek . . .	10.876 K 61 h

Budżet Posady sanockiej na r. 1908 wykazuje:

dochody własne . . .	1.522 K 80 h
rozchody	5.863 „ 64 „
niedobór	4.340 K 84 h

pokryty 44% dodatkiem do podatków bezpośrednich przypisanych w kwocie 9.808 K 58 h. Nadto pobiera gmina 40% dodatek do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Wobec zatem szczupłości dochodów i już wygórowanych dodatków gminnych, które przeważnie służą na pokrycie wydatków czysto administracyjnych, nie może być mowy o zaprowadzeniu takich urządzeń, jakie są niezbędne ze względu na stosunki miejscowe.

Co ważniejsza, brak tych urządzeń utrudnia a niejednokrotnie wprost uniemożliwia gminie miasta Sanoka utrzymanie na terytoryum miasta, graniczącem z Posadą sanocką, bezpieczeństwa osób i mienia, dozoru policyjnego nad miarą i wagą, a nadto bezpośrednia prawie łączność domów Posady sanockiej, pobudowawanych przeważnie w całości z materyału nieogniotrwałego, z zabudowaniami miasta Sanoka, może łatwo spowodować klęskę pożaru także w Sanoku, zwłaszcza wobec niedostatecznej ilości rekwizytów ogniowych w Posadzie sanockiej.

Te ujemne stosunki już przed kilku laty skłoniły Wydział powiatowy do wdrożenia akcyi, celem dobrowolnego połączenia Posady sanockiej z miastem Sanokiem, odnośne jednak rokowania, wobec niczem nieuzasadnionego oporu gminy Posady sanockiej, nie doprowadziły do pożądanego rezultatu.

Wydział powiatowy zatem wezwał w drodze urzędowej reprezentacye obu gmin do powzięcia formalnej uchwały co do połączenia się w jedną gminę.

Rada miejska w Sanoku uchwałą z 28. maja 1908 uznała jednomyślnie bez żadnych zastrzeżeń konieczność takiego połączenia.

Natomiast Rada gminna w Posadzie sanockiej uchwałą z 2. lipca 1908 sprzeciwiła się stanowczo projektowanemu połączeniu, zarzucając, że połączenie takie przyniosłoby korzyść jedynie miastu a nie Posadzie sanockiej, która musiałaby partycypować w ciężarach miasta rzekomo nadmiernymi dodatkami do podatków, zwłaszcza po wygaśnięciu prawa propinacyi miejskiej.

Wobec takiego stanu rzeczy Wydział powiatowy relacyą z 25. sierpnia 1908 l. 1668, względnie dodatkową uchwałą z 9. września 1908, powziętą po myśli §. 36. ust. o Repr. pow. w zastępstwie Rady powiatowej, przedstawił Wydziałowi krajowemu wniosek na wyjednanie w myśl §. 100 ust. gm. z 24. marca 1889 dz. u. kr. Nr. 24 ustawowego wcielenia gminy Posady sanockiej do miasta Sanoka i uregulo-

wanie odnośną ustawą stosunków przyszłego posiadania i użytkowania własności gminnej w ten sposób, że majątek gminy Posady sanockiej zostaje włączony do majątku gminy m. Sanoka, zaś gmina m. Sanoka przyjmuje na siebie wszystkie zobowiązania gminy Posady sanockiej.

Zarazem powołał się Wydział powiatowy na uchwałę Rady powiatowej z 11. lipca 1908, którą przyjęto do wiadomości sprawozdanie Wydziału powiatowego uznające konieczność projektowanego połączenia.

Wreszcie przedłożył Wydział powiatowy oświadczenie c. k. starostwa w Sanoku z 18. sierpnia 1908 l. 26.069 uznające połączenie Posady sanockiej z Sanokiem „jako sprawę nadzwyczajnej doniosłości dla dobra mieszkańców obu tych gmin a w szczególności Posady sanockiej".

Podług inwentarza majątku gminy miasta Sanoka z r. 1908 wynosi:

stan czynny	1,845.429 K 50 h
stan bierny	571.735 „ 84 „
zatem czysty majątek.	1,273.693 K 66 h

Nadto zarządza gmina różnymi samoistnymi funduszami, jak funduszem ubogich chrześcian, ubogich izraelitów, rzemieślniczym, drogowym, emerytalnym i t. p., których czysty stan czynny wynosi ogółem 56.906 K 10 h.

Budżet miasta Sanoka na rok 1908 wykazuje:

wydatki	193.572 K
dochody	175.259 „
niedobór	18.313 K

na którego pokrycie nałożono 30% dodatek do podatków bezpośrednich przypisanych w kwocie 57.636 K 94 h, nadto pobiera gmina 80% dodatek do podatku konsumcyjnego od mięsa.

Z powyższego zestawienia okazuje się, że dzięki pomyślnemu stanowi majątkowemu gminy miasta Sanoka członkowie tej gminy opłacają znacznie niższe dodatki do podatków bezpośrednich, aniżeli członkowie gminy Posady sanockiej.

Nieuzasadnioną zatem jest obawa Posady sanockiej, iż wrazie wcielenia jej do Sanoka mieszkańcy Posady sanockiej będą obarczeni nadmiernemi prestacyami na rzecz miasta.

Zważywszy, iż nieodzownym warunkiem należytego rozwoju miasta Sanoka jest rozszerzenie jego terytoryum, dalej z uwagi, że wzmagający się coraz bardziej wzrost ludności w Posadzie sanockiej przypisać należy jedynie bezpośredniej łączności terytoryalnej z miastem Sanokiem, wreszcie z uwagi, że ta łączność terytoryalna wymaga niezbędnie zaprowadzenia jednolitych urządzeń w zabudowanych częściach obu gmin, zaś Posada sanocka nie posiadając ku temu odpowiednich środków materyalnych, jako samoistna gmina nie może sprostać rzeczonemu zadaniu, — Wydział krajowy zgodnie z jednomyślną opinią Reprezentacyi powiatowej, Rady miejskiej i c. k. Starostwa przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek na zastosowanie §. 100. ustęp drugi ustawy gminnej z 13. marca 1889 dz. u. kr. Nr. 24.

W końcu zaznacza się, że wdrożone tut. rozporządzeniem z 25. września 1908 l. 95.883 rokowania na miejscu między gminą m. Sanoka i Posadą sanocką w celu uregulowania w drodze dobrowolnej zgody stosunków co do przyszłego posiadania i użytkowania własności obu gmin nie doprowadziły do pożądanego rezultatu, gdyż na propozycyę Rady miejskiej z 30. września 1908, iż gmina Sanok przyjmie wszelkie dotychczasowe zobowiązania gminy Posady sanockiej i wejdzie w jej prawa, Rada gminna w Posadzie sanockiej uchwałą z 1. października 1908 postanowiła nie wchodzić w żadne pertraktacye.

Wobec tego Wydział krajowy po myśli ustępu trzeciego powołanego wyżej §. 100. ust. gm. uważa za niezbędne uregulowanie i tej sprawy w drodze ustawo-

wej przez zamieszczenie w ustawie postanowienia, że wszelkie dotychczasowe prawa i zobowiązania gminy Posady sanockiej przechodzą na gminę m. Sanoka.

Wydział krajowy przeto wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o wcieleniu gminy Posady sanockiej, powiatu sanockiego, do gminy miasta Sanoka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminę administracyjną Posada sanocka, powiatu Sanok, wciela się do gminy miasta Sanoka.

Art. II.

Majątek gminy Posady sanockiej zostaje włączony do majątku gminy miasta Sanoka, zaś gmina Sanok przyjmuje na siebie wszystkie zobowiązania gminy Posady sanockiej.

Art. III.

Wszelkie prawa przysługujące c. k. galic. funduszowi propinacyjnemu do końca roku 1910 na terytoryum dotychczasowej gminy Posady sanockiej pozostają niniejszą ustawą nienaruszone i gminie miasta Sanoka nie będzie przysługiwać prawo nakładania na dochody z praw tych ani na wykonywanie ich na terytoryum dotychczasowej gminy Posady sanockiej do tego czasu żadnych opłat gminnych.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 102.161/1908. We Lwowie, dnia 11. października 1908

279

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Berezów średni ze związku gminy Berezów wyżny i utworzenia z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z 9. października 1907 uchwalił Wysoki Sejm projekt ustawy o utworzeniu z przysiółka Berezów średni należącego do związku gminy Berezów wyżny powiatu politycznego Peczeniżyn, samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Berezów średni".

W art. II. pomienionego projektu ustawy poszczególniono liczby parcel, których zewnętrzne strony miały tworzyć granicę między obu przyszłemi gminami.

Uchwała ta została przesłaną pismem Marszałka krajowego z 9. października 1907 l. s. 355/07 c. k. Prezydyum Namiestnictwa celem wyjednania dla niej Najwyższej Sankcyi.

Pismem z 6. lipca 1908 l. 9.460/pr. zwróciło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydziałowi krajowemu akta sprawy, dołączając pismo c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu z 14. czerwca 1908 l. 56.631, w którem wykazano pewne sprzeczności pomiędzy treścią art. II. projektu ustawy a kopią map katastralnych i planem pasu granicznego.

W szczególności przeczność ta pochodzi stąd, że za podstawę do oznaczenia parcel granicznych przyjęto operaty katastralne z r. 1886, których stan jest obecnie zmieniony.

Wobec tego Wydział krajowy zarządził dodatkowe zrektyfikowauie projektowanej granicy między przyszłemi gminami ściśle podług wykazu c. k. Ewidencyi katastru podatku gruntowego z 19. sierpnia 1908.

Przesłuchani protokolarnie dnia 30. września 1908 przez Wydział powiatowy reprezentanci gminy Berezowa wyżnego oświadczyli, że gmina Berezów wyżny w zasadzie nie jest przeciwną wydzieleniu Berezowa średniego, sprzeciwia się jednak projektowanej i obecnie uzupełnionej linii granicznej, żądając poprowadzenia granicy w linii prostej od gminy Tekuczy począwszy po za cerkiew w stronę gminy Słobody rungurskiej, zaś pełnomocnicy Berezowa średniego oświadczyli, iż na rozgraniczenie gmin w sposób żądany przez gminę Berezów wyżny przystać nie mogą, gdyż w takim razie większa część gruntów mieszkańców Berezowa średniego zostałaby przyłączoną do Berezowa wyżnego.

Wydział krajowy uznaje oświadczenie pełnomocników Berezowa średniego za uzasadnione i dlatego powołując się na swoje sprawozdanie z 1. października 1907 l. 96.900/07 tudzież na sprawozdanie Komisyi administracyjnej z 5. października 1907 l. s. 3.551/07, wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. zmieniony projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o utworzeniu z przysiółka Berezów średni należącego do związku gminy Berezów wyżny, powiatu politycznego Peczyniżyn, samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Berezów średni.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Berezów średni wyłącza się ze związku gminy Berezów wyżny powiatu politycznego Peczyniżyn i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną pod nazwą Berezów średni.

Art. II.

Granicę między gminami Berezów średni i Berezów wyżny tworzyć mają zewnętrzne granice parcel katastralnych gminy katastralnej Berezów wyżny, oznaczonych w Berezowie wyżnym liczbami: p. gr. 3515/1, 3478/1, 3478/2, 3478/3, 3476/5, 3475/1, 3474/3, 3473/2, 4681/1, 3473/4, 3471/1, 3470, 3469/3, 4674/1, 4592, 2707, 2747/1, 2747/2, 2749/1, 2749/2, 2749/3, 2749/4, 2769/1, 2769/2, 2770, 2777, 2778, 2785, 2790/1, 2790/2, 2789, 2791/3, 2792/1, p. bud. 390, p. gr. 2793/2, 2841, 2842, 2843, 2844, 2848/2, 2849/1, 2849/2, 2849/3, 4587, 2847/2, 4585, 4670/1, 2335/1, 4573, 4548/1, 4547, 410, 315, 316, 319, 320, 441, 468, 469/1, 469/2, 471, 488, 489, 498, 500/1, 500/2, 501, 502/1, 502/2, 503, 4538, 506, 495/2, p. bud. 52, p. gr. 4679/1, 559, 549, 4532, 546, 547/1, 554, 576, 577, 613, 614, 618, 619 i 548;

zaś w Berezowie średnim liczbami: p. gr. 205, 207, 208, 209, 213/2, 214, 228, 229/1, 229/2, 285, 289/4, 289/5, 289/6, 314, 321/2, 337, 338, 339, 348/2, 349/6, 349/7, 349/8, 349/9, 349/10, 349/11, 349/12, 349/16, 507/2, 508, 509/2, 510/1, 511, 534, 4531, 540, 541, 545, 1237/1, 1237/2, p. bud. 163, p. gr. 1238/1, 1238/3, 1239/4, p. bud. 160, p. gr. 1240, 1241/1, 1241/3, 1242, 1255, 1251/1, 1251/10, 1251/3, 1253/1, 1253/2, 1253/3, p. bud. 165, 1252/2, 1252/3, 1252/4, 1252/6, 4548/2, p. bud. 766, p. gr. 4679/2, 4591, 2807/1, 2807/2, 2850, 2851, 2852, 2853, 4675, 3476/1, 3437, 3438, 3439/1, 3439/3, 3439/4, 4681/2, 3439/2, 3466/2, 3467, 4674/2,

3462/1, 3462/2, 3462/3, 3462/4, 3462/5, 3462/11, 3462/7, 2748/1, 2748/2, 2748/3, 2748/4, 2786/1, 2786/2, 2797, 2796/1, 2795, 2794, 2816/2, 2816/3, 2816/4, 2816/5, 2812, 2813, 2814, 2817/1, 2817/2, 2817/3 2817/4, 2817/5, 2877, 4670/2, 2335/2 i 4546.

Art. III.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w Berezowie wyżnym, a natomiast mają być zarządzone wybory i przeprowadzone do Rady gminnej w Berezowie wyżnym i Berezowie średnim.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 103.360/1908. We Lwowie, dnia 11. października 1908.

280

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia gminie m. Łańcuta powiat Łańcut na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu, maliniaku, wiśniaku i poziomczaku.

Wysoki Sejmie!

Na podstawie rozporządzenia gubernialnego z d. 27. kwietnia 1820 L. 11.380 i 27. października 1820 L. 53.609 pobiera gmina m. Łańcuta t. zw. opłaty komunalne od trunków propinacyjnych. Wysokość tych opłat ustanawiała się w stosunku 50 – 75% podług skali ułożonej według taryfy zniesionego w r. 1835 podatku konsumcyjnego od gorących trunków w stosunku do istotnej wartości alkoholu.

Obecnie opłaty te wynoszą:

1. Od 1 hektolitra okowity po 5 K 57 h.
2. Od 1 hektolitra likieru, araku, rumu, ponczowej esensyi i wszelkich słodzonych napojów spirytusowych po 11 K 50 h.
3. Od jednego hektolitra piwa według tęgości od każdego stopnia Tralesa po 16·70 h a zatem od 9 stopni Tralesa po 1 K 50 h, a od 12 stopni po 2 K 04 h.

Uchwałą z dnia 10. września 1908 postanowiła Rada gminna w Łańcucie celem uregulowania względnie podwyższenia poboru wymienionych opłat postarać się o zaprowadzenia w drodze ustawy krajowej na przeciąg lat dziesięciu opłat gminnych od niżej poszczególnionych napojów według następującej taryfy:

1. Od jednego litra spirytusu po 22 h czyli od jednego hektolitra po 22 K.
2. Od jednego hektolitra słodzonych napojów spirytusowych jako to: araku, rumu, likieru, koniaku, śliwowicy, rozolisu, ponczowej essensyi i innych słodzonych napojów spirytusowych po 20 K.
3. Od jednego hektolitra piwa bez względu na gatunek po 4 K.
4. Od jednego hektolitra miodu, wiśniaku, maliniaku i poziomczaku po 10 K

Uchwała powyższa została w gminie należycie ogłoszoną i nikt przeciwko niej nie wniósł protestu.

Wydział powiatowy w Łańcucie, działając w zastępstwie Rady powiatowej, na posiedzeniu z dnia 19. września 1908 zatwierdził w całej osnowie powyższą uchwałę Rady gminnej.

Zaprowadzenia rzeczonych opłat domaga się gmina wedle relacyi swej z dnia 19. września 1908 celem uzyskania funduszów na wybrukowanie placów i ulic, urządzenie chodników, budowę nowej rzeźni, wybudowanie drugiego budynku szkolnego, tudzież na odrestaurowanie ratusza.

Wedle budżetów gminy z trzech ostatnich lat stan funduszów przedstawia się następująco:

W roku 1906	wynosiły wydatki	44.888 K 34 h
„ „ „	dochody	35.752 „ 57 „
	niedobór	9.135 K 78 h

pokryty 41% dodatkiem do podatków bezpośrednich w gminie przypisanych, wynoszących kwotę 21.604 K 25 h.

W roku 1907	wynosiły wydatki	42.009 K 24 h
„ „ „	dochody	32.497 „ 60 „
	niedobór	9.511 K 64 h

pokryty 44% dodatkiem do podatków bezpośrednich — obok 36% dodatku na cele szkolne.

W roku 1908	wynoszą wydatki	59.026 K 01 h
„ „ „	dochody	36.061 „ 42 „
	niedobór	22.964 K 59 h,

który ma być pokryty 100% dodatkiem do podatków bezpośrednich.

C. k. Dyrekcya galicyjskiego funduszu propinacyjnego we Lwowie w piśmie swem z dnia 5. października 1908 L. 2.507 oznajmiła, że w uwzględnieniu niezwkle trudnych warunków finansowych, w których znajduje się gmina miasta Łańcuta nie sprzeciwia się przyznaniu tej gminie w drodze ustawowej prawa poboru opłat gminnych od spirytusu, słodzonych trunków, piwa i miodu i wyjątkowo nie kwestyonuje wymiaru tych opłat w najwyższej według obowiązujących przepisów dopuszczalnej skali a to od hektolitra spirytusu 22 K, słodzonych trunków 11 K, piwa 3 K 40 h.

Pozostawiając zaś Wydziałowi krajowemu dalsze zarządzenia co do uchylenia z chwilą ustawowego wprowadzenia powyższych opłat, dalszego poboru istniejących dotąd w gminie m. Łańcuta tak zwanych opłat komunalnych od trunków propinacyjnych, zastrzegła c. k. Dyrekcya w interesie krajowego funduszu propinacyjnego, by ustawowe prawo poboru opłat gminnych od trunków spirytusowych, piwa i miodu przyznano gminie m. Łańcuta, zgodnie z obowiązaniem przyjętem przez gminę w końcowym ustępie jej petycyi z dnia 19. września b. r. (L. 1172), tylko pod tym warunkiem, że gminie jej na czas po koniec roku 1910 nie będzie wolno zabezpieczyć dochodu z tych opłat inaczej, jak tylko w zgodnem porozumieniu z c. k. Dyrekcyą galic. funduszu propinacyjnego, względnie z miejscowym dzierżawcą prawa propinacyi.

Wydział krajowy ze swej strony uznaje w zupełności potrzebę zezwolenia gminie na pobór powyższych opłat i dlatego wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . o zezwoleniu gminie m. Łańcuta (powiat Łańcut) na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych piwa, miodu, wiśniaku, poziomczaku i maliniaku.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminie miasta Łańcuta (powiat Łańcut) zezwala się pobierać od wejścia w życie niniejszej ustawy na przeciąg lat dziesięciu opłaty gminne od niżej poszczególnionych napojów dla miejscowej konsumcyi przeznaczonych według następującej taryfy:

1. Od jednego litra stustopniowego spirytusu, dającego się oznaczyć stustopniowym alkoholometrem po 22 h czyli od jednego hektolitra stustopniowego spirytusu po 22 K.

2. Od jednego hektolitra słodzonych napojów spirytusowych, których zawartość alkoholu nie da się oznaczyć stustopniowym alkoholometrem, jakoto: araku, rumu, koniaku, ponczowej essensyi, likieru, śliwowicy i rozolisu po 11 Koron czyli od jednego litra po 11 halerzy.

3. Od jednego hektolitra piwa bez względu na gatunek po 3 K 40 h.

4. Od jednego hektolitra miodu, wiśniaku, maliniaku, i poziomczaku po 10 K.

Art. II.

Okręg poborowy stanowi gmina Łańcut.

Art. III.

Ta opłata ciężyć tylko na konsumcyi miejscowej w obrębie gminy, nie można nią obciążać produkcyi ani obrotu handlowego.

Art. IV.

Od opłaty tej ma być wolną wódka w tych wszystkich wypadkach, w których po myśli §. 6. ces. rozp. z 17. lipca 1899. dz. p. p. Nr. 120 część II. wolną jest od państwowej opłaty konsumcyjnej.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do sposobu poboru tych opłat wyda w drodze administracyjnej c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. VI.

Dzierżawa dochodu z tych opłat ma być złączoną do końca roku 1910 z dzierżawą prawa propinacyi w Łańcucie a dla przeprowadzenia tej drzerżawy do końca roku 1910 obowiązaną jest gmina zgodnie porozumieć się z c. k. Dyrekcyą galic. funduszu propinacyjnego, względnie z dzierżawcą prawa propinacyi.

Art. VII.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Z tą chwilą traci gmina m. Łańcuta prawo poboru t. zw. opłat komunalnych od trunków propinacyjnych, pobieranych na podstawie dawniejszych przepisów i uprawnień.

Art. VIII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 421/1908 We Lwowie, dnia 10. października 1908.

281

Aleg. 281

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o petycyi Wydziału powiatowego w Żółkwi o poparcie budowy kolei lokalnej Żółkiew-Krystynopol.

Wysoki Sejmie!

Przecinająca powiat Żółkiewski kolej Lwów-Żółkiew, Rawa-Sokal, łączy wprawdzie powiaty Żółkiewski i Sokalski ze Lwowem, jednakowoż zatacza tak znaczny łuk, iż północna połowa powiatu Żółkiewskiego zupełnie jest pozbawioną komunikacyi kolejowej; a komunikacya powiatu Sokalskiego z Żółkiewskim i ze Lwowem jest tak utrudnioną, że przeważna część ruchu towarowego odbywa się z pominięciem linii kolejowej, gościńcem krajowym: Żółkiew-Krystynopol. Brak ten należytej komunikacyi utrudnia niezmiernie rozwój ekonomiczny tej urodzajnej, lesistej i bogatej części kraju.

Gdy kolej proponowana skróciłaby odległość ze Sokala do Lwowa o 40 kilometrów, cały ruch z powiatu sokalskiego tak towarowy jak osobowy, tudzież z graniczącego Wołynia do Lwowa, do południowej części Galicyi i Węgier kierowałby się tą nową linią, wielkie zaś transporta towarowe idące obecnie krajowym gościńcem Żółkiew-Krystynopol, oraz frekwencya osobowa dają rękojmię rentowności tej kolei i świadczą o jej potrzebie.

Nadto kolej proponowana przechodząc powiaty sądowe Sokalski i Mosteński obfitujące w znaczne kompleksy leśne (około 45.000 ha), jako też posiadające liczne przedsiębiorstwa przemysłowe, jak gorzelnie, tartaki parowe itp., również bogate w zboże i inne płody rolnicze, przecinałaby miejscowości Parchacz, Sielec, Mosty wielkie, Dworce, Derewnię i Wiązowę.

W Mostach wielkich i w Żółkwi stoją znaczne załogi wojskowe; miasto Żółkiew rozwija się szybko, jest siedzibą wszystkich władz powiatowych tak rządowych jak autonomicznych, a w latach najbliższych zostanie tam kreowany Sąd obwodowy; zapewniony więc rozwój miast Żółkwi i Mostów wielkich daje rękojmię stałego wzrostu ruchu kolejowego.

Nadto byłby na tej linii silny ruch transito, gdyż łączyłaby ona w prostym kierunku Wołyń ze Lwowem i krajami na południe od niego położonymi.

Kolej ta zatem miałaby nietylko lokalne znaczenie, lecz należałaby do ważnych dla całego kraju arteryi, nadto byłaby doniosłą linią strategiczną, łączącą stolicę kraju, węzeł licznych linii kolejowych, i siedzibę korpusu armii w prostej linii prawie z granicą guberni Wołyńskiej. Wybudowanie tej kolei nie podcięłoby wcale bytu istniejących już linii kolejowych: Żółkiew-Rawa i Rawa-Sokal, pierwsza bowiem zapewnioną ma frekwencyę jako łącząca Lwów z powiatem Rawskim, Cie-

szanowskim i Królestwem Polskiem, druga zaś linia jako łącząca powiat Sokalski z Rawskim, a przez Jarosław z całą zachodnią Galicyą.

Także nadmienić należy, że kolej ta przechodzić będzie zupełnie równym terenem nie przedstawiającym żadnych trudności technicznych, koszta więc budowy będą minimalne.

Strony interesowane zobowiązały się do znacznych ofiar na rzecz budowy tej kolei, a w szczególności do objęcia gwarancyi oprocentowania i umorzenia części kapitału przyszłego Towarzystwa akcyjnego tej kolei w kwocie 517.000 koron i opłaty gotówką 11.000 koron, na zapewnienie czego już odnośne deklaracye do Wydziału krajowego przesłane zostały dla dalszego ewentualnego użytku.

Komisya kolejowa zważywszy powyżej naprowadzone okoliczności, stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu ażeby po przeprowadzeniu badań co do rentowości projektowanej kolei normalnotorowej z Żółkwi do Krystynopola, oraz po przeprowadzeniu rokowań ze stronami interesowanymi przedłożył odnośne wnioski na najbliższej sesyi sejmowej.

Przewodniczący:
Skołyszewski.

Sprawozdawca:
J. Korytowski.

Neg 292

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o wniosku posła Rittla i towarzyszy w sprawie budowy kolei łączącej Brody na Załoźce z Tarnopolem.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła Rittla jest dosłownem powtórzeniem wniosku postawionego w Sejmie dnia 12. marca 1907, a następnie przekazanego Komisyi kolejowej.

Odnośne sprawozdanie zostało w Komisyi załatwione, lecz nie przyszło pod obrady Sejmu z powodu jego zamknięcia.

Motywa, które Komisyę kolejową w roku przeszłym do powzięcia uchwały i odpowiedniego wniosku spowodowały, istnieją dziś także i nie zmieniły się, chyba tylko o tyle, że rok zwłoki w życiu ekonomicznem tej okolicy, którą miałby być przeprowadzonym dukt tej linii kolejowej, dozna dalszej także zwłoki w jej ekonomicznym rozwoju.

To też dla uzasadnienia wniosku, Wysokiemu Sejmowi przedstawić się mającego, wystarczy przytoczyć powody, przyjęte przez Komisyę kolejową w przeszłym roku, a temi są: znaczna i szeroka przestrzeń kraju, położona między granicą rosyjską i duktem kolei Lwów-Podwołoczyska, dalej znaczne na tej projektowanej trasie znajdujące się obszary leśne, obfitujące w materyał budulcowy i opałowy, urodzajne grunta, orne i żyzne łąki, obszerne stawy z obfitą produkcyą ryb, a wreszcie liczne zakłady przemysłowe, jak tartaki, młyny, gorzelnie i t. p.

Prócz tego kolej ta bardzo poważną może odegrać rolę przez połączenie wielkich kompleksów lasów brodzkich z bezleśnem Podolem, dla którego możność dostarczania drzewa materyałowego i opałowego bardzo doniosłe ma znaczenie.

Podstawę do przedłożenia Wysokiemu Sejmowi niżej skreślonego wniosku stanowi rzut oka na mapę, która przedstawia znaczną przestrzeń kraju ogołoconą z dogodnego środka komunikacyjnego, jakim jest tor kolejowy, a dalszą podstawą jest ogólne krajoznawstwo, które wyż przytoczone motywa jako uzasadnione wskazuje.

Gdy jednak zbadanie szczegółów i stwierdzenie rzeczywistych podstaw dla budowy tej linii kolejowej tylko za pośrednictwem Wydziału krajowego, względnie jego biura kolejowego dokonanem być może, przeto Komisya kolejowa ograniczyć się musi do ogólnego na tę sprawę poglądu, pozostawiając szczegółowe rozpatrzenie czynnikom do tego powołanym. Zbadanie to mające znaleść swe uzasadnienie nietylko w powyżej przytoczonych motywach, lecz również w ofiarności stron interesowanych jest potrzebne, by z jednej strony funduszów krajowych nie narazić na uszczuplenie, z drugiej zaś strony nie zrobić krzywdy tej szerokiej połaci kraju,

która ma prawo domagać się względów dla siebie równomiernie z innemi jego częściami, gdy równe ponosi obowiązki, a temsamem do równych korzyści pełne ma prawo.

Z powyżej przytoczonych względów Komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by zbadał rentowność i użyteczność budowy kolei łączącej Brody na Załoźce z Tarnopolem i zdał sprawę na jednej z następnych sesyi sejmowych.

Przewodniczący
Skołyszewski.

Sprawozdawca:
Vivien.

Ls. 2.336/1908. We Lwowie, dnia 8. października 1908.

Leg 283

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o przedłużeniu ustawy z dnia 23. grudnia 1903 dz. u. kr. Nr. 146 dozwalającej poboru na rzecz funduszu krajowego 30% dodatku do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

Wysoki Sejmie!

Ustawa z dnia 23. grudnia 1903 o poborze 30% dodatku krajowego od podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego, gaśnie z dniem 31. grudnia 1909.

Dochód z tego źródła zasila fundusz krajowy przeciętnie kwotą około 102.000 K, a ponieważ stan budżetu nie pozwala zrzekania się jakiegokolwiek dotychczasowego dochodu, zatem zabezpieczenie tego dochodu jest wskazane, co też Wydział krajowy uczynił, przedkładając Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy.

Wydział krajowy stosując się jednak do reskryptu c. k. Ministeryum, wprowadził do ustawy dodatkowe postanowienia, a mianowicie w §. 2. dotyczące sposobu wykonywania poboru i przymusowego ściągania dodatku krajowego, zaś w nowym §. 3. projekt uznaje kompetencyę c. k. Władz skarbowych do rozstrzygania rekursów i sporów w sprawach poboru, zastrzegając Wydziałowi krajowemu prawo orzekania co do odpisu dodatku krajowego.

Wreszcie nowy §. 4. zawiera postanowienia co do postępowania karnego w razie ukróceń dodatku krajowego.

Na podstawie powyższego sprawozdania Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić przedłożony ·/. projekt ustawy. ·/.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
M. Urbański.

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o poborze 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

W obrębie kraju całego pobierany będzie na rzecz funduszu krajowego 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

§. 2.

Dodatek ten pobierany będzie razem z odnośnym podatkiem państwowym przez te same organa i tymi samymi środkami.

Tak samo odbywać się będzie w razie potrzeby także przymusowe ściąganie tego dodatku krajowego.

§. 3.

Orzecznictwo w sprawach poboru niniejszego dodatku przysługuje państwowym władzom skarbowym.

Orzeczenie co do odpisania dodatku krajowego przysługuje Wydziałowi krajowemu

§. 4.

Co do ukróceń dodatku krajowego od podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego nie będzie miało miejsca osobne postępowanie, w sprawach takich stosować należy postanowienia, jakie obowiązują co do ukróceń podatku państwowego.

§. 5.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1910 a przestaje obowiązywać z dniem 31. grudnia 1914.

§. 6.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Ls 2361 08. We Lwowwie, dnia 2. października 1908.

Aleg 284

Sprawozdanie

Komisyi drogowej z czynności departamentu IV. Wydziału krajowego w sprawach drogowych za czas od 1. listopada 1906. do 31. marca 1908. oraz o wnioskach i petycyach w przedmiocie ukrajowienia dróg i o petycyach w sprawie zasiłków na drogi.

Wysoki Sejmie!

Trzy ustawy, a mianowicie ustawa o policyi drogowej, osadzeniu i ochronie drzew przydrożnych i nowa ustawa drogowa otrzymały Najwyższą Sankcyę i weszły w życie. Ustawy te są doniosłego znaczenia, mogą one jednak w takim tylko razie przyczynić się do rozwoju, ulepszenia i bezpieczeństwa komunikacyi, jeśli postanowienia w nich zawarte bardzo ściśle wykonywane będą przez władze i ich organa, a także jeśli Reprezentacyom powiatowym dostarczone zostaną dostateczne zasiłki ze Skarbu Państwa i Kraju, potrzebne do spełnienia zadań i obowiązków jakie na Reprezentacye powiatowe ustawy te nakładają.

Uchwała Wysokiego Sejmu z r. 1903 dotycząca projektu ustawy o budowie dróg konkurencyjnych przy współudziale c. k. Skarbu Państwa, Skarbu krajowego i funduszów lokalnych, pozostała pomimo przypomnienia Wydziału krajowego i Rządu krajowego, bez odpowiedzi Rządu centralnego. Kredyty zaś zezwolone na r. 1906 i 1907 ze Skarbu państwa na budowę dróg krajowych, powiatowych i gminnych zmniejszyły się i wynosiły na r. 1906. 129.000, a na r. 1907. 200 600 K.

W latach 1906 i 1907 stan dróg krajowych był normalny. Koszt ich utrzymania pomimo oszczędnej gospodarki Wydziału krajowego zwiększył się i zwiększać będzie przedewszystkiem z powodu zwiększających się szybko cen robocizny i materyałów.

Dochód z myt wzrósł, jest to dowodem zwiększającego się ruchu, jednak pociąga za sobą konieczność silniejszego szutrowania, stosownego do zwiększonego ruchu, co także wpływa na zwiększenie kosztów konserwacyi dróg.

Mała ilość dróg gminnych I. klasy stosunkowo do wielkiej ilości dróg gminnych w ogóle zwiększoną została w 24 powiatach o 352 km.

Z zadowoleniem przyjąć można do wiadomości uwolnienie warsztatów betonowych krajowych i powiatowych od podatku zarobkowego.

W r. 1906. było w budowie w 59 powiatach 104 dróg, a na tych drogach ukończono 138 km. Pomocy technicznej udzielał Wydział krajowy, wykonując szczegółowo projekta, względnie wykonując zdjęcia na gruncie w 8 powiatach na 9 drogach w łącznej długości 92·7 km., zaś pod kierunkiem inżynierów krajowych ukończono w 12 powiatach budowę 26·1 km.

W roku 1907. było w budowie w 59 powiatach 109 dróg, a na tych drogach ukończono 133 km. Pomocy technicznej udzielił Wydział krajowy wykonując szczegółowo projekta, względnie zdjęcia na gruncie w 11 powiatach na 11 drogach w łącznej długości 75·4 km., zaś pod kierunkiem inżynierów krajowych ukończono w 13 powiatach budowę 25·9 km. dróg.

Z funduszu przeznaczonego na subwencyonowanie budowy dróg powiatowych i gminnych, asygnował Wydział krajowy na r. 1906 59 powiatom 1,031.204 K., a z tej kwoty z funduszów krajowych 920.000, zaś w r. 1907. kwotę 965.348 K., a z tej z funduszu krajowego 920.000 K.

Fundusz pożyczkowy jest również zupełnie wyczerpywany i okazuje się niewystarczającym, a Wydział krajowy był zmuszony odmownie załatwić żądania wielu powiatów, pomimo że były uzasadnione, a odmowa powstrzymała budowę dróg. Powiększanie zatem funduszu pożyczkowego jest wskazane i uzasadnione a wskutek tego Wydział krajowy przedłożył wnioski o podwyższenie tego funduszu

Również zaniskim okazuje się fundusz przeznaczony na subwencyonowanie budowy dróg powiatowych i gminnych zwłaszcza wobec zwiększających się podań powiatów o procentowo wydatniejsze po nad 50% subwencyonowanie, z powodu wzrostu cen robocizny i materyałów a złego stanu finansów powiatowych, wstawienie zatem do preliminarza budżetu krajowego na r. 1908 i 1909 na ten cel kwoty 1,200.000 K. to jest o 280.000 wyższej, jak w latach poprzednich, jest zupełnie uzasadnione, bo w przeciwnym razie zastój w budowie dróg musiałby nastąpić.

Komisya drogowa przystępując do omówienia ważnej sprawy ukrajowienia sieci dróg, najpierw podnieść musi, że od lat szeregu, a także i w bieżącej sessyi, stawiane były i wpływały wnioski i petycye bądź to o ukrajowienie tej lub owej drogi, bądź to o ukrajowienie całej sieci dróg. Z powodu złego stanu budżetu krajowego, a znośnego w dawniejszych latach stanu budżetów powiatowych, i z powodu rokowań z c. k. Rządem odraczano tę ważną kwestyę, aż wreszcie przy sposobności uchwalenia nowej ustawy drogowej, weszłej życie z dniem 1. stycznia b. r, powziął Wysoki Sejm następującą rezolucyę:

„Sejm poleca Wydzialowi krajowemu, aby z uwzględnieniem możności finansowej kraju, opracował projekt ukrajowienia pewnej sieci dróg czy to nowo zbudować się mających czy też jako powiatowe lub gminne zbudowanych i by przeprowadził z c. k. Rządem rokowania, któreby miały na celu uzyskanie wydatniejszej niż dotychczas pomocy państwa na rzecz budowy i utrzymania autonomicznych dróg w kraju".

Wykonując tą uchwałę Wysokiego Sejmu, polecił Wydział krajowy Wydziałom powiatowym, aby na podstawie uchwał Rad powiatowych przedłożyły wykazy dróg, które przez wzgląd na ich ważność ekonomiczną i znaczenie komunikacyjne należałoby ukrajowić. Powodem uchwalenia tej rezolucyi był zamiar powiększenia żądanego w licznych wnioskach i petycyach sieci dróg krajowych, bo wynoszącej tylko 1829

km, bardzo małej, stosunkowo do wielkości kraju i długości wszystkich dróg wynoszącej 60.000 km.

Drugim powodem był fakt, że od czasu utworzenia przed laty sieci dróg krajowych, a następnie wybudowania sieci kolei żelaznych wiele dróg powiatowych gminnych I. klasy nabrało większego jak powiatowego t. j. krajowego znaczenia, a nawet ważniejszego od niektórych dróg krajowych.

Dalszym ważnym powodem był zamiar zabezpieczenia odpowiedniego utrzymania pierwszorzędnych dróg, a zarazem przyścia z pomocą powiatom.

Rezolucya ta jednak nie jest odpowiednio sformułowaną, jeśli jest zamiarem Wysokiego Sejmu utworzenie w jak najkrótszym czasie nowej sieci dróg krajowych, łączy bowiem ukrajowienie z kwestyą budowy nowych dróg, z rokowaniami z c. k. Rządem i nie ustanawia terminu przedłożenia projektu nowej sieci.

Otóż Komisya mniema, że wprawdzie ciągle powinniśmy się domagać od Rządu centralnego spełnienia słusznych żądań Kraju, podniesionych w uchwalonych przez Wysoki Sejm rezolucyach, na wniosek Komisyi drogowej, a dotyczących upaństwowienia względnie wydatnego subwencyonowania dróg, jednak nie powinniśmy łączyć sprawę ukrajowienia niecierpiącą zwłoki, z długiemi, lata całe trwającemi rokowaniami z c. k. Rządem centralnym, lecz je oddzielnie traktować.

Nie jest również wskazanem łączyć kwestyę ukrajowienia z budową dróg krajowych, budowa bowiem wymagać będzie znacznego wydatku i długiego czasu, powodując odroczenie ukrajowienia sieci dróg powiatowych lub gminnych już wybudowanych.

Z tych powodów przedkładamy pod II. rezolucyę polecającą Wydziałowi krajowemu przedłożenie na najbliższej sessyi sejmowej, projektu nowej sieci dróg krajowych.

Uchwalanie tej rezolucyi dozwoli ukrajowienia nowej sieci na najbliższej sesyi sejmowej i oznaczenia terminu objęcia jej w zarząd Wydziału krajowego.

Oznaczenia tego terminu w rezolucyi nie proponuje Komisya, sądzi jednak, że objęcie w zarząd Wydziału krajowego powinno nastąpić z dniem 1. stycznia 1910 r.

Wydatek roczny z tytułu podwojenia sieci dróg t. j. ukrajowienie około 1800 km. wyniesie około 1,200.000 koron.

Wprawdzie dopiero budżet krajowy na r. 1911 dozwoli bez wahania wstawienia do preliminarza tego nowego wydatku, pomimo to mniemamy, że objęcie w zarząd kraju nastąpić powinno już od r. 1910, a chociaż przez to wzrośnie dług krajowy o 1,200.000 K, ale o rok wcześniej wejdzie w życie ukrajowienie doniosłe pod względem ekonomicznym, a ze względu na stan budżetów powiatowych, niecierpiące zwłoki.

Komisya drogowa przedkłada pod III. rezolucyę uznającą potrzebę podwyższenia dotacyi na zasiłki na utrzymanie dróg, (§. 15 u. d.), to ze względu na stan budżetów i złe położenie finansowe powiatów, z wyjątkiem niewielu, których siła podatkowa jest znaczną, dalej z uwagi, że drogi gminne w powiatach dotkniętych klęską elementarną ogromnie popsute zostały, a wreszcie z powodu, że liczne petycye Reprezentacyi powiatowych i gminnych domagają się zasiłku na naprawę dróg zniszczonych i lepszej w przyszłości konserwacyi.

Pod IV. przedkładamy rezolucyę uznającą potrzebę wstawienia do budżetu znacznej subwencyi na naprawę dróg przez klęskę elementarną zniszczonych, jednak bez podania kwoty, pozostawiając oznaczenie jej Komisyi budżetowej, zaś pod V. rezolucyę wzywającą c. k. Rząd, aby wydatną pomocą przyczynił się do akcyi przez kraj podjętej, celem naprawy zniszczonych dróg.

Pomimo, że znane są Wysokiemu Sejmowi rozmiary klęski elementarnej i stan dróg zniszczonych, a z drugiej strony położenie finansowe powiatów przedstawione także w licznych wnioskach i petycyach przekazanych komisyi drogowej i budżetowej, pomimo tego uważamy za wskazane, celem dalszego uzasadnienia tych trzech rezolucyi, przedstawienie rzeczywistego stanu rzeczy w powiatach pod względem komunikacyjnym i finansowym.

Po wejściu w życie nowej ustawy drogowej, znoszącej prestacye osobiste oceniane na podstawie cen wykupna dni pieszych za 2,350.000 K., a teraz wobec wzrastających cen robocizny przedstawiających znacznie większą wartość — ograniczone zostały Reprezentacye powiatowe do prawie jedynego źródła dochodu t. j. do dodatków do podatków, którymi pokrywać muszą wszelkie wydatki, a między innemi budowę i utrzymanie szkół 55.000 km. dróg powiatowych i gminnych. Do budowy dróg przyczynia się po części kraj z przeznaczonego na ten cel funduszu, powiaty zaś część na nie przypadającą pokrywają, bądź to pożyczką bądź to dochodem z dodatków, są jednak i takie powiaty, które nie budują dróg, nie będąc w stanie pokryć nawet części kosztów budowy.

Do kosztów zaś utrzymania dróg powiatowych i gminnych przyczynia się fundusz krajowy jednym milionem K. t. j. zasilaniem budżetów powiatowych w przecięciu kwotą 13.000 K. stosownie zaś do ich ofiarności na cele drogowe i ich siły podatkowej. Jeśli zważymy jednak, że Reprezentacye powiatowe mają do utrzymania około 55 000 km dróg, jeśli zważymy, że na tych drogach znajduje się około 80.000 mostów i mostków, jeśli zważymy na wzrastające ceny robocizny i materyałów, obdłużenie powiatów i ich słabą siłę podatkową i ograniczenie prawie wyłączne do dodatków do podatków zawodzących często i odpisywanych z powodu klęsk elementarnych, to przyznać musimy, że powiaty w krytycznem znajdują się położeniu a tem więcej, że dodatki do podatków i to wyłącznie na cele drogowe wzrosły w niektórych powiatach do 54% a w przecięciu do 38%, a zatem do tej wysokości, którą przekraczać nie jest rzeczą wskazaną, bo z tego źródła czerpie także kraj i coraz obficiej gminy.

Krytyczne to położenie zwiększyła klęska elementarna, którą większa połowa powiatów dotkniętą została Zerwanych zostało i uszkodzonych wiele mostów i dróg, a długotrwające słoty popsuły i w bagniste zmieniły niefundamentalnie zbudowane drogi gminne II klasy i część I. klasy, długości około 30.000 km., a jak Wydział krajowy w swem sprawozdaniu o klęskach elementarnych stwierdza „uszkodzone zostały komunikacye do tego stopnia, że doprowadzenie dróg i mostów do należytego stanu, wymagać będzie dłuższego czasu i wielkich wkładów“.

Pomoc zatem państwa, czerpiącego swe dochody z tak różnorodnych źródeł i kraju, który obecnie większą połowę a od r. 1911 $^2/_3$ części swych dochodów czerpać będzie z innych źródeł jak najuciążliwszego dodatków do podatków, pomoc i to wydatna jest konieczną, w przeciwnym razie grozi krajowi klęska, a miliony dotychczas włożone w drogi, pójdą na marne.

Z tych powodów przedkładamy wyżej wymienione rezolucye, mające na celu ochronę przed upadkiem komunikacyi, tej ważnej dźwigni ekonomicznego rozwoju i dobrobytu kraju.

Na podstawie powyższego sprawozdania Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I, Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności departamentu IV. w sprawach drogowych za czas od 1. lipca 1906 do 31. marca 1908.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył projekt ukrajowienia znacznej sieci dróg powiatowych lub gminnych I. klasy.

III. Sejm uznaje potrzebę wydatnego podwyższenia dotacyi z funduszów krajowych na zasiłki przeznaczone po myśli §§. 15. i 20. u. d. na utrzymanie dróg powiatowych i gminnych.

IV. Sejm uznaje potrzebę wstawienia do budżetu na r. 1909 znacznej subwencyi na naprawę dróg powiatowych i gminnych zniszczonych lub uszkodzonych z powodu klęski elementarnej. .

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wydatną pomocą finansową przyczynił się do akcyi podjętej przez kraj celem naprawy dróg zniszczonych lub uszkodzonych przez tegoroczną klęskę elementarną.

VI. Wnioski posłów i petycye w przedmiocie ukrajowienia dróg, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia przy układzie projektu nowej sieci dróg krajowych.

VII. Petycye Reprezentacyi powiatowych i gmin w sprawie zasiłku na naprawę dróg przez klęskę elementarną zniszczonych lub popsutych, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia przy rozdziale zasiłków na ten cel przeznaczonych.

Powyższemi rezolucyami załatwione są wnioski o ukrajowienie dróg: posła Kurowca i tow. (L. S. 795) o ukrajowienie drogi z Kałusza przez Kopałki, Dołhę wojniłowską do Żurawna, posła Hanczakowskiego i tow. (L. S. 798) drogi gminnej I. klasy prowadzącej przez Borynię, Komarniki, Mochnate do granicy powiatu Stryjskiego, posła Tracza i tow. (L. S. 989) dróg: Rożniów-Kossów-Żabie-Worochta, Kuty-Hryniawa-Jawornik-Żabie-Iłcze, i Pistyń-Mekityńce, Ispas, posła Kurowca i tow. (L. S. 1444) drogi powiatowej I. klasy Kałusz-Jasień.

Petycye o ukrajowienie dróg: Wydziału powiatowego w Rudkach (L. S. 504), o ukrajowienie drogi pow. Komarno-Gródek, Wydziału powiatowego w Rawie ruskiej (L. S. 1412) drogi pow Niemirów Rawa-Uhnów-Bełz i drogi gminnej I kl. Hruszów-Niemirów-Magierów-Dobrosin, Wydziału pow. w Gródku (l. s. 1512) drogi pow. Gródek-Komarno, Wydziału powiatowego w Złoczowie (l. s. 1631) drogi z Krasnego do Glinian i ze Złoczowa do Ożydowa, Wydziałów powiatowych w Wadowicach i Myślenicach (l. s. 1607 i 2100) drogi gminnej I klasy Biertowice-Zembrzyce, Wydziału pow. w Mielcu (l. s. 1895) dróg powiatowych Mielec-Radomyśl i Radomyśl Lisia góra, oraz dróg gminnych I klasy Majdan-Bugaj Otałęż-Szczucin, Dąbrowa-Radgoszcz-Radomyśl-Przecław-Kolbuszowa, Wydziału pow. w Tarnowie (l. 1923) dróg Tarnów-Tuchów-Gromnik i Zakliczyn-Wojnicz-Bogumiłowice-Radłów-Wierzchosławice, Wydziału pow. w Dąbrowie (l. s. 1973) dróg Żabno-Ujście jezuickie-Otfinów-Borusowa, Dąbrowa-Mędrzechów i Szczucin-Hubenice, Wydziału pow. w Lisku (l. s. 2376) dróg: Ustrzyki-Lutowiska i Lutowiska-Cisna i Zwierzchności gminnej w Zaczerniu (l. s. 738) drogi Rzeszów-Kolbuszowa.

Petycye o zasiłki na drogi Wydziałów powiatowych w Grybowie (l. 169), w Dolinie (l. 319 i 505), w Cieszanowie (l. 848, 849 i 2007), w Rawie ruskiej (l. 1413),

w Mielcu (l. 1896), w Tarnowie (l. 1924), w Wieliczce (l. 1972) w Śniatynie (l. 2002), i w Przemyślu (l. 2102), w Myślenicach (l. 2194) oraz Zwierzchności gminnych: Wzdów (L. s. 2249), Wrzawy (l. 567), Trzebowisko (l. 946), Nowawieś zaczerska (l. 949), Harta (l. 1221), Wulka pod lasem (l. 1333), Łukawica (l. 1334), Ostrusza (l. 1335), Dukla (l. 1428), Ulanica (l. 1513), Wołodź (l. 1514), Łubno (l. 1515), Hłudno (l. 1516), Przedmieście dynowskie (l. 1517), Jasienica (l. 1518), Wola jasienicka (l. 1519), Husne wyższe i okoliczne (l. 1714), Balica i okoliczne (l. 1731), Boczęta (l. 1974), Grabówka (l. 2000), Golcowa (2001), Domaradz (l. 2047), Bartkowka (l. 2055), Nozdrzec (l. 2056), Krzemienna (l. 2057), Krzywe (l. 2058), Jabłonka (l. 2059), Dydnia (l. 2060), Pawłokoma (l. 2061), Handzlówka (l. 2172), Witryłów (l. 2281), Temeszów (l. 2282).

Przewodniczący:
J. Męciński

Sprawozdawca:
M. Urbański

LW. 100.848. We Lwowie dnia 11. października 1908.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 68.400 K na pokrycie jednej trzeciej części kosztów budowy dojazdów kolejowych w powiecie przemyślańskim do linii kolejowej Lwów-Podhajce

Wysoki Sejmie!

Z powodu budowy linii kolejowej Lwów-Przemyślany-Podhajce, Wydział powiatowy obowiązany jest na mocy postanowień ustawy krajowej z dnia 9. marca 1888 Dz. u. kr. Nr. 38 (§. 4. p. 2.) ponieść jedną trzecią część kosztów budowy 4-ech dojazdów kolejowych, a mianowicie do stacyi: 1. Kurowice, 2. Przemyślany, 3. Wołków, 4. Dunajów.

Ogólny koszt budowy powyższych czterech dojazdów kolejowych według kosztorysów zatwierdzonych przez Wydział krajowy, wynosi 173.000 K, z ozego w myśl ustawy na fundusz powiatowy przypadająca $^1/_3$ część wynosi

kwotę . . . . . 57.666 K 66 g

Nadto zniewolony jest Wydział powiatowy w Przemyślanach wykonać budowę drogi gminnej I. klasy od gościńca w Pohorylcach do przystanku „Łahodów“, na co z własnych funduszów użyć musi

kwotę . . . . . 10.733 „ 34 „

razem . . 68.400 K — g.

Wobec okoliczności, że otwarcie ruchu kolejowego na linii Lwów-Przemyślany-Podhajce nastąpi w listopadzie, a najdalej w grudniu 1908 r. i do tego terminu musi być również i budowa dojazdów kolejowych ukończoną, w razie przeciwnym bowiem, stacye kolejowe, do których nie będą ukończone dojazdy, nie mogłyby być otwarte do publicznego użytku, Rada powiatowa w Przemyślanach postanowiła uiścić zaraz przypadający na nią udział konkurencyjny, tudzież przystąpić do budowy wspomnianej drogi gminnej I. klasy. Zarazem nie będąc w możności ponieść w jednym roku tak znacznego wydatku, postanowiła Rada powiatowa uchwałą z dnia 25. stycznia 1908 zaciągnąć imieniem powiatu przemyślańskiego pożyczkę w kwocie 68.400 koron, zwrotną w przeciągu lat 10, z dochodów budżetowych.

Do zaciągnięcia wszakże powyższej pożyczki potrzebnem jest po myśli §. 24. ustawy o Repr. powiat. ustawowe zezwolenie.

Według bowiem zamknięć rachunkowych powiatu za rok 1907, obciążenie powiatu przedstawia się, jak następuje:

A) Długi.

1. Bankowi krajowemu zwrot pożyczki komunalnej na budowę dróg	103.074 K 03 g	
2. Funduszowi krajowemu zwrot pożyczki bezprocentowej na budowę drogi Przemyślany-Pomorzany reszta	2.000 „ — „	
3. Temuż na budowę drogi Bohdanówka-Kurowice	12.000 „ — „	
4. Towarzystwu zaliczkowemu w Przemyślanach zwrot pożyczki zaciągniętej przez powiat na potrzeby szpitala reszta . .	4.206 „ 72 „	
Razem . . .		121.280 K 75 g

B) Zaległości bierne.

5 Funduszu administracyjnego . . .	2.260 K 42 g	
6. „ drogowego	2.847 „ 46 „	
7. Reszta należytości za budowę mostu na Gniłej Lipie	6.000 „ — „	11.107 „ 88 „
Według zamknięć rachunkowych stan obciążenia z końcem r. 1907 wynosił więc		132.388 K 63 g
Do tego w r. 1908 przybyła bezprocentowa pożyczka z funduszu krajowego na ogniotrwałe krycie dachów		20.000 „ — „
Razem . .		152.388 K 63 g

Nadto cięży na powiecie przyjęta przez Reprezentacyę powiatu aktem notaryalnym z dnia 11. czerwca 1905 gwarancya powiatu za oprocentowanie i umorzenie w przeciągu 75 lat kapitału zakładowego budowy kolei lokalnej Lwów-Podhajce w sumie 140.000 K, od której roczne anuitety wynoszą 6.370 K.

Podług dołączonych do budżetu powiatowego na rok 1908 wykazów przypisane na rok 1906 podatki bezpośrednie w powiecie wynoszą . . 192.896 K 09 g
z czego 50% wynosi . . . . . 96.448 „ 04 „

Gdy podług postanowienia §. 24. ustawy o Repr. pow. granica, w której bez przyzwolenia Wysokiego Sejmu może Wydział krajowy zezwolić powiatowi na zaciągnięcie pożyczki, już jest przekroczoną, przeto Wydział krajowy z uwagi na konieczność budowy dojazdów i trudne położenie reprezentacyi powiatowej, które zniewoliło ją do nałożenia na pokrycie potrzeb roku 1908 dodatków do podatków bezpośrednich w wysokości 68% obok ustawowego 18% dodatku na cele drogowe, przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 68.400 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 68.400 K na pokrycie przypadającego na nią udziału konkurencyjnego na wybudowanie dojazdów kolejowych w powiecie Przemyślańskim do stacyj kolejowych linii kolei Lwów-Przemyślany-Podhajce.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi Skarbu.

LW. 103.217/1908. We Lwowie, dnia 11. października 1908.

Nr. 296

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy m. Lwowa o zmianę §. 21. ustawy budowniczej dla miasta Lwowa z 21. kwietnia 1885 Dz. u. kr. Nr. 31

Wysoki Sejmie!

Gmina miasta Lwowa wniosła na ręce Wydziału krajowego petycyę do Wysokiego Sejmu o zmianę §. 21. ustawy budowniczej dla m. Lwowa z 21. kwietnia 1885 Dz. u. kr. Nr. 31., według projektu uchwalonego na posiedzeniu Rady miejskiej z 1. października 1908.

Pomieniony przepis ustawy budowniczej zawiera między innemi postanowienie, że budowa domów mieszkalnych wyżej jak na trzy piętra, nie licząc parteru, jest niedopuszczalną.

Gmina podnosi w swojej petycyi, że względy na rozwój miasta i na wzrastające co raz bardziej ceny gruntów w śródmieściu i przylegających do tegoż dzielnicach, tudzież wzgląd na drożyznę lokalów przemysłowych, jako też lokalności przeznaczonych na pomieszkania, uzusadniają w zupełności potrzebę budowy w mieście domów czteropiętrowych przy odpowiednio szerokich ulicach i placach, że przeto jest ze wszech miar wskazaną odpowiednia zmiana w mowie będącego paragrafu ustawy budowniczej w drodze noweli do tej ustawy.

W projekcie rzeczonej noweli postawiono jako regułę, że domów mieszkalnych nie wolno budować wyżej jak na trzy piętra, nie licząc parteru. Zarazem jednak przyznano Radzie miejskiej prawo oznaczenia, przy których ulicach i placach i pod jakimi szczegółowymi warunkami mogą być budowane domy czteropiętrowe z wyjątkiem rynku, w którym według projektu i nadal takich domów budować nie wolno.

Wreszcie zatrzymuje ów projekt dotychczasowe zasadnicze postanowienie, że domy o większej ilości piąter wolno stawiać tylko tam, gdzie ich wysokość nie przewyższa szerokości ulicy w tem miejscu.

Prócz wyjątków od powyższej reguły, istniejących już i obecnie, a postanawiających, iż w miejscu, gdzie dom istniał, wolno budować dom nowy w wysokości dawniejszego, tudzież, że w ulicy częściowo już zabudowanej wolno wyprowadzać dom nowy do wysokości większej części domów tamże istniejących, — dopuszcza nadto rzeczony projekt budowę domu na rogach dwóch ulic w wysokości szerszej ulicy, oraz pozostawia Radzie miejskiej oznaczenie ulic głównych o szerokości 15 m., w których wolno budować do wysokości 22 m.

Inne postanowienia §. 21. pozostają w projekcie niezmienione.

Powyższą projektowaną nowelę uważa gmina jako przejściową. Zamierzoną jest bowiem zmiana całej obecnej ustawy budowniczej, która wobec ciągłego rozwoju

miasta i wytworzonych przez to odmiennych warunków, nie odpowiada potrzebom miasta. Istnieją już nawet odnośne projekty, ze względu jednak na ważność sprawy, wymagają one dokładnego przestudyowania, zanim Radzie miejskiej do ostatecznej decyzyi zostaną przedłożone.

Natomiast sprawa umożliwienia budowy domów czteropiątrowych jest naglącą, zwłaszcza, iż już w ostatnich czasach wpłynęły do Magistratu prośby o udzielenie konsensu na budowę takich domów.

Jakkolwiek co do zaprojektowanej przez Radę miejską zmiany §. 21. ust. bud. nastręcza się Wydziałowi krajowemu cały szereg uwag, to jednak ze względu na okoliczność, iż sprawa ta, co z ubolewaniem podnieść należy, została przedłożoną Wydziałowi krajowemu dopiero w tych dniach, tudzież zważywszy, że projektowana nowela ma jedynie charakter przejściowy i że, jak należy się spodziewać, zostanie ona w niedalekiej przyszłości zastąpioną nową ustawą budowniczą, — Wydział krajowy uznając potrzebę wydania tej noweli w jak najkrótszym czasie, przedkłada Wysokiemu Sejmowi odnośny projekt z nadmienieniem, iż uważał za stosowne poczynić w tym projekcie pewne niezbędne modyfikacye.

W szczególności w ustępie drugim §. 21. po słowach: „Rada miejska oznaczy, przy których ulicach i placach i pod jakimi szczegółowymi warunkami“ dodano słowa: „przy zachowaniu zresztą przepisów obowiązujących“, zaś w ustępie piątym lit. d) po słowach: „W śródmieściu może Rada miejska z góry oznaczyć ulice główne o szerokości“ — zamieszczono słowa: „nie mniejszej jak 15 m.“

Wydział krajowy przeto wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia §. 21. ustawy z 21. kwietnia 1885 dz. u. kr. Nr. 31., zawierającej ustawę budowniczą dla królewskiego stołecznego miasta Lwowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 21. ustawy z dnia 21. kwietnia 1885 dz. u. kr. Nr. 31., zawierającej ustawę budowniczą dla królewskiego stołecznego miasta Lwowa zostają uchylone, a natomiast paragraf ten ma opiewać, jak następuje:

§. 21.

Domów mieszkalnych nie wolno z reguły budować wyżej jak na trzy piętra, nie licząc parteru.

Rada miejska oznaczy, przy których ulicach i placach i pod jakimi szczegółowymi warunkami, przy zachowaniu zresztą przepisów obowiązujących, mogą być budowane domy czteropiątrowe.

Dokoła Rynku nie wolno budować frontowych domów czteropiątrowych.

Mezanin liczy się za piętro.

Domy jednopiątrowe mogą być wszędzie budowane przy froncie ulicy bez względu na jej szerokość.

Domy o większej ilości piąter wolno stawiać tylko tam, gdzie ich wysokość nie przewyższa szerokości ulicy w tem miejscu. Może być jednak dozwolonem:

a) w miejscu, gdzie dom już istniał, budować dom nowy w wysokości dawniejszego;

b) w ulicy częściowo już zabudowanej wyprowadzić dom nowy do wysokości większej części domów tamże już istniejących;

c) na rogach dwóch ulic budować dom w wysokości szerszej ulicy;

d) w śródmieściu może Rada miejska z góry oznaczyć ulice główne o szerokości nie mniejszej jak 15 m., w których budować wolno do wysokości 22 m.

W wypadkach *a)* i *b)* wysokość budynku nie może przenosić 16 metrów.

Jeżeli domy są cofnięte od frontu według warunków §. 20., wolno podnieść ich wysokość w miarę szerokości odstępu.

Wysokość budynku mierzy się od najwyższego punktu chodnika do górnej krawędzi gzymsu głównego.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Przeprowadzenie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 73.953/08.

We Lwowie, dnia 11. października 1908.

Aleg 27

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1906 i 1907.

Wysoki Sejmie!

Na podstawie przedłożonych przez Kuratoryę fundacyi zamknięć rachunkowych za rok 1906 i 1907, sporządzonych w odmiennej od dotychczasowej formie i wedle zasad buchalteryi *podwójnej* (merkantylistycznej) — przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi w alegatach A) i B) przerobione przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego wyciągi z powyższych zamknięć rachunkowych, a w szczególności zamknięcie rachunku funduszu *obrotowego* Stanisława hr. Skarbka za lata 1906 i 1907, dostosowane o ile możności do dotychczasowej formy, bez odróżnienia jednak należytości z roku bieżącego i lat ubiegłych, oraz uiszczeń i pozostałych zaległości.

i B.

Przeróbka ta musiała nastąpić — szczególnie co do funduszu obrotowego — ażeby dać jaśniejszy pogląd na gospodarkę finansową fundacyi, przedłożone bowiem przez Kuratoryę zamknięcia rachunków sześciu odrębnych funduszów — jakkolwiek bardzo obszerne, nie dają jasnego obrazu.

Już w sprawozdaniu swem do Wys. Sejmu z dnia 12. lipca 1904 do L. 69.188/1904 o fundacyi Stanisława hr. Skarbka za czas od maja 1902, do maja 1904, oświadczył się Wydział krajowy przeciw zamierzonej wówczas przez Kuratoryę zmianie systemu rachunkowości kameralistycznej, na merkantylistyczną, używaną przeważnie tylko w instytucyach bankowych i handlowych, na zysk obliczonych.

Wydział krajowy pozostaje przy wyrażonem wówczas zapatrywaniu, że rachunki mają być prowadzone wedle zasad rachunkowości państwowej, jest bowiem zdania, że gospodarstwa tak zwane „nakładowe“ — nie na zysk jedynie obliczone — a podlegające publicznej krytyce, winny zestawiać i prowadzić swe rachunki zrozumiale i jasno dla wszystkich, a nie tylko dla zawodowych buchalterów. Do osiągnięcia tego celu, nadaje się najlepiej buchalterya pojedyncza (kameralistyczna) i system ten zastosowany być winien także w administracyi fundacyi skarbkowskiej.

Stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 19. marca 1907 r.: „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by zażądał od Fundacyi wyjaśnienia pozycyi dochodów i wydatków w zamknięciu rachunkowem niedostatecznie wytłumaczonych, a w niniejszem sprawozdaniu podniesionych i umieścił je w swojem sprawozdaniu“. przedkłada Wydział krajowy podane przez Kuratoryą fundacyi następujące wyjaśnienia.

ad 1) „*Kulików*“ Dobra Kulików dały w r. 1904 rzeczywiście wynik korzystniejszy o 2.320 K. 18 g. ale tylko w porównaniu z budżetem głównie z powodu wpływu ze sprzedaży młyna w Doroszowie sprzedanego jeszcze w r. 1891 za 16.000 K. reszty należytości, wraz z odsetkami zwłok. Jakkolwiek więc wartość dóbr Kulików się zmiejszyła, co uwidoczniono w stanie majątku funduszu obrotowego Stanisława hr. Skarbka, to jednak reszta gotówki za młyn wpłynęła na podwyższenie dochodów gotówkowych z dóbr Kulików. Młyn wedle oświadczenia Kuratoryi w krótkiej drodze sprzedano dlatego, że się nie rentował.

ad 2) „*Ostałowice*“ W dobrach Ostałowice było w r. 1904 zaoszczędzenie na podatkach w kwocie 610 K. 10 g., a to z tego powodu, że preliminowano w r. 1904 na podstawie wynikłości z lat poprzednich na podatki kwotę 2.817 K — g., zapłacono zaś stosownie do przypisu c. k. Urzędu podatkowego

w Przemyślanach	2.206 „ 90 „
zatem mniej j. w. o	610 K. 10 g.

Suma więc ta jest rzeczywiście zaoszczędzeniem, bo wypłata jej później nie nastąpiła i żadnej zaległości z tego tytułu nie było.

Z produkcyi kamienia preliminowano w dochodach .	3.000 K. — g.
w wydatkach	1.500 „ — „
zatem czysty dochód . . .	1.500 K. — g.
W rzeczywistości zaś uzyskano w dochodach . .	2.716 K. 75 g.
a wydano	1.079 „ 44 „
zatem uzyskano czysty dochód .	1.637 K. 31 g.
w porównaniu z preliminowanym czystym dochodem . .	1.500 „ — g.
okazuje się wynik korzystniejszy o	137 K. 31 g.

zaoszczędzenie więc 420 K. 56 g. w wydatkach na produkcyę kamienia pociągnęło rzeczywiście za sobą zmiejszenie się o 283 K. 25 g. dochodu z tej exploatacyi, ale rezultat jest lepszy, niż preliminarz przewidział, o 137 K. 31 gr.

Wydatki na kultury i budynki były w r. 1904 mniejsze od preliminowanych o 667 K. 82 g. z tego powodu, że nie rozpoczęto budowy nowej dozorcówki lasowej w rewirze Ostałowice. Na kultury zaś wydano mniej z powodu nieurodzaju żołędzi.

ad 10) „*Żydaczów*“ W dobrach Żydaczów zapłacono podatków z dóbr za r. 1904 więcej o 1.662 K. 42 g. a to z powodu znaczniejszego wzrostu podatków.

Preliminowano bowiem wedle roku 1902 kwotę . . .	10.057 K. — g.
przewidywano wzrost podatków o	238 „ — „
razem preliminowano . . .	10.295 K — g.

Gdy tymczasem c. k. Urząd podatkowy w Żydaczowie wykazał przypis

w kwocie	11.957 „ 42 „
którą fundacya musiała zapłacić, przekraczając budżet j. w. o	1.662 K 42 g.

Wynik więc w tym dziale okazał się mniej korzystny o 1.524 K. 26 g. rzeczywiście głównie skutkiem zapłacenia ponad preliminarz podatków, trudno bowiem w preliminarzu wysokość podatków dokładnie przewidzieć ale pozycyi tej przy układaniu budżetu nie przeoczono.

ad 11) „*Rozmaite w dobrach*“ Wydatki w tej pozycyi składają się z następujących szczegółów:

1. Odszkodowanie dla Maryi Berezowskiej wdowy po b. dzierżawcy dóbr Żydaczów za odstąpione Fundacyi różne urządzenia gospodarskie i obsiewy, przyznane uchwałą Rady administracyjnej z dnia 6. lipca 1904 l. 696.	5.200 K.	— h.
2. Należytości prawne od kontraktu zawartego z gm. Rypne o zamianę gruntów naftodajnych	262 „	87 „
3. Koszta podróży F. Schrama do Rożniatowa w sprawie kolaudacyi nowo wybudowanej gorzelni	125 „	— „
4. Należytość prawna od kontraktu o najem budynku dla Sądu w Żabiu	156 „	50 „
5. detto o najem budynku dla Urzędu podatkowego w Rożniatowie	64 „	50 „
6. Remuneracya J. Szpilmana rektora weterynaryi za udział w komisyi w sprawie pomieszczenia Zakładu stadników w Drohowyżu	400 „	— „
7. Koszta komisyi wodnej c. k. Starostwa w Bóbrce przy stawach w Brzozdowcach	134 „	32 „
8. Wynagrodzenie inż. Roickiego za plany młynów w Hrankach i Brzozdowcach w sprawie omarkowania stanu wody	180 „	— „
9. Koszta wydobycia rur wodociągowych z terenów naftowych w Rypnem	188 „	38 „
10. Zwrot D. Scherfowi kosztów spornych o nieprawne przerąbanie granicy leśnej w Żabiu na Albinie . . .	794 „	— „
11. Koszta procesu z włościanami gm. Żabie o grunta fundacyjne	227 „	38 „
12. Koszta przesiedlenia leśniczego Myszkowskiego z Brzozdowiec do Opar	200 „	— „
13. detto Andrzeja Nizioła z Opar do Iłowa . .	102 „	84 „
14. Mayerowi z Moskwy za nasiona modrzewia syberyjskiego	77 „	90 „
15. Dr. Śniadecki w Żabiu za leczenie gajowych .	135 „	25 „
16. E. Wallisch zarządca w Żabiu za przyjęcie komisyi lustracyjnej	161 „	— „
17. Kuracz włościanin ze Stulska, za grunta wydzierżawione dla użytku dozorcy lasowego	120 „	— „
18. C. k. Starostwo w Kossowie, zwrot kosztów komisyi w sprawie rewizyi planów gospodarstwa lasowego w Żabiu i sprawdzenie wyrządzonej szkody przez Fillingera . .	116 „	52 „
19. Za druki lasowe	277 „	— „

20. E. Wallisch w Żabiu za przyjęcie komisyi na lustracyę planów gospodarstwa lasowego . . . . . 135 K — h.

21. detto zwrot kosztów komisyi przy rozprawie ze szkodnikami lasowymi . . . . . 165 „ — „

22. J. Galiński zarządca w Smorzu za jazdę do Lwowa do obrachunku drzewa spławnego z kupcem Bienstockiem . 82 „ 60 „

23. W. Pająk leśniczy w Żabiu, koszta podróży do Lwowa . . . . . 128 „ 20 „

Razem . . 9.434 K. 26 h.

Reszta zaś wydatków składa się z drobnych pozycyi przypadających na portorya pocztowe zarządów dóbr i leśnictw i rozmaite drobne wydatki.

Po tych wyjaśnieniach przystępuje Wydział krajowy do omówienia przedłożonych przez Kuratoryę fundacyi zamknięć rachunkowych za r. 1906 i 1907.

Zamknięcie rachunków za rok 1906.

Fundusz obrotowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka.

Zamieszczone w alegacie pod A) porównanie wynikłości funduszu obrotowego z uchwalonym na rok 1906 budżetem, przedstawia:

Dochody w sumie . . .	734.099 K 76 g.	
budżetem uchwalono	710.348 „ 52 „	
były zatem *większe* od budżetu o		23.751 K 24 g.
Wydatki wynosiły . . .	717.104 K 79 g.	
budżetem uchwalono (wraz z kredytem dodatkowym)	714.402 „ 67 g.	
były zatem *większe* od budżetu o . .		2.702 „ 12 „
w rezultacie zatem wynik zamknięcia za rok 1906 był korzystniejszym od uchwalonego budżetu o . .		21.049 K 12 g.

W poszczególnych rubrykach okazują się następujące różnice między rzeczywistemi wynikłościami a kredytami budżetowymi:

Rubr. I. Zarząd centralny. Wydatki mniejsze od preliminowanych o . . . . . 169 K — g.
głównie z powodu zmniejszonych wydatków na koszta podróży i na płace urzędników skutkiem zmiany buchaltera, ponadto wpłynął do dochodów nieprelimiowany zwrot kosztów syndykackich w kwocie . . . . . 339 „ 77 „
ogólne zatem zaoszczędzenie budżetowe w tej rubryce wynosi 508 K 77 g.

Rubr. II. Legaty i gracye nie wykazuje różnicy między wynikłościami a budżetem.

Rubr. III, Gmach teatralny. wykazuje nieznaczną różnicę na korzyść budżetu w kwocie . . . . . 2 K 03 g

Rubr. IV. Dobra ziemskie. Wedle preliminarza dochód z dóbr miał wynosić:

w r. 1906 brutto	582.611 K 10 g.	
a po strąceniu wydatków . . .	331.876 „ 56 „	
czysty dochód		250.734 K 54 g.
uzyskano natomiast:		
dochody brutto	600.656 K 76 g	
wydano zaś	325.064 „ 13 „	
zatem czysty dochód wynosił		275.592 K 63 g.
W porównaniu z preliminowanym uzyskano więc w r. 1906 w rzeczywistości więcej o		24.858 K 09 g

W szczególności uzyskano ponad preliminarz dochody:

z dóbr Kulików o	245 K 17 g.	
„ Brzozdowce o . . .	6.389 „ 10 „	
„ Drohowyże o . . .	1.403 „ 18 „	
„ Ostałowice o . . .	2.063 „ 45 „	
„ Smorze-Klimiec o . .	9.338 „ 22 „	
„ Żabie o	2.113 „ 85 „	
z realności lwowskich o . .	10 „ 45 „	
z przedsiębiorstw przemysłowych.	11.018 „ 77 „	
z pozycyi „rozmaite“ o. . .	3.623 „ 45 „	
razem		36.205 K 64 g

mniejsze od preliminarza:

z dóbr Opary o	5.219 K 67 g.	
„ Rożniatów-Duba o . .	3.370 „ 86 „	
„ Żydaczów o . . .	2.757 „ 02 „	
razem		11.347 K 55 g.
w rezultacie różnica jak wyżej		24.858 K 09 „

Porównanie czystego dochodu z dóbr r. 1906 z 3-ma poprzedniemi latami podano niżej w sprawozdaniu za rok 1907.

Rubryka V. Pożyczki, nie wykazuje różnic między budżetem a wynikłościami.

Rubr. VI. Prowizye czynne, dała wyższe ponad preliminarz dochody o . . . . . 4.407 K 82 g.
z powodu wyższych odsetek z lokacyi.

Rubr. VII. Zakład sierót w Drohowyżu kosztował w r. 1906 więcej ponad preliminarz o . . . . . 9.754 K 63 g.
co uzasadnia się niżej przy sprawozdaniu o zakładzie drohowyskim.

Rubryka VIII. Przygodne, wykazuje w wydatkach mniej o	230 K 58 g
w dochodach więcej o	796 „ 46 „
ogółem korzystniej w porównaniu z budżetem o . .	1.027 K 04 g

gdyż wynikłości tej rubryki nie dadzą się z góry ściśle oznaczyć.

Należytości czynne u dzierżawców i dłużników w roku 1906 przedstawiają się następująco:

	u dzierżawców	u dłużników	Razem
zostało z r. 1905 na	8.497 K 64 g	12.040 K 63 g	20.538 K 27 g
przybyło w r. 1906	364.323 „ 81 „	309.880 „ 46 „	674.204 „ 27 „
razem	372.821 K 45 g	321.921 K 09 g	694.742 K 54 g
na to wpłacono w r. 1906 . . .	350.545 „ 53 „	197.701 „ 33 „	548.246 „ 86 „
zostaje zatem z końcem 1906 r. na .	22.275 K 92 g	124.219 K 76 g	146.495 K 68 g
Ponieważ jednak nadpłaty na r. 1907 wynoszą	10 „ 07 „	— „ — „	10 „ 07 „
zatem rzeczywiste wierzytelności funduszu obrotowego z końcem r. 1906 wynoszą . . .	22.285 K 99 g	124.219 K 76 g	146.505 K 75 g
w porównaniu z r. 1905	8.497 „ 64 „	12.040 „ 63 „	20.538 „ 27 „
okazuje się wzrost:	13.788 K 35 g	112.179 K 13 g	125.967 K 48 g

A mianowicie z dzierżawców winni:

Frey Juliusz resztę czynszu za dobra Opary w kwocie	6.013 K 18 g
Pieniążkiewicz Stanisław resztę czynszu za dobra Ostałowice w kwocie	4.319 „ 90 g
Rybicki Aleksander „ „ „ folwark Sławsko „	2.937 „ 50 „
Nadto Korzenny Wiktor winien resztę pożyczki udzielonej w r. 1893	3.270 „ — „
reszta należytości	5.745 „ 41 „

przypada na mniejsze zaległości czynszów i prestacyj drogowych.

Z dłużników zaś winni:

Goldberg Selig resztę za drzewo	20.458 K 05 g
Rottenberg Israel „ „ „	4.751 „ 30 „
Mehl Samuel „ „ „	2.758 „ 70 „

Nadto figurują w tych należytościach zaliczki pobrane:

przez Rodakowskiego a conto budowy wodociągu w Drohowyżu .	72.394 K 49 g
przez ks. Lubomirskiego a conto urządzenia gorzelni w Ostałowicach	11.510 „ — „
i wreszcie nadpłacony c. k. Starostwu w Żółkwi datek konkurencyjny na budowę kościoła	8.025 „ 78 „
Reszta -	4.321 „ 44 g

przypada na drobne należytości za trawę, tyki itd.

Pretensye te są zabezpieczone częściowo kaucyami, zaliczki zaś znajdują zupełne pokrycie w wartości wybudowanego wodociągu i urządzenia gorzelni. Te ostatnie należytości znikną zupełnie po kolaudacyi wodociągu w Drohowyżu i gorzelni w Ostałowicach, natomiast wartość wybudowanych objektów uwidoczniona zostanie w stanie majątkowym.

Zakład sierót i ubogich w Drohowyżu.

Wydatki na utrzymanie zakładu w r. 1906 wynosiły . 459.735 K 45 g
dochody własne zakładu . . . . . 226.592 „ 61 „
koszt utrzymania *netto* . 233.142 K 84 g
który pokryty został dotacyą z funduszu obrotowego St. hr. Skarbka.

Ponieważ zaś uchwalono na utrzymanie zakładu budżetem 219.373 K 21 g
zaś dodatkowym kredytem na rekonstrukcyę warsztatów 4.015 „ — g
(z którego wydano w r. 1906 tylko 2.636 K 95 g, a reszta pozostała do wydania w r. 1907).
razem . . . . . 223.388 „ 21 „
zatem okazuje się koszt wyższy od preliminowanego o 9.754 K 63 g.

To przekroczenie dotacyi uzasadnia Kuratorya wyjaśnieniami do poszczególnych rubryk zakładu w sposób następujący:

Rubr. I. „Administracya“. Wydano mniej o . . . 199 K 35 g.
nieprelimiowane zwroty wynosiły . . . . . 173 „ 36 „
ogółem *zaoszczędzono* . 372 K 71 g.
głównie z powodu mniejszych wydatków na płace personalu i na koszta utrzymania koni.

Rubr. II. „Żywność“ przekroczono o kwotę . . . 16.067 K 62 g.
po strąceniu nadwyżki w dochodach . . . . . 5.647 „ 06 „
wynosi *przekroczenie* . . . 10.420 K 56 g.
z powodu podrożenia artykułów żywności i przyjęcia 6-ciu dziewek w miejsce 3-ch, przewidzianych w budżecie.

Rubr. III. „Odzież“ przekroczono o . . . . . 6.451 K 08 g.
po doliczeniu niedoboru w dochodach . . . . . 23 „ 78 „
ogółem *przekroczono o* . . 6.474 K 86 g.
ustanowiona bowiem budżetem cena przeciętna po 48 K dla jednej osoby na odzież, okazała się niewystarczająca.

Rubr. IV. „Opał i oświetlenie“ przekroczono o . . 3.902 K 17 g.
w dochodach okazała się nadwyżka . . . . . 3.432 „ 65 „
Ogółem *przekroczenie* wynosi . 469 K 52 g.
z powodu ostrej zimy.

Rubr. V. „Pralnia“. Ogółem *zaoszczędzono* . . . 421 K 35 g.
z powodu nie użycia kredytu nadzwyczajnego 400 K na maszynę do prania.

Rubryka VI. „Łazienki“. Zaoszczędzono . . . . 216 K 80 g.
gdyż łazienki, z powodu rekonstrukcyi, przez pewien czas były nieczynne.

Rubr. VII. „Apteka i szpital“. W wydatkach zaoszczędzono . . . . . 150 K 45 g.
nieprelimiowany dochód wyniósł . . . . . 438 „ 92 „
Ogółem więc *zaoszczędzono* . 589 K 37 g.
głównie z powodu mniejszych wydatków na leki i leczenie sierot u specyalistów.

Rubr. VIII. „Kaplica i cmentarz“. Wydano więcej o . 200 K 45 g.
a po strąceniu nieprelimiowanych dochodów . . . . 106 „ 50 „
okazuje się *przekroczenie* . . 93 K 95 g.
stosownie do potrzeb rzeczywistych.

Rubr. IX. „*Szkoła*“. W wydatkach *zaoszczędzono* ogółem 1.652 K 03 g,
z powodu zmian w personalu nauczycielskim.

Rubr. X. „*Konserwacya*“. W wydatkach zaoszczędzono . 4.757 K 95 g.
a po dodaniu nadwyżki dochodów . . . . . 8 „ — „

zaoszczędzono ogółem . . 4.765 K 95 g.

albowiem w czasie urządzania wodociągów i kanalizacyi, rekonstrukcyi warsztatów i wychodków, nie wykonano wielu robót adaptacyjnych, objętych tą rubryką.

Rubryka XI. „*Ogród*“, wydano więcej o . . . 1.100 K 37 g.
a po uwzględnieniu nadwyżki dochodów . . . . . 248 „ 82 „

pozostaje *przekroczenie* . . 851 K 55 g.

spowodowane głównie większym wydatkiem na robociznę i konserwacyę urządzeń.

Rubr. XII. „*Folwark*“. Wydatki mniejsze o . . . 179 K 76 g.
w dochodach nadwyżka . . . . . 2.309 „ 99 „

Ogółem *nadwyżka dochodów* . 2.489 K 75 g.

z powodu lepszych urodzajów.

Rubryka XIII. „*Piekarnia*“, daje w wydatkach przekroczenie . . . . . 225 K 91 g.
w dochodach nadwyżkę . . . . . 880 „ 88 „

ogółem nadwyżkę dochodów . 654 K 97 g.

głównie z powodu wyższej produkcyi pieczywa dostarczonego do magazynu.

Rubryka XIV. „*Pracownia krawiecka żeńska*“. Wydatki mniejsze o . . . . . 96 K 02 g.
dochody mniejsze o . . . . . 744 „ 78 „

wogóle wynikłość mniej korzystna o 648 K 76 g.

stosownie do wysokości produkcyi wyrobów.

Rubr. XV. „*Młyn i rzeźnia*“. Wydatki mniejsze o . 10.003 K 46 g.
dochody niższe o . . . . . 10.746 „ 53 „

ogółem wynikłość mniej korzystna o 743 K 07 g.

z powodu, iż mięso liczono kuchni po cenie budżetowej t. j. 1 K 16 g., podczas, gdy cena ta w stosunku do drożyzny i kosztów produkcyi bydła winna być wyższa

Rubr. XVI. „*Warsztaty.*“ Wydatki większe o . . 3.597 K 97 g.
a po uwzględnieniu nadwyżki dochodów . . . . . 1.073 „ 97 „

okazuje się wynikłość mniej korzystna o 2.524 K — g.

spowodowana głównie podrożeniem materyałów i wyższymi kosztami robocizny.

Rubr. XVII. „*Rozmaite.*“ Wydatki większe o . . 5.438 K — g.
a po uwzględnieniu nadwyżki dochodów . . . . . 5.368 „ 66 „

okazuje się *przekroczenie* . . 69 K 34 g.

spowodowane głównie odpisaniem należytości za wyroby.

Z porównania zaoszczędzeń budżetowych w Zakładzie drohowyskim . . . . . 11.162 K 93 g.
z przekroczeniami . . . . . 22.295 „ 61 „

okazuje się ogólne przekroczenie budżetowe wydatków na utrzymanie zakładu w Drohowyżu w kwocie . . . . 11.132 K 68 g.
a po strąceniu kredytu dodatkowego nie wydanego na adaptacyę warsztatów . . . . . 1.378 „ 05 „

pozostaje właściwe *przekroczenie* . 9.754 K 63 g

Stan utrzymywanych w r. 1906 sierot i prebendaryuszów był następujący:

	Stan z końcem roku 1905	Przybyło w roku 1906	Razem	Ubyło w roku 1906	Stan z końcem roku 1906
Sieroty chłopcy . . .	220	28	248	32	216
„ dziewczęta . .	131	19	150	16	134
Prebendaryusze . . .	25	—	25	3	22
Prebendaryuszki . . .	29	1	30	1	29
Razem . .	405	48	453	52	401

ogółem więc stan w r. 1906 zmniejszył się o 4 osoby.

Ilość dni utrzymywanych w r. 1906 sierot i prebendaryuszów przedstawia się, jak następuje:

Sieroty chłopcy . . .	77.031 dni
„ dziewczęta . .	46.719 „
Prebendaryusze . . .	7.841 „
Prebendaryuszki . .	10.569 „
Razem	142.160 dni.

Koszt netto utrzymania zakładu w r. 1906 wynosił . 233.142 K 84 g
po potrąceniu wydatków nadzwyczajnych, jako niewchodzących w zakres właściwych kosztów utrzymania sierót i prebendaryuszów, w łącznej sumie . . . . . 12.867 „ 27 „
właściwe koszta utrzymania sierót i prebendaryuszów wynoszą . 220.275 K 57 g
koszt więc utrzymania jednej osoby wynosi dziennie 1 K $54^{95}/_{100}$ g, rocznie 565 K 57 g, podczas gdy w r. 1905 wynosił koszt dzienny 1 K $54^{4}/_{10}$ g, roczny 563 K 63 g, a w roku 1904 koszt dzienny 1 K $40^{7}/_{10}$ g, roczny 514 K 85 g.

Czysty stan czynny w funduszu obrotowym fundacyi Stanisława hr. Skarbka wynosi z końcem r. 1906 sumę . . . . . 118.002 K 37 g
podczas gdy w r. 1905 wynosił . . . . . 82.876 „ 55 „
a w r. 1904 . . . . . 53.567 „ 34 „

W funduszu zarodowym fundacyi Stanisława hr. Skarbka wpłynęła w r. 1906 ze spłaty pożyczek przez fundusz obrotowy Stanisława hr. Skarbka kwota 22.790 K, udzielono zaś temuż funduszowi z uchwalonej sumy 110.000 K, I ratę pożyczki w kwocie 50.000 K zwrotną w 25 ratach rocznych, począwszy od r. 1907 na zaprowadzenie wodociągu w Zakładzie drohowyskim.

Czysty stan czynny tego funduszu wynosi z końcem r. 1906 kwotę 6,277.318 K 65 g, z końcem r. 1905 był stan taki sam, a z końcem r. 1904 wynosił 6,277.182 K 97 g.

Fundusz zarodowy zmienia się tylko nieznacznie z powodu różnicy kursu, po jakim zakupuje się nowe efekta w miejsce wylosowanych. Wszystkie inne dochody jego bywają zaliczone na fundusz obrotowy Stanisława hr. Skarbka.

Z funduszu zarodowego Władysława hr. Skarbka przyznano w r. 1906 tytułem zasiłków byłym wychowankom zakładu drohowyskiego, dwom po 500 K, a siedmiu po 400 K razem 3.800 K.

Zasiłki te, wypłacane bywają do rąk wychowanka dopiero po dojściu do pełnoletności i założeniu warstatu, tymczasem zaś są lokowane na książeczki gal. Kasy oszczędności.

Stan lokacyi tych zasiłków wynosił z końcem r. 1905 kwotę	19.520 K
w r. 1906 przyznano	3.800 „
razem	23.320 „
w r. 1906 wypłacono	1.400 „
pozostaje z końcem r. 1906 na wypłatę przyznanych zasiłków .	21.920 K

Jako $^1/_8$ część czystego dochodu tego funduszu przeniesiono do funduszu rezerwowego Władysława hr. Skarbka kwotę 2.214 K 87 gr.

Czysty stan czynny funduszu zarodowego fundacyi Władysława hr. Skarbka wynosi z końcem roku 1906 sumę 183.832 K 75 g.

W porównaniu ze stanami z lat poprzednich okazuje się:

w r. 1904	przyrost . .	1.375 K 23 g
„ „ 1905	ubytek . .	7 „ 41 „
„ „ 1906	przyrost . .	629 „ 75 „

Fundusz rezerwowy Władysława hr. Skarbka wzrósł w roku 1906 o uzyskane:

1) $^1/_8$ część czystego dochodu zarodowego funduszu Władysława hr. Skarbka w kwocie	2.214 K 87 g
2) odsetki od efektów funduszu rezerwowego w kwocie .	1.058 „ 24 „
3) o różnicę kursu przy zakupnie efektów	18 „ 80 „
razem o .	3.291 K 91 g.

Czysty stan czynny majątku tego funduszu z końcem roku 1906 wynosi 30.591 K 02 g. w porównaniu ze stanami z lat poprzednich okazuje się przyrost:

w r. 1904	o . . .	2.854 K 31 g
„ „ 1905	o . . .	2.936 „ 34 „
„ „ 1906	o . . .	3.291 „ 91 „

Fundusz własnej asekuracyi zaasekurowany w krakowskiem Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń wzrósł w r. 1906 o . . . . . 10.384 K 52 g a mianowicie skutkiem wpływu

1) odsetek z lokacyi		1.386 K 29 g
2) wynagrodzenia za spalone budynki .	7.504 K 25 g	
po strąceniu wypłat na odbudowanie spalonych budynków	2.902 K 05 „	4.602 „ 20 „
3) Nadwyżki premii, którą fundusz ten pobiera od dzierżawców i od budynków we własnym zarządzie w wysokości 1·2 procent wartości budynków		4.396 „ 03 „
Razem j. w. . .		10.384 K 52 g

Czysty stan czynny funduszu własnej asekuracyi wynosi

z końcem r. 1906 sumę 56.747 K 53 g. w porównaniu ze stanem z lat poprzednich okazuje się przyrost:

w roku 1904 w kwocie . . .	5.562 K 61 g
„ „ 1905 „ „ . . .	4.002 „ 49 „
„ „ 1906 „ „ . . .	10.384 „ 52 „

Fundusz emerytury urzędników fundacyi wykazuje w r. 1906 w dochodach . . . . . 28.872 K 51 g
w wydatkach . . . . . 26.221 K 02 g
czysty dochód . . 2.651 K 49 g.

Czysty stan czynny funduszu emerytury z końcem r. 1906 wynosi 52.671 K 13 g, w porównaniu ze stanem z lat poprzednich okazuje się przyrost:

w r. 1904 w kwocie . .	534 K 46 g
„ „ 1905 „ . .	1.799 „ 08 „
„ „ 1906 „ . .	3.024 „ 14 „

Czysty stan czynny majątku wszystkich sześciu funduszów pod zarządem kuratoryi Fundacyi Stanisława hr. Skarbka pozostających wynosi z końcem 1906 roku:

1) w fund. zarod. Stanisława hr. Skarbka . . .	6,277.318 K 65 g
2) „ „ obrotowym „ „ „ . . .	118.002 „ 37 „
3) „ „ zarodowym Władysława hr. Skarbka .	183.832 „ 75 „
4) „ „ rezerwowym „ „ „ .	30.591 „ 02 „
5) „ „ asekuracyi własnej	56.747 „ 53 „
6) „ „ emerytury urzędników	52.671 „ 13 „
Ogółem sumę .	6,719.163 K 45 g
a gdy stan czynny z końcem roku 1905 wynosił . .	6,666.707 „ 31 „
okazuje się przyrost o .	52.456 K 14 g

Zamknięcie rachunków za rok 1907.

Fundusz obrotowy Stanisława hr. Skarbka.

Analogicznie do roku 1906, sporządzono również i za rok 1907 — zamieszczone w alegacie *B*) „Porównanie wynikości funduszu obrotowego fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1907 z uchwalonym na tenże rok budżetem, które wykazuje:

Dochody w sumie . . .	795.308 K 86 g.	
a gdy budżetem uchwalono . . .	780.963 „ 63 „	
były przeto *większe* o		14.354 K 23 g.

Wydatki w sumie . . .	786.967 K 60 g.	
a w porównaniu z budżetem . . .	769.078 „ 72 „	
były również *większe* o		17.888 K 88 g.
czyli że ogólny wynik był od budżetu *niekorzystniejszy* o .		3.534 K 65 g.
uchwalony bowiem budżet zamknięto nadwyżką dochodów w kwocie . .	11.884 K 91 g.	
faktycznie jednak nadwyżka wynosi . .	8.341 „ 26 „	
różnica zatem na niekorzyść j. w. . .	3.534 K 65 g.	

Do rachunku za rok 1907 przedłożyła kuratorya relacyą z dnia 4. lipca 1908 L. 413 następujące uzasadnienia różnic wynikłości w porównaniu z kredytami budżetem, względnie dodatkowo uchwalonymi:

Rubr. I. Zarząd centralny. Wydano ogółem więcej ponad budżet o . . . . . 1.545 K 40 g.
głównie z powodu większych wydatków kancelaryjnych, kosztów odnowienia i naprawy mebli biurowych, sprawienia mundurów dla woźnych, większych wydatków na koszta podróży i większego wydatku na opał. W dochodach zaś otrzymano niepreliminowany wzrot kosztów procesów . . . 623 „ 92 „
która to suma redukuje przekroczenie budżetowe do . . 921 K 48 g.

Rubr. II. Legaty i gracye dała wynikłość preliminowaną.

Rubr. III. Gmach teatralny. Wydatki były wyższe ponad preliminarz o . . . . . 1.141 „ 58 „
skutkiem poniesienia kosztów komisyi sądowej w sprawie zbadania konserwacyi gmachu teatru i dotrzymania odnośnych punktów kontraktu dzierżawnego, tudzież zapłacenia wyższej od prelimiuowanej premii asekuracyjnej.

Rubr. IV. Dobra ziemskie. Wedle budżetu miał wynosić

w roku 1907 dochód z dóbr brutto . .	650.349 K 73 g.	
a po odjęciu wydatków	369.993 „ 32 „	
czysty dochód		280.356 „ 41 „
Natomiast uzyskano dochody brutto	663.763 K 52 g.	
wydano zaś	350.031 „ 89 „	
zatem czysty dochód wynosił w roku 1907		313.731 „ 63 „
przeto uzyskano w roku 1907 z dóbr więcej o . . .		33.375 „ 22 „

Dochody *wyższe* od budżetu wykazują dobra:

Kulików o kwotę . . .	221 K 98 g.
Brzozdowce „ „ . . .	10.991 „ 82 „
Drohowyże „ „ . . .	13.909 „ 31 „
Rożniatów „ „ . . .	9.776 „ 10 „
Żabie „ „ . . .	9.117 „ 74 „
realności lwowskie o kwotę .	5 „ 17 „
przedsiębiorstwa w dobrach o kwotę	1.400 „ 03 „
„Rozmaite“ o kwotę . . .	4.343 „ 69 „
razem	49.765 K. 84 g.

zaś *mniejsze* od budżetu:

dobra Opary	o kwotę . .	5.651 K 93 g.	
„ Ostałowice	„ „ . .	7.109 „ 38 „	
„ Smorze	„ „ . .	2.592 „ 23 „	
„ Żydaczów	„ „ . .	1.037 „ 08 „	
	razem		16.390 K 62 g.
w rezultacie więc nadwyżka dochodów ponad budżet j. w.			
w kwocie			33.375 „ 22 „

Czysty dochód z dóbr ziemskich w porównaniu z czystym dochodem poprzednich lat uzasadnia kuratorya fundacyi, jak następuje:

a) *W dobrach* Kulików wynosił czysty dochód:

w roku 1904 . . .	8.097 K 11 g.	
„ „ 1905 . . .	5.809 „ 75 „	
„ „ 1906 . . .	6.080 „ 99 „	
„ „ 1907 . . .	5.915 „ 80 „	

Dochody w r. 1904 w stosunku do lat następnych ¡były¦ *większe* z powodu wpływu reszty należytości za młyn w Doroszowie wielkim; dalej uzyskano wyższy czynsz dzierżawny z łąk i sprzedano stary materyał z szopy znajdującej się na łąkach w Kulikowie.

W roku 1906 zaś *zwiększył się* dochód w porównaniu do roku 1905 wskutek uzyskania większego czynszu dzierżawnego za łąki w Kulikowie.

Rok 1907 daje w porównaniu z 1906 rokiem dochody *mniejsze* z powodu wymiaru wyższych podatków.

b) *W dobrach* Brzozdowce wynosił czysty dochód:

w roku 1904 . . .	43.035 K 89 g.	
„ „ 1905 . . .	49.988 „ 07 „	
„ „ 1906 . . .	53.455 „ 77 „	
„ „ 1907 . . .	56.070 „ 31 „	

Dochody roku 1905 *zwiększyły się* w porównaniu z rokiem 1904 z powodu wyższych dochodów z drobnej sprzedaży lasowej w rewirze Brzozdowce, oraz różnych kosztów utrzymania kultur i budynków.

Dochody roku 1906 w porównaniu z 1905 rokiem są *większe* z powodu wyższych dochodów z drobnej sprzedaży drzewa opałowego w rewirze Iłów-Brzozdowce, dalej wskutek większej sprzedaży kamienia, mniejszych wydatków na restauracyę budynków dzierżawnych i leśnych, na uprawę lasu i wyrąb stosów. W roku 1907 również *zwiększają się* dochody w porównaniu do 1906 roku, z powodu, że wydano mniej na konserwacyę budynków dzierżawnych na folwarku Brzozdowce, na wyrąb stosów w rewirach Iłów i Brzozdowce i na podatki z tychże rewirów; natomiast otrzymano o wiele większy dochód z drobnej sprzedaży w rewirze Iłów.

W dobrach Drohowyże wynosił czysty dochód w roku:

1904	77.679 K 01 g
1905	83.126 „ 17 „
1906	80.776 „ 33 „
1907	95.919 „ 17 „

W roku 1905 *zwiększyły się* dochody w stosunku do roku 1904 z tego powodu, że uzyskano większe dochody ze sprzedaży drzewa w rewirze Rozwadów i Stulsko.

W roku 1906 mimo uzyskania większych dochodów ze sprzedaży drzewa ogólny dochód w porównaniu z rokiem 1905 okazuje się *mniejszy* z powodu wpływu w r. 1905 czynszu za półtoraroku za folwark Zawałówka.

W roku 1907 mimo zapłacenia wyższych podatków z dóbr i większego wydatku na konserwacyę budynków zakładu stadników i dzierżawnych, dochody *podniosły się* skutkiem znacznie większych dochodów z drobnej sprzedaży lasowej w rewirze Rozwadów i Stulsko.

Dobra O p a r y dały czysty dochód w roku:

1904	. . . . .	21.795 K	07 g
1905	. . . . .	18.813 „	78 „
1906	. . . . .	9.782 „	13 „
1907	. . . . .	20.425 „	59 „

Zmniejszenie się dochodów w r. 1905 w stosunku do r. 1904 nastąpiło wskutek niezapłacenia całkowitego czynszu dzierżawnego z dóbr Opary oraz większego datku konkurencyjnego na budowę kościoła w Rychcicach. Znaczny *spadek* w dochodach r. 1906 w porównaniu z 1905 rokiem powstał z powodu zaliczenia w r. 1905 zaległych czynszów dzierżawnych i z powodu postawienia w r. 1906 domu mieszkalnego dla dzierżawcy na folwarku Słońsko.

Rok 1907 daje znowu *większe* dochody, gdyż nie było żadnych nadzwyczajnych wydatków na nowe budynki jak w 1906 roku.

e) Dobra O s t a ł o w i c e dały czysty dochód w roku:

1904	. . . . .	11.710 K	83 g
1905	. . . . .	11.421 „	08 „
1906	. . . . .	14.845 „	97 „
1907	. . . . .	5.466 „	02 „

Dochody r. 1905 n stosunku do r. 1904 wykazują *nieznaczną różnicę* spowodowaną mniejszym dochodem ze sprzedaży kamienia w dobrach.

Dochody 1906 r. w porównaniu z r. 1905 *zwiększają się* z powodu wyższego czynszu dzierżawnego z dóbr Ostałowice, większego dochodu ze sprzedaży lasowej z rewiru Ostałowice i mniejszych wydatków na restauracyę budynków dzierżawnych.

W roku 1907, mimo iż wpływy się nie zmniejszyły, okazuje się dochód znacznie *niższy* z powodu wybudowania gorzelni, której koszt 12.532 K 67 h pokryty został z dochodów bieżących.

f) Dobra R o ż n i a t ó w dały czysty dochód w roku:

1904	. . . . .	22.698 K	31 h
1905	. . . . .	21.220 „	19 „
1906	. . . . .	12.446 „	84 „
1907	. . . . .	33.416 „	45 „

Zmniejszenie się dochodów w roku 1905 w porównaniu do roku 1904 spowodowanem zostało wyższymi podatkami, zaś znaczne *zmniejszenie się* dochodów w roku 1906 w porównaniu do roku 1905 powstało przez wzrost wydatków na restauracyę budynków dzierżawnych folwarku Rożnia

tów-Duba i budowy nowej stajni na folwarku Rożniatów, której koszt pokryto z dochodów bieżących.

Rok 1907 daje znaczne *zwiększenie* dochodów z tego powodu, że zaoszczędzono w wydatkach na datki konkurencyjne, na budowle wodne, na utrzymanie budynków dzierżawnych i leśnych, a ponadto osiągnięto większe dochody z drobnej sprzedaży lasowej z rewiru Rożniatów-Duba.

g) *W dobrach* S m o r z e wynosił czysty dochód w roku:

1904	. . . . .	16.500 K 27 g
1905	. . . . .	22.596 „ 75 „
1906	. . . . .	24.621 „ 19 „
1907	. . . . .	7.758 „ 37 „

Zwiększenie się dochodów w r. 1905 w porównaniu do 1904 r. i w r. 1906 w stosunku do 1905 r. nastąpiło wskutek uzyskania większej kwoty ze sprzedaży lasowej i utrzymania wyższej ceny za drzewo z rewiru Smorze i Klimiec spławione do Żydaczowa.

W r. 1907 nastąpiło *zmniejszenie się* dochodów z powodu braku wody odpowiedniej do spławu drzewa do Żydaczowa i z powodu, iż wstrzymano się w tym roku ze sprzedażą celem korzystniejszego sprzedania przestarzałych drzewostanów bukowych, gdy tymczasem wydatki na drzewo spławowe poczynione zostały.

h) *Dobra* Ż a b i e dały czysty dochód w roku:

1904	. . . . .	45.552 K 12 g
1905	. . . . .	37.699 „ 07 „
1906	. . . . .	32.920 „ 75 „
1907	. . . . .	53.570 „ 14 „

Zmniejszenie się dochodów w r. 1905 w stosunku do r. 1904 nastąpiło wskutek mniejszej produkcyi drzewa materyałowego a większych wydatków na restauracyę budynków leśnych tudzież skutkiem kosztów przeniesienia zarządu dóbr z Żabiego do Ilci.

W roku 1906 *zmniejszyły się* dochody w porównaniu z 1905 r. z powodu większych podatków i datków konkurencyjnych, tudzież kosztów restauracyi budynków czynszowych.

Znaczne *zwiększenie się* dochodów w r. 1907 w porównaniu do 1906 r. spowodowanem zostało uzyskaniem większych dochodów z rewiru leśnego i zmniejszeniem się wydatków na uprawę i utrzymanie lasu.

i) *Dobra* Ż y d a c z ó w dały czysty dochód w roku:

1904	. . . . .	26.683 K 74 h
1905	. . . . .	23.407 „ 10 „
1906	. . . . .	26.530 „ 98 „
1907	. . . . .	27.068 „ 88 „

Rok 1905 w porównaniu z r. 1904 dał *mniejszy* dochód z powodu gruntownej restauracyi budynków dzierżawnych na folwarku.

Zaś rok 1906 dał w stosunku do 1905 r. *większe dochody*, gdyż nie przeprowadzano żadnej restauracyi budynków. Rok 1907 daje *jeszcze wyższe* dochody z powodu podwyższenia czynszu w realności Żydaczowie.

j) Realności lwowskie dały czysty dochód:

w roku	1904	. . . . .	20.316 K	51 g
„ „	1905	. . . . .	20.975 „	15 „
„ „	1906	. . . . .	21.192 „	96 „
„ „	1907	. . . . .	20.650 „	68 „

Czysty dochód z realności lwowskich zmienia się tylko skutkiem zmiany wysokości kosztów konserwacyi budynków.

k) Przedsiębiorstwa w dobrach dały:

w roku	1904	czysty wydatek . . .	247 K	44 g
„ „	1905	„ „ . . .	5.936 „	07 „
„ „	1906	czysty dochód . . .	595 „	27 „
„ „	1907	„ „ . . .	906 K	53 „

Rok 1905 daje znaczne zwiększenie się *czystego wydatku* w porównaniu z rokiem 1904 z powodu założenia pieca drenarskiego w Rożniatowie, na który wydano 5.696 K 23 g.

Rok 1906 daje już *czysty dochód* z powodu dochodów ze sprzedaży dren, cegły i dachówek, w roku zaś 1907 zwiększa się ten dochód.

l) Pozycya „Rozmaite„ wykazuje czysty wydatek:

w roku	1904	. . . .	14.337 K	24 g
„ „	1905	. . . .	8.242 „	70 „
„ „	1906	. . . .	7.656 „	55 „
„ „	1907	. . . .	13 436 „	31 „

Rok 1905 w porównaniu z rokiem 1904 daje znacznie mniejszy wydatek z powodu uzyskania większego dochodu z odszkodowań leśnych, dochodów nieprzewidzianych i znacznie mniejszego wydatku na ustalenie granic w dobrach. W roku 1906 wydano mniej na ustalenie granic, wobec czego wydatki są mniejsze. Wydatki te ponawiają się dopiero w roku 1907, wobec czego czysty wydatek r. 1907 w porównaniu z r. 1903 jest znacznie większy.

Rubr. VI. Prowizye czynne daje *dochód mniejszy od preliminowanego* o 1.433 K 45 g głównie wskutek uzyskania mniejszych odsetek od listów zastawnych, gdyż gotówkę za wylosowane i zrealizowane listy zastawne pobrano jako pożyczkę z funduszu zarodowego.

Należytości czynne u dzierżawców i dłużników w r. 1907 przedstawiają się następująco:

	u dzierżawców	u dłużników	Razem
zostało z r. 1906 . .	22.285 K 99 g	124.219 K 76 g	146.505 K 75 g
przybyło w r. 1907 na .	382.045 „ 07 „	259.914 „ 04 „	641.959 „ 11 „
razem . . .	404.331 K 06 g	384.133 K 80 g	788.464 K 86 g
na to spłacono , . .	368.213 „ 19 „	299.503 „ 28 „	667.716 „ 47 „
zostało z końcem r. 1907 na	36.117 K 87 g	84.630 K 52 g	120.748 K 39 g

ponieważ jednak nadpłaty na r. 1908 wynoszą:	321 K 65 g	1.654 K 45 g	1.976 K 10 g
zatem należytości wynoszą:	36.439 K 52 g	86.284 K 97 g	122.724 K 49 g
mniej nadpłata w r. 1906	10 „ 07 „	— „ — „	10 „ 07 „
zostaje . . .	36.429 K 45 g	86.284 K 97 g	122.714 K 42 g
w porównaniu z r. 1906 .	22.285 „ 99 „	124.219 „ 76 „	146.505 „ 75 „
okazuje się przyrost .	14.143 K 46 g	— K — g	— K — g
„ „ ubytek .	— „ — „	37.934 „ 79 „	23.791 „ 33 „

A mianowicie z dzierżawców winni:

Pieniążkiewicz Stanisław	resztę czynszu z dóbr Ostałowice . .	14.224 K 47 g
Frey Juliusz	„ „ za folwark Opary. . .	8.741 „ 34 „
Rybicki Aleksander	„ „ „ „ Słońsko .	3.877 „ 76 „

Reszta zaś 9.585 K 88 g przypada na mniejsze zaległości czynszów i przestacyi drogowych.

Z dłużników zaś winni:

Wydział krajowy za materyały szkoły rzemiosł w zakładzie drohowyskim	22.150 K 91 g
(do spłaty w ratach po 2.500 K rocznie).	
Ks. Lubomirski Kazimierz reszta za drzewo	19.258 „ 06 „
Herbst Hersch detto	14.865 „ 50 „
Mehl Samuel detto	5.443 „ — „
Goldberg Selig detto	4.344 „ 10 „
Rottenberg i Hilmann detto	3.487 „ 47 „
Nadpłacony c. k. Starostwu w Żółkwi datek konkurencyjny na budowę kościoła	8.025. „ 78 „

Reszta 8.710 K 15 g przypada na mniejsze zaległości za paszę, drzewo i td.

Pretensye te są częściowo zabezpieczone kaucyami.

Rubr. VII. Zakład sierót i ubogich w Drohowyżu kosztował w r. 1907 więcej ponad budżet o 33.651 K 03 g, co uzasadnione jest niżej w sprawozdaniu z tego zakładu.

Rubr. VIII. Przygodne. Dochody większe o . . .	1.740 K 97 g.
w wydatkach więcej o	1.512 „ 30 „
w rezultacie wynikłość korzystniejsza od budżetu o . .	228 K 67 g.

głównie z powodu wpływu odsetek zwłoki, który to dochód pokrył przewyżkę wydatków fundusza dyspozycyjnego Rady administracyjnej i podatku osobisto-dochodowego urzędników fundacyi.

Zakład sierót i ubogich w Drohowyżu. Wydatki na utrzymanie zakładu w r. 1907 wynosiły . . . . . 495.119 K 73 g.
a po strąceniu dochodów w sumie . . . . . 227.371 „ 40 „
koszt netto . . 267.748 K 33 g.
pokryty dotacyą w tej wysokości z funduszu obrotowego Stanisława hr. Skarbka.

Ponieważ zaś uchwalono dotacyę
budżetem . . . . . 228.281 K 40 g.
dodatkowym kredytem na rekonstrukcyę
warsztatów . . . . . 5.055 „ 90 „
na roboty betonowe w rzeźni . . . 760 „ — „ 234.097 K 30 g.
zatem okazuje się dotacya wyższa od preliminowanej o . . 33.651 K 03 g.

To przekroczenie dotacyi uzasadniają wyjaśnienia Kuratoryi fundacyi podane do poszczególnych rubryk zakładu a mianowicie:

Rubr. I. Administracya. Wydatki większe o . . . 1.090 K 50 g.
po strąceniu nieprelimiowanych zwrotów . . . . 155 „ 76 „
okazuje się przekroczenie budżetowe . . . . . 934 K 74 g.
spowodowane zostało większym wydatkiem na przyjęcie gości, dalej z powodu zjazdu byłych wychowanków Zakładu w dniu 8. maja i skutkiem podrożenia owsa, przez co zwiększyły się koszta utrzymania koni do wyjazdu.

Rubr. II. Żywność. Wydatki większe o . . . . 31.130 K 14 g.
Dochody większe o . . . . . 19.799 „ 64 „
przekroczenie budżetowe . . . . . 11.330 K 50 g.
z powodu zaprowadzenia nowej normy żywienia. Zalecono bowiem dawać sierotom częściej mleko i bułki i wogóle potrawy pożywniejsze. Przytem ceny wiktuałów najważniejszych, jak masło, mąka i mleko poszły znacznie w górę.

Rubr. III. Odzież. Wydatki większe o . . . . 7.766 K 07 g.
dochody mniejsze o . . . . . 30 „ — „
ogółem przekroczenie . . . . . 7.796 K 07 g.
przyjęta bowiem w budżecie cena przeciętna odzieży dla jednej osoby po 48 K okazała się za niską, a to wskutek podrożenia materyałów.

Rubr. IV. Opał i oświetlenie. Wydatki większe o . 2.330 K 02 g.
nadwyżka dochodów . . . . . 1.117 „ 22 „
przekroczenie budżetowe . . . . . 1.212 K 80 g.
z powodu ostrej zimy i podrożenia drzewa opałowego.

Rubr. V. Pranie. Wydatki większe o . . . . 283 K 69 g.
nadwyżka dochodów , ... 49 „ 95 „
przekroczenie . . . . . 233 K 74 g.
z powodu przynajmu pomocy do pralni.

Rubr. VI. Łazienki. Wydano mniej o 149 K 72 g, stosownie do potrzeb.

Rubr. VII. Apteka i szpital. Wydatki mniejsze o . 14 K 36 g.
do tego zwroty . . . . . 319 „ 62 „
razem zaoszczędzenie . . . . . 333 K 98 g.
stosownie do potrzeb.

Rubr. VIII. Kaplica i cmentarz. Wydatki większe o . 735 K 32 g.
po strąceniu zwrotów . . . . . 169 „ 38 „
okazuje się przekroczenie . . . . . 565 K 94 g.
z powodu reparacyi i strojenia organów i uzupełnienia przyborów kościelnych.

Rubr. IX. „Szkoła“. Wydatki mniejsze o . . . 4.542 K 64 g.
nadwyżka dochodów . . . . . 7.800 „ 90 „
ogółem zaoszczędzenie . . . 12.343 K 54 g.
z powodu objęcia warsztatów wraz z dotyczącym personalem przez Wydział krajowy od 1. lutego 1907 r.

Rubr. X. „Konserwacya“. Wydatki mniejsze o . . 900 K 15 g.
do tego zwroty . . . . . 230 „ 96 „
ogółem zaoszczędzenie . . . 1.131 K 11 g.
z powodu, że nie zdołano wykonać wszystkich robót adaptacyjnych objętych budżetem.

Rubr. XI. „Ogród“. Wydano mniej o . . . . 1.168 K 91 g.
do tego nadwyżka dochodów . . . . . 98 „ 59 „
ogółem zaoszczędzenie . . . 1.267 K 50 g.
z powodu niższych wydatków na szkółkę drzew owocowych.

Rubr XII. „Folwark“. Wydatki większe o . . . 12.900 K 25 g.
nadwyżka dochodów . . . . . 6.287 „ 84 „
przekroczenie budżetowe . . 6.612 K 41 g.
z powodu przykupna 10 krów i stadnika a w następstwie większych wydatków na paszę. Nadto zakupiono więcej wołów, koni i świń.

Rubr. XIV. „Pracownia krawiecka żeńska“. Wydatki
większe o . . . . . 2.480 K 47 g.
nadwyżka w dochodach . . . . . 2.241 „ 02 „
przekroczenie . . . . 239 K 45 g.
z powodu większej ilości pobranych materyałów.

Rubr. XVI. „Warsztaty“. Wydatki mniejsze o . . 20.486 K 97 g.
dochody mniejsze o . . . . . 37.435 „ 81 „
w rezultacie *przekroczenie* . . 16.948 K 84 g.
głównie z powodu objęcia warsztatów przez Wydział krajowy
od 1. lutego 1907
Ponieważ rubryka IX. daje wskutek tego zaoszczędzenie . 12.343 K 54 g.
więc właściwe przekroczenie redukuje się do kwoty . . 4.605 K 30 g.

Rubr. XVII. „Rozmaite“. Wydatki większe o . . 83.211 K 54 g.
w dochodach nadwyżka . . . . . 80.209 „ 15 „
w rezultacie przekroczenie . . 3.002 K 39 g.
głównie z powodu wypłaty odprawy b. ogrodnikowi zakładu.

Ilość utrzymywanych w r. 1907 sierot i ubogich:

	Stan z końcem roku 1906	Przybyło w roku 1907	Razem	Ubyło w roku 1907	Stan z końcem roku 1907
Sieroty chłopcy . . .	216	32	248	26	222
„ dziewczęta . .	134	17	151	23	128
Prebendaryusze . . .	22	2	24	2	22
Prebendaryuszki . . .	29	1	30	3	27
Razem . . .	401	52	453	54	399

Ogółem więc stan z końcem roku 1907 zmniejszył się o 2 osoby.

Ilość dni utrzymywanych w r. 1907 sierot i ubogich:

Sieroty chłopcy . . .	79.186 dni
„ dziewczęta . .	46.578 „
Prebendaryusze . . .	7.705 „
Prebendaryuszki . . .	9.869 „
razem . . .	143.338 dni.

Koszta n e t t o utrzymania zakładu w r. 1907 wynosiły 267.748 K 33 g
po strąceniu wydatków nadzwyczajnych nie wchodzących
w zakres właściwych kosztów utrzymania w kwocie . . 39 233 „ 17 „
okażą się zwyczajne koszta utrzymania sierot i ubogich w sumie 228.515 K 16 g.
koszt przeto utrzymania jednej osoby wynosi dziennie 1 K $59^{42}/_{100}$ g., rocznie 581 K $89^{7}/_{10}$ g. — podczas gdy w r. 1906 wynosił koszt dzienny 1 K $54^{95}/_{100}$ g., roczny 565 K 57 g.

Czysty stan ozynny majątku obrotowego fundacyi Stanisława hr. Skarbka
wynosi z końcem roku 1907 sumę . . . . . 154.002 K 71 g.
w porównaniu ze stanem roku 1906 powyżej wykazanym
w sumie . . . . . 118.002 „ 37 „
okazuje się przyrost w roku 1907 o . . . . . 36.000 K 34 g.

Do funduszu zarodowego fundacyi Stanisława hr. Skarbka wpłynęła w roku 1907 skutkiem wywłaszczenia przez Wydział Rady powiatowej parcel w Żydaczowie gotówka . . . . . 2.026 K — g.
wydano zaś na przykupno nowych parcel w Rozwadowie i
Smorzu kwotę . . . . . 1.792 „ 81 „

Ze spłaty pożyczek przez fundusz obrotowy Stanisława hr. Skarbka wpłynęło w tym roku 26.190 K, udzielono zaś temuż funduszowi dalszą ratę pożyczki, przyzwolonej w wysokości 110.000 K na zaprodzenie wodociągu w zakładzie drohowyskim, w kwocie . . . . . 41.500 K — g.

tudzież pożyczkę na budowę domu mieszkalnego w Rożniatowie . . . . . 8.000 K — g

Czysty stan czynny tego funduszu wynosi z końcem roku 1907 sumę . . . . . 6,277.538 „ 25 „
w porównaniu z rokiem 1906 okazuje się przyrost o . . 219 „ 60 „
t. j. o różnicę z kursu przy zakupnie listów zastawnych gal. Tow. kredyt. ziemskiego.

Inne dochody tego funduszu zaliczane są do funduszu obrotowego Stanisława hr. Skarbka.

Z funduszu zarodowego Władysława hr. Skarbka przyznano w roku 1907 tytułem zasiłków byłym wychowankom Zakładu drohowyskiego: dwom po 1.000 K, jednemu 800 K i dwom po 500 K, razem 3.800 K. Zasiłki te ulokowano na książeczki gal. Kasy oszczędności i wydane będą do rąk wyposażonych wychowanków po dojściu do pełnoletności i otwarciu warsztatu.

Stan zasiłków ulokowanych wynosił:

z końcem r. 1906	21.920 K
przyznano w r. 1907 . . .	3.800 K
razem . . .	25.720 K
wydano do rąk własnych . .	2.550 K
pozostaje z końcem r. 1907 stan przyznanych zasiłków w kwocie . .	23.170 K.

Wypłacany z tego funduszu legat 400 talarów rocznie dla Grzegorza Kozłowskiego odpadł w r. 1907 skutkiem śmierci ostatniego potomka tej rodziny.

Z czystego dochodu przeniesiono w r. 1907 tytułem $^1/_3$ części kwotę 2.636 K 64 gr. do funduszu rezerwowego Władysława hr. Skarbka.

Czysty stan czynny majątku tego funduszu wynosi z końcem r. 1907 sumę: 184.836 K 45 gr., w porównaniu więc z rokiem 1906 wzrósł o 1.003 K 70 gr.

Fundusz rezerwowy Władysława hr. Skarbka wzrósł w r. 1907 o 4.043 K 82 gr., mianowicie:

1. $^1/_3$ część czystego dochodu zarodowego funduszu Władysława hr. Skarbka w kwocie . .	2.636 K 64 gr.
2. o odsetki od efektów	1.136 K 34 gr.
3. o różnicę kursu przy zakupnie efektów .	270 K 84 gr.
razem o . . .	4.043 K 82 gr.

Czysty więc stan czynny z końcem roku 1907 wynosi 34.634 koron 84 groszy.

Fundusz ten w myśl aktu darowizny z dnia 17. maja 1807 r. i listu fundacyjnego z dnia 2. października 1877 r. ma wzróść do kwoty 100.000 koron i służyć na premiowanie występujących z Zakładu drohowyskiego rękodzielników lub na inne cele humanitarne, jak: wyposażenie sierot, dziewcząt Zakład opuszczających i t. d.

Fundusz własnej asekuracyi reasekurowanej w Krakowskiem Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń wzrósł w r. 1907 o 2.074 K 93 gr.

Czysty więc stan czynny majątku wynosi z końcem roku 1907 sumę 58.822 K 46 gr., podczas gdy z końcem r. 1906 wynosił 56.747 K 53 gr.

Fundusz emerytury urzędników Fundacyi wykazuje w 1907 roku

w dochodach sumę . .	29.153 K 37 gr.
w wydatkach . . .	30.780 K 02 gr.
czysty wydatek . . .	1.626 K 65 gr.

z powodu spensyonowania na żądanie Wydziału krajowego czterech majstrów warsztatów Zakładu drohowyskiego.

Czysty stan czynny majątku emerytury wynosi z końcem 1907 r. 50.317 K 92 gr., w porównaniu z r. 1906 okazuje się ubytek 2.353 K 21 gr., który w r. 1909 stosowną dotacyą z funduszu obrotowego będzie częściowo wyrównany.

Czysty stan czynny majątków wszystkich sześciu funduszów pozostających pod zarządem kuratoryi Fundacyi Stanisława hr. Skarbka wynosi szczegółowo:

1.	fundusz zarodowy Stanisława hr. Skarbka .	6,277.538 K 25 gr.
2.	„ obrotowy „ „ „ .	154.002 K 71 gr.
3.	„ zarodowy Władysława hr. Skarbka .	184.836 K 45 gr.
4.	„ rezerwowy „ „ „ .	34.634 K 84 gr.
5.	„ asekuracyi własnej	58.822 K 46 gr.
6.	„ emerytury urzędników . . .	50.317 K 92 gr.
	ogółem sumę	6,760.152 K 63 gr.
	W porównaniu z r. 1906 . . .	6,719.163 K 45 gr.
	okazuje się przyrost z r. 1907 . . .	40.989 K 18 gr.

Na podstawie powyższego sprawozdania i ze względu na to, że przedłożone rachunki — *z wyjątkiem zmiany systemu buchalteryi* — nie nasuwają innych uwag,

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy zamknięcie rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za r. 1906 i 1907 przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Fundacya
STANISŁAWA HR. SKARBKA

Wyciąg
z zamknięć rachunkowych
za rok 1906.

Sporządzony na podstawie rachunków przedłożonych przez kuratoryę fundacyi.

Fundusz obrotowy fundacyi

A) Porównanie wynikłości funduszu obrotowego z r. 1906,

DOCHODY:

Rubryka	Poszczególnienie:	Wynikłość w r. 1906		Budżetem, względnie kredytem dodatkowym uchwalona kwota		W porównaniu z kwotą uchwalona okazuje się wynikłość			
						mniejsza		większa	
		K	g	K	g	K	g	K	g
I	Zarząd centralny	339	77	—	—	—	—	339	77
II	Legaty i gracye	—	—	—	—	—	—	—	—
III	Gmach teatru we Lwowie	70.211	53	70.050	—	—	—	161	53
IV	Dobra ziemskie:								
	a) dobra Kulików	10.200	—	9.600	—	—	—	600	—
	b) „ Brzozdowce	95.540	76	90.922	08	—	—	4.618	68
	c) „ Drohowyże	155.957	52	155.055	90	—	—	901	62
	d) „ Opary	37.750	92	40 329	20	2.578	28	—	—
	e) „ Ostałowice	30.144	13	29.304	—	—	—	840	13
	f) „ Rożniatów-Duba	56.105	62	54.834	95	—	—	1.270	67
	g) dobra Smorze-Klimiec	61.193	61	58.788	37	—	—	2.405	24
	h) dobra Żabie	72.627	21	69.102	60	—	—	3.524	61
	i) „ Żydaczów	43.643	—	43.580	—	—	—	63	—
	j) realności lwowskie	23.206	—	23.206	—	—	—	—	—
	k) przedsiębiorstwa w dobrach	1.505	33	388	—	—	—	1.117	33
	l) rozmaite	12.782	66	7.500	—	—	—	5.282	66
V	Pożyczki	2.700	—	2.700	—	—	—	—	—
VI	Prowizya czynna	58.695	24	54.287	42	—	—	4.407	82
VII	Zakład sierót w Drohowyżu	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII	Przygodne	1.496	46	700	—	—	—	796	46
	Suma dochodów	734.099	76	710.348	52				
	Nadwyżka wydatków	—	—	4.054	15				
	Razem	734.099	76	714.402	67	2.578	28	26.329	52
						+ 23.751 K 24 g			

Stanisława hr. Skarbka.

z kwotami uchwalonemi w budżecie na r. 1906.

WYDATKI:

Rubryka	Poszczególnienie:	Wynikłość w r. 1906		Budżetem względnie kredytem dodatkowym uchwalona kwota		W porównaniu z kwotą uchwaloną okazuje się wynikłość			
						mniejsza		większa	
		K	g	K	g	K	g	K	g
I	Zarząd centralny	57.968	—	58.137	—	169	—	—	—
II	Legaty i gracye	46.831	80	46.831	80	—	—	—	—
III	Gmach teatru we Lwowie	24.558	60	24.399	10	—	—	159	50
IV	Dobra ziemskie:								
	a) dobra Kulików	4.119	01	3.764	18	—	—	354	83
	b) „ Brzozdowce	42.084	99	43.855	41	1.770	42	—	—
	c) „ Drohowyże	75.181	19	75.682	75	501	56	—	—
	d) „ Opary	27.968	79	25.327	40	—	—	2.641	39
	e) „ Ostałowice	15.298	16	16.521	48	1.223	32	—	—
	f) „ Rożniatów-Duba	43.658	78	39.016	25	—	—	4.642	53
	g) dobra Smorze-Klimiec	36.572	42	43.505	40	6.932	98	—	—
	h) dobra Żabie	39.706	46	38.295	70	—	—	1.410	76
	i) „ Żydaczów	17.112	02	14.293	—	—	—	2.819	02
	j) realności lwowskie	2.013	04	2.023	49	10	45	—	—
	k) przedsiębiorstwa w dobrach	910	06	10.811	50	9.901	44	—	—
	l) rozmaite	20.439	21	18.780	—	—	—	1.659	21
V	Pożyczki	22.790	—	22.790	—	—	—	—	—
VI	Prowizya czynna	—	—	—	—	—	—	—	—
VII	Zakład sierót w Drohowyżu	233.142	84	223.388	21	—	—	9.754	63
VIII	Przygodne	6.749	42	6.980	—	230	58	—	—
	Suma wydatków	717.104	79	714.402	67				
	Nadwyżka dochodów	16.994	97	—	—				
	Razem	734.099	76	714.402	67	20.739	75	23.441	87
						+ 2.702 K 12 g			

B) Stan majątku obrotowego fundacyi Stanisława

STAN CZYNNY.

		Szczegółem K	g	Ogółem K	g
1	Zapas kasowy z końcem roku 1906:				
	a) w gotówce	27.569	91		
	b) w efektach	229.950	13	257.520	04
2	Na lokacyi			337.000	—
3	Kaucye własne (na polowanie, rybołostwo i t. d. w gotówce)			466	20
4	Wartość dóbr Kulików			11.222	13
5	Wartość ruchomości inwentaryalnych:				
	a) w biurze administracyi centralnej .	2.862	63		
	b) w dobrach	5.968	65	8.831	28
6	Należytości czynne:				
	a) u dłużników	124.219	76		
	b) u dzierżawców	22.285	99		
	c) zaliczki na płace urzędników Fundacyi	2.973	—	149.478	75
7	Zakład sierót i ubogich w Drohowyżu:				
	a) wartość ruchomości zakładu . . .	122.733	76		
	b) „ „ warstatów . .	30.712	83		
	c) budowa wodociągu	24.135	85		
	d) wartość zapasu w magazynach . .	74.452	35		
	e) wierzytelności zakładu	7.886	67	259.921	46
	Razem stan czynny .			1,024.439	86

hr. Skarbka z końcem roku 1906.

STAN BIERNY.

		Szczegółem K	Szczegółem g	Ogółem K	Ogółem g
1	Kaucye i wadya dzierżawców, odbiorców i t. d.				
	a) w gotówce	2.606	17		
	b) w efektach	199.691	55	202.297	72
2	Depozyta obce (w gotówce)			2.893	07
3	Depozyta lasowe			332.028	05
4	Zasiłki b. wychowankom zakładu drohowyskiego przyznane, lecz do rąk niewypłacone (ks. Gal. Kasy Oszcz.)			21.920	—
5	Fundusz budowy dozorcówki			800	—
6	Fundusz umundurowania gajowych . . .			7.538	58
7	Należytości bierne:				
	a) fundusz zarod. Stanisława hr. Skarbka	338.950	—		
	b) nadpłaty dzierżawców	10	07	338.960	07
	Suma stanu biernego .			906.437	49
	Czysty stan czynny .			118.002	37
	Razem .			1,024.439	86

II. Stan majątku zarodowego fundacyi

STAN CZYNNV.

		Szczegółem		Ogółem	
		K	g	K	g
1	Zapas kasowy z końcem roku 1906:				
	a) w gotówce	200	02		
	b) w efektach	1,119.400	—	1,119.600	02
2	Wartość dóbr ziemskich:				
	a) dobra Brzozdowce . . .	330.040	23		
	b) » Drohowyże	879.284	45		
	c) „ Opary	287.736	—		
	d) „ Ostałowice	136.404	—		
	e) „ Rożniatów-Duba . .	216.042	—		
	f) „ Smorze-Klimiec . . .	139.112	—		
	g) „ Żabie	166.480	—		
	h) „ Żydaczów	361.021	51	2,516.120	19
3	Wartość realności:				
	a) gmach teatru hr. Skarbka we Lwowie	1,162.510	40		
	b) Kortumówka i Frydrychówka .	66.750	09		
	c) gmach Zakładu w Drohowyżu .	1,074.071	12	2,303.331	61
4	Należytości czynne (pożyczki udzielone Funduszowi obrotowemu Stanisława hr. Skarbka)	—	—	338.950	—
	Razem .			6,278.001	82

Stanisława hr. Skarbka z końcem r. 1906.

STAN BIERNY.

		Szczegółem K	Szczegółem g	Ogółem K	Ogółem g
1	Długi hipoteczne:				
	a) c. k. Skarb Państwa . . .	372	41		
	b) masa spadkowa ś. p. Jaźwińskiego .	310	76	683	17
	Czysty stan czynny			6,277.318	65
	Razem .			6,278.001	82

III. Stan majątku zarodowego funduszu Władysława

STAN CZYNNY.

		Szczegółem		Ogółem	
		K	g	K	g
1	Zapas kasowy z końcem roku 1906:				
	a) w gotówce	512	75		
	b) w efektach	182.400	—	182.912	75
2	Na lokacyi			920	—
	Razem . . .			183.832	75

IV. Stan majątku rezerwowego funduszu Władysława

STAN CZYNNY.

		Szczegółem		Ogółem	
		K	g	K	g
1	Zapas kasowy z końcem roku 1906:				
	a) w gotówce	3.191	34		
	b) w efektach	27.400	—	30.591	02

hr. Skarbka z końcem roku 1906.

STAN BIERNY.

		Szczegółem		Ogółem	
		K	g	K	g
—	Stan bierny			—	—
—	Czysty stan czynny			183.832	75
	Razem . . .			183.832	75

hr. Skarbka z końcem roku 1906.

STAN BIERNY.

		Szczegółem		Ogółem	
		K	g	K	g
—	Stan bierny			—	—
—	Czysty stan czynny			30.591	02

V. Stan majątku własnej asekuracyi fundacyi

STAN CZYNNY.

		Szczegółem K	g	Ogółem K	g
1	Zapas kasowy z końcem roku 1906 i .			17.357	90
2	Na lokacyi			38.510	14
3	Należytości premii od dzierżawców . .			879	55
	Razem . . .			56.747	59

VI. Stan majątku funduszu emerytury urzędników

STAN CZYNNY.

		Szczegółem K	g	Ogółem K	g
1	Zapas kasowy z końcem roku 1906:				
	a) w gotówce	2.815	14		
	b) w efektach	47.200	—	50.015	14
2	Na lokacyi			2.404	64
3	Zaległe wkładki od urzędników			265	90
	Razem . . .			52.685	68

Stanisława hr. Skarbka z końcem roku 1906.

STAN BIERNY.

		Szczegółem K	Szczegółem g	Ogółem K	Ogółem g
1	Nadpłata premii przez dzierżawców . .			—	06
—	Czysty stan czynny			56.747	53
	Razem . . .			56.747	59

fundacyi Stanisława hr. Skarbka z końcem roku 1906.

STAN BIERNY.

		Szczegółem K	Szczegółem g	Ogółem K	Ogółem g
1	Nadpłacone wkładki od urzędników . .			14	55
—	Czysty stan czynny			52.671	13
	Razem . . .			52.685	68

Bilans ogólny fundacyi Stanisława hr. Skarbka za r. 1906.

	Bilans z dnia 1. stycznia 1906 r.				Obrót w roku 1906				Bilans z dnia 31. grudnia 1906 r.			
	Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma	
	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
Wierzyt. fund. zarod. St. hr. Skarbka	—	—	311.740	—	64.880	—	92.090	—	—	—	338.950	—
Fundusz obrotowy St. hr. Skarbka	—	—	83.943	36	9.813	70	43.872	71	—	—	118.002	35
Fundusz zarodowy Wł. hr. Skarbka	—	—	183.203	—	14.669	49	15.299	24	—	—	183.832	73
Fundusz rezerwowy Wł. hr. Skarbka	—	—	27.299	11	3.478	24	6.770	15	—	—	30.591	02
Fundusz asekuracyi własnej	—	—	46.363	01	37.970	53	48.355	05	—	—	56.747	53
Fundusz emerytury urzędników Fundacyi	—	—	49.646	99	68.399	04	71.423	18	—	—	52.671	13
Dobra Brzozdowce	330.040	23	—	—	—	—	—	—	330.040	23	—	—
„ Drohowyże	879.284	45	—	—	—	—	—	—	879.284	45	—	—
„ Kulików	11.312	13	—	—	—	—	—	90	11.222	13	—	—
„ Opary	287.736	—	—	—	—	—	—	—	287.736	—	—	—
„ Ostałowice	136.404	—	—	—	—	—	—	—	136.404	—	—	—
„ Rożniatów	216.042	—	—	—	—	—	—	—	216.042	—	—	—
„ Smorze	139.112	—	—	—	—	—	—	—	139.112	—	—	—
„ Żabie	166.480	—	—	—	—	—	—	—	166.480	—	—	—
„ Żydaczów	361.021	51	—	—	—	—	—	—	361.021	51	—	—
Gmach teatru	1,162.510	40	—	—	—	—	—	—	1,162.510	40	—	—
Realności i strzelnica wojskowa	66.750	09	—	—	—	—	—	—	66.750	09	—	—
Gmach zakładu sierót	1,074.071	12	—	—	—	—	—	—	1,074.071	12	—	—
Ruchomości administracyi centr.	7.753	07	—	—	1.547	94	469	73	8.831	28	—	—
Ruchomości zakładu sierót w Drohowyżu	123.990	80	—	—	6.172	74	7.429	78	122.733	76	—	—
Ruchomości warszt. zakł. sierót w Drohowyżu	32.312	30	—	—	17	—	1.616	47	30.712	83	—	—
Efekta	1,585.617	21	—	—	58.905	58	38.172	66	1,606.350	13	—	—
Kasa	237.834	38	—	—	1,133.669	36	1,319.857	—	51.646	74	—	—
Wierzyciele	—	—	—	—	13.011	24	13.025	79	—	—	14	55
Dłużnicy	12.140	96	—	—	313.306	81	200.962	11	124.485	66	—	—
Lokacye	262.194	08	—	—	174.844	87	58.204	17	378.834	78	—	—
Pożyczka z fund. zarod. Stan. hr. Skarbka	311.740	—	—	—	72.000	—	44.790	—	338.950	—	—	—
Depozyta obce	—	—	43.806	65	94.538	29	83.883	29	—	—	33.151	65
Kaucye własne	466	20	—	—	—	—	—	—	466	20	—	—
Zaliczki zwrotne	3.379	81	—	—	169 909	77	170.316	58	2.973	—	—	—
Kaucye obce	—	—	186.584	59	40.042	88	55.756	01	—	—	202.297	72
Depozyta lasowe	—	—	206.194	62	631	95	126.465	38	—	—	332.028	03
Dzierżawcy	8.590	41	—	—	372.522	53	357.957	53	23.155	41	—	—
Długi hipoteczne	—	—	683	17	—	—	—	—	—	—	683	17
Fundusz zarod. Stan. hr. Skarbka	—	—	6,277.318	65	2.600	—	2.600	—	—	—	6,277.318	65
Budowa wodociągów w zakładzie sierót	—	—	—	—	24.135	85	—	—	24.135	85	—	—
Rk. Przechodni	—	—	—	—	82.339	02	—	—	82.399	02	—	—
	7,416.783	15	7,416.783	15	2,759.406	83	2,759.406	83	7,626.288	59	7,626.288	59

Fundacya
STANISŁAWA HR. SKARBKA.

Wyciąg
z zamknięć rachunkowych
za rok 1907,

sporządzony na podstawie rachunków przedłożonych przez kuratoryę fundacyi.

I. Fundusz obrotowy fundacyi

A) Porównanie wynikłości funduszu obrotowego z r. 1907,

DOCHODY:

Rubryka	Poszczególnienie:	Wynikłość w r. 1907		Budżetem, względnie kredytem dodatkowym uchwalona kwota		W porównaniu z kwotą uchwaloną okazuje się wynikłość			
						mniejsza		większa	
		K	g	K	g	K	g	K	g
I	Zarząd centralny . .	623	92	—	—	—	—	623	92
II	Legaty i gracye . .	—	—	—	—	—	—	—	—
III	Gmach teatru we Lwowie	70.000	—	70.000	—	—	—	—	—
IV	Dobra ziemskie:								
	a) dobra Kulików .	10.200	—	9.600	—	—	—	600	—
	b) „ Brzozdowce .	104.863	54	109.980	77	5.117	23	—	—
	c) „ Drohowyże .	185.792	08	169.328	50	—	—	16.463	58
	d) „ Opary . .	46.500	52	46.737	10	236	58	—	—
	e) „ Ostałowice .	32.436	73	32.270	16	—	—	166	57
	f) „ Rożniatów-Duba . . .	75.004	89	73.354	70	—	—	1.650	19
	g) dobra Smorze-Klimiec . . .	32.820	01	40.059	50	7.239	49	—	—
	h) dobra Żabie . .	92.280	44	84.390	—	—	—	7.890	44
	i) „ Żydaczów .	43.712	—	51.715	—	8.003	—	—	—
	j) realności lwowskie .	23.306	50	23.206	—	—	—	100	50
	k) przedsiębiorstwa w dobrach . . .	3.902	17	308	—	—	—	3.594	17
	l) rozmaite . . .	12.944	64	9.400	—	—	—	3.544	64
V	Pożyczki	1.700	—	1.700	—	—	—	—	—
VI	Prowizye czynne . .	56.880	45	58.313	90	1.433	45	—	—
VII	Zakład sierót w Drohowyżu . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII	Przygodne . . .	2.340	97	600	—	—	—	1.740	97
	Suma dochodów .	795.308	86	780.963	63	22.029	75	36.374	98
	Nadwyżka wydatków	—	—	—	—	+ 14.345 K 23 g			
	Razem . .	795.308	86	780.963	63				

Stanisława hr. Skarbka.

z kwotami uchwalonemi w budżecie na r. 1907.

WYDATKI:

Rubryka	Poszczególnienie:	Wynikłość w r. 1907		Budżetem względnie kredytem dodatkowym uchwalona kwota		W porównaniu z kwotą uchwaloną okazuje się wynikłość			
						mniejsza		większa	
		K	g	K	g	K	g	K	g
I	Zarząd centralny	58.682	40	57.137	—	—	—	1.545	40
II	Legaty i gracye	47.762	—	47.762	—	—	—	—	—
III	Gmach teatru we Lwowie	28.540	68	27.399	10	—	—	1.141	58
IV	Dobra ziemskie:								
	a) dobra Kulików	4.284	20	3.906	18	—	—	378	02
	b) „ Brzozdowce	48.793	23	64.902	28	16.109	05	—	—
	c) „ Drohowyże	89.872	91	87.318	64	—	—	2.554	27
	d) „ Opary	26.074	93	20.659	58	—	—	5.415	35
	e) „ Ostałowice	26.970	71	19.694	76	—	—	7.275	95
	f) „ Rożniatów-Duba	41.588	44	49.714	35	8.125	91	—	—
	g) dobra Smorze-Klimiec	25.061	64	29.708	90	4.647	26	—	—
	h) dobra Żabie	38.710	30	39.937	60	1.227	30	—	—
	i) „ Żydaczów	16.643	12	23.609	04	6.965	92	—	—
	j) realności lwowskie	2.655	82	2.560	49	—	—	95	33
	k) przedsiębiorstwa w dobrach	2.995	64	801	50	—	—	2.194	14
	l) rozmaite	26.380	95	27.180	—	799	05	—	—
V	Pożyczki	26.190	—	26.190	—	—	—	—	—
VI	Prowizye czynne	—	—	—	—	—	—	—	—
VII	Zakład sierót w Drohowyżu	267.748	33	234.097	30	—	—	33.651	03
VIII	Przygodne	8.012	30	6.500	—	—	—	1.512	30
	Suma wydatków	786.967	60	769.078	72	37.874	49	55.763	37
	Nadwyżka dochodów	8.341	26	11.884	91	+ 17.888 K 88 g			
	Razem	795.308	86	780.963	63				

B) Stan majątku obrotowego fundacyi

Stan czynny.

		Szczegółem		Ogółem	
		K	g	K	g
1	Zapas kasowy z końcem roku 1907:				
	a) w gotówce	33.849	64		
	b) w efektach	232.253	17	266.102	81
2	Na lokacyi			300.000	—
3	Kaucye własne, na polowanie, rybołostwo i t. d.			567	60
4	Wartość dóbr Kulików			11.222	13
5	Wartość ruchomości inwentaryalnych:				
	a) w biurze administracyi centralnej . .	2.725	20		
	b) w dobrach	5.931	98		
	c) dom mieszkalny w Rożniatowie . .	8.000	—	16.657	18
6	Należytości czynne:				
	a) u dłużników	86.284	97		
	b) u dzierżawców	36.429	45		
	c) zaliczki na płace urzędników fundacyi	5.910	—	128.624	42
7	Zakład sierót i ubogich w Drohowyżu:				
	a) wartość ruchomości zakładu.	127.048	97		
	b) „ „ warsztatów . .	30.434	59		
	c) budowa wodociągu	120.005	71		
	d) wartość zapasów w magazynach . .	51.709	77		
	e) wierzytelności zakładu	3.370	09		
	f) zapas kasowy z końcem r. 1907 . .	10.807	76	343.376	89
8	Rachunek przenośny (wydatki a conto r. 1908)				
	a) utrzymanie budynków	15.220	—		
	b) uprawa lasu	369	54		
	c) podatek rentowy	3.353	20		
	d) adaptacya biura	655	50	19.598	24
	Razem			1,086.149	27

Stanisława hr. Skarbka z końcem roku 1907.

STAN BIERNY.

		Szczegółem		Ogółem	
		K	g	K	g
1	Kaucye i wadya dzierżawców, odbiorców itd.:				
	a) w gotówce	4.081	17		
	b) w efektach	200.744	49	204.825	76
2	Depozyta obce (w gotówce)			2.723	07
3	Depozyta lasowe			328.853	05
4	Należytości bierne:				
	a) fundusz zarodowy Stanisława hr. Skarbka	362.260	—		
	b) reszta za budowę wodociągu w Drowyżu	1.654	45		
	c) nadpłaty dzierżawców	321	65	364.236	10
5	Fundusz budowy dozorcówki			800	—
6	Fundusz umundurowania gajowych . . .			7.538	58
7	Zasiłki b. wychowankom Zakładu drowyskiego przyznane, lecz do rąk nie wypłacone (na ks. Gal. Kasy oszczędności) . . .			23.170	—
	Suma . .			932.146	56
	Czysty stan czynny			154.002	71
	Razem . .			1,086.149	27

II. Stan majątku zarodowego fundacyi Stanisława

Stan czynny.

		Szczegółowo K	Szczegółowo g	Ogółem K	Ogółem g
1	Zapas kasowy z końcem rok 1907:				
	a) w gotówce	42	81		
	b) w efektach	1,096.700	—	1,096.742	81
2	Wartość dóbr ziemskich:				
	a) dobra Brzozdowce . . .	330.040	23		
	b) „ Drohowyże	879.714	45		
	c) „ Opary	287.736	—		
	d) „ Ostałowice	136.404	—		
	e) „ Rożniatów-Duba . . .	216.042	—		
	f) „ Smorze-Klimiec . . .	140.474	81		
	g) „ Żabie	166.480	—		
	h) „ Żydaczów	358.995	51	2,515.887	—
3	Wartość realności:				
	a) gmach teatru hr. Skarbka we Lwowie	1,162.510	40		
	b) Kortumówka i Frydrychówka .	66.750	09		
	c) gmach zakładu w Drohowyżu .	1,074.071	12	2,303.331	61
4	Należytości czynne (pożyczki udzielone funduszowi obrotowemu Stanisława hr. Skarbka)			362.260	—
	Razem .			6,278.221	42

hr. Skarbka z końcem roku 1907.

Stan bierny.

		Szczegółowo		Ogółem	
		K	g	K	g
1	Długi hipoteczne:				
	a) c. k. Skarb Państwa . . .	372	41		
	b) masa spadkowa ś. p. Jażwińskiego	310	76	683	17
	Czysty stan czynny			6,277.538	25
	Razem .			6,278.221	42

III. Stan majątku zarodowego funduszu Władysława

STAN CZYNNY.

		Szczegółem		Ogółem	
		K	g	K	g
1	Zapas kasowy z końcem roku 1907:				
	a) w gotówce	516	45		
	b) w efektach	183.400	—	183.916	45
2	Na lokacyi			920	—
	Razem . . .			184.836	45

IV. Stan majątku rezerwowego funduszu Władysława

STAN CZYNNY.

		Szczegółem		Ogółem	
		K	g	K	g
1	Zapas kasowy z końcem roku 1907:				
	a) w gotówce	334	84		
	b) w efektach	34 300	—	34.634	84

hr. Skarbka z końcem roku 1907.

STAN BIERNY.

		Szczegółem K	Szczegółem g	Ogółem K	Ogółem g
—	Stan bierny			—	—
—	Czysty stan czynny			184.836	45
	Razem . . .			184.836	45

hr. Skarbka z końcem roku 1907.

STAN BIERNY.

		Szczegółem K	Szczegółem g	Ogółem K	Ogółem g
—	Stan bierny			—	—
—	Czysty stan czynny			34.634	84

V. Stan majątku funduszu asekuracyi własnej fundacyi

STAN CZYNNY.

		Szczegółem K	Szczegółem g	Ogółem K	Ogółem g
1	Zapas kasowy z końcem r. 1907 . . .			8.484	16
2	Na lokacyi			50.294	92
3	Należytości premii od dzierżawców . .			1.043	38
	Razem . . .			58.822	46

VI. Stan majątku funduszu emerytury urzędników

STAN CZYNNY.

		Szczegółem K	Szczegółem g.	Ogółem K	Ogółem g
1	Zapas kasowy z końcem r. 1907:				
	a) w gotówce.	182	42		
	b) w efektach	49.600	—	49.782	42
2	Na lokacyi.			495	59
3	Zaległe wkładki od urzędników			39	91
	Razem . . .			50.317	92

Stanisława hr. Skarbka z końcem roku 1907.

STAN BIERNY

		Szczegółem K	Szczegółem g	Ogółem K	Ogółem g
—	Stan bierny			—	—
—	Czysty stan czynny			58.822	46
	Razem . . .			58.822	46

fundacyi Stanisława hr. Skarbka z końcem roku 1907.

STAN BIERNY.

		Szczegółem K	Szczegółem g	Ogółem K	Ogółem g
—	Stan bierny			—	—
—	Czysty stan czynny			50.317	92
	Razem . . .			50.317	92

Bilans ogólny fundacyi Stanisława hr. Skarbka za r. 1907.

	Bilans z dnia 1. stycznia 1907 r.				Obrót w roku 1907				Bilans z dnia 31. grudnia 1907 r.			
	Winien		Ma		Winien		Ma		Winien		Ma	
	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
Wierzyteln. fund. zarod. St. hr. Skarbka	—	—	338.950	—	66.680	—	89.990	—	—	—	362.260	—
Fundusz obrotowy St. hr. Skarbka	—	—	118.002	37	36.446	59	72.446	93	—	—	154.002	71
Fundusz zarodowy Wł. hr. Skarbka	—	—	183.832	75	21.284	83	22.288	53	—	—	184.836	45
Fundusz rezerwowy Wł. hr. Skarbka	—	—	30.591	02	8.586	46	12.630	28	—	—	34.634	84
Dobra Brzozdowce	330.040	23	—	—	—	—	—	—	330.040	23	—	—
„ Drohowyże	879.284	45	—	—	430	—	—	—	879.714	45	—	—
„ Kulików	11.222	13	—	—	—	—	—	—	11.222	13	—	—
„ Opary	287.736	—	—	—	—	—	—	—	287.736	—	—	—
„ Ostałowice	136.404	—	—	—	—	—	—	—	136.404	—	—	—
„ Rożniatów	216.042	—	—	—	—	—	—	—	216.042	—	—	—
„ Smorze	139.112	—	—	—	1.362	81	—	—	140.474	81	—	—
„ Żabie	166.480	—	—	—	—	—	—	—	166.480	—	—	—
„ Żydaczów	361.021	51	—	—	—	—	2.026	—	358.995	51	—	—
Gmach teatru	1,162.510	40	—	—	—	—	—	—	1,162.510	40	—	—
Realności i strzelnica na Kortumówce	66.750	09	—	—	—	—	—	—	66.750	09	—	—
Gmach Zakładu sierot	1,074.071	12	—	—	—	—	—	—	1,074.071	12	—	—
Ruchomości administracyi centr.	8.831	28	—	—	717	79	891	89	8.657	18	—	—
Ruchomości Zakł. sierot	122.733	76	—	—	15.528	65	11.213	44	127.048	97	—	—
Ruchomości warsztat. Zakładu sierot	30.712	83	—	—	—	—	278	24	30.434	59	—	—
Kasa	51.646	74	—	—	1,159.913	06	1,169.149	48	42.410	32	—	—
Wierzyciele	—	—	14	55	1.272	03	2.911	93	—	—	1.654	45
Lokacye	378.834	78	—	—	79.713	45	106.837	72	351.710	51	—	—
Pożyczki z fund. zarod. St. hr. Skarbka	338.950	—	—	—	49.500	—	26.190	—	362.260	—	—	—
Depozyta obce	—	—	33.151	65	137.907	65	138.987	65	—	—	34.231	65
Budynki nowe	—	—	—	—	28.952	30	20.952	30	8.000	—	—	—
Kaucye własne	466	20	—	—	101	40	—	—	567	60	—	—
Depozyta lasowe	—	—	332.028	05	53.175	—	50.000	—	—	—	328.853	05
Długi hipoteczne	—	—	683	17	—	—	—	—	—	—	683	17
Fundusz zarodowy Stan. hr. Skarbka	—	—	6,277.318	65	35.538	41	35.758	01	—	—	6,277.538	25
Budowa wodociągów	24.135	85	—	—	95.869	86	—	—	120.005	71	—	—
Dłużnicy	124.485	66	—	—	263.914	23	302.075	01	86.324	88	—	—
Rk. Przenośny	82.339	02	—	—	85.485	86	82.339	02	85.485	86	—	—
Kaucye obce	—	—	202.297	72	60.615	15	63.143	19	—	—	204.825	76
Dzierżawcy	23.155	41	—	—	390.645	45	376.649	68	37.151	18	—	—
Efekta	1,606.350	13	—	—	74.177	19	84.274	15	1,596.253	17	—	—
Fundusz asekuracyi własnej	—	—	56.747	53	55.873	34	57.948	27	—	—	58.822	46
Fundusz emerytury urzędników	—	—	52.671	13	97.886	55	95.533	34	—	—	50.317	92
Zaliczki zwrotne	2.973	—	—	—	163.562	84	160.625	84	5.910	—	—	—
	7,626.288	59	7,626.288	59	2,985.140	90	2,985.140	90	7,692.660	71	7,692.660	71

Ls. 2.280/1908. We Lwowie, dnia 7. października 1908.

Atg 288

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału kraj. o udzielaniu pożyczek bezprocentowych na osuszanie i drenowanie gruntów.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego z 19. maja 1908 LW. 41.936/08 przedstawia wyniki osiągnięte w pierwszym roku z pożyczek bezprocentowych udzielanych na osuszanie i drenowanie gruntów z funduszu pożyczkowego, utworzonego na podstawie uchwały Sejmu z dnia 14. listopada 1905.

Z funduszu tego wynoszącego pięć milionów koron miał Wydział krajowy do dyspozycyi pierwszą ratę w kwocie 500.000 koron, zaciągniętą tytułem pożyczki przez Wydział krajowy w Banku krajowym w 4% obligacyach komunalnych IV. emisyi tegoż Banku, według planu umorzenia w sprawozdaniu szczegółowo przedstawionego.

Pożyczkę zrealizowano dopiero 2. maja 1907 w ten sposób, że spieniężono obligacye po kursie 96½ koron tak, że uzyskano gotówkę w kwocie 483.917 koron 13 hal. a stratę w kwocie 16.082 kor. 87 hal. pokryto z funduszu dyspozycyjnego na drobne melioracye.

Wyniki uzyskane w pierwszym roku (1907) nie przedstawiają się zbyt różowo, co też sprawozdanie samo przyznaje, a to z tego powodu, ponieważ do końca roku 1907 zdrenowano tylko 940 ha = 1.629 morgów zamiast przewidywanych w sprawozdaniu komisyi z roku 1907 i przez Sejm na posiedzeniu dnia 15. marca 1907 — 3.000 – 3.500 morgów rocznie oprócz osuszenia gruntów rowami otwartymi. Z tego to powodu nie wyczerpano całego kredytu lecz wydano tylko 266.788 kor. 28 hal., reszta zaś 199.737 kor. 74 hal. pozostała na lokacyi w Banku krajowym.

Główną przyczyną tego, iż już w roku 1907 nie została zdrenowaną przewidywana ilość gruntów jest — jak słusznie Wydział krajowy w swem sprawozdaniu podnosi — zbyt późne zrealizowanie pożyczki, bo dopiero w maju 1907, kiedy roboty drenarskie powinne już były być w pełnym toku Dalszą przyczyną tego są niekorzystne stosunki atmosferyczne w roku 1907, mianowicie ustawiczne słoty, które spowodowały stagnacyę w robotach melioracyjnych.

Nie ulega jednak wątpliwości, że do powolnego postępu robót drenarskich musiał przyczynić się też brak inżynierów i technicznego personalu pomocniczego. Widać to ze sprawozdania Wydziału krajowego, w którem usprawiedliwia się oddanie robót w jednej majętności w powiecie buczackim Bankowi melioracyjnemu we Lwowie. Komisya uznając pożyteczną działalność biura melioracyjnego, radaby rozwój jego zapewnić i dlatego też z powyższych względów uważa za sto-

sowne brak sił technicznych w biurze melioracyjnem podnieść i wyrazić życzenie, by w sprawie tej Wydział krajowy przyszedł z odpowiednimi wnioskami.

Wskazanem byłoby również, aby zorganizowano systematyczną kontrolę robót drenarskich wykonywanych przy pomocy pożyczek bezprocentowych przez doświadczonych inżynierów kultury krajowej. W ten sposób wytwarzałoby się u właścicieli gruntów większe zaufanie do wykonywanych na ich koszt robót A zaufanie to jest tem bardziej potrzebnem, iż w kraju naszym wskutek różnych historycznych i tradycyjnych przyczyn społeczeństwo odnosi się zbyt konserwatywnie i odpornie wobec wszelkich reform i nowoczesnych ulepszeń nawet na polu ekonomicznem. Należałoby przeto każdą społeczno-ekonomiczną akcyę a zatem i sprawę drenowania i osuszania gruntów traktować nie tylko z materyalistycznego czysto cyfrowego stanowiska ale też i z ideowego, mającego na celu wyrugowanie wszelkich uprzedzeń i konserwatyzmu wytwarzających lub tylko podtrzymujących odporność szerokich mas naszego kraju wobec wszelkich nowoczesnych a bardzo pożądanych reform na polu gospodarstwa.

Należy też podnieść bardzo mały procent udzielania bezprocentowych pożyczek na drenowanie gruntów włościańskich. W roku ubiegłym na gruntach włościańskich zupełnie nie wykonano drenowania przy pomocy tych pożyczek, a i ze zgłoszonych do dnia 12. maja b. r. próśb o pożyczki na drenowanie okazuje się, że na 34 zgłoszeń 32 pochodzą od obszarów dworskich a tylko 2 zgłoszenia od gmin. Stan taki wynika stąd, że włościanie wolą korzystać z funduszu subwencyjnego a po drugie stąd, iż włościanie za mało jeszcze świadomi są korzyści wynikających z melioracyi.

Wogóle jednak jest faktem, iż drenowanie gruntów w Galicyi odbywa się bardzo pomału, a fakt ten powinien spowodować Wydział krajowy do pewnej akcyi, któraby obudziła żywsze zainteresowanie i zachęciła gminy i włościan do korzystania z ułatwień i kredytów, jakie Sejm w tym kierunku uchwala. Nie należy zapominać o tem, że tylko przekonanie jak najszerszych mas ludności o korzyściach melioracyi prowadzić może do rozwinięcia się akcyi melioracyjnej w kraju na wielką skalę, do tworzenia się drenarskich i wogóle melioracyjnych przedsiębiorstw prywatnych i t. p. Inaczej drenowanie i osuszanie gruntów włościańskich przez zanadto długie czasy jeszcze nie pozwoliłoby doprowadzić do ogólnej poprawy stosunków rolniczych w kraju. Zaś zwalczanie niechęci i odporności ludu wobec jednego rodzaju akcyi melioracyjnej osłabiłoby niechęć ludności i do innych nowoczesnych ulepszeń i w ten sposób przyzwyczaiłoby się ludność do większej pomysłowości i do postępu w gospodarstwie rolniczem.

Sprawozdanie z roku zeszłego L. 2.032/1907 podnosi, że sprawą szerzenia idei melioracyjnej zajmuje się żywo Towarzystwo Kółek rolniczych i że rozwija ono w tym kierunku silną agitacyę słowem i pismem a szczególnie za pośrednictwem nauczycieli wędrownych. Jakkolwiek praca tego rodzaju jest godna uznania i pochwały, to jednak nie może być ona uważaną za wystarczającą.

Dalej z przytoczonego powyżej sprawozdania za r. 1907 wynika, że praca ta agitacyjna prowadzoną jest głównie w Galicyi zachodniej, a tymczasem olbrzymie obszary środkowej i wschodniej Galicyi wymagają także drenowania a mimo to w tych częściach kraju analogicznej pracy chociażby tylko agitacyjnej nie ma dotychczas. Wobec tego Komisya sądzi, że należałoby dążyć do tego, aby idea melioracyi była jaknajbardziej popularyzowaną za pośrednictwem prasy, wykładów, lustratorów i nauczycieli wędrownych krajowych towarzystw gospodarskich, oświatowych i t. p. i w tym celu należałoby akcyę taką popierać przez udzielanie odpowiednich subwencyj szczególnie krajowym towarzystwom gospodarskim i oświatowym bez względu na ich charakter narodowy na utrzymywanie nauczycieli wę-

drownych. W zamian za to należałoby żądać, aby ci lustratorowie i nauczyciele wędrowni przy każdej sposobności oryentowali się co do potrzeb podniesienia kultury rolnej u ludności włościańskiej i nakłaniali ją do melioracyi i aby udzielali informacyi, jak poprawę tę w dzisiejszych warunkach osiągnąć można.

Nie mniej i organa krajowe a w szczególności urzędnicy krajowego biura melioracyjnego winni przez chętne udzielanie informacyj a nawet organizowanie i urządzanie odpowiednich wykładów szerzyć ideę melioracyi wśród naszego społeczeństwa i rozpraszać jego obawy, uprzedzenia i niedowierzania, jakkolwiek tu z uznaniem podnieść należy, iż stosunki pod tym względem w krajowem biurze melioracyjnem stają się coraz więcej zadowalniającymi.

Również i Wydziały powiatowe powinny z większą przychylnością, jak dotychczas, popierać dobre zamiary melioracyjne szczególnie gmin i włościan. Ze względów, że Wydziały powiatowe są z reguły przeciążone pracą i ponieważ nie mają fachowych organów techniczno-melioracyjnych, byłoby wskazanem zarządzić, aby podania w sprawach kultury wniesione do Wydziałów powiatowych, też Wydziały odsyłały natychmiast do krajowego biura melioracyjnego, względnie do Wydziału krajowego, względnie, aby strony z takiemi podaniami wprost do Wydziału krajowego odsyłały.

Co do kosztów drenowania, to wskazanemby było, aby Wydział krajowy podawał w zestawieniach obok rzeczywistych kosztów drenowania, także i koszta preliminowane celem porównania względnie oryentowania, o ile projektowane roboty wykonane zostały w granicach kosztorysu.

Komisya podnosi też, iż obecny niedostatek i drożyzna rurek drenowych powinny zwrócić uwagę Wydziału krajowego i skłonić go do bardziej wydatnego popierania produkcyi rurek drenowych.

Sprawozdanie Wydziału krajowego podaje, iż w roku 1907 przyznano ogółem 19 pożyczek w łącznej kwocie 466.526 kor. 02 hal., w czem jedna pożyczka została zrealizowaną, jakkolwiek drenowania wcale nie rozpoczęto. A zatem zaznaczyć wypada, iż dotycząca kwota pożyczkowa nie została należycie wykorzystaną, a nadto odsetki od niej w myśl umowy z c. k. Ministerstwem przypadły na rzecz Skarbu państwa.

W sprawie bezprocentowych pożyczek na drenowanie wpłynęła do Sejmu dnia 17. września b. r. do L. 565/310 petycya Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego żądająca zmiany warunków spłaty pożyczek melioracyjnych w tym kierunku, aby plan amortyzacyjny tych pożyczek rozpoczynał się dopiero w pięć lat po ukończeniu drenowania, jakoteż zmiany dotychczasowego sposobu prowadzenia robót drenarskich przez organy Wydziału krajowego, a w szczególności większego uwzględnienia racyonalnej konkurencyi przy zamawianiu rurek drenowych.

Mimo trafności motywów tej petycyi, Komisya obecna żądania pierwszego petycyi uwzględnić nie może, a to z tego powodu, iż obecny plan amortyzacyjny opiera się na umowie co do sposobu udzielania i spłacania pożyczek zawartej między Wydziałem krajowym i c. k. Ministerstwem i że do zmiany planu amortyzacyjnego potrzebną jest poprzednia zmiana powyższej umowy. Sprawę doprowadzenia do tej umowy pozostawia się ewentualnej rozwadze Wydziału krajowego.

Co się tyczy drugiego żądania petycyi, to Komisya konstatuje, iż wedle omawianego sprawozdania Wydziału krajowego tenże Wydział „zaniechał już w roku 1908 zamawiania rurek drenowych dla poszczególnych robót i pozostawił to interesowanym właścicielom gruntów drenować się mających“, dając im przez to możność swobodnego korzystania z konkurencyi. Wobec tego to drugie żądanie petycyi stało się bezprzedmiotowem.

Kończąc, Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. „Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 19. maja 1908 do LW. 41.936/1908 o udzielaniu pożyczek bezprocentowych na osuszanie i drenowanie gruntów.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby tenże zorganizował systematyczną kontrolę robót drenarskich, wykonywanych przy pomocy pożyczek bezprocentowych, przez doświadczonych inżynierów.“

Tem sprawozdaniem załatwioną została petycya Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego, wniesiona do Sejmu dnia 17. września 1908 do Ls. 565/310.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Skwarko.

Ls. 99|08. Aleg 289

We Lwowie, dnia 12. października 1908.

289

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej wniosku p. Merunowicza i petycyi Wydziału Rady pow. we Lwowie, w sprawie ustanowienia c. k. Sądu pow. w Jaryczowie nowym.

Wysoki Sejmie!

Poseł Merunowicz w swym wniosku, zaś Wydział Rady pow. w swej petycyi domagają się utworzania c. k. Sądu pow. w Jaryczowie nowym. Wydział Rady pow. we Lwowie, na uzasadnienie swej petycyi, powołuje się na uchwałę lwowskiej Rady powiatowej, przedkłada oraz uchwały Rad gminnych w Barszczowicach, Ceperowie, Jaryczowie starym, Pikułowicach, Podliskach wielkich, Rudańcach, Zapytowie, Dziedziłowie, Chreniowie, Kłodnie, — tudzież opinie obszarów dworskich w Barszczowicach, Ceperowie, Rudańcach i Kłodnie, z których wynika, że z powodu znacznej odległości powyższych miejscowości od Lwowa, utworzenie c. k Sadu pow. w Jaryczowie nowym jest rzeczą konieczną.

Sprawa ta nie jest nową, jeszcze bowiem w r. 1894 Wys. Sejm na podstawie uchwały Komisyi prawniczej z 9|2 1894, polecił Wydziałowi kraj. zbadanie sprawy i przedłożenie odpowiednich wniosków.

Wówczas to Wydział kraj. odniósł się odezwą z dn. 10|8 1895 L. 52571, nastąpnie 12|11 1895 L. 70994 do wyższego Sądu kraj. we Lwowie o udzielenie opinii.

Ponieważ dotąd opinia ta Wydziałowi kraj. udzieloną nie została, przeto Komisya prawnicza dla braku dostatecznego materyału, nie jest w stanie ocenić, o ile życzeniu petentów można zadość uczynić.

Wobec tego jednak, że sprawa przeciąga się zbyt długo a strony interesowane kilkakrotnie upominały się o jej załatwienie, jak o tem świadczy niezałatwiona petycya gmin powiatu Lwowskiego z 22/4 1900 oraz równie niezała-

twiony wniosek posłów Abrahamowicza i Merunowicza z 26. września 1907. przeto komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Merunowicza oraz petycyę Wydziału Rady pow. we Lwowie w sprawie utworzenia c. k. Sądu pow. w Jaryczowie nowym odstępuje się Wydziałowi kraj. do zbadania i przedłożenia wniosku na najbliższej sesyi.

Tem samem zostaje załatwiona petycya ludności okolicy Jaryczowa. (z dnia 15/9. 1908. Ls. 101|7).

Przewodniczący:
Maiss

Sprawozdawca:
A. Brunicki.

Ls. 2337/08. We Lwowie, dnia 12. października 1908.

Sprawozdanie

komisyi prawniczej

w sprawie: a) wniosku posła A. Brunickiego i tow. o przekazanie całych nadwyżek z obrotu kas sierocych na cele wychowania ubogich, zaniedbanych dzieci, oraz co do użycia gminnych funduszów, ubogich na tworzenie zakładów wychowawczych dla dzieci bez opieki, lub zaniedbanych, — następnie b) co do petycyi „Rady opiekuńczej“ w Krakowie o budowę krajowych zakładów, sierocych i o zmianę ustaw co do kosztów utrzymania i wychowania dzieci.

Wysoki Sejmie!

Co do pierwszej części wniosku posła A. Brunickiego, to zauważa się, że Wys. Sejm już uchwałą z dnia 5. marca 1907. powziął rezolucyę, wzywającą c. k. Rząd, ażeby — ze względu, że ustawa z dnia 3. czerwca 1901. Dpp. Nr. 62 o przekazaniu krajom pewnego procentu nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych już z końcem r. 1910. przestaje obowiązywać — przedłożył możliwie jak najrychlej Radzie Państwa nowy projekt ustawy w tym kierunku, iżby wszystkie z końcem r. 1910 urosłe nadwyżki z obrotu — po zatrzymaniu odpowiedniej rezerwy — a następnie corocznie nadwyżki przekraczające te rezerwy były w całości przekazywane krajom.

Na rezuolucyę tę otrzymał Wydział krajowy w listopadzie z r. odpowiedź z c. k. Ministerstwa, że Rząd nie może się jeszcze oświadczyć w tym względzie, gdyż wyczekiwać trzeba dalszych doświadczeń co do skutków dotychczasowego sposobu użycia tych nadwyżek, a nadto dla uregulowania tej sprawy także rozwój ustawodawstwa na polu wychowania sierót i opieki nad niemi będzie miarodajnym. W każdym razie nie omieszka Rząd o ewentualnych dalszych zarządzeniach w sprawie nadwyżek z kas sierocych wcześnie zawiadomić reprezentacye krajowe.

Ponieważ tedy dotychczasowa ustawa o nadwyżkach kas sierocych już wkrótce przestanie obowiązywać, a od przyszłego ustawowego uregulowania tej sprawy zależy nie tylko dalsze utrzymywanie kilkuset sierót kosztem funduszu sierocego wychowywanych, lecz także wszelka dalsza akcya krajowa na polu opieki i wychowywania ubogich dzieci, przeto pożądanem jest, by jak najspieszniej, a już najpóźniej w roku przyszłym rozstrzygnięta została ostatecznie ta kwestya, czy i w jakiej mierze kraj liczyć może na udział w nadwyżkach z obrotu kas sierocych.

Dlatego zgodnie z wnioskiem, który domaga się wydania odnośnej ustawy już w r. 1909, Komisya proponuje odpowiednią rezolucyę z wezwaniem do c. k. Rządu.

Co się tyczy drugiej części wniosku posła A. Brunickiego w sprawie ewentualnego użycia gminnych funduszów ubogich na tworzenie zakładów wychowawczych dla sierót, to komisya nadmienia że Wys. Sejm uchwałą z dnia 5. marca 1907 polecił Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę i zbadał, czyby fundusze gmin, pochodzące z grzywien karnych nie mogły być użyte na tworzenie po powiatach domów zaopatrzenia i wychowania ubogich sierót.

Gdy jednakże Wydział krajowy w tym kierunku nie przeprowadził żadnej akcyi, ograniczywszy się tylko na stwierdzeniu, że sprawa ta w ogóle dla szczupłości funduszu krajowego sierocego jest jeszcze przedwczesną — przeto Wys. Sejm już w bieżącej sesyi na wniosek komisyi prawniczej i w załatwieniu powyższego sprawozdania Wydziału krajowego polecił temuż uchwałą z dnia 7. października 1908. bezzwłoczne wykonanie uchwały sejmowej z 5. marca 1907.

Myśl zatem poruszona we wniosku p. A. Brunickiego znalazła już wyraz w powyższej rezolucyi, wobec czego Komisya mimo tego, że myśl tę w zupełności podzielą, nie widzi potrzeby ponawiania tego żądania, uważa tę część wniosku obecnie za bezprzedmiotową.

Ponieważ — jak to już wyżej zaznaczono — kwestya przyznania krajowi nadwyżek z obrotu kas sierocych, względnie udziału, jaki przypadnie krajowi z tych nadwyżek po r. 1910, wiąże się ściśle z dalszą akcyą krajową na rzecz ubogich sierót, — przeto Komisya uznała za wskazane tem samem sprawozdaniem objąć także poruszoną w petycyi „Rady opiekuńczej“ w Krakowie sprawę budowy krajowych zakładów sierocych.

Sprawa ta już od lat kilku przychodzi na porządek dzienny Wys. Sejmu.

I tak przy wprowadzeniu w życie ustawy z 2. lutego 1905 o użyciu nadwyżek z obrotu Kas sierocych zbiorowych Wydział krajowy w swem sprawozdaniu podniósł, że sumę, jaką kraj otrzymał tytułem udziału w nadwyżkach z obrotu kas sierocych za lata 1901 1904, należy kapitalizować jako fundusz rezerwowy do dyspozycyi i dezycyi Wys. Sejmu, jak np. na ewentualne założenie krajowego zakładu dla sierót.

W załatwieniu tego sprawozdania powziął też Wys. Sejm na wniosek Komisyi administracyjnaj uchwałę w dniu 15. listopada 1905, którą polecono Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę, czy nie należałoby we wschodniej i zachodniej części kraju założyć po jednym zakładzie wychowawczym krajowym dla sierót i dzieci zaniedbanych lub opuszczonych.

Wykonując tę rezolucyę, przedłożył Wydział krajowy w r. 1906 sprawozdanie tej treści, iż kwestyę założenia krajowych zakładów sierocych uważa za przedwczesną nietylko zasadniczo, ale i pod względem finansowym, a to z uwagi na stan krajowego funduszu sierocego zanadto skromny, ażeby można było już teraz zająć

się kwestyą tworzenia takich zakładów, których ufundowanie i utrzymanie musiałoby niewątpliwie bardzo znaczne i dotkliwe ciężary na kraj nałożyć.

Komisya administracyjna w roku ubiegłym rozpatrując to sprawozdanie, przyszła również do przekonania, że powyższe polecenie Wys. Sejmu co do założenia choćby dwóch krajowych instytucyi wychowawczych jest ze względów finansowych nie do urzeczywistnienia.

W tym też duchu opiewała rezolucya Wys. Sejmu uchwalona w dniu 5. marca 1907, którą przyjęto powyższe sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości, oraz polecono wziąść pod rozwagę sprawę stworzenia po powiatach domów zaopatrzenia i wychowania ubogich sierót, kwestyi zaś tworzenia krajowych zakładów nie brano już w rachubę.

Poruszyło ją jednak na nowo stowarzyszenie rady opiekuńczej w Krakowie, a to w petycyi wniesionej w marcu 1907 do Wys. Sejmu, która była wprawdzie przedmiotem obrad w Komisyi prawniczej we wrześniu 1907, jednakże przez Wys. Sejm nie została załatwioną.

Wniosek Komisyi opiewał na odstąpienie tej petycyi Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy.

Wydział krajowy też po zastanowieniu się nad tym przedmiotem, w sprawozdaniu z czynności Departamentu VI. oświadczył, że budowa krajowych zakładów sierocych jest obecnie — dla braków ku temu funduszów — niemożliwą.

Fundusz rezerwowy krajowego funduszu sierocego wynoszący 250.000 K musi być zachowany na zabezpieczenie utrzymania 477 sierót po koniec r. 1910, względnie aż do wydania nowej ustawy o udziale krajów w nadwyżkach z obrotu kas sierocych zbiorowych.

Wtedy bowiem dopiero, gdy nowa ustawa przyzna krajom wyższe niż dotąd udziały w rzeczonych nadwyżkach, będzie można zastanowić się nad kwestyą utworzenia krajowych zakładów dla sierót, względnie zakładania takich instytucyi po powiatach.

Co do tych powiatowych zakładów sierocych to już w bieżącej sesyi na wniosek Komisyi prawniczej powziął Wys. Sejm w dniu 7. października 1908 uchwałę, którą poleca Wydziałowi krajowemu, aby bezzwłocznie przystąpił do wykonania uchwały sejmowej z 5. marca 1907 w sprawie tworzenia po powiatach w kraju domów zaopatrzenia i wychowania ubogich sierót i dzieci zaniedbanych.

Kwestya krajowych zakładów sierocych pozostała jednak dotąd jeszcze otwartą i nawet w przygotowawcze stadyum nie weszła, ponieważ Wydział kraj. dla niepomyślnego stanu finansów krajowych postanowił nie rozpoczynać w tej mierze żadnej akcyi, a zresztą — jak sam w tegorocznem sprawozdaniu zaznacza — nie otrzymał w tym kierunku żadnych poleceń ani wskazówek od Wys. Sejmu.

Komisya jednak jest zdania, że nie można zadowolnić się dotychczasowem załatwieniem kwestyi sierocej, a mianowicie stwierdzeniem, że niema odpowiednich funduszów na utworzenie krajowych zakładów dla sierót i że dlatego sprawę tę odłożyć trzeba ad feliciora tempora.

Kwestya sieroca stając się coraz groźniejszą, stanowi poważne niebezpieczeństwo społeczne, to też nie można jej załatwienia odkładać, ani pozostawiać do rozwiązania prywatnej dobroczynności, — lecz kraj powinien ująć ją w swe ręce i znaleść sposób i środki do jej skutecznego załatwienia.

Komisya nie zapoznaje trudności, jakie będą do pokonania pod względem finansowych podstaw tej kwestyi; ale z drugiej strony uważa sprawę tworzenia krajowych zakładów sierocych za tak aktualną i tak w obecnej chwili ważną, że

nie waha się wyrazić zdania, iż środki do zrealizowania tej myśli znaleść się powinny i znaleść się muszą.

Obmyśleć więc należy źródła, z których płynąć mają fundusze na budowę i utrzymanie krajowych zakładów dla sierót i w tym kierunku poczynić już teraz potrzebne ku temu kroki, przeprowadzić gruntowne studya i badania.

Komisya nie może też w tym względzie wystąpić już teraz z jakimś szczegółowym projektem stworzenia źródeł, rzuca tylko myśl, której rozwinięcie i urzeczywistnienie zależeć musi od wyniku ścisłego badania, sądzi jednak, że nie jest niemożliwem stworzyć potrzebny fundusz n. p. przez wprowadzenie odrębnych opłat krajowych na rzecz sierót i to ustawowo uregulować.

W tym też duchu stawia komisya poniżej wniosek na uchwalenie odpowiedniej rezolucyi.

Co do drugiego punktu petycyi „Rady opiekuńczej“ t. j. co do zmiany dotychczasowej ustawy o swojszczyźnie i innych przepisów w tym kierunku, aby gminy od obowiązku ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania ubogich niezaopatrzonych dzieci aż do 14. roku życia zostały zwolnione, a obowiązek ten przeszedł na fundusz krajowy, to komisya podziela w zupełności zdanie Wydziału krajowego, wyrażone w sprawozdaniu, że kwestya ta zbyt ważna, wkraczająca w reformę ustawodawstwa gminnego i innych ustaw państwowych, jako trudna zresztą do rozwiązania, nie może być dorywczo traktowaną.

Zmiana zaś ustawy o swojszczyźnie, jako ustawy państwowej, nie leży w kompetencyi Sejmu.

Zresztą i ta akcya musiałaby nałożyć na fundusz krajowy znowu bardzo znaczne ciężary, a nadto byłaby przedwczesną z uwagi na to, że c. k. Rząd już przy wejściu w życie ustawy państw. z 3. czerwca 1901, (o nadwyżkach z obrotu kas sierocych) zaznaczył, że staranie i wychowywanie zaniedbanych dzieci wymaga ustawowego uregulowania wychowawczej opieki na koszt publiczny i dlatego wdrożono między interesowanemi ministerstwami pertraktacye celem wniesienia takiego projektu ustawy.

Jakkolwiek od czasu tego już kilka lat upłynęło, a uregulowanie tej kwestyi w drodze ustawy dotąd nie nastąpiło, to jednak wobec tego, że obecnie c. k. Rząd z okazyi 60-cio letniego jubileuszu panowania Najjaśniejszego Pana i w myśl wielkodusznych intencyi Monarchy wdrożył już na szeroką skalę akcyę co do uregulowania opieki nad sierotami i zaniedbanemi dziećmi, to spodziewać się należy, że ta doniosła społeczna sprawa doczeka się niebawem pomyślnego załatwienia.

Z tych powodów komisya sądzi, że na razie niema potrzeby podejmowania akcyi w kierunku w 2-gim ustępie petycyi wskazanym, lecz ogranicza się na zaproponowaniu odpowiedniej rezolucyi do c. k. Rządu o przyspieszenie ustawowego uregulowania sprawy wychowawczej opieki nad sierotami.

Na podstawie więc powyższych wywodów Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby już w r. 1909 przedłożył Radzie państwa projekt ustawy, mocą której kasy sieroce zbiorowe przekazywałyby krajom na cele wychowania dzieci bez opieki, zaniedbanych i na zaniedbanie narażonych całkowitą sumę nadwyżek z obrotu, jakie wypadną z końcem r. 1910 i lat następnych, zatrzymując tylko odpowiednią rezerwę.

2) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby niezwłocznie wziął pod rozwagę sprawę utworzenia przynajmniej dwóch krajowych zakładów sierocych i w tym celu obmyślił odpowiednie źródła finansowe, z którychby koszta założenia i utrzymania takich zakładów mogły być pokryte — i najbliższej sesyi przedłożył Sejmowi sprawozdanie.

3) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby jak najrychlej uregulował w drodze ustawowej wychowawczą opiekę nad sierotami i zaniedbanemi dziećmi na koszt publiczny.

Maiss
przewodniczący.

Wrześniowski
sprawozdawca.

L. s. 2377/1908. We Lwowie, dnia 12. października 1908.

Aleg. 291

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy miasta Tarnowa co do urządzenia wodociągu.

Wysoki Sejmie!

Jak we wszystkich miastach zachodniej części kraju, tak też i w Tarnowie daje się odczuwać brak dobrej i zdrowej wody, co wpływa niekorzystnie na stosunki zdrowotne i na dalszy rozwój miasta.

To też zarząd miasta w należytem zrozumieniu doniosłości tej żywotnej kwestyi przeprowadzał już od roku 1902 na podstawie uchwał Rady miejskiej poszukiwania za wodą na terenach w najbliższem sąsiedztwie Tarnowa położonych.

Gdy te poszukiwania nie wydały pomyślnego rezultatu, zwrócono uwagę na teren nieco odleglejszy w Świerczkowie i idąc za zdaniem znawców, przystąpiono do energicznego prowadzenia badań, których wynik okazał się pomyślnym, albowiem stwierdzono:

1) że teren ten zawiera dostateczną ilość wody dla zaopatrzenia miasta nie tylko obecnie, gdy miasto liczy 37.000 mieszkańców, ale i w przyszłości, gdy cyfra ta po latach 30 wzrośnie do 55.000;

2) że woda pod względem chemicznym i bakteryologicznym nadaje się do zasilania wodociągu, jak to wynika z orzeczeń znawców profesorów Uniwersytetu Jagiellońskiego Dr. Karola Olszewskiego i Odona Bujwida, tudzież dyrektora szkoły realnej w Tarnowie Karola Trochanowskiego.

Na podstawie tych wyników i orzeczeń znawców, przedstawionych przez kierującego robotami inżyniera Dra Maksymiliana Matakiewicza w sprawozdaniu z lipca 1907, Rada miejska na posiedzeniu w d. 3. października 1907 odbytem uchwaliła jednomyślnie zaopatrzyć miasto wodą głębną z Świerczkowa i zarządziła wypracowanie szczegółowego projektu.

Projekt oceniony korzystnie przez zaproszonych znawców pp. Romana Ingardena, starszego radcę budownictwa, Gustawa Oestena inżyniera z Berlina i Tadeusza Fiedlera, profesora politechniki we Lwowie, oraz kosztorys szczegółowy, opiewający na kwotę 2,050.000 koron, zatwierdziła Rada miejska na posiedzeniu w dniu 21. maja 1908 odbytem.

Na tem samem posiedzeniu uchwaliła Rada miejska na pokrycie wykazanych kosztów zaciągnąć w Banku krajowym pożyczkę komunalną w wysokości 2,200.000 K

z pięćdziesięcioletnią amortyzacyą, przyczem nadwyżka 150.000 K jest przeznaczoną na koszta sfinansowania pożyczki oraz na ewentualną stratę na kursie.

Spłata tej pożyczki wymagać będzie rocznych rat amortyzacyjnych 101.239 K 80 h, koszta zaś ruchu i utrzymania wodociągu 61.760 K 80 h, razem przeto będzie wynosił roczny wydatek 163.000 K.

Gdy gmina z dochodów własnych wynoszących, wraz z dochodami propinacyi 356.900 K, a niewystarczających na zwyczajne potrzeby gminne, nie może pokrywać powyżej wykazanego wydatku, przeto Rada miejska uchwałą z 14. lipca 1908 postanowiła na częściowe pokrycie rat zaciągnąć się mającej pożyczki zaprowadzić pięcioprocentowy podatek gminny czynszowy od fasyonowanych czynszów najmu.

Nadto uchwaliła Rada miejska zaprowadzić przymus łączenia domów z wodociągiem i ustanowić opłaty za używanie wody, przyjmując zarazem projekt odnośnej ustawy.

Uchwały Rady wraz z projektem ustawy ogłoszono w gminie publicznie, a wedle urzędowego poświadczenia nikt nie wniósł przeciw nim protestu.

Rada powiatowa w Tarnowie uchwałą z 12. września 1908 zatwierdziła wymienione uchwały Rady miejskiej.

Z 5% podatku gminnego czynszowego przyjmuje gmina roczny dochód w kwocie 90.000 K, z opłat zaś za wodę w budynkach publicznych i zakładach przemysłowych spodziewa się uzyskać 61.050 K, razem przeto 151.050 K, w porównaniu przeto z wydatkami poprzednio na 163.000 K obliczonymi okazywałby się brak w kwocie 11.950 K, który będzie pokrywała z odsetek utworzonego funduszu wodociągowego w kwocie 302.000 K, lub też z zwyczajnych dochodów gminy.

Projekt ustawy jest wzorowany na podobnych ustawach obowiązujących w innych miastach naszego kraju.

Komisya gminna, podzielając w zupełności zapatrywania Wydziału krajowego zawarte w sprawozdaniu z 25. września 1908 l. 95520/08 tak co do potrzeby budowy wodociągu jak również co do sposobu pokrycia wydatków, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Zastępca przewodniczącego:
Stadnicki.

Sprawozdawca:
Sare.

Ustawa

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w gminie miasta Tarnowa połączenia swych domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu tej gminie na pobór gminnego podatku od czynszów najmu, oraz opłat gminnych na urządzenie, utrzymanie i rozszerzenie wodociągu miejskiego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel domu położonego w obrębie gminy miasta Tarnowa obowiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w dotyczącej ulicy lub dotyczącym placu połączyć swój dom z wodociągiem miejskim (§. 2.).

Połączenie to ma nastąpić podług przepisów osobnego regulaminu technicznego (§. 13.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§. 2.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej do dwóch lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub placu.

Jeżeli właściciel nie wykona tego połączenia w powyższym terminie, może gmina miasta Tarnowa wykonać je na jego koszt i stratę.

Domy, które powstaną dopiero po zaprowadzeniu wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem zezwolenia na ich zamieszkanie lub użytkowanie.

§. 3.

Właściciel domu ponosi koszta połączenia z miejskim wodociągiem od katastralnej granicy swej realności i koszta urządzenia wewnątrz realności. Koszta doprowadzenia wody do wspomnianej granicy ponosi gmina.

§. 4.

Gdyby koszta urządzenia wodociągowego wewnątrz domu były w stosunku do jego wartości za wysokie, może Rada miejska wyjątkowo zwolnić właściciela od obowiązku w §. 1. określonego, jeżeli dostateczne zaopatrzenie domu w zdrową wodę do picia z powodu bliskości publicznej studni wodociągowej jest zapewnione, a okoliczuość ta została urzędownie stwierdzoną.

Koloniom robotniczym, dalej właścicielom domów o charakterze wiejskim lub prowizorycznym może Rada miejska zezwolić na urządzenie ich kosztem wspólnych studzien wodociągowych, zamiast łączenia poszczególnych domów z wodociągiem miejskim.

Udzielenie zwolnienia w myśl obydwu powyższych ustępów może nastąpić tylko w razie przychylnego wniosku Magistratu na posiedzeniu Rady miejskiej przy komplecie przynajmniej 27 radnych i większością $^3/_4$ głosów.

Przeciwko odmownej uchwale Rady miejskiej nie przysługuje prawo wnoszenia rekursu.

Z ustaniem powodu zwolnienia od wykonania domowego urządzenia wodociągowego zwolnienie to traci moc obowiązującą.

§. 5.

Na pokrycie kosztów urządzenia, rozszerzenia i utrzymania wodociągu miejskiego przysługuje gminie miasta Tarnowa prawo pobierania przez lat pięćdziesiąt siedm, licząc od dnia oddania wodociągu do użytku publicznego (§. 9.), podatku gminnego aż do wysokości pięciu procentów (5%) zeznanego i przez władze sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej budynków położonych przy wodociągu w obrębie gminy.

Zwolnienie od połączenia domu z wodociągiem miejskim (§. 4.) nie uwalnia od uiszczania podatku wodociągowego.

§. 6.

Za używanie wody:

a) do celów gospodarstwa domowego, t. j. do picia, gotowania, prania, czyszczenia kąpieli itp., powyżej 50 litrów na głowę i dobę,

b) na cele przemysłowe, jak do fabryk, zajazdów, hoteli, łazienek, kawiarń, dla zakładów dorożkarskich, do pojenia koni pociągowych w przedsiębiorstwach przemysłowych itp.,

c) na cele zbytkowe, jak do ogrodów, wodotrysków do pojenia koni pojazdowych i zbytkownych, itp. wreszcie

d) za użycie wody w budynkach niepodlegających podatkowi domowo-czynszowemu jak n. p. w budynkach rządowych, krajowych, dworcach kolejowych itp. może gmina miasta Tarnowa pobierać opłaty według wydać się mającej taryfy.

§. 7.

W granicach zakreślonych §. 5. i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§. 6.) ma Rada miejska ustanawiać corocznie wysokość gminnego podatku wodociągowego.

§. 8.

Podatek gminny (§. 5.) i opłaty za używanie wody (§. 6.) ponosić mają mieszkańcy, względnie używający wody.

Za podatek gminny (§. 5.) i opłaty za wodę zużytą w gospodarstwie domowem ponad przepisaną ilość 50 litrów na głowę mieszkańca i dobę (§. 6. a) odpowiadają gminie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do najmujących mieszkania.

Opłaty za używanie wody na cele wymienione w §. 6. b), c), d) ściągane będą wprost od tych, na których żądanie lub zgłoszenie zakład wodociągowy miejski wody lub urządzeń wodociągowych dostarcza.

§. 9.

Dzień, od którego pobór podatku wodociągowego się rozpoczyna (§. 5.), poda Magistrat osobnem obwieszczeniem do publicznej wiadomości.

§. 10.

Do czasu, pokąd mieszkańcy nie będą mogli korzystać z miejskich wodociągów z powodu niewykonania urządzeń domowych, obowiązek płacenia podatku wodociągowego ciąży wyłącznie na właścicielach realności.

§. 11.

Podatek gminny (§. 5.) i opłaty (§. 6.) ściągane będą w obrębie gminy miasta Tarnowa podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 12.

Odpisanie rządowego podatku domowo-czynszowego wskutek opróżnienia mieszkania pociąga za sobą odpisanie podatku gminnego.

§. 13.

Regulamin techniczny (§. 1.), taryfę opłat (§. 6.), sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§. 8.) i wogóle wszelkie rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy uchwali Rada miejska.

Uchwała ta wymaga do swej ważności zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

W taki sam sposób może nastąpić zmiana regulaminu, taryfy lub wogóle rozporządzenia wykonawczego.

§. 14.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 15.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Aleg. 292

Wniosek

posłów Skołyszewskiego, Ptaka i towarzyszy w sprawie uregulowania granic między powiatami Krakowskim i Wielickim.

Wysoki Sejmie!

Wskutek przeprowadzenia regulacyi Wisły złączonej z przeniesieniem koryta rzeki grunta niektórych gmin powiatu Wielickiego znalazły się po lewym brzegu Wisły i na odwrót grunta powiatu Krakowskiego po prawym brzegu rzeki Wisły. Grunta te, do których dostęp był w wielu wypadkach niemożebnym, posprzedawali jak n. p. w gminie Grabie właściciele włościanom bezpośrednio sąsiadującym, po tej samej stronie rzeki mieszkającym. Wobec tego stan posiadania jest prawie wszędzie taki, że grunt należący n. p. do powiatu Krakowskiego posiadają włościanie w pow. Wielickim i na odwrót. Połączone to jest z wieloma niewygodami dla właścicieli gruntów przez to, że muszą opłacać podatki równocześnie w dwóch urzędach popodatkowych itp.

Wobec tego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Poleca się Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie badań w celu uregulowania granic między powiatami Wielickim i Krakowskim;

o przeprowadzonych badaniach złoży Wydział krajowy sprawozdanie na najbliższej sesyi sejmowej.

Wnioskodawca:
Skołyszewski.

Ptak, Bernadzikowski, Styła, Jedynak, Stapiński, Wasung, Stefczyk, Myjak, Kędzior, Witos, Długosz, Żardecki, Cipser, Krężel.

Ls. 1.663/08.

Aleg. 293

Wniosek

posła Skołyszewskiego i towarzyszy w sprawie uregulowania emigracyi zarobkowej i osadniczej.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. W celu przeprowadzenia badań, oraz na cele ściśle ze sprawą emigracyi polskiej i ruskiej związane wstawia się w budżet krajowy począwszy od r. 1909 kwotę 50.000 K.

II. Wzywa się c. k. Rząd, aby w budżet państwowy na te same cele odpowiednie jednakże nie mniejsze kwoty jak 50.000 K. rocznie wstawiał.

Wnioskodawca:
Skołyszewski *w. r.*

Stapiński, Żardecki, Wasung, Bernadzikowski, Jedynak, Bojko, Styła, Długosz, Bis, Myjak, Witos, Krężel, Cipser, Kędzior, Jampolski, Cieluch, Ptak, Stefczyk.

Ls. 1813/08.

Alog. 298

Wniosek

posła Tymoteusza Starucha i tow. w sprawie ustanowienia w miasteczku Kozowa powiat Brzeżany stacyi ogierów rządowych.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby już z rokiem 1909 urządził w miasteczku Kozowa stacyę ogierów rządowych dla użytku gospodarskiego, co najmniej z czterech rozpłodników.

Wnioskodawca:
T. Staruch w. r.

A. Staruch, Lewicki, Kurowiec, Sandulak, Oleśnicki, Kiwcluk, Dumka, Sodomora, Winniczuk Skwarko, Makuch, Dudykiewicz, Hanczakowski, Krysowaty, Korol, Krynicki.

Ls. 1815/08.

Aleg. 293

Wniosek

posła Dra Makucha i towarzyszy w sprawie rozdziału powiatu Buczacz na dwa powiaty Buczacz i Uście zielone i w sprawie kreowania c. k. Starostwa w miejscowości Uście zielone.

Polityczny powiat Buczacz, to stanowczo największy terytoryalny powiat w Galicyi! W jego skład wchodzi aż 86 gmin, których ludność wynosi 123.704 według stanu mieszkańców z 31. grudnia 1905, która to liczba do tej pory rozumie się, znacznie się powiększyła, tak, że teraz powiat buczacki musi liczyć ponad 125 tysięcy głów. O obszarze ziemi, należącej do powiatu Buczacz, można sobie wyrobić pojęcie, kiedy linia powietrzna z zachodnich krańców tego powiatu do wschodnich wynosi 50 km, a z północy na południe 46 km.

Na ten administracyjny powiat składa się trzy powiaty sądowe, a to: Buczacz, Monasterzyska, Potok złoty, a te powiaty sądowe tak wielkie, że jeszcze ponadto w dwóch miejscowościach, a to Uście zielone i Jazłowiec muszą się odbywać roki sądowe.

Na jaką niedogodność narażoną bywa ludność, można sobie przedstawić, że ze wsi Trościaniec do Buczacza jest ponad 47 km drogi!

Rzecz jasna, że i urzędowanie w tak ogromnym powiecie nie może się odbywać prawidłowo.

I tak wsie w okręgu Uścia zielonego leżą całkiem za oczymi c. k. Starostwa Buczacz i dla wielkiego oddalenia wprost niemożliwą jest rzeczą należycie je administrować.

Nie dziw, że teraźniejszy c. k. Starosta w Buczaczu, mimo tego że parę lat tam ustanowiony, jeszcze ani krokiem nie był w okolicy Uścia zielonego. Tak ze względu na ulżenie administracyi jak i dla wygody ludności, okazuje się rzeczą konieczną rozdzielić administracyjny powiat Buczacz na dwa powiaty.

To jest piekącym postulatem i dobroci administracyi i potrzeb ludności. Ostatnimi czasy wyłoniły się starania, żeby buczacki administracyjny powiat w ten sposób podzielić, by miasteczko Monasterzyska zrobić siedzibą nowego c. k. Starostwa. Lecz taki podział powiatu byłby bardzo nieracyonalny i miałby na względzie chyba tylko egoistyczne interesy miasteczka Monasterzyska, ale nie faktyczne potrzeby ludności.

A to prosto z tej przyczyny, że Monasterzyska oddalone od Buczacza wszystkiego 17 km., otóż jakby poprowadzić granicę powiatu między Monasterzyskami a Buczaczem, to wypadłaby ona na 8 km. to znaczy, że wschodnia część ewentualnego powiatu Monasterzyska wynosiłaby wszystkiego 8 km. a zato zachodnia granica tego ewentualnego powiatu, obejmującego najdalej na zachód wysunięte wsie obecnego powiatu buczackiego, wynosiłaby 30 km., to znaczy, że Monasterzyska wcale nie leżą w środku tego nowego, utworzyć się mającego powiatu. Natomiast miasteczko Uście zielone leży jak raz po środku zachodniej części powiatu Buczacz i przeto najlepiej nadaje się na siedzibę c. k. Starostwa, które miałoby być utworzonem z zachodniej części obecnego powiatu Buczacz.

Oprócz gmin, jakie teraz należą do powiatu Buczacz, trzebaby dołączyć do nowoutworzonego administracyjnego powiatu Uście zielone, wsie: Petryłów, Nowosiółki i Lipę, które obecnie należą do powiatu Tłumacz, lecz z nim bardzo źle połączone, ponieważ oddzielone od Tłumacza Dniestrem, który bardzo często tworzy nieprzepartą przeszkodę komunikacyi, a te wsie oddalone od Uścia zielonego tylko Petryłów 8 km., Nowosiółka $9^1{}_2$ km., Lipa 10 km. Nadto należałoby od powiatu administracyjnego Stanisławów oddzielić gminy Jeziorko, oddalone od Uścia zielonego 5 km, Kończaki nowe 8 km., Kończaki stare 9½, Tumierz 8 km. Delejów 9 km. Łany 13 km, Maryampol 8 km. Wołczków 7 km., wszystkie te gminy oddalone teraz od swego Starostwa w Stanisławowie więcej jak 40 km. a nadto oddzielone rzeką Dniestrem, ponieważ leżą na północy od jego koryta a Stanisławów na południe.

Z powiatu podhajeckiego należałoby wydzielić gminy Zawadówkę, Korzowę, Toustbaby, Horożankę, Byszów, ponieważ wszystkie leżą w kole Uścia zielonego, kole, którego promień nie przechodzi 2 mil albo 15 km.

W ten sposób należałoby utworzyć nowy okręg administracyjny z siedzibą c. k. Starostwa w Uściu zielonem, do którego weszłyby następujące gminy:

I. z teraźniejszego powiatu Buczacz: 1. Uście zielone, 2. Międzygórze, 3. Trościańce, 4. Jarhorów 5. Baranów, 6. Krasiejów, 7. Zawadów, 8. Korościatyn, 9. Huta nowa, 10. Huta stara, 11. Wyczułki, 12. Łazarówka, 13. Niskołyzy, 14. Komarówka, 15. Bobrowniki, 16. Ladzkie, 17. Łuka.

II. Z teraźniejszego powiatu Tłumacz: 1. Petryłów, 2. Nowosiółka, 3. Lipa.

III. Z teraźniejszego powiatu Stanisławów: 1. Jezierko, 2. Tymierz, 3. Delejów, 4. Byszów, 5. Kończaki nowe, 6. Kończaki stare, 7. Łany, 8. Wołezków, 9. Maryampol.

IV. Z obecnego powiatu Podhajce: 1. Zawadówka. 2. Korzowa, 3. Toustobaby, 4. Horożanka.

W ten sposób powstałby nowy powiat administracyjny z siedzibą c. k. Starostwa w Uściu zielonem, do którego należałoby do 33 gmin.

Południową granicę tego powiatu stanowiłaby rzeka Dniestr; wschodnią linia Podhajce-Monasterzyska-Niżniów; północną linia Horożanka-Zawadówka-Huta nowa-Kowalówka; zachodnią linia Byszów-Delejów-Łany-Maryampol. Terytoryum tego powiatu tworzyłoby półkole od brzegów Dniestru Maryampol do brzegów Dniestru Lipa, promień tego półkola wynosiłby 15 klm., otóż do najdalszej miejscowości, która weszłaby w ten powiat, linią powietrzną byłoby wszystkiego 15 km. a drogą 20 km.

Nadto Uście zielone tworzy już teraz dla całego wymienionego terytoryum centrum handlowe; ze wszystkich wymienionych miejscowości zjeżdżają się ludzie co czwartku na jarmark do Uścia zielonego.

Co do komunikacyi, to wsie Zadarów, Krasiejów, Korościatyn, Komarówka, Łazarówka, Niskołyzy, Łuka, Petryłów Nowosiółka, Łupa, Trościańce, Maryampol, Wołczków, Łany, a po części Tumierz i Delejów, połączone z Uściem zielonem bitym gościńcem, a nadto projektowany jest gościniec, który połączyłby jeszcze gminy: Międzygórze, Jeziorko, Kończaki stare i nowe i Horożankę z Uściem zielonem.

Z tych naprowadzonych przyczyn Uście zielone nadaje się jak najlepiej na siedzibę nowego c. k. Starostwa.

Przeto Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie przystąpił do rozdziału politycznego powiatu Buczacz na dwa powiaty i siedzibą nowego ck. Starostwa zrobiło miasteczko Uście zielone.

Wnioskodawca:

***Makuch**, w. r.*

T. Staruch, Dumka, Kiwcluk, Sandulak, Kurowiec, Skwarko, Sodomora, A. Staruch, Winniczuk, Korol, Krysowaty, Oleśnicki, Myroniuk-Zajaczuk, Hańczakowski.

LS. 1253/08.

Aleg 300

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o zniżenie połowy kosztów przewozu kolejami państwowemi od kainitu sprowadzanego przez kółka rolnicze na uprawę włościańskich gruntów.

We Lwowie dnia 25. września 1908.

Wnioskodawca:
Szwed *w. r.*

Haempel, Korol, Krysowaty, Myroniuk-Zajaczuk, Oleśnicki, T. Staruch, Kurowiec, Dumka, Bernadzikowski, Żardecki, Styła, Bis, Krężel, Witos, Sandulak, Kiweluk.

Ls. 1.767/08.

We Lwowie, dnia 3. października 1908.

Aleg 301

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przyczyniał się w $^1/_3$ części do ponoszenia kosztów budowy i utrzymania szkół ludowych i płacy nauczycieli.

Wnioskodawca:
***Szwed**, w. r.*

Pastor, Korol, Krysowaty, Myroniuk-Zajaczuk, T. Staruch, Sandulak, Dumka, Winniczuk, Witos, Wasung, Oleśnicki, Styła, Sodomora, Skołyszewski, Bis, Bernadzikowski, A. Staruch,

Ls. 2035/08.

We Lwowie, dnia 6. października 1908.

Aleg 302

Wniosek

posła Battaglii i towarzyszy w przedmiocie ustawy o języku urzędowym władz państwowych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Wnioskodawca:
Battaglia

Skarbek, Adam, Bednarski, Federowicz, Kleski, Jahl, Maryewski, Sala, Tertil, Schätzel, Ciuchciński, Jabłoński, Michałowski, Merunowicz.

Ustawa

z dnia . . . . . urządzająca stosunki języka urzędowego u władz urzędów, zakładów i organów państwowych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Mojego Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje;

§. 1.

Językiem wewnętrznego urzędowania wszystkich cywilnych władz, urzędów, zakładów i organów państwowych, niemniej jak c. k. żandarmeryi i c. k. wojskowej straży policyjnej w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, tudzież językiem porozumiewania się tych władz, urzędów, zakładów i organów oraz c. k. żandarmeryi i c. k. wojskowej straży policyjnej między sobą jest język polski.

§. 2.

W stosunku ustnym i pisemnym do stron oraz władz, urzędów, zakładów i organów autonomicznych używają władze, urzędy, zakłady i organy państwowe w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem tego z języków krajowych, którym strona zwyczajnie posługuje się w stosunkach urzędowych, względnie który według obowiązujących w tej mierze przepisów jest językiem wewnętrznego urzędowania władzy autonomicznej lub autonomicznego urzędu, zakładu czy organu.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, skarbu, handlu, kolei żelaznych, robót publicznych, sprawiedliwości, rolnictwa, obrony krajowej i oświaty.

Ls. 2.031/08.

We Lwowie, dnia 6. października 1908.

Druk. 303

Wniosek

posła Antoniego Starucha i tow. w sprawie ustanowienia w Bialigrodzie powiat Lisko stacyi ogierów rządowych.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby już z rokiem 1909 urządził w miasteczku Baligrodzie stacyę ogierów rządowych do użytku gospodarzy, a to najmniej z czterech rozpłodników.

Wnioskodawca:
Antoni Staruch

T. Staruch, Kurowiec, Dumka, Sandulak, Sodomora, Winniczuk, Kiweluk, Tracz, Kołpaczkiewicz, Hanczakowski, Szwed, Lewicki, Makuch, Skwarko.

LS. 2034/08.

Druk. 304

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Rozwój mleczarstwa, a co zatem idzie i podniesienie chowu bydła, które staje się obecnie główną gałęzią gospodarstwa rolnego, stwarza konieczność zabezpieczenia hodowców przed często bardzo znacznemi szkodami, spowodowanemi stratą bydła padłego wskutek zarazy lub dorżniętego wskutek choroby lub wypadku. Należy przeto jaknajrychlej powołać do życia organizacye, których zadaniem byłoby ubezpieczenie bydła od zarazy i wypadków. Wedle dotychczasowych doświadczeń, jedynie praktycznemi okazały się organizacye lokalne, polegajace na dobrowolnem i wzajemnem ubezpieczeniu bydła.

Dla ochrony tych lokalnych organizacyj przed zbyt ciężkiemi stratami spowodowanemi lokalną zarazą, należy powołać do życia centralną, pod kontrolą władz publicznych pozostającą organizacyę, dobrowolnego wzajemnego ubezpieczenia bydła, którąby przyjmowała reasekuracyę związków lokalnych, wykonywała nad nimi kontrolę i udzielała pomocy do wykonywania kontroli weterenaryjnej.

Wobec tego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony */. statut krajowego zakładu ubezpieczenia bydła.

Wnioskodawca:
Skarbek *w. r.*

Adam, Wrześniowski, Jabłoński, Battaglia, Sala, Bednarski, Maryewski, Niezabitowski, Federowicz, Rayski, Jahl, Kleski, Merunowicz, A. Brunicki, Głąbiński, Schätzel.

STATUT

krajowego Zakładu ubezpieczenia bydła.

§. 1.

Krajowy zakład ubezpieczenia bydła ubezpiecza bydło rogate swych członków od wypadku padnięcia lub przymusowego dorżnięcia.

§. 2.

Krajowy Zakład ubezpieczenia bydła, składa się:

1. Ze spółek gminnych wzajemnego ubezpieczenia bydła.

2. Z centralnego Zakładu, stojącego pod bezpośredniem kierownictwem Wydziału krajowego.

§. 3.

Członkiem krajowego Zakładu ubezpieczenia bydła jest każdy samodzielnie swój zawód wykonujący rolnik, posiadacz bydła rogatego, który zostanie przyjęty na członka przez jedną ze spółek gminnych wzajemnego ubezpieczenia bydła i ubezpieczy w niej swoje bydło. Członek przyjęty do jednej ze spółek gminnych, w razie zmiany gminy zamieszkania, staje się członkiem spółki gminy, do której się przeniósł, o ile spółka wzajemnego ubezpieczenia bydła w gminie odnośnej istnieje i członek powyższy zgłosi się do niej z zamiarem ubezpieczenia swego bydła.

§. 4.

Spółki gminne wzajemnego ubezpieczenia bydła ubezpieczają od wypadku padnięcia lub przymusowego dorżnięcia bydło rogate swych członków z wyjątkiem:

a) cieląt, mniej niż 3 miesięcznych,

b) sztuk starszych niż lat 12, o ile nie były już poprzednio ubezpieczone,

c) sztuk chorych,

d) sztuk zakupionych w miejscowościach dotkniętych zarazą, dopóki wygaśnięcie zarazy nie zostało urzędownie stwierdzone.

§. 5.

Członek krajowego Zakładu ubezpieczenia bydła obowiązany jest ubezpieczyć w spółce, do której należy, wszystkie podlegające ubezpieczeniu według §. 4-go sztuki bydła, które posiada.

§. 6.

Spółki gminne wzajemnego ubezpieczenia bydła ubezpieczają bydło rogate swych członków zawsze tylko na przeciąg czasu do końca bieżącego roku. Są jednak obowiązane na życzenie członka prolongować ubezpieczenie na rok następny, jednakże na podstawie ponownego oszacowania.

§. 7.

Spółki gminne wzajemnego ubezpieczenia bydła ubezpieczają bydło rogate swych członków na sumę, oszacowaną przez Zarząd spółki (§. 25.) wartości każdej ubezpieczonej sztuki.

§. 8.

Od ubezpieczonej sumy opłacają spółce jej członkowie oznaczone przez walne zebranie spółki (§. 30.) procent jako premię asekuracyjną.

§. 9.

W zamian w razie padnięcia lub przymusowego dorżnięcia sztuki ubezpieczonej, członek spółki otrzymuje tytułem odszkodowaniu 80% ubezpieczonej wartości danej sztuki, względnie różnicę między 80% ubezpieczonej wartości a oszacowaną przez Zarząd spółki wartością dających się spieniężyć części padłej lub przymusowo dorżniętej sztuki, z wyjątkiem gdy wypadek został rozmyślnie spowodowany lub wynikł z powodu jaskrawego niedbalstwa właściciela.

§. 10.

Członek jest obowiązany natychmiast donieść Zarządowi spółki, o każdym wypadku i każdem zasłabnięciu ubezpieczonej sztuki.

§. 11.

Spółka wzajemnego ubezpieczenia bydła dostarcza swym członkom bezpłatnej porady weterynarskiej, w razie zameldowanego Zarządowi wypadku choroby ubezpieczonej sztuki.

§. 12.

Gminna spółka wzajemnego ubezpieczenia bydła wchodzi w życie, gdy z jednej gminy, zgłosi się do krajowego Zakładu centralnego z zamiarem ubezpieczenia swego bydła przynajmniej 10-u samoistnych rolników, deklarujących do ubezpieczenia przynajmniej 100 sztuk bydła.

§. 13.

Samoistny rolnik posiadacz bydła, zamieszkały w gminie, w której niema spółki wzajemnego ubezpieczenia bydła,

może przystąpić jako członek do spółki istniejącej w sąsiedniej gminie, gdyby jednak następnie w gminie jego zamieszkania zgłosiła się dostateczna ilość uprawnionych do asekurowania bydła w krajowym Zakładzie ubezpieczenia bydła, by wraz z nim mogli założyć spółkę gminną, jest on obowiązany przystąpić do spółki swej gminy, wyjąwszy wypadki przewidziane w §. 16.

§. 14.

W gminach zamieszkałych przez członków narodowości polskiej i ruskiej, mogą być założone równorzędnie dwie spółki wzajemnego ubezpieczenia bydła, polska i ruska.

§. 15.

W razie gdyby w gminie swego zamieszkania członkowie jednej narodowości nie mogli założyć osobnej spółki a nie chcieli należeć do jednej spółki z członkami drugiej narodowości, mogą oni przystąpić do spółki swej narodowości w jednej z gmin sąsiednich.

§. 16.

Członkowie zamieszkali na obszarach dworskich mogą przystąpić do spółki którejkolwiek z sąsiadujących z danym obszarem dworskim gmin.

§. 17.

Organami Spółki gminnej wzajemnego ubezpieczenia bydła są:

1. Zarząd spółki.
2. Walne zebranie członków Spółki.

§. 18.

Zarząd Spółki składa się: z 5-ciu do 7-miu członków, wybieranych na pszeciąg lat 3-ch przez walne zebranie członków spółki, absolutną większością głosów.

§. 19.

Zarząd wybiera ze swego łona na przeciąg lat 3-ch:

Przewodniczącego Zarządu,

Zastępcę przewodniczącego,

Skarbnika.

§. 20.

Przewodniczący Zarządu Spółki,

1. Reprezentuje Spółkę na zewntąrz,
2. Przewodniczy na posiedzeniach Zarządu Spółki a przy głosowaniu w razie równości głosów rozstrzyga.
3. Podpisuje pisma Zarządu wraz z jednym z członków Zarządu.

§. 21.

Zastępca przewodniczącego, zastępuje przewodniczącego w razie jego nieobecności.

§. 22.

Skarknik prowadzi rachunki i książki Spółki, pobiera od członków Spółki premie asekuracyjne, oraz wypłaca im odszkodowania, na pisemne zlecenia przewodniczącego, podpisane przez niego i jednego jeszcze członka Zarządu.

§. 23.

Uckwały Zarządu zapadają zwykłą większością głosów. Dla ważności uchwał zarządu konieczną jest obecnoćć 3-ch członków, gdy składa się on z 5-ciu, a z 4-ch, gdy składa się ze 6 ciu a przynajmniej 5-ciu, gdy Zarząd Spółki składa się ze 7-miu członków.

§. 24.

Zarząd:

1. Przyjmuje do Spółki członków. Może on odmówić przyjęcia do Spółki rolnika znanego z niedbalstwa lub nie dającego moralnej gwarancyi sumiennego spełniania swych obowiązków. Nieprzyjętemu służy prawo odwołania się do krajowego Zakładu ubezpieczenia, który, po zbadaniu sprawy, przedłoży ją z odowiednimi swymi wnioskami do rozstrzygnięcia walnemu zgromadzeniu Spółki.
2. Przedkłada walnemu zgromadzeniu wnioski wykluczenia członka niespełniającego swych obowiązków lub działającego na szkodę Spółki. Wykluczonemu służy prawo odwołania się do krajowego Zakładu ubezpieczenia, który, gdyby się po zbadaniu sprawy przekonał o niesłuszności wykluczenia, przedłoży ją wraz ze swymi wnioskami do ponownej uchwały walnemu zgromadzeniu Spółki.
3. Szacuje zgłoszone przez członków do ubezpieczenia sztuki bydła.
4. Orzeka w razie wypadku choroby czy okaleczenia zaasekurowanej sztuki bydła, czy należy ją dorznąć.
5. Szacuje wartość dających się spieniężyć części padłej lub dorzniętej sztuki.
6. Orzeka, czy wypadek nie został spowodowany rozmylnie przez właściciela odnośnej sztuki lub nie jest wynikiem jaskrawego tegoż właściciela niedbalstwa (§. 9.) i przyznaje lub odmawia członkowi prawo do odszkodowania.
7. Przedkłada walnemu zgromadzeniu Spółki wnioski co do wysokości opłacać się mającej premii asekuracyjnej.
8. Przedkłada walnemu zgromadzeniu Spółki zamknięcie rachunkowe.
9. Dozoruje wypełniania przez członków ich zobowiązań wobec Spółki, jakoteż dbałego obchodzenia się ich z asekurowanem bydłem.

§. 25.

Jednego z członków spółki, może krajowy Zakład ubezpieczenia mianować swym mężem zaufania. Mężowie zaufa-

nia krajowego Zakładu ubezpieczenia przysługuje prawo udziału w posiedzeniach Zarządu spółki, z głosem doradczym.

§ 26.

Członkowie Zarządu spółki urzędują z reguły bezpłatnie, jedynie skarbnikowi może walne zgromadzenie spółki uchwalić jakąś remuneracyę.

§. 27.

Walne zgromadzenie składa się ze wszystkich członków Spółki.

§. 28.

Walne zgromadzenie:

1. decyduje w ostatecznej instancyi w razie odwołania się doń członka o jego przyjęciu do Spółki lub wykluczeniu ze Spółki (§. 25. — 1—2);
2. wybiera Zarząd Spółki;
3. przyjmuje do wiadomości przedłożone mu przez Zarząd zamknięcia rachunkowe i udziela Zarządowi absolutoryum;
4. ustanawia na wniosek Zarządu wysokość premii asekuracyjnej.

§. 29.

Uchwały walnego zgromadzenia zapadają większością głosów obecnych, każdy z członków ma tyle głosów, ile ma sztuk bydła ubezpieczonych w spółce.

§. 30.

Walne zgromadzenie zwołuje przewodniczący przynajmniej raz do roku w miesiącu grudniu; po za tem za każdym razem, gdy tego zarząda $^1/_3$ członków lub krajowy Zakład centralny, poleci je zwołać.

§. 31.

Walnemu zgromadzeniu przewodniczy przewodniczący Zarządu.

§. 32.

Wysokość premii asekuracyjnej ma walne zgromadzenie oznaczać w ten sposób, by uzyskane z opłat tych wpływy starczyły na:

a) wypłacanie należnych członkom odszkodowań;
b) opłacanie premii reasekuracyjnej w Zakładzie kraj. centr. (§. 24.);
c) pokrycie kosztów administracyjnych Spółki;
d) pokrycie połowy umówionego przez kraj. Zakład centr. ryczałtowego rocznego honoraryum weterynarza za udzielanie członkom Spółki porady weterynarskiej;
e) odłożenie w roku, w którym nie ma w odnośnej gminie zarazy na bydło, pewnej nadwyżki przychodów do funduszu rezerwowego.

§. 33.

Wszystkie Spółki gminne wzaj. ubezp. bydła reasekurują się w kraj. Zakładzie centralnym od wypadku deficytu spowodowanego zarazą na bydło o odnośnej gminie.

§. 34.

Spółki opłacają krajowemu Zakładowi centralnemu przezeń ustanowiony procent od sumy wartości zaasekurowanych w każdej z nich sztuk bydła.

§. 35.

W razie przewyżki rozchodu nad przychodem, spowodowanej epidemią bydła w odnośnej gminie, kraj. Zakład centralny pokrywa Spółce pozostającą po zużytkowaniu połowy funduszu rezerwowego Spółki na pokrycie deficytu, sumę tego deficytu.

§. 36.

Kraj. Zakład centralny sprawuje po za tem patronat nad spółkami gminnemi; wydaje obowiązujące je instrukcye i ustanawia minimum pobieranych w Spółkach premii asekuracyjnych.

§. 37.

Gdyby w której Spółce, choć nie było w odnośnej gminie epidemii, okazał się przez dwa lata z rzędu deficyt do pokrycia przez krajowy Zakład centralny, kraj. Zakład centr. zarządzi odpowiednie podwyższenie premii asekuracyjnej pod rygorem rozwiązania Spółki. W tym ostatnim wypadku fundusz rezerwowy Spółek zostaje przyłączony do funduszu rezerwowego krajowego Zakładu centralnego.

§. 38.

Działalnością kraj. Zakładu centralnego zawiaduje dyrektor mianowany przez Radę nadzorczą w porozumieniu z Wydziałem krajowym oraz Rada nadzorcza złożona z 3-ech członków wybieranych przez Sejm z pośród jego członków i 3-ech dalszych, wybranych z pośród osób, które się zaznaczyły wybitnie na polu pracy assocyacyjnej rolniczej. Rada nadzorcza wybiera ze swego łona przewodniczącego i sekretarza.

§. 39.

Dyrektor jest kierownikiem biura kraj. Zakładu centralnego i przedkłada Radzie nadzorczej do uchwalenia wnioski wydawanych przez krajowy Zakład centralny instrukcyi dla Spółek, postanowień o założeniu lub rozwiązaniu Spółki, postanowień dotyczących minimum wkładki asekuracyjnej w Spółkach, wysokości wkładki reasekuracyjnej, zapomóg udzielanych niniejszym Spółkom na pokrycie kosztów pomocy weterynarskiej dla członków.

§. 40.

Koszta administracyi krajowego Zakładu centralnego ponosi fundusz krajowy. Ponosi on również koszta zapomóg udzielanych przez krajowy Zakład centralny Spółkom biedniejszym na koszta pomocy weterynarskiej dla członków.

§. 41.

Językiem urzędowania i wszelkich publikacyi krajowego Zakładu centralnego jest język polski.

Ls. 1929/08.

Druk 305

Wniosek

posła Antoniego Starucha i tow. w sprawie założenia drugiego Starostwa w Baligrodzie w istniejącym powiecie liskim.

Powiat liski jest jednym z największych powiatów w Galicyi, ponieważ obejmuje 154 wsi. Niektóre wsie w tym powiecie, w szczególności baligrodzkiego sądowego okręgu są oddalone od Liska 8—10 mil, a uwzględniwszy położenie górskie tego powiatu, jak również i niewygodne środki komunikacyjne, zrozumi się, z jak wielkiemi trudnościami połączony jest dostęp mieszkańców baligrodzkiego sądowego okręgu do Starostwa w Lisku.

A ponieważ Baligród najbardziej nadawałby się na umieszczenie Starostwa, jako dobre centrum tego okręgu, jak również że należy do niego 55 gmin, przeto podpisani stawiają następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby doprowadził do ustanowienia drugiego c. k. Starostwa powiatowego w okręgu istniejącego politycznego powiatu liskiego a to z siedzibą w Baligrodzie.

Wnioskodawca:
A. Staruch.

T. Staruch, Kiweluk, Dumka, Hanczakowski, Oleśnicki, Makuch, Sandulak, Kurowiec, Sodomora, Tracz, Lewicki, Winniczuk, Myroniuk-Zajaczuk, Krysowaty, Szwed, Skwarko.

Ls. 2639/08. **Aleg 306**

We Lwowie, dnia 17. października 1908.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. rząd, ażeby przystąpił bezzwłocznie do reorganizacyi c. k. straży policyjnej w miastach galicyjskich (Lwów, Kraków, Przemyśl) przez zastąpienie c. k. straży wojskowej strażą policyjną cywilną a to analogicznie do urządzenia cywilnej straży policyjnej przeprowadzonego już przez państwo we Wiedniu, Pradze i innych miastach monarchii.

Wnioskodawca:
Leo.

Battaglia, Adam, Rutowski, Bandrowski, Rittel Landau, Jabłoński, Loewenstein, Sare, Federowicz, Kolischer, Tertil, Schatzel, Maiss, Rayski, Skarbek, Kleski, Sala, Maryewski, Jahl Doliński, Stapiński, Marszałkowicz, Myjak, Wasung, Bojko, Witos.

Ls. 2385/08.

We Lwowie, dnia 13. października 1908.

Aleg. 207

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie dalszego wyposażenia krajowego drogowego funduszu pożyczkowego.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu dnia 13. października 1882 Wysoki Sejm uchwalił, jak następuje :

1) Sejm postanawia utworzenie zakładowego funduszu pożyczkowego w sumie 300.000 zł. (600.000 kor.), przeznaczonego na publiczne cele drogowe i wyposażyć się mającego ze skarbu krajowego w ciągu lat dziesięciu corocznemi dotacyami po 30.000 zł. (60.000 kor.) począwszy od r. 1883.

2) Z drogowego funduszu pożyczkowego udzielane będą powiatom, gminom i obszarom dworskim bezprocentowe pożyczki, które spłacane być mają ratami rocznemi i umorzone najpóźniej w ciągu lat dziesięciu od dnia zaciągnięcia pożyczki.

W myśl powyższej uchwały wstawiono do budżetu krajowego na r. 1883 pierwszą roczną ratę dotacyjną w kwocie 60.000 K. Reszta jednak dotacyi w kwocie 540.000 K nie była wypłacona w dziewięciu ratach rocznych, lecz w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. października 1883 drogowy fundusz pożyczkowy otrzymał ją w czternastu ratach rocznych począwszy od r. 1884, wskutek czego dopiero w roku 1897 rozporządzał pełną kwotą uchwalonej dnia 13. października 1882 dotacyi 600.000 K.

Następnie uchwałą z 17. lutego 1898 Wysoki Sejm w budżecie krajowym na r. 1898 przyznał na cele powyższego funduszu jednorazowo kwotę 40.000 K. Uchwałą zaś z 27. marca 1899 Wysoki Sejm udotował fundusz, o którym mowa, dalszą sumą 600.000 kor., płatną w piętnastu ratach po 40.000 kor. rocznie począwszy od r. 1899, z tej sumy zatem wpłynęło do funduszu pożyczkowego po koniec roku 1908 dziesięć rat w łącznej kwocie 400.000 kor., a reszta 200.000 kor. ma wpłynąć w dalszych pięciu ratach rocznych począwszy od r. 1909, tak, że dopiero w r. 1913 fundusz rozporządzałby całą sumą uchwalonych już przez Wysoki Sejm dotacyj.

Z uchwalonych zatem przez Wysoki Sejm dotychczasowych dotacyj drogowy fundusz pożyczkowy otrzymał już 1,040.000 kor., a ma otrzymać jeszcze 200.000 kor. w pięciu ratach rocznych począwszy od r. 1909.

Po koniec r. 1907 udzielono powiatom pożyczek

w łącznej sumie	3,058.597	kor. 64	gr.
z czego zwrócono po koniec roku 1907 . .	2,023.357	„ 75	„
pozostaje zatem do zwrotu w latach następnych	1,035.239	„ 89	„

Ta pomoc kraju przez udzielanie powiatom bezprocentowych pożyczek na budowę dróg, spłacalnych najwyżej w latach dziesięciu w granicach uchwalonych przez Wysoki Sejm dotychczas funduszów — jakkolwiek bardzo wydatna — okazała się niedostateczną, zwłaszcza w r. 1907 i 1908, a tem bardziej byłaby niedostateczna w latach następnych.. Licznym żądaniom powiatów o udzielenie pożyczek na budowę dróg Wydział krajowy nie mógł uczynić zadość, pomimo, że żądania te były ze wszech miar uzasadnione, pożyczki bowiem miały służyć na budowę dróg bardzo ważnych tak pod względem komunikacyjnym, jak ekonomicznym, a zwłaszcza na budowy publicznych dojazdów kolejowych, wymagających ukończenia w pewnym z góry oznaczonym terminie z powodu otwarcia nowych linii kolejowych i wyłożenia wskutek tego w krótkim terminie całego przypadającego na powiat znacznego ustawowego udziału w kosztach budowy. Odmówienie powiatom pożyczek zniewalało je do odłożenia — ze szkodą dla sprawy — budowy ważnych dróg, w wypadkach zaś, gdzie budowy były nagłe i nieodraczalne, zniewalało powiaty do korzystania z uciążliwego kredytu.

Pożyczki udzielone powiatom z funduszu krajowego na budowę dróg umożliwiają powiatom wpłacenie do funduszu budowy naraz przypadającego na nie udziału bez anormalnego obciążenia ludności opodatkowanej, umożliwiają ekonomiczne prowadzenie budowy większemi sumami i w szybszem tempie, przez co zaoszczędza się także znacznie kosztów administracyjnych i zużytkowuje się należycie personal techniczny wydelegowany do budowy. Udzielanie pożyczek dla chwilowego zastąpienia udziału powiatu w kosztach bndowy jest zwłaszcza w tych licznych wypadkach wskazane, w których udziela się powiatom pomocy technicznej przez wydelegowanie inżyniera Wydziała krajowego do prowadzenia budowy dróg.

Użyczenie powiatom wydatniejszej, aniżeli dotychczas, pomocy finansowej na budowę dróg przez udzielanie pożyczek i uczynienie zadość uzasadnionym żądaniom powiatów o pożyczki w wyższej mierze, aniżeli to dotychczas przy szczupłych funduszach miało miejsce, będzie możliwe tylko w takim razie, jeżeli Wysoki Sejm powiększy zasoby krajowego drogowego funduszu pożyczkowego.

Wobec tego Wydział krajowy jest zdania, że należy przyspieszyć wpłatę do powyższego funduszu reszty 200.000 K z uchwalonej przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 27. marca 1899 dotacyi w pierwotnej sumie 600.000 K i wpłacić ją w dwóch równych ratach rocznych w r. 1909 i 1910, oraz przeznaczyć na powiększenie funduszu, o którym mowa, dalszą dotacyę w sumie 800.000 K, a to w ośmiu równych bezpośrednio po sobie następujących ratach rocznych po 100.000 K, począwszy od r. 1911. W tej mierze Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi swe wnioski.

Przez przyjęcie tych wniosków będzie dla Wydziału krajowego poniekąd umożliwione ułożenie programu w sprawie budowy dróg subwencyonowanych i udzielania na ten cel pożyczek.

Do preliminarza budżetu krajowego na rok 1909 Wydział krajowy wstawił 100.000 koron tytułem dotacyi dla krajowego drogowego funduszu pożyczkowego.

Na podstawie powyższego przedstawienia Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 30. czerwca 1908 l. 82.705 w przedmiocie dalszego uposażenia krajowego drogowego funduszu pożyczkowego, ustanowionego uchwałą Sejmu z dnia 13. października 1882.

II. Sejm postanawia, że niewpłacona dotychczas reszta 200.000 K z uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu z dnia 27. marca 1899 dotacyi w sumie 600.000 K będzie wpłacona do krajowego drogowego funduszu pożyczkowego w dwóch ratach rocznych po 100.000 K w latach 1909 i 1910 i wstawia z tego tytułu 1- ratę 100.000 kor. do Rubr. VIII. lit. D poz. 10. wydatków budżetu krajowego na rok 1909.

III. 1) Sejm postanawia uposażyć krajowy drogowy fundusz pożyczkowy dalszą dotacyą w sumie 800.000 kor.

2) Ta dotacya w sumie 800.000 koron będzie wpłacona do krajowego drogowego funduszu pożyczkowego w ośmiu bezpośrednio po sobie następujących ratach rocznych po 100.000 koron począwszy od r. 1911.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby począwszy od r. 1911 do r. 1918 włącznie wstawiał do budżetu krajowego po 100.000 kor. rocznie tytułem dotacyi dla krajowego drogowego funduszu pożyczkowego, ustanowionego uchwałą sejmową z dnia 13. października 1882.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stanisław Jędrzejowicz

L. s. 2.386/1908. We Lwowie, dnia 13. października 1908.

II 308

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej w sprawie podwyższenia rocznej dotacyi na cele popierania budowy kolei niższorzędnych z 750.000 K na 900.000 K.

Wysoki Sejmie!

Ustawą z dnia 17. lipca 1893 Dz. u. p. Nr. 42 podjął kraj akcye budowy kolei niższorzędnych, tworząc na ten cel osobny fundusz, gdyż uchwałą z 15. lutego 1894 upoważnił Wys. Sejm Wydział krajowy do wstawiania w budżet krajowy rocznej dotacyi 600.000 K przez lat 75 począwszy od r. 1894; zaś uchwałą sejmową z dnia 17. marca 1899 dotacya powyższa podniesioną została do kwoty 750.000 K.

Na tej podstawie, opierając się na osobnych uchwałach Wys. Sejmu, przeprowadził Wydział krajowy budowy, bądź też przyjął udział w kapitale budowy i akcyach pierwszeństwa następujących linii kolejowych:

I. Udział kraju w kapitale budowy kolei lokalnych gwarantowanych przez kraj.

Nazwa kolei lokalnej	Dzień otwarcia ruchu	Długość budowlana linii	Kapitał zakładowy	Pożyczka pierwszeństwa gwarantowana przez kraj
		klm.	w koronach	
Borki wielkie - Grzymałów . .	$^{12}/_{8}$ 1897	33·025	1,800.000	1,200.000
Trzebinia - Skawce	$^{15}/_{8}$ 1899	59·263	6,928.800	*a)* 3,320.000 *b)* 720.000
Chabówka - Zakopane	$^{25}/_{10}$ 1899	43·092	5,800.000	2,260.000
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	$^{18}/_{10}$ 1899	112·622	9,184.000	*a)* 5,200.000 *b)* 900.000
Piła - Jaworzno	$^{27}/_{10}$ 1900	25·835	2,279.000	*a)* 928.000 *b)* 330.000
Przeworsk - Dynów	$^{8}/_{9}$ 1904	46·248	4,448.400	*a)* 2,266.000 *b)* 698.000
Tarnów - Szczucin	$^{15}/_{10}$ 1906	48.690	3,400.000	2,000.000
Razem . . .	—	368·775	33,840.200	19,822.000

II. Niezwrotny udział kraju w kapitale budowy kolei lokalnych.

Nazwa kolei lokalnej	Dzień otwarcia ruchu	Długość budowlana linii	Kapitał zakładowy	Niezwrotny udział kraju
		klm.	w koronach	
Chodorów-Podwysokie . .	$^{29}/_{11}$ 1897	42·245	7,300.000	2,000.000
Przeworsk-Rozwadów . . .	$^{14}/_{1}$ 1900	74·423	10,340.000	500.000
Razem . . .	—	116·668	17,640.000	2,500.000

III. Udział kraju w kapitale budowy w akcyach zakładowych lub pierwszeństwa.

Nazwa kolei lokalnej	Dzień otwarcia ruchu	Długość budowlana linii	Kapitał zakładowy	*a)* objęte akcye zakładowe *b)* objęte akcye pierwszeństwa
		klm.	w koronach	
Łupków-Cisna . .	$^{22}/_{1}$ 1898	25·311	1,580.000	1,050.000 *b)*
Kraków-Kocmyrzów	$^{14}/_{12}$ 1899	18·910	2,340.000	200.000 *a)*
Lwów-Jaworów .	$^{14}/_{11}$ 1903	48·735	3,450.000	300.000 *a)*
Tarnopol-Zbaraż .	$^{25}/_{11}$ 1906	22·478	1,710.000	600.000 *a)*
Lwów-Podhajce .	w budowie	131·100	15,500.000	2,100.000 *b)*
Trzebinia-Skawce .	patrz grupa I.		—	266.000 *b)*
Razem . .	—	246·534	24,580.000	4,516.000

IV. Pożyczka gotówkowa, udzielona kolei lokalnej Piła-Jaworzno na koszta przedłużenia ($4^{1}/_{2}$ klm.) linii do kopalni węgla Gwarectwa Jaworzniańskiego . . . . . 370.000 K

Rekapitulacya.

I.	19,822.000 K
II.	2,500.000 „
III.	4,516.000 „
IV.	370.000 „
Razem . .	27,208.000 K

Zobowiązania kraju z tytułu udzielonych gwarancyi dochodów dla oprocentowania i umorzenia pożyczek pierwszeństwa dosięgają rocznej kwoty 1,048.434 K 24 h.

Oprócz powyżej przytoczonych zobowiązań kraju, doliczyć trzeba te zobowiązania, które na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. marca 1907 Wydział krajowy dla będących w budowie, oraz mających być w najbliższym czasie wybudowanemi, linij kolejowych przyjął.

a mianowicie:

a) Lwów-Stojanów dla oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie	6,480.000 K — h
b) Muszyna-Krynica dla oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie	750.000 „ — „
c) Drohobycz-Truskawiec dla oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie	850.000 „ — „
łącznie . . .	8,080.000 K — h
Przy oprocentowaniu po 4 od sta rocznie i 75-letniem umorzeniu tej sumy kapitałowej oblicza się roczną ratę na około	363.600 „ — „
tak, że roczne obciążenie krajowego funduszu kolejowego wyniesie wraz z dotychczasowem obciążeniem rocznem .	1,048.434 „ 24 „
okrągło kwotę . . .	1,412.000 K — h

Dotychczasowe rezultaty eksploatacyi powyższych linii kolejowych, pozwalają na wypowiedzenie twierdzenia, że linie kolei:

Trzebinia-Skawce, Chabówka-Zakopane i Piła-Jaworzno, jako wykazujące ciągły i trwały wzrost dochodów, opłacających zupełnie kapitał gwarantowany przez kraj, względnie nie narażających kraj na żadne dopłaty, uważać należy za zupełnie zwolnione.

Natomiast rezultaty ruchu na innych liniach kolejowych nie pozwalają na wypowiedzenie tego twierdzenia, są to koleje bądź takie, do których przez długi przeciąg czasu kraj stale będzie musiał dokładać, (Przeworsk-Dynów) bądź też takie jak (Tarnów-Szczucin), których czas eksploatacyi jest zbyt krótkim, ażeby mógł do twierdzeń o zwolnienie upoważniać.

Wobec powyższego stanu rzeczy należy następujące roczne kwoty rezerwować do uiszczenia z funduszu kolejowego jako niezwolnione:

1. raty pożyczek kraju na pokrycie subwencyi bezzwrotnych na rzecz kolei państwowych:	
a) Chodorów-Podwysokie	87.291 K — h
b) Przeworsk-Rozwadów.	21.900 „ — „
2. raty pożyczek kraju na zakupno akcyi:	
a) pierwszeństwa kolei Łupków-Cisna	40.592 „ 44 „
b) zakładowych kolei Kraków-Kocmyrzów, pierwszeństwa kol. Trzebinia-Skawce i pierwszeństwa kol. Łupków-Cisna	26.352 „ — „
3. część raty pożyczki pierwszeństwa kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów	25.000 „ — „
4. raty pożyczek pierwszeństwa kolei lokalnej Przeworsk-Dynów	131.253 „ 10 „
5. raty pożyczki pierwszeństwa kolei lokalnej Tarnów-Szczucin .	89.216 „ 58 „
6. część raty pożyczki pierwszeństwa kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	125.000 „ — „
łącznie do uiszczenia rocznie	546.605 K 12 h
zaś z pożyczkami pierwszeństwa kolei a) Lwów-Stojanów, b) Muszyna-Krynica, c) Drohobycz-Truskawiec, jak powyżej .	363.000 „ — „
suma rocznych uiszczeń	909.605 K 12 h
w porównaniu z nominalnem obciążeniem rocznem 1,412.000 K, pozostaje suma 502 395 K, czyli okrągło 500.000 K, którą jako stałe zwolnienie roczne funduszu kolejowego uważać można.	
Do przeniesienia	909.605 K 12 h

Z przeniesienia		909.605 K 12 h
Na pokrycie zobowiązań z tytułu gwarancyi służy:		
a) dotychczasowa roczna dotacya . .	750.000 K — h	
b) odsetki od jednomilionowej stałej rezerwy	30.000 „ — „	780.000 „ — „
pozostaje niepokryta roczna kwota		129 605 K 12 h.

Na tej podstawie zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego Komisya budżetowa oświadcza się za podniesieniem rocznej dotacyi krajowego funduszu kolejowego w kwocie 150.000 K, t. j z kwoty 750.000 K na 900.000 K, z równoczesnem ustanowieniem czasu trwania tej dotacyi począwszy od roku 1909 na lat 75. t. j. na przeciąg terminu umorzenia pożyczek kolejowych.

Komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I 1. Upoważnia się Wydział krajowy do wstawiania w preliminarz funduszu krajowego na cele popierania budowy kolei niższorzędnych w myśl ustawy krajowej z 17. lipca 1893. Dz. u. kr. Nr. 42, rocznej dotacyi w kwocie 900.000 K, słowami: dziewięćkroć sto tysięcy koron przez lat 75 (siedmdziesiąt pięć) począwszy od roku 1909 (dziewiątego).

2. Wszelkie oszczędności w tej rubryce i wpływy od dłużników i z tytułów kolejowych przez kraj nabytych tak w kapitale jak i odsetkach, wpływać będą do funduszu kolejowego, który osobno ma być zarachowywany i administrowany.

3. Uchwały sejmowe z 15. lutego 1894. i z 17. marca 1899., ustanawiające dotacye dla funduszu kolejowego w rocznej kwocie 750.000 K, uchyla się niniejszem w całej osnowie.

II. Sejm oznacza zwolnienie rocznego obciążenia krajowego funduszu kolejowego przez dochody kolei lokalnych przez kraj gwarantowanych w sumie rocznej 500.000 K, słowami pięćset tysięcy koron.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Skołyszewski.

LW. 2.388/908.

We Lwowie, dnia 13. października 1908

Alleg. 3w

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o petycyi gminy król. stołecznego miasta Lwowa w sprawie zasiągnięcia 4 milionowej pożyczki na pokrycie kosztów budowy miejskiej kolei elektrycznej i nowej elektrowni miejskiej, oraz w sprawie udzielenia gwarancyi kraju dla anuitetów tej pożyczki.

Wysoki Sejmie!

Rada miezska król. stoł. miasta Lwowa uchwałami z 26. listopada i 18. grudnia 1906 r. postanowiła zasadniczo przystąpić do budowy nowych linii sieci miejskiej kolei elektrycznej, zaś uchwałami z 28. lutego i 8. marca 1907 roku postanowiła uzyskać potrzebne na ten cel fundusze przez zaciagnięcie w Banku krajowym 10 milionowej pożyczki w obligacyach kolejowych.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 19. marca 1907 udzielił żądanej poręki, zaś pożyczka pod warunkami zawartymi w skrypcie dłużnym zeznanym przez gminę miasta Lwowa została dnia 12. marca 1908 r. zrealizowaną.

Fundusz jednak uzyskany po sfinansowaniu pożyczki okazał się niewystarczającym na uzyskanie projektowanych robót z powodu ubytku poważnej kwoty na koszta zrealizowania pożyczki, dalej z powodu podniesienia się cen materyałów i robocizny, a wreszcie z powodu zachodzącej potrzeby wykonania dodatkowych robót, które pierwotnym kosztorysem nie były objęte a są niezbędnie potrzebne dla podniesienia wartości całego przedsiębiorstwa.

Wobec tego Rada miejska na posiedzeniach dnia 17. i 28. września 1908 roku uchwaliła na pokrycie reszty kosztów rozszerzenia miejskiej kolei elektrycznej i budowy nowej elektrowni miejskiej zaciągnąć dalszą pożyczkę w kwocie 4,000.000 koron w 4% obligacyach Banku krajowego.

Ponieważ Bank krajowy zasadniczo zgadza się na udzielenie gminie miasta Lwowa takiej pożyczki, stawiając jednakże jako kategoryczny warunek uzyskanie uchwały Wys. Sejmu, gwarantującej anuitety rzeczonej 4,000.000 pożyczki, wobec tego Rada miasta Lwowa uchwałą z 17. września 1908 poleciła Magistratowi, ażeby wniósł do Wysokiego Sejmu w tym celu petycyę.

Według sprawozdania Dyrekcyi Banku krajowego z dnia 4. marca 1907 L. 15.780 majątek gm. miasta Lwowa przedstawia w stanie obecnym kwotę 56,957.980 K, długi zaś gminy (skonsolidowane i bieżące według stanu z końcem 1905 r.) wynoszą łącznie sumę 29,501.091 K.

Siła podatkowa gminy według zestawienia budżetu za r. 1907 wynosi kwotę 4.455.256 K. Wydatność dodatków gminnych i innych opłat w granicach statutem dozwolonych wynosi łącznie . . . . . 7,979.841 K
podczas gdy wynoszą one rzeczywiście kwotę . . . . 2.300.000 „
tak że pozostaje jeszcze wolnych . . . . . 5,679.841 K

Rentowność kolei elektrycznej oraz miejskiego zakładu oświetlenia oblicza magistrat miasta Lwowa na podstawie wyników r. 1906 a mianowicie:

1) dochód z kolei elektrycznej na . . .	1,859.000 K		
od którego odciągnąć należy rozchód .	1,188.952 »		
tak że pozostaje nadwyżka . . .		670.048 K	
2) dochód z miejskiego zakładu oświetlenia .	1,085.000 K		
od którego odciągnąć należy rozchód .	693.000 »		
tak że pozostaje nadwyżka . . .		392.000 K	
Razem oba zakłady przynoszą			1,062.048 K
zaś oprocentowanie i umożenie kapitału 14,000.000 K wynosi . .			665.000 »
Zatem czysty dochód z przedsiębiorstwa oblicza się na . . .			397.048 K

Za podstawę rachunku przyjęto ruch wozów z r. 1906 a mianowicie na liniach głównych 2,580.000 wozokilometrów po 52 h., zaś na liniach pobocznych 1,650.000 po 31 i 32 h. Ruch na liniach kolei elektrycznych ciągle wzrasta, tak że w r. 1907 wynosił dochód z 1 wozokilometra 65.07 h., zaś wyniki pierwszych 9 miesięcy r. 1908 dają 68.30 h.

Również i dochody miejskiego zakładu oświetlenia wykazują ciągły wzrost.

Wobec tego nie ulega wątpliwości, że zakłady elektryczne miasta Lwowa są ekonomicznie zdrowym rentowym interesem.

Przekroczenie 4,000.000 K zatem wynoszące 40% pierwotnej kwoty kosztorysowej usprawiedliwia magistrat miasta Lwowa następująco:

I.	Nadwyżka cen kosztorysowych za dostarczone materyały i transporta	568.536·— K
II.	Roboty nie objęte pierwotnym kosztorysem . . .	608.000·— »
III.	Refundowanie funduszu odnowienia	313.579·— »
IV.	Uposażenie funduszu obrotowego	200.000·— »
V.	Koszta wybrukowania międzytorów i rozjazdów miejskiej kolei elektrycznej	80.000·— «
VI.	Nadwyżka strat sfinansowania pożyczki 10,000.000 K (procenta wekslowe, procenta od pożyczki i 1. rata pożyczki)	1.329.106·18 »
VII.	Koszta zaciągnięcia nowej pożyczki	300.773·82 »
	Razem . . .	4,000.000·— K

Wydział krajowy uchwałą z dnia 11. października 1908 LW. 101.051/08 oświadczył się za udzielenlem gwarancyi kraju dla rzeczonej 4,000.000 K pożyczki.

Z uwagi że gwarancya kraju za pożyczkę gminy król. stoł. miasta Lwowa w sumie 4,000.000 K w obligacyach Banku krajowego na cele rozszerzenia sieci miejskiej kolei elektrycznej, powinna być udzieloną w formie ustawy nie zaś w formie uchwały Wys. Sejmu, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ./· projekt ustawy:

Przewodniczący: *K. Badeni.*

Sprawoz wca: *Skołyszewski.*

Ustawa

z dnia . . . . . o poręczeniu przez kraj pożyczki król. stoł. miasta Lwowa w sumie 4,000.000 koron na rozszerzenie miejskiej kolei elektrycznej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje;

Art. I.

Kraj Królestwa Galicyi Kodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem poręcza za pożyczkę w wysokości czterech milionów (4,000.000) koron, którą gmina król. stołecznego miasta Lwowa zamierza w Banku krajowym we Lwowie zaciągnąć w obligacyach kolejowych tegoż Banku.

Pożyczka ta jest przeznaczoną na rozszerzenie sieci miejskiej kolei elektrycznej i budowę nowej elektrowni miejskiej.

Art. II.

Raty amortyzacyjne od tej pożyczki obowiązaną jest Rada król. stołecznego miasta Lwowa przez cały czas okresu umorzenia wstawiać do budżetu i obowiązaną jest przy uchwaleniu budżetu uchwalić stosowne środki pokrycia niedoboru budżetowego. Gdyby Rada miejska tego obowiązku nie dopełniła, Wydział krajowy wstawi raty amortyzacyjne od niniejszej pożyczki w budżet gminy miasta Lwowa i nałoży stosowne dodatki gminne do podatków na pokrycie pożyczkowych rat amortyzacyjnych, względnie na pokrycie niedoboru budżetowego.

Budżet przez Radę miejską uchwalony przedłoży Magistrat król. stoł. miasta Lwowa Wydziałowi krajowemu corocznie najpóźniej 15. grudnia przed rokiem przedmiotowym.

Zamknięcie rachunków z ubiegłego roku, przez radę miejską sprawdzone i przyjęte, przedłoży Magistrat Wydziałowi krajowemu corocznie najpóźniej 1. września.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

L. s. 2.396/1898. We Lwowie, dnia 14. października 1898.

Aleg 310

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego w przedmiocie ustanowienia fachowych państwowych inspektorów piwnic winnych.

Wysoki Sejmie!

Ustawa państwowa z dnia 16. stycznia 1896 Nr. 89 Dz. u. p. z roku 1897 postanawia o kupczeniu środkami spożywczymi i niektórymi przedmiotami użytkowymi, a postanowieniom tej ustawy podlega także kupczenie winem, moszczem winnym i zacierem winnym.

Odnośnie do tej ustawy wydaną została ustawa Państwa z d. 12. kwietnia 1907 Nr. 210, która w §. 13. postanawia, jak następuje:

„Celem wykonania i przestrzegania zawartych w ustawie niniejszej przepisów, należy z urzędu od czasu do czasu zwiedzać piwnice i inne ubikacye służące do fabrykacyi i przechowania, a należące do osób kupczących winem i moszczem winnym (producenci, handlarze, gospodarze, szynkarze itd.).“

Celem wykonania tej kontroli należy po zasięgnięciu opinii dotyczącego Sejmu ustanowić zaprzysiężonych inspektorów piwnic, posiadających szczególniejsze zawodowe wykształcenie.

W każdem z królestw i krajów, w Radzie Państwa reprezentowanych, należy ustanowić takiego inspektora piwnic, zależnie od okoliczności można jednak ustanowić kilku inspektorów w jednem z tych królestw, krajów, albo też jednego dla kilku krajów.

Ci inspektorowie piwnic podlegają politycznej władzy krajowej, a najwyższej instancyi Ministerstwu rolnictwa.

W myśl dalszych wykonawczych postanowień Rządu co do tego §. 13. ma być dla Galicyi ustanowionych 2 inspektorów piwnic winnych, którzy pobierać będą od Rządu pensyę urzędnika 10-tej rangi i ryczałt 3.000 koron na podróże inspekcyjne, licząc 156 dni podróży w ciągu roku.

Według powyższych postanowień ma zatem Sejm nie prawo nominacyi tych inspektorów, lecz jedynie tylko pewien wpływ na te nominacye przez wyrażenie swej opinii co do kandydatów.

Komisya gospodarstwa krajowego zauważa, że liczba dwóch inspektorów wobec rozległości kraju jest niedostateczną, a stwierdzając ten fakt, wyraża życzenie, by Wydział krajowy w odpowiedniej drodze poczynił starania o nominacyę nie dwóch, lecz trzech inspektorów piwnic.

Z uwagi, że Sejm jako ciało zbiorowe mniej się nadaje do załatwienia tej sprawy jak Wydział, zwłaszcza wobec tego, że Sejm nie zawsze się zbiera, z uwagi

w końcu, że Wydział krajowy i tak Sejmowi sprawozdania z tej czynności przedkładać będzie, a zatem ze względów praktycznych, sądzi Komisya gospodarstwa krajowego, że należy w tej mierze przychylić się do wniosku Wydziału krajowego, a to tem bardziej, że ta sprawa poruszoną była w komisyi kultury wina na posiedzeniu dnia 15. lipca 1908 r., by Sejmy na najbliższej sesyi przelały zawarowany im wpływ na nominacye inspektorów piwnic, o ile dotyczy spraw osobistych, na Wydziały krajowe.

Na podstawie powyższych wywodów Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zastrzeżony w §. 13. ustawy państwowej z d. 12. kwietnia 1906 r. Dz. u. p. Nr. 210, o kupczeniu winem, moszczem winnym i zacierem winnym, wpływ na mianowanie państwowych inspektorów piwnic winnych przelewa Sejm na Wydział krajowy.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Antoni Theodorowicz.

Ls. 2379/08.

We Lwowie, dnia 13. października 1908.

Aleg. 311

Sprawozdanie

komisyi przemysłowej o wniosku posłów Halbana i Kolischera w sprawie wezwania c. k. Rządu o utworzenie oddziału technicznego przy c. k. Starostwie w Drohobyczu.

Wysoki Sejmie!

Rozpatrując przekazany jej uchwałą Wys. Sejmu z dnia 24. września wniosek dotyczący utworzenia oddziału technicznego przy c. k. Starostwie w Drohobyczu, nabrała podpisana komisya przekonanie, iż rozwój przemysłu wymaga istotnie, aby władza powiatowa w Drohobyczu mogła rozporządzać stałymi siłami technicznymi.

Liczba zakładów przemysłowych w Drohobyczu i okolicy, a zwłaszcza w Borysławiu i Tustanowicach rośnie z dniem każdym i nadaje miastu i powiatowi wybitną cechę pierwszorzędnego okręgu przemysłowego. Powstawanie i rozszerzanie zakładów odnośnych, oraz przeprowadzanie pożądanych ulepszeń technicznych, wymaga nader częstej interwencyi władzy politycznej, która w takich razach nie może się obejść bez współudziału inżynierów rządowych. Liczba wypadków takich wynosi rocznie przeciętnie 100, a nie brak między nimi i takich, które są przedmiotem kilkodniowego badania. Według obliczenia dostarczonego przez koła interesewane komisye administracyjno-techniczne urzędowały w ostatnim roku przez 165 dni w powiecie drohobyckim, jakkolwiek niejednokrotnie jedna czynność komisyjna obejmowała kilka spraw, co nie zawsze odpowiada interesowi stron.

W obec braku osobnego oddziału technicznego przy Starostwie drohobyckiem, zachodzi w każdym wypadku, który wymaga interwencyi technika, konieczność wzywania oddziału technicznego przy c. k. Starostwie w Samborze, przyczem nie można przewidzieć na pewno, czy istotnie samborski oddział techniczny będzie mógł w dniu oznaczonym przysłać reprezentanta, czy więc w tym dniu będzie się mogła odbyć komisya, której orzeczenia przemysłowiec niecierpliwie oczekuje. Wiadomo zaś, iż często sprawa jest tak pilną, iż pożądaną byłaby

interwencya doraźna, bo każdy dzień opóźnienia pewnej zmiany technicznej, narazić może przemysłowca na znaczne niedogodności lub nawet straty. Jakkolwiek c. k. Starostwo w Drohobyczu dokłada wszelkich starań, aby postępować z pospiechem, którego interes przemysłu wymaga, to jednak — z powodów powyżej przytoczonych — nie można nieraz uniknąć znacznej zwłoki. Bardzo ważnem byłoby też, aby technicy powołani do współudziału w komisyach administracyjno-technicznych tego powiatu, poznali dokładnie specyalne stosunki miejscowe. Ten cel zaś można osiągnąć jedynie wtedy, jeżeli urzędnicy ci przez dłuższy czas w tymże powiecie są czynni i mają sposobność poznania całego życia przemysłowego. Delegowanie coraz to innych techników utrudnia osiągnięcie celu powyżej określonego, jakkolwiek oddział techniczny w Samborze stara się o ile możności delegować inżynierów obeznanych już z stosunkami.

Wnioskodawcy wyrazili życzenie, aby aż do utworzenia osobnego oddziału technicznego przy c. k. Starostwie w Drohobyczu, przydzielono temuż c. k. Starostwu tymczasowo przynajmniej dwie siły techniczne. Liczyli się więc wnioskodawcy z znanym brakiem rządowych sił technicznych. Uwzględniając ten brak, którego usunięcie nie może nastąpić bez zmiany warunków służbowych gałęzi technicznej, uznaje komisya również, iż na wypadek niemożności utworzenia jednego oddziału technicznego, tymczasowe przydzielenie przynajmniej dwóch sił technicznich, mogłoby zaradzić chwilowo niedogodnościom, które odczuwają przemysłowcy.

Komisya wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, aby jaknajrychlej ustanowił oddział techniczny przy c. k. Starostwie w Drohobyczu, tymczasem zaś przydzielił temuż c. k. Starostwu przynajmniej dwie siły techniczne.

2. Wzywa się c. k. Rząd, aby celem pozyskania i pomnożenia sił technicznych przystąpił do reorganizacyi tej gałęzi służby publicznej.

Przewodniczący:
A. Lubomirski

Sprawozdawca:
Halban

Ls. 2.551/08.

Aleg 312

We Lwowie, dnia 14. października 1908.

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego co do krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy w sprawozdaniu swem z dnia 7/VIII. 1908 L. 81.522/908 podnosi następujące okoliczności odnoszące się do krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie za rok 1906/7 a mianowicie:

I. Przedewszystkiem zdaje relacyę co do wyniku usiłowań, podjętych ze strony Wydziału krajowego, celem usunięcia tych pożałowania godnych stosunków, jakie w lwowskiej szkole gospodarstwa lasowego między młodzieżą szkolną a gronem nauczycielskiem przed rokiem 1907 niejednokrotnie miały miejsce.

II. Następnie naprowadza Wydział krajowy w sprawozdaniu swem te zmiany, które w tejże szkole w roku 1906/7 zaprowadzone zostały w rozkładzie przedmiotów szkolnych.

III. Donosi o zmianach zaszłych w gronie nauczycielskiem.

IV. Występuje z propozycyą co do uregulowania poborów służbowych grona nauczycielskiego tejże szkoły, — a wreszcie

V. Zaznacza potrzebę rozszerzenia budynku szkoły lasowej i dodaje, że pod tym względem przedłoży w przyszłym roku Wysokiemu Sejmowi odnośny gotowy projekt.

Z powołaniem się tedy na powyższe sprawozdanie Wydziału krajowego, przedtawia komisya gospodarstwa krajowego, co następuje:

ad I. Przedewszystkiem podnosi Komisya gospodarstwa krajowego z całem uznaniem tę okoliczność, że Wydział krajowy z tak dodatnim skutkiem załatwił wyż rzeczone spory między młodzieżą szkolną a gronem nauczycielskiem; komisya gospodarstwa krajowego konstatuje bowiem z prawdziwem zadowoleniem, że całe grono nauczycielskie szkoły lasowej oświadcza obecnie zgodnie, że młodzież szkolna od roku 1907 w zupełnocśi już zastosowuje się do obowiązujących przepisów szkolnych, tak, że pod tym względem nie można młodzieży tej zrobić żadnego zarzutu.

Ten tak pomyślny wynik powyższych usiłowań Wydziału krajowego, należy przypisać tej okoliczności, że Wydział krajowy w całej tej akcyi kierował się nie tylko względem na utrzymanie powagi i godności szkoły i całego grona nauczycielskiego,

ale równocześnie także i względami na dobro uczącej się młodzieży, co ta młodzież mimo różnych agitacyi, zrozumiała i do słusznych i uzasadnionych wskazówek i poleceń Wydziału krajowego się zastowała.

ad II.) Co się tyczy zmiany w rozkładzie nauk, aprobuje komisya gosp. krajowego rozkład nauk, podany w załączniku sprawozdania Wydziału krajowego do L. 81.522/08 a wyraża tylko to zapatrywanie, że

a) naukę »pomoc w nagłych wypadkach« należałoby rozszerzyć na naukę »Hygiena i pomoc w nagłych wypadkach«, i

b) że końcowo wspomnianą naukę należałoby wykładać na kursie I. i II. w tych godzinach, w których obecnie geografia jest wykładaną t. j. na kursie I. — 2 godziny, na kursie II. — 1 godzinę, zaś naukę geografii należałoby przenieść na kurs III. i IV.; komisya gospodarstwa krajowego wychodzi bowiem z tego zapatrywania, że tak ważny dla życia młodzieży naukowy przedmiot jak »hygiena« powinien być wykładany zaraz na pierwszym roku szkoły, ażeby w ten sposób wcześnie pouczyć młodzież o strasznych następstwach lekkomyślnego trybu życia młodzieży i by tym sposobem młodzież tę zaraz u wstępu chronić przed tem największem nieszczęściem, jakiem jest utrata zdrowia.

ad III.) Zmiany w gronie nauczycielskiem nie nastręczają komisyi powodu do uwag.

ad IV.) Co się tyczy proponowanego uregulowania poborów służbowych grona nauczycielskiego szkoły lasowej, które to pobory w myśl intencyi Wydziału krajowego zmodyfikowane być miały analogicznie do podobnych poborów nauczycieli szkół średnich — zauważa komisya gosp. kraj., że

a) wymienione w sprawozdaniu podwyższenie dodatku aktywalnego a to:

1. dla dyrektora szkoły z kwoty 840 K na 1.288 K,
2. dla profesorów szkoły z kwoty 720 K na 960 K,
3. dla profesorów adjunktów z kwoty 600 K na 720 K,

b) dalej, że wymienione w sprawozdaniu Wydziału podwyższenie pięciolecia dla wszystkich sił nauczycielskich o kwotę 100 K,

że te podwyższenia nie odpowiadają jeszcze obecnym płacom i poborom nauczycieli szkół średnich i dlatego komisya gosp. kraj. przyjmuje wprawdzie powyższe podwyższenie dodatków aktywalnych względnie pięcioleci do wiadomości, równocześnie atoli wyraża komisya gosp. kraj. życzenie, by Wydział kraj. jeszcze raz sprawę tę wziął pod rozwagę i odnośne wnioski w myśl wyżej naprowadzonej własnej intencyi przedłożył Wys. Sejmowi na najbliższej sesyi.

ad V.) Co się tyczy zaznaczonej przez Wydział krajowy potrzeby rozszerzenia gmachu szkoły lasowej we Lwowie, komisya gosp. krajowego popiera w całej pełni to zapatrywanie; obecne bowiem ubikacye — jak to Wydział krajowy słusznie zaznacza — ani liczbą, ani objętością zadaniu swojemu odpowiedzieć nie mogą.

Komisya gospodarstwa krajowego wyraża przeto życzenie, ażeby Wydział krajowy, w myśl sprawozdania swojego przedłożył Wys. Sejmowi w przyszłym roku projekt rozszerzenia i urządzenia szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, i to tem więcej, ileże plany te, jak to Wydział krajowy zaznacza, są już gotowe, a nieporozumienia i niepokoje, jakie pierwotnie w szkole tej panowały, ustąpiły już miejsca spokojnemu i prawidłowemu przebiegowi rzeczy (*vide ad I.*).

Komisya gospodarstwa krajowego solidaryzuje się także z tem zapatrywaniem, które Wydział krajowy w sprawozdaniu swem zaznacza, t. j. że koszta rozszerzenia i urządzenia szkoły, jakkolwiek znaczne, mogłyby być przecież z łatwością pokryte z pożyczki zaciągniętej na realność szkoły gospodarstwa krajowego we Lwowie, która to

realność żadnym długiem obciążona nie jest, a nadto należy tu wziąć pod rozwagę także i tę okoliczność, że c. k. Rząd, jak się tego pewnie spodziewać można, uiści w razie przystąpienia do powyższego rozszeszenia budynku circa 40% łącznej ceny kosztorysowej, co uczyni kwotę około 60.000 koron.

Okazuje się przeto z tego dowodnie, że kraj stosunkowo nieznacznym wkładem może z łatwością doprowadzić dziś do należytego rozwoju tak ważnego i pożytecznego zakładu naukowego.

Przy tej sposobności zaznacza komisya gospodarstwa krajowego z całem uznaniem, że Wydział krajowy, pragnąc podnieść powagę i znaczenie krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, postanowił powiadomić c. k. Ministerstwo rolnictwa, że szkole tej zamierza dać tytuł »Wyższa szkoła lasowa we Lwowie«.

Końcowo wspomniany tytuł należy się bowiem słusznie wyż rzeczonej szkole a to z tego powodu, ponieważ analogiczne szkoły zawodowe leśne w innych krajach Monarchii austryackiej jak: szkoła lasowa w Märisch Weisskirchen, Reichstadt (dawniej Weisswasser w Czechach); Pisek w Czechach i Bruch a. M, (w austryackich krajach alpejskich) używają wszystkie tytuły »Höhere Forstlehranstalt«.

W końcu zauważa komisya gospodarstwa krajowego, co następuje:

VI. Wobec faktu, że uczniowie szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, dla braku odpowiednich fachowych dzieł polskich zniewoleni są uczyć się przeważnej części przedmiotów fachowych li tylko z własnych zapisków szkolnych, które niejednokrotnie są niezupełne i wadliwe — wobec tego faktu wyraża komisya gospodarstwa krajowego życzenie, by Wydział krajowy jak najrychlej ogłosił konkurs na napisanie wspomnianych dzieł w języku polskim, a uzyska przez to dwa dodatnie wyniki a mianowicie: przedewszystkiem wzbogaci literaturę polską zawodowemi dziełami lasowemi, a nadto ułatwi nadzwyczaj młodzieży szkolnej uczenie się zawodowych przedmiotów.

Reasumując cały stan rzeczy, wnosi komisya gospodarstwa krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie za r. 1906/7 przyjmuje się do wiadomości.

2. Sejm ustanawia w miejsce dotychczasowego następujący etat osób i płace w krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie:

a) dyrektor z płacą 4.800 koron, dodatkiem aktywalnym 1.288 koron i prawem do poboru pięciu dodatków pięcioletnich, każdy po 500 koron rocznie;

b) trzech profesorów fachowych z płacą po 3.:80 koron, dodatkiem aktywalnym 960 koron i prawem do poboru pięciu dodatków pięcioletnich, każdy po 500 koron;

c) trzech profesorów adjunktów z płacą po 2.400 koron, dodatkiem aktywalnym 720 koron i prawem do poboru pięciu dodatków pięcioletnich, każdy do 400 koron.

3. Sejm przyjmuje do wiadomości postanowienie Wydziału krajowego co do zmiany nazwy „Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie“ ua nazwę „Wyższa szkoła lasowa we Lwowie“.

4. Sejm uchwala, by Wydział krajowy ogłosił konkurs na napisanie fachowych podręczników szkolnych lasowych w języku polskim.

5. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby na przyszłej sesyi przedłożył projekt rozszerzenia budynku obecnej lwowskiej szkoły lasowej.

Przewodniczący: ***Brykczyński.***

Sprawozdawca: ***Cipser.***

Ls. 2.402/1908. We Lwowie, dnia 14. października 1908.

[Aleg 313]

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego o melioracyach i wniosku p. Kędziora.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego jest tak wyczerpujące, że Komisya gospodarstwa krajowego nie widzi powodu do szczegółowego powtarzania wszystkich spraw, które z tego sprawozdania znane są Wysokiej Izbie, a ogranicza się jedynie do tych, które bądź dla ich ważności, bądź dla trudności ich szybkiego załatwienia potrzebują bliższego omówienia.

Wydział krajowy dzieli swoje sprawozdanie na 4 działy. Odnośnie przeto do działu pierwszego t. j. wykonania uchwał Wysokiego Sejmu i załatwienia petycyi, Komisya gospodarstwa krajowego stwierdza z zadowoleniem, że otrzymało nareszcie Najwyższe sankcye 14 ustaw, które odnoszą się do regulacyi, obwałowania, konserwacyi i jednej ustawy o zaciągnięciu pożyczki przez kraj dla przedsiębiorstwa regulacyi Pełtwi, od której anuitety miałby opłacać Rząd.

Ustawa ta jednak stała się na razie bezprzedmiotową, gdyż Ministerstwo Skarbu, pomimo życzenia, żeby datki dla tego rodzaju przedsiębiorstw uiszczane były w anuitetach, zgodziło się w końcu na wypłatę datków w gotówce.

Nie otrzymał natomiast dotychczas sankcyi uchwalony przez Sejm w r. 1900 projekt regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami, z powodu trudności stawianych przez Ministerstwo rolnictwa, żądające prawomocnego konsensu wodnoprawnego i zawiązania Spółki wodnej przed sankcyą, czego przy żadnem innem przedsiębiorstwie nie wymagało; a trudno nawet zrozumieć, dlaczego ma się zawiązywać spółkę wodną dla przedsiębiorstwa, o którem niema pewności, czy sankcyę otrzyma.

W sprawie tej przedłożonym został komisyi reskrypt Ministerstwa rolnictwa z 22. czerwca 1908 l. 47.518/1907 intymowany Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z 24. sierpnia 1908 l. 86.448 a więc już po wydrukowaniu sprawozdania Wydziału krajowego. Reskrypt zarządza ponowne a względnie uzupełniające dochodzenie wodno-prawne, lecz stwierdza zarazem, że wydany przez pierwsze dwie instancye konsens wodno-prawny należy uważać jako bezprawny z tego powodu, iż wydanie na imię Wydziału krajowego, jako na przedsiębiorcę konsensu nie mogło nastąpić wobec tego, iż projekt tej ustawy nie otrzymał jeszcze sankcyi.

Jak pogodzić należy to zapatrywanie Ministerstwa rolnictwa z zarządzeniem, wydanem reskryptem tegoż Ministerstwa z 4. maja 1901 l. 6.773 a powyżej opisanem, Komisya gospodarstwa krajowego nie umie wytłumaczyć.

W dziale uchwał nie wymagających sankcyi, góruje przedewszystkiem sprawa zabezpieczenia miast Krakowa i Podgórza przed zalewami, powtarzającymi się w ostatnich czasach co parę lat, do której to akcyi w myśl rezolucyi Wysokiego Sejmu z r. 1903 i urzędowych zapewnień byłego c. k. Ministra J. E. Dr. Körbera miano niezwłocznie przystąpić na koszt państwowej dotacyi wodnej i państwowego funduszu kanałowego, jak również do budowy drugiego mostu, łączącego Kraków z Podgórzem. Niestety skutkiem wielkiej trudności, wynikającej z kompetencyi czterech Ministerstw w sprawach wodnych, po wielu urgensach odpowiedziało c. k. Namiestnictwo na zapytanie Wydziału krajowego pismem z dnia 4. kwietnia 1908, że jeszcze nie nadeszła decyzya c. k. Rządu.

Co do obwałowania prawego brzegu Wisły powyżej ujścia Wilgi, per traktacye są jeszcze w toku, ponieważ Ministerstwo rolnictwa zaproponowało przeprowadzenie tych robót na podstawie państwowej ustawy melioracyjnej przy 45% udziale funduszu melioracyjnego, a 55% udziale kraju i gmin interesowanych. — Zastępca Wydziału krajowego na posiedzeniu odnośnej komisyi sprzeciwił się stanowczo temu projektowi, gdyż fundusz melioracyjny na inne cele jest przeznaczony, t. j. na rozwój kultury krajowej i rolnictwa i sprawa ta znowu się przewlekła. Co do wykonywania robót celem zabezpieczenia obu brzegów Wisły poniżej ujścia Wilgi kosztem funduszu kanałowego, sprawa znajduje się na dobrej drodze, gdyż Ministerstwo handlu reskryptem z 7. marca 1908 wydało konsens na budowę, więc można oczekiwać rozpoczęcia robót z wiosną r. 1909.

Również sprawa drugiego mostu na Wiśle, łączącego Kraków z Podgórzem znacznie postąpiła i budowa już się rozpoczęła.

Obwałowanie Wisły od ujścia Przemszy do Krakowa natrafiło na różne przeszkody ze strony c. k. Namiestnictwa i Ministerstwa spraw wewnętrznych — a szczególnie z tego powodu, że c. k. Biuro hydrograficzne centralne mimo upływu 4 lat nie dostarczyło Wydziałowi krajowemu obliczenia wielkiej wody Wisły powyżej Krakowa. Przeszkody te wyłuszczone są szczegółowo w sprawozdaniu Wydziału krajowego o melioracyach, więc ich komisya gospodarstwa krajowego powtarzać nie będzie, ale zaznaczyć musi z przykrością, że uchwała Sejmu dotycząca tej nader ważnej sprawy z dnia 11. lipca 1902 nie została po upływie tak wielu lat wykonaną pomimo wszelkich przedstawień i wyjaśnień ze strony Wydziału krajowego.

Dopiero reskryptem z d. 1. maja 1908 zarządziło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych komisyjny objazd Wisły od ujścia Przemszy do Krakowa celem powzięcia decyzyi co do możliwości wykonania obustronnego obwałowania i rentowności. Komisya złożona z 5 zastępców rządu i 2 zastępców Wydziału krajowego nie tylko uznała obwałowanie za potrzebne i rentowne, ale nawet za pilne, jednak z zastrzeżeniem, że ono nie powinno zmienić stosunków wielkiej wody w Krakowie i poniżej Krakowa.

Nowe przeto obliczenie wielkiej wody przez c. k. Oddział hydrograficzny jest konieczne i od spiesznego przeprowadzenia tych studyów będzie zależną możność przedłożenia Wysokiemu Sejmowi odnośnej ustawy na najbliższej sesyi w roku 1909.

Co do zabudowania prawego brzegu małej Wisły powyżej Przemszy, t. j. na granicznej przestrzeni od Jawiszowic do ujścia Przemszy, niweleta wielkiej wody musi się stosować do niwelety murów ochronnych w Krakowie, jak znowu ta do niwelety przestrzeni poniżej leżącej między Krakowem a Niepołomicami. Projekt bowiem obecny, dotyczący tych wałów okazuje się niższym o 1·64 m. i wymaga uzupełnienia.

Zachodzi tam jednak wielkie niebezpieczeństwo w tem, że Rząd Pruski nie

mogąc się zapewne doczekać robót regulacyjnych ze strony austryackiej, rozpoczął już obwałowanie na swojej przestrzeni, co w razie wylewu naraziłoby grunta na naszej stronie na nieobliczone straty.

Wprawdzie według protokołu komisyi międzynarodowej z 15. września 1905, dopiero po wykonaniu przekopów na tej granicznej przestrzeni w ciągu lat czterech, może być rozpoczęte obwałowanie: postanowienie to jednak nie powstrzymało rządu pruskiego od przeprowadzenia tego, co jest potrzebne dla rozwoju kultury gruntów i bezpieczeństwa ludności.

Chociaż Wydział krajowy na prośbę Wydziału powiatowego w Białej odniósł się do Namiestnictwa o wstrzymanie rozpoczętych robót, to przecież przy znanej powolności centralnej austryackiej biurokracyi w załatwianiu spraw pilnych, zachodzi groźna obawa klęski w razie powodzi.

Rezolucya Wysokiego Sejmu z 4. października 1907 wystosowana do rządu w sprawie skrócenia okresu budowy dla regulacyi Wereszycy z 20 na lat 10 odniosła pożądany skutek. Ministerstwo rolnictwa zgodziło się na zmianę odnośnych postanowień rozporządzenia wykonawczego i tem samem na podwyższenie rocznych 40% rat zasiłku państwowego z 40.800 na 81.600 K od r. 1909 począwszy, wskutek czego i Wydział krajowy wstawił do preliminarza funduszu krajowego na r. 1909 jako IV. ratę kwotę 81.600 K.

Regulacya Wereszycy przy użyciu do budowy 2 inżynierów będzie więc mogła być ukończoną w r. 1916.

Na niesłychaną powolność władz politycznych w zawiązywaniu spółek wodnych dla publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych żali się Wydział krajowy w każdorocznem sprawozdaniu.

Starostwa zalegają obecnie z zawiązaniem sześciu spółek a w r. 1908 przedłożył Wydział krajowy operaty konkurencyjne dla dalszych trzech spółek.

Opóźnienia te powodują znaczne straty tak dla przedsiębiorstw jak i dla interesowanych, a gdy liczne przynaglania władz politycznych ze strony Wydziału krajowego pozostają prawie bez skutku, Komisya proponuje do uchwalenia rezolucyę do rządu, by zbadał przyczyny tak powolnego załatwiania spraw publicznych doniosłego znaczenia i poczynił odpowiedne skuteczne zarządzenia.

W dziale o postępie budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych w latach 1906 i 1907 Komisya gospodarstwa krajowego nie znajduje nic do zauważania. Postęp budowy uznać należy za normalny — o ile zaś przy niektórych przedsiębiorstwach okazały się przekroczenia preliminarza kosztorysowego, uznała je Komisya za usprawiedliwione.

Zwróciło tylko uwagę Komisyi, iż przy przedsiębiorstwach prowadzonych przez c. k. Namiestnictwo, nie otrzymał Wydział krajowy dotąd sprawozdania o postępie budowy za r. 1907 a mianowicie: z regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, z regulacyi Soły i z regulacyi Łomnicy.

W dalszym ciągu swojego sprawozdania przedstawia Wydział krajowy stosownie do programowej uchwały Wysokiego Sejmu z 13. lutego 1894 do uchwalenia projekty ustaw o czterech nowych przedsiębiorstwach melioracyjnych, z których 2 odnoszą się do dorzecza Wisły, 1 do dorzecza Bugu a 1 do dorzecza Dniestru.

Komisya gospodarstwa krajowego uważa za zbyteczne wdawać się w szczegóły ekonomicznej i technicznej natury projektowanych przedsiębiorstw; musiałaby je bowiem powtarzać dosłownie ze sprawozdania Wydziału krajowego. Opierając się zaś na dotychczasowem doświadczeniu nabytem z wyników wykonanych i przez krajowe biuro melioracyjne zaprojektowanych robót melioracyjnych, Komisya przyjąć musi, iż wykazana przez Wydział krajowy pożyteczność i rentowność tych no-

wych przedsiębiorstw nie może podlegać wątpliwości. Komisya uważa więc tylko za wskazane przedstawić krótki opis projektowanych przedsiębiorstw i zestawić cyfry, jakie według obliczenia Wydziału krajowego w wydatkach funduszu krajowego z powodu wykonania tych dalszych przedsiębiorstw zostały podane.

Zaprojektowane są tedy:

1. Regulacya potoku Macochy z dopływami.

Regulacya ma na celu odwodnienie i ochronę od wylewów 1.568 morgów gruntów, położonych w 8 gminach katastralnych powiatu bialskiego.

Koszt ogólny wykonania obliczono na 1,166.000 K.

Przedsiębiorstwo ma być uznane jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej i oddane w zarząd Wydziału krajowego.

Datek kraju i państwa wynosić będzie po 40% czyli po 466.400 K zaś spółki wodnej 233.200 K, na właścicieli gruntów przypadnie tedy po 125 K 29 gr. od jednego morga. Roboty wykonane mają być w ciągu lat 11, wobec czego roczny datek kraju i państwa wynosiłby po 42.400 K.

2. Osuszenie bagien rzeszowskich.

W przedsiębiorstwie tem interesowanych jest 9 gmin katastralnych w powiecie rzeszowskim i jedna w powiecie ropczyckim, z łącznym obszarem 3.594 morgów.

Koszt robót preliminowano na 460.000 Koron, od 1 morga wyniesie więc 127 K 95 gr.

Wykonanie nastąpić ma w drodze przymusowej spółki wodnej pod zarządem Wydziału krajowego przy 40% zasiłkach kraju i państwowego funduszu melioracyjnego. Zasiłki kraju i państwa wynosiłyby więc po 184.000 K a spółki wodnej 92.000 K. Ponieważ roboty mają być wykonane w latach pięciu, wynosiłaby roczna rata datków państwa i kraju po 18.400 K.

3. Regulacya rzeki Sołokii z dopływami.

Przedsiębiorstwo to będzie jednem z większych, gdyż ogólny koszt robót obliczono na 6,000.000 K. Zamierzona regulacya obok regulacyi Błotni i Raty ma też wielkie znaczenie dla ochrony od wylewów i odwodnienia znacznych obszarów gruntów po lewym brzegu rzeki Bugu. Interesowanych jest 34 gmin katastralnych w powiatach rawskim i sokalskim z łączną powierzchnią gruntów 24.119 morgów.

I to przedsiębiorstwo projektowane jest jako przedsiębiorstwo przymusowej Spółki wodnej z 40% udziałem kraju i państwa w kosztach; datki kraju i państwa wyniosą tedy po 2,400.000 K a przymusowej spółki wodnej 1,200.000 K, a gdy roboty mają być rozłożone na lat 20, wyniesie roczna rata krajowego i państwowego datku po 120.000 K zaś spółki wodnej po 60.000 K.

4. Regulacya potoków Kłodnicy (Nieżachówki) i Brydnicy z dopływami.

W regulacyi tej, która ma na celu osuszenie gruntów i ochronę od wylewów interesowane są powiaty Żydaczów, Drohobycz i Stryj, a w szczególności w powiecie żydaczowskim 4 gminy katastralne z obszarem 3.126 morgów, w drohobyckim 3 gminy katastralne z obszarem 4.335 morgów, w stryjskim 7 gmin z obszarem 6.377 morgów, ogółem z powierzchnią 13.838 morgów.

Koszt robót preliminowano pierwotnie na sumę 1,800.000 i taką też kwotę wstawiono do §. 2. projektu ustawy. Po przeprowadzeniu jednak technicznej reambulacyi projektu, co nastąpiło już po wydrukowaniu sprawozdania Wydziału krajo-

wego, uznano za potrzebne podniesienie niwelety dna Kłodnicy, przez co obniżą się koszta wykonania o kwotę 50.000 koron. Ogólny preliminowany koszt redukuje się przeto do kwoty 1,750.000 koron i w tym kierunku wprowadziła Komisya poprawkę do ustawy.

Również i to przedsiębiorstwo ma być wykonane w drodze przymusowej spółki wodnej pod zarządem Wydziału krajowego z 40% udziałem w kosztach kraju i państwa. Kraj i państwo poniosą więc wydatek po 700.000 koron, spółka wodna 350.000 koron, a ponieważ roboty mają być rozłożone na lat 18, wyniesie roczna rata datków kraju i państwa po 38.888 K 89 gr. zaś spółki po 19.444 K 44 gr.

Wkład od jednego morga wypadnie okrągło 126 kor.

W dziale drobnych melioracyi, do którego zalicza się subwencye na konserwacyę wykonanych dawniej przedsiębiorstw, na zabudowania lub lokalną regulacyę potoków, na popieranie kultury torfowisk wreszcie na drenowanie i osuszenie gruntów, preliminuje Wydział krajowy na r. 1908 kwotę 469.870 kor., na rok 1909 kwotę 364.575 kor. W cyfrach tych mieści się także dotacya po 200.000 K jako ósma i dziewiąta rata (z dziesięciolecia) na drenowanie gruntów włościańskich podwyższona z rocznej kwoty 80.000 kor. wskutek uchwały Wys. Sejmu z dnia 18. marca 1907 na 200.000 koron rocznie.

Wszystkie pozycye zasiłków do tego działu wprowadzone, o ile nie mieściły się w zeszłorocznym budżecie, uznała Komisya gospodarstwa krajowego za usprawiedliwione i wnosi na uchwalenie tychże.

Do tego działu odnosi się wniosek p. Kędziora zmierzający do zmiany uchwały Wysokiego Sejmu z 11. listopada 1905, którą z równoczesnem podwyższeniem rocznej dotacyi na 200.000 kor. obniżono wymiar zasiłków ze skarbu kraju i państwa na osuszenie lub odwodnienie gruntów włościańskich z 33⅓% preliminowanych kosztów na 25% a tylko w wyjątkowych wypadkach upoważniono Wydział krajowy do udzielania 33⅓% zasiłków.

Jak stwierdza zamknięcie rachunków funduszu krajowego za r. 1907, z preliminowanej w rubr. IX. poz. 13 lit. d) sumy łącznie 600.000 kor. (już z uwzględnieniem 25% zasiłków) wydano tylko 390.105 kor. czyli, że przeszło ⅓ część kredytu nie została wyczerpaną.

Akta Wydziału krajowego wykazują, iż liczne gminy i prywatne osoby interesowane, zawiadomione ze strony Wydziału krajowego, iż będą musiały pokryć połowę kosztów zamierzonej melioracyi, odstąpiły od tego zamiaru i cofnęły zgłoszenia o przeprowadzenie melioracyi, jedynie z powodu trudności zdobycia funduszów dla nich za wysokich.

Uwzględniając przykre stosunki rolników wogóle, zwłaszcza wobec często powtarzających się klęsk elementarnych a niedostateczne jeszcze przeświadczenie u ogółu włościan o zbawiennych skutkach drenowania podmokłych i nieprzepuszczalnych gruntów, które stanowią większą część powierzchni kraju, uważa Komisya gospodarstwa krajowego zachętę przez większą materyalną pomoc jako wskazany obowiązek.

W przekonaniu zresztą, iż podniesienie produkcyi rolniczej leży nie tylko w interesie samego rolnika, ale także w interesie kraju i państwa, postanowiła Komisya przyjąć rezolucyę przez wnioskodawcę przedstawioną i zalecić ją Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia.

Na podstawie zeszłorocznej uchwały Wysokiego Sejmu powiększonym został personal techniczny krajowego biura melioracyjnego o 4 inżynierów, wskutek czego liczy dzisiaj biuro 76 inżynierów.

Komisya gospodarstwa krajowego zalecając Wysokiemu Sejmowi zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego ustanowienie owych 4-ech posad, wyraźnie w swo-

jem zeszłorocznem sprawozdaniu zaznaczyła, iż tak słabego pomnożenia etatu nie uważa za wystarczające.

To też obecnie przychodzi Wydział krajowy z wnioskiem o dalsze powiększenie etatu o 6 nowych posad w wyższych rangach; jednak ze sprawozdania Wydziału krajowego, jak wogóle z rozmiaru i zakresu czynności biura wynika, że to projektowane pomnożenie wystarcza tylko na najbliższą przyszłość tj. na rok jeden.

Wydział krajowy motywuje obszernie potrzebę powiększenia, a Komisya sądzi na podstawie dotychczas osiągniętych rezultatów z działalności biura, iż wniosek ten nie wymaga nawet uzasadnienia. Ale Komisya gospodarstwa krajowego popierając go, uznaje konieczną potrzebę najbliższego dalszego pomnożenia sił technicznych Biura melioracyjnego i przedkłada Wys. Sejmowi odnośną rezolucyę do uchwalenia.

Równocześnie przedkłada Wydział krajowy wniosek na ustanowienie posady radcy w VI. randze dla obecnego referenta administracyjno-prawnego. Z uwagi na tegoż lata służby i na utrzymanie równomierności stosunków awansowych innych urzędników konceptowych Wydziału krajowego, Komisya przychyla się do wniosku Wydziału krajowego i zaleca go do przyjęcia.

Na podstawie powyższego sprawozdania Komisya gospodarstwa kraj. wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 11. sierpnia 1908 l. 76.740 Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rubr. IX. poz. 16. wydatków następujące zasiłki:

Na rok 1908:

a)	na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908) .	2.800 K
b)	„ „ „ „ Stojanowskich (do r. 1914)	1.200 „
c)	„ „ „ „ Oleskich (do r. 1925) . .	1.000 „
d)	na drenowanie gruntów włościańskich VIII. rata (z 10-lecia)	200.000 „
e)	na zabudowanie potoków Harbutówki i Gościbki w pow. Myślenickim III. rata (ostatnia) oraz kredyt dodatkowy . .	40.300 „
f)	na regulacyę potoku Mikoszki w Rzeszowie III. rata (z 5-lecia)	6.432 „
g)	na osuszenie gruntów w gminie Bojaniec w powiecie Żółkiewskim III. rata (ostatnia)	12.000 „
h)	na osuszenie gruntów w gminie Żydaczów III. rata (ostatnia)	9.367 „
i)	na zabudowanie potoku Stańkowskiego (powiat Nowy Sącz) II. rata (ostatnia)	6.425 „
k)	na zabudowanie potoku Biczyczanki (powiat Nowy Sącz) II. rata (ostatnia)	15.000 „
l)	na zabudowanie potoku Dubeń w gminie Spas (powiat Stary Sambor) II. rata (ostatnia) oraz kredyt dodatkowy . . .	19.500 „
m)	na regulacyę potoku Wolanki	6.150 „
n)	na zabudowanie potoku Psarki (kredyt dodatkowy) . . .	1.000 „
o)	na zabudowanie potoku Łączki	6.000 „
p)	na regulacyę Prutu pod Łanczynem I. rata z (2-lecia) . .	16.000 „
r)	na budowę rowów osuszających w gminie Borki nizińskie (pow. Mielec)	7.800 „
s)	na obwałowanie Sanu w Bielińcu (pow. Nisko).	8.500 „

t) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (pow. Rohatyn) .	2.835	K
u) na osuszenie gruntów włościańskich w Małnowie (pow. Mościska)	6.478	„
w) na osuszenie łąk włościańskich w Oleszycach starych (powiat Cieszanów)	3.800	„
x) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gminach Dąbrowiec i Łozina (pow. Gródek)	2.333	„
y) na regulacyę potoku Olszanicy w gm. Zwierzyn (pow. Lisko)	2.200	„
z) na budowę wodociągu w Kołaczycach	8.000	„
aa) do dyspozycyi Wydziału krajowego	75.000	„
Ogółem	460.120	K.

Na rok 1909:

a) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich (do r. 1914) .	1.200	K
b) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich (do r. 1925) . .	1.000	„
c) na drenowanie gruntów włościańskich IX. rata (z 10-lecia) .	200.000	„
d) na regulacyę potoku Mikoszki w Rzeszowie IV. rata (z 5-lecia)	6.432	„
e) na regulacyę Prutu pod Łanczynem II. rata (z 2-lecia) . .	16.000	„
f) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (pow. Rohatyn) II. rata (z 2-lecia)	2.835	„
g) na osuszenie gruntów włościańskich w Małnowie (pow. Mościska) II. rata (z 3-lecia)	6.478	„
h) na osuszenie łąk włościańskich w Oleszycach starych (pow. Cieszanów) II. rata (z 2-lecia)	3.800	„
i) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gminach Dąbrowie i Łozina (pow. Gródek) II. rata (z 2-lecia)	2.333	„
k) na zabudowanie potoku Stańkowskiego (pow. Nowy Sącz) kredyt dodatkowy	800	„
l) na osuszenie gruntów włościańskich w gminie Budy łańcuckie i Świętoniów (pow. Łańcut)	7.667	„
m) na budowę wodociągu w Kalwaryi zebrzydowskiej	15.000	„
n) na regulacyę kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl) I. rata (z 3-lecia)	15.000	„
o) na regulacyę Potoku Wolanki (zasiłek dodatkowy)	3.280	„
p) do dyspozycyi Wydziału krajowego	75.000	„
Ogółem . .	356.825	K.

III. Sejm przyznaje na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk w rubr. IX. poz. 17. wydatków następujące zasiłki:

Na rok 1908:

1. w Rzochowie III. rata (ostatnia)	500	K
2. w Chyszewicach I. rata (z 3-lecia)	250	„
3. w Dmytrowie	500	„
4. w Połoniczny	1.000	„
5. w Sielcu II. rata (z 3-lecia)	500	„
6. w Kuliczkowie II. rata (z III-lecia)	500	„
7. w Peczeni II. rata (z 3-lecia)	500	„

8. w Rzęsni polskiej na gruntach Dra Tadeusza Marsa II. rata (z 3-lecia) . . . . . 500 K
9. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie: w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po 1.000 K, w perymetrze regulacyi Pustej 2.000 K, w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacyi Błotni i górnej Trzesniówki po 500 K . . . . . 5.500 „

Ogółem . . 9.750 K.

Na rok 1909:

Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:

1. w Chyszewicach II. rata (z 3-lecia) . . . . . 250 K
2. w Sielcu III. rata (ostatnia) . . . . . 500 „
3. w Kuliczkowie III. rata (ostatnia) . . . . . 500 „
4. w Peczeni III. rata (ostatnia) . . . . . 500 „
5. w Rzęśni Polskiej na gruntach Dra Tadeusza Marsa III. rata (ostatnia) . . . . . 500 „
6. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po 1.000 K, w perymetrze regulacyi Pustej 2.000 K, a w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacyi Błotni i górnej Trześniówki po 500 K, czyli razem . . . . . 5.500 „

Ogółem . . 7.750 K.

IV. Sejm powiększa personal techniczny krajowego biura melioracyjnego o dwóch etatowych starszych inżynierów, dwóch etatowych inżynierów I. klasy i dwóch etatowych inżynierów II. klasy i upoważnia Wydział krajowy do obsadzenia tych posad z dniem 1. stycznia 1909.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, żeby na najbliższej sesyi przedłożył wnioski wydatniejszego pomnożenia etatu Biura melioracyjnego.

V. Sejm ustanawia w biurze melioracyjnem posadę radcy w VI. klasie rangi dla referenta administracyjno-prawnego.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby zbadał przyczyny opóźniania się władz politycznych w zawiązywaniu spółek wodnych dla publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych i aby poczynił odpowiednie skuteczne zarządzenia ku możliwie najspieszniejszemu załatwianiu tych spraw.

VII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w r. 1909 zarządził zdjęcia i wypracowanie planów dla regulacyi rzek Worony, Gołogórki i Łososiny.

VIII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zasiłki dla drenowania gruntów włościańskich z funduszu krajowego wymierzał w wysokości 33 1/3 % sumy kosztorysowej i w tej samej wysokości wyjednał z państwowej dotacyi dla drobnych melioracyi.

IX. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w myśl dwukrotnych uchwał Sejmu dolno-austryackiego, do których to uchwał przyłączyły się Wydziały innych krajów, przedłożył Radzie państwa projekt ustawy o zużytkowaniu sił wodnych dla wytwarzania energii elektrycznej i oddaniu sił wodnych w posiadanie krajów.

·/. X. Sejm uchwala załączone ·/. projekty ustaw:

1. o regulacyi potoku Macochy z dopływami;
2. o osuszeniu bagien Rzeszowskich;

3. o regulacyi rzeki Sołokii z dopływami;

4. o regulacyi potoków Kłodnicy (Nieżachówki) i Brydnicy z dopływami

XI. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w dziale B) rubr. IX. na rok 1908 do końca lutego 1910, takichże zaś kwot preliminowanych na rok 1909 do końca lutego 1911.

Petycye.

Wysoki Sejm przydzielił Komisyi gospodarstwa krajowego petycye Ls. 732/463 dozorcy melioracyjnego Wojciecha Spiewaka, który wystąpił ze służby krajowej celem wyszukania sobie posady w mieście dla kształcenia ośmiorga dzieci, został ponownie przyjęty, ale na prowizorycznego tylko dozorcę z powodu przekroczenia lat 40 życia; uprasza więc o udzielenie mu veniae aetatis, gdyż od tego zależnem jest nadanie mu stałej posady.

Komisya gospodarstwa krajowego po zasięgnięcu opinii w krajowem Biurze melioracyjnem proponuje uwzględnienie i przedkłada odpowiedni wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

XII. Wojciechowi Spiewakowi, dozorcy melioracyjnemu udziela się veniam aetatis.

Również Wysoki Sejm przydzielił tejże Komisyi cały szereg petycyi i wniosków, których załatwienie należy po części do kompetencyi c. k. Namiestnictwa, po części zaś do kompetencyi Wydziału krajowego; Komisya zatem proponuje odstąpić je c. k. Rządowi względnie Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Do zakresu działania c. k. Namiestnictwa należą sprawy poruszone w petycyach:

1. Ls. 425 gmin Kalembina i Kożuchów o oddanie starych łożysk Wisłoka;

2. Ls. 1692 gminy Smolarzyny powiatu Łańcuckiego o przyspieszenie regulacyi rzeki Wisłok;

3. Ls. 2391 gmin i obszarów dworskich o regulacyę Mleczki;

4. Ls. 1771 gminy Miejsce Piastowe o regulacyę i obwałowanie potoku Lubatówka;

5. Ls. 542, 1044. 1236 Franciszka Koski, Franciszka Szczepaniaka, Tomasza Barborka, 1784 i 1981 Michała Papli i Jana Wojcieszyka w Kaniowie bestwińskim pow. Bialskiego o reklasyfikacyę i odpisanie podatków z gruntów, zajętych pod obwałowanie Wisły.

Do zakresu działania Wydziału krajowego należy załatwienie następujących petycyi:

1. Ls. 293 gminy Podmichałowce, Ls. 1394 gminy Hrehorów i Ls. 1395 gminy Żurów powiatu Rohatyńskiego o regulacyę Świerza;

2. Ls. 1332 gminy Żabno o regulacyę Wątoku Żabieńskiego;

3. Ls. 1338 gminy Wierzchosławice pow. Tarnowskiego o odwodnienie 500 morgów gruntów zabagnionych ulewnymi deszczami dla umożliwienia uprawy;

4. Ls. 1339 gmin Strzeszyce i Krosna powiatu Limanowskiego o zabudowanie potoku Krośnieńskiego;

5. Ls. 1370 gminy Zemianów, Ls. 1396 gminy Korostowice, Ls. 1800 gminy Bołszowce powiatu Rohatyńskiego, gminy Chorostków, Tustań i Halicz, tudzież obszaru dworskiego Chorostków powiatu Stanisławowskiego i Ls. 700 gminy Korostowice oraz Ls. 1810 wniosku p Winniczuka o regulacyę rzeki Gniłej Lipy;

6. Ls. 1693 gminy Wólka mazowiecka i Ls. 1694 gminy Hujcze pow. Rawskiego, tudzież wniosek Ls. 1653 posła ks. Kołpaczkiewicza o przyspieszenie regulacyi rzeki Raty;

7. Ls. 1632 gminy Szczawnica niżna pow. Nowotarskiego o regulacyę potoku Bryjarka;

8. Ls. 1853 obszaru dworskiego Monasterzec o zabudowanie potoku Spryni;

9. Ls. 1899 gminy Sulistrowa pow. Krośnieńskiego o regulacyę potoku Równia;

10. Ls. 841 i Ls. 1903 15 gmin powiatów Rudeckiego, Samborskiego i Starosamborskiego o przyspieszenie regulacyi potoku Błożewki;

11. Ls. 1976 i 1977 Wydziału powiatowego w Wieliczce o odwodnienie gruntów nad Wisłą, Rabą, Skawinką i Wilgą dla umożliwienia uprawy;

12. Ls. 108. gminy Brzegi o regulacyę Strwiąża;

13. Ls. 559 gminy Bogumiłowice w sprawie sprzedaży trawy na wałach Dunajca;

14. Ls. 561 gminy Wał-Ruda o regulacyę Olszówki;

15. Ls. 834 gminy nowy Kałusz o regulacyę Siwki;

16. Ls. 847 Wydziału powiatowego w Dobromilu o regulacyę Wiaru powyżej Łomny;

17. Ls. 925 gminy Ropczyce, Ls. 1060 Kółka rolniczego w Niedźwiadzie i Ls. 1108 Wydziału pow. w Ropczycach o regulacyę potoków Wielopólki i Niedźwiadki;

18. Ls. 953 gminy Zaborów o przyspieszenie regulacyi Borowej-strugi;

19. Ls. 1055 Komisyi zdrojowej w Szczawnicy o regulacyę potoku Szczawnego;

20. Ls. 2154 włościan z Trześniówa Michała i Maryi Kaczorów, Antoniego Rymarowicza, Katarzyny Rymarowicz. Wojciecha Kaczora i spadkobierców śp. Rozalii Kaczor o przyjęcie pokrycia resztujących kwot datków konkurencyjnych na regulacyę Wisłoka, lub ewentualnie ich odroczenia na lata późniejsze;

21. Ls. 2155 Michała Papli z Kaniowa bestwińskiego w pow. Bialskim o zarządzenie wypłaty odszkodowania za umieszczenie kuźni na jego gruncie przez kierownictwo regulacyi Wisły;

22. Ls. 2153 Franciszka Kośki z Kaniowa w pow. Bialskim o uwzględnienie jego realności przy obwałowaniu Wisły;

23. Ls. 1659 wniosek p. Kleskiego o przystąpienie do regulacyi potoków Rydelówki, Czarnego i Kołomyjki;

24. Ls. 2271 gminy Jasionka Maniowa pow. Turczańskiego o zabudowanie potoku Jasieniczka.

Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

XIII. Petycye LLss. 425, 1692, 2391, 1771, 542, 1044, 1236, 1784 i 1981 odstępuje się c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia;

XIV. Petycye i wnioski LLss. 293, 1395, 1332, 1338, 1339, 1370, 1800, 700, 1810, 1693, 1694, 1653, 1632, 1853, 1899, 841, 1903, 1976, 1977, 108, 559, 561, 834, 847, 925, 1060, 1108, 953, 1055, 2154, 2155, 2153, 1659 i 2271 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Gorayski.

Ustawa

z dnia . . . . . o regulacyi potoku Macochy z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya potoku Macochy od mostu na drodze gminnej w Kętach do ujścia do Soły wraz z dopływami ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej, mającej się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875, Dz. u. kraj. Nr. 38, subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1907, który preliminuje koszta robót na 1,166.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 2. *a)* ustawy z dnia 30. czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów, z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38 według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej pod-

stawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju, państwa i stron interesowanych w §. 3. pod *c)* wymienionych, oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp potoku Macochy i dopływów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie, w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903, Dz. u. kraj. Nr. 12.;

3. z corocznych datków kraju i prestacyi konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwacyę, oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wdział Spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut, mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy, wspólnie z Administracyą państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Ustawa

z dnia . . . . o osuszeniu bagien Rzeszowskich.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Osuszenie bagien w gminach i obszarach dworskich: Dąbrowa, Trzciana, Mrowla, Świlcza, Bratkowice, Lipie, Rogóźnica, Rudna mała i Rudna wielka powiatu rzeszowskiego, tudzież w gminie i obszarze dworskim Klęczany powiatu Ropczyckiego ma być wykonane jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej, mającej się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38, subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1905, który preliminuje koszta robót na 460.000 K

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §§. 6. i 4. ustawy z dnia 30. czerwca 1884, Dz. u. p Nr. 116 bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów

budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14 marca 1875, Dz. u. kr. Nr. 38 według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju, państwa i stron interesowanych w §. 3. pod *c)* wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Wykonanie robót oraz zarząd funduszu budowy obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Administracyą państwa, której podobnie jak i Wydziałowi spółki wodnej przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz, którym zarządzać będzie Wydział spółki.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp potoków i rowów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903, Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków spółki wodnej, które mają być rozłożone na członków spółki według miary ustanowionej w statucie.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Alegat 3. do sprawozdania Komisyi gospodarstwa krajowego Ls. 2.402/1908.

Ustawa

z dnia . . . . . o regulacyi rzeki Sołokii z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya rzeki Sołokii od jazu w Korniach do ujścia do Bugu z dopływami ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej, mającej się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38., subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za postawę techniczną tej regulacyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1908, który preliminuje koszta robót na 6,000.000 K.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 2 a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa,

które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju, państwa i stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania szkarp rzeki Sołokii i dopływów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwacyę, oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony Wydział spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Alegat 4. do sprawozdania Komisyi gospodarstwa krajowego ls. 2402/1908

Ustawa

z dnia . . . . . o regulacyi potoków Kłodnicy (Nieżachówki) i Brydnicy z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya potoku Kłodnicy (Nieżachówki) od mostu na gościńcu państwowym w Nieżuchowie do ujścia do Dniestru, tudzież potoku Brydnicy z dopływami ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo przymusowej spółki wodnej, mającej się zawiązać na podstawie §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38., subwencyonowane z funduszu krajowego.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej regulacyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1907, który preliminuje koszta robót na 1,750.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3

Koszta budowy wraz z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 2. i §. 4. ustępu 2 a) ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów

budowy, a to w myśl §. 66. kraj. ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38 według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia robót i czas trwania budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju państwa i stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp potoków Kłodnicy (Nieżachówki) i Brydnicy z dopływami;

2 z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwacyę, oraz co do zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli, wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Zarząd budowy oraz funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób, w jaki ma być utworzony wydział Spółki wodnej, tudzież liczbę członków tego Wydziału określi statut, mający się ułożyć przez władzę polityczną.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu oraz co do ewentualnego bezpośredniego współdziałania państwowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa, określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Ls. 2401/1908. We Lwowie, dnia 14. października 1908.

Alt. 314

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie objęcia na własność kraju szpitala dla ubogich dzieci pod nazwą św. Zofii we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości.
2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia na własność kraju szpitala dla ubogich dzieci pod nazwą św. Zofii we Lwowie i do zawarcia imieniem Reprezentacyi kraju z Komitetem Towarzystwa tegoż szpitala układu, na podstawie warunków w sprawozdaniu Wydziału krajowego w ustępach I. i II. przytoczonych.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Jabłoński.

Ls. 2411/08.

We Lwowie, dnia 12. października 1908.

315

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej co do wniosku p Jana Kiweluka i tow w sprawie utworzenia Sądu powiatowego w Chorostkowie

Wysoki Sejmie!

Dnia 26. września b. r. zażądali w tej Izbie posłowie Jan Kiweluk i tow. zawezwania c. k. Rządu, aby wedle możności jak najrychlej rozdzielił powiat sądowy Kopyczyńce na dwa powiaty sądowe i otworzył w Chorostkowie sąd powiatowy, przydzielając mu gminy. Mszaniec, Howiłów wielki, Howiłów mały, Karaszyńce, Peremyłów, Wierzchowce, Kluwińce, Chłopówka i Uwisła.

Komisyi nie dostarczono żadnego materyału do ocenienia tej sprawy — brak również oświadczenia się c. k. władz rządowych w tej sprawie.

Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Jana Kiweluka i tow. o rozdzielenie powiatu sądowego w Kopyczyńcach na dwa powiaty i utworzenie z niektórych gmin tego powiatu osobnego sądu powiatowego z siedzibą w Chorostkowie — odstępuje się Wydziałow krajowemu do zbadania i sprawozdania.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Tertil.

L. s. 2.410/08. We Lwowie, dnia 12 października 1908.

Beg 316

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o wniosku posła Eugeniusza Oleśnickiego i tow. w sprawie założenia Sądu powiatowego w Strzeliskach nowych.

Wysoki Sejmie!

W dniu 24. września b. r. wpłynął do laski marszałkowskiej wniosek posła Eugeniusza Lewickiego i tow. o wezwanie c. k. Rządu, aby po myśli rezolucyi galicyjskiego Sejmu z r. 1896 jak najrychlej przystąpił do utworzenia Sądu powiatowego w Strzeliskach nowych pow. Bóbrka.

Żądanie we wniosku tym wyrażone jest zupełnie słusznem, jednak znalazło już wyraz i załatwienie w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 7. października b. r. powziętej przy sposobności przyjęcia do wiadomości sprawozdania Wydziału krajowego z czynności departamentu VI. za czas od 1. września 1906 do 30. kwietnia 1908, a w szczególności w rezolucyi 2) b), którą ponowiono dawniejszą uchwałę Sejmu, dotyczącą otwarcia Sądu powiatowego w Strzeliskach nowych i postanowiono wezwać c. k. Rząd, aby jak najspieszniej do utworzenia tego Sądu przystąpił.

Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Eugeniusza Oleśnickiego i tow. o założenie Sądu powiatowego w Strzeliskach nowych uznaje się za załatwiony uchwałą sejmową z dnia 7. października 1908 powziętą przy rozpoznaniu sprawozdania z czynności departamentu VI.

Przewodniczący:
Muss.

Sprawozdawca:
Tertil.

LW. 2.516/1908.

Ueg 317

We Lwowie, dnia 15. października 1908.

Sprawozdanie

Komisyi gminnej w przedmiocie wyłączenia osady Nowy Tyczyn ze związku gminy Zazdrość powiatu Trembowelskiego i utworzenia z niej samoistnej gminy administracyjnej.

Wysoki Sejmie!

Już od lat kilku starają się mieszkańcy osady Nowy Tyczyn o wyłączenie te osady ze związku gminy Zazdrość i utworzenie z niej samoistnej gminy a widząc bezskuteczność swych starań, wnieśli i obecnie petycyę w tej sprawie, o czem wspomina sprawozdanie Wydziału krajowego LW. 92.077/1908, które przemawia za wydzieleniem tej osady z gminy Zazdrość, a to z następujących powodów:

Osada Nowy Tyczyn licząca trzydzieści kilka gospodarstw oddalona jest 7 kilometrów od gminy Zazdrość i z tego powodu pozbawiona jest należytej opieki ze strony Reprezentacyi gminy, która chociaż pobiera od mieszkańców Nowego Tyczyna dodatki gminne i szkolne w wysokości przeszło 50% dodatków do podatku domowego i czynszowego opłacanego w kwocie 104 K 60 h, nie stara się jednak o zaspokojenie niezbędnych potrzeb tej osady. Nadto opłacają mieszkańcy Nowego Tyczyna niewłaściwie na rzecz gminy Rizdwiany również przeszło 50% dodatków do podatku gruntowego w kwocie 281 K 80 h przypisanego w gminie katastralnej Rizdwiany, obejmującej także ową osadę.

Ponieważ Rady gminne w Zazdrości i Rizdwianach godzą się na utworzenie z Nowego Tyczyna samoistnej gminy a również i Rada powiatowa w Trembowli oświadczyła się za uwzględnieniem prośby mieszkańców Nowego Tyczyna, wreszcie władze administracyjne i sądowe a mianowicie: c. k. Starostwo w Trembowli, Prezydyum c. k. wyższego Sądu krajowego i c. k. Sąd powiatowy w Trembowli nie podniosły żadnych zarzutów przeciw projektowanemu utworzeniu nowej gminy, — wobec tego Komisya gminna zgodnie ze sprawozdaniem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony /. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Sodomora.

Ustawa

z dnia . . . . o wyłączeniu przysiółka Nowy Tyczyn ze związku gminy Zazdrość powiatu Trembowla i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Nowy Tyczyn, obejmujący w obecnych swoich granicach zwartą całość terytoryalną, wyłącza się ze związku gminy Zazdrość powiatu Trembowla i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną pod nazwą Nowy Tyczyn.

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w Zazdrości, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rady gminnej w Zazdrości i Nowym Tyczynie.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 2.517/08.

Aleg 38

We Lwowie, dnia 15. października 1908.

Sprawozdanie

komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia przysiółka Bielowice ze związku gmiwy Dąbrówka niemiecka i przydzielenia do gminy Dąbrówka polska.

Wysoki Sejmie!

Do związku gminy administracyjnej Dąbrówka niemiecka (pow. Nowy Sącz) należy przysiółek Bielowice, który w małej tylko części graniczy z Dąbrówką niemiecką, natomiast na bardzo znacznej przestrzeni przylega do gminy Dąbrówka polska. Majątek własny tego przysiółka składa się z własnego pastwiska o obszarze przeszło 30 morgów, nadto są Bielowice wspólnie z Dąbrówką polską współwłaścicielami kapitału 600 koron w efektach, zastrzeżonych na rzecz Dąbrówki polskiej i Bielowic. Wspólnym jest także Bielowicom z Dąbrówką polską kościół i cmentarz, natomiast z gminą Dąbrówka niemiecka złożoną przeważnie z protestantów, nie łączą Bielowiczan ani majątkowe ani żadne inne więzy.

Wobec tego stanu rzeczy podjęli mieszkańcy Bielowic starania o wyłączenie tego przysiółka ze związku gminnego Dąbrówka niemiecka, a przyłączenie go do gminy Dąbrówka polska. Rada gminna w Dąbrówce polskiej uchwałą z dnia 29. marca 1906 zgodziła się na to przyłączenie, natomiast Rada gminna w Dąbrówce niemieckiej z dnia 21. lipca 1906 większością jednego głosu oświadczyła się przeciw wyłączeniu Bielowiec motywując tę odmowę ogólnikowym zwrotem, że za wyłączeniem Bielowiec nie przemawiają materyalne, geograficzne, ani komunikacyjne względy.

Z badań przeprowadzonych przez Wydział krajowy okazuje się, że przez uszczuplenie gminy Dąbrówka niemiecka nie nastąpi zbyt znaczne osłabienie siły podatkowej tej gminy. Również sprawa użytkowania własności obu gmin i przysiółka nie nastręczy kwestyi spornej.

Gdy więc rzeczowe względy topograficzne, wspólność religii i instytucye Służbie Bożej poświęcone, przemawiają za przydzieleniem Bielowiec do Dąbrówki polskiej; gdy dalej władze uznały to przyłączenie za korzystne, Komisya gminna zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·|. projekt ustawy bez zmiany.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Górski.

Ustawa

z dnia . . . . o wyłączeniu przysiółka Bielowice ze związku gminy administracyjnej Dąbrówka niemiecka (powiat Nowy Sącz) i przyłączeniu go do gminy administracyjnej Dąbrówka polska.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje :

Art. I.

Przysiółek Bielowice wyłącza się ze związku gminy administracyjnej Dąbrówka niemiecka (powiat Nowy Sącz) i przyłącza się do gminy administracyjnej Dąbrówka polska.

Art. II.

Do dni sześćdziesięciu po wejściu w życie niniejszej ustawy rozpisać należy wybory do nowych Reprezentacyi gminnych w Dąbrówce niemieckiej i w Dąbrówce polskiej.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrzych.

Ls. 671/08.

We Lwowie, dnia 15. października 1908

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o petycyi Reprezentacyi miejskiej Uście solne powiat Bochnia o poddanie jej pod ustawę z 3. lipca 1896 Nr. 51. Dz. u. kr.

Wysoki Sejmie!

Uście solne zostało założone, jak to jest powszechnie wiadomo i jak w szczególności (oprócz książki D-ra Zofii Daszyńskiej-Golińskiej p. t. Uście solne, Kraków, Nakładem Akademii umiejętności 1906), stwierdza pismo Dyrekcyi krajowego archiwum Akt grodzkich i ziemskich w Krakowie z dnia 29. września 1908 L. 132, jako miasto na prawie niemieckiem przez króla Kazimierza Wielkiego w r. 1360. Przywilej lokacyjny wydrukował Piekosiński w III. tomie kodeksu dyplomatycznego Małopolski str. 39—40. W przywileju tym nazywa król Kazimierz Wielki Uście »nostra civitas«. Przywilej powyższy potwierdziło i transumowało (przepisało) dziewięciu królów polskich (Stefan Batory, Zygmunt III., Władysław IV., Jan Kazimierz, Michał, Jan III, August II., August III. i Stanisław August); z tych dyplomatów przechowało miasto do czasów obecnych i oddało w depozyt Archiwum krajowemu trzy, tj. Władysława IV. z r. 1633, Augusta III. z r. 1744. i Stanisława Augusta z r. 1766; we wszystkich potwierdzeniach uroczystych (tak przechowanych w oryginałach jak w transsumptach) Uście nazywają królowie »oppidum nostrum«.

Oprócz przywilejów przechowało się do obecnych czasów 6 ksiąg ławniczo radzieckich Uścia z czasów 1688—1781 (również w depozycie Archiwum krajowego). Księgi te stwierdzają, że Uście zawsze w tych czasach nosiło tytuł miasta lub miasteczka i że posiadało obok ławy (sądu ławniczego) także radę miejską, która historycznie należy do istotnych cech odróżniających miasta od wsi. Nadto Uście oddało w depozyt archiwalny 2 spore fascykuły aktów papierowych z czasów 1523—1822 przeważnie odnoszących się do spraw granicznych tego miasta. We wszystkich tych aktach Uście zwie się miastem, oppidum, die Stadt, a mieszkańcy jego mieszczanami się nazywają (oppidani). Dla przykładu przytoczyć można, że Zygmunt I., potwierdzając najstarszy akt graniczny w r. 1523, nazywa Uście »oppidum nostrum«. Podobnie wyraża się szereg aktów z czasów austryackich: akt komornika granicznego z 28. sierpnia 1791 (oppidum,

oppidani); dekret sądu szlacheckiego (Consilium caes. reg. Fori nobilium) w Tarnowie z 22. lipca 1795 (communitas civitatis Uście solne); dekret tegoż sądu z 12. marca 1805 (oppidum, oppidani); niemiecki protokół graniczny z 21. lipca 1811 spisany przez komisarza delegowanego przez Urząd cyrkularny w Bochni, w którym Uście wielokrotnie nazwane jest »die königliche Stadt«.

Powyższe oryginalne dyplomaty, księgi i akty stwierdzają z całą stanowczością, że Uście solne było od XIV. aż do pierwszej połowy XIX. wieku (a więc nietylko za czasów polskich, ale i za rządów austryackich) miastem i za takie przez władze było uważane.

Bardzo charakterystyczne są fazy, przez które przechodził ustrój miejski w Uściu solnem za czasów austryackich.

Po r. 1773 mieszczanie obierają wprawdzie po dawnemu urząd, ale od czasu wprowadzenia innego systemu jurysdykcyi, urząd ten uprawniony był jedynie do zarządu miejskim majątkiem. Zamiast sądzenia i karania przysługuje mu jeszcze prawo łagodzenia sporu i pośredniczenia między stronami, (Schlichtung) oraz nadzór nad wykonaniem przepisów policyjnych. Sądownictwo sporne i władza polityczna przechodzi do Bochni, Uście bowiem należy do cyrkułu (powiatu) bocheńskiego. Zamiast starosty z Niedar właściwym reprezentantem władzy monarszej staje się ustanowiony w Bochni starosta obwodowy.

Stosunki faktyczne przeobrażają się przecież powolniej niż prawne. Pomimo, iż autonomia miejska stała się fikcyą, mieszczanie znów od 1806 do 1817 r. według prawa magdeburskiego, a zatem po dawnemu, obierają wójta, burmistrzów, czyli rajców i ławników. Właściciele Niedar Kriegshaberowie, wykonywują nad mieszkańcami sądownictwo. Dopiero kiedy w 1817 r. Niedary otrzymały nowych właścicieli Krzeczowerów, porządek ten się zmienia.

Uście noszące znów tytuł starostwa (unter dem Titel einer Uście Solner Starostei bestanden) traci w 1819 r. dawny ustrój. Na miejsce dawnego urzędu przychodzi nowy, także wychodzący z wyborów, ale z władzą uszczuploną i płatny.

Zupełne uznanie samorządu przynosi Uściu jak każdej gminie Galicyi ustawa gminna z 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 19. Podczas gdy jednak inne gminy miejskie za czasów autonomicznych umiały uzyskać korzystne dla siebie przepisy ustawodawcze, Uście solne nie zostało zaliczone ani do 30 miast, dla których została wydana ustawa z 13. marca 1889 r. D. u. kr. Nr. 24., ani do 131 miast i miasteczek podlegających ustawie z 3. lipca 1996, D. u. k. Nr. 51. W ten sposób zatrzymano dla miasta o tak świetnej za polskich czasów przeszłości, taki sam ustrój, jakim się rządzą gminy wiejskie, jakkolwiek poddano ustawie gminnej z r. 1896 wiele miast i miasteczek stojących tak pod względem liczby mieszkańców, jak pod względem zamożności i kultury znacznie niżej od Uścia.

Należy tu zwrócić uwagę na jedną rzecz zasadniczą.

Uchwała Rady miejskiej w Uściu solnem z 23. sierpnia 1908, przytoczona na końcu niniejszej petycyi, brzmi: »Wysoki Sejm raczy napowrót przyjąć do rzędu miast Uście solne«. Rubrum opiewa: »Reprezentacya miejska w Uściu solnem wnosi petycyę o przywrócenie praw miastu Uście solne«.

Zachodzi tu ważne nieporozumienie.

Co innego jest przyznanie pewnej gminie charakteru miasta, a co innego poddanie tej gminy pod ustawę gminną dla większych miast z r. 1889 lub ustawie z r. 1896 dla miast nieobjętych ustawą z r. 1889 i dla znaczniejszych gmin. Przyznanie pewnej gminie charakteru miasta lub miasteczka, może bowiem obecnie nastąpić 1-o albo

aktem władzy rządowej, zatwierdzającym ten danej gminie na podstawie dawniejszych przywilejów przysługujący charakter; 2-o albo Najwyższem postanowieniem cesarza (tak się stało z Bolechowem, Brzeżanami, Doliną, Gorlicami i t. d.) W obu wypadkach kompetencya Sejmu zatem nie jest uzasadnioną. Natomiast zaliczenie pewnej gminy do kategoryi gmin rządzących się ustawą gminną z r. 1889 lub z r. 1896 należy na podstawie ustawy zasadniczej z 21. grudnia 1867 L. 141. D. p. p. do zakresu działania Sejmu

Należy z osobna rozpatrzeć te dwie sprawy, ponieważ niejedna gmina pójdzie za przykładem Uścia i analogiczne żądania postawi.

Pytanie, czy pewną gminę należy uważać za miasto lub miasteczko, albo nie, bywa nietylko w praktyce życia, ale nawet w tych urzędowych aktach, które tę sprawę tylko incydentalnie traktują, mylnie rozstrzygnięte. Tak np. spis ludności z r. 1857 zaliczał w Galicyi 95 gmin do rzędu miast, a 234 do rzędu miasteczek. Spis ludności z r. 1869 wykazywał już tylko 83 miast i 230 miasteczek; oba spisy zaś nie dochodziły wcale prawnej podstawy przyznania gminom charakteru miasta lub miasteczka. Także niektóre ustawy krajowe (np. ustawa szkolna z 6. lipca 1899 Nr. 85. D. u. k.). używają słów »miasto« i »miasteczko« *promiscue*.

Podstawą owego prawnego charakteru jest według obecnego ustawodawstwa zatwierdzony przez cesarza Józefa II. dekret kancelaryi nadwornej z 14. listopada 1785 L. 2410, zawierający t. zw klasyfikacyę gmin, lub też wspomniany powyżej akt władzy rządowej lub Najwyższe postanowienie w każdym poszczególnym przypadku. Wykaz klasyfikacyi z r. 1785 nie obejmuje jednak gmin położonych w powiatach krakowskim i chrzanowskim, ponieważ powiaty te wówczas nie należały do Galicyi; nie podaje też miast i miasteczek dawnego obwodu bocheńskiego, a następnie rzeszowskiego, ponieważ według odezwy Namiestnictwa z 30. października 1875 L. 51.976 Wydziałowi krajowemu przesłanej, nie zdołano odszukać wykazu z tych dwóch obwodów, które obejmowały dzisiejsze powiaty: Bochnia, Brzesko, Łańcut, Nisko, Rzeszów, Tarnobrzeg i Wieliczkę. Co do gmin w tych powiatach położonych, Namiestnictwo nie trzymało się więc klasyfikacyi z r. 1785, ale na podstawie innych urzędowych dochodzeń zaliczyło poszczególne gminy do rzędu miast lub miasteczek. W ten sposób zostały w powiecie bocheńskim prawnie uznane za miasteczka gminy Lipnica murowana, Niepołomice, Uscie solne i Wiśnicz nowy, a za miasto gmina Bochnia.

W czwartym roczniku »Wiadomości statystycznych« o stosunkach krajowych zamieścił też prof. Pilat w pracy p. t. »Statystyka gmin i obszarów dworskich w Galicyi« gminę Uście solne w wykazie »gmin obecnie w Galicyi za miasta lub miasteczka prawnie uznanych« jako miasteczko, a na wykaz ten jako urzędowy powołuje się odezwa Wydziału krajowego do Namiestnictwa z 6. grudnia 1906 L. 118.283 i 120.514 przy sposobności przeprowadzonej między temi władzami korespondencyi w przedmiocie zamierzonego wówczas przez centralną komisyę statystyczną wydania leksykonu gmin, która to sprawa następnie zaniechaną została.

Z powyższego przedstawienia widoczna, że istnieje w Galicyi bardzo wiele gmin prawnie za miasteczka uznanych, a nie objętych ustawą gminną z r. 1896; do nich należy także Uście solne, które jest wobec prawa publicznego austryackiego miasteczkiem, a nie wsią; jeżeli pragnie zostać nie »miasteczkiem«, ale »miastem«, to żądanie takie byłoby ze względu na jego historyczną przeszłość zrozumiałe, nie należałoby jednak do zakresu działania Sejmu. Należy jednak zauważyć, że podczas gdy w prawie średniowiecznem pojęcie miasta oznaczało dopuszczenie do całego szeregu swobód i przywilejów, w dzisiejszem prawie przyznanie pewnej gminie charakteru miasta samo przez się — w zasadzie przynajmniej — żadnych nowych uprawnień nie nadaje, chyba, że gmina

ta osobną ustawą zostanie zaliczona do rzędu takich miast, do jakich szczególne ustawy, niżej przytoczone, się odnoszą.

Skoro więc Uście solne miasteczkiem prawnie i faktycznie jest, to powołaną uchwałę Rady miejskiej i niniejszą petycyę można tylko w ten sposób rozumieć, że Uście solne pragnie być zaliczone do tych miast nieobjętych ustawą z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24 i do tych znaczniejszych gmin, do których się stosuje ustawa gminna z 3. lipca 1896 Nr. 51. Dz. u. kr.

Należy więc szczegółowo zbadać, jakie skutki wyniknęłyby z poddania Uścia pod tę ustawę i rozważyć, czy to poddanie nie będzie dla jego materyalnego rozwoju szkodliwe, ani nie stanie w sprzeczności z interesem publicznym.

Pod tym względem na podstawie obowiązującego prawodawstwa zaznaczyć należy, że między ustawami gminnemi z r. 1866, 1889 i 1896 niema zasadniczych różnic; zakres działania gmin podlegających ustawom z r. 1866 i 1896 jest jeden i ten sam, tylko ostatnia ustawa więcej specyalizuje zakres działania Rady i Zwierzchności gminnej i stawia większe wymagania co do sposobu administracyi majątku i prowadzenia spraw gminnych. Administracya ta wymaga, jako uciążliwsza i kosztowniejsza, bardziej inteligentnych sił, a tem samem specyalnych kwalifikacyj od urzędników gminnych, które to kwalifikacye określają rozporządzenia Wydziału krajowego z dnia 20. maja 1898 Nr 88 D. u. k. i z 4. marca 1899 Nr. 34. D. u. k.

Z poddania pod ustawę gminną z r. 1896 nie wynika również obowiązek stósowania się do ustawy budowlanej z 4. kwietnia 1889 D. u. k. Nr. 31. i o policyi ogniowej z 10. lutego 1891 D. u. k. N. 18; nie da się jednak zaprzeczyć, że owa ustawa gminna stwarza warunki, ułatwiające w wysokim stopniu należyte wykonanie tych dosyć surowych ustaw, które przy ogłędnem stosowaniu mogą podnieść daną miejscowość pod względem bezpieczeństwa ogniowego i sanitarnym, a równocześnie zapewnić miastu korzystniejszy wygląd zewnętrzny.

Ustawa drogowa z 5 lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 43. nie zawiera odrębnych postanowień dla gmin objętych ustawą dla 131 miast i miasteczek wydaną.

Ustawodawstwo w innych sprawach (jakoto co do czuwania nad bezpieczeństwem osób i ich mienia, co do policyi polowej, co do dozoru policyjnego nad przedmiotami żywności, nad targami, nad miarą i wagą, co do policyi sanitarnej, co do wykonywania przepisów o czeladzi służebnej, co do policyjnego dozoru nad obyczajnością publiczną, wreszcie co do zaopatrzenia ubogich) obowiązuje wszystkie gminy bez wyjątku i nie zawiera specyalnych postanowień dla gmin objętych ustawą z r. 1896.

Co do sprawy budowy i utrzymania szkół ludowych podnieść należy, że zakładanie szkół typu miejskiego w myśl obowiązującego ustawodawstwa pociąga za sobą zwiększenie kosztów budowy i utrzymania tych szkół.

Tak samo w myśl ustawy z 6. lipca 1899 Dz. u. kr. Nr. 85 roczne płace nauczycieli szkół ludowych pospolitych w miastach zorganizowanych na podstawie ustawy z r. 1896 należą do trzeciej klasy, a więc są wyższe niż w gminach wiejskich.

Wobec tych postanowień prawnych, zastanowić się trzeba nad pytaniem, czy gmina Uście solne podoła wymienionym powyżej zwiększonym obowiązkom i ciężarom. Miasteczko to posiada dzisiaj 1.500 mieszkańców; tak wydatków jak i dochodów ma według budżetu za r. 1908 7.297 kor., z czego 4.803 kor. wypada na dochód z dzierżawy gruntów, 1.600 kor. na dzierżawę targowego i rzeźni, a 420 kor. na dochód z dodatków konsumcyjnych od mięsa i wina. Gmina jest zatem w stanie bez zbytniego przeciążenia ponosić podwyższenie ciężarów płynące z poddania jej pod ustawę z r. 1896.

To pewna także, że zaliczenie Uścia do kategoryi miast rządzących się tą ustawą stworzyłoby podstawy dla jego rozwoju, a przy odpowiednich warunkach, zwłaszcza przy zapewnieniu komunikacyi kolejowej, dałoby miastu możność powrotu do dawnej świetności. Miasto to w uchwale Rady gminnej z 23. sierpnia 1908, postanawiającej wnieść niniejszą petycyę do Sejmu, zaznaczyło, że czuje się na siłach i pragnie ponosić zwiększone przez poddanie go pod ustawę z r. 1896 ciężary publiczne, a Wydział powiatowy bocheński uchwałą z 8. października 1908 l. 5.172 petycyę tę usilnie poparł. Gdy jednak sprawa ta, jak to wyżej podniesiono, pociągnie za sobą także wyższe datki kraju na rzecz utrzymania nauczycieli ludowych, Komisya gminna uznaje, że musi ona być dokładnie rozpatrzoną przez Wydział krajowy i dlatego zaznaczając całą swoją życzliwość dla sprawy niniejszą petycyą objętej, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby petycyę reprezentacyi gminnej w Uściu solnem o zaliczenie tej gminy do rzędu miast podlegających ustawie z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51. zbadał i na najbliższej sesyi Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie przedłożył.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Górski.

Ls. 2442/08.

We Lwowie, dnia 14 października 1908.

Alex 330

Sprawozdanie

komisyi drogowej o wniosku posła Tracza i tow. w przedmiocie przełożenia części drogi państwowej Kossów-Pistyń.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 24-go września 1908 Wysoki Sejm przekazał komisyi drogowej następujący wniosek posła Tracza i towarzyszy: „Wzywa się c. k. Rząd, aby w celu objazdu t. z. miejskiej góry w Kossowie na drodze państwowej Kossów—Pistyń jak najrychlej przystąpił do przełożenia części tej drogi w kierunku a—b dołączonego planu.

Wykonując powyższą uchwałę komisya drogowa zdaje sprawę, jak następuje:

Spadki na drodze państwowej Kossów—Pistyń—Kołomyja wynoszą na przestrzeni około 4 km. od Kossowa a częściowo w terytoryum tej gminy około 12%, co powoduje nader uciążliwą komunikacyę, zwłaszcza gdy chodzi o przewiezienie ciężarów a częstokroć połączone jest z niebezpieczeństwem życia i mienia. Dla uchylenia tego wadliwego i niebezpiecznego stanu rzeczy wnioskodawca proponuje, ażeby tę cześć drogi przełożyć ku zachodowi i poprowadzić ją doliną potoka Monasterzec aż do połączenia z drogą powiatową Kossów—Jasionów górny na terytoryum gminy Kossowa koło salin.

Komisya drogowa uznaje w zupełności, że powyższy ze wszech miar szkodliwy i niebezpieczny stan komunikacyi na drodze państwowej nie powinien być dłużej cierpiany a rzeczą c. k. Rządu jest przystąpić niezwłocznie do naprawienia złego.

Projektowane przełożenie części drogi nie przedstawia zdaniem komisyi drogowej niezwykłych trudności technicznych. Za trasą projektowaną przez wnioskodawcę wypracowano w Wydziale kraiowym przed dwoma laty generalny projekt na budowę kolei lokalnej Kołomya—Kossów—Kuty ze spadkami na powyższej części do

2·5%. Na podstawie zdjęć i planów znajdujących się w Wydziale krajowym może c. k. Rząd sporządzić wstępny projekt przełożenia wspomnianej części drogi bez poprzednich studyów technicznych na gruncie. Według otrzymanych informacyi budowa 1 klm. drogi zaprojektowanej trasą wynosiłaby 11.000 K. do 20.000 K. — koszt ogólny tej budowy zatem nie byłby znaczny.

Projektowane przełożenie drogi przedstawia także znaczne korzyści dla skarbu państwa, prowadzi bowiem przez lasy państwowe, które z powodu niemożliwości, a przynajmniej zbyt utrudnionego wywozu nie mogły być dotąd należycie eksploatowane.

Na podstawie powyższego wywodu komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w celu objazdu t. zw. miejskiej góry w Kossowie na drodze państwowej Kossów—Pistyń—Kołomyja przełożył jak najrychlej odpowiednią część tej drogi począwszy od Kossowa.

Sprawozdawca.
Moysa.

Przewodniczący.
J. Męciński

L. s. 1.566/08 We Lwowie, dnia 14 października 1908.

Alog 321

Sprawozdanie

Komisyi drogowej w przedmiocie petycyi Wydziału powiatowego w Śniatynie o podwyższenie subwencyi krajowej na budowę drogi Tułuków-Stecowa.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya powiatu śniatyńskiego prosi o podwyższenie subwencyi krajowej na budowę drogi Tułuków-Stecowa z 50% na 75%.

Stan sprawy jest następujący:

Rozporządzeniem z dnia 5. stycznia 1906. l. 103.866 przyznał Wydział krajowy na budowę tej drogi subwencyę 50% rzeczywistych kosztów budowy.

Długość drogi wynosi 25 km. Droga ta buduje się pod nadzorem Wydziału krajowego. Pierwotny kosztorys był obliczony na 230.000 koron.

Według stwierdzenia Departamentu drogowego wybudowano drogę na długości 10 klm., a w dalszym ciągu wykonano roboty ziemne na długości 3 klm.

Wartość robót dotychczas wykonanych wynosi 101.000 koron.

Obecnie jest jednak już pewnem, że ze względu, iż zwiększą się conajmniej o 10% koszta robocizny — przez podrożenie tejże — dalej koszta materyałów koszta wykupna gruntów przez podniesioną wartość tychże wreszcie, że po nad pierwotny kosztorys zarządził Wydział krajowy rozporządzeniami l. 68.759 908 i l. 70.899 908 obsadzenie drogi drzewkami owocowemi i budowę mostu b. m. systemu Henebika zamiast mostu drewnianego — będzie pierwotny kosztorys znacznie większy. Według zestawienia Departamentu drogowego, komisyi drogowej dostarczonego, wyniesie cały koszt budowy tej drogi nie 230.000 kor., lecz 300.000 kor.

Komisya drogowa po zbadaniu szczegółów uznaje przedewszystkiem zarządzenia Wydziału krajowego, jako zupełnie usprawiedliwione a zwiększenie kosztorysu obliczonego przed 4 laty jako zupełnie naturalne powstałe wskutek zmiany stosunków.

Tem poprzedziwszy, a przystępując co do samego żądania reprezentacyi powiatu śniatyńskiego, to komisya drogowa z uwagi najpierw na ważność tej komunikacyi, którą uznał Wydział krajowy, przyznając subwencyę 50%. — z uwagi, że według sprawdzenia reprezentacya powiatowa śniatyńska wybudowała już, nie wliczając tę drogę Tułuków-

Stecowa 45 klm. — czem oczywista swą siłę finansową osłabiła — z uwagi, że według inwentarza majątku powiatu za rok 1907 wynosi obdłużenie powiatu 304.460 K 53 gr. przy sile podatkowej 180.000 kor., — z uwagi, że według zamknięć rachnków wydał powiat w ostatnich 10 latach na cele komunikacyjne 633.660 kor, 35 h. co musiało pociągnąć za sobą to obdłużenie powiatu, — z uwagi, że zwiększony jak wyżej kosztorys oddziaływa poważnie na siłę finansową powiatu — z uwagi, że gdy rozchodzi się obecnie o partycypowanie funduszu krajowego większą subwencyą tylko co do dalszych robót, ile że 10 kilometrów już wybudowano a idzie o kwotę nie tak znaczną nabrała komisya drogowa przekonania, że należy do żądania reprezentacyi śniatyńskiej się przychylić i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm podwyższa począwszy od roku 1909 przyznaną reprezentacyi powiatowej w Śniatynie subwencyę na dalszą budowę drogi Tułuków-Stecowa z 50% na 75% rzeczywistych kosztów budowy.

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Czaykowski.

L. s. 587/1908. We Lwowie, dnia 15. października 1908.

322

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi Wydziału powiatowego w Starym Samborze o subwencyę na budowę drogi Ławrów-Nanczółka wielka i mała-Tycha.

Wysoki Sejmie!

Wydział Rady powiatowej starosamborskiej petycyą l. 587 z dnia 14. września 1908 do l. 1839 prosi o subwencyonowanie budowy drogi Ławrów-Nanczółka wielka, Nanczółka mała-Tycha do granic powiatu dobromilskiego 75%-tami (siedmdziesięciu pięciu procentami) kosztów tejże budowy.

Petycya powyższa popartą jest kosztorysami, projektem budowy tejże drogi, petycyą interesowanych gmin, jako też opisem projektowanej drogi wraz z jej ekonomicznem znaczeniem dla powiatu. Dołączono również do petycyi odpis protokołu z posiedzenia Rady powiatowej starosamborskiej z dnia 28. stycznia 1908, na którem to posiedzeniu uchwalono budowę tejże drogi.

Materyał powyższy udowadnia aż nadto gwałtowną potrzebę budowy tejże drogi, gdyż powodzie w ostatnich trzech latach zniszczyły poprzednio istniejącą drogę zupełnie, tak, że obecnie komunikacya powyżej powołanych czterech gmin ze światem jest zupełnie przerwaną, a mieszkańcy w rozpaczliwem znajdują się położeniu.

Przedłożenie Rady powiatowej starosamborskiej podnosi użyteczność tejże drogi, która stanie się główną arteryą komunikacyjną, łączącą miasto Stary Sambor z miasteczkami Ustrzyki i Lisko, mającemi dla mieszkańców powiatu starosamborskiego wielkie znaczenie handlowe. Szybka i bezzwłoczna budowa tejże drogi jest kwestyą bytu dla mieszkańców okolicznych gmin i z tego powodu Rada powiatowa starosamborska na posiedzeniu z dnia 28. stycznia 1908 uchwaliła rozpocząć budowę drogi Ławrów-Tycha i udać się do Wysokiego Sejmu o subwencyowanie tejże drogi 75% kosztów tejże drogi.

Powiat starosamborski należy do najbiedniejszych w kraju, posiada najmniejszą ilość dróg powiatowych, posiada wyłącznie jedną drogę subwencyowaną, Stary Sambor-

Ławrów-Mszaniec, której budowa została już ukończona, a drogi gminne w tymże powiecie znajdują się w bardzo złym stanie.

W kilku ostatnich latach, a specyalnie w roku bieżącym nawiedzony został powiat starosamborski licznemi klęskami elementantarnemi, które wyrządziły ogromne szkody i spustoszenia w drogach powiatowych, gminnych i mostach na tychże drogach istniejących, skutkiem czego siły finansowe powiatu znajdują się w rozpaczliwym stanie, a rychła i wydatna pomoc kraju okazuje się niezbędną.

Przedstawiony kosztorys i projekt budowy tejże drogi nie jest dokładnie wypracowany, a uchwała Rady powiatowej starosamborskiej z dnia 28. stycznia 1908, tycząca się kosztorysu tejże budowy i partycypacyi powiatu w wykazanych tamże kosztach budowy, jest niejasna.

Uwzględniając wyjątkowy stan powiatu, ważność i użyteczność mającej się wybudować drogi po rozpatrzeniu dostarczonego przez Wydział Rady powiatowej starosamborskiej materyału do tejże sprawy, Komisya sejmowa drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Wydziału Rady powiatowej z 14. września 1908 do l. 1839 pod liczbą sejmową 587 w sprawie subwencyonowania budowy drogi Ławrów-Nanczółka wielka-mała-Tycha do granicy gminy Nanowa powiatu dobromilskiego, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do życzliwego zbadania, względnie przychylnego załatwienia, a w takim razie udzielenia sił technicznych do opracowania projektu budowy tejże drogi.

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Zygmunt Lewakowski.

Aleg 323

L. s. 164/08. We Lwowie, dnia 15. października 1908.

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi Wydziału pow. w Grybowie w sprawie podwyższenia subwencyi kraj. na drogę Grybów-Krynica (Florynka-Krzyżówka).

Wysoki Sejmie!

Cała droga od Florynki do Krzyżówki mierzy 15 km. długości, z czego:
w powiecie grybowskim 13.600 mb.,
„ „ sądeckim 1.400 mb.

Wydział pow. w Grybowie w latach dawniejszych wykonał funduszami miejscowymi, przy udziale ryczałtowych zasiłków krajowych i państwowych, część tej drogi na długości 2.500 m., pozostało zatem do budowy 11.100 m.

W r. 1903 c. k. Namiestnictwo na ukończenie tej drogi przyznało ryczałtową subwencyę w kwocie 60.000 kor., a Wydział krajowy 50% subwencyę rzeczywistych kosztów budowy.

Od r. 1903 po koniec r. 1907 zbudowano drogę na dalszej łącznej długości 3.600 m., pozostaje zatem obecnie do budowy 7·5 km.

Ze względu, że projekt na tę budowę, opracowany przed kilkunastu laty. nie odpowiadał zmienionym warunkom miejscowym tak pod względem komunikacyjnym, jak i co do cen materyałów i robocizny, przeto Wydział krajowy był zniewolony zarządzić w r. 1907 opracowanie projektu szczegółowego dla pozostałej przestrzeni 7·5 klm., oraz na wykończenie części dawniej zbudowanych.

Dotyczący kosztorys obliczony został na kwotę 312.000 kor.

Projekt ten udzielono z początkiem r. b. c. k. rządowi celem wyjednania dodatkowej wyższej subwencyi państwowej, gdyż przyrzeczony ryczałt 60.000 kor. okazał się zbyt małym w stosunku do powyższej kwoty kosztów pozostałych robót.

Decyzya c. k. rządu dotąd jeszcze nie nadeszła.

W końcu zaznacza się, że powiat grybowski należy do najuboższych w kraju, wydatność 1 grosza wynosi bowiem 820 kor., a dodatki drogowe na r. b. uchwalono w wysokości 53%, wskutek czego mimo przyznania subwencyi krajowych na 7 dróg, wykonał dotąd przez cały okres autonomiczny tylko 20 klm.

Z tych to względów Komisya wnosi zgodnie z wnioskiem petentów:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydziałowi Rady powiatowej w Grybowie na budowę drogi z Grybowa do Krynicy podwyższa się subwencyę krajową z 50% na 66% rzeczywistych kosztów budowy, prowadzonej począwszy od 1. stycznia 1909 r. pod warunkiem, że ta dalsza budowa będzie prowadzoną pod kierunkiem inżyniera Wydziału krajowego.

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Jędrzejowicz.

L. s. 139/08. We Lwowie, dnia 5. października 1908.

Aleg. 324

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi Reprezentacyi powiatu lwowskiego, wniesionej do L. 139 w przedmiocie podwyższenia subwencyi na drogi gminne I. kl. w powiecie lwowskim.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya powiatu lwowskiego, powołując się na wyjątkowe położenie ruchu podmiejskiego i potrzebę budowy czterech dróg nowych, które już przy subwencyi Wydziału krajowego rozpoczęła, uprasza, by te subwencye Wysoki Sejm podnieść raczył z 50% na 75%.

Komisya drogowa zasięgnęła opinii Wydziału krajowego, który ze względu na stosunki podmiejskie i wielkie zaludnienie powiatu, bo 125.931 mieszkańców, uznał potrzebę programu powiatu, który pragnie w kilku latach wybudować te drogi na przestrzeni 56 klm. kosztem 690.000 K, przeznaczając ze swej strony roczną dotacyę 32.000 K.

Wprawdzie siła podatkowa powiatu jest znaczna, bo wynosi od grosza 4.300 K, lecz same dodatki na cele drogowe już 39% wynoszą, przeto Komisya w uwzględnieniu wyjątkowego położenia uznała za wskazane na dwóch pierwszorzędnego znaczenia drogach podnieść subwencyę z 50% na 60%, a mianowicie:

na drodze Sichów-Zubrza-Siedliska 19 klm.
na drodze Barszczowice-Gaje 11 klm.

i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wydziałowi Rady powiatowej lwowskiej na budowę dróg Sichów-Siedliska i Barszczowice-Gaje podwyższa się subwencyę krajową z 50% na 60% rzeczywistych kosztów budowy, prowadzonej począwszy od 1. stycznia 1909.

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Jędrzejowicz.

Ls. 2.398/08.

We Lwowie, dnia 14. października 1908.

Alg 345

Sprawozdanie

Komisyi górniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 14. sierpnia b. r. LW. 68439/08 będące przedmiotem niniejszego referatu, a uzasadniające zużycie funduszów przez Wysoki Sejm na cele górnicze przeznaczonych, przedstawiające, w jaki sposob uchwały Wysokiego Sejmu wykonane zostały, obejmuje 3 działy:

1. Nauka górnictwa.
2. Naukowe badania.
3. Sprawy nieobciążające funduszu krajowego.

Zatrzymując powyższy podział, uzupełniam go ustępem traktującym o stanie kopalnictwa krajowego.

I. Stan kopalnictwa krajowego.

Stan kopalnictwa węglowego.

O kopalnictwie węgla kamiennego we właściwem słowa tego znaczenia może być mowa tylko w zachodniej części kraju w tzw. zagłębiu Krakowskiem. Właściwy rozwój tego kopalnictwa trwającego już od 1855 r. datuje się jednak dopiero od ostatniego dziesięciolecia i przedstawia się, jak następuje:

Rok	Produkcya w cetn. metr.	Jej wartość w koronach	Ilość robotników
1897	8.007.518	2.956.052	2844
1898	7.941.321	2.936.052	2878
1899	9.106.524	3.986.052	3142
1900	11.666.330	6.375.330	4173

Rok	Produkcya w cetn. metr.	Jej wartość w koronach	Ilość robotników
1901	9.878.544	4.815.862	4056
1902	8.643.530	4.021.787	3698
1903	8.155.324	3.695.426	3914
1904	9.884.381	4.312.882	4324
1905	11.182.009	5.223.566	4521
1906	13.036.862	6.673.455	4781
1907	13.668.961	8.460.882	5116

Z produktywnych kopalń węgla istniejących w krakowskiem wymienić należy:

Gwarectwo Jaworznickie,

Galicyjskie akcyjne Zakłady górnicze w Sierszy,

Societé anonyme miniére et industrielle w Borach (dawniej Doms),

Gwarectwo Brzeszcze,

Pozatem wymienić należy:

Compagnie Galicienne des mines w Libiążu, znajdujące się w stanie głębienia szybu.

Jak z powyższych dat wynika produkcya węgla stale rośnie, a rozwój ten mógłby się odbywać jeszcze o wiele intenzywniej, gdyby nie konkurencya węgla pruskiego, faworyzowanego ze strony naszego centralnego Rządu na każdym kroku przez dostosowanie polityki taryfowej do potrzeb zagranicznej konkurencyi

Niezorganizowane dotąd w należyty sposób kopalnie zdobyły się przed niedawnym czasem na pierwszy ważny krok, zmierzający do sanacyi tych stosunków i opracowały szczegółowy bardzo memoryał do rządu, w którym wykazały dobitnie, że z wielką dla przemysłu krajowego szkodą upośledzone są wskutek zasadniczo błędnej praktyki taryfowej ministerstwa kolei żelaznych. W memoryale tym, obfitującym w ścisłe cyfrowe zestawienia, przedstawiono w dobitny sposób upośledzenie produktu krajowego na korzyść produktu zagranicznego, przez nierównomierne ustanowienie taryf kolejowych, według których fracht z dalej położonych miejscowości zagranicznych jest niższym, niż fracht z siedzib tutejszych bliżej położonych kopalń. Memoryał ten jest do pewnego stopnia dokumentem charakteryzującym stanowiska pewnych biur ministeryalnych w stosunku do potrzeb naszego kraju. Dodać należy jeszcze, że kopalnie górnoślązkie pracują w dogodniejszych niż my warunkach, gdyż odbudowa grubych pokładów jest ekonomiczniejsza, podatki mniejsze, stosunki handlowe oddawna nawiązane, a przedewszystkiem wartość kaloryczna węgla dotąd znacznie wyższa. Zapoczątkowanie organizacyi naszych kopalń, które w walce z produktem obcym we własnym dobrze zrozumiałym interesie zawsze iść razem powinny, powitać należy z radością i życzyć mu można, by walkę podjętą wreszcie na tym gruncie, na którym ją oddawna prowadzić były powinny, zwycięsko zakończyły.

Dla lepszego zrozumienia sytuacyi przytaczamy następujące daty:

Zapotrzebowanie północnowschodniej kolei państwowej we węgiel (Regiekohle) wynosiło w roku zeszłym:

Dla dyrekcyi krakowskiej	313.400	ton
„ „ lwowskiej	426.700	„
„ „ stanisławowskiej	168.000	„
Dla urzędu ruchu w Czerniowcach	85.000	„
Razem . .	993.100	ton.

Zapotrzebowanie to zostało w następujący sposób pokryte:

Dla dyr. krakowsk. sprowadzono	76.000	t. węgla prusk.,	237.400	t. gal.
„ „ lwowskiej „	300.000	„ „ „	126.700	„ „
„ „ stanisław. „	71.000	„ „ „	97.000	„ „
dla urzędu ruchu w Czerniowcach	55.000	„ „ „	30.000	„ „
razem sprowadzono do Galicyi	508.000	t. węgla prusk.,	491.100	t. gal.

Nawiązując do tego przykładu, stwierdzić musimy, że stan gospodarczy naszych zachodnich kopalń węgla nie może być korzystny a to z tego powodu, że popyt nie idzie w parze z podażą i że na każdej kopalni rosną z miesiąca na miesiąc zapasy wydobytego a niesprzedanego węgla.

Przyczynę tego niekorzystnego dla naszego kopalnictwa węglowego stanu upatrywać należy;

a) w konkurencyi węgla pruskiego, który w chwilach nadmiaru produkcyi w Niemczech wchodzi w pewnych okresach czasu (np. w roku bieżącym od marca do września) po niskich cenach do Galicyi;

b) w niesprawiedliwem i krzywdzącem stosowaniu taryf na austryackich kolejach państwowych.

Węgiel nasz taryfuje wedle taryfy wyjątkowej I. węgiel zaś pruski do km. 00 wedle taryfy wyjątkowej I. ponad 300 klm. wedle znacznie tańszej taryfy wyj. II. Różnica frachtu wynosi na tej samej przestrzeni 300—400 km. około 15 K. na naszą niekorzyść.

Wszystkie te utrudnienia taryfowe spotykają nasz produkt węglowy.

Dosyć przytoczyć przykładowo, że n. p. taryfa dla węgla z Katowic do Morawskiej Ostrawy wynosi 426 h. za tonę, za to ten sam fracht z Morawskiej Ostrawy do Katowic wynosi 464 h. za tonę, zatem o 38 h. na niekorzyść krajowego kopalnictwa. Ze stacyi Laurahütte do Hruszowa wynosi fracht 440 hal za tonę — w kierunku zaś odwrotnym 483 hal. Jest to dowód faworyzowania zagranicznego produktu, co tem jaskrawiej się jeszcze zarysuje, jeżeli się zauważy, że od 1/8. br. sytuacya pod względem taryfowym znowu przesunęła się na niekorzyść naszą.

Dlatego też słusznie powiada memoryał Związku zachodnio galicyjskich kopalń węgla ogłoszony w zeszłym miesiącu:

„Przy artykule masowym, jak węgiel ma wysokość kosztów przewozu rozstrzygające znaczenie, w obecnym zaś przypadku zwraca się ona na całej linii na korzyść pruskiego produktu.

Prócz tego węgiel pruski już sam przez się znajduje się w o wiele pomyślniejszych warunkach, posiada on bowiem korzystniejsze warunki odbudowy, korzysta z niższego opodatkowania, z długoletnich utrwalo-

nych stosunków we wszystkich dziedzinach odbytu — w szczególności zaś z wysokiej wartości kalorycznej.

Aby usunąć wszelkie wątpliwości co do słuszności naszych zapodań, pozwolimy sobie powołać się na dzieło fachowe, bezwątpienia bezstronne, p. t. „Węgiel kamienny Austryi“ wydane przez komitet ogólnego zjazdu górników, Wiedeń 1903.

Na stronicy 439 czytamy w tem dziele:

„W Galicyi ma tylko produkcya węgla kamiennego pewne znaczenie. Cierpi ona zresztą niemało z tego powodu, iż na zachodzie konkuruje z prusko-górnośląskiem, ostrawsko-karwińskiem zagłębiem, że również w kierunku wschodnim ma do przezwyciężenia konkurencyę górnośląskiego węgla. Jedynie dzięki niskim cenom można było pozbyć niewielką ilość poza Ostrawą-Karwinem, a nawet aż we Wiedniu“.

Nie ma stacyi w całym kraju, dokądby nie sprowadzano węgla pruskiego, dochodzi wszędzie jako węgiel przemysłowy i domowy, a oddalenie nie wpływa zupełnie na ilość transportów, rozstrzygający wpływ taryfy na odbyt nie da się przeto zaprzeczyć.

Nie ulega tedy wątpliwości, że obecne stosunki taryfowe są zgubne dla odbytu rodzimego węgla i powstrzymują całkowicie rozwój galicyjskiej produkcyi węgla.

Jeśli szukać będziemy przyczyn tego zaniedbania galicyjskiego przemysłu węglowego w dziedzinie taryfowej, znajdziemy tylko jedyne po części możliwe wytłumaczenie:

Zarząd kolei państwowej jest niewątpliwie zdania, że galicyjska produkcya węgla ograniczona zarówno pod względem taryfowym jak i ilościowo, zdoła pokryć zaledwie w części zapotrzebowanie węgla dla kolei i dla bezpośredniego otoczenia i że w najbliższej przyszłości również nie zdobędzie się na znaczniejszy wzrost.

Jeśli c. k. Zarząd kolei państwowej istotnie wychodzi z tego założenia, to pozostaje w zasadniczym błędzie, który tembardziej na zawsze należy usunąć.

Jeszcze przed szeregiem lat, zanim ukończono geologiczne badania pokładów węglowych, oceniano bogactwo węglowe w Galicyi zachodniej w przypuszczeniu, że produktywny karbon znajduje się jedynie w Wielkiem Księstwie Krakowskiem na przestrzeni 1.300 km. kw. na 36 miliardów ton, przyczem obliczano głębokość tylko na 1000 m., mimo, iż w rzeczywistości galicyjska formacya węglowa sięga do 2.500 m. w głąb.

Obecnie istnieje podstawa do przyjęcia, że pokłady węgla rozciągają się na wschód aż do Rzeszowa, a na południe aż do Karpat, tak, że bogactwo węglowe naszego kraju zdaje się niemal niewyczerpanem.

Galicyjska produkcya węgla opiera się zatem na niewzruszonej podstawie, a zdolność jej do rozwoju jest nieograniczona.

Spodziewać się tedy należy, że c. k. Rząd w uznaniu potrzeby wydatnego poparcia interesów przemysłu węglowego ustali na przewóz węgla z kopalń krajowych na szlakach kolei państwowych (oraz kolei północnej) taryfy, któreby węglowi krajowemu umożliwiły podjęcie skutecznej konkurencyi z węglem pruskim.

Sprawa wyłączności górniczych na węgiel.

Zestawienie ilości wyłączności górniczych zgłoszonych w c. k. Urzędzie górniczym w Krakowie z dniem 1. kwietnia 1908 wynosi 23.937 sztuk, z tego przypada na powiat

Kraków	2.277
Chrzanów	4.036
Wieliczka	891
Wadowice	4.241
Biała	4.184
Żywiec	1.837
Brzesko	1.262
Nowy Targ	384
Bochnia	2.630
Myślenice	1.047
Podgórze	1.148
razem	23.937 sztuk

Wydział krajowy mówiąc o spekulacyjnej tendencyi w sprawie zgłoszonych w rewirze krakowskim wyłączności, których ilość w roku bieżącym w rewirze krakowskim dochodzi do 24.000, rozróżnia pomiędzy pracowitym przedsiębiorcą, który małym kapitałem chce stworzyć wielkie przedsiębiorstwo, a spekulantem, który fikcyjnemi sprawozdaniami o rzekomo wykonanych robotach dąży do zabezpieczenia sobie terytoryów.

Według zdania naszego takie przedstawienie sprawy nie odpowiada całkowicie rzeczywistości, nie ocenia bowiem należycie istoty ruchu górniczego w zagłębiu krakowskiem.

Według bowiem naszego zdania tego „pracowitego przedsiębiorcę“, o którym mówi sprawozdanie, który „małym kapitałem chce stworzyć wielkie przedsiębiorstwo“, nigdy ani nie było, ani nie będzie. Małym kapitałem i pracą można conajwyżej zgłaszać wyłączności, stąd też pewna część wyłączności znajduje się dziś w rękach rozporządzających małym kapitałem Polaków, a zmiana własności następuje zawsze dopiero wówczas, kiedy „szurfiarz“ nie posiadający kapitału zmuszony zostaje przez władzą górniczą do rozpoczęcia robót poszukiwawczych, kiedy go władza górnicza pod zagrożeniem utraty prawa do wyłączności zmusza do wiercenia. Ponieważ jednak dla odkrycia danego obszaru trzeba wywiercić 2—3 otworów o przeciętnej głębokości 800 m., co przy cenie około 100 kor. od jednego metra wynosi K. 80.000×3=240000 więc nawet ten wzorowy szurfiarz nie będąc w stanie temu obowiązkowi zadość uczynić, pozbywa wyłączności niestety zwykle na rzecz zagranicznego kapitału. Z tego wynika, że właśnie to, czego się Wydział krajowy od urzędu górniczego domaga, t. j. surowszego stosowania przepisów odnoszących się do robót poszukiwawczych, przyspiesza zmianę własności i ułatwia kapitałowi zagranicznemu do zapanowania nad wyłącznościami. Bo najpilniejszy i najpracowitszy szurfiarz bez należytego kapitału otworu świdrowego nie wywierci — zwłaszcza, że wie, że od odwiercenia szybu i skonstatowania węgla, do rozpoczęcia eksploatacyi jest praca inwestycyjna wymagająca milionowych funduszów, na które go nie stać.

Nie tracimy jednak nadziei, że w miarę jak zainteresowanie w społeczeństwie naszem dla kopalnictwa węglowego naszego kraju się rozbudzi, obudzi się również i zrozumienie dla faktu, że jeżeli owe resztki wyłączności górniczych, które się dziś jeszcze znajdują w rękach naszych, nie znajdą ze strony kraju należytej opieki, to los ich będzie podobny do losu reszty wyłączności, a wówczas nad całem górnictwem węglowem Galicyi zapanuje niepowrotnie zagranica.

Opinia co do krakowskiego zagłębia węglowego uległa w ostatnich 10 latach pewnemu przeobrażeniu.

Dawniej sądzono, że formacya węglowa obejmująca północno zachodni zakątek kraju na południe kończy się Wisłą i że na prawym brzegu Wisły poszukiwania nie rokują rezultatu. Tymczasem stwierdzono szybami, że formacya sięga znacznie na południe i że Wisła bynajmniej nie jest granicą tej formacyi. Jak daleko ona ku południowi sięga to pokażą dopiero dalsze wiercenia, tak jak nie jest również jeszcze określone wschodnie ograniczenie formacyi.

Oczekując tedy rezultatu badań, można już teraz stwierdzić, że posiadamy w naszym kraju nieprzebrane skarby węgla, i że w razie jeżeli się nadzieje pokładane w wschodnią część krakowskiego okręgu choć w części sprawdzą, będziemy mogli stanąć jako równorzędny czynnik obok wielkich pozakrajowych środowisk węglowych.

Im tedy większe nadzieje, tem większe zaniepokojenie o dalsze losy i o przyszłość węglowego przemysłu. Zwłaszcza opinia publiczna domaga się coraz usilniej odpowiedzi na pytanie, czy krajowi wiadomo jest o dążnościach obcego kapitału, zmierzającego przez zajęcie jaknajwiększych obszarów do stopniowego zmonopolizowania przemysłu węglowego u nas i to do tego stopnia, że cała niemal świeżo odkryta południowa część zagłębia częściowo już w jego znajduje się rękach.

Akcya kraju.

Nie wątpimy tedy, że Wydział krajowy sprawie tak aktualnej a dla kraju tak niezmiernie ważnej zechce poświęcić swą uwagę a to tembardziej, że nie możemy oszczędzić Wydziałowi krajowemu zarzutu, że nie przedłożył w swem sprawozdaniu konkretnych wniosków zmierzających do zainaugurowania odpowiedniej akcyi kraju.

Jest zdaniem naszem rzeczą konieczną, aby kraj corocznie poświęcał pewną znaczniejszą kwotę na cele nabywania wyłączności i prowadzenia robót poszukiwawczych, gdyż jakkolwiek na wypadek odkrycia pokładów węgla kraj do wykonania inwestycyjnego programu, obejmującego wkład kilku milionów koron nie da się nakłonić, to jednak odkrycia takie odbywające się przy współudziale i pod patronatem kraju stanowić będą dla krajowych kapitałów podatny teren lokacyjny. Inne bowiem całkiem będzie zachowanie się naszego krajowego kapitału względem projektu utworzenia dużej krajowej kopalni, jeżeli inicyatywę do takiej akcyi poweźmie kraj. Wypowiadamy te słowa z całą świadomością, że przy energicznem poprowadzeniu akcyi będzie można jeszcze dziś a nawet i w przyszłości nabyć wyłączności, o ile naturalnie nie zabraknie tej akcyi przez kraj poprowadzić się mającej należytego kupieckiego doświadczenia oraz dokładnej znajomości stosunków. Będzie rzeczą ankiety, której zwołanie komisya proponuje, aby się zastanowiła tak co do wyboru wyłączności przez kraj ewentualnie nabyć

się mających, jak też co do programu robót wiertniczych, na tych wyłącznościach prowadzić się mających.

Akcya rządu.

Przy tej sposobności wspominamy o akcyi centralnego rządu zainaugurowanej z początkiem roku bieżącego w naszem zagłębiu krakowskiem, a zmierzającej do zajęcia terenów węglowych na rzecz rządu. Istotnie rząd zgłosił dotychczach już około 3600 wyłączności górniczych w okręgu krakowskim. Przy ocenie efektu tego działania rządu przychodzimy do wniosku, że rządowi raczej o to chodziło, aby zaznaczyć swe zainteresowanie, bo przeważająca część zgłoszeń obejmuje zajęte już wyłączności a część zgłoszeń odnosi się nawet do nadanych już na własność pól górniczych.

Jeżeli jednak rząd rozpoczętą akcyę zamierza dalej rozwinąć, aby przez systematyczne zgłoszenie wyłączności położyć rękę na części zagłębia, to przy zupełnej bezczynności kraju — możemy tej myśli przyklasnąć, spodziewać się bowiem mamy prawo, że interesa naszej ludności roboczej jak i naszych techników w przedsiębiorstwie rządowem łatwiej znajdą uwzględnienie, niż w przedsiębiorstwie o kapitale zagranicznym.

Przemysł naftowy.

Rozwój przemysłu naftowego w ostatnich 10 latach uwidacznia się w następujących cyfrach:

Rok	Produkcya ropy w cetn. metr.	Cena przec. ropy za 1 c. m.	Zapotrzeb. wewn. ropy w Austro-Węgrzech	Eksport nafty rafinowanej w cysternach a 10.000 kg.
1898	3,231.420	K. 5.56	22.630	306
1899	3,216.810	„ 5.84	21.820	778
1900	3,263.340	„ 6.52	21.970	2.107
1901	4.522.000	„ 5.40	23.370	945
1902	5,760.000	„ 3.10	24.330	3.093
1903	7,133.300	„ 3.61	25.110	5.198
1904	8,271.167	„ 3.24	24.610	9.100
1905	8,017.961	„ 2.83	24.680	16.022
1906	7,604.483	„ 2.72	24.720	17.082
1907	11,759.741	I. p. „ 3.20 II. p. „ 1.25	24.800	14157
1908 I. p.	7,700.000	I. p. „ 1.70		
z początkiem II. p. cena spadła do		„ 0.70		

Jak z powyższego zestawienia dat produkcyjnych wynika, dokonał się w ostatnich latach tak raptowny rozwój przemysłu naftowego, że wytworzyć się musiało, tak jak zawsze kiedy z rosnącą podażą nie idzie w parze rosnący popyt, silne przesilenie, które pomimo kilkakrotnych usiłowań sanacyjnych nie dało się usunąć. I trzeba było niebywałego w dziejach wiertnictwa wypadku, aby otwór świdrowy wybuchał z produkcyą nie dającą się z początku nawet w przybliżeniu obliczyć, dochodzącą po kilku dniach do wysokości przeszło 130 cystern na dobę, zalewającą sąsiednie pola, spływającą do rzeki i niosącą nadbrzeżnym okolicom, a zwłaszcza rolnikom posiadającym grunta nad Tyśmienicą

i Dniestrem nieobliczalne szkody, aby wstrząsnąć wszystkimi czynnikami z tym przemysłem związanymi, aby ich wyrwać z apatyi i wezwać do szukania jedynego ratunku, jakim w tym wypadku jest silna organizacya. I nic dziwnego, że wypadek ten wstrząsnął całym przemysłem.

Cena targowa ropy, która jeszcze w roku 1900 dochodziła do koron 6 za centr. metr. a w miarę wzrostu produkcyi obniżyła się do 1·50 K, spadła po wybuchu szybu Oil City na 60 hal. za cent. metr., a skoro należytości transportu z kopalni na kolej wynoszą około 20 h., przeto producentowi zostało loco dworzec Borysław cena 40 hal., przyczem nadmienić trzeba, że produkt pochodził z otworów wiertniczych, których przeciętna głębokość przekraczała 1100 metrów, a których przeciętny koszt dochodzi do kor. 300.000.

W tej chwili przełomowej garstka producentów ropy zwróciła się za pośrednictwem wiedeńskiego Koła polskiego do c. k. Rządu z prośbą o wdrożenie akcyi, zmierzającej do zażegnania groźnego przesilenia.

Wówczas wyłącznie na skutek interwencyi JE. Ministra Korytowskiego udał się JE. Minister Derschatta do Borysławia i tu wspólnie z JE. Namiestnikiem Bobrzyńskim ustalono zarys interesu dostawy ropy opałowej dla galicyjskich kolei państwowych.

Skoro jednak c. k. Zarząd kolejowy, chcąc zawrzeć kilkoletni interes opałowy, musiał się oprzeć o osobę prawną reprezentującą dostateczną ilość produkcyi, a skoro tej osoby prawnej w chwili pierwszych rokowań jeszcze nie było, przystąpiono za inicyatywą kilkunastu wybitnych producentów do roboty organizacyjnej.

„Krajowy Związek producentów ropy we Lwowie“ należy uważac za owoc tych usiłowań. Kiedy więc dnia 5. lipca br. odbyło się pierwsze walne zgromadzenie Związku, nowo wybrany prezes mógł już zakomunikować zgromadzonym treść depeszy JE. Ministra Derschatty, zapraszającego reprezentantów Związku do rozpoczęcia definitywnych układów z Zarządem kolejowym w sprawie dostawy ropy.

Z końcem lipca br. przyszedł wreszcie do skutku układ pomiędzy Związkiem działającym jako reprezentant blisko 65% ogólnej produkcyi i c. k. Zarządem kolejowym, wedle którego Związek się obowiązał dostarczyć Zarządowi kolejowemu w 5 rocznych ratach po 30.000 cystern. — 150.000 cystern ropy. Skoro jednak ze względu na zawartość benzyny Zarząd kolejowy sprzeciwił się używaniu surowej ropy, przystąpić ma Zarząd kolejowy jeszcze w roku bieżącym do wybudowania kosztem około 3 milionów koron, z funduszów państwowych dostarczyć się mających zakładu dla odbenzynowania ropy z tem, że zakład ten wydzierżawiony zostanie Krajowemu Związkowi producentów ropy we Lwowie, a Związek we własnym zarządzie zajmie się wytwarzaniem odpowiednio odbenzynowanego ropału. Sprzedaż benzyny i lekkiej nafty uzyskanej z przeróbki, umożliwi Związkowi poprawienie ceny przez kolej za ropał zapłacić się mającej. Za podstawę ceny uzyskanego w ten sposób ropału przyjęto jednostkową cenę węgla (Regiekohle) przy odpowiedniem uwzględnieniu wyższej własności kalorycznej ropału.

Na pierwszą dostawę (30.000 cystern) otrzyma Krajowy Związek producentów ropy cenę koron 2.84 za jeden centr. metr. ropału. By jednak zaradzić brakowi miejsca przystąpił krajowy Związek producentów ropy, natychmiast po zawarciu powyższego interesu, do budowy 30 ziemnych zbiorników o łącznej pojemności 30.000 cystern.

Zbiorniki te powstają już na gruntach kameralnych w Tustanowicach pod Borysławiem wydzierżawionych dzięki energicznej interwencyi JE. p. namiestnika krajowemu Związkowi producentów ropy. Oparty o taki interes dostawowy mógł Związek przystąpić do przeprowadzenia odpowiedniej transakcyi, celem zabezpieczenia swoim komitentom zaliczek na dostarczyć się mającą ropę.

Zażądana przez Zarząd kolejowy jako zapewnienie dotrzymania warunków umowy kaucya w wysokości 1,000.000 K została przez Związek złożoną, obecnie zatem nie ma przeszkody, aby Związek rozpoczął już swoją istotną egzystencyę, jakkolwiek nie obejmuje jeszcze wszystkich kół interesentów naftowych.

Rama jednak kolejowego programu inwestycyjnego obejmującego nietylko wybudowanie wielkiego zakładu dla odbenzynowania ropy, ale przedewszystkiem przeróbkę lokomotyw i należyte wyposażenie linii kolejowych względnie dotyczących stacyi wymagać będzie ze strony kolei ciągłego kontaktu i ciągłego czuwania nad ukształtowaniem się stosunków produkcyjnych, nad objęciem kontraktami komisowymi, o ile możności całej produkcyi ropy w kraju.

W ten sposób postulaty organizacyjne krajowego Związku producentów ropy stały się postulatami c. k. Zarządu kolejowego.

Z tego, co powiedzieliśmy, wynika, że kraj z zadowoleniem może powitać współdziałanie interesowanych sfer rządowych, akcya taka bowiem powinna być zapowiedzią lepszej dla tego nieszczęśliwego przemysłu przyszłości.

Mówiąc o tem współdziałaniu rządu, do dać musimy z uznaniem jeszcze, że JE. pan Minister Korytowski umiał przez wydelegowanie do czynności kontrolującej podstawę prawną organizacyi nadradcy c. k. Prokuratoryi skarbu, Dra Józefa Horszowskiego znakomitego znawcy stosunków naftowych połączyć interes rządu z równoczesnem popieraniem czynności organizacyjnych producentów ropy, i możemy tylko dać wyraz nadziei, aby wobec wspólności interesów dalszych rozwój akcyi rządowej wyszedł również na pożytek przemysłu.

O akcyi kraju polegającej na wybudowaniu z funduszów krajowych zbiorników żelaznych dla pojemności około 10.000 cystern w Popielach pod Borysławiem nie wspominamy, gdyż sprawa ta jest przedmiotem osobnego sprawozdania. Ograniczamy się tedy do tego, aby się przyłączyć do słów uznania, jakie dotyczące sprawozdanie ma dla energicznej akcyi Wydziału krajowego w sprawie budowy tych zbiorników.

Wosk ziemny. (Ozokieryt).

Rozwój tej tak ważnej gałęzi kopalnictwa krajowego ma do walczenia nie tylko z trudnościami samej odbudowy, ale rozwój jej tamowany jest pozatem brakiem odpowiednich ceł ochronnych.

Dotąd nietylko eksport wosku się obniżył ale i wewnętrze zapotrzebowanie znacznie zmalało, a to głównie wskutek konkurencyi

surogatów roślinnych zagranicznych o wysokim stopniu topliwości (Karnauba, Montanwachs) używanych do fabrykacyi cerezyny.

Surogaty te domieszane bywają w celu podniesienia stopnia topliwości sztucznej cerezyny.

Tymczasem, jak to opinia fachowa niejednokrotnie już stwierdziła, do podniesienia stopnia topliwości powyższe surogaty nie są koniecznie potrzebne, dadzą się bowiem zastąpić przez nasze trwarde woski o temperaturze topliw. 86°—87° C.

Rząd niemiecki udzielił wprawdzie niemieckim fabrykom cerezyny znacznych ulg dla importu powyższych surogatów, co jednak tem się tłómaczy, że Niemcy nie posiadają własnego wosku.

Wprost niezrozumiałem jest atoli stanowisko naszego Rządu, który takich samych ulg cłowych (für den Veredlungsverkehr) udziela fabrykom austryackim.

Te ulgi sprawiły, że kiedy w r. 1904, a zatem przed udzieleniem ulg przy cenie sprzedażnej K 152.79 a nawet K 185.— za cetnar metr. zapotrzebowanie Austryi wynosiło 84 wa gonów, w następnych dwóch latach zapotrzebowanie to spadło do 70 wagonów rocznie, pomimo iż cena się obniżyła na 122 K za ct. metr. a dziś jeszcze znacznie spadła

Wobec tego wnosi komisya na wezwanie c. k. Rządu, aby nie udzielał ulg cłowych na wprowadzenie surogatów woskowych.

II. Nauka górnictwa

Krajowa Szkoła górnicza i wiertcza w Borysławiu.

Rokrocznie zwraca się kuratorya tej szkoły do Wydziału krajowego z prośbą o rozpoczęcie budowy osobnego budynku dla szkoły, a to na gruncie nabytym na ten cel już od 5 lat. Jeżeli bowiem kuratorya szkoły już w poprzednich sprawozdaniach zwracała uwagę Wydziału krajowego na konieczność budowy takiego budynku, to konieczność ta tem usilniej się teraz uwidacznia, kiedy jak to sprawozdanie Wydziału krajowego podnosi — frekwencya uczniów w krajowej szkole górniczej i wiertniczej wzrosła znacznie jeszcze w r. 1905/06. W r. 1907/08 uczniów przyjęto 21. „Warunki istnienia szkoły“ powiada sprawozdanie Wydziału krajowego, „nie uległy zmianie, umieszczona jest ciasno bez odpowiedniej sali na zbiory, interniści mieszkają ciasno i niewygodnie, a jakkolwiek uczniowie powinni mieszkać w internacie, to ze względu na niemożliwość pomieszczenia ich, prawie połowa musi mieszkać w mieście, wskutek czego usuniętą jest od kontroli i dozoru władzy szkolnej“.

Ponieważ Wydział krajowy pomimo zakupienia gruntu pod szkołę zwleka przez piąty rok z rozpoczęciem budowy, nasunąć się muszą każdemu poważne obawy, czy przez taki stan rzeczy nie cierpi poziom nauczania, zwłaszcza że i ze względów oszczędnościowych nie należy pochwalać taktyki polegającej na inwestowaniu kapitału na kupno gruntu, przy równoczesnem nieużytkowaniu przez szereg lat tego gruntu, a kontentowanie się budynkiem wynajętym za stosunkowo drogie pieniądze, bo za 1625 K rocznie.

Wobec tego, że budżet krajowy dysponuje na cel budowy kwota 32.200 K. proponuje komisya wystosować wezwanie do Wydziału krajowego w sprawie jaknajszybszego rozpoczęcia budowy szkoły i złożenia sprawozdania o stanie tej sprawy na najbliższej sesyi.

Zmiana statutu krajowej Szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu.

Skoro sprawozdanie Wydziału krajowego powiada, że przedłożony przez kuratoryę Szkoły wniosek reformy szkoły uważa za odpowiedni, a zalega obecnie jedynie jeszcze opinia c. k. rządu spodziewać się należy, że po wydaniu ze strony c. k. Starostwa górniczego nowych przepisów górniczo policyjnych, od których kierunek reformy jest poniekąd zawisły, załatwienie tej dla potrzeb naszego krajowego górnictwa i wiertnictwa tak ważnej sprawy reformy będzie mogło być uskutecznione. Komisya daje wyraz nadziei, że ze względu na wielką aktualność sprawy Wydział krajowy poczyni należyte kroki, aby sprawa jeszcze w roku bieżącym uregulowaną została.

Szkoła górnicza w Dąbrowie.

Wydział krajowy uznając potrzebę kształcenia dozorców ruchu dla kopalń ze szczególnem uwzględnieniem stosunków zagłębia węglowego zachodnio galicyjskiego w preliminarzu rubr. XI. budżetu krajowego na rok 1909 podniósł kredyt pozyc. 6-ej tej rubryki z 2000 K na K 3000.

Kredyt ten przeznaczony być ma na stypendya po 20 i 15 kor. miesięcznie dla uczniów tej szkoły. Zważywszy jednak, że szkoła ta według §. 2. statutu jest zakładem prywatnym utrzymywanym ze zasiłków „Związku górników i hutników polskich w Austryi“ oraz przedsiębiorstw górniczych, a następnie z ewentualnych subwencyi udzielonych przez Państwo i Sejmy galicyjski i śląski, zważywszy dalej, że potrzebę tej szkoły uznały zarządy kopalń galicyjskich, łożąc na jej utrzymanie jednorazowo K 5000, rocznie zaś po K 2000 oraz dając jej uczniom zasiłki, które w r. u. wynosiły kwotę K 1350, zważywszy, że i c. k. Rząd zatwierdzając statut i plan nauki szkoły i przyznając absolwentom szkoły prawo odpowiedzialności po myśli ustawy, uznał konieczność istnienia tej szkoły, zważywszy w końcu, że Wydział krajowy dał wyraz uznaniu potrzeby tej szkoły przez zamieszczenie w preliminarzu budżetu krajowego kredytu na stypendya w wysokości K 3000, proponuje komisya zwrócić się do Wydziału krajowego o przyznanie Związkowi górników i hutników polskich w Galicyi, w myśl jego petycyi wniesionej do Wysokiego Sejmu:

a) stałej subwencyi rocznej na utrzymanie szkoły górniczej dla potrzeb zachodnio galicyjskiego i wschodnio śląskiego zagłębia węglowego i o wstawianie tej pozycyi do budżetu krajowego począwszy od r. 1909;

b) jednorazowego zasiłku na urządzenie szkoły.

Utworzenie wydziału górniczo-hutniczego przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

Skoro wedle sprawozdania Wydziału krajowego sprawa utworzenia takiego wydziału zalega jedynie z powodu tego, że c. k. Rząd się nie przychylił do rezolucyi Wysokiego Sejmu o kreowanie takiego wydziału, proponuje komisya wystosowanie ponownej rezolucyi do c. k. Rządu.

Na uzasadnienie tej rezolucyi powołujemy się na wspomniany już w rozdziale o kopalnictwie węglowem niniejszego sprawozdania stały rozwój tej gałęzi krajowego przemysłu i na coraz częściej się

powtarzającą konieczność zatrudnienia wyszkolonych sił fachowych, których w kraju dziś wykształcić nie możemy.

Zważywszy tedy, że koszta obciążające c. k. rząd z racyi utworzenia takiego wydziału są stosunkowo niskie,

zważywszy, że spełnienia tego postulatu kraju domagał się Sejm krajowy rokrocznie od 1876 r.,

zważywszy, że rozwój krajowego kopalnictwa i hutnictwa czyni tę sprawę bardziej jeszcze niż dawniej aktualną,

ponawia komisya wezwanie do c. k. Rządu.

III. Naukowe badania.

Krajowy Zakład dla geologii stosowanej.

Uchwałą z d. 11. marca 1907 wezwał Wysoki Sejm Wydział krajowy, by na najbliższej sesyi Sejmu krajowego przedłożył wniosek organizacyi krajowego Zakładu dla geologii stosowanej.

Wydział krajowy w załatwieniu tego polecenia Wysokiego Sejmu ogranicza się do skonstatowania, że zasięgnął w tej kwestyi zdania opinii fachowej komisyi specyalnej z łona krajowej Rady górniczej, że uprosił prof. Szajnochę o zwiedzenie zakładów geologicznych w Budapeszcie i Bukareszcie i że po wzięciu decyzyi co do wykonania wniosków stanął na przeszkodzie brak odpowiedniego dla takiego zakładu budynku i brak odpowiednich funduszów. Wezwania na przedłożenie wniosku organizacyi krajowego Zakładu dla geologii stosowanej Wydział krajowy nie wykonał, bo ustęp znajdujący się w sprawozdaniu, a proponujący połączenie obu krajowych stacyi doświadczalnych, t. j. keramicznej i naftowej z projektowanym Zakładem dla geologii stosowanej nie może być uważany jako wniosek organizacyi Zakładu geologicznego, jest bowiem tylko wskazaniem na środek ułatwiający wykonanie ewentualnego wniosku.

Komisya górnicza uznaje wprawdzie, że myśl połączenia 3 instytucyi krajowych należy powitać jako bardzo zdrową, bo skoro ma być budowany kosztem 120.000 K budynek jednopiętrowy dla obu stacyi doświadczalnych, możnaby przez rozszerzenie tego budynku umieścić w nim także i Zakład dla geologii stosowanej, ale komisya nie mogąc się w sprawozdaniu dopatrzeć konkretnego projektu, ponawia wniosek polecający Wydziałowi, krajowemu aby przyspieszył ostateczne załatwienie rokowań z c. k. Rządem w sprawie założenia we Lwowie krajowego Zakładu dla geologii stosowanej i aby przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej ostateczne wnioski co do budowy i organizacyi takiego zakładu.

Krajowa Stacya doświadczalna dla produktów naftowych.

Krajowa Stacya doświadczalna dla produktów naftowych jest w myśl układu zawartego pomiędzy Wydziałem krajowym a Rektoratem c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie, zakładem krajowym umieszczonym dotychczas w laboratoryum technologii c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie i ma na celu podniesienie przemysłu naftowego i ochranianie go od szkód przez badania naukowe, rozszerzanie naukowych zdobyczy, a przedewszystkiem przez udzielanie naukowych i praktycznych wiadomości w sprawie użytkowania odpadków naftowych lub ropy dla celów opałowych, tak dla celów przemysłowych, jak i dla pieców pokojowych etc.

Konieczność istnienia stacyi nie ulega zatem wątpliwości i ubolewać tylko należy, że wobec niedostatecznego wyposażenia a częściowo także wobec niedostatecznej organizacyi stacya nie zdołała dotychczas rozwinąć należytego działania.

Według zdania komisyi stacya taka powinna i musi znaleść oparcie o c. k. Szkołę politechniczną, a na wszelki wypadek powinno się zapobiedz takiej izolacyi i takiemu odosobnieniu, jakie ma miejsce dzisiaj.

Reforma krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych powinna tedy jak najrychlej być przedmiotem ankiety złożonej z fachowych znawców i komisya przychodzi z odnośnym wnioskiem.

Co się zaś tyczy umieszczenia stacyi, to wobec tego, że konieczność rozszerzenia wydziału chemicznego skłoniła rektora c. k. szkoły politechnicznej do wypowiedzenia Wydziałowi krajowemu lokalu dotychczas przez stacyę doświadczalną zajętego, Wydział krajowy widział się zmuszonym przenieść w roku zeszłym krajową stacyę na prowizoryczne pomieszczenie do domu prywatnego przy ulicy Krzyżowej l. 39. Pomieszczenie to jest ciasne i nieodpowiednie, znajduje się pozatem w znacznem bardzo oddaleniu od c. k. szkoły politechnicznej.

Krajowa stacya keramiczna.

Jako łącząca się ściśle z tą kwestyą pozostaje sprawa Krajowej stacyi doświadczalnej keramicznej, dlatego zamierzamy sprawę tę równocześnie z powyższą kwestyą traktować.

Ten sam los wymówienia Wydziałowi krajowemu, lokalu dla krajowej stacyi doświadczalnej naftowej, spotyka tego roku krajową stacyę keramiczną.

Jeżeli się tedy weźmie pod uwagę, że powyższe te dwie stacye nie są niczem innem, jak tylko — jak to w swem sprawozdaniu L. W. 88.782/07 z daty 24/9 1907. Wydział krajowy słusznie zauważył, laboratoryami koniecznemi dla odnośnych katedr politechnicznych i właściwie powinny być zakładami rządowymi przez c. k. Rząd utrzymywanymi, a przez kreowanie tych zakładów kraj swojego czasu tylko wyręczył c. k. rząd i fundusz państwa, to słusznem się wydać powinno stanowisko Wydziału krajowego, twierdzącego, że sprawa stałego pomieszczenia obydwu zakładów w jednym bundynku powinna być przedmiotem starania nie tylko kraju, ale i c. k. rządu. Na podstawie sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie budowy domu na pomieszczenie krajowych stacyj doświadczalnych keramicznej i naftowej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie, Wysoki Sejm w roku 1907 uchwalił upoważnić Wydział krajowy:

a) do przeprowadzenia budowy potrzebnego domu pod warunkiem, że c. k. rząd przyczyni się w połowie do kosztów budowy,

b) do pokrycia połowy kosztów (K 60.000) zamierzonej budowy na razie z własnych funduszów, a następnie w drodze pożyczki w 4% obligacyach komunalnych Banku krajowego.

Skoro wobec tego stanu rzeczy przyszły rozwój a niemal i egzystencya wspomnianych 2 stacyi doświadczalnych zależy od należytego pomieszczenia, które znowu tylko przy współdziałaniu c. k. rządu da się uzyskać, proponuje komisya wezwać c. k. Rząd do przyczynienia się w możliwie najwyższej kwocie do kosztów zamierzonej budowy.

Tak samo proponuje komisya rezolucyę do c. k. Rządu:

a) w sprawie udzielenia subwencyi z funduszów państwowych na potrzeby stacyi,

b) w sprawie przyznania stacyi doświadczalnej naftowej prawa publiczności.

Krajowa Rada górnicza.

W sprawozdaniu Wydziału krajowego jest kilkakrotnie mowa o krajowej Radzie górniczej i nie ulega wątpliwości, że instytucya ta, będąca organem doradczym Wydziału krajowego, dla spraw górnictwa krajowego, powołaną jest nietylko do wywierania zbawiennego wpływu na dotyczące górnictwa czynności Wydziału krajowego, ale także do przyjścia z inicyatywą we wszystkich sprawach dotyczączych krajowego górnictwa. Komisya górnicza sądzi, że zadaniu takiemu krajowa Rada górnicza łatwiej i w doskonalszy sposób mogłaby podołać, gdyby

1) skład Rady obejmował również reprezentantów tak bardzo się rozwijającego kopalnictwa węglowego a zwłaszcza czynnych praktyków związanych z warsztatem górniczym i odczuwających codzienne potrzeby tego przemysłu;

2) gdyby Wydział krajowy bez względu na koszta stąd urość mogące częściej, jak to dotychczas miało miejsce, a więc conajmniej co kwartał zwoływał Radę.

Ponadto nie może komisya przyjść do porządku nad pewnem przeoczeniem Wydziału krajowego polegającem na tem, że przy pierwszych nominacyach na członków Rady nie ustanowiono terminu, na jaki zostali mianowani, tak że wielu członków jest członkami dożywotnimi Rady, co ze względu na to, że członkowie z biegiem czasu przestają utrzymywać kontakt z daną gałęzią kopalnictwa, doprowadza z konieczności do szkodliwego zastoju w czynnościach instytucyi, powołanej w pierwszej mierze do czuwania nad bieżącymi postulatami przemysłu górniczego i nad jego postępem.

Wobec tego, że zainteresowanie w czynnościach krajowej Rady górniczej nie u wszystkich członków jest równe, co zresztą łatwo usprawiedliwić brakiem należytego kontaktu z górnictwem proponuje komisya odpowiednią reorganizacyę krajowej Rady górniczej.

IV. Sprawy nieobciążające funduszu krajowego.

Krajowa ustawa naftowa.

Sprawozdanie Wydziału krajowego w rozdziale traktującym o sprawach nieobciążających funduszu krajowego słusznie zauważa, że najważniejszą sprawą dla przemysłu naftowego było w roku bieżącym udzielenie najwyższej sankcyi ustawie krajowej naftowej. Nie należy się jednak łudzić, że jeżeli nowa ustawa ma spełnić to dobroczynne zadanie, które jej rokuje sprawozdanie Wydziału krajowego, to niezbędną jest rzeczą, aby nastąpiło takie uzupełnienie ustawy, któreby uregulowało formę asocyacyi w przemyśle naftowym.

Nowe ustawy naftowe, za wzorem dawnych pozostawiły kilku uczestnikom prawa wydobywania ropy, swobodę zastosowania form asocyacyi do istniejących przepisów ustawowych.

Niestety formy asocyacyi przewidziane w ustawie handlowej nie dadzą się zastosować w przemyśle naftowym, wobec tego, że spólki tworzyć się mogą tylko w handlu i ograniczają się tylko do kupców.

Spółki z ograniczoną poręką, zasadniczo rzecz biorąc, mogą się zajmować produkcyą górniczą, to mimo to mają one w kopalnictwie naftowem nadzwyczaj ograniczone pole działania, jeżeli się zważy, że koszta wiercenia ze względu na możliwe wypadki pożaru, eksplozyi, zagwożdżenia, strajków i t. p. nigdy prawie nie dadzą się z góry przewidzieć, a spólnicy w chwili założenia spółki preliminują koszta inwestycyi raczej za nisko, aniżeli za wysoko. System zaś dopłat przewidziany w ustawie nie zawsze zapobiegnie wyczerpaniu się kapitału spółkowego. Zresztą niedopuszczalność dzielenia udziałów spólników na części, w pierwszym rzędzie nie zgadza się z zasadniczą podstawą przedsiębiorstw naftowych.

Istnieje jeszcze jedna forma asocyacyi, a to już wprost na podstawie ustaw górniczych i naftowych, w postaci gwarectw, która jednak w kopalnictwie naftowem prawie że się nie przyjęła, a to ze względu na niebezpieczeństwo w kopalnictwie naftowem dość bliskie i prawdopodobne, przepadku kuksu na rzecz gwarków kapitalistycznie silnych, w razie nie uiszczenia przepisanych opłat przez jednostki majątkowo nie dobrze sytuowane. Pozatem i dość wysoki podatek odstrasza od wyboru tej formy asocyacyi, moment, który także jest silną zawadą tworzenia się spółek akcyjnych, tam gdzie zasadniczo powstaćby mogły.

Wobec tego z wyjątkiem kilku spółek akcyjnych panują w przemyśle naftowym prawie wyłącznie spółki cywilne, które z natury swej ograniczone być winny tylko do małej stosunkowo ilości osób znających się nawzajem i mających wzajemne zaufanie. To też objawia się często fakt niezwykły w praktyce prawa, że spółką taką objęto 100 i więcej osób zupełnie się nie znających i nie powiązanych ze sobą po za interesem spółkowym żadnym węzłem towarzyskim, społecznym lub zawodowym.

W kontrakcie spółki przyjmuje spółka pewną firmę (n. p. spółka kopalniana „Pluto“, „Feniks“ i t. p.) i jakkolwiek spółkom cywilnym według ustawy przemysłowej nie wolno pod karą używać firmy to mimo to nietylko, że spółki naftowe pod firmą tą podpisują kontrakty, skrypty dłużne a nawet weksle, ale co dziwniejsze—wszystkie władze górnicze, polityczne i skarbowe odnoszą się często do spółki takiej pod nieprawnie uzurpowaną firmą, nie rozróżniając wcale tych spółek od spółek handlowych. Dzieje się to z konieczności, boć trudno tym władzom w każdym przypadku urzędowania odszukać wszystkich członków spółki rozsianych po całym świecie.

Po utworzeniu spółki rozpoczyna ona równolegle ze swoją istotnie produktywną pracą przy wierceniu szybów, swój żywot spekulacyjny. Procenta netto stają się przedmiotem ciągłych obrotów i zmieniają ciągle swych właścicieli. Nowonabywcy w kontrakcie swym często nawet nie obejmują wszystkich dawnych długów i zobowiązań swych poprzedników. Jak w kalejdoskopie zmieniają się spólnicy i jakże tu można mówić o wzajemnem zaufaniu, na którem jest oparta struktura spółki cywilnej.

I w tych warunkach mają spółki te korzystać z kredytu, bez którego istnieć nie mogą wobec ogromnych kosztów produkcyi przy

dzisiejszej głębokości szybu do 1400 m. i wobec wprost przysłowiowej niepunktualności członków spółki w spełnianiu swych obowiązków. Mimo to kredyt ten istnieje, a jakkolwiek ciężkie są jego warunki, daje on najlepszy dowód, na jak realnych podstawach opiera się cały przemysł naftowy, i że przemysł ten zasługuje na lepszy los i na lepszą opinię. Kredyt ten, czy to pieniężny, czy towarowy zaciągany jest często pod uzurpowaną firmą spółki, a wierzyciel znęcony firmą, przywiązuje do niej tę samą wagę jak do firmy handlowej i wbrew swemu istotnemu interesowi, nie bada podstaw prawnych spółki, legitymacyi zarządu do zaciągania długów, odpowiedzialności przyszłych spólników i tak długo nie ma konfliktu, dopóki zarząd spółki posiada środki do płacenia. Gdy jednak te środki zawodzą i gdy przychodzi do skargi sądowej, spotykają wierzyciela niespodziewane zarzuty, bo wysnute właśnie z prawdziwej struktury spółki cywilnej.

Praktyka sądowa na tem polu jest bardzo chaotyczna i wcale nie przyczynia się do podniesienia blasku tychże spółek.

Że tego rodzaju stosunki wymagają koniecznie nieodzownych zasadniczych środków zaradczych ustawodawczych, to rzecz prosta. Takich środków zaradczych nowe ustawy naftowe nie wprowadziły, bo wszakże wyrażony w §. 60. ustawy krajowej zakaz podziału pól naftowych na więcej niż 40 części nie wystarcza; spółki cywilne naftowe nie zmienią swej postaci, jeżeli istnieć będą nawet w gronie 40 spólników.

Spółki naftowe żywotem swym i rozwojem przerosły ramy ustawowe, skutkiem czego istnieją w życiu spółki, ustawowo wcale nie uporządkowane, a przynajmniej podpadające pod takie przepisy, które wcale nie licują ze swobodą nowoczesnego ruchu górniczego i handlowego. Spółki więc naftowe żywiołową siłą wyłamują się z pod tych przepisów i szukają dla swego ruchu i rozwoju nowych łożysk.

Z tym żywiołowym rozpędem spółek naftowych ku życiu, swobodzie i ruchowi, ustawodawca bezwarunkowo liczyć się winien i baczną zwrócić na te w zakresie kooperacyi jedyne rodzaje spółek, które jednak w zamian za swój byt przynoszą w daninie wielki przemysł zatrudniający dziesiątki tysięcy robotników, a miliony w podatkach i daninach publicznych rządowi, krajowi i gminom.

Rzeczą ustawodawcy jest to, co w rozwoju spółek okazało się zdrowem, utrzymać i usankcyonować, niezdrowe zaś przejawy życia spółek wykorzenić.

Komisya jest zdania, że Wydział krajowy powinien w drodze ankiety zastanowić się nad zmianami odnośnych ustępów nowej kraj. ustawy naftowej i wnosi na uchwalenie odnośnej rezolucyi tak do Wydziału krajowego jak i do c. k. Rządu.

Ustawa o należytościach.

Czyniąc zadość żądaniu Sejmu i interesentów, przedłożył Rząd Izbie posłów jeszcze w r. 1907 projekt ustawy zmierzającej do wprowadzenia znacznych ulg tak co do wysokości, jak i przy wymiarze należytości od przeniesienia własności praw naftowych. Niestety projekt, jakkolwiek przez właściwą komisyę Izby posłów już jest załatwiony, nie wszedł dotychczas na porządek dzienny obrad tejże Izby, który to porządek dzienny jak wiadomo jest tak zawalony innemi sprawami, że bez energicznej pomocy Koła polskiego nie można nawet przewi-

dzieć, kiedy dojdzie do parlamentarnego załatwienia. A wielka by była szkoda, gdyż ulgi zawarte w projekcie tym nie tylko odnoszą się do przyszłych interesów naftowych, lecz przeciwnie na podstawie wyraźnego postanowienia mają działać wstecz aż do dnia wejścia ustawy państwowej naftowej w życie, t. j. do 17. stycznia 1907. Strony interesowane, którym tymczasem wymierza się należytości wyższe, nie mogąc doczekać się nowej ustawy, muszą te wyższe należytości płacić i uważają to za małą pociechę, że kiedyś, gdy wejdzie w życie ustawa, zwróci im się część zapłaconej należytości.

Księgi naftowe.

Ustawa państwowa i ustawa krajowa, wychodząc ze stanowiska, że wszytkie wpisy w księdze gruntowej odnoszące się do praw naftowych bezprawnie w tychże księgach figurują, nakazują w §. 23. względnie w §. 90. czem prędzej i to z urzędu, nie czekając na wnioski stron, przenieść te wpisy do księgi naftowej. I tylko na czas ten przejściowy zawierają te ustawy w §. 26. względnie w §. 94. postanowienia o sposobie traktowania tych praw wpisanych w księdze gruntowej. Niestety to przenoszenie wpisów z ksiąg gruntowych do ksiąg naftowych odbywa się w tak powolnem tempie, że obecnie wszystkie prawie transakcye odbywają się zapomocą wpisów do ksiąg gruntowych; jedynie transakcye odnoszące się do nowych terenów naftowych przechodzą przez księgi naftowe, co jest bardzo małą pociechą, jeśli się zważy, że nabycie prawie wszystkich terenów okręgu najważniejszego sądu powiatowego w Drohobyczu datuje się jeszcze z czasów przed wejściem nowych ustaw naftowych w życie, a zatem przeszło tylko przez księgi gruntowe. Tak więc §. 26. ustawy państwowej, względnie §. 94. ustawy krajowej stanowią obecnie niejako właściwą nową ustawę i pozostaną nią tak długo, póki rząd nie przystąpi z całą energią do spełnienia obowiązku ustawowo nań nałożonego t. j. póki rząd nie przeniesie wpisów naftowych z księgi gruntowej do księgi naftowej.

Dlatego proponuje komisya Wysokiemu Sejmowi uchwalenie odnośnej rezolucyi.

Opodatkowanie przemysłu naftowego.

Reprezentacya przemysłu naftowego „Krajowe Towarzystwo naftowe“ kilkakrotnie zwracała się już z petycyami do Wysokiego Sejmu w sprawie niesłusznego opodatkowania przemysłu naftowego, a dziś kiedy znane ogólnie przesilenie wywołało niebywałą w dziejach tego przemysłu zniżkę ceny — niesłuszne i niesprawiedliwe stosowanie podatku tem dotkliwiej daje się wszystkim odczuć.

Nie przytaczając tedy motywów znanych już Wysokiemu Sejmowi z licznych petycyi krajowego Towarzystwa naftowego, ponawia komisya rezolucyę do c. k. Rządu w sprawie zmiany ustawy państwowej o wymiarze podatku zarobkowego i osobisto-dochodowego, o uwzględnienie wszelkich wyjątkowych właściwości tego przemysłu, a wreszcie ponawia komisya wniosek na wezwanie Wydziału krajowego, aby zbadał sprawę wymiaru opłat z tytułu datków konkurencyjnych przez przedsiębiorstwa opłacać się mających.

Urządzenia kolejowe

Jakkolwiek w bieżącym roku zarząd kolei państwowych rozpoczął roboty około poprawienia stosunków na liniach kolejowych, na których się odbywa wywóz ropy z Borysławia, to jednak postęp tych robót jest zbyt powolny i naprawa obecnych stosunków zbyt niedosta-

teczna, aby obecnym wymogom ruchowym w pełni odpowiedzi eć. Istniejące wprawdzie nieco ulepszone urządzenia i zakłady na wspomnianych liniach, muszą się wydać całkowicie nieodpowiednie, jeżeli się je osądzi ze stanowiska stale się rozwijającego przemysłu naftowego w okolicach Borysławia i Tustanowic, zwłaszcza, że spodziewać się należy, że przy pewnej konsolidacyi stosunków targowych i ze wzrostem ekspedycyi, czego przy pomocy krajowego Związku producentów ropy w niedalekiej przyszłości oczekiwać należy, przedstawi się zarządowi kolejowemu zadanie, któremu przy obecnych urządzeniach sprostać nie zdoła.

Trzeba bowiem liczyć się z tą ewentualnością, że z chwilą ustalenia się cen ropy, nietylko produkcya się nie obniży, ale i zbyt obecnych ogromnych zapasów ropy się ułatwi. Aby przeszkodzić daleko idącym konsekwencyom, które wyniknąć mogą w razie, gdyby możność zbytu i wywozu była ograniczoną nie przez konjunkturę handlową, ale przez niedostateczne urządzenia kolejowe, proponuje komisya uchwalenie rezolucyi do c. k. Rządu o odpowiednie wyposażenie stacyi Borysław oraz dotyczących linii kolejowych.

Omówiwszy w ten sposób sprawozdanie Wydziału krajowego czynności w sprawach górniczych w roku 1907, komisya górnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności górniczych w roku 1907 przyjmuje się do wiadomości.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu:

1) a) aby w drodze ankiety złożonej z interesentów kopalń węglowych oraz techników górniczych w najbliższym czasie zastanowił się nad możliwością współdziałania kraju zwłaszcza w kierunku nabywania względnie zgłaszania na rzecz kraju wyłączności górniczych na węgiel, oraz nad sposobami zmierzającymi do rozpoczęcia przez kraj robót poszukiwawczych za węglem;

b) aby, o ile wynik ankiety stwierdzi potrzebę czynnej akcyi kraju, wstawiał począwszy od roku 1910 do budżetu krajowego odpowiednie na ten cel kredyty;

2) aby wystarał się u c. k. Rządu wydanie opinii w sprawie opracowanego przez Wydział krajowy projektu zmiany statutu krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu;

3) aby przystąpił do budowy krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu i aby o stanie robót zdał sprawozdanie na najbliższej sesyi sejmowej;

4) aby tytułem stałej rocznej subwencyi na utrzymanie szkoły górniczej w Dąbrowie dla potrzeb zachodnio-galicyjskiego i wschodnio-śląskiego zagłębia węglowego wyznaczył odpowiednią kwotę i wstawiał ją do budżetu krajowego począwszy od roku 1909;

5) aby przyspieszył ostateczne załatwienie rokowań z c. k. Rządem w sprawie założenia we Lwowie krajowego Zakładu dla geologii stosowanej i aby przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej ostateczne wnioski co do budowy i organizacyi takiego zakładu;

6) aby w drodze ankiety przy współudziale interesentów przemysłu naftowego zastanowił się nad zmianami względnie nad uzupełnie-

niem tych ustępów krajowej ustawy naftowej z dnia 22 marca 1908 dz. ust. i rozp. kr. nr. 61, które zawierają postanowienia co do formy ułożenia prawnych stosunków kilku współczestników pola naftowego;

7) aby tejże samej ankiecie zwołać się mającej dla przeprowadzenia projektu zmiany względnie uzupełnienia niektórych postanowień krajowej ustawy naftowej poddał myśl reorganizacyi krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych a o wynikach ankiety przedłożył wraz z projektem nowego statutu sprawozdanie na najbliższej sesyi sejmowej;

8) aby przystąpił do reorganizacyi krajowej Rady górniczej tak co do składu jak co do ilości zasiadających w niej członków i aby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył nowy statut rady;

9) aby zbadał sprawę wymiaru opłat z tytułu datków konkurencyjnych przez przedsiębiorstwa tylko czasowo w gminie operujące i przedłożył w tej mierze odpowiednie wnioski uwzględniające o ile możności wywody petycyi krajowego Towarzystwa naftowego z 5. marca 1907 l. 798.

III. Wzywa się c. Rząd:

1) aby dla transportu węgla krajowego na szlakach wszystkich kolei państwowych w Galicyi i na Bukowinie przyznał taryfę wyjątkową II.

2) aby nie udzielał ulg cłowych na wprowadzenie zagranicznych surogatów woskowych dla celów uszlachetnienia przeróbki (im Veredlungsverkehre),

3) aby wobec dokonywującego się rozwoju kopalnictwa krajowego wykonał rezolucyę Wysokiego Sejmu o kreowanie wydziału górniczo-hutniczego przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie;

4) aby przyznał krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych prawo publiczności;

5) aby udzielił subwencyę z funduszów państwowych na potrzeby krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych;

6) aby przyczynił się w możliwie najwyższej kwocie do kosztów budowy gmachu dla pomieszczenia obu krajowych stacyi doświadczalnych a zatem stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych oraz krajowej stacyi keremicznej;

7) aby wziął pod rozwagę sprawę reorganizacyi szkoły górniczej we Wieliczce oraz sprawę ewentualnego założenia niższej szkoły górniczej we wschodniej części kraju w szczególności w mieście Kałuszu;

8) aby po porozumieniu się z Wydziałem krajowym przedłożył do ustawodawczego załatwienia projekt noweli do ustaw państwowych naftowych obejmujący potrzebne zmiany względnie uzupełnienia postanowień odnoszących się do formy ułożenia prawnych stosunków kilku współczestników pola naftowego;

9) aby polecił właściwym sądom, aby stosownie do §. 23. ust.naftowej noweli państwowej z dnia 9.stycznia 1907 nr. 7 dz. u. p. względnie §. 90. naftowej ustawy krajowej z urzędu, nie czekając na wnioski stron interesowanych założył bezzwłocznie osobne wykazy księgi naftowej dla praw do wydobywania ropy, o ile polegają na wpisie do ksiąg gruntowych;

10) aby przedłożył do ustawodawczego załatwienia projekt noweli do ustaw państwowych o wymiarze podatku zarobkowego i osobisto-dochodowego w tym kierunku, aby:

a) obowiązek płacenia podatku zarobkowego rozpoczynał się dopiero z chwilą, kiedy kopalnia staje się produktywną,

b) wymiar podatku zarobkowego dla przemysłu naftowego obejmował tylko ten okres, w którym ropa istotnie jest wydobywaną.

c) aby władza obowiązaną była podać opodatkowanemu w całej osnowie opinię znawcy,

d) aby wymiar podatku osobisto-dochodowego następował według wyniku poprzedniego roku kalendarzowego z uwzględnieniem jak najkrótszej amortyzacyi wkładu;

11) aby przed wydaniem nowel podatkowych wzmiankowanych w rezolucyach pod L. 10. polecił przynajmniej władzom podatkowym, aby w stosowaniu przepisów obecnych ustaw podatkowych uwzględniały wszelkie wyjątkowe właściwości tego przemysłu, a w szczególności te przem v. które chwilo powstają, wskutek czy to zagwożdżenia szybu czy z ia wydobywania nie opłacającej eksploatacyi ilości ropy i wiergłębszego horyzontu;

aby w najbliższym czasie i z należytym pośpiechem wyposażył i wykształcił linie kolejowe służące do transportu ropy, stosownie do spodziewanych wymogów, a w pierwszym rzędzie:

a) rozszerzył i należycie wyposażył stacyę kolejową w Borysławiu,

b) zbudował drugi tor między Borysławiem a Drohobyczem,

c) rozszerzył i wyposażył zakłady stacyjne w Drohobyczu, Stryju i Chyrowie, oraz

d) ułatwił prowadzenie większej ilości pociągów na liniach z Drohobycza do Chyrowa i z Drohobycza do Stryja względnie Lwowa, przez budowę wymijalni, stacyi lub drugiego toru;

Sprawozdaniem niniejszem załatwia się:

a) petycyę krajowego Towarzystwa naftowego ls. 2392/08 w sprawie niesłusznego opodatkowania przemysłu naftowego;

b) petycyę stałej delegacyi Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich l. 533 w sprawie utworzenia krajowego Zakładu dla geologii stosowanej;

c) wniosek posła Kurowca i tow. w sprawie założenia niższej szkoły górniczej w Kałuszu.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
F. Zamoyski.

Alg 326

Wniosek

posła Dra Kostia Lewickiego i tow. w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy gminnej i ordynacyi wyborczej gminnej z 12. sierpnia 1896 Dz. u. kr. Nr. 19.

Zważywszy, że postanowienia ustawy gminnej i ordynacyi wyborczej gminnej z 12. sierpnia 1866 Dz. u. kr. Nr. 19, nie odpowiadają wymogom społecznym samorządnej gminy, bo wyłączając wielką część członków gminy od wyboru i udziału w zarządzie gminy, przyczyniły się do upadku ładu w gminie, wobec czego zachodzi konieczna potrzeba odnowić dzisiejszą gminę przez wzmocnienie jej zarządu przedewszystkiem własnemi siłami członków, dotąd usuniętych od udziału w życiu podstawowej instancyi administracyjnej;

zważywszy dalej, że organizacya osób prawnych, które mają zastępować interesy majątkowe osobnych grup mieszkańców w gminie, jak gmin chrześciańskich, przysiółków, przedmieść lub uprawnionych z tytułu zniesienia, względnie uregulowania służebności, dotąd u nas nie jest ustawowo przeprowadzoną, wskutek czego wytwarzają się w gminach długo trwające spory między pojedynczemi grupami członków gminy oraz między gminą a interesowanemi grupami, które doprowadzają do marnowania majątków i siania niezawiście po gminach—jak również zważywszy, że do nieładu w gminach w znacznej części przyczynia się sposób prowadzenia wyborów gminnych, które całemi latami a nawet dziesiątkami lat się przewlekają i doprowadzają członków gminy do niewiary w możliwość porządku prawnego w gminach — przeto podpisani wnoszą:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zebrał potrzebne materyały przygotowawcze w przedmiocie zaprowadzenia powszechnego głosowania do zastępstwa gminnego, urządzenia administracyi osobnych majątków w gminie przez powołanie do tego uprawnionych uczestników, jak również uproszczenia i przyspieszenia prawidłowych wyborów gminnych i przedłożył je z projektem ustawy na najbliższej sesyi sejmowej.

Wnioskodawca:
***Dr. Kość Lewicki** w. r.*

Oleśnicki, Kurowicc, Skwarko, Dumka, Sandulak, Winniczuk, Kwcluk, Kołpaczkiewicz, T. Staruch, A. Staruch, Makuch, Sodomora, Korol, Tracz.

Ls. 1808/08.

We Lwowie, dnia 3. października 1908.

327

Wniosek

posła Dra. Kostia Lewickiego i tow. w sprawie założenia gimnazyum Franciszka Józefa I. z ruskim językim wykładowym w Rohatynie.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby ku uczczeniu 60-letniego jubileuszu naszego Cesarza Franciszka Józefa I. przystąpił do założenia gimnazyum Franciszka Józefa I. z ruskim językiem wykładowym w mieście Rohatynie, z najbliższym rokiem szkolnym.

Wnioskodawca:
***Dr. Kost Lewicki** w. r.*

Oleśnicki, Kiwcluk, Winniczuk, Dumka, Sodomora, Sandulak, Kurowiec, Jampolski, Skwarko, T. Staruch, A. Staruch, Makuch, Kędzior, Bis.

Ls. 2004/08

Alg 328

We Lwowie, dnia 6. października 1908.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zarządził dochodzenia w kierunku rentowności i użyteczności projektowanej linii kolejowej, łączącej stacyę kolejową Słotwina-Brzeszko z Nowym Sączem, względnie Marcinkowicami i przedłożył o tem sprawozdanie na najbliższej sesyi sejmowej.

Wnioskodawca:
Bernadzikowski.

Bojko, Lewakowski, Jedynak, Witos, Stapiński, Bis, Jampolski, Żardecki, Cieluch, Szwed, Krężel, Myjak, Skołyszewski. Bednarski, Cipser, Długosz.

Ls. 1930/08.

Alg 329

Wniosek

posła Tymoteusza Starucha i tow. w sprawie dostarczenia soli dla bydła w powiecie Brzeżańskim.

Zgnicie siana i słomy, jako głównych środków pożywienia dla bydła, potrzebuje koniecznie polepszenia, które może nastąpić tylko przy odpowiedniem udzieleniu soli dla mieszkańców rzeczonego powiatu.

Stosownie do tego podpisany i towarzysze stawiają wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie udzielił z krajowych salin soli dla mieszkańców powiatu Brzeżańskiego.

Wnioskodawca:
T. Staruch.

A. Staruch, Kiweluk, Skwarko, Dunka, Winniczuk, Makuch, Korol, Dudykiewicz, Hanczakowski, Tracz, Sodomora, Senyk, Krysowaty, Sandulak, Myroniuk-Zajaczuk.

Ls. 1928/08

Alg 330

Wniosek

p. Dra Makucha i towarzyszy.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy, zmieniającej alineę 1, 2, 3, a b. art. 9. ustawy z 11. czerwca 1905 r. Dz. u. kr. Nr. 73 o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca alineę 1, 2, 3, a b. art. 9. ustawy z 11. czerwca 1905 r. Dz. u. kr. Nr. 73 o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Alineę 1, 2, 3. a. b. art. 9. ustawy z 11. czerwca 1905 r. Dz. u. kr. Nr. 72 o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych znosi się w dotychczasowem brzmieniu, a odtąd ma opiewać, jak następuje:

Nauczyciela (kę) stałego (ą) może Rada szkolna krajowa przenieść na inną posadę stale, tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego (art. 24. c. ustawy z 11. czerwca 1905 r. Dz. u. kr. Nr. 73 o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych).

§. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie zaraz po jej ogłoszeniu.

§. 3.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.

Wnioskodawca:

Makuch

Lewicki Sodomora, Dumka, A. Staruch, T. Staruch, Sandulak, Kuroniec, Kiweluk, Sknarko, Oleśnicki, Winniczuk, Jampolski, Bernadzikowski, Bojko, Cipser. Kędzior, Skołyszewski.

Ls. 1931/08.

Alg 331

We Lwowie, dnia 5. października 1908

Wniosek

posla Pawła Dumki i tow. w sprawie dostarczenia mieszkańcom powiatu Tarnopolskiego soli, celem polepszenia paszy dla bydła.

Tegoroczna klęska elementarna, która nie pominęła i powiatu tarnopolskiego, spowodowała przedewszystkiem nadmierne zepsucie paszy dla bydła, która może być polepszoną tylko odpowiednim dodatkiem soli.

Dlatego podpisani stawiają następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby udzielił mieszkańcom okręgu tarnopolskiego soli z krajowych salin, na polepszenie paszy dla bydła i to w ten sposób, aby na sztukę bydła przypadło co najmniej 2 kg. rzeczonej soli.

Wnioskodawca:
Dumka

Sandulak, Kiweluk, Oleśnicki, Sodomora, T. Staruch, Krysowaty, A. Staruch, Kurowiec Lewicki, Skwarko, Dudykiewicz, Hanczakowski, Tracz, Myroniuk-Zajaczuk.

Alg 332

Ls. 2003/08.

We Lwowie, dnia 6. października 1908.

Wniosek

posła Dra Kurowca i tow. w sprawie dalszego poszukiwauia sylwinu w kopalni kałuskiej w celu ewentualuej eksploatacyi.

Przy próbnem wierceniu i zakładaniu nowego szybu solnego na salinach w Kałuszu natrafiono przypadkowo na około 40 metrów głęboki pokład sylwinu.

Zważywszy, że sylwin jest nadzwyczaj ważnym minerałem, bo zawierającym w sobie około 15—17% potasu — więc w rolnictwie jako nawóz jest nieocenionej wartości i przewyższa znacznie kainit;

zważywszy, że stan naszego rolnictwa a w ogólności gospodarstwa krajowego potrzebuje intenzywnego sprawiania ziemi w celu podniesienia jej wydatności;

zważywszy, że ewentualna eksploatacya sylwinu może przyczynić się ogromnie do ekonomicznego podniesienia miasta Kałusza a w ogólności do zwiększenia bogactwa krajowego.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby wysłał fachowych znawców górnictwa do kopalni kałuskiej, ażeby ci na miejscu zbadali wartość pokładów sylwinu i aby Wydział krajowy na następnej sesyi sejmowej z tych badań złożył sprawozdanie.

Wnioskodawca:
Kurowiec.

Lewicki, A. Staruch, Krysowaty, T. Staruch, Sodomora, Tracz, Cipser, Sandulak, Dumka, Skwarko, Korol, Hanczakowski, Makuch, Winniczuk, Kiweluk, Szwed, Senyk.

Ls. 2.032/08.

We Lwowie, dnia 6. października 1908.

Alg 333

Wniosek

posła Krynickiego i tow. w sprawie objęcia budowy drogi Sołotwina-Nadwórna na fundusz krajowy.

Zważywszy, że miasto Sołotwina jest oddalone od najbliższej stacyi kolejowej Stanisławów 40 km.;

zważywszy, że Nadwórna a tem samem i stacya kolei tylko 15 km. od Sołotwiny jest oddalona;

zważywszy, że między Nadwórną a Sołotwiną prowadził dawniej, a teraz zaniechany t. zw. gościniec salinarny;

zważywszy, że w najbliższej okolicy Sołotwiny znajdują się kopalnie wosku i nafty w Dźwiniaczu, Staruni i Bitkowie — a oprócz tego tartak w Porohach a te produkty trzeba z wielkimi kosztami, trudem i stratą czasu 40 km. daleko do Stanisławowa wozić;

zważywszy, że od dłuższego czasu władze powiatowe i przedsiębiorcy, ale bez skutku o budowę komunikacyi Sołotwina-Nadwórna proszą;

zważywszy wreszcie, że fundusz drogowy powiatu nie może bez wydatnej pomocy funduszu krajowego tę tak konieczną komunikacyę przeprowadzić;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w jak najkrótszym czasie zajął się budową drogi Sołotwina-Nadwórna na dawniejszej linii drogi salinarnej a to z funduszów krajowych.

Wnioskodawca:
Krynicki

Myroniuk-Zajaczuk, Krysowaty, Sandulak, Kołpaczkiewicz, Senyk, Tracz, Dudykiewicz, Winniczuk, Korol, Hanczakowski, Kurowiec, Lewicki, Sodomora, Dumka, A. Staruch, Skwarko.

Ls. 2.030/08.

Alg 334

Wniosek

posła Krynickiego i tow. w sprawie budowy mostu w gminie Kryczka powiatu bohorodczańskiego na rzece Maniawka, względnie na rzece Bystrzyca sołotwińska.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby jak najrychlej zajął się budową mostu w gminie Kryczka powiatu bohorodczańskiego na rzece Maniawka, względnie na rzece Bystrzyca sołotwińska, a to z funduszów krajowych.

Wnioskodawca:
Krynicki

Myroniuk - Zajaczuk, Krysowaty, Sandul.k Kołpaczkiewicz, Tracz, Dudykiewicz, Korol, Winniczuk, Hanczakowski, Kurowiec, Lewicki, Sidomora, Dumka, A. Staruch, Skwarko.

Ls. 2082/08.

We Lwowie, dnia 7. października 1908.

Alg 335

Wniosek

posła Kazimierza Jampolskiego i tow. w sprawie częściowej zmiany ustawy o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych Nr. 73 Dz. u. kr. z dnia 19. lipca 1905.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Postanowienia artykulu 9. (dziewiątego) ustawy o stosunkach prawnych nauczycieli w publicznych szkołach ludowych Nr. 73 Dz. u. kr. z dnia 19. lipca 1905. zostają uchylone.

Wnioskodawca:
Jampolski

Bernadzikowski, Jedynak, Kędzior, Długosz, Stefczyk, Lewakowski, Krężel, Styła, Bis, Cieluch, Bojko, Ptak, Witos, Skołyszewski, Sobolewski.

Ls. 2081|08.

We Lwowie, dnia 6. października 1908.

Alg 336

Wniosek.

Biuro dla spraw gmin i powiatów przy Wydziale krajowym szczupłemi siłami, jakie ma do rozporządzenia, przyczyniło się skutecznie do uporządkowania i usystemizowania czynności Wydziałów powiatowych w kierunku prawidłowego załatwiania ich agend pod względem prawniczym jakoteż w zakresie ich gospodarki pieniężnej i rachunków.

Niemniej cenną jest pomoc i kontrola umiejętna ze strony fachowych biur Wydziału krajowego nad działalnością Wydziałów powiatowych w zakresie spraw drogowych, melioracyj gruntowych, hodowli bydła, organizacyi sprzedaży soli i t. d., gdyż to znakomicie podnosi praktyczną użyteczność dla ogółu ludności działania Reprezentacyj powiatowych. Wysoki Sejm hojnie wspiera w tym względzie Wydział krajowy, uchwalając w budżecie krajowym do jego rozporządzenia znaczne dotacye na powyższe cele.

Zważywszy jednak, iż przed Radami i Wydziałami powiatowymi leżą jeszcze niemal nietknięte, rozlegle pola pożytecznej pracy dla kulturalnego i gospodarczego podniesienia powiatów w zakresie stosunków agrarnych, przemysłu i handlu, fachowej oświaty i t. d.;

zważywszy, że sporadycznie przez niektóre Rady i Wydziały powiatowe podejmowane próby różnych pożytecznych usiłowań, albo nie udają się dla braku umiejętnego kierownictwa, albo jeżeli się udadzą, zanikają z czasem, gdy ubędą z grona Rady powiatowej jednostki, które temi sprawami opiekowały się, albo wreszcie upadają przez dyletantyzm, pozostawiając po sobie zniechęcenie;

zważywszy, iż Wydział krajowy byłby najwięcej powołanym do tego, ażeby w czas zapobiedz eksperymentom szkodliwym, fachową radą i czynną pomocą popierać racyonalne usiłowania, i mniej przedsiębiorcze reprezentacye powiatowe zachęcać do naśladowania udałych prób i doświadczeń —

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zwołał konferencyę delegatów Rad powiatowych dla przeprowadzenia rozprawy informacyjnej nad pytaniem, w jakich kierunkach i jakimi środkami Rady powiatowe, względnie Wydziały

wiatowe mogłyby wpływać skuteczniej niż dotąd na ekonomiczne i kulturalne podniesienie powiatów — obok czynności, któremi dotychczas zajmują się?

Tej konferencyi należy przedłożyć także pytanie, czy nie byłoby wskazanem utworzenie przy Wydziale krajowym stałej komisyi doradczej dla spraw Rad powiatowych, złożonej po części z członków wybranych przez ów zjazd delegatów Rad powiatowych, a po części z osobistości, powołanych przez Wydział krajowy — a to dla wyrażania opinii w sprawach, dotyczących rozszerzania i pogłębiania działalności Rad powiatowych w kierunku opieki nad interesami rolnictwa, przemysłu i handlu po powiatach, wspierania instytucyj i stowarzyszeń, poświęconych pracy w tym zakresie i t. p.

Sejm upoważnia Wydział krajowy ażeby ewentualnie utworzył przy departamencie dla spraw gminnych i powiatowych taką komisyę doradczą, ażeby wydał dla niej prowizorycznie, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Sejm na najbliższej sesyi, statut i inne przepisy organizacyjne, a wreszcie, ażeby ustanowił dla niej sekretaryat. Na połączone z tem wydatki wstawia Sejm w budżet krajowy na rok 1909 do rozporządzenia Wydziału krajowego kwotę 10.000 koron.

Wnioskodawca:
Merunowicz.

Starzyński, Bandrowski, Rittel, Landau, Doliński, Rayski, Sozański, Battaglia, Bernadzikowski, Bojko, Leo, Sare, Fruchtmann, Skarkek, Piniński, L. Cieński, Sapieha, A. Brunicki, Michałowski, Horodyski.

2083/08.

Alg 337

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Od szeregu lat w Wydziale krajowym jest poruszana sprawa budowy mostu na rzece Wisłoce w powiecie Ropczyckim. Sprawa budowy mostu jest ze strony Rady powiatowej w Ropczycach posunięta tak daleko, że Rada powiatowa przedłożyła Wydziałowi krajowemu uchwałę jeszcze w roku 1907 co do pokrycia kosztów budowy mostu na drodze Dębica-Zasów w jednej trzeciej części. C. k. Namiestnictwo reskryptem swym do Wydziału krajowego we wrześniu r. b. oświadczyło się przychylnie do udzielenia znacznej subwencyi ze strony c. k. Rządu.

Zważywszy, że regulacya rzeki Wisłoki w miejscu tem, gdzie ma być most budowany, jest przeprowadzona,

zważywszy, że wskutek regulacyi przewóz na rzece tej stał się nadzwyczaj trudny, że ludność okoliczna wskutek tego jest narażana na wielkie trudności i wypadki,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, ażeby wypracował projekt budowy mostu na rzece Wisłoce koło Dębicy i rozpoczął budowę w jak najkrótszym czasie.

Wnioskodawca
Jedynak

Bojko, Jampolski, Wasung, Długosz, Bis, Cipser, Bernadzikowski, Styła, Cieluch, Szwed, Ptak, Skołyszewski, Lewakowski, Witos, Krężel.

Ls. 1802/08.

We Lwowie, dnia 3. października 1908.

Alg 338

Wniosek

posła Dr. Tertila i tow. w sprawie trwałego urzędowania komisyi sejmowej dla reformy wyborczej.

Uznając całą doniosłość pracy przygotowawczej wdrożonej już w Sejmie celem przeprowadzenia reformy tak statutu krajowego Królewstwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem jak i ordynacyi wyborczej sejmowej, pragnąc rychłego przeprowadzenia tej reformy, a zarazem chcąc zapobiedz, by praca napoczęta nie doznała znowu wkrótce przerwy i zastoju i by nie ucierpiała odwłoki przez zamknięcia sesyj sejmowych i przez odroczenie Sejmu — wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Wnioskodawca:
Tertil w. r.

Leo, Jabłoński, Maiss, Šala, Federowicz, Maryewski, Skarbek, Bednarski, Schätzel, Jahl, Battaglia, Loewenstein, Ciuchciński, Niementowski, Kleski, Doliński, Rittel, Kolischer.

Ustawa

z dnia . . . . . 1908. dotycząca sposobu obradowania nad zmianą statutu krajowego i ordynacyi wyborczej sejmowej dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Komisya dla reformy wyborczej wybrana przez Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem celem obradowania nad zmianą statutu krajowego i ordynacyi wyborczej sejmowej, może przez cały czas trwania obecnego peryodu sejmowego spełniać nadal swe czynności, a więc także i po zamknięciu sesyi Sejmu i podczas jego odroczenia.

§. 2.

Zakres działania tej komisyi w granicach zakreślonych regulaminem dla Sejmu krajowego, odnosi się tylko do obradowania nad zmianą statutu krajowego i ordynacyi wyborczej sejmowej.

Obrady Komisyi urzędującej w czasie po zamknięciu sesyi sejmowej lub podczas odroczenia Sejmu, zamknie zaraz Marszałek krajowy, skoro tylko komisya swe czynności ukończy.

Z mocy osobnego Najwyższego rozporządzenia może zamknięcie lub odroczenie obrad Komisyi nastąpić także przed ukończeniem jej czynności.

§. 3.

Jeżeli obrady Komisyi zamknięto z powodu wyczerpania toku czynności, lub jeżeli nastąpiło odroczenie tychże wskutek Najwyższego rozporządzenia, może Komisya po ponownem zebraniu się Sejmu na podstawie osobnej uchwały sejmowej podjąć napowrót czynności i w tym wypadku mają do niej znowu zastosowanie przepisy §§. 1. i 2.

Jeżeli w drodze Najwyższego zarządzenia nastąpiło zamknięcie obrad Komisyi (§. 2. ustęp 3) ponowne podjęcie czynności przez Komisyę jest wykluczonem.

§. 4.

Ustawa ta wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 5.

Wykonanie tej ustawy poruczam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 2125/08.

Alg 339

Wniosek

posła Antoniego Starucha i tow. w sprawie przejęcia na kraj powiatowej drogi Ustrzyki dolne-Lutowiska aż do Cisny.

Powiat liski leży cały w górskiej okolicy, jest bardzo wielki i posiada liczne drogi powiatowe i gminne, które prowadzą po większej części popod góry i przez rozmaite potoki i góry, więc podczas ulewy i słoty są te drogi często przez wody zrujnowane, a co najważniejsze, że mosty często woda zabiera. A że powiat liski jsst nadzwyczaj biedny, bo ludność mieszkająca w górach żyje po większej części z dziennego zarobku, dlatego tak ubogi powiat nie jest w możności te rozmaite drogi na własny koszt w dobrym stanie utrzymać. Przejęcie tej drogi na kraj i przebudowanie jej na drogę krajową, przyczyniłoby się w wysokiej mierze, do ułatwienia komunikacyi w górskiej okolicy, jak również do polepszenia położenia ekonomicznego i gospodarczego wszystkich mieszkańców tej okolicy, dlatego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Uznaje się za krajową drogę z Ustrzyk niżnych prowadzącą przez Lutowiska aż do Cisny i przejmuje się tę drogę na rachunek funduszu krajowego.

Wnioskodawca:
Antoni Staruch.

T. Staruch, Olcśnicki, Skwarko, Dumka, Winniczuk, Sandulak, Kurowiec, Kiweluk, Hanczakowski, Korol, Krysowaty, Szwed, Sodomora, Tracz, Lewicki.

Ls. 2124/08.

We Lwowie, dnia 8. października 1908.

Alg 310

Wniosek

posła Jana Bisa i tow. w sprawie udzielenia soli kamiennej gminom powiatu Nisko.

Ponieważ długie słoty, grady i wylewy zniszczyły wszystkie plony, a pasza dla bydła w całości została tak zniszczona, że gospodarstwom, które zajmują się chowem bydła, grozi ruina, dlatego

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o wydanie gminom powiatu Nisko soli kamiennej dla bydła jak najrychlej.

Wnioskodawca:
Jan Bis.

Stojałowski, Stapiński, Skołyszewski, Cieluch, Styła, Krężel, Myjak, Bojko, Ptak, Jedynak, Lewakowski, Kędzior, Sandulak, Szwed.

Ls. 2.205/08.

We Lwowie, dnia 5. października 1908.

Alg 341

Wniosek

posła Szweda i tow. w sprawie rekonstrukcyi drogi gminnej od Radziechów przez gminy Cięcinę, Cisiec, Milówka, Raycza i Ujsoł (powiat Żywiec) do granicy węgierskiej prowadzącej.

Zważywszy, że droga gminna ad Radziechów przez Cięcinę, Cisiec, Milówkę, Rayczę i Ujsoły do granicy węgierskiej prowadząca, jest od dawna w złym stanie, a w niektórych miejscowościach przez góry i lasy jest nawet nie do przebycia;

zważywszy, że wydelegowana w roku 1905 komisya c. k. Namiestnictwa, i Wydziału krajowego, uznała konieczność rekonstrukcyi tej drogi i obliczyła kostta budowy na 890.000 koron;

zważywszy, że Rada powiatowa w Żywcu obowiązała się na pokrycie kosztów budowy wypłacić 90.000 koron — Wydział krajowy przyjął połowę kosztów w kwocie 445.000 koron — a skarb państwa 150.000 koron;

zważywszy dalej, że droga ta łączy się z Węgrami i ma pod względem komunikacyjnym i pod względem strategicznym doniosłe znaczenie, i wskutek tego Wydział krajowy pismem z dnia 29. lipca 1908 L. 45.371 odniósł się powtórnie do c. k. Rządu z żądaniem, aby niedobór w kwocie 205.000 koron pokryty został ze skarbu państwa;

zważywszy na koniec, że c. k. Rząd z przyjściem w pomoc do budowy drogi się ociąga — i na tem jak dowodzi petycya A. 10 gmin — publiczność a względnie $^1/_3$ część powiatu bardzo cierpi;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby na pokrycie kosztów rekonstrukcyi drogi gminnej od Radziechów przez gminy Cięcina, Cisiec, Milówka, Raycza i Ujsoł do granicy węgierskiej prowadzącej — pospieszył z wydatniejszym zasiłkiem i brakującą jeszcze kwotę 205.000 K z funduszów państwowych pokrył.

Wnioskodawca:
Szwed.

Lewicki, T. Staruch, A. Staruch, Sodomora, Dumka, Sandulak, Kiweluk, Kurowiec, Ptak, Myjak, Cieluch, Bis, Lewakowski, Bernadzikowski, Kędzior, Stefczyk.

Alegat do L. s. 2205/08.

Do

Wysokiego Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi na ręce Jaśnie Wielmożnego Pana Posła Wojciecha Szweda

WE LWOWIE.

Prośba gmin Cięciny, Ciśca, Milówki, Rajczy-Ujsół o rekonstrukcyę drogi gminnej prowadzącej od gminy Radziechowy aż do granicy węgierskiej, względnie o zamianę tejże drogi na drogę powiatową lub rządową.

Wysoki Sejmie!

Od granicy gminy Radziechów aż na granicę węgierską prowadzi przez niżej podpisane gminy droga gminna, której stan urąga wszelkim pojęciom o komunikacyi drogowej.

Od całego szeregu lat wnosiliśmy rozliczne prośby do władz autonomicznych o rekonstrukcyę tejże drogi gminnej, względnie o przejęcie tejże drogi na etat funduszu powiatowego, państwowego lub krajowego.

Nasze usiłowania odniosły jednak ten skutek, że przed dwoma latami zjechała do Milówki komisya drogowa c. k. Namiestnictwa we Lwowie, pomierzyła całą tę drogę, pozabijała trochę palików i na tem całą swoją czynność skończyła, a od tego czasu pozostała droga gminna taką, jaką była, a nawet stan jej się pogorszył, bo każdy sądząc, że droga będzie wkrótce przejętą na fundusz rządowy lub krajowy nawet szarwarku robić nie chce.

Droga ta jest jednak bardzo ważną arteryą komunikacyjną, gdyż po niej odbywa się główny dowóz drzewa, a to począwszy od Węgier z lasów dworskich, następnie przez całą jej długość aż do Żywca.

Ile straty ponoszą gospodarze, którzy zajmują się przewożeniem drzewa względnie innych towarów, ten tylko ocenić może, kto po tej drodze z ciężarem jeździ, a jeżeli obliczy się stratę na koniach, na wozach, które się łamią na wy-

bojach i stratę czasu, to straty te idą w tysiące rocznie a zresztą i sam obowiązek nakazuje drogę tę przyprowadzić do możliwego stanu komunikacyjnego, jeżeli się zważy na to, że nasz zakątek przytyka bezpośrednio do Węgier i do Śląska, gdzie drogi są znakomite, a droga o której naprawę prosimy, jest chyba smutnym przykładem polskiego gospodarstwa i chyba w obec mieszkańców sąsiedniej prowincyi wcale nam nie przynosi chluby.

Wobec tego niżej podpisane gminy upraszają:

Wysoki Sejm

raczy w uwzględnieniu niniejszej prośby poczynić odpowiednie kroki.

(*Podpisy 10 gmin*).
L. s.

Ls. 2203,08

Alg 342

We Lwowie, dnia 9. października 1908.

Wniosek

posła Dra Kostia Lewickiego i tow. w sprawie regulacyi rzeki Świrza w powiecie Rohatyńskim.

Rozważywszy, iż rzeka Świrz rok rocznie zalewa najlepsze łąki w gminach Woskresińce, Hryhorów, Pidmichałowce, Żurów i sąsiednich, wskutek czego około 1.500 morgów urodzajnego gruntu gnije w bagnach; rozważywszy, iż przez przeprowadzenie regulacyi tej rzeki wartość i wydajność nadbrzeżnych gruntów znacznie się podniosą, jak również rozważywszy, że interesowani właściciele gruntów domagają się od kilkunastu lat przeprowadzenia tej regulacyi, przeto podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby przyspieszył sprawę regulacyi rzeki Świrz w powiecie Rohatyńskim.

Wnioskodawca:
Dr. Kość Lewicki.

Kurowiec, Oleśnicki, Kiweluk, Skwarko, Sandulak, T. Staruch, A. Staruch, Sodomora, Winniczuk, Bernadzikowski, Styła, Stapiński, Bis, Ptak, Krężel,

Ls. 2208/08.

Alg 343

We Lwowie, dnia 9. października 1908.

Wniosek

posła Styły i tow. w sprawie powszechnego ubezpieczenia na starość i na wypadek niezdolności do pracy.

Wysoki Sejmie!

Dnia 3. listopada 1908 r. według oświadczenia złożonego przez ministerstwo spraw wewnętrznych, ma c. k. Rząd przedłożyć Radzie państwa projekt ustawy, wprowadzającej powszechne ubezpieczenie na starość i na wypadek niezdolności do pracy dla niektórych sfer ludności.

Wiadomo nam, że istnieją zabiegi, zmierzające do tego, aby ubezpieczenie to obejmowało tylko sferę robotniczą w ścisłem tego słowa znaczeniu, a więc z wykluczeniem włościan, rękodzielników i t. p. wolnych zawodów pracy.

Przeciw takiemu przedłożeniu c. k. Rządu i przeciw dojściu do skutku takiej ustawy należy się nam stanowczo oświadczyć.

Niepodobna bowiem dopuścić do tego, aby n. p. u nas w Galicyi najliczniejsza rzesza robotnicza — gospodarze małorolni, miała się przyczyniać w opłacanych podatkach do zabezpieczenia środków utrzymania dla pewnej kategoryi robotników, a sama była bez żadnego zabezpieczenia, chociaż tego zabezpieczenia bodaj że w pierwszym rzędzie potrzebuje.

Wiadomo nam, że Koło polskie w Radzie państwa stoi także na tem przez nas pożądanem stanowisku.

Aby to stanowisko wzmocnić i dopomódz naszej Reprezentacyi w Radzie państwa do obrony skutecznej tego stanowiska, wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznaje potrzebę konieczną zabezpieczenia minimum egzystencyi na starość i na wypadek niezdolności do pracy tym wszystkim, którzy tego zabezpieczenia potrzebują a więc robotnikom zawodowym, gospodarzom małorolnym, rękodzielnikom, handlarzom i t. p.

2. Sejm oświadcza się stanowczo przeciw takiej ustawie, któraby zabezpieczała tylko robotników zawodowych a pomijała gospodarzy małorolnych, rękodzielników i t. p.

Wnioskodawca:
Styła.

Cieluch, Bis, Ptak, Bojko, Jedynak, Witos, Stapiński, Stefczyk, Bernadzikowski, Oleśnicki, Swed, Długosz, Jampolski, Sandulak.

Ls. 2206/08.

We Lwowie, dnia 9. października 1908.

Alg 344

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby utworzył c. k. Sąd powiatowy w Przecławiu powiecie Mieleckim.

Wnioskodawcy:
Kędzior i Sękowski.

Bernadzikowski, Jampolski, Cieluch, Stapiński, Bis, Jedynak, Krężel, Szwed, St. Tarnowski, Skrzyński, Jędrzejowicz, Halban, E. Mycielski, Stojałowski, St. H. Badeni, Gorayski.

Ls. 2204/08.

Alg 345

Wniosek

posła Ł. Winniczuka i tow. w sprawie udzielenia wydatnej zapomogi dla gminy Opryszowce powiatu Stanisławowskiego na odbudowanie zniszczonej powodziami drogi.

Tegoroczne wylewy zniszczyły zupełnie drogę gminną we wsi Opryszowcach powiatu stanisławowskiego i komunikacya tą drogą niemożliwa.

C. k. Starostwo w Stanisławowie i inżynier Rady powiatowej stwierdzili to i obliczyli, że naprawa drogi bez robocizny kosztować będzie conajmniej 2.500 koron. Jest to gmina bardzo uboga a nadomiar powodziami zupełnie zniszczona. Naprawy tejnie jest ona w możności przeprowadzić swoim kosztem.

Wobec tego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się gminie Opryszowce powiatu Stanisławowskiego znaczniejszą zapomogę a to w sumie 2.500 koron z fnnduszów publicznych na naprawę drogi gminnej w Opryszowcach, zniszczonej tegorocznymi wylewami.

Wnioskodawca:
Winniczuk.

Kiweluk, Sodomora, Sandulak, Krysowaty, A. Staruch, T. Staruch, Dumka, Tracz, Makuch, Myroniuk-Zajaczuk, Kołpaczkiewicz, Skwarko, Krynicki, Oleśnicki, Szwed.

Ls. 2209/08.

Alg 346

Wniosek

posła Cielucha i tow. w celu uzyskania odpowiednich funduszów na budowę drogi Jastrzębia-Bieśnik, któraby połączyła dwa powiaty t. j. Grybów-Brzesko.

Wysoki Sejmie:

Już od dłuższego czasu czynią gminy Jastrzębia powiatu Grybowskiego i gm. Słona Bieśnik pow. Brzeskiego o budowę drogi Jastrzębia-Bieśnik, jedynej komunikacyi między sąsiednimi powiatami Grybów-Brzesko.

Fundusze jednak wspomnianych powiatów są tak w opłakanym stanie, że wykonanie tego dzieła rok rocznie schodzi na plan dalszy, na czem cierpi rozwój gospodarzy obu powiatów.

Przez Kąśną dolną, a Kąśną górną i część większą Jastrzębi istnieje już droga powiatowa, dobudowaniem drogi na powyższej przestrzeni wiążą się dwie tak ważne drogi jak państw. Gromnik-Bobowa i krajowa Nowy Sącz-Zakliczyn.

Zważywszy doniosłość połączenia tak ważnych dwóch komunikacyi, zważywszy dalsze skutki i wpływ na rozwój gospodarczy okolicy, którą ta droga przetnie, a nadewszystko zważywszy, że ludność okolicy Zakliczyna, która w tym roku została przez powodzie i słoty kompletnie zniszczoną a przez budowę tej drogi może przez możność zarobkowania od nędzy być uchronioną, podpisani stawiają następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z Wydziałami powiatowymi brzeskim i grybowskim już z wiosną b. r. przystąpił do wybudowania drogi Jastrzębia-Bieśnik przy użyciu odpowiedniej kwoty z funduszów krajowych równających się $^3/_4$ kosztów budowy.

Wnioskodawca:
Cieluch.

Długosz, Bernadzikowski, Witos, Krężel, Jedynak, Jampolski, Myjak, Stapiński, Bis, Styła, Szwed, Bojko, Kędzior, Ptak.

Ls. 2210/08.

Alg 347

Wniosek

posła Jedynaka i towarzyszy w sprawie utworzenia sądu powiatowego w Wielopolu skrzyńskiem pow. Ropczyce.

Zważywszy, że okoliczne wsie około Wielopola oddalone są o 23 kilometrów od sądu powiatowego w Ropczycach,

zważywszy, że wskutek złych dróg górskich, wskutek zawiei śnieżnych, nie są nieraz w stanie przybyć w czasie na termin, wskutek tego narażeni są na znaczne straty,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w najbliższym czasie utworzył c. k. Sąd powiatowy w Wielopolu skrzyńskiem pow. Ropczyce.

Wnioskodawca:
Jedynak.

Wasung, Szwed, Bis, Bernadzikowski, Kędzior, Krężel, Styła, Cicluch, Stojałowski, Cipser, Stapiński, Witos, Żardecki, Stefczyk,

Ls. 2207/08.

We Lwowie, dnia 9. października 1908.

Alg 348

Wniosek

posła Jana Bisa i tow. w sprawie obwałowania rzeki Sanu w powiecie Nisko.

Grunta położone koło rzeki Sanu są przez wylewy wód w ogromny sposób niszczone. Wody zabierają najlepsze warstwy urodzajnej ziemi, wydzierają doły i zabierają plony. Grunta te należą do pierwszej klasy podatkowej, a korzyści z nich ludność nie ma. Zdarza się, że z powodu wylewów zasiewają rolnicy zboże dwa i trzy razy do roku, a gdy przypadkiem ziemia plon wyda, to je niszczy lub zabiera woda.

Z tego powodu wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby jak najrychlej przyszedł z pomocą ludności przez zarządzenie odpowiedniego celowi obwałowania rzeki Sanu w powiecie Nisko po obu stronach brzegu.

Wnioskodawca:
Bis.

Bernadzikowski, Jampolski, Krężel, Styła Myjak, Wasung, Ptak, Cieluch, Jedynak, Cipser, Żardecki, Witos, Bojko, Długosz.

Ls. 2326/08.

We Lwowie, dnia 12. października 1908.

Alg 349

Wniosek

posła Ł. Winniczuka i tow. w przedmiocie przyspieszenia regulacyi rzeki Bystrzycy nadwórniańskiej w jej biegu przez powiat stanisławowski.

Rzeka Bystrzyca nadwórniańska w swym biegu przez powiat stanisławowski, a więc w biegu dolnym rok rocznie wylewa i nanosi nadbrzeżnym mieszkańcom nieobliczalne szkody.

I tego roku wystąpiła ona kilka razy z brzegów, pozalewała i poniszczyła wszystkie nadbrzeżne pola.

Szczególnie dały się odczuć wylewy wsi Opryszowcom, gdzie woda zalała ponad 100 morgów ogrodów i gruntów.

Wobec tego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Wysokim c. k. Rządem w jak najkrótszym czasie przeprowadził regulacyę Bystrzycy nadwórniańskiej w jej biegu przez powiat stanisławowski.

Wnioskodawca:
Winniczuk.

Kiweluk, Sodomora, Sandulak, Krysowaty, A. Staruch, T. Staruch, Dumka, Tracz, Oleśnicki, Myroniuk-Zajaczuk, Skwarko, Kołpaczkiewicz, Makuch, Krynicki, Szwed.

Alg 350

Ls. 2.321/08.

We Lwowie, dnia 12. października 1908.

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że w bieżącym roku przeniesione zostały do 2-giej klasy dodatku aktywalnego dla urzędników państwowych, miasta: Stanisławów, Tarnopol, Tarnów, Jarosław, Nowy Sącz, Podgórze i inne, które co do ilości mieszkańców nie dorównują miastu Kołomyi, pozostawionej w dotychczasowej klasie 3-ciej;

zważywszy, że w mieście Kołomyi pod względem drożyzny mieszkań jakoteż najważniejszych artykułów żywności istnieją co najmniej takie same warunki jak w miastach, które do 2-giej klasy już zostały posunięte, przeto pominięcie Kołomyi nastąpiło prawdopodobnie tylko przez przeoczenie;

zważywszy wreszcie, że wskutek takiego pominięcia miasta Kołomyi wytworzoną została nierównomierność, która powoduje słuszne niezadowolenie sfer urzędniczych w Kołomyi;

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie Kołomyję przeniósł do 2-giej klasy dodatku aktywalnego dla urzędników państwowych.

Wnioskodawca:
Kleski.

Adam, Rittel, Federowicz, Landau, Merunowicz, Bednarski, Schätzel, Sare, Michałowski, Ciuchciński, Tertil, Sala, Bandrowski, Marycwski, Niementowski, Doliński.

Alg 351

Ls. 2.325/08.

We Lwowie, dnia 12. października 1908.

Wniosek

posła ks. Kornela Senyka i tow. w sprawie zmiany obecnej formy topki soli na sól miałką pakowaną w papierowych paczkach (kartonach) po 1 i ½ kilograma, a do czasu póki to nastąpi, na pakowanie teraźniejszych topek soli po 10 sztuk w jeden karton papierowy, jak to już pratykuje się w Galicyi zachodniej.

Wobec tego, że solą miałką daleko wygodniej solić, nie potrzebując jej wprzód trzeć na tarce lub strugać nożem;

wobec tego, że obecna forma soli kuchennej w topkach jest dla przewozu bardzo niepraktyczną, ponieważ wymaga jeszcze słomy do opakowania a mimoto topki przy transporcie rozbijają i kruszą się i nie tak łatwo znajdzie się na nie kupiec czyli narażają sprzedającego na stratę;

wobec tego, że często w kraju wydarzają się zarazy na bydło i przejazd przez wsie nawiedzone zarazą ze słomą, przeznaczoną na opakowanie soli bądźto z salin bądźto ze składów jak i z wszelką paszą lub nawet siedzeniem słomianem dla furmana — jest im wzbroniony, albo trzeba wszystką słomę i paszę, jaka się znajduje na furze, przed wjazdem do tegoż, spalić — a wówczas nie ma w co soli zapakować. W takich razach zostają tak składy jak i sklepiki zupełnie bez soli;

wobec tego, że najbiedniejsze warstwy ludności często nie rozporządzają nawet i taką kwotą, aby naraz kupić całą topkę soli, a często zdarza się, że niesumienni handlarze soli rżną topkę na 2 a nawet 4 części, a solą, która jako miałkie odpadki po przerżnięciu topki im pozostaje w zysku, sami solą — oszukując w ten sposób kupującego nędzarza —

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby przedsięwziął odpowiednie kroki u Wysokiego c. k. Rządu, iżby w miejce soli wydawanej w formie topek, wydawał sól kuchenną miałką w paczkach papierowych (kartonach) po 1 i ½ kilograma, a póki to nastąpi o pakowanie obecnych topek w papier kartonowy po 10 sztuk, jak to już praktykuje się w Galicyi zachodniej.

Wnioskodawca:
Kornel Senyk.

Hanczakowski, Korol, Tracz, Myr niuk-Zajaczuk, Lewicki, Kurowiec, A. Staruch, Dumka, Sandulak, Kiweluk, Oleśnicki, Winniczuk, Makuch, Krynicki, Dudykiewicz.

Ls. 2322/08.

We Lwowie, dnia 12. października 1908.

Alg 352

Wniosek.

Zważywszy, że z powodu anormalnej konfiguracyi powiatu brzozowskiego znaczna część gmin tego powiatu, położona w okręgu sądowym dynowskim, jest o 45 do 50 km. od siedziby starostwa w Brzozowie oddalona,

zważywszy, że taka odległość gmin od siedziby starostwa utrudnia administracyi powiatu i jest zbyt uciążliwą dla ludności;

zważywszy, że te anormalne stosunki dałyby się zmienić przez utworzenie starostwa w Dynowie, siedzibie sądu okręgowego oddalonego od Brzozowa o 40 km.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy najbliższem pomnożeniu starostw w naszym kraju przystąpił do utworzenia starostwa w Dynowie.

Wnioskodawca:
Zdzisław Skrzyński.

A. Lubomirski, Jędrzejowicz, Hupka, Tad. Cieński, Sozański, Krzeczunowicz, Mars, Bernadzikowski, Styła, Czartoryski, Stefczyk, Sala, Lewakowski, Wasung, Skołyszewski, L. Cieński, Kozłowski, Wodzicki.

Alg 358

Ls. 2323/08.

Wniosek

posła Michała Myroniuka-Zajaczuka i tow. w sprawie regulacyi dopływów rzeki Prut, a mianowicie rzek: Pistynka, Luczka i Sopówka w pow. kołomyjskim i peczeniżyńskim.

Pierwsza z wymienionych rzek płynie przez gminy Brustury, Kosmacz, Prokurawę, Szeszory, miasteczko Pistyń, wieś Mykietyńce, Ispas i Werbiż niżny.

Druga przez Akrzeszory, Bania-Berezów, Tekucza, Berezów wyżni, średni i dolny, Lucza, miasteczko Jabłonów, wieś Stopczatów, Kowalówka, Myszyn, Kluczów wielki, Werbiż wyżny i niżny.

Trzecia przez Młodiatyn, Maskówkę, Rungury, miasteczko Peczeniżyn, wieś Sopów i Werbiż niżny.

Te rzeki rok rocznie w czasie powodzi zabierają po kilkanaście morgów nadbrzeżnych urodzajnych gruntów w każdej wsi i stanowią teraz przestrzeń kamienistą na kilkaset metrów wszerz sięgającą a „zarinki“ w niejednej wsi dochodzą do $^1/_{20}$ części obszaru tej wsi.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby wyjednał w Ministerstwie rolnictwa jak najrychlej opracowanie projektu regulacyi i zabudowanie rzek górskich Pistynka, Luczka i Sopówka i aby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył Sejmowi projekty ustaw, zapewniających wykonanie naprowadzonych robót regulacyjnych przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego.

Wnioskodawca:

Michał Myroniuk-Zajaczuk.

Lewicki, Winniczuk, Kurowiec, A. Staruch, Makuch, Oleśnicki, Dumka, Sandulak, Senyk, T. Staruch, Krynicki, Kiweluk, Tracz, Hanczakowski, Dudykiewicz.

Ls. 2328/08.

We Lwowie, dnia 10. października 1908.

Alg 354

Wniosek

posła Rutowskiego i towarzyszy.

Zważywszy, że sprawa budowy krajowego szpitala dla chorób zakaźnych od szeregu lat czeka bezskutecznie załatwienia,

zważywszy, że stosunki w szpitalu krajowym we Lwowie, w dziale chorób zakaźnych i epidemicznych są wręcz zatrważające, że szpital ten już od wielu lat nie wystarcza na objęcie normalnej liczby chorych z okolic i Lwowa, że urządzenia urągają wręcz nauce i doświadczeniu, zważywszy, że jak stwierdzono brak szpitala dla chorób zakaźnych, a co zatem idzie niemożliwość izolacyi, jest nieustannym powodem rozwlekania chorób i wzrostu epidemii do rozmiarów niebywałych,

zważywszy, że jak stwierdzono, obecna epidemia szkarlatyny spowodowała wielką klęskę w mieście, a w skutkach nawet olbrzymie materyalne koszta dla gminy, a przez popłoch wywołany epidemią, omijanie Lwowa, milionowe straty dla jego obywateli.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. We Lwowie ma stanąć jak najrychlej odpowiadający potrzebie, obliczony na 200—250 łóżek, urządzany według wymogów nowoczesnych, systemem pawilonowym Krajowy szpital dla chorób zakaźnych.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby natychmiast przystąpił do robót przygotowawczych, zapewnienia gruntu pod budowę i wygotowania planów na najbliższą sesyę sejmową.

Wnioskodawca:
Rutowski.

Ciuchciński, Maryewski, Maiss, Bandrowski, Bednarski, Adam, Merunowicz, Landau, Doliński, Sare, Skarbek, Tertil, Rittel, Sala, Żardecki.

Ls. 2327/08

We Lwowie, dnia 12. października 1908.

Wniosek

posła Górskiego i tow. w sprawie obwałowania rzeczki Stradomki na przestrzeni gruntów miejskich w Łapanowie powiat Bochnia.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że rzeczka Stradomka rok rocznie wyrządza olbrzymie szkody w miasteczku Łapanowie, co niejednokrotnie przez władze publiczne stwierdzone zostało;

zważywszy, że tegoroczny wylew zagroził wprost bezpieczeństwu życia i zdrowia mieszkańców domów w środku miasta położonych;

zważywszy że po każdym wylewie zdrowotność ogólna, a zwłaszcza dzieci, ogromnie cierpi, a z powodu niewielkiej przestrzeni do obwałowania nie ma nadmiernych trudności w przeprowadzeniu robót ochronnych,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził na miejscu badania i wykonał kosztorys obwałowania Stradomki na przestrzeni gruntów miejskich w Łapanowie;

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wyjednał przyczynienie się Skarbu Państwa i stron interesowanych do kosztów tych robót melioracyjnych, tak aby roboty te datkiem państwa, kraju i stron interesowanych w jak najkrótszym czasie przeprowadzone zostały.

Wnioskodawca:
Górski.

Starzyński, Czecz, Hupka, E. Mycielski, Kozłowski, Halban, Wodzick., L. Cieński, J. Brunicki, Maiss, Styła, Myjak, Cieluch, Bernadzikowski, A. Lubomirski, Stadnicki, Skrzyński, Sapieha.

L. s. 2.556/08. We Lwowie, dnia 16. października 1908.

Alg 356

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa kraj. o sprawozdaniu Wydziału kraj. z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa.

Wysoki Sejmie!

Znaczenie gospodarstwa mlecznego dla naszego kraju uległo w ciągu ostatnich lat ogromnej zmianie. Podczas gdy do niedawna wskutek niskich cen nabiału i trudnych warunków zbytu można je było traktować jako gałęź uboczną gospodarstwa krajowego, dziś, przy zmienionych warunkach, wysuwa się ono na pierwszy plan i jako takie traktowane już jest dziś przez społeczeństwo nasze, a analogicznie i stanowisko, jakie w tej sprawie zajmował Sejm krajowy, musi uledz stanowczej przemianie.

Na znaczenie gospodarstwa mlecznego dla naszego kraju nie sam jednakże moment podniesienia się ceny produktów mleczarskich oddziaływuje, ma ono bowiem i pewne głębsze ekonomiczne i społeczne znaczenie. Mianowicie wielkie przesilenie rolnicze, od 30-tu lat trwające, zmieniło do gruntu stosunki zbytu produktów rolnych. Napływ taniego zboża amerykańskiego obniżył gwałtownie ceny zboża, produkowanego w Europie i sprawił, że u właścicieli ziem bogatych dochody z produkcyi ziarna zmniejszyły się znacznie, a rolnikom gospodarującym na uboższej roli od szeregu już lat jednostronna produkcya zboża stanowcze przynosi straty.

Niewątpliwie straty Galicyi z powodu jednostronnej produkcyi ziarna nie są mniejsze od strat zachodnich prowincyi państwa, bo, jak słusznie dowiódł inż. Turczynowicz (Plony pól i łąk ziem polskich), wskutek małych zbiorów z hektara koszta produkcyi są wyższe, jak w owych prowincyach, a jeśli się uwzględni, że straty te trwale spadają na kraj od lat przeszło 30-tu i że rolnicy nasi nie posiadają kapitału obrotowego, którymby mogli niedobory pokrywać, to zrozumiałym stanie się opłakany stan naszej własności rolnej, opierającej się na jednostronnej produkcyi zbożowej, którą czekać musi nieuchronna ruina, jeśli tej straty przynoszącej produkcyi zbożo-

wej nie ograniczy, a nie rozwinie natomiast produkcyi innej, któraby w obecnym stanie rynku światowego, dała jej odpowiednie dochody. Takim, przynoszącym dochody rodzajem produkcyi był do niedawna chów bydła opasowego, obecnie zaś na pierwszy plan wysuwa się gospodarstwo mleczne, — z powodu, że zapotrzebowanie produktów mleczarskich na zachodzie stale wzrasta, a ceny mleczywa, do niedawna w kraju naszym minimalne, obecnie znacznie wzrosły, opłacając sowicie pracę rolników nad tą gałęzią gospodarstwa rolnego.

Dziś jeszcze na jednostronną produkcyę zbożową pozwolić sobie mogą w naszym kraju tylko rolnicy, posiadający wyjątkowo urodzajne ziemie, jak czarnoziemy podolskie, glinki bełzkie, lössy jarosławskie, lub alluvia krakowskie, w całej zaś pozostałej reszcie kraju muszą, dla uchronienia się od ruiny, ograniczyć produkcyę ziarna, a natomiast podnieść gospodarstwo mleczne; aby zaś kraj nasz zdołał przeprowadzić tę ewolucyę w tempie możliwie jak najszybszem, potrzeba przedewszystkiem zrozumienia doniosłości sprawy zarówno u społeczeństwa, jak i u wszystkich miarodajnych czynników, oraz ułożenia jasnego programu pracy. Jest niewątpliwie obowiązkiem Sejmu, aby on w tej sprawie wziął inicyatywę i przy pomocy Wydziału krajowego oraz istniejących w kraju Towarzystw rolniczych, akcyę całą przeprowadził.

Wytyczną takiego programu stanowić musi pewnik, że gospodarstwo mleczne składa się z 2-ch nierozdzielnych części, t. j. z hodowli bydła, produkującego mleko i z mleczarstwa, przetwarzającego je na produkta mleczarskie, że zatem normalny rozwój gospodarstwa mlecznego może nastąpić tylko wtedy, jeśli obydwie te części równomiernie się rozwijają i że ich rozwojem rządzić powinna jedna i ta sama myśl przewodnia.

W chwili, gdy zapotrzebowanie mleczywa na targach zachodnich wzrosło, a ceny jego w naszym kraju szybko wznosić się zaczęły — hodowla dzięki pracy obu Towarzystw rolniczych na wysokim już stała poziomie, natomiast organizacyi mleczarskich prawie że nie było, — na pierwszy więc plan wysuwa się postulat stworzenia w jak najkrótszym czasie potrzebnej sieci mleczarskiej, któraby potrafiła ująć i przerobić możliwie największą ilość wyprodukowanego w kraju mleka.

Oto w ogólnych zarysach tło, na którem rozpatrywała komisya gospodarstwa krajowego przedłożone Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie Wydziału kraj. z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa.

Sprawozdanie to rozpada się na dwie części, z których pierwsza traktuje o szkole mleczarskiej w Rzeszowie, a druga o innych czynnościach Wydziału kraj. w sprawach mleczarskich, ten sam więc podział i komisya gospodarstwa kraj. dla łatwiejszego poglądu zachowuje.

Co do pierwszej części, zatytułowanej:

Szkoła mleczarska w Rzeszowie

komisya gospodarstwa kraj. powołuje się na wyczerpujące sprawozdanie Wydziału kraj., podnosząc z uznaniem, że szkoła ta w okresie 5-letnim swego istnienia spełniła w zupełności nadzieje, jakie tak Wysoki Sejm, jak i kraj po niej sobie obiecywał, a mianowicie wykształciła 104 ukwalifikowanych uczniów, którzy dziś są kierownikami i pomocnikami w mleczarniach prywatnych i spółkowych, a w ten sposób zaradziła piekącemu brakowi wyszkolonego personalu mleczarskiego, który tak doktliwie do niedawna w kraju naszym uczuć się dawał.

Wobec tego, że ta nagląca sprawa została na razie zaspokojona, słusznem jest dążenie Wydziału krajowego, aby szkoła rzeszowska położyła nacisk większy nie tyle

na ilość uczniów szkołę tę kończących, jak raczej na należyte i więcej wszechstronne wykształcenie ich w swoim fachu. Cel ten pragnie Wydział kraj. osiągnąć przez zniesienie dotychczasowych kursów 4-ro i 8-mio miesięcznych, a zaprowadzenie na ich miejsce kursów całorocznych, które obejmą naukę maślarstwa i serkarstwa.

Komisya gospodarstwa kraj. uznaje w zupełności potrzebę ustanowienia obok kierownika szkoły jeszcze i drugiej siły fachowej i wypowiada przekonanie, że prawdopodobnie okaże się jeszcze potrzeba kreowania trzeciej posady, mianowicie ukwalifikowanego chemika, którego brak, jak również brak laboratoryum chemicznego dziś już w szkole rzeszowskiej dotkliwie uczuć się daje. Wogóle przemiana programu nauk i postulat postawienia wykształcenia uczniów na wyższym niż dotychczas stopniu pociągnie zdaniem komisyi znaczniejsze wydatki na urządzenie i wyposażenie szkoły, a mianowicie okaże się potrzeba dobudowania sali wykładowej (obecnie niektóre wykłady odbywają się w jadalni), dalej sali monterskiej, szatni, magazynu na sery, oraz mieszkań dla nauczycieli, mieszczących się dziś kątem w ubikacyach ciasnych i właściwie nie dla nich przeznaczonych. Dotychczasowa troskliwa opieka, jakiej szkoła ta doznawała ze strony Wydziału kraj., każe się spodziewać, że i te nowe, a konieczne ulepszenia pod rozwagę Wydziału kraj. wzięte i w miarę możności wykonane zostaną.

Wreszcie uważa komisya gospod. kraj. za zupełnie usprawiedliwione pozycye wydatków proponowanych przez Wydział kraj. na pokrycie poborów drugiego nauczyciela fachowego, jak również na podwyższenie dotychczasowej płacy kierownika szkoły.

Co do drugiej części sprawozdania Wydziału kraj., zatytułowanej:

Inne sprawy mleczarskie.

Z zestawienia umieszczonego na wstępie dowiadujemy się, że w ciągu roku 1906 przybyło mleczarń spółkowych 4, zbiorowych 21, zaś dworskich ubyło 12, że zatem w rezultacie z końcem roku 1906 praca organizacyjna Wydziału krajowego na polu mleczarstwa wzbogaciła kraj o 13 mleczarń, które razem z 308 przedtem istniejącemi zdołały przerobić około 35 milionów litrów mleka.

Wobec koniecznej potrzeby jak najszybszego rozciągnięcia na kraj sieci mleczarń, którą umotywowaliśmy na wstępie, ten przyrost mleczarń w roku 1906 jest stanowczo za małym, zwłaszcza jeśli się zważy, że w stosunku do produkcyi mleka w kraju, którą minimalnie na $1^1/_2$ miliarda litrów rocznie obliczyć należy, ilość przerobiona we wszystkich istniejących w tym roku mleczarniach, t. j. 35 milionów litrów, niewiele przekracza 2% całej produkcyi, z tego spółki 0·3 proc., zbiorowe 1·1 proc., prywatne 1·0 proc. — Powód tego nazbyt powolnego powiększania się ilości mleczarń leży zdaniem komisyi w tem, że Wydział krajowy, analogicznie do dotychczasowego stanowiska Sejmu, kładzie główną wagę na organizacyę spółek mleczarskich, których zakładanie wobec słabo rozwiniętego zmysłu asocyacyjnego u naszej ludności wiejskiej na wielkie napotyka przeszkody, a natomiast mało lub wcale nie dopomaga do zakładania mleczarń zbiorowych, mimo że one, jak tego wiele mamy przykładów (Rybna, Królówka), z biegiem czasu przekształcać się dają w regularne spółki. Co do mleczarń prywatnych, to te wskutek reorganizacyi Biura mleczarskiego w małej tylko mierze korzystać mogły w roku sprawozdawczym z pomocy technicznej Biura mleczarskiego Wydziału krajowego. — Fakta te najlepiej illustruje wykaz lustracyi odbytych w czasie od 1. listopada do 31. marca 1908 przez Biuro mleczarskie Wydziału krajowego, z którego dowiadujemy się, że z 305 istniejących mleczarń zbiorowych i prywatnych w tym blizko $1^1/_2$ rocznym okresie zostało zlustrowanych 33 mleczarń, a z tych jednorazowo 26. — To też żadną miarą nie może komisya

dojść do przekonania na podstawie zmniejszenia się liczby mleczarń prywatnych w r. 1906, co zresztą przy bardzo niedokładnej statystyce, jaką Wydział krajowy rozporządza, nie jest należycie stwierdzonem, jakoby mleczarnie prywatne nie miały podstaw do normalnego rozwoju i wyraża przekonanie, że mleczarnie te, należytą opieką otoczone, rzetelną korzyść gospodarstwu mlecznemu naszego kraju oddać potrafią. — Ażeby cel ten osiągnąć, powinien zdaniem komisyi tak Wydział krajowy jak i wszystkie Towarzystwa zajmujące się sprawami rolniczemi, dołożyć starań, aby do wiadomości właścicieli i kierowników mleczarń doszły wszystkie pożytki, jakie osiągnąć może mleczarnia poddająca się kontroli Wydziału krajowego. Nie ulega bowiem wątpliwości, że nieliczne dotąd zgłoszenia mleczarń zbiorowych i prywatnych do Wydziału krajowego w ten sposób znacznie wzrosną.

Podnosząc powyższe wątpliwości, nie ma zamiaru komisya gospodarstwa krajowego robić jakichkolwiek zarzutów Wydziałowi krajowemu w tym względzie, owszem stwierdza, że Wydział krajowy w akcyi mleczarskiej zrobił to wszystko czego Sejm od niego dotąd żądał, — uwagi zaś powyższe mogą być uważane tylko jako postulaty, które ze względu na zmienione warunki produkcyi komisya na przyszłość stawia.

O próbach zakładania mleczarń miejskich, które w dalszym ciągu sprawozdanie Wydziału krajowego omawia, dziś jeszcze nic stanowczego powiedzieć nie można. Bądź co bądź trudności ich organizacyi są bardzo znaczne, a upadek jednej z nich (Tarnopol) nakazuje jak największą ostrożność w tym względzie.

Z uznaniem podnosi komisya gospodarstwa krajowego próby urządzania wędrownych kursów mleczarsko-hodowlanych (w Kwaczale, Rybnej, Myślenicach, Królówce), upatrując w nich dzielny środek agitacyjny dla tworzenia się mleczarń w okolicach, w których istnieje możność rozwinięcia hodowli bydła mlecznego i wyraża życzenie, aby Wydział krajowy na kursa te baczną zwrócił uwagę.

Również z uznaniem podnosi komisya podjęcie przez Wydział krajowy wydawnictwa podręcznika dla spółek mleczarskich, którego brak dotkliwie w kraju odczuwać się dawał.

Na proponowane podwyższenie pensyi instruktora mleczarstwa w zupełności komisya się godzi, upatrując w tem sposób na uniknięcie częstych zmian personalnych, które ze szkodą sprawy w Biurze mleczarskiem się powtarzały. Wogóle zdaniem komisyi stworzenie Biura mleczarskiego samoistnego, wyposażonego w ukwalifikowane siły fachowe, oddać może krajowi nieocenione przysługi przez ujęcie pod nadzór ścisły mleczarń zbiorowych już istniejących, przez zakładanie nowych, oraz przez zapewnienie opieki mleczarniom prywatnym.

Kończąc to sprawozdanie, wyraża komisya przekonanie, że wobec potrzeby organizowania mleczarń w szybszem, niż dotychczas, tempie, powinno być dążeniem Wydziału krajowego, obok szczególnej opieki nad spółkami mleczarskiemi, również i dopomaganie do zakładania mleczarń zbiorowych, a to przez udzielanie im potrzebnych maszyn, wysyłanie instruktora etc. O ile jednak opiekę nad regularnemi spółkami powinien Wydział krajowy sprawować w dalszym ciągu bezpośrednio, o tyle w interesie równomiernego rozwoju obu części gospodarstwa mlecznego, opiekę nad mleczarniami zbiorowemi i prywatnemi powinien oddać w ręce Towarzystw, opiekujących się hodowlą bydła, zapewniając im na ten cel odpowiednie dotacye. Ponieważ zaś stan obecny finansów krajowych nie pozwala na podjęcie tych nowych, a znacznych wydatków, powinien, zdaniem komisyi, Wydział krajowy postarać się u c. k. Rządu o podwyższenie dotychczasowej dotacyi na cele mleczarskie i uzyskaną nadwyżkę oddać do dyspozycyi Towarzystwom rolniczym na zakupno maszyn dla nowo tworzących się mleczarń zbiorowych. Dotowanie na cele zakładania mleczarń

zbiorowych jakichkolwiek innych, z hodowlą niemających nic do czynienia Towarzystw, uważa komisya gospodarstwa krajowego za błędne.

Dla ułożenia programu akcyi mleczarskiej byłoby zdaniem komisyi wskazanem zwołanie w ciągu 1909 r. ankiety złożonej z fachowych mleczarzy i hodowców.

Na podstawie powyższego sprawozdania komisya gospodarstwa kraj. wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa w kraju.

2. Sejm znosi dotychczasowy etat osób i płac grona nauczycielskiego krajowej szkoły mleczarskiej w Rzeszowie i ustanawia etat następujący:

Grono nauczycielskie stanowią:

a) nauczyciel fachowy zarazem kierownik zakładu z płacą 3400 K rocznie, dodatkiem aktywalnym w kwocie 300 K rocznie i prawem do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 400 K, trzy następne po 600 K rocznie;

b) drugi nauczyciel fachowy z płacą 2800 K rocznie, dodatkiem aktywalnym 240 K rocznie i prawem do pięciu dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 300 K, trzy następne po 400 K rocznie;

c) instruktor serkarz z wynagrodzeniem w kwocie 2000 K. rocznie.

Wymienieni powyżej funkcyonaryusze otrzymują wolne mieszkania w zakładzie.

Kierownik i nauczyciel fachowy są urzędnikami krajowymi z prawami i obowiązkami określonymi ustanową służby krajowej i statutem emerytalnym, uchwalonym przez Sejm w d. 21. stycznia 1889 r.

3. Sejm ustanawia etatową posadę instruktora mleczarstwa z płacą 3600 K rocznie, dodatkiem aktywalnym 1200 K rocznie i prawem do pięciu dodatków pięcioletnich po 400 K rocznie. Instruktor mleczarstwa jest urzędnikiem krajowym z prawami i obowiązkami okeślonymi ustanową służby krajowej i statutem emerytalnym, uchwalonym przez Sejm w d. 15. lutego 1898.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem o znaczne podwyższenie dotacyi państwowej na cele podniesienia mleczarstwa.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Marszałkowicz.

L. s. 2.557/08.

We Lwowie, dnia 16. października 1908.

Alg 357

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie odnowienia królewskiego zamku na Wawelu.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie restauracyi zamku na Wawelu składa się z dwóch oddzielnych części. W pierwszej części zdaje sprawę Wydział krajowy z prac wykonanych w czasie od 1. października 1906 do 1. kwietnia 1908 r. i to tak technicznych jak biurowych, oraz z programu projektowanych po koniec r. 1908 robót, w drugiej zaś zestawia szczegółowy rachunek kosztów ewakuacyi zamku i przedsięwziętych restauracyi. Komisya budżetowa nie uważa za rzecz stosowną powtarzać tu cyfr podanych przez Wydział krajowy kosztów. Koszta ewakuacyi są wynikiem zawartych umów, które były warunkiem objęcia zamku w posiadanie kraju, koszta zaś restauracyjne na razie jeszcze nie dochodzą sum bardzo znacznych, gdyż roboty przedsięwzięte obecnie są bądź to przygotowaniem dalszych głębiej sięgających rekonstrukcyi, bądź też stanowią na razie próbę, czy i o ile owe dalej sięgające rekonstrukcye całego zamku dadzą się przeprowadzić i w należyty sposób pogodzić z zasadami utrzymania i konserwacyi tego, co z dawnej budowy się utrzymało i ma artystyczną i pamiątkową wartość.

Dla członków Wysokiego Sejmu nie obznajomionych dokładnie z obecnem stadyum całej tej tak żywo kraj obchodzącej kwestyi i nie znających szczegółowych decyzyi Wydziału krajowego powziętych na podstawie uchwał Komitetu doradczego co do planu robót na czas najbliższy i porządku, w jakim one mają być przedsiębrane, samo zestawienie wykonanych technicznych i biurowych prac oraz zestawienie cyfr wydatków, a więc treść przedłożenia Wydziału krajowego, nie daje jeszcze dość jasnego poglądu na sprawę. Kilka tedy bliższych wyjaśnień jest niezawodnie na czasie.

W przedsięwzięciu pod względem historycznym i artystycznym tak doniosłem i trudnem, jakiem jest restauracya tej olbrzymiej, drogocennej jako pomnik historyczny, a zarazem estetycznie wspaniałej budowli, niemożliwą wręcz było rzeczą powziąć już

z góry decyzyę co do wszystkich robót restauracyjnych, oznaczyć od razu naprzód cały plan i granice przedsięwziąć się mających restauracyi. Zadanie, samo przez się już trudne zwłaszcza wobec różnych opinii nawet w teoryi, jak należy pojmować zadanie konserwacyi i restauracyi dawnych zabytków, utrudnionem tu jest jeszcze kwestyą, iż na Wawelu ma być umieszczona zarazem rezydencya cesarska. Nic więc dziwnego, że Wydział krajowy idąc co do najważniejszych kwestyi za wskazówkami Komitetu doradczego, postępuje powoli, krok za krokiem tylko i dotąd o niektórych i to właśnie bardzo zasadniczych kwestyach tyczących się całej restauracyi nie powziął stanowczych postanowień.

Przedewszystkiem tedy nie ma jeszcze stanowczej decyzyi, w jaki sposób rozdział ubikacyi Wawelu ma być przeprowadzony pomiędzy ubikacye, mające być przeznaczone na rezydencyę monarszą, a te, które mają pozostać bądź to nietknięte bądź też miałyby jako muzeum być ozdobione dziełami dawnej sztuki i przemysłu artystycznego. Jednym bowiem z najważniejszych na decyzyę w tym względzie wpływających momentów będzie niezbadana dotąd jeszcze wszechstronnie kwestya, czy adaptacye dawnych części zamku przy urządzeniu ich na rezydencyę nie musiałyby być tak znaczne, iż starożytny charakter budowli musiałby być w przeważnej mierze zatartym. To bowiem już dziś musimy uważać za rzecz niezawodną, iż rekonstrukcya starego zamku byłaby chybioną i zostawałaby w sprzeczności z uznanemi obecnie niemal już powszechnie zasadami konserwacyi dawnych pomników, gdyby przez to wygląd zamku wręcz się zmienił i robił wrażenie budowli przeważnie nowej, w której zatartąby została patyna wiekowego istnienia i historycznych przeobrażeń.

Podobnie jak co do kwestyi, jakie ubikacye mają być przeznaczone na rezydencyę, także i co do dwóch innych najważniejszych kwestyi tyczących się restauracyi zamku, stanowcza decyzya Wydziału krajowego jeszcze nie zapadła. Kwestye te są: przywrócenie wszystkich krużganków dziedzińca zamkowego do pierwotnego stanu przez usunięcie obmurowań lub, o ile dawny materyał byłby w przeważnej części nie do użycia, odtworzenie ich w dawnej formie i pokrycie budynku całego nowym dachem, o odmiennej od dzisiejszego konstrukcyi. Jest rzeczą zupełnie zrozumiałą, że co do tych dwóch wielce doniosłych kwestyi Wydział krajowy musi postępować na podstawie gruntownych studyów i głębokiej rozwagi. Niewątpliwą wprawdzie jest rzeczą, że przywrócenie krużganków do pierwotnego stanu przez usunięcie szpecących ogólne wrażenie obmurowań kolumn na wszystkich piętrach byłoby rzeczą niezmiernie pożądaną. Nie jest wszakże rzeczą dotąd dostatecznie zbadaną, o ile dawny materyał ciosowych kolumn mógłby być nadal użyty po usunięciu obmurowań, zarazem zaś jest kwestyą dotąd otwartą, czy zastąpienie kolumn dawnych w zupełności lub przeważnie nowym zupełnie materyałem nie wychodziłoby już poza ramy właściwej konserwacyi i rekonstrukcyi.

W ścisłym związku ze sprawą krużganków pozostaje też kwestya nowego dachu. Jeżeli bowiem krużganki mają uzyskać w zupełności dawną formę, to dach musi otrzymać odmienną od dzisiejszej konstrukcyę, a więc o utrzymaniu obecnego dachu nie może być już wtedy mowy. Kierownik budowy proponuje w wykonanym z polecenia Wydziału krajowego modelu rekonstruowanego zamku nietylko zupełne przywrócenie krużganków, co jest oczywiście pożądanem, o ile wykonalnem się okaże, także odmienną formę nowego dachu a nawet zupełnie odmienny kształt hełmów pokrywających wieże zamku. Ta ostatnia zmiana spotyka się wszakże u niektórych członków Komitetu doradczego z opozycyą, jako wychodząca już poza zadania rekonstrukcyi, bo dążąca do upiększenia zamku dodatkami, wprawdzie może opartymi na dawnych źródłach, ale zupełnie nowymi.

Na razie zdecydował się Wydział krajowy za poradą komitetu polecić przeprowadzenie rekonstrukcyi krużganków według dawnej formy tylko w jednej najkrótszej (południowej) części czworoboku dziedzińca zamkowego. Ta też część ma otrzymać pokrycie już teraz nowym dachem o polichromowanej dachówce. Dopiero na podstawie tej częściowej rekonstrukcyi i wrażenia, które ona sprawi, będzie mogła być powzięta dalsza decyzya.

Komisya budżetowa uznaje, że zadanie Wydziału krajowego jest w całej sprawie restauracyi zamku wawelskiego o tyle trudniejszem, ileże zdania ludzi mających niezaprzeczenie w rzeczach estetycznych sąd wytrawny, przecież co do wielu wchodzących tu w grę kwestyi, są podzielone. O tyle bardziej zalecić możemy Wydziałowi krajowemu zasięganie częste, częstsze jeszcze, o ile to możliwem, niż to było dotąd, rady Komitetu doradczego, w którem to ciele dyskusye prowadzone z rozmaitych punktów widzenia mogą jeszcze najłatwiej doprowadzić do znalezienia odpowiedniej »pośredniej« drogi. Na samem zdaniu natomiast chociażby najbardziej fachowych architektów już z tego powodu wyłącznie polegać tu trudno, ponieważ ogólne doświadczenie uczy a specyalnie doświadczenia, które mieliśmy w naszym kraju przy innych restauracyach dawnych pomników, że architekci w zapale tworzenia własnego i indywidualnego nie zawsze dostatecznie się liczą z koniecznością utrzymania niezatartego charakteru starożytności rekonstruowanych budowli.

Na podstawie obszernej dyskusyi odbytej w łonie komisyi nasuwają się jeszcze co do sprawozdania Wydziału krajowego następujące uwagi: Sprawozdanie to zawierające obok zestawienia cyfr wydatków tylko nieopatrzone wyjaśniającym komentarzem zarejestrowanie dokonanych prac i projektów dalszych robót na najbliższą przyszłość, nie daje Wysokiemu Sejmowi dostatecznego poglądu na tę całą tak doniosłą i żywo tak Sejm jak i cały kraj interesującą sprawę. Byłoby tedy pożądanem, by w przyszłości sprawozdania Wydziału krajowego w tym przedmiocie były bardziej przejrzyste i wyczerpujące tak, by dać mogły pogląd dokładniejszy na tok spraw w grę tu wchodzących.

Byłoby też do życzenia, aby je zaopatrzono rycinami, dającemi wyobrażenie o postępie przynajmniej najdonioślejszych robót restauracyjnych.

Komisya wreszcie wyraża życzenie, ażeby Wydział krajowy zasięgnąwszy rady Komitetu doradczego w tym względzie, przedłożył w czasie właściwym Wysokiemu Sejmowi wnioski co do przeznaczenia innych budynków na Wawelu się znajdujących i w ogóle co do całego wzgórza, o ile ono przeszło na własność kraju.

Po tych uwagach Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie niniejsze wraz ze sprawozdaniem Wydziału krajowego, tyczącem się restauracyi królewskiego zamku na Wawelu, przyjmuje Sejm do wiadomości.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Piniński.

Ls. 2.582/08. We Lwowie, dnia 15. października 1908.

Alg 358

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Departamentu III. za czas od 1. listopada 1906 do 31. maja 1908.

Wysoki Sejmie!

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16. września 1908 Komisya gospodarstwa krajowego zdaje sprawę z czynności Departamentu III. Wydziału krajowego, nie objętych osobnemi sprawozdaniami.

Przedewszystkiem Komisya musi zauważyć, że systematyczne pomijanie milczeniem ze strony c. k. Rządu uchwał i rezolucyi sejmowych prawie stałym jest objawem.

Objaw ten, stanowczo niekonstytucyjny, jako dowód lekceważenia opinii i woli społeczeństwa, których wyrazem są uchwały sejmowe, powinienby być uchylony, a to w interesie utrzymania powagi i skuteczności pracy jednego z czynników konstytucyjnych.

Następne uchwały Wys. Sejmu pozostały bez odpowiedzi Rządu mimo urgensów Wydziału kraj.

1. Dawna uchwała domagająca się opinii Rządu o projekcie ustawy lasowej.

2. Uchwała z dnia 12. marca 1907, wzywająca Rząd do przedłożenia zmiany dotychczas w mocy będących ustaw weterynaryjnych.

3. Uchwała z 18. września 1907, dotycząca objęcia w zarząd kraju, ewentualnie zadzierżawienia przez tegoż galicyjskich dóbr państwowych.

4. Uchwała z 18. września 1907, wzywająca Rząd, aby rozszerzył zakres działania Dyrekcyi dóbr i lasów skarbowych we Lwowie i urządził po miastach składy drzewa.

5. Uchwała z 21. listopada 1905, domagająca się od Rządu przyznania prawa reekspedycyi dla transportów bydła i trzody, przeznaczonych na targowicę w Krakowie, zaprowadzenia dla tych transportów pociągów pośpiesznych i pomnożenia ilości wozów.

Pomoc kraju z powodu klęski nieurodzaju w r. 1907, polegała na przeznaczeniu z funduszu krajowego 500.000 koron do dyspozycyi Wydziału krajowego celem udzielenia pomocy ludności dotkniętej klęskami elementarnemi.

Z wyjątkiem zasiłków i pożyczek, udzielonych na specyalne cele niektórym powiatom i gminom, jak też Patronatowi kraj. dla Spółek oszczędności i pożyczek, obydwu Towarzystwom rolniczym — główną część rzeczonego funduszu rozdzielił Wydział krajowy między Wydziały powiatowe, pozostawiając im samym wybór sposobu najodpowiedniejszego ulżenia ludności dotkniętej klęskami. Prawie

wszystkie Wydziały powiatowe użyły otrzymanych zapomóg na udzielenie zarobku ludności przy naprawie dróg gminnych.

Komisya podnosi z uznaniem powyższy sposób użycia subwencyi krajowej, gdyż z jednej strony stwarza ten sposób wartości ekonomiczne, z drugiej zaś strony jest w razie klęsk pomocą, która nie osłabia energii i inicyatywy jednostek, jak to czyni zwykła jałmużna.

Sprawa poparcia produkcyi buraków cukrowych:

Wysoki Sejm uchwałami z dnia 4 listopada 1904, 7. marca 1907 zapoczątkowanemi wnioskiem posła Struszkiewicza o przyznanie 50.000 K na popieranie roślin okopowych, wezwał Wydział krajowy, aby wziął pod rozwagę sprawę propagandy uprawy buraków cukrowych i spotęgowania tej produkcyi. Punktem wyjścia rzeczonych uchwał było przekonanie, ugruntowane doświadczeniem, że jeśli w innych krajach cukrownictwo stało się źródłem podniesienia rolnictwa i wzmożenia się bogactwa ogólnego, to w naszym kraju tem bardziej należy zwrócić uwagę na tę gałęź produkcyi, ile że na przeszło $1^1/_2$ miliona hektarów ziemi ornej, kwalifikującej sią do tej uprawy niespełna 7.000 ha, t. j. 0·005% zostają do niej użyte.

To, co z funduszu krajowego specyalnie dla tej gałęzi produkcyi obecnie się robi, ogranicza się do poparcia produkcyi nasienia buraków cukrowych i subwencyi corocznej 600 K, udzielanej stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach na cele doświadczeń odnośnych. Niemniej uzyskał Wydział krajowy od Ministerstwa kolei żelaznych zniżkę przewoźnego dla buraków cukrowych, ich odpadków i t. p. na kampanię 1907/8 i 1908/9 tudzież przyrzeczenie pomnożenia ilości wagonów do transportu buraków.

Komisya uznając doniosłość kroków w tej mierze przez Wydział krajowy podjętych, mniema jednak, że w stosunku do ważności zadania należałoby wdrożyć żywszą akcyą w duchu wskazówek podanych w r. 1904 przez komitety obydwu Towarzystw rolniczych.

Towarzystwo uprawy tytoniu w Śniatynie zużytkowuje subwencyę krajową i państwową na szerzenie racyonalnej uprawy tej rośliny u właścicieli mniejszych gospodarstw, a to za pomocą pouczeń udzielanych przez instruktora, urządzania kursów dla nauczycieli ludowych, rozpowszechniania narzędzi postępowych i budowy wzorowych suszarni, których jest obecnie 14 w okręgu działalności Towarzystwa.

Ilość gmin, z plantacyami tytoniu, plantatorów, jak też obszar wzięty pod tę uprawę trzyma się mniej więcej na tej samej wysokości mimo pewnych wahań z roku na rok. Cena przeciętna wypłacana w magazynach tytoniowych producentów zbliża się do 50 K za 100 kg. produktu. Mimo to nie odpowiada ona podniesieniu się kosztów produkcyi, które mianowicie przy robociźnie wzmogły się o 40%.

Zachodzi przeto obawa, że ta produkcya, która była dotąd dźwignią rolnictwa na małych posiadłościach w 13 wschodnio-południowych powiatach kraju gotowa się umniejszyć, zwłaszcza, że z jednej strony warunki atmosferyczne ostatnich lat nie sprzyjały wegetacyi rośliny tytoniowej. z drugiej zaś strony produkcya buraków cukrowych, — przy obecnej cenie tytoniu — lepsze zdaje się otwierać widoki.

Komisya przeto uważa za niezbędne w interesie wielkiej rzeszy rolników, rozrzuconych na szerokiej połaci kraju, domagać się od Rządu, aby ceny płacone za tytoń na następne trzechlecie, poczynające się z r. 1909. zostały znacznie podniesione, we wszystkich klasach z równoczesnem podzieleniem klasy liścia doborowego na dwie kategorye.

Komisya przedkłada Wysokiemu Sejmowi odnośną rezolucyę do uchwały.

Komisya zwraca uwagę Wysokiego Sejmu na wielką doniosłość, jaką mogłyby mieć dla rolnictwa krajowego kursa urządzane w czasie wakacyi specyalnie dla nauczycieli ludowych, a to z dziedziny poszczególnych gałęzi rolnictwa jak sadownictwo, hodowla bydła, weterynarya itp.

Okoliczność, że nauczyciele ludowi mają podstawowe wiadomości z nauk przyrodniczych i rolnictwa, żyją w środowisku rolniczem, prowadzą gospodarstwo choćby na ogrodzie szkolnym, wielu z nich prowadzi z ramienia Towarzystw rolniczych doświadczenia rolnicze, to wszystko daje rękojmię, że kursa takie kilkunastodniowe byłyby dla nauczycieli podnietą do pogłębienia wiedzy rolniczej i uczyniłyby z nich z czasem pionierów i popularyzatorów postępowej praktyki rolniczej między gospodarzami małorolnymi.

Coraz trudniejsze stosunki gospodarcze domagają się, aby intenzywną gospodarkę i racyonalnymi procederami osiągać z tego samego kawałka ziemi jak największą rentę — stosunki te domagają się, aby obok długiej i nie dla każdego przystępnej drogi szkół rolniczych — zdążać do tego samego celu sposobami szybko i doraźnie działającymi.

Nauczycielstwo ludowe rozsiane po całym obszarze kraju, żyjące pośród ludu, najlepiej się nadaje do szybkiego doraźnego propagowania postępowej praktyki rolniczej między ludnością wiejską, do czego usposobić ich zdolne w mowie będące kursa wsparte wywołaną w następstwie samodzielną pracą frekwentantów tychże.

Komisya też sądzi, że wydatek wyłożony na tego rodzaju kursa rolnicze sowicie się opłaci ogólnem wdrożeniem postępowych praktyk w rolnictwie.

Z tego powodu przedkłada Komisya Wysokiemu Sejmowi rezolucyę odnośną do uchwały.

Stypendya i zasiłki udzielane na studya rolnicze uważa Komisya za wydatek sowicie się opłacający. Umożliwiły bowiem one wykształcić fachowo cały szereg młodych ludzi i przysposobić ich do objęcia posad nauczycielskich w szkołach rolniczych, gdzie skuteczną swą działalnością odpłacają koszta wyłożone przez kraj na ich wykształcenie.

Rozdawnictwo pożyczek z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego odbywa się normalnie. Stan czynny tego funduszu wynosił z końcem 1907 r. 628.025 K. Od dnia 31. października 1906 do dnia 31. marca 1908 na 36 podań o pożyczki przyznano różnym przedsiębiorstwom rolniczym 22 pożyczek w łącznej kwocie 172.400 K.

Stan czynny funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych wynosił z końcem 1907 r. 70.680 K 07 h. W czasie od 31. lipca 1906 do 30. kwietnia 1908 wydał Wydział krajowy dla Kółek rolniczych 32 promes na ogólną sumę 39.200 K. Komisya podnosi z uznaniem, że z chwilą zamknięcia sprawozdania Wydziału krajowego nie było żadnej egzekwowanej pozycyi.

Towarzystwo Kółek rolniczych postępuje z każdym rokiem w swej konsolidacyi.

Komisya gospodarstwa krajowego konstatuje z zadowoleniem przemianę zasadniczą, jaka się odbywa stopniowo w łonie Towarzystwa. Gdy przed lat dziesiątkiem cały ciężar administracyi spoczywał na barkach Zarządu głównego, a czynności tegoż i świadczenia dla poszczególnych Kółek miały przeważnie charakter daremny, to od lat dziesięciu spostrzegać się daje systematyczne przesuwanie punktu ciężkości na samodzielną akcyę i inicyatywę zrzeszonych w Towa-

rzystwie Kółek, daremne zaś świadczenia Zarządu głównego ustępują stopniowo miejsca świadczeniom opłatnym.

Komisya przypisuje z uznaniem tę dodatnią ewolucyę w układzie i istocie Towarzystwa energicznej i celowej działalności Zarządu głównego, która wywiera bez wątpienia wpływ wychowawczy w kierunku assocyacyjnym na najliczniejszą warstwę społeczeństwa.

Dzięki tej akcyi bardzo skrupulatnej Kółka uiszczają opłaty nałożone na nie statutem, jak też koszta związane z pewnemi czynnościami i pomocą udzielaną im w kierunku handlowym lub rolniczym.

I tak wkładki nałożone statutem na Kółka w r. 1904, które wyniosły w tym roku 2.782 K, wzrosły w r. 1907 do kwoty 6.449 K. Zwrot kosztów lustracyi przedsiębiorstw i sklepów wynosił w 1901 r. 1087 K, w r. 1907 wynosi już znacznie wyższą kwotę 4.077 K.

Faktycznym dowodem wyż wspomnianej konsolidacyi Towarzystwa jest zwiększenie własnych jego dochodów. Preliminowane na rok 1907 w kwocie 34.200 K wynoszącej 35% subwencyi państwowych i krajowych obliczonych łącznie na kwotę 96.000 K, wyniosły według zamknięcia rachunków o 11.046 K więcej, a to z wyłączeniem nadzwyczajnych wpływów na budowę domu Towarzystwa.

Sprawozdanie Wydziału krajowego jako też obszerne sprawozdanie Towarzystwa szeroko omawiają działalność tegoż we wszystkich tak różnorodnych kierunkach a mających wyłącznie dobro ludności włościańskiej na oku.

Komisya nie chcąc powtarzać tych wielce interesujących szczegółów tamże podanych, powołuje się na nie jako wymowne świadectwo zdrowia i życia pulsującego w Towarzystwie i rękojmię dalszego jego rozwoju.

Komisya z naciskiem podkreśla usiłowania i zabiegi Zarządu głównego w celu przeprowadzenia zasadniczej reformy Towarzystwa w kierunku decentralizacyi jego działalności, ożywotnienia organizacyi podstawowych u dołu i pobudzenia ich do samodzielnej, wszechstronnej a owocnej pracy.

Zaprowadzenie obowiązkowych kart legitymacyjnych uważać należy jako środek odpowiedni do oparcia ustroju Kółek rolniczych na zdrowej podstawie, zdąża bowiem do tego, aby Kółka nie były luźnem zbiorowiskiem osób, lecz zrzeszeniem jednostek nie tylko szukających pomocy Towarzystwa, ale zarazem rozumiejących obowiązki wobec tegoż na siebie przyjęte i spełniających je punktualnie.

Ze względu jednak na wielki obszar kraju, na który rozciąga się działalność Towarzystwa i na wzrastającą ilość Kółek, okazała się potrzeba wytwarzania organizacyi pośrednich to jest Zarządów powiatowych, których celem jest regulować, zasilać i pobudzać pracę organizacyi podstawowych. W tym celu Zarząd główny zwoływał zgromadzenia powiatowe, mianował delegatów, wydał „zasadnicze normy regulaminu dla organizacyi powiatowych“ i „instrukcyę dla delegatów powiatowych“, tudzież urządził kurs dla organizatorów i instruktorów Kółek rolniczych.

Wskutek tych zabiegów powstało 13 nowych zarządów powiatowych, a organizowanie dalszych zarządów jest w toku.

Komisya stwierdza, że Zarząd główny zużytkował w sposób właściwy subwencye przyznane mu przez Wysoki Sejm w łącznej kwocie 14.000 K na tworzenie nowych zarządów powiatowych, na instruktorów i specyalne kursy.

Komisya uznaje niemniej, że subwencye udzielone ze strony kraju na cele powyższe tak ściśle związane z zasadniczą reformą Towarzystwa są za szczupłe i winne być znacznie zwiększone.

Nawiązanie ściślejszych stosunków z Towarzystwem gospodarczem i rolniczem jak też innemi stowarzyszeniami mającemi analogiczne cele na oku niechybnie wzmocni i poprze działalność Towarzystwa Kółek rolniczych.

W końcu Komisya nie może pominąć znamiennej okoliczności jako dowodu poczucia własnych sił i wiary w nie, że towarzystwo dla uświetnienia dwudziestopięciolecia istnienia swego, z małym funduszem rozporządzalnym, przystąpiło do budowy własnego domu, której koszta wraz z gruntem wyniosą poważną kwotę 420.000 K.

Omawiane sprawozdanie Wydziału krajowego obejmuje także akcyę mającą na celu podniesienie w kraju gospodarstwa rybnego.

Tu należą przedewszystkiem wszystkie czynności, które wypływają ze sprawozdania ogólnej administracyi spraw gospodarstwa rybnego na rzekach, jak też z zastępywania i obrony interesów rybactwa, do czego powołanym jest Wydział krajowy w myśl postanowień §. 30. ustawy o rybołostwie.

Ustawa ta jednak wskazując cel, do którego dążyć należy i nakładając obowiązki o znacznym zakresie działania, nie zapewniła praw i środków potrzebnych do spełnienia tych zadań i dlatego już od roku 1898 w sprawozdaniu Wydziału krajowego i Komisyi gospodarstwa krajowego omawianą jest ciągle kwestya przeprowadzenia częściowej zmiany obowiązującej dziś ustawy o rybołostwie, co znalazło wyraz w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 7. marca 1907 polecającej Wydziałowi krajowemu opracowanie i przedłożonie projektu noweli do ustawy rybackiej.

Zachodzi bowiem potrzeba — przy niezmiennem zatrzymaniu głównych zasad urządzenia gospodarstwa rybnego na rzekach — wprowadzenia do ustawy tylko takich zmian i uzupełnień, któreby z jednej strony dostosowały ją lepiej do stosunków naszego kraju, z drugiej umożliwiły skuteczną kontrolę nad jej przestrzeganiem.

Wydział krajowy stwierdza również potrzebę wprowadzenia pewnych zmian i uzupełnień do obowiązującej dziś ustawy o rybołostwie, usprawiedliwia zaś niewykonanie polecenia Wysokiego Sejmu co do przedłożenia odnośnego projektu noweli okolicznością, iż kilka spraw jest w toku, które nie mogą pozostać bez wpływu na sprawę zmiany ustawy rybackiej jak n. p. sprawa uregulowania rybołostwa na rzekach granicznych między Galicyą i Węgrami itp.

Komisya nie odmawia uzasadnienia powyżej naprowadzonemu motywowi, wyrazić musi jednak obawę, że dalsze odwlekanie reformy ustawy rybackiej, wyjść może na niekorzyść sprawy i samo przeprowadzenie reformy utrudnić, Komisya uważając przeto, że sprawa ta ma pod względem ekonomicznym wielkie znaczenie, przedkłada ponownie Wysokiemu Sejmowi wniosek wezwania Wydziału krajowego, aby przedłożył Wysokiemu Sejmowi do konstytucyjnego traktowania projekt noweli do ustawy rybackiej.

Zamierzona reforma ustawy rybackiej stworzyć miała podstawę do zorganizowania należytego nadzoru nad sprawami dotyczącemi administracyi rewirów rybackich, względnie miała umożliwić powołanie do życia dla prowadzenia spraw rybactwa osobnej instytucyi, utworzonej na wzór istniejącego na Morawach inspektoratu rybactwa.

Nie załatwienie reformy ustawy było przyczyną nie załatwienia i tej sprawy tak wielce doniosłej dla uregulowania stosunków gospodarstwa rybnego na rewirach rybackich.

Komisya mniema, że wobec rozszerzenia się zakresu działania Wydziału krajowego na 493 rewirów rybackich — należałoby nie czekając na reformę ustawy, już obecnie wprowadzić pewną organizacyę sprawowanej przez Wydział krajowy administracyi spraw rybactwa.

Obowiązujące dziś przepisy ustawy nie dają wprawdzie dostatecznych podstaw do utworzenia w kraju dla prowadzenia spraw rybactwa instytucyi o takim zakresie działania i z takiemi atrybucyami, jakie istytucya ta miećby powinna, aby zadaniu swemu w zupełności sprostać mogła, nie ulega jednak wątpliwości, że i na podstawie dziś obowiązującej ustawy możnaby w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem utworzyć przy Wydziale krajowym dla spraw rybactwa osobną, pewną samodzielność mającą instytucyę, która jako podległy organ Wydziału krajowego miałaby instrnkcyą unormowany zakres działania.

Stworzenie takiej organizacyi jest i z tego względu potrzebnem, że byłoby to niejako przejściem i przygotowaniem do utworzenia inspektoratu rybactwa, na wzór takiej instytucyi istniejącej na Morawach, co możliwem będzie dopiero wówczas, gdy odpowiednia reforma ustawy przeprowadzoną będzie.

W dalszym ciągu sprawozdania przedstawia Wydział krajowy akcyę prowadzoną dla podniesienia i ochrony rybactwa na rzekach.

Przytoczone przez Wydział krajowy daty wykazują podniesienie się wartości rybołowstwa w rewirach rybackich. Co znalazło wyraz w znacznem podniesieniu się czynszów dzierżawnych, bo do tych ostatnich Komisya zauważa, że zamiast być ściągane wczas i rozdzielane między strony uprawnione, zalegają po depozytach. Niemniej znaczne są zaległości taks rewirowych.

Komisya przedkłada Wysokiemu Sejmowi odpowiednią rezolucyę do uchwały.

Komisya zaznacza również, że przy regulacyi rzek tarliska nie bywają oszczędzane, co ujemnie wpływa na stan. Należałoby przeto w interesie rybactwa domagać się od organów zajętych przy regulacyi rzek zmiany postępowania w tej mierze.

Dla uzupełnienia obrazu działalności Wydziału krajowego na polu podniesienia gospodarstwa rybnego na rzekach, pożądane byłyby daty przedstawiające zużycie funduszu powstałego z opłaty taks rewirowych rybackich jak też daty odnoszące się do prowadzonego przez Wydział krajowy zarybiania rzek.

Proponowane przez Wydział krajowy a w preliminarzu budżetu krajowego na rok 1909 uwzględnione dalsze subwencyonowanie zakładu chowu ryb w Oparach uważa Komisya za potrzebne i uzasadnione wobec znaczenia i pożyteczności tegoż zakładu. Popieranie rozwoju gospodarstwa stawowego uważa Komisya za sprawę mającą wielką doniosłość ekonomiczną i pod tym względem wyrazić może tylko życzenie, by Wydział krajowy i nadal jak najskuteczniej popierał usiłowania jednostek mających na celu podniesienie tej gałęzi rolnictwa.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności departamentu III. za czas od 1. listopada 1906 do 31. maja 1908.

2. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby wstawił do rubryki X. preliminarza na r. 1910 znaczniejszą kwotę na kursa krótkotrwałe z dziedziny poszczególnych gałęzi rolnictwa, urządzane w porozumieniu i przy pomocy finansowej Rady szkolnej krajowej dla nauczycieli ludowych w czasie i miejscach odpowiednich.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby ze względu na podniesione koszta produkcyi podniósł na następne z r. 1909 rozpoczynające się trzechlecie w odpowiednim

stosunku także ceny płacone za tytoń, odstawiany przez plantatorów do magazynów rządowych.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

a) aby przedłożył Sejmowi projekt zmiany ustawy o rybołostwie z dnia 31. października 1887 (Dz. ust. kraj. N. 37 z r. 1890);

b) aby w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem zorganizował w najbliższej przyszłości krajowy nadzór nad wykonaniem ustawy rybackiej.

5. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby ściśle przestrzegał ściągania i rozdziału między strony uprawnione czynszów należnych za dzierżawę rewirów rybackich tudzież poboru taks rewirowych.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Krzysztofowicz.

Ls 2.636/1908.

We Lwowie, dnia 17. października 1908.

Alg 359

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie podniesienia hodowli drobiu.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy w swem sprawozdaniu streszcza w kierunku podniesienia chowu drobiu działalność obydwóch specyalnych Towarzystw krajowych, Towarzystwa rolniczego krakowskiego wreszcie swoją własną. Z początku działalność tych towarzystw była nie jednolitą, obecnie jednak organa krajowe, działające celem ulepszenia hodowli drobiu, są co do kierunku między sobą zgodne, i starają się rozpowszechniać przedewszystkiem chów kur gospodarskich, użytkowych. Główna uwaga jest skierowaną na kurę krajową, posiadającą wielkie zalety, widzimy systematycznie prowadzone usiłowania celem wytworzenia zapomocą selekcyi i właściwego chowu osobnej rasy kur zielononóżek i rzeczywiście ta odmiana nabiera coraz więcej cech rasowych i ustala się; oprócz tych kur bywają rozpowszechnione minorki, włoskie kuropatwiane kury i niektóre inne, lecz zawsze tylko odmiany kur nośnych, mięsnych i wcześnie dojrzewających. Zachodnia część kraju jest polem działania Towarzystwa rolniczego krakowskiego. Komitet tego Towarzystwa zakłada przy wydziałach Towarzystw okręgowych osobne sekcye chowu drobiu, te urządzają subwencyonowane kurniki i rozdają poprawne okazy na chów. Towarzystwo galicyjskie gospodarskie zaś działa mniej samodzielnie, lecz za pośrednictwem dwóch specyalnych Towarzystw, popierając takowe w ich usiłowaniach. Pierwsze galicyjskie Towarzystwo chowu drobiu, istniejące już od lat 12 w Jarosławiu, liczy przeto 500 członków i działa energicznie głównie w środkowej części kraju, zakłada stacye zarodowe, rozdaje i rozsprzedaje po cenie zniżonej stadka drobiu, pojedyńcze gęsiory i kaczory dla poprawienia chowu gęsi i kaczek a dla ułatwienia włościanom nabycia poprawnych okazów zawarło Towarzystwo Jarosławskie układ z Towarzystwem kółek rolniczych, na podstawie którego każde kółko rolnicze utrzymywać może w Jarosławiu okazy poprawne po cenie zniżonej. „Przewodnik kółek rolniczych“ otwiera swe szpalty dla spraw i ogłoszeń tego Towarzystwa. Drugiem takiem

specyalnem Towarzystwem jest krajowe Towarzystwo chowu drobiu, gołębi i królików we Lwowie, rozwija się ono również pomyślnie jak pierwsze, liczy przeszło tysiąc członków i posiada już 11 filii, ma także organ własny „Hodowcę drobiu“, miesięcznik wychodzący we Lwowie pod wytrawną i nader staranną redakcyą profesora dr. Stanisława Fibicha. Działanie tego Towarzystwa jest zupełnie podobne jak pierwszego a obydwa współzawodniczą ze sobą pod względem gorliwości. W ostatnim roku Towarzystwo lwowskie urządzało wystawę drobiu w Brzeżanach, Stanisławowie i Rzeszowie a Towarzystwo jarosławskie w tym roku w Jarosławiu. Wystawy te wypadły nader pomyślnie i przyczyniły się bardzo do rozpowszechnienia poprawnych okazów drobiu oraz do pozyskania dla obydwóch Towarzystw nowych członków i działaczy. Obecnie obydwa te krajowe Towarzystwa drobiu dążą do założenia dwóch wzorowych zakładów drobiu. Towarzystwo lwowskie uzyskało w. r. przeszłym na ten cel od Sejmu subwencyę 15.000 K, płatną w dwóch ratach rocznych oraz subwencyę rządową w wysokości 11.000 K., z obietnicą jeszcze dodatkowej, warunkowej subwencyi 5.000 K tak, iż budowa zakładu lwowskiego jest zapewnioną i może już być rozstrzygniętą.

Co do zakładu jarosławskiego, to Sejm w r. 1907 uchwałą swą z dnia 18. marca polecił Wydziałowi krajowemu sprawę tę należycie zbadać, po uskutecznieniu czego Wydział krajowy już obecnie przedkłada Sejmowi wniosek na subwencyonowanie budowy tego zakładu sumą 10.000 K, czyniąc jednak w swym wniosku wypłatę tej subwencyi zawisłą od ubezpieczenia reszty kosztów budowy tego zakładu w Jarosławiu w pierwszym rzędzie przez czynniki miejscowe, co też niewątpliwie będzie miało miejsce. Komitet Towarz. galicyjskiego gospodarskiego przyznał również Towarz. Jarosławskiemu na budowę zakładu w roku przeszłym kwotę 1.500 K ze subwencyi otrzymanych od Rządu. Opierając się na tych danych, Komisya nie wątpi, że w najbliższej przyszłości kraj nasz mieć będzie dwa duże i dobrze urządzone zakłady chowu drobiu i ufa, że wtedy skuteczna działalność na tem polu bardzo znacznie wzrośnie z rzeczywistym pożytkiem dla kraju.

Co do działalności Wydziału krajowego w kierunku podnoszenia chowu drobiu, to ograniczał się on w roku przeszłym głównie na popieraniu umiejętności hodowli w kraju, nadawał on stypendya z funduszów krajowych na kursa chowu drobiu w szkole specyalnej w Zielonej pod Rawą ruską, urządzał krajowe kursa wędrowne, subwencyonował wystawy drobiu, udzielał subwencyi dla szkoły chowu drobiu w Zielonej, wreszcie poparł wydawnictwo „Hodowcy drobiu“ we Lwowie kwotą 500 K.

Nadmienić także musimy, że w roku przeszłym powstało w Krakowie jeszcze jedno osobne Towarzystwo chowu drobiu, lecz daje ono mało dowodów swej żywotności i jest więcej złożonem z amatorów jak z działaczy. W Rzeszowie wychodzi także pismo specyalne o drobiu pod tytułem „Polski hodowca drobiu“, które utrzymuje się o własnych siłach.

Niezaprzeczenie w chowie drobiu kura zajmuje pierwsze miejsce. Wprawdzie dotychczas jeszcze wywóz pulard z kraju zbyt wielkim nie jest, natomiast olbrzymich rozmiarów dosięga u nas handel jajami, jego wartość wynosi około 20-tu milionów koron. Niestety jednak dotąd jeszcze nie jest on należycie z rzeczywistym pożytkiem naszego drobnego rolnika unormowanym i spoczywa nieraz w niepowołanych rękach. Ale gdy obecnie sekcya chowu drobiu Towarzystwa galicyjskiego gospodarskiego uchwałą z dnia 11. maja r. b. postanowiła zająć się tą ważną sprawą i zawezwała do współdziałania Towarzystwo Kółek rolniczych a nawet już pewne prace przygotowawcze poczyniła. — Komisya ma nadzieję, że

ta bardzo ważna sprawa handlu jajami odpowiednio i już wkrótce uregulowaną zostanie. Obok chowu kury ważne miejsce zajmuje w kraju chów gęsi, choć on nie jest tak rozpowszechnionym u nas jak w Królestwie Polskiem, przynosi on jednak w niektórych okolicach, zwłaszcza drobnym rolnikom bardzo poważne korzyści i wymaga również specyalnej opieki. Towarzystwa nasze uznały gęś Emdeńską jako najlepszą i jej chów rozpowszechniają, zakładając t. zw. gęśniki i rozpowszechniając poprawne gęsiory na chów. W tym kierunku niektóre oddziały Towarzystwa galicyjskiego gospodarskiego są też czynne i tak: Oddział stryjski postanowił w r. b. założyć u siebie gęśniki rasy emdeńskiej i otrzymał od sekcyi chowu drobiu Towarz. galicyjskiego gospodarskiego na ten cel 500 K. Rząd ze swej strony popiera usiłowania naszych towarzystw w kierunku chowu drobiu, choć te subwencye wobec rzeczywistych potrzeb na ten cel nie są dość wydatne.

Towarzystwo rolnicze krakowskie otrzymało w latach 1907 i 1908 na chów drobiu tylko po 3.500 K., Towarzystwo galicyjskie na ten sam cel w roku 1907 12.000 K, a w r. 1908 10.000 K, wreszcie przyczynił się rząd kwotą 11.000 K na urządzenie Zakładu chowu drobiu we Lwowie i już połowę z tej kwoty wyasygnował. Towarzystwo galicyjskie gospodarskie otrzymuje nieco znaczniejsze subwencye, gdyż ono zasila obydwa krajowe Towarzystwa chowu drobiu i posiada znaczniejszy zakres działania.

Chowem królików zajmują się wprawdzie również obydwa Towarzystwa krajowe chowu drobu, lecz pod tym względem mniej są widoczne wyniki tej pracy, pomimo, że to zwierzę domowe wobec tak znacznego podrożenia mięsa mogłoby oddać ludności krajowej, przedewszystkiem ubogiej, bardzo znaczne usługi, zwłaszcza rozpowszechnienie chowu królików rasy flandryjskiej, Buronów belgijskich, wiedeńskiej i srebrnej, mogłoby być bardzo pożyteczne. Nasze Towarzystwa nie posiadają zakładów swoich, a z prywatnych zasługuje na wzmiankę jedynie Zakład chowu królików na Wulce panieńskiej pod Lwowem pp. Olszewskiego, Bojarskiego i Spółki.

W tym Zakładzie skromnie lecz praktycznie urządzonym bywają chowane i potem stąd rozsyłane króliki na chów i na rzeź. W roku przeszłym rozesłano około 2.000 sztuk, a produkcya roczna dochodzi do 4.000 sztuk, przeto mniejwięcej połowa produkcyi poszła do Lwowa do jatek miejskich, ta ilość jednak jest bardzo niewielką. Rozpowszechnianiem chowu królików oprócz obydwóch Towarzystw wyż wymienionych trudni się również Towarzystwo kółek rolniczych, lecz wogóle chów tego pożytecznego zwierzęcia niedostatecznie w kraju rozwija się, może po części dlatego, że hodowla królików wymaga pewnych specyalnych znajomości i przedewszystkiem wielkiej staranności.

Komisya znajduje, że byłoby wskazanem, aby Wydział krajowy zbadał, w jaki sposób należałoby chów królików po kraju rozpowszechnić i czyby nie było pożytecznem założyć parę zakładów chowu królików podobnych temu, który znajduje się na Wulce panieńskiej pod Lwowem.

Również komisya znajduje, że byłoby pożądanem, gdyby Wydział kraj. w drodze może konferencyi z pojedynczemi Towarzystwami chowu drobiu w kraju istniejącemi, ustalił także nadal jednolity kierunek chowu w całym kraju oraz unormował sposób postępowania w popieraniu chowu drobiu i królików, przyczem komisya uważa, że rozdawnictwo pojedynczych okazów kogutów, gęsiorów i kaczorów najbardziej na poprawienie chowu drobiu wpłynąćby mogło.

Komisya ma nadzieję, że Wydział krajowy przeprowadziwszy wyż wskazane badania, przyjdzie na rok przyszły do Sejmu z konkretnymi wnioskami, zmierzającymi do rozpowszechnienia w sposób praktyczny hodowli królików wśród

włościan naszych, na teraz jednak komisya powstrzymuje się pod tym względem od wszelkich dalej idących wniosków.

Na podstawie powyższego sprawozdania komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje niniejsze sprawozdanie do wiadomości.

2. Sejm uchwala nadzwyczajny kredyt w wysokości 5.000 K na podniesienie chowu drobiu do rozporządzenia Wydziału krajowego, oprócz stałej subwencyi rocznej w kwocie 6.000 K na ten cel przeznaczonej w myśl uchwały sejmowej z d. 11. listopada 1904 i wstawia powyższą kwotę 5.000 K do Rubr. X. p. 71. wyd. budżetu funduszu krajowego na r. 1908.

3. Sejm uchwala dla pierwszego galicyjskiego Towarzystwa chowu drobiu w Jarosławiu nadzwyczajną subwencyę na budowę zakładu hodowli drobiu w Jarosławiu w kwocie 10.000 K płatną w dwóch równych ratach rocznych w r. 1908 i 1909 po 5.000 K, pod warunkiem zabezpieczenia reszty kosztów budowy tego zakładu i wstawia na ten cel kwotę 5.000 K tytułem I. raty do Rubr. X. p. 73. wyd. budżetu funduszu krajowego na r. 1908.

Za przewodniczącego:
Marszałkowicz.

Sprawozdawca:
Cielecki.

L. s. 2633/08. We Lwowie, dnia 17. października 1908.

Alg 360

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Nowym Targu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 170.000 K na założenie szpitala powszechnego w Nowym Targu.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Nowym Targu uchwałą z dnia 4. stycznia 1908 postanowiła celem uczczenia jubileuszu 60-letnich rządów Najmiłościwiej Panującego Cesarza Franciszka Józefa I. zbudować szpital powszechny w Nowym Targu na 60 do 80 łóżek, jakiego brak daje się tamże odczuwać i którego potrzeba została przez Wydział krajowy uchwałą z 2. czerwca 1908 L. 55081 stwierdzoną.

Dla uzyskania funduszu potrzebnego do wykonania tej budowy Rada powiatowa postanowiła zaciągnąć pożyczkę w sumie 170.000 K. Według sprawozdania Wydziału krajowego podatki bezpośrednie przypisane w powiecie na r. 1907 wynoszą 182.562 K 72 gr., wobec czego 50% dozwolonego §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 Nr. 21. Dz. u. kr. maximum obdłużenia powiatu wynosi 91.281 K 36 gr., zaczem proszona niniejszem pożyczka w sumie 170.000 K bez względu na dotychczasowe obdłużenie powiatu wymaga po myśli § 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej przyzwolenia w drodze ustawy krajowej.

Według zamknięć rachunkowych za rok 1907 stan obdłużenia powiatu z końcem tegoż roku jest następujący:

1. pożyczki	27.600 K	— gr.
2. zaległości bierne	10.222 „	18 „
Razem .	37.822 K	18 gr.

Nadto według inwentarza za rok 1907 ciężą na powiecie:

a) poręka powiatu za wkładki i ich oprocentowanie w powiatowej kasie oszczędności w Nowym Targu;

b) gwarancya powiatu na rzecz kolei lokalnej Chabówka-Zakopane do wysokości kapitału 100.000 K.

Według preliminarza powiatowego na r. 1908 wysokość przypisanych dodatków do podatków bezpośrednich wynosiła 20%. Na pokrycie rat proszonej pożyczki Rada powiatowa wstawiać będzie do budżetu powiatowego corocznie potrzebną kwotę na opłatę odsetek i amortyzacyi kapitału tak długo, dopóki zaciągnięta pożyczka w całości umorzoną nie będzie.

Wobec wykazanego powyżej przypisu podatków bezpośrednich w sumie 182.562 K 72 gr. obciążenie powiatu z tego tytułu równać się będzie 50% dodatków do podatków bezpośrednich, nie przechodzi przeto możności finansowej powiatu.

Wobec wykazanej i uznanej potrzeby budowy szpitala powszechnego w Nowym Targu i zaciągnięcia na ten cel przez powiat pożyczki komisya administracyjna zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod /. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Doliński.

Ustawa

z dnia . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Nowym Targu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 170.000 kor.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Nowym Targu zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 170.000 koron na założenie szpitala powszechnego w Nowym Targu.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

L. s. 2.634/08. We Lwowie, dnia 17. października 1908.

Alg 361

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu na przyjęcie poręki za powiatową kasę oszczędności tudzież na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 50.000 K na założenie tej kasy.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Tłumaczu zamierza przystąpić do założenia powiatowej kasy oszczędności i w tym celu uchwaliła na posiedzeniu dnia 6. grudnia 1906 przyjąć poręke imieniem powiatu za tę instytucyę, tudzież zaciągnąć pożyczkę w wysokości 50.000 koron na założenie kasy i dostarczenie jej pierwszego kapitału obrotowego.

Obecne obciążenie powiatu tłumackiego wynosi 147.866 K 73 h, a podatki bezpośrednie w tym powiecie przypisane 235.396 K zatem w myśl §. 24. ust. o Repr. pow. potrzebną jest do objęcia przez powiat wspomnianej poręki i zaciągnięcia pożyczki uchwała sejmowa.

Wobec tego, iż założenie powiatowej kasy oszczędności będzie bez wątpienia z wielką korzyścią ludności, a poręka powiatu jest rzeczą przez praktykę wypróbowaną i z interesami powiatu zgodną;

wobec tego dalej, że amortyzacya pożyczki 50.000 K pociągnie za sobą podwyższenie dodatków powiatowych tylko o $1\frac{1}{2}\%$;

Wysoki Sejm raczy załączony projekt ·/. ustawy w brzmieniu Wydziału krajowego uchwalić.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
St. H. Badeni.

Ustawa

z dnia . . . zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu na przyjęcie imieniem powiatu poręki za założyć się mającą powiatową kasę oszczędności w Tłumaczu tudzież za lokowane w niej wkładki i ich oprocentowanie, oraz zezwalająca tejże Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 50.000 K

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Króletwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu zezwala się na przyjęcie imieniem powiatu tłumackiego poręki za powiatową kasę oszczędności w Tłumaczu, tudzież za lokowane w niej wkładki i ich należyte oprocentowanie.

Art. II.

Reprezentacyi powiatowej w Tłumaczu zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 50.000 K na założenie kasy oszczędności i na dostarczenie tejże kasie kapitału obrotowego.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

L. s. 2635/08.

We Lwowie, dnia 17. października 1908.

Alg 362

Sprawozdanie

komisyi reform agrarnych o sprawozdaniu Wydziału krajowego dotyczącym włości rentowych.

Wysoki Sejmie!

Główną treść sprawozdania Wydziału krajowego o włościach rentowych (LW. 93.535'08) stanowi dołączone do niego pierwsze sprawozdanie krajowej komisyi dla włości rentowych z jej działalności od chwili utworzenia po dzień 31. sierpnia b. r., zatem za niespełna dwuletni okres czasu.

Ustawa krajowa o tworzeniu włości rentowych z dnia 17. lutego 1905 (dz. u. kr. Nr. 40) weszła w życie z dniem 1. października 1905 roku; już jednak w dniu 5. marca 1907 uchwalił Wysoki Sejm nowelę do §. 4. tej ustawy. Nowela ta zastrzega, że włość rentowa może być utworzoną tylko z takiego gospodarstwa, które obejmuje nie mniej, niż 5 a nie więcej niż 60 ha powierzchni a l b o bez względu na powierzchnię wykazuje czysty dochód katastralny co najmniej 50 K a co najwięcej 1000 K, podczas gdy przedtem wymagane były r ó w n o c z e ś n i e o b a warunki, ale najmniejsza powierzchnia dla włości rentowych ustanowioną była na 3 ha. Wydział krajowy stwierdza, że z wejściem w życie tej noweli z dniem 30. listopada 1907 (dz. u. kr. Nr. 144.) usunięte zostały niektóre ważne ustawowe przeszkody w korzystaniu z pożyczek rentowych.

Komisya agrarna nie poprzestała na dokładnem zbadaniu sprawozdania Wydziału krajowego jakoteż sprawozdania krajowej komisyi dla włości rentowych, lecz nadto wglądnęła szczegółowo w biurowe urządzenia i akta tej nowej instytucyi krajowej, przywiązując do tego wagę, aby niniejsze sprawozdanie dawało Wysokiemu Sejmowi zwięzły lecz możliwie jasny i ścisły obraz organizacyi, sposobu załatwiania spraw i wyników początkowej działalności krajowej komisyi dla włości rentowych.

O r g a n i z a c y a p r a c y. W myśl §. 68. ustawy o włościach rentowych ułożył i wydał Wdział krajowy przedewszystkiem »Statut krajowej komisyi dla włości rento-

wych«, zawierający szczegółowo przepisy, regulujące organizacyę i tok czynności komisyi i jej biura; statut ten został zatwierdzony reskryptem ministerstwa rolnictwa z dnia 17. sierpnia 1906 r. L. 22.876|5.065 w porozumieniu z Ministerstwem skarbu.

Krajowa komisya dla włości rentowych składa się z Marszałka krajowego lub jego zastępcy, jako przewodniczącego oraz z 6 członków i tyluż zastępców a mianowicie należą do niej:

a) dwaj członkowie (i zastępcy) wybrani przez Wysoki Sejm tj. Dr. Jan Hupka, (zastępca: Dr. Tytus Buynowski) i Dr. Michał Korol, (zastępca: Józef Onyszkiewicz);

b) dwaj członkowie zamianowani przez Wydział krajowy, tj: Aleksander Dąmbski (zastępca: Franciszek Kramarczyk) i dr. Damian Sawczak, (zastępca: Dr. Piotr Stebelski).

c) dwaj członkowie zamianowani przez c. k. Namiestnika, t. j. Klemens Torosiewicz, (zastępca: Dr. Jan Kanty Steczkowski) i Dr. Jan Waygart, (zastępca: Ludwik Caspary).

Komisarzem rządowym ustanowiony został w myśl §. 48. ustawy p. Bogumił Szeligowski, c. k. radca dworu.

Komisya rozpoczęła swe czynności pierwszem posiedzeniem odbytem w dniu 20. września 1906 r. i dotychczas odbyła ogółem 8 posiedzeń. Jej biuro zorganizował Wydział krajowy w ten sposób, że kierownictwo powierzone zostało Drowi Henrykowi Sawczyńskiemu, radcy Wydziału krajowego, nadto zaś zamianowany został jeden referent rolniczy dla szacowania gospodarstw i wykonywania nadzoru nad utworzonemi włościami rentowemi a drugi referent prawniczy dla badania i regulowania stosunków prawnych, zwłaszcza hipotecznych w gospodarstwach przeznaczonych na utworzenie w nich włości rentowych. Już jednak z końcem 1907 roku okazała się potrzeba powołania drugiego referenta (oceniciela rolniczego) a z początkiem 1908 roku, drugiego referenta hipotecznego (prawnego). Czynności rachunkowe, dotyczące pożyczek i listów rentowych, (książkowość, plany umorzenia, ewidencya rat pożyczkowych, listów i kuponów, opłat asekuracyjnych i podatkowych z gospoparstw rentowych i t. p.) prowadzi w Biurze komisyi dla włości rentowych jeden asystent rachunkowy z dwoma pomocnikami pod kontrolą Oddziału rachunkowego Wydziału krajowego.

Przeprowadzanie oszacowań gospodarstw zaproponowanych dla utworzenia z nich włości rentowych uregulowane zostało osobnem regulaminem, uchwalonym przez krajową Komisyę dla włości rentowych na posiedzeniu w dniu 14 stycznia 1907 a zatwierdzonym przez Wydział krajowy. Zarazem opracowany i wydany został komplet rozmaitych wzorów i formularzy dla uproszczenia i ujednostajnienia powtarzających się czynności, jak n. p. wzory podań o pożyczkę rentową, kwestyonaryusz na wyjaśnienia o stosunkach gospodarczych i osobistych petenta, formularz na oszacowanie i opis gospodarstwa, wzory kontraktów rentowych i skryptu na pożyczkę rentową, formularze różnych pism do władz sądowych i innych, pełnomocnictw, kwitów i t. p.

Przeznaczone do emisyi listy rentowe przechowuje kasa krajowa w swym skarbcu pod potrójnem zamknięciem. Listy te dzielą się na 5 seryj (A do E) po 50, 100, 500, 1.000 i 2.000 K. nominalnej wartości, wszystkie z oprocentowaniem po 4% i z okresem umorzenia w ciągu 56 lat.

Tok czynności związanych z udzielaniem pożyczek rentowych a raczej z tworzeniem gospodarstw rentowych przedstawia się mniej więcej w następujący sposób:

Właściciel gospodarstwa, zamierzający zaciągnąć pożyczkę rentową zgłasza się zazwyczaj powstępne informacye ustnie lub pisemnie i otrzymuje szczegółowe wyjaśnienia oraz formularze na podanie w trzech rodzajach (do wyboru) jakoteż kwestyonaryusz, obejmujący pytania co do osobistych, zawodowych i rodzinnych stosunków starającego się o pożyczkę rentową. Wnosząc podanie winien petent nadto dołączyć do podania: najnowszy wyciąg hipoteczny, arkusz posiadłości, książeczkę podatkową,

kopię mapy katastralnej i policę asekuracyjną, jeżeli jego budynki są ubezpieczone od ognia. Chociażby wszakże brakło jednego lub przeważnej części tych załączników, zadawala się na razie biuro rentowe takiem niekompletnem podaniem, jeżeli nabrało z niego przeświadczenia, że gospodarstwo petenta prawdopodobnie nadaje się do utworzenia z niego włości rentowej. W takim razie samo biuro rentowe uzyskuje w drodze korespondencyi z odnośnemi władzami potrzebny wyciąg hipoteczny i arkusz posiadłości, zaoszczędzając petentowi nietylko zachodów lecz i kosztów, ponieważ w myśl obowiązujących przepisów urzędy ksiąg gruntowych są obowiązane wydawać komisyi dla włości rentowych bezpłatnie i bez stempla żądane wyciągi hipoteczne a za arkusz posiadłości płaci się urzędowi ewidencyjnemu tylko drobną należytość obliczaną według ilości pozycyi. Równocześnie zasięga biuro Komisyi informacyj poufnych o osobie starającej się o pożyczkę i o jego stosunkach jakoteż przeprowadza z nim korespondencyę dla uzupełnienia lub wyjaśnienia potrzebnych sobie wiadomości.

O ile wyniki tego wstępnego dochodzenia na podstawie aktów i korespondencyi są pomyślne, zarządza biuro Komisyi rentowej oszacowanie gospodarstwa i zbadanie na miejscu wszystkich warunków dotyczących udzielenia pożyczki. Oszacowanie przeprowadza z reguły referent rolniczy (oceniciel) biura Komisyi rentowej, która nadto zaprasza zazwyczaj do współudziału rzeczoznawcę z pobliża tej miejscowości, gdzie leży dane gospodarstwo. Plan podróży układany jest tak, iżby oceniciel odrazu w pewnej okolicy zbadał stosunki i oszacował gospodarstwa wszystkich petentów, którzy tymczasem wnieśli podania, uznane za dostateczną podstawę do dalszych dochodzeń. Przy oszacowaniu każdego gospodarstwa wykazuje się szczegółowo nietylko wartość wszystkich objektów gospodarskich gruntów, budynków, inwentarza żywego i marwego) lecz także dochód surowy z gospodarstwa, wszystkie wydatki gospodarskie i na utrzymanie rodziny jakoteż dochód czysty z gospodarstwa z uwzględnieniem lokalnych i indywidualnych warunków gospodarstwa. Nadto spisuje się wszystkie ciężary i długi właściciela gospodarstwa nietylko hipoteczne lecz i osobiste oraz bada się jego uzdolnienie gospodarcze, wartość osobistą i t. p.

Każdy operat szacunkowy rozpatruje kierownik biura i na podstawie zebranych materyałów i wiadomości przygotowuje wniosek dla Komisyi co do udzielenia pożyczki i jej wysokości. Po uchwale Komisyi rentowej o przyznaniu pożyczki ma biuro rentowe do załatwienia jeszcze zazwyczaj cały szereg czynności, zanim nastąpi wypłata pożyczki. Często zachodzi potrzeba uporządkowania hipoteki przez uzyskanie od wierzyciela wykreślenia jego praw lub ustąpienia pierwszeństwa hipotecznego, uwolnienia od dożywocia i t. p. Niejednokrotnie muszą być usunięte sprzeczności między wyciągiem lub stanem hipotecznym a arkuszem posiadłości, to znowu informacye co do długów właściciela gospodarstwa albo osób wierzycieli okazują się mylnymi lub niedostatecznymi, albo też postarać się trzeba o wygotowanie map działowych dla gruntów pochodzących z parcelacyjnego zakupna lub dokupna i t. p. Najczęściej samo biuro rentowe załatwia (bezpłatnie) te wszystkie czynności, aby oszczędzić właścicielowi gospodarstwa wydatków, zachodów i zawodów z powodu kosztownego lub nienależytego załatwienia przez innych pośredników, o ile sobie sam właściciel nie jest w stanie poradzić.

W właściwej chwili, podług swego uznania, zarządza biuro rentowe wystawienie skryptu dłużnego lub kontraktu rentowego w formie aktu notaryalnego przy pomocy dostarczonego przez biuro rentowe wzoru i formularza. Na podstawie tego aktu wnosi samo biuro rentowe podanie do właściwego sądu o zaintabulowanie prawa zastawu dla pożyczki rentowej (z przynależytościami) jakoteż niepodzielności ciała hipotecznego, mającego stanowić włość rentową, niekiedy dokonywa się równocześnie innych

czynności intabulacyjnych dla ostatecznego uregulowania stosunków prawnych utworzonej w ten sposób włości rentowej.

Wówczas dopiero następuje wyasygnowanie i wypłata pożyczki rentowej w listach rentowych, które wszakże biuro Komisyi odrazu spienięża w możliwie najkorzystniejszy dla dłużnika sposób i z nominalnej sumy pożyczkowej potrąca stratę na kursie, wartość kuponu za ubiegły czas jakoteż wszystkie koszta czynności prawnych, zatrzymując sobie zazwyczaj nadto pewną kaucyę na zapłacenie należytości skarbowych i innych wydatków, nie dających się w chwili wypłaty dokładnie obliczyć; zatrzymaną kwotę lokuje się w Banku krajowym jako wkładkę na rachunek dłużnika. Pozostała zaś po tych potrąceniach kwota pożyczkowa ma być użytą podług właściwego przeznaczenia. Nad tem czuwa biuro Komisyi rentowej w ten sposób, że dłużne ceny kupna albo reszty z cen kupna gruntu jakoteż wszystkie długi hipoteczne spłaca bezpośrednio do rąk wierzyciela, osobiste zaś długi bądź także bezpośrednio bądź za pośrednictwem Kasy Raiffeisena lub zaufanej osoby. Gotówkę przeznaczoną na inne cele (budynki, inwentarz i t. p.) otrzymuje dłużnik dla właściwego użycia, które może być stwierdzonem dopiero przy lustracyi gospodarstwa rentowego.

Dotychczasowe wyniki działalności. Po dzień 31. sierpnia b. r. więc w ciągu niespełna dwóch pierwszych lat działalności krajowej Komisyi dla włości rentowych wypłacono 112 pożyczek rentowych w łącznej sumie (nominalnej) 1,096.600 K, w ciągu miesiąca września b. r. wypłacono dalszych 26 pożyczek na kwotę 243.900 koron, tak, iż do końca ubiegłego miesiąca powstało definitywnie już 138 włości rentowych obciążonych pożyczkami rentowemi w ogólnej sumie 1,340.500 koron. Nadto przyznanych już zostało przez krajową komisyę 149 dalszych pożyczek, których zrealizowanie po części napotkało na stanowczą przeszkodę, po części zaś wymaga załatwienia jeszcze niektórych czynności prawnych lub wyjaśnień bliższych.

Utworzone po koniec sierpnia b. r. włości rentowe wykazane są imiennie w tabeli dołączonej do sprawozdania komisyi dla włości rentowych z wymienieniem rozmiaru każdego gospodarstwa, wartości gruntów, budynków, inwentarza żywego i martwego, czystego dochodu z gospodarstwa, wysokości pożyczki, jej przeznaczenia i wysokości półrocznej renty pożyczkowej. — Z tabeli tej wynika, że utworzone włości rentowe znajdują się w 43 politycznych powiatach, przyczem najwięcej dotychczas korzysta z pożyczek rentowych środkowa część kraju (od linii powiatów Łańcut-Krosno, aż po linię Kamionka-Przemyślany Kałusz), gdyż na tę część przypada 59 włości, podczas gdy w zachodniej części powstało ich 28, a we wschodniej 25.

Ogólny obszar tych 112 włości wynosi 2.383 morgów, najmniejsze gospodarstwo ma 6 morgów 210 sążni, największe 100 morgów, przeciętnie około 22 morgów.

W szczególności zaś utworzono:

20	włości	o	obszarze	do 10	morgów
29	»	»	»	10—15	»
36	»	»	»	15—25	»
14	»	»	»	25—35	»
6	»	»	»	35—50	»
7	»	»	»	50—100	»

Ogólna wartość tych wszystkich gospodarstw oszacowaną została na 2,308.619 koron, więc w przecięciu na 20.613 kor., a z tej przeciętnej wartości przypada 76% na wartość gruntów, 15½% na wartość budynków, 6% na wartość żywego inwentarza, a 2½% na wartość martwego inwentarza. Najmniejsza wartość jednej włości rentowej rentowej wynosi 5.682 koron, największa wartość 101.236 kor. Wartość 1 morga gruntu

oszacowaną została w przecięciu na 737 kor., ale zresztą obraca się w bardzo szerokich szacunkowych granicach, gdyż od 404 kor., aż do 1.748 kor. (w powiecie tarnobrzeskim).

Przeciętna kwota pożyczki rentowej wynosi 9.791 kor. i stanowi tylko 47% przeciętnej wartości gospodarstwa rentowego, a 62% wartości samych gruntów. — W poszczególnych wypadkach wynosi pożyczka zaledwie $^1/_6$ część wartości gospodarstwa albo odwrotnie stanowi ponad 70% wartości, lecz w żadnym wypadku nie dochodzi do $^3/_4$ części wartości gospodarstwa rentowego, w wyjątkowych wypadkach przekracza jednak wartość samych gruntów. Najmniejsza udzielona pożyczka wynosiła 2.200 K, najwyższa 70.000 K.

Czysty dochód roczny z wszystkich gospodarstw oszacowany został na 117.311 kor., podczas gdy renta roczna od wszystkich pożyczek wynosi 49.347 kor., co stanowi 42% rocznego dochodu czystego, tak, że dla właściciela — oprócz wartości pracy jego własnej i jego rodziny — pozostaje 58% czystego dochodu. Na jedną morgę wypada w przecięciu 49 koron czystego dochodu, podczas gdy pożyczkowa renta roczna obciąża każdy morg wydatkiem przeciętnym niespełna 21 kor.

Lwią część sum pożyczkowych obrócono na spłatę długu jakoteż na spłatę dłużnych cen (albo reszty cen) kupna gruntów, co jest tylko jedną z form długu. Mianowicie zaś z ogólnej sumy pożyczek rentowych (1,096,600 kor.) użyto

457.193 kor., czyli 41·69% na spłatę długów
344.609 » » 31·42% cen kupna gruntów

a zatem 801.802 kor. czyli 73·11% użyto na te dwa pokrewne cele. Dowiadujemy się przytem, że spłacone długi poprzednie w sumie 457.192 kor. były w najpomyślniejszych wypadkach oprocentowane na 7%, a nierzadko wyżej 10%, reszty cen kupna ziemi w sumie 344.609 kor., co najmniej po 8%, tak, że roczne zaoszczędzenie przez konwersyę tych ciężarów ocenia Komisya na 28 000 kor. Przy tych konwersyach wyjednywało biuro włości rentowych ulgi należytościowe i stemplowe w myśl obowiązujących przepisów prawnych.

Na spłatę rodziny użyto 70.178 K czyli 6·4%, na budynki 54.444 K czyli 4·9%, na powiększenie inwentarza i inne sposoby podniesienia gospodarstwa 68.561 K czyli 6·3%, a resztująca kwota 101.623 K (czyli 9·3%) mieści w sobie stratę na kursie listów wydatki prawne i należytości skarbowe potrącone przy wypłacie i kaucye zatrzymane na pokrycie innych wydatków, których kwota przy wypłacie pożyczki nie była ustaloną.

Sprawozdanie komisyi rentowej stwierdza, że po dzień 31. sierpnia br. zapadły terminy płatności 54 półrocznych rent na 34 pożyczek, a wszystkie renty zostały uiszczone tak, iż z powyższym dniem nie było żadnej zaległości.

Rozpatrzywszy się w powyżej przedstawionej działalności krajowej komisyi dla włości rentowych, uważa sobie komisya reform agrarnych za obowiązek stwierdzić z rzetelnem uznaniem, że Komisya rentowa i jej biuro spełniły znakomicie t. j. umiejętnie i z wielkim nakładem pracy swoje trudne zadanie w początkowym, niespełna dwuletnim okresie czasu. Trzeba to było stwierdzić tembardziej, że nie rzadko można było spotkać się w kraju z utyskiwaniem na zanadto powolne załatwianie podań o pożyczki rentowe z winy Komisyi i jej biura dla włości rentowych. Że takie zapatrywanie jest nieuzasadnionem, o tem miała Komisya agrarna sposobność przekonać się przez wniknięcie w przedstawiony wyżej tok i sposób załatwiania wszystkich czynności.

Chcąc ocenić pracę Komisyi rentowej i jej biura za ubiegły dwuletni okres czasu, trzeba uprzytomnić sobie wszystkie dokonane a bardzo poważne czynności organizacyjne,

złożone z mnóstwa szczegółów, które wymagały dokładnego rozważenia i omówienia przed stanowczem uregulowaniem, trzeba mieć na pamięci balast 1.200 odmownie załatwionych podań, nie można dalej zapominać tego, że musiano się starać o rozwikłanie zazwyczaj bardzo zawikłanych lub nieuporządkowanych stosunków majątkowych i prawnych w gospodarstwach włościańskich, że wreszcie nie łatwo nieraz przychodzi wydobycie od różnych władz i instytucyj wyjaśnienia, uzupełnienia i załatwienia takich spraw, które decydują o przyznaniu pożyczki i utworzeniu włości rentowej. Jeżeli więc w tych warunkach komisya rentowa załatwiła 10.102 pism, wygotowała 141 skryptów dłużnych, 84 kontraktów, dokonała 566 oszacowań gospodarstw rozrzuconych po całym kraju, przeprowadziła przyznanie 287 pożyczek z czego wypłacono 138, to można bez przesady stwierdzić, ze w granicach krótkiego czasu, a szczupłych sił, jakie miała do rozporządzenia, spełniła chlubnie swój obowiązek. Nie można przytem nie podnieść tego, że na każdym kroku znać troskę o to, aby chronić dłużników i petentów od niekoniecznych wydatków i przychodzić z życzliwą pomocą w jak najszerszej mierze.

Stwierdzenie tych faktów nie przeszkadza jednak podniesieniu tego postulatu słusznego, aby Wydział krajowy razem z Komisyą dla włości rentowych, starali się usilnie o przyspieszenie toku czynności i załatwiania wpływających podań, o ile to tylko jest możliwem bez uszczerbku dla należytego, zgodnego z celem prowadzenia całej akcyi. Niewątpliwie stanie się to w dalszym ciągu bodajby z tego powodu, że praca jest już zorganizowaną i uregulowaną, że zebrano już niełatwe doświadczenia i osiągnięto wprawę, co ułatwi żwawszy i pewniejszy postęp czynności. Do tego przyspieszenia przyczyniłoby się częste odbywanie posiedzeń komisyi, która dotąd zbierała się w odstępach czasu od 1 do 5 miesięcy, jakoteż zwiększenie sił konceptowych w biurze rentowem dla ułatwienia pracy kierownika i referentów hipotecznych.

Głównym jednak warunkiem udoskonalenia i rozszerzenia całej akcyi jest stopniowa decentralizacya w załatwianiu różnych przygotowawczych czynności przed przyznaniem i wypłaceniem pożyczki. Komisya agrarna uznaje, że nie można było w dotychczasowych warunkach wejść na tę drogę bez narażenia całej akcyi na niebezpieczeństwo wypaczenia. Trzeba jej było we wszystkich szczegółach nadać właściwy kierunek i charakter i liczyć się z tem, że pośrednictwo prywatnych zastępców prawnych oraz innych lokalnych czynników, bądź to byłoby zbyt kosztownem, bądź też nie dawałoby tej gwarancyi bezstronnego oględnego i z celem akcyi zgodnego działania, jakie daje dzisiejszy sposób postępowania. Tym trudnościom i niedostatkom możnaby — zdaniem Komisyi agrarnej — skutecznie zaradzić przez ustanowienie w poszczególnych powiatach kraju, urzędowych zastępców prawnych i urzędowych ocenicieli (a zarazem lustratorów) włości rentowych z tem zastrzeżeniem, aby czynności dotyczące włości rentowych, załatwiali pod kierunkiem i nadzorem centralnego zakładu. Instytucya powiatowych komisarzy opieki i pomocy prawnej mogłaby być przytem zużytkowaną dla celów organizacyi hipotecznego kredytu włościańskiego w Banku krajowym, dla różnych spraw krajowej i powiatowej organizacyi agrarnej i t. p. Oprzeć możnaby te instytucye o Wydziały Rad powiatowych, które również mogłyby korzystać z usług tych powiatowych doradców i zastępców prawnych. Pokrycie wydatku na ten cel, rozłożone pomiędzy powiaty, współdziałające instytucye kredytowe i Wydział krajowy nie przedstawiałoby niepokonalnych trudności, zwłaszcza wobec doniosłych korzyści, jakieby wynikły z takiego zorganizowania publicznej pomocy prawnej w zakresie ściśle oznaczonym.

Natomiast ustanowienie powiatowych ocenicieli i lustratorów gospodarstw rentowych dałoby się najodpowiedniej urzeczywistnić łącznie z wytworzeniem silnej powiatowej organizacyi i administracyi agrarnej której siły odpowiednio ukwalifikowane

mogłyby być zużytkowane także dla celów szacowania i nadzorowania gospodarstw rentowych.

Przy szacowaniu wartości gospodarstw przeznaczonych na włości rentowe i przy wymierzaniu wysokości pożyczek rentowych postępowała Komisya rentowa z wskazaną przezornością a nawet z powściągliwością; nie można oczywiście za podstawę oszacowania brać spekulacyjnych lub amatorskich cen ziemi, któreby nie znalazły usprawiedliwienia ani w czerpanych z gruntu dochodach, ani w porównaniu z cenami ziemi w innych, zachodnich krajach austryackich, więc na Szląsku, na Morawach lub w Czechach. Liczyć się jednak należy z tym faktem, że podniesienie się cen ziemi przy przejściu z rąk większego właściciela w ręce mniejszych rolników nie jest zjawiskiem przemijającem, lecz przeciwnie trwałym, co powinno być uwzględnianem przy tworzeniu włości rentowych, jakkolwiek nie jest wykluczonym chwilowy spadek cen ziemi. W każdym zaś razie przy wymierzaniu pożyczki rentowej, powinna rozstrzygać obok potrzeby ogólna wartość całego gospodarstwa, z którego dochodów ma być spłacaną renta pożyczkowa; w normalnych dochodach, oszacowanych podług stosunków właściwych każdemu gospodarstwu, należy szukać głównego zabezpieczenia pretensyi funduszu dla włości rentowych.

W żadnym zaś razie nie mogłaby komisya agrarna doradzać uszczuplania sumy pożyczkowej poniżej przepisanej granicy $^3/_4$ części wartości całego gospodarstwa, jeśliby to zmuszało właściciela do zatrzymania lub zaciągania innych długów na warunkach niedogodniejszych niż pożyczka rentowa, albo gdyby na tem ucierpieć miało zaopatrzenie gospodarstwa w środki potrzebne do porządnego zagospodarowania lub wreszcie gdyby dłużnik miał być przez to zniewolony do pomniejszenia obszaru posiadanego gospodarstwa. Do tych uwag skłania komisyę agrarną stwierdzony wyżej fakt, że pożyczki rentowe stanowią tylko 47% ogólnej wartości gospodarstw rentowych, a 62% wartości samych gruntów, więc przeważnie odbiegają bardzo znacznie od dozwolonej granicy $^3/_4$ części wartości całego gospodarstwa.

Równocześnie zaś zwrócić należy uwagę na bardzo niekorzystny stosunek wartości budynków oraz inwentarzy żywych i martwych, co razem stanowi zaledwie 24% ogólnej wartości gospodarstw rentowych, podczas gdy na wartość gruntów wypada aż 76%. Komisya dla włości rentowych stara się to wytłumaczyć różnemi okolicznościami, które wszakże nie wiele zmieniają wspomniany niekorzystny stan rzeczy. Jest tedy rzeczą konieczną postarać się o dopomożenie właścicielom gospodarstw rentowych, aby ich gospodarstwa zostały należycie urządzone i zaopatrzone w niekosztowne lecz zdrowe budynki mieszkalne, odpowiedne budynki gospodarskie w dobry inwentarz żywy i martwy. To właśnie jest celem całej akcyi, iżby tworzyć gospodarstwa mniejsze i średnie ale zdrowe, uzdolnione do należytego prowadzenia gospodarki, do podnoszenia kultury rolniczej. Takie należyte urządzenie gospodarstw rentowych przyczyniłoby się do wypłacalności dłużników i do zabezpieczenia pożyczki rentowej. chociażby udzielonej w najwyższym dozwolonym wymiarze. Dlatego sądzi komisya agrarna, iż Wydział krajowy, jakoteż Komisya rentowa powinni wejść w odpowiednie porozumienie z towarzystwami rolniczemi i z innymi czynnikami powołanymi do popierania kultury rolniczej, aby one współdziałały w urządzaniu gospodarstw rentowych zwłaszcza zaś w zaopatrzeniu go w potrzebny a dobry inwentarz żywy i martwy, jakoteż w dalszym ciągu popierały kulturę rolniczą w tych gospodarstwach.

Nadto zdaniem komisyi agrarnej, jest rzeczy nieodzowną, aby do czynności w biurze komisyi rentowej przydzielony został inżynier melioracyjny, biegły w sprawach parcelacyjnych i komasacyjnych, tak, iżby także z jego pomocą można było wpływać w odpowiedni

sposób na urządzenie warsztatu pracy rolniczej w tworzącej się włości rentowej przez umiejętne wykrojenie i podział parcel gruntowych na cele różnych kultur rolniczych, przez właściwe poprowadzenie dróg, rowów i innych szczegółów topograficznych a w danym razie przez doraźne zmeliorowanie niektórych gruntów. W dalszym także ciągu pomagałby ten inżynier melioracyjny właścicielom gospodarstw rentowych w przeprowadzaniu melioracyj rolniczych. Dotyczy to przedewszystkiem, chociaż nie wyłącznie, tych gospodarstw rentowych, które się tworzą z rozparcelowania większych majątków.

Zupełnie inne warunki powstawałyby dla gospodarstw rentowych, gdyby były wykrawane umiejętnie, z punktu widzenia potrzeb i wymagań porządnej gospodarki, aniżeli to się zwyczajnie dotąd dzieje, bez względu na te gospodarcze wymagania.

Wielkie znaczenie przypisuje też komisya agrarna temu postulatowi, iżby włości rentowe tworzone były planowo grupami po kilka gospodarstw w jednej miejscowości, co szczególniej przy sposobności parcelowania większego majątku może być najłatwiej dokonane. W takim razie byłoby ułatwionem należyte urządzenie, zmeliorowanie, zaopatrzenie w drogi i inne środki komunikacyjne gospodarstw rentowych, wytworzyłaby się między niemi pewna łączność i dążność do wzajemnej pomocy w czynnościach gospodarczych w używaniu wspólnych maszyn i t. p. — wtenczas też dopiero możnaby liczyć na skuteczny wpływ dobrego przykładu, bo przykład ten nie byłby wyjątkiem, ginącym w tłumie innych gospodarstw, lecz płynąłby z kilku należycie urządzonych włości rentowych, dodatnio oddziaływując na sąsiadów. Miałoby to bardzo doniosłe znaczenie nie tylko pod względem ekonomicznym, ale także społecznym i wogóle kulturalnym.

Tak pojęta akcya wymaga wszakże tego, iżby Komisya dla włości rentowych współdziałała przy parcelacyi większych majątków nie dopiero wtenczas, gdy podział ziemi już został dokonany, gdy umowy z nabywcami już są pozawierane i gdy już komisya rentowa nie może wpływać ani na rozmiary ani na należyte urządzenie nowych gospodarstw, jak to miało miejsce do tego czasu, lecz przed dokonaniem podziału ziemi i przed zawarciem umów, co właśnie powinno się dziać przy współudziale i pod wpływem Komisyi rentowej.

Komisya agrarna zdaje sobie z tego sprawę, że nie podobna, było zaraz w początkach uczynić zadosyć wszystkim postulatom, jakie należałoby uwzględnić przy tworzeniu włości rentowych. Ta przez kraj podjęta akcya nie może być oczywiście ocenianą jedynie jako akcya kredytowa, dla zaspokojenia potrzeby długoterminowego kredytu hipotecznego dla włościan, lecz ma daleko donioślejsze znaczenie zarówno pod względem ekonomicznym jak i społecznym. Prawdziwie obywatelski duch stwierdzony w dotychczasowej krótkiej pracy krajowej Komisyi dla włości rentowych oraz jej biura pozwalają na pewne liczyć, iż podjęta akcya rozwijać się będzie w dalszym ciągu coraz pomyślniej a z uwzględnieniem tych wszystkich momentów, na które powyżej Komisya agrarna położyła nacisk.

W tem przekonaniu Komisya reform agrarnych wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje z uznaniem do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o włościach rentowych wraz z sprawozdaniem krajowej Komisyi dla włości rentowych.

2) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przydzielił do czynności w biurze krajowej Komisyi dla włości rentowych inżyniera melioracyjnego, biegłego w sprawach parcelacyjnych i komasacyjnych.

3. Sejm uważa za konieczne, aby komisya dla włości rentowych:

a) ułatwiała przeprowadzenie potrzebnych melioracyj gruntowych i innych ulepszeń gospodarczych, nabywanie dobrego inwentarza żywego i martwego, jakoteż zaopatrywanie tworzonych włości rentowych w odpowiednie budynki mieszkalne i gospodarskie;

b) przy tworzeniu gospodarstw rentowych z przeznaczonego na parcelacyę majątku współdziałała przy dokonywaniu parcelacyjnego podziału przed zawarciem umów z nabywcami, tak, aby mogła wywierać odpowiedni wpływ na rozmiary, położenie i urządzenie mających powstać włości rentowych;

c) o ile możności tworzyła włości rentowe grupami, po kilka gospodarstw w jednej miejscowości.

4) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby się postarał o wydanie w obydwu językach krajowych i o rozpowszechnienie treściwej a popularnej broszurki o korzyściach, warunkach i sposobie tworzenia włości rentowych.

Przewodniczący:
Sękowski.

Sprawozdawca:
Witos.

LW. 96.276/08.

We Lwowie, dnia 14. października 1908.

Nr. 363

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy m. Jasła o zezwolenie na pobor opłaty gminnej od czynszów najmu.

Wysoki Sejmie!

Rada gminna w Jaśle na posiedzeniu z dnia 30. grudnia 1907 uchwaliła przeprowadzić reorganizacyę policyi, tudzież unormować stosunki służbowe woźnych i parobków miejskich, a na pokrycie połaczonych z tem wydatków zaprowadzić gminny podatek od czynszów najmu.

Na posiedzeniu zaś z dnia 25. sierpnia 1908 uchwaliła Rada miejska:

1) przejść do porządku dziennego nad prośbą Ignacego Bernera i tow. o uchylenie uchwały Rady gminnej z 30 grudnia 1907;

2) oznaczyć wysokość opłat gminnych na 4%, zaś czas ich trwania na lat 10;

3) uwolnić od tego podatku mieszkańców, którzy opłacają czynsz najmu, nieprzenoszący 240 K rocznie.

Uchwała ta została w gminie ogłoszoną przez wywieszenie jej w Magistracie w czasie od 26 sierpnia 1908 do 4 września 1908. Uchwała zaś z dnia 30 grudn a 1907 była ogłoszoną w czasie od 21 marca do 31 marca 1908.

Przeciw powyższym uchwałom Rady miejskiej wnieśli wprost do Wydziału krajowego Dr. Feliks Warchałowski i tow. protest opatrzony kilkuset podpisami, a nadto wnieśli podobne protesty Józef Piętniewicz i Józef Kukulski.

Protestujący oświadczają, że dwa zgromadzenia czynszowników (z tych jedno żydowskie), a następnie wiec ogólny z 6. września 1908 zaprotestowały przeciw zamierzonemu podatkowi. Osobno wniósł też jeden z mieszkańców protest na ręce Magistratu, lecz protest ten odrzucono, jako spóźniony. Podnoszą też, że uchwała Rady gminnej została niewłaściwie ogłoszoną, bo tylko w jednym egzemplarzu i z datą 26. sierpnia 1908, jakkolwiek affigowanie nastąpiło dopiero 4. września.

Przeciw samym opłatom gminnym od czynszu podnoszą protestujący następujące zarzuty:

1) Podatek ten jest jednostronny i niesprawiedliwy, bo obciąża wyłącznie urzędników, kupców i drobnych rzemieślników, a nie dotyka ludności najzamożniejszej t. j. właścicieli realności, a zwłaszcza posiadaczy wil, którzy je w całości zamieszkują.

2) Podatek tem jest uciążliwszy, że obarczy czynszowników 4% dodatkiem do opłacanego czynszu, podczas gdy przy rozłożeniu potrzebnego na reorganizacyę służby miejskiej wydatku na wszystkich podatników drogą dodatku do podatków bezpośrednich nastąpiłaby podwyżka obecnych dodatków w wysokości najwyżej 2%.

3) Podatek ten jest niesprawiedliwym także z powodu swej stałej formy (4%) i z powodu braku progresyi.

4) Niesprawiedliwość jego stanie się jeszcze jaskrawszą, gdy nastąpią zapowiedziane przez Ministerstwo Skarbu ulgi w podatku domowo-czynszowym i gruntowym, które wypadną znów wyłącznie na korzyść właścicieli realności.

5) Wreszcie podatek ten i pod względem finansowym dla gminy nie jest korzystnym z powodu swej niestałości zależnej od fluktuacyi cen czynszowego i czasowego opróżnienia mieszkań.

Rada powiatowa w Jaśle uchwałą z dnia 15. września 1908 zatwierdziła w całej osnowie wymienione wyżej uchwały Rady gminnej.

Według projektu reorganizacyi policyi i służby bezpieczeństwa pożarnego ma się policya składać z 30 członków, z których co najmniej 6-ciu będzie miało codziennie pogotowie ogniowe. Minimalne wynagrodzenie ma wynosić 60 kor. miesięcznie z prawem do emerytury. Reorganizacya ta będzie wymagała rocznego wydatku 5.400 kor. na co gmina nie ma pokrycia w swych dotychczasowych dochodach.

Obciążenie bowiem gminy z końcem r. 1907 wynosiło 43 .825 K 74 g. Na pokrycie niedoboru budżetowego w r. 1908 nałożono 45% dodatków do podatków bezpośrednich obok 100% dodatku konsumcyjnego od mięsa i 100% dodatku konsumcyjnego od wina.

Na pokrycie wspomnianego nowego wydatku musiałaby gmina nałożyć dalszy dodatek do podatków bezpośrednich w wysokości 9% od podatków bezpośrednich, przypisanych w sumie 67.319 K 52 g.

Chcąc uniknąć tej konieczności, postanawiła Rada miejska, za przykładem innych miast, jak Sambor, Kałusz, Stanisławów, zaprowadzić wymienione wyżej opłaty od czynszów najmu, które przy 4% wysokości przyniosłyby rocznie 6.188 K 16 gr., wobec tego, że jak się okazuje z przedłożonego przez Magistrat wykazu — suma czynszów najmu w Jaśle wynosi 154 704 K. Spodziewany dochód z tego źródła będzie jednak niższy, gdyż czynsze najmu poniżej 240 K mają być od opłaty gminnej uwolnione.

Wydział krajowy, uznając potrzebę reorganizacyi służby bezpieczeństwa publicznego w Jaśle i stwierdzając konieczność otworzenia gminie nowego źródła dochodu, na pokrycie połączoych z tem wydatków, wnosi: ·/.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy ·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o zezwoleniu gminie miasta Jasła na pobór opłaty od czynszów najmu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Falicyt i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminie miasta Jasła pozwala się pobierać przez lat dziesięć opłatę gminną od czynszów najmu każdej w obrębie miasta znajdującej się nieruchomości a podlegającej podatkowi domowo czynszowemu.

Art. II.

Opłata wynosić ma 4 halerzy od każdej zeznanej i urzędownie sprawdzonej korony czynszu najmu.

Art. III.

Opłacie tej nie podlegają mieszkańcy m. Jasła, którzy opłacają roczny czynsz najmu poniżej 240 K.

Art. IV.

Op,acie tej podlegają również mieszkania, od których czynszpotrącany jest z należącego się funkcyonaryuszowi publicznemu kwaterowego.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do przeprowadzenia poboru tej opłaty uchwali Rada miejska.

Art. VI.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie od pierwszego półrocza roku administracyjnego po jej ogłoszeniu.

§. VII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministowi spraw wewnętrznych.

Ls. 2.201/08.

We Lwowie, dnia 9. października 1908.

Alg 364

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że pobudką Wysokiego Sejmu dla powzięcia uchwały z dnia 23. września 1907 o budowie kosztem kraju publicznych zbiorników dla magazynowania ropy, była chęć sanacyi i stworzenia podstaw dla trwałego rozwoju oraz umożliwienia organizacyi przemysłu naftowego;

zważywszy, że przemysł naftowy obecnie się zorganizował, łącząc z górą 75% produkcyi ropy w krajowym Związku producentów Ropy — który to związek wniósł ofertę o dzierżawę wyż wspomnianych zbiorników do Wydziału krajowego;

zważywszy, że forma dzierżawy zbiorników wybudowanych kosztem kraju, przedstawia dla kraju więcej korzyści i gwarancyi, niż własna administracya, a Towarzystwo magazynowe dla produktów naftowych wobec powstania Związku producentów zrzekło się dobrowolnie zarządu tymi zbiornikami;

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowomu, aby przyjmując do wiadomości gotowość Gal. Tow. magazynowego dla produktów naftowych zrzeczenia się zarządu zbiornikami na ropę w Popielach, zawarł jak najrychlej kontrakt dzierżawy z krajowym Związkiem producentów ropy z możliwem jak najdalej idącem uwzględnieniem oferty tegoż Związku.

Wnioskodawca:
Długosz.

Gorayski, Stapiński, Bernadzikowski, Jedynak, Styła, Kolischer, Bis, Stefczyk, Lewakowski, Ptak, Witos, Kędzior, Cicluch, Krężel, Zamoyski.

L. s. 2.581/908.

We Lwowie, dnia 2. października 1908.

Alg 365

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej w sprawie sfinansowania kolei lokalnej z Łodygowic do Buczkowic.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z d. 1. października 1907 Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcyi pierwszeństwa kolei lokalnej Łodygowice-Buczkowice w sumie nieprzekraczającej kwoty 100.000 koron, przez wpłatę za nie w pełnej imiennej wysokości z zasobów krajowego funduszu kolejowego, pod warunkiem — między innemi — że reszta kapitału budowy tej kolei lokalnej dostarczoną będzie przez objęcie akcyi zakładowych przez interesentów i przez uzyskanie zasobów pieniężnych na podstawie przyznać się mającej przez c. k. Rząd zwłoki w uiszczaniu należytości za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa po myśli postanowień art. IX. ustawy z 31. grudnia 1894. Dz. u. p. Nr. 2. z r. 1895, względnie na podstawie gwarancyi państwa oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa.

Na podstawie tej uchwały Wysokiego Sejmu c. k. Rząd oświadczył, jak koncesyonaryusze w odnośnej petycyi twierdzą, gotowość kredytowania należytości za prowadzenie ruchu na tejże kolei w celu oprocentowania i amortyzacyi kapitału akcyjnego pierwszorzędnego do wysokości 440.000 koron, zaś interesenci prywatni oświadczyli gotowość objęcia kwoty 100.000 koron w akcyach zakładowych. Koszta wybudowania tejże kolei wynoszą wedle sprawdzonego przez c. k. Rząd kosztorysu około 680.000 koron.

Z powyższego przedstawienia okazuje sie, że zabezpieczony dotąd kapitał nominalny nie pokrywa kosztów budowy a niedobór nominalny około 40.000 koron powiększy się ponadto o całą kwotę sfinansowania akcyi pierwszorzędnych wydać się mających na podstawie kredytowania należytości za ruch tej kolei.

Pertraktacye z różnemi instytucyami finansowemi w kierunku pozbycia rzeczonych akcyi pierwszorzędnych spełzły na niczem, gdyż z powodu obecnych niekorzystnych stosunków na targu pieniężnym ofiarowano na poczet owego »nominale« zaledwie około 80%, skutkiem czego 440.000 koron nominale dałoby tylko 352.000 koron.

W tych warunkach deficyt kapitału budowy wynosiłby 40.000 + 88.000 koron, razem 128.000 koron, na które koncesyonaryusze pokrycia znaleść nie mogą, co uniemożliwiłoby wykonanie ostatecznie projektu tak bardzo dla rozwoju gospodarczego zachodniej części Podkarpacia doniosłego.

Deficyt 128.000 koron mógłby być usunięty tylko w ten sposób, gdyby Rząd zamiast pomocy udzielonej w formie kredytowania wyż wspomnianych należytości za prowadzenie ruchu na kolei, udzielił akcyom pierwszorzędnym lub obligacyom emitować się mającym bezpośredniej gwarancyi a zarazem gwarancyę tę rozszerzył na sumę reszty brakującego kapitału.

Zważywszy, że nie ma widoków, aby apatya kapitału wobec wszelakich lokacyi inwestycyjnych uległa korzystnej zmianie, a Wysoki Sejm kolej z Łodygowic do Buczkowic ze względu na ogólne interesa kraju za potrzebną i użyteczną uznał;

zważywszy, że projektowana kolej przecinająca jedną z najbardziej uprzemysłowionych okolic zachodniej Galicyi, będzie obsługiwała 3 wielkie fabryki mebli z giętego drzewa, tartak parowy kilka tartaków wodnych, nadto ma ułatwić komunikacyę kolejową z miastami Białą i Żywcem, zważywszy, że racyonalne sfinansowanie jej budowy na zasadzie, uchwalonej przez Wysoki Sejm, nie jest możliwe w czasie, dającym się obliczyć;

zważywszy, że już przez samo przyznanie ze strony Kraju kwoty tylko 100.000 zamiast 140.000 koron, żądanych przez starających się o koncesyę, a następnie przez silny wzrost kosztów robocizny i materyałów w czasie od sporządzenia kosztorysu przed kilku laty do obecnej chwili, udział interesowanych w kosztach budowy na akcye zakładowe będzie musiał podnieść się znacznie ponad zdeklarowaną pierwotnie kwotę 100.000 koron;

zważywszy, że w efekcie finansowym odnośnie do linii tak małych dla państwa nie stanowi zbyt wielkiej różnicy, czy przychodzi im z pomocą w formie zwłoki w uiszczaniu należytości ruchu czy w formie gwarancyi pożyczki pierwszeństwa;

Komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm wzywa c. k. Rząd, by w miejsce przyrzeczonej zwłoki w uiszczaniu należytości za prowadzenie ruchu na rzecz oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa na budowę kolei lokalnej Łodygowice-Buczkowice oświadczył gotowość objęcia gwarancyi państwowej na taką pożyczkę oraz przedstawił Radzie państwa odpowiedni wniosek do ustawy w ciągu roku 1909.

2) Na wypadek zapewnienia pomocy państwa dla budowy kolei lokalnej Łodygowice-Buczkowice w sposób powyższy przez ustawę państwową, Sejm zmienia uchwałę z d. 1-go października 1907 i nadaje jej następujące brzmienie:

1) Kolej lokalną z Łodygowic do Buczkowicz uznaje się ze względu na ogólne interesa Kraju za użyteczną i potrzebną.

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem Kraju akcyi pierwszeństwa kolei lokalnej Łodygowice-Buczkowice w sumie nieprzekraczającej kwoty 100.000 koron, słowami sto tysięcy koron, przez wpłatę za nie w pełnej imiennej wysokości z zasobów krajowego funduszu kolejowego, a to pod warunkami:

a) że reszta kapitału budowy tej kolei lokalnej dostarczoną będzie przez uzyskanie zasobów pieniężnych na podstawie przyznać się mającej przez c. k. Rząd gwarancyi państwowej na rzecz oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa po myśli postanowień art. IX. ustawy z 31. grudnia 1894. Dz. ust. p. Nr. 2. z r. 1895, oraz przez objęcie akcyi zakładowych przez interesentów miejscowych;

b) że wpłata na akcye pierwszeństwa, które Kraj obejmie, nastąpi wtenczas, gdy interesenci uiszczą pełną wpłatę na akcye zakładowe oraz gdy zrealizowaną zostanie pożyczka pierwszeństwa zaciągnięta na podstawie gwarancyi państwowej.

c) że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego Towarzystwa akcyjnego ułożone będą w porozumieniu i przy współudziale Wydziału krajowego;

d) że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Łodygowice-Buczkowice i

e) że budowa tej kolei jakoteż dostawy dla niej i t. p. będą rozdane o ile możności w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możności z uwzględnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności, że budowa kolei rozdana będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia oferty.

Przewodniczący:
Skołyszewski.

Sprawozdawca:
Federowicz.

L. s. 142/08. We Lwowie, dnia 17. października 1908

Alg 366

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o petycyi komitetu wykonawczego wiecu sekretarzy i urzędników kasowych i policyjnych miast objętych ustawą z r. 1896 o unormowanie płac i stosunków służbowych.

Wysoki Sejmie!

Komitet wykonawczy wiecu sekretarzy i urzędników kasowych i policyjnych miast objętych ustawą z 3. lipca 1896 Nr. 51. Dz. u. kr. wniósł do Wys. Sejmu petycyę z prośbą o polecenie Wydziałowi krajowemu, aby tenże na podstawie postanowień §. 27. ust. gmin. z 3. lipca 1896. określił dla tych gmin:

1. jednolitą kwalifikacyę;
2. etat urzędników dla poszczególnych gmin;
3. wysokość płac urzędniczych;
4. jednolity regulamin służbowy;
5. jednolity statut emerytalny;
6. niedopuszczanie emerytów wojskowych i cywilnych do ubiegania się o posady urzędników gminnych.

Petycya uzasadnioną jest tym notorycznym zresztą faktem, że stosunki służbowe i materyalne petycyonujących urzędników, zwłaszcza po mniejszych miasteczkach, są przykre i upominaniu się ich o polepszenie warunków bytu nie można odmówić słuszności.

Stosunki te jednak zostały już §§. 25. i 27. powyż powołanej ustawy gminnej z 3. lipca 1896 unormowane, stojąc na gruncie prawdziwie autonomicznym, ustawa przyznaje każdej gminie prawo uchwalania w własnym zakresie etatu i płac urzędników gminnych, jako też instrukcyi służbowych i statutu emerytalnego, a tylko na wypadek niedopełnienia tego obowiązku nadaje Wydziałowi kraj. prawo orzeczenia w porozumieniu z Namiestnictwem dla i jakich urzędników gmina ma ustanowić i o-

płacać, jeżeli więc gdziekolwiek panują pod tym względem anormalne stosunki, jedynie Wydział krajowy na podstawie powyższych postanowień ustawowych uprawnionym i obowiązanym jest do wkroczenia, a uczynić to winien co do każdej gminy oddzielnie i odpowiednio do jej stosunków, gdyż różnorodność wymagań i potrzeb służbowych, jak również ogromna różnorodność sił finansowych poszczególnych gmin miejskich objętych ustawą gmin. z 3. lipca 1896 nie dopuszcza wydania dla nich jednolitej normy.

Dlatego, wchodząc w intencyę petycyi, komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę L. s. 142 i 360 komitetu wykonawczego wiecu sekretarzy i urzędników kasowych i policyjnych miast objętych ustawą z r. 1896. przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwie rychłego załatwienia.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Doliński.

Ls. 2441/08.

We Lwowie, dnia 14. października 1908.

Alg 367

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku p. Skołyszewskiego w sprawie utworzenia dwóch posad instruktorów uprawy łozy koszykarskiej.

Wysoki Sejmie!

Nie ulega wątpliwości, iż w kraju naszym znaczne przestrzenie gruntów nadrzecznych nadają się znakomicie pod uprawę łozy koszykarskiej, dającej nietylko znaczne dochody przedsiębiorcom uprawy, ale i znaczny bardzo zarobek ludności.

Uprawa ta mogłaby się korzystnie rozwinąć na szerszą skalę, potrzeba jednak w sposób odpowiedni pouczać ludność o racyonalnej uprawie i zbiorze łozy, do czego brak należycie przysposobionych instruktorów.

Na jednem z poprzednich posiedzeń uchwalił Wysoki Sejm polecenie, by Wydział krajowy zajął się sprawą reformy nauki rolnictwa i szerzenia oświaty rolniczej wśród włościan, Komisya przeto sądzi, iż sprawę instruktorów uprawy łozy koszykarskiej możnaby poruszyć przy sposobności zajmowania się owem poleceniem, i wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek p. Skołyszewskiego w sprawie utworzenia dwóch posad instruktorów uprawy łozy koszykarskiej przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Julian Brunicki.

Ls. 2.395/908. We Lwowie, dnia 9. października 1908.

Alg 368

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie podniesienia chowu koni.

Wysoki Sejmie!

W ostatnich latach wszystkie czynniki miarodajne i fachowe z bardzo małymi wyjątkami, zgadzały się zupełnie pod względem kierunku chowu koni w naszym kraju, czego wyrazem i dowodem ankieta, zwołana przez Wydział krajowy 16. lutego 1906 roku i jej stenograficzne sprawozdanie. Największą przeszkodą do wydatnego podniesienia tej gałęzi gospodarstwa krajowego jest brak funduszów na rozwinięcie odpowiedniej pomocy hodowcom. Niedostateczna jeszcze w wielu szczegółach ingerencya czynników krajowych co do głosu stanowczego w sprawie zakupna ogierów. Za mała ilość ogierów rządowych. Za niska cena remont.

Komisya przyłącza się przeto do wniosków Wydziału krajowego z poprawką jedynie wniosku 8-go i z dodaniem dwóch wniosków mianowicie 10. i 11.

Z powodu licznych skarg uzasadnionych nierównomiernością działania różnych komisyi, licencyonujących ogiery prywatne, wskutek czego wynika nieraz szkoda dla hodowli w kraju, okazuje się konieczna potrzeba komisyi wyższej, któraby na żądanie i koszt właściciela ogiera była obowiązaną konia powtórnie oglądnąć i była uprawnioną znieść orzeczenie zwyczajnej, poprzedniej komisyi, decydując stanowczo o zdatności danego ogiera do rozpłodu. W myśl powyższego wywodu, komisya stawia wniosek 10-ty.

Wniosek 11-ty, tyczący się podniesienia ceny remont jest sam przez się jasny, gdyż kto się tylko interesuje chowem koni, wie, że za cenę płaconą dziś za remontę, chów się nie opłaca, gdyż przy wysokich wymaganiach co do kształtu i chodów, trzeba szczególnie u małego hodowcy, wychować kilka koni, zanim się jeden nada na remontę.

Wnioski zatem Wydziału krajowego z uwzględnieniem zmiany ósmego i dodania 10. i 11-go przez Komisyę przedstawiają się, jak następuje:

Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie podniesienia chowu koni.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd do przyznania stałego zasiłku państwowego w kwocie 150.000 K rocznie na premiowanie klaczy w Galicyi.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wstawienia do preliminarza budżetu krajowego na r. 1910 wydatku na premiowanie klaczy pod warunkiem przyznania na ten cel zasiłku państwowego, a to w wysokości odpowiadającej trzeciej części kwoty, przez c. k. Rząd na ten cel przyznanej.

4. Sejm wzywa c. k. Rząd do rozszerzenia kompetencyi Komitetu doradczego dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie we Lwowie w tym kierunku, by całe zakupno ogierów rządowych dla Galicyi tak w kraju jak za granicą jakoteż przyjmowanie ogierów z Radowiec było oddane w ręce tego Komitetu z głosem stanowczym.

5. Sejm wzywa c. k. Rząd, by kwotę na zakupno ogierów rządowych dla Galicyi przeznaczoną podwyższył w stosunku do kwot w innych krajach na ten cel przeznaczonych.

6. Sejm wzywa c. k. Rząd, by preliminowaną na rok 1907 w wysokości 50.000 K kwotę, przeznaczoną na premie dla hodowców za konie u nich dla armii zakupywane odpowiednio podwyższył tak, by wysokość premii za jednego konia wynosiła 200 K, i by ogólna ilość tych premii mogła być powiększoną.

7. Sejm wzywa c. k. Rząd do zniesienia ograniczenia, zawartego w reskryptach c. k. Ministerstwa rolnictwa z 4. lutego 1904 l. 1577 i z 15. marca 1905 l. 6297, a dotyczącego rasy ogierów przeznaczonych do użytku prywatnego hodowców bez wynagrodzenia

8. Sejm wzywa c k. Rząd: a) do powiększania stale corocznie w znacznej mierze ilości rządowych ogierów w Galicyi, b) do zwijania w miarę możności stacyi ogierów, c) do przeniesienia kategoryi ogierów w najem dawanych, do kategoryi dawanych hodowcom bezpłatnie, d) a natomiast do powiększania znacznego liczby ogierów, oddawanych do użytku bezpłatnego.

9. Sejm wzywa ponownie c k. Rząd do przyznania następujących udogodnień hodowcom prywatnym, biorącym w najem ogiera rządowego:

a) zwracanie całego czynszu najmu w razie udowodnienia przez hodowcę, że w czasie jednego okresu stanowienia pokryto najętym ogierem przynajmniej trzydzieści klaczy własnych lub cudzych;

b) obniżenia ceny najmu po dojściu ogiera do wieku powyżej lat dwunastu;

c) obliczania czynszu najmu ogiera nie podług procentowej 6 od ceny kupna ogiera lecz podług stopy 5 od sta od tej ceny;

d) wymiaru należytości stemplowej od kontraktu najmu ogiera nie, jak dotąd od kwoty, za którą dany ogier został kupiony, lecz od kwoty odpowiadającej rocznemu czynszowi najmu ogiera;

e) zniesienia przepisu, wedle którego musi biorący w najem ogiera ręczyć w §. 7. kontraktu najmu za zwrot całej pierwotnej ceny kupna ogiera na wypadek, gdyby z winy najmującego zginął lub okazał się do chowu niezdolnym, zastąpienia natomiast tego przepisu postanowieniem, ograniczającem obowiązek poręki do rzeczywistej wartości ogiera w odnośnej chwili.

10. Sejm wzywa c. k. Rząd do ustanowienia komisyi superarbitralnej w sprawie udzielania licencyi dla ogierów prywatnych.

11. Sejm wzywa c. k. Rząd do podniesienia ceny remont wszystkich kategoryi tak, aby najniższa cena wynosiła 800 K.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
W. Czartoryski.

Ls. 2.397/1908. We Lwowie, dnia 14. października 1908

Alg 369

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o wnioskach posłów Korola i Ptaka o zniesienie myt na drogach i mostach krajowych.

Wysoki Sejmie!

Już od szeregu lat ogólnem jest żądanie zniesienia myt na drogach krajowych. W naszym Sejmie podniesiono to żądanie po raz pierwszy w roku 1892 i odtąd żądanie to ciągle się powtarza.

Przeciwnicy myt podnoszą, że myta są bardzo przykrą przeszkodą w podróży szczególnie w zimie, podczas słoty i w porze nocnej, że one obciążają ludność nierównomiernie, bo dotykają najbardziej tych, którzy przypadkowo mieszkają w pobliżu zapory mytniczej i stąd częściej niż inni muszą ją przekraczać, że koszta administracyi i zysk dzierżawców myt pochłania znaczną część dochodu, zaczem czysty zysk osiągnięty z dochodu nie stoi w odpowiednim stosunku do ciężaru przez ludność ponoszonego, że koszta utrzymania dróg krajowych powinny być na cały kraj równo rozłożone i teraz zwłaszcza, wobec znacznie podwyższonych dodatków drogowych, wymaganie dalszej osobnej opłaty za używanie drogi nie jest usprawiedliwione i t. d.

Słuszność tych zarzutów została uznaną przez c. k. Rząd, który zniósł myta drogowe na wszystkich drogach rządowych. Zaznaczyć jednak trzeba, że Rząd uczynił to dopiero po uzyskaniu w zaprowadzonej dopłacie od biletów jazdy kolejowej nowego źródła dochodu, którem ubytek dochodu z myt z nadwyżką został zastąpiony.

Kraj nasz nie może pójść inną drogą, bo na to nie pozwala stan finansów krajowych. Dochód z myt na drogach krajowych przyniósł w 1906 roku 528.468 K, na rok 1908 preliminowano z tego źródła dochód w sumie 520.000 K. i jestto główny dochód krajowego funduszu drogowego, który według preliminarza na rok 1908 posiada dochodu ogółem tylko 610.942 K. Rozchody funduszu drogowego, wzrastające olbrzymio z roku na rok, wynosiły według zamknięcia za rok 1906. 3,637.773 K., na rok 1907 preliminowano 3,739.886 K., a na rok 1908. 5,010.761 K.

Zestawienie dochodu funduszu drogowego z rozchodem wykazuje, że nadwyżka rozchodu w sumie 4,399.819 K musi być pokrytą z dodatków do podatków, co przy wydatności tych dodatków obliczonej na 250.000 K. z jednego grosza wynosi 17·6%.

Doraźne odjęcie funduszowi drogowemu wydatnego dochodu z myt w sumie 520.000 K pociągnęłoby za sobą konieczność podwyższenia dodatków do podatków, czego uczynić niepodobna, skoro się zważy, że Wydział krajowy, znający najlepiej położenie i możność finansową kraju, niedobór tegorocznego budżetu w sumie

9,638.876 K. pokrywa doraźną krótkoterminową pożyczką, bo jest świadomy tego, że ludność obarczona ponad miarę, nie wytrzymałaby dalszego podwyższenia dodatków krajowych do podatków.

Konieczna ostrożność przeto nakazuje powstrzymać się na razie ze zniesieniem myt na drogach krajowych aż do obmyślenia i uzyskania przez kraj nowego źródła dochodu, któremby utracony dochód z myt został zastąpiony.

Dlatego w załatwieniu wniosków, wniesionych przez posłów Korola i Ptaka o zniesienie myt na drogach i mostach krajowych, tudzież petycyi gminy Siedleczki na zniesienie myta na drodze krajowej w Kańczudze, Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w stosownej chwili, kiedy stan finansów krajowych według jego uznania na to zezwoli, przedłożył Sejmowi wniosek o zniesienie myt na drogach i mostach krajowych.

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Doliński.

Ls. 2.329/1908. We Lwowie, dnia 12. października 1908.

Alg 370

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej o sprawozdaniu Departamentu V-go Wydziału krajowego za czas od 1. grudnia 1906 do 15. maja 1908 i o sprawozdaniu Pana Inspektora szpitali krajowych za lata 1907 i 1908.

Wysoki Sejmie!

W roku 1905, którym się sprawozdanie Departamentu na wstępie zajmuje, przedstawia się finansowa gospodarka bardzo korzystnie. W roku tym wydano na cele zdrowia publicznego 3,368.149 K, a jeżeli się odtrąci wpływy, to wydano istotnie kwotę 3,217.586 K. Wydatek ten jest większy od kwoty budżetem preliminowanej o 142.799 K, a od kwoty wydanej w roku 1904 większy tylko o 21.867 K. — Podnoszenie się wydatków z roku na rok jest wynikiem ustawowej konieczności i zależy w pierwszym rzędzie od zwiększonej ilości dni leczenia. W roku 1905 przyrost dni leczenia wynosił 59.068 i nietylko zupełnie usprawiedliwia niewielkie przekroczenie budżetowe, ale pozwala się domyślać, że musiały istnieć oszczędności.

Porównując to zestawienie za rok 1905 z latami poprzedniemi, widzimy, że w roku 1904 przekroczono preliminowany budżet o 415.008 K, a w roku 1903 o 356.788 K. W roku 1904 wydano o 50.444 K więcej, jak w roku 1903, a w roku 1903 o 200.850 K więcej jak w roku 1902

Z porównania tego wynika, że gospodarka funduszami krajowemi na cele zdrowotne była w roku 1905 bardzo oszczędna — Wynik ten tak korzystny powstać mógł tylko pod wpływem należytej kontroli i poprawy administracyi szpitalnej.

Że w ostatnich czasach, aż po dnie dzisiejsze gospodarka funduszami krajowemi na cele zdrowia publicznego była oszczędną, spotykamy nowy a bardzo poważny dowód w sprawozdaniu tegorocznem Komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków za 1906 i 1907, które już wydrukowane, ma być Wysokiemu Sejmowi przedłożone, a w którem na stronicy 20 i 21 jest wykazane, że w roku 1898 na cele zdrowia publicznego wydano 14·70% budżetu krajowego, a w roku 1907 tylko 13·56% tegoż funduszu, mimo ogromnego wzrostu potrzeb i wydatków, jak to w sprawozdaniach Komisyi sanitarnej zeszłego Sejmu było wykazywane.

Mimo tego tak korzystnego finansowego wyniku gospodarki w ostatnich latach Komisya sanitarna nie zapatruje się zbyt różowo na wydatki w przyszłych latach na cele zdrowia publicznego.

Z roku na rok widocznym był i jest postęp w szpitalnictwie krajowem, postęp ten jednak jak dotychczas dotyczył głównie szpitali powszechnych, których kierunek inwestycyjny nie obciążał wiele funduszu krajowego. Obecnie przychodzi kolej na szpitale krajowe, a inwestycye w nich obecnie koniecznie potrzebne, będą się

musiały bardzo niekorzystnie odbić na funduszu krajowym Komisya sanitarna jak w latach poprzednich tak i obecnie zwraca uwagę Wysokiego Sejmu, że koniecznie potrzeba zwiększyć dotacyę na cele zdrowia publicznego. Zdanie to nie jest wcale ostrzeżeniem, ale raczej ma na celu przygotowanie zawczasu Wysokiego Sejmu do tego, co nastąpić musi, jeżeli ma istnieć równowaga w gospodarstwie krajowem, jeżeli mają być zaspokojone konieczne potrzeby, które własnym naporem domagają się coraz to większych ofiar od kraju.

W obecnej chwili obraduje Wysoki Sejm w stolicy kraju wśród wzrastającej epidemii szkarlatyny. W Jarosławiu, Tarnopolu, Żółkwi i Złoczowie panuje szkarlatyna. W Buczackim powiecie istnieje epidemia tyfusu plamistego. Od północy i wschodu grozi krajowi cholera. Na znacznych obszarach kraju szczególniej w jego wschodniej części grasuje niemal nagminnie kiła, a w całym kraju rozwielmożniona gruźlica, nie mówiąc już o umysłowo chorych bez opieki, o matołkach i t. d. Brak szpitali w ogóle w kraju, brak pawilonów izolacyjnych przy szpitalach istniejących, brak w samej stolicy kraju szpitala dla chorób zakaźnych w rozmiarach dostatecznych, dotkliwie czuć się dają.

Niejednokrotnie słyszeć można zdanie, że wydatki na cele zdrowia publicznego, na opiekę nad ubogimi chorymi, nad cierpiącymi umysłowo i matołkami, to dobroczynność, jaką kraj ludności świadczy. Komisya sanitarna, świadoma swego zadania, musi się przeciw takim poglądom zastrzedz, gdyż daleką jest od jakiejkolwiek czułostkowości i tkliwości w ramach spraw dotyczących zdrowia publicznego. Sprawy te uważa jako nader doniosłe, często decydujące w ekonomicznym rozwoju kraju, a wkłady w tym dziale czynione, jako bardzo dobrą lokacyę kapitałów o wysokiem oprocentowaniu. Komisya sanitarna nie chce spraw tych wysuwać na plan pierwszy, ale nie może się zgodzić, aby pozostawały w tyle poza innemi koniecznemi potrzebami kraju, co najmniej pragnie im wyjednać równorzędność u Wysokiego Sejmu. Tylko zdrowa ludność może pracować, być wytwórczą i podatki opłacać.

Z radością słyszeliśmy słowa Jego Ekscelencyi Pana Namiestnika, który w mowie programowej położył nacisk na sprawy zdrowotne kraju.

Komisya sanitarna obecnego Sejmu solidaryzuje się z ogólnym kierunkiem i poglądami Komisyi sanitarnej poprzedniego Sejmu, pracuje bowiem na terenie, na który kwestye polityczne żadnego albo chyba bardzo nieznaczny tylko wpływ wywierać mogą. — Zaznaczywszy tę ciągłość poglądu i pracy, nie będzie wchodzić w niniejssem sprawozdaniu w szczegóły, ale pragnie zająć ogólniejsze stanowisko i zwrócić uwagę Wysokiego Sejmu na te kwestye, które mają dla kraju szersze, donioślejsze znaczenie.

W krajach koronnych austryackich stosunek ilości szpitali i ilości łóżek do ludności kraju najsmutniej przedstawia się w Galicyi. W roku 1903 było szpitali publicznych 31, prywatnych 58, a w nich 5.944 łóżek, czyli że jedno łóżko przypadało na 1.263 ludności. W Dalmacyi przypadało jedno łóżko na 1 091 ludzi, a na Bukowinie jedno łóżko na 996 ludzi. Najuboższe zatem kraje w Monarchii daleko nas prześcignęły. W ostatnich latach nastąpiła poprawa, mimo to jednak daleko nam jeszcze do zrównania się pod tym względem z Dalmacyą i Bukowiną. Zasadniczo zatem musi Komisya sanitarna doradzać obudzenie żywszego ruchu w powstawaniu szpitali, szczególniej prowincyonalnych. Wywieranie nacisku w tym kierunku na miasta i powiaty, byłoby wielce pożądane.

Zasada, że każdy powiat powinien mieć własny szpital, powinna być koniecznie w kraju przeprowadzona. Obecnie brak szpitali tak publicznych jakoteż i prywatnych w powiatach: Bohorodczany, Brzozów, Dobromil, Dąbrowa, Grybów, Kamionka, Kolbuszowa, Lisko, Limanowa, Myślenice, Mościska, Nisko, Pilzno, Podgó-

rze, Rawa, Stary Sambor, Strzyżów, Tłumacz, Zborów. W 19-tu powiatach z ludnością przeszło półtora milionową niema ani jednego łóżka szpitalnego publicznego lub prywatnego.

Budowa zakładu położniczo-ginekologicznego w Krakowie jest z wielu względów kwestyą piekącą. — Przeszło 12 lat sprawa ta jest na porządku dziennym Wysokiego Sejmu, rok rocznie widnieje w sprawozdaniach Wydziału krajowego i jak dotąd nie wyszła jeszcze ze stadyum prac przygotowawczych. Rzecz cała żółwim idzie krokiem, zawsze znajduje się jakaś kwestya, która rzecz z roku na rok odracza. Obecnie opinia prof. Rosnera co do wyboru gruntu pod budowę dała powód do zwołania komisyi złożonej z reprezentantów c. k. Rządu i kraju, która nie powzięła stanowczej decyzyi, gdyż okazała się potrzeba badań gruntu i planów przyszłości, mogących powstać budowli szpitalnych na wskazanym szpitalnym gruncie.

Kto nie pamięta z zeszłego Sejmu dyskusyi o szpitalu krakowskim, a w szczególności przemówienia p. Wodzickiego, który zajmował się okropnym stanem zakładu położniczego krakowskiego, ten niech weźmie do ręki sprawozdanie p. Inspektora szpitali za rok 1906 i przeczyta opis stosunków, jakie tam panują. Od tego czasu nic się nie zmieniło. — Komisya sanitarna zajmowała się tą sprawą wielokrotnie i przedstawiała więcej jak opłakany stan zakładu położniczego w Krakowie.

Nie dawniej jak na 14. września b. r. zwołaną była przez Wydział krajowy ankieta, która obradowała w c. k. Namiestnictwie, a miała za zadanie wyszukanie sposobów i środków, któreby zaradziły brakowi dostatecznej pomocy dla rodzących w kraju. — Sprawa pomieszczenia, wyposażenia i ilość szkół dla akuszerek była najważniejszym punktem, koło którego się dyskusya toczyła. — Okoliczność, że w oddziale położniczym krakowskim są pielęgnowane i rodzą kobiety w warunkach niemożliwych, jest jeszcze mniejszem złem, aniżeli to, że w tym oddziele jest pomieszczoną szkoła akuszerek w Krakowie, skąd rozchodzą się na cały kraj akuszerki, które się kształcą na tych wzorach, jakie w tym oddziele istnieją. To istotnie stan rzeczy, o którym milczeć nie wolno.

Kliniki uniwersyteckie w Krakowie należą do c. k. Rządu i Rząd musi się o nie troszczyć, aby były i odpowiadały wymogom. Zakłady położnicze w Austryi są krajowe, obowiązkiem kraju jest, aby takie zakłady istniały i odpowiadały chociażby tylko najniezbędniejszym wymaganiom, albowiem na tych zakładach krajowych cięży w całej Austryi serwitut, na mocy którego muszą w nich znachodzić pomieszczenie szkoły i kliniki położnicze. — W kwestyi tej niezbędną jest większa ofiarność funduszu krajowego, aby dzieło mogło być do skutku doprowadzone. W przebiegu całej sprawy nie widać należytej energii ze strony Wydziału krajowego do przyspieszenia powstania zakładu położniczego w Krakowie.

Komisya sanitarna zdaje sobie dobrze sprawę z tego, że c. k. Rząd centralny powinien przyjść krajowi z wydatną bardzo pomocą finansową i tego się kraj domagać winien, niemniej jednak i kraj musi się poczuć do spełnienia swego obowiązku, jaki wziął na siebie.

W tegorocznem sprawozdaniu Wydziału krajowego czytamy na stronicy 7. że Wydział krajowy zobowiązał się przedłożyć Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia wniosek o wyznaczenie udziału funduszu krajowego w kosztach budowy przyszłego zakładu dla położnic w Krakowie i proponuje 2.400 K od łóżka chorej i zastrzega się, co do udziału w kosztach nabycia gruntu pod budowę. Na stronicy zaś 18-tej, gdzie jest mowa o budowie pawilonu przy szpitalu w Stryju dla chorych wenerycznych w myśl wniosku p. Oleśnickiego, Wydział krajowy proponuje współudział c. k. Rządu i oblicza koszt jednego łóżka na 3.648 K.

Dobudowa w szpitalu prowincyonalnym dla chorych wenerycznych, w jakimże stoi stosunku do budowy zakładu położniczego w stolicy kraju w mieście

uniwersyteckim Wymagania zakładu położniczego, pomijając inne kwestye, już od samego przeznaczenia muszą być znacznie wyższe, aniżeli pawilonu dla chorych wenerycznych, w którym mają być tylko sale dla chorych bez ubikacyi administracyjnych.

Budowa kliniki psychiatrycznej w Krakowie, do powstania której kraj się przyczynił kwotą 50.000 koron, a nadto ofiarował grunt pod budowę, jest na najlepszej drodze i już rozpoczętą została.

W szpitalu krakowskim zostało już częściowo zaprowadzone oświetlenie elektryczne. Okazała się jednak potrzeba rozszerzenia pierwotnego projektu na instalacyę i Wydział krajowy wstawił na ten cel dodatkową kwotę 10.222 K do preliminarza budżetowego na rok 1909. Co do oświetlenia klinik w szpitalu pomieszczonych, odbywają się obecnie rokowania z c. k. Rządem, po zakończeniu pomyślnem tychże, będzie mógł być cały szpital elektrycznie oświetlony.

Dzięki ofiarności Wysokiego Sejmu jest to niewątpliwie ważny krok naprzód w szpitalu, w którym, jak ze sprawozdania p. Inspektora wynika, okazują się znaczne braki i potrzeba rekonstrukcyi i energiczniejszej konserwacyi.

W sprawie zdrojowisk czytamy, że nowela do ustawy o zdrojowiskach uchwalona przez Wysoki Sejm w r. 1907 nie uzyskała dotąd Najwyższej sankcyi. Niema atoli wzmianki, czy jakaś akcya podjęta została. Okoliczność, że nowela nie została jeszcze sankcyonowana, nie zwalnia z obowiązku zajęcia się tą sprawą, skoro raz uznanem zostało, że wpływ kraju na własne zdrojowiska jest potrzebny, a co więcej łączy się z widokami natury ogólno ekonomicznej i rozwój ich może wpływać dodatnio jako źródło dochodów dla funduszu krajowego. Pierwszym krokiem na drodze ujęcia zdrojowisk w sferę realnych zadań gospodarki krajowej, powinno być dokładne i wyczerpujące zapoznanie się z przedmiotem samym, zdanie sobie sprawy z istotnego stanu rzeczy, bo tego właściwie do dziś dnia brakuje. Dotychczasowa literatura odnosząca się do zdrojowisk krajowych powstała pod wpływem różnorakich pobudek, nie może żadną miarą stanowić dostatecznego materyału orjentacyjnego dla Władz krajowych. Cenny tylko materyał posiada Wydział krajowy w pracach ankiety, jaka w tym przedmiocie była zebrana przed dwoma laty. Materyał ten atoli odnoszący się do braków i potrzeb zdrojowisk krajowych może być dopiero należycie wyzyskany, jeżeli zostanie poprzedzony należytem zinwentaryzowaniem naszych zdrojowisk krajowych. Trzeba najpierw zdać sobie bezstronnie i wszechstronnie sprawę z tego, co w zdrojowiskach posiadamy, ująć to wszystko w jednolitą całość i w ten sposób zapoznać kraj, koła zawodowe i interesowane z przedmiotem jak dotychczas luźnym i chaotycznym.

Sprawę tą ważną należałoby powierzyć i oddać do obrobienia i przygotowania doświadczonej, zawodowo przygotowanej, krajowe stosunki dobrze znającej sile lekarskiej w łonie krajowej służby zdrowia.

Sprawę budowy zakładu dla umysłowo chorych w zachodniej części kraju jakoteż i sprawę zamknięcia rachunków funduszu budowy zakładu dla umysłowo chorych w Kulparkowie, przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi w osobnem sprawozdaniu.

O okręgach sanitarnych podaje sprawozdanie Departamentu, że w roku 1907 aktywowano okręgi w Bolesławiu, Jagielnicy, Gródku jagiellońskim, Bilczu złotem, Łomnej, Piwnicznej i Ślemieniu;

że co do okręgów w Bukowsku, Bukaczowcach, Suchej i Hussakowie rzecz jest w stadyum korespondencyi;

że wreszcie zostały w życie wprowadzone okręgi w Jazłowcu, Piwnicznej i Krzywczy;

że wobec brabu dalszych żądań, Wydział krajowy nie przedkłada osobnego sprawozdania o pomnożeniu liczby okręgów w roku 1908;

że w danym razie, gdyby w ciągu roku zaszła uzasadniona potrzeba, Wydział krajowy będzie mógł przystąpić do odnośnych zarządzeń, zwłaszcza że ma na rok 1908 uchwalony kredyt na ryczałty objazdowe i subwencye dla powiatów, a nadto z powodu wakowania kilkunastu okręgów istnieją oszczędności;

wreszcie, że Wydział krajowy w osobnem sprawozdaniu przedkłada Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy emerytalnej dla lekarzy okręgowych.

Ustęp ten sprawozdania Departamentu nie daje należytego obrazu stanu rzeczy w tej tak ważnej dla kraju instytucyi, jaką są lekarze okręgowi.

Komisya sanitarna zeszłego Sejmu badała sprawy tej instytucyi i wypowiedziała swoje zapatrywanie, kładąc między innemi nacisk na istniejący stosunek lekarzy okręgowych do Wydziału krajowego. Nie znachodzi atoli co do tej sprawy oddźwięku w sprawozdaniu Departamentu.

Z aktów Departamentu dowiadujemy się, że już po wydrukowaniu sprawozdania Departamentu otwarty został w b. r nowy okręg w Kołaczycach, prócz tego jest na widoku otwarcie czterech nowych okręgów w powiatach: Kamioneckim, Mieleckim, Podhajeckim i Bialskim.

Mimo woli nasuwa się pytanie, które budzi potrzebę zastanowienia się: co jest przyczyną, że mimo wyraźnego brzmienia ustawy, są jeszcze powiaty, w których niema jeszcze ani jednego lekarza okręgowego (Brzozów, Dąbrowa — lekarz mianowany od 2 miesięcy jeszcze nie objął posady — Kamionka strumiłowa — jedyny okręg, który został opróżniony przez przesiedlenie się lekarza — (Mielec, Przeworsk, Zborów); że w bardzo wielu powiatach jest tylko jeden lekarz okręgowy; że około 20 okręgów już otworzonych nie jest obsadzonych (Horyniec, Radgoszcz, Moszczany) (Szpital Sióstr Miłosierdzia w miejscu bez lekarza); Kuty, Hryniawa, Żabie, Dąbrowica, Sułkowice, Delatyn, Mrzygłód, Głogów, Maryampol (szpital Sióstr Miłosierdzia) Staras l, Tucholka, Ottynia, Uścieczko, Bilcze złote, Bolesław, Łomna, Ślemień?

Sprawa ujęcia w ręce Wydziału kraj. działalności lekarzy okręgowych nie postąpiła wcale naprzód od czasu ostatnich uwag komisyi sanitarnej. Lekarze okręgowi ciągle jeszcze zależą od referenta prawnika i ze strony kraju nie podlegają żadnej kontroli zawodowo lekarskiej a w czynnościach swoich urzędowych oglądają się wyłącznie na miejscowych lekarzy powiatowych i na inspekcye sanitarne Po za nominacyą, przeniesieniem, dyscyplinarnem dochodzeniem itp. Wydział krajowy nie ma zresztą z lekarzami okręgowymi jak dotychczas innej styczności, nie widzi ich przy pracy, nie ma w ogólnej akcyi czucia i nie może rejestrować wyników skierowanych ku celom asanacyi kraju.

Komisya sanitarna sądzi, że trzeba wytworzyć związek pomiędzy tą doniosłą organizacyą, a jej właściwą władzą naczelną, potrzeba z siedzib okręgów wytworzyć ścieżki do Wydziału kraj., nawiązać nici czucia wzajemnego.

Ku temu celowi niezbędnie potrzeba zorganizować ten stosunek do lekarzy okręgowych w łonie samego Departamentu. Komisya sanitarna świadoma zadań i ogromu pracy, jaki przypada w udziale Departamentowi sanitarnemu krajowemu rozumie, że rzecz ta nie mogła być odrazu na właściwe wprowadzona tory. Obecnie atoli, gdy departament ma dwie siły lekarskie, gdy lekarz młodszy w Departamencie będzie mógł zastąpić w pracy p. Inspektora Szpitali krajowych w kierunkach już wieloletniem doświadczeniem utartych, wówczas będzie mógł p. Inspektor, w którym komisya sanitarna wiele nadziei pokłada, ująć tę rzecz w swe ręce i wprowadzić na te tory, na którychby je komisya sanitarna widzieć pragnęła.

Tym sposobem lekarze okręgowi staliby się korpusem lekarskim krajowym, któryby z czasem obejmował kraj cały w jego wszystkich zakątkach.

Sprawa budowy nowych klinik uniwersytetu lwowskiego, która od lat już nie schodzi z porządku obrad Wysokiego Sejmu i o której zdawało się, że nieba-

wem załatwioną będzie, znajduje się niestety jeszcze w stadyum przygotowawczem. Ubolewać należy nad tem przewlekaniem się sprawy ze względu, iż dzieje się to ze szkodą nauki, ze szkodą uniwersytetu i wydziału lekarskiego. Psychiatra i oto-laryngologia nie mają dotąd wcale klinik; dermatologia i okulistyka mieszczą się tak, iż mogłyby służyć na przykład, jak kliniki nie powinny być umieszczone. Zauważyć ponadto należy, iż koszta budowy z roku na rok wzrastają i że w miarę odwłoki i z tej strony mogą się pojawić nowe trudności.

Wydział kraj. otrzymał w sierpniu b. r. od c. k. Rządu szczegółowe plany i kosztorysy kliniki dermatologicznej. Dotąd nie zostały one jednak zaopiniowane. Pośpiech w załatwieniu tej sprawy jest konieczny, aby plany mogłyby być jak najspieszniej przedłożone c. k. ministerstwu do ostatecznego zatwierdzenia, aby umożliwić rozpoczęcie budowy najpóźniej z wiosną 1909.

Plany klinik okulistycznej wraz z otolaryngologiczną i psychiatryczną wypracowują organa techniczne c. k. Namiestnictwa.

Przy gorącem poparciu, jakiego doznaje sprawa nowych klinik ze strony kierownika Rządu kraj., można mieć nadzieję iż będzie ona przeprowadzoną jak najspieszniej a przedewszystkiem z pokonaniem trudności, jakie nastręcza brak personalu technicznego w c. k. Namiestnictwie.

Starania wydziału lekarskiego o dodatkowe nabycie jeszcze jednej parceli gruntu, stykającej się bezpośrednio z zakupionemi pod budowę realnościami, zostały uwieńczone o tyle pomyślnym wynikiem, że Ministerstwo Skarbu uznało konieczność dokupienia tego gruntu, bez którego budowa nowych klinik byłaby niemożliwą i ofiarowało przyczynić się do zakupna połową ceny kupna.

Pomyślny ten wynik należy zawdzięczać gotowości w poparciu sprawy kierownika Ministerstwa Skarbu.

Żywimy niepłonną nadzieję, że i kraj poprze w równej mierze te usiłowania Wydziału lekarskiego i umożliwi tem samem skorzystanie z wydatnej pomocy centralnego Rządu.

W ważnej bardzo dla Wydziału lekarskiego lwowskiego sprawie a dotyczącej działu obserwacyjnego w oddziele dla umysłowo chorych szpitala lwowskiego znachodzimy w sprawozdaniu Departamentu V. odpowiedź Wydziału krajowego na motywa w petycyi Wydziału lekarskiego wniesione.

Z uwagi na doniosłość sprawy dla powstać mającej kliniki, a tem samem dla Wydziału lekarskiego; z uwagi, że kwestya należytego wyszkolenia przyszłych lekarzy w nauce o chorobach umysłowych jest obecnie nie tylko troską Wydziału lekarskiego ale i kraju, Komisya sanitarna uważa sprawę przez Wydział lekarski poruszoną jako jeszcze otwartą i sądzi, że należałoby jeszcze przeprowadzić bliższe porozumienie w tej sprawie między Wydziałem krajowym a Wydziałem lekarskim

Jak to już na początku niniejszego sprawozdania zaznaczono, sprawa budowy pawilonu zakaźnego przy szpitalu lwowskim, jest bardzo doniosłą dla miasta Lwowa i kraju, jako potężny czynnik w zapobieganiu mogących powstać epidemii.

Sprawa ta tak ważna, mimo to napotyka na trudności, albowiem miasto ofiarowuje pod budowę grunt, który ze względu na jego położenie i wynikające stąd jużto trudności techniczne, jużteż na późniejsze trudności administracyjne do tego celu się nie nadaje i Wydział krajowy przyjąć go nie mógł.

Zarząd miasta pragnie przy tej sposobności załatwić i ze sprawą oddziału zakaźnego szpitalnego połączyć własną sprawę urządzenia gminnych epidemicznych baraków. Takie połączenie różnych interesów gminy i kraju wikła rzecz niepomiernie. Wydział krajowy zwracał się w tej sprawie do c. k. Namiestnictwa o radę i pomoc, a wynikiem tego jest, że wyznaczoną została komisya złożoną

z organów Wydziału krajowego, c. k. Rządu i miasta Lwowa, która ma się w tej sprawie zebrać w najbliższych dniach i oświadczyć ostatecznie.

Komisya sanitarna sejmowa musi na tem miejscu wypowiedzieć apel do Reprezentacyi stolicy kraju, aby raczyła mieć przedewszystkiem ogólniejsze względy t. j. potrzeby kraju na uwadze i raczyła ze swą znaną patryotyczną ofiarnością dopomódz krajowi do urzeczywistnienia dzieła potrzebnego dla kraju, co tem łatwiej przyjść jej powinno, że powstanie dobrego zakładu dla chorych zakaźnych jest równocześnie pierwszorzędnym postulatem dla miasta Lwowa. Budowa tego zakładu leży wprost w interesie miasta, bo czem większy istnieć będzie oddział dla chorych zakaźnych, tem więcej takich chorych znajdzie w nim pomieszczenie i nie wytworzą się ogniska epidemiczne w mieście, tem rzadziej będzie potrzeba baraków miejskich, a tem samem zmniejszą się i koszta wydawane na ten cel w mieście. Ostatnia epidemia powinna być przestrogą!

Kraj nasz biedny zostaje zalewany napływem starej używanej odzieży, która płynie głównie z Węgier a pochodzi niemal ze wszystkich krajów koronnych a także i z zagranicy. W odzież tę, jako tanią, zaopatruje się chętnie najuboższa ludność kraju.

Jeżeli się uwzględni, że odzież ta głównie skupywana jest po umarłych, jasnem jest, że łatwo może zakażać ludność i stwierdzonem jest, że tą drogą szczególniej gruźlica łatwo się szerzyć może Wobec tego zaprowadzenie kontroli nad handlem starą odzieżą i uczynienie jej nieszkodliwą staje się rzeczą konieczną.

Sprawa ta wniesiona na porządek dzienny w poprzednim Sejmie została przesłaną Radzie zdrowia krajowej do zaopiniowania.

Obecne sprawozdanie Departamentu V. Wydziału krajowego podaje odpowiedź i wnioski c. k. Rady zdrowia krajowej do wiadomości Wysokiego Sejmu.

Komisya sanitarna sądzi, że w tej ważnej sprawie należy skorzystać z przygotowawczych prac i drogą ustawodawczą zapewnić kontrolę nad używaną odzieżą i uczynić ją dla ludności nieszkodliwą.

Po dokonanem porozumieniu z c. k. Namiestnictwem co do kwestyi rozpoczęcia badań i doświadczeń w sprawie leczenia matołków i kwestyi pokrycia kosztów tego leczenia Wydział krajowy wyasygnował 100 koron na koszta bliższego określenia okolicy w powiecie Nowotarskim, w której rzecz ma być rozpoczętą, jak niemniej na koszta wyznaczenia odpowiednich do leczenia chorych. Tym sposobem rzecz weszła w stadyum praktycznego zastosowania.

W dalszym ciągu sprawozdania Departamentu spotykamy zdanie sprawy o nowych szpitalach powszechnych w Dolinie, Nowym Sączu i Złoczowie. O szpitalach w Kosowie i Nadwórnej przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

Co się tyczy szpitala w Dolinie, to po przeprowadzeniu procesu z sąsiadem, po wielu a wielu trudnościach, po latach wyczekiwania i pertraktacyi z Władzami, szpital ten wreszcie został otwarty dla użytku chorych w dniu 12. września b. r. Przy tej sposobności musi Komisya sanitarna zaznaczyć, że powiat w Dolinie okazał bardzo wiele wytrwałości i zdobył się na wiele ofiarności w doprowadzeniu tego dzieła do skutku, co też z wielkim naciskiem podnieść należy.

Z drugiej strony mimowoli nasuwa się myśl, że w podobnych przypadkach należałoby gminom iść z wszechstronną pomocą i ułatwieniami, gdyż przykład podobny jak w Dolinie może odstraszać od chęci fundowania i budowania szpitali, których taki brak w naszym kraju. Dążność do powstawania szpitali, gdzie jest, należy ją podniecać, gdzie jej brak, rozniecać w dobrze zrozumianym interesie kraju.

Pod koniec dowiadujemy się ze sprawozdania Departamentu, że w Brzeżanach i Husiatynie roboty koło przebudowy szpitali są w pełnym toku, blizkie ukończenia, a w Tarnowie dobudowa pawilonu chirurgicznego tak daleko postąpiła, że spodziewać się należy oddania tego szpitala jeszcze w listopadzie b. r. do użytku publicznego.

Natomiast w Sanoku idą rzeczy opornie. Magistrat miasta wzbrania się od współudziału w rekonstrukcyi, do czego jest ustawowo obowiązany, a w pertraktacyach ofiarował tak małą kwotę na cel, że nie mogło przyjść do porozumienia i sprawa do ostatnich dni była jeszcze w stadyum rokowań między Wydziałem krajowym a magistratem miasta Sanoka, aż wreszcie co tylko pomyślnie załatwioną została i jest nadzieja, że roboty niebawem rozpoczęte zostaną.

Sprawa budowy pawilonu dla chorych wenerycznych przy szpitalu w Stryju od uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. marca 1907 r. do obecnej chwili, w dość długim stosunkowo czasie niedaleko została posunięta, bo zaledwie zostały wygotowane szkice uwydatniające rozmiary i rozkład sal mających pomieścić 60 łóżek. Szpital ten zaprojektowano według modelu szpitalu Virchowa w Berlinie i obliczono kosztą na 218.920 koron czyli po 3.648 K za jedno łóżko. Na podstawie tych szkiców i tego obliczenia kosztów mają się odbywać rokowania z c. k. Rządem i z powiatem.

Kwota 3.648 kor. za jedno łóżko nie zdaje się Komisyi sanitarnej wcale wygórowaną, jeżeli zważy, że w szpitalach innych krajów i za granicą bywa dwa i więcej razy wyższą (a nawet i u nas np. w Białej 7000 kor. łóżko, w szpitaliku w Horodence 5000 kor. łóżko), sądzi jednak, że nie stoi ona w żadnym stosunku do kwoty 2400 kor. przyjętej za podstawę w rokowaniach z c. k. Rządem w sprawie budowy zakładu położniczego w Krakowie, gdzie wymagania muszą być wyższe jak w szpitalu Stryjskim.

Jeżeli w obu tych sprawach będzie się miało oświadczyć c k. Ministerstwo, to odpowiedź łatwo przewidzieć taką, że sprawa pójdzie w odwłokę tak w jednym jakoteż i drugim przypadku, a tego, sądzimy, Wydział krajowy nie pragnie

O kilku ważniejszych sprawach, które były omawiane w ostatniem sprawozdaniu Komisyi sanitarnej poprzedniego Sejmu, niema w obecnem sprawozdaniu Departamentu V. wzmianki.

Dzieje się to dlatego, że te sprawy albo załatwione i ukończone zostały, albo też dlatego, że Wydział krajowy zdaje o nich sprawę w osobnych sprawozdaniach przedłożonych Wysokiemu Sejmowi.

Komisya sanitarna sądzi, że sprawy takie powinny być w sprawodaniu Departamentu V. przynajmniej o tyle regestrowane, aby to sprawozdanie mogło dawać całokształt agend działalności tegoż Departamentu. Co tem więcej jest pożądane, że Komisya sanitarna sejmowa w pierwszej linii do tego jest powołaną, aby zdała Wys. Sejmowi sprawę z całej działalności Departamentu. Sejm powinien mieć pogląd na postępy i rozwój instytucyi, które powołał do życia, jakoteż i tych, które powołać zamierza. Rejestrowanie takie ułatwiłoby także bardzo pracę Komisyi.

W myśl też tego śledziła Komisya za biegiem spraw niektórych i wspomina je o tyle, o ile się z ich tokiem zapoznać mogła.

Do takich spraw należy kwestya objęcia w zarząd kraju szpitalika dla chorób dziecięcych św. Zofii we Lwowie i powstanie kliniki pedyatrycznej Uniwersytetu lwowskiego połączonej z tymże szpitalikiem. W sprawie tej przedkłada Wydział krajowy osobne sprawozdanie.

Zniesienie ambulatoryów w spitalach prowincyonalnych zarządzone rozporządzeniem Wydziału krajowego z d. 28. września 1906, co do którego Komisya sa-

nitarna żywiła pewne obawy, czy nie zwiększy liczby dni leczenia, przyjęło się bardzo dobrze, a obawy Komisyi sanitarnej okazały się płonne, gdyż, o ile to z cyfr Departamentu rachunkowego wnosić można, na wzrost liczby dni leczenia zarządzenie to nie wpłynęło, gdyż przyrost ten z roku na rok podnosi się w granicach jednakowych Również i zarządzenie dozwalające wykonywania badań i mniejszych zabiegów operacyjnych za opłatą małej taksy szpitalnej zostaje już w szpitalach w życie wprowadzone i dozwala publiczności o skromnej i średniej zamożności korzystania z dobrodziejstwa szpitalnictwa krajowego.

O leczeniu chorych wenerycznych w powiatach kosowskim i nadworniańskim, które zostały rozszerzone i na powiaty bohorodczański i peczyniżyński, nic nie podaje sprawozdanie Departamentu V-go, chociaż dostaje miesięczne sprawozdania od c. k. Namiestnictwa o ilości leczonych chorych. Wiadomość ta tem bardziej pożądana, że fundusz krajowy pokrywa jedną trzecią część kosztów dostawy leków dla osób syfilitycznych.

Kwestya zaopatrzenia gmin w dobrą wodę nic nie postąpiła naprzód a Wydział krajowy pomija ją milczeniem. Komisya sanitarna powołuje się na oświadczenie się komisyi zeszłego Sejmu w tej sprawie, uważą ją za bardzo ważną i dla kraju doniosłą. Komisya sanitarna zeszłego Sejmu wyraziła bardzo skromne życzenia. Sądzimy, że dalsze badania tej sprawy a tem samem i zwołanie zawodowej ankiety jest koniecznie potrzebne.

Stypendya dla lekarzy będących w służbie krajowej uchwalone przez Wysoki Sejm na wniosek p. Marsa zostały jak dotąd udzielone w roku 1907 6 ciu lekarzom, z których dwaj złożyli bardzo piękne i wyczerpujące sprawozdania, stanowiące cenny materyał dla sił zawodowych Departamentu z pożytkiem dla szpitalnictwa krajowego. W roku bieżącym dano stypendya 7 lekarzom, między tem 5 ciu postawiono warunek złożenia pisemnych sprawozdań z podróży.

Spodziewać się należy, że fundusz na ten cel użyty opłaci się krajowi dobrze, podnosić bowiem będzie poziom wykształcenia lekarzy i będzie stanowić pobudkę do emulacyi i samokształcenia.

Komisya sanitarna zeszłego Sejmu wyraziła zdanie, że byłoby dla Wysokiego Sejmu rzeczą interesującą, gdyby był zaznajomiony z wynikami w kierunku oszczędności, jakie daje powołana przez przeszły Sejm instytucya lustracyi szpitali pod względem administracyjnym. W obecnem sprawozdaniu niema o tym przedmiocie wzmianki.

W sprawie tej z udzielonych nam uprzejmie aktów Departamentu możemy stwierdzić, że powołany organ miał wiele do roboty, zajmował się kwestyą uregulowania dostaw dla szpitali, urządzeniem odpowiedniem magazynów, zaprowadzaniem ksiąg, pouczaniem manipulacyi biórowej w celu wprowadzenia jednolitości postępowania, opracowywał kosztorysy konserwacyi i t. d.

Z przyjemnością stwierdzić możemy, że przez wprowadzenie do szpitalnictwa ile możności produktów krajowych został znakomicie podparty przemysł krajowy — a przez uporządkowanie i wprowadzenie jednolitości w gospodarce dotyczącej żywienia i pomieszczenia chorych osiągnął kraj poważne oszczędności. O oszczędnościach tych powiedzieć można, że nie są one jednorazowe, ale wprowadzone raz stanowią oszczędność w szeregu lat przyszłych i w tem leży ich doniosłość.

Ujęcie tych wyników w ścisłe cyfry jest trudne, mimo to starała się komisya sanitarna przynajmniej w przybliżeniu je ocenić i przyszła do przekonania, że można ocenić je w mniejszych 16 tu szpitalach prowincyonalnych na sumę . 24.000 K.
w 20 większych na . . . . . 40.000 „
w szpitalach krajowych na . . . . . 60.000 „
Razem . . 124.000 K.

Sprawa niesienia pomocy rodzącym kobietom w kraju stoi u nas w ogóle na bardzo niskim stopniu rozwoju. W niektórych powiatach zaledwie tylko 5% porodów odbywa się przy pomocy egzaminowanych akuszerek. Sprawa ta budzi usprawiedliwioną troskę Wydziału krajowego, który z własnej pobudki powołał ankietę, która obradowała w c. k. Namiestnictwie we wrześniu b. r., jak o tem już wyżej wspomniano. O tej kwestyi, którą się Wydział krajowy widocznie i gorliwie zajmuje, niema w sprawozdaniu wzmianki. Niema też wzmianki o okręgach położniczych i niewiadomo, jak się też rozwija tak potrzebna instytucya?

Niewiadomo dlaczego są powiaty, w których dotąd niema po wsiach ani jednej akuszerki gminnej lub okręgowej (Przemyśl, Stryj Rudki). Ile gmin w kraju jest pozbawionych takiej pomocy i zliczyć trudnoby było, dlaczego jednak gminy zamożne liczące do 4.000 ludności i wyżej nie czynią zadość obowiązkowi co do zapewnienia pomocy położniczej ubogim rodzącym, musi mimo woli zastanawiać?

Do takich gmin należą n. p.:

Bohorodczany stare			liczące	4151	ludności
Biała	powiat	Czortków	„	4320	„
Wiszenka	„	Gródek	„	4175	„
Chołojów	„	Kamionka	„	4086	„
Radziechów	„	Kamionka	„	4053	„
Rakszawa	„	Łańcut	„	4632	„
Pasieczna	„	Nadwórna	„	5809	„
Zakopane			„	5628	„
Kamionka wołoska	„	Rawa	„	9351	„
Uhnów			„	4487	„
Bursztyn	„	Rohatyn	„	4664	„
Rohatyn			„	7201	„
Skole miasto			„	4207	„
Otynia	„	Tłumacz	„	4955	„
Jezierna			„	6115	„
Pomorzany			„	4612	„
Ujsoły pow. Żywiec			„	4639	„

Zjazd lekarzy i przyrodników polskich, który się odbył w roku 1907, przedłożył Wysokiemu Sejmowi wnioski W tychże samych sprawach przedłożyły i inne ciała lekarskie Wysokiemu Sejmowi petycye. Nie znachodzimy o tem wzmianki.

Tegoroczne sprawozdanie p. Inspektora szpitali krajowych jest daleko obszerniejsze aniżeli poprzednie, obejmuje bowiem 136 stronic druku, podczas, gdy poprzednie liczyło ich 88. — Co do treści, to jest to bardzo obfity materyał zebrany w czasie inspekcyi szpitali. Niemal trzecia część pracy odnosi się do szpitali krajowych, reszta poświęcona jest szpitalom powszechnym prowincyonalnym, po której jest jeszcze dodatek o zakładach przez kraj subwencyonowanych.

Co do opracowania, to w ogólności należałoby powtórzyć o niem to, co komisya sanitarna poprzedniego Sejmu powiedziała o poprzedniem podobnem sprawozdaniu. — Jest to niewątpliwie cenna praca, obrobiona rzeczowo, z której widnieją poglądy stojące na wysokości dzisiejszej nauki, a co pracy tej nadaje bardzo znaczną wartość źródłową do oceny naszego szpitalnictwa.

Rzecz opracowaną była niemal w połowie przez p. Inspektora, drugą połowę opracował drugi lekarz czynny obecnie w Departamencie. Mimo to praca ta jest jednolitą, co świadczy, że ostateczna redakcya leżała w jednym ręku.

Na ogół powiedzieć można, że sprawozdanie to wykazuje nieco więcej pobłażliwości aniżeli poprzednie, oceny są mniej ostre i surowe, obrazy mniej barwnie i żywo szkicowane, natomiast badanie stanu rzeczy znacznie pogłębione. Postulaty

stawiane oględnie, może nawet zbyt skromne, starają się wyszukać pośrednią drogę między wysokiemi wymaganiami nauki a niedomogą finansową kraju.

Z materyału bardzo obfitego, zawierającego mnóstwo szczegółów, wiele myśli, wiele poglądów i wiele poruszonych kwestyi starała się komisya sanitarna wytworzyć zbiorowy obraz, który Wysokiemu Sejmowi podaje.

Jeżeli się weźmie na uwagę ogrom potrzeb i braków, jakie nasze szpitalnictwo odczuwa, jeżeli się uwzględni, że z każdym rokiem przybywają nowe braki i potrzeby, to musimy powiedzieć, że poprawa stosunków jest skromna, że zbyt wiele się nie zmieniło, i gdyby postęp dalej szedł w tem, co obecnie tempie, wielu latby jeszcze potrzeba było, aby najniezbędniejsze konieczności w tym dziale gospodarki krajowej zaspokojone być mogły.

Jeżeli atoli weźmiemy na uwagę opłakany stan funduszów krajowych, jeżeli weźmiemy na uwagę tę niedomogę finansową kraju, to musimy powiedzieć, że się zrobiło dosyć dużo, bo niewątpliwie stwierdzić można, że istnieje zwrot ku lepszemu, że z każdym rokiem więcej przybywa jak ubywa, więcej braków i potrzeb było zaspokojonych, aniżeli nowych powstało.

Zasługą wielką jest Wydziału krajowego, że skromną pomoc, jakiej szpitalnictwu krajowemu udziela, rozdziela bardzo mądrze i spieszy z pomocą tam, gdzie jej najkonieczniej potrzeba i gdzie nią najwięcej uzyskać może.

Zasłużył się i nowy kierunek wprowadzony cotylko w szpitalnictwo w latach ostatnich, albowiem usunięto wiele drobnych wadliwości, które nietyle wymagały ofiar pieniężnych, ile właściwego racyonalnego, z postępem czasu i nauki idącego kierunku.

Jako ostateczny wynik należy powiedzieć, iż istnieje jeszcze wiele potrzeb i braków, że co roku powstają nowe, że horoskop przedstawia się nie wesoły, a Wydział krajowy musi prosić Wysokiego Sejmu o wydatniejsze dotacye dla szpitalnictwa krajowego, jak to dotychczas czynił.

Aby zaznajomić Wysoki Sejm ze sprawami szpitalnictwa naszego bliżej, porusza komisya niektóre tylko bardziej żywotne kwestye.

Jak to z dat znalezionych wynika, inspekcye szpitalne odbywały się zwykle w szpitalach raz do roku i trwały zwykle w jednym szpitalu dwa dni. — Dwa razy w roku odbyto inspekcye w dwunastu szpitalach a w kilku trzy razy. O ile nam wiadomo, wszelkie inspekcye odbywały się niespodziewanie.

Komisya sanitarna zeszłego Sejmu bardzo doradzała częściejsze inspekcye, z przyjemnością dowiadujemy się, że to zosłało w życie wprowadzone i żywimy szczerą nadzieję, że fakt ten będzie miał doniosłe znaczenie.

Byłoby wielce pożądanem, aby dla ułatwienia pracy komisyi p. Inspektor na końcu sprawozdania dodawał zestawienie, któreby wykazywało, o ile istnieją dawne a powstają nowe braki, a nadto któreby wykazywało wszystko, co zostało dokonane, gdyż tym sposobem mogłby być uwidoczniony postęp, który niewątpliwie istnieje

Co do szpitali krajowych, to we lwowskim poczyniono pewne rekonstrukcye, szpital zyskał na tem niewątpliwie. W wadliwościach jednak wewnętrznych dotyczących samych oddziałów szpitalnych nie możemy zaznaczyć zmiany na lepsze, oczekuje się na usunięcie się klinik do powstać mających zakładów klinicznych.

O gwałtownej potrzebie pawilonu dla chorych zakaźnych pisaliśmy już wyżej.

Kwestya wody dla szpitala lwowskiego wymaga koniecznie zastanowienia i uregulowania. Woda pobierana z wodociągów miejskich jest zbyt droga. Oszczędność na wodzie co do ilości pomyśleć się prawie nie da, a co do jakości mogłaby być dokonaną przez wprowadzenie w użycie wody gorszej. Myśl to niebezpieczna i obosieczna, którą także podjąć trudno. — Wobec tego nie pozostaje nic innego, jak dążyć do obniżenia ceny i w tym kierunku akcyę rozwinąć, i mieć wodę jednostajną.

W szpitalu krakowskim dokonana inwestycya t. j. zaprowadzenie elektryczności jest niewątpliwie bardzo cennym nabytkiem, nie usuwa jednak zasadniczych wielokrotnie podnoszonych a i w niniejszem sprawozdaniu omawianych braków.

Wnioski, jakie Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi i kredyta, jakich dla szpitala krakowskiego żąda, odnoszą się do konserwacyi i administracyi szpitala, nie zmienią jednak opłakanego stanu, w jakim się ten szpital znachodzi.

Szpital krakowski jest w upadku i wymaga stanowczej poprawy, komisya sanitarna wnosi, aby Wydział krajowy przystąpił do opracowania planów zasadniczej rzeczowej radykalnej rekonstrukcyi.

Szpital w Kulparkowie znachodzi się w stadyum przejściowem rozszerzenia, komisya sanitarna odkłada ocenę na później, gdyż na to potrzeba czasu, aby w szpitalu tak rozrosłym i wielkim wszystko w prawidłowy ruch zostało wprowadzone.

Szpitali prowincyonalnych jest obecnie 36, ponieważ w. r. 1907 otwarto odbudowany po pożarze szpital w Złoczowie, a w lecie b. r. otwarto szpitale w Kosowie i Dolinie. W części tych szpitali poczyniono wiele ulepszeń. W Białej rozpoczęto już budowę nowego wspaniałego szpitala kosztem 714.000 koron.

Rozszerzenia, dobudowy, a nawet całe pawilony obok mniejszych przeróbek, wodociągi, urządzenia mechaniczne itp, zostały wykonane lub są w robocie w następujących szpitalach: Brzeżany, Gorlice, Husiatyn, Jarosław, Kałusz, Krosno, Sanok, Śniatyn, Stryj, Tarnów, Turka, Żywiec. Potrzebę zupełnej przebudowy szpitala Stanisławowskiego przedkłada Wydział kraj. osobno Wysokiemu Sejmowi.

Mimo to istnieje bardzo wiele potrzeb i braków w innych szpitalach.

Szpitale jasielski i podhajecki obecnie najgorsze, tworzą dwie rudery; żółkiewski, lubaczowski i bocheński domagają się wkładów najkonieczniej.

Brak funduszów w odnośnych gminach sprawia, że budowa lub rekonstrukcya napotyka na niezwalczone prawie przeszkody. Natomiast jest cały szereg szpitali, w których wkłady stosunkowo nieznaczne wystarczyłyby do usunięcia przykrych niedostatków i pozwoliłby im rozwijać się dalej pomyślnie n. p. Rzeszów, Sokal, Przemyślany, Wadowice.

W niedalekiej przyszłości mają powstać nowe zakłady kosztem powiatów jak n. p. w Bóbrce, Czortkowie, Horodence, Nadwórnie (kraj i rząd z powiatem) Mielcu, Nowym Targu, Trembowli.

Widać więc niewątpliwie od lat dwu pewien ruch i postęp na całej lini.

Jak się dowiadujemy, w roku bieżącym postarał się Wydział krajowy o drugą siłę w biurze technicznem, o inżyniera mechanika i oddał mu dział urządzeń mechanicznych prowincyonalnego szpitalnictwa w opiekę. W tym właśnie dziale były największe niedostatki; instalacye pozbawione umiejętnej opieki. popadały w ruinę której naprawa wymagała nieraz wielkich nakładów.

W urządzeniu wewnętrznem szpitali podnieść należy widoczny, chwalebny postęp w lepszem i więcej postępowem urządzeniu sal operacyjnych i w tworzeniu osobnych sal porodowych. W wielu szpitalach pobudowano i wyposażono sale operacyjne z gruntu (Śniatyn, Stryj); Tarnów dostał cały piętrowy pawilon, poświęcony chirurgii i położnictwu.

Można powiedzieć, że we wszystkich szpitalach prowincyonalnych poziom postępowania przy zabiegach operacyjnych został bardzo znacznie podniesiony; szpitale pod tym względem zacofane należą do wyjątków. To też chirurgia pięknie rozwija się w szpitalach prowincyonalnych, bywają dziś w nich dokonywane zabiegi do niedawna wykonywane tylko w szpitalach miast stołecznych i w klinikach.

Wyposażenie inwentarza przeznaczonego do użytku chorych w wielu szpitalach zmieniło się na korzyść. Budżet każdego szpitala został w ostatnich dwóch latach znacznie w tym kierunku podniesiony.

Z uznaniem należy podnieść dążenie administracyi szpitalnej do zaprowadzenia jednolitego typu w naczyniach niklowych i szklannych

Inwentarze bielizny mniej już okazują braków, bo cztery zmiany mają już nawet najbiedniejsze szpitale.

Spotykamy się też z piękną nowością tj. z funduszami wyznaczonymi na założenie ogrodów zdobiących nowe szpitale jak niemniej na utrzymanie i doprowadzenie do porządku ogrodów przy dawniejszych szpitalach. Jestto zdobycz prawdziwie kulturalna, która świadczy, że nowy duch ożywczy wstępuje w szpitalnictwo krajowe.

Żywienie chorych zdrożało wszędzie — w przecięciu na prowincyi wynosi ono w ostatnim roku na dzień i chorego 46 groszy. Przyczyna tego leży nie tylko w ogólnej zwyżce cen artykułów spożywczych, ale jest wynikiem zwiększonych wymagań chorych, żądających lepszego pożywienia, co ma miejsce szczególniej w zachodniej części kraju. Wybór potraw dozwolonych przez normę prowincyonalną żywienia, jest bardzo ograniczony. Norma jest przestarzała, nieurozmaicona. Wydanie nowej a zarzucenie szablonu administracyjnego, staje się dziś koniecznem. Należałoby rzecz tę powierzyć siłom zawodowym do opracowania.

Komisya sanitarna z pełnem przeświadczeniem może zaznaczyć, że na ogół chorym w szpitalach prowincyonalnych jest coraz to lepiej, tak dobrze pod względem leczenia jako też i opieki.

Służba niższa wciąż jest słabą stroną naszego szpitalnictwa, albowiem nie mamy prawie wcale zawodowej służby szpitalnej, w czem nas znakomicie ubiegło szpitalnictwo krajów zachodnich. Dziś wobec emigracyi zarobkowej kwestya służby staje się piekąca. Byłoby pożądanem, aby Wydział kraj. na jedną z najbliższych sesyj przygotował projekt reformy niższej służby szpitalnej, któryby uwzględniał zabezpieczenie bytu, zapewnienie stałej posady z prawem przenoszenia się z zakładu do zakładu bez utraty praw nabytych.

Zgromadzenia zakonne prowadzące gospodarstwo i opiekę nad chorymi w szpitalach prowincyonalnych, wywiązują się bez zarzutu z podjętych obowiązków; sprawozdania inspektorskie podnoszą wszędzie harmonijny stosunek z lekarzami. Obecnie jeden tylko szpital w kraju brodzki ma świecki zarząd a i ten w ciągu następnego roku najdalej zastąpiony zostanie zakonnym.

Personal lekarski w szpitalach prowincyonalnych nie uległ znaczniejszym zmianom.

Skoro już mowa o lekarzach, to Komisya sanitarna musi zwróć uwagę Wysokiego Sejmu, że w kraju coraz to więcej odczuwać się zaczyna brak lekarzy. Kierunek socyalny, jaki się ujawnia w życiu społecznem coraz to więcej doprowadził do różnych asocyacyi, które sobie zapewniają zbiorowo pomoc lekarską za bardzo niskiem wynagrodzeniem. Powstały z latami posady lekarzy miejskich, kolejowych, kas chorych, okręgowych, fabrycznych itd. itd. Skutkiem tego poziom położenia finansowego lekarzy w ogólności w kraju został bardzo znacznie w ostatnich dziesiątkach lat obniżony.

Lekarze w wielu razach nie widzą możności utrzymania się na prowincyi, a to tem więcej, ile że ułatwiona komunikacya dozwala publiczności uciekać się przy lada sposobności o poradę lekarską do miast większych.

Naturalnym wynikiem tego jest, że lekarze nie chcą wyjeżdżać na prowincyę na praktykę, nie szukają posad na prowincyi, ale trzymają się w wyczekiwaniu miast większych, gdzie się w wielkiej liczbie gromadzą.

Utrudniona egzystencya w większych miastach, wzmożona walka o byt prowadzi do tego, że wogóle młodzież nie widzi dla siebie przyszłości w zawodzie lekarskim i nie garnie się do Wydziałów lekarskich.

Na lekarzy pełniących obowiązki w służbie publicznej, spadają coraz to nowe obowiązki, coraz to nowe ciężary. Coraz to nowe rozporządzenia i polecenia władz nakazują wykonywanie nadzorów, kontroli, zestawień, raportów, przydzielają coraz nową pracę.

Lekarze na niektórych stanowiskach są już dziś obarczeni tyloma obowiązkami, że spełnianie sumienne tych obowiązków przechodzi wręcz granice fizycznej możebności. A wziąść tu na uwagę należy, że płaca lekarza na wielu stanowiskach w służbie krajowej nie może wystarczyć na utrzymanie i lekarz musi zarabiać prywatną praktyką na życie.

Że stan taki istnieje, jest rzeczą bardzo widoczną, odbija się to i na służbie zdrowia krajowej. Jak to już Komisya sanitarna poprzedniego Sejmu podnosiła, istniało kilka szpitali prowincyonalnych (Turka, Krosno, Bochnia i Kałusz), w których nie było sekundaryusza. W szpitalach tych sekundaryusze byli, a nie mogąc wyżyć, posady opuścili. Przeszło 20 posad lekarzy okręgowych nie jest w kraju obsadzonych, gdyż się lekarze na nie nie zgłaszają. W szpitalach krajowych brak praktykantów.

Ogólnie wiadomem jest, że w kraju brak jest sił lekarskich wykształconych zawodowo w psychiatryi.

Brak miejsca nie pozwala nam wyczerpać tematu, zbyt wiele czynników gra tutaj rolę.

Komisya sanitarna poczuwa się do obowiązku przedłożenia tej kwestyi Wysokiemu Sejmowi i radzi, aby Wydział krajowy kwestyę tę zbadał i zastanowił się: czy i o ile w tym kierunku jakąś akcyę podjąćby należało?

Komisya sanitarna przeszłego Sejmu wprowadziła w swym wywodzie podział szpitali prowincyonalnych na cztery kategorye dla lepszej oryentacyi, a mianowicie: na szpitale wzorowe, potrzebujące drobnych wkładów, potrzebujące wielkich wkładów i złe. Otóż co do stanu, w jakim się szpitale znachodzą, zaznaczyć należy, że widoczną poprawę i postęp.

Szpitali wzorowych w myśl sprawozdania p. Inspektora liczymy dziś w kraju 19, a mianowicie: Dolina, Gorlice, Kałusz, Kołomyja, Nowy Sącz, Przemyśl, Sambor, Skałat, Śniatyn, Stryj, Tarnobrzeg, Tarnopol, Zaleszczyki, Złoczów, Żywiec, Kosów Brzeżany, Husiatyn, Tarnów.

Szpitali, którym potrzeba drobniejszych wkładów, jest 9: Brody, Drohobycz, Jarosław, Krosno, Lubaczów, Przemyślany, Rzeszów, Sokal, Turka.

Szpitali potrzebujących większych inwestycyi jest 2: Stanisławów, Wadowice.

Zupełnie złych szpitali jest 6: w Bochni, w Jaśle, w Podhajcach, w Sanoku, w Żółkwi i w Białej.

W porównaniu do roku 1906 rzecz się przedstawia, jak to tablica wykazuje:

Szpitale prowincyonalne:							
1906 r. Szpitali 33.				1908 r. Szpitali 36.			
wzorowe	potrzebujące drobnych wkładów	potrzebujące wielkich inwestycyj	złe	wzorowe	potrzebujące drobnych wkładów	potrzebujące wielkich inwestycyj	złe
Kałusz Kołomyja Krosno Lubaczów Nowy Sącz Przemyśl Rzeszów Sambor Sokal Tarnobrzeg Tarnopol Turka Zaleszczyki	Brody Drohobycz Husiatyn Jarosław Przemyślany Skałat Śniatyn Stryj Żywiec	Brzeżany Gorlice Stanisławów Wadowice Żółkiew	Biała Bochnia Jasło Podhajce Sanok Tarnów	Brzeżany Dolina Gorlice Husiatyn Kałusz Kołomyja Kosów Nowy Sącz Przemyśl Sambor Skałat Śniatyn Stryj Tarnobrzeg Tarnopol Tarnów Zaleszczyki Złoczów Żywiec	Brody Drohobycz Jarosław Krosno Lubaczów Przemyślany Rzeszów Sokal Turka	Stanisławów Wadowice	Bochnia Biała Jasło Podhajce Sanok Żółkiew
13.	9.	5.	6.	19.	9.	2.	6.

Jeżeli się zastanowimy nad rozwojem naszego szpitalnictwa w latach ubiegłych, to mimowoli zwraca naszą uwagę bardzo znaczna różnica w tym rozwoju w ostatnich 7 latach w porównaniu do lat dawniejszych. W roku 1901 istniało w kraju 25 publicznych szpitali, a w nich 2.728 łóżek. W roku 1908 było w kraju szpitali publicznych 31, a w nich 4.077 łóżek. W wielu szpitalach był stan bardzo opłakany, wiele z nich w zupełnym upadku, a tylko niewiele w dobrym stanie. Przez lat 20 przybyło 6 szpitali nowych a w nich 1.349 łóżek. Obecnie mamy w kraju 39 szpitali (36 prowincyonalnych a 3 krajowe), a w nich 6.313 łóżek W ostatnich 7 latach przybyło w kraju nowych 8 szpitali, a w nich łóżek 2.236.

Aczkolwiek porównanie liczby nowopowstałych szpitali w tych dwu nierównych czasokresach wyraźnie wykazuje wiele szybszy rozwój szpitalnictwa w czasie ostatniej kadencyi sejmowej, to porównanie nowopowstałych łóżek jest [illegible] właściwą. — a z tego porównania wynika, że w ostatnich 7 latach przybyło krajowi niemal dwa razy tyle łóżek, co w poprzednich latach dwudziestu. Komisya sanitarna nadto sądzi, że daleko większe jeszcze ma znaczenie dźwignięcie szpitali z upadku, o czem świadczą cyfry wymownie. Szpitali złych istnieje jeszcze tylko 6, mających większe braki za ledwo 2, drobne braki okazuje tylko 9 szpitali, a wzorowych mamy 19. Każdy bezstronny stwierdzić musi, że dokonano w kraju wielkiego dzieła, a dzieło to zawdzięcza kraj kierownikowi Departamentu V., za co Mu się pełne uznanie i wdzięczność należy.

Komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Przyjmuje się sprawozdanie Departamentu V. i sprawozdanie p. Inspektora szpitali do wiadomości.

2. Wzywa się c. k. Rząd, aby umożliwił krajowi wydatną pomocą finansową budowę zakładu położniczego w Krakowie i poleca się Wydziałowi, krajowemu, aby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem co do udziału w kosztach, a wynik tych rokowań aby przedstawił wraz z wnioskami Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu aby dołożył wszelkich starań w celu doprowadzenia do skutku budowy pawilonu dla chorych zakaźnych przy szpitalu lwowskim.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby dołożył wszelkich starań w celu przyspieszenia budowy pawilonu dla chorych wenerycznych przy szpitalu w Stryju.

5. Poleca się Wydziałowi krajowemu ustanowienie w łonie Departamentu zawodowej lekarskiej kontroli nad działalnością lekarzy okręgowych.

6. Poleca się Wydziałowi krajowemu przedłożenie na najbliższej sesyi wniosków co do kontroli nad używaną odzieżą.

7. Poleca się Wydziałowi krajowemu zbadanie kwestyi poruszonej przez wydział lekarski lwowski, a dotyczącej oddziału obserwacyjnego dla chorych umysłowo w szpitalu lwowskim, w porozumieniu z wydziałem lekarskim i postawienie w tej sprawie wniosków na najbliższej sesyi.

8. Poleca się Wydziałowi krajowemu zwołanie ankiety w celu zastanowienia się nad sposobami zaopatrzenia kraju w zdrową wodę.

9. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył wnioski radykalnej rzeczowej rekonstrukcyi szpitala krakowskiego.

10. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał powody, dla których w służbie krajowej objawia się brak lekarzy.

11. Poleca się Wydziałowi krajowemu opracowanie i przedłożenie na jednej z najbliższych sesyi planu organizacyi niższej służby szpitalnej.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Mars.

LW. 106.038/1908. We Lwowie, dnia 19. października 1908.

Alg 371

Dodatkowe sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Białej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala w Białej.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 30. czerwca 1908 r. LW. 58.450/908 przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Białej do zaciągnięcia imieniem powiatu pożyczki w kwocie 318.400 K na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala w Białej.

W sprawozdaniu rzeczonem przedstawił Wydział krajowy, że koszta budowy szpitala wynosić będą kwotę 637.000 K, z której połowę po myśli ustawy z 13. lipca 1906 Dz. u. kr. Nr. 116. pokrywa fundusz krajowy a połowę powiat Bialski.

Koszta budowy według pierwszego obliczenia miały wynosić 665.000 K.

Od powyższej sumy potrącono 28.000 K a mianowicie 7.000 K jako spodziewany zwrot za materyały z mających się rozebrać istniejących budynków i 21.000 K z oszczędności, jakie powstaną wskutek zmian w planach budowy.

W ten sposób ogólny koszt budowy ustalono na 637.000 K.

Tymczasem po przeprowadzeniu rozprawy ofertowej okazało się, że zamiast spodziewanych 7.000 K z rozbiórki starych materyałów uzyska się zaledwie 2.000 K a z powodu redukcyi planów budowy da się zaoszczędzić tylko 11.000 K, te zaś dwie pozycye zwiększają ogólny koszt o kwotę 15.000 K.

Gdy nadto okazało się, że kredyt preliminowany na roboty budowlane wskutek zatwierdzenia oferty dotyczącego przedsiębiorcy musi być przekroczony o . . . . . 83.000 K
przeto ogólny koszt budowy zwiększy się o kwotę . . . . . 98.000 „
a połowa tej podwyżki wynosić będzie kwotę . . . . . 49.000 „

Wskutek tego Rada powiatowa w Białej uchwałą z dnia 10. października 1908 r. postanowiła celem pokrycia przypadającej połowy kosztów budowy szpitala powiatowego, wynoszących według nowego obliczenia 367.500 K, oprócz poprzednio uchwałą z dnia 30. maja 1908 r. objętej pożyczki w kwocie 318.400 K, zaciągnąć dalszą pożyczkę w kwocie 49.000 K w obligacyach komunalnych Banku krajowego.

Wobec powyższego stanu rzeczy, Wydział krajowy w ślad swojego sprawozdania z dnia 30. czerwca 1908 LW. 58.450/908 wnosi:

Wysoki Sejm raczy zamiast przedłożonego do LW. 58.450/1908 projektu ·/. ustawy ·/. uchwalić zmieniony obecnie projekt ustawy zezwalającej Reprezentacyi powiatowej w Białej na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 367.400 K.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca;
Dr. Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ls. 2.554/08.

We Lwowie, dnia 8. października 1908.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

1. załączony pod 1/. projekt ustawy zmieniającej postanowienia §. 3, 4, 6 11 i 12 statutu krajowego, tudzież

2. załączony pod 2/. projekt ordynacyi wyborczej sejmowej.

Wnioskodawcy:

Leo, Battaglia, Rutowski.

Ciuchciński, Bandrowski. Doliński, Federowicz, Sare, Jabłoński, Fruchtmann, Maiss, Loewenstein, Rittel, Koliseher, Jahl, Schätzel, Sala, Rayski, Marycwski, Kleski, Niementowski, Bednarski, Michałowski.

Ustawa

z dnia . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem, zmieniająca §§. 3., 4., 6.. 11. i 12. statutu krajowego z dnia 26. lutego 1861 r. tudzież ordynacyę wyborczą sejmową.

Zgodnie z uchwałą Mojego Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje;

Art. I.

Postanowienia §§. 3., 4,, 6., 11. i 12. Statutu krajowego w dotyczasowem brzmieniu znoszą się i mają opiewać, jak następuje:

§. 3.

Sejm krajowy składa się z 200 członków, a mianowicie:

I. Z 12 członków z mocy piastowanej godności, a to:

a) z trzech arcybiskupów lwowskich, księcia biskupa krakowskiego, dwóch biskupów przemyskich, biskupa tarnowskiego i biskupa stanisławowskiego; w razie wakującej stolicy arcybiskupiej lub biskupiej, administrator dyecezyi w sprawach duchownych jest członkiem Sejmu krajowego;

b) z prezesa Akademii Umiejętności w Krakowie;

c) z rektorów Uniwersytetu krakowskiego i lwowskiego tudzież rektora szkoły politegnicznej we Lwowie;

II. ze stu czterdziestu dziewięciu posłów, wybranych w powszechnem, równem, tajnem i bezpośredniem głosowaniu;

III. z trzydziestu dziewięciu posłów wybieranych przez koła zawodowe, a mianowicie:

a) z dwudziestu dwóch posłów wybieranych przez koła rolników;

b) z dwóch posłów wybieranych przez Izby adwokackie oraz Izby notaryalne;

c) z dwóch posłów wybieranych przez Izby lekarskie;

d) z jednego posła wybieranego przez Izbę inżynierską;
e) z sześciu posłów wybieranych przez Izby handlowo-przemysłowe po dwóch z każdej Izby;
f) z czterech posłów wybieranych przez Izby rękodzielnicze (Związki Stowarzyszeń przemysłowych) we Lwowie i Krakowie po dwóch z każdej Izby;
g) z dwóch posłów wybieranych przez Towarzystwa rolnicze lwowskie i krakowskie po jednym z każdego Towarzystwa.

§. 4.

Cesarz mianuje dla kierownictwa Sejmem Marszałka krajowego i jego pierwszego zastępcę z grona Sejmu. Sejm wybiera drugiego zastępcę marszałka ze swego grona.

§. 6.

Czas trwania funkcyi Marszałka krajowego i jego zastępców tudzież wybranych członków Sejmu krajowego (okres sejmowy) oznacza się na lat sześć.

Wybory posłów sejmowych nie mogą być przez wyborców sejmowych odwołane.

Po upływie zwykłego okresu sejmowego lub po wcześniej dokonanem rozwiązaniu Sejmu, niemniej w razie ustąpienia poszczególnych posłów, rozpisuje się nowe wybory.

Byli członkowie Sejmu mogą być ponownie wybrani.

§. 11.

Wydział krajowy jako zarządzający i wykonawczy organ Sejmu składa się pod przewodnictwem marszałka krajowego z ośmiu członków wybranych z łona Sejmu.

Dla kierowania Wydziałem kieruje marszałek krajowy swego zastępcę z pośród członków Wydziału krajowego.

§. 12.

Dwóch członków Wydziału krajoweco wybierają posłowie, wybrani w powszechnem głosowaniu w okręgach wyborczych od Nr. 1—43 oznaczonych w ordynacyi wyborczej wspólnie z 17 posłami kół zawodowych od lit. b—f włącznie, dwóch członków wybierają posłowie wybierani w powszechnem głosowaniu w okręgach od nr. 44—143;

jednego członka wybierają posłowie kół zawodowych pod lit. a) i g);

trzech członków wybiera całe zgromadzenie sejmowe.

Każdy taki wybór przychodzi do skutku bezwzględną większością głosów. Jeżeli nie uzyskano bezwzględnej większości głosów przy głosowaniu pierwszem i powtórnem, natenczas należy przedsięwziąć wybór ściślejszy pomiędzy temi dwiema osobami, które przy drugiem głosowaniu otrzymały największą ilość głosów.

W razie równości głosów rozstrzyga los.

Ordynacya wyborcza sejmowa.

I. O okręgach i ciałach wyborczych.

§. 1.

Uprawnieni do wyboru posłów w okręgach powszechnego głosowania tworzą w każdym okręgu wyborczym jedno ciało wyborcze, wybierające bezzwględną ilością głosów wyznaczoną na dany okręg ilość posłów.

Uprawnieni do wyboru posłów, należący w danym okręgu wyborczym do mniejszości narodowej polskiej, a względnie ruskiej, mają prawo wykonać swe prawo wyborcze w najbliższym okręgu wyborczym, w którym ciało wyborcze należy w większości swej do ich narodowości. W razie korzystania z tego prawa, będą uprawnieni do wyboru posłów wpisani do osobnych list wyborczych i tworzą w okręgu wyborczym, do którego w myśl postanowień §. 2. zostaną przydzieleni, jedno ciało wyborcze.

§. 2.

Ogółem ustanawia się 143 okręgów wyborczych, z których sześć okręgów wybiera po dwóch posłów, reszta po jednym pośle, a mianowicie:

Okręgi wyborcze.

Nr.		
1—10.	miasto	Lwów po jednym pośle.
11—18.	„	Kraków po jednym pośle.
19.	„	Przemyśl dwóch posłów.
20.	„	Tarnów dwóch posłów.
21.	„	Kołomyja dwóch posłów.
22.	„	Tarnopol: gminy: Zagrobela, Janówka Poczapińce, Draganówka dwóch posłów.
23.	„	Stanisławów i gminy Knihinin kolonia i Knihinin wieś dwóch posłów.

Nr.

24. miasto Drohobycz i gmina Rychcice dwóch posłów.

Następujące okręgi wybierają po jednym pośle:

25. Podgórze
26. Nowy Sącz
27. Rzeszów
28. Jarosław
29. Sambor
30. Stryj
31. Biała, Kęty, Andrychów
32. Chrzanów, Jaworzno
33. Wadowice, Oświęcim, Zator
34. Żywiec, Sucha, Ślemień, Maków, Jordanów, Mszana dolna
35. Nowy Targ, Zakopane, Krościenko, Limanowa
36. Wieliczka, Dobczyce, Myślenice, Gdów, Niepołomice
37. Bochnia, Wiśnicz nowy, Brzesko
38. Gorlice, Stary Sącz, Grybów, Biecz, Ciężkowice
39. Jasło, Krosno, Brzozów
40. Dębica, Pilzno, Mielec, Kolbuszowa, Ropczyce, Sędziszów
41. Tarnobrzeg, Nisko, Sokołów, Rozwadów, Rudnik
42. Łańcut, Rakszawa, Przeworsk, Leżajsk
43. Brody, Stare Brody, Hucisko brodzkie, Komorówka
44. Złoczów i gminy: Bieniów, Chmielowa, Huta werchobudzka, Telechowice, Kondratów, Nowosiółki, Opaki, Wicyń
45. Brzeżany i gminy Hucisko, Kuropatniki, Podwysokie, Rohaczyn miasto
46. Zborów, Jezierna, Kozowa, Kozłów i gminy Budyłów, Dmuchowiec, Helenków, Taurów, Teofipólka, Wiktorówka z powiatem sądowym Olesko, gminy Biały kamień, Hucisko oleskie, Usznia
47. Zbaraż, Zbaraż stary, Załoźce, Łopatyn i z pow. Zbaraż gminy: Berezowica mała, Hrycowce, Kapuścińce, Kretowce, Kurniki Iwańczańskie, Netreba, Sieniawa, Stryjówka, Tarasówka, Wołochówka, Zarudeczko, Zarudzie, z pow. sąd. Załoźce gminy: Gontowa, Huta Pieniacka, Majdan Pieniacki, Maleniska, Palikrowy, Pańkowce, Reniów, Trościaniec Wielki, z pow. sąd. Łopatyn: Romanówka, Ruda brodzka, Podmastyrek ad Hrycowola.
48. Trembowla, Budzanów, Mikulińce i z pow. sąd. Trembowla gminy: Bernardówka, Brzyczowka, Krowinka, Łoszniów, Nałuże, Ostrowczyk, Plebanówka, Pantalicha, Jodhajczyki-Justynowe, Strusów, Tiutków, Zaścinocze, Warwaryńce, z pow. sąd. Budzanów gminy: Janów, Młyniska, Słobódka Janowska, z pow. sąd. Tarnopol gminy: Stoki Wielkie, Chodaczków Wielki, Czernichów mazowiecki, Czołhańszczyzna, Kokułkowce, Łozowa, Obarzaniec, Płotycz, Seredyńce, Zabójki.

49. Skałat, Grzymałów, Podwołoczyska i gminy: Chmieliska, Hałuszyńce, Panasówka, Połupanówka, Skałat stary, Tarnoruda, Bucyki, Eleonorówka, Hlibów, Krasne, Mazurówka, Podlesie Grzymałowskie, Poznanka, Hełm, Kaczanówka, Mysłowa, Rosochowańce, Zadniszówka,

50. Czortków, Husiatyn, Kopyczyńce i z pow. sąd. Czortków gm.: Biały Potok, Byczkowce, Jagielnica, Salówka, Słobódka dziuryńska, Wygnanka, z pow. sąd. Husiatyn gminy: Liczkowce, Olchowczyk, z pow. sąd. Kopyczyńce gminy: Chorostków, Majdan.

51. Borszczów, Zaleszczyki, Horodenka, Śniatyn, Kuty, i z. pow. sąd. Tłuste gminy: Burakówka, Czerwonogród.

52. Tłumacz, Tyśmienica śródmieście 3) Ottynia, Obertyn i z pow. sąd. Tłumacz: gmina Tarnowica polna, z pow. sąd. Ottynia gminy: Bohorodyczyn, Grabicz, Hołosków, Konstantynówka, Neudorf, Uhorniki.

53. Buczacz, Monasterzyska, Potok złoty i gminy Babulińce, Dobropole, Duliby, Dźwinogród, Jazłowiec, Podlesie, Podzameczek, Żnibrody, Barycz, Dubienko, Folwarki, Huta nowa, Huta stara, Korościatyn, Puźniki, Słobódka dolna, Nowosiółka Koropiecka.

54. Podhajce, Wiśniowczyk, Rohatyn miasto (§. 3), Bołszowce i gminy z. pow. sąd. Podhajce: Bekersdorf, Białokiernica, Dobrowody, Korzowa, Koturów, Mądzelówka, Paniowice, Szwejków, Toustobaby, Uhrynów, Wolica, Zahajce, Zawadówka, z pow. sąd. Wiśniowczyk: Małowody, Rosochowaciec, Sokolniki, Sokołów, z pow. s. Rohatyn gm.: Podkamień, z pow. sąd. Bołszowce: gm. Słobódka konkolnicka, Zagórze konkolnickie, z pow. sąd. Bursztyn: gminy Ludwikówka, Wiszniów, Żurów.

55. Bóbrka, Chodorów, Żydaczów, Żurawno, Kałusz i gminy z pow. sąd. Bóbrka: Hucisko, Stare Sioło, z pow. sąd. Chodorów: Brzozdowce, z pow. sąd. Żydaczów: Ruda z pow. sąd. Mikołajów: Rozdół, z pow. sąd. Żurawno: Machliniec, Nowe Sioło, z pow. sąd. Kałusz gm.: Kałusz nowy, Ugarsthal, Landestreu, z pow. sąd. Halicz: gm. Kończaki stare, Maryampol miasto, Maryampol wieś, Meducha, Wołczków.

56. Przemyślany, Gliniany, Szczerzec, i gminy z pow. Przemyślany: Białe, Chlebowice Świrskie, Ciemierzyńce, Dunajów, Kimirz, Kopań, Majdan-Lipowiecki, Niedzieliska, Pleników, Poluchów mały, Świrz, z pow. sąd. Gliniany: Hanaczów i Hanaczówka, z pow. sąd. Szczerzec gminy: Maliczkowice, Nawarya i Siemianówka.

57. Kamionka strumiłowa, Busk, Radziechów i gminy Berbeki, Jagonia, Jazienica polska, Krzywulanka, Łany niemieckie, Obydów, Podzamcze, Majdan stary, Adamy, Budki nieznanowskie, Milatyn nowy i Huta połoniecka.

58. Żółkiew, Kulików, Mosty wielkie i gminy Kłodno wielkie, Krasiczyn, Przedrzymichy małe, Przemiwółki, Theodorshof, Dolnicz, Rożanka, Stanisłówka, Wolica, Mokrotyn-kolonia, Wiesenberg.

59. Sokal, Bełz i gminy Krystynopol, Nowy-dwór krystynopolski, Tartaków miasto, Ostrów, Sulimów, Tuszków, Waręż miasto, Witków, Worochta.

60. Rawa Ruska, Niemirów i gminy Szczerzec, Bełzec, Einsingen, Rata i z pow. sąd. Uhnów: gminy Bruckenthal, Michałówka, Tarnoszyn, Zastawie.

61. Gródek, Janów i gminy: Biała góra, Bar, Brundorf, Burgthal, Czerlany Doliniany, Ebenau, Rodatycze, Vorderberg, Wołczuchy, Domażyr, Zatoka.

62. Cieszanów, Lubaczów i gminy Chlewiska, Deutschbach, Freifeld, Horyniec, Huta różaniecka, Kadłubiska, Łukawica, Narol wieś, Nowiny Horynieckie, Ruda rożaniecka, Rudka, Wola Wielka, Burgau, Cewków, Dąbrowa, Lisie Jamy, Oleszyce, Ostrowiec.

63. Jaworów śródmieście (§. 3), Krakowiec, Radymno i gminy pow. sąd. Jaworów: Mużyłowice-Kolonia, Schumlau; pow. sąd. Krakowiec: Moosberg, Rehberg, Ruda kochanowska, Ruda krakowiecka, Wielkie Oczy; pow. sąd. Radymno: Ciemierzowice, Czerniawka, Dobkowice, Duńkowice, Koszyce, Laszki, Lutków, Michałówka, Miękus Stary, Ostrów, Skołoszów, Tupin, Zawiechów, Zamojsce.

64. Mościska, Sądowa Wisznia, Rudki i gminy pow. sąd. Mościska: Jordanówka, Krysowice, Lipniki, Lutków, Pnikut, Radochońce, Rudniki, Rustweczko, Rzadkowice, Strzelczyska, Sułkowszczyzna, Trzcieniec, Wola lacka, Zakościele; z pow. sąd. Sądowa Wisznia: Królin, Słabacz, Słowianka, Stojańce, Twierdza, Wojkowice, Zawadów; z pow. sąd. Rudki: Czernichów, Koniuszki siemianowskie, Kupnowice nowe, Milczyce, Podhajczyki, Zagórze.

65. Stary Sambor, Starasól, Medenice, Komarno i gminy pow. sąd. Starasól: Chyrów, Felsztyn, Posada Felsztyńska, Słochynie; pow. sąd. Sambor: Biskowice, Burczyce Nowe, Czukiew, Czyszki, Dąbrówka, Głęboka, Kalinów, Łanowice, Nadyby, Radłowice, Sąsiadowice, Strzałkowice, Stupnica polska, Uherce zapłat., Wolica; z pow. sąd. Łąka: Dublany, Kranzberg; z pow. sąd. Medenice: Równe, Wypuczki; z pow. sąd. Komarno: Andryanów, Buczały, Chłopy, Katorynice, Małpa, Rumno, Tuligłowy.

66. Turka, Skole z pow. sąd. Drohobycz: Borysław Tustanowice, Schodnica; z pow. sąd. Skole: Felizienthal, Karlsdorf, z pow. sąd. Podbuż: gmina Majdan.

67. Lisko, Baligród, Dobromil, Bircza, Niżankowice i gminy pow. sąd. Lisko: Beznichowa dolna, Orelec, Posada liska, Tarnawa dolna, Tarnawa górna, Poraż; z pow.

sąd. Dobromil: Kalwarya pacławska, Nowe Miasto, Nowosiółki dydyńskie, Pacław, Posada Nowomiejska; z pow. sąd. Bircza: Bognorówka, Huta Brzuska, Jasiennica sufczyńska, Korzeniec, Kuźmina, Rozpucie, Tarnawka; z pow. sąd. Przemyśl: Krasiczyn, Kruhel Mały, Łętownia, Ostrów, Ujkowice, Wyszatyce, Żurawica.

68. Sanok, Rymanów, Bukowsko i gminy sąd. pow. Sanok: Bażanówka, Dąbrówka polska, Dębna, Długie, Falejówka, Jaćmierz, Jędruszkowce, Liszna, Markowce, Mrzygłód, Pakoszówka, Pisarowce, Płowce, Pobiedno, Posada Jaćmierska, Posada Olchowska, Posada sanocka, Posada zorszyńska, Raczkowa, Strachocina, Tyrawa wołoska, Zagórz, Zarszyn; z pow. sąd. Rymanów: Besko, Bzianka, Głębokie, Jaśliska, Klimkówka, Królik Polski, Ładzin, Milcza, Mymoń, Posada Dolna, Posada Górna, Posada Jaśliska; z pow. sąd. Bukowsko gminy: Bukowsko wieś, Nadolany, Nagórzany, Niebieszczany, Nowotaniec.

69. Powiaty sądowe Biała, Kęty.
70. „ „ Oświęcim, Zator.
71. „ „ Chrzanów, Jaworzno.
72. „ „ Wadowice, Andrychów.
73. „ „ Żywiec, Milówka.
74. „ „ Krzeszowice, Liszki.
75. „ „ Kraków.
76. „ „ Podgórze, Skawina.
77. „ „ Wieliczka, Dobczyce.
58. „ „ Sucha, Maków.
79. „ „ Myślenice, Kalwarya.
80. „ „ Nowy Targ, Czarny Dunajec.
81. „ „ Jordanów, Mszana dolna.
82. „ „ Krościenko, Stary Sącz.
83. „ „ Limanowa.
84. „ „ Nowy Sącz, Muszyna.
85. „ „ Bochnia, Niepołomice.
86. „ „ Wiśnicz, Zakliczyn.
87. „ „ Brzesko, Wojnicz.
88. „ „ Radłów, Żabno.
89. „ „ Tarnów.
90. „ „ Dąbrowa.
91. „ „ Grybów, Ciężkowice.
92. „ „ Gorlice, Biecz.
93. „ „ Tuchów, Pilzno.
94. „ „ Brzostek, Dębica.
95. „ „ Frysztak, Strzyżów.
96. „ „ Jasło.
97. „ „ Żmigród, Dukla.
98. „ „ Krosno.
99. „ „ Brzozów.
100. „ „ Tyczyn.
101. „ „ Rzeszów.

102. Powiaty sądowe Mielec, Radomyśl.
103. „ „ Kolbuszowa.
104. „ „ Ropczyce.
105. „ „ Tarnobrzeg, Rożwadów.
106. „ „ Nisko, Ulanów.
107. „ „ Łańcut.
108. „ „ Sokołów, Głogów.
109. „ „ Przeworsk.
110. „ „ Leżajsk, Sieniawa.
111. „ „ Jarosław, Pruchnik.
112. „ „ Dubiecko, Dynów.
113. Reszta pow. sąd. Sanok, Rymanów, Bukowsko.
114. „ „ „ Lisko, Ustrzyki dolne, Lutowiska, Baligród, Stary Sambor.
115. „ „ „ Przemyśl.
116. „ „ „ Dobromil, Bircza, Niżankowice, Starasól.
117. „ „ „ Cieszanów, Lubaczów, Radymno.
118. „ „ „ Mościska, Sądowa Wisznia, Jaworów, Krakowiec.
119. „ „ „ Gródek, Janów, Rudki.
120. „ „ „ Komarno, Medenice, Łąka, Sambor.
121. Powiaty sądowe Lwów i Winniki.
122. Reszta pow. sąd. Rawa ruska, Uhnów, Niemirów, Bełz.
123. „ „ „ Bóbrka, Chodorów, Sczerzec.
124. „ „ „ Żydaczów, Mikołajów, Żurawno, Kałusz.
125. „ „ „ Turka, Borynia Skole.
126. „ „ „ Drohobycz, Bodbuż, Łąka, Stryj,
127. „ „ „ Dolina, Bolechów, Rożniatów.
128. „ „ „ Bohorodczany, Sołotwina, Nadwórna, Delatyn.
129. „ „ „ Wojniłów, Halicz, Stanisławów.
130. „ „ „ Tłumacz, Tyśmienica, Ottynia, Potok złoty.
131. „ „ „ Kołomyja, Gwoździec, Peczyniżyn, Obertyn.
132. „ „ „ Kosów, Kuty, Śniatyn, Zabłotów.
133. „ „ „ Borszczów, Mielnica, Zaleszczyki.
134. „ „ „ Horodenka, Tłuste, Czortków, Husiatyn, Kopyczyńce, Skałat.
135. „ „ „ Podwołoczyska, Grzymałów.
136. „ „ „ Trembowla, Budzanów, Tarnopol, Mikulińce.
137. „ „ „ Buczacz, Monasterzyska, Podhajce, Wiśniowczyk.
138. „ „ „ Rohatyn, Bursztyn, Bołszowce.

139. Reszta pow. sąd. Brzeżany, Przemyślany, Gliniany, Kozowa.
140. „ „ „ Złoczów, Kamionka str., Busk, Radziechów.
141. „ „ „ Żółkiew, Kulików, Mosty wielkie Sokal.
142. „ „ „ Zborów, Olesko, Zbaraż, Nowe Sioło.
143. „ „ „ Brody. Załoźce, Łopatyn.

W myśl postanowienia §. 1. ustęp drugi mają prawo wyborcy należący do miejscowości narodowej polskiej, a względnie ruskiej wykonać swe prawo wyborcze w następujących okręgach wyborczych:

Wyborcy, należący do mniejszości narodowej polskiej:

w pow. sąd. Kołomyja (okr. Nr. 131.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 21.,

w pow. sąd. Drohobycz (okr. Nr. 126.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 24.,

w pow. sąd. Stryj (okr. Nr. 126.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 30.,

w pow. sąd. Brody (okr. Nr. 143.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 43.,

w pow. sąd. Złoczów (okr. Nr. 140.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 44.,

w pow sąd. Brzeżany (okr. Nr. 139.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 45.,

w pow. sąd. Zborów (Nr. 142.), Kozowa (Nr. 139.), Olesko (Nr. 142.), mają prawo głosować w okręgu Nr. 46.,

w pow. sąd. Zbaraż, Nowe Sioło (Nr. 142.). Załoźce, Łopatyn (Nr. 143.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 47.,

w pow. sąd. Trembowla, Budzanów, Tarnopol, Mikulińce (Nr. 136.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 48.,

w pow. sąd. Skałat, Grzymałów, Podwołoczyska (Nr. 135.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 49.,

w pow. sąd. Czortków (Nr. 134.), Husiatyn, Kopyczyńce (Nr. 135.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 50.,

w pow. sąd. Borszczów, Mielnica, Zaleszczyki (Nr. 133.), Horodenka, Tłuste (Nr. 134.), Śniatyn, Kosów, Kuty, Zabłotów (Nr. 132.), Peczeniżyn, Gwoździec (Nr. 131.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 51.,

w pow. sąd. Tłumacz, Tyśmienica, Ottynia (Nr. 130.) Obertyn (Nr. 131.), Bohorodczany, Sołotwina, Nadwórna, Delatyn, mają prawo głosować w okręgu Nr. 52.,

w pow. sąd. Buczacz, Monasterzyska (Nr. 137.) i Potok Złoty (Nr. 130.) małą prawo głosować w okręgu Nr. 53.,

w pow. sąd Podhajce, Wiśniowczyk (Nr. 137.), Rohatyn,

Bursztyn, Bołszowce (Nr. 138.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 54.,

w pow. sąd. Bóbrka, Chodorów (Nr. 123.), Żydaczów, Mikołajów, Żurawno, Kałusz (Nr. 124.), Stanisławów, Halicz, Wojniłów (Nr. 129.), Dolina, Bolechów, Rożniatów (Nr. 127.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 55.

w pow. sąd. Przemyślany, Gliniany (Nr. 139.), Szczerzec (Nr. 123.) mają prawo głosować w okręgu Nr. 56.,

w pow. sąd. Kamionka strum. Busk, Radziechów (Nr. 140) mają prawo głosować w okręgu Nr. 57.,

w pow. sąd. Żółkiew, Kulików, Mosty wielkie (Nr. 141) mają prawo głosować w okręgu Nr. 58.,

w pow. sąd. Sokal, Bełz (Nr. 122 i 141) mają prawo głosować w okręgu Nr. 59.,

w pow. sąd. Rawa Ruska, Uhnów, Niemirów (Nr. 122) mają prawo głosować w okręgu Nr. 60.

w pow. sąd. Gródek, Janów (Nr. 119) mają prawo głosować w okręgu Nr. 61.,

w pow. sąd. Cieszanów, Lubaczów (Nr. 117) mają prawo głosować w okręgu Nr. 62.,

w pow. sąd. Jaworów, Krakowiec, Radymno (Nr. 117 i 118) mają prawo głosować w okręgu Nr. 63.,

w pow. sąd. Mościska, Sądowa Wisznia, Rudki (Nr. 116 i 118) mają prawo głosować w okręgu Nr. 64.,

w pow. sąd. Stary Sambor, Starosól, Łąka, Medenica, Sambor, Komarno, (Nr. 114 i 120) mają prawo głosować w okręgu Nr. 65.,

w pow. sąd. Turka, Borynia, Skole, Podbuż (Nr. 125 i 126) mają prawo głosować w okręgu Nr. 66.,

w pow. sąd. Lisko, Baligród, Ustrzyki dolne, Lutowiska (Nr. 114), Dobromil, Bircza (Nr. 116) Przemyśl, Niżankowice (Nr. 115) mają prawo głosować w okręgu Nr. 67.,

w pow. sąd. Sanok, Rymanów, Bukowsko (Nr. 113) mają prawo głosować w okręgu Nr. 68.

Wyborcy należący do mniejszości narodowej ruskiej

w okręgach wyborczych Nr. 1—10, mają prawo głosować w okręgu Nr. 121.,

w okręgu Nr. 19. mają prawo głosować w okręgu Nr. 115.,

w okręgu wyb. Nr. 21 mają prawo głosować w okręgu Nr. 131.,

w okręgu wyb. Nr. 22. mają prawo głosować w okręgu Nr. 136.,

w okręgu Nr. 23. mają prawo głosować w okręgu Nr. 129.

w okręgu wyb. Nr. 24. mają prawo głosować w okręgu Nr. 126.,

w okręgu wyb. Nr. 43. mają prawo głosować w okręgu Nr. 143.,

w okręgu wyb. Nr. 44. mają prawo głosować w okr. Nr. 140.,

w okręgu wyb. Nr. 45. mają prawo głosować w okręgu Nr. 139.,

w gminach wymienionych w okręgach Nr. 46—68 włącznie mają prawo głosować w tych okręgach wyborczych od Nr. 113 do Nr. 143 włącznie, do których przydzielone są powiaty sądowe, w których owe gminy leżą.

W powiatach sądowych Muszyna (Nr. 84), Grybów (Nr. 91), Gorlice (Nr. 92), Żmigród, Dukla (Nr. 97), Krosno (Nr. 98), Brzozów (Nr. 99) mają prawo głosować w okręgu Nr. 113.

W powiatach sądowych Sieniawa (Nr. 110), Jarosław, Pruchnik (Nr. 111), Dubiecko (Nr. 112) mają prawo głosować w okręgu Nr. 117.

w powiatach sąd. Lwów i Winniki (Nr. 121) mają prawo głosować w okręgu Nr. 123.

§. 3.

Jeśli pewien powiat sądowy, jako taki przydzielony został do okręgu wyborczego, to należy brać ów powiat sądowy w tych rozmiarach terytoryalnych, jakie posiadał w czasie przedsięwzięcia wyboru; w odnośny wszakże powiat sądowy nie wchodzą gminy (część gmin) wyraźnie wcielone do innego okręgu wyborczego. W razie utworzenia nowego powiatu sądowego mają aż do chwili wydania ustawy, zmieniającej ordynacyę wyborczą do Sejmu uprawnieni do wyboru w nowo utworzonym powiecie sądowym wykonywać swe prawa wyborcze w tym okręgu wyborczym, gdzie przydzielony jest ów powiat sądowy, do którego należeli przed utworzeniem nowego okręgu sądowego.

Postanowienia poprzedniego ustępu mają analogiczne zastosowanie także do gmin (części gmin).

Jeżeli z miastem (miasteczkiem), które jako takie lub jako śródmieście wcielone jest w pewien okręg wyborczy, łączą się inne miejscowości (części miejscowości) w jedną gminę miejscową, wówczas tylko uprawnieni do wyboru z samego miasta (miasteczka), wybierają w swym okręgu wyborczym, o ile cała gmina miejscowa nie jest w dodatku wyraźnie przydzielona do odnośnego okręgu wyborczego.

§. 4.

Każda gmina miejscowa i każda wymieniona część gminy (miejscowość, okręg miejski, miasta), jest miejscem wyboru.

Gminy miejscowe, które wedle ostatniego powszechnego spisu ludności liczą 500 lub mniej mieszkańców, mogą być w drodze rozporządzenia politycznej władzy krajowej złączone z najbliżej położonemi gminami tego samego okręgu wyborczego w grupy wyborcze.

Poszczególne takie gminy mogą być także przydzielone do najbliższych ponad 500 mieszkańców liczących gmin. W obu

jednakże wypadkach nie mogą tworzące jedną grupę gminy liczyć razem ponad 2.000 mieszkańców.

Przy rozporządzeniach w duchu powyższego ustępu należy trzymać się zasady, ażeby miejsce wyboru tak było obrane, iżby wyborcy dostać się tam mogli bez nadmiernej straty czasu.

Zarządzenia, wydane w myśl drugiego ustępu, należy ogłosić w interesowanych gminach w przyjęty tam sposób, równocześnie z rozpisaniem wyborów.

§. 5.

Rolnicy, wybierający posłów z koła zawodowego III a, będą podzieleni na trzy okręgi wyborcze, a mianowicie:

1. Okręg krakowski, obejmujący posiadaczy gruntowych dawnego obwodu krakowskiego wadowickiego, tarnowskiego, sądeckiego, rzeszowskiego, sanockiego i przemyskiego, którzy razem wybierają 10 posłów.

2. Okręg lwowski, obejmujacy posiadaczy gruntowych dawnego obwodu lwowskiego, brzeżańskiego, złoczowskiego i tarnopolskiego, którzy razem wybierają 6 posłów.

3. Okręg stanisławowski, obejmujący posiadaczy gruntowych dawnego obwodu stanisławowskiego, stryskiego, samborskiego, czortkowskiego, i kołomyjskiego, którzy razem wybierają 6 posłów.

Miejscem wyboru w okręgu krakowskim jest miasto Kraków.

Miejscem wyboru w okręgu lwowskim jest miasto Lwów.

Miejscem wyboru w okręgu stanisławowskim jest miasto Stanisławów.

Siedemnastu posłów kół zawodowych III lit. *b*—*g* włącznie wybierają reprezentacye zawodowe uprawnione w myśl §. 3. Statutu krajowego do wyboru posłów do Sejmu wedle postanowień swoich statutów co do wyboru przewodniczących. Posłami do Sejmu mogą być jednak wybierane także osoby, nie należące do danych zawodów.

II. O prawie wyborczem i wybieralności.

§. 6.

W okręgach powszechnego głosowania, uprawnioną do wyboru posła jest każda osoba płci męskiej, jeżeli w dniu rozpisania wyborów:

a) jest obywatelem austryackim;

b) ukończyła 24 lat życia;

c) nie jest wyjętą ani wyłączoną od prawa wyborczego wedle ordynacyi sejmowej i

d) w dniu rozpisania wyborów ma swe mieszkanie przynajmniej od roku w gminie (obszarze dworskim), w której prawo wyborcze ma być wykonanem. Osoby płci żeńskiej są uprawnione do wyboru, jeżeli prócz powyższych wymogów:

a) opłacają bądź jakiekolwiek podatki bezpośrednie, bądź pozostają w służbie publicznej kraju, państwa, powiatów lub gmin;

b) albo mają stopień akademicki doktora, magistra farmacyi lub też są uprawnione do pobierania studyów akademickich w charakterze słuchaczek zwyczajnych lub nadzwyczajnych.

Wybieralną na posła jest każda osoba mająca obywatelstwo austryackie, jeżeli ukończyła 30 lat życia i nie jest wyjętą, ani wyłączoną wedle postanowień niniejszej ordynacyi wyborczej.

Uprawnieni do głosowania będą wpisani do listy wyborczej w każdej miejscowości wyboru (§. 4). Dla wyborców uprawnionych do głosowania w okręgach swej większości narodowościowej będą sporządzone osobne listy wyborcze, w które wpisani będą uprawnieni na swe żądanie (§. 1. ustęp drugi i §. 3.).

W grupie kół zawodowych III a uprawnionymi do głosowania są rolnicy, opłacający ze swoich posiadłości gruntowych co najmniej 150 koron rocznie tytułem państwowego podatku gruntowego.

W grupach kół zawodowych III *b*—*g* włącznie uprawnionymi do głosowania są wszyscy uprawnieni do głosowania przy wyborze przewodniczących danych Izb, Związków i stowarzyszeń zawodowych.

W grupie kół zawodowych III *a*—*g* włącznie wymagane są nadto ogólne warunki prawa wyborczego i wybieralności powyżej określone.

§. 7.

Prawo wyborcze może być wykonywane tylko osobiście. Kobietom wolno głosować także przez mężów. Każdy uprawniony do wyboru ma tylko jeden głos.

Uprawniony do wyborów, w okręgach powszechnego prawa głosowania, wykonywa swe prawo wyborcze w gminie, w której w dniu rozpisania wyborów ma przynajmniej od roku stałą siedzibę. Jeżeli w danej gminie jest więcej okręgów wyborczych, wykonywa uprawniony swe prawo wyborcze w tej dzielnicy gminy, w której mieszka w czasie rozpisania wyboru.

Jeżeli uprawniony do wyboru, korzysta z prawa służącego wyborcom mniejszości narodowej polskiej lub ruskiej, wówczas głosuje także w gminie, w której w dniu rozpisania wyborów ma przynajmniej od roku stałą siedzibę.

Osoby zamieszkałe na obszarze dworskim wykonują swe prawo wyborcze w tej gminie, z którą obszar dworski sta-

nowi jedną miejscowość. W razie wątpliwości, lub gdy wypadek powyższy nie zachodzi, oznaczy polityczna Władza krajowa tę gminę miejscową, w której mieszkańcy obszaru dworskiego mają wykonywać swe prawo wyborcze.

Jeśli uprawniony do wyboru w dniu rozpisania wyboru przynajmniej od roku posiadał więcej miejsc zamieszkania, to dla wykonania prawa wyborczego jest to miejsce zamieszkania rozstrzygające, w którem on w czasie rozpisania wyborów piastuje publiczny urząd, lub też — o ile ów warunek nie zachodzi — ma siedzibę swej działalności zawodowej, albo — skoro i to kryteryum nie da się zastosować — gdzie w oznaczonym czasie znajduje się główne miejsce zamieszkania w kraju.

Jeśli rozstrzygnięcia nie można wydać po myśli istniejących postanowień, wolno uprawnionemu do wyboru swobodnie oznaczyć, w której gminie mieszczącej w sobie jego miejsce zamieszkania, chce wykonać swe prawo wyborcze.

§. 8.

Pozostający w stałej lub czasowej czynnej służbie oficerowie, duchowni, wojskowi, gażyści bez klasy rangi i osoby stanu żołnierskiego siły zbrojnej, względnie żandarmrryi, wliczając również czasowo urlopowanych — nie mogą ani wybierać ani być wybrani.

Od wybieralności włączeni są nadto wszyscy, w stałej lub czasowej czynnej służbie pozostający urzędnicy siły zbrojnej.

Nie doznaje wszakże ograniczenia wybieralność tych przynależnych do siły zbrojnej, którzy z powodu ustawowego obowiązku odbywania ćwiczeń wojskowych (służbowych) znajdują się w danej chwili w służbie czynnej.

§. 9.

Od prawa wyboru i wybieralności są wykluczeni:

1. Wszystkie osoby, pozostające pod władzą ojcowską, opieką lub kuratelą.

2. Ci, który pobierają zaopatrzenie ubogich z funduszów publicznych lub gminnych, lub też w roku bezpośrednio poprzedzającym wybór, zaopatrzenie takie pobierali, lub którzy wogóle są ciężarem dla dobroczynności publicznej.

Nie należy wszakże ze względu na prawo wyborcze uważać za takie zaopatrzenie, ani za akt dobroczynności publicznej: wsparć z kas chorych, rent z powodu wypadku, starości lub nieudolności do pracy, bezpłatnego utrzymania w publicznych zakładach leczniczych, uwolnienia od opłaty szkolnej, udzielenia środków naukowych, lub stypendyów, ani też zapomóg z powodu klęski.

3. Osoby, do których majątku otworzono konkurs, aż do chwili jego ukończenia, a jeśli dłużnik jest kupcem, aż do od-

zyskania napowrót zdolności do praw określonych w §. 246. ordynacyi konkursowej z 25. grudnia 1868 Dz. u. p. nr. 1. ex 1869.

4. Osoby, które z powodu zbrodni lub z powodu przekroczenia kradzieży, sprzeniewierzenia lub udziału w nich, oszustwa, stręczenia do nierządu, (§§. 460, 471, 463, 464, 512, u. k.), z powodu oznaczonych w paragrafie 1. ustawy z dnia 28-go maja 1881 Dz. u. p. Nr. 47. i w §. 1. ustawy z 25-go maja 1883 Dz. u. p. Nr. 78 — czynów karygodnych, lub z powodu przekroczenia z §§. 1, 2, 3, 4. i 5. przedostatni ustęp ustawy z 24-go maja 1885 Dz. u. p. Nr. 89 skazane zostały na karę.

Ten skutek zasądzenia ustaje co do zbrodni wliczonych w §. 61. 1 do 10 ustawy z d. 15-go listopada 1867. Dz. u. p. Nr. 131. z końcem kary; co do innych zbrodni do upływie lat 10, jeśli winny skazany został co najmniej na karę lat pięciu, zresztą po upływie lat pięciu, co do innych zaś przytoczonych wyżej czynów karygodnych po upływie lat trzech od ukończenia kary.

5. Osoby, które skazane zostały na karę z powodu przekroczenia §§. 45, 47, 48 i 49 ustawy wojsk. z dnia 11. kwietnia 1899, dz. u. p. Nr. 41, — na przeciąg lat trzech od ukończenia kary.

6. Osoby, które z powodu przekroczenia przeciwko ustawowym postanowieniom karnym, wydanym dla ochrony wolności wyborczej sądownie skazane zostały na karę, jeśli ów czyn popełnionym sostał przy wyborach do Izby posłów Rady państwa lub Sejmu.

7. Osoby które oddane zostały pod nadzór policyjny lub do zakładu robót przymusowych, aż po upływie lat trzech po wygaśnięciu nadzoru policyjnego, względnie po wypuszczeniu z zakładu robót przymusowych.

8. Osobom, którym przez sądy odjętą została ojcowska władza nad dziećmi, dopóki owe dzieci pozostają pod cudzą opieką, w każdym razie w ciągu lat trzech po sądowem zarządzeniu.

9. Osoby, które z powodu opilstwa lub nałogowego pijaństwa na podstawie u. k. lub innych postanowień ustawowych więcej niż dwukrotnie skazane zostały na karę aresztu, na przeciąg lat trzech od chwili ukończenia tej kary.

III. O rozpisaniu i przygotowaniu wyborów.

§. 10.

C. k. Namiestnik oznaczy dnie wyborów w ten sposób, iżby wszystkie potrzebne przygotowania przed nadejściem takiego dnia były ukończone.

Rozpisanie powszechnych wyborów na Sejm krajowy ma być w ten sposób przeprowadzone, iż naprzód mają być wybrani w ciągu 2 po sobie następujących dni wszyscy posłowie z powszechnego głosowania, a następnie w dalszym dniu wszyscy posłowie z kół zawodowych.

Rozpisanie wyborów należy podać do wiadomości za pośrednictwem urzędowej gazety krajowej i plakatami we wszystkich gminach i miejscach wyboru w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem.

Rozpisanie poszczególnych wyborów uzupełniających należy ogłosić w urzędowej gazecie krajowej i plakatami w gminach i miejscach wyboru okręgu wyborczego.

§. 11.

Uprawnieni w okręgach powszechnego głosowania do wyboru w poszczególnych gminach łącznie z uprawnionymi do wyboru obszaru dworskiego, który ewentualnie w myśl §. 6. 2. ustęp, wziąć należy w rachubę, będą przez naczelnika gminy (burmistrza) w alfabetycznym porządku z podaniem charakteru, mieszkania wpisani do specyalnych list wyborczych.

Jeżeli uprawnieni do wyboru w jednej gminie wybierają w różnych okręgach wyborczych, należy do każdej części gminy, przydzielonej do pewnego okręgu wyborczego sporządzić odrębną listę wyborczą.

Podobnie, jeżeli czynność wyborcza w obrębie jednej gminy dokonywa się w kilku lokalach wyborczych (§. 16. ust 4.), do których przydziela się wyborców, według ich terytoryalnej przynależności, należy listę wyborczą sporządzić odrębnie dla każdego z odnośnych terytoryalnych obszarów gmin.

Jeżeli uprawnieni do wyborów z kilku gmin wybierają w miejscu wyboru grupy wyborczej, to listy listy wyborcze poszczególnych gmin miejscowych, zestawione jako listy częściowe, tworzyć winny podstawę czynności wyborczej, tak jednak, aby nie potrzeba było sporządzać z nich jednej listy wspólnej. Listy wyborcze zakładać należy conajmniej w dwóch egzemplarzach, z których jeden po ukończeniu czynności wyborczej pozostanie w ewidencyi u naczelnika gminy, a z końcem każdego roku przez ośmiodniowy termin, który należy ogłosić, będzie wyłożony do przejrzenia dla każdego.

Te postanowienia odnoszą się również do osobnych list wyborczych dla wyborców mniejszości narodowej (1. i §. 5).

§. 12.

Po sporządzeniu listy wyborczej winien naczelnik gminy oba jej egzemplarze jak niemniej oba egzemplarze wyborców mniejszości narodowej przedłożyć swojej bezpośrednio przełożonej państwowej politycznej władzy. Dla miast z własnym statutem, wyjąwszy stolicę kraju, wyznacza polityczna władza krajowa starostwo, które ma przeprowadzić zbadanie list

wyborczych i rozsrzygać reklamacye; tej władzy ma naczelnik gminy przedłożyć listy wyborcze.

Państwowa władza polityczna winna dostrzeżone usterki w liście wyborczej sprostować z urzędu i jeden egzemplarz sprostowanej listy zwrócić naczelnikowi gminy, ten zaś winien listę wyłożyć do dowolnego przeglądu na dni czternaście w lokalu urzędowym gminy codziennie przez czas, który oznacza władza polityczna, a który należy publicznie ogłosić i wyłożenie listy wyborczej podać do publicznej wiadomości z wyznaczeniem czternastodniowego terminu reklamacyjnego, który się ma liczyć od dnia dokonanego ogłoszenia. Jeśli uprawnieni do wyboru z jednej gminy wybierają w różnych okręgach wyborczych(§. 11. ustęp drugi, zdanie pierwsze), to listy wyborcze wyłożyć należy w obrębie odnośnych okręgów wyborczych.

W gminach, liczących ponad 5.000 mieszkańców winna być lista wyborcza co dnia przynajmniej na ośm godzin wyłożona do przejrzenia; przytem należy listę wyborczą w czas odbić w dostatecznej liczbie egzemplarzy i każdemu od początku terminu reklamacyjnego na żądanie wydawać za zwrotem przypadających za egzemplarz kosztów sporządzenia.

Kto się domaga wydania mu egzemplarza odbitej listy wyborczej, ma o tem donieść naczelnikowi gminy w ciągu dni ośmiu po rozpisaniu wyboru; uskutecznione zgłoszenie obowiązuje zgłaszającego do odbioru i opłacenia kosztów sporządzenia przypadających na zamówione egzemplarze list wyborczych.

Zgłoszenia nadchodzące po upływie tego czasu nie będą uwzględniane.

W ciągu dalszych dni ośmiu należy złożyć 50% przypuszczalnych kosztów sporządzenia u naczelnika gminy, w przeciwnm bowiem razie zgłoszenie będzie bezskuteczne.

Resztę kosztów należy uiścić przy odbiorze listy, a w razie nieodebrania listy przez zamawiającego, mogą być one ściągnięte także w drodze egzekucyi politycznej.

Pod tymi samymi warunkami wydać należy każdemu na żądanie również dodatki do listy wyborców.

§. 13.

Osoby, którym w odnośnem ciele wyborczem przysługuje prawo wyborcze, mogą reklamacyę przeciwko liście wyborczej z powodu wciągnięcia nieuprawnionych do wyboru, lub nie wciągnięcia uprawnionych do wyboru, wnosić ustnie lub pisemnie u naczelnika gminy. Jeśli zażądane zostanie wykreślenie kogoś wpisanego do listy wyborczej, to należy do niego wystosować zawiadomienie, aby miał sposobność ustnie lub pisemnie złożyć w przeciągu 24 godzin oświadczenie w tej

sprawie wobec naczelnika gminy lub władzy powiatowej do rozstrzygnięcia.

Przeciwko orzeczeniu starostwa w sprawie reklamacyi może ten, kto wniósł reklamacyę, lub osoba, do której odnosi się wydane rozstrzygnięcie, wnieść w przeciągu dni trzech odwołanie do politycznej władzy krajowej.

Rozstrzygnięcie politycznej władzy krajowej jest w każdym wypadku ostateczne. Reklamacye i odwołania wniesione po upływie terminu należy jako spóźnione odrzucić. Reklamacye należy w każdym poszczególnym wypadku wnosić oddzielnie, jeżeli reklamacyę wnosi się z powodu opuszczenia uprawnionego do wyboru, należy do niej dołączyć dokumenty potrzebne dla wykazania uprawnienia danej osoby do wyboru. Reklamacye i odwołania, w których nie przestrzegano tych przepisów, należy a limine odrzucić. Dokumenty potrzebne dla wykazania uprawniena do wyboru, wolne są od stempla. Jeśli rozstrzygnięcie czyni zadość żądaniu reklamacyi, ma państwowa władza polityczna wykazana w trzecim ustępie przeprowadzić odpowiadające rozstrzygnięciu sprostowania listy wyborczej.

Pomijając ten wypadek, ma być licząc od chwili ogłoszenia listy wyborczej (§. 12. ustęp drugi) sprostowanie listy wyborczej przedsiębrane tylko o tyle, że państwowa władza polityczna aż do 24 godzin przed terminem wyborów obowiązana jest wykreślić z listy wyborczej te wciągnięte do niej osoby, u których zaszła lub dodatkowo na jaw wyszła utrata austryackiego obywatelstwa lub też okoliczność uzasadniająca w myśl §§. 8. i 9. wyłączenie lub wykluczenie od uprawnienia wyborczego.

O przedsięwziętych przez państwową władzę polityczną sprostowaniach listy wyborczej należy uwiadomić naczelnika gminy, aby owe sprostowania przeprowadzone być mogły także w egzemplarzu listy, znajdującym się w przechowaniu w urzędzie gminnym.

§. 14.

Skoro tylko lista wyborcza po rozstrzygnięciu w sprawie reklamacyi została sprostowana, winna państwowa władz polityczna, wskazana w §. 12. ust. 1., a dla danego miejsca wyboru właściwa, wystawić wyborcom karty legitymacyjne dla wyboru posłów. Jeśli gminy należące do rozmaitych powiatów politycznych, złączone zostaną w grupy wyborcze (§. 31), to listy wyborcze tych gmin po ukończeniu postępowania reklamacyjnego, przesłać należy celem sporządzena kart legitymacyjnych tej państwowej władzy politycznej, której podlega miejsce wyboru.

Karty legitymacyjne zawierać będą numer bieżący odnośnej listy wyborczej, miejsce, dzień i godzinę rozpoczęcia

czynności wyborczej, jakoteż godzinę zakończenia oddawania głosów, nakoniec nazwisko i miejsce zamieszkania uprawnionego do wyboru.

W miastach z własnymi statutami można naczelnikowi gminy poruczyć sporządzenie kart legitymacyjnych.

Wyborcom należy karty legitymacyjne doręczać do mieszkania; doręczenie może być poruczone naczelnikowi gminy

Należy także wezwać wyborców w przyjęty w danem miejscu sposób, aby w wypadkach, gdyby z jakiejkolwiek przyczyny najpóźniej na 24 godzin przed dniem wyboru karty legitymacyjne nie zostały im doręczone, odebrali je sami osobiście w miejscu wskazanem w ogłoszeniu.

W miejsce zgubionych kart legitymacyjnych, winna władza powołana do sporządzenia pierwotnej karty. wystawić uprawnionemu do wyboru na jego żądanie duplikat.

§. 15.

Dla przeprowadzenia wyboru posłów należy wyborcom wraz z kartami legitymacyjnemi karty głosowania, które zaopatrzone być muszą pieczęcią urzędową państwowej władzy politycznej wskazanej w §. 14. ustęp 1, albo też wystawiającej karty legitymacyjne władzy gminnej (§. 14. ust. 3.) nadto zaś uwaga, że każda inna przez władzę niewydana karta głosowania będzie uważana za nieważną.

W miejsce zagubionych lub niezdatnych do użycia kart głosowania winna władza powołana do wystawiania pierwotnych kart, lub też w dniu wyboru komisarz wyborczy wydać na żądanie uprawnionych do wyboru inne karty głosowania. Komisarz wyborczy wydaje także kartki głosowania potrzebne do przedsiębrania ściślejszych wyborów.

Termin i czas trwania oddawania głosowania należy oznaczyć w taki sposób, by wykonanie prawa wyborczego było wyborcom ile możności zapewnione.

IV. O przeprowadzeniu wyborów posłów w okręgach powszechnego głosowania.

§. 16.

Kierownictwo czynności wyborczej, która ma być przeprowadzona w obecności komisarza wyborczego, porucza się komisyi utworzonej z wyborców, która składać się ma z siedmiu członków, w gminach zaś liczących mniej niż 1.000 mieszkańców — z pięciu członków, w dopełniającej zaś komisyi z trzech członków.

Z reguły należy ustanowić dla każdego miejsca wyborczego komisyę wyborczą.

Jeśli ze względu na terytoryalną rozległość lub na liczbę ludności jest pożądanem, może bezpśrednio przełożona pań-

stwowa władza polityczna gminy ustanowić w poszczególnych gminach miejscowych lub miejscowościach kilka komisyi wyborczych w obrębie całego terytoryum gminy lub miejscowości. Wyborców ma się przytem przydzielać poszczególnym komisyom wyborczym według alfabetycznego porządku lub wedle przynależności terytoryalnej; zarządzenia tego rodzaju należy wcześnie ogłosić w gminie wedle przyjętego tam sposobu. Gmina miejsca wyboru ma dla każdej komisyi wyborczej dostarczyć odpowiedniego lokalu.

W gminach mających osobne listy wyborcze dla mniejszowości narodowej musi być wśród członków komisyi reprezentowaną także mniejzsość narodowa.

§. 17.

Komisarza wyborczego wyznacza dla stolicy kraju polityczna władza krajowa, dla wyborców zaś poza stolicą kraju to starostwo, w którego obrębie znajduje się miejsce wyboru, albo też któremu polityczna władza krajowa poruczyła wyznaczenie komisarza wyborczego.

Urząd komisarza wyborczego jest bez naruszenia przepisów obowiązujących publicznych urzędników, urzędem honorowym, a każdy, kto w danem miejscu wyboru posiada uprawnienie do wyboru, obowiązany jest przyjąć ów urząd.

Każdej komisyi przydziela komisarz wyborczy protokolanta, który ma spisać protokół o przebiegu czynności wyborczej i pomieścić w nim wszystkie ważne zajścia, jakie zdarzą się przy czynności wyborczej, zwłaszcza zaś rozstrzygnięcia, wydane przez komisyę wyborczą.

§. 18.

W grupie powszechnego głosowania reprezentacya gminna miejsca wyborczego i komisarz wyborczy wyznaczają po trzech, względnie po dwóch członków komisyi wyborczej z pośród uprawnionych do wyboru w miejscu wyboru w odnośnem ciele wyborczem.

Wyznaczeni we wskazany powyżej sposób członkowie w liczbie sześciu, względnie czterech, wybierają absolutną większością siódmego, względnie piątego członka komisyi wyborczej, który w miejscu wyborczem w odnośnem ciele wyborczem musi być uprawniony do wyboru.

Jeśli taka większość głosów także przy drugiem głosowaniu nie dojdzie do skutku, wyznacza tego członka komisarz wyborczy. W grupie wyborczej dopełniającej wyznacza dwóch członków komisyi Wydział Rady powiatowej, jednego komisarz wyborczy.

§. 19.

Członkowie komisyi wyborczej wybierają ze swego grona przewodniczącego względną większością głosów.

Przy równości głosów rozstrzyga los, który wyciągnie komisarz wyborczy.

§. 20.

Uchwały komisyi wyborczej zapadają bezwzględną większością głosów bez względu na liczbę głosujących.

Przewodniczący komisyi wyborczej głosuje tylko przy równo podzielonych głosach i rozstrzyga w takim wypadku swym głosem.

§. 21.

Rozstrzygnięcie co do dopuszczenia do losowania, lub co do ważności oddanych głosów, przysłuża komisyi wyborczej tylko wtedy:

a) jeżeli przy oddawaniu głosów zajdą wątpliwości co do tożsamości wyborcy;

b) jeżeli wyłoni się kwestya co do ważności lub nieważności niektórych oddanych głosów lub

c) jeżeli przeciwko uprawnieniu wyborczemu osoby wciągniętej do list wyborczych podniesione zostaną w ciągu czynności wyborczej zarzuty.

Zarzut w duchu ustępów a) i c) podniesiony być może nietylko przez komisarza wyborczego i przez członków komisyi wyborczej, lecz także przez wyborców, przez tych ostatnich zaś ustnie lub pisemnie i to tylko póty, póki osoba, której uprawnienie wyborcze zostało zakwestyonowane, nie oddała głosu, a w wypadku pod c) wymienionym tylko o tyle, o ile podniesiono twierdzenie, iż odnośna osoba od czasu ustalenia listy wyborczej, utraciła uprawnienie do wyboru z przyczyn wyłuszczonych w §. 4.

Rozstrzygnięcie komisyi wyborczej zapaść musi w każdym poszczególnym wypadku przed dalszym ciągiem aktu wyborczego.

Rekurs preciwko takiemu rozstrzygnięciu jest niedopuszczalny.

§. 22.

Komisarz wyborczy winien dbać o utrzymanie spokoju i porządku przy czynności wyborczej i o przestrzeganie przepisów ordynacyi wyborczej, ma on też nie dopuścić do przekroczenia przez komisyę wyborczą jej zakresu działania.

§. 23.

Wydane wyborcom karty legitymacyjne mają być uważane za wezwanie, aby bez żadnego dalszego wezwania jawili się w oznaczonym w nich dniu i w ciągu wyznaczonych w nich godzin, celem dokonania wyboru.

Tylko zaopatrzeni w kartę legitymacyjną, wyborcy mają celem oddania głosów wstęp do lokalu wyborczego; po od-

daniu głosów winni natychmiast opuścić lokal wyborczy. O ile to dla niezamąconego przeprowanzenia wyborów okaże się potrzebnem, należy wyborców tylko pojedynczo wpuszczać do lokalu wyborczego. Zarządzenie takie wydać może polityczna władza powiatowa lub komisarz wyborczy.

Do obecności przy akcie wyborczym należy na życzenie stron, ubiegających się o wybór, przypuścić do pięciu — w większych miastach do dziesięciu — mężów zaufania z pośród uprawnionych do wyboru. Mają oni prawo być przy akcie wyborczym aż do ogłoszenia wyniku obliczenia głosów.

Tych mężów zaufania przed wyborem strony ubiegające się o wybór wymieniają politycznej władzy powiatowej, która oznacza odpowiednią liczbę z pośród proponowanych, uwzględniając o ile możności wszystkie strony ubiegające się o wybór.

Mężowie zaufania mają być jedynie świadkami czynności wyborczej i oprócz możności podnoszenia zarzutów, przysługującej wyborcom wedle §. 21. lit. a) i c) nie przysłuża im żaden inny wpływ na tok czynności wyborczej.

Podczas czynności wyborczej zakazane są przemowy do wyborców, jakoteż wszelkie inne sposoby agitacyi wyborczej tak w lokalu wyborczym jak w budynku, w którym znajduje się ów lokal a niemniej w bliższem otoczeniu budynku w obrębie, który oznacza polityczna władza powiatowa. Należy postarać się o to, by ruch wyborców do i z lokalu wyborczego mógł odbywać się bez przeszkód.

W lokalu wyborczym winny odnośne gminy dostarczyć przyborów do pisania i potrzebnych sprzętów, dla wypełniania kart głosowania.

§. 24.

W dzień wyboru o oznaczonej godzinie i w przeznaczonem do tego miejscu zebrania rozpoczyna się czynność wyborczą ukonstytuowaniem się komisyi wyborczej, która odbiera listę wyborców, tudzież przygotowane wykazy głosowania i arkusze obliczenia głosów.

Jeśli z braku ustawowych warunków nie może odbyć się ukonstytuowanie komisyi wyborczej, wykonywa funkcye jej komisarz wyborczy.

§. 25.

Głosowanie odbywa się zapomocą kart głosowania.

Przy wyborze wolno używać jedynie wydanych przez władzę kart głosowania, a to pod rygorem nieważności oddanego głosu.

§. 26.

Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania winna komisya wyborcza przekonać się, że urna, przeznaczona do składania kart głosowania, jest próżna.

Głosowanie rozpoczyna się tem, że członkowie komisyi wyborczej oddają swe głosy. Następnie oddają głosy wyborcy.

Każdy wyborca winien przy oddaniu głosu okazać swą kartę legitymacyjną.

Osoby, które oddają swe głosy, winny być po nazwisku zapisywane w wykazie głosowania, którego jeden egzemplarz ma spisywać protokolant, drugi zaś — jeden z członków komisyi wyborczej.

Dla wyborców wpisanych do listy wyborczej mniejszości narodowej, spisuje się osobny protokół w dwóch egzemplarzach.

§. 27.

Przy głosowaniu przewodniczący komisyi wyborczej odbiera od każdego wyborcy złożoną kartę głosowania, wkłada każdą z osobna nieotworzoną do urny wyborczej i czuwa nad tem, by zamiast jednej nie oddano więcej kart głosowania.

§. 28.

W oznaczonej godzinie należy oddawanie głosów ukończyć. Wyborcy jednak, którzy jeszcze przed upływem oznaczonej godziny zamknięcia głosowania zjawili się w lokalu wyborczym i w przeznaczonej przez komisyę wyborczą poczekalni dla wyborców lub bezpośrednio przed lokalem wyborczym, nie mogą być wykluczeni od oddania głosu.

Jeżeli zajdą okoliczności, przeszkadzające rozpoczęciu, dalszemu ciągowi lub też ukończeniu aktu wyborczego, może komisya wyborcza za zezwoleniem komisarza wyborczego odłożyć lub przedłużyć akt wyborczy do dnia następnego.

Każde takie odroczenie lub przedłużenie należy obwieścić wcześnie w sposób w miejscu używany.

Jeżeli rozpoczęło się już oddawanie głosów, ma komisya wyborcza i komisarz wyborczy akty wyborcze i urnę wyborczą wraz ze znajdującemi się w niej kartkami głosowania opieczętować, aż do dalszego ciągu aktu wyborczego.

§. 29.

Po ukończeniu oddawania głosów, o czem orzeka przewodniczący komisyi wyborczej, należy zamknąć lokal wyborczy, w którym mają tylko pozostać: komisarz wyborczy, członkowie komisyi wyborczej, oraz protokolant i mężowie zaufania (§. 23).

Przed skrutynium przewodniczący komisyi wyborczej pomięsza kartki wyborcze w urnie wyborczej, poczem wyjmuje je i przelicza. Następnie jeden z członków komisyi wy-

borczej rozwija każdą kartkę głosowania z osobna a przejrzawszy ją, oddaje przewodniczącemu, który odczytuje kartę głośno i podaje dalej do oglądnięcia innym członkom komisyi.

Dwóch członków komisyi wyborczej prowadzić ma co do osób, które otrzymały głosy, po jednym egzemplarzu listy głosowania; w liście tej ma być wymieniony imiennnie każdy, kto otrzymał głos na posła, a obok jego nazwiska należy położyć liczbę 1, przy drugim na niego oddanym głosie 2, przy trzecim liczbę 3 i t. d. Obie listy głosowania muszą zgadzać się ze sobą i mają być podpisane przez wszystkich członków komisyi i przez komisarza wyborczego.

§. 30.

Głosy, które padły na osobę wykluczoną w myśl §. 8. od wybieralności, głosy przywiązane do warunków, lub do których dodano zlecenie dla osoby mającej być wybraną, wreszcie głosy, z których nie można dokładnie rozpoznać oznaczonej nimi osoby, są nieważne i nie dolicza się ich do głosów oddanych.

Niewypełnionych kart głosowania nie należy doliczać również do oddanych głosów.

Jeżeli karta głosowania zawiera więcej nad jedno nazwisko, należy uwzględnić tylko nazwisko najpierw wymienione w karcie głosowania, względnie w rubryce tejże.

§. 31.

Po ukończeniu aktu wyborczego zamyka się protokół prowadzony z tegoż aktu, poczem podpisują go wraz ze spisem głosowania członkowie komisyi wyborczej, komisarz wyborczy i protokolant; następnie ma być protokół wraz z dołączoną listą wyborczą, ze spisem głosowania, z ważnemi tudzież z uznanemi za nieważne kartami głosowania, wspólnie opieczętowane, zaopatrzone napisem oznaczającym treść i oddany komisarzowi wyborczemu.

Wynik obliczenia głosów ma być ogłoszony przez przewodniczącego komisyi wyborczej po ponownem otwarciu lokalu wyborczego.

Jeżeli wybór posła jest już dokonany, ma komisarz wyborczy odesłać akt wyborczy politycznej władzy krajowej, jeżeli zaś oddawanie głosów dla jednego i tego samego wyboru odbywa się więcej aniżeli na jednem zgromadzeniu wyborczem, tudzież w wypadku §. 26. ustęp ostatni, odesłać je ma do komisarza wyborczego ustanowionego dla głównej komisyi wyborczej.

Jeżeli nie wszyscy członkowie komisyi wyborczej podpiszą akty wyborcze, należy przyczynę tego uwidocznić w protokole wyborczym.

Akt wyborczy z głosowania wyborców mniejszości narodowej przesyła komisarz wyborczy głównej komisyi danego okręgu wyborczego.

§. 32.

W wypadkach, w których oddawanie głosów dla jednego i tego samego wyboru odbywa się na więcej, aniżeli na jednem zgromadzeniu wyborczem, niemniej w wypadku §. 26. ustęp ostatni, winna dokonać zestawienia ogólnego wyniku wszystkich razem aktów głosowania główna komisya wyborcza, która ma odebrać akty wyborcze nadesłane w tym celu przez komisye wyborcze komisarzowi wyborczemu, ustanowiomu dla głównej komisyi wyborczej.

Główna komisya wyborcza zbiera się w obecności komisarza wyborczego w miejscowości, wyznaczonej przez polityczną władzę krajową, a składać się ma z siedmin członków z których po trzech członków wyznacza reprezentacya gminna siedziby głównej komisyi wyborczej i komisarz wyborczy z pomiędzy osób, które w tej miejscowości uprawnione są do wyboru, w odnośnem ciele wyborczem; siódmego członka wybiera się albo mianuje po myśli postanowień §. 18. Przewodniczącego głównej komisyi wyborczej wybierają członkowie komisyi ze swego grona względną większością głosów.

Podczas zastawienia wyniku wyborów dozwolony jest wstęp do lokalu tej komisyi tylko komisarzowi wyborczemu i członkom komisyi wyborczej.

Stwierdzone przez pojedyńcze komisye wyborcze wyniki aktów wyborczych, winna główna komisya wyborcza zestawić, nie wdając się w badanie czynności urzędowych tychże komisyi.

Po zestawieniu ogólnego wyniku wyborów zamyka się prowadzony z tego protokół, który podpiszą członkowie komisyi wyborczej, komisarz wyborczy i protokolant, poczem protokół ten opieczętowany zostanie wraz z dołączonymi aktami wyborczymi nadesłanymi przez poszczególne komisye wyborcze, zaopatrony napisem, oznaczającym treść i oddany komisarzowi wyborczemu, który winien wszystkie te akty odesłać do politycznej władzy krajowej.

Przewodniczący głównej komisyi wyborczej ogłasza wynik wyborów po otwarciu lokalu komisyi.

§. 33.

Za wybranego należy uważać tego, kto otrzymał więcej niż połowę wszystkich oddanych ważnych głosów.

Jeżeli nie uzyskano absolutnej większości głosów, przystępuje się do ściślejszego wyboru (§. 35).

§.34.

Jeżeli przy pierwszym wyborze nie uzyskał nikt absolutnej większości głosów, należy przystąpić do ściślejszego wyboru (§. 35.).

§. 35.

Przy ściślejszym wyborze wolno głosować tylko na te dwie osoby, które otrzymały względnie największą liczbę głosów przy poprzednim wyborze.

Przy równości głosów rozstrzyga o tem, kto ma przejść do ściślejszego wyboru, los, który wyciągnie przewodniczący komisyi wyborczej.

Każdy głos, który przy ściślejszym wyborze padnie na osobę do wyboru niewciągniętą, należy uważać za nieważny.

Jeśli przy wyborze ściślejszym równo rozdzielą się wszystkie oddane ważne głosy pomiędzy wciągnięte do wyboru osoby, to o tem, kto z nich uznany być ma za wybranego, rozstrzyga los, który wyciągnie przewodniczący komisyi wyborczej.

§. 36.

Uprawnionych do wyboru nie można wykluczyć od wykonania prawa wyborczego przy wyborze ściślejszym, z tego powodu, że przy poprzednim wyborze nie wykonali tego prawa.

Jeżeli wybór odbywa się w kilku miejscach wyborczych lub na kilku zgromadzeniach wyborczych, wtedy komisarz wyborczy głównej komisyi wyborczej zarządza wybór ściślejszy.

§. 37.

Szef politycznej władzy krajowej ma po przejrzeniu nadeszłych do tej władzy w myśl §§. 31. i 32 aktów wyborczych każdemu wybranemu posłowi wystawić i kazać doręczyć certyfikat wyboru, który to certyfikat uprawia wybranego do wstąpienia do Sejmu.

Jeśli w braku któregokolwiek z ustawowych warunków wybieralności odmówi się wydania certyfikatu wyborczego, to nowy wybór może być tylko w takim razie zarządzony, jeśli Izba sejmowa uzna wybór za nieważny.

Akty wyborcze odesłać należy c. k. Namiestnictwu, który je oddaje Wydziałowi krajowemu.

§. 38.

Przy podwójnych wyborach winien wybrany najpóźniej w ciągu dni ośmiu po ukonstytuowaniu się nowowybranego Sejmu, w razie zaś wyboru uzupełniającego po otwarciu odnośnej sesyi oświadczyć, który wybór przyjmuje. Jeśli oświad-

czenia takiego nie złoży w wymienionym terminie, to zarządzone przez prezydenta Izby posłów losowanie na publicznem posiedzeniu ma rozstrzygnąć, dla którego okręgu wyborczego wybór ma być ważny. Dla wolnego w następstwie okręgu wyborczego należy rozpisać nowy wybór.

§. 39.

Jeżeli okaże się w ciągu dni 90 po wyborze posła konieczność nowego wyboru w jego miejsce, to należy go przeprowadzić na podstawie list wyborczych, użytych przy ostatnim poprzednim wyborze, o ile wybór posła nie został właśnie z powodu nieprawidłowości tych list uznany za nieważny.

§. 40.

Sejm zarządza wstępne obrady nad aktami wyborczymi i po przedłożeniu sprawozdania roztrzyga o ważności każdego wyboru najpóźniej w ciągu jednego roku, po dokonaniu wyboru.

Jeśli przed upływem tego terminu odnośna komisya dla wstępnych obrad (legitymacyjna) nie przedłoży swojej uchwały, winien marszałek krajowy przedmiot ten wczas postawić na porządku dziennym, a ustanowiony przez komisyę lub jeśli to się nie stało, przez marszałka referent ma bez poprzednich obrad zdać sprawę w Izbie i przedłożyć wniosek, Izba zaś na tej podstawie wydaje swe roztrzygnięcie. Przedmiot ten nie może być na podstawie uchwały Sejmu usunięty z porządku dziennego.

Póki Sejm nie uzna za nieważny wybór posła opatrzonego certyfikatem wyborczym, który wszedł do Izby, posiada on miejsce i głos.

Jeżeli wybór posła, któremu odmówiono certyfikatu wyborczego, uznany zostanie za ważny, marszałek krajowy ma go wezwać, by wstąpił do Izby sejmowej.

LW. 105.307/1908.

We Lwowie, dnia 19. października 1908.

Alg 373

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany niektórych postanowień statutu król. stoł. miasta Lwowa.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniach z dnia 28. września i 8. października b r. uchwaliła Rada miejska w myśl §. 42. lit. g. statutu król. stoł. miasta Lwowa wniosek do zmiany dziesięciu paragrafów tego statutu w formie noweli, którą Prezydent miasta przedłożył Wydziałowi krajowemu dopiero dnia 10 b. m. z prośbą o przedłożenie jej Wysokiemu Sejmowi jeszcze na obecnej sesyi.

Nowela ta ma głównie na celu wprowadzenie drugiego i ewentualnie trzeciego wiceprezydenta do stałego urzędowania, a nadto wprowadzenie delegatów miejskich do zastępywania w razie przeszkody wiceprezydentów.

W motywach projektu tej zmiany statutu podnosi gmina między innemi, że Rada miejska, licząc się z rzeczywistymi stosunkami i z ciągłym wzrostem miasta oraz z dalszym wzrostem zakresu działania, już obecnie przewiduje, że wzmocnienie Prezydyum miasta przez dodanie drugiego wiceprezydenta stale urzędującego może nie wystarczyć i dlatego proponuje dopuszczalność powołania osobną uchwałą Rady miejskiej także trzeciego wiceprezydenta do stałego urzędowania.

Wydział krajowy, jakkolwiek ma pewne wątpliwości co do konieczności tego projektu, to jednak ze względu na krótkość czasu przedkłada go Wysokiemu Sejmowi bez zmiany, ograniczając swoją opinię z mocy §. 104. statutu do kilku uwag natury formalnej. W szczególności: Rada miejska uchwaliła tylko wniosek co do zmiany przepisów, objętych artykułem I. projektu, natomiast co do dalszych artykułów nie powzięła żadnej decyzyi mimo, że art. II. zawiera nowe zasadnicze postanowienie co do sposobu wyboru III. wiceprezydenta.

Wymienione w art. I projektu postanowienia §§. 19, 20, 21, 23, 26, 35, 42, 53, 62 i 63 statutu, które mają być zmienione nowemi postanowieniami, są unormowane tylko statutem z 14. października 1870 dz. u. kr. Nr. 79 i nowelą z 11. kwietnia 1896. dz. u. kr. Nr. 23. Wobec tego niepotrzebnie wymieniono w art. I. także nowelę z 11. września 1900. dz. u. kr. Nr. 90.

Natomiast skoro art. II. projektu przepisuje sposób wyboru drugiego i trzeciego wiceprezydenta, powinien być uchylony w artykule I. projektowanej noweli także artykuł III. ustawy z dnia 11. kwietnia 1896., dotyczący obecnego sposobu wyboru drugiego wiceprezydenta.

Ustęp ostatni §. 19. projektu, postanawiający o zastępstwie prezydenta – zdaniem Wydziału krajowego — jest niepotrzebny; a jeśli miałby zostać, to powinien być zamieszczony w §. 53. W tym zaś §. 53. powinien zupełnie odpaść przepis, iż „wiceprezydentów w razie przeszkody zastępują delegaci Rady miejskiej, wybrani w tym celu przez Radę miejską“, jako niezgodny z zasadami ustawodawstwa gminnego.

Przepis §. 20. postanawiający, że „członek Rady miejskiej nie może być związany żadną instrukcyą“ w tej stylizacyi nie powinien zostać.

W §. 21 po słowie „wiceprezydentów“ należałoby dodać słowa „(art. II. niniejszej ustawy)“, gdyż sama ordynacya wyborcza, na którą powołuje się ten paragraf, nie zawiera przepisów co do wyboru drugiego i trzeciego wiceprezydenta.

Według §. 23 projektowanej ustawy „Prezydent wybieranym będzie na lat sześć, Wiceprezydenci na lat trzy“. Otóż Wydział krajowy zwraca uwagę Wysokiego Sejmu, że na podstawie obecnej ustawy prócz prezydenta także pierwszy wiceprezydent został wybrany na lat sześć, że więc co do niego ze względu na prawa przezeń nabyte, powinien być zrobiony wyjątek od powyższej zasady, Nadto podnieść należy, że Reprezentacya miejska nie podała ważniejszego powodu, dlaczego wiceprezydenci mają być wybierani tylko na lat trzy mimo, że Radni i Prezydent sprawują swe funkcye przez lat sześć.

W §. 35 pod lit. b. projektu postanowiono, że w sprawach, tym ustępem określonych, uchwała Rady miejskiej, aby miała ważność, musi być powziętą na dwóch posiedzeniach, po sobie następujących nie prędzej jak w „siedm“ dni, zamiast, jak jest obecnie, w „ośm“ dni, nie zmieniono jednak dla konsekwencyi takiego samego terminu ustanowionego w §. 86. i ewentualnie także w §. 93. statutu.

Poprzestając na tych uwagach, Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu ·/. Sejmowi dołączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca niektóre postanowienia statutu król. stoł. miasta Lwowa, nadanego ustawą z 14. października 1870 Dz. u. kraj. L. 79. i ustawą z 11. kwietnia 1896 Dz. u. kraj. Nr. 23.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 19., 20., 21., 23., 26., 35., 42., 53., 62. i 63 ustawy krajowej z dnia 14. października 1870 Dz. u. kr. L. 79., nadającej statut król. stoł. miastu Lwów — w brzmieniu ustalonem ustawami krajowemi z 11. kwietnia 1896 Dz ust. kraj. L. 23. i z 11. września 1900 Dz. u. kraj. L. 90. zostają uchylone, w ich zaś miejsce mają obowiązywać następujące postanowienia:

§. 19.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Lwowa zastępuje i reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska.

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy sama albo przez Magistrat i inne urzędy miejskie.

Na czele Rady miejskiej, Magistratu i innych urzędów miejskich stoi Prezydent miasta.

Prezydenta miasta zastępują Wiceprezydenci, a mianowicie I. Wiceprezydent, w razie zaś zachodzącej przeszkody II-gi, ewentualnie III-ci Wiceprezydent.

§. 20.

Skład, wybór Rady miejskiej i jej okres wyborczy.

Rada miejska składa się ze stu członków (radnych miejskich) wybieranych na sześć lat. Członek Rady miejskiej nie może być związany żadną instrukcyą.

Co trzy lata ustępuje 50 radnych, a w miejsce ustępujących nowy wybór będzie przedsięwziętym.

Z wyjątkiem wypadku rozwiązania Rady miejskiej (§. 112.) ustępywać będą w liczbie 50-ciu radni, którzy przed 6-ciu laty zostali wybrani, jakoteż ci, dla których z końcem trzechlecia upłynął czas, na jaki przy uzupełniającym wyborze w myśl §. 24. zostali wybrani.

Ustępujący mogą być ponownie wybrani.

Ustępujący radni urzędować będą aż do przeprowadzenia nowych wyborów.

Radni przed sześciu laty wybrani, którzy w ciągu kadencyi wskutek śmierci, dobrowolnego złożenia mandatu lub innej przyczyny przestali być członkami Rady miejskiej, mają być zaliczeni do liczby tych radnych, na których przypada kolej ustąpienia. Oprócz tego co trzy lata przeprowadzonym zostanie także wybór w miejsce tych przed trzema laty wybranych radnych, którzy w ciągu kadencyi wskutek śmierci, dobrowolnego złożenia mandatu lub z innej przyczyny przestali być członkami Rady miejskiej. Wybór ten przedsięwziętym będzie na trzy lata.

Gdyby Rada miejska została rozwiązaną (§. 112.), natenczas po upływie trzech lat od dokonanego skutkiem rozwiązania Rady wyboru wszystkich stu członków Rady miejskiej losowanie oznaczy tych radnych, którzy mają ustąpić.

Jeżeliby w ciągu pierwszego trzechlecia od wyboru pełnej Rady zmniejszyła się liczba radnych wskutek śmierci, ustąpienia lub z innej przyczyny, natenczas wylosowaną będzie tylko taka ilość radnych, jakiej potrzeba, ażeby liczba wylosowanych razem z tymi, którzy ubyli, dosięgła liczby 50.

Wylosowani radni mogą być ponownie wybrani. Szczegółowe przepisy co do sposobu przeprowadzenia losowania oznaczy regulamin czynności Rady miejskiej, który Rada miejska uchwali.

Prezydent miasta w żadnym razie nie podlega losowaniu. Bliższe postanowienia o uprawnieniu do wyboru, obieralności i postępowaniu przy wyborach zawiera ordynacya wyborcza dla miasta Lwowa.

§. 21.

Wybór Prezydenta, Wiceprezydentów i Delegatów miejskich.

Rada miejska wybiera ze swego grona Prezydenta, pierwszego, drugiego i trzeciego Wiceprezydenta oraz Delegatów. Przy wyborze Delegatów miejskich oznacza Rada miejska także ich liczbę. Bliższe postanowienia o wyborze Prezydenta, Wiceprezydentów i Delegatów zawiera ordynacya wyborcza dla miasta Lwowa.

§. 23.

Okres urzędowania Prezydenta, Wiceprezydentów i Delegatów.

Prezydent wybieranym będzie na lat sześć, Wiceprezydenci na lat trzy. Jeżeli Prezydent wybrany będzie w ciągu kadencyi, w takim razie urzędowanie jego trwa tak długo, jak długo trwać ma jeszcze sześcioletni okres mandatu radnego. Wybrany w ciągu kadencyi Wiceprezydent urzędować będzie tylko do końca trzechlecia. Jednak po upływie tego czasu, jak i w razie

wcześniejszego ustąpienia z Rady miejskiej (§. 20.) pozostaje Prezydent w urzędowaniu aż do zaprzysiężenia nowego wybranego Prezydenta, Wiceprezydenci zaś aż do ponownego wyboru Wiceprezydentów.

Delegatów miejskich wybiera Rada na trzy lata. Ustępujący Prezydent, Wiceprezydenci i Delegaci mogą być ponownie wybrani.

Prezydent i Wiceprezydenci obejmują urząd z dniem złożenia przysięgi, Delegaci od dnia ich wyboru.

§. 26.

Urzędowanie i płace.

Prezydent, oraz I. i II. Wiceprezydent urzędują stale.

Rada miejska może powołać także III. Wiceprezydenta do stałego urzędowania.

Płace i inne pobory Prezydenta i urzędujących Wiceprezydentów ustanawia Rada miejska. Delegaci i inni członkowie Rady miejskiej urzędują bezpłatnie; za sprawowanie atoli interesów gminy poza jej obrębem należy im się odpowiednie wynagrodzenie. Prezydentowi lub Wiceprezydentowi, który pełnił przez lat 15 nieprzerwanie urząd Prezydenta lub Wiceprezydenta, przyzna Rada miejska odpowiednią emeryturę.

§. 35.

Sprawy zastrzeżone decyzyi Rady miejskiej.

Do spraw zastrzeżonych decyzyi Rady miejskiej należą:

a) ustanawianie zasad zarządu, tudzież sposobu użytkowania majątku i dobra gminy;

b) nabywanie ruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za nieruchomość, zbywanie majątku gminy, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, przyjmowanie obowiązków służebnictwa, zastawu i poręczenia, zaciąganie pożyczek i operacye kredytowe.

W sprawach w tym ustępie *b)* określonych, uchwała, aby miała ważność, musi być powziętą na dwóch, nie prędzej jak w siedm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej pięćdziesięciu członków Rady miejskiej. Nadto potrzeba zatwierdzenia Wydziału krajowego do ważności uchwały, przyzwalającej na zbywanie nieruchomości, lub praw za nieruchomość uważanych, jeżeli wartość tej nieruchomości lub takiego prawa przenosi 20.000 K, tudzież uchwały przyzwalającej zaciągania pożyczek i przyjęcia poręczenia, jeżeli pożyczka lub suma poręczoną być mająca z doliczeniem długów gminę już obciążających przenosi sumę rocznego dochodu gminy, wedle przecięcia ostatnich lat sześciu obliczoną;

c) lokowanie kapitałów;

d) przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu;

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 20.000 K., wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposób pod *b)* wskazany.

e) stawianie kosztem gminy nowych budowli lub przekształcenie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające;

f) zaprowadzenie nowych zakładów gminnych albo zwinięcie już istniejących;

g) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw;

h) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile Rada miejska nie uzna rzeczą stosowną czynności te poruczyć Prezydentowi lub Magistratowi;

i) zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od takowego i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych;

k) uchwalanie budżetu rocznego i środków pokrycia;

l) przyzwalanie na wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą Rady miejskiej Prezydentowi lub Magistratowi poruczone nie będzie; tudzież przyzwalanie na większe wydatki budżetem nieprzewidziane;

m) rozpoznawanie i załatwianie rachunków rocznych;

n) umarzanie należytości wątpliwych lub takich, które ściągnięte być nie mogą, niemniej darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych;

o) organizacya urzędów miejskich (Magistratu); oznaczenie liczby urzędników i sług miejskich, oraz wszystkich osób przez gminę płatnych, wydawanie przepisów dyscyplinarnych dla urzędników i sług miejskich, niemniej określenie ich uzdolnienia i obowiązków;

p) oznaczenie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i sług miejskich, dla ich wdów i sierót;

r) mianowanie, jakoteż uwolnienie od służby urzędników i sług miejskich, udział przy mianowaniu lub uwolnieniu od służby przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich według istniejących przepisów i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i sierót.

Mianowanie niższych urzędników i sług może jednakże Rada miejska poruczyć Prezydentowi lub Magistratowi;

s) udzielanie zaliczek na płace i przyznawanie niesystemizowanych emolumentów, oznaczenie dyet i kosztów podróży, zapomóg i nagród dla urzędników i sług miejskich, niemniej dla innych osób, używanych w służbie gminnej;

t) opuszczanie zaliczek na płacę danych urzędnikom lub sługom miejskim;

u) udzelanie urlopów Prezydentowi i Wiceprezydentom; dozwalanie urlopów innym urzędnikom i sługom miejskim na czas dłuższy niż sześć tygodni.

§. 42.

Inne sprawy należące do zakresu działania Rady miejskiej.

Do zakresu działania Rady miejskiej należą jeszcze sprawy następujące:

a) wybór Prezydenta miasta, trzech Wiceprezydentów i Delegatów;

b) nadawanie prawa przynależności do gminy, nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież rozstrzyganie co do utraty obywatelstwa (§. 9.), ustanawianie opłaty za nadanie prawa przynależności i obywatelstwa miejskiego, niemniej uwolnienie od niej;

c) czuwanie nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców;

d) wykonywanie przysługującego gminie prawa patronatu lub prezentowania, tudzież rozdawanie stypendyów, jakoteż innych miejsc fundacyjnych;

e) zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich w granicach ustawą oznaczonych;

f) wybór mężów zaufania do jednania stron (§. 30 m.);

g) uchwalanie wniosków do zmian statutu miejskiego lub zmiany granic miasta (§. 2.), taka jednak uchwała, aby była ważna, musi być powziętą na dwóch nie prędzej jak w siedm dni po sobie następujących posiedzeniach w obecności przynajmniej 60 członków Rady miejskiej i tylko większością $^2/_3$ obecnych.

Zmiany statutu jedynie w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić mogą.

§. 53.

Władza Prezydenta i jego zastępców w ogólności.

Prezydent miasta jest przełożonym Magistratu i urzędów miejskich, kieruje ich czynnościami i czynności te nadzoruje.

Prezydenta miasta zastępują w razie przeszkody Wiceprezydenci w porządku oznaczonym w §. 19. niniejszego statutu. Prócz tego pomagają urzędujący Wiceprezydenci Prezydentowi miasta w kierownictwie i nadzorze Magistratu i urzędów miejskich wedle podziału czynności, który ustanowi Prezydent miasta i przedłoży Radzie miejskiej do wiadomości. Wiceprezydentów w razie przeszkody zastępują Delegaci Rady miejskiej wybrani w tym celu przez Radę miejską.

§. 62.

Odpowiedzialność.

Prezydent odpowiada za czynności urzędowe, tak własne jak i swoich zastępców, Magistratu i urzędów miejskich Radzie miejskiej, a za czynności w poruczonym zakresie działania także rządowi.

W tej samej mierze odpowiedzialni są Wiceprezydenci w zakresie powierzonych im w myśl §. 53. czynności, o ile zastępują Prezydenta miasta, czy to stale, czy czasowo.

Obok tej odpowiedzialności Prezydenta względnie jego zastępców, pozostaje nienaruszoną odpowiedzialność względem Rady miejskiej, innych członków Magistratu i urzędów miejskich za zaniedbanie lub nienależyte wykonanie czynności przekazanych im przez Prezydenta, względnie jego zastępców.

Pretensye gminy do wynagrodzenia szkód pochodzących z odpowiedzialności orzeczonych w tym paragrafie, mają być poszukiwane zwyłą drogą prawa.

§. 63.

O składzie i zakresie działania Magistratu i innych urzędów miejskich.

Magistrat składa się z Prezydenta i Wiceprezydentów miasta, Delegatów miejskich (§. 70), z Dyrektora i radców Magistratu, tudzież urzędników pomocniczych.

Prezydent, Wiceprezydenci i Delegaci miejscy wchodząc w skład Magistratu, nie przestają być członkami Rady miejskiej.

Pod przewodnictwem Prezydenta, względnie jego zastępcy, zarządza Magistrat bezpośrednio sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów i załatwia czynności bieżące w sprawach jemu przekazanych.

W sprawach poruczonego zakresu gminy, mianowicie w sprawach administracyi politycznej jest Magistrat pod przewodnictwem Prezydenta lub jego zastępcy pierwszą instancyą w obrębie miasta.

Kollegialnym posiedzeniom ciała radnego Magistratu przewodniczy Prezydent lub jego zastępca.

Bez przewodnictwa Prezydenta lub jego zastępcy Magistrat ważnej uchwały powziąść nie może.

Art. II.

Postanowienia §§. 26—31 i 33 ordynacyi wyborczej dla gminy król. st. m. Lwowa, o ile się odnoszą do wyboru pierwszego Wiceprezydenta, obowiązują także co do wyboru drugiego i trzeciego Wiceprezydenta.

Art. III.

Postanowienia tej ustawy wchodzą w życie z dniem jej ogłoszenia w dzienniku ustaw krajowych.

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 105.669/08. We Lwowie, dnia 19. października 1908.

Alg 374

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o udzieleniu gminie miasta Buczacza koncesyi do pobierania opłat kopytkowych.

Wysoki Sejmie!

Ustawą z 13. stycznia 1890 dz. u. kr. Nr. 5 udzielono gminie m. Buczacza koncesyę na pobór myta kopytkowego przez trzy lata na 8 do miasta prowadzących drogach.

Prośby gminy o przedłużenie taj koncesyi Wydział krajowy nie uwzględnił z powodu nieudolnej gospodarki drogowej gminy i braku ukwalifikowanych sił technicznych.

Za wskazówką Wydziału krajowego wniósł Wydział powiatowy prośbę o udzielenie Wydziałowi powiatowemu koncesyi do poboru myta kopytkowego w Buczaczu na rzecz utrzymania ulic, placów i dróg miejskich.

Prośbę tę poparła Rada gminna osobną uchwałą i władza polityczna oświadczeniem, że zgadza się na objęcie przez Wydział powiatowy w Buczaczu w bezpośredni zarząd dróg, ulic i placów w Buczaczu z prawem rozporządzania wszystkimi dochodami miejscowego funduszu drogowego, do którego wpływa także dochód z myta kopytkowego.

Na tych warunkach otrzymał Wydział powiatowy buczacki, jako władza nadzorująca — ustawą z 6. września 1893 dz. u. kr. Nr. 60 — koncesyę uprawniającą go do poboru opłat kopytkowych.

Zarząd powiatu okazał się korzystny. Ustawą z 7. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 48 nadano ponownie koncesyę tę Wydziałowi powiatowemu. Następnie przedłużał ją Wydział krajowy rozporządzeniami z 25. lipca 1899 l. 46.764 dz. u. kr. Nr. 102, 3. października 1902 l. 160.300 dz. u. kr. Nr. 91, a wreszcie rozporządzeniem z 15. września 1905 l. 82.516 dz. u. kr. Nr. 111.

Przed wygaśnięciem koncesyi wniósł Wydział powiatowy prośbę o jej przedłużenie, oraz prośbę Magistratu buczackiego o przeniesienie tej koncesyi na gminę.

Koncesya udzielona Wydziałowi powiatowemu mogła być przedłużona tylko Wydziałowi powiatowemu i to bez żadnych zmian. Wydział krajowy odniósł się przeto do c. k. Namiestnictwa w sprawie przedłużenia koncesyi a ze względu na wspomnianą prośbę gminy oświadczył, że przedłużenie to nie odejmuje gminie prawa ubiegania się o udzielenie koncesyi w drodze ustawowej przy równoczesnem uchyleniu koncesyi obecnej.

Na podstawie uchwały Rady gminnej miasta Buczacza z 1. września 1908 Magistrat buczacki wniósł podanie o nadanie gminie koncesyi kopytkowej według dotychczasowej taryfy. Wydział powiatowy w Buczaczu popiera tę prośbę.

Gmina miasta Buczacza należy do najuboższych wśród 30 miast, objętych ustawą z r. 1889, nie posiada żadnego majątku i wskutek tego po wybudowaniu gimnazyum kosztem 300.000 K, dwóch budynków dla szkół wydziałowych kosztem 250.000 K, oraz targowicy kosztem 20.000 K popadła w znaczne długi a potrzeby swe opędza jedynie dodatkami do podatków, wynoszącymi już obecnie 120%.

Dodatki te musiałyby wzrosnąć niepomiernie, gdyby miejscowy fundusz drogowy pozbawiono dochodu z myta kopytkowego. To też Wydział krajowy przedłużał wspomnianą wyżej koncesyę mimo usterek, dostrzeganych przy wykonywaniu kontroli nad administracyą funduszu drogowego w Buczaczu, przez tamtejszy Wydział powiatowy sprawowaną.

W ostatniem dziesięcioleciu zbudowano w Buczaczu około 8.000 m^2 chodnika, wyszutrowano wszystkie ulice i place.

Program robót koniecznych w najbliższem trzechleciu wymaga znacznych wkładów.

Obecnie ustały powody, dla których w roku 1893 odmówiono gminie przedłużenia koncesyi, gmina posiada bowiem ukwalifikowaną służbę techniczną i daje rękojmię należytego prowadzenia miejskiej gospodarki drogowej. Nadto przy sprawowaniu zarządu drogowego przez Wydział powiatowy zachodzą znaczne trudności w wykonywaniu przepisów o policyi drogowej, za których przekroczenia prawo karania służy gminie.

Na podstawie przedstawionego stanu rzeczy Wydział krajowy oświadcza się za udzieleniem gminie miasta Buczacza koncesyi na pobór myta kopytkowego według dotychczasowych warunków i wnosi:

/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony */.* projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Stanisław Dąmbski, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o udzieleniu gminie miasta Buczacza prawa do poboru myta kopytkowego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wra z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Dla ulżenia ciężaru utrzymania w dobrym stanie ulic, placów i dróg miejskich, udziela się gminie miasta Buczacza prawo pobierania myta kopytkowego na trzy lata pod następującymi warunkami:

Art. II.

Gmina miasta Buczacza pobierać ma myto kopytkowe na ośmiu rogatkach, a mianowicie:

1. na drodze krajowej z Monasterzysk wiodącej, gdzie gościniec z Barysza wpada;
2. na drodze z Potoka do Buczacza wiodącej;
3. na drodze z Przewłoki do granicy terytoryum Buczackiego;
4. na drodze prowadzącej z Buczacza przez Nagorzankę do gościńca Czortkowsko-Monasterzyskiego;
5. na drodze przez Nagorzankę do targowicy bydła wiodącej;
6. na drodze z Trybuchowiec przez Fedor do Buczacza;
7. na drodze krajowej z Czortkowa do Buczacza;
8. na drodze krajowej Strussowsko-Buczackiej.

Art. III.

Opłatę myta kopytkowego należy pobierać raz tylko przy wstępie do miasta, a to podług następującego wymiaru:

a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 4 (cztery) h;

b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 2 (dwa) h;

c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego 1 (jeden) h;

Konie, krowy, woły, muły, osły, należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. IV.

Przy poborze opłaty kopytkowej, mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłat mytniczych lub o ich zniżeniu.

Art. V.

Dochód z myta kopytkowego nie może być obrócony na żaden inny cel, jak tylko na brukowanie lub szutrowanie ulic, placów i dróg miejskich i na zakładanie lub utrzymywanie na nich ścieków, kanałów i mostów.

Art. VI.

Zużycie dochodu z myta kopytkowego na opędzenie kosztów utrzymania ulic, placów i dróg miejskich, nie uwalnia miasta od obowiązku utrzymywania tychże w ogóle w dobrym stanie i używania na ten cel wszelkich zasobów ustawą drogową wskazanych.

Art. VII

Każdego roku przedłoży gmina pobierająca myto kopytkowe, przed rozpoczęciem roku budżetowego, Wydziałowi powiatowemu preliminarz tych robót, które zamierza w tym roku wykonać i pokryć prawdopodobnie spodziewanym dochodem z myta kopytkowego i podług postanowień powyższego artykułu VI.

Art. VIII.

Najpóźniej w cztery tygodnie po upływie każdego roku budżetowego wykaże gmina pobierająca myto kopytkowe Wydziałowi powiatowemu, czy i o ile roboty preliminowane na ten rok z funduszu myta kopytkowego, oraz z innych zasobów ustawą drogową wskazanych, zostało uskutecznione i czy cały dochód, który z tych źródeł wpłynął do miejscowego funduszu drogowego, był na powyższe roboty obrócony i wyczerpany.

Art. IX.

Kontrolę nad robotami około utrzymania w dobrym stanie ulic, placów i dróg miejskich, pokrywanemi z funduszu poboru myta kopytkowego oraz innych dochodów miejscowego funduszu drogowego wykonuje Wydział powiatowy a względnie Wydział krajowy w myśl §. 21. ustawy drogowej z 10. grudnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 155, przyczem służy mu prawo przedsięwzięcia stosownych środków zaradczych na koszt gminy pobierającej myto kopytkowe.

Art. X.

Gdyby gmina miasta Buczacza pobierająca myto kopytkowe, wymienionych w tej ustawię warunków nie dopełniła, zarządzi polityczna władza powiatowa środki przymusowe, wskazane ustawą drogową z 10. grudnia 1907 Nr. 155. Jeżeliby zwykłe środki przymusowe nie skutkowały, a organy miejskie nie utrzymywały ulic, placów i dróg miejskich w dobrym stanie, lub używały w sposób nieodpowiedni funduszu pochodzącego z poboru myta kopytkowego lub innych dochodów miejscowego funduszu drogowego, natenczas obejmie Wydział powiatowy bezpośredni zarząd wyżej wymienionych dróg, ulic i placów, nie mniej też funduszów, w myśl postanowienia §. 24. ust. ostatni ustawy drogowej.

Art. XI.

Od zwierząt w artykule III. poszczególnionych, t. j. opłatą kopytkowego objętych, nie będzie gmina miasta Buczacza pobierała żadnej innej opłaty podczas dni targowych lub jarmarcznych.

Art. XII.

Z chwilą wejścia w życie tej ustawy traci moc obowiązującą ustawa z dnia 7. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 48. o udzieleniu koncesyi do poboru myta kopytkowego na rzecz utrzymania dróg ulic i placów miasta Buczacza.

Art. XIII.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 94.544/1908. We Lwowie, dnia 13. października 1908.

Alg 375

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia gminie m. Kołomyi koncesyi do pobierania opłat kopytkowych.

Wysoki Sejmie!

Ustawą z dnia 22. maja 1897 dz. u. kr. Nr. 32 nadano gminie miasta Kołomyi na trzy lata koncesyę po pobierania na 12 do miasta prowadzących drogach opłat kopytkowych odpowiadających taryfie I. kl. dla dróg krajowych z tą tylko zmianą, że opłata od bydła rogatego w zaprzęgu była o połowę niższą.

Na podstawie §. 9. ustawy z 5. lipca 1897 dz. u. kr. N. 43 przedłożył następnie Wydział krajowy koncesyę tę na dalsze trzy lata rozporządzeniami z 10. lipca 1900 l. 36153 dz. u. kr. Nr. 79, 1. września 1903 l. 76901 dz. u. kr. Nr. 97 i 29. maja 1906 l. 52374 dz. u. kr. Nr. 84.

Koncesya ta gaśnie zatem w ciągu 1909 r.

Obecnie Magistrat m. Kołomyi na podstawie uchwały Rady gminnej z dnia 10. września 1908 wniósł prośbę do Wydziału krajowego, popartą usilnie przez tamtejszy Wydział powiatowy, o wyjednanie koncesyi do pobierania przez lat 10 opłat kopytkowych według taryfy dwukrotnie wyższej niż dotychczasowa, a więc po 8, 4 względnie 2 h. od sztuki bydła.

Wśród 30 miast, objętych ustawą gminną z r. 1889 Kołomyja jest po Tarnopolu najrozleglejszem miastem. Obejmuje bowiem 4134 ha t. j. 7.184 morgów 906 sąż.□, czyli więcej niż Lwów.

Długość dróg w Kołomyi wynosi około 50 km. zaś kanałów 26 km.

Według dawnej jak również i według nowej ustawy drogowej gmina miasta Kołomyi sprawuje zarząd wszystkich dróg gminnych I. i II. klasy w obrębie miasta położonych, a wydatki pokrywa z miejscowego funduszu drogowego.

Dochód z myta kopytkowego wpływa do tego funduszu i służy na brukowanie, lub szutrowanie ulic, placów i dróg miejskich oraz na zakładanie i utrzymywanie na nich ścieków, kanałów i mostów.

Prócz dochodu z myta kopytkowego wpływały do miejscowego funduszu drogowego miasta Kołomyi po koniec 1907 r. 4% z 10%-towego ustawowego drogowego dodatku do podatków bezpośrednich w gminie przypisanych. Nadto wpływał jeszcze ekwiwalent prestacyjny wynoszący 7% dodatków do podatków. Od r. 1908 w myśl nowej ustawy drogowej w miejsce owych (7+4) 11% dodatków wpływa jedynie do powyższego funduszu 9% dodatków, zatem o 2% mniej, co stanowi ubytek 3400 K. Wszystkie niedobory miejscowego funduszu drogowego — tak w myśl dawnej jak i obecnej ustawy drogowej — obowiązana jest pokrywać gmina dotacyą

z innych funduszów a w braku tychże uchwalić odpowiedni dodatek do podatków bezpośrednich.

Według przedłożonych i zbadanych zamknięć rachunkowych miejscowego funduszu drogowego miasta Kołomyi z ostatniego dziesięciolecia dochód z myta kopytkowego wynoszący w r. 1898 — 14.805 K, wzrósł w roku 1907 do 16.195 K, wydatki zaś na cele drogowe wzrosły w tym czasie z 35.697 K (r. 1898) na 60.856 kor. (r. 1906). Wydatki te obejmowały także koszta budowy i konserwacyi kanałów a mianowicie w r. 1898 — 1229 K, w 1906 — 6010 K.

Dotacya z funduszów gminnych wyniosła w ciągu tego 10-ciolecia 94666 K. Uchwałę z 10. września 1908 r. w sprawie wyjednania koncesyi kopytkowej z podwyższoną taryfą powzięła Rada gminna na podstawie szczegółowego programu robót na najbliższe dziesięciolecie. Według tego programu wydatki roczne na cele drogowe wynosić mają 68.000 K a w tem 15.800 K na budowę i konserwacyę kanałów, reszta na konieczne ściśle drogowe roboty konserwacyjne i budowlane. Z powyższych 15.800 K rocznie spodziewa się gmina wybudować rocznie około 500 m. b. kanałów, przez co, wobec tego, że długość kanałów wynosi 26 km., — gmina spełniłaby zaledwie małą część ciężącego na niej zadania na polu kanalizacyi miasta.

Sprawa przeprowadzenia kanalizacyi miasta Kołomyi jest ściśle związana z zabezpieczeniem ujścia tj. regulacyą potoków Czarnego i Rydelówki, które często wylewają, niszcząc drogi i mosty miejskie a przy normalnym stanie wód z powodu małych spadków zatrzymują nieczystości i są źródłem chorób i śmiertelności.

Według przedłożonego przez gminę miasta Kołomyi w r. 1902 projektu generalnego, koszta kanalizacyi miałyby wynosić . . . . . 1,629.300 K
zaś koszt regulacyi potoków . . . . 135.981 „
razem . . . . 1,765.281 K.

Obecnie przeprowadzane są studya i zdjęcia na gruncie celem odpowiedniego sprostowania względnie uzupełnienia powyższego projektu.

Po wypracowaniu szczegółowych planów, przystąpi gmina — w miarę rozporządzalnych funduszów, o które także w innej drodze zamierza się starać — do wykonania w szerszym zakresie najpilniejszych robót przedwstępnych, oraz części sieci kanalizacyjnej. Konserwacya istniejących już kanałów wymaga rok rocznie znacznych kosztów, jak to wykazują zamknięcia rachunkowe funduszu drogowego, zwłaszcza, że kanały te są przeważnie drewniane.

Na pokrycie projektowanych we wspomnianym dziesięcioletnim programie robót, których koszt wynosić ma corocznie, począwszy od r. 1909 po 68.000 K, przewidywane są według obecnego stanu rzeczy następujące dochody:

1. 9% z 18%towego ustawowego drogowego dodatku do podatków 15.300 K
2. z myta kopytkowego na podstawie dotychczasowej koncesyi . 16.250 „
3. dotacya miasta . . . . . 6.000 „
4. drobne wpływy . . . . . 1.450 „

razem . . 39.000 K.

Niedobór zatem roczny w ciągu objętego programem dziesięciolecia wynosić będzie 29.000 K.

Celem uzyskania funduszu na częściowe pokrycie tego niedoboru prosi gmina o podwyższenie taryfy opłat kopytkowych, z czego spodziewa się uzyskać dalszy dochód w kwocie około 16.000 K.

Nawet w razie udzielenia gminie koncesyi z podwyższoną taryfą pozostanie do pokrycia dalszymi dodatkami gminnymi niedobór roczny funduszu drogowego w kwocie 13.000 K, co przy wydatności grosza wynoszącej 1.700 K stanowi około 7·6% dodatków.

Według preliminarza funduszu gminnego miasta Kołomyi na rok 1908 wydatki wynoszą . . . . . 768.797 K
dochody . . . . . 687.025 „
niedobór zatem . . . . . 81.772 K
na którego pokrycie nałożono 48% dodatków.

Jeżeli gmina ma wykonać wskazany najkonieczniejszemi potrzebami program robót drogowych, w takim razie nawet przy koncesyi kopytkowej z podwyższoną taryfą, pomimo zapewnienia już funduszowi drogowemu subwencyi 6.000 K rocznie z własnych funduszów, musi nakładać przez lat 10 po 7·6% na pokrycie niedoboru funduszu drogowego, co łącznie z dodatkami na cele administracyjne wynosić będzie około 56% dodatków.

W razie nieuzyskania koncesyi kopytkowej z podwyższoną taryfą, dodatki na pokrycie powyższego niedoboru funduszu drogowego wynosiłyby około 17%, co nadmiernie obciążyłoby opodatkowanych w gminie.

Projektowana taryfa zbliża się co do wymiaru do taryf ustanowionych w koncesyach kopytkowych dla innych gmin, a nawet niższa jest w dwu pozycyach od jednej z obowiązujących taryf.

Na podstawie przedstawionego stanu rzeczy Wydział krajowy oświadcza się za udzieleniem gminie m. Kołomyi na trzy lata koncesyi na pobór myta kopytkowego według dwukrotnie wyższej niż obecna taryfa i wnosi.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Stanisław Dąmbski, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o udzielaniu gminie miasta Kołomyi koncesyi na pobór opłat kopytkowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dla ulżenia ciężaru utrzymywania w dobrym stanie ulic, placów i dróg miejskich nadaje się gminie miasta Kołomyi, na przeciąg trzech lat prawo do pobierania myta kopytkowego, pod warunkami poniżej określonymi.

Art. II.

Gmina miasta Kołomyi pobierać ma myto kopytkowe przy dwunastu rogatkach ustawionych w miejscach, gdzie w obręb miasta wchodzą następujące drogi:

1. Werbiąż - Kołomyja,
2. Oskrzesińce - Kołomyja,
3. Korolówka - Kołomyja,
4. Cieniawa - Kołomyja w punkcie dotychczasowym,
5. Piadyki - Kołomyja,
6. Kamioneczki - Kołomyja,
7. Słobódka leśna - Kołomyja w punkcie dotychczasowym,
8. Rakowczyk - Kołomyja w punkcie dotychczasowym,
9. Szeparowce - Kołomyja,
10. Diatkowce - Kołomyja,
11. Sopów - Kołomyja,
12. Ispas - Kołomyja.

Art. III.

Opłatę myta kopytkowego pobierać należy raz tylko przy wstępie do miasta, a to według następującego wymiaru:

1. od konia, osła lub muła w zaprzęgu 8 (ośm) h;
2. od każdej sztuki bydła rogatego w zaprzęgu 4 (cztery) h;
3. od bydląt luzem idących, od konia, osła lub muła 4 (cztery) h;

4. od sztuki owiec, kóz, nierogacizny, jagniąt, koźląt, źrebiąt 2 (dwa) h;

Bydlęta ssące wszelkiego rodzaju, które z matkami idą, tak samo cielęta, owce, kozy, nierogacizna, jagnięta, koźlęta na wozie wiezione lub na plecach niesione są wolne od opłaty myta kopytkowego.

Art. IV.

Przy poborze myta kopytkowego mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłat mytniczych lub o ich zniżeniu.

Art. V.

Dochód z myta kopytkowego nie może być obrócony na żaden inny cel, jak tylko na brukowanie lub szutrowanie ulic, placów i dróg miejskich i na zakładanie lub utrzymywanie na nich ścieków, kanałów i mostów.

Art. VI.

Zużycie dochodu z myta kopytkowego na opędzenie kosztów utrzymania ulic, placów i dróg miejskich, nie uwalnia miasta od obowiązku utrzymywania tychże w ogóle i w dobrym stanie i używania na ten cel wszelkich zasobów ustawą drogową wskazanych.

Art. VII.

Każdego roku przedłoży gmina pobierająca myto kopytkowe przed rozpoczęciem roku budżetowego Wydziałowi powiatowemu preliminarz tych robót, które zamierza w tym roku wykonać i pokryć prawdopodobnie spodziewanym dochodem z myta kopytkowego podług postanowień powyższego artykułu VI.

Art. VIII.

Najpóźniej w cztery tygodnie po upływie każdego roku budżetowego wykaże gmina pobierająca myto kopytkowe Wydziałowi powiatowemu, czyli i o ile preliminowane na ten rok roboty z funduszu poboru myta kopytkowego, oraz z innych zasobów ustawą drogową wskazanych, uskutecznione zostały i czy cały dochód, który z tych źródeł wpłynął do miejscowego funduszu drogowego był na powyższe roboty obrócony i wyczerpany.

Art. IX.

Kontrolę nad robotami około utrzymania w dobrym stanie ulic, placów i dróg miejskich, pokrywanemi z funduszu poboru myta kopytkowego wykonuje Wydział powiatowy, a względnie Wydział krajowy w myśl §. 21. ustawy drogowej z dnia 10. grudnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 155., przyczem służy mu prawo przedsięwzięcia stosownych środków zaradczych na koszt gminy pobierającej myto kopytkowe.

Art. X.

Gdyby gmina pobierająca myto kopytkowe wymienionych w tem rozporządzeniu warunków nie dopełniła, zarządzi polityczna władza powiatowa środki przymusowe wskazane ustawą drogową z dnia 10. grudnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 155.

Jeżeliby zwykłe środki przymusowe nie skutkowały, a organa miejskie nie utrzymywały ulic, placów i dróg miejskich w dobrym stanie lub używały w sposób nieodpowiedni funduszu pochodzącego z poboru myta kopytkowego lub innych dochodów miejscowego funduszu drogowego, natenczas obejmie Wydział powiatowy bezpośredni zarząd wyżej wymienionych ulic, placów i dróg, niemniej też funduszów w myśl postanowień §. 24. ustęp ostatni ustawy drogowej z 10 grudnia 1907 Dz. u. kr. Nr. 155.

Art. XI.

Od zwierząt w art. III. poszczególnionych to jest opłatą myta kopytkowego objętych, gmina pobierająca myto kopytkowe nie będzie pobierała żadnej innej opłaty podczas dni targowych lub jarmarcznych.

Art. XII.

Ustawa ta wchodzi w moc obowiązującą w 14 dni po ogłoszeniu jej w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Równocześnie utraci moc obowiązującą ustawa z dnia 22. maja 1897 r. Dz. u. kr. Nr. 32. o udzieleniu gminie miasta Kołomyi koncesyi na pobór opłat kopytkowych.

Art. XIII.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 2.726/08.

We Lwowie, dnia 16. października 1908.

[Alg 376]

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej z projektem nowej ustawy łowieckiej.

Wysoki Sejmie!

Ustawa łowiecka z r. 1897 nie potrafiła zadowolnić ani myśliwych, ani co rzecz ważniejsza właścicieli gruntów, którym samoistne prawo polowania przyznane nie zostało. Postanowienia policyi łowieckiej (zwłaszcza §. 47), które określały, że szkody wyrządzone przez dziki mogą być wówczas wynagradzane, jeżeli właścicielowi lub dzierżawcy prawa polowania udowodnionem zostanie, że dziki hoduje, które zatem wkładały na stronę poszkodowaną obowiązek przeprowadzania dowodu, którego zwykle przeprowadzić nie mogła;—dalsze postanowienia o odszkodowaniu, z których §. 51 teoretycznie przyznano poszkodowanym prawo odszkodowania a równocześnie uzależniono takiemi prawno-administracyjnemi formalnościami, takim skombinowanym postępowaniem (§§. 57—65), że praktycznie stało się wyegzekwowanie wynagrodzenia niemożebnem i musiało u ludności wiejskiej budzić uczucie krzywdy i jak najdalej posuniętą niechęć do postanowień ustawy. Zwłaszcza w okolicach lesistych, w których stale gnieździły się dziki, lub też w okolicach, w których sarny i jelenie silnie były rozmnożone, skargi były powszechne. Niemniej niejednokrotne błędne wykonywanie ustawy przez władze polityczne przyczyniło się do wzmożenia niechęci.

Rezultatem wyżej określonej niechęci szerokich warstw ludowych był wniosek posła Żardeckiego z r. 1902 a zatem postawiony już w 5 lat po wprowadzeniu ustawy w życie. Wniosek ten obejmywał wypracowany projekt ustawy, zdążającej do wprowadzenia zupełnie odmiennych postanowień o odszkodowaniu. Niechęć przeciw ustawie łowieckiej objawiała się także liczbą kilkuset petycyj sejmowych, pochodzących z rozmaitych okolic kraju.

Uchwałą z dnia 20. października 1903 r. przekazał Wysoki Sejm wniosek posła Żardeckiego Wydziałowi krajowemu do zbadania, czy nie zachodzi potrzeba zmian niektórych postanowień obowiązującej ustawy łowieckiej. Uchwałą z dnia 22. listopada 1905 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu wykonanie uchwały z 20. października 1903, z tem nadmienieniem, ażeby odpowiednie wnioski na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył.

W celu uzyskania materyału mogącego przemawiać za lub przeciw potrzebie uchwalenia nowej ustawy, ułożył Wydział krajowy okólnik, który przez c. k. Namiestnictwo przesłał politycznym Władzom powiatowym w kraju. Odpowiedzi, jakkolwiek niewystarczające, przecież pozwalały na wypowiedzenie twierdzenia:

1) że czynsze dzierżawne obecne są bardzo niskie. 2) przepisy ochronne o szkodach przed dzikami są niewystarczające, 3) postępywanie w sprawie szkód zrządzonych przez zwierzynę łowną wymaga innego ujęcia i uproszczenia.

Oprócz tego Wydział krajowy zwołał na dzień 9. maja 1906 konferencyę w celu uzyskania opinii kół interesowanych i znawców. Konferencya oświadczyła się: 1) za zmniejszeniem przestrzeni potrzebnej do uzyskania samoistnego prawa polowania ze 115 hekt. na 60 hekt.; 2) za skróceniem czasu ochronnego dla jeleni i sarn; 3) za wzmocnieniem ochrony własności gruntowej od szkód wyrządzanych przez polowanie i zwierzynę, przez rozszerzenie obowiązku wynadgradzania szkód przez dziki; 4) za skróceniem postępowania w sprawie wynadgrodzenia szkód przez polowanie oraz zwierzynę łowną i dziki zrządzonych.

Opierając się na tych wskazówkach, przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z projektem ustawy łowieckiej (dnia 21. lutego 1907). Sprawozdanie to zostało przez komisyę administracyjną opracowane i dnia 21. września 1907 Wysokiemu Sejmowi przedłożone. Sprawozdanie komisyi administracyjnej zostało następnie z niektóremi zmianami (spółki łowieckie) przez Wysoki Sejm uchwalone. Uchwała Sejmu nie uzyskała jednak sankcyi Monarszej. Wskutek tego Wydział krajowy przedłożył Wys. Sejmowi dnia 29. września 1908 r. sprawozdanie, w którem wymienione są dwa zasadnicze powody odmówienia sankcyi: 1) redukcya przestrzeni samoistnego prawa polowania na 60 hekt; 2) wprowadzenie Spółek łowieckich we formie, jaka dotychczas w żadnem innem ustawodawstwie krajowem przyjętą nie została.

W tym samym dniu t. j. 29. września 1908 wniósł poseł Skołyszewski i tow. projekt ustawy, który w kilku postanowieniach różnił się zasadniczo od dotychczas obowiązującej ustawy i od projektu Wydziału krajowego.

Komisya administracyjna oświadczyła się jednogłośnie za załatwieniem ustawy łowieckiej w sposób, któryby z jednej strony umożliwił hodowlę zwierzyny łownej, z drugiej zaś strony chronił najzupełniej ludność małorolną, dając jej możność dojścia w jak najkrótszym czasie do odszkodowania; oraz pozwalał ludności mieć o ile możności bezpośredni wpływ na zarząd polowania.

Komisya administracyjna w swej ogromnej większości wychodziła z założenia, że z zadania swego jedynie wówczas wywiąże się bez zarzutu, jeżeli przeprowadzi uczciwy kompromis pomiędzy interesem hodowców zwierzyny, a interesem posiadaczy gruntów. Umożliwi jednym podniesienie zwierzostanu łownego, a drugim da zupełną rekompensatę w formie odszkodowania. Tylko taka ustawa unika zarzutu jednostronności.

Powtarzające się w ostatnich czasach czem raz to głośniej i liczniej żądanie zniesienia ustawy łowieckiej, wprowadzenia zasady, czyj grunt, tego zwierzyna, jest w naszych stosunkach wobec rozbicia gruntów drobnej posiadłości, niewykonalne. Skargi ludności na zwierzynę powtarzające się wyłącznie w naszym kraju, nie są wynikiem zbytniego rozmnożenia zwierzyny, zbyt licznego zwierzostanu, lecz jedynym powodem tych skarg były niedostateczne przepisy o odszkodowaniu, przepisy, jak powiedziano wyżej, prawie praktycznie nie wykonywane. Na pewno twierdzić można, że niech tylko zmienione zostaną postanowienia o odszkodowaniu, niech tylko ludność otrzyma wynagrodzenie za szkody szybko i w należytej wysokości, to wówczas niechęć ludności i do zwierzyny i do ustawy zniknie. Tak jest w innych krajach koronnych, gdzie zwierzostan jest kilkunasto lub nawet kilkadziesiątkrotnie wyższy jak u nas, a pomimo tego skarg na zwierzynę i na wypłacanie szkód nie ma.

Komisya administracyjna oświadczyła się jednogłośnie za utrzymaniem powierzchni 115 hektarów jako takiej, na której hodowla zwierzyny jeszcze z jakiem takiem powodzeniem prowadzoną być może, natomiast uchwaliła ograniczenie dzielenia okręgów polowania na rewiry polowania mniejsze jak 300 względnie 500 hektarów z tego powodu, że hodowla zwierzyny racyonalnie na polach ornych i łąkach tylko na wyższych niż 300 hektarowych, zaś w lasach na wyższych niż 500 hektarowych przestrzeniach prowadzoną być może. Ponieważ od możności utrzymania wyż

szego zwierzostanu zależy wysokość płaconego czynszu dzierżawnego i przeto spodziewać się należy, że przy rewirach polowania większych przeciętny czynsz z 1 ha będzie wyższy, jak przy rewirach polowania mniejszych; zatem, że w interesie posiadaczy gruntów leży utrzymanie ograniczenia dzielenia okręgów polowania.

Komisya administracyjna oświadczyła się za wprowadzeniem zamiast dotychczasowych okręgów polowań zbiorowych, okręgów polowania spółek łowieckich. Ostatnie jako forma prawna najmniej obrażają istotę prawną posiadania i własności. Zasada prawa polowania przeniesioną zostaje przez pluralny wybór na wydział spółki łowieckiej, który tem prawem zarządza.

Wydział spółki rozstrzyga, czy prawo polowania ma być wydzierżawione z wolnej ręki, czy przez publiczną licytacyę, czy ostatnie ma mieć miejsce w urzędzie gminnym, czy w siedzibie politycznej władzy powiatowej.

Uchwała odnosząca się do miejsca przeprowadzenia licytacyi musi być zaczepioną przez dwóch członków Wydziału spółki. Postanowienie takie jest wskazanem z tego powodu, ponieważ zdarzyć się mogą wypadki, w których w interesie uzyskania wyższego czynszu dzierżawnego, wskazanem jest odbycie licytacyi w siedzibie władzy politycznej, zaś lokalne wpływy jednostek zdążać mogą do przeprowadzenia licytacyi w urzędzie gminnym.

Natomiast postanowienie co do prowadzenia prawa polowania we własnym zarządzie zależnem jest od uchwały $^3/_4$ głosów całej spółki łowieckiej, przy obecności przynajmniej $^1/_4$ uprawnionych do głosowania. Przez postanowienie takie pragnęła Komisya administracyjna ograniczyć wykonywanie prawa polowania we własnym zarządzie do możliwego minimum. Wykonywanie prawa polowania nigdy nie może być opłacającą się czynnością. Przeciwnie, z góry przewidzieć można, że narażać musi właścicieli gruntów na pewne straty, a nadto pozbawić tychże uzyskania wynagrodzenia za szkody przez polowanie i zwierzynę zrządzone, względnie przelać ten obowiązek na wszystkich członków spółki.

Dążeniem Komisyi administracyjnej było ten sposób wykonywania prawa polowania uczynić wyjątkiem, albo też w razie niemożności wydzierżawienia złem koniecznem. Wydział spółki, zarządzając prawem polowania, składać ma przed ogólne zgromadzenie wszystkich członków spółki co roku rachunki.

Komisya administracyjna godząc się na zasadę spółek łowieckich, wychodziła z tego zapatrywania, że wprowadzenie u nas tej formy zarządu prawem polowania na gruntach drobnej własności nie może się przyczynić do obniżenia poziomu hodowli zwierzyny. Kraje, w których zwierzostan łowny jest bardzo silny, jak Czechy i Niższa Austrya, mają spółki łowieckie wprowadzone od lat kilkudziesięciu. Dowód, że istnienie spółek nie przyczynia się do obniżenia hodowli. Natomiast w naszym kraju, gdzie zwierz łowny jest stosunkowo dość nielicznym, były znane tylko polowania gminne.

Nad gospodarką Wydziału spółki łowieckiej czuwa polityczna władza powiatowa, która uprawnioną jest do uchylania sprzecznych z postanowieniami ustawy zarządzeń Wydziału spółki, zaś w razie przekroczenia ustaw — nawet do rozwiązania Wydziału.

Rzeczą zrozumiałą, że Wydział spółki obowiązanym jest postępować zgodnie z postanowieniami ustaw; rzeczą konieczną ustanowienia po nad Wydziałem spółki władzy wyższej, rozstrzygającej zażalenia i rekursy, oraz w ostateczności rozwiązującej Wydział. Władzą tą może być albo polityczna władza powiatowa, albo Wydział powiatowy, albo też obie władze równocześnie (w drodze wzajemnego porozumienia). Większość Komisyi administracyjnej oraz jednogłośnie subkomitet Komisyi, któremu poruczonem zostało zadanie opracowania projektu ustawy dla Komisyi, oświadczyły się za przydzieleniem czynności kontrolnych, oraz orzeczeń na polityczną władzę powiatową. Momenta praktyczne, względy na szybkość załatwiania spraw terminowych przemawiały za tem w sposób decydujący.

W przepisach o policyi łowieckiej pragnęła Komisya administracyjna przeprowadzić postanowienia zdążające do wytępienia zwierzyny szkodliwej, oraz do usunięcia kłusownictwa.

Uprawnione życzenia szerokich kół myśliwych, ażeby w niedziele i święta wolno było od godziny 12 w południe bez nagonki polować, nie znalazły u większości Komisyi administracyjnej uwzględnienia.

Czas ochronny dla zwierzyny łownej nie został ani rozszerzonym, ani ukróconym. Komisya administracyjna wychodziła z zapatrywania, że ponieważ zwierzostan nie jest w całym kraju jednaki, ponieważ okolice kraju, w których szkody zrządzone przez jelenie i sarny są tak duże, że wymagają zredukowania zwierzostanu, zaś są takie okolice, w których zniesienie czasu ochrony na łanie i kozy przyczyniłby się mogło do zupełnego wytępienia tych pięknych zwierząt, że do obecnego koniecznem jest postanowienie rozszerzenia lub ograniczenia czasu ochrony na władze powiatowe, które znając najlepiej lokalne stosunki, będą mogły wydawać najracyonalniejsze w tym kierunku zarządzenia.

Za najważniejszy swój obowiązek uważała komisya administracyjna przeprowadzenie w ustawie łowieckiej takich postanowień, któreby uzyskanie wynagrodzenia za szkody zrządzone przez polowanie i zwierzynę czyniło pewnem i prędkiem.

Komisya administracyjna przyjęła zasadę 1) że każda szkoda zrządzona przez polowanie i zwierzynę na terenie polowania, musi być przez dzierżawcę prawa polowania wynagrodzoną,

2) że w obejściach gospodarczych, ogrodach, sadach nie należących do okręgu polowania, każdy posiadacz może zabijać zwierzynę, będąc jej wyłącznym właścicielem,

3) w razie, jeżeli okręg polowania spółki łowieckiej nie został pomimo dwu względnie trzykrotnej licytacyi wydzierżawionym, to wówczas za szkody wyrządzone przez dziki do 500 metrów od granic polowania samoistnego odpowiedzialnym jest posiadacz względnie właściciel tego samoistnego okręgu.

Komisya wprowadza to postanowienie, że w razie, gdyby przyległe do samoistnego okręgu polowania okręgi polowania zbiorowego nie były wydzierżawione i wykonywanie prawa polowania na nich było w rękach ustanowionych myśliwych, odpowiada właściciel samoistnego okręgu za szkody zrządzone przez zwierzynę szkodliwą w odległości do 500 metrów, od granic przestrzeni leśnej swego okręgu, na terytoryum polowania spółki łowieckiej.

Przepis ten dąży do tego, by nie pozbawiać rolników wynagrodzenia szkód, w tych właśnie wypadkach, gdzie szkody takie będą się często wydarzać, jest ze względu na właścicieli sąsiednich okręgów najzupełniej usprawiedliwionym, gdyż najczęstszym powodem niemożności wydzierżawienia okręgu polowania spółki łowieckiej będzie właśnie świadomość, że w sąsiednich lasach dziki w wielkiej znajdują się ilości i obawa, że wskutek tego przyznane wynagrodzenia za szkody przez nie zrządzone mogą zbyt wiele kosztować. Słusznem więc jest, by właściciele lasów, w których dziki w większej znajdują się ilości, by pociągani do płacenia wynagrodzeń na graniczących nie wydzierżawionych przestrzeniach, bo w ten sposób można ich skłonić do energicznego tępienia dzików, czego by mogli nie czynić, gdyby uchyliwszy się od zadzierżawienia sąsiednich okręgów polowania spółki łowieckiej, uwolnieni byli tem samem od wszelkiej za szkody odpowiedzialności.

Komisya przyjmuje granice terytoryalne tej odpowiedzialności na 500 metrów od granic przestrzeni leśnej, doświadczenie bowiem uczy, że dziki trzymają się zawsze w swych niszczycielskich nocnych wyprawach w pobliżu granic lasów i dalej jak pół kilometra od lasu z reguły nie zapuszczają się a przytem ścisłe oznaczenie granicy jest już z tego względu koniecznem, że inaczej nie wiadomo by było, gdzie się czyjaś odpowiedzialność kończy i w częstych wypadkach, gdzie okręg polowania spółki łowieckiej otoczony jest z kilku stron lasami stanowiącemi samoistne okręgi polowania, nie wiadomo by było, który z tych właścicieli za daną szkodę odpowiada.

Komisya przewiduje, że mogą się i tak zdarzyć wątpliwości, kto jest za daną szkodę odpowiedzialnym, a to w tych wypadkach, gdzie otoczony lasami

okręg polowania spółki łowieckiej jest tak wąskim, że odległość od granic leśnych jednego sąsiedniego okręgu samoistnego polowania do granic drugiego takiego okręgu mniej niż 1000 metrów wynosi, gdzie zatem są obszary, na których odpowiedzialność kilku właścicieli byłaby uzasadnioną.

Komisya administracyjna uznając się za uprawnioną do autentycznej interpretacyi proponowanych przez siebie przepisów, stwierdza niniejszem, że w takich wypadkach solidarna odpowiedzialność kilku właścicieli sąsiednich okręgów myśliwskich winna być zastosowaną.

Co się tyczy postępowania w celu uzyskania wynagrodzenia za wyrządzone szkody, komisya administracyjna uważała za wskazane umieścić postanowienia zmierzające do możliwego ugodowego załatwienia sprawy. W tym celu w okręgu polowania, w którym dzierżawca nie mieszka, ustanowionym ma być obowiązkowo zastępca, który go stale w sprawach odnoszących się do wynagrodzenia szkód zastępuje.

W razie jeżeli dobrowolna ugoda nie dojdzie do skutku, rozstrzygać mają bez odwołania osobno do tego celu powołane sądy rozjemcze. Tylko w tym wywydadku, gdyby do dni dziesięciu sąd rozjemczy nie wydał orzeczenia, wolno jest stronie poszkodowanej udać się na drogę prawa. Analogiczne postanowienia w innych krajaoh koronnych doprowadziły do zupełnego zaspokojenia słusznych żądań o odszkodowanie.

W celu zabezpieczenia się co do możności uzyskania wynagrodzenia za szkody przez polowanie i zwierzynę zrządzone, wymagać może od dzierżawcy Wydział spółki łowieckiej złożenia osobnej kaucyi. Postanowienie o tyle wskazane, ponieważ ten, kto najwyższy czynsz ofiaruje, bez względu na stosunki majątkowe staje się dzierżawcą prawa polowania, szkody zaś wynosić mogą kilkakrotnie razy tyle co jednoroczny czynsz dzierżawny.

Komisya administracyjna oświadczyła się przeciw odwołaniu od wyroku sądów rozjemcych na drogę prawa z tego powodu, ponieważ postanowienie takie przyczyniłby się musiało do pieniactwa, które niestety obecnie u nas jest jedną z największych klęsk społecznych. Natomiast uważała komisya za wskazane dać możność dzierżawcom prawa polowania i właścicielom gruntów zawarcia dobrowolnej umowy odnoszącej się do wynagradzania szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych, która zawierać może inne postanowienia co do postępywania dochodzenia szkód od tych, które a ustawie są przewidziane. Niejednokrotnie lokalne warunki mogą przemawiać za zawarciem podobnej umowy.

Komisya administracyjna większością głosów oświadczyła się za zatrzymaniem dotychczasowej opłaty za karty myśliwskie, a to z uwagi że polowaniem zajmują się prawie wyłącznie zamożniejsi ludzie, dla których roczna opłata 10 K na rzecz kraju nie stanowi poważnej rubryki rozchodu. Przy tej jednak sposobności uważa komisya za obowiązek zwrócenia uwagi, jak mała liczba myśliwych w kraju stosuje się do postanowień ustawy i opłaca karty myśliwskie. Jeżeli się weźmie pod uwagę, że okręgów polowań zbiorowych jest w kraju przeszło 6.000, zaś samoistnych okręgów przeszło 4.000, zatem ogółem okręgów polowania przeszło 10.000; jeżeli się zważy, że myśliwych u nas w kraju jest przeszło 20.000; to wówczas dojść się musi do rezultatu. że dochód kraju z tytułu kart myśliwskich wynosić powinien przeszło 200.000 K.; gdy w rzeczywistości wynosi około 26.000 K. Z tego powodu stawia komisya administracyjna osobną rezolucyę do Rządu, która ma na celu energiczne wykonywanie ustawy. w kierunku zmuszenia myśliwych do zaopatrzenia się w karty myśliwskie. W innych krajach kontrolę wykonują władze na każdym kroku, u nas niestety dzieje się inaczej.

Komisya administracyjna wyraża zapatrywanie, że Wysoki Sejm uchwalając przedłożoną ustawę łowiecką, usunie trwale jeden z powodów skarg ludności wiejskiej, przyczyni się przez to do usunięcia tego rozdźwięku, jaki u nas niestety w niejednej okolicy kraju pomiędzy dworem a wsią panuje; a przecież spór pomiędzy dworem i wsią to nie rzecz jedynie wsi i dworu, ale to rzecz całego społeczeństwa.

Projekt ustawy, który obecnie komisya administracyjna Wysokiemu Sejmowi przedkłada, idzie w swoich postanowieniach co do wynagrodzenia szkód najdalej ze wszystkich ustaw krajów koronnych; nakłada na właścicieli większych posiadłości obowiązek płacenia za szkody, jakie na okręgach polowania przez nich niedzierżawionych zostaną wyrządzone. Postanowienia te są ofiarą, jaką dobrowolnie własność wielka na siebie przyjmuje, a co z uznaniem komisya administracyjna podnosi. Także i inne postanowienia liczą się w pełni i uwzględniają interesa obu stron, t. j. mniejszej własności i myśliwych — i w tym wypadku ustawę proponowaną uważać można za wolną od wszelkiego zarzutu.

Komisya administracyjna wyraża przekonanie, że ustawa ta potrafi w zupełności odpowiedzieć warunkom krajowym, zadowolić myśliwych, a usunie niezadowolenie drobnych właścicieli gruntów, że będzie ona dziełem, która spełni swe zadanie przez długie lat dziesiątki.

Powodowana tem przedświadczeniem, w nadziei, że potrafiła wywiązać się całkowicie z nałożonego na nią zadania, komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Załączony ·/. projekt ustawy.

2) Wzywa się rząd, aby w celu zapewnienia jak najściślejszego wykonywania przepisów o kartach myśliwskich wydał instrukcyę wprowadzającą odpowiednią kontrolę właściwych w tym względzie organów wykonawczych.

Tem samem załatwione zostają petycye 335,378 (61 petycyj), 2041 1521 (10 petycyj), 1575 1161 (6 petycyj), 346 148, 350 152, 351 153, 576 321, 580,325, 962,667, 963 668, 964 669, 965,670, 966,671, 967 672, 968,673, 969,674, 994 682, 995 683, 1344,975, 1345 976,

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Skołyszewski

Ustawa

z dnia . . . . 1908, którą wydaną zostaje ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dołączona ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wchodzi w życie w trzy miesiące po ogłoszeniu jej w dzienniku ustaw krajowych.

Z tą samą chwilą tracą moc obowiazującą dotychczasowe ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do przedmiotu niniejszej ustawy, a w szczególności ustawa z dnia 5. marca 1897 Nr. 71 Dz. u. i rozp. kraj.

Art. II.

Kontrakty dzierżawy prawa polowania, zawarte przed wejściem w życie niniejszej ustawy, pozostają w mocy aż do ich wygaśnięcia — o ileby nie zawierały innego postanowienia i o ile dzierżawca prawa polowania, wobec nowych przez niniejszą ustawę stworzonych stosunków prawnych, nie zażąda rozwiązania zawartego przezeń kontraktu dzierżawy.

Takie żądanie ma być zgłoszone do dni 60 po ogłoszeniu niniejszej ustawy, odnośnie do kontraktów dzierżawy polowania samoistnego u jego właściciela odnośnie do kontraktów dzierżawy polowania gminnego w politycznej władzy powiatowej.

Wskutek zgłoszenia takiego żądania rozwiązanie kontraktów dzierżawy polowania samoistnego nastąpi z dniem

wejścia ustawy niniejszej w życie, rozwiązanie zaś kontraktów dzierżawy polowania gminnego dopiero z dniem 1-go lutego po wejściu tej ustawy w życie.

Art. III.

W razie pozostawienia w dalszej mocy poprzednio zawartych kontraktów dzierżawy prawa polowania, znajdą zastosowanie przepisy ustawy niniejszej, nie naruszając stosunku prywatno prawnego między wydzierżawiającym prawo polowania a dzierżawcą.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa łowiecka

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

I. Postanowienia ogólne.

§. 1.

Prawo polowania polega na wyłącznem uprawnieniu do hodowania, wyszukiwania, ścigania, zabijania i przywłaszczania sobie łownej zwierzyny i dzikiego ptactwa, jak również przywłaszczania oddzielonych z niej części użytecznych, jak zrzuconych rogów, itp. Odnośnie do dzikiego ptactwa mieści w sobie prawo polowania także wyłączne uprawnienie do przywłaszczania zniesionych jaj.

§. 2.

Zwierzyną łowną są w rozumieniu niniejszej ustawy: jeleń i daniel, kozica, sarna, zając, dziki królik i borsuk. Z ptaków: głuszec, cietrzew, jarząbek, pardwa i kuropatwa, przepiórka, chruściel (derkacz), bażant, drop, czajka, słonka, dubelt, krzyk, siewka, kulik i rozmaite tegoż gatunki, kurki wodne, łyska, nurki, dziki łabędź, dzika gęś, wszelkie gatunki dzikich kaczek i dzikich gołębi.

Również obcokrajowe odmiany łownej zwierzyny i ptaków, o ileby wprowadzone do kraju dla hodowli łowieckiej utrzymywały się i mnożyły, będą za zwierzynę łowną w rozumieniu tej ustawy uważane.

§. 3.

Prawo polowania przywiązane jest do własności gruntu, służy więc każdoczesnemu posiadaczowi gruntu.

Co do wykonywania prawa polowania jest posiadacz tego prawa w myśl postanowień niniejszej ustawy albo uprawnionym do samoistnego wykonywania go, to jest do swobodnego rozstrzygania o sposobie wykonywania swego prawa polowania (już to we własnym zarządzie, już to przez wydzierżawienie i t. p.), albo też ograniczonym w swobodnem rozstrzyganiu o sposobie wykonywania tego prawa w myśl postanowień §. 7. niniejszej ustawy.

§. 4.

Uprawnienie do samoistnego wykonywania polowania służy:

1. Posiadaczowi nieprzerwanej powierzchni gruntu, która wynosi co najmniej 115 hektarów bez względu na to, czy ona znajduje się w posiadaniu osoby fizycznej, lub prawnej, czy jednej osoby lub we współposiadaniu więcej osób. Również nie stanowi różnicy, czy owe grunta leżą w jednej gminie lub miejscowości lub też, czy rozciągają się na terytorya kilku gmin, względnie miejscowości.

Stare koryta rzek pozostałe po przeprowadzonych robotach regulacyjnych, grunta uzyskane przez reguiacye rzek na podstawie §. 47. ust. z dnia 14. marca 1875. L. 38. dz. u. kr., jak również tory kolejowe i drogi publiczne nie mogą stanowić samoistnego okręgu polowania.

2. Gminie jako takiej, jeśli grunta stanowiące majątek lub dobro gminy, położone bądź to w obrębie gminy, bądź w obrębie innych gmin, stanowią nieprzerwaną powierzchnię co najmniej 115 hektarów.

Gminy mające takie grunta winny jednak wykonywanie samoistne polowania na tych gruntach albo wydzierżawiać albo zlecić wykonywanie tego polowania ustanowionym w myśl §§. 34—36. niniejszej ustawy myśliwym.

Prawa przyznane w tych paragrafach Wydziałowi spółki łowieckiej służą w tym razie reprezentacyi gminnej.

§. 5.

Za nieprzerwaną należy uważać powierzchnię gruntu wtedy, gdy poszczególne części gruntu powierzchnię tę stanowiące tak są względem siebie położone, iż można się dostać z jednej części na drugą, nie przechodząc przez grunta należące do innego posiadacza.

Drogi publiczne, koleje żelazne, rzeki, potoki i kanały, grunta uzyskane przez regulacye rzek na podstawie przepisów §. 47. ust. z dnia 14. marca 1875. dz. u. kr. nr. 38., przerzynające powierzchnię gruntów, nie stanowią przerwy, o ile z jednej części gruntu można się dostać na drugą część gruntu przez drogę, kolej lub potok w kierunku prostopadłym do osi drogi, kolei żelaznej lub koryta potoku. Wody stojące, w części lub całości swej położone w obrębie tej powierzchni, nie tworzą w niej przerwy, a nawet wyspy, położone na wodach publicznych, należy uważać za złączone z gruntami nadbrzeżnymi. Cudze drogi prywatne o tyle nie stanowią przerwy w powierzchni gruntów, o ile posiadacz tychże gruntów ma na nich służebność drogi.

§. 6.

Uprawnienie do wykonywania samoistnie prawa polowania służy też posiadaczom zwierzyńców, to jest powierzchni

gruntów o dowolnej wielkości, przeznaczonych do hodowania zwierzyny, a skutecznie i trwale zabezpieczonych przeciw wydostawaniu się zwierzyny na grunta sąsiednie.

Prawo wykonywania samoistnie polowania służy posiadaczowi zwierzyńca jedynie na gruntach, stanowiących zwierzyniec.

Spory, czy jakaś powierzchnia gruntu ma być uważaną za zwierzyniec w znaczeniu powyższego postanowienia, rozstrzyga polityczna Władza powiatowa.

§. 7.

We wszystkich innych wypadkach tworzy ogół posiadaczy gruntów w obrębie gminy miejscowej i na obszarze dworskim z tą gminą jedną miejscowość stanowiących, o ile ich bezpośrednio ze sobą łączący się kompleks gruntów (§. 5.) 115 hektarów wynosi, spółkę łowiecką, która na swem terytoryum, okręg jej polowania stanowiącym, jest uprawnioną w myśl przepisów niniejszej ustawy do wykonywania prawa polowania.

§. 8.

Jeżeli obszar gruntów ogółu posiadaczy w obrębie gminy miejscowej i na obszarze dworskim z tą gminą jedną miejscowość stanowiących nie wynosi 115 hektarów, to wykonywanie prawa polowania na tym obszarze przydzielonem zostanie posiadaczowi okręgu polowania (§. 4 l. 1 i 2 i §. 7) wykazującemu najdłuższą wspólną granicę.

Postanowienie powyższe odnosi się także do tych obszarów gruntów, które 115 hektarów nie wynoszą a okręgiem polowania w całości lub w trzech czwartych są otoczone (enklawy).

Przydzielenia dokonywa polityczna władza powiatowa która w wypadku wzbraniania się objęcia wykonywania prawa polowania przez posiadacza okręgu polowania o najdłuższej wspólnej granicy, względnie przez posiadacza otaczającego okręgu polowania, wydać ma inne odpowiednie zarządzenie.

§. 9.

Spółka łowiecka obowiązaną jest służące jej prawo wykonywania polowania albo wydzierżawić, albo przez osobno ustanowionych, zaprzysiężonych myśliwych na swoją korzyść wykonywać. Dzierżawa może nastąpić albo z wolnej ręki, albo w drodze publicznej licytacyi.

§. 10.

Najpóźniej na rok przed upływem okresu dzierżawy ogłosi polityczna Władza powiatowa w miejscu swej siedziby tudzież we wszystkich gminach i obszarach dworskich powiatu edykt, którym wezwie posiadaczy gruntów, roszczących sobie prawo do samoistnego wykonywania polowania w myśl postanowień §§. 4 i 6. na nadchodzący okres dzierżawny polowania, by zgłosili swe roszczenia w ciągu 4 tygodni u politycznej Władzy powiatowej. Edykt taki winna

Władza ta doręczyć także wszystkim tym posiadaczom gruntów, którzy w dotychczas bieżącym okresie dzierżawnym polowania, wykonywali polowanie samoistne na swych gruntach w myśl §§. 4. i 6.

Zgłoszenie może być uczynionem albo w formie podania do politycznej Władzy powiatowej albo w formie protokołowanego oświadczenia, a w jednym czy w drugim wypadku winien starający się dołączyć szkic sytuacyjny dotyczącej powierzchni gruntów. Przy następnych ustanowieniach okręgów samoistnego polowania, wystarcza powołanie się na poprzednio wniesione zgłoszenie.

Niezgłoszenie w terminie przepisanym w edykcie żądania o ustanowienie okręgu samoistnego polowania, może pozbawić posiadacza powierzchni gruntów mającej warunki określone w §. 4. l. 1 i 2. prawa wykonywania polowania samoistnie na przeciąg okresu dzierżawnego i mieć ten skutek, że niezgłoszone grunta wcielone będą do okręgów polowania spółki łowieckiej.

§. 11.

Polityczna Władza powiatowa ma zbadać zgłoszenie, w razie potrzeby przeprowadzić dochodzenia i okręgi polowania tak samoistnego jak spółek łowieckich ustanowić i ogłosić w miejscu swej siedziby, tudzież we wszystkich gminach i obszarach dworskich powiatu na najbliższy okres dzierżawny polowania.

Przeciw ustanowieniu okręgów polowania mogą być wniesione zarzuty w ciągu czternastu dni od dnia ogłoszenia okręgów do politycznej władzy powiatowej, która o nich rozstrzyga.

O wszelkich sprawach, dotyczących ustanawiania okręgów polowania tudzież o zmianach w określeniu granic tych okręgów orzeka w drugiej i ostatniej instancyi c. k. Namiestnictwo.

§. 12.

Okręg polowania może być wydzierżawiony z reguły tylko niepodzielnie.

Wyjątkowo może posiadacz okręgu samoistnego polowania, gmina mająca prawo samoistnego polowania oraz Wydział spółki łowieckiej utworzyć w swym okręgu więcej rewirów polowania, jeżeli każdy z nich przy przewadze gruntów ornych, łąk i pastwisk wynosić będzie przynajmniej 300 hektarów, zaś przy przewadze powierzchni leśnej 500 hektarów, oraz pod tym warunkiem, że granicami każdego z rewirów polowania będą granice gminy, drogi, koleje, rzeki lub wody stojące, i każdy z rewirów takich osobno wydzierżawić.

Uchwała taka reprezentacyi gminy dzieląca okręgi na rewiry wymaga zatwierdzenia Wydziału powiatowego, a uchwała Wydziału spółki łowieckiej zatwierdzenia politycznej Władzy powiatowej.

II. Wykonywanie prawa polowania spółki łowieckiej.

a) Organizacya spółki łowieckiej.

§. 13.

Każda spółka łowiecka zarządza prawem polowania na swojem terytoryum przez wybrany ze swego łona Wydział spółki łowieckiej z pięciu członków złożony. Wydział wybiera ze swego grona przewodniczącego. Wydział spółki łowieckiej urzęduje przez lat sześć.

Uprawnieni do wyboru Wydziału spółki łowieckiej są wszyscy posiadacze gruntów w obrębie granic okręgu polowania spółki łowieckiej położonych.

Posiadaczom przestrzeni niżej 4 hektarów służy jeden głos, od 4—8 ha dwa głosy, od 8—12 ha 3 głosy itd. od 4 do 4 ha o jeden głos więcej, z tem zastrzeżeniem, że największa ilość głosów jaką jeden członek spółki łowieckiej mieć może, musi być przynajmniej o 1 mniejsza od sumy głosów reszty członków spółki łowieckiej biorących udział w głosowaniu.

§. 14.

Wyborem kieruje naczelnik gminy. Wybór odbywa się w sposób ordynacyą gminną wyborczą przepisany. Do ważności wyboru potrzeba:

a) ażeby przynajmniej na 14 dni przed wyborem wszyscy członkowie spółki łowieckiej, w sposób w gminie praktykowany do nastąpić mającego wyboru zawezwani zostali;

b) udziału przy wyborze bądź osobiście, bądź przez pełnomocników, takiej liczby uprawnionych do głosowania, któraby przynajmniej $^1/_4$ głosów reprezentowała.

Głosowanie odbywa się w ten sposób, że głosuje ustnie lub kartką każdy z członków spółki łowieckiej na 5 członków wydziału spółki. Za wybranych uważać należy tych, którzy otrzymali największą liczbę głosów. Głosy oddane na osoby nie będące członkami spółki łowieckiej, uważane będą za nieważne.

Ogłoszenie wyboru wydziału spółki łowieckiej następuje zaraz po dokonaniu wyboru. O dokonanym wyborze i ukonstytuowaniu się należy w przeciągu dni 3 zawiadomić polityczną Władzę powiatową. W razie ubycia członka Wydziału spółki łowieckiej winien naczelnik gminy do dni 30 zarządzić i przeprowadzić wybór uzupełniający.

§. 15.

Na wypadek jeżeli w zgromadzeniu zwołanem według §. 14. liczba głosów wymagana do ważności wyboru nie zbierze się, wówczas należy z terminem 8-dniowym wezwanie do wyboru powtórzyć, a ci którzy się zjawią na powtórnem zebraniu, dokonają ważnego wyboru bez względu na liczbę oddanych głosów.

§. 16.

Zadaniem Wydziału spółki łowieckiej jest zastępywanie spółki łowieckiej na zewnątrz, zarządzanie w granicach ustaw prawem polowania spółki łowieckiej, zwoływanie zgromadzenia spółki łowieckiej, przynajmniej raz do roku, w celu złożenia sprawozdań i rachunków, albo też w celu powzięcia uchwały,

co do prowadzenia prawa polowania we własnym zarządzie przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych §. §. 24. i 31. niniejszej ustawy.

b) Dzierżawa prawa polowania.

§. 17.

Wydział spółki łowieckiej biorąc pod uwagę miejscowe stosunki, postanawia, czy prawo polowania okręgu polowania spółki wydzierżawionem zostanie z wolnej ręki, czy w drodze publicznej licytacyi, oraz czy licytacya odbędzie się w urzędzie gminnym, czy w biurach politycznej władzy powiatowej.

Wyjątkowo na żądanie dwóch członków Wydziału spółki łowieckiej, polityczna Władza powiatowa może publiczną licytacyę prawa polowania, albo zarządzić w siedzibie swego urzędu, albo do licytacyi w urzędzie gminnym odbyć się mającej, wydelegować urzędnika na koszt żądających.

Warunki dzierżawy tak z wolnej ręki jak w drodze licytacyi, oznacza wydział spółki łowieckiej.

Licytacyę w gminie przeprowadza naczelnik gminy, zaś w siedzibie politycznej Władzy powiatowej ona sama.

§. 18.

Wydzierżawienie prawa polowania ma być dokonane przynajmniej na sześć miesięcy przed upływem terminu dzierżawy.

§. 19.

Dzierżawcą prawa polowania spółki łowieckiej może być z reguły własnowolna fizyczna osoba, która musi mieć ustawowe wymogi potrzebne do uzyskania karty na broń i karty myśliwskiej (§. 84).

Prowadzący licytacye nie może występować równocześnie jako strona licytująca.

§. 20.

Wydzierżawienie prawa polowania w okręgach polowania spółki łowieckiej, również jak przydzielenie enklaw (§. 8) musi być przeprowadzone przynajmniej na okres sześcioletni, który rozpoczyna się 1. lutego a kończy 31. stycznia.

Wydzierżawienie prawa polowania spółki łowieckiej na okres czasu po nad lat 6 nastąpić może tylko za osobnem pozwoleniem politycznej władzy powiatowej. Po nad lat 12 okręg polowania wydzierżawionym być nie może.

§. 21.

Jeśli Wydział spółki łowieckiej zarządzi, że prawo polowania spółki łowieckiej wydzierżawione być ma w drodze publicznej licytacyi, wówczas licytacya ma być przynajmniej na 30 dni przed terminem ogłoszoną w gminie, w obrębie której okręg polowania spółki się znajduje, w sposób powszechnie praktykowany, oraz przez umieszczenie pisemnego ogłoszenia w urzędzie gminnym, jak również należy doręczyć ogłoszenie politycznej Władzy powiatowej i Wydziałowi powiatowemu w celu umieszczenia go na tablicy ogłoszeń.

W ogłoszeniu umieścić należy:

a) obszar okręgu względnie rewiru polowania spółki łowieckiej,
b) dotychczasowy czynsz dzierżawny,
c) cenę wywołania,
d) wadyum, w wysokości ceny wywołania,
e) obowiązek złożenia kaucyi w wysokości jednorocznego czynszu dzierżawnego,
f) okres czasu, na jaki prawo polowania wydzierżawionem zostanie,
g) termin i miejsce odbycia licytacyi.

Na zabezpieczenie pokrycia szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych wolno w warunkach dzierżawy umieścić żądanie złożenia osobnej kaucyi odpowiadającej przeciętnej wysokości szkód za ostatnie trzechlecie.

Wadyum wymienione w warunkach pod d) złożyć należy przed rozpoczęciem licytacyi, bądź w gotówce, bądź w książeczkach Kas oszczędności, w których bezpieczeństwo wkładek poręczone jest przez gminy, powiaty lub kraj.

§. 22.

Z przebiegu licytacyi spisać należy protokół i przesłać powiatowej Władzy politycznej, która zatwierdza lub w razie popełnionych przekroczeń ustawy uchyla licytacyę.

§. 23.

Ofiarowujący najwyższy czynsz dzierżawny uważany będzie za dzierżawcę.

W razie zatwierdzenia licytacyi winien dzierżawca w przeciągu dni 14 uzupełnić wadyum do wysokości rocznego czynszu jako czynsz dzierżawny za rok pierwszy, nadto złożyć na dotrzymanie warunków kontraktu kaucyę w wysokości jednorocznego czynszu, ewentualnie złożyć na zabezpieczenie wynagrodzenia szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych drugą kaucyę w tej wysokości, jaka w warunkach licytacyjnych wymienioną została, tudzież pokryć koszta licytacyi, a to pod rygorem natychmiastowego rozwiązania dzierżawy prawa polowania. Kaucye składane być mają w depozycie politycznej władzy powiatowej.

§. 24.

W razie uchylenia licytacyi a także wówczas, kiedy licytacya z braku oferentów nie doszła do skutku, ma Wydział spółki łowieckiej rozpisać powtórną licytacyę bądź pod tymi samymi warunkami co poprzednio, bądź też zmieniając warunki i obniżając cenę wywołania.

Gdyby i druga licytacya z braku oferentów nie przyszła do skutku, wówczas należy zwołać zgromadzenie członków spółki łowieckiej, które rozstrzygnie, czy należy przy dalszem obniżeniu ceny wywołania i ewentualnej zmianie warunków rozpisać trzecią licytacyę, czy też użytkować prawo polowania przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych.

§. 25.

Wydzierżawiony przez spółkę łowiecką okręg polowania

nie może być przez dzierżawcę prawa polowania częściowo (co do powierzchni) poddzierżawionym.

Natomiast Wydział Spółki łowieckiej może zezwolić na poddzierżawienie okręgu polowania w całości.

§. 26.

Przed rozpoczęciem każdego roku dzierżawnego złoży dzierżawca okręgu polowania spółki łowieckiej (1. lutego) całoroczny czynsz dzierżawny ewentualnie także uzupełni kaucyę na zabezpieczenie wynagrodzenia szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych (§. 23). Kwota względnie kwoty te złożone być mają do rąk politycznej Władzy powiatowej.

Jeżeli dzierżawca do dnia 14. lutego obowiązkowi temu zadość nie uczyni, wówczas dzierżawa prawa polowania uznaną być może za rozwiązaną a kaucye przez niego złożone służą na zabezpieczenie strat przez niedotrzymanie warunków kontraktu dzierżawy zrządzonych, względnie szkód przez niego nie zaspokojonych.

§. 27.

Po wygaśnięciu dzierżawy prawa polowania okręgu spółki łowieckiej zwrócić należy dzierżawcy kaucye po pokryciu szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych a przez dzierżawcę prawa polowania nie pokrytych oraz ewentualnych kar i zobowiązań z dzierżawy prawa polowania pochodzących.

§. 28.

Wydział spółki łowieckiej ma prawo w ostatnim roku okresu dzierżawy prawa polowania, jednakże przed 1. sierpniem przedłużyć dzierżawę na dalszy okres sześcioletni ewentualnie dłuższy w myśl post. §. 20. ust. 2.

Przedłużenie dzierżawy prawa polowania na okres dłuższy jak lat sześć, jednakże nie dłuższy jak lat dwanaście, wymaga zatwierdzenia politycznej Władzy powiatowej.

§. 29.

Dzierżawę prawa polowania okręgu polowania spółki łowieckiej może polityczna Władza powiatowa uznać za rozwiązaną, skoro dzierżawca:

1. nie złoży w oznaczonym terminie kaucyi, względnie uzupełnienia tychże, albo czynszu dzierżawnego (§§. 23 i 26);
2. nie zastosuje się do przepisów ustawy o nadzorze polowania (§. 40) i o tępieniu szkodliwej zwierzyny (§. 49);
3. dopuści się innego przekroczenia niniejszej ustawy;
4. utraci zdolność uzyskania karty myśliwskiej.

W 14 dni po prawomocności orzeczenia zarządzi wydział spółki łowieckiej na nowo wydzierżawienie prawa polowania okręgu spółki łowieckiej.

§. 30.

Spadkobiercy dzierżawców prawa polowania mogą za zezwoleniem politycznej Władzy powiatowej, jeżeli się o to najpóźniej w dwa miesiące po śmierci spadkodawcy do niej zgłoszą, wykonywać je przez cały pozostały czas dzierżawy, jeżeli posiadają warunki wymagane od dzierżawców i wykonawców polowania.

Wrazie niezgłoszenia się, lub gdy polityczna Władza powiatowa uzna ich za nieodpowiednich do wykonywania prawa polowania, zarządzonem będzie ogłoszenie nowej licytacyi.

c) Wykonywanie prawa polowania przez zaprzysiężonych myśliwych.

§. 31.

Prawo polowania w okręgu polowania spółki łowieckiej wykonywane będzie przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych wówczas, jeżeli $^3/_4$ wszystkich głosów spółki przy obecności przynajmniej $^1/_4$ uprawnionych do głosowania za tem się oświadczy.

W tym wypadku głosowanie odbywa się ustnie. Każdy głosujący z ilością oddanych głosów zaciągnięty być ma w protokół, który przesłany zostanie powiatowej Władzy politycznej.

Głosowanie przeprowadza przewodniczący Wydziału spółki łowieckiej.

Również przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych prawo polowania w okręgu polowania spółki łowieckiej wykonywanem będzie, jeżeli wydzierżawienie tego prawa pomimo dwu względnie trzykrotnego terminu licytacyjnego z braku oferentów nie przyszło do skutku (§. 24.).

§. 32.

Jeżeli wykonywanie prawa polowania w myśl postanowień §§. 24 i 31 niniejszej ustawy powierzone zostało ustanowionym myśliwym, wówczas Wydział spółki łowieckiej prowadzi rachunki przychodów i rozchodów wykonywanego prawa polowania, na podstawie danych dostarczanych przez myśliwych i zestawia roczny obrachunek z końcem każdego roku kalendarzowego. Z przychodów winny być pokryte koszta wykonywania polowania, to jest umówione z myśliwym wynagrodzenie, zwrot kosztów urzędowych czynności odnoszących się do polowania w okręgu i zwrot szkód wynikłych z polowania i przez zwierzynę wyrządzonych.

Obrachunek roczny winien Wydział spółki łowieckiej przedłożyć politycznej władzy powiatowej i podać do wiadomości posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu polowania spółki łowieckiej najpóźniej po koniec miesiąca lutego następującego roku. Obrachunek winien obejmować rozdział nadwyżki przychodów, jeśli ją wykazuje, między posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu a dokonany w stosunku do powierzchni gruntów każdego posiadacza, lub też rozdział braku (deficytu) wykazanego obrachunkiem a dokonany również w stosunku do powierzchni gruntów. Wypadające z tego obrachunku dopłaty winni posiadacze gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania, złożyć do kasy gminnej w ciągu 14 dni od doręczenia im dotyczącego wezwania.

Zarzuty przeciw obrachunkowi, względnie przeciw wezwaniu do zapłacenia, mogą interesowani wnosić w ciągu dni 14 od dnia doręczenia obrachunku do politycznej Władzy po-

wiatowej. Polityczna Władza powiatowa rozstrzyga o takich zarzutach, a przeciw jej orzeczeniu nie ma dalszego odwołania, co jednak nie wyklucza możność udania się na zwykłą drogę prawa.

§. 33.

Jeśli wykonywanie prawa polowania przez myśliwego nie odpowiada postanowieniom ustawy, lub jeśli ten sposób wykonywania tego prawa nie jest korzystnym dla interesowanych, natenczas na wniosek politycznej Władzy powiatowej może c. k. Namiestnictwo polecić zaprzestać tej formy wykonywania prawa polowania albo zarządzić zmianę osoby myśliwego względnie myśliwych. W pierwszym wypadku ma Wydział spółki łowieckiej podjąć kroki w celu wydzierżawienia prawa polowania.

§. 34.

O ile wykonywanie prawa polowania ma być poruczonem ustanowionym myśliwym, to tychże ustanawia polityczna władza powiatowa.

Uchwała Wydziału spółki łowieckiej winna wymienić przynajmniej 3 kandydatów na myśliwego lub też tyle tern kandydatów, ilu myśliwych w myśl uchwały ma być ustanowionych.

O wniosku rozstrzyga polityczna Władza powiatowa i to zarówno co do tego, ilu myśliwych należy ustanowić jakoteż kto ma być ustanowionym myśliwym.

Od rozstrzygnięcia Władzy politycznej może Wydział spółki łowieckiej wnieść odwołanie w ciągu dni 14 od dnia doręczenia mu orzeczenia władzy.

§. 35.

Władza może ustanowić myśliwym w myśl §. 34. osobę nie wykluczoną od prawa wydzierżawiania polowania (§. 19), która posiada odpowiednie wiadomości i daje rękojmię należytego wywiązywania się z obowiązków.

§. 36.

C. k. Namiestnik wyda po wysłuchaniu opinii Wydziału krajowego w drodze rozporządzenia przepisy o wykonywaniu prawa polowania przez myśliwych, określające bliżej także wymogi co do kwalifikacyi osób, które mogą być ustanowione myśliwymi.

d) Postanowienia ogólne.

§. 37.

Roczny czysty dochód ewentualnie roczny czynsz dzierżawny z okręgu polowania spółki łowieckiej, jak również roczne wynagrodzenie za wykonywanie prawa polowania enklawy (§. 8.) należy rozdzielić między posiadaczy gruntów,

względnie członków spółki łowieckiej w stosunku do posiadanej przez nich przestrzeni gruntów.

§. 38.

Przeciwko uchwałom wydziału spółki łowieckiej co do sposobu użytkowania i dzierżawy służy członkom spółki w dniach 14 zażalenie do powiatowej Władzy politycznej.

§. 39.

Kontrola nad wykonaniem przepisu §§. 13—33. niniejszej ustawy należy do politycznej Władzy powiatowej, nie służy jej jednakże prawo znoszenia postanowień spółki łowieckiej i Wydziału spółki łowieckiej, o ile w ramach przepisów §§. 13—33. niniejszej ustawy powzięte zostały.

Postanowienia i zarządzenia Wydziału spółki łowieckiej nieodpowiadające przepisom niniejszej ustawy są nieważne. Władza polityczna ma z urzędu wkraczać w razie stwierdzenia naruszenia ustawy a to bez względu na to, czy którakolwiek ze stron interesowanych domaga się tego czy nie.

Wrazie naruszania ustaw przez Wydział spółki łowieckiej ma polityczna Władza powiatowa prawo Wydział spółki łowieckiej rozwiązać i do dni 30 polecić naczelnikowi gminy politycznej, w obrębie której dana spółka łowiecka istnieje, przeprowadzenie nowych wyborów wydziału spółki łowieckiej

Przez ten czas (od rozwiązania aż do wyboru nowego wydziału) obowiązki połączone z zarządem prawa polowania wykonuje rada gminna, która od rozwiązanego wydziału spółki łowieckiej odbiera rachunki i urzędowanie. Naczelnik gminy obowiązanym jest natychmiast po przeprowadzeniu wyboru wydziału spółki łowieckiej zdać powiatowej Władzy politycznej sprawozdanie z zarządu.

III. Przepisy policyi łowieckiej.

§. 40.

Uprawnieni do samoistnego polowania, dzierżawcy prawa polowania zaś w okręgach, w których wykonanie prawa polowania powierzone jest uprawnionym zaprzysiężonym myśliwym, Wydział spółki łowieckiej winni najpóźniej w trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy ustanowić dla nadzoru i ochrony polowania straż łowiecką w odpowiedniej liczbie i przedstawić ją do zatwierdzenia i zaprzysiężenia władzy politycznej powiatowej.

Straż łowiecka w okręgach spółki łowieckiej nie może być liczniejszą niż jeden na każde 115 hektararów przestrzeni.

§. 41.

Co do warunków zatwierdzenia i zaprzysiężenia straży łowieckiej obowiązuje ustawa z 4. września 1892 (Dz. u. kr. Nr. 74).

§. 42.

Zaprzysiężona i zatwierdzona straż łowiecka ma prawo podczas wykonywania swej służby nosić broń myśliwską.

Jeżeli straż łowiecka nosi przepisane dla niej odznaki, uważana będzie jako straż publiczna w myśl ustawy państwowej z dnia 16. czerwca 1872 (Nr. 84. Dz. u. p.).

§. 43.

Bez zezwolenia uprawnionego do polowania, nie wolno nikomu chodzić ze strzelbą po okręgu polowania, z wyjątkiem osób, urzędownie do tego upoważnionych.

Kto wbrew temu zakazowi wstąpi ze strzelbą na obszar polowania poza drogami służącemi za publiczną komunikacyę, winien jest na żądanie strażnika łowieckiego oddać mu strzelbę, którą strażnik łowiecki ma natychmiast złożyć w politycznej władzy powiatowej.

§. 44.

W czasie od wiosny aż do ukończenia żniw, nie wolno bez zezwolenia posiadacza po polach zasianych lub zasadzonych ani polować, ani psami tropić zwierzyny i ptactwa.

Z pod tego zakazu wyjęte są pola obsiane moharem, dalej zasadzone ziemniakami, albo w rzędowy sposób burakami, lub innymi, w dalekich odstępach uprawianymi ziemiopłodami.

Polować konno na polach obsianych i łąkach wolno tylko za zezwoleniem posiadacza gruntu.

§. 45.

W najbliższem otoczeniu t. j. w odległości 100 metrów od zabudowań nie wolno tropić i ścigać zwierzyny, ani do niej strzelać.

Również nie wolno bez zezwolenia właściciela, przy wykonywaniu prawa polowania wchodzić do ogrodów znajdujących się w pobliżu domów i zabudowań gospodarskich, jeżeli te są ogrodzone lub w inny sposób odgraniczone.

Nie wolno polować na gruntach, stanowiących cmentarze lub grobowce rodzinne.

§. 46.

Zakazanem jest polować w niedziele i święta uroczyste.

§. 47.

Do chwytania zwierząt łownych nie wolno zastawiać żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, tudzież zakładać trutek. Nie wolno użytkującemu z polowania ścigać zwierzyny, która na jego obszarze zraniona, przeszła do obcego obszaru.

§. 48.

Uprawnionemu do polowania i jego służbie łowieckiej wolno w odległości niebliższej niż 300 metrów od zabudowań

gospodarskich i 30 metrów od drogi publicznej zabijać obce koty i psy samopas włóczące się po polach lub lesie.

Psów noszących kaganiec nie wolno zabijać.

§. 49.

Na właścicieli samoistnych okręgów myśliwskich, dzierżawców polowań oraz ustanowionych myśliwych wkłada się obowiązek tępienia o każdej porze niedźwiedzi, wilków, rysi, żbików i dzików.

W razie stwierdzonego zaniedbania tego obowiązku powiatowa władza polityczna zarządzi po poprzedniem upomnieniu tępienie wymienionej zwierzyny na koszt uprawnionych do polowania przez ustanowione ze swego ramienia osoby.

Władza ta może również w takim wypadku dzierżawę polowania spółki łowieckiej za rozwiązaną uznać (§. 29.) względnie przedłożyć c. k. Namiestnictwu wniosek o zarządzenie zmiany osoby myśliwego (§. 35).

Wykazane koszta nadzoru i tępienia wyżej wymienionej zwierzyny ściągnie polityczna władza powiatowa w drodze egzekucyi politycznej.

§. 50.

Dziki i zwierzęta groźne dla osobistego bezpieczeństwa, oraz dla bezpieczeństwa inwentarzy gospodarskich, trzymać wolno tylko w zwierzyńcach zabezpieczonych zupełnie przeciw wydostaniu się tychże na zewnątrz.

§. 51.

Zwierzyną szkodliwą są w rozumieniu niniejszej ustawy oprócz wymienionych w §. 49. także lisy, kuny leśne i domowe, tchórze i łasice, wiewiórki, chomiki, wydry, wszelkie gatunki orłów, sokoły, (z wyjątkiem pustułki wieżowej, pustułeczki i kopczyka) białozór, raróg, kobuz, drzemlik, kania wielka, kania czarna, jastrząb, gołębiarz, krogulec, błotniaki (rybołówka trzcinnik), czapla siwa, mewa siwa, puhacz, dzierzba, sroka, kruk gawron, rybołów rzeczny, birkut bielik, (łomignot), zimorodek, wróbel domowy, orzechówka, sojka, kawka, czarnowron, wrona, gąska dzierzba, czapla purpurowa, czapla bączek, czapla bąk, czapla ślepowron, tracze, kormorany, rybitwy i nury.

Tępienie wymienionej zwierzyny szkodliwej jest obowiązkiem uprawnionych do wykonywania polowania i ustanowionych przez nich strażników łowieckich.

Tylko wybieranie jaj wymienionych wyżej ptaków szkodliwych i wybieranie młodych z gniazda, jak również wykopywanie i zabieranie lisów z jamy, oraz zabijanie i zabieranie dzików, niedźwiedzi, rysiów, żbików, kun, tchórzów, łasic, chomików jest każdemu na swoim gruncie, jak również na miejscach stanowiących dobro publiczne, dozwolonem.

Właściciel sadu lub ogrodu położonego w pobliżu domów lub zabudowań gospodarczych, a otoczonego stałem ogrodzeniem utrzymanem w takim stanie, iż w zwykłych warunkach uniemożliwia przedostanie się zwierzyny, może zabijać i zabierać sobie zające i króliki, któreby dostały się w obręb takiego ogrodzenia.

Nadto z pomiędzy zwierzyny łownej może właściciel gruntu zabijać zapadłe na gruncie w stadach dzikie gęsi i kaczki, które się wówczas stają jego własnością.

O ile uprawnionemu do rybołowstwa służą dalej idące prawa, osądzić należy według przepisów o rybołowstwie na wodach śródziemnych.

§. 52.

Polityczna władza powiatowa po poprzedniem bezskutecznem zawezwaniu uprawnionego do polowania może zarządzić na koszt jego w celu tępienia drapieżnej i szkodliwej zwierzyny publiczne obławy. Sąsiedni właściciele i dzierżawcy polowania obowiązani są na wezwanie politycznej władzy powiatowej dostarczyć swych strażników łowieckich jako strzelców.

§. 53.

Przy tego rodzaju obławach nie wolno nikomu zabijać innej zwierzyny oprócz tej, dla wytępienia której została obława zarządzoną.

Ubita w ten sposób zwierzyna sprzedana będzie przez Władzę zarządzającą obławę w drodze publicznej licytacyi a kwota uzyskana ze sprzedaży po pokryciu kosztów obławy zwróconą zostanie uprawnionemu do polowania.

§. 54.

Każdy posiadacz gruntu może w obrębie swego obejścia domowego dla tępienia szkodliwej zwierzyny wyszczególnionej w (§. 49.) oraz lisów, kun, tchórzów i łasic, używać żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, winien jednak przy tem zachować wszelkie ostrożności, by nie spowodować niebezpieczeństwa dla ludzi i zwierząt pożytecznych, winien też ustawić odpowiednie, łatwo dostrzegalne znaki ostrzegające.

IV. Przepisy o ochronie zwierzyny.

§. 55.

Nie wolno łowić lub zabijać: kozic od 1. listopada do 31. sierpnia, kozłów (rogaczy) od 1. marca do 31. maja, jeleni od 1. stycznia do 31. lipca, zajęcy od 1. lutego do 30. września, jarząbków od 1.lutego do 31. sierpnia, cietrzewi i głuszców kogutów od 20. maja do 31. sierpnia, kuropatw od 1. grudnia do 15. sierpnia, bażantów od 1. stycznia do 15. sierpnia, przepiórek i dzikich gołębi od 1. listopada do 1. sierpnia, dropi i pardw od 15. kwietnia do 31. lipca, ptactwa błotnego, mianowicie: krzyków, dubeltów, kulonów, batalionów od 15. kwietnia do 30. czerwca, ptactwa wodnego mianowicie: dzikich gęsi i dzikich kaczek od 15. kwietnia do 15. czerwca; cieląt jelenich, łań, spiczaków sarnich, kóz (sarn), świstaków tudzież samic cietrzewi i głuszców przez cały rok.

Przepis ten nie stosuje się do polowań zarządzanych w zamkniętych zwierzyńcach.

§. 56.

Wyjątkowo za poprzedniem uwiadomieniem powiatowej władzy politycznej dozwala się łowienia żywych okazów zwierzyny i ptactwa użytkowego, wybierania jaj z gniazd a młodzieży z legowisk, w czasie do łowienia zakazanym, lecz tylko w celu dalszej hodowli i ochrony podczas srogiej zimy.

§. 57.

Polityczna władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym może:

a) zarządzić nawet w porze ochronnej wystrzelanie pewnej ilości sztuk zwierzyny uznanej za łowną, jeżeli zmniejszenie tego rodzaju zwierzostanu jest pożądanem w interesie gospodarstwa rolnego, leśnego lub łowieckiego;

b) wyjątkowo na rok jeden zezwolić na późniejsze rozpoczęcie albo wcześniejsze zamknięcie pory ochronnej dla pewnych rodzajów zwierzyny w poszczególnych, albo wszystkich okręgach polowania w powiecie, jeżeli tego wymagać będą szczególniejsze względy miejscowe, klimatyczne lub klęski elementarne;

c) zamknąć zupełnie, lecz najwyżej na lat dwa, polowanie w niektórych albo we wszystkich okręgach polowania w powiecie na pewnego rodzaju zwierzynę i ptactwo łowne, którym w tej okolicy zagraża wytępienie.

W razie zupełnego zamknięcia polowania w ciągu dwóch ostatnich lat dzierżawy polowania, może dzierżawca polowania żądać odpowiedniego opustu czynszu dzierżawnego.

W wypadkach, w których porozumienie między polityczną Władzą powiatową a Wydziałem powiatowym nie przyszło do skutku, orzeka c. k. Namiestnictwo po zaciągnięciu zdania Wydziału krajowego.

§. 58.

Sprzedaż łownej zwierzyny przez handlarzy odbywać się może tylko za okazaniem świadectwa jej pochodzenia. Świadectwa takie z podaniem gatunku, rodzaju i ilości zwierzyny, wydawać będą uprawnieni do wykonywania prawa polowania lub ich pełnomocnicy ze swojego okręgu myśliwskiego.

§. 59.

Po upływie dni 14 od rozpoczęcia się czasu ochronnego i podczas dalszego trwania tego czasu, nie wolno objętej ochroną zwierzyny żywej czy zabitej, w całości lub w częściach sprzedawać na składach, targowicach, w restauracyach, lub w inny jakibądź sposób.

Sprowadzający tego rodzaju zwierzynę i ptactwo z poza granic kraju, albo ze zwierzyńców zamkniętych, winni przy sprzedaży jej wykazywać się świadectwem pochodzenia. Formę tego świadectwa przepisze c. k. Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

Sprzedaż zwierzyny łownej i ptactw ubitych z polecenia Władzy w myśl postanowienia §. 57. jak również zwierzyny

skonfiskowanej w myśl §. 91. może się odbywać jedynie po wykazaniu się świadectwem pochodzenia zwierzyny, stwierdzonem przez polityczą Władzę powiatową.

V. O szkodach wyrządzonych przez polowanie i przez zwierzynę.

§. 60.

Uprawniony do wykonywania polowania ma obowiązek wynagrodzić według przepisów niniejszej ustawy:

a) szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu polowania przez niego samego, jego służbę, nagonkę, gości myśliwych i przez konie i psy tych osób;

b) szkodę wyrządzoną przez zwierzynę szkodliwą w myśl §. 62. niniejszej ustawy;

c) szkodę wyrządzoną w granicach swego okręgu polowania na gruncie i w plonach przez wszelką inną zwierzynę łowną, oraz szkodę wyrządzoną przez zwierzynę w sadach i ogrodach (z wyjątkiem sadów i ogrodów w §. 51. określonych), szkółkach i drzewkach owocowych pod warunkami w §. 65. wyszczególnionymi, z wyjątkiem wszakże szkód, wyrządzonych przez stada zapałych dzikich gęsi i kaczek.

Jeżeli prawo do wykonywania polowania służy więcej osobom, odpowiadają one solidarnie za szkody wyrządzone przez polowanie i przez zwierzynę.

Władza polityczna może zażądać od uprawnionych do wykonywania prawa polowania złożenia odpowiedniego zabezpieczenia na pokrycie szkód.

§. 61.

Za szkody wyrządzone przez wszelkiego rodzaju hodowaną zwierzynę, która się wydostanie ze zwierzyńców zamkniętych, odpowiedzialni są dzierżawcy prawa polowania, mają jednakże regres prawny do właścicieli zwierzyńców.

§. 62.

Za szkody wyrządzone w ziemiopłodach przez niedźwiedzie i dziki odpowiedzialni są właściciele samoistnych okręgów myśliwskich i dzierżawcy polowań spółek łowieckich w granicach swoich okręgów myśliwskich.

Tylko w razie, gdyby przyległe do samoistnego okręgu polowania okręgi polowania spółki łowieckiej pomimo dwuwzględnie trzykrotnej licytacyi nie były wydzierżawione i wykonywanie prawa polowania na nich było w rękach ustanowionych myśliwych, odpowiada właściciel samoistnego okręgu za szkody zrządzone przez wymienioną zwierzynę w odległości do 500 metrów od granic obszaru leśnego swego okręgu na terytoryum polowania spółki łowieckiej.

Może jednak zażądać od politycznej władzy powiatowej upoważnienia do tępienia zwierzyny szkodliwej na całej powierzchni graniczących a nie wydzierżawionych okręgów

polowań spółek łowieckich i władza ma mu niezwłocznie upoważnienia takiego udzielić.

W razie gdyby właściciel polowania samoistnego lub dzierżawca polowania spółki łowieckiej zapłacili w roku tytułem wynagrodzenia za szkody wyrządzone przez wymienioną zwierzynę kwotę większą niż dwukrotny czynsz dzierżawny, względnie większą niż trzecią część opłacanego ze stanowiącej samoistny okręg powierzchni podatku gruntowego i widocznem było, że właściciele lub dzierżawcy jednego lub kilku graniczących okręgów polowania obowiązku tępienia szkodliwej zwierzyny należycie nie wykonują, może tenże właściciel lub dzierżawca polowania zażądać od władzy zastosowania przepisów §. 49. i polityczna władza powiatowa jest w takim wypadku obowiązaną ustanowić swój nadzór i straż łowiecką w celu tępienia szkodliwej zwierzyny na koszt opieszałych właścicieli lub dzierżawców.

§. 63.

Każdy posiadacz gruntu ma prawo zabezpieczać swoje grunta przeciw wdzieraniu się zwierzyny; poczynione jednak w tym celu urządzenia nie mogą być przysposobione do łapania zwierzyny.

Wyjątki od tego przepisu zawiera §. 54.

Wolno również każdemu odstraszać i odpędzać zwierzynę od swoich gruntów przez urządzanie straszydeł, ogni nocnych i t. p., gdyby zaś wskutek takiej obrony zwierzę zraniło się lub zginęło, to uprawniony do polowania nie może domagać się odszkodowania.

§. 64.

Także uprawniony do polowania może cudze grunta w obrębie swego okręgu polowania leżące, ubezpieczać od szkód przez zwierzynę zrządzanych, zapomocą odgrodzeń i innych środków ostrożności, jednak w taki sposób, aby ubezpieczenie to nie przeszkadzało posiadaczom w prowadzeniu gospodarstwa.

Pomimo to uprawniony do polowania odpowiada za szkodę, jeżeli nie dowiedzie, że cel tych urządzeń z winy poszkodowanego został udaremniony.

§. 65.

Szkody wyrządzone przez zwierzynę w sadach, ogrodach warzywnych i ozdobnych (z wyjątkiem sadów i ogrodów w §. 51. określonych), w szkółkach drzew wreszcie na stojących pojedynczo młodych drzewkach, mają być tylko wtedy wynagradzane, jeżeli się okaże, że szkoda nastąpiła mimo, że dla ochrony uszkodzonych przedmiotów właściciel poczynił takie urządzenia, które wśród zwykłych okoliczności szkodzie rzeczonej zapobiedz są w stanie. Wzbronienie wstępu na grunta wskazane w ust. 2. §. 45. uważane być ma za zrzeczenie się wynagrodzenia szkody, która wyrządzoną być może na tych gruntach przez polowanie lub przez zwierzynę.

§. 66.

Przy ocenieniu wszelkiej szkody w ziemiopłodach zrządzonej przez polowanie i zwierzynę, należy przyjąć w rachunek tylko rzeczywistą stratę po potrąceniu kosztów, jakieby poszkodowany jeszcze ponieść musiał aż do zebrania plonów.

VI. Postępywanie z powodu szkód wyrządzonych.

§. 67.

Wszelkie żądania wynagrodzenia szkód zrządzonych przez polowanie i zwierzynę (§. 66.) zgłoszone być muszą przez poszkodowanego u uprawnionego do polowania lub jego zastępcy celem ugodowego załatwienia bezpośrednio lub za pośrednictwem naczelnika gminy, który obowiązany jest do dni trzech wdrożyć między stronami postępowanie ugodowe. W razie nieprzyjścia do skutku ugody w ciągu dalszych 3 dni, rozstrzygają stanowczo i bez odwołania powoływane w każdym poszczególnym wypadku sądy rozjemcze.

W razie nie dojścia do skutku sądu rozjemczego w przeciągu dni dziesięciu, wolno jest stronie poszkodowanej udać się na drogę prawa.

§. 68.

Uprawniony do wykonywania prawa polowania, o ile w okręgu polowania nie mieszka, obowiązanym jest wyznaczyć zastępcę stale w okręgu polowania zamieszkałego, który go we wszystkich sprawach odnoszących się do odszkodowania stale zastępuje.

O ustanowieniu zastępcy obowiązanym jest uprawniony do wykonywania prawa polowania zawiadomić polityczną Władzę powiatową oraz Zwierzchność gminną i ewentualnie przełożonego obszaru dworskiego w okręgu polowania.

§. 69.

Polityczna Władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym mianuje dla różnych grup okręgów polowania w powiecie przewodniczących sądów rozjemczych i to na okres trzechletni. W wypadkach, w których porozumienie między polityczną Władzą powiatową a Wydziałem powiatowym nie przyszło do skutku, orzeka c. k. Namiestnictwo po zasięgnięciu zdania Wydziału krajowego. Przewodniczący ma, jak tylko przedłożoną mu zostanie skarga z powodu odmowy wynagrodzenia w drodze dobrowolnej ugody, każdą ze stron zawezwać, by w przeciągu trzech dni powiadomiła go o wyborze jednego męża zaufania.

W przeciągu najpóźniej dalszych trzech dni przeprowadza przewodniczący w towarzystwie obu mężów zaufania dochodzenie szkody na miejscu. O terminie dochodzenia zawiadomić ma przewodniczący obie strony, względnie stronę i zastępcę (§. 68) tak wcześnie, ażeby one mogły być przy dochodzeniu szkody obecne.

Sąd rozjemczy winien przed zawyrokowaniem zawezwać strony do zawarcia ugody, w razie niedojścia ugody do skutku rozstrzyga sąd rozjemczy, czy i w jakiej wysokości wynagrodzenie szkody ma nastąpić. Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia nie ma między mężami zaufania zgody, wówczas rozstrzyga przewodniczący w granicach obu wniosków.

§. 70.

Jeżeli jedna ze stron pomimo wezwania przewodniczącego nie zamianuje swego męża zaufania, względnie jeżeli mąż zaufania nie stawi się, wyznaczy go sam przewodniczący, zawiadomi o tem obie strony i przystąpi do wydania wyroku o zgłoszonem roszczeniu odszkodowania.

§. 71.

Przeciw wyrokom sądu rozjemczego odwołanie jest niedopuszczalne, służy jedynie zażalenie nieważności z powodu niezachowania przepisów §§. 69—70.

§. 72.

Na wypadek, jeżeli sąd rozjemczy żadnego odszkodowania nie przyzna, wówczas żądający odszkodowania ponosi koszta postępowania.

Jeżeli sąd rozjemczy przyzna odszkodowanie wyższe, jak je obowiązany do odszkodowania ugodowo ofiarowywał (§. 67.), wówczas obowiązany do odszkodowania ponosi koszta postępowania; jeżeli zaś sąd rozjemczy przyzna odszkodowanie równe lub mniejsze, jak je obowiązany do odszkodowania przed zwołaniem sądu rozjemczego w drodze załatwienia ugodowego (§. 67.) ofiarowywał, natenczas sąd rozjemczy orzeknie, czy koszta postępowania na jedną lub drugą stronę w całości lub też na obie strony i w jakim stosunku nałożone być mają.

Ewentualne koszta dorady oraz opieki prawnej nie mogą być przez sąd rozjemczy przyznane.

§. 73.

W tych wypadkach, w których podług orzeczenia sądu rozjemczego, wysokość wyrządzonej szkody może być trafnie osądzoną dopiero podczas dojrzewania plonów, należy na żądanie jednej ze stron powtórzyć komisyjne badanie przed zbiorem plonów.

§. 74.

Wyrok ma być do dni trzech wygotowany i stronom doręczony.

Przyznane odszkodowanie oraz koszta komisyjne mają być w przeciągu dni 8 od dnia doręczenia wyroku złożone.

§. 75.

Do dozwolenia egzekucyi wyroku sądu rozjemczego powołany jest właściwy sąd egzekucyjny, który przed dozwoleniem egzekucyi rozstrzygnie ewentualne zażalenie nieważności (§. 71).

§. 76.

Przewodniczący sądów rozjemczych wykluczonym być ma od orzekania w tych wypadkach, gdzie wchodzą w grę interesa majątkowe osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych, względnie interesa osób, od których jest służbowo zawisłym. Obowiązki przewodniczącego sądu rozjemczego obejmie w takim wypadku zastępca przewodniczącego.

Przewodniczącym sądów rozjemczych nie może być dzierżawca prawa polowania.

Przewodniczący i jego zastępca mają być przed objęciem swych obowiązków zaprzysiężeni przez polityczną władzę powiatową.

Przewodniczący lub jego zastępca muszą być stale zamieszkali na terytoryum danej grupy okręgów myśliwskich.

§. 77.

Szczegółowe przepisy o zaprzysiężeniu przewodniczącego sądów rozjemczych i tegoż zastępcy o urzędowaniu sądów rozjemczych i o szacowaniu szkód, o wykluczeniu przewodniczących od orzekania, jak również o obliczaniu kosztów i wysokości dyet przewodniczących, wyda po wysłuchaniu wniosków Wydziału krajowego c. k. Namiestnik.

§. 78.

W drodze dobrowolnego porozumienia pomiędzy właścicielami gruntów lub wydziałem spółki łowieckiej a dzierżawcą okręgu polowania spółki, mogą w sprawie szacowania i wynagrodzenia szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych, zapaść inne postanowienia jak te, które §§. 67 do 77 są określone. W tym jednakże wypadku dochodzenie szkód może mieć miejsce jedynie na zwyczajnej drodze prawnej.

VII. Karty myśliwskie.

§. 79.

Nie wolno polować nikomu bez wydanej przez właściwą Władzę karty myśliwskiej lub bez certyfikatu jej miejsce zastępującego.

Wzór karty myśliwskiej i certyfikatu ustanowi Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

§. 80.

Karty myśliwskie i certyfikaty wydaje polityczna Władza powiatowa, w której okręgu ubiegający się o nie w danej chwili przebywa.

Karty myśliwskie może polityczna władza powiatowa wydawać także osobom niezamieszkałym w Galicyi.

§. 81.

Karta myśliwska wystawioną być może na rok, albo na trzy lata kalendarzowe.

Certyfikaty wydane będą zatwierdzonym i zaprzysiężonym strażnikom łowieckim na czas ustanowienia ich strzelcami.

Uprawnieni do polowania, którzy w myśl §. 43. niniejszej ustawy przyjmą na siebie obowiązki dozorców polowania, nie mogą korzystać z certyfikatów (§. 83. al. 2.).

§. 82.

Karta myśliwska ważna jest na cały obszar Królestwa Galicyi wyłącznie dla osoby, na której nazwisko opiewa, zawierać winna nieodłączną od niej fotografię właściciela, nie może więc komu innemu być odstąpiona; nie daje ona jednak prawa polowania bez zezwolenia uprawnionego do polowania.

Kartę powinni posiadacze w czasie wykonywania polowania zawsze mieć przy sobie i okazać ją na żądanie organu bezpieczeństwa.

§. 83.

Za roczną kartę myśliwską opłacić trzeba taksę 10 koron, za trzyletnią 30 koron. Opłaty te wpływają do funduszu krajowego.

Certyfikaty wystawione według §. 94. nie podlegają opłacie taksy, lecz polityczna Władza powiatowa odmówić ma wydania takich certyfikatów, jeżeli powziąć można podejrzenie, że zamierzone jest uchylenie się od obowiązku opłaty taksy.

§. 84.

Wystawienia karty myśliwskiej odmówić należy:

a) małoletnim, o ile o karty dla nich nie proszą ojcowie, albo opiekunowie;

b) czeladzi, tudzież ubogim, wspieranym przez zakłady dobroczynne, albo z funduszów gminnych;

c) umysłowo chorym i notorycznym pijakom;

d) osobom, co do których wykazane są prawne przeszkody uzyskania karty na broń.

e) na czas pięciu lat po odbyciu kary temu, kto uznany był winnym zbrodni przeciw bezpieczeństwu osoby lub mienia;

f) na czas trzech lat po odbyciu kary temu, który wedle §. 335. ustawy karnej, uznany był winnym przestępstwa przeciw bezpieczeństwu życia z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną, albo też przekroczenia kradzieży względnie udziału w tejże;

g) na czas dwuletni temu, kto ukarany został za przekroczenie przepisów o ochronie zwierzyny.

Wydania certyfikatów strażnikom łowieckim odmówić należy w wypadkach pod lit. c), e), f) i g) wymienionych.

§. 85.

Kartę myśliwską odebrać należy bez zwrócenia zapłaconej za nią taksy, jeżeli po wystawieniu zajdzie, lub wiadomą się stanie co do osoby jej właściciela jedna z powyżej wymienionych (§. 84.) okoliczności wykluczających.

To samo stosuje się także do certyfikatów.

VIII. Ogólne postanowienia o Władzach i o postępowaniu niekarnem.

§. 86.

Wykonywanie niniejszej ustawy należy w miarę kompetencyi, oznaczonej w poszczególnych przepisach, do sądów rozjemczych (§. 69.), do politycznej władzy powiatowej albo do Namiestnictwa.

Jeżeli gmina, której poruczoną jest polityczna administracya, posiada samodzielne polowanie w obrębie własnego

obszaru gminnego, Namiestnictwo załatwia i rozstrzyga w pierwszej instancyi wszystkie do tego samodzielnego polowania odnoszące się sprawy, w którychby gmina miała występować jako strona.

§. 87.

Rekurs przeciw orzeczeniu politycznej władzy powiatowej wnoszony być ma do Namiestnictwa, przeciw decyzyi Namiestnictwa — wyjąwszy wypadek określony w §. 11. — do Ministerstwa rolnictwa.

Rekurs należy w 14 dniach po doręczeniu orzeczenia wnieść pisemnie lub ustnie u władzy, która orzekła w pierwszej instancyi.

§. 88.

Rekurs wcześnie wniesiony ma z góry skutek zawieszający, wyjąwszy wypadek w §. 29. przewidziany albo też, gdy względy bezpieczeństwa publicznego i uniknięcia możliwych szkód wymagają bezzwłocznego przeprowadzenia poleconych zarządzeń.

IX. Przekroczenia i kary.

§. 89.

C. k. żandarmerya, zaprzysiężone straże leśne, straże myśliwskie i straże polowe mają obowiązek czuwania nad przepisami niniejszej ustawy i podawania wszelkich dostrzeżonych przekroczeń do wiadomości politycznej Władzy powiatowej.

§. 90.

Przekroczenia tej ustawy, jakoteż rozporządzeń i szczegółowych zarządzeń na jej podstawie wydanych, mają być karane, o ile powszechna ustawa karna nie ma zastosowania, przez polityczną Władzę powiatową grzywną od 10 do 100 K. Grzywna ta podwyższoną być może w przypadku powtórnego przekroczenia albo jeżeli przekroczenie pociągnęło za sobą znaczną szkodę, aż do 200 K. W razie niewypłacalności skazanego należy grzywnę zamienić na karę aresztu, przyczem 10 K liczy się za jeden dzień aresztu.

W razie cięższych, przez dłuższy czas dokonywanych albo powtarzanych wykroczeń przeciw niniejszej ustawie, można zamiast grzywny orzec karę aresztu od 1 do 20 dni.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich tej gminy, w której obrębie przekroczenie popełnionem zostało.

§. 91.

W wypadkach przekroczeń §§. 55, 56., 57. l. c., 58. i 59., których dopuszcza się sam uprawniony do polowania, względnie handlarz i właściciel restauracyi, należy zarazem orzec utratę zwierzyny złowionej albo zabitej, a względnie podanej na sprzedaż wbrew przepisowi.

Przy przekroczeniach §§. 47. i 54. orzec należy utratę zabranych przyrządów bez różnicy, czy są one własnością przestępcy lub nie.

§. 92.

Wrazie zajęcia przyrządów zakazanych §§. 47. i 54. należy orzec bezwzględnie utratę tych przedmiotów, chociażby niemożliwem było dochodzenie i skazanie tych osób, które się niemi posługiwały.

§. 93.

Zwierzyna, strzelby i przyrządy, które uznane zostały za przepadłe, sprzedawane być mają przez polityczną Władzę powiatową w drodze publicznej licytacyi na rzecz funduszu ubogich tej miejscowości, gdzie nastąpiło zajęcie. Przed sprzedażą jednak należy zakazane przyrządy uczynić niezdolnymi do dalszego użytku.

§. 94.

Z orzeczeniem karnem połączyć należy, o ile nie chodzi o wynagrodzenie szkód przez polowanie i zwierzynę wyrządzonych, także zobowiązanie do wynagrodzenia szkody przekroczeniem spowodowanej, jeżeli z powodu braku dostatecznego wyjaśnienia, nie wypadnie odesłać pretensyi dotyczącej odszkodowania do sądów cywilnych.

Stronom interesowanym, mimo prawomocnych orzeczeń o odszkodowaniu, służy prawo udać się w tych sprawach na zwykłą drogę prawa.

§. 95

Jeżeli po przekroczeniu myśliwskiem w przeciągu 3 miesięcy, licząc od dnia spełnienia czynu, przestępca nie został pociągnięty do odpowiedzialności, wtedy następuje przedawnienie przekroczenia, co jednak nie uwalnia od obowiązku usunięcia trwającego stanu bezprawnego, jakie przekroczenie to spowodowało.

§. 96.

Co do właściwości politycznych Władz do dochodzenia i karania przekroczeń niniejszej ustawy, co do terminów odwołania i co do odnośnego postępowania, zastosowane być mają ogólnie obowiązujące przepisy o administracyjnem postępowaniu karnem.

O karach i w związku z niemi będących zwrotach szkód i kosztów rozstrzyga w najwyższej instancyi Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa.

L. s. 2652/08. We Lwowie, dnia 17. października 1908.

Alg 377

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku p. Oleśnickiego w sprawie regulacyi rzeki Tyśmienicy i zarządzeń ochronnych przeciw zanieczyszczaniu gruntów odpadkami naftowej produkcyi.

Wysoki Sejmie!

Poseł Oleśnicki w swoim wniosku podnosi wielkie szkody, jakie kopalnie nafty i rafinerye w powiecie drohobyckim wyrządzają rolnictwu w wielu tamtejszych gminach, a szczególnie w okręgu sądowym medenickim, odpadki bowiem z rafineryi i ropa z wybuchów rozlewają się przy wezbranych wodach rzeki Tyśmienicy na przyległe grunta i niszczą nie tylko plony i pastwiska, ale także urodzajność ziemi. Żąda więc w swoich wnioskach najrychlejszego przeprowadzenia regulacyi rzeki Tyśmienicy, wyjątkowego uwzględnienia ludności tamtejszej przy rozdawaniu zapomóg klęskowych, oraz surowych kar na przemysłowców naftowych i pewnych zarządzeń zapobiegawczych, a w szczególności, żeby władze górnicze pozwalały na wiercenie szybów dopiero wtedy, gdy przedsiębiorca wykaże się przygotowaniem potrzebnych rezerwoarów dla możliwie najwyższej produkcyi.

Komisya gospodarstwa krajowego przyznaje, że wywody p. Oleśnickiego, objęte uzasadnieniem jego wniosków, a dotyczące szkód powodowanych odpadkami naftowymi i ropą, przy wylewach rzeki Tyśmienicy są słuszne. Wszelako w tak wyjątkowych warunkach, w jakich obraca się kopalnictwo naftowe, zapobieżenie wszelkim szkodom, które za sobą pociąga tak nieokiełzany produkt, jak nafta, nastręcza bardzo wielkie trudności, bo często niema możności zakreślenia granicy żywiołowi, który granic nie zna.

Chcąc ile możności złemu zaradzić, odróżnić należy szkody największe, zrządzone odpadkami z rafineryi, od szkód przez ropę wybuchową, ta bowiem, chociaż także szkodliwa dla wegetacyi, nie posiada tak niebezpiecznych składników, jak odpadki z rafineryi, zawierające w znacznej ilości kwas siarkowy, o wiele gorszy dla inwentarzy i niszczący urodzajność ziemi.

Według istniejących przepisów rafinerye obowiązane są spuszczać odpadki do dołów obwałowanych i przestrzegać, żeby do wód płynących się nie dostawały, a tylko organa policyi mają pilnie strzedz ich wykonania, co niestety wiele pozostawia do życzenia. Ponieważ produkcya rafineryi jest uregulowaną, więc środki zapobiegające rozlewaniu się odpadków mogą być ściśle przestrzegane; to też wszystkie większe i odpowiednio urządzone rafinerye stosują się do przepisów, a przeważnie do szkód przyczynia się wielka ilość małych rafineryi, źle urządzonych i niedbale prowadzonych.

Komisya gospodarstwa krajowego uznając potrzebę wprowadzenia większego niż dotąd porządku w tym kierunku, przedkłada Wys. Sejmowi do uchwalenia odpowiednią rezolucyę do Rządu.

Co do wylewów ropy do rzeki Tyśmienicy, powodowanych przez żywiołowe wybuchy, których żadna siła ludzka powstrzymać i opanować nie jest w możności, rzecz staje się o wiele trudniejszą. Ropa bowiem jest przedmiotem, którego w ścisłe reguły ująć się nie da. Wkładając w jej zdobycie ogromne inwestycye, nigdy się nie wie, czy się ją znajdzie, w jakiej głębokości i jakiej ilości Niepodobna więc żądać stawiania zbiorników przed rozpoczęciem robót, które zwykle około 2-ch lat trwają i często zawodem się kończą. Zbiorniki przeto przygotowane być mogą przez osobne stowarzyszenia magazynowe, przez kraj, a nawet przez producentów, ale przez tych dopiero, gdy dojdą do pierwszych śladów ropy. Zbiorników jednak wielkich po większej części na kopalniach stawiać nie można, naprzód dla braku miejsca, a powtóre dla niebezpieczeństwa pożaru; mały zaś zbiornik na kilkadziesiąt cystern może przy silniejszym wybuchu wystarczyć na jeden dzień lub dwa.

W ostatnich czasach starostwo górnicze wydało rozporządzenie, które grozi wstrzymaniem robót na dowierceniu ropy, jeżeli przedsiębiorca nie ma własnych zbiorników, lub nie zawarł układu co do pomieszczenia ropy w zbiornikach krajowych lub towarzystw magazynowych.

Również nie może władza górnicza powstrzymywać przedsiębiorcę w rozpoczęciu robót, gdyż jest on związany umową o teren z właścicielem gruntu, w której oznaczony jest termin ich rozpoczęcia i prowadzenia wierceń bez przerwy aż do ustanowionej głębokości.

Natomiast głównym i jedynie do pewnej miary skutecznym środkiem obrony w tych arcytrudnych stosunkach borysławskich jest regulacya rzeki Tyśmienicy połączona z obwałowaniem. Wszystkie bowiem odpadki w rafineryach nie będą się mogły dostać do łożyska rzeki przez wały ochronne, a nawet te części odpadków lub ropy z wybuchów, któreby tam wpłynęły przez przepusty, nie zaleją gruntów ornych lub łąk nawet przy wielkich wodach, gdyż wały je utrzymają w łożysku, którem odpłyną do większych rzek.

Z przyjemnością wypada komisyi gospodarstwa krajowego zaznaczyć, że regulacya Tyśmienicy już się rozpoczęła i to w dwóch sekcyach, t. j. od jej ujścia do Dniestru i w Drohobyczu, przyczem obwałowanie jest przewidziane.

Na podstawie powyższego sprawozdania komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził w jak najkrótszym możliwie czasie regulacyę rzeki Tyśmienicy wraz z obwałowaniem.

II. Wzywa się c. k. Rząd, aby w porozumieniu z Wydziałem krajowym przy rozdziale tegorocznych zasiłków z krajowego i państwowego funduszu uwzględnił szczególnie gminy powiatu drohobyckiego, a najwięcej okręgu sądowego medenickiego.

III. Wzywa się c. k. Rząd, aby ściśle przestrzegał przepisy i stosował kary, odnoszące się do odpływu odpadków z rafineryi i ropy ze zbiorników i basenów.

Za przewodniczącego:
Marszałkowicz.

Sprawozdanie:
Gorayski.

L. s. 2653/1908. We Lwowie, dnia 17. października 1908.

Alg 378

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku p. Skołyszewskiego w sprawie pomnożenia etatu kraj. Biura melioracyjnego o 2 posady inżynierów dla projektowania i kontroli budowy studzien, wodociągów i kanalizacyi.

Wysoki Sejmie!

Wniosek powyższy, który przydzielony został komisyi gospodarstwa krajowego, a którego cel już w jego tytule jest określony, opiera się na niewątpliwie słusznej zasadzie, że dobra woda jest pierwszym warunkiem dla utrzymania zdrowia ludzkiego, a również kanalizacya, szczególnie po mniejszych miasteczkach, przyczyni się niepomiernie do uchronienia ludności od wdychania szkodliwych wyziewów i gnieżdżenia się chorób zaraźliwych. Wnosi więc p. Skołyszewski pomnożenie etatu Biura melioracyjnego o dwie nowe odnośne posady.

Wysoki Sejm w marcu 1907 powołał już dwóch inżynierów dla projektowania wodociągów i kanalizacyi, ale ci nie są w stanie podołać wszystkim zgłoszeniom, które coraz więcej się mnożą, coby też dowodziło, że społeczeństwo odczuło rzeczywistą potrzebę takiej pomocy i nie waha się łożyć na ten cel kosztów. Żeby zadość uczynić żądaniom w tym kierunku, Wydział krajowy musiał jeszcze przydzielić starszego inżyniera do tego działu, z uszczerbkiem sił technicznych Biura melioracyjnego.

Komisya gospodarstwa krajowego, uznając w całej pełni dążenie do asanacyi w wielu gminach wiejskich i miejskich za wskazane, sądzi jednak, że od zaprowadzenia powyżej wzmiankowanych inżynierów za mało jeszcze czasu upłynęło, żeby mieć pewność, czy żądania ludności w tym kierunku będą wzrastać, lub też się zmniejszać, żeby wreszcie na podstawie doświadczenia jasno sobie zdać sprawę z tej czynności i ocenić, do jakich rozmiarów pomoc ta ma się rozciągnąć i jaka ilość sił technicznych byłaby konieczna, by zadość uczynić zadaniu.

Ponieważ personal krajowego Biura melioracyjnego będzie niewątpliwie w najbliższym czasie pomnożony, przeto Wydział krajowy po zbadaniu sprawy, która jest przedmiotem niniejszego sprawozdania, przedłoży Wysokiemu Sejmowi swoje zapatrywanie i odpowiednie wnioski.

W tym też duchu komisya gospodarstwa krajowego przedkłada następującą rezolucyę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przy sposobności pomnożenia personalu krajowego Biura melioracyjnego wziął pod rozwagę dalsze utworzenie posad zawodowych technicznych dla wodociągów, kanalizacyi i budowy studni.

Za przewodniczącego:
Marszałkowicz.

Sprawozdawca:
Gorayski.

L. s. 2651/08. We Lwowie, dnia 17. października 1908.

Alg 379

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Kurowca dotyczącym regulacyi rzek Łomnicy, Siwki, Bereźniczki i Łukwi w powiecie kałuskim.

Wysoki Sejmie!

Przydzielony komisyi gospodarstwa krajowego wniosek posła Kurowca zmierza do przyspieszenia regulacyi Łomnicy, która zostaje pod zarządem c. k. Namiestnictwa, tudzież żąda zapewnienia regulacyi potoków Bereźniczki, Łukwi i Siwki, którato regulacya w myśl uchwalonego przez Wys. Sejm programu ma być wykonaną przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego.

Komisya proponuje odstąpić pierwszą część wniosku c. k. Rządowi, drugą zaś Wydziałowi krajowemu.

Komisya zaznacza, że projekt regulacyi Siwki został już przedłożony c. k. Rządowi, co jest w sprawozdaniu Wydziału krajowego o melioracyach uwidocznione, a gdy decyzya interesowanych Ministerstw nadejdzie, Wydział krajowy wniesie na najbliższej sesyi sejmowej projekt ustawy o regulacyi Siwki od Kałusza do jazu w Hołyniu.

Na podstawie powyższego sprawozdania komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Wzywa się c. k. Rząd, by w miarę możności przyspieszył regulacyę rzeki Łomnicy.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by dołożył starań dla zapewnienia regulacyi potoków Siwki, Łukwi i Bereźniczki.

Za przewodniczącego:
Marszałkowicz.

Sprawozdawca:
Gorayski.

L. s. 2650/08. We Lwowie, dnia 15. października 1908.

Alg 380

Sprawozdanie

komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wyłączenia osady Okulice ze związku gminy Bratucice i utworzenia z tej osady samoistnej gminy administracyjnej.

Wysoki Sejmie!

Miejscowość Okulice, położona w powiecie bocheńskim, wchodzi od dawnego czasu w skład sąsiedniej gminy administracyjnej Bratucice. Macierzą niejako tej gminy były dawniej Okulice, położone przy głównym trakcie, łączącym powiat bocheński z północną częścią powiatu brzeskiego.

Korzystne to położenie sprawiło, że Okulice, choć terytoryalnie mniejsze, stały się środowiskiem dla ruchu komunikacyjnego, a zarazem siedzibą urzędu gminnego. Tutaj istnieje od dawna kościół parafialny, tu powstała szkoła, ochronka, Kółko rolnicze, Kasa oszczędności i pożyczek, tu wreszcie ustanowiono składnicę pocztową i posterunek żandarmeryi.

Z biegiem czasu stosunki się zmieniły o tyle, że silniejsze obszarem i liczbą ludności Bratucice stały się siedzibą urzędu gminnego, a udział mieszkańców Okulic w Reprezentacyi gminnej ograniczony został w ostatnich czasach do trzech względnie czterech reprezentantów. Okoliczność ta ma być powodem lekceważenia, a nawet zaniedbywania żywotnych interesów tej miejscowości przez Reprezentacyę gminną i stanowi widoczną przeszkodę w rozwoju Okulic, do czego posiadają wszelkie warunki w razie utworzenia z nich odrębnej gminy samorządnej.

Powody te skłoniły ludność Okulic do poczynienia starań o wydzielenie tej miejscowości ze związku gminy Bratucice i utworzenia z niej samoistnej gminy administracyjnej.

Petycya dotycząca, wniesiona w r. 1907 do Sejmu, nie została jednak dla braku czasu przez Wysoki Sejm załatwiona, wskutek czego Wydział krajowy zarządził stosowne dochodzenia, które wykazały następujący rezultat:

Miejscowość Okulice wraz z Bratucicami i miejcowym obszarem dworskim tworzą jedną gminę katastralną.

Okulice liczą 60 domów i 315 mieszkańców.

Podatki opłacane przez obie osady wynoszą . . . . 2.754 K. 88 h.
z czego na same Bratucice przypada . . . . . 1.778 „ 24 „
na Okulice . . . . . 976 „ 64 „

Wspólny majątek gminny składa się z obligacyj długu państwa, opiewających na 1.500 K. i z funduszu pożyczkowego w kwocie 7.543 K. 12 h.

Nadto każda z tych miejscowości posiada własne pastwisko, użytkowane jako dobro gminne.

Z zestawienia tego okazuje się, że tak jedna, jak i druga osada posiadają wszelkie warunki do spełnienia obowiązków własnego i poruczonego zakresu działania bez nadmiernego obciążenia ludności dodatkami na potrzeby gminne.

Wprawdzie gmina Bratucice uchwałą z dnia 11. lipca 1908 r. sprzeciwiła się projektowanemu rozłączeniu obu miejscowości, mimo to jednak uczyniła zastrzeżenie co do podziału wspólnego majątku na wypadek, gdyby takie rozłączenie przyszło do skutku. W szczególności uchwaliła:

1. Podział obligacyj ma nastąpić w stosunku do ilości numerów domów w każdej z tych miejscowości.

2. Rozdział funduszu pożyczkowego zsypowego w stosunku do powierzchni gruntu ornego przez właścicieli w obu miejscowościach posiadanego.

3. Rozdział reszty funduszu pożyczkowego, powstałego ze sprzedaży placów, postanowiono w ten sposób uskutecznić, że kwota za sprzedawane place w Okulicach przypadnie Okulicom, reszta zaś Bratucicom.

Jak się z powyższego przedstawienia okazuje, to gmina Bratucice nie jest w rzeczywistości przeciwną zamierzonemu rozdziałowi tych gmin.

Gdy więc Reprezentacya powiatowa w Bochni oświadczyła się w tej sprawie przychylnie, a c. k. Starostwo, c k. Sąd powiatowy, c k. Urząd podatkowy i Ewidencya katastru podatku gruntowego w Bochni, wreszcie Przełożeństwo obszaru dworskiego w Bratucicach uznały jednozgodnie za wskazane rozdzielenie obu wyżej rzeczonych osad, przeto komisya gminna, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, uznając potrzebę wyłączenia osady Okulice ze związku gminy Bratucice i otworzenia z tej osady odrębnej gminy administracyjnej, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony */. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Bernadzikowski.

Ustawa

z dnia . . . . o wyłączeniu osady Okulice ze związku gminy Bratucice, powiatu Bochnia, i utworzeniu z Okulic samoistnej gminy administracyjnej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Osadę Okulice, obejmującą w obecnych swoich granicach zwartą całość terytoryalną, wyłącza się ze związku gminy Bratucice, powiatu Bochnia, i tworzy się z niej samoistną gminę administracyjną pod nazwą „Okulice".

Art. II.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w Bratucicach, a natomiast mają być zarządzone i przeprowadzone wybory do Rad gminnych w Bratucicach i Okulicach.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Alg 381

Ls. 1689/908.

We Lwowie, dnia 19. października 1908.

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o petycyi gminy Wiśnicz nowy o budowę normalnotorowej kolei żelaznej z Bochni przez Wiśnicz do Sowlin pod Limanową.

Wysoki Sejmie!

Ruch gospodarczego odrodzenia kraju zatacza od lat kilku w Galicyi coraz szersze koła i obejmuje coraz intenzywniej wszystkie warstwy ludności i coraz większe połacie kraju. Jeżeli zbyt optymistycznem byłoby twierdzenie, że dźwiga się nawet najodleglejszy i zaniedbany zakątek kraju, to nie jest optymizmem skonstatować, że ludność przemysłowa i rolnicza robi co tylko może, aby siebie a tem samem i kraj gospodarczo i kulturalnie podnieść. Wytężona ta praca może tylko wtedy wydać pożądane i zamierzone owoce, jeżeli zostaną stworzone warunki wspierające siły i działalność osób instytucyj przodujących temu kierunkowi pomnożenia naszych sił gospodarczych. Rosną więc wymagania, które stawia społeczeństwo czynnikom publicznym, mnożą się wołania o pomoc i poparcie ze strony władz rządowych i autonomicznych, ale rosną też rękojmie, że przy tej pomocy i poparciu społeczeństwo coraz bardziej podnosić się i niespożyte siły narodu krzewić będzie.

W petycyi wniesionej do Sejmu wykazuje Rada gminna miasta Wiśnicza, jak ludność tej okolicy mimo nadzwyczaj niekorzystnych warunków geograficznych i komunikacyjnych coraz intenzywniej i z coraz większem zrozumieniem rzeczy garnie się do wszelkich rodzajów gospodarczej pracy, otwiera nowe źródła dochodu tak dla jednostek jak i dla społeczeństwa. Ażeby tę pracę uczynić łatwiejszą i produktywniejszą, uchwaliła Rada miasta Wiśnicza na posiedzeniu 25. września 1907 rozpocząć starania o budowę normalno-torowej kolei żelaznej z Bochni przez Wiśnicz nowy do Sowlin pod Limanową. Istotnie ludność tamtejsza pozbawiona jest dogodnego połączenia z większemi arteryami ruchu towarowego, a mimo to jej przemysł, rękodzieło i rolnictwo przedstawia wcale pokaźną działalność i rezultaty. W Wiśniczu znajduje się garbarnia, do której dla celów obrobienia przychodzą wielkie transporty skór z Bochni, a nawet z Tarnowa, w Wiśniczu są składy jaj eksportowych, oraz urządzone znacznym kosztem kadzie do konserwowania jaj systemem wapniowym (na t. zw. Kalkeier); znajduje się kilkanaście zakładów trudniących się czyszczeniem szczecin, które do celów obrabiania nadchodzą tu z kilku okolicznych miast; w pobliskiej gminie Borowna istnieje wielkie przedsiębiorstwo kultury sadzonek leśnych, wysyłające znaczne ilości sadzonek nawet za granicę; na szerokich przestrzeniach uprawia się tam i przerabia w zakładzie karnym na wyroby koszykarskie najlepszego gatunku wiklina; w Rajbrocie i Rzegocinie istnieją gorzelnie śliwowicy; w Rajbrocie są dwa tartaki; w Lipnicy Murowanej kwitnie znany szeroko w okolicy przemysł masarski; w Łąkcie górnej istnieje turbina przerabiająca znaczne ilości zboża i gospodarstwo rolne bardzo intensywne, wymagające wielkiej

ilości wapna i nawozów sztucznych; tamże istnieje cegielnia, a w najbliższym czasie założoną zostanie dachówczarnia; w Kamionnej rozpoczęto wiercenie głębokich szybów naftowych zagranicznym kapitałem; pod Limanową powstała kosztem 8 milionów koron wielka francuska rafinerya nafty; na całej zaś przestrzeni projektowanej linii znajdują się wielkie obszary lasów (w Kopalinach, Łąkcie górnej, Rzegocinie). Do samego Wiśnicza (oprócz ruchu transitowego) przywozi się i stąd wywozi na podstawie dat zebranych przez strony interesowane, według protokołu spisanego w urzędzie gminnym w Wiśniczu w dniu 21. sierpnia 1907 następujące ilości towarów corocznie:

	wagonów	
	przywóz	wywóz
a) węgli	500	—
b) mąki	200	—
c) jaj	—	200
d) skór	10	10
e) wapna	200	—
f) cementu	10	—
g) desek	40	—
h) żuzli	250	—
i) cegły	40	—
j) towarów bławatnych	20	—
k) nafty	10	—
l) skórek, rogów i t. p.	40	40
m) szczecin	10	10
n) spirytuozów	100	100
o) drzewa	300	—
p) bydła	200	—
r) słomy, siana i koniczyny	—	200
s) trzody	—	50
t) cukru	10	—
u) materyałów do opakowania	20	—
v) wikliny	10	—
w) kamieni	—	400
x) sadzonek z Borowny	—	50
y) wiktuałów	200	—
z) świeżych owoców	50	—
ź) zboża	—	200
a 1) otrąb	20	—
b) żelaza i żelaziwa	50	—
c) soli	40	—
d) tytoniu	20	—
e) masła	—	70
f) drenowych rur	50	—
g) koksu	25	—
h) papy	20	—
i) smoły	20	—
j) kukurudzy	10	—
k) kapusty	—	100
l) ziemniaków	—	70
razem	2.475	1.500

wobec czego wynosi zatem

przywóz . . .	2.475 wagonów
wywóz	1.500 wagonów
ogólny obrót przewozowy	3.975 wagonów rocznie

W razie budowy kolei Bochnia-Limanowa ten ruch towarowy podniósłby się znacznie także w kierunku na południe od Wiśnicza. Już dzisiaj wśród najtrudniejszych warunków komunikacyjnych powstają wzorowo prowadzone Kółka rolnicze, z pośród których Kółko i dwa spółkowe składy towarów w Rzegocinie stanowią prawdziwe źródło aprowizacyjne dla odległych nawet okolic, a Kółko w Królówce i mleczarnia w Łąkcie górnej na wielką skalę zajmuje się wyrobem produktów mleczarskich.

Zamierzona kolej powstrzyma także ruch emigracyjny włościan, ułatwi im sprowadzanie środków meljoracyjnych i zbyt produktów, przez co rozbudzi przywiązanie do racyonalnego i postępowego gospodarstwa.

Pod względem technicznym kolej ta o przestrzeni via Chabówka 38 km. 700 m. a w razie poprowadzenia jej na Lipnicę Murowaną o przestrzeni nieznacznie tylko dłuższej nie przedstawiałaby większych trudności. Trasa na Kurów Wiśnicz stary i nowy, Lipnicę Murowaną, Rzegocinę, dałaby się poprowadzić bez znaczniejszych spadków; na przestrzeni między Rozdzielem a Sowlinami można także z łatwością objechać górę Widomą. Wskutek projektowanej linii odległość Krakowa od Sącza wynosząca dzisiaj via Tarnów 159 km. via Sucha 160 km., wyniosłaby tylko 102 km.

Gdy więc niezbędnym postulatem gospodarczego podniesienia tej okolicy jest wybudowanie powyższej kolei, a jej rentowność zdaje się być zapewnioną, Komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby projektowaną kolej normalnotorową Bochnia-Wiśnicz-Sowliny pod Limanową pod względem technicznym, użyteczności i rentowności zbadał i Sejmowi sprawozdanie przedłożył.

Przewodniczący:
Skołyszewski.

Sprawozdawca:
Górski.

Alg 382

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej w sprawie petycyi Wydziału Rady powiatowej w Brzesku o zbadanie rentowności i wzięcie pod rozwagę potrzeby zbudowania linii kolejowej Słotwina-Okocim-Marcinkowice.

Wysoki Sejmie!

Wydział powiatowy brzeski podnosi w swojej petycyi, że powiat brzeski jest położony niefortunnie pod względem komunikacyi kolejowej, kolej bowiem przecina wązki pas północnej sześci powiatu, natomiast szeroko rozciągnięta część południowa powiatu pozbawiona jest zupełnie drogi żelaznej. Mieszkańcy niektórych okolic mają przeto 40 kl. do przebycia, zanim dostaną się do najbliższej stacyi kolejowej.

Także gmina Czchów i kilkanaście gmin sąsiednich wniosła do Sejmu petycyę o przeprowadzenie kolei żelaznej od stacyi kolejowej Bochnia lub Słotwina-Brzesko względnie Okocim do Nowego Sącza lub Marcinkowic w ten sposób, aby kolej ta szła przez grunta miasta Czchowa i aby miasto to miało w pobliżu stacyę kolejową.

Dwie te petycye są między sobą zgodne, o ile rozchodzi się o linię Czchów-Marcinkowice; natomiast petycya miasta Czchowa godzi się na to, ażeby linia ta zaczynała się albo w Słotwinie, albo w Bochni, podczas gdy Wydział powiatowy brzeski żąda, żeby kolej ta zaczynała się od stacyi Słotwina.

Wobec tego, że petycya miasta Czchowa tylko ewentualnie godzi się na linię Bochnia-Marcinkowice; dalej wobec tego, że gmina Czchów i okoliczne gminy przydzielone są do starostwa, sądu powiatowego, urzędu podatkowego w Brzesku, a nie w Bochni sądzi Komisya kolejowa, że może obie petycye traktować kumulatywnie.

Mieszkańcy Czchowa mają dzisiaj do linii kolejowej w Słotwinie 26 klm., do stacyi Gromnik 25 klm., do stacyi Marcinkowice 24 klm. do przebycia.

Wobec przynależności do starostwa i innych władz w Brzesku pierwsze z tych połączeń przedstawia dla nich największą wagę. Ludność traci ogromnie wiele czasu i pieniędzy na przebycie drogi do Brzeska, którą w razie połączenia kolejowego mogłaby zrobić w jednej godzinie.

Okolica ta obfituje w płody rolne, w owoce, wikliny, kamieniołomy, a przedewszystkiem w drzewo. W Tymowej istnieje wielka i na export urządzona rzeźnia bydła. Rzeka Dunajec płynąca pod Czchowem posiada olbrzymią siłę wodną, którą dopiero po podniesieniu się okolicy przez wybudowanie kolei możnaby należycie wyzyskać. Olbrzymi browar w Okocimie zapewniłby tak że znaczne transporty piwa tej kolei, bo dziś już wysyłka piwa w kierunku Sącza daje znaczny zarobek właścicielom sprzężaju.

Z tych motywów Komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby rozpatrzył projekt budowy kolei żelaznej ze Słotwiny-Brzeska przez Czchów ku Marcinkowicom, względnie projekt linii Bochnia-Marcinkowice, tak pod względem technicznym jak pod względem rentowności i aby o tem sprawozdanie Sejmowi przedłożył.

II. Petycyę gminy Czchów i gmin sąsiednich L. 2.106 uznaje się tem samem za załatwioną.

Przewodniczący:
Skołyszewski.

Sprawozdawca:
Górski.

Ls. 572/08.

We Lwowie, dnia 10. października 1908.

Alg 383

Sprawozdanie

komisyi kolejowej w przedmiocie budowy kolei lokalnej »Sącz-Szczawnica-Nowy Targ«.

Wysoki Sejmie!

Budowy kolei lokalnej Sącz-Szczawnica-Nowy Targ domaga się wniosek posła Bednarskiego i tow. Ls. 792., petycya gminy Krościenko i gmin okolicznych Ls. 1056, wreszcie petycya Wydziału powiatowego nowotarskiego i mieszkańców Nowego Targu ls. 1629.

Projekt ten był już w roku 1901 przedmiotem studyów Wydziału krajowego, jednakże nie jako całość. Szło wówczas o alternatywę budowy linii ślepych, bądź Sącz-Szczawnica (Krościenko), bądź Nowy Targ-Szczawnica (Krościenko).

Nie przecząc wcale ekonomicznemu znaczeniu linii Nowy Targ - Szczawnica, oświadczył się Wydział krajowy za linią Nowy Sącz-Szczawnica, bo ta w danych warunkach zaspokajała większą sumę ekonomicznych potrzeb okolicy i kraju.

Przedłużenia linii Nowy Sącz - Sczawnica do Nowego Targu nie brano jednak wówczas w rachubę i dlatego projektowano tor wąski.

Uchwałą z dnia 24. lipca 1901 r. uznał Wysoki Sejm kolej lokalną Nowy Sącz-Szczawnica, projektowaną jako wąskotorową, za pożyteczną i w interesie kraju potrzebną, przyznał celem sfinansowania tego projektu gwarancyę kraju dla oprocentowania i amortyzacyi kapitału pierwszeństwa w wysokości 50% całego kapitału zakładowego i polecił Wydziałowi krajowemu wypracowanie projektu wstępnego oraz przeprowadzenia pertraktacyi z c. k. Rządem i interesentami prywatnymi celem finansowego zapewnienia drugiej połowy kapitału zakładowego.

Projekt wstępny kolei lokalnej Nowy Sącz-Szczawnica tak dla toru normalnego jak i dla toru wąskiego, wypracowało krajowe Biuro kolejowe jeszcze w roku 1902. Z projektu tego wynika, że koszta budowy linii Nowy Sącz Szczawnica (Krościenko) 45·8 km. długiej wynosiłyby:

dla toru normalnego . .	5,000.060 K
dla toru wąskiego . . .	4,360.000 K.

W tem stadyum nastąpił zupełny zastój dalszej akcyi. Nie przeprowadzono nawet rewizyi trasy — a to z tego powodu, że starający się o budowę interesenci miejscowi zaprzestali starań o zebranie reszty, potrzebnej do uzupełnienia $^1/_6$ kapitału, gdyż taką minimalną granicę dla udziałów prywatuych Wydział krajowy przepisał.

Ten krok interesentów miejscowych tłumaczy się tem, że kolej o torze wąskim nie dogadzała ich życzeniom i potrzebom a powtóre, że rentowność przyszłej kolei według obliczenia krajowego biura kolejowego miała być odstraszająco małą.

Zaszło tu widocznie pewne nieporozumienie.

Pierwotny rachunek rentowności, zestawiony w czerwcu 1901 r. jeszcze przed wypracowaniem projektu technicznego i to wyłącznie tylko dla kolei wąskotorowej, opierał się na następujących spodziewanych dochodach:

Z ruchu osobowego	. . .	1.750 K od 1 km.
z ruchu towarowego	. . .	3.786 » » 1 »
razem	. .	5.535 K od 1 km.

W rok później — już po wypracowaniu projektu technicznego — zmieniło krajowe biuro kolejowe pierwotne obliczenie i uwzględniając już alternatywę toru normalnego, przyjęło spodziewane dochody w następującej wysokości:

Z ruchu osobowego	. . .	1.326 K od 1 km.
z ruchu towarowego	. . .	2.587 » » 1 »
razem	. .	3.913 K od 1 km.

Tak znaczna redukcya spodziewanej dochodajności nastąpiła wskutek zastosowania niższej taryfy i klasyfikacyi towarów, odpowiadającej typowi normalnotorowej kolei, oraz wskutek wyeliminowania znacznych transportów drzewa, jako pozycyi wątpliwej ze względu na konkurencyę drogi wodnej (Dunajec). Nadto — i to właśnie ogromnie waży na szali — nie uwzględniono w tych obliczeniach tego rozwoju balneologicznego Szczawnicy i Krościenka oraz tego rozwoju ruchu turystycznego, który według nowych badań i doświadczeń ostatnich lat kilku musi być konsekwencyą budowy kolei pełnej z Sącza do Nowego Targu, a musi przynieść znaczne zwiększenie transportów osobowych i towarowych.

Otóż nie wchodząc zbyt w szczegóły, zaznaczyć przecież trzeba, że ówczesną ostrożność w kalkulacyi dochodów posunięto aż do pesymizmu, nieusprawiedliwionego wynikami eksploatacyi na istniejących już kolejach lokalnych. Dla przykładu przytacza się wyniki eksploatacyi kolei lokalnej Chabówka-Zakopane za r. 1907. Dochód *brutto* na tej kolei żelaznej wynosił 10.022 K od 1 km., podczas gdy w roku projektowania linii N. Sącz-Szczawnica tj. w r. 1901 dawał jeszcze tylko 6.518 K. Wprawdzie i wydatki w tym czasie wzrosły jednak czysty zysk podniósł się ze 109.984 K na 133.690 K. W tym stosunku conajmniej należałoby dziś podnieść cyfry prawdopodobnej dochododajności i rentowności linii N. Sącz Szczawnica, obliczonej w r. 1902!

Ponieważ jednak projektowana kolej lokalna Sącz-Szczawnica a w bezporównania wyższym stopniu cała, wybitnie turystyczna linia Sącz-Szczawnica-Nowy Targ posiada co dziś najmniej te same naturalne warunki, decydujące o rozwoju ruchu osobowego, a stanowczo lepsze jeszcze warunki ruchu towarowego, przeto i dochodajność projektowanej kolei nie powinna być gorszą od dochodajności kolei lokalnej Chabówka-Zakopane.

Od roku 1901 stosunki gospodarcze obszaru ciążenia projektowanej kolei lokalnej znacznej uległy zmianie, na lepsze. Nie tylko ruch turystyczny w kraju wogóle

i w Pieninach w szczególności się ożywił, lecz także powstały nowe zakłady przemysłowe, które dostarczą drodze żelaznej licznych transportów, jakoto tartak parowy w Czerwonym Klasztorze, założony przed półtora rokiem a trący 25.000 m³. drzewa rocznie. Fabryka mebli giętych firmy Michał Ader w Jazowsku doznała znacznego rozszerzenia, a Towarzystwo węgierskie, które nabyło od p. Kazimierza Lipińskiego kamienicę wraz z istniejącą tam fabryką papieru, bierze się do znacznego rozwinięcia tego przemysłu szczególnie, uzupełniając go fabrykacyą cellulozy.

Znane są w danej okolicy znaczne pokłady wapna hydraulicznego, które dziś dla braku połączenia kolejowego niedostępne są dla racyonalnej eksploatacyi przemysłowej. Mogłaby powstać i fabryka cementu. Okolica obfituje w sody wodne, wystarczające na to, by o nie się opierał różnorodny średni przemysł fabryczny, jak to wykazują badania, uskutecznione już i opublikowane przez Wydział krajowy.

Nadto dawniejszy rachunek rentowności wychodził z założenia kolei ślepej, której rentowność zazwyczaj niższą bywa od rentowności kolei, łączącej ze sobą inne linie sieci kolejowej, boć przecie ta ostatnia oprócz własnych transportów ma jeszcze obrót transitowy ze szlaków ościennych.

Wprawdzie lasy w obszarze ciążenia linii Sącz-Krościenko i Krościenko-Nowy Targ (po galicyjskiej stronie) uchodzą za przetrzebione, jednakże znajdują się one tam na przestrzeni dwudziestu kilku tysięcy hektarów. Nie można zapominać, że budowa kolei może wpłynąć dodatnio na hodowlę bydła i owiec w tamtych stronach, dając większą łatwość wywozu.

Projektowana linia (zwłaszcza z uwzględnieniem linii Nowy Targ-Suchahora) będzie południową koleją transwersalną, już dziś potrzebną do ulżenia linii Nowy Sącz-Sucha-Zwardoń, przeciążonej transportami, które ze wschodu i północy idąc bądź na Węgry bądź do Nowego Targu i Zakopanego, będą się dzieliły na oba szlaki w Nowym Sączu, — idąc zaś z południa i zachodu, z Zakopanego, Nowego Targu, wreszcie z Węgier na Suchahorę do stacyi galicyjskich na wschód od Sącza i Tarnowa, będą się dzieliły na oba szlaki w Nowym Targu.

Nadto — bez względu na ruch transitowy — samo uzupełnienie pierwotnie projektowanej linii Sącz-Krościenko linią Krościenko-Nowy Targ znamicie podniesie ruch całej linii. Po stronie węgierskiej znajdują się znaczne ilości drzewa, o utrudnionej komunikacyi, które będą musiały w znacznej części przypaść projektowanej kolei. Konkurencya dunajcowej drogi wodnej nie przedstawia się groźnie, ponieważ wobec prymitywności urządzeń wodno-przewozowych, powolności i niedostatecznego bezpieczeństwa tego środka komunikacyi i t. p., jak uczy stałe doświadczenie nowszych czynów, nabyte prawie wszędzie tam gdzie linie kolejowe biegną według drogi wodnej (obie linie nadreńskie, Chemin de fer du Nord i Canal du Nord we Francyi, kanał Erie i równoległe linie kolejowe w półn. Ameryce i t. d.), transporty artykułów ciężkich (Massengütter) nie szukają wyłącznie drogi wodnej ale dzielą się przeważnie w równych często częściach na drogę wodną i linię kolejową.

Na odwrót znaczne obszary po stronie węgierskiej wskutek położenia frachtowego co do dostawy dachówek, wapna, cementu i niektórych innych materyałów budowlanych są wprost zdane na produkcyę galicyjską, której zbyt w tych obszarach, przydając projektowanej linii transportów, po jej wybudowaniu znacznie zwiększyć się musi.

Stosunki położenia geograficznego t. zn. frachtowego, są w danym wypadku tak decydujące, że nie ulegną one istotnej zmianie na naszą niekorzyść, nawet po wybudo-

waniu połączeń kolejowych Sromowce-Podolíniec i Biała (Uj Béla)-Czewony klasztor, które według prywatnych wiadomości są zamierzone właśnie na wypadek wybudowania linii Nowy Targ-Krościenko a które niewątpliwie tej ostatniej linii dalszych przyczyni transportów.

Węgrzy budują obecnie drogę turystyczną wzdłuż Dunajca i zakładają wielki hotel w Czerwonym klasztorze, co wszystko do ożywienia ruchu turystycznego znacznie przyczynić sie musi.

Komisya kolejowa dlatego z pewnym naciskiem stwierdza szczegóły, wskazujące na prawdopodobną dochododajność i rentowność linii Nowy Targ-Krościenko, ponieważ żywi przekonanie, że dopiero przez uzupełnienie pierwotnego projektu Sącz (Szczawnica)-Krościenko tą linią cała linia Sącz-Nowy Targ stanie się rentowną — nadto dlatego, ponieważ stosunki gospodarcze obszaru ciążenia linii Sącz-Krościen'o były już w roku 1902 przedmiotem szczegółowych badań i wobec tego są na ogół znane, podczas gdy stosunki obszaru ciążenia linii Nowy Targ-Krościenko, jako dotąd szczegółowo nie badane, w tym stopniu znane nie są.

Przypuściwszy jednak, że zapatrywania komisyi na poprawę rentowności projektowanej linii wskutek wszystkich powyższych okoliczności są zbyt różowe, to mimo to komisya musiałaby zalecać jak najspieszniejsze przystąpienie do realizacyi danego projektu.

Kraj, wdrażając akcyę budowy kolei lokalnych, był przygotowany na to, że akcya ta musi być połączoną ze znacznemi ofiarami i że ze względów dobra publicznego nieraz przyjdzie wesprzeć finansowo linie nierentowne, zatem z góry decydować się na dopłaty.

Dotychczasowa akcya jednak o tyle przeszła oczekiwania, że ofiary ponoszone przez kraj w tym dziale są niższe od tych, na które byliśmy przygotowani.

Z tego oczywiście nie wynika, byśmy mieli obecnie rzucić się w ryzykowne inwestycye kolejowe. Dotychczasowa ostrożność jest na ogół i nadal wskazaną. Jednak wolno już nam — a skąd innąd mamy w tej mierze obowiązek — w niesłychanie rzadkich wyjątkach, gdy przemawiają za tem niezwykle doniosłe względy idealnego, czy materyalnego dobra publicznego, mniej baczyć na rentowność.

Do takich niesłychanie rzadkich wyjątków należy zdaniem komisyi kolejowej kolej Sącz-Szczawnica-Nowy Targ.

Wszakże wobec całego społeczeństwa polskiego odpowiedzialni jesteśmy za dostępność i używalność skarbów przyrody polskiej,- tem odpowiedzialniejsi, iż w przeciwieństwie do rodaków pod innymi zaborami, mamy i środki finansowe i władzę po temu.

Jeżeli wogóle jaka dziś aktualna sprawa komunikacyjna w kraju może być traktowaną nie tylko pod ciaśniejszym kątem widzenia interesów gospodarczych tej dzielnicy lecz ze względu na dobro idealne całego społeczeństwa polskiego, to jest nią dziś w pierwszym rzędzie sprawa udostępnieuia życiodajnej Szczawnicy, przyszłość rokującego Krościenka i przepięknych Pienin. Działają tu w pełnej mierze te same idealne pobudki, które kazały nam wdać się w budowę linii Chabówka-Zakopane, w spór o Morskie Oko, w budowę linii Muszyna-Krynica, a przedewszystkiem w nader kosztowną a wcale nie rentowną budowę gościńca Zakopane-Morskie Oko.

Zresztą ten ostatni gościniec służy jedynie celowi udostępnienia pięknego zakątka Tatr i stanowi jedynie turystyczne połączenie z Węgrami. Tymczasem doprowadzenie kolei do Szczawnicy i Krościenka, to jakby otwarcie sanatoryów antytuberkulicznych. Przecież skuteczniej tuberkulozę — poza środkami zapobiegawczymi hygieny społecznej zwalczać nie można, jak otwieraniem okolic, posiadających charakter stacyi klimatycznych, dla szerokich warstw uboższej ludności. Szczawnica posiada znakomite warunki,

może najlepsze w Galicyi — na stacyę zimową. Czyż dziś jednak 42 kilometrowa droga kołowa po zakurzonej drodze niejednokrotnie nie paraliżuje częściowo efektu kuracyi, a czy w każdym razie nie odstrasza wielu chorych i nie skłania ich do wyjazdu za granicę, gdzie bezpowrotnie wydają pieniadz krajowy?

Czy uporządkowanie Szczawnicy i postawienie jej urządzeń balneologicznych nie mniej jak Krościenka, które także jako stacya klimatyczna ma warunki będzie możliwe przed połączeniem tych miejscowości z koleją? Czy wogóle zechce ktokolwiek w naturalne bogactwa tamtego zakątka inwestować kapitały, zanim budowa kolei będzie zapewnioną?

Dla skutecznego zwalczania tuberkulozy w szerokich warstwach, nie będzie dla kraju za dużo ofiarować przez szereg lat choćby po 100.000 albo i więcej rocznie, a droga, która na razie jedyna choć w cząstce prowadzi do osiągnięcia tego celu, jest zdaniem komisyi budowa linii Sącz-Szczawnica-Nowy-Targ.

Gdy tak ważne zachodzą tu kwestye, musi komisya kolejowa doraczać Wysokiemu Sejmowi, by bez oglądania się zbytniego na prawdopodobieństwo rentowności, wziął tę linię w program prac krajowych, jako użyteczną i potrzebną w interesie kraju.

A jeśli mimo propozycyi na uznanie tej kolei użyteczną i potrzebną, komisya równocześnie czyni wniosek następnego obliczenia rentowności, to czyni to jedynie dlatego, iż korzystny wynik obliczenia rentowności może dać impuls do bardzo szybkiego postępu w realizacyi projektu.

W r. 1901 kolej Sącz-Szczawnica była projektowana jako krajowa tj. przy udziale kraju w wysokości połowy kosztów budowy.

Obecnie komisya kolejowa proponuje, by wdrożyć akcyę w kierunku budowy kolei Sącz-Nowy Targ jako g w a r a n t o w a n e j p r z e z p a ń s t w o, a to z następujących powodów: Taka linia pełna będzie wyręczeniem, z biegiem czasu coraz ważniejszem, dla państwowej linii transwersalnej Sącz Sucha-Zwardoń, czem by nie była ślepa linia Sącz-Szczawnica. Dalej, taka linia pełna ma wybitne znaczenie strategiczne, przyspieszając mobilizacyę w danej okolicy i pozwalając transporty wojsk i materyałów wojennych, ewentualnie przybywających z Węgier na Suchą Horę, szybko dyrygować na Sącz a skutkiem tego i dalej ku północy i wschodowi, a to bez angażowania linii Chabówka Sącz, która byłaby wtedy zajętą transportami wojskowymi od Zwardonia i Bielska, również zmierzającymi na wschód i północ.

Wreszcie gdy na koleje wyłącznie turystyczne, jak wogóle na słabo rentowne koleje górskie, w zachodnich krajach austryackich państwo łoży stosunkowo znaczne sumy, gdy znaczna część świeżo wybudowanych szlaków alpejskich innego tj. ogólniejszego znaczenia mimo wszystko, co się o tem mówiło i mówi, nie posiada, a jest w przeciwstawieniu do naszych kolei głównych i lokalnych absolutnie bierną, rola państwa w kraju naszym w tym dziale kolejnictwa (turystycznym względnie balneologicznym) ograniczyła się dotąd wyłącznie do udziału, wynoszącego niewiele ponad 50% (3 miliony koron w akcyach pierwszeństwa i zakładowych) w budżecie linii Chabówka-Zakopane. Nie można tu liczyć linii Muszyna-Krynica, gdyż służyć ma ona przedewszystkiem do podniesienia dochodów z funduszu religijnego, będącego w zarządzie państwa, ma zatem, o ile o państwo idzie, przedewszystkiem cel fiskalny na oku.

Taki sam charakter ma pomoc państwa dla budowy linii Borysław-Stebnik-Truskawiec a to ze względu na saliny w Stebniku. Wreczcie połączenia przez Karpaty do Węgier, służące częściowo także ruchowi turystycznemu, jednak z zupełnie innych, ogólniejszych powodów, były budowane.

Następujące cyfry dają nam wobec państwa bardzo silną podstawę do żądania,

by w ogóle udział państwa w kosztach budowy galicyjskich kolei lokalnych bywał na przyszłość wyższy, niż dotąd, oraz by ta zasada znalazła wyraz szczególnie w planie sfinansowania linii Nowy Sącz-Nowy Targ.

Wykaz udziałów w dostarczeniu kapitału dla kolei lokalnych:

	Państwo	Kraje	Interesenci
Ogółem austr. koleje lokalne, budowane łącznie kosztem państwa, kraju i interesowanych	359,698.000	199,888.397	90.456 200
Z tego galicyjskie	53,520.800	32 988.000	9,453.200

Państwo tedy dotąd przyczyniło się do budowy kolei lokalnych w Galicyi zaledwie jedną siódmą całego swego udziału w budowie austryackich kolei lokalnych. Wreszcie, jako illustracya szczególnej przychylności państwa dla budowy kolei turystycznych w zachodnich prowincyach austryackich, niech posłużą cyfry, dotyczące linii Meran-Mals i Mals-Landeck. Na linię Meran-Mals wyłącznie turystyczną, względnie sanitarną, dało państwo pierwotnie 14,290.000 K, Kraj 400.000 K a interesenci prywatni 600.000 K. Linię otwarto 1. lipca 1906. przy długości 60 km. Koszta wynosiły 250.000 K. na 1 km. Następnie ustawą z 6. marca 1907. Dz. u. p. nr. 73. przeznaczono na pokrycie przekroczenia budowy linii Meran-Mals, a także na budowę jej przedłużenia z Mals do Landeck dalszych 5,900.000 K.

Nadmienić jeszcze wypada, że gdy w roku 1902. suma zebranych deklaracyi interesentów wynosiła nie wiele ponad 150.000 koron, to obecnie w Wydziale krajowym leżą deklaracye na łączną sumę 418.500. W ostatnich dniach wpłynęło 86 deklaracyi na większe i mniejsze kwoty, co dowodzi żywego odczucia istotnej potrzeby tego środka komunikacyi u ludności miejscowej. Nadto ze strony węgierskiej oświadczono kilkakrotnie gotowość przyczynienia się kwotą 200.000 do 300.000 koron.

Długość całej linii wynosiłaby ośmdziesiąt kilka kilometrów a licząc 150.000 K na kilometr (mimo że linia Nowy Targ-Czorsztyn mogłaby po użyciu mostu linii Chabówka-Zakopane biedz lewym brzegiem Dunajca w wygodnym terenie i bez żadnych objektów).

Ogólny koszt budowy wyniósłby najwyżej 13,000.000 K, z czego państwo winno wziąć na siebie conajmniej 75%, a resztę dopiero kraj i interesenci, dalej w tej cyfrze już jest wydatnie uwzględniona zwyżka kosztów budowy, która wskutek podrożenia materyałów i robocizny jest niezawodną w porównaniu z kosztami dla części projektowanej linii, obliczonemi w r. 1902.

Komisya nie proponuje Wysokiemu Sejmowi decyzyi, czy linia ma wychodzić z Nowego czy Starego Sącza. Zdaniem komisyi należy przygotowanie materyału faktycznego do tej decyzyi pozostawić dalszym układom z interesowanymi oraz rewizyi trasy.

Komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm odwołuje uchwałę z dnia 4. lipca 1901 r. w sprawie budowy wąskotorowej kolei lokalnej Sącz Szczawnica.

2. Sejm uznaje normalnotorową kolej lokalną Nowy Sącz lub Stary Sącz-Krościenko (Szczawnica,-Nowy Targ za użyteczną i potrzebną w interesie kraju.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

a) aby na podstawie ponownych studyów komercyalnych dokonał szczegółowego obliczenia rentowności dla całej linii Nowy Sącz lub Stary Sącz-Szczawnica (Krościenko)-Nowy Targ;

b) aby dla linii Nowy Targ-Krościenko wypracował projekt wstępny i następnie zażądał rewizyi trasy dla całej linii Nowy Sącz, względnie Stary Sącz-Szczawnica (Krościenko)-Nowy Targ;

c) aby zapewniwszy u c. k. Rządu wydatną finansową pomoc na budowę tej kolei, jako gwarantowanej przez państwo, niemniej jak odpowiednie udziały interesentów w możliwie najkrótszym czasie przedłożył Sejmowi wnioski co do finansowego udziału kraju w tem przedsięwzięciu.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaliczkowania kosztów prac przygotowawczych wymienionych pod 3 a) i 3 b) z krajowego funduszu kolejowego na ciężar przyszłego funduszu budowy.

Przewodniczący;
Skołyszewski.

Sprawozdawca:
Battaglia.

LS. 2682/908. We Lwowie dnia 17. października 1908 r.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o budżecie na rok 1908.

Wysoki Sejmie!

Mając sobie poleconem równoczesne przedłożenie sprawozdania o budżecie krajowym za rok 1908 i za rok 1909, Komisya budżetowa przedstawia niniejszem jedynie zestawienie zmian wprowadzonych jej uchwałami w preliminarzu budżetu na r. 1908, ogólne swe uwagi natomiast o położeniu i polityce finansowej zamieszszcza w sprawozdaniu o budżecie na r. 1909.

Preliminarz budżetu wykazywał:

wydatki w sumie	50,258.292 K
dochody własne wraz z dodatkami do podatków . .	40,619.416 „
niedobór	9,638.876 K

Uchwałami Komisyi budżetowej wprowadzono następujące zmiany:

			więcej	*mniej*
W wydatkach:				
W rubryce III. „Sprawy zdrowotne“ podwyższono o . .			16.767 K	— K
a to:				
w szpitalu św. Łazarza w Krakowie o	8.341 K			
„ „ powszechnym we Lwowie o .	3.226 „			
„ zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie o	5.200 „			
Ogółem podwyższono j. w. o . .	16.767 K			
W rubryce IV. „Dobroczynność“ podwyższono o . .			4.900 „	— „
mianowicie;				
Dla diaków gr.-kat. archidyecezyi lwowskiej	200 K			
„ „ gr.-kat dyecezyi przemyskiej	200 „			
„ Zgromadzenia SS. Służebniczek Najśw. Rodziny Maryi w Starej Wsi . .	2.000 „			
„ Zakładu opieki Żurowskiej w Krakowie	700 „			
„ przytuliska św. Józefa we Lwowie .	700 „			
„ związku kobiet polskich we Lwowie na tanie kuchnie studenckie . .	500 „			
Do przeniesienia . .	4.300 K		21.667 K	— K

		więcej	*mniej*
Z przeniesienia . .	4.300 K	21.667 K	— K
Dla ruskiego Towarzystwa kolonij wakacyjnych	200 „		
„ Zgromadzenia SS. Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie . .	200 „		
„ Zgromadzenia SS. Służebnic Serca Jezusowego we Lwowie, na przytulisko dla sług	200 „		
Razem podwyższono j. w.	4.900 K		
W rubryce V. „Oświata“ podwyższono o . . . . mianowicie		47.950 „	— „
dodano:			
Biblioteka polska w Paryżu . .	6.000 K		
Szkoła polska w Białej . . .	10.000 „		
Seminaryum naucz. w Białej . .	3.500 „		
Gimnazyum prywatne w Białej . .	5.000 „		
Ruskie prywatne seminaryum żeńskie we Lwowie	1.000 „		
Prywatne gimnazyum żeńskie w Lwowie	1.000 „		
Ryczałt na żeńskie gimnazya, seminarya i licea	2.000 „		
Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu	2.000 „		
Ryczałt na zasiłki dla burs młodzieży polskiej i ruskiej	3.000 „		
Ryczałt dla polskich i ruskich Towarzystw sokolich	2.000 „		
Stowarzyszenie „Ojczyzna“ we Wiedniu .	200 „		
Wydawnictwo mapy Polski . . .	2.000 „		
Towarzystwo nauczycieli religii mojżeszowej w Stanisławowie . .	2.00 „		
Towarzystwo nauczycieli szkół ludowych we Lwowie	2.000 „		
Towarzystwo ruskich kobiet „Żyźn“ .	100 „		
Towarzystwo „Proświta“ na wydawnictwa dzieł ludowych	2.000 „		
Towarzystwo im. Szewczenki . .	2.000 „		
Towarzystwo im. Kaczkowskiego . .	2.000 „		
Koło szkoły ludowej im. B. Goldmana .	2.000 „		
Towarzystwo dla popierania nauki polskiej	500 „		
Wydawnictwo czasopismo technicznego .	1.000 „		
Towarzystwo ochrony zwierząt . .	200 „		
Warsztaty młodzieży szkolnej . .	2.000 „		
Nasalski Julian — na wydawnictwo „Biblioteki“ dla młodzieży ruskiej .	250 „		
Razem podwyższono .	51.950 K		
Do przeniesienia .	51.950 K	69.617 K	— K

			więcej	*mniej*
Z przeniesienia . .		51.950 K	69.617 K	— K
Natomiast *zniżono:*				
Fundusz szkolny krajowy . (na warsztaty dla młodzieży szkół średnich),	1.000 K			
Ryczałt dla stowarzyszeń rzemieślniczych (przenies. do rubr. XII.) . . .	3.000 „	4.000 „		
Pozostaje podwyższenie j. w.		47.950 K		
W rubryce VI. „Pomniki historyczne“ podwyższono o . .			20.500 „	— „
a mianowicie:				
Na rozszerzenie Muzeum Narodowego w Krakowie o . .	3.000 K			
Na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie o	4.000 „			
Na restauracyę wieży zamkowej w Oświęcimiu o .	2.500 „			
Na inwentaryzacyę Archiwum miejskiego w Krakowie .	1.000 „			
Towarzystwu Miłośników historyi i zabytków Krakowa	1.000 „			
Konwentowi OO. Paulinów na Skałce w Krakowie .	4.000 „			
Dla Galeryi miejskiej we Lwowie	5.000 „			
Razem podwyższono j. w. o	20.500 K			
W rubryce IX. „Budowy wodne i melioracye“ mniej o .			— „	200.000 „
z powodu zmiany stosunku udziału państwa, kraju i stron konkurencyjnych w wydatku na drenowanie gruntów włościańskich.				
W rubryce XII. „Przemysł i rękodzieła“ podwyższono o . .			5.000 „	— „
mianowicie:				
przeniesiono z rubr. V. ryczałt dla stowarzyszeń rzemieślniczych . .		3.000 K		
i dodano Izbie rękodzielniczej we Lwowie i w Krakowie po 1.000 K =		2.000 „		
Razem podwyższono j. w. o		5.000 K		
W rubryce XIV. „Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski“ podwyższono o			9.430 „	— „
mianowicie dodano następujące pozycye:				
Schulzowa Zofia		240 K		
Turski Władysław		500 „		
Rudzki Władysław		500 „		
Dr. Stella Sawicki Jan. . . .		800 „		
Do przeniesienia .		2.040 K	104.547 K	200.000 K

		więcej	*mniej*
Z przeniesienia . .	2.040 K	104.547 K	200.000 K
Marcinkowski Władysław . . .	400 „		
Bieńkowska Józefa Marya (podwyżka) .	60 „		
Bubesowa Marya	100 „		
Piotrowska Rozalia	500 „		
Niewiadomska Sabina	180 „		
Van-Roy Aniela	200 „		
Strnadowa Kornelia	200 „		
Markowska Józefa.	150 „		
Matecka Seweryna	100 „		
Babińska Helena	300 „		
Baczyńska Tekla, sierota . . .	100 „		
Baranowska Augusta	100 „		
Polińska Matylda	100 „		
Rzeczycka Teofila	200 „		
Tarnawski Stanisław	500 „		
Horoszkiewiczówna Zofia . . .	500 „		
Zielińska Zofia	300 „		
Kozubowa Małgorzata	100 „		
Dąbrowski Edmund	300 „		
Orłowicz Michał	200 „		
Chmielowska Marya	800 „		
Ryczałt do dyspozycyi Wydziału kraj. .	2.000 „		
Razem j. w. . .	9.430 K		
Razem . .		104.547 K	200.000 K
W ogóle zniżono wydatki o . .		—	95.453 K

W dochodach:

W rubryce III. „Sprawy zdrowotne“ dodano w szpitalu powszechnym we Lwowie		1.000 K	—
W rubryce IX. „Budowy wodne i melioracye“ *mniej* o . z powodu zmiany stosunku udziału państwa, kraju i stron konkurencyjnych w partycypowaniu na drenowanie gruntów włościańskich.		—	200.000 K
W rubryce X. „Rolnictwo“ podwyższono o . . . z powodu wstawienia subwencyi z c. k. Skarbu państwa na inwestycye w zakładach dublańskich.		20.600 „	—
Razem . .		21.600 K	200.000 K
W ogóle zniżono dochody o . .		—	178.400 K

Uzasadnienie zmian znajduje się w poszczególnych sprawozdaniach budżetowych.

Skutkiem zmian powyższych będą wynosić:

wydatki	50,162.839 K
dochody własne wraz z dodatkami do podatków	40,441.016 „
niedobór do pokrycia pożyczką	9,721.823 K

Wydział kraj. proponuje przyjęcie na r. 1908 wydatności grosza dodatków w kwocie 250.000 K t. j. o 2.000 K wyższej, niż na r. 1907. Komisya budżetowa uwzględniając wynikłości ostatnich lat, które zawsze dawały wydatność wyższą, niż 250.000 K., przyjmuje zgodnie z Wydziałem krajowym wydatność grosza dodatków na 250.000 K. W przejściowej epoce, w jakiej obecnie znajduje się budżet krajowy, nie zmienia też Komisya wniosków Wydziału krajowego co do wysokości dodatków do podatków.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Na r. 1908 ustanawia się wydatki funduszu kraj. w kwocie 50,162.839 K a dochody własne tegoż funduszu w kwocie . . . . . 22,265.543 „

II. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1908, pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo klasowego i pięcio-procentowego podatku od domów wolnych, po . . . . . **72 h**
od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości . . . . . **78 h**
od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim, opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1 *ad a)* wymienionych, w wysokości . . . . . **64 h**
zaś do podatków w tymże ustępie *ad b)* wymienionych, po . . . **70 h**
od każdej korony całej należytości tych podatków.

3. Kwoty przyzwolone na rok 1908 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu funduszu krajowego, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego:

a) w rubryce I. między pozycyami 5, 6 i 7 i między pozycyą 8 i 10;

b) w rubryce II. między literami *a, d, e, f,* pozycyi 18;

c) w rubryce VIII. między pozycyami 6 i 7, tudzież między pozycyami 11, 12, 13 i 14;

d) w rubryce X. między pozycyami 27 *c* i 29, dalej 32, 38 i 39, — dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych zakładów, wreszcie między pozycyami 88 *b* (1—9) i poz. 88 *c*;

e) w rubryce XI. między pozycyami 1, 2 i 6;

f) w rubryce XII. między pozycyami 57 i 100; 98 i 153 *a)*; 142 i 144,

wreszcie między pozycyami grupy I. dział A, tudzież grupy I. dział B *a, b, c,* w granicach każdego z tych działów, t. j. A i B z osobna, i tylko w wydatkach zwyczajnych.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki krótkoterminowej na pokrycie reszty niedoboru w kwocie 9,721.823 K, względnie — po potrąceniu pożyczki 7,900.000 K, przyzwolonej uchwałą z dnia 8. października 1907 — do zaciągnięcia dodatkowo 1,821.823 K, z tem jednakże zastrzeżeniem, że pożyczka ta ma być oprocentowaną najwyżej po 4% od sta, a zwróconą najpóźniej 1. stycznia 1911.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

SUMARYUSZ

budżetu funduszu krajowego

na rok

1908.

Alegat do sprawozdania o budżecie krajowym na rok 1908.

Sumaryusz budżetu funduszu

Rubryka	Poszczególnienie	Według preliminarza Wydziału krajowego	Według wniosków Komisyi budżetowej, względnie uchwały Sejmu	Z porównania Komisya wnosi:	
				więcej	*mniej*
		Korony			
	WYDATKI.				
I.	Reprezentacya kraju	160.400	160.400	—	—
II.	Zarząd	1,863.484	1,863.484	—	—
III.	Sprawy zdrowotne	5,841 647	5,858.414	16.767	—
IV.	Dobroczynność	118.099	122.999	4.900	—
V.	Oświata i sztuka	20,543.469	20,591.419	47.950	—
VI.	Pomniki historyczne	320.180	340 680	20.500	—
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	1,013.055	1,013.055	—	—
VIII.	Komunikacye	5,010.761	5,010.761	—	—
IX.	Budowy wodne i melioracye . .	6,913.576	6,713.576	—	200.000
X.	Rolnictwo	3,044.380	3,044.380	—	—
XI.	Górnictwo	216.530	216.530	—	—
XII.	Przemysł i rękodzieła	1,339.904	1,344.904	5.000	—
XIII.	Długi krajowe	3,147.601	3,147.601	—	—
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia itd.	297.527	306.957	9.430	—
XV.	Opłaty konsumcyjne	13.500	13.500	—	—
XVI.	Rozmaite	414.179	414.179	—	—
	Suma wydatków .	50,258.292	50,162.839	104.547	200.000
					95.453

krajowego na rok 1908.

Rubryka	Poszczególnienie	Według preliminarza Wydziału krajowego	Według wniosków Komisyi budżetowej, względnie uchwały Sejmu	Z porównania Komisya wnosi:	
				więcej	*mniej*
		Korony			
	DOCHODY.				
I.	Reprezentacya kraju.	50	50	—	—
II.	Zarząd.	255.072	255.072	—	—
III.	Sprawy zdrowotne	2,243.677	2,244.677	1.000	—
IV.	Dobroczynność	—	—	—	—
V.	Oświata i sztuka.	3,942.029	3,942.029	—	—
VI.	Pomniki historyczne.	100.550	100.550	—	—
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	424.850	424.850	—	—
VIII.	Komunikacye.	610.942	610.942	—	—
IX.	Budowy wodne i melioracye . .	4,686.027	4,486.027	—	200.000
X.	Rolnictwo.	806.565	827.165	20.600	—
XI.	Górnictwo.	114.000	114.000	—	—
XII.	Przemysł i rękodzieła	466.887	466.887	—	—
XIII.	Długi krajowe	53.794	53.794	—	—
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia itd.	40.000	40.000	—	—
XV.	Opłaty konsumcyjne.	7,492.000	7,492.000	—	—
XVI.	Rozmaite	1,207.500	1,207.500	—	—
	Suma dochodów własnych	22,443.943	22,265.543	21.600	200.000
					178.400
XVII.	Dodatki do podatków	18,175.473	18,175.473	—	—
	Ogółem . .	40,619.416	40,441.016	—	178.400
	W porównaniu z wydatkami .	50,258.292	50,162.839	—	95.453
	Niedobór . . .	9,638.876	9,721.823	+82.947	

Rubryka I.

Reprezentacya kraju

Sprawozdawca poseł Skałkowski.

W tej rubryce preliminuje Wydział krajowy w dziale wydatków drobne podwyższenia w poz. 1. koszta podróży według trzechletniego przecięcia o kwotę 528 koron, oraz w poz. 7 służba z tegoż samego powodu o 200 koron, zaś w poz. 3 koszta druków, wynosi ta podwyżka 3.000 kor. Wszystkie inne pozycye wydatków są zgodne z zeszłorocznym budżetem.

Komisya budżetowa wnosi zatem zgodnie z preliminarzem Wydziału:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

następujące pozycye wydatków w rubr. I. budżetu na rok 1908.

Poz.	*1.*	koszta podróży pp. posłów	9.500 K
„	*2.*	dyety pp. posłów	72.000 „
„	*3.*	koszta druków	54.000 „
„	*4.*	spisywanie sprawozdań	12.000 „
„	*5.*	pisarze dzienni	1.300 „
„	*6.*	remuneracye urzędników	2.400 „
		do przeniesienia .	151.200 K

		Z przeniesienia .	151.200 K
Poz.	*7.*	służba	2.600 „
„	*8.*	opał	3.000 „
„	*9.*	czyszczenie podłóg	200 „
„	*10.*	potrzeby kancelaryjne	2.000 „
„	*11.*	na uzupełnienie biblioteki sejmowej	400 „
„	*12.*	rozmaite	1.000 „
		Razem .	160.400 K

Dochody.

Poz.	*1.*	ze sprzedaży druków sejmowych	50 K

Co do lokalności sejmowych i urządzeń tychże czyni komisya następujące uwagi.

W interesie prawidłowego funkcyonowania Sejmu pożądane jest, aby przynajmniej jedna obszerniejsza ubikacya została przeznaczoną na swobodną rozmowę posłów podczas trwania sesyi, tudzież na załatwianie korespondencyi.

Należałoby także przynajmniej jeden aparat telefoniczny tak adaptować, aby posłowie mogli w nim spokojnie rozmawiać, t. j. jeden telefon odpowiednio obudować.

Także komunikacya pocztowa pozostawia wiele do życzenia, a wobec wielkiej liczby przesyłek pocztowych, do Wydziału krajowego i jego rozmaitych departamentów przez cały rok, a podczas Sejmu tak do tegoż, jak też i do poszczególnych posłów adresowanych, przedstawia się jako wskazane, aby w obrębie gmachu sejmowego osobna filia urzędu pocztowego stale urzędowała.

Komisya budżetowa uważa też jako niezbędne, dla umożliwienia intenzywnej pracy wszystkich sejmowych komisyi tudzież referentów mających do załatwienia wiele przedmiotów w czasie krótkim, aby biblioteka została zaopatrzoną w niezbędne podręczniki i otrzymała stosowne pomieszczenie, do lokalności sejmowych zbliżone. Obecnie tak pod względem braków biblioteki sejmowej, jak też ulokowania jej na strychu w miejscu nieodpowiedniem, które jest od ubikacyi sejmowych o całe piątro oddalone, nie mogą posłowie mieć pożytku z biblioteki i muszą żądać aby Wydział krajowy zarządził co należy przed rozpoczęciem najbliższej sesyi dla usunięcia tych niedogodności.

Także wentylacya sejmowych lokalności przedstawia się jako niedostateczna i lepszego urządzenia wymagająca.

Komisya wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w myśl powyższych uwag zbadał niedogodności w urządzeniach sejmowych ubikacyj istniejące i postarał się o ich usunięcie przed otwarciem nowej sesyi.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Skałkowski.

Rubryka II.

Zarząd.

Sprawozdawca poseł Skałkowski.

Do tej rubryki należą także wszystkie sprawozdania Wydziału krajowego odesłane do komisyi budżetowej, a dotyczące zmiany etatu poszczególnych departamentów Wydziału krajowego, które komisya przy odnośnych pozycyach budżetowych załatwia.

Wnioski komisyi zgodne są z propozycyami Wydziału, które zdaniem komisyi są należycie uzasadnione, i odpowiadają rzeczywistej potrzebie, a mianowicie zwiększonej czynności we wszystkich departamentach Wydziału.

Komisya przedkłada zatem następujące wnioski do uchwalenia jako

Rubrykę II. budżetu na rok 1908.

Wydatki.

A. Kierownictwo.

Poz.	*1.*	Marszałek krajowy, płaca . . .	12.000 K	
		dodatek na reprezentacye. . . .	8.000 „	razem 20.000 K
„	*2.*	płace sześciu członków Wydziału krajowego po 12.000 K		„ 72.000 „
„	*3.*	wynagrodzenie zastępców		4.000 „
		Do przeniesienia . .		96.000 K

B. Biuro Wydziału krajowego.

Płace urzędników z dodatkami.

Z przeniesienia 96.000 K

Poz. 4. **Oddział konceptowy.** Zwiększenie wydatku w tej pozycyi jest spowodowane uchwałą sejmową z 16 marca 1907 regulującą pobory służbowe urzędników tej kategoryi, skutkiem czego komisya wstawia zgodnie z preliminarzem . 165.318 „

„ 5. **Oddział melioracyjny.** Wzrost wydatku w tej pozycyi o kwotę 53.994 koron wynika z powołanej właśnie uchwały o regulacyi poborów służbowych, tudzież z powiększenia etatu w ubiegłym roku o 14 nowych posad inżynierskich i utworzenia jednej posady administracyjno-prawnej. Komisya wstawia zatem w tej pozycyi . . . . . 366.773 „

„ 6. **Oddział techniczno-drogowy.**

Do tej pozycyi odnosi się sprawozdanie Wydziału krajowego o uregulowaniu poborów krajowych konduktorów drogowych z dnia 3 maja 1908 L. 31.184, które Wydział krajowy, w załatwieniu petycyi konduktorów z r. 1906, przedłożył Sejmowi z wnioskiem o podwyższenie poborów konduktorów drogowych o kwotę 12.400 koron rocznie.

Komisya zgadza się z tym wnioskiem, uważa jednak, iż należałoby jeszcze zastanowić się nad prośbą konduktorów drogowych o przyznanie im charakteru urzędników, skoro jako tacy uznani zostali uchwałą sejmową z r. 1892.

Komisya wstawia zatem w tej pozycyi zgodnie z preliminarzem . . . . . 277.399 „

i przedstawia do uchwały:

Sejm uchyla postanowienia uchwały swej z 10. lutego 1898 r., normujące pobory służbowe konduktorów drogowych i ustanawia następujący etat posad i płac krajowych konduktorów drogowych:

a) Dziesięciu starszych konduktorów z płacą stałą po 2.000 K
dodatkiem aktywalnym po . . . . 450 „
i trzema dodatkami pięcioletnimi po . . 100 „

b) Dziesięciu konduktorów I. klasy z płacą stałą po 1.800 „
dodatkiem aktywalnym po . . . . 350 „
i trzema dodatkami pięcioletnimi po . . 100 „

c) Dziesięciu konduktorów II. klasy z płacą stałą po 1.600 „
dodatkiem aktywalnym po . . . . 250 „
i trzema dodatkami pięcioletnimi po . . 100 „

Do przeniesienia 905.490 K

Z przeniesienia 905.490 K

d) Dwunastu konduktorów III. klasy z płacą stałą po 1.400 K
dodatkiem altywalnym po . . . . 150 „
i trzema dodatkami pięcioletnimi po . . 100 „

Postanowienia powyższe wchodzą w życie z dniem uchwały sejmowej.

Zarazem wnosi komisya:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę konduktorów oddziału techniczno drogowego przekazuje się ponownie Wydziałowi krajowemu do zbadania co do kwestyi traktowania konduktorów drogowych w charakterze urzędników.

Poz. 7. **Oddział kolejowy** zgodnie z Wydziałem krajowym . . 159.259 „

„ 8. **Oddział rolniczy.** Do tej pozycyi odnosi się sprawozdanie Wydziału krajowego z 12. listopada 1907. L. 107.361. z wnioskiem na zmianę w etacie posad tego oddziału, polegającą na tem aby zwinąć posadę adjunkta a kreować posadę wicesekretarza.

Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zmieniając uchwałę z dnia 9. lipca 1901, Sejm ustanawia w etacie urzędników konceptowych Wydziału krajowego posadę wicesekretarza dla spraw rolniczych z poborami i prawami, określonymi uchwałą Sejmu z dnia 16. marca 1907 dla urzędników VIII. rangi, a równocześnie znosi posadę adjunkta dla spraw rolniczych, ustanowioną uchwałą z dnia 9. lipca 1901.

Zgodnie z preliminarzem wstawia komisya w tej pozycyi . . . . . 12.576 „

„ 9. **Oddział sanitarny.** Wstawia Komisya zgodnie z preliminarzem . . . . . 17.872 „

„ 10. **Referent górniczy.** Wnosi komisya zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 3.328 „

„ 11. **Oddział dla budownictwa.** Tej pozycyi dotyczy sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 8. listopada 1907. L. 110.737 o wstawieniu do etatu dwóch nowych posad technicznych, mianowicie posady architekty, z powodu licznych budowli w toku będących, i posady inżyniera mechanika, z powodu

Do przeniesienia 1,098.525 K

Z przeniesienia . 1,098.525 K

urządzeń mechanicznych przy budynkach, wznoszonych na koszt funduszu krajowego.

Komisya uznaje motywa przemawiające za ustanowieniem tych obu pesad jako uzasadnione i wnosi:

Sejm ustanawia w etacie technicznym Wydziału krajowego:

1) posadę inżyniera architekty w VIII. randze urzędników Wydziału krajowego z poborami i prawami określonymi uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 16. marca 1907;

2) posadę inżyniera mechanika w IX. randze urzędników Wydziału krajowego z poborami i prawami określonymi powyższą uchwałą.

Zgodnie z preliminarzem wstawia Komisya w tej pozycyi . . . . . 11.024 „

Poz. 12. **Oddział rachunkowy.** Do tej pozycyi odnosi się sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 12 listopada 1907. L. 104.120 o powiększenie etatu urzędników oddziału rachunkowego, w którem Wydział wykazuje ogromne podwyższenie agend departamentu rachunkowego, w obec czego Wydział krajowy wnosi na pomnożenie etatu o 8 posad, a Komisya zgadzając się z wywodami Wydziału wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm pomnaża etat urzędników oddziału rachunkowego o: 1 posadę rewidenta w VIII. randze, 2 posady oficyałów w X. randze, 3 posady asystentów w XI. randze, 2 posady praktykantów w XII. randze z poborami i prawami uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 16. marca 1907 dla tych rang unormowanymi.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału wnosi komisya w tej pozycyi . . . . . 225.462 „

„ *13.* **Oddział kasowy.** Wnosi komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału . . . . . 48.749 „

„ *14.* **Oddział manipulacyjny.** Tej pozycyi dotyczy ustęp III. wniosków Wydziału krajowego z 12. listopada 1907 L. 104.120, którym Wydział propcnuje podwyższenie w etacie manipulacyjnym adjutów w ten sposób, aby aplikanci pobierali o 200 koron więcej, niż według obowiązującego teraz etatu, ze względu, iż obecne adjutum 1.000 koron jest za szczupłe a nadto by po upływie lat 3 pobory te podwyższone były do 1.400 koron, a po latach 5 do 1.600 K.

Do przeniesienia . 1,383.760 K

Z przeniesienia 1,383.760 K.

Komisya zgadza się z tą propozycyą i przedstawia poniżej wniosek.

Do tej samej pozycyi odnosi się petycya do L. s. 1380|08 wniesiona przez urzędników i aplikantów oddziału manipulacyjnego w Wydziale krajowym, którzy wykazują wielkie pomnożenie czynności urzędowych, tak dalece, że ilość exhibitów, która w r. 1894 wynosiła 74.748, z końcem r. 1907 do 131.158, zatem blisko podwoiła się, podczas gdy ilość pracowników w dziale manipulacyjnym, wynosząca 19, prawie bez zmiany pozostała, gdyż wynosi tylko 21. Stąd wynika, obok przeciążenia, trudność awansu.

Komisya budżetowa badała szczegółowo tę sprawę i przyszła do przekonania, że stosunki awansowe nie są jeszcze tak niekorzystne, jakkolwiek posad wyższych jest tylko 4. lecz ilość posad manipulacyjnych w biurze Wydziału jest zdaniem komisyi za niska, biorąc na uwagę ogromny wzrost czynności urzędowych.

Komisya wnosi zatem.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę urzędników i aplikantów manipulacyjnych L. s. 1380 przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania, czy zwiększenie czynności urzędowych Wydziału nie wymaga odpowiedntego powiększenia sił manipulacyjnych. Wnioski odpowiednie przedłoży Wydział krajowy na najbliższej sesyi sejmowej.

W załatwieniu sprawozdaniu Wydziału krajowego L. 104120|07 wnosi komisya.

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Zmieniając częściowo uchwałę etatową z dn. 17 listopada 1905. Sejm postanawia:

Adjuta aplikantów oddziału rachunkowego, manipulacyjnego i aplikanta w biurze pośrednictwa pracy, wynosić będą po 1.200 koron rocznie, po 3 latach służby po 1.400 koron rocznie, a po 5 latach służby na tej samej posadzie po 1.600 koron rocznie.

Zgodnie z Wydziałem wnosi Komisya w tej pozycyi wstawić . . . . . 68.839 „

Poz. 15. **Oddział statystyczny**, wnosi Komisya zgodnie z preliminarzem . . . . . 10.304 „

Do przeniesienia 1,462.903 K.

Z przeniesienia 1,462.903 K

Poz. 16. **Oddział dla poboru opłaty konsumcyjnej** od piwa, wnosi Komisya . . . . . 28.100 „

„ *17.* **Oddział biura pośrednictwa pracy**, wnosi Komisya zgodnie z Wydziałem . . . . . 9.011 „

„ *18.* **Dyurna.** W tej pozycyi jest podwyższenie o 13.079 K. a to na podstawie osobnego sprawozdania Wydziału krajowego w załatwieniu petycyi, którą Sejm w ubiegłym roku Wydziałowi przekazał. W sprawozdaniu tem z dnia 12. listopada 1907. L. 31547, składa Wydział relacyę o unormowaniu wymiaru dyurnów w ten sposób, że w oddziale konceptowym będzie jedna kategorya po 3 K, w oddziale rachunkowym dwie kategorye, a w manipulacyjnym po trzy kategorye.

Komisya budżetowa, wyrażając przekonanie, że Wydział krajowy nie zaniedba, licząc się ze stosunkami drożyźnianemi, przy układaniu budżetu na rok 1910 tę kwestyę znowu wziąć pod rozwagę i odpowiednie wnioski przedłożyć, wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić

Sprawozdanie Wydziału krajowego z d. 12. listopada 1907 L. 31547 o unormowaniu dyurnów przyjmuje Sejm do wiadomości.

W pozycyi 18 budżetu wstawia Komisya zgodnie z preliminarzem . . . . . 116 933 „

„ *19.* **Zasługi**, wstawia Wydział krajowy podwyżkę, którą uzasadnia w sprawozdaniu L. 31547 07 zawiadamiając o załatwieniu dwóch petycyi strużów z r. 1907.

Petenci pobierają w regule po 600 K lecz otrzymali właśnie podwyżkę po 100 K. na głowę.

Komisya przyjmuje preliminowaną przez Wydział w tej pozycyi kwotę . . . . . 15 890 „

„ *20.* **Emolumanta.** Wnosi Komisyi zgodnie z preliminarzem Wydziału . . . . . 18.330 „

„ *21.* **Remuneracye** . . . . . 31.100 „

„ *22.* **Koszta podróży i dyety** . . . . . 20.000 „

„ *23.* **Zaliczki na płace** . . . . . 40.500 „

„ *24.* **Połowa należytości stemplowych** od dekretów nominacyjnych 5.500 „

„ *25. a—h).* **Potrzeby kancelaryjne** . . . . . 53.500 „
(w tem nadzwyczajne 2 000 K).

Do przeniesienia 1,801.767 K

Z przeniesienia 1,801.767 K

Poz. 26. a—o. **Gmach sejmowy.** Wydatki w tej pozycyi są znacznie powiększone, a mianowicie na stacyę elektryczną o 3000 K. na opłatę wodociągową o 2.000 K. z powodu otwarcia nowego skrzydła gmachu.

Komisya wnosi w tej pozycyi zgodnie z Wydziałem 56.717 „
i jako *nadzwyczajny* wydatek na koszta adaptacyi budynku 5.000 „

Suma wydatków rubr. II., zgodna z preliminarzem Wydziału krajowego . . . . . 1,863.484 K.

Dochody.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego przyjmuje Komisya pozycye 1—8 i przedstawia do uchwały następujące dochody:

Poz.	*1.*	Subwencye z c. k. Skarbu państwa:	
		a) dla biura melioracyjnego	16.000 K.
		b) na utrzymanie technika dla kultury i eksploatacyi torfowisk	2.000 „
„	*2.*	Zwroty poborów inżynierów kraj. biura melioracyjnego:	
		a) z funduszu przedsiębiorstw melioracyjnych . . .	112.472 „
		b) z funduszu regulacyi rzek kanałowych	40.320 „
„	*3.*	Zwroty poborów urzędników krajowego biura kolejowego eksponowanych do kierownictwa budowy kolei lokalnej Lwów-Stojanów	30.000 „
„	*4.*	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych z płac . .	46.600 „
„	*5.*	Zwroty dyurn rachunkowych od funduszu propinacyjnego miast	4.180 „
„	*6.*	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym . .	3.000 „
„	*7.*	Sprzedaż książek i druków	300 „
„	*8.*	Różne przygodne	200 „
		Suma dochodów rubr. II.	255.072 K.

We Lwowie, dnia 14. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Skałkowski.

Rubryka III.

Poz. 1—32 wydatki 1—7 dochody.

Sprawy zdrowotne.

Sprawozdawca poseł Jabłoński.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

Dział I. Koszta leczenia ubogich chorych i wydatki na szpitale.

Poz.	*1.*	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych	2,900.000 K.
„	*2.*	Zapomogi na koszta leczenia w sanatoryach dla tuberkulicznie chorych	10.000 „
„	*3.*	Krajowy szpital powszechny we Lwowie (*wedle osobnego sprawozdania*), ...	908.432 „
„	*4.*	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie (*wedle osobnego sprawozdania*)	900.590 „
„	*5.*	Krajowy szpital powszechny św. Łazarza w Krakowie (*wedle osobnego sprawozdania*)	693.894 „
		Do przeniesienia	5,412.916 K.

	Z przeniesienia	5,412.916 K.
Poz. 6.	C. k. Skarbowi Państwa, zasiłek na koszta budowy kliniki psychiatrycznej w Krakowie (*nadzwyczajne*) .	50.000 „
„ *7.*	Na oprocentowanie (ratę wstępną) od pożyczki 500.000 K. zaciągnąć się mającej 1. lipca 1908, w częściowem zrealizowaniu przyzwolonej przez Wysoki Sejm pożyczki 4,321.000 K. na budowę zakładu obłąkanych w zachodniej części kraju (*nadzwyczajne*)	12.500 „
	Suma działu I. .	5,475.416 K.

Dział II. Koszta utrzymania podrzutków.

Poz. 7a.	Fundusz podrzutków w Krakowie	— K.
„ *8.*	Koszta utrzymania podrzutków (wraz z utrzymaniem podrzutków we Lwowie) a więc w całym kraju i zagranicą	61.000 „
	Suma działu II. .	61.000 K.

Dział III. Publiczna służba zdrowia.

Poz. 9.	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz subwencye dla powiatów na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% podatków bezpośrednich przypisanych do poboru w całym powiecie . .	120.000 K.
„ *10.*	$^1/_3$ część kosztów lekarstw dla epidemicznie chorych	13.700 „
„ *11.*	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	24.000 „
„ *12.*	Koszta podroży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej	128.000 „
„ *13.*	Na stypendya dla lekarzy, celem podróży naukowych, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . .	6.000 „
	Suma działu III. .	291.700 K.

Dział IV. Zasiłki dla zakładów sanitarnych.

Poz. 14.	Szpitale Sióstr Miłos. w Czerwonogrodzie, Rozdole, Bursztynie, Przeworsku i Nowosiółkach . . .	3.600 K.
	Do przeniesienia .	3.600 K.

	Z przeniesienia . .	3.600 K.
Poz. 15.	Dla szpitala św. Zofii we Lwowie subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu . . .	1.600 „
„ *16.*	Szpital Komisyi klimatycznej w Zakopanem . .	600 „
„ *17.*	Dla OO. Bonifratów w Krakowie na amortyzacyę pożyczki 60.000 K. na dokończenie budowy szpitala w Krakowie VII. rata z 33-lecia w myśl uchwały Sejmu z 10. lipca 1902. (*nadzwyczajne*) . . .	3.598 „
„ *18.*	Dla OO. Bonifratów w Krakowie celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	2.500 „
„ *19.*	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie	2.000 „
„ *20.*	Szpital izraelicki we Lwowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	4.000 „
„ *21.*	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	2.500 „
„ *22.*	„Narodna Licznycia“ we Lwowie, subwencya . .	1.000 „
„ *23.*	Kolonia lecznicza w Rymanowie	1.000 „
„ *24.*	Kolonia lecznicza w Rabce, na utrzymanie dzieci w lecznicy	600 „
„ *25.*	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe we Lwowie .	600 „
„ *26.*	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe w Krakowie .	600 „
„ *27.*	Towarzystwo hygieniczne we Lwowie, celem ułatwienia szerzenia zasad hygieny i dopomożenia w wydawaniu „Przeglądu hygienicznego“	600 „
„ *28.*	Szpital dla matołków w Iwoniczu	2.000 „
„ *29*	Towarzystwu lekarskiemu w Krakowie . . .	300 „
„ *30.*	Radzie wyznaniowej gminy izraelickiej w Krakowie, celem ulżenia w utrzymaniu chorych . . .	2.000 „
„ *31.*	Kuratoryi szpit. izraelickiego w Samborze, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	600 „
	Do przeniesienia .	29.698 K.

	Z przeniesienia . .	29.698 K.
Poz. 32.	Zarząd szpitala i przytuliska izraelikiego w Tarnopolu, celem ulżenia w utrzymaniu chorych . .	600 „
	Suma działu IV. . . .	30.298 „
	Ogółem suma wydatków rubr. III. . .	5,858.414 K.

Dochody.

Poz. 1.	Dochody krajowego szpitala powszechnego we Lwowie (*wedle osobnego sprawozdania*) . . .	787.299 K.
„ *2*	Dochody krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie (*wedle osobnego sprawozdania*) . . .	735.937 „
„ *3.*	Dochody krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie (*wedle osobnego sprawozdania*)	559.321 „
„ *4.*	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych	61.000 „
„ *5.*	Zwroty od gmin za dawniejsze koszta leczenia .	100 „
„ *6.*	Zwroty od szpitali powszechnych za sprawdzanie rachunków aptekarskich	1.020 „
„ *7.*	Zwrot od c. k. Rządu nadwyżki kosztów utrzymania chorych w klinikach za lata ubiegłe . . .	100.000 „
	Suma dochodów .	2,244.677 K.

We Lwowie dnia 8. października 1908.

Przewodniczący.
K Badeni.

Sprawozdawca;
Dr. Jabłoński.

Budżet krajowy na rok 1908.

Rubryka III.

(poz. 3. wydatków i poz. 1. dochodów funduszu krajowego).

Sprawy zdrowotne.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

(Sprawozdawca poseł Dr Loewenstein).

Wydział krajowy preliminuje wydatki w kwocie . . .	905.206 K.
Dochody	786.299 „
Niedobór wynosi przeto wedle preliminarza Wydziału krajow.	118.907 K.

Komisya budżetowa preliminuje:

Wydatki w kwocie	908.432 K.
Dochody w kwocie	787.299 „
Niedobór zatem wynosić będzie	121.133 K.

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1—22. **„Płace i emolumenta etatowe“** preliminuje komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego w sumie . . . . . 129.136 K.

„ *II. poz. 23—31.* **„Koszta utrzymania osób nieetatowych“** preliminuje komisya budżetowa w kwocie . . . . 121.179 „

t. j. więcej od preliminarza Wydziału krajowego o 2.751 K. z powodu zatrudnienia jeszcze jednego dyetaryusza i pomocnika inspicyenta w szpitalu, oraz wskutek uskutecznionej przez Wydział krajowy podwyżki płacy.

Wskutek czego opiewać będzie:

Rubr. II. poz. 25 Jeden dyetaryusz więcej z płacą dzienną 3 K. t. j. więcej o . . . . . 1.095 K.

poz. 28a. Pomocnik inspicyenta:

a) płaca	600 K.	
b) wikt	600 „	
t j. więcej o . .		1.200 K.
poz. 30. Podwyżka płac służby domu w ciągu r. 1908		456 K.
Suma		2.751 K.

„ *III. poz. 32—52.* **„Pensye i emerytury“.** preliminuje komisya budżetowa w kwocie . . . . . 21.257 K.
t. j. mniej o 3.700 K. od preliminarza Wydziału krajowego, a to z następujących przyczyn:

„ *III. poz. 42.* Malinowski Erazm były zarządca zmarł 31|1. 1908; umniejsza się przeto kredyt z 3.600 K. na 300 K. t. j. mniej o . . . . . 3.300 K.
poz. 46. Berthleff Klementyna wdowa po dyrektorze zmarła 6|2. 1908; umniejsza się przeto kredyt z 1.800 K. na 300 K. t. j. mniej o . 1.500 „
mniej więc o . 4.800 K.
poz. 53a. Wstawia się dla wdowy po rządcy Malinowskiej Matyldy pensyę wdowią od 1|2. 1908 z rocz. 1.200 K. więcej o . . . . . 1.100 K.
z porównania przeto mniej o . 3.700 K.

„ *IV. poz. 53—57c.* **„Zaopatrzenia i dary z łaski“** preliminuje komisya budżet. w kwocie . . 1.188 „
t. j. o 300 K. wyżej od preliminarza Wydziału kraj. gdyż wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić;

1) Rubr. IV. poz. 57a. dla Józefa Kułakowskiego, b. dyetaryusza w załatwieniu jego petycyi do L. $\frac{8887}{592}$ *jednorazowy dar z łaski w kwocie . . . . . 200 K.*

2) Rubr. IV. w poz. 57c. dla Eugenii Dekańskiej, wdowy po dyetaryuszu w załatwieniu jej petycyi do L. $\frac{310}{113}$ *dożywotni dar z łaski w kwocie po . . . . . 100 K.*

Rubr. V. poz. 58. **„Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych“** preliminuje komisya zgodnie z Wydziałem kraj w kwocie . . 200 K.

„ *VI. poz. 59—62.* **„Remuneracye i zapomogi“** preliminuje komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj. w kwocie . 5.700 „

„ *VII. poz. 62—74.* **„Koszta gospodarcze“** preliminuje komisya w kwocie . . . . . 383.133 „
t. j. o 5.000 K. wyżej od preliminarza Wydziału krajowego a to z powodu wyższych cen targowych bielizny w poz. 72. wynoszącej zamiast 22.500 K. kwotę 27.500 K.

„ *VIII—XVI* preliminuje komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego a to:

„ *VIII poz. 75—84.* **„Koszta sanitarne“** . . . . . 109.353 „

„ *IX. poz. 85.* **„Koszta kancelaryjne“** . . . . . 5.180 „

„ *X. poz. 86* **„Koszta kapliczne“** . . . . . 600 „

„ *XI. poz. poz. 87—91.* **„Utrzymanie budynków“** . . . . 56.522 „

„ *XII. poz. 92 i 93.* **„Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego“** . . . . . 3.520 „

„ *XIII. poz. 94.* **„Podatki i daniny“** . . . . . 800 „

„ *XIV. poz. 95—97.* **„Rozmaite“** . . . . . 3.600 „

„ *XV. poz. 98.* **„Zapomogi dla położnic“** w kwocie . . . 14.000 „

„ *XVI. poz. 99.* **„Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic“** . . . . . 100 „

„ *XVII. poz. 100.* **„Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii“** preliminuje komisya w kwocie . . . . 36.375 „
t. j. o 1125 K. mniej od preliminarza Wydziału krajowego, a to dlatego że w pozycyi 100b. z powodu śmierci Dra Merczyńskiego zmarłego 8/3. 1908 należy umiejszyć kredyt na jego emeryturę z 1.500 K. na 375 K.

„ *XVIII. poz. 101—103* **„Spłata pożyczek“** preliminuje komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. w kwocie . . 16.490 „

Dochody.

preliminuje komisya budżetowa w kwocie . . . . 787.299 K.
t. j. o 1.000 K. wyżej od preliminarza Wydziału krajowego gdyż w Rubr. V. podwyższa pozycye „Rozmaite nieprzewidziane“ z 200 K. na 1.200 K. uwzględniając wynikłość ostatniego trzechlecia t. j.

r. 1905 w kwocie . . . . . 1.578 K.
„ 1906 „ „ . . . . . 2.672 „
„ 1907 „ „ . . . . . 1.390 „

Z powyższego sprawozdania okazuje się następujące

Zestawienie sumaryczne.

WYDATKI.

Rubr.		korony
I.	Płace i emolumenta etatowe	129.136
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych:	
	1. zwyczajne	121.179
	2. **nadzwyczajne**	**100**
III.	Pensye i emerytury	21.257
IV.	Zaopatrzenia i dary z łaski	1.188
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	200
VI.	Remuneracye i zapomogi	5.700
VII.	Koszta gospodarcze:	
	1. zwyczajne	363.317
	2. **nadzwyczajne**	**19.816**
VIII.	Koszta sanitarne:	
	1. zwyczajne	105.587
	2. **nadzwyczajne**	**3.765**
IX.	Koszta kancelaryjne	5.180
X.	Koszta kapliczne	600
IX.	Utrzymanie budynków:	
	1. zwyczajne	36.300
	2. **nadzwyczajne**	**20.222**
XII.	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520
XIII.	Podatki i daniny	800
XIV.	Rozmaite	3.600
XV.	Zapomogi dla położnic	14.000
XVI.	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	100
XVII.	Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii.	
	1. zwyczajne	36.375
	2. **nadzwyczajne**	—
XVIII.	Spłata pożyczek	16.490
Razem:	1. zwyczajne	864.529
	2. **nadzwyczajne**	**43.903**
	Suma wydatków	908.432

DOCHODY.

I.	Dodatki	71.240
II.	Opłaty pośmiertne	23.000
III.	Zwroty kosztów leczenia	430.000
IV.	Dochody z realności i dóbr	2.500
V.	Rozmaite	4.700
VI.	Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu	218.401
VII.	Pożyczka inwestycyjna	37.458
	Suma dochodów	787.299
	W porównaniu z wydatkami	908.432
	Okazuje się **niedobór**	**121.133**

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz szpitala powszechnego we Lwowie na rok 1908.

We Lwowie, dnia 19. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. Loewenstein.

Budżet krajowy na rok 1908.

Rubryka III.

(Do pozycyi 4 wydatków i poz. 2 dochodów).

Sprawy zdrowotne.

Krajowy Zakład dla obłąkanych w Kulparkowie.

Sprawozdawca poseł Dr. K. Lewicki.

Wysoki Sejmie!

Preliminarz krajowego Zakładu w Kulparkowie wedle wniosku Wydziału krajowego na rok 1908, wykazuje sumę wydatków na:

895.390 Koron

Komisya budżetowa preliminuje wydatki na rok 1908 w sumie:

900.590 Koron,

podwyższając w preliminarzu Wydziału krajowego, w rubryce I. wydatków pozycyę 1, a) o 100 Kor. i pozycyę 2, a) o 600 Kor., skutkiem regulacyi etatu płac, jakoteż w rubryce VII. wydatków pozycyę 52, a) 1) o 4.500 Kor., skutkiem podrożenia bielizny, to jest razem **podwyższając o kwotę: 5.200 Kor.**

Natomiast dochody wstawia Komisya budżetowa na rok 1908, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego w sumie: 735.937 Kor.

Porównując przyjętą sumę wydatków:

900.590 Kor.

Ze sumą dochodów: 735.937 „

Okazuje się niedobór: 164.653 Kor. na rok 1908.

W r. 1907 wynosiły wydatki 716.955 Kor.

a dochody 671.201 „

z niedoborem 45.754 Kor.

Szczegółowo preliminuje Komisya budżetowa na rok 1908:

Rubr.	Poz.	Poszczególnienie	korony
		WYDATKI.	
I.	1—15	Płace i emolumenta etatowe	77·129
II.	16—21	Koszta utrzymania osób nieetatowych { 1. zwyczajne	173.045
		2. nadzwyczajne	—
III.	22—37	Pensye i emerytury	15.255
VI.	38—41	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	664
V.	42	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	80
VI.	43—44	Remuneracye i zapomogi	3.020
VII.	45 54	Koszta gospodarcze zakładu: { 1. zwyczajne	380 841
		2. nadzwyczajne	**46.997**
VIII.	55—58	„ „ folwarku	39.223
IX.	59—64	„ sanitarne { 1. zwyczajne	16.850
		2. nadzwyczajne	**3.000**
X.	65	„ kancelaryjne	2.400
XI.	66	„ kapliczne { 1. zwyczajne	500
		2. nadzwyczajne.	—
XII.	67 72	„ utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń { 1. zwyczajne	27.620
		2. nadzwycz.	**20.200**
XIII.	73	Podatki z ekwiwalentem i daniny	130
XIV.	74—77	Rozmaite	7.080
XV.	78	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	120
XVI.	79	Spłata pożyczek	86.436
		Razem { 1. zwyczajne	830.393
		2. nadzwyczajne	**70.197**
		Suma wydatków	900.590
		DOCHODY.	
I.	1	Odsetki od kapitałów i efektów	212
II.	2—3	Dodatki	1.500
III.	4—5	Dochody z dóbr	49.225
VI.	6—8	Zwroty kosztów leczenia	678 500
V.	9—13	Rozmaite	6.500
		Suma dochodów	735.937
		W porównaniu z wydatkami	900.590
		Okazuje się **niedobór**	**164.653**

Na tej podstawie Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz krajowego Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na rok 1908.

We Lwowie, dnia 9. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. K. Lewicki

Rubr. III. poz. 5. wydatków i poz. 3. dochodów.

Sprawy zdrowotne.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Dr. Stanisław Jabłoński.

Wydział krajowy preliminuje:	wydatki w kwocie	685.553 K.	
	dochody „	559.321 „	
	niedobór „	126.232 K.	

Komisya budżetowa przyjmuje powyższy preliminarz, a nadto przyjmuje przedłożone jej w krótkiej drodze zmiany, które zaszły od czasu układania preliminarza przez Wydział krajowy, a mianowicie:

W rubr.	*I. poz. 1.* odpadły dodatki pięcioletnie w kwocie . . wskutek przejścia w stan spoczynku b. dyr. Dr. Ponikły.	1.667 K.	
„	*II. poz. 30.* przybył wydatek w kwocie . . . . na koszta utrzymania jednej posługaczki z powodu zorganizowania centralnego magazynu.	472 „	
„	*III.* odpadły wydatki na pensye i emerytury:		
	pod poz. 35. z powodu śmierci Huczki Jana b. odźwiern.	600 „	
	„ „ *45.* „ „ Gergielowej Maryanny, wdowy po woźnym szpitala	650 „	

natomiast przybyły wydatki na pensye i emerytury:

dla Dr. Stanisława Ponikły, b. dyrektora . .	6.690 K.
„ „ Józefa Bogdanika, b. prymar. z rocz. 1992 K. .	1.826 „
„ Huczkowej Maryanny, wdowy po odźwiernym .	270 „

W rubr. VII. poz. 70. podwyższono kredyt na zakupno i naprawę bielizny o kwotę . . . . . 2.000 „
z powodu podrożenia cen płótna.

Po uwzględnieniu tych zmian, *preliminuje Komisya budżetowa*:

Wydatki w kwocie . .	693.894 K.
Dochody „ . . .	559.321 „
Niedobór zatem wynosić będzie . . .	**134.573 K.**

Komisya budżetowa wnosi:

„*Wysoki Sejm raczy uchwalić preliminarz budżetu kraj. szpitala św. Łazarza w Krakowie na r. 1908 jak następuje*:

WYDATKI.

			zwyczajne	nadzwyczajne
Rubr.	I.	Płace i emolumenta etatowe . . .	108 603 K.	
„	II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych . .	88.970 „	
„	III.	Pensye i emerytury	27.434 „	
„	IV.	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski .	3 238 „	
„	V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych .	100 „	
„	VI.	Remuneracye i zapomogi	4.100 „	
„	VII.	Koszta gospodarcze	230.146 „	*2.780* K.
„	VIII.	Koszta sanitarne	54.757 „	*4.853* „
„	IX.	Koszta kancelaryjne	2.600 „	
„	X.	Koszta kapliczne	962 „	
„	XI	Utrzymanie budynków	19.086 „	*32.682* „
„	XII.	Podatki i daniny	2.292 „	
„	XIII.	Rozmaite	3.090 „	
„	XIV.	Zapomogi dla położnic	6.000 „	
„	XV.	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	1.200 „	
„	XVI.	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika	48.000 „	
„	XVII.	Zapisy	214 „	
„	XVIII.	Wydatki konkurencyjne	100 „	
„	XIX.	Dyety, koszta podróży i różne inne . t	200 „	
„	XX.	Spłata pożyczek	52.487 „	
		Razem . .	653.579 K.	*40.315* K.
		Suma wydatków	693.894 K.	

DOCHODY.

			zwyczajne
Rubr	I.	Odsetki od kapitałów	39.667 K.
„	II.	Dochody z dóbr i realności	25.156 „
„	III.	Zwroty kosztów leczenia	458.000 „
„	IV.	Dochody rozmaite	3.300 „
„	V.	Zwroty od c. k. Skarbu Państwa	33.198 „
		Suma dochodów .	559.321 K.
		w porównaniu z wydatkami .	693.894 „
		**okazuje się niedobór .	**134 573 K.**

We Lwowie, dnia 17 października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Jabłoński.

Rubryka IV.

Poz. 1 – 33 wydatków.

Dobroczynność.

Sprawozdawca poseł Niezabitowski.

Wydatki.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz.	*1.*	Dom ubogich i sierót w Krakowie . . .	10.848 K.	— K.
„	*2.*	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000 „	— „
„	*3.*	Towarzystwo miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400 „	— „
„	*4.*	Zakład dla osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu . . .	1.000 „	— „
„	*5.*	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie . .	400 „	— „
„	*6.*	Towarzystwo j. w, rata amortyzacyjna pożyczki 65.000 K. udzielonej fundacyi domu podrzutków we Lwowie, na budowę zakładu opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, VII. i VIII. półroczna rata z 35-lecia do 1. października 1938 włącznie . . .	— „	3.575 „
		Do przeniesienia .	16.648 K.	3.575 K.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
		Z przeniesienia	16.648 K.	3.575 K.
Poz.	*7.*	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, do rozporządzalności Wydziału krajowego	10.000 „	— „
		Do tej pozycyi przekazuje się następujące petycye Wydziałowi kraj. do rozdziału wedle uznania: l. s. 337, 338, 664, 888, 1022, 1042, 1046, 1047, 1058, 1162, 1282, 1283, 747, 754, 757, 775, 1387, 1388, 1393, 1579, 1616, 1750, 1751, 1864, 1885, 1963, 640, 570.		
„	*8.*	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200 „	— „
„	*9.*	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, *zasiłek stały* . .	400 „	— „
„	*9a.*	Ruskie Towarzystwo kolonij wakacyjnych, w załatwieniu petycyi l. s. 973, *jednorazowo* . .	200 „	— „
„	*10.*	Towarzystwo imienia św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie . . .	— „	200 „
„	*11.*	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie, w załatwieniu petycyi l. s. 131 .	— „	200 „
„	*11a.*	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego we Lwowie — na przytulisko dla sług, w załatwieniu petycyi l. s. 128, *jednorazowo.* . .	— „	200 „
„	*12.*	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie, w załatwieniu petycyi l. s. 1210 .	400 „	— „
„	*13.*	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu im. hr. Sołtykowej	200 „	— „
„	*14.*	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000 „	— „
„	*15.*	Zakład im. św. Jadwigi w Krakowie, *stała subwencya*	1.200 „	— „
„	*16*	Przytulisko Brata Alberta we Lwowie i w Krakowie	10.000 „	— „
		Do przeniesienia	40.248 K.	4.175 K.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
		Z przeniesienia	40.248 K.	4.175 K.
Poz.	*17.*	Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy, dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców w Krakowie (w załatwieniu petycyi l. s. 522)	1.600 „	— „
„	*18.*	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K. zaciągniętej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań, dla robotników katolickich w Krakowie (VIII. rata z 30-lecia w myśl uchwały sejmowej z 12. lipca 1902)	— „	1.600 „
„	*19.*	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 i dla uczestników powstania z r. 1863, do dyspozycyi Wydziału krajowego (w załatwieniu petycyi l. s. 734 i 1720.)	4.500 „	— „
„	*20.*	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.000 „	— „
„	*21.*	I. Towarzystwo głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie (w załatw. petycyi l. s. 1615) . .	200 „	— „
„	*22.*	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200 „	— „
„	*22a)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. archidyecezyi lwowskiej	— „	200 „
„	*22b)*	Towarzystwo pomocy dyaków dyecezyi przemyskiej (w załatwieniu petycyi l. s. 631.) . .	— „	200 „
„	*23.*	Kongregacya ruska Sióstr Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr.-kat. Ordynaryatami, w załatwieniu petycyi l. s. 1299.) . . .	1.000 „	— „
„	*23a)*	Zgromadzenie S. S. Służebniczek Najśw. Rodziny Maryi w Starej Wsi (w załatwieniu petycyi l. s. 1116.)	— „	2.000 „
„	*24.*	Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki, zaciągniętej dla pogorzelców (IX. rata z 10-lecia, w myśl uchwały sejmowej z 10. kwietnia 1900 r.)	— „	3.000 „
		Do przeniesienia	49.748 K.	11.175 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	49.748 K.	11.175 K.
Poz. 25.	Gminie m. Nowego Sącza, na opłatę odsetek (4%) od pożyczki 400 000 K. zaciągniętej na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (XIV. rata z 20 lecia)	— „	11.840 „
„ *26.*	Gminie m. Mikuliniec, V. rata na opłatę odsetek od pożyczki 20.000 K. zaciągniętej na lat 10, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye .	— „	672 „
„ *27.*	Dla pogorzelców, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	— „	10.000 „
	Do tej pozycyi przekazuje się następujące wnioski nagłe i petycye: L. s. 675, 950, 1033, 1241, 1246, 1789, 482, 483, 790, 2089.		
„ *27a)*	Zakład opieki nad opuszczonemi dziećmi w Krakowie (zakład p. Żurowskiej, w załatwieniu petycyi l. s. 159 i 171)	— „	700 „
„ *27b)*	Przytulisko dla drobnych sierót pod opieką św. Józefa we Lwowie (w załatwieniu petycyi l. s. 1682) *jednorazowo*	—	700 „
„ *28*	Komitet kolonij wakacyjnych we Lwowie . .	200 „	— „
„ *29*	Zgromadzenie X. X. Redemptorystów w Podgórzu, na budowę kościoła i klasztoru (z przyznanych 10.000 K. III. rata z 5-lecia) . .	2.000 „	— „
„ *30*	Zgromadzenie SS. Miłosierdzia im. św. Wincentego à Paulo we Lwowie — VI. i VII. rata umorzenia reszty pożyczki 20.000 K. zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności . .	1.230 „	— „
„ *31*	Zarząd centralny Związku katolickich towarzystw i zakładów dobroczynnych, na umorzenie pożyczki 120.000 K. zaciągnąć się mającej na budowę domu dla wszystkich stowarzyszeń robotniczych katolickich we Lwowie, (II. i III. rata z 39-lecia od 1. lipca 1907) . . .	— „	6 300 „
	Do przeniesienia	53.178 K.	41.387 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . . .	53.178 K.	41.387 K.
Poz. 32	*a*) Koszta utrzymania rozmaitych osób w zakładach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałtowo)	25.000 „	— „
„ 32	*b*) Na koszta utrzymania Karola Szypuły, w zastępstwie gminy Rozwadów (w załatwieniu wniosku wydziału krajowego LW. 78990/1907 L. s. 25) wydatek *nadzwyczajny* . . .	— „	2.934 „
„ 33	Katolicki Związek kobiet polskich na tanią kuchnię studencką (w załatwieniu petycyi l. s. 1281) wydatek *nadzwyczajny*	— „	500 „
	Suma wydatków rubr. IV. .	78.178 K.	44.821 K.
	Ogółem	122.999 K.	

Dochody.

Rubryka ta nie ma dochodów.

Pozycyą 32 pod lit a) załatwiono następujące petycye, które przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia: L. s. 280, 553, 1184, 1298, 1628, 1679, 2255.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania petycye:

l. s. 112 „Ogniska“ we Wiedniu,
l. s. 125 „Domu pracy“ na Kazimierzu w Krakowie,
l. s. 391 Wydziału Towarzystwa Biblioteki polskiej we Wiedniu na kolonie wakacyjne,
l. s. 537 Stowarzyszenia Rady opiekuńczej w Krakowie,
l. s. 958 SS. Miłosierdzia w Maryampolu,
l. s. 1286 Towarzystwa opieki nad sierotami we Lwowie,
l. s. 1287 Tego samego Towarzystwa,
l. s. 1288 Kuchni akademickiej we Lwowie,
l. s. 1307 i 1358 Towarzystwa św. Stanisława Kostki we Lwowie,
l. s. 1391 Towarzystwa opieki nad sługami i robotnicami we Lwowie,
l. s. 1110 Domu rodzinnego w Krakowie,

l. s. 1760 Towarzystwa budowy tanich domów mieszkalnych i domów robotniczych w Krakowie,

l. s. 2075 gminy Monasterzyska o subwencyę na dalszą regulacyę miasta.

2. Przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia petycye:

l. s. 329 Tadeusza Kowalskiego, słuchacza Wydziału filozoficznego we Wiedniu o zapomogę na dalsze kształcenie się,

l. s. 1414 Maryi Kucharzowej o stypendyum dla syna,

l. s. 1994 Zwierzchności gminnej w Malejowej o pokrycie reszty kosztów utrzymania Anny Fudali w ochronce w Budapeszcie,

3. Przechodzi się do porządku dziennego nad petycyami:

l. s. 26 gminy Lubienie o przyjęcie na fund. krajowy kosztów utrzymania Pawła Dumy.

l. s. 463 Komitetu budowy kościoła w Medusze,

l. s. 527 Ruskiego domu narodnego w Stanisławowie,

l. s. 601 Lwowskiego Towarzystwa łyżwiarskiego,

l. s. 627 i 628 Wydziału filii Towarzystwa św. apost. Piotra w Przemyślu,

l. s. 659 „Wspólności“ Towarzystwa bratniej pomocy rękodzielników i przemysłowców,

l. s. 695 Michaliny Paduch o zapomogę dla syna Leopolda,

l. s. 748 Komitetu kościelnego w Słońsku,

l. s. 852 Stowarzyszenia sług św. Zyty w Stanisławowie,

l. s. 855 Towarzystwa „Dzieciątka Jezus“ w Lisku,

l. s. 891 Towarzystwa opieki nad ubogą młodzieżą szkolną w Jarosławiu,

l. s. 1016 Towarzystwa sług i zarobników „Syła“ we Lwowie,

l. s. 1033 Abrahama Rosentala w Rawie ruskiej,

l. s. 1189 Stowarzyszenia Gwiazda w Kołomyi,

l. s. 1245 „Gwiazdy“ w Brodach,

l. s. 1295 Józefy Nyczowej,

l. s. 1301 Komitetu konkurencyjnego w Opryszowcach,

l. s. 1306 Herbaciarni centowej we Lwowie,

l. s. 1369 Komitetu cerkiewnego w Fetylkowcach,

l. s. 1404 Komitetu budowy kościoła w Sokołowie,

l. s. 1408 Towarzystwa opieki nad opuszczonymi chłopcami w Stanisławowie,

l. s. 1502 „Gwiazdy“ w Tarnowie,

l. s. 1502 Komitetu budowy kościoła szkolnego w Stryju,

l. s. 115 Komitetu budowy kaplicy szkolnej w N. Sączu,

l. s. 749 Towarzystwa dwucentowych wkładek w Przemyślu,

l. s. 1584 Józefy Pasławskiej o zapomogę,

l. s. 1617 Towarzystwa św. ap. Pawła,

l. s. 1619 Pauliny Gobieńskiej wdowy po lekarzu,

l. s. 1743 Józefy Załęskiej o zapomogę,

l. s. 1855 Ferdynanda Saczkiewicza weterana z r. 1863,

l. s. 1781 Artura Marie o zapomogę na szkołę szermierki,

l. s. 1856 Zofii z Zarzyckich Kołakowskiej o zapomogę,

l. s. 1945 Weroniki Szczepańskiej o zapomogę,

l. s. 1949 gminy Opaka o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania Waleryi Dydyk,

l. s. 1613 Gwiazdy w Gródku,
l. s. 2017 Bractwa cerkiewnego w Zagórzu o pożyczkę na budowę czytelni,
l. s. 2071 mieszkańców gminy Boratyn o zapomogę na budowę kościoła,
l. s. 2133 gminy Jacowa o subwencyę na budowę kościoła,
l. s. 2134 Gwiazdy w Samborze,
l. s. 2136 Towarzystwa szkoły ludowej w Tarnopolu o subwencyę na budowę kościoła w Zarudeczku,
l. s. 2140 gminy Słoboda złota o zapomogę na budowę czytelni.

Lwów dnia 12. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Niezabitowski.

Rubryka V.

Poz. 1—7 wydatków i poz. 1—2 dochodów.

Oświata i sztuka.

Dział I. Akademia umiejętności i Rada szkolna kraiowa.

„ II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.

Sprawozdawca poseł Włodzimierz Kozłowski.

Wydatki.

Dział 1. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.

Zwyczajne:

Poz. 1. Akademia umiejętności w Krakowie:

a) zasiłek stały . . . . . 70.000 K.

b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod kierownictwem profesorów Abrahama i Zakrzewskiego w Archiwum Watykańskiem (na trzechlecie 1907/8 — 1910/11) . . 4.000 „

c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . . . . 5.000 „

d) Dla Bibloteki Polskiej w Paryżu (nowy wydatek) . . 6.000 „ 85.000 K.

Do przeniesienia . . . 85.000 K.

W r. 1890 zawarła Akademia Umiejętności układ z Towarzystwem historyczno-literackiem w Paryżu, mocą którego cały majątek tego Towarzystwa wraz z biblioteką i zbiorami, pomieszczonymi w nieruchomości, własność Towarzystwa stanowiącej a położonej w Paryżu przy Quai d' Orléans 6 przeszedł na imię Akademii umiejętności.

Akademia zobowiązała się, przyjmując wspomiany majątek, utrzymywać „Bibliotekę Polską“ w Paryżu, ale tylko z dochodów płynących z przyjętego majątku w żaden zaś sposób nie miała Akademia własnych funduszów na cele „Biblioteki Polskiej“ używać. Z tego układu całkiem jasno wynika, że chodziło w danym razie tylko o zapewnienie opieki Akademii dla tak ważnej dla Polaków, mieszkających w Paryżu, lub chwilowo dla studyów tam przebywających, naukowej instytucyi, której inaczej groził zupełny upadek z braku stałej i należytej administracyi.

W pierwszych latach publiczność polska losami „Biblioteki Polskiej“ znacznie się interesowała. Płynęły dary, które pozwalały utrzymać budżet tej instytucyi w równowadze. Następnie jednak coraz większa obojętność publiczości kazała liczyć jedynie na dochody, płynące ze szczupłego zakładowego majątku a równocześnie biblioteka i zbiory ciągle się zwiększały i wzmagała się bezustannie ilość osób z „Biblioteki Polskiej“ korzystających. Dowodem tego „Roczniki Akademii, w których mieszczą się coroczne bardzo dokładne sprawozdania o stanie i rozwoju „Biblioteki Polskiej“.

W ostatnich latach doszło do tego, że Akademia musiała ze swych funduszów przyznawać na potrzeby „Biblioteki Polskiej“ po 600 franków rocznie, a od r. 1907 musiano tę sumę podwyższyć do kwoty 1.600 franków, mimo że pensye dwóch urzędników, zatrudnionych przy „Bibliotece Polskiej“ są nad wyraz skromne a nawet niewystarczające.

W r. 1906 okazało się nadto, że dom, w którym Biblioteka jest pomieszczona, znajduje się w bardzo opłakanym stanie Częściowa restauracya, przedtem przeprowadzona, nie zapobiegła rysowaniu się ścian i innym brakom, które obecnie, jeżeli rychło nie zostaną usunięte, grożą zawaleniem się budynku. Z tego powodu delegat Akademii, Dr. Stanisław Tomkowicz udał się w maju r. 1907 do Paryża i na miejscu z całą ścisłością sprawdził, że relacye Komitetu miejscowego w niczem nie są przesadzone.

Zarząd Akademii zażądał wskutek tego sporządzania przez wybitnego architektę paryskiego, p. Cacheux, dokładnego kosztorysu tych niezbędnych poprawek, które zapewnią bezpieczeństwo domu i możność utrzymania w nim nadal „Biblioteki Polskiej“. Kosztorys ten jest w posiadaniu Akademii i określa wydatki niezbędne na kwotę przeszło 69.000 franków, przyczem nie wzięto jeszcze pod uwagę konieczności urządzenia wewnętrznego biblioteki, co pociągnie za sobą dodatkowy jeszcze wydatek co najmniej 15.000 franków.

Gdy walne zgromadzenie Akademii uznało konieczność przystąpienia bez zwłoki do reorganizacyi „Biblioteki Polskiej“ w Paryżu, sekretarz generalny Akademii wraz z Drem., Stanisławem Tomkowiczem udali się w styczniu b. r. do Paryża, ażeby ostatecznie kwestyę restauracyi gmachu załatwić. Postanowiono w porozumieniu z Komitetem miejscowym rozłożyć restauracyę na lat kilka i rozpocząć od adaptacyi parteru na cele biblioteczne. Wskutek tego wypowiedziano kontrakty najmu lokatorom, parter zajmującym, przez co nastąpił ubytek w dochodach Biblioteki wynoszący 2.550 franków rocznie. Restauracya parteru ukończona będzie na wiosnę r. 1909. i kosztować będzie sama około 22.000 franków. Potem kolejno restaurować się będzie drugie, trzecie a na koniec pierwsze piętro gmachu „Biblioteki“.Na kon-

ferencyach, odbytych w styczniu b. r. skonstatowano, że pensye obu urzędników „Biblioteki“ wynoszące razem 3.300 franków, są zupełnie niedostateczne i że muszą być podniesione co najmniej do łącznej kwoty 5.000 franków. Nadto zachodzi konieczność zyskania pomocnika bibliotecznego, którego pensya nie może być niższą, jak 1.500 franków. W ten sposób z jednej strony nastąpił ubytek dochodów w kwocie 2.550 franków a wydatki podniosą się o 3.200 franków, tak że dotychczasowy niedobór „Biblioteki Polskiej“, wynoszący obecnie 1.600 franków rocznie, obliczać trzeba po przeprowadzonej reorganizacyi „Biblioteki“ na 7.350 franków rocznie. Do tego doliczyć należy oprocentowanie i amortyzacyę kwot, przez Akademię umiejętności awansowanych na restauracyę gmachu, a wtedy dopiero smutny stan finansów „Biblioteki Polskiej“ w Paryżu w całej pełni się okaże.

Wprawdzie śp Lubomir Gadon zapisał Akademii kwotę 75.000 koron płynną od r. 1908 z przeznaczeniem używania odsetek na cele „Biblioteki Polskiej“ w Paryżu, ale odsetki te, wynoszące 3.000 koron rocznie, zaledwie potrafią zrównoważyć ubytek w czynszach, spowodowany przez zajęcie parteru gmachu na cele biblioteczne.

Akademia umiejętności mimo najlepszej woli nie może, stosownie do swojego statutu, używać swej dotacyi na „Bibliotekę Polską“ w Paryżu. Co najwyżej mogłaby potrzebną na razie kwotę zaawansować pod warunkiem, że zostanie ona w pewnym okresie czasu zamortyzowana.

Ponieważ cele „Biblioteki Polskiej“ mają charakter ogólno-narodowy i w obecnej chwili bardziej są jeszcze doniosłe aniżeli wówczas, kiedy Akademia instytucyę tę na siebie przejęła, przeto walne zgromadzenie członków Akademii w dn. 30 listopada 1907 i 15 maja 1908 r. jednomyślnie uchwaliło zwrócić się do Wysokiego Sejmu galicyjskiego z gorącą prośbą o przyznanie dla „Biblioteki Polskiej“ w Paryżu rocznej, na ręce Akademii umiejętności płatnej subwencyi w kwocie co najmniej 6000 koron a to w ten sposób, iżby płatność tej subwencyi rozpoczynała się w r. 1908.

Szczegółowe rachunki z administracyi „Biblioteki Polskiej“ zobowiązała się Akademia co roku Wysokiemu Wydziałowi krajowemu przedkładać.

Uchwałą powyższą załatwi Wysoki Sejm petycyę Akademii umiejętności L. $\frac{283}{86}$

			zwyczajne:
	Z przeniesienia . .		85.000 K
Poz. 2.	Szesnastu członków Rady szkolnej krajowej (stałe pobory)	32.000 K	
	i na koszta podróży zamiejscowych członków Rady szkolnej krajowej (do jej rozporządzenia)	4.300 „	36.300 „
	Suma wydatków działu I. .		121.300 K.

II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:	razem.
Poz. 3.	Wydatki funduszu szkolnego krajowego (wedle osobnego sprawozdania)	17,917.332 K	72.676 K	17,990.008 K
„ 4.	Wydatki funduszu szkolnego emerytalnego (wedle osobnego sprawozdania)	1,608.100 „	— „	1,608.100 „
„ 5.	Na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki 10,000.000 K zaciągnąć się mającej na budowę nowych szkół ludowych	— „	250.000 „	250.000 „
„ 6.	Na subwencye dla istniejących już internatów	25.000 „	— „	25.000 „
„ 7.	Na budowę domów dla internatów	— „	50.000 „	50.000 „
	Suma wydatków działu II. .	19,550.432 K	372.676 K	19,923 108 K

Dochody.

		Zwyczajne:	nadzwyczajne:	Razem:
Poz. 1.	Dochody funduszu szkolnego krajowego	3,595.824 K.	— K.	3,595.824 K.
„ 2.	Dochody funduszu szkolnego emerytalnego	337.705 „	— „	337.705 „
	Suma poz. 1 i 2 dochodów . .	3,933.529 K.	— K.	3,933.529 K.

Lwów 12. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Do rubr. V. poz. 3. wydatków i poz. 1. dochodów funduszu krajowego.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej z preliminarza krajowego funduszu szkolnego na r. 1908.

Sprawozdawca p. **Włodzimierz Kozłowski.**

Wysoki Sejmie!

Wydatki funduszu szkolnego wynosiły w r. 1896 6,704.358 K
„ „ 1897 7,128.746 „
„ „ 1898 7,592.728 „
„ „ 1899 8,016.033 „
„ „ 1900 8,923.719 „
„ „ 1901 9,423.939 „
„ „ 1902 10,140.160 „
„ „ 1903 11,346.478 „
„ „ 1904 11,977.872 „
„ „ 1905 13,221.538 „
„ „ 1906 14,309.464 „
„ „ 1907 16,361.212 „

Na rok 1908 proponuje Komisya budżetowa wydatki . . 17,990.008 K
czyli o . 1.000 K mniej od preliminarza Wydziału krajowego,
a o . 2,428.165 „ więcej, aniżeli Sejm uchwalił na rok 1907,
a o . 1,628.796 „ więcej, aniżeli w r. 1907 rzeczywiście wydano,
o . . 3,680.544 „ więcej od wydatków z roku 1906.

Wydatki zwyczajne na rok 1908 przyjmuje Komisya w kwocie . . . . . 17,917.332 „
czyli o . 1.000 K mniej od preliminarza Wydziału krajowego
a o . 2,616.665 „ więcej od wydatków zwyczajnych uchwalonych przez Sejm na rok 1907.

Wydatki nadzwyczajne na rok 1908 przyjmuje Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie . . . 72.676 „
czyli o . 188.500 K mniej od wydatków nadzwyczajnych uchwalonych przez Sejm na rok 1907.

Dochody wynosiły w r. 1896 . . . 2,847.000 K
„ „ 1897 . . . 3,184.036 „
„ „ 1898 . . . 2,989.216 „
„ „ 1899 . . . 3,052 042 „
„ „ 1900 . . . 3,252.084 „
„ „ 1901 . . . 3,236.679 „
„ „ 1902 . . . 3,142.891 „
„ „ 1903 . . . 3,515.237 „
„ „ 1904 . . . 3,528.466 „
„ „ 1905 . . . 3,708.024 „
„ „ 1906 . . . 3,727.264 „
„ „ 1907 . . . 3,810.275 „

Na rok 1908 proponuje Komisya dochody zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 3,595.824 K
czyli o . . . . . 41.283 K więcej
od dochodów uchwalonych przez Sejm na rok 1907, o 314.451 „ mniej
od rzeczywistych dochodów z roku 1907, a o 131.440 „ mniej
od rzeczywistych dochodów z roku 1906.

Niedobór wynosił w r. 1896 . . . 3,857.358 K
„ „ 1887 . . . 3,944.710 „
„ „ 1898 . . . 4.603.512 „
„ „ 1899 . . . 4.964.091 „
„ „ 1900 . . . 5,671.635 „
„ „ 1901 . . . 6,187.260 „
„ „ 1902 . . . 6,727.269 „
„ „ 1903 . . . 7,831.241 „
„ „ 1904 . . . 8,449.406 „
„ „ 1905 . . . 9,513.514 „
„ „ 1906 . . . 10,582.200 „
„ „ 1907 . . . 12,550.937 „

Na rok 1908 proponuje Komisya niedobór . . . . 14,394.184 „
czyli o . . . . . 2,386 882 K większy
od uchwalonego przez Sejm niedoboru na rok 1907 o . . . . . 1,843.247 „ większy
od rzeczywistego niedoboru z r. 1907, a o . 3,811.984 „ większy
od rzeczywistego niedoboru z r. 1906.

Suma wszystkich wydatków (t. j. wydatków funduszu szkolnego krajowego, fuuduszu okręgu miasta Lwowa, funduszu szkolnego emerytalnego i funduszów szkolnych miejscowych na szkoły ludowe) wynosiła:

w roku 1896 . . . 9,829.050 K
w roku 1897 . . . 10,170.714 „
w roku 1898 . . . 11,873.306 „
w roku 1899 . . . 11,524.169 „
w roku 1900 . . . 11,953.964 „

w roku 1901 nie była dokładnie przytoczoną oznaczona kwota tychże wydatków, ponieważ Rady szkolne okręgowe w Brzozowie, Chrzanowie, Krakowie, Krośnie i Limanowej nie przedłożyły przed podaniem do druku sprawozdania Rady szkolnej rachunków

w roku 1902 . . . 14,069.888 K
w roku 1903 . . . 15,722.664 „
w roku 1904 . . . 16,786.114 „

w roku 1905 . . . 16,499 628 K
w roku 1906 . . . 19,846.447 „
czyli o . . . 3,346.819 K więcej od wydatków z r. 1905.

Rubryka I. poz. 1.

Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych . 10,796.300 K
czyli o . . . . . 1,542.650 K
więcej od kwoty na r. 1907 uchwalonej, a o . . 1,353.056 K
więcej od kwoty rzeczywiście wydanej w roku 1907, a o . . . . . 2,883 225 „
więcej od kwoty rzeczywiście wydanej w r. 1906.

Rada szkolna krajowa przyjęła interkalarya w wysokości 5%, Wydział krajowy 6%, Rada szkolna żąda . . . . . 10,911.200 „
Wydział krajowy . . . . . 10,796 300 „
czyli mniej o . . . . . 114.900 K

Komisya przyjęła wnioski Wydziału krajowego.

Powodem wzrostu wydatku jest obok podwyższenia poborów nauczycieli na mocy art. 11., 14. i 16. ustawy z 25. maja 1907 (Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 49), zorganizowanie 144 nowych szkół i przeistoczenie 95 szkół na więcejklasowe, oraz stałe obsadzenie większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych.

Rubryka I. poz. 2.

Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych . . . 3,352.700 K
czyli o . . . . . 700.100 K
więcej aniżeli uchwalono na r. 1907, a o . . 552.808 „
więcej od wydatków w r. 1907, a o . . . 1,079.185 „
więcej od wydatków na ten cel w r. 1906 wydanych.

Interkalarya przyjmuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym i Radą szkolną krajową 6%, a więc o 2% mniej niż w budżecie na rok 1907.

Powodem podwyższenia wydatku jest przyzwolenie nowych klas nadetatowych, oraz podwyższenie wynagrodzenia na mocy art. 11. i 16. ustawy z 25. maja 1907 r.

Rubryka I. poz. 3.

Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii . . . . . 754.800 K
czyli o . . . . . 118.925 K
więcej, niż uchwalono na r. 1907, a to z powodu systemizowania nowych posad nauczycieli religii, a o . . . . . 157.443 „
więcej od rzeczywiście wydanej kwoty w r. 1907, a o . . . . . 256.854 „
więcej od wydatku z roku 1906.

Rada szkolna krajowa potrąciła we wnioskach swoich tytułem interkalaryów 10%, na co tak Wydział krajowy, jak i Komisya się zgodzili.

Rubryka I. poz. 4.

Na remuneracye za udzielanie nauki religii . . . 180.000 K
czyli o . . . . . 24.000 K
więcej, aniżeli Komisya przyjęła na ten cel na rok 1907, o . . . . . 46.670 „
więcej od wydatku na ten cel w r. 1907, a o . 36.676 „
więcej od wydatku na ten cel w roku 1906.

Rubryka I. poz. 5.

Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli . . . . 1,037.000 K
czyli o . . . . . 61.150 K
więcej, aniżeli uchwalono na r. 1907, a o . . 25.572 „
więcej od wydatku na ten cel w roku 1907, a o . 155.577 „
więcej od wydatku w roku 1906.

Rubryka I. poz. 6.

Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe . . . . . 325.000 K
czyli o . . . . . 53.300 K
więcej od kwoty przyjętej na ten cel w roku 1907, o . . . . . 57.175 „
więcej od wydatku z roku 1907, a o . . . 83.995 „
więcej od wydatku z roku 1906.

Rubryka I. poz. 7.

Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych . . . 150.000 K
czyli o . . . . . 30.000 K
więcej od kwoty przyjętej na r. 1907, a o . . 18.173 „
więcej od kwoty rzeczywiście wydanej w r. 1907, a o . . . . . 15.634 „
więcej od wydatku z roku 1906.

Suma wydatków rubryki I. wynosić będzie . . 16,595.800 K
czyli o . . . . . 2,530.125 K
więcej od wydatków przyjętych na ten cel na r. 1907, o . . . . . 2,210.897 „
więcej od rzeczywistych wydatków w tej rubryce w roku 1907, a o . . . . . 4,511.146 „
więcej od wydatków rubryki I. z roku 1906.

Rubryka II. Remuneracye i zasiłki.

Rubryka II. poz. 8.

A) Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli . . . 60.000 K
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1907.
o . . . . . 340 K
więcej aniżeli w roku 1907 wydano.
a o . . . . . 2.578 „
więcej od wydatków z roku 1906.

W kwocie rzeczonej mieszczą się:

a) remuneracye za prowadzenie ogrodów szkolnych;

b) nadzwyczajne remuneracye w celu pozyskania nauczycieli dla szkół nieczynnych, w których jest budynek, a nauka nie odbywa się z powodu braku nauczyciela w tych powiatach, w których są szczególne trudności obsadzenia szkół nauczycielami.

Rubryka II. poz. 9.

Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:

1. Na 5 kursów wakacyjnych dla niekwalifikowanych sił nauczycielskich po 2700 kor. . . 13.500 K

2. Na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół wiejskich:

a) całoroczny kurs rolniczy .	6.000 K		
b) 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze	10.000 „		
c) kurs uprawy tytoniu . .	1.000 „	17.000 „	
Razem . . .			30.500 K

czyli tyle, ile przyjęto na r. 1907,
o . . . . . 286 K
więcej aniżeli w roku 1907 wydano,
a o . . . . . 278 „
więcej od wydatku z roku 1906.

Rubryka II. poz. 10.

Na kursa wakacyjne nauki zręczności dla nauczycieli, a to:

a) 2 kursa slöjdu drzewnego . . .	5.000 K	
b) 1 kurs koszykarstwa	2.500 „	
c) 1 kurs kartoniarstwa	1.600 „	
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1907, ...		9.100 K

i w r. 1907 i 1906 wydano.

Rubryka II. poz. 11.

Renumeracye za naukę robót ręcznych . 41.000 K
czyli tyle, ile przyjęto w r. 1907,
a o . . . . . 1.873 K
więcej, aniżeli wydano w r. 1907, a o . . . 5.138 „
więcej, aniżeli wydano w roku 1906.

Rubryka II. poz. 11 a.

Na zasiłki dla kursów dla analfabetów do rozporządzalności c. k. Rady szkolnej krajowej . 2.000 K
czyli tyle, ile uchwalono i wydano na r. 1907.

Wydatki rubryki II. na remuneracye i zasiłki wynosić będą wedle wniosków Komisyi . . 142.600 K
czyli o . . . . . 200.000 K
mniej, aniżeli preliminowano na rok 1907.
a o . . . . . 194.570 „
mniej, aniżeli rzeczywiście wydano w roku 1997,
a o . . . . . 389.166 „
mniej, aniżeli rzeczywiście wydano w r. 1906.

Rubryka III. poz. 12.

Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych . . . . 60.000 K
czyli o . . . . . 6.034 K
więcej, aniżeli uchwalono na r. 1907,
o . . . . . 25.403 „
więcej od wydatku na ten cel w r. 1907, a o . 27.348 „
więcej od wydatków z r. 1906.

Rada szkolna krajowa preliminowała na powyższy cel wyższy wydatek, albowiem z powodu podwyższenia poborów nauczycieli na mocy §. 9. ustawy z 11. czerwca 1905 (Dz. u. kr. nr. 73, i rozp. Rady szkolnej krajowej z 17. grudnia 1906 L. 8982 (Dz. urz. c. k. R. szkl. kr. 28,906) zwiększą się koszta przesiedlenia nauczycieli.

Rubryka IV. Dodatki i dary z łaski.

Rubryką IV. poz. 13.

Dodatek stały do funduszu szkolnego emerytalnego . . . . . 25.600 K
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i w r. 1907 rzeczywiście wydano.

Rubryka IV. poz. 14.

Interkalarya, przypadające z funduszu szkolnego krajowego na rzecz krajowego funduszu szkolnego emerytalnego za pierwszy kwartał w razie opróżnienia posad nauczycielskich . . . . . 24.425 K
czyli o . . . . . 6.207 K
więcej od kwoty uchwalonej na ten cel w roku 1907,
a tyle, ile wydano na ten cel w r. 1907,
a o . . . . . 9.039 „
mniej od wydatku na ten cel w r. 1906.

Rubryka IV. poz. 15.

Na emerytury nauczycieli. którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół wydatek *nadzwyczajny* . 5.000 K
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1907 o . . . 3.105 K
więcej od kwoty wydanej na ten cel w r. 1907,
a o . . . . . 2.322 „
więcej, aniżeli wydano na ten cel w r. 1906.

Rubryka IV. poz. 16.

Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli:
a) stałe . . . . . 11.649 K
b) jednorazowe . . . . . 6.400 „ 18.049 K
czyli o . . . . . „ . 11 K

mniej, aniżeli uchwalono na r. 1907 o . . . 4.535 K
więcej, aniżeli wydano na ten cel w r. 1907, a o . 1.739 „
więcej od wydatku na ten cel w r. 1906.

Według powyżej wymienionych uchwał Komisyi wynosić będą wydatki rubryki IV. na dodatki i dary z łaski zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego . . . . . 73.074 K
a mianowicie zwyczajne. . . . . 68.074 K
nadzwyczajne . . . . . 5.000 „
czyli o . . . . . 6.196 „
więcej od kwoty na r. 1907 preliminowanej, o . 7.640 „
więcej od kwoty w r. 1907 rzeczywiście wydanej, a o 4.978 „
mniej od kwoty wydanej na ten cel w r. 1906.

Rubryka V. poz. 17.

Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół wydatek zwyczajny . . 200.000 K
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i w tymże roku rzeczywiście wydano, a o . . . . . 200.000 K
mniej od wydatku na ten cel w r. 1906.

Kwotę rzeczoną przeznaczył Sejm wyłącznie na odnowienie a względnie rozszerzenie szkół istniejących.

Rubryka VI. poz. 18.

Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół . . . . . 210.000 K
czyli o . . . . . 20.000 K
więcej, aniżeli przyjęto na r. 1907, a o . . . 8.551 „
mniej, aniżeli na ten cel w r. 1907 wydano, a o . 16.091 „
więcej, aniżeli wydano na ten cel w r. 1906.

Wzrost tego wydatku jest wynikiem orzeczeń przyznających te zasiłki na mocy ustawy.

Rubryka VI. do poz. 19.

Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie:
a) wydatek zwyczajny . . . . . 560 K
b) *nadzwyczajny* . . . . . 640 „
Razem . . 1.200 K
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i w tymże roku wydano, a o . . . . . 1 K
więcej od wydatku na ten cel w r. 1906.

Rubryka VI. poz. 20.

Na miejscowe potrzeby szkolne i urzędowe . 177.098 K
czyli o . . . . . 8.310 K
więcej od kwoty uchwalonej na rok 1907, o . . 11.750 „
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków za rok 1907, a o . . . . . 17.133 „
więcej od wydatku na ten cel w r. 1906, a to z powodu przeistoczenia szkół na więcej klasowe i nowego zorganizowania szkół ludowych.

Rubryka VI. poz. 21.

Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych . . . . . 30.000 K
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1907, a o . . . 12.307 K
więcej od kwoty w zamknięciu rachunków z r. 1907 wykazanej, a o . . . . . 13.853 „
więcej od wydatku na ten cel w roku 1906.

W myśl powyższych wniosków wynosić będą wydatki rubryki VI. na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół zwyczajne . 417.658 „
nadzwyczajne . . . . . 640 „
Razem . . 418.298 K
czyli o . . . . . 28.310 K
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1907, a o . . 15.506 „
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z roku 1907, o . . . . . 47.078 „
więcej od wydatku z r. 1906.

Rubryka VII. poz. 22.

Na przybory naukowe:
a) ogólnej natury . . . . . 36.000 K
b) dla nauk praktycznych:
1. na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych . . . . 3.500 K
2. na narzędzia dla ogrodów szkolnych 1.000 „
3. na warsztaty i narzędzia do slöjdu. 7.300 „
4. na urządzenie pracowni koszykarskich 1.000 „
5. na przybory do robót kartoniarskich 600 „
6. na urządzenie gospodarstwa kobiecego . . . . . 600 „
7. na wydawnictwo „Obrazy do nauki poglądu“ . . . . . 1.000 „
Razem . . 15.000 „ 51.000 K
czyli tyle, ile przyjęto na ten cel na rok 1907, o . 600 K
więcej, aniżeli na ten cel w roku 1907 rzeczywiście wydano, a o . . . . . 56 „
więcej od wydatku na ten cel w r. 1906.

Ponieważ wstawiony pod rubryką VII. pozycya 7. wydatek na urządzenie warsztatu dla młodzieży szkół średnich w kwocie 1.000 K nie ma żadnego związku ze szkołami ludowemi, a przeto budżetu szkół ludowych obciążać nie powinien, Komisya uchwaliła przenieść rzeczony wydatek do rubryki V., dział IV., i wyraziła nadzieję, że c. k. Rząd wstawi na ten cel potrzebną sumę do budżetu szkół średnich, że przeto w przyszłości kraj nie będzie musiał pokrywać tego niezaprzeczenie bardzo pożytecznego, ale do budżetu szkół średnich należącego wydatku.

Z powodu przeniesienia tego wydatku do Działu IV. Rubr. V. obniżą się wydatki Rubr. VII. pozycyi 22. o . . . . . 1.000 K
w porównaniu z preliminarzem Wydziału krajowego.

Rubryka VIII. poz. 23.

Na biblioteki okręgowe . . . . . 14.000 K
czyli o . . . . . 4.000 K
więcej, aniżeli przyjęto na ten cel w r. 1907, o . 5.060 „
więcej, aniżeli na ten cel rzeczywiście wydano w roku 1907, a o . . . . . 4.330 „
więcej od wydatków na ten cel w roku 1906.

Rubryka IX. poz. 24.

Na konferencye okręgowe . . . . . 143.600 K
czyli o . . . . . 42.000 K
więcej od kwoty przyjętej w budżecie na r. 1907, o 44.079 „
więcej od kwoty wydanej na ten cel w r. 1907, a o 8.766 „
więcej od wydatku na ten cel w r. 1906.

Z konferencyi ma korzystać 11.972 nauczycieli, a koszta połączone z odbyciem konferencyi policzono po 12 K na 1 nauczyciela.

Rubryka X. poz. 25.

Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich . . . . . 200.000 K
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1907, a o . . . 375 K
więcej, aniżeli wydano w roku 1907.

Komisya budżetowa musi ponownie zwrócić uwagę na rażący brak proporcyi pomiędzy wydatkiem kraju 200.000 K, a zasiłkiem rządowym na ten ważny cel.

Rubryka XI. poz. 26.

Na rozmaite wydatki:

a) na potrzeby szkół ogólnej natury . . 3.000 K
b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych 3.600 „
c) na wydawnictwo Dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej . . . . . 6.000 „
d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego . . . . . 12.000 „

Razem . . . 24.600 K
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1907, a o . . . 366 K
więcej aniżeli wydano na ten cel w r. 1907, a o 408 „
więcej od wydatku na ten cel w r. 1906.

Rubryka XII. poz. 27.

Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye.

Wydatki nadzwyczajne:

a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie . . . . . czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i wydano w roku 1907.	6.000 K
b) dla szkoły klasztorej PP. Klarysek w Starym Sączu . . . . . czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i wydano na ten cel w r. 1907.	4.000 „
c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu . . . . . czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907, a o 1567 K więcej, aniżeli wydano na ten cel w r. 1907.	6.336 „
d) dla szkoły żeńskiej PP. Bazylianek w Jaworowie . . . . . czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i wydano w r. 1907.	1.600 „
e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej św. Scholastyki w Krakowie . . . . . czyli tyle, ile uchwalono dla tej szkoły na rok 1907 i w r. 1907 rzeczywiście wydano	5.000 „
f) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi we Lwowie . . . . . czyli tyle, ile uchwalono na ten cel w r. 1907 i w r. 1907 rzeczywiście wydano.	2.000 „
g) dla szkoły żeńskiej św. Tomasza w Krakowie czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i rzeczywiście wydano w roku 1907.	1 500 „
h) dla szkoły żeńskiej PP. Augustyanek w Krakowie. . . . . czyli tyle, ile uchwalono na r 1907 i rzeczywiście wydano w roku 1907.	2.000 „
i) dla prywatnego seminaryum nauczycielskiego żenskiego (dawniej dla szkoły żeńskiej w Stryju utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne) . . . . . czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i wydano w roku 1907.	1 000 „
k) dla szkoły izraelickiej w Brodach . . czyli tyle, ile uchwalono na rok 1907 i wydano w roku 1907.	12.000 „
l) dla internatu Panien Bazylianek we Lwowie czyli tyle, ile uchwalono w roku 1907 i wydano w r. 1907.	1.000 „
m) dla szkoły zręczności Oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie . . . czyli tyle, ile uchwalono na r. 1997 i w tymże roku wydano.	1.100 „
Do przeniesienia .	43.536 K

	Z przeniesienia .	43.536 K
n)	dla szkoły Sióstr Miłosierdzia w Rozdole . czyli w kwocie równej preliminowanej na r. 1907 i wydanej w r. 1907.	1.800 „
o)	dla szkoły Sióstr Felicyanek w Besku . czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i wydano w r. 1907.	400 „
p)	dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu . . czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i wydano w r. 1907.	3.000 „
r)	dla szkoły Sióstr Felicyanek w Uhnowie . czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i wydano w r. 1307.	600 „
s)	dla Zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4-klasowej szkoły utrzymywanej przez SS. Felicyanki . . . . . czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i w r. 1907 rzeczywiście wydano.	500 „
t)	dla szkoły w Bełzie utrzymywanej przez SS. Felicyanki . . . . . czyli tyle. ile uchwalono na r. 1907 i w r. 1907 wydano.	600 „
u)	dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych . . . . . czyli tyle, ile przyjęto na r. 1907 i w roku 1907 wydano,	2.000 „
w)	dla zakładu wychowawczego św. Rodziny z Nazaretu we Lwowie . . . . czyli tyle, ile preliminowano w budżecie na r. 1907 i w r. 1907 wydano.	800 „
y)	na rozszerzenie budynku szkoły żeńskiej w Rawie, utrzymywanej przez Zgromadzenie SS. Dominikanek (jako 4 ratę z rozłożonej na 10 lat subwencyi 8.000 K) . . czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i w tymsamym roku wydano.	800 „
z)	dla szkoły panien Dominikanek w Bielinach czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i wydano w roku 1907.	600 „
ż)	Zgromadzenie Sióstr Urszulanek w Kołomyi, na amortyzacyę części pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego (6 rata z 20 lecia) czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907 i wydano w r. 1907.	500 „
aa)	Na rozszerzenie budynku szkoły wydziałowej żeńskiej SS. Bazylianek w Jaworowie (IV. rata z 15-lecia z przyznanych 6.000 K) .	400 „
	Do przeniesienia .	55.536 K

	Z przeniesienia .	55.536 K	
bb)	dla szkoły izraelickiej 3-klas. w Bolechowie (nowy wydatek).	8.000 „	
ff)	dla szkoły Panien Bazylianek w Jaworowie na spłacenie długu jednorazowo . . . (nowy wydatek).	2.000 „	
gg)	dla szkoły Sióstr Miłosierdzia na Kleparzu	1.000 „	
hh)	dla pp. Augustyanek w Krakowie na częściowe pokrycie budowy nowej szkoły jednorazowo	500 „	
	W myśl powyższych uchwał wynosić będą wydatki Rubryki XII. na zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye . . czyli o 11.500 K więcej od kwoty na ten cel na r. 1907 uchwalonej, a o 13.067 K więcej od kwoty w r. 1907 rzeczywiście wydanej, a o 9.112 K więcej od kwoty wydanej w r. 1906.		67.036 K

Dochody.

Rubryka I. poz. 1. Odsetki od kapitałów.

Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół . 25.776 K
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1907 i pobrano z tego źródła w r. 1907 i 1906.

Rubryka I. poz. 2.

Od 4% listów zast. galic. Banku krajowego nominalnej wartości 17.100 i od 4% obligów kolejowych galic. Banku krajowego nom. wart. 24.300 K, będących własnością majątku zarodowego . . 1.656 K
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1907 i pobrano z tego źródła w r. 1907 i 1906.

Rubryka I. poz. 3.

Odsetki od kapitałów, przeznaczonych na płacę nauczycieli . . . . . 42.822 K

czyli o	283 K
więcej, aniżeli przyjęto na r. 1907, a o	189 „
mniej, aniżeli pobrano w r. 1907, a o	274 „

więcej od dochodu z tego źródła z r. 1906.

Rubryka I. poz. 4.

5% od kapitałów hipotekowanych na poszczególnych realnościach w walucie wiedeńskiej . . 32 K

Rubryka I. poz. 5.

5% od kapitałów hipotekowanych w walucie polskiej na dobrach Branice . . . . . 125 K

Rubryka I. poz. 6.

5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w walucie polskiej . . . 24 K

Rubryka I. poz. 7.

5% od kapitałów hipotekowanych na rzecz poszczególnych szkół . . . . . „ . 483 K
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1907,
o . . . . . 774 K
mniej, aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1907,
a o . . . . . 248 „
wiecej, aniżeli pobrano w r. 1906.
W myśl powyższych uchwał wynosić będą dochody Rubryki I. . . . . 70.918 K
czyli o . . . . . 283 „
więcej, aniżeli przyjęto na r. 1907,
o . . . . . 853 „
mniej, aniżeli pobrano z tego źródła w roku 1907,
a o . . . . . 646 „
więcej od dochodu z r. 1907.

Rubryka II. Dochody z dóbr, realności i innych praw.

Poz. 8. Czynsz z ogrodu w Dunajowie. . 2 K.
Poz. 9. Czynsz z ogrodu w Krukienicach . 4 „
Poz. 10. Czynsz z dzierżawy gruntów w Zagórzu . . . . . 10 „
Poz. 11. Czynsz z dzierżawy gruntów w Pilźnie . . . . . 710 „
Poz. 12. Czynsz z wydzierżawionych gruntów w Skawinie . . . . . 446 „
Poz. 13. Od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku, będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego . . . . . 324 „
Poz. 14. Czysty dochód z gruntów i realności poszczególnych szkół . . . . . 10.000 „
Poz. 15. Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron . . . . . 32.000 „
W moc powyższych uchwał Komisyi powziętych zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego, wynosić będą dochody z dóbr, realności i innych praw (Rubryka II.) . . . . . 43.496 K.
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1907,
a o . . . . . 33 K.
więcej, aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1907,
a o . . . . . 909 „
więcej, aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1906.

Rubryka III. Dodatki.

Poz. 16. Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne szkoły głównej . . . 28 K.

Poz. 17. Od tarnowskiej gminy żydowskiej dodatek na utrzymanie IV. klasy przy szkole głównej 52 „

Poz. 18. Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego . . . . . 210 „

Poz. 19. Od każdoczesnego proboszcza obrz. łać. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa . . . . . 84 „

Poz. 20. Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 złr. m. k. od właściciela obszaru dworskiego w Bołesławiu . . . . . 52 „

Poz. 21. Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 28.618 ua 2.350 złr., czyli 4.700 K 198 „

Poz. 22. Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38.006 na 950 złr. czyli 1900 K. 80 „

Poz. 23. Dobrowolne zobowiązania gmin obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od m. Białej na płace nauczycieli . . 745.000 K.

czyli o . . . . . 5.000 K.

więcej, aniżeli przyjęto na r. 1907,

a o . . . . . 450 „

mniej, aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1907 a o 28.397 „

więcej, aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1906.

Poz. 24. Zaległe z końcem r. 1894, pre-stacye szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych . . . . . 5.000 K.

czyli o . . . . . 1.000 „

więcej, aniżeli uchwalono na r. 1907,

a o . . . . . 2.798 „

więcej od dochodu z r, 1907, a o . . . . 1.020 „

mniej od dochodu z r. 1906.

Poz. 25. Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich . . . . . 1,700.000 K.

czyli tyle, ile uchwalono na r. 1907, o . . . 39.240 K.

więcej, od dochodu z r. 1907, a o . . . 40.402 „

więcej, od dochodu z r. 1906.

Trzechletnie przecięcie 1904—906 wynosiło . . 1,606.031 „

ze względu na to jednak, że wynikłość z roku 1904 była z powodu klęsk elementarnych wyjątkowo małą, dalej, ze względu na zmianę prestacyi w gotówce na dodatki do podatków w niektórych gminach, przyjął Wydział krajowy przypuszczalny dochód z tego źródła na 1,700.000 K.

Poz. 26. 3% dodatek okręgowy . . . 700.000 K

czyli tyle, ile uchwalono na rok 1907, czyli o . 75.639 „

więcej od dochodu z r. 1907, a o . . . . 59.638 „

więcej od dochodu z roku 1906.

Według powyższych uchwał Komisyi wynosić będzie suma Rubr. III. Dodatki . . . . 3,150.704 K
czyli o . . . . . 6.000 K
więcej aniżeli przyjęto na rok 1907, a o . . . 117.121 „
więcej aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1907, a o 70.721 „
więcej aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1906.

Rubryka IV. poz. 27.

Zysk ze sprzedaży książek szkolnych . . . . . 5.670 K

Rubryka V. poz. 28.

Zapisy i darowizny — Wydział krajowy nic nie preliminuje.

Rubryka VI. poz. 29.

Taksy od spadków . . . . . 210.000 K
czyli o . . . . . 30.000 K
więcej od kwoty uchwalonej na rok 1907, a o . 25.353 „
mniej od kwoty pobranej z tego źródła w r. 1907, a o 23.892 „
mniej od wynikłości z r. 1906.

Rubryka VII. poz. 30.

b) 10% opłaty od nauczycielek które wyszły za mąż . . . . . 5.000 K
czyli o . . . . . 8.161 K
mniej od wynikłości z r. 1907 a o . . . . . 482 „
więcej od wynikłości z r. 1906.
Wydatki rubryki VII. wynosić będą . . 5.000 „
czyli o . . . . . 305.349 „
mniej od dochodów z r. 1907, a o . . . . 179.780 „
od dochodów z r. 1906.
W r. 1906 wynosiły zwroty korelatywne i mylne pobory . . . . . 180.262 „
w r. 1907 . . . . . 297.188 „

Wielka różnica preliminarza na r. 1908 w porównaniu z dochodami z r. 1907 i 1906 pochodzi z tego powodu, że Wydział krajowy ani w r. 1907 ani w r. 1908 zwrotów korelatywnych i mylnych poborów nie preliminował nie mając do tego podstawy.

Rubryka VIII. poz. 31.

Stały dodatek z c. k. Skarbu Państwa . . . . 109.886 K

Rubryka IX. poz. 32.

Zwroty zaliczek udzielonych na budynki szkolne z lat dawniejszych . . . . . 150 K
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1907, o . . . 50 K
mniej od dochodu z r. 1907, a o . . . . 44 „
mniej od wynikłości z r. 1906.

Na powyższych podstawach Komisya wnosi:

I. Wysoki Sejm uchwalić raczy:

A. Wydatki funduszu szkolnego.

Liczba rubr.	Liczba poz.		Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwycz.	Razem
			Korony		
I.	1—7	Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych	16,595.800	—	16,595.800
II.	8—11	Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzenie kursów wakacyjnych rolniczych i specyalnych, oraz remuneracye na roboty ręczne i dla analfabetów	142.600	—	142.600
III.	12	Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	60.000	—	60.000
IV.	13—16	Dodatek do funduszu szkolnego emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski	68.074	5.000	73.074
V.	17	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół . .	200.000	—	200.000
VI.	18—21	Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe, oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych.	417.658	640	418.298
VII.	22	Na przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych . .	51.000	—	51.000
VIII.	23	Na biblioteki okręgowe . . .	14.000	—	14.000
IX.	24	Na konferencye okręgowe. . .	143.600	—	143.600
X.	25	Na stypendya dla uczniów i uczenic seminaryów nauczycielskich . .	200.000	—	200.000
XI.	26	Na rozmaite wydatki . . .	24.600	—	24.600
XII.	27	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	67.036	67.036
		Suma wydatków . .	17,917.332	72.676	17,990.008

B. Dochody funduszu szkolnego.

Liczba rubr.	poz.		Wniosek na rok 1908: Zwyczajne	Nadzwycz.	Razem
				Korony	
I.	1—7	Odsetki od kapitałów . . .	70.918	—	70.918
II.	8—15	Dochody z dóbr, realności i innych praw	43.496	—	43.496
III.	16—26	Dodatki	3,150.704	—	3,150.704
IV.	27	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	5.670	—	5.670
V.	28	Zapisy i darowizny . . .	—	—	—
VI.	29	Taksy od spadków	210.000	—	210.000
VII.	30	Rozmaite wpływy	5.000	—	5.000
VIII.	31	Dodatek z c. k. Skarbu państwa .	109.886	—	109.886
IX.	32	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych	150	—	150
		Suma dochodów własnych .	3,595.824	—	3,595.824
		W porównaniu ze sumą wydatków	17,917.332	72.676	17,990.008
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego . .	14,321.508	72.676	14,394.184

II. Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wydatki funduszu szkolnego w kwocie . . . . 17,990.008 K wstawić do rubryki V. pozycyi 3. wydatków funduszu krajowego,-

a dochody w kwocie . . . . . 3,595.824 „ do rubryki V. poz. 1. dochodów funduszu krajowego.

We Lwowie, 12. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Do rubryki V. poz. 4. wydatków i poz 2. dochodów funduszu krajowego.

Sprawozdawca p. **Włodzimierz Kozłowski.**

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o krajowym szkolnym funduszu emerytalnym na rok 1908.

Wysoki Sejmie!

Artykuł 60. ustawy z dnia 11. czerwca 1905 Dz. u. kr. Nr. 73. nakłada na Wysoki Sejm obowiązek badania zamknięcia rachunków utworzonego w moc art. 52. ustawy krajowej z dnia 2. maja 1873 L. 251. Dz. u. kr. funduszu emerytalnego i udzielania odnośnych absolutoryów, a z tytułu przepisanego art. 60. lit. g) pokrycia niedoboru rzeczonego funduszu w miarę, o ile inne źródła w ustawie wskazane a poniżej wyszczególnione na to nie wystarczają, który to fakt od roku 1891 corocznie się powtarza, posiada Sejm prawa wglądania w preliminarze funduszu emerytalnego.

Wedle wniosków Wydziału krajowego przyjętych przez Komisyę budżetową, wydatki krajowego szkolnego funduszu emerytalnego wynoszą . . . . . 1,608.100 K

czyli o . . . . . 265.000 K

więcej od kwoty uchwalonej na rok 1907, a o . . 257.790 „

więcej od wynikłości z roku 1907, a o . . . . 324.859 „

więcej od wydatków z roku 1906.

Dochody funduszu emerytalnego wynoszą . . . . 337.705 „

czyli o . . . . . 41.207 K

więcej od kwoty na rok 1907 uchwalonej, o . . . 129.409 „

mniej od dochodów z roku 1907, a o . . . . 9.104 „

więcej od dochodów z roku 1906.

Niedobór będzie wynosił . . . . . 1,270.395 „

czyli o . . . . . 223.793 K

więcej od kwoty uchwalonej na rok 1907, o . . . 387.199 „

więcej od niedoboru z roku 1907, a o . . . . 315.755 „

więcej od wynikłości z roku 1906.

Obliczenie wydatków Rubryki I., II, III. i IV. na mocy art. 39., 40., 41., 43., 44., 45, 46., 47., 48. i 52. ustawy z 11. czerwca 1905 Dz. ust. kr. Nr. 76., przez fundusz emerytalny pokrywanych opierają się na szczegółowych wykazach czasowych emerytur z uwzględnieniem trzechletniego przecięcia wydatków i naturalnego przyrostu. Wydatki rubryki V. i VI proponowane na mocy art 40., 44., 47, 55. i 59. ustawy z dnia 11. czerwca 1905 polegają na trzechletniem przecięciu wydatków z lat 1904—1906 Wydatki rubryki VII. na koszta zarządu stanowią zwrot kosztów Etatowi skarbowemu za druki przez c. k. główną Kasę krajową we Lwowie i c. k. Urzędy podatkowe na cele krajowego funduszu szkolnego emerytalnego corocznie spotrzebowane.

Rozchody.

Komisya wnosi zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego:

Rubr.	I. Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek . .		125.000 K
	czyli o	5.000 K	
	więcej od kwoty na rok 1907 uchwalonej, o .	23.197 „	
	więcej od wynikłości z roku 1907, a o . .	29.479 „	
	więcej od wynikłości z roku 1906.		
„	II. Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek . .		960.000 „
	czyli o	190.000 K	
	więcej aniżeli na rok 1907 uchwalono, a o .	168.865 „	
	więcej od wynikłości z roku 1907, a o . .	216.263 „	
	więcej od wynikłości z roku 1906.		
„	III. Pensye dla wdów po nauczycielach		350.000 „
	czyli o	30.000 K	
	więcej od kwoty na rok 1907 uchwalonej, o .	34.980 „	
	więcej od wynikłości z roku 1907, a o . .	54.842 „	
	więcej od wynikłości z roku 1906.		
„	IV. Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach . .		85.000 „
	czyli o	5.000 K	
	więcej, aniżeli uchwalono na rok 1907, o .	8.993 „	
	więcej od wynikłości z roku 1907, a o . .	15.465 „	
	więcej od wynikłości z roku 1906.		
„	V. Odprawy i kwartały pozgonne		85.000 „
	czyli o	35.000 K	
	więcej aniżeli uchwalono na rok 1907, a o .	33.751 „	
	więcej od wynikłości z roku 1907, a o . .	12.121 „	
	więcej od wynikłości z roku 1906.		
„	VI. Zwroty z wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek		3.000 „
	czyli tyle, ile przyjęto na ten cel w budżecie na rok 1907, o.	483 K	
	więcej od kwoty wydanej na ten cel w roku 1907, a o	242 „	
	więcej od wydatków w roku 1906.		

Rubr. VII. Koszta zarządu . . . . . 100 K
czyli tyle, ile w budżecie na rok 1907 uchwalono, o . . . . . 44 K
więcej od wynikłości z roku 1907, a o . . 49 „
więcej od wynikłości z roku 1906.

„ VII. Rozmaitych wydatków Komisya nie preliminuje, wydatki rzeczone bowiem są tylko przebieżne i znajdują pokrycie w przebieżnych dochodach.

Dochody.

Komisya wnosi zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Rubr. I. Odsetki od kapitałów . . . . . 2.680 „
czyli tyle, ile preliminowano na rok 1907 i pobrano w r. 1907, a o 7 K *więcej* od wynikłości z r. 1906.

Efekta wartościowe majątku zakładowego krajowego funduszu szkolnego emerytalnego wynoszą 67.000 K w listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego. Szczegółowe obliczenie odsetek zawiera wykaz A) do sprawozdania Wydziału krajowego.

W roku 1906 wykazano ubytek z majątku zarodowego funduszu szkolnego emerytalnego w kwocie 106 K 94 h, ponieważ spieniężono 3 książeczki gal. Kasy Oszczędności Nr. 29.748, 31.314 i 143.654 na powyższą kwotę, a za uzyskaną gotówkę zakupiono do Lwowa w roku 1907 obligacyę jednolitego długu państwa Nr. 210 622 na 100 K i ulokowano na książeczkę gal. Kasy oszczędności Nr. 107.580 kwotę 67 K 12 h, wskutek czego stan majątku zarodowego wzrósł z końcem roku 1907 o kwotę 167 K 12 h.

„ II. Datki stałe z krajowego funduszu szkolnego . . . 25.600 „
czyli tyle, ile pobrano z tego źródła w roku 1907 i przyjęto na rok 1907 i 1906. Datki rzeczone pobiera fundusz emerytalny od funduszu szkolnego krajowego na podstawie §. 58. ustępu b) ustawy z 11. czerwca 1905.

„ III. Zapisy i darowizny. — Komisya nic nie preliminuje.

„ IV. Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich . 24.425 „
czyli o . . . . . 1.740 K
mniej od wynikłości i z r. 1907 o . . . 6.207 „
mniej od kwoty na rok 1907 uchwalonej, a o 10.939 „
mniej od wynikłości z r. 1906. Kwotę tę wyszczególnioną w dziale wydatków funduszu szkolnego krajowego na rok 1907 opłaca tenże fundusz na podstawie art. 58 ustawy z 11. czerwca 1905 na rzecz funduszu szkolnego emerytalnego; obejmuje ona interkalarya od opróżnionych posad, o ile nie przypadną spadkobiercom zmarłego dyrektora, lub nauczyciela, albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy nauczyciela jednak nie dłużej,

jak przez 3 miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela. Kwota ta przechodzi z funduszu szkolnego do funduszu emerytalnego.

Rubr. V. Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek . . . 250.000 K
czyli o . . . . . 128.951 K
mniej od wynikłości z r. 1907 o . . . 30.000 „
więcej od kwoty na ten cel przyjętej w budżecie na rok 1907, a o . . . . . 17.136 „
więcej od wynikłości z r. 1906.

Kwotę powyższą pobieraną na podstawie art. 58. ustępu f) ust. z d. 11. czerwca 1905 obliczył Wydział krajowy wedle trzechletniego przecięcia z lat 1904—1906. Kwota ta obejmuje wkładki nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% pobieranej przez nich płacy, a przy każdem podwyższeniu tejże 10% od nadwyżki, oprócz tego 2% od rocznej płacy.

„ VI. Wkładki 2% za czas służby przedetatowej . . . 35.000 „
czyli o. . . . . 5.000 K
więcej aniżeli na rok 1907 uchwalono o . 5.277 „
więcej aniżeli wydano w roku 1907, a o . 5.917 „
więcej od wydatku z r. 1906.

Na powyższych podstawach Komisya wnosi:

I. Wysoki Sejm uchwalić raczy:

A) Wydatki funduszu szkolnego emerytalnego.

		Wniosek na rok 1908 Zwyczajne	Nadzwyczajne
		Korony	
Rubr.	I. Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek .	125.000	—
„	II. Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek	960.000	—
„	III Pensye dla wdów po nauczycielach . .	350.000	—
„	IV. Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach	85.000	—
„	V. Odprawy i kwartały pośmiertne . . .	85.000	—
„	VI. Zwroty wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek	3.000	—
„	VII. Koszta zarządu	100	—
„	VIII. Rozmaite wydatki	—	—
	Suma wydatków . .	1,608.100	—

B) Dochody funduszu szkolnego emerytalnego.

„	I. Odsetki od kapitałów	2.680	—
„	II. Datek stały z krajowego funduszu szkolnego .	25 600	—
„	III. Zapisy i darowizny	—	—
„	IV. Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich	24.425	—
„	V. Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek .	250.000	—
„	VI. Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej	35.000	—

		Wniosek na rok 1908	
		Zwyczajne	Nadzwyczajne
		Korony	
Rubr. VII.	Rozmaite dochody	—	—
„ VIII.	Zwroty z emerytur czasowych . . .	—	—
„ IX.	„ „ dożywotnich . . .	—	—
„ X.	„ z pensyi wdów	—	—
„ XI.	„ z dodatków na wychowanie dzieci .	—	—
„ XII.	„ z odpraw i kwartałów pozgonnych .	—	—
	Suma dochodów . .	337.705	—
	W porównaniu ze sumą wydatków . .	1,608.100	—
	Okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	1,270.395	—

II. Wysoki Sejm raczy wstawić do rubryki V. poz. 4. budżetu na rok 1908 wydatki funduszu emerytalnego do pokrycia z funduszu krajowego . . . . . 1,608.100 K
a dochody funduszu emerytalnego . . . . . 337.705 „
do poz. 2. rubryki V. funduszu krajowego.

Lwów, dnia 12. października 1908.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Budżet krajowy na rok 1908.

Rubryka V.

Oświata i sztuka.

Dział III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze (poz. 8—32).

Dział IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa (poz. 33—70) wyd. tudzież 3 i 4 dochodów.

Dział VI. Rozmaite (poz. 94—105).

Sprawozdawca poseł Dr. Głąbiński.

W preliminarzu na rok 1908 i na rok 1909 proponuje Wydział krajowy w dziale III. ogółem wydatki w sumie 148.890 koron, równej sumie uchwalonej i wydanej w tym dziale w r. 1907. W dziale IV. proponuje Wydział krajowy na r. 1908 79.000 koron, niższej o 5.400 koron niż uchwalił Wysoki Sejm na r. 1907, na rok 1909 zaś proponuje Wydział krajowy 78.500 koron, mniej o 5.900 koron niż uchwalił Wysoki Sejm na rok 1907. W dziale VI. proponuje Wydział krajowy na r. 1908 ogółem 66.375 koron, mniej o 600 koron od sumy uchwalonej na r. 1907 na rok 1909 proponuje Wydział krajowy 68.975 koron, o 2.000 koron więcej, niż uchwalono na rok 1907.

Ogółem we wszystkich trzech działach powyższych proponuje Wydział krajowy, na r. 1908 kwotę 294.265 koron, na rok 1909 kwotę 296.365 koron, gdy na r. 1907 Wysoki Sejm uchwalił 300.265 koron.

Komisya budżetowa podwyższyła preliminarz Wydziału krajowego na rok 1908 o sumę . . . . . K. 45.950
na rok 1909 zaś o sumę . . . . . „ 43.450
starając się zadość uczynić koniecznym i uzasadnionym potrzebom w granicach niezbędnej oszczędności finansowej, w dzisiejszem położeniu skarbu krajowego.

Wydatki kraju w tych działach okazują ciągłą i silną tendencyę zwyżkową, z jednej strony dzięki rozwojowi ducha assocyacyi dla celów kulturnych u obu narodów kraj nasz zamieszkujących, z drugiej zaś strony z powodu niedostatecznego wypełnienia obowiązku państwa tworzenia w miarę potrzeby nowych seminaryów i szkół średnich kosztem skarbu państwowego.

W dziale III. umieszczone są zasiłki skarbu krajowego przedewszystkiem na takie zakłady naukowe, których utrzymanie z braku inicyatywy i hojności prywatnej spadłoby bądź na kraj, bądź na inne ciała publiczne, z powodu ich ogólnej użyteczności, lub nawet niezbędności. Należą tu najpierw zakłady dla głuchoniemych i ciemnych we Lwowie, na które preliminuje komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym na obydwa lata 1908 i 1909 wraz z szkołą dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie ogółem po 42.990 koron. Należą tu dalej subwencye na utrzymanie szkoły polskiej w Białej, Leszczynach, tudzież na utrzymanie prywatnego gimnazyum i seminaryum nauczycielskiego męskiego tamże. Szkoła wydziałowa polska w Białej wraz z szkołą w Leszczynach rozwija się pomyślnie z każdym rokiem; liczba dzieci szkolnych wzrosła w okresie 1898—1907|8 więcej niż w dwójnasób i wynosi obecnie okrągło 800 uczniów, potrzeba nowych ubikacyj szkolnych, przyborów naukowych i sił nauczycielskich wzmaga się tak, że wedle sprawozdania zarządu wydatki na płace nauczycielskie zwiększyły się z 37.500 koron w r. 1907 do sumy 49.970 koron w r. 1908, ogólne wydatki zaś na szkołę podniosły się do sumy 66.970 koron. Wobec tego, że Wysoki Sejm przyjął w r. 1902 zasadniczo wydatek na płace nauczycielskie w tej szkole na fundusz krajowy, preliminuje komisya budżetowa na rok 1908 i na rok 1909 kwotę po 50.000 koron, podwyższając dotacyę dawniejszą, zgodną z preliminarzem Wydziału krajowego o 10.000 koron. W r. 1908 powołano do życia nowe seminaryum nauczycielskie i gimnazyum polskie w Białej, a Zarząd główny Towarzystwa Szkoły ludowej zwraca się do Wysokiego Sejmu z prośbą o przyczynienie się kraju do kosztów utrzymania tych zakładów, które powstały dzięki ofierze prywatnej w kwocie 30.000 rubli. Ze względu na to, że zakłady te istotnie odpowiadają potrzebie polskich mieszkańców miasta Biały i okolicznej ludności, że koszta samego placu i budowy w r. 1908 oznaczono w sumie 160.000 koron, a koszta utrzymania w kwocie 18.000 koron, wnosi komisya budżetowa subwencyę kraju w kwocie 5.000 koron na gimnazyum i w kwocie 3.500 koron na seminaryum nauczycielskie w Białej zarówno na rok 1908 jak na rok 1909.

Subwencye kraju dla seminaryów nauczycielskich żeńskich, tudzież dla szkół średnich żeńskich w naszym kraju dochodzą stopniowo do kwot poważniejszych z powodu szybkiego mnożenia się tych zakładów. Niestety państwo nie spełnia na tem polu w potrzebnej mierze swego obowiązku, skoro obok 14 państwowych seminaryów nauczycielskich, w tem trzech żeńskich było w r. 1907 w naszym kraju 21 prywatnych seminaryów nauczycielskich żeńskich, między niemi seminarya, liczące wyżej 200 uczenic n. p. p. Zofii Strzałkowskiej we Lwowie i p. Preisendanza w Krakowie. W r. 1906|7 było nadto w kraju 8 prywatnych gimnazyów żeńskich i 11 liceów żeńskich; w gimnazyach pobierało naukę 1205, w liceach 2.676 uczenic.

W całym kraju ożywił się od lat kilku ruch na polu tworzenia burs, ochronek i internatów dla ubogiej młodzieży szkolnej. Dla poparcia tego ruchu i umożliwienia Wydziałowi krajowemu uwzględnienia także nowo powstających burs preliminuje komisya budżetowa podwyższenie ryczałtu na bursy o 3.000 koron do rozporządzenia Wydziału krajowego.

Tak samo preliminuje komisya budżetowa podwyższenie ryczałtu na popieranie Towarzystw sokolich o 2.000 koron. Pożyteczne te instytucye rosną z każdym rokiem i rozwijają coraz szerszą działalność. W samem mieście Lwowie istnieje już kilka filii „Sokoła-Macierzy“ i oddział konny (podobnież w Rohatynie) zasługujący również na poparcie.

Niestety nie pozwalał komisyi wzgląd na finanse kraju uwzględnić licznych i uzasadnionych petycyj o poparcie budowli dla burs i towarzystw sokolich, na które składają się dotąd wyłącznie dobroczynność i dobra wola osób prywatnych.

W dziale IV i VI mieszczą się głównie zasiłki kraju dla stowarzyszeń naukowych. Mimo szybkiego rozwoju tych towarzystw i narastania nowych, powstrzymuje komisyę budżetową stan finansów kraju od proponowania dalej idących podwyżek. Dla zasłużonego i wielce czynnego towarzystwa popierania nauki polskiej preliminuje komisya podwyżkę zasiłków o 500 koron. Dla towarzystw ruskich im. Szewczenki, Proświty, im. Kaczkowskiego, dla każdego o 2.000 koron więcej. Dla Koła Szkoły ludowej im. B. Goldmana 2.000 koron, jak w r. 1907. Dla Towarzystwa politechnicznego na wydawnictwo zasłużonego czasopisma technicznego 1.000 koron. Na poparcie urządzeń warstatów dla młodzieży szkolnej proponuje komisya 2.000 koron do rozporządzenia Wydziału krajowego. Z tej kwoty suma 1.000 koron przeznaczona jest zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego na urządzenie tych warstatów przez gminę miasta Krakowa.

Pozycyę zasiłków dla stowarzyszeń rzemieślniczych, proponuje komisya budżetowa przenieść do rubr. XII. „Przemysł i rękodzieła“.

		Ogółem proponowane podwyżki wynoszą:	w roku 1908:	w roku 1909:
Poz.	*8.*	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej . .	10.000 K.	10.000 K.
„	*8a.*	Na utrzymanie seminaryum nauczyc. męskiego w Białej	3.500 „	3 500 „
„	*8b.*	Na utrzymanie gimnazyum polskiego w Białej .	5.000 „	5.000 „
„	*12.*	Na ruskie prywatne seminaryum żeńskie . .	1.000 „	1.000 „
„	*15.*	Na prywatne „gimnazyum żeńskie“ we Lwowie	1.000 „	1.000 „
„	*17.*	Na subwencye dla żeńskich seminaryów, liceów i gimnazyów do rozporządzenia Wydziału Kraj.	2.000 „	2.000 „
		Do przeniesienia	22.500 K.	22.500 K.

		w r. 1908:	w r. 1909:
	Z przeniesienia .	22.500 K.	22.500 K.
Poz. 21.	Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu .	2.000 „	2.000 „
„ *23.*	Ryczałt na zasiłki dla burs	3.000 „	3.000 „
„ *29.*	Ryczałt na zasiłki dla Towarzystw sokolich. .	2.000 „	2.000 „
„ *40.*	Stowarzyszenie „Ojczyzna“ w Wiedniu (jak w r. 1907)	200 „	200 „
„ *44a.*	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na koszta wydawnictwa mapy Polski *jednorazowo* .	2.000 „	—
„ *45a.*	Towarzystwo nauczycieli szkół ludowych we Lwowie na budowę domu *jednorazowo* . .	2.000 „	—
„ *45b.*	Towarzystwo nauczycieli religii mojżeszowej w Stanisławowie	200 „	200 „
„ *53.*	Towarzystwo miłośników przeszłości Lwowa .	—	500 „
„ *55a.*	Towarzystwo ruskich kobiet „Żyźń“ (jak w roku 1907).	100 „	100 „
„ *60.*	Towarzystwo „Proświta“	2.000 „	2.000 „
„ *61.*	„ im. „Szewczenki“ . . .	2.000 „	2.000 „
„ *62.*	„ im. „M. Kaczkowskiego“ . .	2.000 „	2.000 „
„ *63a.*	Koło Szkoły Ludowej im. „B. Goldmana“ (jak w roku 1907)	2.000 „	2.000 „
„ *64.*	Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie	500 „	500 „
„ *67a.*	Towarzystwo politechniczne we Lwowie na wydawnictwo „Czasopisma technicznego“ . .	1.000 „	1.000 „
103. 1908 i *104. 1909*	Gal. Towarz. Ochrony zwierząt (jak w r. 1907)	200 „	200 „
104. 1908 i *105. 1909*	Na urządzenie warstatów dla młodzieży szkolnej do rozporządzenia Wydziału krajow. . .	2.000 „	2.000 „
	Do przeniesienia .	45.700 K.	42.200 K.

		w r. 1908:	w r. 1909:
	Z przeniesienia	45.700 K.	42.200 K.
Poz. 106.	Na wydawnictwo „Polskiego Przeglądu emigracyjnego“	—	1.000 „
105. 1908 i *107. 1909*	Julianowi Nasalskiemu na wydawnictwo „Biblioteki dla młodzieży ruskiej“ do rozporządzenia Wydziału krajow.	250 „	250 „
	Razem	45.950 K.	43.450 K.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

następujący budżet rubr. V. dział III, IV, i VI na rok 1908:

III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 8.	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej i Leszczynach, *stała subwencya* w myśl uchwały Sejmu z dnia 11. lipca 1902, (w załatwieniu petycyi Ls. 1317)	50.000 K.	— K.
„ *8a.*	Na utrzymanie seminaryum nauczycielskiego męskiego w Białej, (w załatwieniu petycyi Ls. 1319)	3.500 „	— „
„ *8b)*	Na utrzymanie prywatnego gimnazyum w Białej (w załatwieniu petycyi Ls. 1285) . . .	5.000 „	— „
„ *9.*	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie . . .	2.000 „	— „
„ *10.*	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Franciszka Preisendanza w Krakowie . .	2.000 „	— „
„ *11.*	Dla kursów wyższych dla kobiet im. Adryana Baranieckiego	2.000 „	— „
„ *12.*	Ruskie prywatne seminaryum żeńskie, utrzymywane przez ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, (w załatwieniu petycyi Ls. 297) .	2.000 „	— „
	Do przeniesienia	66.500 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	66.500 K	— K
Poz. 13.	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Brodach	1.500 „	— „
„ *14.*	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Stanisławowie	1.000 „	— „
„ *15.*	Prywatna szkoła średnia żeńska we Lwowie, utrzymywana przez Towarzystwo „Gimnazyum żeńskie“, (w załatw. petyc. Ls. 1040) . .	2.000 „	— „
„ *16.*	Prywatna szkoła średnia żeńska w Krakowie, z charakterem gimnazyalnym, pod zarządem pp. Browicza, Czubka i Tretiaka. . . .	1.000 „	— „
„ *17.*	Na subwencye dla innych żeńskich seminaryów, gimnazyów i liceów, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . . Do pozycyi tej odnoszą się petycye: Ls. 172, 610, 970, 1037, 1038, 1079, 1204, 1715.	5.000 „	— „
„ *18.*	Kurs naukowy żeński w Tarnowie, (w myśl uchwały Sejmu z dn. 11. lipca 1902) . .	800 „	— „
„ *19.*	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie (Petycya Ls. 298)	8.000 „	— „
„ *20.*	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie . .	200 „	— „
„ *21.*	Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu: *a*) stała subwencya . . . . . *b*) *jednorazowy* zasiłek na spłatę długów (w załatwieniu petycyj Ls. 621 i 622) . . .	400 „ — „	— „ 2.000 „
„ *22.*	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej (w załatwieniu petycyi Ls. 1202)	1.000 „	— „
„ *23.*	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	28.000 „	— „
	Do przeniesienia . .	115.400 K	2.000 K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	115.400 K	2.000 K
	Do tej pozycyi odsyła się następujące petycye: Ls. 110, 121, 122, 287, 294, 296, 302, 312, 330, 333, 335, 408, 420 552, 594, 603, 629, 630, 633, 634, 636, 649, 654, 769, 770, 785, 818, 827, 830, 839, 842, 857, 860, 884, 885, 1000, 1007, 1008, 1021, 1030, 1034, 1061, 1062, 1078, 1109, 1117, 1143, 1188, 1195, 1207, 1208, 1228, 1232, 1308, 1310, 1361, 1376, 1390, 1392, 1577, 1605, 1608, 1611, 1612, 1677, 1717, 1722, 1792, 1794, 1857, 1869, 1886, 1888, 1889.		
Poz. 24.	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie:		
	a) na stypendya dla 100 wychowanków, po 250 K. . . . 25.000 K.		
	b) na utrzymanie zakładu . 5.000 „		
	c) na amortyzacyę pożyczki 36.000 K. na budowę II. piątra, zaciągniętej przez Dyrekcyę zakładu, IX. rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934 r.) 1.990 „	31.990 „	— „
„ *25.*	Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	1.000 „	— „
„ *26.*	Zakład dla ciemnych we Lwowie:		
	a) na utrzymanie zakładu 7.600 K.		
	b) na stypendya dla 10 wychowanków po 240 K. . 2.400 „	10.000 „	— „
„ *27.*	Towarzystwo gimnast. „Sokół Macierz“ we Lwowie	2.000 „	— „
„ *28.*	„ „ „Sokół“ w Krakowie .	2.000 „	— „
„ *29.*	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajow. . .	10.000 „	—
	Do pozycyi tej odsyła się następujące petycye: Ls. 455, 494, 503, 506, 516, 546, 592, 608, 666, 674, 682, 719, 750, 781, 825, 873, 922, 923, 1024, 1025, 1027, 1063, 1064, 1065, 1190, 1197, 1199, 1211, 1212, 1238, 1242, 1284, 1302, 1309, 1311, 1312, 1313, 1314, 1360, 1362, 1363, 1372, 1382.		
	Do przeniesienia	172.390 K	2.000 K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	172.390 K	2.000 K.
	1409, 1410, 1427, 1481, 1482, 1483, 1484, 1485, 1486, 1487, 1488, 1489, 1602, 1716, 1718, 1723, 1744, 1754, 1755, 1759, 1791, 1838, 1839, 1840, 1854, 1859, — tudzież petycye L. s. 341, 347, 426, 427, 575, 863, 961, 996, 997, 1224, 1225, 1389, 1790.		
Poz. 30.	Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich we Lwowie, na cele Towarzystwa i wydawnictwa (petycya L. s. 824) . . .	1.000 „	— „
„ *31.*	Towarzystwo zabaw ruchowych we Lwowie w załatwieniu petycyi L. s. 497	1.000 „	— „
„ *32.*	Zgromadzenie Sióstr Felicyanek, na utrzymanie domu głównego w Krakowie	—	2.000 „
	Suma działu III .	174.390 K.	4.000 K.
		178.390 K.	

1V. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 33.	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich we Lwowie	1.000 K.	— K.
„ *34.*	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Krakowie	1.000 „	— „
„ *35.*	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	3.500 „	— „
„ *36.*	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, zasiłek stały	3.500 „	— „
„ *37.*	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Tarnowie .	200 „	— „
„ *38.*	Polskie Stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu (w załatwieniu petycyi Ls. 814) .	200 „	— „
„ *39.*	Polskie Stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu	200 „	— „
	Do przeniesienia	9.600 K.	— K.

			zwyczajne	nadzwyczajne
		Z przeniesienia .	9.600 K.	— K.
Poz.	*40.*	Polskie Stowarzyszenie chrześciańskich robotników „Ojczyzna“ we Wiedniu	200 „	— „
„	*41.*	Biblioteka polska we Wiedniu	400 „	— „
„	*42.*	Towarzystwo „Związek rodzicielski“ we Lwowie (w załatwieniu petycyi Ls. 688) . . .	500 „	— „
„	*43.*	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwa dzieł i peryodycznych pism ludowych . .	10.000 „	— „
„	*44.*	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwa	2.300 „	— „
„	*44a)*	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwe mapy Polski, *jednorazowo* . . .	— „	2.000 „
„	*45.*	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, III. rata na umorzenie części pożyczki hipotecznej, zaciągniętej na budowę własnego domu (z ogólnej przyznanej sumy 10.000 K.) . . . Do tej pozycyi odsyła się petycyę Ls. 1501. .	1.000 „	— „
„	*45a)*	Towarzystwo nauczycieli szkół ludowych we Lwowie, *jednorazowo* (w załatwieniu petycyi Ls. 1138)	— „	2.000 „
„	*45b)*	Towarzystwo nauczycieli religii mojżeszowej w Stanisławowie (w załatwieniu petycyi Ls. 702)	200 „	— „
„	*46.*	Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ (Petycya Ls. 645)	2.000 „	— „
„	*47.*	Na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“ . .	1.000 „	— „
„	*48.*	Wydawnictwo dziełek ludowych . . .	2.000 „	— „
„	*49.*	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na wydawnictwa	1.400 „	— „
„	*50.*	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo jego dzieł, do rozporządzalności Wydziału krajowego (w załatwieniu petycyi Ls. 686)	800 „	— „
		Do przeniesienia	31.400 K.	4.000 K.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
		Z przeniesienia	31.400 K.	4.000 K.
Poz.	*51.*	Towarzystwo ludoznawcze, na wydawnictwo czasopisma „Lud“ (w załatwieniu petycyi Ls. 1636)	500 „	— „
„	*52.*	Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa, na wydawnictwo	800 „	— „
„	*53.*	Towarzystwo miłośników przeszłości Lwowa .	500 „	— „
„	*54.*	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie	300 „	— „
„	*55.*	Redakcya pisma dla dzieci „Mały Światek“ we Lwowie, (w załatwieniu petycyi Ls. 1279) .	200 „	— „
„	*55a)*	Towarzystwo ruskich kobiet „Żyźń“ we Lwowie, na wydawnictwa	100 „	— „
„	*56.*	Na wydawnictwo: *a)* polskich podręczników dla szkół średnich . . . . . 2.000 K. *b)* ruskich książek szkolnych . . . 8.000 K.	10.000 „	— „
„	*57.*	Wydawnictwo dwutygodnika „Rodzina i Szkoła“, z dodatkiem naukowym „Wiedza i praca“ we Lwowie	300 „	— „
„	*58.*	Polskie „Muzeum szkolne“ we Lwowie (w załatwieniu petycyi Ls. 644)	1.000 „	— „
„	*59.*	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwa . . . . . Do pozycyi tej odsyła się petycye Ls. 295, 299, 300, 301, 303, 304.	2.300 „	— „
„	*60.*	Towarzystwo „Proświta“, na wydawnictwo dzieł ludowych, do rozporządzenia Wydziału krajowego (*z zastrzeżeniem wypłaty z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i nie zawierają szkodliwych tendencyj, tudzież odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897*) . . . . . (Tem samem załatwiono petycyę Ls. 1001).	8.000 „	— „
		Do przeniesienia	55.400 K.	4.000 K.

		zwyczajne	nadzwyczajne
	Z przeniesienia	55.400 K.	4.000 K.
Poz. 61.	Towarzystwo im. Szewczenki, na wydawnictwa, (w załatwieniu petycyi Ls. 322)	14.000 „	— „
„ *62.*	Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego na wydawnictwo dzieł ludowych (*z zastrzeżeniem j. w. poz. 60*)	8.000 „	— „
	(Tem samem załatwiono petycyę Ls. 1291).		
„ *63.*	Bezpłatna „Uczelnia“ w zarządzie Koła Towarzystwa szkoły ludowej im. B. Goldmana we Lwowie	600 „	— „
„ *63a)*	Koło szkoły ludowej imienia B. Goldmana, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . (Do tej pozycyi odsyła się petycyę Ls. 1711).	2.000 „	— „
„ *64.*	Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie (w załatwieniu petycyj L. 342 i 389)	1.500 K.	— K.
„ *65.*	Ks. Dżułyński, gr.-kat. proboszcz w Łapszynie na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“, do rozporządzal. Wydziału krajowego	800 „	— K.
„ *66.*	OO. Bazylianie na wydawnictwa pism religijno-moralnej treści, do rozporządzalności Wydziału krajowego	400 „	— „
„ *67.*	Krakowskie Towarzystwo techniczne, na wydawnictwo czasopisma „Architekt“ . . .	400 „	— „
„ *67a.*	Towarzystwo politechniczne na wydawnictwo czasopisma technicznego (w załatwieniu petycyi Ls. 318)	1.000 „	— „
„ *68.*	Towarzystwo numizmatyczne w Krakowie, na wydawnictwo „Wiadomości numizmatyczno-archeologicznych“	400 „	— „
	Do przeniesienia	84.500 K.	4.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	84.500 K	4.000 K
Poz. 69.	Na wydawnictwo „Biblioteki politechnicznej“, IV. rata z subwencyi 10.000 K. płatnej w 10 latach	1.000 „	— „
„ *70.*	Czytelnia polska w Białej — subwencya na umorzenie pożyczki 14.000 K. na budowę domu — I. rata z 28-lecia (patrz pozycya 4 dochodów; w załatwieniu petycyi do Ls. 921) .	500 „	— „
	Suma działu IV. .	86.000 K.	4.000 K
		90.000 K.	

VI. Rozmaite.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 94.	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzalności Wydz. kraj. . . . (Do pozycyi tej odsyła się petycyę Ls. 106, 284, 1126, 1417).	3.800 K.	— K.
„ *95.*	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	2.000 „	— „
„ *96.*	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki, opieki nad terminatorami we Lwowie	200 „	— „
„ *97.*	Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie . .	600 „	— „
„ *98.*	Na cele budowy schroniska dla nauczycielek we Lwowie, V rata subwencyi 40.000 K, płatnej w 20 ratach rocznych (w myśl uchwały sejmowej z d. 31 października 1904). . .	2.000 „	— „
„ *99.*	Stowarzyszenie nauczycielek w Krakowie, II. rata subwencyi 20.000 K, płatnej w 20 ratach rocznych, na budowę domu dla nauczycielek .	1.000 „	— „
	Do przeniesienia	9.600 K	— K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	9.600 K.	— K
Poz. 100.	Zasiłki dla szkół zakładanych i utrzymywanych przez Towarzystwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . . Do pozycyi tej odsyła się petycye Ls. 390, 611, 831, 1297, 1316, 1318, 1377.	— „	30.000 „
„ *101.*	Funduszowi szkolnemu krajowemu odsetki od efektów im. wartości 584.659 K. 70 g. wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół	26.775 „	— „
„ *102.*	Towarzystwo „Eleuterya“	— „	— „
„ *103.*	Gal. Towarzystwo ochrony zwierząt . .	200 „	— „
„ *104.*	Na urządzenie warstatów dla młodzieży szkolnej, do rozporządzenia Wydziału krajowego .	2.000 „	— „
„ *105.*	Dla Juliana Nasalskiego na wydawnictwo „Biblioteki dla młodzieży ruskiej“, do rozporządzalności Wydziału krajowego (w załatwieniu petycyi Ls. 602).	250 „	— „
	Suma działu VI. . .	38.825 K.	30.000 K.
		68.825 K.	

Dochody.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 3.	Dochód ze sprzedaży ruskich książek szkolnych	8.000 K.	— K.
„ *4.*	Czytelnia polska w Białej — zwrot pożyczki 14.000 K. na budowę domu, I. rata z 28-lecia (patrz poz. 70 wyd.)	500 „	— „
	Suma . .	8.500 K.	— K.

We Lwowie, dnia 5 października 1908.

Przewodniczący:
Kazimierz Badeni.

Sprawozdawca:
Głąbiński.

Rubryka V.

Oświata i sztuka.

Dział V. Teatry i sztuki piękne. (Poz. 71—93).

Sprawozdawca poseł Piniński.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 71.	Teatr polski w Krakowie *subwencya stała* .	16.000 K.	— K.
„ *71a.*	Dyrektowi teatru miejskiego w Krakowie, p. Ludwikowi Solskiemu, *zasiłek nadzwyczajny na rok 1908, do rozporządzalności Wydziału krajowego* .	— „	4.000 „
„ *72*	Budowa teatru w Krakowie, XXVIII. i XXIX. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K. zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945)	15.000 „	— „
„ *73.*	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego: a) dramat i komedya . . 28.400 K. b) opera polska . . 20.000 „	48.400 „	— „
„ *73a.*	Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie, p. Ludwikowi Helerowi, *zasiłek nadzwyczajny na rok 1908, do rozporządzalności Wydziału krajowego* .	— „	8 000 „
	Do przeniesienia	79.400 K.	12.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	79.400 K.	12.000 K.
Poz. 74.	Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie XIX. i XX. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K. zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. półrocza 1934)	33.696 „	— „
„ *75.*	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Ruska Besida“ do rozporządzalności Wydziału krajowego	18.500 „	— „
„ *75a.*	Towarzystwo „Ruska Besida“ na cele skompletowania orkiestry, subwencya *nadzwyczajna* (II. rata z 8.000 K.)	— „	4.000 „
„ *76.*	Towarzystwo teatru ludowego we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	— „	2.000 „
„ *77.*	Dla teatru ludowego w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	— „	2.000 „
„ *78.*	Akademia sztuk pięknych w Krakowie, XX. rata umorzenia pożyczki 200.000 K. na budowę gmachu (aż do 1911 r. włącznie) . . .	— „	14.000 „
„ *79.*	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki X rata z 33-lecia) . .	— „	1.000 „
„ *80.*	Towarzystwo przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie, na urządzenie nowego lokalu wystawy. I rata z nowej rozdzielonej na 3 lata subwencyi *nadzwyczajnej* po 2000 K.	— „	2.000 „
„ *81*	Gminie miasta Krakowa, na zarząd domu imienia Jana Matejki w Krakowie	1.000 „	— „
„ *81a.*	Gminie miasta Krakowa na fundusz zakupna „Wernyhory“ Matejki dla Muzeum Narodowego w Krakowie (II rata z 6000 K.) . . .	— „	3.000 „
„ *82.*	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000 „	— „
	Do przeniesienia	138.596 K.	40.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	138.596 K.	40.000 K.
Poz. 83.	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, w myśl uchwały Sejmu z dnia 10 lipca 1902 . .	10.000 „	— „
„ *84.*	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, na budowę własnego domu na pomieszczenie Konserwatoryum wraz z salą koncertową, III rata subwencyi *nadzwyczajnej* 75.000 z 25-lecia . . .	— „	3.000 „
„ *85.*	Towarzystwo muzyczne w Krakowie . . .	1.600 „	— „
„ *86.*	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie“	8.400 „	— „
„ *87.*	Towarzystwo „Wyższy Instytut muzyczny we Lwowie„	2.500 „	— „
„ *88.*	Towarzystwo muzyczne w Brodach . . .	— „	400 „
„ *89.*	Towarzystwo muzyczne w Samborze . . .	— „	200 „
„ *90.*	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ w Krakowie	600 „	— „
„ *91*	Towarzystwo przyjaciół muzyki w Tarnopolu .	600 „	— „
„ *92.*	Towarzystwo „Kapeli narodowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	400 „	— „
„ *93.*	Wydziałowi krajowemu do rozporządzalności i przyznania zasiłków, po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki śpiewu i muzyki, Towarzystwom muzycznym: „Lutnia“, „Bojan“, i „Echo“ we Lwowie, „Lutnia“ w Krakowie, Towarzystwom imienia Moniuszki w Kołomyi i Stanisławowie, Tow. „Harmonia“ w Jaśle i Tow. muzycznemu w Jarosławiu, ryczałt w kwocie . . .	3.500 „	— „
	Suma wydatków działu V. . .	166.196 K.	43.600 K
	Ogółem . .	209.796 K.	

Lwów dnia 14. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca
Piniński.

Rubryka VI.

(Poz. 1—36. wydatków, poz. 1—3. dochodów).

Pomniki historyczne.

Sprawozdawca poseł Leo.

Komisya budżetowa czyni wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

a) Wydatki.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz.	*1.* Na utrzymanie kancelaryj konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, spoządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w nasrym kraju	8.000 K.	— K.
„	*2.* Dla grona konserwatorów Galicyi zachodniej, na wydawnictwo „Teki konserwatorów“ (II. rata z przyznanych *jednorazowo* 2.000 K.) . . .	— „	1.000 „
„	*3.* Badanie i ocalenie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie . .	1.000 „	— „
	Do przeniesienia .	9.000 K.	1.000 K

		zwyczajne	nadzwyczajne
	Z przeniesienia .	9.000 K.	1.000 K.
Poz.	4. Muzeum narodowe w Krakowie.		
	a) stała subwencya	10.000 „	— „
	b) na adaptacyę i rozszerzenie Muzeum narodowego, I. rata z przyznanych 30.000 na lat 5	— „	6.000 „
	Komisya uchwaliła pozycyę tę podnieść do 30.000 K. ze względu na wielkie narodowe i kulturalne znaczenie Muzeum oraz ze względu na wielkie ofiary materyalne, jakie miasto Kraków na ten cel ponosi.		
„	5. Krajowe Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:		
	a) Dyrektor we Lwowie . . . 2.400 K.		
	b) „ w Krakowie . . . 2.400 „		
	c) Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K. dodatek aktywalny 600 Kor. i trzy dodatki pięcioletnie po 200 K. . . . . 4.000 „		
	d) Adjunkt II. klasy we Lwowie: płaca 2.200 K. dodatek aktywalny 480 Kor. i dodatek pięcioletni 200 K. 2.880 „		
	e) Adjunkt I. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K. dodatek aktywalny 600 K. i dodatek pięcioletni 160 K. 3.560 „		
	f) Adjunkt II. klasy w Krakowie: płaca 2.200 K. dodatek aktywalny 480 K. i dodatek pięcioletni 200 K. 2.880 „		
	g) 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K. . . . . 1.200 „		
	h) 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne . . . . . 600 „		
	i) Czynsz za najem lokalu we Lwowie . . . 1.600 K. i miejski 5% podatek wodociągowy za r. 1908 80 „ 1.680 „		
	k) Stróże we Lwowie i w Krakowie: płaca po 840 K. dodatki aktywalne po 100 K. dodatek na mundur po 100 . . . . . 2.080 „		
	l) Opał, potrzeby kancelaryjne i inne wydatki . . . . . 1.200 „	24.880 „	— „
	Do przeniesienia . .	43.880 K.	7.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	43.880 K.	7.000 K.
Poz.	6. Na restauracyę zabytków artystycznych w kościele św. Floryana w Krakowie (III. rata z przyznanych 20.000 K.)	— „	4.000 „
„	7. Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie	— „	4.000 „
„	8. Na restauracyę kościoła parafialnego obrz. łaciń. w Drohobyczu, z przyznanych 15.000 K. (III. rata w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. listopada 1905 r.)	— „	3.000 „
„	9. Na konserwacyę zamku w Olesku . . .	600 „	— „
„	10. Na rastauracyę kościoła OO. Franciszkanów w Krośnie, V. rata z subwencyi 12.000 K. płatnej w 6 ratach rocznych od roku 1904 . . .	— „	2.000 „
„	11. Gronu konserwatorów dla Galicyi zachodniej, na studya i wydawnictwo przygotowawcze do restauracyi Zamku królewskiego na Wawelu, subwencya 14.000 K. płatna w r. 1905 w kwocie 2.000 K. a od roku 1906 w 3 ratach rocznych po 4.000 K. (ostatnia rata) . . .	— „	4.000 „
„	12. Na restauracyę katedry ormiańskiej we Lwowie z subwencyi 20.000 K. płatnej w 5-ciu ratach rocznych, IV. rata	— „	4.000 „
„	13. Na restauracyę wieży Maryackiej w Krakowie z subwencyi 70.000 K. płatnej w 10-ciu ratach rocznych, IV. rata	— „	7.000 „
„	14. Na restauracyę kościoła pojezuickiego w Przemyślu, z subwencyi 20.000 K. płatnej w 5-ciu ratach rocznych, III. rata	— „	4.000 „
„	15. Na restauracyę kościoła św. Katarzyny w Krakowie, z subwencyi 35.000 K. płatnej w 5-ciu ratach rocznych, III. rata	— „	7.000 „
	Do przeniesienia . .	44.480 K.	46.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesiznia . .	44.480 K.	46.000 K.
Poz.	*16.* Na restauracyę kościoła w Starym Wiśniczu z przyznanych 10.000 K. płatnych w 3. ratach rocznych, z których I. rata 4.000 K, II. i III. zaś po 3.000 K. (II. rata)	—	3.000 „
„	*17.* Na kościół polski we Wiedniu (XV. i XVI rata z 20 rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10, z ogólnej sumy 30.000 K. w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 4. maja 1900) . . .	—	3.000 „
„	*18.* Na koszta restauracyi zamku król. na Wawelu — rata roczna 100.000 K. (w myśl uchwały sejmowej z dnia 17. listopada 1905) i dotacya Najwyższego Dworu 100.000 K. . . .	—	200.000 „
„	*19.* Na koszta restauracyi kościoła w Szczercu .	—	2.000 „
„	*20.* Na koszta restauracyi starożytnego ratusza i wieży w Bieczu	—	1.000 „
„	*21.* Na koszta restauracyi starożytnej baszty i bramy w Bieczu	—	1.000 „
„	*22.* Na koszta restauracyi kościoła OO. Karmelitów we Lwowie	—	2.000 „
„	*23.* Na odbudowanie dwóch ołtarzy w rz. kat. kościele w Żurowie	—	1.000 „
„	*24.* Na koszta restauracyi murów fortyfikacyjnych kościoła OO. Karmelitów w Trembowli . .	—	2.000 „
„	*25.* Na koszta restauracyi kościoła w Kulikowie .	—	2.000 „
„	*26.* Na koszta restauracyi starożytnej Bóżnicy w Żółkwi	—	1.000 „
„	*27.* Na koszta restauracyi starożytnej cerkwi w Haliczu	—	3.700 „
„	*28.* Na koszta restauracyi kościoła św. Józefa na Kahlenbergu — I. rata z przyznanych 15.000 K. w 3-ch ratach rocznych po.	—	5.000 „
	Do przeniesienia .	44.480 K.	272.700 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	44.480 K.	272.700 K.
„	*29.* Na koszta odnowienia starożytnego ikonostasu w cerkwi w Zboiskach	—	2.000 „
„	*30.* Gronu konserwatorów Galicyi zachodniej, na koszta inwentaryzacyi drewnianych kościołów I. rata z subwencyi 6.500 K płatnej w 7-miu ratach rocznych od r. 1908 (a to: 6 rat po 1.000 K, ostatnia 500 K)	—	1.000 „
„	*31.* Na koszta pokrycia dachówką starożytnego kościoła w Tyńcu, jednorazowo	—	5.000 „
„	*32.* Na restauracyę pamiątkowego obrazu „Bitwa pod Wiedniem“ w kościele parafialnym w Żółkwi .	—	2.000 „
„	*33.* Gronu c. k. konserwatorów Galicyi zachodniej na restauracyę wieży zamkowej w Oświęcimiu subwencya nadzwyczajna 5.000 K w dwóch ratach, rata I-sza	—	2.500 „
	W ten sposób załatwia się petycyę Grona c. k. konserwatorów do L. $\frac{780}{510}$ Zarazem wnosi komisya ze względu na ważność zabytku i znaczniejsze koszta jego restauracyi następującą rezolucyą: *Wzywa się c. k. Rząd, by z funduszów państwowych przyznał Gronu c. k. Konserwatorów zachodniej Galicyi na powyższy cel odpowiednią subwencyę*		
„	*34.* Gminie m. Krakowa na inwentaryzacyę archiwum miejskiego i wydawnictwa źródeł dziejowych z *nadzwyczajnej subwencyi.* 3.000 K. I. rata	—	1.000 „
	Załatwiając petycyę gminy m. Krakowa do L. $\frac{1112}{779}$ podnosi Komisya, że do archiwum tego *wcielone zostało archiwum dawnej Rzeczypospolitej krakowskiej* i że miasto Kraków zmuszone było na pomieszczenie tak zwiększonego archiwum przeznaczyć całą 2-piątrową kamienicę przy ul. Siennej, w której mieściła się poprzednio wyższa szkoła handlowa. Wartość czynszowa tego budynku wynosi około 7-8000 K., nie licząc kosztów opału, obsługi, konserwacyi budynku etc. etc.		
	Do przeniesienia . .	44.480 K.	286.200 K

	zwyczajne:	nadzwyczajne:
Z przeniesienia . .	44.480 K.	286.200 K.
Poz. 34a. Towarzystwu miłośników historyi i zabytków m. Krakowa na wydawnictwa *stała* roczna dotacya po 1.000 K.	1.000 „	—
Komisya załatwiła w ten sposób petycyę tego Towarzystwz do L. $\frac{452}{207}$ dając wyraz uznaniu za nader wydatną działalność tego Towarzystwa objawiającą się w naukowo znakomitych wydawnictwach.		
„ *35.* Konwentowi OO. Paulinów na Skałce w Krakowie na restauracyę kościoła *z nadzwyczajnej* subwencyi 8.000 K. I. rata	—	4.000 „
Na podstawie opinii c. k. konserwatora m. Krakowa Dra Tomkowicza i przedłożonych do petycyi do L. $\frac{1944}{1444}$ planów i kosztorysów uchwaliła komisya wstawić powyższą subwencyę a zarazem wnosi:		
Wzywa się c. k. Rząd, by przyznał konwentowi OO. Paulinów na Skałce w Krakowie na restauracyę kościoła i klasztoru odpowiednią subwencyę.		
„ *36.* Gminie m. Lwowa na zakupno dzieł artystycznych dla Galeryi miejskiej *stałą* roczna subwencya	5.000 „	— „
W załatwieniu petycyi do L. $\frac{2641}{1969}$ *z obowiązkiem składania corocznie sprawozdania, Wydziałowi krajowemu z użycia subwencyi oraz z tem, by subwencya używaną była w pierwszym rzędzie na zakupno dzieł artystów polskich.*		
W rubryce VI. proponuje zatem Komisya tytułem *wydatków zwyczajnych* kwotę . . .	50.480 K.	
zaś tytułem *wydatków nadzwyczajnych* kwotę .		290.200 K
Ogółem . .	340.680 K.	

czyli więcej **o 20.500 K.** niż wniosek Wydziału krajowego.

Petycye wniesione:

1) do L. $\frac{1713}{1256}$ urzędu parafialnego w Dunajowie o subwencyę na restauracyę cerkwi.

2) p. Tadeusza Mokłowskiego do L. $\frac{2020}{1506}$ o subwencyę na inwentaryzacyę zabytków drewnianego budownictwa kościelnego,

3) Komitetu rzym.-kat. kościoła w Drohobyczu do L. $\frac{1227}{890}$ o subwencyę na restauracyę kościoła,

4) klasztoru OO. Kapucynów w Olesku do L. $\frac{1381}{1009}$ o subwencyę na restauracyę kościoła,

5) komitetu budowy kościoła rzym.-kat. w Bogdanówce do L. $\frac{1678}{1228}$ o subwencyę,

6) ks. proboszcza kościoła paraf. w Ossiaku w Karyntyi do L. $\frac{1580}{1166}$ o subwencyę,

7) komitetu przebudowy kościoła OO. Dominikanów w Tarnobrzegu do L. $\frac{1491}{1084}$ o subwencyę,

8) Zarządu głównej synagogi w Złoczowie do L. $\frac{161}{67}$ o subwencyę,

9) gminy izraelickiej w Chodorowie do L. $\frac{713}{455}$ o dalszą subwencyę,

10) klasztoru w Krystynopolu do L. $\frac{1142}{808}$ o subwencyę na restauracyę kościoła,

11) komitetu restauracyi kościoła w Szczercu do L. $\frac{1858}{1350}$ o subwencyę,

12) Zwierzchności gminy izraelickiej w Żmigrodzie do L. $\frac{528}{273}$ o subwencyę na restauracyę bóżnicy,

Odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania z tem, by odnośnie do petycyi ad 3 i 6 w razie wstawienia odpowiedniej pozycyi do budżetu 1910 r, wdrożył rokowania z c. k. Rządem o przyznanie również subwencyi z funduszów państwowych.

b) Dochody.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz.	*1.*	Taksy krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie . . .	450 K.	— K.
„	*2.*	Dotacya Najwyższego Dworu na restauracyę zamku królewskiego na Wawelu	— „	100.000 „
„	*3.*	Taksy za wypisy z ksiąg i aktów szlacheckich	100 „	— „
		zgodnie z wnioskiem Wydz. kraj. . . .	550 K.	100.000 K.
		Suma dochodów . .	100.550 K.	

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca
Leo.

Rubryka VII.

poz. 1—13 wyd. i 1—10 doch.

Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Sprawozdawca poseł Trzecieski.

Wysoki Sejmie:

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje:

Wydatki w kwocie	1,013.055 K.
a dochody w kwocie	424.850 „
Pozostaje tedy do pokrycia . .	588.205 K.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

I. Zandarmerya.

	zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 1. Ryczałty:		
a) Czyszczenie koszar i innych mieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	26.250 K	
b) Oświetlenie koszar . . .	9.507 „	
Do przeniesienia . .	35.757 K	

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . . .	35.757 K		
	c) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni . .	156 „		
	d) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy	8.158 „		
	e) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	3.269 „		
	f) Pranie bielizny pościelnej dla wachmistrzów rachunkowych, woźnych i służących	8.803 „		
	g) Naprawa bielizny pościelnej . .	790 „		
	h) Pranie koców zimowych i letnich, sienników i poduszek słomianych i włosiennych	2.107 „		
	i) Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych .	4.938 „		
	k) Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek .	19.680 „		
	l) Opał i oświetlenie kancelaryi oddziałowych	5.720 „		
	m) Opał i oświetlenie mieszkań oficerów, wachmistrzów i woźnych .	13.284 „		
	n) Rekwizyta kancelaryjne . .	802 „		
	o) Rozmaite inne wydątki . .	2.069 „	105.533 „	— „
„ 2.	Najem mieszkań i koszar		534.091 „	— „
„ 3.	Wartość czynszowa:			
	a) dawnego gmachu lwowskiego .	25.872 K.		
	b) dobudowanego skrzydła gmachu lwowskiego	11.486 „		
	c) realności w Czortkowie . .	1.400 „		
	d) „ „ Skałacie . . .	1.000 „	39.758 „	— „
	Do przeniesienia		679.382 K	— K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	679.382 K	— K
Poz. 4.	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków	2.000 „	— „
„ *5.*	Na podwyższenie czynszów najmu i pomnożenie ilości posterunków	4.000 „	— „
„ *6.*	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie i Skałacie	8.400 „	— „
„ *7.*	Wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich	8.000 „	— „
„ *8.*	Umorzenie pożyczki 200 000 K. na dobudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie XXIII. i XXIV. rata:		
	w kapitale . . . . 3.313 K 36 g		
	w 4% odsetkach . . . 6.763 „ 89 „		
	1/8% na administracyę . . 422 „ 75 „		
	stemple do kwitu . . . 40 „ — „	10.540 „	— „
	Suma działu I. . .	712.322 K.	— K.
„ *9.*	**II. Wydatki funduszu koszar krajowych** .	229.760 K.	— K.
„ *10.*	**III. Na szkołę kadetów we Lwowie**, XI. rata z przyznanych gminie m. Lwowa przez lat 28, od roku 1898 począwszy, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. lutego 1898 po .	5 000 K.	— K.
	IV. Szupaśnictwo.		
11. „	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych .	47.000 K.	— K.
12. „	**V. Wydatki funduszu policyi krajowej** . .	8.973 K.	— K.
	VI. Założenie kraj. osady poprawczej dla nieletnich.		
13. „	Na opłatę procentów (4%) za pół roku, od pożyczki 500.000 K. z przeznaczonych przez Wysoki Sejm 1.500.000 K na fundacyę cesarską jubileuszową w r. 1908, na założenie kraj. osady poprawczej dla nieletnich chłopców i dziewcząt	10.000 K	— K
	Ogółem suma wydatków	1,013.055 K	— K

Dochody.

I. Żandarmerya.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz.	*1*	Kwaterunkowe żandarmeryi	58.472 K	— K
„	*2.*	Noclegowe żandarmeryi	99.324 „	— „
„	*3.*	Udział administracyi politycznej za kwaterunek żandarmeryi	28.337 „	— „
„	*4.*	Dochód:		
		a) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dawnego) . . . . . 25.872 K		
		b) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dobudowanego skrzydła). 11.486 „		
		c) z realności dla c. k. żandarmeryi w Czortkowie . . . . . 1.400 „		
		d) z realności w Skałacie . . . 1.000 „	39.758 „	— „
„	*5.*	Dochód ze sprzedaży zużytych sprzętów . .	1.300 „	— „
„	*6.*	Odsetki od kapitału 100.000 K pozostałego z oszczędności z lat ubiegłych	2.520 „	— „
„	*7.*	Dochód z czynszów za mieszkanie ponad kompetencyę	8.000 „	— „
„	*7a.*	Rozmaite	— „	— „
		Suma działu I.	237.711 K	— K
„	*8.*	**II. Dochody funduszu koszar krajowych** .	167.080 K	— K
„	*9.*	**III. Zwrot wydatków szupasowych** . . .	11.000 K	— K
„	*10.*	**IV. Dochody funduszu policyi krajowej** . .	9.059 K	— K
		Ogółem suma dochodów	424.850 K	— K

Przewodniczący:
Kazimierz Badeni.

Sprawozdawca:
Jan Trzecieski.

Budżet krajowy na rok 1908.

Rubryka VIII.

Poz. 1—14 wydatków i poz. 1—6 dochodów.

Komunikacye.

Dział I. „Na drogi“.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz.

Wysoki Sejmie!

Powyższy preliminarz rozpada się na dwa działy, z których pierwszy obejmuje **drogi krajowe,** drugi **koleje żelazne.**

W tym samym porządku przystępuje i Komisya budżetowa do odnośnego sprawozdania, przedkładając Wysokiemu Sejmowi jako **dział I. komunikacyi:**

Wydatki na drogi.

Wydział krajowy preliminuje w wydatkach zwyczajnych .	3,496.406	K
w wydatkach nadzwyczajnych	701.000	„
Razem . .	4,197.406	K
a w porównaniu do uchwalonej w r. 1907 kwoty	2,923.406	„
okazuje się wydatek wyższy o kwotę	1,274.000	K

Na to podwyższenie wpływa w pierwszym rzędzie ustawa sejmowa z 11. marca 1907, która otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt roczny miliona koron na

zasiłki na utrzymanie dróg gminnych I i II. kl., które przy nowej ustawie tracą pomoc dotychczasowych prestacyi osobistych a których wartość obliczona bardzo nisko na 8% ma być tą subwencyą uzupełniona.

Przyszłość okaże, czy ta kwota będzie wystarczającą, ale już dziś z licznych petycyi wnosić można, że przy niezbędnym rozszerzaniu kosztów administracyi i podniesieniu się ceny robotnika a zwłaszcza siły pociągowej, kredyt ten nie wystarczy, i że albo kwota subwencyi będzie musiała być podniesioną, albo też Wydział krajowy zdecyduje się przyjąć i inkamerować szereg dróg komunikacyjnych ważniejszych we własny zarząd, aby tym sposobem przynieść ulgę przeciążonym powiatom.

W pozycyi B i C na utrzymanie dróg krajowych, podwyższa Wydział krajowy tak pozycye 6 jak i 7 o kwotę 100.000 K całkiem słusznie, bo ceny robotnika, kamienia i dostawy tak podrożały, że w granicach dotychczasowych nie podobna utrzymać zbudowanych 1820 klm. dróg krajowych. Komisya uznaje potrzebę tego podwyższenia, ale mniema, że w poz. 6-tej litera h. nie powinna być w przyszłości osobno wyszczególnianą, ale w tego rodzaju wypadkach czysto konserwacyjnych, albo należy podwyższyć pozycyę 6a), „koszta rekonstrukcyi“, albo też co będzie racyonalniej, przyznać otwarcie, że już dziś za 500 K nie jest się w możności należycie utrzymać kilometra drogi murowanej.

Powiaty odczuwają tak samo, że przy dzisiejszej drożyźnie nie można opierać preliminarzy na dotychczasowej praktyce, bo na tem tylko stan dróg cierpi, jeżeli przy podrożeniu materyału wprowadza się oszczędności na konserwacyi, to jest na ilości przeznaczonego szutru do utrzymania pokładu.

Gdy wreszcie wszystkie wydatki są usprawiedliwione, Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić wydatki na drogi jak następuje:

Wydatki.

I. na drogi.

A) Koszta zarządu.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 1.	**Drożnicy.**		
	a) Zasługi drożników	103.000 K	— K
	b) Ryczałt na wynagrodzenie dla drożników więcej zasłużonych i zamieszkałych w okolicach, gdzie panuje drożyzna . . .	— „	46.000 „
„ *2.*	**Ryczałty.**		
	a) Na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:		
	1. dla 12 inżynierów okręgowych . 18.600 K		
	2. dla 42 konduktorów . . . 22.682 „	41.282 „	— „
	Do przeniesienia . .	144.282 K	46.000 K

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .		144.282 K	46.000 K
	b) Na pomieszczenie biura okręgowego:			
	1. dla inżyniera w Krakowie .	240 K		
	2. dla 9 inżynierów okręgowych po 120 K	1.080 „	1.320 „	— „
	c) Na przybory kancelaryjne:			
	1. dla 10 inżynierów okręgowych po 96 K	960 K		
	2. dla 42 konduktorów po 32 K .	1.344 „	2.304 „	— „
Poz. 3.	**Instrumenty, wzory, naczynia i przybory rysunkowe.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie		9.000 „	— „
„ 4.	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyj nadzwyczajnych		25.000 „	— „
„ 5.	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych		13.200 „	— „
	B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.			
Poz. 6.	*a*) Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych i koszta budowy większych mostów		— „	170.000 „
	b) Na budowę mostu na Dniestrze pod Haliczem VI. rata		— „	100.000 „
	c) Na budowę mostu na Dunajcu pod Zbyszycami III. rata		— „	100.000 „
	d) Na ukończenie drogi krajowej Lwów-Stojanów III. i ostatnia rata		— „	30.000 „
	e) Na rekonstrukcyę mostu na Prucie pod Śniatynem		— „	— „
	f) Na buwę mostu na Dunajcu pod Szaflarami.		— „	80.000 „
	g) Na budowę mostu na Mleczce w Przeworsku		— „	100.000 „
	Do przeniesienia . .		195.106 „	626.000 K

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
		Z przeniesienia . .	195.106 K	626.000 K
		h) Na wzmocnienie pokładu szutrowego na pierwszych 34-rech kilometrach drogi kraj. Lwów-Stojanów — *jednorazowo*	— „	50.000 „
		C) *Utrzymanie dróg krajowych.*		
Poz.	7.	Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1.829 kilometrów	950.000 „	— „
		D) *Zasiłki.*		
„	8.	*a*) Na bezzwrotne zasiłki na budowę dróg powiatowych i gminnych	1,200.000 „	— „
		b) Na zasiłki na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych (I. i II. klasy) *w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. marca 1907.*	1,000.000 „	— „
		c) Subwencya c. k. Rządu na budowę drogi:		
		α) Dobrosin – Magierów — Niemirów — Hruszów III. rata	— „	25.000 „
		β) Przemyślany — Pomorzany . . .	— „	— „
„	9.	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych.	100.000 „	— „
„	10.	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 15) X. rata	40.000 „	— „
		E) *Wydatki na myta.*		
„	11.	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	7.000 „	— „
„	12.	Koszta komisyjne i ogłoszenia licytacyi . .	2.700 „	— „
„	13.	Podatki i ekwiwalenta od własności funduszu drogowego	1.300 „	— „
„	14.	Przerwy z powodu wypadków elementarnych .	300 „	— „
		Suma wydatków na drogi .	3,496.406 K	701.000 K
		Ogółem . . .	4,197.406 K.	

Dochody.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz.	1.	Czynsz z myta na drogach krajowych . .	520.000 K	— K
„	2.	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne . .	2.600 „	— „
„	3.	Grzywny za przestępstwa drogowe . . .	550 „	— „
„	4.	Datki dobrowolne na budowę dróg:		
		a) Zwierzchność gminna w Kamionce strumiłowej na budowę drogi kraj. Lwów-Stojanów rata na rok 1908 . . . . 500 K		
		b) Wydział pow. w Złoczowie na budowę drogi gm. I. kl. Przemyslany-Pomorzany — rata na rok 1908 . 4.000 „	4.500 „	— „
„	5.	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na budowę dróg gminnych I klasy:		
		a) Dobrosin-Magierów-Niemirów-Hruszów (powiat Rawa)	— „	25.000 „
		b) Przemyślany-Pomorzany (powiat Złoczów) .	— „	— „
„	6.	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych .	5.000 „	— „
		Suma poz. 1—6 doch.	532.650 K	25.000 K
			557.650 K	

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Jędrzejowicz.

Rubryka VIII.

Dział II. Koleje żelazne. (Poz. 15—22 wydatków i 7—8 dochodów).

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o rubryce VIII. Dział II. »Koleje żelazne« preliminarza Wydziału krajowego na rok 1908.

Sprawozdawca poseł Wiktor Skołyszewski

Wysoki Sejmie!

Komisya budżetowa postanowiła w b. r. traktować oddzielnie Dział II. Rubr. VIII. Powodem tego postanowienia był fakt silnego wzrostu w wydatkach i dochodach na rzecz budowy nowych i prowadzenia rachunków ruchu istniejących linii koleji lokalnych.

Wydział krajowy proponuje w wydatkach zwyczajnych . .	805.355 K
„ nadzwyczajnych .	8.000 „
Razem .	813.335 K
W Rubr. II. płace, dodatki aktywalne, dodatki pięcioletnie i trzyletnie, oraz dodatki osobiste, tudzież koszta utrzymania nieetatowego personalu, a wreszcie zaliczki na płace i renumeracye	170.959 K
W. Rubr. XIV. pensye i zaopatrzenia	7.240 „
Razem .	178.199 K
Rzeczywisty wydatek na koleje	991.554 K
w porównaniu do uchwalonego na r. 1907	968.549 „
Więcej o .	23.005 K

która to podwyżka zpowodowaną jest wyłącznie wydatkami w Rubr, II. płace i dodatki.

Pomimo jednak wzrostu wydatków na płace siły kraj. biura kolejowego za słabe są ażeby mogły wykonać opracowanie projektów kolei już przez Wysoki Sejm uchwalonych

Zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego Komisya wnosi;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki na koleje jak następuje:

II. Na koleje żelazne.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 15.	**Instrumenta, przybory rysunkowe, wzory i sprzęty.** Naprawa, uzupełnienie i sprawienie . . .	2.400 K	— K
„ *16*	**Koszta komisyjne.** *a*) Dla urzędników i funkcyonaryuszów: *α*) w sprawach funduszu krajowego: 10.000 K		
	β) zaliczkowo w sprawach Towarzystw kolejow. . . . 25 000 „	35 000 „	— „
	b) Dla członków kraj. Rady kolejowej . .	1.500 „	— „
„ *17.*	**Na badania techniczne i komercyalne nowo zgłoszonych projektów kolejow.**	— „	8.000 „
„ *18.*	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych, oraz map i planów**	1 480 „	— „
	Koszta kancelaryjne.		
„ *19.*	Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne i t. p wydatki	4.000 „	— „
„ *20.*	**Wynagrodzenie za roboty akordowe**, uskuteczniane przez obcych funkcyonaryuszy . .	6.250 „	— „
Poz. 21.	**Utrzymanie lokalu na biuro.**		
	a) Koszta najmu lokalu wraz z podatkiem wodociągowym	3.125 K	— K
	b) Opał i oświetlenie	1.600 „	— „
	Do przeniesienia . .	55.355 K.	8.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	55.355 K.	8 000 K.
„ 22	**Dotacya dla funduszu kolejowego na cele budowy kolei lokalnych,** X. rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17 marca 1899 przez lat 75	750.000 „	— „
	Suma wydatków na koleje .	805.355 K	8.000 K
	Razem . . .	813.355 K.	

Dochody.

Zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego zwyczajne na 53.292 K.

Wysoki Sejm uchwalić raczy, a mianowicie:

Poz. 7.	Zworty od Towarzystw kolejowych:				
	a) ryczałt za sprawowanie zarządu w zastępstwie Towarzystw kolejowych .	18.450 K			
	b) koszta komisyjne personalu krajowego biura kolejowego w sprawach budowy i eksploatacyi . . .	25.000 „			
	c) wydatki za roboty akordowe wykonywane w krajowem biurze kolejowem	6.250 „	49.700 „	—	„
„ 8.	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. Państwową):				
	a) Buczacz, rata roczna . . .	2.000 „			
	b) Sanok, „ „ . . .	1.592 „	3.592 „	—	„
	Suma dochodów kolejowych.		53.292 K	—	K

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Skołyszewski.

Rubryka IX.

Budowy wodne i melioracye.

Sprawozdawca poseł Dr. Oleśnicki

Na budowy wodne i melioracye preliminuje komisya budżetowa na r. 1908 . . . . . 6,713.576 K.

W porównaniu z preliminarzem Wydziału krajowego mniej o 200.000 „

zaś w porównaniu z budżetem na r. 1907 mniej o . . . . 1,437.237 „

Wzrost, względnie zmniejszenie wydatków w porównaniu z r. 1907 przedstawia się w następujących cyfrach:

A. Studya przygotowawcze mniej o . . . . . 3.500 K

B. Wykonanie robót wodnych:

1) anuitety, procenta i umarzanie pożyczek na budowę kanałów, regulacya rzek kanałowych i systematyczna regulacya rzek karpackich *więcej o* . . . . . 600.638 K.
2) na systematyczną regulacyę rzek karpackich . . *mniej o* 35.334 „
3) na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych . . *więcej o* 949.867 „
4) na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych . . *więcej o* 10.000 „
5) na popieranie mniejszych robót melioracyjnych . . *mniej o* 86.934 „
6) na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk . *więcej o* 2.500 „

Różnica między preliminarzem Wydziału krajowego a wnioskami komisyi budżetowej, spowodowaną została uchwałą komisyi gospodarstwa krajowego, zmieniającą dotychczasowy stosunek udziału państwa, kraju i stron konkurencyjnych w wydatku na drenowanie gruntów włościańskich (poz. 16. d.), wskutek której datki stron konkurencyjnych o 200.000 kor. zmniejszone zostały.

Zmniejszenie to uwidocznionem zostało również w rubryce dochodów (pozycya 9. d).

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

załączony preliminarz wydatków i dochodów na r. 1908.

Wydatki.

A) Studya przygotowawcze.

Poz.	*1.*	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa przyrządów geodetycznych, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych . .		12.000 K	—	K
„	*2.*	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich		11.000 „	—	„
„	*3.*	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego .		16.000 „	—	„
„	*4.*	Na zdjęcia i projekty:				
		a) dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 27. września 1882). . .	20.000 K			
		b) dla melioracyj prywatnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. kwietnia 1892) .	45.000 „			
		c) dla wyzyskania sił wodnych	5.000 „	70.000 „	—	„
„	*5.*	Na publikacyę wykonanych robót melioracyjnych		5.000 „	—	„
„	*6.*	Koszta komisyjne:				
		a) z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych (potoków górskich i kanałów) . . .	2.000 K.			
		b) z powodu konserwacyi publicznych robót melioracyjnych . .	6.000 „	8.000 „	—	„
		Suma działu A. .		122 000 K	—	K

B) Wykonanie budowli wodnych.

Poz.	*7.*	$12^1/_2\%$ datek kraju na oprocentowanie i umorzenie obligów, mających się emitować przez państwo na budowę kanałów spławnych (w myśl ustawy z dnia 2. marca 1904 r. Dz. u. kraj. Nr. 36)	5.662 K	—	K
„	*8*	V. rata anuitetowa na umorzenie pożyczki 7,000.000 K zaciągniętej na pokrycie 40% datku kraju do kosztów regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z dnia 22. stycznia 904 Dz. u. kraj. Nr. 23)	141.029 „	—	„
„	*9.*	40% datek kraju do kosztów regulacyi 12 rzek kanałowych w I. okresie budowy, w myśl sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 9. września 1904 LW. 89.093, V. rata (z 9-lecia) .	773.600 „	—	„
„	*10.*	I. rata anuitetowa (półroczna) na umorzenie pożyczki 3,000.000 K na pokrycie 40% datku kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych w (myśl ustawy z 9 maja 1907)	15.630 „	—	„
„	*11.*	40% datek kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych w 1. okresie (1908—1912) I. rata z 5-lecia .	600.000 „	—	„
„	*12.*	IV. rata anuitetowa na umorzenie pożyczki 6,150.000 K, zaciągniętej na pokrycie datków kraju do kosztów systematycznej regulacyi rzek karpackich (w myśl ustawy z d. 25. stycznia 1905 Dz. u. kraj. Nr. 22) . .	86.792 „	—	„
„	*13.*	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich (wydatek pod *poz. c)* 1., *d)* i *e)*, pokryty pożyczką wstawia się do dochodów pod *poz. 5)*:			
		a) na uzupełnienie regulacyi Biały II. rata (z 3-lecia):			
		1. datek kraju 71.525 K			
		2. „ państw. 105.142 „ 176.667 K			
		Do przeniesienia 176.667 K	1,622.713 K	—	K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Do przeniesienia . .		176.667 K	1,622.713 K — K
b) na regulacyę Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, kredyt dodatkowy (40%) na wykończenie robót	50.000 „		
c) na regulacyę górnego Dniestru z dopływami, X. rata (z 28-lecia):			
1. datek kraju 131.428 K			
2. „ państw. 197.142 „	328.570 „		
d) na regulacyę Soły, IX. rata (z 18-lecia) . . .	79.556 „		
e) na regulacyę Łomnicy, IX. rata (z 24-lecia) . .	79.616 „		
f) na regulacyę Prutu od Śniatyna do granicy bukowińskiej, IV. rata z 12½% zasiłku (z 5-lecia) . .	14.050 „		728.459 „
Poz. 14. Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z dnia 30 czerwca 1884 Dz. p. p. nr. 116):			
a) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, XIII. rata (z 15-lecia)			
1. datek kraju . 40.400 K			
2. „ państw. 40.400 „	80.800 K		
b) na uzupełnienie regulacyi nowego Brnia z dopływami (patrz dochody *poz.* 7. lit. *b*):			
1. datek kraju — K			
2. „ państwa, reszta . . . 20.539 „			
3. datki konkurencyjne (reszta) 23.963 „	44.502 „		
c) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki), VII. rata z (10-lecia):			
1. datek kraju 33.280 K			
2. „ państw. 24.960 „			
3. datki konkurencyjne . . 24.960 „	83.200 „		
Do przeniesienia	208.502 K	2,351.172 K	— K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Z przeniesienia	208.502 K	2,351.172 K	— K
d) na regulacyę potoku Sołotwy i Rokitny II rata .	— „		
e) na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach: Niżańskim i Kolbuszowskim, VII. rata (z 8-lecia):			
1. datek kraju . 30.000 K			
2. „ państwa 30.000 „	60.000 „		
f) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim, VI. rata (z 11-lecia):			
1. datek kraju . 90.000 K			
2. „ państwa 90.000 „			
3. datki konkurencyjne . . 20.000 „	200.000 „		
g) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby, V. rata (z 15-lecia):			
1. datek kraju . 92.832 K			
2. „ państwa 92.832 „			
3. datki konkurencyjne . . 46.416 „	232.080 „		
h) na obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej, V. rata (z 20-lecia):			
1. datek kraju . 90.000 K			
2. „ państwa 90.000 „			
3. datki konkurencyjne . . 45.000 „	225.000 „		
i) na umorzenie 4% pożyczki 150.000 K. zaciągniętej na pokrycie I. raty 50% zasiłku krajowego, na podwyższenie wałów nadwiślańskich od ujścia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic, tudzież na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy. V. rata	18.255 K		
Do przeniesienia	943.837 K	2,351.172 K	— K

	zwyczajne:	nadzwyczajne:
Z przeniesienia	943.837 K	2,351.172 K — K
k) na regulacyę potoku Błotni z dopływami, IV. rata (z 14-lecia):		
1. datek kraju . 36.800 K		
2. „ państwa 27.600 „		
3. datki konkurencyjne . . 27.600 „	92 000 „	
l) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich IV. rata (z 19-lecia):		
1. datek kraju . 80.000 K		
2. „ państwa 80.000 „		
3. datki konkurencyjne . . 40.000 „	200.000 „	
m) na regulacyę rzeki Wereszycy z dopływami, III. rata (z 20-lecia) . . . — „		
1. datek kraju . 40.800 K		
1. datek państwa 40.800 K.		
2. datki konkurencyjne . 20.400 „	102.000 „	
n) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami, III. rata (z 10-lecia):		
1. datek kraju . 70.000 K		
2. „ państwa 70.000 „		
3. datki konkurencyjne . . 60.000 „	200.000 „	
o) na osuszenie bagien Rzemieńskich, III. rata (z 4-lecia):		
1. datek kraju . 25.333 K		
2. „ państwa 25.333 „		
3. datki konkurencyjne . . 25.333 „	75.999 „	
p) na uzupełnienie regulacyi Bugu, II. rata (z 3-lecia):		
1. datek kraju . 56.089 K		
2. „ państwa 84.133 „	140.222 „	
Do przeniesienia	1,754.058 K	2,351.172 K — K

	zwyczajne:	nadzwyczajne:
Z przeniesienia	1,754.058 K	2,351.172 K — K
r) na regulacyę Pełtwi z dopływami, II. rata (z 18-lecia): 1. datek kraju . 128.222 K 2. „ państwa 160.277 „ 3 datki konkurencyjne . . 32.056 „	320.555 „	
s) na zabudowanie potoku Krzemionki (powiat Stary Sambor), II. rata (z 4-lecia): 1. datek kraju . 30.000 K 2. „ państw. 30.000 „	60.000 „	
t) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, II. rata (z 4-lecia): 1. datek kraju . 47.500 K 2. „ państwa . 47.500 „ 3. „ gmin interesowanych . 5.000 „	100.000 „	
u) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa, II. rata (z 8-lecia): 1. datek kraju . 45.000 K 2. „ państwa . 45.000 „ 3. „ spółki wodnej . . 10.000 „	100.000 „	
v) na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami, II. rata (z 10-lecia): 1. datek kraju . 45.000 K 2. „ państwa . 45.000 „ 3. „ spółki wodnej . . 10.000 „	100.000 „	
w) na uzupełnienie regulacyi Wisłoki i Pielnicy, reszta I. raty (z 8-lecia): 1. datek kraju . 8.750 K 2. „ państwa . 8.750 „	17.500 „	
Do przeniesienia	2,452.113 K	2,351.172 K — K

		zwyczajne:	nadzwyczajne	
	Z przeniesienia	2,452.113 K	2,351.172 K	— K
Poz. 14	*x*) na regulacyę Raty z dopływami I. rata (z 25-lecia):			
	1. datek kraju . 121.600 K			
	2. „ państwa . 121.600 „			
	3. datki konkurencyjne . 60.800 „	304.000 „		
	y) na regulacyę Tyśmienicy z dopływami i potoku Setnianki, I. rata (z 20-lecia):			
	1. datek kraju . 135.880 K			
	2. „ państwa . 135.880 „			
	3. datki konkurencyjne . . 56.240 „	328.000 „	3,084.113 „	
Poz 15	Na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych:			
	a) regulacyi Trześniówki			
	1. datek kraju . 1.000 K			
	2 „ konkurencyjny . . 1.000 „	2.000 K		
	b) regulacyi Łęgu:			
	1. datek kraju . 2.000 K			
	2. „ konkurencyjny . . 2.000 „	4.000 „		
	c) regulacyi Przegnojówki:			
	1. datek kraju . 1.000 K			
	2. „ konkurencyjny . 1.000 „	2.000 „		
	d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy (do r. 1910):			
	1. datek kraju . 1.000 K			
	2 „ konkurencyjny . . 1.000 „	2.000 „		
	e) regulacyi Krzemienicy:			
	1. datek kraju . 5.000 K			
	2. „ konkurencyjny . . 5.000 „	— „		
	Do przeniesienia	10.000 K	10.000 K	5,435.285 K — K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:	
	Z przeniesienia	10,000 K 10.000 K	5,435.285 K	— K
	oraz *kredyt nadzwyczajny* na pokrycie niedoboru pokoniec r. 1906: 1. datek kraj. 2.000 K 2. datek konkur. . 2 000 „	4.000 „ 14.000 „		
Poz. 15.	*f)* regulacyi Gniłej Lipy (sekcyi górnej): 1. datek kraju . 500 K 2. „ konkurencyjny . . 500 „	1.000 „		
	g) regulacyi Złotej Lipy: 1. datek kraju . 1.000 K 2. „ konkurencyjny . . 1.000 „	2.000 „		
	h) regulacyi potoku Dumnego: 1. datek kraju . 750 K 2. „ konkurencyjny . . 750 „	1.500 „		
	i) obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim: 1. datek kraju . 4.500 K 2. „ konkurencyjny . . 4.500 „	9.000 „		
	k) obwałowania lewego brzegu Dunajca o ! ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach . 1. datek kraju . 500 K 2. „ konkurencyjny . . 500 „	1.000 „		
	l) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich: 1. datek kraju . 500 K 2. „ konkurencyjny . . 500 „	1.000 „		
	Do przeniesienia	39.500K	5,435.285 K	— K

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	39.500 K.	5,435.285 K	— K
Poz. 15.	*m*) obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. Mieleckim:			
	1. datek kraju . 5.750 K			
	2. „ konkurencyjny . . 5.750 „	11.500 „	51.000 „	
16.	Na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. listopada 1889):			
	a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich (ostatnia rata w r. 1908):			
	1. zasiłek kraj. . 2.800 K			
	2. „ państw. 2.800 „	5.600 K		
	b) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich (do roku 1914):			
	1. zasiłek kraj. . 1.200 K			
	2. „ państw. 1 200 „	2.400 „		
	c) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich (do roku 1925):			
	1. zasiłek kraj. . 1.000 K			
	2. „ państw. 670 „	1.670 „		
	d) na drenowanie gruntów włościańskich VIII. rata (z 10-lecia):			
	1. zasiłek kraj $33^1/_3$ % . . . 200.000 K			
	2. zasiłek państw. $33^1/_3$ % . . . 200.000 „			
	3. datki konkurencyjne $33^1/_3$ 200.000 „	600.000 „		
	e) na zabudowanie potoków Harbutówki i Gościbki w pow. Myślenickim, III. rata (ostatnia) *oraz kred. dodatk.*:			
	1. zasiłek kraj. . 40.300 K			
	2. „ państw. 40.300 „	80.600 „		
	f) na regulacyę potoku Mikoszki w Rzeszowie, III. rata (z 5-lecia) zasiłek kraj. .	6.432 „		
	Do przeniesienia	696.702 K	5,486.285 K	— K

			zwyczajne :	nadzwyczajne :
	Z przeniesienia	696.702 K	5,486,285 K	— K
Poz. 16.	*g*) na osuszenie gruntów w gminie Bojanice (pow. Żółkiew), III. rata (z 3-lecia):			
	1. zasiłek kraj. .	12.000 K		
	2. „ państw.	12.000 „		
	3. datki konkurencyjne . .	12.000 „	36.000 „	
	h) na osuszenie gruntów w gminie Żydaczów III rata (z 3-lecia):			
	1. zasiłek kraj. .	9.367 K		
	2. „ państw.	9.367 „		
	3. datki konkurenc.	9.367 „	28.101 „	
	i) na zabudow. potoku Stańkowskiego (pow. Nowy Sącz), II rata (z 2-lecia):			
	1. zasiłek kraj. .	6.425 K		
	2. „ państw.	6.425 „	12.850 „	
	k) na zabudowanie potok. Bieryczanki (pow. Nowy Sącz), II. rata ostatnia (z 2-lecia):			
	1. zasiłek kraj. .	15.000 K		
	2. „ państw.	15.000 „	30.000 „	
	l) na zabudowanie potoku Dubień w gminie Spas (pow. Stary Sambor), II. rata ostatnia (z 2-lecia) oraz kredyt dodatkowy:			
	1. zasiłek kraj. .	19.500 K		
	2. „ państw.	19.500 „	39.000 „	
	m) na regulacyę potoku Wolanki:			
	1. zasiłek kraj. .	6.150 K		
	2. „ państw.	6.150 „	12.300 „	
	n) na zabudowanie potoku Psarki (kredyt dodatkowy):			
	1. zasiłek kraj. .	1.000 K		
	2. „ państw. .	1.000 „	2.000 „	
	o) na zabudowanie potoku Łączki:			
	1. zasiłek kraj. .	6.000 K		
	2. „ państw.	6.000 „	12.000 „	
	Do przeniesienia	868.953 K	5,486.285 K	— K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	868.953 K	5,486.285 K — K
Poz. 16.	*p*) na regulacyę Prutu pod Łanczynem I. rata (z 2-lecia): 1. zasiłek kraju . . . 16.000 „		
	na budowę rowów osuszających w gminie Borki nizińskie: 1. zasiłek kraj. . 7.800 K 2. „ państw. 7.800 „ 3. datki konkurencyjne . . 7.800 „ 23.400 „		
	s) na obwałowanie Sanu w Bielińcu (pow. Nisko) 1. zasiłek kraj. . 8.500 K 2. „ państw. . 8.500 „ 3. datki konkurencyjne . . 8.500 „ 25.500 „		
	t) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (pow. Rohatyn) 1. zasiłek kraj. . 2.835 K 2. „ państw. . 2.835 „ 3. datk konkurencyjne. . . 2.835 „ 8.505 „		
	u) na osuszenie gruntów włość. w Małnowie (pow. Mościska): 1. zasiłek kraj. . 6.478 K 2 „ państw. . 6.478 „ 3. datek konkurencyjny . . . 6.478 „ 19.434 „		
	w) na osuszenie łąk włość. w Oleszycach starych (pow. Cieszanów): 1. zasiłek kraj. . 3.800 K 2. „ państw. 3.800 „ 3. datki konkurencyjne . . 3.800 „ 11.400 „		
	x) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gminie Dąbrowiec i Łozina (pow. Gródek): 1. zasiłek kraj. . 2.333 K 2. „ państw. 2.333 „ datki konkurencyjne . . 2.333 „ 6.999 „		
	Do przeniesienia	980.191 K	5,486.285 K — K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	980.191 K	5,486.285 K — K
y)	na regulacyę potoku Olszanicy w gm. Zwierzyn (pow. Lisko):		
	1. zasiłek kraj. . 2.200 K		
	2. „ państw. 2.200 „		
	3. datki konkurencyjne . . 2.200 „	6.600 „	
z)	na budowę wodociągu w Kołaczycach:		
	1. zasiłek kraj. . 8.000 K		
	2. „ państw. 8.000 „		
	3. datek gminy . 8.000 „	24.000 „	
aa)	do dyspozycyi Wydziału krajowego	75.000 „	1,085.791 „
Poz. 17.	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:		
	1. w Rzochowie, 3 rata (ost.):		
	a) zasiłek kraj. . 500 K		
	b) „ państw. 500 „	1.000 „	
	2. w Chiszewicach, 1. rata (z 3-lecia):		
	a) zasiłek kraj. . 250 K		
	b) „ państw. 250 „	500 „	
	3. w Dmytrowie:		
	a) zasiłek kraj. . 500 K		
	b) „ państw. 500 „	1.000 „	
	4. w Połoniczny (2 pola doświadczalne):		
	a) zasiłek kraj. . 1.000 K		
	b) „ państw. 1.000 „	2.000 „	
	5. w Sielcu 2 rata (z 3-lecia):		
	a) zasiłek kraj. . 500 K		
	b) „ państw. 500 „	1.000 „	
	6. w Kuliczkowie 2 rata (3-lecia):		
	a) zasiłek kraj. . 500 K		
	b) „ państw. 500 „	1.000 „	
	Do przeniesienia	6.500 K	6,572.076 K — K

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	6.500 K	6,572.076 K	— K
Poz. 17.	7. w Peczeni 2 rata (z 3 lecia):			
	a) zasiłek kraj. . 500 K			
	b) „ państw. 500 „	1.000 „		
	9. w Rzęśni Polskiej na gruntach Dr. Tadeusza Marsa:			
	a) zasiłek kraj. . 500 K			
	b) „ państw. 500 „	1.000 „		
	9. na nawozy mineralne na grunt. torfowe włościańskie w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po 1.000 K, w perymetrze regulacyi Białoj 2.000 K, a w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacyi Błotni i górnej Trześniówki po 500 K, czyli razem:			
	a) z fund. kraj . 5.500 K			
	b) „ państw. 5.500 „	11.000 „		19.500 „
Poz. 18.	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, IV. rata z 10-lecia			
	Suma działu B. .			6,591.576 K
	Suma działu A. .			122.000 „
	Ogółem suma wydatków . .			6,713.576 K

Dochody.

A) Studya przygotowawcze.

Poz. 1	Zwrot kosztów zdjęć i opracowania projektu regulacyi:		
	Raty	20.056 K	
	Wisłoka i Pielnicy . .	2.459 „	
	Tyśmienicy . . .	13.735 „	36.250 K
„ *2*	Subwencya c. k. Skarbu państwa na utrzymanie kursu dozorców drenarskich .		4.000 „
	Suma działu A. ,		40.250 K

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
		B) Wykananie budowli wodnych.		
Poz.	*3*	Dochód z pożyczki 7,000.000 K na regulacyę rzek kanałowych (IX poz: 9 wydatków)	773.600 K	
„	*4*	Dochód z pożyczki komunalnej 3,000.000 K na uzupełnienie regulacyi rzek kanałowych w I okresie	600.000 „	
„	*5*	Dochód z pożyczki 6,150.000 K na regulacyę rzek karpackich (IX. poz: 13 lit. *c*) 1 *d*) *e*) wydat.)	290.600 „	
„	*6*	Datki państwowe na regulacyę rzek karpackich: *a*) Biały (poz. 13 *a*) wydat.) . 105.142 K *b*) Dniestru górnego (poz. 10 *c*) wydatków) . . . 197.142 „	302.284 „	
„	*7*	Datki państwowe i konkurencyjne na pobieranie ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych (poz. 14 wydatków) a mianowicie:		
		a) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru datek państwa . .	40.400 K	
		b) na uzupełnienie Nowego Brnia z dopływami (patrz wydatki poz. 14 lit. b): 1. datek państwa (reszta) . . 20.539 K 3. datki konkurenc. (reszta) . 23.963 „	44.502 „	
		c) na regulacyę potoku Pustej (Radosławski) 1. datek państwa 24.960 K 2. datki konkurencyjne 24.960 „	49.920 „	
		d) na regulacyę Sołotwy i Rokitny	— „	
		e) na regulacyę Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim, datek państwa .	30.000 „	
		Do przeniesienia .	164.822 K	1,966.484 K — K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia .	164.822 K.	1,966.484 K. — K
Poz. 7.	*f)* na obwałowie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w pow. Dąbrowskim: 1. datek państwa 90.000 K 2. datki konkurencyjne . . 20.000 „	110.000 „	
	g) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby: 1. datek państwa 92.832 K 2. datki konkurencyjne . 46.416 „	139.248 „	
	h) na obwałowanie Wisły od Ujścia Raby do Woli rogowskiej: 1. datek państwa 90.000 K 2. datki konkurencyjne . 45.000 „	135.000 „	
	i) na regulacyę potoku Błotni z dopływami: 1. datek państwa 27.600 K 2. datki konkurencyjne . 27.600 „	55.200 „	
	k) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich: 1. datek państwa 80.000 K 2. datki konkurencyjne . 40.000 „	120.000 „	
	l) na regulacyę Wereszycy z dopływami . . . — „ 1. datki państw. 40.800 „ 2. „ konkurencyjne . . 20.400 „	61.200 „	
	m) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami: 1. datki państwa 70.000 K 2. datki konkurencyjne . 60.000 „	130.000 „	
	n) na osuszenie bagien Rzemieńskich: 1. datek państwa 25.333 K 2. datki konkurencyjne . 25.333 „	50.666 „	
	Do przeniesienia	966.136 K.	1,966.484 K. — K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienie .	966.136 K	1,966.484 K. — K.
Poz. 7.	*o*) na uzupełnienie regulacyi Bugu: datek państwa . .	84.133 „	
	p) na regulacyę Pełtwi z dopływami: 1. datek państwa 160.277 K 2. datki konkurencyjne . .	32.056 „ 192.333 „	
	r) na zabudowanie potoku Krzemionki: datek państwa	30.000 „	
	s) na uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy: datek państwa	8.750 „	
	t) na regulacyę Raty z dopływami: 1. datek państwa 121.600 K 2. datki konkurencyjne .	60.800 „ 182.400 „	
	u) na regulacyę Tyśmienicy z dopływami i potoku Setnianki: 1. datek państwa 135.880 K 2. datki konkurencyjne	56.240 „ 192.120 „	
	w) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy: 1. datek państwa 47.500 K 2. datki konkurencyjne .	5.000 „ 52.500 „	
	x) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białachy do granicy państwa: 1. datek państwa 45.000 K 2. „ spółki wodnej . .	10.000 „ 55.000 K	
	Do przeniesienia	1,763.372 K.	1,966.844 K. — K.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	1,763.372 K	1,966.484 K	— K
Poz. 7.	*y*) na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami: 1. datek państwa 45.000 K 2. „ spółki wodnej . . 10.000 „	55.000 K	1,818.372 K	
Poz. 8.	Datki konkurencyjne na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych (poz. 15 wydatków) a mianowicie:			
	a) regulacyi Trześniówki .	1.000 K.		
	b) „ Łęgu	2.000 „		
	c) „ Przegnojówki .	1.000 „		
	d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy .	1.000 „		
	e) regulacyi Krzemienicy . . . 5.000 K i dodatkowo na pokrycie niedoboru z r. 1906 2.000 „	7.000 „		
	f) regulacyi Gniłej Lipy (górnej sekcyi)	500 „		
	g) regulacyi Złotej Lipy . .	1.000 „		
	h) „ potoku Dumnego	750 „		
	i) obwałowania Wisły i Sanu w pow. tarnobrzeskim .	4.500 „		
	k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach . .	500 „		
	l) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich .	500 „		
	Do przeniesienia .	19.750 K	3,784.856 K	— K

				zwyczajne:	nadzwyczajne:
		Z przeniesienia .	19.750 K.	3,784.856 K	— K
Poz.	8	*m*) obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim	5.750 „	25.500 „	
„	9	Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (poz. 16 wydat.):			
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich, zasiłek państwowy	2.800 K		
		b) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich, zasiłek państwowy	1.200 „		
		c) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich, zasiłek państwowy	670 „		
		d) na drenowanie gruntów włościańskich: zasiłek państw. 200.000 K datki konkurencyjne . . 200.000 „	400.000 „		
		e) na zabudowanie potoków Harbutówki i Gościbki zasiłek państwa . . .	— „ 40.300 „		
		f) na osuszenie gruntów w gm. Bojaniec (pow. Żółkiew); zasiłek państw. 12.000 K datki konkurencyjne . 12.000 „	24.000 „		
		g) na osuszenie gruntów w gm. Żydaczów: 1. zasiłek państw. 9.367 K 2. datki konkurencyjne . . 9.367 „	18.734 „		
		Do przeniesienia	487.704 K.	3,810.356 K	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	487.704 K	3,810.356 K — K
Poz. 9.	*h*) na zabudowanie potoku Stańkowskiego (pow. Nowy Sącz), zasiłek państwa .	6.425 „	
	i) na zabudowanie potoku Bieczyczanki (pow. Nowy Sącz) zasiłek państwowy . .	15 000 „	
	k) na zabudowanie potoku Dubień w gminie Spas (pow. Sambor), zasiłek państwa	19.500 „	
	l) na regulacyę potoku Wolanki, zasiłek państwa . .	6.150 „	
	m) na zabudowanie potoku Psarki, zasiłek państwa .	1.000 „	
	n) na zabudowanie potoku Łączki, zasiłek państwa .	6.000 „	
	o) na budowę rowów osuszających w gminie Borki nizińskie: 1. zasiłek pań. . 7.800 K. 2. datki konkurencyjne . 7.800 „	15.600 „	
	p) na obwałowanie Sanu w Bielińcu (pow. Nisko): 1. zasiłek pań. . 8 500 K. 2, datki konkurencyjne . 8.500 „	17.000 „	
	r) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (pow. Rohatyn): 1. zasiłek państw. 2.835 K. 2. datki konkurencyjne . 2.835 K.	5.670 „	
	s) na osuszenie gruntów włość. w Małnowie (pow. Mościska): 1. zasiłek panstw. 6.478 K 2. datki konkurencyjne . 6.478 „	12.956 „	
	Do przeniesienia	593.005 K	3,810.356 K — K

		zwyczajne :	nadzwyczajne
	Z przeniesienia 593.005 K	3,810.356 K	— K
Poz. 9.	*t*) na osuszenie łąk w Oleszycach starych (pow. Cieszanów):		
	1. zasiłek państ. 3.800 K		
	2. datki konkurencyjne . 3.800 „ 7.600 „		
	u) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gminach Dąbrowica i Łozina (powiat Gródek):		
	1 zasiłek państ. 2.333 K		
	2. datki konkurencyjne . 2.333 „ 4.666 „		
	w) na regulacyę potoku Olszaniea w gm. Zwierzyn (pow. Lisko):		
	1. datki państ. . 2.200 K		
	2. datki konkurencyjne . 2.200 „ 4.400 „		
	x) na budowę wodociągu w Kołaczycach:		
	1. datek państw. 8.000 K.		
	2. „ gminy . 8.000 „ 16.000 „	625.671 K	
Poz. 10.	Zasiłki państwowe na popieranie kultury torfowisk (poz. 17. wydatków):		
	1. w Rzochowie . . . 500 K.		
	2. „ Chiszewicach . . 250 „		
	3. „ Dmytrowie . . . 500 „		
	4. „ Połoniczny . . . 1.000 „		
	5. „ Sielcu . . . . 500 „		
	6. „ Kuliczkowie . . . 500 „		
	7. „ Peczeni . . . . 500 „		
	8. „ Rzęśni Polskiej na gruntach Dr. Tadeusza Marsa . . . . . 500 „		
	Do przeniesienia 4.250 K	4,436.027 K	— K

	zwyczajne:	nadzwyczajne:
Z przeniesienia .	4.250 K	4,436.027 K — K
9. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie, w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po .1000 K, w perymetrze regulacyi Pustej 2.000 K a w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacyi Pustej, Błotni i górnej Trześniówki po 500 K = ...	5.500 „	9 750 „
Suma działu B . .		4,445.777 K
„ „ A . .		40.250 „
Ogółem suma dochodów . .		4,486.027 K

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. Oleśnicki.

Rubryka X.

ROLNICTWO

Dział A) Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.

(poz. 1—37 wydatków, i 1—19, 21, 25, 31 i 32a) dochodów.)

Sprawozdawca poseł Starzyński.

W dziale *A*) rubryki X z roku 1908, przyjmuje Komisya budżetowa zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego wszystkie pozycye wydatków, oraz specyalne budżety szkół i zakładów rolniczych. Jedynie tylko w dochodach wstawiła Komisya nową pozycyę (32a), ratę subwencyi państwowej w kwocie 20.600 K na częściowe pokrycie kosztów inwestycyj w zakładach dublańskich, a to na mocy zobowiązania c. k. Rządu do LW. 124035/907, które nadesłano już po wydrukowaniu preliminarza Wydziału krajowego na r. 1908.

Komisya budżetowa przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

A) Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.

			zwyczajne	nadzwyczajne	razem
Poz.	*1.*	Akademia rolnicza w Dublanach	251.363 K	28.823 K	280.186 K
„	*2.*	Niższa szkoła rolnicza w Dublanach . . .	40.016 „	1.250 „	41.266 „
„	*3.*	Szkoła gorzelnicza w Dublanach	14.830 „	800 „	15.630 „
„	*4.*	Gorzelnia w Dublanach	14.550 „	— „	14.550 „
„	*5.*	Folwark w Dublanach .	52.564 „	12.700 „	65.264 „
„	*6)*	Stacya doświadczalna chemiczno rolnicza w Dublanach	48.908 „	5 160 „	54.068 „
„	*7.*	Inwestycye w krajowych zakładach naukowych w Dublanach:			
		a) na budowę wodociągu ze źródeł w Malechowie do zakładów w Dublanach II. rata (reszta z 106.000 K)	— „	66.000 „	66.000 „
		b) na wewnętrzne urządzenie stacyi doświadczalnej chemiczno rolniczej i szkoły gorzelniczej w nowym budynku, II. rata (reszta z 28.000 K)	— „	10.000 „	10.000 „
		c) na melioracye łąk (reszta) .	— „	25.000 „	25.000 „
„	*8.*	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	35.821 „	— „	35.821 „
„	*9.*	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie .	48.496 „	2.900 „	51.396 „
„	*10.*	Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie . .	155.610 „	3.700 „	159.310 „
„	*11.*	Folwark w Czernichowie	17.408 „	1.215 „	18.623 „
„	*12.*	Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy . . .	44.440 „	3 350 „	47.790 „
„	*12a)*	Na budowę stajni w niższej szkole rolniczej w Bereźnicy, I. połowa z 30.000 K . . .	— „	15.000 „	15.000 „
		Do przeniesienia	724.006 K	175.898 K	899.904 K

wedle specyalnych sprawozdań

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
	Z przeniesienia	724.006 K	175.898 K	899.904 K
Poz. *13.*	Niższa szkoła rolnicza w Horodence (wedle osobnych sprawozdań)	33.239 „	2.650 „	35.889 „
„ *14.*	Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy	40.645 „	— „	40.645 „
„ *15.*	Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach	40.933 „	3.070 „	44.003 „
„ *16.*	Niższa szkoła rolnicza w Suchodole	44.720 „	2.800 „	47.520 „
„ *17.*	Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie	48.620 „	10.800 „	59.420 „
„ *18.*	Koszta założenia niższej szkoły rolniczej w Miłocinie:			
	a) na budowę drogi do Miłocina	— „	11.400 „	11.400 „
	b) na drenowania pól w Miłocinie (I. rata z 17.800 K)	— „	9.000 „	9.000 „
„ *19.*	Szkoły zimowe rolnicze:			
	a) utrzymanie szkoły w Niewiarowie	2.122 „	1.600 „	3.722 „
	b) utrzymanie szkoły w Lubczy	1 910 „	— „	1.910 „
	c) pobory dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących zarazem obowiązki kierowników szkół zimowych rolniczych w Niewiarowie i w Lubczy po 4.000 K (patrz poz. 23.)	8.000 „	— „	8.000 „
	d) na koszta założenia trzeciej zimowej szkoły rolniczej	— „	5.000 „	5.000 „
„ *20.*	Szkoła mleczarska, w Rzeszowie (wedle osobnych sprawozdań)	112.080 „	5.450 „	117.530 „
„ *21.*	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	33.967 „	14.800 „	48.767 „
„ *22*	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	26.178 „	34.300 „	60.478 „
„ *23.*	Utrzymanie dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących obowiązki instruktorów ogrodnictwa i sadownictwa, po 4.000 K (patrz poz. 19 *c*)	8.000 „	— „	8 000 „
	Do przeniesienia	1,124.420 K.	276.768 K.	1,401.188 K.

			zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Z przeniesienia	1,124.420 K	276.768 K	1,401.188 K
Poz.	*24.*	Na środki demonstrancyjne przy nauce wędrownej rolnictwa 1.600 K i koszta kancelaryjne dla instruktora sadownictwa 300 „	1.900 „	— „	1.900 „
„	*25.*	Dla Towarzystwa „Proświta“: na cele rolnictwa i sadownictwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . .	15.000 „	— „	15.000 „
„	*26.*	Galic. Towarzystwo gospodarskie, na szkołę ogrodniczą w Wulce kapitańskiej	2.000 „	— „	2.000 „
Poz.	*27.*	Akademia weterynaryi we Lwowie: *a*) subwencya c. k. Rządowi . . . . 4.000 K. *b*) asekurac. budynku 82 „ *c*) stała subwencya na utrzymanie internatu dla podkuwaczy kształcących się w szkole kucia koni . . . 1.500 K.	5.582 „	— „	5.582 „
„	*28.*	Krajowy nauczyciel weterynaryi: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 600 „ ryczałt na koszta podróży 1.000 „ 2 dodatki pięcioletnie po 400 K i trzeci 15. grudnia 1908. . . . . 817 „	5.417 „	— „	5.417 „
„	*29.*	Stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie . .	3.500 „	— „	3.500 „
„	*30.*	Stypendya dla kandydatów na nauczycieli szkół rolniczych . .	8.000 „	— „	8.000 „
„	*31.*	Stypendya dla uczniów i abituryentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie . . .	6.400 „	— „	6.400 „
„	*32.*	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych	2.000 „	— „	2.000 „
		Do przeniesienia	1,174.219 K	276.768 K	1,450.987 K

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
	Z przeniesienia	1,174.219 K.	276.768 K.	1,450.987 K.
Poz. 33.	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych	2.000 „	— „	2.000 „
„ 34.	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych . .	2.000 „	— „	2.000 „
„ 35.	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	8.000 „	— „	8.000 „
„ 36.	Zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich: a) w Albigowej . 3.500 K. b) w Olesku . . 3.500 „ c) zasiłki dla innych szkół i stypendya dla przyszłych nauczycielek w tych szkołach . . 8.000 „	15.000 „	— „	15.000 „
„ 37.	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu na szkołę chmielarską w Starem Siole	2.000 „	— „	2.000 „
	Suma działu A. .	1,203.219 K.	276.768 K.	1,479.987 K.

Dochody.

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
„ 1.	Akademia rolnicza w Dublanach	118.076 K.	— K.	118.076 K.
„ 2.	Niższa szkoła roln. w Dublanach	9.612 „	— „	9.612 „
„ 3.	Szkoła gorzelnicza „ „	5.500 „	— „	5.500 „
„ 4.	Gorzelnia „ „	12.750 „	— „	12.750 „
„ 5.	Folwark „ „	62.700 „	— „	62.700 „
„ 6.	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach. . .	21.400 „	— „	21.400 „
„ 7.	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie . . .	6.000 „	— „	6.000 „
	Do przeniesienia	236.038 K.	— K.	236.038 K.

Wedle specyalnych sprawozdań.

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
	Z przeniesienia . .	236.038 K	— K	236.038 K
Poz. 8.	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	14.780 „	— „	14.780 „
„ 9.	Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie	69.400 „	— „	69.400 „
„ 10.	Folwark w Czernichowie . .	18.040 „	— „	18.040 „
„ 11.	Niższa szkoła rol. w Bereźnicy .	20.550 „	— „	20.500 „
„ 12.	„ „ „ w Horodence .	8.900 „	— „	8.900 „
„ 13.	„ „ „ w Jagielnicy .	18.000 „	— „	18.000 „
„ 14.	„ „ „ w Kobiernicach .	18.850 „	— „	18.850 „
„ 15.	„ „ „ w Suchodole .	20.700 „	— „	20.700 „
„ 16.	„ „ „ w Miłocinie .	14.000 „	15.000 „	29.000 „
„ 17.	Szkoła mleczarska w Rzeszowie	99.620 „	— „	99.620 „
„ 18.	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie .	11.020 „	— „	11.020 „
„ 19.	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	15.200 „	— „	15.200 „
	(*Poz. 20. Sprawozdawca p. Krzeczunowicz*)			
„ 21.	Zwroty zaliczek na płace od nauczycieli szkół rolniczych . .	6.000 „	— „	6.000 „
	(*Poz. 22. Sprawoz. p. Krzeczunowicz* „ *23. Sprawoz. p. Żardecki* „ *24. Sprawoz. p. Kędzior*).			
„ 25.	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	8.000 „	— „	8.000 „
	(*Poz. 26—29. Sprawoz. p. Krzeczunowicz. Poz. 30. Sprawoz. p. Stefczyk.*)			
„ 31.	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi . . .	2.000 „	— „	2.000 „
	Do przeniesienia .	581.098 K.	15.000 K.	596.098 K.

Wedle specyalnych sprawozdań

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
	Z przeniesienia	581.098 K.	15.000 K.	596.098 K.
	(*Poz. 32. Sprawoz. p. Krzeczunowicz*).			
Poz. 32a)	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na inwestyncye dublańskie, (II. rata z przyznanych 82.400 K. płatnych w 4 rocznych ratach po . .	20.600 „	— „	20.600 „
	Razem .	601.698 K	15.000 K.	616.698 K.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Akademia rolnicza w Dublanach.

Rubr. X. poz. 1. wydatków i poz. 1. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI		
I.		**Płace profesorów i docentów.**		
			zwycz.	*nadzwycz.*		
	1	Dyrektor, płaca . . .	4.800 K.	— K.		
		dodatek aktywalny . .	720 „	— „		
		„ pięcioletni . .	600 „	— „		
		„ osobisty . .	— „	6.000 „		
		„ na utrzymanie koni	— „	1.200 „	6.120	7.200
	2	Siedmiu profesorów:				
		płace po 4.800 K . . .		33.600 K.		
		dodatki aktywalne po 720 K .		5.040 „		
		dodatek pięcioletni . . .		600 „	39.240	—
	3	Trzech profesorów:				
		płace po 3.400 K . . .		10.200 K.		
		dodatki aktywalne po 480 K .		1.440 „		
		dodatki pięcioletnie . . .		1.208 „	12.848	—
	4	Jeden profesor adjunkt:				
		płaca		2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . .		400 „		
		„ pięcioletni . .		400 „	3.600	—
	5	Czterech asystentów (dla kat dry *a*) chemii *b*) botaniki *c*) zoologii *d*) rolnictwa) po 1.400 K . .			5.600	—
	6	Docenci:				
		a) mineralogii i geologii			1.200	—
		b) weterynaryi			1.200	—
		c) melioracyi			700	—
		d) leśnictwa			600	—
		e) ogrodnictwa			400	—
		f) hodowli ryb			400	—
		g) historyi i literatury polskiej . . .			1.200	—
		h) hygieny			300	—
		Suma rubryki I. .			73.408	7.200
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**				
	7	Kasyer zarazem rachmistrz:				
		płaca . .		2.400 K.		
		dodatki pięcioletnie		600 „	3.000	—
	8	Sekretarz dyrekcyi zarazem magazynier				
		płaca . .		2.000 K.		
		dodatki pięcioletnie		480 „	2.480	—
		Suma rubryki II. .			5.480	—
		Do przeniesienia .			78.888	7.200

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	78.888	7.200
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**		
	9	Kapelan: płaca . . . 600 K. dodatek osobisty . 200 „	800	—
	10	Lekarz zakładowy	1.200	—
	11	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi	800	—
	12	Ogrodnik	1.200	—
	13	Pomocnik ogrodnika	480	—
	14	Zawiadujący biblioteką	400	—
		Suma rubryki III. .	4.880	—
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**		
	15	Służba wyższa:		
		a) tercyan zarazem woźny: płaca . 720 K. na ubiór 120 „	840	—
		b) sześciu laborantów dla katedry *α*) mechaniki i fizyki, *β*) chemii, *γ*) botaniki, *δ*) zoologii i hodowli, *ε*) rolnictwa, *η*) chemii rolniczej po 600 K.	3.600	—
	16	Służba niższa:		
		a) dozorca domu i magazynu	600	—
		b) dwóch stróżów domowych po 480 K. . .	960	—
		c) stróż nocny	600	—
	17	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	250	—
		Suma rubryki IV. .	6.850	—
V.		**Koszta administracyjne.**		
	18	Zarząd:		
		a) potrzeby kancelaryjne	1.600	200
		b) koszta podróży w interesach zakładu . .	200	—
		c) druk sprawozdań	250	—
	19	Opał gmachu szkolnego	4.000	—
		Do przeniesienia .	6.050	200
			90.618	7.200

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	90.618	7.200
			6.050	200
V.	20	Oświetlenie:		
		a) zwrot funduszowi stacyi chem. roln. za gaz do oświetlania gmachu i do użytku w pracowniach Akademii	4.500	3.000
		b) za oświetlenie obejść naftą	300	—
	21	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	6.500	3.500
	22	„ dziedzińców i ścieżek	600	800
	23	„ parku	400	—
	24	Ubezpieczenie od ognia budynków . . .	1.300	—
	25	Utrzymanie wodociągu	750	—
	26	Najem pomieszkań: (*zwyczajne* / *nadzyczajne*)		
		a) dla 4 asystentów po 192 K . 768 K — K		
		b) „ sekretarza dyrekcyi . . 600 „ — „		
		c) „ dyetaryusza w kanc. dyr. . 240 „ — „		
		d) „ 6. laborantów po 192 K. 1.152 „ — „		
		e) „ magazyniera . . — „ 360 „		
		f) „ jednego profesora . — „ 900 „	2.760	1.260
	27	Płaca kominiarza	420	—
	28	Sprzęty i ruchomości	300	—
	29	Koszta przewozu docentów	3.500	—
	30	„ lustracyi zakładu	300	—
	31	„ nabożeństwa	200	1.000
	32	Apteka i inne koszta sanitarne	2.000	—
		Suma rubryki V. .	29.880	9.760
VI.		**Potrzeby naukowe.**		
	33	Dotacye na zbiory i laboratorya: (*zwycz.* / *nadzw.*)		
		a) fizyki . . . . . 400 K. — K.		
		α) stacya meteorologiczna . 200 „ — „		
		b) chemii i technologii . . 2.000 „ 2.000 „		
		c) mineralogii i geologii . 200 „ — „		
		d) botaniki . . . . 1.400 „ — „		
		e) zoologii . . . . 300 „ 200 „		
		ε) laboratoryum zootomiczne . 520 „ — „		
		Do przeniesienia . 5.020 K. 2.200 K.	120.498	16.960

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . *zwycz.* 5.020 K. *nadzw.* 2.200 K.	120.498	16.960
VI.	33	*f*) fizyologii i anatomii zwierząt 390 K. — K.		
		g) chemii rolniczej . . 1.320 „ — „		
		h) rolnictwa . . . 1.500 „ 1.000 „		
		i) hodowli . . . 1.500 „ — „		
		k) weterynaryi . . . 300 „ — „		
		l) administracyi . . . 200 „ — „		
		m) mechaniki rolniczej i budownictwa . . . 750 „ — „		
		n) na ćwiczenia w użyciu narzędzi rolniczych . 200 „ — „		
		o) melioracyi . . . 100 „ — „		
		p) ogrodnictwa . . . 100 „ — „		
		q) leśnictwa . . . 100 „ — „	11.480	3.200
	34	Biblioteka i czytelnia:		
		a) przykupno dzieł . . . . 1.200 K.		
		b) oprawa książek . . . . 200 „		
		c) czasopisma . . . . 1.000 „	2.400	—
	35	Utrzymanie pól doświadczalnych	2.600	2.000
	36	Ogród: *zwycz.* *nadzwycz.*		
		a) botaniczny . . . 1.500 K. 750 K.		
		b) owocowy i warzywny . 200 „ — „		
		c) druk katalogu . . 50 „ — „	1.750	750
	37	Utrzymanie mleczarni:		
		a) laborant, płaca . . . 720 K.		
		dodatek na mieszkanie . . 240 „ 960 K.		
		b) dokupno i naprawa przyrządów i naczyń . . . . . 200 „		
		c) dowóz wody i lodu . . . 60 „		
		d) światło i opał . . . . 450 „	1.670	—
	38	Utrzymanie pasieki	120	—
	39	Wycieczki naukowe uczniów	1.500	—
	40	Ryczałt dla folwarku dublańskiego za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii	2.000	—
		Suma rubryki VI. .	23.520	5.950
		Do przeniesienia . . .	144.018	22.910

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		Z przeniesienia .	144·018	22.910
VII.		**Spłata długów i podatki.**		
	41	Bank krajowy, spłata pożyczki 100.000 K. zaciągnietej w r. 1901 na budowę domu mieszkalnego piątrowego dla funkcyonaryuszów i na budowę skrzydła internatu 13 i 14 półrocz. rata z 57 lecia .	4.665	—
	42	Bank krajowy, spłata pożyczki na inwestycye z przyzwolonych w sumie 355.000 K. *a)* spłata zaciągniętej w 1907 r. 1 raty w kwocie 150.000 K. 3 i 4 półroczna rata z 44 lecia . . . . 7.500 K. *b)* na spłatę zaciągnąć się mającej reszty powyższej pożyczki w kwocie . 10.250 „	17.750	—
	43	Podatek gruntowy i domowy	200	513
		Suma rubryki VII. .	22.615	513
VIII.	44	**Utrzymanie 12-tu uczniów w domu zakładowym na miejscach fundusz. po 800 K. . .**	9.600	—
		Utrzymanie domu zakładowego.		
IX.	45	Płace służby: *a)* administrator domu zakł., płaca . 960 K. wikt . . . . . 588 „ opał i światło . . . 200 „ 1.748 K. *b)* portyer: płaca . . . . 300 K. wikt . . . . . 360 „ opał i światło . . . 80 „ ubranie . . . . 120 „ 860 „ *c)* magazynier płaca . . . 860 K dwa dodatki pięcioletnie po 80 K 160 „ 1.020 „ *d)* 5-ciu służących, po 740 K. . . 3.700 K. *e)* 4-rech stróżów po 408 K. . . 1.632 „ *f)* dwóch pomoc. na zimę po 210 K. . 420 „	9.380	—
			9.380	—
		Do przeniesienia .	176.233	23.423

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	176.233	23.423
			9.380	—
	46	Wikt dla 95 uczniów przez 10 miesięcy po 57 K. mies.	54.150	—
	47	Pranie i naprawa pościeli	1 200	—
	48	Opał domu zakładowego	4.800	—
	49	Oświetlenie domu zakładowego	2.400	—
		zwycz. nadzwycz.		
	50	Utrzymanie *a*) budynku . . 1.200 K.		
		b) sprzętów . . 1.000 „ 5.400 K.	2.200	5.400
		Suma rubryki IX. .	74.130	5.400
X.	51	**Rozmaite nieprzewidziane**	1.000	—
		Suma wydatków	251.363	28.823
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya c. k. Skarbu państwa** . . .	20.000	—
II		**Opłaty od uczniów.**		
	2	Wpisowe od 95 uczniów po 20 K. . . 1.900 K.		
		na uwolnienie 26 uczniów potrąca się . 520 „	1.380	—
	3	Czesne od 95 uczniów po 200 K. . 19.000 K.		
		na uwolnienie 26 uczniów potrąca się 5.200 „	13.800	—
	4	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach od 95 uczniów po 80 K. . . . . 7.600 K.		
		na uwolnienie 26 uczniów potrąca się . 2.080 „	5.520	—
	5	Opłaty za utrzymanie w domu zakładowym:		
		a) od 83 uczniów po 800 K. . . 66.400 K		
		b) od 12 uczniów przyjętych na koszt funduszu krajowego (patrz rubr. VIII. poz. 44. wyd.) po 800 K. . . . 9.600 „	76.000	
				—
		Suma rubryki II. .	96.700	
		Do przeniesienia .	116.700	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	116.700	—
III.	6	**Dochód z pasieki**	100	—
IV.	7	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	700	—
V.	8	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego** .	176	—
VI.	9	**Dochody rozmaite**	400	—
		Suma dochodów .	118.076	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Niższa szkoła rolnicza

w Dublanach.

Rubr. X. poz. 2. wydatków, i poz. 2. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: *zwycz.* *nadzwycz.*		
		płaca . . . . 2.800 K. — K.		
		dodatek aktywalny . . 240 „ — „		
		2 dodatki pięcioletnie . . 600 „ — „		
		dodatek za nadzór nad internatem . . . . — „ 300 „	3.640	300
	2	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:		
		płaca . . . . . 2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . 240 „	3.040	—
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca 1.700 K.		
		dodatek aktywalny . . . 200 „		
		2 dodatki pięcioletnie . . . 320 „	2.220	—
	4	Docent weterynaryi	400	—
	5	Koszta nabożeństwa i nauki religii dla uczniów obu obrządków	1.600	—
	6	Instruktor do robót ręcznych	1.200	—
		Suma rubryki I. .	12.100	300
II.		**Koszta administracyjne.**		
	7	Remuneracya dyrektora Akademii rolniczej . .	800	—
	8	Opał i oświetlenie	1.200	—
	9	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie, kominiarz i stróż	1.200	—
	10	Dowóz wody	350	—
	11	Sprzęty i ruchomości	300	—
		Suma rubryki II. .	3.850	—
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	12	Stołowanie 42 uczniów po 398 K. . . .	16.716	—
	13	Odzież, pościel i pranie dla 42 uczniów po 120 K. .	5.040	—
	14	Koszta leczenia uczniów	200	—
		Suma rubryki III. .	21.956	—
		Do przeniesienia . .	37.906	300

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	37.906	300
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	15	Wycieczki i demonstracye	260	—
	16	Przybory do pisania i nauki dla uczniów . .	400	—
	17	Uzupełnienie środków naukowych . .	400	—
	18	Biblioteka i czytelnia	250	—
		Suma rubryki IV. .	1.310	—
V.		**Kursa specyalne.**		
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	950
	20	„ stelmachstwa i kołodziejstwa . . .	500	—
		Suma rubryki V. .	600	950
VI.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków .	40.016	1.250
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów** (wpisowe i za utrzymanie) .	2.000	—
III	3	**Zarobek 42 uczniów po 36 K.**	1.512	—
IV.	4	**Rozmaite nieprzewidziane**	100	—
		Suma dochodów .	9.612	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Rubr. X. poz. 3. wydatków i poz. 3. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Kierownik szkoły zarazem profesor, płaca . 3.600 K. dodatek aktywalny . . . . 720 „	4.320	—
	2	Asystent płaca . . . . . 1.400 K. dodatek na mieszkanie . . . 318 „	1.718	—
	3	Docenci: *a*) matematyki, fizyki i rysunków . . .	600	—
		b) nauki o kotłach i maszynach . . .	400	—
		c) nauki o podatkach	400	—
		d) administracyi i rachunkowości . . .	180	—
		Suma rubryki I. .	7.618	
II.		**Koszta administracyjne.**		
	4	Druki, inseraty, portorya i t. p.	200	—
	5	Służący, (laborant) płaca . . 600 K. dodatek na mieszkanie . . . 192 „	792	—
	6	Opał	500	—
	7	Zwrot funduszowi za gaz , ...	600	—
	8	Koszta przewozu prelegentów	200	—
	9	Kurs dla c. k. straży skarbowej	500	—
	10	Koszta podróży kierownika w sprawach szkolnych .	120	—
		Suma rubryki II. .	2.912	—
III.		**Potrzeby naukowe.**		
	11	Dotacya dla pracowni gorzelniczej	2.000	800
	12	Książki i czasopisma	300	—
	13	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—
		Suma rubryki III. .	2.500	800
		Do przeniesienia .	13.030	800

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	13.030	800
IV.	14	**Zapomogi dla uczniów:**		
		a) z funduszu krajowego . . 600 K.		
		b) z subwencyi państwowej . . 1.000 „	1.600	—
V.	15	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków .	14.830	800
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa:**		
		a) na utrzymanie szkoły : . . .	3.000	—
		b) na zapomogi dla uczniów	1.000	—
		Suma rubryki I. .	4.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.300	—
III.	3	**Dochód z analiz**	200	—
		Suma dochodów .	5.500	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Gorzelnia w Dublanach.

Rubr. X. poz. 4. wydatków i poz. 4. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyj	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace.**		
	1	Gorzelnik	1.200	—
	2	Służba:		
		a) Palacz zarazem stróż . . . 480 K.		
		b) 1 robotnik przez 5 miesięcy po 30 K. 150 „	630	—
		Suma rubryki I. .	1.830	—
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**		
	3	Opał	1.600	—
	4	Ziemniaki (1.800 q. po 4 K.)	7.200	—
	5	Jęczmień (80 q. po 14 K.)	1.120	—
	6	Żyto, kukurudza i inne zboża (50 q. po 16 K.) .	800	—
	7	Światło, smary, drożdże i t. p.	400	—
	8	Naprawa maszyn i uzupełnienie przyrządów . . .	600	—
	9	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników .	400	—
		Suma rubryki II. .	12.120	—
III.		**Rozmaite.**		
	10	Utrzymanie budynków i podwórza . . .	300	—
	11	Podatek zarobkowy	200	—
	12	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni	100	—
		Suma rubryki III. .	600	—
		Suma wydatków .	14.550	—
		DOCHODY.		
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** (200 Hl. po 50 K.) . .	10.000	—
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów** (2500 Hl. po 30 h.) .	750	—
III.	3	**Bonifikacya** (200 Hl. spirytusu po 10 K.) . .	2.000	—
		Suma dochodów .	12.750	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Folwark w Dublanach.

Rubr. X. poz. 5. wydatków i poz. 5. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyj	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		A) WYDATKI FOLWARKU.		
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**		
	1	Płace i zasługi	7.000	—
	2	Najem robotnika	14.000	—
	3	Kuchnia folwarczna	1.000	—
	4	Koszta kancelaryjne	160	—
	5	Zmiana i dokupno nasienia	1.000	5.000
	6	Dokupno nawozów dopełniających	3.000	3.000
	7	Dokupno karmy (owsa, makuchów, kiełków)	8.000	—
	8	Wymiana zużytych koni, uprzęży i kucie koni	2.000	—
	9	Utrzymanie budynków	1.500	—
	10	Utrzymanie i uzupełnienie maszyn i narzędzi rolniczych	1.000	4.700
	11	Utrzymanie dróg i rowów	500	—
	12	Melioracye łąk: *a*) utrzymanie narzędzi melioracyjnych i dokupno materyałów . . 600 K. *b*) wynagrodzenie łąkowego . . . 480 „	1.080	—
	13	Ubezpieczenie od ognia i gradu	1.500	—
	14	Światło i smary	150	—
	15	Kultura lasu i utrzymanie stawów	400	—
	16	Produkcya torfu opałowego	2.000	—
	17	Posyłki i jazdy w sprawach folwarku	200	—
	18	Koszta leczenia czeladzi i dobytku	300	—
		Suma rubryki I.	44.790	12.700
II.		**Inne wydatki.**		
	19	Podatki i inne opłaty publiczne	1.400	—
	20	Rozmaite nieprzewidziane	300	—
		Suma rubryki II.	1.700	—
		Suma działu A)	46.490	12.700

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia dział A) .	46.490	12.700
III.		**B. Ekwiwalent, spłata długów i renty.**		
	21	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie	1.055	—
	22	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie·		
		a) 59. i 60. półroczna rata z 36-lecia pożyczki 10.000 Kor. zaciągniętej w r. 1879 . . . . . 559 K.		
		b) 49. i 50. półroczna rata z 36-lecia pożyczki 23.200 K. zaciągniętej w r. 1885 . . . . . 1.260 K.	1.819	—
	23	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarskiemu	3.200	—
		Suma działu B) .	6.074	—
		Suma wszystkich wydatków	52.564	12.700

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		Dochody.			
I.		**Dochody z gospodarstwa.**			
	1	Z sprzedaży ziemiopłodów		28.000	—
	2	Z wynajętych pół i łąk		4.000	—
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:			
		a) mleko	16.000 K.		
		b) przychowek	3.000 „		
		c) chlewnia	500 „		
		d) owce	150 „		
		e) braki i opasy	4.000 „	23.650	—
	4	Za wynajęte konie		1.000	—
	5	Z lasu i stawów		800	—
	6	Ze sprzedaży torfu opałowego		3.000	—
	7	Ryczałt od Akademii za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii		2.000	—
		Suma rubryki I.		62.450	—
II.		**Inne dochody.**			
	8	Z dzierżawy polowania		50	—
	9	Rozmaite nieprzewidziane		200	—
		Suma rubryki II.		250	—
		Suma dochodów		62.700	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński

Stacya doświadczalna

chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Rubr. X. poz. 7. wydatków i poz. 6. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace personalu.**		
	1.	Kierownik stacyi	2.400	—
	2.	Adjunkt:		
		płaca . . . . . 2.400 K.		
		dodatek aktywalny . . . 200 „		
		dodatek pięcioletni . . . 400 „	3 000	—
	3.	4 Asystentów (nieetatowych)		
		a) 2-ch asystentów płaca po 1.600 K. 3.200 K.		
		na mieszkanie po . 240 „ . 480 „		
		na opał po . . 78 „ . 156 „	3.836	—
		b) 2ch asystentów płaca po 1.400 K. 2.800 K.		
		na mieszkanie po 240 „ 480 „		
		na opał po . 78 „ 156 „	3.436	—
		zwycz. *nadzwycz.*		
	4.	Laborant, płaca . . . 900 K. — K.		
		na mieszkanie . . 200 — „		
		dodatek nadzwycz.. . — „ 360 „	1.100	360
	5.	Pomocnik kancelaryjny	720	—
	6.	Trzech służących, płace po 600 K. 1.800 K.		
		na mieszkanie po 192 „ 576 „	2.376	—
		Suma rubryki I. .	16.868	360
II.		**Utrzymanie stacyi.**		
	7.	Koszta utrzymania laboratoryum	7.500	4.000
	8.	„ prowadzenia doświadczeń:		
		a) wegetacyjnych i wazonowych	1.200	800
		b) polowych na fermach doświadczalnych . .	5.000	—
		c) uprawy buraków cukrowych . . .	600	—
		d) żywienia inwentarza	400	—
	9.	Koszta kancelaryjne, druk świadectw, portorya .	1.400	—
	10.	Druki sprawozdań	1.200	—
		Do przeniesienia .	17.300	4.800
			16.868	360

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
II.		Z przeniesienia .	16.868	360
			17.300	4.800
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników . .	600	—
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów . .	2.600	—
	13	Ubezpieczenie od wypadków fukcyonaryuszów stacyi	600	—
	14	Utrzymanie budynku i ubezpieczenie od ognia budynku i ruchomości stacyi	1.000	—
	15	Opał stacyi	1.000	—
		Suma rubryki II. .	23.100	4.800
III		**Koszta ruchu gazowni dla produkcyi gazu do oświetlania i dla laboratoryów w zakładach rolniczych.**		
	16	Palacz: wynagrodzenie . . . 1.200 K na mieszkanie . . . . 240 „	1.440	—
	17	Pomocnik palacza (na zimę) . .	600	—
	18	Olej	1.600	—
	19	Koks i węgiel	3.900	—
	20	Utrzymanie aparatów, pieców i rurociągu . .	1.000	—
	21	Ubezpieczenie od ognia i wypadków . . .	400	—
		Suma rubryki III. .	8.940	—
		Suma wydatków .	48.908	5.160

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	10.000	—
III.	3	**Ze sprzedaży mazi pogazowej**	300	—
IV.	4	**Zwroty od zakładów za gaz:**		
		a) od Akademii rolniczej w Dublanach . .	4.500	—
		b) od szkoły gorzelniczej w Dublanach . .	600	—
		Suma rubryki IV. .	5.100	—
		Suma dochodów .	21.400	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Stacya doświadczalna

botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Rubr. X. poz. 8. wydatk w i poz. 7. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace personalu.**		
	1	Kierownik stacyi:		
		płaca . . . . . 4.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . . 1.288 „		
		dodatek osobisty . . . . 4.317 „	10.405	—
	2	Adjunkt płaca . . . . . 2.400 K.		
		dodatek aktywalny . . . . 480 „	2.880	—
	3	2 asystentów (nieetatowych):		
		a) pierwszy płaca . . . . 1.600 K.		
		na mieszkanie . . . . 400 „		
		„ opał . . . . . 78 „	2.078	—
		b) drugi płaca . . . . . 1.400 K.		
		na mieszkanie . . . . 400 „		
		„ opał . . . . . 78 „	1.878	—
	4	Laborant, płaca . . . . . 1.100 K.		
		na mieszkanie . . . . 360 .	1.460	-
		Suma rubryki I. .	18.701	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	5	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne . . .	800	—
		b) służący	720	—
	6	Czynsz za najem lokalu	3.400	—
	7	Opał i oświetlenie	1.000	—
		Suma rubryki II.	5.920	—
III.		**Utrzymanie stacyi.**		
	8	Koszta utrzymania pracowni stacyi . . .	4 000	—
	9	„ „ ogrodu górskiego na połoninach .	2.500	—
	10	Utrzymanie pól doświadczalnych i analizy z pól utrzymywanych kosztem Towarz. gospodarskiego	1.200	—
	11	Założenie i prowadzenie pól reprodukcyjnych przy szkołach rolniczych	600	—
	12	Koszta druków i wydawnictw	600	—
	13	Prenumerata pism i zakupno dzieł fachowych . .	600	—
	14	Koszta podróży kierownika i asystentów . . .	1.500	—
	15	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszy Stacyi	200	—
		Suma rubryki III. .	11.200	—
		Suma wydatków .	35.821	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I	1	**Subwencya z c. k Skarbu Państwa.** . .	4.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	1.600	—
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu**	400	—
		Suma dochodów .	6.000	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Szkoła gospodarstwa lasowego

we Lwowie.

Rubr. X. poz. 9. wydatków i poz. 8. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
I.		**WYDATKI.**			
		Płace profesorów.			
	1	Profesor fachowy zarazem dyrektor, płaca	4.800 K.		
		dodatek aktywalny	1.288 „		
		dodatek osobisty	1.200 „		
		dodatki pięcioletnie	702 „	7.990	—
	2	Trzech profesorów fachowych:			
		a) dla dwóch, płace po 3.280 K.	6.560 K.		
		dodatki aktywalne po 960 „	1.920 „		
		dodatki pięcioletnie	1.843 „		
		b) dla jednego extra statum płaca	3.280 „		
		dodatek aktywalny	960 „	14.563	—
	3	Trzech nauczycieli adjunktów:			
		a) dla dwóch, płace po 2.400 K.	4.800 K		
		dodatki aktywalne po 720 „	1.440 „		
		dodatek osobisty dla jednego	300 „		
		dodatki pięcioletnie	1.200 „		
		b) dla jednego płaca [2.400 K.]	— „		
		dodatek aktywalny [720 „]	— „	7.740	—
	4	Docenci:			
		a) języka polskiego, niemieckiego	1.600 „		
		b) fizyki eksperymentalnej	600 „		
		c) matematyki	900 „		
		d) zarysu inżynieryi, geometryi wykreślnej, konstrukcyi i rysunków	2.000 „		
		e) chemii ogólnej:			
		α) za wykłady 600 K			
		β) za prowadzenie ćwiczeń w laboratoryum chemii 400 „	1.000 „		
		f) ekonomii społecznej	400 „		
		g) encyklopedyi rolnictwa	600 „		
		h) zarysu prawa i administracyi	500 „		
		i) sadownictwa	400 „		
		j) nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200 „	8.200	—
			Suma rubryki I.	38.493	—
			Do przeniesienia	38.493	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	38.493	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	5	Koszta kancelaryjne, druki i portorya . . .	600	—
	6	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . . .	480	—
	7	Ubezpieczenie budynków i ruchomości od ognia .	80	—
	8	Opał, oświetlenie, woda i telefon . . .	880	—
	9	Utrzymanie budynków	400	540
	10	Sprzęty i r chomości	100	—
	11	Dwóch dozorców szkolnych	2.016	—
	12	Podatki i ekwiwalent	45	—
		Suma rubryki II. .	4.601	540
III.		**Środki naukowe.**		
	13	Biblioteka i czytelnia	600	200
	14	Laboratorya:		
		a) chemii ogólnej i technologicznej . 280 K.		
		b) botaniczno-fizyologiczne . . . 120 „	400	—
	15	Muzea, zbiory, środki do demonstrancyi i ćwiczeń: *zwyczaj. nadzwycz.*		
		a) do geografii fizycznej i politycznej . . . . . 20 K. 100 K.		
		b) do fizyki . . . . . 40 „ — „		
		c) „ meteorologii i klimatologii 40 „ — „		
		d) „ inżynieryi leśnej . . 300 „ 300 „		
		e) „ botaniki, fizyologii, geognozyi i mineralogii . . 120 „ — „		
		f) do zoologii . . . . . 40 „ — „		
		g) „ technologii chemicznej . 100 „ 100 „		
		h) „ leśnictwa w ogóle i uprawy lasu . . . . . 300 „ 660 „	960	1.160
	16	Na utrzymanie szkółki drzewek w Winnikach i Brzuchowicach	—	1.000
	17	Wycieczki naukowe z uczniami	2.000	—
	18	Utrzymanie ogrodu przy szkole	300	—
		Suma rubryki III. .	4.260	2.360
		Do przeniesienia .	47.354	2.900

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	47.354	2.900
IV.		**Spłata pożyczki.**		
	19	Galic Kasie oszczędności we Lwowie, 67 i 68 półroczna rata (z 35-lecia) pożyczki 18.000 K. zaciągniętej w r. 1874	1.042	—
V.	20	**Rozmaite nieprzewidziane**	100	—
		Suma wydatków .	48.496	2.900
		Dochody.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	14.000	—
II.		**Opłaty od uczniów:**		
	2	Wpisowe od 20 uczniów po 4 K. . . 80 K.		—
	3	Czesne od 30 uczniów po 20 K . 600 „	680	—
III.	4	**Rozmaite nieprzewidziane.**	100	—
		Suma dochodów .	14.780	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Średnia szkoła rolnicza

w Czernichowie

Rubr. X. poz 10. wydatków i poz. 9. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Wydatki.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Dyrektor: płaca . . . . 4.800 K. dod. aktywalny . . . 640 „ dod. osobisty . . . 800 „ dod. pięcioletni . . . 500 „	6.740	—
	2	Kapelan i katecheta oraz docent jednego z przedmiotów ogolnie kształcących: płaca . . . . . 3.200 K. dodatek aktywalny . . . 520 „ dodatki pięcioletnie . . . 1.000 „	4.720	—
	3	Ośmiu profesorów: płace po 3.200 . . . . 25.600 K. dod. aktyw. po 520 K. . . 4 160 „ dod. pięcioletnie po 500 K. . 8.500 „	38.260	—
	4	Docenci: *a*) weterynaryi	1.600	—
		b) leśnictwa	800	—
		c) hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200	—
	5	Nauczyciel muzyki i śpiewu	1.000	—
	6	Nauczyciel instruktor do robót praktycznych płaca . . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . . . 240 „ „ pięcioletni . . . 225 „	2.865	—
	7	Trzech prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki: płace po 1.600 K. . . . 4.800 K. dodatki pięcioletnie . . . 400 „ wikt po 720 K. . . . 2.160 „ światło po 20 K. . . . 60 „	7.420	—
		Suma rubryki I.	63.605	—
II.		**Płace urzędników administracyjnych etatowych.**		
	8	Kasyer zarazem rachmistrz: płaca . . . . . 2.400 K. dodatki pięcioletnie po 240 K. . 480 „	2.880	—
	9	Pisarz dyrekcyi zarazem magazynier: płaca	1.200	—
		Suma rubryki II.	4.080	—
		Do przeniesienia .	67.685	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		Z przeniesienia .		67.685	—
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**			
	10	Lekarz zakładowy, płaca . . .	1.000 K.		
		na opał	100 „	1.100	—
	11	Ogrodnik zakładowy, płaca		1.000	—
		Suma rubryki III. .		2.100	—
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**			
	12	Służba wyższa:			
		a) tercyan szkoły, zarazem woźny:			
		płaca z wiktem	900 K.		
		na ubiór	100 „	1.000	—
		b) woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący wfirmeryę i kaplicę zakładową:			
		płaca z wiktem	500 K		
		na ubiór	100 „	600	—
		c) portyer bramy głównej:			
		płaca z wiktem	600 K.		
		na ubiór	100 „	700	—
		d) portyer drugiej bramy zakładowej:			
		płaca	365 K.		
		na ubiór	100 „	465	—
		e) lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym:			
		płaca z wiktem i ubranie . . .		550	—
	13	Służba niższa:			
		a) służący przy laboratoryum chemii:			
		płaca		420	—
		b) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych:			
		płace z wiktem po 420 K.		1.260	—
		c) stróż domowy, płaca		420	—
		d) stróż, zarazem ogrodniczek przy parku,			
		płaca		420	—
	14	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi) .		300	—
		Suma rubryki IV. .		6.135	—
		Do przeniesienia .		75.920	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	75.920	—
V.		**Koszta administracyjne.**		
	15	Zarząd:		
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły .	400	—
		b) potrzeby kancelar. druki, inseraty, portorya itp.	800	—
		c) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych	900	—
		d) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . .	300	—
		e) utrzymanie koni administracyjnych (patrz poz. 5. doch folwarku w Czernichowie) . . .	700	—
		f) zaprzysiężony strażnik obszaru dworskiego .	300	—
	16	Opał w gmachu szkolnym i internacie . . .	3.000	—
	17	Oświetlenie „ „ „ . . .	2.200	—
	18	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	3.500	3.000
	19	Utrzymanie dziedzińców i parku	800	100
	20	Płaca kominiarza	400	—
	21	Wywóz nieczystości, popiołów, mycie podłóg i okien i t. p.	900	200
	22	Ubezpieczenie od ognia budynków i ruchomości .	800	—
	23	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły:		
		a) dla lekarza zakładowego . . 700 K.		
		b) „ pisarza w kancelaryi dyrekcyi . 288 „		
		c) „ trzeciego prefekta . . . 400 „	1.388	—
	24	Sprzęty i ruchomości	400	—
	25	Koszta lustracyi zakładu	400	—
	26	Koszta nabożeństwa	240	—
	27	Aptece za lekarstwa	400	—
		Suma rubryki V. .	17.828	3.300
		Do przeniesienia .	93.748	3.300

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	93.748	3.300
VI.		**Utrzymanie uczniów.**		
	28	Żywność dla 62 uczniów (przez 10 mies. po 590 K. 32 h. rocznie)	36.600	—
	29	Pranie (za ryczałtowem wynagrodzeniem) . .	1.492	200
	30	Służba internatu:		
		a) 4 chłop ów do obsługi uczniów: płaca z wiktem po 420 K.	1.680	—
		b) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki: płaca . . . . . 960 K.		
		mieszkanie, opał i światło . . 240 „	1.200	—
		c) pomocnik palacza i stróż nocny w internacie	420	—
	31	Sprzęty w internacie	360	—
	32	Odzież dla 62 uczniów po 120 K.. . . .	7.440	—
	33	Pościel	300	—
		Suma rubryki VI. .	49.492	200
VII.	34	**Utrzymanie czterech uczniów na koszt funduszu krajowego po 800 K.**	3.200	—
VIII.		**Potrzeby naukowe.**		
	35	Eksperymen a przy wykładach: zwycz. nadzw.		
		a) rolnictwa . . . . 60 K. — K.		
		b) hodowli . . . . 50 „ — „		
		c) zoot mii . . . . 40 „ — „		
		d) weterynaryi . . . 50 „ — „		
		e) botan ki . . . . 60 „ — „		
		f) fizy i . . . . 40 „ — „		
		g) miernictwa . . . 50 „ — „		
		h) chemii ogólnej . . . 100 „ — „		
		i) mleczarstwa . . . 100 „ — „		
		j) rybactwa . . . . 50 „ — „		
		k) administracyi . . . — „ 200 „		
		l) narzędzia ręczne do praktyki gosp. 100 „ — „	700	200
		Do przeniesienia .	700	200
			146.440	3.500

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	146.440	3.500
			700	200
VIII.	36	Zbiory i muzea:		
		a) rolniczy . . . . 200 K.		
		b) hodowlany . . . . . 100 „		
		c) fizyczny . . . . . 200 „		
		d) geograficzny . . . . 50 „		
		e) botaniczny . . . . . 100 „		
		f) zoologiczny . . . . 100 „		
		g) zootomiczny . . . . 50 „		
		h) mechaniczny . . . . 100 „		
		i) mineralogiczny . . . 40 „		
		j) technologiczny . . . . 100 „		
		k) okazów leśnych . . . . 60 „		
		l) okazów weterynaryjnych . . 60 „		
		m) narzędzi rolniczych . . . 200 „		
		n) modeli do budownictwa . . . 50 „		
		o) przyrządów mierniczych . . 100 „		
		p) mleczarski . . . . . 50 „		
		r) ogrodniczy . . . . . 100 „		
		s) melioracyjny . . . . 50 „		
		t) rybacki . . . . . 50 „		
		u) stacya meteorologiczna . . 60 „	1.820	—
	37	Laboratorya:		
		a) chemii ogólnej i gabinet . . . 600 K.		
		b) „ rolniczej . . . 400 „		
		c) „ technologicznej . . . 100 „		
		d) zootomiczne . . . . . 100 „		
		e) roślinno-fizyologiczne . . . 200 „		
		f) rolnicze . . . . . 200 „	1.600	—
	38	Biblioteka:		
		a) przykupno dzieł . . . . 800 K.		
		b) oprawa książek . . . . 200 „		
		c) czasopisma naukowe i polityczne . 600 „	1.600	—
	39	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego	1.500	—
	40	Ogród botaniczny	200	—
	41	Utrzymanie pola doświadczalnego	400	—
	42	Wycieczki naukowe uczniów	1.000	—
		Suma rubryki VIII. .	8.820	200
IX.	43	**Rozmaite nieprzewidziane**	350	—
		Suma wydatków .	155.610	3.700

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	14.000	—
II.		**Opłaty od uczniów.**		
	2	Opłaty na utrzymanie po 800 K.:		
		a) od 58 uczniów płacących	46.400	—
		b) od 4 uczniów przyjętych na koszt funduszu krajowego (patrz poz. 34 wyd.)	3.200	—
	3	Czesne od 62 uczniów po 100 K. . 6.200 K.		
		na uwolnienie 24 uczniów potrąca się 2.000 „	4.200	—
		Suma rubryki II. .	53.800	—
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** . . .	1.000	—
IV.	5	**Zwrot z funduszu folwarku za administracyę** . (patrz poz. 1. wyd. folwarku w Czernichowie)	400	—
V.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—
		Suma dochodów .	69.400	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Folwark w Czernichowie.

Rubr. X. poz. 11. wydatków i poz. 10. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Przyjęto preliminarz bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		A.) Wydatki na folwark.		
I.		**Gospodarstwo.**		
	1	Płace i zasługi:		
		a) Nauczyciel - instruktor za administracyę folwarku . . . . . 400 K.		
		b) służba folwarczna (zasługa i ordynarya) . . . . . 3.200 „	3.600	—
	2	Najem robotnika	2.200	125
	3	Dokupno i zmiana nasienia	600	—
	4	„ nawozów dopełniających	500	—
	5	„ słomy i karmy	1.800	—
	6	Utrzymanie budynków folwarcznych . . .	300	500
	7	Narzędzia, sprzęty, maszyny, kucie koni i t. p. .	750	590
	8	Utrzymanie rowów	200	—
	9	Ubezpieczenie od ognia i gradu	120	—
	10	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smary . .	120	—
	11	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	150	—
		Suma rubryki I .	10.340	1.215
II.		**Las i plantacye wikliny.**		
	12	Służba, roboty i zalesienie	1.800	—
	13	Utrzymanie wikliny i uzupełnienie plantacyi . .	1.500	—
	14	Wynagrodzenie ogrodnika	400	—
		Suma rubryki II. .	3.700	—
III.		**Rozmaite inne.**		
	15	Utrzymanie brzegów Wisły	400	—
	16	Podatki i daniny	960	—
	17	Utrzymanie zaprzysięż. strażnika obszaru dworskiego.	300	—
	18	Rozmaite nieprzewidziane	400	—
		Suma rubryki III. .	2.060	—
		Suma działu A.) .	16.100	1.215

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia	16.100	1.215
IV.		**B) EKWIWALENT I SPŁATA DŁUGU.**		
	19	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie	700	—
	20	Bank krajowy we Lwowie, spłata pożyczki 13.000 K zaciągniętej w r. 1896 na budowę domu dla nauczycieli, 24 i 25 półroczna rata, z 57 lecia:	608	—
		Suma działu B) .	1.308	—
		Suma wszystkich wydatków .	17.408	1.215

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.		**Z gospodarstwa.**		
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	3 200	—
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych	2.800	—
	3	Z wynajętych ról i pastwisk	1 300	—
	4	Za wynajęte konie	700	—
	5	Zwrot z funduszu szkoły za utrzymanie koni (patrz poz. 5c wyd szkoły w Czernichowie)	700	—
		Suma rubryki I.	8.700	—
II.		**Z lasu i wikliny.**		
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego	3.400	—
	7	Z wikliny i trawy	5.800	—
		Suma rubryki II.	9 200	—
III.		**Inne dochody.**		
	8	Z dzierżawy placu targowego, zwanego „Rynek“	40	—
	9	Wydatki nieprzewidziane	100	—
		Suma rubryki III.	140	-
		Suma dochodów	18.040	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Niższa szkoła rolnicza

w Bereźnicy.

Rubr. X poz. 12. wydatków i poz. 11. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca	3.400 K.		
		dodatek aktywalny . . .	500 „	3.700	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca	2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . .	240 „	3.040	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów,			
		płaca		1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca	1.700 K.		
		dodatek aktywalny . . .	140 „		
		dodatki pięcioletnie . . .	320 „	2.160	—
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat. . . .			
		płaca	960 K.		
		wydatki z powodu nabożeństwa .	200 „		
		opłata mszalnego	300 „	1.460	—
		Suma rubryki I. .		11.560	—
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna		240	—
		b) koszta kancelaryjne		200	—
		c) sługa szkolny i stróż nocny . .		600	—
	7	Opał		1.400	
	8	Oświetlenie		400	—
	9	Utrzymanie budynków		1.200	1.100
	10	Sprzęty i ruchomości		400	—
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .		1.000	—
	12	Podatek, ekwiwalent i opłata myta . . .		400	—
		Suma rubryki II. .		5.840	1.100
		Do przeniesienia . .		17.400	1.100

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	17.400	1.100
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	13	Stołowanie . . }		
	14	Odzież, pościel i pranie } dla 45 uczniów po 300 K.	13.500	—
	15	Lekarz i apteka	400	—
	16	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	14.200	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—
	18	Środki naukowe: zwycz. nadzw.		
		a) uzupełnienie środków naukowych 300 K. — K		
		b) biblioteka i czytelnia . . 300 „ — „		
		c) ogród szkolny . . . 300 „ 1.650 „	900	1.650
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—
		Suma rubryki IV. .	1.240	1.650
V.		**Kursa specyalne.**		
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—
	21	„ mleczarstwa	100	—
	22	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	200	—
		Suma rubryki V. .	400	—
VI.	23	**Gospodarstwo.**		
		a) wydatki na gospodarstwo . .	10.000	600
		b) czynsz za dodzierżawienie gruntu . .	1.000	—
		Suma rubryki VI. .	11.000	600
VII.	24	**Rozmaite nieprzewidziane.**	200	—
		Suma wydatków .	44.440	3.350

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .		6.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**		400	—
III.	3	**Zarobek 45 uczniów po 30 K.**		1.350	—
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa:**			
		a) dochód z gospodarstwa . . .	12.500 K.		
		b) „ z ogrodu . . .	300 „	12.800	—
		Suma dochodów .		20.550	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Niższa szkoła rolnicza

w Horodence.

Rubr. X. poz. 13. wydatków i poz. 12. dochodów.

Sprawozdawca Poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca	3 400 K.		
		dodatek aktywalny . . .	300 „	3.700	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca	2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . .	240 „	3.040	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów płaca		1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca	1.700 K.		
		dodatek aktywalny . . .	140 „		
		dodatki pięcioletnie . . .	199 „	2.039	—
	5	Katech. obrz. łać. i grec. katol.		600	—
		Suma rubryki I. .		10.579	—
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna		240	—
		b) koszta kancelaryjne		200	—
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .		600	—
	7	Opał		1.600	—
	8	Oświetlenie		300	—
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz)		1.000	1.600
	10	Sprzęty i ruchomości		300	—
	11	Dowóz wody do zakładu		400	—
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych, .		800	—
	13	Ekwiwalent i podatek		100	—
		Suma rubryki II. .		5.540	1.600
		Do przeniesienia .		16.119	1.600

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	16.119	1.600
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	14	Stołowanie . . . . ⎫ dla 42 uczniów		
	15	Odzież, pościel i pranie . . ⎭ po 300 K.	12.600	—
	16	Lekarz i apteka	400	—
	17	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	13.300	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	
	19	Środki naukowe:		
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	-
		b) biblioteka i czytelnia	250	—
		c) ogród szkolny	300	—
	20	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	40	—
	21	Wycieczki z uczniami	100	—
		Suma rubryki IV. .	1.230	—
V.		**Kursa specyalne.**		
	22	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—
	23	„ mleczarstwa	100	300
	24	„ uprawy i suszenia tytoniu	120	—
	25	„ stelmachstwa	150	—
		Suma rubryki V. .	470	300
VI.	26	**Gospodarstwo.**		
		a) czynsz za dzierżawę pól	420	—
		b) wydatki na gospodarstwo	1.500	750
		Suma rubryki VI.	1.920	750
VII.	27	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków. .	33.239	2.650

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów.**		
		a) od Rady powiatowej w Horodence: 3 stypendya po 200 K. i 1 stypendyum 300 K. . .	900	—
		b) od gminy m. Horodenki 1 stypendyum . .	200	—
		c) opłaty od uczniów	600	—
		Suma rubryki II. .	1.700	—
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego i ogródka tytoniowego**	300	—
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa**	900	—
		Suma dochodów .	8.900	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Niższa szkoła rolnicza

w Jagielnicy.

Rubr. X. poz. 14. wydatków i poz. 13. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:		
		płaca . . . . . 3.400 K.		
		dodatek aktywalny . . . 300 „		
		dodatki pięcioletnie . . . 1.700 „		
		dodatek osobisty . . . 400 „	5.800	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:		
		płaca . . . . . 2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . 240 „		
		dodatek pięcioletni . . . 25 „	3.065	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:		
		płaca . . . . . 1.700 K.		
		dodatek aktywalny . . . 140 „		
		dodatek pięcioletni . . . 160 „	2 000	—
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. katol.	500	—
		Suma rubryki I. .	12.565	—
		Koszta administracyjne.		
II.	6	Zarząd:		
		a) pomoc kancelaryjna	240	—
		b) koszta kancelaryjne	200	—
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	600	—
	7	Opał	1.400	—
	8	Oświetlenie	200	—
	9	Utrzymanie budynków	1.200	—
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—
	11	Ekwiwalent i podatki	50	—
		Suma rubryki II. .	4.290	—
		Do przeniesienia .	16 855	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	16.855	—
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	12	Stołowanie . . . { dla 40 uczniów		
	13	Odzież, poś iel i pranie . { po 300 K.	12.000	—
	14	Lekarz i apteka	400	—
	15	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	12.700	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	200	—
	17	Środki naukowe:		
		a) uzupełnienie środków naukowych . .	300	—
		b) biblioteka i czytelnia	250	—
		c) ogród szkolny	200	—
	18	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	40	—
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—
		Suma rubryki IV. .	1.090	—
V.		**Kursa specyalne.**		
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—
	21	„ uprawy i suszenia tytoniu	200	—
		Suma rubryki V. .	300	—
VI.	22	**Gospodarstwo:**		
		a) wydatki na gospodarstwo	8.000	—
		b) czynsz za dzierżawę gruntów od Skarbu jagielnickiego	1.000	—
		c) czynsz za budynki	500	—
		Suma rubryki VI. .	9.500	—
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków .	40 645	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa.**	6.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	200	—
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 30 K.**	1.200	—
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa**	10.600	—
		Suma dochodów .	18.000	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Niższa szkoła rolnicza

w Kobiernicach.

Rubr. X. poz. 15. wydatków i poz. 14. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:		
		płaca . . . . . 3.400 K.		
		dodatek aktywalny . . . 300 „		
		dodatki pięcioletnie . . . 400 „	4.100	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:		
		płaca . . . . . 2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . 240 „	3.040	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:		
		płaca . . . . . 1.700 K.		
		dodatek aktywalny . . . 140 „		
		dodatki pięcioletnie . . . 203 „	2.043	—
	5	Katecheta obrz. łac. płaca . . . 500 K.		
		wydatki z powodu nabożeństwa . 200 „	700	—
		Suma rubryki I. .	11.083	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	6	Zarząd:		
		a) pomoc kancelaryjna	240	—
		b) koszta kancelaryjne	200	—
		c) sługa szkolny i stróż nocny	60	
	7	Opał	1.400	—
	8	Oświetlenie	350	—
	9	Utrzymanie budynków	1.000	1.500
	10	Sprzęty i ruchomości	300	250
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	1.000	—
		Suma rubryki II. .	5.090	1.750
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	12	Stołowanie . . . } dla 40 uczniów		
	13	Odzież, pościel i pranie . } po 300 K.	12.000	
	14	Lekarz i apteka	400	—
	15	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	12.700	—
		Do przeniesienia .	28.873	1.750

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia	28.873	1.750
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów	240	—
	17	Środki naukowe:		
		a) uzupełnienie środków naukowych	300	—
		b) biblioteka i czytelnia	250	—
		c) ogród szkolny	250	—
	18	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—
		Suma rubryki IV.	1.140	—
V.		**Kursa specyalne.**		
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	800
	20	„ mleczarstwa	100	—
	21	„ stelmachstwa	200	—
		Suma rubryki V.	400	800
VI.	22	**Gospodarstwo.**		
		a) wydatki na gospodarstwo	8.200	520
		b) czynsz dzierżawny za folwark	2.000	—
		c) „ za mieszkanie dla służby	120	—
		Suma rubryki VI.	10.320	520
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków	40.933	3.070

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**		
		a) Rada powiatowa w Białej	900	—
		b) Stypendyum Rady pow. w Chrzanowie . .	300	—
		c) „ „ „ w Krakowie . .	300	—
		d) Opłaty od uczniów	300	—
		Suma rubryki II. .	1.800	—
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 30 K.**	1.200	—
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa:**		
		a) dochód z gospodarstwa	9.600	—
		b) „ z ogrodu szkolnego	250	—
		Suma rubryki IV. .	9.850	—
		Suma dochodów .	18.850	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Niższa szkoła rolnicza

w Suchodole.

Rubr. X. poz. 16 wydatków i poz. 15. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Wydatki.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:		
		płaca . . . . . 3.400 K.		
		dodatek aktywalny . . . 300 „		
		dodatek pięcioletni . . . 400 „	4.100	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:		
		płaca . . . . . 2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . 240 „	3.040	—
	3	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca . . . . 1.600 K.		
		dodatek aktywalny . . . 160 „	1.760	—
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca 1.700 „		
		dodatek aktywalny . . . 140 „	1.840	—
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	900	—
		Suma rubryki I. .	12.840	—
II		**Koszta administracyjne.**		
	7	Zarząd:		
		a) pomoc kancelaryjna	240	—
		b) koszta kancelaryjne	200	—
		c) sługa szkolny i stróż nocny	600	—
	8	Opał	1.400	—
	9	Oświetlenie	400	—
	10	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz)	1.000	1.600
	11	Sprzęty i ruchomości	400	—
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych . .	800	—
		Suma rubryki II. .	5.040	1.600
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	13	Stołowanie . . . . . dla 45 uczniów		
	14	Odzież, pościel i pranie . . po 300 K.	13.500	—
	15	Lekarz i apteka	400	—
	16	Uczeń - praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	14.200	—
		Do przeniesienia .	32.080	1.600

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	32.080	1.600
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	17	Przybory do nauki i pisania	240	—
	18	Środki naukowe:		
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	—
		b) biblioteka i czytelnia	250	—
		c) ogród szkolny	300	—
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—
		Suma rubryki IV. .	1.190	—
V.		**Kursa specyalne.**		
	20	Kurs mleczarstwa	100	—
	21	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—
	22	„ wyprawy lnu i konopi	100	500
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	150	—
		Suma rubryki V.	450	500
VI.	24	**Wydatki na gospodarstwo:**		
		a) wydatki na gospodarstwo	9.800	—
		b) czynsz za grunta dzierżawione od gminy m. Krosna	1.000	700
		Suma rubryki VI. .	10.800	700
VII.	25	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków .	44.720	2.800

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	600	—
III.	3	**Zarobek 45 uczniów po 30 K**	1.350	—
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa**	12.750	—
		Suma dochodów .	20.700	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Niższa szkoła rolnicza

w Miłocinie.

Rubr X. poz 17 wydatków i poz. 16 dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Przyjęto preliminarz bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Wydatki.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:		
		płaca . . . . . 3.400 K.		
		dodatek aktywalny . . . . 300 „		
		2 dodatki pięcioletnie . . . 800 „	4.500	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:		
		płaca . . . . . 2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . . 240 „	3.040	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:		
		płaca . . . . . 1.700 K.		
		dodatek aktywalny . . . . 140 „	1.840	—
	5	Katecheta	400	—
		Suma rubryki I. .	10.980	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	6	Zarząd:		
		a) pomoc kancelaryjna	240	—
		b) koszta kancelaryjne, ...	200	—
		c) sługa szkolny i stróż nocny	600	—
	7	Opał	1.500	—
	8	Oświetlenie	450	—
	9	Utrzymanie budynków	1.600	1.400
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	1.000	—
	12	Podatek, myto i inne prestacye publiczne . .	300	—
		Suma rubryki II. .	6.290	1.400
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	13	Stołowanie . .)		
	14	Odzież, pościel i pranie) dla 50 uczniów po 300 K.	15.000	—
	15	Lekarz i apteka	500	—
	16	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	15.800	—
		Do przeniesienia .	33.070	1.400

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	33.070	1.400
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	17	Przybory do nauki i pisania dl. uczniów . .	300	—
	18	Środki naukowe:		
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	1.200
		b) biblioteka i czytelnia	300	—
		c) ogród szkolny	600	—
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—
		Suma rubryki IV. .	1.600	1.200
V.		**Kursa specyalne.**		
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—
	21	„ mleczarstwa	100	—
	22	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	300	—
		Suma rubryki V. .	500	—
VI.		**Wydatki na gospodarstwo.**		
	23	Dokupno nasienia	1.200	—
	24	„ nawozow	800	—
	25	„ karmy	4.000	—
	26	Wynagrodzenie służby i najem robotników . .	2.000	—
	27	Utrzymanie dróg i rowów	500	—
	28	Uzupełnienie i naprawa statków gospodarskich, ubezpieczenie ziemiopłodów, kucie koni itd. . .	600	1.100
	29	Leczenie czeladzi i dobytku	150	—
	30	Uzupełnienie obory szkolnej i urządzenie gnojarni .	—	7.100
		Suma rubryki VI. .	9.250	8.200
VII.		**Spłata długu.**		
	31	Fundacyi Dra Jana Towarnickiego, 3-cia rata z 50-lecia na spłatę 200.000 K jako ceny kupna Miłocina	4.000	—
VIII.	32	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków .	48.620	10.800

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	5.000	15.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.200	—
III.	3	**Zarobek 50 uczniów po 30 K**	1.500	—
IV.		**Dochody z gospodarstwa:**		
	4	Ze sprzedaży ziemiopłodów	2.500	—
	5	Dochód z krowiarni i chlewni	3.500	—
	6	„ z ogrodu szkolnego	300	—
		Suma rubryki IV. .	6.300	—
		Suma dochodów .	14 000	15.000

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

SZKOŁA MLECZARSKA

w Rzeszowie.

Rubr. X. poz. 20 wydatków i poz. 17. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Wydatki		
		A). Szkoła		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:		
		płaca . . . . 3.400 K.		
		dodatek aktywalny . . . 300 „	3.700	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:		
		płaca . . . . . 2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . 240 „		
		na mieszkanie . . . . 600 „	3.640	—
	3	Serkarz, płaca	2.000	—
	4	Docent do nauki o kotłach parowych . . .	200	—
	5	Katecheta	200	—
		Suma rubryki I. .	9.740	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	6	Zarząd:		
		a) koszta kancelaryjne	200	—
		b) sługa szkolny	600	—
	7	Utrzymanie budynków, ogrodu i podwórza, ubezpieczenie robotników, kominiarz . . .	800	3.600
	8	Sprzęty i ruchomości	250	—
	9	Opał	800	—
	10	Oświetlenie	250	—
		Suma rubryki II. .	2.900	3.600
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	11	Stołowanie 12 uczniów po 360 K. . . .	4.320	—
	12	Pościel i pranie	200	300
	13	Lekarz i apteka	150	—
		Suma rubryki III. .	4.670	300
		Do przeniesienia .	17.310	3.900

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	17.310	3.900
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	14	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	150	—
	15	Środki naukowe:		
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	250	1.300
		b) chemikalia	300	—
		c) biblioteka i czytelnia	250	—
	16	Ćwiczenia w ślusarstwie, montowaniu maszyn i stolarstwie	300	250
	17	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—
		Suma rubryki IV. .	1.450	1.550
V.	18	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków szkoły A) .	18.960	5.450
VI.		**B.) Mleczarnia i serownia**		
	19	Zakupno mleka (730.000 l. po 12 h). . . .	87.600	—
	20	Wynagrodzenie maszynisty	720	—
	21	Naprawa i uzupełnienie maszyn	500	—
	22	Opał i oświetlenie mleczarni i serowni . .	2.000	—
	23	Dowóz mleka	800	—
	24	Lód	300	—
	25	Portorya	700	—
	26	Rozmaite inne	500	—
		Suma wydatków mleczarni i serowni B).	93.120	—
		Suma wszystkich wydatków .	112.080	5.450

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
		A) Szkoła.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	5.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	400	—
		Suma dochodów szkoły A.)	5.400	—
III.		**B) Mleczarnia i serownia.**		
	3	Ze sprzedaży mleka i śmietany	12.000	—
	4	„ „ masła (20.000 kg. po 2·55 K) .	51.000	—
	5	„ „ serów	13.500	—
	6	„ „ twarogu (44.000 kg. po 26 h.) . .	11.650	—
	7	„ „ produktów ubocznych (mleka odtłuszczonego, maślanki i serwatki) . .	6.070	—
		Suma dochodów mleczarni i serowni B). .	94.220	—
		Suma wszystkich dochodów	99.620	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Szkoła ogrodnicza

w Tarnowie.

Rubr. X. poz. 21 wydatków i poz. 18. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik, płaca	3.400 K.		
		dodatek aktywalny	300 „		
		dodatki pięcioletnie	1.400 „	5.100	—
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy, płaca	2 800 K.		
		dodatek aktywalny	240 „		
		dodatki pięcioletnie	600 „		
		ryczałt na mieszkanie	400 „	4.040	—
	3	Nauczyciel pomocniczy ciernictwa i rysunków		480	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca	1.700 K.		
		dodatek aktywalny	140 „		
		dodatki pięcioletnie	387 „		
		ryczałt na mieszkanie	360 „	2.587	—
	5	Instruktor, płaca	1.200 K.		
		dodatek na mieszkanie	440 „	1.640	—
	6	Katecheta, płaca	300 K.		
		wydatki z powodu nabożeństwa	100 „	400	—
		Suma rubryki I.		14.247	—
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna		240	—
		b) koszta kancelaryjne		250	—
		c) sługa szkolny		720	—
		d) stróż nocny		720	—
	8	Opał ubikacyj szkolnych		1.000	—
	9	Oświetlenie		300	—
	10	Utrzymanie budynków		400	650
	11	Sprzęty i ruchomości		200	500
		Suma rubryki II.		3.830	1.150
		Do przeniesienia		18.077	1.150

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	18.077	1.150
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	12	Stołowanie . . . . } dla 30 uczniów po		
	13	Odzież, pościel i pranie . . } 330 K.	9.900	—
	14	Lekarz i apteka	400	—
	15	Uczeń praktykant	720	—
		Suma rubryki III. .	11.020	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	16	Przybory do nauki	300	—
	17	Zbiory środków do demonstracyi	200	—
	18	Biblioteka i czytelnia	200	150
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—
	20	Ogród i sad szkolny:		
		a) czynsz dzierżawny za 7 morgów . .	210	—
		b) utrzymanie ogrodów	2.000	—
		c) rozprowadzenie wody	200	900
		d) utrzymanie praktykantów	1.500	—
		Suma rubryki IV. .	4.810	1.050
V.		**Rozmaite nieprzewidziane.**		
	21	Koszta urządzenia 7 morgów gruntu . . .	—	3.600
	22	Budowa szopy, wozowni i domku dla stróża . .	—	9.000
	23	Rozmaite nieprzewidziane	60	—
		Suma rubryki V. .	60	12.600
		Suma wydatków .	33.967	14.800

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Dochody.		
I.	1	**Subwencye.**		
		a) z c. k. Skarbu Państwa	6.000	
		b) od gminy miasta Tarnowa	500	
		c) od Rady powiatowej w Tarnowie . . .	600	
		Suma rubryki I. .	7.100	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	660	—
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego**	3.200	—
IV.	4	**Rozmaite nieprzewidziane**	60	—
		Suma dochodów .	11.020	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Zakład sadowniczy

w Zaleszczykach.

Rubr. X. poz. 22. wydatków i poz. 19. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca	3.000 K		
		dodatek aktywalny . . .	300 „		
		dodatek pięcioletni . . .	400 „	3.700	—
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy:			
		płaca	2.400 K		
		dodatek aktywalny . . .	240 „		
		dodatek pięcioletni . . .	100 „	2.740	—
		Suma rubryki I. .		6.440	—
II.		**Koszta administracyjne.**			
	3	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna		240	—
		b) koszta kancelaryjne		250	—
		c) stróż przy bramie zakładu		480	—
		d) stróż w gmachu szkolnym		360	—
		e) furman		528	—
	4	Opał		900	—
	5	Oświetlenie		250	—
	6	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominarz)		500	—
	7	Za wodę z wodociągu miejskiego		1.200	—
	8	Sprzęty i ruchomości		150	—
	9	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .		800	—
	10	Podatki		40	—
		Suma rubryki II. .		5.698	—
III.		**Potrzeby zakładu.**			
	11	Praktykant		1.200	—
	12	Ogrodnik, płaca	720 K.		
		na mieszkanie	120 „	840	—
		Do przeniesienia . {		2.040	—
				12.138	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	12.138 2.040	— —
	13	Wynagrodzenie za robotę uczniów i robotników .	5 500	—
	14	Materyały i wydatki na ogród	800	—
	15	Nawozy	900	
	16	Nasiona, krzewy, drzewka itd.	700	500
	17	Narzędzia ogrodnicze i środki naukowe . . .	400	—
	18	Koszta opakowania (patrz poz. 3 doch.) . . .	700	—
	19	Fabrykacya przeróbek owocowych	2.000	2.000
	20	Urządzenie ogrodu na wydzierżawionem pastwisku	—	4.000
	21	Budowa wodociągu	—	1.000
		Suma rubryki III. .	13.040	7.500
IV.		**Rozmaite.**		
	22	Koszta objazdów	800	—
	23	Przeniesienie drogi gminnej.	—	2.600
	24	Dobudowa i adaptacya budynku dla przeróbek owocowych	—	24.200
	25	Wydatki nieprzewidziane	200	—
		Suma rubryki IV. .	1.000	26.800
		Suma wydatków .	26.178	34.300

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	5.000	—
II.	2	**Dochód z ogrodu szkolnego**	8.000	—
III.	3	**Zwrot kosztów opakowania** (patrz poz. 18 wyd.) .	700	—
IV.	4	**Z przeróbek owocowych**	1.500	—
		Suma dochodów .	15.200	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Rubryka X.

Rolnictwo.

Dział B) (poz. 38—57 wyd. i poz. 20 i 22 doch.)
Dział C) (poz. 58—75 wyd. i poz. 26—29 i 32 doch.).

Sprawozdawca poseł Krzeczunowicz.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dział B) Wydatki na ogólne cele rolnictwa.

		zwyczajne: Korony	nadzwyczajne: Korony
Poz. 38	Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferencye nauczycieli niższych szkół rolniczych (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	6.000	—
„ *39*	Na rozmaite zasiłki, mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego tudzież wiedzy rolniczej, do dyspozycyi Wydziału krajowego	12.000	—
„ *40*	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	16.000	—
	Do przeniesienia . .	34.000	—

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
		Korony	
	Z przeniesienia . .	34.000	
Poz. 41	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie . .	12.000	—
„ *42*	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na zasilenie działalności towarzystw okręgowych	10.000	—
„ *43*	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie na zasilenie działalności oddziałów . .	14.000	—
„ *44*	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu, na utrzymanie i koszta podróży referenta dle spraw rolniczych	5.000	—
„ *45*	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, na utrzymanie i koszta podróży instruktora rolnictwa i referenta dla spraw rolniczych .	5.000	—
„ *46*	Na subwencyonowanie konkursów i wystaw maszyn rolniczych, urządzanych przez krajowe Towarzystwa rolnicze . . .	2.500	—
„ *47*	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na utrzymanie biura rachunkowego dla rolników .	1.000	—
„ *48*	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie, na utrzymanie biura handlowego	2.000	—
„ *49*	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu dla syndykatu towarzystw rolniczych w Krakowie	1.000	—
„ *50*	Obydwu Towarzystwom rolniczym, na premie dla sług	1.000	—
„ *51*	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na doświadczenia polowe	2.000	—
„ *52*	Dla Kółek rolniczych:		
	a) na koszta zakładania i lustracyę tychże .	15.000	—
	b) na koszta administracyjne	4.000	—
	c) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich	8.000	—
	d) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych	4.000	—
	e) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych, pod kierunkiem i kontrolą Zarządu . . .	12.000	—
	f) na utrzymanie i koszta podróży jednego inspektora rolnictwa	5.000	—
	Do przeniesienia . .	137.500	—

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
		Korony	
	Z przeniesienia . .	137.500	—
Poz. 52	*g*) na lustratora rolniczego	4.000	—
	h) na instruktorów dla zarządów powiatowych	6.000	—
	i) na tworzenie nowych zarządów powiatowych	3.000	—
	k) na specyalne kursa i utrzymanie instruktora organizacyjnego	5.000	—
„ *53*	Na wydawnictwa czasopism:		
	a) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“ .	3.000	—
	b) Na wydawnictwo „Rolnika“ . . .	4.000	—
	c) Na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“	3.000	—
	d) Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo czasopisma „Sylwan“ . .	600	—
	e) Na wydawnictwo innych czasopism, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	3.500	—
„ *54*	Na utrzymanie krajowego składu publicznego w Krakowie (*wedle osobnego sprawozdawia*)	39.511	7.700
„ *55*	Umorzenie pożyczki 800.000 K, zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, na założenie składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:		
	a) 39. i 40. rata kapitału . . 41.730·72 K		
	b) 4½% odsetki z góry . . 11.253·28 „	52.984	—
„ *56*	Na zalesienia ochronne w myśl ustawy z dnia 15. czerwca 1904 (Dz. u. kraj. Nr. 94) .	5.000	—
„ *57*	Austryacki centraluy Komitet dla ochrony interesów rolniczych i lasowych, przy zawieraniu układów handlowych . . .	—	1.000
	Suma działu B . .	267.095	8.700
	Ogółem . .	275.795 K	

C) Wydatki na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego.

Poz. 58	Na podniesienie hodowli bydła, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902, z dnia 14. i 22. listopada 1905:		
	a) dwunasta i trzynasta półroczna rata z 10-lecia od 1. lipca 1902	100.000	—
	Do przeniesienia . .	100.000	—

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
		Korony	
	Z przeniesienia . .	100.000	—
Poz. 58	*b*) na koszta komisyj licencyonujących, po myśli §. 4. ustawy z dnia 10. lipca 1902 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. X. poz. 26 dochodów) . . .	25.000	—
	c) na wystawy targowe bydła rozpłodowego:		
	α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	2.500	—
	β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	1.500	—
	d) na kontrolę mleczności:		
	α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjsk.	4.000	—
	β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	2.500	—
	e) na ogólne cele hodowlane, a mianowicie na wzmożenie hodowli bydła mięsnego .	—	
	f) na tworzenie obór zarodowych gminnych .	30.000	—
„	*59.* Na zwiększanie stałego funduszu hodowlanego o 50.000 K. do kwoty 150.000 K (II. rata z pięciolecia)	10.000	—
„	*60.* Na rozszerzenie targowicy miejskiej dla bydła wywozowego w Krakowie (III. rata z dziesięciolecia), w myśl uchwały Sejmu z dnia 21. listopada 1905.	20.000	—
„	*61.* Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie gospodarskiem lwowskiem, płaca . . . 3.000 K. ryczałt na koszta podróży . 1.000 „	4.000	—
„	*62.* Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie rolniczem krakowskiem (pod warunkiem, ażeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego.	4.000	—
„	*63.* Na akcyę tępienia gruźlicy u bydła 5.000 K. i subwencya rządowa . 5.000 „	10.000	—
„	*64.* Towarz. hodowców czerwonego bydła . .	4.000	—
„	*65.* Na podniesienie chowu koni roboczych i włościańskich	25.000	
	Do przeniesienia .	242.500	

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
		korony	
	Z przeniesienia .	242.500	
Poz. 66.	Na kursa kucia koni, obydwom Towarzystwom krajowym po 1.000 K.	2.000	—
„ 67.	Na podniesienie chowu owiec i kóz dla galic. Towarzystwa gospodarskiego	1.000	—
„ 68.	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu na chów kóz	1.000	—
„ 69.	Na podniesienie chowu świń, obydwom Towarzystwom gospodarczem	35.000	—
„ 70.	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:		
	a) krajowy instruktor mleczarstwa, płaca .	4.000	—
	b) instruktor-adjunkt, płaca . 2.000 K. i za lustracye Spółek mleczar- 1.000 „	3.000	—
	c) pomocnik instruktora, płaca . . .	1.440	—
	d) ryczałt na koszta podróży służbowych instruktorów mleczarstwa	4.500	—
	e) stypendya mleczarskie i serkarskie . .	2.000	—
	f) na potrzeby biura mleczarskiego . .	1.000	—
	g) subwencya dla galicyjskiego Towarzystwa rzystwa mleczarskiego w Krakowie:		
	α) na utrzymanie biura handlowego . .	1.000	—
	β) na utrzymanie sekretarza, zarazem fachowego konsulenta Towarzystwa mleczarskiego	1.200	—
„ 71.	Na podniesienie chowu drobiu, ryczałt do dyspozycyi Wydziału kraj. (III. rata z trzechlecia, w myśl uchwały Wys. Sejmu z 11. listopada 1904 i 7 marca 1907). . .	6.000	5.000
„ 72.	Na założenie kurnika zarodowego Towarzystwa chowu drobiu we Lwowie (II-ga. rata z 15.000 K.	—	—
„ 73.	Na zakład chowu drobiu w Jarosławiu (I. rata z dwulecia)	—	5.000
„ 74.	Zakład produkcyi narybku w Oparach, V. rata z pięciolecia	2.450	—
„ 75.	Towarzystwo rybackie w Krakowie . . .	800	—
	Suma działu C. . .	308.890	10.000
	Ogółem . . .	318.890 K.	

Dochody.

		zwyczajne: Korony	nadzwyczajne: Korony
Poz. 20	Skład publiczny w Krakowie (*wedle osobnego sprawozdania*)	38.800	—
„ *22*	Dochód z kart myśliwskich	27.000	—
	ze względu na wynikłość z roku 1906. (Przecięcie z lat trzech 1904, 1905 i 1906 byłoby: 28602+28726+26776:3=28035)		—
„ *26*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na koszta licencyonowania buhajów	12.500	—
„ *27*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na 2 instruktorów hodowli bydła	4.000	—
„ *28*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie instruktora mleczarstwa . . .	2.000	—
„ *29*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa .	1.200	—
„ *32*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na akcyę tępienia gruźlicy u bydła . . .	5.000	—
	Suma dochodów . .	90.500	—

We Lwowie, dnia 15. października 1908.

Przewodniczący
K. Badeni.

Sprawozdawca
Krzeczunowicz.

Krajowy Skład publiczny w Krakowie.

Do Rubr. X. poz. 54. wyd. i 20. doch.

Sprawozdawca poseł Krzeczunowicz.

				zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		WYDATKI.			
		I. Koszta zarządu i służby.			
Poz.	*1.*	Dyrektor		3.000	—
„	*2.*	Likwidator: płaca	2.800 K.		
		dodatek aktywalny . .	960 „	3.760	—
„	*3.*	Buchalter		1.360	—
„	*4.*	Magazynier		2.000	—
„	*5.*	Dyurna		2.240	—
„	*6.*	Woźny		990	—
„	*8*	Odźwierny		580	—
„	*8.*	Stróż		600	—
		Suma rubryki I. .		14.530	
		Do przeniesienia .		14.530	K. —

		zwyczajne	nadzwyczajne
		Korony	
	Z przeniesienia .	14.530	
Poz. 9.	**II. Koszta administracyi.**		
	Podatki:		
	a) zarobkowy i wodociągowy . . .	900	—
	b) gruntowy i czynszowy	1.720	—
	c) należytość ekwiwalentowa . . .	1.281	—
„ 10.	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:		
	a) budynków administracyjnych . . .	125	—
	b) magazynów zbożowych	1.700	7.700
„ 11.	Zabezpieczenie:		
	a) budynków od ognia	420	—
	b) robotników od wypadków i w kasie chorych	400	—
„ 12.	Potrzeby kancelaryjne:		
	a) ogłoszenia i dzienniki	35	—
	b) księgi i druki	500	—
	c) telefon	200	—
	d) rozmaite kancelaryjne	230	—
„ 13.	Opał i światło	700	—
„ 14.	Opłata drogi dojazdowej	300	—
„ 15.	Remuneracye	1.700	—
	Suma rubryki II. .	10.211	7.700
	III. Ekpozytura cłowa.		
„ 16.	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa	600	—
	IV. Koszta manipulacyi zbożowej.		
„ 17.	Robocizna	11.000	—
„ 18.	Szpagat	500	—
„ 19.	Asekuracya	750	—
„ 20.	Stemple i porta.	740	—
„ 21.	Rozmaite	180	—
	Suma rubryki IV. .	13.170	—
„ 22.	**V. Odsetki od dotacyi**	1.000	—
	Suma wydatków .	39.511	7.700
	Ogółem . . .	**47.211 K**	

			zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
Poz.	*1.*	**I. Składowe od zboża i towarów** . . .	16.000	—
		II. Manipulacya przy zbożu, względnie towarach.		
„	*2.*	Dostawa wagonów	1.400	—
„	*3.*	Ekspedycya	500	—
„	*4.*	Wyładowanie	4.500	—
„	*5.*	Załadowanie	4.000	—
„	*6.*	Asekuracya	1.500	—
„	*7.*	Stemple	1.400	—
„	*8.*	Odsetki	1.300	—
„	*9.*	Rozmaite:		
		a) czyszczenie i wietrzenie	5.500	—
		b) załatwianie formalności cłowych . . .	1.000	—
		c) wypożyczanie worów	600	—
		d) szpagat	600	—
		e) zawiadomienia odbiorcze	500	—
		Suma rubryki II. .	22.800	—
		Suma dochodów .	38.800	—
		W porównaniu z wydatkami .	47.211	—
		Okazuje się niedobór .	8.411	—

We Lwowie dnia 15. października.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Krzeczunowicz.

Rubryka X. wydatków.

(poz. 76—84 wydatków i poz. 30 dochodów.)

Rolnictwo.

Sprawozdawca poseł Stefczyk.

IV. Wydatki na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego.

Wysoki Sejm raczy uchwalić zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego.

Wydatki.

D) Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 76.	Towarzystwo dla podniesienia uprawy tytoniu, III. rata z 6-lecia od roku 1906 (uchwała Sejmu z 4 listopada 1904)	6.000 K.		
	i subwencya rządowa (jak poz. 30 dochodów)	2.000 „	8.000 K.	— K.
„ *77.*	Na popieranie celów Zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie		600 „	„
„ *78.*	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie . .		2.000 „	— „
„ *79.*	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie, na zakład sadowniczy „Glinka“		2.000 „	— „
	Do przeniesienia .		12.600 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia .	12.600 K.	— K.
Poz. 80.	Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie . .	1.000 „	— „
„ *81.*	Subwencye na cele sadownictwa:		
	a) Torzystwu rolniczemu w Jaśle na utrzymanie instruktora sadownictwa . . .	1 000 „	— „
	b) Wydziałowi powiatowemu w Limanowej, na utrzymanie instruktora sadownictwa . .	1.500 „	— „
	c) na utrzymanie instruktorów sadownictwa w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.000 „	— „
	d) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Olesku.	1 000 „	— „
	e) na utrzymanie szkółki drzew owocowych Towarzystwa „Selski Hospodar" w Olesku . (W załatwieniu petycyi Towarz. Ls. 1018/08)	— „	1 000 „
	f) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.400 „	— „
„ *82.*	Zasiłek dla zakładu sadowniczego pp. Niemczewskich w Okopach . . . . . (W załatwieniu petycyi Ls. 2270|08).	— „	1.000 „
„ *83.*	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych	— „	2.000 „
„ *84.*	Na produkcyę nasion traw na łąki torfowe w Moszczanach pow. Jarosław (ostatnia rata) .	1.000 „	— „
	Suma wydatków działu D .	22.500 K.	4.000 K.
	Ogółem .	26.500 K.	

Dochody.

Poz. 30.	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na podniesienie uprawy tytoniu	2.000 K.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stefczyk.

Rubryka X.

Rolnictwo.

Dział E. Na koszta komisyi agrarnych (poz. 85 wydatków).

Sprawozdawca poseł Hupka.

Poz. 85. **E) Na koszta komisyi agrarnych.**

A) Personal techniczny:

(wedle nowego etatu w myśl uchwały Sejmu z dnia 5. marca 1907):

a) 2 inżynierów komasacyjnych, płace po 2.800 K.	5.600 K.	
dodatki aktywalne po 800 K.	1.600 „	7.200 K.
b) 2 adjunktów komasacyjnych, płace po 2.200 K.	4.400 K.	
dodatki aktywalne po 640 K.	1.280 „	5.680 „
c) 6 asystentów komasacyjnych, płace po 1.600 K.	9.600 K.	
dodatki aktywalne po 480 K.	2.880 „	12.480 „
d) 2 pomocników technicznych, płaca miesięczna po 140 K.		3.360 „
e) ryczałt dla 5 dyetaryuszy, mianowicie 3 z płacą 3 K. dziennie	3.285 K.	
2 z płacą po 4 K. dziennie	2.720 „	6.005 „
Do przeniesienia .		34.725 K.

	Z przeniesienia .	34.725 K
f)	dodatek osobisty dla asystenta komasac. Stanisława Niesiołowskiego	80 „
g)	ryczałty kancelaryjne dla inspektora (36 K.) dla 9 techników pod *a*) *b*) i *c*) po 30 K. (270 K.), dla 2 techników pod *d*) po 18 K. (36 K.) .	342 „
h)	na wsparcia, zapomogi i remuneracye, do dyspozycyi Wydziału krajowego	1.000 „
i)	na prenumeratę czasopism fachowych i na zakupno dzieł technicznych.	120 „
	Razem .	36.267 K.

B) *Fundusz podręczny*:

α)	Dla c. k. komisarza agrar.	39.630 „
β)	Koszta komisyjne personalu technicznego .	16.000 „
	Suma działu E. .	91.897 K.

więcej o 13.097 K. niż w r. 1907.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Hupka.

Rubryka X. Rolnictwo.

Dział F. Organizacya Spółek kredytowych wśród ludności rolniczej poz. 86. i 87. wydatków i poz. 23. dochodów.

Sprawozdawca **p. Żardecki.**

Na organizacyę Spółek kredytowych wśród ludności rolniczej preliminuje Wydział krajowy na rok 1908 wydatek w kwocie . . 166.949 K
na rok 1907 uchwalono . . . . . 145.650 „
preliminuje więcej o . . . . . 21.299 K

W sprawozdaniu osobnem podaje Wydział krajowy szczegóły dotyczące zwiększenia preliminowanych wydatków. Wydatki większe uzasadnione są koniecznem podwyższeniem płac i dodatków funkcyonaryuszom biura Patronatu i uposażeniem nowych posad.

Zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego

Wysoki Sejm raczy uchwalić

następujący preliminarz:

Wydatki.

F. Na organizacyę Spółek kredytowych wśród ludności rolniczej.

	zwyczajne korony	nadzwyczajne korony
Poz. 86. Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla Spółek oszczędności i pożyczek do wysokości 2,000.000 Kor., X. rata z pięćdziesięciolecia od roku 1899 (w myśl uchwały sejmowej z dnia 16 września 1899)	40.000	—
Do przeniesienia	40.000	—

			zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
Z przeniesienia			40.000	—
Poz. 87. Na koszta zakładania Spółek oszczędności i pożyczek utrzymania biura patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek:				
a) utrzymanie biura:				
1. Dyrektor, płaca	6.400 K			
dodatek aktywalny . . .	1.472 „			
dodatek osobisty . . .	800 „	8.672 K		
2. Zastępca dyrektora, płaca .	4.800 K			
dodatek aktywalny . . .	1.288 „	6.088 „		
3. Sekretarz, płaca . . .	2.800 K			
dodatek aktywalny . . .	960 „	3.760 „		
4. Czterech lustratorów, płaca po 2.800 K	11.200 K			
dodatek aktywalny po 960 K .	3.840 „	15.040 „		
5. Czterech lustratorów, płaca po 2.200 K	8.800 „			
dodatek aktywalny po 768 K .	3.072 „	11.872 „		
6. Buchalter dla „zbiorowego rachunku“		2.400 „		
7. Wynagrodzenie dzienne dla magazyniera i pisarza		2.800 „		
8. Dyurna: cztery po 2 K 70 gr. dziennie	3.953 K			
dwa po 2 K dziennie . .	1.464 „	5.417 „		
9. służący całodzienny . .	700 K			
„ półdzienny . . .	350 „	1.050 „		
razem		57.099 K		
b) na podróże lustracyjne i organizacyjne .		35.650 „		
c) sprzęty i przybory kancelaryjne .	2.000 K			
oraz portorya	1.200 „	3.200 „		
d) wydawnictwa i różne przedmioty dla Spółek:				
α) czasopisma, roczniki, broszury i t. p.	4.000 „			
β) książki rachunkowe, formularze kasy i t. p.	30.000 „	34.000 „		
e) praktyczne kursy naukowe. . . .		4.000 „		
f) zasiłki:				
α) dla 70 nowych Spółek po 400 K	28.000 K			
β) dla spółek mleczarskich i innych rolniczych	5 000 „	33.000 „		
Razem			166.949	—
Suma działu F			206.949	—

Dochody.

	zwyczajne	nadzwyczajne
	korony	
Poz. 23. Dochody Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek:		
a) ze sprzedaży wydawnictw i innych przedmiotów .	33.000	—
b) subwencya rządowa na cele spółek oszczędności i pożyczek	20.000	—
c) zwrot od funduszu pożyczkowego na prowadzenie zbiorowych rachunków (pobory praktykanta rachunkowego i dyetaryusza)	7.316	—
d) część zysków „Zbiorowego rachunku bieżącego“ .	4.000	—
Razem . . .	64.316	—

Przewodniczący
K. Badeni.

Sprawozdawca
Żardecki.

Budżet krajowy na r. 1908.

Rubryka X. wydatków.

Rolnictwo.

Grupa G.) poz. 88 i 89. wydatków.

Sprawozdawca poseł Stefczyk.

G) Włości rentowe.

Zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zwyczajne:

Poz. 88. *a*) Koszta komisyi:

1. Dyety i koszta podróży członków komisyi	2.000 K	
2. Ryczałt dla c. k. komisarza rządowego	1.000 „	3.000 K

b) Utrzymanie biura:

1. Kierownik biura płaca 6 400 K dod. aktyw. . . 1.472 „	7.872 „	
2. Referent rolniczy wynagrodzenie	5.000 „	
3. Referent hipot. ryczałt . .	3.600 „	
4. Pisarz, wynagrodzenie . .	1.000 „	
5. Ryczałt na czasowo potrzebną pomoc kanc.	400 „	
Do przeniesienia . .	17.872 K	3.000 K

		Zwyczajne:
Z przeniesienia . . .	17.872 K	3.000 K
6. Służący, zasługa . . .	600 „	
7. Sprzęty i przybory kancelaryjne .	1.000 „	
8. Druki	1.000 „	
9. Portorya	500 „	20.972 „
c) Dyety i koszta podróży		10.000 „ 33.972 K

Poz. 89. Dotacya funduszu na oprocentowanie listów zastawnych, III. rata z 10-lecia, w myśl uchwały Sejmu z dnia 26. października 1905 . . . . . 25.000 „

Suma wydatków grupy G. . . . . 58.972 K

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stefczyk.

Rubryka X.

Rolnictwo.

Dział H. Zapobieganie klęskom elementarnym.
(Poz. 90—91 wyd. i poz. 24 doch).
Dział I. Fundusz kultury krajowej.
(Poz. 92 wydatków i 33 dochodów).

Sprawozdawca poseł Kędzior.

Dział H. Zapobieganie klęskom elementarnym.

Wydatki

W dziale tym preliminuje Wydział krajowy oprócz 7 i 8 raty anuitetowej pożyczki 700.000 K zaciągniętej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1903 w kwocie 85.190 K, zasiłek 500.000 K na zapomogi dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1907 w myśl uchwały Wys. Sejmu z dn. 30. września 1907.

Wedle sprawozdania z czynności departamentu III. udzielił Wydział krajowy z powyższego zasiłku półmilionowego:

a)	powiatowi rudeckiemu w jesieni 1907 na zasiew oziminy . .		3.000 K
	z wiosną zaś r. 1908:		
b)	powiatowi rzeszowskiemu do dyspozycyi Wydziału powiatowego .		12.000 „
c)	7 powiatom wymienionym w sprawozdaniu	po 10.000 K . . .	70.000 „
d)	22 powiatom	po 8.000 „ . . .	176.000 „
e)	12 powiatom	po 5.000 „ . . .	60.000 „
f)	5 powiatom	po 4.000 „ . . .	20.000 „
g)	1 powiatowi (Brzozów)		2.000 „
	Ogółem 49 powiatom . .		343.000 K

Zasiłki pod *b*) do *f*) użyte zostały przeważnie na naprawę dróg gminnych.

Następnie przyznał Wydział krajowy z budżetu półmilionowego w r. 1908 dalsze zasiłki:

1) Wydziałowi pow. w Bóbrce na budowę drogi	800 K
2) gminie Lipowiec (pow. Cieszanów) na zakupno ziarna . . .	300 „
3) gminie Jankowice (pow. Chrzanów) na spłatę raty bezprocentowej pożyczki z r. 1904	700 „
4) dla spółek mleczarskich i rolniczych na obniżenie o 10 do 20% kosztów zakupna skoncentrowanej paszy	25.000 „
5) Komitetom obydwu kraj. Towarzystw rolniczych na ten sam cel jak pod 4) dla obór gminnych po 6.000 K	12 000 „
6) mieszkańcom gmin Sanok, Posada olchowska i Mrzygłód, dotkniętym powodzią zatorową Sanu:	
zasiłku	5.000 „
i pożyczki bezprocentowej . .	30.000 „
7) Wydziałowi pow. w Nowym Sączu dla gmin dotkniętych burzą gradową	12.000 „
Razem .	85.800 K

Wedle wykazu przedłożonego Komisyi przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego rozdano po koniec maja 1908 . . . . 461.800 K—g w międzyczasie zaś udzielono 19 powiatom, biuru patronatu, 1 gminie i konwentowi Bonifratrów w Zebrzydowicach zasiłków w sumie . 34.105 „ 80 „

Ogółem 495.905 K 80 g.

tak, iż obecnie pozostała do dyspozycyi reszta **4.094 K 20 g.**

Wobec tego proponuje Komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego uchwalenie wydatków nadzwyczajnych (w dziale **H.**) rubr. X. w sumie . . . . . 585.190 K. tj. więcej o 485.000 K, niż na r. 1907, a mianowicie.

		zwyczajne.	nadzwyczajn.	razem.
Poz. 90.	Na raty amortyzacyjne od pożyczki 700.000 K, zaciągniętej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1903:			
	a) w kapitale 7 i 8 rata 65.134 K 29 g			
	b) w 4% odsetkach . 18.875 „ 91 „			
	c) 1/8% dod. na admn. 1.179 „ 80 „	— K	85.190 K	85.190 K
„ *91.*	Na udzielanie pomocy ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1907 (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	— „	500.000 „	500.000 „
	Suma działu H. . .	— K	585.190 K	585.190 K

Dochody.

W dziale tym preliminuje Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Poz. 24. Zwroty pożyczek dotkniętym klęską elementarną w roku 1903, udzielonych w myśl uchwały Sejmu z 26 października 1903:

a) od powiatów	7.300 K
b) od gmin	19.050 „
c) od osób prywatnych	13 750 „
Razem dochody działu H.	40.100 K

Dział K) Fundusz kultury krajowej.

Wydatki.

W dziale tym preliminuje komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wydatki zwyczajne z tytułu zwrotu grzywien . . 200 K
a więc mniej o 14.351 K aniżeli na r. 1907, gdyż zasiłek dla akademii rolniczej w Dublanach objęty jest ogólną dotacyą tej akademii w rub. X. poz. 1. wydatków.

Dochody.

Preliminuje komisya zgodnie z preliminarzem specyalnym Wydziału krajowego w sumie . . . . . 13.551 K
a więc mniej o 1.000 K, niż na r. 1907 z tytułu grzywien za przestępstwa leśne, polne i wodne na podstawie przecięcia z lat 1904 — 1906, a mianowicie:

			zwyczajne.	nadzwyczajne.	razem.
Poz.	*1.*	Odsetki od 4% listow zastawnych Banku kraj. w sumie . 87.600 K	3.504 K	— K	3.504 K
„	*2.*	Odsetki od 4% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego w sumie . . 1.200 K	47 „	— „	47 „
„	*3.*	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne	10.000 „	— „	10.000 „
		Suma dochodów działu I. .	13.551 K	— K	13.551 K

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Poz. 92. **Wydatki funduszu kultury krajowej** . . . . . 200 K.

Poz. 33. **Dochody funduszu kultury kraj.** . . . . . 13.551 K.

We Lwowie, dnia 16. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca.
Kędzior.

Rubryka XI

Górnictwo.

Sprawozdawca Poseł Dr. Korol.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

zwyczajne:

Poz. 1.	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000 K.
„ 2.	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	20.530 „
„ 3.	a) Stacya doświadczalna produktów naftowych	4.300 „
	b) Umorzenie pożyczki 60 000 K. zaciągnąć się mającej na pokrycie połowy kosztów budowy gmachu na pomieszczenie stacyi naftowej i keramicznej	3.000 „
„ 4.	Na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	600 „
„ 5.	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000 „
„ 6.	Stypendya i zasiłki dla górników i słuchaczy górnictwa w wyższych szkołach lub w praktycznych szkołach wiertniczych , .	5.000 „
	Do przeniesienia	39.430 K

zwyczajne:

Z przeniesienia 39.430 K

7. Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie . . . . . 300 „

8. a) Utrzymanie krajowych zbiorników naftowych . . . 101.800 „
b) Umorzenie pożyczki 1,500.000 K. zaciągnąć się mającej na budowę i urządzenie krajowych zbiorników naftowych . . . 75.000 „

Ogółem suma wydatków 216.530 K.

Dochody.

zwyczajne:

Poz. 1. Subwencya z c. k Skarbu Państwa na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . . . . 9.000 K.

„ 2. Dochód ze zbiorników naftowych (za $^1/_2$ roku) . . . . 105.000 „

Ogółem suma dochodów . 114.000 K.

We Lwowie, dnia 13. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. Koral.

Budżet krajowy na rok 1908.

Rubryka XII.

Przemysł i rękodzieła.

Dział A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.

„ B) Szkoły zawodowe, warsztaty naukowe, kursa majsterskie i zakłady subwencyonowane.

„ C) Szkoły państwowe subwencyonowane ze skarbu krajowego

Poz. 1 do 141 wydatków i poz. 1 do 121 dochodów.

Sprawozdawca poseł Żardecki.

Przedmiotem niniejszego sprawozdania jest z rubryki XII. część obejmująca trzy główne grupy:

A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.
B) Szkoły zawodowe, warsztaty naukowe i kursa majsterskie.
C) Szkoły państwowe subwencyonowane ze skarbu krajowego

Na szkoły przemysłowe uzupełniające uchwalił Wysoki Sejm w budżecie na rok 1907 wydatek w ogólnej sumie 220 380 Koron, obecnie prel minuje Wydział krajowy na ten sam cel kwotę 229.411 Kor. wyższą zatem o 9.031 Koron. Wydatek podwyższony spowodowany w pewnej mierze założeniem dwóch świeżych szkół,

znajduje uzasadnienie przy poszczególnych preliminarzach dołączonych do sprawozdania z czynności krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych.

Preliminowana suma 229.411 Kor. obejmuje całość wydatków bez uwzględnienia dochodów w kwocie 150.681 Kor. — po odliczeniu dochodów wydatek funduszu krajowego na szkolnictwo przemysłowe uzupełniające redukuje się do kwoty 78.730 Kor.

Na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe preliminuje się mniej o 2000 Koron, gdyż na kształcenie nauczycieli dla szkół handlowych wstawiono osobny kredyt w dziale II. (grupa D.).

Na szkoły zawodowe i warsztaty naukowe preliminuje Wydział krajowy ogółem 582.375 Koron, w porównaniu z uchwaloną kwotą na rok 1907 więcej o 97.057 Koron.

W 36-ciu szczegółowych preliminarzach dołączonych jako załącznik do niniejszej rubryki, podaje Wydział krajowy odpowiednie wyjaśnienia.

Najważniejszym wydatkiem, który powoduje podwyżkę preliminarza tej grupy, jest wstawiona do budżetu kwota 105.980 Koron, na krajową szkołę rzemiosł w Drohobyczu.

W budżecie dla szkół zawodowych i warsztatów naukowych, preliminuje Wydział krajowy dochód w kwocie 288.946 Koron w porównaniu z 1907 rokiem, wyższy o 53.130 Koron. Po odliczeniu preliminowanych dochodów wydatek funduszu krajowego na szkoły zawodowe i warsztaty naukowe wynosi 293.429 Kor.

Na kursa majsterskie (poz. 103) preliminuje Wydział krajowy więcej o 4 000 Koron z powodu iż dotychczasowy kredyt nie wystarczał na pokrycie wydatków projektowanych kursów.

W rubryce „prywatne zakłady subwencyonowane“; „państwowe szkoły zawodowe przez Kraj subwencyonowane“ i „szkoły handlowe“ są tylko nieznaczne różnice pomiędzy preliminarzem na rok 1908 a wydatkami uchwalonymi na rok 1907.

W pozycyach rozchodów od 1. do 141. włącznie a dalej w pozycyach dochodów od 1. do 121 włącznie, Komisya budżetowa przyjmuje w całej pełni preliminarz Wydziału krajowego i wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący preliminarz:

Wydatki.

I. Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.

A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.

			zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony	
Poz.	*1.*	W Białej	7.176	—	7.176
„	*2.*	„ Bochni	2.975	—	2.975
„	*3.*	„ Brodach	3.910	—	3.910
„	*4.*	„ Brzesku	2.563	—	2.563
„	*5.*	„ Brzeżanach	3.132	—	3.132
„	*6.*	„ Buczaczu	3.300	—	3.300
„	*7.*	„ Chrzanowie	2.904	—	2.904
„	*7a.*	„ Dębicy	2.919	—	2.919
		Do przeniesienia	28.879	—	28.879

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Korony		
	Z przeniesienia	28.879	—	28.879
Poz. 8.	W Drohobyczu	6.049	—	6.049
„ *9.*	„ Gorlicach	3.580	—	3.580
„ *10.*	„ Jarosławiu	3.428	—	3.428
„ *11.*	„ Jaśle	3.251	—	3.251
„ *12.*	„ Kałuszu	2.778	—	2.778
„ *13.*	„ Kętach	2.573	—	2.573
„ *14.*	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego	5.054	—	5.054
„ *15.*	„ „ II. „ St. Szczepanowskiego	5.278	—	5.278
„ *16.*	„ Krakowie na Kleparzu (im. św. Floryana)	8.990	—	8.990
„ *17.*	„ „ przy ul. Lubomirskiego (im św. Mikołaja)	4.572	—	4.572
„ *18.*	„ „ na Smoleńsku	3.902	—	3.902
„ *19.*	„ „ „ Kazimierzu	5.000	—	5.000
„ *20.*	„ „ „ przy ul. Dietla (im. Ces. Franciszka Józefa)	4.270	—	4.270
„ *21.*	„ Krośnie	3.377	—	3.377
„ *22.*	We Lwowie im. Kordeckiego	6.030	—	6.030
„ *23.*	„ „ „ św. Antoniego	4.900	—	4.900
„ *24.*	„ „ „ króla Sobieskiego	5.550	—	5.550
„ *25.*	„ „ „ Elżbiety	2.830	—	2.830
„ *26.*	„ „ „ Konarskiego	6.260	—	6.260
„ *27.*	„ „ „ św. Marcina	5.800	—	5.800
„ *28.*	„ „ „ Mickiewicza	3.880	—	3.880
„ *29.*	„ „ „ Piramowicza	3.880	—	3.880
„ *30.*	„ „ „ Staszica	5.700	—	5.700
„ *31.*	„ „ „ Bernsteina (izrael.)	4.700	—	4.700
„ *32.*	W Łańcucie	2.617	—	2.617
„ *33.*	„ Myślenicach	2.549	—	2.549
„ *34.*	„ Nowym Sączu	6.633	—	6.633
„ *35.*	„ Nowym Targu	2.698	—	2.698
„ *36.*	„ Podgórzu	4.850	—	4.850
„ *37.*	„ Przemyślu I. w śródmieściu	4.730	—	4.730
„ *38.*	„ „ II. na przedmieściu lwow.	3.437	—	3.437
„ *39.*	„ Rzeszowie	5.840	—	5.840
„ *40.*	„ Samborze	3.084	—	3.084
„ *41.*	„ Sanoku	3.444	—	3.444
„ *42.*	„ Stanisławowie	6.300	—	6.300
„ *43.*	„ Starym Samborze	2.788	—	2.788
„ *44.*	„ „ Sączu	2.820	—	2.820
„ *45.*	„ Stryju	3.366	—	3.366
„ *45a.*	„ Strzyżowie	1.836	—	1.836
„ *46.*	„ Tarnopolu	3.344	—	3.344
	Do przeniesienia	200.847	—	200.847

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Korony		
	Z przeniesienia	200.847	—	200.847
Poz. 47.	W Tarnowie	5.791	—	5.791
„ 48.	„ Tarnobrzegu	2.724	—	2.724
„ 49.	„ Turce (nad Stryjem)	3.076	—	3.076
„ 50.	„ Wadowicach	2.980	—	2.980
„ 51.	„ Wieliczce	3.180	—	3.180
„ 52.	„ Złoczowie	4.322	—	4.322
„ 53.	„ Żółkwi	2.780	—	2.780
„ 54.	„ Żywcu	3.711	—	3.711
	Suma wydatków poz. 1—54 .	229.411	—	229.411
„ 55.	Na uzupełnienie przyborow i druki . .	2.500	—	2.500
„ 56.	Na nagrody za najlepsze rysunki . .	1.000	—	1.000
„ 57.	Na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe	5.000	—	5.000
„ 58.	Na nieprzewidziane oddziały równorzędne	1.000	—	1.000
„ 59.	Na wykonanie w kraju wzorów i modeli dla szkół	—	—	—
	Suma grupy A. .	238.911	—	238.911

B) Szkoły zawodowe, warsztaty naukowe i kursa majsterskie.

a) Zakłady krajowe:

Poz. 60.	Kraj. szkoła koszykarska w Brzezowcu .	4.182	—	4.182
„ 61.	„ „ „ „ Brzostku .	5.000	—	5.000
„ 62.	„ „ „ „ Dynowie .	5.015	—	5.015
„ 63.	„ „ „ „ Dżurowie .	3.950	—	3.950
„ 64.	„ „ „ „ Leżajsku .	5.560	240	5.800
„ 65.	„ „ „ w Nieznanowicach	11.240	—	11.240
„ 66.	„ „ „ w Niżniowie .	6.410	—	6.410
„ 67|68.	„ „ „ „ Tarnobrzegu	5.088	—	5.088
„ 69.	„ „ „ „ Zatorze .	6.400	—	6.400
„ 70.	Kraj. centralny kurs koszykarski we Lwowie	17.310	—	17.310
„ 71.	„ nauk. warsztat kołodziejski w Grybowie	20.960	600	21.560
„ 72.	„ nauk. warsztat kołodziejski w Grzymałowie	17.354	—	17.354
„ 73.	„ szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	26.120	—	26.120
„ 74.	„ szkoła zawodowa kołodziejska w Tłumaczu	19.220	—	19.220
	Do przeniesienia	153.809	840	154.649

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Korony		
	Z przeniesienia	153.809	840	154.649
Poz. 75.	Kraj. szkoła stolarska w Stanisławowie .	26.607	4.500	31.107
„ 76.	„ „ „ „ Kalwaryi . .	28.840	950	29.790
„ 77.	„ nauk. warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie	47.820	10.978	58.798
„ 78.	„ szkoła garncarska w Kołomyi . .	20.150	4.000	24.150
„ 79.	„ kursa dla przemysłu keramicznego w Podgórzu	17.059	—	17.059
„ 80.	„ nauk. warsztat szewski w Witkowie	10.232	250	10.482
„ 81.	„ „ „ „ w Starym Sączu	16.796	—	16.796
„ 82.	„ szkoła szewska w Dobczycach .	9 760	—	9.760
„ 83.	„ „ „ „ Kołomyi . .	9.120	400	9.520
„ 84.	„ „ tkacka w Krośnie . . .	19.870	—	19.870
„ 85.	„ nauk warsztat tkacki w Glinianach	8.534	—	8.534
„ 86.	„ „ „ „ „ Gorlicach .	4 165	—	4.165
„ 87.	„ „ „ „ „ Kosowie .	6 300	—	6.300
„ 88.	„ „ „ „ „ Łańcucie .	6.440	—	6.440
„ 89.	„ „ „ „ w Rychwałdzie	3.690	—	3.690
„ 90.	„ szkoła sukiennicza w Rakszawie .	23.270	445	23.715
„ 91.	„ „ koronkarska w Zakopanem .	11.590	—	11.590
„ 92.	„ „ „ „ Bobowej .	3.490	—	3.490
„ 93.	„ „ hafciarska w Makowie . .	6.600	—	6.600
„ 94.	„ keramiczna stacya doświadczalna w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	14 510	—	14.510
„ 95.	„ mechaniczna stacya doświadczalna w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	5.380	—	5.380
„ 96.	„ szkoła rzemiosł w zakładzie St. hr. Skarbka w Drohowyżu:			
	a) na utrzymanie	86.280	9.400	95.680
	b) na umorzenie pożyczki zaciągnąć się mającej na budowę domów mieszkalnych dla nauczycieli i werkmistrzów szkoły I. rata	—	2.300	2.300
	c) na budowę stajni, komórek etc. .	—	8.000	8.000
	Suma wydatków poz. 60 - 96 *c)*	540.312	42.063	582.375
„ 97.	Na druki dla szkół zawodowych i wydawnictwo wzorów.	3.000	—	3.000
„ 98.	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	6.000	—	6.000
	Do przeniesienia	549.312	42.063	591.375

		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
		Korony		
	Z przeniesienia .	549.312	42.063	591.375
„ *99.*	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w kraj. szkołach przemysłowych i w biurze kraj. Komisyi przemysłowej . .	4.000	—	4.000
„ *100.*	Na nowe warsztaty zawodowe powstać mające w r. 1908.	6.000	—	6.000
„ *101.*	Nauczyciel wędrowny dla majsterskich kursów szewskich	2.400	—	2.400
„ *102.*	Nauczyciele wędrowni dla tkactwa, koszykarstwa i innych	4.000	—	4.000
„ *103.*	Na kursa majsterskie , . . .	18.000	—	18.000
„ *103a)*	Na remuneracye i zapomogi dla funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych	4.000	—	4.000
	Razem *a)* . .	587.712	42.063	629.775
	b) Zakłady subwencyonowane.			
Poz. 104.	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli . . . . 2.400 K. subwencya państwowa . . 2 200 „	4.600	—	4.600
„ *105.*	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Albigowej . . . . 500 K. subwencya państwowa . . 400 „	900	—	900
„ *106.*	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Bilince . . . . . 600 K. subwencya państwowa . . 400 „	1.000	—	1.000
„ *107.*	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Chyszewicach. . . . 500 K. subwencya państwowa . 300 „	800	—	800
„ *108'*	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Milczycach . . . . 500 K. subwencya państwowa . . 300 „	800	—	800
„ *109.*	Subwencya dla Towarzystwa Muzeum przemysłowego w Rzeszowie na pracownię koszykarską w Przewrotnem . . 600 K. subwencya państwowa . . 300 „	900	—	900
	Do przeniesienia .	9.000	—	9.000

		zwycajne	nadzwyzajne	razem
			Korony	
	Z przeniesienia .	9.000	—	9.000
„ *110.*	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Rudkach . . . . . 1.200 K. subwencya państwowa . . 1.300 „	2.500	—	2.500
„ *111.* *112.*	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Siekierczycach . . . . . 400 K. subwencya państwowa . . 400 „	800	—	800
„ *113.*	Subwencya dla pracown koszykarskiej w Warzycach	800	—	800
„ *114.*	Subwencya dla krajow. Związku przemysłowego na pracownię koszykarską w Wielowsi	800	—	800
„ *115.*	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Żurawnie . . . . 600 K. subwencya państwowa . . 400 „	1.000	—	1.000
„ *116.*	Subwencya dla pracowni garncarskie w Toustem . . . . . 800 K. subwencya państwowa . . 300 „	1.100	—	1.100
„ *117.*	Subwencya dla Tow. tkackiego św. Sylwestra w Korczynie . . . 1.100 K. subwencya państwowa . . 1.400 „	2.500	—	2.500
„ *118.*	Subwencya dla kraj. Związku przemysłowego na warsztat tkacki w Wilamowicach . . . . . 1.760 K. subwencya państwowa . . 1.200 „	2.960	—	2.960
„ *119.*	Subwencya dla produkcyjnego warsztatu tkackiego w Budzanowie . . 880 K. subwencya państwowa . 400 „	1.280	—	1.280
„ *120.*	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju	800	—	800
	Do przeniesienia .	23.540	—	23.540

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Korony		
	Z przeniesienia .	23.540	—	23.540
Poz 121	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Kańczudze . . . . . 1.800 K.			
	subwencya państwowa . . 1.400 „	3.200	—	3.200
„ *122.*	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie, ... 1.200 K.			
	subwencya państwowa . . 500 „	1.700	—	1.700
„ *123.*	Subwencya dla szkoły koronkarskiej SS. Miłosierdzia w Przeworsku	600	—	600
„ *124.*	Subwencya dla szkoły praktycznych robót kobiecych i kursa handlowe przy szkole św. Scholastyki w Krakowie . . 5.000 K.			
	subwencya państwowa . . 2 400 „	7.400		7.400
„ *125.*	Subwencya dla szkoły robót utrzymywanej przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie . . . . . 1.400 K.			
	subwencya państwowa . . 1.600 „	3.000	—	3.000
„ *126.*	Subwencya dla szkoły robót u PP. Benedyktynek w Przemyślu . . 1.000 K.			
	subwencya państwowa . . 700 „	1 700	—	1.700
„ *127.*	Subwencya dla Towarzystwa „Pracy kobiet“ w Kołomyi . . . 1.600 K.			
	subwencya państwowa . . 1.500 „	3.100	—	3.100
„ *128.*	Subwencya dla Stowarzyszenia „Pracy kobiet“ w Przemyślu . . . 600 K.			
	subwencya państwowa . . 700 „	1.300	—	1.300
„ *129.*	Subwencya dla Spółki przemysłowej robót kobiecych „Trud“ we Lwowie . . .	1.000	—	1.000
„ *130.*	Subwencya dla Stowarzyszenia konfekcyi damskiej im. św. Józefa we Lwowie . .	1.000	—	1.000
„ *131.*	Subwencya dla warsztatu kapeluszniczego w Myslenicach	1.680	2.500	4.180
„ *132.*	Subwencya dla szkoły rzemieślniczej OO. Salezyanów w Oświęcimiu	4.000	—	4.000
„ *133.*	Subwencya dla Tow. „Powściągliwość i Praca“ w miejscu Piastowem . . .	3.000	—	3.000
„ *134.*	Subwencya dla Muzeum przemysłowego we Lwowie:			
	a) na utrzymanie	8.000	—	8.000
	b) na umorzenie pożyczki 100.000 K na budowę	—	5.000	5.000
	Do przeniesienia .	64.220	7.500	71.720

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony	
	Z przeniesienia .	64.220	7.500	71.720
Poz. 135.	Subwencya dla Muzeum przemysłowego w Krakowie	8.000	—	8.000
„ *135a)*	Subwencya dla Towarzystwa technicznego w Krakowie na utrzymanie nieustającej Wystawy przemysłowej . . .	1.500	—	1.500
„ *135b)*	Subwencya dla Towarzystwa pomocy przemysłowej w Rudkach na szkołę koronkarską	600	—	600
	Razem *b)* . .	74.320	7.500	81.820

c) C. k. Szkoły państwowe subwencyonowane ze skarbu krajowego.

„ *136.*	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.200	—	2.200
„ *137.*	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem :	4.200	—	4.200
„ *138.*	C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach :			
	a) na utrzymanie	3.108	—	3.108
	b) na kurs majsterski	800	—	800
„ *139.*	C. k. szkoła zawodowa przemysłu żelaznego w Sułkowicach :			
	a) na utrzymanie	1.024	—	1.024
	b) na kurs majstrów	1.000	—	1.000
	c) spłata pożyczki 8.000 K na budowę hali maszynowej :			
	a) w kapitale VII. i VIII. rata. 1.600 K,			
	b) 3% odsetki . . . 60 „	—	1.660	1.660
„ *139a)*	C. k. Szkoła mechaniczno-ślusarska w Tarnopolu	7.000	—	7.000
	Razem *c)* . . .	19.332	1.660	20.992
	Do tego suma *a)* .	587.712	42.063	629.775
	„ „ „ *b)* .	74.320	7.500	81.820
	Suma grupy B . .	681.364	51.223	732.587

C) Szkoły handlowe.

„ *140.*	Wyższa szkoła handlowa w Krakowie :			
	a) na utrzymanie	16.000	—	16.000
	b) na umorzenie pożyczki 70.000 K na budowę	—	3.500	3.500
	Do przeniesienia .	16.000	3.500	19.500

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony	
	Z przeniesienia .	16.000	3.500	19.500
	c) na pokrycie niedoboru funduszu emerytalnego nauczycieli	1.414	—	1.414
Poz. 140a)	Na założyć się mające dwuklasowe szkoły handlowe przy dwu szkołach realnych w Krakowie	5.000	—	5.000
„ *141.*	Akademia handlowa we Lwowie . . .	16 000	—	16.000
	Suma grupy C . .	38 414	3.500	41.914
	Suma wydatków poz. 1—141 .	958.689	54.723	1,013 412

Dochody.

I. Szkolnictwo przemysłowe i handlowe,

A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.

			zwyczajne:	nadzwycz.:	razem
Poz.	1	W Białej	4.968	—	4.968
„	2	„ Bochni	1.987	—	1.987
„	3	„ Brodach	2.855	—	2.855
„	4	„ Brzesku	1.681	—	1.681
„	5	„ Brzeżanach	1.916	—	1.916
„	6	„ Buczaczu	2.200	—	2.200
„	7	„ Chrzanowie	2.002	—	2.002
„	8	„ Dębicy	1.784	—	1.784
„	9	„ Drohobyczu	3.759	—	3.759
„	10	„ Gorlicach	2.390	—	2.390
„	11	„ Jarosławiu	2.194	—	2.194
„	12	„ Jaśle	2.045	—	2.045
„	13	„ Kałuszu	1.589	—	1.589
„	14	„ Kętach	1.714	—	1.714
„	15	„ Kołomyi I. im Sobieskiego . .	3.529	—	3.529
„	16	„ „ II. „ S. Szczepanowskiego .	3.552	—	3.552
„	17	„ Krakowie: na Kleparzu (im. św. Floryana	5.992	—	5.992
„	18	„ „ przy ul. Lubomirskiego (im. św. Mikołaja) . . .	3.048	—	3.048
„	19	„ „ na Smoleńsku . . .	2.601	—	2·601
„	20	„ „ „ Kaźmierzu . . .	3.332	—	3.332
„	21	„ „ przy ul. Dietla (im. Ces. Franciszka Józefa . .	2.846	—	2.846
„	22	„ Krośnie	2.038	—	2.038
		Z przeniesienia .	60.022	—	60.022

			zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
		Z przeniesienia .	60.022	—	60.022
Poz.	23	We Lwowie im. św. Anny (Kordeckiego) .	4.020	—	4.020
„	24	„ „ „ św. Antoniego . .	3.266	—	3.266
„	25	„ „ „ Sobieskiego . . .	3.700	—	3.700
„	26	„ „ „ Elżbiety	1.886	—	1.886
„	27	„ „ „ Konarskiego . . .	4.173	—	4.173
„	28	„ „ „ św. Marcina . . .	3.866	—	3.866
„	29	„ „ „ Mickiewicza . . .	2.586	—	2.586
„	30	„ „ „ Piramowicza . . .	2.586	—	2.586
„	31	„ „ „ Staszica	3.933	—	3.933
„	32	„ „ „ M. Bernsteina (izrael.) .	3.750	—	3.750
„	33	W Łańcucie	1.578	—	1.578
„	34	„ Myślenicach	1.674	—	1.674
„	35	„ Nowym Sączu	4.316	—	4.316
„	36	„ „ Targu	1.771	—	1.771
„	37	„ Podgórzu	3.350	—	3.350
„	38	„ Przemyślu I. w śródmieściu. . .	2.965	—	2.965
„	39	„ „ II. na przedmieściu lwow. .	2.118	—	2.118
„	40	„ Rzeszowie	3.395	—	3.395
„	41	„ Samborze	1.867	—	1.867
„	42	„ Sanoku	2.091	—	2.091
„	43	„ Stanisławowie	3.642	—	3.642
„	44	„ Starym Samborze	1.794	—	1.794
„	45	„ Starym Sączu	1.960	—	1.960
„	45a	„ Strzyżowie	1.218	—	1.218
„	46	„ Stryju	2.423	—	2.423
„	47	„ Tarnopolu	2.272	—	2.272
„	48	„ Tarnowie	3.748	—	3.748
„	49	„ Tarnobrzegu	1.862	—	1.862
„	50	„ Turce (nad Stryjem)	1.938	—	1.938
„	51	„ Wadowicach	2.190	—	2.190
„	52	„ Wieliczce	2.015	—	2.015
„	53	„ Złoczowie	2.561	—	2.561
„	54	„ Żółkwi	1.890	—	1.890
„	55	„ Żywcu	2 255	—	2.255
		Suma dochodów poz. 1—55 .	150.681	—	150.681
„	56	„ Subwencya państwowa na uzupełnienie przyborów i druki . . .	1.000	—	1.000
„	57	„ Subwencya państwowa na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe	4.000	—	4.000
		Suma grupy A) .	155 681	—	155.681

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Koron	
	B) Szkoły zawodowe, warsztaty naukowe i kursa majsterskie.			
	a) zakłady krajowe:			
Poz.	58 Kraj. szkoła koszykarska w Brzezowcu .	3.400	—	3.400
„	59 „ „ „ „ Brzostku . .	4.200	—	4.200
„	60 „ „ „ „ Dynowie . .	3.500	—	3.500
„	61 „ „ „ „ Dżurowie . .	3.000	—	3.000
„	62 „ „ „ „ Leżajsku . .	4.400	—	4.400
„	63 „ „ „ „ Nieznanowicach	9.400	—	9.400
„	64 „ „ „ „ Niżnowie . .	5.000	—	5.000
„	65|66 „ „ „ „ Tarnobrzegu .	3.900	—	3.900
„	67 „ „ „ „ Zatorze . .	4.910	—	4.910
„	68 Krajowy centralny kurs koszykarski we Lwowie	5.900	—	5.900
„	69 Krajowy naukowy warsztat kołodziejski w Grybowie	12.800	—	12.800
„	70 Krajowy naukowy warsztat kołodziejski w Grzymałowie	12.400	—	12.400
„	*71.* Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	13.460	—	13.460
„	*72* Kraj. Szkoła zawodowa kołodziejska w Tłumaczu	10.350	—	10.350
„	*73.* Kraj. szkoła stolarska w Stanisławowie .	14.700	—	14.700
„	*74.* „ „ „ „ Kalwaryi .	9.800	—	9.800
„	*75.* „ naukowy warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie	21.400	—	21.400
„	*76.* Kraj. szkoła garncarska w Kołomyi . .	7.550	—	7.550
„	*77.* Krajowe kursa przemysłu keramicznego w Podgórzu	5.200	„	5.200
„	*78.* Krajowy naukowy warsztat szewski w Witkowie	4.900	„	4.900
„	*79.* Krajowy naukowy warsztat szewski w Starym Sączu	13.500	—	13.500
„	*80.* Kraj. szkoła szewska w Dobczycach . .	6.270	—	6.270
„	*81.* „ „ „ „ Kołomyi . .	5.550	—	5.550
„	*82.* „ „ tkacka w Krośnie . .	8.800	—	8.800
„	*83.* „ naukowy warsztat tkacki w Glinianach	2.840	—	2.840
„	*84.* „ „ „ „ „ Gorlicach .	2,060	—	2.060
„	*85.* „ „ „ „ „ Kosowie .	2.180	—	2.180
	Do przeniesienia .	201.370	—	201.370

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony	
	Z przeniesienia .	201.370	—	201.370
Poe. 86.	Kraj Nauk. warsztat tkacki w Łańcucie .	2.800	—	2.800
„ *87.*	„ „ „ „ „ Rychwałdzie	1.000	—	1.000
„ *88.*	Kraj. szkoła sukiennicza w Rakszawie .	8.080	—	8.080
„ *89.*	„ „ koronkarska w Zakopanem .	4.800	—	4.800
„ *90.*	„ „ „ „ Bobowej .	2.750	—	2.750
„ *91.*	„ „ hafciarska w Makowie . .	3.646	—	3.646
„ *92.*	„ keramiczna stacya doświadczalna we Lwowie	800	—	800
„ *93.*	Kraj. mechaniczna stacya doświadczalna we Lwowie	2.000	—	2.000
„ *94.*	Kraj. szkoła rzemiosł w Drohowyżu .	61.700	—	61.700
	Suma dochodow poz. 58—94 .	288.946	—	288.946
„ *95.*	Zwroty zaliczek na płace od funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych i w biurze krajowej Komisyi przemysłowej	2.000	—	2.000
	Razem *a*) .	290.946	—	290.946

b) Zakłady subwencyonowane
(subwencye państwowe).

„ *96.*	Dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli	2.200	—	2.200
„ *97.*	Dla szkoły koszykarskiej w Albigowej .	400	—	400
„ *98.*	„ „ „ „ Bilince . .	400	—	400
„ *99.*	„ „ „ „ Chyszewicach	300	—	300
„ *100.*	„ „ „ „ Milczycach .	300	—	300
„ *101.*	„ Muzeum przemysłowego w Rzeszowie na pracownię koszykarską w Przewrotnem	300	—	300
„ *102.*	Dla szkoły koszykarskiej w Rudkach .	1.300	—	1.300
„ *103.*	„ „ „ „ Siekierczycach	400	—	400
„ *104.*	„ pracowni koszykarskiej w Żurawnie .	400	—	400
„ *105.*	„ „ garncarskiej w Toustem	300	—	300
„ *106.*	„ Towarzystwa tkackiego św. Sylwestra w Korczynie	1.400	—	1.400
„ *107.*	Dla krajowego Związku przemysłowego na warsztat tkacki w Wilamowicach	1.200	—	1.200
	Do przeniesienia .	8.900	—	8.900

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Korony		
	Z przeniesienia .	8.900	—	8.900
Poz. 108.	Dla produkcyjnego warsztatu tkackiego w Budzanowie.	400	—	400
„ *109.*	„ szkoły koronkarskiej w Kańczudze .	1.400	—	1.400
„ *110.*	„ „ „ „ Jaworowie .	500	—	500
„ *111.*	„ „ praktycznych robót kobiecych i kursów handlowych w szkole św. Scholastyki w Krakowie . . .	2.400	—	2.400
„ *112.*	„ szkoły robót utrzymywanej przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie	1.600	—	1.600
„ *113.*	„ szkoły robót u PP. Benedyktynek w Przemyślu	700	—	700
„ *114.*	„ Towarz. „Pracy kobiet“ w Kołomyi .	1.500	—	1.500
„ *115.*	„ „ „ „ w Przemyślu	700	—	700
	Razem *b*) . .	18.100	—	18.100
	Do tego suma *a*) .	290.946	—	290.946
	Suma grupy B . .	309.046	—	309.046

II. Zwroty pożyczek na cele przemysłowe.

Poz. 116.	Przemyśl, Konwent PP. Benedyktynek zwrot pożyczki na budowę szkoły robót kobiecych w kwocie 10.000 Kor. spłacalnej w 17 ratach od roku 1897 po 600 Kor. rocznie (17 i ostatnia rata w r. 1913 w kwocie 400 Kor.) XII. rata . . .	—	600	600
„ *117.*	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki na zakupno realności dla krajowej szkoły koszykarskiej w Dżurowie w kwocie 6.000 Kor. spłacalnej w 15 ratach od r. 1898 po 400 Kor. rocznie X. rata	—	400	400
„ *118.*	Świątniki, c. k. szkoła ślusarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 2.000 Kor. spłacalnaj w 5 ratach od roku 1906 po 400 Kor. rocznie III. rata . .	—	400	400
„ *119.*	Maków, krajowa szkoła hafciarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 1.000 Kor. spłacalnej w 5 ratach od roku 1907 po 200 Kor. rocznie, II. rata . .	—	200	200
	Do przeniesienia .	—	1.600	1.600

	zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Korony	
Z przeniesienia .	—	1.600	1.600
„ *120.* Jaworów, krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 5.000 Kor. spłacalnej w 10 ratach od roku 1907 po 500 Kor. rocznie, I. rata	—	500	500
„ *121.* Bobowa, krajowa szkoła koronkarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy, w kwocie 300 Kor. spłacalnej w 5 ratach od r. 1908 po 60 Kor. rocznie, I. rata . .	—	60	60
Suma działu II. . .	—	2.160	2.160
Ogółem suma dochodów . .	464.727	2.160	466.887

Przewodniczący
K. Badeni.

Sprawozdawca
Żardecki.

Budżet krajowy na r. 1908.

Rubryka XII. poz. 142 153. wydatków.

Przemysł i rękodzieła.

Sprawozdawca poseł Rutowski.

Dobiegający rok budżetowy 1908 bez uchwał Sejmu, skłonił Komisyę budżetową, żeby zaniechać podwyższenia preliminarza Wydziału krajowego, chociażby jak była umotywowaną jego potrzeba. Dla tego Komisya budżetowa wprowadza jenodrobne zmiany.

Wydział krajowy wstawił w budżecie r. 1908 na **bezpośrednie popieranie przemysłu** i instytucye ten cel mające kwotę . . . 326.492 K.

czyli w porównaniu z budżetem na r. 1907 *mniej* o . . . . 2.768 „

a mianowicie: na stypendya . . .	+	2.000 K.
na zasiłki i pożyczki	−	5.000 „
na Komisyę przemysłową	+	232 „
Ogółem *mniej* o .		2.768 K.

Komisya budżetowa przenosi do rubr. „Przemysł“ wstawiany dotychczas w rubr. V. ryczałt dla stowarzyszeń rękodzielniczych bez zmiany, w wysokości kwoty . . . . . 3.000 K.

Nadto Komisya budżetowa wstawia *nowe* pozycye:

151 b Izba rękodzielnicza we Lwowie . . .		1.000 „
151 c „ „ w Krakowie . . .		1.000 „

i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
	D) Stypendya przemysłowe i handlowe.		Korony	
Poz. 142	Na stypendya przemysłowe:			
	a) zasiłki na kształcenie nauczycieli szkół przemysłowych uzupełniających .	4.500	—	4.500
	b) zasiłki na wykształcenie nauczycieli dla dwuklasowych szkół handlowych	2.000	—	2.000
	c) stypendya przemysłowe . . .	35.000	—	35.000
„ *143*	Stypendya dla młodzieży handlowej .	6.000	—	6.000
	Suma grupy D .	47.500	—	47.500
	II. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe i handlowe.			
„ *144*	Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe .	40.000	—	40.000
„ *145*	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—	2.000
„ *146*	Dotacya kraj. funduszu przemysłowego .	—	150.000	150.000
„ *147*	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie“ za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych . .	30.000	—	30.000
„ *148*	Subwencya dla „Ligi pomocy przemysłowej“ we Lwowie	—	10.000	10.000
„ *149*	Liga pomocy przemysłowej, na urządzenie ruchomych wystaw	—	6.000	6.000
„ *150*	Na cele lustracyi Spółek przemysłowo-wytwórczych (do rozp. Wydz. kraj.) . .	4.800	—	4.800
„ *151*	Zasiłki na wystawy przemysłowe . .	—	8.000	8.000
„ *151a)*	Izba rękodzielnicza we Lwowie . .	1.000	—	1.000
	Do przeniesienia .	77.800	174.000	251.800

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony	
	Z przeniesienia	78.800	174.000	151.800
Poz. 151b)	Izba rękodzielnicza w Krakowie	1.000	—	1.000
„ *151c)*	Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi — ryczałt do dyspozycyi Wydziału kraj.	3.000	—	3.000
	Suma działu II	81.800	174.000	255.800
	III. Komisya kraj. dla spraw przemysłowych.			
„ *152*	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł	400	—	400
„ *153*	Biuro Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych:			
	a) koszta podróży, dyety członków i urzędników komisyi i inne wydatki	10.000	—	10.000
	b) sekretarz:			
	α) płaca . . 4.800 K.			
	β) dodatek aktywalny . 1.288	6.088	—	6.088
	c) referent techniczny:			
	α) płaca . . . 3.600 K.			
	β) dodatek aktywalny 1.104	4.704	—	4.704
	d) aplikant	1.400	—	1.400
	e) mundant	—	—	—
	f) referent statystyczny:			
	α) płaca . . . 2.800 K.			
	β) dodatek aktywalny . 600	3.400	—	3.400
	g) pomoc kancelaryjna w oddziale statystycznym .	1.200		1.200
	h) ryczałt na badania, ankiety i t. p.	1.000		1.000
	Suma działu III	28.192		28.192
	Suma wydatków poz. *142—153*	157.492	174.000	331.492

We Lwowie, dnia 14. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Rutowski.

Budżet krajowy na r. 1908.

Rubryka XIII.

Długi krajowe.

Sprawozdawca: Poseł Dr. Korol.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

				Zwyczajne:
Poz.	*1*	Umorzenie 4% pożyczki kraj. z r. 1893 im. wartości 58,850.000 K zaciągniętej na spłaty reszty długu indemnizacyjnego:		
		a) XXX. i XXXI. rata kapitału	676.100 K.	
		b) 4% odsetki	2,054.834 „	
		c) druki, inseraty, porta, prowizya banków na pośrednictwo w wypłacie kuponów i wylosowanych obligacyj i t. p. . . .	4.300 „	2,735.234 K.
„	*2*	Na spłatę nie zgłoszonych obligacyj i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych:		
		a) Galicyi wschodniej *b)* „ zachodniej *c)* W. Ks. krakowskiego	. . . . .	1.500 „
„	*3*	Rozmaite wydatki byłych funduszów indemnizacyjnych .		100 „
„	*4*	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek		75.000 „
		Do przeniesienia . .		2,811.834 K.

			Zwyczajne:
		Z przeniesienia . .	2,811.834 K.
Poz.	5	4% odsetki od zaciągnąć się mającej pożyczki na koszta wystawienia koszar i szpitali dla c. k. wojska w zamian za ustąpienie z Wawelu	85.847 „
„	6	4% odsetki od pożyczki 2,225.000 k. zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. listopada 1905 z gal. funduszu propinacyjnego na pokrycie niedoboru funduszu kraj. z r. 1906	89.000 „
„	7	4% odsetki od pożyczki 2,523.000 k. zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z 18. marca 1907 z gal. funduszu propinacyjnego na pokrycie niedoboru funduszu kraj. z r. 1907 .	100.920 „
„	8	4% odsetki od pożyczki 1,500.000 k. zaciągnąć się mającej w myśl uchwały sejmowej z 16. listopada 1905 na utworzenie krajowego funduszu pożyczkowego dla reprezentacyj powiatowych, dla ułatwienia krycia dachów materyałem ogniotrwałym	60.000 „
		Ogółem suma wydatków .	3,147.601 K.

Dochody.

				Zwyczajne:
Poz.	1.	Dochody z byłych funduszów indemnizacyjnych:		
		I. od obowiązanych:		
		a) Wpłata kapitałów i rent:		
		Galicya wschodnia	94 K.	
		„ zachodnia	— „	
		W. Ks. Krakowskie	— „	94 K.
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:		
		Galicya wschodnia	250 K.	
		„ zachodnia	45 „	
		W. Ks. Krakowskie	5 „	300 „
		II. Dochod z zaległych dodatków indemnizacyi od kontrybuentów:		
		Galicya wschodnia	2.300 K.	
		„ zachodnia	600 „	
		W. Ks. Krakowskie	100 „	3.000 „
		Do przeniesienia . .		3.394 K.

			Zwyczajne:
		Z przeniesienia . .	3.394 K.
Poz.	2	Z aktywów funduszu 6% pożyczki krajowej z r. 1873 (8 rata z 16-lecia) , ...	400 „
„	3	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	50.000 „
		Ogółem suma dochodów . .	53.794 K.

We Lwowie dnia 13. października 1908.

Przewodniczący
K. Badeni.

Sprawozdawca
Dr. Korol.

Rubryka XIV.

Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski

Sprawozdawca poseł Skałkowski.

W tej rubryce objęte są wszelkie pensye emerytalne, pensye wdowie, zasiłki dla sierót, oraz dary z łaski dla urzędników i sług, tudzież ich rodzin. Do tej rubryki należą także petycye o zasiłki, które komisyi budżetowej przekazane zostały do załatwienia.

Oparte na emerytalnym statucie, lub na osobnych uchwałach sejmowych dotacye dożywotnie, pensye emerytalne i wdowie, zaopatrzenia sieroce — komisya przyjmuje działy I—V zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego, a zmiany są tylko w dziale VI i VII.

Wydatki.

I. Dotacye dla wdów po członkach Wydziału krajowego, poz. 1 do 4	9.600 K
II. Pensye emerytalne urzędników i sług Wydziału krajowego, poz. 5 do 49	126.654 „
III. Pensye emerytalne urzędników zakładów krajowych, poz. 50 do 63	39.473 „
Do przeniesienia .	175.727 K

	Z przeniesienia	175.727 K
IV. Pensye dla wdów i sierót po urzędnikach i sługach Wydziału krajowego poz. 64 do 133		75.947 „
V. Pensye dla wdów i sierót po urzędnikach zakładów krajowych, poz. 134 do 146		14.037 „
VI. Dary z łaski i zaopatrzenia dla funkcyonaryuszy krajowych, ich wdów i sierot:		
poz. 147 do 211 zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego — wstawia Komisya budżetowa:		
a) jako stałe kwotę	14.706 K	
Dalej przenosi komisya w załatwieniu petycyi Ls. 706.		
pod poz. 211 a) dar z łaski dla Sapałaczyńskiej Leontyny z działu jednorazowych *do stałych* w kwocie rocznej	300 „	
Nadto w uwzględnieniu wniesionych petycyj, wstawia Komisya następujące *stałe dary z łaski:*		
poz. 211 b) Turski Władysław, emer. starszy inżynier drogowy (pet. Ls. 1837)	5 „	
„ *211 c)* Rudzki Władysław, em. kontrolor Kasy krajowej (pet. Ls. 461)	500 „	
„ *211 d)* Marcinkowski Władysław, emer. wicedyrektor oddz. rachunkowego (pet. Ls. 1601)	400 „	
„ *211 e)* Dr. Sawicki Stella Jan, emer. inspektor szpitali (pet. Ls. 828)	800 „	
„ *211 f)* Szulzowa Zofia, wdowa po dozorcy melioracyjnym (w załatwieniu sprawozdania Wydziału kraj. do L. 1923|908)	240 „	
Razem stałe dary z łaski	17.446 K	
b) Jednorazowe, jako wydatki *nadzwyczajne:*		
poz. 212 Dziubińska Wanda, wdowa po praktykancie kasowym (pet. Ls. 1135 i 1136)	400 „	
„ *213* Bieńkowska Józefa Marya, sierota po archiwiście (pet. Ls. 711)	200 „	
„ *214* Pogorzelska Katarzyna, wdowa po stróżu (pet. Ls. 117 i 762)	200 „	
Do przeniesienia	18.246 K	265.711 K

	Z przeniesienia .	18.246 K	265.711 K
poz. 215	Zakrzewska Marcyanna, wdowa po sekretarzu (pet. Ls. 871)	200 „	
„ 216	Kratochwilowa Franciszka, wdowa po dyetaryuszu (pet. Ls. 405)	200 „	
„ 217	Barycka Marya, j. w. (pet. Ls. 761). . .	200 „	
„ 218	Sternalowa Apolonia, wdowa po praktykancie rachunkowym (pet. Ls. 1942)	200 „	
„ 219	Hanaczewska Marya, wdowa po stróżu (pet. Ls. 758)	100 „	
„ 220	Wojtynowa Anna, j. w. (pet. Ls. 756) . .	200 „	
„ 221	Załucka Anna, j. w. pet. Ls 757) . . .	100 „	
„ 222	Sałamaszyńska Rozalia, sierota po stróżu. .	50 „	
„ 223	Dąbrowski Edmund, emer. asystent (pet. Ls. 678)	300 „	
„ 224	Gering Julia, sierota po konduktorze drogowym (pet. Ls. 759)	200 „	
„ 224a)	Bubesowa Marya, wdowa po stróżu (Ls. 760)	100 „	
„ 224b)	Piotrowska Rozalia wdowa po dyetaryuszu (pet. Ls. 1005)	500 „	
„ 224c)	Orłowicz Michał, były stróż Wydziału krajowego (pet. Ls. 1050)	200 „	
„ 224d)	Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze (pet. Ls. 1239)	180 „	
„ 224e)	Van-Roy Aniela, wdowa pa konduktorze (pet. Ls 2367)	200 „	
„ 224f)	Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym (pet. Ls 656)	200 „	
„ 224g)	Markowska Józefa, wdowa po stróżu (pet. Ls 340)	150 „	
„ 224h)	Matecka Seweryna, wdowa po dyetaryuszu (pet. Ls. 679)	100 „	
„ 224i)	Babińska Helena, wdowa po dyetaryuszu (pet. Ls. 901)	300 „	
„ 224k)	Baczyńska Tekla, sierota po konduktorze (pet. Ls. 2040	100 „	
	Do przeniesienia .	22.026 K	265.711 K

	Z przeniesienia .	22.026 K	265.711 K
poz. 224l)	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze (pet. Ls. 665)	100 „	
„ *224m)*	Polińska Matylda, wdowa po stenografie (pet. Ls. 1226)	100 „	
„ *224n)*	Rzeczycka Teofila, wdowa po dyetaryuszu (pet. Ls. 2276)	200 „	
„ *224o)*	Tarnawski Stanisław, sierota po dyrektorze rachunkowym (pet. Ls. 879)	500 „	
„ *224p)*	Horoszkiewiczówna Zofia, sierota po dyrektorze kasy (pet. Ls. 1280)	500 „	
„ *224r)*	Zielińska Zofia, wdowa po archiwiście rach. .	300 „	
„ *224s)*	Kozubowa Małgorzata	100 „	
„ *224t)*	Ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego .	2.000 „	
	Ogółem dział VI. (poz. 147—224t) . . .		25.826 „

Do poz. 224t). Celem wyznaczenia odpowiednich darów z łaski w załatwienia petycyi, przez Sejm *Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia przekazanych, wstawia Sejm do budżetu na rok 1908 ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego* . . . 2.000 K

do którego odnoszą się petycye:

Ls. 153 Kiszelkównej Włodzimiery Wandy, sieroty po kanceliście Wydziału kraj.,

„ 305 Maciulskiego Józ., opiekuna Skalskiej Maryi, sieroty po artystach teatru lwowskiego,

„ 397 Wilczyńskiej Anieli, wdowy po rządcy szpitala w Tarnowie,

„ 518 Skwarczyńskiego Jana i Darowskiego Stanisława, em. konduktorów drogowych,

„ 224 Solarza Józefa, b. piekarza szpit. św. Łazarza,

„ 777 Perejmibydy Honoraty, wdowy po stróżu Wydz. kraj.,

Do przeniesienia . 291.537 K

		Z przeniesienia .	— K 291.537 K
Ls.	778	Grabowskiego Piotra, b. stróża Wydziału kraj.	
„	863	Tworowskiej Elżbiety, wdowy po konduktorze drog.,	
„	910	Pini Maryi, wdowy po dyetaryuszu Wydz. kraj.,	
„	1004	Rondewald Eleonory, wdowy po konduktorze drog.,	
„	1035	Piotrów Władysława, odźwiernego zakładu kulpark.,	
„	1039	Niedzielskiej ze Strnadów Heleny, żony b. dyetaryusza Wydz kraj.,	
„	1070	Stroińskiej Heleny, sieroty po aptekarzu przy szpitalu św. Łazarza,	
„	1118	Zajączkowskiej Maryi Janiny, wdowy po sekundaryuszu szpitala lwowskiego,	
„	1139	Gołębskiego Władysława, emer. adjunkta rach.	
„	1371	Drelinkiewicz z Pakuszewskich Maryi, córki drogomistrza,	
„	1379	Silkiewiczównej Kamili, córki b. dyrektora Kasy krajowej,	
„	1423	Stępińskiej Leokadyi, wdowy po rządcy szpitala w Jaśle,	
„	1426	Błażowskiej Julii, wdowy po drożniku,	
„	1493	Brodowskiego Jana, b. drożnika kraj.,	
„	1607	Ilczukowej Maryi, wdowy po drożniku,	
„	1861	Rudzkiej Maryi, wdowy po b. asyst. rach.,	
„	1862	Bobrowskiej Walentyny, wdowy po inżynierze biura kolejowego,	
		Do przeniesienia .	— K 291.537 K

		Z przeniesienia . —	K 291.537 K
Ls.	2225	Kozłowskiej Izabeli, wdowy po członku orkiestry teatru hr. Skarbka,	
„	2230	Topolnickiej Julii, córki po asyst. rach.,	
„	2364	Zajączkowskiej Maryi, wdowy po pisarzu etat. Wydziału kraj.,	
„	2393	Drobota Jana, b. robotnika przy drogach kraj.,	

VII. Rozmaite.

poz.	*225*	Zapomogi dla wdów i sierót po lekarzach okręgowych (ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego)	10.000 K
„	*226*	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu (Ls. 763)	200 „
„	*227*	Rampeltowa Marya, wdowa po rządcy szpitala w Rzeszowie	400 „
„	*228*	Grabaszewska Józefa, wdowa po rządcy szpitala w Drohobyczu, stałe zaopatrzenie (Ls. 2228)	200 „
„	*229*	Ilnicka Marya, wdowa po członku Rady szkolnej krajowej, stały dożywotni datek . .	720 „
„	*230*	Lipińska Salomea, wdowa po skrzypku (Ls. 742)	300 „
„	*231*	Korosteńska Felicya, była nauczycielka szkoły PP. Klarysek w Starym Sączu, zaopatrzenie dożywotnie z łaski . . . , .	160 „
„	*232*	Ogonowska Falina wdowa po profesorze, stały roczny dożywotni datek	720 „
„	*233*	Szaraniewiczowa Anna, wdowa po profesorze Uniwersytetu i konserwatorze dla Galicyi wschodniej, stały roczny datek	720 „
„	*234*	Głuchowska Jadwiga, wdowa po instruktorze chowu bydła, stałe zaopatrzenie . . .	500 „
		Do przeniesienia .	13.920 K 291.537 K

	Z przeniesienia .	13.920 K	291.537 K
poz. 235	Starzewska Regina, wdowa po dyrektorze krajowego Składu publicznego w Krakowie — dożywotni dar z łaski	700 „	
„ *236*	Chmielowska Marya, wdowa po profesorze Uniwersytetu (w załatwieniu petycyi (Ls. 123) .	800 „	
	Suma działu VII. (*poz. 225—236*) . . .		15.420 „
	Suma wydatków rubr. XIV,		306.957 K

Tem samem załatwiono sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 12. listopada 1907 Lw. 31.547, dotyczące jednorazowych darów z łaski.

Dochody,

(zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego):

Poz. 1.	Dochód z wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych	40.000 K.

We Lwowie, dnia 15. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Skałkowski.

Rubryka XV.

Poz. 1—5 wyd. i poz. 1 dochodów.

Opłaty konsumcyjne.

Sprawozdawca poseł Mieczysław Urbański.

Wysoki Sejmie!

Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym, wydatki w kwocie 13.500 K. Wydatki te po wliczeniu kosztów personalu oddziału poboru opłat konsumcyjnych, uwidocznionych w rubryce II. budżetu, wynoszą w stosunku do dochodów około 2%, i są najniższe ze wszystkich krajów koronnych.

Dochód z opłaty konsumcyjne od piwa preliminujemy zgodnie z Wydziałem krajowym, w kwocie 2,050.000 K. więcej jak w r. 1907 o 150.000 K.

Dochód z 30% dodatku krajowego od wina preliminujemy w kwocie 90.000 K. t. j. w tej samej wysokości jak na r. 1907.

Dochód zaś z udziału kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu preliminujemy w kwocie 5,350.000 K, więcej jak w r. 1907 o 50.000 K. Wprawdzie wynikłość z przecięcia 3 lat jest w dochodzie z piwa wyższą od preliminowanej kwoty o 20.257 K, a w dochodzie z 30% dodatku od wina o 6.000 K, zaś w dochodzie ze spirytusu o 21.436 K, z uwagi jednak, że ostrożne preliminowanie dochodu jest wskazanem, wstawiamy do budżetu dochody w wysokości preliminowanej przez Wydział krajowy, a mianowicie:

Wydatki.

Poz.	1.	Koszta komisyjne	1.000 K
„	2.	Koszta manipulacyi i prowizyi c. k. pocztowej Kasy oszczędności	2.000 „
		Do przeniesienia . .	3.000 K

		Z przeniesienia . . .	3.000 K
Poz.	*3.*	Koszta kancelaryjne	2.500 „
„	*4.*	Papier i druki	5.000 „
„	*5.*	Rozmaite wydatki. tudzież remuneracye i zasiłki . . .	3.000 „
		Ogółem suma wydatków . .	13 500 K

Dochody.

Poz.	*1.*	Dochody krajowych opłat konsumcyjnych:	
		a) *α*) od piwa, (w myśl ust. z 13. lutego 1903 Dz. ust. kraj. Nr. 24)	2,050.000 K
		β) odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych w pocztowej Kasie oszczędności	2.000 „
		b) 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, (w myśl ust. z 4. lipca 1899 Dz. ust kraj. Nr. 93.) . .	90.000 „
		c) udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu, (w myśl ust. z 8. lipca 1901, Dz. pr. p. Nr. 86)	5,350.000 „
		Ogółem suma dochodów . .	7,492.000 K

Lwów, 10. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
M. Urbański.

Rubryka XVI. Rozmaite.

Sprawozdawca p. **Żardecki.**

Zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

następujący preliminarz:

Wydatki.

		Zwyczajne.	Nadzwyczajne.
		korony	
1.	Do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	60.000	—
2.	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I. .	24.000	—
3.	Na misye katolickie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—
4.	Na pokrycie 78% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacać się mającego przez galicyjski fundusz propinacyjny, w myśl §. 100. ustawy z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 i uchwały Sejmu z 29. stycznia 1898 r. . .	160.618	—
5.	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych za ubytek w dochodach, opłacanych do końca roku 1897 z galicyjskiego funduszu propinacyjnego w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 29. stycznia 1898 .	100.000	—
6.	Na koszta urządzenia i utrzymania jednego kursu dla pisarzy gmin wiejskich	8.000	—
7.	Na cele „Domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie .	1.000	—
8.	Towarzystwo tatrzańskie, *stała* subwencya . .	1.000	—
9.	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych, *zasiłek stały*	10.000	—
10.	Na biura pośrednictwa pracy (ryczałt) . . .	15.000	—
11.	Dla Spółki ochrony i pomocy narodowej w Białej, na budowę „Domu polskiego“ w Bielsku, corocznie, jednakże najdalej do roku 1930 (w myśl uchwały sejmowej z 10. października 1907) .	—	2.000
	Do przeniesienia . .	385.618	2.000

		Zwyczajne.	Nadzwyczajne.
		korony	
	Z przeniesienia . .	385.618	2.000
12.	VI. i VII. rata od gwarantowanej przez kraj pożyczki dla gminy Zakopane w kwocie 400.000 K na budowę wodociągów (aż do roku 1955) . . .	20.061	—
13.	Dotacya dożywotnia dla Władysława Mickiewicza, w myśl uchwały sejmowej z 2. listopada 1904 r.	4.000	—
14.	Towarzystwo tatrzańskie w Krakowie, stała subwencya *nadzwyczajna* na budowę schroniska aż do umorzenia pożyczki t. j. do roku 1956 włącznie.	—	2.500
15.	Gminie miasta Krakowa na koszta przyjęcia wycieczek młodzieży i włościańskich	—	—
16.	Krajowy Związek turystyczny, na koszta wydawnictwa i reklamy turystycznej	—	—
	Ogółem suma wydatków .	409.679	4.500
		414.179	

Dochody.

1.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych . .		—	—
2.	Odsetki zwłoki od dodatków krajowych do podatków państwowych		70.000	—
3.	Bonifikacya z c. k. Skarbu państwa, za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego		720.000	—
4.	Bonifikacya z galic. funduszu propinacyjnego za ubytek w dochodach z dodatków do podatków opłacanych przez ten fundusz do r. 1898:			
	a) dla kraju	300.000 K		
	b) „ powiatów	100.000 „	400.000	—
5.	Udział kraju w czystym dochodzie Banku krajowego po myśli §. 102. statutu Banku krajowego. .		—	—
6.	Na uzupełnienie rat annuitetowych pożyczki 400.000 K, zaciągniętej na budowę wodociągu w Zakopanem:			
	a) z dzierżawy opłat gminnych od napojów spirytusowych	7.000 K		
	b) z datku od stacyi klimatycznej .	5.000 „		
	c) z 20% dodatku gminnego w Zakopanem	4.000 „	16.000	—
7.	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody .		1.500	—
	Ogółem suma dochodów . . .		1,207.500	—

We Lwowie, dnia 15. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Żardecki.

Ls. 2.686/1908. We Lwowie, dnia 17. października 1908.

N. 385

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o budżecie na rok 1909.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego o budżecie na rok 1909 ustanawia:

wydatki w kwocie	52,642.764 K
dochody własne wraz z dodatkami do podatków . .	41,708.398 „
niedobór	10,934.366 K

Uchwałami Komisyi budżetowej cyfry powyższe zmienione zostały, a mianowicie ustalono:

wydatki w sumie	53,370.199 K
dochody w sumie	42,641.626 „
niedobór w sumie	10,728.573 K

Dla objaśnienia powyższego zestawienia nadmienić należy, że Komisya podniosła dochód z opłat konsumcyjnych o 140.000 K, dalej uznała za konieczne podnieść wydatki na klęski elementarne, z równoczesnem zapewnieniem pokrycia całego tego wydatku w drodze pożyczki komunalnej przez Wydział krajowy zaciągnąć się mającej w sumie takiej, aby Wydział krajowy netto milion kor. otrzymał.

Szczegółowo zmieniła Komisya budżetowa:

W wydatkach:

			więcej	*mniej*
W rubr. I. „Reprezentacya kraju“ podwyższono o . .			600 K	— K
na uzupełnienie biblioteki sejmowej.				
W rubr. II. „Zarząd“ zniżono o			— „	105.066 „
mianowicie opuszczono kredyt na biura pośrednictwa pracy	106.464 K			
natomiast dodano ryczałt na uregulowanie poborów woźnych Wydziału krajowego	1.398 „			
Zniżono j. w. o .	105.066 K			
W rubr. III. „Sprawy zdrowotne“ podwyższono o . .			19.549 „	— „
mianowicie podwyższono:				
w szpitalu lwowskim o	3.092 K			
„ „ św. Łazarza o	9.881 „			
OO. Bonifratrom na urządzenie szpitala .	1.000 „			
Do przeniesienia .	13.973 K		20.149 K	105.066 K

		więcej	*mniej*
Z przeniesienia .	13.973 K	20.149 K	105.066 K
OO. Bonifratrom na pokrycie odsetek od pożyczki	800 „		
Lecznicza kolonia wakacyjna dla dzieci izraelickich w Krakowie. . .	500 „		
Dr. Heyne w Złoczowie . . .	460 „		
Konwent Braci Miłosierdzia w Zebrzydowicach	600 „		
Dom „Zdrowia“ Bratniej pomocy w Zakopanem	600 „		
Dom dla nieuleczalnych w Tarnowie .	10.000 „		
Razem podwyższono o .	26.933 K		
Natomiast zniżono wydatki Zakładu kulparkowskiego o	7.384 „		
Pozostaje j. w. . .	19.549 K		
W rubr. IV. „Dobroczynność“ podwyższono o . . .		4.900 „	— „
mianowicie:			
Ruskie Towarzystwo kolonij wakacyjnych	200 K		
Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie . . .	200 „		
Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego we Lwowie . . .	200 „		
Towarzystwo wzaj. pomocy dyaków gr. kat. archidyecezyi lwowskiej . .	200 „		
Towarzystwo wzaj. pomocy dyaków gr. kat. dyecezyi przemyskiej . .	200 „		
Zgromadzenie SS. Służebniczek Najśw. Rodziny Maryi w Starej Wsi .	1.000 „		
Zakład opieki nad opuszczonemi dziećmi w Krakowie	1.500 „		
Przytulisko dla drobnych sierót pod opieką św. Józefa we Lwowie . . .	700 „		
Katolicki Związek kobiet polskich na tanią kuchnię studencką . . .	500 „		
Stankiewiczowa Julia, wdowa po ostatnim czwartaku	200 „		
Podwyższono j. w. .	4.900 K		
W rubr. V. „Oświata i sztuka“ podwyższono o . . .		91.650 „	— „
mianowicie dodano:			
Biblioteka polska w Paryżu . . .	6.000 K		
Wydatki funduszu szkolnego krajowego.	6.700 „		
Subwencye dla internatów . . .	10.000 „		
Budowa domów dla internatów . .	20.000 „		
Szkoła polska w Białej	10.000 „		
Seminaryum nauczyc. męskie w Białej .	3.500 „		
Do przeniesienia .	56.200 K	116.699 K	105.066 K

		więcej	*mniej*
Z przeniesienia .	56.200 K	116.699 K	105.066 K
Gimnazyum prywatne w Białej . . .	5.000 „		
Ruskie pryw. Seminaryum żeńskie we Lwowie	1.000 „		
Gimnazyum prywatne żeńskie we Lwowie .	1.000 „		
Subwencye dla innych żeńskich seminaryów, gimnazyów i liceów	2.000 „		
Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu .	2.000 „		
Ryczałt na zasiłki dla burs	3.000 „		
Polskie i ruskie Towarzystwa gimnastyczne „Sokół“	2.000 „		
Stowarzyszenie „Ojczyzna“ we Wiedniu . .	200 „		
Towarzystwo nauczycieli religii mojżeszowej w Stanisławowie	200 „		
Towarzystwo miłośników przeszłości Lwowa .	500 „		
Towarzystwo ruskich kobiet „Żyźń“ we Lwowie	100 „		
Towarzystwo „Proświta“	2.000 „		
Towarzystwo im. Szewczeńki	2.000 „		
Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego .	2.000 „		
Koło szkoły ludowej im. B. Goldmanna . .	2.000 „		
Towarzystwo dla popierania nauki polskiej .	500 „		
Wydawnictwo czasopisma technicznego . .	1.000 „		
Towarzystwo „Ruska Besida“ na skompletowanie orkiestry	4.000 „		
Na koszta inspekcyi ruskiego teatru . .	500 „		
Nagrody konkursowe dla ruskich utworów scenicznych	1.500 „		
Teatr ludowy w Krakowie	2.000 „		
Związek teatrów i chórów włościańskich .	500 „		
Towarzystwo ochrony zwierząt . . .	200 „		
Warsztaty dla młodzieży szkolnej . . .	2.000 „		
Wydawnictwo „Polskiego Przeglądu emigracyjnego“	1.000 „		
Nasalski Julian na wydawnictwo „Biblioteki dla młodzieży ruskiej“	250 „		
Ogółem dodano . .	94.650 K		
Natomiast przeniesiono do rubr. XII. ryczałt dla stowarzyszeń rzemieślniczych	3.000 „		
Pozostaje podwyżka j. w.	91.650 K		
W rubr. VI. „Pomniki historyczne“ podwyższono ogółem o		33.016 „	
mianowicie dodano:			
Muzeum narodowe w Krakowie . . .	3.000 K		
Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie	2.016 „		
Na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie	4.000 „		
Na restauracyę ratusza i wieży w Bieczu .	1.000 „		
Do przeniesienia .	10.016 K	149.715 K	105.066 K

		więcej	*mniej*
Z przeniesienia .	10.016 K	149.715 K	105.066 K
Na restauracyę wieży zamkowej w Oświęcimiu	2.500 „		
Gm. m. Krakowa na inwentaryzacyę Archiwum i wydawnictwa źródeł dziejowych . .	1.000 „		
Towarzystwo miłośników przeszłości Lwowa .	500 „		
„ „ historyi i zabytków m. Krakowa, na wydawnictwa . .	1.000 „		
Na restauracyę kościoła na Skałce w Krakowie	4.000 „		
„ „ Ogrojca przy kościele św. Barbary w Krakowie	2.000 „		
Na restauracyę staroż. bożnicy w Krakowie .	2.000 „		
Gminie m. Lwowa na Galeryę miejską . .	5.000 „		
„ „ „ na Muzeum narodowe im. Króla Jana III.	5 000 „		
Razem j. w. . . .	33.016 K		
W rubr. IX. „Budowy wodne i melioracye“ zniżono o			196.480 „
mianowicie zniżono wydatki na drenowanie gruntów włościańskich o .	200.000 K		
z powodu zmiany stosunku udziału państwa, kraju i stron konkurencyjnych, natomiast dodano na oprocentowanie i umorzenie obligów, mających się emitować przez państwo na budowę kanałów spławnych	3.520 „		
Zniżono j. w. o . .	196.480 K		
W rubr. X. „Rolnictwo“ podwyższono o		763.287 „	
mianowicie:			
Dla Tow. „Proświta“ podwyższono o .	5.000 K		
Na założenie szkoły rolniczej w Miłowaniu	5.000 „		
Szkoła gospodyń w Olesku . . .	500 „		
Budowa szkoły gospodyń wiejskich w Szynwałdzie	2.000 „		
Na koszta kształcenia instruktorów rolnictwa dla włościan . . .	3.000 „		
Dla Kółek rolniczych podwyższono:			
na instruktorów dla zarządów powiatowych o	1.500 „		
na utworzenie nowych zarządów powiatowych o	750 „		
na specyalne kursa o . . .	1.250 „		
Na włościańskie mleczarskie związki kontrolne	1.500 „		
Subwencye dla popierania mleczarstwa i handlu masłem	9.000 „		
Zakład chowu drobiu w Bachowicach .	1.000 „		
Do przeniesienia .	30.500 K	913.002 K	301.546 K

		więcej	*mniej*
Z przeniesienia .	30.500 K	913.002 K	301.546 K
Na prowadzenie agencyi sprzedaży materyału rzeźnego	5.000 „		
Towarzystwo uprawy wikliny koszykarskiej w powiatach: Wieliczka, Bochnia, Myślenice	3.000 „		
Na złagodzenie klęsk elementarnych z roku 1908 podwyższono o . . .	700.000 „		
Na procent i amortyzacyę pożyczki zaciągnąć się mającej na złagodzenie klęsk elementarnych w roku 1908 . .	24.787 „		
Podwyższono j. w. o .	763.287 K		
W rubr. XII. „Przemysł i rękodzieła“ podwyższono o . . mianowicie:		82.050 „	
Stowarzyszenie „Pracy kobiet“ we Lwowie o	150 K		
Ryczałt dla stowarzyszeń rzemieślniczych we Lwowie i na prowincyi (przeniesiony z rubr. V.)	3.000 „		
Lidze pomocy przemysłowej podwyższono:			
a) na ogólne cele	2.000 „		
b) na wystawy ruchome . .	2.000 „		
Muzeum technologiczne we Lwowie (Izba handlowo-przemysłowa) . . .	5.000 „		
Instytut popierania przemysłu w Krakowie	7.500 „		
Zasiłki na cele przemysłowe . . .	10.000 „		
Dotacya funduszu przemysłowego . .	50.000 „		
Izba rękodzielnicza we Lwowie . .	1.000 „		
„ „ w Krakowie . .	1.000 „		
Wydawnictwo „Kupiec polski“ . .	400 „		
Razem j. w. .	82.050 K		
W rubr. XIII. „Długi krajowe“ podwyższono o . . . na 4% odsetki od pożyczki zaciągnąć się mającej na pokrycie reszty niedoboru w roku 1908.		3.309 „	
W rubr. XIV. „Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski“ podwyższono o . . . . . mianowicie dodano następujące pozycye:		12.120 „	— „
Turski Władysław	500 K		
Rudzki Władysław	500 „		
Marcinkowski Władysław . . .	400 „		
Dr. Stella-Sawicki Jan	800 „		
Dziubińska Wanda	400 „		
Bieńkowska Józefa	200 „		
Pogorzelska Katarzyna	200 „		
Zakrzewska Marcyanna	200 „		
Kratochwilowa Franciszka . . .	200 „		
Do przeniesienia .	3.400 K	1,010.481 K	301.546 K

		więcej	*mniej*
Z przeniesienia . .	3.400 K	1,010.481 K	301.546 K
Barycka Marya	200 „		
Sternalowa Apolonia	200 „		
Hanaczewska Marya	100 „		
Wojtynowa Anna	200 „		
Załucka Anna	100 „		
Sałamaszyńska Rozalia	50 „		
Sapałaczyńska Leontyna . . .	300 „		
Gering Julia	200 „		
Bubesowa Marya	100 „		
Piotrowska Rozalia	500 „		
Niewiadomska Sabina	180 „		
Van-Roy Aniela	200 „		
Strnadowa Kornelia	200 „		
Markowska Józefa.	150 „		
Matecka Seweryna	100 „		
Babińska Helena	300 „		
Baczyńska Tekla	100 „		
Baranowska Augusta	100 „		
Polińska Matylda	100 „		
Rzeczycka Teofila	200 „		
Tarnawski Stanisław	500 „		
Horoszkiewiczówna Zofia . . .	500 „		
Zielińska Zofia	300 „		
Kozubowa Małgorzata	100 „		
Schulzowa Zofia	240 „		
Orłowicz Michał	200 „		
Buynowska Aniela	500 „		
Chmielowska Marya	800 „		
Ryczałt do dyspozycyi Wydziału kraj. .	2.000 „		
Podwyższono j. w. o .	12.120 K		
W rubryce XVI. „Rozmaite“ podwyższono o . . .		18.500 „	
mianowicie:			
Budowa „Domu polskiego“ w Bielsku.	2.000 K		
Gminie miasta Krakowa na koszta przyjęcia wycieczek młodzieży i włościańskich	1.500 „		
Krajowy Związek turystyczny . .	1.500 „		
Towarzystwo sztuk pięknych we Lwowie, na pokrycie kosztów urządzenia grup etnograficznych w pochodzie jubileuszowym we Wiedniu .	3.000 „		
Park Jordana w Krakowie . . .	2.000 „		
Komitet obchodu setnej rocznicy Słowackiego	500 „		
Polskie Towarzystwo emigracyjne .	5.000 „		
Do przeniesienia . .	15.500 K	1,028.981 K	301.546 K

		więcej	*mniej*
Z przeniesienia . .	15.500 K	1,028.981 K	301.546 K
Wyspiańska, wdowa po poecie, zaopatrzenie dla niej, tudzież dla czworga dzieci	3.000 „		
Podwyższono j. w. .	18.500 K		
Razem . .		1,028.981 K	301.546 K
Wogóle **podwyższono** wydatki o . .		727.435 K	

Dochody.

W rubryce II. „Zarząd“ zniżono o . . . . . mianowicie opuszczono subwencyę miasta Lwowa i Krakowa na częściowe koszta utrzymania personalu krajowego biura pośrednictwa pracy.		— K	7.772 K
W rubryce III. „Sprawy zdrowotne“ podwyższono dochody szpitala lwowskiego o		1.000 „	
W rubryce IX. „Budowy wodne i melioracye“ zniżono o . z powodu zmiany stosunku rządu, kraju i stron konkurencyjnych w partycypowaniu w kosztach drenowania gruntów włościańskich		— „	200.000 „
W rubryce X. „Rolnictwo“ podwyższono o . . . wskutek wstawienia dochodu z zaciągnąć się mającej pożyczki komunalnej, na pokrycie wydatków z powodu klęski elementarnej w r. 1908.		1,000.000 „	— „
W rubryce XV. „Opłaty konsumcyjne“ podwyższono udział kraju w nadwyżce z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu o 100.000 K i opłaty od piwa 40.000 K		140.000 „	
Razem . .		1,141.000 K	207.772 K
Wogóle **podwyższono** dochody o . .		933.228 K	

Wszystkie zmiany znajdują swe uzasadnienie w specyalnych sprawozdaniach budżetowych.

Znaczny niedobór tegoroczny wynoszący niebywałą dotąd w naszym budżecie sumą 10,728.573 K, proponuje Wydział krajowy, utrzymując dotychczasową stopę dodatków do podatków, pokryć krótkoterminową pożyczkę spłacalną w r. 1911.

Wydział krajowy przyjmuje na rok 1909 wydatność grosza dodatków do podatków w sumie 252.000 K, t. j. o 2.000 koron wyższej, niż na rok 1908. Komisya budżetowa przyjmuje wydatność dodatków zgodnie z Wydziałem krajowym. Jakkolwiek bowiem wydatność dodatków zniżyła się z 265.824 K za r. 1906 na 254.671 K w r. 1907, i jakkolwiek obawiać się można, że skutki klęski elementarnej r. 1908 odbiją się niekorzystnie na wydatności dodatków podatkowych w r. 1909, to jednak preliminowana przez Wydział krajowy i przez Komisyę budżetową uznana wydatność 252.000 K jest jeszcze o 2.671 K niższą, niż wynikłość r. 1907, i dlatego można mieć nadzieję, że rzeczywistość nie będzie gorszą od spodziewanych wpływów.

Komisya budżetowa nie proponuje w tym roku zmiany w sposobie pokrycia przedstawionym przez Wydział krajowy. Zarówno przejściowy charakter epoki, w jakiej się obecnie znajduje budżet krajowy, jak wielkie straty materyalne, jakie w r. b. znaczna część kraju poniosła, wykluczają ograniczenie pożyczki, a wprowadzenie podwyżki dostatecznej dodatków do podatków.

Ale pożyczki konieczne na pokrycie bieżącego niedoboru lat 1908 i 1909 wyczerpują prawie zupełnie spodziewane nadwyżki funduszu propinacyjnego, które w myśl dawniejszego programu służyć miały jeszcze i na pokrycie niedoboru r. 1910. Zużywając ją obecnie w zupełności, nie mamy środków na pokrycie spodziewanego deficytu przyszłorocznego. Fakt ten potęguje do najwyższego stopnia nagłość postulatu, wielokrotnie już przez nasz Sejm, Wydział krajowy i Komisyę budżetową podnoszonego, aby przystąpiono do reformy skarbowości państwowej, w stopniu i kierunku, uzdalniającym kraje do spełnienia swych rozległych zadań, do zapewnienia im dostatecznych i automatycznie wzrastających dochodów budżetowych.

Postulat ten podnieśli też z całym naciskiem w ankiecie zeszłorocznej w marcu 1908 r. przez c. k. Rząd zwołanej w sprawie finansów krajowych delegaci naszego Wydziału krajowego p. szef Departamentu Dr. Jahl i podpisany sprawozdawca budżetowy, również jak powołany do tej ankiety ze strony Rządu prezes Koła dr. Głąbiński.

Faktyczny ustrój dochodów publicznych w Austryi, w monarchii i w krajach koronnych, jest do dziś ten, że państwo zastrzegając sobie wszystkie kategorye podatkowych dochodów, pozostawiło krajom system dochodów niedostateczny, nie dość elastyczny, nierównomierny, przez co finanse kraju ustawicznie mają do walczenia z trudnościami. A trudności to nie tylko finansowe, aby mieć dochód dostateczny, lecz trudność ekonomiczna i społeczna, bo systemowi dochodów krajowych braknie cech równomierności i powszechności, uznanych ogólnie za niezbędny warunek dobrego funkcyonowania systemu podatkowego. Faktyczny ustrój podatkowy nosi na sobie dotąd cechy widocznego centralizmu, przeoczającego interesy i potrzeby krajów, przeoczającego, że bez należytego spełnienia zadań przez kraje nie utrzyma się siła i rozwój ani krajów ani całości państwa. I wielkim błędem byłoby stanowisko utrzymujące antytezę interesów między skarbem państwa a kraju. Zapewnienie dostatecznych dochodów dla skarbu krajowego jest tem więcej konieczne, że i gminy, miasta, powiaty, znajdują się również w bardzo trudnem położeniu, które dorosło już do problemu reorganizacyi całej autonomicznej gospodarki kraju i w kraju.

Najnowsze podatkowe przedłożenia rządowe nie zaspakajają powyżej zaznaczonej potrzeby. Komisya budżetowa powstrzymuje się od wnijścia w szczegółową krytykę przedłożeń o podatku wódczanym i podatku od budynków, uważa jednak za potrzebne stwierdzenie, że proponowany przez Rząd udział kraju w wysokości 30 K od hektolitra, a nawet i 40 K, nie da nam zwyżki dochodów takiej, aby uchylić spodziewany niedobór r. 1910. Stwierdza to sprawozdanie Wydziału krajowego o budżecie na r. 1909 (str. 2, 3), przyczem jeszcze nie uwzględniono zniżki konsumcyi, jaka skutkiem podwyżki podatku grozi.

Dochód ten nowy z podwyżki podatku od wódki okazuje się tem mniej dostateczną reformą dla finansów krajowych, że wniesione równocześnie przedłożenie reformujące podatek domowy, słuszne w swej idei, o ile zdąża do uchylenia podatkowego przeciążenia domów, zawiera w sobie bardzo poważne niebezpieczeństwo ubytku dochodów skarbu krajowego, ubytku przenoszącego rocznie przy obecnej stopie dodatków 4 miliony koron.

Również zaniepokoić nas musiał projekt wprowadzający osobne opodatkowanie budynków fabrycznych itp., projekt ten grozi bowiem utrudnieniem wielkiem warunków bytu ogółu naszego przemysłu, zarówno rolniczego, jak innych jego grup, okazać się gotów hamulcem naszego gospodarczego rozwoju. A to nie byłaby słuszna polityka finansowa, aby prowadząc dzieło reformy finansów państwa i krajów, niszczyć warunki rozwoju, obniżać produkcyjność uboższych dotąd, a chcących podźwignąć się krajów.

Inicyatywa Rządu w kierunku reformy finansów umożliwiającej krajom normalne prowadzenie gospodarstwa skarbowego, spotkała się w swym czasie z żywem uznaniem, ale przypominając to, należy stwierdzić równocześnie, że dotychczasowe projekta rządu z jednej strony nie spełniają w zupełności tego zadania, z drugiej zaś poważne budzą obawy.

Polscy członkowie ankiety dla finansów kraju podnieśli postulat, że krajom zasadniczo przyznanem być winno prawo dodatków do wszystkich kategoryi podatków państwowych, bez względu na formę i nazwę tych podatków. Kraje ustąpiły już państwu pierwszorzędnej doniosłości podatek, mianowicie osobisto-dochodowy, zrzekając się doń dodatków, to też nawzajem państwo przyznać krajom powinno udział w podatkach konsumcyjnych i obrotowych. Ta droga zapewniałaby krajom dochody dostateczne, dałaby powszechność opodatkowania na rzecz kraju, zmniejszyłaby nierównomierność obciążenia na rzecz kraju, dałaby się dalej przeprowadzić bez wywoływania sporów między krajami o klucz rozdziału. Stare biurokratyczne nazwy monopolu czy opłat nie powinny stanowić przeszkody dla realizacyi powyższego programu. Za zgodą krajów mogło wyrobić sobie państwo względnie dobry i zupełny system podatkowy, to też obowiązkiem państwa jest nie stawiać przeszkód normalnemu rozwojowi systemu podatkowego krajów.

W ciągu obrad Komisyi budżetowej nad opłatami konsumcyjnemi wyrażono życzenie, aby Wydział krajowy przeprowadził badania, w jaki sposób i z jakim rezultatem finansowym dałby się zaprowadzić krajowy zbytkowy podatek od napojów gorących (likiery zagraniczne, wina zagraniczne) i o rezultacie swych badań zdał sprawę na najbliższej sesyi. Uzasadnieniem tego żądania jest wzgląd na niebawem wejść mającą w życie podwyżkę podatku od wódki i piwa, w obec czego idea równomierności podatkowej domaga się wprowadzenia powyższego podatku, o ile on zdoła dać w stosunku do kosztów poboru odpowiedni rezultat finansowy.

Wzrastające zadania i wydatki autonomicznej administracyi, każą nam coraz troskliwiej starać się o podwyżkę dochodów, oraz o ścisłą celowość wydatków autonomicznych.

W pierwszym kierunku zajmuje coraz wybitniejsze miejsce w gospodarce wielu państw zarówno, jak ciał komunalnych wyrabianie sobie nowych zarobkowych dochodów. Rząd pruski ma koleje i kopalnie, domeny i lasy; rząd włoski na siłach wodnych, owym białym węglu, oparł poprawę swych finansów; nadeszła przeto chwila, aby i u nas Wydział krajowy zechciał rozważyć, czy nie możnaby podnieść dochodów skarbu krajowego, wprowadzając przedsiębiorstwa krajowe. Sam dochód skarbowy nie może być celem — i nie dla samego dochodu rozszerzyły swą działalność przedsiębiorczą Prusy czy Włochy, ale można nieraz świadcząc wielką usługę produkcyjną, równocześnie podnieść dochody skarbu.

Wydział krajowy i Sejm stały dotąd na innem stanowisku; ograniczano się do wytwarzania korzystnych warunków produkcyi (komunikacye, regulacye rzek, melioracye, szkoły, warsztaty, muzea, Bank krajowy i t. d.) i na popieraniu wprost produkcyi (subwencye, pożyczki różnych funduszy). Niedostateczność podatkowych dochodów w obec wzrastających zadań i potrzeb kraju, każą nam jednak poważnie i o stworzeniu nowych własnych dochodów skarbu krajowego po-

myśleć. Stąd też Komisya budżetowa wyraża życzenie, aby Wydział krajowy i w tym kierunku podjął badania.

Idea celowości wydatków w kraju mieści w sobie szereg postulatów. Zawiera ona w sobie zasadę oszczędności, aby nie wydać nigdy więcej niż potrzeba, ale i zasadę nieopóźniania się w wydatkach, uczynienia co potrzeba, i zasadę doboru odpowiedniej chwili, odpowiednich środków.

Autonomiczne wydatki u nas w kraju czyni nie tylko Sejm i Wydział krajowy, ale i powiaty, miasta, gminy. Wszystkie te wydatki razem stanowią autonomiczne obciążenie, błąd finansowy któregokolwiek ogniwa utrudnia następnie spełnianie zadań całości, podwyższa obciążenie podatkowe i autonomiczne wydatki kraju. Przenoszą one już obecnie sumę 100 milionów koron. Suma to tak poważna, zadania autonomii krajowej i lokalnej tak wielkie i wzrastające, że słusznem jest rozważenie, czyby nie należało u nas stworzyć naczelnego krajowego organu kontroli i porady finansowej, któraby na wzór Izby obrachunkowej roztoczyła swą troskliwą opiekę nad całością wydatków autonomicznych, wykonywując kontrolę konstytucyjną, administracyjną oraz rachunkową, badając jak najskrupulatniej każdy wydatek pod względem legalności, stosowności i rachunkowym, trutynując każde t. zw. „wydarzenie rachunkowe“ t. j. wypadek gospodarczy po stronie dochodów i rozchodów we wszystkich jego stadyach jak najsumienniej. Stworzona niegdyś przez ministra ks. Lubeckiego „Dyrekcya kontroli“ położyła, jak to stwierdzają historycy, niepomierne zasługi i najlepszą po sobie zostawiła pamięć.

Kraj nasz znajduje się obecnie w trudnem położeniu finansowem i gospodarczem, w przełomowej epoce pod względem społecznym i politycznym; w takich warunkach idea stworzenia organu krajowego kontroli i dorady finansowej, obejmującego kraj cały, poręczającego celowość całej finansowej gospodarki, zasługuje na poważne rozpatrzenie. Stworzenie takiego organu byłoby niewątpliwie u k o r o n o w a n i e m i poręczeniem na przyszłość dobrej przeszło już 40-letniej finansowej gospodarki kraju. To też Komisya budżetowa wyraża życzenie, aby Wydział krajowy zechciał przeprowadzić odnośne badania i zdał o nich sprawę Sejmowi.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Na rok 1909 ustanawia się wydatki funduszu krajowego w kwocie . . . . . **53,370.199 K**
a dochody własne tegoż funduszu w kwocie . . . . **24,274.434 „**

II. 1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1909, pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo-klasowego i pięcio-procentowego podatku od domów wolnych, po . . . . . **72 h**
od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości . . . . . **78 h**
od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim, opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1. *ad a)* wymienionych, w wysokości . . . . . **67 h**
zaś do podatków w tymże ustępie *ad b)* wymienionych, po . . . **73 h**
od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

3. Kwoty przyzwolone na rok 1909 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu funduszu krajowego, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego:

a) w rubryce I. między pozycyami 5, 6 i 7 i między pozycyą 8 i 10;

b) w rubryce II. między literami *a*, *d*, *e*, *f*, pozycyi 18, oraz między pozycyą 17 (na dyurna Urzędu pośrednictwa pracy), a rubryką XVI. poz. 10 (wydatki rzeczowe Urzędu pośrednictwa pracy);

c) w rubryce VIII. między pozycyami 6 i 7, tudzież między pozycyami 11, 12, 13 i 14;

d) w rubryce X. między pozycyami 27 *c* i 29, dalej 32, 38 i 39, — dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych zakładów, wreszcie między pozycyami 87 *b* (1—9) i poz. 87 (*ad* 13);

e) w rubryce XI. między pozycyami 1, 2 i 6;

f) w rubryce XII. między pozycyami 61 i 102; 104 i 168; 159, 161, 162 *a*, 163, wreszcie między pozycyami grupy I. dział *A*, tudzież grupy I. dział *B*, *C* i *E* w granicach każdego z tych działów, t. j. *A*, *B*, *C* i *E* z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki krótkoterminowej na pokrycie reszty niedoboru w kwocie . . . **10,728.573 K,** z tem jednakże zastrzeżeniem, że pożyczka ta ma być oprocentowana najwyżej po 4% od sta, a zwróconą najpóźniej 1. stycznia 1911 roku.

Równocześnie przedkłada Komisya budżetowa następującą rezolucyę:

Zważywszy, że dotychczasowy ustrój skarbowy państwa i krajów nie zapewnia krajowi należytej swobody skarbowej i dostatecznych dochodów, przezco w dalszej konsekwencyi również trudnem się staje finansowe położenie gmin i powiatów;

zważywszy, że c. k. Rząd w uznaniu tego położenia i tej potrzeby, sam rozpoczął akcyę zdążającą do umożliwienia reformy finansów autonomicznych;

zważywszy wreszcie, że dotychczasowe odnośne przedłożenia rządowe nie zapewniają krajowi dostatecznych nowych funduszów, a więc nie spełniają w zupełności swego zadania, a nadto poważne budzą obawy uszczuplenia podstawy autonomicznych dochodów i ograniczenia podatkowej kompetencyi Sejmu.

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w swych przedłożeniach i przekazach dla funduszów krajowych, podwyższył wydatnie udział kraju z przekazać się mających źródeł dochodowych i utrzymał w mocy dotychczasowy udział krajów w nadwyżkach przychodu z podatku osobisto-dochodowego, a w projektowanych ustawach podatkowych usunął wszystkie przepisy, któreby mogły spowodować uszczuplenie podatkowej kompetencyi Sejmu.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

SUMARYUSZ

budżetu funduszu krajowego

na rok

1909.

Alegat do sprawozdania o budżecie krajowym na rok 1909.

Sumaryusz budżetu funduszu

Rubryka	Poszczególnienie	Według preliminarza Wydziału krajowego	Według wniosków Komisyi budżetowej, względnie uchwały Sejmu	Z porównania Komisya wnosi:	
				więcej	*mniej*
		Korony			
	WYDATKI.				
I.	Reprezentacya kraju	166.400	167.000	600	—
II.	Zarząd	2,040.732	1,935.666	—	105.066
III.	Sprawy zdrowotne	6,059.186	6,078.735	19.549	—
IV.	Dobroczynność	114.482	119.382	4.900	—
V.	Oświata i sztuka	21,639.896	21,731.546	91.650	—
VI.	Pomniki historyczne	306.520	339.536	33.016	—
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	1,054.445	1,054.445	—	—
VIII.	Komunikacye	5,261.086	5,261.086	—	—
IX.	Budowy wodne i melioracye . .	7,141.016	6,944.536	—	196.480
X.	Rolnictwo	2,901.654	3,664.941	763.287	—
XI.	Górnictwo	303.419	303.419	—	—
XII.	Przemysł i rękodzieła	1,370.583	1,452.633	82.050	—
XIII.	Długi krajowe	3,521.237	3,524.546	3.309	—
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia itd.	299.978	312.098	12.120	—
XV.	Opłaty konsumcyjne	13.500	13 500	—	—
XVI.	Rozmaite	448.630	467.130	18.500	—
	Suma wydatków .	52,642.764	53,370.199	1,028.981	301.546
				727.435	

krajowego na rok 1909.

Rubryka	Poszczególnienie	Według preliminarza Wydziału krajowego	Według wniosków Komisyi budżetowej, względnie uchwały Sejmu	Z porównania Komisya wnosi:	
				więcej	*mniej*
		Korony			
	DOCHODY.				
I.	Reprezentacya kraju	50	50	—	—
II.	Zarząd	300.312	292.540	—	7.772
III.	Sprawy zdrowotne	2,367.831	2,368.831	1.000	—
IV.	Dobroczynność	—	—	—	—
V.	Oświata i sztuka	3,994.367	3,994.367	—	—
VI.	Pomniki historyczne	100.550	100.550	—	—
VII.	Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe	428.832	428.832	—	—
VIII.	Komunikacye	727.642	727.642	—	—
IX.	Budowy wodne i melioracye . .	4,772.465	4,572.465	—	200.000
X.	Rolnictwo	886.073	1,886.073	1,000.000	—
XI.	Górnictwo	281.875	281.875	—	—
XII.	Przemysł i rękodzieła	466.469	466.469	—	—
XIII.	Długi krajowe	73.240	73.240	—	—
XIV.	Pensye emerytalne, zaopatrzenia itd.	40.000	40.000	—	—
XV.	Opłaty konsumcyjne	7,592.000	7,732.000	140.000	—
XVI.	Rozmaite	1,282.500	1,282.500	—	—
	Suma dochodów własnych	23,314.206	24,247.434	1,141.000	207.772
				933.228	—
XVII.	Dodatki do podatków	18,394.192	18,394.192	—	—
	Ogółem . .	41,708.398	42,641.626	933.228	—
	W porównaniu z wydatkami .	52,642.764	53,370.199	727.435	—
	Niedobór . . .	10,934.366	10,728.573	—205.793	

Rubryka I.

Reprezentacya kraju.

Sprawozdawca poseł Skałkowski.

W tej rubryce preliminuje Wydział krajowy w dziale wydatków podwyższenie w poz. 3 koszta druków o 6.000 K., tak iż te koszta ze sumy 54.000 K. na rok 1908 uchwalonej, wzrastają do 60.000 K. Komisya budżetowa zgadza się z tym wnioskiem preliminarza, gdyż wynikłość roku 1907 wynosi 64.180 K., a obawiać się należy, że nawet przyjęta przez komisyę kwota nie wystarczy.

Powołując się na uwagi swoje co do biblioteki w sprawozdaniu o rubryce I. budżetu na rok 1908 i rezolucyą tamże proponowaną, Komisya w pozycyi 11 zamiast preliminowanej na bibliotekę sejmową kwoty 400 K. wstawia 1.000 K.

Wszystkie inne pozycye wydatków tej rubryki są równe pozycyom na rok 1908 uchwalonym.

Komisya budżetowa wnosi zatem, zgodnie z preliminarzem Wydziału.

Wysoki Sejm raczy uchwalić

następujące pozycye wydatków w rubr. I. budżetu na rok 1909.

Poz.	*1.*	Koszta podróży pp. posłów	9.500 K
„	*2.*	Dyety pp. posłów	72.000 „
„	*3.*	Koszta druków	60.000 „
„	*4.*	Spisywanie sprawozdań	12.000 „
„	*5.*	Pisarze dzienni	1.300 „
		Do przeniesienia . .	154.800 K.

		Z przeniesienia	154.800 K
Poz.	*6.*	Remuneracye urzędników	2.400 „
„	*7.*	Służba	2.600 „
„	*8.*	Opał	3.000 „
„	*9.*	Czyszczenie podłóg	200 „
„	*10.*	Potrzeby kancelaryjne	2.000 „
„	*11.*	Na uzupełnienie biblioteki	1.000 „
„	*12.*	Rozmaite	1.000 „
		Razem .	167.000 K.

Dochody.

Poz.	*1.*	Ze sprzedaży druków	50 K.

Sprawozdawca.
K. Badeni.

Przewodniczący.
Skałkowski.

Budżet krajowy na rok 1909.

Rubryka II.

Zarząd.

Sprawozdawca poseł Skałkowski.

Oprócz drobnych podwyżek przy poszczególnych pozycyach, wynikających ze zmian w dodatkach, są znaczniejsze podwyższenia w oddziale melioracyjnym i drogowym.

Mianowicie sprawozdaniem z 11. sierpnia 1908 L. 76740 przedstawił Wydział krajowy ad. IV. wniosek o powiększenie personalu technicznego w kraj. biurze melioracyjnem o dwóch starszych inżynierów i dwóch inżynierów od 1 go stycznia 1909 a sprawozdaniem z 30 czerwca 1908 L. 82706 w przedmiocie powiększenia etatu biura techniczno-drogowego wniósł Wydział krajowy na utworzenie w tem biurze trzech nowych posad, a mianowicie jednej posady starszego inżyniera, jednej posady inżyniera I. klasy i jednej posady inżyniera II. klasy.

Potrzeba tego zwiększenia personalu w biurze drogowem wynikła z pomnożenia czynności oddziału techniczno-drogowego, skutkiem udzielania pomocy fachowej powiatom do wypracowywania projektów i prowadzenia budowy dróg subwencyonowanych. Siły biurowe są obecnie niewystarczające, tak, że nieraz niemożna było uczynić zadość żądaniom powiatów o pomoc techniczną. Czynność ta wzmaga się, w miarę jak wzrosły subwencye, ze skarbu krajowego na cele drogowe wyznaczane.

Komisya budżetowa, uznając te wnioski Wydziału jako uzasadnione, wnosi na uchwalenie zwiększonych wskutek tego wydatków.

Komisya zatem wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujące pozycye w rubryce II. budżetu na rok 1909.

Wydatki.

A. Kierownictwo.

Poz.	*1.*	Marszałek krajowy płaca . . .	12.000 K.	
		i dodatek na reprezentacye . . .	8.000 „	20.000 K.
		Do przeniesienia		20.000 K.

		Z przeniesienia	20.000 K.
Poz.	*2.*	Sześciu członków Wydziału krajowego po 12.000 K.	72.000 „
„	*3.*	Zastępcy członków Wydziału krajowego	4.000 „

B. Biura Wydziału krajowego.

„	*4.*	Oddział konceptowy zgodnie z preliminarzem . . . Różnica z r. 1908 wynosi 1.255 K	166.573 „
„	*5.*	Oddział melioracyjny wykazuje nadwyżkę wydatków 29.104 K z powodu zwiększenia personalu o 6 inżynierów, o którem Komisya wspomniała na wstępie tej rubryki. Komisya wnosi zgodnie z preliminarzem wstawić w tej pozycyi	411.408 „
„	*6.*	Oddział techniczno-drogowy. Jest podwyżka o kwotę 2.115 K wskutek dodatków pięcioletnich i trzechletnich. Komisya wnosi zgodnie z preliminarzem wstawić w tej pozycyi	294.066 „
„	*7.*	Oddział kolejowy. Jest skutkiem zmiany w dodatkach przy personalu etatowym nadwyżka 311 K. i koszt utrzymania personalu nieetatowego 28.000 K. (przeniesionego z rubr. VIII) z czem Komisya się zgadza i proponuje zgodnie z Wydziałem wstawić w tej pozycyi	159.570 „
„	*8.*	Oddział rolniczy	12.576 „
„	*9.*	Oddział sanitarny	17.872 „
„	*10.*	Referent górniczy	3.328 „
„	*11.*	Oddział dla budownictwa	11.024 „
„	*12.*	Oddział rachunkowy . . . . . Te pozycye są zupełnie zgodne z wydatkami na rok 1908 uchwalonemi, z wyjątkiem tylko poz. 12, która jest niższą o kwotę 2.584 K. z powodu zmian personalnych — dlatego Komisya przyjmuje te pozycye bez zmiany.	222.878 „
„	*13.*	Oddział kasowy . . . . . jest wskutek zmiany w dodatkach niższa o kwotę 461 K.	48.288 „
„	*14.*	Oddział manipulacyjny . . . . . jest podwyżka o 1.618 K. wskutek dodatków. Komisya obie te pozycye przyjmuje a nadto w załatwieniu petycyi woźnych Ls. 811:	70.457 „
„	*14a.*	wstawia Komisya, za zgodą Wydziału krajowego, kwotę na uregulowanie poborów woźnych, według imiennego wykazu, Komisyi przez Wydział dostarczonego.	1.398 „
		Do przeniesienia	1,515.438 K.

Z przeniesienia 1,515.438 K.

Poz. 15. Oddział statystyczny . . . . . 10.304 „

„ *16.* Oddział dla poboru opłaty konsumcyjnej od piwa . . 28·100 „
obie te pozycye są zupełnie zgodne z pozycyami na rok 1908 uchwalonemi — zatem Komisya przyjmuje je zgodnie z preliminarzem.

„ *17.* Urzędy pośrednictwa pracy . . . . . —·— „
Ta pozycya odnosi się do osobnego sprawozdania Wydziału krajowego z 11. lipca 1908, L. 51772. obejmującem uzasadnienie preliminarza kosztów utrzymania urzędów pośrednictwa pracy w roku 1909.
Według szczegółowego preliminarza oblicza Wydział koszta utrzymania biur razem z ryczałtem na dyurna w sumie 106.464 K., której to kwoty Komisya budżetowa jednak nie wstawia, ponieważ odnośny projekt ustawy nie jest jeszcze uchwalony.

„ *18.* Dyurna. Jest nadwyżka 7.835 K. w porównaniu z obecnym stanem przestrzegając postanowienia uchwały sejmowej z 16. marca 1907, dotyczącej wynagrodzenia dyurnistów. Komisya przyjmuje tę pozycyę w kwocie . . . . 124.768 „

„ *19.* „Zasługi“ zgodnie z budżetem na rok 1908 preliminuje Wydział . . . . . 15.890 „
a Komisya ten wniosek przyjmuje.

„ *20.* Emolumenta . . . . . 19.004 „
jest podwyżka 700 K. z powodu expozytury biura melioracyjnego w Rzeszowie, z czem Komisya budżetowa się zgadza i pozycyę 20 zgodnie z preliminarzem wstawia.

„ *21.* Remuneracye . . . . . 31.100 „
zupełnie zgodnie z budżetem na rok 1908

„ *22.* Koszta podróży i dyety . . . . . 20.000 „
zgodnie z budżetem na rok 1908.

„ *23.* Zaliczki na płace . . . . . 43.000 „
jest podwyżka 2.500 K w porównaniu z budżetem na rok 1908, wskutek większego zapotrzebowania zaliczek w biurze kolejowem.
Komisya te pozycye 21, 22, 23 przyjmuje i wnosi na ich uchwalenie.

„ *24.* Na pokrycie połowy należytości stemplowych od dekretów nominacyjnych. Według trzechletniego przecięcia i wzrostu tego wydatku w ostatnich latach wstawił, Wydział krajowy z czem Komisya się zgadza i uchwalenie tej kwoty proponuje. 9.000 „

Do przeniesienia 1,816.604 K.

	Z przeniesienia	1,816.604 K.
Poz. 25. a—h).	Potrzeby kancelaryjne . . . . . mniej o 2.000 K. od cyfry uchwalonej w tej pozycyi na rok 1908; zatem Komisya z wnioskiem Wydziału krajowego się zgadza.	51.500 „
„ *26. a—o).*	Gmach sejmowy. Skutkiem wstawienia na nadzwyczajne wydatki konserwacyjne 6.000 K., suma wydatków w tej pozycyi wynosi . . . . . z czem Komisya się zgadza i wnosi na jej przyjęcie.	67.562 „
	Suma wydatków rubryki II. . . .	1,935.666 K.

oprócz pozycyi 17. „Urzędy pośrednictwa pracy“.

Dochody.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego przyjmuje Komisya pozycye 1—3 i 5—9 z wyłączeniem na razie poz 4 (Urzędy pośrednictwa pracy) z powodów podanych przy pozycyi 17. wydatków.

Wskutek tego **Komisya budżetowa przedstawia do uchwały następujące dochody:**

Poz.	*1.*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa:	
		a) dla biura melioracyjnego	16.000 K
		b) na utrzymanie technika dla kultury i exploatacyi torfowisk	2.000 „
„	*2.*	Zwroty poborów personalu krajowego biura melioracyjnego (jak w preliminarzu):	
		a) z fund. przedsiębiorstw melioracyjnych	137.272 „
		b) z fund. regulacyi rzek kanałowych	40.320 „
„	*3.*	Zwroty poborów urzędników exponowanych de budowy kolei Lwów-Stojanów	42.668 „
„	*4.*	Zwrot 50% wydatków personalnych w Urzędach pośrednictwa pracy we Lwowie i Krakowie (na razie nic się nie preliminuje)	— „
„	*5.*	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych z płac . .	46.600 „
„	*6.*	Zwroty dyurn rachunkowych od funduszu propinacyjnego miast	4.180 „
„	*7.*	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym . .	3.000 „
„	*8.*	Sprzedaż książek i druków	300 „
		Do przeniesienia	292.340 K.

Z przeniesienia	292.340 K.
Poz. 9. Różne przygodne	200 „
Suma dochodów rubr. II. . .	292.540 K.

oprócz pozycyi 4 (Urzędy pośrednictwa pracy).

We Lwowie dnia 14 października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca.
Skałkowski.

Rubryka III.

Sprawy zdrowotne.

Sprawozdawca poseł Jabłoński.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

Dział I. Koszta leczenia ubogich chorych i wydatki na szpitale.

Poz.	*1.*	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych	2,900.000 K.
„	*2.*	Zapomogi na koszta leczenia w sanatoryach dla tuberkulicznie chorych	10.000 „
„	*3.*	Krajowy szpital powszechny we Lwowie (*wedle osobnego sprawozdania*)	948.149 „
„	*4.*	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie (*wedle osobnego sprawozdania*)	1,017.534 „
„	*5.*	Krajowy szpital powszechny św. Łazarza w Krakowie (*wedle osobnego sprawozdania*)	755.621 „
		Do przeniesienia	5,631.304 K.

	Z przeniesienia . .	5,631.304 K.
Poz. 6.	Na oprocentowanie pożyczki 1,500.000 K, zaciągnąć się mającej w częściowem zrealizowaniu przyzwolonej przez Wysoki Sejm pożyczki 4,321.000 K. na budowę zakładu obłąkanych w zachodniej części Kraju (w Kobierzynie) *nadzwyczajne*	37.500 „
	Suma działu I. .	5,668.804 K.

Dział II. Koszta utrzymania podrzutków:

„ *7.*	Fundusz podrzutkow w Krakowie	— K
„ *8.*	Koszta utrzymania podrzutków (wraz z utrzymaniem podrzutków wo Lwowie) a więc w całym kraju i zagranią	61.000 „
	Suma działu II. .	61.000 K

Dział III. Publiczna służba zdrowia.

„ *9.*	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz subwencye dla powiatów na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% podatków bezpośrednich, przypisanych do poboru w całym powiecie . .	120.000 K
„ *10*	$^1/_8$ część kosztów lekarstw dla epidemicznie chorych	12.000 „
„ *11.*	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	24.000 „
„ *12.*	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej	129.000 „
„ *13.*	Na stypendya dla lekarzy, na podróże naukowe, do rozporządzenia Wydziału krajowego	6.000 „
	Suma działu III. .	291.000 K.

Dział IV. zasiłki dla zakładów sanitarnych.

„ *14.*	Szpitale Sióstr Miłos. w Czerwonogrodzie, Rozdole, Bursztynie, Przeworsku i Nowosiółkach (w załatwieniu petycyj l. s. 413, 880 i 2227)	3.600 K.
	Do przeniesienia .	3.600 K.

	Z przeniesienia . .	3.600 K.
Poz. 15.	Dla szpitala św. Zofii we Lwowie subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu . . .	1.600 „
„ *16.*	Szpital Komisyi klimatycznej w Zakopanem (w załatwieniu petycyi l. s. 2226)	600 „
„ *17.*	Amortyzacya pożyczki 110.000 K. (w gotówce 110.000 K) zaciągnąć się mającej na pokrycie udziału funduszu krajowego i $^1/_3$ części udziału c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy szpitala powszechnego w Kossowie, (w myśl uchwały Sejmu z dnia 10. listopada 1904 Lw. 47 320/1905), *nadzwyczajne*	13.400 „
„ *18.*	Dla OO. Bonifratów w Krakowie na amortyzacyę pożyczki 60.000 K. na dokończenie budowy szpitala w Krakowie VIII. rata z 33-lecia w myśl uchwały Sejmu z 10. lipca 1902. (*nadzwyczajne*) . . .	3.871 „
„ *18a)*	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie, na częściowe pokrycie kosztów urządzenia w szpitalu (w załatwieniu petycyi l. s. 843) *nadzwyczajne*	1.000 „
„ *18 b)*	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie, na ułatwienie zapłaty procentów od pożyczki (w załatwieniu petycyi l. s. 816) *nadzwyczajne*	800 „
„ *19.*	Dla OO. Bonifratów w Krakowie celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	2.500 „
„ *20.*	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie	2.000 „
„ *21.*	Szpital izraelicki we Lwowie, celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	4.000 „
„ *22.*	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	2.500 „
„ *23.*	„Narodna Licznycia“ we Lwowie, subwencya (w załatwieniu petycyi l. s. 1167)	1.000 „
„ *24.*	Kolonia lecznicza w Rymanowie (w załatwieniu petycyi l. s. 1920)	1.000 „
	Do przeniesienia .	37.871 K.

		Z przeniesienia .	37.871 K.
Poz. 25.	Kolonia lecznicza w Rabce, na utrzymanie dzieci w lecznicy	600	„
„ *26.*	Towarzystwo leczn. kolonii wakacyjnych dla izraelickich dzieci szkolnych w Krakowie (w załatwieniu petycyi l. s. 529)	500	„
„ *27.*	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe we Lwowie (petycya l. s. 1296)	600	„
„ *28.*	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe w Krakowie .	600	„
„ *29*	Towarzystwo hygieniczne we Lwowie, celem ułatwienia szerzenia zasad hygieny i dopomożenia w wydawaniu „Przeglądu hygienicznego“ (w załatwieniu petycye l. s. 1071)	600	„
„ *30.*	Szpital dla matołków w Iwoniczu	2.000	„
„ *31.*	Towarzystwu lekarskiemu w Krakowie (w załatwieniu petycyi l. s. 167)	300	„
„ *32.*	Rada wyznaniowa gminy izraelickiej w Krakowie, celem ulżenia w utrzymaniu chorych (w załatwieniu petycyi l. s. 328)	2.000	„
„ *33.*	Kuratorya szpit. izraelickiego w Samborze, celem ulżenia w utrzymaniu chorych	600	„
„ *34.*	Zarząd szpitala i przytuliska izraelikiego w Tarnopolu, celem ulżenia w utrzymaniu chorych (w załatwieniu petycyi l. s. 102)	600	„
„ *35.*	Dr. Heyne Bolesław, b. sekundaryusz szpitala w Złoczowie, stały dar z łaski, (w załatwieniu petycyi l. s. 643) rocznie	460	„
„ *36.*	Konwent Braci Miłosierdzia w Zebrzydowicach, (w załatwieniu petycyi l. s. 95) *nadzwyczajne* . . .	600	„
„ *37.*	Dla „Domu Zdrowia“ Bratniej pomocy uczącej się młodzieży polskiej w Zakopanem (w załajwieniu petycyi l. s. 98) *nadzwyczajne*	600	„
		Do przeniesienia	47.931 K.

	Z przeniesienia . . .	47.931 K.
Poz. 38.	Na „Dom dla nieuleczalnych“ w Tarnowie, (w zarządzie Stowarzyszenia pod wezwaniem św. Filomeny) (w załatwieniu petycyi l. s. 2142) *nadzwyczajne* . .	10.000 „
	Suma działu IV. . . .	57.931 K.
	Ogółem suma wydatków rubr. III. . .	6,078.735 K.

Dochody.

Poz. 1.	Dochody krajowego szpitala powszechnego we Lwowie (*wedle osobnego sprawozdania*) . . .	771.658 K.
„ *2.*	Dochody krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie (*wedle osobnego sprawozdania*) . . .	837.237 „
„ *3.*	Dochody krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie (*wedle osobnego sprawozdania*)	585.116 „
„ *4.*	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych	67.000 „
„ *5.*	Zwroty od gmin za dawniejsze koszta leczenia .	100 „
„ *6.*	Zwroty od szpitali powszechnych za sprawdzanie rachunków aptekarskich	1.020 „
„ *7.*	Zwrot od c. k. Rządu nadwyżki kosztów utrzymania chorych w klinikach za lata ubiegłe . . .	100.000 „
„ *8.*	Zwrot od c. k. Rządu połowy raty amortyzacyjnej od pożyczki mającej się zaciągnąć przez fundusz krajowy na pokrycie $^1/_3$ części udziału c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy szpitala powszechnego w Kossowie *nadzwyczajne*	6700 „
	Suma dochodów .	2,368.831 K.

1. *Petycye*: Ls. 545. Madeyskiej Kazimiery, wdowy po dyrektorze szpitala w Przemyślu o podwyższenie pensyi wdowiej,
„ 1841. Towarz. „Zdrowie", dla wspierania chorej młodzieży szkolnej żydowskiej o subwencyę,
„ 1867. Stowarzyszenia dla zwalczania gruźlicy we Lwowie o subwencyę,
„ 1918. Kuratoryi bł. p. Ozjasza Gotthelfa w Samborze o subwencyę na szpital żydowski,
„ 2353 Polikliniki powszechnej we Lwowie o nadzwyczajną subwencyę 2.000 koron, *przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania ewentualnie do wstawienia do budżetu na rok 1910.*

2. *Petycye* Ls. 320. Wydziału powiat w Dolinie o odpisanie pożyczki zaciągniętej na wykończenie szpitala w Dolinie.
„ 1521. Kudyszyna Iwana w sprawie kosztów leczenia żony — oraz wniosek posła Ciuchcińskiego do Ls. 932 w sprawie założenia domu podrzutków we Lwowie, *przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania, ewent. postawienia wniosków.*

3. *Petycyę* Ls. 548. Wydziału powiat. w Bochni w sprawie zwrotu wydatków na płace lekarzy okręgowych, *przekazuje Sejm Wydziałowi Krajowemu do uwzględnienia z ryczałtu rubr. III. p. 9.*

4. *Petycyę* Ls. 134. Reprezentacyi, miejskiej w Sokalu, w sprawie pokrycia kosztów utrzym. Jakuba i Anny Krauss recte Wurm.
„ 356. Weirich Karoliny, wdowy po rządcy szpitala w Priemyślu o podwyższeniu pensyi wdowiej
„ 606 Peczenik Jachwed o przyjęcie na fundusz kraj. kosztów leczenia córki Estery.
„ 718. Wydziału pow. w Zaleszczykach w sprawie spłaty należytości na budowę tamtejszego szpitala,
„ 819. Gm. Kozowy o subwencyę na sanacyę miasta.
„ 1006, Kupferberga Jakóba w sprawie kosztów leczenia córki,
„ 1243. Powiat Kasy chorych w Drohobyczu o subwencyę na utrzymanie szpitala w Borysławiu.
„ 1321. Doroszkiewicza Jana o przyjęcie na fundssz kraj. kosztów leczenia córki Pauliny.
„ 1383. Tow. gr. kat. księży im. św. Andrzeja o subwencyę na budowę sanatoryum.
„ 2273. Stowarz. Kolonii wakac. dla dziatwy wyznania mojżesz. we Lwowie.
„ 2374. Cara Stefana w sprawie kosztów leczenia syna w zakł. kulparkowskim, *odsyła Sejm Wydziałowi. krajowemu do zbadania i ewent. postanowienia wniosku.*

5. *Petycye* Ls. 114. Ott Szymona o przyjęcie kosztów leczenia żony na fundusz krajowy.
„ 138. Gofryka Jana o przyjęcie na fundusz kraj. kosztów leczenia żony.
„ 954. Gminy Zaborów o przyjęcie na fund. kosztów leczenia Katarzyny Siemieniec.
„ 1084. Spindlerowej Miny o zniżenie kosztów leczenia męża w zakładzie kulparkowskim.

5) *Petycyę* Ls. 2262. Tymczaka Jana portyera przemyskiego, *przesyła Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.*

6) *Petycyę* „ 2036. Przełożeństwa gminy wyznaniowej izrael. we Lwowie, *odstępuje się Wydziałowi kraj. do zbadania o ile Towarzystwo zastępuje szpital w żywieniu chorych, a po sprawdzeniu, do załatwicnia tak jak wykażą rachunki*

7) *Petycyę* Dra Janusza Wisłockiego w sprawie pensyi emer. *odstępuje się Wydziałowi kraj. do zbadania, możliwego uwzględnienia, ewentualnie wstawienia do budżetu na rok 1910.*

W roku 1886 w ówczesnym budżecie krajowym, koszta leczenia i wydatk sanitarne wynosiły 1,590.305 K., z której to sumy na szpitale krajowe zagr. i prowi wydano 1,310 000 K.

W roku 1896 koszta leczenia chorych i wydatki sanitarne wynosiły 2,197.736 K. z czego na szpitale wypada 1,, 33.452 K.

W roku 1906 kwota na obydwa wzmiankowane działy wyniosła 3,475.989 K. z czego wydatek kraju na szpitale wyniósł 3,092.577 K.

Z tego wynika, że kraj według możności finansowej dużo robił, dla podniesienia tej, tak ważnej gałazi swego zakresu działania.

Równocześnie stwierdza Komisya budżetowa, że te duże wydatk na dział III. nie tylko moralny i etyczny skutek na kraj wywarły, ale finansowo były groszem dobrze użytym, którego wydanie zwróciło się krajowi przez wytworzenie z ludzi do pracy niezdolnych z powodu choroby, ludzi do zarobkowania zdolnych, których praca nawet jak najtaniej rachowana, wielokrotnie przewyższyła wartość włożonego kapitału. Tego dowodzą cyfry sprawozdań Wydziału kraiowego. W roku 1886 leczonych w szpitalach było 39.652 osób w 1,084.779 dniach leczenia, szpitale oddały krajowi 27.568 ludzi do pracy zdolnych. W roku 1906 szpitale leczyły 85.785 chorych w 2,138.547 dniach leczenia a oddały krajowi 80.605 ludzi do pracy zdolnych. Gdy się nadto obrachuje, ile człowiek chory leczony w domu, odbiera dni roboczych otaczającym go członkom rodziny, co prawie zupełnie odpada przy leczeniu szpitalnem, Komisya budżetowa wyraża zdanie, że pod w ględem ekonomicznym, wydatki te finansowo, są jednym ze środków zubożeniu kraju zapobiegających.

Komisya przedstawia tylko ekonomiczne skutki, jakie wydatki na szpitale przyniosły, sprawdzenie produktywności innych wydatków na cele sanitarne, jest dla Komisyi niemożebnem, przedstawić więc ich nie może, jakkolwiek o ich skuteczności i doniosłosci nie wątpi.

Akta departamentu V. wykazują, że im lepiej urządzony szpital, tem wieksze do niego zaufanie ludności, tem większy napływ samopłacących chorych. To dowodzi, że im lepiej urządzony szpital, tem produktywniejszy na niego wydatek. Komisya stwierdza, że Wydział krajowy, stara się wszelkie nowo powstające szpitale, postawić na stopie odpowiadającej, tak społecznie jak naukowo zadaniom jakie mają szpitale i nie wątpi, że Wydział krajowy stawiając nowe i przeistaczając stare szpitale, dozwoli je dokonać tylko według najlepszych wskazań nauki, hygieny z doświadczenia w szpitalnictwie.

i Komisya stwierdza. że budowie nowych szpitali sprzeciwiają się odnośne miast 30, wykazując, że w żadnem z miast procent leczenia w szpitalach chorych

miastowych nie przenosi 9% a w niektórych dosięga zaledwie 4%. Niesprawiedliwość istniejącej ustawy, uznał Wydział krajowy, drogą polubowną pociągając odnośne powiaty do świadczeń. Komisyę budżetową powoduje to do postawienia:

Rezolucyi:

Wzywa się Wydział krajowy aby zbadał i złożył sprawozdanie o ile sprawiedliwą jest ustawa nakładająca na miasta obowiązek dawania $^1/_2$ kosztów na budowę szpitali i przedstawienia czy dotychczasowa ustawa nie wpływa ujemnie tak na rozwój szpitalnictwa jak na ekonomiczne podupadanie miast.

Komisya stwierdza, że administracya pojedyńczych szpitali prowincyonalnych, chroma, skutkiem nierealizowania w należytym czasie rachunków kwartalnych. Zarządy szpitalne zadłużone do niemożliwości, jużto w kasach powiatu, jużto w kasach miast 30. Dostawy długie czasy czekają na wypłatę swych należytosci. Powoduje to wielką ujmę w gospodarstwie pojedyńczych szpitali, nieregularnie płatni dostawcy, pokrycie znajdują w dostawie gorszego materyału, któren zarząd szpitali przyjąć musi nie mając za co gdzieindziej zakupić lepszy. Powodem tego zdaje się być przeciążenie personalu urzędniczego. Gdy to w zakres działania Wydziału krajowego wchodzi, Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Wydział krajowy, aby co kwartał opóźniającemu się realizowaniu kosztow leczenia pojedyńczych szpitali prowincyonalnych w właściwej drodze zapobiegł i spowodował konieczne dla dobrej administracyi, punktualne realizowanie rachunków.

Komisya budżetowa, zastanawiając się nad całym działem III przyszła do przekonania, że kraj nasz, którego tyle zadań czeka na każdem polu pracy społecznej, w wydatkach na dział III. w dużo raźniejszem tempie, jak dotychczas, na razie iśćby nie mógł. Mimo to komisya wyraża przekonanie, że na tem polu dużo dałoby się zrobić bez współdziałania skarbu krajowego. Klęską materyalną a i bardzo źle oddziaływającym czynnikiem moralnym, to żyjący w gminach nieuleczalni, rekonwalescenci i matołki. Dla takich ledwie kilka w kraju istnieje i to prywatnych zakładów. A w wielu bardzo powiatach znaczne na krocie liczące się fundusze prawie marnieją, tymi funduszami, to kary sądowe, opłaty policyjne za zabawy i t. p. Wydawanie tych funduszów, nie stoi w stosunku do skutku, jaki wydany pieniądz dać powinien, a składanie tych funduszów przez jakiś chociażby dłuższy czas, na tworzenie domów dla nieuleczalnych matołków i rekonwalescentów, znacznie donioślejszy moralnie i ekonomicznie skutek by przyniosło. To powoduje komisyę do postawienia wniosku.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby się zastanowił, czy chociażby przy zmianie istniejących ustaw i przepisów, w gminach do tego celu w pewne grupy połączonych, nie dałoby się zakładać domów dla nieuleczalnych matołków i rekonwalescentów, a to z funduszów gmin z podatkami w żądnym związku nie stojącemi. Odnośne sprawozdanie przedłoży możliwie rychło Wydział krajowy Sejmowi.

Chorzy umysłowo nieuleczalni, na razie nieszkodliwi i dzieci umysłowo niedołężne, nietylko kraj dużo kosztują, ale zalegając domy obłąkanych, zajmują miejsce takim, dla których pobyt w szpitalu byłby korzystniejszym, a dla braku miejsca, nie mogą być pomieszczonymi. W kraju istnieją zakłady (n. p. Iwonicz) gdzie pielęgnowanie chorych jest tańszem jak w szpitalach, a są do tego przeznaczone celu. To powoduje Komisyę budżetową do postawienia wniosku:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do umieszczania matołków i kwalifikujących się umysłowo chorych, za niewysoką opłatą, w prywatnych zakładach, mających uprawnienie do przyjmowania takich chorych.

Epidemie to postrach dla rodzin, materyalna strata dla kraju całego. Jakkolwiek postęp i na tem polu jest widocznym, niestety zawsze kraj nasz przoduje w największej ilości śmierci i kalectw, skutkiem chorób zakaźnych. Między wielu innemi powodującemi ten stan przyczynami, pokaźne miejsce zajmują dwie, to jest mała świadomość ludu o zaraźliwości chorób i rozwlekanie tychże przez niedesinfekcyonowanie mieszkań i ubrań tak chorych jak ich otoczenia. Gdyby się postarać, aby dzieci na najwyższym stopniu nauki w danej miejscowości, były z obowiązku pouczane, o najważniejszych regułach hygieny, o jakości i zaraźliwości chorób epidemicznych, niewiadomość i niewiara, nie byłaby rozsadnikiem chorób, jeżeli nie w tem, to w najbliższem pokoleniu. To powoduje Komisyę budżetową do wniesienia rezolucyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby po porozumieniu się z Radą szkolną krajową, zażądał od tejże, wydania polecenia, by w każdej szkole, na najwyższym stopniu nauki w danej miejscowości, dzieci corocznie pouczane były o najważniejssych zasadach hygieny, o chorobach zakaźnych, tychże zaraźliwości i sposobach strzeżenia się od tejże.

Obowiązkiem ustawowym każdej gminy, jest wykonywanie policyi sanitarnej, a obowiązek ten, w pierwszym rzędzie powinien skłaniać gminy do starania się o zlokalizowanie i nierozwlekanie chorób zaraźliwych. Z wyjątkiem stolic i miast większych, do rzadkości należy spełnianie w gminach tego obowiązku. Wydział krajowy jako władza zwierzchnia miast i gmin, powinien wglądnąć w to, co zaniedbują czynniki miejscowe, czy to z niewiadomości, czy ze źle pojętej oszczędności. To skłania Komisyę budżetową do postawienia następującej rezolucyi.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby się zastanowił, czyby nie można, polecić gminom, liczącym po nad 5.000 mieszkańców, zakupienie aparatów desinfekcyjnych dla odkażania mieszkań, ubiorów i pościeli, zarządzanie przymusowego odkażania tych przedmiotów i postaranie się o człowieka z techniką desinfekcyi obznajomionego. Odpowiednie sprawozdanie i wnioski przedłoży Sejmowi Wydział krajowy.

Kraj wydaje corocznie ua koszta ntrzymania podrzntków 61.000 K., a więc procent od półtora milionowego kapitału.

Brak dostatecznej opieki nad opuszczonemi dziećmi, stwierdzają rok rocznie, z inicyatywy pojedyńczych posłów powtarzające się wnioski, o tworzenie domów dla opuszczonych dzieci. Nie jest zadaniem Komisyi budżetowej, poruszać tej sprawy ze stanowiska moralnego i etycznego, ale jej obowiązkiem wskazać, na marnowanie się najdroższego materyału, jakim jest człowiek i zwrócenie się do Wydziału krajowego z wezwaniem, by w sprawozdaniu, swe na tę sprawę zapatrywanie wyłuszczył i wziął pod rozwagę możność tworzenia po kraju domów dla opuszczonych dzieci.

Brak ustawy o opiece nad ubogimi, to jedno z większych niedomagań naszego kraju; sprawie tej poświęcały swą pracę nietylko jednostki, ale uznał ją i Wydział krajowy, gdy przed kilku laty przedstawił projekt ustawy nad ubogimi. Brak tej ustawy powoduje niewłaściwe użycie milionów w dobroczynności prywatnej a często i publicznej. Brak tej ustawy ciąży także dotkliwie na rubryce III., powodując znaczne wzmożenie kosztów leczenia w szpitalach krajowych i prowincyonalnych, a to przez wielkie obciążenie szpitali, materyałem do leczenia szpitalnego, jużto całkiem nie, jużto w mniejszym nadającym się stopniu. Nie jest zadaniem Komisyi rozbierać przyczyny niedojścia do skutku wniesionej przez Wydział krajowy ustawy, ale Komisya zwraca uwagę, czy nie jest obowiązkiem Sejmu zebranego pod godłem przeprowadzenia reformy gminnej, pomyśleć także o stworzeniu ustawy o opiece nad ubogimi. To skłania Komisyę budżetową do postawienia rezolucyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby możliwie w najkrótszym czasie, wniósł projekt ustawy o opiece nad ubogimi.

Sprawozdawca zamknięcia rachunkowego, dosadnie wykazał, jak dotkliwą ujmę funduszowi krajowemu wyrządza rząd, gdy jest tak rażąco niepunktualnym w wypłacie dłużnych należytości, jak to miało miejsce w roku ubiegłym. W samej rubryce III. niespłacone należytości wyniosły do pół miliona.

Komisya budżetowa pewna, że Wydział krajowy użyje wszelkich środków do zapobieżenia tej niewłaściwości, sprawy tej więcej nie porucza.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. Jabłoński.

Rubryka III.

(poz. 3. wydatków i poz. 1. dochodów funduszu krajowego).

Sprawy zdrowotne.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

(Sprawozdawca poseł Dr Loewenstein).

Wydział krajowy preliminuje wydatki w kwocie . . .	945.057 K.
Dochody	770.658 „
Niedobór wynosi przeto wedle preliminarza Wydziału krajow.	174.399 K.

Komisya budżetowa preliminuje:

Wydatki w kwocie	948.149 K.
Dochody w kwocie	771.658 „
Niedobór zatem wynosić będzie	**176.491 K.**

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1—22. **„Płace i emolumenta etatowe“** preliminuje komisya budżetowa w kwocie . . . . . 130.665 K.
t. j. o 2.192 K. więcej od preliminarza Wydziału krajowego, a to uwzględniając podwyższenie dodatków aktywalnych urzędników administracyjnych szpitala krajowego, przedsta-

wione Wysokiemu Sejmowi w sprawozdaniu w przedmiocie powiększenia etatu i powiększenia poborów urzędników administracyjnych szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie.

Rubr. II. poz. 23—32. „**Koszta utrzymania osób nieetatowych**“ preliminuje komisya budżetowa w kwocie . . . . 127.643 K.

„ *III. poz. 33—57a.* „**Pensye i emerytury**“. preliminuje komisya budżetowa w kwocie . . . . . 23.499 „
t. j. o 600 K. wyżej od preliminarza Wydziału krajowego, albowiem wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Przyznaje się Katarzynie Feigel, wdowie po prosektorze w załatwieniu jej petycyi do L. $\frac{754}{485}$ podwyższenie pensyi wdowiej (poz. 42) z 1.200 K na 1.400 K.
2. Przyznaje się Maryi Bertleffównej sierocie po dyrektorze kraj. szpitala powszechnego we Lwowie, w załatwieniu jej petycyi do L. $\frac{1137}{803}$ dożywotnią pensyę w kwocie rocznej 400 K
i wstawić także kwotę tę do budżetu na rok 1909 w Rubr. III. poz. 57a.

„ *IV. poz. 58—61b.* „**Zaopatrzenia i dary z łaski**“ preliminuje komisya w kwocie . . . . . 788 „
to jest o 300 K. więcej od preliminarza Wydziału krajowego, albowiem wstawia w poz 61a. na rzecz Józefa Kułakowskiego, b. dyetaryusza jednorazowy dar z łaski w kwocie 200 K a w poz. 61b. na rzecz Eugenii Dekańskiej wdowy po dyetaryuszu dar z łaski w kwocie . . . . 100 K
w myśl wniosku przedstawionego Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia przy budżecie na r. 1908.

„ *V—XVIII.* preliminuje Komisya zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, a to:

„ *V. poz. 62.* „**Odprawy i spłaty kwartatów pośmiertnych**“ . . 200 „
„ *VI. poz. 63—66.* „**Remuneracye i zapomogi**“ w kwocie . . 6.940 „
„ *VII. poz. 67—79.* „**Koszta gospodarcze**“ w kwocie . . . 396.036 „
„ *VIII. poz. 80—89.* „**Koszta sanitarne**“ w kwocie . . . . 111.187 „
„ *IX. poz. 90.* „**Koszta kancelaryjne**“ w kwocie . . . . 5.400 „
„ *X. poz. 91.* „**Koszta kapliczne**“ w kwocie . . . . . 600 „
„ *XI. poz. 92—96.* „**Utrzymanie budynków**“ w kwocie . . . 67.581 „
„ *XII. poz. 97 i 98.* „**Odsetki od kapitałów dłużnych** w kwocie . 3.520 „
„ *XIII. poz. 99.* „**Podatki i daniny**“ w kwocie . . . . 1.500 „
„ *XIV. poz. 100—102.* „**Rozmaite**“ w kwocie . . . . . 5.350 „
„ *XV. poz. 103.* „**Zapomogi dla położnic**“ w kwocie . . . 14.000 „
„ *XVI. poz. 104.* „**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic**“ w kwocie . . . . 100 „

Rubr. XVII. poz. 105. „Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii“ w kwocie . . . . . 36.000 K
„ *XVIII. poz. 106—111.* „Spłata pożyczek“ w kwocie . . . 17.140 „

Dochody.

preliminuje komisya budżetowa w kwocie . . . . 771.658 K
t. j. o 1.000 K. wyżej od preliminarza Wydziału krajowego albowiem w poz. 5. podwyższa uwzględniając wynikłość w ostatniem trzechleciu z 200 K. na 1.200 K.

Z powyższego sprawozdania okazuje się następujące

Zestawienie sumaryczne:

WYDATKI.

Rubr.		korony
I.	Płace i emolumenta etatowe	130.665
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych:	
	1. zwyczajne	127.643
	2. **nadzwyczajne**	—
III.	Pensye i emerytury	23.499
IV.	Zaopatrzenia i dary z łaski	788
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych . . .	200
VI.	Remuneracye i zapomogi	6.940
VII.	Koszta gospodarcze:	
	1. zwyczajne	354.424
	2. **nadzwyczajne**	**41.612**
VIII.	Koszta sanitarne:	
	1. zwyczajne	111.187
	2. **nadzwyczajne**	—
IX.	Koszta kancelaryjne	5.400
X.	Koszta kapliczne	600
XI.	Utrzymanie budynków:	
	1. zwyczajne	37.670
	2. **nadzwyczajne**	**29.911**
XII.	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520
XIII.	Podatki i daniny	1.500
XIV.	Rozmaite	5.350
XV.	Zapomogi dla położnic	14.000
XVI.	Koszta utrzymania dzieci na bezpłatnym oddziale położnic	100
XVII.	Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii. . .	36.000
XVIII.	Spłata pożyczek	17.140
	Razem: 1. zwyczajne	876.626
	2. **nadzwyczajne**	**71.523**
	Suma wydatków	948.149

DOCHODY.

Rubr.		korony
I.	Dodatki	74.240
II.	Opłaty pośmiertne	26.000
III.	Zwroty kosztów leczenia	401.000
IV.	Dochody z realności i dóbr	4.500
V.	Rozmaite	4.700
VI.	Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu	199.868
VII.	Pożyczka inwestycyjna	61.350
	Suma dochodów .	771.658
	W porównaniu z wydatkami	948.149
	Okazuje się **niedobór** .	176.491

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Powyższy preliminarz szpitala powszechnego we Lwowie.

II. Petycyę Ls. 315 Jana Lewickiego emerytowanego pisarza szpitala powszechn. o wliczenie mu lat służby w charakterze dyetaryusza przebytych, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego postawienia wniosku.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. Loewenstein.

Budżet krajowy na rok 1909.

Rubryka III.

(Do pozycyi 4 wydatków i poz. 2 dochodów).

Sprawy zdrowotne.

Krajowy Zakład dla obłąkanych w Kulparkowie.

Sprawozdawca poseł Dr. K. Lewicki.

Wysoki Sejmie!

Na rok 1909, wykazuje preliminarz krajowego Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie wedle wniosku Wydziału krajowego sumę wydatków na 1,024.918 K. Komisya budżetowa preliminuje wydatki na rok 1909 w sumie . . 1,017 534 K. podwyższając w preliminarzu Wydz. kraj. w rubryce I. wydatków pozycyę 1, a) o 100 K i pozycyę 2, a) o 600 K; obniżając pozycyę 5 do dyspozycyi Wydziału krajowego, na adjuta i t. p. na 3.000 K; prostując w rubryce II. wydatków pozycyę 20, a): płaca 130. dozorców rocznie po 228 K na 29.640 K (zamiast po 288 K. na 37.440 K), jakoteż podwyższając w rubryce III wydatków (pensye i emerytury) pozycyę 30. Olszowy Jędrzej b. dozorca z 64 K na 164 K, i poz. 34. Mroczko Rozalia była dozorczyni z 192 K na 240 K, a w rubryce IV. wydatków (zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski) pozycyę 42. Kamiński Jan z 72 K na 172 K i pozycyę 44. Kuźmicha Onufry, były dozorca z 72 K na 172 K, — otóż razem mniej o 7.384 K.

Zmiany w rubryce I. wydatków wynikły skutkiem regulacyi etatu posad i płac, w rubryce II. wydatków skutkiem sprostowania zaszłej omyłki rachunkowej, a w rubrykach III. i IV. wydatków skutkiem podwyższenia najniższych emerytur i zaopatrzeń w drodze łaski, czem załatwiono odnośne petycye do l. s. 826/532 i 1433/1061

Dochody wstawia Komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego na rok 1909, w sumie . . . . . 837.237 K

Porównując sumę wydatków . . . . . 1,017.534 „

ze sumą dochodów . . . . . 837.237 „

wynika niedobór na r. 1909 . . . . . 180.297 „

W r. 1908, wykazano wydatki . . . . . 900.590 K

a dochody na . . . . . 735.937 „

z niedoborem na. . . 164.653 K

Szczegółowo preliminuje Komisya budżetowa na r. 1909:

Rubr.	Poszczególnienie	korony
	WYDATKI.	
I.	Płace i emolumenta etatowe	84.760
II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych — 1. zwyczajne	188.572
	2. nadzwyczajne	496
III.	Pensye i emerytury	16.569
IV.	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	864
V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	80
VI.	Remuneracye i zapomogi	4.785
VII.	Koszta gospodarcze zakładu: 1. zwyczajne	445.031
	2. nadzwyczajne	28.310
VIII.	„ „ folwarku — 1. zwyczajne	32.413
	2 nadzwyczajne.	160
IX.	„ sanitarne — 1. zwyczajne	19.350
	2. nadzwyczajne	500
X.	„ kancelaryjne — 1. zwyczajne	2.400
	2. nadzwyczajne	2.200
XI.	„ kapliczne — 1. zwyczajne	500
	2. nadzwyczajne.	100
XII.	„ utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń — 1. zwyczajne	32.160
	2. nadzwyoz.	38.604
XIII.	Podatki z ekwiwalentem i daniny	130
XIV.	Rozmaite	11.480
XV.	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	120
XVI.	Spłata pożyczek	107.949
	Razem 1. zwyczajne	947.164
	2. nadzwyczajne	70.370
	Suma wydatków	1,017.534
	DOCHODY.	
I.	Odsetki od kapitałów i efektów	212
II.	Dodatki	1.500
III.	Dochody z dóbr.	42.125
VI	Zwroty kosztów leczenia	784 000
V.	Rozmaite	9.400
	Suma dochodów	837.237
	W porównaniu z wydatkami	1,017.534
	Okazuje się **niedobór**	180.297

Na tej podstawie Komisya budżetowa wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz krajowego Zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na rok 1909.“

Dalej Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm podwyższa w drodze łaski Jędrzejowi Olszowemu, byłemu dozorcy Zakładu Kulparkowskiego emeryturę z 64 K na 164 K rocznie od r. 1909.
2. Sejm podwyższa Rozalii Mroczko, byłej dozorczyni Zakładu kulparkowskiego w drodze łaski emeryturę z 192 K na 240 K rocznie od r. 1909.
3. Sejm podwyższa w drodze łaski dożywotnie zaopatrzenie Janowi Kamińskiemu byłemu dozorcy Zakłada kulparkowskiego z 72 K na 172 K rocznie od r. 1909.
4. Sejm podwyższa w drodze łaski dożywotnie zaopatrzenie Onufremu Kuźmicha, byłemu dozorcy Zakładu kulparkowskiego z 72 K na 172 K rocznie od r. 1909.
5. *Petycye*: L. 2094|1560 Dr. Janusza Wisłockiego o emeryturę, l. 415|189 Stanisława Fanti emerytowanego rządcy Zakładu o podwyższenie emerytury; l. 499|244 Anny Sarneckiej byłej dozorczyni o emeryturę, l. 154|64 Jana Węgrzyna byłego dozorcy o podwyższenie emerytury, l. 1120|787 urzędników Zakładu o wypłatę podwyższonych poborów, l. 2039|1519 funkcyonaryuszy Zakładu o przyznanie stanowisk stałych i l. 2038|1518 służby oddziałowej o zabezpieczenie starości, *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia i sprawozdania*
6. *Petycye*: L. 1904|1415 Walentego Leśniaka z Górnej wsi (p. Myślenice) i l. 1952|1452 Katarzyny Hładun z Podgrodzia (p. Rohatyn) o uwolnienie od zapłaty kosztów leczenia, jakoteż l. 1583|1169 Jana Christofa o przyznanie poniesionych strat przy dostawie dla Zakładu kulparkowskiego, — *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.*

We Lwowie dnia 9. października 1908 r.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. K. Lewicki.

Rubryka III.

(poz. 5 wydatków i poz. 3 dochodów).

Sprawy zdrowotne.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Dr. Stanisław Jabłoński.

Wydział krajowy preliminuje wydatki w kwocie		745.740 K
	dochody „	585.116 „
	niedobór „	160.624 K.
Komisya budżetowa preliminuje wydatki w kwocie		755.621 K.
	dochody „ „	585.116 „
	niedobór „ „	**170.505 K.**

t. j. *większy* od preliminowanego przez Wydział krajowy o 9.881 K. a to z następujących powodów:

W rubryce I. podwyższono dodatki aktywalne urzędników administracyjnych, które wyniosą . . . . . 2.168 K.
natomiast umniejszy się wydatek na dodatki osobiste o . . 237 „

„ „ II. przybył wydatek w kwocie . . . . . 474 „
na koszta utrzymania jednej posługaczki, z powodu zorganizowania centralnego magazynu.

W rubryce III. w załatwieniu petycyi do L. 175, wstawiono stałą kwotę roczną . . . . . 600 K.
dla p. Heleny Jordanowej, wdowy po ś. p. Henryku Jordanie.

„ „ VII. wstawiono dodatkowo na utrzymanie 2 praczek . . 876 „

„ „ XVI. wstawiono do dyspozycyi Wydziału krajowego . . 6.000 „
na ewentualną podwyżkę ryczałtu na utrzymanie chorych dzieci w szpitalu św. Ludwika — a to z uwagi, że od 1. stycznia 1909, ma być zawartą nowa umowa w tym przedmiocie.

„ „ IV. poz. 16. dochodów zatwierdza komisya budżetowa dochód w kwocie . . . . . 10.222 „
uzyskać się mający z pożyczki z majątku zarodowego funduszu szpitala św. Łazarza, na koszta rozszerzenia instalacyj dla oświetlenia elektrycznego.

Na podstawie powyższego sprawozdania, komisya przedstawia do uchwały Wysokiego Sejmu:

1) Preliminarz krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie:

WYDATKI.

			zwyczajne	nadzwyczajne
Rubr.	I.	Płace i emolumenta etatowe . . .	112.201 K.	
„	II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych . .	94.342 „	*800* K
„	III.	Pensye i emerytury	28.078 „	
„	IV.	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski .	2.518 „	
„	V	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych .	100 „	
„	VI.	Remuneracye i zapomogi	6.850 „	
„	VII.	Koszta gospodarcze	253.193 „	*25.222* „
„	VIII.	Koszta sanitarne	59.219 „	*12.413* „
„	IX.	Koszta kancelaryjne	2.600 „	*650* „
„	X.	Koszta kapliczn	962 „	
„	XI.	Utrzymanie budynków	20.323 „	*15.137* „
„	XII.	Podatki i daniny	2.362 „	
„	XIII.	Rozmaite	3.060 „	
„	XIV.	Zapomogi dla położnic	5.700 „	
„	XV.	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	1.000 „	
„	XVI.	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika	54.500 „	
„	XVII.	Zapisy	214 „	
„	XVIII.	Wydatki konkurencyjne	100 „	
„	XIX.	Dyety, koszta podróży i różne inne . t	200 „	
„	XX.	Spłata pożyczek	53.877 „	
		Razem .	701.399 K.	*54.222* K.

Suma wydatków 755.621 K.

DOCHODY.

			zwyczajne
Rubr	I.	Odsetki od kapitałów	40.009 K.
„	II.	Dochody z dóbr i realności	34.345 „
„	III.	Zwroty kosztów leczenia	475.000 „
„	IV.	Dochody rozmaite	13.522 „
„	V.	Zwroty od c. k. Skarbu Państwa	32.240 „
		Suma dochodów .	585.116 K.
		w porównaniu z wydatkami .	755.621 „
		**okazuje się niedobór .	**170 505 K.**

2) „*Wzywa się Wydział krajowy, aby rażącym brakom lub całkowicie nieodpowiedniemu urządzeniu pojedynczych oddziałów chorych, w sposób odpowiadający wymogom i wysokości nauki zaradził, a to przez ile możności równoczesne usunięcie braków względnie wystawienie nowych budynków.*

Na ten cel winien Wydział krajowy zaciągnąć spłacalny dług w funduszu zarodowym szpitala św. Łazarza.“

3) „Petycyę L. 521. Dr. Stanisława Ponikły b. dyrektora szpitala św. Łazarza *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku*“.

Sprawozdaniem tem załatwiono także petycyę L. 755. Maryi Cybulskiej wdowy po maszyniście.

We Lwowie, 17. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Jabłoński.

Rubryka IV.

Poz. 1 – 33 wydatków.

Dobroczynność.

Sprawozdawca poseł Niezabitowski.

Wydatki.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz.	*1.*	Dom ubogich i sierót w Krakowie . . .	10.848 K.	— K.
„	*2.*	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000 „	— „
„	*3.*	Towarzystwo miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400 „	— „
„	*4.*	Zakład dla osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu . . .	1.000 „	— „
„	*5.*	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie . .	400 „	— „
„	*6.*	Towarzystwo j. w, rata amortyzacyjna pożyczki 65.000 K, udzielonej fundacyi domu podrzutków we Lwowie, na budowę zakładu opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, X. i XI. półroczna rata z 35-lecia, do 1. października 1938 włącznie . . .	— „	3.575 „
		Do przeniesienia .	16.648 K.	3.575 K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	16.648 K.	3.575 K.
Poz. 7.	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . . . *Do tej pozycyi odsyła się wszystkie petycye o subwencye dla ochronek umieszczone w sprawozdaniu na r. 1908.*	10.000 „	— „
„ 8.	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200 „	— „
„ 9.	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, *zasiłek stały* . .	400 „	— „
„	Ruskie Towarzystwo kolonii wakacyjnych, *jednorazowo*	— „	200 „
„ 10.	Towarzystwo imienia św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie . . .	200 „	— „
„ 10a.	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie, ...	— „	200 „
„ 10b.	Zgromadzenie SS. Służebnic Serca Jezusowego we Lwowie — na przytulisko dla sług, *jednorazowo*	— „	200 „
„ 11.	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	400 „	— „
„ 12.	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu im. hr. Sołtykowej	200 „	— „
„ 13.	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000 „	— „
„ 14.	Zakład im. św. Jadwigi w Krakowie, *stała subwencya*	1.200 „	— „
„ 15.	Przytulisko Brata Alberta we Lwowie i w Krakowie	10.000 „	— „
	Do przeniesienia	40.248 K.	4.175 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	40.248 K.	4.175 K.
Poz. 16.	Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy, dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców w Krakowie . .	1.600 „	— „
„ 17.	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K. zaciągniętej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań, dla robotników katolickich w Krakowie (VII. rata z 28-lecia w myśl uchwały sejmowej z 12. lipca 1902)	— „	1.600 „
„ 18.	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 i dla uczestników powstania z r. 1863, do dyspozycyi Wydziału krajowego	4.500 „	— „
„ 19.	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.000 „	— „
„ 20.	I. Towarzystwo głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200 „	— „
„ 21.	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200 „	— „
„ 21a)	Towarzystwo wzajemnej pomocy dyaków gr.-kat. archidyecezyi lwowskiej	— „	200 „
„ 21b)	Towarzystwo pomocy dyaków dyecezyi przemyskiej	— „	200 „
„ 22.	Kongregacya ruska Sióstr Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr.-kat. Ordynaryatami)	1.000 „	— „
„ 23.	Zgromadzenie S. S. Służebniczek Najśw. Rodziny Maryi w Starej Wsi	„	2.000 „
„ 24.	Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki, zaciągniętej dla pogorzelców (X. rata ostatnia z 10-lecia, w myśl uchwały sejmowej z 10. kwietnia 1900 r.)	— „	3.000 „
	Do przeniesienia	49.748 K.	11.175 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	49.748 K.	11.175 K.
Poz. 25.	Gminie m. Nowego Sącza, na opłatę odsetek (4%) od pożyczki 400 000 K. zaciągniętej na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (XIV. rata z 20 lecia)	— „	10.240 „
„ *26.*	Gminie m. Mikuliniec, IV. rata na opłatę odsetek od pożyczki 20.000 K. zaciągniętej na lat 10, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye .	— „	589 „
„ *27.*	Dla pogorzelców, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	— „	10.000 „
„ *27a)*	Zakład opieki nad opuszczonemi dziećmi w Krakowie (zakład p. Żurowskiej)	— „	1.500 „
„ *27b)*	Przytulisko dla drobnych sierót pod opieką św. Józefa we Lwowie *jednorazowo*. . . .	—	700 „
„ *28*	Komitet kolonij wakacyjnych we Lwowie . .	200 „	— „
„ *29*	Zgromadzenie X. X. Redemptorystów w Podgórzu, na budowę kościoła i klasztoru (z przyznanych 10.000 K. IV. rata z 5-lecia) . .	2.000 „	— „
„ *30*	Zgromadzenie SS. Miłosierdzia im. św. Wincentego à Paulo we Lwowie — VIII. i IX. rata umorzenia reszty pożyczki 20.000 K. zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności . .	1.230 „	— „
„ *31*	Zarząd centralny Związku katolickich towarzystw i zakładów dobroczynnych, na umorzenie pożyczki 120.000 K. zaciągnąć się mającej na budowę domu dla wszystkich stowarzyszeń robotniczych katolickich we Lwowie, (w myśl uchwały sejm. z 18. marca 1907). . . .	— „	6 300 „
„ *32.*	Koszta utrzymania rozmaitych osób w zakładach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałtowo)	25.000 „	— „
	Do przeniesienia	78.178 K.	40.504 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . . .	78.178 K.	40.504 K.
I oz. 33	Katolicki Związek kobiet polskich na tanią kuchnię studencką	— „	500 „
„ *34*	Stankiewiczowej Julii, wdowie po ostatnim czwartaku do dyspozycyi Wydziału kraj., *jednorazowo*	— „	200 „
	Suma wydatków rubr. IV .	78.178 K.	41.204 K.
	Ogółem		119.382 K.

Dochody.

Rubryka ta nie ma dochodów.

Lwów dnia 12. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Niezabitowski.

Rubryka V.

Poz. 1—7 wydatków i poz. 1—2 dochodów.

Oświata i sztuka.

Dział I. Akademia Umiejętności i Rada szkolna krajowa.
II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.

Sprawozdawca poseł Włodzimierz Kozłowski.

Wydatki.

Dział I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa:

			zwyczajne
Poz.	*1.*	Akademia umiejętności w Krakowie:	
		a) zasiłek stały	70.000 K.
		b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod kierownictwem profesorów Abrahama i Zakrzewskiego w Archiwum Watykańskiem (na trzechlecie 1907|8—1010|11) . . .	4.000 „
		c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego)	5.000 „
		d) dla Biblioteki polskiej w Paryżu	6.000 „
		czyli tyle, ile uchwaliła Komisya w preliminarzu na r. 1908. Wydatek rzeczony wstawiła Komisya w preliminarz na r. 1908 z powodów w sprawozdaniu o preliminarzu na r. 1908 wyszczególnionych.	
		Razem	85.000 K.
		czyli tyle, ile uchwalono w Komisyi w preliminarzu na rok 1908, zaś o 6.000 K. więcej od wydatku proponowanego w preliminarzu Wydziału krajowego i od rzeczywistego wydatku w r. 1907.	
		Do przeniesienia	85.000 K.

			zwyczajne:
	Z przeniesienia		85.000 K.
Poz. 2.	Szesnastu członków Rady szkolnej krajowej (stałe pobory)	32.000 K.	
	i na koszta podróży zamiejscowych członków Rady szkolnej krajowej (do jej rozporządzenia)	4.300 „	36.300 „
	czyli tyle ile uchwalono, w Komisyi w preliminarzu na r. 1908 a o . . 745 K. *więcej* od wydatku na ten cel w r. 1907.		
	Suma wydatków działu I. . . .		121.300 K.

Komisya budżetowa przedstawia Wysokiemu Sejmowi następujące *rezolucye do uchwały*:

1) Sejm wzywa Radę szkolną krajową, ażeby poczyniła potrzebne zmiany w regulaminie Rady szkolnej krajowej, a mianowicie, ażeby sprawy aprobaty książek szkolnych dotychczas rozstrzygane w sekcyach, zastrzegła do decyzyi pełnej Rady.

2) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby zapewniając inspektorom szkolnym krajowym dostateczną fachową pomoc umożliwił im częstsze zwiedzanie szkół.

3) Sejm wzywa Radę szkolną krajową, aby podawała do wiadomości Sejmu ilość szkół corocznie lustrowanych przez inspektorów szkolnych krajowych.

4) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby ustanowieniem referentów i pomnożeniem sił kancelaryjnych przy c. k. Starostwach, zapewnił inspektorom okręgowym dostateczną pomoc i umożliwił im w ten sposób częstsze lustracye szkół.

5) Sejm wzywa Radę szkolną krajową, aby zwoływała w celu wymiany pedagogicznych i dydaktycznych doświadczeń coroczne konferencye inspektorów krajowych i okręgowych.

6) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w preliminarz budżetu na rok 1909 wstawił płace potrzebne w celu ustanowienia posady drugiego inspektora dla okręgów kołomyjskiego, stryjskiego, wadowickiego, rzeszowskiego, sokalskiego i nowosądeckiego.

7) Sejm wzywa Radę szkolną krajową, aby w porozumieniu z Wydziałem krajowym zastanowiła się nad utworzeniem stałego oddziału budowniczego dla budowy szkół bądźto przy Wydziale krajowym, bądźto przy Radzie szkolnej krajowej.

	Zwyczajne:	Nadzwycz.:	Razem:
W myśl powyższych uchwał wydatki Rubryki V. poz. 1—2 wynosić będą	121.300 K.	— K.	121.300 K.

II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe:

			Zwyczajne:	Nadzwycz.:	Razem:
Poz.	*3.*	Wydatki funduszu szkolnego krajowego (*wedle osobnego sprawozdania*)	18,946.159 K.	71.876 K.	19,018.035 K.
„	*4.*	Wydatki funduszu szkolnego emerytalnego (*wedle osobnego sprawozdania*)	1,693.100 „	— „	1,693.100 „
„	*5.*	Na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki 10,000.000 K. zaciągnąć się mającej na budowę nowych szkół ludowych	— „	250.000 „	250.000 „
„	*6.*	Na subwencye dla istniejących już internatów . . . . . czyli o . . . 10.000 K. *więcej* od proponowanego przez Wydział krajowy wydatku i od wydatku uchwalonego w Komisyi w preliminarzu na r. 1908 a o . . . . 13.000 K. *więcej* od rzeczywistego wydatku z r. 1907.	35.000 „	— „	35.000 „
„	*7.*	Na budowę domów dla internatów czyli o . . . 20.000 K. *więcej* od wniosku Wydziału krajowego, od kwoty przez Komisyę w preliminarzu na r. 1908 uchwalonej i od kwoty w r. 1907 rzeczywiście na ten cel wydanej.	— „	70.000 „	70.000 „
		Suma wydatków działu II.	20,674.259 K.	391.876 K.	21,066.135 K.

Wysoki Sejm uchwalił w r. 1907 na wniosek Komisyi budżetowej następującą rezolucyę:

„*Sejm upoważnia Wydział krajowy do ewentualnego podwyższenia w miarę potrzeby zasiłku na subwencye i na budowę domów dla internatów w preliminarzu na rok 1908*“.

Komisya budżetowa zaś w sprawozdaniu z r. 1907 uznała pożyteczność wychowania w internatach i wyraziła nadzieję, że Wydział Krajowy w porozumieniu z Radą szkolną krajową uwzględni w rozdziale subwencyi te internaty, których wpływ wychowawczy jest dodatnim, a po rozgatunkowiu petycyi wstawi w razie potrzeby na subwencye i na budowę intarnatów wyższą kwotę w preliminarzu budżetu na rok 1908.

Mimo powyżej przytoczonej zachęty i niezaprzeczonej potrzeby, Wydział krajowy licząc się z poważnemi trudnościami finansowymi, nie wstawił wcale wyższego wydatku na budowę domów dla internatów a wydatek na subwencye w preliminarzu Komisyi przedłożonym podniósł jedynie tylko o 3000 K. Pomimo że Komisya nie zapoznaje wcale wielkich trudności, jakie predstawiają finanse kraju, uważa Komisya zarówno ze względów społecznych, jak i pedagogicznych konieczność podwyższenia wydatków na budowę i zasiłki dla internatów za naglącą, a pragnie zarazem chociażby w ciasnym zakresie czasowej możności kraju przyjść moralnie i materyalnie w pomoc mnożącym się szlachetnym usiłowaniom społeczeństwa na polu organizacyi internatow, które również często walczą z ciężkiemi materyalnemi trudnościami. Komisya uważa bowiem za obowiązek zarówno reprezentacyi kraju, jak i społeczeństwa przyczynić się do tego, ażeby kandydaci do stanu nauczycielskiego otrzymali nietylko gruntowną a przytem praktyczną i do potrzeb przyszłego zawodu zastosowaną naukę, które seminarya im dać powinny, ale także i na zdrowych zasadach oparte, religijne i patryotyczne wychowanie, a w tym kierunku mogą internaty seminaryom użyczyć skutecznej pomocy. A więc pomimo trudności finansowych kraju po przekonaniu się, że Rada szkolna Krajowa czuwa nad prawidłową kontrolą internatów, proponuje Komisya podwyższenie wydatku na zasiłki na budowy i utrzymanie internatów.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy odesłać

Petycye:

Nr. 466/221 | Nr. 466/222 — Stowarzyszenia Internatu dla nauczycieli c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego w Krakowie.

Nr. 418/192 | Nr. 419/193 — Siostry Franciszki Felicyanki, Przełożonej Internatu w Przemyślu o subwencyę na utrzymanie internatu.

Nr. 1300/931 — S. M. Franciszki Felicyanki, Przełożonej Internatu w Przemyślu o subwencyę na budowę internatu.

Nr. 1205/868 — Maryi Klary Borowskiej, Przełożonej Sióstr Dominikanek w Wielowsi o zasiłek na utrzymanie internatu w Tarnopolu.

Nr. 103/9 — Komitetu Towarzystwa Opieki nad Internatem dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego w Tarnopolu o zasiłek na utrzymanie internatu.

Nr. 1567/1158 — Siostry Maryi Rafaeli, ze Zgromadzenia Sióstr Felicyanek, Przełożonej Internatu św. Jana Kantego we Lwowie o zasiłek na utrzymanie internatu.

Nr. $\frac{1080}{768}$ Konwentu Panien Benedyktynek w Przemyślu o zasiłek na utrzymanie internatu.

Nr. $\frac{626}{369}$ Sióstr Bazylianek w Przemyślu o zapomogę z funduszu przeznaczonego na budowę internatów, w celu cząstkowego spłacenia długu zaciągniętego na kupno domu na internat.

Nr. $\frac{1860}{1872}$ Siostry Maryi Rafaeli Kunaszowskiej ze Zgromadzenia Sióstr Felicyanek, Przełożonej Internatu św. Jana Kantego we Lwowie o zasiłek na utrzymanie internatu.

Nr. $\frac{625}{368}$ Sióstr Bazylianek w Przemyślu o zapomogę dla internatu uczenic c. k. Seminaryum żeńskiego.

Nr. $\frac{971}{676}$ Klasztoru Sióstr Bazylianek we Lwowie o zasiłek dla internatu.

Nr. $\frac{1618}{1204}$ Kuratora Internatu św. Stanisława w Tarnowie o udzielenie subwencyi na cele internatu.

Nr. $\frac{402}{176}$ Kuratora Internatu św. Józefa w Tarnowie o zapomogę na spłacenie długu.

	Zwyczajne:	Nadzwycz.:	Razem:
W moc powyższych uchwał Komisyi wynosić będą:			
II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe	20.674.259 K.	391.876 K.	21,066.135 K.

Dochody.

		Zwyczajne:	Nadzwycz.:	Razem:
Poz. 1.	Dochody fuduszu szkolnego krajowego (*wedle osobnego sprawozdania*)	3,614.164 K.	— K.	3,614.164 K.
„ 2.	Dochody funduszu szkolnego emerytalnego (*wedle osobnego sprawozd*)	371.703 „	— „	371.703 „
	Suma poz. 1. i 2. dochodów	3,985.867 K.	— „	3,985.867 K.

Lwów, dnia 12. października 1908 r.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Do rubr. V. poz. 3. wydatków i poz. 1. dochodów funduszu krajowego.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej z preliminarza krajowego funduszu szkolnego na r. 1909.

Sprawozdawca p. **Włodzimierz Kozłowski.**

Wysoki Sejmie!

Wydatki funduszu szkolnego wynosiły w r 1896 6,704.358 K
„ „ 1897 7,128.746 „
„ „ 1898 7,592.728 „
„ „ 1899 8,016.033 „
„ „ 1900 8,923.719 „
„ „ 1901 9.423.939 „
„ „ 1902 10,140.160 „
„ „ 1903 11,346 478 „
„ „ 1904 11,977.872 „
„ „ 1905 13,221.538 „
„ „ 1906 14,309.464 „ } wraz z przebieżnemi
„ „ 1907 16,361.212 „ }

Na rok 1908 propnuje Komisya wydatki. 17,991.008 „

Wydatki na rok 1909 oblicza Komisya . . . . 19,018.035 K
czyli o . . . . . 6.700 K *więcej*
od wniosków Wydziału krajowego, czyli o . 1,027.027 „ *więcej*
od wydatków proponowanych przez Komisyę na rok 1908, o . . . . . 2,656.823 „ *więcej*
od rzeczywistych wydatków z roku 1907, o . 4,708.571 „ *więcej*
od rzeczywistych wydatków z roku 1906, o . 7,040.163 „ *więcej*
od rzeczywistych wydatków z roku 1904, o . 10,094.316 „ *więcej*
od rzeczywistych wydatków z roku 1900, o . 12,313.677 „ *więcej*
od rzeczywistych wydatków z roku 1896.

Wydatki zwyczajne na rok 1909 wynosić będą . . 18,938 409 K
czyli o . . . . . 2.750 K *mniej*
od zwyczajnych wydatków preliminowanych przez Wydział krajowy, o . . . . 1,021.077 „ *więcej*
od uchwalonych przez Komisyę zwyczajnych wydatków na rok 1908.

Wydatki nadzwyczajne na r. 1909 proponuje Komisya w kwocie . . . . . 79.626 K
czyli o . . . . . 9.450 K
więcej od wydatków nadzwyczajnych, preliminowanych przez Wydział krajowy, a o . . . . 6.950 „
więcej od wydatków proponowanych przez Komisyę na rok 1908.

Dochody wynosiły w r. 1896 . . . 2,847.000 „
w r. 1897 . . . 3,184.036 „
w r. 1898 . . . 2,989.216 „
w r. 1899 . . . 3,052.042 „
w r. 1900 . . . 3,252.084 „
w r. 1901 . . . 3,236.679 „
w r. 1902 . . . 3,142.891 „
w r. 1903 . . . 3,515.237 „
w r. 1904 . . . 3,528.466 „
w r. 1905 . . . 3,708.024 „
w r. 1906 . . . 3,727.264 „
w r. 1907 . . . 3,810.275 „
w r. 1908 według wniosków uchwalonych przez Komisyę budżetową mają wynosić . . . . . 3,595.824 „

Na r. 1909 proponuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym dochody . . . . . 3,614.164 K
czyli o . . . . . 18.340 K
więcej od dochodów proponowanych na rok 1908, o 196.111 „
mniej od rzeczywistych dochodów z r. 1907, o . 113.100 „
mniej od dochodów z roku 1906, o . . . . 85.698 „
więcej od dochodów z roku 1904, o . . . . 362.080 „
więcej od dochodów z roku 1900, a o . . . 767.164 „
więcej od dochodów z roku 1896.

Niedobór wynosił w r. 1896 . . . 3,857.358 K
w r. 1897 . . . 3,944.710 „
w r. 1898 . . . 4,603.512 „
w r. 1899 . . . 4,964.091 „
w r. 1900 . . . 5,671.635 „
w r. 1901 . . . 6,187.260 „
w r. 1902 . . . 6,727.269 „
w r. 1903 . . . 7,831.241 „
w r. 1904 . . . 8,449.406 „
w r. 1905 . . . 9,513.514 „
w r. 1906 . . . 10,582.200 „
w r. 1907 . . . 12,550.937 „
Na r. 1908 obliczyła Komisya niedobór . 14,394.184 „
Na r. 1909 proponuje Komisya niedobór . 15,403.871 K
czyli o . . . . . 1,009.687 K
większy od przyjętego przez Komisyę niedoboru na r. 1908, a o . . . . . 2,852.934 „
większy od rzeczywistego niedoboru z r. 1907, a o . 4,821.671 „
większy od rzeczywistego niedoboru z r. 1906, a o . 6,954.465 „

większy od rzeczywistego niedoboru z r. 1904, a o . 9,732.236 K
większy od rzeczywistego niedoboru z r. 1900, a o . 11,546.513 „
większy od rzeczywistego niedoboru z r. 1896.

Suma wszystkich wydatków (t. j. wydatków funduszu szkolnego krajowego, funduszu okręgu miasta Lwowa, funduszu szkolnego emerytalnego i funduszów szkolnych miejscowych na szkoły ludowe wynosiła:

w roku 1896 . . . . . 9,829.050 K
w roku 1897 . . . . . 10,170.714 „
w roku 1898 . . . . . 11,873.306 „
w roku 1899 . . . . . 11,524.169 „
w roku 1900 . . . . . 11,953.964 „

w roku 1901 nie była dokładnie przytoczoną oznaczona kwota tychże wydatków, ponieważ Rady szkolne okręgowe w Brzozowie, Chrzanowie, Krakowie, Krośnie i Limanowej nie przedłożyły przed podaniem do druku sprawozdania Rady szkolnej rachunków.

w roku 1902 . . . . . 14.069.888 K
w roku 1903 . . . . . 15,722.664 „
w roku 1904 . . . . . 16,786.114 „
w roku 1905 . . . . . 16,499.628 „
w roku 1906 . . . . . 19,846.447 „
czyli o . . . . . 3,346.819 „
więcej od wydatków z r. 1905, a o . . . . 3,060.333 „
więcej od wydatków z r. 1904, a o . . . . 7,892.483 „
więcej od wydatków z r. 1900, a o . . . . 10,017.397 „
więcej od wydatków z r. 1896.

Zalecając Wysokiemu Sejmowi do uchwały tak znaczne w stosunku do sił finansowych kraju, a jednak niedostatecznie w wielu kierunkach odpowiadające potrzebom kwoty, nie mogła Komisya szkolna uchylić się od uwag co do sposobu ich użycia. Rzecz naturalna, że w uwagach podobnych trudno rozgraniczyć ściśle finansową i administracyjną stronę przedmiotu od pedagogicznej i dydaktycznej, która należy do ocenienia Komisyi szkolnej.

Jeśli też Komisya gdzieniegdzie w uwagach swoich dotknie także i tego pola, nie myśli wcale wkraczać w cudzą kompetencyę, przeciwnie uznaje na polu pedagogiczno-dydaktycznem powagę Komisyi szkolnej, wie, że do Komisyi szkolnej należy wypowiedzenie ostatecznego zdania w sprawach pedagogiczno-dydaktycznych, pozwala sobie jedynie tylko podać niektóre punkta jej ocenieniu.

Podstawą sądu Komisyi są cyfry zawarte w sprawozdaniu Rady szkolnej krajowej. Oceniając też użycie przeznaczonych na szkolnictwo kwot w świetle cyfr, widzi w nich Komisya światło i cienie; zaznaczając także tu i ówdzie cienie zaznaczyć musi jednak Komisya, że natychmiastowe usunięcie ujemnych stron szkolnictwa nie zawsze w obecnych warunkach pracy zależy od woli Rady szkolnej krajowej, a przeto stwierdzenie niektórych ujemnych stron nie zawiera wcale zwróconego przeciwko Radzie szkolnej krajowej zarzutu.

Jeżeli cyfry sprawozdania porównamy z cyframi lat ostatnich, a jakto czynią poniżej podane tabele, przyjdziemy do przekonania, że w roku 1906/7 uczyniło szkolnictwo wielki krok naprzód na polu frekwencyi. Liczba dzieci pobierających naukę szkolną lub domową wynosiła w r. 1907 — 923.798, a wzrost dzieci pobierających naukę o 83.443 był znacznie większym od wzrostu frekwencyi w latach 1891—1906. Jedynie tylko frekwencya z r. 1902/3 do cyfry z r. 1906/7 się zbliża, ale jej nie dosięga.

*

Procentowy wzrost frekwencyi w r. 1906/7 wyższy jest od wszystkich lat poprzednich w okresie 1898—1907 z wyjątkiem lat 1899/900 i 1902/3.

W procentowo obliczonej liczbie dzieci zapisanych a nie uczęszczających do szkoły jest drobne zmniejszenie. Zawsze procent jednak wynosi 4·79 %, jest on niższym od lat 1903—1907, wyższym jest on jednak od r. 1902/3. Spodziewać się należy ciągłego jego zmniejszania, dzieci bowiem zapisane a nieregularnie do szkoły uczęszczające są kulą u nóg szkoły a zawadą nauki i wymagają od nauczyciela wiele pracy nie zawsze produktywnej, a niekiedy z uszczerbkiem dzieci regularnie uczęszczających udzielanej.

Z radością powitać należy fakt, że procent dzieci nie pobierających żadnej nauki znacznie się zmniejszył; a jest on dwa razy niższym, aniżeli w roku 1901. Zawsze jednak ten procent, jakkolwiek znacznie niższy od lat poprzednich, (wynosił on bowiem w r. 1904 — 22·1 %, w r. 1905/6 — 19·6, w r. 1906/7 — 13·6 %), jest bardzo wysokim, w tej mierze postępu oczekiwać trzeba po założeniu nowych szkół i po organizacyi szkół przenośnych i nauczycieli wędrownych, przeznaczonych dla tych miejscowości, w których liczba dzieci jest za małą do utrzymania szkoły; urządzenie tego rodzaju szkół przenośnych w tych okolicach Szwecyi, w których są małe osady a rzadkie zaludnienie pociągnęło za sobą pożądane owoce, i przyczyniło się do stosunkowo szybkiego usunięcia analfabetyzmu.

Liczba gmin nie posiadających szkoły zmniejszyła się o 52; postęp w tym kierunku większy aniżeli w r. 1905/6 i 1903/4, o wiele mniejszy jednak aniżeli w latach 1902/3 i 1904/5. Wobec faktu, że liczba gmin nie posiadających szkoły zawsze jednak 736 wynosi, podnoszono w Komisyi naglącą potrzebę przyspieszenia akcyi budowy nowych szkół, na które Sejm zgadzając się na zaciągnięcie 10-milionowej pożyczki dał środki.

Z zadowoleniem powitano też w sprawozdaniu Rady szkolnej krajowej pierwszą dokładną statystykę gmin bez szkoły, którą należałoby w przyszłym roku uzupełnić wykazem odległości każdej gminy od szkoły w innej miejscowości, ażeby rozpocząć budowę w miejscowościach najbardziej od szkoły odległych.

Po tylu ubolewaniach nad szkołami, które istniały jedynie tylko na papierze, a których uruchomienia domagały się usilnie poprzednie sprawozdania Komisyi z radością zapisać należy fakt zwiększenia się liczby szkół czynnych o 155; postęp w tym kierunku znacznie większy, aniżeli we wszystkich latach od 1901—1906, oprócz jednego tylko roku 1903/4.

Komisya pozwala sobie przypomnieć Radzie szkolnej krajowej uwagi w poprzednich sprawozdaniach zawarte, a wykazujące naglącą konieczność wysłania nauczycieli do tych szkół, w których jest budynek, które jednak stoją pustką z powodu braku nauczyciela. Gdy po wielu ofiarach często przekraczających możność gminy, muszą gminy czasem zbyt długo czekać na rozpoczęcie nauki, zraża to zazwyczaj rodziców do oświaty i zniechęca do dalszych ofiar.

Ubytek nauczycieli bez formalnej kwalifikacyi przyjęła Komisya do wiadomości z tem większem zadowoleniem, ile że w ostatnich latach 1903—6 liczba ich się wzmagała, a od roku 1893 było jedynie tylko 6 lat, w których danem było Radzie szkolnej stwierdzić ich ubytek. Nie było też od r. 1893 żadnego roku, w którymby ubytek był tak znacznym, jak w roku 1905/6 (87 nauczycieli bez formalnej kwalifikacyi ubyło); ubytek ten jest 6 razy większym, aniżeli w r. 1902/3, a blisko dwa razy większym, aniżeli w roku 1896/7.

W związku z kwalifikacyą nauczycieli wykazywano w Komisyi potrzebę większego uwzględnienia praktycznego kierunku w wychowaniu nauczycieli i konferencyach okręgowych i lepszego obznajomienia niektórych z nich z potrzebami wiejskiego życia.

Szczególną jednak radość sprawiło Komisyi, że w obecnym roku wolną jest od ciężkiego obowiązku powtarzania smutnych uwag o zmniejszeniu ilości nauczycieli religii i pełniących obowiązki z tytułu duszpasterskiego Jakkolwiek wiele na tem polu pozostaje do uczynienia, cieszyć się należy, że liczba nauczycieli religii pełniących obowiązki z urzędu duszpasterskiego w roku 1906/7 o 35 się zwiększyła, podczas gdy w latach 1902/3, 1904/5 i 1905/6 ciągle się zmniejszała; w roku 1902/3 zmniejszenie wynosiło 596, a od roku 1894/5 było jedynie tylko cztery lat, w których wykazano zmniejszenie. Zwiększała się również liczba nauczycieli religii, zarówno jak ilość nauczycieli religii — i pobierających remuneracye.

Dalszego postępu wyglądać należy po uchwaleniu przedłożonego Sejmowi projektu ustawy.

Komisya, po przyjęciu do wiadomości korespondencyi Rady szkolnej krajowej z Ordynaryatami skonstatować musi jak najlepszą wolę Rady szkolnej w tym kierunku, podniesiono w Komisyi potrzebę osobnych ksiąg ewidencyjnych, wykazujących ilość godzin nauki rzeczywiście udzielanych i klasyfikacya z nauki religii, przypomniano też poruszoną już w zeszłorocznem sprawozdaniu potrzebę wspólnej konferencyi Rady szkolnej krajowej z przedstawicielami Episkopatu, która doprowadzi prędzej do rozwiązania nieuregulowanej jeszcze na wspólnem polu działania sprawy, aniżeli wymiana pism, a przedewszystkiem może się przyczynić do przyspieszenia piekącej potrzeby zmiany podręczników nauki religii, a w pierwszym rzędzie katechizmu.

Cyfry dotyczące orzeczeń skazujących na kary za nieposyłanie dzieci do szkoły dowodzą, że przymus szkolny odnośne władze surowiej wykonują; dotyczy to zwłaszcza kar pieniężnych; a jakkolwiek i w szybkości ściągania kar jest pewien postęp, zawsze jednak różnica pomiędzy liczbą orzeczeń wykonanych a niewykonanych i pomiędzy kwotą kar ściągniętych a nieściągniętych jest zbyt wielką. W rzeczonych wypadkach nie chodzi wcale o wysokość kar, kara bowiem nie jest karą we właściwem tego słowa znaczeniu, ale pewnem compelle, pewnym psychologicznym środkiem, skłaniającym do regularnego posyłania dzieci do szkoły; późne ściąganie też chybia celu.

Zwrócić też należy uwagę Rady szkolnej krajowej na niedokładności przy zapisywaniu w niektórych okręgach i na częste myłki w ewidencyi dzieci chorych.

O sprawozdaniu Rady szkolnej krajowej wypowie bardziej kompetentne zdanie Komisya szkolna. Czerpiąc jednak z tego źródła trudno powstrzymać się od zaznaczenia, że porównując to sprawozdanie z dawniejszemi, przychodzi się do przekonania, że ono mniej niż dawniej jest szkieletem dat i faktów, a więcej w niem jest pouczających konkretnych uwag. Widoczna w niem chęć indywidualizowania potrzeb, która znajduje wyraz we wdzięcznie przyjętem przez Komisyę tworzeniu ekspozytur szkolnych. Szczególną uwagę zwróciły na siebie w Komisyi ustępy na str. 59, określające wymagania co do jakości nauczycieli, a obok tego podniosły ustęp sprawozdania o wycieczkach młodzieży po kraju, w którem wysokie pojęcie wychowawczego zadania łączy się z praktycznością uwag i zarządzeń. W sprawozdaniu Rady szkolnej krajowej widać też o wiele mniej szablonu, aniżeli dawniej. Sprawozdanie to zyskuje na porównaniu ze sprawozdaniem czeskiej Rady szkolnej, które jest martwym szkieletem suchych dat, tak samo jak sprawozdanie Rady szkolnej w Karyntyi, a jakkolwiek sprawozdanie śląskiej Rady szkolnej mieści w sobie także nieobojętne merytoryczne uwagi, o wiele więcej można się dowiedzieć ze sprawozdania Rady szkolnej galicyjskiej.

W sprawozdaniu Rady szkolnej krajowej widzi Komisya drugą kategoryę cyfr, które albo wykazują średni i normalny przyrost, albo też w porównaniu do lat ostatnich drobne jedynie tylko zmiany.

Zaliczyć do nich należy przedewszystkiem przyrost klas czynnych. Przybyło ich w r. 1906/7 567, a więc mało co więcej, aniżeli w latach 1901/2, 1902/3, 1904/5 i 1905/6, w których się rzeczony przyrost obraca pomiędzy 550 a 558; przyrost ostatni jest natomiast znacznie mniejszy od przyrostu z r. 1903/4 (720 klas), blisko dwa razy większy od przyrostu z r. 1899/900 (298), a cztery razy większy od przyrostu z r. 1900/1.

W latach 1899 – 1907 przybyło 3.943, a więc jakkolwiek frekwencya jeszcze prędzej się zwiększała, a przepełnienia we wielu szkołach nie usunięto, uczyniło szkolnictwo pod względem liczby klas w ostatnich dziesięciu latach wielki krok naprzód.

Pewna ulga, jaką chwilowo sprawi budżetowi wstrzymanie przeistoczenia szkół jednoklasowych na dwuklasowe będzie tylko pozorną, czeka bowiem kraj znaczny wydatek na nowe szkoły. Średni przyrost spostrzega także Komisya w przybytku klas nadetatowych (253), który jest niższy od przyrostu z 1902/3, 1903/4 (335 – 429 klas nadetatowych), prawie równym przyrostowi z r. 1901/2 (239 klas nadetatowych), blisko dwa razy większym od przyrostu z r. 1900/1 i 1904/5 (146 szkół nadetatowych, a trzy razy większym od przyrostu z lat 1898/9 i 1899/900 (75 do 80 klas nadetatowych).

Przybytek 2446 klas nadetatowych w latach 1895 — 1907 dowodzi, że stosunkowo wiele na tem polu uczyniono.

Forsowne zwiększanie ich liczby w przyszłości, jakkolwiek niezaprzeczenie pożyteczne, nie należy przeto do zadań najnaglejszych, przed wszystkiemi innemi, należy bowiem myśleć o zakładaniu nowych szkół tam, gdzie wogóle szkoły nie ma.

Cyfra gmin bez szkoły (736) wykazuje średnie zmniejszenie o 52 gminy. Ubytek jest mało co większym, aniżeli w latach 1903/4 i 1905/6 (39 do 48 gmin), jest on zaś mniejszym od ubytku w latach 1902/3 i 1905/6 (39 do 4 szkół). O ile cyfra 736 gmin bez szkoły jest niezaprzeczenie zatrważającą, o tyle pocieszać się trzeba tem, że akcyę w celu usunięcia tego smutnego stanu rzeczy już wdrożono i wspólnemi siłami Wysokiego Sejmu, Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej starać się należy o jak jaknajszybsze jej przeprowadzenie.

W latach 1901/2—1906/7 ubyło 326 gmin bez szkoły, a więc więcej, aniżeli trzecia część gmin bez szkoły w r. 1901/2 (1062 gmin bez szkoły).

W rzędzie cyfr, których wrażenie wprost ujemne, uderza przedewszystkiem zwiększenie się liczby szkół nieczynnych (w r. 1906/7 202 szkół) o 6 w porównaniu z rokiem poprzednim. Zapewne drobna ta cyfra, jeśli się jednak zważy, że od r. 1897/8 liczba szkół nieczynnych się ciągle i konsekwentnie zmniejszała, a mianowicie w r. 1898/9 o 108 szkół nieczynnych, w latach 1899/900 — 1905/6 o 19 do 34 szkół, sam fakt, że liczba ich się nie zmniejszyła, musi niemile dotknąć. Wyłączną przyczyną zwiększenia liczby szkół nieczynnych był brak budynków, liczba szkół nieczynnych bowiem z powodu braku nauczyciela (22) pozostała niezmienną.

Niezadowolnienie z chwilowego i z dających się usunąć przyczyn wynikającego ubytku nie zdoła zatrzeć faktu, że w latach 1897/8 — 1906/7 ubyło 303 szkół nieczynnych, a więc 165%.

W szeregu niedostatków naszego szkolnictwa trudno też pominąć nauki dopełniającej. Jakkolwiek liczba dzieci, uczęszczających na naukę dopełniającą, o 1993 dzieci wzrasta, procent zwiększenia tego (1·24%) w r. 1906/7 znacznie mniejszy, aniżeli we wszystkich latach 1901/2 – 1905/6 z wyjątkiem roku 1903/4.

Zwiększenie frekwencyi na naukę dopełniającą w r. 1906/7 o dwa razy mniejsze, aniżeli w latach 1904/5 i 1905/6, cztery razy mniejsze, aniżeli w latach 1900/1 i 1902/3 (5·96 – 6·24%), a cztery razy mniejsze od procentu rocznego zwiększenia w r. 1901/2, a mało co większe od procentu zwiększenia w r. 1903/4 (1·17).

A oprócz tego w regularności frekwencyi nietylko nie ma w porównaniu r. 1906/7 z r. 1905/6 zmiany na lepsze, ale przeciwnie jest drobne pogorszenie, z liczby dzieci zapisanych nie uczęszczało bowiem w r. 1906 7 7·78%, a w r. 1905/6 7·7%. Niezaprzecznie procent dzieci nieuczęszczających był jeszcze większym w latach 1903/4 i 1904 5 (9.26 - 9·74%), szybsze jednak i wydatniejsze zmniejszanie się tego procentu byłoby jednak bardzo pożądanem, a pokonanie trudności, z któremi nauka dopełniająca walczy w naszym kraju należy do najbardziej piekących zadań naszego szkolnictwa.

Tak, jak statystyka nie jest wcale jedyną, ani nawet główną miarą ocenienia szkolnictwa, tak samo też i ze stosunków poszczególnych chociażby licznych szkół nie należy wyciągać ogólnych wniosków. Skargi na braki nauki dopełniającej jednak nie z jednego tylko pochodzą powiatu, ale z większej ich części. Pommo pogłębienia nauki rolniczej w seminaryach i licznych kursów dla nauczycieli, nauczyciel nie zawsze świadom miejscowych stosunków, nie zawsze dobrze się w sprawach, dotyczących rolnictwa, przemysłu i handlu, oryentuje, a stąd też praktycznie z zarobkowaniem w powyższych kierunkach obznajomiona młodzież chwyta go w niektórych szkołach często na gorącym uczynku niezrozumienia podręcznika, pomiędzy nie zawsze jasno i popularnie sformułowaną teoryę podręcznika, w praktyce życia powstaje wielka luka, którą zapełnić jedynie zdoła praktyczne wykształcenie nauczycieli.

Nie zawsze praktyczny sposób udzielania nauki dopełniającej oziębia dla niej rodziców i jest obok wczesnego szukania zarobku młodzieży i potrzeby wyręczenia rodziców przyczyną frekwencyi, która w niektórych szkołach jest tak nieregularną, że o ciągłości nauki w tychże szkołach nie ma mowy ani może być mowy.

Komisya budżetowa już w kilku zeszłorocznych sprawozdaniach zwracając uwagę na potrzebę reorganizacyi nauki dopełniającej i zmiany podręczników, znajdowała się w zupełnej zgodzie z Komisyą szkolną. I obecnie poddaje ocenieniu Komisyi szkolnej obmyślenie środków zdolnych bez straty czasu złe usunąć.

Rzecz naturalna, że działać w tym kierunku można jedynie tylko stopniowo, ale działać trzeba szybko. Nauka dopełniająca bowiem w naszym kraju ma o wiele większe znaczenie, aniżeli w krajach, w których obowiązuje nauka 8-letnia.

Tę samą sumę wiadomości, która w innych krajach potrzebuje ośmiu lat, ażeby wejść do głowy, u nas wtłaczają w nią w latach sześciu i to na podstawie podręczników. z których niektóre zawierają wiele balastu i potrzebują rewizyi. Te same zadania, które gdzieindziej rozwiązuje czternastoletni młodzieniec, u nas ma objąć dwunastoletnie dziecko i to często takie, które nieregularnie do szkoły uczęszczało. Okoliczności powyższe składają się na to, że nauka w niektórych okolicach prędko wietrzeje i że niezawsze w kilka lat po ukończeniu szkół młody człowiek jest w stanie napisać list bez wielu błędów. A stąd też nauka dopełniająca w imię zasad: repetitio est mater studiorum — ma w pierwszym rzędzie zadanie powtórzenia, pogłębienia i utwierdzenia tego, czego się dziecko w sześciu latach nauczyło, a zadanie to — według zdania jednego z członków Komisyi — powinno mieć w każdym razie pierwszeństwo przed nabyciem całego szeregu encyklopedycznych wiadomości, które potrzebują oparcia o silny grunt.

Podniesiono w Komisyi, że kursy rolnicze nie wszędzie wydają pożądane rezultaty; trudno im zaaklimatyzować się i pozyskać poparcie ludności. Większą też należałoby zwracać uwagę na znajomość miejscowych stosunków rolniczych, na niebezpieczeństwo przeładowania teoryą i na potrzebę częstych ćwiczeń.

Z częstemi ćwiczeniami i doświadczeniami w polu połączy się zapewne kurs nauczycieli w Dublanach, na którym z powodu drożyzny w Dublanach panującej

i niedostatecznych środków utrzymania liczba nauczycieli z niego korzystających może się zmniejszyć.

Wskazano też w Komisyi na potrzebę wstawienia w preliminarz na rok 1910 funduszu na nieprzewidziane wydatki do rozporządzenia Rady szkolnej krajowej. W braku tego funduszu nie może bowiem Rada szkolna często zaradzić piekącemu złemu, a ruchy jej krępuje brak środków. Jeśli przeto Sejm przestrzegał Radę szkolną przed doktrynerskiem pojęciem obowiązków, przed pociąganiem żywych stosunków pod jeden martwy strychulec, a domagał się indywidualizowanie zadań, z żądania tego wypływa również dla Sejmu obowiązek dostarczenia środków. Braknie ich Radzie szkolnej n. p. teraz, gdy dana przez Rząd zaliczka na utrzymanie nauczycieli wysłanych na kurs do Dublan okazuje się niewystarczającą; za małą jest również kwota przeznaczona na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych dla wiejskich szkół nieprzystępnych i od punktów środkowych ruchu odległych, albo dla takich miejscowości wiejskich, w których jest wielka drożyzna. Niedostaje Radzie szkolnej niejednokrotnie środków, gdy pragnie posłać inspektora albo nauczyciela w celu korzystania z obcych pedagogicznych doświadczeń, a jakkolwiek niebezpiecznem bywa przenoszenie do nas żywcem obcych instytucyi i mechanicznego kopiowania wzorów, pochodzących z krajów przeważnie fabrycznych, znajomość postępu wielu gałęzi zagranicą jest jednak potrzebną.

I tak choć nie wszystkie wskazówki praktyczne zawarte w nowych regulaminach wydanych w krajach niemieckich dadzą się u nas zastosować, byłoby jednak pożądanem, ażeby referent reorganizacyi nauki zręczności zwiedził Handfertigkeitsseminar w Lipsku i kursa praktycznych robot w Innsbrucku

Przywiązując do nauki zręczności wielką wagę, a i podtym względem polegając na zdaniu Komisyi szkolnej, stwierdza Komisya, że zmniejszenie się liczby szkół, w których nauki zręczności udzielają (191 szkół) o 19 w porównaniu z rokiem poprzednim wywołało w komisyi zastrzeżenie przeciwko zmniejszaniu się tego rodzaju szkół w przyszłości. Natomiast z zadowoleniem przyjęła Komisya do wiadomości większe rozgałęzienie tej nauki, a mianowicie odbycie kursu dla wyrobów słomkowych, dla wyrobów z rogożyny i t. d.

Szkoła ludowa w Galicyi była dnia 14 lutego 1908 na 31 posiedzeniu pruskiego Sejmu przedmiotem cierpkich zarzutów a przywiedzonym nieprawdziwym datom i faktom zaprzeczył poseł ksiądz Prałat Jażdżewski.

Odpowiedź na polityczne zarzuty nie należy wcale do zadań Komisyi budżetowej. O ile jednak oskarzenia przeciwko naszemu szkolnictwu zwrócone mimochodem dotykały trudności, z któremi to szkolnictwo ma do walczenia, nie można pominąć faktu, że i w innych bogatszych od Galicyi krajach są niektóre z tych stron ujemnych, które Galicyi ciągle wytykają. A ponieważ Sejm pruski rozporządza innemi środkami finansowemi, jak Sejm galicyjski, rozprawy w Sejmie pruskim z dnia 12 lutego 1908 na 29 posiedzeniu pruskiej Izby poselskiej wykazało, że jest w Prusiech 3233 posad nauczycieli nieobsadzonych, że jest 16148 klas bez nauczycieli, że nauczycieli prowizorycznych jest 13.834, a więc ich liczba w pięciu latach o 1550 się zwiększyła, że w r. 1901 1,255.922 dzieci uczyło się w klasach przepełnionych, a więc 22% wszystkich dzieci, że w r. 1907 było 9378 klas przepełnionych, że jeden nauczyciel musi często uczyć 150—180 dzieci, że przeto do prawidłowego przeprowadzenia ustaw szkolnych i rozporządzenia z 15 listopada 1895 braknie 40.000 nau zycieli, a jeśliby się chciało według życzenia ministra oświaty dra Holle ograniczyć klasy do 40—50 uczniów potrzebaby na to mieć 100 000 nauczycieli, których nie ma.

Jeden z wybitnych mowców poseł Ernst wyraził też w Sejmie pruskim zdanie że na polu pruskiego szkolnictwa ludowego od r. 1872 „albo żadnego nie ma postępu, albo stosunkowo bardzo mały“.

Co do dwóch punktów jednak trudno się z powyższem w ogóle słusznem zdaniem zgodzić. Najpierw trzeba przyznać, że na polu zakładania Seminaryów postęp znacznie większy w Prusiech, aniżeli w Austryi:

w Prusiech było	Seminaryów męskich	żenskich
w r. 1900	116	11
w r. 1908	152	18
Przybyło zatem	36	7

państwowych nauczycielskich

w Austryi było	Seminaryów męskich	żeńskich
w r. 1900	46	17
w r. 1908	50	19
A zatem przybyło	4	2

A więc w jednym i tym samym okresie czasu przybyło:
w Prusiech . . . . 43 seminaryów
w Austryi . . . . 6 seminaryów

W Galicyi było państwowych nauczycielskich seminaryów

	męskich	żeńskich
w r. 1900	9	3
1900	11	3

Przybyło zatem 2 seminarya męskie.

A i pod innym względem jest w Prusiech pewien teoretyczny przynajmniej zwrot u wyobrażeniach. A mianowicie w dyskusyi marcowej w r. 1908 wszyscy prawie mowcy wbrew dawniejszym czysto doktrynerskim pojęciom uznali, że obciążanie głowy dziecka niezastosowanem do jej pojemności balastem nietylko nie rozszerza horyzontu i nie pobudza do samodzielnego myślenia, ale przeciwnie zawraca głowę przytępia przyrodzone zdolności i shamuje swobodny tok myśli. A jakkolwiek uznanie tej zasady w Prusiech i coraz dalej idąca w tym kierunku zmiana poglądów we Francyi nie znalazły dotychczas praktycznego wyrazu w przeładowanych ciągle balastem naukowych planach i instrukcyach, teoretyczne przynajmniej uznanie zdrowej pedagogicznej zasady jest pewną wróżbą na przyszłość. a także i wskazówką dla innych krajów.

Jakkolwiek plan naukowy dawnej szkoły w Szleswigu przed aneksyą pruską był daleko prostszym od obecnie obowiązującego, uznał niemniej jednak filozof pruski Paulsen, znany autor dzieła „Geschichte des gelehrten Unterrichtes“, który aż do 16 roku życia pracy rolniczej oddany w szkole ludowej się wychowywał w dziele (Dorf und Dorfschule als Bildungsstätte), że szkoła ludowa nie pozostała bez przeważnego niemal wpływu na wykształcenie jego umysłu. Inny zaś uczony Newton stojąc na szczycie naukowej sławy powiedział, że większą część wiedzy swej nabył przed wstąpieniem do szkoły. Brzmi to niezaprzecznie parodoxalnie, ale i pod przesadnem twierdzeniem szukać trzeba ziarna prawdy.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że wielki wpływ ma na rozwój szkoły materyał dzieci, jaki do szkoły przychodzą i rodzaj wychowania, jaki dzieci pomiędzy 3 a 6 rokiem otrzymują, a zwrócić na to należy uwagę tembardziej w naszym kraju, w którym ciężka walka o byt nie wszędzie i niezawsze pozwala rodzicom poświęcić wychowaniu dzieci tyle czasu, ileby na to było potrzeba. A więc całą siłą należałoby popierać ten surogat domowego wychowania, jaką jest ochronka tak w mieście, jak i na wsi. W Londynie mają niepośledni wpływ na postęp kultury „Infants Shools“, do których już w r. 1894 uczęszczało 200.000 dzieci a teraz o wiele więcej. W naszym kraju potrzeba ich o wiele więcej, a przeto Komisya powtarza wyrażoną w dawniejszych sprawozdaniach nadzieję, że Rada szkolna krajowa połączo-

nym ze szkołami ochronkom użyczy życzliwej opieki i na powiększenie ich liczby wpływać będzie.

Rada szkolna przedłożyła również w sprawozdaniu z roku 1906/7 ocenienie nauki i uobyczajenia w szkołach, które w porównaniu do lat poprzednich przedstawia się:

Ocenienie nauki i obyczajenia w szkołach ludowych.

Rok	Bardzo dobry i dobry stan	Więcej aniżeli w roku poprzednim	Dostateczny stan	Więcej aniżeli w roku poprzednim	Mniej aniżeli w roku poprzednim	Niedostateczny stan	Więcej aniżeli w roku poprzednim	Mniej aniżeli w roku poprzednim
1901/2	2638	+163	1359	—	—37	93	—	—24
1902/3	2664	+ 26	1455	+76	—	95	+ 2	—
1903/4	2842	+178	1384	—	—51	84	—	—11
1905/6	2998	+ 92	1467	+39		70	—	—14
1906/7	3089	+ 91	1498	31		96	+26	

Tak samo, jak w latach zeszłych spotkało się to ocenienie nauki i uobyczajenia szkół w Komisyi budżetowej z pewnym sceptycyzmem. Znawcy szkolnictwa, o których zdanie pytano, oświadczyli że gotowi w kilku powiatach wymienić 96 szkół, których stan jest niedostateczny a to często nawet bez winy nauczyciela z powodu nieregularnej frekwencyi, ubóstwa dzieci i odległości ich mieszkania od szkoły. Bliższe zastanowienie się nad temi datami prowadzi do pewnych wątpliwości co do informacyi niektórych inspektorów okręgowych i co do skutecznego przeprowadzenia nadzoru ze strony inspektorów krajowych, którzy przeciążeni egzaminami i referatami pedagogicznemi nie mogą się wyłącznie oddawać wizytacyi szkół. A stąd pewne braki kontroli są wynikiem nieusuniętego dotychczas przez rząd centralny pomimo rezolucyi Sejmowych braku sił, których dotychczasowe uzupełnienie w budżecie na r. 1908 jest niedostatecznem.

Zaznaczając powyższe ujemne strony i przedkładając w celu ich usunięcia przy budżecie Rady szkolnej krajowej rezolucye, nie myśli wcale Komisya zaprzeczać wielkiej gorliwości inspektorów krajowych, i wielu inspektorów okręgowych. Przedstawione Komisyi sprawozdanie lustracyjnego Inspektora krajowego, p. Baranowskiego są też znakomitym wzorem dla prac tego rodzaju. Widać w nich ciągłość i konsekwencyę, każde z nich jest też dalszem ogniwem w jednym łańcuchu con amore prowadzonych usiłowań w celu podniesienia szkoły; Sprawozdania te zwracają uwagę na społeczny wpływ szkoły, uderzają wszechstronnością spostrzeżeń swoich i traktują w ojcowski i prawdziwie obywatelski a indywidualizujący poszczególne potrzeby sposób położenie nauczycieli, sprawozdania rzeczone liczą się z psychologią ludności i z psychologią dziecka, nie pomijają zaś wcale szczegółów, jak n. p. prowadzenia ogrodów itd. W kilku przedstawionych Komisyi sprawozdaniach inspektorów okręgowych widać trochę mniej szematycznego traktowania rzeczy, aniżeli kilka lat przedtem. Ważnym zaś materyałem do ocenienia szkół, więcej merytorycznych zawierającym wskazówek, są dołączone do sprawozdań protokoły konferencyi odbytych z nauczycielami.

Byłoby niezaprzeczenie błędem, gdyby swobodny rozwój indywidualności inspektorów Rada szkolna krępowała; nie ograniczając jej jednak może Rada szkolna ułatwić im wymianę fachowych zdań i wzajemne korzystanie z doświadczeń zwołując co roku konferencyę Członków Rady szkolnej krajowej oraz inspektorów krajowych i okręgowych.

Wywód niniejszy trudno zakończyć bez stwierdzenia zaufania tak do Prezydenta Rady szkolnej krajowej JE. Pana Namiestnika, jak i do Wiceprezydenta Rady szkolnej, których gorliwą pracę na tem polu uznać trzeba.

Nad preliminarzem Rady szkolnej krajowej wywiązała się dłuższa dyskusya, w której wzięli udział posłowie Jabłoński, Stefczyk, Kędzior, Stanisław Jędrzejowicz, oraz Wice-Prezydent Rady szkolnej krajowej Dembowski.

Pierwszy zabrał głos poseł Jabłoński:

„Pan Referent w dzisiejszem swem sprawozdaniu, przedłożył nam cyfry wykazujące rok roczny wzrost budżetu szkolnego. Jednak jakże smutno wygląda nasz budżet szkolny w obec budżetu innych krajów koronnych, o ileż jesteśmy w tyle tak bezwzględnie jak stosunkowo. Jak n. p. przedstawiają się nasze wydatki na cele szkolnictwa w obec blisko 70 miljonów na ten cel przeznaczonych przez mniejsze od nas Czechy. Dotkliwemi dla kraju są klęski elementarne, ale najdotkliwszą klęska analfabetyzmu, klęska boć w kraju naszym jeszcze analfabetów przeszło 40%, klęską jest to zawsze, a szczególnie teraz, gdy siłą ducha czasu rządy kraju przejdą w ręce tych, których połowa czytać i pisać nie umie, nie bez naszej winy, bo z powodu naszej oszczędności. Oszczędność jest dobrą, nawet konieczną, ale nie w wydatkach koniecznych i dobrze się rentujących a w pierwszym rzędzie za taki, uważam wydatek na zniesienie analfabetyzmu, na podniesienie umysłowego poziomu w kraju. Zapytuję więc i proszę Pana Referenta, by w sprawozdaniu swem, zechciał podnieść to, że budżet nasz szkolny w porównaniu do potrzeb kraju, jest niestosunkowo małym".

„Pozwolicie Panowie, że podniosę jeszcze kilka punktów, które w sprawozdaniu swem jużto zupełnie pominięto jużto nie wyczerpująco przedstawione zostały".

„Ustawy nie wykonywane, to trucizna w wychowaniu społeczeństwa, trucizna tem zjadliwsza, jeżeli przykład niewykonywania ustaw idzie z góry, idzie od najwyższej magistratury kraju".

„Lud nasz ustawę o zakładaniu szkół, rozumie w ten sposób, że gdy gmina w ciągu 3 lat złoży 120% swych podatków, ma prawo żądać od Wydziału krajowego wystawienia szkoły. Istnieją gminy, które na ten cel już 2 razy tyle złożyły, a szkoły nie mają. Prócz braku szkoły, jak to społecznie lud wykształca?"

„Uchwaliliśmy na budowę szkół 10 miljonów, tymczasem Rada szkolna krajowa twierdzi, że mimo uchwały, faktycznie na budowę szkół jest mniej asygnowane jak było przed ustawą, t. j. mniej o czterykroć. Raczy Pan Referent tę rzecz wyjaśnić i żądać zmiany tego co najmniej anormalnego stanu. Ustawa każe już w 3 i 4 kl. szkół ludowych dzieci tak małe uczyć po niemiecku. Mniejsza, że nic się nie nauczą, ale to przeciążenie i zamulenie umysłu dziecka jest pedagogicznie złem, a narodowo ujemnem. Czy nie byłby skłonnym Pan Referent i tej sprawie kilka słów swego sprawozdania poświęcić".

„W sprawozdaniu szkolnem czytamy, że nauczycielki prawie w połowie dobiegają liczby nauczycieli. Na wykształcenie tego na duże tysiące liczącego się zastępu, ma kraj tylko 3 seminarya nauczycielskie żeńskie. Nie tutaj miejsce do rozpraw, czy nauczycielka ludowa nie może tak dobrze spełniać swego obowiązku jak nauczyciel. Ja cieszyłbym się, gdyby u nas wykształcenie elementarne na tej stało wyżynie jak w Ameryce, gdzie nauka elementarna w rękach kobiet spoczywa. Ale naszym obowiązkiem rachowanie się z istotnym stanem rzeczy, a tym jest, że połowa szkół obsadzoną jest nauczycielkami. Czy wobec tego nie uważałby Pan Referent za wskazane wezwać c. k. Rząd o aktywowanie więcej seminaryów żeńskich, a od kraju raczej Sejmu żądać zmiany ustawy, która przyznaje pierwszeństwo miernie kwalifikowanemu mężczyźnie nad całym szeregiem najlepiej ukwa-

lifikowanych kobiet, a to w prowadzeniu samoistnem szkoły. Przeglądałem niedawno podręczniki szkół ludowych, w jednej czytance dowiedziałem się o Kościuszce jako generale amerykańskim, więcej o Nim nie było; dowiedziałem się o zacności Maryi Teresy, o przebieraniu się Józefa II. gdy swój obchodził Wiedeń, ale o Ojczyźnie naszej, o kraju naszym, o naszych bohaterach, którzy dla kraju żyli i cierpieli nic po nad już o Kościuszce powiedziane. Zapytuję Pana Wice-Prezydenta, czy stan ten zna i czy zaradzić mu jest gotów".

„W seminaryach nauczycielskich, wymagania są ogromne przy egzaminach dojrzałości niemal większe jak w gimnazyach. W roku obecnym w Rzeszowie przy seminaryalnej maturze tak uczniów zwykłych, jak prywatystów i prywatystek padło więcej jak 50%. Wskazuje to, że albo system albo materyał jest złym. Materyał po tyloletniej nauce za zły uważać trudno, wina musi tkwić w systemie".

„Dla ilustracyi systemu, niech mi wolno będzie powtórzyć jedno pytanie maturyczne, przyszłego nauczyciela ludowego, którego zapytano „jakie wpływy społeczne wytworzyły upadek romantyzmu, a powstanie modernizmu w literaturze". Ja sądzę, że takie pytanie nie byłoby łatwem dla profesora gimnazyalnego, a nie dla nauczyciela ludowego. W końcu jeszcze w małej ale dosyć doniosłej sprawie zwracam się do Pana Prezydenta. Chociaż c. k. jest przecież Rada szkolna krajowa instytucyą w znacznej części autonomiczną, a jako taka, autonomię innych czynników także uznawać winna. Mówię o miastach 30. Na każdą posadę, Rada szkolna miejscowa przedstawia swego kandydata, a Rada składa się z samych inteligentnych i miasto swe kochających ludzi. Rada szkolna okręgowa, gdy nic nie stoi na przeszkodzie, kandydata stawia na pierwszem miejscu w ternie. Do reguły nie należy, żeby ten kandydat bywał zatwierdzonym, czy to jest właściwem.

„A mniej jeszcze właściwem, bo ze stratą nauczycieli i dzieci połączonem jest to, ze dla zyskania interkalaryów prowizorya trwają w nieskończoność. W szkole ludowej jednej, w mieście, które zastępuje dyrektorkę, prowizorycznie mamy jedną panię lat pięć, w drugiej dyrektor jest prowizorycznie przeszło rok; a w drugiej szkole wydziałowej żeńskiej, tak dyrektorka jak wszystkie nauczycielki są drugi rok prowizoryczne. Czy to jest dobrem dla nauki, korzystnem dla dzieci, a nie krzywdzącem nauczycieli?"

Uwagi, jakie poczynił poseł Stefczyk zamieszczono w części sprawozdania dotyczącej budowy szkół.

Poseł Kędzior zwrócił na to uwagę, że gminy zamiast 10% ryczałtu szkolnego, opłacają przez szereg lat po 20 i 30%, bo zatwierdzenie preliminarzy zalega w Radach szkolnych okręgowych, względnie w Radzie szkolnej krajowej.

Poseł Stanisław Jędrzejowicz przemówił w następujący sposób:

„Wobec tak wzrastających potrzeb na cele rozwoju szkolnictwa, którym coraz trudniej przychodzi znaleść pokrycie w dochodach funduszów krajowych, sądzę, że może nadeszła chwila, aby Wydział krajowy pomyślał nad ustawą, wprowadzającą opłaty szkolne w szkołach ludowych".

„Jak długo potrzeba było w kraju naszym pilnować przymusu szkolnego, tak długo nie można było utrudniać tej akcyi wprowadzeniem opłat szkolnych, — ale dziś, gdy włościanin garnie się do szkoły, gminy same zgłaszają się do powiększenia sił nauczycielskich, — sądzę, że mierne opłaty z szeroką klauzulą zwolnień dla uboższej dziatwy byłoby na czasie; zwłaszcza, że w rozmowie z rodzicami sam doznałem tego wrażenia, że nie widzą powodu od uchylania się od skromnych opłat wpisowego, powiedzmy półrocznie po dwie korony".

„Już ta opłata przy dzisiejszej frekwencyi stanowiłaby poważną cyfrę i dla tego proszę pana sprawozdawcę, aby ten moment w swojem sprawozdaniu raczył poruszyć".

Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej Dr. Ignacy Dembowski, podziękowawszy serdecznie referentowi za życzliwe wyrazy do niego skierowane, zaznaczył, że nie może przyjąć zupełnie dla siebie ani pochwał ani zarzutów z tytułu kierowania sprawami szkolnemi w okresie czasu, który się omawia. Znaczna część tego okresu przypada bowiem jeszcze na urzędowanie jego czcigodnego poprzednika, a i po jego ustąpieniu, poprzedzonem przeszło półrocznym urlopem, nastał czas niezwykle uciążliwy i anormalnie niepomyślny dla urzędowania Rady szkolnej krajowej, gdyż w jej biurach zamiast niezbędnego już wobec wzrostu agend, pomnożenia personalu były dotkliwe ubytki, które tylko wskutek wielkiego wytężenia pracy pozostałych urzędników mogły nie stać się dla spraw wprost szkodliwe, a Wiceprezydent, którego nominacya zaledwie przed z górą półrokiem nastąpiła, dopiero wskutek świeżo dokonanych mianowań wkrótce otrzyma i to w części pożądaną pomoc w osobach referentów administracyjnych. Wtedy też będzie mógł zwłaszcza więcej czasu poświęcić na wdzięczne zadanie, na które teraz czasu zupełnie brakło, aby przez zwiedzanie szkół także w dalszych okolicach kraju przekonywać się osobiście o ich stanie i na podstawie własnego też przeświadczenia obmyślać środki zaradcze przeciw dostrzeżonym niedomaganiom. Pragnie też, aby zaufanie, którego dzisiejsze objawy ze strony szanownego p. referenta przeważnie jego osobistej życzliwości i wyrozumiałości przypisać należy, mogło się rozciągnąć na przeważną część przedstawicieli kraju bez różnicy stronnictw. Uważa ten upragniony skutek tem więcej za możliwy, że przecież wszystkie stronnictwa łączą się niezawodnie w tem, co jest dążeniem władzy szkolnej krajowej i jej kierownika, t. j. w usiłowaniach do podniesienia stanu oświaty i wychowania w kraju, a zechcą też mimo wszelkich różnic partyjnych zgodzić się z nim w zdaniu, że polityka winna być bezwarunkowo wykluczona ze szkoły, w zdaniu, do którego i całe nauczycielstwo zechce i będzie bezwzględnie obowiązane się zastosować. Znaczne ułatwienie owej ścisłej łączności z Wysokim Sejmem widzi zresztą mowca w fakcie, że obecnie ma zaszczyt jako poseł do niego należeć.

Przechodząc do rzeczowej strony sprawozdania, wiceprezydent Dr. Dembowski wyraża przedewszystkiem zadowolenie, że w ostatnim preliminarzu wydatków funduszu szkolnego krajowego Wydział krajowy zechciał przyjąć niższą kwotę procentową do potrącenia tytułem interkalaryów zgodnie z zapatrywaniem Rady szkolnej krajowej. Poprzednia różnica zdań w tym względzie stawała się bowiem stałym powodem przekroczeń, gdyż optymistycznie przewidywane zbyt wysokie zaoszczędzenia nie dały się nigdy osiągnąć.

Ilość gmin nie mających szkół własnych lub nie należących do wspólnego związku szkolnego z innemi zmalała wprawdzie dość znacznie i wynosi obecnie 626. I ta ilość jednak jest jeszcze objawem smutnym i zawstydzającym Aby go w miarę możności jak najrychlej usunąć, wobec niemożności równoczesnego rozwinięcia równie intenzywnej i szerokiej działalności w dwóch kierunkach, Rada szkolna krajowa uchwałą niedawno powziętą postanowiła na razie wstrzymać się z przekształceniem szkół jednoklasowych na więcejklasowe, chociaż i te reorganizacye w licznych wypadkach są potrzebne, a natomiast jak najenergiczniej organizować szkoły jednoklasowe, gdzie tylko zachodzi tego potrzeba i możność. W tym celu przesłano wszystkim Radom szkolnym okręgowym wykazy gmin w ich okręgach, które w tym względzie wypada wziąć w rachubę i polecono, aby do kilku miesięcy przedłożyły wynik przedsięwziętych w tym kierunku badań i rokowań, poczem w tempie jak najspieszniejszem przy pomocy 10-milionowej pożyczki nastąpi organizacya potrzebnych szkół jednoklasowych i zaopatrzenie ich w budynki, gdzie tylko rzecz będzie możliwa. Dla gmin, w których wyjątkowe warunki połączenia, komunikacyi i zaludnienia nie dopuszczą do organizacyi szkoły, wypadałoby wówczas obmyśleć nadzwyczajne sposoby zapewnienia dziatwie elementarnej nauki może w duchu propozycyi p. referenta.

Zauważany przez p. referenta, pierwszy raz w tym roku wydarzający się fakt, że liczba szkół nieczynnych cokolwiek wzrosła, jest na szczęście tylko pozornie niepomyślny. Nieczynność tych 6 szkół bowiem jest wynikiem braku budynku i spowodowana jest tylko tem, że pewną ilość szkół zorganizowano z terminem późniejszym wprowadzenia ich w życie, aby dać stronom konkurencyjnym czas do postarania się o umieszczenie szkoły, a nadto dokonanym faktem organizacyi do tego je przynaglić. Zresztą zestawienie tej dalszej cyfry 6 nieczynnych z przybytkiem 167 szkół dostatecznie tłumaczy, że chodzi tu o fakt dodatni, nie zaś o zjawisko niepokojące.

Że orzeczenia karne w sprawie przymusu szkolnego nie zawsze szybko bywają wykonywane a grzywny ściągane, nie podobna zaprzeczyć. C. k. Rada szkolna krajowa nie przestaje nawoływać w tym względzie do pospiechu i energii; nie należy jednak zapomnieć, że władze szkolne nie mają tu egzekutywy, która służy władzom politycznym.

Sprawa odpowiedniego nadzoru technicznego nad budowami szkół nie jest jeszcze w pożądany sposób załatwioną. Rada szkolna krajowa odniosła się w tej mierze w myśl rezolucyi poprzedniego Sejmu do Prezydyum Namiestnictwa ze względu, że zaopatrywanie władz szkolnych w potrzebne siły kancelaryjne, techniczne i t. d., jest obowiązkiem władzy politycznej.

Najlepsze jednak chęci tej władzy muszą się na razie rozbijać o nieprzyzwyciężoną przeszkodę, że dotąd brak dostatecznych ilości posad technicznych a nawet po ich znacznem pomnożeniu brak będzie kandydatów, na których by można liczyć przy obsadzaniu; pomyślniejsze bowiem widoki bytu i korzyści dla budowniczych prywatnych, także i przy instytucyach autonomicznych, wstrzymują wielu kandydatów od wstąpienia do służby państwowej.

Wobec tego, że 21 przeciążonych pracą oddziałów technicznych na 79 powiatów w kraju nie może bezwzględnie dostarczyć pożądanej pomocy przy budowie szkół na szeroką skalę podjętej we wszystkich powiatach, a znacznego polepszenia tych stosunków w najbliższym czasie niepodobna oczekiwać, Rada szkolna krajowa uciekła się obecnie do innego sposobu; stara się mianowicie o to, aby pozyskać dla każdego okręgu szkolnego godnego zaufania i doświadczonego budowniczego względnie inżyniera nierządowego, a więc bądź pozostającego w służbie Rady powiatowej, bądź innego, i ułożyć się z nim, aby za stosowne normalne wynagrodzenie od każdej budowy podjął się nadzoru nad budową szkół w danym okręgu. Niepodobna jednak zaprzeczyć, że byłoby rzeczą ze wszech miar pożądaną, aby wobec braku widoków rychłej pomocy w tym kierunku ze strony państwa, udzielił jej przez dostarczenie stosownych organów nadzorczych kraj, którego interes tak dobitnie przemawia za koniecznością pełnej rękojmi, że wielkie sumy łożone jego hojnością na budowę szkół ludowych, będą zawsze odpowiednio, racyonalnie i w miarę możności oszczędnie użyte.

Słuszną jest uwaga p. referenta, że na posady niekorzystne, zwłaszcza w niedostępnych górskich okolicach, nieraz z największą trudnością przychodzi pozyskać siły nauczycielskie. Zaradza temu po części system etatów okręgowych, w których obrębie dla każdego powiatu z osobna $^1/_4$ systemizowanych posad ma wyższy, a $^1/_4$ część najwyższy stopień płacy, system, który do tych okręgów mniej zresztą ponętnych przyciąga nauczycieli stosunkowo szybszą nadzieją podwyższenia płacy. Uzasadnionem przecież jest zapatrywanie, że przeznaczenie osobnej dotacyi w myśl propozycyi p. referenta na wynagradzanie nauczycieli na takich gorszych posadach, przyczyniłoby się do poprawienia tego niepomyślnego stanu rzeczy.

Stan nauki dopełniającej, na który p. refent się użala, rzeczywiście pod wielu względami nie zadowala. Rada szkolna krajowa nie ustaje też w dążeniu do po-

prawy stosunków w tym kierunku. Niedostateczna frekwencya tłumaczy się oporem rodziców, którzy zamiast posyłania wyrostków do szkoły, wolą korzystać w całej pełni z ich pomocy w gospodarstwie domowem, po części ciągle rosnącą ilością sił żeńskich w szkołach wiejskich, którym trudno nieraz z pożytkiem i odpowiednią powagą wobec ludności kierować tą nauką dla dorastającej młodzieży męskiej, w wielu przypadkach także emigracyą lub czasowem wychodźtwem na robotę. Po części tłómaczy też ten niepomyślny objaw okoliczność, że podręczniki dla tej nauki niezupełnie już odpowiadają obecnym potrzebom. C. k. Rada szkolna krajowa zamierza też niebawem przystąpić do pracy, aby co rychlej brakom w tym kierunku tak co do nauki dopełniającej, jak i dla nauki codziennej, przez przygotowanie i wydanie odpowiednich książek zaradzić.

Wskutek uwagi p. Referenta, że dla ujednostajnienia postępowania inspektorów szkolnych okręgowych w sprawach pedagogicznych i dydaktycznych zalecałoby się odbycie konferencyi inspektorów, którzyby przy tej sposobności mogli porozumieć się w wielu kwestyach zasadniczego znaczenia przypomina p. Wiceprezydent, że na mocy państwowej ustawy szkolnej odbywać się winny w każdym kraju co sześć lat konferencye delegatów konferencyi okręgowych. Taka konferencya krajowa odbyła się właśnie z końcem ubiegłego roku, jednak na mocy specyalnego zarządzenia ministeryalnego spowodowanego rozległością kraju nie w jednym lecz w pięciu odrębnych zebraniach: we Lwowie, Krakowie, Przemyślu, Stanisławowie i Rzeszowie pod przewodnictwem inspektorów krajowych z osobistym udziałem Wiceprezydenta w trzech takich konferencyach a uczestniczyli w nich w myśl przepisów także inspektorowie szkolni okręgowi. Nie ulega jednak wątpliwości, że zwołanie samych inspektorów celem omówienia różnych spraw dotyczących ich urzędowania i udzielenie im stosownych wskazówek względem jednolitego postępowania mogłoby korzystnie oddziałać; to też c. k. Rada szkolna krajowa weźmie wkrótce pod rozwagę urządzenie takiej konferencyi. Środek ten byłby tem pożyteczniejszy że jak tu słusznie zauważono, nie wszyscy inspektorowie szkolni okręgowi w równej mierze stoją jeszcze na wysokości swego zadania i nieraz potrzebowaliby pouczenia lub zachęty, gdyż mimo wielkiego starania w doborze sił na inspektorów okręgowych, różnica musi w tej mierze zachodzić.

I p. Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej Liebolewa wraz z p. Referentem nad tem że inspektorowie szkolni krajowi stosunkowo nie wiele szkół w kraju zwiedzić mogą. Powodem jest przedewszystkiem ilość nie dość wielka tych funkcyonaryuszów, podwyższono niedawno do 6-ciu, nadto zaś okoliczność, że inspektorowie około 12 tygodni tracić muszą na udział w egzaminach dojrzałości, kwalifikacyjnych, poprawczych i t. d. a i konieczność załatwiania innych referatów przeważnie z dziedziny pedagogii i dydaktyki sprawia, że obowiązkowi wizytacyi nie mogą poświęcić tyle czasu, ileby właściwie powinni na tę ważną czynność obrócić.

W tym względzie należy oczekiwać niejednej poprawy stosunków po wprowadzeniu w życie nowej ustawy o kształceniu nauczycieli z 12. czerwca 1907 L. 18.101 Dz. u. kr., gdyż na jej podstawie inspektorowie krajowi mając w tym kierunku więcej swobody będą mogli więcej się oddać wizytacyi.

Pod względem udzielania nauki religii zajdzie niewątpliwie bardzo korzystna zmiana, jeżeli Wysoki Sejm uchwali ustawę w tej sprawie na podstawie przedłożenia Wydziału krajowego, gdyż katecheci lepiej wynagradzani szczególnie zaś mając lepiej zapewniony dojazd do szkół w obrębie parafii położonych, będą mogli obowiązek udzielania w nich religii wydatniej wypełniać.

Odpowiadając wreszcie na wywody poszczególnych mowców wyłuszczał p. Wiceprezydent sprawę udzielania zasiłków na budowę szkół; wyjaśnił, że żądanie wyrażone przez niektórych p. posłów a poruszane też niekiedy na zjazdach i w pu-

blicystyce, aby język niemiecki usunięto ze szkół ludowych sprzeciwia się ustawie z dnia 22. czerwca 1862 Nr. 13. Dr. u. kr. która w art. 3. postanawia, że język niemiecki jest w nich obowiązkowym przedmiotem nauki począwszy od trzeciej klasy a sprzeciwia się nadto niewątpliwie pragnieniu ludności wiejskiej, która odczuwając i nieraz objawiając niezbędną potrzebę tej nauki ze względu na służbę wojskową, emigracyę, wyjazdy za granicę dla szukania roboty i t. d. domaga się nadto z tego względu zaprowadzenia rzeczonej nauki nawet w szkołach 2-klasowych przyznał, że seminaryów nauczycielskich żeńskich jest istotnie zbyt mało i że należy się spodziewać otwarcia takiego zakładu w bliskiej przyszłości, stwierdził jednak zarazem, że przygotowaniem młodzieży żeńskiej zajmuje się oprócz państwowych 20 seminaryów prywatnych, z których wiele eksternistek uzyskuje świadectwo dojrzałości w Seminaryach państwowych a z drugiej strony, że z powodu znacznego zastępu kandydatek a niedostatecznej wciąż jeszcze ilości kandydatów męskich dostaje się kobietom dotychczas wiele posad nauczycielskich samoistne przy szkołach 1-kl. które w myśl obowiązujących przepisów ustawy powinny by być obsadzone mężczyznami, wytłumaczył dalej wobec zarzutów posła Jabłońskiego, że mianowanie z terna nauczyciela nie na pierwszem miejscu przedstawionego nie jest bynajmniej ukróceniem autonomii Rad szkolnych okręgowych, bo ta sama ustawa prawna o stosunkach prawnych nauczycieli, która zastrzega prawo układania propozycyi w formie terna Radom szkolnym okręgowym, zastrzega Radzie szkolnej krajowej prawo mianowania któregokolwiek z kandydatów w ternie wymienionych; odpowiedział Posłowi Skołyszewskiemu zarzucającemu niesłusznie rzekomo nieuwzględnienie życzenia gmin Dębnik i t. d. co do zaliczenia ich do wyższej kategoryi dodatków na mieszkanie nauczycieli, że w tej mierze Rada szkolna krajowa nie wydała dotąd na podstawie porozumienia z Wydziałem krajowym orzeczenia w myśl art. 16. ustawy z 25. maja 1897 Nr. 49. Dz. u. kr. i odmienne informacye w tym względzie nie zgadzają się, a wreszcie podnosząc z naciskiem wielką doniosłość wychowawczą i społeczną internatów dla kandydatów zawodu nauczycielskiego wyraził gorące podziękowanie Panom Referentom i Komisyi za znaczne podwyższenie kwot przeznaczonych na subwencye na opędzenie kosztów zarządu i na budowę domów dla internatów przy Seminaryach nauczycielskich.

Po przemówieniach rzeczonych usiłowano główne żądania w nich zawarte poddać krótkiemu rozbiorowi.

Wypracowanie podręczników szkolnych dla szkół ludowych poprzedzić musi dojrzałe zastanowienie; zmiana kilku z nich lubo konieczna i nagląca jest bowiem wielkim dla ludności ciężarem Należałoby również przy wypracowaniu książek dla szkół wiejskich wziąć przedewszystkiem na oko horyzont wsi. A ponieważ Komisya naukowa przez Radę szkolną powołana ma prawo powoływania rzeczoznawców, zechce zapewne nad projektami książek szkolnych dla szkół wiejskich i dla nauki dopełniającej zastanowić się, zapraszając do swoich obrad znawców życia wiejskiego ze stanu włościańskiego, którzy mogą dać pod tym względem niejedno faktyczne objaśnienie.

Żądanie posła Jabłońskiego, ażeby w książkach szkolnych patryotyczne wykształcenie i nauka historyi ojczystej znalazła większe uwzględnienie, komisya budżetowa energicznie poparła. Wyrobienie patryotyzmu bowiem jest nietylko samo w sobie celem i to obok miłości Bożej najwyższym celem wychowania, ale zarazem i potężnym pedagogicznym środkiem. Znany pedagog Herbart słusznie też podnosi, że „polot umysłu, który się wyrabia w gorących walkach w celu odrodzenia ojczyzny staczanych, ma dla wykształcenia charakteru daleko więcej wartości od tego, co możnaby osiągnąć jedynie tylko przez udzielanie zasad nauki“.

Wyrażono również zupełną zgodność z zapatrywaniem posła Jabłońskiego w sprawie nauczycielek, których i w innych krajach jest wielka liczba. I tak n. p. wedle porównawczych dat z roku 1903/4 (podanych na str. XXXII. Oesterreichische Statistik LXXVII Band) było nauczycielek w stosunku do wszystkich sił nauczycielskich.

w Niższej Austryi	38·0%
w Wyższej Austryi	33·6 „
w Styryi	35·4 „
w Krainie	32·5 „
w Tryeście	47·4 „
w Gorycyi	37·0 „
w Istryi	31·5 „
na Pobrzeżu	37·5 „
w Tyrolu	35·5 „
w Galicyi	42·3 „
na Bukowinie	33·4 „
w Dalmacyi	31·5 „

W Stanach Zjednoczonych na 113.744 nauczycieli jest 341.498 nauczycielek. A i w Prusiech liczba nauczycielek zwłaszcza w miastach jest stosunkowo wielką. Komisya już dawniej stwierdziła, że wiele szkół prowadzonych przez nauczycielki, zwłaszcza pod względem wychowawczym dodatnie wydaje owoce.

Poruszona przez posła Jabłońskiego sprawa zwiększenia liczby Seminaryów jest nader piekącą. Rezolucye w tym kierunku przedstawia zazwyczaj Wysokiemu Sejmowi Komisya szkolna.

Co do zaprowadzenia opłaty szkolnej podniesiono pewne wątpliwości. W latach 1880—5 podnosili tę myśl poseł Zoll na posiedzeniu ankiety, a hr. Artur Potocki w obradach Koła Sejmowego. Myśl ta jednak się nie utrzymała; oparł się jej bowiem poseł Smarzewski, wskazując na to, że oświata ludowa jest pierwotną potrzebą społeczeństwa, że też nie uchodzi płacić za nią tak, jak za sól albo za pieprz. A choć obecnie zamożność się do pewnego stopnia zwiększyła, przeprowadzenie uchwały w celu zaprowadzenia opłaty szkolnej przyszłoby niełatwo i wywołałoby u ludności pewne zaniepokojenie. A zresztą i rezultat finansowy byłby wątpliwym, wszyscy bowiem, którzy nie opłacają podatku dochodowego, postaraliby się o uwolnienie, a ci którzy płacą podatek dochodowy, wychowują wielką część dzieci swoich w szkołach średnich. Scentralizowanie uwolnień na wzór Czech pociągnęłoby wielkie koszta. Opłatę szkolną obecnie płacą w szkołach ludowych na Morawach i w Czechach, na Morawach jednak zniesienie jej jest bliskiem, a w Czechach również usilnie go się domagają. Pod względem zaprowadzenia opłaty szkolnej w Galicyi były w komisyi budżetowej podzielone zdania.

Na tych podstawach przedstawia Komisya Wysokiemu Sejmowi preliminarz budżetu szkolnego, który, jak słusznie podniósł poseł Jabłoński, w porównaniu do innych krajów jest małym i wszystkich potrzeb szkolnictwa nie obejmuje. Ze względu na przeciążenie ludności jednak, znaczniejsze podniesienie wydatków, jedynie tylko stopniowo da się przeprowadzić.

Wysoki Sejm przydzielił Komisyi budżetowej do sprawozdania następujący wniosek posła Jana Wasunga:

„Zważywszy, że wszyscy funkcyonaryusze państwowi i autonomiczni mają możność otrzymania zaliczki na płacę, zważywszy, że od tego dobrodziejstwa wykluczeni są jedynie nauczycieli ludowi, zważywszy, że nauczyciel ludowy przy

szczupłych, nawet w normalnych warunkach na utrzymanie rodziny niewystarczających poborach, w razie choroby lub nieszczęśliwego wypadku w rodzinie, nie mogąc się poratować zaliczką na płacę, popada często w lichwę,“

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Do budżetu wstawia się począwszy od roku 1909 kwotę 20.000 koron na oprocentowanie i amortyzacyę pożyczki w kwocie 400.000 koron, która to kwota posłuży na utworzenie w każdym okręgu szkolnym funduszu zaliczkowego na udzielanie zaliczek nauczycielom.“

„Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową by na najbliższej sesyi przedłożyła propozycyę rozdziału kwoty 400.000 kor., pomiędzy poszczególne okręgi szkolne, projekt regulaminu administrowania funduszami okręgowymi zaliczkowymi i udzielania zaliczek. Zarząd funduszem zaliczkowym winien być przy ścisłej kontroli Rady szkolnej okręgowej oddany nauczycielstwu, do czego nadają się istniejące w okręgach, a z wyboru pochodzące Wydziały konferencyjne.“

Jakkolwiek spełnienie celu, do którego dąży powyższy wniosek, może w przyszłości być powodem znacznych wydatków, na które jest obowiązkiem Komisyi budżetowej, zwrócić uwagę Sejmu, szlachetny społeczny cel wniosku posła Wasunga uzyskał w Komisyi budżetowej jaknajbardziej przychylne ocenienie, a słuszne potrzeby nauczycielstwa, o ile się liczą z możnością w danych obecnie warunkach, znajdują zawsze w Komisyi budżetowej jaknajgorętsze poparcie.

JW. Wice Prezydent Dr. Dembowski oświadczył, iż z żywą sympatyą wita myśl zawartą we wniosku posła Wasunga a mającą umożliwić nauczycielom ludowym uzyskanie w formie zaliczki z funduszu krajowego pomocy w przypadkach pilnej potrzeby.

Dobrodziejstwo to, przyznane państwowym urzędnikom i nauczycielom, winno bowiem być dostępne także licznym zastępom w trudnych nieraz warunkach pracującemu nauczycielstwu ludowemu.

Należy jednak obmyśleć dojrzale sposób używania tych zaliczek, aby mieć wszelką rękojmię, iż prawdziwie zasługujący na nie i potrzebujący ją uzyska, z drugiej zaś strony aby zbytnia łatwość otrzymywania tej pomocy bez niezbędnej potrzeby zamiast pożytku nie przyniosła szkody wtrącając dłużnika w położenie, z którego byłoby mu trudno się wydobyć.

Ponieważ zaś projektowana instytucya jest wprawdzie bardzo potrzebną i pożądaną, nie jest jednak wobec znacznej poprawy bytu nauczycieli tak naglącą, jakby nią była przed regulacyą poborów, przeto słusznem wydaje się zdanie poprzedniego mowcy, że należałoby nie uchwalić odrazu projektu w rzeczonym wniosku zawartego, lecz raczej wnosi wpierw zbadanie dokładne sprawy przez Wydział krajowy i Radę szkolną krajową i przedłożenie o niej sprawozdania na gruntownem rozpatrzeniu rzeczy opartego. Byłoby jednak dobrze, gdyby Wysoki Sejm odrazu już oświadczył się z życzliwością dla projektu i zalecił traktowanie go spiesznie a przychylnie.

Po Wice-Prezydencie Dembowskim przemówił poseł Stefczyk:

„Sprawę poruszoną we wniosku p. Wasunga zmierzającym do utworzenia funduszu na udzielanie zaliczek na płace nauczycielskie, uznaje Komisya budżetowa jako wielce doniosłą i zasługującą na najrychlejsze rozwiązanie. Trzeba koniecznie obmyśleć środki dla ulżenia doli nauczycieli na ten wypadek, gdy zachodzi konieczność poczynienia naraz znaczniejszych wydatków, których nauczyciel nie może pokryć z normalnego dochodu miesięcznego a nie mając zdrowego źródła kredytu w dogodnych dla siebie warunkach wpędzanym jest w uciążliwe

długi. Ta świadomość, że zarówno państwowi jak i autonomiczni urzędnicy mają możność otrzymywania zaliczek pensyjnych w razie uzasadnionej potrzeby i w granicach rozporządzalnych na ten cel funduszów, usprawiedliwia podobne życzenia i żądania sfer nauczycielskich. W interesie jednak jak najkorzystniejszego załatwienia tej sprawy leży gruntowne rozważenie nietylko potrzebnych na ten cel funduszów lecz i sposobu najwłaściwszego ich użycia tak, aby ta pomoc otwarta w najlepszej intencyi nauczycielom przez dorywcze postanowienia nie stała się źródłem uzasadnionych narzekań i zawodów.“

Dlatego Komisya budżetowa w załatwieniu wniosku p. Wasunga proponuje na wniosek posła Stefczyka uchwalenie rezolucyi:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Radą szkolna krajową rozważył sprawę poruszoną we wniosku posła Wasunga zmierzającym do utworzenia funduszu na zaliczki pensyjne dla nauczycieli i odpowiednie wnioski co do sposobu załatwienia tej sprawy przedłożył na następnej sesyi.“

Według zamknięć rachunków krajowego funduszu szkolnego za rok 1906 i 1907, wynosiły pobory nauczycieli stałych i tymczasowych tudzież katechetów

w roku 1906	12,084.654 K 31 h
w roku 1907	14,384.902 K 66 h

z porównania wynika, że wydatek w roku 1907, wynosił więcej o kwotę . . . . . 2,300.248 K 35 h.

Przytem zauważa się, że regulacya poborów nauczycieli dokonana ustawą z 25. maja 1907, Dz. ust. kraj. Nr. 49, weszła w życie dopiero od 1-go lipca 1907, a więc większy wydatek w roku 1907 w kwocie 2,300.248 K 35 h, uwzględnia tylko jedno półrocze a nie cały rok 1907, jako rok rachunkowy.

Wobec tego właściwa różnica między wydatkami roku 1906 a 1907 wynosi kwotę 4,600.496 K 70 h.

Komisya przedstawia Wysokiemu Sejmowi następujące na podstawie poszczególnych sprawozdań Rady szkolnej krajowej zestawione daty porównawcze dotyczące rozwoju szkół:

Naukę codzienną szkolną i domową pobierało:

1895/6	605.080
1896/7	601.982
1897/8	626.762
1898/9	660.633
1899/00	690.777
1900/1	718.427
1901/2	748.054
1902/3	800.113
1903/4	811.954
1904/5	842.456
1905/6	880.555
1906/7	923.798

Frekwencya w publicznych szkołach ludowych w r. 1905—6 wynosiła 831.429.

Frekwencya w publicznych szkołach ludowych:

W roku w porównaniu z rokiem poprzednim	Wzrosła o	Zmniejszyła się o
1891/2	25.347	
1892/3	20.213	
1893/4	12.474	
1894/5	17.734	
1895/6	7.031	
1896/7		3.623
1897/8	21.915	
1898/9	32.533	
1899/900	30.633	
1900/1	24.593	
1901/2	28.048	
1902/3	43.290	
1903/4	16.040	
1904/5	27.785	
1905/6	38.261	
1906/7	43.443	

W ostatniem ośmioleciu wzrastała liczba dzieci uczęszczających na naukę codzienną do szkół ludowych publicznych w następujący sposób:

w roku szkolnym	1898/9	5.5 %
„ „	1899/900	4·8 „
„ „	1900/1	3·8 „
„ „	1901/2	4·18 „
„ „	1902/3	6·18 „
„ „	1903/4	3 24 „
„ „	1904/5	3·64 „
„ „	1905/6	4·6 „
„ „	1906/7	4·73 „

Z pomiędzy zapisanych nie uczęszczało do szkoły:

w r.	1902/3	2·6 %
„	1903/4	5·4 „
„	1904/5	5·5 „
„	1905/6	4·9 „
„	1906/7	4·79 „

Liczba dzieci od 6—12 lat normalnie rozwiniętych nie pobierających żadnej wogóle nauki ani szkolnej ani domowej wynosiła:

1901/2	278.946	27·1 %
1902/3	243.663	22 8 „
1903/4	247.000	24 „
1904/5	231.582	22 1 „
1905/6	221.999	19·6 „
1906/7	143.934	13·16 „

Liczba dzieci w wieku od 6—12 lat nie pobierających żadnej nauki szkolnej a należących do zakresów szkolnych wynosiła 143.956:

Liczba dzieci nie pobierających żadnej nauki wynosiła w roku:		Procent w stosunku z liczbą obowiązanych
1898/9	204.791	22·1
1899/900	207.511	23·1
1900/1	204.791	22·1

Liczba dzieci nie pobierających żadnej nauki wynosiła w roku:		Procent w stosunku z liczbą obowiązujących
1901/2	194.775	20·6
1902/3 \ 1903/4 /	159.007	15·9
1904/5	149.182	14·6
1905/6	143.956	13.6
1906/7	143.934	13·16

Ogólna liczba szkół czynnych wynosiła w r.:

1900/1	3.965
1901/2	4.069
1902/3	4.179
1903/4	4.561
1904/5	4.654
1905/6	4.747
1906/7	4.902

Coroczne zwiększenie się liczby szkół czynnych wynosiło w r.:

1901/2	104
1902/3	110
1903/4	382
1904/5	93
1905/6	93
1906/7	155

Z porównania r. 1906/7 z r. 1900/1 okaże się, że w latach 1900 - 7 przybyło szkół czynnych 937.

Liczba gmin nie posiadających szkoły wynosiła:

1901/2	1.062
1902/3	981
1903/4	933
1904/5	827
1905/6	788
1906/7	736

Liczba gmin nie posiadających szkoły zmniejszyła się o:

1902/3	81 szkół
1903/4	48 „
1904/5	106 „
1905/6	39 „
1906/7	52 „

Jeśli się porówna r. 1906/7 z r. 1901/2 okaże się, że ubyło gmin bez szkoły 326.

Liczba szkół nieczynnych wynosiła:

1891/2	278
1892/3	321
1893/4	421
1894/5	453
1895/6	479
1896/7	505
1897/8	480
1898/9	372
1899/900	341
1900/1	319

1901/2	292
1902/3	258
1903/4	239
1904/5	220
1905/6	196
1906/7	202

Liczba szkół nieczynnych:

w roku	zwiększyła się o	zmniejszyła się o
1892/3	43	
1893/4	91	
1894/5	41	
1895/6	26	
1896/7	26	
1897/8		25
1898/9		108
1899/900		31
1900/1		22
1901/2		27
1902/3		34
1903/4		19
1904/5		19
1905/6		24
1906/7	6	5

w latach 1897/8—1906/7 ubyło 303 szkół nieczynnych.

Liczba szkół nieczynnych dla braku budynku i nauczyciela:

W roku	zwiększyła się o	zmniejszyła się o
1895/6	35	
1896/7		24
1897/8	31	
1898/9		37
1899/900		7
1900/1	3	
1901/2		2
1902/3		7
1903/4		17
1904/5		13
1905/6		25
1906/7	6	5

Liczba klas czynnych w r. 1906/7 wynosiła:

Liczba klas czynnych w roku	W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o
1899/900	298
1900/1	140
1901/2	550
1902/3	555
1903/4	720
1904/5	558
1905/6	555
1906/7	567

W latach 1902—1907 przybyło 3.943.

Liczba klas nadetatowych wynosiła w szkołach pospolitych i wydziałowych w r. 1906/7 3.263.

Liczba klas nadetatowych w r.	Wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o
1895/6	158
1896/7	116
1897/8	154
1898/9	80
1899/900	75
1900/1	146
1901/2	239
1902/3	335
1903/4	429
1904/5	146
1905/6	335
1906/7	253

Wzrost klas nadetatowych wynosił przeto w latach 1895/6 – 1906/7 razem 2446 klas.

Liczba dzieci uczęszczających na naukę dopełniającą w szkołach ludowych publicznych wynosiła w r. 1905/6 150.891,

w r. 1906/7 152.884,

czyli o 1.993 dzieci więcej.

Z liczby dzieci zapisanych na naukę dopełniającą nie uczęszczało:

w r. 1903/4	9·74%
„ 1904/5	9.26 „
„ 1905/6	7·7 „
„ 1906/7	7·78 „

Wzrost liczby dzieci uczęszczających na naukę dopełniającą w szkołach publicznych wynosił:

w r. 1900/1	5·96%
„ 1901/2	5·32 „
„ 1902/3	6·24 „
„ 1903/4	1·17 „
„ 1904/5	2·52 „
„ 1905/6	2·71 „
„ 1906/7	1·24 „

W roku	Liczba nauczycieli z formalną kwalifikacyą	Liczba nauczycieli bez formalnej kwalifikacyi
1892/3	5.012	863
1893/4	5.141	941
1894/5	4.263	1.024
1895/6	5.482	1.141
1896/7	5.749	1.098
1897/8	6.071	1.163
1898/9	6.441	1.259
1899/900	6.773	1.179
1900/1	7.210	1.113
1901/2	7.759	1.028
1902/3	8.401	1.013
1903/4	9.051	1.031
1904/5	9.600	1.061
1905/6	10.298	1.005
1906/7	10.907	918

Nauczycieli z formalną kwalifikacyą:

W roku	Przybyło	Ubyło
1893/4	139	—
1894/5	—	978
1895/6	1.219	—
1896/7	267	—
1897/8	322	—
1898/9	370	—
1899/900	332	—
1900/1	437	—
1901/2	549	—
1902/3	642	—
1903/4	651	—
1904/5	549	—
1905/6	698	—
1906/7	609	—

Nauczycieli bez formalnej kwalifikacyi:

W roku	Przybyło	Ubyło
1893/4	82	—
1894/5	83	—
1895/6	117	—
1896/7	—	43
1897/8	96	35
1898/9	96	—
1899/900	—	80
1900/1	—	66
1901/2	—	85
1902/3	—	15
1903/4	18	—
1904/5	30	—
1905/6	44	—
1906/7	—	87

Ilość nauczycieli i zastępców nauczycieli religii.

Rok	Ilość nauc. religii zajmujących systemizowane posady	Więcej niż w roku poprzednim	Mniej niż w roku poprzednim	Obrządku rz. kat.	Więcej niż w roku poprzednim	Mniej niż w roku poprzednim	Obrządku grec.-kat.	Więcej niż w roku poprzednim	Mniej niż w roku poprzednim	Ilość zast. naucz. religii na posadach systemizowanych	Więcej niż w roku poprzednim	Mniej niż w roku poprzednim	Liczba zast. obrz. rzym.-kat.	Więcej niż w roku poprzednim	Mniej niż w roku poprzednim	Liczba zastępców obrządku grecko-katolickiego	Więcej niż w roku poprzednim	Mniej niż w roku poprzednim
1894/5	119			83			36			37			25			12		
1895/6	126	+7		89	+6		37	+1		48	+11		33	+8		15	+3	
1896/7	139	+13		95	+6		44	+7		55	+7		35	+2		20	+5	
1897/8	138		−1	95	bez zmiany		43	-	−1	62	+7		41	+6		21	+1	
1898/9	148	+10		103	+8		45	+2		82	+20		54	+13		26	+5	
1899/900	151	+3		103	bez zmiany		48	+3		76		−6	52		−2	24		− 2
1900/1	144		−7	103	bez zmiany		41		−7	99	+23		67	+15		32	+8	
1901/2	144			101		−2	43	+2		107	+8		75	+8		32	bez zmiany	
1902/3	133		−11	98		−3	35		−8	133	+26		90	+15		43	+11	
1903/4	144	+11		98	bez zmiany		46	+11		156	+23		107	+17		49	+6	
1904/5	142		−2	105	+7		37		−9	169	+13		117	+10		52	+3	
1905/6	146	+4		107	+2		39	+2		179	+10		124	+7		55	+3	
1906/7	156	+10		111	+4		45	+6		174		−5	125	+1		49	−6	

Ilość nauczycieli religii pobierających remuneracye.

Rok	Ilość naucz. rel. pobierających remuneracye	Więcej niż w r. poprzedn.	Obrządku rz. katol.	Więcej niż w r. poprzednim	Obrządku gr. katol.	Więcej niż w r. poprzednim	Mniej niż w r. poprzednim
1894/5	103	—	73	—	30	—	
1895/6	117	14	76	3	41	11	
1896/7	166	49	106	30	54	13	
1897/8	191	25	127	19	64	10	
1898/9	203	12	130	3	73	9	
1899/900	206	3	135	5	71	—	2
1900/1	216	10	139	4	77	6	
1901/2	246	30	159	20	87	10	
1902/3	270	24	172	13	98	11	
1903/4	291	21	179	7	112	14	
1904/5	317	26	192	13	125	13	
1905/6	326	9	197	5	129	4	
1906/7	342	16	201	4	141	12	

Ilość nauczycieli religii nauczających z obowiązku duszpasterskiego.

Rok	Liczba szkół jedno, dwu i trzyklasowych	Ilość nauczycieli religii pełniących obowiązki z tytułu duszpasterskiego	Więcej niż w r. poprzednim	Mniej niż w r. poprzednim	Ilość nauczycieli religii pełniących obowiązki z tytułu duszpasterskiego obrz. rzym.-kat.	Więcej niż w r. poprzednim	Mniej niż w r. poprzednim	Ilość nauczycieli religii pełniących obowiązki z tytułu duszpasterskiego obrz grecko.-kat.	Więcej niż w r. poprzednim	Mniej niż w r. poprzednim
1894/5	3367	3280			1506			1774		
1895/6	3360	3133		—147	1480		—26	1633		—141
1896/7	3333	3014		—119	1394		—86	1620		—13
1897/8	3364	3138	+124		1456	+62		1682	+62	
1898/9	3447	3137		—1	1455		—1	1682	bez zmiany	
1899/900	3532	3333	+196		1568	+13		1765	+83	
1900/1	3593	3289		—44	1544		—24	1745		—15
1901/2	3667	3435	+146		1654	+110		1781	+36	
1902/3	3737	2839		—596	1279		—375	1560		—221
1903/4	3822	2847	+8		1213		—66	1634	+74	
1904/5	3907	2844		—3	1203		—10	1641	+7	
1905/6	4013	2794		—50	1152		—51	1642	+1	
1906/7	4138	2849	+35		1178	+26		1671	+29	

Ilość szkół, w której nauki religii udzielali nauczyciele świeccy:

Rok	Ilość szkół, w których nauczyciele świeccy uczyli religii częściowo	Więcej niż w roku poprzednim	Mniej niż w roku poprzednim	Rzym.-kat. obrządku	Więcej niż w roku poprzednim	Mniej niż w roku poprzednim	Grecko katolickiego obrządku	Więcej niż w roku poprzednim	Mniej niż w roku poprzednim	Ilość szkół, w których nauczyciele świeccy uczyli religii całkowicie	Więcej niż w roku poprzednim	Mniej niż w roku poprzednim	Rzym.-kat. obrządku	Więcej niż w roku poprzednim	Mniej niż w roku poprzednim	Grecko-katolickiego obrządku	Więcej niż w roku poprzednim	Mniej niż w roku poprzednim
1894/5	480			295			185			292			136			156		
1895/6	387		—93	241		—54	146		—39	306	+14		204	+68		102		—54
1896/7	315		—72	216		— 25	99		—47	287		—19	193		—11	94		— 8
1897/8	306		— 9	194		—22	112	+13		280		— 7	210	+17		70		—24
1898/9	290		—16	188		— 6	102		—10	333	+53		249	+39		84	+14	
1899/900	307	+17		202	+14		105	+ 3		273		—60	225		—24	48		—36
1900/1	312	+ 5		209	+ 7		103		— 2	276	+3		222		— 3	54	+ 6	
1901/2	303		— 9	212	+ 3		91		—12	248		—23	180		—42	68	+14	
1902/3	284		—19	205		— 7	79		—12	260	+12		192	+12		68	bez zmiany	
1903/4	253		—31	191		—14	62		—17	273	+13		203	+11		70	+ 2	
1904/5	289	+36		220	+29		69	+ 7		247		—29	177		—26	67		— 3
1905/6	300	+11		231	+11		69	bez zmiany		266	+19		190	+13		73	+ 6	
1906/7	275		—25	214		—17	61		— 8	259		—7	225	+35		34		—39

Orzeczeń skazujących na karę aresztu:

W roku	Wydano	Więcej aniżeli w r. poprzednim	Mniej aniżeli w r. poprzednim	Wykonano	Więcej aniżeli w r. poprzednim	Mniej aniżeli w r. poprzednim
1899/900	9.621		1.381	8.761		734
1900/1	11.998	2.377		11.567	2.866	
1901/2	9.253		2.745	9.036		2.531
1902/3	11.317	2.164		10.818	1.782	
1903/4	13.012	1.705		12.370	1.552	
1904/5	24.550	11.538		24.550	12.180	
1905/6	14.845		9.705	12.008		12.542
1906/7	14.262		583	13.197	3.189	

Orzeczeń skazujących na kary pieniężne:

W roku	Wydano	Więcej aniżeli w r. poprzednim	Mniej aniżeli w r poprzednim	Wykonano	Więcej aniżeli w r. poprzednim	Mniej aniżeli w r. poprzednim
1898/9	64.741	9.024		36.119	8.682	
1899/900	60.632		4.089	39.498	3.379	
1900/1	65.263	4.571		40.235	737	
1901/2	59.940		5.323	34.252		5.983
1902/3	55.163		4.777	38.813	1.439	
1903/4	56.417	1.254		38.441		372
1904/5	79.463	23.054		47.838	9.397	
1905/6	73 620		5.843	48.999	1.161	
1906/7	81.448	7.828		50.529	1.530	

Kwota ogólna kar pieniężnych za nieposyłanie dzieci do szkoły:

W roku	Ściągniętych	Więcej aniżeli w r. poprzednim	Mniej aniżeli w r. poprzednim	Pozostających do ściągnięcia	Więcej aniżeli w r. poprzednim	Mniej aniżeli w r. poprzednim
1898/9	54.640	12.550		57.640	17.622	
1899/900	50 945		3.695	30.682		26.958
1900/1	52.241	1.296		40.185	9.503	
1901/2	46.307		5.934	49.468	9.283	
1902/3	49.230	2.923		38.352		11.116
1903/4	56.417	7.187		38 441		
1904/5	79.463	23.046		47.838	9.397	
1905/6	69.273		10.190	36.941		897
1906/7	78.258	8,985		61.246	24.305	

Rubryka I. poz. 1.

Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych . . . . . 11,303.600 K

czyli o . . . . . 507.303 K

więcej od kwoty na rok 1908 przez Komisyę uchwalonej, o . . . . . 1,860.356 „

więcej od kwoty rzeczywiście wydanej w r. 1907.

Interkalarya przyjmuje Komisya zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej krajowej na który zgodził się Wydział krajowy w kwocie 5% o 1% niższej od kwoty przyjętej przez Komisyę na r. 1908.

Powodem podwyższenia wydatku jest zorganizowanie 134 nowych szkół, przeistoczenie 101 szkół

na więcej klasowe oraz stałe obsadzenie większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych.

Rubryka I. poz. 2.

Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych 3,733.900 K
czyli o . . . . . 381.200 K
więcej ani w Komisyi uchwalono na r. 1908, a o . 934.008 „
więcej od wydatku w r. 1907.

Interkalarya przyjmuje Komisya zgodnie z wnioskami Rady szkolnej i Wydziału krajowego 5%, zatem o 1% mniej, aniżeli potrącono na ten cel w preliminarzu na r. 1908. Powodem podwyższenia wydatku jest przyzwolenie nowych klas.

Wobec chwilowego wstrzymania tworzenia nowych klas z powodu organizacyi nowych szkół, należy przypuszczać, że wydatek na cel powyższy w kilku następnych latach zwiększać się w tej progresyi, co dotychczas nie będzie.

Rubryka I. poz. 3.

Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii . . . . . 769.900 K
czyli o . . . . . 15.100 K
więcej, niż uchwalono na r. 1908, a to z powodu systemizowania nowych posad nauczycieli religii,
a o . . . . . 172.543 „
więcej od rzeczywiście wydanej kwoty w r. 1907.

Rada szkolna krajowa potrąciła we wnioskach swoich tytułem interkalaryów 10%. Tak Wydział krajowy jak i Komisya proponują przyjęcie rzeczonego wniosku Rady szkolnej krajowej.

Rubryka I. poz. 4.

Na remuneracye za udzielanie nauki religii . 180.000 K
czyli tyle ile przyjęto w Komisyi na r. 1908.
a o . . . . . 46.670 „
więcej od wydatku na ten cel w r. 1907.

Rubryka I. poz. 4 a.

Na pokrycie zwiększonych wydatków z powodu podwyższenia płac i remuneracyi za udzielanie nauki religii od 1. września 1909, t. j. za 4 miesiące roku 1909 . . . . . 72.387 K

Rubryka I. poz. 5.

Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli . 1,037.000 K
czyli tyle, ile przyjęto w Komisyi na r. 1908,
a o . . . . . 25.572 K
więcej od wydatku na ten cel w r. 1907.

Rubryka I. poz. 6.

Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe . . . . . 325.000 K
czyli w tej samej wysokości, co na r. 1908,
a o . . . . . 57.175 K
więcej od wydatku z r. 1907.

Rada szkolna krajowa preliminowała w tej pozycyi o 15.000 K *więcej* od Wydziału krajowego Komisya przyjęła wnioski Wydziału krajowego.

Rubryka I. poz. 7.

Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych . 160.000 K
czyli o . . . . . 5.000 K
więcej od wniosku Wydziału krajowego,
o . . . . . 10.000 „
więcej od kwoty na r. 1908 przez Komisyę uchwalonej
a o . . . . . 28.173 „
więcej od kwoty w r. 1907 na ten cel rzeczywiście wydanej.
Wydział krajowy proponował na ten cel . . . 155.000 „
Rada szkolna krajowa . . . . . 160.000 „

Po przemówieniu JWPana Prezydenta Rady szkolnej krajowej przyjęła Komisya wniosek Rady szkolnej krajowej ze względu na większą liczbę nauczycieli etatowych i nadetatowych, które wpłyną także na zwiększenie liczby urlopów, udzielanych z powodu słabości względnie z powodu dalszego kształcenia się na kursach i przygotowania się do egzaminów kwalifikacyjnych.

Suma Wydatków Rubryki I. wynosić będzie 17,581.787 K
czyli o . . . . . 985.987 K
więcej od wydatków przyjętych na ten cel na r. 1908,
a o . . . . . 3,196.884 „
więcej od rzeczywistych wydatków w tej rubryce w r. 1907.

Rubryka II. Remuneracye i zasiłki.

Rubryka II. poz. 8.

A) Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli 60.000 K
czyli tyle, ile przyjęto w kwocie na r. 1908,
a o . . . . . 340 K
więcej aniżeli w r. 1907 wydano.

W kwocie rzeczonej mieszczą się:

a) remuneracye za prowadzenie ogrodów szkolnych;

b) nadzwyczajne remuneracye w celu pozyskania nauczycieli dla szkół nieczynnych, w których jest budynek, a nauka nie odbywa się z powodu braku nauczyciela w tych powiatach, w których są szczególne trudności obsadzenia szkół nauczycielami.

Rubryka II. poz. 9.

Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:

1. Na 5 kursów wakacyjnych dla niekwalifikowanych sił nauczycielskich po 2.700 K . . 13.500 K

2. Na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół wiejskich:

a) całoroczny kurs rolniczy. . 6.000 K

b) 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze . . . . . 10.000 „

c) kurs uprawy tytoniu . . 1.000 „ 17.000 K

Razem . . 30.500 K

czyli tyle, ile przyjęła Komisya na r. 1908,

a o . . . . . 286 K

więcej od wydatku z r. 1907.

Rubryka II. poz. 10.

Na kursa zręczności dla nauczycieli, a to:

a) 2 kursa slöjdu drzewnego . . . 5.000 K

b) 1 kurs koszykarstwa . . . . 2.500 „

c) 1 kurs kartoniarstwa . . . . 1.600 „ 9.100 K

czyli tyle, ile Komisya przyjęła na r. 1908 i ile wydano w r. 1907.

Z rozpraw Komisyi okazało się, że na cele poparcia kursów zręczności, i wogóle na rozwój praktycznego kierunku potrzebny będzie większy wydatek.

Rubryka II. poz. 11.

Remuneracye za naukę robót ręcznych . 41.000 K

czyli tyle, ile przyjęto w Komisyi na r. 1908,

a o . . . . . 1.873 K

więcej aniżeli wydano w r. 1907.

Rubryka II. poz. 11 a.

Na zasiłki dla kursów dla analfabetów do rozporządzalności c. k. Rady szkolnej krajowej . . 3.000 K

Jakkolwiek opieka nad kursami analfabetów nie należy bezpośrednio do zakresu działania Rady szkolnej krajowej, dotyczy, bowiem dorosłych, a nie młodzieży, Komisya z uznaniem patrzy na usiłowania Rady szkolnej krajowej w kierunku zmniejszenia analfabetyzmu pomiędzy dorosłymi i usunięcia w tym względzie przynajmniej w części złych skutków wieloletnich zaniedbań. Pragnąc dać praktyczny wyraz uznania dla prac w tym kierunku podwyższyła Komisya proponowany przez Wydział krajowy wydatek o 1.000 K, żałując bardzo, że jej stan finansów kraju nie pozwala pójść dalej w tym kierunku.

Wydatki rubryki II. na remuneracye i zasiłki wynosić będą wedle wniosków Komisyi . . . 143.600 K
czyli o . . . . . 1.000 K
więcej od wniosków Wydziału krajowego i od uchwalonych przez Komisyę wydatków Rubryki II. na r. 1908,
a o . . . . . 193.571 „
mniej od rzeczywistego wydatku z r. 1907.

Rubryka III. pozycya 12.

Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych . . . 60.000 K
czyli tyle, ile uchwalono w Komisyi na rok 1908 a o 25.403 K
więcej, aniżeli w r. 1907 rzeczywiście wydano.

Rubryka IV. Dodatki i dary z łaski.

Rubryka IV. pozycya 13.

Dodatek stały do funduszu szkolnego emerytalnego . . . . . 25.600 K
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908 i w r. 1907 i 1906 rzeczywiście wydano.

Rubryka IV. pozycya 14.

Interkalarya, przypadające z funduszu szkolnego krajowego na rzecz krajowego funduszu szkolnego emerytalnego za pierwszy kwartał w razie opróżnienia posad nauczycielskich . . . . . 28.419 K
czyli o . . . . . 3.994 K
więcej od kwoty uchwalonej na ten cel na r. 1908 i od kwoty wydanej na ten cel w r. 1907.

Podstawą obliczenia jest faktyczna kwota przypadająca z powodu opróżnienia posad nauczycielskich.

Rabryka IV. pozycya 15.

Na emerytury nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół wydatek *nadzwyczajny* . . . . . 5.000 K
czyli tyle, ile przyjęto w Komisyi na ten cel na r. 1908, a o . . . . . 3.105 K
więcej od kwoty wydanej na ten cel w r. 1907.

Rubryka IV. pozycya 16.

Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli:

a) stałe	11.649 K	
b) jednorazowe (*nadzwyczajny* wydatek) . .	6.400 „	
oprócz tego jeszcze na r. 1909 *jednorazowo* . .	1.350 „	
Razem . . .		19.399 K
czyli o	1.350 K	
więcej od kwoty preliminowanej na r. 1908, a o .	5.885 „	
więcej od wydatku z r. 1907.		

Komisya przeniosła jednorazowe dary z łaski do rubryki wydatków nadzwyczajnych.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy odesłać petycye wdów po nauczycielach:

1833/1346 Waleryi Mielechowej o jednorazowe wsparcie.

Anastazyi Miarkowskiej, matki nauczycielki o przyznanie kwartału pośmiertnego.

840/546 Maryi Koczerhan, wdowy po nauczycielu w Nohaczowie, o zapomogę.

100/6 Eleonory Habel, b. nauczycielki robót ręcznych w Muszynie, o emeryturę a względnie dar z łaski.

1500/1093 Anny Jaworowskiej, wdowy po nauczycielu o jednorazową zapomogę.

1058/746 Adolfiny Głowackiej, córki po ś. p. Tadeuszu Głowackim, dyrektorze szkoły ludowej, o wsparcie.

84339/12013 Pauliny Hordyńskiej, wdowy po nauczycielu o wsparcie dla siebie i dla dzieci.

307/110 Heleny Choynowskiej, b. nauczycielki robót ręcznych kobiecych przy szkole im. Adama Mickiewicza we Lwowie, o udzielenie pensyi a przynajmniej odpowiedniej odprawy.

584/329 Jana Rowińskiego z Nadwórny, o przyznanie kwartału pozgonnego po zmarłym nauczycielu tymczasowym, ś. p. Franciszku Rowińskim.

130/36 Mikołaja Stetkiewicza, emerytowanego nauczyciela szkół ludowych w Stanisławowie o przyznanie dodatku pięcioletniego a względnie o podwyższenie poborów.

660/402 Józefa Szymańskiego, emerytowanego kierownika szkoły ludowej o jednorazową zapomogę.

316/119 Jana Komarnickiego, emerytowanego nauczyciela ludowego w Tarnopolu, o zapomogę z powodu ubóstwa.

Do Rady szkolnej krajowej do załatwienia.

Według powyżej wymienionych uchwał Komisyi wynosić będą wydatki rubryki IV. na dodatki i dary z łaski zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego		78.418 K
a mianowicie zwyczajne	65.668 K	
nadzwyczajne	12.750 „	
czyli o	5.344 „	
więcej od kwoty przez Komisyę na r. 1908 preliminowanej, a o	12.984 „	
więcej od kwoty rzeczywiście na ten cel w r. 1907 wydanej.		

Rubryka V. pozycya 17.

Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół wydatek zwyczajny . . 200.000 K
czyli tyle, ile Komisya proponuje na r. 1908 i ile w r. 1907 rzeczywiście wydano.

Kwotę rzeczoną Sejm przeznaczył wyłącznie na odnowienie a względnie rozszerzenie szkół istniejących.

Komisya zaleca Wysokiemu Sejmowi odesłanie do Rady szkolnej krajowej do załatwienia w granicach przyzwolonych w tym celu funduszów petycye o zasiłki na budowę a względnie odnowienie szkół.

Sejm powziął 12. marca 1907 r. w sprawie budowy szkół ludowych następującą uchwałę:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki, aż do wysokości 10 milionów koron, przeznaczonej na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych w myśl art. 9 ustawy z 24. kwietnia 1894 r. Dz u. kr. Nr. 49, wyłącznie na budowę nowych szkół w tych gminach:

a) gdzie rozprawa konkurencyjna co do budowy nowej szkoły została już przeprowadzoną, strony konkurencyjne złożyły w całości lub przeważnej części 120% datki konkurencyjne w myśl art. 9 wspomnianej wyżej ustawy na nie przypadające, a grunta pod budowę szkoły są już zaintabulowane na własność funduszu szkolnego miejscowego;

b) gdzie szkoły dotychczas nie zorganizowano jedynie dla braku budynku szkolnego, albo gdzie szkołę wprawdzie zorganizowano, ale dla braku budynku szkolnego dotychczas w życie nie weszła.

Zaciągnięcie powyższej pożyczki nastąpi w drodze stopniowej emisyi 4% obligacyj dłużnych w takiej kwocie, jaką Wydział krajowy na podstawie szczegółowych dat przez Radę szkoluą krajową mu dostarczanych, na budowę poszczególnych szkół co roku uchwali.

Na oprocentowanie i umorzenie zaciągniętej pożyczki wstawiać będzie Wydział krajowy odpowiednią kwotę do każdorocznego preliminarza funduszu szkolnego krajowego.

Nad sprawą budowy szkół rozwinęła się Komisyi dłuższa rozprawa, w której JW. Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej, Ignacy Dembowski poczynił następujące uwagi:

„W sprawie zasiłku z funduszu szkolnego krajowego na budowę szkół ludowych p. Wiceprezydent Rady szk. kraj. przypomniał, iż uchwałą z 12 marca 1907 Wysoki Sejm postanowił zaciągnąć pożyczkę 10 milionów kor. na zasiłki, 1. dla gmin które już w całości lub przeważnie złożyły 120%-wą prestacyę, a w których przeprowadzono rozprawę konkurencyjną i zaintabulowano grunt na własność funduszu szkolnego miejscowego, 2. dla gmin, w których brak budynku stał się powodem, że dotąd szkół nie zorganizowano lub zorganizowanych nie wprowadzono w życie.

Co do pierwszej kategoryi Rada szkolna krajowa znajdowała się niejednokrotnie w trudnem położeniu wobec usilnego domagania się zasiłku ze strony gmin, w których powyższe warunki zachodziły, na których udział w dotacyi z 10-milionowej pożyczki jednak Wydział krajowy nie chciał przystać, ponieważ nie były uwidocznione na t. zw. wykazie A, który Wydział krajowy otrzymał był dawniej od Rady szkolnej krajowej i uznał za wyłączny substrat do swej decyzyi w tej

*

mierze. Tymczasem wykaz ten, zestawiony na żądanie Wydziału krajowego w pierwszej połowie r. 1906, na podstawie dat, dostarczonych przez Rady szk. okręgowe, według stanu z końcem 1905 r., już wtedy nie był zupełnie ścisły i bezwzględnie wiarygodny z powodu pośpiechu, z jakim Rady szkolne okręgowe odnośne daty przedkładały, a z chwilą powzięcia, względnie sankcyonowania uchwały sejmowej był już zgoła przestarzały i niewystarczający. Przez ten półtoraroczny przeciąg czasu bowiem przybyło wiele gmin, wykazem tym nie objętych, które dopełniły warunków w uchwale wymienionych, tem więcej, że rozpowszechnienie w kraju wiadomości o milionowym funduszu na budowę szkół, ożywiając nadzieję rychłego uzyskania nowych budynków szkolnych, gdzie była ich nagląca potrzeba, skłoniło wiele gmin właśnie w tym czasie między pierwszem podniesieniem myśli w Sejmie a przyjściem do skutku uchwały do złożenia ustawowych prestacyi i dokonania intabulacyi gruntu na szkołę".

„Skoro zatem uchwała sejmowa wspomina tylko o warunkach, którym gminy pierwszej kategoryi mają odpowiedzieć, wcale zaś nie czyni wzmianki o jakimś wykazie A, który to materyał przygotowany z podanych powodów w czasie powzięcia uchwały o pożyczce 10-milionowej, był już nieprzydatny do celu, przeto Rada szkolna krajowa żadną miarą nie może się pogodzić z zapatrywaniem Wydziału krajowego, jakoby ten wykaz miał rozstrzygać o tytule gmin do korzystania z dobrodziejstwa zasiłku z funduszu pożyczki 10-milionowej.

Zdaniem Rady szk. krajowej bowiem, tytuł ten przysługuje bez najmniejszej wątpliwości wszystkim gminom, u których zachodziły wspomniane warunki w chwili powzięcia uchwały sejmowej, a okoliczność, czy były uwidocznione na starym już wówczas wykazie A, nie mogła tu wcale wchodzić w rachubę. Byłoby owszem rzeczą pożądaną, aby nie przyjmować i tej czasowej granicy, lecz dozwolić korzystanie z tej pożyczki także gminom, które i później wykazać się mogły dopełnieniem wskazanych warunków. Jeżeli bowiem uznać trzeba za uzasadnione stanowisko Wydziału krajowego, polegające na pięknej myśli, że według woli Sejmu, należy bezwarunkowo dążyć do tego, by każda gmina miała szkołę lub należała do jakiegoś związku szkolnego, a przez to usunąć upokarzającą kraj plamę istnienia wielu gmin bezszkolnych, to przyznać trzeba, że tym pomyślnym rezultatem zabiegów nie usunęłoby się jeszcze zarzutu który nam głównie szkodzi w oczach świata, tj. zarzutu analfabetyzmu. Ilość analfabetów bowiem istniejących w tych gminach bezszkolnych, przeważnie słabo zaludnionych mających zatem dość niewielką ilość dzieci w wieku szkolnym, jest stosunkowo nieznaczna w porównaniu z mnóstwem dzieci, które nie pobierają nauki i nie mogą być do tego przymuszone w gminach mających budynek szkolny niedostateczny, którego nie można zastąpić odpowiednim obszernym, jeżeli wystawienia go nie można przyspieszyć wydatnym zasiłkiem z funduszu szkoln. krajowego. Dlatego byłoby rzeczą wielce pożądaną, aby Komisya szkolna spowodowała zmianę, względnie rozszerzenie interpretacyi uchwały sejmowej, o której mowa, w tym kierunku, aby znacznie większa ilość gmin, niż to wobec teraźniejszej interpretacyi Wydziału krajowego jest możliwe, dostąpić mogła dobrodziejstwa korzystania z pożyczki 10-milionowej".

Następnie przemówił poseł Stefczyk:

„Zaniepokojenie, jakie w wielu wypadkach objawiło się w sprawie budowy nowych szkół i przebudowy istniejących, wśród interesowanych kół ludności i miejscowych czynników, tłómaczy się dwiema głównie okolicznościami. Przedewszystkiem było uderzającem, że właśnie po utworzeniu 10-milionowego funduszu w celu budowy nowych szkół, sprawa utknęła chwilowo w Radzie szkolnej na braku planów i sił technicznych, o które się postarać było jej obowiązkiem. Dlatego z zadowoleniem trzeba przyjąć do wiadomości nawet tak paliatywny i nie-

dostateczny ale w danem położeniu konieczny środek, na jaki się zdobyła Rada szkolna przez zaangażowanie prywatnych sił technicznych dla celów budowy szkół, dalsze jednak starania celem stanowczego zabezpieczenia temu brakowi sił technicznych są konieczne. Powtóre interesowana ludność i miejscowe czynniki nie zostały należycie poinformowane o właściwem przeznaczeniu 10-milionowego funduszu i o intencyach jakiemi się Wys. Sejm kierował przy utworzeniu tego funduszu. Stąd wynikła ożywiona akcya budowy nowych szkół i przebudowy istniejących w gminach gdzie już są zorganizowane i czynne szkoły lecz rozporządzają tylko niedostatecznymi budynkami albo najętymi lokalami. Wobec tego jest nieodzownem, aby Rada szkolna postarała się w właściwy sposób o dokładne a stanowcze poinformowanie ogółu ludności przez interesowane czynniki miejscowe (Rady szkolne miejscowe, Zwierzchności gminne, Obszary dworskie) o właściwem przeznaczeniu 10-milionowego funduszu i o warunkach korzystania tak z tego funduszu jak i z uszczuplonej rocznej dotacyi 200.000 koron na budowę nowych szkół. To musi się przyczynić do powstrzymania na kilka najbliższych lat akcyi budowlanej tam, gdzie nie jest nieodzowną i może być odroczoną aż do chwili zaspokojenia pilniejszej potrzeby w innych okolicach nie posiadających szkoły dla braku budynku. Atoli należałoby równocześnie uwzględnić uprawnione domagania się ze strony tych gmin, które nie będąc należycie poinformowane, nietylko rozprawę konkurencyjną przeprowadziły ale postarała się już o złożenie ustawowych datków konkurencyjnych i mają place pod budowę szkoły zaintabulowane na własność funduszu szkolnego miejscowego. Taka interpretacya odnośnej uchwały sejmowej, zgodna z jej brzmieniem, zaspokoiłaby uzasadnione żądania bezzwłocznej pomocy z funduszów krajowych a nie powinna w żadnym razie wymagać większej doraźnej ofiary aniżeli jednego miliona koron z 10-milionowego funduszu przy uwzględnieniu dotacyi 200 000 koron na tenże cel pomieszczonej w preliminarzu. Szczególniej odroczyć należałoby świadczenia na rzecz kosztownych budynków szkolnych w miastach do czasu zaopatrzenia w szkoły gmin wcale ich nieposiadających".

Podniesiono w Komisyi z wielkim naciskiem, że jeżeli zadanie stawiania szkół zwłaszcza w okolicach od miast i od kolei odległych nie ma doznać niepożądanych przerw, a tempo w tym kierunku w wykonaniu w Sejmie wypowiedzianych życzeń ma być szybszem niż dotychczas, Rada szkolna krajowa powinna rozporządzać własnym aparatem budowniczym. Przeciążenie urzędników technicznych w c. k. Namiestnictwie zarówno jak i po Starostwach dało się już bowiem budowie szkół dotkliwie we znaki, a na kolaudacyę i rekolaudacyę niejednokrotnie długo czekano. Układy z budowniczymi prywatnymi, jakie zawiera Rada szkolna krajowa, są obecnie w braku dostatecznych sił w c. k. Namiestnictwie jedynym środkiem przyspieszenia budowy szkół. Nie wszędzie jednak uda się tym sposobem cel osiągnąć. A więc przystępując do tak ważnego dla społeczeństwa zadania, należałoby się zawczasu do niego uzbroić.

Komisya pozostawia porozumieniu Rady szkolnej krajowej z Wydziałem krajowym rozstrzygnięcie pytania, gdzie należy utworzyć oddział budowniczy dla budowy szkół, czy przy Wydziale krajowym, czy przy Radzie szkolnej krajowej.

Komisya uchwaliła na wniosek posła Prezydenta Leo dać w sprawie budowy szkół Wydziałowi krajowemu i Radzie szkolnej krajowej następujące wskazówki:

„Ponieważ skuteczne zwalczanie analfabetyzmu osiągniętem być może jedynie przez równorzędne i jednoczesne przyspieszenie budowy szkół *a)* zarówno w gminach, posiadających wprawdzie szkoły zorganizowane ale potrzebujących nieodzownie nowych

budynków szkolnych z powodu wzrostu frekwencyi szkolnej lub z powodu złego stanu istniejących budynków, jak *b)* w gminach nieposiadających żadnych zgoła budynków i z tego powodu pozbawionych dotychczas dobrodziejstwa szkoły — sądzi Komisya budżetowa, iż udział gmin pod *a)* wymienionych w funduszu budowy szkół nie ma przekraczać kwoty 5,700.000 K., t. j, kwoty w wykazie *A)* Rady szkolnej krajowej na 4,749.532 K. obliczonej z dodaniem 20% z powodu podrożenia kosztów robocizny i materyałów budowlanych tak, by cała reszta funduszu budowy szkół użytą została wyłącznie na budowę szkół w tych gminach, gdzie dotąd budynku szkolnego nie było.“

Na wniosek posła Prezydenta Leo uchwaliła również Komisya:

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Ustęp *a)* uchwały Sejmu krajowego z dnia 12. marca 1907 r. uchyla się w dotychczasowem brzmieniu i postanawia, by ten ustęp brzmiał:

„*a)* gdzie strony konkurencyjne złożenie przypadającego w myśl art. 9. wspomnianej ustawy 120% datku konkurencyjnego w całości lub przeważnej części zapewniły a grunta pod budowę szkoły zostały zaintabulowane na własność funduszu szkolnego miejscowego.“

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy odesłać petycye:

1589/1175 Gminy Janowic w powiecie Tarnowskim;

886/591 Gminy Andrychów;

2080/1554 Gminy Jabłonki w powiecie Turczańskim;

2079/1553 Gminy Boniowice w powiecie Dobromilskim;

1506/1099 Gminy Chlebowice w powiecie Przemyślańskim;

do Rady szkolnej krajowej do załatwienia.

Rubryka VI. poz. 18.

Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół . . . . . 230.000 K

czyli o . . . . . 20.000 K

więcej, aniżeli przyjęto na r. 1908, a o . . 11.449 „

więcej, aniżeli na ten cel w r. 1907 wydano.

Wzrost tego wydatku jest wynikiem orzeczeń przyznających te zasiłki na mocy ustawy, a opiera się również na wynikłości z r. 1907.

Rubryka VI. poz. 19.

Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie:

a) wydatek zwyczajny . . . . . 560 K

b) *nadzwyczajny* . . . . . 640 „

Razem 1.200 K

czyli tyle, ile uchwalono w Komisyi na rok 1908 i w r. 1907 na ten cel wydano.

Rubryka VI. poz. 20.

Na miejscowe potrzeby szkolne i urzędowe			185.358 K
czyli o	8.260 K		
więcej od kwoty uchwalonej w Komisyi na r. 1908, a o	20.010 „		
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków za rok 1907 z powodu przeistoczenia szkół na więcej klasowe i nowego zorganizowania szkół ludowych.			

Rubryka VI. poz. 21.

Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych			30.000 K
czyli tyle, ile przyjęto w Komisyi na r. 1908, a o .	12.307 K		
więcej od kwoty w zamknięciu rachunków z r. 1907 wykazanej.			
W myśl powyższych wniosków wynosić będą wydatki rubryki VI. na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół zwyczajne .	445.918 K		
nadzwyczajne	640 „		
Razem			446.558 K
czyli o	28.260 K		
więcej od kwoty uchwalonej w Komisyi na r. 1908, a o	43.766 „		
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z roku 1907.			

Rubryka VII. poz. 22.

Na przybory naukowe:			
a) ogólnej natury		36.000 K	
b) dla nauk praktycznych:			
1. na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych	3.500 K		
2. na narzędzia dla ogrodów szkolnych	1.000 „		
3. na warsztaty i narzędzia do slöjdu	7.300 „		
4. na urządzenie pracowni koszykarskich	1.000 „		
5. na przybory do robót kartoniarskich	600 „		
6. na urządzenie gospodarstwa kobiecego	600 „		
7. na wydawnictwo „Obrazy do nauki poglądu“.	1.000 „	15.000 „	
Razem . .			51.000 K

Komisya uchwaliła przenieść pozycyę 7 Rubryki VII., a mianowicie wydatek na utrzymanie urządzenia warsztatu dla młodzieży szkół średnich w Krakowie w kwocie 1000 K do działu IV. wydatku Rubryka V.

Z tego powodu obniży się w porównaniu do preliminarza Wydziału krajowego wydatek w rubryce VII. o . . . . . 1.000 K
i wynosić będzie tyle, ile Komisya uchwaliła na r. 1908
a o . . . . . 600 „
więcej od wydatku z r. 1907.

Rubryka VIII. poz. 23.

Na biblioteki okręgowe . . . . . 14.000 K
czyli tyle, ile przyjęto w Komisyi na rok 1908 a o 5.060 K *więcej*, aniżeli wydano na ten cel w r. 1907.

Rubryka IX. poz. 24.

Na konferencye okręgowe . . . . . 151.836 K
czyli o . . . . . 8.236 K
więcej od kwoty przyjętej przez Komisyę w budżecie na r. 1908 a o . . . . . 52.415 „
więcej od kwoty wydanej na ten cel w r. 1907.

Z konferencyi ma korzystać 12.653 nauczycieli a koszta połączone z odbyciem konferencyi obliczono po 12 K na 1 nauczyciela.

C. k. Rada szkolna krajowa preliminowała w tej pozycyi 189.795 K licząc po 15 K dla jednego nauczyciela, czyli 3 K *więcej*, aniżeli na r. 1908 uchwalono. Komisya zaleca Wysokiemu Sejmowi przyjęcie wniosku Wydziału krajowego.

Rubryka X. poz. 25.

Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich . . . . . 200.000 K
czyli tyle, ile przyjęto w Komisyi na rok 1908, a o 375 K *więcej* aniżeli wydano w r. 1907.

Komisya budżetowa musi ponownie zwrócić uwagę na rażący brak proporcyi pomiędzy wydatkiem kraju 200.000 K, a zasiłkiem rządowym na ten ważny cel. Pomimo kilkakrotnych uchwał Komisyi i pomimo wyraźnie zastrzeżonego warunku, że Sejm uchwala 200.000 K z tem jedynie zastrzeżeniem, że rząd wstawi do preliminarza budżetu państwowego równą wydatkowi krajowemu kwotę 200.000 K. pomimo, że Koło polskie osobnym memoryałem przypomniało rządowi potrzebę podwyższenia tego wydatku i sprawę tę w Komisyi budżetowej poruszyło, Rząd wprawdzie podwyższył, chociaż niedostatecznie kwotę w budżecie państwowym na stypendya przeznaczoną, ale krajowi naszemu odpowiadającego jego potrzebom i wysokości ofiar kraju udziału w niej nie dał. W ostatnim roku udzielił Radzie szkolnej na cel powyższy jedynie tylko 65.000 K, a oprócz tego zarezerwował jakąś bliżej jeszcze nieoznaczoną sumę dla rezerwistów wydziałowych.

Wobec takiego stanu rzeczy Komisya wnosi:

Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd do podwyższenia subwencyi na stypendya dla kandydatów szkół ludowych.

Rubryka XI. poz. 26.

Na rozmaite wydatki:

a) na potrzeby szkół ogólnej natury . . .	3.000 K	
b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych	3.600 „	
c) na wydawnictwo Dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej	6.000 „	
d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajwego	12.000 „	
Razem		24.600 K

czyli tyle, ile przyjęto w Komisyi na rok 1908, a o 366 K *więcej*, aniżeli wydano na ten cel w r. 1907.

Rubryka XII. pozycya 27.

Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye.

Wydatki *nadzwyczajne:*

a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie	6.000 K	
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908 i wydano w roku 1907		
b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu .	4.000 „	
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908, i wydano na ten cel w r. 1907.		
c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu	6.336 „	
czyli tyle, ile uchwalono w Komisyi na r. 1908, a o 1.567 K *więcej* od wydatku na ten cel w r. 1907		
d) dla szkoły żeńskiej PP. Bazylianek w Jaworowie . .	1.600 „	
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908 i wydano w r. 1907		
e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej św. Scholastyki w Krakowie	5.000 „	
czyli tyle, ile uchwalono dla tej szkoły na rok 1908 i w roku 1907 rzeczywiście wydano,		
f) dla szkoły wydziałowej żeńskiej im. św. Jadwigi we Lwowie	2.000 „	
czyli tyle, ile uchwalono na ten cel w r. 1908 i w r. 1907 rzeczywiście wydano,		
g) dla szkoły żeńskiej św. Tomasza w Krakowie . . .	1.500 „	
czyle tyle, ile uchwalono na r. 1908 i rzeczywiście wydano w roku 1907		
h) dla szkoły żeńskiej PP. Augustyanek w Krakowie . .	2.000 „	
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908 i rzeczywiście wydano w r. 1907		
i) dla pryw. Seminaryum nauczyc. żeńskiego (dawniej dla szkoły żeńskiej w Stryju utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne	1.000 „	
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908 i wydano w r. 1907		
k) dla szkoły izraelickiej w Brodach	12.000 „	
czyli tyle, ile uchwalono na rok 1908 i wydano w roku 1907		

l) dla internatu Panien PP. Bazylianek we Lwowie . . 1.000 K
czyle tyle, ile uchwalono w r. 1907 i wydano w r. 1908
m) dla szkoły zręczności Oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie . . . . . 1.100 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908 i wydano na ten cel w r. 1907
n) dla szkoły Sióstr Miłosierdzia w Rozdole . . . . 1.800 „
czyli w kwocie równej preliminowanej na r. 1908 i wydanej w r. 1907
o) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Besku . . . . 400 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908 i wydano w r. 1907
p) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu . . . . . 3.000 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908 i wydano w r. 1907
r) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Uhnowie . . . . 600 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908 i wydano w r. 1907
s) dla zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymywanie 4-klas. szkoły utrzymywanej przez Felicyanki . . . 500 „
czyli tyle ile uchwalono na r. 1908 i w roku 1907 wydano.
t) dla szkoły w Bełzie utrzymywanej przez SS. Felicyanki . 600 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908 i w r. 1907 wydano
u) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych . . . . . 2.000 „
czyle tyle, ile przyjęto na r. 1908 i w r. 1907 wydano,
w) dla zakładu wychowawczego św. Rodziny z Nazaretu we Lwowie . . . . . 800 „
czyli tyle, ile preliminowano w budżecie na r. 1908 i w r. 1907 wydano,
y) na rozszerzenie budynku szkoły żeńskiej w Rawie, utrzymywanej przez Zgromadzenie SS. Dominikanek . . . 1.500 „
czyli o 700 K *więcej* od wniosku Wydziału krajowego i od kwoty uchwalonej na ten cel na r. 1908 i w r. 1907 rzeczywiście wydanej.

SS. Dominikankom w Rawie ruskiej przyznał W. Sejm uchwałą z dnia 10. listopada 1904 Ls. 1.907 subwencyę 8.000 K płatną w 10 rocznych ratach po 800 K, z których pierwszą wstawiono do budżetu funduszu szkolnego na rok 1905 w rub. XII. poz. 27 y). Do preliminarza na rok 1909 wstawiono w rubr. XII. poz. 27 y) V. ratę w kwocie 800 K. W następnych latach do roku 1914. będą wstawiane raty VI. do X.

Wobec faktu, że rozszerzenie szkoły wymaga wzniesienia piętra, a mury szkoły okazały się za słabe, Dominikanki w Rawie są zmuszone szkołę od fundamentu przebudować i w tym celu zaciągnąć pożyczkę. Na umorzenie tejże pożyczki uchwaliła Komisya zalecić Sejmowi udzielenie Siostrom Dominikankom w Rawie zamiast dawniejszej subwencyi 800 K, która do roku 1914 płynąć miała, nowego zasiłku 1.500 K na 10 lat od r. 1909 do r. 1918 włącznie na spłatę zaciągnąć się mającej pożyczki na budowę szkoły.

Uchwałą powyższą załatwi Wysoki Sejm petycyę 3.451/146 Sióstr Dominikanek w Rawie Ruskiej o zasiłek na umorzenie pożyczki w celu budowy szkoły.

z) Dla szkoły Panien Dominikanek w Bielinach . . . 600 K
czyli tyle, ile w Komisyi uchwalono na r. 1908 i w roku 1907 na ten cel wydano.

ż) Zgromadzenie Sióstr Urszulanek w Kołomyi, na amortyzacyę części pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego (7 rata z 20-lecia) . . . . . 500 „
a więc tyle, ile uchwalono na r. 1908 i wydano w r. 1907.

aa) Na rozszerzenie budynku szkoły wydziałowej żeńskiej SS. Bazylianek w Jaworowie (5 rata z 15-lecia z przyznanych 6.000 K) . . . . . 400 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908 i wydano w r. 1907.

bb) Dla szkoły izrealickiej 3-klasowej w Bolechowie . . 8.000 „
czyli tyle, ile w Komisyi uchwalono na r. 1908.

dd) Dla szkoły Sióstr Miłosierdzia na Kleparzu w Krakowie . 1.000 «
czyli tyle, ile uchwalono w Komisyi na r. 1908.

ff) Dla zboru ewangelickiego w gminie Lednica niemiecka na utrzymanie polskiej szkoły . . . . . 1.000 „

Sejm wzywa Radę szkolną krajową o zorganizowanie w gminie Lednica niemiecka miejscowej Rady szkolnej w celu doprowadzenia w r. 1909 otwarcia publicznej szkoły ludowej.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy odesłać do zbadania, zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej i ewentualnego uwzględnienia przy układaniu preliminarza na r. 1910

Petycyi:

Nr. 1863/1875 Klasztoru Sióstr Bazylianek w Jaworowie o jednorazową zapomogę 4.000 K na ukończenie szkoły i spłatę długów.

Nr. 1917/1426 Matki Ireny Maryanowskiej, Przełożonej Zakładu wychowawczego św. Rodziny z Nazaretu o podwyższenie dotychczas pobieranej subwencyi.

Nr. 1868/1380 Przełożeństwa Klasztoru Bożej Miłości w Białej o udzielenie subwencyi na rozszerzenie klasztoru w celu pomieszczenia prywatnego seminaryum żeńskiego.

Nr. 336/138 Presbyteryum gminy ewangelickiej w Nowym Sączu o udzielenie subwencyi na utrzymanie szkoły ludowej ewangelickiej w Nowym Sączu.

Nr. 538/283 i 1114/781 Zgromadzenia Sióstr Augustyanek w Krakowie o podwyższenie całorocznego zasiłku z funduszów krajowych na pokrywanie kosztów utrzymania szkoły wydziałowej z 4-klasową pospolitą połączonej.

Nr. 1015/703 Józefy Krotzer, nauczycielki o subwencyę dla prywatnej szkółki dla dziewcząt w Podgórzu.

Nr. 126/32 Zarządu szkoły męskiej św. Józefa, prowadzonej przez Braci szkół chrześciańskich we Lwowie.

Nr. 512/257 Sióstr Miłosierdzia w Przeworsku o zasiłek na szkołę.

Nr. 325/127 Siostry Maryi Bernardyny Samborskiej ze Zgromadzenia Sióstr Felicyanek, kierowniczki 5-klasowej szkoły żeńskiej o przyznanie zasiłku na rozszerzenie szkoły żeńskiej w Bełzie.

*

Wydatki Rubryki XII. wynosić będą według wniosków Komisyi . . . . . 66.236 K
czyli o . . . . . „ . . 800 K
mniej od wydatków na r. 1908 przez Komisyę uchwalonych, a o . . . . . 12.267 „
więcej od wydatków z r. 1907.

Dochody.

Rubryka I. poz. 1. Odsetki od kapitałów.

Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół . 25.776 K
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1908 i pobrano z tego źródła w r. 1907.

Rubryka I. poz. 2.

Od 4% listów zast. galic. Banku krajowego nominalnej wartości 17.200 i od 4% obligów kolejowych galic. Banku krajowego nom. wart. 24.300 K, będących własnością majątku zarodowego . . 1.660 K
czyli o . . . . . 4 K
więcej, aniżeli przyjęto na r. 1908 i pobrano w r. 1907.

Rubr. I. poz. 3.

Odsetki od kapitałów, przeznaczonych na płacę nauczycieli . . . . . 43.161 K
czyli o . . . . . 339 K
więcej, aniżeli przyjęto w Komisyi na r. 1908, a o . 150 „
więcej, aniżeli pobrano w r. 1907.

Rubr. I. poz. 4.

5% od kapitałów hipotekowanych na poszczególnych realnościach w walucie wiedeńskiej . . 29 K
czyli o . . . . . 3 K
mniej, aniżeli przyjęto na r. 1908, a o . . . 18 „
mniej, aniżeli pobrano w r. 1907.

Rubryka I. poz. 5.

5% od kapitałów hipotekowanych w walucie polskiej na dobrach Branice . . . . . 125 K
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1908.

Rubr. I. poz. 6.

5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w walucie polskiej . . . 24 K
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1908 i pobrano w r. 1907.

Rubr. I. poz. 7.

5% od kapitałów hipotekowanych na rzecz poszczególnych szkół . . . . . 483 K
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908 a o . . . 774 K
mniej, aniżeli pobrano w r. 1907.

W myśl powyższych uchwał wynosić będą dochody Rubryki I.. . . . . 71.258 „
czyli o . . . . . 340 „
więcej aniżeli przyjęto na r. 1908, a o . . . 513 „
mniej, aniżeli pobrano z tego źródła w roku 1907.

Rubr. II. Dochody z dóbr, realności i innych praw.

Poz. 8. Czynsz z ogrodu w Dunajowie . 2 K
Poz. 9. Czynsz z ogrodu w Krukienicach . 4 „
Poz. 10. Czynsz z dzierżawy gruntów w Zagórzu 10 „
Poz. 11. Czynsz z dzierżawy gruntów w Pilznie 710 „
czyli o 290 K *mniej*, aniżeli pobrano w r. 1907.
Poz. 12. Czynsz z wydzierżawionych gruntów w Skawinie . . . . . 446 „
Poz. 13. Od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku, będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego . . . . . 324 „
Poz. 14. Czysty dochód z gruntów i realności poszczególnych szkół . . . . . 10.000 „
Poz. 15. Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron . . . . 32.000 „

W moc powyższych uchwał Komisyi powziętych zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego, wynosić będą dochody z dóbr, realności i innych praw (Rubryka II.) . . . . . 43.496 K
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1908, a o . . . 33 K
więcej, aniżeli pobrano z tego źródła w roku 1907.

Rubryka III. Dodatki.

Poz. 16. Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne szkoły głównej . . . 28 K
Poz. 17. Od tarnowskiej gminy żydowskiej dodatek na utrzymanie IV. klasy przy szkole głównej 52 „
Poz. 18. Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego . . . . . 210 „
Poz. 19. Od każdoczesnego proboszcza obrz. łać. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa . . . . . 84 „
Poz. 20. Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 złr. m. k. od właściciela obszaru dworskiego w Bolesławiu . . . . . 52 „
Poz. 21. Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 26.618 na 2.350 złr., czyli 4.700 K . 198 „
Poz. 22. Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38.006 na 950 złr. czyli 1900 K . 80 „

Poz. 23. Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od m. Białej na płace nauczycieli . 745.000 K
czyli tyle, ile przyjęto w Komisyi na rok 1908, a o 450 K
mniej, aniżeli pobrano z tego źródła w roku 1907.

Poz. 24. Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych . . . . . 3.000 „
czyli o . . . . . 2.000 K
mniej, aniżeli przyjęto na r. 1908, a o . . . 798 „
więcej, aniżeli pobrano w roku 1907.

Poz. 25. Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich . . . . . 1,700.000 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1908, a o . . . 39.240 K
więcej, aniżeli pobrano w r. 1907.

Trzechletnie przecięcie 1905—1908 wynosiło ze względu jednak na zmianę prestacyi w gotówce na dodatki do podatków w niektórych gminach, przyjął Wydział krajowy przypuszczalny dochód z tego źródła na . . . . . 4,959.078 „ 1,700.000 K

Poz. 26. 3% dodatek okręgowy . . . 700.000 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1908, a o . . 75.639 „
więcej, aniżeli pobrano w r. 1907.

Według powyższych uchwał Komisyi wynosić będzie suma Rubryki III. Dodatki . . . . 3,148.704 K
czyli o . . . . . 2.000 „
mniej, aniżeli przyjęto na r. 1908, a o . . . 115.121 „
więcej, aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1907.

Rubryka IV.

Zysk ze sprzedaży książek szkolnych . . . 5.670 K

Rubryka V.

Zapisy i darowizny — Wydział krajowy nic nie preliminuje.

Rubryka VI.

Taksy od spadków . . . . . 220.000 K
czyli o . . . . . 10.000 K
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1908, a o . . 15.353 „
mniej od kwoty pobranej z tego źródła w r. 1907.

Rubryka VII.

b) 10% opłaty od nauczycielek zamężnych . 15.000 K
czyli o . . . . . 10.000 K
więcej, aniżeli przyjęto na r. 1908, a o . . . 1.839 „
więcej od wynikłości z r. 1907.

Rubryka VIII.

Stały dodatek z c. k. Skarbu Państwa . 109.886 K

Rubryka IX.

Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych . . . . 150 K
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1908, a o . . . 50 K
mniej od wynikłości z r. 1907.

Na powyższych podstawach Komisya wnosi:

I. „Wysoki Sejm uchwalić raczy:

A. Wydatki funduszu szkolnego.

Liczba rubr.	poz.		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwycz.	Razem
			Korony		
I.	1—7	Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych	17,581.787	—	17,581.787
II.	8—11	Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzanie kursów wakacyjnych, rolniczych i specyalnych, oraz remuneracye na roboty ręczne i dla analfabetów	143.600	—	143.600
III.	12	Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	60.000	—	60.000
IV.	13—16	Dodatek do funduszu szkolnego emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski	65.668	12.750	78.418
V.	17	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół . .	200.000	—	200.000
VI.	18—21	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe, oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych .	445.918	640	446.558
VII.	22	Przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych . . .	51.000	—	51.000
VIII.	23	Biblioteki okręgowe	14.000	—	14.000
IX.	24	Konferencye okręgowe . . .	151.836	—	151.836
X.	25	Stypendya dla uczniów i uczenic seminaryów nauczycielskich . .	200 000	—	200.000
XI.	26	Rozmaite wydatki	24.600	—	24.600
XII.	27	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye	—	66.236	66.236
		Suma wydatków . .	18,938.409	79.626	19,018.035

B. Dochody funduszu szkolnego.

Liczba rubr.	Liczba poz.		Wniosek na rok 1909 zwyczajne	nadzwycz.	Razem
				Korony	
I.	1—7	Odsetki od kapitałów . . .	71.258	—	71.258
II.	8—15	Dochody z dóbr, realności i innych praw	43.496	—	43.496
III.	16—26	Dodatki	3,148.704	—	3,148.704
IV.	27	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	5.670	—	5.670
V.	28	Zapisy i darowizny	—	—	—
VI.	29	Taksy od spadków	220.000	—	220.000
VII.	30	Rozmaite wpływy	15.000	—	15.000
VIII.	31	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa .	109.886	—	109.886
IX.	32	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych	150	—	150
		Suma dochodów własnych .	3,614.164	—	3,614.164
		W porównaniu ze sumą wydatków .	18,938.409	79.626	19,018.035
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	15,324.245	79.626	15,403.871

II. Wysoki Sejm raczy wstawić:

Do rubryki V. poz. 3. wydatków funduszu krajowego na r. 1909 . . . . . 19,018.035 K

Do rubryki V. poz. I. dochodów funduszu krajowego na r. 1909 . . . . . 3,614.164 „

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Do rubryki V. poz. 4. wydatków i poz. 2. dochodów funduszu krajowego.

Sprawozdawca p. **Włodzimierz Kozłowski.**

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o krajowym szkolnym funduszu emerytalnym na rok 1909.

Wysoki Sejmie!

Artykuł 60 ustawy z dnia 11. czerwca 1905. Dz. u. kr. Nr. 73. nakłada na Wysoki Sejm obowiązek badania zamknięcia rachunków utworzonego w moc art. 52. ust. kraj. z dnia 2. maja 1873 L. 251 Dz. u. kr. funduszu emerytalnego i udzielania odnośnych absolutoryów, a z tytułu przepisanego art. 60. lit. g. pokrycia niedoboru rzeczonego funduszu w miarę, o ile inne źródła w ustawie wskazane, a poniżej wyszczególnione na to nie wystarczają, który to fakt od r. 1891 corocznie się powtarza, posiada Sejm prawa wglądania w preliminarz funduszu emerytalnego.

Wedle wniosków Wydziału krajowego przyjętych przez Komisyę budżetową, wydatki krajowego szkolnego funduszu emerytalnego wynoszą . . . . . 1,693.100 K
czyli o . . . . . 85.000 K
więcej od kwoty uchwalonej na rok 1908, a o . . 342.790 „
więcej od wynikłości z roku 1907.

Dochody szkolnego funduszu emerytalnego wynoszą . . 371.703 „
czyli o . . . . . 95.411 K
mniej od wynikłości z roku 1907, a o . . . . 33.998 „
więcej od kwoty na rok 1908 uchwalonej.

Niedobór będzie wynosił . . . . . 1,321.397 „
czyli o . . . . . 438.201 K
więcej od wynikłości z roku 1907, a o . . . . 51.002 „
więcej od kwoty na rok 1908 uchwalonej.

Obliczenie wydatków Rubryki I., II., III. i IV. na mocy art. 39., 40., 41., 43., 44., 45., 46., 47., 48 i 52. ustawy z 11. czerwca 1905 Dz. ust. kr. Nr. 76., przez fundusz emerytalny pokrywanych opierają

się na szczegółowych wykazach czasowych emerytur z uwzględnieniem trzechletniego przecięcia wydatków i naturalnego przyrostu. Wydatki rubryki V. i VI. proponowane na mocy art. 40., 44., 47., 55. i 59. ustawy z dnia 11. czerwca 1905 polegają na trzechletniem przecięciu wydatków z lat 1904—1907. Wydatki rubryki VII. na koszta zarządu stanowią zwrot kosztów etatowi skarbowemu za druki przez c. k. główną Kasę krajową we Lwowie i c. k. Urzędy podatkowe na cele krajowego funduszu szkolnego emerytalnego corocznie spotrzebowane.

Rozchody.

Komisya wnosi zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego:

Rubr.	I.	*E*merytury czasowe nauczycieli i nauczycielek . .	145.000 K
		czyli o . . . . . 20.000 K	
		więcej od kwoty na rok 1908 w Komisyi uchwalonej, a o . . . . . 43.197 „	
		więcej od wynikłości z roku 1907.	
„	II.	Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek . .	990.000 „
		czyli o . . . . . 30.000 K	
		więcej aniżeli na rok 1908 w Komisyi uchwalono, a o . . . . . 198 865 „	
		więcej od wynikłości z roku 1907.	
„	III.	Pensye dla wdów po nauczycielach	380.000 „
		czyli o . . . . . 30.000 K	
		więcej od kwoty na rok 1908 w Komisyi uchwalonej, a o . . . . . 64.980 „	
		więcej od wynikłości z roku 1907.	
„	IV.	Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach . .	90.000 „
		czyli o . . . . . 5.000 K	
		więcej aniżeli w Komisyi uchwalono na rok 1908, a o . . . . . 13.993 „	
		więcej od wynikłości z roku 1907.	
„	V.	Odprawy i kwartały pozgonne	85.000 „
		czyli tyle, ile w Komisyi uchwalono na rok 1908, a o . . . . . 33.751 K	
		więcej od wynikłości z roku 1907.	
„	VI.	Zwroty z władek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek	3.000 „
		czyli tyle, ile przyjęto na ten cel w Komisyi w budżecie na rok 1908, a o . . . 483 K	
		więcej od kwoty wydanej na ten cel w r. 1907.	
„	VII.	Koszta zarządu	100 „
		czyli tyle, ile w Komisyi w budżecie na rok 1908 uchwalono, a o . . . . . 44 K	
		więcej od wynikłości z roku 1907.	
„	VIII.	Rozmaitych wydatków Komisya nie preliminuje, wydatki rzeczone bowiem są tylko przebieżne i znajdują pokrycie w przebieżnych dochodach.	

Dochody.

Komisya wnosi zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.

Rubr. I. Odsetki od kapitałów . . . . . 2.684 K
czyli o 4 K *więcej*, aniżeli preliminowano na r. 1908 i pobrano w r. 1907.

Efekta wartościowe majątku zakładowego krajowego funduszu szkolnego emerytalnego wynoszą 67.000 K w listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego, obligacya jednolitego długu państwa na 100 K i książeczki wkładkowe Kasy oszczędności nominalnej wartości 67 K 12 g, razem 67.167 K 94 g. Stan majątku od roku 1908 o 167 K 12 g się zwiększył. Szczegółowe obliczenie odsetek zawiera wykaz A) do sprawozdania Wydziału krajowego.

„ II. Datek stały z krajowego funduszu szkolnego . . . 25.600 „
czyli tyle, ile pobrano z tego źródła w r. 1907 i przyjęto na rok 1908. Datki rzeczone pobiera fundusz emerytalny od funduszu szkolnego krajowego na podstawie §. 58. ustępu b) ustawy z 11. czerwca 1905.

„ III Zapisy i darowizny — Komisya nic nie preliminuje.

„ IV. Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich . 28.419 „
czyli o . . . . . 2.254 K
więcej od wynikłości z r 1907, a o . . 3.994 „
więcej od kwoty na rok 1908 uchwalonej. Kwotę tę wyszczególnioną w dziale wydatków funduszu szkolnego krajowego na rok 1907 opłaca tenże fundusz na podstawie art. 58. ustawy z 11. czerwca 1905 na rzecz funduszu szkolnego emerytalnego; obejmuje ona interkalarya od opróżnionych posad, o ile nie przypadną spadkobiercom zmarłego dyrektora, lub nauczyciela albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy nauczyciela, jednak nie dłużej, jak przez 3 miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela. Kwota ta przechodzi z funduszu szkolnego do funduszu emerytalnego.

„ V. Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek . . . 280.000 „
czyli o . . . . . 98.951 K
mniej od wynikłości z r. 1907, a o . . 30.000 „
więeej od kwoty na ten cel przyjętej w budżecie na rok 1908.

Kwotę powyższą pobieraną na podstawie art. 58. ustępu f) ust z d. 11. czerwca 1905 obliczył Wydział krajowy wedle trzechletniego przecięcia z lat 1903—1905. Kwota ta obejmuje wkładki nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% pobieranej przez nich płacy, a przy każdem podwyższeniu tejże 10% od nadwyżki, oprócz tego 2% od rocznej płacy.

Rubr. VI. Wkładki 2 procentowe za czas służby przedetatowej . 35.000 K
czyli tyle, ile przyjęto w r. 1908, a o . . 5.277 K
więcéj od wynikłości z r. 1907.

Wkładki powyżej wymienione pobierane na podstawie art. 56. ustawy z dnia 11. czerwca 1905 obliczył Wydział krajowy na podstawie trzechletniego przecięcia. Płacą je nauczyciele, którzy po przeistoczeniu szkół dawniejszych na etatowe przeszli lub przechodzą na nowy etat, a którzy uważani są pod względem prawa emerytury i zaopatrzenia ich wdów i sierót z funduszu emerytalnego tak zupełnie, jak gdyby byli od razu na tym etacie służbę swoją rozpoczęli. W moc ustępu 2. powyżej wymienionego §. ustawy z 11. czerwca 1905 płacić mają nauczyciele tej kategoryi funduszowi emerytalnemu kwotę równającą się dwom procentom od każdorazowej płacy przez wszystkie te lata poprzedniej służby nauczycielskiej, które do emerytury policzone zostały.

Na powyższych podstawach Komisya wnosi:

I. Wysoki Sejm uchwalić raczy:

A) Wydatki funduszu szkolnego emerytalnego.

		Wniosek na rok 1909 Zwyczajne.	Nadzwyczajne.
		Korony	
Rubr.	I. Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek	145.000	—
„	II. Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek	990.000	—
„	III. Pensye dla wdów po nauczycielach . .	380.000	—
„	IV. Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach	90.000	—
„	V. Odprawy i kwartały pozgonne . . .	85.000	—
„	VI. Zwroty wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek	3.000	—
„	VII. Koszta zarządu	100	—
„	VIII. Rozmaite wydatki	—	—
	Suma wydatków . .	1,693.100	—

B) Dochody funduszu szkolnego emerytalnego.

Rubr.	I. Odsetki od kapitałów	2.684	—
„	II. Datek stały z krajowego funduszu szkolnego .	25.600	—
„	III. Zapisy i darowizny	—	—
„	IV. Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich	28.419	—
„	V. Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek .	280.000	—
„	VI. Wkładki dwuprocentowe za czas służby przed etatowej	35.000	—
„	VII. Rozmaite dochody	—	—
„	VIII. Zwroty z emerytur czasowych . . .	—	—
„	IX. „ „ dożywotnich . . .	—	—
	Do przeniesienia . .	371.703	—

			Wniosek na rok 1909 Zwyczajne.	Nadzwyczajne.
			Korony	
		Z przeniesienia . .	371.703	—
Rubr.	X.	„ z pensyi wdów.	—	—
„	XI.	„ z dodatków na wychowanie dzieci .	—	—
„	XII.	„ z odpraw i kwartałów pozgonnych .	—	—
		Suma dochodów . .	371.703	—
		W porównaniu ze sumą wydatków . .	1,693.100	—
		Okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	1,321.397	—

II. Wysoki Sejm raczy wstawić do rubryki V. poz. 4. budżetu na rok 1909 wydatki funduszu szkolnego emerytalnego do pokrycia z funduszu krajowego . . . . . 1,693.100 K
a dochody funduszu szkolnego emerytalnego . . . . . 371.703 „
do poz. 2. Rubryki V. funduszu krajowego.

Lwów, 12. października 1908.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Rubryka V.

Oświata i sztuka.

Dział III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze (poz. 8—32) wydatków.

Dział IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa (poz. 33—70) wyd. tudzież 3 i 4 dochodów.

Dział VI. Rozmaite (poz. 94—106) wydatków.

Sprawozdawca poseł Dr. Głąbiński.

Na podstawie uzasadnienia zamieszczonego w sprawozdaniu o budżecie tych działów na r. 1908, przy którem załatwiono także petycye odnoszące się do pozycyj, wstawionych do budżetu na r. 1909,

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dział III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.

		zwyczajne:	nadzwyczajne
Poz. 8.	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej i Leszczynach, *stała subwencya* w myśl uchwały Sejmu z dnia 11. lipca 1902	50.000 K.	— K.
	Do przeniesienia .	50.000 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	50.000 K.	— K
Poz. 8a.	Na utrzymanie seminaryum nauczycielskiego męskiego w Białej, (jak w r. 1908) . . .	3.500 „	— „
„ 8b)	Na utrzymanie prywatnego gimnazyum w Białej (jak w r. 1908).	5.000 „	— „
„ 9.	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie . . .	2.000 „	— „
„ 10.	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Franciszka Preisendanza w Krakowie . .	2.000 „	— „
„ 11.	Dla kursów wyższych dla kobiet im. Adryana Baranieckiego	2.000 „	— „
„ 12.	Ruskie prywatne seminaryum żeńskie, utrzymywane przez ruskie Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie	2.000 „	— „
„ 13.	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Brodach	1.500 „	— „
„ 14.	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie w Stanisławowie	1.000 „	— „
„ 15.	Prywatna szkoła średnia żeńska we Lwowie, utrzymywana przez Towarzystwo „Gimnazyum żeńskie“	2.000 „	— „
„ 16.	Prywatna szkoła średnia żeńska w Krakowie, z charakterem gimnazyalnym, pod zarządem pp. Browicza, Czubka i Tretiaka, . . .	1.000 „	— „
„ 17.	Na subwencye dla innych żeńskich seminaryów, gimnazyów i liceów, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego	5.000 „	— „
„ 18.	Kurs naukowy żeński w Tarnowie, (w myśl uchwały Sejmu z dn. 11. lipca 1902) . .	800 „	— „
„ 19.	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie	8.000 „	— „
	Do przeniesienia	85.800 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	85.000 K	— K
Poz. 20.	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie . .	200 „	— „
„ *21.*	Ruski instytut dla dziewcząt w Przemyślu:		
	a) stała subwencya	400 „	— „
	b) *jednorazowy* zasiłek na spłatę długów . .	— „	2.000 „
„ *22.*	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej . .	1.000 „	— „
„ *23.*	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	28.000 „	— „
„ *24.*	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie:		
	a) na stypendya dla 100 wychowanków, po 250 K. . . . 25.000 K.		
	b) na utrzymanie zakładu . 5.000 „		
	c) na amortyzacyę pożyczki 36.000 K. na budowę II. piątra, zaciągniętej przez Dyrekcyę zakładu, X. rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934 r.) 1.990 „	31.990 „	— „
„ *25.*	Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	1.000 „	— „
„ *26.*	Zakład dla ciemnych we Lwowie:		
	a) na utrzymanie zakładu 7.600 K.		
	b) na stypendya dla 10 wychowanków po 240 K. . 2.400 „	10.000 „	— „
„ *27.*	Towarzystwo gimnast. „Sokół Macierz“ we Lwowie	2.000 „	— „
„ *28.*	„ „ „Sokół“ w Krakowie .	2.000 „	— „
„ *29.*	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajow. . .	10.000 „	—
„ *30.*	Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich we Lwowie, na cele Towarzystwa i wydawnictwa	1.000 „	— „
	Do przeniesienia . .	173.390 K	2.000 K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	173.390 K.	2.000 K.
Poz. 31.	Towarzystwo zabaw ruchowych we Lwowie	1.000 „	— „
„ *32.*	Zgromadzenie Sióstr Felicyanek, na utrzymanie domu głównego w Krakowie	—	2.000 „
	Suma działu III .	174.390 K.	4.000 K.
		178.390 K.	

IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 33.	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich we Lwowie	1.000 K.	— K
„ *34.*	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Krakowie	1.000 „	— „
„ *35.*	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	3.500 „	— „
„ *36.*	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, zasiłek stały	3.500 „	— „
„ *37.*	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Tarnowie .	200 „	— „
„ *38.*	Polskie Stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu	200 „	— „
„ *39.*	Polskie Stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu	200 „	— „
„ *40.*	Polskie Stowarzyszenie chrześciańskich robotników „Ojczyzna“ we Wiedniu	200 „	— „
„ *41.*	Biblioteka polska we Wiedniu	400 „	— „
„ *42.*	Towarzystwo „Związek rodzicielski“ we Lwowie	500 „	— „
„ *43.*	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwa dzieł i peryodycznych pism ludowych . .	10.000 „	— „
	Do przeniesienia	20.700 K.	— K.

		zwyczajne :	nadzwyczajne :
	Z przeniesienia .	20.700 K.	— K.
Poz. 44.	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwa	2.300 „	— „
„ *44a)*	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, na wydawnictwo mapy Polski, *jednorazowo* . . .	— „	— „
„ *45.*	Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie, IV. rata na umorzenie części pożyczki hipotecznej zaciągniętej na budowę własnego domu (z ogólnej przyznanej sumy 10.000 K.) . . .	1.000 „	— „
„ *45a)*	Towarzystwo nauczycieli szkół ludowych we Lwowie, *jednorazowo*	— „	— „
„ *45b)*	Towarzystwo nauczycieli religii mojżeszowej w Stanisławowie	200 „	— „
„ *46.*	Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ . .	2.000 „	— „
„ *47.*	Na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“ . .	1.000 „	— „
„ *48.*	Wydawnictwo dziełek ludowych . . .	2.000 „	— „
„ *49.*	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na wydawnictwa	1.400 „	— „
„ *50.*	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo jego dzieł, do rozporządzalności Wydziału krajowego	800 „	— „
„ *51.*	Towarzystwo ludoznawcze, na wydawnictwo czasopisma „Lud“	500 „	— „
„ *52.*	Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa, na wydawnictwo	800 „	— „
„ *53.*	Towarzystwo miłośników przeszłości Lwowa .	500 „	— „
„ *54.*	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie	300 „	— „
„ *55.*	Redakcya pisma dla dzieci „Mały Światek“ we Lwowie, ...	200 „	— „
	Do przeniesienia	33.700 K	— K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	33.700 K.	— K.
Poz. *55a)*	Towarzystwo ruskich kobiet „Żyźń“ we Lwowie, na wydawnictwa	100 „	— „
„ *56.*	Na wydawnictwo: *a)* polskich podręczników dla szkół średnich . . . . . 2.000 K. *b)* ruskich książek szkolnych . . . 8.000 K.	10.000 „	— „
„ *57.*	Wydawnictwo dwutygodnika „Rodzina i Szkoła“, z dodatkiem naukowym „Wiedza i praca“ we Lwowie	300 „	— „
„ *58.*	Polskie „Muzeum szkolne“ we Lwowie . .	1.000 „	— „
„ *59.*	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwa	2.300 „	— „
„ *60.*	Towarzystwo „Proświta“, na wydawnictwo dzieł ludowych do rozporządzenia Wydziału krajowego (*z zastrzeżeniem wypłaty z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i nie zawierają szkodliwych tendencyj, tudzież odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897*)	8.000 „	— „
„ *61.*	Towarzystwo im. Szewczenki, na wydawnictwa,	14.000 „	— „
„ *62.*	Towarzystwo im. Michała Kaczkowskiego na wydawnictwo dzieł ludowych (*z zastrzeżeniem j. w. poz. 60*)	8.000 „	— „
„ *63.*	Bezpłatna „Uczelnia“ w zarządzie Koła Towarzystwa szkoły ludowej im. B. Goldmana we Lwowie	600 „	— „
„ *63a)*	Koło szkoły ludowej imienia B. Goldmana, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . .	2.000 „	— „
„ *64.*	Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie	1.500 K.	— K.
	Do przeniesienia	81 500 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	81.500 K.	— K.
Poz. 65.	Ks. Dżułyński, gr.-kat. proboszcz w Łapszynie na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“, do rozporządzal. Wydziału krajowego	800 „	— K.
„ *66.*	OO. Bazylianie na wydawnictwa pism religijno-moralnej treści, do rozporządzalności Wydziału krajowego	400 „	— „
„ *67.*	Krakowskie Towarzystwo techniczne, na wydawnictwo czasopisma „Architekt“ . . .	400 „	— „
„ *67a.*	Towarzystwo politechniczne we Lwowie, na wydawnictwo czasopisma technicznego . .	1.000 „	— „
„ *68.*	Towarzystwo numizmatyczne w Krakowie, na wydawnictwo „Wiadomości numizmatyczno-archeologicznych“	— „	400 „
„ *69.*	Na wydawnictwo „Biblioteki politechnicznej“, V. rata z subwencyi 10.000 K. płatnej w 10 latach	1.000 „	— „
„ *70.*	Czytelnia polska w Białej — subwencya na umorzenie pożyczki 14.000 K. na budowę domu — II. rata z 28-lecia (patrz pozycya 4 dochodów)	500 „	— „
	Suma działu IV. . .	85.600 K.	400 K
		86.000 K.	

VI. Rozmaite.

		zwyczajne:	nadzwyczajne
Poz. 94.	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzalności Wydz. kraj. . . .	3.800 K.	— K.
	Do przeniesienia	3.800 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	3,800 K.	— K.
Poz. 95.	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z Radą szkolną krajową	2.000 „	— „
„ *96.*	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki, opieki nad terminatorami we Lwowie	200 „	— „
„ *97.*	Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie . .	600 „	— „
„ *98.*	Na cele budowy schroniska dla nauczycielek we Lwowie, VI rata subwencyi 40.000 K, płatnej w 20 ratach rocznych (w myśl uchwały sejmowej z d. 31 października 1904). . .	2.000 „	— „
„ *99.*	Stowarzyszenie nauczycielek w Krakowie, III. rata subwencyi 20.000 K, płatnej w 20 ratach rocznych, na budowę domu dla nauczycielek .	1.000 „	— „
„ *100.*	Komitetowi budowy polsk. Domu akadem. im. Adama Mickiewicza we Lwowie I. i II. półroczna rata amortyz. $4^1/_2\,\%$ pożyczki 50.000 K, umarzalnej w 33 latach (uchw. sejm. z 18. marca 1907). w załatw. sprawozdania Wydziału krajow. do Lw. 122947/07. Ls. 30) . . .	3.000 „	— „
„ *101.*	Zasiłki dla szkół zakładanych i utrzymywanych przez Towarzystwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego	— „	30.000 „
„ *102.*	Funduszowi szkolnemu krajowemu odsetki od efektów im. wartości 584.659 K. 70 g. wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół	25.775 „	— „
„ *103.*	Towarzystwo „Eleuterya“ (w załatwieniu petycyi Ls. 1424) i 1425	600 „	— „
	Do przeniesienia	38.975 K	30.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	38.975 K.	30.000 K.
Poz. 104.	Gal. Towarzystwo ochrony zwierząt . .	200 „	— „
„ *105.*	Na urządzenie warstatów dla młodzieży szkolnej, do rozporządzenia Wydziału krajowego .	2.000 „	— „
„ *106.*	Na wydawnictwo „Polskiego Przeglądu emigracyjnego“ (w załatwieniu petycyi Ls. 1294). .	— „	1.000 „
„ *107.*	Dla Juliana Nasalskiego na wydawnictwo „Biblioteki dla młodzieży ruskiej“, do rozporządzalności Wydziału krajowego	250 „	— „
	Suma działu VI. . .	41.425 K.	31.000 K.
		72.425 K.	

Dochody.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 3.	Dochód ze sprzedaży ruskich książek szkolnych	8.000 K.	— K.
„ *4.*	Czytelnia polska w Białej — zwrot pożyczki 14.000 K. na budowę domu, II. rata z 28-lecia (patrz poz. 70 wyd.)	500 „	— „
	Suma . .	8.500 K.	— K.

1) Przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania:

Petycyę instytutu Narodnego Domu do l. 1.386.
„ Towarzystwa „Halicko-ruska Matycia“ we Lwowie do l. 1.385.
„ „ im. Szewczenki o zasiłek na dom akademicki do l. 1.498.
„ „ Narodny Dom w Kałuszu do l. 1.494.
„ Rady opiekuńczej, Polskiego Związku katol. uczniów rękodzielniczych do l. 1.496.
„ Towarzystwa polskiej młodzieży im. Tadeusza Kościuszki we Lwowie do l. 1.083.
„ Towarzystwa polskiej młodzieży im. Bartosza Głowackiego do l. 519.
„ Stowarzyszenia bibliotek chrześcijańskich w Tarnowie do l. 400 i 1.603.
„ Polskiego Związku Narodowego do l. 771.
„ Redakcyi „Nauki“ we Lwowie do l. 1.125.
„ Skorowidza adresowego do l. 1.614.
„ Związku okręgowego Towarz. Szkoły Ludowej we Lwowie do l. 1.921.

2) Wydziałowi krajowemu przekazuje Sejm następujące petycye do zbadania, sprawozdania, ewentualnie uwzględnienia w przyszłym budżecie:

Petycyę Towarzystwa reformowanej szkoły średniej do l. 1.787 i 1.941.
„ Koła Pań Tow. Szkoły Ludowej we Lwowie o subwencyę na szkołę dla sług we Lwowie do l. 1.406.

We Lwowie, dnia 5 października 1908.

Przewodniczący:
Kazimierz Badeni.

Sprawozdawca:
Głąbiński.

Dodatkowe sprawozdanie

KOMISYI BUDŻETOWEJ

DO RUBRYKI V.

„Oświata i sztuka".

Sprawozdawca poseł Dr. Głąbiński.

W załatwieniu dalszych petycyj, odnoszących się do działów III. IV. i VI. rubryki V-tej, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Petycye: Ls. 744. Zgromadzenia Sióstr Urszulanek we Lwowie o subwencyę na utrzymanie internatu dla słuchaczek Uniwersytetu,

„ 1320. Zarządu głównego Towarzystwa szkoły ludowej w Krakowie, w sprawie „Przewodnika oświatowego",

„ 1866. Związku nauczycielek we Lwowie, o subwencyę na schronisko,

„ 1870. Gm m. Jaworowa, o stałą zapomogę na utrzymanie prywatnego gimnazynm,

„ 1883. Zakładu wychowawczego Ks. Zmartwychwstańców w Krakowie, o subwencyę,

Ls. 1941. Towarzystwa zreformowanej szkoły średniej w Krakowie o subwencyę,

„ 1964. Zarządu głównego Towarzystwa Szkoły ludowej, o subwencyę na budowę gmachu dla seminaryum i gimnazyum w Białej,

„ 2037. Dyrekcyi Zakładu dla głuchoniemych we Lwowie o podwyższenie subwencyi,

„ 2074. Koła pań Towarzystwa szkoły ludowej w Przemyślu, o subwencyę,

„ 2285. Koła Stowarz. szkoły ludowej w Kołomyi o subwencyę,

„ 2295. Koła im. Maryi Konopnickiej Towarz. szkoły ludowej w Bochni, o subwencyę,

odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia w przyszłym budżecie.

2) *Petycye*: Ls. 151. Redakcyi „Reformy sądowej“ we Lwowie,

„ 652. Pańczakowskiego Józefa, na wydawnictwo „Dyktatów dla narodowych szkół“,

„ 1075. Müllerowej Cecylli, na wydawnictwo czasopisma „Kuchnia a zdrowie“.

„ 1307. Koła Towarz. szkoły ludowej w Rudkach,

„ 1384. Ruskiego Towarz. pedagog. we Lwowie w sprawie seminaryum żeńskiego,

„ 1736. Filii Towarz. im. Kaczkowskiego w Sanoku,

„ 2229. Towarz. „Opieki nad młodzieżą szkół średnich“ w Tarnowie

„ 2362. Szczerbowskiego Ignacego, o subwencyę na wydawnictwo „Skorowidza leśnego“,

przesyła się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania.

3) *Petycye*: Ls. 1121, 1145, 1373, 1375, 2070, dotyczące żeńskich zakładów naukowych, *odsyła się Wydziałowi krajowemu do ryczałtu rubr. V. p. 17.*

4) *Petycye*: Ls. 1793, 1943, 1948, 1192, 1996, 2091, 2092, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2137, 2266, 2267, 2284, 2293, 2346 w sprawie zasiłków dla burs, — *odsyła się Wydziałowi kraj. do ryczałtu rubr. V. p. 23.*

5) *Petycye*: Ls. 97, 170, 1950, 1965, 1966, 2015, 2016, 2066, 2067, 2068, 2126, 2168, 2222, 2291, 2296, 2297, 2298, 2350, 2351, 2352, polskich i ruskich

Towarzystw sokolich, — *odsyła się Wydziałowi krajowemu do ryczałtu rubr. V. p. 29.*

6) *Petycye*: Ls. 2138. Czytelni akadem. im Mickiewicza w Krakowie, — *odsyła się Wydziałowi kraj. do ryczałtu rubr. V. p. 94.*

7) *Petycye*: Ls. 127, 150, 327, 812, 1144, 1290, 1969, 2072 i 2232 *załatwione są* przez wstawienie w odnośnych pozycyach rubryki V. odpowiednich kwot.

Przewodniczący.
K. Badeni.

Sprawozdawca.
Dr. Głąbiński.

Rubryka V.

Oświata i sztuka.

Dział V. Teatry i sztuki piękne. (Poz. 71—93).

Sprawozdawca poseł Piniński.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 71.	Teatr polski w Krakowie *subwencya stała* .	16.000 K.	— K.
„ *71a.*	Dyrektowi teatru miejskiego w Krakowie, p. Ludwikowi Solskiemu, *zasiłek nadzwyczajny na rok 1909, do rozporządzalności Wydziału krajowego* .	— „	4.000 „
„ *72*	Budowa teatru w Krakowie, XX. i XXI. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K. zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945)	15.000 „	— „
„ *73.*	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego: a) dramat i komedya . . 28.400 K. b) opera polska . . . 20.000 „	48.400 „	— „
„ *73a.*	Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie, p. Ludwikowi Helerowi, *zasiłek nadzwyczajny na rok 1909, do rozporządzalności Wydziału krajowego* .	— „	8.000 „
	Do przeniesienia	79.400 K.	12.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	79.400 K.	12.000 K.
Poz. 74.	Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie XXI. i XXII. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K. zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. półrocza 1934)	33.696 „	— „
„ *75.*	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Ruska Besida“ do rozporządzalności Wydziału krajowego	18.500 „	— „
	Towarzysto „Ruska Besida“ uprasza w petycyi do l. 581|326 o dalszą nadzwyczajną subwencyą w kwocie 4.000 K. na niedokończone jeszcze skompletowanie orkiestry.		
	W uznaniu tej potrzeby i z uwagi na zupełnie zadawalniające wyniki przedstawień operowych teatru ruskiego wnosi komisya wstawienie do budżetu na r. 1909. następującej pozycyi nadzwyczajnej.		
„ *75a.*	Tow. „Ruska Besida“ na cele skompletowania orkiestry teatralnej, subwencya *nadzwyczajna* .	— „	4.000 „
	W petycyi do l. 1499|1092 uprasza Komisya artystyczna teatru ruskiego o wstawienie subwencyi na cele inspekcyi teatru ruskiego na prowincyi.		
	W uznaniu, że inspekcya ta leży w interesie rozwoju ruskiej sceny, Komisya budżetowa proponuje wstawienie do budżetu na rok 1909. następującej pozycyi:		
„ *75b.*	Na koszta inspekcyi ruskiego teatru narodowego na prowincyi (do rozporządzalności Wydziału krajowego)	— „	500 „
	Zgodnie z życzeniem ruskich posłów, by w roku 1909 odbył się konkurs dla utworów scenicznych ruskich, proponuje Komisya budżetowa wstawienie do budżetu na rok 1909. następującej pozycyi:		
„ *75c.*	Na nagrody konkursowe dla utworów scenicznych ruskich	— „	1.500 „
	Do przeniesienia	131.596 K.	18.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	131.596 K.	18.000 K.
Poz. 76.	Dla teatru ludowego w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	— „	2.000 „
„ *77.*	Zarządowi Związku teatrów i chórów włościańskich subwencya *nadzwyczajna*, do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	— „	500 „
	Temsamem załatwione są trzy petycye Zarządu do l. 1072|760, 1073|761 i 1074|762.		
„ *78.*	Akademia sztuk pięknych w Krakowie, XXI. rata umorzenia pożyczki 200.000 K. na budowę gmachu (aż do 1911 r. włącznie) . . .	— „	14.000 „
„ *79.*	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki XI rata z 35-lecia). .	— „	1.000 „
„ *80.*	Towarzystwo przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie, na urządzenie nowego lokalu wystawy. II rata z nowej rozdzielonej na 3 lata subwencyi *nadzwyczajnej* po 2000 K.	— „	2.000 „
„ *81.*	Gminie miasta Krakowa, na zarząd domu imienia Jana Matejki w Krakowie	1.000 „	— „
„ *82.*	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000 „	— „
	Do tej pozycyi raczy Wysoki Sejm odesłać następujące petycye: l. 1581|1167, l. 1606|1192, 1585|1171, l. 1887|1398, l. 1967|1465. l. 1947|1447, l. 163|69, l. 146|52, l. 156|62, l. 424|198, l. 549|294, l. 651|394, l. 535|289, 1292|923, l. 134|935, l. 1359|987, l. 1123|789, l. 1415|1043, l. 687|429, l. 531|279, l. 765|496, l. 515|260, l. 617|362, l. 667|409, l 900|605, l. 782|512, l. 779|509, l. 462|217, l. 417|191, l 326|128, 349|151, 416|190, 118|24, 2119|1580, l. 2014|1500, l. 2143|1599, l. 2224|1650.		
„ *83.*	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, w myśl uchwały Sejmu z dnia 10 lipca 1902 . .	10.000 „	— „
	Do przeniesienia	148.596 K.	37.500 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	148.596 K.	37.500 K.
Poz. 84.	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, na budowę własnego domu na pomieszczenie Konserwatoryum wraz z salą koncertową, IV rata subwencyi *nadzwyczajnej* z 75.000 z 25-lecia . .	— „	3.000 „
„ *85.*	Towarzystwo muzyczne w Krakowie . . .	1.600 „	— „
„ *86.*	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie“	8.400 „	— „
„ *87.*	Towarzystwo „Wyższy Instytut muzyczny we Lwowie„	2.500 „	— „
„ *88.*	Towarzystwo muzyczne w Brodach . . .	— „	400 „
	Temsamen załatwiona jest petycya do l. 676|418		
„ *89.*	Towarzystwo muzyczne w Samborze . . .	— „	200 „
	Temsamem załatwia się petycyę do l. 1950|1450.		
„ *90.*	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ w Krakowie	600 „	— „
	Temsamem załatwia się petycyę do l. 1161|827.		
„ *91*	Towarzystwo przyjaciół muzyki w Tarnopolu .	600 „	— „
„ *92.*	Towarzystwo „Kapeli narodowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	400 „	— „
„ *93.*	Wydziałowi krajowemu do rozporządzalności i przyznania zasiłków, po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki, śpiewu i muzyki, Towarzystwom muzycznym: „Lutnia“, „Bojan“, i „Echo“ we Lwowie, „Lutnia“ w Krakowie i Rzeszowie Tow. imienia Moniuszki w Kołomyi i Stanisławowie, Tow. „Harmonia“ w Jaśle i Tow. muzycznemu w Jarosławiu i Tarnowie ryczałt w kwocie .	3.500 „	— „
	Tem samem załatwione są odnośne petycye.		
	Suma wydatków działu V. . .	166.196 K.	41.100 K.
	Ogółem . .	207.296 K.	

Wpłynęła do Wysokiego Sejmu petycya Rady Muzeum Polskiego w Rapperswylu do l. 547|292 o udzielenie subwencyi na utrzymanie tegoż Muzeum. Ze względu na brak wyczerpujących informacyi, oraz ze względu na poruszoną publi-

cystycznie myśl, czy nie byłoby rzeczą stosowna dążyć do tego, by zbiór Rapperswylski został przeniesiony do kraju, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Rady Polskiego Muzeum z Rapperswylu odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania. W załatwieniu innych petycyi odnoszących się do niniejszego działu *raczy Wysoki Sejm powziąć następujące uchwały:*

Petycye: Wydziału „Koła muzycznego we Lwowie (do l. 124|30, Zarządu miejskiego Towarzystwa muzycznego (do l. 1013|701), oraz Zarządu lwowskiego liceum muzycznego (do l. 114|25 o subwencye, *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.*

Podobnież *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania* petycyę Dr. Zubrzyckiego w Krakowie (do l. 673|415) o subwencyę na wydawnictwo czasopisma „Skarb architektury".

Nad petycyą Józefy Cypcer Piaseckiej do l. 104|10 o subwencyę na założenie szkoły deklamacyi polskiej, *przechodzi Sejm do porządku dziennego.*

Lwów dnia 14. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca
Piniński.

Budżet krajowy na rok 1909.

Rubryka VI.

poz. 1—32 wydatków, poz. 1—3 dochodów

Pomniki historyczne

Sprawozdawca poseł Leo.

Komisya budżetowa czyni wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

a) Wydatki.

			Zwycz.	*Nadzw.*
Poz.	*1.*	Na utrzymanie kancelaryi konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikabye naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju	8.000 K.	—
„	*2.*	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000 „	—
		Do przeniesienia .	9.000 K	—

				Zwycz.	*Nadzwycz.*
				Korony	
			Z przeniesienia .	9.000	—
Poz.	*3.*	Muzeum narodowe w Krakowie:			
		a) stała subwencya		10.000	—
		b) na adaptacyę i rozszerzenie Muzeum narodowego, II. rata z przyznanych 30.000 K na lat 5		—	6.000
„	*4.*	Krajowe Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:			
		a) Dyrektor we Lwowie . .	2.400 K.		
		b) „ w Krakowie . .	2.400 „		
		c) Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 960 K i cztery dodatki po 200 K	4.560 „		
		d) Adjunkt II. klasy we Lwowie: płaca 2.200 K, dodatek aktywalny 768 K i dwa dodatki po 200 K	3.368 „		
		e) Adjunkt I. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 960 K	3.760 „		
		f) Adjunkt II. klasy w Krakowie: płaca 2.200 K, dodatek aktywalny 768 K	2.968 „		
		g) 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K . .	1.200 „		
		h) 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne	600 „		
		i) Czynsz za najem lokalu we Lwowie 1.600 K i miejski 5% podatek wodociągowy za r. 1909 . 80 „	1.680 „		
		k) Stróże we Lwowie i w Krakowie: płaca po 1.000 K. dodatki aktywalne po 100 K, dodatek na mundur po 100 K .	2.400 „		
		l) Opał, przybory kancelaryjne i inne wydatki	1.200 „	26.536	—
Poz.	*5.*	Na restauracyę zabytków artystycznych w kościele św. Floryana w Krakowie (IV. rata z przyznanych 20.000 K) .		—	4.000
			Do przeniesienia .	45.536 K	10.000 K

		Zwycz.	*Nadzwycz.*
		Korony	
	Z przeniesienia .	45.536	10.000
„ 6.	Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie . . .	—	4.000
„ 7.	Na restauracyę kościoła parafialnego obrz. łaciń w Drohobyczu, z przyznanych 15.000 K, IV. rata w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. listopada 1905) . .	—	3.000
„ 8.	Na Konserwacyę zamku w Olesku . .	4.500	—
„ 9.	Na restauracyę kościoła OO. Franciszkanów w Krośnie, VI. (ostatnia) rata z subwencyi 12.000 K, płatnej w 6 ratach rocznych od roku 1904	—	2.000
„ 10.	Na restauracyę katedry ormiańskiej we Lwowie, z subwencyi 20.000 K płatnej w 5-ciu ratach rocznych, V. rata (ostatnia) .	—	4.000
„ 11.	Na restauracyę wieży Maryackiej w Krakowie, z subwencyi 70.000 K płatnej w 10-ciu ratach rocznych, V. rata . .	—	7.000
„ 12.	Na restauracyę kościoła pojezuickiego w Przemyślu, z subwencyi 20.000 K, płatnej w 5-ciu ratach rocznych, IV. rata . .	—	4.000
„ 13.	Na restauracyę kościoła św. Katarzyny w Krakowie, z subwencyi 35.000 K. płatnej w 5-ciu ratach rocznych, IV. rata . .	—	7.000
„ 14.	Na restauracyę kościoła w Starym Wiśniczu z przyznanych 10.000 K płatnych w 3 ratach rocznych, z których I. rata 4.000 K, II. i III. zaś po 3.000 K (III. rata, ostatnia)	—	3.000
„ 15.	Na kościół polski we Wiedniu (XVII. i XVIII. rata z 20 rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10, z ogólnej sumy 30.000 K w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 4. maja 1900)	—	3.000
„ 16.	Na koszta restauracyi zamku król na Wawelu — rata roczna 100.000 K (w myśl uchwały sejmowej z dnia 17. listopada 1905) i dotacya Najwyższego Dworu 100.000 K	—	200.000
	Do przeniesienia .	50.036	247.000

		Zwycz.	*Nadzwycz.*
		Korony	
	Z przeniesienia .	50.036	247.000
Poz. 17.	Na koszta restauracyi starożytnego ratusza i wieży w Bieczu	—	1.000
„ *18.*	Na koszta restauracyi starożytnego kościoła św. Józefa na Kahlenbergu — II. rata z przyznanych 15.000 K w 3-ch ratach rocznych po	—	5.000
„ *19.*	Gronu konserwatorów Galicyi zachodniej, na koszta inwentaryzacyi drewnianych kościołów — II. rata z subwencyi 6.500 K płatnej w 7-miu ratach rocznych od r. 1908 (a to: 6 rat po 1.000 K, ostatnia 500 K)	—	1.000
„ *20.*	Na restauracyę kościoła OO. Cystersów w Mogile, I. rata z przyrzeczonych 15.000 K w 3 ratach rocznych po . .	—	5.000
„ *21.*	Na restauracyę starożytnego ikonostasu w cerkwi w Jeziernej *jednorazowo* . .	—	1.000
„ *22.*	Kollegium XX. Pijarów w Krakowie, na od restaurowanie zniszczonugo dachu kościoła — *jednorazowa* subwencya . .	—	5.000
„ *23.*	Konwentowi OO. Bazylianów w Krechowie (pow. Żółkiewski) na restauracyę starożytnych baszt i murów fortykacyjnych *jednorazowa* subwencya	—	1.500
„ *24.*	Grono konserwatorów Galicyi zachodniej na restauracyę wieży zamkowej w Oświęcimie nadzwyczajna subwencya . .	—	2.500
„ *25.*	Gmina m. Krakowa na inwentaryzacyę archiwum i wydawnictwa źródeł dziejowych z nadzwyczajnej subwencyi 3.000 K. II. rata	—	1.000
„ *26.*	Towarzystwo miłośników przeszłości miasta Lwowa na wydawnictwa *zwyczajna* .	500	—
„ *27.*	Towarzystwu miłośników historyi i zabytków m. Krakowa na wydawnictwa stała dotacya *zwyczajna*	1.000	—
„ *28.*	Konwent OO. Paulinów na Skałce w Krakowie na restauracyę kościoła, 2-ga połowa z przyznanych 8.000 K *nadzwyczajna* .	—	4.000
	Do przeniesienia .	51.536	274.000

		Zwycz.	*Nadzwycz.*
		Korony	
	Z przeniesienia .	51.536	274.000
Poz. 29.	Towarzystwo miłośników historyi i zabytków m. Krakowa na restauracyę Ogrojca przy kościele św. Barbary w załatwieniu petycyi do L. $\frac{451}{206}$	—	2.000
„ *30.*	Komitet restauracyi starożytnej Bożnicy w Krakowie w załatwieniu petycyi do L. $\frac{1206}{869}$ *nadzwyczajne*	—	2.000
	Nadto wnosi komisya w uznaniu ważności i znaczenia historycznego zabytku: *Wzywa się c. k. Rząd, by na powyższy cel udzielił z funduszów państwowych wydatną subwencyę.*		
„ *31.*	Gminie m. Lwowa na zakupno dzieł artystycznych dla Galeryi miejskiej. stała roczna subwencya	5.000	—
„ *32.*	Gminie m. Lwowa na Muzeum narodowe imienia Króla Jana III. stała subwencya	5.000	—
	Suma wydatków .	61.536 K	278.000 K
	Razem .	339.536 K	

Tem samem załatwia się przedłożenie Wydziału krajowego w sprawie regulacyi poborów urzędników obu archiwów krajowych oraz petycyę tychże urzędników do L. $\frac{641}{384}$. Komisya budżetowa wprowadziła we wnioskach Wydziału krajowego tę jedyną zmianę, że podniosła obu stróżom archiwalnym dotychczasowe ich pobory z 840 K na 1.000 K w uwzględnieniu stosunków drożyźnianych panujących w obu stołecznych miastach naszego kraju.

Petycyę X. arcybiskupa Teodorowicza o dalszą subwencyę na gruntowną restauracyę archikatedry ormiańskiej we Lwowie do L. $\frac{1919}{1428}$ uchwaliła Komisya *przekazać Wydziałowi krajowemu do zbadania, sprawozdania i wstawienia odpowiedniej kwoty do budżetu 1910 r*, jakkolwiek bowiem jednomyślną była opinia komisyi o potrzebie finansowego poparcia tak doniosłego dzieła, jakiem jest restauracya kate-

dry ormiańskiej, to jednak ze względu na wysokość żądanej kwoty oraz na ważność sprawy, nie uważała Komisya za rzecz możliwą powziąć odrazu stanowczą uchwałę, bez wszechstronnego zbadania sprawy przez Wydział krajowy, Było to wskazanem także względami budżetowemi, gdyż w budżecie 1909 roku mieści się jeszcze ostatnia t. j. 5-ta rata przyznanej na ten sam cel subwencyi sejmowej w ogólnej kwocie 20.000 K.

Dochody.

			zwycz.	nadzwycz:
			Korony	
Poz.	*1.*	Taksy krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie . .	450	—
»	*2.*	Dotacya Najwyższego Dworu na restauracyę zam. Król. na Wawelu	—	100.00
»	*3.*	Taksy za wypisy z ksiąg i aktów szlacheckich	100	—
		Suma dochodów . .	550	100.000
		Razem . . .	100.550 K.	

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Leo.

Budżet krajowy na rok 1909.

Rubryka VII.

Poz. 1—13 wyd. i 1—10 doch.

Bezpieczeństwo publiczne i koszta kwaterowe.

Sprawozdawca poseł Trzecieski.

Wysoki Sejmie:

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje:

Wydatki w kwocie	1,054.445 K.
a dochody w kwocie	428.832 „
Pozostaje tedy do pokrycia . .	625.613 K.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

I. Żandarmerya

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 1.	Ryczałty:		
	a) Czyszczenie koszar i innych mieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	26.382 K	
	b) Oświetlenie koszar . . .	9.546 „	
	Do przeniesienia . .	35.928 K	

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . . .	35.928 K		
	c) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni . .	156 „		
	d) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy . . .	8.170 „		
	e) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	3.293 „		
	f) Pranie bielizny pościelnej dla wachmistrzów rachunkowych, woźnych i służących	8.803 „		
	g) Naprawa bielizny pościelnej . .	790 „		
	h) Pranie koców zimowych i letnich, sienników i poduszek słomianych i włosiennych	2.107 „		
	i) Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych .	4.938 „		
	k) Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek .	19.680 „		
	l) Opał i oświetlenie kancelaryi oddziałowych	6.330 „		
	m) Opał i oświetlenie mieszkań oficerów, wachmistrzów i woźnych .	14.959 „		
	n) Rekwizyta kancelaryjne . .	802 „		
	o) Rozmaite inne wydatki . .	2.119 „	108.075 „	— „
„ 2.	Najem mieszkań i koszar		550.087 „	— „
„ 3.	Wartość czynszowa:			
	a) dawnego gmachu lwowskiego .	25.872 K.		
	b) dobudowanego skrzydła gmachu lwowskiego	11.486 „		
	c) realności w Czortkowie . .	1.400 „		
	d) „ „ Skałacie . . .	1.000 „	39.758 „	— „
	Do przeniesienia		697.920 K	— K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	697.920 K	— K
Poz. 4.	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków	2.000 „	— „
„ *5.*	Na podwyższenie czynszów najmu i pomnożenie ilości posterunków	4.000 „	— „
„ *6.*	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie i Skałacie	10.800 „	— „
„ *7.*	Wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich	8.000 „	— „
„ *8.*	Umorzenie pożyczki 200 000 K. na dobudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie XXV. i XXVI rata:		
	w kapitale . . . . 3.458 K 79 g		
	w 4% odsetkach . . . 6.627 „ — „		
	1/8% na administracyę . . 414 „ 21 „		
	stemple do kwitu . . . 40 „ — „	10.540 „	— „
	Suma działu I. . .	733.260 K	— K.
„ *9.*	**II. Wydatki funduszu koszar krajowych** .	223.393 K.	— K.
„ *10.*	**III. Na szkołę kadetów we Lwowie,** XII. rata z przyznanych gminie m. Lwowa przez lat 28, od roku 1898 począwszy, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. lutego 1898 po .	5 000 K.	— K.
	IV. Szupaśnictwo.		
„ *11.*	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych .	50.000 K.	— K.
„ *12.*	**V. Wydatki funduszu policyi krajowej** . .	12.792 K.	— K.
	VI. Założenie kraj. osady poprawczej dla nieletnich.		
„ *13.*	Na opłatę procentów (4%) od częściowej pożyczki, z przeznaczonych przez Wysoki Sejm 1,500.000 K na fundacyę cesarską jubileuszową w r. 1908, na założenie kraj. osady poprawczej dla nieletnich chłopców i dziewcząt . . .	30.000 K	— K
	Ogółem suma wydatków	1,054.445 K	— K

Dochody.

I. Żandarmerya.

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz.	*1.*	Kwaterunkowe żandarmeryi	58.472 K	— K
„	*2.*	Noclegowe żandarmeryi	98.916 „	— „
„	*3.*	Udział administracyi politycznej za kwaterunek żandarmeryi	29.789 „	— „
„	*4.*	Dochód:		
		a) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dawnego) . . . . . 25.872 K		
		b) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dobudowanego skrzydła). 11.486 „		
		c) z realności dla c. k. żandarmeryi w Czortkowie . . . . . 1.400 „		
		d) z realności w Skałacie . . . 1.000 „	39.758 „	— „
„	*5.*	Dochód ze sprzedaży zużytych sprzętów . .	1.400 „	— „
„	*6.*	Odsetki od kapitału w pierwotnej wysokości 100.000 K, pozostałego z oszczędności z lat ubiegłych	3.200 „	— „
„	*7.*	Dochód z czynszów za mieszkanie ponad kompetencyę	10.000 „	— „
		Suma działu I.	241.535 K	— K
„	*8.*	**II. Dochody funduszu koszar krajowych** .	166.698 K	— K
„	*9.*	**III. Zwrot wydatków szupasowych** . . .	11.500 K	— K
„	*10.*	**IV. Dochody funduszu policyi krajowej** . .	9.099 K	— K
		Ogółem suma dochodów	428.832 K	— K

Przewodniczący:
Kazimierz Badeni.

Sprawozdawca:
Jan Trzecieski.

Rubryka VIII.

Poz. 1—14 wydatków i poz. 1—6 dochodów.

Komunikacye.

Dział I. „Na drogi“.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz.

Wysoki Sejmie!

Powyższy preliminarz rozpada się na dwa działy, z których pierwszy obejmuje **drogi krajowe,** drugi **koleje żelazne.**

W tym samym porządku przystępuje i Komisya budżetowa do odnośnego sprawozdania, przedkładając Wysokiemu Sejmowi jako **dział I. komunikacyi:**

Wydatki na drogi.

Wydział krajowy preliminuje w wydatkach zwyczajnych .	3,556.406 K
w wydatkach nadzwyczajnych	738.200 „
Razem . .	4,294.606 K
a w porównaniu z uchwalić się mającą na r. 1908 kwotą . .	4,197.406 „
okazuje się wydatek wyższy o kwotę	97.200 K

Na to podwyższenie wpływają dwie pozycye, a mianowicie 30.000 K. na zakupno dwóch tłuczarek do szutru i 60.000 K. z powodu zamierzonego podniesienia funduszu pożyczkowego drogowego, jak osobne sprawozdanie Wydziału krajowego do LW. 82.705.

Co do pierwszej pozycyi Komisya uznaje słuszność wprowadzenia w życie takich dwóch przenośnych warstatów do tłuczenia kamienia, zwłaszcza że szereg petycyj ze strony powiatów wpłynął tak do Sejmu jak i Wydziału krajowego — aby zapomocą takich maszyn przygotowany materyał — mógł być po cenie kosztu produkcyi odstępowany powiatom, gdzie brak szutru i gdzie monopol dostawców jako przedsiębiorców, z roku na rok podraża materyał budowlany.

Komisya uznając ten jednorazowy wydatek nie może się zgodzić aby te dwa warstaty były przeznaczone li dla powiatu lwowskiego i sandeckiego ale sądzi, że Wydział krajowy użyje ich tam gdzie przy komunikacyi kolejowej znajdzie odpowiedni twardy kamieniołom i gdzie korzystanie z tego wyrobionego materyału będzie przystępne dla kilku powiatów.

Uzasadnione również jest podwyższenie poz. 10 na szybsze wyposażenie funduszu pożyczkowego drogowego, który okazuje się za szczupłym przy obecnym ruchu budowlanym.

Pożyczki udzielone powiatom z funduszu krajowego na budowę dróg subwencyonowanych, umożliwiają powiatom w płaceniu do funduszu budowy na raz przypadającego na nie udziału bez anormalnego obciążenia ludności opodatkowanej, umożliwiają ekonomiczne prowadzenie budowy większemi sumami i w szybszem tempie, przez co zaoszczędza się także znacznie kosztów administracyjnych i zużytkowuje się należycie personal techniczny wydelegowany do budowy.

Użyczenie powiatom wydatniejszej aniżeli dotychczas pomocy finansowej na budowę dróg przez udzielanie pożyczek i uczynienie zadość uzasadnionym żądaniom powiatów o pożyczki w wyższej mierze, aniżeli to dotychczas przy szczupłych funduszach miało miejsce, będzie możliwe tylko w takim razie, jeżeli Wysoki Sejm powiększy zasoby krajowego drogowego funduszu pożyczkowego.

W obec tego komisya jest zdania że należy przyspieszyć wpłatę do powyższego funduszu a mianowicie resztę 200.000 K. z uchwalonej przez Wysoki Sejm w r. 1899 dotacyj i wpłacić ją w dwóch równych ratach rocznych a mianowicie w r. 1909 i 1910 oraz przeznaczyć zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego po 100.000 K. w dalszych ośmiu ratach począwszy od r. 1911 na dotacye dla tego funduszu w myśl osobnego sprawozdania do LW. 82.705|08.

Przez przyjęcie tych wniosków będzie dla Wydziału krajowego możliwe ułożenie programu w sprawie budowy dróg subwencyonowanych.

Przy tej sposobności nasuwa się jeszcze jedna uwaga a mianowicie:

Wydział krajowy preliminuje na zasiłki dla powiatów przy budowie dróg poz. 8 tak na r. 1908 jak i na r. 1909 po 1,200.000 K. czyli o 180.000 K. rocznie więcej niż dotąd Sejm przeznaczał a motywuje to tem, że dotychczasowa dotacya nie wystarcza, bo ruch budowlany po powiatach się wzmaga, jest z roku na rok droższy a przy tem Wysoki Sejm sam coraz częściej na podstawie petycyi podwyższa procentowy udział kraju w budowie aż do 75% i wyżej.

Komisya badała szczegółowo powody podwyższenia tej pozycyi zasiłków i uznaje konieczność tego wydatku, ale co więcej przyszła do przekonania, że wobec

zobowiązań jakie Sejm i Wydział krajowy przyjął względem całego szeregu powiatów, kwota ta może być w przyszłości nie wystarczającą, gdyż promesy są tylko procentowo jako udział kraju ograniczone a koszta rzeczywiste wskutek odraczania robót przy podrożeniu materyału i robotnika z roku na rok w całym kraju wzrastają.

Obowiązkiem przeto Wydziału krajowego przeprowadzić szczegółowe zbadanie tych promes, które obecnie już do dwunastu milionów koron dochodzą, bo jest możliwe, że część tych promes nie będą w możności powiaty realizować i te należałoby z ewidencyi wykreślić a przyszłości może zajdzie potrzeba, aby przed udzielaniem takiej promesy ograniczyć termin rozpoczęcia robót i aby przerwy w toku budowy nie przekraczały, powiedzmy trzech lat, pod zagrożeniem utraty zobowiązań przez Wydział krajowy przyjętych.

Trzeba także z tem się liczyć, że co raz częściej z konieczności finansowej będą domagały się powiaty podwyższenia subwencyi, wnosząc motywowane petycye do Wysokiego Sejmu, który nie mając jasnego przed oczyma obrazu zobowiązań przez kraj już przyjętych, uwzględnia pojedyncze żądania a te w ostatnich dziesięciu latach powiększyły wydatek tej rubryki kwotą około czterech milionów koron.

Przy tych wywodach pozwala sobie referent podać kilka cyfr dla wiadomości Sejmu a zebranych po koniec 1907 roku.

Z 74 ech powiatów tylko 6 powiatów w tej chwili nie korzysta z subwencyi krajowej i nie wykazuje żadnego ruchu budowlanego, zaś 68 powiatów ma w budowie 208 dróg o długości 1406 klm. preliminowanym kosztem 23,492.000 K, w czem promesy do udziału z funduszu krajowego kwotę 11,492.000 K wyniosą, o ile koszta budowy nie okażą się wyższe od preliminowanych.

Po wyżej 50% uchwałą Sejmową zatwierdzoną buduje 17 powiatów na przestrzeni 220 klm. kosztem 4,520.000 K. w czem udział kraju 3,283.000 K ma wynosić, a drogi te są najdroższe, bo przeciętny koszt jednego kilometra wynosi 20.500 K. w czem udział kraju przeciętnie na kilometr 14.900 K wynosi.

Zaś przy subwencyi poniżej 50% reszta powiatów buduje przy przeciętnym koszcie na jeden kilometr 16.800 K. w czem udział Kraju na kilometr tylko 6.900 K wynosi, gdyż promesy we wielu wypadkach tylko 30% wynoszą, co w przyszłości z trudnością utrzymać można będzie, bo przy zwiększonych kosztach, powiaty bez wydatniejszej pomocy kraju budować nie potrafią.

Skoro wszystkie wydatki przez Wydział krajowy są usprawiedliwione, jak również dochody bez zmiany sprawdzone, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy wydatki jak następuje:

Wydatki.

I. na drogi.

A) Koszta zarządu.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 1.	**Drożnicy.**		
	a) Zasługi drożników	103.000 K	— K
	b) Ryczałt na wynagrodzenie dla drożników więcej zasłużonych i zamieszkałych w okolicach, gdzie panuje drożyzna . . .	— „	46.000 „
	Do przeniesienia . .	103.000 „	46.000 K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	103.000 K	46.000 K
Poz. 2.	**Ryczałty.**		
	a) Na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:		
	1. dla 12 inżynierów okręgowych . 18.600 K		
	2. dla 42 konduktorów . . . 22.682 „	41.282 „	— „
	b) Na pomieszczenie biura okręgowego:		
	1. dla inżyniera w Krakowie . 240 K		
	2. dla 9 inżynierów okręgowych po 120 K . . . . . 1.080 „	1.320 „	— „
	c) Na przybory kancelaryjne:		
	1. dla 10 inżynierów okręgowych po 96 K . . . . . 960 K		
	2. dla 42 konduktorów po 32 K . 1.344 „	2.304 „	— „
„ 3.	**Instrumenty, wzory, naczynia i przybory rysunkowe.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie	9.000 „	— „
„ 4.	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyj nadzwyczajnych	25.000 „	— „
„ 5.	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	13.200 „	— „
„ 6.	*B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.*		
	a) Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych i koszta budowy większych mostów	— „	170.000 „
	b) Na budowę mostu na Dniestrze pod Haliczem		
	α) V. rata funduszu krajowego . . .	— „	100.000 „
	β) I. i II. rata c. k. Skarbu państwa . .	— „	115.700 „
	c) Na budowę mostu na Dunajcu pod Zbyszycami IV. rata	— „	100.000 „
	Do przeniesienia . .	195.106 K	531.700 K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	195.106 K	531.700 K
	d) Na wzmocnienie pokładu szutrowego w km. 35 do 76 drogi krajowej Lwów-Stojanów . .	— „	50.000 „
	e) Na rekonstrukcyę mostu na Bystrzycy w Jezupolu na drodze krajowej Sielec-Kłubowce, I. rata	— „	100.000 „
	f) Na przebudowę trzech mostów na drodze krajowej Przemyśl-Sanok — subwencya c. k. Rządu	— „	5.000 „
	g) Na ukończenie drogi krajowej Lwów-Stojanów III. i ostatnia rata	— „	— „
	h) Na rekonstrukcyę mostu na Prucie pod Śniatynem	— „	— „
	i) Na buwę mostu na Dunajcu pod Szaflarami.	— „	— „
	k) Na budowę mostu na Mleczce w Przeworsku	— „	— „
„ 7.	*C) Utrzymanie dróg krajowych.*		
	a) Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1.829 kilometrów	950.000 „	— „
	b) Na zakupno tłukarki do szutru dla dróg krajowych — *jednorazowo*	— „	30.000 „
„ 8.	*D) Zasiłki.*		
	a) Na bezzwrotne zasiłki na budowę dróg powiatowych i gminnych	1,200.000 „	— „
	b) Na zasiłki na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych (I. i II. klasy) *w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. marca 1907.*	1,000.000 „	— „
	c) Subwencya c. k. Rządu na budowę drogi gminnej I. kl. Dobrosin—Magierów—Niemirów—Hruszów, IV. rata	— „	21.500 „
	Do przeniesienia . .	1,345.106 K	738.200 K

		zwyczajne	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	1,345.106 K	738.200 K
Poz. 9.	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych.	100.000 „	— „
„ *10.*	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 10) I. rata	100.000 „	— „
	E) Wydatki na myta.		
„ *11.*	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	7.000 „	— „
„ *12.*	Koszta komisyjne i ogłoszenia licytacyi . .	2.700 „	— „
„ *13.*	Podatki i ekwiwalenta od własności funduszu drogowego	1.300 „	— „
„ *14.*	Przerwy z powodu wypadków elementarnych .	300 „	— „
	Suma wydatków na drogi .	3,556.406 K	738.200 K
	Ogółem . .	4,294.606 K.	

Dochody.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 1.	Czynsz z myta na drogach krajowych . .	520.000 K	— K
„ *2.*	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne . .	2.600 „	— „
„ *3.*	Grzywny za przestępstwa drogowe . . .	550 „	— „
„ *4.*	Datki dobrowolne na budowę dróg:		
	a) Zwierzchność gminna w Kamionce strumiłowej na budowę drogi kraj. Lwów-Stojanów rata na rok 1909 . . . . 500 K		
	b) Wydział pow. w Złoczowie na budowę drogi gm. I. kl. Przemyslany-Pomorzany — rata na rok 1909 . 4.000 „	4.500 „	— „
	Do przeniesienia	527.650 K	— K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	527.650 K	— K
Poz. 5.	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na budowę dróg i mostów:		
	α) Na budowę drogi gminnej I. klasy Dobrosin-Magierów-Niemirów-Hruszów (powiat Rawa)	— „	21.500 „
	β) Na budowę mostu na Dniestrze pod Haliczem I. i II. rata	— „	115.700 „
	γ) Na przebudowę trzech mostów na drodze krajowej Przemyśl-Sanok	— „	5.000 „
„ 6.	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych .	4.500 „	— „
	Suma poz. 1—6 doch.	532.150 K	142.200 K
	Ogółem	674.350 K	

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Jędrzejowicz.

Budżet krajowy na rok 1909.

Rubryka VIII.

Dział II. Koleje żelazne. (Poz. 15—22 wydatków i poz. 7—8 dochodów).

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o rubryce VIII. Dział II. »Koleje żelazne« preliminarza Wydziału krajowego na rok 1909.

Sprawozdawca poseł Wiktor Skołyszewski

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy proponuje w wydatkach zwyczajnych . .		958.480 K
„ nadzwyczajnych .		8.000 „
Razem .		966.480 K
W Rubr. II. poz. 7:		
płace, dodatki aktywalne, dodatki pięcioletnie i trzyletnie, zaliczki na płace, remuneracye, dodatki osobiste, oraz koszta utrzymania personalu nieetatowego . . .	173.770 K	
W Rubr. XIV. pensye i zaopatrzenia . .	7.240 „	
Razem . .		181.010 K
Rzeczywisty wydatek na koleje		1,147.490 K
w porównaniu do uchwalonego na r. 1908		991.554 „
więcej o .		155.936 K
w porównaniu z wynikiem r. 1907	956.731 K	
więcej o		190.759 K

która to podwyżka w porównaniu z budżetem na r. 1908 wynika z powodu podniesienia dotacyi na cele budowy kolei lokalnych o 150.000 K, zaś w porównaniu z wynikiem zamknięcia za r. 1907, spowodowaną została także niewyczerpaniem funduszów rubr. II poz. 7. na płace urzędników kraj. biura kolejowego. Komisya budżetowa wyraża zapatrywanie, że oszczędność ta spowodowana brakiem personalu biura kolejowego nie jest racyonalną, gdyż przez to opóźnia się wygotowanie projektów linij kolejowych, których budowa przez Wysoki Sejm uznaną została dla kraju za ważną i pożyteczną.

Zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego Komisya wnosi;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki na koleje jak następuje:

II. Na koleje żelazne.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 15.	**Instrumenta, przybory rysunkowe, wzory i sprzęty.**		
	Naprawa, uzupełnienie i sprawienie . . .	2.400 K	— K
„ *16*	**Koszta komisyjne.**		
	a) Dla urzędników i funkcyonaryuszów:		
	α) w sprawach funduszu krajowego: 10.000 K		
	β) zaliczkowo w sprawach Towarzystw kolejow. . . . 25 000 „	35.000 „	— „
	b) Dla członków kraj. Rady kolejowej . .	1.500 „	— „
„ *17.*	**Na badania techniczne i komercyalne nowo zgłoszonych projektów kolejow.**	— „	8.000 „
„ *18.*	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych, oraz map i planów**	1.480 „	— „
	Koszta kancelaryjne.		
„ *19.*	Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne i t. p wydatki	4.000 „	— „
„ *20.*	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskuteczniane przez obcych funkcyonaryuszy . .	6.250 „	— „
„ *21.*	**Utrzymanie lokalu na biuro.**		
	a) Koszta najmu lokalu, wraz z podatkiem wodociągowym	6.250 K	— K
	b) Opał i oświetlenie	1.600 „	— „
	Do przeniesienia . .	58.480 K.	8.000 K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	58.480 K.	8 000 K.
Poz. 22.	**Dotacya dla funduszu kolejowego na cele budowy kolei lokalnych,** XI. rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17 marca 1899 przez lat 75	900.000 „	— „
	Suma wydatków na koleje .	958.480 K	8.000 K
	Razem . . .	966.480 K.	

Dochody.

Wysoki Sejm uchwalić raczy, zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego:

Poz. 7.	Zwroty od Towarzystw kolejowych:			
	a) ryczałt za sprawowanie zarządu w zastępstwie Towarzystw kolejowych .	18.450 K		
	b) koszta komisyjne personalu krajowego biura kolejowego w sprawach budowy i eksploatacyi . . .	25.000 „		
	c) wydatki za roboty akordowe wykonywane w krajowem biurze kolejowem	6.250 „	49.700 „	— „
„ 8.	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):			
	a) Buczacz, rata roczna . . .	2.000 „		
	b) Sanok, „ „	1.592 „	3.592 „	— „
	Suma dochodów kolejowych.		53.292 K	— K

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Skołyszewski.

Rubryka IX.

Budowy wodne i melioracye.

Sprawozdawca poseł Dr. Oleśnicki

Na budowy wodne i melioracye preliminuje komisya budżetowa na r. 1909 . . . . . 6,944.536 K.

W porównaniu z preliminarzem Wydziału krajowego *mniej o* 196.480 „

zaś w porównaniu z budżetem na r. 1908 *więcej o* . . . . . 230.960 „

Wzrost, względnie zmniejszenie wydatków w porównaniu z r. 1908 przedstawia się w następujących cyfrach:

A. Studya przygotowawcze bez zmiany.
B. Wykonanie robót wodnych:

1) anuitety, procenta i umarzanie pożyczek na budowę kanałów, regulacya rzek kanałowych i systematyczna regulacya rzek karpackich *więcej o* . . . . . 66.257 K.
2) na systematyczną regulacyę rzek karpackich . . . *mniej o* 50.000 „
3) na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych . . *więcej o* 439.493 „
4) na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych . . *mniej o* 4.000 „
5) na popieranie mniejszych robót melioracyjnych . . *mniej o* 416.790 „
6) na popieranie kultury torfowisk . . . . . *mniej o* 4.000 „

Różnica między preliminarzem Wydziału krajowego a wnioskami komisyi budżetowej odnosi się przedewszystkiem do poz. 7. rubryka B) „Wykonanie robót wodnych“ obejmującej $12^1/_2\%$-wy dodatek kraju na oprocentowanie i umorzenie obligów, mających się emitować przez Państwo na budowę kanałów spławnych w mysl ust. z 2. marca 1904 l. 36 d. u kr.

W rubryce tej wynosi kwota preliminowana na r. 1908 — 5662 kor. — na ro 1909 nie wstawiono żadnej kwoty, gdyż c. k. Ministerstwo handlu nie nadesłało dok chwili układania preliminarza przez Wydział krajowy, preliminarza wydatków na budowę dróg wodnych w roku 1909. Preliminarz ten nadesłany jednak został później przy reskrypcie Ministerstwa handlu z 28. sierpnia 1908 l. 21 90|4 intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z 28 września 1908 l. 120572.

Przedstawia się on w sposób następujący:

A) Ekspozytura Dyrekcyi budowy dróg wodnych w Krakowie	272.660 K.
B) Kanalizacya Wisły w Krakowie — wykupno gruntów i koszta budowy	3,000.000 „
C) 16,2% kosztów centralnego kierownictwa w r. 1909 (w sumie 705.423 K.)	114.279 „
D) dto za lata 1904—1907	432.421 „
i za rok 1908	117.781 „
E) zwrot kosztów robót przygotowawczych w latach 1904—1907	534.390 „
a za r. 1908 w prawdopodobnej kwocie . . .	1,403.800 „
Razem .	5,875.340 K.

Przy 95% kursie emisyjnym pożyczki wyniesie kapitał nominalny w obligacyach . . . . . 6,184.568 „

Półroczna rata anuitetowa przy 4% stopie w 90 letniem umorzeniu wyniesie	127.426 „
z czego przypadnie 7/8 na Państwo	111.498 „
a 1/8 część na kraj	15.928 „

Ponieważ Ministerstwo handlu do r. 1908 nie rozpoczęło właściwej budowy, zatem w myśl §§. 6 i 12 państwowej ustawy kanałowej, tudzież uchwały Wys. Sejmu z 14 listopada 1905 koszta robót przedwstępnych i centralnego kierownictwa pod D) i E) pokryć ma Skarb Państwa a na Fundusz krajowy może przypaść tylko 1/8 część półrocznej raty anuitetowej od sumy 3,386.939 kor. pod A) B) i C), która wynosić będzie $\frac{3{,}386.939}{5{,}875.340} \times 15.928 = 9.182$ K.

Ponieważ w preliminarzu na r. 1908. wstawiono na ten cel kwotę 5.662 K., która jest płynną, zatem do budżetu na rok 1909 wstawia komisya budżetowa uzupełnienie 1/8 części półrocznej raty anuitowej w kwocie 3.520 K.

Dalsza różnica między preliminarzem Wydziału krajowego a wnioskiem Komisyi spowodowaną została uchwałą Komisyi gospodarstwa krajowego, zmieniającą dotychczasowy stosunek udziału Państwa, kraju i stron konkurujących w wydatku na drenowanie gruntów włościańskich (poz. 16c.) — wskutek której datki stron konkurencyjnych o 200.000 K. zmniejszone zostały.

Zmniejszenie to uwidocznionem zostało również w rubryce dochodów (p. 9c.)

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

załączony preliminarz wydatków i dochodów na r. 1909.

Wydatki.

A) Studya przygotowawcze.

			zwyczajne :	nadzwyczajne :
Poz.	*1.*	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa przyrządów geodetycznych, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych . .	12.000 K	— K
„	*2.*	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000 „	— „
„	*3.*	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego .	16.000 „	— „
„	*4.*	Na zdjęcia i projekty:		
		a) dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 27. września 1882). . . 20.000 K		
		b) dla melioracyj prywatnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. kwietnia 1892) . 45.000 „		
		c) dla wyzyskania sił wodnych . . . . 5.000 „	70.000 „	— „
„	*5.*	Na publikacyę wykonanych robót melioracyjnych	5.000 „	— „
„	*6.*	Koszta komisyjne:		
		a) z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych (potoków górskich i kanałów) . . . 2.000 K.		
		b) z powodu konserwacyi publicznych robót melioracyjnych . . . 6.000 „	8.000 „	— „
		Suma działu A. .	122.000 K	— K

B) Wykonanie budowli wodnych.

	7.	$12^1/_2$ % datek kraju na oprocentowanie i umorzenie obligów, mających się emitować przez państwo na budowę kanałów spławnych (w myśl ustawy z dnia 2. marca 1904 r. Dz. u. kraj. Nr. 36)	3.520 K	— K
		Do przeniesienia . .	3.520 K	— K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	3.520 K	— K
Poz. 8.	VI. rata anuitetowa na umorzenie pożyczki 7,000.000 K zaciągniętej na pokrycie 40% datku kraju do kosztów regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z dnia 22. stycznia 1904 Dz. u. kraj. Nr. 23)	179.126 „	— „
„ 9.	40% datek kraju do kosztów regulacyi 12 rzek kanałowych w I. okresie budowy, w myśl sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 9. września 1904 LW. 89.093, VI. rata (z 9-lecia) .	773.600 „	— „
„ 10.	II. rata anuitetowa na umorzenie pożyczki 3,000.000 K na pokrycie 40% datku kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych (w myśl ustawy z 9 maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 54).	31.260 „	— „
„ 11.	40% datek kraju do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych w 1. okresie (1908—1912) II. rata z 5-lecia .	600.000 „	— „
„ 12.	V. rata anuitetowa na umorzenie pożyczki 6,150.000 K, zaciągniętej na pokrycie datków kraju do kosztów systematycznej regulacyi rzek karpackich (w myśl ustawy z d. 25. stycznia 1905 Dz. u. kraj. Nr. 22) . .	101.464 „	— „
„ 13.	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich (wydatek pod *poz. b)* 1., *c)* i *d)*, pokryty pożyczką wstawia się do dochodów pod *poz. 5)*:		
	a) na uzupełnienie regulacyi Biały III. rata (z 3-lecia):		
	1. datek kraju 71.525 K		
	2. „ państw. 105.142 „	176.667 K	
	b) na regulacyę górnego Dniestru z dopływami, XI. rata (z 28-lecia):		
	1. datek kraju 131.428 K		
	2. „ państw. 197.142 „	328.570 „	
	Do przeniesienia	505.237 K	1,688.970 K — K

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia . .	505.237 K	1,688.970 K	— K
Poz. *13.*	*c*) na regulacyę Soły, X. rata (z 18-lecia) . . .	79.556 „		
	d) na regulacyę Łomnicy, X. rata (z 24-lecia) . .	79.616 „		
	e) na regulacyę Prutu od Śniatyna do granicy bukowińskiej, V. rata z 12½% zasiłku (z 5-lecia) . .	14.050 „	678.459 „	
„	*14.* Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. nr. 116):			
	a) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, XIV. rata (z 15-lecia):			
	1. datek kraju . 40.400 K			
	2. „ państw. 40.400 „	80.800 K		
	b) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki), VIII. rata z (10-lecia):			
	1. datek kraju 33.280 K			
	2. „ państw. 24.960 „			
	3. datki konkurencyjne . . 24.960 „	83.200 „		
	c) na regulacyę potoku Sołotwy i Rokitny II rata .	— „		
	d) na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach: Niżańskim i Kolbuszowskim, VIII. rata (z 8-lecia):			
	1. datek kraju . 30.000 K			
	2. „ państwa 30.000 „	60.000 „		
	e) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim, VII. rata (z 11-lecia):			
	1. datek kraju . 90.000 K			
	2. „ państwa 90.000 „			
	3. datki konkurencyjne . . 20.000 „	200.000 „		
	Do przeniesienia	424.000 K	2,367.429 K	— K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	424.000 K	2,367.429 K — K
Poz. 14.	*f)* na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby, VI. rata (z 15-lecia): 1. datek kraju . 92.832 K 2. „ państwa 92.832 „ 3. datki konkurencyjne . . 46.416 „	232.080 „	
	g) na obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej VI. rata (z 20-lecia) 1. datek kraju . 90.000 K 2. „ państwa 90.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 45.000 „	225.000 „	
	h) na umorzenie 4% pożyczki 150.000 K. zaciągniętej na pokrycie I. raty 50% zasiłku krajowego, na podwyższenie wałów nadwiślańskich od ujścia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic, tudzież na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, VI. rata	18.255 „	
	i) na regulacyę potoku Błotni z dopływami, V. rata (z 14-lecia): 1. datek kraju . 36.800 K 2. „ państwa 27.600 „ 3. datki konkurencyjne . . 27.600 „	92 000 „	
	k) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich V. rata (z 19-lecia): 1. datek kraju . 80.000 K 2. „ państwa 80.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 40.000 „	200.000 „	
	Do przeniesienia	1,191.335 K	2,367.429 K — K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	1,191.335 K	2,367.429 K — K
Poz. 14.	*l*) na regulacyę rzeki Wereszycy z dopływami, IV. rata (z 12-lecia):		
	1. datek kraju . 81.600 K		
	2. datek państwa 81.600 „		
	3. datki konkurencyjne . 40.800 „	204.000 „	
	m) na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami, IV. rata (z 10-lecia):		
	1. datek kraju . 70.000 K		
	2. „ państwa 70.000 „		
	3. datki konkurencyjne . . 60.000 „	200.000 „	
	n) na osuszenie bagien Rzemieńskich, IV. rata (z 4-lecia):		
	1. datek kraju . 25.333 K		
	2. „ państwa 25.333 „		
	3. datki konkurencyjne . . 25.333 „	75 999 „	
	o) na uzupełnienie regulacyi Bugu, III. rata (z 3-lecia):		
	1. datek kraju . 56.089 K		
	2. „ państwa 84.133 „	140.222 „	
	p) na regulacyę Pełtwi z dopływami, III. rata (z 18-lecia):		
	1. datek kraju . 128.220 K		
	2. „ państwa 160.275 „		
	3 datki konkurencyjne . . 32.055 „	320.550 „	
	r) na zabudowanie potoku Krzemionki (powiat Stary Sambor), III. rata (z 4 lecia):		
	1. datek kraju . 30.000 K		
	2. „ państw. 30.000 „	60.000 „	
	Do przeniesienia	2,192.106 K	2,367.429 K — K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	2,192.106 K	2,367.429 K — K
Poz 14.	*s)* na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, III. rata (z 4-lecia):		
	1. datek kraju . 47.500 K		
	2. „ państwa . 47.500 „		
	3. „ gmin interesowanych . 5.000 „	100.000 „	
	t) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa, III. rata (z 8-lecia):		
	1. datek kraju . 45.000 K		
	2. „ państwa . 45.000 „		
	3. „ spółki wodnej . . 10.000 „	100.000 „	
	u) na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami, III. rata (z 10-lecia):		
	1. datek kraju . 45.000 K		
	2. „ państwa . 45.000 „		
	3. „ spółki wodnej . . 10.000 „	100.000 „	
	v) na uzupełnienie regulacyi Wisłoki i Pielnicy, II. rata (z 8-lecia):		
	1. datek kraju . 48.750 K		
	2. „ państwa . 48.750 „	97.500 „	
	w) na regulacyę Raty z dopływami II. rata (z 25-lecia):		
	1. datek kraju . 121.600 K		
	2. „ państwa . 121.600 „		
	3. datki konkurencyjne . . 60.800 „	304.000 „	
	x) na regulacyę Tyśmienicy z dopływami i potoku Setnianki, II. rata (z 20-lecia):		
	1. datek kraju . 135.880 K		
	2. „ państwa . 135.880 „		
	3. datki konkurencyjne . . 56.240 „	328.000 „	
	Do przeniesienia	3,221.606 K	2,367.429 K — K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	3,221.606 K	2,367.429 K — K
Poz. 14.	*y*) na regulacyę Błożewki z dopływami, I. rata (z 11-lecia):		
	1. datek kraju . 40.800 K.		
	2. „ państwa 40.800 „		
	3. datki konkurencyjne . . 20.400 „	102.000 „	
	z) na regulacyę Rudawy z dopływami, I. rata (z 18-lecia):		
	1. datek kraju . 90.000 K.		
	2. „ państwa 90.000 „		
	3. „ powiatu Kraków 11.250 „		
	4. „ powiatu Chrzanów 8.750 „	200.000 „	3,523.606 „
Poz. 15	Na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych:		
	a) regulacyi Trześniówki:		
	1. datek kraju . 1.000 K		
	2. „ konkurencyjny . . 1.000 „	2.000 K	
	b) regulacyi Łęgu:		
	1. datek kraju . 2.000 K		
	2. „ konkurencyjny . . 2.000 „	4.000 „	
	c) regulacyi Przegnojówki:		
	1. datek kraju . 1.000 K		
	2. „ konkurencyjny . . 1.000 „	2.000 „	
	d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy (do r. 1910):		
	1. datek kraju . 1.000 K		
	2. „ konkurencyjny . . 1.000 „	2.000 „	
	e) regulacyi Krzemienicy:		
	1. datek kraju . 5.000 K		
	2. „ konkurencyjny . . 5.000 „	10.000 „	
	Do przeniesienia	20.000 K	5,891.035 K — K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	20.000 K	5,891.035 K — K
Poz. 15.	*f)* regulacyi Gniłej Lipy (sekcyi górnej): 1. datek kraju . 500 K 2. „ konkurencyjny . . 500 „	1.000 „	
	g) regulacyi Złotej Lipy: 1. datek kraju . 1.000 K 2. „ konkurencyjny . . 1.000 „	2.000 „	
	h) regulacyi potoku Dumnego: 1. datek kraju . 750 K 2. „ konkurencyjny . . 750 „	1.500 „	
	i) obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim: 1. datek kraju . 4.500 K 2. „ konkurencyjny . . 4.500 „	9.000 „	
	k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach. 1. datek kraju . 500 K 2. „ konkurencyjny . . 500 „	1.000 „	
	l) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich: 1. datek kraju . 500 K 2. „ konkurencyjny . . 500 „	1.000 „	
	m) obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. Mieleckim: 1. datek kraju . 5.750 K 2. „ konkurencyjny . . 5.750 „	11.500 „	47.000 „
„	*16.* Na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. listopada 1889):		
	Do przeniesienia	5,938.035 K	— K

		zwyczajne:	nadzwyczajne
	Z przeniesienia . . .	5,938.035 K	— K:
Poz. 16.	*a*) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich (do roku 1914): 1. zasiłek kraj. . 1.200 K 2. „ państw. 1 200 „	2.400 „	
	b) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich (do roku 1925): 1. zasiłek kraj. . 1.000 K 2. „ państw. 670 „	1.670 „	
	c) na drenowanie gruntów włościańskich IX. rata (z 10-lecia): 1. zasiłek kraj 33⅓% . . . 200.000 K 2. zasiłek państw. 33⅓% . . . 200.000 „ 3. datki konkurencyjne 33⅓ 200.000 „	600.000 „	
	d) na regulacyę potoku Mikoszki w Rzeszowie, IV rata (z 5-lecia) zasiłek kraj. .	6.432 „	
	e) na regulacyę Prutu pod Łanczynem II. rata (z 2-lecia): 1. zasiłek kraju . . .	16.000 „	
	f) na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (pow. Rohatyn) II. rata z 2-lecia: 1. zasiłek kraj. . 2.835 K 2. „ państw. . 2.835 „ 3. datki konkurencyjne. . . 2.835 „	8.505 „	
	g) na osuszenie gruntów włość. w Małnowie (pow. Mościska) II. rata z 3-lecia: 1. zasiłek kraj. . 6.478 K 2. „ państw. . 6.478 „ 3. datek konkurencyjny . . . 6.478 „	19.434 „	
	Do przeniesienia	654.441 K	5,938.035 K — K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	654.441 K	5,938.035 K — K
Poz. 16.	*h*) na osuszenie łąk włość. w Oleszycach starych (pow. Cieszanów), II rata (z 2-lecia): 1. zasiłek kraj. . 3.800 K 2. „ państw. 3.800 „ 3. datki konkurencyjne . . . 3.800 „	11.400 „	
	i) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gminie Dąbrowiec i Łozina (pow. Gródek): II. rata (z 2-lecia): 1. zasiłek kraj. . 2.333 K 2. „ państw. 2.333 „ datki konkurencyjne . . 2.333 „	6.999 „	
	k) na zabudowanie potoku Stańkowskiego (pow. Nowy Sącz), *kredyt dodatkowy*: 1. zasiłek kraju . 800 K 2. „ państwa 800 „	1.600 „	
	l) na osuszenie gruntów włościańskich w gminie Budy Łańcuckie i Świętaniów powiat Łańcut: 1. zasiłek kraju . 7.667 K 2. „ państwa 7.667 „ 3. datki konkurencyjne . . . . 7.667 „	23.001 „	
	m) na budowę wodociągu w Kalwaryi Zebrzydowskiej: 1. zasiłek kraju . 15.000 K 2. „ państwa 15.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 15.000 „	45.000 „	
	n) na regulacyę kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl), I rata (z 3-lecia): 1. zasiłek kraju . 15.000 K 2. „ państwa 15.000 „ 3. datki konkurencyjne . . 15.000 „	45.000 K	
	Do przeniesienia	787.441 K	5,938.035 K — K

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia		787.441 K	5,938.035 K — K
Poz. 16.	*o*) na regulacyę potoku Wolanki (pow. Brzesko) kredyt *dodatkowy*:			
	1. zasiłek kraju .	3.280 K		
	2. „ państwa	3.280 „	6.560 „	
	p) do dyspozycyi Wydziału krajowego		75 000 „	869.001 „
„ *17.*	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:			
	1. w Chiszewicach, II. rata (z 3-lecia):			
	a) zasiłek kraj. .	250 K		
	b) „ państw.	250 „	500 „	
	2. w Sielcu 3 rata (z 3-lecia):			
	a) zasiłek kraj. .	500 K		
	b) „ państw.	500 „	1.000 „	
	3. w Kuliczkowie 3 rata (z 3-lecia):			
	a) zasiłek kraj. .	500 K		
	b) „ państw.	500 „	1.000 „	
	4. w Peczeni 3 rata (z 3 lecia):			
	a) zasiłek kraj. .	500 K		
	b) „ państw.	500 „	1.000 „	
	5. w Rzęśni Polskiej na gruntach Dr. Tadeusza Marsa: 3 rata (z 3-lecia):			
	a) zasiłek kraj. .	500 K		
	b) „ państw.	500 „	1.000 „	
	6. na nawozy mineralne na grunt. torfowe włościańskie w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po 1.000 K, w perymetrze regulacyi Pustej 2.000 K, a w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacyi Błotni i górnej Trześniówki po 500 K, czyli razem:			
	a) z fund. kraj .	5.500 K		
	b) „ państw.	5.500 „	11.000 „	15.500 „
	Do przeniesienia .		6,822.536 K	— K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia .	6,822.536 K	— K
Poz. 17a.	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, IV. rata z 10-lecia	— „	— „
	Suma działu B. .	6,822.536 K	— K
	Suma działu A. .	122.000 K	— K
	Ogółem suma wydatków . .	6,944.536 K	— K

Dochody.

A) Studya przygotowawcze.

Poz.	*1*	Zwrot kosztów zdjęć i opracowania projektu regulacyi:		
		a) Błożewki	6.068 K	
		b) Rudawy	6.220 „	12.288 K
„	*2*	Subwencya c. k. Skarbu państwa na utrzymanie kursu dozorców drenarskich .		4.000 „
		Suma działu A. ,		16.288 K

B) Wykananie budowli wodnych.

Poz.	*3*	Dochód z pożyczki 7,000 000 K na regulacyę rzek kanałowych (poz: 9 wydatków)		773.600 K
„	*4*	Dochód z pożyczki komunalnej 3,000.000 K na uzupełnienie regulacyi rzek kanałowych w I. okresie		600.000 „
„	*5*	Dochód z pożyczki 6,150.000 K na regulacyę rzek karpackich (poz: 13 lit. *b*) *c*) *d*) wydat.)		290.600 „
„	*6*	Datki państwowe na regulacyę rzek karpackich:		
		a) Biały (poz. 13 *a*) wydat.) .	105.142 K	
		b) Dniestru górnego (poz. 13 *b*) wydatków) . . .	197.142 „	302.284 „
„	*7*	Datki państwowe i konkurencyjne na popieranie ustawowych przedsiębiorstw melioracyjnych (poz. 14 wydatków) a mianowicie:		
		a) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru datek państwa . .	40.400 K	
		Do przeniesienia .	40.400 K	1,966.484 K — K

Poz. 7.		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia .	40.400 K	1,966.484 K — K
	b) na regulacyę potoku Pustej (Radosławski) 1. datek państwa 24.960 K 2. datki konkurencyjne 24.960 „	49.920 „	
	c) na regulacyę Sołotwy i Rokitny	— „	
	d) na regulacyę Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim, datek państwa .	30.000 „	
	e) na obwałowie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w pow. Dąbrowskim: 1. datek państwa 90.000 K 2. datki konkurencyjne . . 20.000 „	110.000 „	
	f) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby: 1. datek państwa 92.832 K 2. datki konkurencyjne . 46.416 „	139.248 „	
	g) na obwałowanie Wisły od Ujścia Raby do Woli rogowskiej: 1. datek państwa 90.000 K 2. datki konkurencyjne . 45.000 „	135.000 „	
	h) na regulacyę potoku Błotni z dopływami: 1. datek państwa 27.600 K 2. datki konkurencyjne . 27.600 „	55.200 „	
	i) na kolmatacyę bagien naddniestrzańskich: 1. datek państwa 80.000 K 2. datki konkurencyjne . 40.000 „	120.000 „	
	Do przeniesienia	679.768 K.	1,966.484 K. —

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 7.	Z przeniesienia . 679.768 K.	1,966.484 K.	— K
k)	na regulacyę Wereszycy z dopływami: 1. datki państw. 81.600 „ 2. „ konkurencyjne . . 40.800 „	122.400 „	
l)	na regulacyę górnej Trześniówki z dopływami: 1. datek państwa 70.000 K 2. datki konkurencyjne . 60.000 „	130.000 „	
m)	na osuszenie bagien Rzemieńskich: 1. datek państwa 25.333 K 2. datki konkurencyjne . 25.333 „	50.666 „	
n)	na uzupełnienie regulacyi Bugu: datek państwa . .	84.133 „	
o)	na regulacyę Pełtwi z dopływami: 1. datek państwa 160.275 K 2. datki konkurencyjne . . 32.055 „	192.330 „	
p)	na zabudowanie potoku Krzemionki: datek państwa	30.000 „	
r)	na uzupełnienie regulacyi Wisłoka i Pielnicy: datek państwa	48.750 „	
s)	na regulacyę Raty z dopływami: 1. datek państwa 121.600 K 2. datki konkurencyjne . . 60.800 „	182.400 „	
t)	na regulacyę Tyśmienicy z dopływami i potoku Setnianki: 1. datek państwa 135.880 K 2. datki konkurencyjne . 56.240 „	192.120 „	
	Do przeniesienia 1,712.567 K.	1,966.484 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 7.	Z przeniesienie .	1,712.567 K	1,966.484 K — K
	u) na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy: 1. datek państwa 47.500 K 2. datki konkurencyjne . . 5.000 „	52.500 „	
	v) na podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa: 1. datek państwa 45.000 K 2. „ spółki wodnej . . 10.000 „	55.000 „	
	w) na podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami: 1. datek państwa 45.000 K 2. „ spółki wodnej . . 10.000 „	55.000 „	
	y) na regulacyę Błożewki z dopływami: 1. datek państwa . 40.800 K 2. datki konkurencyjne . . 20.400 „	61.200 „	
	z) na regulacyę Rudawy z dopływami: 1. datek państwa . 90.000 K 2. „ powiatu Krakowskiego . 11.250 „ 3. datek powiatu Chrzanowskiego 8.750 „	110.000 „	2,046.267 „
Poz. 8.	Datki konkurencyjne na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych (poz. 15 wydatków) a mianowicie:		
	a) regulacyi Trześniówki .	1.000 K.	
	b) „ Łęgu	2.000 „	
3	Do pzzeniesienia	3.000 K	4,012.751 K — K

				zwyczajne:	nadzwyczajne:
Poz. 8	Z przeniesienia .	3.000 K		4,012 751 K	— K
	c) „ Przegnojówki .	1.000 „			
	d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy .	1.000 „			
	e) regulacyi Krzemienicy .	5.000 „			
	f) regulacyi Gniłej Lipy (górnej sekcyi)	500 „			
	g) regulacyi Złotej Lipy . .	1.000 „			
	h) „ potoku Dumnego	750 „			
	i) obwałowania Wisły i Sanu w pow. tarnobrzeskim .	4.500 „			
	k) obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach . .	500 „			
	l) obwałowania lewego brzegu Dunajca od mostu kolejowego w Bogumiłowicach do Biskupic radłowskich .	500 „			
	m) obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim	5.750 „		23.500 „	
„ 9	Zasiłki państwowe i datki konkurencyjne na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (poz. 16 wydat.):				
	a) na konserwacyę osuszenia bagien Stojanowskich, zasiłek państwowy	1.200 K			
	b) na konserwacyę osuszenia bagien Oleskich, zasiłek państwowy	670 „			
	c) na drenowanie gruntów włościańskich: zasiłek państw. 200.000 K datki konkurencyjne . . 200.000 „		400.000 „		
	Do przeniesienia	401.870 K		4,036.251 K	— K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	401.870 K	4,036.251 K — K
Poz 9.	*d)* na osuszenie gruntów w Demeszkowcach (pow. Rohatyn): 1. zasiłek państw. 2.835 K. 2. datki konkurencyjne . 2.835 „	5.670 „	
	e) na osuszenie gruntów włość. w Małnowie (pow. Mościska): 1. zasiłek państw. 6.478 K 2. datki konkurencyjne 6.478 „	12.956 „	
	f) na osuszenie łąk w Oleszycach starych (pow. Cieszanów): 1. zasiłek państ. 3.800 K 2. datki konkurencyjne . 3.800 „	7.600 „	
	g) na regulacyę potoku „Stara rzeka“ w gminach Dąbrowica i Łozina (powiat Gródek): 1 zasiłek państ. 2.333 K 2. datki konkurencyjne . 2.333 „	4.666 „	
	h) na uzupełnienie zabudowania potoku Stańkowskiego, kredyt dodatkowy, zasiłek państw. .	800 „	
	i) na drenowanie gruntów włościańskich w gminie Budy łańcuckie i Świętoniów: 1. datek państwa 7.667 K 2. datki konkurenc. . . 7.667 „	15.334 „	
	k) na budowę wodociągu w Kalwaryi zebrzydowskiej: 1. datek państwa . 15.000 K 2. datki konkurencyjne . . 15.000 „	30.000 „	
	Do przeniesienia	478.896 K	4,036.251 K — K

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia	478.896 K	4,036.251 K — K
l)	na regulacyę kanału Bucowskiego (pow. Przemyśl):		
	1. zasiłek państ. 15.000 K		
	2. datki konkurencyjne . 15.000 „	30.000 „	
m)	na regulacyę potoku Wolanki zasiłek państwa . .	3.280 „	512.176 „
Poz. 10.	Zasiłki państwowe na popieranie kultury torfowisk (poz. 17. wydatków):		
	1. w Chiszewicach . . .	250 K	
	2. „ Sielcu	500 „	
	3. „ Kuliczkowie . . .	500 „	
	4. „ Peczeni	500 „	
	5. „ Rzęśni Polskiej na gruntach Dr. Tadeusza Marsa	500 „	
	6. na nawozy mineralne na grunta torfowe włościańskie, w perymetrze bagien Oleskich i Stojanowskich po 1.000 K, w perymetrze regulacyi Pustej 2.000 K a w perymetrze bagien Rzemieńskich, tudzież regulacyi Pustej, Błotni i górnej Trześniówki po 500 K = ...	5.500 „	7 750 „
	Suma działu B.		4,556.177 K
	Suma działu A.		16.288 „
	Ogółem suma dochodów		4,572.465 K

Preliminarz Wydzialu krajowego co do rubr. IX. budżetu krajowego, jak również sprawozdanie Wydziału krajowego o melioracyach nasunęło komisyi budżetowej uwagi dotyczące konieczności powiększenia sił w krajowem Biurze melioracyjnem do wykonania robót melioracyjnych powołanych.

Wedle dotychczasowego stanu rzeczy, gdy roczna dotacya państwowego funduszu melioracyjnego wynosiła 4,000.000 K. partycypowała w takowym Galicya, przedstawiająca około 33% obszaru całej kulturze poddanej przestrzeni gruntów w Państwie w przeciętnej kwocie 1,000.000 K. Obliczając wedle tego 40%-wy udział Państwa w kwocie 1,000.000 K. jak również 40-wy udział kraju 1,000.000 K. a 20%-wy udział interesowanych w wysokości 500.000 K. — otrzymamy dotychczasowy roczny wydatek na melioracye publiczne w wysokości 2,500.000 K. Odpowiednio do wysokości tego wydatku ustanowionym był dotychczasowy etat biura melioracyjnego z 25 kierownikami budowy. Gdy w r. 1908 dotacya państwowego funduszu melioracyjnego na 8,000.000 K. podniesiona została, wzrasta proporcyonalny udział kraju naszego w takowej, do sumy 2,000.000 K. czyli cały wydatek na melioracye publiczne do wysokości 5,000.000 K. Wobec tego, gdy wyczerpanie tego udziału w funduszu państwowym i odpowiednie pomnożenie przedsiębiorstw regulacyjnych w naszym kraju, leży niezaprzeczenie w interesie kraju — musiałby etat kierownikow budowy być podwojonym, gdyż podwaja się suma rocznego wydatku wyrobić się mającego. Na każdy sposób pożądanem jest znaczne powiększenie tego etatu, gdyż już obecnie, jak to podnosi sprawozdanie Wydziału krajowego o melioracyach — przydzielenie kilku inżynierów do budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych połączonem było z zasystowaniem zdjęć dla nowych projektów.

W sprawozdaniu swem o melioracyach zaproponował Wydział krajowy powiększenie personalu biura melioracyjnego od r. 1909 o *sześciu* inżynierów dla prowadzenia budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych.

Powiększenie liczby inżynierów do prowadzenia budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych o taką jedynie liczbę, nie jest zdaniem komisyi budżetowej wystarczającem, by budowy te w stosunku do udziału kraju w obecnem podwyższeniu państwowego funduszu melioracyjnego bez uszczerbku dla innych czynności, biura melioracyjnego skutecznie prowadzone być mogły. Z drugiej strony zwiększona wskutek tego liczba przedsiębiorstw melioracyjnych wymaga uzupełnienia liczby inżynierów dla zdjęć i projektów publicznych przedsiębiorstw co najmniej o *trzy* siły, zaś inżynierów dla referatów, inspekcyi, kollaudacyi i sprawdzeń rachunków dla tych przedsiębiorstw co najmniej o *dwie* siły.

Wobec tego podaje Komisya budżetowa rozwadze Wydziału krajowego, czyli by nie było już w najbliższej przyszłości wskazanem powiększenie etatu inżynierów biura melioracyjnego dla publicznych robót melioracyjnych w stosunku odpowiadającym wysokości wydatku, do wysokości udziału w obecnym funduszu państwowym melioracyjnym zastosowanego tak, by przedsiębiorstwa te w ilości i wymiarze przy tej wysokości wydatku możliwie bez uszczerbku dla innych prac i czynności krajowego biura melioracyjnego mogły być prowadzone.

Obok tej sprawy uważa Komisya budżetowa za wskazane zwrócić uwagę Wydziału krajowego na konieczność urządzenia w ważniejszych zdrojowiskach kraju wodociągów i kanalizacyi, co stanowi główny i niezbędny warunek rozwoju tych zdrojowisk, mających w gruncie rzeczy warunki pierwszorzędnych zdrojowisk w Europie a upośledzonych przeważnie z tego względu i tem samem pozbawionych takiej frekwencyi i takich dochodów, jakie przy należytych urządzeniach asanacyjnych z pewnością przypadłaby im w udziale.

Komisya budżetowa jest zdania, że w tym kierunku pomoc kraju winna być jak najdalej posuniętą i interwencya kraju o pomoc ze strony Rządu bardzo gorącą i dla tego zwraca na tę sprawę szczególniej uwagę Wydziału krajowego polecając każdą inicyatywę w tym kierunku jego gorącej opiece.

Przy rubr. IX załatwiła Komisya budżetowa następujące petycye:

1) Petycyą do l. 453 08 prosi gmina Rozdół pow. Żydaczowskiego o zapomogę na urządzenie wodociągu. Do petycyi tej dołączyła gmina gotowy projekt wodociągu z planami i kosztorysami, sporządzony przez inżynierów Włodziemierza Dziakiewicza i Adama Idzikowskiego z Krakowa a sprawdzony na miejscu przez delegowanego na prośbę gminy w tym celu inżyniera, Wydziału krajowego p. Chudobę, jak również świadectwo c. k. Zakładu powszechnego dla badania środków spożywczych w Krakowie, wydane po zbadaniu chemicznem wody w Rozdole w jej obecnym stanie i składzie.

Przedstawiony zupełnie wiarygodnie stan rzeczy wykazuje, że miasteczko Rozdół jest miejscowością pod względem wody nadzwyczajnie upośledzoną. Woda znajdująca się w obecnych studniach jest złą, nienadającą się ani do picia, ani w ogóle do domowego użytku.

Ponadto wody tej w studniach obecnie istniejących jest tak mało, że mieszkańcy muszą kupować konewkami wodę dostarczoną przez wodziarzy ze stawu pod miastem leżącego, lub z potoku z tego stawu wypływającego. Stawek ten zaś jest niewielkim płytkim zbiornikiem wody, w którym poi się bydło wjeżdżające weń z wozem, a nadto zbiera się w nim odpływająca woda z wyżej położonych stawków przeznaczonych na chów pstrągów, żywionych mączką z padliny.

Z powyższego stawku odpływa woda do potoczku zbierającego po drodze różne miejskie nieczystości i tworzącego pod miastem bagno kilka metrów szerokie, w którem piorą bieliznę, poją bydło, a równocześnie wjeżdżają z wozowemi beczkami wodziarze, nabierają wody, rozwożą ją i sprzedają w miasteczku. Woda ta ciągle jest zakażoną, co powoduje nieustające epidemie i uniemożliwia chów bydła, który jest najważniejszą gałęzią gospodarstwa w tej okolicy. Brak wody daje się dotkliwie odczuwać przy pożarach i wogóle wstrzymuje bardzo dotkliwie rozwój miasteczka tego, obecnie już 6.000 mieszkańców liczącego.

Obliczone koszta budowy przedstawiają sumę kosztorysową 115 000 koron. Uznając niezaprzeczoną potrzebę budowy wodociągu w Rozdole — uznając pomoc publiczną dla tej budowy interesem publicznym usprawiedliwioną, uznając w końcu, że sprawa ta jest już dojrzałą i dostatecznie zbadaną — wnosi komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by do kosztów budowy wodociągu w Rozdole przyczynił się z Funduszu krajowego w $^1/_3$ części i wstawił odpowiednią sumę w budżet na rok 1910 — jak również by wyjednał u Rządu przyczynienie się do tej budowy w $^1/_3$

części kosztów z funduszów państwowych — to wszystko pod warunkiem, gdy gmina Rozdół $^1/_3$ część kosztów budowy tego wodociągu z własnych poniesie funduszów.

Tem załatwiona zostaje petycya do l. 453|08.

2 Petycyą do l. 1003|08 prosi g. k. Urządp arafialny w Krzywczu dolnem pow. Borszczów — o zapomogę na wywiercenie dwóch studni;

3) Petycyą do l. 1166|08 prosi gmina Landestreu pow Kałusz o datek na reparacyę i utrzymanie wodociągu;

4) Petycyą do l. 1897|08 prosi Franciszek Krawczyk, gospodarz z Kaniowa, pow. Biała o odbudowanie śluzy zniszczonej przez wylew Wisły;

5) petycyą do l. 2139|08 prosi Wasyl Stefanyk Hawryła z Rożnowa pow. Śniatyn o odszkodowanie z powodu zabrania gruntu przez rzekę Rybnicę.

Co do tych pozycyi 2, 3, 4 i 5, wnosi Komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

petycye 2 3, 4 i 5 odstępuje się Wydziatowi krajowemu celem zbadania i zdania sprawy Sejmowi

Tem załatwione są petycye do ll. 1003 08, 1166 08, 1897 08 i 2139 08.

Przewodniczący:
K. Badeni

Sprawozdawca:
Dr. Oleśnicki.

Rubryka X.

ROLNICTWO

Dział A) Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.

(poz. 1—37 wydatków, i 1—19, 21, 25, 30 i 32 dochodów w r. 1909.)

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Pomiędzy sprawozdaniem na r. 1907, a sprawozdaniem obecnem zachodzą następujące różnice:

a) Kredyt nadzwyczajny na melioracye łąk w Dublanach wstawiony był na r. 1907 do budżetu folwarku Dublańskiego; obecnie znajduje się w rubryce X., jako wstawiona na r. 1908 reszta 25.000 K. z ogólnej sumy 42 000 K.

b) Proponowane są na rok 1909 inwestycye na folwarku Dublańskim, uwidocznione poniżej, a uzasadnione w sprawozdaniu Wydziału krajowego o zakładach Dublańskich.

c) Proponowane są kwoty na budowę stajni w niższej szkole rolniczej w Bereżnicy, uzasadnione w sprawozdaniu Wydziatu krajowego o niższych szkołach krajowych rolniczych.

d) Proponowane są wydatki na założenie trzeciej zimowej szkoły rolniczej, z uzasadnieniem, zawartem w powyższem sprawozdaniu Wydziału krajowego, tudzież w jego sprawozdaniu o wędrownej nauce rolnictwa, przyczem nadmienia się, że zimowa szkoła rolnicza w Niewiarowie, ma być przeniesioną do Tęgoborza.

e) Wyspecyalizowane zostały wydatki na zasiłki dla poszczególnych szkół gospodyń wiejskich i zwiększone o 5.000 K. na r. 1908, a o 5.500 K. na rok 1909 i następne.

f) Odpadł wydatek na amortyzacyę kosztów założenia szkoły mleczarskiej w Rzeszowie.

g) Odpadł wydatek na zakład błog. Kunegundy w Nowym Sączu dla kształcenia wzorowych gospodyń wiejskich.

h) Zmieniły swój charakter, a zarazem zwiększyły się wydatki na szkołę ogrodniczą na Wulce Kapitańskiej we Lwowie, gdyż szkoła ta objętą zostaje od r. 1909 w zarząd kraju, wskutek czego wstawioną jest też znaczniejsza kwota (30.000 K.), na inwestycye, które dotąd czynić było obowiązanem Galic. Towarzystwo gospodarskie.

Wyjaśnienia wymaga znaczna podwyżka zarówno wydatków jak i dochodów szkoły mleczarskiej, mleczarni i serowni w Rzeszowie. Jestto różnica jedynie rachunkowa, wynikła ze zastosowania odmiennego sposobu budżetowania, albowiem od r. 1908 preliminuje się zarówno wydatki jak i dochody tej mleczarni b r u t t o, w myśl wskazówek komisyi budżetowej.

Proponowana jest podwyżka dotychczasowej stałej subwencyi, udzielanej Towarzystwu „Proświta“ na cele rolnictwa i sadownictwa do rozporządzenia Wydziału krajowego, o 5.000 K. rocznie (tj. na 20.000 K.) od r. 1909, tudzież jednorazowy datek 5.000 K. na założenie zimowej szkoły rolniczej dla dorosłych gospodarzy wiejskich w Miłowaniu, powiat Tłumacz; następnie subwencya 6.000 K. rozłożona na 3 roczne raty po 2.000 K. na budowę szkoły gospodyń wiejskich w Szynwałdzie, w powiecie Tarnowskim, oraz podwyższenie rocznej subwencyi dla takiejże szkoły w Olesku o 500 K. tj. na 4.000 K.

W rubryce dochodów skonstantować należy, ustanie subwencyi rządowej na założenie szkoły mleczarskiej w Rzeszowie (ostatnia rata wpłynęła na r. 1907 w kwocie 10.000 K.); a natomiast uzyskanie subwencyi z c. k. skarbu państwowego na inwestycye w zakładach Dublańskich, w łącznej kwocie 82.400 K, (rekonstrukcya gorzelni, założenie gazowni i budowa gmachu dla stacyi doświadczalnej w Dublanach), której pierwsza rata roczna w kwocie 20.600 K. na rok 1907 wpłynęła dopiero w listopadzie 1907 do kasy krajowej; druga rata 20.600 K, wstawioną została do preliminarza budżetu na r. 1908, trzecia zaś rata w tejże samej wysokości preliminowaną jest w budżecie r. 1909.

Wydatki.

A) Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.

			zwyczajne	nadzwyczajne	razem
Poz.	1.	Akademia rolnicza w Dublanach	262.963 K	26.600 K	289.563 K
„	2.	Niższa szkoła rolnicza w Dublanach . . .	40.366 „	3.000 „	43.366 „
„	3.	Szkoła gorzelnicza w Dublanach	16.430 „	300 „	16.730 „
„	4.	Gorzelnia w Dublanach	14.750 „	— „	14.750 „
„	5.	Folwark w Dublanach .	54.860 „	9.000 „	63.860 „
		Do przeniesienia .	389.369 K.	38.900 K.	428.269 K.

wedle osobnych sprawozdań

			zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Z przeniesienia	389.369 K	38.900 K	428.269 K
Poz.	*6.*	Inwestycye na folwarku w Dublanach:			
		a) na budowę domu murowanego z ogrodzeniem na mieszkanie gumiennego, polowego, stelmacha i kowala . .	— „	20.000 „	20.000 „
		b) na urządzenie gnojarni i adaptacye w oborze . . .	— „	10.000 „	10.000 „
„	*7.*	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	52.290 „	360 „	52.650 „
„	*8.*	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	37.488 „	— „	37.488 „
„	*9.*	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie .	49.480 „	1.990 „	51.470 „
„	*10.*	Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie . .	156.632 „	5.100 „	161.732 „
„	*11.*	Folwark w Czernichowie	17.669 „	650 „	18.319 „
„	*12.*	Niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy . . .	45.090 „	3.000 „	48.090 „
„	*12a*)	Na budowę stajni w niższej szkole rolniczej w Bereźnicy, II. połowa z 30.000 K . . .	— „	15.000 „	15.000 „
„	*13.*	Niższa szkoła rolnicza w Horodence . .	35.690 „	7.000 „	42.690 „
„	*14.*	Niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy . . .	41.420 „	— „	41.420 „
„	*15.*	Niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach . .	41.885 „	1.470 „	43.355 „
„	*16.*	Niższa szkoła rolnicza w Suchodole . . .	45.170 „	4.602 „	49.772 „
„	*17.*	Niższa szkoła rolnicza w Miłocinie . . .	49.570 „	4.050 „	53.620 „
„	*18.*	Na koszta drenowania pól w niższej szkole rolniczej w Miłocinie (II. i ostatnia rata z 17.800 K) .	— „	8.800 „	8.800 „
„	*19.*	Szkoły zimowe rolnicze:			
		a) utrzymanie szkoły w Tęgoborzy	2.122 „	— „	2.122 „
		b) utrzymanie szkoły w Lubczy	1 910 „	— „	1.910 „
		Do przeniesienia	965.785 K	120.922 K	1,086.707 K

według osobnych sprawozdań

według osobnych sprawozdań

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
	Z przeniesienia	965.785 K.	120.922 K.	1,086.707 K.
	c) pobory dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących zarazem obowiązki kierowników szkół zimowych rolniczych w Tęgoborzy i w Lubczy po 4.000 K (patrz poz. 23.)	8.000 „	— „	8.000 „
	d) na koszta założenia trzeciej zimowej szkoły rolniczej .	— „	5.000 „	5.000 „
„	*20.* Szkoła mleczarska, w Rzeszowie . . .	145.223 „	1.600 „	146.823 „
„	*21.* Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . .	36.850 „	3.615 „	40.465 „
„	*22* Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . . .	28.363 „	6.800 „	35.163 „
	wedle osobnych sprawozdań			
„	*23.* Utrzymanie dwóch nauczycieli wędrownych rolnictwa, pełniących obowiązki instruktorów ogrodnictwa i sadownictwa, po 4.000 K (patrz poz. 19 *c*)	8.000 „	— „	8 000 „
„	*24.* Na środki demonstrancyjne przy nauce wędrownej rolnictwa 1.600 K i koszta kancelaryjne dla instruktora sadownictwa 300 „	1.900 „	— „	1.900 „
„	*25.* Dla Towarzystwa „Proświta“:			
	a) na cele rolnictwa i sadownictwa, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . .	20.000 „	— „	20.000 „
	b) na założenie szkoły rolniczej w Miłowaniu	— „	5.000 „	5.000 „
„	*26.* Szkoła ogrodnicza w Wulce kapitańskiej objęta w zarząd kraju:			
	a) czysz dzierżawny za 47 morgów	1.464 „	— „	1.464 „
	b) ogrodzenie i restauracya budynków (*w myśl uchwały z dn. 30/9 1908*)	— „	30.000 „	30.000 „
	Do przeniesienia	1,215.585 K.	172.937 K.	1,388.522 K.

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
	Z przeniesienia	1,215.585 K.	172.937 K.	1,388.522 K.
Poz. 27.	Akademia weterynaryi we Lwowie:			
	a) subwencya c. k. Rządowi . . . . 4.000 K.			
	b) asekurac. budynku 82 „			
	c) stała subwencya na utrzymanie internatu dla podkuwaczy kształcących się w szkole kucia koni . . . 1.200 K.	5.582 „	— „	5.582 „
„ *28.*	Krajowy nauczyciel weterynaryi: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 600 „ ryczałt na koszta podróży 1.000 „ 3 dodatki pięcioletnie po 400 K. . . . . 1.200 „	5.800 „	— „	5.800 „
„ *29.*	Stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie . .	3.500 „	— „	3.500 „
„ *30.*	Stypendya dla kandydatów na nauczycieli szkół rolniczych . .	8.000 „	— „	8.000 „
„ *31.*	Stypendya dla uczniów i abituryentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie . . .	6.400 „	— „	6.400 „
„ *32.*	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych	2.000 „	— „	2.000 „
„ *33.*	Na podróży naukowe nauczycieli szkół rolniczych	2.000 „	— „	2.000 „
„ *34.*	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych . .	2.000 „	— „	2.000 „
„ *35.*	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	8.000 „	— „	8.000 „
„ *36.*	Zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich:			
	a) w Albigowej . 3.500 K.			
	b) w Olesku . . 4.000 „			
	Do przeniesienia	7.500 K. 1,258.867 K.	172.937 K.	1,431.804 K.

			zwyczajne	nadzwyczajne	razem
	Z przeniesienia	7.500 K	1,258.867 K	172.937 K	1,431.804 K
	c) zasiłki dla innych szkół i stypendya dla przyszłych nauczycielek w tych szkołach . .	8.000 „	15.500 „	— „	15.500 „
„ *36a)*	Na budowę szkoły gospodyń wiejskich w Szynwałdzie . . .		—	2.000 „	2 000 „
„ *37.*	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu na szkołę chmielarską w Starem Siole		2.000 „	— „	2.000 „
	Suma działu A.		1,276.367 K.	174.937 K.	1,451.304 K.

Dochody.

			zwyczajne	nadzwyczajne	razem
Poz.	*1.*	Akademia rolnicza w Dublanach .	122.068 K.	— K.	122.068 K.
„	*2.*	Niższa szkoła rolnicza w Dublanach	9.780 „	— „	9.780 „
„	*3.*	Szkoła gorzelnicza „ „	5.500 „	— „	5.500 „
„	*4.*	Gorzelnia „ „	12.750 „	— „	12.750 „
„	*5.*	Folwark „ „	58.700 „	— „	58.700 „
„	6.	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach . . .	23.800 „	— „	23.800 „
„	*7.*	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie . . .	6.000 „	— „	6.000 „
„	*8.*	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	14.780 „	— „	14.780 „
„	*9.*	Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie	69.000 „	— „	69.000 „
„	*10.*	Folwark w Czernichowie . .	18.440 „	— „	18.440 „
„	*11.*	Niższa szkoła rol. w Bereżnicy .	20.550 „	— „	20.550 „
„	*12.*	„ „ „ w Horodence .	10.000 „	— „	10.000 „
		Do przeniesienia	371.368 K	— K	371.368 K

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
	Z przeniesienia	371.368 K.	— K.	371.368 K.
„ 13.	Niższa szkoła rol. w Jagielnicy .	18.200 „	— „	18.200 „
„ 14.	„ „ „ w Kobiernicach .	18.850 „	— „	18.850 „
„ 15.	„ „ „ w Suchodole .	21.450 „	— „	21.450 „
„ 16.	„ „ „ w Miłocinie .	14.600 „	15.000 „	29.600 „
„ 17.	Szkoła mleczarska w Rzeszowie	131.420 „	— „	131.420 „
„ 18.	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie .	11.020 „	— „	11.020 „
„ 19.	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	17.200 „	— „	17.200 „
	(*Poz. 20. Sprawozdawca p. Krzeczunowicz.*)			
„ 21.	Zwroty zaliczek na płace od nauczycieli szkół rolniczych . .	6.600 „	— „	6.600 „
	(*Poz. 22. Sprawoz. p. Krzeczunowicz* „ *23. Sprawoz. p. Żardecki* „ *24. Sprawoz. p. Kędzior*).			
„ 25.	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	8.000 „	— „	8.000 „
	(*Poz. 26—28. Sprawoz. p. Krzeczunowicz.* *Poz. 29. Sprawoz. p. Stefczyk.*)			
„ 30.	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi . . .	2.000 „	— „	2.000 „
	(*Poz. 31. Sprawoz. p. Krzeczunowicz*).			
„ 32.	Subwencya z c. k Skarbu państwa na pokrycie kosztów inwestycyi w zakładach dublańskich (III. rata z przyznanych 82.400 K. aż do roku 1910)	20.600 „	— „	20.600 „
	Razem .	641.308 K	15.000 K.	656.308 K.

Niniejszem sprawozdaniem załatwione zostają:

Petycya Towarzystwa „Proświty“ l. 1002 o podwyższenie rocznej subwencyi i o jednorazowy datek na urządzenie szkoły rolniczej w Młowaniu;

Petycya zarządu „Towarzystwa dla gospodarczego wykształcenia kobiet w Olesku“ l. 588 o subwencyę na prowadzenie szkoły gospodyń wiejskich, pomieszczonej obecnie w Pietryczach;

Petycya ks. Aleksandra Siemieńskiego i Komitetu ludowego szkoły gospodyń wiejskich w Szynwałdzie o subwencyę na koszta budowy tej szkoły.

Petycye: Centralnego Wydziału Towarzystwa imienia Michała Kaczkowskiego o subwencyę w kwocie 15.000 K na koszta utrzymania wędrownych nauczycieli rolnictwa, i inne cele rolnicze, tudzież Związku niewiast katolickich o subwencyę na szkołę szycia bielizny i ubrania w Limanowej przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania możebnego uwzględnienia i zdania sprawy względnie przedłożenia wniosków Sejmowi krajowemu.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Akademia rolnicza w Dublanach.

Rubr. X. poz. 1. wydatków i poz. 1. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace profesorów i docentów.**		
			zwycz.	*nadzwycz.*		
	1	Dyrektor, płaca . . .	4.800 K.	— K.		
		dodatek aktywalny . .	720 „	— „		
		„ pięcioletni . .	600 „	— „		
		„ osobisty . .	— „	6.000 „		
		„ na utrzymanie koni	— „	1.200 „	6.120	7.200
	2	Siedmiu profesorów:				
		płace po 4.800 K . . .		33.600 K		
		dodatki aktywalne po 720 K .		5.040 „		
		dodatek pięcioletni . . .		600 „	39.240	—
	3	Trzech profesorów:				
		płace po 3.400 K . . .		10.200 K.		
		dodatki aktywalne po 480 K .		1.440 „		
		dodatki pięcioletnie . . .		1 500 „	13.140	—
	4	Jeden profesor adjunkt:				
		płaca		2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . .		400 „		
		„ pięcioletni . . .		400 „	3.600	—
	5	Czterech asystentów (dla kat dry *a*) chemii *b*) botaniki *c*) zoologii *d*) rolnictwa) po 1.400 K . .			5.600	—
	6	Docenci:				
		a) mineralogii i geologii			1.200	—
		b) weterynaryi			1.200	—
		c) melioracyi			700	—
		d) leśnictwa			600	—
		e) ogrodnictwa			400	—
		f) hodowli ryb			400	—
		g) historyi i literatury polskiej . . .			1.200	—
		k) hygieny			300	—
		Suma rubryki I. .			73.700	7.200
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**				
	7	Kasyer zarazem rachmistrz:				
		płaca .		2 800 K.		
		dodatki pięcioletnie		600 „	3.400	—
	8	Sekretarz dyrekcyi zarazem magazynier				
		płaca . .		2.400 K.		
		dodatki pięcioletnie		480 „	2.880	—
		Suma rubryki II. .			6.280	—
		Do przeniesienia .			79.980	7.200

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	79.980	7.200
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**		
	9	Kapelan: płaca . . . 600 K. dodatek osobisty . 200 „	800	—
	10	Lekarz zakładowy	1.400	—
	11	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi	1.000	—
	12	Ogrodnik	1.200	—
	13	Pomocnik ogrodnika	480	—
	14	Zawiadujący biblioteką	400	—
		Suma rubryki III. .	5.280	—
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**		
	15	Służba wyższa:		
		a) tercyan zarazem woźny: płaca . 720 K. na ubiór 120 „	840	—
		b) sześciu laborantów dla katedry *α*) mechaniki i fizyki, *β*) chemii, *γ*) botaniki, *δ*) zoologii i hodowli, *ε*) rolnictwa, *η*) chemii rolniczej po 600 K.	3.600	—
	16	Służba niższa:		
		a) dozorca domu i magazynu	600	—
		b) dwóch stróżów domowych po 480 K. . .	960	—
		c) stróż nocny	600	—
	17	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	300	—
		Suma rubryki IV. .	6.900	—
V.		**Koszta administracyjne.**		
	18	Zarząd:		
		a) potrzeby kancelaryjne	1.600	—
		b) koszta podróży w interesach zakładu . .	200	—
		c) druk sprawozdań	250	—
	19	Opał gmachu szkolnego	4.000	—
		D. przeniesienia .	6.050	—
			92.160	7.200

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony.	
		Z przeniesien a	92.160	7.200
			6.050	—
V.	20	Oświetlenie:		
		a) zwrot funduszowi stacyi chem. roln. za gaz do oświetlania gmachu i do użytku w pracowniach (patrz poz. 3a, doch. Stacyi dublańskiej)	5.500	—
		b) oświetlenie obejść naftą	300	—
	21	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	6.500	—
	22	„ dziedzińców i ścieżek	1.000	—
	23	„ parku	400	—
	24	Ubezpieczenie od ognia budynków i zbiorów . .	1.300	—
	25	Utrzymanie wodociągu	750	—
	26	Najem pomieszkań:		
		a) dla czterech asystentów po 192 K. . .	768	—
		b) „ sekretarza dyrekcyi . . .	600	—
		c) „ dyetaryusza w kanc. dyrekcyi . .	240	—
		d) „ sześciu laborantów po 192 K. . .	1.152	—
	27	Płaca kominiarza	600	—
	28	Sprzęty i ruchomości	300	—
	29	Koszta przewozu docentów	3.500	—
	30	„ lustracyi zakładu	300	—
	31	„ nabożeństwa	200	—
	32	Apteka i inne koszta sanitarne	2.200	—
		Suma rubryki V. .	31.660	—
VI.		**Potrzeby naukowe.**		
	33	Dotacye na zbiory i laboratorya: *zwycz.* *nadzw.*		
		a) fizyki . . . . 500 K. — K.		
		a) stacya meteorologiczna . 300 „ — „		
		b) chemii i technologii . . 2.000 „ 2.200 „		
		c) mineralogii i geologii . 200 „ — „		
		d) botaniki . . . . 1.400 „ — „		
		e) zoologii . . . . 300 „ — „		
		ε) laboratoryum zootomiczne . 520 „ — „		
		Do przeniesienia . 5.220 K. 2.200 K.	123.820	7.200

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . *zwycz.* 5.220 K. *nadzw.* 2.200 K.	123.820	7.200
VI.	33	*f*) fizyologii i anatomii zwierząt 390 K. — K.		
		g) chemii rolniczej . . 1.320 „ — „		
		h) rolnictwa . . . 2.000 „ 1.000 „		
		i) hodowli . . . 1.500 „ 400 „		
		k) weterynaryi . . 300 „ — „		
		l) administracyi . . 200 „ — „		
		m) mechaniki rolniczej i budownictwa . . . 750 „ — „		
		μ) na ćwiczenia w użyciu narzędzi rolniczych . 350 „ — „		
		n) melioracyi . . . 100 „ — „		
		o) ogrodnictwa . . . 200 „ — „		
		p) leśnictwa . . . 100 „ — „	12.430	3.600
	34	Biblioteka i czytelnia:		
		a) przykupno dzieł . . . . 1.600 K.		
		b) oprawa książek . . . . 400 „		
		c) czasopisma . . . . 1.000 „	3.000	—
	35	Utrzymanie pól doświadczalnych	2.600	8.000
	35a	Remuneracya prof. Miczyńskiego	—	2.000
	36	Ogród: *zwycz.* *nadzwycz.*		
		a) botaniczny . . . 1.500 K. 600 K.		
		b) owocowy i warzywny . 500 „ 600 „		
		c) druk katalogu . . 50 „ — „	2.050	1.200
	37	Utrzymanie mleczarni:		
		a) laborant, płaca . . . 720 K.		
		dodatek na mieszkanie . . 240 „ 960 K.		
		b) dokupno i naprawa przyrządów i naczyń . . . . . 200 „		
		c) dowóz wody i lodu . . . 60 „		
		d) światło i opał . . . . 450 „	1.670	—
	38	Utrzymanie pasieki	120	—
	39	Wycieczki naukowe uczniów	1.500	—
	40	Ryczałt dla folwarku dublańskiego za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii (patrz. poz. 6 doch. folwarku dublańskiego) .	2.000	—
		Suma rubryki VI.	25.370	14.800
		Do przeniesienia . . .	149.190	22.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		Z przeniesienia .	149·190	22.000
VII.		**Spłata długów i podatki.**		
	41	Bank krajowy, spłata pożyczki 100.000 K. zaciągn etej w r. 1901 na budowę domu mieszkalnego piątrowego dla funkcyonaryuszów i na budowę skrzydła internatu 15 i 16 półrocz. rata z 57 lecia .		
		a) na kapitał . . . 558·05 K.		
		b) 4% odsetki . . . 3.851 24 „		
		c) dod. administr. . . 240·71 „		
		d) stemple do rat po 7·50 K. 15·— „	4.665	—
	42	Bank krajowy, spłata pożyczki na inwestycye z przyzwolonych w sumie 355.000 K.		
		a) spłata zaciągniętej w 1907 r. 1 raty w kwocie 150.000 K. 5 i6 półroczna rata z 44 lecia:		
		a) na kapitał . . . 1.266·14 K.		
		b) 4% odsetki . . . 5.867·15 „		
		c) dodatek administrac. . 366·71 „		
		d) na stempel do rach. . — 20 „	7.500	—
		b) na spłatę zaciągniętej w 1908 r. II. raty w kwocie 100.000 K 2 i 3 półroczna rata z 44 lecia:		
		a) na kapitał . . . 791·42 K.		
		b) 4% odsetki . . . 3.961·— „		
		c) dod. administrac. . . 247·58 „		
		d) na stemple do rach. . —·20 „	5.000	—
		c) na spłatę zaciągnąć się mającej reszty powyższej pożyczki w kwocie 105.000 K. .	5.250	—
	43	Podatek gruntowy i domowy	200	—
		Suma rubryki VII. .	22.615	—
VIII.	44	**Utrzymanie 12-tu uczniów w domu zakładowym na miejscach fundusz. po 800 K. . .** (patrz poz. 5. b, doch.)	9.600	—
IX.		**Utrzymanie domu zakładowego.**		
	45	Płace służby:		
		a) administrator domu zakł., płaca . . 960 K.		
		wikt . . . . . 588 „		
		opał i światło . . . . 200 „	1.748	—
		b) magazynier płaca . . . . 300 K.		
		wikt . . . . . 360 „		
		opał i światło . . . . 80 „		
		ubranie . . . . . 120 „		
		dodatki pięcioletnie . . . . 170 „	1.030	—
		Do przeniesienia .	2.778	—
			181.405	22.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	181.405	22.000
			2.778	—
		c) portyer: płaca . . . . 300 K.		
		wikt . . . . . 360 „		
		opał i światło . . . . 80 „		
		ubranie . . . . . 120 „	860	—
		d) 5-ciu służących, po 740 K.	3.700	—
		e) 5-ciu stróżów po 480 K.	2.400	—
		f) dwóch pomoc. na zimę po 210 K. . . .	420	—
	46	Wikt dla 100 uczniów przez 10 miesięcy po 57 K mies.	57.000	—
	47	Pranie i naprawa pościeli	1 200	—
	48	Opał domu zakładowego	5.800	—
	49	Oświetlenie domu zakładowego:		
		a) dawnego budynku naftą . . 3.000 K.		
		b) dobudowanego pawilonu gazem (patrz. poz. 3. a, doch. stacyi dublańskiej) . 1.000 „	4.000	—
	50	Utrzymanie *a*) budynków domu zakład. . . .	1.400	—
		b) sprzętów w domu zakład. . .	1.000	4.600
		Suma rubryki IX. .	80.558	4.600
X.	51	**Rozmaite nieprzewidziane**	1.000	—
		Suma wydatków	262.963	26.600
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya c. k. Skarbu państwa** . . .	20.000	—
II		**Opłaty od uczniów.**		
	2	Wpisowe od 100 uczniów po 20 K. . . 2.000 K.		
		na uwolnienie 30 uczniów potrąca się . 600 „	1.400	—
	3	Czesne od 100 uczniów po 200 K. . .20.000 K		
		na uwolnienie 30 uczniów potrąca się 6.000 „	14.000	—
	4	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach od 100 uczniów po 80 K.. . . . 8.000 K.		
		na uwolnienie 30 uczniów potrąca się . 2.400 „	5.600	—
	5	Opłaty za utrzymanie w domu zakładowym:		
		a) od 88 uczniów po 800 K.	70.400	—
		b) od 12 uczniów przyjętych na koszt funduszu krajowego (patrz poz. 44. wyd.) po 800 K.	9.600	—
		Suma rubryki II. .	101.000	—
		Do przeniesienia .	121.000	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	121.000	—
III.	6	**Dochód z pasieki**	100	—
IV.	7	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	700	—
V.	8	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego** .	168	—
VI.	9	**Dochody rozmaite**	100	—
		Suma dochodów .	122.068	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Szkoła niższa rolnicza

w Dublanach.

Rubr. X. poz. 2. wydatków, i poz. 2. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: *zwycz.* *nadzwycz.* płaca . . . . 2.800 K. — K. dodatek aktywalny . . 240 „ — „ 2 dodatki pięcioletnie . . 600 „ — „ dodatek za nadzór nad internatem . . . . — „ 300 „	3.640	300
	2	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . . 240 „	3.040	—
	3	Nauczyciel do nauk element arnch, płaca 1.700 K. dodatek aktywalny . . . 200 „ 2 dodatki pięcioletnie . . . 320 „	2.220	—
	4	Docent weterynaryi	400	—
	5	Koszta nabożeństwa i nauki religii dla uczniow obu obrządków	1.600	—
	6	Instruktor do robót ręcznych	1.200	—
		Suma rubryki I. .	12.100	300
II.		**Koszta administracyjne.**		
	7	Remuneracya dyrektora Akademii rolniczej . .	800	—
	8	Opał i oświetlenie	1.200	—
	9	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie, kominiarz i stróż	1.500	1.600
	10	Sprzęty i ruchomości	300	—
		Suma rubryki II. .	3.800	1.600
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	11	Stołowanie 42 uczniów po 398 K. . . .	16.716	—
	12	Odzież, pościel i pranie dla 42 uczniów po 120 K. .	5.040	—
	13	Koszta leczenia uczniów	200	—
		Suma rubryki III. .	21.956	—
		Do przeniesienia . .	37.856	1.900

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	37.856	1.900
IV		**Potrzeby naukowe.**		
	14	Wycieczki i demonstracye	260	—
	15	Przybory do pisania i nauki dla uczniów . .	400	—
	16	Uzupełnienie środków naukowych . .	400	600
	17	Biblioteka i czytelnia	250	—
		Suma rubryki IV. .	1.310	600
V.		**Kursa specyalne.**		
	18	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	500
	19	„ stelmachstwa i kołodziejstwa . . .	500	—
	20	„ sadownictwa i warzywnictwa . . .	400	—
		Suma rubryki V. .	1.000	500
VI.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków .	40.366	3.000
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów** (wpisowe i za utrzymanie) .	2.000	—
III.	3	**Zarobek 42 uczniów po 40 K.**	1.680	—
IV.	4	**Rozmaite nieprzewidziane**	100	—
		Suma dochodów .	9.780	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Rubr. X. poz. 3. wydatków i poz. 3. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Kierownik szkoły zarazem profesor, płaca . 3.600 K.		
	-	dodatek aktywalny . . . . 720 „	4.320	—
	2	Asystent płaca . . . . 1.400 K.		
		dodatek na mieszkanie . . . 318 „	1.718	—
	3	Docenci:		
		a) matematyki, fizyki i rysunków . . .	600	—
		b) nauki o kotłach i maszynach . . .	400	—
		c) nauki o podatkach	400	—
		d) administracyi i rachunkowości . . .	200	—
		Suma rubryki I. .	7.638	
II.		**Koszta administracyjne.**		
	4	Koszta kancelaryjne, druk świadectw, portorya .	300	—
	5	Służący, (laborant) płaca . . . 600 K.		
		dodatek na mieszkanie . . . 192 „	792	—
	6	Opał	500	—
	7	Oświetlenie (zwrot funduszowi stacyi za gaz patrz poz. 3 b, doch. Stacyi dublańskiej) . .	1.000	—
	8	Utrzymanie i ubezpieczenie budynku . .	400	—
	9	Ubezpieczenie funkcyonaryuszów od wypadków .	100	—
	10	Koszta przywozu docentów	200	—
	11	Koszta podróży kierownika	200	—
		Suma rubryki II. .	3.492	—
III.		**Potrzeby naukowe.**		
	12	Dotacya dla pracowni gorzelniczej	2.000	300
	13	Prenumerata pism i zakupno podręczników .	300	—
	14	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—
		Suma rubryki III. .	2.500	300
IV.		**Kursa specyalne.**		
	15	Kurs dla kierowników gorzelń	500	—
	16	Kurs dla c. k. straży skarbowej	500	—
		Suma rubryki IV. .	1.000	—
		Do przeniesienia .	14.630	300

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	14.630	300
V.	17	**Zapomogi dla uczniów:**		
		a) z funduszu krajowego . . . 600 K.		
		b) z subwencyi państwowej . . 1.000 „	1.600	—
VI.	18	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków .	16.430	300
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa:**		
		a) na utrzymanie szkoły	3.000	—
		b) na zapomogi dla uczniów	1.000	—
		Suma rubryki I. .	4.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.300	—
III.	3	**Dochód z analiz**	200	—
		Suma dochodów .	5.500	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński

Gorzelnia krajowa w Dublanach.

Rubr. X. poz. 4. wydatków i poz. 4. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace.**		
	1	Gorzelnik	1.400	—
	2	Służba:		
		a) Palacz zarazem stróż . . . 480 K.		
		b) 1 robotnik przez 5 miesięcy po 30 K. 150 „	630	—
		Suma rubryki I. .	2.030	—
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**		
	3	Opał	1.600	—
	4	Ziemniaki (1.800 q. po 4 K.)	7.200	—
	5	Jęczmień (80 q. po 14 K.)	1.120	—
	6	Żyto, kukurudza i inne zboża (50 q. po 16 K.) .	800	—
	7	Światło, smary, drożdże i t. p.	400	—
	8	Naprawa maszyn i uzupełnienie przyrządów . . .	600	—
	9	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników .	400	—
		Suma rubryki II. .	12.120	—
III.		**Rozmaite.**		
	10	Utrzymanie budynków i podwórza . . .	300	—
	11	Podatek zarobkowy	200	—
	12	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni	100	—
		Suma rubryki III. .	600	—
		Suma wydatków .	14.750	—
		DOCHODY.		
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** (200 Hl. po 50 K.) . .	10.000	—
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów** (2500 Hl. po 30 h.) .	750	—
III.	3	**Bonifikacya** (200 Hl. spirytusu po 10 K.) . .	2.000	—
		Suma dochodów .	12.750	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Folwark w Dublanach.

Rubr. X. poz. 5. wydatków i poz. 5. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		A) WYDATKI FOLWARKU.		
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**		
	1	Płace i zasługi	7.000	—
	2	Najem robotnika	16.000	—
	3	Kuchnia folwarczna	1.500	—
	4	Koszta kancelaryjne	200	—
	5	Zmiana i dokupno nasienia	1.000	2.500
	6	Dokupno nawozów dopełniających	4.000	—
	7	Dokupno karmy (owsa, makuchów, kiełków)	8.000	—
	8	Wymiana zużytych koni, uprzęży i kucie koni	2.400	—
	9	Uzupełnienie obory	—	3.000
	10	Utrzymanie budynków	1.500	—
	11	Utrzymanie i uzupełnienie maszyn i narzędzi rolniczych	1.000	3.500
	12	Utrzymanie dróg i rowów	500	—
	13	Melioracye łąk: *a*) Utrzymanie narzędzi melioracyjnych i dokupno materyałów . . 600 K. *b*) Wynagrodzenie łąkowego . . . 480 „	1.080	—
	14	Ubezpieczenie od ognia i gradu	1.500	—
	15	Światło i smary	150	—
	16	Kultura lasu i utrzymanie stawów	400	—
	17	Posyłki i jazdy w sprawach folwarku	500	—
	18	Koszta leczenia czeladzi i dobytku	300	—
		Suma rubryki I.	47.030	9.000
II.		**Inne wydatki.**		
	19	Podatki i inne opłaty publiczne	1.400	—
	20	Rozmaite nieprzewidziane	300	—
		Suma rubryki II.	1.700	—
		Suma działu A)	48.730	9.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia dział A) .	48 730	9.000
III.		**B. Ekwiwalent, spłata długów i renty.**		
	21	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie	1.055	—
	22	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie:		
		a) 61. i 62. półroczna rata z 36-lecia pożyczki 10.000 Kor. zaciągniętej w r. 1879 . . . w kapitale . 434·52 K. 4% odsetki . 165 48 „	600	—
		b) 51. i 52. półroczna rata z 36-lecia pożyczki 23.200 K. zaciągniętej w r. 1885 . . . w kapitale . 807·36 K. 4% odsetki . 467·72 „	1.275	—
	23	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarskiemu	3.200	—
		Suma działu B) .	6.130	—
		Suma wszystkich wydatków	54.860	9.000

Liczba ruryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Dochody.		
I.		**Dochody z gospodarstwa.**		
	1	Z sprzedaży ziemiopłodów	28.000	—
	2	Z wynajętych pół i łąk	4.000	—
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:		
		a) mleko	16.000	—
		b) przychowek	1.500	—
		c) chlewnia	500	—
		d) owce	150	—
		e) braki i opasy	4.000	—
	4	Za wynajęte konie	1.500	—
	5	Z lasu i stawów	800	—
	6	Ryczałt od Akademii za straty wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb Akademii (patrz poz. 40 wyd. Akademii)	2.000	—
		Suma rubryki I. .	58.450	—
		Inne dochody.		
II.				
	7	Z dzierżawy polowania	50	—
	8	Rozmaite nieprzewidziane	200	—
		Suma rubryki II. .	250	—
		Suma dochodów .	58.700	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński

Stacya doświadczalna

chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Rubr. X. poz. 7. wydatków i poz. 6. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Prelmiinarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace personalu.**		
	1.	Kierownik stacyi	2.400	—
	2.	Adjunkt:		
		płaca . . . . . 2.400 K.		
		dodatek aktywalny . . . 200 „		
		dodatek pięcioletni . . . 400 „	3.000	—
	3.	4 Asystentów (nieetatowych)		
		a) 2-ch asystentów płaca po 1.600 K. 3.200 K.		
		na mieszkanie dla jednego . . 240 „		
		na opał dla jednego . . . 78 „	3.518	—
		b) 2ch asystentów płaca po 1.400 K. . 2.800 K.		
		na mieszkanie po 240 „ 480 „		
		na opał po . 78 „ 156 „	3.436	—
		zwycz. *nadzwycz.*		
	4.	Laborant, płaca . . . 900 K. — K.		
		na mieszkanie . . 200 — „		
		dodatek nadzwycz.. . — „ 360 „	1.100	360
	5.	Pomocnik kancelaryjny	720	—
	6.	Trzech służących, płace po 600 K. 1.800 K.		
		na mieszkanie po 192 „ 576 „	2.376	—
		Suma rubryki I. .	16.550	360
II.		**Utrzymanie stacyi.**		
	7.	Koszta utrzymania laboratoryum	7.500	—
	8.	„ prowadzenia doświadczeń:		
		a) wegetacyjnych i wazonowych	1.200	—
		b) polowych na fermach doświadczalnych . .	5.000	—
		c) uprawy buraków cukrowych . . .	600	—
		d) żywienia inwentarza	400	—
	9.	Koszta kancelaryjne, druk świadectw, portorya .	1.400	—
	10.	Druki sprawozdań	1.200	—
		Do przeniesienia .	17.300	—
			16.550	360

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
II.		Z przeniesienia .	16.550	360
			17.300	—
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników . .	600	—
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów . .	2.600	—
	13	Ubezpieczenie od wypadków fukcyonaryuszów stacyi	600	—
	14	Utrzymanie budynku i ubezpieczenie od ognia budynku i ruchomości stacyi	1.400	—
	15	Opał stacyi	1.000	—
		Suma rubryki II. .	23.500	—
III		**Koszta ruchu gazowni dla produkcyi gazu do oświetlania i dla laboratoryów w zakładach rolniczych.**		
	16	Palacz: wynagrodzenie . . . 1.200 K na mieszkanie . . . . 240 „	1.440	—
	17	Pomocnik palacza (na zimę) . .	600	—
	18	Olej	2.400	—
	19	Koks i węgiel	6.000	—
	20	Utrzymanie aparatów, pieców i rurociągu . .	1.400	—
	21	Ubezpieczenie od ognia i wypadków . . .	400	—
		Suma rubryki III. .	12.240	—
		Suma wydatków .	52.290	360

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	10.000	—
III.	3	**Zwroty od zakładów za gaz:**		
		a) od Akademii rolniczej: (patrz. poz. 20. a, wyd. Akademii) 5.500 K. (patrz poz. 49. b, „ „) 1.000 „	6.500	—
		b) od szkoły gorzelniczej (patrz poz. 7 wyd. Szkoły gorzelniczej)	1.000	—
		Suma rubryki III. .	7.500	—
IV.	4	**Ze sprzedaży mazi pogazowej**	300	—
		Suma dochodów .	23.800	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Stacya doświadczalna

botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Rubr. X. poz. 8. wydatków i poz. 7. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace personalu.**		
	1	Kierownik stacyi:		
		płaca . . . . . 4.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . . 1.288 „		
		dodatek osobisty . . . . 4.584 „	10.672	—
	2	Adjunkt płaca . . . . . 2.400 K.		
		dodatek aktywalny . . . . 480 „	2.880	—
	3	2 asystentów (nieetatowych):		
		a) pierwszy płaca . . . . 1.600 K.		
		na mieszkanie . . . . 400 „		
		„ opał . . . . . 78 „	2.078	—
		b) drugi płaca . . . . . 1.400 K.		
		na mieszkanie . . . . 400 „		
		„ opał . . . . . 78 „	1.878	—
	4	Laborant, płaca . . . . . 1.100 K.		
		na mieszkanie . . . . 360 „	1.460	—
		Suma rubryki I. .	18.968	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	5	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne . . .	1.000	—
		b) służący	720	—
	6	Czynsz za najem lokalu	3.400	—
	7	Opał i oświetlenie	1.200	—
		Suma rubryki II.	6.320	—
III.		**Utrzymanie stacyi.**		
	8	Koszta utrzymania pracowni stacyi . . .	5.000	—
	9	„ „ ogrodu górskiego na połoninach .	2.500	—
	10	Utrzymanie pól doświadczalnych i analizy z pól utrzymywanych kosztem Towarz. gospodarskiego	1.200	—
	11	Założenie i prowadzenie pól reprodukcyjnych przy szkołach rolniczych	600	—
	12	Koszta druków i wydawnictw	600	—
	13	Prenumerata pism i zakupno dzieł fachowych . .	600	—
	14	Koszta podróży kierownika i asystentów . . .	1.500	—
	15	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszy Stacyi	200	—
		Suma rubryki III. .	12.200	—
		Suma wydatków .	37.488	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k Skarbu Państwa.** . .	4.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	1.600	—
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu**	400	—
		Suma dochodów .	6.000	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Szkoła gospodarstwa lasowego

we Lwowie.

Rubr. X. poz. 9. wydatków i poz. 8. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
I.		**WYDATKI.**			
		Płace profesorów.			
	1	Profesor fachowy zarazem dyrektor, płaca	4.800 K		
		dodatek aktywalny . . .	1.288 „		
		dodatki pięcioletnie . . .	1.000 „		
		dodatek osobisty	1.200 „	8.288	—
	2	Trzech profesorów fachowych:			
		a) dla dwóch, płace po 3.280 K. . .	6.560 K.		
		dodatki aktywalne po 960 „ . .	1.920 „		
		dodatki pięcioletnie . . .	2.375 „		
		b) dla jednego extra statum płaca	3.280 „		
		dodatek aktywalny . . .	960 „		
		dodatek pięcioletni . . .	333 „	15.428	—
	3	Trzech nauczycieli adjunktów:			
		a) dla dwóch, płace po 2.400 K. . .	4.800 K		
		dodatki aktywalne po 720 „ . .	1.440 „		
		dodatki pięcioletnie . . .	1.200 „		
		dodatek osobisty dla jednego . .	300 „		
		b) dla jednego płaca . [2.400 K.]	— „		
		dodatek aktywalny . [720 „]	— „	7.740	—
	4	Docenci:			
		a) języka polskiego, niemieckiego i korespondencyi		1.600	—
		b) fizyki i matematyki . . .		1.500	—
		c) zarysu inżynieryi, geometryi wykreślnej, konstrukcyi i rysunków . .		2.000	—
		d) chemii ogólnej, za wykłady . .	600 K		
		za ćwiczenia w laboratoryum . .	400 „	1.000	—
		e) ekonomii społecznej		400	—
		f) encyklopedyi rolnictwa		600	—
		g) zarysu prawa i administracyi . .		500	—
		h) sadownictwa		400	—
		i) nauki o pomocy w nagłych wypadkach . .		200	—
			Suma rubryki I. .	39.656	—
			Do przeniesienia .	39.656	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	39.656	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	5	Koszta kancelaryjne, druki i portorya . . .	600	—
	6	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . . .	480	—
	7	Ubezpieczenie budynków i ruchomości od ognia .	80	—
	8	Opał, oświetlenie, woda i telefon . . .	1.000	—
	9	Utrzymanie budynków	400	—
	10	Sprzęty i r chomości	100	150
	11	Dwóch dozorców szkolnych	2.016	—
	12	Podatki i ekwiwalent	45	—
		Suma rubryki II. .	4.721	150
III.		**Środki naukowe.**		
	13	Biblioteka i czytelnia	600	200
	14	Laboratorya:		
		a) chemii ogólnej i technologicznej i wynagrodzenie laboranta . . 600 K.		
		b) botaniczno-fizyologiczne . . . 120 „	720	—
	15	Muzea, zbiory, środki do demonstrancyi i ćwiczeń: *zwyczaj. nadzwycz.*		
		a) do geografii fizycznej i politycznej . . . . . 20 K. — K.		
		b) do fizyki . . . . . 40 „ — „		
		c) „ meteorologii i klimatologii 40 „ — „		
		d) „ inżynieryi leśnej . . 300 „ 120 „		
		e) „ botaniki, fizyologii, geografii i mineralogii . . . 120 „ 400 „		
		f) do zoologii . . . . . 40 „ — „		
		g) „ technologii chemicznej . 100 „ 120 „		
		h) „ leśnictwa w ogóle i uprawy lasu . . . . . 300 „ — „	960	640
	16	Na utrzymanie szkółki drzewek w Winnikach i Brzuchowicach	—	1.000
	17	Wycieczki naukowe z uczniami	2.000	—
	18	Utrzymanie ogrodu przy szkole	300	—
		Suma rubryki III. .	4.580	1.840
		Do przeniesienia .	48.957	1.990

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	48.957	1.990
IV.		**Spłata pożyczki.**		
	19	Galic. Kasie oszczędności we Lwowie, 69 i ostatnia półroczna rata (z 35-lecia) pożyczki 18.000 K. zaciągniętej w r. 1874	423	—
V.	20	**Rozmaite nieprzewidziane**	100	—
		Suma wydatków .	49.480	1.990
		Dochody.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	14.000	—
II.		**Opłaty od uczniów:**		
	2	Wpisowe 20 od uczniów po 4 K. . . .	80	—
	3	Czesne od 30 uczniów po 20 K . . .	600	—
		Suma rubryki II. .	680	—
III.		**Rozmaite nieprzewidziane.**	100	—
		Suma dochodów .	14.780	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Szkoła średnia rolnicza

w Czernichowie

Rubr. X. poz. 10. wydatków i poz. 9. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Dyrektor: płaca	4.800 K.		
		dod. aktywalny . . .	640 „		
		dod. pięcioletni . . .	500 „		
		dod. osobisty . . .	800 „	6.740	—
	2	Kapelan i katecheta oraz docent jednego z przedmiotów ogolnie kształcących:			
		płaca	3.200 K.		
		dodatek aktywalny . . .	520 „		
		dodatki pięcioletnie . . .	1.000 „	4.720	—
	3	Ośmiu profesorów:			
		płace po 3.200	25.600 K.		
		dod. aktyw. po 520 K. . .	4 160 „		
		dod. pięcioletnie po 500 K. .	8.917 „	38.677	—
	4	Docenci:			
		a) weterynaryi		1.600	—
		b) leśnictwa		800	—
		c) hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach		200	—
	5	Nauczyciel muzyki i śpiewu		1.000	—
	6	Nauczyciel instruktor do robót praktycznych			
		płaca	2.400 K.		
		dodatek aktywalny . . .	240 „		
		„ pięcioletni . . .	300 „	2.940	—
	7	Trzech prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki:			
		płace po 2.400 K. . . .	7.200 K.		
		dodatki pięcioletnie po 200 K. .	450 „	7.650	—
			Suma rubryki I.	64.327	—
II.		**Płace urzędników administracyjnych etatowych.**			
	8	Kasyer zarazem rachmistrz:			
		płaca	2.400 K.		
		dodatki pięcioletnie po 240 K. .	480 „	2.880	—
	9	Pisarz dyrekcyi zarazem magazynier:			
		płaca	1.200 K.		
		dodatek pięcioletni . . .	50 „	1.250	—
			Suma rubryki II. .	4.130	—
			Do przeniesienia .	68.457	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	68.457	—
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**		
	10	Lekarz zakładowy, płaca . . . 1.000 K. na opał . . . . . 100 „	1.100	—
	11	Ogrodnik zakładowy, płaca	1.000	—
		Suma rubryki III. .	2.100	—
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**		
	12	Służba wyższa:		
		a) tercyan szkoły, zarazem woźny: płaca z wiktem . . . . 900 K. na ubiór . . . . . 100 „	1.000	—
		b) woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący wfirmeryę i kaplicę zakładową: płaca z wiktem . . . . 500 K. na ubiór . . . . . 100 „	600	—
		c) portyer bramy głównej: płaca z wiktem . . . . 600 K. na ubiór . . . . . 100 „	700	—
		d) portyer drugiej bramy zakładowej: płaca . . . . . 365 K. na ubiór . . . . . 100 „	465	—
		e) lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym: płaca z wiktem i ubranie . . .	550	—
	13	Służba niższa:		
		a) służący przy laboratoryum chemii: płaca	420	—
		b) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych: płace z wiktem po 420 K.	1.260	—
		c) stróż domowy, płaca	420	—
		d) stróż, zarazem ogrodniczek przy parku, płaca	420	—
	14	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi) .	300	—
		Suma rubryki IV. .	6.135	—
		Do przeniesienia .	76.692	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	76.692	—
V.		**Koszta administracyjne.**		
	15	Zarząd:		
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły .	400	—
		b) potrzeby kancelar. druki, inseraty, portorya itp.	800	—
		c) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych	900	—
		d) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . .	300	—
		e) utrzymanie koni administracyjnych (patrz poz. 5. doch. folwarku w Czernichowie) . . .	700	—
		f) zaprzysiężony strażnik obszaru dworskiego .	300	—
	16	Opał w gmachu szkolnym i internacie . . .	3.000	—
	17	Oświetlenie „ „ „ . . .	2.200	—
	18	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	3.500	3.900
	19	Utrzymanie dziedzińców i parku	800	200
	20	Płaca kominiarza	400	—
	21	Wywóz nieczystości, popiołów, mycie podłóg i okien i t. p.	900	—
	22	Ubezpieczenie od ognia budynków i ruchomości .	800	—
	23	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły:		
		a) dla lekarza zakładowego . . 700 K.		
		b) „ pisarza w kancelaryi dyrekcyi . 288 „		
		c) „ trzeciego prefekta . . . 400 „	1.388	—
	24	Sprzęty i ruchomości	500	—
	25	Koszta lustracyi zakładu	400	—
	26	Koszta nabożeństwa	240	—
	27	Aptece za lekarstwa	400	—
		Suma rubryki V. .	17.928	4.100
		Do przeniesienia .	94.620	4.100

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	94.620	4.100
VI.		**Utrzymanie uczniów.**		
	28	Żywność dla 62 uczniów (przez 10 mies. po 590 K. 32 g rocznie)	36.600	—
	29	Pranie (za ryczałtowem wynagrodzeniem) . .	1.492	—
	30	Służba internatu:		
		a) 4 chłop ów do obsługi uczniów: płaca z wiktem po 420 K.	1.680	—
		b) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki, płaca . . . . . 960 K.		
		mieszkanie, opał i światło . . 240 „	1.200	—
		c) pomocnik palacza i stróż nocny w internacie	420	—
	31	Sprzęty w internacie	510	600
	32	Odzież dla 62 uczniów po 120 K.	7.440	—
	33	Pościel	300	400
		Suma rubryki VI. .	49.642	1.000
VII.	34	**Utrzymanie czterech uczniów na koszt funduszu krajowego po 800 K.** (patrz poz. 2. b, doch.)	3.200	—
VIII.		**Potrzeby naukowe.**		
	35	Eksperymen a przy wykładach:		
		a) rolnictwa . . . . . 60 K.		
		b) hodowli . . . . . 50 „		
		c) zoot mii . . . . . 40 „		
		d) weterynaryi . . . . . 50 „		
		e) botaniki . . . . . 60 „		
		f) fizy i . . . . . 40 „		
		g) miernictwa . . . . . 50 „		
		h) chemii ogólnej . . . . 100 „		
		i) mleczarstwa . . . . . 100 „		
		j) rybactwa . . . . . 50 „		
		k) narzędzia ręczne do praktyki gospodarskiej 100 „	700	—
			700	—
		Do przeniesienia .	147.462	5.100

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	147.462	5.100
			700	—
VIII.	36	Zbiory i muzea:		
		a) rolniczy . . . . 200 K.		
		b) hodowlany . . . . 100 „		
		c) fizyczny . . . . 200 „		
		d) geograficzny . . . . 50 „		
		e) botaniczny . . . . 100 „		
		f) zoologiczny . . . . 100 „		
		g) zootomiczny . . . . 50 „		
		h) mechaniczny . . . . 100 „		
		i) mineralogiczny . . . . 40 „		
		j) technologiczny . . . . 100 „		
		k) okazów leśnych . . . . 60 „		
		l) okazów weterynaryjnych . . 60 „		
		m) narzędzi rolniczych . . . 200 „		
		n) modeli do budownictwa . . . 50 „		
		o) przyrządów mierniczych . . 100 „		
		p) mleczarski . . . . . 50 „		
		r) ogrodniczy . . . . . 100 „		
		s) melioracyjny . . . . 50 „		
		t) rybacki . . . . . 50 „		
		u) stacya meteorologiczna . . 60 „	1.820	—
	37	Laboratorya:		
		a) chemii ogólnej i gabinet . . . 600 K.		
		b) „ rolniczej . . . . 400 „		
		c) „ technologicznej . . . 100 „		
		d) zootomiczne . . . . . 100 „		
		e) roślinno-fizyologiczne . . . 200 „		
		f) rolnicze . . . . . 200 „	1.600	—
	38	Biblioteka:		
		a) przykupno dzieł . . . . 800 K.		
		b) oprawa książek . . . . 200 „		
		c) czasopisma naukowe i polityczne . 600 „	1.600	—
	39	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego	1.500	—
	40	Ogród botaniczny	200	—
	41	Utrzymanie pola doświadczalnego	400	—
	42	Wycieczki naukowe uczniów	1.000	—
		Suma rubryki VIII. .	8.820	—
IX.	43	**Rozmaite nieprzewidziane**	350	—
		Suma wydatków .	156.632	5.100

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	14.000	—
II.		**Opłaty od uczniów.**		
	2	Opłaty na utrzymanie po 800 K.:		
		a) od 58 uczniów płacących	46.400	—
		b) od 4 uczniów przyjętych na koszt funduszu krajowego (patrz poz 34 wyd)	3.200	—
	3	Czesne od 62 uczniów po 100 K. . 6.200 K. na uwolnienie 24 uczniów potrąca się 2.400 „	3.800	—
		Suma rubryki II. .	53.400	—
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** . . .	1.000	—
IV.	5	**Zwrot z funduszu folwarku za administracyę** (patrz poz. 1. wyd. folwarku w Czernichowie)	400	—
V.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—
		Suma dochodów .	69.000	—

Do tej pozycyi proponuje Komisya budżetowa rezolucyę:

Sejm wzywa Wydział krajowy o wzięcie pod rozwagę kwestyi dalszego podwyższenia poborów personalu szkolnego i administracyjnego w Czernichowie, i o przedłożenie Sejmowi wniosków jeszcze na bieżącej sesyi.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Folwark w Czernichowie.

Rubr. X. poz. 11. wydatków i poz. 10. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Przyjęto preliminarz bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		A.) Wydatki na folwark.		
I.		**Gospodarstwo.**		
	1	Za administracyę folwarku (patrz poz. 5. doch. szkoły w Czernichowie)	400	—
	2	Zasługi i ordynacya służby folwarcznej . . .	3.200	—
	3	Najem robotnika	2.200	—
	4	Dokupno i zmiana nasienia	700	—
	5	„ nawozów dopełniających	500	—
	6	„ słomy i karmy	1.800	—
	7	Utrzymanie budynków	300	650
	8	Narzędzia. sprzęty, maszyny, uprząż, kucie koni itp.	750	—
	9	Utrzymanie rowów	200	—
	10	Ubezpieczenie od ognia i gradu	180	—
	11	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smary . .	120	—
	12	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi szkoły)	200	—
		Suma rubryki I .	10.550	650
II.		**Las i plantacye wikliny.**		
	13	Służba, roboty i zalesienie	1.850	—
	14	Utrzymanie wikliny i uzupełnienie plantacyi . .	1.500	—
	15	Wynagrodzenie ogrodnika	400	—
		Suma rubryki II. .	3.750	—
III.		**Rozmaite inne.**		
	16	Utrzymanie brzegów Wisły	400	—
	17	Podatki i daniny	960	—
	18	Utrzymanie zaprzysięż. strażnika obszaru dworskiego.	300	—
	19	Rozmaite nieprzewidziane	400	—
		Suma rubryki III. .	2.060	—
		Suma działu A.) .	16.360	650

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia	16.360	650
IV.		**B) EKWIWALENT I SPŁATA DŁUGU.**		
	20	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie	702	—
	21	Bank krajowy we Lwowie, spłata pożyczki 13.000 K zaciągniętej w r. 1896 na budowę domu dla nauczycieli, 26 i 27 półroczna rata, z 57 lecia:		
		a) na kapitał . . . . 91·88 K.		
		b) 4% odsetki . . . . 482·47 „		
		c) dod. administ. . . . 30·15 „		
		d) na stemple . . . . 2·52 „	607	—
		Suma działu B) .	1.309	—
		Suma wszystkich wydatków .	17.669	650

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.		**Z gospodarstwa.**		
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni . .	3.200	—
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych	3.000	—
	3	Z wynajętych ról i pastwisk	1 300	—
	4	Za wynajęte konie	700	—
	5	Zwrot z funduszu szkoły za utrzymanie koni (patrz poz. 5c wyd szkoły w Czernichowie) . .	700	—
		Suma rubryki I. .	8.900	—
II.		**Z lasu i wikliny.**		
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego .	3.600	—
	7	Z wikliny i trawy	5.800	—
		Suma rubryki II. .	9 400	—
III.		**Inne dochody.**		
	8	Z dzierżawy placu targowego, zwanego „Rynek“ .	40	—
	9	Wydatki nieprzewidziane	100	—
		Suma rubryki III. .	140	—
		Suma dochodów	18.440	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Krajowa niższa szkoła rolnicza

w Bereźnicy.

Rubr. X poz. 12. wydatków i poz. 11. dochodów.

Srpawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca	3.400 K.		
		dodatek aktywalny . . .	300 „	3.700	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca	2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . .	240 „	3.040	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca		1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca	1.700 K.		
		dodatek aktywalny . . .	140 „		
		dodatki pięcicletnie . . .	320 „	2.160	—
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.			
		płaca	960 K.		
		wydatki z powodu nabożeństwa .	200 „		
		opłata mszalnego	300 „	1.460	—
		Suma rubryki I. .		11.560	—
II.		**Koszta administracyjne.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna		240	—
		b) koszta kancelaryjne		200	—
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .		600	—
	7	Opał		1.500	
	8	Oświetlenie		500	—
	9	Utrzymanie budynków		1.500	1.700
	10	Sprzęty i ruchomości		400	—
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .		1.000	—
	12	Podatek, ekwiwalent i opłata myta . . .		400	—
		Suma rubryki II. .		6.340	1.700
		Do przeniesienia . .		17.900	1.700

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	17.900	1.700
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	13	Stołowanie . . } dla 45 uczniów po 300 K.	13.500	—
	14	Odzież, pościel i pranie }		
	15	Lekarz i apteka	400	—
	16	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	14.200	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—
	18	Środki naukowe:		
		a) uzupełnienie środków naukowych . 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia . . . 300 „		
		c) ogród szkolny . . . . 300 „	900	—
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—
		Suma rubryki IV. .	1.240	—
V.		**Kursa specyalne.**		
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—
	21	„ mleczarstwa	100	—
	22	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	200	—
		Suma rubryki V. .	400	—
VI.	23	**Gospodarstwo.**		
		a) wydatki na gospodarstwo . .	10.000	1.300
		b) czynsz za dodzierżawienie gruntu . .	1.150	—
		Suma rubryki VI. .	11.150	1.300
VII.	24	**Rozmaite nieprzewidziane.**	200	—
		Suma wydatków .	45.090	3.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		DOCHODY.			
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .		6.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**		400	—
III.	3	**Zarobek 45 uczniów po 30 K.**		1.350	—
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa:**			
		a) dochód z gospodarstwa . . .	12.500 K.		
		b) „ z ogrodu . . .	300 „	12.800	—
		Suma dochodów .		20.550	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Krajowa niższa szkoła rolnicza

w Horodence.

Rubr. X. poz. 13. wydatków i poz. 12. dochodów.

Sprawozdawca Poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:		
		płaca . . . . . 3 400 K.		
		dodatek aktywalny . . . 300 „	3.700	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:		
		płaca . . . . . 2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . 240 „	3.040	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów. .	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:		
		płaca . . . . . 1.700 K		
		dodatek aktywalny . . . 140 „		
		dodatki pięcioletnie . . . 320 „	2.160	—
	5	Katech. obrz. łać. i grec. katol.	600	—
		Suma rubryki I. .	10.700	—
II.		**Koszta administracyjne.**		
	6	Zarząd:		
		a) pomoc kancelaryjna	240	—
		b) koszta kancelaryjne	200	—
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	600	—
	7	Opał	1.600	—
	8	Oświetlenie	350	—
	9	Utrzymanie budynków	1.200	5.000
	10	Sprzęty i ruchomości	300	200
	11	Dowóz wody do zakładu	400	200
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych, .	800	—
	13	Ekwiwalent i podatek	100	—
		Suma rubryki II. .	5.790	5.400
		Do przeniesienia .	16.490	5.400

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	16.490	5.400
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	14	Stołowanie . . . . (dla 42 uczniów		
	15	Odzież, pościel i pranie . . (po 300 K.	12.600	—
	16	Lekarz i apteka	400	—
	17	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	13.300	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—
	19	Środki naukowe:		
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	—
		b) biblioteka i czytelnia	250	100
		c) ogród szkolny	300	—
	20	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	40	—
	21	Wycieczki z uczniami	100	—
		Suma rubryki IV. .	1.230	100
V.		**Kursa specyalne.**		
	22	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—
	23	„ mleczarstwa	100	—
	24	„ uprawy i suszenia tytoniu	120	—
	25	„ stelmachstwa	150	—
		Suma rubryki V. .	470	—
VI.	26	**Gospodarstwo.**		
		a) czynsz za dzierżawę 20 morgów pola po 50 K.	1.000	—
		b) wydatki na gospodarstwo	3.000	1.500
		Suma rubryki VI.	4.000	1.500
VII.	27	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków . .	35.690	7.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów.**		
		a) od Rady powiatowej w Horodence: 3 stypendya po 200 K. i 1 stypendyum 300 K. . .	900	—
		b) od gminy m. Horodenki 1 stypendyum . .	200	—
		c) opłaty od uczniów	600	—
		Suma rubryki II. .	1.700	—
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego i ogródka tytoniowego**	300	—
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa**	2.000	—
		Suma dochodów .	10.000	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Krajowa niższa szkoła rolnicza

w Jagielnicy.

Rubr. X. poz. 14. wydatków i poz. 13. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:		
		płaca . . . . . 3.400 K.		
		dodatek aktywalny . . . 300 „		
		dodatki pięcioletnie . . . 2.000 „		
		dodatek osobisty . . . 400 „	6.100	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:		
		płaca . . . . . 2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . 240 „		
		dodatek pięcioletni . . . 300 „	3.340	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:		
		płaca . . . . . 1.700 K.		
		dodatek aktywalny . . . 140 „		
		dodatek pięcioletni . . . 160 „	2.000	—
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. katol.	500	—
		Suma rubryki I. .	13.140	—
		Koszta administracyjne.		
II.	6	Zarząd:		
		a) pomoc kancelaryjna	240	—
		b) koszta kancelaryjne	200	—
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	600	—
	7	Opał	1.400	—
	8	Oświetlenie	200	—
	9	Utrzymanie budynków	1.200	—
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—
	11	Ekwiwalent i podatki	50	—
		Suma rubryki II. .	4.290	—
		Do przeniesienia .	17.430	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	17.430	—
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	12	Stołowanie . . . (dla 40 uczniów		
	13	Odzież, pościel i pranie . (po 300 K.	12.000	—
	14	Lekarz i apteka	400	—
	15	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	12.700	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	200	—
	17	Środki naukowe:		
		a) uzupełnienie środków naukowych . .	300	—
		b) biblioteka i czytelnia	250	—
		c) ogród szkolny	200	—
	18	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	40	—
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—
		Suma rubryki IV. .	1.090	—
V.		**Kursa specyalne.**		
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—
	21	„ uprawy i suszenia tytoniu	400	—
		Suma rubryki V. .	500	—
VI.	22	**Gospodarstwo:**		
		a) wydatki na gospodarstwo	8.000	—
		b) czynsz za dzierżawę gruntów od Skarbu jagiellońskiego	1.000	—
		c) czynsz za budynki	500	—
		Suma rubryki VI. .	9.500	—
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków .	41.420	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa.**		
		a) na utrzymanie	6.000	—
		b) na kurs uprawy i suszenia tytoniu . . .	200	—
		Suma rubryki I. .	6.200	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	200	—
III	3	**Zarobek 40 uczniów po 30 K.**	1.200	—
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa**	10.600	—
		Suma dochodów .	18.200	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Krajowa niższa szkoła rolnicza

w Kobiernicach.

Rubr. X. poz. 15. wydatków i poz. 14. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:		
		płaca . . . . . 3.400 K.		
		dodatek aktywalny . . . 300 „		
		dodatki pięcioletnie . . . 500 „	4.200	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:		
		płaca . . . . . 2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . 240 „		
		dodatek pięcioletni . . . 75 „	115	—
	3	Instruktor do robot ręcznych i dozorca uczniów .	1.)0	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych . . .		
		płaca . . . . . 1.700 K.		
		dodatek aktywalny . . . 140 „		
		dodatki pięcioletnie . . . 320 „	2.160	—
	5	Katecheta obrz. łac. płaca . . . 500 K.		
		wydatki z powodu nabożeństwa . 200 „	700	—
		Suma rubryki I. .	11.375	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	6	Zarząd:		
		a) pomoc kancelaryjna	240	—
		b) koszta kancelaryjne	200	—
		c) sługa szkolny i stróż nocny	600	—
	7	Opał	1.400	—
	8	Oświetlenie	350	—
	9	Utrzymanie budynków	1.500	600
	10	Sprzęty i ruchomości	300	400
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	1.000	—
		Suma rubryki II. .	5.590	1.000
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	12	Stołowanie . . . } dla 40 uczniów		
	13	Odzież, pościel i pranie . } po 300 K.	12.000	—
	14	Lekarz i apteka	400	—
	15	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	12.700	—
		Do przeniesienia .	29.665	1.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	29.665	1.000
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	240	—
	17	Środki naukowe:		
		a) uzupełnienie środków naukowych . .	300	100
		b) biblioteka i czytelnia	250	—
		c) ogród szkolny	250	—
	18	Wycieczki naukowe z uczniami . . .	100	—
		Suma rubryki IV. .	1.140	100
V.		**Kursa specyalne.**		
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	
	20	„ mleczarstwa	100	
	21	„ stelmachstwa	200	
		Suma rubryki V. .	400	—
VI.	22	**Gospodarstwo.**		
		a) wydatki na gospodarstwo . . .	8.200	370
		b) czynsz dzierżawny za folwark . . .	2.160	—
		c) „ za mieszkanie dla służby . .	120	—
		Suma rubryki VI. .	10.480	370
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków .	41.885	1.470

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**		
		a) Rada powiatowa w Białej	900	—
		b) Stypendyum Rady pow. w Chrzanowie . .	300	—
		c) „ „ „ w Krakowie . .	300	—
		d) Opłaty od uczniów	300	—
		Suma rubryki II. .	1.800	—
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 30 K.**	1.200	
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa:**		
		a) dochód z gospodarstwa	9.600	—
		b) „ z ogrodu szkolnego	250	—
		Suma rubryki IV. .	9.850	—
		Suma dochodów .	18.850	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Krajowa niższa szkoła rolnicza

w Suchodole.

Rubr. X. poz. 16 wydatków i poz. 15. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca	3.400 K.		
		dodatek aktywalny	300 „		
		dodatek pięcioletni	400 „	4.100	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca	2.800 K.		
		dodatek aktywalny	240 „	3.040	—
	3	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca	1.600 K.		
		dodatek aktywalny	160 „	1.760	—
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów		1.200	—
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca	1.700 „		
		dodatek aktywalny	140 „	1.840	—
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.		900	—
		Suma rubryki I.		12.840	—
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna		240	—
		b) koszta kancelaryjne		200	—
		c) sługa szkolny i stróż nocny		600	—
	8	Opał		1.500	—
	9	Oświetlenie		400	—
	10	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz)		1.200	2.200
	11	Sprzęty i ruchomości		400	400
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych		800	—
		Suma rubryki II.		5.340	2.600
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie	dla 45 uczniów	13.500	—
	14	Odzież, pościel i pranie	po 300 K.	400	—
	15	Lekarz i apteka		300	—
	16	Uczeń - praktykant			
		Suma rubryki III.		14.200	—
		Do przeniesienia		32.380	2.600

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	32.380	2.600
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	17	Przybory do nauki i pisania	240	—
	18	Środki naukowe:		
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	—
		b) biblioteka i czytelnia	250	—
		c) ogród szkolny	300	—
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	150	—
		Suma rubryki IV. .	1.240	—
V.		**Kursa specyalne.**		
	20	Kurs mleczarstwa	100	1.200
	21	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—
	22	„ wyprawy lnu i konopi	200	—
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	150	—
		Suma rubryki V.	550	1.200
VI.	24	**Wydatki na gospodarstwo:**		
		a) wydatki na gospodarstwo	9.800	—
		b) czynsz za grunta dzierżawione od gminy m. Krosna	1.000	802
		Suma rubryki VI. .	10.800	802
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków .	45.170	4.602

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	6.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	600	—
III.	3	**Zarobek 45 uczniów po 30 K**	1.350	—
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa**	13.500	—
		Suma dochodów .	21.450	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Krajowa niższa szkoła rolnicza

w Miłocinie.

Rubr X. poz 17 wydatków i poz. 16 dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Przyjęto preliminarz bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca	3.400 K.		
		dodatek aktywalny	300 „		
		dodatki pięcioletnie	800 „	4.500	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:			
		płaca	2.800 K.		
		dodatek aktywalny	240 „	3.04	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów		1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych:			
		płaca	1.700 K.		
		dodatek aktywalny	140 „	1.840	—
	5	Katecheta		500	—
		Suma rubryki I.		11.080	—
II.		**Koszta administracyi.**			
	6	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna		240	—
		b) koszta kancelaryjne,		200	—
		c) sługa szkolny i stróż nocny		600	—
	7	Opał		1.600	—
	8	Oświetlenie		500	250
	9	Utrzymanie budynków		2.000	2.800
	10	Sprzęty i ruchomości		400	—
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych		1.000	300
	12	Podatek, myto i inne prestacye publiczne		650	—
		Suma rubryki II.		7.190	3.350
III.		**Utrzymanie uczniów.**			
	13	Stołowanie	dla 50 uczniów po 300 K.	15.000	—
	14	Odzież, pościel i pranie			
	15	Lekarz i apteka		500	—
	16	Uczeń praktykant		300	—
		Suma rubryki III.		15.800	—
		Do przeniesienia		34.070	3.350

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	34.070	3.350
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	300	—
	18	Środki naukowe:		
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	300	—
		b) biblioteka i czytelnia	300	—
		c) ogród szkolny	600	—
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	100	—
		Suma rubryki IV. .	1.600	—
V.		**Kursa specyalne.**		
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—
	21	„ mleczarstwa	100	—
	22	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	300	—
		Suma rubryki V. .	500	—
VI.		**Wydatki na gospodarstwo.**		
	23	Dokupno nasienia	1.200	—
	24	„ nawozow	1.000	—
	25	„ karmy	3.000	—
	26	Wynagrodzenie służby i najem robotników . .	2.000	—
	27	Uzupełnienie i naprawa statków gospodarskich, ubezpieczenie ziemiopłodów, kucie koni itd. . .	1.000	700
	28	Leczenie czeladzi i dobytku	200	—
	29	Utrzymanie dróg i rowów	500	—
		Suma rubryki VI. .	8.900	700
VII.		**Spłata długu.**		
	30	Fundacyi Dra Jana Towarnickiego, 4-ta rata z 50-lecia na spłatę 200.000 K jako ceny kupna Miłocina	4.000	—
VIII.	31	**Rozmaite nieprzewidziane**	500	—
		Suma wydatków .	49.570	4.050

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	5.000	15.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	800	—
III.	3	**Zarobek 50 uczniów po 30 K**	1.500	—
IV.		**Dochody z gospodarstwa:**		
	4	Ze sprzedaży ziemiopłodów	3.000	—
	5	Dochód z krowiarni i chlewni	4.000	—
	6	„ z ogrodu szkolnego	300	—
		Suma rubryki IV. .	7.300	—
		Suma dochodów .	14.600	15.000

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński

Budżet krajowy na rok 1909.

SZKOŁA MLECZARSKA

w Rzeszowie.

Rubr. X. poz. 20 wydatków i poz. 17. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Wydatki		
		A). Szkoła		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:		
		płaca . . . . 3.400 K.		
		dodatek aktywalny . . . 300 „		
		dodatek pięcioletni . . . 333 „	4.033	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych:		
		płaca . . . . . 2.800 K.		
		dodatek aktywalny . . . 240 „		
		na mieszkanie . . . . 600 „	3.640	—
	3	Serkarz, płaca	2.000	—
	4	Docent do nauki o kotłach parowych . . .	200	—
	5	Katecheta	200	—
		Suma rubryki I. .	10.073	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	6	Zarząd:		
		a) koszta kancelaryjne	200	—
		b) sługa szkolny	600	—
	7	Utrzymanie budynków, ogrodu i podwórza, ubezpieczenie robotników, kominiarz . . .	800	800
	8	Sprzęty i ruchomości	300	—
	9	Opał	800	—
	10	Oświetlenie	250	—
		Suma rubryki II. .	2.950	800
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	11	Stołowanie 12 uczniów po 360 K. . . .	4.320	—
	12	Pościel i pranie	200	—
	13	Lekarz i apteka	150	—
		Suma rubryki III. .	4.670	—
		Do przeniesienia .	17.693	800

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	17.693	800
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	14	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	150	—
	15	Środki naukowe:		
		a) uzupełnienie środków naukowych . . .	250	—
		b) chemikalia	300	—
		c) biblioteka i czytelnia	250	—
	16	Ćwiczenia w ślusarstwie, montowaniu maszyn i stolarstwie	300	—
	17	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—
		Suma rubryki IV. .	1.450	—
V.	18	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma wydatków szkoły A) .	19.343	800
VI.		**B.) Mleczarnia i serownia**		
	19	Zakupno mleka (1,000.000 l. po 12 h). . . .	120.000	—
	20	Wynagrodzenie maszynisty	780	—
	21	Naprawa i uzupełnienie maszyn	500	800
	22	Opał i oświetlenie mleczarni i serowni . .	2.000	—
	23	Dowóz mleka	800	—
	24	Lód	300	—
	25	Portorya	1.000	—
	26	Rozmaite inne	500	—
		Suma wydatków mleczarni i serowni B).	125.880	800
		Suma wszystkich wydatków .	145.223	1.600

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
		A) Szkoła.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	5.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	400	—
		Suma dochodów szkoły A.)	5.400	—
III.		**B) Mleczarnia i serownia.**		
	3	Ze sprzedaży mleka i śmietany	14.000	—
	4	„ „ masła (30.000 kg. po 2·55 K) .	76.500	—
	5	„ „ serów	14.500	—
	6	„ „ twarogu (52 q. po 26 K.) . .	13.520	—
	7	„ „ produktów ubocznych (mleka odtłuszczonego, maślanki i serwatki) . .	7.500	—
		Suma dochodów mleczarni i serowni B). .	126.020	—
		Suma wszystkich dochodów	131.420	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Krajowa szkoła ogrodnicza

w Tarnowie.

Rubr. X. poz. 21 wydatków i poz. 18. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		Wydatki.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik, płaca	3.400 K.		
		dodatek aktywalny	300 „		
		dodatki pięcioletnie	1.400 „	5.100	—
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy, płaca	2.800 K.		
		dodatek aktywalny	240 „		
		dodatki pięcioletnie	600 „		
		ryczałt na mieszkanie	400 „	4.040	—
	3	Nauczyciel pomocniczy rzemiosła i rysunków		480	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca	1.700 K.		
		dodatek aktywalny	140 „		
		dodatki pięcioletnie	520 „		
		ryczałt na mieszkanie	360 „	2.720	—
	5	Instruktor, płaca	1.200 K.		
		dodatek na mieszkanie	440 „	1.640	—
	6	Katecheta, płaca	300 K.		
		wydatki z powodu nabożeństwa	100 „	400	—
		Suma rubryki I.		14.380	—
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna		240	—
		b) koszta kancelaryjne		300	—
		c) sługa szkolny		720	—
		d) stróż nocny		720	—
	8	Opał ubikacyj szkolnych		1.000	—
	9	Oświetlenie		300	—
	10	Utrzymanie budynków		400	—
	11	Sprzęty i ruchomości		200	—
		Suma rubryki II.		3.880	—
		Do przeniesienia		18.260	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	18.260	—
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	12	Stołowanie . . . .) dla 30 uczniów po		
	13	Odzież, pościel i pranie . .) 330 K.	9.900	—
	14	Lekarz i apteka	500	—
	15	Uczeń praktykant	720	—
		Suma rubryki III. .	11.120	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	16	Przybory do nauki	300	—
	17	Zbiory środków do demonstracyi	200	—
	18	Biblioteka i czytelnia	200	—
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	200	—
	20	Ogród i sad szkolny:		
		a) czynsz dzierżawny za 7 morgów . .	210	—
		b) utrzymanie ogrodów	3.000	—
		c) rozprowadzenie wody	1.800	2.300
		d) utrzymanie praktykantów	1.500	—
		Suma rubryki IV. .	7.410	2.300
V.		**Rozmaite nieprzewidziane.**		
	21	Budowa szopy, wozowni i domku dla stróża . .	—	1.315
	22	Rozmaite nieprzewidzianie	60	—
		Suma rubryki V. .	60	1.315
		Suma wydatków .	36.850	3.615

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Dochody.		
I.	1	**Subwencye.**		
		a) z c. k. Skarbu Państwa	6.000	
		b) od gminy miasta Tarnowa	500	
		c) od Rady powiatowej w Tarnowie . . .	600	
		Suma rubryki I. .	7.100	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	660	—
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego**	3.200	—
IV.	4	**Rozmaite nieprzewidziane**	60	—
		Suma dochodów .	11.020	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Krajowy zakład sadowniczy

w Zaleszczykach.

Rubr. X. poz. 22. wydatków i poz. 19. dochodów.

Sprawozdawca poseł Starzyński.

Preliminarz przyjęto bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:			
		płaca	3.240 K		
		dodatek aktywalny . . .	300 „		
		dodatki pięcioletnie . . .	533 „	4.073	—
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy:			
		płaca	2.640 K		
		dodatek aktywalny . . .	240 „		
		dodatek pięcioletni . . .	300 „	3.180	—
		Suma rubryki I. .		7.253	—
II.		**Koszta administracyjne.**			
	3	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna		240	—
		b) koszta kancelaryjne		250	—
		c) stróż przy bramie zakładu		480	—
		d) stróż w gmachu szkolnym		360	—
		e) furman		600	—
	4	Opał		1.000	—
	5	Oświetlenie		250	—
	6	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie. kominarz)		500	—
	7	Za wodę z wodociągu miejskiego		1.300	—
	8	Sprzęty i ruchomości		150	—
	9	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .		800	800
	10	Podatki		40	—
		Suma rubryki II. .		5.970	800
III.		**Potrzeby zakładu.**			
	11	Praktykant		1.200	—
	12	Ogrodnik, płaca	720 K.		
		na mieszkanie	120 „	840	—
		Do przeniesienia .		2.040	—
				13.223	800

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	13.223	800
			2.040	—
III.	13	Wynagrodzenie za robotę uczniów i robotników .	6 000	—
	14	Materyały i wydatki na ogród	800	—
	15	Nawozy	1.000	—
	16	Nasiona, krzewy, drzewka itd.	700	—
	17	Narzędzia ogrodnicze i środki naukowe . . .	400	—
	18	Koszta opakowania (patrz poz. 3 doch.) . . .	700	—
	19	Fabrykacya przeróbek owocowych	2.500	—
	20	Urządzenie i oparkanienie ogrodu na wydzierżawionem pastwisku	—	6.000
		Suma rubryki III. .	14.140	6.000
		Rozmaite.		
IV.	21	Koszta objazdów	800	—
	22	Wydatki nieprzewidziane	200	—
		Suma rubryki IV. .	1.000	—
		Suma wydatków .	28.363	6.800

Liczba		Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
ruryki	pozycyi		Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . . .	5.000	—
II.	2	**Dochód z ogrodu szkolnego**	9.000	—
III.	3	**Zwrot kosztów opakowania** (patrz poz. 18 wyd.) .	700	—
IV.	4	**Z przeróbek owocowych**	2.500	—
		Suma dochodów .	17.200	—

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Starzyński.

Rubryka X.

Rolnictwo.

Dział B) (poz. 38—57 wyd. i poz. 20 i 22 doch.)
Dział C) (poz. 58—75a wyd. i poz. 26—28 i 31 doch.).

Sprawozdawca poseł Krzeczunowicz.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Dział B) Wydatki na ogólne cele rolnictwa.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
		Korony	
Poz. 38	Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferencye nauczycieli niższych szkół rolniczych (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	6.000	—
„ *39*	Na rozmaite zasiłki, mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego tudzież wiedzy rolniczej, do dyspozycyi Wydziału krajowego	12.000	—
„ *39a*	Na kształcenie instruktorów roln. dla włościan .	3.000	—
	Do przeniesienia . .	21.000	—

		zwyczajne:	nadzwyczajne
		Korony	
	Z przeniesienia . .	21.000	—
Poz. 40	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	16.000	—
„ *41*	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie . .	12.000	—
„ *42*	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na zasilenie działalności towarzystw okręgowych	10.000	—
„ *43*	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie na zasilenie działalności oddziałów . .	14.000	—
„ *44*	Galic. Towarzystwu gospodarskiemu, na utrzymanie i koszta podróży referenta dle spraw rolniczych	5.000	—
„ *45*	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu, na utrzymanie i koszta podróży instruktora rolnictwa i referenta dla spraw rolniczych .	5.000	—
„ *46*	Na subwencyonowanie konkursów i wystaw maszyn rolniczych, urządzanych przez krajowe Towarzystwa rolnicze . . .	2.500	—
„ *47*	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na utrzymanie biura rachunkowego dla rolników .	1.000	—
„ *48*	Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie, na utrzymanie biura handlowego	2.000	—
„ *49*	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu na cele handlowe rolnicze	1.000	—
„ *50*	Obydwu Towarzystwom rolniczym, na premie dla sług	1.000	—
„ *51*	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na doświadczenia polowe	2.000	—
„ *52*	Dla Kółek rolniczych:		
	a) na koszta zakładania i lustracyę tychże .	15.000	—
	b) na koszta administracyjne	4.000	—
	c) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich	8.000	—
	d) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych	4.000	—
	e) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych, pod kierunkiem i kontrolą Zarządu . . .	12.000	—
	Do przeniesienia . .	135.5 0	—

		zwyczajne : nadzwyczajne: Korony	
	Z przeniesienia . .	135.500	—
Poz. 52	*f)* na utrzymanie i koszta podróży jednego inspektora rolnictwa	5.000	—
	g) na lustratora rolniczego	4.000	—
	h) na instruktorów dla zarządów powiatowych	7.500	—
	i) na tworzenie nowych zarządów powiatowych	3.750	—
	k) na specyalne kursa i utrzymanie instruktora organizacyjnego	6.250	—
	Uchwałami *h i k* załatwi Sejm petycyę Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych L. w. 1640 którą Zarząd prosi o podwyższenie rzeczonych pozycyi z 14.000 K. na 34.000 K. i nieuwzględnia próśb dalszych rzeczonej petycyi o 10.000 K. na cele podniesienia kultury rolniczej u włościan i o 4.000 K. na piątego lustratora handlowego ze względów finansowych. — Petycyę l. s. 1639 tegoż Zarządu o nadzwyczajną subwencyę przez lat 4 po 6.000 K. rocznie na pomoc w spłacie długu na resztę kosztów budowy domu, *odsyła się do Wydziału krajowego do zbadania i sprawozdania.*		
„ *53*	Na wydawnictwa czasopism:		
	a) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“ .	3.000	—
	b) Na wydawnictwo „Rolnika“ . . .	4.000	—
	c) Na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“	3.000	—
	d) Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo czasopisma „Sylwan“ . .	600	—
	e) Na wydawnictwo innych czasopism, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	3.500	—
„ *54*	Na utrzymanie krajowego składu publicznego w Krakowie (*wedle osobnego sprawozdawia*)	39.011	12.500
„ *55*	Umorzenie pożyczki 800.000 K, zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, na założenie składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:		
	a) 41 i 42. rata kapitału . . 43.673·92 K		
	b) 4½% odsetki z góry . . 9.310·08 „	52.984	—
„ *56*	Na zalesienia ochronne w myśl ustawy z dnia 15. czerwca 1904 (Dz. u. kraj. Nr. 94) .	5.000	—
	Do przeniesienia . .	273.095	12.500

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
		Korony	
	Z przeniesienia . .	273.095	12.500
Poz. 57	Austryacki centraluy Komitet dla ochrony interesów rolniczych i lasowych, przy zawieraniu układów handlowych . . .	—	1.000
	Suma działu B .	273.095	13.500
	Ogółem . .	286.595 K	

C) Wydatki na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego.

Poz. 58	Na podniesienie hodowli bydła, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902, z dnia 14. i 22. listopada 1905:		
	a) 14 i 15. półroczna rata z 10-lecia od 1. lipca 1902	100.000	—
	b) na koszta komisyj licencyonujących, po myśli §. 4. ustawy z dnia 10. lipca 1902 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. X. poz. 26 dochodów) . . .	25.000	—
	c) na wystawy targowe bydła rozpłodowego:		
	α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu we Lwowie	2.500	—
	β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	1.500	—
	d) na kontrolę mleczności:		
	α) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjsk.	4.000	—
	β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	2.500	—
	γ) Na popieranie włościańskich, mleczarskich związków kontrolnych . . .	1.500	—
	e) na ogólne cele hodowlane, a mianowicie na wzmożenie hodowli bydła mięsnego .	—	—
	f) na tworzenie obór zarodowych gminnych .	30.000	—
„ *59.*	Na zwiększenie stałego funduszu hodowlanego o 50.000 K. do kwoty 150.000 K. (III. rata z pięciolecia)	10.000	—
„ *60.*	Na rozszerzenie targowicy miejskiej dla bydła wywozowego w Krakowie (IV. rata z dziesięciolecia), w myśl uchwały Sejmu z dnia 21. listopada 1905.	20.000	—
	Do przeniesienia .	197.000	—

		zwyczajne	nadzwyczajne
		korony	
	Z przeniesienia .	197.000	—
Poz. 61.	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie gospodarskiem lwowskiem, płaca . . . 3.000 K. ryczałt na koszta podróży . 1.000 „	4.000	—
„ *62.*	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie rolniczem krakowskiem (pod warunkiem, ażeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego.	4.000	—
„ *63.*	Na akcyę tępienia gruźlicy u bydła 5.000 K. i subwencya rządowa . . 5 000 „	10.000	—
„ *64.*	Towarz. hodowców czerwonego bydła . .	4.000	—
„ *65.*	Na podniesienie chowu koni roboczych i włościańskich	25.000	
„ *66.*	Na kursa kucia koni, obydwom Towarzystwom krajowym po 1.000 K.	2.000	—
„ *67.*	Na podniesienie chowu owiec i kóz dla galic. Towarzystwa gospodarskiego	1.000	—
„ *68.*	Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu na chów kóz	1.000	—
„ *69.*	Na podniesienie chowu świń, obydwom Towarzystwom gospodarczym	35.000	—
„ *70.*	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:		
	a) krajowy instruktor mleczarstwa, płaca . . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 1.200 „ „ pięcioletni 400 K od 1. maja 1909 . 267 „ „ osobisty . . . 1.000 „	6.067	—
	b) instruktor-adjunkt	3.000	—
	c) pomocnik instruktora płaca . . .	1.440	—
	d) ryczałt na koszta podróży służbowych instruktorów mleczarstwa , ...	4.500	—
	e) stypendya mleczarskie i serkarskie . .	2.000	—
	f) na potrzeby biura mleczarskiego . .	1.000	—
	Do przeniesienia	301.007	—

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
		Korony	
	Z przeniesienia	301.007	—
	g) zasiłek na utrzymanie sekretarza a zarazem konsulenta dla Towarzystwa mleczarskiego w Krakowie	1.200	—
	h) na subwencye na popieranie mleczarstwa i handlu masłem (tem samem załatwioną jest petycya Sojuzu mleczarskiego w Stryju l. 1453)	10.000	—
„	*71.* Na zakład chowu drobiu w Jarosławiu (II. rata z dwulecia)	—	5.000
„	*71a* Na zakład chowu drobiu spółki włościańskiej w Bachowicach	—	1.000
„	*72.* Zakład produkcyi narybku w Oparach . .	3.000	—
„	*73.* Towarzystwo rybackie w Krakowie . . .	800	—
„	*74.* Na podniesienie chowu drobiu, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . . .	6.000	5.000
„	*75.* Na założenie kurnika zarodowego we Lwowie .	—	7.500
„	*75a.* Galicyjskiemu Towarzystwu gospodarskiemu na prowadzenie agencyi sprzedaży materyału rzeźnego a w szczególności nierogacizny włościańskiej	5.000	—
	Suma działu C. . .	327 007	18.500
	Ogółem . . .	345.507 K.	

Dochody.

Poz. 20	Krajowy Skład publiczny w Krakowie (*wedle osobnego sprawozdania*)	38.800	—
„ *22*	Dochód za sprzedaży kart myśliwskich . .	27.000	—
	(Wynikłość z lat 1905, 1906 i 1907: 28726+26776+26541=82043 : 3=27347)		
„ *26*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na koszta licencyonowania buhajów . . .	12.500	—
„ *27*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na 2 instruktorów hodowli bydła	4.000	—
	Do przeniesienia	82.300	—

			zwyczajne:	nadzwyczajne:
			Korony	
	Z przeniesienia		82.300	—
Poz. 28	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie instruktorów mleczarstwa			
	a) na instruktora mleczarstwa	2.000 K		
	b) na adjunkta i siłę pomocniczą	1.720 „		
	c) na koszta podróży tych funkcyonaryuszy . .	2.250 „	5.970	—
„ *31*	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na akcyę tępienia gruźlicy u bydła		5.000	—
	Suma dochodów . .		93.270	—

W załatwieniu wniosionych petycyj:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycye:
Ls. 1315 Towarzystwa lekarzy weterynaryjnych we Lwowie;
Ls. 1772 Wydawnictwa głosu rolniczego;
Ls. 1740 Towarzystwa chowu drobiu w Jarosławiu;
Ls. 2197 Towarzystwa chowu drobiu we Lwowie;
Ls. 1131 Towarzystwa rybackiego w Gorlicach i
Ls. 1865 Zarządu kółek rolniczych w Gródku Jagiellońskim,
odsyła się do Wydziału krajowego do uwzględnienia z funduszów dyspozycyjnych.

Petycye Ls. 1680 i 1875 Samopomocy rolniczej we Lwowie, Ls. 456, Towarzystwa okręgowego w Wadowicach, i
Ls. 563 Komitetu Towarzystwa rolniczego w Krakowie, *odsyła się do Wydziału krajowego do zbadania.*

We Lwowie, dnia 15. października 1908.

Przewodniczący
K. Badeni.

Sprawozdawca
Krzeczunowicz.

Krajowy Skład publiczny w Krakowie.

Do Rubr. X. poz. 54. wyd. i 20. doch.

Sprawozdawca poseł Krzyczunowicz

				zwyczajne	nadzyczajne
				Korony	
		WYDATKI.			
		I. Koszta zarządu i służby.			
Poz.	*1.*	Dyrektor		3.000	—
„	*2.*	Likwidator: płaca	2.800 K.		
		dodatek aktywalny . .	960 „	3.760	—
„	*3.*	Buchalter		1.360	—
„	*4.*	Magazynier		2.000	—
„	*5.*	Dyurna		2.240	—
„	*6.*	Woźny		850	—
„	*8.*	Odźwierny		600	—
„	*8.*	Stróż		600	—
		Suma rubryki I. .		14.410	—

			zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Koszta administracyi.		
Poz.	*9.*	Podatki:		
		a) zarobkowy i wodociągowy	900	—
		b) gruntowy i czynszowy	1.720	—
		c) należytość ekwiwalentowa	1.281	—
„	*10.*	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:		
		a) budynków administracyjnych	125	—
		b) magazynów zbożowych	—	12.500
„	*11.*	Ubezpieczenie:		
		a) budynków od ognia	470	—
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	600	—
„	*12.*	Potrzeby kancelaryjne:		
		a) ogłoszenia i dzienniki	35	—
		b) księgi i druki	500	—
		c) telefon	200	—
		d) rozmaite	250	—
„	*13.*	Opał i światło	800	—
„	*14.*	Opłata drogi dojazdowej	300	—
„	*15.*	Remuneracye	1.700	—
		Suma rubryki II.	8.881	12.500
		III. Ekpozytura cłowa.		
„	*16.*	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa	600	—
		IV. Koszta manipulacyi zbożowej.		
„	*17.*	Robocizna	10.600	—
„	*18.*	Prąd elektryczny do poruszania windy	1.000	—
„	*19.*	Szpagat	500	—
„	*20.*	Asekuracya	800	—
„	*21.*	Stemple i porta	740	—
„	*22.*	Rozmaite	180	—
		Suma rubryki IV.	13.820	—
„	*23.*	**V. Odsetki od dotacyi**	1.300	—
		Suma wydatkow	39.011	12.500
		Ogółem	51.511	

			zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY		
Poz.	*1.*	**I. Składowe od zboża i towarów** . . .	16.500	—
		II. Manipulacya przy zbożu, względnie towarach.		
„	*2.*	Dostawa wagonów	1.500	—
„	*3.*	Ekspedycya	500	—
„	3.	Wyładowanie	4.500	—
„	*4.*	Załadowanie	4.200	—
„	*5.*	Asekuracya	1.60	—
„	*6.*	Stemple	1.400	—
„	*7.*	Odsetki	1.400	—
„	*8.*	Rozmaite:		
		a) czyszczenie i wietrzenie	4.500	—
		b) załatwianie formalności cłowych . .	900	—
		c) wypożyczanie worów	700	—
		d) szpagat	600	—
		e) zawiadomienia odbiorcze	500	—
		Suma rubryki II. .	22.300	—
		Suma dochodów .	38.800	—
		W porównaniu z wydatkami	51.511	—
		Okazuje się niedobór .	12.711	—

We Lwowie dnia 15. października.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Krzeczunowicz.

Rubryka X. wydatków.

(poz. 76—83a wydatków i poz. 29 dochodów.)

Rolnictwo.

Grupa IV.

Sprawozdawca poseł Stefczyk.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

D) Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa krajowego.

			zwyczajne:	nadzwyczajne
Poz. 76.	Towarzystwo dla podniesienia uprawy tytoniu, IV. rata z 6-lecia od roku 1906 (uchwała Sejmu z 4 listopada 1904)	6.000 K.		
	i subwencya rządowa (jak rubr. X. dochodów)	2.000 „	8.000 K.	— K.
„ *77.*	Na popieranie celów Zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie		600 „	„
„ *78.*	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie . .		2.000 „	— „
„ *79.*	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie, na zakład sadowniczy „Glinka“		2.000 „	— „
	Do przeniesienia .		12.600 K.	— K.

		zwyczajne:	nadzwyczajne:
	Z przeniesienia .	12.600 K.	— K
Poz. 80.	Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie . .	1.000 „	— „
„ *81.*	Subwencye na cele sadownictwa:		
	a) Towarzystwu rolniczemu w Jaśle na utrzymanie instruktora sadownictwa . . .	1.000 „	— „
	b) Wydziałowi powiatowemu w Limanowej, na utrzymanie instruktora sadownictwa . .	1.500 „	— „
	c) na utrzymanie instruktorów sadownictwa w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.000 „	— „
	d) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Olesku.	1.000 „	— „
	e) na utrzymanie szkółki drzew owocowych Towarzystwa „Selski Hospodar“ w Olesku; (w załatwieniu podania do Ls. 1018/08). .	— „	1 000 „
	f) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w innych powiatach, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.400 „	— „
„ *82.*	Zasiłek dla zakładu sadowniczego pp. Niemczewskich w Okopach	— „	1.000 „
„ *83.*	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych	— „	2.000 „
„ *83a.*	Towarzystwu uprawy wikliny koszykarskiej w powiatach: Wieliczka, Bochnia i Myślenice, do dyspozycyi Wydziału krajowego (w załatwieniu petycyi Ls. 1564/08)	— „	3.000 „
	Suma wydatków działu D .	21.500 K.	7.000 K.
	Ogółem .	28.500 K.	

Dochody.

Poz. 29.	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na podniesienie uprawy tytoniu	2.000 K.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stefczyk.

Rubryka X.

Rolnictwo.

Dział E. Na koszta komisyi agrarnych (poz. 84 wydatków).

Sprawozdawca poseł Hupka.

Poz. 84. **E) Na koszta komisyi agrarnych.**

A) Personal techniczny:

(wedle nowego etatu w myśl uchwały Sejmu z dnia 5. marca 1907):

a) 2 inżynierów komasacyjnych, płace po 2.800 K.	5.600 K.	
dodatki aktywalne po 800 K.	1.600 „	7.200 K.
b) 2 adjunktów komasacyjnych, płace po 2.200 K.	4.400 K.	
dodatki aktywalne po 640 K.	1.280 „	5.680 „
c) 8 asystentów komasacyjnych, płace po 1.600 K.	12.800 K.	
dodatki aktywalne po 480 K.	3.840 „	16.640 „
d) 2 pomocników technicznych, płaca miesięczna po 140 K.		3.360 „
e) ryczałt dla 5 dyetaryuszy, mianowicie 3 z płacą 3 K. dziennie	3.285 K.	
2 z płacą po 4 K. dziennie	2.720 „	6.005 „
Do przeniesienia .		38.885 K.

Z przeniesienia		38.885 K.
f) ryczałty kancelaryjne dla inspektora (36 K.) dla 11 techników pod *a*) *b*) i *c*) po 30 K. (330 K.), dla 2 techników pod *d*) po 18 K. (36 K.)		402 „
g) na wsparcia, zapomogi i remuneracye, do dyspozycyi Wydziału krajowego		1.500 „
h) na prenumeratę czasopism fachowych i na zakupno dzieł technicznych		120 „
i) na pokrycie kosztów sił pisarskich chwilowo potrzebnych, do dyspozycyi Wydziału krajowego		500 „
Razem		41 407 K.

B) *Fundusz podręczny*:

α) *Wydatki z funduszu krajowego bez prawa regresu do bezpośrednich uczestników komasacyi*:

1. operaty katastralne i mapy dla czynnności agrarnych	300 K.	
2. wydatki kancelaryjne, druki, papier i przybory rysunkowe	750 „	
3. przybory i instrumenta miernicze	1.250 „	2.300 K.

β) *Zaliczki zwrotne z funduszu krajowego na koszta, które ponoszą bezpośrednio uczestnicy*:

1. najem lokalu	4.000 K.	
2. usługa biura	540 „	
3. utrzymanie lokalu	150 „	
4. opał i oświetlenie	700 „	
5. zaliczki zwrotne na paliki, figurantów, najem lokalu w obszarach komasac. i wyrównania pieniężne	8.000 „	
6. zaliczki na koszta podróży i dyety bonitera i klasyfikatorów	3.000 „	16.390 „

γ) *Nadzwyczajna dotacya do funduszu podręcznego jako zwrotna*:

1. zaliczki na zakupno kamieni granicznych dla będących w toku komasacyi	4.000 K.	
2. zaliczki na wykonanie koniecznych wspólnych urządzeń w obszarach komasacyi	10.000 „	14.000 „
Razem		32.690 „
C. Koszta komisyjne personalu technicznego		18.000 „
Suma działu E.		92.097 K.

więcej o 200 K. niż w r. 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Hupka.

Rubryka X. Rolnictwo.

Dział F. Organizacya Spółek kredytowych wśród ludności rolniczej. Poz. 86. i 87. wydatków i poz. 23. dochodów.

Sprawozdawca **p. Żardecki.**

Na organizacyę Spółek kredytowych wśród ludności rolniczej preliminuje Wydział krajowy na rok 1909 wydatek w kwocie . . 196.426 K
na rok 1908 wstawiono do budżetu . . . . . 166.949 „
preliminuje zatem więcej o. . . . . 29.477 K

Potrzebę zwiększenia wydatków szczegółowo uzasadnia Wydział krajowy w osobnem sprawozdaniu. Dochody biura Patronatu na rok 1909 preliminuje Wydział krajowy w kwocie 81.044 K — w porównaniu z 1908 rokiem wyższe o 16.728 K. Po uwzględnieniu powyższonych dochodów właściwy wydatek funduszu krajowego będzie wyższy o 12.749.

Komisya budżetowa zauważa, że wydatki preliminowane w kwocie wyższej aniżeli w 1908 roku, usprawiedliwione są nadzwyczajnym rozwojem Spółek Raiffeisenowskich, dlatego zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego

Wysoki Sejm raczy uchwalić

następujący preliminarz:

Wydatki.

F. Na organizacyę Spółek kredytowych wśród ludności rolniczej.

	zwyczajne	nadzwyczajne
	korony	
Poz. 86. Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla Spółek oszczędności i pożyczek do wysokości 2,000.000 Kor., XI. rata z pięćdziesięciolecia od roku 1899 (w myśl uchwały sejmowej z dnia 16 września 1899) . .	40.000	—
Do przeniesienia	40.000	—

			zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
Z przeniesienia			40.000	—
Poz. 87. Na koszta zakładania Spółek oszczędności i pożyczek, utrzymania biura patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek:				
a) utrzymanie biura:				
1. dyrektor, płaca	6.400 K			
dodatek aktywalny . . .	1.472 „			
dodatek osobisty zamiast pięciol.	800 „	8.672 K		
2. zastępca dyrektora, płaca .	4.800 K			
dodatek aktywalny . . .	1.288 „	6.088 „		
3. sekretarz, płaca . . .	2.800 K			
dodatek aktywalny . . .	960 „	3.760 „		
4. czterech lustratorów stałych starszych, z płacą po 2.800 K .	11.200 K			
dodatek aktywalny po 960 K .	3.840 „	15.040 „		
5. dwóch lustratorów stałych młodszych, płaca po 2.200 K . .	4.400 „			
dodatek aktywalny po 768 K .	1.536 „	5.936 „		
6. dwóch lustratorów prowizorycznych z płacą po 3.600 K		7.200 „		
7. dwóch lustratorów prowizorycznych z płacą po 2.800 K		5.600 „		
8. wynagrodzenie dzienne dla magazyniera i pisarza		2.800 „		
9. sześć dyetaryuszek po 2 K 70 gr. dziennie		5.930 „		
10. dwóch służących po 700 K . . .		1.400 „		
razem .		62.426 K		
b) na podróże lustracyjne i organizacyjne .		48.300 „		
c) sprzęty i przybory kancelaryjne .	1.500 K			
oraz portorya	1.200 „	2.700 „		
d) wydawnictwa i różne przedmioty dla Spółek:				
α) czasopisma, roczniki, broszury i t. p.	4.000 K			
β) książki rachunkowe, formularze kasy i t. p.	40.000 „	44.000 „		
e) praktyczne kursy naukowe. . . .		4.000 „		
f) zasiłki:				
α) dla nowych Spółek po 400 K .	30.000 K			
β) dla spółek mleczarskich i innych rolniczych	5.000 „	35.000 „	196.426	—
Suma wydatków działu F . . .			236.426	—

Dochody.

	zwyczajne	nadzwyczajne
	korony	
Poz. 23. Dochody Biura Patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek:		
a) ze sprzedaży wydawnictw i innych przedmiotów .	43.000	—
b) subwencya rządowa na cele spółek oszczędności i pożyczek	30.000	—
c) zwrot od funduszu pożyczkowego za prowadzenie zbiorowych rachunków (połowa poborów zastępcy dyrektora)	3.044	—
d) część zysków „Zbiorowego rachunku bieżącego“ za rok 1907.	5.000	—
e) subwencya na wydawnictwo podręcznika mleczarskiego	—	—
f) subwencya rządowa na urządzenie spółek mleczarskich	—	—
Suma dochodów .	81.044	—

Przewodniczący
K. Badeni.

Sprawozdawca
Żardecki.

Budżet krajowy na r. 1909.

Rubryka X. wydatków.

Rolnictwo.

Grupa G.) poz. 87 i 88. wydatków.

Sprawozdawca poseł Stefczyk.

G) Włości rentowe.

Zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego preliminuje Komisya budżetowa wydatki wyższe o 15.353 K. w porównaniu z preliminarzem na r. 1908. Usprawiedliwiona osobno sprawozdaniem Wydziału krajowego (L. 93535|08) podwyżka przeznaczoną jest na płace drugiego referenta rolniczego (5.000 K.), drugiego referenta hipotecznego (3.600 K.), urządzenie buchalteryi (4.271 K.), powiększenie pomocy kancelaryjnej (o 4.682 K.), podwyższenie zasługi służącego (o 100 K.) i wydatków na portorya (o 300 K.), przy równoczesnem zniżeniu wydatków na dyety i koszta podróży (o 2.000 K.)

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zwyczajne:

Poz. 87. a) Koszta komisyi:

1. Dyety i koszta podróży członków komisyi	2.000 K	
2. Ryczałt dla c. k. komisarza rządowego	1.000 „	3.000 K
Do przeniesienia . .		3.000 K

Zwyczajne:

Z przeniesienia . . .		3.000 K	
b) Utrzymanie biura:			
1. Kierownik biura płaca 6.400 K			
dod. aktyw. . . 1.472 „		7.872 „	
2. Pierwszy referent rolniczy wynagrodzenie		5.000 „	
3. Drugi referent rolniczy wynagrodzenie		5.000 „	
4. Pierwszy referent hipoteczny wynagrodzenie		3.600 „	
5. Drugi referent hipoteczny wynagrodzenie		3.000 „	
6. Siły buchalteryjne:			
a) praktykant rachunkowy			
płaca . . . 1.200 K.			
dodatek 3-etni . 200 „			
dodatek aktywalny 576 „		1.976 „	
b) aplikant rach. adjutum . .		1.200 „	
c) dyetaryusz rach. płaca po 3 K. dziennie		1.095 „	
7. Pisarz manipulacyjny:			
płaca . . . . 1.200 K.			
dod. 3-let. od 6/2 1909 181 „			
dod. aktywalny . . 576 „		1.957 „	
8. Pomoc kancelaryjna:			
1. Dyetaryusz rach. po 2.40 dziennie . 876 K.			
2. Dyetaryusz po 2.30 dziennie . . 840 „			
3. Dyetaryusze po 2.20 dziennie . . . 2.409 „			
9. Służący, zasługa . 700 „		4.825 „	
10. Sprzęty i przybory kancelaryjne . . 1.000 „			
11. Druki . . . . 1.000 „			
12. Portorya . . . 800 „		2.800 „	
c) Dyety i koszta podróży .		8.000 „	46.325 „ 49.325 K.
Poz. 88. Dotacya funduszu na oprocentowanie listów rentowych, IV. rata z 10-lecia, w myśl uchwały Sejmu z dnia 26. października 1905			25.000 „
Suma wydatków grupy G.			74.325 K

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Stefczyk.

Rubryka X.

Rolnictwo.

Dział H. Zapobieganie klęskom elementarnym.
(Poz. 89—92 wyd. oraz 24 i 33 doch).
Dział I. Fundusz kultury krajowej.

Sprawozdawca poseł Kędzior.

Wydatki

Komisya preliminuje wydatki;

Poz. 89. Na amortyzacyę pożyczki 700.000 K. zaciągniętej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1903 zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego w kwocie 85.190 K, jak na r. 1908.

„ *90.* Na procenta od pożyczek zaciągniętych przez powiaty i spółki wodne na naprawę dróg i budowli wodnych uszkodzonych przez powodzie w r. 1906 w myśl uchwały sejmowej z 18. marca 1907 na podstawie obliczenia Dyrekcyi Banku krajowego 40.000 K. więcej o całą kwotę 40.000 K. niż w r. 1908;

Poz. 91. Na złagodzenie klęsk elementarnych w roku 1908 wydatek 1,000.000 K, który uzasadnia w oddzielnem sprawozdaniu, tj. więcej o 500.000 K. niż w r. 1908, a mianowicie:

a) na przywrócenie komunikacyj powiatowych i gminnych 500.000 K.

b) na zasiłki dla naprawy uszkodzonych budowli wodnych, odwodnienia rozmokłych i zabagnionych gruntów celem umożliwienia uprawy i na pokrycie jednej raty datków konkurencyjnych spółek wodnych w okolicach najbardziej dotkniętych klęskami . . . . . 300.000 K.

c) na dostarczenie paszy po zniżonych cenach do dyspozycyi Rządu . . . . . 200.000 K.

„ *91a*) Półroczna rata anuitetowa na umorzenie mającej się zaciągnąć pożyczki 1,000.000 K. w gotówce na złagodzenie klęsk elementarnych w r. 1908, ... 24.787 K.

ogółem wydatki brutto . . . . . 1,149.977 K.

czyli więcej o . . . . . 464.787 K.

niż w r. 1908, a 724.787 K. ponad preliminarz Wydziału krajowego.

Ponieważ równocześnie wstawia komisya kwotę 1,000.000 K. uzyskaną z pożyczki do rub. X. poz. 33 dochodów okazuje się w tym dziale wydatek netto 149.977 K. czyli mniejszy o 435.213 K. niż w r. 1908, a mniejszy o 275.213 K. od preliminarza Wydziału krajowego.

Komisya budżetowa wnosi:

Wydatki.

	zwyczajne	nadzwyczajne	razem
	Korony		
Poz. 89. Na raty amortyzacyjne od pożyczki 700.000 K. zaciągniętej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1903:			
a) w kapitale 9 i 10 rata 67.993 K 31 g			
b) w 4% odsetkach . 16.185 „ 09 „			
c) 1/8% dodatek na admin. 1.011 „ 60 „	—	85.190	85.190
„ *90.* Na spłatę procentów od pożyczek zaciągniętych przez powiaty i Spółki wodne, na naprawę dróg i budowli wodnych zniszczonych przez powodzie w roku 1906, w myśl uchwały sejmowej z 18. marca 1907 . . .	40.000	—	40.000
Do przeniesienia .	40.000	85.190	125.190

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony	
	Z przeniesienia .	40.000	85.190	125.190
Poz. 91.	Na złagodzenie klęsk elementarnych w roku 1908:			
	a) na przywrócenie komunikacyj powiatowych i gminnych	—	500.000	500.000
	b) na naprawę budowli wodnych, odwodnienie gruntów i zasiłki dla spółek wodnych	—	300.000	300.000
	c) na dostarczenie paszy po zniżonych cenach do dyspozycyi Administracyi państwa	—	200.000	200.000
„ *92.*	Półroczna rata anuitetowa na umorzanie 4% pożyczki imiennej wartości 1,090.000 K mającej się zaciągnąć dla złagodzenia klęsk elementarnych w r. 1908 . .	24.787	—	24.787
	Suma wydatków działu H	64.787	1,085.190	1,149.977

Dochody.

Poz. 29.	Zwroty pożyczek udzielonych dotkniętym klęską elementarną w r. 1903, w myśl uchwały Sejmu z dnia 26. października 1903:			
	a) od powiatów . . . 7.300 K.			
	b) od gmin . . . . 19.050 „			
	c) od osób prywatnych . 13.550 „	39.900	—	39.900
„ *33.*	Gótówka uzyskana z pożyczki 1,090.000 K imiennej wartości dla złagodzenia klęsk elementarnych w r. 1908	—	1,000.000	1,000.000
	Suma poz. 24 i 33	39.900	1.000.000	1,039.900

Dział I) Fundusz kultury krajowej.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego **wnosi komisya:**

Poz. 93. **Wydatki** zwyczajne funduszu kultury krajowej z tytułu zwrotu grzywien . . . . . 210 K.
więcej o 10 K. niż w r. 1908 na podstawie wynikłości z r. 1907.

Poz. 34. **Dochody** zwyczajne . . . . . 13.551 K.
jak na r. 1908, a to na podstawie zamieszczonego poniżej **specyalnego preliminarza**, który komisya przedkłada Wysokiemu Sejmowi do uchwały:

			zwyczajne	nadzwyczajne	razem
				Korony	
Poz.	*1.*	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego w sumie . . . . . 87.600 K.	3.504	—	3.504
„	*2.*	Odsetki od 4% listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego w sumie 1.200 K.	47	—	47
„	*3.*	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne	10.000	—	10.000
„	*4.*	Rozmaite dochody	—	—	—
		Suma dochodów .	13.551	—	13.551

We Lwowie, dnia 13. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Kędzior.

Rubryka XI.

Górnictwo.

Sprawozdawca Poseł Dr. Korol.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

		zwyczajne.
Poz. 1.	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000 K
„ 2.	Utrzymanie krajowej szkoły górniczj i wiertniczej w Borysławiu	21.540 „
„ 3.	a) Stacya doświadczalna produktów naftowych	4.300 „
	b) Umorzenie pożyczki 60.000 K. zaciągnąć się mającej na pokrycie połowy kosztów budowy gmachu na pomieszczenie stacyi naftowej i keramicznej	— „
„ 4.	Na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	600 „
„ 5.	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000 „
„ 6.	Stypendya i zasiłki dla górników i słuchaczy górnictwa w wyższych szkołach, lub w praktycznych szkołach wiertniczych . . .	8.000 „
	Do przeniesienia	40.440 K

zwyczajne:

Z przeniesienia 40.440 K

7. Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie . . . . . 300 „

8. a) Utrzymanie krajowych zbiorników naftowych (*w myśl uchwały sejmowej z 23. września 1907*) . . . . . 102.029 „

b) Umorzenie pożyczki zaciągnąć się mającej na budowę i urządzenie krajowych zbiorników naftowych . . . . . 160.650 „

Ogółem suma wydatków 303.419 K.

Dochody.

zwyczajne:

Poz. 1. Subwencya z c. k Skarbu Państwa na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . . . . 9.000 K.

„ 2. Dochód ze zbiorników naftowych . . . . . 272.875 „

Ogółem suma dochodów . 281.875 K.

Petycyę Związku górników i hutników polskich w Austryi do l. s. 1890|8 *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania na najbliższej sesyi sejmowej, a ewentualnie do uwzględnienia przy zestawieniu budżetu krajowego na r. 1910.*

We Lwowie, dnia 13. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. Korol.

Rubryka XII.

Przemysł i rękodzieła.

Dział A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.
„ B) Krajowe szkoły zawodowe.
„ C) Kursa.
„ D) Szkoły handlowe.
„ E) Szkoły zawodowe przez kraj subwencyonowane, państwowe i inne.

Poz. 1 do 148 wydatków i poz. 1 do 126 dochodów.

Sprawozdawca poseł Żardecki.

Przedmiotem niniejszego sprawozdania jest z rubryki XII. budżetu część obejmująca następujące grupy:

A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.
B) Krajowe szkoły zawodowe.
C) Kursa.
D) Szkoły handlowe.
E) Szkoły zawodowe przez kraj subwencyonowane (państwowe i inne).

Na szkoły przemysłowe uzupełniające przedstawiła Komisya do uchwały Wysokiego Sejmu w budżecie na rok 1908 wydatek w ogólnej sumie 229.411 K.

a obecnie preliminuje Wydział krajowy na ten sam cel kwotę 232.476 K, wyższą zatem o 3.065 K.

Wydatek podwyższony spowodowany głównie założeniem świeżej szkoły w Sokalu znajduje uzasadnienie przy poszczególnych preliminarzach dołączonych do sprawozdania z czynności krajowej komisyi dla spraw przemysłowych.

Preliminowana suma 232.476 K. obejmuje całość wydatków bez uwzględnienia dochodów w kwocie 153.943 K. — po odliczeniu dochodów preliminowanych o 3.262 K. więcej aniżeli na rok 1908, wydatek funduszu krajowego na szkolnictwo przemysłowe uzupełniające redukuje się do kwoty 78.533 K. a w porównaniu z 1908 rokiem jest mniejszy o drobną kwotę 197 K.

W związku z szkolnictwem przemysłowem preliminuje Wydział krajowy kwotę 2.000 K. na podręczniki dla absolwentów szkół przemysłowo uzupełniających. Kredyt ten ma służyć na zakupno trzech podręczników, a mianowicie: Drugiej książki do czytania, Stylistyki handlowo przemysłowej i Podręcznika rachunków przemysłowych, które mają być wręczane uczniom po odbyciu nauki.

Na szkoły przemysłowe uzupełniające dla dziewcząt wstawiony jest kredyt nowy (poz. 64) w kwocie 4.000 koron z przeznaczeniem na zasiłki dla dwóch szkół przemysłowych uzupełn., w których pobierać mają naukę przepisaną ustawą przem. dziewczęta praktykujące zawodowo w pracowniach rękodzielniczych i zawodowych.

Ze względu na wyższe wymagania wykształcenia przepisane nową ustawą od uczniów, mających się poddać egzaminowi czeladniczemu, preliminuje Wydział krajowy pod poz. 65 nowy kredyt w wysokości 4.000 koron „na tworzenie trzecich klas kursu przemysłowego i szkół o typie zawodowym“.

Na szkoły zawodowe i inne wydatki z zawodowem szkolnictwem połączone, preliminuje Wydział krajowy ogółem 587.081 koron, w porównaniu z preliminowaną kwotą na rok 1908 mniej o 18.294 K.

W 35 szczegółowych preliminarzach dołączonych jako załącznik do niniejszej rubryki podaje Wydział krajowy odpowiednie wyjaśnienia.

Do pokrycia preliminowanej sumy 587.081 koron przyczyniają się:

a) Czynniki miejscowe i rozmaite dochody szkolne . .	182.166 K.
b) Skarb państwa	98.500 „
c) Fundusz krajowy	306.415 „

Komisya budżetowa zauważa, że do pokrywania wydatków na szkolnictwo zawodowe w kraju naszym, Skarb państwa przyczynia się zbyt małą kwotą w stosunku do wydatków, jakie ponosi fundusz krajowy.

W celu pozyskania ze skarbu państwa wydatniejszej dotacyi na rzecz szkolnictwa zawodowego, przy zakończeniu niniejszego sprawozdania zgodnie z Wydziałem krajowym przedstawia Komisya Wysokiemu Sejmowi odpowiednią rezolucyę do uchwały.

Na kursa majsterskie (poz. 107—109) preliminuje Wydział krajowy w porównaniu z 1908 rokiem więcej o 8.000 koron z powodu rozszerzenia tej instytucyi na rozmaite gałęzie przemysłu i rozszerzenia planu naukowego.

Na szkoły handlowe — grupa D, preliminuje Wydział krajowy 54.500 K, więcej aniżeli w roku 1908 o 12.586 koron. Podwyżka uzasadniona jest przyznaniem podwyższonej dotacyi na rzecz wyższej szkoły handlowej w Krakowie, oraz wstawieniem więcej o 5.000 koron na „dwuklasowe szkoły handlowe w Krakowie oraz inne“.

Wstawiona do preliminarza pod poz. 112 kwota 10.000 K. oraz nie wydana w 1908 roku kwota 5.000 K czyli łącznie 15.000 koron, służyć ma na dwuklasowe szkoły handlowe w Krakowie, oraz na inne szkoły handlowe któreby w kraju powstać mogły.

W rubryce szkoły zawodowe przez kraj subwencyonowane (państwowe i inne) grupa E) preliminuje Wydział krajowy kwotę 79.084 koron. Z preliminowanej kwoty pokrywa fundusz krajowy 63.784 K. a skarb państwa 15.300 koron.

W tym dziale podwyższa Komisya budżetowa poz. 142 z 1.600 K. na 1.750 K. dla szkoły robót Towarzystwa „Pracy kobiet" we Lwowie, to jest do wysokości subwencyi przez Rząd wypłacanej.

W pozycyach rozchodu od 1 do 148 włącznie a dalej w pozycyach dochodu od 1 do 126 włącznie, Komisya budżetowa przyjmuje w zupełności preliminarz Wydziału krajowego i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący preliminarz:

Wydatki.

I. Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.

A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.

			zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony		
Poz.	*1.*	W Białej	7.216	—	7.216
„	*2.*	„ Bochni	3.015	—	3.015
„	*3.*	„ Brodach	3.400	—	3.400
„	*4.*	„ Brzesku	2.727	—	2.727
„	*5.*	„ Brzeżanach	3.132	—	3.132
„	*6.*	„ Buczaczu	3.300	—	3.300
„	*7.*	„ Chrzanowie	3.632	—	3.632
„	*8.*	„ Dębicy	2.625	—	2.625
„	*9.*	„ Drohobyczu	6.090	620	6.710
„	*10.*	„ Gorlicach	3.580	—	3.580
„	*11.*	„ Jarosławiu	3.428	—	3.428
„	*12.*	„ Jaśle	3.451	—	3.451
„	*13.*	„ Kałuszu	2.832	—	2.832
„	*14.*	„ Kętach	2.613	—	2.613
„	*15.*	„ Kołomyi I. im. Sobieskiego . . .	5.034	—	5.034
„	*16.*	„ „ II. „ St. Szczepanowskiego .	5.200	—	5.200
„	*17.*	„ Krakowie na Kleparzu	8.695	320	9.015
„	*18.*	„ „ przy ul. Lubomirskiego .	4.655	390	5.045
„	*19.*	„ „ na Smoleńsku . . .	3.882	—	3.882
„	*20.*	„ „ „ Kazimierzu . . .	5.330	—	5.330
„	*21.*	„ „ „ przy ul. Dietla. . .	4.250	550	4.800
„	*22.*	„ Krośnie	3.211	—	3.211
„	*23.*	We Lwowie im. Kordeckiego . . .	6.125	—	6.125
„	*24.*	„ „ „ św. Antoniego . .	5.925	—	5.925
		Do przeniesienia	103.348	1.880	105.228

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Korony		
	Z przeniesienia	103.348	1.880	105.228
Poz. 25.	We Lwowie im. króla Sobieskiego . .	4.720	—	4.720
„ 26.	„ „ „ Elżbiety	3.005	—	3.005
„ 27.	„ „ „ Konarskiego . . .	5.065	550	5.615
„ 28.	„ „ „ św. Marcina . . .	6.005	—	6.005
„ 29.	„ „ „ Mickiewicza . . .	3.725	—	3.725
„ 30.	„ „ „ Piramowicza . . .	5.065	—	5.065
„ 31.	„ „ „ Staszica	6.541	—	6.541
„ 32.	„ „ „ Bernsteina (izrael.) . .	4.700	—	4.700
„ 33.	W Łańcucie	2.617	—	2.617
„ 34.	„ Myślenicach	2.549	—	2.549
„ 35.	„ Nowym Sączu	6.013	550	6.563
„ 36.	„ Nowym Targu	2.698	—	2.698
„ 37.	„ Podgórzu	5.060	550	5.610
„ 38.	„ Przemyślu I. w śródmieściu . . .	4.689	240	4.929
„ 39.	„ „ II. na przedmieściu lwow. .	3.437	—	3.437
„ 40.	„ Rzeszowie	5.190	—	5.190
„ 41.	„ Samborze	2.426	—	2.426
„ 42.	„ Sanoku	2.824	—	2.824
„ 43.	„ Sokalu	2.016	—	2.016
„ 44.	„ Stanisławowie	5.150	—	5.150
„ 45.	„ Starym Samborze	2.788	—	2.788
„ 46.	„ „ Sączu	2.820	—	2.820
„ 47.	„ Stryju	3.366	—	3.366
„ 48.	„ Strzyżowie	2.527	—	2.527
„ 49.	„ Tarnopolu	3.352	—	3.352
„ 50.	„ Tarnowie	4.519	550	5.069
„ 51.	„ Tarnobrzegu	2.724	—	2.724
„ 52	„ Turce (nad Stryjem)	2.916	—	2.916
„ 53.	„ Wadowicach	2.980	—	2.980
„ 54.	„ Wieliczce	3.180	—	3.180
„ 55.	„ Złoczowie	4.230	—	4.230
„ 56.	„ Żółkwi	2.820	—	2.820
„ 57.	„ Żywcu	3 091	—	3.091
	Suma wydatków poz. 1—57 .	228.156	4.320	232.476
„ 58.	Na uzupełnienie przyborów i druki . .	4.000	—	4.000
„ 59.	Podręczniki dla absolwentów szkół przemysłowo-uzupełniających . . .	2.000	—	2.000
„ 60.	Na nagrody za najlepsze rysunki . .	1.050	—	1.050
„ 61.	Na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe	5.000	—	5.000
„ 62./63.	Na nieprzewidziane oddziały rówwnorzędne	2.000	—	2.000
	Do przeniesienia	242.206	4.320	246.526

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony	
	Z przeniesienia	242.206	4.320	246.526
Poz. 64.	Na szkoły przemysłowo-uzupełniające dla dziewcząt	4.000	—	4.000
„ *65.*	Na tworzenie trzecich klas kursu przemysłowego i szkół o typie zawodow.	4.000	—	4.000
	Suma grupy A.	250.206	4.320	254.526

Krajowe szkoły zawodowe.

Poz. 66.	Kraj. szkoła koszykarska w Brzezowcu .	4.216	—	4.216
„ *67.*	„ „ „ „ Brzostku .	5.460	—	5.460
„ *68./69.*	„ „ „ „ Dynowie .	5.080	—	5.080
„ *70.*	„ „ „ „ Gdów .	10.240	—	10.240
„ *71.*	„ „ „ „ Leżajsku .	6.060	240	6.300
„ *72.*	„ „ „ „ Niżniowie .	6.440	—	6.440
„ *73.*	„ „ „ „ Tarnobrzegu	5.630	—	5.630
„ *74*	„ „ „ „ Zatorze .	6.840	—	6.840
„ *75.*	Kraj. centralny kurs koszykarski we Lwowie	17.914	—	17.914
„ *76.*	„ nauk. warsztat kołodziejski w Grybowie	22.920	—	22.920
„ *77.*	„ nauk. warsztat kołodziejski w Grzymałowie	17.640	—	17.640
„ *78.*	„ szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	22.940	—	22.940
„ *79.*	„ szkoła zawodowa kołodziejska w Tłumaczu	18.540	—	18.540
„ *80.*	Kraj. szkoła stolarska w Stanisławowie .	27.920	3.000	30.920
„ *81.*	„ „ „ „ Kalwaryi . .	29.100	1.000	30.100
„ *82.*	„ nauk. warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie	41.240	3.000	44.240
„ *83.*	„ szkoła garncarska w Kołomyi . .	21.870	2.500	24.370
„ *84.*	„ kursa dla przemysłu keramicznego w Podgórzu	17.512	—	17.512
„ *85.*	„ nauk. warsztat szewski w Witkowie	10.912	—	10.912
„ *86.*	„ „ „ „ w Starym Sączu	18.868	400	19.268
„ *87.*	„ szkoła szewska w Dobczycach .	7 260	—	7.260
	Do przeniesienia	324.602	10.140	334.742

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Korony		
	Z przeniesienia	324.602	10.140	334.742
Pos. 88.	Kraj. szkoła szewska w Kołomyi . .	10.570	250	10.820
„ 89.	„ „ tkacka w Krośnie . . .	20.920	—	20.920
„ 90.	„ nauk warsztat tkacki w Glinianach	8.039	1.400	9.439
„ 91.	„ „ „ „ „ Gorlicach .	4.440	—	4.440
„ 92.	„ „ „ „ „ Kosowie .	6 800	—	6.800
„ 93.	„ „ „ „ „ Łańcucie .	6.540	—	6.540
„ 94.	„ „ „ „ w Rychwałdzie	4.090	—	4.090
„ 95.	„ szkoła sukiennicza w Rakszawie .	23.950	550	24.500
„ 96.	„ „ koronkarska w Zakopanem .	12.510	—	12.510
„ 97.	„ „ „ „ Bobowej .	3.390	—	3.390
„ 98.	„ „ hafciarska w Makowie . .	6.700	—	6.700
„ 99.	„ szkoła rzemiosł w zakładzie St hr. Skarbka w Drohowyżu:			
	a) na utrzymanie	82.000	20.000	102.000
	b) na umorzenie pożyczki zaciągnąć się mającej na budowę domów mieszkalnych dla nauczycieli . . .	—	2.300	2.300
„ 100.	„ keramiczna stacya doświadczalna we Lwowie	14 510	—	14.510
„ 101	„ mechaniczna stacya doświadczalna	5.380	—	5.380
	Suma wydatków poz. 60—101 .	534.441	34.640	569.081
„ 102.	Nowe szkoły i warsztaty zawodowe. .	1.000	—	1.000
„ 103.	Na druki dla szkół zawodowych i wydawnictwo wzorów.	3.000	—	3.000
„ 104.	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	6.000	—	6.000
„ 105.	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w kraj. szkołach przemysłowych i w biurze kraj. Komisyi przemysłowej . .	4.000	—	4.000
„ 106.	Na remuneracye i zapomogi dla funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych	4.000	—	4.000
	Suma grupy *B*) .	552.441	34.640	587.081
	C) *Kursa.*			
„ 107.	Nauczyciel wędrowny dla majsterskich kursów szewskich	2.400	—	2.400
„ 108.	Na kursa majsterskie , . . .	25.000	—	25.000
„ 109.	Nauczyciele wędrowni dla tkactwa, koszykarstwa i innych	5.000	—	5.000
	Suma grupy *C*) .	32.400	—	32.400

		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
		Korony		
	D) Szkoły handlowe.			
Poz. 110.	Akademia handlowa we Lwowie . . .	16.000	—	16.000
„ *111.*	Wyższa szkoła handlowa w Krakowie:			
	a) na utrzymanie	20.000	—	20.000
	b) na umorzenie pożyczki 70.000 K na budowę	—	3.500	3.500
	c) na koszta urządzenia w nowym gmachu	—	5.000	5.000
„ *112.*	Na dwuklasowe szkoły handlowe w Krakowie	10.000	—	10.000
	Suma grupy *D)* .	46 000	8.500	54.500
	E) Szkoły zawodowe przez kraj subwencyonowane (państwowe i inne).			
„ *113.*	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.200	—	2.200
„ *114.*	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem:	4.200	—	4.200
„ *115*	C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach:			
	a) na utrzymanie . . 3.108 K			
	b) na kurs majsterski . . 800 „	3.908	—	3.908
„ *116.*	C. k. szkoła zawodowa przemysłu żelaznego w Sułkowicach:			
	a) na utrzymanie	1.024	—	1.024
	b) na kurs majstrów	1.000	—	1.000
	c) spłata pożyczki 8.000 K na budowę hali maszynowej:			
	a) w kapitale IX. i X. rata . 1.600 K.			
	b) 3% odsetki . . . 12 „	—	1.612	1.612
„ *117.*	C. k. Szkoła mechaniczno-ślusarska w Tarnopolu	7.000	—	7.000
„ *118.*	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Albigowej . . . . 500 K.			
	subwencya państwowa . . 400 „	900	—	900
„ *119.*	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Bilince . . . . . 600 K.			
	subwencya państwowa . . 400 „	1.000	—	1.000
„ *120.*	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli . . . . 2.400 K.			
	subwencya państwowa . . 2.200 „	4.600	—	4.600
	Do przeniesienia	25.832	1.612	27.444

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Korony		
	Z przeniesienia .	25.832	1.612	27.444
Poz. 121.	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Chyszewicach . . . 400 K. subwencya państwowa . 400 „	800	—	800
„ *122.*	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Milczycach . . . . 400 K. subwencya państwowa . . 400 „	800	—	800
„ *123.*	Subwencya dla Towarzystwa Muzeum przemysłowego w Rzeszowie na pracownię koszykarską w Przewrotnem . . 800 K. subwencya państwowa . . — „	800	—	800
„ *124.*	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Rudkach . . . . . 1.200 K. subwencya państwowa . . 1.300 „	2.500	—	2.500
„ *125.*	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Siekierczycach . . . . . 400 K. subwencya państwowa . . 400 „	800	—	800
„ *126.*	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Trembowli	—	—	—
„ *127.*	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Warzycach	—	—	—
„ *128.*	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Wielowsi . . . . 800 K. subwencya państwowa . . 800 „	1.600	—	1.600
„ *129.*	Subwencya dla pracowni koszykarskiej w Żurawnie . . . . 600 K. subwencya państwowa . . 400 „	1.000	—	1.000
„ *130.*	Subwencya dla pracowni garncarskiej w Toustem . . . . . 800 K. subwencya państwowa . . 300 „	1.100	—	1.100
„ *131.*	Subwencya dla produkcyjnego warsztatu tkackiego w Budzanowie . . 880 K. subwencya państwowa . . 400 „	1.280	—	1.280
„ *132.*	Subwencya dla warsztatu tkackiego w Wilamowicach . . . . 2.160 K. subwencya państwowa . . 1.200 „	3.360	—	3.360
„ *133.*	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju . . . . . 800 K. subwencya państwowa . . 600 „	1.400	—	1.400
	Do przeniesienia .	41.272	1.612	42.884

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Korony		
	Z przeniesienia .	41.272	1.612	42.884
Poz 134.	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie, ... 1.200 K. subwencya państwowa . . 800 „	2.000	—	2.000
„ *135*	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Kańczudze. . . . . 1.800 K. subwencya państwowa . . 1.400 „	3.200	—	3.200
„ *136.*	Subwencya dla szkoły koronkarskiej SS. Miłosierdzia w Przeworsku	600	—	600
„ *137*	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Rudkach	600	—	600
„ *138.*	Subwencya dla warsztatu kapeluszniczego w Myslenicach . . . . 4.000 K. subwencya państwowa . . 2.500 „	6.500	—	6.500
„ *139.*	Subwencya dla szkoły rzemieślniczej OO. Salezyanów w Oświęcimiu	5.000	—	5.000
„ *140.*	Subwencya dla Tow. „Powściągliwość i Praca“ w miejscu Piastowem . . .	4.000	—	4.000
„ *141.*	Subwencya dla szkoły praktycznych robót kobiecych i kursa handlowe przy szkole św. Scholastyki w Krakowie	5.000	—	5 000
„ *142.*	Subwencya dla szkoły robót utrzymywanej przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie	1.750	—	1.750
„ *143.*	Subwencya dla szkoły robót u PP. Benedyktynek w Przemyślu	1.000	—	1.000
„ *144.*	Subwencya dla Towarzystwa „Pracy kobiet“ w Kołomyi	1.600	—	1.600
„ *145.*	Subwencya dla Stowarzyszenia „Pracy kobiet“ w Przemyślu	600	—	600
„ *146.*	Subwencya dla Spółki przemysłowej robót kobiecych „Trud“ we Lwowie . . . *a*) na szkołę . . . . 400 K. *b*) na bursę . . . . 600 „	1.000	—	1.000
„ *147.*	Subwencya dla Tow. tkackiego św. Sylwestra w Korczynie . . . 1.100 K. subwencya państwowa . . 1.400 „	2.500	—	2.500
„ *148.*	Subwencya dla Stowarzyszenia konfekcyi damskiej im. św. Józefa we Lwowie .	1.000	—	1.000
	Suma grupy E)	77.622	1.612	79.234
	Suma wydatków poz. 1—148 .	958.669	49.072	1,007.741

Dochody.

I. Szkolnictwo przemysłowe i handlowe.

A) Szkoły przemysłowe uzupełniające.

			zwyczajne:	nadzwycz.:	razem
Poz.	1	W Białej	4.983	—	4.983
„	2	„ Bochni	2.007		2.007
„	3	„ Brodach	2.600	—	2.600
„	4	„ Brzesku	1.763	—	1.763
„	5	„ Brzeżanach	1.916	—	1.916
„	6	„ Buczaczu	2.200	—	2.200
„	7	„ Chrzanowie	2.366	—	2.366
„	8	„ Dębicy	1.637	—	1.637
„	9	„ Drohobyczu	4.090	—	4 090
„	10	„ Gorlicach	2.390	—	2.390
„	11	„ Jarosławiu	2.164	—	2.164
„	12	„ Jaśle	2.145	—	2.145
„	13	„ Kałuszu	1.616	—	1.616
„	14	„ Kętach	1.742	—	1.742
„	15	„ Kołomyi I. im Sobieskiego . .	3.356	—	3.356
„	16	„ „ II. „ S. Szczepanowskiego .	3.466	—	3.466
„	17	„ Krakowie: na Kleparzu. . . .	6.010	—	6.010
„	18	„ „ przy ul. Lubomirskiego .	3.362	—	3.362
„	19	„ „ na Smoleńsku . . .	2 588	—	2·588
„	20	„ „ „ Kaźmierzu . . .	3.552	—	3.552
„	21	„ „ przy ul. Dietla . .	3.200	—	3.200
„	22	„ Krośnie	1.855	—	1.855
„	23	We Lwowie Kordeckiego	4.083	—	4.083
„	24	„ „ „ św. Antoniego . .	3.950	—	3.950
„	25	„ „ „ Sobieskiego . . .	4.146	—	3.146
„	26	„ „ „ Elżbiety	2.003	—	2.003
„	27	„ „ „ Konarskiego . . .	3.742	—	3.742
„	28	„ „ „ św. Marcina . . .	4.002	—	4.002
„	29	„ „ „ Mickiewicza . . .	2.483	—	2.483
„	30	„ „ „ Piramowicza . . .	3.376	—	3.376
„	31	„ „ „ Staszica	4.360	—	4.360
„	32	„ „ „ M. Bernsteina . . .	3.750	—	3.750
„	33	W Łańcucie	1.578	—	1.578
„	34	„ Myślenicach	1.674	—	1.674
„	35	„ Nowym Sączu	4.281	—	4.281
„	36	„ „ Targu	1.771	—	1.771
„	37	„ Podgórzu	3.902	—	3.902
„	38	„ Przemyślu I. w śródmieściu. . .	3.204	—	3.204
„	39	„ „ II. na przedmieściu lwow. .	2.118	—	2.118
„	40	„ Rzeszowie	3.070	—	3.070
„	41	„ Samborze	1.538	—	1.538
		Do przeniesienia .	120.039	—	120.039

				zwyczajne	nadzwyczajne	razem
					Korony	
			Z przeniesienia .	120.039	—	120.039
Poz.	42	W	Sanoku	1.781	—	1.781
„	43	„	Sokalu	1.358	—	1.358
„	44	„	Stanisławowie	3.017	—	3.017
„	45	„	Starym Samborze	1.794	—	1.794
„	46	„	Starym Sączu	1.960	—	1.960
„	47	„	Strzyżowie	1.613	—	1.613
„	48	„	Stryju	2.423	—	2.423
„	49	„	Tarnopolu	2 276	—	2.276
„	50	„	Tarnowie	3.387	—	3.387
„	51	„	Tarnobrzegu	1.862	—	1.862
„	52	„	Turce nad Stryjem	1.858	—	1.858
„	53	„	Wadowicach	2.190	—	2.190
„	54	„	Wieliczce	2.015	—	2.015
„	55	„	Złoczowie	2.515	—	2.515
„	56	„	Żółkwi	1.910	—	1.910
„	57	„	Żywcu	1 945	—	1.945
			Suma poz. 1—57 . . .	153.943	—	153.943
„	58	„	Subwencya państwowa na uzupełnienie przyborów i druki . . .	1.000	—	1.000
„	59	„	Subwencya państwowa na zakupywanie podręczników dla absolwentów .	1.000	—	1.000
„	60	„	Subwencya państwowa na nowo założyć się mające szkoły i kursa handlowe	4.000	—	4.000
„	61	„	Subwencya państwowa na szkoły przemysłowe uzupełniające dla dziewcząt	2.000	—	2.000
„	62	„	Subwencya państwowa na tworzenie trzecich klas kursu przemysłowego i szkół o typie zawodowym .	2 000	—	2.000
			Suma grupy A) .	163 943	—	163.943

B) Krajowe szkoły zawodowe.

Poz.	*63.*	Kraj. szkoła koszykarska w Brzezowcu .	3.400	—	3.400
„	*64.*	„ „ „ „ Brzostku . .	4.300	—	4.300
„	*65/66.*	„ „ „ „ Dynowie . .	3.700	—	3.700
		Do przeniesienia .	1	—	11.400

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Koron		
	Z przeniesienia .	11.400	—	11.400
Poz. 67.	Kraj. szkoła koszykarska w Gdowie . .	9.000	—	9.000
„ 68.	„ „ „ „ Leżajsku . .	5.000	—	5.000
„ 69.	„ „ „ „ Niżnowie . .	5.000	—	5.000
„ 70|71.	„ „ „ „ Tarnobrzegu .	3.900	—	3.900
„ 72.	„ „ „ „ Zatorze . .	5.260	—	5.260
„ 73.	Krajowy centralny kurs koszykarski we Lwowie	6.000	—	6.000
„ 74.	Krajowy naukowy warsztat kołodziejski w Grybowie	14.200	—	14.200
„ 75.	Krajowy naukowy warsztat kołodziejski w Grzymałowie	10.500	—	10.500
„ 76.	Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	10.500	—	10.500
„ 77.	Kraj. Szkoła zawodowa kołodziejska w Tłumaczu	10.050	—	10.050
„ 78.	Kraj. szkoła stolarska w Stanisławowie .	15.500	—	15.500
„ 79.	„ „ „ „ Kalwaryi .	9.300	—	9.300
„ 80.	„ naukowy warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie	17.800	—	17.800
„ 81.	Kraj. szkoła garncarska w Kołomyi . .	8.550	—	8.550
„ 82.	Krajowe kursa przemysłu keramicznego w Podgórzu	5.200	„	5.200
„ 83.	Krajowy naukowy warsztat szewski w Witkowie	5.500	„	5.500
„ 84.	Krajowy naukowy warsztat szewski w Starym Sączu	14.000	—	14.000
„ 85.	Kraj. szkoła szewska w Dobczycach . .	4.100	—	4.100
„ 86.	„ „ „ „ Kołomyi . .	6.450	—	6.450
„ 87.	„ „ tkacka w Krośnie . . .	8.800	—	8.800
„ 88.	„ naukowy warsztat tkacki w Glinianach	3.340	—	3.340
„ 89.	„ „ „ „ Gorlicach .	2.360	—	2.360
„ 90.	„ „ „ „ „ Kosowie .	2.180	—	2.180
„ 91.	„ „ warsztat tkacki w Łańcucie .	2.900	—	2.900
„ 92.	„ „ „ „ „ Rychwałdzie	1.000	—	1.000
„ 93.	Kraj. szkoła sukiennicza w Rakszawie .	8.080	—	8.080
„ 94.	„ „ koronkarska w Zakopanem .	5.600	—	5.600
„ 95.	„ „ „ „ Bobowej .	2.850	—	2.850
„ 96.	„ „ hafciarska w Makowie . .	3.946	—	3.946
„ 97.	Kraj. szkoła rzemiosł w Drohowyżu .	59.600	—	59.600
	Do przeniesienia .	277.866	—	277.866

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Korony		
	Z przeniesienia .	277.866	—	277.866
Poz. 98.	Kraj. keramiczna stacya doświadczalna we Lwowie	800	—	800
„ *99.*	Kraj. mechaniczna stacya doświadczalna we Lwowie	2.000	—	2.000
	Suma poz. 63—99	280.666	—	280.666
„ *99a*	Subwencya państwowa na nowe szkoły i warsztaty zawodowe . . .	2.400	—	2.400
„ *100.*	Zwroty zaliczek na płace dla personalu kraj. szkół przemysłowych i biura kraj. komisyi przemysłowej . .	2.000	—	2.000
	Suma grupy B. .	285.066	—	285.066

C) Szkoły zawodowe przez kraj subwencyonowane

„ *101.*	Dla szkoły koszykarskiej w Albigowej .	400	—	400
„ *102.*	„ „ „ „ Bilince . .	400	—	400
„ *103.*	Dla szkoły koszykarskiej w Czerwonej Woli	2.200	—	2.200
„ *104.*	„ „ „ „ Chyszewicach	400	—	400
„ *105.*	„ „ „ „ Milczycach .	400	—	400
„ *106.*	Dla szkoły koszykarskiej w Rudkach .	1.300	—	1.300
„ *107.*	„ „ „ „ Siekierczycach	400	—	400
„ *108.*	„ „ „ „ Wielowsi .	800	—	800
„ *109.*	„ pracowni koszykarskiej w Żurawnie .	400	—	400
„ *110.*	„ „ garncarskiej w Toustem .	300	—	300
„ *111.*	Dla produkcyjnego warsztatu tkackiego w Budzanowie.	400	—	400
„ *112.*	Dla krajowego Związku przemysłowego na warsztat tkacki w Wilamowicach	1.200	—	1.200
„ *113.*	Dla pracowni powroźniczej w Stryju. .	600	—	600
„ *114.*	„ szkoły koronkarskiej w Jaworowie .	800	—	800
„ *115.*	„ szkoły koronkarskiej w Kańczudze .	1.400	—	1.400
„ *116.*	„ warsztatu kapeluszniczego w Myślenicach	2.500	—	2.500
„ *117|118*	„ Towarzystwa tkackiego św. Sylwestra w Korczynie.	1.400	—	1.400
	Suma grupy C . .	15.300	—	15.300

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony	
	D) Zwroty pożyczek na cele przemysłowe.			
Poz. 119.	Przemyśl, Konwent PP. Benedyktynek zwrot pożyczki na budowę szkoły robót kobiecych w kwocie 10.000 Kor. spłacalnej w 17 ratach od roku 1897 po 600 Kor. rocznie (17 i ostatnia rata w r. 1913 w kwocie 400 Kor.) XIII. rata . . .	—	600	600
„ *120|122*	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki na zakupno realności dla krajowej szkoły koszykarskiej w Dżurowie w kwocie 6.000 Kor. spłacalnej w 15 ratach od r. 1898 po 400 Kor. rocznie XI. rata	—	400	400
„ *123.*	Świątniki, c. k. szkoła ślusarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 2.000 Kor. spłacalnaj w 5 ratach od roku 1906 po 400 Kor. rocznie IV. rata . .	—	400	400
„ *124.*	Maków, krajowa szkoła hafciarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 1.000 Kor. spłacalnej w 5 ratach od roku 1907 po 200 Kor. rocznie, III. rata . .	—	200	200
„ *125.*	Jaworów, krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy w kwocie 5.000 Kor. spłacalnej w 10 ratach od roku 1908 po 500 Kor. rocznie, II. rata.	—	500	500
„ *126.*	Bobowa, krajowa szkoła koronkarska, zwrot pożyczki na fundusz obrotowy, w kwocie 300 Kor. spłacalnej w 5 ratach od r. 1908 po 60 Kor. rocznie, II rata . .	—	60	60
	Suma grupy D) . .	—	2.160	2.160
	Ogółem suma dochodów . .	464 309	2.160	466.469

a) Trzy równobrzmiące petycye Ls. 681, 1153 i 1757, grona nauczycielskiego krajowych szkół zawodowych w Kołomyi, Stanisławowie i Rakszawie o polepszenie warunków służbowych i przyznanie płac jakie ma personal państwowych c. k. szkół zawodowych, *przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku na najbliższej sesyi.* Zdaniem Komisyi wymienione petycye zasługują na zzczególniejszą uwagę i życzliwe traktowanie.

b) Petycyę zarządu Towarzystwa szkoły handlowej we Lwowie Ls. 787 o udzielenie subwencyi dla „Lwowskiej szkoły handlowej“ z uwagi że Towarzystwo rozwinęło nader pożyteczną działalność, *odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania, a jeżeli wyniki badań okażą się dodatnie, udzielenia wydatnej subwencyi z poz. 112. i uwzględnienia w następnych budżetach.*

c) Petycyę gminy Łukawiec powiatu rzeszowskiego Ls. 1555 o założenie tamże krajowej szkoły koszykarskiej *odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania. Wydział krajowy winien poczynić badania zwłaszcza w tym kierunku czy zaprowadzenie kursu wędrownej nauki koszykarstwa w Łukawcu nie przyniesie mieszkańcom korzyści, zwłaszcza jeżeli posiadają znaczne przestrzenie własnej łoziny koszykarskiej.*

d) Petycyę stowarzyszenia pracy kobiet w Przemyślu Ls. 1289 o udzielenie zapomogi i podwyższenie pobieranej subwencyi *odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.*

W celu pozyskania znaczniejszych zasiłków ze Skarbu państwa Wysoki Sejm raczy uchwalić.

Sejm wzywa c. k. Rząd:

1. ażeby umożliwił dalszą wydatniejszą akcyę kraju w kierunku zakładania i rozszerzania szkół zawodowych oraz urządzania zawodowych kursów wędrownych i majsterskich, przyznając na ten cel ze skarbu państwa znacznie wyższe zasiłki niż dotychczas;

2. ażeby przyjął na etat państwa znaczniejsze szkoły przemysłowe, utrzymywane dotychczas kosztem kraju;

Przewodniczący
K. Badeni.

Sprawozdawca
Zardecki.

Budżet krajowy na rok 1909.

Rubryka XII

wydatków. poz. 149 - 175.

Przemysł i rękodzieła.

Sprawozdawca poseł Rutowski.

Cała akcya kraju na polu *bezpośredniego popierania przemysłu*, więc pożyczki i zasiłki dla przedsiębiorstw większego i drobnego przemysłu i rękodzieł, subwencyonowanie zakładów, instytucyi przemysłowych, Muzeów, związków mających na celu uprzymysłowienie kraju, dalej stypendya i zasiłki dla uczącej się młodzieży przemysłowej i handlowej, — nareszcie utrzymanie komisyi krajowej wraz z statystyką przemysłową, ma być opędzoną w r. 1909 wedlug preliminarza Wydziału krajowego kwotą 362.992 K.

Kwota ta w porównaniu z r. 1908 jest wyższą o 14.000 K, to znaczy o dwie subwencye po 6.000 K dla dwóch instytucyi nowopowstałych. dla krakowskiego „Instytutu dla popierania przemysłu“ i dla „Muzeum technologicznego“ we Lwowie, oraz o 2.000 K, o które podwyższono dotacyę na stypendya dla młodzieży handlowej

Dzieje się to wszystko w chwili, gdy *fundusz przemysłowy* już na wyczerpaniu wobec kolosalnego wzrostu zapotrzebowania, gdy wszystkie objawy wskazują na konieczność jeszcze raźniejszej akcyi kraju, której skuteczność nie może już podlegać żadnej wątpliwości.

Gdy się nareszcie powiodło przełamać niewiarę w skuteczność bezpośredniego działania kraju na uprzemysłowienie i *polityka przemysłowa* wytknęła sobie większe cele, zerwano z drobiazgową skalą pomocy i zrozumiano, że i *wielki przemysł* powstać może przy rozumnej, świadomej polityce, działającej odpowiednimi

środkami, Sejm uchwałami z r. 1904 i 1907 podniósł krajowy fundusz przemysłowy na pięć milionów, a nareszcie na 7,000.000 koron.

Umożliwiło to raźniejszą i dzielniejszą akcyę. Kiedy od początku istnienia krajowej komisyi w ciągu 14 lat:

od 1888 do 1902 udzielono pożyczek w sumie . . . 2.780.000 K
udzielono w ciągu ostatniego *pięciolecia*
od 1903—1908 w kwocie . . . . . 4,150.000 „

Można było przychodzić w pomoc przpdsiębiorczości prywatnej pożyczkami poważnemi na zakładanie i wydatne podniesienie przedsiębiorstw fabrycznych, na kapitał obrotowy, na urządzenia, maszyny, motory dla mniejszych fabryczek, dla warstatów rękodzielniczych. Można się było pokusić o powołanie do życia mechanicznego wielkiego przemysłu tkackiego (Andrychów, Krosno).

Środki te są na wyczerpaniu.

Umożliwiony dotacyą krajową 150.000 K. rocznie kredyt w Banku krajowym po koniec r. 1908 wynosił . . . . . 3,000.000 K
Z tego po 8. października b. r. wyczerpano . . . . 2,134.000 „
Pozostało do końca r. 1908 . . 866.000 K
Licząc, że zwroty pożyczek do końca r. 1908 dadzą . . 80.000 „
Byłoby do dyspozycyi . . 946.000 K
Wydano obowiązujących promes lub przynajmniej uznane pożyczki za wskazane na . . . . . 1,346.900 „
Byłby więc już dzisiaj deficyt, brak pokrycia na . . . 400.900 „
Nadto *niezałatwionych* czeka podań 67 na sumę . . 3.021.400 „
w czem 22 ważne, według pierwszych badań godnych na poparcie żądań w wysokości . . . . . 1,841.000 „

Do tego przychodzą nowe *wielkie* zgłoszenia na dalszy rozwój fabrycznego przemysłu tkackiego, na rozwój fabryki Andrychowskiej o nowych 500 krosien, o blich, apreturę, na co by potrzeba udziału kraju w wysokości 1,500.000 K. Jest zgłoszenie na założenie wielkiej fabryki *rur żelaznych*, za które tak olbrzymią lichwę płacimy, potrzebując rur za miliony, gdy cały *przemysł naftowy* jest kolosalnym konsumentem rur, a *rozwój miast*, zakładanie wodociągów, oświetlenia gazowego, lepszej kanalizacyi, wymagać będzie olbrzymich ilości rur. Niezałatwiona dotąd sprawa emancypacyi kraju z pod *kartelu jutowego*, i wzrastająca potrzeba worków na zboże, mąkę, cement etc. — rosnąca potrzeba garbarni skór podeszwowych etc.

Słowem stoi przed nami potrzeba milionów, w dwóch, trzech latach najmniej 4,5000.000 do 5,500.000 K.

Na to została reszta funduszu z wpływami razem nie dochodząca jednego miliona kor.

Do tego przychodzi, że z r. 1909 rozpoczyna się okres zwrotów zaliczek udzielonych przez Bank krajowy po 150.000 K. rocznie, t. j. właśnie tyle, ile cała dotacya roczna wynosi. Zaś zwroty pożyczek, wskutek dłuższo letnich okresów spłaty (daje się teraz na 10=15 lat), wskutek odraczania rozpoczęcia spłaty o dwa i trzy lata, — nareszcie wskutek obniżania stopy procentowej (z 3 na $2^1/_2$ %), — muszą być mniejsze i nie można liczyć w następnych najbliższych latach na więcej jak 400.000—450.000 K. rocznie.

To też zgodnie z wnioskami Sejmowej *komisyi przemysłowej* sprawozdawca wniósł podwyższenie dotacyi krajowej na fundusz przemysłowy ze 150.000 K. na 250.000 K. i upoważnienie Banku krajowego do podniesienia granicy kredytowej tego funduszu z 7,000.000 K. na 9,000 000. Żeby jednak ułatwić Bankowi realizacyę, proponował sprawozdawca realizacyę rozłożyć na cztery lata po 500.000 K. rocznie po r. 1912.

Po długiej rozprawie Komisya budżetowa zgodziła się na podwyższenie dotacyi ze 150.000 K na 200.000 K. (poz 164) z tem, że Bank krajowy ma zrealizować odpowiadający tej dotacyi **jeden milion** najpóźniej w czterech latach, w kwotach najwyżej 250.000 K rocznie wynoszących. Oczywiście nowy ten milion niema opóźnić poprzednio do końca r. 1908 postanowionej realizacyi **trzech milionów.**

Nadto Komisya budżetowa uchwaliła podniesienie poz. 163 **„Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe“** z 40.000 K. na 50,000 K. z tem, że zasiłki te służyć mają przedewszystkiem **dla rękodzielnictwa** i że zasiłki te nie ukrócają prawa tychże przedsiębiorstw drobniejszych do korzystania z pożyczek.

W ciągu ostatniego roku powstają **dwie wielkie instytucye** mające na celu popieranie przemysłu: **Muzeum technologiczne**“ we Lwowie w gmachu Izby handlowo-przemysłowej, oraz **„Instytut popierania przemysłu w Krakowie“.**

Obydwie mają na celu przedewszystkiem rozwój przemysłu przez demonstrowanie postępów technicznych na zbiorach, wykłady, kursa, biblioteki, czytelnie, wystawy i wystawki, stypendya, zasiłki, i udzielanie bezpośredniej pomocy, maszyn motorów, ulepszonych narzędzi, przez premiowanie etc.

Komisya budżetowa uznała na wniosek referenta nie tylko konieczność rocznego dotowania obydwu instytucyi kwotami po 6.000 K. jak to proponuje Wydział krajowy, ale nadto przez przyczynienie się Kraju do kosztów założenia i budynków tych instytucyi powstałych dzięki wysiłkowi Izby handlowo-przemysłowej we Lwowie i Kasy Oszczędności w Krakowie.

Dlatego Komisya budżetowa uchwaliła wstawić nową pozycyę 155b) „Na amortyzacyę 100.000 kor. kapitału na budowę Muzeum technologicznego we Lwowie . . . . . 5 000 kor.
oraz nową pozycyę 158b) „Na amortyzacyę“ 150.000 kor, kapitału na budowę „Instytutu popierania przemysłu“ w Krakowie . . . . 7.500 „

Nareszcie jak na r. 1908 uchwaliła Komisya budżetowa dla „Izb rękodzielniczych“ we Lwowie i Krakowie na podniesienie ich statutowej działalności poz. 158c i 158d po 1.000 K rocznie oraz wstawić 3 000 K na przeniesiony z rubr. V. do rubr. XII ryczałt dla Stowarzyszeń rękodzielniczych we Lwowie i na prowincyi. — W końcu podniosła Komisya poz. 163 o 10.000 K na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe i uchwaliła na wydawnictwo „Kupca polskiego“ w Krakowie 400 K.

Petycya lwowskiej „Ligi przemysłowej“ w sprawie subwencyi kraju na własny budynek, pomieszczenie na warstaty stolarskie, pomieszczenie biur, sal wykładowych, wystaw stałych, wystawy ruchomej, nieuzyskała aprobaty Komisyi. Zaś subwencye na cele bieżące poz. 151 i 152 zostały podwyższone, każda o 2.000 K razem o 4.000 K.

Ogółem postanawia się podwyższenie dotacyi na cele przemysłowe na wniosek referenta ponad **preliminarz Wydziału krajowego** jak następuje:

Stowarzyszenia rzemieślnicze	+ 3.000 K
Liga pomocy przemysłowej:	
a) na ogólne cele	+ 2.000 „
b) na wydziały szkolne	+ 2.000 „
Izba handlowo przemysłowa we Lwowie na „Muzeum technologiczne“	+ 5.000 „
Instytut popierania przemysłu w Krakowie	+ 7.500 „
Zasiłki na przemysł rękodzielniczy	+ 10.000 „
Dotacya funduszu przemysłowego	+ 50.000 „
Izba rękodzielnicza: Lwów	+ 1.000 „
„ „ Kraków	+ 1.000 „
„Kupiec polski“	+ 400 „
razem	+ 81.900 K

Wnioski referenta w sprawie podwyższenia dotacyi na powiększenie przemysłowej Komisyi krajowej, oraz na statystykę przemysłową, Komisya budżetowa nie uchwaliła.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Wydatki

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
		Korony		
	Subwencye dla zakładów, instytucyi przemysłowych itd.			
Poz. 149	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego“ we Lwowie	30.000	—	30.000
„ *150.*	Subwencya dla „Ligi Pomocy przemysłowej“ we Lwowie na cele ogólne	—	12.000	12.000
„ *151.*	Subwencya dla „Ligi Pomocy przemysł.“ na urządzanie ruchomych wystaw	—	8.000	8.000
„ *152.*	Subwencya dla „Ligi Pomocy przemysł.“ na zakupno „Skorowidza przemysłowo-handlowego król. Galicyi“	—	—	—
„ *153.*	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—	2.000
„ *154.*	Subwencya dla Muzeum przem. we Lwowie a) na utrzymanie	8.000	—	8.000
	Do przeniesienia	40.000	20.000	60.000

		zwyczajne	nadzwyczajne	razem
			Korony	
	Z przeniesienia .	40.000	20.000	60.000
	b) na umorzenie pożyczki 100.000 K. na budowę, III. rata z 20-lecia, od 1. stycznia 1907.	—	5.000	5.000
Poz. 155a)	Subwencya dla Muzeum technologicznego we Lwowie	6.000	—	6.000
„ *155b)*	Izba handlowo-przemysłowa we Lwowie, umorzenie pożyczki 100.000 K. na budowę gmachu	—	5.000	5.000
„ *155c)*	Izba rękodzielnicza we Lwowie . .	1.000	—	1.000
„ *155d)*	„ „ „ Krakowie . .	1.000	—	1.000
„ *156.*	Subwencya dla Muzeum przemysłowego w Krakowie	8.000	—	8.000
„ *157.*	Subwencya dla Towarzystwa technicznego w Krakowie na utrzymanie nieustającej wystawy przemysłowej	1.500	-	1.500
„ *158a)*	Dla krakowskiego „Instytutu popierania przemysłu“, subwencya	6.000	—	6.000
„ *158b)*	Dla krakowskiego „Instytutu popierania przemysłu“, na umorzenie pożyczki 150.000 K. na budowę gmachu . . .	—	7.500	7.500
„ *158c)*	Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	3.000	—	3.000
„ *158d)*	Wydawnictwo „Kupiec polski“ w Krakowie	400	—	400
	Suma grupy F) .	66.900	37.500	104.400
	G) Stypendya, zasiłki i inne wydatki na cele przemysłowe.			
Poz. 159.	Zasiłki dla uczniów krajowych i państwowych szkół przemysłowych . . .	35.000	—	35.000
„ *160.*	Zasiłki dla młodzieży handlowej . .	8.000	—	8.000
„ *161.*	Zasiłki na kształcenie nauczycieli szkół przemysłowo-uzupełniających . . .	4.500	—	4.500
	Do przeniesienia .	47.500	—	47.500

		zwyczajne	nadzwyczajne	Razem
		Korony		
	Z przeniesienia	47 500	—	47.500
Poz. 162.	Zasiłki na kształcenie nauczycieli dla dwuklasowych szkół handlowych . . .	2.000	—	2.000
„ *163.*	Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe .	50.000	—	50.000
„ *164.*	Dotacya kraj. fnnduszu przemysłowego .	—	200.000	200.000
„ *165*	Na lustracye Spółek przem.-wytwórczych .	4.800	—	4.800
„ *166.*	Zasiłki na wystawy przemysłowe . . .	—	8.000	8.000
	Suma grupy G) .	104.300	208.000	312.300
	H) Komisya kraj. dla spraw przemysłowych.			
„ *167.*	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł .	400	—	400
„ *168.*	Koszta podróży, dyety członków i urzędników Komisyi i inne wydatki . .	10.000	—	10.000
„ *169.*	Sekretarz:			
	a) płaca . . . . 4.800 K.			
	b) dodatek aktywalny . 1.288 „	6.088	—	6.088
„ *170.*	Referent techniczny:			
	a) płaca . . . . 3 600 K.			
	b) dodatek aktywalny . 1.104 „	4.704	—	4.704
„ *171.*	Aplikant	1.400	—	1.400
„ *172.*	Referent statystyczny:			
	a) płaca . . . . 2.800 K.			
	b) dodatek aktywalny . 600 „	3.400	—	3.400
„ *173.*	Mundant	—	—	—
„ *174.*	Pomoc kancelaryjna w oddziale statyst. .	1.200	—	1.200
„ *175.*	Ryczałt na badania, ankiety i. t. p. . .	1.000	—	1.000
	Suma grupy H) .	28.192	—	28.192
	Suma wydatków poz. 149—175 .	199.392	245.500	444.892

Petycye.

L. 152. Jad Charuzim Jarosławiu
„ 526. Proświty w Stanisławowie o bursę
„ 661. Gwiazdy w Drohobyczu.

Ls. 817. „Przyjaźń“ w Brzeżanach.
„ 899. Powiatu w Tarnowie w spr. fabryki cementu.
„ 1017. „Zorji“ we Lwowie.
„ 1416. Gwiazdy we Lwowie.
„ 1610. Jad Charuzim we Lwowie.
„ 1719. Maryi Mirszewskiej we Lwowie.
„ 1836. Bursy Im. St. Kostki w Kołomyi
„ 1884. „Zorji“ w Drohobyczu.
„ 2246. Gwiazdy w Stanisławowie.

odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia, zwłaszcza stowarzyszenia do obdzielenia z funduszu ryczałtowego na ten cel przeznaczonego.

Lwów, dnia 14. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Rutowski.

Rubryka XIII.

Długi krajowe.

Sprawozdawca: Poseł Dr. Korol.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydatki.

				Zwyczajne:
Poz.	*1*	Umorzenie 4% pożyczki kraj. z r. 1893 im. wartości 58,850.000 K zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego:		
		a) XXXII. i XXXIII. rata kapitału . . .	703.400 K.	
		b) 4% odsetki	2,027.520 „	
		c) druki, inseraty, porta, prowizya banków za pośrednictwo w wypłacie kuponów i wylosowanych obligacyj i t. p.	4.950 „	2,735.870 K.
„	*2*	Na spłatę niezgłoszonych obligacyj i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych: *a)* Galicyi wschodniej, *b)* „ zachodniej, *c)* W. Ks. krakowskiego		2.000 „
„	*3*	Rozmaite wydatki byłych funduszów indemnizacyjnych .		50 „
„	*4*	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek		75.000 „
		Do przeniesienia .		2,812.920 K.

			Zwyczajne:
		Z przeniesienia . .	2,812.920 K.
Poz.	*5*	4% odsetki od zaciągnąć się mającej pożyczki na koszta wystawienia koszar i szpitali dla c. k. wojska w zamian za ustąpienie z Wawelu	98.077 „
„	*6*	4% odsetki od pożyczki 2,225.000 k. zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z dnia 22. listopada 1905 z gal. funduszu propinacyjnego na pokrycie niedoboru funduszu kraj. z r. 1906	89.000 „
„	*7*	4% odsetki od pożyczki 2,523.000 k. zaciągniętej w myśl uchwały sejmowej z 18. marca 1907 z gal. funduszu propinacyjnego na pokrycie niedoboru funduszu kraj. z r. 1907 .	100.920 „
„	*8*	4% odsetki od pożyczki 8,352.000 K zaciągnąć się mającej, z galic. funduszu propinacyjnego na pokrycie preliminowanego przez Wydział krajowy niedoboru funduszu kraj. z r. 1908.	337.389 „
„	*9*	Umorzenie pożyczki 1,500.000 k. zaciągnąć się mającej w myśl uchwały sejmowej z 16. listopada 1905 na utworzenie krajowego funduszu pożyczkowego dla reprezentacyj powiatowych, dla ułatwienia krycia dachów materyałem ogniotrwałym	75.000 „
„	*10*	Na 4% odsetki od pożyczki 281.000 K zaciągnąć się mającej z funduszu solnego na budowę skrzydła do gmachu sejmowego (na rogu ul. Marszałkowskiej i Mickiewicza) . .	11.240 „
„	*10a.*	Na spłatę dawniejszych długów krajowych	— „
		Ogółem suma wydatków .	3,524.546 K.

Dochody.

			Zwyczajne:	
Poz.	1.	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:		
		I. od obowiązanych:		
		a) Wpłata kapitałów i rent:		
		Galicya wschodnia	— K.	
		„ zachodnia	— „	
		W. Ks. Krakowskie	— „	— K.
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:		
		Galicya wschodnia	75 K.	
		Do przeniesienia	75 K.	— K.

			Zwyczajne:
	Z przeniesienia	75 K.	— K.
	Galicya zachodnia	20 „	
	W. Ks. Krakowskie	5 „	100 „
	II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów:		
	Galicya wschodnia	1.000 K.	
	„ zachodnia	450 „	
	W. Ks. Krakowskie	50 „	1.500 „
Poz. 2	Z aktywów funduszu 6% pożyczki krajowej z r. 1873 (9 rata z 16-lecia) , ...		400 „
„ 3	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych		60.000 „
„ 4	Zwrot odsetek do poz. 10 wydatków — jako czynsz za lokal na pomieszczenie:		
	a) biura kolejowego (rubr. VIII. poz. 21). .	6.250 K.	
	b) biura solnego	4.990 „	11.240 „
	Ogółem suma dochodów .		73.240 K.

We Lwowie dnia 13. października 1908.

Przewodniczący
K. Badeni,

Sprawozdawca
Dr. Korol.

Budżet krajowy na rok 1909.

Rubryka XIV.

Pensye emerytalne, zaopatrzenia, dary z łaski.

Sprawozdawca poseł Skałkowski.

Pozycye objęte rubr. XIV. oparte są na statucie emerytalnym, lub na uchwałach sejmowych.

Skutkiem tego Komisya przyjmuje działy I.—V. zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, wprowadzając jedynie niektóre zmiany w działach VI. i VII.

Komisya przedstawia zatem do uchwalenia Wysokiego Sejmu:

Wydatki.

I.	*Dotacye dla wdów po członkach Wydziału krajowego, poz. 1—4* .	*6.000 K.*
II.	*Pensye emerytalne urzędników i sług Wydziału krajowego poz. 5—53*	*140.207* „
III.	*Pensye emerytalne urzędników zakładów krajowych, poz. 54—66* .	*35.813* „
IV.	*Pensye wdowie i zaopatrzenia dla sierót po urzędnikach Wydziału krajowego poz. 67—136*	*75.890* „
V.	*Pensye wdowie i zaopatrzenia dla sierót po uzędnikach zakładów krajowych, poz. 137—147*	*12.580* „
VI.	*Dary z łaski i zaopatrzenia dla funkcyonaryuszy krajowych, ich wdów i sierót:*	

Do przeniesienia . 270.490 K

	Z przeniesienia .		270.490 K
Poz. 148—211, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, wstawia Komisya budżetowa:			
	a) jako stałe kwotę	14.868 K.	
	Nadto w załatwieniu wniesionych petycyj, powołanych w sprawozdaniu Komisyi za r. 1908. wstawia Komisya następujące *stałe dary z łaski*:		
„	*211a)* Turski Władysław, emerytowany starszy inżynier drogowy	500 „	
„	*211b)* Rudzki Władysław, emerytowany kontrolor kasy krajowej	500 „	
„	*211c)* Marcinkowski Władysław, emerytowany wicedyrektor oddziału rachunkowego .	300 „	
„	*211d)* Dr. Stella Sawicki Jan, emeryt. inspektor szpitali krajowych	800 „	
„	*211e)* Sapałaczyńska Leontyna, siostra b. rewidenta rachunkowego	300 „	
„	*211f)* Schulzowa Zofia, wdowa po dozorcy melioracyjnym	240 „	
	Razem stałe dary z łaski	*17.608 K*	
	b) jednorazowe (jako nadzwyczajne):		
„	*211g)* Dziubińska Wanda, wdowa po praktykancie kasowym	400 „	
„	*211h)* Bieńkowska Józefa Marya, sierota po archiwiście	200 „	
„	*211i)* Pogorzelska Katarzyna, wdowa po stróżu .	200 „	
„	*211k)* Zakrzewska Marcyanna, wdowa po sekretarzu	200 „	
„	*211l)* Kratochwilowa Franciszka, wdowa po dyetaryuszu	200 „	
„	*211m)* Barycka Marya, j. w.	200 „	
„	*211n)* Sternalowa Apolonia, wdowa po praktykancie rachunkowym	200 „	
„	*211o)* Hanaczewska Marya, wdowa po stróżu .	100 „	
„	*211p)* Wojtynowa Anna, j. w.	200 „	
„	*211r)* Załucka Anna, j. w.	100 „	
„	*211s)* Sałamaszyńska Rozalia, sierota po stróżu .	50 „	
„	*211t)* Gering Julia, sierota po konduktorze drogowym	200 „	
„	*211u)* Bubesowa Marya, wdowa po stróżu . .	100 „	
„	*211v)* Piotrowska Rozalia, wdowa po dyetaryuszu	500 „	
„	*211w)* Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze	180 „	
„	*211x)* Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze .	200 „	
„	*211y)* Strnadowa Kornelia, wdowa po asystencie rachunkowym	200 „	
„	*211z)* Markowska Józefa, wdowa po stróżu . .	150 „	
„	*211ż)* Matecka Seweryna, wdowa po dyetaryuszu .	100 „	
	Do przeniesienia .	21.288 K.	270.490 K.

	Z przeniesienia .	21.288 K	270.490 K
Poz. 211aa)	Babińska Helena, wdowa po dyetatryuszu .	300 „	
„ *211bb)*	Baczyńska Tekla, sierota po konduktorze .	100 „	
„ *211cc)*	Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze	100 „	
„ *211dd)*	Polińska Matylda, wdowa po stenografie .	100 „	
„ *211ee)*	Rzeczycka Teofila, wdowa po dyetaryuszu	200 „	
„ *211ff)*	Tarnawski Stanisław, sierota po dyrektorze rachunkowym	500 „	
„ *211gg)*	Horoszkiewiczówna Zofia, sierota po dyrektorze kasy	500 „	
„ *211hh)*	Zielińska Zofia wdowa po archiwiście rach.	300 „	
„ *211ii)*	Kozubowa Małgorzata	100 „	
„ *211kk)*	Orłowicz Michał, b. stróż . . .	200 „	
„ *211ll)*	Buynowska Aniela, wdowa po b. kontrolorze kasy krajowaj, *do dyspozycyi Wydziału krajowego* . . . . . *(w załatwieniu petycyi l. 544).*	500 „	
„ *211mm)*	Ryczałt do dyspozycyi Wydziału kraj. .	2.000 „	
Ogółem dział VI. poz. 148—211mm)			26 188 „

Do ryczałtu 2.000 K. pod poz. 211 mm. odnoszą się także wszystkie petycye powołane w sprawozdaniu Komisyi za r. 1908 — a odesłane Wydziałowi kraj. do zbadania i możliwego uwzględnienia.

VII. Rozmaite.

Poz. 212.	Zapomogi dla wdów i sierót po lekarzach okręgowych (ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego) . . .	10.000 K	
„ *213.*	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu . . .	200 „	
„ *214.*	Rampeltowa Marya, wdowa po rządcy szpitala w Rzeszowie	400 „	
„ *215.*	Grabaszewska Józefa, wdowa po rządcy szpitala w Drohobyczu, stałe zaopatrzenie	200 „	
„ *216.*	Ilnicka Marya, wdowa po członku Rady szkolnej krajowej, stały dożywotni datek	720 „	
„ *217.*	Lipińska Salomea, wdowa po skrzypku .	300 „	
„ *218.*	Borosteńska Felicya, była nauczycielka szkoły PP. Klarysek w Starym Sączu, zaopatrzenie dożywotnie z łaski .	160 „	
„ *219.*	Ogonowska Falina, wdowa po profesorze, stały roczny dożywotni datek . .	720 „	
	Do przeniesienia . .	12.700 K	296.678 K

	Z przeniesienia . .	12.700 K	296.678 K
Poz. 220.	Szaraniewiczowa Anna, wdowa po profesorze Uniwersytetu i konserwatorze dla Galicyi wschodniej, *stały roczny datek*	720 „	
„ *221.*	Głuchowska Jadwiga, wdowa po instruktorze chowu bydła, stałe zaopatrzenie .	500 „	
„ *222.*	Starzewska Regina, wdowa po dyrektorze krajowego Składu publicznego w Krakowie — dożywotni dar z łaski .	700 „	
„ *223.*	Chmielowska Marya, wdowa po profesorze Uniwersytetu	800 „	
	Ogólem dział VII. poz. 212—223		15.420 „
	Suma wydatków rubr. XIV.		312.098 K

Dochody.

(zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego).

Poz. 1.	*Dochód z układek emerytalnych od płac urzędników krajowych*	40.000 K

Wpetycyi L. 653 uprasza emerytowany urzędnik rachunkowy p. Aleksander Holuka o wliczenie mu do wymiaru pensyi emerytalnej 7 lat, 9 miesięcy i 28 dni, których jako spędzonych w służbie nieetatowej nieuwzględniono. Petent przedłożył szereg poleceń Wydsiału krajowego, polecających mu przeprowadzanie lustracyi gospodarki szpitalnej na prowincyi.

Komisya wnosi na przekaz nie tej petycyi Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesyi sejmowej z wnioskiem odpowiednim.

Petycyą L. 2018. uprasza emer. inżynier biura melioracyjnego p. Ferdynand Hilbricht o przyznanie mu pełnych poborów tytułem emerytury, ze względu iż skutkiem długoletniej wytężonej pracy zmuszonym był w obec nadwerężonego zdrowia przejść na emeryturę już po 32 latach służby.

Komisya wnosi, aby tę petycyę również Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku na najbliższej sesyi sejmowej przekazać.

Petycyę L. 1353 p. Tadeusza Filippi, byłego adjunkta Wydziału krajowego, w czasie od 12. marca 1894 do 31. grudnia 1907 *wnosi komisya przekazać Wydziałowi krajowemu do załatwienia.*

Petycyę L. 1240 p. Stanisława Pola, dyetarjusza w biurze drogowem, o przyznanie emerytury, *wnosi komisya przekazać Wydziałowi krajowemu z poleceniem przedłożenia Sejmowi odpowiedniego wniosku, gdyby petent stał się niezdolnym do pracy.*

Petycyę L. 1157 Klary Karoliny z Szydłowskich Markowskiej o wynagrodzenie w drodze łaski pretensyi, odnoszących się do sprzedaży gruntów funduszowi krajowemu na cele szpitalne, *wnosi komisya przekazać Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.*

Petycyę L. 544: Anieli Buynowskiej wnosi komisya przekazać Wydziałowi krajowemu do załatwienia i wstawia *pod poz. 211ll) do dyspozycyi Wydziału krajowego 500 koron na r. 1909.*

Petycyę L. 16[illegible]5. Bazylego Korola, lustratora biura Patronatu, o veniam aetatis, *wnosi komisya przekazać Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosku.*

Przy obradach nad rubryką XIV. poruszoną została kwestya wypłaty tak zwanego kwartału pośmiertnego, a normy emerytalne nie zawierają żadnego pod tym względem kategorycznego postanowienia dla urzędników bezżennych, przeto komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić!

Rodzinie urzędnika zmarłego w stanie bezżennym należy się tak zwany kwartał pośmiertny. Wydział krajowy postanowi w każdym wypadku do czyich rąk wypłata tej należytości nastąpi.

Lwów, dnia 15. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Skałkowski.

Rubryka XV.

Poz. 1—5 wyd. i poz. 1 dochodów.

Opłaty konsumcyjne.

Sprawozdawca poseł Mieczysław Urbański.

Wysoki Sejmie!

Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki na r. 1909 w wysokości 13.500 K.

Dochód z opłat konsumcyjnych od piwa preliminujemy w kwocie 2,140.000 K, zatem wyższej jak w r. 1908 o 90.000 K, zaś od preliminowanej przez Wydział krajowy o 40.000, a to z powodu, że konsumcya stale wzrasta, a przecięcie z 3 lat wykazuje dochód netto 2,163 055 K, obniżenie zatem przecięcia o 23.055 K uważamy za dostateczne, mając nawet na uwadze zasadę ostrożnego preliminowania.

Z tych samych powodów wstawiamy do budżetu w dochodzie z podatku od spirytusu kwotę 5,500.000 K t. j. wyższą od preliminowanej na r. 1908 o 150.000 K, a od preliminowanej przez Wydział krajowy o 100.000 K, przecięcie bowiem z 3 lat z wzrastającego dochodu od spirytusu wykazuje na podstawie zamknięć rachunkowych dochód netto 5,552.571 K, a nie ma obawy obniżenia się tej kwoty. Preliminujemy jednak niższą kwotę od przeciętnej, z uwagi, że w budżecie państwowym na r. 1909, preliminowany jest dochód z podniesionego państwowego podatku od spirytusu na 19,500.000 K, przeznaczony do rozdziału między kraje, według klucza oznaczonego w ustawie, z której to kwoty wypada na Galicyę około 5,500.000 K i taka kwota do kasy krajowej jako zaliczka na r. 1909 wpłynie. Sumę dochodów zatem z opłat konsumcyjnych preliminujemy na r. 1909 w kwocie . . 7,732.000 K,
zaś wydatki w kwocie . . . . . 13.500 „
a mianowicie:

Wydatki.

Poz.	*1.*	Koszta komisyjne	1.000 K
„	*2.*	Koszta manipulacyi i prowizyi c. k. pocztowej Kasy oszczędności	2.000 „
„	*3.*	Koszta kancelaryjne	2.500 „
„	*4.*	Papier i druki	5.000 „
„	*5.*	Rozmaite wydatki, tudzież remuneracye i zasiłki . . .	3.000 „
		Suma wydatków . .	13.500 K

Dochody.

Poz.	*1.*	Dochody krajowych opłat konsumcyjnych:	
		a) *α*) od piwa, (w myśl ust. z 13. lutego 1903 Dz. ust. kraj. Nr. 24)	2,140.000 K
		β) odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych w pocztowej Kasie oszczędności	2.000 „
		b) 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, (w myśl ust. z 4. lipca 1899 Dz. ust. kraj. Nr. 93.) . .	90.000 „
		c) udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu, (w myśl ust. z 8. lipca 1901, Dz. pr. p. Nr. 86)	5,500.000 „
		d) Rozmaite dochody z tytułu zaległych czynszów dzierżawnych, grzywien, kar, kosztów sądowych, odsetek zwłoki i t. p.	— „
		Suma dochodów .	7,732.000 K

Lwów, 10. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
M. Urbański.

Rubryka XVI. Rozmaite.

Sprawozdawca p. **Żardecki.**

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

następujący preliminarz:

Wydatki.

		Zwyczajne.	Nadzwyczajne.
		korony	
1.	Do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	60.000	—
2.	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. i Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I. .	24.000	—
3.	Na misye katolickie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—
4.	Na pokrycie 78% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacać się mającego przez galicyjski fundusz propinacyjny, w myśl §. 100. ustawy z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 i uchwały Sejmu z 29. stycznia 1898 r. . .	160.618	—
5.	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych za ubytek w dochodach, opłacanych do końca roku 1897 z galicyjskiego funduszu propinacyjnego w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 29. stycznia 1898 .	100.000	—
6.	Na koszta urządzenia i utrzymania jednego kursu dla pisarzy gmin wiejskich	8.000	—
7.	Na cele „Domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie .	1.000	—
8.	Towarzystwo tatrzańskie, *stała* subwencya . .	1.000	—
9.	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych, *zasiłek stały*	10.000	—
10.	Urzędy pośrednictwa pracy, ryczałt na wydatki rzeczowe	36.500	—
11.	Dla Spółki ochrony i pomocy narodowej w Białej, na „Dom polski“ w Bielsku, corocznie do 1919 roku *(w miejsce uchwały sejmowej z 10. października 1907). Temsamem zostaje załatwiona petycya do l. 2.141* .	—	4.000
	Do przeniesienia . .	407.118	4.000

		Zwyczajne.	Nadzwyczajne.
		korony	
	Z przeniesienia . .	407.118	4.000
12.	VIII. i IX. rata od gwarantowanej przez kraj pożyczki dla gminy Zakopane w kwocie 400.000 K na budowę wodociągów (aż do roku 1955) . . .	22.012	—
13.	Dotacya dożywotnia dla Władysława Mickiewicza, w myśl uchwały sejmowej z 2. listopada 1904 r.	4.000	—
14.	Towarzystwo tatrzańskie w Krakowie, stała subwencya *nadzwyczajna* na budowę schroniska aż do umorzenia pożyczki t. j. do roku 1956 włącznie.	—	2.500
15.	Gminie miasta Krakowa na koszta przyjęcia wycieczek młodzieży i włościańskich	—	1.500
	Temsamem zostaje załatwioną petycya do l. 1.113.		
16.	Krajowy Związek turystyczny, na koszta wydawnictwa i reklamy turystycznej	—	1.500
	Temsamem zostaje załatwioną petycya do l. 1.203.		
17.	*a)* Subwencya dla Towarzystwa sztuk pięknych w Krakowie i we Lwowie na urządzenie grup etnograficznych z Galicyi w pochodzie jubileuszowym we Wiedniu	—	10.000
	b) Subwencya dla grupy historycznej . . .	—	1.000
	c) Towarzystwu przyjaciół sztuk pięknych we Lwowie, *w załatwieniu petycyi do l. 1.233* dodatkowo na urządzenie grup etnograficznych w Galicyi w pochodzie jubileuszowym we Wiedniu, do dyspozycyi Wydziału krajowego	—	3.000
18.	Gminie miasta Krakowa na cele parku im. Dra Jordana, *w załatwieniu petycyi do l. 1.111* . .	—	2.000
19.	Komitetowi obchodu setnej rocznicy urodzin Juliusza Słowackiego we Lwowie na wydawnictwa i prace przygotowawcze, *w załatwieniu petycyi do l. 498* .	—	500
20.	Polskiemu Towarzystwu emigracyjnemu we Lwowie, na koszta podróży informacyjnych w sprawie wychodźtwa do Ameryki północnej i południowej, oraz Francyi, Danii i Szwecyi, do dyspozycyi Wydziału krajowego, *po zbadaniu i jeżeli wyniki badań będą dodatnie*	—	5.000
	Temsamem załatwioną zostaje petycya l. 2.145.		
21.	*a)* Dla wdowy po ś. p. Stanisławie Wyspiańskim, na czas wdowieństwa (zwyczajne) . . .	600	—
	b) dla czworga dzieci po ś. p. Stanisławie Wyspiańskim aż do osiągnięcia pełnoletności, każdemu po 600 K.	2.400	—
	Suma wydatków rubr. XVI.	436.130	31.000
	Ogółem	467.130	

Dochody.

		Zwyczajne.	Nadzwyczajne.
		korony	
1.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych . . .	—	—
2.	Odsetki zwłoki od dodatków krajowych do podatków państwowych	80.000	—
3.	Bonifikacya z c. k. Skarbu państwa, za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego	720.000	—
4.	Bonifikacya z galic. funduszu propinacyjnego za ubytek w dochodach z dodatków do podatków opłacanych przez ten fundusz do r. 1898:		
	a) dla kraju . . . . . 300.000 K		
	b) „ powiatów . . . . 100.000 „	400.000	—
5.	Na uzupełnienie rat annuitetowych pożyczki 400.000 K, zaciągniętej na budowę wodociągu w Zakopanem:		
	a) z dzierżawy opłat gminnych od napojów spirytusowych . . . . 7.000 K		
	b) z datku od stacyi klimatycznej . 5.000 „		
	c) z 20% dodatku gminnego w Zakopanem . . . . . 4.000 „	16.000	—
6.	Opłaty od pracodawców, którym przez Urzędy pośrednictwa pracy dostarczono robotników do służby.	65.000	—
7.	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody .	1.500	—
	Suma dochodów rubr. XVI. . .	1,282.500	—

a) Petycye l. 407 Krajowego Związku ochotniczych straż pożarnych o podwyższenie subwencyi na cele poparcia organizacyi obrony pożarnej w kraju, oraz petycyę l. 1.582 gminy m. Leżajska o udzielenie subwencyi na budowę rzezalni w Leżajsku *odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.*

b) Petycye l. 1.029 Towarzystwa ruskiego w Turce, mającego na celu niesienie pomocy przy pożarach, oraz petycyę l. 1.132 Komitetu dla turystyki tatrzańskiej w Zakopanem *odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i odpowiedniego załatwienia.*

We Lwowie, dnia 15. października 1908.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Żardecki.

LW. 107.066/1908. We Lwowie, dnia 19. października 1908.

Alg 386

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o petycyi gminy m. Nowego Sącza w sprawie urządzenia wodociągu i budowy kanałów miejskich.

Wysoki Sejmie!

Celem zaradzenia brakowi zdrowej wody do picia i dostatecznej jej ilości do gaszenia pożarów, oraz w celu poprawy ogólnego stanu zdrowotności w mieście, postanowiła gmina Nowy Sącz, po kilkuletnich umiejętnie przeprowadzonych studyach sprawy, przystąpić do budowy wodociągu miejskiego i skanalizowania miasta.

Potrzeba budowy wodociągu stwierdzoną jest zarówno orzeczeniami c. k. starszego lekarza powiatowego Dra Jana Filewicza i lekarza miejskiego Dra Tadeusza Płochockiego, którzy wykazali, iż istniejąca w Nowym Sączu w niedostatecznej ilości woda do picia jest zdrowiu szkodliwą jako zanieczyszczona substancyami organicznemi, pochodzącemi z odpadków ludzkich i zwierzęcych, co powoduje choroby zakaźne, jak tyfus brzuszny i inne epidemiczne, — jak również faktem, że brak dostatecznej ilości wody do gaszenia pożaru był przyczyną, iż pożary z lat 1890 i 1904 zniszczyły niemal połowę miasta.

Poszukiwania za terenem wodonośnym, skądby zdrowa woda mogła być doprowadzoną do miasta, rozpoczęte przed dwudziestu laty, doprowadziły do wyniku, iż w pobliżu nigdzie odpowiedniego terenu niema. Znaleziono wreszcie odpowiedni teren w gminie Świniarsko za Dunajcem w odległości około 4 kilometrów od miasta, a gdy powołany do zbadania pod względem geologicznym jako znawca profesor uniwersytetu krakowskiego Dr. Władysław Szajnocha uznał ten teren za wodonośny, gdy dalej przez próbne studnie i tychże pompowanie ustalono wydatność wody i gdy wreszcie rozbiór analityczny wody, dokonany przez profesora Bujwida, okazał, że wynik jest pod każdym względem zadowalniającym, przystąpiono do opracowania planów i kosztorysów wodociągu miejskiego.

Projekt sporządzony przez inżyniera miejskiego Kazimierza Górskiego pod kierownictwem c. k. starszego radcy budownictwa Romana Ingardena, obejmuje zaopatrzenie w wodę śródmieścia oraz dzielnice: Grodzkie, Zakamienicę i Wulki, t. j. z ogólnej liczby 1.799 domów w Nowym Sączu obejmować ma wodociąg 1.418 domów, pozostanie zaś poza okręgiem wodociągowym 381 domów w odleglejszych osadach.

Projektowany wodociąg dostarczać ma wody w ilości 100 metrów sześciennych na dobę i głowę dla 44.000 mieszkańców miasta, których jest obecnie 22.000, obliczony jest zatem na przyszłe roszerzenie sieci wodociągowej i na wzrost ludności do podwójnej ilości mieszkańców.

Ponieważ zwierciadło wody terenu w Świniarsku leży o 26 m. niżej od najwyższego punktu miasta, projekt wodociągu obejmuje system pomp, za pomocą których woda do miasta ma być tłoczoną.

Gotowy projekt wodociągu poddany został ocenie powołanych jako znawców: profesora robót wodnych na politechnice w Pradze Jana Włodzimierza Hrasky'ego i starszego inżyniera oddziału melioracyjnego przy Wydziale krajowym Dra Michała Kornelli, którzy orzekli, że przedwstępne studya przeprowadzone były z całą sumiennością i zastosowaniem najnowszych wyników wiedzy technicznej, że projekt nie pozostawia nic do zarzucenia, że wreszcie przyjęte za podstawę obliczenia kosztorysu ceny jednostkowe odpowiadają stosunkom miejscowym i cenom fabrycznym materyałów, a na tej podstawie zalecili projekt budowy do wykonania.

Koszt tej budowy w projektowanych rozmiarach sieci wodociągowej z uwzględnieniem popędu elektrycznego pomp wynosić ma 1,340.000 koron.

Budowa kanałów jest dla miasta niezbędnie potrzebną, choćby z tego względu, iż obecnie nawet w śródmieściu wszelkiego rodzaju nieczystości spływają otwartymi ściekami ulic, a istniejące nieszczelne doły kloaczne stale zanieczyszczają grunt i wodę, oraz są powodem zdrowiu szkodliwych wyziewów. W celu przeprowadzenia kanalizacyi poczyniła gmina miasta Nowego Sącza staranne studya fachowe. Wynikiem tychże jest opracowany przez inżyniera Dra Fryderyka Pordesa z Krakowa generalny a następnie szczegółowy projekt kanalizacyi całego miasta, któryto projekt powołany jako znawca profesor politechniki lwowskiej J. Rychter „jako umiejętnie i gruntownie opracowany“ polecił do wykonania.

Obie powyższe sprawy, a to tak sprawę wodociągu, jak i kanalizacyi rozpatrzyły wybrane przez Radę miejską Komisye inwestycyjna i finansowa, do których należeli oprócz radnych także technicy i niektórzy inni członkowie gminy z poza Rady gminnej, poczem Rada miejska na posiedzeniu z dnia 3. września 1908 w należytym komplecie uchwaliła 25 głosami na 26 obecnych radnych (przeciw głosowi radnego Konrada Aleksandra) zatwierdzić przedłożone sobie plany i kosztorysy na budowę wodociągu i kanałów miejskich, postanowiła przystąpić do budowy tych zakładów gminnych z tem tylko ograniczeniem, że kanały pobudowane być mają obecnie jedynie w środkowej części miasta (na 1.799 istniejących domów, objęto kanalizacyą 961 domów) kosztem 650.000 K. Dalej uchwaliła Rada miejska projekty ustaw: wodociągowej i kanalizacyjnej nakładających opłaty gminne od czynszów najmu w wysokości 6% na cele wodociągowe i 1% na budowę i utrzymanie kanałów miejskich. Na tem samem posiedzeniu uchwaliła Rada miejska przystąpić do budowy miejskiej elektrowni i tramwaju elektrycznego, oraz do konwersyi długów miejskich — które to sprawy nie pozostają w bezpośrednim związku z przedmiotem niniejszego sprawozdania, na wykonanie zaś tych wszystkich inwestycyi i konwersyi postanowiła Rada miejska użyć kapitału propinacyjnego, jaki gmina po rok 1910 w sumie około 314.582 K otrzyma, oraz zaciągnąć zwrotną w 57 latach pożyczkę w obligacyach komunalnych w kwocie 4,200.000 K.

Wszystkie powyższe uchwały Rady miasta zostały po myśli §. 91. ustawy gminnej z r. 1889 ogłoszone, poczem zatwierdziła je Rada powiatowa w Nowym Sączu wszystkimi głosami przeciw dwom głosom pp. Konrada Aleksandra i Floryana Obmińskiego uchwałą z 28. września 1908, którą zarazem potwierdziła wyrażoną przez Wydział powiatowy w sprawozdaniu do Wydziału krajowego z 18. września

1908 L. 3.289 opinię „ugruntowaną na dokładnej znajomości sprawy, że cały eperat inwestycyj miejskich jest dziełem czteroletniej mozolnej pracy zarządu miasta, przeprowadzonej z najdokładniejszą przezornością i sumiennością, a opartej na wszechstronnych i fachowych studyach pierwszerzędnych sił, powołanych do pracy".

Przeciw uchwałom Rady miejskiej z 3. września b. r., jak również przeciw zatwierdzeniu tychże przez Radę powiatową wnieśli Konrad Aleksander i 8 członków gminy, tudzież związek właścicieli realności w Nowym Sączu obszerne przedstawienie do Wydziału krajowego.

Przedstawienie to, jak również wszystkie akta sprawy i obliczenia, Wydział krajowy zbadał i przyszedł do przeświadczenia, że budowa wodociągu i kanałów w Nowym Sączu jest konieczną, a uchwalonym przez Radę miejską projektom, jakie przedstawiono do wykonania, nic zarzucić nie można. Z uwagi atoli, że sieć wodociągowa i kanałów miejskich nie obejmuje całego terytoryum miejskiego, Wydział krajowy przychylając się częściowo do wniesionych protestów, uznał za rzecz niewłaściwą, ażeby koszta budowy i utrzymania tak wodociągów jak i kanałów ponosiła cała gmina. Wychodząc z tego zapatrywania, odmówił Wydział krajowy swojego zezwolenia na użycie kapitału propinacyjnego gminy Nowego Sącza na budowę rzeczonych zakładów miejskich, tudzież na użycie, oprócz spodziewanych oszczędności z konwersyi, także niektórych innych dochodów i kredytów zwykłego budżetu miejskiego na amortyzacyę zaciągnąć się mającej pożyczki inwestycyjnej. Po strąceniu rzeczonych dochodów i kredytów budżetowych okazało się, że dochód z unormowanych projektem ustawy opłat za użycie wody (6% podatek gminny od czynszów najmu), oraz dochód z 1% podatku gminnego od czynszów na kanalizacyę, nie wystarczą na utrzymanie wodociągu i kanałów miejskich, tudzież na amortyzacyę pożyczki na ich budowę zaciągnąć się mającej, powstałaby więc konieczność nałożenia na spłatę pożyczki dalszych dodatków gminnych, jakie dotychczas na potrzeby miejskie w wysokości 25% są pobierane. Podwyższeniu dodatków, któreby obciążyły niesłusznie także mieszkańców, nie korzystających z wodociągu i kanalizacyi, należało zapobiedz. Dlatego Wydział krajowy zażądał od Rady miejskiej, ażeby projektowane opłaty za zużycie wody w formie 6% podatku gminnego od czynszów najmu, podwyższyła do wysokości 8% czynszów. Opłaty te bowiem, będą pobierane wyłącznie w okręgu wodociągowym, nie dotkną więc mieszkańców, którzy z wodociągu nie będą mogli bezpośrednio korzystać, nie ma zaś żadnej obawy, ażeby przez pobór rzeczonego podatku gminnego ponad konieczną potrzebę pokrycia kosztów utrzymania wodociągu i amortyzacyi pożyczki, mieszkańcy zostali niesłusznie obciążeni. Opłaty te bowiem będą maksymalne i stosownie do potrzeby zawsze przez Radę miejską będą mogły być obniżone, nadto sposób poboru i w ogóle rozporządzenia wykonawcze określone być mają regulaminem, do ważności którego wymagane będzie zatwierdzenie Wydziału krajowego za zgodą c. k. Namiestnictwa, a przeto obok zastosowania środków przysługujących Wydziałowi krajowemu z mocy ustawy gminnej, będzie można w regulaminie zapewnić dla Wydziału krajowego i Namiestnictwa odpowiedni wpływ na ustalenie stopy opłat czynszowych w danym roku.

Stosując się do żądania Wydziału krajowego, Rada miejska uchwałą z dnia 8. października 1908 28 głosami na 30 obecnych na posiedzeniu radnych podniosła stopę podatku gminnego od czynszów najmu do wysokości 8%, a uchwałę tę zatwierdził Wydział powiatowy dnia 14. października 1908 L. 3.437 na zasadzie §. 36. ustawy o Reprezentacyi powiatowej.

Przeciw tej dodatkowej uchwale Rady miasta wpłynął dalszy protest Konrada Aleksandra i towarzyszy.

Tak ten protest jak i zarzuty w poprzednich protestach podniesione Wydział krajowy zbada jeszcze raz jak najdokładniej przed załatwieniem prośby gminy Nowy Sącz o pozwolenie na budowę wodociągów, kanałów i miejskiej elektrowni. W tym bowiem względzie Wydział krajowy swojego przyzwolenia gminie jeszcze nie dał, a na budowę tramwaju elektrycznego kosztem 400.000 K się nie zgodził. Również dopiero po dokonaniu najdokładniejszych badań, będzie mógł Wydział krajowy powziąć decycyę co do dopuszczenia konwersyi długów miejskich i wysokości pożyczki przyzwolić się mającej na budowę wodociągu, kanałów, ewentualnie na budowę elektrowni, oraz na konwersyę długów.

Gdy jednak budowa wodociągu, oraz przeprowadzenie kanalizacyi jest rzeczą bardzo pilną, Wydział krajowy postanowił już obecnie przedłożyć Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia projekty ustaw wodociągowej i kanalizacyjnej, ponieważ bez zapewnienia gminie Nowy Sącz potrzebnych środków pieniężnych, nie będzie ona mogła przystąpić po wykonaniu wspomnianych budowli, co do których decyzya Wydziału krajowego niebawem nastąpi.

Oba projekty ustaw wzorowane są na podobnych ustawach, obowiązujących w innych miastach tutejszego kraju z tą tylko różnicą, że zaprowadzony w ustawie wodociągowej gminny podatek od czynszów najmu jest nieco wyższy, pobierany być bowiem może do wysokości 8% czynszów. Gminny podatek na budowę i utrzymanie kanałów miejskich przyjęto w wysokości 1% czynszów, dozwolonej innemi ustawami.

Pobór powyższych podatków rozpocznie się dopiero po otwarciu w danej ulicy wodociągu, względnie oddania kanału miejskiego na użytek publiczny i trwać ma dlatego przez lat 57, albowiem gmina stosownie do niezbyt pomyślnych swoich stosunków majątkowych, zamierza na wykonanie wodociągów i kanałów zaciągnąć pożyczkę długoterminową, zwrotną w 57 latach.

Znajdujący się w aktach urzędownie stwierdzony wykaz czynszów najmu z roku 1906 wykazuje ogólną cyfrę czynszów w Nowym Sączu w kwocie 953.816 K, a po strąceniu czynszów od domów, które wodociągiem obecnie nie będą objęte, wynosi reszta czynszów 916.816 K. Projektowany 8% podatek gminny wodociągowy przyniósłby zatem rocznie 73.345 K; wobec jednak faktu, że w okresie 1906 — 1908 pobudowano nowych 235 domów, tudzież wobec znacznego wzrostu w roku 1906 ogólnej sumy czynszów w porównaniu z rokiem 1895, licząc zatem na dalszy rozwój miasta i wzrost sumy czynszów, gmina m. Nowego Sącza przypuszcza, że niebawem wzrośnie ogólna cyfra czynszów od domów w okręgu wodociągowym do jednego miliona koron i na tej zasadzie spodziewa się rocznego dochodu z 8% podatku gminnego w kwocie 80.000 K. Ta zaś kwota łącznie ze spodziewanym dochodem 15.000 K z opłat od budynków niepodlegających podatkowi czynszowemu, jakoteż z opłat za wodę od przemysłowców i konsumentów pobierających wodę ponad normalną ilość 50 litrów na głowę i dobę, wystarczy na amortyzacyę pożyczki i pokrycie kosztów ruchu wodociągu, zbudowanego podług zatwierdzonego przez Radę miejską projektu, gdy się zważy, że część wydatku znajdzie pokrycie w oszczędności budżetu miejskiego, jaka wyniknie skutkiem konwersyi długów miejskich.

Z uwzględnieniem domów, które projektem kanalizacyi obecnie nie będą objęte, spodziewa się gmina z 1% podatku gminnego od czynszów na kanalizacyę

dochodu rocznego	7.632 K
z zaprowadzić się zaś mającej opłaty od domów nie ulegających podatkowi domowo-czynszowemu rocznie	792 „
razem . .	8.424 K

Dochód ten, łącznie z przyrzeczonemi gminie subwencyami Towarzystwa zaliczkowego i Kasy oszczędności m. Nowego Sącza po 5.000 K, względnie 8.000 K przez lat 10, ewentualnie także część dochodów z elektrowni miejskiej użyte zostaną na amortyzacyę potrzebnej na budowę kanałów pożyczki i utrzymanie kanałów miejskich.

Wydział krajowy wnosi zatem:

'/. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączone '/. projekty ustaw.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***St. Badeni**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Dr. Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

I.

Ustawa

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w gminie miasta Nowego Sącza połączenia swych domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu tej gminie na pobór gminnego podatku od czynszów najmu, oraz opłat gminnych na urządzenie, utrzymanie i odnowienie wodociągu miejskiego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel domu położonego w obrębie gminy miasta Nowego Sącza obowiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w dotyczącej ulicy lub dotyczącym placu połączyć swój dom z wodociągiem miejskim (§. 2.).

Połączenie to ma nastąpić podług przepisów osobnego regulaminu technicznego (§. 13.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§. 2.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej do dwóch lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub placu.

Jeżeli właściciel nie wykona tego połączenia w powyższym terminie, może gmina miasta Nowego Sącza wykonać je na jego koszt i stratę.

Domy, które powstaną dopiero po zaprowadzeniu wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem zezwolenia na ich zamieszkanie lub użykowanie.

§. 3.

Koszta doprowadzenia wody do wodociągu miejskiego aż do granicy realności, ponosi gmina miasta Nowego Sącza, koszta zaś dalszego połączenia i wewnętrznego urządzenia ponosi właściciel realności, gmina jednak wykonuje część tego połączenia od granicy realności aż do odległości 1 metra poza wo-

domierz na koszt właściciela. W domach, w których na razie nie będzie wodomierzy, orzeknie Magistrat, jak daleko część tego połączenia od granicy realności gmina wykona na koszt właściciela.

§. 4.

Gdyby koszta urządzenia wodociągowego wewnątrz domu były w stosunku do jego wartości za wysokie, może Rada miejska wyjątkowo zwolnić właściciela od obowiązku w §. 1. określonego, jeżeli dostateczne zaopatrzenie domu w zdrową wodę do picia, z powodu bliskości publicznej studni wodociągowej jest zapewnione, a okoliczność ta została urzędownie stwierdzoną.

Koloniom robotniczym, dalej właścicielom domów o charakterze wiejskim lub prowizorycznym może Rada miejska zezwolić na urządzenie ich kosztem wspólnych studzien wodociągowych zamiast łączenia poszczególnych domów z wodociągiem miejskim.

Przeciwko odmownej uchwale rady miejskiej nie przysługuje prawo wnoszenia rekursu.

Z ustaniem powodu zwolnienia od wykonania domowego urządzenia wodociągowego zwolnienie to traci moc obowiązującą.

§. 5.

Na pokrycie kosztów urządzenia, odnowienia i utrzymania wodociągu miejskiego przysługuje gminie miasta Nowego Sącza prawo pobierania przez lat pięćdziesiąt siedm, licząc od dnia oddania wodociągu do użytku publicznego (§. 9.), podatku gminnego aż do wysokości ośmiu procentów (8%) zeznanego i przez władzę sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej budynków położonych przy wodociągu w obrębie gminy.

Zwolnienie od połączenia domu z wodociągiem miejskim (§. 4.) nie uwalnia od uiszczania podatku wodociągowego.

§. 6.

Za używanie wody:

a) do celów gospodarstwa domowego t. j. do picia, gotowania, prania, czyszczenia, kąpieli i t. p., powyżej 50 litrów na głowę i dobę,

b) na cele przemysłowe, jak do fabryk, zajazdów, hoteli, łazienek, kawiarń, dla zakładów dorożkarskich, do pojenia koni pociągowych, w przedsiębiorstwach przemysłowych i t. p.,

c) na cele zbytkowe, jak do ogrodów, wodotrysków do pojenia koni pojazdowych i zbytkownych i t. p. wreszcie

d) za użycie wody w budynkach niepodlegających podatkowi domowo-czynszowemu jak n. p. w budynkach rządowych, krajowych, dworcach kolejowych i t. p. może gmina miasta Nowego Sącza pobierać opłaty według wydać się mającej taryfy.

§. 7.

W granicach zakreślonych §. 5. i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§. 6.) ma Rada miejska ustanawiać corocznie wysokość gminnego podatku wodociągowego.

§. 8.

Podatek gminny (§. 5.) i opłaty za używanie wody (§. 6.) ponosić mają mieszkańcy, względnie używający wody.

Za podatek gminny (§. 5.) i opłaty za wodę zużytą w gospodarstwie domowem ponad przepisaną ilość 50 litrów na głowę mieszkańca i dobę (§. 6. a) odpowiadają gminie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do najmujących mieszkania.

Opłaty za używanie wody na cele wymienione w §. 6. b), c), d), ściągane będą wprost od tych, na których żądanie lub zgłoszenie zakład wodociągowy miejski wody lub urządzeń wodociągowych dostarcza.

§. 9.

Dzień, od którego pobór podatku wodociągowego się rozpoczyna (§. 5.), poda Magistrat osobnem obwieszczeniem do publicznej wiadomości.

§. 10.

Do czasu, pokąd mieszkańcy nie będą mogli korzystać z miejskich wodociągów z powodu niewykonania urządzeń domowych, obowiązek płacenia podatku wodociągowego ciąży wyłącznie na właścicielach realności.

§. 11.

Podatek gminny (§. 5.) i opłaty (§. 6.) ściągane będą w obrębie gminy miasta Nowego Sącza podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 12.

Odpisanie rządowego podatku domowo-czynszowego wskutek opróżnienia mieszkania pociąga za sobą odpisanie podatku gminnego.

§. 13.

Regulamin techniczny (§. 1.), taryfę opłat (§. 6.), sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§. 8.) i wogóle wszelkie rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy uchwali Rada miejska.

Uchwała ta wymaga do swej ważności zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

W taki sam sposób może nastąpić zmiana regulaminu, taryfy lub wogóle rozporządzenia wykonawczego.

§. 14.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 15.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

II.

Ustawa

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w gminie miasta Nowego Sącza wybudowania kanałów domowych, połączenia tych kanałów z kanałami miejskimi i zezwalająca tej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel domu w obrębie gminy miasta Nowego Sącza, obowiązany jest na wezwanie Magistratu, odpływ ścieków z opadów atmosferycznych, wód użytkowych i nieczystości płynnych ze swej realności połączyć za pomocą kanału domowego z kanałem publicznym.

Właściciele domów o kilku frontach mogą być zobowiązani do wybudowania kilku kanałów i połączenia ich z kanałami publicznymi wzdłuż tych frontów.

§. 2.

Koszta budowy kanału domowego aż do 10 metrów od zewnętrznej linii tej ściany domu, która stoi najbliżej kanału publicznego, ponosi właściciel domu, nadwyżkę zaś kosztów ponad 10 metrów ponosi gmina.

Gdyby jednak ze względów publicznych okazała się potrzeba poprowadzenia kanałów domowych przez obcy grunt lub zabudowaną przestrzeń, właściciel tychże obowiązany jest za odpowiedniem odszkodowaniem zezwolić na taką budowę kanałów domowych na swej realności. Odszkodowanie i koszta ewentualnego wywłaszczenia na rzecz budowy kanałów domowych ponosi obowiązany do budowy tychże kanałów domowych właściciel domu a to w granicach ustanowionych w pierwszym ustępie tego paragrafu.

§. 3.

Rodzaj konstrukcyi i wielkość domowych kanałów ustanowi Magistrat jako władza budownicza.

Jeżeli właściciel domu lub budujący nie zastosuje się do wydanego w myśl §. 1. wezwania, natenczas przysługują Magistratowi środki z ustawy budowniczej z 28. kwietnia 1882 Nr. 77. Dz. u. kr.

§. 4.

Na pokrycie kosztów połączonych z zaprowadzeniem kanalizacyi miejskiej, jej utrzymaniem i administracyą przysługuje gminie prawo pobierania przez lat pięćdziesiąt siedm od dnia oddania kanałów na użytek publiczny, najwcześniej jednak od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy podatku gminnego w wysokości jeden procent zeznanego i przez władzę sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej budynków położonych w obrębie gminy.

Coroczne opłaty kanalizacyjne od realności i budynków nie opłacających podatku domowo-czynszowego pobierane będą przez powyższy czasokres w stosunku cztery całe sześć dziesiętnych (4·6) halerza od każdego metra kwadratowego zabudowanej powierzchni. Przy budynkach kilkopiętrowych za powierzchnię zabudowaną uważać się będzie powierzchnię przyziomu pomnożoną ilością piątr. Piwnice i poddasza nie podlegają opłacie, o ile nie są zamieszkane.

Powyższy podatek gminny mają uiszczać właściciele domów położonych przy tej ulicy publicznej lub przy tym placu publicznym, gdzie kanał został oddany na użytek publiczny, a to bez względu czy kanał przed lub po wejściu w życie niniejszej ustawy został zbudowany.

Od domów, które później powstaną, jak również od domów, obok których kanał publiczny dopiero później będzie oddany do publicznego użytku, należy pobierać rzeczony podatek gminny tylko do końca powyższego pięćdziesięciosiedmioletniego czasokresu.

§. 5.

Podatek gminny (§. 4.) ściągany będzie w obrębie gminy podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 6.

Odpisanie podatku domowo-czynszowego dlatego, że mieszkanie stało próżne, pociąga za sobą uwolnienie od podatku gminnego (§ 5.).

§. 7.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie dniem jej ogłoszenia.

§. 8.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. W. 109.281/08. We Lwowie, dnia 22 października 1908.

Alg 387

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Bóbrce charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya powiatu Bobreckiego jednomyślną swą uchwałą z dnia 20. stycznia 1898 roku postanowiła z okazyi przypadającego właśnie w tym roku Jubileuszu 50-letnich rządów Najjaśniejszego Pana ufundować w Bóbrce szpital imienia „Cesarza Franciszka Józefa I-go.“

Jego Ces. i król. Apostolska Mość raczył najłaskawiej Najwyższem postanowieniem z dnia 21. listopada 1908. przyjąć do wiadomości ten objaw lojalności powiatu i zezwolić na nazwanie Najwyższem Imieniem pobudować się mający szpital.

Wydział powiatowy w Bóbrce uzbierawszy znaczniejszy na ten cel fundusz, wniósł do Wydziału krajowego prośbę o uznanie potrzeby szpitala publicznego w Bóbrce i gdy Wydział krajowy uchwałą z dnia 1. czerwca 1904, prośbę tę uwzględnił, przystąpił Wydział powiatowy w roku 1906 do budowy szpitala na gruncie w tym celu zakupionym przy ul. Rohatyńskiej o przestrzeni 1 h. 12 a. 78 m², a oddalonym od centrum miasta o 1·5 klm.

Na gruncie tym, uznanym przez delegatów Wydziału krajowego i komisyę sanitarno-policyjną za zupełnie odpowiedni, zbudowonym został według planów opracowanych za wskazówkami Wydziału krajowego a przez c. k. Namiestnictwo reskryptami do l. 17744/906 i 138268/906 zatwierdzonych kompleks następujących budynków:

1) główny budynek szpitalny na 47 łóżek, w którym znajdzie także pomieszczenie i pomieszkanie sióstr zakonnych oraz kaplica,

2) pawilon dla zakaźnych na 7 łóżek,

3) budynek administracyjny z kuchnią, pralnią i mieszkaniem dla służby żeńskiej,

4) trupiarnia z pokojem dezinfekcyjnym,

5) budynek gospodarczy z magazynem na skład opału i wszelkich przyborów,

6) portyerówkę, na pomieszczenie służby męskiej i

7) studnię pędzoną motorem, dla doprowadzenia rurami wody do wszystkich budynków.

We wszystkich budynkach urządzoną jest instalacya wodociągowa. Według orzeczenia c. k. Zakładu do badania środków spożywczych w Krakowie, woda ze studni szpitalnej uznaną została za zdatną do picia i do innego użytku domowego.

Dla odprowadzenia nieczystości przeprowadzoną została kanalizacya od wszystkich budynków rurami kamionkowemi do odczyszczalni urządzonej sposobem biologicznym, skąd ciecz odczyszczona rurami odprowadzoną zostanie do młynówki.

Ponieważ uzbierany fundusz okazał się niewystarczającym na całkowite pokrycie kosztów wymienionych budowli, przeto na prośbę reprezentacyi powiatu Bobreckiego zaleconą w przedłożonem przez Wydział krajowy sprawozdaniu, Wys. Sejm uchwałą na bieżącej sesyi sejmowej powziętą, zezwolił powiatowi w Bóbrce na zaciągnięcie pożyczki w wysokości 100.000 koron.

Zasilony tą pożyczką fundusz budowy dozwoli zarazem na zakupno całego inwentarza szpitalnego dla wewnętrznego urządzenia, zastosowanego do wymogów normy szpitalnej.

Aktem fundacyjnym, notaryalnie zeznanym, z daty Lwów, dnia 21. października 1908 l. R. 22938 oddała Rada powiatowa w Bóbrce w myśl §. 2. ustawy z dnia 28. lipca 1897 dz. u. kr. Nr. 47 wyżej opisane budynki szpitalne wraz z gruntem i całem urządzeniem, bez żadnych ciężarów, na wyłączną i nieograniczoną własność funduszowi szpitalnemu w Bóbrce.

W ustępie czwartym pomienionego aktu fundacyjnego, zgodnie z postanowieniem §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 zobowiązała się Rada powiatowa w Bóbrce, pokrywać z własnych funduszow wszystkie wydatki na budowę, przeistoczenie lub dobudowanie w stosunku 50%, to jest po połowie z funduszem krajowym — a nadto w ustępie trzecim aktu fundacyjnego pokryć z własnych funduszów wszelkie koszta utrzymania szpitala w pierwszem półroczu, licząc od wprowadzenia go w życie ustawą krajową. Wydział krajowy zatwierdził akt fundacyjny w dniu 22. października 1908 l. W. 109.281 i akt ten następnie przesłał c. k. Namiestnictwu dla zaopatrzenia go klauzulą zatwierdzającą, jako naczelnej władzy fundacyjnej krajowej.

Gdy więc w ten sposób fundator, w niniejszym wypadku reprezentacya powiatu w Bóbrce, dopełniła wszystkich warunków wymaganych ustawą z dnia 28. lipca 1897 Dz. u. kr. Nr. 47, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

załączoną ustawę.

Z Rady Wydziału krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz
członek Wydziału kraj.
w. r.

Ustawa

z dnia . . . . . nadająca szpitalowi w Bóbrce charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art I.

Szpital w Bóbrce zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:

a) z delegata Wydziału krajowego,

b) z prezesa Rady powiatowej w Bóbrce lub jego zastępcy,

c) z delegata Rady powiatowej,

d) z dyrektora szpitala.

Art III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia budynków szpitalnych, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanych objektów ponosić będzie powiat borecki.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrzych.

Ls. 2843|908.

We Lwowie, dnia 22. października 1908.

Alg 388

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej w sprawie nadania szpitalowi w Kosowie charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 2. maja 1900 uznał Wysoki Sejm potrzebę szpitala w Kosowie poczem reprezentacya powiatu kosowskiego wybudowała pod kierunkiem Wydziału krajowego z własnych funduszów szpital w Kosowie i aktem fundacyjnym zatwierdzonym przez Namiestnictwo odstąpiła wszystkie budynki z urządzeniem wewnętrznem na własność szpitala i zabezpieczyła utrzymanie szpitala w pierwszem półroczu.

W dniu 15. lipca t. r. zarządził Wydział krajowy otwarcie tego szpitala i oddanie go do użytku publicznego.

Gdy więc reprezentacya powiatowa w Kossowie dopełniła wszystkich warunków wymaganych ustawą z 28. lipca 1897 Nr. 47 Dz. u. k., przeto Komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy

załączoną pod /. ustawę nadającą szpitalowi w Kosowie charakter szpitala powszechnego i publicznego uchwalić.

Przewodniczący:
Gołuchowski

Sprawozdawca:
Czaykowski.

Ustawa

z dnia . . . . . nadająca szpitalowi w Kosowie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art I.

Szpital w Kosowie zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:

a) z delegata Wydziału krajowego,

b) z prezesa Rady powiatowej w Kosowie lub jego zastępcy,

c) z delegata Rady powiatowej,

d) z dyrektora szpitala.

Art III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części, ponosić będzie powiat kosowski.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrzych.

L. s. 2.842/08.

We Lwowie, dnia 22. października 1908

Alg 389

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej w sprawie rozszerzenia i ulepszeń szpitala w Stanisławowie.

Wysoki Sejmie!

Według sprawozdania Wydziału krajowego z 1. sierpnia 1908 L. 68.874 rorchodzi się przedewszystkiem o rozszerzenie szpitala powszechnego w Stanisławowie przez wybudowanie nowych budynków oraz o pewne adaptacye dotychczasowych budynków.

W powołanem sprawozdaniu przytacza Wydział krajowy szczegółowo fakty, które rozszerzenie szpitala tego czynią koniecznem, a głównym powodem jest od szeregu lat wzrastająca frekwencya chorych, wskutek czego szpital stanisławowski zaliczający się do największych szpitali prowincyonalnych a to pod względem ilości łóżek, — nie może już podołać swemu zadaniu.

Komisya sanitarna opierając się na tem sprawozdaniu Wydziału krajowego oświadcza się za rozszerzeniem szpitała w Stanisławowie.

Według przybliżonych kosztorysów wynosićby miały koszta tego rozszerzenia polegającego:

w wybudowaniu nowego pawilonu chirurgicznego i położniczego, pawilonu chorób zakaźnych, rozszerzeniu budynku ekonomicznego i postawieniu budynku gospodarczego, wreszcie uskutecznieniu ogrodzenia i instalacyi wodociągów i światła, kanalizacyi i urządzenia wewnętrznego, — kwotę 432.000 koron, z której to kwoty przypadłaby połowa na gminę miasta Stanisławowa.

Co się tyczy adaptacyi, to takowe polegałyby w adaptacyi starego budynku gospodarczego na trupiarnię.

Te adaptacye uważa Komisya sanitarna, opierając się na szczegółowem ich usprawiedliwieniu przez Wydział krajowy, również za potrzebne.

Koszta tych adaptacyi lecz także tylko według przybliżonego kosztorysu wynosić mają 53.000 koron, i koszta te ponieść musi fundusz szpitalny sam, bez współudziału już gminy miasta Stanisławowa.

Gdy zaś szpital stanisławowski nie posiada żadnych funduszów, przeto pozostaje tylko jeden środek pokrycia tych kosztów, mianowicie zaciągnięcie pożyczki, którą szpital spłacać będzie z taksy leczniczej.

Wydział krajowy wobec powyższego przychodzi z wnioskami o upoważnienie go do zaciągnięcia pożyczki tak na pokrycie przypadającej na fundusz szpitalny części kosztów rozszerzenia, jak i całkowitych kosztów projektowanych adaptacyi i urządzeń.

Ponieważ zaś kosztorysy są tylko w przybliżeniu obliczone, przeto Wydział krajowy nie stawia cyfry zaciągnąć się mającej pożyczki, lecz prosi tylko o upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże konieczną na pokrycie połowy kosztów rozszerzenia i całkowitych kosztów adaptacyi.

Komisya sanitarna uznając potrzebę rozszerzenia i adaptacyi szpitala w Stanisławowie, czyni przedewszystkiem rozpoczęcie tych robóta tem samem zaciągnięcie pożyczki zawisłem a to zgodnie z oświadczeniem Wydziału krajowego od złożenia najpierw przez gminę przypadającej na nią połowy kosztów w gotówce.

Komisya sanitarna przychylając się do wniosku Wydziału krajowego, daje wyraz przekonaniu, że jakkolwiek kosztorysy są dotąd tylko w przybliżeniu obliczone, to jednak w stanowczej chwili będą te kosztorysy z ścisłą dokładnością badane.

Komisya sanitarna nie może pominąć uwagi, że pod względem budowy szpitali w naszym kraju w ostatnim czasokresie miał Wydziaj krajowy i jego organa możność zebrania dostatecznego doświadczenia, co ułatwić powinno zastosowanie możliwych a bez ujmy dla rzeczy zaoszczędzień.

Tem poprzedziwszy, Komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznaje potrzebę rozszerzenia szpitala powszechnego w Stanisławowie, a to przez dobudowanie pawilonu chirurgicznego i położniczego na 90 łóżek, dobudowanie pawilonu zakaźnego na 20 łóżek i budynku gospodarczego, tudzież urządzenia trupiarni.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże konieczną na pokrycie połowy kosztów tego rozszerzenia i na pokrycie całkowitych kosztów projektowanych adaptacyi oraz niezbędnych ulepszeń tegoż szpitala.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Czaykowski.

L. s. 2.735/08. We Lwowie, dnia 20. października 1908.

Alg 390

Sprawozdanie

komisyi wodnej o wniosku posłów Zamoyskiego i Sozańskiego i tow. w sprawie przyspieszenia reglacyi rzeki Bystrzycy i potoku Czerchawy.

Wysoki Sejmie!

W myśl ustawy z dnia 9. maja 1908 Dz. u. kraj. Nr. 54 o uzupełnieniu regulacyi rzek kanałowych ma być wykonana regulacya rzeki Bystrzycy i Czerchawy na koszt państwa i kraju przy udziale 60% państwowego funduszu kanałowego. a 40% udziale funduszu krajowego w kosztach.

Wedle uchwały komisyi dla regulacyi rzek z 8. sierpnia 1907. zatwierdzonej reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 22. lutego 1908 l. 31.207/07. roboty przy regulacyi Bystrzycy i Czerchawy, jak wogóle wszystkie roboty w dorzeczu górnego Dniestru, przeprowadzić ma Wydział krajowy — jednakże komisya regulacyjna nie przeznaczyła na pierwszy okres 1908 – 1912 żadnej dotacyi na wymienione obie rzeki, zamierzając rozpocząć na nich roboty dopiero w r. 1913.

Tymczasem tegoroczne ulewne deszcze spowodowały tak znaczne wezbrania rzeki Bystrzycy, że dwie gminy, mianowicie Podbuż w powiecie drohobyckim i Stupnica w powiecie samborskim narażone są na zniszczenie. W uwzględnieniu prośby wymienionych gmin, tudzież posłów pp. Franciszka hr. Zamoyskiego i Feliksa Sozańskiego postanowił Wydział krajowy zaproponować c. k. Namiestnictwu zmianę generalnego programu uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych w tym kierunku, ażeby dla dorzecza Dniestru podwyższony został kredyt o 300.000 K na pierwszy okres budowy 1908—1912 przy równoczesnem zredukowaniu dotacyi dla dorzecza Wisły, gdzie z powodu opóźnienia w opracowaniu projektów c. k. Namiestnictwo nie rozpoczęło jeszcze robót — oraz ażeby Wydział krajowy został upoważniony do podjęcia nagłych robót ochronnych na Bystrzycy już w roku bieżącym.

Odezwą z 30. czerwca 1908 l. 84.731 zgodziło się c. k. Namiestnictwo na zmianę programu generalnego i zażądało uznania regulacyi Bystrzycy za „poszczególne przedsiębiorstwo“, oraz przedłożenia komisyi regulacyjnej projektu i kosztorysu.

Opracowany przez sekcyę samborską c. k. oddziału leśno-technicznego projekt generalny regulacyi i zabudowania Bystrzycy z dopływami, który preliminuje koszta robót na 2,470.000 K, został zreambulowany w roku bieżącym przez delegatów c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego, a następnie przez Wydział krajowy przesłany c. k. Namiestnictwu przy odezwie z dnia 2. października 1908 l. 101.454.

Według opinii komisyi reambulacyjnej do najpilniejszych robót należą:

a) w Podbużu:

1) regulacya Bystrzycy od mostu w Podbużu do ujścia potoku Stronawki kosztem	54.300 K
2) zabudowanie potoku Szepelnik	26.000 „
3) „ „ Hreble	11.060 „
4) „ „ Stronawki z dopływami	157.240 „
5) „ „ Wolanki w dorzeczu Czerchawy . .	166.475 „
20% na zarząd i konserwacyę	83.015 „
razem . .	498.090 K

b) w Stupnicy:

regulacya Bystrzycy na długości 1·5 km	37.425 K
20% na zarząd i konserwacyę	7.485 „
razem . .	44.910 K.

Gdy c. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy zgadzają się na zmianę programu generalnego uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych przez uwzględnienie robót na Bystrzycy i Czerchawie, do czego właśnie zmierza wniosek posłów Zamoyskiego i Sozańskiego, a komisya regulacyjna, która ma się zebrać w roku bieżącym na posiedzenie jesienne, niewątpliwie przychyli się do propozycyi władz krajowych, rozchodzić się obecnie może o zatwierdzenie odnośnej uchwały komisyi regulacyjnej w myśl §. 3. powołanej na wstępie ustawy przez c. k. Ministerstwo robót publicznych, które z dniem 11. lipca 1908 objęło w tym dziale administracyi agendy c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych.

Komisya wodna przedkłada zatem następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w myśl wniosków Wydziału krajowego i c. k. Namiestnictwa zmienił program generalny uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych w tym kierunku, iżby w pierwszym okresie budowy 1908—1912 wykonane zostały najnaglejsze roboty ochronne na Bystrzycy z dopływami, a w szczególności w gminach Podbużu i Stupnicy.

Za przewodniczącego:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Kędzior.

Alg 391

Ls. 2901|08. We Lwowie, dnia 23. października 1908.

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z d. 30. czerwca b. r. w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Białej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 318.400 K, na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala w Białej i o dodatkowem sprawozdaniu z d. 19. października b. r. w tymże przedmiocie.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z d. 21. lutego 1907 uznał Wysoki Sejm potrzebę odbudowy szpitala w Białej na 100 łóżek. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 16. listopada 1906, L. 114.748 06, z którego wnioskami powyższa uchwała sejmowa jest zgodna, przytacza powody, które tę odbudowę czynią konieczną, a które Komisya sanitarna w sprawozdaniu z d. 18. lutego 1907 L. 691 07, a następnie Wysoki Sejm uznał za uzasadnione.

Uchwałą z d. 16. stycznia r. 1908 przyjęła Rada powiatowa w Białej plany i kosztorysy tej budowy, a uchwałą z d. 13 marca r. 1908 zatwierdził je Wydział krajowy. Wedle tych uchwał koszta budowy wynosić miały K 637.000.

W dodatkowem sprawozdaniu jednak z d. 19. października b r. L. W. 106.038 1908 wykazał Wydział krajowy, że koszta te zwiększą się o K. 98.000 czyli że wynosić będą K 735.000.

Wedle ustawy z d. 13. lipca r. 1906 l. 116 dz. u. kr. koszta odbudowy szpitala, tudzież wewnętrznego urządzenia pokrywa w połowie fundusz krajowy, w połowie zaś powiat. Na powiat Bialski przypada w ten sposób kwota K 367.500, z której, K 367.400 ma być pokrytych w drodze pożyczki.

Wedle przedstawionego w sprawozdaniu Wydziału krajowego z d. 30. czerwca r. 1908 L. 58.450 08 stanu, wynosić miało po zaciągnięciu powyższej pożyczki obdłużenie powiatu K 411.861 h. 82, obecnie zaś po podwyższeniu pożyczki wynosić będzie K 460.861 h. 82, gdy zaś wedle podanego w temże sprawozdaniu zestawienia przypisane w powiecie bialskim w r. 1906 podatki bezpośrednie wynoszą sumę K 432.093 h. 52, gdy przeto zaciągnąć się mająca pożyczka już sama przekracza 50% podatków, przeto po myśli §. 24. u. o repr. pow. zezwolenie na nią nastąpić może tylko w drodze ustawy krajowej.

Konsekwentnie z powyższymi przesłankami przedstawia Wydział krajowy wniosek na uchwalenie takiej ustawy, który to wniosek Komisya administracyjna uznaje za uzasadniony i wskutek tego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·|· projekt ustawy.

Przewodniczący: *Laskowski.*

Sprawozdawca: *Jaworski.*

Ustawa

z dnia... o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Białej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 367.400 K na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala w Białej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art I.

Reprezentacyi powiatowej w Białej zezwala się w myśl postanowień §. 24. ust. o Reprezentacyi powiatowej z 12. sierpnia 1866 dz. u. kr. Nr. 21 na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 367.400 K na pokrycie połowy kosztów budowy szpitala powszechnego w Białej.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art III.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrzych i Ministrowi skarbu.

L. s. 279/08. We Lwowie, dnia 23. października 1908.

Alg 392

Sprawozdanie

komisyi szkolnej w przedmiocie petycyi nauczycieli, nauczycielek, wdów i sierót po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, pzzyznanie emerytury, pensyi wdowiej, dodatków pięcioletnich i t. p.

Wysoki Sejmie!

Jak w latach ubiegłych tak i w tym roku wpłynął cały szereg petycyi ze sfer nauczycielskich, w których petenci żądają, by Wysoki Sejm w drodze łaski pomimo obowiązującej ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego z dnia 11. czerwca 1905 nr. 73 dz. u. kr. względnie noweli z dnia 25. maja 1907 nr. 49 dz. u, kr. policzył im wyjątkowo lata służby do emerytury, przyznał dodatki pięcioletnie, emeryturę względnie stałą pensyę i pensyę wdowią.

Prawie wszyscy petenci uzasadniają swe prośby niekorzystnem materyalnem położeniem, w jakiem się znajdują.

Wysoki Sejm z uznaniem dla pracy nauczycieli ludowych szczodrze szafuje łaską wszędzie tam, gdzie powołane do tego czynniki stwierdzą wytrwałą i skuteczną pracę, dopokąd jednak tych opinii niema, brak komisyi szkolnej podstawy do przedstawienia Wysokiemu Sejmowi konkretnych wniosków.

Dlatego komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycye:

a) o wliczenie lat służby do emerytury:

Szemańskiej (279), Baczyńskiej (285), Buglowej (392), Mieleckiego (410), Krupińskiego (422), Krupińskiej (423), Rosinerównej (530), Kisielewskiego (556), Niedźwieckiej (585), Gawłowicza (639), Gerstmana (658), Sobolskiego (684), Fruchtmanowej (701), Schippera (703), Bielczykowej (707), Benescha (712), Połomskiej (715), Auteckiej

(745), Michniewicza (767), Sokołowskiej (774), Schöppa (776), Hoszarda (820), Tytora (867), Żmudy (894), Hałajki (911), Różyckiego (917), Kozakiewicza (920), Tertilównej (924), Bielowskiej (1054), Strzeszyńskiego (1057), Sławińskiej (1082), Zaczka (1148), Romanowa (1156), Ziętkiewiczównej (1158), Senkary (1213), Fangorowej (1244), Gieruckiego (1326), Sawczyńskiej (1327), Andruszkiewiczowej (1328), Starzeckiego (1329), Milczanowskiej (1330), Kurpiela (1365), Niekiełyty (1397), Zająca (1405), Konowalca (1431), Kozickiego (1432), Dubównej (1435), Brzęsia (1587), Ferusowej (1604), Janikowskiej (1625), Holejkowej (1637), Dąbrowickiej (1702), Chomina (1824), Żakiego (1733), Mełechowej (1741), Singera (1826), Grodekowej (1827), Smuli (1834), Friedmana (1925), Langa (1955), Świątkiewicza (1456), Fedewicza (1968), Dolnickiego (2021), Winnickiej (2022), Iwancewowej (2029), Sikorskiej (2196), Kobanego (2244), Jougana (2287), Skibowa (2305), Wiszy (2390), Wereckiej (2450), Sośnickiej (2541), Cara (696, 697), Zuba (854, 856 i 945), Mściwujewskiego (710), oraz petycyę zbiorową nauczycielek szkół miejskich we Lwowie (972) o wliczenie do emerytury lat spędzonych na praktyce w szkołach miejskich.

b) o przyznanie emerytury:

Dąbrowskiej (1129), Janowskiego (1779), Stawskiej (1832), Ehrlicha (1993), Kosteka (1998), Sali (1437), Bernowskiej (2146), Świstuna (2150), Nowaka (2446).

c) o przyznanie pensyi wdowiej względnie sierocińskiej:

Pomastkowej (143), Kwiatkowskiej (155), Rączkowej (305), Odlewanowej (600), Stroroniakowej (607), Dąbrowskiej (861), Mirkowskiej (1219), Markiewiczowej (918), Ziołowej (2062), Mykietkowej (2096), Żmudowa (2449), Hrankowskiej (2307), Kumersberg (Sala) (2403), Ciećkiewicza (140), Żychiewiczowej (2449), odstępuje się Wydziałowi krajowemu z wezwaniem, by to petycye zbadał w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i przedłożył Sejmowi sprawozdanie z odpowiednimi wnioskami.

Przewodniczący:
Rayski.

Sprawozdawca:
Laskowski.

Ls. 288/1908. We Lwowie, dnia 23. października 1908.

Alg 393

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej w przedmiocie petycyi nauczycieli, nauczycielek i wdów po nauczycielach o udzielenie zapomogi.

Wysoki Sejmie!

Podobnie jak w latach poprzednich tak i w bieżącej sesyi sejmowej wnieśli emerytowani nauczyciele, nauczycielki jakoteż wdowy po nauczycielach cały szereg petycyi o udzielenie im jednorazowej zapomogi względnie daru z łaski.

Petycye swe uzasadniają prawie wszyscy petenci wyłącznie względem na opłakane stosunki materyalne, w jakich się znajdują.

Jakkolwiek Komisya szkolna pragnęłaby przyjść z pomocą petentom, to jednak nie może uważać samych tylko niepomyślnych stosunków finansowych petentów za decydujące przy traktowaniu tych petycyi — przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycye emerytowanych nauczycieli, nauczycielek i wdów po nauczycielach odstępuje się Wydziałowi krajowemu celem udzielenia ich c. k. Radzie szkolnej krajowej do rozpatrzenia i ewentualnego uwzględnienia przy rozdziale zapomóg z funduszów na ten cel preliminowanych na rok 1908 względnie na rok 1909.

Przewodniczący:
Rayski.

Sprawozdawca:
Michałowski.

LS. 2.892/1908. We Lwowie, dnia 23. października 1908.

Alg 394

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 1. sierpnia 1908 l. 66.043 i z dnia 25. września 1908 l. 99.721 w przedmiocie petycyi nauczycieli i nauczycielek, tudzież wdów i sierót po nauczycielach o policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury i przyznania emerytury pensyi wdowiej dodatków pięcioletnich itp

Wysoki Sejmie!

Ogólnemi uchwałami z dnia 12. listopada 1904 i 8. marca 1907, tudzież specyalnemi z dnia 11. i 12. marca 1907, 26. września, 8. i 12. października 1907, polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, by cały szereg petycyi ze sfer nauczycielskich o dodatkowe policzenie w drodze łaski lat służby do emerytury, o przyznanie dodatków pięcioletnich, emerytury, pensyi wdowiej, daru z łaski, o podwyższenie pensyi wdowiej itp. zbadał w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i przedłożył Wys Sejmowi w tym przedmiocie sprawozdanie wraz ze swymi wnioskami.

Wydział krajowy w sprawozdaniu swem zaznacza, że jakkolwiek pragnąłby przyjść z pomocą petentom, i jakkolwiek jest z uznaniem dla pracy petentów, której skuteczność stwierdza c k. Rada szkolna krajowa w znacznej ilości wypadków, to jednak załatwiając tę sprawę i przedkładając swe wnioski, stoi Wydział krajowy na tem zasadniczem stanowisku, że ma na oku przedewszystkiem przepisy obowiązującej ustawy. Z tego powodu popiera Wydział krajowy wobec Wys. Sejmu tylko te petycye, które same i opinia o nich c. k. Rady szkolnej kraj. niezbicie stwierdzają, że ścisłe stosowanie do petentów litery obowiązującej ustawy, stawiałoby proszących, względnie pozostałe po nich rodziny w niezwykle trudne położenie materyalne, lub gdzie nadzwyczajne i na wyjątkowe traktowanie sprawy zasługujące okoliczności przemawiają za petentami.

Wydział krajowy wnosi także o udzielenie jednorazowych darów z łaski tym petentom, którym można, zdaniem Wydziału krajowego, przyjść ze skuteczną pomocą, a którzy na tę pomoc zasługują i znajdują się w bardzo niepomyślnych stosunkach materyalnych.

Wreszcie przedkłada Wydział krajowy wnioski o przejście do porządku dziennego nad petycyami tych petentów, dla których rezultat badania ich próśb wypadł niekorzystnie.

Jakkolwiek Komisya szkolna podziela w zupełności stanowisko Wydziału krajowego, to jednak po zbadaniu odnośnych aktów nabyła przekonania, że kilka

petycyi, co do których Wydział krajowy mimo nader pomyślnej opinii i dodatnich wniosków c. k. Rady szkolnej krajowej — wnosi o odmowne załatwienie zasługuje na uwzględnienie — a mianowicie:

1. Marya Chrzanowska, obecnie stała nauczycielka szkoły żeńskiej imienia św. Antoniego we Lwowie, uzyskała jako stała naucz. w Rychcicach polskich pierwszy dodatek pięcioletni od 1. kwietnia 1888 począwszy. Petentka za zezwoleniem c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 29/8 1887 l. 11.890 przeniosła się na tymczasową posadę nauczycielki młodszej we Lwowie z zastrzeżeniem stałej posady w Rychcicach i na posadzie tej pobierała dalej ten dodatek pięcioletni i opłacała wkładki do funduszu emerytalnego

Wskutek wezwania c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 8/12 1891 l. 23.335 zrezygnowała Chrzanowska ze stalej posady nauczycielki szkoły ludowej w Rychcicach a c. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z dnia 21/1 1892 l. 1.178, przyjmując do wiadomości jej rezygnacyę, wstrzymała także wypłatę zasłużonego już dodatku pięcioletniego.

Petentka otrzymała ponownie stałą posadę we Lwowie w r. 1889 — a w r. 1904 otrzymała pierwszy dodatek pięcioletni. Wskutek tego po 28 latach służby pobiera tylko jeden dodatek pięcioletni.

C. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z dnia 26/10 1904 l. 3.814 i reskryptem z dnia 31/7 1907 l. 22.675 poparła petycyę Chrzanowskiej, upraszając bardzo usilnie, aby Wydział krajowy zechciał przedłożyć ją Wysokiemu Sejmowi do uwzględnienia.

2. Emilia Parasiewiczowa, wdowa po dyrektorze szkoły wydziałowej imienia Sobieskiego we Lwowie śp. Szczęsnym Parasiewiczu, otrzymała rozporządzeniem Rady szkolnej krajowej z dnia 11/6 1907 l. 23.842 od 1. lipca 1907 pensyę wdowią w kwocie 933 K 33 h., a dla 2 córek dodatek na wychowanie po 186 K rocznie.

Gdyby śp. Parasiewicz kilka miesięcy dłużej pożył, byłby, według ustawy z r. 1907 otrzymał płacę 2.500 K, za kierownictwo 500 K, a 4 dodatki pięcioletnie 500 K razem 3.500 K. Pensya wdowią wyniosłaby wówczas 1.166 K 66 h., dodatek na wychowanie 2 córek po 233 K 33 h. rocznie.

Różnica w zaopatrzeniu wdowy według ustawy dawniejszej a ustawy z r. 1907 jest bardzo znaczna, a spowodowała ją tylko śmierć przedwczesna jej męża.

C. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z dnia 4/9 1908 l. 14.480 popiera petycyę Parasiewiczowej z następujących powodów:

Śp. Szczęsny Parasiewicz służył długie lata w zawodzie nauczycielskim, praca jego była zawsze skuteczną i bardzo wydatną na polu pedagogiczno-dydaktycznym, a wdowa i sieroty pozostały bez żadnego zaopatrzenia.

3. Czesława Adamczykowa, wdowa po dyrektorze 6 klasowej szkoły męskiej w Rawie śp. Janie Adamczyku otrzymała rozporządzeniem Rady szkolnej krajowej z dnia 31/3 1906 l. 14.077 pensyę wdowią w kwocie 700 K, równającą się $^1/_3$ części płacy zmarłego męża.

Wdowa jest słabego zdrowia, nie może sama pracować i potrzebuje ciągłego leczenia. Nadto pozostaje przy niej oddawna chorowita siostra, niemająca żadnego utrzymania. Obie kobiety otrzymują się jedynie z powyższej szczupłej pensyi wdowiej i pozostają ciągle w biedzie.

C. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z dnia 23/1 1908 l. 2.725 podaje, że mąż petentki śp. Jan Adamczyk służył w zawodzie nauczycielskim lat 35, a liczył w dniu śmierci 60-ty rok życia. Przez cały czas swojej służby odznaczał się niezwykłą gorliwością w spełnianiu obowiązków zawodowych, jak również nieskazitelnych charakterem.

Spełniał chętnie różne obowiązki obywatelskie, piastował różne godności, świadczące o niezwykłym mirze i poważaniu, jakimi się cieszył jako to: członka Rady szkolnej okręgowej, członka Rady powiatowej, radnego miasta Rawy, był również przewodniczącym Koła szkoły ludowej.

W czasie służby otrzymywał często dekrety pochwalne, był również odznaczony srebrnym krzyżem zasługi z koroną i tytułem dyrektora.

Gdyby zmarły doczekał się był regulacyi płac w rokn 1907, byłaby pozostała po nim wdowa otrzymała pensyę w kwocie 933 K 33 h.

C. k. Rada szkolna krajowa ze względu na wybitne zasługi śp. Jana Adamczyka, jakoteż ze względu na stosunki samej petentki przemawia gorąco za przechyleniem się do petycyi wdowy

4. Zofia Mykietynowa, wdowa po śp. Michale Mykietynie, nauczycielu szkoły pospolitej imienia Sobieskiego we Lwowie, pobiera na mocy rozporządzenia Rady szkolnej krajowej z dnia 19/9 1907 L. 26.929 pensyę wdowią 633 K 33 h i dodatek na wychowanie 2 córek po 126 K 66 h Gdyby śp. Michał Mikietyn kilka miesięcy dłużej pożył, otrzymałby według ustawy z 25/5 1907 Nr. 49. Dz. u. kr. od 1. lipca 1907 płacę w kwocie 2.300 K a wraz z 1. dodatkiem pięcioletnim 2.400 K — pensya wdowia wypadłaby zatem od tych poborów na 800 K, a dodatek na wychowanie 2 córek po 160 K.

C. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z dnia 4/9. 1908 L. 14.480 popiera tę petycyę i zaznacza, że zmarły nauczyciel służył długie lata w zawodzie nauczycielskim, praca jego była zawsze skuteczną i wydatną, a pozostała wdowa i sieroty nie mają żadnego zaopatrzenia.

5. Józefa Taborowa, wdowa po zmarłym dnia 5/6 1905 emerytowanym kierowniku 2-klasowej szkoły lud. w Prądniku czerwonym śp. Antonim Taborze pobiera na mocy ustawy dnia 1/1 1889 Nr. 16. Dz. u. kr. pensyę wdowią 600 K równającą się $^1/_3$ części ostatnich poborów jej męża. Ponieważ wspomniana ustawa z d. 1/11 1889 Nr. 16 nie przyznawała kwartału pozgonnego po nauczycielach zmarłych na emeryturze, a ustawa z 11/6 1905 Nr. 73. Dz. u. kr. w czasie śmierci nauczyciela Tabory nie weszła w życie, przeto pozostałej wdowie nie przyznano kwartału pozgonnego.

C. k. Rada szkolna krajowa reskryptem z dnia 19/11 1906 L. 27.149 zaleca petycyę Józefy Taborowej o przyznanie kwartału pozgonnego łaskawemu uwzględnieniu, ponieważ śp. Antoni Tabor chorując dłuższy czas, pozostawił długi i familię swą w nędzy.

6. Bolesława Klementyna Bieńkowska, stała nauczycielka w szkole wydziałowej żeńskiej im. Elżbiety we Lwowie, prosi o policzenie lat służby do emerytury.

Wedle sprawozdania Rady szkolnej krajowej z d. 9/4 1908 L. 5.891 otrzymała wspomniana nauczycielka dnia 23/6 1885 jako prywatystka świadectwo dojrzałości w c. k. Seminaryum naucz. żeńskiem we Lwowie.

Już od 1/2 1885 pełniła ona obowiązki nauczycielki tymczasowej w 1-klasowej szkole ludowej w Mycowie. Z Mycowa przeniosła się we wrześniu 1887 do szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie jako bezpłatna praktykantka i praktykowała tu do 31/10 1892. Od 1. kwietnia 1890 przyznała jej Rada szkolna okręgowa miejska we Lwowie dekretem z d. 9/4 1890 l. 749 wynagrodzenie w kwocie 360 zł. za prowadzenie samoistnej klasy, od 1. listopada 1892 zaś zamianowała ją dekretem z 20/10 1892 L. 2.253 tymczasową nauczycielką w szkole wydziałowej żeńskiej im. Elżbiety.

Rozporządzeniem z dnia 5/8 1899 L. 15.198 policzyła petentce c. k. Rada szkolna krajowa do emerytury tylko lata służby od 1. listopada 1892.

C. k. Rada szkolna krajowa przemawia za częściowem uwzględnieniem pe-

tycyi Bieńkowskiej i wnosi o policzenie jej dodatkowo do emerytury czasu służby od 23/6 1885 t. j. od dnia uzyskania świadectwa dojrzałości do 31. października 1892 z usprawiedliwioną przerwą od 1. września 1887 do 31. marca 1890, podczas której to przerwy była bezpłatną i płatną praktykantką, nie prowadząc samoistnie klasy.

7. Onufry Cybyk, emerytowany naucz. szkoły 1-klasowej w Trepczy, rozpoczął służbę w zawodzie nauczycielskim z dniem 1.9 1861 i bez przerwy sprawował obowiązki do 31/8 1881. W roku tym posada nauczycielska, którą Cybyk tymczasowo zajmował, została stale obsadzoną, a Cybyk uwolniony został z okręgu tarnopolskiego.

Przez 5 lat ubiegał się bezskutecznie w różnych okręgach o posadę i dopiero 1/10 1886 otrzymał tymczasową posadę w Radoszycach, a c. k. Rada szkolna krajowa przenosząc go rozporządzeniem z dnia 19/10 1903 L. 37.652 w stały stan spoczynku, policzyła mu do emerytury tylko 17 lat służby to jest od uzyskania posady w Radoszycach, uważając 5-cioletnią przerwę w służbie za nieusprawiedliwioną. Za tych policzonych 17 lat służby przyznano mu emeryturę w kwocie 510 K.

Reskryptem z dnia 10/4 1908 L. 7.981 oznajmiła Rada szkolna krajowa, że Onufry Cybyk dnia 7/6 1908 kończy 70. rok życia, do pracy jest zupełnie niezdolny, a szczupła emerytura 510 K na utrzymanie nie wystarcza. Dla powyższych powodów popiera Rada szkolna krajowa petycyę Cybyka i przedstawia wniosek na wyjednanie policzenia Cybykowi do emerytury z 20-tu lat służby przed przerwą lat 10 i podwyższenia skutkiem tego emerytury z 510 na 810 K.

Wobec przedstawionego stanu rzeczy wnosi Komisya szkolna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I.

1. Maryi Chrzanowskiej (p. 88), stałej nauczycielce szkoły żeńskiej im. św. Antoniego we Lwowie, przyznaje się w drodze łaski od 1. stycznia 1909 utracony wskutek rezygnacyi ze stałej posady pobierany przez nią dodatek 5-letni w kwocie 100 K.

2. Emilii Parasiewiczowej (p. 4.), wdowie po dyrektorze szkoły wydziałowej im. Sobieskiego we Lwowie, przyznaje się w drodze łaski pensyę wdowią, wymierzoną wedle ustawy z r. 1907 w rocznej kwocie 1.166 K 66 g, jakoteż dodatek na wychowanie dwóch córek po 233 K 33 h od 1. stycznia 1909 począwszy.

3. Czesławie Adamczykowej (p. 104), wdowie po dyrektorze 6-klasowej szkoły męskiej w Rawie, podwyższa się w drodze łaski od 1. styczzia 1909 począwszy pensyę wdowią z 700 K do kwoty 933 K 33 h.

4. Zofii Mykietynowej, wdowie po nauczycielu szkoły posp. im. Sobieskiego we Lwowie przyznaje się w drodze łaski pensyę wdowią wymierzoną w myśl postanowień ustawy z dnia 25/5 1907 Nr. 47. Dz. u. kr w rocznej kwocie 800 K, a na wychowanie 2 córek po 160 K od 1. stycznia 1909 począwszy.

5. Józefie Taborowej (p. 78.) wdowie po kierowniku 2-klasowej szkoły lud. w Prądniku czerwonym, przyznaje się w drodze łaski kwartał pozgonny w kwocie 450 K.

6. Bolesławie Klementynie Bieńkowskiej (p. 121.) stałej naucz. w szkole wydziałowej żeńskiej im. Elżbiety we Lwowie, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury czas służby od 23/6 1885 do 31. października 1892 z usprawiedliwioną przerwą od 1/9 1887 do 31/3 1890, na wypadek spensyonowania.

7. Onufremu Cybykowi (p. 51.) emeryt. nauczycielowi 1-kl. szkoły w Trepczy wlicza się w drodze łaski z 20-tu lat służby przed przerwą lat piętnaście

i podwyższa się skutkiem tego emeryturę jego z 510 K na 960 K rocznie od 1. stycznia 1909 r. począwszy.

8. Henrykowi Lerclowi, (p. 2.) nauczycielowi w Janowie wlicza Sejm w drodze łaski z lat służby przed przerwą pięć lat do emerytury — na wypadek spensyonowania.

9. Leonowi Rzeszowskiemu (p. 1.) wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury lata służby od 1 września 1872 do końca stycznia 1878 — na wypadek spensyonowania.

10. Wandzie Kalinowiczównej, emerytowanej nauczycielce podwyższa Sejm w drodze łaski emeryturę z 680 na 800 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 roku.

11. Maryi Szaszkiewiczowej, wdowie po tymczasowym nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski stałe zaopatrzenie w kwocie 240 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 roku.

12. Felicyi Korosteńskiej, byłej nauczycielce szkół prywatnych podwyższa Sejm w drodze łaski stałe zaopatrzenie z 160 na 240 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 roku.

13. Wojciechowi Putale (p. 3.) emerytowanemu naucz wlicza Sejm w drodze łaski jeden rok służby do emerytury i podwyższa ją z kwoty 780 na 810 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

14. Michałowi Pali, (p. 4.) byłemu nauczycielowi przyznaje Sejm w drodze łaski stałe zaopatrzenie w kwocie 180 K roczn e, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

15. Janowi Mayerowi, (p. 6.) zastępcy nauczyciela w Bełdnie, przyznaje Sejm w drodze łaski emeryturę w kwocie 240 K rocznie, na wypadek i od dnia uwolnienia ze służby.

16. Michałowi Sali (p. 7.) nauczycielowi pomocniczemu w Izdebniku przyznaje Sejm w drodze łaski emeryturę w kwocie 800 K rocznie, na wypadek i od dnia uwolnienia ze służby.

17. Aleksandrowi Lasce (p. 10.) emerytowanemu nauczycielowi podwyższa Sejm w drodze łaski emeryturę z 350 do 500 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 roku.

18. Michałowi Pocieszyńskiemu, (p. 19.) emerytowanemu nauczycielowi podwyższa Sejm w drodze łaski emeryturę z 330 na 500 K rocznie, począwszy od dnia 1. stycznia 1909 r.

19. Adolfowi Naglowi, (p. 25.) nauczycielowi w Rudnie wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury lata służby od 7 października 1877 do 31. stycznia 1879, na wypadek spensyonowania

20 Stefanowi Kapuściejowi, (p. 38.) nauczycielowi w Wierzbicy, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury pięć lat służby z lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi, na wypadek spensyonowania.

21. Michałowi Daniłce, (p. 41.) nauczycielowi w Woli wielkiej wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury lata służby od r. 1888, na wypadek spensyonowania.

22. Adolfowi Wróblewskiemu, (p. 42.) nauczycielowi w Leśniowicach wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury dziewięć lat służby nauczycielskiej przed uzyskaniem kwalifikacyi przez petenta, na wypadek spensyonowania.

23. Władysławowi Dąbrowskiemu, (p. 43.) nauczycielowi w Szwajkowcach wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury 16 lat służby z lat służby uzyskanej przed kwalifikacyą przez petenta, na wypadek spensyonowania.

24. Janowi Bohaczykowi, (p. 48.) naucz. w Bartnem wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury dziesięć lat służby z lat służby przed uzyskaniem kwalifikacyi przez petenta, na wypadek spensyonowania.

25 Rudolfowi Grossmanowi, (p. 50,) emer. nauczycielowi podwyższa Sejm w drodze łaski emeryturę z 715 na 900 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909.

26. Wincentemu Wałaszkiewiczowi, (p. 61.) nauczycielowi we Lwowie wlicza Sejm w drodze łaski czas służby od 1. października 1878 do 31. sierpnia 1886, w celu przyznania petentowi dalszych dodatków pięcioletnich.

27. Pawłowi Kornowie, (p. 64.) nauczycielowi w Borowem wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury sześć lat służby z lat służby tymczasowej, na wypadek spensyonowania.

28. Felicyi Machalskiej, (p 75.), wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 120 K, począwszy od 1. stycznia 1909 r

29. Katarzynie Zajączkowskiej, (p 76.) wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 240 K rocznie, począwszy od dnia 1. stycznia 1909 r.

30. Maryi Chorążowej, (p. 81.) wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 366 K 66 h rocznie i dodatek dla dwojga małoletnich dzieci w kwocie po 80 K rocznie dla każdego dziecka, aż do czasu osiągnięcia przez każde dziecko 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od 1. stycznia 1909.

31. Franciszce Rodowiczowej, (p. 82.) wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski stały zasiłek w kwocie 100 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

32. Maryi Baranowej, (p. 84.) wdowie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 166 K 66 h rocznie i datek dla pięciorga dzieci w kwocie łącznej 83 K 34 h aż do czasu osiągnięcia przez każde dziecko 20. roku życia, lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od 1. stycznia 1909 r

33. Adolfie Głowackiej, (p. 86.) sierocie po nauczycielu przyznaje Sejm w drodze łaski stały dar kwocie 120 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

34. Jadwidze Knihinickiej (p. 109), wdowie po nauczycielu, podwyższa Sejm w drodze łaski stały dar ze 120 na 200 K rocznie, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

35. Irenie Jarosławie dw. im. Harasymowiczównej, (p. 115), sierocie po nauczycielu, przyznaje Sejm w drodze łaski pensyę sierocińską w kwocie 120 K rocznie aż do 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia począwszy od 1. stycznia 1909 roku.

36. Maryi Jacykowej, (p. 116), wdowie po nauczycielu, przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 366 K rocznie i dodatek na wychowanie dziecka w kwocie 73 K rocznie, aż do osiągnięcia przez dziecko 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

37. Maryi Karolinie dw. im. Kwakowej, (p. 119), wdowie po nauczycielu, przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 240 K rocznie i dodatek na wychowanie dla każdego z trojga dzieci po 80 K rocznie, aż do czasu osiągnięcia przez każde dziecko 20. roku życia, lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

38. Maryi Janiszewskiej Lewińskiej, (p. 134), nauczycielce w Korostowicach, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury lata służby od 1. września 1887 do 24. lutego 1892, na wypadek spensyonowania.

39. Wandzie Siarczyńskiej, (p. 135), nauczycielce w Stasiowej Woli, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury lata służby od 14. września 1888 do 27. lutego 1894, na wypadek spensyonowania.

40. Annie Woronieckiej, (p. 138), nauczycielce we Lwowie, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury pięć lat służby z czasu praktyki nauczycielskiej, na wypadek spensyonowania.

41. Józefie Myjakowej, (p. 139), wdowie po nauczycielu, przyznaje Sejm w drodze łaski zaopatrzenie wdowie w kwocie 400 K rocznie i dodatek na wychowanie czworga dzieci w łącznej kwocie 320 K rocznie, czyli po 80 K rocznie dla każdego dziecka, aż do 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia, począwszy od 1. stycznia 1909 r.

II.

Jednorazowy zasiłek przyznaje Sejm w drodze łaski:

a) Antoniemu Mosiewiczowi, em. naucz. (p. 63.) w kwocie stu (100) K;

b) Eustachemu Chomińcowi, em. naucz. (p. 72.) w kwocie stu pięćdziesięciu (150) K;

c) Sabinie Paduczakowej, wdowie po naucz. (p. 77.) w kwocie dwustu (200) K;

d) Leokadyi Waleryi dw. im. Markiewiczowej, wdowie po naucz. (p. 80.) w kwocie stu pięćdziesięciu (150) K;

e) Eugenii Pużyńskiej, wdowie po naucz. (p. 85.) w kwocie dwustu (200) K;

f) Antoninie Drukowej, wdowie po naucz. (p. 100.) w kwocie stu (100) K;

g) Maryi Tytlowej, wdowie po naucz. (p. 107.) w kwocie stu (100) K;

h) Eufrozynie Zychowej, wdowie po naucz. (p. 110.) w kwocie stu (100) K;

i) Paulinie Paniczewskiej, wdowie po naucz. (p. 126.) w kwocie stu (100) K.

Sumę tych zasiłków, stanowiących kwotę tysiąca dwustu (1.200) K wstawia Sejm do Rubr. IV. poz. 16 c) wydatków preliminarza budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1909.

III.

Nad petycyami

Stefana Jaklińskiego (p. 1.), Piotra Świątkiewicza (p. 5.), Jana Bisanza (p. 8.), Michała Marmasza (p. 9.), Bronisława Motylewicza (p. 11), Szymona Usockiego (p 12.), Pawła Medwida (p. 13), Ignacego Maraszewskiego (p. 14.) Józefa Skowrońskiego (p. 15.), Karola Pełzaczyńskiego (p. 16.), Jana Keipera (p. 17.), Mikołaja Borszcza (p. 18.), ks. Franciszka Rabija (p. 20.), Walentego Januszkiewicza (p. 21.), Szczepana Balla (p. 22), Jana Atamańczuka (p. 23), Jana Sroki (p. 24.), Edwarda Dworzaczka (p. 26.), Konstantego Pragłowskiego (p. 27.), Damiana Hawrana (p. 28.), Jana Jaremy (p. 29.), Franciszka Gottwalda (p. 30.), Piotra Dowosera (p. 31.), Bazylego Medyńskiego (p. 32.), Antoniego Radzińskiego (p. 33.), Jana Wisza (p. 34.), Edwarda Hoszarda (p. 35.), Andrzeja Nauczuka (p 36.), Józefa Foxa (p. 37), Andrzeja Behena (p. 39.), Emila Wiszomirskiego (p. 40.), Szymona Menachema Mandla (p. 44.), Stanisława Daneckiego (p. 45.), Abrahama Lechera (p. 46.), Aleksandra Czaprańskiego (p 47), Szymona Stecury (p. 49.), Franciszka Budzińskiego (p. 52), Władysława Saneckiego (p. 53), Pawła Dymidasa (p. 54), Stanisława Haducha (p. 55.), Mikołaja Kiernickiego (p. 56.), Teodora Marynowicza (p. 57), Bazylego Pellicha (p. 58.), Karola Chorążego (p. 59.), Hilarego Nabaka (p. 60), Wojciecha Marka (p. 62.), Michała Niemierowskiego (p. 65.), Tomasza Wojcikiewicza (p. 66.), Józefa Żakiego (p. 67.), Piotra Kostruby (p. 68.), Jana Planeckiego (p. 69.), Mieczysława Bobrzyńskiego (p. 70), Tomasza Okońskiego (p. 71.), Teodora Bernadzikiewicza (p. 73.), Eleonory Hablowej (p. 79.), Maryi Pisarczukowej (p. 83.), Jana Sierosławskiego (p. 89.), Anastazyi Broszównej (p 90.), Pauliny Sydorowej (p. 91.), Wandy Spirydowiczowej (p. 92.), Rozalii Sokołowskiej (p. 93), Anny Bieleckiej (p. 94.), Maryi Dutkiewiczowej (p 95), Agaty Ferensiewiczowej (p. 96.), Antoniny Dębickiej (p. 97.), Anny Grodzkiej (p. 99.),

Maryi Gołębiowej (p. 101), Olimpii Ballowej (p. 102.), Bronisławy Leopoldy dw im Witekowej (p. 105.), Serafiny Oponowiczównej (p. 106), Heleny Martynowej (p. 108), Heleny Ostaszewskiej (p. 111.), Maryi Binduchowskiej (p. 112), Danieli Pezdańskiej (p. 113), Janiny Kołodziejównej (p. 114.), Mieczysława Naganowskiego (p. 117.), Katarzyny Jaremkowej (p. 118), Julii Kutkowskiej (p. 120.), Heleny Piszowej (p. 122.), Maryi Hornatkiewiczowej (p. 123), Irmy Buzathównej (p. 124), Jadwigi Wiszniewskiej (p. 125.), Karoliny Garbieniównej (p. 127.), Kamilii Romaszkanównej (p. 128.), Petroneli Winnickiej (p. 129.), Jadwigi Klimkowiczowej (p. 130.), Olgi Supińskiej (p. 131.), Maryi Halkowej (p 132.), Anieli Ryżewskiej (p. 133), Barbary Chodyńskiej (p. 137.), Stanisławy Zielińskiej (p. 6.), — przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Przewodniczący:
Kayski.

Sprawozdawca:
Michałowski.

Ls. 2894 08.

We Lwowie, dnia 23. października 1908,

Alg 395

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie zmiany etatu posad i płac lekarzy i urzędników kraj. Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

Wysoki Sejmie!

Przedłożenie Wydziału krajowego, którego tytuł powyżej przytoczono, zakreśla wnioski zmiany w etacie posad i płac lekarzy i urzędników kraj. Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, zmierzając do przeprowadzenia: 1) regulacyi poborów personalu etatowego tegoż zakładu; 2) powiększenie tegoż etatu o 1 siłę lekarską, mianowicie 1 sekundaryusza.

Potrzebę regulacyi płac uzasadnia przedłożenie Wydziału krajowego przedewszystkiem trudnymi warunkami egzystencyi sił zajętych w tym zakładzie, a zwłaszcza lekarskich, które zarówno wskutek nawału pracy, jak wskutek położenia zakładu nie mogą szukać polepszenia materyalnych warunków bytu w praktyce zawodowej poza zakładem, a które podlegają ogólnemu wzrostowi drożyzny wszystkich artykułów niezbędnych potrzeb, dalej wzrostem agend i czynności zakładu, wreszcie trudnością pozyskiwania sił nowych dla pracy w zakładzie na dotychczasowych warunkach etatowych. Nadto zwraca przedłożenie Wydziału krajowego uwagę na fakt, że w ciągu roku 1907 zostały etaty płac lekarzy i urzędników krajowych szpitali we Lwowie i Krakowie uchwałami Wysokiego Sejmu podwyższone tak, że obecny etat zakładu kulparkowskiego jest w porównaniu do nich mniej korzystnym, a dla takiej nierówności nie ma żadnego uzasadnienia rzeczowego.

Powiększenia etatu lekarskiego domaga się z jednej stromy wzrost liczby chorych, jaki się stale objawia, od czasu przeprowadzonego rozszerzenia Zakładu, powodując przeciążenie personalu lekarskiego przez doglądanie i pielęgnowanie chorych, spisywanie historyi chorób, załatwianie rozlicznych agend urzędowych tak, że do pracy naukowej tego personalu w takich warunkach nie może być mowy. Wy

dział krajowy zaznacza też w swem sprawozdaniu, że w obecnym stanie wiedzy psychiatrycznej zadania każdego większego zakładu nie powinny się kończyć na udzielaniu opieki chorym i odosobnaniu ich od świata, ale mają dążyć do posuwania naprzód nauki o chorobach umysłowych przez oparcie jej na wynikach dokładnych sekcyi zwłok, oraz na badaniach chemicznych, histologicznych i bakteryologicznych Tylko taki zakład, który te działy teoretyczne sumiennie prowadzi, może stanąć na wysokości nowoczesnych wymagań i posiąść zaufanie swojego społeczeństwa. Obecnie zakład kulparkowski, mimo że należy do typu największych szpitali dla obłąkanych, posiada bogaty i obfity materyał przypadków chorobowych, naukowo nader cennych — materyału tego zupełnie nie wyzyskuje i nie kształci na nim dostatecznie swoich sił lekarskich. Jest to jedna z przyczyn, dla której też Kulparków cierpi na brak lekarzy. Młodzi bowiem lekarze, którzyby się chcieli zawodowo poświęcić psychiatryi, omijają Kulparków, wiedząc, że nie znajdą tam potrzebnych pracowni naukowych ani odpowiedniego kierownictwa. W ten sposób wiedza psychiatryczna w Kulparkowie nie idzie naprzód z wymaganiami czasu, a nawet może się znaleść w tyle, sekcye bowiem zwłok odbywają się pobieżnie, bez wymaganej ścisłości i nie dają naukowych wyników, o dalszych zaś badaniach w laboratoryum mowy nawet być nie może, bo do tej roboty potrzeba specyalnego przygotowania i ciągłej nieprzerwanej wprawy, czego żaden z lekarzy, zajętych praktycznie przy chorych nie jest w stanie posiadać. W interesie zatem nauki, jak i dobra umysłowo chorych, umieszczonych w krajowym zakładzie, leży potrzeba oddania działu badań teoretycznych na stałe w ręce doświadczonego i wyszkolonego lekarza, któryby zarazem był czynny jako prosektor zakładowy, obowiązany do naukowego odbywania sekcyi zwłok osób zmarłych w Zakładzie.

Nadto stwierdza Wydział krajowy, że pozyskanie psychiatrycznie przygotowanych sił lekarskich dla zakładu jest niezmiernie trudnem, w kraju bowiem nie było do niedawna odpowiednich oddziałów na wyższych zakładach naukowych, kształcących w tym kierunku młodzież, a nadto ograniczona w tej dziedzinie chorób praktyka i nieświetne wobec szczupłego etatu posad lekarskich widoki materyalne nie mogły stanowić skutecznej zachęty do oddania się psychiatryi. Wobec tego ze wszech miar wskazanem jest ustalenie posad dwóch lekarzy asystentów, mianowanych dotychczas zawsze tylko na przeciąg dwóch lat, a to przy równoczesnem podwyższeniu ich płacy.

Zmiany w etacie posad i płac lekarzy i administracyjnych urzędników, proponowane przez Wydział krajowy wprowadzają: 1) ujednostajnienie tytulatury urzędników krajowych zakładów leczniczych. 2) wprowadza zniesienie przyznanych dotychczas tytułem relutum za wikt rocznych kwot przez ustanowienie w ich miejsce dodatków funkcyjnych, do emerytury nie wliczalnych, 3) podwyższenie dla 3 wyższych posad lakarskich płacy o 5% oraz odpowiednie podwyższenie dodatków pięcioletnich, 4) zrównanie płac personalu administracyjnego z płacami analogicznych rang urzędników krajowych.

Komisya budżetowa podzieła w zupełności motywa, uzasadniające przedłożone przez Wydział krajowy wnioski przedkłada też Wysokiemu Sejmowi wnioski Wydziału krajowego do uchwalenia z dwiema jedynie nieznacznemi zmianami w etacie płac. Mianowicie proponuje Komisya, przychylając się do petycyi dyrektora zakładu kulparkowskiego, ustanowienie wysokości płacy tegoż dyrektora na kwotę 6.400 K, podczas gdy wniosek Wydziału krajowego oznaczał tę płacę na 6.300 K, a dalej proponuje Komisya podwyżkę płacy prymaryuszów zakładu o 200 K rocznie, a więc oznaczenia tej płacy na 3.400 K, podczas gdy Wydział krajowy proponował tu 3.200 K

Zmiany te uzasadnia Komisya potrzebą odpowiedniego stopniowania płac w etacie, gdyby zaś zatrzymać kwotę, proponowaną przez Wydział krajowy, to pobory nowo mianowanego pryumaryusza byłyby niższe od poborów sekundaryusza, mającego 3% dodatki pięciolecia.

Obie powyższe zmiany wniosków Wydziału krajowego proponuje Komisya budżetowa w porozumieniu z przedstawicielem Wydziału krajowego w Komisyi.

Opierając się na powyższem przedstawieniu rzeczy, wnosi Komisya:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Etat posad i płac krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, uchwalony dnia 27. października 1904 l. s. 1581/04, traci moc obowiązującą; w miejsce jego ustanawia się następujący:

I. Etat posad.

A) Zarząd i służba lekarska.

1. Dyrektor ze stopniem doktora medycyny, posiadający wykształcenie teoretyczne i praktyczne w psychiatryi, pełni obowiązki naczelnego lekarza.

Przy obsadzeniu posady dyrektora wolno Wydziałowi krajowemu nie zważać na wiek §. 3. ustanowy służby krajowej, wymagany.

2. Dziesięciu lekarzy doktorów medycyny, mianowicie: trzech prymaryuszy, czterech sekundaryuszy i trzech asystentów.

B) Służba duchowna:

1. Jeden kapelan obrządku rzymsko-katolickiego.
2. Jeden kapelan obrządku grecko-katolickiego.

C) Służba administracyjna:

1. Rządca.
2. Dwóch oficyałów.
3. Trzech asystentów.
4. Inspicyent.
5. Dwóch praktykantów.
6. Maszynista.

D) Służba niższa:

1. Woźny.
2. Oddźwierny przy furcie zakładowej.
3. Oddźwierny przy bramie wjazdowej.

II. Etat płac.

1. Dyrektor:

a) płaca 6.400 koron;
b) dodatek funkcyjny 1000 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki pięcioletnie po 800 koron.

2. Prymaryusze:

a) płaca po 3.400 koron;
b) dodatek funkcyjny 1000 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki pięcioletnie po 600 koron.

3. Sekundaryusze:

a) płaca po 2100 koron;
b) dodatek funkcyjny 1000 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki pięcioletnie po 400 koron.

4. Asystenci:

a) płaca po 1500 koron;
b) dodatek funkcyjny 1000 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki pięcioletnie po 200 koron.

5. Kapelani:

a) płaca po 800 koron;
b) mieszkanie z opałem i światłem;
c) wikt albo relutum za wikt;
d) trzy dodatki pięcioletnie po 100 koron.

6. Rządca:

a) płaca roczna 2800 koron;
b) dodatek funkcyjny 960 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) cztery dodatki trzyletnie po 200 koron.

7. Oficyałowie:

a) płaca po 2.200 koron;
b) dodatek funkcyjny 768 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki trzyletnie po 200 koron.

8. Asystenci:

a) płaca po 1.600 koron;
b) dodatek funkcyjny 576 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki trzyletnie po 200 koron.

9. Inspicyent:

a) płaca 1600 koron;
b) dodatek funkcyjny 576 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) trzy dodatki trzyletnie po 200 koron.

10. Praktykanci:

a) płaca po 1200 koron;
b) dodatek funkcyjny 576 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem;
d) dwa dodatki trzyletnie po 200 koron i dodatki starszeństwa, pierwszy po 12 latach w kwocie 200 koron, drugi po 15 latach w kwocie 200 koron.

11. Maszynista:

a) płaca 1600 koron;
b) dodatek funkcyjny 800 koron;
c) mieszkanie z opałem i światłem.
d) trzy dodatki pięcioletnie po 100 koron.

12. Woźny:

a) płaca 1000 koron;
b) mieszkanie z opałem i światłem,
c) dodatek na ubiór 100 koron;
d) dodatki pięcioletnie po 60 koron.

13. Oddźwierny przy furcie zakładowej:

a) płaca 1000 koron;
b) mieszkanie z opałem i światłem;
c) dodatek na ubiór 100 koron;
d) dodatki pięcioletnie po 60 koron.

14. Oddźwierny przy bramie wjazdowej:

a) płaca 1000 koron;
b) mieszkanie z opałem i światłem;
c) dodatek na ubiór 100 koron;
d) dodatki pięcioletnie po 60 koron.

2. Uchwała podwyższająca etat posad lekarskich o jednego (czwartego) sekundaryusza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1909 roku.

3. Sejm zatwierdza wstawione do Rubr. I. budżetu krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie podwyższone kredyty dla urzędników zakładu mianowanych przed powzięciem powyższych uchwał tytułem dodatków funkcyjnych:

a) dla rządcy 1.000 koron;
b) dla oficyałów, asystentów i inspicyenta po 800 koron,

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. Loewenstein.

LS. 2897/08.

We Lwowie, dnia 23. października 1908.

Alg 396

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego, w sprawie powiększenia etatu i podwyższenia poborów urzędników administracyjnych szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Powołane w tytule niniejszego sprawozdania przedłożenie Wydziału krajowego jest następstwem uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12 marca 1907, którą Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosku, petycye urzędników administracyjnych obu szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie o zmianę statutu emerytalnego i regulacyę poborów; wnioski Wydziału krajowego bowiem czynią zadość prośbie o regulacyę płac tego personalu, a nadto powiększają etat, o jednego asystenta i jednego praktykanta tak, że zamiast dotychczasowych 9 urzędników obejmuje wniosek Wydziału krajowego etat złożony z 4 urzędników dla każdego z obu szpitali krajowych. Ponadto zmienia ten wniosek n ektóre pobory posad, etatem objętych, wprowadzając harmonię z etatem urzędników Wydziału krajowego.

W przedłożeniu swem uzasadnia Wydział krajowy podwyższenie poborów zwiększeniem się agend kancelaryi szpitali krajowych, idącem zatem wzmożeniem się pracy urzędników, a wreszcie drożyzną dającą się coraz dotkliwiej czuć funkcyonaryuszom w obu stołecznych miastach. Wniosek Wydziału krajowego na tych podstawach oparty, zastosowuje obecną propozycyę podwyżki etatowych poborów urzędników administracyjnych obu szpitali krajowych do płac urzędników rachunkowych Wydziału krajowego, czyniąc od tej reszty wyjątek jedynie w określeniu wysokości dodatków aktywalnych tych urzędników krajowych szpitali, którym dodatki aktywalne przyznaje (dwom oficyałom, asystentowi i 3 praktykantom).

Dodatki aktywalne, które w myśl wniosku Wydziału krajowego, miałyby być przyznane, są wprawdzie znacznie wyższe niż dotychczasowe, byłyby jednakże niższe

niż dodatki aktywalne, jakie przyznaje etat urzędników rachunkowych Wydziału krajowego urzędnikom o tej samej płacy.

Komisya budżetowa nie znajduje w przedłożeniu Wydziału krajowego, uzasadnienia tego wyjątku, a nie może tego uzasadnienia znaleść i w życiu, w warunkach egzystencyi i pracy urzędników szpitala krajowego we Lwowie, czy Krakowie, nie różniących się wcale od warunków życia i pracy urzędnika rachunkowego Wydziału krajowego, tą samą płacą uposażonego i zajmującego posadę o takiej samej randze.

Dlatego też Komisya budżetowa przedkładając Wys. Sejmowi wniosek Wydziału krajowego do uchwalenia, zmienia go jedynie o tyle, że ów wyjątek usuwa i proponuje Wysokiemu Sejmowi ustanowienie przy posadach, połączonych z prawem pobierania dodatku aktywalnego, ustanowienia tego dodatku w kwotach odpowiadających wysokości dodatku aktywalnego, ustanowionego w etacie urzędników rachunkowych Wydziału krajowego dla analogicznych posad. Różnica w skutku finansowym między wnioskiem Komisyi budżetowej, a wnioskiem Wydziału krajowego wynosi: 2.168 K, o którą wzrośnie wydatek.

Wniosek Komisyi budżetowej brzmi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Etat posad i płac urzędników administracyjnych szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie ustanawia się, jak następuje:

1. Rządca:

a) płaca	2.800 K.
b) wikt I. klasy lub relutum,	
c) pomieszkanie z opałem i światłem,	
d) 4 dodatki trzyletnie po	200 K.

2. 2 oficyałów:

a) płace po	2.200 K.
b) dodatek aktywalny po	768 K.
c) 3 dodatki trzyletnie po	200 K.

3. 3 asystentów:

a) płaca po	1.600 K.
b) dodatek aktywalny po	576 K.
c) 3 dodatki trzyletnie po	200 K.

4. Asystent w izbie przyjęcia chorych:

a) płaca	1.600 K.
b) mieszkanie z opałem i światłem, albo w braku mieszkania relutum	576 K.
c) wikt II. klay albo relutum,	
d) 3 dodatki trzyletnie po	200 K.

5. 3 praktykantów:

a) płaca po	1.200 K.
b) dodatki aktywalne	576 K.

c) 2 dodatki trzyletnie po . . . . . 200 K.
d) 2 dodatki starszeństwa po 12 i 15 latach służby po . . . 200 K.

6. inspicyent:

a) płaca . . . . . 1.600 K.
b) wikt II. klasy lub relutum,
c) pomieszkanie z opałem i światłem,
d) 3 dodatki trzyletnie po . . . . . 200 K.

Jeśli urzędnik przechodzi do najbliższej wyższej rangi a na posadzie w poprzedniej randze pobierał już płacę najwyższego stopnia (z najwyższą ilością dodatków trzyletnich), czas służby z peryodu pobierania tej płacy będzie mu się także liczył do pozyskania dodatku trzyletniego w randze, do której się posunął.

O ileby dla urzędników, mianowanych przed powzięciem niniejszej uchwały, nowe postanowienia były mniej korzystne, upoważnia się Wydział krajowy, by do tych urzędników stosował przepisy dotychczas obowiązujące.

II. Sejm zatwierdza kredyty, które Wydział krajowy w przewidywaniu uchwały powyższej ad I. wstawił do Rubryki I. wydatków preliminarzy budżetów roku 1908 obu szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Loewenstein.

Ls. 2896|908.

We Lwowie, dnia 23. października 1908.

Alg 397

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmioce podwyższenia poborów dyrektorów obu szpitali krajowych, we Lwowie i Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego i w pełnem uznaniu przytoczonych tam motywów wnosi Komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. W uchwalonych przez Sejm krajowy etatach płac szpitali krajowych we Lwowie i Krakowie z 22. maja r. 1875 Nr. 22 Dz. u. k. względnie z 10. października 1878 Nr. 57 Dz. u. k. zmienia się pobory dyrektorów obu tych szpitali w ten sposób, że odtąd pozycya 1. tych etatów opiewać będzie:

Dyrektor:

a) płaca 6.400 koron,

b) dwa dodatki pięcioletnie i jeden trzyletni po 800 koron rocznie,

c) mieszkanie lub w razie braku mieszkania w naturze relutum w kwocie 1.472 koron,

d) relutum za opał i światło 420 koron.

II. Powyższe podwyższone pobory wstawia się do budżetu obu szpitali na r. 1909.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Loewenstein.

Ls. 2895 908.

We Lwowie, dnia 23. października 1908.

Alg 398

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania służbie niższej krajowych szpitali we Lwowie i Krakowie zaopatrzeń na wypadek nieudolności do dalszej pracy.

Wysoki Sejmie!

Z uwagi na to, że Zarządom szpitali krajowych w interesie należytego spełniania zadań leczniczych zależeć musi także na pozyskaniu stałej a rutynowanej służby szpitalnej; z uwagi, że zwłaszcza we Lwowie i Krakowie zwiększają się z każdym rokiem trudności pozyskania takiej odpowiedniej służby, uznał Wydział krajowy, że brakowi temu zapobiedz można tylko przez zachętę przydatnych dla służby szpitalnej jednostek i postanowił to uczynić w dwojaki sposób: przez podwyższenie poborów służby szpitalnej i przez zapewnienie jej zaopatrzenia na wypadek nieudolności, spowodowanej bądź przez starość bądź przez kalectwo.

Podwyższenia poborów służby dokonał Wydział krajowy we własnym zakresie działania, wstawiając wymagane kwoty w budżet szpitalny; zapewnienie zaopatrzenia służbie szpitalnej wymaga zasadniczej uchwały Sejmu.

Podzielając powyżej podane względy i uznając w pełni, że zaopatrzenie na wypadek nieudolności t. j. na starość lub na wypadek kalectwa należy się służbie szpitalnej także ze stanowiska uznanej już powszechnie zasady społecznej, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Służba niższa w szpitalach krajowych we Lwowie i Krakowie nabiera prawa pobierania zaopatrzenia z funduszów tych szpitali w razie nieudolności do

dalszej służby po 10 latach nieprzerwanej służby w wysokości 40% ostatniej płacy, z doliczeniem do zaopatrzenia także odpowiedniego odsetku dodatku służbowego.

2) Za każdy dalszy rok służby dolicza się przy wymiarze zaopatrzenia 3% ostatniej płacy z wliczeniem dodatku, tak, że zaopatrzenie po 20 latach wyniesie 70%, po 30 zaś latach równać się będzie wysokości całej płacy.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Loewenstein.

Alg 399

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej z przedłożenia Wydziału krajowego i wniosków poselskich o klęskach elementarnych w r. 1908.

Wysoki Sejmie!

Po pięciokrotnych wylewach rzek w latach 1899, 1900, 1902, 1903 i 1906, po klęsce posuchy w roku 1904 i po niebywałym nieurodzaju ozimin w roku 1907 dotknęła kraj nasz w r. 1908 nadzwyczajna katastrofa, która rozmiarami przewyższa klęski nie tylko ostatniego dziesięciolecia, ale całego półwieku.

Długotrwałe i ulewne deszcze, które panowały przez miesiące lipiec i sierpień 1908. gradobicia, przymrozki w lipcu, wylewy rzek i myszy zniszczyły plony, które w tym roku zapowiadały się pomyślnie i nie pozwoliły nawet zebrać słomy, która powalona i zmieszana z rozmokłą ziemią, uległa zgniciu.

Na domiar nieszczęścia jedenaście powiatów wschodnich, które już podlegają wpływom klimatu kontynentalnego, nawiedzonych zostało posuchą.

1—3. Jak z załączonego ./· zestawienia opadów atmosferycznych w lipcu i sierpniu 1908, tudzież załączonych 2 kart przeglądowych sumy opadu i ilości dni z deszczem okazuje się, wszystkie powiaty Galicyi dotknięte zostały ulewnymi deszczami, które w miarę wielkości, a zwłaszcza czasu trwania opadów zniszczyły lub uszkodziły zboża, koniczynę i siano. Suma opadów w tych dwóch miesiącach dosięgła lub przewyższyła wysokość nadzwyczajnych opadów w górach, które zazwyczaj sprowadzają powodzie, a w powiatach nizinnych była półtora, lub dwa razy większą od sumy opadów przeciętnych. Największą sumę opadów, bo przeszło 600 mm. okazują działy wód w dorzeczu Wisły (Brzanówka 604 mm.) i Dniestru (Porohy 602 m.), następnie w dorzeczu Prutu (Hryniawa 549 mm.), dorzecze Dniepru (Łopatyn 452 mm.), a najmniejszą sumę dorzecze Bugu (Rawa ruska 307). Linie równego opadu (izohyety) powyżej 300 mm. okazuje karta przeglądowa w powiatach położonych na zachód od Mościsk i Rudek włącznie, tudzież na całem Podgórzu wschodniem; na Podolu zaś i w dorzeczu Bugu i Styru zmniejsza się wysokość opadu do 200 mm. (120 mm. w północnej części powiatu sokalskiego).

Dla ocenienia stopnia szkód ważniejszym od sumy opadów jest czas trwania deszczów, który wynosił w powiatach zachodnich od 35 do 45 dni (60 do 70%) przy ujściu Sanu do Wisły wyjątkowo 25 do 30 dni, na prawym brzegu Sanu i na Podgórzu wschodniem 35 do 40 dni (60—66%), a na Podolu, tudzież w dorzeczu Bugu i Styru 20 do 35 dni (33—60%). W prostym stosunku do czasu trwania i wysokości opadów stoją też szkody wyrządzone ulewnymi deszczami.

leg. 4. Ponieważ sprawozdanie Wydziału krajowego oparte na załączonych ./· niedostatecznych wykazach Wydziałów powiatowych, które się obracają w ogólnikach,

nie przedstawia należytego obrazu katastrofy w cyfrach, postarała się komisya budżetowa o dalsze daty, które dzięki życzliwości JE. p. Namiestnika i uprzejmości Panów Prezesów kraj. Towarzystw rolniczych otrzymała w urzędowych wykazach c. k. starostw i władz skarbowych, tudzież komitetów c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego i c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego.

Wedle wykazów szkód sporządzonych przez władze skarbowe, których o przesadę posądzać nie można, bo się tu rozchodzi o odpisanie podatków, z wyjątkiem powiatu żółkiewskiego, w którym gminy nie wniosły zgłoszeń, dotkniętych zostało klęskami elementarnemi w r. 1908 powiatów 78, stopień zaś uszkodzenia plonów oszacowano:

w 3 powiatach na 25 do 50%
w 41 „ „ 50%
w 34 „ „ 75%

Powodem klęski we wszystkich powiatach są słoty, a nadto w 63 powiatach gradobicia, w 37 powiatach wylewy, w 18 powiatach przymrozki, w 11 powiatach posucha i w 11 powiatach myszy.

Klęską posuchy nawiedzane zostały powiaty polityczne: Borszczów, Czortków, Husiatyn, Kołomyja, Rohatyn, Skałat, Śniatyn, Stanisławów, Trembowla i Zaleszczyki.

W 50 powiatach politycznych dotkniętych zostało przeszło po 50, lub też większość gmin powiatu, a tylko w 28 powiatach od 10 do 48 gmin.

Doszczętnie zniszczone zostały klęską gradobicia według wykazów c. k. Starostw:

1. w pow. Brzozowskim 5 gmin;
2. w pow. Horodeńskim 1 gmina;
3. w pow. Jarosławskim 12 gmin na powierzchni 4.500 ha;
4. w pow. Jaworowskim 7 gmin (na powierzchni 1.715 morgów);
5. w pow. Kosowskim 2 gminy;
6. w pow. Krośnieńskim 1 gmina;
7. w pow. Łańcuckim 10 gmin;
8. w pow. Niżańskim 1 gmina;
9. w pow. Przemyskim 5 gmin;
10. w pow. Staro-Samborskim 13 gmin;
11. w pow. Tarnobrzeskim 11 gmin;
12. znacznie zostało uszkodzonych w pow. Grybowskim 5 gmin; wreszcie wylewami rzek zostały zniszczone doszczętnie plony:
13. w pow. Dąbrowskim w 1 gminie;
14. w pow. Wielickim w 17 gminach.

Wedle wykazów władz skarbowych, które na skutek okólnika c. k. kraj. Dyrekcyi skarbu z 5. sierpnia 1908 przeprowadziły w pierwszej połowie sierpnia r. b. przybliżone oszacowanie szkód w plonach, dotkniętych zostało klęskami elementarnemi w 77 powiatach politycznych (t. j. wszystkich z wyjątkiem Kosowskiego i Żółkiewskiego).

3.936 gmin na powierzchni *1,760.636* hektarów, a w 78 powiatach (z wyjątkiem Kosowskiego) *2.485* obszarów dworskich na powierzchni *573.271* ha. Szkody wyrządzone w plonach wynoszą w przybliżeniu w *3.936* gminach *93,349.075* K (53 K na 1 ha), w *2.485* obszarach dworskich zaś *33,636.304* K (58 K 70 gr. na 1 ha), **ogółem** na powierzchni *2,333.907* hektarów (czyli **4,054.049 morgów**) **126,985.379 K** (54 K 40 gr. na 1 ha).

Ta przybliżona suma szkód daleką jest od rzeczywistości, gdyż w wykazach władz skarbowych, których sumaryusz przedłożyło Prezydyum Namiestnictwa 25.

sierpnia 1908 Ministerstwu spraw wewnętrznych, nie mogły być uwzględnione wszystkie straty, jak n. p. w kartoflach i słomie, które się okazały dopiero z końcem sierpnia i września, szczegółowe zaś wykazy likwidacyjne mają być przedłożone kraj. Dyrekcyi skarbu do 15. grudnia 1908, a zbadanie operatów, które obejmują poszczególne parcele katastralne, i zestawienie dokładnej sumy szkód może być przeprowadzone zaledwie do końca r. 1909.

Że szkody szacowano w pierwszej połowie sierpnia r. b. za nisko, okazuje się z przeciętnej straty 54 K 40 gr. z hektara (32 K z morga), która nie odpowiada wcale stopniowi zniszczenia od 50 do 75%.

Bardzo dokładny i starannie sporządzony wykaz szkód z 27 powiatów zachodnio-galicyjskich otrzymała Komisya od komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego, który przeciętną szkodę z 1 ha oblicza na 224 K (4 razy wyższą, niż władze skarbowe), przy następujących stopniach zniszczenia:

1. w pszenicy od 30% (pow. Strzyżów i Rzeszów) do 90% (Wieliczka) w ziarnie, a od 20—70% w słomie;
2. w życie od 50% (Dąbrowa) do 90% w ziarnie, a od 50—75% (Bochnia) w słomie;
3. w jęczmieniu od 40—90% w ziarnie, a 20 do 70% w słomie;
4. w owsie od 40% (Rzeszów) do 90% (Bochnia) w ziarnie, a od 30 do 70% w słomie;
5. w ziemniakach od 45% (Tarnów) do 70% (Bochnia);
6. w koniczynie od 20 do 30%;
7. w sianie (zbiorze traw łąkowych) od 40 do 65%.

W plonach zbóż poniosły obszary dworskie o 20 do 25% większe szkody, aniżeli włościanie, gdyż z powodu ustawicznych deszczów sprzęt zboża przeciągał się do końca sierpnia, a włościanie, którzy dostarczają robocizny obszarom dworskim, przedewszystkiem zajęci byli sprzętem własnych ziemiopłodów, wskutek czego zboża na gruntach dworskich na pniu, lub na pomieci zgniły i zniszczały.

Natomiast w zbiorze ziemniaków, które stanowią najgłówniejsze pożywienie włościan, daleko większe straty, niż obszary dworskie, ponieśli włościanie, a to z tego powodu, że przy sadzeniu nie zmieniają gatunku ziemniaków, które po dłuższej uprawie w tej samej ziemi wyradzają się i łatwiej podlegają gniciu przy nadmiernych opadach atmosferycznych.

Aleg. 5 i 6. Wedle załączonego ·/. wyciągu z wykazu szkód udzielonego przez komitet Towarzystwa rolniczego krakowskiego przy załączonym ·/. w odpisie memoryale tego komitetu z 3. października 1908. wynoszą szkody w 27 powiatach zachodnio galicyjskich:

1. w pszenicy na powierzchni	. .	123.455 ha	30,193.216 K
2. w życie	„ . . .	217.644 „	54,188.502 „
3. w jęczmieniu	„ . . .	110.538 „	21,064.989 „
4. w owsie	„ . . .	230.471 „	34 935.781 „
5. w ziemniakach	„ . . .	182.827 „	87,155.544 „
6. w koniczynie	„ . . .	118 693 „	10,439.200 „
7. w sianie łąkowem	„ . . .	165.133 „	15,159.637 „
	Razem	. 1,148.761 ha	253 136.869 K

podczas gdy władze skarbowe, które w pierwszej połowie sierpnia nie mogły przewidywać całych rozmiarów klęski, oceniły szkodę w tych 27 powiatach w przybliżeniu na 50,595.000 K.

W podobnem położeniu, jak powiaty w okręgu Towarzystwa rolniczego krakowskiego, znajdują się sąsiednie powiaty wschodnie w dorzeczu Sanu, tudzież

wszystkie wschodnie powiaty podgórskie od Sanoka po Kołomyję, — a chociaż kartofle nie uległy takiemu zniszczeniu, jak na zachodzie, przyjąć należy 2,8 razy wyższą sumę szkód w zbożach w stosunku odpowiadajacym dokładnemu oszacowaniu Towarzystwa rolniczego krakowskiego. Suma szkód w tych powiatach, w liczbie 18, wykazana przez władze skarbowe na 27,787.546 K, podniesie się zatem na 77,800.000 K.

Prawdopodobna zatem suma szkód elementarnych w r. 1908 przedstawia się, jak następuje:

a) 27 powiatów zachodnich (wykaz Tow. rolniczego) . . .	253,136 869 K
b) 18 powiatów środkowych i na Podgórzu wschodniem . .	77,800.000 „
c) 34 powiatów północno-wschodnich (według wykazów władz skarbowych)	48,602 186 „
Ogółem .	**379,539.055 K.**

czyli trzy razy więcej, aniżeli władze skarbowe, nie znając całych rozmiarów klęski, w sierpniu rb. oszacowały.

Sumą powyższą nie są jednak objęte straty w zerwanych objektach drogowych, uszkodzonych i rozmokniętych drogach, w zamulonych rowach, zerwanych wałach i ochronnych budowlach wodnych

Cyfry to przerażające, katastrofa niesłychana od lat kilkudziesięciu, jaka w żadnym innym kraju monarchii się nie wydarzyła, — a nieuchronne skutki tej katastrofy: dalszy upadek średniej własności ziemskiej, ruina dzierżawców, — widmo głodu przed 2,800.000 tj. połową ludności włościańskiej!

Komisya wyraża gorące podziękowanie JE. p. Namiestnikowi, że jak to ze sprawozdania Wydziału krajowego okazuje się, zorganizował akcyę ratunkową zaraz w pierwszej chwili, kiedy rozmiary klęski ujawniać się zaczęły, powołując do głównego komitetu ratunkowego delegatów Wydziału krajowego, obu krajowych Towarzystw rolniczych, Towarzystwa kółek rolniczych, tudzież Towarzystwa Proświty i im. Kaczkowskiego.

Panu Namiestnikowi należy też zawdzięczać, że wyjednał już u władz centralnych znaczne zasiłki, które wedle łaskawie udzielonej informacyi JE. p. Ministra dla Galicyi wynoszą:

1. na dostarczenie paszy po cenach zniżonych z dotacyi 1,320.000 K Ministerstwa rolnictwa na chów bydła	450.000 K
2. na zapomogi i zakupno nasion na zasiewy ozime . . .	1,000 000 „
3. na zapomogi i zakupno nasion na zasiewy jare . . .	1,500.000 „
4. na pożyczki bezprocentowe dla gospodarzy wiejskich . .	600.000 „
razem .	3,550.000 K.

Z powyższego kredytu udzielił Pan Namiestnik w lipcu 1908 zasiłków bezzwrotowych na dostarczenie paszy następującym 12 powiatom:

1. Kosów, 2. Kołomyja, 3. Tłumacz po 10.000 K	30.000 K
4. Borszczów, 5. Brody, 6. Brzeżany, 7. Czortków, 8. Horodenka, 9. Husiatyn, 10. Nadwórna, 11. Peczeniżyn, 12. Skałat po 5.000 K .	45.000 „
razem . .	75.000 K.

Na zakupno nasion dla zasiewów ozimych otrzymały zasiłki w gotówce następujące powiaty, które tylko częściowo dotknięte zostały klęskami i w których zakupno nasion na miejscu jest możliwe:

1.	Bohorodczany . . .	16.000 K
2.	Czortków	20.000 „
3.	Dolina	12.000 „
4.	Drohobycz	8.000 „
5.	Kołomyja	8.000 „
6.	Przemyśl	22.000 „
7.	Przemyślany . . .	8.000 „
8.	Stary Sambor . . .	12.000 „
9.	Tłumacz	10.000 „
10.	Zaleszczyki . . .	12.000 „
	razem .	128.000 K

Na dostarczenie ziarna pod zasiewy ozime w innych powiatach objętych akcyą pomocniczą, w których ziarno uzyskane ze sprzętu nie nadaje się do siewu, zarówno jak i na zakupno paszy, zaasygnował Pan Namiestnik po koniec września 1908 sumę 1,550.000 K, — a dla poprawienia zmulonej i nadpsutej karmy rozdzielił 150 wagonów soli kamiennej.

Aleg. 7. Co się tyczy pożyczek bezprocentowych, to w myśl załączonego /. okólnika c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 6. września 1908. l. 15.236/pr pożyczki te będą udzielane dopiero od 1. listopada 1908 na warunkach następujących:

1. Pożyczki udzielane będą rolnikom średnim prowadzącym gospodarstwo na obszarze najwyżej 250 ha tym, którzy wskutek klęski elementarnej zagrożeni są w swojej egzystencyi gospodarczej.

2. Pożyczki te udzielane będą zarówno właścicielom, jak użytkowcom (beneficyatom, dożywotnikom), jak wreszcie dzierżawcom takich gospodarstw.

3. Pożyczki udzielane będą tylko tym, których plony według oszacowania szkód, przedsięwziętego przez Władze skarbowe dla odpisania podatków, uszkodzone zostały w tym stopniu, że szkoda dochodzi do 70%, Rolnicy dotknięci gradem, jeżeli byli asekurowani, tudzież rolnicy, którzy inną pomoc z tytułu klęski elementarnej otrzymali, o pożyczkę nie mogą się ubiegać.

4 Każda pożyczka musi być zabezpieczoną bądź hipotecznie w granicach realnej wartości majątku, bądź przez rękojmię dwóch osób posiadających odpowiednie warunki, bądź wreszcie przez rękojmię związków lub instytucyj finansowych lub gospodarczych.

5. Pożyczki będą bezprocentowe, spłacalne w równych ratach półrocznych w dniu 1. stycznia i dnia 1. lipca każdego roku, począwszy od 1. stycznia 1910, a kończąc dnia 1. lipca 1918.

6. Żadna pożyczka nie może przenosić kwoty 5.000 K.

7. Podania o pożyczkę wnosić należy na formularzach dostarczonych przez Statostwo na ręce Starosty najdalej do dnia 10. października 1908. Podania po tym terminie wniesione nie będą uwzględnione. W podaniu winien być podany obszar własności ziemskiej, względnie dzierżawy, lub gospodarstwa użytkowcy, wyszczególnione obszary roli, łąk, ewentualnie lasów, podana suma podatku gruntowego opłacanego z tych obszarów, oraz ogólna suma długów hipotecznych, wreszcie podany obszar uszkodzony klęską elementarną i stopień uszkodzenia.

Aleg. 8. Formularz podania o pożyczkę bezprocentową załącza się /.

Składając głębokie podziękowanie JE. pp. Ministrom spraw wewnętrznych i rolnictwa, a przedewszystkiem JE. pp. Ministrowi skarbu i Ministrowi dla Galicyi za pomoc udzieloną krajowi tak ciężko dotkniętemu, Komisya budżetowa z na-

ciskiem zaznaczyć musi, że pomoc dotychczasowa państwa w wysokości niespełna 1% wykazanej powyżej szkody nie odpowiada ogromowi katastrofy, której rozmiary dopiero obecnie, po zbiorze kartofli mogą być należycie ocenione.

W analogicznych wypadkach, jak n. p. w Tyrolu, po powodzi w roku 1882, która nawiedziła tylko 15 powiatów i 2 miasta i wyrządziła szkody na 38,670.700 K, udzieliło państwo krajowi zapomogi w wysokości 16% szkody, a mianowicie tytułem bezzwrotnych zasiłków na pomoc doraźną, naprawę uszkodzonych budowli wodnych i zapomóg dla gmin i członków gmin 3,165.200 K, tytułem zaś pożyczek bezprocentowych dla spółek wodnych i gmin 3,000.000 K, razem 6,165.000 koron. (Zauważa się, że spłatę tej pożyczki przedłużano ustawami z d. 7. lipca 1886. Dz. p. p. Nr. 128, z dn. 19 kwietnia 1889 Dz. p. p. Nr. 74 i z d. 3. grudnia 1893. Dz. p. p. Nr. 6. ex 1894, a następnie pożyczki te odpisywano).

Po powodzi w r. 1884, która zatopiła w Galicyi 391.943 morgów gruntów, wyrządzając szkodę w sumie 27,468.068 koron, przyznała Administracya państwa naszemu krajowi zapomogę w wysokości 9% szkody, mianowicie 1,300 000 koron subwencyi bezzwrotnej i 1,200.000 koron pożyczki bezprocentowej, razem 2,500.000 koron, podczas gdy Wys. Sejm przeznaczył z funduszu krajowego na uzupełnienie akcyi pomocniczej Rządu 400.000 koron.

Wydatniejszej pomocy państwa domagać się kraj musi tem więcej, ile że fundusz krajowy, który na pokrycie niedoboru w r. 1909 musi zaciągnąć pożyczkę chwilową w sumie 10,934.366 K, dozna w roku przyszłym znacznego uszczerbku w skutek odpisania podatku gruntowego, — a państwo w obec naszego kraju ma stuletnie zaniedbania do odrobienia. Dość tu bowiem wspomnieć, że do pogorszenia klimatu i zwiększania się klęsk elementarnych przyczyniły się w wysokim stopniu dawne absolutne Rządy, które wedle sprawozdania Wydziału krajowego o powodzi w r. 1884 zmarnowały ogromne przestrzenie lasów koronnych w Tatrach i Karpatach, sprzedając je po bajecznie niskich cenach, jak n p. dobra Zakopane w roku 1824 po $5^2/_3$ złt. m. k. za morgę, a dobra Czarny Dunajec z przyległościami w r. 1819 po $1^7/_{10}$ złt. m. k. za morgę.

Dlatego proponuje Komisya Wys. Sejmowi uchwalenie rezolucyi, wzywającej c. k. Rząd, ażeby udzielił naszemu krajowi z powodu tej nadzwyczajnej katastrofy co najmniej 10,000.000 K zapomogi ze skarbu państwa, która to suma wynosić będzie zaledwie niespełna 3% wykazanej sumy szkód $379^1/_2$ milionów koron, a to według zasad dotychczas stosowanych w połowie na zasiłki bezzwrotne i w połowie na pożyczki bezprocentowe.

Domagając się od państwa tak stosunkowo niskiej kwoty w porównaniu z rozmiarami klęski, ma Komisya na oku względy ogólno-państwowe, a w szczególności wypadki na półwyspie bałkańskim, które obciążyć mogą znacznie w najbliższej przyszłości skarb państwa, — a przytem ma na względzie odporność i zapobiegliwość naszych włościan, zwłaszcza w zachodniej części kraju, którzy wytrwałą pracą za granicą i za morzem uzupełniają ubytek w swych dochodach z ziemi; — Komisya uważa jednak sumę 10 milionów jako minimum zapomogi państwowej, bez której zubożała ludność rolnicza byłaby doprowadzoną do ruiny.

Mimo niepomyślnego stanu finansów kraju proponuje Komisya w porozumieniu z Wydziałem krajowym także podwyższenie kwoty 300.000 K wstawionej do budżetu kraj. na r. 1909 do sumy 1,000.000 K i zaciągnięcie na ten cel pożyczki umarzalnej do wysokości 1,000.000 K w gotówce, uważając tę sumę jako maximum pomocy, na jaką kraj zdobyć się może w tem ciężkiem położeniu.

Stosownie do porozumienia między Panem Namiestnikiem a Wydziałem krajowym przeprowadzić ma akcyę ratunkową w dziale pomocy doraźnej, mianowicie dostarczenia nasion do zasiewów ozimych i jarych, dostarczenia paszy dla bydła,

tudzież żywności dla najuboższej ludności dotkniętej klęskami Administracya państwa;—przywróceniem zaś komunikacyj powiatowych i gminnych, naprawą uszkodzonych budowli wodnych, odwodnieniem rozmokłych i zabagnionych gruntów, których wielkie powierzchnie nie mogły być w jesieni rb. wzięte pod uprawę, wreszcie wspomożeniem spółek wodnych powiatów i gmin w okolicach najbardziej dotkniętych klęską, dla umożliwienia spłaty tegorocznej raty datków konkurencyjnych, Wydział krajowy.

Z zapomogi krajowej w sumie 1,000.000 K proponuje Komisya obrócić:

1. na przywrócenie komunikacyj powiatowych i gminnych w powiatach podgórskich od Żywca do Kosowa, gdzie z powodu znacznego spadu terenu ulewne deszcze pozrywały objekty drogowe i uszkodziły komunikacye, kwotę 500.000 koron;

2. na roboty wodne, odwodnienie gruntów dla umożliwienia uprawy i zasiłki dla spółek wodnych, powiatów i gmin na pokrycie jednej raty datków konkurencyjnych 300.000 koron;

3. na dostarczenie paszy dla bydła do dyspozycyi Administracyi państwa 200.000 koron.

Ponieważ na roboty pod 1) i 2) wskazane Administracya państwa tak w Tyrolu po powodzi w r. 1884, jak i w Galicyi po powodzi w r. 1903 udzielała krajom ze skarbu państwa zasiłków bezzwrotnych, tak iż koszta tego rodzaju nagłych robót pokrywał fundusz krajowy i skarb państwa w stosunku 40% i 60%, wnosi Komisya rezolucyę do Rządu, ażeby ze sumy 5,000.000 koron, mającej się przeznaczyć na zasiłki bezzwrotne udzielił Wydziałowi krajowemu tytułem 60% datków na przywrócenie komunikacyj w powiatach podgórskich 750.000 koron, a na roboty wodne i wspomożenie spółek wodnych 450.000 koron, razem 1,200.000 koron, tak iż Wydział krajowy miałby do dyspozycyi na drogi 1,250.000 koron, na roboty wodne zaś 750.000 koron, razem więc na te cele 2,000.000 koron, Pan Namiestnik zaś oprócz kwoty 200 000 koron z funduszu krajowego na zakupno paszy 3,800 000 koron ze skarbu państwa na zasiłki bezzwrotne, a 5,000.000 koron na pożyczki bezprocentowe, razem 9,000.000 koron.

Aleg. 9. Wedle załączonego ·/. zestawienia sporządzonego na podstawie sprawozdań Wydziałów powiatowych wynosi suma szkód w komunikacyach powiatowych i gminnych w 23 powiatach podgórskich 1,881.653 K.

Podczas sesyi sejmowej nadesłały 3 dalsze powiaty podgórskie wykazy szkód w komunikacyach, które wynoszą:

1. w pow. Sanok	. . . . .	44.751 K
2. w pow. Krosno	. . . . .	23.000 „
3. w pow. Gorlice	. . . . .	17.457 „
	razem .	85.208 K.

Ogółem więc wykazały Wydziały powiatowe szkodę w komunikacyach powiatowych i gminnych na 1,966.861 K.

Celem równomiernego rozdziału zapomogi na przywrócenie komunikacyj powiatowych i gminnych zaleca komisya Wydziałowi krajowemu sprawdzenie szkół przez krajowe organa techniczne oraz uwzględnienie powiatów najbardziej obciążonych dodatkami na cele drogowe, które w r. 1908 wynoszą 40% i więcej w następujących 7 powiatach dotkniętych:

1. Grybów	53%
2. Tłumacz	50 „
3. Brzesko	48 „
4. Brzozów.	46 „
5. Rzeszów	43 „

6. Żywiec 40,43%
7. Gorlice 40%

W sprawie naprawy uszkodzonych budowli wodnych i odwodnienia rozmokłych gruntów dla umożliwienia uprawy wydał już Wydział krajowy potrzebne zarządzenia, przyznał na naprawę wałów Uszwicy, Uszewki i Nowego Brnia, tudzież robót regulacyjnych na Żabnicy (pow. Tarnów) i odwodnienie 7 gmin w powiatach Brzeskim, Dąbrowskim i Mieleckim, których koszta obliczono na 107.931 K, zasiłek 40% z dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye i odniósł się do c. k. Prezydyum Namiestnictwa o przyznanie 60% z państwowego funduszu zapomogowego. O odwodnienie gruntów dla umożliwienia uprawy, wpłynęły do Wys. Sejmu i do Wydziału krajowego liczne petycye gmin i Wydziałów powiatowych z powiatu Bialskiego, Wielickiego, Brzeskiego, Tarnowskiego, Dąbrowskiego, Mieleckiego, Rzeszowskiego i Sanockiego, które to petycye może Wydział krajowy uwzględnić przy rozdziale zasiłków z kredytu 300.000 K, względnie 750.000 K, zarówno jak i obwałowanie potoku Rokówki w powiecie Wadowickim i zabudowanie debry w Czortkowie, które to zabudowanie kosztem 60.000 K jest bardzo nagłem dla ochrony wodociągu zagrożonego zniszczeniem.

Jedna rata datków konkurencyjnych spółek wodnych, powiatów i gmin do kosztów publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych w okolicach najbardziej dotkniętych podwójną klęską, bo ulewnymi deszczami i powodzią, wynosi:

1. przy obwałowaniu lewego brzegu Wisły od Grzegórzek do ujścia Białuchy . . . . . 5.000 K.
2. przy obwałowaniu lewego brzegu Wisły od ujścia Białuchy do granicy państwa . . . . . 10.000 „
3. przy obwałowaniu prawego brzegu Wisły od Podgórza do Niepołomic . . . . . 10.000 „
4. przy regulacyi Rudawy: pow. Kraków 11.250 K.
„ Chrzanów 8.750 „ 20.000 „
5. przy obwałowaniu Wisły od Raby do Woli rogowskiej . . 45.000 „
6. Przy osuszeniu bagien Rzemieńskich . . . . . 25.000 „
7. przy regulacyi górnej Trześniówki (połowa datku, gdyż połowę okręgu konkurencyjnego stanowią lasy) . . . . . 30.000 „
8. przy regulacyi Błożewki . . . . . 20.400 „
9. „ „ Wereszycy . . . . . 40.800 „
10. przy kolmatacyi bagien naddniestrzańskich . . . . 40.000 „

razem . . . . 246.000 K.

Oprócz tego zasługują na uwzględnienie petycye gmin powiatów Sanockiego i Brzozowskiego o zapomogę na spłatę zaległych rat pożyczki zaciągniętej na pokrycie datków konkurencyjnych do kosztów regulacyi Wisłoka i Pielnicy (118.426 K 9 gr.), tudzież spółki wodnej dla regulacyi Starego Brnia z dopływami na ten sam cel (60 222 K 62 gr.).

Komisya zaleca Wydziałowi krajowemu częściowe uwzględnienie tych ostatnich 2 petycyj, tak ażeby zasiłki na spłatę datków konkurencyjnych nie przekroczyły kwoty 300.000 K, na naprawę zaś budowli wodnych i odwodnienie gruntów pozostało Wydziałowi krajowemu do dyspozycyi łącznie z 60% zasiłkami państwowymi 450.000 K.

Przechodząc do akcyi ratunkowej, jaką ma przeprowadzić Administracya państwa celem umożliwienia ludności rolniczej obsiewu pól, dostarczenia żywności dla najuboższej ludności i paszy dla przezimowania żywego inwentarza, komisya proponuje uchwalenie rezolucyj do c. k. Rządu zawartych w sprawozdaniu

Wydziału krajowego i wnioskach poselskich i zwraca przytem uwagę c. k. Rządu, że gminy podnoszą szczególnie potrzebę dostarczenia nasienia jęczmienia i owsa do zasiewów jarych, tudzież makuchów, grysu i kukurudzy dla bydła, a oświadczają się przeciw dostarczaniu otrąb zanieczyszczonych ziemią i innemi przymieszkami.

Z kredytu pięciomilionowego na pożyczki bezprocentowe należałoby zdaniem Komisyi przeznaczyć 2,000.000 K dla gospodarzy wiejskich, a to tak dla właścicieli średnich majątków, jak i włościan posiadających większe gospodarstwa, dalej w myśl wniosku postawionego w Komisyi przez posła Stefczyka 1,000.000 K dla kas Raiffeisena, a w myśl wniosków posłów Jędrzejowicza, Urbańskiego i Żardeckiego 2,000.000 K. dla powiatów i gmin na pokrycie ubytku w dodatkach do podatków na cele drogowe i szkolne, tudzież na administracyę, gdyż w razie przeciwnym przestałby funkcyonować cały aparat administracyjny gmin i powiatów, ze szkodą dla państwa i kraju.

Sumę 2,000.000 K dla powiatów i gmin należy uważać za minimalną, jeżeli się zważy, że budżety powiatowe wynosiły w r. 1905 11,016.311 K, budżety zaś gmin wiejskich i małomiejskich 14,880.198 K, razem 25,896.509 K, — a wedle obliczenia posła Urbańskiego dla umożliwienia komunikacyi na drogach gminnych długości około 3.000 *km* nie objętych wykazem (aleg. 9), które wskutek ulewnych deszczów zabagniły się i są nie do przebycia, potrzeba wydatku, licząc 100 K na 1 *km*, okrągło 3,000 000 K.

Co się tyczy udzielania pożyczek bezprocentowych poszczególnym właścicielom gruntów zwraca Komisya uwagę, że c. k. Prezydyum Namiestnictwa w okólniku z 6. września 1908 zanadto utrudniło rolnikom korzystanie z tych pożyczek, a mianowicie:

1. ograniczyło kredyt dla rolników średniej własności, wskutek czego c. k. Starostwa wykluczają włościan od korzystania z pożyczek;

2. postawiło za warunek stopień szkody 70%;

3. ograniczyło wysokość pożyczki do kwoty 5.000 K i obszaru gospodarstwa 250 *ha;*

4. ustanowiło termin do wnoszenia podań najdalej do 10. października 1908, wskutek czego rolnicy nie mogliby korzystać z pożyczek na zakupno nasion dla zasiewów jarych.

Komisya budżetowa dając wyraz objawionym w memoryałach i petycyach żądaniom rolników, oświadcza się za zmodyfikowaniem powyższych warunków w następującym kierunku:

1. ażeby pożyczki bezprocentowe udzielane były także włościanom;

2. ażeby pożyczki udzielane były właścicielom tych gruntów, na których oszacowano szkodę przeciętnie na 50% plonów;

3. ażeby wymiar pożyczek podwyższony został do 10.000 K dla obszarów ponad 250 *ha*;

4. wreszcie ażeby termin do wnoszenia podań o pożyczki przedłużony został do końcu lutego 1909 celem umożliwienia rolnikom dokonania zasiewów jarych.

Komisya nie przedkłada Wys. Sejmowi w tej sprawie rezolucyi, gdyż jest przekonaną, że JE. p. Namiestnik, który tak skutecznie i z taką miłością kraju podjął akcyę ratunkową, powyższe słuszne żądania ludności uwzględni.

W rozprawie nad tym przedmiotem w łonie Komisyi budżetowej podniósł poseł Milewski 5. października 1908 potrzebę wprowadzenia w kraju odmian zbóż, odporniejszych na wpływy klimatyczne i dostarczania włościanom nowych gatun-

ków ziemniaków do sadzenia. Komisya podzielając to zapatrywanie, proponuje Wys. Sejmowi uchwalenie w odnośnej rezolucyi do Wydziału krajowego.

Ażeby ziemia nasza wyżywić mogła coraz bardziej wzrastającą ludność, zachodzi nieodzowna potrzeba popniesienia jej produktywności i wzmocnienia jej odporności na wpływy atmosferyliów.

W podobnym wypadku klęski, wskutek ulewnych deszczów w r. 1882 wydrenował rząd pruski w drodze przymusowej kilka powiatów górnoszląskich, jakkolwiek ludność tych powiatów jest „slavischer Rasse“, jak się urzędowa publikacya pruska wyraża.

Kraj nasz nie posiada tych środków, co państwo pruskie, może jednak pójść w ślady za królestwem Czeskiem, które zapewniwszy sobie regulacyę wszystkich rzek i potoków z państwowego funduszu kanałowego, przeprowadza obecnie melioracyę całych gmin przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego.

Ponieważ regulacya górnego Dniestru z dopływami została już zapewnioną ustawami, a niebawem ukończy Wydział krajowy studya dla obwałowania i odwodnienia Powiśla, oraz regulacyi Bugu i Styru z dopływami, przyjdzie obecnie kolej na regulacyę podgórskich dopływów Wisły i Dniestru, tudzież głównych rzek karpackich, a to w myśl uchwalonego przez Wys. Sejm d. 13. lutego 1894 programu regulacyi wód w całym kraju.

Otóż gdy drenowanie gruntów ma niewątpliwie większą doniosłość dla powiększenia produkcyi rolniczej, aniżeli regulacya podgórskich dopływów rzek karpackich o wąskich dolinach, gdzie chodzi o roboty czysto defenzywne, t. j. ochronę gruntów nadbrzeżnych od zrywania, Komisya budżetowa, nie naruszając wcale obowiązującego ogólnego programu regulacyi wód, proponuje Wys. Sejmowi uzupełnienie programu w tym kierunku, ażeby po ustawowem zapewnieniu obwałowania i odwodnieniu Powiśla, tudzież regulacyi Bugu i Styru z dopływami, podjął Wydział krajowy obok regulacyi podgórskich dopływów rzek karpackich, akcyę koło drenowania gruntów w całych gminach katastralnych, a więc wszystkich gruntów, tak włościańskich, jak i dworskich i erekcyonalnych, przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego w drodze specyalnych ustaw krajowych.

Wnioski poselskie i petycye.

Uchwałą z d. 16. września 1908 przydzielił Wysoki Sejm Komisyi budżetowej następujące wnioski nagłe, w sprawie pomocy dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi:

1. L. s. 361 wniosek nagły posła Zdzisława hr. Tarnowskiego i tow., domagający się od c. k. Rządu:

a) dostarczenia nasion dla zasiewów jesiennych, oraz nasion do siewu wiosennego, a to po 200 kg. jęczmienia i 2.000 kg. ziemniaków na jeden hektar;

b) udzielenia środków na zakupno pasz treściwych dla bydła po 300 kg. na dorosłą sztukę;

c) zniżenia frachtów kolejowych dla zboża na zasiew, kartofli i karmy dla inwentarza;

d) dostacrzenia po cenie własnych kosztów soli na poprawę zamulonej lub wyługowanej deszczami paszy po 8 kg. na dorosłą sztukę bydła;

e) udzielania bezprocentowych pożyczek rolnikom, dotkniętym klęską po 50 K na 1 ha uszkodzonych ziemiopłodów i podwyższenia pożyczki do 10.000 K na jedno gospodarstwo:

2. L. S. 362, wniosek nagły posła Cieleckiego i tow., z rezolucyą wzywającą c. k. Rząd, ażeby:

a) dostarczył najuboższym rolnikom bezpłatnie, a innym po cenach możliwie jak najniższych zdrowych produktów do wyżywienia ich rodzin;

b) postarał się o zapewnienie rolnikom dostatecznej ilości zdrowego nasienia ziemniaków do sadzenia na wiosnę, po możliwie najniższej cenie;

c) dostarczył ludności soli po zniżonej cenie;

d) utworzył w okolicach bezleśnych składy drzewa z lasów rządowych, z których ludność uboga mogłaby za niską opłatą uzyskać opał;

e) powstrzymał ściąganie podatków zaległych i bieżących, w miejscowościach, w których plony zostały zniszczone ponad 40% i nie liczył w przyszłości procentów zwłoki od tych zaległych podatków;

f) przyznał na wszystkich kolejach państwowych dla rolników opust 50% przy transporcie węgla, sztucznych nawozów i ropy dla celów opałowych, przynajmniej na przeciąg jednego roku;

g) wydał zarządzenia prewencyjne, celem uniknięcia wybuchu chorób nagminnych spowodowanych złem odżywianiem się ludności wiejskiej w okolicach najbardziej klęskami dotkniętych;

3. L. s. 363, wniosek nagły posła Bernadzikowskiego i tow., który się domaga od c. k. Rządu:

a) oddania władzom krajowym do rozporządzenia kwoty 15 milionów na zasiłki bezzwrotne celem zakupna nasion, paszy i środków żywności dla najuboższej ludności, — na bezprocentowe pożyczki dla rolników potrzebujących kredytu, na bezzwrotne zasiłki dla powiatów i gmin, celem przywrócenia zniszczonych komunikacyj, — na nagłe roboty ochronne wodne, tudzież na odwodnienie gruntów dla umożliwienia uprawy w okolicach niżej położonych, na pokrycie przynajmniej jednej raty datków konkurencyjnych spółkom wodnym, dotkniętym tegoroczną klęską, — wreszcie na dostarczenie gminom środków, celem zastąpienia ubytku w dochodach na utrzymanie szkół;

b) zarządzenia odpisania podatków i wstrzymania egzekucyi zaległych podatków u właścicieli gruntów dotkniętych tegoroczną klęską;

c) przyspieszenia robót przy uzupełnieniu regulacyi rzek kanałowych i natychmiastowego podjęcia budowy kanału spławnego galicyjskiego celem dostarczenia zarobku ludności;

następnie żąda upoważnienia Wydziału krajowego:

a) do użycia kwoty 2 milionów koron, na wykonanie najpilniejszych robót przy naprawie dróg, mostów i budowli wodnych, oraz dla odwodnienia gruntów;

b) dostarczenia w porozumieniu z Dyrekcyą Banku krajowego spółkom oszczędności i pożyczek zostających pod patronatem kraju nadzwyczajnego kredytu do wysokości jednego miliona koron dla udzielania rolnikom dotkniętym klęskom bezprocentowych, lub co najwyżej 2% pożyczek na wyżywienie ludności, paszę dla bydła i zasiewy;

c) przyspieszenia w r. 1909 robót przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych, a w razie potrzeby udzielenia na ten cel zaliczek z funduszu krajowego na te roboty na rachunek dotacyj lat następnych;

4. L. s. 364 wniosek nagły posła Korola i tow. w sprawie wezwania c. k. Rządu, ażeby:

a) przyznał z państwowych funduszów znaczniejszą sumę na bezzwrotne zapomogi i bezprocentowe pożyczki w celu zakupna zboża i paszy;

b) odpisał z urzędu całym gminom, względnie pojedynczym rolnikom dotkniętym w skutek słoty i wylewu rzek wszystkie podatki gruntowe na rok bieżący;

c) wstrzymał egzekucyjne ściąganie wszystkich podatków gminach nawiedzonych klęską do jesieni 1909 roku;

d) przyznał znaczniejszą ilość soli dla bydła i surowicy w celu bezpłatnego rozdzielenia między poszkodowanych;

e) zezwolił na bezpłatne zbieranie liści w kameralnych lasach na podściółkę dla bydła rolniczej ludności zamieszkałej w okolicach, gdzie są kameralne lasy;

f) wydał zakaz wywozu paszy poza granice kraju po koniec maja 1909 r.;

g) przyznał taryfowe zniżki dla przewozu wszelkiego rodzaju paszy i jej surogatów, jakoteż kartofli na paszę i podściółki na rok 1908 i 1909, a to z góry przy opłacie przewozowych należytości;

5. L. s. 365. wniosek nagły posła Oleśnickiego i tow. w sprawie udzielenia z funduszu krajowego zapomogi dla rolników dotkniętych klęskami elementarnemi w sumie ze względu na finansową możność kraju jak najwyższej — oraz wezwania c. k. Rządu:

a) do znacznego powiększenia zasiłków na ten cel z funduszów państwowych;

b) do udzielenia znaczniejszej sumy z państwowych funduszów na bezprocentowe pożyczki dla drobnych rolników nie objętych dotychczasową akcyą pożyczkową;

c) do wydania zakazu wywozu siana w tym roku z Galicyi po za granice kraju.

Postulaty zawarte we wszystkich powyższych wnioskach rozpatrzyła Komisya i uwzględniła je w rezulucyach, które Wys. Sejmowi przedłada do uchwały.

W dalszym ciągu przydzielił Wysoki Sejm następujących 12 wniosków poselskich o pomoc doraźną dla powiatów i okolic kraju dotniętych klęskami elementarnemi:

1. L. s. 366 wniosek nagły posła Szweda i tow. o zapomogę dla gminy Juszczyna powiatu Żywieckiego zniszczonej przez powódź;

2. L. s. 721. wniosek posła Szweda i tow. o zapomogę na żywność, zasiew gruntów i karmę dla bydła, dla mieszkańców pow. Żywieckiego;

3. L. s. 788. wniosek nagły posła Oleśnickiego i tow. o zapomogę dla gminy Wierczany pow. Stryjskiego dotkniętej klęską powodzi;

4. L. s. 789. wniosek posła Sodomory i tow. o udzielenie 5 wagonów soli dla bydła, dla gmin pow. Podhajeckiego;

5. L. s. 791. wniosek nagły posła Antoniego Starucha i tow. o udzielenie dla powiatu Liskiego 500.000 koron bezprocentowej pożyczki, 50 wagonów żyta do siewu, 140 wagonów siana, paszy i słomy, 50 wagonów soli dla bydła, następnie o udzielenie opustu w podatkach i wstrzymanie egzekucyj, wyjednanie 50% zniżki frachtów i zniżenie ceny kainitu;

6. L. s. 984. wniosek posła Weisera i tow. o zapomogę dla 28 gmin powiatu Złoczowskiego dotkniętych klęską przymrozków letnich, wylewów i gradobicia;

7. L. s. 1089. wniosek nagły posła Długosza i tow. o udzielenie zapomóg dla ludności powiatu Gorlickiego w stosunku do wysokości rzeczywistych szkód elementarnych w tym powiecie;

8. L. s. 1.090 wniosek nagły posła Tymoteusza Starucha i tow. o zapomogę dla zawodowych pasieczników na zakupno miodu dla wyżywienia pszczół;

9. L. s. 1.248. wniosek posła Krynickiego i tow. o zapomogę dla 19 gmin powiatu Bohorodczańskiego dotkniętych wylewem rzeki Bystrzycy sołotwińskiej;

10. L. s. 1.249. wniosek posła Winniczuka i tow. o udzielenie zapomogi 5.000 koron mieszkańcom gminy Wołczyniec pow. Stanisławowskiego dotkniętym wylewem rzeki Bystrzycy;

11. L. s. 1.446. wniosek posła Hanczakowskiego i tow. o zapomogę na zasiewy jesienne i wiosenne i bezpłatne dostarczenie soli, względnie surowicy dla bydła dla 74 gmin powiatu Turczańskiego, oraz udzielenie Wydziałowi powiatowemu w Turce subwencyi na rekonstrukcyę dróg i mostów;

12. L. s. 1.816. wniosek posła Skwarki i tow. o zapomogę dla 17 gmin powiatu Mościskiego na żywność, zasiew gruntów i karmę dla bydła

O udzielenie pomocy doraźnej wpłynęły następujące petycye, które Wys. Sejm przydzielił Komisyi budżetowej:

1. L. s. 428. gminy Mszaniec powiatu Starosamborskiego;

2. L. s. 454. gminy Słotwina pow. Żywieckiego;

3. L. s. 458. gminy Pieniaki za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Brodach;

4 L s. 492. Wydziału powiatowego w Lisku, który wykazuje szkodę w sumie 1,900.000 koron;

5. L. s. 509. gminy Kurów pow. Nowosądeckiego;

6. L. s. 555. Wydziału powiatowego w Starym Samborze z prośbami gmin Tycha, Nanczółka wielka, Nanczółka mała i Tycha;

7. L. s. 577. gminy Olchowczyk pow. Husiatyńskiego;

8. L. s. 717. Franciszka Janika w Mszanie górnej;

9. L. s. 737. gminy Zaczernie powiatu Rzeszowskiego;

10. L. s. 753. gminy miasta Wadowic o pomoc doraźną tudzież regulacyę i obwałowanie rzeki Skawy z dopływami Choczenką i Kleczówką;

11. L. s. 851. gminy Niżbork powiatu Husiatyńskiego;

12. L. s. 947. gminy Trzebownisko pow. Rzeszowskiego;

13. L. s. 948. gminy Nowa wieś pow. Rzeszowskiego;

14. L. s. 951. gmin Sassów, Ruda i Pobocz o paszę dla bydła;

15. L. s. 998. gminy Wierczany powiatu Stryjskiego;

16. L. s. 1.067. Jana i Anny Chorobików w Niezdowie (o zapomogę z powodu wylewu Raby);

17. L. s. 1.127. przysiółka Malce ad Nisko;

18. L. s. 1.128. gminy Kopki powiatu Niżańskiego;

19. L. s. 1.201. gminy Pustków powiatu Ropczyckiego;

20. L. s. 1.429. gminy Łęki powiatu Krośnieńskiego;

21. L. s. 1.430. gminy Faliszówki pow. Krośnieńskiego;

22. L. s. 1.497. gminy Czerniejów pow. Stanisławowskiego;

23. L. s. 1.533. gminy Wrocanka pow. Jasielskiego;

24. L. s. 1.534. gminy Haczów pow. Brzozowskiego;

25. L. s. 1.770 filii towarzystwa „Proświta“ w Mościskach o zapomogę dla 34 gmin;

26. L. s. 1.777. Wydziału powiatowego w Brzeżanach, który wykazuje sumę szkód w 75 gminach na powierzchni 45.400 ha w wysokości 2,457.000 K;

27. L. s 1.786. gminy Niwra pow. Borszczowskiego;

28. L. s. 1.788. gminy Załucze pow. Borszczowskiego;

29. L. s. 1.797. gminy Germakówka pow. Borszczowskiego;

30. L. s. 1.960. gminy Wojniłów pow. Kałuskiego;

31. L. s. 2.019. gminy Antoniów pow. Czortkowskiego;

32. L. s. 2.073. gminy Ulicko Seredkiewicz pow. Rawskiego;

33. L. s. 2.076. gminy Kuty stare o paszę dla owiec;

34. L. s. 2.093. gminy Gałówka pow. Starosamborskiego
35. L. s. 2.135. gminy Medynia głogowska pow. Łańcuckiego;
36. L. s. 2.195. mieszkańców gmin pow. Śniatyńskiego;
37. L. s. 2.180. gminy Słobody złotej pow. Brzeżańskiego;
38. L. s. 2.278. gminy Padew powiatu Mieleckiego;
39. L. s. 2.366. Wydziału pawiatowego w Dąbrowy o pożyczkę na pokrycie niedoboru we funduszu powiatowym;
40. L. s. 2.368. Wydziału powiatowego w Dobromilu o zapomogę dla ludności włościańskiej.

Ponieważ całą akcyę pomocy doraźnej przeprowadzić ma Administracya państwa, proponuje Komisya budżetowa odstąpić wszystkie powyższe wnioski poselskie i petycye c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Wniosek nagły posła Battaglii i tow. w sprawie zaciągnięcia pożyczki na roboty drogowe i wodno-regulacyjne.

Uchwałą z dnia 17. września 1908 przydzielił Wys. Sejm Komisyi budżetowej wniosek nagły l. S. 481 posła Battaglii i tow. w sprawie „zaciągnięcia pożyczki krajowej w wysokości kilkudziesięciu milionów koron celem przeprowadzenia z pomocą finansową państwa większych robót publicznych, w szczególności drogowych i wodno-regulacyjnych w czasie krótszym od ustalonego dotychczasowymi programami i w ogóle o tempie jak najszybszem".

Co do tego wniosku zauważa przedewszystkiem Komisya budżetowa, że o ile chodzi o regulacyę rzek karpackich (Dniestru ze Strwiążem, Soły i Łomnicy), to 40% datek kraju pokryty już został pożyczką zaciągniętą w myśl ustawy z 25. stycznia 1905 Dz. u. kraj. Nr. 22.

Również pokrył kraj pożyczkami swój 40% datek do kosztów regulacyi rzek kanałowych (ustawa z dnia 22. stycznia 1904, Dz. u. kraj. Nr. 23) i do kosztów uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych (ustawa z 9. maja 1907. Dz. u. kraj. Nr. 54).

Na roboty więc wodno-regulacyjne nie zachodzi potrzeba zaciągania pożyczki krajowej, a jakkolwiek Wydział krajowy ma już do dyspozycyi całą kwotę potrzebną do pokrycia datków kraju, roboty nie mogą być przyspieszone z powodu braku robotnika, materyałów faszynowych i sił technicznych, tudzież ze względów technicznych, ponieważ każda regulacya musi być prowadzoną systematycznie z dołu do góry przy zużytkowaniu siły wody dla realizowania przekopów.

Roboty mogłyby być na większą skalę podjęte tylko przy budowie dróg,— ale do tego przedewszystkiem są potrzebne projekty techniczne i kosztorysy i uchwalenie przez Wys. Sejm programu robót w całym kraju. Jak długo zaś kraj nie ma do dyspozycyi technicznego substratu, Komisya nie może doradzać Wys. Sejmowi uchwalenia na ten cel pożyczki.

Mimo to w uznaniu myśli zawartej we wniosku posła Battaglii i tow. Komisya proponuje odstąpić ten wniosek Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego przedłożenia Sejmowi propozycyj, skoro stosunki targów pieniężnych na to pozwolą.

Wnioski poselskie i petycye w sprawie przywrócenia komunikacyj, naprawy budowli wodnych, odwodnienia gruntów i pomocy dla spółek wodnych.

Kwestyi robót publicznych dotyczą następujące dalsze wnioski poselskie i petycye, a mianowicie:

a) naprawa dróg powiatowych i gminnych:

1. l. S. 983. wniosek posła Szweda i tow. o subwencyę i bezprocentową pożyczkę na odbudowanie mostów i dróg uszkodzonych przez wylewy w powiecie Żywieckim;

2. l. S. 1654. wniosek posła Tracza i tow. o zapomogę 300.000 koron na naprawę dróg powiatowych i gminnych w pow. kosowskim;

3. l. S. 691. petycya Reprezentacyi powiatu krośnieńskiego o zapomogę na roboty publiczne;

4 l. S. 898 i l. S. 2.202 petycya Wydziału powiatowego w Starym Samborze o zapomogę na naprawę dróg i mostów;

5. l. S. 1.014 petycya gminy Brzezówka pow. krośnieńskiego o zapomogę na naprawę 12 km. dróg gminnych;

6. l S. 1.041. petycya Wydziału powiatowego w Pilznie o zapomogę 20.000 K na przywrócenie komunikacyj;

7. l. S. 1.107 petycya Reprezentacyi powiatowej w Ropczycach o zasiłek 50.000 K na budowę dróg powiatowych i gminnych;

b) odwodnienia gruntów celem umożliwienia uprawy i zapomóg dla spółek wodnych:

1. l. S. 523. petycya Wydziału spółki wodnej dla obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami o subwencyę 23.881 K na spłatę datków konkurencyjnych za r. 1908;

2 l. S. 850. petycya gmin Strażów, Palikówka, Łąka i Łukawiec powiatu Rzeszowskiego o odwodnienie zatopionych gruntów nad Wisłokiem;

3. l. S. 908 Wydziału spółki wodnej dla regulacyi Starego Brnia z dopływami o odpisanie zaległych rat anuitetowych pożyczki zaciągniętej we funduszu krajowym na pokrycie datków konkurencyjnych;

4. l. S. 1.066 petycya gminy Kwików powiatu Brzeskiego o odwodnienie gruntów i przyspieszenie regulacyi potoku Borowej strugi;

5. l. S. 1.076 petycya gmin Bzianka, Milcza, Trześniów, Jaćmierz, Posada jaćmierska, Zarszyn i Besko, tudzież obszarów dworskich Jaćmierz i Wzdów o odpisanie zaległych datków konkurencyjnych do kosztów regulacyi Wisłoka i Pielnicy;

6. l. S. 1.235 petycya gminy Monowice powiatu Bialskiego o odwodnienie zatopionych pastwisk;

7. l. S. 1.738 petycya gminy Miechowice wielkie powiatu Dąbrowskiego o wykonanie rowów osuszających;

8. l. S. 1.764. petycya Wydziału spółki wodnej dla obwałowania Wisły od Raby do Woli rogowskiej;

9. l. S. 1 977 Wydziału powiatowego w Wieliczce o odwodnienie gruntów nad Wisłą, Skawinką, Wilgą i Rabą, dla umożliwienia uprawy rozmokłych i zabagnionych gruntów.

Powyższe wnioski i petycye proponuje Komisya przekazać Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia z kredytu 800.000 K na roboty publiczne.

Wreszcie odesłał Wys. Sejm do Komisyi budżetowej petycyę l. S. 2.179 Wydziału powiatowego w Brzesku o darowanie przypadających za lata 1908 do 1910 rat pożyczek zaciągniętych w r. 1904 przez właścicieli gruntów dotkniętych klęską powodzi w r. 1903.

Petycyę tę proponuje Komisya przekazać Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia.

Na podstawie powyższego sprawozdania Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 11. września 1908 o klęskach elementarnych w r. 1908. Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przeznacza na przywrócenie komunikacyj powiatowych i gminnych uszkodzonych przez powodzie i ulewne deszcze w r. 1908 zasiłek z funduszu krajowego w kwocie 500.000 K w oczekiwaniu, że państwo udzieli na ten cel zasiłku w kwocie 750.000 K.

Zasiłki krajowe i państwowe mają być rozdzielone równomiernie między powiaty dotknięte klęską na podstawie operatów sprawdzonych na miejscu przez techniczne organa krajowe, roboty zaś rekonstrukcyjne winny być wykonane pod nadzorem Wydziału krajowego.

III. Sejm przeznacza na odwodnienie zabagnionych gruntów, wykonanie nagłych budowli wodnych, tudzież na zapomogi dla spółek wodnych, powiatów i gmin konkurujących do kosztów publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych zasiłek z funduszu krajowego w kwocie 300.000 K w oczekiwaniu, że państwo udzieli na ten cel dalszego zasiłku w kwocie 450.000 K.

IV. Sejm przyznaje zasiłek 200.000 K na dostarczenie paszy do dyspozycyi Administracyi państwa.

Aleg. 10. V. Sejm uchwala załączony ·/. projekt ustawy o zaciągnięciu pożyczki na złagodzenie skutków klęsk elementarnych w r. 1908.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wobec ogromu katastrofy, jaka Galicyę w r. 1908 dotknęła, przeznaczył ze skarbu państwa:

a) zapomogę bezzwrotną w kwocie 5,000.000 K, a mianowicie:

1. na przywrócenie komunikacyj powiatowych i gminnych 750.000 K;

2. 450.000 K na odwodnienie zabagnionych gruntów, wykonanie nagłych budowli wodnych, tudzież na zapomogi dla spółek wodnych, powiatów i gmin konkurujących do kosztów publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych;

3. 3,800.000 K na zakupno nasion dla zasiewów ozimych i jarych, tudzież dostarczenie po zniżonych cenach żywności dla najuboższej ludności i paszy dla przezimowania żywego inwentarza;

b) zaliczkę w kwocie 5,000.000 K na udzielanie pożyczek bezprocentowych, a mianowicie:

1. 2,000.000 K właścicielom średnich folwarków i włościanom posiadającym większe gospodarstwa;

2. 1,000.000 K kasom Raiffeisena do dyspozycyi Wydziału krajowego;

3. 2,000.000 K najbardziej dotkniętym powiatom i gminom na pokrycie ubytku w dodatkach do podatków na cele drogowe i szkolne.

VII. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby:

a) przyznał jeszcze przed zimą zniżki taryfowe na kolejach dla przewozu paszy, zboża, ziemniaków, grysu, soli, tudzież opału (węgla, drzewa i ropy) i ściółki przeznaczonych dla gospodarstw dotkniętych klęską;

b) przeznaczył wystarczającą ilość wagonów odpadków soli kamiennej do bezpłatnego rozdzielenia jej między hodowców bydła w okolicach kraju, gdzie pasza jest zepsutą, oraz aby zezwolił na otwarcie i wolny pobór surowicy z źródeł solnych hodowcom w okolicach, gdzie takie źródła są a brak jest paszy zdrowej;

c) aby zarządził wstrzymanie egzekucyi zaległości podatkowych względem tych gospodarstw, które zostały nawiedzone w r. 1908 klęskami elementarnemi;

d) aby utworzył w okolicach bezleśnych składy drzewa z lasów państwowych dla dostarczenia ubogiej ludności opału za niską opłatą.

VIII. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przyspieszył roboty przy uzupełnieniu regulacyi rzek kanałowych po myśli ustawy z 9. maja 1907 Dz. ust. kraj. Nr. 54. i bezwłocznie rozpoczął budowę kanału spławnego galicyjskiego celem dostarczenia zarobku ludności dotkniętej klęskami elementarnemi.

IX. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w r. 1909 przyspieszył roboty przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych i udzielił na ten cel z funduszu krajowego potrzebnych zaliczek na rachunek dotacyj r. 1910.

X. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu poczynić starania celem wprowadzenia w kraju odmian zbóż odporniejszych na wpływy atmosferyczne, oraz dostarczenia włościanom nowych gatunków ziemniaków do sadzenia.

XI. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby po ustawowem zapewnieniu obwałowania Wisły i odwodnienia Powiśla, tudzież regulacyi Bugu i Styru z dopływami równolegle z regulacyą podgórskich dopływów rzek karpackich podjął akcyę koło drenowania w szerszych rozmiarach i przedkładał Sejmowi projekty ustaw mające na celu wykonanie osuszenia i drenowania gruntów w całych gminach katastralnych przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego.

Uchwałami pod II. do VII. zostają załatwione wnioski nagłe w sprawie pomocy doraźnej:

1. l. s. 361. posła Zdzisława hr. Tarnowskiego;
2. l. s. 362. posła Cieleckiego i tow.;
3. l. s. 363. posła Bernadzikowskiego i tow.;
4. l. s. 364. posła Korola i tow.;
5. l. s. 365. posła Oleśnickiego i tow.

XII. Wnioski poselskie w sprawie przyjścia z pomocą ludności powiatów i gmin dotkniętych klęskami elementarnemi, a mianowicie:

1. l. s. 366. wniosek p. Szweda;
2. l. s. 721. wniosek p. Szweda;
3. l. s. 788. wniosek p. Oleśnickiego;
4. l. s. 789. wniosek p. Sodomory;
5. l. s. 791. wniosek nagły p. Antoniego Starucha;
6. l. s. 984. wniosek p. Weisera;
7. l. s. 1.089 wniosek p. Długosza;
8. l. s. 1.090 wniosek nagły p. Tymoteusza Starucha;
9. l. s. 1.248 wniosek p. Krynickiego;
10. l. s. 1.249 wniosek p. Winniczuka;
11. l. s. 1.446 wniosek p. Hanczakowskiego;
12. l. s. 1.816 wniosek p. Skwarki;

dalej petycye:

l. s. 428, 454, 458, 492, 509, 555, 577, 717, 737, 753, 851, 947, 948, 951, 998, 1.067, 1.127, 1.128, 1.201, 1.429, 1.430, 1.497, 1.533, 1.534, 1.770, 1.777, 1.786, 1.788, 1.797, 1.960, 2.019, 2.073, 2.076, 2.093, 2.135, 2.195, 2.180, 2.278, 2.366, 2 368; odstępuje Sejm c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

XIII. Wniosek nagły l. s. 481 posła Battaglii i tow. w sprawie zaciągnięcia pożyczki krajowej w wysokości kilkudziesięciu milionów koron celem przeprowadzenia z pomocą finansową państwa większych robót publicznych, w szczególności drogowych i wodno-regulacyjnych w czasie krótszym od ustalonego dotychczasowymi programami przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego przedłożenia Sejmowi wniosków.

XIV. Wnioski poselskie i petycye w sprawie zasiłków

a) na naprawę dróg powiatowych i gminnych:

1. l. s. 983. wniosek posła Szweda i tow.;
2. l. s. 1.654. wniosek posła Tracza i tow.;
3. l. s 691. petycyę Reprezentacyi pow. Krośnieńskiego;
4. l. s. 898. i l. s. 2.202. petycyę Wydziału powiatowego w Starym Samborze;
5. l. s. 1.014. petycyę gminy Brzezówka pow. Krośnieńskiego;
6. l. s. 1.041. petycyę Wydziału powiatowego w Pilźnie;
7. l. s. 1.107. petycyę Reprezentacyi powiatowej w Ropczycach;

b) na odwodnienie gruntów i pokrycie datków konkurencyjnych do kosztów publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych:

1. l. s. 523. petycyę spółki wodnej dla obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami;
2. l. s. 850. petycyę gmin Strażów, Palikówka, Łąka i Łukawiec powiatu Rzeszowskiego:
3. l. s. 908. Wydziału spółki wodnej dla regulacyi Starego Brnia z dopływami;
4. l. s. 1.066. petycyę gminy Kwików powiatu Brzeskiego;
5. l. s 1 076. petycyę gmin Bzianka, Milcza, Trześniów, Jaćmierz, Posada jaćmierska, Zarszyn i Besko, tudzież obszarów dworskich Jaćmierz i Wzdów powiatu Sanockiego i Brzozowskiego;
6. l. s. 1.235. petycyę gminy Monowice pow. Bialskiego;
7. l. s. 1.738. petycyę gminy Miechowice wielkie pow. Dąbrowskiego;
8. l. s. 1.764. petycyę Wydziału spółki wodnej dla obwałowania Wisły od Raby do Woli rogowskiej;
9. l. s. 1977. Wydzialu powiatowego w Wieliczce;

przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadadania i możliwego uwzględnienia z kredytów uchwalonych pod II. i III.

XV. Petycyę l. s. 2.179 Wydziału powiatowego w Brzesku o darowanie przypadających za lata 1908 do 1910 rat pożyczek zaciągniętych w r. 1904 przez właścicieli gruntów dotkniętych powodzią w r. 1903 przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Kędzior.

Alegat 1. do sprawozdania Komisyi budżetowej o klęskach elementarnych.

Zestawienie opadów atmosferycznych w miesiącach lipcu i sierpniu 1908 r.

L p.	Nazwa stacyi ombr.	Dorzecze	Ilość dni z deszczem	Suma opadu w m/m	Uwagi
	A) Dorzecze Wisły.				
1	Biała	Biała	41	479	Opad norm. 257.
2	Ciężkowice (ad Chrzanów)	Biała Przemsza	42	280	
3	Rycerka górna	Soła	50	469	
4	Żywiec	„	44	427	Opad norm. 270.
5	Kęty	„	42	452	
6	Maków	Skawa	40	500	Opad norm. 199.
7	Zator	„	32	346	
8	Nowa góra	Rudawa	32	307	
9	Kraków	Wisła	44	390	Opad norm. 193.
10	Wieliczka	„	42	370	
11	Raba wyżna	Raba	41	456	
12	Kasina wielka	„	45	494	
13	Myślenice	„	42	429	
14	Rozdziele	Stradomka	42	521	
15	Bochnia	Raba	40	450	Opad norm. 185.
16	Uście solne	„	43	380	
17	Lipnica murowana	Wisła	39	449	
18	Brzesko	„	41	378	
19	Nowy Targ	Czarny Dunajec	43	385	
20	Brzanówka	Biały Dunajec	41	604	
21	Czorsztyn	Dunajec	41	324	
22	Tylicz	Poprad	48	327	
23	Stary Sącz	„	37	473	
24	Łabowa	Kamienica	41	485	
25	Zakliczyn	Dunajec	36	543	
26	Grybów	Biała	40	432	
27	Ciężkowice (ad Grybów)	„	43	447	
28	Tarnów	„	39	405	
29	Szczucin	Wisła	41	318	
30	Dąbrowa	„	35	397	
31	Radocyna	„	41	420	
32	Gorlice	Ropa	34	352	
33	Bartne	„	42	504	
34	Dukla	Jasiołka	39	406	
35	Brzostek	Wisłoka	42	405	
36	Pilzno	„	37	475	Opad norm. 179.
37	Dębica	„	40	369	
38	Wielopole skrzyńskie	Wielopolka	39	391	
39	Mielec	Wisłoka	40	179	
40	Jaślany	Wisła	39	291	
41	Tarnobrzeg	„	31	251	
42	Beniowa	San	41	379	
43	Lutowiska	„	45	335	
44	Leszczowate	„	40	390	

L. p.	Nazwa stacyi ombr.	Dorzecze	Ilość dni z deszczem	Suma opadu w mm	Uwagi
45	Lisko	San	36	381	
46	Sanok	„	35	222	
47	Izdebki	„	41	282	
48	Rudki	Wisznia	33	393	
49	Jaworów	Szkło	40	255	
50	Mościska	Wisznia	41	465	
51	Jarosław	San	38	322	Opad norm. 157.
52	Lubaczów	Lubaczówka	40	268	
53	Nowotaniec	Wisłok	44	367	
54	Krosno	„	38	307	
55	Strzyżów	„	43	350	
56	Brzozów	Brzeżanka	44	333	
57	Głogów	Wisłok	47	387	
58	Łańcut	„	38	302	
59	Przeworsk	Mleczka	41	321	
60	Grodzisko (ad Łańcut)	Wisłok	40	390	Opad norm. 185.
61	Rozwadów	San	22	246	
62	Wrzawy	Wisła	36	321	
63	Podhorce	Bug	33	251	
64	Złoczów	„	28	280	Opad norm. 191.
65	Lwów	Pełtew	36	280	Opad norm. 182.
66	Busk	„	34	209	
67	Kamionka strumiłowa	Bug	31	264	
68	Rawa ruska	Rata	37	307	
69	Żółkiew	„	32	208	
70	Bełz	Sołokija	29	228	
71	Sokal	Bug	39	221	Opad norm. 179.
	B) Dorzecze Dniestru.				
72	Stary Sambor	Dniestr	36	401	Opad norm. 208.
73	Siekierczyce	„	41	268	
74	Bandrów	Strwiąż	45	394	
75	Chyrów	„	44	338	Opad norm. 213.
76	Gródek Jagielloński	Wereszyca	36	248	Opad norm. 185.
77	Komarno	„	31	247	
78	Drohobycz	Tyśmienica	35	449	Opad norm. 250.
79	Kołodruby	Dniestr	28	197	
80	Ilnik	Stryj	34	516	
81	Libochora (ad Skole)	Opór	44	373	
82	Hurnie	Stryj	35	252	
83	Stryj	„	32	238	
84	Żydaczów	„	37	197	
85	Suchodół (ad Bóbrka)	Ług	34	328	
86	Ludwikówka	Świca	41	458	
87	Cerkowna	„	35	415	
88	Sokołów	„	33	279	
89	Wojniłów	Siwka	39	328	
90	Petranka	Łomnica	33	354	
91	Korzelice	Gniła Lipa	32	252	
92	Szumlany wielkie	„	33	301	Opad norm. 164.
93	Nadwórna	Bystrzycanadw.	39	392	Opad norm. 224.
94	Ottynia	Worona	30	375	
95	Meżerikie (ad Porohy)	Bystrzyca sołot.	38	602	

L p.	Nazwa stacyi ombr	Dorzecze	Ilość dni z deszczem	Suma opadu w $^{m}/_{m}$	Uwagi
96	Stanisławów . . .	Bystrzyca sołot	33	326	Opad norm. 179.
97	Maryampol	Dniestr	34	300	
98	Szumlany małe . . .	Złota Lipa	34	279	
99	Taurów	Strypa	36	344	Opad norm. 188.
100	Jazłowiec	„	34	342	Opad norm. 153
101	Horodenka	Dniestr	32	203	Opad norm. 162.
102	Zaleszczyki	„	21	207	
103	Cebrów	Seret	25	192	
104	Trembowla	Gniezna	24	213	
105	Jagielnica	Seret	33	267	
106	Borszczów	Niezława	30	273	
107	Koszlaki	Zbrucz	36	365	
108	Skałat	Rzeczka	35	242	
109	Krasne	Zbrucz	31	178	Opad norm. 209
110	Wasylkowce . . .	„	29	191	Opad norm. 142.
111	Germakówka . . .	„	18	191	
112	Horoszowce (Bukowina) .	Dniestr	39	223	
	C) Dorzecze Dniepru.				
113	Toporów	Pusta	22	215	Opad norm. 161.
114	Radziechów . . .	Styr	32	233	
115	Brody	„	32	243	
116	Łopatyn	„	28	452	
	D) Dorzecze Prutu.				
117	Jabłonica	Prut	30	533	
118	Kołomyja	„	29	335	Opad norm. 174.
119	Kosów	Rybnica	31	380	Opad norm. 261.
120	Śniatyn	Prut	28	248	
121	Jawornik	Cz. Czeremosz	34	253	
122	Jasienów górny . . .	„	37	496	
123	Hryniawa	Biał. Czeremosz	35	549	Opad norm. 254.
124	Popielniki	Czeremosz	34	362	

Graficzne przedstawienie ilości opadu (izohyety)

w miesiącach: lipcu i sierpniu 1908 r.

Skala wysokości opadu

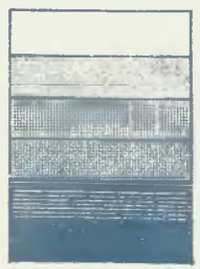

100 — 200 mm
200 — 300 "
300 — 400 "
400 — 500 "
500 — 600 "
600 — 700 "

NA WSCHÓD OD GREENWICH
20
21
22
23
24
25
26
27
Warta
Wisła
Nida
Wisła
Sanok
Tarnobrzeg
Wschodnia
Tarnów
Biała
Wisła
Nidzica
Nida
Strumień
Dunajec
Biała
Wisła
Grodzisko Zołynia
Tarnów
Biała
Wisła
Dunajec
Biała
Wisła
Wisła
Biała
Wisła
Dunajec
Biała
Wisła
Wisła
Biała
Wisła
Dunajec
Biała
Wisła
Wisła

NA WSCHÓD OD GREENWICH

Graficzne przedstawienie ilości dni z deszczem

w miesiącach: lipcu i sierpniu 1908 r.

Skala ilości dni z deszczem

10 — 20 dni
20 — 30 "
30 — 40
40 — 50
50 — 60

Lit. A. Przyszlak, Lw.

Alegat 4. do sprawozdania Komisyi budżetowej o klęskach elemementarnych.

Wykaz szkód w plonach

sporządzony na podstawie sprawozdań Wydziałów powiatowych.

L. porz.	Powiat autonomiczny	Ilość gmin dotkniętych	Obszar w ha.	Wysokość szkody		Uwaga
				%	kor.	
1	Biała . . .	—	—	—	750.000	
2	Bóbrka . . .	—	—	—	—	grad dotknął kilka gmin, słoty cały powiat, wysokości szkód nie podano
3	Bochnia . .	80	—	—	2,000.000	wskutek powodzi Raby, Uszwicy, Gróbki, Drwinki i Stradomki (bez szkód z powodu słoty, których nie podano)
4	Bohorodczany	—	2.039	—	632.220	grunta zamulone, oprócz tego 49 budynków zabranych lub podmulonych
		37	316	—	—	grunta zabrane
5	Borszczów .	5	—	—	—	(1899 dzierżonów, 55 8 ctn. m. cukru) grad, zaś mróz zniszczył nad Seretem kukurudzę i fasolę
6	Brody . . .	4	—	—	30.000	wskutek powodzi, oprócz tego szkody wskutek gradów (nie podano wysokości)
		—	—	—	10.000	5 pożarów
7	Brzeżany . .	—	—	33	—	wskutek mrozu uszczerbek w plonach
8	Brzesko . .	151	31.470	44	3,760.407	
9	Brzozów . .	—	51.400	—	4,500.000	grad z wichrem i słoty
10	Buczacz . .	46	—	20	—	wskutek słoty
		40	—	30—70	—	wskutek gradów
11	Chrzanów . .	—	—	—	—	
12	Cieszanów . .	7	—	—	—	45 domów w Lisich Jamach pożar, grad, zaś mróz szkody w całym powiecie
13	Czortków . .	—	—	—	—	grady w wielu gminach, 50—100%

L. porz.	Powiat autonomiczny	Ilość gmin dotkniętych	Obszar w ha.	Wysokość szkody		Uwaga
				%	kor.	
14	Dąbrowa	—	—	—	—	powódź nad Dunajcem zniszczyła plony w inundacyi nad Uszwicą, $^3/_4$ plonów przepadło
15	Dobromil	13	2.367	—	580.000	grad i słoty
16	Dolina	87	2.177	—	51.240	grad
			3.378	—	162.249	powódź
			7.987	—	492.379	słota
17	Drohobycz	—	—	—	2.095	w gminie Dobrohostów wskutek gradu
18	Gorlice	89	—	—	1,972.998	pomyślny stan plonów
19	Gródek	5	—	—	12.150	wskutek pożarów
20	Grybów	—	—	—	—	zagraża głód
21	Horodenka	8	—	—	—	oprócz tego w powiecie grad, plony liche, zboże gnije i kiełkuje
22	Husiatyn	—	—	—	—	dla 200 dzierżonów 5 cm. cukru
23	Jarosław	32	17.000	—	1,500.000	grad
24	Jasło	155	—	—	1,156.870	bez obszarów dworskich
		8	—	—		grad
25	Jaworów	—	—	—	350.000	mróz
		—	—	—	1,000.000	słota
26	Kałusz	69	—		1,156.057	uszkodzone budynki, z kwoty tej 52.050 K szkód na drogach
				25		
		—	—		—	strata w plonach przez deszcze
27	Kamionka str.	8	—	—	—	grad
		—	—	—	59.885	Chołojów, grad
		—	—	—	91.052	Niestanice, grad
28	Kolbuszowa	62	33.940	25—50	878.800	w 7 gminach grad zniszczył plony doszczętnie, dużo zboża i siana przepadło wskutek deszczów
29	Kołomyja	—	—	—	—	strata krocie koron z powodu słoty
30	Kosów	6	—	—	—	grad
		—	—	30—50	—	siano w całym powiecie
31	Kraków	19	2.443	—	494.600	wskutek powodzi, dzierżawcy w Czernichowie, połowa, $^1/_3$ opust tenuty
			24.950	60—80	4,829.000	wskutek deszczów, dzierżawcy w Czernichowie, połowa $^1/_4$ opust tenuty dodatkowo 311.050 K na drogi

L. porz.	Powiat autonomiczny	Ilość gmin dotkniętych	Obszar w ha.	Wysokość szkody		Uwaga
				%	kor.	
32	Krosno	— 52	34 —	— —	— 500.000	grad w Potoku grad i ulewa
33	Limanowa	—	—	—	2,040.000	
34	Lisko	—	—	75—100	1,900.000	
35	Lwów	—	—	—	—	słoty obniżyły plony
36	Łańcut	4	1.253	—	199.079	grad, 20% straty w życie. Szkody w drogach będą później wykazane
37	Mielec	—	48.662	60—80	4,300.000	
38	Mościska	10	—	—	—	burza i ulewy, szkoda nie podana
39	Myślenice	65 —	— 49.294	— —	246.039 4,929.400	jedna ulewa wkutek słoty
40	Nadwórna	— —	— —	— —	480.000 450.000	w paszy w zbożu
41	Nisko	4 1	— —	10—20 —	— —	grad powódź i grad w Ulanowie
42	Nowy Sącz	44 14	— —	— —	625.429 410.391	grad i oberwanie chmury „ „ „
43	Nowy Targ	—	20.000	50—75	2,100.000	
44	Pilzno	11	230	—	—	zasypanych żwirem, kilkadziesiąt morgów zamienionych na moczary
45	Podhajce	— 4	— —	50 —	— 50.000	stracona pasza grad
46	Przemyśl	36	—	—	—	grad
47	Przemyślany	11	—	—	97.089	pożary
48	Rawa	— —	— —	50 —	— 300.000	w ziemiopłodach pożar w Poddubcach
49	Rohatyn	—	—	—	1,000.000	słota, grady, grunta zasypane żwirem
50	Ropczyce	79	—	50	—	w ziemniakach plon mniejszy, zboża na zasiew brak
51	Rudki	— —	— —	75 25	— —	żyto w całym powiecie jęczmień i owies w całym powiecie
52	Rzeszów	1	—	—	16.110	gmina Zalesie
53	Sambor	—	—	—	—	7 zagród w Hordyni pożar zniszczył
54	Sanok	— 5	— —	33 —	— 60.000	plony w całym powiecie grad
55	Skałat	—	—	50	—	w paszy

*

L. porz.	Powiat autonomiczny	Ilość gmin dotkniętych	Obszar w ha.	Wysokość szkody %	Wysokość szkody kor.	Uwaga
56	Śniatyn	2	—	40	—	grad, zboże w całym powiecie zrosło, szkoda 30%
57	Sokal	—	—	25	—	zboże zrosło, w zachodniej części powiatu Sołokija zniszczyła 1/3 część siana
58	Stanisławów	—	—	25	—	zboże, w gminach nad rzekami 75%
59	Stary Sambor.	9	—	—	—	grad, w całym prawie powiecie zboże zgniło i zrosło
60	Stryj	7	—	75	—	grad
		—	—	50	—	w skolskiem siano — Wedle wykazu przedłożonego Komisyi budżetowej przez posła Dra Olośnickiego wynoszą szkody w 101 gminach 1,741.060 kor.
61	Tarnobrzeg	72	2,286.231	—	2,021.000	powódź
				—	333.000	grad
62	Tarnopol	13	3.909	—	134.620	grad i wicher
		—	—	—	21.566	72 budynków i pasieki zawalone
63	Tarnów	—	—	—	2,293.102	
64	Tłumacz	—	—	—	—	nie podaje wysokości szkód
65	Trembowla	—	—	—	1,000.000	mrozy i deszcze
66	Turka	—	—	—	—	w powiecie przez mróz zniszczone kartofle i rośliny pastewne, przez powódź łąki i pola
67	Wadowice	9	—	—	—	grady
		—	200	—	50.000	miasto Wadowice
		—	2.970	—	2,700.000	plony
68	Wieliczka	—	—	—	—	
69	Zaleszczyki	—	—	70	—	wszystkie ziemiopłody, oprócz tego grad w okręgu Tłustego
70	Zbaraż	—	—	50	—	zboże, burze i grad
71	Złoczów	—	—	—	—	szkody z powodu słoty znaczne, wysokości nie podano
72	Żółkiew	—	—	—	—	siano i zboże średnie
73	Żydaczów	—	—	—	60.000	powódź
74	Żywiec	—	—	—	(109.290)	na drogach
		70	—	—	817.478	cały powiat, szkody nie podano

UWAGA: Powyższe daty wyjęte z kwartalnych sprawozdań Wydziałów powiatowych wykazują wysokość szkód elementarnych z końcem lipca 1908, obejmują zatem tylko część szkód wyrządzonych klęskami elementarnemi.

Alegat 5. *do sprawozdania Komisyi budżetowej o klęskach elementarnych.*

WYKAZ

szkód w głównych plonach, wyrządzonych przez długotrwałe deszcze, grady i wylewy w zachodniej Galicyi w roku 1908, sporządzony przez Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego.

L. p	Powiat polityczny	Szkody w plonach obliczone w koronach							
		pszenica	żyto	jęczmień	owies	ziemniaki	koniczyna	siano	razem
1	Biała	206.356	1.538.408	186.379	1,731.081	3,687.420	267.360	335.650	7,952 654
2	Bochnia	1 731.006	2,324.864	1,047.925	1,955.955	4,977.198	379 004	1,033.340	13,449.292
3	Brzesko	960.744	2,825.800	1,546.040	1,651.945	4.139.514	255.576	841.897	12,221.516
4	Chrzanów	570.972	1,395.704	480.341	798.120	2,149.472	183.572	551.808	6,129.989
5	Dąbrowa	1,449.832	1,900.740	864.864	696.205	2,443.716	614.448	572.754	8,542.559
6	Gorlice	2,073.616	2,420.004	598.852	1,225.250	3,268.080	591 680	417.060	10,594.542
7	Grybów	828.400	1,301.668	552.850	1,039.930	1,882.076	280.792	203.868	6,089.584
8	Jasło	2,111.292	1,410.008	967.472	1,151.725	3,164.292	443.064	633.773	9,831.626
9	Kolbuszowa . . .	364.416	3,955.740	558 544	776 820	3,879.344	105.184	742.287	10 382 335
10	Kraków	1,460.692	1,597.628	725.058	1,301.470	1,992.276	333.744	753.941	8,164.809
11	Krosno	1,353,068	2,078 672	556.387	954.630	2,783.682	274.864	860.832	8,862.135
12	Limanowa	825.840	754.284	695.330	1,466.955	2,111.982	479 072	314.846	6,648.309
13	Mielec.	1,421.284	2,894.824	945.253	1,032.365	3,289.876	348.136	570.822	10,502.560
14	Myślenice	1,468.800	1,437.440	1,131.802	2,680.435	4,639.098	694.488	434.812	12,486.875
15	Nowy Targ . . .	45.416	394.540	641 538	2,969.250	7,479.696	1,153.864	463.834	13,148.138
16	Nowy Sącz . . .	930.578	1,527.024	1,638.838	1,178.050	4,180.472	807.120	461.412	10,723.494
17	Nisko	464 996	1,879.032	224.100	560.560	2,672.208	47.192	867.146	6 715 234
18	Pilzno.	1,370.296	2,054 948	732.508	1,070.295	2,695.800	205.384	591.262	8,720.493
19	Podgórze	958.348	746.232	308 330	493.035	987.582	110.864	210.602	3,814.993
20	Ropczyce	2,348.684	3,422.090	1,350.730	1,501.420	3,105.768	265·872	590.274	12,584.838
21	Rzeszów.	1,072.420	4,202.828	1,043.040	931.750	4.049.820	243.272	461.188	12,004.318
22	Żywiec	196.452	555.664	692.861	1,538.205	3,281.154	365.472	359.618	6,989.426
23	Strzyżów	716.544	2,114.892	628.536	584.415	1,570 098	240.752	230.888	6,086.125
24	Tarnobrzeg . . .	730.512	2,728.880	797.919	375.275	2,172.060	235.200	1,023.393	8,063.239
25	Tarnów	2,121.716	3,726.028	594.645	1,585.430	2,714.058	640.416	522.046	11,904.339
26	Wadowice	1,264.488	2,159.056	1,071.314	2,548.340	5,215.842	586.472	452.137	13,297.649
27	Wieliczka	1,146.448	841.504	483.533	1.136.870	2.622.960	286.336	658.147	7,175.798
	Razem . .	30,193.216	54,188.502	21,064.989	34.935.781	87,155.544	10,439.200	15,159.637	253,136.869

Uwaga: Szkody w koronach obliczono według następującego klucza: 1 q. ziarna pszenicy 24 K, — żyta 20 K, — jęczmienia 18 K, — owsa 15 K, — ziemniaków 6 K, — koniczyny 8 K, — siana łąkowego 7 K, — 1 q. słomy zbóż ozimych 4 K, — zbóż jarych 5 K. — Z Biura statystycznego Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie.

Alegat 6. do sprawozdania Komisyi budżetowej o klęskach elementarnych.

KOMITET
c. k. Towarzystwa rolniczego
krakowskiego.

Kraków dnia 3. października 1908.

L. 4.375.

Obraz, jaki przedstawiają skutki klęski, jest bardzo smutny.

1. Przez dwa miesiące niemal bez przerwy trwająca słota wzmagająca się co parę godzin do rozmiarów ulewy niejednokrotnie połączonej z burzą i gradobiciem sprowadziła na całą zachodnią Galicyę bez wyjątku na konfiguracyę terenu, na właściwości gleby i na rodzaj kultury ogólną od kilkudziesięciu lat niepamiętną klęskę. Zniszczyła nadzieje rolników, którzy jeszcze z końcem czerwca liczyli na to, że dobry na ogół stan urodzajów w razie szczęśliwego zbioru powetuje im częściowo straty szeregu lat poprzednich od r. 1903 począwszy.

Klęska dotknęła bez wyjątku wszystkie gospodarstwa i uszkodziła wszystkie rodzaje ziemiopłodów.

Siana łąkowe i konicze z pierwszego pokosu tylko tam zostały szczęśliwie zebrane, gdzie zbiory nie przeciągły się poza początek lipca. Czego wcześniej nie zebrano i nie zwieziono, to albo zabrała woda, albo zgniło na pokosach, albo zestarzało się na pniu, powstrzymując nadto porost drugiego siana.

2. Drugie koniczyny i siana również ucierpiały w wysokim stopniu wskutek nadmiaru wilgoci. Koniczyny częściowo wygniły, a łąki wskutek trwałego zalewu wymokły, a gdzieindziej zostały zamulone, tak, że potrawy nie tylko nie wyrównają ubytku paszy powstałego wskutek uszkodzenia siana pierwszego, ale owszem, jak się okazuje według najnowszych dat, zbiór będzie przeszło 50 % mniejszy od normalnego.

3. Żniwa ozimin przypadły właśnie z nastaniem deszczów. To też do rzadkich wyjątków należy żyto lub pszenica zwiezione w stanie zdrowym. Ogólnie żyta i pszenice zrosły tak na pomieci, jak i w kopkach, jak wreszcie na pniu. Ilość ziarn zrośniętych wynosi 40—75%, a w kilku okręgach nawet do 90%, co wykłucza zupełnie użycie tego zboża na zasiew, spieniężenie go w handlu, a w pewnym stopniu także użycie go na pożywienie.

Podobnie ucierpiały zboża jare, wyjąwszy jedynie późne owsy w górach, o ile ich nie zniszczyły wylewy i nie wytłukły burze.

Słoma stanowiąca w naszym kraju podstawę przezimowania inwentarza zczerniła i zbutwiała, tak, że zupełnie niemożliwe jest użycie jej na karmę dla bydła, a ryzykowne użycie na ściółkę.

Ziemniaki już z początkiem sierpnia zaczęły się psuć a obecnie proces ten tak daleko postąpił, że istnieje uzasadniona obawa, że ogólny nieurodzaj kartofli zniszczy zupełnie chów nierogacizny, a u niezamożnej ludności włościańskiej, żywiącej się głównie tym produktom, grozi poprostu oddawna nieznaną u nas klęską głodową.

4. Niemniej wskutek gnicia kartofli właściciele i dzierżawcy gorzelni rolniczych nie będą mieli w dostatecznej ilości materyałów z własnego gospodarstwa do utrzymania gorzelni w ruchu przez czas normalny.

5. Zasiane na ścierniskach mięszanki zupełnie zawiodły, bo młode roślinki podgniły i nie były zdolne do rozwoju dalszego.

Tak więc klęska obecna nie oszczędziła żadnego rodzaju ziemiopłodów, któryby poniekąd zrównoważył nieurodzaj innych gatunków, jak to było n. p. w roku 1904, gdzie wydajność ozimin i ziemniaków skompenzowała do pewnego stopnia brak paszy i słaby nieurodzaj zbóż jarych, albo w roku ubiegłym, w którym wprawdzie oziminy wymarzły, ale zboża jare stratę częściowo wynagrodziły.

Straty rolników w tym roku objęły zarówno wszystkie gałęzie produkcyi tak roślinnej, jak w następstwie i zwierzęcej.

Do tego zawodu w wydatku roli przyłączają się niepomiernie zwiększone koszta robocizny. Wskutek niemożliwości normalnego rozkładu robót w wyjątkowych dniach wolnych od deszczu niezmiernie trudno było o najem robocizny dziennej i ceny jej podwyższały się wskutek tego o 60 do 120%. Robotnicy zaś sezonowi całymi tygodniami nie mogli być użyci obciążając gospodarstwa martwym kosztem. Nadto zmokłe zboża i siana trzeba było przesuszać i zdarzało się z reguły, że tę czynność powtarzano kilkakrotnie, rozkładając kopki i rozwiązując nawet snopy, które zazwyczaj znowu deszcz zalewał, aż w rezultacie mimo kilkakrotnego nakładu pracy i kosztów zrosły zupełnie i zbutwiały.

Bez przesady więc można twierdzić, że żniwa tegoroczne kosztowały co najmniej dwa razy tyle, co zbiory normalne.

Szczególniej dotknięta jest tą klęską średnia i większa własność. Na większych obszarach poprostu zbioru w ogóle nie można było dokonać. Drobni rolnicy rozporządzając liczniejszą siłą roboczą w stosunku do zasianego obszaru z małych swoich parcelek „kradzionym sposobem“ porywali snopy dosuszając je potem na strychach i pod okapami. Większa własność na swych obszarach tej metody zastosować nie mogła, a nadto nie mogła i dni bardziej sprzyjających należycie wyzyskać, bo w takie dni ludność okoliczna, która zazwyczaj dostarcza robocizny, zajęta była przedewszystkiem u siebie. Nadto rozmokłe pola nie dopuszczały poprostu zwózki, bo wozy naładowane grzęzły po osie i niepodobna było ruszyć z miejsca, zostało więc zboże w polu, choć było zżęte i złożone w kopki, tak, że do dziś dnia stoją jeszcze miejscami w polu nawet żyta zżęte z początkiem lipca.

6. W rezultacie położenie własności ziemskiej tak się przedstawia, że rok bieżący nie tylko nie przyniósł spodziewanych dochodów, ale przeciwnie nie zwracając nawet kosztów produkcyi przyniósł straty, co więcej zmniejszył siłę produkcyjną gospodarską na przyszłość, przez opóźnienie robót pod siewy jesienne. Ostatnie wiadomości w tym kierunku brzmią tak smutno, że stanowi rzeczy wprost się wierzyć nie chce. A przyczynił się do tego i niedostatek nasienia do siewu i konieczna redukcya inwentarza żywego w ogólności a materyału hodowlanego w szczególności. Rolnicy zmuszeni będą oprócz kosztów swego utrzymania i opłaty bieżącej robocizny pokryć ze środków nieobjętych intratą z gospodarstwa zakupno paszy dla tej ilości inwentarza, którą koniecznie trzeba zachować, nabycie zdrowego ziarna do siewu, a z reguły także zboża na pożywienie własne względnie w większych gospodarstwach na ordynaryę dla czeladzi.

Nie uniknęli nieszczęścia i ci właściciele, którzy ryzyko gospodarowania przenieśli na inne jednostki, wypuszczając grunta częściowo lub w całości w dzierżawę. Klęska ogólna da dzierżawcom niewątpliwie faktyczną i prawną podstawę do żądania opustu rat dzierżawnych, rujnując nadto samych dzierżawców.

W takiem świetle przedstawia się stan rolnictwa naszej części kraju w roku bieżącym. Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego polecił swoim organom statystycznym wykonanie szczegółowego zestawienia szkód.

Do załączonego zestawienia Komitet widzi się spowodowanym dodać następujące uwagi:

Zestawienie niniejsze opiera się na statystycznem zbadaniu przestrzeni, zajętych pod uprawę najważniejszych ziemiopłodów, które w ogólnych rysach jest zupełnie dokładne i pewne. Natomiast daty wydajności plonu z jednostki przestrzeni, oparte na przecięciu z szeregu lat poprzednich, nie odpowiadają rzeczywistości o tyle, że notorycznie urodzaje tegoroczne zapowiadały się prawie wszędzie powyżej stanu dobrego, a więc dużo wyżej stanu średniego. Przyjęte więc podstawowe daty średnie dają w obliczeniu wyniki o wiele mniejsze (średnie około 30%), niż były możliwe faktyczne wyniki tegoroczne, gdyby ich klęski nie zniszczyły.

Procent uszkodzenia wszystkich rodzajów ziemiopłodów opiera się na sprawozdaniach korespondentów statystycznych, których Komitet posiada we wszystkich okolicach po dwóch w każdym powiecie sądowym, tudzież na relacyach Towarzystw rolniczych okręgowych, uzupełnianych częstokroć informacyami poszczególnych członków Towarzystwa.

Ceny przyjęte za podstawę obliczenia odpowiadają ogólnym stosunkom targowym, z wyjątkiem cen słomy i paszy, które przyjęto niżej (zwłaszcza cena słomy jest niższą prawie o połowę od cen targowych), ze względu na mniejszą zdolność tych produktów do dalekiego transportu. Ceny te są też niższe od cen lokalnych (Vide „Tygodnik rolniczy“ Nr. 40) i nie mogłyby być niższe nawet w razie pomyślnego u nas zbioru, gdyż wobec złych zbiorów żyta w południowej Rosyi, zupełnego nieurodzaju zbóż jarych i kukurydzy na wschodzie i południu Monarchii, oraz krajów sąsiednich, jak Rumunii. ceny w tej wysokości były spodziewane. Gdyby jednak nawet były niższe, to rekompensatę stanowiłaby wyższa wydajność zbioru, omówiona wyżej, której w zestawieniu nie uwzględniono.

Zestawienie to dotyczy następnie wyłącznie szkód zrządzonych w plonach rolnych i łąkowych. Nie obejmuje zatem:

a) uszkodzenia samych gruntów spowodowanego zerwaniem, zasypaniem, zamuleniem, zmianą koryt potoków i rzek;

b) uszkodzenia płodów uprawy ogrodniczej i sadowniczej, które miejscami doszczętnie zniszczyły gradobicia, ogólnie zaś uszkodziła zbytnia wilgoć i brak słońca w ciągu dwóch miesięcy letnich;

c) uszkodzenia w kulturach wiklin nadbrzeżnych, zrujnowanych gwałtownemi powodziami, oraz drzewostanów leśnych, których przyrost tegoroczny ucierpiał od mrozu z końcem czerwca, a kultury świeże na stromych pochyłościach uległy zniszczeniu;

d) uszkodzenia ubezpieczeń i budowli wodnych, jak przerwania wałów, grobli, tam, śluz, jak niemniej uszkodzenia wykonanych urządzeń melioracyjnych, które jak n. p. drenowania w wielu miejscach nie podołały nadmiernemu naporowi wody i uległy znacznym uszkodzeniom;

e) uszkodzenia komunikacyj, jak dróg, mostów, przejazdów i t. p.;

f) uszkodzenia budynków mieszkalnych i gospodarskich, spowodowanego orkanami i powodziami;

g) strat w hodowli zwierząt domowych, których zdrowotność i wydajność gospodarcza ucierpiała już obecnie wskutek długotrwałej zbytniej wilgoci, a jeszcze bardziej ucierpi w ciągu zimy, — wskutek paszy bądź wyługowanej deszczami, bądź zamulonej zalewami, bądź zbutwiałej, jak się to stało prawie ze wszystką słomą, stanowiącą u nas podstawę przezimowania inwentarza;

h) zwiększonych kosztów robocizny wskutek tego, że zamokłe zboże i siano trzeba było kilkakrotnie przesuszać, oraz wskutek tego, że w dniach wolnych od

deszczu okoliczna ludność przedewszwstkiem zbierała na swojem gospodarstwie i trzeba było robotników przepłacać;

i) strat spowodowanych niemożnością wykonania robót przygotowawczych pod siewy jesienne i pod uprawę przyszłoroczną.

Według najnowszych wiadomości w wielu okolicach kraju siewów jesiennych rzeczywiście z powodu rozmiękczonej deszczami ziemi nie wykonano i wykouać nie będzie można. Wszędzie zaś roboty te doznały niebywałego od dawna opóźnienia. Nic więc dziwnego, że znaczna część przeznaczona pod siewy ozime, będzie musiała być użytą pod zboże jare lub okopowe, jeśli naturalnie pogoda dokonać ich znowu pozwoli.

Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie wobec rozmiarów tak nadzwyczajnych klęski uważa, że powinna być zorganizowaną i nadzwyczajna pomoc dla całego rolnictwa nie ze swojej winy nad brzegiem ruiny stojącego.

W tym celu koniecznem by było:

1. żeby prócz dokonanych odpisów w r. b. władze polityczne zaniechały bezzwłocznie przeprowadzenia egzekucyi za zaległe podatki;

2. żeby zaniechano ściągania rat od pożyczek bankowych, melioracyjnych i innych (W tym kierunku Komitet starania podjął);

3. uzyskanie wydatniejszej niż to miało miejsce obecnie pomocy rządowej w dostarczeniu ziarna do siewów i ziemniaków w terminie wiosennym, zewzględu na powyżej przytoczone powody, tem bardziej, że tak zboża jarego, jaki ziemniaków zdrowych braknie;

4. dostarczenie w dostatecznej ilości otrąb i pasz po cenach zniżonych znacznie, oraz soli za darmo, a co najwyżej za zwrotem kosztów produkcyi. Soli tej należałoby dostarczyć bezzwłocznie ze względu na stan pasz grożących zdrowiu inwentarzy;

5. w dalszym ciągu nieodzownem jest przyznanie zniżki taryf kolejowych na przeciąg jednego roku, nietylko dla pasz, nasion, nawozów sztucznych, ale i wszelkich innych produktow, które rolnik sprowadzać z dalszych okolic dla bezpośredniego swojego użytku będzie zmuszony. Zniżki te winny być bezpośrednio przy płaceniu frachtów uwzględnione;

6. zniesienie granicy maksymalnej 250 ha, do której pożyczki bezprocentowe mogą być przyznane, oraz podwyższenie kwoty, którą najwyżej otrzymać można (5.000 koron) ze względu na zbyt mały jej wymiar, żeby z faktyczną pomocą przyjść mogła także w większem, a gardziej dotkniętem klęską gospodarstwie.

Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego.

Wice-Prezes:
Karol Czecz.

Sekretarz:
Raczyński.

Alegat 7. do sprawozdania Komisyi bndżetowej o klęskach elementarnych.

Prezydyum c. k. Namiestnictwa.

L. 15.236/pr.

Lwów, dnia 6. września 1908.

Akcya ratunkowa.

Pożyczki bezprocentowe.

Do

Pana c. k. Starosty

w

Uzyskawszy od Pana Ministra spraw wewnętrznych kredyt na udzielanie pożyczek bezprocentowych dla rolników średniej własności dotkniętych klęskami elementarnemi, oznajmiam Panu c. k. Staroście, co następuje:

I.

1. Pożyczki udzielane będą rolnikom średnim, prowadzącym gospodarstwo na obszarze najwyżej 250 ha tym, którzy wskutek klęski elementarnej zagrożeni są w swojej egzystencyi gospodarczej.

2. Pożyczki te udzielane będą zarówno właścicielom, jak użytkowcom (beneficyatom, dożywotnikom), jak wreszcie dzierżawcom takich gospodarstw.

3. Pożyczki udzielane będą tylko tym, których plony według oszacowania szkód, przedsięwziętego przez Władze skarbowe dla odpisania podatków, uszkodzone zostały w tym stopniu, że szkoda dochodzi do **70**%. Rolnicy dotknięci gradem, jeżeli byli asekurowani, tudzież rolnicy, którzy inną pomoc z tytułu klęski elementarnej otrzymali, o pożyczkę nie mogą się ubiegać.

4. Każda pożyczka musi być zabezpieczoną bądź hypotecznie w granicach realnej wartości majątku, bądź przez rękojmię dwóch osób, posiadających odpowiednie warunki, bądź wreszcie przez rękojmię związków lub instytucyj finansowych lub gospodarczych.

5. Pożyczki będą bezprocentowe, spłacalne w równych ratach półrocznych w dniu 1. stycznia i dnia 1. lipca każdego roku, począwszy od 1. stycznia 1910, a kończąc dnia 1. lipca 1918.

6. Żadna pożyczka nie może przenosić kwoty 5.000 koron.

7. Podania o pożyczki wnosić należy na formularzach dostarczonych przez Starostwo na ręce Pana Starosty najdalej do dnia 10. października 1908. Podania po tym terminie wniesione nie będą uwzględnione. W podaniu winien być podany obszar własności ziemskiej, względnie dzierżawy, lub gospodarstwa użytkowcy, wyszczególnione obszary roli, łąk, ewentualnie lasów, podana suma podatku gruntowego, opłacanego z tych obszarów, oraz ogólna suma długów hypotecznych, wreszcie podany obszar uszkodzony klęską elementarną i stopień uszkodzenia.

8. Napływające podania przedkładać będzie Pan Starosta Namiestnikowi raz ze swoimi wnioskami; o ile jednak Pan Starosta zamierzałby przedstawić

wniosek odmowny, to należy przed jego przedstawieniem zasięgnąć opinii powiatowego Komitetu ratunkowego. O udzieleniu pożyczek decydować będzie Namiestnik na podstawie uchwał głównego Komitetu ratunkowego.

II.

Postanowienia powyższe należy odczytać na najbliższem zwołać się mającem posiedzeniu Komitetu ratunkowego i podać we właściwy sposób do wiadomości interesowanych.

Pan Starosta każde Mu podanie o pożyczkę powinien zbadać, a w szczególności stwierdzić z urzędu przez zbadanie ksiąg hypotecznych i aktów podatkowych okoliczności w podaniu naprowadzone, od których udzielenie pożyczki jest zawisłe. W szczególności należy stwierdzić dokładnie, jaką szkodę, w jakiej wysokości i na jakich częściach gospodarstwa zlikwidowano, oraz czy osoby, które mają dać rękojmię spłaty pożyczki, rękojmię tę rzeczywiście dać mogą.

Stwierdzenie to zanotować należy na lewej stronie podania przy każdej pozycyi.

Podania odpowiadające w zupełności warunkom przedłoży mi Pan Starosta wprost; podania, które dla braku warunków kwalifikowałyby się do odmownego załatwienia, przedstawi Pan przedtem powiatowemu Komitetowi ratunkowemu do zaopiniowania i przedłoży mi wraz z uchwałą Komitetu.

Ostateczny termin przedłożenia podań naznaczam do końca października. Podania wcześniej zbadane przedkładać należy w miarę, jak napływać będą i zostaną zbadane.

Wnioski Pana Starosty powinny być wypisane na drugiej, pustej karcie podania, a podanie każde przedłożone bez osobnej relacyi.

Załącza się formularzy podań, które zgłaszającym się średnim rolnikom należy bezpłatnie wydać.

C. k. Namiestnik.

Bobrzyński.

Alegat 8. do sprawozdania Komisyi budżetowej o klęskach elementarnych.

Świetne c. k. Starostwo!

w

.....

Niżej podpisany właściciel (użytkowca, dzierżawca) gospodarstwa rolnego w ..... uprasza o udzielenie mu bezprocentowej pożyczki z funduszu przeznaczonego na zaradzenie tegorocznej klęsce elementarnej.

Gospodarstwo moje obejmuje razem obszar ..... hektarów, z tego ..... ha roli, ... ha łąk i pastwisk, dalej ..... ha lasu.

Z gospodarstwa tego przypisano mi na rok przeszły 1907 .....Koron podatku gruntowego z roli, łąk i pastwisk.

W roku bieżącym zgłosiłem z powodu klęski elementarnej ..... ha do odpisania podatków, wskutek czego uznano, że szkoda nastąpiła w ..... części plonów na obszarze ..... ha i odpisano mi podatek w łącznej wysokości ..... Koron.

Na hypotece mojej posiadłości suma długów zaintabulowanych wynosi kwotę ..... Koron.

Czynsz dzierżawny według kontraktu z dnia ..... roku ..... opłacam w wysokości ..... Koron rocznie.

Oświadczam gotowość zaintabulowania pożyczki w stanie biernym mojej posiadłości.

Na zabezpieczenie udzielić się mającej pożyczki ofiaruję poręczenie .....

.....

.....

.....

Innej zapomogi z tytułu klęski elementarnej w roku bieżącym nie pobrałem i nie zamierzam o nią się ubiegać.

UWAGA. Słowa powyższe do formularza, które do podającego się o pożyczkę nie odnoszą się, należy przekreślić.

Alegat 9. do sprawozdania Komisyi budżetowej o klęskach elementarnych.

ZESTAWIENIE

szkód wyrządzonych w komunikacyach powiatowych i gminnych.

L. p.	Powiat	Szkoda koron	UWAGA
1	Bohorodczany	67.780	
2	Brzesko	74.389	
3	Brzozów	100.000	
4	Dobromil	62.400	
5	Dolina	63.800	
6	Jasło	20.000	
7	Kałusz	52.050	
8	Kraków	24.380	
9	Limanowa	102.525	
10	Myślenice	112.500	
11	Nadwórna	—	nie podano wysokości szkody
12	Nowy Sącz	100.179	
13	Nowy Targ	600.000	
14	Pilzno	20.000	
15	Rzeszów	21.280	
16	Śniatyn	—	nie podano wysokości szkód
17	Stary Sambor	—	„ „ „ „
18	Tarnobrzeg	18.500	
19	Tłumacz „	20.000	
20	Turka	50.000	
21	Wieliczka	174.620	
22	Zaleszczyki „	17.250	
23	Żywiec	180.000	
	Razem	1,881.653 koron	

Ustawa

z dnia . . . . . o zaciągnięciu pożyczki na złagodzenie skutków klęsk elementarnych w roku 1908.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Na przywrócenie komunikacyj powiatowych i gminnych uszkodzonych przez powodzie i ulewne deszcze w r. 1908, na odwodnienie zabagnionych gruntów i wykonanie nagłych budowli wodnych, na zapomogi dla spółek wodnych, powiatów i gmin konkurujących do kosztów publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych, tudzież na zakupno paszy dla gospodarzy wiejskich upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki umarzalnej do wysokości 1,000.000 K w gotówce.

§. 2.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

Ls. 450/08.

We Lwowie, dnia 20. października 1908.

Alg 400

Sprawozdanie

komisyi przemysłowej w sprawie petycyi Ligi Pomocy przemysłowej o jednorazową subwencyę w kwocie 15.000 koron na fundusz budowy domu tudzież na cel urządzenia i prowadzenia warsztatów studenckich.

Wysoki Sejmie!

Uzasadnienie tej petycyi znajduje przedewszystkiem swój wyraz w wywodach sprawozdania komisyi przemysłowej o petycyi tego samego towarzystwa o podwyższenie dotacyi na rok 1909.

Z rozwojem działalności Ligi Pomocy przemysłowej okazała się konieczna potrzeba przystąpienia do budowy własnego domu. Do kroku tego skłoniły Wydział Ligi Pomocy przemysłowej następujące okoliczności:

1. Drożyzna i ogromna trudność znalezienia czynszowych lokalów w śródmieściu, w którem biura Ligi mieścić się powinny.

2. Potrzeba sali na posiedzenia (fach. ankiet etc.).

3. Potrzeba sali na odczyty i wykłady dla młodzieży, robotników, sług, żołnierzy i t. p.

4. Sala dla wystawy ruchomej i dla rozmieszczenia plastycznych tablic dla nauki o przemyśle.

5. Lokal dla biblioteki i czytelni Ligi.

6. Lokale dla związku towarzystwa lwowskiej pomocy przemysłowej i dla ajencyi handlowej tego towarzystwa.

7. Kilka większych ubikacyi na pomieszczenie warsztatów studenckich.

8. Potrzeba lokalów dla internatu młodzieży przemysłowo handlowej, istniejącego przy Lidze Pomocy przemysłowej, a obecnie bardzo prymitywnie i nieodpowiednio umieszczonego.

9. Wreszcie na urządzanie wystaw zawodowych i sezonowych.

Liga Pomocy przemysłowej licząc się ze swymi środkami, zakupiła przy pomocy rządu realność w śródmieściu z budynkiem starym, a ponieważ pomieszczenie w takowym jest niedostateczne, przystąpiła Liga do opracowania planów budowy nowego domu w tej samej realności i sfinansowania tego projektu. Koszt budowy 3 piątrowego budynku, mającego pomieścić wszystkie wyż podane działy i instytucye, obliczonym jest na 151.000 koron.

Potrzebny na ten cel fundusz zamierza Liga zebrać oprócz pożyczki hipotecznej z zapewnionej już subwencyi rządowej (10.000 K), dalej z subwencyi Izb handlowych i przemysłowych, niektórych powiatów i gmin miejskich a między innemi miasta Lwowa, a wreszcie, co należy uznać za racyonalne, zamierza Liga zwrócić się o poparcie do ogółu społeczeństwa, a zwłaszcza do kół interesowanych.

Szczegółowy plan sfinansowania projektu budowy opracowany przez Wydział Ligi Pomocy przemysłowej wykazuje możliwość pokrycia kosztów budowy z wymienionych źródeł, a równocześnie zapewnia prawidłowe oprocentowanie i amortyzacyę wkładu.

W przekonaniu, że działalność Ligi P. P. uzupełnia w znacznej mierze i ułatwia starania kraju o rozwój przemysłu krajowego i niejako zabezpiecza inwestycye funduszu krajowego dla popierania naszego przemysłu i handlu od strat spowodowanych brakiem poparcia ze strony społeczeństwa, w przekonaniu dalej, że działalność L. P. P. ułatwiona przez odpowiednie pomieszczenie we własnym domu, przyczyni się nietylko do utrwalenia bytu towarzystwa, ale doprowadzi tem łatwiej do wyrobienia licznego zastępu młodych i tęgich sił, przygotowanych należycie do zadań życia przem. handlowego, w przekonaniu wreszcie, że warsztaty studenckie i internat dla młodzieży rękodzielniczej i handlowej stanowią doskonałe środki do osiągnięcia powyższego celu, komisya przemysłowa wyraża przekonanie, że także kraj, skoro tylko fundusze jego na to pozwolą, powinien się przyczynić do umożliwienia budowy projektowanego domu L. P. P. i z tych względów wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Ligi Pomocy przemysłowej o subwencyę na budowę własnego domu odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosków.

Przewodniczący:
A. Lubomirski.

Sprawozdawca:
E. Mycielski.

L. s. 449/08.

We Lwowie, dnia 20. października 1908.

Alg 401

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej o petycyi Ligi pomocy przemysłowej we Lwowie w sprawie podwyższenia subwencyi na rok 1909.

Wysoki Sejmie!

Liga pomocy przemysłowej jest instytucyą, o której można śmiało twierdzić, że gdyby jej nie było, to trzebaby ją co rychlej zawiązać.

Trzeba ją było zawiązać już dawno, a przynajmniej równocześnie z rozbudzeniem się usiłowań do gospodarczego usamodzielnienia kraju.

To, co jako pojęcie, dążenie do „uprzemysłowienia kraju“ było w myśli wszystkich, było na ustach i w pismach wielu, to Liga pomocy przemysłowej zjednoczyła i skupiła w jeden program, w systematyczną robotę, dając tej robocie trwałą i szeroką podstawę w formie organizacyi stowarzyszeniowej, obejmującej cały kraj, całe społeczeństwo.

Wyrazem tej podstawowej idei i uznania dla L. P. P., jest ustęp ze sprawozd. komisyi krajowej dla spraw przemysłowych za czas od 1. stycznia 1907 do 31. maja 1908 następującej treści: L. P. P., która poucza ludność krajową o produkcyi przemysłu krajowego, agituje na jej korzyść i stara się zbytowi wyrobów krajowych wywalczyć pierwszeństwo przed wyrobami przemysłu obcego.

Idee podstawowe, jakie przyświecały założycielom Ligi pomocy przemysłowej przy tworzeniu tej organizacyi i które odróżniają ją od innych pokrewnych instytucyi, dadzą się streścić w następujących zasadach:

1. Akcya uprzemysłowienia kraju, jako jedna z najtrudniejszych zadań życia automicznego, wymaga przedewszyskiem pracy u podstaw.

Fałszywe pojęcie i uprzedzenie co do wartości społecznej, towarzyskiej i materyalnej zawodów przemysłowo-handlowych, a przecenianie znaczenia tzw. karyery biurowej, wymaga ciągłego oddziaływania na rodziców a zwłaszcza na młodzież.

Nienaturalne a poniekąd i groźne przepełnienie szkół średnich humanistycznych a zwłaszcza gimnazyów, a równoczesny brak młodych sił odpowiednio

przygotowanych w przemyśle, handlu, wymagał rozwinięcia odpowiedniej akcyi agitacyjnej i pedagogicznej.

Należało wziąć się do wykorzenia wstydu pracy ręcznej pokutującego od dawna a nawet szerzącego się coraz więcej wśród warstw najniżej materyalnie stojących i skazanych z natury rzeczy na utrzymanie z pracy rąk.

To zadanie spełnia Liga pomocy przemysłowej przez następujące środki działania:

Wykłady dla młodzieży szkolnej na tle tzw. "Wystawy ruchomej (w 4 latach 2419 godzin wykładowych z ogólną frekwencyą 274.000 młodzieży), wykłady te obejmują: popularną geografię przemysłową, popularną statystykę, technologię i towaroznawstwo. Pożądanem byłoby, aby L. P. P. w program tych wykładów wstawiała jeszcze choćby najpopularniejsze wiadomości z dziedziny rachunkowości kupieckiej.

Wykłady wieczorne ilustrowane obrazami świetlnymi fabryk, wnętrza pracowni warsztatów, modeli maszyn, narzędzi itp. (w ostatnim roku 75, wykładów z ogólną frekwencyą 10.707. osób).

Dział „Nauki poglądowej o przemyśle" w formie kolekcyi tablic plastycznych, przedstawiających obrazowo produkcyę niektórych najważniejszych przedmiotów użytku codziennego od surowca aż do skończonego towaru (17 tablic gablotowych włączonych do Wystawy ruchomej).

Stałe zbiory (wystawki) okazów przemysłu krajowego w kurytarzach szkolnych itp.

Pomoc udzielana młodzieży przy skierowywaniu jej do praktycznych zawodów przemysłowo-handlowych (w ostatnim roku przez Towarzystwa P. p. 27-miu przez Ligę pomocy przemysłowej jako biuro związkowe 9-ciu chłopców. Wskazanym byłoby aby L. P. P. w tym dziale pracy swojej zwracała baczniejszą uwagę na sprawę frekwencyi w szkołach zawodowych utrzymywanych przez kraj i wpływała energiczniej na młodzież i jej rodziców w tym kierunku.

Założenie internatu (bursy) dla młodzieży przemysłowo-handlowej umieszczonej we Lwowie we wzorowych warsztatach i w szkołach zawodowych, w domu Ligi pomocy przemysłowej we Lwowie, (z końcem września 1908 umieszczono 9 stypendystów).

Dalszym środkiem uzupełniającym tę działalność są wreszcie

Warsztaty studenckie założone przez Ligę Pomocy przemysłowej w ostatnim roku we własnym budynku we Lwowie.

Pracę wśród starszej młodzieży mającą zwłaszczcza na celu przygotowanie dobrych sił technicznych, teoretycznie i praktycznie wykształconych spełnia jedno z ogniw Ligi Pomocy przemysłowej a mianowicie Techniczne koło pomocy przemysłowej" we Lwowie, urządzając praktyki wakacyjne dla słuchaczów politechniki lwowskiej, wycieczki do fabryk, odczyty itp.

2. Obojętność ogólna społeczeństwa na stan i rozwój rodzimej pracy wytwórczej i handlowej, pewna apatya i nieruchomość na polu przedsiębiorczości, wymagała wciągnięcia do akcyi uprzymysłowienia oprócz sfer ściśle w niej interesowanych, a więc oprócz przemysłowców, kupców,

oprócz czynników z urzędu do tej akcyi powołanych, także wszyskich innych sił społeczeństwa.

Zainteresowanie sprawą przemysłu krajowego wszystkich klas, zawodów, ludzi rozmaitych obozów, przekonań bez różnicy narodowości, wyznania, wciągnięcie do tej pracy sfer urzędniczych, duchowieństwa, nauczycielstwa, włościan, robotników, sług domowych itd. to objaw zupełnie nowy i tu zasługa Ligi pomocy przemysłowej poważna i wskutkach doniosła.

Zasadę tę wprowadziła Liga pomocy przemysłowej przez stworzenie w kraju 108 ogniw Towarzystw pomocy przemysłowej łączących w sobie wszystkie wymienione czynniki społeczne dla wspólnej pracy nad przemysłowem odrodzeniem.

Nie wszystkie te ogniwa Ligi Pomocy przemysłowej są jednakowo czynne, w niektórych okręgach apatya wymaga wytrwałej dalszej pracy organizacyjnej, jednak zasada powołania do pracy nad stworzeniem własnej siły produkcyjnej wszystkich obywateli kraju bez wyjątku stanowi mimo to postęp w całej akcyi uprzemysłowienia kraju.

Pożądanem byłoby, by L. P. P. przez częstsze kontrolowanie poszczególnych towarzystw usunęła jak najrychlej zastój w poszczególnych okręgach.

Cele wyżej podane osiąga Liga pomocy przemysłowej, dalej następującymi środkami:

zgromadzenia agitacyjne (t. zw. wiece przemysłowe), których urządzono w ostatnim roku 33 w tyluż miejscowościach kraju,

wiece kobiet, zgromadzenia i konferencye kupców, rękodzielników i t. p. (w ostatnim roku 28 z frekwencyą 8320 osób),

wykłady wieczorne dla robotników, wykłady dla sług domowych, dla żołnierzy itd.

3) Brak znajomości stanu i rozwoju rodzimej pracy wytwórczej wśród najszerszych warstw ludności, wymagał wprowadzenia w życie środków do spopularyzowania tych wiadomości.

Liga pomocy przemysłowej wydała najpierw (r. 1904) „tymczasowy katalog przemysłu krajowego“, potem w r. 1906 „Skorowidz przemysłowo-handlowy“ w 30.000 egzemplarzach, pierwszy systematycznie zebrany pełny obraz krajowego handlu i przemysłu (dotychczas rozpowszechnionych 23,000 egzemplarzy). Skorowidz ten stanowi zbyt wielki wysiłek dla sił materyalnych Ligi wskutek zbyt wysokiej cyfry nakładu. Byłoby pożądanem unikać tego błędu przy przyszłem wydaniu, do opracowania którego powinna Liga przystąpić w niedługim czasie, ponieważ pierwsze wydanie już jest w części przestarzałe.

Do tego celu służy wprowadzona przez Ligę pomocy przemysłowej w życie Wystawa ruchoma stanowiąca odrębny, nigdzie gdzieindziej nie praktykowany typ wystawy przeglądowej.

Składa się z czterdziestu dziewięciu kolekcyi najważniejszych gałęzi krajowej produkcyi.

Stanowi tło obrazowe, plastyczne dla wykładów o przemyśle krajowym, uzupełniane na poszczególnych postojach przez przyłączanie się do wystawy ruchomej miejscowych i okolicznych przemysłowców.

Przez cztery lata od założenia instytucyi wystawy ruchomej urządziła Liga pomocy przemysłowej 147 postojów tej wystawy, a frekwencya ogólna wyniosła dotąd osób 457.000, ramę tej wystawy należałoby rozszerzyć przez powiększenie kolekcyi.

Obecnie Liga pomocy przemysłowej zamierza wprowadzić zupełną reformę systemu obwożenia tej wystawy i przez zbudowanie dużego specyalnego wozu transportowego umożliwić udział w Wystawie wielu dalszym uczestnikom, krajowym warsztatom wzorowym, szkołom krajowym itp., a przez przyjęcie drugiej siły do odbywania wykładów i odczytów na wystawie, wzmocnić jeszcze bardziej jej skuteczność.

Liga pomocy przemysłowej jest dalej od szeregu lat inicyatorką Wystaw większych okręgowych w różnych okolicach i miastach kraju.

Z początku może chaotycznie i w zbyt wielkiej ilości urządzane, weszły te Wystawy od kilku lat w normalny porządek. Urządzaną bywa jedna, co najwyżej dwie w roku. (Jedna w zachodniej, jedna w wschodniej części kraju).

W ostatnich latach urządzone wystawy w Wadowicach, Jaworowie, a tego roku w Jarosławiu zyskały przez dobrą organizacyę ogólne uznanie.

Jarmarki krajowych wyrobów urządzone dwukrotnie we Lwowie stanowią dalszy rodzaj środków, jakimi Liga pomocy przemysłowej obok szerzenia znajomości krajowej produkcyi osiąga praktyczne, handlowe korzyści dla krajowej produkcyi.

W najbliższym roku projektuje Liga pomocy przemysłowej urządzenie większego jarmarku w Krakowie.

Akcyę na rzecz jarmarku w Ułaszkowcach (w powiecie czortkowskim), a jak się okazuje ze studyów przeprowadzonych przez Ligę pomocy przemysłowej w lecie w r. 1908, stanowiącego zawsze jeszcze bardzo poważny czynnik w życiu handlowem kraju, wdrożyła Liga pomocy przemysłowej i przedkłada czynnikom miarodajnym odpowiednio opracowane postulaty.

Urządzenie stałych wystaw zawodowych, które Liga pomocy przemysłowej proponuje jako stałę instytucyę we Lwowie, napotyka na trudności dla braku odpowiednich lokali i dlatego między innemi przystępuje Liga pomocy przemysłowej do budowy stosownego gmachu we Lwowie na własnej realności.

4) W dziale czynności konkretnej handlowej i przemysłowej wykazuje Liga pomocy przemysłowej pożyteczną działalność przez tworzenie przy filialnych Towarzystwach swoich, Agencyi handlowych dla przemysłu krajowego.

Agencyi takich założono dotąd dwadzieścia w różnych miastach kraju.

Mają one na celu stworzenie uczciwego, dobrze kwalifikowanego nietylko na zysk polującego pośrednika i łącznika między krajowym wytwórcą i kupcem.

Agencye te oparte o Towarzystwa pomocy przemysłowej używające ich firmy, przez organa fachowe tych Towarzystw kontrolowane, mają się stać praktyczną szkołą brakującej w kraju sfery pośredników handlowych (ajentów podróżujących, komisantów itp.).

Tu zalecić należy, by L. P. P. do organizacyi agencyi handlowej przystępowała z odpowiednią przezornością i zakładała je tylko tam, gdzie odpowiednie warunki, a szczególniej dobór pod każdym względem uczciwych i kwalifikowanych agentów dają gwarancyę prawidłowego funkcyonowania takiej agencyi.

W biurze Ligi pomocy przemysłowej stworzono osobny fachowy organ lustratora agencyi handlowych.

Obroty kilku niedawno dopiero założonych takich agencyi wyniosły w ostatnim roku 107.842 K.

Zakładanie dalszych Ajencyi i usilnianie istniejących napotyka na trudności dla braku odpowiednich środków.

5) W dziale organizacyi drobnego przemysłu znane są zasługi Towarzystwa pomocy przemysłowej kobiet we Lwowie, które stworzyło w kraju przemysł guzikarski, zatrudniający już kilkaset robotnic (w tem wiele dzieci) i stanowiący rodzaj abecadła pracy przemysłowej na wsi.

Inne filie Ligi pomocy przemysłowej zorganizowały przemysł pończoszniczy (Brody, Wieliczka), inne przemysł tkacki (Andrychów, Czortków), krawatkarski (Brzeżany), przemysł konfekcyi bielizny i ubrań dla ludzi (Jarosław), stolarski (Tarnopol), itd.

6) Praca nad organizcyą kredytu dla przemysłowców i kupców przez tworzenie nowych, w kraju dotąd mało rozpowszechnionych form kredytu fakturowego stanowi dalszą poważną zasługę Ligi pomocy przemysłowej.

Liga pomocy przemysłowej utworzyła w maju 1907 roku we Lwowie „Spółkę fakturową", której obroty w pierwszym zaraz roku istnienia doszły do 8 milionów koron.

W lutym 1908 założyło nowosandeckie Towarzystwo pomocy przemysłowej jako ogniwo Ligi pomocy przemysłowej „Spółkę fakturową" w tem mieście a nadto za przykładem tym powstały „Spółki fakturowe" w Stanisławowie, Krakowie i powstać mają wkrótce w Tarnowie, Chrzanowie, Stryju, Tarnopolu itd.

Dla rozwoju przemysłu i handlu naszego, ograniczonych prawie z reguły na szczupły kapitał obrotowy, ma to bardzo doniosłe znaczenie.

7) Z innych kierunków działalności Ligi pomocy przemysłowej wymienić należy:

Akcyę bojkotową, w której Liga obok innych w tym celu zawiązanych organizacyi (Organizacya dla bojkotu towarów niemieckich we Lwowie), (Straż polska w Krakowie) spełnia zadanie fachowego organu (sekcya handlowo przemysłowa) i skierowuje akcyę bojkotową ze sfery haseł negatywnych na drogę pozytywnej pracy dla przemysłu rodzimego.

Nawiązanie stosunków z Królestwem polskiem, Poznańskiem itd., ułatwianie wywozu wyrobów przemysłu golicyjskiego do tych dzielnic, stanowi sukces Ligi pomocy przemysłowej w tej akcyi.

8) Działalność informacyjna polegająca na bezpłatnem udzielaniu ustnych i pisemnych informacyi w dziedzinie życia przemysłowo-handlowego (rocznie kilka tysięcy informacyi).

9) Akcya odczytowa, którą Liga pomocy przemysłowej spełnia przez swoje biuro główne, udzielając prelegentów na żądanie innych pokrewnych stowarzyszeń i związków (w ostatnim roku 9 odczytów).

10. Urządzanie fachowych ankiet.

11) Interwencye u władz i instytucyi publicznych w interesie krajowego przemysłu i handlu a to: interwencye w sprawie dostaw publicznych (w ostatnim roku 33 ważniejszych interwencyi), w sprawie wyjednywania pożyczek i subwencyi z funduszów publicznych (w ostatnim roku 21 ważniejszych interwencyi). Udzielanie opinii na żądanie władz i instytucyi i inne różne interwencye wykazują równie poważną pracę Ligi pomocy przemysłowej w ostatnim roku.

12) Liga pomocy przemysłowej założyła wreszcie bibilotekę fachowych podręczników i wzorów z zakresu przemysłu i handlu i zamierza w razie uzyskania wydatniejszej pomocy Rządu i kraju otworzyć stałą Czytelnię fachową dla sfer rękodzielniczych i kupieckich.

Wskazanem byłoby, by L. P. P. materyały zebrane w bibliotece fachowej starała się uprzystępnić nietylko przez utrzymanie tej biblioteki we Lwowie, lecz także przez opracowywanie i wydawanie jak najpopularniejszych podręczników zwłaszcza z dziedziny rękodzieł i przemysłu domowego.

Liga pomocy przemysłowej prosi w petycyi, o którą chodzi, o podwyższenie dotychczasowej stałej dotacyi krajowej przyznawanej jej w każdorocznym budżecie krajowym (w kwocie 16.000 K) do kwoty 28.000 K czyli o 12.000 K., motywując swą prośbę:

a) potrzebą dalszej intenzywniejszej akcyi organizacyjnej, koniecznością zajścia w pracy na wieś, częstszych podróży dla kontrolowania działalności filialnych Towarzystw pomocy przemysłowej;

b) potrzebą dalszego rozszerzenia ram Wystawy ruchomej przez zbudowanie specyalnego wozu transportowego, przez przyjęcie drugiej siły do odbywania wykładów dla młodzieży, dla robotników, dla włościan, dla sług domowych itd. tudzież powiększenia personalu służby dla Wystawy ruchomej o 1 siłę.

Z tem połączone będzie powiększenie kosztów przewozu i urządzenia postoju Wystawy ruchomej.

c) potrzebą dalszej intezywniejszej pracy nad organizowaniem ajencyi handlowej przy Towarzystwach P. P. częstszych lustracyi tych Ajencyi i t. d.)

d) koniecznością utrzymywania internatu dla młodzieży przemysłowo-handlowej w domu Ligi pomocy przemysłowej we Lwowie dla ułatwienia w przechodzeniu młodzieży ze szkół do zawodów praktycznych.

e) koniecznością zasilania funduszów filialnych towarzystw P. p. na organizowanie drobnego przemysłu, zwłaszcza przemysłu drobnego;

f) koniecznością dalszej akcyi w kierunku wydawania popularnych podręczników dla przemysłu, handlu itd.

Środki materyalne Ligi pomoc. przemysłowej własne tj. z wkładek członków są minimalne, bo. wkładki wynoszą zaledwie 2 K 10 h. od członka rocznie i wpływają prawie wyłącznie do funduszów Towarzystw filialnych na ich własne cele.

Jakkolwiek komisya uznaje, że zdobywanie środków na taką organizacyę jak Liga pomocy przemysłowej w drodze samopomocy społeczeństwa nie jest

łatwem, to jednak zdrowszem dla utrwalenia bytu Ligi byłoby oparcie jej nietylko na subwencyach rządu, kraju i funduszów publicznych, ale w większej części na świadczeniach samego społeczeństwa a zwłaszcza sfer interesowanych.

Rząd wspiera Ligę pomocy przemysłowej dość wydatnie, przyznając jej rocznie 20 tysięcy koron ale stawia za warunek, że w pierwszym rzędzie da podstawę materyalną do akcyi tak pożytecznej jak praca Ligi pomocy przemysłowej.

Z powyższych wywodów i z przedłożonego przez Ligę pomocy przemysłowej za rok ostatni sprawozdania wyżej streszczonego okazuje się, że działalność tej organizacyi obejmującej cały kraj jest dla rozwoju przemysłu we wszystkich jego formach a także dla rozwoju handlu krajowego pożyteczną i dalszy jej rozwój zasługuje ze strony kraju na poparcie.

Mimo to jednak komisya przemysłowa licząc się z finansowemi trudnościami kraju, nie jest w możności przyznania Lidze subwencyi w żądanej wysokości lecz stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

Wstawione do budżetu krajowego na rok 1909 subwencyę dla Ligi pomocy przemysłowej preliminowaną (pod poz. 150) na 10.000 koron podnosi się na 12.000 koron, subwencyą zaś preliminowaną pod poz. 151) na 6.000 koron podnosi się na 8.000 koron.

Przewodniczący:
A. Lubomirski.

Sprawozdawca:
E. Mycielski.

L. s. 2.688/08.

We Lwowie, dnia 10. października 1908.

Alg 402

Sprawozdanie

komisyi przemysłowej w sprawie popierania przemysłu krajowego.

Wysoki Sejmie!

I. Akcya dotychczasowa. — Pożyczki z funduszu przemysłowego.

Osią dotychczasowej bezpośredniej pomocy kraju dla przemysłu jest rozdawanie pożyczek z krajowego funduszu przemysłowego na dłuższy przeciąg czasu na niski procent.

Stwierdzić wypada, że rezultaty tej akcyi są na ogół pomyślne. Przy pomocy pożyczek z funduszu przemysłowego cały szereg przedsiębiorstw dokonał inwestycyi, które bądź podniosły ilościowo produkcyę, bądź ułatwiły konkurencyę z postępującą olbrzymimi krokami techniką wytwórczą Zachodu. Bez tej pomocy kraju niewątpliwie w wielkiej liczbie wypadków rozszerzenie lub ulepszenie przedsiębiorstwa nie byłoby przyszło do skutku — a to wobec braku organizacyi kredytowej, któraby ściągała kapitał prywatny do przemysłu na wkłady długoterminowe. A niski procent i ułatwienia w spłacie były dla wielu do przedsiębrania inwestycyi szczególną zachętą, neutralizując bodaj w części trudność warunków produkcyi, większą u nas niż na Zachodzie, oraz ułatwiając przebycie tych pierwszych po inwestycyi ciężkich czasów, w których, jak doświadczenie uczy, kapitał włożony w przemysł nietylko zysku nie daje, lecz nawet nieraz umniejsza się przez nadmiar początkowych ciężarów.

Gdy także o kredyt obrotowy w większych rozmiarach na tanich i dogodnych warunkach u nas przemysłowi nie zawsze łatwo, w niektórych wypadkach fundusz przemysłowy wobec przemysłu i tę ostatnią funkcyę gospodarczą pełnił.

W ostatnich dwu, trzech latach szereg przedsiębiorstw, już dawniej wyposażonych pożyczkami z funduszu przemysłowego, zwrócił się do kraju o ich podwyższenie, co częściowo dyktowane było coraz bardziej piekącą koniecznością postawienia urządzeń

wytwórczych na poziomie techniki zachodniej, oraz uczynienia wytwórczości przez jej zwiększenie rentowniejszą, z drugiej strony jednak nieraz wypływało z faktu, iż w dawniejszych latach dla braku funduszów pomoc krajowa bywała połowiczną, nie dokonywując tak wydatnego podparcia przedsiębiorstwa, by ono odrazu mogło stanąć na silnych nogach.

Zadowoleniem napełniać nas musi świadomość, że przeważna większość przedsiębiorstw, wspartych przez kraj pożyczkami w ostatnich latach, prosperuje i coraz lepiej się rozwija w przeciwstawieniu do lat dawniejszych, w których, jak wogóle sama hodowla przemysłu, tak w szczególności także pomoc finansowa kraju dla przemysłu z niejednem łączyła się niepowodzeniem.

W ostatnich latach pożyczka z funduszu przemysłowego bywała już także zachętą i konieczną pomocą nietylko dla inwestycyi w przedsiębiorstwach istniejących, lecz także dla zakładania przedsiębiorstw nowych, jako to pierwszej mechanicznej tkalni bawełny w Andrychowie, fabryki papieru w Wadowicach — a to w duchu uchwał sejmowych z r. 1903 i 1904.

Tą nową drogą idziemy teraz, nabrawszy doświadczeniem przekonania, że skoro to, co już istnieje, nie upada, ale kwitnąć poczyna, skoro tu i ówdzie na istniejącym przemyśle nowy przemysł samoczynnie narasta, to rozwój przemysłowy kraju widocznie ma warunki, a więc kraj może i winien śmiało wstąpić na drogę przyspieszania tego rozwoju.

Gdy w pierwszych czternastu latach istnienia krajowej komisyi dla spraw przemysłowych (1888—1902) udzielono przemysłowych pożyczek razem na 2,780.000 K, to w pięcioleciu od 1903 suma wynosiła 4,150.000 K.

W tym ostatnim pięcioletnim okresie szybszy i na pewnych już podstawach oparty rozwój samego przemysłu, a więc i naturalny wzrost zapotrzebowania dogodnego a taniego kredytu inwestycyjnego skojarzył się z wydatniejszymi środkami, które Wysoki Sejm w pełnem zrozumieniu tych ostatnich faktów na pożyczki przemysłowe przeznaczył.

Uchwałami z 29. października 1903, 14. listopada 1904 i 13. marca 1907 Wysoki Sejm nietylko podniósł granicę funduszu przemysłowego najpierw do 5 a później do 7 milionów koron, lecz także, podwyższając dotacyę roczną na 100.000 koron a następnie na 150.000 koron, dał możność zeskontowania przyszłych wpływów funduszu przemysłowego w Banku krajowym (razem po koniec roku 1908 do maksymalnej wysokości trzech milionów koron), przez co dostarczył Wydziałowi krajowemu znacznego kapitału obrotowego.

Tylko dzięki temu eskontowi akcya pożyczkowa w ubiegłem pięcioleciu mogła pójść koniecznem żywszem tempem.

Jednakże w tem pięcioleciu także i forma pomocy uległa niejednej korzystnej zmianie.

Udzielono kilka pożyczek w znacznych sumach na wielkie przedsiębiorstwa.

Następnie uznając zasadę, że czas do spłaty pożyczki winien odpowiadać naturalnym warunkom amortyzacyi włożonego kapitału, poczęto udzielać w licznych wypadkach pożyczek na dłużej niż na 10 lat, mianowicie na lat 15 a nawet 20.

Wreszcie w sprawach, dla gospodarstwa krajowego donioślejszych, wprowadzono nowe szczególne premie przez uwalnianie przedsiębiorstw w pierwszych latach (aż do czterech) od opłaty odsetków oraz przez odraczanie spłaty pierwszej raty kapitałowej na taki sam czas.

Wreszcie w jednym szczególnym wypadku — gdy szło o założenie przedsiębiorstwa tak ważnego w życiu gospodarczem kraju, jak owej pierwszej tkalni mecha-

nicznej bawełny, którą inicyowała osobna uchwała sejmowa, powzięta na wniosek p. Paygerta w r. 1903, przyznano temu przedsiębiorstwu dalszą premię w postaci $2^1/_2\%$ stopy, podczas gdy zresztą pożyczki funduszu przemysłowego są trzyprocentowe.

W tych wszystkich zmianach znać zrozumienie potrzeby szybkiego powołania wielkiego przemysłu do życia oraz liczenie się z konkurencyą Węgier, które o wiele dalej idącemi ulgami i ułatwieniami ściągają do siebie kapitały, siły fachowe, kulturę przemysłową. Znać tu wreszcie zrozumienie tego, że aby przełamać uprzedzenia przeciw stosunkom gospodarczym naszego kraju, szeroko zakorzenione w sferach kapitalistycznych i zawodowych trzeba zachęcać do inwestowania kapitałów a tem samem do podnoszenia poziomu naszego życia gospodarczego szczególnemi premiami.

Wszelako cała ta zbawienna akcya wykazuje w obecnym momencie dwa istotne braki.

Przedewszystkiem fundusze, które według obecnych horoskopów będziemy mieli do dyspozycyi w najbliższych latach, będą za szczupłe w stosunku do szczegółowych potrzeb i do ogólnego celu akcyi, a powtóre aparat rozdawnictwa pożyczek i wogóle całej pomocy kraju dla przemysłu pracuje zbyt wolno, zbyt ciężko.

II. Brak funduszów na dalszą akcyę.

Według układu, zawartego przez Wydział krajowy z Bankiem krajowym, już od r. 1909 musi fundusz przemysłowy zwracać Bankowi kwoty w eskoncie pobrane i przeznaczać na ten cel całą roczną dotacyę 150.000 K. Następnie procenta, opłacane Bankowi krajowemu od zeskontowanych sum według stopy, obowiązującej w Banku krajowym dla kredytu stowarzyszeniowego, a wynoszące przeszło 80.000 koron, zjadają prawie całą sumę odsetków, które fundusz przemysłowy otrzymuje od swoich dłużników.

Stan funduszu przemysłowego w dniu 8. października b. r. przedstawiał się, jak następuje:

Kredyt w Banku po 31. grudnia 1908	3,000.000 K.	
Z tego wyczerpano po 8. października 1908 . .	2,134.000 „	
Pozostaje do dyspozycyi . . .	866 000 K.	
Spodziewane wpływy ze spłat po 31. grudnia 1908 okrągło	80.000 »	
Razem do dyspozycyi		946.000 K.
Promes w obiegu jest 14 na kwotę		1,304.000 »
Zatem okazuje się brak pokrycia w kwocie		358.900 K.
Gdyby jednak z promes w obiegu będących nie zostały zrealizowane 3 promesy na kwotę 710.000 K., co jest prawdopodobne, to w takim razie byłoby do dyspozycyi jeszcze		35 .000 K.

Gdyby tedy do końca grudnia 1908 Wydział krajowy nie udzielił żadnej nowej pożyczki, co przecież nie jest prawdopodobne, to w najlepszym razie w r. 1909 miałby

do dyspozycyi pozostałości z r. 1908	351.000 K.
ze zwrotów ratalnych od dłużników	400.000 »
Razem . .	751.000 K.

Ta cyfra jednak jest za wysoka o jakich 150.000 koron, które według wszelkiego prawdopodobieństwa Wydział krajowy jeszcze do końca roku rozpożyczy, tak że na rok 1909 przyjąć można jedynie kwotę 600.000 koron, jako będącą do dyspozycyi.

W latach nastepnych 1910 i 1911 byłoby jeszcze mniej, bo jedynie zwroty ratalne od dłużników, zwolna się podnoszące — zatem najwięcej po 500.000 koron.

Są to sumy bez porównania mniejsze od tych, któremi w ostatnich latach Wydział krajowy dysponował. W ubiegłem trzechleciu wydawano co roku przeciętnie nie wiele mniej od miliona koron.

Utrzymanie akcyi pożyczkowej w tak ciasnych granicach byłoby znacznem jej wstrzymaniem i musiałoby wywołać wrażenie, że kraj po kilku zaledwie latach żywszego tempa cofa się z zajętego raz stanowiska, co oczywiście rosnące sfer kapitalistycznych zaufanie w przyszłość galicyjskiego przemysłu musiałoby gruntownie podkopać, a więc i samoczynne narastanie przemysłu utrudnić. Mogłoby takie wstrzymanie może więcej szkody wyrządzić, niż pożytku przyniosła akcya dotychczasowa.

W ostatniem pięcioleciu odrzucono blisko 500 podań na kwotę 10,000.000 K.; z tego zaledwie połowa nie zasługiwała na uwzględnienie — drugiej musiano odmówić, mimo rzeczowego uzasadnienia, jedynie dla braku funduszów.

A linia rozwojowa przemysłu u nas — nawet w ostatnich dwu finansowo ciężkich latach — biegnie obecnie stale i coraz szybciej ku górze tak, że w najbliższych latach liczyć można na pewne na znaczne zwiększenie napływu podań pożyczkowych, zasługujących na uwzględnienie.

Wszakże obecnie leży w biurze komisyi 67 podań niezałatwionych na kwotę 3,021.400 K., z czego conajmniej 22 jest spraw bardzo poważnych.

Otóż same te tylko bardzo poważne a dla gospodarstwa krajowego nieobojętne sprawy wyrażają się w cyfrze 1,841.000 K., na co mamy do końca roku 1909 jeszcze zaledwie 751.000 K. pokrycia.

Staje zatem przed nami już na rok przyszły widmo — jeżeli się tak wyrazimy przez analogię — deficytu w wysokości przeszło miliona koron.

W rzędzie niezałatwionych a poważnych jest sprawa fabryki worków jutowych, czyli sprawa wyzwolenia naszego rolnictwa, młynarstwa, fabrykacyi cementu, cukru i td. z niewoli kartelu jutowego, dopuszczającego się wyzysku, względnie jeszcze większego, niż lichwa kartelu żelaznego.

Dalej — wielka fabryka skór na podeszwy, oparta na szczęśliwem połączeniu lwowskich handlarzy skór, angażujących się kwotą pół miliona koron, ze znakomitym fachowcem z Berna morawskiego.

Już poza wspomnianemi 22 podaniami weszła na porządek dzienny drogą petycyi do Wysokiego Sejmu sprawa tak doniosła, jak rozszerzenie tkalni andrychowskiej o dalszych 500 krosien oraz uzupełnienie jej blichem apreturą i przędzalnią, do czego przy uroczystem otwarciu tego zakładu właścicieli wezwał Jego Ekscelencya p. Marszałek krajowy, a co dopiero stworzy prawdziwą twierdzę przemysłu włóknistego w kraju.

Te inwestycye andrychowskie pochłoną półpięta miliona (bez kapitału obrotowego, wynoszącego $1^1/_2$ miliona K), na co, pozostając mniej więcej przy stosunku liczbowym dotychczasowej pomocy krajowej do kapitału własnego, firma prosi o pożyczkę półtora miliona z funduszów krajowych (jedna trzecia kapitału zakładowego). Czy tak wysoko pójdziemy, nie wiem—wszelako na pewien i to wydatny udział kraju firma liczyć musi, skoro wzorowem założeniem i pięknym rozwojem przedsiębiorstwa już w samych początkach dowiodła, że pieniędzy krajowych rozumnie użyć umie i skoro intencyą

uchwały sejmowej z r. 1903, powtórzoną ustnie przez JE. p. Marszałka, było stworzenie w kraju przemystu włóknistego nie cząstkowego lecz obejmującego całokształt tej produkcyi, zatem nietylko tkactwo, lecz także i pełne uszlachetnienie wyrobu i przędzalnictwo.

Dalej wpłynęła do Wysokiego Sejmu petycya o pożyczkę 1,000.000 K jako pomoc dla założenia walcowni rur, opartej na półfabrykacie żelaznym, dostarczonym przez przedsiębiorstwo pozakartelowe — walcowni rur, za które dziś nasz przemysł naftowy płaci krociowy haracz kartelowi żelaznemu.

Całość kapitału zakładowego i obrotowego na tę walcownię wynosi blisko $4^1/_2$ miliona koron.

Wszak to są wszystko projekta, powzięte przez ludzi zawodowo wychowanych i doświadczonych oraz angażujących w nie milionowe kapitały, zatem przez ludzi, którzy musieli dobrze zbadać warunki, zanim się na czyn zdecydowali.

Zatem są to rzeczy naprawdę poważne, a dla bilansu handlowego kraju, dla jego bilansu płatniczego tak ważne, że nie wolno nam lekkiem sercem wypuszczać ich z ręki i pozwolić, by zamiast w Galicyi realizowały się na Węgrzech czy gdziekolwiek indziej.

Jeszcze raz zrealizujmy aspekta finansowe:

Żądania obecne wynoszą razem:

67 podań na . . .	3 021.400 K
Andrychów . . .	1,500.000 »
walcownia rur . . .	1,000.000 »
	5,521.400 K

Z tego poważne są żądania na 4,341.000 K — nie licząc oczywiście nowych, które dopiero się wyłonią — a na to będziemy mieli w trzech latach 1909, 1910 i 1911 przeciętnie najwyżej po 600.000 K.

Nadmienić wypada, że komisya w rachunek wzięła tylko te z przygotowujących się nowych kreacyi, co do których postawione już zostały konkretne żądania pożyczkowe. Znanym jest jednak komisyi cały szereg innych poważnych projektów, z których niejeden niebawem wejdzie w stadyum aktualne.

I tak należy tu sprawa nowej wielkiej fabryki cementu, która bądź w zachodniej, bądź we wschodniej części kraju (są trzy projekty) zapewne powstanie. Być może, że jeszcze przecież zrealizuje się projekt (Marburgów) większej tkalni lnu na kilkaset krosien w Krośnie lub gdzieindziej, który już z przyrzeczeniem pomocy kraju był prawie dojrzały do realizacyi, a obecnie napotkał na nowe trudności. (Sumy, na to przedsiębiorstwo przyrzeczonej, ze względu na tę nową odwłokę, nie uwzględniono w wyżej podanem zestawieniu cyfrowem). Sprawa założenia filii fabryki maszyn rolniczych Cegielskiego z Poznania, wentylowana od lat przeszło dwu, utknęła, jednak nie tak, by nie mogła niebawem wrócić. Pertraktacye z różnemi stronami o założenie międlarni i przędzalni lnu, ciągnące się od lat — dotąd bez powodzenia, trwają jednak dalej i choć obecnie widoki ich rychłego pomyślnego ukończenia są słabe, to przecież mogą się tak nagle poprawić, jak się to stało swego czasu z projektem mechanicznej tkalni bawełny. Zaapeluje do kraju niebawem o pomoc przeciw prawdziwemu skandalowi, którym jest ogromny import morawskiego chleba do Galicyi, wielka na wypiekanie t. zw. morawskiego chleba specyalnie urządzona piekarnia Czudżaka i Kleczeńskiego we Lwowie — ostatnie słowo postępu w tej dziedzinie. Pierze galicyjskie i rosyjskie dziś zbieramy (w Brodach), sortujemy

prymitywnie i w stanie surowym wywozimy. Postępem i dorobkiem będzie, gdy powstanie apretura, uszlachetniająca ten produkt, to się przygotowuje. Poważnie myślą o wznowieniu fabrykacyi syropu kartoflanego w rozumniejszych niż dawniej warunkach, a w związku z tem o fabrykacyi cukru gronowego. Może i projekt przeniesienia fabryki maszyn do szycia z zachodnich krajów austryackich do Galicyi wkrótce przybierze realniejsze kształty.

Dla porządku dodać należy, że — bez pomocy finansowej kraju — mają przystąpić w Białej do założenia większej fabryki koców i der. Bez takiej bezpośredniej pomocy finansowej kraju obeszłaby się także wielka walcownia szyn, dźwigarów i t. p., oparta jedynie na takiem zapewnieniu części dostaw publicznych, by mogła ostać się wobec kartelu żelazn go a pozostać poza jego organizacyą — zarabiając wydatnie a jednak lepszymi warunkami dostaw świadcząc wielką materyalną przysługę funduszom publicznym.

III. Rozwój przemysłowy kraju w ostatniem pięcioleciu (1904—1908) — Nowe przedsiębiorstwa — Rozszerzenie istniejących — Upadłości.

1. W dziale przemysłu drzewnego powstało od roku 1904 nowych tartaków większych i średnich około 16. Fabryka mebli giętych w Buczkowicach rozszerzona wkładem 300.000 K, podobnie fabryka Adera w Jazowsku. W miejsce spalonej fabryki mebli giętych Fuchsa i Freuda w Nowosielicy powstała nowa większa Jachety Erster — tamże. Powstały dwie fabryki kołków do butów i wełny drzewnej w Jaroszowicach i Stryszowie, fabryka kopyt szewskich i prawideł w Bogumiłowicach, fabryka beczek naftowych w Bolechowie (Pitzele — obecnie rozszerza się i przenosi do Stryja Po pożarze odrosła, zwiększyła się i zmodernizowała fabryka tanich mebli stylowych w Bolechowie. Wszystko to — z wyjątkiem wielkich fabryk mebli giętych w Buczkowicach i Jazowsku (z Mszaną dolną) — przemysł fabryczny mały.

2. Jedna wielka rafinerya nafty w Limanowej (francuskie kapitały) - mała hr. Dunina w Głębokiej. Odbenzyniarnia rządowa dla kolei państwowych w budowie. Rozszerzeń dokonano w kilku rafineryach — między innemi Stawiarskiego i Ski w Krośnie z dołączeniem wielkiej parafiniarni.

3. Cegielni kręgowych i dachówczarni glinianych większych i średnich przybyło 28 prywatnych (w tem bardzo wielki zakład — największy dziś w kraju — Śliwińskiego w Drohobyczu, dalej większe Marsa w Sądowej Wiszni, Skarbka w Rudkach, Mycielskiego w Trzebini, Ecksteina i Safiera »Tarnowianka« w Tarnowie, Klappholz, Löffelholz i Safier w Brzesku i t. d.) oraz kilka gminnych (Żywiec, Płaszów, Nowy Targ i t. d.). Do tego działu należy fabryczka ksylolitu inż. Kleskiego w Wierbiążu.

4. Metalurgia. Powstały: Walcownia żelaza na przeszło 1.000 wagonów rocznego przerobu (żelazo fasonowe, drut, gwoździe druciane i t. d.) w Borku fałęckim.

Fabryka armatur, pomp i sikawek inż. Rudolphiego i Ski w Trzebini — z pomocą kraju.

Fabryka puszek blaszanych Tadeusza Oroszeny Bohdanowicza w Krakowie (z pomocą kraju).

Rozszerzone: Fabryka maszyn Zieleniewskiego w Krakowie na wielką skalę —

nowe budynki — po przemianie w Towarzystwo akcyjne z pomocą c. k. uprzyw. Zakładu kredytowego dla handlu i przemysłu).

Marcin Jarra z fabryką wyrobów platerowanych i srebrnych w Krakowie łączy — z pomocą finansową kraju — walcownię miedzi i mosiądzu (w toku).

Na okres 1904—8 przypada także częściowo rozszerzenie fabryki wyrobów blacharskich Sulikowskiego w Dębnikach pod Krakowem, tudzież fabryki wyrobów ślusarskich Goreckiego w Krakowie (obie z pomocą kraju).

Fabryka gwoździ drucianych Braci Bauminger w Krakowie (znacznie rozszerzona i przeniesiona do nowego budynku).

Fabryka hufnali, łańcuchów, podków ek do butów Ch. Hofstättera w Mogile (rozszerzona z pomocą kraju — drugie rozszerzenie obecnie w toku).

Fabryka stowarzyszenia dla przemysłu żelaznego (Korngold — okucia do drzwi i okien, zawiasy, haczyki, bratrury, drzwiczki do pieców etc.) w Zabłociu pod Podgórzem — w ciągłym pięknym rozwoju (obecnie z zapewnioną pomocą kraju).

Hamernia, fryszarka i odlewnia żelaza M. Gottlieba w Wełdzirzu czeka obecnie pożyczki z funduszu przemysłowego, by przystąpić do znacznego rozszerzenia.

Wreszcie huta cynku Dra Lowitscha i Ski w Trzebini, przekształcona w Towarzystwo akcyjne, podnosi przez znaczne inwestycye produkcyę roczną cynku z 4.700 na 10.000 ton - wprowadza przytem wielką fabrykacyę kwasu siarkowego.

Po upadku odżył w rękach nowego właściciela ks. Lubomirskiego Andrzeja »Perkun« we Lwowie, jako fabryka maszyn, zwłaszcza urządzeń gorzelnianych

5. W przemyśle włóknistym prócz tkalni bawełny Czeczowiczków w Andrychowie (500 krosien) przybyły dwie wielkie przędzalnie czesanki (kamgarnu) Braci Münch i Pfefferkorna w Białej, dwie mniejsze tkalnie wełny Strzygowskiego i Hofmanna w Białej, wielka fabryka kapeluszy wełnianych Biestera i Swobody w Białej, pierwsza w kraju większa fabryka pończoch i skarpetek Aleksandra Landaua w Jarosławiu.

Rozszerzyła się znacznie — z pomocą kraju — wcale poważna już tkalnia mechaniczna chustek wełnianych i tałesów Hellera w Kołomyi.

Ku przekształceniu i rozszerzeniu (bliskiemu) idą fabryka sukna rakszawska łańcuckiego Towarzystwa akcyjnego oraz Sagera w Kołomyi tkalnia chustek, tałesów i t. p.

Dawniejsza ręczna »Prządka« w Krośnie przekształciła się w mechaniczne »Krosno«. To — być może — przejdzie w ręce firmy Marburgów i stanie się większą mechaniczną tkalnią lnu na 400 krosien.

6. Nowe fabryki papieru F. Romaszkana w Wadowicach (pakunkowy i inny oraz surowiec na papę), Hammera i Eibenschütza w Diatkowcach pod Kołomyją (papier solny).

Rozszerzone: Czerlany oraz Sassów (Bracia Weiser — nowy dział: podeszwy z papieru). W projekcie przeniesienie całej fabryki Braci Fiałkowskich (obecnie Tow. akcyjne) z Bielska do Czańca (Galicya). Także akcyjna fabryka papieru cygaretowego w Żywcu zabiera się do fabrykacyi nowej, mianowicie papierów na sztuczne kwiaty.

W konfekcyi papierowej znacznie rozszerzone eksportowe fabryki tutek i bibułek cygaretowych Braci Elster oraz Elster i Topf, także w części

fabryka Niemojowskiego, dalej fabryka tacek cukierniczych Potaschmanna w Tarnowie. Powstało kilka nowych fabryk i fabryczek tutek cygaretowych we Lwowie n. p. »Aba«, w Krakowie Wołoszyński. Jedna — »Progress« w Krakowie — wkrótce po powstaniu upadła. Upadła także nowa fabryka zeszytów, bloków rysunkowych, notesów i t. d. »Leopolia« we Lwowie, założona z pomocą kraju — obecnie jednak już uzdrowiona — znowu w ruchu. Nowa fabryka zeszytów Chajesa w Kołomyi.

7. Nowe fabryki farb (po części także pokostów, lakierów i innych produktów chemicznych) Blumenfelda we Lwowie (pomoc krajowa), Bostelmanna »Merkur« w Krzeszowicach, Stryjeńskiego w Krakowie, Braci Kapelusz w Brodach. Wszystko poważne przedsiębiorstwa. W fabryce Górskiego (dawniej Kurmański — Zwierzyniec) znaczne rozszerzenie z pomocą kraju. W fabryce L. Baranowskiego w Krakowie nowy dział wprowadzony (również pomoc kraju).

Kilka nowych fabryczek czernidła (jedna — »Blask« w Jaśle — już upadła).

8. Nowa wielka, nowocześnie urządzona fabryka mydła Artura Friedricha we Lwowie (jedyna w kraju z dzieleniem tłuszczów). Pomoc krajowa.

9. Wielka fabryka sody amoniakowej (druga w kraju) w Borku fałęckim (6 milionów kapitału).

10. Nowa wielka fabryka kwasu siarkowego przy hucie cynku w Trzebini (patrz wyżej).

11. Mała fabryczka nawozów sztucznych Schönkera i Jakubowicza w Oświęcimiu przez znaczne inwestycye podniosła swą zdolność produkcyjną na 1000 wagonów.

Powstaje obecnie wielka fabryka nawozów sztucznych B. Libana pod Krakowem.

12. Nowa fabryka zapałek szwedzkich inż. Stabrowskiego w Sidzinie pod Krakowem.

Rozszerzenie wszystkich innych krajowych (czterech) fabryk zapałek — z wydatną pomocą kraju — na największą skalę fabryki Lipschütza w Skolem.

13. Bądź w toku, bądź w przygotowaniu rozszerzenie fabryk cukrów i ciastek »Postęp« (Rucker) we Lwowie, Brandstättera we Lwowie, Gurgula w Jarosławiu — przeważnie z pomocą kraju.

14. Nowa, piękna fabryka drożdży prasowanych Diamandstein i Nagelberg w Zamarstynowie pod Lwowem. Utknęła dla braku kapitału obrotowego w samym początku — obecnie zasilona poszła w ruch.

Druga nowa — również piękna — fabryka drożdży prasowanych Ludwika Horodyskiego w Kolędzianach prosperuje.

15. O budowie wielkiej piekarni chleba »morawskiego« (Czudżak i Kleczeński) we Lwowie wyżej była mowa.

Druga doskonale urządzona z elektrycznym popędem powstała we Lwowie pod firmą Tabaczyńskiego a i Pretorius w Jarosławiu zasługuje na uwagę.

16. Rozszerzenie fabryki aluminum Langrocka w Podwołoczyskach.

17. Rozszerzenie większej garbarni Wolfa na Zniesieniu.

18. Rozszerzenie fabryki akumulatorów Dra Staneckiego we Lwowie. Druga — Braci Schleyen (Tudor) — w budowie.

19. W dziedzinie większego przemysłu graficznego znacznego rozszerzenia doznała litografia Pillera i Ski we Lwowie, nadto zakłady Jabłońskiego (repro-

dukcya) i Kranikowskiego (litografia) w Krakowie. Powstał nowy zakład reprodukcyi artystycznej »Zorza« Gottlieba w Krakowie. Wszędzie tu pomoc krajowa była w grze.

20. Powstała pralnia parowa (wielki zakład fabryczny) Fleischla i Długo szewskiego we Lwowie.

Rozszerzoną została fabrykacya bielizny przy takiej samej pralni w Przemyślu.

21. Zakład przyrządzeń włosieniowych Morera w Brodach przy pomocy krajowej bardzo się zwiększył i zmodernizował.

22. I witraże, oszklenia artystyczne etc. Żeleńskiego (dawniej Tucha i Ekielskiego) w Krakowie dziś już na szerszą skalę się prowadzą.

23. Powstał wzorowo urządzony wielki młyn Akselbrada we Lwowie — prócz tego kilka mniejszych (Bielera w Zbarażu, Bajdaffa w Kołomyi i t d.).

24. Znacznych inwestycyi dokonały niektóre browary, przygotowując się na czas po zgaśnięciu propinacyi, po roku 1910: Okocim, Lwów (Akcyjne Tow.), Tarnów, Busk, a także Krasiczyn Skawina, Przeworsk i t. d.

25. Także i w rafineryach spirytusu niejedno nowe urządzenie przybyło. Powstała też nowa rafinerya hr. Tarnowskiego w Dzikowie.

26. W dziale wapniarek wiele nowego. Poziom techniki produkcyjnej się podnosi. Otwarto też niejeden nowy łom kamienia. Na uwagę zasługuje inwestycya milionowa firmy H. Kulki i Ski w Miękini dla podniesienia eksploatacyi porfiru (z 200.000 K na $1^1/_2$ miliona koron rocznie).

27. Kopalnictwo tu wprawdzie właściwie nie należy — ale nie można nie wspomnieć, dając obraz rozwoju przemysłu, o nowej wielkiej kopalni węgla wysokokalorycznego Rapoporta w Brzeszczu, następnie o inwestycyach znacznych, dokonanych w tych zachodnio-galicyjskich kopalniach, które już poprzednio istniały, wogóle o uzasadnionych wielkich aspektach przyszłości w tym względzie.

Powyższy obraz oczywiście nie jest dokładny — ale w każdym razie bliski prawdy.

W cyfrach bardzo niedokładnych i niepewnych (wobec braku publicznej statystyki przemysłowej) przyrost nasz przemysłowy w pięcioleciu 1904 - 1908 przedstawia się jak następuje:

Wartość produkcyi przemysłowej Galicyi (z wyłączeniem rękodzieł) wynosiła w r. 1903 około 200 milionów koron tj. jedną piątą wartości produkcyi przemysłowej Węgier a mniej niż jedną szóstą wartości produkcyi przemysłowej Królestwa Polskiego.

Pięciolecie 1904 - 1908 podniosło wartość roczną naszej produkcyi przemysłowej na 260 milionów koron, z czego okrągło 20—25 milionów wypada na wyniki dokonanych rozszerzeń oraz nowych kreacyi przemysłowych, zatem przedstawia doraźne owoce inwestycyi, podczas gdy reszta wynika częścią ze wzrostu produkcyi w innych przedsiębiorstwach, częścią ze zwyżki cen wyrobów.

Wartość inwestycyi przemysłowych, dokonanych w pięcioleciu 1904 1908, wynosi 35—40 milionów koron.

Od tych cyfr nie potrzeba odejmować niczego na straty. W okresie pięciolecia 1904—1908 upadły bezpowrotnie zaledwie dwie małe fabryczki czernidła, mała pralnia parowa, dwie fabryki tutek, mała fabryczka kołków do butów. Suma straty

kapitałowej dochodzi razem najwyżej 200.000 koron. Było i kilka innych upadłości (trzy formalne, a trzy ciche — wszystkie mniejsze) — ale, prócz sześciu poprzednio wymienionych, we wszystkich innych wypadkach bądź dźwignięto właściciela tak, że wzmocniony rozpoczął produkcyę na nowo, bądź nowy właściciel prowadzi fabrykę dalej. W obecnej chwili chwieją się silniej dwa mniejsze przedsiębiorstwa.

Facit: Pięciolecie 1904—1908 przyniosło stosunkowo wielki przyrost przemysłu a znikająco mała liczba strat dowodzi umocnionych jego podstaw.

IV. Kierunki dalszej akcyi kraju.

Akcya kraju musi dostosowywać się do prądu, który się objawia w samem życiu. W początkach robiliśmy nieśmiało próby, postępując w nich w miarę postępui który widzieliśmy w przemyśle samym. Obecnie, gdy przekonać się mogliśmy wszyscy, nawet najwięksi sceptycy, że przemysł ma u nas warunki rozwoju, akcya kraju mus być i tem śmielej może być żywszą, im żywszy jest rozwój samego przemysłu.

Bo chociaż proces zbawiennego przekształcenia struktury gospodarczej krajn naszego idzie sam naprzód, to jednak przyspieszać go trzeba. Bez pomocy kraju byłby on przecież tak powolnym, iż postępy jego byłyby identyczne z cofaniem się wobec postępów zachodu.

A przecież nie idzie tu o nic mniej ważnego, jak o to, aby się wobec zachodemancypować i niezawisłością gospodarczą podnieść swe siły polityczne. Idzie też o to by kulejąca struktura społeczna, dziś przyczyna różnych chorób organizmu socyalnego, jak najszybciej zmieniła się w prawidłową — według nowoczesnego szematu — w szczególności, by powstała zamożna, inteligentna warstwa średnia przemysłowców i dobrze płatnych funkcyonaryuszy przemysłowych: by niejeden ginący dziś z nędzy rękodzielnik zmienił się w przemysłowca, choćby małego; by tysiące głów i rąk, przepadających dla kraju bezpowrotnie w emigracyi i te drugie tysiące, które wprawdzie nie giną bezpowrotnie i nawet ślą nam swe oszczędności, lecz pracą swą przedewszystkiem obcych wzbogacają, w kraju znalazły wydatny i kulturalny wysokogospodarczy zarobek; wreszcie by proletaryat, o ile na roli jest zbędny, zmienił się w dobrze płatnego, kwalifikowanego robotnika fabrycznego, który wbrew chwilowym, tu i ówdzie silnym jeszcze prądom, wbrew rozpowszechnionemu bardzo mniemaniu, na zachodzie coraz widoczniej staje się jednym z czynników, podtrzymujących ustroj społeczny.

Proces rozwoju przemysłu w kraju winniśmy zatem przyspieszać, a śmiało go dziś przyspieszać możemy, bo widzimy, że ten proces jest zdrowym.

Tu miejsce wyjaśnic, czy mamy prowadzić tzw. kolonizacyę przemysłową, t. j. czy mamy ściągać obce kapitały i siły fachowe do zakładania przemysłu w Galicyi.

Oczywiście, gdyby bez tego ostatniego środka proces rozwoju przemysłowego mógł pójść równie szybko, byłoby milej — tak jednak nie jest. Przeszczepianie kultury przemysłowej z zachodu jest koniecznością.

Na tem stanowisku stał dotychczas Wysoki Sejm, zwłaszcza w uchwale z r. 1904, jak i Wydział krajowy oraz krajowa komisya dla spraw przemysłowych — w rozdawaniu pożyczek. Im większy wpływ przez pomoc finansową na nowe przedsiębiorstwa, oparte na obcych elementach, uzyskuje kraj: tem większa gwarancya — o ile oczywiście organa krajowe obowiązek swój w tej mierze spełniać będą należycie — że niebezpieczeństwa

narodowe, któreby z zalania kraju obcemi kreacyami przemysłowemi mogły wyniknąć, zredukują się do minimum.

A bez tych drożdży, którymi są obce kapitały i bez tego doświadczenia, które przynoszą obce siły, obejść się nie możemy, wobec braku, ciemnoty lub ospałości kapitałów krajowych, wobec nie dość szybko rosnącego doświadczenia przemysłowego i sił fachowych rodzimych, tak jak nie obchodził się i nie obchodzi bez tego żaden kraj, który mając u siebie przemysł słaby, chce go w krótkim czasie wzmocnić, lub nie mając go wcale, chce go powołać do życia.

Nie obeszło się bez tego Królestwo Polskie, nie obchodzą się Węgry a w dawniejszych czasach tkacze holenderscy stworzyli przemysł włóknisty w Francyi, następnie zaś tkacze francuscy, prześladowaniami religijnemi wygnani, zanieśli go do Niemiec.

Dotąd — o ile idzie o kolonizacyę przemysłową — kapitałami i fachowcami obcymi zasilaliśmy się prawie wyłącznie w zachodnich krajach austryackich. Jest to przecież zupełnie zrozumiałe i jakiś czas jeszcze tak być musi. Gdyby jednak udało się — co już obecnie po akcyi ostatnich kilku lat jest możliwe — zainteresować naszym przemysłem Francyę, Belgię, Anglię, to byłaby to korektura niewątpliwie pożądana.

Udzielanie pożyczek z krajowego funduszu przemysłowego w ostatnich latach przybrało takie formy, że kraj w stosunku do popartych przedsiębiorstw nie jest humanitarnym bankierem a raczej *de facto* choć nie *de jure* wspólnikiem, zrzekającym się całego zysku (prócz bardzo miernego procentu) a mimo formalnego zabezpieczenia ponoszącym nieraz niemałą część ryzyka straty.

A jednak kraj wie, że nie jest to *societas leonina* — dziś gdy poważnie wzrosła naturalna podstawa siły naszego przemysłu. Wogóle na przeszło 4 miliony obecnego stanu pożyczek i udziałów (dawniej tu i ówdzie przystępowano także wprost z udziałami), na 7 milionów pożyczek i udziałów, przyznanych od r. 1887, stracił fundusz krajowy faktycznie do okecnej chwili razem 269.024 K 52 h. Straty te pochodzą wyłącznie z dawniejszych czasów, tj. z interesów dawniej zawartych. Jest to suma, jak na same początki rozwoju przemysłowego kraju, jak na okres »chorób dziecięcych« znikająco mała.

Ponad wszelką teoryę manchesterską, sprzeciwiająca się angażowaniu się funduszów publicznych w przedsiębiorstwach przemysłowych w sposób, w jaki to czyni fundusz przemysłowy, wyrosło życie, które narzuciło krajowi tę formę dawniej potępianą — wówczas może słusznie.

Życie ma zawsze rację. Bo i niebezpieczeństwa nie widzimy dla funduszów publicznych wobec pomyślnego rozwoju przemysłowego i proces tego rozwoju finansową pomocą kraju ułatwia się i przyspiesza. Nie jest to jednak identyczne z prowadzeniem przemysłu przez kraj, lub nawet z formalnem braniem udziałów i akcyi, co na dziś nie byłoby wskazane. Zwłaszcza u nas, gdzie idzie o wytworzenie warstwy średniej dzielnych samoistnych przedsiębiorców, kraj przemysłu sam prowadzić nie powinien tak, że teraz najracyonalniejszą formą pomocy jest ta, którą obecnie od lat kilku stosujemy a którą życie nam narzuciło.

IV. Skąd wziąć fundusze na dalszą akcyę pożyczkową kraju?

Z wszystkich powyższych wywodów wynika konieczność nagła obmyślenia środków dla takiego zasilenia kapitału obrotowego funduszu przemysłowego, iżby akcya kraju nie stanęła, co bez takiego zasilenia — jak wyżej wykazano — jest pewnikiem.

Na razie nie ma innej drogi, jak ta, którą Sejm już w poprzednich latach wybrał.

Podwyższenie stałej rocznej dotacyi z 150.000 K na 200.000 K nie tylko równowagi budżetowej nie zachwieje, lecz będzie minimalną ofiarą wobec pożytków, które wynikną z opartego na tem zwiększenia kapitału obrotowego w funduszu przemysłowym, a zniknie zupełnie w porównaniu ze zwiększonymi o krocie tysięcy wydatkami na inne działy gospodarstwa i administracyi krajowej.

Podobnie jak przed półtora rokiem przy podniesieniu rocznej dotacyi 100.000 na 150.000 K., tak i teraz należałoby — idąc za dwukrotnym w ostatniem pięcioleciu wzorem — upoważnić Wydział krajowy, by zawarł z Bankiem krajowym układ, umożliwiający zaliczanie znaczniejszych sum na poczet przyszłych dotacyi.

Komisya przemysłowa za *minimum* w tym względzie uważa kwotę dwu milionów koron rozłożoną najwyżej na cztery lata 1909—1912 po 500.000 koron — z tem oczywiście, że o ileby sytuacya bankowa pozwoliła, to eskont całej tej sumy winienby się odbyć w czasie o wiele krótszym.

I wtedy jeszcze tj. po zeskontowaniu owych dwu milionów w kilku najbliższych latach nie dojdziemy do pełnego pokrycia tych wyżej określonych realnych żądań, które już obecnie w sumie 4,341.000 K stoją przed nami a które uwzględnić należy. A gdzie pokrycie na silny naturalny wzrost realnych żądań w tych najbliższych latach kilku?

Wobec tego stanu rzeczy Komisyi przemysłowej trudno pogodzić się z opinią Banku krajowego oraz z uchwałą Komisyi budżetowej, która, licząc się z tą opinią Banku, jako granicę eskontu w najbliższych czterech latach oznaczyła jeden milion koron — najmniej po 250.000 koron rocznie.

Komisya przemysłowa nie może dopatrzeć się tych trudności, na które powołuje się Bank krajowy.

Wszak realizacya pożyczek dla kilku większych przedsiębiorstw będzie z natury rzeczy odbywała się zwolna — w miarę postępów budowy przez czas tak długi, że w jego biegu niewątpliwie otworzy się Bankowi możliwość tego uchwalonego powiększenia kapitału zakładowego, którego celem między innymi ma być przecież wydatniejsza pomoc dla przemysłu. A na razie zasilanie funduszu przemysłowego kapitałem obrotowym — to jedna z najcenniejszych form pomocy Banku krajowego dla przemysłu. Zresztą lepiej byłoby nawet ograniczyć wydawanie pożyczek gotówkowych, niż narażać akcyę przemysłową w kraju na zastój.

Uwzględniając te wszystkie momenty, komisya przemysłowa nie może akceptować powyższego wniosku komisyi budżetowej bez takiej modyfikacyi, któraby przecież przy zmienionej sytuacyi targu pieniężnego dla eskontu stwarzała szersze ramy.

Eskont w Banku krajowym jest niewątpliwie środkiem kosztownym. Jak wyżej zauważono, odsetki, płacone Bankowi krajowemu, zjadają dziś niemal całe odsetki, które Wydział krajowy otrzymuje od dłużników. Możeby Wydziałowi krajowemu udało się zawrzeć z Bankiem układ nowy na warunkach korzystniejszych?

Jednakże wogóle skonstatować trzeba, że niestety innego środka zasilania funduszu przemysłowego w kapitał obrotowy dziś nie posiadamy — albowiem kraj nie posiada wcale zapasów kasowych, z którychby mógł funduszowi przemysłowemu zaliczać na poczet przyszłych dotacyi ani też nie jest w obecnej dobie możliwą emisya obligacyi krajowych na warunkach dość korzystnych.

Komisya przemysłowa zdaje sobie sprawę, że obecna jej propozycya przedstawia skromną pomoc doraźną i że nadal dotychczasową drogą trudno będzie zdobywać wydatne środki dyspozycyjne dla funduszu przemysłowego.

Nie będzie to sprawa łatwa, lecz koniecznem jej załatwienie będzie, gdyż — jak dziś widzimy — zapotrzebowanie wzrastać dalej musi (co zresztą daj Boże).

Już teraz — wobec tego — usilnie starać się należy, by rząd z funduszów, na popieranie wielkiego przemysłu. (Industrieförderung) przeznaczonych, dotował stale co roku a wydatnie nasz fundusz przemysłowy.

Nadto byłoby wskazanem, by już teraz Wydział krajowy zastanowił się, czy — skoro dalsze zaliczanie znaczniejszych sum funduszowi przemysłowemu sprawia Bankowi trudności — nie należałoby z czystych zysków, a więc z funduszu inwestycyjnego Banku wydzielać co roku osobnej stałej dotacyi dla krajowego funduszu przemysłowego.

V. Niedomagania aparatu pomocy kraju dla przemysłu.

Podanie, wniesione przez przemysłowca o pożyczkę, czeka najpierw w biurze komisyi kilka tygodni, albo i dłużej, na przydzielenie bądź stałemu referentowi, bądź któremu z członków komisyi do zlustrowania przedsiębiorstwa i wygotowania wniosku — o ile po tych kilku tygodniach nie okazuje się potrzeba uzupełnienia podania datami, wyjaśnieniami. W każdym razie potem mija znowu czas dłuższy, zanim lustracya się odbędzie i zanim opinia referenta jest sformułowaną na piśmie. Wówczas znowu z reguły parę tygodni czekać trzeba na posiedzenie komitetu tzw. przemysłowego, który aprobuje, odrzuca lub zmienia wniosek referenta. Niejednokrotnie dopiero komitet zarządza takie uzupełnienie badań, które mogło było odrazu spowodować samo biuro komisyi, w razie potrzeby porozumiewając się w krótkiej drodze z referentem tzw. finansowym komisyi. Wniosek komitetu musi czekać na posiedzenie pełnej komisyi, które odbywa się zaledwie kilka razy do roku (i tak np. nie było posiedzenia od 14. lipca 1907 do 2. grudnia 1907, następnie od 8. grudnia 1907 do 12. kwietnia 1908).

Wprawdzie według statutu krajowej komisyi dla spraw przemysłowych nagłe sprawy mogą iść wprost z komitetu do Wydziału krajowego, jednak z tego prawa komitet korzystał tylko w sporadycznych wypadkach — podczas gdy przeważna część spraw o pożyczki z krajowego funduszu przemysłowego dla danych przemysłowców jest istotnie nagłą, gdyż, choć pożyczek inwestycyjnych (nawet w przemyśle) nie można co do nagłości zestawiać np. z eskontem weksli, to jednak i o taką inwestycyjną pożyczkę nikt się nie stara i nie może się starać w przewidywaniu przyszłej potrzeby, lecz dopiero wtedy, gdy albo konjunktura albo inne naglące względy do tego go zmuszają.

Uchwała pełnej komisyi musi być wygotowana na piśmie, co daje na się znowu jakiś czas czekać, i dostaje się wreszcie w uroczystej urzędowej formie, w czystopisie z komisyi do Wydziału krajowego, to znaczy na odległość dwu pokoi — jak zresztą wogóle cały stosunek urzędowy między komisyą a Wydziałem idzie uroczystemi urzędowemi formami, *manu longissima.*

Oczywiście i w Wydziale krajowym, gdy sprawa taka wymaga kolegialnego załatwienia na sesyi Wydziału krajowego, mimo uznania godnego pospiechu, ostateczne załatwienie z reguły znowu kilka tygodni absorbuje. Do wypłaty jeszcze daleko, gdyż teraz zaczyna się nieraz długa i skomplikowana korespondencya przemysłowca z Bankiem krajowym.

Dość, że parę miesięcy — to regularne minimum trwania podobnych spraw

Zaznaczyć należy, że taki bywa normalny tok rzeczy, że jednak dość pokaźna ilość spraw ulega nienormalnemu przekroczeniu ponad powyższą miarę.

Oczywiście nieraz strona sama do przewleczenia się przyczynia, nie spiesząc się n. p. z udzielaniem żądanych informacyi; wszelako w przytoczonych poniżej wypadkach,

jak szczegółowo zbadano, główna przyczyna zwłoki tkwiła stanowczo w niedostateczności i ciężkości aparatu komisyi dla spraw przemysłowych.

Oto te przykłady:

1. Fabryka wyrobów koszykarskich — podanie wniesione 8. października 1906 r., odrzucone 16. kwietnia 1907 r.

2. Gattermayer Zahradnik, huta szkła, Jaworzno — podanie wniesione 1. czerwca 1907 r., uwzględnione 26. maja 1908 r.

3. Fabryka sody kryształowej (mała) — podanie wniesione 24. kwietnia 1907 r., odrzucone 10. czerwca 1908 r.

4. Hudes Berkelhammer, fabryka kopyt szewskich, Bogumiłowice — podanie wniesione z końcem maja 1906 r., częściowo uwzględnione 15. kwietnia 1907 r.

5. Guzik Kołodziejski, fabryka pieców kaflowych i wazoników, Tarnów — podanie wniesione we wrześniu 1906 r., uwzględnione 11. lipca 1907 r.

6. Fabryka chustek wełnianych i tałesów (mała) w Tarnowie — podanie wniesione 1. maja 1907, odrzucone 20. stycznia 1906.

7. Fabryka mydła w Tarnowie — podanie wniesione 16. lipca 1907 r., odrzucone 20. stycznia 1908.

8 Fabryka wyrobów żelaznych — podanie wniesione we wrześniu 1907 r., dotąd nie zbadane.

9. i 10. Dwie fabryki wyrobów żelaznych i z blachy — podania wpłynęły w czerwcu 1907 r. (teraz już zbadane — czekają posiedzenia komitetu).

11. Fabryka albuminu — podanie wniesione z końcem 1907 r., teraz już zbadane i czeka posiedzenia komitetu.

12. Fabryka musztardy — podanie leży najmniej $1^1/_2$ roku teraz wreszcie zbadane i czeka posiedzenia komitetu.

13. Fabryka plecionek ze słomy — podanie wniesione w marcu 1908 r., dotąd niezbadane.

14 Fabryka farb — podanie wniesione 21. marca 908, teraz dopiero zbadane i czeka posiedzenia komitetu.

15. Farbiarnia tkanin — leży rok przeszło (po części dlatego, że nie dołączyła do podania wyciągu hipotecznego).

16. Fabryka mydła — podanie wniesione w październiku 1907 r., zbadane i czeka posiedzenia komitetu itd. itd. itd.

Każdy, kto zna życie przemysłowe, zdaje sobie jasno sprawę z tego, że takie przewlekanie podobnych spraw nie zawsze się godzi z naturą przemysłu i z jego potrzebami, a nieraz wyrządza przemysłowi szkodę i to nietylko *lucrum cessans*, ale nawet *damnum emergens*.

A podań o pożyczki wpływa coraz więcej. A przybywają i nowe agendy. Do tych należy n. p. opiniowanie podań o uwolnienie od dodatków autonomicznych do podatków, których po wejściu w życie ustawy z r. 1906 namnożyło się wiele.

Wobec tego stan rzeczy — obecnie zły — tylko pogorszyć się może, jeżeli już teraz w aparacie nie zaprowadzimy zmian praktycznych.

Koniecznością jest tedy przedewszystkiem przyjęcie nowej siły do biura Komisyi dla spraw przemysłowych, siły o takiej mniej więcej kwalifikacyi, jak obecny stały referent, t. j. obeznanej dokładnie, teoretycznie i praktycznie, z całokształtem życia przemy-

słowego, przyczem nie jest rzeczą istotną, czy kwalifikacya wstępna danego osobnika będzie więcej techniczna, czy więcej komercyalna.

Idzie o to, by był to człowiek znający przemysł i mający zdolność szybkiego oryentowania się w jego różnorodnych stosunkach.

Oczywiście większą wagę należy kłaść na znajomość strony komercyalnej, finansowej i administracyjnej, oraz ogólnych stosunków przemysłowych. Tacy znajdują się z równą w tej mierze kwalifikacyą tak między technikami, jak i między komercyalistami. A obawiać się chyba należy. czy znajdzie się siłę odpowiednią za te emolumenta, które pobierał w początkach i pobiera obecnie stały referent krajowej komisyi dla spraw przemysłowych. Wówczas bowiem był to wyjątkowo szczęśliwy traf, że za tak małe wynagrodzenie udało się pozyskać silę o tak szczególnych, u nas nader rzadkich kwalifikacyach.

Obecny referent żadną miarą nie może opanować opracowania pisemnego mnóstwa opinii, przez Komisyę udzielanych Wydziałowi krajowemu, następnie mnóstwa lustracyi wstępnych i referatów o podaniach pożyczkowych, z których niejeden wymaga przecie — jeżeli rzecz ma być gruntownie zrobioną — specyalnego studyum, dalej niezliczonych wizyt przemysłowców, udających sie po rady i informacye, następnie lustracyi przedsiębiorstw, które są dłużnikami funduszu przemysłowego, a wreszcie czynności technicznych które na dodatek bądź w dziale solnym, bądź w dziale dostaw urządzeń technicznych porucza mu od czasu do czasu Wydział krajowy.

Nadto, gdy obecnie akcya instytntów dla popierania drobnego przemysłu (Muzeum technologicznego we Lwowie, oraz Muzeum dla sztuk i rzemiosł w Krakowie) ujęta w ramy zasad służby dla popierania przemysłu (Gewerbebeforderungsdienst) w najbliższym czasie musi się rozwinąć na szerszą skalę, gdy wogóle położenie rękodzieła wymaga — obok akcyi popierania wielkiego przemysłu, — zajęcia się niem wydatniejszego i nieograniczonego, jak dotąd, prawie wyłącznie do szkolnictwa zawodowego, gdy także i sprawy szkolnictwa przysparzają ciągle agend, konieczność pomnożenia sił biura krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych już w chwili obecnej jest oczywista.

Posiedzenia krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych i jej komitetu przemysłowego winny stanowczo częściej się odbywać.

Następnie należy częściej, niż dotąd, praktykować ten wyjątek, w regulaminie przewidziany, by szczególnie n a g ł e sprawy pożyczkowe szły prosto z komitetu do Wydziału krajowego, nie czekając na plenarne posiedzenie komisyi.

Komunikowanie opinii komitetów, względnie pełnej Komisyi Wydziałowi krajowemu, niemniej jak komunikowanie się biura Komisyi z Wydziałem winno odbywać się z reguły w sposób jak najprostszy, przez proste zanotowanie na akcie uchwały »ad mundum« i oddanie aktów Wydziałowi krajowemu — *brevi manu.*

Podobną zasadę uproszczenia korespondencyi należałoby także przyjąć dla poleceń Wydziału krajowego, udzielanych Komisyi.

Wszelkich uzupełnień i wyjaśnień winno żądać biuro Komisyi przed przedłożeniem sprawy komitetowi, niemniej jak zaraz po wniesieniu podania zasięgać referencyi o charakterze, dzielności i stosunkach majątkowych petenta, o wartości zabezpieczenia i t. p., przyczem Bank krajowy winien już w tej wstępnej fazie biuru Komisyi dawać swój aparat informacyjny do dyspozycyi.

VI. Bank przemysłowy.

Na wstępie zaznaczyła komisya, że osią bezpośredniej pomocy kraju dla przemysłu jest rozdawnictwo pożyczek z funduszu przemysłowego. Nie może ono jedynym środkiem działania kraju pozostać, jak nie jest zresztą jedynym już dziś.

Konieczność stworzenia w kraju instytucyi finansowej, któraby objęła przedewszystkiem funkcyę ściągania kapitałów prywatnych do przemysłu, t. j. finansowania nowych kreacyi przemysłowych i rozszerzania istniejących, a dalej funkcyę wprowadzenia nowych, na pierwiastku osobistego zaufania więcej opartych form kredytu obrotowego, którąby uzupełniła i wyręczyła w tym względzie Bank krajowy — konieczność ta została już uznaną przez Wysoki Sejm, który w r. 1905 na wniosek p. Rutowskiego polecił Wydziałowi krajowemu wdrożenie rokowań z kapitalistami krajowymi i obcymi celem założenia banku przemysłowego przy pomocy kraju. Co do sposobu tej szczególnej pomocy, czem się zajmowała także krajowa komisya dla spraw przemysłowych, pojawiły się pomysły uwolnienia banków przemysłowych od dodatków autonomicznych do podatków na ciąg lat kilku, objęcia akcyi banku w wysokości około miliona koron przez kraj, udzielenia jednorazowej subwencyi kilkudziesięciu tysięcy koron na koszta założenia. Podnoszono także możność gwarancyi krajowej dla oprocentowania kapitału akcyjnego, niemniej jak zrzekania się dywidendy przez kraj na rzecz innych akcyonaryuszów.

Gdy Wydział krajowy dotąd polecenia sejmowego nie wykonał, gdy potrzeba, która podyktowała Sejmowi wspomnianą uchwałę, nietylko nie znikła, ale w miarę ożywiania się ruchu przemysłowego i umacniania jego podstaw rośnie, wypada komisyi zaproponować Sejmowi powtórzenie owej uchwały. Komisya jest jednak zdania, że należałoby ją uzupełnić wprawdzie niecyfrowem ale zresztą szczegółowem wymienieniem premii, ofiarowanych przez kraj kapitałowi, któryby do dzieła tego chciał przystąpić.

Gdy cele i zadania Banku przemysłowego były już nieraz przedmiotem dyskusyi sejmowej, zwłaszcza jako substrat owej uchwały, zalecającej starania o utworzenie takiej instytucyi, uzupełnić ten materyał możnaby chyba tylko wzmianką, że Bank przemysłowy byłby także i handlowym, organizując przedewszystkiem zbyt wyrobów niejednej gałęzi krajowej produkcyi oraz zakup surowców i środków pomocniczych dla produkcyi. Jeżeli myśl bojkotu towarów pruskich da się wogóle przeprowadzić na szerszą skalę, to jedynie przez taki bank handlowy, który brałby zastępstwa niekonkurujących z krajowym przemysłem fabrykantów francuskich, angielskich itp. z »delcredere« i tym fabrykantom zaliczkowałby cenę towarów, dostarczanych przez nich galicyjskim kupcom (gdyż obecnie inaczej jak za gotówkę stamtąd z nami interesów robić nie chcą), który wreszcie udzielając tutejszym kupcom kredytu, wykupywałby ich z rąk przemysłu pruskiego, czy wogóle obcego na rękę krajowego lub przynajmniej na rękę innego obcego, nie tak wrogiego

VII. Statystyka — Informacye — Studya.

W budżecie na rok 1907 wstawił Wysoki Sejm kwotę 5.600 K na biuro statystyki przemysłowej przy krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych. Kwota ta była niewystarczającą, gdyż w rzeczywistości starczy ona zaledwie na słabo opłacanego kierownika a nie daje mu ani odpowiednich sił pomocniczych (przynajmniej jednej wydatnej) ani biblioteki i publikacyi, ani możności częstych wyjazdów dla badania stosunków przemysłowych w całym kraju Boć przecie myśl, przyświecająca założeniu takiego biura, była ta, by stworzyć zbiornik wszelakich informacyi o stanie i warunkach rozwoju przemysłu krajowego celem ich zużytkowania przez krajową Komisyę i Wydział krajowy

a w drugim rzędzie celem publicystycznego ich opracowywania gwoli uświadamiania interesowanych i szerokiego ogółu o danych stosunkach.

Tak słabymi środkami wyposażone biuro nie mogło żadną miarą funkcyonować i istotnie po krótkiej próbie — gdy kierownik zaangażowany zrezygnował — istnieć przestało.

Wznowić je obecnie przy wyposażeniu tak wydatnem, by ono choć w skromnym zakresie mogło spełniać swoje zadania, jest obowiązkiem choćby prostej konsekwencyi.

Atoli obecna nowa faza akcyi popierania przemysłu przez kraj musi włożyć na barki tego biura statystyczno-informacyjnego dalsze jeszcze zadania. Skoro uchwalamy, że trzeba założyć tkalnię mechaniczną, bank przemysłowy i t. p., że trzeba dopomagać ściąganiu się obcych kapitałów i sił fachowych do kraju, to chyba nie na to, byśmy czekali, aż kapitaliści i fachowcy obcy — a nawet krajowi — domyślą się, iż w aktach sejmowych i Wydziału krajowego leżą takie a takie zachęcające uchwały i że taki lub owaki przemysł znajduje w Galicyi ogólne warunki rozwoju tak, iż warto nim się zainteresować. Węgrzy nadają swej akcyi przemysłowej ogromną »publicité«. Rzeczą biura statystyczno-informacyjnego będzie opracowywać publikacye w różnych językach o warunkach rozwoju przemysłu u nas i o sposobach pomocy kraju dla przemysłu, starać się o ich rozpowszechnienie we właściwych kołach, budzić przez odpowiednie artykuły i komunikaty w prasie krajowej i obcej zainteresowanie sfer zawodowych.

Nie jest to identyczne z badaniem konkretnych warunków rozwoju tego lub owego przedsiębiorstwa, ani z werbowaniem kapitalistów i fachowców do konkretnych, realnych projektów.

Dla tego celu potrzebną jest koniecznie instytucya, atoli inna — takie »bureau des études financiéres« prywatne subwencyonowane przez kraj i przez państwo z funduszów, przeznaczonych na popieranie wielkiego przemysłu (Industrieförderung), z których Galicya nigdy ani halerza nie otrzymała.

Takie biuro studyów, opierając się na wynikach ogólnych prac biura statystyczno-informacyjnego przy krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych — przez studya specyalne i werbownictwo powoływałoby do życia nowe kreacye przemysłowe, które ewentualnie znajdowałyby oparcie finansowe bądź o krajowy fundusz przemysłowy, bądź o bank przemysłowy, bądź o inny bank, bądź wreszcie obchodziłyby się bez takiego oparcia, znajdując kapitału prywatnego poddostatkiem.

Ogromne są trudności znalezienia odpowiedniego kandydata na kierownika biura statystyczno-informacyjnego przy Wydziale krajowym. Takie same będą co do drugiego referenta przemysłowego w biurze krajowej Komisyi. Na takie same napotykamy zawsze, gdy idzie o pozyskanie dobrych sił na urzędników konceptowych dla Izb handlowych i przemysłowych, dla Towarzystw gospodarskiego i rolniczego, dla różnych działów służby państwowych władz centralnych o kierunku gospodarczo-politycznym. Nie mamy narybku t. zw. »kameralistów« o gruntownem ekonomicznem i ekonomiczno politycznem wykształceniu teoretycznem, a równocześnie o praktycznem znawstwie danych gałęzi, a szczególnie o znawstwie stosunków gospodarczych i gospodarczo-politycznych naszego kraju. Dziś już takich specyalistów koniecznie nam kształcić trzeba. Rzeczą Wydziału krajowego będzie z przeznaczonych na podobne cele funduszów udzielać wydatnych stypendyów na kształcenie teoretyczne, następnie na praktykę, wreszcie na specyalne studya wspomnianych stosunków krajowych — dla wyrobienia dzielnych znawców i pracowników tego rodzaju, których zarówno dla powyższych funkcyi, jak i ewentualnie dla banków, jak wreszcie w życiu publicznem będziemy mogli potrzebować.

VIII. Dostawy.

Niedość powszechnie w naszych gminach miejskich przyjęła się zasada, przez Sejm uchwalona a przez Wydział krajowy znanym regulatywem proklamowana, iż w rozdawnictwie dostaw przy równych lub mało się różniących cenach, warunkach i jakościach pierwszeństwo należy przyznawać przemysłowi krajowemu. Przecież to nadzwyczaj skuteczny sposób pomocy publicznej dla rozwoju przemysłowego.

Często obce firmy znajdują zbyt łatwo poparcie u wpływowych czynników miejscowych. Bardzo niewiele miast wprowadziło u siebie regulatyw o rozdawnictwie dostaw, zalecony przez Wydział krajowy.

Ponowienie akcyi w danym kierunku musi przeto Komisya zalecać, działając tu na podstawie faktycznego materyału, którego tym razem jeszcze ze względu na reputacyę niektórych naszych miast nie chce podawać do wiadomości publicznej.

Możnaby dalej niejedno nowe przedsiębiorstwo powołać do życia, gdyby miasto pożyczki z funduszu przemysłowego zapewniło mu się pewien udział w dostawach autonomicznych na warunkach z góry ściśle określonych lub gdyby uzyskało się dlań podobne zapewnienie ze strony rządu. Byłoby wskazane — o czem już i wyżej była wzmianka — by na tle takiego zapewnienia części dostawy szyn kolejowych i t. p. powstała w kraju nowa wielka walcownia żelaza, stojąca poza kartelem. Skarb kolejowy zrobiłby na tem także dobry interes, gdyż zapewniłby sobie część szyn tańszych i wytrzymalszych na ścieranie, niż ich dostarcza kartel, który mając monopol, bierze wprawdzie gwarancyę za pękanie, ale nie za ścieranie i odpowiednio do tego produkuje szyny, wprawdzie nie pękające ale za to zużywające się w czasie o wiele krótszym, niż np. w Niemczech. Jak to podraża koszta budowy i utrzymania kolei, jaką to gra rolę w obecnej akcyi, zmierzającej do podwyższenia taryf kolejowych — na naszej skórze do kieszeni kartelu żelaznego — chyba nie trzeba wykazywać.

IX. Ulgi podatkowe dla przemysłu.

Obowiązująca obecnie ustawa o uwolnieniu nowo powstających przedsiębiorstw przemysłowych od dodatków autonomicznych do podatków, acz weszła w życie niedawno, bo w r. 1906, wymaga uzupełnień w kilku kierunkach wskazanych przez praktykę. Wysoki Sejm będzie miał sposobność zająć się tą sprawą z okazyi osobnego wniosku, który w tej mierze został uczyniony. Podobnie osobno będzie traktowaną sprawa zapatrywania Sejmu na obciążenie podatkowe budynków fabrycznych — a to ze względu na projektowaną przez c. k. Rząd reformę podatków budynkowych,

X. Szczególna pomoo dla rękodzieł — zasiłki bezzwrotne.

W budżecie przemysłu i rękodzieł figuruje pozycya 40.000 koron na bezwrotne zasiłki i subwencye. Z tego źródła czasem udziela się poszczególnym rękodzielnikom, tęgością zawodową wybijającym się ponad przecięcie zasiłków bezzwrotnych na lepsze urządzenie warsztatu, czasem także na obrót, szczególnie na zakupno surowca. W naszych warunkach — chcąc popierać rękodzieło — nie podobna trzymać się zasady, postawionej przez państwową służbę dla popierania drobnego przemysłu, iż jedynie stowarzyszeniom zarobkowym rękodzielniczym pomoc finansowa publiczna ma przypadać w udziale. I my pragnęlibyśmy, by ideja kooperacyi na niwie rękodzieł wydawała bujne plony. Nie zaniedbujmy żadnych środków, które do tego celu prowadzą. Szczególnie

niech Wydział krajowy silnie wspiera te usiłowania ku krzewieniu kooperatywy rękodzielniczej: wytwórczej, sprzedażnej, magazyuowej, surowcowej, które obecnie wdrożą nowo zorganizowane instytuty dla popierania drobnego przemysłu. Niech powstające pod wpływem tej działalności stowarzyszenia, o ile będą należycie prowadzone, znajdują nadal, jak dotąd, wydatną pomoc pożyczkową w funduszu przemysłowym — zwłaszcza gdy pomoc, udzielana z funduszów państwowych dla popierania drobnego przemysłu w maszynach i gotówce, okaże się niewystarczającą.

Wszelako dziś kooperatywa rękodzielnicza u nas jest jeszcze w powiciu, a zato mamy szereg dzielnych jednostek, które nie mając znikąd pomocy, marnieją lub w najlepszem razie wegetują a poparte, nietylko mogą poprawić swój byt, nie tylko podnieść się ku warstwie średniej, nietylko udoskonalić produkcyę i podnieść ją ilościowo ku stracie obcego importu, lecz także stawać się rozsadnikami nowoczesnej kultury rękodzielniczej w rzeszach kolegów zawodowych i stawać się w ten sposób także zaczynem kooperatywy, która łatwiej wyrośnie na glebie, przygotowanej wyższą kulturą gospodarczą. Zresztą z takich jednostkowych początków wyrastają nieraz fabryki. Tak było na wielką skalę na zachodzie — tak bywa już i u nas (Stankiewicz, fabryka wag we Lwowie; Sulikowski, fabryczna blacharnia w Dębnikach; Gorecki, fabryczna ślusarnia w Krakowie itd.). Tak u nas być może teraz coraz częściej.

Gdy akcya popierania przemysłu drobnego winna iść równolegle ze sprawą krzewienia przemysłu fabrycznego, gdy akcya instytutów dla popierania drobnego przemysłu będzie wkrótce wymagała wydatnego odpowiednika pomocy krajowej, uważa komisya iż należy podwyższyć roczny wydatek na bezzwrotne zasiłki i subwencye z 40.000 K na razie przynajmniej do 60.000 koron z przeznaczeniem szczególnem na uposażanie i spółek rękodzielniczych i poszczególnych dzielnych rękodzielników w maszyny i kapitał obrotowy, a to w ścisłej łączności z analogiczną akcyą instytutów dla popierania drobnego przemysłu jak wogóle w ścisłej łączności z pomocą państwową.

XI. Przemysł domowy.

Gdy wreszcie przemysł domowy, na ogół nie przedstawiający zbyt idealnej formy wytwórstwa przemysłowego, ale jednak, choćby jako forma przechodnia, lepszy od braku przemysłu i zarobku, lepszy od nędzy i próżniactwa, ma u nas w wielu okolicach szczególne warunki rozwoju, a rozwój ten utyka głównie na braku finansowo silnych, fachowych i uczciwych nakładców, czego na szerszą skalę nie zastąpi akcya — acz bardzo już zasłużona — Krajowego Związku przemysłowego na tem polu, będzie rzeczą kraju po dokładnem zbadaniu szczegółowych warunków rozwoju przemysłu domowego w różnych okolicach wdrożyć akcyę zachęty i poparcia poważnych przedsiębiorstw nakładczych.

XII. W n i o s k i.

Sprawozdaniem tem załatwiają się także petycye Braci Czeczowiczków o pomoc dla rozszerzenia tkalni i założenia blichu, apretury i przędzalni bawełny, oraz S. Czeczowiczki o pomoc dla założenia walcowni rur, niemniej jak petycya Związku samoistnych rękodzielników, kupców i przemysłowców we Lwowie o zwiększenie liczby rękodzielników w krajowej komisyi dla spraw przemysłowych, oraz o przeznaczenie szczególnych funduszów na poparcie rękodzieła.

Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego i dołączone do niego sprawozdanie krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych.

II. Roczną dotacyę stałego funduszu przemysłowego utworzonego uchwałą z dnia 22. stycznia 1887, w rubr. XII. poz. 164 budżetu podnosi się do wysokości 200.000 koron.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia z Bankiem krajowym umowy o udzielanie dalszych zaliczek na poczet tej dotacyi w latach 1909, 1910, 1911 i 1912 nie mniejszych, jak po 250.000 K co roku, a w miarę możności i większych, nie wstrzymując wszelako spłaty dotychczasowych zaliczek, rozpoczynającej się w roku 1909.

IV. Sejm podnosi dotacyę budżetową na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe w rubr. XII. poz. 163. z 40.000 na 60.000 koron, przeznaczając ją szczególnie na poparcie bądź stowarzyszeń i spółek rękodzielniczych, bądź poszczególnych wybijających się rękodzielników w zakupnie maszyn pomocniczych i w uzupełnieniu kapitału obrotowego, co wcale nie wyklucza dla tych spółek rękodzielniczych i dla tych poszczególnych rękodzielników zasadniczej możności korzystania z pożyczek z krajowego funduszu przemysłowego na równi z przemysłowcami fabrycznymi.

V. 1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, żeby celem powołania do życia większego akcyjnego zakładu kredytowego, którego zadaniem będzie wspieranie, rozszerzanie, zakładanie i finansowanie krajowych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych, wdrożył rokowania z kołami finansowemi w kraju i zagranicą.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy w tym względzie do prowizorycznego zawarcia umowy, wymagającej zatwierdzenia Sejmu krajowego, która może oprzeć się na następujących koncesyach ze strony kraju:

a) kraj mógłby przystąpić do takiego zakładu kredytowego z udziałem w kapitale akcyjnym;

b) przez kilka pierwszych lat kraj mógłby zrzec się dochodu od całości lub części swego udziału na rzecz reszty akcyonaryuszy;

c) kraj mógłby udzielić subwencyi na pierwsze koszta założenia i sfinansowania zakładu.

Na wypadek zawarcia takiej prowizorycznej umowy poleca Sejm Wydziałowi krajowemu, by wniósł projekt ustawy o ulgach w dodatkach autonomicznych do podatków dla takich zakładów.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby

a) obracał większe niż dotychczas kwoty z przyznanych na ten cel funduszów państwowych (Gewerbebeförderung) na popieranie rękodzieł w Galicyi, jużto w formie udzielania maszyn pomocniczych, jużto w formie pożyczek i subwencyi bezzwrotnych;

b) znosił się w sprawach tego popierania i w sprawie urządzać się mających specyalnych kursów dla rękodzielników z Wydziałem krajowym i Komisyą krajową dla spraw przemysłowych celem uzyskania jednolitości w działaniach kraju i państwa i wpłynął w tym względzie na instytuty popierania drobnego przemysłu we Lwowie i w Krakowie;

c) przyznał Galicyi udział w funduszach, przeznaczonych na popieranie przemysłu wielkiego (Industrieförderung), szczególnie przez finansowe poparcie badań nad

warunkami rozwoju przemysłu oraz starań konkretnych o finansowanie przedsiębiorstw, względnie przez finansowe poparcie instytucyi, któraby dla tych ostatnich celów powstała;

d) z funduszów na popieranie wielkiego przemysłu (Industrieförderung) dotował wydatnie krajowy fundusz przemysłowy.

VII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu utworzenie posady drugiego stałego referenta przemysłowego w biurze krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych i wstawienie odpowiedniej kwoty w budżet na rok 1910 oraz ewentualne tymczasowe obsadzenie tej posady za pokryciem ze środków, stojących do dyspozycyi.

VIII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu ponowne zorganizowanie biura statystycznego - informacyjnego przy krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, którego zadaniem ma być także publicystyczne szerzenie wiadomości o warunkach rozwoju przemysłowego Galicyi — w kraju i zagranicą. Sejm uważa o wiele wydatniejsze, niż dotąd, materyalne wyposażenie tego biura za potrzebne, polecając Wydziałowi krajowemu, by na ten cel na razie użył środków, stojących do dyspozycyi, a następnie odpowiedne kwoty wstawił w budżet na r. 1910,

IX. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przypomniał reprezentacyom powiatowym i gminnym obowiązek szczególnego uwzględniania wytwórstwa krajowego i pracy krajowej w rozdawnictwie dostaw i robót i wpłynął na uchwalenie regulatywu o rozdawnictwie dostaw i robót, zaleconego przez Wydział krajowy, przez te reprezentacye powiatowe i gminne.

X. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by starał się wydatnemi stypendyami (przy odpowiednim rozkładzie zajęć na szereg lat) kilku ludzi wykształcić i wychować najpierw w teoryi ekonomiki społecznej i polityki gospodarczej, następnie w praktyce wyższorzędnego życia gospodarczego, wreszcie w znawstwie aktualnych stosunków gospodarczych i gospodarczo-politycznych szczególnie naszego kraju.

Celem tej akcyi ma być przygotowanie materyału na sekretarzy i innych funkcyonaryuszów korporacyi i innych instytucyi ekonomicznych, jak Izby handlowe i przemysłowe, Towarzystwa gospodarskie i rolnicze, oraz na urzędników publicznych w działach gospodarczo-politycznych.

XI. Sejm — celem przyspieszenia toku spraw krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, szczególnie spraw pożyczkowych — wyraża życzenie,

a) by przewodniczący krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych prócz zwyczajnych posiedzeń pełnej Komisyi, odbywających się w myśl statutu co kwartału zwoływał w roku przynajmniej jedno posiedzenie nadzwyczajne,

b) by komitety stałe wydatniej korzystały z prawa działania w zastępstwie komisyi w razach nagłych, unormowanego w §. 7. regulaminu,

c) by urzędowanie biura Komisyi a szczególnie porozumiewanie się tego biura z biurem departamentu przemysłowego Wydziału krajowego uległo znacznemu uproszczeniu i przyspieszeniu.

XII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w mianowaniu członków krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych uwzględniał w wyższej mierze, niż dotąd, przemysłowców i rękodzielników.

XIII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wdrożył rokowania z przedsiębiorcami, chcącymi przy pomocy kraju rozszerzyć tkalnię mechaniczną bawełny i lnu

w Andrychowie oraz uzupełnić ją blichem, apreturą i przędzalnią, niemniej jak z przedsiębiorcami, chcącymi założyć walcownię rur.

Jako dyrektywa służyć ma Wydziałowi krajowemu układ pierwotny z przedsiębiorcami tkalni mechanicznej w Andrychowie przy podobnem zastosowaniu warunków pomocy kraju.

Przewodniczący:
A. Lubomirski.

Sprawozdawca:
Battaglia.

LW. 110.939/1908. We Lwowie, dnia 26. października 1908.

Alg 403

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Dolinie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 40.000 K na adaptacyę i wewnętrzne urządzenie budynku szpitalnego w Dolinie.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Dolinie założyła w r. 1888 ku uczczeniu 50-letniego jubileuszu rządów Najjaśniejszego Pana, szpital w Dolinie, który następnie uchwałą Wysokiego Sejmu z 9. lipca 1902 uznany został za powszechny.

Powyższa uchwała Wysokiego Sejmu uzyskała Najwyższą sankcyę dopiero w maju 1907 r., a Wydział krajowy przystępując do objęcia tego szpitala w zarząd kraju, zniewolony był wykonać roboty adaptacyjne i wewnętrznego urządzenia kosztem 60.000 koron. Stosownie do zawartej umowy koszta te obowiązaną jest ponieść Rada powiatowa, która na ten cel złożyła już w kasie Wydziału krajowego kwotę 10.000 K, dalszą kwotę 10.000 K ma spłacić ratami z dochodów budżetowych, a na pokrycie reszty kosztów postanowiła uchwałą z dnia 16. grudnia 1907 roku imieniem powiatu, zaciągnąć w Banku krajowym pożyczkę komunalną w kwocie 40.000 K.

Ze względu, że pożyczka ta, łącznie z długami i zobowiązaniami już obciążającymi powiat przewyższa 50% podatków bezpośrednich, odniósł się Wydział powiatowy w Dolinie do Wydziału krajowego o wyjednanie zezwolenia na zaciągnięcie rzeczonej pożyczki w drodze ustawy krajowej.

W szczególności długi i zaległości bierne powiatu wynoszą .	82.581 K 02 h
doliczywszy pożyczyć się mającą kwotę	40.000 „ — „
wyniesie całe obciążenie . . .	122.581 K 02 h
które przekracza 50% podatków bezpośrednich wynoszących . .	91.862 „ 22 „
o kwotę . . .	30.718 K 80 h.

Wydział krajowy uznając potrzebę zaciągnięcia projektowanej przez Reprezentacyę powiatową w Dolinie pożyczki wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy.

St. Badeni, *w. r.*

Sprawozdawca:

Dr. Władysław Jahl, *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Dolinie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 40.000 K.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Dolinie zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu w Banku krajowym pożyczki komunalnej w kwocie 40.000 K. na pokrycie kosztów adaptacyi i wewnętrznego urządzenia szpitala powszechnego w Dolinie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi skarbu.

Ls. 2935|908.

We Lwowie, 24. października 1908.

Alg 404

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wcielenia gminy Posady sanockiej do gminy miasta Sanoka.

Wysoki Sejmie!

Miasto Sanok zamknięte od północy rzeką Sanem, od wschodu gruntami zalewanemi przez San, wreszcie od zachodu wysoką górą, może się rozszerzać tylko w stronę południową i tu graniczy z gminą Posada sanocka, od której jest oddzielone tylko gościńcem rządowym.

Wobec braku mieszkań i ich drożyzny w Sanoku znaczna część ludzi mających zajęcie w tem mieście, przenosi się do Posady sanockiej, gdzie albo buduje własne domy, albo też mieszkania wynajmuje.

Dowodem tego, że gdy w Posadzie sanockiej w ciągu 10 lat ludność wzrosła w dwujnasób, w samym Sanoku w tym samym czasie wzrosła zaledwie o kilkanaście procent.

Jak wielki jest brak mieszkań w Sanoku, dowodzi fakt, że gmina miasta zmuszoną jest wynajmywać na pomieszczenie swych szkół kilka ubikacyi w Posadzie sanockiej.

Pomimo tego tak znacznego wzrostu gminy, Posada sanocka, który zawdzięcza li tylko niekorzystnemu położeniu Sanoka, gmina ta nie spełnia należycie swych zadań w sprawie policyi miejscowej, ogniowej i sanitarnej, tudzież nie wykazuje należytego postępu pod względem urządzeń gminnych.

To wszystko stwarza konieczność połączenia gminy Posada sanocka z miastem Sanokiem.

Rada miejska w Sanoku uchwaliła też jednomyślnie konieczność połączenia, natomiast Rada gminna w Posadzie sprzeciwia się temu połączeniu zarzucając, że

połączenie to obciążyłoby ludność gminy Posady nadmiernymi dodatkami do podatków nakładanymi w Sanoku.

Obawy te jednak nie są uzasadnione, albowiem gmina miasta Sanoka na pokrycie swych wydatków nakłada 30% dodatku do podatków, tudzież pobiera 80% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa, natomiast gmina Posada sanocka nakłada 44% dodatków do podatku i 40% dodatku do podatku konsumcyjnego od mięsa.

Czysty majątek Sanoka wynosi według inwentarza z roku 1908 — 1,273.693 K 66 h, majątek zaś Posady sanockiej 10.876 K 61 h.

Z cyfr tych okazuje się, że gmina Posada z połączenia odniesie materyalne korzyści i nie zachodzi obawa, aby mieszkańcy Posady byli w przyszłości obarczeni znacznymi dodatkami.

Pod względem urządzeń gminnych, należytego wykonywania policyi miejscowej i t. p. może gmina Posada tylko wiele zyskać przez połączenie z Sanokiem, dla którego to połączenie ze względu na niemożliwość rozszerzania się w innym kierunku jest niezbędne.

Wydział krajowy po przeprowadzeniu dochodzenia doszedł do przekonania, że połączenie to będzie z korzyścią dla obu gmin, dlatego też zgodnie z opiniami Reprezentacyi powiatowej, Rady miejskiej miasta Sanoka, tudzież c. k. Starostwa stawia wniosek, aby ze względu na to, że rokowania co do dobrowolnej ugody między temi gminami w sprawie połączenia nie doprowadziły do pomyślnego skutku, zastosować §. 100. ustęp 2. ustawy gminnej z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24.

Komisya gminna uznając korzyści jakie z połączenia gminy Posada sanocka z gminą miasta Sanoka odniosą, przychyla się do zdania Wydziału krajowego i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

załączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Sare.

Ustawa

z dnia . . . . . o wcieleniu gminy Posady sanockiej, powiatu sanockiego, do gminy miasta Sanoka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Gminę administracyjną Posada sanocka, powiatu Sanok, wciela się do gminy miasta Sanoka.

Art. II.

Majątek gminy Posady sanockiej zostaje włączony do majątku gminy miasta Sanoka, zaś gmina Sanok przyjmuje na siebie wszystkie zobowiązania gminy Posady sanockiej.

Art. III.

Wszelkie prawa przysługujące c. k. galic. funduszowi propinacyjnemu do końca roku 1910 na terytoryum dotychczasowej gminy Posady sanockiej pozostają niniejszą ustawą nienaruszone i gminie miasta Sanoka nie będzie przysługiwać prawo nakładania na dochody z praw tych ani na wykonywanie ich na terytoryum dotychczasowej gminy Posady sanockiej do tego czasu żadnych opłat gminnych.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 2646/08.

We Lwowie, dnia 17. października 1908.

Al 405

Sprawozdanie

komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z projektem ustawy o utworzeniu z części gminy Krynica i części obszaru dworskiego Krynicy nowej gminy administracyjnej pod nazwą „Krynica zdrój“.

Wysoki Sejmie!

Sprawa niniejszem sprawozdaniem objęta toczy się od szeregu lat i była kilkakrotnie w Wysokim Sejmie poruszana. Jest ona tak dokładnie przedstawioną w sprawozdaniu Wydziału krajowego, że wystarczy na tem miejscu podać treściwy rzut oka na jej stan.

Zakład zdrojowy w Krynicy znajduje się na terenie obszaru dworskiego, stanowiącego własność funduszu religijnego. Dla pomieszczenia gości, którzy rok rocznie licznie przebywają w celach kuracyjnych, pobudowali różni przedsiębiorcy i obywatele wielką ilość domów i will na przestrzeni otaczającej zakład zdrojowy gminy Krynica. Właściciele tych domów i will nazywają się potocznie osadnikami w przeciwstawieniu do zdawna osiadłych w Krynicy członków gminy.

Pomiędzy obu temi kategoryami mieszkańców i członków gminy istniały przez długie lata i istnieją dotąd niesnaski pochodzące stąd, że interesy tych dwóch kategoryj mieszkańców są rozbieżne; osadnicy pragną podnieść gminę Krynica pod względem hygienicznym i komunikacyjnym, a to nawet bardzo znacznym kosztem; tymczasem zdawna osiadli członkowie gminy nie uznają potrzeby tych inwestycyj, które na nich nakłada Rada gminna, przeważnie złożona z przedstawicieli osadników, jako płacących główną część podatków bezpośrednich. Stądto Rada gminna w Krynicy na posiedzeniu z 26. lipca 1903 uchwaliła jednomyślnie rozdział Krynicy na dwie gminy, a 61 mieszkańców zdawna osiadłych podpisało zawierający to żądanie memoryał, wręczony ś. p. Namiestnikowi hr. Potockiemu. Obawiano się jednak, że sprawa podziału gminy utknąć może na licznych trudnościach i spowoduje znaczną zwłokę. Należało więc przedewszystkiem zapewnić gminie taką organizacyę, aby mogła ona spełnić obowiązki na sławnem zdrojowisku ciążące. Wskutek tego Sejm uchwałą z 30. września 1903 polecił Wydziałowi krajowemu w jak najkró-

tszym czasie przedłożyć projekt ustawy o zaliczenie całej wsi Krynicy do rzędu miejscowości podlegających ustawie gminnej z 3. lipca 1896 Nr. 51. D. u. k. i o ewentualnem wcieleniu do tej gminy obszaru dworskiego.

Od tej chwili rozwinęło Namiestnictwo, Wydział krajowy i Wydział powiatowy w Nowym Sączu niestrudzoną działalność, aby gminę Krynica odpowiednio do ciążących na niej zadań zorganizować. Podjęto kroki u władz centralnych, a przedewszystkiem w Ministerstwie rolnictwa, jako władzy zarządzającej funduszem religijnym, o wcielenie obszaru dworskiego Krynica do gminy, o wyjednanie zgody rządu na poddanie Krynicy pod ustawę gminną z r. 1896, o oddanie tej gminie w poruczonym zakresie działania zawiadywania sprawami zdrojowemi i zarządu funduszem zdrojowym, o przyłączenie do gminy Krynica części gminy i obszaru dworskiego Słotwina; z drugiej strony zastanawiano się równocześnie nad podziałem gminy Krynica na dwie gminy administracyjne, nad przyłączeniem także obszaru dworskiego Słotwina do nowo utworzyć się mającej gminy »Krynica zdrój«. Myśl podziału gminy poruszył Wydział powiatowy w Nowym Sączu jeszcze w r. 1900, a jak wyżej nadmieniono, mieszkańcy gminy Krynica zgodzili się na nią w roku 1903. Ostatecznie po niesłychanie długich pertraktacyach między różnemi ministerstwami, po niezliczonych odezwach władz, nzupełnieniach aktów i konferencyach decydujących czynników, doprowadzono do tego, że nietylko właściwe władze zgodziły się na rozdział gminy, ale nadto Ministeryum rolnictwa, jako władza zarządzająca galicyjskim funduszem religijnym, do którego obszar dworski Krynica należy, zgodziło się na wcielenie części tego obszaru dworskiego do wydzielić się mającej z gminy Krynica części tejże gminy. W ten sposób powstanie nowa, silna i wszelkim wymaganiom kulturalnym zadość uczynić zdolna gmina »Krynica zdrój«, obok uszczuplonej cokolwiek reszty gminy, która nosić będzie nazwę »Krynica wieś«.

Art. II. załączonego do sprawozdania Wydziału krajowego projektu ustawy podaje dokładnie obszar, który będzie do nowej gminy należał, a ponieważ obszar ten został oznaczony wytknięciem granicy pomiędzy olbrzymią ilością parcel utworzyć się mającą gminę otaczających, przeto komisya gminna z obawy, aby liczba których z tych parcel na mapie katastralnej zaledwie odczytać się dających, nie została mylnie podana, za pośrednictwem c. k. Prezydyum Namiestnictwa w krótkiej drodze zwróciła się do krajowej Dyrekcyi skarbu z prośbą o skontrolowanie cyfr w projekcie ustawy podanych.

Podział majątku należącego do dawnej gminy Krynica pomiędzy nowe gminy »Krynica zdrój« i »Krynica wieś« nie przedstawia trudności, albowiem pod tym względem czynniki interesowane zawarły umowę. którą Rada powiatowa w Nowym Sączu dnia 20. września 1903 zatwierdziła.

W szczególności Rząd zgodził się, jak to z allegatu 3. i 4. sprawozdania Wydziału krajowego wynika, na następujące cztery punkta:

1) na rozdział gminy Krynica na gminę »Krynica zdrój« i »Krynica wieś«;

2) na wcielenie części obszaru dworskiego Krynica do gminy »Krynica zdrój«;

3) na poddanie nowej gminy »Krynica zdrój« pod ustawę gminną z r. 1896;

4) na rozwiązanie komisyi kuracyjnej w Krynicy i na oddanie gminie w poruczonym zakresie działania zawiadywania sprawami zdrojowemi i zarządu funduszem zdrojowym.

Tę swoją zgodę uczynił jednak Rząd pierwotnie (allegat 3) zawisłą od następujących okoliczności:

a) że rozmiar ciężarów, któreby miały spaść na obszar dworski z tytułu przyłączenia do gminy „Krynica zdrój« nie przekroczy 33% podatków bezpośrednich przez przydzieloną część obszaru dworskiego w przecięciu lat 1902 i 1904 opłacanych;

b) że w radzie gminy »Krynica zdrój« zasiadać będą z głosem stanowczym przynajmniej trzej lekarze.

Od pierwszego z tych wymagań Ministerstwo rolnictwa odstąpiło następnie, jak to z allegatu 4. wypływa a drugie wymaganie zmodyfikowało, żądając:

c) aby ze względu na interes galicyjskiego funduszu religijnego, jako właściciela zakładu zdrojowego w Krynicy w charakterze zastępców tego funduszu, w skład Rady gminnej wchodzili, jako radni bez wyboru: każdoczesny zarządca zdrojowy i dwaj lekarze zakładowi z równemi prawami, jak radni wychodzący z wyboru.

Wreszcie zażądało jeszcze Ministerstwo:

d) aby preliminarz dochodów i wydatków gminnych na rok następny uchwalony był zawsze w ciągu września tak, aby ci członkowie Rady gminnej, którzy tylko część roku w Krynicy przebywają, mieli możność współdziałania przy uchwalaniu budżetu.

Żądaniu ad d) czyni art. IV. L. 1. załączonego projektu ustawy zadosyć; żądanie ad c) postanowiło Namiestnictwo wypełnić w cokolwiek odmiennej formie, niż to proponowała stylizacya ministeryalnego reskryptu.

Zamiast przyznać w ustawie samej głosy wirylne każdoczesnemu zarządcy zdrojowemu i obu lekarzom zakładowym, Namiestnictwo w opracowanym przez siebie, a obecnie przez Wydział krajowy Sejmowi przedłożonym projekcie ustawy zastrzegło prawo mianowania trzech członków Rady gminnej i ich zastępców Namiestnictwu (ust. 2. art. IV. pr.), uważając takie uregulowanie sprawy za korzystniejsze, — Wydział krajowy uznał postanowienie co do wprowadzenia do składu Rady gminnej radnych i zastępców przez Namiestnictwo mianować się mających za usprawiedliwione następującymi względami:

„Że odtąd na gminę przejdzie obowiązek wykonywania policyi miejscowej, budowlanej, sanitarnej. i t. p. także na terytoryum zakładu zdrojowego, który przez to straci możność swobodnego decydowania o tych sprawach na terytoryum wcielonego obszaru dworskiego;

»że dalej na fundusz religijny, jako właściciela zakładu zdrojowego, z ogólnej sumy ulegających dodatkom gminnym podatków bezpośrednich z gminy »Krynica zdrój« obliczonych w kwocie 26.282 K przypada 10.644 K, zatem ponosić on będzie około 40% wszystkich wydatków gminy pokrywanych dodatkami;

»że wreszcie agendy komisyi zdrojowej, w której decydujący wpływ miał zarząd zakładu zdrojowego, mają być poruczone reprezentacyi gminnej.

»Słuszną jest więc rzeczą, ażeby w Radzie gminnej, w której rozstrzygane będą sprawy doniosłego znaczenia dla przyszłego rozwoju zakładu zdrojowego, zastąpione były interesa funduszu religijnego, jako tegoż właściciela«.

Komisya gminna zgadzając się z tem zapatrywaniem Wydziału krajowego, nadmienia, że już po opracowaniu projektu ustawy o utworzeniu nowej gminy »Krynica zdrój« wskutek rozporządzenia Ministerstwa rolnictwa z 23. sierpnia 1908 l. 20.698 Namiestnictwo odezwą z 30. sierpnia 1908 l. 14.407/pr. zwróciło się do Wydziału krajowego z prośbą, by w artykule IV. ust. 2. tego projektu, po słowie »Namiestnictwo« dodać: »jako władzę zarządzającą zakładem zdrojowym w Krynicy w imieniu Funduszu religijnego«.

Wydział krajowy odezwą z 9. września l. 90.170 odpowiedział, że w obecnem stadyum nie może już wprowadzić do projeku ustawy zmiany zażądanej przez Ministerstwo, albowiem projekt ustawy jest już wydrukowany i wniesiony na porządek dzienny pierwszego posiedzenia sejmowego.

Komisya gminna zaznacza, że w myśl poprzednich wywodów, w szczególności w myśl cytowanego ustępu sprawozdania, gdzie Wydział krajowy kładzie nacisk na to,

że w Radzie gminnej słusznie mają być zastąpione interesa Funduszu religijnego, jako właściciela zakładu zdrojowego, uważa żądaną przez Ministerstwo poprawkę jako uzasadnioną i na nią się godzi. W szczególności uznaje Komisya gminna, że prawo powoływania do Rady gminnej w Krynicy trzech członków i trzech zastępców, przysługiwać ma Namiestnictwu nie jako krajowej władzy politycznej, ale imieniem Ministerstwa rolnictwa, jako właściciela wcielonego do gminy obszaru dworskiego.

W końcu wspomina Komisya gminna, że część członków deputacyi, która w sprawie Krynicy przed kilku dniami w gmachu sejmowym się zjawiła, wyraziła życzenie, aby z uwagi, iż do rozwiązać się obecnie mającej Komisyi zdrojowej należeli dotąd z urzędu naczelnicy gmin Słotwina i Krynica, na przyszłość mógł w podobny sposób do Rady gminnej »Krynica zdrój« należeć bez wyboru każdoczesny paroch gminy »Krynica wieś«.

Komisya gminna nie może temu żądaniu zadość uczynić, ponieważ nie jest ono w obowiązującem prawie gminnem uzasadnione.

Głównem zadaniem złożonej w powyżej określony sposób częścią z radców, wyszłych z wyboru, a częścią z radnych przez Namiestnictwo powołanych do Rady gminnej, będzie prawidłowe i nowożytnym wymaganiom odpowiadające spełnianie tych agend, które dotąd w myśl ustawy zdrojowej z 4. listopada 1891 dz. u. kr. Nr. 80 były poruczone rozwiązać się w myśl niniejszego projektu ustawy mającej Komisyi zdrojowej.

Gdy jednak samo poddanie utworzyć się mającej gminy »Krynica zdrój« pod postanowienia ustawy gminnej z r. 1896 nie daje rękojmi, że gmina obowiązki te należycie spełni, należało w projekcie ustawy zastrzedz Namiestnictwu w porozumieniu z Wydziałem krajowym po wysłuchaniu Rady gminnej »Krynica zdrój« prawo wydania regulaminu, któryby dokładnie określał sposób i środki działania Radzie gminnej dla osiągnięcia powyższych zadań przysługujące. Czyni to art. VII. projektu.

Z powyższych motywów komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony . projekt ustawy.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Górski.

Ustawa

z dnia . . . . . o utworzeniu z części gminy Krynica i części obszaru dworskiego w Krynicy w powiecie nowosądeckim nowej gminy administracyjnej pod nazwą »Krynica zdrój«.

Zgodnie z uchwałą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Z gminy Krynica, powiatu nowosądeckiego, wydziela się część, która wraz z częścią obszaru dworskiego w Krynicy tworzyć będzie nową samoistną gminę administracyjną pod nazwą »Krynica zdrój«.

Pozostała część gminy Krynicy nosić będzie nazwę »Krynica wieś«.

Art. II.

Gminę »Krynica zdrój« będzie stanowił obszar objęty następującemi granicami:

Począwszy od drogi powiatowej, oznaczonej l. kat. 18144 inia idąca potokiem Hawrań przez parcele l. kat. 124:0, 12572, 12573, 12578, 12587, 12592, 12651/1, 12651/2, 12656, 12729, 12738, 12768, 12776/1, 12833, 12845, 12849, 12955, dalej pomiędzy drogą oznaczoną l. kat. 18156 a parcelą l. kat. 12956, dalej w kierunku północno-zachodnim między drogą oznaczoną l. kat. 18157 a parcelami l. kat. 12962, 12961, 12960, 12973, 12980, 12985, 13021/1, 13035/1, 13035/2, 13119, 13120, 13190, 13206, 13276, 13275, 13294, 13360, 13373, 13450, 13488 13490, 13491, 14112, dalej pomiędzy parcelami l. k. 14112 a 14113, 14178 a 14177, dalej między drogą oznaczoną l. kat. 18158 a parcelami l. kat. 14182, 14220, 14222, następnie pomiędzy parcelami l. kat. 14226 a 14227, 14226 a 14335, 14225 a 14336, dalej w kierunku północnym między drogą oznaczoną l. kat. 18159, a parcelami l. kat. 14367, 14366, 14364, 14352, 14386, 14466, 14471, 14484, 14558, 14569, 14579, 14558, 14577/2, 14577/1, 14652, 18160 14654, 14662, 14667/1, 14765, 14840, 14848, 14849, 14957, 15003,

15010, 15166, 15167, 15168, 15151/2, 15209, 15213, 15355, 15357, 15452, 15451, 15446, 15512, 15507, 15503, 15610, 15607, 15703, 15701, 15771/1, 15771/2, 15772, 15858 15860, 15856, 15855, 15958 i 15960, dalej od drogi powiatowej oznaczonej l. kat. 18144 w kierunku wschodnim potokiem Hawrań przez parcele l. kat. 12426 aż do ujścia tegoż potoku do potoku Kryniczanki, oznaczonego l. kat. 18190, następnie pomiędzy potokiem Kryniczanka a parcelami l. kat. 3740, 3681, 3678, 3621, 3620, 3553, a stąd północną stroną drogi, oznaczonej l. kat. 18086, t. j. między tą drogą a parcelami gruntowemi l. kat. 3486/2, 3486/1, 18085, 3487, parcelami budowlanemi l. kat. 64, 62, parcelami gruntowemi l. kat. 3492 i 3493, następnie pomiędzy parcelami l. kat. 3493 a 3494, 3481 a 3480, 3411 a 3412, 3402 a 3401, 3336 a 3337, 3326 a 3325, 3260 a 3261, 3219 a 3248, 3185 a 3186, 3182 a 3181, 3122 a 3123, 3111 a 3110, 3030 a 3031, 3015/2 a 3014/2, 3015/1 a 3014/1, 2766 a 2767, stąd zaś w prostej linii przez parcele l. kat. 2759, 2757, 2758, 2742, 2739, 2738, 18081, 2652, 2655, 2663, 2667 2676/2, 2677/1, 2679/1 2677/2, 2679/1 do południowo-wschodniego rogu parku »Smereczyna« oznaczonego l. kat. 36, następnie między parcelą l. kat. 36 a parcelami l. kat. 2363, 2362, 2356, 2354, 2352, 2341, 2226, 2225, 2222, 2221/2, 2200, 2199, 2166, 2165, 2144, 2100, 2099, 2092, 2091, 2076, 2074/2, 2074/1, 2067, 2064, 2038, 2037, 2031, 2030, 2018, 2017, 2000/2, 2000/1, 1552, 1550, 1540 i 1537, stąd na wschód ku lasowi »Wojnaczka« oznaczemu t. kat. 1559, rozgraniczając parcele l. kat. 1536 i 1537, 1536 i 1538, 1535 i 1538, 1533 i 1539, 1532 i 1540, 1531 i 1540, dalej południową stroną lasu „Wojnaczka« aż do drogi gminnej Krynica-Tylicz, oznaczonej l. kat. 18076, to jest między parcelą l. k. 1559 a parcelami l. k. 1540, 1541, 1544, 1545, 1558, 1997, 1996, 1995, 1994, 1993, 1992, 1989 i 1988, dalej północną granicą lasu »Zwadliwa« oznaczonego l. kat. 1969/5, to jest między tą parcelą a parcelami l. k. 1561, 1562, 1565, 1566, 1567, 1568, 1569 i 1583, dalej rozgranicza parcele l. kat. 1588 i 1587, 1596 i 1597, 1604 i 1603, 1617 i 1621, 1620 i 1621, 1620 i 1627, 1619 i 1627, 1619 i 1628, 1619 i 1629, 1618 i 1629, 1614 i 1629, następnie przecinając parcelę l. kat. 1629, biegnie pomiędzy parcelami l. kat. 18075 a 1639, 1651 a 650, 1660 a 1662, 1677 a 1675, 1686 a 1688, 1700 a 1699, 1711 a 1712, dalej między parcelami l. kat. 1711 a 1721, 1710 a 1721, 1710 a 1722, 1722 a 1723, 1725 a 1749, 1744 a 1749, 1752 a 1749, 1752 a 1776, 1774 a 1776, 1779 a 1776. W tem miejscu przecina linia graniczna gminy »Krynica zdrój« parcelę l. kat. 1801 w kierunku granicy pomiędzy parcelami l. kat. 1774 i 1779 a 1776, następnie między parcelami l. kat. 1801 a 1802, 1802 a 1803, 1822 a 1821, 1824 a 1823, 1851 a 1852, 1373 a 1355, 1373 a 1356, 1371 a 1370, 1371 a 1366, 1299 a 1300, 1292 a 1299, 1293 a 1292, 1260 a 1261, 1230 a 1229, 1230 a 1136, 1231 a 1136, 1135 a 1136, 1135 a 1138, 1135 a 1132, 1133 a 1151. W tem miejscu przechodzi granica przez potok Powlanki (Far-

bański), oznaczony l. kat. 18191, rozgranicza parcele l. kat. 1118 i 1098, przecina drogę oznaczoną l. kat. 18073 i biegnie między parcelami l. kat. 1102 a 1115, 1102 a 1116, 1108 a 1116, 1109 a 1116, 1110 a 1111, 1063 a 1111, 1063 a 1062, 1012 a 1013, 1012 a 1005, 1011 a 1005, 1005 a 965, 965 a 966, 962 a 965, 962 a 950, 959 a 950, 958 a 950, 953 a 950, 941 a 950, 938 a 928, 927 a 928, 760 a 759, 769 a 770, 774 a 773, 782 a 773, 782 a 753, 753 a 772, 754 a 757; stąd idzie granica pomiędzy drogą oznaczoną l. kat. 18071 a parcelami l. kat. 755, 749, 746, 740, 738, 737, 731, dalej między parcelami l. kat. 731 a 734, 731 a 719 731 a 581, 580 a 581, 571 a 581, 570/1 a 582, 563 a 562, 451 a 452, 436 a 437, 434 a 435, 423 a 422, 380 a 381, 380 a 372, 380 a 79, 376 a 79, 376 a 78, 376 a 72, 71 a 72, 71 a 74, 111 a 109, 150 a 122, 158/2 a 122, 158/2 a 159, 182 a 179, 213 a 179, 213 a 212, 222 a 223, 222 a 239, 244 a 258, 252 a 257, 252 a 253 i 252 a 254. Stąd zwraca się granica gminy »Krynica zdrój« na zachód i biegnie wzdłuż granicy gminy »Słotwiny«.

Art. III.

Podział majątku dotychczasowej gminy Krynica pomiędzy gminy „Krynica zdrój“ i „Krynica wieś“ oznaczony jest uchwałą Rady gminnej w Krynicy z dnia 25. sierpnia 1904, a zatwierdzoną przez Radę powiatową w Nowym Sączu uchwałą z dnia 20. września 1904 L. 1956.

Art. IV.

Gmina Krynica wieś podlega i nadal przepisom ustawy gminnej z 12. sierpnia 1866 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 18.

Gmina Krynica zdrój podlega przepisom ustawy gminnej z 3. lipca 1896 Dz. u. i rozp. kraj. Nr 51 z następującemi zmianami:

1. Budżet gminy i zakładów gminnych na następny rok administracyjny ma naczelnik gminy przedłożyć Radzie gminnej najpóźniej do końca lipca a Rada gminna ma ten budżet wziąć pod obrady i uchwalić w ciągu miesiąca września.

2. W skład Rady gminnej wchodzą prócz radnych i zastępców wybranych stosownie do postanowień ustawy gminnej z 3. lipca 1896 Dz. u kr. Nr. 51 i przepisów ordynacyi wyborczej gminnej, nadto mianowani przez c. k. Namiestnictwo jako władzę zarządzającą zakładem zdrojowym w Krynicy w imieniu Funduszu religijnego, trzej radni i trzej zastępcy. Natomiast nie przysługa funduszowi religijnemu prawo być członkiem Rady gminnej bez wyboru na zasadzie §. 12. wspomnianej ustawy gminnej z tytułu podatków bezpośrednich, opłacanych w gminie Krynica zdrój.

Tych trzech radnych i ich zastępców powołuje c. k. Namiestnictwo na każdorazowy sześcioletni okres wyborczy reprezentacyi gminnej, ma jednak prawo także podczas trwania okresu wyborczego odwołać mianowanego członka Rady gminnej.

Gdyby w czasie sześcioletniego okresu urzędowania ubył który z powołanych radnych lub ich zastępców, będzie w jego

miejsce powołany inny radny względnie zastępca, którego mandat będzie jednak trwał tylko do końca bieżącego okresu urzędowania reprezentacyi gminnej.

Powołani radni i ich zastępcy urzędują w każdym razie tak długo, dopóki nowo wybrana reprezentacya gminna nie obejmie urzędowania.

Radnym i zastępcą nie może być osoba, która jest wyłączona lub wykluczona od obieralności do reprezentacyi gminnej.

Powołani radni i zastępcy mogą mieć stałe miejsce zamieszkania poza obrębem gminy Krynica zdrój.

Powołani radni i zastępcy posiadają wszelkie prawa i obowiązki na równi z wybranymi członkami Rady gminnej. Mianowani radni mogą też być wybrani członkami zwierzchności gminnej, o ile nie zachodzą okoliczności wyłączające ich od tego wyboru.

Powołany zastępca bierze udział w obradach i uchwałach Rady gminnej wówczas, jeżeli radny, dla którego on zastępcą ustanowiony został, nie jest obecny na posiedzeniu Rady gminnej.

Art. V.

Ordynacya wyborcza dla gmin z 12. sierpnia 1868 Dz. u. i rozp. kr. Nr. 19. obowiązywać będzie także gminę »Krynica zdrój« z tą zmianą, że obywatele honorowi tej gminy mają prawo wybierania w myśl §. 1. ust ordynacyi wyborczej dla gmin.

Art. VI.

Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy zostanie rozwiązaną Rada gminna w Krynicy, a kierownictwo tak gminy »Krynica wieś« jak i gminy »Krynica zdrój«, będzie oddane tymczasowym zarządom, których skład oznaczy Namiestnictwo z porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Najdalej w sześć tygodni po objęciu urzędowania rozpiszą tymczasowe zarządy wybory do rad gminnych.

Art. VII.

Gmina »Krynica zdrój« stanowi zdrojowisko, a rejon zdrojowy obejmuje całą tę gminę.

Ustawa zdrojowa z dnia 4. listopada 1891 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 80. przestaje obowiązywać w gminie »Krynica zdrój«, a wszystkie sprawy zdrojowe w gminie »Krynica zdrój« i zarząd funduszem taks zdrojowych załatwiać będzie reprezentacya tej gminy w poruczonym zakresie działania w sposób, który określi regulamin wydany przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym po wysłuchaniu Rady gminnej »Krynica zdrój« przy analogicznem zastosowaniu zasadniczych postanowień obowiązującej krajowej ustawy zdrojowej.

Art. VIII.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w trzy miesiące po dniu ogłoszenia.

Art. IX.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, wyznań i oświaty oraz rolnictwa.

LS. 2978/08.

We Lwowie, dnia 26. października 1908.

Alg 406

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o wniosku posła Kędziora i tow. o uchwaleni noweli do ustawy z 24. kwietnia 1894 dz. u. k. l. 49 zmieniającej postanowienia art. 4 tejże ustawy o kosztach zakładania i utrzymywania szkół ludowych i o funduszach szkolnych.

Wysoki Sejmie!

Art. 4. ustawy z 24. kwietnia 1894, Nr. 49 Dz. u. kr. o powyższej sprawie postanawia, że:

„Zobowiązania gmin, korporacyi i instytucyi lub osób prywatnych do ofiar na rzecz szkoły miejscowej pozostają nadal w swej mocy".

„Zobowiązania gmin i obszarów dworskich do składania pewnej kwoty na utrzymanie nauczycieli, zniżone będą jednak o kwotę odpowiadającą 3% całej należytości podatków bezpośrednich razem z dotychczasowymi dodatkami państwowymi, opłacanych w gminie a względnie na obszarze dworskim, jednakże nie poniżej 6% i z wyjątkiem w drugim i trzecim ustępie art. 16. postanowionym".

Wniosek przeto posła Kędziora ma na celu dalsze rozszerzenie ulgi przewidzianej w ustępie 2-gim powyższego artykułu tak daleko, że minimum 6%-we, ustanowione jako ostateczna granica zniżenia zobowiązań ciążących na gminach i obszarach dworskich, miałoby odtąd stać się nieprzekraczalnem a wszelką nadwyżkę dotychczasowych zobowiązań musiałby ponosić fundusz krajowy.

Rzecz jasna, że nie chodzi tu o kwestyę szkolną, ze stanowiska szkoły bowiem jest obojętnem, z jakiego źródła płyną kwoty potrzebne na utrzymanie nauczycieli, byleby to ich utrzymanie było ubezpieczone.

Chodzi więc o to, po pierwsze, czy dzisiejszy sposób pokrywania tych kosztów utrzymania nauczycieli jest słuszny i sprawiedliwy, po drugie zaś czy budżet krajowy nie byłby narażony na zbyt wielki a niespodziewany wydatek, gdyby zapadła uchwała umieszczenia pokrycia proponowanych dobrowolnych zobowiązań z funduszów krajowych już w budżecie na rok 1908.

Komisya wyraża zapatrywanie, że nierównomierność pod względem ponoszenia powyższych ciężarów jest rażąca, a gminy jakoteż obszary dworskie, które swą ofiarnością dały możność wcześniejszemu powstawaniu szkół w swoich gminach, są dotknięte wielkim ciężarem w porównaniu z gminami, które nie dbały o oświatę, często się opierały zaprowadzeniu szkoły a dziś są wobec tamtych na mocy ustawy w znacznie korzystniejszem położeniu finansowem.

Znaczna ilość zobowiązań tych zapewniona została in natura, za czasów kiedy te doświadczenia przedstawiały małą wartość. Dziś wartość tych świadczeń pomnożyła się wielokrotnie, przez co stała się bardzo ciężkiem zobowiązaniem.

Niektóre gminy płacą do 30% dodatków do podatków na utrzymanie nauczyciela.

Z powodu, że zobowiązania powyższe wynoszą gotówką około 380.000 K, co czyniłoby (wedle preliminarza na rok 1909) $11_{.}^{0}/_{0}$ dodatków do podatków bezpośrednich, oprócz tego dochodziłaby do tego suma obliczonych zobowiązań w naturze świadczonych w sumie komisyi nieznanej, dalej z powodu, że sprawa ta wymaga wglądnięcia w poszczególne wypadki, zdaniem Komisyi uwolnienie od tych zobowiązań, nawet z powodów finansowo budżetowych nie mogłoby wejść w życie w roku 1909.

Komisya szkolna przeto w załatwieniu wniosku p. Kędziora i tow. jakoteż ze względu na petycye l. s. 116, 141, 550, 578, 579, 583, 589, 604, 642, 646, 647, 648, 668, 672, 692, 698, 699, 1149, 1150, 1151, 1170, 1700, 1730, 1957, 1970, 2166, 2237, 2310, 2371, 2439, stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zebrawszy w porozumieniu z Radą szkolną krajową daty odnoszące się do wszystkich zobowiązań, które ciężą na gminach i obszarach dworskich na utrzymanie nauczycieli w myśl 2-go ustępu art. 4-go ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49 Dz. u kr. przedłożył na najbliższej sesyi Sejmowi sprawozdanie i postawił odpowiednie wnioski.

Przewodniczący:
R . yski,

Sprawozdawca:
Czartoryski.

LW. 107.324/1908. We Lwowie, dnia 19. października 1908.

Al. 407

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wyboru ośmiu członków Wydziału galicyjskiej Kasy oszczędności we-Lwowie.

Wysoki Sejmie!

W myśl postanowień §. 50. ustęp pierwszy statutu gal. Kasy oszczędności we Lwowie, Wydział tej Kasy składa się z 12 członków, z których — jak długo trwa poręka kraju — ośmiu wybiera Sejm krajowy na wniosek Wydziału krajowego bądź to z grona członków Towarzystwa Kasy oszczędności, bądź z poza grona tego Towarzystwa na lat trzy, — zaś pozostałych czterech wybiera Walne Zgromadzenie Towarzystwa Kasy oszczędności ze swego grona na ten sam przeciąg czasu.

Na tej podstawie wybrał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 18. listopada 1905 i przy uzupełniającym wyborze uchwałą z dnia 13. marca 1907 następujących członków Wydziału Kasy: 1. Dra Władysława Abrahama, 2. Dra Jarosława Kułaczkowskiego, 3. Dra Władysława Jahla, 4. Dra Adolfa Liliena, 5. Stanisława Niezabitowskiego, 6. Eugeniusza Pierożyńskiego, 7. Władysława Piwockiego, 8. Dr. Zygmunta Skowrońskiego.

Ponieważ obecnie gaśnie mandat wymienionych wyżej przez Wysoki Sejm wybranych członków Wydziału Kasy, przeto Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybrać na trzy lata członkami Wydziału galicyjskiej Kasy oszczędności:

1. Dra Władysława Abrahama, profesora Uniwersytetu we Lwowie,
2. Władysława Długosza, posła na Sejm krajowy,
3. Dra Władysława Jahla, posła na Sejm krajowy,
4. Dra Jarosława Kułaczkowskiego, dyrektora Towarzystwa „Dniestr“,
5. Dra Adolfa Liliena, szefa domu bankowego,
6. Stanisława Niezabitowskiego, właściciela dóbr i posła na Sejm kraj.,
7. Eugeniusza Pierożyńskiego, emeryt. radcę Wydziału kraj.,
8. Władysława Piwockiego, radcę c. k. wyższego Sądu kraj. we Lwowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Ls. 2.689/08. We Lwowie, dnia 19. października 1908.

Alg 408

Sprawozdanie

Komisyi solnej o sprzedaży soli pod zarządem Wydziału krajowego, tudzież o wnioskach i petycyach odnoszących się do tego przedmiotu.

Wysoki Sejmie!

Krajowa organizacya sprzedaży soli pod zarządem Wydziału krajowego uczyniła znowu znaczne postępy w ubiegłym roku sprawozdawczym.

Jako najważniejszy postęp zaznaczyć należy przeprowadzone przez krajowy Zarząd sprzedaży soli obniżenie i ujednostajnienie ceny jednego kilograma soli w opakowaniu kartonowem, a to zarówno soli warzonki, jako też soli kamiennej, w drobiazgowej sprzedaży w całym kraju, bez względu na oddalenie od salin — na 20 groszy za kilogram.

Reforma ta stała się możliwą wskutek uchwały Rady państwa, z wezwaniem do c. k. Rządu, aby w krajach, zajmujących się przez swoje Wydziały krajowe sprzedażą soli. umożliwił sprzedawanie soli, konsumentom po cenie 20 gr. za kilogram w opakowaniu. W myśl tej uchwały wszedł JE. pan Minister skarbu w układy z Wydziałem krajowym, które doprowadziły ostatecznie do tego wyniku, iż c. k. Skarb państwa przyznał Wydziałowi krajowemu bonifikacyę za koszta opakowania i transportu soli do miejsc sprzedaży po 2 grosze od kilograma soli warzonki, a po 3 grosze przeciętnie od kilograma soli kamiennej — a nadto także przedłużenie kredytu przy obu gatunkach soli na rok. W zamian za te ustępstwa zobowiązał się Wydział krajowy wprowadzić od dnia 10 lipca b. r. począwszy, w urządzonych przez siebie w całym kraju po miastach, miasteczkach i wsiach składach i filiach jednolitą cenę po 20 groszy za 1 kg. soli opakowanej.

Komisya solna uważa za swój obowiązek w tem miejscu podnieść z uznaniem i z wdzięcznością okazaną przy układach gotowość c. k. Rządu do uwzględnienia słusznych wymagań krajowego Zarządu sprzedaży soli.

Z układu tego z c. k. Rządem wynikła dla Biura solnego Wydziału krajowego konieczność zupełnej zmiany kalkulacyi w rachunkach ze sprzedającymi sól. Mianowicie bardzo niejednolite koszta transportu z salin dla wszystkich 334 składów głównych, około 600 składów mniejszych i około 6000 zastępstw miejscowych bez różnicy, czy w najbliższem otoczeniu salin, czy w odległych okolicach górskich, pozbawionych komunikacyi, gdzie wedle słów sprawozdania Wydziału krajowego, sól może być dostawioną tylko na grzbietach końskich, a często i na plecach ludzkich, przy zachowaniu mniej więcej jednakowej proporcyi dla sprzedających, musiał Wydział krajowy pomieścić te wszystkie różnorodne pozycye wydatków w jednolitej cenie sprzedaży po 20 groszy za kilogram. Niemal dla każdego zastępstwa potrzeba było zrobić osobne obliczenie. Przeprowadzono jednak tę reformę bez liczniejszych

reklamacyj ze strony sprzedających, którzy nieraz musieli zgodzić się na pewne uszczuplenie prowizyi — co Komisya solna musi uznać za wynik godny uznania.

Jak nie może być inaczej w tak rozległej organizacyi, musiały zdarzać się tu i ówdzie pewne niedokładności Przed 10 lipca b. r. rozesłał Wydział krajowy bezpośrednio do wszystkich gmin, tudzież do Wydziałów powiatowych i Magistratów zawiadomienie o wchodzącem w życie od tego dnia obniżeniu ceny soli. Wskutek tego wpłynęło około 200 doniesień, że albo w pewnych gminach nie ma kontrolowanej sprzedaży soli, albo że w filiach krajowej sprzedaży soli, sól po cenie wyższej niż 20 gr. za kilogram jest sprzedawaną. Do tego odnosi się także wniosek posła dra Iwana Makucha, który domaga się polecenia Wydziałowi krajowemu ze strony Sejmu, aby uwzględniał prośby sklepikarzy o bezpośrednie pobieranie soli z państwowych salin do wiejskich sklepików.

Skargi te pochodzą przeważnie z tego powodu, iż niektóre zastępstwa pomimo wskazówek, jakie otrzymały z Biura solnego Wydziału krajowego, nie udzielają sprzedawcom wiejskim należytej prowizyi.

Wobec tego postanowił krajowy Zarząd sprzedaży soli rozesłać do wszystkich zastępstw wykazy cen przepisanych dla filij, które te wykazy będą wywieszone w składach na widocznem miejscu, a to dla ochrony filialistów przed pokrzywdzeniem przy poborze soli ze składów. Nadto zawiadomi Zarząd równocześnie każdą zwierzchność gminną o wyznaczonej dla sprzedawców w tej gminie prowizyi, a wreszcie stara się Wydział krajowy ustawicznie o tworzenie jak najgęściejszej sieci magazynów kolejowych i filij sprzedaży soli, które będą pobierały sól wprost z tych magazynów lub ze salin, nie wkładając zresztą z zasady na żadnego ze sprzedawców przymusu w tym kierunku, skąd mają pobierać sól do swoich sklepów. Wolno im pobierać sól, gdzie im najdogodniej, byle ją sprzedawali nie drożej jak po ustanowionej dla całego kraju cenie normalnej,

Wobec tych zarządzeń, zmierzających do dokończenia i ustalenia wprowadzonej dopiero przed kilku miesiącami organizacyi, Komisya solna uważa na razie za przedwczesne udzielanie Wydziałowi krajowemu jakichś wskazówek lub poleceń ze strony Sejmu, gdy jego zarządzenia, mające zapobiedz nieuchronnym w początkach brakom i niewłaściwościom, o których w sprawozdaniu jest mowa, są dopiero w toku przeprowadzenia.

Podczas dyskusyi nad niniejszem sprawozdaniem w Komisyi solnej podniesiono silne skargi na zdarzający się często lichy wyrób topek solnych, t. j. że bywają źle ubijane i źle wysuszane, a przedewszystkiem, że zbyt często waga topek nie odpowiada temu, co wypisano na opakowaniu każdej topki, mianowicie, iż powinna ona ważyć 1 klgr. a więc pełny kilogram. Twierdzono, że zdarzają się braki, dochodzące do kilku centnarów metrycznych [redacted] jednym wagonie soli warzonki. Gdzie to się zdarza, tam podobne wypadki powodują niedbalstwa ze strony zarządu salin, które cierpianem być nie może. Naraża to bowiem ludność, płacącą już w monopolowej cenie soli ciężki podatek konsumcyjny, na dotkliwą krzywdę. Do tego odnosi się wniosek posła Witosa Ls. 800. Komisya wnosi, ażeby Wysoki Sejm raczył uchwalić odpowiednie wezwania do c. k. Rządu, a zarazem polecenie dla Wydziału krajowego, aby zarządził, iżby organa krajowego Zarządu sprzedaży soli nie przyjmowały do wysyłki do składów Wydziału krajowego soli, jakością i wagą nie odpowiadającej temu, co się należy.

Wreszcie zastanawiano się w Komisyi i nad tem, czy nie należałoby obmyśleć jakiejś dogodniejszej do pakowania formy topek, jak dotychczasowa, czy nie byłoby wskazanem utrzymywać w handlu także pakiety z solą warzonką mniejsze, niż ważące jeden kilogram, a wreszcie, czy nie wypadałoby za-

prowadzić także pakietów soli warzonki z 10 kilogramami soli, tak, jak już teraz pakuje się mieloną sól kamienną? Komisya nie uważała za właściwe dorywczo rozstrzygać o takiej sprawie, która wymaga studyów i doświadczeń praktycznych, a zresztą także porozumienia z c. k. Władzami skarbowemi. I dlatego proponuje Komisya tylko rezolucyę, polecającą Wydziałowi krajowemu, ażeby studya w tym kierunku przeprowadził, z c. k. Rządem się porozumiał i ewentualnie zdał o tem sprawę Wysokiemu Sejmowi.

Obszernie wyłuszcza Wydział krajowy w swojem sprawozdaniu rozliczne trudności, z jakiemi ma do walczenia w przeprowadzeniu organizacyi sprzedaży soli kamiennej w tym kierunku, ażeby cena jej w opakowaniu wynosić mogła jednolicie 20 groszy za kilogram.

Najtrudniejszą do zwalczania przeszkodą, z którą Wydział krajowy musi liczyć się przy organizacyi sprzedaży soli kamiennej, jest powszechne niezadowolenie sprzedających sól, którym sprzedaż soli pod kontrolą Wydziału krajowego bardzo znacznie obniża ich zysk z handlu tym artykułem. Zysk ten wynosił dotychczas nawet przy prawidłowem postępowaniu kupca — jak Wydział krajowy to stwierdza, 5—8 a nawet i do 10 groszy na kilogramie, a przez mniej prawidłowe postępowanie przy ważeniu, albo przez mięszanie gatunków soli tańszych z droższymi, mógł być jeszcze znacznie spotęgowanym — gdy przy sprzedaży zamkniętych pakietów z ściśle odważoną solą pod warunkami, jakie dać może krajowy Zarząd sprzedaży soli, czysty zysk ich redukuje się średnio do 60 groszy na centnarze metrycznym. Nic też dziwnego, iż w tych warunkach krajowa organizacya sprzedaży soli w okolicach, gdzie obowiązuje sprzedaż soli kamiennej, między sprzedającymi sól popularną nie jest. A że ich niezadowolenie rozmaitemi drogami udziela się także szerokim kołom kupujących sól, jest również łatwem do zrozumienia każdemu, kto wie, jak trudno i powoli przyzwyczajają się szerokie masy ludności do nowych dla nich urządzeń. Krajowa organizacya sprzedaży soli musiała walczyć przez szereg lat z taką samą niechęcią handlarzy, broniących swojego interesu, we wschodnich i środkowych powiatach, gdzie istnieje sprzedaż warzonki. Lecz ostatecznie po latach prób i doświadczeń przy działaniu konsekwentnem, czujnem i sprężystem, zdołała krajowa organizacya sprzedaży soli owe utrudnienia ze strony niezadowolonych handlarzy przezwyciężyć na całej linii. Obecnie funkcyonuje ona już od dłuższego czasu w rejonie soli warzonki równo i spokojnie, z widocznym i uznanym ogólnie pożytkiem dla ludności. Spodziewać się należy, że tak samo uspokoi się agitacya przeciwko sprzedaży soli pod zarządem Wydziału krajowego w 17 powiatach okręgu sprzedaży soli kamiennej, gdy ta organizacya zupełnie będzie wykończoną i ustaloną.

Najwięcej ułatwiają prywatnej spekulacyi walkę z krajową organizacyą sprzedaży soli w rejonie soli kamiennej kolejowe składy soli, utrzymywane przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych i rozsyłka soli przez kolejowe biuro solne. Ta akcya bowiem podrywa krajową organizacyę sprzedaży soli przez to, iż umożliwia handlarzom mięszać sól, pobieraną ze składów Wydziału krajowego w zamkniętych pakietach, z solą sprowadzoną za pośrednictwem kolejowego biura solnego a przeto nie ulegającą kontroli krajowego zarządu sprzedaży soli i sprzedawaną dowolnie na wagę. Wysoki Sejm niejednokrotnie dopominał się z całym naciskiem o zwinięcie tych konkurencyjnych składów i biur solnych kolejowych. Lecz dotąd te rezolucye nie zostały przez c. k. Ministerstwo kolejowe uwzględnione. Komisyi solnej nie pozostaje więc nic, jak tylko wniosek o ponowienie rezolucyi, przyczem jednakowoż Komisya solna wyraża przekonanie, iż Wydział krajowy przy pomocy parlamentarnej reprezentacyi kraju zdoła wywrzeć na c. k. Rząd nacisk odpowiedni,

ażeby wyjednać ustępstwo u c. k. Rządu w sprawie, mającej dla c. k. Skarbu błahy efekt pieniężny, a dla krajowej organizacyi sprzedaży soli wielce szkodliwej.

Według układu z c. k. Ministerstwem skarbu ma Wydział krajowy otrzymywać sól kamienną w takiej postaci, w jakiej wychodzi ona z kopalni za pomocą łamania prochem. Sól nie wychodzi jednak zupełnie czystą: oprócz nieszkodliwych zanieczyszczeń chemicznych, (około 3%), które zabarwiają ją na ciemno, zawierają w sobie bryły soli kamiennej gniazda iłu, który zmielony, robi całą ilość soli kamiennej nieprzyjemną w użyciu, gdyż trzeszczy w zębach. Szczególniej odnosi się to do soli wielickiej, gdzie obok krystalicznie czystej soli szybikowej, odpadają przy wysadzaniu minami także w przeważnej ilości bryły soli t. zw zielonej, mocno zanieczyszczonej iłem. Sól, w tym stanie mielona, wywołuje potem słuszne niezadowolenie i skargi u ludności. Stara się też o to Wydział krajowy, ażeby salina wielicka dostarczała do młyna sól w kawałkach drobnych i przebranych, jak to praktykuje się w salinie bocheńskiej. W takim razie znacznie uspokoiłyby się niezadowolenie z soli mielonej.

Zupełnie czystej soli krystalicznej, t. z. szybikowej dostarczają kopalnie nasze zaledwie około 10%. Przeto sól mielona normalna musi być cośkolwiek szarawą, gdyż składa się z mięszaniny soli szybikowej z średnim gatunkiem t. z. zielonej soli, zawierającej już przymieszki ziemne. A ponieważ część ludności, mająca wytworniejsze wymagania, żąda soli zupełnie białej, tak samo jak i przemysł wymaga jej do wyrobów spożywczych, jak np. do wyrobu masła, cukiernicy, piekarze, masarze i t. p. dlatego podnosi Komisya potrzebę dopuszczenia w okręgu sprzedaży soli kamiennej, sprzedaży soli szybikowej, osobno mielonej jako gatunku specyalnego — naturalnie po cenie cokolwiek droższej po nad 20 gr. za kilogram, w odmiennem opakowaniu, widocznie różniącem się od opakowania soli normalnej — albo też dopuszczenia tam do sprzedaży w pewnym procentowym stosunku obok kamiennej, soli topkowej, jako zupełnie czystej.

W końcu podnosi Komisya co roku bezskutecznie powtarzane żądanie ludności, by cena fiskalna soli, tego niezbędnego artykułu spożywczego dla każdego człowieka, opodatkowująca niesprawiedliwie bogatych i ubogich, została choć cokolwiek zniżoną. Komisya świadomą jest trudności finansowych i prawnopolitycznych, z jakiemi spotyka się to żądanie. Nie tracąc jednak nadziei, iż może zdarzyć się sposobność do przeprowadzenia pewnej zniżki ceny soli dla ludzi, jak już zniżona została fiskalna cena soli bydlęcej, Komisya wnosi ponowienie corocznie przez Wysoki Sejm powtarzanej uchwały, odnoszącej się do tego przedmiotu.

Poseł Szwed i tow. domagają się stanowczo we wniosku l. s. 1.094 sprzedaży w powiatach podgórskich zachodniej części kraju w okręgu soli kamiennej, by obok soli mielonej dostarczono ludności także soli kuchennej w dobrej jakości i soli dla bydła — w kruchach, gdy c. k. Rząd postanowił sprzedaż soli w kruchach znieść. Komisya solna nie może odmówić poparcia temu żądaniu w myśl zasady, iż kto za towar płaci, ten ma prawo żądać, ażeby otrzymał towar taki, jakiego żąda. I dlatego proponuje Komisya do przyjęcia Wysokiemu Sejmowi rezolucyę, odpowiadającą intencyi wniosku pp. Szweda i tow.

Poseł dr Kurowiec i tow domagają się we wniosku l. s. 2 003, ażeby Wysoki Sejm wezwał Wydział krajowy, aby wysłał fachowych znawców górnictwa do kopalni kałuskiej dla zbadania istniejących tam pokładów sylwinu. Wydział krajowy nie może takich badań prowadzić w rządowych zakładach, jakimi są

c. k. saliny. Zresztą wiadomo, iż c. k. Rząd od szeregu lat sam prowadzi fachowe poszukiwania za solami potasowemi. Byłoby jednak bardzo pożądanem, ażeby Wydziałowi krajowemu i interesowanym kołom rolniczym c k. Rząd zechciał udzielić autentycznych informacyj o wyniku tych poszukiwań, wówczas bowiem byłaby podstawa do sformułowania życzeń i wniosków co do sposobu i warunków dostarczania rolnictwu naszemu soli potasowych. W tej myśli proponuje Komisya Wysokiemu Sejmowi odpowiednią rezolucyę.

Wniosek posła Szweda i tow. l. s. 1.253 domaga się zniżenia kosztów transportu kainitu kolejami państwowemi. Komisya rozszerza to żądanie na wszystkie gatunki soli, gdyż np. zniżenie taryfy kolejowej byłoby szczególniej pożądanem dla przewozu soli kamiennej, podlegającej o wiele droższej taryfie niż wszystkie inne gatunki soli.

Wreszcie w uwzględnieniu petycyj l. s 120 i 783 Komisya solna w porozumieniu z p. szefem departamentu II. Wydziału krajowego wnosi, ażeby Wysoki Sejm raczył przyznać zasiłki dwom wdowom po funkcyonaryuszach biura solnego Wydziału krajowego — a mianowicie: pani Maryi Gérard-Festenburgowej jak co roku, od czasu śmierci jej ś. p. męża jednorazowy dar z łaski w kwocie 400 K, i pani Stanisławie Marcinkiewiczowej, wdowie po zmarłym w dniu 6. kwietnia br. adjunkcie konceptowym w biurze solnem, ś. p Ludwiku Marcinkiewiczu, dodatek do pensyi wdowiej w kwocie 240 K rocznie, odpowiadający dodatkowi stałemu do płacy 900 K, przyznanemu ś. p. Ludwikowi Marcinkiewiczowi uchwałą Wydziału krajowego z dnia 7. października 1902 l. 67.261 tytułem nagrody za odznaczającą się służbę.

Na podstawie powyższych uwag Komisya solna wnosi:

A) **Wysoki Sejm raczy uchwalić:**

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego o sprzedaży soli pod jego zarządem l s. 40/908 Sejm przyjmuje do wiadomości, i udziela mu absolutoryum z rachunków krajowego funduszu solnego za rok 1907;

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu ażeby soli warzonki nienależycie wysuszonej, albo też w topkach nie mających należytej wagi, do transportu nie przyjmował, jak również ażeby nie przyjmował do młynów soli kamiennej, iłem zanieczyszczonej.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z c. k. Władzami skarbowemi wziął pod rozwagę zmianę formy topek soli warzonki w sposób, ułatwiający pakowanie, a także kwestyę dostarczania soli do handlu w pakietach, półkilogramowych, wreszcie zaprowadzenie pakowania także soli warzonki w pakiety, zawierające po 10 kilogramów.

IV. W uwzględnieniu petycyi l. s. 120/908 Sejm przyznaje p. Maryi Gerard-Festenburgowej. wdowie po urzędniku krajowego Zarządu sprzedaży soli, jednorazowy dar z łaski w kwocie 400 K, płatny w r. 1909.

V. Przychylając się do prośby, wyrażonej w podaniu l s. 783/908 Sejm przyznaje p. Stanisławie Marcinkiewiczowej, wdowie po adjunkcie konceptowym

krajowego Zarządu sprzedaży soli, ś. p. Ludwiku Marcinkiewiczu, z krajowego funduszu solnego stały dodatek do pensyi wdowiej w kwocie 240 K. rocznie, licząc od dnia 6. kwietnia 1908. jako dnia śmierci jej męża.

B) Nadto raczy **Wysoki Sejm uchwalić** następujące wezwanie do c. k. Rządu:

1. W interesie wykończenia i ustalenia krajowej organizacyi sprzedaży soli w okręgu sprzedaży soli kamiennej w Galicyi — Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) ażeby koniecznie zwinął przedsiębiorstwo sprzedaży soli kamiennej przez organa Zarządu c. k. kolei państwowych w Galicyi;

b) ażeby z kopalni wielickiej dostarczał krajowemu Zarządowi sprzedaży soli do mielenia sól w bryłach drobnych i troskliwie przebranych, t. j. z usunięciem kawałków zanieczyszczonych iłem;

c) ażeby pozwolił na wprowadzenie do handlu mielonej czystej soli szybikowej, jako specyalnego gatunku soli po cenie cokolwiek droższej — albo też ażeby zezwolił na sprzedaż w okręgu sprzedaży soli kamiennej w pewnym procentowym stosunku soli warzonki;

d) ażeby zezwolił na sprzedaż soli kamiennej w kruchach, o ile możności jak najlepszej;

2. ażeby zniżył taryfę kosztów przewozu wszelakich gatunków soli c. k. kolejami państwowemi; a co najmniej, ażeby zrównał taryfę przewozową soli kamiennej z kosztami przewozu soli warzonki;

3. ażeby udzielił Wydziałowi krajowemu i reprezentacyi interesów rolniczych do wiadomości wyniki dotychczasowych poszukiwań soli potasowych w Kałuszu, Morszynie i Stebniku.

4. ażeby wobec tegorocznych klęsk rolniczych dostarczył bezpłatnie znaczniejszych ilości soli bydlęcej i odpadków solnych do poprawy zepsutej paszy w okolicach dotkniętych klęskami;

5. ze względu na klęski rolnicze, a także w interesie podniesienia hodowli bydła w kraju, ażeby zastosowywał jak najliberalniej istniejące przepisy co do korzystania ze źródlisk solnych przez hodowców bydła;

6. ażeby przeprowadził obniżenie ceny fiskalnej gatunków soli spożywczej dla ludzi.

C) **Wysoki Sejm raczy uchwalić:**

Petycye gmin powiatu Kałuskiego: Kałusz l. s. 833 i 835, Nowy Kałusz l. s. 832, Kamień l. s. 2.169, Krechowice l. s. 709, Medynia l. s. 289, Niegowić l. s. 1.984, Przewoziec l. s. 1 985, Siwka l. s. 1.540, Słoboda równiańska l. s. 2.314, Stańków l. s. 1.541, Topolsko l. s. 2.315, Wierzchnia l. s. 1.902, tudzież gminy Orów w powiecie Drohobyckim, a wreszcie gmin górskich okręgu sądowego Bolechowskiago o pozwolenie względnie ułatwienia w poborze surowicy solnej odstępuje się c. k. Rządowi do przychylnego załatwienia w myśl uchwały B/5.

Powyższemi wnioskami Komisyi solnej uznaje się za załatwione wnioski posłów:

L. s. 1.093. dra Iwana Makucha w sprawie pobierania soli przez sklepikarzy wiejskich;

L. s. 800. Wincentego Witosa w sprawie nadużyć handlarzy i dostarczania soli w dobrej jakości;

L. s. 1.253. Wojciecha Szweda o zniżenie ceny transportu kainitu dla włościan;

L. s. 1.094. Wojciecha Szweda o sprzedaż soli kamiennej w kruchach;

L. s. 2.003. dra Iwana Kurowca w sprawie poszukiwań sylwinu;

L. s. 1.930. Tymoteusza Starucha o dostarczenie soli dla rolników nawiedzonych klęskami w powiecie Brzeżańskim;

L. s. 1.931. Pawła Dumki — o to samo dla powiatu Tarnopolskiego;

L. s. 1.443. Ołeksy Krysowatego – dla powiatu Zbaraskiego;

L. s. 1.455. hr. Franciszka Zamoyskiego — dla powiatu Drohobyckiego;

L. s. 799. Łazarza Winniczuka — dla powiatu Stanisławowskiego;

L. s. 2.124 Jana Bisa — dla powiatu Niżańskiego.

Przewodniczący:
Wasung

Sprawozdawca:
Merunowicz.

L. s. 2987/08. We Lwowie, dnia 27. października 1908

Aneg 409

Sprawozdanie

komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z d. 11. października 1908 l. 102161 w przedmiocie wyłączenia przysiółka Berezów średni ze związku gminy Berezów wyżny powiatu Peczeniżym i utworzenia samoistnej gminy administracyjnej.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 9. października 1907 uchwalił Wysoki Sejm projekt ustawy o wyłączeniu przysiółka Berezów średni z związku gminy Berezów wyżny i utworzeniu samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Berezów średni. Z powodu sprzeczności między w artykule II. [illegible]nej ustawy wyszczególnionemi liczbami parcel tworzących granice obu gmin a mapą katastralną, c. k. Prezydyum Namiestnictwa nie przedłożyło rzeczonego projektu do Najwyższej Sankcyi, lecz zwróciło Wydziałowi krajowemu celem usunięcia tej sprzeczności. Wobec tego Wydział krajowy zarządził dodatkowe zrektyfikowanie projektowanej granicy zgodnie z wykazami c. k. ewidencyi podatku gruntowego i wnosi nowy projekt ustawy.

Komisya gminna przyłącza się do zdania Wydziału krajowego i stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony */. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Skarbek.

Ustawa

z dnia . . . . o utworzeniu z przysiółka Berezów średni, należącego do związku gminy Berezów wyżny, powiatu politycznego Peczeniżyn, samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Berezów średni.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Przysiółek Berezów średni wyłącza się ze związku gminy Berezów wyżny powiatu politycznego Peczeniżyn i tworzy się z niego samoistną gminę administracyjną pod nazwą Berezów średni.

Art. II.

Granicę między gminami Berezów średni i Berezów wyżny tworzyć mają zewnętrzne granice parcel katastralnych gminy katastralnej Berezów wyżny, oznaczonych w Berezowie wyżnym liczbami: p. gr. 3515/1, 3478/1, 3478/2, 3478/3, 3476/5, 3475/1, 3474/3, 3473/2, 4681/1, 3473/4, 3471/1, 3470, 3469/3 4674/1, 4592, 2707, 2747/1, 2747/2, 2749/1, 2749/2, 2749/3, 2749/4, 2769/1, 2769/2, 2770, 2777, 2778, 2785, 2790/1, 2790/2, 2789, 2791/3, 2792/1, p. bud. 390, p. gr. 2793/2, 2841, 2842, 2843, 2844, 2848/2, 2849/1, 2849/2, 2849/3, 4587, 2847/2, 4585, 4670/1, 2335/1, 4573, 4548/1, 4547, 410, 315, 316, 319, 320, 441, 468, 469/1, 469/2, 471, 488, 489, 498, 500/1, 500/2, 501, 502/1, 502/2, 503, 4538, 506, 495/2, p. bud. 52, pr. g. 4679/1, 559, 549, 4532, 546, 547/1, 554, 576, 577, 613, 614, 618, 619 i 548;

zaś w Berezowie średnim liczbami: p. gr. 205, 207, 208, 209, 213/2, 214, 228, 229/1, 229/2, 285, 289/4, 289/5, 289/6, 314, 321/2, 337, 338, 339, 348/2, 349/6, 349/7, 349/8, 349/9, 349/10, 349/11, 349/12, 349/16, 507/2, 508, 509/2, 510/1, 511, 534, 4531, 540, 541, 545, 1237/1, 1237/2, p. bud. 163, p. gr. 1238/1, 1238/3, 1239/4, p. bud. 160, p. gr. 1240, 1241/1, 1241/3, 1242, 1255, 1251/1, 1251/10, 1251/3, 1253/1, 1253/2, 1253/3, p. bud. 165, 1252/2, 1252/3, 1252/4, 1252/6, 4548/2, p. bud. 766, p. gr. 4679/2, 4591, 2807/1 2807/2, 2850, 2851, 2852, 2853, 4675, 3476/1, 3437, 3438, 3439/1, 3439/3, 3439/4, 4681/2, 3439/2, 3466/2, 3467, 4674/2,

3462/1, 3462/2, 3462/3, 3462/4, 3462/5, 3462/11, 3462/7, 2748/1, 2748/2, 2748/3, 2748/4, 2786/1, 2786/2, 2797, 2796/1, 2795, 2794, 2816/2, 2816/3, 2816/4, 2816/5, 2812, 2813, 2814, 2817/1, 2817/2, 2817/3, 2817/4, 2817/5, 2877, 4670/2, 2335/2 i 4546.

Art. III.

Do trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy ma być rozwiązaną dotychczasowa Rada gminna w Berezowie wyżnym, a natomiast mają być zarządzone wybory i przeprowadzone do Rady gminnej w Berezowie wyżnym i Berezowie średnim.

Art. IV.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Aleg 410

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o wnioskach pp. Styły i tow., Winniczuka i tow., w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy z 13. października 1899 Dz. u kr Nr 133 w brzmieniu ustawy z dnia 15. maja 1907 Dz. u. kraj. Nr. 57 i o petycyi gminy Ostruszy powiatu Grybowskiego w sprawie krycia budynków materyałem ogniotrwałym.

Wysoki Sejmie!

Wskutek długoletnich nawoływań w społeczeństwie i w Sejmie, wskutek systematycznie powtarzających się wniosków poselskich, sięgających do roku 1865 i pod naciskiem konieczności, wywołanej przez szkody z pożarów, wzrastające z roku na rok, Sejm krajowy przedsięwziął w roku 1905 gruntowną rewizyę ustaw budowlanych obowiązujących w kraju i uchwalił na posiedzeniu 16. listopada 1905 cały szereg ustaw, bądź to zmieniających postanowienia dotychczasowych ustaw, bądź to je uzupełniających. Ustawy te, a między niemi także ustawa, zmieniająca i uzupełniająca ustawę budowlaną dla wsi i pomniejszych miast i miasteczek z 13. października 1899 Dz. u. kr. Nr. 133, zostały dopiero w r. 1907 sankcyonowane i ogłoszone. Od czasu wejścia w życie i zastosowania ustawy z dnia 15. maja 1907 Dz. u. kr. Nr. 57, zmieniającej i uzupełniającej ustawę budowlaną dla wsi i miasteczek upłynął więc zaledwie rok jeden i z tego powodu należałoby się zachować odpornie wobec wszelkich usiłowań, zdążających do zmiany ustawy, której skutki zbawienne, wedle ogólnie przyjętych zasad, dla krótkości czasu, nie mogły się jeszcze w pełni okazać.

Lecz utyskiwania i narzekania ludności, zwłaszcza włościańskiej i małomiasteczkowej na nowe postanowienia ustawy są tak ogólne, że niepodobna przejść do porządku dziennego nad niemi, niepodobna nazwać to ogólne niezadowolenie z ustawy sztucznem lub bezpodstawnem, zwłaszcza gdy się zważy, że już w tym krótkim czasie od wejścia ustawy z 15. maja 1907 Dz. u. kr. Nr. 57 w życie, niektóre jej postanowienia okazały się w praktycznem zastosowaniu wręcz niewykonalnemi.

Ustawa ta wprowadziła do ustawy z 13. października 1899 Dz. u. kr. Nr. 133 głęboko idące i daleko sięgające zmiany, mające na celu głównie zmniejszenie niebezpieczeństwa pożarów, a także w dalszym rzędzie względy estetyczne. Odnośne postanowienia ustawowe, pomijając mniej ważne z nich i pojedyncze szczegóły, dadzą się wyróżnić w dwóch zasadach: w obowiązku — wszakże nie bezwzględnym — krycia budynków materyałem ogniotrwałym i w ustanowieniu pewnych w ustawie bliżej oznaczonych odległości między budynkami. Uznając w zupełności słuszność zasady i konieczność postanowień ustawowych tak w jednym jak i w dru-

gim kierunku, nie można się przecież oprzeć przekonaniu, że ustawa w pierwszym kierunku za mało liczy się z materyalnymi stosunkami naszej ludności, z drugiej zaś nie dość uwzględnia nadzwyczajne rozdrobnienie gruntów włościańskich, a zwłaszcza parcel budowlanych. Toteż niezadowolenie ludności z ustawy objawia się w obu kierunkach, objawia się ono ogólnie i wszędzie, we wszystkich stronach kraju, tak na wschodzie, jak i na zachodzie, na zebraniach, zgromadzeniach i wiecach ludowych w domaganiu się jak najprędszej zmiany obowiązującej ustawy.

Odgłosem tych ogólnych domagań i życzeń ludu i ich wyrazem w Sejmie służą wnioski pp. Styły i tow., postawione 30. września r. b. i pp. Winniczuka i tow., postawiony 7. października r. b. na zmianę postanowień §. 20. ustawy, a niemniej także petycya gminy Ostrusza powiatu Grybowskiego z dnia 10. października r. b., dotycząca zastosowania tych postanowień ze strony Grybowskiego Wydziału powiatowego.

Gdy oba wnioski i petycya dotyczą jednego i tego samego przedmiotu, należy je łącznie traktować. To też sprawozdanie niniejsze załatwia je łącznie.

O ile utyskiwania ludności skierowane są przeciw zasadzie obowiązkowego pokrywania budynków nowych materyałem ogniotrwałym, muszą one pozostać bez skutku. Zasada ta okazała się konieczną, jest dla ludności zbawienną i wobec tego, że pożary w kraju z roku na rok się wzmagają, szkody przez pożary wyrządzane wynoszą przeciętnie 10 milionów koron rocznie, a w roku 1904 wynosiły zwyż 24 milionów, że w procentowym stosunku cyfr przypada 86% pożarów na budynki kryte słomą, 11% na budynki kryte gontem lub papą, a tylko 3% na budynki kryte ogniotrwale, przyczem, o ile stwierdzono, połowa wszystkich pożarów powstaje przez przeniesienie się ognia z budynku na budynek, obowiązek krycia ogniotrwale budynków nowych nie powinien uledz i nie ulegnie zmianie. Również niezbędnem jest ustawowe ustanowienie odległości między budynkami, koniecznych dla odwrócenia od ludności i kraju milionowych a niepowetowanych szkód rok rocznie wyrządzanych przez pożary.

Zasada pokrywania nowych budynków materyałem ogniotrwałym doznaje już w ustawie w obecnem jej brzmieniu wyjątków. W ustępie 8-ym §. 20 dozwolonem jest, analogicznie z innemi krajowemi ustawami budowlanemi, krycie materyałem nieogniotrwałym budynków przeznaczonych wyłącznie na przechowywanie zboża, siana i t. p. płodów rolniczych, jeżeli budynek taki stanie w odległości co najmniej dwustu metrów od zabudowanej części danej miejscowości. Jeszcze większej doniosłości jest wyjątek od obowiązku pokrywania nowych dachów materyałem ogniotrwałym, ustanowiony w ustępie 6. tegoż §. Wedle tego przepisu ustawy pokrycie budynku starego lub spalonego, na tem samem miejscu i w dotychczasowych rozmiarach odbudowanego, a więc n o w e g o, materyałem nieogniotrwałym może być dozwolonem przez Wydział powiatowy, jeżeli poprzedni budynek był nieogniotrwale kryty i jeżeli ubóstwo właściciela stwierdzonem zostanie. A nie podlega chyba wątpliwości, że rzeczywiste ubóstwo każdego właściciela zawsze stwierdzonem być może i winno i wobec rzeczywistego ubóstwa przymus ustawowy krycia dachu materyałem ogniotrwałym ustaje. Odnośnie więc do nowych budynków żadne dalsze wyjątki nie są dopuszczalne, jeżeli przymus pokrywania ich materyałem ogniotrwałym nie ma zamiast zasady stać się wyjątkiem od woli właściciela zależnym.

Ale ten przymus nie odnosi się do budynków już istniejących, a więc w rozumieniu ustawy nie nowych, o ile one nie są budynkami piątrowymi Takie budynki można i nadal, jak długo one istnieć będą, pokrywać nieogniotrwale. Wynika to niewątpliwie z ustępu 1-go §. 20. ustawy, gdzie obowiązek krycia materyałem nieogniotrwałym jest ustanowiony lí tylko dla n o w y c h budynków, a więc

takich, które powstają po wejściu ustawy w życie i ustępu 9-go tegoż §. 20., gdzie ustanowiony wyjątek odnośnie do budynków piątrowych, co do których ustawa nakazuje zastąpienie w przeciągu lat 10 dachów nieogniotrwałych ogniotrwałymi.

Jeżeli więc niektóre wydziały powiatowe, między nimi i Wydział powiatowy Grybowski, jak o tem świadczy petycya gminy Ostrusza, wymagają, ażeby ludność wiejska i małomiasteczkowa w razie zastąpienia dotychczasowego nieogniotrwałego pokrycia dachu nowem, pokrywała dach ogniotrwale, to odnieść to należy do mylnej interpretacyi ustawy i mylnego jej zastosowania.

W celu uchylenia tej niewłaściwości nie jest potrzebną ani zmiana obowiązującej ustawy, ani jej uzupełnienie, lecz wystarczy pouczenie ze strony Wydziału krajowego, które tem bardziej jest wskazane, że budynki, budowane pod pokrycie słomiane lub gontowe, a więc lekkie i w każdym razie lżejsze od pokrycia dachówką, przeważnie tak są w zrębie i stolcu zbudowane i skonstruowane, że ciężaru pokrycia dachówką nie zniosą i wskutek pokrywania takich budynków dachówkami wyniknąćby mogło niebezpieczeństwo nie tylko dla mienia, lecz i dla zdrowia i życia ludzkiego.

Zachowywanie pewnych odległości między budynkami z materyału nieogniotrwałego, zwłaszcza budynkami różnych właścicieli jest nietylko wskazanem, lecz ze względu niebezpieczeństwa pożaru wprost koniecznem. Obowiązująca ustawa budowlana ustanawia tę odległość li tylko między obcymi budynkami i to zasadniczo na 10 metrów. Taka odległość jest wystarczająca, lecz już zmniejszoną być nie może, bez narażenia na łatwe przenoszenie się ognia z jednej zagrody na drugą. W celu osiągnięcia tej odległości między obcymi budynkami odrazu, w miarę powstawania nowych budynków przepisuje ustęp 3. §. 20. ustawy, że nowy nieogniotrwały budynek może być pobudowany w odległości: 1. najmniej pięciu metrów od granicy niezabudowanego gruntu obcego, 2. najmniej dziesięciu metrów od każdego istniejącego już budynku obcego. To postanowienie jest niesłuszne, traktuje bowiem właścicieli gruntów nierównomiernie: jeden z nich, który obecnie się buduje, musi odsunąć swój budynek od sąsiada, który się pobudował prędzej, na 10 metrów, podczas gdy ten ostatni już pobudował się na granicy, a gdy zamiast istniejącego zechce nowy postawić budynek, odsunie go od granicy tylko na 5 metrów. Nadto między budynkami tymi będzie zamiast wystarczającej 10-metrowej przestrzeni przestrzeń 15 metrowa.

Toteż przedłożony projekt ustawy usuwa tę niesprawiedliwość, ustanawiając odległość każdego budynku li tylko od granicy obcego gruntu na 5 metrów. Przy zastosowaniu tego przepisu do każdego nowego budynku, osiągnięta będzie wszędzie chociaż stopniowo, w miarę tego, jak nowe budynki powstawać będą, wymagana przez ustawę dziesięciometrowa odległość między wszystkimi obcymi budynkami.

Ta jedna zmiana nie jest jednak zdolną usunąć te trudności, jakie nastręczają się przy praktycznem zastosowaniu nowych przepisów ustawy budowlanej. Wskutek zbytniego rozdrobnienia gruntów włościańskich wogóle, a parcel budowlanych w szczególności, stoimy dzisiaj w kraju tak, że albo ustawa nie będzie wykonywaną i stosowaną, albo też ogromna ilość mieszkańców wsi i miasteczek nie będzie w stanie pobudować sobie domu. Mało już jest bowiem u nas parcel pod zagrody włościańskie przeznaczonych i ku temu nadających się, na którychby gospodarz mógł swe budynki odsunąć na 5 metrów od obu granic miedz. A przecież pobudować się on musi!

Należy więc do obowiązującej ustawy budowlanej wprowadzić takie postanowienia, które przy zachowaniu wszelkich ostrożności ogniowych i w szczególności zasadniczej 10-metrowej odległości między budynkami obcymi, przecież dawały

każdemu właścicielowi gruntu możność pobudować się na nim bez wszelkiej krzywdy i niebezpieczeństwa dla sąsiadów.

Przedewszystkiem należy budynki chociaż z materyału nieogniotrwałego, lecz ogniotrwale kryte i zaopatrzone w graniczny mur ogniochronny traktować na równi z budynkami ogniotrwałymi i zezwolić na stawianie ich na granicy gruntu.

Dalej należy właścicielowi gruntu, którego szerokość nie pozwala na zachowanie 5-metrowej odległości między budynkiem a granicami sąsiednich gruntów, cofnąć się z budynkiem w głąb gruntu i pobudować go na odległości nie mniejszej od jednego metra od granicy sąsiednich gruntów, byle tylko zachowaną była 10-metrowa odległość od cudzych budynków.

W końcu należy do ustawy budowlanej dla wsi i miasteczek wprowadzić przy budowie stodół i t. p. pod pokryciem nieogniotrwałem tych ulg, jakie zawiera w sobie w rozdziale VII. ustawa z dnia 4. kwietnia 1889 Dz. u. kr. Nr. 31. dla miast średnich. Jest to nieodzowną koniecznością, gdy się zważy, że budowa stodoły lub szopy, na odległość 200 metrów od zagrody dla włościanina lub mieszczanina-rolnika przy jego trybie gospodarstwa i życia jest wprost niemożliwa a mało którego gospodarza stać jeżeli już nie na ogniotrwałe pokrycie, to na budowę stodoły, któraby ciężar takiego pokrycia, w szczególności dachówkę wytrzymała.

Te zmiany, względnie uzupełnienia obowiązującej ustawy budowlanej dla wsi i miasteczek uważa Komisya administracyjna za konieczne i znajdują one wyraz w zmienionych ustępach 3. do 8. §. 20 objętych dołączonym projektem ustawy.

Trudności, jakie napotykają się przy wykonywaniu i zastosowaniu ustawy, należy w pewnej mierze odnieść także do nienależytego, częstokroć wprost mylnego rozumienia i stosowania ustawy przez urzędy gminne i Wydziały powiatowe. To niedomaganie może jednak być usunięte przez wydanie przepisów wykonawczych ze strony Wydziału krajowego.

W każdym razie należy jak najrychlej usunąć nieporozumienie, jakoby przymus krycia dachów materyałem ogniotrwałym odnosi się także do budynków dawniejszych.

W końcu nie może być pominiętem, że w celu zastosowania się do przepisów obowiązującej ustawy budowlanej, właściciele gruntów będą częstokroć zmuszeni swe parcele budowlane rozszerzać bądź to w drodze zakupna, bądź to zamiany pasm sąsiednich gruntów za własne grunta w innem miejscu położone, bądź też zamiany całych kawałków gruntu na inne, w celu stworzenia zagród odpowiadających przepisom ustawy. Dla takich aktów prawnych, spowodowanych ustawą i mających na celu dobro publiczne, winny być przyznane ze strony Państwa wszelkie możliwe ulgi należytościowe.

Komisya administracyjna wnosi więc:

1. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·/. projekt ustawy.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wydał przepisy wykonawcze ustawy budowlanej dla wsi i pomniejszych miast i miasteczek, zanim to nastąpi, jak najrychlej wydał okólnik z pouczeniem do Wydziałów powiatowych, że przymus pokrywania dachów materyałem ogniotrwałym do budynków dawniejszych nieogniotrwale krytych się nie odnosi

3. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przyznał wszelkim aktom prawnym, mającym na celu zmianę lub powiększenie parcel budowlanych po wsiach i miasteczkach w celu zastosowania się do przepisów obowiązującej ustawy budowlanej, wszelkie ulgi należytościowe.

Przewodniczący: ***Laskowski.***

Sprawozdawca: ***Dudykiewicz.***

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z 13. października 1899 Dz. u. kr. Nr. 133 w brzmieniu ustawy z dnia 15. maja 1907 Dz. u. kr. Nr. 57.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia ustępów 3 do 8 §. 20. ustawy z 13. październ nika 1899 Dz. u. kr. Nr. 133 w brzmieniu ustawy z dnia 15. maja 1907 Dz u kr. Nr. 57 uchyla się, a natomiast mają one opiewać:

3. Budynek z materyału ogniotrwałego, a także budynek z materyału nieogniotrwałego, lecz ogniotrwale pokryty i zaopatrzony w graniczny mur ogniochronny, może swym murem ogniochronnym przylegać do każdego budynku lub gruntu obcego.

Każdy nowy budynek, o ile nie ma przylegać do gruntu obcego, a ma stanąć przy drodze, ulicy lub placu publicznym, może być zbudowany na odległości najmniej pięciu metrów od granicy obcego gruntu.

4. Jeżeli rozmiar gruntu na odsunięcie nowego budynku na taką odległość nie dozwala, może Wydział powiatowy, po wysłuchaniu sąsiadów, zezwolić na budowę w odległości mniejszej, lecz nie mniejszej jak jednego metra od granicy gruntu obcego, jeżeli budynek będzie pobudowany w głębi gruntu, w odległości najmniej dziesięciu metrów od każdego istniejącego już budynku obcego.

Jeżeli sąsiedni grunt obcy nie jest jeszcze zabudowany, odległość budynku powstać mającego od frontu sąsiedniego gruntu niezabudowanego w ten sposób ma być oznaczoną, ażeby właściciel gruntu niezabudowanego, stosując się do przepisów ustawy niniejszej, nie był ograniczonym w zabudowaniu swego gruntu od frontu.

5. Budynek nieogniotrwały stary lub spalony może być odbudowany z materyału nieogniotrwałego na tem samem miejscu w dotychczasowych rozmiarach nawet w wypadku braku

5 metrowej odległości, jeżeli rozmiar gruntu nie dozwala na odsunięcie budynku do 5 metrowej odległości.

Pokrycie dachu w ten sposób odbudowanego budynku, dotąd nieogniotrwale krytego materyałem nieogniotrwałym, może być dozwolonem przez Wydział powiatowy po urzędownem stwierdzeniu ubóstwa właściciela.

6. Dach budynku przeznaczonego wyłącznie na przechowanie zboża, siana i t. p. płodów rolniczych można pokryć materyałem nieogniotrwałym z reguły tylko wtedy, jeżeli budynek rzeczony stanie w odległości najmniej dwustu metrów od zabudowanej części tej miejscowości.

7. Jeżeli rozmiar gruntu przeznaczonego pod zagrodę włościańską na takie odsunięcie budynku tego rodzaju (ust. 6) nie pozwala, może Wydział powiatowy na wniosek zwierzchności gminnej zezwolić na pokrycie tego budynku materyałem nieogniotrwałym, a) jeżeli odnośna zagroda położoną jest na odległości nie mniejszej jak 30 m. od szczelnie zabudowanej części danej miejscowości, b) jeżeli budynek ten stanie na odległości nie mniejszej niż 5 metrów od budynków tego samego właściciela i c) w oddaleniu przynajmniej 12 metrów od budynków innych właścicieli lub też przy oddaleniu nie mniejszem niż 5 metrów od obcego gruntu będzie od budynków na tym gruncie się znajdujących oddzielonym szeregiem drzew liściastych.

8. Wyjątki przewidziane pod 5 i 7 nie są dozwolone na obszarze zdrojowisk i stacyj klimatycznych.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 3029/08.

We Lwowie, dnia 28. października 1908.

Aleg 411

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy m. Lwowa o zmianę §. 21. ustawy budowniczej dla miasta Lwowa z 21. kwietnia 1885 dz. u. kr. Nr. 31.

Wysoki Sejmie!

Powyższem sprawozdaniem przedkłada Wydział krajowy wskutek petycyi projekt ustawy zmieniającej §. 21. ustawy z 21. kwietnia 1885 dz. u. kr. Nr. 31. zawierającej przepisy budownicze dla królewskiego stołecznego m. Lwowa.

Paragraf ten i zmiany w nim projektowane dotyczą wysokości domów, co do której ustawa obowiązująca zawiera ograniczenia przynoszące szkodę wobec rozwoju miasta i wzrastających coraz bardziej cen mieszkań tak w śródmieściu jak i przylegających dzielnicach, albowiem według tego paragrafu budowa co najwyżej trzechpiętrowych jest możliwą.

Ułatwienia w tym kierunku z motywów powyżej podanych są wskazane zwłaszcza, że obecnie prawie we wszystkich większych miastach budowa domów o większej ilości piąter jest dozwoloną, a nawet ustawa wcześniejsza dla miasta Krakowa z r. 1883 budowy domów wyższych aniżeli trzypiętrowe nie wyklucza. Gdy nadto w ostatnich czasach wpłynęły do Magistratu lwowskiego prośby o udzielenie konsensu na budowę domów czteropiętrowych, przeto też Wydział krajowy uwzględniając wszystkie okoliczności pomimo nasuwających się wątpliwości i uwag, przyjął przedłożony przez gminę miasta Lwowa projekt ustawy, uważając go jako przejściowy a poczynił w nim jedynie nieznaczne zmiany.

Komisya gminna podzielając zapatrywania Wydziału krajowego co do naglącej potrzeby zmiany omawianego paragrafu ustawy, sądziła jednak, że pomimo charakteru przejściowego, aż do uchwalenia całej nowej ustawy budowniczej, należy już teraz wprowadzić niektóre postanowienia, któreby w danych ułatwieniach jasno określały ich zastosowanie.

Dotyczy to głównie maksymalnej wysokości budynków wogóle, a w szczególności w śródmieściu, następnie przepisów dla budynków narożnych, które według projektu były niejasne i wymagały określenia długości takich budynków w ulicach węższych.

Wreszcie przestawiono poszczególne ustępy i uporządkowano je stosownie do różnych wysokości budynków.

Komisya gminna jest zdania, że ustawa w zmodyfikowanem brzmieniu uczyni zadość potrzebom miasta Lwowa i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

załączony projekt ustawy.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Sare.

Ustawa

z dnia . . . . zmieniająca postanowienia §. 21. ustawy z 21. kwietnia 1885 dz. u. kr. Nr. 31. zawierającej ustawę budowniczą dla królewskiego stołecznego miasta Lwowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 21.

Postanowienia §. 21. ustawy z d. 21. kwietnia 1885 dz. u kr. Nr. 31 zawierającej ustawę budowniczą dla królewskiego stołecznego miasta Lwowa zostają uchylone, a natomiast paragraf ten ma opiewać, jak następuje:

a) Domów mieszkalnych nie wolno z reguły budować wyżej jak na trzy piętra, nie licząc parteru, przyczem mezanin liczy się za piętro.

b) Domy jednopiętrowe mogą być wszędzie budowane bez względu na szerokość ulicy.

c) Domy dwu lub trzypiątrowe wolno stawiać tylko tam, gdzie ich wysokość nie przewyższa szerokości ulicy.

d) Natomiast wolno:

1) w miejscu, gdzie już dom istniał, budować dom nowy w wysokości dawniejszego;

2) w ulicy częściowo już zabudowanej wyprowadzić dom nowy w wysokości większej części domów tamże już istniejących;

3) w wypadkach ad 1. i 2. wysokość domu nie może atoli przenosić 16 metrów;

4) na narożnikach dwóch ulic budować dom w wysokości odpowiadającej szerszej ulicy, atoli długość takiego narożnego budynku w ulicy węższej nie może przenosić dwukrotnej szerokości tej węższej ulicy.

e) Budowa domów czteropiętrowych może być również dozwoloną:

1) w ulicach i przy placach, które oznaczy Rada miejska a ich szerokość wynosi przynajmniej 22 metrów;

2) na narożnikach dwóch ulic pod warunkami zawartymi w ustępie d|4;

3) w śródmieściu w ulicach głównych o szerokości nie mniejszej jak 15 metrów, wysokość domu takiego nie może jednak przenosić 20 metrów.

f) Dokoła rynku nie wolno budować domów frontowych czteropiętrowych.

g) Jeżeli domy są cofnięte od frontu według warunków §. 20. wolno podnieść ich wysokość w miarę szerokości odstępu od linii regulacyjnej.

h) Maksymalna wysokość budynku, o ile jej poprzednie ustępy nie określają, nie może przenosić 22 metrów.

Wysokość ta mierzy się od najwyższego punktu chodnika do górnej krawędzi gzymsu głównego.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia

Art. III.

Przeprowadzenie tej ustawy polecam Mojemu Ministrow spraw wewnętrznych.

Ls. 3073/08.

We Lwowie, dnia 28. października 1908.

Aleg 412

Wniosek.

Ponieważ przepis §. 18 ustawy budowlanej dla m. Krakowa z 18. lipca 1883 Dz. u. kr. Nr. 63. okazał się ze względu na obecny rozwój miasta odnośnie do śródmieścia nieodpowiedni, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Do ustępu trzeciego §. 18. ustawy budowlanej m. Krakowa dodaje się słowa:

„Ograniczenie to nie dotyczy śródmieścia o ile chodzi o budowę dwu lub trzechpiętrowych domów o wysokości maksymalnej 19 metrów".

Wnioskodawca:
Federowicz.

Skarbek, Sare, Sapieha, Bojko, Loewenstein, Merunowicz, Tertil, Winc. Kraiński, Garapich, Leo, Rittel, Landau, Doliński, Battaglia, Michałowski, Maryewski.

L. s. 2552|08.

We Lwowie, 24. października 1908.

Aleg 413

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi Wydziału Rady powiatowej w Podhajcach l. 2552 o podwyższenie subwencyi kraj. do 60% na budowę drogi gminnej I. kl. Podhajce-Wiśniowczyk.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Podhajcach na posiedzeniu d. 7. września 1907 uchwaliła przystąpić w r. 1908 do budowy drogi gminnej I. kl. Podhajce-Wiśniowczyk, przyjmując jej początek w gminie Białokiernica w 7 kilometrze zbudowanej drogi gmin. l. kl. Podhajce-Denysów i prowadząc ją w kierunku południowo-wschodnim przez wieś Michałówkę, miasteczko Wiśniowczyk a następnie przez Zarwanicę do połączenia z drogą krajową Buczacz-Strusów na terytoryum powiatu buczackiego pod Dobropolem.

Ważność tej drogi jest znaczną szczególnie po otwarciu kolei Lwów-Podhajce, gdyż tak miasteczko Wiśniowczyk, siedziba sądu powiatowego, jak i żyzna tamtejsza okolica, nie mają uporządkowanej komunikacyi z Podhajcami ani z pobliską drogą krajową.

Przytem dla wyjaśnienia sprawy zaznacza się, że wskutek budowy tej drogi zostanie ułatwiony dostęp do miasta powiatowego i krańcowej stacyi pomienionej kolei dla obszernej okolicy z ludnością przeszło 10.000.

Długość projektowanej drogi wyniesie w terytoryum powiatu podhajeckiego 19 km. a odnośny koszt budowy oceniono w petycyi na 190.000 kor., który wogóle zdaje się być za niskim, — a tembardziej wobec budowy mostu na Strypie, pozostała zaś część w powiecie buczackim przedstawia tylko około $1^1/_2$ km. długości.

W uznaniu ważności tej drogi Wydział krajowy reskryptem przy L. W. 7996|08 oznajmił już gotowość przyznania na jej budowę 50% subwencyi z poleceniem pozumienia się z Wydziałem powiatowym w Buczaczu w sprawie przeprowadzenia budowy na jego terytoryum.

W końcu zauważyć należy, że sprawa tej drogi, przedstawiona petycyą wniesioną do Wys. Sejmu w r. 1907 znalazła również pełne uznanie i poparcie Komisyi drogowej.

Ze względu zatem, że komunikacya ta jest dla powiatu podhajeckiego bardzo ważną a także z uwagi, że okolica ta najżyźniejsza w powiecie, zwiększy znacznie ruch towarowy budującej się kolei lokalnej Lwów-Podhajce a tem samem przyczyni się w znacznej części do podniesienia jej rentowności, — Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wydziałowi Rady powiatowej w Podhajcach przyznaje się subwencyę na budowę drogi gminnej I. kl. Podhajce-Wiśniowczyk w wysokości podwyższonej do 60% rzeczywistych kosztów budowy z zastrzeżeniem połączenia tej drogi z drogą krajową Buczacz-Strusów, — a to od r. 1909.

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Jędrzejowicz.

Ls. 2.867/1908. We Lwowie, dnia 17. października 1908.

Akc. 414

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o wniosku posłów Sękowskiego i Górskiego oraz towarzyszy w sprawie budowy linii kolejowej łączącej miasto Dąbrowę z Leżajskiem lub Rudnikiem.

Wysoki Sejmie!

Wielki szmat kraju między Wisłą a Sanem położony, objęty jest dwiema liniami kolejowemi biegnącemi równolegle do wymienionych dwóch rzek, z północy na południe.

Linia trzecia, której budowa postanowioną została uchwałami Sejmu z dnia 8. marca 1907 i z 30. września 1907 mianowicie linia Nisko — Rzeszów, biegnie w tym samym kierunku, nie zaspakaja zatem dostatecznie potrzeby ogromnej części kraju leżącego na północ od szlaku Tarnów — Jarosław, stanowiącej jądro dawnej Sandomierskiej puszczy.

Mieszkańcy powyższych okolic domagają się zupełnie słusznie budowy linii kolejowej, któraby wytworzyła dla nich wygodną komunikacyę ze zachodu na wschód i stanowiła arteryę komunikacyjną równoległą do linii kolei Karola Ludwika

Projektowana linia kolejowa łączyłaby sześć ewentualnie siedm miasteczek będących siedzibą władz bądź to politycznych bądź to sądowych pierwszej instancyi, liczących około 40.000 mieszkańców w samych miasteczkach.

Wszystkie te miasteczka, a więc Dąbrowa — Radomyśl wielki — Mielec, (w którym coraz więcej skupia się cały handel bogatego i urodzajnego Powiśla), — Kolbuszowa — Sokołów — Leżajsk i Rudnik, należą do bardzo ruchliwych, bardzo handlowych, czego dowodem, stateczny, ciągły ich rozwój bez jakiejkolwiek pomocy zewnętrznej, zasobami i siłami własnemi. Wszystkie te miasteczka exportują dużo wszelakich płodów, a skrócenie przez proponowaną linię frachtów, potanienie przewozu jest z jednej strony nie obojętne dla popłatności handlu, z drugiej gwarantuje użyteczność i rentowność projektowanej linii kolejowej.

Kolej Dąbrowa — Leżajsk Rudnik przecinałaby olbrzymie przestrzenie lasów doskonale zachowanych, których powierzchnia przy racyonalnej gospodarce na długie lata — rzec można na zawsze — dostarczy wielkich ilości drzewa, do exportu zdatnego, a tem samem gwarantuje rentowność kolei żelaznej.

Rękodzieła dawniej kwitnące w wymienionych miasteczkach, zakłady przemysłowe, jak huty szklane, cegielnie, tartaki, czekają na otwarcie dogodnej linii komunikacyjnej, rokując w zmienionych na lepsze warunkach świetny rozwój.

Nie należy pominąć i tej okoliczności, że przez taką poprzeczną linię kolejową skraca się znacznie, a więc i potania taryfa frachtowa dla tych towarów, które objeżdżać muszą na około na Przeworsk lub Dębicę, a w przyszłości na Rzeszów, aby się dostać do miejsc konsumcyjnych na zachodzie.

Wszystkie te okoliczności przemawiają za budową tej lokalnej kolei, która sama się opłaci, a do rozkwitu całego tego szmatu kraju znakomicie się przyczyni.

Waryant na Rudnik, pozwala na bardzo dogodne połączenie z Królestwem na Lublin, gdyż przejście przez San pod Rudnikiem jest pod względem technicznym niezwykle łatwem.

A dalej linia na Leżajsk może być w połączeniu przez Rawę ruską i dalej na północ zaczątkiem północnej kolei transwersalnej z ujściem przez Dąbrowę w Tarnowie.

Z tych przyczyn Komisya kolejowa wnosi:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby sprawę budowy linii kolejowej łączącej miasto Dąbrowę z Leżajskiem lub Rudnikiem tak pod względem użyteczności i potrzeby, jak pod względem technicznym zbadał i Sejmowi sprawozdanie przedłożył.

Przewodniczący:
Skołyszewski.

Sprawozdawca:
Górski.

Ls. 2.734/08. We Lwowie, dnia 24. października 1908.

Aleg 415

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o petycyi centralnego Związku galicyjskiego przemysłu fabrycznego w sprawie finansowego poparcia kolei z Zakopanego pod Świnicę.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 4. lipca 1902 przekazał Wysoki Sejm petycyę konsorcyum projektującego budowę kolei z Zakopanego pod Świnicę Wydziałowi krajowemu do zbadania i do ewentualnego przedstawienia na najbliższej sesyi sejmowej odpowiedniego wniosku. Wydział krajowy niewątpliwie na skutek argumentów przytoczonych w petycyi Towarzystwa Tatrzańskiego, prośbę konsorcyum ze swojego stanowiska popierającego — upatrywał wówczas w projektowenej linii kolej górską turystyczną. Wychodząc z założenia, że „akcya kraju skierowana jest w pierwszym rzędzie w kierunku poparcia budowy kolei gospodarczych, mających na celu podniesienie ekonomiczne kraju, oświadczył wówczas Wydział krajowy, „że dopiero po uzupełnieniu sieci kolejowej liniami ekonomicznemi będzie można ewentualnie zająć się liniami zbytkownemi". Projektowana kolej ma jednak charakter wybitnie gospodarczy, a jeżeli spodziewany ruch turystyczny niewątpliwie przyczyni się także do podniesienia jej rentowności, to projektowana jest i zbudowana ma być przedewszystkiem celem umożliwienia eksploatacyi bogactwa surowców w łonie Tatr galicyjskich złożonych.

W ciągu lat kilku udało się konsorcyum, oraz instytucyom projekt popierającym, w licznych memoryałach do Wydziału krajowego i do Wysokiego Sejmu wnoszonych, wykazać:

A) 1. że główną masę tatrzańskich grzbietów w najbliższej okolicy Zakopanego tworzy granit, zamknięty od północy pokładami wapienia, w którym znajdują się bogate złoża rudy żelaznej;

2. że granit ten znachodzi się w czterech odmianach o różnych w budownictwie i architekturze bardzo poszukiwanych barwach;

3. że wytrzymałość jego i stopień twardości stawiają go w rzędzie najlepszych granitów zagranicznych;

4. że oprócz granitu zasługiwałyby na eksploatacyę tatrzańskie wapienie, jako różnokolorowe marmury, dalej piaskowce kwarcytowe i dolomit.

Na poparcie przedłożyli petenci mapę geologiczną kierownika instytutu geologicznego przy wiedeńskim uniwersytecie prof. Uhliga i jego na przeprowadzonych badaniach oparte orzeczenie, że granit tatrzański jest wspaniały (prächtig), że nadaje się znakomicie do eksploatacyi i że projektowana kolej umożliwi nadto wyzyskanie pięknych złomów białego i różowego wapienia, dolomitu, oraz ulubionego obecnie wapienia numulitowego (Numulitenkalkstein). Przedłożony zaś

certyfikat radcy budownictwa prof. Hanischa poświadcza, że granit tatrzański wytrzymuje 1691 kg. zgniecenia, kiedy inne (n. p. znany szwedzki z Carlshamm) znoszą ciężar tylko 1.631 kg i że skutkiem tego stanowi on wyborny materyał brukowy.

Również jako materyał budulcowy jest on wedle certyfikatu znakomity, albowiem posiada zdolność chłonięcia wody jedynie w stosunku 0·12% (Karlshamski 0·178%), co czyni go wysoko odpornym na zmiany atmosferyczne i klimatyczne.

A) 1. że zapotrzebowanie granitu, jako materyału brukowego (kostki), jako materyału do konserwacyi dróg (żwir granitowy) i jako materyału na potrzeby architektoniczne (schody, słupy, cokoły, pomniki i t. d.) jest w kraju już teraz ogromne i że zwiększyłoby się znacznie, gdyby obfite, a jedyne w kraju, tatrzańskie złoża granitu dla eksploatacyi pozyskano; a to tem więcej, że dla braku łomów granitu w kraju, używa się teraz z wielką szkodą dla robót niejednokrotnie materyału pośledniejszego tylko dlatego, bo sprowadzanie granitu z poza granic kraju połączone jest ze znaczymi kosztami;

2. że miasto Lwów obliczało jeszcze w roku 1905 wydatki swoje na bruki na 90.000 K rocznie, Kraków na 35.000 K, miata prowincyonalne na bardzo znaczne sumy i że kwoty te od tego czasu bardzo znacznie wzrosły;

3. że wedle obliczeń kierownika budowy, restauracya Wawelu spotrzebuje granitu za sumę okrągło 100.000 K.

4. że szutru granitowego dla konserwacyi samych dróg rządowych potrzeba rocznie około **1.000 wagonów**, i że na tych gościńcach używany byłby jako bardzo cenny materyał szutrowy nietylko granit, lecz także dolomit oraz piaskowiec tatrzański, (pismo c. k. Namiestnictwa do Wydziału krajowego z 26/2 1903 l. 153.262).

5. że według obliczeń c. k. ekspozytury dróg wodnych w Krakowie, na samą budowę kanału Kraków-Dziedzice zapotrzebowanie granitu wynosić będzie około 5.000 m^3, i że nadto budowa portów, śluz i dalszych w kraju kanałów pochłonie ogromne ilości granitu (wyż cytowane pismo c. k. Namiestnictwa);

6. że c. k. dyrekcya budowy dróg spławnych, jak i komisya dla regulacyi Dunaju używa tylko granitu do budowli wodnych, a do pierwszej śluzy pod Wiedniem zapotrzebowanie obliczone jest na 3045 m^3. Śluz takich między Dziedzicami a Krakowem tylko, ma być 8—10, prócz tego 2 porty. Port w Krakowie sam jeden spotrzebuje bardzo znaczną ilość granitu.

C) 1. że niemal wszystkie prowincye monarchii pokrywają swoje potrzeby w granicie z własnych łomów (w 1901 roku było ich w monarchii 402: w Czechach 178, Austryi Niższej 31, we Wyższej 91, na Ślązku 38, na Węgrzech 47 i t. d.), a że Galicya mimo bogatych złóż tarzańskich sprowadza granit na wielką odległość z Czech, Ślązka austryackiego, a nawet pruskiego. Kraków brukuje granitem ślązkim; pomniki Mickiewicza w Krakowie i Lwowie otrzymały bloki granitowe z Włoch; ze Ślązka sprowadzono 60 wagonów granitu dla budowy nowego kościoła w Podgórzu; fortyfikacye Krakowa i Przemyśla, dworzec krakowski i wiele innych budów spotrzebowały ogromne ilości zagranicznego granitu i że

2) dzieje się to wszystko, chociaż odległość Krakowa od Zakopanego nie przenosi 163 km., kiedy Friedeberg na Ślązku (najbliższe obecnie łomy granitu) odległy jest od Krakowa o 295 km.

D) że bogate tatrzańskie złoża rudy żelaznej posiadają produkt wysokoprocentowy (56%) i że ścisłe badania przeprowadzone w Berlinie w r. 1870, a w Katowicach w r. 1904 tę wysoką zawartość żelaza stwierdziły. Rudy żelazne (Kopa Magóry), eksploatowana już w XVIII. wieku, dawała wedle sprawozdania zarządu górniczego w Zakopanem z 20/12 1846 r. przeszło tysiącom ludzi zatrudnienie i 85—90.000 fl. rocznego zarobku, dostarczała z 18 sztolni około 12.000 ctn. m. żelaza

sztabowego rocznie, a upadła pod wpływem rozwoju dróg komunikacyjnych, podnoszących — wobec zaniedbania przedsiębiorstwa zakopiańskiego — zdolność konkurencyjną współzawodniczących przedsiębiorstw, racyonalnie prowadzonych i nowocześnie urządzonych (pismo krakowskiej izby handlowej i przemysłowej z 1/10 1859, sprawozdanie dyrektora hut zakopiańskich z 10. I. 1855., sprawozdanie starosty górniczego Wachtla z 29/X 1871, akt szacunkowy kuźnic z r. 1870, gdzie zapas rudy na długie lata jest skonstatowany i t. d.). Liczne skargi władz wymienionych i krakowskiego magistratu od roku 1855 podnoszą ten brak środków komunikacyjnych, uniemożliwiający eksploatacyę tatrzańskich surowców.

W tych okolicznościach nic też dziwnego, że o sprawę budowy kolei pod Świnnicę czyniło zabiegi i usilne starania nietylko konsorcyum linię tę projektujące, ale że popierały ją energicznie przez petycye i enuncyacye swoje różne ciała publiczne (autonomiczne i rządowe), publiczne instytucye i korporacye zawodowe, wreszcie osobistości, których głos w tej sprawie uznać trzeba za wysoce miarodajnym.

Pismem z 26/2 1903 do Wydziału krajowego wystosowanem, zaświadcza Namiestnictwo we Lwowie, „że do kanałów spławnych będzie potrzeba bardzo znacznej ilości ciosów granitowych i że eksploatacya łomów granitowych w Tatrach przysporzy zarobku okolicznej ludności, dalej że do utrzymania gościńców rządowych z powodu braku dobrego kamienia, granit dolomit i piaskowiec tatrzański znalazłyby użycie na szuter, w znacznych ilościach przenoszących 6000 m² czyli 1.000 wagonów rocznie.

Pismo c. k. Ministerstwa handlu z 14/9 1903 l. 1311 do Namiestnictwa wystosowane, a zakomunikowane Wydziałowi krajowemu, stwierdza, że przeprowadzenie kolei ze Zakopanego pod Świnicę otworzy łomy granitowe w Tatrach i że będzie to miało doniosłe znaczenie dla budowy i utrzymania mających się budować kanałów spławnych w Galicyi.

Rada stołecznego miasta Lwowa na posiedzeniach z 16. lipca i 15. października 1903 zaleciła poparcie projektu jako pożytecznego, ze względów gospodarczych, przedsiębiorstwa i zapewniła 4% od kapitału zakładowego 100.000 K na wypadek ewentualnego niedoboru.

Komisya krajowa dla spraw wodnych na posiedzeniu z 7/12 1903 stwierdziła, że przy budowlach wodnych i kanałowych granit jest materyałem doskonałym i że jego zapotrzebowanie jest znaczne, a będzie ogromne. Uznając konieczność umożliwienia eksploatacyi granitu tatrzańskiego, uchwaliła Komisya jednogłośnie: oświadczyć się za poparciem linii Zakopane-Świnica i prosić Wydział krajowy o wypracowanie sprawozdania o tej kolei tak, aby sprawa załatwiona być mogła na najbliższem posiedzeniu Rady kolejowej.

Pismo c. k. Dyrekcyi dla dróg wodnych we Wiedniu z 28/9 1903 (nadesłane krajowemu biuru kolejowemu 3/10 1903), popiera budowę kolei z powodu zapotrzebowania granitu przy budowlach rządowych.

Profesor Politechniki wiedeńskiej i członek Rady przybocznej dla dróg spławnych przy Ministerstwie handlu J. Richter podnosi w piśmie, Wydziałowi krajowemu przedłożonem, potrzebę otwarcia łomów granitu w Tatrach ze względu na budować się mające w Galicyi kanały i porty.

Pismem z 20. września 1902 hr. Zamoyski w odpowiedzi na zapytanie krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych podnosi cały szereg momentów przemawiających za wielką użytecznością projektowanej kolei, przedewszystkiem jednak podnosi wielkie znaczenie ekonomiczne, jakieby eksploatacya granitu, dolomitu i rudy żelaznej posiadała.

Krajowa Komisya dla spraw przemysłowych w piśmie do Wydziału krajowego z 20. marca 1903 oświadczyła w sprawie budowy projektowanej kolei, że „eksploatacya granitu tatrzańskiego mogłaby mieć niemałe przemysłowe znaczenie“.

Petycye w tej sprawie wnosiły: Towarzystwo tatrzańskie, Związek kamieniarzy, Liga pomocy przemysłowej, a obecnie, gdy — jak wykażemy — sprawa dojrzała, także Centralny Związek galicyjskiego przemysłu fabrycznego.

Charakteru gospodarczego nie pozbawia naturalnie projektowanej linii ta okoliczność, że począwszy od Kuźnic (na kilometrze 3·85) kolej będzie zębnicowa.

Przeciwnie w licznych petycyach do Wydziału krajowego petenci wykazali, że ogromna ilość kolei zębnicowych na całym świecie służy wyłącznie celom gospodarczym.

W tym stanie rzeczy, gdy natura wybitnie ekonomiczna projektowanej kolei dowodnie została stwierdzona, nie mógł Wydział krajowy podtrzymać swojego skwalifikowania jej, jako kolei zbytkownej. Żądał jednak słusznie przedstawienia takiego materyału, któryby wobec charakteru ekonomicznego kolei dawał rękojmę jej rentowności. Żądał zaś przedewszystkiem projektu wstępnego, dokładnego kosztorysu i obliczenia rentowności.

Tym słusznym i koniecznym wymaganiom obecnie nareszcie w zupełności uczyniono zadość.

Pomijając złożone już poprzednio oświadczenia kilku poważnych przedsiębiorstw co do gotowości eksploatowania granitu wzgl. rudy (deklaracye braci Weissenbergów, Jana Cingrosa z Pilzna, opłacanie od szeregu lat przez hr. Wł. Zamoyskiego jak i jego poprzedników stosunkowo wysokiej opłaty rocznej za nadane miary górnicze i t. d.), wpłynął obecnie do Wydziału krajowego projekt bardzo poważnego przedsiębiorstwa: Galicyjskiego Towarzystwa elektrycznego A. E. G. — Union, które oparte finansowo o Wiedeński Zakład kredytowy dla handlu i przemysłu oświadczyło definitynie gotowość sfinansowania i zbudowania kolei pod Świnicę, o ileby kraj udzielił swojego poparcia dla projektu przez objęcie części kapitału budowy w zamian za akcye zakładowe w kwocie 500.000 K i o ileby Wysoki Sejm wyjednał u rządu objęcie akcyi zakładowych w równej wysokości. Z oświadczeniem powyższem wpłynęły do kraj. biura kolejowego równocześnie projekt wstępny z planami, kosztorys i rachunek rentowności.

Firma wspomniana oblicza łączne koszta kolejki na kwotę 2,500.000 K., z czego sama wzgl. z instytucyami zaprzyjaźnionemi obejmie do sfinansowania $^3/_5$, dla $^2/_5$ żąda poparcia kraju względnie państwa w równych częściach po 500.000 K.

W stosunku do żądania, z jakiem w swoim czasie do kraju odniosło się konsorcyum, ażeby udzielić zbudować się mającej kolei gwarancyi dla $^2/_3$ kapitału budowy w granicach ustawy o kolejach lokalnych z 17.7 1893. Dz. u. kr. Nr. 42, uważać trzeba obecną prośbę firmy, by Sejm objął $^1/_5$ kapitału za akcye zakładowe i tożsamo u Rządu wyjednał, za skromną i dla kraju niewątpliwie korzystną.

Również wyjednanie u Rządu takiego poparcia nie powinno natrafić na poważne trudności. Rząd subwencyonuje zwłaszcza w ostatnich czasach tak bardzo liczne koleje o charakterze „zbytkownym“, że wyjednanie jego pomocy dla linii gospodarczej mającej być przytem jedyną w Galicyi koleją górską w „ścisłem słowa znaczeniu“ nie może okazać się rzeczą niemożliwą.

Z tych wszystkich względów — dlatego, że kolej umożliwi eksploatacyę wielkiego bogactwa surowców tatrzańskich, że dostarczy krajowi krajowego produktu do bruków, do budowli architektonicznych i do dróg wodnych, że da mu rudę żelazną, której niemal że zresztą w tej jakości nie posiada, dlatego, że podniesie gospodarstwo drzewne o okolicy.

Komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by zbadał użyteczność i potrzebę — ze względu na na ogólne interesa kraju projektowanej kolei Zakopane — Świnnica, oraz wezwał instytucyę finansującą to przedsiębiorstwo do szczegółowego obliczenia rentowności, opartego na przybliżonym kosztorysie.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by jeśli wyniki badań, wskazanych pod I. będą pomyślne, wyjednał u c. k. Rządu udział jednorazowy w kwocie 500.000 koron na akcye zakładowe oraz na najbliższej ssesyi sejmowej przedstawił Sejmowi wniosek na poparcie budowy tej kolei takim samym udziałem kraju.

Zast. przewodniczącego:
Vivien.

Sprawozdawca:
Federowicz.

Ls. 2101/08.

We Lwowie, dnia 24. października 1908.

Aleg 416

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi Wydziału powiatowego w Husiatynie o przyznanie 75% subwencyi na budowę dróg.

Wysoki Sejmie!

W powiecie husiatyńskim prowadzone są obecnie, przy udziale subwencyj krajowych, budowy następujących dróg, z których pozostaje do wykonania:

1) Husiatyn-Postołówka	dług. 3 klm.,	kosztem	60.000	kor.,	50%	subwencyi
2) Postołówka-Chorostków	„ 13 „	„	219.000	„	40%	„
3) (Chłopówka)-Uwisła-Krogulec	„ 13 „	„	121.500	„	40%	„
4) Hadyńkowce-Oryszkowce	„ 3 „	„	32.500	„	50%	„
5) Probużna-Krogulec	„ 8 „	„	70.000	„	50%	„
6) Kociubińce-Kopyczyńce	„ 6 „		50.000	„	40%	„
7) Probużna-Dębówka (dodatkowa rekonstrukcya)	„ 3 „	„	30.000	„	50%	„
Razem	52 klm.,	kosztem	583.000	kor.		

Przytem się zaznacza, że prócz pozycyi ad 2) opartej na szczegółowym projekcie opracowanym w biurze drogowem, inne cyfry są przybliżone w znaczeniu, że rzeczywiste wydatki będą większe. Drogi wymienione wpisano w porządku ważności uznanej przez Wydział pow. (LW. 81.552/08).

Równocześnie z wniesieniem petycyi sejmowej, przedłożono Wydziałowi krajowemu projekt na budowę drogi: Samołuskowce-Myszkowce-Niżborg nowy o długości 8500 m. kosztem 114.000 kor., przyczem Wydział pow. uprasza o przyznanie tak na tę drogę jak i na budowy wymienione pod 3) i 4). — 75% subwencyi krajowej.

Ze względu, że na budowę drogi Samołuskowce-Myszkowce-Niżborg nowy nie przyznano jeszcze żadnej subwencyi krajowej, przeto Komisya drogowa nie uważa za wskazane powzięcia obecnie decyzyi co do przyznania subwencyi sejmowej, natomiast oświadcza się za uwzględnieniem prośby Wydziału pow. co do przyznania subwencyi podwyższonej a to: dla drogi: Chłopówka-Uwisła-Niżborg nowy-Krogulec (dług. 13. klm.) z 40% na 60% jakoteż dla drogi Hadyńkowce-Oryszkowce (dług. 3 km.) z 50% na 60% a to mianowicie z uwagi na komunikacyjną ważność tych dróg dla powiatu husiatyńskiego.

Przeto komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Podwyższa się subwencyę krajową na budowę dróg gmin. I. kl.

a) Chłopówka-Uwisła-Niżborg nowy-Krogulec z 40% na 60%:

b) Hadyńkowce-Oryszkowce z 50% na 60%,

a to od r. 1909.

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Jędrzejowicz.

L. s. 1012|08. We Lwowie, dnia 25. października 1908.

Nr. 417

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi Wydziału powiatowego Brzozowskiego o przyznanie 65% subwencyi na budowę drogi Brzozów-Haczów.

Wysoki Sejmie!

Projektowana droga według treści petycyi popartej mapką, wychodzić ma od drogi powiatowej Brzozów-Domaradz i przechodząc przez gminę Zmiennica dochodzi do Haczowa, jednakowoż zdaniem Wydziału krajowego miałaby tylko wtenczas znaczenie szerszej komunikacyi, gdyby była przedłużoną do gościńca państwowego w Iskszyni.

Projekt, tej budować się mającej drogi, wprawdzie wypracowany przez inżyniera krajowego, ale dotąd nie był zgłoszony do zbadania przez Wydział krajowy i nie ma przyznanej subwencyi a wchodzi z petycyą wprost do Sejmu.

Ta formalna strona winna być przedewszystkiem załatwioną i chociaż Komisya uznaje, że gdy siła podatkowa powiatu Brzozowskiego jest słabą, dalej że dotąd przy subwencyi krajowej powiat tylko jedną drogę wybudował, to jednak nie można pomijać kontroli Wydziału krajowego i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycyę Wydziału powiatowego w Brzozowie, co do budowy drogi Brzozów-Haczów, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia a Sejm w razie przychylnego wyniku badań, przyznaje subwencyę, nie wyższą jednak jak 60% rzeczywistych kosztów budowy.

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Jędrzejowicz.

L. s. 3.070/1908. We Lwowie, dnia 28. października 1908.

A. eg 418

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za lata 1906 i 1907, opracowane na podstawie sprawozdania Wydziału kraj.

Wysoki Sejmie!

Kuratorya fundacyi Stanisława hr. Skarbka przedłożyła Wydziałowi krajowemu zamknięcia rachunkowe za lata 1906 i 1907 sporządzone po raz pierwszy według zasad buchalteryi podwójnej (merkantylistycznej). Wydział krajowy już w sprawozdaniu swojem z dnia 12. lipca 1904 oświadczył się przeciw zamierzonej wówczas przez Kuratoryę zmianie systemu rachunkowości i zapatrywania swego — po przeprowadzeniu tej reformy — nie zmienił, zarzucając rachunkowości podwójnej brak jasności, a dla uzyskania jej uznał za stosowne, dołączyć do swego sprawozdania (jako alegaty A i B) wyciągi ze zamknięć rachunkowych, przerobione przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego na podstawie zasad rachunkowości kameralistycznej.

Nie ma dwóch zdań co do zalet rachunkowości podwójnej w zastosowaniu do przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych i w instytucyach finansowych, ale coraz częściej bywa ona zastosowaną w gospodarstwach rolnych i w administracyach złożonych, które — jak fundacya Skarbkowska — obejmują różnorodne działy gospodarcze, realnościowe i zakłady przemysłowe. Z natury rzeczy treściwa, uwydatnia ona przy ścisłej inwentaryzacyi, rzeczywiste koszta, dochody i straty, podczas gdy rachunkowość kameralistyczna, obarczona mnogiemi i nieraz powtarzającemi się zapiskami, jednak daje dla niefachowego, jaśniejszy pogląd na poszczególne działy, a ze względów oportunistycznych ma jeszcze tę zaletę, że łatwiej się dostraja do systemu dotąd w Wydziale krajowym istniejącego.

Następuje szereg wyjaśnień dostarczonych przez Kuratoryę w odniesieniu do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 19. marca 1907, które Komisya budżetowa uważa jako wyczerpujące wytłumaczenie zakwestyonowanych wówczas pozycyi.

Zamknięcie rachunkowe za rok 1906.

Fundusz obrotowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka.

Dochody	w roku 1906 wynosiły w rzeczywistości . .		734.099 K 76 g
	w porównaniu z preliminowanymi . .		710.348 „ 52 „
	okazują się większe o . .		23.751 K 24 g
Wydatki	wynosiły.	717.104 K 79 g	
	preliminowano	714.402 „ 67 „	
	okazują się większe o . .		2.702 „ 12 „
	zatem wynik korzystniejszy o .		21.049 K 12 g

W szczególności wykazują poszczególne rubryki wynik:

	korzystniejszy o:	niekorzystniejszy o:
I. Zarząd Centralny	508 K 77 g	—
II. Legaty i pensye	—	—
III. Gmach teatralny	2 „ 03 „	—
IV. Dobra ziemskie, przedsiębiorstwa i realności lwowskie	24.858 „ 09 „	—
V. Pożyczki	—	—
VI. Prowizye czynne	4.407 „ 82 „	—
VII. Zakład w Drohowyżu	—	9.754 K 63 g
VIII. Przygodne	1.072 „ 04 „	—
	30.803 K 75 g	9.754 K 63 g
po strąceniu	9.754 „ 63 „	
wynik korzystniejszy o	21.049 K 12 g	jak wyżej.

Dla łatwiejszego poglądu Komisya budżetowa umieszcza porównanie czystych dochodów z poszczególnych dóbr ziemskich fundacyi za lata 1904 do 1907 włącznie, poniżej, przy sprawozdaniu za rok 1907.

Zakład w Drohowyżu.

Wydatki na utrzymanie zakładu w r. 1906 wynosiły	459.735 K 45 g
Dochody własne zakładu	226.592 „ 61 „
Koszta utrzymania netto	233.142 K 80 g
zostały pokryte dotacyą z funduszu obrotowego.	
Ponieważ preliminowano na rok 1906	219.373 K 21 g
a dodatkowo na rekonstrukcyę warsztatów	4.015 „ — „
Razem	223.388 K 21 g
Okazuje się koszt wyższy od preliminarza o	9.754 K 63 g

które Kuratorya uzasadnia w przeważnej części podrożeniem artykułów żywności i odzieży.

Stan utrzymywanych sierot i prebendaryuszów:

	Z końcem 1905	*Przybyło*	*Ubyło*	*Z końcem 1906*
Sieroty chłopcy	220	28	32	216
„ dziewczęta	131	19	16	134
Prebendaryusze	25	—	3	22
Prebendaryuszki	29	1	1	29
Razem	405	48	52	401

Ogółem stan zmniejszył się w r. 1906 o 4 osoby.
Koszta netto utrzymania zakładu wynoszą 220.275 K 57 g.
Zatem koszt utrzymania 1 osoby rocznie 565 K 57 g.
Zatem koszt utrzymania 1 osoby dziennie 1 K $54^{9}/_{100}$ g.

Ogólny stan majątku fundacyi.

I. Majątek zarodowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka.

1. Zapas kasowy w gotówce i efektach	1,119.600 K 02 g
2. Wartość dóbr ziemskich	2,516.120 „ 19 „
3. „ realności lwowskich	66.750 „ 09 „
Do przeniesienia	3,702.470 K 30 g

	Z przeniesienia . .	3,702.470 K 30 g
4.	Wartość gmachu teatralnego	1,162.510 „ 40 „
5.	„ gmachu Zakładu w Drohowyżu	1,074.071 „ 12 „
6.	Należytości czynne	338.950 „ — „
	Razem . .	6,278.001 K 82 g
	Po strąceniu długu hipotecznego . .	683 „ 17 „
	Czysty stan czynny . .	6,277.318 K 65 g

II. Majątek obrotowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka.

1.	Zapas kasowy w gotówce i efektach		257.520 K 04 g
2.	Na lokacyi		337.000 „ — „
3.	Wartość dóbr Kulików		11.222 „ 13 „
4.	Wartość ruchomości		8.831 „ 28 „
5.	Należytości czynne i kaucye		149.944 „ 95 „
6.	W Zakładzie Drohowyzkim		259.921 „ 46 „
	Razem		1,024.439 K 86 g
	Do strącenia:		
1.	Kaucye i wadya	202.297 K 72 g	
2.	Depozyta	334.921 „ 12 „	
3.	Fundusze specyalne	30.258 „ 58 „	
4.	Należytości bierne	338.940 „ 07 „	906.437 „ 49 „
	Czysty stan czynny . .		118.002 K 37 g

Zestawienie

czystego stanu czynnego poszczególnych funduszów.

I.	Majątek zarodowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka .	6,277.318 K 65 g
II.	„ obrotowy „ „ „ „ . .	118.002 „ 37 „
III.	„ zarodowy Władysława hr. Skarbka . . .	183.832 „ 75 „
VI.	„ obrotowy „ „ „ . . .	30.591 „ 02 „
V.	Fundusz asekuracyi własnej	56.747 „ 53 „
VI.	„ emerytalny urzędników	52.671 „ 13 „
	Ogółem . . .	6,719.163 K 45 g
	wobec stanu czynnego z końcem roku 1905	6,666.707 „ 31 „
	okazuje się w roku 1906 przyrost o .	52.456 K 14 g

Zamknięcie rachunków za rok 1907.

Dochody	wynosiły sumę		795.308 K 86 g
	w porównaniu z preliminowanymi . .		780.963 „ 63 „
	okazuje się zwyżka o . .		14.354 K 23 g
Wydatki	wynosiły	786.967 K 60 g	
	w porównaniu z preliminowanymi . .	769.078 „ 72 „	
	okazuje się zwyżka o . .		17.888 „ 88 „
	a zatem wynik ogólny niekorzystniejszy o .		3.534 K 65 g

W szczególności:

	korzystniejszy:	niekorzystniejszy:
I. Zarząd centralny		921 K 48 g
II. Legaty i gracye		— „ — „
III. Gmach teatralny		1.141 „ 58 „
IV. Dobra ziemskie i realności Lwowa . .	33.384 K 22 g	— „ — „
V. Pożyczki	— „ — „	— „ — „
VI. Prowizye czynne	— „ — „	1.433 „ 45 „
VII. Zakład w Drohowyżu	— „ — „	33.651 „ 03 „
VIII. Przygodne	228 „ 67 „	— „ — „
	33.612 K 89 g	37.147 K 54 g
po strąceniu . .		33.612 „ 89 „
Wynik od budżetu niekorzystniejszy (jak w.) o		3.534 K 65 g

Czysty dochód z poszczególnych dóbr ziemskich.

Majątek	1904		1905		1906		1907	
1. Kulików	8097	11	5809	75	6080	99	5915	80
2. Brzozdowice . . .	43035	89	49988	07	53455	77	56070	31
3. Drohowyże . . .	77679	01	83126	17	80776	33	95919	17
4. Opary i Słońsko . .	21795	07	18813	78	9782	13	20425	59
5. Ostałowice . . .	11710	83	11421	08	14845	97	5466	02
6. Rożniatów - Duba .	22698	31	21220	19	12446	84	33416	45
7. Smorze - Klimiec . .	16500	27	22596	75	24621	19	7758	37
8. Żabie	45552	12	37699	07	32920	75	53570	14
9. Żydaczów	26680	74	23407	10	26530	98	27068	88
	273752	35	274081	96	267460	95	305610	73
10. Przedsięb.: wydatek	− 247	44	− 5936	07	—	—	—	—
dtto dochód.	—	—	—	—	+595	27	+906	53
11. Rozmaite: wydatek .	−14337	24	−8242	70	−7656	55	−13436	31
Czysty dochód z dóbr	259067	67	259903	19	260399	67	293080	95
12. Realności lwowskie .	20316	51	20975	15	21192	96	20650	61
Ogółem . . .	279384	18	280878	34	281592	63	313731	63

Zakład w Drohowyżu.

Wydatki na utrzymanie zakładu w r. 1907 wynosiły .	495.119 K 73 g
Dochody własne zakładu. .	227.371 „ 40 „
Koszt netto . .	267.748 K 33 g

pokryty dotacyą z funduszu obrotowego.

Ponieważ na rok 1907 preliminowano . . .	228.281 K 40 g
a dodatkowo na rekonstrukcyę warsztatów	5.055 „ 90 „
a dodatkowo na roboty betonowe w rzeźni	760 „ — „
Razem . . .	234.097 K 30 g
Okazują się koszta wyższe od prelimin. o . . .	33.651 K 03 g

Stan sierót i prebendaryuszy w roku 1907:

	Z końcem r. 1906	*Przybyło*	*Ubyło*	*Z końcem r. 1907*
Sieroty chłopcy . .	216	32	26	222
„ dziewczęta . .	134	17	23	128
Prebendaryusze . .	22	2	2	22
Prebendaryuszki . .	29	1	3	27
Razem . .	401	52	54	399.

Ogółem stan w roku 1907 zmniejszył się o 2 osoby.
Koszta netto utrzymania zakładu wynosiły 228.515 K 17 g.
Koszt utrzymania 1 osoby wynosił rocznie 581 K 89$^{2}/_{10}$ g.
Koszt utrzymania 1 osoby wynosił dziennie 1 K 54$^{\cdot}/_{100}$ g.

Ogólny stan majątku fundacyi.

I. Majątek zarodowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka.

1. Zapas kasowy, gotówka i efekta	1,096.742 K	81 g
2. Wartość dóbr ziemskich	2,515.887 „	— „
3. „ realności lwowskich	66.750 „	09 „
4. „ gmachu teatralnego	1,162.510 „	40 „
5. „ „ zakładu w Drohowyżu	1,074.071 „	12 „
6. Należytości czynne	362.260 „	— „
Razem . . .	6,278.221 K	42 g
Długi hipoteczne . .	683 „	12 „
Czysty stan czynny . .	6,277.538 K	25 g

II. Majątek obrotowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka.

1. Zapas kasowy, gotówka i efekta		266.102 K	81 „
2. Na lokacyi		300.000 „	— „
3. Wartość dóbr Kulików		11.222 „	13 „
4. „ ruchomości		16.657 „	18 „
5. Należytości czynne i kaucye		129.192 „	02 „
6. W zakładzie w Drohowyżu		343.376 „	89 „
7. Wydatki a conto roku 1908		19.598 „	24 „
Razem . . .		1,086.149 K	27 g
Do strącenia:			
1. Kaucye	204.825 K 76 g		
2. Depozyta	331.576 „ 12 „		
3. Fundusze specyalne	31.508 „ 58 „		
4. Należytości bierne	364.236 „ 10 „	932.146 „	56 „
Czysty stan czynny . .		154.002 K	71 g

Zestawienie

czystego stanu czynnego poszczególnych funduszów.

I.	Fundusz zarodowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka .	6,277.538 K	25 g
II.	„ obrotowy „ „ „ „ .	154.002 „	71 „
III.	„ zarodowy fundacyi Władysława hr. Skarbka .	184.836 „	45 „
IV.	„ obrotowy „ „ „ „ .	34.634 „	84 „
V.	„ asekuracyi własnej	58.822 „	46 „
VI.	„ emerytalny urzędników	50.317 „	92 „
	Ogółem . .	6,760.152 K	63 g
	wobec stanu z końcem roku 1906 . . .	6,719.163 „	45 „
	Okazuje się przyrost o . .	40.989 K	18 g

Na podstawie powyższych wywodów i dostarczonych przez kuratoryę żądanych swego czasu wyjaśnień, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za lata 1906 i 1907.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Sala.

L. s. 2757/08. We Lwowie, dnia 21. października 1908.

Aleg 419

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego o Zakładach naukowych rolniczych w Dublanach tudzież o krajowych stacyach doświadczalnych rolniczych w Dublanach i we Lwowie, jakoteż o petycyach wniesionych przez słuchaczy Akademii rolniczej w Dublanach.

Wysoki Sejmie!

Stwierdzając pomyślny rozwój kraj. Zakładów rolniczych w okresie od lutego 1907 r., do chwili obecnej, odpowiadający zupełnie ofiarom materyalnym przez kraj szczodrze łożonym, komisya gospodarstwa krajowego co do poszczególnych Zakładów zauważa:

W spełnieniu uchwały Wysokiego Sejmu powziętej na ostatniej sesyi sejmowej przeprowadził Wydział krajowy we własnym zarządzie budowę wodociągów, uzyskując dla Zakładów dublańskich doskonałą i wszelkie zapotrzebowanie kryjącą ilość wody, a tem samem usunął wielce niewłaściwy stan, jakim była konieczność wożenia wody do picia ze Lwowa. Nieznaczne przekroczenie preliminowanej kwoty wyjaśnieniami pomieszczonemi w sprawozdaniu jest dostatecznie usprawiedliwione. Komisya zauważyć jednak musi, iż niezbędną jest rzeczą uzupełnienie sieci wodociągowej i doprowadzenie jej do mieszkań profesorów i domów zajmowanych przez służbę. Wyraża więc komisya nadzieję, że Wydział kraj. nieznaczny ten, a najzupełniej usprawiedliwiony wydatek wstawi w najbliższej przyszłości do preliminarza.

Odnośnie do nowego budynku na pomieszczenie stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej i szkoły gorzelniczej komisya na podstawie oględzin na miejscu dokonanych z prawdziwem stwierdza uznaniem, iż tak pod względem zewnętrznym, jak co do wewnętrznego rozkładu budynek przedstawia się doskonale.

Nowy pawilon domu zakładowego obecnie oddany do użytku, również dodatnie pod względem wewnętrznego rozmieszczenia czyni wrażenie.

1) Akademia rolnicza.

Wedle sprawozdania Dyrekcyi Akademii frekwencya słuchaczy w r. 1906/7 wynosiła 82, w r. 1907/8 wynosiła 90. Nieznaczny tylko procent słuchaczy odpadał w ciągu studyów, czego dowodem ilość słuchaczy poddających się egzaminowi głównemu po ukończeniu Akademii, wykazana szczegółowo w sprawozdaniu dyrekcyi. Na rok szkolny 1908/9 przyjęto do Akademii pełną ilość (100) słuchaczy mogących znaleść pomieszczenie w rozszerzonym domu zakładowym. Wszyscy przyjęci zostali na podstawie egzaminu dojrzałości. Ponadto Dyrekcya Akademii była zmuszona zwyż dwudziestu słuchaczom posiadającym egzamina dojrzałości (prócz tych, których możnaby przyjąć na podstawie egzaminu wstępnego) odpowiedzieć odmownie wobec braku miejsca w domu zakładowym.

Wynik wpisów zarówno tegorocznych, jak i z dwóch lat poprzednich wykaznje dowodnie, iż Wydział krajowy trafnie i słusznie postąpił, przedkładając Wys. Sejmowi przed dwoma laty wnioski na rozszerzenie domu zakładowego.

Przykrą koniecznością wobec przepisów o obowiązkowem mieszkaniu słuchaczy w domu zakładowym jest odmowa, z jaką tak w poprzednich latach, jak i w tym roku — pomimo dopiero dokonanego rozszerzenia domu zakładowego, spotykają się ukwalifikowani kandydaci, żądni wiedzy rolniczej, tak naszemu krajowi potrzebnej. Z uwagi zaś na to, że w społeczeństwie widocznym i wybitnym jest odruch młodzieży od urzędniczych karyer ku praktycznym zawodom, przewidywać musimy, iż zgłoszenia do Akademii rolniczej w Dublanach przez szereg lat przewyższać znacznie będą cyfrę 100, którą pomieścić może dom zakładowy.

Wedle spostrzeżeń poczynionych przez komisyę przy zwiedzaniu Akademii rolniczej w Dublanach — obecnie, gdy stacya chemiczno-rolnicza usunęła się do własnego gmachu — sale wykładowe, laboratorya, muzea mogłyby dać pomieszczenie jeszcze kilku, a nawet kilkunastu słuchaczom. Wobec znacznych nakładów, które kraj ponosi na Zakłady rolnicze w Dublanach, wobec szeregu pilniejszych zadań na polu szkolnictwa rolniczego, Komisya nie mogłaby doradzać Wysokiemu Sejmowi dalszego rozszerzania domu zakładowego na liczbę pełną słuchaczy, którą urządzenia Akademii dogodnie pomieścić mogą. Lecz z drugiej strony nie można zapoznawać, iż możność kształcenia tym samym prawie nakładem w Akademii dublańskiej kilkunastu słuchaczy więcej byłaby dla kraju z wydatną połączona korzyścią.

Rozważając ten problem i zastanawiając się nad sprawozdaniem Dyrekcyi Akademii (odnośnie do ustępu dotyczącego nadzwyczajnych słuchaczy), Komisya, chociaż nie stawia w tym roku propozycyi, to jednak zwraca uwagę Wydziału krajowego na konieczność rozwiązania tej kwestyi. Rzeczą godną zastanowienia byłoby, czy w razie zapełnienia do liczby stu domu zakładowego nie możnaby słuchaczom starszym, żonatym pozwolić na wpis do Akademii i mieszkanie poza domem zakładowym. Zezwolenie takie mogłoby naturalnie następować w y j ą t k o w o, a byłoby udzielanem przez Wydział krajowy na propozycyę grona profesorów Akademii, przyczem byłby brany wzgląd na to, by nie wywołać w salach wykładowych, laboratoryach i muzeach przepełnienia niesprzyjającego normalnemu tokowi nauki.

Komisya wyraża również nadzieję, że propozycye grona profesorów co do fakultatywnego pozwalania na pozostanie po ukończeniu Akademii przez jedno, lub dwa półrocza słuchaczom chcącym pogłębić swą wiedzę i zdobyć przez pracę w laboratoryach naukowe metody pracy, Wydział krajowy zechce wziąć pod życzliwą rozwagę, a o ileby to dotyczyło słuchaczy niezamożnych, przedłoży wnioski, w jaki sposób

i w jakim rozmiarze mógłby im kraj przyjść z pomocą. Wykształcenie licznego zastępu nauczycieli szkół rolniczych i inspektorów rolniczych o głębszem teoretycznem przygotowaniu widnieje przed nami, jako pilna krajowa potrzeba, i każe już teraz czynić stosowne przygotowania. Załatwienie tej sprawy będzie jednak dopiero wtedy całkowite, jeżeli równocześnie z zezwoleniem na tego rodzaju dalsze studya, wolontaryuszy podda się pewnemu regulaminowi i zarządzeniom grona profesorów Akademii, gdyż zbyt luźny ich stosunek do Akademii mógłby obniżyć rezultaty, które przy systematycznej pracy wolontaryuszy powinno się osiągnąć.

Odnośnie do zdania Wydziału krajowego, iż zachodzi potrzeba utworzenia drugiej równorzędnej katedry hodowli (w miejsce adjunktury), komisya podziela najzupełniej zapatrywania Wydziału krajowego. Wobec doniosłości i rozległości tego przedmiotu jest jednak nietylko koniecznem obsadzenie tej katedry poważną, w kierunku przyrodniczym i naukowym wybitną siłą, lecz także stworzenie w Dublanach „Doświadczalnego Zakładu hodowlanego“, któryby profesorom hodowli umożebnił rozwinięcie badań naukowych i doświadczeń, jako też dał sposobność wykształcenia grona sił pomocniczych, których w zakresie hodowli brak zupełny obecnie odczuwać się daje. Zakład taki objąłby pracownię z kilku ubikacyi, odpowiednio wyposażoną, stajenkę na 10—12 sztuk inwentarza żywego, jako też pomieszczenie dla drobiu, królików używanych do doświadczeń, wreszcie stajenkę dla zwierząt chorych.

Stwierdzając fakt, iż rozwój Akademii zawdzięczać należy pracy profesorów Akademii, połączonej ze szczerem oddaniem się i poświęceniem, komisya wyraża wdzięczność Wydziałowi krajowemu, iż umie nie tylko zyskiwać Akademii wybitne siły profesorskie, lecz nie cofa się nawet przed ofiarami materyalnemi, byle je nadal w składzie grona zatrzymać. Wobec trudnych materyalnych warunków życia w Dublanach, a umiarkowanych płac obawa utraty dzielnych profesorów grozi nam często, dlatego też komisya przewiduje, iż w niedalekiej przyszłości może być wskazane unormowanie ponowne poborów profesorskich. Nim jednak na to finanse krajowe zezwolą, wskazaną będzie rzeczą profesorom dłuższe lata pracującym przyznawanie dodatków osobistych, względnie udzielanie ad personam wyższej rangi.

Słusznem jest przedłożenie Wydziału krajowego normujące pobory asystentów przy poszczególnych katedrach z kwoty 1200 na 1400 kor. rocznie. Podwyższenie jest skromne, to też komisya wyraża zapatrywanie, że na przyszłość byłoby wskazane wstawienie do budżetu pewnej kwoty do rozporządzenia Wydziału krajowego na remunerowanie dłużej pracujących i gorliwością większą odznaczających się asystentów. Trudne jest położenie asystentów pod względem mieszkań, gdyż muszą oni po bardzo wysokich cenach wynajmować mieszkania w chatach chłopskich, a nadmienić trzeba, że i takich mieszkań jest brak wielki. Ze względu na to, że w budżecie figuruje dodatek na mieszkania dla 8 asystentów po 192 koron rocznie (razem 1532 K.), Komisya uznaje potrzebę, by Wydział krajowy zbadał sprawę budowy domu mieszkalnego dla asystentów, a jeśli uzna, że kwota płacona w formie dodatków na mieszkanie wystarczy na oprocentowanie i amortyzacyę kwoty wydanej na budowę domu, przedłożył na przyszłej sesyi odpowiednie wnioski.

Wnioski Wydziału krajowego, dotyczące podwyższenia poborów sekretarza i kasyera Zakładów dublańskich, którzy ku zupełnemu zadowoleniu przełożonej władzy pracują, komisya w całości akceptuje.

W dalszym ciągu sprawozdania nadmienia Wydział krajowy o petycyach Towarzystwa gospodarskiego i rolniczego w sprawie utworzenia Zakładu hodowli i uszlachetniania roślin upra vnych, któreto petycye przekazał Wydziałowi kraj. Sejm uchwałą

z dnia 18. marca 1907 r., Wydział krajowy zażądał od Towarzystw planu szczegółowego co do zakładu samego i zamierzonej akcyi reproduktowania na szerszą skalę uszlachetnionych odmian nasion, gdyż uznając w zasadzie potrzebę zakładu, żywił obawy co do jego pomieszczenia w Dublanach o ile się rozchodzi o szerszą reprodukcyę dla sprzedaży handlowej. Natomiast uznał Wydział kraj. za wskazane dać katedrze uprawy roślin środki finansowe do rozszerzenia prac nad hodowlą i uszlachetnieniem zbóż. Komisya podziela w zupełności zapatrywania Wydziału kraj., iż na razie katedra hohowli roślin może ze skutkiem spełnić powierzone jej zadanie, utworzenie zaś zakładu nasiennego, jego organizacya i umieszczenie musi być poddane wstępnym studyom i rozważeniu różnorodnych okoliczności. Ze względu na konieczność wykształcenia pracowników dla tego działu widzi jedynie komisya potrzebę pomnożenia liczby asystentów przynajmniej o jednego przy wspomnianej katedrze.

W sprawozdaniach Wydziału kraj. z lat poprzednich jest wzmianka poparta przez komisyę gosp. kraj., uznająca konieczność utworzenia Stacyi doświadczalnej dla maszyn i narzędzi rolniczych. Nawet na ten cel Wydział krajowy posiada pewne fundusze z lat dawniejszych. Potrzebę powyższą uważać należy za piekącą, a tem samem można mieć nadzieję, że Wydział krajowy w bliskiej przyszłości przez budowę szopy na narzędzia umożebni otwarcie stacyi.

Kończąc swoje spostrzeżenia co do stanu Akademii, nadmienić wypada, że muzea i laboratorya przez usunięcie się stacyi chemiczno-rolniczej do własnego budynku zyskują obecnie obszerniejsze i odpowiedniejsze pomieszczenie. Ogółem przedstawiają się one dodatnio, a jedynie muzeum mineralogii i geologii, jako też zapoczątkowane zbiory z zakresu weterynaryi są dość nieliczne, więc potrzebną byłoby rzeczą podniesienie w budżecie na rok 1910 rocznej dotacyi na rzecz muzeum mineralogii i geologii (obecnie 200 kor. rocznie) i zbiory weterynarskie (300 koron). Dodatnie wrażenie w całem tego słowa znaczeniu uczynił na komisyę gosp. kraj. ogród botaniczny, a także ogród warzywny i sad o kierunku praktycznym urządzony przez prof. Raciborskiego obok Akademii. Uderza natomiast, iż cieplarnia w ogrodzie botanicznym nie odpowiada swemu przeznaczeniu, a lichem swem urządzeniem powoduje bardzo wysokie wydatki na opał (około 1500 kor.). Budowa nowej cieplarni usprawiedliwiona więc jest względami oszczędności. Utrzymanie ogrodu botanicznego na dzisiejszej naukowej i praktycznej wartości zależy w wysokim stopniu, a przynajmniej jest ułatwione, jeśli ogrodnik i jego pomocnicy mają takie pobory, które zapewniają ich pozostawanie w służbie zakładu przez okres dłuższy. Z przedłożonego sprawozdania komisya nie może sobie co do tego wyrobić przekonania, dlatego też prosząc na przyszłość o wyjaśnienie w tym względzie, na razie z całym spokojem zdaje te sprawę w ręce Wydziału krajowego.

Przeniesienie jednorocznego kursu rolniczego dla nauczycieli ludowych z Suchodołu musimy uważać za szczęśliwe, gdyż niewątpliwie Dublany jako siedziba różnorodnych Zakładów rolniczych są przez bogactwo środków naukowych odpowiedniejszem środowiskiem dla przyszłych kierowników dopełniających kursów rolniczych.

Stwierdzając z zadowoleniem, że wśród słuchaczy Akademii rolniczej panuje harmonia zupełna, sprzyjająca rozwojowi nauki, wyraża komisya przekonanie, że w zakresie przyznanego im na terenie domu zakładowego samorządu słuchacze nadal dawać będą dowody rozwagi i w niczem nie tylko nie zawiodą położonego w nich przez Dyrekcyę Akademii zaufania, lecz owszem dalej dążyć będą do podniesienia poziomu zgodnego koleżeńskiego współżycia.

Prośbę słuchaczów Akademii rolniczej o zmianę statutów Akademii w tym kierunku, by przez przyjmowanie do Akademii jedynie na podstawie świadectwa dojrza-

łości ze szkół średnich (a usunięcie przyjęcia na podstawie egzaminu wstępnego) ułatwić słuchaczom przechodzenie do równorzędnych uniwersyteckich zakładów, a tem samem ułatwić uzyskiwanie stopnia naukowego, komisya przyjęła do wiadomości z zadowoleniem, gdyż za dodatni uważa objaw, iż słuchacze Akademii dążenia swe w tym kierunku zwracają. Akademia ma frekweneyę zapewnioną, więc faktycznie od lat kilku przyjmuje się słuchaczy tylko na podstawie egzaminu dojrzałości ze szkół średnich. Mimo to wiele zakładów uniwersyteckich, nawet Studyum rolnicze w Krakowie, powołuje się na statut organizacyjny, który dopusz za możność przyjęcia uczniów z ukończoną szkołą średnią (choćby bez matury) na podstawie egzaminu wstępnego i odmawia równorzędności Akademii rolniczej w Dublanach. Wymaga się więc od słuchaczy składania ponownego egzaminów ze wszystkich przedmiotów pomocniczych. Wskutek tego uzyskanie naukowego stopnia jest połączone ze znaczną stratą czasu na powtarzanie kilku semestrów i składanie egzaminów. Komisya gospodarstwa krajowego uważa zmianę odpowiednią statutu organizacyjnego Akademii za pożądaną, a ponadto zwraca się do Wydziału krajowego, o poczynienie stosownych kroków, któreby stosunek Akademii do innych równorzędnych zakładów uregulowały.

2) Niższa szkoła rolnicza.

Wydział krajowy konstatuje, że budynek mieszczący niższą szkołę rolniczą chyli się ku ruinie i stwierdza konieczność budowy nowego gmachu. Nie przedkłada jednak projektu i kosztorysu, ponieważ zarówno ze strony Dyrekcyi zakładów, jak i innych czynników interesujących się rozwojem zakładów dublańskich podnoszą się głosy, iż szkołę niższą należałoby gdzieindziej przenieść, ewentualnie zastanowić się nad jej reorganizacyą w taką formę, przy której dałoby się uniknąć wiele dydaktycznych i pedagogicznych trudności, dzisiaj rozwój niższej szkoły tamujących. Dyrekcya zakładów obszernie tę sprawę omawia w swojem sprawozdaniu.

Komisya gospodarstwa krajowego skonstatowała na miejscu, że budynek niższej szkoły jest już zupełnie zniszczony, a w dodatku na cele szkoły jest nieodpowiedni, gdyż w budynku mieszkają tak profesorowie, jak i kilka rodzin służby zakładowej, wobec czego dozór nad uczniami przeprowadzić się nie da, więc i internat celu wychowawczego nie osiąga. Temu brakowi przypisać można po części, iż wychowankowie niższej szkoły nie zawsze zachowują się odpowiednio i zbyt ulegają postronnym wpływom. Już w czasie sesyi sejmowej Dyrekcya postanowiła oddać uczniom szkoły niższej dozór i obsługę obory, zatem poleciła im — uwzględniając ich siły fizyczne i nie przeciążając ich zupełnie — spełnianie czynności, które w innych szkołach uczniowie zawsze bez oporu, a z pożytkiem dla siebie wykonywali i wykonują. Młodzież uważając usługę w oborze za ubliżającą sobie, odmówiła posłuszeństwa, wobec czego Dyrekcya widziała się zmuszona szkołę zamknąć i zarządzić nowe wpisy. Wpisy te już się odbyły i obecnie w szkole zapanowały stosunki normalne, a uczniowie zastosowali się do poleceń przełożonych.

Wypadek ten jest symptomem wskazującym, iż stosunki niższej szkoły rolniczej w Dublanach wymagają pewnych zarządzeń, względnie reform. Niektórzy członkowie komisyi podzielali zapatrywanie Dyrekcyi, iż Dublany jako siedziba Akademii i innych zakładów nie są dla niższej szkoły odpowiedniem środowiskiem, rzucono również myśl zmienienia tej szkoły na kursa dla dozorców folwarcznych (gumienni, stajenni, polowi). Wobec tego, że komisya przedłożyła Wysokiemu Sejmowi przy sprawozdaniu o niższych szkołach rolniczych rezolucyę o zwołanie ankiety dla zastanowienia się

nad organizacyą tych szkół, przeto odnośnie do przyszłości niższej szkoły rolniczej w Dublanach komisya nie powzięła żadnej uchwały, w przypuszczeniu, że Wydział krajowy sprawę powyższą przedstawi zwołać się mającej ankiecie, lub ze względu na konieczność rychłego budowania nowego gmachu sam przeprowadzi studya i rzecz rozstrzygnie.

Projektowane przez Wydział krajowy podwyższenie poborów nauczycieli komisya gospodarstwa krajowego akceptuje w zupełności.

3) Szkoła gorzelnicza i gorzelnia.

Szkoła gorzelnicza umieszczona już w nowym gmachu, posiadająca dobrze wyposażoną pracownię, ma zapewnioną możność rozwoju. W r. 1906/7 uczęszczało słuchaczy 20, a z pośród nich

ukończyło niższą szkołę średnią	13
„ szkołę wydziałową 7 kl. . . .	4
przyjęto na podstawie egz. wstępnego . . .	3
razem . . .	20

Wyniki klasyfikacyi bardzo dodatnie. Zwrócić należy szczególną uwagę i z uznaniem podnieść, że dzięki zabiegom i dobremu przykładowi Dyrekcyi, słuchacze całej obsługi gorzelni i motoru dokonują sami tak, że przy gorzelni zatrudniony jest tylko jeden robotnik. Słuchacze przydzielone im zajęcia i dyżury wykonują z ochotą i z pożytkiem dla siebie opanowują praktyczną stronę swego zawodu.

Prócz kursu zwyczajnego urządzono po raz pierwszy w czerwcu 1908 r. kurs 4 tygodniowy dla kierowników gorzelń w celu zapoznania ich z postępami techniki fermentacyjnej. W kursie uczestniczyło 17 kierowników gorzelń. W sprawozdaniu nadmienia Wydział krajowy, iż wobec zainteresowania, jakie ten kurs wywołał i dobrych wyników kursu, zamierza organizować podobne kursa corocznie i dlatego też w budżet na r. 1909 wstawia na ten cel kwotę 500 kor. Komisya gospodarstwa krajowego najzupełniej podziela zapatrywanie Wydziału krajowego, że letnie kursa do podniesienia poziomu techniki gorzelniczej wielce przyczynić się mogą, dlatego też akcyę odnośną Wydziału krajowego wita z całem uznaniem.

4) Folwark.

Odnośnie do folwarku komisya gospodarstwa krajowego zgadza się z zapatrywaniami wyrażonemi w sprawozdaniu Wydziału krajowego i na niektóre tylko momenta chce zwrócić uwagę Wysokiego Sejmu. Zabudowania folwarczne są w stanie nie tylko nieodpowiadającym gospodarstwu szkolnemu za wzór służyć mającemu, lecz nie stoją na poziomie potrzeb średnio administrowanego gospodarstwa. Komisya uznaje stanowisko zajęte przez Wydział krajowy, że w najbliższych latach sukcesywnie wedle ułożonego już, a organiczną całość tworzącego planu należy wybudować gnojownię, urządzić okólnik dla bydła, wybudować pomieszkanie dla czeladzi, spichlerz, stodołę, a z czasem i drugą stajnię. Wedle przedłożenia Wydziału krajowego w r. 1909 zostanie wybudowany czworak dla służby kosztem 20.000 koron, nadto przeznacza się 8.000 kor. na rekonstrukcyę gnojowni i budowę baryer, wreszcie 2.000 kor. na konieczne adaptacye w stajniach.

Komisya kładzie nacisk na konieczność innego pomieszczenia mleczarni, która dzisiaj zajmuje skrzydło boczne w stajni i urządzeniem swem nie odpowiada zupełnie wymogom, wreszcie zaznacza potrzebę rekonstrukcyi domu mieszkalnego dla służby, który mieści 8 mieszkań złączonych jedną wspólną sienią, a tem samem nie czyni zadość prymitywnym nawet wymogom kulturalnym i hygienicznym. Domy mieszkalne dla służby w siedzibie Akademii powinny urządzeniem swojem służyć jako wzór kształcącej się młodzieży i dlatego usunięcie tej anomalii uważa komisya za sprawę konieczną i pilną.

Gospodarstwo w Dublanach w ostatnich dwóch latach wykazuje znaczny niedobór, pomimo wysokiej produkcyi. Komisya przeprowadziła w tej sprawie w obecności dyrektora zakładów dublańskich wyczerpującą dyskusyę, której wyniki będą dla dyrekcyi niewątpliwie wskazówką na przyszłość, w jaki sposób należy dążyć do zwiększenia czystego dochodu z gospodarstwa. Dzisiejsza bowiem organizacya gospodarstwa rolnego jest wadliwa i musi uledz zmianom dostosowanym do podmiejskich warunków, w których się folwark dublański znajduje. Komisya uznaje trudne warunki folwarcznego gospodarstwa, wywołane brakiem i drożyzną robotnika, koniecznością uprawiania szeregu płodów rolniczych (rzepak, buraki cukrowe), które dochodów nie przynoszą, ale dla celów praktycznego obeznania słuchaczy z ich uprawą w płodozmianie muszą znaleść miejsce. Komisya uznaje, że dotychczasowy kierunek wychowu w hodowli bydła wpływał na obniżenie dochodu, przyznaje, że istnieje szereg innych przyczyn utrudniających gospodarstwo w Dublanach, lecz mimo tego wyniki dotychczasowe pod względem czystego dochodu uważa za niepomyślne i musi się domagać od Dyrekcyi zmian i polepszenia w tym kierunku.

W propozycyach Dyrekcyi co do zmian w kierunku hodowli widzi komisya pierwsze dążenia do iunej organizacyi gospodarstwa. Godzi się również komisya z propozycyą Dyrekcyi wyrażoną w sprawozdaniu o folwarku, że z pewnej przestrzeni gruntów ornych i gospodarstwa doświadczalno-torfowego należałoby uczynić objekt demonstracyjny dla różnych ziemiopłodów i metod uprawy, choćby one mniej się opłacały, zaś na reszcie pól należy prowadzić gospodarstwo ściśle dochodowe, dostosowane do warunków, w których gospodarstwo dublańskie z racyi swego położenia pod wielkiem miastem się znajduje. Komisya czuje się wreszcie zmuszoną do zaznaczenia, że rachunkowość na folwarku dublańskim, mimo wielkiej ilości zapisków, nie daje obrazu jasnego, nie daje możności przeprowadzenia kalkulacyi, o ile ta lub owa gałąź gospodarstwa się rentuje i dlatego też komisya domaga się zmian w sposobie prowadzenia rachunkowości.

5), 6) Rolnicze stacye doświadczalne.

Stacya chemiczno-rolnicza w Dublanach, pomieszczona obecnie w nowym własnym budynku, rozwija się normalnie. Pewien spadek w ilości analiz sztucznych nawozów tłumaczy się ciężkiem położeniem rolnictwa z powodu przepadnięcia ozimin (1906/7); zjawisko to występuje jednakowoż w złych dla rolnictwa latach także w zakładach doświadczalnych innych krajów.

Oceniając całokształt działalności stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach od czasu jej powstania, komisya przyznaje, że stacya położyła duże zasługi jużto propagując stosowanie sztucznych nawozów, jużto szerząc w kołach rolniczych wiadomości o racyonalnem ich stosowaniu. Doświadczenia polowe, fermy doświadczalne dobrze swoje zadanie spełniły. Poddając firmy sprzedające nawozy sztuczne kontroli, przyuczając rolników do tego, by korzystali z usług stacyi i tem bronili się przeciw

oszustwom lub wyzyskowi przy zakupnie nawozów, spełnia stacya drugą część zadania.

Czynności kontrolne musi stacya chemiczno-rolnicza wytrwale dalej kontynuować, natomiast resztę swych wysiłków powinna stacya teraz, gdy sprawa stosowania nawozów sztucznych jest już spopularyzowana, zwrócić w nowym jakimś kierunku. Kierownik stacyi wspomina w swem sprawozdaniu o próbach z uprawą torfów. Komisya myśl poruszoną za trafną uważa i wyraża życzenie, by Zarząd stacyi usiłowania swe zwrócił w pomienionym kierunku, gdyż propaganda za zagospodarowaniem racyonalnem torfowisk i stworzeniem rolnikom wzorów postępowania może do podniesienia kultury rolniczej w wielkiej przyczynić się mierze. Komisya wyraża przeto nadzieję, iż w najbliższej przyszłości kierownictwo stacyi przedłoży Wydziałowi krajowemu plan akcyi szerszej, dotyczącej sprawy torfów, a niewątpliwie po porozumieniu się z c. k. Rządem o pomoc finansową, Wydział krajowy usiłowania te ze swej strony zechce poprzeć.

Rozwój stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie uznaje komisya gospodarstwa kraj. za pomyślny, gdyż cyfry dokonanych ocen nasion w pierwszem 10-leciu naszej stacyi wykazują, iż liczba ocen wzrosła w szybszej mierze, niż miało to miejsce w stacyi wiedeńskiej, pomimo, że działalność stacyi lwowskiej ogarnia tylko Galicyę. Z pewnem jednakowoż zdziwieniem zauważyć musimy, że szkoły i zakłady krajowe, jako też organizacye rolnicze krajowe tylko w bardzo szczupłej mierze z usług stacyi korzystają. Prócz licznych pól doświadczalnych z odmianami złóż, prócz udziału stacyi w pracach Sekcyi nasiennej utworzonej przy komitecie Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, stacya botaniczno-rolnicza zajmowała się w dalszym ciągu studyami nad poprawą połonin. Działalność stacyi pod Czarnohorą polegała na badaniach meteorologicznych, przedstawiających wielkie znaczenie, gdyż stacya położona jest 1370 m. nad poziomem morza, a badania są wszechstronne i dające gwarancyę dokładności i wiarogodności. Prace doświadczalne w ogrodzie doznały w okresie sprawozdawczym rozszerzenia. Największe znaczenie w pracach stacyi Czarnohorskiej mają usiłowania skierowane ku melioracyi połonin przez mechaniczną uprawę, burtowanie, podsiewanie, wreszcie na uwagę zasługują próby z uprawą nowych odmian ziemniaków, żyta świętojańskiego.

Usiłowania stacyi mają doniosłość o tyle, że ludności miejscowej wskazują przykładowo sposoby podniesienia produktywności połonin. Komisya gospodarstwa krajowego uważa sobie za obowiązek zwrócić uwagę, że na c. k. Dyrekcyi domen i lasów, jako właścicielce bardzo znacznych obszarów połonin, ciąży obowiązek żywszego zajęcia się tą sprawą, wprawdzie już przez Dyrekcyę poruszoną, lecz zbyt wolno postępującą. Doradą i pomocą fachową mogłaby służyć stacya botaniczno-rolnicza.

Z przykrością zauważa komisya, że c. k. Rząd, który dysponuje w budżecie państwowym kwotą 230.000 kor. na popieranie rozwoju gospodarstwa w górach (t. zw. Alpenwirtschaft), znajdujących się w odrębnych warunkach, dla Galicyi z dotacyi tej przeznacza zaledwie 10.000 koron (t. j. 2·3 proc.). Komisya uważa bowiem, że stworzenie w kraju kilka gospodarstw wzorowych tego typu, a na razie przynajmniej przy stacyi Czarnohorskiej na połoninach jest bardzo pożądane, gdyż gospodarstwo wzorowe — choćby niewielkie — mogłoby na podniesienie hodowli bydła, na produkcyę nabiału i podniesienie produkcyi paszy dodatnio wpłynąć. Poddając myśl zorganizowania gospodarstwa wzorowego górskiego rozwadze i badaniu Wydziału krajowego, komisya proponuje wezwanie do c. k. Rządu o wydatne podniesienie subwencyi udzielanych kraj. Stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie i c. k. Zakładowi doświadczalnemu w Krakowie na doświadczenia w stacyach górskich.

W sprawozdaniu swem nadmienia Wydział krajowy, iż w celu umożebnienia Stacyi botaniczno-rolniczej rozwinięcia działu ochrony roślin wstawia w budżet dotacyę w kwocie 1000 koron. Zdaniem komisyi rozwinięcie działu ochrony roślin jest koniecznie potrzebnem i pilnem. Przy ciągłym imporcie obcych nasion, przy imporcie drzewek owocowych ilość chorób roślinnych i ilość szkodników wzrasta niepomiernie i wywołuje straty dla rolników nieobliczalne. Akcyi zapobiegawczej prawie zupełnie się nie prowadzi, chociaż kalkulacya gospodarcza wykazałaby niejednokrotnie, iż mimo nakładów pieniężnych walka ze szkodnikami się opłaca. W kraju brak instytucyi, któraby się badaniami zajmowała, próbowała metod walki, przestrzegała i pouczała rolników.

Zdaniem Wydziału kraj., a także komisyi nadaje się do prowadzenia działu ochrony roślin stacya botaniczno-rolnicza. Dla skierowania akcyi na właściwe tory należałoby stworzyć przy stacyi odpowiednią pracownię i zaangażować asystenta obeznanego specyalnie z tym działem. Komisya wyraża nadzieję, że Wydział kraj. zapoczątkowaną przez siebie akcyę poprowadzi dalej i w najbliższej sesyi przedłoży wniosek co do organizacyi Działu ochrony roślin.

Propozycye Wydziału krajowego co do regulacyi płac asystentów obu stacyi akceptuje komisya w zupełności, nadmieniając jedynie, że stanowisko pierwszego asystenta powinno być z czasem zrównane ze stanowiskiem nauczyciela fachowego w niższej szkole rolniczej, gdyż charakterem swoim różni się ono od pojęcia przywiązywanego zwyczajnie do asystenta przy katedrze naukowej. Jest to zajęcie wymagające specyalizacyi, a przytem w interesie stacyi leży zatrzymanie wyrobionej już siły, dlatego też konieczną jest rzeczą wytworzenie asystentowi takiej sytuacyi materyalnej, by mógł mieć zapewnioną przyszłość.

Na podstawie niniejszego sprawozdania, którem również petycye słuchaczy akademii rolniczej w Dublanach uważa się za załatwione, komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych zakładach naukowych rolniczych w Dublanach i krajowych stacyach doświadczalnych rolniczych;

II. Sejm ustanawia w etacie profesorów Akademi rolniczej w Dublanach nową posadę profesora z płacą 4.800 K rocznie, dodatkiem aktywalnym w kwocie 720 K rocznie i prawem do pięciu dodatków pięcioletnich po 600 K. Równocześnie znosi się w tym etacie jedną posadę profesora z etatową płacą 3.400 K i jedną posadę profesora adjunkta z etatową płacą 2.800 K.

III. Sejm podwyższa płace kasyera i sekretarza Dyrekcyi Akademii rolniczej w Dublanach, ustanowione uchwałą z d. 24. stycznia 1896, o kwotę 400 K rocznie dla każdego.

IV. Sejm znosi dotychczasowy etat asystentów w kraj. stacyach doświadczalnych rolniczych i ustanawia etat następujący:

a) w stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach:

1. adjunkt ze stałą płacą w kwocie 2.400 K rocznie, z dodatkiem aktywalnym w kwocie 200 K rocznie i prawem do pięcu pięcioleci po 400 K;

2. dwóch asystentów nieetatowych, każdy z płacą po 1.600 K rocznie i dodatkiem na mieszkanie i opał w kwocie 318 K rocznie;

3. dwóch asystentów nieetatowych, każdy z płacą po 1.400 K rocznie i dodatkiem na mieszkanie po 318 K rocznie;

b) w stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej wo Lwowie;

1. adjunkt ze stałą płacą w kwocie 2.400 K rocznie, dodatkiem aktywalnym w kwocie 480 K i prawem do pięciu pięcioleci po 400 K rocznie;

2. asystent nieetatowy z płacą 1600 K rocznie i dodatkiem na mieszkanie 478 K rocznie.

3. asystent nieetatowy z płacą 1400 K rocznie i dodatkiem na mieszkanie w kwocie 478 K rocznie.

Adjunkci stacyi doświadczalnych chemiczno-rolniczej w Dublanach i botaniczno-rolniczej we Lwowie są urzędnikami krajowymi z prawami i obowiązkami określonymi ustanową służby krajowej i statutem emerytalnym, uchwalonym przez Sejm w dniu 21. stycznia 1889.

V. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesyi przedłożył wnioski co do organizacyi działu ochrony roślin przy stacyi botaniczno rolniczej we Lwowie.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, by z funduszów państwowych udzielił obfitych zasiłków na popieranie kultury torfów i wzorowych gospodarstw połoninowych.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca
Wasung.

Aleg 420

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Kędziora, dotyczącym wykształcenia instruktorów rolnictwa.

Wysoki Sejmie!

We wniosku swoim proponuje poseł Kędzior utworzenie 10 stypendyów po 1.000 K rocznie dla zwyczajnych słuchaczów Akademii rolniczej w Dublanach, przez przeciąg lat dwunastu, począwszy od roku szkolnego 1909/1910, o ile słuchacze ci zobowiążą się do służby w kraju, jako nauczyciele wędrowni, inspektorzy rolniczy, krajowi względnie powiatowi. Na ten cel należałoby wstawić do budżetu już na rok 1909 kwotę 3.000 K. Ponadto proponuje poseł Kędzior wystosowanie wezwania do Rządu, aby przyznał krajowi na wykształcenie instruktorów rolnictwa zasiłek roczny w kwocie 10.000 K na przeciąg lat dwunastu, począwszy od roku szkolnego 1909/1910, gdyż z dotychczasowej dotacyi państwowej na nauczycieli wędrownych, wynoszącej na rok 1908 kwotę 290.000 K, Galicya otrzymuje zaledwie kwotę 8.000 K (2·7%); zatem żądanie, by państwo podniosło swe świadczenia na cel powyższy, jest najzupełniej uzasadnione.

W uzasadnieniu swego wniosku wykazuje poseł Kędzior, iż leży przed nami konieczność zorganizowania wędrownej nauki rolnictwa, utworzenia kursów rolnictwa, ewentualnie dostarczenia fachowych referentów organizacyom rolniczym, gdyż tylko na tej drodze można skuteczną rozwinąć działalność nad podniesieniem poziomu i produtywności gospodarstw włościańskich. Ilość potrzebnych nauczycieli, względnie inspektorów, oblicza poseł Kędzior na 80, t. j. conajmniej po jednym w każdym powiecie. Zastęp odpowiednich pracowników można wedle obliczeń posła Kędziora wykształcić w ciągu 12 lat i dlatego też proponuje udzielanie stypendyów przez lat 12.

Komisya gospodarstwa krajowego zgadza się najzupełniej z zawartemi w motywach wniosku przewidywaniami o potrzebie wykształcenia zastępu fachowych pracowników, którzyby mogli spełniać obowiązki nauczycieli i inspektorów rolniczych, gdyż przystąpienie ze strony kraju do szerszej akcyi, odnoszącej się do stworzenia nauki rolniczej dla włościan, uważa Komisya za zadanie niecierpiące zwłoki. Solidaryzuje się również Komisya z obliczeniami cyfrowemi posła Kędziora co do ilości potrzebnych stypendyów.

Zalecając zatem wnioski posła Kędziora jak najgoręcej do przyjęcia, czyni Komisya jedynie następujące uwagi. Komisya nie uważałaby za stosowne, by ograniczać rozdawnictwo stypendyów tylko do Akademii rolniczej w Dublanach, lecz należałoby dopuścić do korzystania z nich także słuchaczy studyum rolniczego w Krakowie, o ile wykażą się praktyką rolniczą, odbytą przed rozpoczęciem studyów. Komisya gospodarstwa krajowego wyraża również zapatrywanie, by Wydziałowi

krajowemu zostawić możność udzielania stypendyów powyższych słuchaczom z wyższych kursów, jeśli odnośne kolegia profesorów ich polecą, wreszcie pożądaną może być rzeczą udzielanie tych stypendyów słuchaczom, którzy po ukończeniu III. roku chcieliby przez pewien czas pracować w zakładzie dla pogłębienia swej wiedzy teoretycznej.

Komisya nadmienia wreszcie, iż inspektorowie rolniczy i nauczyciele wędrowni wówczas tylko mogą ze skutkiem pełnić swe obowiązki, jeśli po studyach teoretycznych przejdą kilkoletnią praktykę. Ze względu na to, że słuchacz Akademii czy studyum z trudnością tylko może uzyskać posadę jako praktykant i to z wynagrodzeniem wynoszącem miesięcznie 60—70 K, zatem niewystarczającą do najskromniejszej egzystencyi, konieczną byłoby rzeczą udzielanie zasiłków rocznych w kwocie 300—400 K słuchaczom zobowiązującym się do pracy nauczycielskiej w czasie praktyki gospodarczej. Zasiłek taki umożebniłby kandydatom odbywanie praktyki w gospodarstwach lepszych, podczas gdy dzisiaj muszą udawać się na praktykę do pierwszego lepszego gospodarstwa, gdzie się posada nadarzy, co na wyszkolenie ich niejednokrotnie ujemnie wpływa.

Z tej też przyczyny Wydział krajowy winien mieć swobodę dzielenia stypendyów na dwie ewentualnie trzy części, o ile chodzi o pomoc dla kandydatów pozostających na praktyce gospodarczej.

Zalecając wnioski posła Kędziora jak najgoręcej do przyjęcia, Komisya gospodarstwa krajowego wnosi, co następuje:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm uznaje potrzebę wykształcenia sił fachowych na instruktorów rolnictwa dla włościan, tudzież dla organizacyi zawodowej rolników i ustanawia w tym celu 10 stypendyów po 1.000 K rocznie dla zwyczajnych słuchaczów Akademii rolniczej w Dublanach na przeciąg lat dwunastu, począwszy od roku naukowego 1909/1910.

II. Sejm wstawia na cel powyższy do rubryki X. budżetu krajowego na rok 1909 kwotę 3.000 K.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przyznał krajowi na wykształcenie instruktorów rolnictwa dla włościan zasiłek roczny 10.000 K na przeciąg lat dwunastu począwszy od roku naukowego 1909/1910.

Za Przewodniczącego
Marszałkowicz.

Sprawozdawca:
Wasung.

Ls. 2.758/908.

We Lwowie, dnia 21. października 1908.

Aleg 421

Sprawozdanie

Komisyi górniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 27. lipca 1907 o budowie publicznych zbiorników na ropę w Popielach pod Borysławiem.

Wysoki Sejmie!

Od samego początku istnienia swego nasz przemysł naftowy domagał się pomocy władz krajowych i państwowych. Nie było gałęzi przemysłu wielkiego ani w kraju naszym ani wreszcie państwa, któraby wykazywała stale tyle bezsilności, niestałości i tyle potrzeby opieki. Bez wątpienia był jedną z przyczyn tego stanu brak dwu kardynalnych podstaw rozwoju; brak organizacyi i środków finansowych, niedomagania, na które już przed dziesiątkami lat, w samych początkach naftowego przemysłu krajowego, niejednokrotnie publicznie wskazywano.

Kraj zajmował się wobec tego stanu rzeczy częstokroć przemysłem naftowym. Atoli od czasu, gdy przed 32 laty, bo w roku 1876, z inicyatywy marszałka krajowego Zyblikiewicza uchwalił Sejm kredyty na wykonanie próbnych głębokich wierceń, aż do roku 1907 mimo nieustających zabiegów w Sejmie rozlicznych posłów, jak Gorayskiego, Małachowskiego, Męcińskiego, Milewskiego i i. aż do roku ubiegłego kraj żadną finansową nie przyczynił się ofiarą, żadnej finansowej inicyatywy nie dał, by wywieść przemysł ten nasz ze stanu ustawicznych długoletnich przesileń. Jedynie w r. 1903 widzimy pewien zwrot w poglądach reprezentacyi krajowej na stosunek kraju do przemysłu naftowego, w roku tym uchwala Sejm wniosek posła Milewskiego, upoważniający Wydział kraj. „aby wszedł w porozumienie z Bankiem krajowym, celem zbudowania zbiorników naftowych na 10.000 cystern, a skoro fundusz krajowy od strat zabezpieczonym będzie, przystąpił do tej budowy w miarę istotnej potrzeby w możliwie najkrótszym czasie i na najbliższej sesyi sejmowej z wykonania tej uchwały zdał sprawę".

Ta „najbliższa sesya sejmowa", na której Wydział krajowy miał zdać „w najkrótszym czasie" sprawę z wykonania uchwały z r. 1903, sesya ta jest sesyą dzisiejszą, odbywa się w r. 1908. Pięć blisko lat czekał przemysł naftowy, coraz to nowemi formami klęski ekonomicznej nękany, na pomocną rękę i trzeba przyznać, że jeśli wcześniejsze zrealizowanie uchwały sejmowej z r. 1903 byłoby niezawodniej w pewnej mierze ustrzegło przemysł naftowy przed tak niesłychanie ciężkiemi stratami, jakie poniósł szczególnie w latach ubiegłym i bieżącym, to jednak pomoc ta kraju przybywa dziś w samą porę.

Na skutek wielokrotnych próśb i przedstawień najważniejszych przemysłowców surowca ropnego, wskazujących przy sposobności licznych deputacyi na niesły-

chany spadek cen ropy, wynoszących za cetn metr. w Ameryce 7 K., na Kaukazie 5 K., w Alzacyi 9·5 K., w Rumunii 4·5 K, zaś w Galicyi nawet poniżej K. 1·5, wskazujących dalej na to, że nie nadprodukcya ropy (gdyż o zbyt cennego tego produktu nie byłoby trudno), lecz zaniedbania i braki w organizacyi tego przemysłu, jakoto przedewszystkiem brak magazynów, środków transportowych, organizacyi rynku i i. są przesileń tych przyczyną, przedłożył Wydział krajowy na dniu 6. września 1907 Sejmowi obszernie umotywowany wniosek przyjścia przemysłowi naftowemu z pomocą przez założenie krajowych zbiorników.

Sprawozdanie Wydziału krajowego wskazywało na to, że nadzwyczajnemu wzrostowi produkcyi w ostatnich latach wewnętrzna konsumcya rafinady w ciągu ostatniego dziesięciolecia nie dotrzymywała wcale kroku. Gdy bowiem od roku 1896 do 1907 produkcya szła w progresyi od 33.000 cystern do 117.000, to konsumcya w tym samym czasie nie wzrosła więcej niż od 21.000 cystern do 25.000.

Wobec niedostatecznego przygotowania istniejących rafineryi do przeróbki tej nadwyżki produktu, dalej wobec braku pomieszczenia dla niej w zbiornikach prywatnych i dostatecznych urządzeń przewozowych, któreby umożliwiły dalszą wysyłkę ropy, bywa ona zbywana za jakąkolwiek cenę, powodując temsamem, zwłaszcza u słabszych producentów straty doprowadzające ich wprost do ruiny. Niezużyte w ten sposób materyały zapasowe wzrastały z każdym rokiem.

Ilość nieużytkowanej ropy wynosiła:

w r. 1901	. . .	7.684	wagonów ropy
„ „ 1902	. . .	7.987	„ „
„ „ 1903	. . .	20.280	„ „
„ „ 1904	. . .	41.483	„ „
„ „ 1905	. . .	51.402	„ „
„ „ 1906	. . .	39.954	„ „
„ „ 1907	. . .	63.690	„ „

Wobec tej sytuacyi zwróciły się do Wydziału krajowego ponownie kraj. Towarzystwo naftowe i galic. Towarzystwo magazynowe i szereg wybitnych producentów naftowych z przedstawieniem, iż o ile nie nastąpi wreszcie realizacya uchwały sejmowej z r. 1903, przemysł naftowy galicyjski utonie w powodzi bezcennego, nieużytkowanego własnego produktu.

Wobec odmownego stanowiska, jakie Bank krajowy zajął w sprawie budowy zbiorników krajowych, widział się tedy Wydział krajowy zmuszonym przedłożyć Sejmowi w jesieni ubiegłego roku następujące wnioski:

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy:

a) do założenia kosztem nieprzenoszącym 1½ miliona koron krajowych publicznych zbiorników na ropę o pojemności 10.000 cystern;

b) do pokrycia na razie tego wydatku chwilową pożyczką, zaciągniętą we własnych funduszach, a oprocentowaną w stosunku 4 od sta rocznie;

c) do zaciągnięcia na ten cel w chwili do tego odpowiedniej w Banku krajowym pożyczki komunalnej w wysokości 1½ miliona koron w gotówce.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

a) zawrzeć umowę z Towarzystwem magazynowem o budowę i administracyę tych zbiorników z zapewnieniem dla siebie jak najdalej idącego nadzoru;

b) przyjąć gwarancyę Towarzystwa i kraj. producentów naftowych co do uiszczenia funduszowi kraj. taryfowej należytości składowej w sposób, określony ust. 6. załączonej oferty;

c) wyjednać dla tych składów po myśli ustawy z dnia 28. kwietnia 1889. Dz. u. p. Nr. 64. charakter składu publicznego z prawem wydawania warrantów.

Przedkładając Sejmowi wnioski te, opiera się Wydział krajowy na ofercie, wniesionej przez Towarzystwo magazynowe łącznie i solidarnie z szerszem gronem producentów naftowych, według której Towarzystwo to zadzierżawić miało na rzecz funduszu krajowego w okolicy Borysławia potrzebny pod zbiorniki grunt podbudowlany, oddać fabrykom, o ile możności krajowym, budowę zbiorników za cenę nie wyższą od tej, jaką płacono w ostatniem półroczu za te zbiorniki. Według oferty tej Towarzystwo to prowadzić miało administracyę zbiorników bezinteresownie, za zwrotem rzeczywistych wydatków, gwarantując wraz z gronem producentów za stosunkowe stałe zapełnienie krajowych zbiorników swą ropą.

Według przedłożonego kosztorysu i rocznego preliminarza wydatków i dochodów, okrągły koszt budowy zbiorników wynieść miał 1,500.000 K, wydatki roczne 84.600 K, dochody 210.000 K, pozostawałaby zatem po potrąceniu wydatków roczna kwota 125.000 K, mająca służyć na amortyzacyę kapitału na budowę obróconego, mniej więcej w ciągu lat 18. Ze względu na chwilowo niepomyślne stosunki na targu pieniężnym postanowił Wydział krajowy na razie zaciągnąć potrzebną na budowę zbiorników pożyczkę we własnych funduszach, odkładając zaciągnięcie tejże pożyczki w Banku krajowym w obligach komunalnych na czas korzystniejszej sytuacyi na ogólnym targu pieniężnym.

Komisya budżetowa, aprobując w zupełności wnioski Wydziału krajowego oraz zasadniczą treść oferty producentów ropy i Towarzystwa magazynowego, zastrzegła jedynie dla Wydziału krajowego zupełną swobodę, „czy i w jakim kierunku będzie uważał za stosowne zmienić warunki tej oferty, tak co do ich treści, jakoteż co do osób i spółek, z któremi te umowy zawrzeć ma“ oraz, przewidując powstanie ewentualnych Związków producentów, poleciła Wydziałowi krajowemu, obmyślenie środków w tym kierunku, by ogół producentów mógł z tych zbiorników w należyty sposób skorzystać.

Na posiedzeniu sejmowem z dnia 23. września 1907 zapadła wreszcie ostatnia uchwała, wychodząca o tyle poza wnioski Wydziału krajowego i Komisyi budżetowej, iż znalazł poparcie zaproponowany przez nestora przemysłu naftowego p. Gorayskiego dodatek do pierwszej części komisyi w następującem brzmieniu:

Sejm upoważnia Wydział krajowy:

d) do założenia wedle uznania Wydziału krajowego w razie naglącej potrzeby kosztem nieprzenoszącym półtora miliona koron, drugiej seryi krajowych publicznych zbiorników na ropę o pojemności także 10.000 cystern;

e) zaciągnięcia na ten cel dalszej pożyczki w wysokości 1,500.000 K.

W wykonaniu tej to uchwały sejmowej z dnia 23. września 1907 przystąpił Wydział krajowy, nie czekając, aż uchwała upoważniająca do zaciągnięcia pożyczki otrzyma sankcyę Monarszą, bezwłocznie do budowy zbiorników. Ze względu na wprawdzie mniej stałą, aniżeli w Galicyi zachodniej, jednakowoż rozmiarami bez porównania obfitszą i bogatszą produkcyę Galicyi wschodniej, zdecydował się Wydział krajowy na budowę zbiorników w Popielach pod Borysławiem i wydzierżawił na ten cel 42 morgów i 103·4 sążni kwadratowych na lat 25 za czynszem rocznym po 200 K od morga, zastrzegając sobie prawo wypowiedzenia stosunku dzierżawnego po latach 10-ciu, a po tychże upływie corocznie, przyczem wydzierżawiającym prawo to służyć ma po upływie pełnych lat 25.

Wykonanie właściwej budowy poruczył Wydział krajowy w myśl uchwały sejmowej galic. Towarzystwa magazynowego, nakładając nań zgodnie z uchwalonymi przez Sejm wnioskami posłów Sarego i i., obowiązek budowy, o ile możności wyłącznie firmom krajowym. Podjęły się tego dzieła 2 firmy: Fabryka maszyn L. Zieleniewskiego w Krakowie i Akc. Tow. bud. maszyn w Sanoku, przyczem

jednak oba te przedsiębiorstwa zmuszone były dla pospiechu i nagłości zapotrzebowania zbiorników, część ich budowy oddać do wykonania hutniczemu gwarectwu w Witkowicach. — Dzięki uznania godnemu pospiechowi Wydziału kraj. dzieło postąpiło tak szybkim krokiem naprzód, iż w chwili obecnej już 17 zbiorników oddanych jest do użytku producentów, a budowa reszty niebawem, w miesiącu może już bieżącym lub najdalej przyszłym, ostatecznie się skończy. Okazała się wszelako przy tem potrzeba przekroczenia zeszłorocznego preliminarza zbiorników o okrągło 200.000 K, a Wydział krajowy, przedkładając obecne sprawozdanie z swych czynności w sprawie zbiorników krajowych, uprasza o przyjęcie do wiadomości tego przekroczenia i pozwolenie pokrycia powyższego wydatku na razie we własnych funduszach, definitywne zaś wnioski co do pokrycia tej nadwyżki odkłada do przyszłorocznego sprawozdania, gdy na podstawie ostatecznego zamknięcia rachunków budowy spodziewane przekroczenie da się dokładnie określić.

Podobnie jak budowę zbiorników tak też i ich zarząd poruczył Wydział krajowy w myśl upoważnienia sejmowego Galic. Towarzystwu magaz., zawarłszy z niem w dniu 30. kwietnia b. r. szczegółową umowę, której istotne zasady po daje do wiadomości omawiane obecnie sprawozdanie Wydziału.

Obliczając roczny przychód i rozchód, preliminuje obecnie Wydział krajowy kwotę 102.129 K na wydatki, zaś 272.875 K na dochody, pozycye, jak widzimy odmienne, gdyż wyższe, aniżeli w sprawozdaniu Wydziału krajowego z 6. września 1907, a przyjęte z jednej strony na podstawie dokładniejszego dziś uwzględnienia poszczególnych pozycyi obrachunkowych, z drugiej zaś strony wskutek przyjęcia za podstawę preliminarza stałego zapełnienia zbiorników przynajmniej sześciu tysiącami wagonów, gdy obliczenie z r. 1907 przyjmowało tylko 5.000 cystern stale zapełniających zbiorniki. Zauważyć tu jednak należy, iż wprawdzie nieoczekiwany wzrost produkcyi w obecnym roku sprawił, iż wykończone już zbiorniki krajowe stale były zapełnione w zupełności i zamówienia na miejsce w zbiornikach tych w istocie obecnie są nader liczne, jednakże już w najbliższym czasie całe mnóstwo nowych zbiorników prywatnych i wybudowanych przez krajowy Związek producentów ropy zostanie oddane do użytku, wskutek czego popyt za umieszczeniem ropy w zbiornikach krajowych niechybnie w znacznej mierze się zmniejszy. Uwzględniając ten stan rzeczy, który zresztą już sam Wydział krajowy w sprawozdaniu swem podkreśla, należałoby raczej trzymać się tamtegorocznego obliczenia, bardziej pesymistycznego i dalej liczyć na 15-letnią, a nie jak dziś 18-toletnią amortyzacyę kapitału budowy, co nas ustrzeże przed ewentualnym zawodem. Jest to szczegół o tyle ważny, iż trzeba uniknąć, by zbyt optymistyczna kalkulacya rachunkowa nie stanęła na przeszkodzie, gdy okaże się sposobność dokonania pewnych dyspozycyi lub transakcyi co do zbiorników krajowych

W intencyi, aby zbiornikom krajowym przyznane zostały uprawnienia publ. domów składowych, a w szczególności prawo wydawania warrantów, na któreby właściciele mogli otrzymywać w publicznych instytucyach zaliczki na ropę, wydał Wydział krajowy regulamin krajowych zbiorników trzymający się ściśle postanowień ustawy państwa z 28. kwietnia 1889. Nr. 64. Dz. u. p. o domach składowych, przygotowując i organizując temsamem przedsiębiorstwo w ten sposób, by po przyznaniu odnośnego uprawnienia od Ministerstwa handlu bez potrzeby reorganizacyi przedsiębiorstwa można było z uprawnienia tego korzystać. Wszelako na pismo wystosowane w marcu b. r do Ministerstwa handlu nie nadeszła jeszcze odpowiedź.

Równocześnie ogłosił Wydział krajowy szczegółową taryfę opłat obowiązujących w krajowych zbiornikach w Popielach.

Z zadowoleniem i uznaniem należy podnieść, że Wydział krajowy uchwałę sejmową w sprawie zbiorników krajowych wykonał z owem zrozumieniem i z owym pospiechem, jakiego wymaga sytuacya w przemyśle naftowym, położenie które jakby w dosłownem spełnieniu tylekroć w Sejmie podnoszonych przewidywań i obaw w ciągu roku bieżącego przybrało rozmiary niebywałej klęski.

Energiczne wprowadzenie w czyn przez Wydział krajowy uchwalonego przez Sejm dzieła wyszło przemysłowi na dobre w chwili ostatecznego niebezpieczeństwa. Rok bieżący okazał się krytycznym. Produkcya surowca ropnego wzrosła dzięki dowierceniu szeregu niebywale obfitych źródeł do ilości, którą dziś przyjąć możemy w ilości przynajmniej **160.000** cystern, pojemność istniejących rafineryi, z uwzględnieniem ilości ropy mającej się przetworzyć zarówno dla konsumcyi wewnętrzej, jak i wywozu, nie przenosi 89 tysięcy wagonów. Pozostanie zatem prócz tamtegorocznych zapasów w ilości 63.699 wagonów, jeszcze ogromna ilość sprodukowanej w tym roku, a nie zużytkowanej ropy. Stworzenie choćby dla części nadmiaru tego miejsc składowych było dobrodziejstwem dla przemysłu i uchroniło go od całkowitej, ostatecznej zatraty. Wszak bowiem w całej historyi przemysłu naftowego brak przykładu tak niesłychanej deruty cen, jakiej widownią był nasz przemysł naftowy w roku bieżącym, gdy ceny normalne wynosić mające zwyż K 3·5, by pokryć koszta produkcyi, spadły poniżej 70 h za cetnar metryczny.

Szybkie i energiczne wzniesienie zbiorników krajowych było zatem wobec takiego stanu rzeczy koniecznością, jako jeden z środków wydobycia przemysłu naftowego z najcięższego przesilenia.

Atoli wstąpiwszy już raz na drogę czynnej, bezpośredniej opieki nad przemysłem naftowym Galicyi, winien Kraj zdaniem Komisyi nie spuszczać z oka tych wszystkich prądów i dążności, które się w łonie przemysłu tego zaznaczają. Nie poprzestając na budowie zbiorników, winien oddać je w służbę idei organizacyi tego przemysłu, która właśnie około połowy bieżąoego roku, wśród wszystkich tych pożałowania godnych objawów ekonomicznej klęski, zwycięsko zdołała nareszcie zakwitnąć.

Przemysł naftowy galicyjski niejednolity od narodzenia, nie oparty o szeroką, silną podstawę finansową ani czynną szczodrą opiekę władz, kilkakroć odczuwał potrzebę organizowania się Wszystkie jednak dotychczasowe próby w ostatecznym rezultacie nie przynosiły dla przemysłu surowca pożądanych korzyści, a to z tego głównie powodu, iż nie polegały na zasadzie wyłącznej organizacyi producentów ropy, lecz były w istocie swej narzędziem przemożnego swą siłą finansową trustu rafinerów. Każdoczesny upadek takich sporadycznych arganizacyi powodował nowe w przemyśle surowca zamięszanie, lecz doświadczenia te wskazały wreszcie producentom naszym surowca ropnego właściwą drogę ratunku, którą jest oparcie się wyłącznie na własnych siłach.

Owocem tych dążeń organizacyjnych jest krajowy Związek producentów ropy we Lwowie, który oparłszy się na zawartej z c. k. Rządem umowie o długoletnią dostawę wielkich ilości ropy dla opalania lokomotyw na wschodnio-galicyjskich kolejach, zjednoczył w sobie przeszło trzy czwarte całej galicyjskiej produkcyi ropy.

Rozpocząwszy kosztem $1^1/_2$ milionowej zaliczki rządowej budowę ziemnych zbiorników na ropę w Tustanowicach o pojemności 30.000 wagonów, oraz wydzierżawiwszy od Rządu wybudować się mającą w Drohobyczu odbenzyniarnię, stał się krajowy Związek jednym z najpoważniejszych czynników, w krajowym przemyśle naftowym — W nim zogniskowały się wszystkie dążenia sanacyjne,

byt Związku jest zarazem warunkiem pomyślnego ukształtowania się przyszłości produkcyi surowca ropnego w Galicyi. Nowopowstały krajowy Związek z istoty swej powołanym jest do zawiadywania krajowymi zbiornikami, które wszak dopiero w rękach tej ogólnej organizacyi, dostępnej równomiernie dla każdego producenta, wejść mogłyby w całej pełni w służbę ogółu.

Już od chwili powstania swego czynił tedy krajowy Związek starania o dzierżawę zbiorników w Popielach, upatrując w pozyskaniu ich dla siebie doskonały środek do wzmocnienia swej powagi i pomyślnego dopełnienia swych organizacyjnych aspiracyi. Kiedy najważniejsza przeszkoda prawna, jaką było zastrzeżone Galic. Towarzystwu magazynowemu umową z dnia 30. kwietnia 1908 prawo 6-miesięcznego wypowiedzenia, została nareszcie ostatnio w ten sposób usunięta, iż galic. Towarzystwo magazynowe, powodowane świadomością swego obywatelskiego obowiązku i chwalebnem zrozumieniem właściwego przeznaczenia zbiorników, dobrowolnie ich administracyi się zrzekło, wniósł krajowy Związek w dniu 6. b. m. formalną ofertę do Wydziału krajowego o dzierżawę, względnie administracyę zbiorników. Propozycye krajowego Związku winne się spotkać z najżyczliwszem przyjęciem. Dzierżawa wydaje się Komisyi korzystniejszą dla funduszów krajowych, dając możność uwolnienia się od istniejącego dziś, przy systemie własnej, względnie zastępczej administracyi, znacznego ryzyka, które prawidłową amortyzacyę włożonego w budowę kapitału czyni zawisłą od stałego zapełnienia zbiorników krajowych pewną z góry określoną ilością ropy. Oferta Związku daje krajowi możność wspomożenia bez żadnej finansowej ofiary, a nawet z korzyścią własną skoncentrowanych w krajowym Związku, a jedynie zbawczych dążeń organizacyjnych, oraz poparcia tym sposobem hasła ekonomicznej solidarności, na której krajowi naszemu niestety zbywa. Jeśli uwzględnimy, że krajowy Związek producentów ropy, oparty na wymienionej umowie z c. k Zarządem kolei, który jak wiadomo jak najdokładniej badał zarówno podstawy finansowe Związku, jak i ścisłość i rozmiary jego organizacyi, przedstawia zupełną gwarancyę co do możności dopełnienia warunków dzierżawnych lub administracyjnych, to oferta krajowego Związku zasługuje w pełnej mierze na poparcie.

Zauważyć tu jeszcze wypada, że w razie oddania zbiorników w Popielach krajowemu Związkowi producentów ropy, odpadnie potrzeba pozyskania dla nich charakteru publicznych domów składowych i uprawnienia wydawania warrantów. Innowacya ta, lubo sama przez się dla udoskonalenia obrotu surowcem ropnym w zasadzie nader korzystna, będzie bowiem wówczas de facto zbędną wobec układu, który zawarł Związek z poważnemi instytucyami finansowemi o zaliczkowanie ropy. Musiałaby zatem w myśl powyższego uledz zmianie uchwała sejmowa z 23. września 1907 w tych wszystkich postanowieniach, które domagają się zachowania warunków ust. państw. z dnia 28. kwietnia 1889 o publicznych domach składowych. Również i regulamin zbiorników krajowych w Popielach oraz taryfa obowiązujących w nich opłat, musiałyby w razie przejścia zbiorników krajowych w ręce kraj. Związku uledz zmianie względnie całkowitemu zniesieniu.

W myśl powyższych wywodów Komisyi wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o publicznych zbiornikach krajowych w Popielach pod Borysławiem.

2. Sejm zmienia uchwałę z dnia 23. września 1907 I. a., podnosząc kredyt $1^1/_2$ miliona koron do nieprzekraczalnych 1,800.000 K, przy równoczesnej odpowiedniej zmianie uchwały I. a. i c., upoważniając Wydział krajowy do podwyższenia kwoty zaciągnąć się mającej pożyczki komunalnej do wysokości 1,800.000 K.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby, przyjmując do wiadomości gotowość galicyjskiego Towarzystwa magazynowego dla produktów naftowych we Lwowie bezzwłocznego zrzeczenia się zarządu zbiornikami krajowymi, zawarł jak najrychlej kontrakt dzierżawy lub administracyi tychże zbiorników z krajowem Związkiem producentów ropy we Lwowie.

4. Sejm znosi uchwałę z dnia 23. września 1907 II. c. w tym kierunku, że zbiorniki te, stanowiąc własność kraju, nie mają mieć charakteru składu publicznego, oraz, że zwalnia się Wydział krajowy od obowiązku starania się o wyjednanie dla zbiorników tych prawa wydawania warrantów.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Długosz.

Ks. 35.210/08.

We Lwowie, dnia 26. października 1908.

Leg 422

Propozycya

Wydziału krajowego w sprawie wyboru 9 członków Rady nadzorczej Banku krajowego i 1 zastępcy tejże Rady.

Wysoki Sejmie!

Z końcem roku 1906 zgasły mandaty 3 członków i 1 zastępcy członka Rady nadzorczej Banku krajowego, a mianowicie mandaty członków Dr. Stefana Fedaka, Stanisława Jędrzejowicza i Karola hr. Scipiona, tudzież zastępcy członka: Dr. Augusta Łozińskiego, wybranych na posiedzeniu Wys. Sejmu w dniu 18. czerwca 1901 na kadencyę 1901—1906 włącznie.

Sprawozdaniem z dnia 7. lipca 1906 L. 62.124/906 Wydział krajowy przedłożył Wys. Sejmowi propozycyę wyboru 3 członków i 1 zastępcę w miejsce ustępujących, jednakowoż Wys. Sejm uchwałą z dnia 10. października 1907 wybór ten odroczył aż do czasu, gdy Wydział krajowy przyjdzie z nową propozycyą uwzględniającą powiększenie liczby członków Rady nadzorczej.

Na posiedzeniu dnia 7. października 1907 powziął bowiem Wys. Sejm uchwałę polecającą Wydziałowi krajowemu, ażeby przedłożył Wys. Sejmowi projekt zmiany statutu Banku krajowego w kierunku powiększenia liczby członków Rady nadzorczej w ten sposób aby obie części kraju, oba miasta główne i rozmaite grupy interesów znalazły w niej równomierne zastępstwo.

Wydział krajowy zastosował się do powyższego polecenia Wys. Sejmu i w bieżącej sesyi przedłożył projekt zmiany statutu Banku krajowego, powiększając liczbę członków Rady nadzorczej o trzech t. j. do 12 osób.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 12. października 1908 przyjął powyższą zmianę statutu Banku krajowego.

Z końcem r. 1907 zgasły w dalszym ciągu mandaty 3 członków i 1 zastępcy członka Rady nadzorczej, a mianowicie mandaty członków: J. E. Dawida Abrahamowicza, Hipolita Bochdana i Karola Schayera, tudzież zastępcy członka Jana Schulza, wybranych na posiedzeniu Wys. Sejmu w dniu 8. lipca 1902 na kadencyę 1902—1907 włącznie.

Wydział krajowy musi przy tej sposobności nadmienić, że J. E. Dawid Abrahamowicz pismem z dnia 27. grudnia 1907 z powodu zamianowania Ministrem dla Galicyi, złożył godność członka Rady nadzorczej Banku krajowego, zaś długoletni i zasłużony członek i Prezes Rady nadzorczej p. Hipolit Bochdan mimo usilnych starań Wydziału krajowego o zatrzymanie go w gronie Rady nadzorczej, oświadczył stanowczo, iż ze względów na stan zdrowia mandatu nowego do Rady nadzorczej Banku krajowego przyjąć nie może.

Wydział krajowy przedkłada obecnie Wysokiemu Sejmowi propozycyę wyboru członków i zastępców Rady nadzorczej Banku krajowego na trzy odrębne kadencye.

Dwie propozycye dotyczą członków i zastępców, których mandaty z końcem r. 1906 i 1607 zgasły, zaś trzecia propozycya obejmuje 3 nowych członków Rady nadzorczej na podstawie uchwalonej przez Wysoki Sejm w dniu 12. października b. r. zmiany statutu Banku krajowego, wprowadzającej powiększenie o 3 członków Rady nadzorczej.

Uchwalona przez Wysoki Sejm zmiana statutu wymaga wprawdzie jeszcze zatwierdzenia rządowego, w przypuszczeniu jednak, że zatwierdzenie to nie może ulegać żadnej wątpliwości, a z drugiej strony niewiadomo, kiedy Wysoki Sejm ponownie się zbierze Wydział krajowy przedkłada już obecnie propozycyę na 3 nowych członków Rady nadzorczej, z tą uwagą, iż mandaty tych członków rozpoczną się dopiero od 1. stycznia 1909, względnie od chwili, gdy zmieniony statut Banku krajowego po uzyskaniu zatwierdzenia rządowego wejdzie w życie.

Ponieważ Wydział krajowy w propozycyi swej poniżej podanej przedstawia dotychczasowego zastępcę członka Rady nadzorczej p. Stefana Moysę-Rosochackiego do wyboru członkiem Rady nadzorczej, przeto wypadnie wybrać w trzeciej propozycyi jednego zastępcę członka Rady nadzorczej na czas od chwili objęcia przez p. Moysę-Rosochackiego obowiązków członka Rady nadzorczej, aż do chwili zgaśnięcia jego mandatu jako zastępcy członka tejże Rady.

Na podstawie powyższego wywodu, Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi w myśl postanowień §. 110. statutu Banku krajowego następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy wybrać:

I. *a*) Członkami Rady nadzorczej Banku krajowego na kadencyę poczynającą się od dnia 1. stycznia 1907 pp. Dra Stefana Fedaka, Stanisława Jędrzejowicza, Karola hr. Scipiona;

b) Zastępcą członka Rady nadzorczej Banku krajowego na tęż samą kadencyę p. Dra Augusta Łozińskiego.

II. *a*) Członkami Rady nadzorczej Banku krajowego na kadencyę poczynającą się w dniu 1. stycznia 1908 pp.: Dra Henryka Kolischera, właściciela dóbr, posła na Sejm krajowy i do Rady Państwa, Stefaua Moysę-Rosochackiego, Karola Schayera;

b) Zastępcą członka Rady nadzorczej Banku krajowego na tęż samą kadencyę p. Jana Schulza.

III. *a*) Członkami Rady nadzorczej Banku krajowego na kadencyę poczynającą się w dniu 1. stycznia 1909 pp. Dra Michała Korola, adwokata, posła na Sejm krajowy i do Rady Państwa, Franciszka Maryewskiego, burmistrza miasta Podgórza i posła na Sejm krajowy, Andrzeja Sredniawskiego, zastępcę prezesa Rady powiatowej w Myślenicach i posła do Rady państwa.

b) Zastępcą członka Rady nadzorczej Banku krajowego na resztę kadencyi w miejsce p. Stefana Moysy-Rosochackiego, p. Oskara Schnella.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Ls. 2874/908. We Lwowie, dnia 23. października 1908.

Aleg 423

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej w przedmiocie zmiany ustaw krajowych z dnia 1. grudnia 1889 dz. u. kr. Nr. 71. względnie z dnia 22. czerwca 1899 dz. u. kr. Nr. 81. o wynagrodzeniu za udzielanie nauki religii w szkołach ludowych.

Wysoki Sejmie!

Ustawa o zakładaniu i urządzeniu publicznych szkół ludowych określa w artykule I. zadanie tych szkół w ten sposób:

„Szkoły ludowe podając wiadomości ludziom wszelkiego stanu najpotrzebniejsze, urządzone będą tak, ażeby dzieci z nauki czerpały oświecenie o zasadach religijnych i moralnych i o obowiązkach obywatelskich, tudzież o zadaniach i warunkach zawodu, jakiemu się według okoliczności, wieku i stanu prawdopodobnie poświęci".

Aby szkoła ludowa temu szczytnemu zadaniu odpowiedzieć mogła, musi być nauka religii zapewnioną, a gdy w tej mierze są liczne niedomagania głównie z powodu niedostatecznego wynagrodzenia za nauczanie religii, Wysoki Sejm uchwałami z dnia 7. listopada 1904, z dnia 21. listopada 1905 i wreszcie uchwałą z dnia 14. marca 1907 wezwał Wydział krajowy do przedstawienia odpowiednich wniosków. Temu wezwaniu czyni Wydział krajowy zadość sprawozdaniem z dnia 23. czerwca 1908 LW. 125965, którem po porozumieniu się z c. k Radą szkolną krajową przedkłada wnioski na zmianę ustawy krajowej z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u kr. Nr. 71. i z dnia 22. czerwca 1899 Dz. u. kr. 81.

Rada szkolna krajowa w pismach z dnia 31. stycznia 1907 L. 3324 i z dnia 11. grudnia 1907 L. 58063 wyczerpująco i szczegółowo przedstawia swe wnioski, które Wydział krajowy w powołanem sprawozdaniu przytacza, motywując zarazem swe odmienne w niektórych kierunkach zapatrywanie.

I tak podzielając zapatrywanie Rady szkolnej krajowej co do potrzeby uzupełnienia §. 1. ustawy z 22. czerwca 1899 Dz. u. kr. Nr. 81, celem oznaczenia wysokości wynagrodzenia stałych nauczycieli religii za godziny nadobowiązkowe, Wydział krajowy proponuje, by to wynagrodzenie wynosiło 1% płacy miesięcznej, podczas gdy Rada szkolna krajowa przemawia za wyznaczeniem wynagrodzenia po 40 K w II, III, i IV. klasie płac, zaś po 50 K w I klasie.

Komisya szkolna przychyla się w tej mierze do zdania Rady szkolnej krajowej, że należy wynagradzać stałych katechetów za każdą nadliczbową godzinę w ten sposób jak duszpasterza, za godzinę przekraczającą maksimum obowiązku bezpłatnego udzielania nauki względnie nauczycieli religii za remuneracyą. Za tem zdaniem przemawia także efekt finansowy, gdyż według obliczenia Departamentu rachunkowego Namiestnictwa, wydatek z tego tytułu będzie mniejszy o 27.113 K.

Komisya szkolna przywiązując wielką wagę do regularnego udzielania nauki religii w szkołach ludowych i licząc się z tem, że duchowieństwo parafialne mimo najszczerszej woli częstokroć nie jest w stanie obok obowiązków duszpasterstwa udzielać regularnie nauki religii we wszystkich szkołach do parafii należących, proponuje zmianę ostatniego ustępu §. 1. w tym kierunku, aby Rada szkolna krajowa mogła w porozumieniu z Wydziałem krajowym ustanowić osobnego nauczyciela religii w szkołach więcejklasowych, choćby w parafii nie było żadnej szkoły czteroklasowej. Aby takiej rzeczywistej potrzebie stało się tem łatwiej zadość, proponuje Komisya szkolna także tę dalszą zmianę, iżby Rada szkolna krajowa mogła na takiego nauczyciela religii nałożyć obowiązek udzielania nauki religii aż do dwudziestu czterech godzin w szkołach sąsiednich miejscowości, bez względu na to, czy należy do tej samej parafii. Postanowienie to znajdzie zastosowanie zwłaszcza we wschodniej części kraju, gdzie licznie rozsiane parafie gr. kat. nie mają w swym obrębie więcej szkół

Również nie podziela Wydział krajowy zdania Rady szkolnej krajowej, aby stałym nauczycielom religii przyznać wyższe dodatki ua mieszkanie o 100 K i wyższe dodatki pięcioletnie o 50 K. Wydział krajowy sądzi, że nie jest wskazanem ustępować od zasady wypowiedzianej w §. 4 ustawy z dnia 22. czerwca 1899 Dz. u. kr. Nr. 81, że stałemu nauczycielowi religii przyznawane będą pobory służące nauczycielom tej szkoły, przy której jest ustanowiony, a wyższe studya przygotowawcze i wyższy stopień wykształcenia będą przy wymiarze płacy uwzględniane, przez to, że tacy nauczyciele religii odrazu przy stałej nominacyi utrzymują najwyższy stopień płacy w danej klasie płac.

Komisya szkolna podziela to zasadnicze stanowisko Wydziału krajowego ale wyprowadza z tego i dalsze konsekwencye.

Otóż art. 39. ustawy z dnia 11. czerwca 1905 d. u. kr. nr. 73. stanowi, że do wymiaru emerytury liczy się nauczycielowi wszystkie lata służby, spędzone przy szkołach ludowych etatowych, począwszy od pierwszego choćby tymczasowego mianowania po uzyskaniu świadectwa dojrzałości. Zdaniem Komisyi szkolnej należy te postanowienia analogicznie stosować do stałych nauczycieli religii, którzy przeszli do służby szkolnej z posad duszpasterskich. Wiadomem jest, że duchowieństwo parafialne spełnia obowiązek nauki religii w publicznych szkołach ludowych, rozpoczynając je najczęściej zaraz po wyświęceniu. Posiadacze misyi władzy duchownej mają przepisaną kwalifikacyę, a jednak lata spędzone na udzielaniu tej nauki nie wchodzą dotąd w rachubę. Gdy się zważy, że nauczyciel świecki może swój zawód rozpocząć już w 19. roku życia, a nauczyciel religii, który przedtem był duszpasterzem, najwcześniej w 25. lub 26. roku życia a najczęściej w 30. roku do zawodu nauczycielskiego przechodzi, to prawdopodobieństwo wysłużenia 40 lat nie jest w obydwu wypadkach jednakowe.

Katecheci szkół ludowych i wydziałowych wnieśli też do Wysokiego Sejmu petycyę (Ls 1398), w której proszą o zniżenie lat służby na 30. Komisya szkolna nie może poprzeć tej petycyi, aby (idąc za zdaniem Wydziału krajowego co do dodatków na mieszkania i pięcioleci) nie wywoływać u nauczycielstwa ludowego wrażenia, że jego praca jest niżej cenioną od pracy nauczycieli religii. Ale sądzi, że sprawiedliwości stanie się zadość,jeżeli policzone będą lata nauki religii podczas duszpasterstwa.

Komisya szkolna proponuje zmianę §. 4. w tym kierunku, aby nie czynić różnicy między nauczycielami nauki religii, należącymi do stanu duchownego, a nauczycielami, którzy do tego stanu nie należą, sądzi, że nie byłoby usprawiedliwionem żądać od takich nauczycieli, nie należących do stanu duchownego, aż stopnia akademickiego, aby otrzymali najwyższą płacę. Komisya sądzi, że wyma-

ganie ukończonych studyów teologicznych na uniwersytecie, względnie w teologicznym zakładzie naukowym, daje dostateczną gwarancyę należytej fachowej kwalifikacyi.

Wydział krajowy zgodnie z Radą szkolną krajową przedstawia w swem sprawozdaniu anormalne stosunki, jakie powstają z obowiązujących obecnie postanowień §. 5. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 d. u. kr. nr. 71., które nakładają na duchowieństwo parafialne obowiązek udzielania nauki religii w 1, 2 i 3-klasowych szkołach zupełnie bezpłatnie bez względu na ilość szkół i liczbę godzin tej nauki. Aby temu złemu zaradzić, proponuje Rada szkolna krajowa wprowadzenie do ustawy postanowienia, oznaczającego pewne maximum obowiązku duszpasterzy do bezpłatnego udzielania nauki. A gdy Wysoki Sejm w uchwale z 14. marca 1907 pod b) zarządził zbadanie zmiany ustawy co do przyznawania duszpasterzom wynagrodzenia za naukę religii, przekraczającą siedm godzin tygodniowo, więc Rada szkolna krajowa wnosi, aby to maximum wynosiło siedm godzin tak, że po nad ten wymiar miałby duszpasterz prawo do wynagrodzenia za każdą godzinę. Wydział krajowy podnosi to maximum do 12 godzin, sądząc, że poświęcenie dwóch godzin dziennie katechizacyi nie będzie zbyt wielkiem obciążeniem duchowieństwa parafialnego.

Gdy się zważy, że tu chodzi nie tylko o godziny poświęcone samej nauce religii, ale że duchowieństwo parafialne tracić musi wiele czasu na dojazdy do szkół po za miejscem siedziby duszpasterza położonych, Komisya szkolna przedstawia wniosek, aby to maximum oznaczyć na 9 godzin, co będzie miało ten skutek, że duchowieństwo parafialne za darmo udzielać będzie nauki religii w trzech szkołach jednoklasowych, albo w jednej jedno i jednej dwuklasowej szkole w parafii. Wprawdzie wskutek tego wydatek się wzmoże, ale jest wszelka nadzieja, że duchowieństwo parafialne, oceniając należycie ofiary, jakich Wysoki Sejm nie szczędzi, dołoży tu wszelkich starań, aby nauka religii była regularnie w szkołach ludowych udzielaną, a ordynaryaty biskupie w odpowiedni sposób ściśle czuwać będą, aby ten obowiązek był spełniony. W tym celu byłoby wskazanem uregulowanie systematycznej inspekcyi nauki religii w publicznych szkołach ludowych wszystkich kategoryi, a że to połączone jest z kosztami, dlatego Komisya proponuje wezwanie do Rządu, aby te koszta pokrywał.

Co do wynagrodzenia świeckich nauczycieli za udzielanie nauki religii krajowa Rada szkolna wnosi, aby takim nauczycieiom przyznać 1% płacy miesięcznej od każdej godziny religii w tygodniu, bez względu na to, czy są zajęci w szkole w pełnej obowiązkowej liczbie godzin czy nie. Przytem podnosi Rada szkolna krajowa, że bardzo często duchowieństwo parafialne mimo największej gorliwości nie może podołać obowiązkowi nauki religii we wszystkich szkołach, do parafii należących i dlatego władze kościelne są zniewolone korzystać ile możności z pomocy nauczycieli świeckich, znanych z przykładnego prowadzenia się i z sumiennego spełniania obowiązków zawodu. Ale nauczyciele świeccy wskutek przepełnienia szkół tak są obarczeni pracą wielką, że za funkcye przekraczające zakres ich najbliższych obowiązków, wypada im koniecznie przyznać wydatniejsze wynagrodzenie i tym sposobem zniewolić, aby także nałożony na nich obowiązek nauki religii wypełniali jak najgorliwiej i najsumienniej.

Wydział krajowy proponuje tylko wyprowadzenie do ustawy postanowienie Art. 18. ustawy z dnia 25. maja 1907 d. u. kr. nr. 49., według którego nauczyciel świecki pobiera 1% płacy miesięcznej za każdą godzinę religii ponad obowiązkowych 30 godzin, zaś ½% płacy za godzinę w obrębie owych 30 godzin.

Komisya szkolna podziela w tej mierze zapatrywanie Rady szkolnej krajowej, chcąc dać przez to wyraz, jak wielką wagę przywiązuje do sumiennego udzielania

nauki religii przez nauczycieli świeckich, a żywi nadzieję, że skutek będzie pomyślny, tem śmielej to czyni, że według obliczenia departamentu rachunkowego, wydatek z tego powodu będzie większy o 5.612 K 74 g.

Efekt finansowy zmian projektowanych przez Komisyę szkolną przedstawia się, jak następuje:

Z powodu zmiany §. 1 wydatek większy o	43.090 K	– g
z powodu zmiany §. 5. wydatek większy o	206.160 „	— „
z powodu zmiany §. 11. wydatek większy o	5.612 „	74 „
razem . .	254.862 K	74 g,

zatem wyższy o 37.699 K 74 g od wniosków Wydziału krajowego.

Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy:

1. uchwalić załączony */.* projekt ustawy, oraz rezolucyi;

2. wstawić do budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1909 kwotę 84.954 K na pokrycie zwiększonego skutkiem powyższej ustawy wydatku na płace nauczycieli religii za miesiące: wrzesień, październik, listopad i grudzień 1909.

Tem samem załatwia się petycye Ls. 704, 705, 960 i 1.398.

Przewodniczący:
Rayski.

Sprawozdawca:
Laskowski.

Ustawa

z dnia . . . . . .

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Paragrafy 1. 4. 6. ustawy z dnia 1. grudnia 1889 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 71. w brzmieniu ustanowionem ustawą z 22. czerwca 1899 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 81 — oraz §§. 5. 8. i 11. ustawy z dnia 1. grudnia 1889. Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 71. uchyla się w ich brzmieniu dotychczasowem i mają opiewać, jak następuje:

§. 1.

W publicznych pospolitych szkołach ludowych o czterech lub więcej klasach tudzież w szkołach wydziałowych ustanowieni będą osobni nauczyciele religii ze stałą płacą, jeżeli liczba godzin nauki religii we wszystkich klasach, w których mają jej udzielać, wynosi razem przynajmniej ośmnaście godzin tygodniowo a liczba uczniów ich wyznania i obrządku przenosi ośmdziesiąt.

Taki nauczyciel obowiązany jest aż do dwudziestu czterech godzin nauki tygodniowo, jeżeli zaś udziela nauki religii w większej liczbie godzin, należy mu się dodatkowe wynagrodzenie za każdą godzinę ponad dwadzieścia cztery w wysokości oznaczonej w §. 6. niniejszej ustawy.

Exhortę liczy się za dwie godziny.

Nauczyciel religii mianowany będzie dla jednej szkoły a to dla szkoły ludowej najwyższej kategoryi w miejscu istniejącej; można jednak nałożyć na niego obowiązek udzielania nauki religii także w innych publicznych szkołach ludowych w tej miejscowości aż do oznaczonej w ustępie pierwszym i drugim liczby godzin.

Gdzie stosunki tego wymagają, może Rada szkolna krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym ustanowić nau-

czyciela religii przy szkole więcejklasowej, nakładając na niego obowiązek udzielania nauki religii aż do oznaczonej ustawą liczby godzin także w szkołach sąsiednich miejscowości.

§. 4.

Nauczycielowi religii osobno ustanowionemu będą przyznawane pobory służące innym nauczycielom tej szkoły, dla której jest stale zamianowany; jednak nauczyciel religii, posiadający ukończone studya teologiczne na uniwersytecie, względnie w teologicznym zakładzie naukowym, otrzymuje od razu przy stałej nominacyi najwyższy stopień płacy.

Co do innych stosunków służbowych podlega nauczyciel religii osobno ustanowiony wszystkim przepisom ustaw, odnoszących się do nauczycieli tej szkoły, dla której jest mianowanym, nie uwłaczając prawom służącym zwierzchniczej władzy wyznaniowej.

Jednak nauczycielom religii, którzy przeszli z duszpasterstwa do służby szkolnej, ma być policzonym do emerytury czas spędzony w duszpasterstwie.

Przeprowadzając te przepisy, co się tyczy nauczycieli religii, drogą ogólnych rozporządzeń, oraz stosując je do danych przypadków, będą władze szkolne o ile można zasięgać opinii władz wyznaniowych.

§. 5.

O ile nauka religii katolickiej w szkołach publicznych nie jest zapewniona w myśl §. 1. przez ustanowienie osobnego nauczyciela religii ze stałą płacą, a obowiązek bezpłatnego udzielania w nich tej nauki cięży w myśl ustaw państwowych na duchowieństwie parafialnem, obowiązany jest duszpasterz miejscowy (proboszcz względnie administrator parafii lub w ich zastępstwie wikaryusz) do bezpłatnego udzielania nauki religii z tytułu duszpasterstwa w dziewięciu godzinach tygodniowo we wszystkich szkołach do parafii należących, za każdą zaś godzinę nauki w tygodniu ponad ten wymiar łącznie z exhortą i nauką dopełniającą przypada mu wynagrodzenie oznaczone w §. 6. niniejszej ustawy.

Nauka religii innego uznanego wyznania religijnego w szkołach ludowych więcejklasowych począwszy od 4-klasowych i w szkołach wydziałowych, które nie posiadają własnego nauczyciela tej religii ze stałą płacą, może być zabezpieczoną przez władzę szkolną w porozumieniu z właściwą władzą wyznaniową w ten sposób, że się ją powierza za remuneracyą osobom posiadającym ogólne warunki przewidziane w §. 3.; remuneracya przypada od każdej godziny w tygodniu we wszystkich klasach łącznie z exhortą i w wysokości oznaczonej w §. 6. niniejszej ustawy.

Remuneracya ta płatną jest miesięcznie z dołu.

Exhorta liczy się za dwie godziny i może się odbywać w szkołach ludowych więcejklasowych począwszy od czteroklasowych i w szkołach wydziałowych.

§. 6.

Duszpasterzowi względnie nauczycielowi religii za remuneracyą należy się wynagrobzenie od każdej godziny w tygodniu po 40 K rocznie, a w miejscowościach I. klasy płac nauczycielskich po 50 K rocznie.

Wynagrodzenie to jednak należy się tylko za te godziny, co do których władza szkolna okręgowa stwierdzi, że nauka religii odbywała się rzeczywiście, a władza wyznaniowa poświadczy, że udzielano jej z dobrym skutkiem, a nadto co do duszpasterza tylko wtedy, jeżeli w myśl §. 5. udzielał nauki religii z tytułu duszpasterskiego bezpłatnie w dziewięciu godzinach tygodniowo.

Wypłatę wynagrodzenia zarządza się z końcem każdego półrocza szkolnego na podstawie dowodów przedstawionych przez władzę szkolną okręgową.

Władza szkolna krajowa może jednak w porozumieniu ze zwierzchnią władzą wyznaniową (§. 2. ust. z d. 21. czerwca 1872 dz. p. p. Nr. 86) ściągać poszczególne klasy lub oddziały równorzędne, względnie stopnie nauki, w ten sposób, aby liczba tak połączonych dzieci szkolnych danego obrządku lub wyznania nie przekraczała pięćdziesięciu.

§. 8.

Wynagrodzenie kosztów podróży, które ma być przyznane z powodu udzielania nauki religii w szkołach ludowych znajdujących się poza miejscem zamieszkania nauczyciela religii lub duszpasterza, będzie pokrywane w myśl §. 6. i 7. ustawy z 24. kwietnia 1894 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 49.

O potrzebie dojazdów i o wysokości przypadającego za nie wynagrodzenia orzeka władza szkolna okręgowa. Wypłatę tego wynagrodzenia po stwierdzeniu ilości odbytych dojazdów i ilości godzin nauki rzeczywiście udzielanej, zarządza władza szkolna okręgowa bezpośrednio do rąk odnośnego nauczyciela religii lub duszpasterza.

Bliższe szczegóły co do sposobu postępowania przepisze osobna instrukcya.

§. 11.

Jeżeli nauki religii udziela w myśl §. 5. ustawy z dnia 14. maja 1869 (Dz. u. p. Nr 62) świecki nauczyciel na podstawie misyi otrzymanej od władzy wyznaniowej i z polecenia władzy szkolnej należy mu się wynagrodzenie wynoszące 1% miesięcznej płacy za każdą godzinę w tygodniu bez względu na to, czy nauczyciel taki zajęty jest w szkole w pełnej liczbie 30 godzin obowiązkowych, czy poniżej tego wymiaru, ale tylko wtedy, jeżeli nauka trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z początkiem roku szkolnego 1909/1910.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.

Rezolucya.

Wzywa się c. k. Rząd, aby w porozumieniu z Ordynaryatami biskupimi przyczyniał się do pokrywania kosztów stałego inspekcyonowania nauki religii w publicznych szkołach ludowych wszystkich kategoryi.

L. s. 147/08. We Lwowie, dnia 23. października 1908.

Aleg 424

Sprawozdanie

komisyi szkolnej w przedmiocie petycyi emerytowanych nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych o polepszenie ich bytu, oraz petycyi wdów po nauczycielach o podwyższenie ich zaopatrzenia.

Wysoki Sejmie!

Komisya szkolna sprawodaniem z dnia 25. września 1907 L. 1291 podniosła, że wobec drożyzny obecnie powszechnie panującej, emerytury nauczycieli i zaopatrzenia wdów wymierzone w myśl dawniej obowiązujących ustaw szkolnych nie mogą wystarczyć na najskromniejsze utrzymanie. Wysoki Sejm idąc za wnioskiem komisyi szkolnej wezwał uchwałą z dnia 8. października 1907 Wydział krajowy, aby w porozumieniu z Radą szkolną krajową zebrał potrzebne daty, obliczył efekt finansowy; ewentualnego podwyższenia poborów emerytów i wdów i przedłożył sprawozdanie.

Temu wezwaniu czyni Wydział krajowy zadość sprawozdaniem z dnia 11. października 1908 L. 85.226. Komisya szkolna liczy się z możnością finansową kraju, ale uważa za konieczne polepszenie doli tych pracowników na polu szkolnictwa ludowego, którzy zmuszeni niezdolnością do dalszego działania w tym zawodzie, przeszli w stan spoczynku z zaopatrzeniem niewystarczającem do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życia.

Zachodzi konieczna potrzeba zapewnienia przynajmniej minimum egzystencyi zarówno emerytom jak wdowom po nauczycielach zgodnie z ustawą z dnia 11. czerwca 1905 Dz. u. kr. Nr. 73.

Gdy w Art. 40. tej ustawy emerytura nauczyciela, który przechodząc w stan spoczynku, niezdolnym jest do wszelkiego zarobkowania, nie może wynosić mniej niż 500 K., a w myśl Art. 44. tejże ustawy pensya wdowia nie może wynosić mniej niż 400 K., Komisya szkolna sądzi, że te minima należy zastosować do emerytów i wdów

którym pobory wymierzono przed wejściem w życie powyższej ustawy, a gdy emeryci i wdowy pobierający już w myśl dawniejszych ustaw więcej, aniżeli te minima, także nie znajdują się w korzystnych stosunkach materyalnych, komisya szkolna sądzi, że należy tym emerytom i wdowom podnieść o 5% ich dotychczasowe pobory.

Efekt finansowy przedstawia się w kwocie 141.876 K.

Komisya szkolna zatem wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Nauczycielom i nauczycielkom, którym przyznano emerytury przed wejściem w życie ustawy z dnia 25. maja 1907 Dz. u. kr. Nr. 73. podwyższa się w drodze łaski tę emeryturę do kwoty 500 K., o ile jej w tej wysokości nie pobierają, a niezdolni są do wszelkiego zarobkowania.

Nauczycielom i nauczycielkom, których emerytura wynosi 500 K. i wyżej podwyższa się w drodze łaski pobory o 5% rocznie.

II. Wdowom po nauczycielach, którym przyznano pensyę wdowią przed wejściem w życie ustawy z dnia 25. maja 1907 Dz. u. kr. Nr. 73. podwyższa się w drodze łaski tę pensyę do kwoty 400 K.

Wdowom pobierającym już 400 K. i wyżej podwyższa się w drodze łaski pensyę o 5% rocznie.

III. Wstawia się do budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1909 kwotę 141.876 K.

Tem samem załatwia się petycye o podwyższenie emerytury względnie pensyi wdowiej i dodatków na wychowanie L. 174, 404, 1.440, 1.873, 1.598, 1.528, 2.308, 147, 314, 399, 409, 429, 465, 582, 693, 733, 858, 874, 883, 895, 915, 944, 952, 1.009, 1.305, 1.620, 1.769, 1.835, 2.148, 2.151, 2.239, 2.311, 2.339, 2.518, 2.519, 2.569, 2.571, 2.597, 173, 311, 355, 394, 395, 459, 536, 599, 609, 772, 821, 862, 875, 876, 877, 912, 913, 1.215, 1.366, 1.399, 1.436, 1.556, 1.588, 1.621, 1.638, 1.736, 1.406, 1.776, 1.954, 2.149.

Przewodniczący:
Rayski.

Sprawozdawca
Laskowski.

Do trzeciego czytania.

Druk 425

Ustawa

z dnia . . . . 1908, którą wydaną zostaje ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Dołączona ustawa łowiecka dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wchodzi w życie w trzy miesiące po ogłoszeniu jej w dzienniku ustaw krajowych.

Z tą samą chwilą tracą moc obowiązującą dotychczasowe ustawy i rozporządzenia, odnoszące się do przedmiotu niniejszej ustawy, a w szczególności ustawa z dnia 5. marca 1897 Nr. 71 Dz. u. i rozp. kraj.

Art. II.

Kontrakty dzierżawy prawa polowania, zawarte przed wejściem w życie niniejszej ustawy, pozostają w mocy aż do ich wygaśnięcia — o ileby nie zawierały innego postanowienia i o ile dzierżawca prawa polowania, wobec nowych przez niniejszą ustawę stworzonych stosunków prawnych, nie zażąda rozwiązania zawartego przezeń kontraktu dzierżawy.

Takie żądanie ma być zgłoszone do dni 60 po ogłoszeniu niniejszej ustawy, odnośnie do kontraktów dzierżawy polowania samoistnego u jego właściciela odnośnie do kontraktów dzierżawy polowania gminnego w politycznej władzy powiatowej.

Wskutek zgłoszenia takiego żądania rozwiązanie kontraktów dzierżawy polowania samoistnego nastąpi z dniem

wejścia ustawy niniejszej w życie, rozwiązanie zaś kontraktów dzierżawy polowania gminnego dopiero z dniem 1-go lutego po wejściu tej ustawy w życie.

Art. III.

W razie pozostawienia w dalszej mocy poprzednio zawartych kontraktów dzierżawy prawa polowania, znajdą zastosowanie przepisy ustawy niniejszej, nie naruszając stosunku prywatno prawnego między wydzierżawiającym prawo polowania a dzierżawcą.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa i Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ustawa łowiecka

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

I. Postanowienia ogólne.

§. 1.

Prawo polowania polega na wyłącznem uprawnieniu do hodowania, wyszukiwania, ścigania, zabijania i przywłaszczania sobie łownej zwierzyny i dzikiego ptactwa, jak również przywłaszczania oddzielonych z niej części użytecznych, jak zrzuconych rogów, itp. Odnośnie do dzikiego ptactwa mieści w sobie prawo polowania także wyłączne uprawnienie do przywłaszczania zniesionych jaj.

§. 2.

Zwierzyną łowną są w rozumieniu niniejszej ustawy: jeleń i daniel, sarna, zając, dziki królik i borsuk. Z ptaków: głuszec, cietrzew, jarząbek, pardwa i kuropatwa, przepiórka, chruściel (derkacz), bażant, drop, czajka, słonka, dubelt, krzyk, siewka, kulik i rozmaite tegoż gatunki, kurki wodne, łyska, nurki, dziki łabędź, dzika gęś, wszelkie gatunki dzikich kaczek i dzikich gołębi.

Również obcokrajowe odmiany łownej zwierzyny i ptaków, o ileby wprowadzone do kraju dla hodowli łowieckiej utrzymywały się i mnożyły, będą za zwierzynę łowną w rozumieniu tej ustawy uważane.

§. 3.

Prawo polowania przywiązane jest do własności gruntu, służy więc każdoczesnemu posiadaczowi gruntu.

Co do wykonywania prawa polowania jest posiadacz tego prawa w myśl postanowień niniejszej ustawy albo uprawnionym do samoistnego wykonywania go, to jest do swobodnego rozstrzygania o sposobie wykonywania swego prawa polowania (już to we własnym zarządzie, już to przez wydzierżawienie i t. p.), albo też ograniczonym w swobodnem rozstrzyganiu o sposobie wykonywania tego prawa w myśl postanowień §. 7. niniejszej ustawy.

§. 4.

Uprawnienie do samoistnego wykonywania polowania służy:

1. Posiadaczowi nieprzerwanej powierzchni gruntu, która wynosi co najmniej 115 hektarów bez względu na to, czy ona znajduje się w posiadaniu osoby fizycznej, lub prawnej, czy jednej osoby lub we współposiadaniu więcej osób. Również nie stanowi różnicy, czy owe grunta leżą w jednej gminie lub miejscowości lub też, czy rozciągają się na terytorya kilku gmin, względnie miejscowości.

Stare koryta rzek pozostałe po przeprowadzonych robotach regulacyjnych, grunta uzyskane przez regulacye rzek na podstawie §. 47. ust. z dnia 14. marca 1875. L. 38. dz. u. kr., jak również tory kolejowe i drogi publiczne nie mogą stanowić samoistnego okręgu polowania.

2. Gminie jako takiej, jeśli grunta stanowiące majątek lub dobro gminy, położone bądź to w obrębie gminy, bądź w obrębie innych gmin, stanowią nieprzerwaną powierzchnię co najmniej 115 hektarów.

Gminy mające takie grunta winny jednak wykonywanie samoistne polowania na tych gruntach albo wydzierżawiać albo zlecić wykonywanie tego polowania ustanowionym w myśl §§. 34—36. niniejszej ustawy myśliwym.

Prawa przyznane w tych paragrafach Wydziałowi spółki łowieckiej służą w tym razie reprezentacyi gminnej.

§. 5.

Za nieprzerwaną należy uważać powierzchnię gruntu wtedy, gdy poszczególne części gruntu powierzchnię tę stanowiące tak są względem siebie położone, iż można się dostać z jednej części na drugą, nie przechodząc przez grunta należące do innego posiadacza.

Drogi publiczne, koleje żelazne, rzeki, potoki i kanały, grunta uzyskane przez regulacye rzek na podstawie przepisów §. 47. ust. z dnia 14. marca 1875. dz. u. kr. nr. 38., przerzynające powierzchnię gruntów, nie stanowią przerwy, o ile z jednej części gruntu można się dostać na drugą część gruntu przez drogę, kolej lub potok w kierunku prostopadłym do osi drogi, kolei żelaznej lub koryta potoku. Wody stojące, w części lub całości swej położone w obrębie tej powierzchni, nie tworzą w niej przerwy, a nawet wyspy, położone na wodach publicznych, należy uważać za złączone z gruntami nadbrzeżnymi. Cudze drogi prywatne o tyle nie stanowią przerwy w powierzchni gruntów, o ile posiadacz tychże gruntów ma na nich służebność drogi.

§. 6.

Uprawnienie do wykonywania samoistnie prawa polowania służy też posiadaczom zwierzyńców, to jest powierzchni

gruntów o dowolnej wielkości, przeznaczonych do hodowania zwierzyny, a skutecznie i trwale zabezpieczonych przeciw wydostawaniu się zwierzyny na grunta sąsiednie.

Prawo wykonywania samoistnie polowania służy posiadaczowi zwierzyńca jedynie na gruntach, stanowiących zwierzyniec.

Spory, czy jakaś powierzchnia gruntu ma być uważaną za zwierzyniec w znaczeniu powyższego postanowienia, rozstrzyga polityczna Władza powiatowa.

§. 7.

We wszystkich innych wypadkach tworzy ogół posiadaczy gruntów w obrębie gminy miejscowej i na obszarze dworskim z tą gminą jedną miejscowość stanowiących, o ile ich bezpośrednio ze sobą łączący się kompleks gruntów (§. 5.) 115 hektarów wynosi, spółkę łowiecką, która na swem terytoryum, okręg jej polowania stanowiącym, jest uprawnioną w myśl przepisów niniejszej ustawy do wykonywania prawa polowania.

§. 8.

Jeżeli obszar gruntów ogółu posiadaczy w obrębie gminy miejscowej i na obszarze dworskim z tą gminą jedną miejscowość stanowiących nie wynosi 115 hektarów, to wykonywanie prawa polowania na tym obszarze przydzielonem zostanie posiadaczowi okręgu polowania (§. 4 l. 1 i 2 i §. 7) wykazującemu najdłuższą wspólną granicę.

Postanowienie powyższe odnosi się także do tych obszarów gruntów, które 115 hektarów nie wynoszą a okręgiem polowania w całości lub w trzech czwartych są otoczone (enklawy).

Przydzielenia dokonywa polityczna władza powiatowa która w wypadku wzbraniania się objęcia wykonywania prawa polowania przez posiadacza okręgu polowania o najdłuższej wspólnej granicy, względnie przez posiadacza otaczającego okręgu polowania, wydać ma inne odpowiednie zarządzenie.

§. 9.

Spółka łowiecka obowiązaną jest służące jej prawo wykonywania polowania albo wydzierżawić, albo przez osobno ustanowionych, zaprzysiężonych myśliwych na swoją korzyść wykonywać. Dzierżawa może nastąpić albo z wolnej ręki (§. 17) albo w drodze publicznej licytacyi.

§. 10.

Najpóźniej na rok przed upływem okresu dzierżawy ogłosi polityczna Władza powiatowa w miejscu swej siedziby tudzież we wszystkich gminach i obszarach dworskich powiatu edykt, którym wezwie posiadaczy gruntów, roszczących sobie prawo do samoistnego wykonywania polowania w myśl postanowień §§. 4 i 6. na nadchodzący okres dzierżawny polowania, by zgłosili swe roszczenia w ciągu 4 tygodni u politycznej Władzy powiatowej. Edykt taki winna

Władza ta doręczyć także wszystkim tym posiadaczom gruntów, którzy w dotychczas bieżącym okresie dzierżawnym polowania, wykonywali polowanie samoistne na swych gruntach w myśl §§. 4. i 6.

Zgłoszenie może być uczynionem albo w formie podania do politycznej Władzy powiatowej albo w formie protokołowanego oświadczenia, a w jednym czy w drugim wypadku winien starający się dołączyć szkic sytuacyjny dotyczącej powierzchni gruntów. Przy następnych ustanowieniach okręgów samoistnego polowania, wystarcza powołanie się na poprzednio wniesione zgłoszenie.

Niezgłoszenie w terminie przepisanym w edykcie żądania o ustanowienie okręgu samoistnego polowania, może pozbawić posiadacza powierzchni gruntów mającej warunki określone w §. 4. l. 1 i 2. prawa wykonywania polowania samoistnie na przeciąg okresu dzierżawnego i mieć ten skutek, że niezgłoszone grunta wcielone będą do okręgów polowania spółki łowieckiej.

§. 11.

Polityczna Władza powiatowa ma zbadać zgłoszenie, w razie potrzeby przeprowadzić dochodzenia i okręgi polowania tak samoistnego jak spółek łowieckich ustanowić i ogłosić w miejscu swej siedziby, tudzież we wszystkich gminach i obszarach dworskich powiatu na najbliższy okres dzierżawny polowania.

Przeciw ustanowieniu okręgów polowania mogą być wniesione zarzuty w ciągu czternastu dni od dnia ogłoszenia okręgów do politycznej władzy powiatowej, która o nich rozstrzyga.

O wszelkich sprawach, dotyczących ustanawiania okręgów polowania tudzież o zmianach w określeniu granic tych okręgów orzeka w drugiej i ostatniej instancyi c. k Namiestnictwo.

§. 12.

Okręg polowania może być wydzierżawiony z reguły tylko niepodzielnie.

Wyjątkowo może posiadacz okręgu samoistnego polowania, gmina mająca prawo samoistnego polowania oraz Wydział spółki łowieckiej utworzyć w swym okręgu więcej rewirów polowania, jeżeli każdy z nich przy przewadze gruntów ornych, łąk i pastwisk wynosić będzie przynajmniej 300 hektarów, zaś przy przewadze powierzchni leśnej 500 hektarów, oraz pod tym warunkiem, że granicami każdego z rewirów polowania będą granice gminy, drogi, koleje, rzeki lub wody stojące, i każdy z rewirów takich osobno wydzierżawić.

Uchwała taka reprezentacyi gminy dzieląca okręgi na rewiry wymaga zatwierdzenia Wydziału powiatowego, a uchwała Wydziału spółki łowieckiej zatwierdzenia politycznej Władzy powiatowej.

II. Wykonywanie prawa polowania spółki łowieckiej.

a) Organizacya spółki łowieckiej

§. 13.

Każda spółka łowiecka zarządza prawem polowania na swojem terytoryum przez wybrany ze swego łona Wydział spółki łowieckiej z pięciu członków złożony. Wydział wybiera ze swego grona przewodniczącego. Wydział spółki łowieckiej urzęduje przez lat sześć.

Uprawnieni do wyboru Wydziału spółki łowieckiej są wszyscy posiadacze gruntów w obrębie granic okręgu polowania spółki łowieckiej położonych.

Posiadaczom przestrzeni niżej 4 nektarów służy jeden głos, od 4—8 ha dwa głosy, od 8—12 ha 3 głosy itd. od 4 do 4 ha o jeden głos więcej, z tem zastrzeżeniem, że największa ilość głosów jaką jeden członek spółki łowieckiej mieć może, musi być przynajmniej o 1 mniejsza od sumy głosów reszty członków spółki łowieckiej biorących udział w głosowaniu.

§. 14.

Wyborem kieruje naczelnik gminy. Wybór odbywa się w sposób ordynacyą gminną wyborczą przepisany. Do ważności wyboru potrzeba:

a) ażeby przynajmniej na 14 dni przed wyborem wszyscy członkowie spółki łowieckiej, w sposób w gminie praktykowany do nastąpić mającego wyboru zawezwani zostali;

b) udziału przy wyborze bądź osobiście, bądź przez pełnomocników, takiej liczby uprawnionych do głosowania, któraby przynajmniej $^1/_4$ głosów reprezentowała.

Głosowanie odbywa się w ten sposób, że głosuje ustnie lub kartką każdy z członków spółki łowieckiej na 5 członków wydziału spółki. Za wybranych uważać należy tych, którzy otrzymali największą liczbę głosów. Głosy oddane na osoby nie będące członkami spółki łowieckiej, uważane będą za nieważne.

Ogłoszenie wyboru wydziału spółki łowieckiej następuje zaraz po dokonaniu wyboru. O dokonanym wyborze i ukonstytuowaniu się należy w przeciągu dni 3 zawiadomić polityczną Władzę powiatową. W razie ubycia członka Wydziału spółki łowieckiej winien naczelnik gminy do dni 30 zarządzić i przeprowadzić wybór uzupełniający.

§. 15.

Na wypadek jeżeli w zgromadzeniu zwołanem według §. 14. liczba głosów wymagana do ważności wyboru nie zbierze się, wówczas należy z terminem 8-dniowym wezwanie do wyboru powtórzyć, a ci którzy się zjawią na powtórnem zebraniu, dokonają ważnego wyboru bez względu na liczbę oddanych głosów.

§. 16.

Zadaniem Wydziału spółki łowieckiej jest zastępywanie spółki łowieckiej na zewnątrz, zarządzanie w granicach ustaw prawem polowania spółki łowieckiej, zwoływanie zgromadzenia spółki łowieckiej, przynajmniej raz do roku, w celu złożenia sprawozdań i rachunków, albo też w celu powzięcia uchwały, co do prowadzenia prawa polowauia we własnym zarządzie przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych §. §. 24. i 31. niniejszej ustawy.

b) Dzierżawa prawa polowania.

§. 17.

Wydział spółki łowieckiej biorąc pod uwagę miejscowe stosunki, postanawia, czy prawo polowania okręgu polowania spółki wydzierżawionem zostanie z wolnej ręki, czy w drodze publicznej licytacyi, oraz czy licytacya odbędzie się w urzędzie gminnym, czy w biurach politycznej władzy powiatowej.

Wyjątkowo na żądanie dwóch członków Wydziału spółki łowieckiej, polityczna Władza powiatowa może publiczną licytacyę prawa polowania, albo zarządzić w siedzibie swego urzędu, albo do licytacyi w urzędzie gminnym odbyć się mającej, wydelegować urzędnika na koszt żądających.

O uchwale postanawiającej wydzierżawienie prawa polowania z wolnej ręki Wydział spółki ma donieść politycznej Władzy powiatowej tak wcześnie, ażeby termin wydzierżawienia (§. 18.) mógł być zachowany. Polityczna Władza powiatowa przyjmie to zarządzenie do wiadomości, o ile ono po zbadaniu nie okaże się szkodliwem dla gospodarstwa rolnego lub leśnego, albo też dla podniesienia łowiectwa. W przeciwnym razie polityczna Władza powiatowa odmówi przyjęcia zarządzenia Wydziału spółki do wiadomości, zawiadomi o tem Wydział spółki i przedłoży równocześnie sprawę c. k. Namiestnictwu do ostatecznego rozstrzygnięcia.

Warunki dzierżawy tak z wolnej ręki jak w drodze licytacyi, oznacza wydział spółki łowieckiej.

Licytacyę w gminie przeprowadza naczelnik gminy, zaś w siedzibie politycznej Władzy powiatowej ona sama.

§. 18.

Wydzierżawienie prawa polowania ma być dokonane przynajmniej na sześć miesięcy przed upływem terminu dzierżawy.

§. 19.

Dzierżawcą prawa polowania spółki łowieckiej może być z reguły własnowolna fizyczna osoba, która musi mieć ustawowe wymogi potrzebne do uzyskania karty na broń i karty myśliwskiej (§. 84).

Prowadzący licytacye nie może występować równocześnie jako strona licytująca.

§. 20.

Wydzierżawienie prawa polowania w okręgach polowania spółki łowieckiej, również jak przydzielenie enklaw (§. 8) musi być przeprowadzone przynajmniej na okres sześcioletni, który rozpoczyna się 1. lutego a kończy 31. stycznia.

Wydzierżawienie prawa polowania spółki łowieckiej na okres czasu po nad lat 6 nastąpić może tylko za osobnem pozwoleniem politycznej władzy powiatowej. Po nad lat 12 okręg polowania wydzierżawionym być nie może.

§. 21.

Jeśli Wydział spółki łowieckiej zarządzi, że prawo polowania spółki łowieckiej wydzierżawione być ma w drodze publicznej licytacyi, wówczas licytacya ma być przynajmniej na 30 dni przed terminem ogłoszoną w gminie, w obrębie której okręg polowania spółki się znajduje, w sposób powszechnie praktykowany, oraz przez umieszczenie pisemnego ogłoszenia

w urzędzie gminnym, jak również należy doręczyć ogłoszenie politycznej Władzy powiatowej i Wydziałowi powiatowemu w celu umieszczenia go na tablicy ogłoszeń.

W ogłoszeniu umieścić należy:

a) obszar okręgu względnie rewiru polowania spółki łowieckiej,
b) dotychczasowy czynsz dzierżawny,
c) cenę wywołania,
d) wadyum, w wysokości ceny wywołania,
e) obowiązek złożenia kaucyi w wysokości jednorocznego czynszu dzierżawnego,
f) okres czasu, na jaki prawo polowania wydzierżawionem zostanie,
g) termin i miejsce odbycia licytacyi.

Na zabezpieczenie pokrycia szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych wolno w warunkach dzierżawy umieścić żądanie złożenia osobnej kaucyi odpowiadającej przeciętnej wysokości szkód za ostatnie trzechlecie.

Wadyum wymienione w warunkach pod d) złożyć należy przed rozpoczęciem licytacyi, bądź w gotówce, bądź w książeczkach Kas oszczędności, w których bezpieczeństwo wkładek poręczone jest przez gminy, powiaty lub kraj.

§. 22.

Z przebiegu licytacyi spisać należy protokół i przesłać powiatowej Władzy politycznej, która w razie popełnionych przekroczeń ustawy uchyla licytacyę.

§. 23.

Ofiarowujący najwyższy czynsz dzierżawny uważany będzie za dzierżawcę.

W razie zatwierdzenia licytacyi winien dzierżawca w przeciągu dni 14 uzupełnić wadyum do wysokości rocznego czynszu jako czynsz dzierżawny za rok pierwszy, nadto złożyć na dotrzymanie warunków kontraktu kaucyę w wysokości jednorocznego czynszu, ewentualnie złożyć na zabezpieczenie wynagrodzenia szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych drugą kaucyę w tej wysokości, jaka w warunkach licytacyjnych wymienioną została, tudzież pokryć koszta licytacyi, a to pod rygorem natychmiastowego rozwiązania dzierżawy prawa polowania. Kaucye składane być mają w depozycie politycznej władzy powiatowej.

§. 24.

W razie uchylenia licytacyi a także wówczas, kiedy licytacya z braku oferentów nie doszła do skutku, ma Wydział spółki łowieckiej rozpisać powtórną licytacyę bądź pod tymi samymi warunkami co poprzednio, bądź też zmieniając warunki i obniżając cenę wywołania.

Gdyby i druga licytacya z braku oferentów nie przyszła do skutku, wówczas należy zwołać zgromadzenie członków spółki łowieckiej, które rozstrzygnie, czy należy przy dalszem obniżeniu ceny wywołania i ewentualnej zmianie warunków rozpisać trzecią licytacyę, czy też użytkować prawo polowania przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych.

§. 25.

Wydzierżawiony przez spółkę łowiecką okręg polowania

nie może być przez dzierżawcę prawa polowania częściowo (co do powierzchni) poddzierżawionym.

Natomiast Wydział Spółki łowieckiej może zezwolić na poddzierżawienie okręgu polowania w całości.

§. 26.

Przed rozpoczęciem każdego roku dzierżawnego złoży dzierżawca okręgu polowania spółki łowieckiej (1. lutego) całoroczny czynsz dzierżawny ewentualnie także uzupełni kaucyę na zabezpieczenie wynagrodzenia szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych (§. 23). Kwota, względnie kwoty te złożone być mają do rąk politycznej Władzy powiatowej.

Jeżeli dzierżawca do dnia 14. lutego obowiązkowi temu zadość nie uczyni, wówczas dzierżawa prawa polowania uznaną być może za rozwiązaną a kaucye przez niego złożone służą na zabezpieczenie strat przez niedotrzymanie warunków kontraktu dzierżawy zrządzonych, względnie szkód przez niego nie zaspokojonych.

§. 27.

Po wygaśnięciu dzierżawy prawa polowania okręgu spółki łowieckiej zwrócić należy dzierżawcy kaucye po pokryciu szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych a przez dzierżawcę prawa polowania nie pokrytych oraz ewentualnych kar i zobowiązań z dzierżawy prawa polowania pochodzących.

§. 28.

Wydział spółki łowieckiej ma prawo w ostatnim roku okresu dzierżawy prawa polowania, jednakże przed 1. sierpniem przedłużyć dzierżawę na dalszy okres sześcioletni ewentualnie dłuższy w myśl post. §. 20. ust. 2.

Przedłużenie dzierżawy prawa polowania na okres dłuższy jak lat sześć, jednakże nie dłuższy jak lat dwanaście, wymaga zatwierdzenia politycznej Władzy powiatowej.

§. 29.

Dzierżawę prawa polowania okręgu polowania spółki łowieckiej może polityczna Władza powiatowa uznać za rozwiązaną, skoro dzierżawca:

1. nie złoży w oznaczonym terminie kaucyi, względnie uzupełnienia tychże, albo czynszu dzierżawnego (§§. 23 i 26);
2. nie zastosuje się do przepisów ustawy o nadzorze polowania (§. 40) i o tępieniu szkodliwej zwierzyny (§. 49);
3. dopuści się innego przekroczenia niniejszej ustawy;
4. utraci zdolność uzyskania karty myśliwskiej.

W 14 dni po prawomocności orzeczenia zarządzi wydział spółki łowieckiej na nowo wydzierżawienie prawa polowania okręgu spółki łowieckiej.

§. 30.

Spadkobiercy dzierżawców prawa polowania mogą za zezwoleniem politycznej Władzy powiatowej, jeżeli się o to najpóźniej w dwa miesiące po śmierci spadkodawcy do niej zgłoszą, wykonywać je przez cały pozostały czas dzierżawy, jeżeli posiadają warunki wymagane od dzierżawców i wykonawców polowania.

Wrazie niezgłoszenia się, lub gdy polityczna Władza powiatowa uzna ich za nieodpowiednich do wykonywania prawa polowania, zarządzonem będzie ogłoszenie nowej licytacyi.

c) Wykonywanie prawa polowania przez zaprzysiężonych myśliwych.

§. 31.

Prawo polowania w okręgu polowania spółki łowieckiej wykonywane będzie przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych wówczas, jeżeli $^3/_4$ wszystkich głosów spółki przy obecności przynajmniej $^1/_4$ uprawnionych do głosowania za tem się oświadczy.

W tym wypadku głosowanie odbywa się ustnie. Każdy głosujący z ilością oddanych głosów zaciągnięty być ma w protokół, który przesłany zostanie powiatowej Władzy politycznej.

Głosowanie przeprowadza przewodniczący Wydziału spółki łowieckiej.

Również przez ustanowionych zaprzysiężonych myśliwych prawo polowania w okręgu polowania spółki łowieckiej wykonywanem będzie, jeżeli wydzierżawienie tego prawa pomimo dwu względnie trzykrotnego terminu licytacyjnego z braku oferentów nie przyszło do skutku (§. 24.).

§. 32.

Jeżeli wykonywanie prawa polowania w myśl postanowień §§. 24 i 31 niniejszej ustawy powierzone zostało ustanowionym myśliwym, wówczas Wydział spółki łowieckiej prowadzi rachunki przychodów i rozchodów wykonywanego prawa polowania, na podstawie danych dostarczanych przez myśliwych i zestawia roczny obrachunek z końcem każdego roku kalendarzowego. Z przychodów winny być pokryte koszta wykonywania polowania, to jest umówione z myśliwym wynagrodzenie, zwrot kosztów urzędowych czynności odnoszących się do polowania w okręgu i zwrot szkód wynikłych z polowania i przez zwierzynę wyrządzonych.

Obrachunek roczny winien Wydział spółki łowieckiej przedłożyć politycznej władzy powiatowej i podać do wiadomości posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu polowania spółki łowieckiej najpóźniej po koniec miesiąca lutego następującego roku. Obrachunek winien obejmować rozdział nadwyżki przychodów, jeśli ją wykazuje, między posiadaczy gruntów wchodzących w skład okręgu a dokonany w stosunku do powierzchni gruntów każdego posiadacza, lub też rozdział braku (deficytu) wykazanego obrachunkiem a dokonany również w stosunku do powierzchni gruntów. Wypadające z tego obrachunku dopłaty winni posiadacze gruntów, wchodzących w skład okręgu polowania, złożyć do kasy gminnej w ciągu 14 dni od doręczenia im dotyczącego wezwania.

Zarzuty przeciw obrachunkowi, względnie przeciw wezwaniu do zapłacenia, mogą interesowani wnosić w ciągu dni 14 od dnia doręczenia obrachunku do politycznej Władzy po-

wiatowej. Polityczna Władza powiatowa rozstrzyga o takich zarzutach, a przeciw jej orzeczeniu nie ma dalszego odwołania, co jednak nie wyklucza możność udania się na zwykłą drogę prawa.

§. 33.

Jeśli wykonywanie prawa polowania przez myśliwego nie odpowiada postanowieniom ustawy, lub jeśli ten sposób wykonywania tego prawa nie jest korzystnym dla interesowanych, natenczas na wniosek politycznej Władzy powiatowej może c. k. Namiestnictwo polecić zaprzestać tej formy wykonywania prawa polowania albo zarządzić zmianę osoby myśliwego względnie myśliwych. W pierwszym wypadku ma Wydział spółki łowieckiej podjąć kroki w celu wydzierżawienia prawa polowania.

§. 34.

O ile wykonywanie prawa polowania ma być poruczonem ustanowionym myśliwym, ustanawia tychże polityczna władza powiatowa.

Uchwała Wydziału spółki łowieckiej winna wymienić przynajmniej 3 kandydatów na myśliwego lub też tyle tern kandydatów, ilu myśliwych w myśl uchwały ma być ustanowionych.

O wniosku rozstrzyga polityczna Władza powiatowa i to zarówno co do tego, ilu myśliwych należy ustanowić jakoteż kto ma być z przedłożonej listy kandydatów ustanowionym myśliwym.

Od rozstrzygnięcia Władzy politycznej może Wydział spółki łowieckiej wnieść odwołanie w ciągu dni 14 od dnia doręczenia mu orzeczenia władzy.

§. 35.

Władza może ustanowić myśliwym w myśl §. 34. osobę nie wykluczoną od prawa wydzierżawiania polowania (§. 19), która posiada odpowiednie warunki (§. 36.).

§. 36.

C. k. Namiestnik wyda po wysłuchaniu opinii Wydziału krajowego w drodze rozporządzenia przepisy o wykonywaniu prawa polowania przez myśliwych, określające bliżej także wymogi co do kwalifikacyi osób, które mogą być ustanowione myśliwymi.

d) Postanowienia ogólne.

§. 37.

Roczny czysty dochód ewentualnie roczny czynsz dzierżawny z okręgu polowania spółki łowieckiej, jak również roczne wynagrodzenie za wykonywanie prawa polowania enklawy (§. 8.) należy rozdzielić między posiadaczy gruntów,

względnie członków spółki łowieckiej w stosunku do posiadanej przez nich przestrzeni gruntów.

§. 38.

Przeciwko uchwałom wydziału spółki łowieckiej co do sposobu użytkowania i dzierżawy służy członkom spółki w dniach 14 zażalenie do powiatowej Władzy politycznej.

§. 39.

Kontrola nad wykonaniem przepisu §§. 13—33. niniejszej ustawy należy do politycznej Władzy powiatowej, nie służy jej jednakże prawo znoszenia postanowień spółki łowieckiej i Wydziału spółki łowieckiej, o ile w ramach przepisów §§. 13—33. niniejszej ustawy powzięte zostały.

Postanowienia i zarządzenia Wydziału spółki łowieckiej nieodpowiadające przepisom niniejszej ustawy są nieważne. Władza polityczna ma z urzędu wkraczać w razie stwierdzenia naruszenia ustawy a to bez względu na to, czy którakolwiek ze stron interesowanych domaga się tego czy nie.

Wrazie naruszania ustaw przez Wydział spółki łowieckiej ma polityczna Władza powiatowa prawo Wydział spółki łowieckiej rozwiązać i do dni 30 polecić naczelnikowi gminy politycznej, w obrębie której dana spółka łowiecka istnieje, przeprowadzenie nowych wyborów wydziału spółki łowieckiej

Przez ten czas (od rozwiązania aż do wyboru nowego wydziału) obowiązki połączone z zarządem prawa polowania wykonuje rada gminna, która od rozwiązanego wydziału spółki łowieckiej odbiera rachunki i urzędowanie. Naczelnik gminy obowiązanym jest natychmiast po przeprowadzeniu wyboru wydziału spółki łowieckiej zdać powiatowej Władzy politycznej sprawozdanie z zarządu.

III. Przepisy policyi łowieckiej.

§. 40.

Uprawnieni do samoistnego polowania, dzierżawcy prawa polowania zaś w okręgach, w których wykonanie prawa polowania powierzone jest uprawnionym zaprzysiężonym myśliwym, Wydział spółki łowieckiej winni najpóźniej w trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy ustanowić dla nadzoru i ochrony polowania straż łowiecką w odpowiedniej liczbie i przedstawić ją do zatwierdzenia i zaprzysiężenia władzy politycznej powiatowej.

Uprawnieni do polowania mogą sami objąć dozór nad polowaniem, o ile posiadają wymagane warunki.

Straż łowiecka w okręgach spółki łowieckiej nie może być liczniejszą niż jeden na każde 115 hektararów przestrzeni.

§. 41.

Co do warunków zatwierdzenia i zaprzysiężenia straży łowieckiej obowiązuje ustawa z 4. września 1892 (Dz. u. kr. Nr. 74).

§. 42.

Zaprzysiężona i zatwierdzona straż łowiecka ma prawo podczas wykonywania swej służby nosić broń myśliwską.

Jeżeli straż łowiecka nosi przepisane dla niej odznaki, uważana będzie jako straż publiczna w myśl ustawy państwowej z dnia 16. czerwca 1872 (Nr. 84. Dz. u. p.).

§. 43.

Bez zezwolenia uprawnionego do polowania nie wolno nikomu chodzić ze strzelbą po okręgu polowania, z wyjątkiem osób, urzędownie do tego upoważnionych.

Kto wbrew temu zakazowi wstąpi ze strzelbą na obszar polowania poza drogami służącemi za publiczną komunikacyę, winien jest na żądanie strażnika łowieckiego oddać mu strzelbę, którą strażnik łowiecki ma natychmiast złożyć w politycznej władzy powiatowej.

§. 44.

W czasie od wiosny aż do ukończenia żniw, nie wolno bez zezwolenia posiadacza po polach zasianych lub zasadzonych ani polować, ani psami tropić zwierzyny i ptactwa.

Z pod tego zakazu wyjęte są pola obsiane moharem, dalej zasadzone ziemniakami, albo w rzędowy sposób burakami, lub innymi, w dalekich odstępach uprawianymi ziemiopłodami.

Polować konno na polach obsianych i łąkach wolno tylko za zezwoleniem posiadacza gruntu.

§. 45.

W najbliższem otoczeniu t. j. w odległości 150 metrów od zabudowań nie wolno tropić i ścigać zwierzyny, ani do niej strzelać.

Również nie wolno bez zezwolenia właściciela, przy wykonywaniu prawa polowania wchodzić do ogrodów znajdujących się w pobliżu domów i zabudowań gospodarskich, jeżeli te są ogrodzone lub w inny sposób odgraniczone.

Nie wolno polować na gruntach, stanowiących cmentarze ub grobowce rodzinne.

§. 46.

Zakazanem jest polować w niedziele i święta uroczyste.

§. 47.

Do chwytania zwierząt łownych nie wolno zastawiać żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, tudzież zakładać trutek. Nie wolno użytkującemu z polowania ścigać zwierzyny, która na jego obszarze zraniona, przeszła do obcego obszaru.

§. 48.

Uprawnionemu do polowania i jego służbie łowieckiej wolno w odległości niebliższej niż 500 metrów od zabudowań

gospodarskich i 30 metrów od drogi publicznej zabijać obce koty i psy samopas włóczące się po polach lub lesie.

Psów noszących kaganiec nie wolno zabijać.

§. 49.

Na właścicieli samoistnych okręgów myśliwskich, dzierżawców polowań oraz ustanowionych myśliwych wkłada się obowiązek tępienia o każdej porze niedźwiedzi, wilków, rysi, żbików i dzików.

W razie stwierdzonego zaniedbania tego obowiązku powiatowa władza polityczna zarządzi po poprzedniem upomnieniu tępienie wymienionej zwierzyny na koszt uprawnionych do polowania przez ustanowione ze swego ramienia osoby.

Władza ta może również w takim wypadku dzierżawę polowania spółki łowieckiej za rozwiązaną uznać (§. 29.) względnie przedłożyć c. k. Namiestnictwu wniosek o zarządzenie zmiany osoby myśliwego (§. 35).

Wykazane koszta nadzoru i tępienia wyżej wymienionej zwierzyny ściągnie polityczna władza powiatowa w drodze egzekucyi politycznej.

§. 50.

Dziki i zwierzęta groźne dla osobistego bezpieczeństwa, oraz dla bezpieczeństwa inwentarzy gospodarskich, trzymać wolno tylko w zwierzyńcach zabezpieczonych zupełnie przeciw wydostaniu się tychże na zewnątrz.

§. 51.

Zwierzyną szkodliwą są w rozumieniu niniejszej ustawy oprócz wymienionych w §. 49. także lisy, kuny leśne i domowe, tchórze i łasice, wiewiórki, chomiki, wydry, wszelkie gatunki orłów, sokoły, (z wyjątkiem pustułki wieżowej, pustułeczki i kopczyka) białozór, raróg, kobuz, drzemlik, kania wielka, kania czarna, jastrząb, gołębiarz, krogulec, błotniaki (rybołówka trzcinnik), czapla siwa, mewa siwa, puhacz, dzierzba, sroka, kruk gawron, rybołów rzeczny, birkut bielik, (łomignot), zimorodek, wróbel domowy, orzechówka, sojka, kawka, czarnowron, wrona, gąska dzierzba, czapla purpurowa, czapla bączek, czapla bąk, czapla ślepowron, tracze, kormorany, rybitwy i nury.

Tępienie wymienionej zwierzyny szkodliwej jest obowiązkiem uprawnionych do wykonywania polowania i ustanowionych przez nich strażników łowieckich.

Wybieranie jaj wymienionych wyżej ptaków szkodliwych i wybieranie młodych z gniazda, jak również wybieranie lisów z jamy, oraz zabijanie i zabieranie wszelkiej zwierzyny w myśl niniejszej ustawy za szkodliwą uznanej, jest każdemu na swoim gruncie, jak również na miejscach stanowiących dobro publiczne, dozwolonem.

Właściciel sadu lub ogrodu położonego w pobliżu domów lub zabudowań gospodarczych, a otoczonego stałem ogrodzeniem utrzymanem w takim stanie, iż w zwykłych warunkach uniemożliwia przedostanie się zwierzyny, może zabijać i zabierać sobie zające i króliki, któreby dostały się w obręb takiego ogrodzenia.

Nadto z pomiędzy zwierzyny łownej może właściciel gruntu zabijać zapadłe na gruncie w stadach dzikie gęsi i kaczki, które się wówczas stają jego własnością.

O ile uprawnionemu do rybołowstwa służą dalej idące prawa, osądzić należy według przepisów o rybołowstwie na wodach śródziemnych.

§. 52.

Polityczna władza powiatowa po poprzedniem bezskutecznem zawezwaniu uprawnionego do polowania może zarządzić na koszt jego w celu tępienia drapieżnej i szkodliwej zwierzyny publiczne obławy. Sąsiedni właściciele i dzierżawcy polowania obowiązani są na wezwanie politycznej władzy powiatowej dostarczyć swych strażników łowieckich jako strzelców.

§. 53.

Przy tego rodzaju obławach nie wolno nikomu zabijać innej zwierzyny oprócz tej, dla wytępienia której została obława zarządzoną.

Ubita w ten sposób zwierzyna sprzedana będzie przez Władzę zarządzającą obławę w drodze publicznej licytacyi a kwota uzyskana ze sprzedaży po pokryciu kosztów obławy zwróconą zostanie uprawnionemu do polowania.

§. 54.

Każdy posiadacz gruntu może w obrębie swego obejścia domowego dla tępienia szkodliwej zwierzyny wyszczególnionej w (§. 49.) oraz lisów, kun, tchórzów i łasic, używać żelazek, łapek i innych przyrządów samochwytnych, winien jednak przy tem zachować wszelkie ostrożności, by nie spowodować niebezpieczeństwa dla ludzi i zwierząt pożytecznych, winien też ustawić odpowiednie, łatwo dostrzegalne znaki ostrzegające.

IV. Przepisy o ochronie zwierzyny.

§. 55.

Nie wolno łowić lub zabijać: kozłów (rogaczy) od 1. marca do 31. maja, jeleni od 1. stycznia do 31. lipca, zajęcy od 1. lutego do 30. września, jarząbków od 1. lutego do 31. sierpnia, cietrzewi i głuszców kogutów od 20. maja do 31. sierpnia, kuropatw od 1. grudnia do 15. sierpnia, bażantów od 1. stycznia do 15. sierpnia, przepiórek i dzikich gołębi od 1. listopada do 1. sierpnia, dropi i pardw od 15. kwietnia do 31. lipca, ptactwa błotnego, mianowicie: krzyków, dubeltów, kulonów, batalionów od 15. kwietnia do 30. czerwca, ptactwa wodnego mianowicie: dzikich gęsi i dzikich kaczek od 15. kwietnia do 15. czerwca; kozic, cieląt jelenich, łań, spiczaków sarnich, kóz (sarn), świstaków tudzież samic cietrzewi i głuszców przez cały rok.

Przepis ten nie stosuje się do polowań zarządzanych w zamkniętych zwierzyńcach.

§. 56.

Wyjątkowo za poprzedniem uwiadomieniem powiatowej władzy politycznej dozwala się łowienia żywych okazów zwierzyny i ptactwa użytkowego, wybierania jaj z gniazd a młodzieży z legowisk, w czasie do łowienia zakazanym, lecz tylko w celu dalszej hodowli i ochrony podczas srogiej zimy.

§. 57.

Polityczna władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym może:

a) zarządzić nawet w porze ochronnej wystrzelanie pewnej ilości sztuk zwierzyny uznanej za łowną, jeżeli zmniejszenie tego rodzaju zwierzostanu jest pożądanem w interesie gospodarstwa rolnego, leśnego lub łowieckiego;

b) wyjątkowo na rok jeden zezwolić na późniejsze rozpoczęcie albo wcześniejsze zamknięcie pory ochronnej dla pewnych rodzajów zwierzyny w poszczególnych, albo wszystkich okręgach polowania w powiecie, jeżeli tego wymagać będą szczególniejsze względy miejscowe, klimatyczne lub klęski elementarne;

c) zamknąć zupełnie, lecz najwyżej na lat dwa, polowanie w niektórych albo we wszystkich okręgach polowania w powiecie na pewnego rodzaju zwierzynę i ptactwo łowne, którym w tej okolicy zagraża wytępienie.

W razie zupełnego zamknięcia polowania w ciągu dwóch ostatnich lat dzierżawy polowania, może dzierżawca polowania żądać odpowiedniego opustu czynszu dzierżawnego.

W wypadkach, w których porozumienie między polityczną Władzą powiatową a Wydziałem powiatowym nie przyszło do skutku, orzeka c. k. Namiestnictwo po zaciągnięciu zdania Wydziału krajowego.

§. 58.

Sprzedaż łownej zwierzyny przez handlarzy odbywać się może tylko za okazaniem świadectwa jej pochodzenia. Świadectwa takie z podaniem gatunku, rodzaju i ilości zwierzyny, wydawać będą uprawnieni do wykonywania prawa polowania lub ich pełnomocnicy ze swojego okręgu myśliwskiego.

§. 59.

Po upływie dni 14 od rozpoczęcia się czasu ochronnego i podczas dalszego trwania tego czasu, nie wolno objętej ochroną zwierzyny żywej czy zabitej, w całości lub w częściach sprzedawać na składach, targowicach, w restauracyach, lub w inny jakibądź sposób.

Sprowadzający tego rodzaju zwierzynę i ptactwo z poza granic kraju, albo ze zwierzyńców zamkniętych, winni przy sprzedaży jej wykazywać się świadectwem pochodzenia. Formę tego świadectwa przepisze c. k. Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

Sprzedaż zwierzyny łownej i ptactw ubitych z polecenia Władzy w myśl postanowienia §. 57. jak również zwierzyny

skonfiskowanej w myśl §. 91. może się odbywać jedynie po wykazaniu się świadectwem pochodzenia zwierzyny, stwierdzonem przez polityczą Władzę powiatową.

V. O szkodach wyrządzonych przez polowanie i przez zwierzynę.

§. 60.

Uprawniony do wykonywania polowania ma obowiązek wynagrodzić według przepisów niniejszej ustawy:

a) szkodę wyrządzoną przy wykonywaniu polowania przez niego samego, jego służbę, nagonkę, gości myśliwych i przez konie i psy tych osób;

b) szkodę wyrządzoną przez zwierzynę szkodliwą w myśl §. 62. niniejszej ustawy;

c) szkodę wyrządzoną w granicach swego okręgu polowania na gruncie i w plonach przez wszelką inną zwierzynę łowną, oraz szkodę wyrządzoną przez zwierzynę w sadach i ogrodach (z wyjątkiem sadów i ogrodów w §. 51. określonych), szkółkach i drzewkach owocowych pod warunkami w §. 65. wyszczególnionymi, z wyjątkiem wszakże szkód, wyrządzonych przez stada zapałych dzikich gęsi i kaczek.

Jeżeli prawo do wykonywania polowania służy więcej osobom, odpowiadają one solidarnie za szkody wyrządzone przez polowanie i przez zwierzynę.

Władza polityczna może zażądać od uprawnionych do wykonywania prawa polowania złożenia odpowiedniego zabezpieczenia na pokrycie szkód.

§. 61.

Za szkody wyrządzone przez wszelkiego rodzaju hodowaną zwierzynę, która się wydostanie ze zwierzyńców zamkniętych, odpowiedzialni są uprawnieni do polowania, mają jednakże regres prawny do właścicieli zwierzyńców.

§. 62.

Za szkody wyrządzone w ziemiopłodach przez niedźwiedzie i dziki odpowiedzialni są uprawnieni do polowania w granicach swoich okręgów myśliwskich.

Tylko w razie, gdyby przyległe do samoistnego okręgu polowania okręgi polowania spółki łowieckiej pomimo dwu względnie trzykrotnej licytacyi nie były wydzierżawione i wykonywanie prawa polowania na nich było w rękach ustanowionych myśliwych, odpowiada właściciel samoistnego okręgu za szkody zrządzone przez wymienioną zwierzynę w odległości do 500 metrów od granic obszaru leśnego swego okręgu na terytoryum polowania spółki łowieckiej.

Może jednak zażądać od politycznej władzy powiatowej upoważnienia do tępienia zwierzyny szkodliwej na całej powierzchni graniczących a nie wydzierżawionych okręgów

polowań, spółek łowieckich i władza ma mu niezwłocznie upoważnienia takiego udzielić.

W razie gdyby właściciel polowania samoistnego lub dzierżawca polowania spółki łowieckiej zapłacili w ciągu roku tytułem wynagrodzenia za szkody wyrządzone przez wymienioną zwierzynę kwotę większą niż dwukrotny czynsz dzierżawny, względnie większą niż trzecia część podatku gruntowego opłacanego ze stanowiącej samoistny okręg polowania przestrzeni i widocznem było, że właściciele lub dzierżawcy jednego lub kilku graniczących okręgów polowania obowiązku tępienia szkodliwej zwierzyny należycie nie wykonują, może tenże właściciel lub dzierżawca polowania zażądać od władzy zastosowania przepisów §. 49. a polityczna władza powiatowa jest w takim wypadku obowiązaną ustanowić swój nadzór i straż łowiecką w celu tępienia szkodliwej zwierzyny na koszt opieszałych właścicieli lub dzierżawców.

§. 63.

Każdy posiadacz gruntu ma prawo zabezpieczać swoje grunta przeciw wdzieraniu się zwierzyny; poczynione jednak w tym celu urządzenia nie mogą być przysposobione do łapania zwierzyny.

Wyjątki od tego przepisu zawiera §. 54.

Wolno również każdemu odstraszać i odpędzać zwierzynę od swoich gruntów przez urządzanie straszydeł, ogni nocnych i t. p., gdyby zaś wskutek takiej obrony zwierzę zraniło się lub zginęło, to uprawniony do polowania nie może domagać się odszkodowania.

§. 64.

Także uprawniony do polowania może cudze grunta w obrębie swego okręgu polowania leżące, ubezpieczać od szkód przez zwierzynę zrządzanych, zapomocą odgrodzeń i innych środków ostrożności, jednak w taki sposób, aby ubezpieczenie to nie przeszkadzało posiadaczom w prowadzeniu gospodarstwa.

Pomimo to uprawniony do polowania odpowiada za szkodę, jeżeli nie dowiedzie, że cel tych urządzeń z winy poszkodowanego został udaremniony.

§. 65.

Szkody wyrządzone przez zwierzynę w sadach, ogrodach warzywnych i ozdobnych (z wyjątkiem sadów i ogrodów w §. 51. określonych), w szkółkach drzew wreszcie na stojących pojedynczo młodych drzewkach, mają być tylko wtedy wynagradzane, jeżeli się okaże, że szkoda nastąpiła mimo, że dla ochrony uszkodzonych przedmiotów właściciel poczynił takie urządzenia, które wśród zwykłych okoliczności szkodzie rzeczonej zapobiedz są w stanie. Wzbronienie wstępu na grunta wskazane w ust. 2. §. 45. uważane być ma za zrzeczenie się wynagrodzenia szkody, która wyrządzoną być może na tych gruntach przez polowanie lub przez zwierzynę.

§. 66.

Przy ocenieniu wszelkiej szkody w ziemiopłodach zrządzonej przez polowanie i zwierzynę, należy przyjąć w rachunek tylko rzeczywistą stratę po potrąceniu kosztów, jakieby poszkodowany jeszcze ponieść musiał aż do zebrania plonów.

VI. Postępowanie z powodu szkód wyrządzonych.

§. 67.

Wszelkie żądania wynagrodzenia szkód zrządzonych przez polowanie i zwierzynę (§. 66.) zgłoszone być mają przez poszkodowanego u uprawnionego do polowania lub jego zastępcy celem ugodowego załatwienia bezpośrednio lub za pośrednictwem naczelnika gminy, który obowiązany jest do dni trzech wdrożyć między stronami postępowanie ugodowe W razie nieprzyjścia do skutku ugody w ciągu dalszych 3 dni, rozstrzygają stanowczo i bez odwołania powoływane w każdym poszczególnym wypadku sądy rozjemcze.

W razie nie dojścia do skutku sądu rozjemczego w przeciągu dni dziesięciu, licząc od dnia zgłoszenia szkody wolno jest stronie poszkodowanej udać się na drogę prawa.

§. 68.

Uprawniony do wykonywania prawa polowania, o ile w okręgu polowania nie mieszka, obowiązanym jest wyznaczyć zastępcę stale w okręgu polowania zamieszkałego, który go we wszystkich sprawach odnoszących się do odszkodowania stale zastępuje.

O ustanowieniu zastępcy obowiązanym jest uprawniony do wykonywania prawa polowania zawiadomić polityczną Władzę powiatową oraz Zwierzchność gminną i ewentualnie przełożonego obszaru dworskiego w okręgu polowania.

§. 69.

Polityczna Władza powiatowa w porozumieniu z Wydziałem powiatowym mianuje dla różnych grup okręgów polowania w powiecie przewodniczących sądów rozjemczych i ich zastępców i to na okres trzechletni. W wypadkach, w których porozumienie między polityczną Władzą powiatową a Wydziałem powiatowym nie przyszło do skutku, orzeka c. k. Namiestnictwo po zasięgnięciu zdania Wydziału krajowego. Przewodniczący ma, jak tylko przedłożoną mu zostanie skarga z powodu odmowy wynagrodzenia w drodze dobrowolnej ugody, każdą ze stron zawezwać, by w przeciągu trzech dni powiadomiła go o wyborze jednego męża zaufania.

W przeciągu najpóźniej dalszych trzech dni przeprowadza przewodniczący w towarzystwie obu mężów zaufania dochodzenia szkody na miejscu. O terminie dochodzenia zawiadomić ma przewodniczący obie strony, względnie stronę i zastępcę (§. 68) tak wcześnie, ażeby one mogły być przy dochodzeniu szkody obecne.

Sąd rozjemczy winien przed wydaniem orzeczenia zawezwać strony do zawarcia ugody. W razie niedojścia ugody do skutku rozstrzyga sąd rozjemczy, czy i w jakiej wysokości wynagrodzenie szkody ma nastąpić. Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia nie ma między mężami zaufania zgody, wówczas rozstrzyga przewodniczący w granicach obu wniosków.

§. 70.

Jeżeli jedna ze stron pomimo wezwania przewodniczącego nie zamianuje swego męża zaufania, względnie jeżeli mąż zaufania nie stawi się, wyznaczy go sam przewodniczący, zawiadomi o tem obie strony i przystąpi do wydania orzeczenia o zgłoszonem roszczeniu odszkodowania.

§. 71.

Przeciw orzeczeniom sądu rozjemczego odwołanie jest niedopuszalne, służy jedynie skarga nieważności po myśli §. 595—597 procedury cywilnej z 21 sierp. 1895 Dz. u. p. Nr. 113.

Sądem właściwym jest jednak ten sąd, w którego okręgu szkoda wyrządzoną została.

§. 72.

Na wypadek, jeżeli sąd rozjemczy żadnego odszkodowania nie przyzna, wówczas żądający odszkodowania ponosi koszta postępowania.

Jeżeli sąd rozjemczy przyzna odszkodowanie wyższe, jak je obowiązany do odszkodowania ugodowo ofiarowywał (§. 67.), wówczas obowiązany do odszkodowania ponosi koszta postępowania; jeżeli zaś sąd rozjemczy przyzna odszkodowanie równe lub mniejsze, jak je obowiązany do odszkodowania przed zwołaniem sądu rozjemczego w drodze załatwienia ugodowego (§. 67.), ofiarowywał, natenczas sąd rozjemczy orzeknie, czy koszta postępowania na jedną lub drugą stronę w całości lub też na obie strony i w jakim stosunku nałożone być mają.

Ewentualne koszta dorady oraz opieki prawnej nie mogą być przez sąd rozjemczy przyznane.

§. 73.

W tych wypadkach, w których podług orzeczenia sądu rozjemczego, wysokość wyrządzonej szkody może być trafnie osądzoną dopiero podczas dojrzewania plonów, należy na żądanie jednej ze stron powtórzyć komisyjne badanie przed zbiorem plonów.

§. 74.

Orzeczenie ma być do dni trzech wygotowane, przez wszystkich sędziów podpisane i stronom doręczone.

Przyznane odszkodowanie oraz koszta komisyjne mają być w przeciągu dni 8 od dnia doręczenia orzeczenia złożone.

§. 75.

Do dozwolenia egzekucyi orzeczenia sądu rozjemczego powołany jest sąd właściwy według §. 71.

§. 76.

Przewodniczący sądów rozjemczych wykluczonym być ma od orzekania w tych wypadkach, gdzie wchodzą w grę interesa majątkowe osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych, względnie interesa osób, od których jest służbowo zawisłym. Obowiązki przewodniczącego sądu rozjemczego obejmie w takim wypadku zastępca przewodniczącego.

Przewodniczącym sądów rozjemczych nie może być dzierżawca prawa polowania.

Przewodniczący i jego zastępca mają być przed objęciem swych obowiązków zaprzysiężeni przez polityczną władzę powiatową.

Przewodniczący i jego zastępca muszą być stale zamieszkali na terytoryum danej grupy okręgu polowania.

§. 77.

Szczegółowe przepisy o zaprzysiężeniu przewodniczącego sądów rozjemczych i tegoż zastępcy, o urzędowaniu sądów rozjemczych i o szacowaniu szkód, o wykluczeniu przewodniczących od orzekania, jak również o obliczaniu kosztów i wysokości dyet przewodniczących wyda po wysłuchaniu wniosków Wydziału krajowego c. k. Namiestnik.

§. 78.

W drodze dobrowolnego porozumienia pomiędzy właścicielami gruntów lub wydziałem spółki łowieckiej a dzierżawcą okręgu polowania spółki, mogą w sprawie szacowania i wynagrodzenia szkód przez polowanie i zwierzynę zrządzonych, zapaść inne postanowienia jak te, które §§. 67. do 77. są określone. W tym jednakże wypadku dochodzenie szkód może mieć miejsce jedynie na zwyczajnej drodze prawnej.

VII. Karty myśliwskie.

§. 79.

Nie wolno polować nikomu bez wydanej przez właściwą Władzę karty myśliwskiej lub bez certyfikatu jej miejsce zastępującego.

Wzór karty myśliwskiej i certyfikatu ustanowi Namiestnictwo w drodze rozporządzenia.

§. 80.

Karty myśliwskie i certyfikaty wydaje polityczna Władza powiatowa, w której okręgu ubiegający się o nie w danej chwili przebywa.

Karty myśliwskie może polityczna władza powiatowa wydawać także osobom niezamieszkałym w Galicyi.

§. 81.

Karta myśliwska wystawioną być może na rok, albo na trzy lata kalendarzowe.

Certyfikaty wydane będą zatwierdzonym i zaprzysiężonym strażnikom łowieckim na czas ustanowionia ich strzelcami.

Uprawnieni do polowania, którzy w myśl §. 40. ust. 2. niniejszej ustawy przyjmą na siebie obowiązki dozorców polowania, nie mogą korzystać z certyfikatów (§. 83. al. 2.)

§. 82.

Karta myśliwska ważna jest na cały obszar Królestwa Galicyi wyłącznie dla osoby, na której nazwisko opiewa, zawierać winna nieodłączną od niej fotografię właściciela, nie może więc komu innemu być odstąpiona; nie daje ona jednak prawa polowania bez zezwolenia uprawnionego do polowania.

Kartę powinni posiadacze w czasie wykonywania polowania zawsze mieć przy sobie i okazać ją na żądanie organu bezpieczeństwa.

§. 83.

Za roczną kartę myśliwską opłacić trzeba taksę 10 koron, za trzyletnią 30 koron. Opłaty te wpływają do funduszu krajowego.

Certyfikaty wystawione według §. 81. nie podlegają opłacie taksy, lecz polityczna Władza powiatowa odmówić ma wydania takich certyfikatów, jeżeli powziąć można podejrzenie, że zamierzone jest uchylenie się od obowiązku opłaty taksy.

§. 84.

Wystawienia karty myśliwskiej odmówić należy:

a) małoletnim, o ile o karty dla nich nie proszą ojcowie, albo opiekunowie;

b) czeladzi, tudzież ubogim, wspieranym przez zakłady dobroczynne, albo z funduszów gminnych;

c) umysłowo chorym i notorycznym pijakom;

d) osobom, co do których wykazane są prawne przeszkody uzyskania karty na broń.

e) na czas pięciu lat po odbyciu kary temu, kto uznany był winnym zbrodni przeciw bezpieczeństwu osoby lub mienia;

f) na czas trzech lat po odbyciu kary temu, który wedle §. 335. ustawy karnej, uznany był winnym przestępstwa przeciw bezpieczeństwu życia z powodu nieostrożnego obchodzenia się z bronią palną, albo też przekroczenia kradzieży względnie udziału w tejże;

g) na czas dwuletni temu, kto ukarany został za przekroczenie przepisów o ochronie zwierzyny.

Wydania certyfikatów strażnikom łowieckim odmówić należy w wypadkach pod lit. c), e), f) i g) wymienionych.

§. 85.

Kartę myśliwską odebrać należy bez zwrócenia zapłaconej za nią taksy, jeżeli po wystawieniu zajdzie, lub wiadomą się stanie co do osoby jej właściciela jedna z powyżej wymienionych (§. 84.) okoliczności wykluczających.

To samo stosuje się także do certyfikatów.

VIII. Ogólne postanowienia o Władzach i o postępowaniu niekarnem.

§. 86.

Wykonywanie niniejszej ustawy należy w miarę kompetencyi, oznaczonej w poszczególnych przepisach, do sądów rozjemczych (§. 69.), do politycznej władzy powiatowej albo do Namiestnictwa.

Jeżeli gmina, której poruczoną jest polityczna administracya, posiada samodzielne polowanie w obrębie własnego

obszaru gminnego, Namiestnictwo załatwia i rozstrzyga w pierwszej instancyi wszystkie do tego samodzielnego polowania odnoszące się sprawy, w którychby gmina miała występować jako strona.

§. 87.

Rekurs przeciw orzeczeniu politycznej władzy powiatowej wnoszony być ma do Namiestnictwa, przeciw decyzyi Namiestnictwa — wyjąwszy wypadek określony w §. 11. — do Ministerstwa rolnictwa.

Rekurs należy w 14 dniach po doręczeniu orzeczenia wnieść pisemnie lub ustnie u władzy, która orzekła w pierwszej instancyi.

§. 88.

Rekurs wcześnie wniesiony ma z góry skutek zawieszający, wyjąwszy wypadek w §. 29. przewidziany albo też, gdy względy bezpieczeństwa publicznego i uniknięcia możliwych szkód wymagają bezzwłocznego przeprowadzenia poleconych zarządzeń.

IX. Przekroczenia i kary.

§. 89.

C. k. żandarmerya, zaprzysiężone straże leśne, straże myśliwskie i straże polowe mają obowiązek czuwania nad przepisami niniejszej ustawy i podawania wszelkich dostrzeżonych przekroczeń do wiadomości politycznej Władzy powiatowej.

§. 90.

Przekroczenia tej ustawy, jakoteż rozporządzeń i szczegółowych zarządzeń na jej podstawie wydanych, mają być karane, o ile powszechna ustawa karna nie ma zastosowania, przez polityczną Władzę powiatową grzywną od 10 do 100 K. Grzywna ta podwyższoną być może w przypadku powtórnego przekroczenia albo jeżeli przekroczenie pociągnęło za sobą znaczną szkodę, aż do 200 K. W razie niewypłacalności skazanego należy grzywnę zamienić na karę aresztu, przyczem 10 K liczy się za jeden dzień aresztu.

W razie cięższych, przez dłuższy czas dokonywanych albo powtarzanych wykroczeń przeciw niniejszej ustawie, można zamiast grzywny orzec karę aresztu od 1 do 20 dni.

Grzywny wpływają do funduszu ubogich tej gminy, w której obrębie przekroczenie popełnionem zostało.

§. 91.

W wypadkach przekroczeń §§. 55, 56., 57. l. c., 58. i 59., których dopuszcza się sam uprawniony do polowania, względnie handlarz i właściciel restauracyi, należy zarazem orzec utratę zwierzyny złowionej albo zabitej, a względnie podanej na sprzedaż wbrew przepisowi.

Przy przekroczeniach §§. 47. i 54. orzec należy utratę zabranych przyrządów bez różnicy, czy są one własnością przestępcy lub nie.

§. 92.

Wrazie zajęcia przyrządów zakazanych §§. 47. i 54. należy orzec bezwzględnie utratę tych przedmiotów, chociażby niemożliwem było dochodzenie i skazanie tych osób, które się niemi posługiwały.

§. 93.

Zwierzyna, strzelby i przyrządy, które uznane zostały za przepadłe, sprzedawane być mają przez polityczną Władzę powiatową w drodze publicznej licytacyi na rzecz funduszu ubogich tej miejscowości, gdzie nastąpiło zajęcie. Przed sprzedażą jednak należy zakazane przyrządy uczynić niezdolnymi do dalszego użytku.

§. 94.

Z orzeczeniem karnem połączyć należy, o ile nie chodzi o wynagrodzenie szkód przez polowanie i zwierzynę wyrządzonych, także zobowiązanie do wynagrodzenia szkody przekroczeniem spowodowanej, jeżeli z powodu braku dostatecznego wyjaśnienia, nie wypadnie odesłać pretensyi dotyczącej odszkodowania do sądów cywilnych.

Stronom interesowanym, mimo prawomocnych orzeczeń o odszkodowaniu, służy prawo udać się w tych sprawach na zwykłą drogę prawa.

§. 95.

Jeżeli po przekroczeniu myśliwskiem w przeciągu 3 miesięcy, licząc od dnia spełnienia czynu, przestępca nie został pociągnięty do odpowiedzialności, wtedy następuje przedawnienie przekroczenia, co jednak nie uwalnia od obowiązku usunięcia trwającego stanu bezprawnego, jakie przekroczenie to spowodowało.

§. 96.

Co do właściwości politycznych Władz do dochodzenia i karania przekroczeń niniejszej ustawy, co do terminów odwołania i co do odnośnego postępowania, zastosowane być mają ogólnie obowiązujące przepisy o administracyjnem postępowaniu karnem.

O karach i w związku z niemi będących zwrotach szkód i kosztów rozstrzyga w najwyższej instancyi Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa.

Ls. 2.505/08.

We Lwowie, dnia 28. października 1908.

Aleg 426

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyach Wydziałów powiatowych w Wadowicach i Myślenicach w sprawie przyznania z funduszu krajowego subwencyi w wysokości 75% na ukończenie budowy drogi gminnej I-szej klasy Biertowice-Zembrzyce.

Wysoki Sejmie!

Droga gminna I. klasy Biertowice-Zembrzyce rozpoczyna się od gościńca państwowego w Biertowicach i przechodzi przez następujące miejscowości: Sułkowice, Harbutowice, Palcza, Baczyn i Budzów, a w Zembrzycach łączy się z drogą krajową Zator-Sucha.

Droga ta przecina północne krańce powiatu myślenickiego i południowe krańce powiatu wadowickiego, a to każdy z powiatów dwukrotnie.

Długość drogi wynosi	24.520 km.
Dotychczas ukończono budowę na długości	20.940 km.
Pozostało zaś do budowy	3.580 km.

Budowę rozpoczęto w roku 1889 i do końca r. 1897 wybudowano drogę na długości 10.618 km. kosztem 164.414 K 48 g. przy udziale ryczałtowych subwencyi, a to: państwowej w kwocie 87.600 kor. i krajowej w kwocie 52.000 kor.

W roku 1898 obliczono (L. W. 17.863/98) koszta ukończenia budowy pomienionej drogi na 160.000 kor., a potrzebny na ten cel fundusz zabezpieczony został (L. W. 38.478/98 i L. W. 20.628/900) w sposób następujący:

1)	fundusz państwowy .	48.000 kor.
2)	„ krajowy . (co stanowi 37.5%) .	60.000 „
3)	powiat Myślenice . .	20.000 „
4)	„ Wadowice . .	23.324 „
5)	skarb Izdebnicki . .	8.676 „
	razem .	160.000 kor.

Od roku 1898 do końca r. 1906 wydano na budowę (L. W. 39.153/07) 140.136 kor. 51 g.

C. k. Skarb państwa i Wydział krajowy wypłacili należące się od nich, jak wyżej kwoty. Nadto wyasygnowano z funduszu krajowego, na naprawę z powodu szkód elementarnych, w stosunku 37.5% (L. W. 54.089/904 i L. W. 26.576/905) kwotę 5.997 kor. 80 g.

Ogółem wydano na budowę od roku 1889 po koniec roku 1906 (L. W. 39.153/07) 304.550 kor. 99 g.

Budowy dotychczas nie ukończono, głównie wskutek klęski elementarnej, która powiaty powyższe w r. 1903 nawiedziła.

Według kosztorysu sporządzonego w r. 1907 przez inżyniera okręgu krakowskiego, koszt ukończenia budowy rzeczonej drogi długości 3.580 km. obliczone na kwotę 38.000 kor.

Wydział krajowy (L. W. 27.753/08) przyznał na ukończenie powyższej części drogi subwencyę krajową w wysokości 50% pod warunkiem, że powiaty wadowicki i myślenicki, tudzież skarb Izdebnicki zabezpieczą pokrycie reszty kosztów tego wykończenia.

Zaznacza się przytem, że w r. 1907 Komisya drogowa na posiedzeniu dnia 7. października uchwaliła przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek przyznania subwencyi z funduszu krajowego w wysokości 75% kosztów potrzebnych na ukończenie budowy tej drogi. Wniosek ten jednak nie był przedstawiony Wysokiemu Sejmowi.

Na podstawie powyższego przedstawienia, Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na dokończenie drogi gminnej I. klasy Biertowice-Zembrzyce podwyższa Sejm subwencyę z funduszu krajowego z 50% na 75% kosztów potrzebnych na dokończenie budowy, począwszy od r. 1909.

Przewodniczący i sprawozdawca:

J. Męciński.

Ls. 2.389/1908. We Lwowie, dnia 28. października 1908.

Akg 427

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi Wydziału powiatowego w Skałacie w sprawie podwyższenia subwencyi krajowej z 50% na 75% na budowę drogi gminnej I. klasy Zbaraż-Podwołoczyska w powiecie Skałackim.

Wysoki Sejmie!

Droga gminna I. kl. Zbaraż-Podwołoczyska przedstawia łączną długość 36 km., z których około 32 km. leży na terytoryum powiatu zbaraskiego, reszta zaś na długości 4·480 km. w powiecie skałackim.

Budowę tej drogi, jako bardzo ważnej dla powiatu zbaraskiego, rozpoczęto przy udziale 50% subwencyi i po koniec 1907 r. wykonano prawie w całości na terytoryum tego powiatu, pozostało bowiem do ukończenia w tym powiecie tylko około 2 km. (na terytoryum gminy Medynie).

Dla doprowadzenia tej drogi do Podwołoczysk przyznano również Wydziałowi powiatowemu w Skałacie (LW. 69.976/01) 50% subwencyę na budowę części tej drogi w tamtejszym powiecie o długości 4·480 km., której koszt według zatwierdzonego projektu (do LW. 69.881/07) obliczono na kwotę 53.800 koron.

Wydział powiatowy w Skałacie, uważając tę komunikacyę jako mniej ważną dla swego powiatu, wobec innych dróg, będących w budowie, nie mógł dotąd przy udziale przyznanej 50% subwencyi przystąpić do jej budowy.

Chcąc jednak zadość uczynić ogólnym potrzebom komunikacyjnym przyległej okolicy, wnosi obecnie petycyę o podwyższenie przyznanej subwencyi do 75%.

Ze względu na ważne znaczenie całej drogi Zbaraż-Podwołoczyska oraz dla koniecznego uzupełnienia wykonanej już znacznej przestrzeni w obrębie powiatu zbaraskiego — Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na budowę drogi gminnej I. klasy Zbaraż-Podwołoczyska na terytoryum powiatu skałackiego, przyznaje się tamtejszemu Wydziałowi powiatowemu podwyższoną subwencyę krajową z 50% na 75% rzeczywistych wydatków, a to od roku 1909.

Przewodniczący i sprawozdawca:

Męciński.

Ls. 2.506/1908. We Lwowie, dnia 28. października 1908.

Akc 428

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi Wydziału powiatowego w Złoczowie w sprawie podwyższenia subwencyi krajowej z 50 % na 60 % na budowę drogi gminnej I. klasy Olesko—Podhorce.

Wysoki Sejmie!

Projektowana droga z Oleska do Podhorzec w powiecie Złoczowskim, stanowić będzie naturalne przedłużenie dojazdu kolejowego Ożydów—Olesko przy linii Krasne—Brody, do gościńca powiatowego Złoczów—Brody, przechodzącego przez Podhorce, a prócz obsłużenia dwu miasteczek i kilku gmin okolicznych, — tworzyć będzie zarazem połączenie pomienionego gościńca z drogą powiatową Złoczów—Ożydów.

Droga ta wytworzy zatem niezbędne uzupełnienie sieci drogowej w północnej części powiatu Złoczowskiego.

Długość jej — według projektu opracowanego przez biuro techniczno-drogowe Wydziału krajowego ma wynosić 8·114 km, odnośny zaś koszt budowy około 100.000 koron. W uznaniu ważności tej komunikacyi przyznał Wydział krajowy na jej budowę 40 procent subwencyę jeszcze w r. 1900 (jak LW. 11.009/900), podnosząc następnie udział funduszu krajowego do 50 procent (jak LW. 39024/906). Obecnie wniesioną petycyą uprasza Wydział powiatowy o podwyższenie zasiłku krajowego na cel powyższy do 60 procent, zaznaczając z jednej strony stosunkowo wielkie swoje zobowiązania w budowie innych dróg subwencyonowanych — oraz podnosząc z drugiej strony doniosłe znaczenie tej drogi także dla ułatwienia dostępu zwiedzającym zamek i pamiątki historyczne w Podhorcach, które przy obecnym braku drogi prawidłowo zbudowanej nie są od strony Ożydowa i Oleska przystępne, mimo niewielkiej odległości od kolei (14 km), lecz zmuszają do używania niedogodnej dłuższej drogi na Złoczów, skąd dojazdem kolejowym i gościńcem państwowym wynosi odległość około 20 klm.

Z uwagi zatem tak na ważne ekonomiczne znaczenie pomienionej drogi jak i ze względu na umożliwienie i odpowiednie ułatwienie ruchu turystycznego do miejsca licznych pamiątek historycznych, Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na budowę drogi gminnej Iej klasy Olesko—Podhorce przyznaje się Wydziałowi powiatowemu w Złoczowie podwyższenie zasiłku krajowego z 50% na 60% rzeczywistych wydatków, a to od roku 1909.

Przewodniczący i sprawozdawca:

Męciński.

Ls. 2981/08.

We Lwowie, dnia 26. października 1908.

Aleg 429

Sprawozdanie

Komisyi bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie galicyjskiej Kasy Oszczędności.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 16. czerwca 1908 przekazanem komisyi bankowej uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 16. września b. r. wnosi Wydział krajowy o udzielenie absolutoryum zarządowi Galic. Kasy Oszczędności z jej rachunków za r. 1907.

Gdy wniosek ten opiera się na rachunkach przez powołane do tego statutem organa Kasy Oszczędności sprawdzonych i bez zastrzeżenia i uwagi przyjętych, przeto komisya bankowa, przestrzegając zasady, że badanie poszczególnych pozycyi rachunkowych przekracza jej atrybucye, a polegając na dostarczonych jej w myśl statutu Galic. Kasy Oszczędności faktycznych podstawach, uzasadniających przedłożenie Wydziału krajowego zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi, aby Wysoki Sejm udzielił zarządowi Gal. Kasy Oszczędności absolutoryum z rachunków za rok 1907.

Obraz stanu majątkowego Kasy oszczędności i jej działalności, jak się z tych rachunków okazuje, daje powód do następujących uwag:

Wkładki Kasy Oszczędności zmniejszyły się w roku sprawozdawczym o 3,207.242 kor. Ubytek ten tłómaczy się częściowo stosunkami na targu pieniężnym, który stale jeszcze cechuje znaczne zapotrzebowanie gotówki. Rachunkowo ubytek ten w zamknięciu za rok 1907. zmalał przez dopisanie niepodjętych procentów w kwocie 2,851.119 K do sumy 456.123 K. Z tego całego kapitału wkładkowego część mianowicie fundusze lokowane w gmachu własnym (1,950.000 K) i w tak zwanych interesach w likwidacyi (10,417.548 K) razem więc 12,367.458 K dotąd stale nie daje żadnego dochodu. Jest więc zupełnie martwą. Dalsza zaś część ulokowana statutowo w efektach (14,462.311 K) tylko w formie kuponu daje dochód' ale z właściwego obrotu interesów jest wycofaną.

Zarząd kasy miał tedy wogóle w obrocie tylko . . 68,838.767 K. a z tego
w efektach funduszu obrotowego . . . . . 14,462.311 „
w obrocie gotówką tedy tylko . . . . . 54,376.456 K.

Kupon efektów funduszu obrotowego równa się prawie procentom od wkładek oszczędności opłacanych, a więc z obrotu gotówką musi Kasa Oszczędności osiągnąć tak znaczny zysk, iżby wystarczył na pokrycie wszystkich kosztów administracyjnych na oprocentowanie tej części kapitału wkładkowego, która, jak powyżej wykazano, jest martwą.

Zarząd Kasy Oszczędności istotnie nieprzerwanie wykazuje takie zyski, a nadto jeszcze nadwyżki zysków, które wynosiły:

za rok 1904 155.932 K.
„ „ 1905 233.412 „
„ „ 1906 327.302 „

W roku 1907. nadwyżka ta wynosiła rachunkowo 258.471 K. i została w następujący sposób użyta:

na amortyzacyę nowo zakupionych ruchomości . . . . . 204 K.
na odpisy stacyi elektrycznej . . . . . 5.284 „
na dotacye funduszu wątpliwych wierzytelności . . . . 42.786 „
na pokrycie strat poniesionych na spadku kursu efektów funduszu obrotowego . . . . . 210.197 „
razem . . 258.471 K.

Z pozycyi tych kwota 210.197 K. na pokrycie strat w kursie efektów funduszu obrotowego daje tylko rachunkowy wyraz kursowej różnicy w stanie efektów Kasy Oszczędności. Gdy zarząd Kasy Oszczędności w myśl statutu te lokacye w papierach utrzymywać musi, gdy dalej spadek ich kursu nie jest indywidualny, ograniczony do tych tylko papierów, ale generalny, bo obejmował w r. 1907. wszystkie walory targu lokacyjnego; gdy więc ta strata na kursie jest z jednej strony poniekąd finansowem zdarzeniem elementarnem, od którego się zarząd Kasy Oszczędności uchronić nie mógł, a z drugiej strony kurs tych efektów spadł poniżej normalnej granicy oprocentowania a doświadczenie uczy, że przy zmianie ogólnego położenia stopa procentowa wraca do normalnego poziomu i w ślad za nią także kurs efektów do wyższego stanu, przeto kwota powyższa 210.197 K. obejmująca te straty kursowe na ocenę obrotu i osiągniętego z niego zysku wpłynąć nie może. Faktycznie obrót Kasy Oszczędności w r. 1907. dał nadwyżkę zysku w kwocie 210.197 K., jakkolwiek Kasa Oszczędności z przytoczonych powyżej przyczyn wstawić jej nie może

Okoliczność tę podnosi z naciskiem Komisya bankowa, bo stwierdza, że obrót Kasy Oszczędności rok rocznie daje nadwyżki ponad opędzenie wszystkich kosztów zarządu i ponad oprocentowanie całego kapitału wkładkowego — fakt znamienny i bardzo ważny dla oceny właściwej drogi ku ostatecznej sanacyi Kasy Oszczędności.

Złem, które wywołało przesilenie w Kasie Oszczędności i dotąd jest źródłem jej niedomagania, są tak zw. interesa w likwidacyi. Pod tą nazwą prowadzi Kasa Oszczędności od chwili wdrożenia akcyi sanacyjnej przedsiębiorstwa naftowe, w których ulokowanych jest 15% kapitału wkładkowego. Agendy te były od lat szeregu przedmiotem szczególniejszej troski Wysokiego Sejmu. W licznych uchwałach swoich wzywał Wysoki Sejm zarząd kasy, aby zmierzał do zaniechania tych agend, do zakończenia interesów w likwidacyi.

Uchwały Wys. Sejmu pozostawały bez skutku, z powodu, że sfinalizowaniu tych interesów stały na przeszkodzie z jednej strony czynniki od woli zarządu zupełnie

niezależne — z drugiej strony nadzieje odzyskania strat przez korzystne tych interesów rozwikłanie.

A przecież czas najwyższy zaniechać ryzykownej lokacyi. Ograniczona od pierwszej chwili do likw dacyi objektów naftowych Kasa nie mogła, jak to słusznie dyrekcya podnosi, oprzeć ich na szerokiej podstawie, nie mogła i nie może postępować za prądami chwili, nabywać coraz nowe tereny, cieszące się chwilowo większem uznaniem i wzięciem, zakładać nowe kopalnie — jak to czynią zawodowi przedsiębiorcy, aby zrównoważyć upadek dawnych, była i jest do jednego miejsca przywiązaną, co koniecznie zwiększa procent ryzyka, właściwego każdemu naftowemu przedsiębiorstwu wiertniczemu.

Niestety wszelkie próby sprzedaży spełzły na niczem. Obok coraz to słabszej produkcyi, a więc gorszego stanu przedsiębiorstw, przyczynił się jeszcze do zniweczenia wszelkiej nadziei sprzedaży niepomyślny na ogół stan targu pieniężnego, wzmagający się ciągle aż do tej chwili brak i skutkiem tego podrożenie gotówki.

Najdosadniej cechuje usposobienie targu fakt, że przy licytacyi niektórych objektów w Kosmaczu, którą wdrożyć musiała Kasa Oszczędności celem uregulowania stanu tabularnego, oprócz niej nie zgłosił się żaden reflektant, a Kasa Oszczędności nabyła je za najniższą ofertę, nie pozostającą w żadnym stosunku do wartości, jaką owe kopalnie przedstawiały.

A gdy celem uregulowania stosunku prawnego Kasy Oszczędności do objektów naftowych w Borysławiu i Schodnicy w dniach 19. marca 1907, 5. grudnia 1907 i 6. lutego br. odbyła się przed c. k. Sądem powiatowym w Jabłonowie i w Drohobyczu wdrożona przez Kasę Oszczędności przymusowa licytacya wszystkich nieruchomości i uprawnień naftowych prze p. Wacława Wolskiego, śp. Stanisława Szczepanowskiego i Kazimierza Odrzywolskiego Kasie Oszczędności w celu likwidacyi oddanych, nabyła je również Kasa Oszczędności za najniższą ofertę 96 566 K 35 h, gdyż z wyjątkiem jej nikt do licytacyi nie stanął.

Bez kwestyi mogły milionowe sumy na licytowanych objektach I-o loco na rzecz Kasy Oszczędności intabulowane odstręc od chęci konkurowania przy ich licytacyi. Brak jednak wszelkiego zainteresowa . się, ktorego dowód dał cały przebieg przewodu licytacyjnego, jest przecież bardzo znamiennym dla opinii sfer powołanych, o żywotności tych przedsiębiorstw naftowych.

Gdy w ten sposób wszelkie nadzieje sprzedaży zawiodły i gdy Kasa Oszczędności po kilkuletnich doświadczeniach nie mogła się już dalej łudzić, że własny zarząd stanowczo się nie opłaca, czyniła od lat dwóch jak najenergiczniejsze wysiłki, ażeby — jeśli już nie pozbyć kopalnie, to przynajmniej ich dalsze prowadzenie oddać w trzecie ręce bez dalszej odpowiedzialności Kasy. W obecnym roku ułożyły się wreszcie w ten sposób stosunki, że można było dzierżawę do skutku doprowadzić.

Jedne kopalnie oddane zostały w dzierżawę na lat kilka z prawem prolongacyi po stronie dzierżawcy aż do upływu czasokresu uprawnienia naftowego, inne wydzierżawiono na cały okres uprawnienia. Tak tedy ustał w bieżącym roku własny zarząd w kopalniach Kasy Oszczędności, a jego miejsce zajęła dzierżawa i zarząd Kasy Oszczędności spodziewa się z tego źródła rocznego dochodu od 50.000 K. do 80.000 K.

W ten sposób już dziś obliczyć można, jak minimalną kwotę Kasa Oszczędności odzyska z funduszów ulokowanych w przedsiębiorstwach naftowych, a tem samem staje się aktualnem pytanie, jak usunąć z bilansu tę pozycyę „czynną“ przeszło 10,000.000, której faktycznie nie ma.

Już w sprawozdaniu swem z 2. listopada 1904, poruszyła Komisya bankowa dwie myśli: po pierwsze uzupełnienie funduszu obrotowego Kasy Oszczędności przez dostarczenie jej odpowiedniej dotacyi przez kraj, którąby Kasa następnie z rocznych dochodów oprocentowywała i umarzała, a powtóre równocześnie z tem zniesienie gwarancyi krajowej za wkładki, a więc refundowanie kapitału obrotowego Kasy oszczędności do pełnej sumy wkładek w zamian za uwolnienie kraju od obowiązku poręki. Chociażby myśl druga t. j. zniesienie gwarancyi kraju poważne nastręcza trudności, a jej doraźne przeprowadzenie z przyczyn natury prawnej nawet na nieprzezwyciężone natrafiłoby przeszkody, myśl pierwsza zatrzymuje doniosłe znaczenie i zasługuje na poważny rozbiór.

Zachodzą trzy pytania: czy i jak kraj miałby dokonać takiej dotacyi funduszu obrotowego kasy bez uszczuplenia swego własnego kredytu? czy mógłby to uczynić bez narażenia skarbu krajowego na stratę t. j., czy Kasa oszczędności byłaby w stanie opłacać procent od dotyczącej pożyczki i ją odpowiednio umarzać? czy przez taką operacyę przyspieszonoby chwilę odzyskania własnego kapitału Kasy oszczędności do pełnej kwoty wkładek?

Odpowiedź na pierwsze pytanie jest bardzo prosta. Kasa oszczędności jest statutowo obowiązaną najmniej 15% kapitału obrotowego lokować w papierach mających pupilarne bezpieczeństwo. Obecnie te przymusowe lokacye w efektach wynoszą okrągło 15,000.000 K. Gdyby kraj dostarczył Kasie oszczędności 10 milionów koron w swych obligacyach, które niezawodnie jak wszystkie inne pożyczki krajowe miałyby bezpieczeństwo pupilarne, a na giełdzie byłyby notowane, to Kasa oszczędności użyłaby tych papierów pupilarnych jako lokacyi dla swego funduszu obrotowego zamiast tych efektów (jak renty, priorytety etc), które dziś posiada. Po prostu zamieniłaby lokacyę, sprzedając jedne papiery a składając w ich miejsce przez kraj dostarczone obligacye.

W ten sposób kraj dostarczyłby Kasie funduszów bez odwołania się do kredytu publicznego, a Kasa uzyskałaby gotówkę przez spieniężenie części dotychczasowych swych walorów.

Drugie pytanie: Czy kasa Oszczędności byłaby w stanie oprocentowywać i umarzać dostarczony przez kraj fundusz?

Odpowiedź zależy od tego, z jakim zyskiem mogłaby Kasa użyć tych funduszów w obrocie bankowym? Gdy dzisiejszy przeciętny zysk z kapitałów będących w faktycznym obrocie bez uwzględnienia kosztów administracyi wynosi $5\frac{1}{2}\%$; gdy dalej nowe fundusze w obrót wprowadzone żadnych dalszych kosztów nie powodują, a nadto niezawodnie przeważnie w kredycie krótkoterminowym dadzą wyższy nad przecięcie zysk, to stopa $5\frac{1}{2}\%$ z pewnością uchodzić będzie za skromną kalkulacyę zysku spodziewanego.

Ponadto miewa Kasa Oszczędności, jak to na wstępie tego sprawozdania wykazano, czyste zyski, które w ostatniem trzechleciu stale sumę 200.000 K. i to przeważnie dość znacznie przewyższały (n.p 327.302 K. w r. 1906). Gdyby tedy tych czystych rocznych zysków w minimalnie przypuszczalnej kwocie 200.000 K. łącznie z minimalnym $5\frac{1}{2}\%$ zyskiem z obrotu nowych 10 milionów t. j. z kwotą 550.000 K, razem tedy kwotę 750.000 K użyto na oprocentowanie i amortyzacyę owych przez kraj dostarczonych 10 milionów, to możnaby dokonać umorzenia w przeciągu około 20 lat, a gdyby zyski roczne były wyższe od tu przyjętych, nawet znacznie prędzej.

W ten sposób możnaby niejako kalendarzowo oznaczyć upragnioną chwilę, w której nastąpi pokrycie niedoboru funduszów Kasy Oszczędności — początek odrodzenia Kasy jako instytucyi o zadaniu społecznem.

W tem mieści się już odpowiedź na trzecie pytanie.

A może wśród tej akcyi w przyszłości znajdzie się też i chwila i sposób, aby kraj uwolnić od obliga, które tak poważnie obciąża kredyt kraju.

Okazuje się tedy, że operacya przez komisyę bankową zalecana, odpowiada celowi: doprowadza do refundowania kapitału obrotowego Kasy, skarbu krajowego na żadne niebezpieczeństwo nie naraża, a Kasie Oszczędności daje możność wprowadzenia świeżych funduszów 10 milionów w obrót, który zasili rozmaite dziedziny gospodarstwa krajowego, kredytu łaknące a dziś z brakiem gotówki walczące.

Polecając powyższe uwagi poważnej rozwadze Wydziału krajowego, wnosi Komisya bankowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie gal. Kasy oszczędności we Lwowie.

2. Sejm udziela zarządowi gal. Kasy oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków tej Kasy za rok 1907.

Przewodniczący:
Leo.

Sprawozdawca:
Loewenstein.

Ls. 2.691/1908. We Lwowie, dnia 26. października 1908.

Aleg 430

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o petycyi Rady powiatowej w Pilznie i Jaśle jakoteż reprezentacyi kilku miast o budowę kolei Jasło-Dębica.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacye powiatów Pilzneńskiego i Jasielskiego już od 14 lat domagają się budowy kolei z Dębicy do Jasła. Komisya kolejowa nie widzi potrzeby wywodzić użyteczności tej kolei, gdyż Wysoki Sejm już uchwałą z 4. lipca 1901 wezwał c. k. Rząd, aby w najbliższej przyszłości przystąpił do wybudowania kolei z Dębicy do Jasła.

Nadto powziął Sejm na posiedzeniu z 12. marca 1907 następujące uchwały:

I. Sejm uznaje projektowaną kolej Dębica-Jasło ze względu na ogólne interesa kraju za potrzebną i użyteczną.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził z c. k. Rządem definitywne rokowania w sprawie budowy kolei z Dębicy do Jasła jako kolei państwowej i zdał sprawę z wyniku tych rokowań na następnej sesyi.

III. Sejm wzywa Rząd, aby wstawił w preliminarz państwowy na rok 1908 kwotę potrzebną na koszta wypracowania projektu kolei Dębica-Jasło, oraz aby zarządził wypracowanie tego projektu przez organa rządowe, o ile możności jeszcze w ciągu roku 1908.

Następnie na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 1. października 1907 zapadła w sprawie tej samej kolei następująca uchwała:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w myśl uchwały Wysokiego Sejmu na wiosennej sesyi powziętej dalsze przedłużenie linii kolejowej z Konieczny do Jasła aż do Dębicy zawsze miał na oku i popierał u c. k. Rządu".

W wykonaniu tych uchwał Wydział krajowy odniósł się do c. k. Ministerstwa kolejowego pismem z 26. kwietnia 1907 L. 30.701 z żądaniem, aby ze strony c. k. Rządu zarządzono wypracowanie projektu kolei z Jasła do Dębicy. Dotychczas mimo urgensu z dnia 15. października 1907 L. 99.632 nie otrzymał Wydział krajowy żadnej odpowiedzi.

Obecnie ponownie wpłynęła do Wysokiego Sejmu petycya Rad powiatowych w Pilźnie i Jaśle oraz Reprezentacyi miast Pilzna, Brzostka i Kołaczyc z prośbą o przyspieszenie urzeczywistnienia projektu budowy tej kolei.

Linia ta ma nadzwyczaj realne znaczenie ze względu na rozwój miasta i okolicy, którą ma przecinać, jak również i ze względu na przemysł górniczy, gdyż umożliwionoby przez to eksploatacyę węgla brunatnego w Grudnej. Nadto kolej ta miałaby znaczenie wielkie przez zbliżenie w kierunku do Krakowa stacyi kolei transwersalnej położonych na wschód od Jasła o 37 kilometrów.

Komisya kolejowa jest zdania, że linię tę kolejową należy budować jedynie jako linię kolei państwowych, gdyż linia ta oprócz znaczenia lokalnego stanowi korrekcyę istniejącej sieci kolei państwowych, nadto i dlatego, że linia ta stanowić będzie jedną całość z linią kolei państwowych z Jasła do Konieczny, której budowa po myśli ustawy z 8. marca 1907 Dz. u. p. Nr. 75. ma być rozpoczęta najpóźniej w roku 1909.

Miejscowe czynniki gotowe są przyczynić się znacznym datkiem do kosztów budowy tej kolei, bo w sumie dotąd subskrybowanej przeszło 200 000 K. Okoliczność ta jest nader wymownym wyrazem potrzeby i pożyteczności tej kolei.

Komisya dla rewizyi trasy projektowanej tej linii kolejowej już się odbyła, przyczem wszystkie czynniki biorące udział w tej Komisyi wyraziły pilną potrzebę budowy.

Komisya kolejowa ponownie musi na tem miejscu podnieść, że niestety rezolucye uchwalone przez Wysoki Sejm, pozostają latami niezałatwione przez c. k. Rząd. Z tego powodu wnosi Komisya kolejowa ponownie wezwanie do c. k. Rządu, aby w jak najkrótszym czasie przedłożył Radzie państwa projekt ustawy upoważniającej go do wypracowania na koszt państwa projektu szczegółowego dla normalnotorowej kolei państwowej Dębica-Jasło.

Nadto proponuje Komisya kolejowa uchwałą wzywającą Wydział krajowy, by ponownie podjął i przeprowadził rokowania z c. k. Rządem w sprawie budowy tej kolei jako kolei państwowej. Równocześnie wnosi Komisya kolejowa przyczynienie się kraju do kosztów budowy w podobny sposób, jak to Wysoki Sejm uchwalił na posiedzeniu z 1. października 1907 przyczynić się do budowy kolei Jasło-Dębica t. j. przez odstąpienie c. k. Rządowi pewnej ilości będących w posiadaniu kraju akcyi zakładowych jednej z istniejących kolei lokalnych.

Komisya kolejowa przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm powołując się na swe uchwały z 4. lipca 1901 i z 12. marca 1907 wzywa ponownie c. k Rząd, aby w jak najkrótszym czasie przedłożył Radzie państwa projekt ustawy, upoważniającej do wypracowania na koszt państwa projektu szczegółowego dla normalnotorowej kolei z Dębicy do Jasła, która ma być wybudowaną jako linia kolei państwowych.

II. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby podjął ponownie i przeprowadził rokowania z c. k. Rządem w sprawie budowy linii kolei państwowych z Dębicy do Jasła na koszt państwa za przyczynieniem się do kosztów budowy miejscowych czynników i za przyczynieniem się kraju jednorazowym datkiem przez odstąpienie na własność c. k. Rządu będących w posiadaniu kraju akcyi zakładowych jednej z istniejących kolei lokalnej w imiennej wartości, którą Sejm następnie oznaczy na podstawie rokowań, które Wydział krajowy ma przeprowadzić z c. k Rządem.

Zast. Przewodniczącego:
Vivien.

Sprawozdawca:
Męciński.

Aleg 431

Ls. 2.122/1908. We Lwowie, dnia 31. października 1908.

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o petycyi gminy Zaleszczyki w przedmiocie założenia szkoły wydziałowej.

Wysoki Sejmie!

Reskryptem z dnia 3. października 1899 l. 25.740 zezwoliła Rada szkolna krajowa na otwarcie w 6-cio klasowej szkole męskiej w Zaleszczykach prowizorycznej klasy 7-mej i na zaprowadzenie tam planu nauki dla szkół wydziałowych. Ten stan rzeczy prowizoryczny trwa już od roku szkolnego 1899/00 t. zn. przez lat 9; w tym okresie czasu gmina Zaleszczyki udawała się kilkakrotnie do Wysokiego Sejmu z prośbą o zorganizowanie definitywne szkoły wydziałowej trzyklasowej i o przyjęcie wynikającej stąd nadwyżki kosztów na fundusz krajowy; do tego uświęcenia faktycznego stanu rzeczy potrzebną jest w myśl art. 7. al. 4. ustawy z dnia 23. maja 1895 dz. u. kr. l. 57 uchwała Wysokiego Sejmu, ponieważ Zaleszczyki należą do miejscowości III. klasy, w których szkoły wydziałowe mogą być o tyle założone, o ile się znajdą potrzebne dla trwałego pokrycia kosztów ich utrzymania fundusze. Co do wnoszonych w tej sprawie na każdej sesyi sejmowej petycyi, nie powziął Wysoki Sejm dotychczas żadnej uchwały. Rada szkolna krajowa pismem z dnia 15. października 1905 l. 35.120 oświadczyła się za organizacyą szkoły wydziałowej, pozostawiając ocenienie Wydziałowi krajowemu, czy gmina Zaleszczyki, która znacznym kosztem zapewniła obu szkołom swoim (męskiej i żeńskiej) nader dogodne pomieszczenie, ma być jeszcze do dalszych ofiar na cel szkoły wydziałowej pociąganą; Wydział krajowy pismem z dnia 29. listopada 1905 l. 89.220 sprzeciwił się reorganizacyi szkoły bez przyczynienia się gminy do zwiększonych wydatków. Według wyż zacytowanej ustawy może Rada szkolna krajowa przystąpić wtedy do założenia szkoły wydziałowej, jeżeli frekwencya 6-tej klasy szkoły pospolitej przekroczy liczbę 30; frekwencya II. klasy wydziałowej w Zaleszczykach w latach 1899/00—1908/9 waha się między 25 a 38, III. klasy między 26 a 48.

Wobec tego, tudzież uwzględniając tę okoliczność, że szkoła wydziałowa w Zaleszczykach od 9 lat de facto istnieje, służy równocześnie jako szkoła ćwiczeń dla tamtejszego seminaryum nauczycielskiego, któremu dostarcza corocznie znacznego kontyngentu uczniów, że dalej ten stan prowizoryczny jest połączony ze znacznym uszczerbkiem dla nauczycieli, którzy pobierają tylko płace nauczycieli szkół pospolitych, Komisya szkolna oświadcza się w zasadzie za reorganizacyą szkoły męskiej w Zaleszczykach i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy Zaleszczyki o zorganizowanie szkoły wydziałowej odstępuje się Wydziałowi krajowemu do ponownego rozpatrzenia i zdania sprawy na najbliższej sesyi sejmowej.

Przewodniczący:
Albin Rayski.

Sprawozdawca:
St. H. Badeni.

Ls. 2.951/1908. We Lwowie, dnia 26. października 1908.

Aleg 432

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie przyłączenia sąsiednich gmin i obszarów dworskich do miasta Krakowa.

Wysoki Sejmie!

Sprawa Wielkiego Krakowa stoi na porządku dziennym Wysokiego Sejmu od kilku lat. 12. listopada 1904 r. polecił Sejm Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań w tej sprawie z gminą miasta Krakowa, z sąsiedniemi gminami i z c. k. Rządem i w następstwie tych rokowań przedłożenie projektu ustawy krajowej, regulującej sprawę połączenia tych gmin z królewskiem stołecznem miastem Krakowem.

Pierwsze początki tej sprawy sięgają jednak bardziej odległej przeszłości. Jeszcze w r. 1891 opracowało c. k. Starostwo w Krakowie akt wykazujący konieczność włączenia do miasta Krakowa gmin sąsiednich, a pertraktacye pomiędzy Radą miasta a gminami podmiejskiemi w sprawie ich przyłączenia do Krakowa bywały prowadzone jeszcze dawniej, jakkolwiek z powodu obojętności raz jednej, raz drugiej strony kontraktującej nie posuwały sprawy naprzód.

Uchwała Sejmu z roku 1904 stanowi stanowcze zakończenie tej epoki wahań i prób i bezwzględną dyrektywę dla postępowania władz rządowych i autonomicznych. Projekt ustawy, którą Komisya gminna ma zaszczyt Wysokiemu Sejmowi przedłożyć, będzie jej zdaniem definitywnem, a dla wszystkich interesowanych czynników korzystnem zakończeniem tej sprawy, która odżyje znowu wtedy, gdy wskutek dalszego rozwoju Wielkiego Krakowa nowa akcya ustawodawcza okaże się konieczną.

Jak w każdej działalności ludzkiej, tak i tutaj, korzystne załatwienie sprawy nie oznacza, że przez proponowaną ustawę zostaną w zupełności zaspokojone wszystkie dezyderaty, które tak kraj z ogólnego stanowiska, jak miasto Kraków i wcielić się do niego mające gminy i obszary dworskie z ciaśniejszego, jak wreszcie poszczególne warstwy obywateli i poszczególne grupy mieszkańców z jeszcze ciaśniejszego może, ale przecież uzasadnionego swego stanowiska do władzy ustawodawczej stawiać by mogły. W dziele bowiem tak wielkiej doniosłości muszą z natury rzeczy w pewnej mierze występować na jaw i krzyżować się różne przeciwieństwa interesów i różne prądy rozbieżne, których łagodzenie i wyrównywanie jest pierwszem zadaniem najwyższej władzy krajowej t. j. Wysokiego Sejmu, w którym wszystkie warstwy społeczne i wszystkie uprawnione dążenia i interesy mają sprawiedliwego rzecznika i obrońcę.

Dlatego Komisya gminna nie podziela tych niejednokrotnie w dyskusyi publicznej powtarzanych zapatrywań, które bijąc niejako w królewski dzwon Zygmunta, wołają, że interes narodowy i znaczenie miasta Krakowa jako stolicy Polski wymaga tego koniecznie, aby tak kraj, jak mieszkańcy Krakowa i gmin sąsiednich ponosili chętnie połączone z powiększeniem Krakowa wszelkie, choćby wygórowane wydatki. Podobnie nie podziela Komisya gminna drugiego krańcowego zapatrywania, mianowicie, że rozstrzygającym powinien być w tej kwestyi wyłącznie efekt finansowy i że powiększenie ciężarów na ludność z niniejszego projektu ustawy spadające powinnoby jego uchwalenie zakwestyonować, opóźnić lub w znacznej mierze ograniczyć. Prawda leży, jak zwykle, w pośrodku: Kraków miał i mieć może czasy wielkiej świetności, choć jego gmachy nie były wielkie, ani przemysł rozwinięty; owszem prawdziwy miłośnik Krakowa kocha nie jeden jego drobny i w gruzy się rozsypujący szczątek więcej od najwspanialszych nowych budowli lub placów, a z pewnością ceni go wyżej, niż ci wszyscy, co wartość każdego zabytku i każdej piędzi ziemi w jednej chwili na korony i halerzy otaksować potrafią. Ale z drugiej strony duch czasu wymaga tego niezbędnie, aby Kraków sprostał i swojemi urządzeniami dostosował się do różnorodnych zadań, które rozkwitające wielkie miasto ma wszędzie, a zwłaszcza w naszym biednym kraju do spełnienia; z tego punktu widzenia Kraków, jako wielkie, rozwijające się i dobrze się rządzące miasto ma pod względem narodowym i społecznym wielkie znaczenie. Kraków nowy powinien pomniki i tradycye dawnego Krakowa strzedz i z całym pietyzmem przechowywać, ale stary Kraków nie powinien stać wzrostowi nowego na przeszkodzie, bo każdy nowy dorobek w racyonalnem zorganizowaniu miejskich instytucyj, w rozwoju sił gospodarczych i miasta i jego mieszkańców, stanowi podstawę dalszego rozwoju naszego publicznego życia, a pierwsze kroki zawsze największych ofiar i wysiłków wymagają. Dlatego Komisya gminna sądzi, że ze względu na ten wybitny interes publiczny zgodzić się należy na ewentualne podwyższenie ciężarów w Krakowie, które dotąd zupełnie ściśle nie da się jeszcze obliczyć, ale prawdopodobnie w sposób bezpośredni lub pośredni na mieszkańców bądź to starego, bądź nowego Krakowa w pewnej mierze spadnie. Chodzi tylko o to, żeby te ciężary nie przekraczały sił gospodarczych nietylko ogółu mieszkańców, ale nawet pewnych grup społecznych, (jako to ludzi ubogich, robotników i wyrobników, dalej biednej ludności podmiejskiej, jak niemniej włościańskiej w okolicach Krakowa); wreszcie żeby nie uszczuplić sił finansowych reprezentacyi powiatowej krakowskiej i wielickiej.

Konieczność rozszerzenia granic dzisiejszej gminy miasta Krakowa jest tak oczywista, że jej szeroko cyframi uzasadniać nie potrzeba. W tych ciasnych granicach, które mu zakreśliły podyktowane wyłącznie strategicznymi względami zarządzenia centralnego rządu przed kilkudziesięciu laty, Kraków nie zdoła ani swych sił gospodarczych rozwinąć ani spełnić nowoczesnych kulturalnych zadań. Kraków posiada z pośród wszystkich wielkich miast Austryi najmniejsze terytoryum, a w stosunku do szczupłości obszaru najgęstsze zaludnienie (17.000 mieszkańców na 1 kilometr kwadratowy). Skutkiem tego domy krakowskie budowane są systemem koszarowym, will i domów obliczonych na jedną rodzinę niema prawie zupełnie; ludność coraz liczniej z braku pomieszczenia w mieście przenosi się do gmin podmiejskich, których ludność wzmaga się ustawicznie nietylko w cyfrze bezwzględnej, ale także w stosunku do ludności Krakowa. O rozwoju tym dają wyobrażenie następujące cyfry. Podczas gdy w dziesięcioleciu 1890—1900 przybyło w Krakowie ludności 22%, a domów 29%, to w Dębnikach wzrosła ludność o 226%, a ilość domów o 110%, w Czarnej Wsi ludność o 80%, a ilość domów o 60%. Niewątpliwie główną przyczyną tego objawu jest dążność uboższej ludno-

ści do obrania sobie siedziby tam, gdzie życie i mieszkanie jest tańsze, a miejsce zarobku w fabrykach i różnych zakładach przemysłowych niezbyt oddalone.

Stanu tego ciągłego osłabiania miasta Krakowa na rzecz gmin podmiejskich nie można nazwać korzystnym nietylko ze względu 1) na interes gminy miasta Krakowa, 2) ale także ze względu na interes gmin podmiejskich, a przedewszystkiem 3) z uwagi na interes publiczny.

Miasto Kraków ma bowiem jako stróż szczątków wielkiej przeszłości narodu, a piastun i siedziba myśli, nauki i cywilizacyi polskiej, tak wielkie zadania w naszem życiu narodowem i kulturalnem do spełnienia, że jego rozwój i siły finansowe powinny koniecznie być utrzymane na wysokości zadań siłą tych faktów na nim ciążących, choćby nawet, — jak wyżej wspomniano, — udzielenie mu możności spełnienia tych zadań pociągnąć miało niejedną ofiarę ze strony jego mieszkańców. Gminy zaś podmiejskie nie są w stanie, jak doświadczenie uczy, dla braku dostatecznych środków finansowych sprostać tym coraz trudniejszym i wyższym obowiązkom, które nowsze wymagania publicznej administracyi i chęć jednolitego współdziałania z miastem Krakowem w duchu jego celów i żądań na nie wkłada. — W szczególności gminy te są za słabe, aby budować u siebie wzorowe szkoły, zaprowadzać sieć kanałową, osuszać bagna, tępić zaraźliwe choroby, wykonywać należycie przepisy policyi ogniowej, budowlanej, wytykać szerokie ulice, zakładać ogrody itd. Rozwinięcia zaś intenzywnej działalności na tych polach w gminach podmiejskich wymaga nietylko ogólny interes publiczny, ale także interes gminy miasta Krakowa i jego mieszkańców Na nic się bowiem nie przydadzą surowe przepisy ogniowe i zdrowotne w Krakowie, jeśli budynki w gminach podmiejskich grozić będą ustawicznie miastu niebezpieczeństwem pożaru, jeśli stamtąd przenosić się będą do Krakowa choroby zaraźliwe, jeżeli wreszcie szerokie ulice miasta znajdą swoje zakończenie w ciasnych i bez z góry powziętego planu wytyczonych ulicach przedmiejskich.

W ostatnich czasach sprawa rozszerzenia miasta Krakowa stała się piekącą wskutek całego szeregu zdarzeń. Rejon forteczny został rozszerzony, a więc ruch budowlany w sześciu gminach, uwolnionych od rewersów demolacyjnych, rozwinie się ze zdwojoną siłą. Gmina miasta Krakowa nabyła około sto morgów gruntów pofortyfikacyjnych, których zabudowanie wymaga znacznych inwestycyj na terytoryach gmin sąsiednich. Wreszcie w najbliższym czasie zostaną prawie wyłącznym kosztem rządu dokonane w Krakowie i na obszarze gmin sąsiednich olbrzymie budowle publiczne kosztem około czterdziestu milionów koron, jakoto obmurowanie brzegów Wisły, przełożenie koryta Rudawy, budowa kollektora, budowa nowego dworca towarowego w Krowodrzy. Budowle te wymagają koniecznie, żeby już dzisiaj dostosować do nich szeroko zakreślony plan regulacyi ulic, co przechodzi siły a nawet widnokrąg organów gminnych w gminach podmiejskich.

W uznaniu i przewidywaniu wielkiej doniosłości przytoczonych powyżej momentów, Rada miejska i Magistrat krakowski dążył już od szeregu lat do zapewnienia sobie w drodze umów, nabywania gruntów itd. wpływu na politykę gospodarczą gmin podmiejskich, zwłaszcza od czasu, kiedy z powodu braku miejsca w mieście coraz więcej zakładów publicznych, jako to: budowli uniwersyteckich, wojskowych, fundacyjnych, z przeznaczenia swego do Krakowa należących, wznoszonych zostało w gminach podmiejskich. Miasto budowało więc własnym kosztem lub przyczyniało się do kosztów budowy szkół w gminach podmiejskich, urządzało tam chodniki, zaprowadzało oświetlenia i wodociągi. Była to anneksya w pokojowej formie się odbywająca i coraz szersze zataczająca kręgi, anneksya faktyczna, której legalizacya ma nastąpić w stojącym na porządku dziennym projekcie ustawy.

*

Wzajemny ten stosunek miasta Krakowa i gmin podmiejskich opierał się na dobrze zrozumianym obopólnym interesie, miał przebieg taki, jaki mieć powinien stosunek bogatszego do mniej zamożnego sąsiada, to jest gminy biedniejsze korzystały z różnych inwestycyj, które bądź u siebie, bądź wprost u nich robił sąsiad majętniejszy. Niezawsze występowały one jednak w roli otrzymującego; owszem, zasilały one także pośrednio fundusze Krakowa. Wewnątrz linii akcyzowej miejskiej leżą bowiem części Półwsia zwierzynieckiego, Czarnej Wsi, Nowej Wsi Narodowej, Krowodrzy, Prądnika, Czerwonego i Grzegórzek. W skutek tego mieszkańcy tych linią akcyzową objętych przestrzeni płacili i płacą dotąd opłaty konsumcyjne nie na rzecz gmin, w których mieszkają, ale na wyłączną korzyść budżetu miasta Krakowa. Już choćby z tego względu Wydawnictwo „Studya do sprawy przyłączenia itd.“ idzie za daleko w twierdzeniu, że gminy podmiejskie korzystają na równi z mieszkańcami Krakowa z jego urządzeń i dobra gminnego. Tem samem bowiem prawem, jak „Studya“ (str. 20) użalają się, że mieszkańcy gmin podmiejskich korzystają z krakowskich szkół średnich, wyższych i fachowych, z bibliotek i muzeów, z Sokoła, koncertów i teatru miejskiego, a nawet z plantacyj (czemu nie z chodników?), tem samem prawem mogłyby gminy podmiejskie się skarżyć, że mieszkańcy Krakowa swoją konkurencyą podrażają im ceny artykułów żywności, psują drzewka przydrożne i swymi samochodami zakłócają sielskość podmiejskiego życia. Jeśli więc wśród dyskusyi publicznej i w odpowiedzi na broszurę prof. Czerkawskiego dla scharakteryzowania stosunku uboższych gmin do zamożniejszego Krakowa, odwołano się do analogii świata zwierzęcego i mówiono o pasożycie ciągnącym soki żywotne z obcego organizmu, to zaznaczyć należy, że byłoby daleko właściwiej na analogię świata roślinnego się powołać, tego świata, który zna „symbiozę“, tj. współżycie dwóch istot, które nie łącząc się fizycznie, obok siebie rosną, chroniąc się i wzajemnie sobie pomagając. — W życiu społecznem taki platoniczny stosunek jest jednak mniej częstym, niż w świecie roślinnym i dlatego gminy podmiejskie spotkać musi ten sam los, który jest udziałem wszystkich społecznie słabszych jednostek, tj. utrata samodzielnego istnienia. Miasto Kraków zrobiło istotnie bardzo dużo, żeby gminom i obszarom dworskim wynagrodzić tę utratę samodzielności, bo zawarło z niemi umowy na ogół dla tych gmin i obszarów dosyć korzystne. Gdy jednak decydującym w tej sprawie nie jest los tych gmin i obszarów dworskich jako samoistnych jednostek administracyjnych, ale gdy chodzi o słuszne interesa gospodarcze ludności, które Rada gminna w tej sprawie tylko pod względem prawnym zastępuje, — przeto Komisya gminna nie dopełniłaby swego obowiązku, gdyby poprzestając na formalnej stronie zawartej pomiędzy poszczególnemi gminami umowy, nie wniknęła w głąb rzeczy i nie przedstawiła jeszcze przed rozpatrzeniem przyszłego budżetu wielkiego Krakowa, w jakich punktach projektowana ustawa zdaniem komisyi wpłynie korzystnie, a w jakich wpłynąć może ujemnie na budżet mieszkańców Krakowa i gmin podmiejskich.

Nie ulega wątpliwości, że rozszerzenie granic miasta Krakowa, wyzwolenie go z ciężkich oków rejonu fortecznego, uzyskanie wielkich obszarów zdatnych pod budowę, przeprowadzenie różnych robót publicznych i inwestycyj i pobudzenie przedsiębiorczości prywatnej przez stworzenie nowych warunków dla rozwoju miasta, przyczyni się w znacznej mierze do podniesienia przemysłu, handlu i rękodzieł i rozlicznemi arteryami wpłynie dodatnio na podniesienie zamożności znacznej części mieszkańców. Liczne jednostki znajdą zarobek we wszelkiej pracy produkcyjnej, a wyjdzie na tem dobrze także wielki zastęp osób zajętych pracami technicznemi i biurowemi Nauczycielstwo gmin podmiejskich uzyska od razu tak upragnione, a słusznie mu się należące posunięcie do pierwszej kategoryi płac.

Co do ciężarów, jakie z projektowanej ustawy na ludność spaść mogą, trzeba mieć na uwadze, że ciężary te są dwojakiej natury: bezpośrednie, w formie podatków różnej kategoryi, tudzież w formie opłat konsumcyjnych ponoszone, oraz ciężary pośrednie, nieodłączne od rozszerzenia się miasta. Powtóre trzeba sobie z tego zdać sprawę, że nie można identyfikować w zupełności interesów gmin z interesem mieszkańców, ani identyfikować interesów jednej grupy mieszkańców z postulatami innej. Co do ciężarów bezpośrednich, to ze sprawozdania Wydziału krajowego i urzędowych zestawień wynika niewątpliwie, że przez przyłączenie gmin przyległych gminy te zostaną zwolnione od uiszczania dodatków gminnych w dzisiejszej przeważnie nadmiernej wysokości, dalej od uiszczania wysokich, bo w powiecie krakowskim 49%, w powiecie wielickim 54% wynoszących dodatków powiatowych, na których miejsce spadnie na te gminy przeważnie tylko 10% podatek gminny, który pobiera miasto Kraków, tudzież 5% — owy podatek czynszowy przez gminę miasta Krakowa od czynszów mieszkalnych pobierany, a w swoim finansowym efekcie stanowiący obciążenie nie przekraczające 18% — owego dodatku do podatków bezpośrednich. — Jeżeli więc uwzględnimy, że dzisiaj wielka ilość gmin podmiejskich obarczona jest podatkami autonomicznymi na rzecz gminy i powiatu w łącznej wysokości dochodzącej aż do 200%, a w przyszłości przeważna część budynków i przedsiębiorstw wskutek przyłączenia do miasta Krakowa opłacać będzie dodatki gminne w wysokości 28% podatków bezpośrednich rządowych, — w razie zaś bardzo niekorzystnego nawet rozwoju stosunków dodatki niewiele wyższe, — to okaże się, że wskutek przyłączenia tych gmin do Krakowa w najbliższym przeciągu czasu nastąpi degrawacya tych gmin, tj. obniżenie opłacanych przez nie podatków bezpośrednich. Gminy dzisiaj do powiatu wielickiego należące zyskają także przez to, że zapewne zostaną co do wysokości krajowych dodatków zrównane z gminami w W. Ks. Krakowskiem położonemi.

Rzecz naturalna, że skutek ten nie we wszystkich gminach z jednakową siłą się objawi. I tak w gminach i na obszarach dworskich, które dotąd obok domów, opłacających podatek domowo-czynszowy, posiadały także domy, podlegające znacznie niższemu podatkowi domowo-klasowemu (n. p. gmina Zakrzówek), podatek ten na przyszłość zamieniony zostanie na podatek domowo-czynszowy. W podobny sposób budynki w gminach podmiejskich, dzisiaj niższej stopie (20) podatku domowo-czynszowego podlegające, będą musiały — o ile ustawa państwowa w myśl rezolucyi Rady miasta Krakowa z 19. września 1907 ich od tego nie uwolni, — aż do r. 1920 opłacać taką wyższą stopę podatku domowo-czynszowego, jaka aż do owego terminu obowiązywać będzie w dawnych granicach miasta Krakowa, a na utrzymanie budynku będzie właścicielom wolno potrącać z czynszu nie 30, jak dotąd, ale 15%. — Dlatego rezolucya, którą Komisya gminna w tym względzie proponuje, jest konieczna. Wreszcie i to trzeba mieć na uwadze, że przez włączenie do miasta Krakowa stracą te najbiedniejsze domy w gminach i obszarach dworskich podmiejskich, które się składają tylko z dwóch izb mieszkalnych, prawo do zupełnego uwolnienia od podatku domowo-klasowego, jake im zapewnia świeżo przez ministerstwo skarbu wniesiony projekt reformy podatku od domów.

Z innego jeszcze względu mniej korzystnie, niż dla gmin, ale zawsze jeszcze na ogół korzystnie przedstawi się materyalne położenie przyłączyć się do miasta Krakowa mających obszarów dworskich; te bowiem opłacały dotąd obok rządowych podatków, tylko dodatki krajowe i powiatowe, nie zaś gminne; po przyłączeniu zwolnione zostaną dodatków powiatowych, a opłacać będą nowe, gminne, od tamtych niższe.

Natomiast obciążenie jednostki, a mianowicie tak mieszkańców dawnego Krakowa, jak i mieszkańców dotychczasowych gmin podmiejskich, nie przedstawia

się w tak różowych barwach. Jest bowiem do przewidzenia, że przez rozszerzenie obszaru miasta Krakowa, przez stopniowe wprowadzenie w gminach podmiejskich surowych ustaw sanitarnych, budowlanych i innych zarządzeń, cały szereg ponoszonych dzisiaj przez jednostki wydatków, podlegnie zwyżce. Już dzisiaj mieszkańcy Krakowa odczuwają dość silnie zaprowadzone w ostatnich czterech latach podwyższenie najrozmaitszych opłat placowych, cmentarnych, z czyszczenia miasta płynących, podatek od biletów tramwajowych i odczuwać będą opłaty od biletów na widowiska. Komisya gminna nie wchodzi w to, czy podwyższenie to jest lub nie jest uzasadnione, ale stwierdza, że faktycznie nastąpiło. Niekorzystnie odczuwają to rozszerzenie miasta ci wszyscy mieszkańcy, dla których według aktów fundacyjnych z tytułu przynależności do gminy miasta Krakowa zastrzeżony był wyłączny udział w poborze rozlicznych wsparć, datków i stypendyów. Skoro bowiem Rada miasta Krakowa w umowach z gminami podmiejskiemi zawartych zobowiązała się postanowienia określające prawa mieszkańców i członków gminy miasta Krakowa „ w całej pełni“ stosować także do mieszkańców przyłączyć się mających gmin, to ubogim osobom, korzystającym dotąd z licznych fundacyj miejskich, przybędzie trudna do zwalczenia konkurencya tych nowych obywateli krakowskich, którzy obecnie uzyskają prawo do udziału w tych stypendyach i zasiłkach.

Najważniejsze następstwa pociągnąć jednak może rozszerzenie miasta Krakowa dla ubogiej ludności ze względu na sprawę mieszkań i drożyznę żywności.

Domy, w których się mieściła w gminach podmiejskich uboga ludność krakowska, były niewątpliwie ciasne i niezdrowe, ale nie było rzeczą zbyt trudną znaleść w nich pomieszkanie. Domy te znikają codziennie z powierzchni ziemi, a po rozszerzeniu granic Krakowa w bardzo krótkim czasie przekształcą się na nie o wiele zdrowsze, choć lepiej na zewnątrz się przedstawiające kamieniczki.

Kto się stykał często z najuboższemi warstwami ludności, ten wie dobrze, że jest rzeczą prawie niepodobną ubogiemu człowiekowi w takiej kamieniczce zamieszkać, nie jest on bowiem w stanie wytrzymać konkurencyi z osobami cokolwiek zamożniejszemi, zwłaszcza z warstwy niższych urzędników, którzy do takich właśnie domów najchętniej się garną. Każdy wie, że byle murowana ściana, byle dach czerwony, albo rynna blaszana, stanowi dla właściciela domu pretekst do żądania wyższego czynszu; powtóre właściciel taki nie dowierza biednemu lokatorowi i w obawie o niezapłacenie czynszu za dalsze miesiące, nie wypuszcza mu wcale mieszkania.

Nasuwa się bardzo poważna wątpliwość, gdzie się mają podziać te rzesze najbiedniejszej ludności, która dziś po gminach podmiejskich się mieści, z chwilą, gdy Wielki Kraków stanowić będzie dla przedsiębiorców i drobnych kapitalistów zachętę do burzenia starych domów a wznoszenia nowych?

Należy więc koniecznie przy rozstrzyganiu sprawy Wielkiego Krakowa o to się starać, żeby przynajmniej część gmin podmiejskich niezbyt daleko od środka miasta oddalonych utrzymać na dzisiejszych warunkach, aby reforma ta mogła się odbyć powoli, bez zbytniego wstrząśnienia stosunków materyalnych i zwyczajów najbiedniejszej ludności.

Komisya gminna z uznaniem przyjęła do wiadomości oświadczenie prezydenta miasta Krakowa, że Magistrat krakowski zamierza w najbliższym czasie wybudować dwie kolonie robotnicze; Komisya musi jednak uznać, że tem zarządzeniem nie została jeszcze rozwiązana ani cała kwestya mieszkań dla robotników, ani dla tych najnieszczęśliwszych, którzy pod pojęcie robotników nie podpadają, a w sprawie mieszkań równie życzliwej potrzebują ze strony gminy opieki. Nie wszystko da się ani powinno być załatwione zarządzeniami Magistratu, tylko trzeba jak najściślejszej łączności pomiędzy t. zw. oficyalnym Krakowem a ludźmi dobrej

woli w mieście, pozbawionymi urzędowego tytułu mieszania się do zarządzeń Magistratu. W niezbyt oddalonej przeszłości, kiedy ta władza nie okazywała takiej ruchliwości, jak dzisiaj, mieszkańcy miasta Krakowa niemal bez współdziałania władzy opiekowali się ubogimi w mieście i rzecby można, niejako przez zasiedzenie — jak w prawie prywatnem — mianowicie przez swoją dobrą wiarę, swoją działalność i upływ czasu nabyli prawo do decydującego wpływu na sprawy ubogich. Rzecz prosta, że nie każdy urzędnik przydzielony do miejskiego Wydziału dobroczynności może tak zbawiennie działać jak brat Albert; wiadomo także, że Rada miejska wprowadziła system elberfeldzki wspierania ubogich W chwili jednak, gdy tym biednym grozi pewne utrudnienie ich egzystencyi, nie można dość usilnie zalecić Radzie miasta Krakowa, aby pozostawała w najściślejszej styczności z tym „nieoficyalnym“ Krakowem, który się sprawami ubogich zajmuje.

Obie kwestye i drożyzny żywności i drożyzny mieszkań łączą się najściślej z pytaniem, czy utworzą się poza Wielkim Krakowem nowe gminy podmiejskie?

Dotychczas w gminach podmiejskich skupiała się ożywiona sprzedaż i popyt za artykułami żywności bądź dlatego, że produkta te nie podlegały tam akcyzie, a więc były tańsze, bądź dlatego, że istniały tam pewne udogodnienia co do sprzedaży mięsa z podmiejskich rzeźni pochodzącego, podczas gdy wyższe opłaty rzeźni miejskiej i większe wymagania co do jakości mięsa z rzeźni wyprowadzonego czyniły ten tak ważny dla dobrego odżywiania się artykuł konsumcyi dla ubogiej ludności trudno dostępnym. Sprawa ta była niejednokrotnie przedmiotem dyskusyi publicznej i zarządzeń administracyjnych, które pod względem wymagań co do jakości pośledniejszych gatunków mięsa z biegiem czasu coraz większe dla ludności czyniły udogodnienia i opłaty rzezalniane obniżyły. Komisya gminna uznaje, że utrzymanie w myśl ogólnikowych umów przez Radę miasta Krakowa zawartych, tych miejscowych, dotąd u wrót linij akcyzowych leżących miejsc zaopatrzenia ludności w żywność, na warunkach o ile możności zbliżonych do dotychczasowego stanu rzeczy, a nadto wytworzenie się w przyszłości takich nowych targów w zewnętrznym okręgu wcielić się mających do Krakowa gmin, byłoby dla niezamożnej ludności miejskiej i podmiejskiej pożądane, a bardzo doniosłe dla ludności włościańskiej okolic miasta, tak obficie i z taką stratą czasu mimo wielkich odległości i braku ulepszonych sposobów komunikacyi Kraków w żywność zaopatrującej.

Gdyby więc w przyszłości w okręgu okalającym Wielki Kraków powstawały w ten sam sposób gęsto zabudowane nowe gminy podmiejskie, jak przed laty kilkunastu zaludniły się gminy dzisiaj do Krakowa przyłączyć się mające, to położenie niezamożnej ludności podmiejskiej tak ze względu na mieszkania, jak i na artykuły żywności, może w nieznacznej tylko mierze by się zmieniło. Pamiętać jednak należy, że mimo ułatwień komunikacyjnych odległość takich gmin jak Wola Justowska, Łagiewniki albo Wola Duchacka od centrum Krakowa jest na dzisiejsze stosunki za wielką, aby takie kolonie w krótkim czasie powstać tam mogły. Niewątpliwie powstaną szeregi domów w takich niewcielonych do Krakowa gminach podmiejskich, gdzie jakiś wielki zakład przemysłowy zdoła niedaleko od siebie ludność skoncentrować. Odpadnie jednak na przyszłość ten dla historyi gmin podmiejskich w przeszłości bardzo ważny czynnik, że zawdzięczają one swoje powstanie zatrzymywaniu się wozów włościańskich przed rogatką, skąd ludność wiejska dotychczas pieszo udawała się do Krakowa. W przyszłości bowiem odległość rogatki na granicy Wielkiego Krakowa umieszczonej, (np. za kopcem Kościuszki lub za zakładem kontumacyjnym) od środka miasta będzie tak wielka, że wozy włościańskie częściej będą do śródmieścia wjeżdżać, a tem samem odpadnie ta niezawsze umoralniająca przyczyna, która spowodowała powstanie i rozmnożenie się różnych domostw i sklepów na zewnętrznej granicy rogatki.

Przykład miast zagranicznych uczy, że po przyłączeniu jednych do miasta macierzystego, tworzą się tam nowe gminy podmiejskie. Byłoby rzeczą bardzo pożądaną, żeby to samo zjawisko powtórzyło się w Krakowie, jakkolwiek przewidzieć można, że pojawienie się tych nowych centrów gospodarczego życia z biegiem czasu osłabi cokolwiek zamożność i rozwój gmin dzisiaj przyłączyć się do Krakowa mających.

Przechodząc od warstw biedniejszej ludności do warstw, jeżeli nie faktycznie, to przynajmniej pod względem formalnym zamożnych, do klasy właścicieli realności, zauważa Komisya, że przez proponowaną ustawę ilość domów mieszkalnych, a po części i sklepów się podniesie. Jeżeli bowiem już dzisiaj część ludności, nawet zamożniejszej i zupełnie zamożnej, mieszka na przedmieściach, to po usunięciu trudności niedopuszczających dotąd do uporządkowania gmin podmiejskich, po zapewnieniu im lepszych warunków sanitarnych, podatkowych, budowlanych i komunikacyjnych, ten ruch odśrodkowy niewątpliwie się wzmoże. Teoretycznie możnaby przypuszczać, że taki rozkwit przedmieść musi fatalnie oddziałać na czynsze od mieszkań i ze sklepów w śródmieściu położonych; doświadczenie zaczerpnięte ze stosunków w innych miastach stwierdza jednak, że nawet przy wielkiem rozszerzeniu miasta śródmieście zachowuje swoją wielką, a można nawet powiedzieć nadmierną siłę atrakcyjną, że renta gruntowa stale się tam podnosi i dochodzi do cyfr ze względu na społeczną doniosłość tej kwestyi zupełnie niepożądanych, bo np. w Wiedniu nie dozwalających kupieckiemu stanowi średniemu utrzymać się przy sklepach na głównych ulicach. Gorzej na tej rywalizacyi wyjdą dzisiejsze przedmieścia. Może więc tu i ówdzie wcielenie gmin podmiejskich do Krakowa wpłynie ujemnie na cenę domów lub czynszów w śródmieściu, co z naciskiem podnosiło w dyskusyi publicznej Krakowskie Towarzystwo właścicieli realności, może nawet zachwieje egzystencyą niejednego właściciela domu o bardzo niekorzystnej hipotece; wyrównanie tej straty dla ogółu społeczeństwa nastąpi jednak niezadługo, a ten moment lokalnego interesu nie powinien w żadnym razie być decydującym w rozwiązaniu sprawy tak dla ogółu doniosłej, jak rozszerzenie Krakowa.

W istocie bowiem dzisiejszy stosunek Krakowa do gmin podmiejskich nie da się dłużej utrzymać. W tym względzie wystarczy zwrócić na to uwagę, że niektóre gminy, jak Czarna wieś, Półwsie zwierzynieckie lub Nowa Wieś Narodowa tak bezpośrednio z obszarem miasta Krakowa się stykają, iż faktycznie do jego terytoryum należą, że w gminie Zwierzyniec powstanie niebawem znaczna ilość domów dla urzędników, że część błoń miejskich do tejże gminy należy. Na gruntach Krowodrzy ma stanąć nowy dworzec towarowy; na gruntach Prądnika Czerwonego leży część krakowskiego cmentarza; w Prądniku Białym leży miejski zakład kontumacyjny; w całym szeregu gmin dokonało zaś miasto częścią zaliczkowo, częścią w innej formie prawnej, różnych inwestycyj, jakoto połączenie tych gmin z wodociągiem miejskim, oświetlenie, wybudowanie kanałów lub chodników i t. d.

Uznając więc w zupełności tę potrzebę, Komisya gminna uważa za swój obowiązek rozpatrzyć spowodowane tem rozszerzeniem miasta Krakowa zwiększenie dochodów i wydatków, może to jednak zrobić wyłącznie tylko przez zestawienie i krytyczne oświetlenie cyfr zawartych w różnych publikacyach.

Wydział krajowy oblicza dochody, jakich miasto Kraków spodziewać się może z przyłączonych terytoryów, tudzież wydatki tem przyłączeniem spowodowane na podstawie sprawdzonych urzędowych dat w sposób następujący:

Dział	Nazwa działu	Dochody	Wydatki
		w koronach	
I.	Zarząd główny	5.102	78.555
II.	Zarząd majątku	32.159	13.999
III.	Podatki i opłaty . . .	71.504	600
IV.	Zarząd długu	—	26.499
V.	Bezpieczeństwo publiczne . .	5.919	120.493
VI.	Budowy i roboty publiczne .	9.181	70.110
VII.	Upiększenie miasta . . .	—	250
VIII.	Zarząd targowy	2.800	350
IX.	Zdrowotność miasta . . .	33.854	60.874
X.	Dobroczynność	12.493	25.213
XI.	Sztuka i zabytki historyczne .	—	—
XII	Oświata	19.925	26.752
XIII.	Sprawy wojskowe . . .	2.500	5.600
XIV.	Różne	2.363	14.731
	Ogółem . .	197.800	444.026

Zestawienie powyższe wykazuje niedobór w wysokości 246.226 K. Wydział krajowy zestawia obliczone powyżej dochody i wydatki, jakich się Kraków spodziewać może z przyłączyć się mających do niego terytoryów, z dochodami i wydatkami, jakie wykazuje zamknięcie rachunkowe miasta Krakowa w r. 1906.

Gmina	Dochody	Wydatki	Niedobór lub nadwyżka
	w koronach		
Kraków	3,436.118	3,357.279	78.839
Przyłączyć się mające gminy i obszary dworskie	197.800	444.026	246.226
Wielki Kraków	3,633.918	3,801.305	167.387

Rachunek ten wykazuje, że niedobór Wielkiego Krakowa redukuje się do sumy 167.387 K.

Dalej podnosi Wydział krajowy, że obok tej sumy, która w przyszłości według wszelkiego przewidywania przez dłuższy czas budżet Wielkiego Krakowa jako niedobór obciążać będzie, okazało się koniecznem uskutecznienie jednorazowych, a w sprawozdaniu Wydziału krajowego na stronicy 6. wyszczególnionych inwestycyj w kwocie 2,972.000 K (już z rezerwą na nieprzewidziane wydatki). Amortyzacya i oprocentowanie pożyczki 3,000 000 K na ten cel na 4½% zaciągnąć się, a w 50 lat zwrócić się mającej, wymaga wydatku rocznego przez lat pięćdziesiąt 142.500 K. Razem więc niedobór roczny i amortyzacya powyższej pożyczki wyniesie sumę 310.387 K.

Wydział krajowy wyraża zapatrywanie, „że powyżej wykazany niedobór może w niezbyt dalekiej przyszłości znajdzie pokrycie“ i opiera tę nadzieję na okoliczności, że „wykazane powyżej inwestycye wykonane zostaną stopniowo według wypracowanego przez Magistrat miasta Krakowa planu w ciągu sześciu lat po przyłączeniu gmin i obszarów dworskich“; „że od roku 1911 otworzy się dla miasta Krakowa nowe źródło dochodu z opłat szynkarskich i podwyższonych opłat od piwa, które Kraków pobierać będzie po myśli artykułu 1. ustawy krajowej z 20. grudnia 1905 r. Nr. 11. ex 1906; „że rozszerzenie okręgu akcyzowego w niedalekiej przyszłości zwiększy dochody miasta Krakowa o kwotę znaczną, którą Magistrat oblicza na 241.000 K“;

„że faktyczne przyłączenie gmin i obszarów dworskich nastąpi zapewne dopiero od 1. stycznia 1909“;

„że miasto Kraków od roku 1907 uzyskało w podatku tramwajowym nowe a wydatne źródło dochodu, wynoszące jak dotąd około 75.000 K rocznie“.

Wydział krajowy dochodzi do wniosku, że zamierzone rozszerzenie granic miasta Krakowa nie przekracza jego możności finansowej, ani też nie zagraża normalnemu gospodarstwu finansowemu tego miasta, w przypuszczeniu, że Rada miasta Krakowa w gospodarce swej stosować się będzie ściśle i bezwzględnie do możności finansowej gminy, i tylko powoli, stopniowo wykonywać będzie choćby najpożyteczniejsze inwestycye.

Komisya gminna ze swej strony sprawdziła cyfry, na których Wydział krajowy oparł swoje obliczenia, ale nie ma środka na skontrolowanie dochodów a zwłaszcza wydatków w gminach podmiejskich po ich przyłączeniu do Krakowa. „Studya“ preliminowały wydatki na podstawie budżetów z r. 1902 na 405.000 K, a amortyzacyę pożyczki na 477.000 K; dochody (zawsze razem z Płaszowem) na 314.614 K. Wydział krajowy obniżył zatem cyfrę dochodów gmin podmiejskich razem z Płaszowem o 116.814 K; cyfrę wydatków podwyższył zaś o 40.000 K, a nadto preliminuje Wydział krajowy koszt amortyzacyi i oprocentowanie 3-milionowej pożyczki na 142.500 K, tak, że według Wydziału krajowego ogólny wydatek spowodowany rozszerzeniem granic miasta Krakowa wyniesie 310.387 K niedoboru.

Przedewszystkiem trzeba zaznaczyć, że wydatki wszystkich gmin miejskich wzrastają bardzo szybko.

„Studya“ w tablicy XXXI. obliczyły w r. 1902 ogólny dochód miasta Krakowa po przyłączeniu do niego Podgórza na 3,113.755 koron, ogólny wydatek na 3,401695 koron. Preliminarz budżetu miasta Krakowa na rok 1908 obliczył wydatki zwyczajne i nadzwyczajne na cyfrę 3,900.304 koron, dochody zwyczajne i nadzwyczajne na 3,871.415 koron. Razem z przedsiębiorstwemi przemysłowemi wykazuje zamknięcie rachunków miasta Krakowa za rok 1907 4,564 672 koron dochodu, a 4,478.189 koron rozchodu. Nasuwa się tu uwaga, że budżet miasta Krakowa rośnie tak szybko, że w ciągu sześciu lat przewyższył preliminowany w roku 1902 budżet Wielkiego Krakowa. Tak nadzwyczajny wzrost musiał za sobą pociągnąć podwyższenie niektórych podatków i opłat, które istotnie łącznie z naturalnym rozwojem siły podatkowej około 50% w ciągu tych 6 latach wynosi (w roku 1902 1,476.486 koron, w r. 1908 2,101.612 K)

Gdy budżet miasta Krakowa tak szybko rośnie, nie można przewidzieć ściśle wydatków ani dochodów Wielkiego Krakowa.

Wchodzimy tutaj w sferę różnych kombinacyj i hipotez Jest to rzeczą uderzającą, że im dłużej trwa publiczna dyskusya o tym przedmiocie, tem mniej ścisłemi okazują się wszelkie obliczenia. Świadczy o tem następujące zestawienie wydatków gmin przyłączyć się mających, którego pierwsza kolumna obejmuje także Płaszów, dalsze kolumny zaś gminy podmiejskie z wyłączeniem Płaszowa.

Nowe wydatki wynosić mają według

	Studyów	Przedłożenia sejmowego	Broszury magistratu p. t. Odpowiedź	itd.	Broszury Prof. Czerkawskiego p. t. Przypuszczalny budżet.
		K O R O N			
Zarząd główny	55.159	78.555	103.555		133.893
Zarząd długów	109.212	26.499	61.499		141.499
Zdrowotność	62.374	60.874	71.011		94.460
Oświata	24.320	26.752	53.404		62.044
Ogółem wydatku razem z niewymienionymi tutaj	477.198	444.026	543.545		831.926

Ażeby sobie zdać sprawę, czy przyczyną tej różnicy w cyfrach nie jest wstawienie nierównej kwoty na oprocentowanie i amortyzacyę długów, pomijamy tę cyfrę. Okaże się wtedy, że wydatki na gminy podmiejskie wynoszą, prócz oprocentowania i amortyzacyi długów:

Według Studyów . .	367.986 K	różnica pierwszej i ostatniej cyfry stanowi 114.060 K czyli 31% pierwotnego preliminarza.
Według przedłożenia Wydziału krajowego	417.527 K	
Według Odpowiedzi . . .	482.046 K	

Rezultat więc jest zawsze ten sam, jakąkolwiek drogą do niego dochodzimy. Wydatki przewidziane rosną stale.

Jeszcze jedno obliczenie potwierdza to spostrzeżenie. Oficyalna broszura p. t. „Odpowiedź“ podaje na str. 33. wydatki spowodowane przyłączeniem gmin podmiejskich w sposób następujący:

A) Wydatki zwyczajne przez tę broszurę wykazane . .	543.545 K
B) Wydatki nadzwyczajne:	
Inwestycye dla Grzegórzek	20.000 „
Odszkodowanie dla obu Prądników	2.250 „
Odszkodowanie dla obu Rad powiatowych według obliczenia Wydziału krajowego	32.720 „
Ogółem . .	598.515 K
C) Strąciwszy dochody bez rozszerzenia rejonu akcyzy .	199.658 K
Suma wydatków	398.857 K.

Przypuszczalny zaś dochód z wciągnięcia tych gmin do rejonu akcyzowego oblicza broszura na 263.000 K. Nawet w tym wypadku niedobór wynosiłby 135.857 koron rocznie; a jest to objawem niekorzystnym, że według tego przedstawienia rzeczy koszta przyłączenia gmin do Krakowa mają być w $^2/_3$ częściach pokryte rozszerzeniem akcyzy, albo nowemi opłatami konsumcyjnemi, a więc formą podatku, która najuciążliwiej dotyka ludność ubogą.

Uwagi powyższe nie oznaczają bynajmniej, że jest nieuzasadnionem twierdzenie Wydziału krajowego, iż w krótkim czasie budżet miasta Krakowa uzyska nowe dochody wskutek opłat szynkarskich i podwyższonych opłat od piwa, wskutek rozszerzenia okręgu akcyzowego albo wskutek samoistnych opłat konsumcyjnych, wreszcie przez zwiększenie się siły podatkowej wcielonych do Krakowa terytoryów. Komisya gminna stwierdza tylko, że dzisiaj na ujęcie tych dochodów w cyfry jest jeszcze za wcześnie.

Rozszerzenie miasta Krakowa przyniesie niewątpliwie niejedną korzyść moralnej natury i niezbędny w okolicach miasta porządek i czystość. Korzyści te zaznaczyła Komisya gminna z całą stanowczością na początku niniejszego sprawozdania; w dalszym ciągu sprawozdania przytoczyła Komisya tylko swoje obawy w przedmiocie obciążenia ludności wskutek zamierzonej akcyi. Niewątpliwie ułatwia przeprowadzenie tej akcyi okoliczność, że gmina miasta Krakowa uzyskała w ostatnich latach znaczne źródło dochodów stosunkowo mało ludność obciążających w swoich zakładach przemysłowych, a mianowicie w wodociągu, w gazowni, rzeźni i elektrowni, które i opłacają się dobrze i amortyzują bardzo szybko. Dopóki jednak przynajmniej połowa kosztów założenia nie zostanie zamortyzowaną, trzeba dochód z nich kalkulować nadzwyczaj przezornie. Ta sama uwaga odnosi się do gruntów pofortyfikacyjnych, które gmina miasta Krakowa pod nadzwyczaj korzystnymi warunkami nabyła. Dzisiaj trudno jeszcze w cyfrach wyrazić, z jakim zarobkiem gmina te grunta pozbyćby mogła i ile wyniosą koszta ich osuszenia i uregulowania.

W ogólności Komisya gminna zaznacza, że uznając potrzebę całego szeregu inwestycyj zarówno w samym Krakowie jak i w gminach podmiejskich — należy zawsze mieć na oku niebezpieczeństwo nastania okresu gospodarczej depresyi, której ofiarą padły n. p. setki właścicieli domów w Wielkim Wiedniu.

Przykład różnych instytucyj prywatnych i publicznych w Galicyi uczy, jak one z małych początków wzmagały się stopniowo i rosły n. p. Bank krajowy; natomiast historya przesileń ekonomicznych w Galicyi podaje wiele przykładów, że przedsiębiorstwa na wielką skalę zamierzone i wielkim kapitałem operujące, niejednokrotnie nie doprowadziły do równie korzystnych rezultatów.

Przykład miast zagranicznych zwłaszcza niemieckich, które pierwsze w Europie dały hasło do rozszerzenia swych granic przez przyłączenie sąsiednich gmin, zawiera jeszcze jedną przestrogę i naukę. Tam właśnie zrodziła się myśl umiastowienia całego szeregu przedsiębiorstw czyli myśl tak zwanego socyalizmu municypalnego. Tam także najgłośniej skarzono się na konkurencyą, którą miastom robią gminy podmiejskie; tam najsilniej odczuwano potrzebę prowadzenia nowożytnej polityki socyalnej przez zakupno na rzecz gminy wielkich obszarów gruntu. Wiele z tych żądań i dążeń było uzasadnionych, ale doświadczenie okazało, że mimo niesłychanie rozwiniętego przemysłu, mimo korzystnej konjunktury i francuskich miliardów miasta te rzuciły się w przedsiębiorstwa przekraczające ich siły i zdołały utrzymać równowagę swego budżetu tylko przez to, że uzyskały od Ministra Miquela ustawę z dnia 14. lipca 1893, która zezwala gminom miejskim nakładać opłaty komunalne nie na dochód, ale na wartość przedmiotów opodatkowania, przedewszystkiem zaś placów i gruntów.

Plac, który w Niemczech płacił do niedawna nieznaczną kwotę podatku gruntowego na rzecz państwa związkowego, został obciążony opłatą od przyrostu wartości (Zuwachssteuer) wynoszącą nieraz bardzo poważną sumę. W dziesięcioleciu 1893—1903 82 gmin miejskich w Prusach zmieniło u siebie opodatkowanie według dochodu na podatek od wartości domu albo gruntu, a cały szereg uczonych i polityków niemieckich akceptował hasło Henryka George, że wszelkie podwyższenie wartości, które nie naptępuje wskutek pracy właściciela, jest niezapracowanym zyskiem (unearned increment), który powinien być zwrócony miastu lub państwu, gdyż miasta lub państwa staraniem przez zaprowadzenie lepszej komunikacyi, kanalizacyi, oświetlenia itd. podmiejskie nieużytki zamieniły się w grunta olbrzymiej wartości. W tym duchu pracuje dalej i z coraz nowymi projektami występuje stronnictwo, które nosi nazwę Bodenreformer i być może, że doprowadzi ono do zmiany systemu podatkowego w państwie na tej zasadzie, że zamiast opodatkowania dochodu, a własności tylko w formie tak zwanego podatku uzupełniającego, zaprowadzony zostanie podatek od wartości.

Wobec tego, że Austrya powoli ale stale przejmuje reformy ustawodawcze z Niemiec, można przyjąć, że w niedalekiej przyszłości rozpowszechnione zostanie także w Austryi hasło, że gminy miejskie powinny na swoją korzyść opodatkować przyrost od wartości domów i placów. Podatek ten mógłby być zaprowadzony tylko w drodze ustawodawstwa państwowego, ale jest on dla niektórych stronnictw tak sympatyczny, a tak dalece dogadza interesom reprezentantów wielkich miast w parlamencie, że z możliwością zaprowadzenia tej reformy już dzisiaj na seryo liczyć się trzeba.

Dla gmin podmiejskich podatek ten byłby ogromnem obciążeniem, bo istotnie tamtejsze grunta i domy nie dzięki swej wewnętrznej wartości, ale dzięki sąsiedztwu miasta Krakowa doszły do cen niezwykłych. Im dalej postępuje obciążenie ludności miejskiej w postaci dzisiejszych podatków i opłat, im szybciej zatem wyczerpuje się możność nałożenia na tę ludność wyższych ciężarów w do-

tychczasowej formie, tem bardziej zbliża się chwila, w której, chcąc czy nie chcąc, zarząd niejednego miasta będzie musiał się zastanowić nad zmianą systemu i podstawy opodatkowania — tem większe gminom podmiejskim grozi połączone z tem niebezpieczeństwo. To też Komisya gminna z zadowoleniem przyjęła do wiadomości oświadczenie reprezentantów Zarządu miasta Krakowa, kilkakrotnie w Komisyi złożone, że zarząd miejski dąży do obniżenia podatków w gminach podmiejskich, a nie do ich podwyższania.

W sprawie odszkodowania, które Wydział krajowy proponuje przyznać powiatom uszczuplonym przez przyłączenie poszczególnych gmin i obszarów dworskich w tych powiatach położonych, do miasta Krakowa, zaznacza Komisya gminna, że jej zdaniem przez rozszerzenie miasta Krakowa kosztem uszczuplenia powiatów krakowskiego i wielickiego ani podstawa finansowa autonomicznego zakresu działania tych powiatów nie powinna być zachwiana, ani ludność tych powiatów nie powinna z powodu uszczuplenia powiatowego terytoryum być narażona na ponoszenie wyższych ciężarów publicznych, niżby to było miało miejsce bez powyższych zmian terytoryalnych. Faktem jest, że do miasta Krakowa wcielone być mają najzamożniejsze gminy wiejskie powiatów krakowskiego i wielickiego, gminy, których utrzymanie w powiatowym związku autonomicznym przedstawiało dla Rad powiatowych to wielkie znaczenie, iż płynący dla nich z tych gmin podatek oparty był nie tyle na dodatkach do podatku gruntowego i domowo-klasowego, ale na dodatkach do podatku domowo-czynszowego i zarobkowego. Różnica ta ma zaś wielkie znaczenie finansowe. Efekt bowiem dodatku do podatku gruntowego jest bardzo zawodny i w latach klęsk elementarnych w skutek odpisów podatkowych bardzo słaby; podatek domowo-klasowy dla domów dwuizbowych zostanie wkrótce zniesiony; państwo pokryje ten ubytek innymi dochodami, gmina zaś i powiat tylko podniesieniem reszty podatków. W tych warunkach i wobec tej zawodnej podstawy opodatkowania, gminy podmiejskie posiadały dla Rady powiatowej krakowskiej i wielickiej tę nieocenioną zaletę, iż służący tamże za podstawę powiatowych dodatków podatek domowo-czynszowy i zarobkowy przedstawiał zawsze, nawet w latach klęsk elementarnych, stałą i silną podstawę opodatkowania, która przez przyłączenie tych gmin do miasta Krakowa ma na przyszłość ubyć.

Wobec tego Wydział krajowy i Komisya gminna uznała za rzecz nietylko słuszną, ale konieczną, zapewnić w załączonym projekcie ustawy Radzie powiatowej krakowskiej i wielickiej pewne odszkodowanie za to, że Rady te zostaną pozbawione pewnej części swych dochodów, a więc że wypełnianie ciążących na nich z mocy publicznego prawa zadań byłoby dla nich albo bardzo utrudnione albo z wielkimi ciężarami dla ludności tych powiatów połączone.

Odszkodowanie to nie będzie zupełne, ponieważ za jego podstawę bierze ustawa obecny stan rzeczy, a mianowicie ubytek w dochodach, który te powiaty na podstawie obliczeń za lata ubiegłe dokonanych spotka. Nie uwzględnia więc ustawa tej okoliczności, że wskutek rozwoju stosunków i coraz to szerszego zakresu działania, Rada powiatowa ma do spełnienia bądź to zupełnie nowe zadania, bądź musi z dawna na niej ciężące obowiązki wypełniać coraz lepiej i dokładniej. Wskutek uszczuplenia swojego terytoryum stanie się to dla niej trudniejszem i nie może liczyć w tem na pomoc finansową ze strony gminy miasta Krakowa, która według projektu ustawy ma przez pewien przeciąg lat zwracać Radom powiatowym w Krakowie i Wieliczce tylko część tego dochodu, który one z utraconych obecnie gmin przy obecnej wysokości dodatków do podatków rzeczywiście pobierały.

Dla Rady pow. krakowskiej przyjął projekt następujące podstawy dla tego obliczenia.

Przy dzisiejszej stopie 49% powiatowych dodatków do podatków i wydatności jednego halerza na podstawie przecięcia z ostatnich dziesięciu lat, wynosi ogół wydatków powiatu krakowskiego (po strąceniu dochodów z różnych subwencyj) dodatkami do podatków pokrywany w okrągłej cyfrze 116.000 koron. Ponieważ przez uszczuplenie terytoryum powiat krakowski tej kwoty z dodatków nie uzyska, przeto gmina miasta Krakowa przyjmuje obowiązek płacenia Wydziałowi powiatowemu krakowskiemu przez lat trzydzieści takiej kwoty, która się równa różnicy między iloczynem wyniku rocznej wydatności jednego halerza dodatku powiatowego, nałożonego na gminy przy powiecie krakowskim pozostające, pomnożonego przez 49, a między kwotą 116.000 kor. Indemnizacyę tę wypłacać ma gmina miasta Krakowa w ratach kwartalnych z dołu na podstawie wyniku przypisanych za rok ubiegły dodatków powiatowych.

Odszkodowanie, które gmina m. Krakowa ma płacić Radzie pow. w Wieliczce opiera się na następującem obliczeniu:

a) Wydzielić się z powiatu wielickiego mające gminy Dębniki i Zakrzówek przynosiły Radzie pow. w Wieliczce 5·05% płynącego z dodatków do podatków dochodu, tak, że ubytek roczny w dochodach Rady pow. przez uszczuplenie powiatu spowodowany komisya oblicza na . . . . . 7.096 kor.
Strąciwszy z tej kwoty koszt utrzymania dróg w wydzielonych gminach w kwocie . . . . . 3.434 kor.
wynosi ubytek powiatu netto . . . . . 3.662 kor.,
którą to kwotę miasto Kraków będzie obowiązane uiszczać Wydziałowi pow. w Wieliczce rocznie w ratach kwartalnych z dołu przez lat 20.

b) Do końca roku 1912 będzie gmina m. Krakowa obowiązana wypłacać Wydziałowi pow. w Wieliczce kwotę 3.866 kor. rocznie jako zwrot obliczonej w stosunku długości objętej przez siebie drogi powiatowej (4 : 5·3) części dochodu z myta na tejże drodze w Dębnikach i w Zakrzówku do r. 1912 ustanowionego.

c) Tytułem częściowego (w stosunku 5·05 : 100) zwrotu długu na powiecie wielickim wskutek zobowiązań powiatowej Kasy Oszczędności w Wieliczce w kwocie 854.279 kor. 85 hal. ciążącego, uiści gmina miasta Krakowa jednorazowo Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce kwotę . . . . . 43.141 kor.

d) Na pokrycie w tym samym stosunku reszty długów wielickiego powiatu w kwocie 89.293 kor. (139.293 koron mniej wartość domu Rady pow. 50.000 kor.) uiści gmina m. Krakowa jednorazowo kwotę . . . . . 4.509 kor.,
czyli łącznie uiści jednorazowo . . . . . 47.650 kor.

Poza kwestyą odszkodowania powiatów zastanawiała się komisya gminna jeszcze nad dwiema sprawami. Po pierwsze zawiadomił reprezentant obszaru dworskiego Dębniki członków komisyi, że wystosował do prezydyum miasta Krakowa pismo, w którem oświadcza, iż odwołuje wyrażoną przez siebie pierwotnie zgodę na przyłączenie tego obszaru dworskiego do miasta Krakowa, a to z tej przyczyny, ponieważ ze względu na okoliczność, iż obszar dworski Dębniki należy do kilku współwłaścicieli, między którymi znajdują się także małoletni, nie miał tenże reprezentant prawa do zgodzenia się na przyłączenie obszaru dworskiego do miasta Krakowa. Komisya nie rozstrzyga pytania, czy powyższa okoliczność uzasadnia nieskuteczność wyrażonej pierwotnie zgody, sądzi jednakowoż, że powyższe oświadczenie, względnie odwołanie, nie stoi na przeszkodzie uchwaleniu ustawy.

Również nie uważa komisya za taką przeszkodę tej okoliczności, że w petycyi L. 1520 właściel parowej fabryki wódek w Półwsiu zwierzynieckim, p. Roman Marczyński, prosi Sejm o wynagrodzenie mu w odpowiedni sposób szkód, na które ewentualne rozszerzenie akcyzy na Półwsie zwierzynieckie, jego fabrykę

by naraziło. Rozszerzenie akcyzy ani nie leży w kompetencyi Sejmu, ani nie jest jeszcze aktualne; komisya gminna wyraża jednak nadzieję, że na wypadek takiego rozszerzenia akcyzy zostaną obmyślane i przeprowadzone środki chroniące położone dzisiaj po za rejonem akcyzowym zakłady przemysłowe, przerabiające przedmioty podległe opłatom konsumcyjnym, od grożącego im przesilenia.

Licząc się z istotną potrzebą rozszerzenia Krakowa i w przekonaniu, że Zarząd miejski usilnie starać się będzie nietylko o podniesienie gmin podmiejskich pod względem sanitarnym i budowlanym, ale także, że starać się będzie, aby wskutek swego przyłączenia nie doznały one obciążenia odbijającego się niekorzystnie na budżecie ludności; z uwagi wreszcie, że dla zapewnienia chociażby małej redukcyi wydatków z rozszerzenia Krakowa płynących i łagodnego przejścia od dzisiejszego do przyszłego stanu rzeczy, należy przynajmniej dwie stosunkowo najmniej z Krakowem związane a najbliżej fabrycznych zakładów położone gminy pozostawić w dotychczasowym stanie, Komisya gminna wnosi przyłączenie do miasta Krakowa wszystkich w projekcie przez Wydział krajowy przedłożonym wymienionych gmin i obszarów dworskich z wyjątkiem gminy Dąbie i Ludwinów, w których na razie przez pewien czas zamieszkiwać zapewne zechce wielka część niezamożnej ludności podmiejskiej.

Co do postanowień projektowanej przez Wydział krajowy ustawy zauważa Komisya gminna, że artykuł VI. tegoż projektu, upoważniający Wydział krajowy do czuwania nad dotrzymaniem umów, zawartych przez gminę miasta Krakowa i do wstawiania w budżet miejski kwot z takich umownych zobowiązań wynikających, stanowi pewne novum, oparte na analogii wzajemnego stosunku niższych ciał autonomicznych, a potrzebne ze względu na to, iż gminy podmiejskie po przyłączeniu do miasta Krakowa utracą swój charakter osób prawniczych, zdolnych do upomnienia się o swoje prawa.

Wreszcie konstatuje Komisya, że w umowach, zawartych przez gminę miasta Krakowa, przyznaje ta gmina przyłączyć się mającym gminom 15-letni okres przejściowy do zmiany pokrycia dachów na ogniotrwałe. Art. X. projektu ustawy daje tej umowie swoją sankcyę, idzie więc dalej, niż ustawa budowlana z dnia 13. października 1899 Nr. 133. Dz. u. kr. w §. 20. l. 9. wydana dla gmin wiejskich, która oznacza termin dziesięcioletni do zamiany dachów na ogniotrwałe przy sposobności ich naprawy.

Komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

·/. I. Sejm uchwala załączony ·/. projekt ustawy w przedmiocie przyłączenia kilkunastu gmin i kilku obszarów dworskich do miasta Krakowa, wyłączenia tychże gmin i obszarów dworskich z okręgów Rad powiatowych krakowskiej i wielickiej, tudzież w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 6. października 1901 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 108., nadającej statut dla stoł. król. m. Krakowa.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby podania sądowe i uchwały hipoteczne w sprawie przeniesienia nieruchomego majątku wymienionych w niniejszej ustawie gmin na rzecz gminy miasta Krakowa, uwolnił od należytości skarbowych.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby utrzymał dzisiejszy wymiar podatku domowo-czynszowego w gminach, do miasta Krakowa przyłączyć się mających, w uwzględnieniu tej okoliczności, że na dzisiejszem terytoryum miasta Krakowa podatek domowo-czynszowy został w myśl ustawy z 10. sierpnia 1905 Nr. 133. dz. u. p. stopniowo do poziomu stopy podatku domowo-czynszowego w gminach podmiejskich obniżony.

IV. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przy reformie podatku liniowego w kr. stoł. m. Krakowie zwolnił od tego podatku artykuły koniecznej konsumcyi.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, by gminie miasta Krakowa przyznał wydatną subwencyę z funduszów państwowych na spełnienie nader ważnych zadań w dziedzinie hygieny publicznej i komunikacyi w przyłączyć się mających gminach podmiejskich, co jest tem więcej uzasadnione, że miasto Kraków wraz z temi gminami tworzy terytoryum największej w państwie twierdzy i z tego powodu rozliczne ofiary na rzecz całości państwa ponosić musi.

VI. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby przy akcyi ukrajowienia dróg powiatowych w powiatach krakowskim i wielickim, uwzględnił oprócz względów ogólnych, także trudne położenie finansowe tych powiatów, stworzone przez wyłączenie z powiatu krakowskiego w całości lub częściowo ośmiu gmin i dwóch obszarów dworskich, a z powiatu wielickiego dwóch gmin i trzech obszarów dworskich.

VII. Sejm uznaje petycye gmin podmiejskich L. 1545, 1774, petycyę p. Marczyńskiego L. 1520 i Wydziału powiatowego w Wieliczce L. 1983 — za załatwione.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Górski.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie przyłączenia kilkunastu gmin i kilku obszarów dworskich do miasta Krakowa, wyłączenia tychże gmin i obszarów dworskich z okręgów Rad powiatowych krakowskiej i wielickiej, tudzież w przedmiocie zmiany ustawy z dnia 6. października 1901 Dz. u. i rozp. kraj Nr. 108, nadającej statut dla stoł król. miasta Krakowa

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminy i obszary dworskie, w krakowskim autonomicznym powiecie położone, a mianowicie gminy: Półwsie Zwierzynieckie; Zwierzyniec; Czarna Wieś z Kawiorami; Nowa Wieś Narodowa; Łobzów-Krowodrza: Grzegórzki-Piaski; część gminy Prądnik biały, położona po prawym brzegu potoku Sudoł, część gminy Prądnik czerwony, leżąca po prawym brzegu rzeki Białuchy, a z przysiółka Prądnika czerwonego — Olszy część, aż po obecny wał fortyfikacyjny; oraz obszary dworskie: Półwsie Zwierzynieckie i Zwierzyniec — a następnie gminy i obszary dworskie, położone w autonomicznym powiecie wielickim, a mianowicie gminy: Zakrzówek z Kapelanką i Dębniki — oraz obszary dworskie: Zakrzówek, Kapelanka i Dębniki z Rybakami — zostają połączone z miastem Krakowem w jedną gminę miejscową pod wspólną nazwą stołeczne królewskie miasto Kraków.

Art. II.

Wskutek tego połączenia przestają w Artykule I. wymienione a w całości do Krakowa wcielone gminy i obszary dworskie istnieć jako samodzielne jednostki administracyjne, tamże zaś wyszczególnione części gmin Prądnik biały i Prądnik czerwony z Olszą zostają odłączone od dotyczących gmin.

Art. III.

Granica rozszerzonego miasta Krakowa od strony samodzielnej części gminy Prądnik biały biegnie środkiem koryta

potoku Sudoł, a mianowicie środkiem parceli l. k. 553, aż do jej wschodniego końca, od tego punktu zaś północno-wschodnią granicą parceli l. k. 140/2, a następnie północną granicą parceli l. k. 513 i 532 aż do północnego końca wschodniej granicy odłączonej części gminy Prądnik biały; a od strony samodzielnej części gminy Prądnik czerwony biegnie nowa granica środkiem rzeki Białuchy, stanowiącej parcelę l. k. 1.100.

Od strony obszaru dworskiego Olsza odcina granicę rozszerzonego miasta Krakowa wschodnia strona parceli l. k. 66/3 i południowa strona parceli l. k. 79 leżąca między parcelą l. k. 80/1, a wschodnią stroną parceli l. k. 66/3.

Art. IV.

Równocześnie z przyłączeniem do Krakowa zostają wymienione w Art. I gminy i części gmin oraz obszary dworskie wyłączone z odnośnych okręgów Rad powiatowych krakowskiej i wielickiej.

Art. V.

Gmina miasta Krakowa przejmuje prawa i obowiązki gmin w całości przyłączonych, z wyjątkiem praw i obowiązków wypływających z takich umów, które potrzebują do ważności swej zatwierdzenia przez władze przełożone, a które zatwierdzenia tego do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy jeszcze nie uzyskały.

Co do stosunków gminy miasta Krakowa z gminami, z których tylko części odłączono celem ich przyłączenia do Krakowa, obowiązują umowy zawarte między temiż gminami a gminą miasta Krakowa.

Art. VI.

Gmina miasta Krakowa obowiązaną jest ściśle dopełnić zobowiązań przyjętych mocą zawartych z wymienionymi w artykule I. gminami i obszarami dworskimi umów, zatwierdzonych uchwałą Rady miasta z 19. września 1907.

Nad ścisłem dopełnieniem powyższych zobowiązań czuwać będzie Wydział krajowy, któremu w tym celu służy prawo zarządzić stosowne środki zaradcze.

Gdyby Rada miejska nie wstawiła we właściwym czasie w swój budżet kwoty, potrzebnej na pokrycie wydatków połączonych z wypełnieniem takiego zobowiązania, będzie miał Wydział krajowy prawo kwotę tę wstawić do budżetu miejskiego.

Art. VII.

W celu złagodzenia względnie usunięcia utrudnień w administracyi powiatowej, powstających z powodu wyłączenia z okręgu Rady powiatowej krakowskiej i wielickiej gmin i obszarów dworskich, w art. I. wymienionych, oraz w celu uregulowania stosunków, wynikłych z odpowiedzialności za zobowiązania wielickiej Kasy oszczędności gmin i obszarów dworskich, w wielickim powiecie autonomicznym położonych

a również w art. I. wymienionych, obowiązaną jest gmina miasta Krakowa uiścić:

a) Reprezentacyi powiatowej w Krakowie w pierwszych trzydziestu latach po przejściu wymienionych w art. I. tej ustawy gmin i obszarów dworskich, względnie części gmin, pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa (Art. XIV.) corocznie w ratach kwartalnych z dołu na podstawie wyniku podatkowego za rok ubiegły taką kwotę, która się równa różnicy pomiędzy 49 razy wziętą wydatnością jednego halerza w gminach przy powiecie krakowskim pozostających a kwotą 116.000 koron.

b) Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce w pierwszych dwudziestu latach po przejściu wymienionych w art. I. tej ustawy gmin i obszarów dworskich pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakowa (Art. XIV.) corocznie sumę 3.662 K, a prócz tego do końca roku 1912 corocznie sumę 3.866 K, wreszcie w pierwszym roku po przejściu rzeczonych gmin i obszarów dworskich pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu król. stoł. miasta Krakowa jednorazowo sumę 47.650 K.

Na wypadek sporu między gminą miasta Krakowa a powiatem krakowskim co do oznaczenia podstaw i wysokości odszkodowania, np. wskutek zmiany systemu podatkowego, rozstrzygnie rzecz Wydział krajowy.

Art. VIII.

Z dniem wcielenia do stoł. król. miasta Krakowa wymienionych w art. I. gmin i obszarów dworskich oraz części gmin (art. XIV.) przechodzi na gminę miasta Krakowa obowiązek utrzymywania znajdujących się na wcielonym do miasta Krakowa obszarze dróg gminnych i powiatowych, jako dróg gminnych.

Z dniem powyższym przechodzi na gminę miasta Krakowa prawo poboru myta, przysługujące dotąd Radzie powiatowej w Wieliczce na mocy ustawy z dnia 10. września 1892 Nr. 71. dz. u. kr.

Art. IX.

Prawo propinacyjne na terytoryach gmin i obszarów dworskich, do miasta Krakowa przyłączonych, pozostaje niezmienione do końca roku 1910.

Po roku 1910 terytorya te podlegać będą przepisom, obowiązującym dla miasta Krakowa (Art. I. ustawy krajowej z d. 20. grudnia 1905 Dz. u. kr. Nr. 11. ex 1906).

Art. X.

Ustawy krajowe, obowiązujące w mieście Krakowie mają obowiązywać także i w powstałem przez przyłączenie sąsiednich gmin i obszarów dworskich powiększonem terytoryum miasta Krakowa, o ile tą ustawą dla tego terytoryum osobne przepisy nie zostały wydane.

*

W sprawie przepisów budowlanych dla terytoryów przyłączonych do miasta Krakowa gmin i obszarów dworskich wydane zostaną w drodze ustawy krajowej osobne postanowienia z uwzględnieniem zawartych umów (Art. VI.) i stosunków miejscowych.

Do czasu ustawodawczego uregulowania powyższych stosunków obowiązywać będzie w przyłączonych terytoryach ustawa budownicza dla miasta Krakowa z dnia 18. lipca 1883 Nr. 63. Dz. u. kr. zmieniona częściowo ustawą z dnia 28. marca 1905 Nr. 57. Dz. u. kr., z następującymi wyjątkami:

1. Istniejące dotąd na całym obszarze do miasta Krakowa niniejszą ustawą przyłączonym nieogniotrwałe pokrycia dachów winny być w ciągu lat 15, licząc od dnia wejścia w życie tej ustawy, zamienione na ogniotrwałe.

2. Na przyłączonym do miasta Krakowa obszarze gminy Zwierzyniec wolno będzie przez lat 20 od dnia wejścia w życie tej ustawy stawiać domy parterowe. Również na folwarku Zwierzynieckim na terytoryum przyłączonego do Krakowa obszaru dworskiego Zwierzyniec, stawiać będzie wolno parterowe domy, jednak tylko dla służby folwarcznej i klasztornej.

3. Rada miasta Krakowa jest upoważnioną do wydania z uwzględnieniem zawartych umów (Art. VI.) i miejscowych stosunków, przejściowych przepisów co do urządzenia względnie przerobienia dołów kloacznych i gnojowisk oraz co do przebudowy istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych.

Art. XI.

Postanowienia §. 18., §. 29., § 30., §. 31., §. 32., §. 33 ustęp 1 i 2, §. 36. ustęp 2, 9 i 10, §. 41., §. 45., §. 53. ustęp 1 i 5 ustawy z dnia 6. października 1901 Dz. u. kr. Nr. 108, obejmującej statut gminy stoł. król. miasta Krakowa, znosi się w ich dotychczasowem brzmieniu, a natomiast opiewać mają, jak następuje:

§. 18.

Rada miejska składa się z 83 członków (radców miejskich).

Z powyższej ilości członków Rady miejskiej wybierają wyborcy zamieszkali na terytoryum Krakowa, jakie istniało przed obecnie dokonanem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, 72 radców, a wyborcy zamieszkali na terytoryach przyłączonych obecnie do Krakowa gmin i obszarów dworskich 11 radców. W szczególności zaś wybierają wyborcy zamieszkali na torytoryum dotychczasowej gminy: Za krzówek z Kapelanką 1 radcę, Dębniki 1 radcę, Półwsie Zwierzynieckie 1 radcę, Zwierzyniec 1 radcę, Czarna Wieś z Kawiorami 1 radcę, Nowa Wieś Narodowa 1 radcę, Łobzów 1 radcę, Krowodrza 2 radców, Część Prądnika czerwonego i Olszy 1 radcę, Grzegórzki - Piaski 1 radcę.

Wyborcy zamieszkali na przyłączonych do Krakowa obszarach dworskich będą wykonywali czynne prawo wyborcze razem z wyborcami tej gminy, z którą obszar dworski wspólną nosi nazwę.

Członków Rady miejskiej wybierają członkowie gminy, prawo głosowania mający. Gdyby powyższa liczba radców miejskich pomiędzy jednym a drugim wyborem przez śmierć lub rezygnacyę lub utratę urzędów się zmniejszyła, wtedy Rada miejska do pełnienia obowiązków radców przyzwie tych, którzy przy odnośnym wyborze po wybranych w kole, oddziale lub okręgu wyborczym, do którego ubyły radca należał, największą liczbę głosów otrzymali. Radcy, przez Radę miejską przybrani, tylko do najbliższych wyborów obowiązki pełnić będą (§. 45.).

§. 29.

Celem dopełnienia wyborów będą wyborcy, zamieszkali na terytoryum miasta Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, podzieleni na trzy koła wyborcze:

W pierwszem mieścić się będą wyborcy, wymienieni w §. 19. pod literami a), b), c), d), e), f), g), h), i), k), l), m);

w drugiem właściciele lub dożywotnicy nieruchomości, o których mówi §. 19. pod lit. n);

w trzeciem wyborcy wymienieni w §. 19. pod literami o) i p).

Wyborcy, zamieszkali na terytoryach przyłączonych do Krakowa gmin i obszarów dworskich, będą wykonywali w wyznaczonych dla nich okręgach czynne prawo wyborcze razem, bez podziału na koła wyborcze.

§. 30.

Dla wyborców, zamieszkałych w granicach Krakowa, jakie istniały przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, ustanawia się następujące oddziały dla wyborców koła drugiego i trzeciego:

Koło drugie podzielone będzie na dwa oddziały, według wysokości podatku. W tym celu należy ułożyć spis wyborców w porządku wysokości wymierzonego im na rok ostatni podatku domowo-czynszowego, gruntowego i 5% podatku od budynków uwolnionych od podatku domowo-czynszowego, poczynając od najwyżej a kończąc na najniżej opodatkowanych.

Suma podatku tak uporządkowanego podzielona będzie na dwie połowy; wyborcy w pierwszej połowie ogólnej sumy podatkowej umieszczeni stanowić będą pierwszy oddział, zaś należący do drugiej połowy, drugi oddział drugiego koła.

Koło trzecie podzielone będzie na trzy oddziały.

Oddział pierwszy obejmować będzie wyborców, wymienionych w §. 19. pod lit p), tudzież z wyborców wymienionych w §. 19. pod lit. o), te osoby, które przy ostatnim roz-

kładzie podatku zarobkowego powszechnego zaliczone zostały do I. i II. klasy opodatkowanych.

Oddział drugi obejmować będzie z wyborców, wymienionych w §. 19. pod lit. o) te osoby, które są rękodzielnikami, posiadającymi kartę przemysłową na samoistnie prowadzony przemysł rękodzielniczy, o ile nie należą do oddziału pierwszego trzeciego koła.

Oddział trzeci obejmować będzie resztę wyborców wymienionych w §. 19. pod lit. o), nie zaliczonych ani do pierwszego ani do drugiego oddziału tego koła.

Wyborcy zamieszkali na terytoryum dotychczasowej gminy Krowodrza, wybierać będą swoich członków Rady miejskiej w 2 terytoryalnych okręgach, a mianowicie wyborcy, zamieszkali na części dotychczasowej gminy Krowodrzy, graniczącej z dzielnicami Kleparz i Piasek aż po obecną linię akcyzową, wybierać będą wraz z wyborcami Krowodrzy murowanej 1 radcę, a wyborcy, zamieszkali w Krowodrzy poza obecną linią akcyzową, wybierać będą drugiego radcę.

Wyborcy wszystkich innych przyłączonych do Krakowa gmin sąsiednich, o ile im według §. 18. niniejszego statutu służy prawo wyboru własnego reprezentanta do Rady miejskiej, wybierać ich będą w okręgach, odpowiadających granicom, jakie gminy te posiadały w czasie przyłączenia ich do miasta Krakowa, powiększonym o terytoryum obszaru dworskiego, posiadającego z gminą wspólną nazwę.

§. 31.

Liczba wybrać się mających radców miejskich z terytoryum Krakowa, jakie istniało przed przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, będzie podzielona pomiędzy trzy koła wyborcze w ten sposób, że na każde koło przypada po 24 radców.

W kole drugiem każdy oddział wybiera połowę radców, na toż koło do wyboru przypadających.

W kole trzeciem wybiera pierwszy oddział 10 radców, drugi oddział 4 radców, trzeci oddział 10 radców.

Liczbę radców wybierać się mających z terytoryów przyłączonych do Krakowa gmin i obszarów dworskich, tudzież okręgi, z których radcy ci mają być wybrani, podaje §. 18. i 30. tego statutu.

§. 32.

Spisy wyborców, zamieszkałych na tem terytoryum miasta Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, sporządzone będą według wyżej wymienionych kół wyborczych i to w kole pierwszem w porządku alfabetycznym, w kole drugiem i trzeciem zaś w porządku wysokości podatku.

Dla każdego oddziału wyborczego koła trzeciego ułożony będzie odrębny spis wyborców. Spisy obejmować będą imiona

i nazwiska wyborców (§. 30.), tytuł, na którym się ich prawo głosowania opiera, a w szczególności w kole drugiem, wymienienie realności, numeru, ulicy i dzielnicy miasta, zaś w kole trzeciem wymienienie rodzaju zatrudnienia lub przedsiębiorstwa zarobkowego; w kole drugiem i trzeciem ma być uwidoczniona obok każdego wyborcy cyfra podatkowa.

Dla każdego okręgu wyborczego na terytoryum Krakowa, powstałego przez przyłączenie sąsiednich gmin i obszarów dworskich, sporządzony będzie osobny spis wyborców. W spisie tym umieszczeni będą wyborcy uprawnieni do głosowania według postanowień tego statutu w porządku alfabetycznym, z uwidocznieniem obok każdego z nich tytułu (§. 30.), na którym się ich prawo głosowania opiera.

§. 33.

Ustęp 1. Każdy wyborca ma tylko jeden głos i to w tem kole lub w tym okręgu wyborczym, w którego spisie zamieszczony będzie.

Ustęp 2. Zasadą do zamieszczenia w kołach wyborczych jest główne zatrudnienie wyborcy.

§. 36.

Ustęp 2. Głosowanie odbywa się pisemnie kartkami, które zawierać mają tyle nazwisk, ilu członków Rady miejskiej odnośne koło, oddział lub okręg wybiera.

Ustęp 9. Wybrany w dwóch lub więcej oddziałach albo okręgach wyborczych powinien oświadczyć w dniach trzech, w którym oddziale albo okręgu wyborczym wybór przyjmuje, a gdyby żadnego nie dał oświadczenia, uważanym będzie za przyjmującego wybór w tym oddziale lub okręgu wyborczym, w którym najpierw wybrany został, a gdyby wybory w tych oddziałach lub okręgach wyborczych odbyły się równocześnie, w tym oddziale lub okręgu wyborczym, który los wyciągnięty przez prezydenta miasta na pełnem posiedzeniu Rady miejskiej oznaczy.

Ustęp 10. W takim razie w innych oddziałach lub okręgach wyborczych za wybranych uważać należy tych, którzy po ostatnim wybranym najwięcej otrzymali głosów. W razie równości głosów zastosować należy analogiczne postanowienie ustępu 7. tegoż paragrafu.

§. 41.

Dla uzupełnienia miejsc, opróżnionych wskutek nieważności lub nieprzyjęcia wyboru, poleci Rada miejska prezydentowi rozpisać bezzwłocznie na podstawie tych samych spisów nowy wybór w tem kole, oddziale albo okręgu wyborczym, w którym wybór był unieważniony albo nieprzyjęty.

§. 45.

Radcy miejscy z terytoryum m. Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dwor-

skich wybierani są na lat sześć. Co trzy lata połowa radców z każdego koła i oddziału wyborczego wybranych, ustępuje, a na ich miejsce wstępują do Rady nowowybrani z właściwych kół wyborczych, wybory przeto do Rady miejskiej odbywają się co trzy lata.

Ustępujący radcy miejscy pozostają na urzędzie aż do prawomocnego przeprowadzenia nowych wyborów. Po upływie 3 lat od pierwszego wyboru ustępuje wskazana losem połowa członków Rady. Losowanie radców ustępujących z końcem pierwszego trzechlecia winno nastąpić w takim czasie, aby nowe wybory na sześć tygodni przed ukończeniem kadencyi nastąpić mogły. Losowania dokonywa prezydent miasta lub jeden z wiceprezydentów wobec zgromadzonej Rady.

Do mandatów opróżnić się mających z końcem pierwszego trzechlecia przez losowanie, tak samo do opróżnić się mających z końcem sześciolecia mandatów tych radców, którzy przez sześć lat swój urząd sprawowali, wliczyć należy mandaty tych radców, którzy w ciągu ostatniego trzechlecia ubyli z Rady przez śmierć, rezygnacyę lub z innych przyczyn, statutem przewidzianych, i w ten sposób co trzy lata dokonać wyboru na wszystkie opróżnione mandaty.

Członkowie Rady miasta z okręgów utworzonych na przyłączonem do Krakowa terytoryum sąsiednich gmin i obszarów dworskich wybierani są również na lat sześć. Przewidziane w tym paragrafie losowanie połowy członków Rady po upływie 3 lat od pierwszego wyboru nie ma zastosowania do członków Rady miasta, wybranych z okręgów, utworzonych na przyłączonem do Krakowa terytoryum sąsiednich gmin i obszarów dworskich.

§. 53

Ustęp. 1. W razie rozwiązania Rady miejskiej przez polityczną władzę krajową mają być najdalej do sześciu tygodni ogłoszone i rozpisane nowe wybory 83 członków Rady.

Ustęp 5. Z radców, po rozwiązaniu Rady, wybranych z terytoryum Krakowa, jakie istniało przed przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, ustąpi po upływie pierwszego trzechlecia z każdego koła i oddziału połowa, którą los oznaczy. Losowania dokona prezydent na posiedzeniu Rady.

Losowanie powyższe nie dotyczy członków Rady miasta wybranych z okręgów położonych na terytoryach przyłączonych do Krakowa sąsiednich gmin i obszarów dworskich

Art. XII.

Czas trwania mandatu członków Rady miasta, wybranych z terytoryum Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, nie doznaje zmiany bez obecne rozszerzenie granic miasta Krakowa.

Art XIII.

Wybór członków Rady miasta Krakowa z okręgów, utworzonych z powodu przyłączenia do miasta Krakowa gmin

i obszarów dworskich, nastąpi po myśli przepisów tego statutu zaraz po faktycznem przejęciu tych gmin i obszarów dworskich pod zarząd gminy miasta Krakowa.

Wybrani z powyższych okręgów nowi członkowie Rady miasta pełnić będą swe funkcye aż do najbliższych wyborów do Rady miasta, poczem nastąpią tak na terytoryum miasta Krakowa, jakie istniało przed obecnem przyłączeniem sąsiednich gmin i obszarów dworskich, jakoteż i na terytoryum Krakowa, powstałem przez przyłączenie tychże gmin i obszarów dworskich, nowe wybory po myśli przepisów, zawartych w Art. XI. tejże ustawy i w odnośnych paragrafach obowiązującego w Krakowie statutu miejskiego.

Art. XIV.

Termin, w którym wymienione w art. I. tejże ustawy gminy i obszary dworskie, względnie części gmin przejdą pod zarząd Rady miejskiej i Magistratu stoł. król. miasta Krakową, wyznaczy c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Z dniem tym przestaną na przyłączonych do miasta Krakowa terytoryach obowiązywać ustawy krajowe, którym one jako gminy wiejskie względnie obszary dworskie i składowe części autonomicznych powiatów podlegały, a natomiast zaczną obowiązywać ustawy krajowe (artykuł X.), którym podlega miasto Kraków.

Z dniem powyższym zostaną rozwiązane Rady gminne w gminach, przyłączonych w całości do miasta Krakowa.

Do terminu w niniejszym artykule oznaczonego pozostanie w terytoryach do miasta Krakowa przyłączonych nadal w mocy urzędowa działalność c. k. władz państwowych administracyjnych.

Art. XV.

Od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, zarządy gmin w całości przyłączonych nie mogą bez zgody Prezydenta m. Krakowa zaciągać nowych zobowiązań ani też zawierać umów, względnie przedsiębrać czynności, któreby pociągały za sobą zmiany w stanie posiadania, obciążenia lub używania majątku i dobra gminnego oraz nie mogą czynić wydatków budżetem gminnym nie przewidzianych. Budżety, uchwalone w powyższym czasie przejściowym na rok następny przez Rady powyższych gmin, muszą być zatwierdzone przez Prezydenta m. Krakowa.

Przeciw odmowie Prezydenta miasta Krakowa przysługuje jednak Reprezentantom gminnym prawo wniesienia zażalenia do Wydziału krajowego, który rozstrzyga ostatecznie.

C. k. Namiestnictwo i Wydział krajowy zarządzą, aby działalność urzędów państwowych i autonomicznych, o ile ona dotyczy przyłączonych gmin i obszarów dworskich jak najspieszniej przekazaną została gminie m. Krakowa w zakresie, statutem tejże gminy określonym.

C. k. Namiestnictwo zarządzi również, aby w miejsce c. k. Władz państwowych, właściwych dotychczas dla gmin i obszarów dworskich do m. Krakowa przyłączonych, czynności odnośne objęły c. k. władze państwowe właściwe dla miasta Krakowa.

Wydział krajowy wyda odpowiednie zarządzenie, aby majątek i dobro gminne przez gminy w całości do m. Krakowa przyłączone temuż miastu inwentarycznie oddane zostały.

Art. XVI.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. XVII.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 3.159/1908. We Lwowie, dnia 28. października 1908.

Aleg 433

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 68.400 K na pokrycie jednej trzeciej części kosztów budowy dojazdów kolejowych w powiecie przemyślańskim do linii kolejowej Lwów - Podhajce

Wysoki Sejmie!

Z powodu budowy linii kolejowej Lwów - Przemyślany - Podhajce, Wydział powiatowy obowiązany jest na mocy postanowień ustawy krajowej z dnia 9. marca 1888 Dz. u kr. Nr. 38. (§. 4. p. 2.) ponieść jedną trzecią część kosztów budowy 4-ch dojazdów kolejowych, a mianowicie do stacyi: 1. Kurowice, 2. Przemyślany, 3. Wołków, 4. Dunajów.

Ogólny koszt budowy powyższych czterech dojazdów kolejowych według kosztorysów zatwierdzonych przez Wydział krajowy, wynosi 173.000 K, z czego w myśl ustawy na fundusz powiatowy przypadająca $^1/_3$ część wynosi

kwotę . . . . . 57.666 K 66 g

Nadto zniewolony jest Wydział powiatowy w Przemyślanach wykonać budowę drogi gminnej I. klasy od gościńca w Pohorylcach do przystanku „Łahodów“, na co z własnych funduszów użyć musi

kwotę . . . . . 10.733 „ 34 „

razem . . 68.400 K — g

Wobec okoliczności, że otwarcie ruchu kolejowego na linii Lwów - Przemyślany-Podhajce nastąpi w listopadzie, a najdalej w grudniu 1908 r. i do tego terminu musi być również i budowa dojazdów kolejowych ukończona, w razie przeciwnym bowiem, stacye kolejowe, do których nie będą ukończone dojazdy, nie mogłyby być otwarte do publicznego użytku, Rada powiatowa w Przemyślanach postanowiła uiścić zaraz przypadający na nią udział konkurencyjny, tudzież przystąpić do budowy wspomnianej drogi gminnej I. klasy. Zarazem nie będąc w możności ponieść w jednym roku tak znacznego wydatku, postanowiła Rada powiatowa uchwałą z dnia 25. stycznia 1908 zaciągnąć imieniem powiatu przemyślańskiego pożyczkę w kwocie 68.400 koron, zwrotną w przeciągu lat 10, z dochodów budżetowych.

Do zaciągnięcia wszakże powyższej pożyczki potrzebnem jest po myśli §. 24. ustawy o Repr. powiat. ustawowe zezwolenie.

Według bowiem zamknięć rachunkowych powiatu za rok 1907 obciążenie powiatu przedstawia się, jak następuje:

A) Długi.

1. Bankowi krajowemu zwrot pożyczki komunalnej na budowę dróg . . . . . 103.074 K 03 g

2. Funduszowi krajowemu zwrot pożyczki bezprocentowej na budowę drogi Przemyślany-Pomorzany reszta . . . . . 2.000 „ — „

3. Temuż na budowę drogi Bohdanówka-Kurowice . . . . . 12.000 . — „

4. Towarzystwu zaliczkowemu w Przemyślanach zwrot pożyczki zaciągniętej przez powiat na potrzeby szpitala reszta . . . . . 4.206 „ 72 „

Razem . . . 121.280 K 75 g

B) Zaległości bierne.

5. Funduszu administracyjnego . . . 2.260 K 42 g

6. „ drogowego . . . . 2.847 „ 46 „

7. Reszta należytości za budowę mostu na Gniłej Lipie . . . . . 6.000 „ — „ 11 107 „ 88 „

Według zamknięć rachunkowych stan obciążenia z końcem r. 1907 wynosił więc . . . . . 132.388 K 63 g

Do tego w r. 1908 przybyła bezprocentowa pożyczka z funduszu krajowego na ogniotrwałe krycie dachów . . . 20.000 „ — „

Razem . 152.388 K 63 g.

Nadto cięży na powiecie przyjęta przez Reprezentacyę powiatu aktem notaryalnym z dnia 11. czerwca 1905 gwarancya powiatu za oprocentowanie i umorzenie w przeciągu 75 lat kapitału zakładowego budowy kolei lokalnej Lwów-Podhajce w sumie 140.000 K, od której roczne annitety wynoszą 6.370 K.

Podług dołączonych do budżetu powiatowego na rok 1908 wykazów przypisane na rok 1906 podatki bezpośrednie w powiecie wynoszą . 192.896 K 09 g z czego 50% wynosi . . . . . 96.448 „ 04 „

Konieczność budowy dojazdów uznał Wydział krajowy, stwierdził również trudne położenie reprezentacyi powiatowej, które zniewoliło ją do nałożenia na pokrycie potrzeb roku 1908 dodatków do podatków bezpośrednich w wysokości 68% obok ustawowego 18% dodatku na cele drogowe.

Komisya administracyjna podziela zapatrywanie Wydziału krajowego, że żądanie Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach co do udzielenia jej zezwolenia na zaciągnięcie określonej powyżej pożyczki jest uzasadnionem — a gdy podług postanowienia §. 24. ustawy o repr. pow. granica, w której bez przyzwolenia Wysokiego Sejmu może Wydział krajowy zezwolić powiatowi na zaciągnięcie pożyczki już jest przekroczoną, przeto

Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Tertil.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 68.400 K.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 68.400 K na pokrycie przypadającego na nią udziału konkurencyjnego na wybudowanie dojazdów kolejowych w powiecie Przemyślańskim do stacyj kolejowych linii kolei Lwów-Przemyślany-Podhajce.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi Skarbu.

Ls. 3163/908. We Lwowie, dnia 31. października 1908.

Leg 434

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Skałacie na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 80.000 koron na pokrycie kosztów budowy drogi gminnej I. klasy Skałat-Iwanówka-Kaczanówka,

Wysoki Sejmie!

Rozporządzeniem z dnia 13. kwietnia 1906 L. 29.992 przyznał Wydział krajowy na budowę drogi gminnej I. klasy Skałat-Iwanówka-Kaczanówka Reprezentacyi powiatowej w Skałacie subwencyę z funduszu krajowego w wysokości 40% ogólnych kosztów budowy, obliczonych według kosztorysu zatwierdzonego przez Wydział krajowy na kwotę 175.000 koron. Subwencya zatem z funduszu krajowego na budowę tej drogi wynosi sumę 70.000 koron i wypłacaną jest w ratach rocznych.

Uchwałą z dnia 4. sierpnia 1908 postanowiła Rada powiatowa w Skałacie na pokrycie brakujących powiatowi funduszów na budowę rzeczonej drogi, zaciągnąć pożyczkę w kwocie 80.000 koron.

Zezwolenie jednak na zaciągnięcie powyższej pożyczki udzielonem być może w myśl przepisów §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej tylko w drodze ustawy krajowej, gdyż pożyczka ta po doliczeniu dotychczasowych długów i należytości biernych powiatu skałackiego przekracza o kwotę 63.954 K 54 h sumę 50% przypisanych w powiecie podatków bezpośrednich, w granicach której przysługuje Wydziałowi krajowemu prawo zezwolenia na pożyczkę bez odniesienia się do Sejmu krajowego.

Według bowiem sprawdzonych zamknięć rachunkowych i inwentarza majątku powiatowego za rok 1907 dotychczasowe obciążenie powiatu skałackiego wynosi sumę 135.881 K 04 gr., doliczywszy zaś do tego zaciągnąć się mającą pożyczkę 80.000 K, ogólny stan obciążenia powiatu wyniesie 215.881 K 04 h. Przedłożony przez Wydział powiatowy, wraz z budżetem na r. 1908, wykaz podatków bezpośrednich, świadczy zaś, że powiat opłaca rocznie 303.853 K podatków bezpośrednich, z czego 50% wynosi 151.926 K 50 h.

Z uwagi, że budowa drogi Skałat-Iwanówka-Kaczanówka jest dla powiatu skałackiego konieczną, że odłożyć się nie da, że wreszcie budowa rzeczonej drogi bez zaciągnięcia pożyczki z samych tylko budżetowych dochodów powiatu nie mogłaby dość rychło być wykonaną, Wydział krajowy przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie Reprezentacyi powiatowej w Skałacie zezwolenia do zaciągnięcia pożyczki.

Dla ocenienia, jaki wpływ na budżet pewiatu wywrze spłata rzeczonej pożyczki, Wydział krajowy nadmienia, że na pokrycie wszystkich wydatków roku 1908 Rada powiatowa skałacka nałożyła dodatki w wysokości 40%, łącznie zatem z ustawowym 18% dodatkiem na cele drogowe powiat opłaca 58%. (Z nałożonych 40% dodatków przeznaczyła Rada powiatowa na budowę dróg 11%, na utrzymanie dróg 15%). Ponieważ raty roczne na umorzenie pożyczki 80.000 K wyniosą około 5½%, zatem 4.400 K a 1% dodatków powiatowych przynosi 2.600 K, przeto na pokrycie rat anuitetowych wypadnie nałożyć dalsze dodatki w wysokości 2%.

Komisya administracyjna wnosi tedy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Dudykiewicz.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Skałacie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 80.000 koron na budowę drogi Skałat-Iwanówka-Kaczanówka.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Skałacie zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 80.000 koron na budowę drogi Skałat-Iwanówka-Kaczanówka.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi Skarbu.

Ls. 2809/08.

We Lwowie, dnia 21. października 1908.

Akt 435

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wykształcenia kobiet w zakresie gospodarstwa wiejskiego i domowego.

Wysoki Sejmie!

Przekonanie, że wśród ciężkich warunków, w jakich rolnictwo pozostaje, należy zużytkować wszystkie sposoby prowadzące do podniesienia dochodu z roli — było powodem, że uznano potrzebę pogłębienia wykształcenia kobiet w tych działach gospodarstwa wiejskiego, które stanowią odpowiednią dziedzinę pracy kobiecej.

Próby podejmowane od r. 1888. założenia w kraju szkoły gospodyń wiejskich nie odnosiły skutku, dopóki nie wystąpiła inicyatywa czynników miejscowych.

W r. 1899 pierwszą taką szkołę założył powiat łańcucki własnymi funduszemi w Gorliczynie, przeniesioną następnie do Albibowej. Szkoła ta kształci dziewczęta wiejskie: 1. na samodzielne zarządczynie w gospodarstwach włościańskich i 2. na uzdolnione pomocnice gospodarskie w gospodarstwach większych. Szkoła w Albigowej, subwencyonowana z funduszu krajowego dobrze się rozwija i wydaje pomyślne rezultaty.

Za przykładem i wzorem Albigowej powstaje w kraju szereg szkół gospodarstwa wiejskiego, mianowicie szkoła w Olesku przeniesiona czasowo do Pietrycz w powiecie złoczowskim, korzystnie umieszczona i ciesząca się znaczną popularnością u miejscowej ludności; szkoła w Korczynie w powiecie krośnieńskim; szkoła gospodarstwa domowego we Lwowie i szkoła żeńska ogrodnicza w Gumniskach pod Tarnowem mająca być przeniesioną do Dębowca (pow. Jasło).

Oprócz tego projektowane są szkoły gospodyń wiejskich w Szynwałdzie (pow. Tarnów) i w Nowym Sączu.

Komisya gospodarstwa krajowego uważa za uzasadnione stanowisko zasadnicze Wydziału krajowego, na podstawie którego staranie o zakładanie i utrzymanie szkół tego rodzaju powinny być rzeczą czynników miejscowych, subwencya zaś krajowa ma służyć do pokrywania części wydatków. Przez takie bowiem współdziałanie czynników miejscowych popartych nadto ze strony towarzystw gospodarskich z funduszem krajowym mogą powstawać w różnych stronach kraju tego rodzaju zakłady.

Komisya uważa przytem za wskazane, aby Wydział krajowy przeznaczał większe kwoty na stypendya dla uczenic, mianowicie we wschodniej części kraju, gdzie ludność wskutek niższego poziomu oświaty nie ocenia jeszcze należycie wartości nauki i korzyści z niej płynących.

Komisya wyraża także zapatrywanie, że w planie naukowym w mowie będących szkół, nauka zdrowia nie najniższe winna znaleść miejsce.

Wydział krajowy udziela kandydatkom na nauczycielki w szkołach gospodyń wiejskich stypendyów w celu umożliwienia im frekwentowania zakładów zagranicznych. W ten sposób przygotowują się siły zawodowe nauczycielskie, co słusznie uważać należy za główny warunek rozwoju zakładów tego rodzaju w kraju.

W dalszym ciągu sprawozdania wypowiada Wydział krajowy opinię zupełnie uzasadnioną, że zakłady powyżej omówione, choćby były najliczniejsze, nie są w stanie zaspokoić potrzeby uzdolnienia całej warstwy dorastających dziewcząt w kraju do należytego prowadzenia gospodarstwa domowego i przypadających u nas kobietom zajęć gospodarstwa wiejskiego.

Jako środek do tego celu skutecznie prowadzący, podaje Wydział krajowy należyte uwzględnienie nauki gospodarstwa domowego i wiejskiego w publicznych szkołach żeńskich, co jest możliwe po myśli art. 23. ustawy szkolnej z 23. maja 1895 Nr. 57. Dz. u. kr.

Wprowadzenie powyższego projektu w życie wymaga odpowiedniego przygotowania nauczycielek ludowych za pomocą kursów specyalnie dla nich urządzanych, a obejmujących najważniejsze gałęzie gospodarstwa domowego i wiejskiego.

Tego rodzaju kursa zupełnie bezpłatne, przy pełnych poborach frekwentantek, odbywałyby się w istniejących już szkołach gospodarstwa domowego i wiejskiego, a rozpadałyby się na dwie kategorye.

Pierwsza kategorya, t. zw. kursa wstępne trwające tylko $2^1/_2$ miesiąca od 15. lipca do 30. września, byłyby przeznaczone dla nauczycielek prowizorycznych, zamianowanych po złożeniu egzaminu dojrzałości.

Drugi rodzaj kursów, kursa stałe o kierunku nauki zastosowanym do pory roku, trwające 6 miesięcy od 15. marca lub 1. kwietnia, do 15. lub 30. października, byłyby urządzane dla nauczycielek szkół ludowych, które złożyły egzamin kwalifikacyjny i przez dłuższy czas odbyły samodzielną praktykę nauczycielską, zwłaszcza w szkołach wiejskich.

Wydział krajowy wspólnie z Radą szkolną krajową zająłby się urządzeniem takich kursów.

Komisya gospodarstwa krajowego uważa projekt powyższy, jako dobrze obmyślany i zupełnie odpowiedni, a to z dwóch powodów. Po pierwsze projekt rzeczony zrealizowany, może w krótkim przeciągu czasu do pro-

wadzić do celu, t. j. do lepszego wykształcenia najszerszej warstwy kobiet przynajmniej w tych działach gospodarstwa domowego i wiejskiego, które stanowią niezbędną i niemal wyłączną dziedzinę pracy kobiecej. Po drugie koszta takiej organizacyi w stosunku do rezultatu przypuszczalnego byłyby nie tak znaczne, bo ograniczone byłyby do wydatków na koszta podróży i honorarya prelegentów, na koszta podróży i koszta zastępstwa nauczycielek uczęszczających na kursy.

Komisya przeto uznaje organizacyę wyż wymienioną, jako wszechstronnie godną zalecenia.

Komisya musi w końcu wyrazić uznanie Radzie szkolnej krajowej, która uważając projekt niniejszy za pożyteczny, wprowadziła go już w życie, urządzając w Pietryczu dla nauczycielek ludowych pierwszy kurs nauki gospodarstwa domowego i wiejskiego, będący obecnie w toku.

Na podstawie powyższego wywodu, Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości.

2. Sejm wstawia do Rub. X. budżetu funduszu krajowego na rok 1908 do rozporządzenia Wydziału krajowego kwotę 15.000 K na zasiłki dla szkół gospodyń wiejskich,

a mianowicie:

a) w Albigowej 3500 K.

b) w Olesku 3.500 K;

c) na zasiłki dla innych szkół i stypendya dla przyszłych nauczycielek w tych szkołach 8.000 K.

Udzielenie subwencyi powyższym szkołom może nastąpić po dopełnieniu warunków wymienionych w uchwale sejmowej z dnia 15. marca 1907 roku.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową zajął się sprawą urządzenia kursów gospodarstwa domowego i wiejskiego dla nauczycielek publicznych szkół ludowych i aby przedłożył Sejmowi sprawozdanie i wnioski w tym przedmiocie na najbliższej sesyi sejmowej.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Krzysztofowicz.

Aleg 436

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła.

Wysoki Sejmie!

Powyżej wymienione sprawozdanie Wydziału krajowego obejmujące okres dwuletni, składa się z dwóch rozdziałów, a mianowieie: *a)* Podniesienie hodowli bydła przy pomocy subwencyi kraju i państwa — *b)* wykonanie ustawy hodowlanej.

Subwencya krajowa dla obu krajowych towarzystw rolniczych na ogólne cele hodowli bydła podniesiona w 1906-ym roku o 25.000 koron do kwoty 100.000 koron, pozostała i w roku 1907 w tej samej wysokości, natomiast subwencya państwowa podniesiona w roku 1906 o 60.000 koron, wzrosła w 1907 roku o 30.000 koron, w roku zaś 1908 o dalsze 60.000 koron, tak że subwencya państwowa na ogólne cele hodowli wynosi obecnie 250.000 koron.

Ponadto Ministerstwo rolnictwa reskryptami z 25. lipca 1908 L. $\frac{28.205}{673}$ i L. $\frac{19.380}{563}$ intymitowanymi odezwami c. k. Namiestnictwa z 2. sierpnia 1908 L. $\frac{1893}{1}$/17 i $\frac{1893}{1}$/18 zażądało od obu krajowych towarzystw rolniczych oświadczenia, w jaki sposób dodatkowa subwencya w kwocie 60.000 koron, która z końcem b. r lub w styczniu 1909 mogłaby być wypłacona, znalazłaby bezzwłoczne zużycie. — Subwencye te jak dotychczas podzielone zostały między c. k. Towarzystwo gospodarskie i c. k. Towazzystwo rolnicze w stosunku jak 2 : 1 a działalność obu towarzystw na podstawie programu dotychczasowego, która wykazuje dodatnie rezultaty mogła stosownie do znaczniejszych środków być odpowiednio rozszerzoną w myśl żądań c. k. Rządu, by zwrócono baczniejszą uwagę na produkcyę bydła opasowego, do czego też zastosowano się, umieszczając w okolicach obfitujących w żyzne pastwiska buhaje o wybitnym typie opasowym.

Towarzystwo gospodarskie w uznaniu, że pomnożenie stacyi buhajów subwencyjnych i zakładanie obór gminnych najbardziej i najszybciej tak jakościowo jak i ilościowo do poprawy bydła włościańskiego przyczynić się może, pomnożyło stacye buhajów o 269, tak że obecnie posiada ich 622 (600 subwencyjnych i 22 subwencyonowanych), gdy w roku 1905 było takich stacyi tylko 353.

Obór gminnych w obrębie działalności Towarzystwa gospodarskiego było w roku 1905 — 25, — obecnie zaś 50 (prócz 6 już uchwalonych), przybyło zatem w tym czasokresie obór gminnych 25 w przeważnej części przy pomocy finansowej powiatów.

Z uznaniem też podnieść należy, że przy rozmieszczeniu obór gminnych Towarzystwo gospodarskie zwracało uwagę na okoliczność by wszystkie narodowości kraj nasz zamieszkujące w równej mierze korzystać z tej instytucyi mogły — założono bowiem w gminach z ludnością czysto polską 17 obór, w gminach z ludnością

ruską 26 obór, w gminach z ludnością mieszaną 6 obór gminnych a jedną w gminie z ludnością niemiecką (Dolina przedmieście).

Towarzystwo rolnicze w Krakowie dążąc do wydatnego poprawienia bydła nizinnego, wysłało dwukrotnie komisye do Fryzyi celem zakupna materyału rozpłodowego, tak dla obór zarodowych, jakoteż dla hodowców prywatnych, ponosząc z własnych funduszów koszta podróży komisyi a ponadto postanowił Komitet przeprowadzić próby z hodowlą bydła czerwonego duńskiego i sprowadził 14 sztuk tego bydła w części do zaprowadzenia chowu czystej krwi, w części zaś do krzyżowania z polskim bydłem czerwonem.

Liczba stacyi buhajów w obrębie działalność tego towarzystwa wynosi 378. — Prócz tego jedną z głównych działalności Towarzystwa rolniczego było utworzenie związków hodowlanych włościańskich i przyjściu im z pomocą materyalną przy zakupnie bydła, ponosząc z funduszów własnych 75% ceny zakupna.

Obecnie znajduje się w obrębie działalności tego towarzystwa kilka związków hodowlanych włościańskich bydła czerwonego polskiego i jeden związek hodowlany bydła nizinnego, do którego należy 12 obór.

Co do obór gminnych Towarzystwo rolnicze opracowało projekt tworzenia takich obór na odmiennych podstawach jak Towarzystwo gospodarskie, a licząc na to, że subwencya krajowa na ten cel wstawiona przez Wydział krajowy do preliminarzy wydatków funduszu krajowego Rubr. X. na rok 1908 i 1909 przez Wysoką Izbę uchwaloną zostanie, zaprowadziło dotąd w bieżącym roku obór takich 4.

Komisya gospodarstwa krajowego w ubiegłej sessyi zajmowała się sprawą drożyzny mięsa i w związku z nią zostającą produkcyą bydła w kierunku mięsnym poruszoną przez c. k. Rząd, a na wniosek jej Wysoka Izba poleciła Wydziałowi krajowemu, by w celu podniesienia hodowli bydła w tym kierunku wziął pod rozwagę, jakimi funduszami kraj akcyi tej mógłby przyjść z pomocą i wdrożył rokowania z c. k. Rządem.

Na wniosek Komisyi budżetowej Wysoki Sejm wstawił do wydatków budżetu krajowego na r. 1907 kredyt w kwocie 30 000 koron z przeznaczeniem na podniesienie hndowli bydła mięsnego, Wydział krajowy zaś przedłożył Rządowi szereg wniosków zmierzających do podniesienia rentowności tej hodowli i uprosił c. k. Ministerstwo rolnictwa o zawiadomienie, czy zgadza się na program akcyi w tym kierunku i jaką kwotą zamierza poprzeć tę akcyę. — Nie otrzymawszy odpowiedzi od c. k. Ministerstwa, kredyt ten nie został zużyty lecz przeniesiony na rok 1908 względnie 1909 i Wydział krajowy nie wstawił na ten cel nowego kredytu do preliminarza budżetu na rok 1908 i 1909.

Komisya gospodarstwa krajowego nie wątpi, że Wydział krajowy w uznaniu ważności sprawy poprze dalszą akcyę w tym kierunku i w roku 1909 zużyje ten kredyt, tem bardziej, że Ministerstwo rolnictwa pomienionymi powyżej reskryptami zapewniło dalszą subwencyę w kwocie 60.000 K na poparcie tej akcyi.

Producenci bydła rzeźnego niemal bez wyjątku narażeni byli na dotkliwe straty spowodowane działalnością pośredników. Chcąc temu zapobiedz, aby krajowe towarzystwa rolnicze już w roku 1906 przystąpiły do zorganizowania handlu bydłem rzeźnem, który wszedł w życie z końcem 1907 roku przez utworzenie przy Towarzystwie gospodarskiem agencyi, przy Towarzystwie rolniczem zaś biura handlowego dla sprzedaży i kupna bydła opasowego. Wydział krajowy w swem sprawozdaniu wykazuje, na czem te organizacye są oparte, a Komisya gospodarstwa krajowego odwołując się na te wywody, tylko z radością witać może działalność Towarzystw w tym kierunku, a jak pomyślnie się rozwija, dowodzą wykazy przedłożone przez agencyę we Lwowie i biuro handlowe w Krakowie za czas od 1. grudnia 1907 do 1. października 1908 umieszczone poniżej.

A) Wykaz zakupionego i sprzedanego bydła i trzody chlewnej za pośrednictwem Agencyi sprzedaży materyałów rzeźnych przy Komitecie c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego:

Rok	Miesiąc	Woły	Krowy	Jałówki	Buhaje	Świnie	Razem	Koron	hal.
1907		12	4	.	6	.	22	5.964	—
1908	Styczeń .	24	6	2	8	.	40	10.782	—
„	Luty . . .	18	2	.	.	.	20	5.784	08
„	Marzec . .	250	42	28	4	.	324	79.843	04
„	Kwiecień .	226	41	8	2	.	277	70.836	06
„	Maj . . .	280	62	4	8	.	354	82.942	18
„	Czerwiec .	100	40	4	8	174	326	80.694	—
„	Lipiec . .	148	9	1	4	192	354	81.792	14
„	Sierpień .	164	2	.	4	.	170	30.843	10
„	Wrzesień .	109	.	.	2	151	262	59.803	11
	Razem . .	1.331	208	47	46	517	2.149	509.283	71

B) Wykaz sprzedanego bydła i trzody chlewnej za pośrednictwem biura handlowego dla eksportu bydła rzeźnego Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie:

Rok	Miesiąc	Woły	Krowy	Buhaje	Jałówki	Cielęta	Świnie	Razem	Koron	hal.
1907		48	12	22	.	.	.	82	23.837	—
1908	Styczeń . .	4	2	6	.	.	.	12	4.455	65
„	Luty	14	.	.	.	.	.	14	2.913	40
„	Marzec . .	41	9	12	1	.	.	63	21.160	50
„	Kwiecień .	60	19	32	.	.	199	310	71.606	13
„	Maj	147	46	20	.	.	96	309	83.278	44
„	Czerwiec .	17	10	24	9	4	345	409	49.001	38
„	Lipiec . . .	2	9	16	12	.	463	502	50.353	28
„	Sierpień . .	.	.	3	1	5	527	536	49.545	80
„	Wrzesień .	.	29	28	9	.	1.147	1.213	106.327	60
	Razem . .	333	136	163	32	9	2.777	3.450	462.479	18

z czego 95% pochodzi od włościan.

Akcyę tępienia gruźlicy prowadzono w czasokresie objętym niniejszem sprawozdaniem w ramach programu ustalonego i polegała przedewszystkiem na klinicznem badaniu i rozpoznawczem szczepieniu tuberkuliną w oborach zarodowych. Obok tego profesor Nowak, weterynarz przy Komitecie Towarzystwa rolniczego prowadził w dalszym ciągu doświadczenia ochronnem szczepieniem metodą Behringa. Doświadczenia te dotąd ukończone nie zostały, wskazanem jednak by było, ażeby po dokończeniu prawdopodobnem w roku bieżącym wynik ich był podany do publicznej wiadomości. Komisya gospodarstwa krajowego wyraża też nadzieję, że Wydział krajowy w następnem sprawozdaniu sprawę tę bliżej poruszy; zważywszy bowiem, że szerząca się gruźlica u bydła w wysokim stopniu tamuje rozwój hodowli i rozpoznawcze szczepienie systemem Banga nie usuwa choroby, lecz tylko daje wskazówki, które sztuki są chore a bezzwłoczne usunięcie ich naraża właściciela na dotkliwe straty, dodatnie rezultaty doświadczeń ochronnem szczepieniem metodą Behringa mogłyby być wielkiej doniosłości dla hodowli bydła.

Fundusze przeznaczone na tępienie gruźlicy w kwocie 10.000 koron, pochodzące z subwencyi krajowej i państwowej, wystarczają zaledwie na pokrycie płac weterynarzy przy obu Towarzystwach rolniczych i kosztów podróży. Komisya podziela przeto zapatrywanie Wydziału krajowego, że ze względu na znaczniejszą liczbę obór gminnych, które również badane być muszą w niedalekiej przyszłości, powiększenie tego funduszu będzie nieodzownem.

Co do wykonania ustawy hodowlanej zaprzeczyć się nie da, że w jednym z działów jej, to jest: licencyonowaniu buhajów znaczny postęp dostrzedz się daje, liczba okręgów nieczynnych spadła do dwóch i nie tylko zalicencyonowano znacznie większą liczbę buhajów, lecz i jakość tychże wogóle jest lepszą. Mniej korzystnie przedstawia się akcya w sprawie buhajów gminnych, polegająca na zakupywaniu lub najmywaniu przez gminy oznaczonej przez komisye licencyonujące liczby buhajów; w 24 powiatach bowiem nie ma ani jednego buhaja gminnego lub najętego przez gminę, a co do prywatnych buhajów zalicencyonowanych nie ma żadnego zabezpieczenia, że zostaną na miejscu do następnego licencyonowania.

Komisya przyjmuje do wiadomości przytoczone przez Wydział krajowy powody, które przyczyniły się do tego, że akcya w sprawie buhajów gminnych tak wolno postępuje, niemniej jednak mając na względzie, że głównie ta akcya do szybszego rozwoju racyonalnej hodowli przyczynić się może, wyraża życzenie, by Wydział krajowy, jakoteż i c. k. Rząd z większym naciskiem wzywał powołane czynniki do pouczenia gmin o obowiązkach na nich ciążących i użycia w razie potrzeby środków wskazanych w postanowieniach §§. 11. i 18. ustawy hodowlanej i w myśl tego umieszcza przy końcu niniejszego sprawozdania odnośny wniosek i rezolucyę.

Ujednostajnienie ras bydła nieodzownego przy racyonalnej hodowli i niemal wszędzie przeprowadzonego, gdzie hodowla stoi na wyższym stopniu rozwoju, niestety w naszym kraju dotąd niedostatecznie uwzględniono, z zadowolnieniem przeto komisya przyjmuje do wiadomości pierwszy w tym celu poczyniony krok Towarzystw rolniczych przez podział kraju na strefy hodowlane i nie wątpi, że Wydział krajowy niebawem na podstawie tego podziału wyda odpowiednie zarządzenie komisyom licencyonującym w myśl §. 1. instrukcyi.

§. 21. ustawy hodowlanej przyznaje Wydziałowi krajowemu w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem prawo zawieszenia mocy obowiązującej postanowień §. 2., 3., 8. i 9. tejże ustawy odnoszących się do licencyonowania i do przymusu utrzymania buhajów gminnych, względnie prawa poczynienia ulg w tych postanowieniach, z czego też w 1907 r. korzystał w 9 powiatach bądź to z powodu braku paszy, ubóstwa gmin lub też trudności w nabywaniu dobrych rozpłodników.

Gdy jednak z dniem 1. lipca b. r. upłynął drugi okres sześcioletni, w którym ustawa hodowlana dozwala na udzielenie powyższych ulg i nadal w całej pełni zastosowaną być powinna, — z drugiej zaś strony nie ulega wątpliwości, że wielka liczba gmin w kraju nie jest w możności poddania się w zupełności przepisom ustawy, do czego może przyczyniło się łagodne dotychczasowe postępowanie powołanych czynników przy zastosowaniu jej. Wydział krajowy przedkłada wniosek na przedłużenie mocy obowiązującej §. 21. na dalszy okres sześcioletni. Komisya gospodarstwa krajowego, uznając przytoczone przez Wydział krajowy powody, przemawiające za tem przedłużeniem jako uzasadnione, przedkłada zgodnie z Wydziałem krajowym Wysokiemu Sejmowi odnośny projekt noweli do ustawy hodowlanej, upraszając o przemienienie go na uchwałę.

Kończąc powyższe uwagi, Komisya gospodarstwa krajowego musi dać wyraz uzasadnionej obawie, że klęski elementarne, które w tym roku dotknęły nasz kraj a głównie zachodnią część jego, odbiją się w wysokim stopniu na hodowli bydła, brak paszy bowiem zniewoli w wielu okolicach własność małorolną do pozbywania się inwentarza nawet i rozpłodowego. Niepłonną też żywi nadzieję, że Wydział krajowy dołoży wszelkich starań, by zapomogi z funduszów krajowych i państwowych w znacznej części użyte zostały na dostarczenie ludności małorolnej treściwej paszy dla bydła bądź darmo, bądź też po zniżonych cenach, i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w roku 1906 i 1907.

2. Sejm wstawia do rubryki X. budżetu wydatków funduszu krajowego na rok 1908 i 1909 kwotę po 30.000 koron na tworzenie gminnych obór zarodowych;

3. Sejm poleca ponownie Wydziałowi krajowemu, aby wezwał Wydziały powiatowe do czuwania nad zapewnieniem gminom oznaczonej przez komisyę licencyonującą ilości buhajów licencyonowanych.

4. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby zniewolił c. k. Starostwa do energicznego współdziałania na polu akcyi hodowlanej, mianowicie do przestrzegania wykonania postanowień ustawy hodowlanej.

5. Sejm uchwala załączony ·/. projekt noweli do ustawy hodowlanej. ·/.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Schnell.

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, przedłużąca moc obowiązującą §. 21. ustawy krajowej z dnia 20. lipca 1892 (Dz. u. kr. Nr. 51) o licencyonowaniu i utrzymywaniu buhajów gminnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 21. ustawy krajowej z dnia 20. lipca 1892 Dz. u. kr. Nr. 51, których moc obowiązującą przedłużono art. III. ustawy krajowej z dnia 16. lutego 1902 Nr. 26 Dz. u. kr., obowiązywać będą przez dalszych lat sześć od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Moim Ministrom rolnictwat i spraw wewnętrznych.

Ls. 2950/08.

We Lwowie, dnia 26. października 1908.

Aleg 437

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o zarządzie krajowym składem publicznym, połączonym ze składem wolnym w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Gdy się przyjrzymy zestawieniu wyników publicznego składu zbożowego za cały czas jego istnienia, musimy skonstatować, że instytucya ta jest stale bierna t. j. stale przynosi krajowi deficyt, a ilość towarów, dawanych na skład, następnie suma zaliczek, uzyskiwanych na podstawie warrantów składowych, w biegu ostatnich blisko dziesięciu lat przeciętnie wcale się nie podnosi, lecz pozostaje bez istotnej zmiany na tym samym absolutnie i względnie bardzo niskim poziomie.

Skład publiczny w Krakowie kosztował 800.000 kor. spłaconych w 25 latach z 4½%. Następnie coroczne deficyty administracyi wynosiły w latach 1907 — 3.689 K, 1906 — 4.660 K, 1905 — 4.261 K, 1904 — 5.600·58 K, 1903 — 7.224 K, 1902 — 7.745·46 K. Jedynie rok 1901 przyniósł nadwyżkę w wysokości 1.864·82 K. W roku 1900 był niedobór 5.443 K, a w roku 1899 niedobór 210 K. Także i wszystkie poprzednie lata zamykały się stale deficytem. Jest to zatem interes stale bierny z punktu widzenia finansowego.

Ciekawe jest także zestawienie cyfr obrotu.

Liczba wagonów towaru przyjętych na skład wynosiła:

w roku	1907	696
„	1906	707
„	1905	851
„	1904	734
„	1903	749
„	1902	776
„	1901	1028
„	1900	948

w latach	1897	1276
„	1896	1025
„	1895	734
„	1894	1243
„	1893	1236
„	1892	1532
„	1891	3060
„	1890	1342

Z cyfr tych widać, że ruch w składzie w r. 1907 wykazuje cyfrę za cały czas istnienia składu najniższą i że okres od r. 1900 do 1907 jest w przecięciu znacznie słabszy niż okres 1890–1900. Natomiast w r a m a c h okresu 1900—1907 objawia się zupełna stagnacya. Podobną stagnacyę wykazuje ruch warantowy:

W roku	Wydano warrantów	Na wartość ubezpieczoną	Liczba zaliczkowanych warrantów	Na wartość ubezpieczoną
1907	28	63.400	7	15.000
1906	14	64.300	6	47.300
1905	28	53.400	14	26.800
1904	18	39.300	6	16.800

Jeśli Wydział krajowy w ostatniem sprawozdaniu konstatuje, że ruch warrantów w ostatnich czasach się zwiększa, to warto przypomnieć, że przed dziesięciu i kilkunastu laty był jeszcze większy. I tak w r. 1897 wydano 51 warrantów na ubezpieczoną wartość 85.020 K, w r. 1896 — 244 warrantów na ubezpieczoną kwotę 238.053, w r. 1892 — 190 warrantów na ubezpieczoną kwotę 390.000, w r. 1891 — 381 warrantów na ubezpieczoną wartość 790.000 K, w r. 1890 — 71 warrantów na ubezpieczoną wartość 135.000 K.

I pod tym względem zatem raczej cofnęliśmy się w ostatnich latach, pomijając już to, że nawet w najlepszych pod tym względem latach obrót warrantów i ich zaliczkowanie znalazły się znacznie poniżej oczekiwań, które towarzyszyły założeniu składu, oraz nie pozostają w żadnym stosunku do rozmiarów handlu zboża w kraju, a nawet do jego rozmiarów w samym Krakowie.

Pojemność składu wynosi około 300 wagonów. W ostatnich dziesięciu latach ilość leżącego w jednym czasie towaru wynosiła od 40 do najwyżej 200 wagonów.

Gdy w r. 1897 zwinięto skład lwowski, ani cyfry obrotu ani wynikłości rachunkowe nie były naogół gorsze, niż w szeregu ostatnich lat w Krakowie.

Pewną poprawę przyniosła istotnie kampania 1907/08. Nie łudźmy się — źródła tej poprawy są przeważnie przemijające, jak konjunktura zeszłej jesieni z początku zwyżkowa, potem przez czas dłuższy silnie zniżkowa, wskutek czego ci handlarze, co nabyli zboże po wysokich cenach, nie chcąc go pozbywać ze stratą, musieli je oddawać na skład. Dalej odegrał tu rolę pożar magazynów (szop) kolejowych. Wskutek podwyższenia taryfy składowej dochody wzrosły — wszelako przewyższa je znacznie suma inwestycyi, już teraz koniecznie potrzebnych i przez Wydział krajowy na lata 1908 i 1909 proponowanych, a w jeszcze wyższej mierze koszt tych znacznych adaptacyi, które — jeśli skład ma stanąć na wyżynie zadania — będą nieuniknione w biegu najbliższych lat. Zresztą podwyższenie taryfy może w danych warunkach — o czem później — *a la longue* wpłynąć pośrednio ujemnie na obrót.

Idzie o dokładne wyświetlenie istotnych przyczyn złego stanu rzeczy. Od szeregu lat co roku sprawozdania Wydziału krajowego i Komisyi gospodarstwa krajowego dopatrywały się źródeł złego w przyczynach przemijających, n. p. swego czasu w zastoju handlu spowodowanym wojną rosyjsko-japońską, a szukały lepszych szans przyszłości w doniosłych ogólno-gospodarczych zdarzeniach przyszłości, jak w upaństwowieniu kolei północnej, budowie kanału Odra-Wisła itp. W pierwszym względzie szukały — za blizko, w drugim — za daleko. Dopiero w zeszłorocznem sprawozdaniu p. Paygert zwrócił uwagę na jeden istotny moment, mianowicie, że z natury rzeczy interes wielkich składów centralnych rozwija się bezporównania lepiej w krajach eksportujących zboże, jak Węgry, Stany Zjedn. półn. Ameryki i t. d. Ani Galicya ani Przedlitawia jako całość do krajów eksportujących z reguły — co do najważniejszych płodów rolniczych — nie należą. Stąd — zdaniem p. Paygerta — słaby rozwój składownictwa, zwłaszcza publicznego, w Galicyi i w Austryi wogóle. Albowiem jego zdaniem — zboże takich krajów o znacznym deficycie zbożowym znajduje bardzo szybko i łatwo zbyt lokalny. Nie można odmówić słuszności temu zapatrywaniu. Jednak tylko w pewnych granicach. I tak rozwój składownictwa zbożowego w Wiedniu, w Dolnej Austryi stanowczo lepiej się przedstawia, niż go przedstawia poseł Paygert w zeszłorocznem sprawozdaniu. Publiczny dom składowy miasta Wiednia wprawdzie od lat kilku — głównie wskutek zniesienia handlu terminowego zbożem — nie wykazuje postępów (cyfry obrotów są mniej więcej takie, jak przed kilkunastu i dwudziestu laty) i daje dochody mniejsze, niż w czasach dawniejszych (częścią wskutek znacznych i kosztownych adaptacyi). Zawsze jednak w przecięciu lat 1884—1907 przynosił ten dom składowy 4·73% od inwestowanego kapitału. A dalej dolno-austryackie stowarzyszenia rolnicze domów składowych (jest ich 22), aczkolwiek ciągle jeszcze walczą z deficytami, naprawianymi subwencyami krajowemi, z roku na rok wykazują i przyrost obrotów i lepsze wynikłości finansowe.

Wobec tego względem składu krakowskiego ujemne momenty szczególnej, zwłaszcza lokalnej natury zapewne silniej działają, niż owa ogólna przyczyna, przez p. Paygerta na pierwszem postawiona miejscu. Spróbujmy je zanalizować! Nieliczni producenci więksi posiadają i własne znaczne spichrze i siłę kapitałową. Mogą z zapasami czekać lepszej konjunktury bez składów i bez zaliczek. Producenci mniejsi odnosiliby pożytek ze składów tylko wtedy, gdyby one znajdywały się w pobliżu miejsca produkcyi i udzielały bez skomplikowanych formalności wydatnych zaliczek i to w części nietylko na zboże już złożone, ale także na zboże takie, które dopiero ma się urodzić! Brak kapitału obrotowego bowiem sprawia, że dziś przeważnie sprzedają zboże na pniu. A w wielu wypadkach kredyt wekslowy z pomocą drogo opłacanych ale szybko uzyskiwanych żyr „z grzeczności" eskonterskich robi konkurencyę kredytowi na podkładzie produktu, który byłby tańszy ale w danych warunkach bez porównania uciążliwszy i mniej wydatny.

Na te okoliczności zwraca uwagę sprawozdawca Komisyi gospodarstwa krajowego p. Zdzisław Tarnowski jeszcze w r. 1896, pledując za zwinięciem krajowych składów.

Faktem jest, że między klientami składu krakowskiego, rzadko pojawia się producent (np. p. Włodek). Bywa to producent większy i silniejszy, któremu czasem miejsca w spichrzu braknie, a któremu o zaliczkowanie nie idzie. Ze składu korzysta zatem prawie wyłącznie handel — i to przedewszystkiem handel tranzitowy zbożem z Królestwa i z Rosyi, idącem do Niemiec. W dobrych latach trafiają się małe partye pszenicy krajowej, przeznaczonej na wywóz do Śląska i Moraw. Bywa także krajowa wyka, bobik, łubin na eksport, zwłaszcza do Czech.

Trafiają się również w składzie partye zboża wschodnio-galicyjskiego i węgierskiego, które idą do młynów krakowskich i okolicznych. Za czasów obrotu mlewa znaczniejsze partye zboża, zwłaszcza rosyjskiego, ze składu wędrowały do młynów, czem się tłumaczy także ogólnie lepsze przecięcie obrotu w składach przed rokiem 1900.

Używanie składu przez ów handel tranzytowy ma przeważnie charakter reekspedycyjny (czyszczenie, workowanie i t. p.) — rzadziej spekulacyjny. Na uwagę zasługuje, że korzystają ze składu przeważnie handlarze mniejsi. Więksi radzą sobie inaczej — wobec znacznych niedogodności w składzie, o których później będzie mowa. Często reekspedycya odbywa się pod gołem niebem.

Gdy tedy jedną z przyczyn słabych obrotów w składzie jest niewątpliwie całokształt układu naszych stosunków produkcyi i handlu zboża, to z drugiej strony nie ulega wątpliwości, że mimo tego rozwojowi składu niezbyt sprzyjającego układu stosunków obroty byłyby znacznie większe, gdyby nie liczne a istotne niedomagania w urządzeniu i funkcyonowaniu składu

Przedewszystkiem urządzenia techniczne. Brak odpowiednich maszyn do czyszczenia najnowszego systemu i innych nowoczesnych urządzeń dla manipulacyi. Pozatem samo sprawozdanie Wydziału krajowego wykazuje szereg elementarnych technicznych niedostatków i proponuje wydatki na ich usunięcie. A najważniejszą w tym względzie jest potrzeba drugiego toru dowozowego, poruszana od roku 1898, uznana obecnie przez Wydział krajowy a jednak odsunięta ze względów oszczędnościowych (koszt 16.600 K.). Dziś – przy jednym torze do wwożenia i wywożenia wagonów tak pełnych jak i opróżnionych — można w ciągu dnia przemanipulować najwyżej 5—6 wagonów, czego konsekwencyą między innemi jest to, że nawozy sztuczne, które mogłyby stanowić poważny kontyngent towarów składowych, składu dziś unikają, gdyż handlarze nie mogą narażać się na niemożność nagłego wydobycia towaru ze składu.

Dalej cała manipulacya w składzie jest zbyt powolna i mogłaby być przyspieszoną i uproszczoną nawet niezależnie od ulepszenia technicznych urządzeń składowych. Odnosi się to także do ułatwiania kupcom stosunku z władzami cłowemi i przedsiębiorstwami kolejowemi. Zarząd o tyle nie jest kupieckim, że nie przedsiębierze szczególnych zabiegów o pozyskanie klientów dla składu. Przez dodatki, remuneracye oraz tantyemy dla części personalu składowego, a ewentualnie przez poruczenie osobistości ruchliwej i mającej stosunki w danym świecie akwizycyi za prowizyą dałoby się niewątpliwie obroty składowe powiększyć.

Polityka taryfowa składu nie w zupełności jest odpowiednia.

Jest powszechnie wiadomem, że przy handlu zbożem i jego przetworami manipulacya towarem jest niezbędną i że zbytniego obciążenia kosztami handel ten nie znosi. Atoli polityka taryfowa składu nie liczy się z tą okolicznością. Stopa składowego nie jest wprawdzie wygórowaną, ale zato koszta manipulacyi jak: za wysypanie, czyszczenie, workowanie, regulowanie i t. d., są tak wysokie, że kupcy tutejsi rozmaitych imają się sposobów, byleby tylko nie znaleść się w konieczności złożenia towarów w składzie krajowym.

Nieracyonalność polityki taryfowej składu jeszcze w innym uwydatnia się kierunku. Kraków jest miejscem, w którym ruch tranzytowy otrębami silnie prosperuje. Racyonalna polityka taryfowa wykorzystałaby ten fakt i we własnym interesie faworyzowałaby pod względem taryfowym otręby, tymczasem obciąża je ona prawie podwójnem w stosunku do zboża składowem i podwójnemi kosztami manipulacyjnemi.

Wreszcie należałoby dla pozyskiwania poważnych klientów przyznawać opusty kupcom, oddającym składowi większe ilości towaru.

W dziedzinie ułatwień kolejowo-taryfowych poza istniejącą reekspedycyą niejedno dałoby się może uzyskać, w czem znalazłby się dalszy czynnik, wpływający dodatnio na rozwój składu. Wprawdzie myśl uzyskania szczególnej refakcyi dla przesyłek, wysyłanych pod adresem składu, zdaniem Komisyi zbyt trudną jest do zrealizowania — atoli łatwiejszem byłoby uzyskanie zniesienia należytości za dostawę i odstawę wozów (Beistell- u. Zuschiebgebühr) oraz wcielenia składu do rejonu kolejowego celem usunięcia należytości za dochodzenie organów cłowych (t. zw. Ganggebühr).

Dalej należałoby postarać się o takie same udogodnienia, jakie ma publiczny dom składowy miasta Wiednia jako to, że waga składu uznaną jest przez zarząd kolejowy za urzędową wagę kolejową, a orzeczenia znawców co do jakości towaru, wydawane przez skład, są równorzędne z takiemi orzeczeniami wydawanemi przez znawców, uproszonych do tego przez zarząd kolejowy.

Gdyby można na większą skalę rozwinąć zaliczkowanie towarów, to niewątpliwie obrót mógłby znacznie wzróść. Atoli tu właśnie obecny ustrój przedstawia się jako hamulec, sprawiający, że zaliczkowanie towarów przez Bank krajowy i Bank galic. dla handlu i przemysłu zamyka się w cyfrach śmiesznie niskich.

Warranty składu krajowego są zaliczkowane tylko do wysokości 60% ustalonej przez skład wartości towaru. Ta zaliczka, sama przez się niższa już o prawie 25% od zaliczek udzielanych na towar przez prywatnych eskonterów bez warantów, przedstawia się w rzeczywistości nie jako 60% faktycznej wartości towaru, ale jako 40%. Skład krajowy bowiem, w braku taksatora, obeznanego ze zbożem, podaje w warancie wartość towaru nie według jego faktycznej w danym czasie wartości, ale na podstawie tabeli cen, ustalonych dla pojedynczych gatunków zboża i jego, przetworów bez względu na jakość i to często ustalonych w czasie, kiedy ceny zboża były znacznie niższe, niż są obecnie.

Przykład: Cena dobrej pszenicy wynosi obecnie K. 22 do K. 24 za 100 kg. skład krajowy natomiast podaje jej wartość na podstawie tabeli na K. 16. Zaliczka w wysokości 60% faktycznej wartości towaru powinnaby wynosić K. 13·20 do K. 14·40 a w rzeczywistości wynosi K. 9·60 t. j. około 40% faktycznej wartości.

Nadto samo wydostanie warantu jest połączone z różnemi formalnościami i trwa przez 1 2 dni, (zwłaszcza gdy filia Banku krajowego jest popołudniu zamknięta), co powoduje zwłokę w uzyskaniu zaliczki, a handel zbożem żadnej choćby najmniejszej zwłoki z reguły znosić nie może.

Rzecz naturalna, że wobec powyższego stanu rzeczy używanie warantów i ich zaliczkowanie musi być minimalne.

Dla ożywienia ruchu warantów i ich zaliczkowania należałoby podwyższyć stopę zaliczkową o 15 do 20% a w szczególności należałoby zerwać z dotychczasowym szablonem ustalania wartości towaru na podstawie jakiejś tabeli cen i ustanowić zawodowego znawcę, któryby, uwzględniając jakość każdego gatunku towaru, ustalał jego wartość na podstawie rzeczywistych w danym czasie istniejących cen.

Ustanowienie znawcy zawodowego zapobiegłoby także i tej nieraz niesprawiedliwej praktyce składu, że oznacza się towar suchy i zdrowy jako wadliwy, przez co uniemożliwia się zrealizowanie warantu.

Dla zwiększenia obrotu warantów należałoby także wydać postanowienia, przyspieszające wydawanie warantów.

Prawdą jest, że warranty wogóle w Austryi słabo się przyjęły i że winę tego ponosi w znacznej mierze ustawa z r. 1889, która, przyjmując zasadę z ustawodawstwa francuskiego, „udoskonaliła“ ją nader uciążliwą i przewlekłą manipulacyą, a następie odebrała publicznym domom składowym możność zaliczkowania, przez co stworzyła dla prywatnych domów składowych premię, gdyż bez warrantów mogą one w prosty i szybki sposób udzielać zaliczek na towar.

Wszelako w domu składowym gminy wiedeńskiej obrót warrantów wynosi około półtora miliona koron, jest zatem kilkanaście razy wyższy niż w Krakowie -- bo towar szacowany jest przez znawców a stopa zaliczek, udzielanych przez „Unienbank“ i „Anglobank“ jest wyższa, niż stopa zaliczek Banku krajowego i Banku galicyjskiego dla handlu i przemysłu.

Zresztą tak w Wiedniu jak i Krakowie poświadczenia składowe są podstawą kredytu, udzielanego przez prywatnych eskonterów i inne instytucye finansowe bez używania form obrotu warrantowego.

Jest jednak ta istotna różnica, że kredyt warrantowy Banku krajowego a także Banku galicyjskiego dla handlu i przemysłu jest stosunkowo bardzo tani ale formalnie uciążliwy i niski, podczas gdy kredyt bezwarrantowy prywatny jest łatwy i wydatny ale drogi.

I tu właśnie sęk. Tak trzebaby skonstruować zaliczkowanie towarów przez wspomniane dwa banki, by pozostało ono taniem a stało się dogodnem i wydatnem. Przedewszystkiem już bez zmiany ustawy z r. 1889 możnaby uprościć i przyspożyć wewnętrzną manipulacyę warrantową.

Potem należałoby wdrożyć starania o zmianę ustawy. Wreszcie należałoby obok składu przez odpowiednie porozumienie z jakąś instytucyą finansową urządzić tanie a wydatne zaliczkowanie bezwarrantowe wraz z komisową sprzedażą towaru.

Okazało się bowiem w Austryi wogóle a u nas w szczególności, że o ile idzie o zasadnicze funkcye warrantów, to dla praktyki życiowej dość obojętną jest możność indossowania i kilkakrotnego przenoszenia własności towaru, złożonego na składzie, przez przenoszenie papieru. Praktycznie ważną jest jedynie możność uzyskiwania taniego, wydatnego i dogodnego kredytu na podkładzie złożonego towaru aż do pierwszej i jedynej z reguły jego sprzedaży. Poprostu towar, dostający się do składu, u nas potem przez kilka rąk już nie przechodzi.

Za wadliwość składu należy również i to uważać, że dostają się doń dziś wyłącznie zboże i inne płody rolne. O tem, że po założeniu drugiego toru możnaby dostać nawozy sztuczne, wyżej była mowa. Atoli i różne inne towary mogłyby zapełniać skład, gdyby się działało akwizycyjnie, urządzenia były odpowiednie, traktowanie było fachowe tj. zastosowane do natury towaru, koszta manipulacyi niższe, zaliczkowanie łatwiejsze i gdyby jednym z efektów pomocy składu było ułatwienie stosunku z cłem, akcyzą i koleją.

Wniosek ogólny z powyższych wywodów taki, że gdyby się przeprowadziło nie cząstkowo, ale w całości reformy w powyższych kierunkach, to skład uzyskałby poważne szanse rozwoju. A rozwój składu krajowego nie byłby dla gospodarstwa krajowego obojętny. W prawdzie przynosiłby on bezpośredni pożytek przedewszystkiem handlowi — ale dla handlu jako takiego zresztą kraj prawie niczego nie robi. Dalej wszelkie ułatwienia handlu produktami gospodarstwa wiejskiego wychodzą po średnio temu gospodarstwu na pożytek, gdyż czynią handlarza łatwiejszym w stosunku do producenta.

Za wydzierżawieniem składu, jak to bywa czasem proponowane, nie mogłaby się komisya gospodarstwa krajowego oświadczyć już obecnie, gdyż nie traci nadziei,

że jeśli wejdziemy na drogę reform, doprowadzimy skład do właściwego znaczenia i rozkwitu a uważa utrzymanie takiego narzędzia polityki gospodarczej, jakiem mógłby być skład należycie prowadzony, w rękach kraju — jak długo się da i jeśli warto będzie ze względu na wydatniejsze niż dotąd skutki działalności składu — za wskazane.

Nie idzie też o to, by kraj do składu nie miał nadal dokładać, ale idzie o to, by było coś, dlaczego warto to czynić.

Niezależnie od sprawy postawienia składu krakowskiego na nogi, uważa komisya gospodarstwa krajowego za wskazane wdrożenie akcyi w kierunku zakładania stowarzyszeniowych domów składowych w różnych okolicach kraju, połączonych z zaliczkowaniem towarów oraz z organizacyą skupu i sprzedaży nietylko zboża i płodów rolnych, lecz także różnych innych produktów gospodarstwa wiejskiego, jakoto jaj, szczeci, pierza i t. d. a także po części ze składownictwem i wspólnym zakupem nawozów sztucznych i innych środków pomocniczych gospodarstwa wiejskiego. Mogłyby one może częściowo oprzeć się z jednej strony o kółka rolnicze, z drugiej, o ile o zaliczkowanie idzie, o kasy raiffeisenowskie. Wydział krajowy dolnoaustryacki oblicza korzyści, wynikające dla tamtejszych rolników (w 22 towarzystwach domów składowych przeszło 10000 członków) z podobnej organizacyi na trzy miliony koron rocznie.

Niepodobna wreszcie pominąć milczeniem, że ogromnem utrudnieniem rozwoju składownictwa w kraju naszym jest brak stosowanych powszechnie „usances“ handlu zbożem i innymi produktami wiejskimi, brak „standardów“ jakościowych, co sprawia, że każda partya towaru musi być osobno składana, manipulowana i szczegółowo szacowana. Jest to niedomaganie, którego usunięcia wobec konserwatyzmu zwyczajowego w danej dziedzinie tak rychło spodziewać się nie można. Ale byłoby obowiązkiem i korporacyi rolniczych i Izb handlowych i przemysłowych łączną akcyę w danym kierunku wdrożyć i konsekwentnie prowadzić.

Zauważyć należy, że to sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego, o ile idzie o niedomagania obecnego stanu rzeczy tudzież o środki zaradcze — nie może być ani wyczerpującem ani w każdym punkcie pewnem. Niestety, — o ile idzie o istotne momenta i daty, mogące służyć do ocenienia sytuacyi, akta Wydziału krajowego niczego prawie nie zawierają; a i działalność komitetu doradczego, powołanego dla składu przez Wydział krajowy, w tym kierunku nie była dość ożywioną, a przynajmniej ze śladami jej (poza nową taryfą) spotkać się nie można. Wyjazd sprawozdawcy do Krakowa dla dokładnego zbadania sprawy na miejscu był niemożliwy — trzeba było zatem ograniczyć się do listownego zasięgania informacyi, co nie jest najpewniejszym i najgruntowniejszym sposobem.

Dlatego też komisya nie stawia szczegółowych wniosków co do zmian, któreby należało przedsięwziąć, lecz uważa powyższe uwagi za przygotowawczy materyał do studyów, które Wydział krajowy winien obecnie i to spiesznie przedsięwziąć.

Wydział krajowy proponuje na rok 1908 i 1909 dalsze adaptacye w budynku składu.

Już w sprawozdaniu za rok 1906. podniósł Wydział krajowy, że tak budynek dwupiątrowy magazynu zbożowego, jak i wszystkie kominy w budynkach administracyjnych wymagają z powodu groźnego stanu niecierpiących zwłoki napraw.

Na niezbędne ankrowanie budynku składów i restauracyę kominów wydano 4216 K 30 h., z czego kwotę 2000 K zarachowano w budżecie r. 1906, resztą zaś obciążono budżet roku 1907. Na zaprowadzenie w składzie wodociągu domowego

do której to instalacyi został zarząd składu przez magistrat miasta Krakowa wezwany, poniesiono wydatek w sumie 864 K 50 h. Wreszcie na niezbędną rekonstrukcyę mieszkań magazyniera i woźnego wydano 1954 K 30 h.

Były to jednakowoż rekonstrukcye tymczasowe, niecierpiące zwłoki, a już przy kolaudacyi tych robót okazało się, że w celu przyprowadzenia składu do należytego porządku, zachodzi potrzeba nietylko dalszej rekonstrukcyi samych budynków, ale także pewnych zmian w wewnętrznem urządzeniu składów.

Przedewszystkiem stwierdzono na miejscu w składzie, że istniejąca stara winda jest bezużyteczną, a naprawioną być nie może. Wskutek tego Wydział krajowy upoważnił dyrekcyę składu do sprzedaży tej windy wraz z całem urządzeniem, za co uzyskano kwotę 1430 K wstawioną do dochodów składów i uwidocznioną w zamknięciu rachunków roku 1907. Natomiast postanowił Wydział krajowy zaprowadzić w składzie nową windę elektryczną, której koszt obliczony został na sumę 5.200 K. Kwotę tę preliminuje Wydział krajowy jako wydatek nadzwyczajny w preliminarzu budżetu krajowego na rok 1908. W preliminarzu tym wstawiono ogółem w wydatkach nadzwyczajnych kwotę 7.700 K, preliminując w tem kwotę 2.500 K na roboty adaptacyjne w budynkach składowych.

W ciągu roku 1908 zarządził Wydział krajowy dokładne zbadanie wszystkich budynków składowych. Okazało się przy tem badaniu, że główną wadą wszystkich budynków magazynowych jest nieszczelność pokrycia dachowego. W magazynie głównym jest z tego powodu najwyższa kondygnacya niemożliwą do użycia, zaś w magazynach cłowych przenoszą towar z miejsca na miejsce. Wymiana pokrycia dachowego na nowe jest rzeczą niezbędnie potrzebną. Prócz tego niezbędne są nowe rynny wiszące, naprawa rur spustowych, podłóg i ramp. Nadto wskutek żądania c. k. Inspektoratu przemysłowego w Krakowie muszą być dla bezpieczeństwa robotników urządzone zewnętrzne schody żelazne w magazynach. Pierwotny kosztorys opiewający na sumę 24.500 K zredukował Wydział krajowy na sumę około 15.000 K, a gdy do preliminarza na rok 1908 wstawiono na ten cel w wydatkach nadzwyczajnych kwotę 2.500 K, postanowił Wydział krajowy resztę potrzebnego kredytu w sumie 12.500 K wstawić do preliminarza budżetu krajowego Składu publicznego w Krakowie na rok 1909, przedstawiając Wysokiemu Sejmowi do uchwały stosowny wniosek.

Obecnie wyłoniła się jednak kwestya, czy w obecnym budynku składu warto przedsiębrać jakiekolwiek adaptacye z wyjątkiem nagłych, nieuniknionych — gdy być może, że wskutek zdecydowanego już przesunięcia rozszerzonego dworca towarowego ku Krowodrzy, okaże się niebawem potrzeba zwinięcia składu w obecnem jego położeniu, tj. pozbycia obecnego budynku, a postawienia lub zakupna nowego tuż obok dworca towarowego.

Gdy kwestya ta obecnie jeszcze nie jest wyjaśnioną, komisya wnosi, by utrzymać w budżetach na rok 1908 i 1909 wydatki adaptacyjne, proponowane przez Wydział krajowy, z tem jednak, iż należy je ponieść tylko o tyle, o ile są nagłe, nieuniknione a zresztą tylko wtedy, gdyby okazało się, że można i należy skład nadal w obecnym budynku pozostawić.

W każdym razie konieczne jest, by już teraz sprawa pomieszczenia składu w przyszłości stała się przedmiotem badania ze strony Wydziału krajowego.

Uchwałą z dnia 11. kwietnia 1900 Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do stabilizowania Witołda Onyszkiewicza na posadzie likwidatora krajowego Składu publicznego w Krakowie, i przyznania mu prawa do emerytury na równi z urzędnikami krajowymi, wymienionymi w §. 12. ustawy 2. c statutu emerytalnego,

uchwalonego przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 3. stycznia 1889. Uchwałą tą nie przyznano likwidatorowi Onyszkiewiczowi natomiast, ani prawa do dodatku aktywalnego, ani do dodatków pięcioletnich, a jedynie wyznaczono mu w budżecie płacę o rocznych 2.400 K. Wobec tego, że w służbie krajowej nie ma żadnego urzędnika, któryby pozbawiony był prawa do poboru powyższych dodatków, Wydział krajowy przedstawia obecnie Wysokiemu Sejmowi wniosek na zrównanie poborów likwidatora Składów z poborami innych urzędników krajowych, a nadto z uwagi na dłuższą służbę p. Onyszkiewicza, wyznaczenia mu płacy wyższej o 400 K to jest o rocznych 2.800 K. Nowe pobory likwidatora wstawił Wydział krajowy do preliminarza budżetu składów na rok 1908.

Na podstawie powyższego sprawozdania komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zarządzie krajowym Składem publicznym, połączonym ze Składem wolnym w Krakowie.

II. Sejm wstawia do budżetu krajowego Składu publicznego w Krakowie na roboty adaptacyjne w budynkach Składów jako wydatek nadzwyczajny kwotę 7.700 K do budżetu na rok 1908, a do budżetu Składów na rok 1909 kwotę 12.500 K z tem, iż z tych robót mają być wykonane jedynie nagłe i nieuniknione, a wszystkie inne tylko wtedy, jeśliby zapewnione było, iż wskutek przesunięcia dworca kolejowego ku Krowodrzy nie zajdzie potrzeba przeniesienia składu na inne miejsce.

III. Sejm ustanawia pobory służbowe likwidatora krajowego Składu publicznego w Krakowie w następującej wysokości: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 960 K, oraz prawo do czterech dodatków 3-letnich po 200 K rocznie z utrzymaniem w mocy jego praw do emerytury na podstawie statutu uchwalonego przez Sejm na na posiedzeniu z dnia 3. stycznia 1889.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by zbadał dokładnie wszystkie przyczyny obecnych niedomagań funkcyonowania krajowego składu publicznego w Krakowie a szczególnie przyczyny słabego w nim ruchu, obmyślił wszechstronne środki zaradcze, zwłaszcza w kierunku urządzeń technicznych, przyspieszenia i uproszczenia manipulacyi, akwizycyi klientów, zaliczkowania towarów i wydawania warrantów, zmiany opłat za manipulacyę, uzyskania ulg i udogodnień kolejowych i t. p. i z poczynionych na tej podstawie zarządzeń zdał Sejmowi sprawę, względnie — o ile zarządzenia takie przekraczałyby kompetencyę Wydziału krajowego — przedstawił Sejmowi wnioski na najbliższej sesyi.

V. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by zbadał sprawę zakładania stowarzyszeniowych domów składowych w różnych okolicach kraju, połączonych z taniem, wydatnem i dogodnem zaliczkowaniem towarów oraz z organizacyą skupu i wspólnej sprzedaży różnych produktów gospodarstwa wiejskiego niemniej jak wspólnego zakupna przedmiotów pomocniczych w gospodarstwie wiejskiem, i przedstawił Sejmowi wnioski na najbliższej sesyi.

W szczególności należy zbadać, czy takich instytucyi nie możnaby oprzeć częściowo o Kółka rolnicze tudzież o kasy raiffeisenowskie.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Battaglia.

L. s. 3.028/1908. We Lwowie, dnia 28. października 1908.

Aleg 438

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o wniosku posła Leo i tow. w sprawie reorganizacyi c. k. straży policyjno-wojskowej w Krakowie, Przemyślu i Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Stosunki panujące w trzech największych miastach galicyjskich pod względem organizacyi c. i k. straży policyjno-wojskowej wymagają jaknajrychlejszej zmiany w kierunku we wniosku p. Leo wskazanym. Straż policyjno-wojskowa nie odpowiada rozlicznym trudnym i ciężkim zadaniom, jakie policya wielkomiejska ma spełnić. Straż wojskowa nie rozporządza przedewszystkiem materyałem, odpowiednio wyszkolonym i odpowiednio ukwalifikowanym, czerpie go bowiem z wojska, które dostarcza policyi żołnierzy młodych, zgłaszających się do tej służby bez względu na osobiste kwalifikacye kandydatów. To też mimo gorliwych usiłowań oficerów i urzędników policyjnych o jaknajlepsze wyszkolenie straży, rezultaty osiągnięte nie mogą w żadnym kierunku zadowolnić, albowiem z materyału przez wojsko dostarczonego niepodobna w ciągu kilku miesięcy wykształcić korpus policyjny, mający spełniać niezmiernie trudne zadania i funkcye policyjne w dużych miastach. Cierpi wskutek tego publiczność wielkomiejska, cierpieć musi cała administracya miejska, używająca policyi jako organu wykonawczego przy egzekwowaniu rozlicznych rozporządzeń magistratu dotyczących porządku, czystości itp., cierpi wreszcie powaga i znaczenie władzy, skoro jej reprezentanci nie stoją na wysokości zadania i wywołują nieraz konflikty z ludnością, których dałoby się niejednokrotnie uniknąć przy odpowiedniem postępowaniu i zachowaniu żołnierzy straży policyjnej.

Ponieważ we wszystkich wielkich miastach austryackiego państwa istnieje już oddawna policya cywilna, nie ma żadnego powodu, dlaczegoby jedynie tylko Galicya pozbawioną była tego dobrodziejstwa.

Nie stoi też temu na przeszkodzie żaden wzgląd finansowy, albowiem gmina Wiedeń lub Praga płacą na utrzymanie cywilnej policyi państwowej jedynie stałe roczne ryczałty w umiarkowanej wysokości, a więc i 3 miasta galicyjskie mają to samo prawo żądać, by nie nakładano na nie nadmiernych z tego tytułu ciężarów.

Na podstawie powyższych wywodów Komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, by bezzwłocznie przystąpił do reorganizacyi c. k. straży policyjnej we Lwowie, Przemyślu i Krakowie w kierunku przekształcenia jej na państwową straż cywilną na wzór istniejących straży cywilno-policyjnych we Wiedniu i Pradze“.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Leo.

Ls. 2 939/1908. We Lwowie, dnia 24. października 1908.

Alej 439

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1907 tudzież o preliminarzu tegoż funduszu na rok 1909.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy przedłożył sprawozdaniem z 21. sierpnia 1908 L. 81.127 otrzymane od Dyrekcyi funduszu propinacyjnego odezwą z dnia 29. lipca 1908 L. 1.937 rachunki funduszu propinacyjnego za rok 1907 tudzież preliminarza na rok 1909.

Z końcem roku 1907 wykazuje zamknięcie rachunków:

1. Dochody galic. funduszu ogólnego z wykonywania prawa propinacyi i innych wpływów . . . . . 11,009.968 K 47 h
wydatki . . . . . 8,713.079 „ 11 „
nadwyżka . . 2,296.889 K 36 h
po potrąceniu odpisów . . 25.771 „ 99 „
pozostaje . . . 2,271.117 K 37 h,

którą do funduszu zasobowego wcielono.

b) Dochody funduszu zasobowego za rok 1907 wynosiły 942.066 K.

Zarodowy majątek tego funduszu wynosił według zamknięcia za rok 1907 . . . . . 29,785.441 K 06 h
W porównaniu ze stanem funduszu z końcem roku 1906 wynoszącego . . . . . 26,635.232 „ 41 h
wzrost . . . 3,150.208 K 65 h

2. Dochody funduszu rezerwowego za rok 1907 wynosiły 766.224 „ 52 „
wydatki . . . . . 217.797 „ 19 „
nadwyżka . . . 548.427 K 33 h
Stan kapitałów tego funduszu wynosił . . . . 17,685.852 „ 99 „
W porównaniu ze stanem z końcem 1906 roku . . 17,124.273 „ 40 „
wzrost o kwotę . . 561.579 K 59 h
Zliczając z funduszem rezerwowym . . . . 17,785.852 „ 99 „
fundusz zasobowy . . . . . 29,785.441 „ 06 „

Wynosi z końcem roku 1907 ogólny stan funduszu propinacyjnego . . . . . 47,471.294 K 05 h

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego o zamknięciu rachunków za rok 1907 i o preliminarzach na rok 1909 przyjmuje Sejm do wiadomości.

I.

Zamknięcie rachunków galic. funduszu propinacyjnego ogólnego za rok 1907.

W dochodach funduszu propinacyjnego ogólnego, który obejmuje wyniki zarządu prawem propinacyi, okazały się niewielkie różnice między wynikłością a budżetem. Mianowicie wynik zarządu jest korzystniejszy od preliminarza, z wyjątkiem tylko poz. 1. dochodu z czynszów propinacyjnych, który wynosił 8.511 743 K 80 h
zamiast przewidzianych budżetem . . . . . 8,530.000 „ — „
zatem mniej . . 18.256 K 20 h

Dalsze pozycye wykazują nadwyżki ponad kwoty preliminowane.
Mianowicie:

W poz. 2. opłaty szynkarskie wpłynęło . . . . . 402 949 „ 19 „
zamiast przewidzianej budżetem sumy . . . 380 000 „ — „
zatem więcej . . 22.942 K 19 h

W poz. 3. opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni wpłynęło. . . . . 200 „ — „
ponad preliminarz, gdyż w tej pozycyi żadnego dochodu nie wstawiono do budżetu.

W poz. 4. grzywny wpłynęło . . . . . 8721 „ 50 „
a gdy w budżecie uchwalono . . . . . 4.000 „ — „
przeto wynik korzystniejszy o . . . . . 4.721 K 50 h

W poz. 5. dochody ze skonfiskowanych przedmiotów przyniosły. 578 „ 13 „
a gdy preliminowano tylko . . . . . 40 „ — „
przeto wpłynęło więcej o. . . . . 538 K 13 h

W poz. 6. odsetki zwłoki wpłynęło . . . . . 21.568 „ 68 „
zamiast wstawionych w budżet . . . . 20.000 „ — „
więcej o . . . 1.568 K 68 h

W poz. 7. z zasiłku dwumilionowej subwencyi państwowej wpłynęło . . . . . 1,782.258 „ — „

W poz. 8. odsetki od lokowanych kapitałów przyniosły . . 230.516 „ 32 „
a gdy w budżecie figuruje suma . . . . 150.000 „ — „
zatem wynik korzystniejszy o . . . . . 80 516 K 32 h

W poz. 9. Rozmaite nic nie wpłynęło a gdy do budżetu wstawiono kwotę . . . . . 2.000 „ — „
przeto tę kwotę jako mniejszą wynikłość wykazano.

Różnice między budżetem a wynikłością są w dziale wydatków następujące:

W poz. 1. na spłatę kapitałów wypłacono . . . . . 5,454.900 K — h
wobec sumy preliminowanej . . . . . 5,473.400 „ — „
wydano mniej . . 18.500 K — h
ponieważ nie wszystkie wylosowane obligacye do wypłaty przedłożono.

W poz. 2. na wypłatę kuponów wydano . . . . . 2,364.454 „ — „
wobec sumy preliminowanej . . . . . 2,266.552 „ — „
zatem wydano mniej . . . 97.902 K — „
ponieważ nie wszystkie zapadłe kupony do wypłaty przedłożono.

W poz. 3. prowizya bankowa od wypłaty kuponów i wylosowanych obligacyi . . . . . 5.276 „ 84 „
gdy w budżet wstawiono na ten cel . . . 6.400 „ — „
wydano mniej . . 1.123 K 16 h

W poz. 4. należytość stemplowa od kwitów na subwencyę państwową . . . . . 3.720 K — h
w budżecie wstawiono . . . . . 5.580 „ — „
wydano mniej . . 1.860 K — h

W poz. 5. podatek dochodowy od czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi . . . . . 4.742 „ 30 „
która w budżecie nie figuruje. Są to dawne należytości gmin z tytułu dodatków gminnych do podatku dochodowego, opłacanego przez fundusz propinacyjny od czynszów dzierżawnych za prawo propinacyi, jeszcze przed reformą podatkową.

W poz. 6. podatek rentowy od obligacyi propinacyjnych . . 206.647 „ — „
a gdy do budżetu na ten cel wstawiono . . . 226.655 „ — „
zatem wydano mniej . 20.007 K 80 h
ponieważ podatek ten płaci się przy realizacyi kuponów, a nie wszystkie zapadłe kupony do wypłaty przedłożono.

W poz. 7. podatek zarobkowy od dochodów galic. funduszu propinacyjnego . . . . . 459.204 „ 61 „
budżet zawiera w tej pozycyi. . . . . 420 000 „ — „
zatem wydano więcej. 39.204 K 61 h
z powodu wyższego wymiaru podatku zarobkowego.

W poz. 8. ekwiwalent od majątku funduszu propinacyjnego . 11.737 „ 64 „
zgodnie z budżetem.

W poz. 9. bonifikacya funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach, opłacanych przez galic. fundusz propinacyjny do końca roku 1897 . 239 381 „ 35 „
a gdy preliminowano . . . . . 266.000 „ — „
przeto wydano mniej. 216.618 K 65 h

W poz. 10. ryczałt do skarbu państwa za należytości stemplowe od kwitów na czynsze dzierżawne propinacyjne . 25.000 „ — „
gdy do budżetu wstawiono . . . . . 20.000 „ — „
zapłacono z powodu zaległości więcej o . 5.000 K — h

W poz. 11. rozmaite wydatki budżetem nieprzewidziane wynoszą 549 „ 17 „

II.

Zamknięcie rachunków galic. funduszu propinacyjnego zasobowego za rok 1907.

Dochód tego funduszu wynosił . . . . . 942.066 K 28 h
do budżetu wstawiono . . . . . 930.950 „ — „
wpłynęło więcej . . 11.116 K 28 h

Majątek zarodowy tego funduszu wynosił:
a) w papierach wartościowych . . . . . 22,154.600 K — h
b) w kapitałach lokowanych . . . . . 7,630.841 „ 06 „
razem . . 29,785.441 K 06 h

III.

Zamknięcie rachunków galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego w majątku obrotowym za rok 1907.

Dochody tego funduszu wynosiły z odsetek . . .		727.832 K	12 h
do tego rozmaite		836 „	89 „
razem . .		728.729 K	01 h

Wydatki, które ten fundusz pokrywa, odnoszą się do pokrycia wszelkich kosztów administranyjnych; budżet obliczał sumę tych wydatków na 215 828 K, faktyczne zaś wydatki wynoszą według zamknięcia . . . . . 205.828 K — h

W poszczególnych pozycyach zaoszczędzono:

W poz. 1. płace urzędników		8.178 „	22 „
„ 4. płace oficyantów		1.089 „	50 „
„ 5. dyurna		664 „	49 „
„ 8. koszta administracyi powiatowej		1.584 „	— „
„ 9. podatek wodociągowy		350 „	— „
„ 10. koszta zarządu		46 „	31 „
„ 11. potrzeby kancelaryjne		25 „	07 „
„ 12. koszta sądowe		181 „	57 „
„ 14. koszta podróży członków Dyrekcyi . . .		1.000 „	— „
„ 15. remuneracye i nieprzewidziane		510 „	66 „
suma zaoszczędzeń w powyższych pozycyach .		13.629 K	82 h.

W trzech pozycyach okazały się przekroczenia, mianowicie:

W poz. 2. płace slug		814 K	06 h
„ 3. adjuta		200 „	— „
„ 13. datek na zakład zaopatrzenia oficyantów . .		2.254 „	28 „
razem . .		3.268 K	34 h,

którą to kwotę potrącając od wykazanych poprzednio zaoszczędzeń pozostaje oszczędność w całej rubryce wydatków netto 10.361 K 48 h.

IV.

Zamknięcie rachunków galic. funduszu propinacyjnego w majątku zarodowym.

Majątek zarodowy tego funduszu wyrosi z końcem roku 1907 w papierach wartościowych 15,985.210 K, a w porównaniu z rokiem poprzednim okazuje się wzrost o kwotę 561 579 K 59 h.

Wpłynęła do majątku zarodowego tego funduszu nadwyżka, jaka uzyskana została w majątku obrotowym ad III. w sumie 523.079 K 50 h.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zamknięcie rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1907 przyjmuje Sejm do wiadomości i te rachunki zatwierdza.

V.

Budżet galic. funduszu propinacyjnego ogólnego na rok 1909.

Komisya budżetowa, po zbadaniu przedłożonego przez Dyrekcyę preliminarza dochodów i wydatków na rok 1909, przyszła do przekonania, że są one ułożone na podstawach realnych i z wszelką oględnością, zatem mogą być przyjęte.

Najważniejszą pozycyą dochodów tego funduszu są czynsze propinacyjne. Dyrekcya oblicza tę pozycyę na podstawie zawartych kontraktów, które wykazują wysokość czynszów w sumie 8,672.261 K, lecz Dyrekcya na możliwe opusty potrąca 42.261 K a preliminuje z tego źródła dochód tylko w okrągłej sumie 8,570.000 K, z czem Komisya się zgadza.

W poz. 2. opłaty od szynkarzy, wobec wynikłości z roku 1907 wynoszącej 402.949 K. Dyrekcya preliminuje okrągło sumę 380.000 koron.

W dalszych pozycyach jest preliminarz Dyrekcyi zupełnie zgodny z budżetem na rok 1908 uchwalonym, a Komisya nie widzi powodu do jakichkolwiek zmian.

W rubryce wydatków jest preliminarz Dyrekcyi co do poz. 1. spłata kapitałów i poz. 2. wypłata kuponów oparty na planie umorzenia obligacyj propinacyjnych, zaś co do innych pozycyi zgodny jest z budżetem na rok 1908 uchwalonym, z wyjątkiem tylko co do dwóch pozycyi, odnoszących się do podatku rentowego od obligacyi w obiegu będących, i podatku zarobkowego.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet dochodów i wydatków galic. funduszu propinacyjnego ogólnego na rok 1909:

Dochody.

Poz	1.	czynsz z dzierżawy prawa propinacyi	8,570.000 K
„	2.	opłaty od szynkarzy	380.000 „
„	3.	opłaty od zakładania nowych gorzelń, browarów i miodosytni	— „
„	4.	grzywny	4.000 „
„	5.	dochody ze skonfiskowanych przedmiotów . . .	40 „
„	6.	odsetki zwłoki	20.000 „
„	7.	subwencya państwowa	1,782.258 „
„	8.	odsetki od lokacyi kapitałów z dochodów bieżących . .	146.000 „
„	9.	rozmaite	1.000 „
		Razem . .	10,903.298 K

Wydatki.

Poz.	1.	Spłata kapitałów	5,924 600 K
„	2.	wypłata kuponów	1,815.368 „
„	3.	prowizya bankowa	6.400 „
„	4.	stemple od subwencyi państwowej	5.580 „
„	5.	podatek dochodowy od czynszów propinacyjnych . . nic się nie preliminuje, gdyż ta pozycya dotyczyła dawnych pretensyi gmin, z gminnych dodatków do podatku dochodowego, opłacanego przed reformą podatków;	— „
„	6.	podatek rentowy od obligacyi	181.537 „
„	7.	„ zarobkowy	460.000 „
„	8.	ekwiwalent	11.738 „
„	9.	bonifikacya funduszu krajowego i fundszów powiatowych .	240.000 „
„	10.	ryczałt od kwitów na czynsze propinacyjne . . .	20.000 „
		Razem . .	8,665.223 K

Potrącając od dochodów	10,903.298	„
wydatki	8,665.223	„
Okazuje się nadwyżka dochodu	2,238 075	K

VI.

Budżet galic. funduszu propinacyjnego zasobowego na rok 1909.

W preliminarzu ułożonym prez Dyrekcyę propinacyjną obliczone są spodziewane na rok 1909 odsetki według wykazu papierów wartościowych, należących do tego funduszu, których wartość wynosi 29,785.441 koron według zamknięcia rachunków za rok 1907.

Z tego obliczenia wynika suma 1,189.127 koron, którą Dyrekcya wstawia jako dochód na rok 1909, — a gdy żadnych wydatków niema, gdyż koszta administracyjne pokrywa fundusz rezerwowy, przeto Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet galic. funduszu propinacyjnego zasobowego na rok 1909:

Dochody:

Poz. 1. Odsetki	1,189.127	K

VII.

Budżet galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1909.

Dochody tego funduszu od papierów wartościowych i kapitałów lokowanych Dyrekcya obliczyła na podstawie szczegółowego wykazu, przedstawiającego stan funduszu z końcem roku 1907. Komisya zgadza się z tem obliczeniem.

Wydatki różnią się od uchwalonych w budżecie na rok 1908 kosztów administracyi tylko w niewielkiej mierze. Komisya budżetowa wnosi zatem zgodnie z preliminarzem Dyrekcyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1909:

Dochody:

Poz. 1. odsetki	705.826	K

Wydatki:

Poz.	1. płace urzędników	74.504	K
„	2. płace sług	4.861	„
„	3. adjuta	1.600	„
„	4. płace pomocników kancelaryjnych	15.362	„
„	5. datek na zakład zaopatrzenia pomocników kancelaryjnych .	778	„
„	6. dyurna	15.045	„
„	7. na utrzymanie kasy ryczałt	20.000	„
„	8. czynsze najmu	7.000	„
„	9. podatek wodociągowy	350	„
„	10. koszta administracyi powiatowej	52.000	„
„	11. koszta podróży i dyety członków Dyrekcyi . . .	1.000	„
„	12. potrzeby kancelaryjne	4.000	„
„	13. koszta zarządu biórowego	3.000	„
„	14. koszta sądowe	1.200	„
„	15. remuneracye i zapomogi i nieprzewidziane . . .	24.000	„
	razem	224.700	K

Potrącając od spodziewanego dochodu	705.826 K	
wydatki	224.700 „	
zostaje nadwyżka . .	481.126 K.	
Doliczając do tej nadwyżki wykazany ad VI. dochód funduszu zasobowego	1,189.127 „	
tudzież preliminowaną ad V. nadwyżkę funduszu propinacyjnego ogólnego	2,238.075 „	
wynosi suma nadwyżek, spodziewana w roku 1909 .	3,908.328 K.	

Na podstawie cyfr, niniejszem sprawozdaniem objętych, zestawia Komisya prawdopodobny obraz stanu funduszu propinacyjnego z końcem roku 1910.

Stan funduszu zasobowego z końcem roku 1907 . .	29,785.441 K	06 h
z roku 1908 nadwyżka funduszu ogólnego według budżetu .	2,190.111 „	— „
z roku 1909 nadwyżka tegoż funduszu według preliminarza .	2,238.075 „	— „
za rok 1908 nadwyżka funduszu zasobowego według budżetu .	1,060,000 „	— „
za rok 1909 nadwyżka tegoż funduszu według preliminarza .	1,189.127 „	— „
Stan z końcem roku 1909 . .	36,462.754 K	06 h
do tego za rok 1910, czysty dochód jak za rok 1909 .	2,238.075 „	— „
nadwyżka funduszu zasobowego za r. 1910 jak za r. 1909 .	1,189.127 „	„ „
za rok 1910, odsetki 4% od zwiększonego o 10 milionów kapitału	400.000 „	— „
Ogółem stan funduszu zasobowego z końcem r. 1910 .	40,289.856 K	06 h.

Według planu losowania obligacyi propinacyjnych, zatwierdzonego reskryptem ministeryalnym z 3. października 1889 L. 4.558 pozostaje z dniem 31. grudnia 1910 obligacyi w obiegu 17,381.100 zł. w. a. czyli w koronach 34,762.200,

a gdy fundusz propinacyjny zasobowy będzie wówczas wynosił	40,289.856 K	
przeto po całkowitem umorzeniu reszty obligacyi . .	34,762.200 „	
pozostanie reszta . .	5,527.656 K	

Rachunek zaś funduszu rezerwowego z końcem roku 1910 tak się przedstawia:

Majątek zarodowy wykazany zamknięciem rachunków ad IV. z końcem roku 1907 w papierach wartościowych	15,985.210 K	— h
w lokowanych kapitałach	1,679.500 „	— „
gotówką	21.152 „	— „
ogółem . . .	17,685.852 K	99 h
do tego zwyżka za rok 1908 według budżetu . .	463.015 „	— „
zwyżka za rok 1909 według preliminarza . . .	481.126 „	— „
Stan kapitału z końcem roku 1909 . .	18,629.993 K	99 h
do tego 4% odsetki za rok 1910 . . . 720.000 K		
po potrąceniu kosztów zarządu okrągło. . 220.000 „		
przyrost za rok 1910	500.000 „	„
stan z końcem roku 1910	19,129.993 K	— h
doliczając pozostałość funduszu zasobowego . . .	5,527.656 „	— „
okazuje się ogólna nadwyżka po wykupnie reszty obligacyi propinacyjnych	24,657.649 K	— h

zgodna z obliczeniem Komisyi, zawartem w sprawozdaniu z 12. marca 1907.

Komisyi budżetowej przekazany został wniosek posła Dra Schatzla z 24. września 1908 odnoszący się do ustawy krajowej z 10. listopada 1905, którą dla miast mających prawa propinacyi z chwilą zgaśnięcia tego prawa stosowna dotacya ustanowioną została. Wnioskodawca powołuje się na uchwałę sejmową z 11. listopada 1905, którą polecono Wydziałowi krajowemu, aby co do miast, które propinacyi nie mają, lecz z tego prawa pośrednio korzystają, zbadał potrzebę ich dotacyi i przedłożył wniosek w czasie właściwym.

Obecnie Dr. Schatzel i towarzysze przypominają tę sprawę, a wymieniając jako znajdujące się w tej sytuacyi miasta Brzeżany, Buczacz, Gorlice, Jaworów i Wadowice, żądają, aby polecić Wydziałowi krajowemu zbadanie stosunków miast właśnie wymienionych i przedłożenie wniosku na najbliższej sesyi.

Komisya budżetowa zważywszy, że prawo propinacyi kończy się z upływem roku 1910, że zatem uregulowanie wspomnianej sprawy nastąpić powinno nie później, jak w ciągu przyszłego roku, uznaje wniosek Dra Schatzla jako zupełnie uzasadniony i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w myśl uchwały sejmowej z 11. listopada 1905 zbadał stosunki miast Brzeżany, Buczacz, Gorlice, Jaworów i Wadowice, które korzystają z prawa propinacyi pośrednio i względem dotacyi krajowej dla tych miast z chwilą zgaśnięcia prawa propinacyi przedłożył Sejmowi stosowne wnioski na najbliższej sesyi sejmowej.

Komisyi budżetowej zostały także przekazane dwie petycye gminy miasta Rohatyna L. 1.729 i 2.852, które wykazują, że gmina ta po koniec roku 1910 ma zapewniony dochód na mocy układu zawartego z Dyrekcyą galicyjskiego funduszu propinacyjnego, który przedstawia $^1/_4$ część budżetowego dochodu, a który tracąc znalazłaby się w położeniu bez wyjścia.

Komisya budżetowa uznała, że wyjątkowa sytuacya miasta Rohatyna wymaga traktowania podobnego, jak co do miast pięciu powyżej wymienionych, dotychczas z prawa propinacyi pośrednio korzystających, i wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycye gminy Rohatyna L. 1.729 i L. 2.852 przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu, aby stosunki w tych petycyach przedstawione zbadał i względem uregulowania budżetu tego miasta po zgaśnięciu prawa propinacyi przedłożył odpowiednie wnioski na najbliższej sesyi sejmowej.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Skałkowski.

Ls. 2811/08.

We Lwowie, dnia 22. października 1908.

Aleg 440

Sprawozdanie

komisyi wodnej o sprawozdaniach Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany §§. 41. i 87. kraj. ustawy wodnej.

Wysoki Sejmie!

1/. Załączone pod 1/. zestawienie daje obraz obecnego stanu kwestyi, do której odnosi się §. 41. kraj. ustawy wodnej. Gdy okólnik Prezydyum Namiestnictwa z dnia 28. sierpnia b. r. i proponowana przez Wydział krajowy zmiana §. 41 kraj. ustawy wodnej czynią zadość podnoszonym w tym kierunku żądaniom, przeto komisya wodna akceptuje w zupełności wniosek Wydziału krajowego, a okólnik Prezydyum c. k. Namiestnictwa wita z wysokiem zadowoleniem.

Również uzasadnionem jest proponowane przez Wydział krajowy uzupełnienie §. 87. kraj. ustawy wodnej, komisya wodna przeto przyjmuje je również bez zmiany.

Na tej podstawie wnosi komisya wodna:

2/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony 2/. projekt ustawy.

Za Przewodniczącego:
Kolischer.

Sprawozdawca:
Jaworski.

Ustawa krajowa.

§. 41. Do stawiania w wodach publicznych wszelkich budowli wodnych, mających na celu uregulowanie wody lub ochronę przeciw takowej, a nie wykonywanych przez państwo, potrzeba zezwolenia właściwej władzy politycznej.

Pozwolenie takie wtedy tylko potrzebne jest do podobnych budowli w wodach prywatnych, jeżeli one oddziaływają na cudze prawa, albo na jakość, bieg lub wysokość wody w wodach publicznych.

Sprawozdanie komisyi wodnej z dnia 2. listopada 1904.

wytyka następujący kierunek reformie:

1. Jeżeli regulacyę rzek prowadzi państwo, to przed rozpoczęciem robót regulacyjnych przeprowadzoną ma być rozprawa i wydane orzeczenie władzy politycznej, nawet i w tych przypadkach, gdy koryto uregulowane leżeć ma całkowicie w granicach koryta naturalnego i wywłaszczenie gruntów prywatnych nie następuje, a to celem stwierdzenia granic koryta i rozstrzygnięcia zarzutów stron;

2. przy postępowaniu tem administracyjnem przedsiębiorstwo regulacyi powinno mieć swego osobnego zastępcę, którym nie może być urzędnik kierujący postępowaniem i wydający orzeczenie.

41.

Okólnik c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 28. sierpnia 1908.

Chociaż do budowli ochronnych i regulacyjnych, wykonywanych przez państwo, nie jest wymagany konsens wodnoprawny właściwej władzy politycznej, to jednak przed ich wdrożeniem i wykonaniem musi być przeprowadzonem analogicznie jak co do budowli, wykonywanych przez władze samorządne lub osoby prywatne, dochodzenie wodno-prawne ze współudziałem stron interesowanych, by im dać możność wypowiedzenia swoich życzeń i żądań, względnie podniesienia zarzutów.

Na podstawie wyniku dochodzenia ma być wydane orzeczenie co do żądań i zarzutów stron z wolnością rekursu.

Sprawozdanie Wydziału krajowego z d. 23. września 1908.

§. 41.

Do stawiania w wodach publicznych wszelkich budowli wodnych, mających na celu uregulowanie wody lub ochronę od wody, potrzeba zezwolenia właściwej władzy politycznej.

Pozwolenie takie wtedy tylko potrzebne jest do podobnych budowli w wodach prywatnych, jeżeli one oddziaływują na cudze prawa, albo na jakość, bieg, lub wysokość wody w wodach publicznych.

Przy budowlach ochronnych i regulacyjnych w wodach publicznych, które przeprowadza państwo, albo które w interesie publicznym zarządzone zostały osobną ustawą krajową na podstawie projektu zatwierdzonego przez interesowane Ministerstwa, odpada potrzeba udzielania pozwolenia, o ile do tych budowli nie mają zastosowania postanowienia ust. z 30 czerwca 1884. Dz. p. p. Nr. 117, postępowanie wodno-prawne zatem, które co do takich projektów przeprowadzać ma polityczna władza krajowa, jako I. instancya ograniczyć się winno do rozprawy nad zarzutami i roszczeniami stron interesowanych wobec urządzeń przewidzianych w projekcie szczegółowym i do wydania orzeczenia co do tych zurzutów i roszczeń.

Zmiana polega więc:

1. na wypuszczeniu z 1-szego ustępu obecnie obowiązującego §. 41. słów „a nie wykonywanych przez państwo“,

2. na dodaniu ustępu trzeciego, który

a) utrzymuje zasadę, że na budowle państwowe nie potrzeba „zezwolenia“,

b) zarazem jednak uchyla możność interpretacyi, że w tych przypadkach nie potrzeba dochodzenia wodno-prawnego,

c) równa budowle państwowe z budowlami zarządzonemi przez osobną ustawę krajową etc.,

d) powołuje do dochodzeń Namiestnictwo, jako pierwszą instancyę.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia §§. 41. i 87. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u kraj. Nr. 38.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

§§. 41. i 87. krajowej ustawy wodnej z 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i mają opiewać, jak następuje:

§. 41.

Do stawiania w wodach publicznych wszelkich budowli wodnych, mających na celu uregulowanie wody lub ochronę od wody, potrzeba zezwolenia właściwej władzy politycznej.

Pozwolenie takie wtedy tylko potrzebne jest do podobnych budowli w wodach prywatnych, jeżeli one oddziaływują na cudze prawa, albo na jakość, bieg, lub wysokość wody w wodach publicznych.

Przy budowlach ochronnych i regulacyjnych w wodach publicznych, które przeprowadza państwo, albo które w interesie publicznym zarządzone zostały osobną ustawą krajową na podstawie projektu zatwierdzonego przez interesowane Ministerstwa, odpada potrzeba udzielania pozwolenia, o ile do tych budowli nie mają zastosowania postanowienia ust. z 30. czerwca 1884. Dz. p. p. Nr. 117; postępowanie wodno-prawne zatem, które co do takich projektów przeprowadzać ma polityczna władza krajowa, jako I. instancya, ograniczyć się winno do rozprawy nad zarzutami i roszczeniami stron interesowanych wobec urządzeń przewidzianych w projekcie szczegółowym i do wydania orzeczenia co do tych zarzutów i roszczeń.

§. 87.

W razie, jeżeli nastąpi warunek wskazany w §. 37. (§. 17. ustawy państw.), musi orzeczenie władzy politycznej zawierać postanowienie co do jakości i wysokości uiścić się mającego wynagrodzenia, które w braku zezwolenia wierzycieli tabularnych ma być złożone w sądzie realnym, któremu podlega grunt wywłaszczyć lub służebnością obciążyć się mający.

Jeżeli się interesowani tem nie zadowolą, kwota wynagrodzenia ma być oznaczoną przez sądowe oszacowanie według zasad postępowania przy wywłaszczeniu, do którego obydwie strony powołać należy.

O sądowe oszacowanie winni interesowani odnieść się w dniach trzydziestu po prawomocności orzeczenia władzy politycznej do tego Sądu powiatowego, w którego okręgu znajduje się urządzenie uzasadniające żądanie wynagrodzenia.

Wykonaniu służebności jednak, albo wywłaszczeniu nie można przeszkadzać, skoro tylko orzeczenie władzy politycznej stało się prawomocnem i tymczasowo wyznaczona kwota wynagrodzenia albo wykupna sądownie została złożoną, albo też zabezpieczonem zostało rocznie płacić się mające wynagrodzenie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i handlu.

Aleg 441

Sprawozdanie

Komisyi wodnej ze sprawozdania Wydziału krajowego o regulacyi rzek kanałowych.

Wysoki Sejmie!

W moc ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kr. Nr. 103 łączny koszt regulacyi rzek w ustawie rzeczonej wyszczególnionych ma wynosić od r. 1904 do roku 1924, a więc przez 20 lat:

W przybliżeniu: 58,580.000 koron.
Udział państwa do r. 1924: 43,108.000 kor.
Udział kraju do r. 1924: 15,472.000 kor.
Łączny koszt regulacyi do r. 1912: 26,361.000 kor.
Do r. 1912 udział państwa 19,398.600 kor.
Udział kraju 6,962.400 kor.

Do r. 1912 uchwaliła już reprezentacya państwa pokrycie dla kosztów regulacyi, a kraj obowiązek pokrywania kosztów ściśle i dokładnie obliczonych aż do r. 1912 przyjął.

W r. 1912 tak Rada państwa przez zasilenie dalszemi kwotami funduszu kanałowego, jak i Wysoki Sejm obmyślą środki pokrycia kosztów regulacyi rzek na dalszych 11 lat.

Oprócz powyższej ustawy weszła w życie ustawa z dnia 9. maja 1907, uzupełniająca ustawę z d 18. września 1901 przez włączenie regulacyi górnych biegów rzek i ich dopływów tudzież zabudowań potoków górskich.

Według tejże ustawy ma wynosić koszt regulacyi górnych biegów rzek i ich dopływów tudzież zabudowań potoków górskich do r. 1912 . . 7,500.000 K
Udział państwa do r. 1912 . . . . . 4,500.000 K
Udział kraju . . . . . 3,000.000 K

Koszta ogólne regulacyi rzeczonych górnych biegów rzek i ich dopływów mają według aproksymatywnego generalnego kosztorysu, (który podaje c. k. Namiestnictwo w uwagach objaśniających do uchwalonego przez Sejm przedłożenia rządowego z dnia 26 lutego 1907 Ls. 1414/07 L. 2489/pr. Alegat 128 str. 8 i 9–15) aż do r. 1924 wynosić łączną kwotę . . . . . 57,220.000 K.

Z tejże kwoty przeznaczono:
dla regulacyi rzek . . . . . 19,720.000 K
dla zabudowania potoków górskich . . . . . 20,000.000 K
dla zapor . . . . . 17,500.000 K

Ogólna kwota kosztów regulacyi rzek w okresie 1904–1924 wynosić będzie 158,600.000, a mianowicie:

A) Kwota kosztów regulacyi rzek spławnych regulowanych wyłącznie kosztem skarbu państwa, a wyszczególnionych w budżecie Ministerstwa spraw wewnętrznych 42,800.000 K.

B) Kwota poszczególnych kategoryi rzek na mocy ustawy z dnia 18. września 1901 regulować się mających 58,580.000 K.

C) Kwota w myśl ustawy z dnia 9. maja 1907 przeznaczona na regulacyę górnych biegów rzek i ich dopływów i na zabudowanie potoków górskich wynosić będzie 57,220.000 K.

Jeżeli się do tego doliczy koszta przedsiębiorstw znajdujących pokrycie w funduszu melioracyjnym . . . . . 93,136.482 K
i koszta budowy kanałów, które wynosić mają w przybliżeniu . 200,000.000 „
będzie wynosić łączna kwota przeznaczona na gospodarstwo wodne w Galicyi w okresie 1904—24 . . . . . 451,736.482 K.

W myśl zatwierdzonego reskryptem z dn. 8. lutego 1907 generalnego programu przeznaczono na lata: 1904 - 12 . . . . . 17,406.000 K
z tego przebudowano w latach 1904—7 . . . . . 5,244.966 „
pozostaje przeto do przebudowania zapas na lata 1908—12 . . 12,125.880 „
i niezużyta reszta z końcem r. 1907 . . . . . 35.156 „
czyli razem wynosi dotacya na lata 1908—12 . . . . 12,161.034 „
W r. 1904 i 1905 wydano na regulacyę rzek . . . 1,311.764 „
W roku 1906 . . . . . 1,591.565 „
W r. 1907 . . . . . 2,280.427 „

Ponieważ na lata 1904—5 według protokołu Komisyi regulacyi rzek w Galicyi str. 36 przeznaczono po 1,934.000 K, a więc
razem na lata 1904—5 . . . . . 3,868.000 K
a na rok 1906 . . . . . 1,975.175 „
czyli razem 1904—6 . . . . . 5,843.175 K
a w latach 1904—6, jak dowodzi zawarte w protokole komisyi dla regulacyi rzek w Galicyi z dnia 7. sierpnia 1908 str. 4 sprawozdania . . . 2,693.890 K
pozostała ku wyrażonemu w poprzedniem sprawozdaniu ubolewaniu komisyi w latach 1904—6 niespożytkowana suma . . . . . 3,149.285 K.

A nawet jeśli się uwzględni rzeczywiście przez obowiązane do tego władze w latach 1904—6 asygnowaną sumę . . . . . 3,391.262 K
która od preliminowanej sumy o . . . . . 2,451.913 „
jest niższą, okazuje się, że z asygnowanej powyżej wymienionej sumy nie spożytkowało c. k. Namiestnictwo kwoty 697.361 K, która stanowi zapas kasowy z początkiem r. 1907.

Przyczyny opóźnienia robót wyszczególniła Komisya w sprawozdaniu z 24. września 1907. O ile wówczas uzasadnione były narzekania na powolne tempo robót, o tyle teraz z zadowoleniem stwierdza komisya jego przyspieszenie. W r. 1907 bowiem nie tylko w stosunku do preliminarza nie ma zaoszczędzenia, ale przeciwnie zamknięcie rachunków wykazuje wydatek wyższy ponad kwotę preliminowaną o . . . . . 305.251 K
a mianowicie preliminowano na rok 1907 . . . . . 1,975.176 „
a rzeczywiście wydano . . . . . 2,280.427 „

Wydatki rzeczone wyszczególnia następujący wykaz:

Wykaz

kwot wydanych w roku 1907 na regulacyę rzek objętych ustawą z 18. września 1901 Dz. u. kr. 103 grupa A.

L. porząd.	Rzeka	Koszta wykonanych w r. 1907 budowli			Kwota preliminowana na r. 1907	Wydano	
		właściwa budowa	administracya	razem		więcej o	mniej o
		Koron					
1	Skawa . . .	232073	17647	249720	204478	45242	—
2	Raba	240162	20966	261128	186668	74460	—
3	Poprad . . .	82370	6878	89248	109565	—	20317
4	Wisłok . . .	169075	20198	189273	320059	—	130786
5	Wiar	49536	4362	53898	54046	—	148
6	Stryj	363938	11476	375414	358238	17176	—
7	Świca, Sukiel	161410	18018	179428	211459	—	32031
8	Bystrzyce . .	515500	26200	541700	277518	264182	—
9	Tanew . . .	54535	2640	57175	53049	4126	—
10	Dunajec . .	236608	19759	256367	200096	56271	—
	Do tego koszta admiuistr. w c. k. Namiestnictwie		27076	27076	—	27076	—
	Razem	2105207	175220	2280427	1975176	488533	183282
	wydano zatem nad kwotę preliminowaną . . .					305251	

Koszta dyspozycyjne do końca r. 1907 . . . 5,280.122
przebudowano do końca r. 1907 . . . . 5,229.880
do końca r. 1907 wydano zatem mniej . . . 50.242.

Koszta Zarządu w porównaniu z kredytem na budowę użytym wynosiły:
w roku 1905 . . . . . 15·31%
„ „ 1906 . . . . . 11·3 %
„ „ 1907 . . . . . 8·3 %

Z zestawienia powyższego widać, że koszta administracyi, w miarę postępu budowy ciągle się zmniejszają.

Komisya w zeszłorocznem sprawozdaniu wyraziła życzenie, ażeby w przyszłości różnice zdań pomiędzy c. k. Namiestnictwem a Wydziałem krajowym, znajdowały wyraz nie w bezowocnej we większej części wypadków wymianie pism, ale w ustnych konferencyach. Z zadowoleniem przyjęła też komisya do wiadomości, że c. k. Ministerstwo zatwierdziło utworzenie stałego komitetu technicznego i zgodziło się na zwoływanie Komisyi dla regulacyi rzek, która dawniej zatwierdzała coroczny program już po rozpoczęciu robót, dwa razy na rok.

Komisya dla regulacyi rzek w Galicyi uchwaliła generalny program uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych w myśl ustawy z dnia 9. maja 1907.

Według rzeczonego programu ma wykonać c. k. Namiestnictwo regulacyę i zabudowania potoków górskich:

1. w dorzeczu Soły,
2. „ Skawy,
3. „ Raby,
4. „ Dunajca,
5. „ Popradu,

6. w dorzeczu Wisłoki,
7. „ Wisłoka,
8. „ Sanu,
9. „ Wiaru i Wyrwy,
10. „ Stryja,
11. „ Oporu,
12. „ Świcy,
13. „ Łomnicy,
14. „ Bystrzycy Sołotwińskiej i Nadwórniańskiej,
15. regulacyę Mleczki,

na długości **391·5 km**;

Wydział krajowy zaś:

1. regulacyę górnego biegu Biały powyżej Grybowa wraz z zabudowaniem potoków górskich;

2. regulacyę Ropy;

3. regulacyę Dniestru powyżej Kornalowic z korekcyą i zabudowaniem dopływów;

4. regulacyę Strwiąża powyżej Biskowic z zabudowaniem dopływów;

razem na długości **239 km**;

5. budowle w górnym biegu rzeki Pełtwi i jej dopływów w obrębie miasta Lwowa;

6. budowę 8-miu zbiorników wody w górach: po 2 w dorzeczu Soły, Skawy i Dunajca, a po 1 zbiorniku w dorzeczu Stryja i Oporu.

Koszta robót mających się wykonać przez c. k. Namiestnictwo wynosić będą:

a) w myśl ustawy z r. 1901	45,772.000 K
b) przedłużenie regulacyi Skawy	1,000.000 „
c) w myśl noweli do ustawy z r. 1901 (według przybliżonego zestawienia kosztów)	25.940.000 „
razem	72,712.000 K.

Koszta zaś robót mających się wykonać w myśl noweli do ustawy regulacyjnej przez Wydział krajowy, wynosić będą według przybliżonego zestawienia kosztów:

a) regulacye i zabudowania	7,780.000 K
b) budowle na Pełtwi	6,600.000 „
c) 8 zbiorników wody	17,500 000 „
razem	32,080.000 K

Kredyt 7,500.000 K przeznaczony w myśl §. 5. noweli z 9. maja 1907. Dz. ust. kraj. Nr. 54. na roboty, które mają być wykonane w I. okresie 1908 — 1912 rozdzieliła Komisya regulacyjna na posiedzeniu z 8. sierpnia 1907, jak następuje:

I. na regulacyę i zabudowania dopływów Soły:

a) potok Kamesznica	143.000 K	
b) „ Leśna	200.000 „	
c) „ Kocierz.	135.000 „	
d) Puszcza wielka i mała, oraz 3 debry na prawym brzegu	65.000 „	
na zarząd i konserwacyę	157.000 „	900.000 K
Do przeniesienia . .		900.000 K

Z przeniesienia . .		900.000 K
2. na regulacyę i zabudowanie dopływów Skawy:		
a) potok Paleczka	59.000 K	
h) „ Stryszowa z dopływami . . .	330.000 „	
zarząd i konserwacya	61.000 „	450.000 „
3. na regulacyę i zabudowania dopływów Raby:		
a) potok Mszana	202.024 K	
b) „ Słonka.	94.400 „	
c) „ Lastówka	79.960 „	
d) „ Łętownia	79.440 „	
e) „ Poręba	100.000 „	
f) „ Polanica	105.720 „	
g) 5 debr w górnem dorzeczu	68.780 „	
zarząd i konserwacya.	169.676 „	900.000 „
4. na regulacyę i zabudowania dopływów Dunajca:		
a) potok Kamienica	200.000 K	
b) „ Krośnica	200.000 „	
c) „ Kamienica nowojowka	275.000 „	
zarząd i konserwacya	175.000 „	850.000 „
5. na regulacyę i zabudowanie dopływów Popradu:		
potok Kryniczanka i Muszynka. . . .	350.000 K	
zarząd i konserwacya	50.000 „	400.000 „
6. na regulacyę i zabudowanie potoków Czerbul, Kuźmieniec i zbiornik na Czeczwie w dorzeczu Łomnicy . . .		200.000 „
7 na regulacyę potoku Mleczki		300.000 „
8. na regulacyę potoku Ryjak		30.000 „
9. na bardzo pilne roboty na górnej Rabie. . . .		100.000 „
10. na takie same roboty na Białym i Czarnym Dunajcu .		200.000 „
Ogółem na roboty, które wykonać ma c.k. Namiestnictwo		4,330.000 K
11. na regulacyę Biały powyżej Grybowa i zabudowanie jej dopływów		750.000 K
12. na regulacyę Dniestru powyżej Kornalowic . . .		1,000.000 „
13. na budowle w górnym biegu Pełtwi w obrębie m. Lwowa		1.000.000 „
Ogółem na roboty, które ma wykonać Wydział krajowy		2,750.000 K
14. na opracowanie generalnych projektów dla robót przydzielonych c. k. Namiestnictwu		115.000 K
15. na opracowanie projektów dla robót przydzielonych Wydziałowi krajowemu:		
a) regulacyi rzek i zabudowań potoków . .	80.000 K	
b) zbiorników wody w górach	150.000 „	
c) budowli na Pełtwi we Lwowie . . .	60.000 „	290.000 „
16. na zasiłki dla 5 techników państwowych i 3 krajowych celem uzupełnienia studyów budowy zbiorników i zabudowań potoków górskich		15.000 K.

Zmiany poczynione w rozporządzeniu wykonawczem do ustawy o regulacyi rzek uważa komisya za częściowe zbliżenie się do zajętego przez Wydział krajowy i przez komisyę stanowiska, nie widzi w nich jednak dostatecznego zabezpieczenia stron interesowanych, przypomnieć też musi, że według §. 13. pań-

stwowej ustawy kanałowej przeprowadzenie melioracyi łączyć się miało z regulacyą rzek i budową kanałów, a odstąpić pod żadnym warunkiem nie można od przeprowadzenia melioracyi kosztem funduszu regulacyjnego w tych wypadkach, w których zmiana poziomu wody, albo zmiana koryta pociąga za sobą pogorszenie gruntów lub łąk. W rzeczonych wypadkach każdy sąd interesowanym przyznać musi wynagrodzenie, a odsądzenie od niego byłoby prostem i jaskrawem naruszeniem własności.

We Francyi w moc ustaw z dn. 22. grudnia 1789 i 8. kwietnia 1898 (Loi sur le régime des eaux) strony mają w wypadkach spornych, dotyczących rozgraniczenia gruntów, wybór pomiędzy procedurą administracyjną a sporem sądowym, a odwołanie dotyczące rozgraniczenia własności od wyroków Prefekta, zatwierdzonych przez ministra robót publicznych rozstrzyga w ostatniej instancyi ciało zupełnie od władz administracyjnych niezawisłe, a mianowicie Rada stanu.

Uważając za swój obowiązek chronić właścicieli gruntów od jaskrawych nadużyć, których dopuszczały się władze, a które w komisyi przytoczono, nie może komisya odstąpić od żądania, ażeby komisyi regulacyjnej przedkładano przed zatwierdzeniem planów wyniki postępowania wodno prawnego. Komisya nie ma wcale zamiaru solidaryzować się z temi żądaniami stron, które pragną korzystać z regulacyi rzek w celu uzyskania wykraczających poza miarę słuszności korzyści, uważa też w podobnych wypadkach obronę funduszu regulacyjnego za uzasadnioną. Obrona rzeczona nie powinna się jednak wyradzać w fiskalizm na polu budownictwa wodnego, w pomijaniu uzasadnionych żądań a tem mniej w walkę pomiędzy władzami budownictwa wodnego, a interesowanymi, która w niektórych okolicach naszego kraju przeszkadza szybkiemu wykonaniu robót i jest przyczyną ubolewania godnych konfliktów.

Nie wolno też Komisyi przepomnieć, że jeżeli za granicą pomimo chwilowych trudności błogosławili rolnicy regulacyę rzek, to w wielkiej części dlatego, że przyczyniła się do ulepszenia ich gruntów, i tak regulacya górnego Renu od Hüningen do Mannheim przysporzyła kulturze, jak podaje Housell, 20.000 hektarów gruntu, a dokonany w połowie przeszłego wieku przekop Odry od Güstebiese do Hohenwutzen umożliwił osuszenie dawniej bagnistej i bezpłodnej przestrzeni 30.000 i zamianę nieużytków w urodzajne i kwitnące grunta. Co prawda jednak, regulacya łączyła się z obwałowaniem i odwodnieniem. A i u nas także regulacye rzek, przeprowadzone bez obwałowań na tych przestrzeniach, na których obwałowania są konieczne, były i będą niezupełnie skuteczne.

W łonie komisyi odzywały się głosy przypisujące liczne a natarczywe skargi stron na polu budownictwa wodnego albo wyłącznie niemal, albo w większej części powszechnie uznanym słabym stronom obecnie obowiązującego ustawodawstwa wodnego. Nie może jednak komisya pominąć tych stosunkowo liczniejszych w niej odzywających się głosów, które dowodziły, że nawet wadliwość obecnie obowiązujących ustaw potęguje ubolewanie godna praktyka władz.

Komisya wie dobrze o tem, że nie jest władzą administracyjną, nie myśli sobie wcale przywłaszczać kompetencyi na tem polu, świadoma granic swego zadania nie ma wcale zamiaru rozstrzygać licznych skarg jej przedłożonych, poczuwa się niemniej jednak do obowiązku wyrażenia jaknajżywszego ubolewania, że we wielu nadbrzeżnych okolicach rozgraniczenia prawa własności gruntów i odsypisk nie przeprowadzono, a przeto strony opłacają podatek od gruntów, których używanie albo im odjęto, albo też właścicieli w tem używaniu dotkliwie ograniczono. Klasycznym przykładem w tej mierze jest fakt oczywisty, bo wyrokiem sądowym stwierdzony.

W rozstrzygniętym przez Sąd powiatowy w Sieniawie w myśl wyroku z dnia 11. listopada 1902 L. 1243/2 i 48081/08 sporze Skarbu państwa z Dmytrem Szykutą i kuratorem Hawryły Koziołka przyznał zastępca Skarbu państwa, iż

c. k. Starostwo kazało stronom przylegające do ich gruntów odsypiska zasadzić wikliną. Na jakiej podstawie prawnej opierało się to zarządzenie — wyrok powyższy nie podaje. Jeżeli zasadzenie wikliną leżało w interesie regnlacyi, powinien był fundusz regulacyjny postarać się o wywłaszczenie gruntów a potem zasadzić rzeczone grunta wikliną. Skoro jednak posłuszni rozkazom władzy włościanie zasadzili odsypisko wikliną, nie przeszkodziło to administracyi budowli wodnych zasadzać wikliny na cudzych gruntach i to jak wyraźnie świadkowie stwierdzili, przed przeprowadzeniem odgraniczenia. Gdy właściciele gruntów wycięli i zabrali zasadzać przez nich wiklinę, zastępca c. k. funduszu budowli wodnych nietylko uznał za właściwe im tego zabronić, ale jeszcze wytoczył im dla włościan z tak zawiłem prawem nieobznajomionych, kosztowny proces. Spór prawny rzeczony zakończyl się uznaniem pretensyi Skarbu państwa za nieuzasadnioną, c. k. Sąd bowiem uznał, że „wycięta i zabrana wiklina należała do pozwanych (§. 330. ustawy cywilnej) a oni do żadnego odszkodowania nie są obowiązani“ (§. 1305. ustawy cywilnej). „Żądanie zatem powoda musiało być oddalone“.

Żalono się również w komisyi na powolne załatwienie podań stron w sprawach wodnych. Klasycznym w tej mierze przykładem jest tocząca się od wielu lat sprawa wypłaty włościanom w Tuczempach za w rzeczywistości zabrane ich grunta poza wykupionym pasem przekopu pod Tuczempami i Wietlinem. Komisya Starostwa (2/9 1903, rozp. Star. 5/8 1903 L. 28096) przyznała włościanom odszkodowanie 268 K 16 h, które, jak to dowodzi przedłożony komisyi list jednego z urzędników przy budownictwie wodnem zatrudnionych (z d. 10. lipca 1906) „dotąd nie zostało wypłacone, gdyż Namiestnictwo zażądało od Starostwa rozmaitych uzupełnień i wyjasnień (rozp. Nam. 1/9 1903 L. 96.601, akt c. k. starostwa 6/9 1903. l. 40235/908). Akta tej sprawy dotyczące przedłożyło c. k. Starostwo c. k. Namiestnictwu (6/4 1903 L. 17.717 i 24/6 1903 L. 30.079). Pomimo późniejszych kilkakrotnych urgensów c. k. Namiestnictwa sprawa zalega w Przemyślu i dotychczas niezałatwiona.

Również nie załatwiono pomimo urgensu c. k. Namiestnictwa podania włościan z Tuczemp w sprawie zakupna starego koryta Sanu.

Trudno zaprzeczyć, że obok wadliwości ustawodawstwa i lekceważącego sobie społeczne obowiązki na tem polu postępowania władz, przyczyna złego leży w braku sił technicznych. Na sprawę tę jednak Koło Polskie jeszcze w r. 1901 w czasie uchwalenia ustawy kanałowej, zwróciło uwagę, zalecając rządowi udzielanie stypendyów słuchaczom techniki z wyraźnem kontraktowem zapewnieniem, że po skończeniu studyów wstąpią do administracyi rządowej. Żałować należy, że administracya państwowa na polu działania, które nie jest niczem innem, jak tylko praktycznem przedsiębiorstwem, nie posługuje się praktycznymi środkami, za pomocą których prywatne przedsiębiorstwa zapewniają sobie zawczasu najlepsze siły.

Komisya wyraża przeto nadzieję, że c. k. Namiestnictwo nietylko postara się o większą ilość stypendyów dla słuchaczów techniki, ale w skuteczny sposób przedstawi rządowi niezbędną potrzebę powiększenia etatu budownictwa wodnego, polepszenia warunków awansu i podwyższenia płac do tej wysokości, którą przyjęły przedsiębiorstwa prywatne. Udało się wprawdzie zabiegom Koła Polskiego w r. 1907. powiększyć ilość urzędników technicznych o 5 posad od $^1/_7$ 1907., później zaś postarało się Koło Polskie o wstawienie do budżetu na r. 1908 — 17 nowych posad od 1. października począwszy.

Mimo przedstawień Koła Polskiego jednak pokrzywdzono, jak to już podniósł w interpelacyi poseł br. Battaglia, urzędników państwowej służby budowniczej co do rang a to nietylko w porównaniu do urzędników tej samej kategoryi w innych krajach koronnych, ale nawet w stosunku, który co do rozdziału rang obowiązywał do r. 1907.

W galicyjskiej służbie budowniczej powinno być 3 st. radców budownictwa

w VI. randze, 19 radców budownictwa w VII. randze, przy równoczesnem zmniejszeniu odpowiedniem rang niższych. Ustanowienie 3 st. radców umożliwiłoby bowiem utworzenie w Namiestnictwie 3 departamentów technicznych, a to: dla spraw wodnych, drogowych i dla architektonicznych, jak to z natury rzeczy wypływa, a ze względu na wielkość kraju jest tem więcej koniecznem, ileże służba techniczna w znacznie mniejszych i posiadających mniej rzek Czechach jest już dawno na 3 departamenty rozdzieloną.

Pomnożenie ilości posad VII. rangi jest również ze względów technicznych konieczne aby technikom państwowym dać możność dostania się przynajmniej do tej rangi, po najdłuższej, uciążliwej i odpowiedzialnej pracy.

Przedstawień powyższych Koła Polskiego nie uwzględniono w budżecie na r. 1908., gdyż 3-cią posadę VI. rangi wykreślono zupełnie, a VII. rangę powiększono w ogóle o 2 tylko posady, tak że po powiększeniu od 1/10 1908. będzie w Galicyi zaledwie 16 posad VII. rangi na 153 urzędników. Tymczasem cieszą się szczególnie Czesi o wiele większą faworyzacyą, jest tam bowiem na 160 urzędników 3 starszych radców VI. rangi, z tych 1 z tytułem i charakterem radcy dworu V-tej rangi, a 24 radców budownictwa VII rangi. Stosunek ten uderza tembardziej, że Galicya jest o $^1/_3$ część większą co do rozmiarów krajów i jego ludności od Czech, a oprócz tego ma większy budżet na nadzwyczajne i zwyczajne roboty wodne i drogowe.

Stosunków podobnych jak w Galicyi, aby jeden oddział techniczy przy Starostwach, złożony zwykle z dwóch urzędników technicznych, miał do obsłużenia aż 5 powiatów politycznych pod względem technicznym, a nadto do zawiadowywania 250 do 280 km. dróg państwowych, nie znajdzie w żadnym kraju koronnym.

O uzyskaniu w Austryi V-tej rangi przez technika nawet mowy być nie może wobec tego, że na 900 urzędników zaledwie 3 posady V-tej rangi istnieją i to tylko w Ministerstwie robót publicznych, a przecież rachunkowy urzędnik w tem Ministerstwie ma już V-tą rangę — a ma ją również wielu innych naczelników mniej ważnych i odpowiedzialnych działów niż działy szefów departamentów technicznych w Namiestnictwach Niższej Austryi, Czech, Styryi, Tyrolu i Galicyi.

Dowodem upośledzenia Galicyi na tem polu jest następująca tabela:

Systemizowany etat

urzędników technicznych wedle projektu budżetu od 1. października 1908 r.

Ranga	Czechy	Austrya dolna	Styrya	Tyrol	Galicya		Uwaga
					dotychczasowy stan	projekt. w. budżetu od 1. X. 1908	
VI.	1·88% 3	1·47% 1	4·26% 2	4·17% 2	1·40% 2	1·31% 2	
VII.	15% 24	11·77% 8	14·9% 7	14·58% 7	10·30% 14	10·46% 16	
VIII.	23·75% 38	22·05% 15	27·65% 13	25·0% 12	25·75% 35	25·49% 39	
IX.	28·12% 45	29·41% 20	36·17% 17	33·0% 16	32·40% 44	32·68% 50	
X.	23·75% 38	29·11% 20	12·76% 6	18·75% 9	25·01% 34	24·18% 37	
XI.	7·5% 12	5·88% 4	4·26% 2	4·17% 2	5·14% 7	5·88% 9	
Razem	160	68	47	48	136	153	

Kraj	Ludność w milion.	Powierzchnia w km²	Budżet na r. 1908		
			fundusz wodny	fundusz drogowy	razem
			Koron		
Czechy	5½	50.000	3,519.757	3,578.826	7,098.583
Galicya	7½	70.000	4,856.259	3,825.715	8,681.974

Daty procentowo podane oznaczają stosunek procentowy rang.

Wyrównanie rang z Czechami wymaga rocznie około 12.000 koron.

W ciągu prac komisyi rozwinęła się żywa dyskusya, w której wziął udział poseł Oleśnicki.

„Bardzo liczne i bardzo uzasadnione zażalenia właścicieli gruntów nadbrzeżnych z powodu szkód, jakie w ich gospodarstwie powoduje prowadzona obecnie w kraju regulacya rzek kanałowych, spowodowane są przedewszystkiem wadliwościami i brakami samego ustawodawstwa a następnie wadliwościami wykonania budowli regulacyjnych".

„Nie ulega wątpliwości, że drugie są wynikiem pierwszych i że organa regulacyjne prowadziłyby niezawodnie regulacyę w innym kierunku, gdyby takowy był im wyraźnie wytknięty przez ustawodawstwo".

„Istniejące ustawodawstwo, do którego zaliczyć należy także rozporządzenia wykonawcze do ustaw, przedstawia obraz spaczenia i zwichnięcia wielkiej i pięknej idei przez małostkowość i brak zrozumienia doniosłości wytkniętych celów".

„Nie ulega wątpliwości, że celem całego ustawodawstwa kanałowego było nie tylko urządzenie wygodnych i tanich dróg wodnych ale równocześnie i melioracye gruntów nadbrzeżnych. Wynika to wyraźnie z projektu rządowego ustawy z 11. czerwca 1901 L. 66. Dz. u. p. i z oświadczenia przedstawicieli Rządu przy debacie nad tą ustawą a wyrazem tej tendencyi są postanowienia §. 13. ustawy państwowej jak również przepisy rozporządzenia wykonawczego do takowej z 23. kwietnia 1903. Nie ulega też wątpliwości, że ten drugi cel to jest melioracya i podniesienie wartości gruntów nadbrzeżnych, wedle tendencyi ustawodawcy miał znaleść miejsce przy regulacyi wszystkich rzek z okazyi budowy kanałów uregulować się mających a więc nietylko przy rzekach mających tworzyć kanały ale także mających kanały zasilać wodą".

„Wynika to zresztą z porównania postanowień §§. 5. i 13. cytowanej ustawy, z których pierwszy obejmuje wyraźnie także rzeki drugiej kategoryi, a drugi obowiązek uwzględnienia melioracyi wyraźnie do wszystkich rzek w §. 5. wspomnianych odnosi."

„Ustawodawstwo krajowe, a zatem ustawa z d. 18. września 1901 L. 103 Dz. u. kr., jakoteż w szczególności wydane do niej rozporządzenie wykonawcze z 21. kwietnia 1904, nie powtórzyło wyraźnie zasad §. 13. ust. 2 i 3. rozp. Min. z 23. kwietnia 1903, a tem daną została podstawa do wyrobienia się przekonania, że zasady te przy regulacyi rzek, które same nie mają stanowić kanałów, a jedynie mają kanały wodą zasilać, nie mają zastosowania, że zatem regulacya tych rzek bez względu na interesa gospodarcze adjacentów ma być przeprowadzoną".

„To przekonanie znachodzi swój wyraz w sposobie przeprowadzania regulacyi, powodując liczne a uzasadnione żale".

„Wysoki Sejm zajmował się niejednokrotnie tą sprawą, wyrażając przekonania wręcz odmienne; — na podstawie uchwał Sejmu z r. 1905 zaproponował Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu odezwą z 20. lutego 1906 L. 116.332 zmianę

rozporządzenia wykonawczego w kierunku uwzględnienia interesów rolniczych adjacentów w myśl §. 13. ust. państw. i rozporządzenia z 23. kwietnia 1903".

„C. k. Namiestnictwo zgodziło się tylko na przyjęcie ustępu drugiego §. 13. ust. państ. dotyczącego zaopatrzenia osad we wodę, nie zgodziło się natomiast na przyjęcie ustępu trzeciego §. 13. odnoszącego się do melioracyi gruntów nadbrzeżnych, jak również nie zgodziło się na żądania wyrażone w rezolucyach Sejmu, by projekta regulacyjne były jeszcze przed zatwierdzeniem planów szczegółowych okazywane i by daną była im możność czynienia co do tych planów uwag i podnoszenia zarzutów".

„Tymczasem właśnie te żądania są esencyonalne i dla adjacentów najważniejsze a nie można sobie przedstawić racyi ustawodawczej, dlaczegoby odnośne korzyści zapewniane być miały jedynie mieszkańcom nad rzekami kanałowemi, nie zaś i mieszkańcom nad rzekami kanały zasilającemi".

„Takie panującą praktyką zajęte stanowisko doprowadza do bardzo ujemnych rezultatów dla interesów gospodarstwa rolniczego".

„Z licznych szczegółów w tym kierunku należy podnieść następujące jako najważniejsze:

a) wychodząc ze stanowiska, że po myśli §. 47. ustawy wodnej każdy grunt który przez jakikolwiek czas pozostawał pod wodą już za grunt przez regulacyę uzyskany ma się uważać — nie przedkładają władze regulacyjne w spisie wywłaszczyć się mających gruntów odnośnych przestrzeni, jakkolwiek te są na prywatne osoby intabulowane i przez nie posiadane a w taki sposób dokonuje się przez organa techniczne decydujące w tym wypadku o prawie własności na szeroką skalę zabór własności prywatnej na rzecz skarbu regulacyjnego.

b) Odjęcie adjacentom możności wglądu w plany szczegółowe przed ich zatwierdzeniem i czynienia w tym stadyum zarzutów co do trasy powoduje często, że trasa regulacyjna odcina od gmin i prywatnych właścicieli ich grunta i sianożęcia, dzieli na drobne części jednolite dotąd obszary takowych i w tym niezmiernie utrudnia gospodarstwo — przyjazdy i przepędy nie są możliwe z powodu pogłębienia wody i zwiększonej wartkości a z tego samego powodu i promy nie dają się utrzymać i nie odpowiadają celom humanitarnym.

c) Pogłębione koryta regulowanych rzek powodują wyschnięcie przyległych gruntów a w szczególności pastwisk. Przedsiębiorstwo regulacyjne nie zabezpiecza koniecznego nawodnienia i zapobieżenia przeciw temu wyschnięciu.

d) Przez regulacyę zniesione zostają nadbrzeżne poidła i stójła a te jakie władze regulacyjne potem wyznaczają, ani w części nie zastępują tych, jakie mieli właściciele pastwisk przed regulacyą.

e) Prawo poboru piasku, kamieni i szutru z rzek nadzwyczaj ważne dla gospodarstwa bywa przez regulacyę bardzo często faktycznie udaremnione, gdyż organa regulacyjne wyznaczają tym, którzy dotychczas na całej przestrzeni pobierać piasek i szuter byli uprawnieni, pewne tylko dowolnie wybrane miejsca, w których często właśnie piasku, szutru względnie kamienia wcale niema.

f) Prawa wodne np. młyny narażone są przez regulacyę na niebezpieczeństwo, gdyż obniżenie wody w korycie rzeki powoduje wyschnięcie młynówek i zastanowienie ruchu młynów.

g) Nieogrodzenie zakulturowanych brzegów od sąsiednich pastwisk naraża właścicieli tychże na konieczność utrzymywania licznej straży polnej względnie na kary i sekatury z powodu wstąpienia bydła na zakulturowane przestrzenie".

„Obecnie władze regulacyjne zupełnie nie uwzględniają tych i innych dla gospodarstwa rolnego ciężkich niekorzyści, musiałyby jednak je bezwarunkowo uwzględniać, gdyby były wyraźnem przepisem ustawy do tego obowiązane".

„Wobec tego uzasadnionym jest wniosek:

„Wysoki Sejm krajowy raczy uchwalić do c. k. Rządu rezolucye z bardzo stanowczem wezwaniem:“

„1. Uzupełnienia rozporządzenia wykonawczego z 21. kwietnia 1904. postanowieniem także i trzeciego ustępu §. 13. ustawy z 11. czerwca 1901. L. 66. Dz. u. p. tudzież przepisem, że projekta regulacyi interesowanym przed zatwierdzeniem planów szczegółowych okazywane być winny, przyczem ma im służyć prawo wnoszenia przeciw takowym zarzutów i podnoszenia żądań, które mają być przedmiotem ocenienia krajowej Komisyi regulacyjnej“.

„2. Wydania ścisłego polecenia władzom regulacyę przeprowadzającym i ich organom, by w myśl tych przepisów ściśle przestrzegały, ażeby wskutek regulacyi stosunki gospodarcze adjacentów nie uległy pogorszeniu a przeciwnie polepszeniu a w szczególności by co do interesów gospodarczych wyżej pod a) do g) wyliczonych danem było interesowanym całkowite zabezpieczenie przed pogorszeniem względnie całkowite wynagrodzenie, gdy pogorszeniu temu żadną miarą nie da się zapobiedz“.

Po pośle Oleśnickim przemówił poseł ks. Kazimierz Lubomirski:

„Głównym powodem niezmiernie zaostrzonego stosunku między ludnością a władzą regulacyjną, oprócz wielu uzasadnionych skarg są różnego rodzaju nieporozumienia, które w dwóch szczególnie kierunkach są widoczne, najprzód w okolicach, gdzie nad rzekami znajdują się pasze — interesenci bronią się przed zamienieniem pasz na grunta bezwartościowe (bo tam uprawa spulchniająca nie możliwa) a władze regulacyjne myślą, że oni chcą się wzbogacić funduszem regulacyjnym; — jedyne wyjście projektować równocześnie nawodnienie, do którego interesenci chętnie osobno się przyczynią, koszta będą małe, bo jedną jeszcze można zawodnić ogromną przestrzeń, a są tylko trzy rzeki z paszami po brzegach. Ustawa państwowa mówi, że grunta nie mają być deteriorowane — jedyną na to i najtańszą drogą jest nawodnienie. Dalszem nieporozumieniem jest to, że przypisuje się winę i niechęć organom pracującym na rzekach — ja na odwrót myślę, że organa są dobrze usposobione, ale ustawy z ł e. Te ustawy muszą być zmienione. — Pracownicy na rzekach boleją nad tem, że zamiast pracować ręka w rękę z ludnością muszą być otoczeni żandarmami i walczyć z ludnością. Teraz jest chwila, aby ustawę w różnych kierunkach zmienić, — od energii zatem naszej zależeć będzie, aby te ulgi osiągnąć, które są konieczne dla ludności, przedewszystkiem co do nowego brzmienia §. 47. i uregulowania kwestyi sadzenia wikliny przez ludność, której dziś się to zakazuje nawet tam, gdzie regulacyi jeszcze się nie prowadzi. Karze się bardzo srogo i zmusza do sprowadzenia komisyi aż ze Starostwa. Inżynier regulacyjny mógłby w krótkiej drodze wskazać granice dopuszczalne bez kosztów, gdyż inżynier ten objeżdża często rzeki kanałowe. Obecny stan jest ogromnie uciążliwy i doprowadza ludność do rozpaczy“.

Poseł Kędzior poruszył sprawę zabierania odsypisk na rzecz funduszów regulacyjnych i podniósł, że w innych krajach oprócz Galicyi i Bukowiny państwo nie posiada kęp wiklinowych. Wszystkie kępy są tam własnością prywatną, jak np. na rzece Inn.

Okazuje się to np. w preliminarzu dotacyi wodnej na r. 1908, gdzie Rząd preliminuje dochód z wikliny:

1)	na Wiśle	35.000 K
2)	na Sanie	16.000 „
3)	na Dunajcu	12.000 „
4)	na Wisłoce	6.000 „
5)	na Dniestrze	7.000 „
	Razem	76.000 K

*

Następnie oświadczył się poseł Kędzior za zamieszczeniem w rozporządzeniu wykonawczem do ustawy o regulacyi rzek kanałowych (§. 2. ustęp f) powołania się na ustęp trzeci §. 13. ustawy z 11. czerwca 1901. Dz. p. p. nr. 66 celem zapewnienia melioracyj podobnie jak w Czechach, gdzie przy regulacyi rzek kanałowych Rząd buduje wały ochronne, rowy osuszające, jazy dla zakładów przemysłowych i dla nawodnienia — a przy regulacyi Dediny przewidziano osuszenie i nawodnienie łąk.

Dalej zwrócił uwagę poseł Kędzior, aby Rząd nie karał włościan za zawiklanie ich własnych odsypisk na Rabie, gdyż otrzymywali oni ze skarbu kraju i państwa subwencye na ten właśnie cel.

Wreszcie podniósł wymieniony poseł, że w interesie regulacyi rzek, z których każda ma swoje odrębne właściwości, leży, ażeby kierownicy budowy nie byli przenoszeni, lecz wedle możności jak najdłużej byli zajęci prowadzeniem robót na tej samej rzece.

Poseł br. Brunicki uczynił następujące uwagi:

„Regulacya nie zadowala adjacentów, nawet ci, co dawniej się nią cieszyli, dziś wieleby dali, by nie regulowano (tak, jak to robią), a powód w tem leży, iż nie uwzględnia się życzeń i potrzeb lokalnych czynników, a kierownictwa regulacyi są wysoce fiskalnym duchem owiane. Przez obniżenie koryta wody w rzece pogarsza się w wysokim stopniu warunki bytu dla roślin rosnących na przyległych gruntach, które przed regulacyą były dobremi pastwiskami, po obniżeniu zaś wody rośliny korzeniami do sfery wilgoci nie dosięgną, wegetacya się zmniejszy — a wskutek tego nie tylko wydatność pastwisk jako takich bardzo się pogorszy, ale nawet wskutek zmniejszenia rzeki na trawy, narazi się te grunta przy wielkich wylewach na wyrywania i obnażania. Podczas gdy na Łabie robią rozmaite urządzenia nawadniające, a nawet umożliwiające zalew wodą użyźniającą — u nas nieraz wręcz odmawia się uzasadnionym żądaniom stron w kierunku umożliwiania racyonalnej gospodarki na przyległych gruntach a przynajmniej uchronienia tych gruntów od niezawodnego pogorszenia".

„Co do skarg adjacentów z powodu szykan kierownictw regulacyjnych (szykan może wywołanych obroną interesowanych stron przed wielką szkodą) to wielką rolę gra tu fiskalizm bezmierny tychże kierownictw. Czy te skargi są uzasadnione, można stwierdzić na miejscu i najlepszym sposobem wybrnięcia z tego koła błędnego byłaby sine ira et studio przeprowadzona wizya lokalna życzliwie i po obywatelsku myślących wysokich urzędników Namiestnictwa, by ci się przekonali, że w pewnych wypadkach informacye kierownictw regulacyjnych nie są ściśle zgodne z rzeczywistością i nie mają ani śladu życzliwości dla rolnictwa".

Poseł Bojko postawił rezolucye zamieszczone na końcu sprawozdania, które komisya przyjęła.

Pan Rektor Niementowski przemówił w następujący sposób:

„Skoro z komisyi wodnej odzywają się głosy w sprawie konieczności przygotowania sił technicznych dla spraw regulacyi rzek, zaznaczyć warto, że ze strony administracyi finansów państwa, Szkoła politechniczna, której zadaniem jest właśnie przygotowanie do praktyki owych sił technicznych, nie zawsze znajduje to poparcie, na jakie zasługuje w swych żądaniach ze względu na interes kraju".

„Oto dla wykształcenia inżynierów wodnych, podstawowa katedra robót wodnych zajmowana przed laty przez profesora Rychtera, później prowizorycznie przez przeszło lat cztery zastępowana przez znanego w kraju inżyniera Bodaszewskiego — będzie obecnie obsadzoną, lecz prawdopodobnie niestety nie tak, jakby tego życzyć sobie należało w interesie kraju. Ażeby na to stanowisko zdobyć siłę wytrawną, o rozgłośnem nazwisku jednego z tych techników, którzy pra-

cują ze sławą po za granicami kraju, (j. n. profesora politechniki Zurychskiej Narutowicza), trzebaby zerwać z systemem drobnostkowej oszczędności, a w danym przypadku, gdy jest możność pozyskania sił wybitnych, nie szczędzono na to potrzebnych środków".

Po raz drugi przemówił poseł br. Brunicki, podnosząc, „że przy przeprowadzaniu komisyi obchodowych, nie udziela się wszystkim stronom interesowanym planów — lecz, jak to miało teraz miejsce przy obchodzie regulacyi Stryja w gminach katastr. Dobrzany, Uhersko, Wierczany etc., wyłożono je w starostwie, a w paru urzędach gminnych lub obszarach dworskich małe plany częściowe, nie można się było pozozumieć wzajemnie i wyniki były złe, tak dla stron, jak i pod względem publicznym".

Poseł Dr. Kolischer zauważył, „że, ażeby i rychło i racyonalnie przeprowadzić regulacyę rzek, musi administracya publiczna dysponować odpowiednią ilością sił technicznych znakomicie wykształconych Tymczasem wiadomą jest rzeczą, że Namiestnictwo dysponuje tylko niedostateczną ilością sił technicznych wogóle, a hydrotechników w szczególności. Wszelkie rezolucye i w Parlamencie i w Sejmie uchwalone, mające na celu, żeby Rząd przez stypendya postarał się o większą ilość młodzieży oddającaj się nauce hydrotechniki, by w ten sposób zabezpieczyć dla administracyi publicznej dostateczną ilość sił zawodowych, zostały niedostatecznie, albo całkiem nieuwzględnione".

„Notoryczną rzeczą jest, że administracya publiczna wogóle, a w szczególności administracya państwowa wbrew intencyom Parlamentu i Sejmu nie wysyła dostatecznej ilości hydrotechników na koszt Rządu za granicę państwa i do innych prowincyi celem gruntownego wykształcenia ich i poznania trudności, na jakie trafiła regulacya rzek w innych krajach i jak one zostały pokonane. Oszczędność ta jest największem marnotrawstwem".

„Faktem też jeż jest, że stosunki awansu techników wogóle, jak i hydrotechników w szczególności, są w państwie i w kraju nędzne. Wiadomem dalej, że Namiestnictwo największego kraju koronnego, niema ani jednego technika w randze piątej; nie trzeba się tedy dziwić, że zdolni i gorliwi technicy nie chętnie wstępują do administracyi publicznej, a nędzne stosunki awansowe administracyi państwowej nie mogą zachęcić młodych inżynierów do poświęcenia się służbie publicznej i tak mamy tu to błędne koło: państwo żali się na brak inżynierów i nie obsadza miejsc najbardziej potrzebnych i równocześnie nie uwzględnia, że gdyby państwo dysponowało tymi środkami, którymi w społeczeństwach kulturnych dysponuje administracya publiczna, gdyby państwo dało możność egzystencyi materyalnej dla techników, nie istniałby zupełnie prawdziwy brak sił technicznych, który utrudnia działalność na polu hydrotechniki i ten to brak tęgich, a przedewszystkiem dostatecznych sił, utrudnia przeprowadzenie wielkich zadań przy regulacyach rzek".

„Tutaj zaiste przez obfite stypendya dla młodzieży kształcącej się, przez dostateczne zasiłki na podróże celem studyowania robót wodnych w innych krajach, przez lepsze stosunki awansu, brak sił technicznych da się łatwo usunąć, a wtedy niejedna regulacya rzek będzie racyonalniej, szybciej i bardziej ekonomicznie przeprowadzoną".

C. k. Rząd powołał się odnośnie do licznych w komisyi wyrażonych życzeń na poniżej podane rozporządzenie.

Odpis okólnika c. k. Namiestnictwa z 23. maja 1906 L. 47838/906/VII a wystosowanego do wszystkich c. k. Kierownictw budowy regulacyi rzek galicyjskich tudzież Ekspozytur tych kierownictw.

Dochodzenie wodno prawne przeprowadzone dotychczas względem projektów regulacyi rzek krajowych i doświadczenia nabyte przytem wykazały, z jednej

strony, że c. k. kierownictwo budowy nie będąc należycie poinformowane o życzeniach i żądaniach stron interesowanych, nie uwzględniały tych życzeń już przy wypracowaniu szczegółowych operatów technicznych, chociaż to było możliwem bez ujmy dla całości projektu, a z drugiej strony, że strony interesowane nie mogły częstokroć zasięgnąć potrzebnych im informacyi, celem rozpatrzenia, o ile projektowane roboty regulacyjne wpłyną na ich interesy.

Ponieważ należyte zrozumienie obopólnych interesów i ich wzajemne wyświecenie przyczyni się w znacznej mierze do pomyślnego wyniku rozpraw i zapobiegnie zażaleniom i utyskiwaniom na niedokładność projektów, przeto c. k. Namiestnictwo poleca c. k. Kierownictwu (Ekspozyturze), by przed wypracowaniem względnie podczas wypracowania szczegółowych projektów porozumiewały się z interesowanymi właścicielami gruntów, zakładów wodnych, komunikacyjnych i t. p co do ich życzeń i by uwzględniały te życzenia już przy wypracowaniu. projektów, o ile to jest możliwem bez ujmy dla całości projektu i celu regulacyi.

Przedkładając te projekty szczegółowe Namiestnictwu do zatwierdzenia, należy zdać sprawę o podniesionych żądaniach i życzeniach stron i wyniku porozumienia się ze stronami.

C. k. Namiestnictwo poleca również c. k. Kierownictwu (Ekspozyturze) by prywatnym interesentom zgłaszającym się po informacye w sprawach regulacyjnych, udzielały życzliwie i chętnie wszelkich wyjaśnień, tudzież by korzystały z tej sposobności w celu wzajemnego poinformowania się o życzeniach i żądaniach tych interesentów.

W końcu poleca c. k. Namiestnictwo c. k. Kierownictwom budowy odwołując się do okólnika z 4. sierpnia 1904 L. 96091, by dla robót regulacyjnych, o ile one mają być wykonane na terytoryum kolejowem w obrębie granicznikow kolejowych (np. podprowadzenie tam pod mosty kolejowe, nawiązywanie budowli regulacyjnych do gruntów lub objektów kolejowych i t. p.) przedkładały razem z operatem do dochodzenia wodno-prawnego i osobny szczegółowy plan (w skali co najmniej 1 : 2880) dla tych robót w trzech egzemplarzach, a to w tym celu, by można przed rozpisaniem rozprawy uzyskać od Władz kolejowych zasadnicze pozwolenie na wykonanie tych robót, a następnie przeprowadzić na podstawie tych planów równocześnie z dochodzeniem wodno-prawnem i polityczną komisyę obchodową, w myśl rozporządzenia ministeryalnego z 25. stycznia 1879 Dz. p. p. Nr. 19 co do budowli na terytoryum kolejowem projektowanych.

C. k. Namiestnik, Potocki w. r.

Komisya wyraża nadzieję, że rząd powyższe rozporządzenie w kierunkach w rezolucyach wskazanych uzupełni i postara się o sumienne i ścisłe wykonanie także i tych rozporządzeń, które wydano dotychczas i wyda się w przyszłości w celu ochrony praw ludności przy regulacyi rzek.

Zeszłoroczne rezolucye.

Komisya z ubolewaniem stwierdza, że niewykonanie kilku rezolucyi w sprawach z regulacyą rzek i gospodarstwem wodnem związek mających przez rząd centralny stało się niestety regułą. Nie myśląc wszak w tej mierze powtarzać dawniejszych wywodów, powołuje się na zeszłoroczne sprawozdanie z dnia 24. września 1907 L. 2888/907, którego uwagi w tym kierunku pod niejednym względem są niestety aktualne, oraz na przedstawiony w sprawozdaniu Wydziału krajowego stan faktyczny.

Oprócz uwag zawartych w powyższem sprawozdaniu Wydziału krajowego przedłożył Wydział krajowy referentowi komisyi odpis reskryptu Ministerstwa

spraw wewnętrznych z dnia 1. lipca 1908 l. 1767, nadesłany Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 11. września 1908 L. 14.504.

C. k Ministerstwo spraw wewnętrznych wzięło pod rozwagę następującą rezolucyę Sejmu galicyjskiego z dnia 12. marca 1907:

a) ażeby c. k. Rząd jak najrychlej przeniósł sekcyę c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich ze Sambora do Lwowa, przydzielając takową do Namiestnictwa i utworzył ekspozyturę tej sekcyi w Krakowie dla wykonania zabudowań potoków w dorzeczu Wisły.

Wedle zdania c k. Ministerstwa spraw wewnętrznych punktem wyjścia powyższej rezolucyi była zapewne okoliczność, że według noweli, która 9. maja 1907 Dz. u. kr. 54. moc prawną uzyskała, miało się wykonać cały szereg zabudowań potoków górskich na koszt tak zwanego kredytu 75 milionów i na koszt kraju, a jednak bez pomocy funduszu melioracyjnego. Okazało się też w wysokim stopniu zalecenia godnem, ażeby zatrudnić tem zadaniem bogate w liczne doświadczenia państwowe organa dla potoków górskich, z drugiej zaś strony uznawał Sejm za wskazane, ażeby naczelną władzą w tej mierze było c. k. Namiestnictwo, które zajmuje się pozostającą z zabudowaniem potoków górskich w ścisłym technicznym związku regulacyą rzek. To życzenie, któremu według zdania c. k. Ministerstwa nie można odmówić pewnego uprawnienia, należy, jak pisze c. k. Ministerstwo, wziąć w rachubę w inny sposób.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych uznało utworzenie w moc ustawy z 9. maja 1907 expozytury leśno-technicznego oddziału dla zabudowania potoków górskich, z siedzibą urzędową we Lwowie za wskazane i zgodziło się na oddanie tej expozytury na mocy §. 40. instrukcyi służbowej do rozporządzenia Komisyi dla regulacyi rzek, a względnie organom wykonawczym t. j. c. k. Namiestnictwu i Wydziałowi krajowemu.

C. k. Ministerstwo rolnictwa oświadczyło notą z 1. maja 1908 gotowość wypełnienia odnośnego życzenia i utworzenia rzeczonej expozytury.

Z zastrzeżeniem przyzwolenia c. k. Ministerstwa rolnictwa na układy Ministerstwa spraw wewnętrznych z Wydziałem krajowym w sprawie służbowego stosunku expozytury do utworzonych na mocy ustawy z dnia 18. września 1901 (z. u. kr. Komisyi dla regulacyi rzek, zwróciło już teraz c. k. Ministerstwo rolnictwa na to uwagę, że o ileby porozumienie Ministerstwa spraw wewnętrznych z Wydziałem krajowym wyszło po za granice uregulowanego § 40 ustawy z 18. września 1901 Dz. u. kr. Nr. 103 służbowego stosunku, Ministerstwo rolnictwa musi obstawać przy utrzymaniu tych wszystkich przepisów niniejszej instrukcyi, które dotyczą osobistego i dyscyplinarnego podporządkowania odnośnych organów pod Ministerstwo rolnictwa.

Z istnieniem expozytury połączone koszta każdego rodzaju t. j, pensye dotyczących organów, których liczbę możnaby ograniczyć do 5 lub 6, musiałby ponieść utworzony na podstawie ustawy z 18. września 1901 r. Dz. u kr. nr. 103 i ustawy z 9. maja 1907 Dz. u. kr. nr. 54 fundusz budowlany.

Zdaniem Komisyi wobec faktu, że fundusz regulacyjny ponosi koszta utrzymania expozytury, także i władza nad nią skupiać się powinna w Komisyi dla regulacyi rzek, w której przecież Ministerstwo rolnictwa jest reprezentowanem i w każdej chwili wpływ wywrzeć może.

Na rezolucyę rzeczoną odpowiedział Wydział krajowy odezwą z dnia 21. września 1908 L. 95179:

„Odnośnie do tamtejszaj odezwy z dnia 11. września rb. L. 14504/pr. oznajmiamy c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że Wydział krajowy zgadza się na ustanowienie ekspozytury Sekcyi Samborskiej c. k. oddziału leśno-tecznicznego dla za-

budowania potoków górskich z siedzibą we Lwowie na warunkach podanych w reskrypcie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 1. lipca 1908 L. 17674, uważa jednak za niedostateczną liczbę 5 do 6 techników lasowych, którzy do tej ekspozytury mają być przydzieleni.

Dalej obstaje Wydział krajowy przy wykonaniu rezolucyi sejmowej z dnia 12. marca 1907. w sprawie wzmocnienia sekcyi samborskiej i jej przyszłej ekspozytury we Lwowie inżynierami specyalnie w tym celu wykształconymi, zwłaszcza, że na stypendya dla inżynierów celem uzupełnienia wiadomości w tym kierunku uchwaliła komisya regulacyjna na posiedzeniu dnia 8. sierpnia 1907 kredyt 15000 koron z funduszu regulacyjnego. Wreszcie oczekuje Wydział krajowy udzielenia projektu rozporządzenia wykonawczego po myśli końcowego ustępu powołanego reskryptu ministeryalnego i uprasza c. k. Prezydyum Namiestnictwa o uwzględnienie w tym projekcie postulatów zawartych w tutejszej odezwie z dnia 29. kwietnia 1908. L. 38681.“

Rezolucye *b)* i *c)* z 12. marca 1907 brzmią:

b) ażeby c. k. Rząd jaknajrychlej powiększył personal galicyjskiej sekcyi c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich o potrzebną ilość techników lasowych;

c) ażeby c. k. Rząd wzmocnił sekcyę galicyjską c. k. oddziału leśno-technicznego specyalnie w tym celu wykształconymi inżynierami i utworzył osobne stypendya dla ukończonych słuchaczów inżynieryi celem umożliwieeia im studyów w sekcyi leśnej c. k. Akademi rolniczej w Wiedniu, podobnie jak dla inżynierów melioracyjnych.

C. k. Ministerstwo rolnictwa oświadczyło, że nie omieszka w celu powiększenia leśno-technicznego personalu przedsięwziąć właściwe środki, skoro się tego potrzeba okaże.

Że jednak dotychczas, według zdania Ministerstwa, którego Komisya nie podziela, nie okazało się potrzebnem użycie ukończonych słuchaczów zawodu inżynierskiego do służby zabudowania dzikich potoków, c k. Ministerstwo rolnictwa oświadczyło, że nie może w ogólności przystąpić do żądanego powiększenia personalu i że nie rozporządza środkami w celu udzielania stypendyów ukończonym słuchaczom technicznych szkół.

Rezolucya *d)* z 12. marca 1907 opiewa:

d) aby c. k. Rząd projekty regulacyjno-techniczne regulacyi zabudowania potoków i zapor wypracował w formie jednolitej. obejmującej części rzek ze sobą złączone i całość tworzące

W sprawie tej oświadczyło c k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, że żądane uwzględnienie regulacyi rzek, zabudowania potoków i zapór przy zabudowaniu potoków górskich tam, gdzie pomiędzy temi robotami jest związek, uważać należy za niezaprzeczenie uzasadnione, może też spodziewać się ze strony Ministerstwa spraw wewnętrznych, a względnie Ministerstwa rolnictwa najenergiczniejszego poparcia; jednolitość zapewnia już fakt, że według §. 1. ostatniego ustępu ustawy z 9. maja 1907 Dz u kr. Nr. 54., przy uregulowanych w tejże ustawie przedsiębiorstwach znajdują zastosowania postanowienia ustawy z 18. września 1901 Dz. u. kr. Nr. 103.

A stąd też w celu uchwalania projektów generalnych, jak i w celu zatwierdzania projektów szczegółowych dla zabudowania potoków górskich i zapor według ustawy z 9 maja 1907 utrzymaną jest w całości kompetencya Komisyi dla regulacyi rzek, ale jednak bez uszczerbku dla kompetencyi Ministerstwa rolnictwa, które ma uznać publiczny pożytek przedsiębiorstwa, a oprócz tego funguje na podstawie §. 15. ustawy o regulacyi rzek, Komisya dla regulacyi rzek;

także i w tym wypadku, jeżeli w wykonaniu przewidzianych w tej ustawie prac regulacyjnych okaże się potrzeba przedsiębrania robót w celu nieszkodliwego odwrócenia wód górskich w myśl ustawy z 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 117: wówczas wedle §. 23. powyższej ustawy jest kompetentną Komisya dla regulacyi rzek, a postanowienie to stosuje się do zabezpieczonych ustawą z 9. maja 1907 Dz. u. kr. Nr. 54 przedsiębiorstw. A wreszcie administracya funduszami przyzwolonymi ustawą o regulacyi rzek z r. 1901 i nowelą z r. 1907 jest jednolitą, gdyż na podstawie §. 5. ust. 2. noweli utworzone państwowe i krajowe udziały w wydatkach mają wpływać do powstałego według §. 4. ustawy o regulacyi rzek funduszu.

Sejm uchwalił również 12. marca 1907 następującą rezolucyę:

e) „aby c. k. Rząd ewentualne rozporządzenie wykonawcze ustawy w najkrótszym czasie, w porozumieniu z Wydziałem krajowym, wydał w takiej formie, aby roboty, o ile nie będą oddane Wydziałowi krajowemu, były prowadzone pod jednolitym zarządem razem z regulacyą innych przestrzeni rzek".

C. k. Ministerstwo jest gotowem odpowiedzieć temu życzeniu, prosi też Wydział krajowy o wypracowanie projektu takiego rozporządzenia i o przedłożenie go do zatwierdzenia Ministerstwu spraw wewnętrznych.

Rezolucyę w sprawie regulacyi Czeremoszu i Prutu wykonało c. k. Namiestnictwo, tworząc od 1. lipca 1907 kierownictwo budowy Czeremoszu w Śniatynie a regulacyi Prutu w Kołomyi, które ma objąć wszystkie roboty regulacyjne na Prucie od Kołomyi do granicy bukowińskiej, tudzież na Prucie powyżej Kołomyi. Kierownictwo to, do którego przydzielono trzech urzędników technicznych i jednego ukończonego słuchacza szkoły politechnicznej, miało rozpocząć swą działalność 1. lipca 1907 i zająć się również wykonaniem pomiarów na Prucie od granicy bukowińskiej do Worochty, oraz na Czeremoszu połączonym, białym i czarnym celem opracowania generalnych projektów na systematyczną regulacyę obu tych rzek.

W sposób powyższy uwzględnił też c. k. Rząd w części życzenia, zawarte w przydzielonym komisyi wodnej wniosku posłów Krzysztofowicza i Moysy, oraz wniosku posła Leszka Cieńskiego.

Wnioski rzeczone brzmią:

1. Wniosek posła Krzysztołowicza i Moysy:

„Zważywszy, że górskie rzeki Prut, z dopływem Rybnicą i Czeremoszem wyrządziły w gminach powiatu Śniatyńskiego, które przepływają, niezmierzone szkody i zagrażają zniszczeniem całych wsi;

„zważywszy, że biuro regulacyi Prutu i Czeremosza założone w Kołomyi, nie jest zaopatrzone w dostateczne siły techniczne, aby módz wykonać pomiary i czynności regulacyjne w szybszem tempie, odpowiadającem grozie położenia;

„Wysoki Sejm raczy uchwalić":

„Wzywa się c. k. Rząd:

„1. aby utworzył w najbliższym czasie odrębne biuro regulacyi Czeremosza z siedzibą w Śniatynie";

„2. aby z dotacyi zwyczajnej wykonał najspieszniej niezbędne ubezpieczenia rzek Prutu, Rybnicy i Czeremosza w gminach: Borszczów, Chlebiczyn, Trójca, Wołoczkowce-Zawale, Załucze, Kniaże, Popielniki Rożnów, Nowosielica, Dżurów, Rudniki".

2. Wniosek posła Leszka Cieńskiego:

„C. k. Rząd zechce bezzwocznie przystąpić do wykonania robót regulacyjnych na rece Prut na przestrzeni od mostu rządowego w Kołomyi do Siemakowiec i polecił biuru regulacyi Prutu w Kołomyi, aby się energicznie i w najbliższym czasie zajęło wykonaniem rzeczonych robót".

Dyskusya wykazała, że wykonanie wniosków powyższych już jest w toku, przeto uchwalenie rezolucyi byłoby bezprzedmiotowem.

Sejm przydzielił również Komisyi wniosek poła Krynickiego, Wysokiemu Sejmowi zalecony do uchwały:

„Zważywszy, że tak dopływy Bystrzycy sołotw., t. j. górskie potoki Lubieniec, Maniawka, Rakowiec, jak i sama rzeka Bystrzyca płynące obok wyżej nazwanych gmin, rok rocznie zalewają niżej położone grunta i domy i niszczą mienie ludności a nawet bezpośrednio już zagrażają życiu mieszkańców“;

„zważywszy, że powiat Bohorodczański oprócz szkód elementarnych z powodu posuchy na wiosnę, deszczów — dotknięty został jeszcze dwukrotnym, dotąd niebywałym wylewem Bystrzycy i jej dopływów tak, że wszelką w niższych miejscach zasadzoną ogrodowinę i zasiane zboże, nawet i łąki woda zupełnie zamuliła, wiele dziesiątek morgów ornej ziemi zabrała, domy i budynki uniosła i uszkodziła“;

„zważywszy, że w samem sprawozdaniu Wydziału krajowego powiat Bohorodczański ma szkodę do 75%“;

„zważywszy, że tylko bezzwłoczne ubezpieczenie brzegów tych rzek i dopływów może bodaj w części usunąć niebezpieczeństwo na czas najbliższy — żeby uchronić ludność og dalszych szkód — dopóki prawidłowa regulacya, która zresztą dopiero na późniejszy czas jest wyznaczoną — nie nastąpi“;

„zważywszy, że regulacya Bystrzycy i jej dopływów według programu dokonać ma c. k. Rząd“.

„Wysokoki Sejm raczy uchwalić“:

„Wzywa się c. k. Rząd, ażeby wniesioną do c. k. Namiestnictwa prośbę gmin nadbrzeżnych rzeki Bystrzycy i jej dopływów, o jej uregulowanie, a co najmniej o zabezpieczenie brzegów w miejscach, gdzie zagraża bezpośrednio domom i gospodarczym budynkom oraz ogrodom, jak najrychlej korzystnie i przychylnie załatwił i bezzwłocznie co potrzeba urzędowi regulacyi Bystrzycy sołotw. w Stanisławowie poruczył“.

Do rocznej albo półrocznej wypłaty funduszów przez c. k. Ministerstwo przywiązuje Komisya wagę nietylko w wymienionym w odezwie c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 8. kwietnia 1908 L. 71.360/08 (Alegat 2 do sprawozdania Wydziału krajowego) — w celu ułatwienia czynności manipulacyjnych Namiestnictwa, ale głównie w celu umożliwienia kierownictwom zakupna większych zapasów materyałów budowy.

Komisya z żalem stwierdza, że pomimo utworzenia Ministerstwa robót publicznych skupienie wszystkich agend budownictwa wodnego w jednej centralnej władzy nie nastąpiło, że też i obecnie w każdym ważniejszym do zakresu działania Komisyi dla regulacyi rzek nie należącym wypadku czekać należy na przydługie porozumienie trzech ministerstw. Zaleca przeto Komisya skupienie agend wodnych w Ministerstwie robót publicznych.

§. 19. statutu krajowego przyznaje Wysokiemu Sejmowi prawo do obradowania i czynienia wniosków w przedmiocie obwieszczonych powszechnych ustaw i rozporządzeń pod względem ich szczególnego oddziaływania na dobro kraju. Komisya zaleca Wysokiemu Sejmowi odwołanie się do tego prawa i przyjęcie do wiadomości uwag dotyczących ustawy o budżecie państwowym, a mianowicie dotacyi wodnej na regulacyę rzek spławnych.

Na regulacyę rzek spławnych uchwaliła Rada państwa na lata 1905 i 1906 wraz z resztami kredytów z r. 1904 — 8,718.891 K. Z sumy tej wydano w latach 1905 i 1906 jedynie tylko 5,900.000 K, a zatem 2,818.195 K mniej, aniżeli było do rozporządzenia.

A jakkolwiek część tej sumy spożytkowaną zostanie w r. 1907, jest ze względu na czasowe ograniczenie użycia reszty kredytu z r. 1904, uzasadniona obawa, że wielka część reszty kredytu z r. 1904 w sumie 659.220 K dla celów regulacyi rzek przepadnie. Komisya z żalem widzi, że wykonanie programu regulacyi rzek spławnych, które tworzą z rzekami kanałowemi nierozerwalną całość, się opóźnia, z naciskiem też żądać musi zapewnienia pomnożenia sił za pomocą stypendyów.

Na powyższych podstawach Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A. 1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 21. lipca 1908 L. 71.360/908.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby na roboty około regulacyi rzek w myśl programu uchwalonego przez Komisyę dla regulacyi rzek przeznaczone kwoty, w terminach właściwych wypłacał, — ażeby przeto w przyszłości części ogólnych kosztów budowy w latach 1909 do 1912 wykonać się mających nie jak dotychczas w miesięcznych ratach, ale w rocznych lub półrocznych ratach c. k. Namiestnictwu asygnował.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby bieg robót około regulacyi rzek ustawą z dnia 9. maja 1907 objętych przyspieszył.

4. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby specyalnych komisarzy wodnych w myśl §. 20. rozporządzenia wykonawczego do ustawy krajowej z dnia 18. września 1901 Dz. u. kr. Nr. 103 jak najprędzej powołał i wydanie instrukcyi dla nich przyspieszył, oraz ażeby utworzył osobne posady w celu powoływania hydrotechników jako znawców zawodowych dla władz politycznych.

5. Zważywszy, że nowa organizacya władz centralnych tak ze względu na brak jednolitego kierunku, jak i z uwagi na wynikającą z powodu potrzeby porozumienia się kilku czynników stratę czasu, może wystawić wczesne i praktyczne wykonanie dróg wodnych i regulacyi rzek na poważne niebezpieczeństwo,

Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby w duchu równocześnie z ustawą kanałową w r. 1901 przez Izbę poselską uchwalonej, a dotychczas niewykonanej rezolucyi, skupił wszystkie dotychczas w Ministerstwie handlu, spraw wewnętrznych i rolnictwa rozstrzelone agendy budownictwa wodnego w Ministerstwie dla robót publicznych.

6. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby utworzył przy c. k. Namiestnictwie bezpośrednio Namiestnikowi podlegającą dyrekcyę dla wszystkich działów gospodarstwa wodnego, dla kanałów, rzek spławnych i niespławnych, zabudowania potoków górskich, rewizyi projektów melioracyjnych i spółek wodnych. a zanim to nastąpi, przydzielił sprawy dotyczące budowy kanałów, rzek spławnych, zabudowania potoków górskich i zalesienia stoków gór Departamentowi Namiestnictwa dla robót wodnych.

7. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby podwyższył tak fundusz na zawodowe kształcenie większej liczby techników dla budowli wodnych, jak i dotacyę dla inżynierów w celu ułatwienia im specyalnego kształcenia się za granicą przy budowlach wodnych.

8. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby rozszerzył zakres działania władz krajowych w zprawach dotyczących budowy kanałów, regulacyi rzek spławnych, zabudowania potoków górskich i zalesienia stoków gór.

9. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby przeprowadził w jak najszybszym przeciągu czasu rewizyę zastarzałych rozporządzeń wykonawczych, obowiązujących dla państwowych budowli wodnych.

B) Przedstawione przez komisyę Wysokiemu Sejmowi do uchwały rezolucye posła Oleśnickickiego:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić do c. k. Rządu rezolucye z bardzo stanowczem wezwaniem:

1. ażeby c. k. Rząd uzupełnił rozporządzenie wykonawcze z 21. kwietnia 1904 postanowieniem także i trzeciego ustępu §. 13. ustawy z d. 11. czerwca 1901 L. 66. Dz. u. p., tudzież przepisem, że projekta regulacyi interesowanym przed zatwierdzeniem planów szczegółowych okazywane być winny, przyczem ma im służyć prawo wnoszenia przeciwko rzeczonym projektom zarzutów i podnoszenia żądań, które mają być przedmiotem ocenienia krajowej Komisyi regulacyjnej;

2. ażeby c. k. Rząd wydał ścisłe polecenie władzom regulacyę przeprowadzającym i ich organom, by w myśl tych przepisów ściśle przestrzegały, ażeby wskutek regulacyi stosunki gospodarcze adjacentów nie uległy pogorszeniu, ale przeciwnie polepszeniu, a w szczególności by co do interesów gospodarczych w powyższem sprawozdaniu (na stronie 10. pod *a* do *g*) wymienionych, danem było interesowanym całkowite zabezpieczenie praw przed pogorszeniem, względnie całkowite wynagrodzenie, gdy pogorszeniu temu żadną miarą nie da się zapobiedz.“

C) Przedłożona przez komisyę Wysokiemu Sejmowi do uchwały rezolucya posła Bojki:

„1. Sejm wzywa c. k. Rząd, by młynom, istniejącym od wieków na Dunajcu (pływakom), nie przeszkadzał dalej istnieć, a jeżeli to byłoby szkodliwem dla regulacyi rzeki, aby właścicieli młynów wynagrodził tak, by nie byli pokrzywdzeni.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, by pokrył koszta żwirowania tamy dojazdowej przy ujściu Dunajca do Wisły i żeby ludności dozwolił wolnego dojazdu po piasek, węgiel galarami wożony.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by w razie potrzeby, dotyczący właściciele gruntów mogli swe plony wynosić i składać na dotyczących wałach“.

D) Przedstawiona przez komisyę Sejmowi do uchwały rezolucya posła Kędziora:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby nie stawiał trudności właścicielom gruntów nadbrzeżnych przy zasadzaniu ich odsypisk wikliną, lecz ułatwiał im zakulturowanie odsypisk przez przybliżone oznaczenie trasy regulacyjnej, zanim roboty regulacyjne na odnośnej przestrzeni rzeki zostaną rozpoczęte“.

E) Przedstawiona przez komisyę Sejmowi do uchwały rezolucya rektora Niementowskiego:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w interesie doskonałego wyposażenia nowoutworzonego Wydziału hydrotechnicznego w Szkole politechnicznej we Lwowie nie szczędził środków materyalnych na utworzenie a względnie należyte wyposażenie potrzebnych katedr z zakresu budowli wodnych“.

F) Przedstawiona przez komisyę Sejmowi do uchwały rezolucya posła Krynickiego:

„Wzywa się c. k. Rząd, ażeby wniesioną do c. k. Namiestnictwa prośbę gmin nadbrzeżnych rzeki Bystrzycy i jej dopływów o jej uregulowanie, a co najmniej o zabezpieczenie brzegów w miejscach, gdzie zagraża bezpośrednio domom i gospodarczym budynkom oraz ogrodom, jak najrychlej korzystnie i przychylnie załatwił i bezzwłocznie co potrzeba urzędowi regulacyi Bystrzycy sołotwińskiej w Stanisławowie poruczył".

G) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu co do wszystkich powyższych punktów starać się o ciągłe porozumienie z c. k. Rządem i z całą energią popierać ich wykonanie.

Przewodniczący i sprawozdawca:
Kozłowski.

LW. kr. 87.549/1908. We Lwowie, dnia 2. listopada 1908.

Akt 442

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zaliczenia gminy miasteczka Głogowa powiatu rzeszowskiego do miejscowości podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51 Dz. u. kr.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 4. października 1907 roku przekazał Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego przedłożenia projektu ustawy petycyę gminy miasteczka Głogowa o zaliczenie jej do miejscowości objętych ustawą gminną z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51.

W wykonaniu powyższej uchwały Wydział krajowy przedkłada Wys. Sejmowi następujące sprawozdanie:

Wystosowaną w tym względzie na zasadzie uchwały Rady gminnej z dnia 30. października 1903 prośbę gminy m. Głogowa uznała Rada powiatowa uchwałą z dnia 28. grudnia 1907 za zupełnie uzasadnioną i ze swej strony zaleciła ją jak najusilniej do uwzględnienia, stosunki bowiem miejscowe w miasteczku Głogowie wymagają ściślejszej organizacyi gminnej.

Za uwzględnieniem tej prośby przemawiają nadto następujące okoliczności: Głogów ma wszelkie cechy rozwijającej się gminy miejskiej, liczy bowiem przeszło 3.000 mieszkańców i to przeważnie rzemieślników i przemysłowców, oprócz probostwa jest siedzibą sądu powiatowego, urzędu podatkowego, urzędu pocztowego, notaryatu, posiada w miejscu aptekę, czteroklasową szkołę ludową i dwa Towarzystwa zaliczkowe.

Siła podatkowa gminy jest dostateczną, podatki bowiem bezpośrednie przypisane w gminie wynoszą kwotę 5.156 K. Podług inwentarza gminy m. Głogowa za r. 1907 do majątku jej należy rzeźnia gminna, murowana, blachą kryta, przedstawiająca wartość 24.500 K, cały zaś majątek gminy oceniony jest w inwentarzu na kwotę 51.135 K. 07 hal., a gdy długi gminy (zaległości bierne) wynoszą tylko 19.030 K. 16 hal., przeto w porównaniu ze stanem czynnym okazuje się nadwyżka stanu czynnego w kwocie 32.104 K. 91 hal. Nadto czysty majątek gminy katolickiej wynosi kwotę 5.132 K. 06 hal.

Według budżetów gminy z trzech ostatnich lat stan funduszów przedstawia się następująco:

W roku 1906 wynosiły	wydatki	12.476 K. 24 h.
„ „ „ „	dochody	10.769 „ 32 „
	niedobór	1.706 K. 92 h.

pokryty 29% dodatkiem do podatków bezpośrednich.

W roku 1907 wynosiły wydatki . . . . 12.386 K. 34 h.
„ „ „ „ dochody . . . . 10.679 „ 42 „
niedobór . . . . 1.706 K. 92 h.
pokryty 20% dodatkiem podatków bezpośrednich.
W roku 1908 wynoszą wydatki . . . . 13.151 K. 14 h.
„ „ „ „ dochody . . . . 11.269 „ 14 „
niedobór . . . . 1.882 K. — h.
pokryty 37% dodatkiem do podatków bezpośrednich.

Tak Rada gminna jak i Reprezentacya powiatowa uznały, że wobec widocznego rozwoju gminy miasteczka Głogowa, obowiązująca tam ustawa gminna z dnia 12. sierpnia 1886 Dz. u. kr. Nr. 19 nie odpowiada już tamtejszym zmienionym stosunkom miejscowym i że jest pożądane przeniesienie tej miejscowości do kategoryi gmin podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51, której ściślejsze przepisy zwłaszcza co do wykonywania policyi miejscowej oraz co do prowadzenia rachunkowości i kasy gminnej niewątpliwie wyjdą gminie na korzyść.

Podzielając to zapatrywanie Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony ⁄. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o zaliczeniu gminy Głogów powiatu rzeszowskiego do miejscowości podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gmina Głogów powiatu rzeszowskiego zaliczoną zostaje do miejscowości, w których obowiązuje ustawa gminna z dnia 3. lipca 1896 dz. u. kr. Nr. 51.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 2810/08. We Lwowie dnia 22. października 1908.

Aleg 443

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego w przedmiocie wniosków i petycyi dotyczących sprawy domen państwowych.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła Merunowicza jest niemal dosłownem powtórzeniem uchwały sejmowej z dnia 18 września 1907, którą polecono Wydziałowi krajowemu ponownie, ażeby z zastrzeżeniem dochodzenia praw własności, wdrożył pertrakcyę z c. k. Rządem, celem objęcia w zarząd kraju, ewentualnie zadzierżawienia dochodów galicyjskich dóbr państwowych i funduszowych dla kraju — z upoważnieniem zawarcia z c. k. Rządem umowy w tejże sprawie.

Gdy Wydział kraj w wykonaniu tej uchwały odniósł się do c. k. Namiestnictwa z zapytaniem, czy rząd byłby skłonnym wejść w pertraktacye w tej sprawie, nie otrzymał, pomimo urgensów, żadnej stanowczej odpowiedzi.

Nie przerwała także milczenia c. k. rządu w tej sprawie, uchwała Rady państwa, powzięta na wniosek komisyi budżetowej Izby poselskiej z inicyatywy posła dra. Kozłowskiego i tow., polecająca Rządowi, ażeby wziął pod rozwagę sprawę oddania domen i lasów państwowych i funduszowych w Galicyi w zarząd kraju.

Również bez skutku pozostało poruszenie tej sprawy przez posła dra. Głąbińskiego na ankiecie odbytej w Wiedniu w roku bież. dla poprawy finansów krajowych.

Starania koło zwrócenia krajowi resztek dawnych królewszczyzn i dóbr funduszowych są tak dawne jak istnienie Sejmu, który od początku istnienia nigdy nie przestał upominać się o tę sprawę. Z biegiem lat złagodzono te żądania w taki sposób, ażeby oddanie tych dóbr w zarząd kraju nie było połączone ze stratą materyalną dla c. k. Skarbu, gdyż kraj miałby uiszczać odpowiedni czynsz dla wyrównania ubytku dochodów państwa z dóbr państwowych. Lecz i na ten sposób nie ma odpowiedzi ze strony c. k. Rządu. Komisya gosp. kraj. nie sądzi, aby to milczenie ze strony c. k. Rządu, miało być dostatecznym powodem do odstąpienia od swego postulatu dla kraju, od postulatu uzasadnionego prawnie i rzeczowo.

Wnioski powyższe są tak wielkiej doniosłości, przedstawiają też w razie urzeczywistnienia ich tak szerokie interesa, że wymagają wglądnięcia nieco głębszego w sprawę dóbr rządowych i stosunków lasowych w całym kraju.

Przedewszystkiem mylnem jest zdanie w kraju rozpowszechnione, jakoby Galicya była krajem lesistym. Pomimo że cały pas południowy kraju jako górzysty jest specyalnie terenem leśnym z natury rzeczy, Galicya jest w porównaniu do innych krajów Europy a w szczególności do Austryi ubogą w lasy. Zacytujemy tylko niektóre cyfry dla udowodnienia powyższego twierdzenia. Rosya posiada 37% lasu w porównaniu do całej swej powierzchni, Austrya 32 5%, Niemcy 25·9%, Bośnia 50%, Styrya 47·7%, Bukowina 43·2%, niż. Austrya 34·3%, wyż. Austrya 31·8%, Dalmacya 29·7%, Czechy 29·2% Pobrzeże 23%, Galicya 25%. W obec jednak faktu, że wielka przestrzeń lasów naszych jest przez nadmierną lub nieracyonalną eksploatacyę w części lub zupełnie zniszczoną i nieproduktywną, cyfra ta w rzeczywistości pod względem lasów czynnych produktywnych, jest stanowczo wyższą niż w rzeczywistości. Przyjmując, że przeciętny przyrost roczny na całej przestrzeni lasów krajowych wynosi około 3·53 m. na ha., (jest to przecięcie przyjęte za normę w lasach rządowych), to przy normalnej explotacyi i przy normalnych klasach wieku w lasach powinnaby produkcya roczna na 2,000.000 ha. wszystkich lasów galicyjskich razem wziętych, wynosić 7,000.000 m³ drzewa. Kombinując, że 50% tego drzewa wobec nieumiejętnej i extenzywnej w wielkiej części eksploatacyi jest drzewem opałowem, dochodzimy do wniosku, że przy gospodarce, nie naruszającej substancyi kapitału, kraj nasz miałby do dyspozycyi tylko około 3,500.000 m³ drzewa opałowego.

Cyfry te nie są oczywiście dokładne i są kombinowane na wypadek, gdyby wszystkie lasy były rąbane w ilości odpowiadającej normalnemu gospodarstwu lasowemu. Wiadomą jest rzeczą, że w wielu lasach prywatnych rąbie się za dużo, a pewna ilość lasów przez korczowanie (około 3.000 ha rocznie) zamienianą zostaje rok rocznie na kulturę rolną. Z tego wynika, że ilość drzewa rzuconego na targ jest znacznie większa, niżby być powinna, przy administracyi oględnej patrzącej w przyszłość. Oprócz tego, czynnik ważny może wpłynąć w najbliższej przyszłości siłą faktu na zmniejszenie dalsze ilości drzewa opałowego rzuconego na targ krajowy. Każda racyonalnie prowadzona administracya leśna dążyć musi do jak najkorzystniejszego spieniężenia swych produktów. A więc przy starannej administracyi jest dążenie, aby jaknajwięcej wyrobić drzewa materyałowego a jak najmniej opału, temu zaprzeczyć się nie da. Staranną, umiejętną i fachową administracyą więc jedynie da się podnieść dochody z lasów rządowych. Zrównoważyć się dadzą takie trudne komplikacye wobec braku opału, w obrębie lasów rządowych, znowu wielką tylko energią, starannością, pracą i nakładem.

1. Dążyć więc trzeba, aby się drzewo nie marnowało, nie gniło po lasach, lecz było zużytkowane należycie. Potrzeba do tego licznego wyszkolonego personalu, trzeba wielkiej rzutkości, możności regulowania cen wedle lokalnych i chwilowych warunków, oraz wkładów racyonalnych w odpowiednie środki komunikacyjne, których brak uniemożliwia w wielu miejscach eksploatacyę i wywóz mniej wartościowych materyałów, które giną i marnują się, nie dając nikomu pożytku.

2. Przy odpowiedniej administracyi, bardzo znaczne ilości drzewa mogą i powinny być eksploatowane drogą trzebieży, która u nas w wielu miejscach wcale nie jest zaprowadzona, a która znaczne może przynosić korzyści w produkcyi drewna, jakoteż dla przyszłości drzewostanu.

3. Starać się trzeba dążyć do tego, aby jak największa ilość drzewa była przerabiana w kraju, chociażby tylko na materyał tarty, gdyż im dalej idąca jest przeróbka

na miejscu, tem większy zarobek, tem więcej odpadków zostaje się jako opał i drobny materyał dla miejscowej ludności, i tem większe są zarobki dla ludzi zajętych w tym przemyśle.

4. Starać się trzeba przez odpowiednie studya wypośrodkować dla każdej okolicy kraju ceny, wszelkiego rodzaju opału, aby skonstatować, czy w danej okolicy okaże się korzystniejszem używanie drzewa, węgla, torfu lub ropy na opał. Jest to sprawa wielkiej doniosłości. Są okolice, gdzie ludność pali drzewem, chociaż dużo taniej i ekonomiczniej byłoby sprowadzać węgiel. Sami dotyczący na tem ponoszą straty i niechcący podrożają opał drzewny dla tych, którzy są zmuszeni go używać.

Po za tymi warunkami natury czysto ekonomicznej i finansowej, są jeszcze inne, które są obowiązkiem dóbr z charakterem publicznym. W pierwszem rzędzie pod tym względem Komisya ma na uwadze uregulowanie sprzedaży zrębów w ten sposób, aby kupcy i pośrednicy nie mieli znacznych zarobków na materyale i opale sprzedawanym ludności miejscowej. Ludność powinna mieć wszelkie ułatwienia, możność i prawo zakupywania drzewa jej potrzebnego na własny użytek wedle taksy przez Zarząd domen oznaczonej, tak, aby nie zależała pod tym względem od łaski kupców, którzy zręby zakupują. W wielu wypadkach kupcy zakupywali dotychczas w lasach rządowych zręby za ceny bardzo niskie tak, że osiągali przy tych interesach olbrzymie zarobki. W ostatnich czasach pod względm sprzedaży jest postęp, zdaniem Komisyi powinny jednak być uwzględniane przy sprzedażach w sposób wydatny interesa ludności.

Kupiec powinien mieć raczej możność zarobku na materyale pierwszorzędnym exportowym, a materyał opałowy i drobniejszy powinien być normowany co do ceny przez rarząd domen. W ogóle dochody, o podniesienie których się Zarząd powinien starać, powinny polegać na umiejętnem zbyciu materyałów grubych pierwszorzędnych, co można uzyskać przez stwarzanie odpowiedniego przemysłu drzewnego i exportu przerobionego materyału.

Bardzo słuszne są żądania uregulowaua umiejętnego i jak najżyczliwszego pastwisk i połonin będących własnością państwowych dóbr. Alpejskie pastwiska są bogactwem i błogosławieństwem ludności górskich krajów, dziś za mało u nas są wyzyskane. C. k. Rząd na cele prób i ulepszania pastwisk góskich preliminował na rok 1908. 230,000 koron, z której to kwoty na Galicyę prawie nic nie przeznaczono. Sprawa ta wymaga energicznego zajęcia się nią, ze stanowiska administracyjnego, uregulowania i ułatwienia właścielom bydła korzystania z połonin bez dawania zarobku pośrednikom, oraz technicznego, pod względem wprowadzenia odpowiednich melioracyi i umiejętnego polepszenia ilości i jakości paszy na połoninach rosnącej.

Sprawa utrudnienia wywozu drzewa z kraju przez ustanowienie ceł wywozowych nie jest zdaniem komisyi na czasie, gdyż dziś wywozi się z kraju przeważnie najgrubsze, najcenniejsze materyały, które w kraju nie mają odbytu, a byłoby nie ekonomicznie obniżać ich wartość, kiedy przez to ilość opału i materyału drobnego by się nie podwyższyła, ani cena tego drzewa pośledniejszego by nie spadła.

Drugim ważnym momentem jest niedopuszczanie marnowania i niszczenia majątków leśnych gminnych i prywatnych przez przestrzeganie ustawy lasowej o ile to tylko jest w możności i kompetencyi władz.

Dużo lasów gminnych jest źle administrowanych i tu należy ze strony Wydziału krajowego wywierać jaknajwiększy nacisk na rady powiatowe, aby nie dopuszczały do chwilowej nadmiernej exploatacyi, przez którą lasy takie stają się kapitałem martwym, trudnym do doprowadzenia do stanu produktywności. Niestety wiele lasów

prywatnych nie wypełnia także zadania, które w normalnych warunkach spełniać powinny na długą metę wobec swych właścicieli i społeczeństwa. Pierwszy zarzut trafiać musi właścicieli nadmiernie lasy exploatujących i niestarających się o odpowiednie zadrzewienie wyrębów. Drugi zaś zarzut za spekulacyjny handel majątkami, przy którym sprzedaje się ogromne przestrzenie lasów dla uzyskania z nich ceny kupna, zostawiając po tych sprzedażach pustynie nieproduktywne, których nikt nie jest w stanie zalesić i doprowadzić do porządku.

Nie mając tutaj na myśli szczegółów wchodzących w zakres wolności postępowania właściciela majątku prywatnego, komisya kładzie jak największy nacisk, aby sfery miarodajne, bez szykan i pedanteryi w warunkach specyalnych, przestrzegały z wszelką energią ustawy lasowej, która roztropnie zastosowana w wielu wypadkach mogłaby złemu zaradzić.

Zdaniem komisyi rewizya ustawy lasowej jest koniecznie potrzebna, ze względu na wprowadzenie do niej zmian umożliwiających lepszy nadzór nad lasami prywatnymi nadmiernie niszczonymi i źle zadrzewianymi.

Zdaniem Komisyi, również dążyćby należało, aby etat inspektorów lasowych był znacznie podwyższony, liczba ich bowiem dzisiejsza nie jest w stanie należycie spełniać swych obowiązków.

Przedstawiwszy uwagi ogólnej natury, które Komisyą powodowały przy ustaleniu poniższych wniosków, stwierdzić należy, że Komisya w zupełności uznaje i ponawia zasadę, co do prawa własności kraju do dzisiejszych domen państwowych, wyrażanych w wyczerpujących referatach niejednokrotnie w Sejmie.

Wskutek więc wniosków z lat poprzednich dalej wniosków i petycyi a mianowicie:

1) wniosku posła Merunowicza w przedmiocie objęcia w zarząd lub dzierżawę kraju dóbr państwowych i funduszowych w Galicyi;

A. petycyi podobnej treści towarzystwa rolniczego krakowskiego l. s. 562;

2) posła Krężla w sprawie przestrzegania przepisów ustawy o wyrębie lasów.

B. petycyi gminy Wrocanka;

C. petycyi gminy Staresioło;

D. petycyi gminy Zasów;

E. petycyi gminy Hołyny;

w sprawie przeszkodzenia wywozowi drzewa z kraju.

3) Wniosku posła Kurowca w sprawie rozszerzenia pastwisk w dobrach państwowych;

4. wniosku posła Dumki o zaopatrzenie gmin w drzewo z lasów państwowych.

Komisya gosp. krajowego przyszła do przekonania, że wszystkie braki i usterki tyczące się dóbr państwowych, w sposób wydatny usunąć będzie można jedynie, jeżeli kraj weźmie w dzierżawę dobra państwowe, funduszowe i zakład kąpielowy w Krynicy.

Przy zapobiegliwej administracyi i odpowiednim czynszu, kraj na tym interesie stracić nie może, wobec wzrastających w ostatniem dziesięcioleciu cen drzewa i wobec innych źródeł dochodu, które staranna administracya stworzyć może. Główna zaś korzyść wypłynąć musi z administracyi celowej i świadomej zadania i celów które spełniać powinny dobra publiczne wobec mieszkańców swego kraju.

W aktach Wydziału krajowego i Wysokiego Sejmu nagromadzony jest obfity materyał do uzasadnienia żądania, iżby galicyjski zarząd dóbr kameralnych i funduszowych oddany był w ręce kraju. Komisya gosp. krajowego nie ma nic do dodania ani do ujęcia

z treści tych aktów. Zwłaszcza, gdy zeszłoroczne sprawozdanie Komisyi gosp. krajowego, dotyczące tego przedmiotu i oparte na niem uchwały Wysokiego Sejmu dotąd załatwione nie są — komisya rozszerzając tegoroczne wnioski, proponuje powtórzenie uchwał powziętych w zeszłym roku przez Wysoki Sejm na tle wniosków posłów Merunowicza, Tadeusza Cienskiego i Kleskiego. Komisya mniema, iż przecież znajdą się środki i drogi ku temu, żeby uchwałom Wysokiego Sejmu w sprawie tak ściśle „krajowej“, jak kwestya zarządu dóbr ziemskich w kraju położonych, zapewniony został skutek pożądany.

W tej myśli wnosi Komisya gospodarstwa krajowego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu ponownie, ażeby z zastrzeżeniem dochodzenia praw własności, wdrożył natychmiast pertraktacyę z c. k. Rządem, celem bezzwłocznego objęcia w zarząd kraju, ewentualnie zadzierżawienia dochodów galicyjskich dóbr państwowych i funduszowych dla kraju, tudzież upoważnia się Wydział krajowy do zawarcia z c. k. Rządem odnośnej umowy imieniem kraju.

Bez względu na tok pertraktacyi w powyższym wniosku uchwalonych

II. Wzywa się c. k. Rząd:

1. ażeby rozszerzając zakres działania c. k. Dyrekcyi lasów i dóbr skarbowych we Lwowie, umożliwił swobodniejszą, a więcej zastosowaną do potrzeb kraju gospodarkę;

2. ażeby przez stosowne melioracye oddał do eksploatacyi przestrzenie zadrzewione, a dotąd zupełnie niedostępne, które bezużytecznie marnieją, kiedy w znacznej części kraju ludność nie może dostać drzewa opałowego i budulca;

3. aby wprowadził drobną sprzedaż drzewa na miejscu produkcyi ile możności z wykluczeniem pośredników;

4. ażeby w miastach we wschodniej części kraju urządził publiczne składy drzewa z zapasów pozostałych po zaspokojeniu miejscowych potrzeb;

5. ażeby stosownie do potrzeb i zasad racyonalnej gospodarki i administracyi pomnożył znacznie etat urzędników i służby lasowej;

6. ażeby za uzyskane fundusze ze sprzedaży dóbr koronnych — za indemnizacyę propinacyi, wreszcie za zwiększone dochody przez pomnożenie etatu wyrębów, dążył do zakupna majątków leśnych w Galicyi.

7. aby a). zajął się energicznie podniesieniem jakości pastwisk (połonin) i łąk, będących własnością dóbr skarbowych i fundacyjnych;

b). aby te pastwiska, łąki i role wypuszczał wprost pojedynczym hodowcom lub stowarzyszeniom hodowców z wykluczeniem pośredników;

8. aby zapobiegał niszczeniu lasów prywatnych przez odpowiednie przestrzeganie ustawy lasowej;

9. aby zaopiniował jak najprędzej projekt ustawy lasowej przedłożony mu przez Wydz. krajowy w roku 1901.

Za przewodniczącego:
J. Marszałkowicz.

Sprawozdawca:
W. Czartoryski.

Ls. 3208/908.

We Lwowie, dnia 2. listopada 1908.

Aleg 444

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany niektórych postanowień statutu król. stoł. m. Lwowa.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 19. b. m. L. W. 105.307|08 przedłożył Wydział krajowy projekt ustawy zmieniającej w formie noweli niektóre postanowienia ustawy krajowej, z dnia 14. października 1870. l. 79 Dz. ust kraj. nadającej statut dla król. stoł. miasta Lwowa — w brzmieniu ustalonem ustawą krajową z 11. kwietnia 1896. l. 23. Dz. ust. kraj.

Projektowane zmiany statutu miasta Lwowa, uchwalone na posiedzeniach Rady m. Lwowa z dnia 28. września i 8 października b. r. mają głównie na celu powołanie drugiego wiceprezydenta miasta do stałego urzędowania, wybór III. wiceprezydenta miasta, urzędującego w razie przeszkody którego z stale urzędujących członków Prezydyum miasta z tem jednak zastrzeżeniem, że Rada miejska może osobną uchwałą powołać także tego trzeciego wiceprezydenta miasta do stałego urzędowania obok Prezydenta, I. i II. wiceprezydenta, wreszcie wprowadzają możność powoływania delegatów do zastępstwa wiceprezydentów w razie ich przeszkody.

Dalszą zmianą jest postanowienie, że wszyscy trzej wiceprezydenci mają być obierani na lat trzy, podczas gdy dotąd I. wiceprezydent na równi z Prezydentem wybieranym był na lat sześć. Wreszcie zmieniono postanowienie §. 35. l. 5. statutu, co do czasokresu, w którym ma być powzięta uchwała druga co do przedmiotów objętych tym ustępem, w ten sposób, że druga uchwała ma być powzięta w przeciągu dni siedmiu, a nie ośmiu.

Inne postanowienia zamierzonej noweli są tylko konsekwencyą powyższych postanowień.

Wydział krajowy, przedkładając projekt omawianej noweli, wytyka przedewszystkiem, niektóre usterki formalne w stylizacyi noweli wedle uchwały Rady m. Lwowa. Słuszną jest uwaga Wydziału krajowego, iż niepotrzebnie w art. I. noweli wymieniono także ust. kraj. z 11. września 1900. Dz. ust. kraj. l. 90, skoro postanowienia tej ustawy nie są w niczem naruszone projektowaną obecnie nowelą.

Podziela też komisya gminna uwagi Wydziału krajowego, że należało uchylić zarazem art. III. ust. z d. 11. kwietnia 1896. l. 23. Dz. ust. kraj., skoro w art. II. projektu przepisano sposób wyboru trzeciego wiceprezydenta; art. III. ust. z 11. kwietnia 1896. nie doznał wprawdzie przez art. II. projektowanej noweli merytorycznej zmiany, użyto jednak w art. II. projektowanej noweli innej formy stylistycznej do określenia sposobu wyboru drugiego i trzeciego wiceprezydenta.

Słusznie wreszcie zwrócił Wydział krajowy uwagę, iż należy również w §. 86 statutu miasta sprostować zgodnie z cytowanym wyżej nowym przepisem §. 35. l. 6. termin drugiej uchwały z ośmiu dni, na siedm.

Nadto wyraził Wydział krajowy wątpliwość merytoryczną, co do projektowanego w §. 53. statutu upoważnienia Rady miasta do powołania delegatów do zastępowania wiceprezydentów w razie ich przeszkody. Komisya gminna nie podziela wprawdzie tej wątpliwości, sądzi jednak, że dodanie III-go wiceprezydenta uczyni istotnie zadość potrzebom prezydyalnym.

Co do pytania, czy postanowienie noweli (§. 21). iż I. wiceprezydent ma być wybieranym na lat trzy, a nie na lat sześć, jak było dotąd, nie narusza nabytego prawa niedawno wybranego I. wiceprezydenta, komisya gminna sądzi, iż sprawa jest jasną, nie przypuszcza bowiem, by Rada miejska zamierzała zmieniać prawo nabyte przez wybór; dla usunięcia wątpliwości proponuje jednak komisya odpowiednią poprawkę w art. III-cim.

Projektowane zmiany statutu Lwowa zostały uchwalone przez Radę miejską jednomyślnie.

Wobec tego faktu uważa komisya gminna za wskazane zalecić Wysokiemu Sejmowi uchwalenie projektowanej noweli, z zmianami poniżej wyszczególnionemi, zwłaszcza, że przez to nie zostają na gminę i jej mieszkańców nałożone żadne nowe ciężary — wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy

uchwalić załączowy projekt ./· ustawy.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Halban.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca niektóre postanowienia statutu król. stoł. miasta Lwowa, nadanego ustawą z 14. października 1870 Dz. u. kraj. L. 79. i ustawą z 11. kwietnia 1896 Dz. u. kraj. Nr. 23.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 19., 20., 21., 23., 26., 35., 42., 53., 62., 63. i 86. ustawy krajowej z dnia 14. października 1870 Dz. u. kr. L. 79., nadającej statut król. stoł. miastu Lwów — w brzmieniu ustalonem ustawami krajowemi z 11. kwietnia 1896 Dz. ust. kraj. L. 23, oraz art. III. ust. z dn. 11. kwietnia 1896 zostają uchylone, w ich zaś miejsce mają obowiązywać następujące postanowienia:

§. 19.

Reprezentacya gminy.

Gminę miasta Lwowa zastępuje i reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada miejska.

Rada miejska zawiaduje sprawami gminy sama albo przez Magistrat i inne urzędy miejskie.

Na czele Rady miejskiej, Magistratu i innych urzędów miejskich stoi Prezydent miasta.

Prezydenta miasta zastępują Wiceprezydenci, a mianowicie *I. Wiceprezydent, w razie zaś zachodzącej przeszkody* II-gi, ewentualnie *III-ci Wiceprezydent.*

§. 20.

Skład, wybór Rady miejskiej i jej okres wyborczy.

Rada miejska składa się ze stu członków (radnych miejskich) wybieranych na sześć lat. Członek Rady miejskiej nie może być związany żadną instrukcyą.

Co trzy lata ustępuje 50 radnych, a w miejsce ustępujących nowy wybór będzie przedsięwziętym.

Z wyjątkiem wypadku rozwiązania Rady miejskiej (§. 112.) ustępywać będą w liczbie 50-ciu radni, którzy przed 6-ciu laty zostali wybrani, jakoteż ci, dla których z końcem trzechlecia

upłynął czas, na jaki przy uzupełniającym wyborze w myśl §. 24. zostali wybrani.

Ustępujący mogą być ponownie wybrani.

Ustępujący radni urzędować będą aż do przeprowadzenia nowych wyborów.

Radni przed sześciu laty wybrani, którzy w ciągu kadencyi wskutek śmierci, dobrowolnego złożenia mandatu lub innej przyczyny przestali być członkami Rady miejskiej, mają być zaliczeni do liczby tych radnych, na których przypada kolej ustąpienia. Oprócz tego co trzy lata przeprowadzonym zostanie także wybór w miejsce tych przed trzema laty wybranych radnych, którzy w ciągu kadencyi wskutek śmierci, dobrowolnego złożenia mandatu lub z innej przyczyny przestali być członkami Rady miejskiej. Wybór ten przedsięwziętym będzie na trzy lata.

Gdyby Rada miejska została rozwiązaną (§. 112.), natenczas po upływie trzech lat od dokonanego skutkiem rozwiązania Rady wyboru wszystkich stu członków Rady miejskiej losowanie oznaczy tych radnych, którzy mają ustąpić.

Jeżeliby w ciągu pierwszego trzechlecia od wyboru pełnej Rady zmniejszyła się liczba radnych wskutek śmierci, ustąpienia lub z innej przyczyny, natenczas wylosowaną będzie tylko taka ilość radnych, jakiej potrzeba, ażeby liczba wylosowanych razem z tymi, którzy ubyli, dosięgła liczby 50.

Wylosowani radni mogą być ponownie wybrani. Szczegółowe przepisy co do sposobu przeprowadzenia losowania oznaczy regulamin czynności Rady miejskiej, który Rada miejska uchwali.

Prezydent miasta w żadnym razie nie podlega losowaniu. Bliższe postanowienia o uprawnieniu do wyboru, obieralności i postępowaniu przy wyborach, zawiera ordynacya wyborcza dla miasta Lwowa.

§. 21

Wybór Prezydenta, Wiceprezydentów i Delegatów miejskich.

Rada miejska wybiera ze swego grona Przezydenta, pierwszego, drugiego i trzeciego Wiceprezydentu oraz Delegatów. Przy wyborze Delegatów miejskich oznacza Rada miejska także ich liczbę. Bliższe postanowienia o wyborze Prezydenta, Wiceprezydentów i Delegatów zawiera ordynacya wyborcza dla miasta Lwowa i art. II. niniejszej ustawy.

§. 23.

Okres urzędowania Prezydenta, Wiceprezydentów i Delegatów.

Prezydent wybieranym będzie na lat sześć, Wiceprezydenci na lat trzy. Jeżeli Prezydent wybrany będzie w ciągu kaden-

cyi, w takim razie urzędowanie jego trwa tak długo, jak długo trwać ma jeszcze sześcioletni okres mandatu radnego. Wybrany w ciągu kadencyi Wiceprezydent urzędować będzie tylko do końca trzechlecia. Jednak po upływie tego czasu, jak i w razie wcześniejszego ustąpienia z Rady miejskiej (§. 20.) pozostaje Prezydent w urzędowaniu aż do zaprzysiężenia nowego wybranego Prezydenta, Wiceprezydenci zaś aż do ponownego wyboru Wiceprezydentów.

Delegatów miejskich wy iera Rada na trzy lata. Ustępujący Prezydent, Wiceprezydenci i Delegaci mogą być ponownie wybrani.

Prezydent i Wiceprezydenci obejmują urząd z dniem złożenia przysięgi, Delegaci od dnia ich wyboru.

§. 26.

Urzędowanie i płace.

Prezydent, oraz I. i II. Wiceprezydent urzędują stale.

Rada miejska może powołać także III. Wiceprezydenta do stałego urzędowania.

Płace i inne pobory Prezydenta i urzędujących Wiceprezydentów ustanawia Rada miejska. Delegaci i inni członkowie Rady miejskiej urzędują bezpłatnie; za sprawowanie atoli interesów gminy poza jej obrębem należy im się odpowiednie wynagrodzenie. Prezydentowi lub Wiceprezydentowi, który pełnił przez lat 15 nieprzerwanię urząd Prezydenta lub Wiceprezydenta, przyzna Rada miejska odpowiednią emeryturę.

§. 35.

Sprawy zastrzeżone decyzyi Rady miejskiej.

Do spraw zastrzeżonych decyzyi Rady miejskiej należą:

a) ustanawianie zasad zarządu, tudzież sposobu użytkowania majątku i dobra gminy;

b) nabywanie ruchomości lub praw takich, które według ustaw uważane są za nieruchomość, zbywanie majątku gminy, przyjmowanie zobowiązań wieczystych, przyjmowanie obowiązków służebnictwa, zastawu i poręczenia, zaciąganie pożyczek i operacye kredytowe.

W sprawach w tym ustępie *b*) określonych, uchwała, aby miała ważność, musi być powziętą na dwóch, nie prędzej jak w siedm dni po sobie następujących posiedzeniach, odbytych w obecności przynajmniej pięćdziesięciu członków Rady miejskiej. Nadto potrzeba zatwierdzenia Wydziału krajowego do ważności uchwały, przyzwalającej na zbywanie nieruchomości, lub praw za nieruchomość uważanych, jeżeli wartość tej nieruchomości lub takiego prawa przenosi 20.000 K., tudzież uchwały przyzwalającej zaciągania pożyczek i przyjęcia poręczenia, jeżeli pożyczka lub suma poręczoną być mająca z doliczeniem długów gminę już obciążajacych przenosi sumę rocz-

nego dochodu gminy, wedle przecięcia ostatnich lat sześciu obliczoną;

c) lokowanie kapitałów;

d) przyjęcie lub zrzeczenie się spadku lub legatu;

Gdyby wartość spadku lub legatu przenosiła 20.000 K., wtedy uchwała na zrzeczenie się zapaść musi w sposób pod *b*) wskazany.

e) stawianie kosztem gminy nowych budowli lub przekształcenie albo znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy wykonać się mające;

f) zaprowadzenie nowych zakładów gminnych albo zwinięcie już istniejących;

g) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany kontraktów najmu i dzierżaw;

h) zawieranie, rozwiązywanie i zmiany innych kontraktów, o ile Rada miejska nie uzna rzeczą stosowną czynności te poruczyć Prezydentowi lub magistratowi;

i) zezwalanie na rozpoczęcie procesu lub na odstąpienie od takowego i na zawieranie ugód w sprawach rozpoczętych;

k) uchwalanie budżetu rocznego i środków pokrycia;

l) przyzwalanie na wydatki budżetem przewidziane, o ile takowe instrukcyą Rady miejskiej Prezydentowi lub Magistratowi poruczone nie będzie; tudzież przyzwalanie na większe wydatki budżetem nieprzewidziane;

m) rozpoznawanie i załatwianie rachunków rocznych:

n) umarzanie należytości wątpliwych lub takich, które ściągnięte być nie mogą, niemniej darowanie należących się gminie zwrotów i uchybień rachunkowych;

o) organizacya urzędów miejskich (Magistratu); oznaczenie liczby urzędników i sług miejskich, oraz wszystkich osób przez gminę płatnych, wydawanie prz pisów dyscyplinarnych dla urzędników i sług miejskich, niemniej okr ślenie ich uzdolnienia i obowiązków;

p) oznaczenie płac, pensyj i innych emolumentów dla urzędników i sług miejskich, dla ich wdów i sierót;

r) mianowanie, jakoteż uwolnienie od służby urzędn ków i sług miejskich, udział przy mianowaniu lub uwolnieniu od służby przełożonych i nauczycieli w szkołach i innych zakładach naukowych miejskich według istniejących przepisów i przyznawanie emolumentów dla ich wdów i s erót.

Mianowanie niższych urzędników i sług może jednakże Rada miejska poruczyć Prezydentowi lub Magistratowi.

s) udzielanie zaliczek na płace i przyznawanie niesystemizowanych emolumentów, oznaczenie dyet i kosztów podróży, zapomóg i nagrod dla urzędników i sług miejskich, niemniej dla innych osób, używanych w służbie gminnej;

t) opuszczanie zaliczek na płacę danych urzędnikom lub sługom miejskim;

u) udzielanie urlopów Prezydentowi i Wiceprezydentom; dozwalanie urlopów innym urzędnikom i sługom miejskim na czas dłuższy niż sześć tygodni.

§. 42.

Inne sprawy należące do zakresu działania Rady miejskiej.

Do zakresu działania Rady miejskiej należą jeszcze sprawy następujące:

a) wybór Prezydenta miasta, trzech Wiceprezydentów i Delegatów;

b) nadawanie prawa przynależności do gminy, nadawanie obywatelstwa miejskiego i honorowego, tudzież rozstrzyganie co do utraty obywatelstwa (*§. 9.*), ustanawianie opłaty za nadanie prawa przynależności i obywatelstwa miejskiego, niemniej uwolnienie od niej;

c) czuwanie nad dokładnem prowadzeniem metryk gminy i spisu wyborców;

d) wykonywanie przysługującego gminie prawa patronatu lub prezentowania, tudzież rozdawanie stypendyów, jakoteż innych miejsc fundacyjnych;

e) zawiadywanie, nadzorowanie, zakładanie i utrzymywanie szkół ludowych i średnich w granicach ustawą oznaczonych;

f) wybór mężów zaufania do jednania stron (§. 30. m.);

g) uchwalanie wniosków do zmian statutu miejskiego lub zmiany granic miasta (§. 2.), taka jednak uchwała, aby była ważna, musi być powziętą na dwóch nie prędzej jak w siedm dni po sobie następujących posiedzeniach w obecności przynajmniej 60 członków Rady miejskiej i tylko większością $^2/_3$ obecnych.

Zmiany statutu jedynie w drodze ustawodawstwa krajowego nastąpić mogą.

§. 53.

Władza prezydenta i jego zastępców w ogólności.

Prezydent miasta jest przełożonym Magistratu i urzędów miejskich, kieruje ich czynnościami i czynności te nadzoruje.

Prezydenta miasta zastępują w razie przeszkody Wiceprezydenci w porządku oznaczonym w §. 19. niniejszego statutu. Prócz tego pomagają urzędujący Wiceprezydenci Prezydentowi miasta w kierownictwie i nadzorze Magistratu i urzędów miejskich wedle podziału czynności, który ustanowi Prezydent miasta i przedłoży Radzie miejskiej do wiadomości.

§. 62.

Odpowiedzialność.

Prezydent odpowiada za czynności urzędowe, tak własne jak i swoich zastępców, Magistratu i urzędów miejskich Radzie

miejskiej, a za czynności w poruczonym zakresie działania także rządowi.

W tej samej mierze odpowiedzialni są Wiceprezydenci w zakresie powierzonych im w myśl §. 53. czynności, o ile zastępują Prezydenta miasta, czy to stale, czy czasowo.

O tok tej odpowiedzialności Prezydenta względnie jego zastępców, pozostaje nienaruszoną odpowiedzialność względem Rady miejskiej, innych członków Magistratu i urzędów miejskich za zaniedbanie lub nienależyte wykonanie czynności przekazanych im przez Prezydenta względnie jego zastępców.

Pretensye gminy do wynagrodzenia szkód pochodzących z odpowiedzialności orzeczonych w tym paragrafie, mają być poszukiwane zwykłą drogą prawa.

§. 63.

O składzie i zakresie działania Magistratu i innych urzędów miejskich.

Magistrat składa się z Prezydenta i Wiceprezydentów miasta, Delegatów miejskich (§. 70.), z Dyrektora i radców Magistratu, tudzież urzędników pomocniczych.

Prezydent, Wiceprezydenci i Delegaci miejscy wchodząc w skład Magistratu, nie przestają być członkami Rady miejskiej.

Pod przewodnictwem Prezydenta, względnie jego zastępcy, zarządza Magistrat bezpośrednio sprawami gminy i zostających pod jej zarządem zakładów i funduszów i załatwia czynności bieżące w sprawach jemu przekazanych.

W sprawach poruczonego zakresu gminy, mianowicie w sprawach administracyi politycznej, jest Magistrat pod przewodnictwem Prezydenta lub jego zastępcy pierwszą instancyą w obrębie miasta.

Kollegialnym posiedzeniom ciała radnego Magistratu przewodniczy Prezydent lub jego zastępca.

Bez przewodnictwa Prezydenta lub jego zastępcy Magistrat ważnej uchwały powziąć nie może.

§. 86.

Z dodatków do podatków i innych opłat.

O ile dochody w §. 82. oznaczone nie wystarczają do pokrycia wadatków na cele gminne, może Rada nakładać:

a) dodatki do podatków bezpośrednich, lub do podatku konsumcyjnego;

b) inne opłaty, nie należące do kategoryi dodatków do podatków.

Do ważności uchwały, dotyczącej bądź nakładania dodatków do podatków, bądź zaprowadzenia nowych, lub podwyższenia istniejących opłat gminnych, potrzeba, aby taka uchwała była powzięta na dwóch, nie prędzej jak w siedm dni po sobie następujących posiedzeniach.

Art. II.

Postanowienia §§. 26—31 i 33 ordynacyi wyborczej dla gminy król. st. m. Lwowa, o ile się odnoszą do wyboru pierwszego Wiceprezydenta, obowiązują także co do wyboru drugiego i trzeciego Wiceprezydenta.

Art. III.

Postanowienia tej ustawy wchodzą w życie z dniem jej ogłoszenia w dzienniku ustaw krajowych.

Okres urzędowania członków prezydyum wybranych przed wejściem w życie tej ustawy, nie doznaje jednak zmiany.

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LS. 3135|08.

We Lwowie, dnia 30. października 1908.

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej co do wniosku posła Jana Kiweluka i tow. o utworzenie Sądu powiatowego w Uściu zielonem, tudzież co do petycyi Zwierzchności gminnej w Uściu zielonem w tej samej sprawie.

Wysoki Sejmie!

Uzasadnienie wniosku posła Kiweluka i tow. opiewa, jak następuje:

Powiat sądowy Monasterzyska jest tak wielki, że już od dawna zaistniała potrzeba podzielenia go i o ile to było możliwe, przeprowadzono to na razie w ten sposób, że już od całego szeregu lat wyjeżdża sędzia z c. k. monasterzyskiego Sądu powiatowego co dwa tygodnie na t. zw. roki sądowe do Uścia zielonego.

Jednak nawał spraw do przeprowadzenia na tych rokach bywa z reguły tak wielki, że mimo nadludzkiej wprost pracy, urzędującemu na rokach sędziemu, nie udaje się spraw wyczerpać i musi powoływać ludzi na termina do Monasterzysk. A to naraża miejscową ludność Uścia zielonego i jego najbliższej okolicy na koszta i stratę czasu.

Ze względu na to, że najbliższy c. k. Sąd oddalony jest od Uścia zielonego o 23 km., ze względu na to, że okolica Uścia zielonego jest gęsto zaludniona, bo 14 najbliższych wsi oddalonych najwyżej 9 klm., ma ludność 16.000 głów, że Uście zielone tworzy handlowe centrum dla wszystkich tych wsi, które teraz należą do monasterzyskiego powiatu sądowego, że wskutek ożywionego ruchu handlowego w Uściu zielonem, powstaje tutaj wiele sporów i spraw, które wymagają sądowego załatwienia — okazuje się rzeczą konieczną bezzwłoczne kreowanie Sądu powiatowego w Uściu zielonem. Ale oprócz tych gmin, jakie teraz należą do sądowego powiatu Monasterzyska w najbliższem sąsiedztwie Uścia zielonego, są gminy powiatów sądowych Tłumacz, Tyśmienica, Halicz, Podhajce, które zupełnie sztucznie i dowolnie dołączone do nazwanych powiatów sądowych, bo tak swem geograficznem poło-

żeniem jak i handlowymi stosunkami wchodzą w handlową sferę Uścia zielonego — w Uściu zielonem zawierają rozmaite prawne interesa i z tego powodu Uście zielone okazuje się naturalnie najodpowiedniejszem i najdogodniejszem forum, gdzie te interesa i ich prawne skutki powinny znajdywać swoją prawną ochronę i zabezpieczenie w drodze sądowej.

Z tych powodów w interesie ludności leży konieczna potrzeba kreowania w Uściu zielonem Sądu powiatowego i utworzenia nowego powiatu sądowego z następujących gmin:

I. Z powiatu sądowego Monasterzyska: 1) Uście zielone, 2) Międzygórze, 3) Trościańce, 4) Jarczorów, 5) Baranów, 6) Krosiejów, 7) Zadarów, 8) Komarówka, 9) Łazarówka, 10) Niskołyzy, 11) Bobrowniki, 12) Lackie, 13) Łąka.

II. Z powiatu sądowego Tłumacz: 1) Petryłów, 2) Nowosiółka, 3) Lipa, 4) Bokówna.

III. Z powiatu sądowego Tyśmienica 1) Dołhe, 2) Strychańce, 3) Rożnów, 4) Pobrzeże.

IV. Z powiatu sądowego Halicz: 1) Jeziorko, 2) Tumierz, 3) Delejów, 4) Byszów, 5) Kończaki nowe, 6) Kończaki stare, 7) Łany, 8) Maryampol, 9) Wołczków.

V. Z powiatu sądowego Podhajce: 1) Toustobaby, 2) Korzowa, 3) Horożanka.

Razem 33 gmin należy wyłączyć z obecnych powiatów sądowych i utworzyć nowy powiat sądowy Uście zielone, który tworzyłby koło.

Do tego samego celu zmierza petycya gminy Uście zielone.

Rzecz ta była przed laty przedmiotem dochodzeń Wydziału krajowego.

C. k. Prezydyum wyższego Sądu krajowego we Lwowie w odezwach z 1. marca 1898 l. 30.036 i z 26. grudnia 1905 l. 23.635 oświadczyło się w tej sprawie odmownie z powodu, że c. k. Ministerstwo sprawiedliwości reskryptem z 14. listopada 1896 l. s. 23355 oznajmiło, iż nie ma zamiaru kreować w Galicyi wschodniej nowych sądów.

Komisya prawnicza z uwagi, że od r. 1896 mogła zajść zmiana w zamiarach i zapatrywaniach c. k. Ministerstwa i z uwagi, że w żadnym wypadku na podobną ogólną zasadę godzićby się nie można — wyraża zdanie, że w sprawie tej należy podjąć i przeprowadzić wyczerpujące dochodzenia, a to tem bardziej, że podane we wniosku okoliczności zasługują na zbadanie, a fakt urządzania roków sądowych w Uściu zielonem zdaje się przemawiać za potrzebą utworzenia tamże osobnego Sądu. Zauważyć należy, że gmina Uście zielone jest skłonną za miernem wynagrodzeniem odstąpić na pomieszczenie c. k. sądu budynek, a względnie takowy zakupić lub wybudować, a nadto ofiaruje 10 sągów drzewa rocznie przez lat 6 na opał budynków sądowych.

Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek p. Jana Kiweluka i tow. oraz petycyę Zwierzchności gminnej w Uściu zielonem o kreowanie tamże Sądu powiatowego odstępuje się Wydziałowi krajowemu do dalszego badania i zdania sprawy.

Przewodniczący:
Maiss.

Sprawozdawca:
Tertil.

Ls. 2.902/1908. We Lwowie, dnia 23. października 1908.

Aleg 446

Sprawozdanie

Komisyt administracyjnej o wniosku posła Sali w sprawie zmiany §§. 16. i 18. statutu krajowego.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła Sali dąży do zmiany §§. 16. i 18. statutu krajowego.

§. 16. mającego dziś moc statutu krajowego opiewa:

Sejm krajowy powołany jest do współdziałania przy wykonywaniu władzy prawodawczej w miarę postanowień cesarskiego dyplomu z dnia 20. października 1860 Nr. 226 Dz. p. p. i wysyłać ma do Izby posłów Rady państwa trzydziestu ośmiu członków, jak to ustanowionem jest w § 6. ustawy zasadniczej o Reprezentacyi Państwa.

Wybór tych członków odbywać się ma w sposób w §. 7. ustawy zasadniczej o Reprezentacyi Państwa ustanowiony.

Rozdzielenie wybrać się mających członków do Izby posłów na pojedyńcze okręgi, miasta i korporacye, ustanowionem jest w dodatku do niniejszego statutu krajowego.

§. 18. obowiązującego statutu krajowego opiewa:

Za sprawy krajowe uznają się:
I. Wszelkie rozporządzenia tyczące się:
1. kultury krajowej;
2. budowli publicznych, kosztem krajowym podejmowanych;
3. zakładów dobroczynności, udotowanych z zasobów krajowych;
4. budżetu i składania rachunków krajowych, tak:
a) co do przychodów krajowych z zarządu majątku do kraju należącego, z podatków na cele krajowe i z użycia kredytu krajowego, jak
b) co do wydatków krajowych zwyczajnych i nadzwyczajnych.
II. Bliższe rozporządzenia w obrębie ustaw powszechnych względem:
1. spraw gminnych;
2. spraw kościelnych i szkolnych;
3. dostarczania podwód, tudzież prowidowania i kwaterowania wojska, nakoniec:
III. Rozporządzenia w innych przedmiotach, dobra kraju i potrzeb jego dotyczących, a postanowieniami osobnemi Reprezentacyi krajowej przekazanych.

Wedle wniosku posła Sali §. 16. statutu krajowego miałby opiewać:

Sejm jest powołany do współudziału w pełnieniu władzy ustawodawczej w miarę postanowień cesarskiego dyplomu z 20. października 1860 Nr. 226 Dz. u. p. i Art. III. ustawy zasadniczej z 26. stycznia 1907 Nr. 15 Dz. u. p.

§. 18. pragnie wniosek posła Sali zmienić w następujący sposób:

Jako sprawy krajowe uznaje się wszystkie przedmioty ustawodawstwa, które nie zostały ustawami zasadniczemi, jako wspólne wszystkim królestwom i krajom w Radzie Państwa reprezentowanym, wyraźnie przekazane ustawodawstwu Rady Państwa, a więc:

I. Wszystkie zarządzenia w sprawach:

1. kultury krajowej. Jako sprawy kultury krajowej uznaje się wszystkie sprawy, których przedmiotem jest produkcya rolnicza leśna, oraz obrobienie i użytkowanie poświę-

conych jej obszarów kraju, jak rolnictwo, polowanie, rybołowstwo, chów bydła, ochrona pól, tępienie szkodników rolnych i leśnych, użytkowanie, kierowanie i ochrona od wód, melioracye, zabudowanie potoków górskich, regulacya i wykupno służebności leśnych i pastwiskowych i t. d., następnie wszelkie sprawy ustroju agrarnego, jak: przepisy o rolnej podzielności gruntów lub o jej ograniczeniu, o włościach rentowych, szczególnie przepisy o dzieleniu spadków nieruchomości włościańskich, o agrarnych operacyach i t. d., niemniej udział w urządzeniu kredytu rolnego, w organizacyi zawodów rolniczego i leśnego, w urządzeniu stosunków robotniczych i czeladzi w rolnictwie i leśnictwie i t. d.;

2. gmin i obszarów dworskich, tudzież organizacyi samorządnych władz administracyjnych;

3. Rady szkolnej krajowej, szkół politechnicznych, realnych, zawodowych, seminaryów nauczycielskich;

4. wewnętrznego urządzenia ksiąg gruntowych;

5. corocznego uchwalania budżetu krajowego i krajowych zamknięć rachunkowych, oraz uchwalania absolutoryum, zaciągania pożyczek krajowych, konwersyi długów krajowych, pozbywania, obciążania i przemiany nieruchomego majątku krajowego i nakładania dodatków do podatków państwowych, ustanowienia samoistnych opłat i podatków na rzecz kraju i innych ciał samorządnych, oraz wprowadzania monopolów krajowych;

6. publicznych budowli, zakładów dobroczynnych i innych uposażonych z funduszów krajowych;

II. Bliższe zarządzenia w ramach ustaw państwowych w sprawach:

1. szkół ludowych i gimnazyów w ramach zasad nauczania, zakreślonych ustawami państwowemi;

2. organizacyi państwowych władz administracyjnych, będącej w związku z organizacyą autonomicznych władz administracyjnych, w ramach zarysów organizacyi władz admistracyjnych, zastrzeżonych w §. 11. l. 1. ustawy zasadniczej z dnia 21. grudnia 1867, Nr. 141 Dz. u. p. ustawodawstwu państwowemu;

3. kościelnych;

4. dostarczania podwód, tudzież zaopatrzenia i zakwaterowania wojska.

III. Zarządzenia co do innych przedmiotów, dotyczących dobrobytu lub potrzeb kraju, przekazanych Reprezentacyi krajowej specyalnemi ustawami i zarządzeniami.

IV. Wszystkie inne sprawy nie zastrzeżone wyraźnie ustawodawstwu państwowemu.

Wniosek posła Sali proponuje przeto następujące zmiany:

I. W §. 16. powołuje wniosek posła Sali do tych podstaw, na których opiera się współudział Sejmu w pełnieniu władzy prawodawczej, oprócz dyplomu październikowego także i ustawę zasadniczą z roku 1907, a natomiast opuszcza postanowienia o pośrednim wyborze posłów do Rady państwa, dokonywanym przez Sejm.

Konsekwentnie powinienby był wniosek posła Sali powołać w tym paragrafie także i ustawę zasadniczą z d. 21. grudnia 1867 l. 141. d. u. p. Wogóle jednak rodzą się poważne wątpliwości przeciwko jakiejkolwiek zmianie §. 16. statutu krajowego, a to z następującego powodu:

Patent lutowy rozdzielił władzę ustawodawczą między Sejmy i Radę państwa w ten sposób, że wyliczył w statutach krajowych szczegółowo przedmioty legislatywy Sejmowej, a nie wyliczone tam przedmioty przekazał reprezentacyi państwowej. Ten patent jest dotychczas zasadniczem źródłem autonomii i samorządu krajowego, polegająca zaś na nim kompetencya Sejmu może być zmienioną tylko w drodze zmiany statutu krajowego, a więc tylko w drodze ustawy krajowej. Jakkolwiek przeto późniejsza konstytucya grudniowa przyjęła inną zasadę, wyliczyła bowiem przedmioty, należące do kompetencyi Rady państwa, a resztę przekazała Sejmom, to jednak wobec niedokonanej przez Sejmy zmiany patentu lutowego, w punkcie kompetencyi sejmowej, za zasadnicze źródło tej ostatniej uważać należy dalej statut krajowy, ogłoszony patentem lutowym, to zaś stanowisko wyklucza możność zmiany krajowej kompetencyi na jej niekorzyść, w drodze zmiany tylko państwowej ustawy zasadniczej. Powołanie w §. 16. obok dyplomu październikowego także i ustawy zasadniczej z roku 1867 względnie 1907 mogłoby być rozumiane, jako zanegowanie tego stanowiska.

II. Z tych samych powodów podnieść należy zastrzeżenia przeciwko przyjętej we wniosku posła Sali formie określenia zakresu krajowej legistatywy. Wyżej przywiedzione względy przemawiają za zatrzymaniem dotychczasowej formy, przyjętej przez statut krajowy. W razie przyjęcia tej formy, którą proponuje wniosek posła Sali, mogłoby się wydawać, jak gdyby Sejmy nie miały samoistnej kompetencyi, nadanej im patentem lutowym, a byłyby w swoim zakresie działania zależne w zupełności od zmian grudniowej ustawy zasadniczej.

III. Wedle obowiązującego statutu krajowego kompetencya Sejmu jest trojaka: zupełna (punkt I. §. 18), ograniczona (punkt II. §. 18) i pochodna (punkt III. §. 18). Gdy oprócz tej kompetencyi, t. j. polegającej na statucie krajowym, należy, wskutek historycznego rozwoju austryackiego prawa konstytucyjnego, liczyć się z kompetencyą sejmową, jak ona ukształtowała się wedle grudniowej ustawy zasadniczej, przeto wniosek posła Sali dąży do zaprowadzenia zgodności między temi dwiema kompetencyami, wprowadzając do statutu krajowego wszystkie te zmiany, które wynikają z odmiennego stanowiska zajętego przez ustawę grudniową. Stosownie do tego statut krajowy miałby doznać, wedle zamiaru wniosku posła Sali, z jednej strony uzupełnień, z drugiej zaś strony przesunięcia z kompetencyi ograniczonej (punkt II. §. 18.) do kompetencyi pełnej (punkt I. §. 18.).

A) Uzupełnienia proponuje wniosek posła Sali następujące:

1. Stosownie do uchwalonej przez Izbę posłów Rady państwa tak zw. rezolucyi Starzyńskiego określa wniosek posła Sali, które sprawy uznać należy za sprawy kultury krajowej.

2. Stosownie do ustępu drugiego §. 12. ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwowej, w brzmieniu ustawy z dnia 26. stycznia r. 1907 l. 15. d. u. p. określa wniosek posła Sali wpływ legislatywy krajowej na organizacyę państwowych władz administracyjnych.

3. Stosownie do ustępu pierwszego §. 12. u. zas. z r. 1867 o reprezentacyi państwowej dodaje wniosek posła Sali w §. 18. statutu krajowego ustęp IV.

Nie proponuje natomiast wniosek posła Sali — zapewne tylko przez przeoczenie — uzupełnienia, przez przyjęcie do statutu krajowego ustępu drugiego §. 12. ustawy zasadniczej o reprezentacyi państwowej o udziale Sejmu w legislatywie na polu ustawodawstwa karnego, policyjnego i cywilnego.

4. Wreszcie domaga się wniosek posła Sali uzupełnienia sformułowanego w punktach I. 4. i I. 5.

B) Z kompetencyi ograniczonej przenosi wniosek posła Sali sprawy gminne, dodając do nich sprawy obszarów dworskich tudzież organizacyi samorządnych władz administracyjnych tudzież przenosi do tej zupełnej kompetencyi część spraw szkolnych, pozostawiając resztę w kompetencyi ograniczonej.

Z tych wszystkich zmian uważa Komisya administracyjna za kwestyę obecnie już dojrzałą jedynie tę, która odnosi się do określenia pojęcia kultury krajowej. Rezolucya Starzyńskiego ma charakter interpretacyi odnośnego postanowienia statutu krajowego, z drugiej zaś strony przez pozytywne ujęcie kwestyi i przez to, że sprawy objęte nazwą „kultura krajowa“ stanowią pewną całość, różni się ta kwestya od wszystkich innych, przedstawiających się, jako „reszta“, pozostająca z kompetencyi Rady państwa, i nadających się wskutek tego raczej do określenia tylko negatywnego, bardzo trudnego i wymagającego długich specyalnych studyów.

Z tych powodów Komisya administracyjna, zachowując sobie resztę materyi, zawartej we wniosku posła Sali, do dalszych obrad, wnosi obecnie:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Jaworski.

Ustawa

z dnia . . . . . uzupełniająca postanowienia §. 18 statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego ces. pat. z 26. lutego 1861 Nr 20. Dz u. p.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §. 18. statutu krajowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego ces. patentem z dnia 26. lutego 1861 l. 20. Dz. u. p., uzupełnia się następującem postanowieniem:

§. 18*a)*

Jako sprawy kultury krajowej uznaje się wszystkie sprawy, których przedmiotem jest produkcya rolnicza i leśna oraz uprawianie i używanie przeznaczonych dla niej obszarów kraju, jako to: leśnictwo, polowanie, rybołowstwo, chów bydła, ochrona pól, zarządzenia celem tępienia szkodników rolnych i leśnych, używanie wód, odprowadzanie ich i ochrona przed niemi, melioracya, zabudowanie potoków górskich, regulacya i wykupienie praw używania lasów i pastwisk. Należą dalej do spraw kultury krajowej wszelkie sprawy ustroju agrarnego, w szczególności: przepisy o wolnej podzielności gruntów lub o jej ograniczeniu, o włościach rentowych, szczególne przepisy o dzieleniu spadków dla posiadłości włościańskich i przepisy o operacyach agrarnych, jak również udział w urządzeniu kredytu rolniczego, udział w organizacyi zawodów rolniczego i leśnego tudzież w urządzeniu stosunków robotniczych i czeladzi w rolnictwie i leśnictwie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 3207/1908. We Lwowie, dnia 2. listopada 1908.

Aleg 44.

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o wniosku posła Federowicza i towarzyszy w przedmiocie uzupełnienia §. 18. ustawy budowniczej dla miasta Krakowa z 18. lipca 1883 Dz. ust. kraj. Nr. 63.

Wysoki Sejmie!

W śródmieściu miasta Krakowa ulice są tak wąskie, że trzymając się ściśle przepisu ustępu trzeciego §. 18. ustawy budowniczej, według którego wysokość domu nie powinna przewyższać szerokości ulicy, nie należałoby zezwolić nawet na budowę domu dwupiętrowego.

Ustęp czwarty tego paragrafu wprowadza wprawdzie korekturę w tym kierunku, w żadnym jednak razie nie wolno według tego ustępu budować domu trzechpiętrowego, albowiem jego wysokość musi przenosić 15 metrów.

Tymczasem od dawien dawna istnieją w tych wąskich ulicach domy trzypiętrowe, a wobec tego i wobec okoliczności, że jest w śródmieściu brak mieszkań dla osób, które ze względu na swój zawód w śródmieściu mieszkać muszą, Magistrat znajduje się często w przykrem położeniu, że trzymając się ściśle ustawy, musi odmawiać zezwolenia na budowę domów 3-piętrowych. Dzieje się to ze szkodą właścicieli, jak również i tych mieszkańców, którzy związani stosunkami zawodowemi, nie mogąc znaleść mieszkania tam gdzieby chcieli, muszą szukać mieszkań poza śródmieściem.

Gdy nadto we wszystkich miastach starszych o podobnym typie jak Kraków, śródmieścia doznają wyjątkowych ulg, przeto też słuszną byłoby rzeczą, by i w Krakowie temu, co w przeważnej części już istnieje, nadać formę ustawową, i przez to z jednej strony ułatwić właścicielom odpowiednie wyzyskanie swych realności, z drugiej strony ułatwić władzy stosowanie ustawy.

Wniosek posła Federowicza i towarzyszy domagający się uzupełnienia ustępu 3go §. 18. zmierza do tego celu, idzie on może jednak za daleko, bo zezwala na budowę 3-piętrowego domu do wysokości 19 metrów.

Gdy przeciętna wysokość domu 3-piętrowego wynosi tylko 18 metrów, dlatego też należałoby ograniczyć wysokość do tej miary.

Na podstawie powyższego wywodu Komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Sare.

USTAWA

z dnia . . . . . uzupełniająca §. 18. ustawy z 18. lipca 1883 Dz. u. kr. Nr. 63 zawierającej ustawę budowniczą dla król. gł. miasta Krakowa.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Do ustępu 3go §. 18. ustawy z 18. lipca 1883 Dz. u. kr. Nr. 63. zawierającej ustawę budowniczą dla król. gł. miasta Krakowa dodaje się słowa:

„Ograniczenie to nie dotyczy śródmieścia, o ile chodzi o budowę dwu- lub trzechpiętrowych domów o wysokości maksymalnej 18 metrów“.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Przeprowadzenie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 3206/908. We Lwowie, dnia 2. listopada 1908.

Aleg 448

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy m Nowego Sącza co do urządzenia wodociągu i budowy kanałów.

Wysoki Sejmie!

Idąc za przykładem innych miast Galicyi zachodniej, gmina miasta Nowego Sącza od szeregu lat przeprowadzała studya nad zaopatrzeniem miasta w zdrową wodę, a musiała to czynić wobec okoliczności, że woda w studniach, jak to wykazały wielokrotne badania, jest złą.

Zupełny niemal brak kanalizacyi, niemożność odprowadzenia z miasta płynnych nieczystości, nieszczelne doły kloaczne, wielka ilość dołów pochłonnych dla wód brudnych, zwyczaj nawożenia pól uprawnych, położonych w samem mieście, nieczystościami kloacznemi spowodowały, że górne warstwy przepuszczalne, przez które przesącza się do studzien woda opadowa, zanieczyszczone są silnie w rozkładzie będącymi organizmami, i że zanieczyszczona nimi być musi i w rzeczywistości jest — woda studzien całego miasta.

Ten stan rzeczy pogarsza się z dnia na dzień, powoduje choroby, a w razie epidemii powstaćby musiała ogromna trudność jej opanowania.

Nadto jak, to podnosi w swem sprawozdaniu Wydział krajowy, z powodu braku wody miasto dwukrotnie stało się pastwą pożaru, a skutkiem tego nawet Sejm uchwałą z 31. stycznia 1895 uznał za stosowne przyjść miastu z pomocą przez opłacanie odsetek od pożyczki 400.000 K na odbudowanie miasta.

Kilkoletnie poszukiwania dokonane przez inżyniera miejskiego p. Kazimierza Górskiego w najbliższej okolicy Sącza przy udziale znawców, jak to wykazuje obszerne sprawozdanie z r. 1907, doprowadziły wreszcie do pomyślnego wyniku, albowiem w odległości 4 kilometrów na terytoryum gminy Świniarsko na lewym brzegu Dunajca znaleziono teren wodonośny, a szczegółowe badania wykazały, że teren ten posiada wodę tak pod względem chemicznym jak i bakteryologicznym zarówno do picia jak i użytku domowego zupełnie odpowiednią, w ilości wystarczającej nietylko dla teraźniejszej liczby mieszkańców, lecz i na daleką przyszłość.

Stwierdzają to w zupełności orzeczenia prof. Dra Szajnochy i dyrektora Zakładu badania środków spożywczych prof. Bujwida. Uzyskawszy te zasadnicze dane, zarząd miasta poruczył wypracowanie szczegółowego projektu inżynierowi p. Górskiemu, pod kierunkiem st. radcy bud. Ingardena, a projekt ten komisya znawców składająca się z prof. politechniki w Pradze Hrasky'ego i starszego inż. Dra Korneli rozpatrywała, a wyrażając się o nim jak najpochlebniej, zaleciła go do wykonania kosztem 1,340.000 koron.

Równorzędnie ze sprawą zaopatrzenia miasta w wodę musiał Zarząd miasta zastanowić się nad sprawą będącą w ścisłym związku z wodociągiem, nad sprawą kanalizacyi, a to tem więcej, że jak to Wydział krajowy drastycznie zaznacza, nawet w śródmieściu wszelkiego rodzaju nieczystości płyną otwartemi ściekami ulic, zanieczyszczając stale grunt i wodę.

To też Zarząd miasta postarał się również o wypracowanie projektu kanalizacyi, który po zbadaniu przez inżyniera prof. Rychtera i przychylnem ocenieniu przyjął do wykonania.

Projektem wodociągu objęto prawie cały obszar miasta, a więc tak śródmieście jak i przyległe dzielnice.

Poza obrębem wodociągu pozostaną bardziej odległe części miasta, mające jeszcze charakter wiejski z gospodarstwami rolniczemi, albowiem doprowadzenie wody do daleko położonych porozrzucanych domów. przechodziłoby siły finansowe miasta, koszta nie stałyby w stosunku do osiągnąć się mających korzyści, zwłaszcza, że w tych częściach miasta znajduje się woda w dostatecznej ilości i lepsza niż w śródmieściu, wobec tego, że grunt jest mniej zanieczyszczony.

Projekt kanalizacyi obejmuje wprawdzie większy obszar miejski, licząc się jednak również ze stanem finansowym, Zarząd miasta ogranicza się na razie do skanalizowania najgęściej zabudowanej części, pozostawiając rozszerzenie kanalizacyi dalszemu rozwojowi miasta.

Według kosztorysu, opartego na szczegółowych planach, koszt obecnie wykonać się mającej sieci kanałów wyniesie 650.000 K. Jak to stwierdza sprawozdanie Wydziału krajowego, zatwierdziła Rada miejska wspomniane powyżej projekty, uchwaliła przystąpić do budowy, a uchwały te zatwierdziła reprezentacya powiatowa.

Gmina miasta nie posiadając funduszów na wykonanie tych inwestycyi, jest jednak zniewoloną zaciągnąć pożyczkę komunalną, a na pokrycie kosztów oprocentowania i amortyzacyi pożyczki, jakoteż opędzenie wydatków ruchu wodociągu i utrzymanie kanałów, uchwaliła nałożyć opłaty gminne t. j. od czynszów najmu na wodociąg w wysokości 6%, na kanalizacyę w wysokości 1%. Powyższa uchwała ma także na celu wprowadzenie przymusu łączenia się tak z siecią wodociągu jakoteż kanalizacyi.

Przeciw uchwałom Rady miejskiej i reprezentacyi powiatowej wpłynęły do Wydziału krajowego protesty członków gminy, oraz taki protest wniesiony został do Sejmu w petycyi do l. 1742, wreszcie w tej samej sprawie wniesioną została na posiedzeniu Sejmu 20. października 1908 interpelacya posła ks. Stojałowskiego i towarzyszy, w której nie podniesiono żadnych nowych zarzutów, lecz odwołano się do powyższej petycyi.

We wszystkich tych protestach a zwłaszcza w powołanej petycyi wniesionej do Sejmu nie podniesiono zarzutów przeciw potrzebie wykonania wodociągu, a zwracają się głównie przeciw sposobowi przeprowadzenia tych urządzeń z obawy przed podwyższeniem dodatków do podatków pobieranych obecnie w wysokości 25% na potrzeby miejskie.

Stanowczo zwracają się przeciw projektowanemu urządzeniu oświetlenia elektrycznego i tramwaju. Co do wodociągu zarzucają, że cel mógły być osiągnięty mniejszym kosztem, gdyby gmina doprowadziła wodę tylko do starej części miasta zamieszkałej, przez 5 do 6 tysięcy mieszkańców, dla którego to celu wystarczyłby wodociąg grawitacyjny według projektu inż. Pfistera z doliny Kamienicy, a kanały wykonała systemem rozdzielczym według opinii inżyniera Maślanki.

Wydział krajowy po rozpatrzeniu obfitego materyału zawartego w przedłożonych przez gminę miasta sprawozdaniach, opartych na wszechstronnie przepro-

wadzonych studyach i badaniach, oraz szczegółowych z fachową znajomością rzeczy opracowanych przez powołanych znawców za odpowiedne uznanych elaboratach i po rozpatrzeniu wniesionych protestów nie skierowanych przeciw istocie rzeczy, i nie popartych ani rezultatem badań ani projektami, doszedł do przekonania:

1. że budowa wodociągu i kanałów jest niezbędnie konieczną;

2. że przyjętym przez Radę miasta projektom nic zarzucić nie można; rozwiązują one bowiem w danych warunkach możliwie najkorzystniej dwie sprawy dla dalszego rozwoju miasta niezbędne.

Mimo tego Wydział krajowy zaznacza w sprawozdaniu, że wszystkie w protestach podniesione zarzuty jeszcze raz szczegółowo rozpatrzy przed udzieleniem zezwolenia na budowę, i przed zezwoleniem na zaciągnięcie pożyczki, oraz na pozostającą z tem w związku sprawę konwersyi długów miejskich.

Badania te dotyczyć zapewne będą sprawy sfinansowania akcyi inwestycyjnej, którą jest także budowa elektrowni bez tramwaju, bo na ten Wydział krajowy się nie zgodził i sprawy konwersyi długów. Przy rozpatrywaniu sprawy nabrał Wydział krajowy przeświadczenia, że wydatki na amortyzacyę pożyczki na budowę wodociągu i kanałów wraz z kosztami ruchu i utrzymania kanałów, nie powinny obciążać tych mieszkańców, którzy bezpośrednio z tych inwestycyi nie będą korzystali

To też widząc, że uchwalony pierwotnie przez Radę miejską dodatek czynszowy, ograniczony tylko do tych, którzy z inwestycyi będą korzystali, na pokrycie wydatków nie wystarczy, uczynił zawisłem przedłożenie Wys. Sejmowi ustaw wodociągowej i kanałowej od podniesienia uchwalonego przez Radę dodatku od czynszu najmu na wodociąg z 6 na 8%.

W ten tylko bowiem sposób według obliczenia Wydziału krajowego uniknie gmina m. Sącza podwyższenia pobieranego obecnie 25% dodatku do podatków, który niesłusznie by dotknął i tych, którzy z wymienionych urządzeń bezpośrednio nie odniosą korzyści.

Żądaną przez Wydział krajowy uchwałę co do podniesienia dodatku do czynszu do 8%, Rada miejska powzięła, a reprezentacya powiatowa ją zatwierdziła.

Rozpatrywanie strony finansowej całej sprawy doprowadza do następujących wyników:

koszta budowy wodociągu mają wynosić . . .	1,340.000 K
koszta zaś kanalizacyi	650.000 „
razem ..	1,990.000 K
doliczając na koszta zaciągnięcia pożyczki, interkalarya etc.	210.000 K
okazuje się przeto potrzeba zaciągnięcia pożyczki .	2,200.000 K
Rata amortyzacyjna od tej pożyczki przy spłacie 57 letniej i 4% stopie będzie wynosiła . .	100.560 K
utrzymanie ruchu wodociągu	41.265 „
konserwacya kanałów	7.400 „
razem przeto wydatek roczny .	149.225 K

Na pokrycie tych wydatków będą służyły następujące dochody:

a) 8% dodatek czynszowy od czynszów najmu w kwocie 1,200.000 = 96.000 K

b) z opłat za wodę w budynkach nie podlegających podatkowi domowo-czynszowemu, z zakładów przemysłowych i z nadwyżki zużytej wody ponad 50 litrów na głowę i dobę spodziewany dochód . . 15.000 K

Do przeniesienia . . . 111.000 K.

Z przeniesienia . . .	111.000 K
c) 1% dodatek czynszowy od kwoty okrągłej 900.000 K na kanalizacyę	9.000 K
d) z opłat za kanalizacyę domów nie podlegających podatkowi domowo-czynszowemu	800 K
e) spodziewane oszczędności z konwersyi długów . . .	24.000 K
Razem	144.800 K.

Z porównania wydatków poprzednio wykazanych z powyższą cyfrą okazywałby się jeszcze brak około 4.000 koron, który jednak znajdzie dostateczne pokrycie w spodziewanym dochodzie z elektrowni, a w pierwszych latach z przyznanych na lat 10 subwencyi Kasy oszczędności i Towarzystwa zaliczkowego w łącznej kwocie 13.000 koron, a wreszcie z większych dochodów za wodę z budynków nieopłacających podatku domowo-czynszowego i wody na cele przemysłowe, który to dochód w powyższem obliczeniu bezwarunkowo za nisko przeliminowano.

Nadmienić tu jeszcze należy, że Wydział krajowy przyjął wartość czynszową na podstawie wykazu urzędowego z roku 1906 w kwocie 953.816 K względnie w kwocie 916.816 K po wyłączeniu domów, które wodociągiem nie będą objęte; gdy jednak od roku 1906 według zestawienia przybyło stokilkadziesiąt budynków, przeto też suma czynszów nie licząc nawet dalszego wzrostu już w roku 1909, będzie wynosiła około 1,200.000 K i taką też kwotę do obliczenia dochodów z dodatków przyjęto.

Projekty ustaw są wzorowane na obowiązujących już dawniej i w roku bieżącym przez Wysoki Sejm przyjętych ustawach.

Komisya gminna podziela zapatrywanie Wydziału krajowego, że zamierzone przez gminę miasta Nowego Sącza wykonanie wodociągów i kanalizacyi według przedłożonych projektów jest konieczne, a tem samem projektowane dwie ustawy, które jedynie dają możność pokrycia wydatków na te inwestycye.

Tem samem będzie także załatwiony punkt 1. petycyi do l. 1.742.

Co do punktu 2. i 3. tej petycyi, będzie rzeczą Wydziału krajowego przy sposobności zamierzonych dalszych badaniach podniesione żądania i zarzuty rozpatrzyć.

Wobec przedstawionego stanu rzeczy Komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. załączone ·/. dwa projekty ustaw;

2. petycyę do l. 1.742 odsyła się do Wydziału krajowego do użytku przy przeprowadzić się mających badaniach odnośnie do punktu 2 i 3 i załatwienia.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Sare.

I.

Ustawa

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w gminie miasta Nowego Sączu połączenia swych domów z miejskim wodociągiem, tudzież o zezwoleniu tej gminie na pobór gminnego podatku od czynszów najmu, oraz opłat gminnych na urządzenie, utrzymanie i odnowienie wodociągu miejskiego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel domu położonego w obrębie gminy miasta Nowego Sącza obowiązany jest po otwarciu miejskiego wodociągu w dotyczącej ulicy lub dotyczącym placu połączyć swój dom z wodociągiem miejskim (§ 2.).

Połączenie to ma nastąpić według przepisów osobnego regulaminu technicznego (§. 13.) i wykonane być może tylko przez osoby posiadające do tego uzdolnienie w myśl przepisów ustawy przemysłowej.

§. 2.

Połączenie domów z miejskim wodociągiem ma nastąpić najpóźniej do dwóch lat po otwarciu wodociągu w odnośnej ulicy lub placu.

Jeżeli właściciel nie wykona tego połączenia w powyższym terminie, może gmina miasta Nowego Sącza wykonać je na jego koszt i stratę.

Domy, które powstaną dopiero po zaprowadzeniu wodociągu, mają być z nim połączone przed wydaniem zezwolenia na ich zamieszkanie lub użytkowanie.

§. 3.

Koszta doprowadzenia wody do wodociągu miejskiego aż do granicy realności, ponosi gmina miasta Nowego Sącza, koszta zaś dalszego połączenia i wewnętrznego urządzenia ponosi właściciel realności, gmina jednak wykonuje część tego połączenia od granicy realności aż do odległości 1 metra poza

wodomierz na koszt właściciela. W domach, w których na razie nie będzie wodomierzy, orzeknie Magistrat, jak daleko część tego połączenia od granicy realności gmina wykona na koszt właściciela.

§. 4.

Gdyby koszta urządzenia wodociągowego wewnątrz domu były w stosunku do jego wartości za wysokie, może Rada miejska wyjątkowo zwolnić właściciela od obowiązku w §. 1. określonego, jeżeli dostateczne zaopatrzenie domu w zdrową wodę do picia, z powodu bliskości publicznej studni wodociągowej jest zapewnione, a okoliczność ta została urzędownie stwierdzoną.

Koloniom robotniczym, dalej właścicielom domów o charakterze wiejskim lub prowizorycznym może Rada miejska zezwolić na urządzenie ich kosztem wspólnych studzien wodociągowych zamiast łączenia poszczególnyah domów z wodociągiem miejskim.

Przeciwko odmownej uchwale Rady miejskiej nie przysługuje prawo wnoszenia rekursu.

Z ustaniem powodu zwolnienia od wykonania domowego urządzenia wodociągowego zwolnienie to traci moc obowiązującą.

§. 5.

Na pokrycie kosztów urządzenia, odnowienia i utrzymania wodociągu miejskiego przysługuje gminie miasta Nowego Sącza prawo pobierania przez lat pięćdziesiąt siedm, licząc od dnia oddania wodociągu do użytku pulicznego (§. 9.), podatku gminnego aż do wysokości ośmiu procentów (8%) zeznanego i przez władzę sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej budynków położonych przy wodociągu w obrębie gminy.

Zwolnienie od połączenia domu z wodociągiem miejskim (§. 4.) nie uwalnia od uiszczania podatku wodociągowego.

§. 6.

Za używanie wody:

a) do celów gospodarstwa domowego t. j. do picia, gotowania, prania, czyszczenia, kąpieli i t. p., powyżej 50 litrów na głowę i dobę,

b) na cele przemysłowe, jak do fabryk, zajazdów, hoteli, łazienek, kawiarń, dla zakładów dorożkarskich, do pojenia koni pociągowych, w przedsiębiorstwach przemysłowych i t. p.

c) na cele zbytkowe, jak do ogrodów, wodotrysków do pojenia koni pojazdowych i zbytkownych i t. p. wreszcie

d) za użycie wody w budynkach niepodlegających podatkowi domowo-czynszowemu jak n. p. w budynkach rządowych, krajowych, dworcach kolejowych i t. p. może gmina miasta Nowego Sącza pobierać opłaty według wydać się mającej taryfy.

§. 7.

W granicach zakreślonych §. 5. i po uwzględnieniu dochodu z opłat (§. 6.) ma Rada miejska ustanawiać corocznie wysokość gminnego podatku wodociągowego.

§. 8.

Podatek gminny (§. 5.) i opłaty za używanie wody (§. 6.) ponosić mają mieszkańcy, względnie używający wody.

Za podatek gminny (§ 5.) i opłaty za wodę zużytą w gospodarstwie domowem ponad przepisaną ilość 50 litrów na głowę mieszkańca i dobę (§. 6. a) odpowiadają gminie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do najmujących mieszkania.

Opłaty za używanie wody na cele wymienione w §. 6. b), c), d), ściągane będą wprost od tych, na których żądanie lub zgłoszenie zakład wodociągowy miejski wody lub urządzeń wodociągowych dostarcza.

§. 9.

Dzień, od którego pobór podatku wodociągowego się rozpoczyna (§. 5), poda Magistrat osobnem obwieszczeniem do publicznej wiadomości.

§. 10.

Do czasu, pokąd mieszkańcy nie będą mogli korzystać z miejskich wodociągów z powodu niewykonia urządzeń domowych, obowiązek płacenia podatku wodociągowego ciąży wyłącznie na właścicielach realności.

§. 11.

Podatek gminny (§. 5.) i opłaty (§. 6.) ściągane będą w obrębie gminy miasta Nowego Sącza podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 12.

Odpisanie rządowego podatku domowo-czynszowego wskutek opróżnienia mieszkania pociąga za sobą odpisanie podatku gminnego.

§. 13.

Regulamin techniczny (§. 1.), taryfę opłat (§. 6.), sposób uiszczania podatku gminnego i opłat (§. 8.) i wogóle wszelkie rozporządzenia wykonawcze do niniejszej ustawy uchwali Rada miejska.

Uchwała ta wymaga do swej ważności zatwierdzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

W taki sam sposób może nastąpić zmiana regulaminu, taryfy lub wogóle rozporządzenia wykonawczego.

§. 14.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 15.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

II.

Ustawa

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w gminie miasta Nowego Sącza wybudowania kanałów domowych, połączenia tych kanałów z kanałami miejskimi i zezwalająca tej gminie na pobór podatku gminnego od czynszów najmu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Każdy właściciel domu w obrębie gminy miasta Nowego Sącza obowiązany jest na wezwanie Magistratu, odpływ ścieków z odpadów atmosferycznych, wód użytkowych i nieczystości płynnych ze swej realności połączyć za pomocą kanału domowego z kanałem publicznym.

Właściciele domów o kilku frontach mogą być zobowiązani do wybudowania kilku kanałów i połączenia ich z kanałami publicznymi wzdłuż tych frontów.

§. 2.

Koszta budowy kanału domowego aż do 10 metrów od zewnętrznej linii tej ściany domu, która stoi najbliżej kanału publicznego, ponosi właściciel domu, nadwyżkę zaś kosztów ponad 10 metrów ponosi gmina.

Gdyby jednak ze względów publicznych okazała się potrzeba poprowadzenia kanałów domowych przez obcy grunt lub zabudowaną przestrzeń, właściciel tychże obowiązany jest za odpowiedniem odszkodowaniem zezwolić na taką budowę kanałów domowych na swej realności. Odszkodowanie i koszta ewentualnego wywłaszczenia na rzecz budowy kanałów domowych ponosi obowiązany do budowy tychże kanałów domowych właściciel domu, a to w granicach ustanowionych w pierwszym ustępie tego paragrafu.

§. 3.

Rodzaj konstrukcyi i wielkość domowych kanałów ustanowi Magistrat jako władza budownicza.

Jeżeli właściciel domu lub budujący nie zastosuje się do wydanego w myśl §. 1. wezwania, natenczas przysługują Magistratowi środki z ustawy budowniczej z 28. kwietnia 1882 Nr. 77. Dz. u. kr.

§. 4.

Na pokrycie kosztów połączonych z zaprowadzeniem kanalizacyi miejskiej, jej utrzymaniem i administracyą przysługuje gminie prawo pobierania przez lat pięćdziesiąt siedm od dnia oddania kanałów na użytek publiczny, najwcześniej jednak od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy podatku gminnego w wysokości jeden procent zeznanego i przez władzę sprawdzonego czynszu najmu lub wartości czynszowej budynków położonych w obrębie gminy.

Coroczne opłaty kanalizacyjne od realności i budynków nie opłacających podatku domowo-czynszowego pobierane będą przez powyższy czasokres w stosunku cztery całe sześć dziesiętnych (4·6) halerza od każdego metra kwadratowego zabudowanej powierzchni. Przy budynkach kilkopiętrowych za powierzchnię zabudowaną uważać się będzie powierzchnię przyziomu pomnożoną ilością piątr. Piwnice i poddasza nie podlegają opłacie, o ile nie są zamieszkane.

Powyższy podatek gminny mają uiszczać właściciele domów położonych przy tej ulicy publicznej lub przy tym placu publicznym, gdzie kanał został oddany na użytek publiczny, a to bez względu czy kanał przed lub po wejściu w życie niniejszej ustawy został zbudowany.

Od domów, które później powstaną, jak również od domów, obok których kanał publiczny dopiero później będzie oddany do publicznego użytku, należy pobierać rzeczony podatek gminny tylko do końca powyższego pięćdziesięciosiedmioletniego czasokresu.

§. 5.

Podatek gminny (§. 4.) ściągany będzie w obrębie gminy podług przepisów istniejących dla ściągania podatków rządowych.

§. 6.

Odpisanie podatku domowo-czynszowego dlatego, że mieszkanie stało próżne, pociąga za sobą uwolnienie od podatku gminnego (§. 4.).

§. 7.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 8.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 3.094/08.

We Lwowie dnia 28. października 1908.

Aleg 449

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z projektem ustawy krajowej, normującej płace emerytalne lekarzy okręgowych, tudzież zaopatrzenie wdów i sierót po nich pozostałych.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy wykonując uchwałę Wysokiego Sejmu z 18. listopada 1905, tudzież polecenie z 5. marca 1907, wypracował i przedłożył projekt ustawy o emeryturach dla lekarzy okręgowych i o zaopatrzeniu pozostałych po nich wdów i sierót, opierając projekt ten częścią — i to przeważnie — na zasadach statutu dla lekarzy i urzędników zakładów krajowych, częścią zaś na istniejących już w innych krajach Monarchii analogicznych ustawach.

Zaznaczyć przedewszystkiem należy, że stanowisko lekarzy okręgowych nie jest dość jasno dotychczasowemi ustawami unormowane, a ich stosunek służbowy nie jest wyraźnie określony.

Dość przytoczyć, że istnieją obecnie aż trzy kategorye lekarzy okręgowych.

Jedni mianowani przez Wydziały powiatowe bez ingerencyi Wydziału krajowego, drudzy mianowani przez Wydziały powiatowe a przez krajowy Wydział zatwierdzani, inni wreszcie — już na podstawie nowej ustawy o lekarzach okręgowych z r. 1906 — mianowani wyłącznie przez Wydział krajowy.

Wszyscy jednak pobierają płace z funduszów powiatowych, nie kiedy tylko przy subwencyi funduszu krajowego, ryczałt zaś na podróże otrzymują z reguły z funduszu krajowego.

Są wreszcie lekarze okręgowi, których odnośne Rady powiatowe zaliczyły do statusu swoich urzędników i tam zabezpieczyły im nawet emeryturę.

W każdym razie lekarze okręgowi, jako stałe fachowe organa powołane do współdziałania przy wykonywaniu zadań sanitarno-policyjnych, mają niewątpliwie charakter urzędników publicznych, co zresztą nawet ustawa o organizacyi okręgowej służby zdrowia wyraźnie stwierdza.

Jako tacy zaś mają niezaprzeczenie prawo do zabezpieczenia im bytu w razie niezdolności do pełnienia obowiązków służbowych, a pozostała po nich rodzina do zaopatrzenia.

O ile tedy kwestya co do potrzeby zaopatrzenia lekarzy okręgowych i ich rodzin, nie ulega już wątpliwości, a wyrazem tego są powołane uchwały Wys. Sejmu z r. 1905 i 1907, — to przeprowadzenie tego mogłoby nastręczać pewne trudności właśnie ze względu na ten nieokreślony stosunek lekarzy okręgowych.

Bezwątpienia najprostszem byłoby lekarzy tych ze względu, że ich mianuje Wydział krajowy i nad nimi władzę dyscyplinarną sprawuje, zrównać pod względem stanowiska służbowego z urzędnikami krajowymi i podciągnąć pod postanowienia odnośnego statutu.

Jakkolwiek tedy pod pewnymi względami lekarzy okręgowych możnaby uważać za urzędników krajowych, to z drugiej strony tak odmienny w wielu punktach ich charakter służbowy i zakres ich czynności (na powiecie i dla powiatu), nie dozwalał użyć w tym wypadku szablonu krajowego statutu emerytalnego i dlatego zupełnie słusznie Wydział krajowy nie ograniczył się na wykrojeniu z tego statutu odpowiednich postanowień dla lekarzy okręgowych, lecz posłużył się także wzorami ustaw. jakie istnieją dla lekarzy okręgowych w Czechach i Morawii.

Ten dwoisty niejako charakter służbowy lekarzy okręgowych posłużył też do rozwiązania kwestyi, kto przyczynić się ma do utworzenia funduszu pensyjnego dla zabezpieczenia emerytur lekarzom okręgowym.

A więc w równej mierze zasilać go będą kraj i powiat, nadto i sami lekarze okręgowi, którzy za pośrednictwem swoich zawodowych reprezentacyi oświadczyli się z gotowością do tego, tak, że zrealizowanie zaopatrzenia lekarzy okręgowych nie nastręczy znaczniejszych trudności i nie będzie przechodzić sił finansowych kraju, ani powiatów.

Co do projektu ustawy emerytalnej to nadmienia się, że już po wniesieniu tegoż przez Wydział krajowy wpłynęła do Wys. Sejmu petycya Izby lekarskiej z przedstawieniem pewnych uwag i wniosków co do tego projektu i z prośbą o ich rozpatrzenie i uwzględnienie.

Otóż komisya załatwiając sprawozdanie Wydziału krajowego w projektem ustawy emerytalnej dla lekarzy okręgowych, nie mogła pominąć tych uwag i wniosków, postawionych przez reprezentacyę zawodową lekarzy i uwzględniła niektóre ważniejsze życzenia interesowanych w tym memoryale przedstawione, skutkiem czego niektóre postanowienia ustawy projektowanej przez Wydział krajowy uległy pewnym zmianom.

Przy rozpatrywaniu jednak powyższych postulatów musiała komisya mieć i to na uwadze, by przez uwzględnienie za daleko idących życzeń interesowanych nie obciążyć zanadto funduszu krajowego, ani funduszów powiatowych.

Przechodząc do poszczególnych postanowień projektu Wydziatu krajowego, o ile je komisya uznała za wskazane zmienić lub uzupełnić, to przedewszystkiem zaznaczyć należy, że za podstawę wymiaru emerytury przyjęto nie jak w projekcie „minimum“ ustawowe płacy lekarza tj. 1000 koron, lecz rzeczywiście pobieraną przez lekarza ostatnią płacę t. j. taką, jaką w chwili przejścia w stan spoczynku pobierał, tak, że pełna emerytura wynosić ma tyle, ile ta ostatnia płaca.

Są bowiem lekarze okręgowi, którzy pobierają płacę po 1.200 K i wyżej, niesłusznem zatem byłoby, ażeby lekarz wysłużywszy pełną ilość lat, otrzymał mniejszą płacę, niż ją miał przy końcu czynnej służby.

Zresztą i ustawa emerytalna dla urzędników państwowych i statut pensyjny dla urzędników krajowych tę samą zasadę przyjęły.

W związku z tem nastąpić musiała zmiana co do 3% opłat do funduszu pensyjnego wnoszonych od płac lekarzy okręgowych, a to w tym kierunku, że opłaty te obliczane być mają nie od minimalnej płacy lekarza okręgowego, ale od rzeczywiście pobieranej. Tę samą podstawę też przyjęto przy wymiarze jednorazowej odprawy, tudzież pensyi wdowiej.

Następnie, ażeby umożliwić korzystanie z tej ustawy także i tym lekarzom, którzy mianowani zostali przed wejściem jej w życie, a przekroczyli wiek normalny, komisya co do tych lekarzy rozszerzyła termin do korzystania z tej ustawy aż do 50. r. życia.

Inne zmiany projektu Wydziału krajowego, jakie komisya wnosi, są mniejszej ważności lub też wypływają z powyżej przytoczonych zmian zasadniczych postanowień.

Komisya zatem wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości.

·/. 2) Sejm uchwala dołączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Wrześniowski.

Ustawa

krajowa z dnia . . . . normująca płace emerytalne lekarzy okręgowych, tudzież zaopatrzenie wdów i sierót po nich pozostałych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Stale mianowani lekarze okręgowi mają prawo do emerytury, a pozostałe po nich wdowy i sieroty prawo do zaopatrzenia, a to w granicach tą ustawą określonych.

§. 2.

Postanowienia ustawy niniejszej mają zastosowanie do wszystkich lekarzy okręgowych, którzy w dniu nominacyi nie przekroczyli 40. roku życia.

Lekarze okręgowi, którzy w chwili nominacyi przekroczyli powyższy wiek normalny, a nie dosiągnęli lat 46-ciu, mogą nabyć prawa z niniejszej ustawy emerytalnej wypływające po uzyskaniu od Wysokiego Sejmu veniam aetatis.

Lekarze okręgowi, którym na mocy poszczególnych uchwał Wydziałów powiatowych zabezpieczoną już została płaca emerytalna i zaopatrzenie dla ich wdów i sierót, nie tracą nabytych praw z tego tytułu, o ile one są korzystniejsze, aniżeli niniejsza ustawa to zapewnia, i w takim razie fundusz krajowy przyczyniać się będzie do odnośnych wydatków powiatów udziałem w wysokości oznaczonej w §. 3. tej ustawy.

Tacy jednak lekarze, jakoteż ci, którzy pobierają już emeryturę z innych funduszów publicznych, nie nabywają praw z niniejszej ustawy.

Fundusz pensyjny.

§. 3.

Celem zapewnienia lekarzom okręgowym emerytury, a ich wdowom i sierotom zaopatrzenia, utworzony zostaje fundusz pensyjny, do którego wpływać mają:

a) opłaty uiszczane przez lekarzy okręgowych w wysokości 3% od pobieranej płacy lekarza okręgowego;

b) jednorazowe opłaty w kwocie 100 koron, uiszczane przez lekarzy okręgowych od dekretów nominacyjnych;

c) opłaty funduszu powiatowego, wynoszące 3% od płac pobieranych przez lekarzy okręgowych w odnośnym powiecie;

d) opłaty funduszu krajowego w tej samej wysokości, wreszcie

e) grzywny nakładane wedle §. 15. ustawy z dnia 5. października 1906 Dz. u. kr. l. 148.

Opłaty powyższe pod a) c) d) wyszczególnione są minimalne i w miarę potrzeby mogą być w odpowiednim stosunku podwyższone, gdyby dochody z ich opłat okazały się nie wystarczającymi do pokrycia wydatków na płace emerytalne, pensye wdowie i zaopatrzenia sieroce.

§. 4.

Funduszem pensyjnym zarządza Wydział krajowy.

Koszta tego zarządu ponosić będzie fundusz krajowy tak długo, dopóki fundusz pensyjny nie wykaże nadwyżki, z której koszta zarządu częściowo lub w całości będą mogły być pokrywane.

Policzalny czas służby.

§. 5.

Przy przeniesieniu lekarza okręgowego w stały lub czasowy stan spoczynku policzone mu będą lata przepędzone nieprzerwanie w służbie lekarza okręgowego, licząc od dnia złożenia przysięgi służbowej.

Jeżeli lekarz okręgowy przeniesiony w czasowy stan spoczynku obejmie napowrót posadę, w takim razie przy przeniesieniu go w stały stan spoczynku przyjęte będą za podstawę do obliczenia definitywnej płacy emerytalnej tylko lata spędzone rzeczywiście w służbie z pominięciem okresu spędzonego w czasowym stanie spoczynku.

Przy wymiarze emerytury wliczonym będzie lekarzom okręgowym czas takiej samej służby odbytej w innym okręgu (powiecie), jeżeli przejście z jednego okręgu do drugiego nastąpiło bez przerwy.

Lekarzom, którzy bezpośrednio przed uzyskaniem posady lekarza okręgowego pozostawali nieprzerwanie w czynnej służbie przy szpitalach krajowych lub powszechnych, policzonym będzie czas tej służby przy przeniesieniu w stan spoczynku i wymiarze emerytury, pod warunkiem wniesienia opłat przewidzianych §. 3. niniejszej ustawy.

Wyjątkowe policzenie lat służby.

§. 6.

Jeżeli świadectwem lekarskiem stwierdzonem zostanie, iż lekarz okręgowy pozostający w czynnej służbie co najmniej przez lat 5 przy wykonywaniu tej służby, względnie z powodu jej spełniania stał się zupełnie niezdolnym do dalszej służby lekarskiej okręgowej, w takim razie doliczone mu będą lata brakujące do ustanowionego §. 9. okresu lat 10-ciu służby.

Gdyby jednak z powodu pełnienia służby lekarskiej okręgowej wynikła dla lekarza okręgowego udowodniona świadectwem lekarskiem zupełna nieudolność do zarobkowania, wówczas otrzyma on przy przeniesieniu w stan spoczynku emeryturę należącą się za 20 lat służby.

Przeniesienie w stan spoczynku.

§. 7.

Przeniesienie w stan spoczynku jest:

1) *stałe* i następuje na żądanie lub z urzędu — albo
2) *czasowe* (kwieskowanie) i następuje z urzędu.

Przeniesienie w stały stan spoczynku.

§. 8.

1) Przeniesienie w stały stan spoczynku *na żądanie* może nastąpić:

a) jeżeli lekarz okręgowy wykaże co najmniej 10 lat nieprzerwanej służby a nadto orzeczeniem lekarskiem (§. 6.) stwierdzonem zostanie, że proszący na zawsze do pełnienia służby lekarskiej okręgowej stał się niezdolnym;

b) jeżeli przekroczył 70 lat życia, wreszcie

c) jeżeli wysłużył 35 lat na posadzie lekarza okręgowego.

2) Przeniesienie w stały stan spoczynku *z urzędu* zarządzi Wydział krajowy ze względów służbowych według własnego uznania.

§. 9.

Wydział krajowy przeniesie lekarza okręgowego w czasowy stan spoczynku:

1) jeżeli chwilowa niezdolność do służby prawdopodobnie z czasem da się usunąć,

2) jeżeli posada nadana została zwiniętą, a umieszczenie na innej na razie jest niemożliwe,

3) jeżeli Wydział krajowy uzna przeniesienie takie za wskazane ze wzlędów służbowych.

Lekarz okręgowy, przeniesiony w czasowy stan spoczynku, winien na wezwanie Wydziału krajowego do dni 30-tu, licząc od dnia doręczenia tego wezwania albo umieszczenia onego w gazecie urzędowej objąć wskazaną sobie posadę. Wezwanie to wyda Wydział krajowy:

a) jeżeli świadectwem lekarskiem stwierdzonem zostanie takie polepszenie stanu zdrowia, iż przeniesiony w czasowy stan spoczynku może objąć posadę, którą przedtem zajmował, albo inną odpowiednią;

b) jeżeli lekarz kwieskowany z powodu zwinięcia posady może być umieszczony na innej posadzie, względnie w innym okręgu;

c) jeżeli Wydział krajowy uchyli zarządzone przeniesienie w czasowy stan spoczynku.

Wymiar emerytury.

§. 10.

Wysokość płacy emerytalnej w stałym lub czasowym stanie spoczynku wynosi za pierwsze 10 lat policzalnej służby 40%, a za każdy następny rok służby 2·4% ostatniej płacy pobieranej przez lekarza okręgowego.

Po 35-letniej służbie zatem należy się pełna emerytura w wysokości całej ostatniej płacy.

Przy obliczaniu czasu służby liczą się ułamki roku, o ile przekraczają sześć miesięcy, za cały rok służby.

Odprawa.

§. 11.

Lekarzowi okręgowemu, który z powodu stwierdzonej świadectwem lekarskiem niezdolności do pełnienia swoich

obowiązków urzędowych uwolniony zostaje ze służby, zanim uzyskał prawo do emerytury, względnie nie odbył jeszcze 5 lat służby, należy się odprawa w wysokości jednorocznej płacy ostatniej.

Lekarzowi okręgowemu, który nie nabył jeszcze prawa do emerytury, a uwolnionym zostaje od służby z powodu zwinięcia zajmowanej posady i niemożności przeniesienia go na inną odpowiednią (§. 8. p. 2) należy się odprawa w wysokości 50% ostatniej jednorocznej płacy.

Lekarzowi okręgowemu, który w drodze dyscyplinarnej usunięty zostaje z posady, odprawa się nie należy.

Utrata prawa do emerytury.

§. 12.

Lekarz okręgowy traci prawo do emerytury:

1) jeżeli dobrowolnie zrzeka się swojej posady lub samowolnie służbę opuszcza, nie udowodniwszy nieudolności do jej pełnienia;

2) jeżeli w drodze orzeczenia dyscyplinarnego usuniętym został z posady;

3) jeżeli będąc w czasowym stanie spoczynku, nie uczynił zadość wezwaniu Wydziału krajowego (§. 9.) co do objęcia wskazanej sobie posady;

4) jeżeli za zbrodnię, występek, albo za przekroczenie, wynikłe z chęci zysku lub naruszające moralność publiczną prawomocnie został zasądzonym, wreszcie

5) jeżeli przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego w sprawach niniejszą ustawą objętych czy to w drodze sądowej lub w jakikolwiek inny sposób, z wyjątkiem drogi do Sejmu krajowego, poszukuje pomocy.

O pensyach wdowich.

§. 13.

Pensyę wdowią otrzymują:

1) Wdowy po tych lekarzach okręgowych, którzy w czasie zgonu bądź już pobierali płacę emerytalną, bądź też posiadali prawo do emerytury, jeżeli małżeństwo było zawarte przed lub w czasie czynnej służby, jednak przed ukończeniem 55. roku życia zmarłego męża;

2) wdowy, których małżonkowie utracili życie skutkiem przypadku, jaki ich dotknął z powodu pełnienia służby lekarza okręgowego.

Ls. 3.094/08.

We Lwowie dnia 28. października 1908.

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z projektem ustawy krajowej, normującej płace emerytalne lekarzy okręgowych, tudzież zaopatrzenie wdów i sierót po nich pozostałych.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy wykonując uchwałę Wysokiego Sejmu z 18. listopada 1905, tudzież polecenie z 5. marca 1907, wypracował i przedłożył projekt ustawy o emeryturach dla lekarzy okręgowych i o zaopatrzeniu pozostałych po nich wdów i sierót, opierając projekt ten częścią — i to przeważnie — na zasadach statutu dla lekarzy i urzędników zakładów krajowych, częścią zaś na istniejących już w innych krajach Monarchii analogicznych ustawach.

Zaznaczyć przedewszystkiem należy, że stanowisko lekarzy okręgowych nie jest dość jasno dotychczasowemi ustawami unormowane, a ich stosunek służbowy nie jest wyraźnie określony.

Dość przytoczyć, że istnieją obecnie aż trzy kategorye lekarzy okręgowych.

Jedni mianowani przez Wydziały powiatowe bez ingerencyi Wydziału krajowego, drudzy mianowani przez Wydziały powiatowe a przez krajowy Wydział zatwierdzani, inni wreszcie — już na podstawie nowej ustawy o lekarzach okręgowych z r. 1906 — mianowani wyłącznie przez Wydział krajowy.

Wszyscy jednak pobierają płace z funduszów powiatowych, nie kiedy tylko przy subwencyi funduszu krajowego, ryczałt zaś na podróże otrzymują z reguły z funduszu krajowego.

Są wreszcie lekarze okręgowi, których odnośne Rady powiatowe zaliczyły do statusu swoich urzędników i tam zabezpieczyły im nawet emeryturę.

W każdym razie lekarze okręgowi, jako stałe fachowe organa powołane do współdziałania przy wykonywaniu zadań sanitarno-policyjnych, mają niewątpliwie charakter urzędników publicznych, co zresztą nawet ustawa o organizacyi okręgowej służby zdrowia wyraźnie stwierdza.

Jako tacy zaś mają niezaprzeczenie prawo do zabezpieczenia im bytu w razie niezdolności do pełnienia obowiązków służbowych, a pozostała po nich rodzina do zaopatrzenia.

O ile tedy kwestya co do potrzeby zaopatrzenia lekarzy okręgowych i ich rodzin, nie ulega już wątpliwości, a wyrazem tego są powołane uchwały Wys. Sejmu z r. 1905 i 1907, — to przeprowadzenie tego mogłoby nastręczać pewne trudności właśnie ze względu na ten nieokreślony stosunek lekarzy okręgowych.

Bezwątpienia najprostszem byłoby lekarzy tych ze względu, że ich mianuje Wydział krajowy i nad nimi władzę dyscyplinarną sprawuje, zrównać pod względem stanowiska służbowego z urzęduikami krajowymi i podciągnąć pod postanowienia odnośnego statutu.

Jakkolwiek tedy pod pewnymi względami lekarzy okręgowych możnaby uważać za urzędników krajowych, to z drugiej strony tak odmienny w wielu punktach ich charakter służbowy i zakres ich czynności (na powiecie i dla powiatu), nie dozwalał użyć w tym wypadku szablonu krajowego statutu emerytalnego i dlatego zupełnie słusznie Wydział krajowy nie ograniczył się na wykrojeniu z tego statutu odpowiednich postanowień dla lekarzy okręgowych, lecz posłużył się także wzorami ustaw. jakie istnieją dla lekarzy okręgowych w Czechach i Morawii.

Ten dwoisty niejako charakter służbowy lekarzy okręgowych posłużył też do rozwiązania kwestyi, kto przyczynić się ma do utworzenia funduszu pensyjnego dla zabezpieczenia emerytur lekarzom okręgowym.

A więc w równej mierze zasilać go będą kraj i powiat, nadto i sami lekarze okręgowi, którzy za pośrednictwem swoich zawodowych reprezentacyi oświadczyli się z gotowością do tego, tak, że zrealizowanie zaopatrzenia lekarzy okręgowych nie nastręczy znaczniejszych trudności i nie będzie przechodzić sił finansowych kraju, ani powiatów.

Co do projektu ustawy emerytalnej to nadmienia się, że już po wniesieniu tegoż przez Wydział krajowy wpłynęła do Wys. Sejmu petycya Izby lekarskiej z przedstawieniem pewnych uwag i wniosków co do tego projektu i z prośbą o ich rozpatrzenie i uwzględnienie.

Otóż komisya załatwiając sprawozdanie Wydziału krajowego w projektem ustawy emerytalnej dla lekarzy okręgowych, nie mogła pominąć tych uwag i wniosków, postawionych przez reprezentacyę zawodową lekarzy i uwzględniła niektóre ważniejsze życzenia interesowanych w tym memoryale przedstawione, skutkiem czego niektóre postanowienia ustawy projektowanej przez Wydział krajowy uległy pewnym zmianom.

Przy rozpatrywaniu jednak powyższych postulatów musiała komisya mieć i to na uwadze, by przez uwzględnienie za daleko idących życzeń interesowanych nie obciążyć zanadto funduszu krajowego, ani funduszów powiatowych.

Przechodząc do poszczególnych postanowień projektu Wydziatu krajowego, o ile je komisya uznała za wskazane zmienić lub uzupełnić, to przedewzystkiem zaznaczyć należy, że za podstawę wymiaru emerytury przyjęto nie jak w projekcie „minimum“ ustawowe płacy lekarza tj. 1000 koron, lecz rzeczywiście pobieraną przez lekarza o s t a t n i ą płacę t. j. taką, jaką w chwili przejścia w stan spoczynku pobierał, tak, że pełna emerytura wynosić ma tyle, ile ta ostatnia płaca.

Są bowiem lekarze okręgowi, którzy pobierają płacę po 1.200 K i wyżej, niesłusznem zatem byłoby, ażeby lekarz wysłużywszy pełną ilość lat, otrzymał mniejszą płacę, niż ją miał przy końcu czynnej służby.

Zresztą i ustawa emerytalna dla urzędników państwowych i statut pensyjny dla urzędników krajowych tę samą zasadę przyjęły.

W związku z tem nastąpić musiała zmiana co do 3% opłat do funduszu pensyjnego wnoszonych od płac lekarzy okręgowych, a to w tym kierunku, że opłaty te obliczane być mają nie od minimalnej płacy lekarza okręgowego, ale od rzeczywiście pobieranej. Tę samą podstawę też przyjęto przy wymiarze jednorazowej odprawy, tudzież pensyi wdowiej.

Następnie, ażeby umożliwić korzystanie z tej ustawy także i tym lekarzom, którzy mianowani zostali przed wejściem jej w życie, a przekroczyli wiek normalny, komisya co do tych lekarzy rozszerzyła termin do korzystania z tej ustawy aż do 50. r. życia.

Inne zmiany projektu Wydziału krajowego, jakie komisya wnosi, są mniejszej ważności lub też wypływają z powyżej przytoczonych zmian zasadniczych postanowień.

Komisya zatem wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje sprawozdanie Wydziału krajowego do wiadomości.

·/. 2) Sejm uchwala dołączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Laskowski.

Sprawozdawca:
Wrześniowski.

Ustawa

krajowa z dnia . . . . normująca płace emerytalne lekarzy okręgowych, tudzież zaopatrzenie wdów i sierót po nich pozostałych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Postanowienia ogólne.

§. 1.

Stale mianowani lekarze okręgowi mają prawo do emerytury, a pozostałe po nich wdowy i sieroty prawo do zaopatrzenia, a to w granicach tą ustawą określonych.

§. 2.

Postanowienia ustawy niniejszej mają zastosowanie do wszystkich lekarzy okręgowych, którzy w dniu nominacyi nie przekroczyli 40. roku życia.

Lekarze okręgowi, którzy w chwili nominacyi przekroczyli powyższy wiek normalny, a nie dosiągnęli lat 46-ciu, mogą nabyć prawa z niniejszej ustawy emerytalnej wypływające po uzyskaniu od Wysokiego Sejmu veniam aetatis.

Lekarze okręgowi, którym na mocy poszczególnych uchwał Wydziałów powiatowych zabezpieczoną już została płaca emerytalna i zaopatrzenie dla ich wdów i sierót, nie tracą nabytych praw z tego tytułu, o ile one są korzystniejsze, aniżeli niniejsza ustawa to zapewnia, i w takim razie fundusz krajowy przyczyniać się będzie do odnośnych wydatków powiatów udziałem w wysokości oznaczonej w §. 3. tej ustawy.

Tacy jednak lekarze, jakoteż ci, którzy pobierają już emeryturę z innych funduszów publicznych, nie nabywają praw z niniejszej ustawy.

Fundusz pensyjny.

§. 3.

Celem zapewnienia lekarzom okręgowym emerytury, a ich wdowom i sierotom zaopatrzenia, utworzony zostaje fundusz pensyjny, do którego wpływać mają:

a) opłaty uiszczane przez lekarzy okręgowych w wysokości 3% od pobieranej płacy lekarza okręgowego;

b) jednorazowe opłaty w kwocie 100 koron, uiszczane przez lekarzy okręgowych od dekretów nominacyjnych;

c) opłaty funduszu powiatowego, wynoszące 3% od płac pobieranych przez lekarzy okręgowych w odnośnym powiecie;

d) opłaty funduszu krajowego w tej samej wysokości, wreszcie

e) grzywny nakładane wedle §. 15. ustawy z dnia 5. października 1906 Dz. u. kr. l. 148.

Opłaty powyższe pod a) c) d) wyszczególnione są minimalne i w miarę potrzeby mogą być w odpowiednim stosunku podwyższone, gdyby dochody z ich opłat okazały się nie wystarczającymi do pokrycia wydatków na płace emerytalne, pensye wdowie i zaopatrzenia sieroce.

§. 4.

Funduszem pensyjnym zarządza Wydział krajowy.

Koszta tego zarządu ponosić będzie fundusz krajowy tak długo, dopóki fundusz pensyjny nie wykaże nadwyżki, z której koszta zarządu częściowo lub w całości będą mogły być pokrywane.

Policzalny czas służby.

§. 5.

Przy przeniesieniu lekarza okręgowego w stały lub czasowy stan spoczynku policzone mu będą lata przepędzone nieprzerwanie w służbie lekarza okręgowego, licząc od dnia złożenia przysięgi służbowej.

Jeżeli lekarz okręgowy przeniesiony w czasowy stan spoczynku obejmie napowrót posadę, w takim razie przy przeniesieniu go w stały stan spoczynku przyjęte będą za podstawę do obliczenia definitywnej płacy emerytalnej tylko lata spędzone rzeczywiście w służbie z pominięciem okresu spędzonego w czasowym stanie spoczynku.

Przy wymiarze emerytury wliczonym będzie lekarzom okręgowym czas takiej samej służby odbytej w innym okręgu (powiecie), jeżeli przejście z jednego okręgu do drugiego nastąpiło bez przerwy.

Lekarzom, którzy bezpośrednio przed uzyskaniem posady lekarza okręgowego pozostawali nieprzerwanie w czynnej służbie przy szpitalach krajowych lub powszechnych, policzonym będzie czas tej służby przy przeniesieniu w stan spoczynku i wymiarze emerytury, pod warunkiem wniesienia opłat przewidzianych §. 3. niniejszej ustawy.

Wyjątkowe policzenie lat służby.

§. 6.

Jeżeli świadectwem lekarskiem stwierdzonem zostanie, iż lekarz okręgowy pozostający w czynnej służbie co najmniej przez lat 5 przy wykonywaniu tej służby, względnie z powodu jej spełniania stał się zupełnie niezdolnym do dalszej służby lekarskiej okręgowej, w takim razie doliczone mu będą lata brakujące do ustanowionego §. 9. okresu lat 10-ciu służby.

Gdyby jednak z powodu pełnienia służby lekarskiej okręgowej wynikła dla lekarza okręgowego udowodniona świadectwem lekarskiem zupełna nieudolność do zarobkowania, wówczas otrzyma on przy przeniesieniu w stan spoczynku emeryturę należącą się za 20 lat służby.

Przeniesienie w stan spoczynku.

§. 7.

Przeniesienie w stan spoczynku jest:
1) *stałe* i następuje na żądanie lub z urzędu — albo
2) *czasowe* (kwieskowanie) i następuje z urzędu.

Przeniesienie w stały stan spoczynku.

§. 8.

1) Przeniesienie w stały stan spoczynku *na żądanie* może nastąpić:

a) jeżeli lekarz okręgowy wykaże co najmniej 10 lat nieprzerwanej służby a nadto orzeczeniem lekarskiem (§. 6.) stwierdzonem zostanie, że proszący na zawsze do pełnienia służby lekarskiej okręgowej stał się niezdolnym;

b) jeżeli przekroczył 70 lat życia, wreszcie

c) jeżeli wysłużył 35 lat na posadzie lekarza okręgowego.

2) Przeniesienie w stały stan spoczynku *z urzędu* zarządzi Wydział krajowy ze względów służbowych według własnego uznania.

§. 9.

Wydział krajowy przeniesie lekarza okręgowego w czasowy stan spoczynku:

1) jeżeli chwilowa niezdolność do służby prawdopodobnie z czasem da się usunąć,

2) jeżeli posada nadana została zwiniętą, a umieszczenie na innej na razie jest niemożliwe,

3) jeżeli Wydział krajowy uzna przeniesienie takie za wskazane ze wzlędów służbowych.

Lekarz okręgowy, przeniesiony w czasowy stan spoczynku, winien na wezwanie Wydziału krajowego do dni 30-tu, licząc od dnia doręczenia tego wezwania albo umieszczenia onego w gazecie urzędowej objąć wskazaną sobie posadę. Wezwanie to wyda Wydział krajowy:

a) jeżeli świadectwem lekarskiem stwierdzonem zostanie takie polepszenie stanu zdrowia, iż przeniesiony w czasowy stan spoczynku może objąć posadę, którą przedtem zajmował, albo inną odpowiednią;

b) jeżeli lekarz kwieskowany z powodu zwinięcia posady może być umieszczony na innej posadzie, względnie w innym okręgu;

c) jeżeli Wydział krajowy uchyli zarządzone przeniesienie w czasowy stan spoczynku.

Wymiar emerytury.

§. 10.

Wysokość płacy emerytalnej w stałym lub czasowym stanie spoczynku wynosi za pierwsze 10 lat policzalnej służby 40%, a za każdy następny rok służby 2·4% ostatniej płacy pobieranej przez lekarza okręgowego.

Po 35-letniej służbie zatem należy się pełna emerytura w wysokości całej ostatniej płacy.

Przy obliczaniu czasu służby liczą się ułamki roku, o ile przekraczają sześć miesięcy, za cały rok służby.

Odprawa.

§. 11.

Lekarzowi okręgowemu, który z powodu stwierdzonej świadectwem lekarskiem niezdolności do pełnienia swoich

obowiązków urzędowych uwolniony zostaje ze służby, zanim uzyskał prawo do emerytury, względnie nie odbył jeszcze 5 lat służby, należy się odprawa w wysokości jednorocznej płacy ostatniej.

Lekarzowi okręgowemu, który nie nabył jeszcze prawa do emerytury, a uwolnionym zostaje od służby z powodu zwinięcia zajmowanej posady i niemożności przeniesienia go na inną odpowiednią (§. 8. p. 2) należy się odprawa w wysokości 50% ostatniej jednorocznej płacy.

Lekarzowi okręgowemu, który w drodze dyscyplinarnej usunięty zostaje z posady, odprawa się nie należy.

Utrata prawa do emerytury.

§. 12.

Lekarz okręgowy traci prawo do emerytury.

1) jeżeli dobrowolnie zrzeka się swojej posady lub samowolnie służbę opuszcza, nie udowodniwszy nieudolności do jej pełnienia;

2) jeżeli w drodze orzeczenia dyscyplinarnego usuniętym został z posady;

3) jeżeli będąc w czasowym stanie spoczynku, nie uczynił zadość wezwaniu Wydziału krajowego (§. 9.) co do objęcia wskazanej sobie posady;

4) jeżeli za zbrodnię, występek, albo za przekroczenie, wynikłe z chęci zysku lub naruszające moralność publiczną prawomocnie został zasądzonym, wreszcie

5) jeżeli przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego w sprawach niniejszą ustawą objętych czy to w drodze sądowej lub w jakikolwiek inny sposób, z wyjątkiem drogi do Sejmu krajowego, poszukuje pomocy.

O pensyach wdowich.

§. 13.

Pensyę wdowią otrzymują:

1) Wdowy po tych lekarzach okręgowych, którzy w czasie zgonu bądź już pobierali płacę emerytalną, bądź też posiadali prawo do emerytury, jeżeli małżeństwo było zawarte przed lub w czasie czynnej służby, jednak przed ukończeniem 55. roku życia zmarłego męża:

2) wdowy, których małżonkowie utracili życie skutkiem przypadku, jaki ich dotknął z powodu pełnienia służby lekarza okręgowego.

§. 14.

Nie mają prawa do pensyi wdowiej:

1) wdowy, których mężowie nie mieli prawa do emerytury lub to prawo utracili;

2) wdowy rozwiedzione i wdowy z własnej winy sądownie od stołu i łoża separowane, lub które samowolnie męża opuściły;

3) wdowy, których mężowie zamiast stałej emerytury otrzymali odprawę, lub zrzekli się dobrowolnie emerytury.

Odprawa wdowy.

§. 15.

Wdowa, której małżonek nie miał prawa do emerytury, lub do którego nie zastosowano wyjątkowego policzenia lat służby (wedle §. 6.) otrzymuje jednorazową odprawę równającą się ćwierćrocznej ostatniej płacy męża.

Wymiar pensyi wdowiej i zaopatrzenia sierot.

§. 16.

Pensya wdowy po lekarzu okręgowym wynosi 50% ostatniej przez tegoż pobieranej płacy.

Każdemu niezaopatrzonemu dziecku ślubnemu lekarza okręgowego, który miał prawo do poboru płacy emerytalnej lub emeryturę już pobierał, należy się po śmierci ojca dodatek na wychowanie, w wysokości $^1/_4$ części pensyi wdowiej, jednak najdłużej do ukończenia 24. roku życia.

Ogólna kwota tych dodatków nie może jednak przekraczać wysokości pensyi wdowiej. Dodatek powyższy wypłacanym będzie również sierotom po obojgu rodzicach w granicach §. 18. niniejszej ustawy zastrzeżonych.

Wdowom i sierotom po lekarzach okręgowych, którym służy prawo do pensyi względnie zaopatrzenia na mocy Najw. rozporządzenia z dnia 3. lutego 1856, Nr. 113. Dz. p. p. i z dnia 9. marca 1857, Nr. 95. Dz. p. p. nie będzie przyznana pensya wdowia względnie dodatek na wychowanie na podstawie niniejszej ustawy.

Utrata pensyi wdowiej.

§. 17.

Prawo do poboru pensyi wdowiej traci wdowa:

a) przez powtórne wejście w związek małżeński;

b) jeżeli w czasie wdowieństwa została prawomocnie zasądzoną za zbrodnię, występek, albo za przekroczenie z chęci zysku pochodzące, lub przeciw obyczajności publicznej.

Utrata dodatku ua wychowanie.

§. 18.

Dziecko traci prawo do dodatku na wychowanie:

1) skoro ukończy 24 lat wieku;

2) jeżeli otrzymało stałe zaopatrzenie;

3) jeżeli prawomocnie zasądzone zostało za zbrodnię, występek lub przekroczenie, wynikłe z chęci zysku, albo naruszające obyczajność publiczną.

Kwartał pośmiertny.

§. 19.

Wdowie, a jeśli ta już nie żyje, dzieciom lekarza okręgowego, który zmarł w czynnej służbie, posiadając prawo do emerytury, lub też w stanie spoczynku, należy się — niezależnie od innych poborów z tytułu zaopatrzenia — na opędzenie kosztów leczenia i pogrzebu kwartał pośmiertny w potrójnej kwocie tych poborów miesięcznych, które zmarły pobierał w ostatnim czasie tytułem płacy, względnie emerytury.

W braku wdowy, względnie dzieci, może być kwartał pozgonny przyznany i innym osobom, o ile udowodnią, że łożyły na koszta leczenia i pogrzebu.

Postanowienia przejściowe.

§. 20.

Lekarze okręgowi, mianowani przed wejściem w życie tej ustawy, którzy w chwili nominacyi przekroczyli 40. rok życia, a nie dosiągnęli lat 50., mogą nabyć prawa z niniejszej ustawy emerytalnej wypływające tylko po uzyskaniu od Sejmu veniam aetatis.

§. 21.

Lekarzom okręgowym, mianowanym przed wejściem w życie niniejszej ustawy, a pozostającym w czynnej służbie dłużej niż lat 10, może być przy wymiarze emerytury policzonym czas w tej służbie spędzony najwyżej za 10 lat wstecz od chwili wejścia w życie tej ustawy, pod warunkiem, że opłacą

taksę nominacyjną w kwocie 100 kor. (§. 3). i przypadające za policzony okres służby 3% roczne wkładki od pobieranej w tym czasie płacy.

Postanowienia końcowe.

§. 22.

We wszystkich przypadkach tą ustawą emerytalną objętych orzeka wyłącznie Wydział krajowy.

Przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego wolno interesowanym w terminie nieprzekraczalnym dni 30 wnieść przedstawienie do Wydziału krajowego.

§. 23.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia jej w dzienniku ustaw i rozp. krajowych.

Po ogłoszeniu tej ustawy Wydział krajowy wyda w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem rozporządzenie wykonawcze do poszczególnych postanowień niniejszej ustawy emerytalnej.

§. 24.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 2733/08.

We Lwowie, dnia 20. października 1908.

Aleg 450

Sprawozdanie

komisyi dla reform agrarnych o wniosku posła Skwarki i tow. w sprawie ubezpieczenia bydła i wniosku posła Skarbka i tow. w tej samej sprawie.

Wysoki Sejmie!

Przedmiot poruszony wnioskami posła Skwarki i posła Skarbka już w ubiegłej kadencyi zajmował Wysoki Sejm. W roku 1907 c. k. galicyjskie Towarzystwo gospodarskie wniosło petycyę o wprowadzenie ubezpieczenia bydła. Sprawa została przekazaną komisyi dla reform agrarnych, której wnioski Wysoki Sejm uchwalić raczył dnia 12. marca 1907.

Załatwiając oba powyższe wnioski komisya dla reform agrarnych powołać się musi na swoje już wspomniane sprawozdanie, a wnioski te uważać musi za jedne z licznych dowodów, że potrzeba ubezpieczenia bydła odczuwaną jest gorąco przez lud i jego zastępców.

W krajach austryackich, które posiadają już tę gałąź ubezpieczenia, rzecz rozwija się korzystnie, o czem świadczą cyfry w dołączonej ./· tabelce.

Aleg.

Rzuciwszy tylko okiem na ten szereg liczb, spostrzegamy wielką rozmaitość wysokości premii za ubezpieczenie koni; pochodzi to stąd, że są one podzielone na grupy ryzyka, stosownie do niebezpieczeństwa, jakie sposób używania dotyczącego zwierzęcia dla zdrowia jego przedstawia; to też premie wahają się od 1·8 % do 5·5 %; przed ożrebieniem bywają ściągane premie dodatkowe wynoszące od $2^1/_2$ %—8 %. Dalej zauważyć należy, że wszystkie powyższe premie składają się z premii zasadniczej i z premii dodatkowej za ryzyko spowodowane epizotyami, te ostatnie wynoszą od 0·1 %—0·8 %.

Uderzająco małą jest cyfra związków lokalnych w Morawach, co stąd pochodzi, że tamtejszy związek krajowy przyjmuje nietylko reasekuracyę ryzyk ubez-

pieczonych w stowarzyszeniach lokalnych, ale i bezpośrednie ubezpieczenia. Temu to właśnie urządzeniu przypisuje zakład krajowy zupełną stagnacyę w rozwoju.

Koszta komisyjne wynoszą 7·35%, wypłaconych odszkodowań, podczas gdy w Niższej Austryi tylko 2·76%.

Premie podniesiono o ¼% co bardzo wielu zniechęciło i do wystąpienia z organizacyi skłoniło; mimo podniesionej premii w ubiegłym roku wydatków nie pokryto, aby oba końce związać, trzebaby znowu podnieść premię: w sekcyi niemieckiej o 0·25% a w sekcyi czeskiej o 0·50%. Zakład chcąc tej przykrej ewentualności uniknąć, odniósł się do Wydziału krajowego a względnie Sejmu z prośbą podniesienia subwencyi krajowej o 50.000 K.

Celem oparcia sprawy o silniejsze i zdrowsze podstawy pragnie zakład zmniejszać stopniowo ubezpieczenie bezpośrednie, a wpływać na liczniejsze zakładanie związków lokalnych, które łatwiej i taniej przeprowadzić mogą kontrolę, czy też właściciel z ubezpieczonemi sztukami należycie się obchodzi.

W krajach, które odrazu wstąpiły na drogę decentralizacyi, rzecz przedstawia się o wiele korzystniej; z cyfr podanych w załączonej tabelce dochodzimy do wniosku, że w krajach au tryackich posiadających już ubezpieczenie bydła oparte na dobrowolnych związkach lokalnych pod patronatem zakładów krajowych, wzrosło ono w ostatnich 3 latach dwukrotnie. W niższej Austryi 29% bydła rogatego już ubezpieczono, a koni prawie 36%; w okręgu Manhardsberg procent ubezpieczonego bydła dochodzi do 58½, a koni do 55%.

Podobny wzrost ubezpieczenia bydła opartego na tym samym systemie widzimy i w krajach niemieckich. W Bawaryi wartość ubezpieczona wynosiła już w roku 1898 41,000.000, w badeńskiem 12,000.000, w pruskiej prowincyi nadreńskiej 42.000.000; 20% bydła jest tam już ubezpieczonych. Podług sprawozdania zakładu bawarskiego za rok 1907 wartość ubezpieczonych koni i bydła razem wynosi przeszło 136,000.000 M., a zatem w przeciągu lat 9-ciu potroiła się. Wysokość premii dla bydła rogatego waha się między 0·68% a 3½%; wynosi ona przeciętnie 1·40%, z czego połowę pobierają związki lokalne, a połowę zakład krajowy, ponieważ i odszkodowanie w tym stosunku wypłacają. Premie dla koni wahają się między 1·3% a 4%, przeciętnie wynoszą 2·7%. Państwo bawarskie dało 500.000 M. jednorazowo na założenie zakładu ubezpieczenia, prócz tego udziela roczną subwencyę, która do niedawna wynosiła tylko 40.000 M., a obecnie 100.000 M.

O dobroci systemu obranego przez wszystkie powyższe kraje najwymowniej świadczy niski procent podań o odszkodowanie odmownie załatwianych. W Bawaryi w roku 1907 w dziale ubezpieczenia bydła rogatego na 10.418 żądań odszkodowania odmownie załatwiono tylko 84.

Zupełnie przeciwnie rzecz ta wygląda w prywatnych towarzystwach akcyjnych i na wzajemności opartych. Akcyjnych dziś już nie ma; o ile nam wiadomo ostatnie było poczdamskie, które zostało już zlikwidowane, natomiast istnieje cały szereg w państwie niemieckiem towarzystw na wzajemności opartych, które operują dość znacznymi funduszami; suma przez nich ubezpieczonych wartości wynosi sto kilkadziesiąt milionów marek, jednak nie są one wierne swojej nazwie tj. zasadzie wzajemności, głównym ich celem — wysokie płace dla dyrektorów. Sławny ekonomista i polityk agrarny Buchenberger nazywa je „Bauerfängerei im grosen Stile“. Celem kaptowania członków oznaczają premie niskie, starając się za pomocą rozmaitych sztuczek uwolnić od wypłaty odszkodowania, niektóre wyliczają w statutach aż 25 rozmaitych powodów upoważniających do odrzucenia podania o odszkodowanie.

Podobne towarzystwa operujące w innych krajach i państwach w niczem nie są lepsze od niemieckich; co ich celem, najlepiej świadczy, że przeważna część premii używaną bywa na pokrycie kosztów administracyi; wynoszą one w tych towarzystwach od 30—75% sumy przychodu.

Członek Rady rolniczej niemieckiej p. Langsdorf zebrał wszystkie dotyczące daty; poczem ułożono warunki, którym towarzystwa poddać się muszą, jeżeli chcą liczyć na poparcie Rady rolniczej. Tylko 13 towarzystw zgodziło się na nie.

Wszystko to okazało się niewystarczającem, to też Rada rolnicza oświadczyła się ponownie w roku 1900 za wprowadzeniem, a ewentualnie rozszerzeniem ubezpieczenia opartego na związkach lokalnych, a połączonych w zakłady prowincyonalne i państwowe i wezwała Rząd do zbierania dotyczących dat statystycznych.

W r. 1900 niemiecki parlament uchwalił ustawę o fałszowaniu środków pożywienia obejmującą i przepisy dotyczące mięsa. To dało podstawę do tworzenia ubezpieczenia od szkód połączonych z konfiskatą mięsa uznanego za nie przydatne do konsumcyi. Saksonia zaprowadziła ubezpieczenie przymusowe specyalnie przeciw powyższym szkodom, wychodząc z założenia, że prawdziwie skuteczną ustawa ta może być tylko wówczas, gdy tak rzeźnik jak i producent bydła nie będą narażeni na szkodę przez jej wykonanie. Unika się wówczas wszelkich sporów i przykrej często sytuacyi weterynarza.

Wszystkie związki ubezpieczeń, o których wyżej wspomnieliśmy, tak austryackie jak i niemieckie ubezpieczają i przed szkodą połączoną z uznaniem mięsa za niezdatne do konsumcyi. Osobnych premii nie pobierają, wyżej podane obejmują już i to ryzyko.

Wszystkie z wyjątkiem zupełnie specyalnej asekuracyi saskiej są dobrowolne. W badeńskiem jest względny przymus zależny od uchwały członków gminy posiadających bydło, która zapaść musi większością dwu trzecich. Asekuracyą bydła bezwzględnie obowiązkową posiadały niektóre prowincye Belgii, dziś tylko kantony szwajcarskie Zürich i Fryburg. W Zürichu w r. 1898 ubezpieczona wartość wynosiła 37,486.584 fr., premia tylko 0·6%, ale kanton dopłacił 247.313 fr.

Już w zeszłorocznem sprawozdaniu zwróciliśmy uwagę Wysokiego Sejmu na szczególne właściwości ubezpieczenia bydła, powiedzmy wogóle inwentarza żywego. Ryzyko zależy tu bardziej niż gdzieindziej od zachowania się właściciela i tych, którym pieczę nad zwierzęciem powierzono; ścisłą i dokładną musi być kontrola ich zachowania się, aby nie narazić ogółu na straty, a z drugiej strony uczciwy i porządny gospodarz musi być chroniony przed niesłuszną odmową wypłaty odszkodowania. Tu trzeba bardziej niż gdzieindziej znajomości stosunków lokalnych i dokładnej znajomości osób, czego spodziewać się można tylko po związkach lokalnych, które znowu dla koniecznego rozłożenia ryzyka na wielką ilość wypadków, muszą być oparte o zakład krajowy. Praktyka, historya wymownie dowiodły słuszności tej teoryi. Z tych to powodów ponawiamy wniosek ten sam, który komisya agrarna postawiła roku zeszłego, a Wysoki Sejm uchwalił. Zauważyć musimy, że rzecz była dwukrotnie już traktowaną na posiedzeniach komisyi krajowej rolniczej i że co do ewentualnego wyboru formy ubezpieczenia nie podnoszono głosów przeciw tu proponowanej.

Rzecz jest konieczną i pilną; interesowani są tu nietylko właściciele bydła, ale i ludność miejska, jako konsumenci mięsa. Bardzo trafnie zauważył poseł Skwarko, że w sumie wypadków na dorznięcie znacznie mniejszy procent u nas

wypada niż gdzieindziej, przy ubezpieczeniu stosunek ten zmieniłby się, a mięso jeszcze zupełnie zdrowe mogłoby być do konsumcyi użyte.

Jest rzeczą pilną zaopiekować się tą sprawą, ludność wiejska odczuwa bowiem potrzebę ubezpieczenia; już obecnie powstają u nas towarzystwa dla asekuracyi bydła, które bez dostatecznych zasobów i bez dostatecznej opieki mimo dobrej woli założycieli łatwo ludność na stratę narazić mogą.

W Czechach, które dotąd ubezpieczenia bydła nie posiadają, postawiono w Sejmie wniosek, aby celem uczczenia jubileuszu Najjaśniejszego Pana przystąpić do tego dzieła. Kraj miałby dać 2,000.000 K. tytułem kapitału zakładowego, a prócz tego zobowiązać się do rocznych subwencyi po 500.000 K.

Komisya dla reform agrarnych już w sprawozdaniu swojem podczas ubiegłej sesyi sejmowej wykazała, że ubezpieczenie bydła wpłynie na podniesienie chowu i zmniejszenie śmiertelności. Wzywanie porady weterynarza, jak to już wówczas wyjaśniliśmy, musiałoby być obowiązującem, nie obeszłoby się tu bez pomocy kraju.

Z podobnego założenia wychodzi poseł Skarbek, albowiem §. 11. przedłożonego przez niego statutu dla krajowego zakładu ubezpieczenia bydła postanawia, że spółki mają dostarczać ubezpieczonym bezpłatnej porady weterynarskiej. W §. 32. al. d. mówi, że opłacone premie mają pokryć połowę honoraryum weterynarza za udzielanie członkom porady; a wreszcie w §. 40., że zakład centralny biedniejszym spółkom ma udzielać zapomóg na koszta pomocy weterynarskiej. Zdaje się zachodzić tu pewna sprzeczność między §. 11, a dalszymi, w każdym razie rzecz nie jest jasną i dokładnie sformułowaną.

Podług sprawozdania krajowego związku bawarskiego, sekcyi dla bydła rogatego za rok 1907 lokalne związki wypłaciły weterynarzom 135.595 marek, a suma ubezpieczona wynosiła 85,489.565 marek, jednak nie wszystkie związki przyjęły na siebie ciężar opłacania weterynarza, wskutek tego cyfry te nie dają dokładnego wyobrażenia o kosztach pomocy weterynarskiej. Zdając sobie sprawę z niechęci ludu naszego do wzywania pomocy weterynarskiej, sądzimy, że kraj nasz musiałby pod tym względem jeszcze dalej pójść niż Bawarya i państwo badeńskie, które pokrywa połowę kosztów. Sprawa ta wymaga dokładnego zastanowienia się i zbadania przybliżonego obliczenia możliwych kosztów, a komisya reform agrarnych potrzebnymi do tego materyałami nie rozporządza.

Projekt statutu przedłożony przez posła Skarbka i tow. już w §. 1. nasuwa pewne wątpliwości, mówiąc o przedmiocie ubezpieczenia, nie wspomina o szkodach wynikających z konfiskaty mięsa, które zostało uznane za niezdatne do konsumcyi, podczas gdy wszystkie podobne związki istniejące w krajach koronnych, i państwach niemieckich obejmują swojem ubezpieczeniem i wspomniane szkody. Co do innych szkód, których wartość bydła doznać może j. np. przy pożarze lub transporcie, nie sądzimy, aby należało je wcielać do zakresu działania tej organizacyi, to zadanie prywatne towarzystwa równie dobrze spełnić mogą, a i koło interesowanych jest inne. Przedłożony projekt stoi na tem samem stanowisku. Zastrzegamy się, że i pod tym względem nie przesądzamy o wyniku pracy Wydziału krajowego.

W §. 4., który wyszczególnia bydło rogate wykluczone z pod ubezpieczenia, nie wspomina o sztukach zakupionych na handel; podczas gdy w innych podobnych związkach ze względu na trudność kontroli, a łatwość nadużycia wszędzie bywają one wyłączone.

W §. 14. mówią pp. wnioskodawcy o zakładaniu odrębnych spółek ruskich i polskich, byłaby to u nas rzecz zupełnie nowa, dotąd niepraktykowana. Nasu-

wają się poważne wątpliwości czy taki podział ludu, zwłaszcza gdzie chodzi o sprawy czysto ekonomiczne, byłby rzeczą wskazaną?

W §. 33. jest mowa, że spółki gminne reasekurują się w krajowym zakładzie centralnym od wypadku deficytu. Zadaniem organizacyi lokalnych, które są podstawą wspomnianego projektu, jest, jak wyjaśniliśmy to już wyżej, ułatwienie kontroli, zainteresowanie ubezpieczonych w dobrem prowadzeniu przedsiębiorstwa. Przepis §. 33. wszystko to unicestwiłby; gdyby spółki były reasekurowane przeciw możliwemu deficytowi, członkowie ich nie mieliby już pobudki ekonomicznej w czuwaniu nad ścisłem przestrzeganiem przepisów. Jest to zarzut, który się sam nasuwa, a wspomnieć należy, że przed taką metodą reasekuracyi przestrzega „Union centrale des Syndicats des Agriculteurs de France“ w swoim podręczniku dla związków ubezpieczeń wydanym pod tytułem „Caisse d'assurance mutuelle contre la Mortalité du Bétail“. Wszystkie podobne związki w krajach koronnych i w Niemczech reasekurują się w zakładach centralnych w ten sposób, iż odstępują mu część premii a on natomiast obejmuje w odpowiednim stosunku obowiązek wypłacania części odszkodowania.

Przedłożony nam projekt opiera się na związkach lokalnych (gminnych), które mają wybierać własny zarząd, a więc posiadać autonomię znacznie szerszą od podobnych organizacyi w innych krajach Monarchii austryackiej; tam bowiem związki lokalne wybierają tylko ocenicieli, podczas gdy naczelnika spółki lokalnej mianuje zakład krajowy. Dużo przemawia za drogą obraną przez pp. wnioskodawców, gdy jednak odchodzi ona od dotychczasowej praktyki, wymaga tem bardziej dokładnego zbadania; nasuwa się wątpliwość, czy też we wszystkich okolicach kraju naszego, po gminach wiejskich między członkami spółek znajdą się chętni i odpowiednio uzdolnieni do sprawowania obowiązków zarządu. Nasuwa się pytanie, czy nie byłoby praktyczniej stworzyć zarządy powiatowe łączące związki lokalne, któreby tylko własnych ocenicieli wybierały. Na czele całej organizacyi, jako patronat kontrolujący i opiekujący się, a zarazem jako zakład reasekuracyjny stałby zakład krajowy.

Przedłożony nam projekt różni się we wielu kierunkach od wszystkich znanych nam podobnych organizacyi, jak również od wzorowego statutu opracowanego przez Ministerstwo spraw wewnętrznych, zawiera on bezsprzecznie dużo cennych wskazówek — jest cennym nabytkiem do dalszej pracy nad dotyczącą organizacyą. Chcąc rzecz oprzeć na silnych podstawach, aby nadzieje pokładane w proponowanej organizacyi nie zawiodły, sądzimy, iż należy mieć do dyspozycyi obszerniejszy materyał. Należałoby dokładnie zbadać podobne organizacye już istniejące; a celem urobienia sobie obrazu o kosztach, z którymi w kraju naszym ubezpieczenie bydła byłoby połączone, trzeba mieć koniecznie pewną podstawę statystyczną, ponieważ, jak wiemy, daty statystyczne o śmiertelności zwierząt są bardzo niepewne, wobec tego zachodzi pytanie, czy nie należałoby wybrać pewną ilość gmin typowych i w tych poszczególnych gminach dotyczące stosunki jak najdokładniej zbadać.

Temu wszystkiemu podołać może tylko władza administracyjna i wykonawcza, mająca do dyspozycyi cały odpowiedni aparat urzędniczy, to też komisya reform agrarnych nie uważa za rzecz wskazaną przystępować do pracy merytorycznej nad przedłożonym projektem, ale raczej odesłać go do Wydziału krajowego.

Już w ubiegłej sesyi sejmowej wyjaśniliśmy, że tak dla ulżenia związkom ubezpieczenia jak i dla dobra tych, którzy ubezpieczać się nie będą, jest rzeczą konieczną, aby ustawa weterynaryjno-policyjna lepiej zabezpieczała niż dotąd rol-

ników przed szkodami wyrządzanemi przez epizotye. Podobno rząd opracowuje projekt, zmierzający do tego celu, co z pełnem uznaniem podnosimy, spodziewając się, iż spełni on życzenie wyrażone w zeszłorocznem sprawozdaniu komisyi agrarnej. Do słów tam wypowiedzianych dodać musimy, że w Wielkiem Księstwie Heskiem wybijane bywają świnie dotknięte różą wąglikową, lub o nią podejrzane; jest to zaraza wyrządzająca w kraju naszym największe szkody; byłoby wskazane, aby c. k. Rząd zastanowił się nad sposobami, któreby ochroniły ludność wiejską przed tą plagą, szkody jej wynagradzając.

Sprawozdanie za rok 1907 morawskiego zakładu dla ubezpieczenia bydła utwierdza nas w przekonaniu, iż ustawa weterenaryjno-policyjna zmienioną być musi; jako jeden z głównych powodów niekorzystnego wyniku finansowego podaje sprawozdanie szkody zrządzone przez zarazę wąglikową i wściekliznę.

Komisya dla reform agrarnych wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się c. k. Rząd, aby opracował zmiany dotychczasowych ustaw weterynaryjnych w tym kierunku, iżby zabezpieczono rolników przed szkodami wyrządzanemi przez zarazy.

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w najbliższej sesyi niezawodnie przedłożył Sejmowi projekt ustawy o ubezpieczeniu bydła rogatego, które opierać się będzie na dobrowolnych związkach lokalnych pod patronatem zakładu krajowego.

Petycyę „Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń od utraty żywego inwentarza w powiecie gródeckim“ o subwencyę na cele tego towarzystwa odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia.

Przewodniczący:
Sękowski.

Sprawozdawca:
Paygert.

Alegat do L. s. 2.733/08.

Nazwa kraju koronnego	Rok	Ilość członków	Ilość sztuk		Wartość		Suma wpłaconych premii		Procentowa wysokość premii od wartości		Ilość związków dla		Subwencye krajowe dla ubezpieczenia	
			bydła rogatego	koni	bydła rogatego	koni	bydła rogatego	koni	bydła rogatego	koni	bydła rogatego	koni	bydła rogatego	koni
Niższa Austrya	1904	62.437	148.151	40.180	37,220.290	20,215.010	485.360	546.675	1·1%-1·8%	2·6%-8%	808	675	160.850	113.095
	1907	73.526	171.922	50.696	51,089.580	29,208.580	720.678	760.798	1·1%-1·8%	2·6%-8%	900	760	182.159	127.817
Wyższa Austrya	1904	1.049	3.743	—	818.580	—	10.695	—	1·3%	—	33	—	13.675	—
	1907	4.268	7.565	2.707	1,944.295	1,606.680	27.438	48.237	1·3%	?	60	79	13.509	28.729
Karyntya	1905	2.617	13.619	—	2,953.110	—	33.414	—	1·25%-1·55%	—	102	—	18.969	—
	1906	3.775	20.475	—	4,644.110	—	60.588	—	1·25%-1·55%	—	109	—	21.157	—
	1907	4.376	21.634	—	5,118.910	—	69.110	—	1·25%-1·55%	—	120	—	26.388	—
											R a z e m			
Morawy	1905	30.670	68.120	7.671	20,063.920	3,715.740	253.287	82.716	1·35%-2·05%	1·8%-14%	37		100.000	
	1907	30.579	68.593	7.825	21,982.900	4,070.220	289.860	98.432	1·60%-2·30%	1·8%-14%	51		100.000	

Ls. 2.732/1908.

We Lwowie, dnia 20. października 1908.

Akt 451

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o sprawozdaniu c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania puublicznego w roku szkolnym 1906/7 co do ustępu IX.

Budowa szkół.

Wysoki Sejmie!

Ponieważ sprawa budowy szkół w kraju stanowiąca ściślejszy przedmiot niniejszego sprawozdania winna być mojem zdaniem rozważana w oświetleniu ogólnego położenia Galicyi w dziedzinie oświatowej, przeto pozwolę sobie na wstępie w kilku rysach sprawę tę przedstawić:

Organizacya szkół ludowych postępowała u nas zawstydzająco żółwim krokiem. Następująca tabelka autentycznemi datami statystycznemi da nam pogląd na powolną drogę którą organizacya szkół tych odbyła u nas od lat kilkudziesięciu wstecz:

R o k	Ogólna liczba szkół ludowych czynnych	jedna szkoła na mieszkańców	liczba ludności według najbliższego spisu	liczba analfabetów powyżej lat 6
1846	2257	2098	4,555.477	—
1848	2231	2112	4,555.477	—
1862	2547	1870	4,632.866	—
1869	2469	2205	5,444.689	—
1880	2853	2089	5,958.907	3,787.298
1889/90	3476	1901	6,607.816	3,727.175
1900/1	4004	1827	7,315.939	3,387.378

W oświetleniu cyfr tych przedstawia się rozwój organizacyi szkół następująco: Od roku 1846 do ustanowienia Rady szkolnej krajowej w roku 1869 przybywało w całym kraju średnio po 9 szkół każdego roku, następnie od roku 1889/90 przyrasta po 50 blizko szkół rocznie, w ciągu następujących 11 lat do roku szkolnego 1900 przyrasta niestety znów liczba mniejsza, gdyż ledwie po 44 szkoły rocznie.

Lecz cyfry te pouczają też i o tem, że gdy w r. 1862/63 przypadała jedna szkoła na 1870 mieszkańców, ten sam stosunek pozostawał po upływie całych lat 30, bo istnieje też u wrót nowego stulecia. Analogicznie przedstawia się sprawa analfabetyzmu. Gdy w r. 1880 mieliśmy analfabetów 3,787.298, to spis ludności w roku 1900 wykazuje jeszcze 3,387.378 analfabetów, pozycyę dowodzącą wprawdzie pewnej poprawy, gdyż w stosunku do ogólnej ilości mieszkańców procent analfabetów zmalał w przeciągu dwóch tych dziesięcioleci z 63·5% na 46·3%, lecz ubytek zaledwie 17·2% analfabetyzmu w ciągu lat 20 jest bądź co bądź wobec ogólnego zaniedbania kraju progresyą nader niewystarczającą.

Według publikacyi wiedeńskiej centralnej komisyi statystycznej „Statistik der Unterrichts-Anstalten für das Jahr 1899/1900“ stosunki szkolnictwa Galicyjskiego w zestawieniu z niektórymi krajami austryackimi przedstawiają się za rok 1899/900 następująco:

Kraj	Liczba szkół publ. ludowych i wydział. czynnych	% szkół jedno klasowych	liczba szkół 5—8 klasowych i wydziało-wych	liczba normalnie rozwiniętych dzieci pozbawionych nauki	Na dziesięć tysięcy mieszkańców przypada szkół	Liczba analfabetów powyżej 6 lat na 100 osób w roku 1890
Galicya	3938	70 5	200	228.459	5·7	67·74
Czechy	5509	20·7	1422	330	9·1	4·70
Morawa	2540	36·9	422	207	10·7	6·92
Ślązk	520	45·5	64	460	8·6	8·73
Styrya	865	26·2	150	2.477	6·8	19·87
Karyntya	365	34·6	28	1.305	10·3	29·49

Są to cyfry bolesne, uderzające swą grozą. Biorąc za podstawę liczbę ludności winniśmy byli w roku 1900/901 mieć w Galicyi:

w stosunku do Czech więcej o 2.440 szkół
„ „ „ Morawii „ „ 3.677 „
„ „ „ Ślązka „ „ 1.556 „
„ „ „ Styryi „ „ 712 „
„ „ „ Karyntyi „ „ 3.331 „

taki był w krótkiem naszkicowaniu stan rzeczy w latach 1899/900.

Pewną, lub nader drobną poprawę okazuje statystyka, wydana przez krajowe biuro statystyczne za rok 1903/4, na podstawie sprawozdań c. k. Rady szkolnej krajowej, według którego to wykazu w wymienionym roku z 4.566 istniejących czynnych szkół ludowych przypadało wciąż jeszcze tylko 6·0 szkół na 10.000 mieszkańców, przyrost pod tym względem powiększył się zatem zaledwie o 0·3%, analogicznie i w niewiększym stosunku, jak w innych krajach Przedlitawii, jakkolwiek długoletnie zaniedbanie Galicyi na polu szkolnictwa ludowego, a w szczególności organizacyi i budowy szkół szybszego zaiste wymagało tempa poprawy.

Powolny ten rozwój szkolnictwa miał swą przyczynę w niejednokrotnie w sprawozdaniach Rady szkolnej jak Wydziału krajowego podnoszonym braku dostatecznej ilości nauczycieli, przedewszystkiem jednak w nie dość wydatnej akcyi w kierunku budowy nowych szkół.

Przyczyny ostatniego tego braku leżały zarówno w niedostateczności środków finansowych Galicyi, której dochód z dodatków do podatków według zestawie-

nia z r. 1901 był 8 razy mniejszy niż w Austryi dolnej, 3 razy mniejszy niż w Czechach itd. Wskutek swego stanu finansowego, jako kraj uboższy i zaniedbany nie mogła bądź co bądź Galicya współzawodniczyć z szeregiem bogatych innych krajów koronnych co do wysokości budżetu szkolnego, jednakże powolny postęp na polu budowy szkół miał też w znacznej mierze swą przyczynę w długoletnim, całkowitym braku jakiegoś na wielką skalę zakrojonego, szerokiego planu finansowego, któryby umożliwił zmazać z kart Galicyi tę hańbiącą plamę, jaką jest zaniedbane szkolnictwo ludowe. Zmianę w tych stosunkach choć na razie w skromnych ramach, stworzyć, było dziełem kraj. władz autonomicznych i reprezentacyi sejmowej w ubiegłym roku i lubo tegoroczne sprawozdanie Rady szkolnej krajowej nie może jeszcze zaznaczyć realizacyi, a tem mniej jakichkolwiek już osiągniętych owoców tej wielkiej reformy finansowej, z całą słusznością możemy w roku bieżącym upatrywać obecnie tylko okres przejściowy, etap przed wielkiem dziełem poprawy.

Dalszą przyczyną która bądźto hamowała rozwój organizacyi szkół, bądź też akcyę tę bardzo niejednolicie kształtowała, było ustawodawstwo tyczące się konkurencyi stron do funduszu szkolnego, przerzucanie wydatku tego na czynniki finansowe bezsilne lub niedostatecznie przygotowane, dalej nie dość ścisłe wykonywanie przepisów tych ustaw konkurencyjnych przez strony do wydatku obowiązane.

Wreszcie jednym z powodów było to, że miast harmonijnie dbać zarówno o zakładanie nowych szkół w miejscowościach szkół jeszcze nie posiadających, jakoteż nie zaniedbywać, owszem ulepszać istniejące już szkoły, ustawy krajowe jużto stawiały dla względów oszczędnościowych akcyę budowy nowych budynków na drugim planie i kładły (jak ustawa z 2. maja 1873) większy nacisk tylko na ulepszenie istniejących budynków, — już też (jak ustawa z 2. lutego 1885) nakazywały dążyć przedewszystkiem do zakładania szkół w tych gminach, które ich dotąd nie posiadają, wskutek czego liczba nowych szkół wprawdzie z każdym rokiem znacznie wzrastać zaczynała, lecz równoczesne utrzymywanie i ulepszanie istniejących budynków zostało po części pominięte. W analogiczny ekstrem popadła też ustawa sejmowa z dnia 12. marca 1907, wyłączająca szkoły już istniejące, ich ulepszenie i podniesienie z ram wielkiej przez kraj obecnie podjętej akcyi na polu szkolnictwa ludowego. Usunięcie tej nierównomierności, wprowadzenie harmonii w gospodarstwo na polu szkolnictwa zarówno co do budowy nowych szkół, jak i co do utrzymywania szkół już istniejących wydaje mi się koniecznością w chwili, kiedy kraj przystępuje do urzeczywistnienia wielkich reform w dziedzinie organizacyi szkół.

Z istoty rzeczy historya budowy szkół w kraju łączy się jak najściślej z historyą środków finansowych, jakie do tego celu do dyspozycyi stały.

Smutny stan szkolnictwa przed przejściem szkoły ludowej z pod zarządu c. k. władz administracyjnych pod zarząd autonomiczny, pozostawał w prostym stosunku do drobnego wydatku na oświatę elementarną w owym czasie, który w roku utworzenia Rady szkolnej krajowej, nie przenosił w całości ½ miliona złr.

Ustawa w roku 1873, nader korzystna dla funduszów krajowych, które tylko wyjątkowo zobowiązywała do zwrotnych zaliczek, nie mogła też stać się podstawą szerszego rozwoju szkolnictwa, tak, iż w przeciągu 10-ciolecia aż do wydania nowej ustawy krajowej liczba budynków własnych wzrosła z 2336 na 2717, zatem nie więcej jak o 381 budynków, czyli 38·1 budynków rocznie. Pod panowaniem tej ustawy wzrosła natomiast znacznie ilość budynków dobrych, gdyż o całych 498, gdy ilość budynków miernych zmalała o 189. Bądź co bądź opieką nad istniejącymi budynkami zaoszczędziła ustawa ta znaczne wydatki na nowe szkoły, któreby inaczej niechybnie wkrótce urość musiały.

Przyjmując, iż zamierzonej przez ustawę z r. 1873 reorganizacyi zadość się stało, skierowała ustawa krajowa z 2. lutego 1885 uwagę swą przedewszystkiem na

budowę nowych szkół, wskutek czego liczba budynków szkolnych wzrosła w następującem dziesięcioleciu do 3846, czyli o 870 szkół, czyli o 87 rocznie. W tym czasie wydano z funduszu szkolnego około $^1/_2$ miliona kor. na bezzwrotne zasiłki, prawie 1 milion kor. na zasiłki bezprocentowe, utworzono w r. 1892 osobny fundusz blisko $^1/_2$ miliona kor., przeznaczony na udzielanie gminom wiejskim bezprocentowych pożyczek na budowę. Mimo to jednak nie zapobieżono coraz bardziej rosnącej cyfrze szkół zorganizowanych, a nieczynnych dla braku budynku. Z liczby 121 w r. 1884/5 wzrosła ona w r. 1894/5 do 237-miu. By temu zaradzić wprowadziła ustawa z 24. kwietnia 1894 nowy system pokrywania kosztów zakładania szkół, przyznając Radom szkolnym miejscowym prawo żądania od funduszu szkolnego krajowego potrzebnej nadwyżki, gdy datek stron konkurencyjnych, ograniczony ściśle do 120% dodatków do podatków, nie wystarczy do pokrycia kosztów budowy.

Począwszy od r. 1895 wydał fundusz krajowy szkolny na zwiększony ten wydatek w następnem dziesięcioleciu sumę 3,220.000 kor., wstawiając do budżetu szkolnego kwotę roczną na budowę szkół, która ze 100.000 kor. doszła ostatnio do 400.000 kor. rocznej subwencyi. Wynikiem zwiększonej tej pomocy finansowej był wzrost w tem dziesięcioleciu budynków szkolnych do liczby 4.535, zatem o 876 szkół, w tym samym jednak czasie dzięki szczególnemu wytężeniu uwagi w kierunku budowy szkół nowych wzrosła niestety ilość nieodpowiednich budynków, jak komisya budżetowa w sprawozdaniu z marca 1907 stwierdziła, o całych 134 szkół, czyli z 664 na 798.

Gdy zaś wzrastające zapotrzebowanie funduszów na cele budowy nowych szkół powodowało ciągłe niedobory, ustawiczne przekraczanie budżetu i konieczność zapożyczania się z kredytu na lata następne, spostrzeżono nareszcie konieczność oparcia całej tej piekącej i bolesnej sprawy reorganizacyi szkół ludowych na szerszej finansowej podstawie, aniżeli coroczne niedostateczne dotacye, i powstała myśl zużytkowania dotychczasowych rocznych dotacyi z krajowego funduszu szkolnego nie wprost na cele budowy, lecz jako fundusz amortyzacyjny długotrwałej zaciągnąć się mającej pożyczki w wysokości 10 milionów koron, któraby umożliwiła przedsięwzięcie od razu budowy znaczniejszej ilości szkół, oraz zaopatrzenia w ciągu lat dziesięciu wszelkich prawie gmin kraju w potrzebne budynki.

Rada szkolna krajowa podzielając zdrową i racyonalną myśl, poruszaną niejednokrotnie w Sejmie, a ostatecznie sformułowaną przez Wydział krajowy, stwierdziła w piśmie z 6. października 1905, iż zachodzi w całym kraju potrzeba budowy 2.083 nowych budynków szkolnych, cyfra, która w piśmie tejże Rady szkolnej z następnego roku, bo z dnia 16. lipca 1906 doznała o tyle korektury, iż ilość budynków szkolnych, których postawienia zachodzi konieczna potrzeba, określono znacznie wyżej, bo aż w liczbie 2.507 budynków o 4.373 salach naukowych.

Układając program akcyi budowlanej, przyjęto zasadę: budować szkoły tam, gdzie ich dotąd nie ma, następnie zaś dopiero zaspakajać potrzeby mniej uposażonych gmin, zaczem podzielono przedsięwziąć się mające budowle na trzy grupy: najpilniejsze, pilne i mniej pilne. Wszystkie czynniki, działające przy przedsięwziętej reformie, więc Wydział krajowy, Rada szkolna, Komisya budżetowa i plenum dały też obecnie pierwszeństwo myśli zagospodarowania o ile możności całego kraju szkołami, chcąc w ten sposób usunąć hańbę istnienia w kraju w roku szkolnym 1905/6 — 783 gmin całkowicie bezszkolnych, nie posiadających szkoły zorganizowanej ani czynnej ani nieczynnej ani też nie należącej do zakresu szkolnego gmin ościennych, a reprezentujących w owym roku 12·5% wszystkich gmin w kraju.

Aby przeprowadzić ten program rozdzielono gminy ze względu na potrzebę budowy szkół na trzy grupy:

a) gdzie rozprawa konkurencyjna co do budowy nowej szkoły została już przeprowadzoną, strony konkurencyjne złożyły w całości lub przeważnej części 120% datki konkurencyjne na nie przypadające, a grunta pod budowę szkoły są już zaintabulowane na własność funduszu szkolnego miejscowego;

b) gdzie szkoły dotychczas nie zorganizowano, jedynie dla braku budynku szkolnego, albo gdzie szkołę wprawdzie zorganizowano, ale dla braku budynku szkolnego dotychczas w życie nie weszła;

c) gdzie szkoły już są zorganizowane i czynne, ale umieszczone w nieodpowiednich budynkach.

Sumaryczne zestawienie Rady szkoln. kraj. z r. 1906 wykazów *A)* *B)* i *C)* przedstawia:

	Ilość gmin, w których zachodzi potrzeba budowy szkół	Ilość sal szkolnych	120 % prestacye stron konkurujących	Złożono dotychczas	Koszta budowy	Przypada na fundusz szkolny krajowy
Wyk. A.	422	993	1,620.648	862.052	6,370,181	4,749.533
„ B.	882	977	1,469.463	137.980	8,128.300	6,658 837
„ C.	1.203	2.403	4,790.881	330.303	15,602.205	10,811.324
Ogółem	2.507	4 373	7,880.992	1,330.335	30,100.686	22,219.694

10,000.000 pożyczka przeznaczoną została wyłącznie na gminy należące do grupy *A.* i *B.*, na gminy zaś *C.* w myśl wniosków Wydziału krajowego postanowiono wstawiać do budżetu połowę dotychczasowej ogólnej dotacyi t. j. koron 200.000, przeznaczając wydatek ten na takie budynki, które wprawdzie istnieją, lecz nie odpowiadają celom szkolnym i wymagają przebudowania, rozszerzenia lub znaczniejszej restauracyi.

Sejm aprobując te wnioski, uchwalił:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki, aż do wysokości 10 milionów koron, przeznaczonej na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych w myśl Art. 9. ustawy z 24. kwietnia 1894 Nr. 49. Dz. u. kr. wyłącznie na budowę nowych szkół w tych gminach:

a) gdzie rozprawa konkurencyjna co do budowy nowej szkoły została już przeprowadzoną, strony konkurencyjne złożyły w całości lub przeważnej części 120% datki konkurencyjne w myśl Art. 9. wspomnianiej wyżej ustawy na nie przypadające, a grunta pod budowę szkoły są już zaintabulowane na własność funduszu szkolnego miejscowego;

b) gdzie szkoły dotychczas nie zorganizowano jedynie dla braku budynku szkolnego, albo gdzie szkołę wprawdzie zorganizowano, ale dla braku budynku szkolnego dotychczas w życie nie weszła.

Zaciągnięcie powyższej pożyczki nastąpi w drodze stopniowej emisyi 4% obligacyj dłużnych w takiej kwocie, jaką Wydział krajowy na podstawie szczegółowych dat, przez Radę szkolną krajową mu dostarczanych, na budowę poszczególnych szkół co roku uchwali.

Na oprocentowanie i umorzenie zaciągniętej pożyczki wstawiać będzie Wydział krajowy odpowiednią kwotę do każdorocznego preliminarza funduszu szkolnego krajowego.

Do budżetu funduszu szkolnego krajowego na rok 1907 wstawia się:

a) kwotę 200.000 K. na oprocentowanie i umorzenie tej części pożyczki, jaka w roku 1907 na cel budowy szkół w powyższym ustępie pod *a)* i *b)* wymienionych emitowaną zostanie;

b) kwotę 200.000 na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych w myśl Art. 9. ustawy z 24. kwietnia 1894 Nr. 49. Dz. u. kr., na cele budowy szkół w gminach nieobjętych.

W ten sposób zostały zatem stworzone w zasadzie nowe środki do wprowadzania ładu w stosunki na polu budownictwa szkolnego. Atoli sprawozdanie Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego w r. szkolnym 1906/7 wprawdzie donosi o uzyskaniu Najwyższej sankcyi dla powyższych uchwał sejmowych, jednakże równocześnie podaje do wiadomości, że 10-milionowa pożyczka nie została jeszcze zrealizowana, a dopiero w roku bieżącym nastąpi częściowa emisya tej pożyczki na podstawie dat udzielonych przez Radę szkolną krajową.

W obec tego stanu rzeczy Rada szkolna krajowa rozporządzała w r. 1907 jedynie kwotą 200.000 K., którą wypłacając zasiłki z funduszu szkol. kraj na budowę szkół w gminach wiejskich i miejskich, musiała przekroczyć o 80.000 K. Koszt ukończonych w r 1907 i rozpoczętych budowli szkół w 52 gminach wynosi kwotę 466.620 K. 88 h. pokrytą na razie przez wypłaconą powyższą kwotę 280.000 kor., podczas gdy reszta 186.620 K. 88 h. przypadnie do wypłaty dopiero w tym roku z kredytu obecnie przyznać się mającego.

Równocześnie udzielono bezprocentowych pożyczek, — z przeznaczonego na ten cel funduszu, — 42 gminom w kwocie 199.700 K, a z tak zw. „funduszu szkół ludowych z roku 1872“, 12 gminom jednorazowych bezzwrotnych zasiłków w kwocie ogólnej 8.100 K.

Obok prestacyi, które w tym roku, jak stwierdza sprawozdanie Rady szkol., gminy dość chętnie składały, stawiając nawet wyłącznie własnym kosztem budynki szkolne, co świadczy o wzmożonem parciu ludu do oświaty, te to powyżej wymienione środki pieniężne stały w roku szkol. 1906/7 do dyspozycyi na rzecz budowy szkół.

Ogółem wzrosła ilość szkół publicznych w r. 1906/7 do 4.902 czyli o 155 szkół. Jakże się wobec tego przybytku przedstawia przyrost i stan budynków mających służyć na pomieszczenie tej tak znacznie w roku tym wzrosłej ilości szkół publicznych?

Gmin bezszkolnych z liczby 788 w roku 1905/6 ubyło 52, zaczem ilość ich spadła na 736 z ludnością 345.229. Ilość nowo powstałych budynków wzniesionych i rozpoczętych przy pomocy zasiłku z funduszu szkol. kraj. oraz bezprocentowych pożyczek wynosiła 75, zaś szkół wykonanych bez żadnej pomocy funduszów kraj. wyłącznie kosztem gmin 43, czyli razem przybyło budynków 118. O tych to 118 budynków powiększyła się ogólna ilość budynków szkolnych wynosząca 4.683, tak, że liczba gmin, w których zachodzi potrzeba budowy, wynosi dziś 2.389, jeśli ilość wzniesionych w tym roku 118 budynków potrącimy od ilości gmin, w których wedle wykazów Rady szkolnej krajowej z roku 1906 zachodzi potrzeba budowy.

Mimo wzrostu zarówno ogólnej liczby szkół zorganizowanych (o 155), jakoteż budynków (o 118) liczba szkół nieczynnych wzrosła ponownie w roku 1906/7 ze 196 na 202, a to wyłącznie z powodu braku budynku i nauczyciela, nie zaś samych tylko nauczycieli, gdyż tamtegoroczne ich zapotrzebowanie w ilości 22 pozostało niezmienione.

Ilość szkół umieszczonych w całości w budynkach najętych wynosiła w okresie tym sprawozdawczym 479 czyli 10·2% ogólnej liczby szkół, podczas gdy aż 977 musiało z braku dostatecznego pomieszczenia donajmywać niektóre ubikacye. Liczba tych ostatnich przedstawia 20·8% ogólnej liczby szkół.

Sprawozdanie Rady szkolnej nie zawiera niestety wskazówki, czy szkoły te ulokowane w wynajętych budynkach, — niejako na komornem — mieszczą się

zarazem w smutnej cyfrze 918 szkół o nieodpowiednich budynkach, do której to liczby zdołała w r. 1906/7 niestety wzróść ich cyfra

W porównaniu z r. 1905/6 powiększyła się tedy liczba nieodpowiednich budynków z 798 na 918 czyli o 120 szkół, podczas gdy liczba budynków w bardzo dobrym stanie zmalała o 12 t. j. spadła na 1.438 budynków; dobrych zaś spadła cyfra na 1.290, malejąc o 29 — a tylko liczba budynków dość odpowiednich powiększyła się o 69, dochodząc do 1 037.

Przegląd ten wyniku tegorocznej gospodarki na polu budowy szkół wykazuje gwałtowny przyrost nieodpowiednich budynków, wogóle rażące pogorszenie stanu szkół już istniejących.

Wynika z tego, iż szkoły te wymagają znacznie wydatniejszej opieki, aniżeli dotychczas doznają, przedewszystkiem zaś nie wolno zdaniem naszem pomijać ich w ten sposób, jak to uczyniła tamtegoroczna uchwała sejmowa, obejmując ramami swej reformy jedynie gminy należące do grup A. i B. t j. tych, które wogóle jeszcze szkoły nie mają.

Godząc się i przyjmując z radością plan zużytkowania dziesięciomilionowej pożyczki na cele budowy w gminach A. i B, nie możemy przeoczyć niebezpieczeństwa, które wyniknąćby musiały niechybnie, gdyby wzrost nieodpowiednich szkół, a należących do grupy C. nie miał być energiczną pomocą i zapobiegliwością ze strony kraju powstrzymany. Wszak, gdy przyrost nieodpowiednich budynków w roku 1905,6 wynosił 65% istniejących już wówczas nieodpowiednich budowli, to w omawianym roku sprawozdawczym przyrost ten wynosi aż 15%. W gminach tych stosunki są wprost rozpaczliwe. Budynki szkolne stawiane 20 do 30-tu lat temu i to bez żadnego nadzoru technicznego są poniszczone, poszczególne sale mieszczą się w najętych lokalach, po chatach chłopskich, karczmach, częstokroć w najgorszem sąsiedztwie i wśród najgorszych warunków hygienicznych. Należy wątpić, czy dotychczasową dotacyą na rzecz szkół tych, którą w roku ubiegłym preliminowano w wysokości stanowiącej wprawdzie połowę poprzedniej ogólnej dotacyi z funduszów krajowych na organizacyę szkół t. j. w kwocie 200.000 K, uda się choćby w najdrobniejszej mierze zadość uczynić istniejącej potrzebie. Wszak wydatek, który fundusz szkolny krajowy w tym względnie ponieść winien, ocenia sama Rada szkolna kraj. na 10,811.324, niemal w równie wielkiej kwocie jak koszt nowo wybudować się mających obecnie szkół. W jakiż sposób coroczna dotacya choćby tych 200.000 K, zdoła pokryć już istniejące 10-milionowe zapotrzebowanie w tym względzie i wstrzymać skutecznie dalszy upadek istniejących już budynków. Dlaczego, pytam się, nie postawić kwestyi szkół należących do grupy C. na podobnie szerokiej finansowej podstawie, jak to uczyniła tamtegoroczna uchwała sejmowa odnośnie do szkół grupy A. i B.? Pomoc w tym względzie mogłaby być udzielona bądź to przez wydzielenie pewnego znaczniejszego kapitału z uchwalonej w roku ubiegłym pożyczki, bądź też przez zaciągnięcie nowego ad hoc długu, któryby się w analogiczny sposób amortyzował. Oczywiście pomyślenie o środkach finansowych nie należy do ściślejszego zakresu naszej komisyi, rzeczą naszą jest przedewszystkiem wskazać potrzebę, a chodzi tu o zdrowie duchowe i fizyczne dziatwy naszej, która w nieodpowiednim budynku szkolnym z istoty rzeczy odpowiednio z nauki korzystać nie może.

Kraj podjąwszy nareszcie celową akcyę szkolną w niebywałych dotychczas rozmiarach, nie powinien z początku samego i z założenia nierównomiernie rozdzielać swą troskę między poszczególne działy tej trudnej kwestyi szkolnej.

Jedną z przyczyn, dla których budowa szkół w kraju naszym nie należycie postępuje, jest ta niewłaściwość, iż ustawa z 31. maja 1894 nie znajduje, jak o tem świadczą liczne skargi publiczne oraz wniesiony ostatnio w Sejmie, a Komisyi do

sprawozdania przydzielony wniosek posła Lewakowskiego, dość ścisłego zastosowania. Rady szkolne okręgowe przy sposobności konkurencyi szkolnej wychodzą z reguły poza wyraźną myśl ustawy, czyniąc świadczenia z krajowego funduszu szkolnego zawisłemi od dobrowolnej — a w istocie rzeczy raczej przymusowej daniny stron konkurujących ponad przepisane §. 9 tym tej ustawy w trzech ratach rocznych uiścić się mające 120% swoich bezpośrednich podatków. Motywa wniosku posła Lewakowskiego podnoszą nie bez słuszności, że żądanie to się stawia często pod pokrywką wydatków nadzwyczajnych, do których gmina wcale nie jest obowiązaną. Częstokroć korzystają władze z nieświadomości gminy o przysługującem jej prawie żądania subwencyi, proponuje się jej bezprocentową pożyczkę dla nadwyżki potrzebnej ponad 120%. — Ustalając kosztorys budowy nie uwzględniają Rady szkolne okręgowe niejednokrotnie dość ściśle lokalnych stosunków co do materyału budowlanego i preliminują koszta budowy niżej rzeczywistych kosztów. Wykonanie planu budowy i wyszukanie przedsiębiorcy porucza się gminie, żądając od niej jednocześnie deklaracyi, że przekroczenie kosztorysu będzie jedynie obciążać jej fundusz. — Stąd wynikają dla gminy znaczne straty. Uwzględniając wszystkie niekorzyści na polu oświatowem, które z takiego postępowania władz szkolnych wyniknąć muszą, należy zgodnie z wnioskiem posła Lewakowskiego wezwać odnośne czynniki do bezwzględnego zastosowania ustawy z 31. maja 1894 r. z tem, iż decydującym momentem przy budowie szkół być winno nie zaoszczędzenie dla funduszów krajowych, lecz rzeczywiście istniejąca potrzeba szkoły w danej gminie.

Przyznać jednak trzeba dla sprawiedliwości, że władze szkolne, wymagając od gmin dalszych ofiar przekraczających obowiązek ustawowy, były powodowane rzetelną troską o pomnożenie liczby szkół, które w obec szczupłości rocznej dotacyi z krajowego funduszu szkolnego, nie dałoby się w inny sposób osiągnąć. Bezwątpienia starania Rady szkolnej w tym względzie, lubo nieuzasadnione w ustawie, przyczyniły się niemało do wzrostu liczby szkół, których inaczej bodaj czy byłoby tyle dotychczas powstało. Jednakże żądanie dobrowolnych datków jest anomalią, w żadnym razie nie powinno wyrodzić się w system, a w szczególności nie śmie opuźniać budowy tam, gdzie szkoły jeszcze w ogóle nie ma, a gmina funduszami nie rozporządza.

Sprawę tę porusza też memoryał na dniu 15. września b. r. przez Naczelny Zarząd krajowego Związku nauczycielstwa ludowego w Galicyi do Sejmu wniesiony, w którym nasze nauczycielstwo wskazując na ciągłe, a szkodliwe spory między stronami konkurującemi przy okazyi zamierzonej budowli stale powstające, wskazując na opłakane stosunki ciemnoty i analfabetyzmu w kraju i na niemożność skutecznej pracy najchętniejszych nauczycieli ludowych w smutnych stosunkach tyczących się ulokowania szkół, porusza myśl ukrajowienia szkół, przeniesienia wszelkich wydatków zakładania i utrzymywania szkół ludowych publicznych na kraj oraz przeprowadzenia organizacyi wszystkich potrzebnych szkół kraju przymusowo w ciągu pewnego, jak najkrótszego czasokresu.

Daleko idące te, acz całkowicie uzasadnione istniejącemi stosunkami życzenia nauczycielstwa naszego znajdą niechybnie poważny odgłos wśród reprezentacyi kraju, nie sądzę jednak, iżby ich załatwienie mogło się odbyć bez ścisłych rozważań natury finansowej.

Rada szkolna krajowa preliminując na rok szkolny 1907/8 wydatek z krajowego funduszu szkolnego z owej 10-ciomilionowej pożyczki w wysokości 700.600 K, znów nie uwzględnia całej kwoty potrzebnej do nadwyżki ponad 120% dodatków do podatków, lecz dalej domaga się od stron konkurujących świadczeń ponad obowiązek ustawowy tychże gmin wychodzących. Jak postępowanie to na ogół winno jak najszybciej zniknąć z widowni, to w szczególności bezwzględnie winno ono od-

paść przy budowie szkół w tych 736 gminach, które żadnej dotąd szkoły nie posiadają.

Byłoby bolesnem, gdyby małostkowe względy i nieprzestrzeganie wyraźnej woli ustawy miało odroczyć przez cały kraj oczekiwaną chwilę, gdy każda gmina w kraju będzie miała swą szkołę.

Oczywiście nie może to przeszkadzać temu, by gminy domagające się rozszerzenia budynku lub przebudowy przyczyniały się w razie możności dobrowolnym dodatkiem do kosztów, lecz w wypadku rzeczywistego ubóstwa gminy, zwłaszcza gdy chodzi o zastąpienie zniszczonego budynku nowym, należy jak najściślej przestrzegać ustawy konkurencyjnej.

Komisya budżetowa w sprawozdaniu z 7. marca ubiegłego roku wyraziła życzenie, ażeby Wydział krajowy w interesie produktywnego użycia pożyczki 10-milionowej uczynił wypłatę tej sumy zawisłą od organizacyi technicznego nadzoru i to nietylko przy Radzie szkolnej kraj., ale w całym kraju.

Już bowiem sprawozdanie Wydziału krajowego z 5. października 1906 stwierdza, że dotychczasowy nadzór techniczny nad budową szkół, poruczany inżynierom przydzielonym do 22 starostw w Galicyi, nie jest wystarczający, zaczem zgodnie z wnioskiem Rady szkolnej krajowej żąda przydzielenia Radzie szkolnej krajowej 3 fachowo uzdolnionych inżynierów, którzyby się wyłącznie zajmowali tym nadzorem.

Komisya budżetowa nie poprzestając na tym projekcie, który uważała za niewystarczający, zaleciła ustanowienie takichże inżynierów technicznych również i przy Radach szkolnych okręgowych.

Uważając praktyczność i oszczędność za warunek należytego zużytkowania funduszu na budowę, uznała Rada szk. kraj. za pożądane zwołanie ankiety złożonej ze znawców pedagogii i administracyi szkolnej, budownictwa i gospodarstwa wiejskiego, któraby się zastanowiła nad możliwością uproszczeń i zaoszczędzeń w dotychczasowych planach i kosztorysach i nad sposobem wykonania budowli, a mianowicie nad poruszonym przez Wydział krajowy systemem przedsiębiorstwa i nad stawianiem budynków szkolnych we własnym zarządzie.

W myśl tego żądania zwołaną została na dzień 7. października 1907 r. ankieta, która po dłuższych obradach ustanowiła subkomitet, mający się zająć opracowaniem nowych planów normalnych.

Sprawozdanie Rady szkolnej kraj. za rok 1906/7 podaje tylko ogólnikową wiadomość o tem, iż Rada szkolna krajowa ustanawia nadzór techniczny w tych przypadkach, w których fundusz krajowy przyczynia się do kosztów budowy szkół, znaczniejszym zasiłkiem. Zarówno zatem jak sama pożyczka, tak też i ustanowienie nadzoru technicznego w myśl sprawozdania komisyi budżetowej nie zostało dotychczas zrealizowane. Wyrazić tu należy nadzieję, że w myśl stanowiska, zajętego już przez Komisyę budżetową, organizacya nadzoru przy przedsięwziąć się mających licznych budowlach, będzie przez powołane do tego władze w całej pełni przeprowadzona i że ustalenie planów normalnych i kosztorysów w duchu jak najdalej idącej praktyczności, oszczędności i hygieny, jaknajrychlej nastąpi. Ze względu na wielką w naszym kraju ilość szkół jednoklasowych, które wszak przypuszczalnie w niedługim czasie ulegną rozszerzeniu na więcej klasowe, nasuwa się, zdaniem komisyi, konieczność uwzględnienia przy nowych planach normalnych możliwości ewentualnego powiększenia budynku o kilka klas. Niemniej ustalenia obok planów normalnych równocześnie opisu budowy. Komisya szkolna z zadowoleniem przyjmuje do wiadomości oświadczenie Pana Wiceprezydenta c. k. Rady szkolnej krajowej, że w najbliższym czasie sprawa wyżej poruszona będzie całkowicie po myśli załatwiona.

Sprawozdanie załatwia również wniosek posła Lewakowskiego oraz memoryał Krajowego Związku Nauczycielstwa ludowego w Galicyi.

W myśl powyższych wywodów Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego w roku szkolnym 1906/7 co do budowy szkół ludowych ust. IX. przyjmuje się do wiadomości.

2. Sejm wzywa c. k. Władze szkolne, aby ściśle przestrzegały ustawy o budowie szkół ludowych, a w szczególności §. 9. tejże ustawy i świadczeń z krajowego funduszu nie czyniły zawisłemi od naddatków pieniężnych, do których strony konkurujące ustawą nie są obowiązane.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wynalazł środki na przyspieszoną i energiczną budowę nowych, a względnie przebudowanie lub poprawę dawnych budynków szkolnych w gminach, gdzie szkoły są umieszczone w budynkach nieodpowiednich, albo niezupełnie odpowiednich celom szkolnym, a które jako zaliczone do kategoryi III. gmin nie są objęte programem budowy szkół przyjętym przez Sejm uchwałą z 12. marca 1907.

4. Przesyła się Wydziałowi krajowemu petycyę gmin Nadbrzezie p. Tarnobrzeg, Borki, Jarocin, Monasterz, Jaszczur, Janowice do możliwego uwzględnienia.

Przewodniczący:
Albin Rayski.

Sprawozdawca:
Władysław Długosz.

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o stosunkach prawnych między pracodawcami a rolnymi i leśnymi robotnikami sezonowymi.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

I. Moc obowiązująca i zakres stosowania ustawy.

§. 1.

Stosunki prawne, wynikające z umów między pracodawcami a robotnikami sezonowymi w gospodarstwie rolnem lub leśnem będą oceniane wedle przepisów niniejszej ustawy, o ile strony w umowie wyraźnie oświadczyły, że się postanowieniom tej ustawy poddają.

Bez względu jednak na oświadczenie stron stosowane będą wprost z mocy niniejszej ustawy postanowienia §. 4—6, §. 21, §. 28—30, §. 32, §. 43 i §. 46.

§. 2.

Robotnikami sezonowymi w znaczeniu tej ustawy są osoby, które, nie wchodząc w stosunek służbowy, podlegający przepisom o czeladzi służebnej, obowiązują się wykonywać roboty w gospodarstwie rolnem lub leśnem przez czas z góry określony, nie krótszy niż 14 dni roboczych.

§. 3.

Ustalenie warunków pracy w granicach zakreślonych ustawą jest przedmiotem swobodnej umowy.

Jednak postanowienia umowne zmieniające przepisy §§. 28—30, 32, 40 i 46 uważane będą za nieważne.

W braku wyraźnej umowy co do pewnych szczegółów stosunku prawnego rostrzygające będą przepisy niniejszej ustawy, następnie powszechnej ustawy cywilnej, wreszcie zwyczaj miejscowy.

II. Legitymacye robotnicze.

§. 4.

Każdy robotnik sezonowy ma posiadać legitymacyę robotniczą.

Legitymacyę robotniczą wystawi bezpłatnie, jednak za zwrokem kosztów druku naczelnik (względnie jego zastępca) gminy miejsca stałego pobytu robotnika.

Naczelnik gminy (zastępca), odmawiający bezpodstawnie robotnikowi wydania legitymacyi, odpowiada według obowiązujących ustaw.

O zgubieniu legitymacyi ma być bezzwłocznie zawiadomiona Zwierzchność gminy, która dokument wystawiła. Po zbadaniu i ocenieniu zachodzących okoliczności wyda naczelnik (zastępca) gminy nową legitymacyę z wyraźnym napisem „duplikat".

Kto przez podanie fałszywych okoliczności wyłudził duplikat legitymacyi, popełnia przekroczenie niniejszej ustawy.

Formularz legitymacyi i sposób utrzymywania ewidencyi wydanych legitymacyi przepisanym będzie drogą rozporządzenia (§. 57).

Robotnik, posługujący się cudzą legitymacyą robotniczą popełnia przekroczenie niniejszej ustawy.

Podrabianie lub fałszowanie legitymacyi ścigane będzie według ustawy karnej.

§. 5.

Robotnikowi małoletniemu wyda naczelnik gminy (zastępca) legitymacyę robotniczą tylko za przyzwoleniem ojca lub opiekuna, robotnicy zamężnej tylko za przyzwoleniem męża. Okres czasu, na który takie przyzwolenie zostało udzielonem, będzie w legitymacyi uwidocznionym.

Jeżeli o oświadczenie prawnych zastępców postarać się nie można, może władza polityczna I-szej instancyi polecić wydanie legitymacyi bez ich przyzwolenia.

Robotnik małoletni, względnie kobieta zamężna, zaopatrzeni w wymagane niniejszą ustawą legitymacye, nie potrzebują przy zawarciu umowy o pracę osobnego przyzwolenia swych prawnych zastępców względnie męża.

§. 6.

Legitymacya robotnika, który zawarł umowę, będzie złożoną do rąk pracodawcy za pisemnem potwierdzeniem i pozostaje u pracodawcy w przechowaniu aż do chwili rozwiązania umowy.

Pracodawca wpisze do legitymacyi swoje nazwisko i miejsce zamieszkania, okres i rodzaj umówionych robót, wreszcie fakt rozwiązania umowy.

Uwagi dla robotnika niekorzystne nie mogą być wpisywane w legitymacyę.

Pracodawca obowiązanym jest po rozwiązaniu umowy legitymacyę robotnikowi zwrócić, wyjąwszy wypadek przewidziany w §. 44.

Pracodawca, który bezprawnie legitymacyę robotnika zatrzymuje i wydać jej nie chce, popełnia przekroczenie niniejszej ustawy.

III. Zawarcie umowy.

§. 7.

Umowa o pracę sezonową musi być zawartą pisemnie.

Do zawarcia umowy należy zawezwać dwóch świadków, wyjąwszy wypadki przewidziane w §. 8. i 9.

Świadkowie stwierdzą swym podpisem na dokumencie umowy, że treść jej została w ich obecności stronom odczytaną, że nasuwające się wątpliwości zostały wyjaśnione, że wreszcie umowa została własnoręcznie przez obie strony podpisaną.

Nie umiejący pisać kładą na dokumencie umowy znak ręczny, zaś jeden ze świadków wpisuje obok nazwisko dotyczącej osoby.

§. 8.

Na żądanie bądź pracodawcy, bądź robotnika będzie umowa zawartą wobec naczelnika gminy (zastępcy) tej miejscowości, w której zawiera się umowę.

Naczelnik gminy nie może odmówić swego współdziałania przy zawarciu umowy i nie wolno mu żądać za to jakichkolwiek opłat.

Zawarcie umowy w swej obecności i autentyczność podpisów stwierdzi naczelnik gminy swoim podpisem i pieczęcią gminy.

Jeżeli umowę zawarto wobec naczelnika gminy, odpada potrzeba użycia świadków (§. 7).

§. 9.

Umowy zawarte przy współudziale publicznego biura (urzędu) pośrednictwa pracy, założonego na zasadzie ustawy z 16. marca 1904 Nr: 56 Dz. u. kraj. nie potrzebują obecności świadków (§. 7) względnie interwencyi naczelnika gminy (§. 8).

§. 10.

Umowa o pracę ma być wygotowaną albo w 2 równo brzmiących egzemplarzach, z których każdy podpisanym zostanie przez obie strony, poczem każdej stronie zostanie jeden egzemplarz doręczonym, albo też może być spisaną tylko w jednym egzemplarzu, a wówczas należy drugiej stronie wydać dosłowny odpis umowy, którego wierzytelność stwierdzą bądź świa-

dkowie, bądź Zwierzchność gminna, bądź wreszcie publiczne biuro (urząd) pośrednictwa pracy, zależnie od tego, kto przy zawarciu umowy współdziałał (§. 7—9).

§. 11.

Jeżeli umowę spisano w dwóch egzemplarzach (§. 10), a później okaże się, że egzemplarze te nie są równobrzmiące, w razie nie dającej się rozstrzygnąć wątpliwości obowiązywać będzie tekst tego egzemplarza, który daje robotnikowi lepsze warunki, jednak tylko do chwili zbadania przez Władze kompetentne (§. 52), jeżeliby wogóle do sporu między stronami z tego powodu przyjść miało.

§. 12.

Osoby, występujące przy zawieraniu umowy imieniem nieobecnych robotników, muszą się wykazać ich pełnomocnictwem potwierdzonem przez Zwierzchność gminną miejsca stałego pobytu robotników.

Zawarta przez pełnomocników umowa wiąże wszystkich na pełnomocnictwie podpisanych.

Pełnomocnictwo należy dołączyć do umowy, a w szczególności do tego jej egzemplarza, który doręczono pracodawcy.

§. 13.

Pracodawca, który zawiera z robotnikiem umowę przez swego urzędnika gospodarczego lub przez trzecią osobę, winien ich zaopatrzyć w pisemne pełnomocnictwo.

Umowa zawarta przez te osoby wiąże bezpośrednio i w całości pracodawcę, który przeciw roszczeniom robotnika z tytułu zawartej umowy nie może się bronić twierdzeniem, że swego pełnomocnika nie upoważnił do zawarcia umowy w tym zakresie, w jakim on to uczynił.

Pełnomocnictwo należy dołączyć do tego egzemplarza umowy, który doręczono robotnikowi.

§. 14.

Przodownik, który zobowiązał się stanąć do pracy wraz z umówioną partyą robotników, których pełnomocnictwem z góry wykazać się nie mógł, lecz których dopiero później zebrać zamierza, przyjmuje osobiście całą odpowiedzialność prawną wynikającą z umowy lub niniejszej ustawy.

§. 15.

Jeżeli strony za obopólnem porozumieniem w czasie obowiązywania umowy chcą zmienić jej warunki lub je uzupełnić, mają postąpić w sposób przepisany dla zawarcia umowy głównej.

§. 16.

Dokument umowy ma zawierać:

1. oświadczenie, że strony poddają się postanowieniom niniejszej ustawy;

2. dokładne wymienienie pracodawcy i miejsca pracy,

3. oznaczenie okresu trwania i rodzaju robót,

4. oznaczenie dnia rozpoczęcia robót względnie podanie sposobu zawiadomienia robotnika, kiedy roboty się rozpoczną,

5. oznaczenie długości dnia roboczego i przerw w pracy, jako też wynagrodzenia za godziny nadliczbowe,

6. oznaczenie rodzaju wynagrodzenia, t. j. czy roboty będą wykonywane za udział w plonach, za płacę akordową, dzienną, miesięczną lub t. p.,

7. oznaczenie wysokości wynagrodzenia, oraz terminów wypłaty, przyczem wysokość wynagrodzenia wpisać należy nie tylko cyframi, lecz także słownie,

8. określenie świadczeń w naturze (deputatu, wiktu, mieszkania i t. p.) ze strony pracodawcy z podaniem ilości deputatu według wagi względnie miary metrycznej, oraz terminów wydawania. Zarazem należy podać pieniężną wartość deputatu względnie gotowego wiktu, jeżeli go pracodawca ma robotnikom dostarczać,

9. oznaczenie, jaka część płacy i w jaki sposób będzie przez pracodawcę zatrzymaną tytułem kaucyi,

10. postanowienia co do przerw w pracy spowodowanych przeszkodami elementarnemi,

11. postanowienia co do omówionej zaliczki i sposobu jej potrącenia,

12. postanowienia co do kosztów podróży robotnika do miejsca pracy i z powrotem,

13. podanie głównych przepisów porządku domowego, których przestrzegania pracodawca wymaga,

14. oświadczenie robotnika, że umówioną pracę wykonywać umie i wolny jest od dolegliwości, któreby mu pracę uniemożliwiały,

15. oświadczenie robotnika płci męskiej, że w chwili zawarcia umowy nie ma wiadomości o powołaniu do służby wojskowej w czasie, na który godzi się do pracy,

16. postanowienia co do narzędzi, jeżeli je robotnik ma mieć własne,

17. postanowienia co do pomocników, jeżeli ich robotnik ma ze sobą przyprowadzić,

18. imienne wskazanie pełnomocników robotników, jeżeli umowa obejmuje całą ich partyę.

§. 17.

Zadatek lub zaliczka wypłacona przez pracodawcę przy zawarciu umowy ma być potrącona (§. 16. ust. 11) ze zarobku, jeżeli się inaczej nie umówiono.

Ani zwrot zaliczki przez robotnika, ani zrzeczenie się jej przez pracodawcę nie ma wpływu na ważność umowy.

Robotnik, który nie stanął do pracy, obowiązany jest do zwrotu zaliczki, chyba, że stało się to z winy lub zaniedbania ze strony pracodawcy.

IV. Zmiana w osobie pracodawcy.

§. 18.

Jeżeli w osobie pracodawcy zajdzie zmiana z jakiegokolwiek powodu, zanim roboty rozpoczęto, natenczas prawonabywca obowiązanym jest o tem robotnika względnie jego pełnomocnika (§. 16. ust. 18) bezzwłocznie zawiadomić.

W tym wypadku zarówno prawonabywca, jako też robotnik ma prawo stosunek umowny wypowiedzieć. Wypowiedzenie nie jest jednak dopuszczalnem później niż na 4 tygodnie przed umówionym terminem rozpoczęcia robót, chyba, że druga strona dobrowolnie na rozwiązanie umowy się zgadza.

Prawonabywca wypowiadający umowę obowiązanym jest zwrócić robotnikowi wydatki poniesione przy zawarciu umowy.

Robotnik wypowiadający umowę nie ma prawa do podnoszenia roszczeń o zwrot poniesionych wydatków.

Jeżeli prawonabywca zaniedba zawiadomić robotnika względnie pełnomocników (§. 16. ustęp 18) o zaszłej w osobie pracodawcy zmianie, natenczas robotnik jest uprawnionym do wypowiedzenia i rozwiązania umowy każdego czasu aż do terminu rozpoczęcia robót włącznie.

Jeżeli wypowiedzenie z żadnej strony nie nastąpi, umowa w całej pełni ma być wykonana na rachunek osoby, która gospodarstwo objęła.

Jeżeli zmiana w osobie pracodawcy nastąpi później niż na 4 tygodnie przed rozpoczęciem albo już w ciągu wykonywania umówionych robót, natenczas prawonabywca przejmuje z zastrzeżeniem regresu względem pierwotnego pracodawcy wobec robotników wszystkie obowiązki wynikające z umowy, choćby się odnosiły do czasu przed zmianą osoby pracodawcy i jest wobec nich bezpośrednio zobowiązanym.

Przepisy tego paragrafu mają także zastosowanie w wypadku zaprowadzenia zarządu przymusowego.

V. Skutki niejawienia się, opuszczenia przed terminem, względnie nieprzyjęcia do pracy.

§. 19.

Jeżeli ugodzony robotnik nie jawi się do pracy w terminie umówionym względnie samowolnie bez prawnej podstawy przed upływem czasu trwania stosunku umownego pracę porzuci, winno c. k. Starostwo na żądanie pracodawcy za okazaniem umowy,

L. s. 2.866/1908. We Lwowie, dnia 23. października 1908.

Aleg 452

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o stanie seminaryów nauczycielskich w kraju.

Wysoki Sejmie!

W roku 1906/7 objętym sprawozdaniem Rady szkolnej krajowej wynosiła ogólna liczba seminaryów nauczycielskich publicznych w naszym kraju 14; istniało mianowicie 11 seminaryów męskich i 3 żeńskie. W obecnej chwili liczba seminaryów męskich podniosła się do 12 przez założenie seminaryum w Kętach, które już obejmuje dwa lata nauki; w najbliższym czasie zamierza Rząd przystąpić do założenia jeszcze dwóch seminaryów męskich, jednego w środkowej, drugiego we wschodniej, tudzież jednego seminaryum żeńskiego również we wschodniej części kraju. Że dzisiejsze wyposażenie kraju w seminarya jest niewystarczające, to stwierdza już w swojem sprawozdaniu Rada szkolna krajowa, wskazując, że zapotrzebowanie nowych sił nauczycielskich wynosiło w roku sprawozdania — 742, a zastęp kandydatów i kandydatek stanu nauczycielskiego dostarczony przez zakłady publiczne — tylko 550. Wynikający stąd deficyt (około 20%) musiały władze szkolne zapełnić, mianując eksternistów (eksternistki), absolwentki seminaryów żeńskich prywatnych, a nawet osoby bez kwalifikacyi, co nie mogło mieć miejsca bez znacznej szkody dla naszego szkolnictwa. Niedobór ten będzie w najbliższym czasie tem dotkliwszy, ile że dzięki ofiarności Wysokiego Sejmu na cele budowy szkół, tak liczba tychże, jak szczególnie liczba klas, a co zatem idzie, posad nauczycielskich, znacznemu ulegnie pomnożeniu, tak, że posiłkowanie się siłami niedostatecznie nieraz do zawodu nauczycielskiego przysposobionemi, w jeszcze większym stopniu będzie musiało być stosowanem. Z tym większym tedy naciskiem musi podnieść Komisya pomnożenie seminaryów nauczycielskich, jako jeden z najważniejszych swoich postulatów.

Konieczność kreowania nowych zakładów daje się odczuwać szczególniej odnośnie do seminaryów męskich. Nie tu miejsce rozwodzić się nad porównawczą wartością pracy mężczyzn a kobiet w zawodzie nauczycielskim! Nie można wszelako pominąć milczeniem faktu, że znaczną liczbę posad zawarowanych w art. 6. ustawy z 23. maja 1895, dz. u. kr. l. 57, obsadzoną jest obecnie przez kobiety, że stosunek procentowy tychże wahał się w ostatniem sześcioleciu między 46·4% a 54% ogółu sił nauczycielskich, że wreszcie przyrost sił kwalifikowanych żeńskich był w ostatnich latach o wiele wyższym od analogicznego przyrostu sił męskich: 1904/5 — 63%, 1905/6 — 56%, 1906/7 — 62%. Z tego niezbita wynika kon-

kluzya, że w obecnej chwili zapotrzebowanie nowych seminaryów żeńskich zejść musi na plan drugi, wobec konieczności zapewnienia naszemu szkolnictwu zwiększonego kontyngentu nauczycieli.

Podczas gdy kształcenie tych ostatnich znajduje się wyłącznie w rękach państwa, to przeciwnie wykazuje nam sprawozdanie Rady szkolnej krajowej spory zastęp seminaryów prywatnych żeńskich, zastęp, który wzrasta z zadziwiającą szybkością. W roku 1906/7 było ogółem takich zakładów 16, z tych dwa z prawem publiczności, w roku następnym liczba ich wzrosła do 21. Z jednej strony nie da się zaprzeczyć, że ta tak żywo rozwijająca się inicyatywa prywatna na tem polu jest objawem dodatnim, wskazującym, że społeczeństwo nie zdaje się ze wszystkiem na łaskę państwa i część zadań edukacyjnych na własne bierze barki, z drugiej jednak trzeba z ubolewaniem stwierdzić, że rezultaty osiągane przez te prywatne seminarya są często niewystarczające, a przygotowanie uczenic, które następnie jako eksternistki stają przed komisyami egzeminacyjnemi, pozostawia bardzo wiele do życzenia. Powód tego niedomagania leży przedewszystkiem w tem, że nauka pedagogii powierzana niejednokrotnie siłom niestojącym na wysokości zadania, nie oparta o praktyczne ćwiczenia, traktowana nieraz dorywczo, nie może dać uczenicom tych podstaw metodycznych, na których ich praca zawodowa ma się w przyszłości opierać. Moment przedsiębiorstwa na zysk obliczonego i rzeczywiście rentownego bierze nieraz górę nad momentem ideowym, obywatelskim.

Podczas gdy seminarya męskie były i są zakładami fachowymi mającymi za zadanie kształcenie przyszłych nauczycieli, to przeciwnie seminarya żeńskie musiały spełniać obok tego głównego zadania jeszcze drugie, mianowicie musiały wypełniać rażącą lukę w naszej organizacyi szkolnej i stanowić publiczne jedyne wyższe zakłady naukowe dla kobiet. W ostatnich czasach i na tem polu zaznacza się u nas postęp, Rada szkolna krajowa i tę ważną gałąź szkolnictwa zdaje się chcieć ująć w rękę. Dalszy rozwój szkół licealnych żeńskich i handlowych, zaszczepienie tych instytucyi w naszych miastach prowincyonalnych odpowie tej potrzebie wyższego wykształcenia otwierającego drogę do zawodów praktycznych, do zarobkowania, której wyrazem, choć niedostatecznym są liczne dzisiejsze seminarya prywatne. Nie w zbyt intenzywnem mnożeniu seminaryów, ale w rozszerzeniu i pogłębieniu całego wyższego szkolnictwa żeńskiego leży prawdziwy postulat społeczeństwa i zadanie, w spełnianiu którego winna inicyatywa prywatna i władza szkolna nawzajem współzawodniczyć. Różnią się też nasze seminarya żeńskie od męskich tem, żez odmiennego środowiska czerpią przeważnie swoich wychowanków. Podczas gdy mianowicie w seminaryach męskich — może z wyjątkiem stołecznych — napotykamy w przeważnej liczbie synów włościan i małomieszczan — zatem w każdym razie element wiejski, to przeciwnie w seminaryach żeńskich ten ostatni reprezentowany jest przedewszystkiem przez córki nauczycieli, a kandydatki ze stanu włościańskiego są nadzwyczajną rzadkością. Skutkiem tych stosunków zdarza się bardzo często, że młoda adeptka stanu nauczycielskiego zamianowana nieraz na samoistną posadę na wsi znajdzie się wśród warunków życiowych, których wcale nie zna, wśród ludzi, których psychika jest jej zupełnie obcą! Ten stan rzeczy wpływa i na nią deprymująco, osłabiając jej zapał do pracy zawodowej i utrudnia znacznie osiągnięcie dobrych rezultatów w szkole. Licząc się z temi faktami, sądziła Komisya, że byłoby rzeczą wskazaną a i możliwą założenie zupełnego lub częściowego obejmującego ewentualnie 2 lata seminaryum żeńskiego na wsi, gdzieby przyszłym nauczycielkom wiejskim daną była sposobność zaznajamiania się z warunkami, wśród których ich przyszła praca zawodowa ma się rozwijać. Komisya pragnie myśl tę poddać rozpatrzeniu Rady szkolnej krajowej, nie tając sobie bynajmniej trudności, jakie z jej urzeczywistnieniem są połączone, trudności co do pomieszczenia uczenic i ciała na-

uczycielskiego, a szczególnie znalezienia miejscowości, któraby stanowiła dla tego rodzaju zakładu tło odpowiednie.

Koniecznym warunkiem pomyślnego rozwoju każdego zakładu naukowego jest zapewnienie mu pomieszczenia, któreby odpowiadało zarówno wymogom nowoczesnej hygieny, jak również umożliwiało pielęgnowanie wszystkich objętych planem gałęzi nauczania, jak n. p. rysunków lub gimnastyki, na które plan nauk w seminaryach wielki kładzie nacisk, a które wymagają bezwarunkowo specyalnych ubikacyi! Niestety stan naszych seminaryów pozostawia na tem polu niejedno do życzenia. Niektóre (Lwów męskie i Zaleszczyki) zmuszone są dotychczas mieścić się w budynkach wynajętych, ciasnych i niehygienicznych, upośledzone od dawna w tym kierunku seminaryum sokalskie w najbliższym czasie ma otrzymać wreszcie budynek czyniący zadość wszelkim wymogom, jedynie seminarya w Krośnie, Sączu i Samborze i seminaryum żeńskie we Lwowie mieszczą się we własnych budynkach; Komisya widzi się jednak zmuszoną domagać się od Rządu wydatniejszej akcyi budowlanej, a może to tem więcej uczynić, że własnie na tem polu kraj nasz przed najdalej idącemi nie cofa się ofiarami.

W dalszym ciągu musi Komisya zauważyć, że należałoby się także upomnieć u Rządu o lepsze wyposażenie seminaryów w środki naukowe i zbiory, w ogrody i pola dla nauki ogrodnictwa i gospodarstwa wiejskiego, które już sama ustawa przepisuje jako niezbędne; niestety ogród szkolny zamiast być regułą, jest dzisiaj wyjątkiem i mało który zakład (Sambor, Sokal) może się nim poszczycić. Również nie wszystkie seminarya mają swe własne szkoły ćwiczeń, brak ich dotychczas w Sączu, Zaleszczykach i Sokalu (częściowo), gdzie uczniowie nie bez szkody dla nauki a uszczerbku dla funduszu szkolnego krajowego muszą się posługiwać tamtejszemi szkołami pospolitemi.

Ogólna liczba zapisanych do seminaryów męskich w roku szkolnym 1906/7 wynosiła 3.145, do żeńskich 822, razem 3.967. Stosunkowo znaczna ilość uczniów opuszcza zakład w ciągu roku, takich wypadków było w seminaryach męskich 228=6·6%, na kursie przygotowawczym, co zresztą jest rzeczą zupełnie naturalną i niepotrzebującą komentarzy, ten procent jest jeszcze znaczniejszy, wynosi bowiem aż 10%; seminarya żeńskie wykazują ruch o wiele słabszy, tam ilość występujących wynosiła zaledwie 21=2·2%. Co do wyników klasyfikacyi wykazują seminarya żeńskie o wiele lepsze rezultaty od męskich; procent repetentów był tu 0·2%, tam 6·1%; z pomiędzy ogółu klasyfikowanych reprobowano tu 33=4·1%, tam 390=13·3%. Podobnie ma się rzecz i z egzaminami dojrzałości, w seminaryach męskich przystąpiło doń uczniów publicznych 471, eksternistów 82, eksternistek 277, razem 830, procent reprobowanych wynosił w tych trzech grupach 7·3%, 44% i 27·5%; w seminaryach żeńskich zdawało egzamin dojrzałości 173 uczennic publicznych i 165 eksternistek, z tego reprobowano 4% i 44%. Wiele z tych pomyślniejszych rezultatów po stronie żeńskiej należy policzyć na karb większej pilności, wiele na karb lepszych ogółem wziąwszy warunków materyalnych, a wiele może na karb łagodniejszego i względniejszego klasyfikowania, tego nam nie rozstrzygać! Stypendya pobierało 1.519 uczniów (48% ogółu) w kwocie 223.000 K i 279 uczennic (34%) w kwocie 32.000 K.

Z 14 seminaryów liczyło 6 ponad 300 uczniów (wzgl. uczenic), 7 200 do 300, a tylko 1. (krośnieńskie) mniej niż 200 uczniów. Ponieważ ustawa przepisuje, że liczba uczniów na 1. roku nie powinna przekraczać 40, więc możemy przyjąć jako normalną cyfrę uczniów jednego zakładu — razem z kursem przygotowawczym — 200, czyli że na 14 seminaryów, — 13 jest przepełnionych. Na 66 kursów było wszystkiego 8 liczących mniej niż 40 uczniów wzgl. uczenic, 22 liczących ich 40 do 60, 27 60 do 80 a 9 ponad 80. Oddziałów równorzędnych istniało ra-

zem 20, co jest bezwarunkowo o wiele za mało, gdyż mimo tego bardzo wiele klas było do tego stopnia przepełnionych, że nauka niepomiernie cierpieć musiała; tak np. na najwyższym kursie, gdzie klas równorzędnych nie było wcale, z pomiędzy 14 klas było 10 liczących ponad 40 uczniów wzgl. uczenic; IV klasa w semin. męzkiem stanisławowskiem, tudzież w seminaryach żeńskich lwowskiem i przemyskiem liczyła nawet zwyż 60 uczniów wzgl. uczenic. Cyfry te są zbyt wymowne, by potrzebować bliższego pojaśnienia, i niestety zbyt u nas powszechne, by kogokolwiek zdziwić mogły.

Przepełnienie seminaryów idzie w parze z niedostatecznem wyposażeniem ich w siły nauczycielskie! Na 86 klas mieliśmy nauczycieli wzgl nauczycielek głównych tylko 60 t. zn., że jedna siła nauczycielska główna nie wypadała nawet na jedną klasę. Ten zbyt niski etat jeszcze smutniej się przedstawi, jeżeli będziemy pamiętać, że ci nauczyciele mają do czynienia z klasami liczącemi przeciętnie 50—60 uczniów. Należy nam tedy domagać się koniecznie systemizowania większej ilości posad nauczycielskich głównych a w szczególności utworzenia w każdem seminaryum jednojęzycznem jednej a w utrakwistycznych dwóch posad nauczycielskich dla języków wykładowych; z radością podnieść należy, iż ten postulat już do pewnego stopnia znalazł już uznanie w naszej najwyższej magistraturze szkolnej, która stara się w miarę niedostatecznych środków, które jej rząd do dyspozycyi oddaje, o pozyskanie dla nauki języków sił odpowiednio uzdolnionych, posiadających nietylko gruntowną znajomość języka i literatury, ale też i gorące jej zamiłowanie, mogących wpajać w powierzoną im młodzież te same głębsze i ideowe pojęcia oddalające nasze nauczycielstwo od charakteru stanu zarobkującego, a prowadzące ich ku misyi społecznej i kulturalnej, której podjęcia społeczeństwo całe nasze od nich domagać się może i musi; jednakowoż komisya pragnie dać temu żądaniu wyraz, by to, co dla braku środków jest dzisiaj jeszcze wyjątkiem, stało się w jak najkrótszym czasie regułą. Plan nauk w seminaryach przykłada — i słusznie — wielką wagę do rysunków, podzielając to zapatrywanie, komisya pragnęłaby widzieć w każdem seminaryum osobną posadę nauczyciela rysunków, którą ma dzisiaj jedynie seminaryum męskie lwowskie, analogicznie z systemizowanemi wszędzie posadami dla nauki muzyki.

Między nauczycielami seminaryów spotykamy zarówno ludzi z studyami uniwersyteckimi i kwalifikacyą do szkół średnich, jak też i takich, którym wyższej formalnej kwalifikacyi jak patent do szkół wydziałowych brak. Kwestya, po której stronie znajduje się lepsze uzdolnienie ze względu na specyalne potrzeby seminaryów, jest przedmiotem ożywionych dyskusyj w łonie zawodowych nauczycielskich korporacyj. Zwolennicy jednego systemu powołują się na konieczną potrzebę dobierania na posadę nauczycieli seminaryalnych ludzi o głębszych naukowych pojęciach i szerszym horyzoncie, jaki dają przedewszystkiem studya akademickie, zwolennicy drugiego kładą większy nacisk na znajomość szkolnictwa ludowego, którego potrzeby muszą być dla całej organizacyi nauki w seminaryach wytycznemi, tam przeważa moment wykształcenia ogólnego, tutaj zawodowego! Rada szk. kraj. skłania się raczej ku metodzie pierwszej, starając się pozyskać dla seminaryów o ile możności nauczycieli z kwalifikacyą dla szkół średnich. Komisya sądzi jednak, że dałoby się uwzględnić poniekąd oba systemy, gdyby Rada szkolna rozporządzała w większej, jak obecnie, mierze środkami dla popierania dalszego kształcenia się nauczycieli ludowych, albo nawet, gdyby mogła tę sprawę sama w ręce ująć. Dlatego też komisya uważa za rzecz wskazaną zapewnienie Radzie szkolnej kraj. stałej dotacyi na stypendya dla nauczycieli udających się na dalsze studya do różnych zakładów naukowych w kraju i zagranicą, a dalej urządzenie specyalnych kursów uniwersyteckich lub cyklicznych wykładów dla nauczycieli,

na wzór istniejących już kursów dla nauczycieli szkół średnich, w celu zapewnienia w pierwszej linii seminaryom a w drugiej nawet szkołom wydziałowym ludzi łączących fachową kwalifikacyę z szerszemi wiadomościami i poglądami!

Ustawa o seminaryach uchwalona przez Wys. Sejm na ostatniej sesyi, wprowadza w planie naukowym pewne dość daleko idące zmiany. Zmiany te mają wejść w życie w ciągu bieżącego roku szkolnego, skoro nowy statut organizacyjny otrzymał już aprobatę Ministerstwa oświaty. Komisya nie wdając się obecnie w ocenę dzisiejszego nauczania w seminaryach nauczycielskich, pragnie tylko z całym naciskiem zaznaczyć, że wychowywanie musi być równie ważnem zadaniem seminaryów jak nauczanie, wychowywanie tych, którzy w przyszłości sami nietylko nauczać ale i wychowywać mają. Ważny czynnik pracy w tym kierunku upatruje komisya w internatach i bursach, które, jak to z radością zaznaczyć wypada, Rada szkolna otacza szczególną opieką. Życzyćby tylko sobie należało, by ilość i pojemność internatów była większa, by cała młodzież, która dzisiaj zmuszoną jest wegetować po stancyach w atmosferze niezdrowej nieraz dla ciała i ducha, znalazła w internatach wraz z higienicznymi warunkami, kierownictwo rozumne a serdeczne

Działalność nauczyciela ludowego szczególnie na wsi nie powinna kończyć się u progu klasy; o ile tylko obowiązki zawodowe na to pozwalają, powinien on zachowywać ścisły kontakt z ludnością, wśród której żyje, powinien być dla tej ludności jeżeli nie przewodnikiem, to przynajmniej współpracownikiem na drodze kulturalnego i ekonomicznego postępu, powinien pracować wraz z innymi nad rozprószeniem tej mgły nieświadomości, niezrozumienia i nieporozumienia, wśród której częstokroć nasz lud się porusza. Ale, jeżeli nauczyciel ma to szczytne zadanie spełniać, trzeba go odpowiednio uzbroić, a to uzbrajanie, przygotowywanie powinno już się w seminaryum rozpocząć. Nie wątpiąc, że Rada szkolna to zasadnicze zapatrywanie podziela, wyraża Komisya zdanie, że byłoby wskazanem zaznajamiać kandydatów stanu nauczycielskiego obszerniej i gruntowniej, niż to się może dzisiaj praktykuje, z urządzeniami prawno społecznemi i ekonomicznemi naszego kraju. Tam gdzieby się odpowiadnia po temu osobistość znalazła, należałoby urządzić na IV. kursie praktyczne cykliczne wykłady, stojące zupełnie poza rozkładem godzin, a połączone z dyskusyą, w którychby się młodzież seminaryjna zaznajamiała z ustawami, których znajomość jest dla stosunków wiejskich potrzebną, z rozmaitemi formami życia ekonomicznego, assocyacyi itp. Wykłady te ubrane w formę pociągającą, pozbawioną wszelkiego charakteru oficyalnego, a poruszające się w zakresie tematów aktualnych, mogłyby wywierać wpływ na młodzież niemały i przyczyniać się do otwierania przed nią horyzontów zdrowych.

Wreszcie pragnie Komisya jeszcze jeden moment poddać pod uwagę Rady szkolnej t. j. wprowadzenie w odpowiedniej formie nauki gospodarstwa domowego w seminaryach żeńskich, a to zarówno w interesie ludności wiejskiej, jak i samych nauczycielek.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje sprawozdanie Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego w r. 1906/7 odnośnie do seminaryów nauczycielskich (ust. X.) do wiadomości.

2. Sejm podnosi potrzebę pomnożenia ilości seminaryów męskich, tudzież wzywa Radę szkolną krajową, by wzięła pod uwagę założenie jednego seminaryum żeńskiego zupełnego lub częściowego (§. 9. al. 2. ustawy) w jednej z gmin wiejskich kraju.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby przystąpił do usunięcia braków w obecnym stanie seminaryów nauczycielskich, a mianowicie co do ich pomieszczenia, zaopatrzenia w przybory naukowe, w przepisane ustawą ogrody szkolne i szkoły ćwiczeń.

4. Sejm wzywa Rząd, aby pomnożył liczbę systemizowanych posad nauczycielskich w seminaryach, tudzież w wydatniejszy niż dotychczas sposób nauczycielom szkół ludowych umożliwiał dalsze kształcenie się w kraju lub za granicą.

5. Sejm wzywa Radę szkolną krajową, aby wzięła pod uwagę, czyby nie było wskazanem zaznajamiać uczniów IV. r. seminaryów męskich w formie odpowiednich wykładów z warunkami społecznymi, ekonomicznymi i kulturalnymi, wśród których ich działalność ma się rozwijać, tudzież wprowadzić do seminaryów żeńskich nauki gospodarstwa domowego.

Przewodniczący:
Rayski.

Sprawozdawca:
S. H. Badeni.

Ls. 2.903/1908. We Lwowie, dnia 26. października 1908.

Druck 453

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o stanie szkół średnich w roku szkolnym 1906/7 na podstawie sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej.

Wysoki Sejmie!

I.

Z końcem roku szkolnego 1904/5 istniało w kraju 37 gimnazyów publicznych i 1 prywatne, oraz 11 szkół realnych Najwyższem postanowieniem z dnia 30. stycznia 1905 utworzono z filii gimnazyum Franciszka Józefa VII gimnazyum we Lwowie, Najw. postanowieniem z 30. czerwca 1905 gimnazyum w Mielcu, a Najw. postanowieniem z dnia 31. lipca 1905 gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie, tak, że z początkiem roku szkolnego 1905/6 istniało 40 gimnazyów publicznych i 1 prywatne.

Następnie Najw. postanowieniem z dnia 27. marca 1906 utworzono z filii IV. gimnazyum w Krakowie osobne V. gimn., Najw. postan. z dnia 4 maja 1906 gimn. w Gorlicach, a Najw. postan. z dnia 21 sierpnia 1906 gimnazyum w Sokalu, przez co liczba gimnazyów publicznych z początkiem roku 1906/7 wynosiła 43, równocześnie zaś przez powstanie prywatnego gimnazyum Adama Mickiewicza we Lwowie liczba gimnazyów prywatnych podniosła się z 1 na 2. Ta ilość 44 gimnazyów doznała w r. szkoln. 1906/7 dalszego powiększenia przez Najw. postan z d. 13. listopada 1906, którem stworzono nowe gimnazya w Przemyślu na Zasaniu i w Stanisławowie, oraz przez Najw. postan. z dnia 29. września 1907, tworzące gimnazym w Trembowli. Tym sposobem istnieje, według sprawozdania, gimnazyów publicznych i prywatnych razem 48; potem przybyło jeszcze kilka, tak, że razem jest obecnie 51 publicznych i 3 prywatne; liczba szkół realnych nie doznała zmiany.

Pomimo to jednak ciągle jeszcze nie można było zerwać z utrzymywaniem, a względnie tworzeniem filij, nieraz nader nieodpowiednio umieszczonych, czem nieustannie zajmuje się opinia publiczna, która słusznie krytykuje niehygieniczne warunki wielu zakładów. Niepodobna przemilczeć trudności administracyjnych i pedagogicznych, które się łączą z istnieniem filij; nie można też nie wspomnieć o tak ważnej okoliczności, jaką jest brak zbiorów naukowych w filiach, które nieraz skutkiem oddalenia od zakładu głównego nie mogą ze zbiorów tegoż zakładu korzystać, a nie mając własnych, są skazane na pożyczanie środków naukowych z obcych zakładów, jak n. p. w filii V. gimnazyum we Lwowie w jesieni 1907 r. Obszerny plan kreowania nowych szkół średnich, wypracowany przez c. k. Radę szkolną krajową i przedłożony c. k Ministerstwu Wyznań i Oświaty dwu-

krotnie dnia 2. grudnia 1905 i 3. grudnia 1906, doznaje jak dotychczas uwzględnienia w małej tylko części.

Co prawda, przyrost frekwencyi w gimnazyach galicyjskich jest nienormalnym, bo wynosi przeszło 70% przyrostu w całem państwie, co naturalnie nie odpowiada ani ogólnym stosunkom, ani nawet stosunkowi przyrostu ludności w Galicyi do przyrostu ludności w całem państwie Tak n p. podczas gdy w Czechach 1 uczeń gimnazyalny przypada na 371 mieszkańców, na Morawach na 297 mieszkańców, na Szląsku na 343 mieszkańców, a nawet w Austryi dolnej z Wiedniem 1 uczeń gimnazyalny na 251 mieszkańców, — to w Galicyi mamy 1 ucznia gimnazyalnego na 235 mieszkańców. Galicya i Bukowina wykazują największy przyrost gimnazyalistów w całem państwie, przyczem jeszcze uwzględnić trzeba notoryczny napływ młodzieży galicyjskiej do szkół średnich bukowińskich, zwłaszcza w Czerniowcach i Kocmaniu; przyjąć można, iż Galicya wysyła największą ilość młodzieży do gimnazyów.

Wobec tego należy z zadowoleniem podnieść, iż sprawozdanie ostatnie wykazuje zmniejszenie się tego napływu nienormalnego; podczas bowiem gdy przyrost według poprzedniego sprawozdania wynosił jeszcze 1.845, to według ostatniego sprawozdania wynosi już tylko 964 i po raz pierwszy od r. 1900 można zauważyć obniżenie się przyrostu, zwłaszcza w klasie 1-szej Niestety jednak nie podnosi się frekwencya w szkołach realnych, w których zachodzi nawet ubytek. Mimo to nie można wypowiadać złej wróżby, choćby dlatego, iż widocznie zaczyna napływać do szkół realnych lepszy materyał. Podczas gdy według sprawozdania poprzedniego trzeba było przy egzaminach wstępnych do szkół realnych reprobować 10·3% zgłaszających się, to według sprawozdania niniejszego reprobowano tylko 7·4%, a więc o 2·9% mniej; procent reprobowanych wśród zgłaszających się do gimnazyów wynosił 17, t. j zwiększył się o 1. Z cyfr tych wnosić można, iż do gimnazyów zgłasza się znacznie większy procent nieodpowiednich kandydatów, niż do szkół realnych, co też zgadza się z spostrzeżeniami w innych krajach koronnych i powoduje nietylko nadmierne przepełnienie gimnazyów, ale również nadmierny ubytek uczniów w czasie studyów. I tak: z 15 119 uczniów I. klasy gimn. w r. 1899 w całej Austryi zapisanych, doszło do egzaminu dojrzałości w roku 1906/7 tylko 6.220, t. j. 41%, a z zapisanych w roku szkolnym 1905/6 do klas I – VII. 78.582 uczniów gimnazyalnych całego państwa było w roku następnym w klasach II—VIII. już tylko 68.881, t. j. o 9 701 mniej, podczas gdy w szkołach realnych stosunek jest nierównie korzystniejszym

W związku z tym napływem ciągle jeszcze znacznym, jakkolwiek obecnie zmniejszonym, pozostaje niekorzystne przepełnienie gimnazyów i nienormalny stosunek klas równoległych do głównych. Wprawdzie przeciętna cyfra uczniów jednego zakładu spadła skutkiem otwarcia wymienionych nowych gimnazyów z 687 w r. 1905 i 660 w r. 1906, na 625, jednak mimo to jezzcze 6 gimnazyów wykazuje ponad 1.000 uczniów (w roku 1906 było ich 7), a 6 ponad 800, 7 ponad 700 i również 7 ponad 600. — Rośnie też nieustannie liczba klas równoległych. Było ich w r. 1904/5 287 wobec 301 kklas głównych, w r. 1905/6 już 334 wobec 313 klas głównych, a w r. 1906/7 aż 360 wobec 338 klas głównych, tak, iż przyrost klas głównych wynosił w tym czasie tylko 28, a klas równorzędnych 73. Równocześnie liczba klas głównych w szkołach realnych podniosła się o 5, a liczba klas równorzędnych spadła o 3. Przyrost klas równorzędnych wpływa wprawdzie korzystnie na zmniejszenie się przepełnienia w poszczególnych klasach, ale utrudnia zarazem kierownictwo zakładu. Normalna czynność dyrektora powinna obejmować 8 klas, a doświadczenie uczy, iż dobry kierownik może opanować jeszcze 10—12 klas, po przekroczeniu jednak tej granicy kierownictwo staje się iluzorycznem, nie

podobna bowiem kontrolować nauki w kilkunastu klasach, a tem mniej kierować tak liczną młodzieżą i tak licznem gronem nauczycielskiem. Zauważyć też wypada, że c. k. Rada szkolna krajowa, a względnie c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty nie może dość wcześnie przewidzieć konieczności tworzenia klas równorzędnych, tak, że dopiero w początku roku szkolnego powstają nowe klasy, co oddziaływa niekorzystnie na naukę i utrudnia pomieszczenie klas oraz wyznaczenie nauczycieli.

II.

Liczba posad etatowych zwiększa się, jakkolwiek niedostatecznie. Sprawozdanie za r. szk. 1905/6 wykazuje przyrost 55, ostatnie zaś dalszy przyrost 64 posad i wyraża nadzieję dalszego pomnożenia. Mimo to stosunek liczebny suplentów do nauczycieli rzeczywistych przedstawia się coraz niekorzystniej Tak n. p. w r. 1900 było suplentów 35·4%, w r 1906 już 47·41%, a w r. 1907 47·84%. Jeżeli się uwzględni, iż 3·66% personalu nauczycielskiego przypada na dyrektorów, 48 50% na nauczycieli rzeczywistych, to stwierdzić wypada, iż liczba suplentów już na podstawie tych dat dosięga niemal liczby rzeczywistych nauczycieli, a w chwili obecnej może już nawet istnieje przewaga suplentów, wśród których znów znaczną większość stanowią suplenci nieegzaminowani. W tym względzie postęp jest bardzo niedostateczny. Gdy bowiem sprawozdanie poprzednie wykazało w gimnazyach 512 suplentów bez egzaminu, wobec 48 egzaminowanych, to sprawozdanie ostatnie wykazuje wprawdzie 78 egzaminowanych, a więc o 30 więcej, ale także przyrost nieegzaminowanych o 24, a więc polepszenie dość słabe. W szkołach realnych i na tem polu panują stosunki lepsze; przeważają nauczyciele rzeczywiści, a stosunek suplentów egzaminowanych jest znacznie korzystniejszym.

Ten stan rzeczy pociąga za sobą liczne skutki zarówno administracyjnej jak i pedagogicznej natury.

Pod względem ustrojowym nienormalną nazwać trzeba przewagę suplentów w niektórych gronach. Ta przewaga skłoniła c. k. Radę szkolną kraj. do ograniczenia praw suplentów w gronach okólnikiem z d. 25. maja b. r. Nie krytykując tego zarządzenia, musi jednak podpisana komisya zauważyć, iż ograniczenie tak znacznej części członków ciała nauczycielskiego, nie odpowiada znaczeniu funkcyj, jakie suplenci pełnią na równi z nauczycielami rzeczywistymi i wywołuje pewne rozgoryczenie u tych, którzy dopatrują się w tem zarządzeniu dysproporcyi między obowiązkami a prawami. Wprawdzie c. k. Rada szk. kraj. nie stosuje swego okólnika do suplentów egzeminowanych i stwarza tym sposobem nową pobudkę do składania egzaminu, pomimo to jednak — wobec ogromnej liczby suplentów nieegzaminowanych — i nadal znaczna część członków ciała nauczycielskiego nie może w gronach wykonywać praw odpowiadających pełnieniu rzeczynistych funkcyj nauczycielskich, co niewątpliwie nie zgadza się z duchem ustroju szkolnego.

Nie brak jednak i skutków pedagogicznych. Zmienna ilość godzin powierzanych suplentom podkopuje ciągłość nauki. Okólnik c. k. Rady szk. kraj. z d. 15. lutego 1872 zaleca nader słusznie, aby — ze względu na ciągłość nauki — nauczyciele prowadzili uczniów swych do klas wyższych, oraz, aby w klasach równorzędnych, o ile możności, ten sam nauczyciel uczył tego samego przedmiotu, tak, aby postępy nauki i wyczerpanie materyału były w oddziałach równorzędnych tej samej klasy jaknajbardziej do siebie zbliżone. W stosunkach, które panują u nas, jest to prawie niemożebnem, przeciwnie nawet w ciągu jednego roku zmieniają się nauczyciele wielu przedmiotów i to kilkakrotnie; prowadzenie zaś pewnej klasy przez lat kilka staje się coraz częściej wyjątkiem. Przypomnieć się godzi, że §. 96. zarysu organizacyjnego żądał, aby przy rozdzielaniu przedmiotów między nauczycieli, uwzględniano wewnętrzny związek n. p. między mową ojczystą a językami

starożytnymi, między historyą starożytną, a lekturą klasyków i t. d.; rozp. min. z d. 31. sierpnia 1852 r. poleciło, aby w klasach gimnazyum niższego uczyło nie więcej niż 3 nauczycieli. Wszystkie te przepisy, poręczające stałość kierunku, ciągłość nauki i dokładne poznanie uczniów przez nauczycieli, nie mogą być wykonanymi, skoro nawet funkcya gospodarza klasy przestała być stałą, a zmienność suplentów zwłaszcza w klasach niższych, które szczególnie wymagają stałego kierunku, jest niemal regułą.

Mówiąc o tych niepożądanych skutkach pedagogicznych, na które narażoną jest młodzież, nie podobna przeoczyć, iż — obok braku stałości i ciągłości — władza szkolna powierza w tych warunkach liczne zastępy młodzieży i to właśnie najmłodszej nauczycielom nieegzaminowanym i nie mającym jeszcze doświadczenia pedagogicznego. Doświadczenia tego nie nabywają oni na Wszechnicy, która nie jest i nie może być fachową szkołą, jak seminaryum nauczycielskie, rozporządzające szkołą ćwiczeń i może dać co najwyżej wykształcenie teoretyczne w zakresie pedagogii. Obejmywanie odrazu znaczniejszej liczby godzin, zmiennych tak co do ilości, jak i co do przedmiotów, przenoszenie z klasy do klasy, a nawet z zakładu do zakładu, nie sprzyja również nabyciu doświadczenia pedagogicznego, lecz wywołuje raczej zmienne eksperymentowanie, które uczniom szkodzi, a młodemu nauczycielowi nie daje korzyści; zanim bowiem mógłby się przekonać, czy jego próby postępowania są dobre, otrzymuje zazwyczaj już inne przeznaczenie.

Przepisy dawniejsze wymagają roku próby, stały się jednak w warunkach naszych prawie niewykonalnymi. Wyszkolenie przez hospitacyę istnieje, ale w zbyt szczupłym zakresie. Odbywają się w Krakowie i we Lwowie kursy hospitantów, które jednak kształcą rocznie zaledwie niespełna 30 kandydatów. Sprawozdanie za rok szkolny 1905/6 wspomina prócz tego, że w kilku gimnazyach (których nie wylicza) suplenci pracują pod nadzorem starszych nauczycieli, ale sprawozdanie ostatnie już o tem nie mówi. Dla szkół realnych zaś nie urządzono w ogóle nic podobnego.

Wobec dobrych wyników hospitantury sądzi Komisya, w myśl tego, co już niejednokrotnie w Sejmie podnoszono, iż należałoby dążyć do uczynienia jej obowiązkową. Hospitowanie mogłoby się odbywać nietylko w szkołach średnich, ale i w wyższych klasach szkół ludowych i wydziałowych, których metoda pedagogiczna stoi poniekąd wyżej niż pedagogia szkół średnich. Kursy hospitantów mogłyby istnieć nietylko we Lwowie i Krakowie, lecz i w mniejszych miastach, bo wiadomo, iż hospitantura ma znaczenie nie tylko dla kandydatów, lecz i dla starszych nauczycieli, którzy ze względu na obecność hospitantów starać się muszą postępować jeszcze bardziej pedagogicznie niż zazwyczaj.

Połączenie teoretycznego wykształcenia w zakresie pedagogii, obowiązkowa hospitantura, a wreszcie rok próbny, przy stosownie stałem zajęciu suplentów o płacy unormowanej na innej podstawie niż według liczby godzin, oto warunki wytworzenia doświadczonego stanu nauczycielskiego. Należałoby więc dążyć do tego, aby na razie przynajmniej tym, co na Wszechnicy pracowali w seminaryum pedagogicznem, hospitowali, a względnie odbyli rok próbny, zapewnić pierwszeństwo do posad i przez znaczne pomnożenie posad etatowych zapewnić owoce zwiększonej pracy przygotowawczej, a zarazem dać silniejszą pobudkę do zdawania egzaminu, którego odkładanie jest nader szkodliwem.

Usunięcie omówionych powyżej wadliwości, a zwłaszcza nienormalnej przewagi suplentów, którzy skutkiem częstego przenoszenia się tworzą w niektórych zakładach żywioł niestały, umożliwiłoby także w wyższym stopniu uwzględnienie życzenia kół nauczycielskich co do zwiększenia autonomii w obrębie gron, zwłaszcza w dziedzinie pedagogicznej i dyscyplinarnej. Autonomia grona, złożonego

z nauczycieli teoretycznie przygotowanych i praktycznie doświadczonych, zespolonych z sobą dłuższą pracą w tym samym zakładzie i znających skutkiem tego młodzież, musiałaby się stać czynnikiem ważnym i ułatwiłaby władzom szkolnym sprawowanie ich ciężkiego obowiązku.

Z uznaniem przyjmuje Komisya do wiadomości rozwój kursów naukowych dla nauczycieli szkół średnich, bo spodziewa się, iż zaznajamianie nauczycieli z postępami wiedzy wpłynie ożywczo na nauczanie w szkole. Kurs krakowski w roku 1906 obejmował wykładów 8, a zgromadził 68 uczestników; kurs lwowski w r. 1907 objął już 19 wykładów, uczestników zaś było przeszło 100. Pożądanem byłoby uzyskanie znaczniejszych środków na biblioteki, a przedewszystkiem stworzenie bibliotek pedagogicznych, literatury pedagogicznej bowiem w bibliotekach nauczycielskich brak niemal zupełnie. Możnaby na początek przynajmniej we Lwowie i Krakowie stworzyć biblioteki pedagogiczne, wspólne wszystkim szkołom średnim w tych miastach, kosztem wspólnym funduszów bibliotecznych zakładów odnośnych.

W warunkach, w jakich żyją szkoły średnie, a zwłaszcza gimnazya, skutkiem nadmiernej liczby klas, oraz zmienności personalu, przeważnie z młodych i niedoświadczonych sił złożonego, szczególnie ważnem, ale też i niezwykle trudnem staje się stanowisko dyrektorów, a niemniej także inspektorów. Jeżeli już nadmierna liczba klas i uczniów utrudnia opanowanie położenia, to tem więcej życzyćby należało, aby dyrektorowie, zwolnieni od pracy kancelaryjnej, mogli cały swój czas poświęcać działalności pedagogicznej. Praca kancelaryjna, która w zakładzie normalnym, liczącym niewiele ponad 8 klas, jest stosunkowo nieznaczną, rośnie w zakładach, liczących podwójną liczbę klas, niepomiernie, i zabiera zbyt wiele czasu, właśnie tam, gdzie należałoby tem więcej pracować kierowniczo.

Również inspektorom krajowym nie dość licznym, wypadałoby przydzielić siły pomocnicze, nauczycielskie, aby umożliwić częstsze i dłuższe zwiedzanie szkół średnich, które w tych warunkach wymagają nadzoru intenzywniejszego. Rada szkolna nie wykazuje ani jak często, ani też z jakim wynikiem odbywają się inspekcye, przyczem Komisya ma na myśli naturalnie tylko wyniki ogólne. W interesie pozyskiwania najlepszych sił dla inspekcyi, której funkcyonaryusze nie mają widoków awansu, należałoby podjąć myśl ustanowienia dodatków odpowiednich.

Nie podobna wreszcie pominąć milczeniem żądania pragmatyki służbowej. Komisya liczy się z trudnościami, jakie w tym względzie zachodzą i nie występuje z żadnym wnioskiem; może jednak Rada szkolna krajowa zechciałaby przynajmniej w części, n. p. przez uchwalenie regulaminu unormować niektóre sprawy służbowe, bez ujmy dla władzy Rady szkolnej, która regulaminem takim stwierdziłaby tylko, iż nie postępuje dowolnie ale na podstawie stałych i słusznych zasad.

III.

Przechodząc do ustępu sprawozdania, dotyczącego nauki sądzi komisya, iż wypada ponowić uwagę, którą czyniono już dawniej co do zbyt lakonicznej treści tego ustępu, który nie daje należytego pojęcia o stanie nauki, a tem mniej o stronie wychowawczej. Odróżniając bardzo dokładnie zakres działania c. k. Rady szkolnej jako władzy od zakresu, w którym może się poruszać Sejm i jego komisya szkolna, sądzimy jednak, tak jak to już dawniej podnoszono, iż jeżeli Sejm ma wyrażać zdanie o stanie szkolnictwa, to musi ten stan znać nierównie lepiej, niżby to na podstawie tak krótkich, jakkolwiek cyfrowo dokładnych sprawozdań było możliwem.

Cyfry odnoszą się jedynie do wyników klasyfikacyi, co bynajmniej nie zastępuje sprawozdania o wynikach nauki. Wykazane procentowo wyniki klasyfikacyi są mniej więcej te same, co w latach poprzednich, co nie dowodzi jednak, aby rezultaty nauki były niezmienne. Komisya chce wierzyć, iż kierunek i metoda nauki postępuje, nie chciałaby przypuszczać pogorszenia ale nie może oprzeć żadnego sądu na cyfrach klasyfikacyjnych. Wszak wiadomo, że w miarę ulepszenia nauki mogą i powinny się wzmagać wymagania; nie dowiadujemy się, czy się to dzieje. Wiadomo też, że egzaminatorowie muszą się liczyć z niekorzystnymi warunkami nauki, jeżeli uczniowie w tem winy nie ponoszą. Może więc nawet przy postępie nauczania klasyfikacya przedstawiać się gorzej, a na odwrót przy gorszych wynikach nauki klasyfikacya być z konieczności łagodniejszą. Nie dowiadujemy się o wpływie, jaki na stan nauki wywiera przepełnienie klas, a zwłaszcza częsta zmiana nauczycieli. Co ważniejsza, nie dowiadujemy się, jaki stosunek zachodzi między rezultatami w poszczególnych przedmiotach. Ze względu na usiłowania reformy szkolnictwa średniego, byłoby nader ważnem wiedzieć, jak wygląda pojętność młodzieży odnośnie do różnych przedmiotów, czego młodzież uczy się chętnie i łatwo, a czego niechętnie i trudno, w jakich kierunkach metoda nauczania postąpiła i jakie poczyniono w ogóle spostrzeżenia.

Nowe zarządzenia co do egzaminowania i klasyfikowania mają widocznie stanowić ważny postęp. Komisya zwraca się ku tym zarządzeniom z tem większem zainteresowaniem, iż inicyatywy tej reformy dopatrzeć się należy w referacie jednego z członków naszej Rady szkolnej, przedłożonym na konferencyi krajowych inspektorów w Wiedniu w kwietniu 1903. Komisya uznaje główne zasady zarządzenia, które dążą do tego, aby odjąć nauczycielowi fałszywą cechę egzaminującego urzędnika, a uwydatnić jego funkcyę wychowawczą, spotęgować wychowawcze działanie nauki na rozwój charakteru oraz do tego, aby rok szkolny nabrał cechy organicznej ciągłości. Zachodzi jednak obawa, iż przepełnienie klas, niedostateczne przygotowanie nauczycieli, oraz zmiany tychże w ciągu roku, udaremnią cel reformy, a nawet wywołają gorsze niż obecnie wyniki. Wychowawczo dodatnie współpracownictwo ucznia z nauczycielem jest możliwem tylko wtedy, jeżeli obie strony zżyją się z sobą, na co potrzeba sposobności częstego zetknięcia i dłuższego czasu, oraz jeżeli nauczyciel jest po temu odpowiednio przygotowanym. Zapoznanie się nauczyciela z młodzieżą kilku klas, w których uczy po parę godzin tygodniowo, jest nader trudnem, a trud ten jest straconym, jeżeli w ciągu roku następują zmiany. Cel reformy może więc być osiągniętym tylko wtedy, jeżeli — jak zresztą wymagały już dawniejsze normy — nauczyciel uczy w tej samej klasie kilku pokrewnych przedmiotów, a zwłaszcza, jeżeli prowadzi tę klasę przez parę lat, ale przedewszystkiem jeżeli jest pedagogicznie uzdolnionym. Tylko wtedy bowiem może on indywidualność uczniów poznać i ich nauką kierować; wtedy też nie potrzebuje zapisywać not, lecz może oprzeć swe zdanie na znajomości uczniów, na których rozwój indywidualny mógł wpłynąć i o których zdolności i pilności mógł sobie sąd wyrobić.

W braku tych warunków zarządzenie to może łatwo chybić celu i pozostać teoretycznem, a nawet obniżyć stan nauki. Także postanowienie, iż w niższych klasach zły stopień z jednego przedmiotu nie przeszkadza przejściu do klasy następnej, może łatwo wywołać skutki niepomyślne. Wykonalność takiego postanowienia bowiem opiera się na wszechstronnym sądzie o danym uczniu, któremu, skoro w wszystkich przedmiotach odpowiada wymaganiom, przebacza się niedostateczne postępy z jednego przedmiotu. Komisya spodziewa się, iż Rada szkolna, która już okólnikiem z dnia 20. stycznia 1907 r. zwróciła uwagę na konieczność ścisłej klasyfikacyi, zdoła zapobiedz fałszywemu zastosowaniu słusznych myśli prze-

wodnich całej tej reformy. Przy tej sposobności możnaby także wydać odpowiednie zarządzenia co do egzaminów poprawczych, na które należałoby zezwalać w zasadzie tylko wtedy, jeżeli istnieje nadzieja i możność uzupełnienia wiedzy. Pozwolenia na t. zw. poprawki są — zdaje się — zbyt częste. To samo odnosi się do egzaminów wstępnych do klas wyższych Wyrabia się zgoła nieodpowiednia praktyka, iż uczeń zagrożony reprobacyą, opuszcza zakład przed końcem roku, a po wakacyach zdaje dość sumaryczny egzamin do klasy następnej; w tych wypadkach należałoby egzamin zaostrzyć.

Ulgi co do egzaminu dojrzałości odpowiadają może idealnemu celowi matury. Godzi się jednak zapytać, czy stan nauki odpowiada temu celowi? Jeżeli nie, to zachodzi obawa, iż ulgi wywołają przedewszystkiem zmniejszenie zasobu wiedzy pozytywnej. O tem pouczą dopiero doświadczenia, o których Rada szkolna niewątpliwie poinformuje Sejm w latach najbliższych. Nie można jednak zataić obawy z powodu, iż to, co powinno było stanowić zakończenie dzieła reformy szkoły średniej i oprzeć się na reformie nauczania, wysunięto naprzód.

Nie wchodząc w szczegóły co do wszystkich przedmiotów nauki, pragnie jednak Komisya nawiązać do kilkakrotnie uchwalonych przez Sejm rezolucyj w sprawie nauki historyi ojczystej. Zdaniem Komisyi winna ona stać się nietylko przedmiotem obowiązkowym, ale poniekąd osią wykształcenia historycznego. Skoro przyjęto powszechnie postępowanie od faktów i pojęć bliższych do dalszych jako pedagogicznie słuszne, więc i rozwój pojęć historycznych powinien opierać się na faktach bliższych, ułatwiających zrozumienie powszechnego procesu historycznego. Wszak w kołach pedagogów niemieckich i francuskich pojawiło się nawet żądanie uczenia historyi od czasów nowszych wstecz ku dawniejszym, co naukowo byłoby trudnem, co jednak dowodzi, jak silnem jest obecnie uznanie konieczności postępowania od pojęć bliższych do dalszych.

Analogiczną uwagę czyni komisya co do nauki przyrodoznawstwa, przy której zdaniem pedagogów nowszych należy postępować od obserwacyi do abstrakcyi, podczas gdy zazwyczaj dzieje się odwrotnie, bez względu na trudności, jakie abstrakcya nastręcza młodzieży i bez względu na to, iż abstrakcya przedwczesna jest jednym z głównych powodów powierzchownego uogólniania a więc powierzchownego sądu.

Znaczenie nauki rysunków uznaje Rada szkolna, wobec czego należy się spodziewać dalszego postępu, oraz większej zachęty, ewentualnie nawet pewnego nacisku w tym kierunku, Obowiązkową jest ta nauka tylko w 4 gimnazyach, możnaby więc rozważyć rozszerzenie nauki, która dając pojęcie form, wzbogaca umysł, wyrabia zmysł piękna i działa uszlachetniająco, a przez swą odmienność stanowi ważne dopełnienie wychowawcze.

Życzyćby wypadało, aby intencye Sejmu co do nauki języka ruskiego doznały jaknajszerszego uwzględnienia, o ile możności we wszystkich szkołach średnich, a przynajmniej w nowych zakładach. Tak Sejm, jak i społeczeństwo dążą do zbliżenia obu narodowości i widzą w poznaniu języka najważniejszy sposób zbliżenia. Rada szkolna nie wyjaśnia powodów, ktoreby utrudniały zadośćuczynienie życzeniu, które znalazło wyraz w ustawie krajowej i spodziewać się należy, że ewentualne trudności zostaną wkrótce pokonane.

Wśród języków obcych, zwłaszcza w szkołach realnych, pożądanem byłoby wydatniejsze uwzględnienie języka angielskiego. Z uwagi zaś na znaczny napływ młodzieży z zaboru rosyjskiego, oraz i z uwagi na to, iż pewna część absolwentów szkół realnych znajduje zajęcia praktyczne w krajach należących do państwa rosyjskiego, wypadałoby wziąć pod rozwagę zaprowadzenie nadobowią-

zkowej nauki języka rosyjskiego obok francuskiego i angielskiego w niektórych szkołach realnych.

Dotkliwie daje się uczuwać brak wszelkiego pouczenia prawno-społecznego w szkołach średnich, z których przecież wychodzi inteligencya kraju, powołana do wzięcia czynnego udziału w życiu publicznem i do decydowania o losach kraju i społeczeństwa. Z tego powodu głosy poważne żądają pewnego wykształcenia prawno — społecznego i społeczno — gospodarczego już w szkołach wydziałowych, a tem więcej w szkołach średnich. Żądanie to odpowiada zarówno pojęciu wykształcenia ogólnego, jak i potrzebie rzeczywistej. Komisya liczy się z faktem, iż zaprowadzenie osobnego nowego przedmiotu byłoby trudnem, sądzi jednak, że przy nauce pewnych przedmiotów możnaby rozwijać pojęcia prawno — społeczne i rozbudzać zainteresowanie się temi zagadnieniami, które i bez tego nie są młodzieży obojętnemi. Odpowiednio rozbudzone zainteresowanie, mogłoby się stać podstawą poważniejszego samokształcenia, niż to, które widzimy dzisiaj, a które niejednokrotnie jest nader fałszywem. Nauka historyi i geografii, poniekąd i nauka i lektura utworów literackich, nastręczają dużo sposobności do objaśnień prawno — społecznych i gospodarczych; niejedno również możnaby połączyć z nauką propedeutyki filozoficznej, oraz z nauką etyki; słusznie bowiem podnoszono na ostatnim zjeździe katechetów, iż zadaniu nauki etyki odpowiada uwzględnianie także nowoczesnych prądów filozoficznych i społeczno-prawnych, o których etyka ma prawo sąd wydawać. Komisya nie może kreślić planu tej nauki, zauważa jednak, że takie uzupełnienie wykształcenia odpowiada tradycyom Komisyi edukacyjnej, która tę potrzebę odczuwała i pragnęłaby, aby przy kształceniu nauczycieli zwracano uwagę na tę sprawę.

To ostatnie zagadnienie nasuwa mimowoli myśl, iż tak plan jak i metoda nauczania wymagałyby większej elastyczności, większego stosowania się do warunków miejscowych i do potrzeb, które się w miarę rozwoju zmieniają. Centralizm biurokratyczny możności tej nie daje co do gimnazyów wcale, podczas gdy nawet w Francyi — mimo centralizmu — grona mają prawo czynienia pewnych zmian za wiedzą Akademii, którym podlegają. U nas ten brak elastyczności planów i metody nauczania wywołał żądanie tworzenia instytucyi doradczej dla spraw pedagogicznych, którąby mogła być rzecznikiem nowych myśli wobec Rady szkolnej. Rzecz sama nie jest może jeszcze dostatecznie dokładnie co do szczegółów ustaloną. Nie ulega jednak wątpliwości, iż Rada szkolna mogłaby w coraz wyższym stopniu korzystać z przysługującego jej prawa wzywania znawców z poza jej grona w sprawach pedagogicznych, oraz wznowić instytucyę Rady naukowej.

Gimnazyów żeńskich było 7; wszystkie prywatne; ich łączna frekwencya wynosiła 1305 uczennic, do czego dodać wypada 1371 uczennic uczęszczających do 11 liceów, tak, iż razem cyfra uczennic pobierających nauki w szkołach średnich wynosiła 2.676.

Widocznem jest staranie zastosowania planu żeńskich szkół średnich do wymagań ogólnych, a podnieść wypada dodatnie wyniki klasyfikacyi. Porównanie jednak z szkołami męskiemi jest utrudnionem; szkoły żeńskie bowiem nie są przepełnione, nie stały się jeszcze gimnazyami masowemi, zadanie ich jest więc znacznie łatwiejszem.

IV.

Zadanie wychowawcze szkoły średniej nabiera coraz większego znaczenia wobec faktu, iż szkoła średnia obejmuje coraz liczniejsze zastępy młodzieży, której bardzo wielki procent nie mieszka u swych rodzin, nie mówiąc już o tem, że w nader wielkiej ilości wypadków rodzina ucznia nie posiada warunków odpo-

wiednich, aby kierować wychowaniem wśród okoliczności tak skomplikowanych, jakie wytwarza życie miejskie. W wielu bowiem wypadkach rodzice lub opiekunowie nie mają albo należytego wykształcenia, albo też czasu, albo wreszcie zrozumienia potrzeb wychowawczych i z tych powodów nie mogą współdziałać ze szkołą, która wobec niedostatecznego poparcia ze strony społeczeństwa ma coraz trudniejsze stanowisko.

Apel wymowny, z jakim tak często mowcy sejmowi zwracali się do społeczeństwa i rodziców, wykazując, że szkoła sama nie może sprostać obowiązkom wychowawczym, nie odnosi niestety dotychczas należytego skutku. „Zarys organizacyjny“ przewiduje w §-ie 117. t. zw. deputacye miejskie, dla utrzymywania kontaktu między społeczeństwem a szkołą, ale instytucya ta istnieje u nas jedynie wyjątkowo, a działalność jej jest bardzo małą. Powstają, jednak również nielicznie, stowarzyszenia opieki nad młodzieżą; tworzą się, ale w zbyt małej ilości bursy, którym ostatnia konferencya dyrektorów przypisuje słusznie nader wielkie znaczenie. Uznając usiłowania dotychczas na tem polu podjęte, pragnęłaby komisya spotęgowania tej działalności społecznej i zwraca prócz tego uwagę na pożyteczność tworzenia stowarzyszeń dawnych uczniów pewnych zakładów, które we Francyi, a po części w Szwajcaryi działają skutecznie, bo wytwarzają kontakt między uczniami byłymi a obecnymi oraz nauczycielstwem.

Znaczna część społeczeństwa naszego widzi w szkole średniej przedewszystkiem instytucyę, wydającą świadectwa i nadającą uprawnienia do zajęcia t. zw. stałych posad, bez dobrych widoków, ale i bez ryzyka, którego przeważna część rodziców boi się tak dalece, iż woli poświęcić lepszą przyszłość dzieci, niż narażać je na ryzyko, które się łączy z każdą pracą twórczą i samodzielną.

Wobec tego społeczeństwo zajmuje się żywo sprawą przeciążenia i klasyfikacyi, współczuje sentymentalnie z każdym choćby najsłuszniej reprobowanym, a niedostatecznie ułatwia osiągnięcie wyższych celów wychowawczych, jako to rozwijania energii twórczej i usposobienia do pracy indywidualnej. Celów tych, które szkole przyświecać winny, nie osiągnie szkoła bez poparcia ze strony społeczeństwa. Jeżeli nauczyciel ma porzucić wpajanie gotowych rezultatów i uczyć sposobu zdobywania wiedzy, wyrabiać zmysł spostrzegawczy i zdolność do samodzielnego myślenia, to możliwem jest to tylko wtedy, jeżeli i społeczeństwo przestanie przeceniać zdobywania warunków formalnych t. j. klasyfikacyi i prawa do posad, a uzna natomiast w całej pełni te zadania wychowawcze. Społeczeństwo winno ocenić znaczenie wyszkolenia w myśleniu, które wobec prądów dzisiejszych jest podwójnie ważnem, winno więc nietylko popierać szkołę na tem polu, ale nawet żądać, aby szkoła w tym względzie działała nieporównanie silniej niż dotychczas.

Rada szkolna przedstawia szczerze niekorzystny stan moralny młodzieży i żąda pomocy społeczeństwa, w czem Komisya z uznaniem dopatruje się zapowiedzi, iż władza szkolna pomoc społeczeństwa chętnie przyjmie. Jako powody niekorzystnego stanu wylicza Rada szkolna obok „grubych instynktów“, jakie część młodzieży wynosi ze złego otoczenia domowego, wpływ nieodpowiedniego umieszczenia na t. zw. stancyach, oraz działanie gorączki politycznej. Dodać do tego należy znaczny ubytek uczniów w ciągu roku, wreszcie przenoszenie się uczniów z jednego zakładu do drugiego.

Mówiąc o ubytku uczniów w ciągu roku, ma Komisya na myśli częsty powrót tychże uczniów po jakimś czasie do szkoły, a więc po kilku miesiącach lub latach spędzonych poza szkołą w nieznanych szkole warunkach, przez co ewentualny wpływ dodatni szkoły się zaciera, a wpływy ujemne czasu poza szkołą spędzonego przedostają się w mury szkolne. To samo odnosi się do częstego przerzucania się uczniów z miasta do miasta, z zakładu do zakładu, na czem cierpi stałość

kierunku wychowawczego. Rada szkolna podaje cyfrę ubytku uczniów w ciągu roku i konstatujemy, że cyfra ta w gimnazyach podniosła się od r. 1900 z 5·8% do 6·6%, podczas gdy w szkołach realnych, w których niestety zawsze była znaczniejszą, pozostaje przynajmniej stałą, bo od r. 1900 podniosła się tylko o 0·01%, t. j. z 7·07 na 7·08. Nie wiemy jednak, bo obliczenie to byłoby widocznie zbyt skomplikowanem, jaka część tego ubytku i po jakim czasie wraca do szkół, nie mamy też cyfrowego materyału dla stwierdzenia, jak się przedstawia wędrówka młodzieży po różnych zakładach.

Co do poszczególnych powodów, które według sprawozdania Rady szkolnej wpływają ujemnie na stan moralny młodzieży, zauważyć wypada, że nieodpowiednie pojęcia wyniesione z domu trudno zwalczać wobec tak znacznego przepełnienia szkół i wobec nadmiaru niedoświadczonych sił nauczycielskich Nie obojętnym wydaje się jednak Komisyi brak granicy wieku dla gimnazyów i zbyt może wysoka granica wieku dla szkół realnych. Łączenie w jednej klasie uczniów 10-letnich z 14-letnimi jest z góry niebezpiecznem a niebezpieczeństwo to potęguje się z każdym rokiem, zwłaszcza jeżeli taki uczeń starszy powtarza klasę, przez co różnica wieku między nim a kolegami rośnie. Ale i bez tego przyjmowanie uczniów 14-letnich z 10-letnimi do I. klasy, wywołuje już w IV. klasie kolegowanie 17-letnich z 13-letnimi, co nie może się obejść bez złych skutków.

Dalszą okolicznością szkodliwą jest, jak słusznie zauważa Rada szkolna, nieodpowiednie pomieszczenie uczniów. §. 29. rozp. Rady szk. z d. 3. stycznia 1898, wydanego na podstawie rozp. Ministerstwa z d. 9. stycznia 1897, zakazuje uczniom mieszkać bez nadzoru odpowiedzialnego i stanowi, że jeżeli umieszczenie ucznia naraża go na szkodę pod względem moralnym lub fizycznym, dyrekcya może zażądać zmiany umieszczenia, a gdyby się nie zastosowano do tego żądania, wydalić ucznia z zakładu. Okólnikiem z d. 31. maja 1898 wydała też Rada szkolna regulamin dla osób utrzymujących w swych domach uczniów. Zarządzenia te niestety nie są wykonywane, a w naszych warunkach ekonomicznych są często niewykonalne. Zachodzi jednak pytanie, czyby ich nie można przynajmniej częściowo wykonać, aby zapobiedz takim stosunkom, jakie wykryło Towarz. przyjaciół młodzieży w Samborze, gdzie się okazało, że zaledwie 3% stancyj odpowiada wymaganiom i jakie panują zwłaszcza w większych miastach. Słusznie też konferencya dyrektorów oświadczyła się przeciw nadmiernemu przypływowi młodzieży do miast większych, żądając, aby zakłady tych miast służyły przedewszystkiem dzieciom mieszkańców tychże miast i aby o ile możności nie przyjmowano uczniów, których rodziny mieszkają w innych miastach, posiadających również szkoły średnie. Praktyka taka mogłaby wpłynąć korzystnie na stosunki pomieszczenia i życia pewnej części młodzieży, podczas gdy równocześnie tworzenie liczniejszych burs dałoby możność stosownego umieszczenia młodzieży zamiejscowej.

Konferencya dyrektorów w r. 1908 zajmowała się też rewizyą przepisów o karności. Oczekując wyników tej rewizyi, zauważa jednak Komisya, że na tem polu również społeczeństwo i ustawodawstwo ma do spełnienia ważne zadanie. Wolno nadmienić, iż n. p. w Anglii, Danii i niektórych innych państwach, palenie tytoniu przez małoletnich, a po części nawet sprzedawanie małoletnim tytoniu i alkoholu jest stanowczo zakazanem, podczas gdy u nas ustawodawstwo w żadnym kierunku nie opiekuje się małoletnimi dostatecznie, tak, że szkoła nie doznaje wydatnego poparcia. Dlatego też nadzorowanie uczniów poza szkołą jest zupełnie niedostatecznem. Władze bezpieczeństwa nie zwracają uwagi na to, iż uczniowie zachowują się często nieprzyzwoicie w miejscach publicznych, nie otaczają też należytym nadzorem lokalów, do których młodzież wogóle uczęszczać nie powinna. Nauczycielom brak w tych warunkach odwagi cywilnej, którą się wobec uczniów

odznaczać powinni, jeżeli wogóle rewizya przepisów o karności ma być skuteczną. Dla umożliwienia kontroli należałoby zaprowadzić legitymacye studenckie, którychby władze bezpieczeństwa i władze szkolne mogły żądać od ucznia, wykraczającego przeciw karności i przyzwoitości.

Szkoła sama może działać umoralniająco przez ćwiczenia fizyczne i przez pozaszkolne zajęcia umysłowe. Należałoby więc gimnastyce oraz gromu ruchowym poświęcić więcej starań i zaprowadzić je we wszystkich zakładach, gdy tymczasem, według sprawozdania, oprócz szkół realnych tylko 6 gimnazyów uczy gimnastyki. Uznaje Komisya ważne zalety warsztatów studenckich, bo widzi w pracy ręcznej cenny czynnik wychowania fizycznego i społecznego, pragnie więc, aby Rada szkolna zakładała tych warsztatów jak najwięcej, a żałuje, że Sejm dotychczas nie przyczynił się do kosztów odnośnych. Uznaje też celowość okólnika z dnia 1. kwietnia 1907 o wycieczkach szkolnych i pragnie, aby ten okólnik doznał jak najszerszego zastosowania. Za konieczne uważa też Komisya odpowiednie kierowanie lekturą uczniów, celem pożytecznego zajęcia się w godzinach wolnych i celem uzupełnienia tego, czego szkoła dać nie może, w zakresie historyi, archeologii, literatur obcych, historyi sztuki, nauk przyrodniczych i t. d. Konferencya dyrektorów uznała korzyść zakładania czytelń i kółek naukowych młodzieży, uznała nawet możność nadania takim kółkom pewnego samorządu, któryby mógł bez szkody żadnej zaspokoić dążność młodzieży do dyskussyj i samodzielności, a zarazem zapobiedz zejściu tych dążności na nieodpowiednie zwłaszcza polityczne tory. Jeżeli szkoła zajmie się, jak to powyżej omówiono, także pouczeniem prawnospołecznem i gospodarczem, kółka takie mogą przynieść owoce bardzo dodatnie, a przeciwdziałając niezdrowej gorączce politycznej, dać młodzieży sposobność rozwijania pojęć społeczno-politycznych na podstawie zdrowej lektury. To wszystko jednak powinno być zamkniętem w murach szkoły i należałoby powstrzymywać młodzież od przedwczesnego występowania na zewnątrz.

V.

Sejm zajmował się niejednokrotnie przepełnieniem gimnazyów, które jest podstawą niemal wszystkich tych wadliwości, które i obecnie omawia podpisana Komisya, wytykając nadmiar klas równoległych, niedostateczną ilość posad etatowych, przewagę suplentur, co znów wywołuje nieodpowiednie stosunki w gronach i niepożądane skutki pedagogiczne, zmienność sił nauczycielskich, utrudnienie działalności dyrektorów i inspektorów i t. d. W związku z przepełnieniem pozostają poważne wątpliwości co do wykonalności nowych zarządzeń o klasyfikacyi i o egzaminie dojrzałości, a wreszcie niemożliwość spełnienia zadań wychowawczych szkoły. Nie odpowiada też przyrost egzaminowanych i pedagogicznie wykształconych nauczycieli przyrostowi klas i stajemy wobec faktu, iż nietylko co do liczby zakładów i klas, ale także co do liczby nauczycieli nie można dotrzymać kroku wzrostowi frekwencyi.

Ocena ewentualnych skutków t. zw. nadprodukcyi, jako objawu społecznego, nie należy do zakresu działania Komisyi szkolnej. Komisya ogranicza się do stwierdzenia, iż społeczeństwo nasze niedostatecznie odróżnia pojęcie wykształcenia gimnazyalnego od pojęcia wykształcenia ogólnego i zauważa, że przypływ do gimnazyów nie polega wyłącznie, a może nawet i nie przeważnie, na żądzy wiedzy większej, niż w krajach zachodnich, ale polega w znacznej części na dążeniu do uzyskania uprawnień, których nie dają w dostatecznej mierze ani szkoły wy-

działowe, ani szkoły zawodowe, ani nawet szkoły realne. Zastrzega się więc Komisya z góry przeciw ewentualnemu przypuszczeniu, jakoby — wytykając niekorzystne dla samego szkolnictwa skutki przepełnienia gimnazyów — miała się powodować nieprzychylnością względem wykształcenia ogólnego, które przeciwnie należy wszelkiemi siłami popierać i ułatwiać.

Podnieść jednak trzeba, że gimnazyum jest typem specyalnym, który stał się szkołą masową, pomimo, iż tak szeroko pojętym potrzebom nie odpowiada, ani też bez spaczenia swej istoty i wartości odpowiadać nie może. Zapoznanie tej okoliczności przez czynniki decydujące, wywołało nadmierne żądanie kwalifikacyi gimnazyalnej, jako podstawy do całego szeregu uprawnień, które możnaby nadawać i tym, co do gimnazyów nie uczęszczali. W związku z tem społeczeństwo spogląda na gimnazyum nie jako na typ naukowy, lecz jako na szkołę powszechną, do której bez względu na usposobienie i uzdolnienie należy uczęszczać, celem nabycia uprawnień i dlatego domaga się coraz większej liczby tych właśnie szkół, nadających uprawnienia. Wobec takiego zapatrywania czysto praktycznego, pewne przedmioty planu naukowego nabywają cechy niepotrzebnego utrudnienia nabycia uprawnień i stąd pochodzą skargi na przeciążenie i żądanie ulg, a skargi te obierają za cel naukę filologii klasycznej, która znacznym zastępom młodzieży sprawia trudności, jest więc przeszkodą dla nabycia uprawnień. Przeszkoda ta staje się tem przykrzejszą, iż ze stanowiska potrzeb praktycznych uważa się ogólnie filologię za zbyteczną. Powstaje tym sposobem największe dla szkolnictwa niebezpieczeństwo: osądzanie przedmiotów naukowych wyłącznie ze stanowiska ściśle praktycznego, zapoznawanie ich wartości naukowo-wychowawczej, musiałoby z biegiem czasu doprowadzić do zastosowania tej samej krytyki nietylko do filologii klasycznej, lecz także do innych nauk, z których niejedna jest również „niepraktyczną“, jak filologia, a doznaje łaskawszego sądu tylko dlatego, iż jest może przystępniejszą.

Z tego źródła płynie prąd kompromisowy, powstają przeróżne przeróbki, które psują jednolitość i ducha gimnazyum klasycznego, a jednak nie mogą zadowolnić tych, co pragną widzieć w gimnazyum szkołę powszechną, dostępną w imię uprawnień wszystkim, bez względu na usposobienie i uzdolnienie. Budowa przerobiona może łatwo stać się zupełnie złą, nie odpowiadającą już wymaganiom naukowym a nie odpowiadającą jeszcze wymaganiom praktycznym. Filologia klasyczna jako podstawa typu wychowania gimnazyalnego nie może być ani usuniętą ani uszczuploną bez istotnej szkody dla kultury i dla kierunku, który gimnazyum reprezentuje. Nie wynika stąd, aby ten kierunek miał być wyłącznym; jeżeli jednak nie ma zniknąć albo być spaczonym, musi się opierać na podstawie, na której wyrósł i zasilać społeczeństwo ożywianiem cennego dorobku przeszłości. Na poparcie tego przytoczyć można poważną reakcyę, jaka w Anglii i Ameryce odezwała się przeciw nieuzasadnionemu potępianiu klasycyzmu, pomimo, iż tych właśnie krajów o niepraktyczność posądzić nie można i pomimo, iż specyalnie młoda kultura amerykańska nie łączy się w tym stopniu z przeszłością klasyczną, co nasza. Tylko, że tam gimnazyum właśnie nie jest szkołą powszechną, a tem mniej tak wyłączną jak u nas, lecz szkołą naukową.

Obok kierunku klasycznego może stanąć r ó w n o r z ę d n i e kierunek matematyczno-przyrodniczy. Rozwój nauk odnośnych nie skazuje ich już dziś na rolę podrzędną, jaką się słusznie zadawalniać musiały w epoce humanizmu i w czasach następnych. Matematyka, która jest nietylko nauką najściślejszą, ale duszą badań ścisłych i podstawą metody myślenia matematycznego, może być czynnikiem wychowawczym równie cennym jak humanizm. Szkoła realna może więc — przy odpowiedniej reformie — zająć stanowisko równorzędne z szkołą klasyczną. Do celu tego jednak dążyć należy nietylko przez dodanie klasy ósmej, ale także przez nadanie

jej kierunku wychowawczego, zgodnego z duchem nauk, na których się szkoła realna opiera. Bez uszczerbku dla humanizmu, jako podstawy wykształcenia gimnazyalnego, mogłoby wykształcenie matematyczno-przyrodnicze, oparte na rozwoju myśli matematycznej, na jej potędze analitycznej i syntetycznej, dać tej części młodzieży, która nie jest usposobioną do humanizmu, równie cenne, jakkolwiek, inne warunki naukowe, uzdolniające ją do studyów uniwersyteckich.

Wprawdzie przygotowanie humanistyczne lepiej odpowiada wymaganiom nauki ścisłej, uniwersyteckiej, w przeciwstawieniu do nauki stosowanej, która przeważa na politechnice, zauważyć jednak wypada, iż odpowiednio przeprowadzona edukacya matematyczno-przyrodnicza daje znów inne zalety, jako to wyrobienie zmysłu spostrzegawczego i zdolności myślenia praktyczniejszego. Zalety te nie równoważą zapewne zmysłu abstrakcyjnego w pewnych kierunkach, mogą się jednak w wielu dziedzinach naukowych ukazać użytecznymi. Egzamin dopełniający z łaciny i greki, którego się wymaga obecnie od abituryenta szkoły realnej, przechodzącego na Wszechnicę, stanowi utrudnienie, a nie osiąga celu, bo nie wyrównuje różnicy między wychowaniem gimnazyalnem a realnem; prowadzi on bowiem tylko do szybkiego i powierzchownego nabycia pewnej i to czysto formalnej znajomości języków klasycznych, ale nie zastępuje ośmioletniego oddziaływania humanizmu na umysł młodzieńczy, co jest niewątpliwie ważniejszem, niż sama wiedza, ulegająca zapomnieniu. Dodanie kursu języka łacińskiego w rozmiarach potrzebnych dla pewnych gałęzi studyów uniwersyteckich, mogłoby bez naruszenia zasadniczego kierunku wychowawczego matematyczno-przyrodniczego zadość uczynić potrzebie praktycznej lepiej niż egzamin dopełniający.

Reformą szkoły realnej zajęła się już Rada szkolna kraj., a życzyćby należało, aby przy tem uwzględniono elaborat krakowskiego grona, które dąży do spotęgowania współpracy uczniów z nauczycielem, do pedagogicznego przechodzenia od wiadomości konkretnych do abstrakcyi i do wyrobienia samodzielnej obserwacyi, na czem ma polegać wychowawcze działanie nauk matematyczno-przyrodniczych, bez uszczerbku dla idealnego i etycznego światopoglądu, za wzorem Anglii, a po części i Szwecyi. Komisya zauważa, że ustrój szkoły realnej, podlegając kompetencyi krajowej, może doznać bardzo daleko idącego wydoskonalenia i że możnaby na tem polu przeprowadzić zmiany, odpowiadające wymaganiom naukowo-wychowawczym, warunkom krajowym i narodowym, jednem słowem stworzyć typ wzorowy, o co na polu reformy gimnazyalnej znacznie trudniej.

Pragnęłaby więc Komisya, aby Rada szkolna w chwili gdy Ministerstwo Wyznań i Oświaty przystąpić zamierza do tworzenia nowych 2 typów szkół średnich, rozważyła jednak niezależnie od tej sprawy reformę szkoły realnej, tak co do utworzenia ósmej klasy, jak i co do zmian wewnętrznych sposobu nauczania, oraz równouprawnienia szkoły realnej z gimnazyum, w myśl wywodów, przedstawionych w literaturze i na licznych ankietach, które przeważnie oświadczały się za równouprawnieniem.

Typy nowe, projektowane przez Ministerstwo, są widocznie wyrazem dążności kompromisowej, która zmierza do stworzenia szkół, łączących zalety wychowania gimnazyalnego i realnego, a może przy pewnej nieoględności popaść w połączenie raczej wad jednego i drugiego systemu. Podstawy wychowawcze, humanistyczne i matematyczno-przyrodnicze, obie równie cenne, są jednak zbyt od siebie odległe, aby mogły być łatwo łączone. Wyrazem takiego kompromisu były gimnazya realne, które się okazały niepraktycznymi i których liczba z 39 (w roku 1880) spadła do 13 w całem państwie. W szczególności podnieść trzeba, iż nauka łaciny bez greki może mieć pewną wartość praktyczną, ze względu na niektóre gałęzie naukowe Wszechnicy, ale nie daje pełnego wychowania humanistycznego,

którego nie podobna łączyć z wychowaniem matematyczno-przyrodniczem. Praktyczne zastosowanie łaciny w przeszłości i w niektórych naukach, dało jej istotnie przewagę nad greką, a z tego powodu i dziś jeszcze rozpowszechnionem jest mniemanie, jakoby łacina była dla edukacyi ważniejszą niż greka, podczas gdy w rzeczy samej wartość cywilizacyjna i edukacyjna hellenizmu jest większą niż romanizmu, który pod wielu względami jest tylko słabym odbłyskiem ducha greckiego. Bogactwo form i zwrotów języka, który był narzędziem wysokiej filozofii i najwyższej w przeszłości poezyi, jest dla finezyi pojęć nowożytnych cenniejszem, niż oryginalne i niewątpliwie wielkie zalety łaciny, które w całej pełni występują w prawie i teologii, ale nie w działach, objętych kanonem nauki gimnazyalnej.

Do powodów, które wywołują pewien sceptycyzm wobec „nowych typów", dodać należy ze stanowiska naszego kraju trudności ze względu na naukę języka niemieckiego. W zakładach niemieckich ma się w III. klasie według planu ministeryalnego rozpocząć nauka drugiego języka żyjącego, t. j. francuskiego. W naszych warunkach tym drugim językiem jest już niemiecki i to od klasy I-szej. Wypadłoby więc znaleść dla niego miejsce w I. i II. klasie, naturalnie kosztem łaciny, tak, że obok opuszczenia greki i łacina doznałaby znacznego uszczuplenia i mogłaby być — ze względu na potrzeby nauki uniwersyteckiej przedmiotem praktycznie ważnym, oraz pomocnym dla racyonalnej nauki języka francuskiego i angielskiego, ale nie mogłaby oddziaływać wychowawczo. Zauważa też Komisya, iż szkoły średnie obu nowych typów mają - mimo to, iż ich wartość humanistyczna będzie słabą — należeć do kategoryi gimnazyów, t. j. szkół, co do których kompetencya krajowa jest całkiem inną, niż co do szkół realnych. Wypadałoby więc w każdym razie zapewnić co do nich kompetencyę krajową.

Mówiąc o nowych typach, uważa Komisya za swój obowiązek przypomnieć wniosek posła Krzysztofowicza z d. 30. września 1907 r. w sprawie założenia zreformowanej szkoły średniej w połączeniu z internatem i to na wsi, oraz uchwałę Wys. Sejmu z d. 9. października 1907 r., uznającą, iż usiłowania „Towarzystwa zreformowanej szkoły średniej" zasługują na moralne i materyalne poparcie Rządu. Usiłowania te zasługują jednak również na poparcie kraju, bo wiodą do przeprowadzenia myśli „unarodowienia szkoły", a więc myśli słusznej, której urzeczywistnienie rozbija się dotychczas przedewszystkiem o brak możności praktycznego wypróbowania i zastosowania To wypróbowanie byłoby możebnem w szkole odrębnej, odosobnionej od wpływów postronnych, wolnej od przepełnienia i rozwijającej się w warunkach specyalnych.

Do kategoryi nowych typów, dla kraju ważnych, należy także sprawa szkół średnich utrakwistycznych. Byłoby pożądanem, aby Rada szkolna udzieliła Sejmowi swych spostrzeżeń na tem polu.

Komisya sądzi, iż reforma szkoły realnej zdoła w znacznej części zapobiedz przepełnieniu gimnazyów, naturalnie jeśli liczba szkół realnych będzie dostateczną i jeżeli ośmioklasowa szkoła realna nada te same uprawnienia co gimnazyum.

Łącznie z tem rozważała jednak Komisya także sprawę uprawnień wogóle w myśl uwag poprzednio wypowiedzianych i doszła do przekonania, iż nader pożądanem byłoby — obok zrównania abituryentów gimnazyalnych z realnymi, powiększenie uprawnień absolwentów szkół wydziałowych, przemysłowych i zawodowych, udzielenie uprawnienia do służby jednorocznej absolwentom VI. klasy szkół średnich, oraz zarzucenie żądania zbyt wielkich kwalifikacyj dla rozmaitych posad niższych.

Zwraca też Komisya uwagę na to, iż n. p. w Chorwacyi dozwolonem jest przejście z I-szej klasy szkoły wydziałowej do II-giej klasy szkoły średniej,

a z II giej klasy wydziałowej do III-ciej klasy szkoły średniej, przyczem, o ile chodzi o gimnazyum, wymaga się tylko egzaminu dopełniającego z łaciny.

System ten wydaje się dobrym, bo daje możność odwleczenia decyzyi co do wyboru szkoły średniej i ożywia funkcyę szkół wydziałowych.

Z tych powodów Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Sprawozdanie c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie szkół średnich w r. szkolnym 1906/7 przyjmuje się do wiadomości.

II. Wzywa się c. k. Rząd, aby zajął się odpowiedniem umieszczeniem tych zakładów głównych i filialnych, których umieszczenie dotychczasowe sprzeciwia się warunkom hygieny i przyspieszeniem budowy tych szkół średnich, których budowa jest zamierzoną.

III. Wzywa się c. k. Rząd, aby przyprowadził wydatne pomnożenie liczby posad etatowych nauczycielskich w szkołach średnich, pomnożył również liczbę inspektorów krajowych w szczególności dla szkół średnich, zaprowadził dla nich dodatki funkcyjne i dodał tak inspektorom jak i dyrektorom odpowiednie siły pomocnicze.

IV. Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, aby przystąpiła do znacznego pomnożenia kursów hospitantów, oraz do przeprowadzenia praktycznego roku próbnego, przy nadawaniu posad zaś przyznawała pierwszeństwo tym kandydatom, którzy pracowali w seminaryum pedagogicznem na Wszechnicy, następnie hospitowali i odbyli rok próbny.

V. Zaleca się c. k. Radzie szkolnej kraj., aby wzięła pod rozwagę ułożenie regulaminu, dotyczącego stosunków służbowych nauczycieli szkół średnich.

VI. Wzywa się c. k. Radę szkolną kraj., aby unikając o ile można zmiany sił nauczycielskich w ciągu roku, umożliwiła znaczniejszą koncentracyę i ciągłość nauczania, a tem samem wykonanie nowych zarządzeń o klasyfikacyi i o egzaminie dojrzałości.

VII. Wzywa się c. k. Radę szkolną kraj., aby w sprawozdaniu przyszłorocznem podała swe spostrzeżenia o wykonaniu zarządzeń powyżej wymienionych.

VIII. Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, aby rozważyła zapewnienie historyi ojczystej stanowiska należnego i pedagogicznie pożądanego w ogólnem nauczaniu historyi.

IX. Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, aby przeprowadziła rozpowszechnienie nauki gimnastyki i poparła wydatniej gry ruchowe, wycieczki szkolne, oraz czytelnie i warsztaty studenckie.

X. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu się z c. k. Radą szkolną krajową wziął pod rozwagę usiłowania „Towarzystwa zreformowanej szkoły średniej“ i wstawił na ten cel odpowiedni zasiłek do budżetu na r. 1910.

XI. Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, aby jaknajrychlej zajęła się taką reformą szkoły realnej, któraby tejże szkole nadała charakter naukowo równorzędny z gimnazyum klasycznem, oraz, aby przy rozpatrzeniu sprawy nowych typów przez c. k. Ministerstwo wyznań i oświaty projektowanych, wzięła pod rozwagę kompetencyę prawną kraju.

XII. Wzywa się c. k. Rząd, aby przystąpił do uregulowania uprawnień absolwentów szkół wydziałowych przemysłowych i zawodowych, oraz przeprowadził równouprawnienie obsolwentów ośmioklasowej szkoły realnej z absolwentami gimnazyalnymi i umożliwił przechodzenie z szkól wydziałowych do średnich.

Przewodniczący:
Rayski.

Sprawozdawca:
Halban.

Ls. 3228/908. We Lwowie, dnia 3. listopada 1908.

Aleg 454

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie petycyi gmi. m. Jasła o zezwolenie na pobór opłaty gminnej od czynszów najmu.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 21. października b. r. przekazał Wysoki Sejm podpisanej Komisyi sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi gminy miasta Jasła o pobór opłaty gminnej od czynszów do sprawozdania.

Podpisana Komisya jest zdania, iż opłaty nakładane na lokatorów nie odpowiadają celowi, narażają bowiem gminę na prowadzenie trudnej ewidencyi i na straty, w razie jeżeli lokatorowie opuszczają miasto, nie uiściwszy opłat, które później trudno ściągnąć. Zdaniem Komisyi, bez porównania praktyczniejszą jest opłata, za którą odpowiada właściciel domu jako główny zobowiązany, któremu służy naturalnie prawo regresu do lokatora. Tym sposobem także przynajmniej częściowo można uwzględnić żądania protestu wniesionego przez wiec mieszkańców Jasła z dnia 6. września 1908.

Na tej podstawie Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ·/. ustawy.

Przewodniczący:
Bojko.

Sprawozdawca:
Halban.

Ustawa

z dnia . . . . . o zezwoleniu gminie miasta Jasła na pobór opłaty od czynszów najmu.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Gminie miasta Jasła pozwala się pobierać przez lat dziesięć opłatę gminną od czynszów najmu każdej w obrębie miasta znajdującej się nieruchomości a podlegającej podatkowi domowo czynszowemu. Za opłatę odpowiadają gminie bezpośrednio właściciele realności z prawem regresu do najmujących mieszkania.

Art. II.

Opłata wynosić ma 4 hale:ze od każdej zeznanej i urzędownie sprawdzonej korony czynszu najmu.

Art. III.

Opłacie tej nie podlegają mieszkańcy m. Jasła, którzy opłacają roczny czynsz najmu poniżej 240 K.

Art. IV.

Opłacie tej podlegają również mieszkania, od których czynsz potrącany jest z należącego się funkcyonaryuszowi publicznemu kwaterowego.

Art. V.

Bliższe postanowienia co do przeprowadzenia poboru tej opłaty uchwali Rada miejska.

Art. VI.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie od pierwszego półrocza roku administracyjnego po jej ogłoszeniu.

Art. VII.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 1543/08. We Lwowie, dnia 19. października 1908.

Sprawozdanie

komisyi wodnej o petycyi l. s. 1543 miasta Krosna i petycyi l. s. 2156 gminy Głowienka w przedmiocie regulacyi i obwałowania potoku Lubatówka.

Wysoki Sejmie!

Potok Lubatówka, którego regulacya zapewnioną została ustawą z d. 9. maja 1907, wypływa z pod Cergowy, największej góry pasu karpackiego dukielskiego i biegnąc na długości około 16 kilometrów do ujścia w samem mieście Krośnie do rzeki Wisłoka, jest najniebezpieczniejszym i najszkodliwszym jego dopływem. Przy średnich nawet opadach, zbierając wody z wielkiej ilości mniejszych potoków, wylewa regularnie po kilkanaście razy do roku, występuje ze swego wąskiego koryta na pola i nieobliczone szkody wyrządza w gminach Suchodół, Głowienka, Miejsce piastowe, Lubatówka, Lubatowa i innych, zalewa grunta, zrywa mosty, drogi niszczy. Ale już najdotkliwiej czuć się daje miastu Krosnu, odcina bowiem przedmieście t. zw. Olejarze, odległe zaledwie paręset metrów, z którego mieszkańcy przy podniesionej wodzie muszą objeżdżać blisko półtrzecia kilometra, żeby się do niego dostać; a zatapia w śródmieściu grunta, które powinny służyć na stawianie budynków i rozszerzenie miasta, niemającego w tym celu innego terenu. Z konieczności i tu zaczęto się budować, ale przy cokolwiek większym wylewie woda przez okna dostaje się do mieszkań, a skutkiem tego porządnych budynków, wystawionych na niechybne szkody, stawiać niepodobna. To też miasto, w którem jest starostwo, sąd, Rada powiatowa, szkoła realna, seminaryum nauczycielskie, krajowa szkoła tkacka, szkoły wydziałowe i t. d., cierpi na dotkliwy brak budynków i to jest jego prawdziwą klęską.

Chociaż potok Lubatówka na całej swej długości potrzebuje zabudowania, to jednak przedewszystkiem uwzględnione być winno miasto Krosno, tem więcej że od niego prawidłowa regulacya potoku Lubatówka rozpocząć się winna, jako miejscowości, gdzie ma swoje ujście do rzeki Wisłoka, a cała przestrzeń w obrębie miasta do mostu kolejowego nie wynosi więcej, jak około dwóch kilometrów.

Komisya wodna kładzie więc nacisk na jak najprędsze rozpoczęcie tej czynności i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by w możliwie najkrótszym czasie przystąpił do regulacyi i obwałowania potoku Lubatówki.

Zastępca przewodniczącego i sprawozdawca:

Gorayski.

L. s. 324/1908. We Lwowie, dnia 30. października 1908

Aleg 456

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej w sprawie petycyi obywateli miasta Horodenki o przekształcenie dwu szkół sześcio-klasowych w dwie szkoły wydziałowe połączone z dwoma szkołami 4-klasowemi.

Wysoki Sejmie!

Obywatele miasta Horodenki zwrócili się do Wysokiego Sejmu z prośbą o przekształcenie dwu tamtejszych 6-klasowych szkół ludowych na trzy-klasowe wydziałowe połączone z cztero-klasowemi szkołami pospolitemi.

W petycyi podnoszą proszący następujące powody:

W Horodence, liczącej przeszło 15 tysięcy mieszkańców, istnieje 5 szkół ludowych, między niemi dwie sześcio-klasowe, rozdzielone od lat 10 w najwyższej klasie na dwa równorzędne oddziały. Do szkół ludowych w Horodence uczęszcza przeszło 2.000 dzieci, do V. i VI. klasy obu szkół sześcio-klasowych przeszło 300 dzieci.

Frekwencya dla szkół wydziałowych jest przeto zapewniona tem bardziej, że i dzieci szkół okolicznych w pewnej liczbie będą chętnie do nich uczęszczać. Przekształcenie żądane ułatwia nareszcie fakt, iż obie szkoły sześcio-klasowe mają bardzo dobre umieszczenie, budynek każdej z nich obejmuje po 12 sal szkolnych, oddawna bowiem liczono się z przyszłością t. z. koniecznością przekształcenia obu na szkoły wydziałowe.

Wreszcie zaznaczają petenci, że istniejące szkoły sześcio-klasowe nie odpowiadają już istniejącym stosunkom i potrzebom, że wiele rodziców nieco zamożniejszych wysyła swoje dzieci dla dalszego kształcenia do innych odległych miast, co znowu przeważającej większości ubogich rodziców jest wręcz uniemożliwione.

W myśl art 7. ustawy z dnia 23. maja 1895 r. Dz. u. kr. Nr. 57. w miastach zaliczonych (w art. 11. ustawy, kraj. z dnia 15. czerwca 1892 Dz. ust. kraj. Nr. 40) do klasy I., II. lub III. mają być zaprowadzone szkoły wydziałowe (osobne dla dziewcząt, osobne dla chłopców) wówczas, jeżeli w danem mieście klasa szósta sześcio-klasowej liczyć będzie najmniej trzydziestu uczniów względnie uczennic.

W myśl ustawy szkolnej z dnia 5. czerwca 1892 r. art. 7. (Dz. ust. kraj. Nr. 57.) Horodenka nie należy do rzędu miast, zaliczonych do tych, w któ-

rych mogą być zaprowadzone szkoły wydziałowe, jakkolwiek posiada wszelkie inne warunki żądane tą ustawą dla zorganizowania szkoły wydziałowej.

Z uwagi na tę okoliczność Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę obywateli miasta Horodenki o przekształcenie dwu szkół sześcioklasowych na wydziałowe, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosku na najbliższej sesyi sejmowej.

Przewodniczący:
Rayski.

Sprawozdawca:
Bandrowski.

BIBLIOTHECA UNIV. CRACOVIENSIS